HET EVANGELIE NAAR MATTHEUS

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN, VAN HET EVANGELIE NAAR DE BESCHRIJVING VAN MATTHEUS

Wij hebben hier voor ons

I. Het Nieuwe Testament van onzen Heere en Zaligmaker Jezus Christus; aldus is dit tweede deel van den Bijbel getiteld: of, Het nieuwe verbond, gelijk het ook overgezet zou kunnen worden, want het woord heeft beide betekenissen. Maar wanneer er (gelijk hier) van gesproken wordt als van Christus' uiterste wilsbeschikking, dan wordt het zeer juist overgezet door testament, want Hij is de Testamentmaker, en het is van kracht geworden door Zijn' dood (Hebreeën 9:16,17); ook is er, gelijk bij verbonden, geen te voren gesloten verdrag tussen de partijen, maar het geschonkene, hoewel het een voorwaardelijk bezit, is vloeit voort uit den wil, den vrijen wil, van den Testamentmaker. Al de genade, vervat in dit Boek, zijn wij verschuldigd aan Jezus Christus, als onzen Heere en Zaligmaker, en tenzij wij Hem erkennen en aannemen als onzen Heere, kunnen wij van Hem als onzen Zaligmaker geen goed, gene weldaad, gene nuttigheid verwachten. Het wordt Nieuw Testament genoemd om het te onderscheiden van dat, hetwelk door Mozes was gegeven, en nu verouderd was, en om te kennen te geven, dat het altijd nieuw zal blijven, nooit oud of verouderd zal worden. Deze boeken bevatten, niet slechts ene volledige openbaring van de zaligmakende genade, die verschenen is aan alle mensen, maar ene gerechtelijke acte, waardoor zij is overgedragen aan, en vastgesteld is op alle gelovigen. Hoe zorgvuldig bewaren wij, en met welk ene oplettendheid en genoegen lezen wij, het testament van een' vriend, waarin hij ons ene schone bezitting heeft vermaakt, en tevens in de hartelijkste bewoordingen van zijne liefde voor ons getuigt! Hoe dierbaar en kostelijk behoort ons dan niet dit testament van onzen gezegenden Zaligmaker te zijn, dat ons zijn' onnaspeurlijken rijkdom verzekert! Het is Zijn testament, want het is wel, gelijk dit gemeenlijk het geval is met testamenten, door anderen geschreven (er is ons niets vermeld, dat door Christus eigenhandig is geschreven) maar Hij heeft het gedicteerd; en in den nacht vóórdat Hij stierf heeft Hij het in de instelling van het Avondmaal in de tegenwoordigheid van twaalf getuigen getekend, verzegeld en bekend gemaakt. Want, hoewel deze Boeken pas enige jaren later tot nut en voordeel van het nageslacht werden geschreven, in perpetuam rei memoriam tot ene eeuwige gedachtenis, is toch het Nieuwe Testament onzes Heren Jezus van den tijd Zijns doods af vastgesteld, bevestigd, bekend gemaakt als een plechtig, mondeling uitgesproken testament, dat met deze berichten volkomen overeenstemt. De dingen, die Lukas geschreven heeft, waren dingen, die onder ons zegt hij, volkomen zekerheid hebben en daarom ook welbekend waren, vóórdat hij ze geschreven had; maar toen zij geschreven waren, is de mondelinge overlevering op zijde gezet en vervangen, en deze geschriften vormen te zamen het Nieuwe Testament. Dit wordt aangeduid door het opschrift, hetwelk op vele Griekse exemplaren er van gevonden wordt: Tès kainès diathèkès apauta, dat is: Het geheel des Nieuwen Testament, of al de dingen er van. Daarin is verklaard al de raad Gods betreffende onze zaligheid, Handelingen 20:27. Gelijk de wet Gods volmaakt is, zo is ook het Evangelie van Christus volmaakt, en er moet niets aan worden toegevoegd. Wij hebben het alles, en moeten niets méér verwachten.

II. Wij hebben in de tweede plaats voor ons De vier Evangeliën. Evangelie betekent goede tijding, of blijde boodschap, en ongetwijfeld is deze geschiedenis van Christus' komst in de wereld om

zondaren zalig te maken de beste tijding, die ooit van den hemel op de aarde gekomen is. De engel gaf er dezen titel aan (Lukas 2:10). Ik verkondig u ene goede tijding; ik breng u het Evangelie. En de profeet heeft het voorzegd, Jesaja 52:7; 61:1. Aldaar is voorzegd, dat in de dagen van den Messias ene blijde boodschap gepredikt zal worden. Het gehele Nieuwe Testament is het Evangelie. Paulus noemt het zijn Evangelie, omdat hij er een der predikers van geweest is. O mochten wij allen het tot het onze maken, door het van harte aan te nemen en er ons aan te onderwerpen! Maar de vier Boeken, die de geschiedenis bevatten van den Verlosser, worden gemeenlijk de vier Evangeliën, en de door Gods Geest gedrevene schrijvers er van evangelisten, of evangelie-schrijvers genoemd; maar dit is niet geheel juist, omdat deze titel behoort aan ene bijzondere orde van leraren, die helpers van de apostelen zijn geweest (Efeziërs 4:11):Hij heeft gegeven sommigen tot apostelen en sommigen tot evangelisten. Het was nodig, dat de leer van Christus ineen geweven zou zijn met, en gegrond op, het verhaal van Zijne geboorte, Zijn leven, Zijne wonderen, Zijn dood en Zijne opstanding, omdat zij aldus in het helderste licht treedt. Evenals in de natuur, zo zijn ook in de genade dit de gelukkigste ontdekkingen, die voortkomen uit de gewisse voorstellingen van feiten. De natuurlijke historie is de beste wijsbegeerte, en evenzo is de gewijde geschiedenis, beide in het Oude en Nieuwe Testament, het geschiktste en het aangenaamste voertuig van heilige waarheid. Deze vier Evangeliën zijn zoals blijkt uit de geschriften van Justinus den Martelaar en Irenaeus, die iets meer dan honderd jaren na de hemelvaart van Christus hebben geleefd; en zij verklaren, dat niet méér en niet minder dan vier door de kerk zijn aangenomen. Omstreeks dien tijd is ene Harmonie van deze vier evangelisten samengesteld door Tatianus, en door hem "Het Evangelie uit de vier" genoemd. In de derde en vierde eeuw zijn door verschillende sekten valse evangeliën geschreven en verspreid, een op naam van Petrus, een andere op naam van Thomas, een derde op naam van Filippus, enz. Maar gelijk de geleerde Dr. Whitby heeft aangetoond, zij zijn nooit door de kerk als echt erkend, of van enigerlei waardij geacht. En hij geeft deze goede reden, waarom wij ons aan de geschreven getuigenissen hebben te houden, namelijk: welke aanspraken de overlevering ook moge laten gelden, toch kan zij nooit volstaan om de dingen met enigerlei zekerheid zuiver te bewaren, gelijk uit de ervaring gebleken is. Want, terwijl Christus vele gedenkwaardige dingen gezegd en gedaan heeft, die niet zijn geschreven Johannes 20:30; 21:25) heeft de overlevering er ons toch geen enkel van bewaard, maar alles is verloren geraakt, behalve hetgeen geschreven was. Dat is het dus, waarbij wij moeten blijven; en God zij geloofd dat wij het hebben om er bij te blijven; want het is het gewisse woord der geschiedenis.

III. En in de derde plaats hebben wij voor ons het Evangelie naar de beschrijving van Mattheus. De schrijver was van geboorte een Jood, van beroep een tollenaar, totdat Christus hem riep, en toen heeft hij alles verlaten om Hem te volgen, en was een van hen, die Hem vergezelden, al den tijd, in welken de Heere Jezus onder ons in- en uitgegaan is, beginnende van den doop van Johannes, tot op den dag toe, in welken Hij van ons opgenomen is. Handelingen 1:21,22. Hij was dus een bevoegd getuige van hetgeen hij hier vermeldt. Men zegt, dat hij deze geschiedenis ongeveer acht jaren na Christus' hemelvaart heeft geschreven. Velen van de ouden zeggen, dat hij het in de Hebreeuwse of Syrische taal heeft geschreven, maar deze overlevering is door Dr. Whitby genoegzaam weerlegd. Het was ongetwijfeld, evenals de andere delen van het Nieuwe Testament, in het Grieks geschreven; dus niet in de taal der Joden, wier kerk en staat ten einde liepen, maar in de taal, die toen aan de gehele wereld eigen was, en in welke de kennis van Christus het geschiktst tot de volkeren der wereld gebracht kon worden. Het is echter waarschijnlijk, dat er ene Hebreeuwse editie van bestond, die door Mattheus zelf bezorgd was in dezelfden tijd, dat hij het in het Grieks heeft geschreven; de eerste voor de Joden, de andere voor de Heidenen, toen hij Judea verliet om

onder de Heidenen te gaan prediken. Laat ons God danken en loven, dat wij het bezitten, en dat wel in ene taal, die wij verstaan.

HOOFDSTUK 1

1 Het boek des geslachts van Jezus Christus, den Zoon van David, den zoon van Abraham.
2 Abraham gewon Izaak, en Izaak gewon Jakob, en Jakob gewon Juda, en zijn broeders;
3 En Juda gewon Fares en Zara bij Thamar; en Fares gewon Esrom, en Esrom gewon Aram;
4 En Aram gewon Aminadab, en Aminadab gewon Nahasson, en Nahasson gewon Salmon;
5 En Salmon gewon Booz bij Rachab, en Booz gewon Obed bij Ruth, en Obed gewon Jessai;
6 En Jessai gewon David, den koning; en David, de koning, gewon Salomon bij degene, die Uria's vrouw was geweest;
7 En Salomon gewon Roboam, en Roboam gewon Abia, en Abia gewon Asa;
8 En Asa gewon Josafat, en Josafat gewon Joram, en Joram gewon Ozias;
9 En Ozias gewon Joatham, en Joatham gewon Achaz, en Achaz gewon Ezekias;
10 En Ezekias gewon Manasse, en Manasse gewon Amon, en Amon gewon Josias;
11 En Josias gewon Jechonias, en zijn broeders, omtrent de Babylonische overvoering.
12 En na de Babylonische overvoering gewon Jechonias Salathiel, en Salathiel gewon Zorobabel;
13 En Zorobabel gewon Abiud, en Abiud gewon Eljakim, en Eljakim gewon Azor;
14 En Azor gewon Sadok, en Sadok gewon Achim, en Achim gewon Elihud;
15 En Elihud gewon Eleazar, en Eleazar gewon Matthan, en Matthan gewon Jakob;
16 En Jakob gewon Jozef, den man van Maria, uit welke geboren is JEZUS, gezegd Christus.
17 Al de geslachten dan, van Abraham tot David, zijn veertien geslachten; en van David tot de Babylonische overvoering, zijn veertien geslachten; en van de Babylonische overvoering tot Christus, zijn veertien geslachten.
18 De geboorte van Jezus Christus was nu aldus; want als Maria, Zijn moeder, met Jozef ondertrouwd was, eer zij samengekomen waren, werd zij zwanger bevonden uit den Heiligen Geest.
19 Jozef nu, haar man, alzo hij rechtvaardig was, en haar niet wilde openbaarlijk te schande maken, was van wil haar heimelijk te verlaten.
20 En alzo hij deze dingen in den zin had, ziet, de engel des Heeren verscheen hem in den droom, zeggende: Jozef, gij zone Davids! wees niet bevreesd Maria, uw vrouw, tot u te nemen; want hetgeen in haar ontvangen is, dat is uit den Heiligen Geest;
21 En zij zal een Zoon baren, en gij zult Zijn naam heten JEZUS; want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden.
22 En dit alles is geschied, opdat vervuld zou worden, hetgeen van den Heere gesproken is, door den profeet, zeggende:
23 Ziet, de maagd zal zwanger worden, en een Zoon baren, en gij zult Zijn naam heten Emmanuel; hetwelk is, overgezet zijnde, God met ons.
24 Jozef dan, opgewekt zijnde van den slaap, deed, gelijk de engel des Heeren hem bevolen had, en heeft zijn vrouw tot zich genomen;
25 En bekende haar niet, totdat zij dezen haar eerstgeboren Zoon gebaard had; en heette Zijn naam Jezus.

Deze evangelist vangt aan met het verslag omtrent Christus' afkomst en geboorte, de voorouders van wie Hij afstamde en de wijze waarop Hij in de wereld is gekomen (om duidelijk te maken, dat Hij inderdaad de beloofde Messias was). Want het was voorzegd, dat Hij de Zoon van David zou zijn en geboren zou worden uit een maagd. Dat Hij dit was wordt hier duidelijk aangetoond, want hier is:

I. Zijn stamboom van Abraham af in driemaal veertien, dat is tweeënveertig geslachten, vers 1-17.

II. Een verslag van de omstandigheden rondom Zijn geboorte, zover dit nodig was om aan te tonen, dat Hij uit een maagd geboren was, vers 18-25.

Zo is het leven van onze gezegende Zaligmaker methodisch beschreven, gelijk een leven beschreven behoort te worden, zodat het voorbeeld er van des te helderder blijkt.

MATTHEUS 1:1-17

Betreffende het geslachtsregister van onze Zaligmaker:

I. De titel ervan. Het is *het boek* (of het bericht, de opgave, zoals soms de betekenis is van het Hebreeuwse woord *Sefer, een boek) des geslachts van Jezus Christus*, of Zijn voorouders naar het vlees, of: Het is het verhaal van Zijn geboorte. Het is *een boek Genesis*. Het Oude Testament begint met het boek van de wording der wereld, maar de heerlijkheid van het Nieuwe Testament is *hierin* voortreffelijker, dat het begint met *het boek der voortbrenging* van Hem, die de wereld gemaakt heeft.
Als God *zijn Zijn uitgangen van ouds, van de dagen der eeuwigheid* (Micha 5:1) en kan niemand die voortbrenging verklaren, maar als mens, is Hij *in de volheid des tijds uitgezonden, geworden uit een vrouw*. Het is deze voortbrenging (of wording) die hier verhaald wordt.

II. Het voornaamste doel er van. Het is geen eindeloze, onnodige ijdele of snoevende stamboom, zoals bij grote mannen normaal is. *Stemmata, quid faciunt? Van welk nut zijn oude stambomen?* Het is als een stamboom, die als bewijs wordt aangevoerd van een recht of aanspraak op iets. Het doel is: te bewijzen, dat onze Heere Jezus, *de Zoon van David* en *de zoon van Abraham* is, tot het volk en geslacht behoort, waaruit de Messias zou voortkomen. Abraham en David waren in hun tijd de grote bewaarders van de belofte betreffende den Messias.
De *belofte* van de *zegen was gegeven aan Abraham en zijn zaad*, van de *heerschappij aan David en zijn zaad*, en zij die deel willen hebben in Christus, als de *Zoon van Abraham in wie alle geslachten der aarde gezegend zullen worden*, moeten getrouwe, aanhankelijke onderdanen zijn van Hem als *Zoon van David*, door wie *alle geslachten der aarde* geregeerd zullen worden.
Aan Abraham was beloofd, dat Christus uit hem zou voortkomen (Genesis 12:3, 22:18) en aan David, dat Hij, van hem zou afstammen (2 Samuel 7:12, Psalm 89:4 enz., 132:11),
Tenzij bewezen kan worden, dat Jezus *een Zoon van David en een Zoon van Abraham is*, kunnen wij Hem niet als de Messias erkennen.
Dit is bewezen uit de authentieke registers van de wapenkoning. De Joden waren uiterst nauwkeurig in het bewaren en bijhouden van hun geslachtsregisters. Door Gods voorzienigheid is dit geleid, teneinde de afstamming van de Messias van de vaderen duidelijk in het licht te stellen. Sedert Zijn komst is dat volk zo verstrooid en vermengd, dat het de vraag is of iemand ter wereld het wettig bewijs kan leveren een *Zoon van Abraham te zijn*, hoe dit zij, zeker is het, dat niemand kan bewijzen een zoon van Aäron of een *Zoon van David* te zijn, zodat het ambt van priester en van koning of opgegeven moet worden, als voor altijd verloren, of in de handen van onze Heere Jezus worden gelegd.
Christus wordt hier voor de eerste maal *de Zoon van David* genoemd, omdat van Hem gewoonlijk onder die benaming gesproken werd en Hij als zodanig onder de Joden werd verwacht.
Zij, die Hem erkennen als *de Christus*, hebben Hem *de Zoon van David* genoemd, Hoofdstuk 15:22, 20:31, 21:15. Dit nu is het wat de evangelist op zich neemt te bewijzen, n.l. dat Hij niet alleen een *Zoon van David is*, maar die *Zoon van David*, op Wiens *schouders de heerschappij zal zijn*. Niet slechts *een zoon van Abraham*, maar die Zoon van Abraham, die de Vader van vele volken zal worden. Door Christus *de Zoon van David* en *de Zoon van Abraham* te noemen, toont hij, dat God getrouw is aan Zijn belofte en ieder woord, dat Hij gesproken heeft, waar zal zijn.

En dat:
I. Hoewel de vervulling lang uitgesteld is.
Toen God aan Abraham een zoon beloofde, die de grote zegen, het heil der wereld wezen zou, had hij misschien verwacht, dat dit de zoon zou zijn, die hem stond geboren te worden, maar het bleek dat in een tijdsverloop van omstreeks 2000 jaren tweeënveertig geslachten zouden komen en gaan eer die Zoon geboren werd. Zo lang vooruit kan God voorzeggen wat er geschieden zal en zo lang duurt het soms eer God de belofte vervult.
Het lange vertoeven eer de beloofde zegeningen daar zijn, kan dus wel ons geduld op de proef stellen, maar Gods belofte niet verzwakken

II. Hoewel het wanhopig schijnt, dat ze ooit vervuld zal worden. Deze *Zoon van David* en *Zoon van Abraham*, die de glorie zou zijn van het huis Zijns Vaders, werd geboren, toen het zaad van Abraham een veracht volk was, kort te voren onderworpen en schatplichtig gemaakt aan Rome, Het huis van David stond in geen aanzien meer, want Christus moest *een wortel uit dorre aarde* zijn.
Gods tijd voor de vervulling van de belofte is daar, als het, naar de mens gesproken, totaal onwaarschijnlijk is geworden.

III. De bijzondere reeksen ervan, in rechte lijn van Abraham af, overeenkomstig de geslachtsregisters, vermeld in het begin van de Boeken Kronieken (zover als die gaan) en waarvan wij hier het nut zien.

Er zijn in deze geslachtslijst enige bijzonderheden op te merken.
1. Onder de voorvaderen van Christus, die broeders hadden, was het meestal de jongste broeder, van wie Hij afstamde, zoals Abraham zelf, Jacob, Juda, David, Nathan, en Rhesa jongere broeders waren, om aan te tonen, dat de voortreffelijkheid en voorrang van Christus niet bestaat in het eerstgeboorterecht van Zijn voorouders, zoals dit bij aardse vorsten het geval is, maar in de wil van God, die, overeenkomstig de methode van Zijn voorzienigheid *nederigen verhoogt, en overvloediger eer geeft aan hetgeen gebrek aan dezelve heeft.*

2. Onder de zonen van Jacob, wordt behalve nog aan Juda, uit wie de Silo is voortgekomen, aandacht geschonken aan *zijn broeders: Judas en zijn broeders*. Geen melding wordt gemaakt van Ismael, de zoon van Abraham, of van Ezau, de zoon van Izaak, omdat zij buiten de kerk gesloten waren, alhoewel al de kinderen van Jacob er in opgenomen waren en hoewel zij geen stamvaders van Christus zijn geweest, waren zij toch patriarchen van de kerk (Handelingen 7:8), zodat zij in deze geslachtslijst genoemd worden ter bemoediging van de *twaalf stammen in de verstrooiing*, te kennen gevende dat zij deel hebben aan Christus en evengoed als Juda in betrekking tot Hem staan.

3. Evenzo zijn ook Fares en Zara, de tweelingzonen van Juda, beiden genoemd (hoewel alleen Fares een voorvader van Christus is geweest) om dezelfde reden als waarom de broeders van Juda vermeld worden. Sommigen denken, dat dit ook was, omdat in de geboorte van Fares en Zara iets allegorisch geweest is. Zara heeft eerst zijn hand uitgestoken, maar trok haar weer terug, en daarom verkreeg Fares het eerstgeboorterecht. Evenals Zara heeft de Joodse Kerk het eerst de hand naar het recht van eerstgeboorte uitgestrekt, maar door ongeloof die hand terugtrekkende, brak de kerk der volken, evenals Zara, door, en verkreeg het geboorterecht, en aldus *is de verharding voor een*

deel over Israël gekomen, tot de volheid der Heidenen zal ingegaan zijn en dan zal Zara geboren worden, en zal geheel Israël zalig worden. Romeinen 11:25, 26.

4. Er worden vier vrouwen-slechts vier-in deze geslachtslijst genoemd. Twee van hen waren oorspronkelijk *vervreemd van het burgerschap Israël's*, Rachab (een Kanaänietische en tevens een hoer) en Ruth (de Moabietische). Want *in Jezus Christus is er noch Griek noch Jood*. De vreemdelingen en bijwoners zijn in Christus welkom tot *het burgerschap der heiligen*. De andere twee waren overspelers, Thamar en Bathseba, hetgeen wederom een teken van vernedering was dat aan onze Heere Jezus was gesteld, immers niet alleen is Hij van deze afgestamd, maar wordt ook nog eens zeer in het bijzonder gewezen in Zijn geslachtslijst. Er wordt geen sluier over geworpen. Hij is in de *gelijkheid des zondigen vlezes gekomen* (Romeinen 8:3) en doet zelfs grote zondaars, op berouw en bekering, in innige betrekking tot Zich komen.
Hierbij merken wij op, dat wij de mensen nooit de schande van hun voorouders moeten verwijten. Het is iets, waaraan zij onschuldig zijn en niet kunnen verhelpen. Het is het lot geweest van de besten, ook van onze Heere en Meester zelf.
David gewon Salomon bij degene, die Uria's vrouw was geweest, dit wordt vermeld om aan te tonen, dat het er zo ver vandaan was, dat David's misdaad, waarvan hij berouw had en waarover hij zich voor de Heere had verootmoedigd, verhinderde, dat hem de belofte gegeven werd, dat het de Heere behaagd heeft haar juist door deze vrouw te vervullen.

5. Hoewel hier diverse koningen vermeld worden, wordt geen van allen, behalve David, uitdrukkelijk koning genoemd (vers 6).
David den koning, omdat met hem het verbond van het koningschap gemaakt was en aan hem de belofte van het koninkrijk van de Messias gegeven werd, die daarom gezegd wordt, *den troon Zijns vaders David's te beërven*, Lukas 1:32.

6. In de stamboom van de koningen van Juda zijn er tussen Joram en Ozias (vers 8) drie uitgelaten, n.l. Ahazia, Joas en Amazia. Daarom, als er gezegd wordt: *Joram gewon Ozías*, dan wordt overeenkomstig het Hebreeuwse taaleigen bedoeld dat Ozías in rechte lijn van hem afstamde.
Gelijk gezegd is tot Hizkia, dat de *zonen, die uit hem zouden voortkomen, naar Babel gevoerd zouden worden*, terwijl er toch tussen hem en hen nog enkele geslachten waren. Het was geen vergissing of vergeetachtigheid, dat deze drie werden weggelaten. Waarschijnlijk waren zij al reeds weggelaten uit de geslachtsregisters, die de evangelist had geraadpleegd en toen als authentiek hebben gegolden. Sommigen verklaren: -Daar het Mattheus' bedoeling was om, ter wille van het geheugen, het getal van Christus' voorouders op driemaal veertien terug te brengen, was het nodig, dat er uit dit tijdperk drie weggelaten zouden worden en daartoe waren zij, die de onmiddellijke afstammelingen van de vervloekte Athalia waren het meest geschikt. Athalia had de afgoderij van Achab in het huis van David ingevoerd, zodat dit brandmerk op het geslacht was gedrukt. De ongerechtigheid wordt bezocht *tot in het derde en vierde geslacht*. Twee van deze drie waren afvalligen en op zulke plaatst God gewoonlijk het teken van Zijn misnoegen in deze wereld. Alle drie zijn een geweldadige dood gestorven.

7. Sommigen merken op welk een vermenging van goed en kwaad er in deze reeks van elkaar opvolgende koningen is geweest. Bijv. (vers 7-8): De goddeloze *Rehabeam gewon* de goddeloze *Abia*, de goddeloze *Abia gewon* de godvruchtigen *Asa*, de Godvruchtige *Asa gewon* de Godvruchtige *Josafat*, de Godvruchtige *Josafat gewon* de goddeloze *Joram*.

Genade is geen erfgoed, evenmin als heersende zonde. De genade is van God en Hij schenkt of onthoudt haar naar het Hem behaagt.

8. Als een merkwaardig tijdperk wordt van de Babylonische gevangenschap melding gemaakt, vers 11 en 12. Als men alles nagaat, was het een wonder dat de Joden in de ballingschap niet verloren zijn geraakt, zoals dit met andere natiën is geschied. Dit geeft de reden te kennen, waarom de stroom van dit volk rein en zuiver door die dode zee zou blijven vloeien, n.l. dat uit hen, *wat het vlees aangaat, Christus zou komen. Verderf ze niet, want er is een zegen in*, die zegen der zegeningen n.l. Christus zelf, Jesaja 65:8, 9. Het was met het oog op Hem, dat zij weer hersteld zijn en dat Gods aangezicht lichtte over het heiligdom, dat verwoest was, *om des Heren wil*. Daniël 9:17.

9. Van Josias wordt gezegd, dat hij *gewon Jechonias, en zijn broeders* (vers 11). Met Jechonias wordt hier Jojakim bedoeld, die de eerstgeborene was van Josias. Als (in vers 12) gezegd wordt, dat *Jechonias gewon Saláthiël* dan was deze Jechonias de zoon van die Jojakim, die naar Babel werd gevoerd en aldaar gewon hij Salathiël, en als Jechonias gezegd wordt *kinderloos* te zijn aangeschreven (Jeremia 22:30), dan wordt dit aldus verklaard: *Niemand uit zijn zaad zal voorspoedig zijn*. Van Salathiël wordt hier gezegd *Zorobabel* te hebben gewonnen, terwijl Salathiël Padája gewon en deze Zorobabel gewon (1 Kronieken 3:19). Maar, gelijk te voren, wordt de kleinzoon dikwijls zoon genoemd. Waarschijnlijk is Padája nog tijdens het leven van zijn vader gestorven en zo werd zijn zoon Zorobabel *de zoon van Salathiël* genoemd.

10. De stamboom daalt af, niet tot aan Maria, de moeder van onze Heere, maar tot *Jozef, de man van Maria* (vers 16), want de Joden hebben altijd hun geslachtsregisters in de mannelijke lijn gehouden. Doch Maria was van dezelfde stam en hetzelfde geslacht als Jozef, zodat Hij zowel door Zijn moeder als door Zijn vermeende vader uit het huis van David was.
Hier wordt Jozef vermeld, tot wie Hij naar het vlees in geen betrekking stond, ten einde aan te tonen, dat het rijk van de Messias niet op natuurlijke afkomst van David gegrond is.

11. Het middelpunt, waarin al de lijnen samenkomen, is *Jezus, gezegd Christus*, vers 16. Dat is Hij, die zo vurig begeerd en met zoveel ongeduld verwacht werd. Op wie de patriarchen het oog hadden toen zij naar kinderen verlangden, ten einde de eer te hebben van in die heilige geslachtslijn te worden opgenomen. Geloofd zij God, wij bevinden ons thans niet in zulk een donkere, nevelachtige toestand als zij, maar helder en duidelijk aanschouwen wij wat deze profeten en koningen als door een spiegel in een duistere rede gezien hebben. Wij kunnen, indien wij het niet door onze eigen schuld beletten, een grotere eer deelachtig worden, dan die zij zo zeer begeerd hebben, want zij, die de wil van God doen, staan in eervoller betrekking tot Christus dan zij, die naar het vlees aan Hem verwant waren, 12:50.
Jezus wordt *Christus* genoemd, dat is: de *Gezalfde*. De *Hebreeuwse* naam *Messias* heeft dezelfde betekenis. Hij wordt *Messias, de Vorst* genoemd (Daniël 9:25) en ook dikwijls Gods Gezalfde (Psalm 2:2).
In die hoedanigheid werd Hij verwacht: *Zijt Gij de Christus* -de *Gezalfde?* David, de koning, werd gezalfd (1 Samuel 16:13).
Evenals ook Aäron de priester (Leviticus 8:12 en Elisa, de profeet (1 Koningen 19:16) en Jesaja, de profeet (Jesaja 61:1). Christus, gesteld en bevoegd tot al deze ambten, wordt daarom de *Gezalfde* genoemd-*gezalfd met vreugdeolie boven Zijn medegenoten* en naar deze Zijn naam, die als een

uitgestorte zalf is, worden al Zijn volgelingen *Christenen* genoemd, want ook zij hebben *de zalving ontvangen*.

Tot slot. Het kort begrip van geheel dit geslachtsregister hebben wij in vers 17, waar het is samengevat in drie maal veertien, die elk een merkwaardig tijdperk aanduiden. In het eerste veertiental hebben wij de opkomst van het geslacht van David, als de morgenstond. In het tweede veertiental, zien wij het bloeien en schitteren in middagglans. In het derde veertiental hebben wij het verval en voortdurende afname, totdat dit geslacht geslonken is tot het gezin van een arme timmerman. Dan komt *Christus te voorschijn als de heerlijkheid van Zijn volk Israël*.

MATTHEUS 1:18-25

I. Wij moeten de verborgenheid van Christus' menswording aanbidden, maar niet napluizen. Als wij *niet weten welke de weg des Geestes zij* in de formering van gewone mensen, noch *hoedanig de beenderen zijn in de buik van een zwangere vrouw* (Prediker 11:5) hoeveel te minder weten wij dan, hoe de gezegende Jezus in de buik van de gezegende maagd werd geformeerd.
Als David bewondert hoe hij *in het verborgen gemaakt en als een borduursel gewrocht is*, Psalm 139:13, 16), spreekt hij wellicht in de geest van Christus' menswording.
Wij vinden hier sommige omstandigheden van Christus' geboorte, die wij niet bij Lukas vinden, hoewel zij door hem uitvoeriger verteld wordt. Hier hebben wij:

I. Maria's ondertrouwd zijn met Jozef. Maria, de moeder van onze Heere *was met Jozef ondertrouwd*, niet getrouwd, maar in contract met hem.
Door een plechtige verklaring *de futuro met betrekking tot de toekomst*, en daarvan werd, zo God het veroorloofde, de belofte afgelegd.
Wij lezen van een man, die *een vrouw ondertrouwd heeft en haar niet tot zich heeft genomen*, Deuteronomium 20:7. Christus was geboren uit een maagd, maar een ondertrouwde maagd,

1. Om de huwelijksstaat te eren en aan te bevelen als *eerlijk onder allen* tegen de duivelse leer, *welke het huwelijk verbiedt* en in de ongehuwde staat volmaaktheid stelt. Wie was er hoger bevoorrecht dan Maria in haar ondertrouw?

2. Om de goede naam van de gezegende maagd te bewaren, die anders aan smaad of laster zou zijn blootgesteld. Het was betamelijk dat haar zwangerschap door een huwelijk beschermd en in de ogen van de wereld gerechtvaardigd zou worden.
Een van de ouden zegt: Het was beter, dat men zou vragen: *Is deze niet de zoon van de timmerman?* dan: *Is deze niet de zoon van een hoer?*

3. Opdat de gezegende maagd iemand zou hebben om haar te leiden in haar jeugd, de metgezel zou zijn in haar eenzaamheid en op haar reizen, iemand, die deelde in haar zorgen, een hulp, die voor haar geschikt was.
Sommigen denken dat Jozef weduwnaar was en dat zij die *de broeders van Christus* genoemd worden (13:55), Jozefs kinderen waren uit een vorig huwelijk. Dat is een gissing van vele ouden. Jozef was *een rechtvaardig man*, zij *een deugdzame vrouw.*
De *gelovigen* moeten niet *een ander juk aantrekken met de ongelovigen*, maar laten de Godvrezenden huwen met hen, die dit ook zijn, zodat zij het liefelijke van de huwelijksbetrekking smaken en Gods zegen deelachtig worden.
Ook kunnen wij uit dit voorbeeld leren, dat het goed is, om niet haastig, maar met overleg in het huwelijk te treden en de bruiloft door een contract te laten voorafgaan. Het is beter tijd te nemen om zich te beraden, dan later tijd te *vinden* om berouw te hebben.

II. Haar zwanger zijn met het beloofde Zaad. *Eer zij samengekomen waren, werd zij zwanger bevonden uit de Heilige Geest*.
Na het sluiten van het contract werd het huwelijk uitgesteld. In de tijd voor dat de plechtige huwelijksvoltrekking daar was bleek zij zwanger te zijn. Zij was verloofd voor zij zwanger werd. Waarschijnlijk was het na haar terugkomst van haar bezoek aan haar nicht Elisabeth, bij wie zij *drie*

maanden was gebleven (Lukas 1:56) dat Jozef bemerkte, dat zij zwanger was en zij dit zelf ook niet ontkende. Zij, in wie Christus een gestalte heeft gekregen, zullen dit tonen. Het zal *bevonden worden te zijn een* werk van God, dat door Hem erkend zal worden.
Nu kunnen wij ons wel voorstellen hoe groot de verlegenheid was, welke dit met recht aan de gezegende maagd heeft veroorzaakt. Zij zelf kende de Goddelijke oorsprong van deze ontvangenis, maar hoe zal zij dit kunnen bewijzen? Er zal met haar *gehandeld worden als met een hoer*.
Hier valt bij op te merken, dat wij na een hoge bevoorrechting het een of ander kunnen verwachten, dat ons verootmoedigt, enige smaad, *als een doorn in het vlees*, ja *als een zwaard in het gebeente*.
Nooit werd een dochter van Eva met zulk een eer bekleed als de maagd Maria. Toch was zij in gevaar om van een der ergste misdaden beschuldigd te worden. Maar wij bemerken niet, dat zij zichzelf ermee gekweld heeft, maar zich bewust van haar onschuld bleef zij kalm en gaf haar zaak over *aan Hem, die rechtvaardig oordeelt*.
Zij, die hun geweten rein bewaren, kunnen blijmoedig en gerust vertrouwen, dat God hun goede naam zal bewaren en zij hebben reden te hopen, dat Hij niet slechts hun oprechtheid, maar ook hun eer zal doen blijken, als de zon aan de middag.

III. Jozefs verlegenheid en zorg omtrent de vraag hoe hij in dit geval had te handelen.
Wij kunnen ons voorstellen, hoe groot het verdriet en de teleurstelling voor hem was, toen hij ontdekte, dat zij, van wie hij zo'n hoge dunk had gehad en die hij zo zeer had gewaardeerd, onder verdenking kwam van zo'n grote misdaad. "Is dit Maria?" dacht hij bij zichzelf, "hoe wij ons toch kunnen bedriegen in hen, van wie wij de hoogste gedachten hebben gekoesterd! Hoe worden wij teleurgesteld in personen, van wie wij de beste verwachtingen hadden!"
Hij wil niet van deze Godvruchtige vrouw zo iets slechts geloven. Toch is de zaak te slecht om genegeerd te kunnen worden. Het is te zichtbaar om te kunnen worden ontkend.
Welk een strijd ontstaat in zijn binnenste tussen zijn jaloersheid (die een grimmigheid is van de man en hard is als het graf) enerzijds en de genegenheid, welke hij voor Maria koestert, anderzijds!

Merk op:
1. Het uiterste, dat hij zocht te vermijden. *Hij wilde haar niet openbaar te schande maken*.

Hij zou dit hebben kunnen doen, want, volgens de wet moest een *ondertrouwde maagd*, die zich aan hoererij had schuldig gemaakt, gestenigd worden. Deuteronomium 22:23, 24. Hij *wilde* zich de wet *niet* tegen haar ten nutte maken. Indien zij schuldig is, dan is dit toch niet bekend en door hem zal het ook niet bekend worden.

Hoe verschillend was de geest en gezindheid, die Jozef aan de dag legde, van die van Juda, die in een gelijksoortig geval, haastig het strenge vonnis uitsprak: *Breng ze hiervoor dat ze verbrand worde!* Genesis 38:24. Hoe goed is het om na te denken, zoals Jozef hier gedaan heeft! Als er meer van dit nadenken en overwegen was bij ons oordelen en ons berispen, zou er ook meer barmhartigheid en gematigdheid in zijn.

Haar te doen straffen wordt hier genoemd *haar* openlijk ten afschrikkend voorbeeld te stellen, hetgeen aantoont wat het doel is der straf-het waarschuwen van anderen: het is *in terrorem opdat allen van rondom zullen horen en vrezen*

Sommige mensen met streng en hard karakter zouden die goedertierenheid van Jozef kunnen afkeuren. Toch wordt zij hier tot zijn lof vermeld, omdat *hij rechtvaardig was*, wilde hij haar niet te schande maken. Hij was een *godsdienstig, vroom man* en daarom geneigd om barmhartig te zijn, gelijk God barmhartig is, en te *vergeven* als iemand, die ook zelf *vergeving ontvangen heeft*.

Als een ondertrouwde jonge dochter in het veld verkracht werd, dan ging de wet van de barmhartige onderstelling uit, dat zij *geroepen heeft* (Deuteronomium 22:26) en dan bleef zij ongestraft. Zo zal ook Jozef een liefdevolle, barmhartige uitleg aan de zaak gegeven hebben. Hierin is hij *rechtvaardig*, teergevoelig omtrent de goede naam van iemand, die nooit te voren iets gedaan had om er een smet op te werpen.

In veel gevallen betaamt het ons zachtmoedig te wezen tegenover hen, die onder verdenking staan van te hebben gezondigd, het beste omtrent hen te hopen en het beste te denken van hetgeen zulk een slecht aanzien heeft, in de hoop, dat het blijken zal beter te zijn dan het schijnt.

De rechtbank van het geweten, die de strengheid der wet verzacht noemen wij de *rechtbank der billijkheid*

Zij, die schuldig worden bevonden aan een misdaad, waren wellicht *overvallen door de misdaad* en behoren *dus met de geest van zachtmoedigheid terecht gebracht te worden*.

2. De uitweg die hij vond om dit uiterste te vermijden. Hij was *van wil haar heimelijk te verlaten*, dat is: haar in tegenwoordigheid van twee getuigen een scheidbrief te geven en aldus de zaak onder elkaar stil te houden.

Een rechtvaardig man zijnde (een man, die zich streng aan de wet hield), wilde hij er niet toe overgaan haar te huwen, maar besloot hij *haar te ontbinden*. Uit teder medelijden met haar, zo stil mogelijk te doen en zonder opzien te verwekken.

Merk hierbij op, dat de noodzakelijke berisping van hen, die overtreden hebben, zoveel mogelijk zonder gerucht te maken moet geschieden.

De woorden der wijzen moeten in stilheid aangehoord worden. Christus zelf *zal niet twisten noch roepen*.

Christelijke liefde en Christelijke voorzichtigheid zullen *een menigte van zonden bedekken*, zelfs grote zonden, voor zover dit kan geschieden zonder er gemeenschap mee te hebben.

IV. Jozefs uitredding uit deze verlegenheid door een ijlbode, gezonden van de hemel, vers 20- 21. *Alzo hij deze dingen in de zin had* en niet wist wat te besluiten, heeft God hem genadig de weg gewezen, die hij had te gaan en hem gerust gesteld. Merk op, dat zij, die leiding van God wensen te ontvangen, ook zelf moeten nadenken over de dingen, met zichzelf te rade moeten gaan. Het zijn de *nadenkenden*, niet *de gedachtelozen*, die God wil leiden en sturen. Toen hij er verlegen mee was en zover hij kon de zaak had overwogen, toen kwam God met Zijn raad. Merk op, dat het Gods tijd is om met Zijn lering en leiding bij Zijn volk te komen, als zij zelf *ten einde raad* zijn en niet weten wat te doen. De boodschap werd aan Jozef gezonden door *een engel des Heren*.

Dezelfde engel waarschijnlijk, die aan Maria de tijding bracht van haar ontvangenis-de engel Gabriël. Nu begint door de engelen de gemeenschap weer met de hemel, waarmee de aartsvaders verwaardigd werden, maar die lang in onbruik was gekomen. Toen de *Eerstgeborene in de wereld stond te komen* kregen de engelen bevel Hem te vergezellen.

In hoever God thans op onzichtbare wijze gebruik maakt van de bediening der engelen om Zijn volk uit moeilijkheden te redden, weten wij niet. Maar hiervan kunnen wij verzekerd zijn, dat zij *dienende geesten* zijn, hun ten goede. Deze engel verscheen Jozef *in een droom*, toen hij sliep (gelijk God soms tot de vaderen gesproken heeft). Als wij kalm en rustig zijn, dan zijn wij in de beste gemoedstoestand om de aanduidingen van de Goddelijke wil te ontvangen.

De geest beweegt zich over kalme wateren. Deze droom heeft ongetwijfeld in zichzelf het kenmerk gehad, dat hij van God was en niet het voortbrengsel van een ijdele verbeelding.

Nu
1. Jozef wordt hier *geleid*, de weg gewezen, hoe ten opzichte van zijn voorgenomen huwelijk te handelen.

De engel noemt hem *Jozef, Zoon van David*. Hij herinnert hem aan zijn verwantschap met David, teneinde hem voor te bereiden op het verrassend bericht omtrent zijn betrekking tot de Messias, die, gelijk ieder wist, een afstammeling van David zou zijn. Soms gebeurt het, dat mensen van gering vermogen en weinig aanzien er niet op gesteld zijn, dat men hun hoge eer wil aandoen, zodat zij die weigeren.

Daarom was het nodig om deze arme timmerman aan zijn hoge afkomst te herinneren: "Waardeer u zelf, Jozef, gij zijt die zoon van David door wie de lijn van de Messias heengaat". Zo mogen wij tot iedere gelovige zeggen: "Vrees niet, gij zoon van Abraham, gij kind van God. Vergeet de waardigheid van uw geboorte niet, uw nieuwe geboorte". *Wees niet bevreesd Maria tot uw vrouw te nemen*, aldus kan dit gelezen worden.

Daar Jozef haar verdacht zwanger te zijn door hoererij, was hij bevreesd *haar te nemen* en zodoende schuld en smaad over zich te brengen. Neen, zegt God, *vrees niet*. De zaak is niet aldus gelegen. Maria heeft hem wellicht gezegd, dat zij zwanger was door de Heilige Geest. Hij zou ook gehoord kunnen hebben wat Elisabeth tot haar zei (Lukas 1:43) toen zij haar *de moeder haars Heren* noemde, en, indien dit zo was, vreesde hij hoogmoedig of aanmatigend te zijn als hij iemand huwde, die zo ver boven hem stond. Maar *waaruit* zijn vrees nu ook mocht ontstaan zijn, zij werd tot zwijgen gebracht door dit woord: *Wees niet bevreesd Maria, uw vrouw, tot u te nemen*. Het is een grote zegen om van ons vrees verlost te worden en onze twijfelingen opgelost te zien, zodat wij gerust en tevreden met ons werk of met onze zaken voort kunnen gaan.

Hij ontvangt hier inlichting omtrent *dat heilige*, waarvan zijn ondertrouwde vrouw nu zwanger was. Hetgeen in haar ontvangen is, is van Goddelijke oorsprong.

Het is er zo ver vandaan, dat hij delen zou *in* of medeplichtig zijn *aan*, onreinheid door haar te huwen, dat hij, in tegendeel, deelgenoot zal worden van de hoogste waardigheid, die geschonken kan worden.

Twee dingen worden hem meegedeeld.
1. *Dat zij ontvangen had door de kracht van de Heilige Geest*, niet door de kracht van de natuur. De Heilige Geest, die de wereld had voortgebracht, bracht nu de Zaligmaker van de wereld voort, *en bereidde Hem een lichaam*, zoals Hem beloofd was, toen Hij zei: *Zie Ik kom*.

Vandaar dat Hij gezegd wordt *geworden* te *zijn uit* een *vrouw* (Galaten 4:4) en toch ook die tweede *Adam* te zijn, die *de Heere is uit de hemel*, 1 Corinthiërs 15:47.

Hij is *de Zone Gods*, maar heeft toch in zo ver deel aan de natuur en zelfstandigheid van Zijn moeder, om *de vrucht haars buiks* genoemd te worden, Lukas 1:42.

Het was nodig, dat deze ontvangenis op andere wijze zou geschieden dan door gewone *voortteling*, opdat Hij alzo deel zou hebben aan de menselijke natuur en toch aan het bederf en de besmetting ervan zou ontkomen, niet *ontvangen en geboren* zou zijn in ongerechtigheid.

De geschiedenis verhaalt ons van sommigen, die ijdel voorgaven door goddelijke kracht te hebben ontvangen, zoals de moeder van Alexander, maar met niemand is dit ooit werkelijk geschied, dan met de moeder van onze Heere.

Hierin, gelijk als in andere dingen, is Hij *Wonderlijk*.

Wij lezen niet, dat de maagd Maria zelf zeer was aangedaan. Zij legde het alles weg in haar hart. Daarom heeft God een engel gezonden, om van het feit te getuigen.

Zij, die hun eigen eer niet zoeken, zullen de eer hebben, die van God komt. Deze is bewaard en weggelegd voor de ootmoedigen.

2. Dat zij *de Zaligmaker der wereld* zou voortbrengen (vers 21). *Zij zal een Zoon baren*. Er wordt te kennen gegeven wat Hij wezen zal:

a. In de naam, die aan haar Zoon gegeven moet worden: *Gij zult Zijn naam heten Jezus, een Zaligmaker*. Jezus is dezelfde naam als Jozua, alleen de uitgang is veranderd omwille van de Griekse taalvormen. Jozua wordt *Jezus* genoemd (Handelingen 7:45, Hebreeën 4:8) in overeenstemming met de Septuaginta.

Er waren twee personen met die naam in het Oude Testament, die beiden merkwaardige typen van Christus zijn geweest, Jozua, die de aanvoerder was van Israël bij hun eerste vestiging in Kanaän, en Jozua, hun hogepriester bij hun tweede vestiging na de ballingschap, Zacheria 6:11, 12

Christus is onze Jozua, *de Overste Leidsman onzer* Zaligheid, en *de Hogepriester onzer belijdenis* en in beide hoedanigheden onze Zaligmaker, een Jozua, die in de plaats komt van Mozes en datgene voor ons doet, wat *de wet niet kon doen, dewijl zij krachteloos was*. Jozua's naam was vroeger Hosea, maar Mozes heeft er de eerste lettergreep aan toegevoegd van de naam Jehova en heeft er dus *Jehoshua* van gemaakt (Numeri 13:16), om aan te duiden, dat de Messias, Die die naam dragen zou, *Jehova* zal zijn. Daarom *kan Hij ook volkomen zalig maken*, en *is de zaligheid in geen ander*.

b. In de reden van die naam: *Want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden*.

Niet slechts het volk der Joden (Hij is gekomen tot de Zijnen en zij hebben Hem niet aangenomen), maar allen, die Hem door *de keuze des Vaders* gegeven zullen worden en allen, die zich door *hun eigen keuze* aan Hem gegeven hebben. Hij is een Koning, die Zijn onderdanen beschermt en gelijk Israël's richteren van ouds *verlossing* voor hen *werkt*.

Merk op, dat zij, die door Christus zalig gemaakt worden, *zalig gemaakt worden van hun zonden*: van de schuld der zonde door *de verdienste van Zijn dood*, van de heerschappij der zonde door *de Geest Zijner genade*. Door hen zalig te maken van zonde, verlost Hij hen van de toorn en de vloek en al de rampzaligheid hier en hiernamaals.

Christus is gekomen om Zijn volk zalig te maken niet *in hun zonde*, maar *van hun zonde*, vrijheid voor hen te verkrijgen, niet *om te zondigen*, maar *vrijheid van de zonde, om hen te verlossen van alle ongerechtigheid* (Titus 2:14) en hen te verlossen, vrij te kopen, *uit de mensen* (Openbaring 14:4) voor zich, *die afgescheiden is van de zondaren*.

Zij zijn het dus, die aflaten van hun zonden en zich aan Christus geven als *Zijn volk*, deel hebben aan de Zaligmaker en de grote verlossing, die Hij *gewrocht heeft*. Romeinen 11:26.

V. De vervulling van de Schrift in dit alles. De evangelist, die onder de Joden schreef, wijst hier vaker op dan al de andere evangelisten. Hier hebben de Oud-Testamentische profetieën haar vervulling in onze Heere Jezus.

Waardoor blijkt, dat Hij het was, die komen zou, en dat wij geen andere hebben te verwachten. Hij was degene, van *wie al de profeten getuigenis geven*.

De Schrift nu, die in de geboorte van Christus vervuld werd, was die belofte van een teken, dat God aan koning Achaz heeft gegeven (Jesaja 7:14). *Zie, een maagd zal zwanger worden*, waar de profeet, het volk Gods aanmoedigende om te hopen op de beloofde verlossing van Sanheribs inval, hen er toe brengt om uit te zien naar de Messias, die uit het volk der Joden en het huis van David komen zou,

Hieruit was het dus gemakkelijk af te leiden, dat, hoewel dat volk en dit huis nu zwaar beproefd werden, het een noch het ander evenwel het verderf overgegeven kon zijn, zo lang God nog zulk een zegen voor hen weggelegd had. De verlossingen, die God voor de Oudtestamentische kerk gewrocht heeft, waren typen en afschaduwingen van de grote verlossing door Christus gebracht. Als God het grotere wil doen, zal Hij niet falen ook het kleinere te doen. De profetie, welke hier is aangehaald, wordt zeer gepast ingeleid met een "Zie", dat dienen moet zowel om aandacht als ook bewondering op te wekken. Want wij hebben hier de verborgenheid der Godzaligheid, welke zeker wel zonder tegenspraak, groot is, nl. dat *God geopenbaard is in het vlees*.

1. Het teken is, dat de Messias *geboren zal worden uit een maagd. Een maagd zal zwanger worden* en door haar zal Hij geopenbaard worden *in het vlees*. Het Hebreeuwse woord *Almah* betekent *maagd* in de strikste zin van het woord, zoals Maria betuigde te zijn (Lukas 1:34), *ik bekende geen man*,

Ook zou het niet zulk een wondervol teken geweest zijn als bedoeld was, indien dit anders geweest was. Van de beginne aan was het te kennen gegeven, dat de Messias uit een maagd geboren zou worden, toen er gezegd was, dat Hij *het zaad der vrouw zou wezen*. Het zaad van de vrouw op zulk een wijze, dat het niet het zaad is van een man. Christus is uit een maagd geboren, niet slechts omdat Zijn geboorte *bovennatuurlijk* moest wezen, maar ook omdat zij *vlekkeloos* en rein, zonder enigerlei smet of zonde moest zijn.

Christus moest geboren worden, niet uit een *keizerin* of *koningin*, want Hij is niet in uitwendige glans of praal verschenen, maar uit een maagd, ten einde ons geestelijke reinheid te leren,

Ons te leren aan alle genietingen der zinnen te sterven en ons aldus *onbevlekt te bewaren* van de wereld en van het vlees, ten einde als *reine maagden van Christus* te worden voorgesteld.

2. De waarheid, welke door dit teken bewezen wordt, is, dat Hij de Zoon van God en de Middelaar tussen God en mens is: want *men zal zijn naam noemen Emmanuel*.

Hij zal *Emmanuel* wezen, zoals wanneer gezegd wordt: *Hij zal genaamd worden*, bedoeld is: Hij zal zijn: *de Heere onze* gerechtigheid.

Emmanuel betekent *God met ons* een naam vol geheimenis en zeer kostelijk. God *vlees geworden* onder ons en dus, God *verzoenbaar* met ons, in vrede met ons, ons opnemend in het verbond en ons toelatend tot gemeenschap met Hem. Het volk der Joden had God met hen in typen en schaduwen, wonende tussen de cherubs, maar nooit zo, als toen het *Woord vlees was geworden*, dat was de gezegende *Shechinah*.

Welk een goede maatregel was dit om tot vrede en gemeenschap te komen tussen God en mens, dat de twee naturen aldus in de Persoon van de Middelaar te zamen werden gebracht! Hierdoor werd Hij de onpartijdige Scheidsman, geschikt *om Zijn hand te leggen op beiden*, daar Hij in de natuur van beide deelt. Aanschouw hierin de grootste verborgenheid en de rijkste genade, die ooit geschonken werd.

In het licht van de *natuur* zien wij God als een God *boven ons*. In het licht van de wet zien wij Hem als een God *tegen ons*, maar in het licht van het Evangelie zien wij Hem als *Emmanuel*, God *met ons*, in onze eigen natuur en in ons belang.

Hierin heeft de Verlosser *Zijn liefde bevestigd*. Met Christus' naam *Emmanuel* kunnen wij de naam vergelijken, die aan de Kerk is gegeven (Ezechiël 48:35) *Jehova Shammah, De Heere is aldaar*. De Heere der heerscharen is met ons. Ook is het niet onjuist of ongepast te zeggen dat de profetie, welke voorzegde, dat Hij *Emmanuel* genoemd zou worden, vervuld werd in de bedoeling er van, toen Hij *Jezus* genoemd werd. Want indien Hij niet *Emmanuel -God met ons* -was geweest, Hij zou niet *Jezus een Zaligmaker* -hebben kunnen zijn,

Hierin bestaat de zaligheid, die Hij gewrocht heeft nl. *in het samenbrengen van God en de mens*. Dit was het wat Hij bedoelde: *God met ons* te brengen, hetgeen onze grootste zaligheid is, en *ons met God* te brengen, dat onze duurste plicht is.

VI. Jozefs gehoorzaamheid aan het Goddelijk voorschrift (vers 24). *Opgewekt zijnde van de slaap* door de indruk die de droom bij hem had teweeggebracht, *deed hij, gelijk de engel des Heren hem bevolen had* (hoewel dit tegen zijn vroegere gevoelens en voornemens inging) en *heeft zijn vrouw tot zich genomen*.

Hij deed het spoedig, zonder uitstel, blijmoedig en zonder tegenspreken. Hij is het hemels gezicht niet ongehoorzaam geweest. Een buitengewone leiding en besturing, zo als deze was, hebben wij thans niet te verwachten.

God heeft nog altijd wegen en middelen om ons in duistere of twijfelachtige gevallen Zijn' wil bekend te maken, door wenken van Zijn voorzienigheid, door strijd in ons geweten en de raad van trouwe vrienden, waarbij dan altijd de algemene regel van het geschreven Woord toegepast moet worden.

Daarom behoren wij bij elke stap van ons leven, bovenal bij grote en gewichtige aangelegenheden, zoals dit hier met Jozef het geval was, leiding van God te zoeken en dan zullen wij het veilig en lieflijk vinden om te doen wat Hij ons gebiedt.

VII. De vervulling van de Goddelijke belofte (vers 25). *Zij had deze haar eerstgeboren Zoon gebaard*. De omstandigheden staan beschreven in Lukas 2:1 enz.

Merk op: datgene, *wat uit de Heilige Geest ontvangen is*, zal nooit *ontijdig* worden geboren, maar zal ter bestemder tijd worden voortgebracht. Hetgeen *uit de wil van het vlees* en *uit de wil van de man* is zal dikwijls mislukken,

Zodra Christus *geformeerd* is in de ziel, dan heeft God zelf het goede werk begonnen, dat Hij zal voleindigen. Wat *ontvangen* is in genade, zal ongetwijfeld worden *voortgebracht* in heerlijkheid.

Verder is hier op te merken:

1. Dat Jozef, hoewel hij het huwelijk met Maria, zijn ondertrouwde vrouw, heeft voltrokken, zich toch op een afstand van haar hield, zo lang zij van dat Heilige zwanger is geweest, hij *bekende haar niet, totdat zij haar eerstgeboren Zoon gebaard had*.

Er is veel gezegd over de altijddurende maagdelijke staat van de moeder van onze Heere. Hieronymus was in grote toorn ontstoken tegen Helvidius, omdat deze hem ontkende. Zeker is het, dat hij uit de Schrift niet kan bewezen worden.

2. Dat Christus de *eerstgeborene* was en aldus naar het taalgebruik van de Schrift zou Hij ook zo genoemd kunnen worden. Ook al zou Zijn moeder na Hem, geen kinderen meer gehad hebben. Het is niet zonder dat er een diepe verborgenheid in opgesloten ligt, dat Hij Eerstgeborene genoemd wordt, want Hij is *de Eerstgeborene van alle schepselen*, de Erfgenaam van alle dingen. Hij is *de Eerstgeborene onder vele broederen*, opdat Hij in alles de voorrang zou hebben.

3. *Jozef heette Zijn naam Jezus* overeenkomstig de aanwijzing, die hem was gegeven.

God had Hem gesteld om de Zaligmaker te zijn, hetgeen te kennen was gegeven middels de naam *Jezus*. Wij moeten Hem tot onze Zaligmaker aannemen en in overeenstemming hiermee Hem *Jezus, onze Zaligmaker* noemen.

HOOFDSTUK 2

1 Toen nu Jezus geboren was te Bethlehem, gelegen in Judea, in de dagen van den koning Herodes, ziet, enige wijzen van het Oosten zijn te Jeruzalem aangekomen.
2 Zeggende: Waar is de geboren Koning der Joden? want wij hebben gezien Zijn ster in het Oosten, en zijn gekomen om Hem te aanbidden.
3 De koning Herodes nu, dit gehoord hebbende, werd ontroerd, en geheel Jeruzalem, met hem.
4 En bijeen vergaderd hebbende al de overpriesters en Schriftgeleerden des volks, vraagde van hen, waar de Christus zou geboren worden.
5 En zij zeiden tot hem: Te Bethlehem, in Judea gelegen; want alzo is geschreven door den profeet:
6 En gij Bethlehem, gij land Juda! zijt geenszins de minste onder de vorsten van Juda; want uit u zal de Leidsman voortkomen, Die Mijn volk Israël weiden zal.
7 Toen heeft Herodes de wijzen heimelijk geroepen, en vernam naarstiglijk van hen den tijd, wanneer de ster verschenen was;
8 En hen naar Bethlehem zendende, zeide: Reist heen, en onderzoekt naarstiglijk naar dat Kindeken, en als gij Het zult gevonden hebben, boodschapt het mij, opdat ik ook kome en Dat zelve aanbidde.
9 En zij, den koning gehoord hebbende, zijn heengereisd; en ziet, de ster, die zij in het oosten gezien hadden, ging hun voor, totdat zij kwam en stond boven de plaats, waar het Kindeken was.
10 Als zij nu de ster zagen, verheugden zij zich met zeer grote vreugde.
11 En in het huis gekomen zijnde, vonden zij het Kindeken met Maria, Zijn moeder, en nedervallende hebben zij Hetzelve aangebeden; en hun schatten opengedaan hebbende, brachten zij Hem geschenken: goud en wierook, en mirre.
12 En door Goddelijke openbaring vermaand zijnde in den droom, dat zij niet zouden wederkeren tot Herodes, vertrokken zij door een anderen weg weder naar hun land.
13 Toen zij nu vertrokken waren, ziet, de engel des Heeren verschijnt Jozef in den droom, zeggende: Sta op, en neem tot u het Kindeken en Zijn moeder, en vlied in Egypte, en wees aldaar, totdat ik het u zeggen zal; want Herodes zal het Kindeken zoeken, om Hetzelve te doden.
14 Hij dan opgestaan zijnde, nam het Kindeken en Zijn moeder tot zich in den nacht, en vertrok naar Egypte;
15 En was aldaar tot den dood van Herodes; opdat vervuld zou worden hetgeen van den Heere gesproken is door den profeet, zeggende: Uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen.
16 Als Herodes zag, dat hij van de wijzen bedrogen was, toen werd hij zeer toornig, en enigen afgezonden hebbende, heeft omgebracht al de kinderen, die binnen Bethlehem, en in al deszelfs landpalen waren, van twee jaren oud en daaronder, naar den tijd, dien hij van de wijzen naarstiglijk onderzocht had.
17 Toen is vervuld geworden, hetgeen gesproken is door den profeet Jeremia, zeggende:
18 Een stem is in Rama gehoord, geklag, geween en veel gekerm; Rachel beweende haar kinderen, en wilde niet vertroost wezen, omdat zij niet zijn!
19 Toen Herodes nu gestorven was, ziet, de engel des Heeren verschijnt Jozef in den droom, in Egypte.
20 Zeggende: Sta op, neem het Kindeken en Zijn moeder tot u, en trek in het land Israels; want zij zijn gestorven, die de ziel van het Kindeken zochten.
21 Hij dan, opgestaan zijnde, heeft tot zich genomen het Kindeken en Zijn moeder, en is gekomen in het land Israels.

22 Maar als hij hoorde, dat Archelaus in Judea koning was, in de plaats van zijn vader Herodes, vreesde hij daarheen te gaan; maar door Goddelijke openbaring vermaand in den droom, is hij vertrokken in de delen van Galilea.
23 En daar gekomen zijnde, nam hij zijn woonplaats in de stad, genaamd Nazareth; opdat vervuld zou worden, wat door de profeten gezegd is, dat Hij Nazarener zal geheten worden.

In dit hoofdstuk hebben wij de geschiedenis der kindsheid onzes Zaligmakers, waarin wij zien hoe vroeg Hij reeds begon te lijden, en dat in Hem het woord der gerechtigheid vervuld werd, eer Hij zelf alle gerechtigheid begon te vervullen. Hier is

I. Het ijverig onderzoek naar Christus door de wijzen van het Oosten, vers 1-8.

II. Hun Godvruchtig dienen van Hem, toen zij ontdekten waar Hij was, vers 9-12.

III. Christus' vlucht naar Egypte, om aan de wreedheid van Herodes te ontkomen, vers 13-15.

IV. Den barbaarsen kindermoord te Bethlehem, vers 16-18.

V. Christus' terugkeer uit Egypte in het land Israël's, vers 19-23.

MATTHEUS 2:1-8

Het was een teken van vernedering, aan den Heere Jezus gesteld, dat Hij, hoewel Hij *de Wens aller Heidenen is*, toch bij Zijne komst in de wereld weinig opgemerkt was, er werd, zoals men zegt, weinig notitie van Hem genomen. Zijne geboorte was onbekend, er werd geen acht op geslagen. Hierin heeft Hij zich ontledigd en zich zelven vernietigd. Als de Zone Gods in de wereld moest gebracht worden, zou men met recht hebben kunnen verwachten, dat Hij met het grootst mogelijke ceremonieel ontvangen zou worden, dat onmiddellijk kronen en scepters aan Zijne voeten zouden worden gelegd, en dat de hoge en machtige vorsten der wereld Zijne nederige dienaren zouden zijn geweest. Zulk een Messias hebben de Joden verwacht, maar niets van dit alles zien wij, Hij is in de wereld gekomen, en *de wereld heeft Hem niet gekend*, ja wat meer is: *Hij is gekomen tot het Zijne* en *de Zijnen hebben Hem niet aangenomen*. Want, op zich hebbende genomen om voldoening te geven aan Zijn Vader voor het onrecht, dat Hem *in Zijne ere* door de zonde des mensen was aangedaan, heeft Hij dit gedaan door zich zelven te verloochenen *in*, en zich zelven te beroven *van*, de ere, die Hem ongetwijfeld als God, verschenen in het vlees, toekwam. Evenwel, gelijk naderhand, zo zijn ook bij Zijne geboorte enkele stralen van het licht Zijner heerlijkheid door de duisternis van Zijne grootste vernedering naar buiten doorgebroken. Hoewel er *een verbergen was van Zijne sterkte*, zo had *Hij toch hoornen genoeg aan Zijne hand*. Habakuk 3:4, om de wereld, en inzonderheid de Joden, wegens hun stompzinnigheid te veroordelen. De eersten, die na Christus' geboorte acht op Hem gaven, waren de herders Lukas 2:15, enz. die heerlijke dingen omtrent Hem hoorden en zagen, en *ze alom bekend maakten*, tot verbazing van allen, die ze hoorden, vers 17 en 18. Daarna hebben Simeon en Anna door den Geest van Hem gesproken tot allen, die acht wilden geven op hetgeen zij zeiden, Lukas 2:38. Nu zou men zo denken, dat deze wenken door de mannen van Juda en *de inwoners van Jeruzalem* ter harte genomen zouden worden, en dat zij den lang verwachten Messias met beide armen zouden hebben omhelsd, maar voor zoveel blijkt, is Hij nog bijna twee jaren te Bethlehem gebleven, en er werd niet verder notitie van Hem genomen, totdat deze wijzen uit het Oosten kwamen. Zij, die op de dingen geen acht *willen* geven, zullen door niets opgewekt of wakker geschud kunnen worden. O hoe ontzettend groot was de stompzinnigheid dier Joden! Niet minder groot is zij bij velen, die zich Christenen noemen! Merk op:

I. Wanneer dit onderzoek omtrent Christus werd ingesteld. Het was *in de dagen van den koning Herodes*. Deze Herodes was een Edomiet, die door Augustus en Antonius, de toenmalige voornaamste beheersers van den Romeinsen staat, tot koning over Judea was aangesteld. Hij was een man, wiens karakter bestond uit valsheid en wreedheid, en die toch den vleienden titel van *Herodes de Grote* ontving. Christus was geboren in het vijf en dertigste jaar zijner regering, en hierop wordt de aandacht gevestigd om aan te tonen, dat *de scepter* nu *van Juda was geweken, en de wetgever van tussen zijne voeten*, en daarom was het nu voor den Silo de tijd om te komen en *tot Hem zullen de volken vergaderd worden*: getuigen deze wijzen uit het Oosten, Genesis 49:10.

II. Wie en wat deze *wijzen* waren: zij worden hier *Magi* genoemd. Sommigen nemen dit in goeden zin, de *Magi* onder de *Perzen* waren hun wijsgeren en priesters: ook wilde men onder hen niemand als hun koning erkennen, die niet eerst tot de *Magi* had behoord. Anderen zijn van mening, dat zij zich met ongeoorloofde kunsten bezig hielden, het woord wordt ook gebruikt voor Simon den tovenaar (Handelingen 8:9, 11), en voor Elymas den tovenaar (Handelingen 13:6), ook wordt het in

de Schrift in gene andere betekenis gebruikt, en zo was het dus reeds vroeg een voorbeeld en voorteken van Christus' overwinning over den duivel, toen zij, die zulke ijverige vereerders en aanhangers van hem geweest zijn, tot de vroegste aanbidders van het Kind Jezus hebben behoord, zo spoedig reeds werden de zegetekenen opgericht van Zijne overwinning over de machten der duisternis. Welke soort van wijzen dezen nu ook vroeger geweest mogen zijn, nu begonnen zij inderdaad *wijs* te worden, toen zij er zich toe begaven om een onderzoek naar Christus in te stellen. Zeker is:

1. Dat zij Heidenen waren, niet behorende tot het burgerschap Israël's. De Joden sloegen geen acht op Christus, maar deze Heidenen zochten en vonden Hem. Dikwijls zijn zij, die zich het dichtst bij het middel bevinden, het verst verwijderd van het doel. Zie hoofdstuk 8:11, 12. De eerbied, door deze Heidenen aan Christus betoond, was een gelukkig teken en voorbeeld van hetgeen volgen zou, als zij, die *verre* waren, *door Christus nabij gebracht zullen worden*.

2. Dat zij *geleerden* waren. Zij beoefenden kunsten, merkwaardige kunsten, grote geleerden moeten grote Christenen zijn, en *dan eerst* vervolledigen zij hun geleerdheid, als zij *Christus leren kennen*.

3. Dat zij *Oosterlingen* waren, die bekend stonden wegens hun waarzeggerij, Jesaja 2:6. De geschenken, welke zij brachten, waren voortbrengselen van dat land, de Arabieren hadden hulde gedaan aan David en Salomo als typen van Christus. Jethro en Job waren uit die landstreek. Meer dan dit hebben wij niet van hen te zeggen. De overleveringen der Roomse kerk, dat zij drie in aantal waren (een der ouden zegt, dat hun getal veertien bedroeg) dat zij koningen waren, en dat zij begraven liggen in Colen, (Keulen) en daarom *de drie koningen van Colen* genoemd worden, zijn beuzelachtig, wij begeren niet wijs te zijn boven hetgeen geschreven is.

III. Wat hen er toe gebracht heeft om dit onderzoek in te stellen. In hun land, dat in het *Oosten* gelegen was, hadden zij een *buitengewone ster* gezien, zoals zij nooit te voren gezien hadden, en dit hielden zij voor ene aanduiding, dat een buitengewoon Persoon was geboren in het land van Judea, daar de ster van den aard ener komeet, of liever van een meteoor, in de lagere luchtlagen over dit land zweefde. Dit week zozeer af van het gewone, dat zij tot de gevolgtrekking kwamen, dat het iets buitengewoons moest betekenen. Buitengewone verschijnselen van God in de schepselen moeten ons altijd doen vragen wat hierin Zijn wil en welbehagen is. Christus heeft *tekenen aan den hemel* voorzegd. De geboorte van Christus was aan de Joodse herders bekend gemaakt door *een engel*, aan de Heidense wijsgeren door ene *ster*. Tot beide heeft God in hun eigene taal gesproken, en op de manier, waarmee zij het best bekend waren. Sommigen, denken, dat het licht, hetwelk de herders om zich henen zagen schijnen in den nacht, toen Christus geboren werd, hetzelfde licht was, hetwelk aan de wijzen, die zich op zo groten afstand bevonden, als ene ster was toegeschenen: maar hiermede kunnen wij niet geredelijk instemmen, omdat zij dezelfde ster, die zij in het *Oosten* gezien hadden, nog lang daarna hebben waargenomen, daar zij hen leidde tot aan het huis, waar Christus was, het was ene kaars, die ontstoken was met het doel hen tot Christus te leiden. De afgodendienaars aanbaden de sterren als het *heir des hemels*, inzonderheid de *Oosterse* volken, weshalve de planeten ook de namen dragen hunner afgoden, wij lezen van ene bijzondere ster, waarvoor zij verering koesterden in Amos 5:26. En zo zijn de sterren, die misbruikt werden, nu tot een recht gebruik gekomen, n.l. de mensen tot Christus te leiden, de goden der Heidenen werden zijne dienaren. Sommigen denken, dat deze ster hun de profetie van Bileam in de herinnering had gebracht, n.l. dat ene ster voort zou komen uit Jakob, doelende op een scepter, die zal *opkomen uit*

Israël, Zie Numeri 24:17). Bileam kwam van de *bergen van het Oosten*, en was een hunner *wijzen*. Anderen schrijven hun onderzoek toe aan de algemene verwachting dat een groot en machtig vorst stond te verschijnen, die toenmaals in deze *Oosterse* landstreken gekoesterd werd. Tacitus spreekt hiervan in zijne geschiedenis (lib. V), *Pluribus persuasio inerat, antiquis sacerdotum literis contineri, en ipso temore fore, ut valesceret oriens profectique Judaea rerum potirentur" -Er bestond in het gemoed van velen de overtuiging dat enige aloude geschriften der priesters ene voorzegging bevatten, dat omstreeks dien tijd ene Oosterse macht de bovenhand zou hebben, en dat personen, voortkomende uit Judea, heerschappij zouden voeren*. Ook *Suetonius* spreekt hiervan in het leven van *Vespasianus*, zodat dit buitengewone luchtverschijnsel verklaard werd als wijzende op *dien Koning*. Ook kunnen wij veronderstellen, dat een Goddelijke indruk was te weeg gebracht in hun gemoed, die hen in staat stelde om tot de uitlegging te komen, dat deze ster als een teken des Hemels was gegeven, aanduidende de geboorte van Christus.

IV. Hoe zij bij dit onderzoek te werk gingen.

Zij kwamen van het Oosten naar Jeruzalem om verder naar dien vorst te zoeken. Waarheen zouden zij anders gaan om navraag te doen naar den Koning der Joden dan naar Jeruzalem, de moeder-stad, *waarheen de stammen opgaan, de stammen des Heren?* Zij konden gezegd hebben: "Indien zulk een vorst geboren is, dan zullen wij weldra in ons eigen land van hem horen, en dan zal het nog tijd genoeg wezen om Hem hulde te gaan doen." Maar zij waren zo verlangend om beter met Hem bekend te worden, dat zij ene lange reis ondernamen om onderzoek naar Hem te doen. Merk op, dat zij, die waarlijk de begeerte hebben Christus te kennen en Hem te vinden, moeite noch gevaar zullen ontzien om Hem te zoeken. *Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen om den Heere te kennen*. Hun vraag luidt: *Waar is de geboren Koning der Joden?* Zij vragen niet, *of er zo iemand geboren is?* (Daar zijn zij zeker van, en zij spreken met beslistheid van overtuiging, zo sterk was dit tot hun hart gekomen), *Waar is Hij geboren?* Merk op, dat zij, die *iets* van Christus weten, niet anders kunnen dan begeren *meer* van Hem *te weten*. Zij noemen Christus den *Koning der Joden*, want aldus verwachtte men den Messias, en Hij is de Beschermer en Heerser van geheel het geestelijk Israël, Hij is *Koning geboren*. Zij twijfelden niet, of zij zouden op deze vraag een gereed antwoord ontvangen, en gans Jeruzalem in aanbidding aan de voeten van dezen nieuwen Koning zien, maar van huis tot huis komen zij met die vraag, en er is niemand, die hun enigerlei inlichting kan geven. Er is in de wereld, ja ook in de kerk, meer grove onwetendheid dan wij vermoeden. Velen, van wie wij zouden verwachten, dat zij ons tot Christus zullen brengen, zijn zelf vreemdelingen voor Hem. Zij vragen, gelijk de bruid aan de wachters van Jeruzalem: *Hebt gij dien gezien, dien mijne ziel liefheeft*, maar zij zijn er niet wijzer door geworden. Evenwel gelijk de bruid, zetten zij hun onderzoek voort: *Waar is de geboren Koning der Joden?* Vraagt men hun: "Waarom onderzoekt gij hiernaar?" Het is omdat zij *Zijne ster gezien hebben in het Oosten*. Vraagt men hun: Wat hebt gij hiermede van doen? Wat hebben de mannen van het *Oosten* met den *Koning der Joden* van doen?" Hun antwoord is gereed: *Wij zijn* ge*komen om Hem te aanbidden*. Zij komen tot de gevolgtrekking, dat Hij in het vervolg van tijd *hun Koning* zal zijn, en daarom willen zij in tijds bij Hem en bij Zijne omgeving in gunst zien te komen. Zij, in wier hart de morgenster is opgegaan om hun iets van de kennis van Christus te geven, moeten er zich ijverig toe begeven om Hem te aanbidden. Hebben wij de ster van Christus gezien? Zo laten wij er ons op toe leggen Hem te eren.

V. Hoe dit onderzoek te Jeruzalem beschouwd en behandeld werd. De tijding hiervan heeft ten laatste het hof bereikt: en *de koning Herodes, dit gehoord hebbende, werd ontroerd*, vers 3. De profetieën van het *Oude Testament* betreffende den Messias en Zijne verschijning, aangeduid door de wenken van den profeet Daniël, konden hem niet onbekend zijn, daar hij echter zelf zo lang en zo voorspoedig geregeerd had, begon hij de hoop te koesteren, dat die beloften wel nooit in vervulling zouden gaan, en dat zijn rijk, in weerwil van die beloften, bevestigd en eeuwig in stand gehouden zou worden. Welk een teleurstelling moet het hem dus geweest zijn om te horen dat deze Koning geboren was, dat de tijd, bepaald voor Zijne komst, nu was aangebroken! Boze vleselijk gezinde harten vrezen niets zo zeer als de vervulling der Schriften. Maar hoewel Herodes, een Edomiet, ontroerd was, zou men toch gedacht hebben, dat Jeruzalem zich grotelijks zou verheugen op de tijding, dat haar Koning komt. Het schijnt evenwel, dat *geheel Jeruzalem*, uitgezonderd de enkelen, *die de vertroosting Israël's hebben verwacht, met* Herodes *ontroerd werd*, in vreze van, ik weet niet welke, boze gevolgen, die uit de geboorte van dezen nieuwen koning zouden voortkomen, dat het hun in een krijg zou wikkelen, of een beslag zou leggen op hun lusten-wat hun aanging, zij begeerden geen anderen koning dan Herodes, zelfs den Messias niet. Door velen wordt aan de slavernij der zonde de voorkeur gegeven boven de heerlijke vrijheid der kinderen Gods, alleen maar omdat zij de ene of andere moeilijkheid vrezen, die noodwendig uit deze omwenteling van de regering in de ziel voort moet komen. Herodes en Jeruzalem werden dus ontroerd door het valse denkbeeld, dat het koninkrijk van den Messias in botsing zou komen met de wereldlijke machten, terwijl toch de ster, die Hem als Koning bekend maakte, duidelijk te kennen gaf, dat Zijn rijk hemels, en niet van deze lagere wereld was. De reden, waarom de koningen der aarde, en de volken, het koninkrijk van Christus tegenstaan, is, dat zij het niet kennen, maar in dwaling omtrent hetzelve verkeren.

VI. Welke hulp of bijstand zij voor hun onderzoek ontvingen van de schriftgeleerden en de priesters, vers 4-6. Niemand zou weten te zeggen waar de Koning der Joden is, maar Herodes vraagt, waar men verwacht, *dat Hij geboren zal worden*. De personen, die hij raadpleegt, zijn: de overpriesters, die naar hun ambt leraren waren, en de schriftgeleerden, wier werk en roeping bestond in het bestuderen der wet, hun *lippen zullen wetenschap bewaren*, maar dan moet het volk *uit hun' mond de wet zoeken*, Maleachi 2:7. Het was van algemene bekendheid, dat de Christus *te Bethlehem geboren zou worden*. (Johannes 7:42), maar Herodes wilde er de mening van deskundigen over weten, en daarom wendt hij zich tot de hiertoe bevoegde personen, en, teneinde volkomen zekerheid te hebben, roept hij allen samen, *al de overpriesters en schriftgeleerden*, en *hun vraagt hij*, waar volgens de Schriften des Ouden Testaments *de Christus zou geboren worden?* Menige goede vraag wordt gedaan met boze bedoeling, zo was het ook met Herodes. De priesters en schriftgeleerden hebben niet veel tijd nodig om op deze vraag een antwoord te geven, ook verschillen zij hieromtrent niet van mening, allen zijn het er over eens, dat de Messias geboren moest worden *te Bethlehem, de stad David's*, hier *Bethlehem* in *Judea* genoemd, om het te onderscheiden van een andere stad van dien naam, gelegen in het land van Zebulon. Jozua 19:15. *Bethlehem* betekent *broodhuis*, de geschiktste plaats om er geboren te worden voor Hem, die het ware manna is, *het* brood, dat *van den hemel neer is gekomen, en gegeven werd voor het leven der wereld*. Het bewijs, dat zij er voor geven, is ontleend aan Micha 5:1, waar voorzegd is, dat, hoewel *Bethlehem klein is onder de duizenden van Juda* (zo heet het in Micha) geen zeer volkrijke stad, toch bevonden zal worden niet de minste te zijn onder *de vorsten van Juda* (zo staat het hier, want Bethlehem's ere bestond niet, zoals die van andere steden, in de menigte des volks, maar in de heerlijkheid en majesteit der vorsten, die er uit zijn voortgekomen). Hoewel Bethlehem in

sommige opzichten klein was, had het hierin toch den voorrang boven al de steden van Israël, dat *de Heere zal rekenen in het opschrijven der volken, dat deze, nl. Christus Jezus, aldaar geboren is*, Psalm 87:6. *Uit u zal een Heerser voortkomen, de Koning der Joden*. Merk op, dat Christus alleen voor hen een Zaligmaker zijn zal, die bereid zijn Hem als hun *Heerser* aan te nemen. Bethlehem was de *stad David's*, en David was de ere en roem van Bethlehem, daarom moet ook aldaar David's Zoon en Opvolger geboren worden. Er was te *Bethlehem*, aan de poort, ene vermaarde bron, uit welke David begeerde te drinken (2 Samuel 23:15), in Christus hebben wij niet slechts overvloed van brood, maar wij mogen ook komen en nemen *van het water des levens om niet*. Let er op hoe Joden en Heidenen samenwerken ten opzichte van Jezus Christus. De Heidenen kennen den tijd Zijner geboorte door ene ster, de Joden kennen de plaats Zijner geboorte door de Schrift, en aldus zijn zij in staat om elkaar in te lichten. Het zou veel bijdragen tot de vermeerdering van kennis, indien wij op die wijze elkaar mededeelden wat wij weten. De mensen worden rijk door ruilhandel, als wij nu kennis hebben om aan anderen mede te delen, dan zullen zij ook bereid zijn, om ons mede te delen wat zij weten, en aldus zullen *velen het naspeuren, en de wetenschap zal vermenigvuldigd worden*.

VII. Het bloeddorstige plan van Herodes, dat door dit onderzoek gevormd werd, vers 7, 8. Herodes was nu een oud man en had reeds vijf en dertig jaren geregeerd, deze Koning was pas geboren, en zou waarschijnlijk nog gedurende verscheidene jaren niets tegen hem kunnen ondernemen, toch is Herodes ijverzuchtig op hem. Gekroonde hoofden denken niet gaarne aan hun opvolgers, en veel minder nog aan hun mededingers. Daarom kan hem niets minder tevreden stellen dan het bloed van dezen pasgeboren koning, en daarom wil hij er niet aan denken, dat zo dit pasgeboren Kindeke inderdaad de Messias was, hij, door Hem tegen te staan, of een aanslag tegen Hem te beproeven, *zou bevonden worden tegen God te strijden*, en er toch niets is, dat meer ijdel of meer gevaarlijk zou zijn. De hartstocht heeft over verstand en geweten de overhand verkregen. Zie nu

1. hoe listig hij zijn plan aanlegt (vers 7, 8). *Hij heeft de wijzen heimelijk geroepen*, om over deze zaak met hen te spreken. Hij wilde niet openlijk voor zijne vrees en afgunst uitkomen, het zou hem onteren, zo hij die aan de wijzen liet blijken, en het zou gevaarlijk voor hem wezen, zo het volk er kennis van droeg. Zondaren zijn dikwijls gekweld door geheime angsten, die zij aan niemand mededelen. Herodes verneemt van de wijzen den tijd *wanneer de ster verschenen was*, ten einde dienovereenkomstig zijne maatregelen te nemen, en daarna gebruikt hij hen om met hun onderzoek voort te gaan, en hem verslag te doen. Dit alles zou wel geschikt zijn geweest om de achterdocht op te wekken, indien hij er geen schijn van godsdienstigheid aan had gegeven: *opdat ik ook kome en dat zelve aanbidde*. De grootste slechtheid verbergt zich dikwijls onder een masker van vroomheid. Absalom bedekt zijn oproerig plan met den mantel ener gelofte.

2. Zie hoe vreemd hij hierin misleid en verdwaasd is, daar hij zich op de wijzen verliet, en niet liever anderen aannam, die trouw zouden geweest zijn aan zijne belangen. Bethlehem lag op slechts zeven mijlen afstand van Jeruzalem, hoe licht zou hij er spionnen hebben kunnen zenden om de wijzen in het oog te houden, en die daar even spoedig zouden geweest zijn om het kind te doden, als de wijzen om het te aanbidden! God kan voor de ogen van de vijanden Zijner kerk de methode verborgen houden, waarmee zij zo gemakkelijk de kerk zouden kunnen verderven. Als Hij voornemens is *de oversten beroofd weg te voeren*, dan *maakt Hij de rechters uitzinnig*.

MATTHEUS 2:9-12

Hier hebben wij het nederig dienstbetoon der wijzen jegens dezen pas geboren *Koning der Joden*, en de ere, die zij Hem toebrachten. Van Jeruzalem gingen zij naar Bethlehem, vastbesloten *om te zoeken totdat zij zouden gevonden hebben*, maar het is zeer vreemd, dat zij alleen gingen, dat niemand van het hof, van de kerk, of uit de stad hen vergezelde. Indien zij al niet door hun geweten hiertoe gedrongen werden, dan had toch beleefdheid jegens deze vreemdelingen, of wel nieuwsgierigheid om dien jongen vorst te zien, hen hiertoe moeten bewegen. Gelijk *de koningin van het Zuiden*, zo zullen *deze wijzen uit het Oosten in het gericht opstaan* tegen dat geslacht, *en hen veroordelen*, want zij *kwamen van een ver land*, om Christus te aanbidden, terwijl de Joden, Zijne nabestaanden, geen voetstap wilden doen, zich niet naar de naastbij gelegen stad wilden begeven, om Hem welkom te heten. Het zou voor deze wijzen wel ene ontmoediging hebben kunnen zijn, om Hem, dien zij zochten, in Zijn eigen land zo veronachtzaamd te zien. Zijn wij van zo verre gekomen om den *Koning der Joden* te eren, en behandelen de Joden zelven Hem en ons met zoveel minachting? Toch volharden zij in hun voornemen. Wij moeten in ons dienen van Christus volharden, al zouden wij hierin ook alleen staan, *wat* anderen ook mogen doen, *wij* moeten *den Heere dienen*. Willen zij niet met ons naar den hemel gaan, wij moeten met hen niet naar de hel gaan. Ziet nu:

I. Hoe zij Christus vonden door diezelfde ster, welke zij in hun eigen land gezien hadden, vers 9, 10. Merk op,

1. Hoe genadiglijk God hen heeft geleid. Door de eerste verschijning der ster werd hun te verstaan gegeven, waar zij naar dezen Koning onderzoek konden doen, en toen verdween zij, en werden zij overgelaten aan de gewone wijze van doen, die bij zulk een onderzoek wordt gevolgd. Merk op, dat geen buitengewone hulp verwacht moet worden, waar de gewone middelen volstaan kunnen. Zij hadden nu de zaak zo ver zij konden nagespeurd. *Zij* waren op weg naar Jeruzalem, maar dat is ene volkrijke stad, waar zullen zij Hem vinden, als zij daar zullen zijn aangekomen? Zij weten niet wat te doen, zij staan verlegen, maar Zij geloven, dat God, die hen door Zijn woord tot hiertoe geleid heeft, hen nu niet zal verlaten, en dat deed Hij ook niet, want ziet, *de ster, die zij in het Oosten gezien hadden, ging hun voor*. Als wij op den weg des plichts gaan zo ver als wij kunnen, dan zal God ons leiden en ons in staat stellen te doen, wat wij uit ons zelven niet zouden hebben kunnen doen. *Sta op, en werk, en de Heere zal met u zijn. Vigilantibus, non dormientibus, succurrit lex -Niet aan de vadsigen, maar aan de ijverigen verleent de wet hare hulp*. De ster had hen voor een langen tijd verlaten, maar keert nu terug. Zij, die God volgen in het duister, zullen bevinden, dat licht gezaaid, en voor hen bewaard is. Israël werd door ene vuurkolom naar *het Beloofde Land* geleid, de wijzen werden door ene ster naar *het beloofde Zaad* geleid, die zelf *de blinkende Morgenster is*, Openbaring 22:16. God zou veeleer *iets nieuws scheppen* dan hen in verlegenheid te laten, die Hem naarstiglijk en getrouwelijk hebben gezocht. Deze ster was het teken, dat God met hen was, want Hij is licht, en gaat als Gids voor Zijn volk uit. Indien wij door het geloof God zien op al onze wegen, dan kunnen wij ons zelven zien onder Zijn geleide, *Zijn oog is op ons*, en Hij zegt: *Dit is de weg, wandelt in dezelve*, en er is ene morgenster, die opgaat in het hart van hen, die naar Christus vragen, 2 Petrus 1:19. Merk op hoe vreugdevol zij Gods leiding volgen, (vers 10). *Als zij nu de ster zagen, verheugden zij zich met grote vreugde*. Nu zagen zij, dat zij zich niet bedrogen hadden, en deze lange reize niet te vergeefs hadden ondernomen. *De begeerte, die komt, is een boom des levens*. Nu waren zij er zeker van, dat God met hen was, en het kan niet anders, of de tekenen van Zijne tegenwoordigheid en gunst moeten de ziel van hen, die ze weten te waarderen, met

onuitsprekelijke blijdschap vervullen. Nu konden zij de Joden te Jeruzalem belachen, die zeer waarschijnlijk om hen gelachen hadden als op ene dwaze onderneming uit zijnde. De wachters kunnen aan de bruid gene tijding geven van haren geliefde, toch *is zij slechts een weinigje van hen weggegaan en zij vindt Hem reeds*. Hooglied 3:3, 4. Wij kunnen niet te weinig verwachten van den mens, en niet te veel van God. In welk ene vervoering van blijdschap deze wijzen op het gezicht dezer ster waren, weet niemand zo goed als diegenen, welke na een' langen, treurigen nacht van verzoeking en verlating onder de macht van *een geest der dienstbaarheid*, eindelijk den *geest der aanneming ontvangen, die getuigt met hun geest, dat zij kinderen Gods zijn*, dit is het licht uit de duisternis, dit is het leven uit de doden. Nu hadden zij reden om te hopen, dat zij weldra den Christus des Heren zouden zien, *de Zon der Gerechtigheid*, want zij zien *de Morgenster*. Wij behoren blijde te zijn met alles wat ons den weg wijst naar Christus. Deze ster was gezonden om de wijzen naar de audiëntie-zaal des Konings te geleiden, door dezen ceremoniemeester werden zij binnen geleid voor hun audiëntie. Nu vervult God Zijne belofte om *den vrolijke te ontmoeten en die gerechtigheid doet*. (Jesaja 64:5), en zij doen naar Zijn voorschrift: *Het hart dergenen, die den Heere zoeken, verblijde zich*, Psalm 105:3. Het behaagt God somwijlen pas bekeerden te bevoorrechten met zulke tekenen van Zijne liefde, die zo zeer geschikt zijn om hen te bemoedigen met betrekking tot de moeilijkheden, die zij ontmoeten, zodra zij zich op den weg Gods begeven.

II. Let op de wijze, waarop zij zich tot Hem richten nadat zij Hem hadden gevonden, vers 11. Wij kunnen ons voorstellen, dat zij verwachten, dat dit koninklijke Kindeken, hoewel veronachtzaamd door het volk, te huis toch vorstelijk omringd en bediend zou zijn. Welk ene teleurstelling was het hun dus te bevinden, dat ene armelijke woning Zijn paleis was, en Zijn gehele gevolg slechts uit Zijne arme moeder bestond! Is dit *de Zaligmaker der wereld?* Is dit *de Koning der Joden?* ja meer, is dit *de Koning van de koningen der aarde?* Ja, dat is Hij, die, *hoewel Hij rijk was, om onzentwil* dus *arm is geworden*. Deze wijzen waren echter wijs genoeg om door dezen sluier heen te zien, en in dit geminachte Kindeke *de heerlijkheid* te onderkennen *als des eniggeborenen van den Vader*. Zij achtten niet teleurgesteld te zijn in hun onderzoek, maar den Koning, dien zij zochten, gevonden hebbende, hebben zij Hem eerst zich zelven voorgesteld, en daarna hun geschenken Hem aangeboden.

1. Zij hebben Hem zich zelven voorgesteld, *zij vielen neer, en aanbaden Hem*. Wij lezen niet, dat zij Herodes deze ere hebben bewezen, hoewel hij op het toppunt was van koninklijke macht en majesteit, maar aan dit Kindeken betoonden zij die ere, niet slechts als aan een' koning (want dan zouden zij ook evenzo bij Herodes gehandeld hebben), maar als aan God. Merk op, dat allen, die Christus hebben gevonden, voor Hem neervallen, zij aanbidden Hem.

Dewijl Hij uw Heere is, zo buig u voor Hem neer. Het zal de wijsheid zijn van de wijsten der mensen, en hieruit zal blijken, dat zij Christus kennen, en zich zelven en hun ware belangen begrijpen, als zij de ootmoedige, getrouwe aanbidders van den Heere Jezus zijn.

2. *Zij boden Hem hun gaven aan*. Als Oosterse volken hun koningen hulde doen, geven zij hun geschenken, op die wijze wordt van de onderwerping der koningen van Scheba aan Christus gesproken, (Psalm 72:10). Zij zullen geschenken aanbrengen en vereringen toevoeren. Zie Jesaja 60:6. Wij moeten ons zelven met alles wat wij hebben aan Jezus Christus overgeven, en zo wij oprecht zijn in onze overgave aan Hem, dan zullen wij gewillig afstand doen van wat ons het dierbaarst is en het kostelijkst, aan Hem en voor Hem, maar onze gaven zijn Hem niet

welbehaaglijk, en worden niet door Hem aangenomen, indien wij niet eerst ons zelven Hem als levende offeranden hebben aangeboden. God zag *Habel aan*, en toen zag Hij *ook zijn offer aan*. De geschenken, die zij aanboden, waren *goud, wierook en mirre*, geld en geldswaarde. De voorzienigheid zond dit als ene tijdige hulp aan Jozef en Maria in hun tegenwoordigen armoedigen toestand. Het waren de voortbrengselen van hun eigen land, waar God ons mede bevoorrecht, daar moeten wij Hem mede eren. Sommigen denken, dat er betekenis school in hun gaven, zij boden Hem *goud* als koning, Hem schatting betalende, *den keizer, wat des keizers is, wierook* als God, want zij eerden God met den rook van reukwerk, en *mirre*, als een Mens, die zou sterven, want mirre werd gebruikt voor het balsemen van lijken.

III. Zie, hoe zij Hem verlieten, na zich tot Hem te hebben gewend, vers 12. Herodes had hun gezegd *hem te boodschappen* wat zij ontdekt hadden, en waarschijnlijk zouden zij dit ook gedaan hebben, indien zij geen tegenbevel hadden ontvangen, want zij vermoedden niet, dat Herodes hen als werktuigen voor zijne boze plannen wilde gebruiken. Aan hen, die zelven eerlijke bedoelingen hebben, kan men licht doen geloven, dat anderen even eerlijk zijn, zij kunnen niet denken, dat de wereld zo slecht is, als zij werkelijk is, maar *de Heere weet de Godzaligen in de verzoeking te verlossen*. Wij zien niet, dat de wijzen aan Herodes beloofd hebben terug te zullen komen, en indien zij dit al gedaan hadden, dan zou dit toch met het gewone voorbehoud zijn geweest: *Zo God wil*. God heeft het niet gewild, en Hij voorkwam het kwaad, dat Herodes tegen het Kind Jezus beraamd had, en de moeilijkheid, die er voor de wijzen uit voortgekomen zou zijn, indien zij er de onwillekeurige werktuigen voor geweest waren. Zij *werden door God gewaarschuwd -oraculo vel responso accepto, door ene Godsspraak vermaand*. Sommigen denken, dat hierin ligt opgesloten, dat zij God om raad vroegen, en dat dit Zijn antwoord was. Zij, die omzichtig handelen, en bevreesd zijn voor zonde en voor valstrikken, kunnen, als zij zich tot God wenden om leiding en voorlichting, verwachten, dat zij op den rechten weg geleid zullen worden. Zij werden *door Goddelijke openbaring vermaand, dat zij niet zouden wederkeren tot Herodes*, noch naar Jeruzalem. Zij, die met hun eigene ogen hadden kunnen zien, maar niet wilden zien, waren niet waardig berichten omtrent Christus te ontvangen. *Zij vertrokken door een anderen weg weer naar hun land*, om de tijding aan hun landslieden te brengen, maar het is vreemd, dat wij nooit meer van hen horen, en dat noch zij, noch de hunnen Hem nooit in den tempel hebben vergezeld, dien zij in de kribbe hebben aangebeden. Evenwel, de leiding, die zij van God ontvingen voor hun terugkeer, was ene bevestiging van hun geloof in dit Kindeken, als *den Heere van den hemel*.

MATTHEUS 2:13-15

Wij hebben hier Christus' vlucht naar Egypte om aan de wreedheid van Herodes te ontkomen, en dit was het gevolg van het onderzoek door de wijzen naar Hem ingesteld, want te voren was Zijn onbekend zijn Zijne bescherming. Zeer weinig achting of eerbied (in vergelijking met hetgeen betaamt zou hebben) werd aan Christus in Zijne kindsheid betoond, maar dit weinigje achting en eerbied heeft Hem bij Zijn volk veeleer in gevaar dan in ere gebracht. Merk hier op,

I. Het bevel hieromtrent gegeven aan Jozef, vers 13. Jozef kende het gevaar niet, waarin het Kind zich bevond, en wist er ook niet aan te ontkomen, maar God maakte hem door *een engel in den droom* met beide bekend, gelijk Hij hem te voren op dezelfde wijze gezegd heeft, wat Hij doen moest, hoofdstuk 1:20. Voor zijne verbintenis met Christus, was Jozef niet zo gewoon geweest met engelen om te gaan als nu. Zij, die door het geloof geestelijk aan Christus verwant zijn, hebben ene gemeenschap met den hemel, die hun te voren vreemd geweest is.

1. Aan Jozef wordt hier meegedeeld welk gevaar hen bedreigde. *Herodes zal het Kindeken zoeken, om hetzelve te doden*. God is bekend met al de wrede raadslagen en plannen van de vijanden Zijner Kerk. *Ik weet uw woeden tegen Mij*, zegt God tot Sanherib, Jesaja 37:28. Hoe vroeg reeds was de gezegende Jezus als omringd van benauwdheden! Gewoonlijk hebben zelfs zij, die op rijperen leeftijd met moeite en gevaren hebben te worstelen, ene vreedzame, rustige kindsheid: maar zo was het niet met den gezegenden Jezus: Zijn leven en Zijn lijden hebben te zamen een' aanvang genomen, Hij was geboren, evenals Jeremia, *een man van twist* (Jeremia 15:10), *geheiligd eer Hij uit de baarmoeder was voortgekomen*, Jeremia 1:5. Beide, Christus het Hoofd, en de kerk, Zijn lichaam, stemmen samen om te zeggen: *Zij hebben mij dikwijls benauwd van mijne jeugd af*. Farao's wreedheid werpt zich op de Hebreeuwse kinderen, en een grote rode draak staat gereed om *het mannelijke kind te verslinden, zodra het gebaard zou zijn*, Openbaring 12:4.

2. Hem wordt gezegd wat te doen om aan het gevaar te ontkomen: *Neem tot u dat Kindeken en vlied in Egypte*. Zo vroeg reeds moet Christus het voorbeeld geven voor Zijn eigen voorschrift (Hoofdstuk 10:23): Wanneer zij u in deze stad vervolgen, vlied in de andere. Hij, die gekomen is om voor ons te sterven, is, toen *Zijne ure nog niet gekomen was*, gevlucht, om zich in veiligheid te stellen. Zelfbehoud, een tak zijnde van de wet der natuur, is bij uitnemendheid een deel van de wet Gods.

Vlied, maar waarom *in Egypte?* Egypte was berucht wegens afgoderij, tirannie, en vijandschap jegens het volk van God, het was voor Israël een diensthuis geweest, zeer bijzonder wreed voor de kleine kinderen van Israël, in Egypte, zowel als in Rama, *heeft Rachel hare kinderen beweend*, toch is Egypte het bestemde toevluchtsoord voor het heilig Kind Jezus. Als het Gode behaagt, kan Hij de slechtste plaatsen gebruiken voor de beste doeleinden, want *de aarde is des Heren*, Hij gebruikt haar naar het Hem belieft, soms komt *de aarde de vrouw te hulp*, Openbaring 12:16. God, die Moab tot ene schuilplaats heeft gemaakt voor Zijne verdrevenen, maakt Egypte tot een toevlucht voor Zijn Zoon. Dit kan beschouwd worden
(Als ene beproeving voor het geloof van Jozef en Maria. Zij zouden in de verzoeking kunnen zijn van te denken: "Indien dit Kind de Zone Gods is, zoals ons gezegd werd, heeft Hij dan geen ander middel om zich te beveiligen tegen een mens, die een worm is, dan door zulk ene schandelijke

vlucht? Kan Hij gene legioenen van engelen oproepen om Hem tot lijfwacht te dienen, of Cherubs met vlammend zwaard om dezen *boom des levens* te bewaken? Kan Hij Herodes niet neervellen, of de hand doen verdorren, die tegen Hem is uitgestrekt, en ons aldus de moeite en zorg van deze vlucht besparen?" Hun was onlangs gezegd, dat *Hij de heerlijkheid zou zijn van Zijn volk Israël*, en is dan het land Israël's reeds zo spoedig te heet geworden om Hem te houden? Maar wij bevinden niet, dat deze vragen of tegenwerpingen bij hen zijn opgekomen. Hun geloof, beproefd zijnde, werd standvastig bevonden, en zij geloven dat dit *de Zone Gods is*, hoewel zij geen wonder zien gebeuren ter Zijner bewaring en redding, maar genoodzaakt zijn om tot gans gewone middelen hun toevlucht te nemen. Het was voor Jozef ene hoge ere de man der gezegende maagd te zijn, maar die ere gaat vergezeld van moeite en gevaar, zoals dit met alle eer in deze wereld het geval is. Jozef moet *het Kindeken nemen* en het *naar Egypte* brengen, en nu blijkt het, hoe goed God voor het Kindeke *en Zijne moeder* gezorgd heeft door Jozef in zo nauwe betrekking tot hen te brengen. Nu zal ook het goud, dat de wijzen gebracht hebben, hun goed te pas komen, om de onkosten te bestrijden. God voorziet den nood van Zijn volk, en zorgt er reeds van te voren voor. God geeft hun de voortduring Zijner zorg *voor*, en Zijne leiding *van*, hen te kennen, als Hij zegt: *Wees aldaar, totdat Ik het u zeggen zal*, zodat hij moet verwachten wederom van God te zullen horen, en niets moet doen, voor hij nieuwe orders ontvangen heeft. Aldus wil God, dat Zijn volk afhankelijk van Hem zal blijven.

(2.) Als een voorbeeld van de vernedering onzes Heren Jezus. Gelijk er in de herberg te Bethlehem gene plaats voor Hem was, zo was er ook gene rustige verblijfplaats voor Hem in het land van Judea. Aldus werd Hij uit het aardse Kanaän gebannen, opdat wij, die vanwege onze zonde uit het hemelse Kanaän zijn gebannen, daar niet voor altijd buitengesloten zouden zijn. Als wij en onze kinderen ooit in moeite en verlegenheid zijn, zo laat ons gedenken aan de verlegenheid waarin Christus in Zijne kindsheid gebracht werd, en er mede verzoend zijn.

(3.) Als een teken van het misnoegen Gods tegen de Joden, die zo weinig acht op Hem sloegen, zo verlaat Hij dan terecht hen, die Hem deze geringschatting betoonden. Ook hebben wij hier ene voorproef van Zijne gunst over de Heidenen, aan wie de apostelen het Evangelie zullen brengen, nadat het door de Joden verworpen werd. Indien Egypte Christus herbergt, nadat Hij gedwongen is uit Judea te wijken, dan zal het niet lang duren, eer er gezegd wordt: *Gezegend zij Mijn volk, de Egyptenaars*, Jesaja 19:25.

II. Jozefs gehoorzaamheid aan dit bevel, vers 14. De reize zal ongelegen komen, en gevaarlijk zijn, zowel voor het Kindeken als voor Zijne moeder. Zij waren er slechts schaars voor toegerust, en zullen in Egypte waarschijnlijk een koud onthaal vinden: maar toch *is* Jozef *het hemels gezicht niet ongehoorzaam geweest*, hij heeft gene tegenwerpingen gemaakt, en was ook niet traag om te gehoorzamen. Niet zodra heeft hij zijne orders ontvangen, of hij *stond* dadelijk *op*, en vertrok *in den nacht*, in dezelfden nacht, naar het schijnt, toen hij het bevel had ontvangen. Zij, die met *zekerheid* te werk willen gaan in hun gehoorzaamheid, moeten er *snel* mede te werk gaan. Nu is Jozef, evenals zijn vader Abraham, uitgegaan in volstrekte afhankelijkheid van God, *niet wetende, waar hij komen zou*. Hebreeën 11:8. Jozef en zijne vrouw, weinig bezittende, hadden ook niet veel om voor te moeten zorgen bij dit heengaan. Veelheid van bezittingen belemmert ene noodzakelijke vlucht. Als rijken boven armen bevoorrecht zijn door dat zij bezitten wat zij bezitten, dan hebben de armen dit voor boven de rijken, dat zij niet genoodzaakt zijn er afstand van te doen.

Jozef nam het Kindeken en Zijne moeder. Sommigen maken de opmerking, dat het Kindeken eerst genoemd wordt, als zijnde de voornaamste Persoon, en Maria wordt niet genoemd *de huisvrouw van Jozef*, maar *de moeder van het Kindeken*, dat hare hogere waardigheid was. Het was de eerste Jozef niet, die uit Kanaän werd verdreven om ene toevlucht te vinden in Egypte tegen den toorn zijner broeders, deze Jozef moet om den wille van dien Jozef er welkom zijn. Als wij de overlevering mogen geloven, dan is het gebeurd, dat zij eens een tempel binnen traden, en dat toen al de afgodsbeelden, die er in waren, door ene onzichtbare hand neergeworpen werden, zoals Dagon voor de ark, overeenkomstig de profetie: *De Heere zal in Egypte komen, en de afgoden van Egypte zullen bewogen worden van Zijn aangezicht*, Jesaja 19:1. Zij verwijlden in Egypte tot aan den dood van Herodes, zodat, volgens sommigen, hun verblijf aldaar zeven jaren duurde, maar volgens anderen niet eens zo vele maanden. Dáár waren zij nu op verren afstand van den tempel en de tempeldiensten, en in het midden van afgodendienaars, maar God had hen derwaarts heen gezonden, en Hij wil *barmhartigheid en gene offerande*. Hoewel zij ver van den tempel des Heren waren, was de Heer des tempels toch met hen. Ene gedwongene afwezigheid van de genademiddelen, en ene gedwongene tegenwoordigheid onder goddeloze mensen, kan wel eens het deel en lot zijn van de Godvruchtigen, zonder dat dit hun zonde is, maar altijd zal dit hun dan toch ene grote smart wezen.

III. De vervulling der Schrift in dit alles-deze Schrift n.l. (Hosea 11:1). *Ik heb Mijn zoon uit Egypte geroepen*. Van alle evangelisten is het Mattheus, die het meest wijst op de vervulling der Schrift met betrekking tot Christus, omdat zijn Evangelie eerst onder de Joden verbreid was, voor wie dit veel kracht en licht er aan moest bijzetten. Nu zag dit woord van den profeet ongetwijfeld op Israël's bevrijding uit Egypte, waardoor God hen als Zijn zoon, Zijn eerstgeborene erkende (Exodus 4:22), maar hier wordt dit bij wijze van analogie op Christus, het Hoofd der kerk, toegepast. De Schrift heeft velerlei vervulling, omdat zij vol en rijk en in alles zo wel geordend is. Elke dag vervult God de Schrift. Wij moeten aan de Schrift volle ruimte van toepassing geven. "Als Israël een kind was, *toen heb Ik hem liefgehad*, en hoewel *Ik hem liefhad*, heb Ik hem toch lang in Egypte laten verwijlen, maar omdat Ik *hem liefhad*, heb Ik hem ter bestemder tijd uit Egypte geroepen. Zij, die dit lezen, moeten in hun gedachten niet slechts terugzien, maar voorwaarts zien, *hetgeen er geweest is, hetzelve zal er zijn* (Prediker 1:9), en de wijze van uitdrukking geeft dit te kennen, want er wordt niet gezegd: Ik riep *hem*, maar, Ik riep *Mijn zoon* uit Egypte. Merk op, dat het voor Gods zonen niets nieuws is in Egypte te zijn, in een vreemd land, in een diensthuis, maar zij zullen er uit verlost worden. Zij kunnen in Egypte verborgen zijn, maar zij zullen er niet gelaten worden. Al de uitverkorenen Gods, van nature kinderen des toorns zijnde, zijn in een geestelijk Egypte geboren, en in hun bekering worden zij er uit geroepen en er krachtdadig uit verlost. Het zou tegen Christus ingebracht zijn kunnen worden, dat Hij in Egypte geweest is. Moet de *Zon der Gerechtigheid* uit dit land der duisternis opgaan! Maar dit toont, dat het gene zo vreemde zaak was, Israël werd uitgevoerd uit Egypte, om bevorderd te worden tot de hoogste ere, en dit is het slechts wat nu wederom geschiedt.

MATTHEUS 2:16-18

Hier is:
I. De wrok van Herodes wegens het vertrek der wijzen. Hij heeft lang gewacht op hun terugkeer, hij hoopte, dat zij, hoewel langzaam in hun onderzoek, zeker van hun zaak zullen zijn bij de uitkomst er van, en dan zal hij dezen mededinger terstond bij zijne verschijning verpletteren. Op zijne navraag naar hen hoort hij echter, dat zij langs een anderen weg vertrokken zijn, hetgeen zijne afgunst nog doet toenemen, en hem doet vermoeden, dat zij het belang van den nieuwen Koning dienen, en dit maakt hem *zeer toornig*, en wegens deze teleurstelling wordt hij gans in woede ontstoken. De vloed van ingekankerd bederf rijst hoger door de hinderpalen, die het ontmoet bij het najagen van een zondig plan.

II. Zijne politieke kunstgreep, om desniettegenstaande dezen *geboren Koning der Joden* uit den weg te ruimen. Kon hij Hem afzonderlijk al niet bereiken, hij twijfelt niet, of hij zal Hem kunnen treffen door een algemenen maatregel van verderf, dat gelijk het oorlogszwaard, den een zowel als den ander zal verteren. Dit zal een afdoende maatregel zijn, en zo moeten zij, die hun eigene ongerechtigheid willen te niet doen, er zich van verzekeren, dat zij *al* hun ongerechtigheden te niet doen. Herodes was een Edomiet, vijandschap jegens Israël zat hem dus in merg en gebeente. Doëg was een Edomiet, die, vanwege David, *al de priesters des Heren ombracht*. Het was vreemd, dat Herodes iemand kon vinden, die onmenselijk genoeg was, om zich tot zulk een bloedig en barbaars werk te laten gebruiken, maar boze handen hebben nooit gebrek aan boze werktuigen. Kleine kinderen zijn altijd onder de bijzondere bescherming geweest, niet slechts van menselijke wetten, maar van de menselijke natuur, toch worden zij nu opgeofferd aan de woede van dezen tiran, onder wie, evenals onder Nero, onschuld wel de minste waarborg is voor veiligheid. Gedurende zijne ganse regering was Herodes een bloeddorstig man, niet lang te voren had hij het ganse Sanhedrin omgebracht, maar voor de bloeddorstigen is bloed gelijk drank voor waterzuchtigen, *quo plus sunt potae, plus sitiuntur aquae -hoe meer zij drinken, hoe groter hun dorst wordt*. Herodes was nu ongeveer zeventig jaren oud, zodat een kind, dat toenmaals *nog geen twee jaar oud was*, hem wel nooit enigerlei moeite of onrust zou veroorzaken. Ook was hij geen man, die al te grote liefde had voor zijne eigene kinderen of hun belangen al te zeer ter harte nam, daar hij vroeger reeds twee zijner zonen, Alexander en Aristobulus, en daarna nog zijn zoon Antipater, slechts vijf dagen voor hij zelf stierf, had laten ter dood brengen, zo dat hij door niets anders dan door zijn eigen dierlijken lust tot wreedheid en hoogmoed hiertoe gedreven werd. Alles was vis wat in zijn net kwam. Let op de uitgebreide maatregelen, die hij nam:

1. Met betrekking tot den tijd, *hij heeft omgebracht al de kinderen van twee jaren oud en daaronder*. De gezegende Jezus was waarschijnlijk toen nog geen jaar oud, evenwel, Herodes neemt alle kinderkens *van twee jaren oud en daaronder*, ten einde er zeker van te zijn, dat zijne prooi hem niet zal ontsnappen. Hij bekreunt er zich niet om hoe vele hoofden, die hij zelf erkent onschuldig te zijn, zullen vallen, mits maar het ene, dat hij schuldig waant, getroffen wordt.

2. Met betrekking tot de plaats, hij doodt alle kinderen van het mannelijk geslacht, niet slechts *in Bethlehem*, maar *in al des zelfs landpalen*, in al de dorpen, die tot die stad behoorden. Dit was *al te goddeloos*. Prediker 7:17. Ene ongebreidelde toorn, gewapend met ene onwettige macht, vervoert de mensen dikwijls tot de ongehoordste wreedheid. Het was in God niet onrechtvaardig dit toe te laten, elk leven is, zodra het begint, reeds aan Zijne gerechtigheid verbeurd. De zonde, die

door de ongehoorzaamheid van enen mens is ingekomen, heeft den dood met zich gebracht, en wij hebben niet te denken aan iets nog boven en behalve deze algemene schuld, wij moeten niet denken, dat deze kinderen *zondaars zijn geweest boven allen, die in Israël waren*, omdat zij dit geleden hebben. *Gods oordelen zijn een grote afgrond*. De krankheden en de dood van kleine kinderen zijn een bewijs van de erfzonde. Maar wij moeten dezen kindermoord nog uit een ander oogpunt beschouwen, het was hun martelaarschap, Hoe vroeg reeds is de vervolging van Christus en van Zijn koninkrijk begonnen! *Meent gij, dat Hij gekomen is om vrede te brengen op de aarde?* Neen, *maar een zwaard*, een zwaard gelijk aan dit zwaard, *Hoofdstuk* 10:34, 35. Hiermede werd een lijdelijke getuigenis aan den Heere Jezus gegeven. Evenals toen Hij nog in moeders lijf was, Hem getuigenis werd gegeven door het opspringen van vreugde eens kinds in moeders lijf bij Zijne nadering, zo heeft Hij nu op *tweejarigen leeftijd* het getuigenis van tijdgenoten van dezelfden leeftijd. Zij hebben hun bloed voor Hem gestort, die later Zijn bloed zou storten voor hen. Dit was de infanterie van *het grote heir der martelaren*. Indien deze kinderkens aldus met bloed gedoopt zijn (zij het ook hun eigen bloed) als ingang tot de triomferende Kerk, dan kan men niet anders zeggen dan dat zij in den hemel ene heerlijke en overvloedige vergoeding ontvingen voor hetgeen zij hadden verloren op aarde.

Uit den mond der kinderkens en der zuigelingen heeft God zich lof bereid. De overlevering der Griekse kerk (en wij hebben dit in het Ethiopische misboek) luidt, dat het aantal der omgebrachte kinderen 14000 bedroeg, maar dit is ongerijmd. Ik geloof, dat zo men de geboorte der kinderen van het mannelijk geslacht in de wekelijkse opgave berekende, er in de volkrijkste steden der wereld niet zo velen van *onder de twee jaren oud* gevonden zouden worden, en veel minder nog in Bethlehem, ene kleine stad, die er nog lang geen veertigste deel van was. Maar dit is een voorbeeld van het ijdele en nietswaardige der overlevering. Het is vreemd, dat Josephus deze gebeurtenis niet verhaalt, maar hij schreef lang na Mattheus, en de waarschijnlijke reden, waarom hij er geen gewag van maakt, is, dat hij de Christelijke geschiedenis niet met zijn gezag wilde beschermen of ondersteunen, want hij was een ijverige Jood, maar indien zij niet waar en deugdelijk gestaafd was, dan zou hij haar voorzeker ontkend hebben. Macrobius, een Heidens schrijver, verhaalt ons, dat Augustus Caesar, toen hij hoorde, dat Herodes, onder de kinderen *beneden de twee jaren*, die hij liet ombrengen, ook zijn eigen zoon doodde, schertsend van hem zei: Het is beter Herodes' zwijn, dan Herodes' zoon te wezen. De zede van het land verbood hem een zwijn te doden, maar niets kon hem weerhouden van zijn zoon te doden. Sommigen denken, dat hij een jong kind bij ene voedster te Bethlehem had besteed, anderen denken, dat, bij vergissing, twee gebeurtenissen verward zijn-de kindermoord, en het vermoorden van zijn zoon Antipater. Maar als de kerk van Rome de Heilige onnozelen, zoals zij hen noemen, in hun kalender plaatsen, en een dag wijden aan hun nagedachtenis, terwijl zij zo dikwijls door hun barbaarse slachtingen Herodes gerechtvaardigd, ja hem nog overtroffen hebben in wreedheid, dan is dit wel zeer onzinnig, want zij doen slechts wat hun voorgangers gedaan hebben, die de graven der profeten opbouwden, terwijl zij zelven dezelfde mate vervulden. Sommigen zien nog een ander doeleinde der Voorzienigheid in den kindermoord te Bethlehem. Uit alle profetieën van het Oude Testament blijkt, dat Bethlehem de plaats, en dit de tijd was van de geboorte van den Messias, daar nu al de kinderen te Bethlehem, die toen geboren waren, vermoord werden, terwijl Jezus alleen ontkwam, kan ook niemand dan Jezus er aanspraak op maken de Messias te zijn. Door het land van dezen nieuwen koning te hebben bevrijd, dacht Herodes nu al de Oud- Testamentische profetieën verijdeld te hebben, de aanwijzingen der ster te niet te hebben gedaan, en de vrome toewijding der wijzen op niets te hebben doen uitlopen. De bijenzwerm verbrand hebbende, komt hij tot de gevolgtrekking ook den bijenkoning te hebben

gedood, maar God in den hemel *belacht* hem, de Heere *bespot* hem. Welke listige en wrede raadslagen er ook in ‘s mensen hart opkomen, *de raad des Heren zal bestaan*.

III. De vervulling der Schrift hierin (vers 17, 18). *Toen is vervuld geworden* de profetie (Jeremia 31:15). *Ene stem is in Rama gehoord*. Zie en bewonder de volheid der Schrift! Die voorzegging werd vervuld in Jeremia’s tijd, toen Nebuzaradan na Jeruzalem verwoest te hebben, al zijne gevangenen naar Rama bracht (Jeremia 40:1) en dáár naar welgevallen over hen beschikte, hetzij voor het zwaard of voor de gevangenschap. Toen werd het geschrei *in Rama gehoord* te Bethlehem (want deze twee steden, de ene in Juda en de andere in Benjamin, waren niet ver van elkaar), maar nu is de profetie nogmaals vervuld in de grote smart, die er heerste over den dood dezer kinderen. De Schrift werd vervuld:

1. In de plaats van dit rouwbedrijf. Het gerucht er van werd gehoord van Bethlehem tot Rama, want de wreedheid van Herodes strekte zich uit tot *al de landpalen van Bethlehem*, tot in het land van Benjamin toe, onder de kinderen van Rachel. Sommigen denken, dat de landstreek rondom Bethlehem Rachel genoemd werd, omdat zij aldaar stierf en werd begraven. Rachels graf was dicht bij Bethlehem, Genesis 35:16, 19. Vergelijk 1 Samuel 10:2. Rachel had haar hart zeer sterk op hare kinderen gezet: den zoon, dien zij stervende gebaard heeft, noemde zij *Benoni, den zoon harer smart*. Deze moeders waren gelijk aan Rachel, zij woonden dicht bij Rachels graf, en velen van haar zijn van Rachel afgestamd, daarom wordt hare rouwklage sierlijk voorgesteld als een *wenen van Rachel*.

2. In de mate van dit rouwbedrijf. Het was *geklaag, geween en veel gekerm*, en dit alles was nog weinig genoeg om uiting te geven aan haar gevoel wegens deze zware ramp. Er was een groot geschrei in Egypte toen de eerstgeborenen gedood werden, en zo was er hier een groot geschrei toen de jongsten werden omgebracht, voor welke wij natuurlijk ene bijzondere teerheid gevoelen. Hier was ene voorstelling van de wereld, waarin wij leven. Wij horen in die wereld *geklaag, geween en veel gekerm*, wij zien *de tranen der verdrukten*, nu eens veroorzaakt door dit, en dan weer door wat anders. Onze weg loopt door *een tranendal*. Die smart was zo groot, dat zij *niet vertroost wilden worden*. Zij verhardden er zich in, en vonden genot in hun droefheid. Geloofd zij God, er is in deze wereld gene oorzaak van smart, ja, zelfs niet als de zonde er de oorzaak van is, die ons rechtigt om te weigeren *vertroost te worden*. Zij *wilden niet vertroost worden, omdat zij niet zijn*, dat is: *zij zijn niet* in het land der levenden, zij *zijn niet* zoals zij waren in de omhelzing hunner moeders. Indien *zij* werkelijk *niet waren*, dan zou er enige verontschuldiging zijn voor het treuren alsof wij gene hope hadden, maar wij weten, dat zij niet verloren zijn, maar ons zijn voorgegaan, indien wij vergeten, dat *zij zijn*, dan verliezen wij den besten grond onzer vertroosting, 1 Thessalonicenzen 4:13. Sommigen maken deze grote smart der Bethlehemieten tot een oordeel over hen vanwege hun minachting van Christus. Zij, die zich niet wilden verblijden vanwege de geboorte van den Zone Gods, worden nu terecht tot wenen en rouwbedrijf gebracht over den dood hunner eigene zonen, want zij *verwonderden* zich slechts over de tijding, die hun door de herders werd gebracht, maar zij hebben Hem geen *welkom* geheten. De aanhaling dezer profetie kan dienen ter vermijding of voorkoming van ene tegenwerping, die sommigen tegen Christus zouden kunnen inbrengen vanwege deze treurige geschiedenis. "Kan de Messias, die de Vertroosting Israël’s moet wezen, als ingeleid worden met al dit geklaag en geween?" Ja, want aldus was het voorzegd, en de Schrift moet vervuld worden. En behalve dat, als wij deze profetie nog verder nagaan, dan zullen wij bevinden, dat *het bittere wenen* in Rama slechts het voorspel was van de grootste blijdschap, want

er volgt op: *Er is loon voor uwen arbeid, en er is verwachting voor uwe nakomelingen*. Hoe erger het met de zaken staat, hoe eerder er verandering ten goede in zal komen. Hun was een Kind geboren, dat genoegzaam was om al hun verliezen goed te maken.

MATTHEUS 2:19-23

Hier hebben wij Christus' terugkeer uit Egypte naar het *land Israël's*. Egypte kan dienen, om er tijdelijk te verblijven, of er ene toevlucht te zoeken, maar niet om er altijd te wonen. Christus was gezonden *tot de verlorene schapen van het huis Israël's*, en daarom moet Hij tot hen terugkeren. Merk op, l. Wat het was, dat Hem den weg baande om terug te keren, -de dood van Herodes, die niet lang na den kindermoord plaats had, sommigen denken, niet langer dan drie maanden. Zo snel heeft Gods wrake hem achterhaald! Herodes moet sterven, hovaardige tirannen, die *in het land der levenden* de schrik waren van de machtigen, en de verdrukkers der Godvruchtigen. hun dag moet komen wanneer zij vallen. *Wie zijt gij, dat gij u vreest voor den mens, die sterven zal?* (Jesaja 51:12, 13) inzonderheid bedenkende, dat bij hun dood niet slechts hun haat en hun nijdigheid vergaan (Prediker 9:6), en ophouden van te beroeren (Job 3:17), maar ook gestraft worden. Van alle zonden is het de schuld aan onschuldig bloed, die het snelst de mate vol maakt. Het bericht, dat Josephus geeft van den dood van dezen zelfde Herodes (Antiq. Judas lib. XVII. Cap. VI, VII), is ontzettend. Hij werd door ene ziekte aangetast, die hem onder de hevigste folteringen inwendig verbrandde. Hij was onverzadelijk gulzig, had koliek, en zijne ziekte ging vergezeld van zulk een ondraaglijken stank, dat niemand tot hem kon naderen. Daarbij was hij zo driftig en ongeduldig, dat hij ene kwelling was voor zich zelven en een schrik voor allen, die hem verzorgden. Zijne aangeboren wreedheid aldus geprikkeld zijnde, werd hij barbaarser dan ooit te voren. Hij gaf bevel zijn eigen zoon te doden, liet velen van de edelen en aanzienlijken in de gevangenis werpen, en ordonneerde, dat zij onmiddellijk, nadat hij gestorven was, ter dood gebracht moesten worden, de uitvoering van dat vonnis werd echter voorkomen. Zie wat soort van mensen het waren, die de vijanden en vervolgers zijn geweest van Christus en Zijne volgelingen. Er zijn weinigen, die het Christendom hebben tegengestaan, die niet eerst elke menselijkheid hadden afgeschud, zoals wij zien kunnen in Nero en Domitianus.

II. De orders van den hemel gegeven voor hun terugkeer, en Jozefs gehoorzaamheid aan die orders, vers 18-21. God had Jozef naar Egypte gezonden, en dáár bleef hij, totdat Hij, die hem derwaarts had gebracht, hem beval om weer te vertrekken. Die orders werden hem overgebracht door een engel. Als wij de gemeenschap met God blijven aanhouden, dan zal Hij die aanhouden met ons, overal waar wij zijn. Gene plaats ter wereld kan Gods genaderijke bezoeken voor ons afsluiten. Engelen komen tot Jozef in Egypte, tot EZECHIËL in Babylon en tot Johannes op Patmos. Nu bericht de engel hem

a. den dood van Herodes en zijne medeplichtigen: *Zij zijn gestorven, die de ziel van het Kindeken zochten*. Zij zijn dood, maar het Kindeke leeft. Vervolgde heiligen blijven soms in het leven om op de graven hunner vervolgers te treden. Aldus heeft de Koning der kerk den storm doorstaan, en menige storm heeft de kerk op gelijke wijze doorstaan. *Zij zijn gestorven*, namelijk, Herodes en zijn zoon Antipater, die, hoewel zij naijverig op elkaar waren, toch waarschijnlijk hierin samen stemden, om het verderf van dezen nieuwen Koning te zoeken. Als nu Herodes eerst Antipater ombrengt, en dan zelf sterft, dan is het gevaar geweken, als het ene boze instrument het verderf is van het andere, dan *is de Heere bekend geworden, Hij heeft recht gedaan*.

b. Hij wijst hem aan wat hij doen moet. Hij moet *trekken in het land Israël's*, en hij deed het, zonder dralen of uitstel. Hij voerde niet als verontschuldiging aan, dat hij tamelijk goed gevestigd was in Egypte, hij sprak niet van de ongemakken op de reize, inzonderheid, indien het, zoals men

veronderstelt, in het begin van den winter was dat Herodes is gestorven. Gods kinderen volgen, waar Hij hen leidt, en blijven, waar Hij hen doet wonen. Indien wij de wereld slechts beschouwden als ons Egypte, de plaats onzer dienstbaarheid en van onze ballingschap, en den hemel als ons Kanaän, ons vaderland, onze ruste, wij zouden wel gaarne en geredelijk *opstaan* en derwaarts gaan, als wij geroepen worden, zoals Jozef opstond en uit Egypte trok.

III. De verdere leiding, die hij van God ontving, werwaarts hij zich had te wenden, en waar zich in het land Israël's te vestigen, vers 22, 23. God kon hem tegelijk met de vorige deze instructies hebben gegeven, maar God openbaart Zijn wil aan Zijn volk trapsgewijze, opdat zij op Hem zullen blijven wachten, en verwachten zullen verder van Hem te horen. Jozef ontving deze orders in een droom, waarschijnlijk evenals de vorige, door den dienst van een engel. God kon aan Jozef Zijn wil kenbaar hebben gemaakt door het Kind Jezus, maar wij bevinden niet, dat Hij op deze bewegingen en dit heen en weer trekken, acht slaat, en dit was ongetwijfeld, omdat *Hij in alles den broederen moest gelijk worden, een kind* zijnde, *sprak* Hij als een kind, en deed Hij *als een kind*, en trok Hij een sluier over Zijne oneindige kennis en macht, als een kind *nam* Hij *toe in wijsheid*. De aanwijzing, die dan nu aan deze heilige, koninklijke familie gegeven wordt, is:

1. Dat zij zich niet in Judea moet vestigen, vers 22. Jozef kon gedacht hebben, dat Jezus, *te Bethlehem geboren* zijnde, aldaar nu ook opgevoed moest worden, maar hij is voorzichtig en *vreest voor het Kindeke*, omdat *hij hoort, dat Archelaüs in de plaats van zijn vader Herodes regeert*, niet over het gehele koninkrijk, zoals zijn vader, maar alleen over Judea, de andere provincies in andere handen overgegaan zijnde. Ziet, welk een opeenvolging van vijanden er is, om tegen Christus en Zijne kerk te strijden! Verdwijnt de een, zijne plaats wordt ingenomen door een ander om de oude vijandschap voort te zetten. Om die reden moet Jozef dan ook het Kindeken niet naar Judea brengen. God wil Zijne kinderen niet in het gevaar doen komen, dan wanneer het is ter Zijner verheerlijking en ter hunner geloofsbeproeving, want *kostelijk zijn in de ogen des Heren het leven en de dood Zijner heiligen, hun bloed is Hem dierbaar*.

2. Dat zij zich moeten vestigen in Galilea, vers 22. Dáár heerste toen Filippus, die een kalm, zachtaardig man was. Gewoonlijk beschikt de voorzienigheid Gods het zo, dat er ene rustige, veilige wijkplaats is voor Zijn volk tegen den storm, als het ene klimaat te heet en te verschroeiend wordt, zal er een ander wezen, dat koeler en gematigder is. Galilea lag ver naar het Noorden, tussen die provincie en Judea lag Samaria. Zij werden dus naar Galilea gezonden, en wel naar Nazareth, ene stad op een heuvel, in het centrum van het lot van Zebulon. Dáár heeft de moeder onzes Heren gewoond, toen zij zwanger werd van dat *Heilige*, en waarschijnlijk heeft ook Jozef aldaar gewoond, Lukas 1:26, 27. Daarheen werden zij gezonden, en dáár waren zij welbekend, en bevonden zij zich onder hun bloedverwanten, de geschiktste plaats voor hen om er te wonen. Dáár bleven zij dan ook, en vandáár werd onze Zaligmaker *Jezus van Nazareth* genoemd, hetgeen voor *de Joden ene ergernis was*, immers, *Kan uit Nazareth iets goeds zijn*. Hierin wordt gezegd vervuld te zijn *wat gesproken was door de profeten, dat Hij Nazarener geheten zal worden*, hetgeen beschouwd kan worden

a. Als een erenaam en waardigheid, hoewel het oorspronkelijke niets anders betekende dan *een man van Nazareth*, is er toch ene toespeling of ene verborgenheid in, zeggende Christus te zijn: De *Man, de scheut*, waarvan gesproken wordt in Jesaja 11:1. Het woord, dat aldaar gebruikt wordt, is *Netzer*, hetwelk of *ene scheut* of tak, of twijg betekent, of *de stad Nazareth*, naar die *stad*

genoemd zijnde, wordt Hij verklaard, die Scheut, of tak te wezen. Het duidt Hem aan als den *groten Nazarener*, van wie de wettelijke Nazareners typen en afschaduwingen zijn geweest (inzonderheid Simson, Richteren 13:5), en Jozef, die *een afgezonderde onder zijne broederen* wordt genoemd (Genesis 49:26) en op wie het voorschrift betreffende de nazireeër Numeri 6:2 en verder. betrekking heeft. Niet dat Christus, in letterlijken zin, een Nazareeër was, want Hij dronk wijn, en raakte dode lichamen aan, maar Hij was het bij uitnemendheid, d.i. in den hoogsten zin, daar Hij zeer bijzonder heilig was, en door ene plechtige aanwijzing en wijding afgezonderd was tot ere Gods in het werk onzer verlossing, gelijk Simson het geweest is om Israël te verlossen. En wij hebben alle reden om ons in dien naam te verheugen en er Hem bij te kennen. Of

b. als een naam der versmaadheid en minachting. Een *Nazarener* genoemd te worden, was hetzelfde als *een verachtelijk man* genoemd te worden, een man, van wie men niets goeds kon verwachten, en aan wie geen eerbied of achting bewezen moest worden. De duivel heeft het eerst dien naam op Christus toegepast, ten einde Hem te verkleinen en het volk tegen Hem in te nemen, en het is de scheldnaam gebleven voor Hem en voor Zijne volgelingen. Nu is dit wel niet bijzonder door een profeet voorzegd, maar in het algemeen werd *door de profeten gezegd*, dat Hij *veracht was en de onwaardigste onder* de mensen Jesaja 53:2, 3, een *worm en geen man*, Psalm 22:7, 8, dat Hij *Zijnen broederen vreemd is geworden*, Psalm 69:9. Laat geen naam der versmaadheid, die ons om den wille van den Godsdienst gegeven wordt, ons hard toeschijnen, daar onze Meester zelf een *Nazarener* genoemd werd.

HOOFDSTUK 3

1 En in die dagen kwam Johannes de Doper, predikende in de woestijn van Judea,
2 En zeggende: Bekeert u; want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.
3 Want deze is het, van dewelke gesproken is door Jesaja, den profeet, zeggende: De stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg des Heren, maakt Zijn paden recht!
4 En dezelve Johannes had zijn kleding van kemelshaar, en een lederen gordel om zijn lenden; en zijn voedsel was sprinkhanen en wilde honig.
5 Toen is tot hem uitgegaan Jeruzalem en geheel Judea, en het gehele land rondom de Jordaan;
6 En werden van hem gedoopt in de Jordaan, belijdende hun zonden.
7 Hij dan, ziende velen van de Farizeeën en Sadduceeën tot zijn doop komen, sprak tot hen: Gij adderengebroedsels! wie heeft u aangewezen te vlieden van den toekomenden toorn?
8 Brengt dan vruchten voort, der bekering waardig.
9 En meent niet bij u zelven te zeggen: Wij hebben Abraham tot een vader; want ik zeg u, dat God zelfs uit deze stenen Abraham kinderen kan verwekken.
10 En ook is alrede de bijl aan den wortel der bomen gelegd; alle boom dan, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen.
11 Ik doop u wel met water tot bekering; maar Die na mij komt, is sterker dan ik, Wiens schoenen ik niet waardig ben Hem na te dragen; Die zal u met den Heiligen Geest en met vuur dopen.
12 Wiens wan in Zijn hand is, en Hij zal Zijn dorsvloer doorzuiveren, en Zijn tarwe in Zijn schuur samenbrengen, en zal het kaf met onuitblusselijk vuur verbranden.
13 Toen kwam Jezus van Galilea naar de Jordaan, tot Johannes, om van hem gedoopt te worden.
14 Doch Johannes weigerde Hem zeer, zeggende: Mij is nodig van U gedoopt te worden, en komt Gij tot mij?
15 Maar Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Laat nu af; want aldus betaamt ons alle gerechtigheid te vervullen. Toen liet hij van Hem af.
16 En Jezus, gedoopt zijnde, is terstond opgeklommen uit het water; en ziet, de hemelen werden Hem geopend, en hij zag den Geest Gods nederdalen, gelijk een duive, en op Hem komen.
17 En ziet, een stem uit de hemelen, zeggende: Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb!

Bij de geschiedenis van dit hoofdstuk betreffende den doop van Johannes begint het Evangelie (Markus 1:1), hetgeen voorafging is slechts de inleiding, dit is "Het begin des Evangelies van Jezus Christus". En Petrus houdt zich aan diezelfden datum, Handelingen 1:22, beginnende van den doop van Johannes, want toen begon Christus voor het eerst in hem te verschijnen, en daarna aan hem, en door hem aan de wereld. Hier is:

I. Het heerlijk opgaan van de morgenster-Johannes den Doper, vers 1.

1. De leer, die hij predikte, vers 2.

2. De vervulling der Schrift in hem, vers 3.

3. Zijne levenswijze, vers 4.

4. Het toestromen der menigte tot hem, en hun gedoopt worden door hem, vers 5 en 6.

5. Zijne rede, die hij hield voor de Farizeeën en Sadduceeën, waarin hij poogt hen tot bekering vers 7-10, en aldus tot Christus te brengen, vers 11, 12.

II. Het nog glansrijker schitteren van de Zon der Gerechtigheid onmiddellijk daarna, waarbij wij hebben

1. De ere door Hem aangedaan aan den doop van Johannes, vers 13-15.

2. De ere Hem aangedaan door het nederdalen op Hem van den Geest, en door ene stem van den hemel, vers 16, 17.

MATTHEUS 3:1-6

Hier hebben wij een bericht van de prediking en den doop van Johannes, die de dageraad waren van den evangeliedag. Merk op,

I. Den tijd, wanneer hij verscheen. *In die dagen* vers 1. of *na die dagen*, lang na hetgeen in het vorige hoofdstuk vermeld werd, waar wij het Kind Jezus in Zijne kindsheid gezien hebben. *In die dagen*, in den tijd, vastgesteld door den Vader, voor het begin des Evangelies, toen de *volheid des tijds* was gekomen, waarvan dikwijls aldus gesproken werd in het *Oude Testament. In die dagen*. Nu was de laatste van Daniël's weken aangevangen, of liever, de laatste helft van de laatste week, toen de Messias *velen het verbond* zou *versterken*, Daniël 9:27. Christus' verschijningen geschieden allen op hun tijd. Heerlijke dingen werden gesproken, beide van Johannes en Jezus, bij en voor hun geboorte, die de verwachting konden opwekken van buitengewone verschijningen ener Goddelijke tegenwoordigheid en kracht, toen zij nog zeer jong waren, maar het is gans anders geweest. Behalve Christus' gesprek met de leraren in den tempel, toen Hij twaalf jaren oud was, schijnt er aan geen van beiden iets bijzonders of merkwaardigs geweest te zijn, totdat zij ongeveer dertig jaren oud waren. Niets wordt vermeld van hun kindsheid en jeugd, het grootste deel van hun leven is *tempus adèlon, gehuld in duisternis en donkerheid*. In hun uitwendig voorkomen verschillen deze kinderen weinig van andere kinderen, gelijk de erfgenaam, zolang hij minderjarig is, in niets verschilt van een dienstknecht, hoewel hij *heer is van alles*. En dit was om aan te tonen:

1. Dat God, zelfs als Hij handelt als de God Israël's, *de Heiland*, toch gewis *een God is, die zich verborgen houdt*. Jesaja 45:15. *De Heere is aan deze plaats, en ik heb het niet geweten*. Genesis 28:16. Onze Liefste staat lang achter den muur, *eer Hij uit de vensters kijkt*. Hooglied 2:9.

2. Dat ons geloof voornamelijk het oog moet hebben op Christus in Zijn ambt, want daarin is de *tentoonspreiding* Zijner macht, maar in Zijn Persoon is de *verberging* Zijner macht. Al dien tijd is Christus God-Mens geweest, maar er wordt ons niet gezegd wat Hij zei of deed, totdat Hij als profeet verscheen, en toen was het: *Hoort Hem*.

3. Dat jonge lieden, ofschoon bekwaam en geschikt, toch niet vooraan gesteld moeten worden in den openbaren dienst, maar ootmoedig, bescheiden en beschroomd behoren te wezen, *ras om te horen, traag om te spreken*. Mattheus zegt niets omtrent de ontvangenis en de geboorte van Johannes den Doper, die uitvoerig verhaald worden door Lukas, maar vindt hem volwassen, alsof hij uit de lucht was gevallen om in de woestijn te prediken. Gedurende meer dan drie honderd jaren was de kerk zonder profeten geweest, die lichten waren reeds lang uitgeblust, opdat des te meer verlangd zou worden naar *Hem*, die de grote Profeet zijn zal. Na Maleachi was er geen profeet, niemand die er aanspraak op maakte te profeteren, tot aan Johannes den Doper, op wie Maleachi dus meer dan enig ander profèet van het Oude Testament direct heen wijst, Maleachi 3:1 *Ik zende Mijnen bode*.

II. De plaats, waar hij het eerst verscheen.

In de woestijn van Judea. Het was geen onbewoonde woestijn, maar een deel des lands, minder dicht bevolkt, en niet zo bezet met akkers en wijngaarden als andere streken, het was ene woestijn,

waarin zes steden met hare dorpen waren, welke genoemd zijn in Jozua 15:61, 62. In deze steden en dorpen heeft Johannes gepredikt, want daaromtrent had hij tot nu toe gewoond, daar hij in de nabij gelegene stad Hebron geboren was. Dáár, waar hij zo langen tijd in nadenken had doorgebracht, begon het toneel zijner werkzaamheden, en zelfs toen hij zich aan Israël vertoonde, toonde hij ook hoezeer hij de afzondering liefhad, in zover dit met zijne roeping bestaanbaar was. *Het woord des Heren* vond Johannes hier in ene *woestijn*. Gene plaats is zo afgelegen, dat zij ons van de bezoekingen der genade Gods kan buitensluiten, ja, gewoonlijk hebben de heiligen hun liefelijkste gemeen- schap met den Hemel als zij zich het verst van het rumoer dezer wereld hebben teruggetrokken. Het was in deze *woestijn* van Judea, dat David den 63sten Psalm schreef, die zoveel over de liefelijke gemeenschap spreekt, die hij toen met God had, Hosea 2:13. In ene woestijn werd de wet gegeven, en gelijk het Israël van het *Oude Testament*, zo werd ook het Israël van het *Nieuwe Testament*, het eerst gevonden in een land der woestijn, en daar *voerde God hem rondom, en onderwees hem*. Deuteronomium 32:10. Johannes de Doper was een priester van de ordening van Aäron, maar toch vinden wij hem, predikende in de *woestijn*, maar niet dienende in den *tempel*, maar Christus, die geen zoon was van Aäron, wordt toch dikwijls in den tempel gevonden, daar neerzittende als gezaghebbende, en aldus was het voorzegd, Maleachi 3:1. *De Heere, dien gijlieden zoekt, zal snellijk tot Zijn tempel komen*, niet de bode, die Hem den weg moet bereiden. Dit was ene vingerwijzing, dat het priesterschap van Christus het priesterschap van Aäron zal uitwerpen, het naar de woestijn zal drijven. Het begin des Evangelies in ene woestijn spreekt van vertroosting met betrekking tot de woestenijen der Heidenwereld. Thans moeten de profetieën vervuld worden: *Ik zal in de woestijn den cederboom zetten*, Jesaja 41:18, 19. De woestijn zal tot *een vruchtbaar veld worden*, Jesaja 32:15. En de *wildernis zal zich verheugen*, Jesaja 35:1, 2. De Septuaginta geeft de lezing, *de woestijnen der Jordaan*, juist die woestijn, waarin Johannes gepredikt heeft. In de Roomse kerk zijn personen, die zich *hermieten* noemen, en voorgeven Johannes na te volgen, maar als zij van Christus zeggen: *Ziet, hij is in de woestijn, gaat niet uit*, Hoofdstuk 24:26. Er was een verleider, die zijne volgelingen *naar de woestijn uitleidde*. Handelingen 21:39.

III. Zijne prediking. Deze maakte hij tot zijne levenstaak. Hij kwam, niet strijdende, noch twistende, maar *predikende*, vers 1, want door de dwaasheid der prediking moet Christus' koninkrijk worden opgericht.

1. De leer, die hij predikte, was die der bekering, vers 2, *Bekeert* u. Dit predikte hij in Judea onder hen, die *Joden* genoemd werden, en den Godsdienst beleden, want ook zij hadden bekering van node. Hij predikte dit, niet in Jeruzalem, maar in de woestijn van Judea, onder het eenvoudige landvolk, want zelfs zij, die zich het meest uit den weg geloven van verzoeking, en het verst van de ijdelheden der wereld en de ondeugden der steden, kunnen hun handen niet wassen in onschuld, maar moeten het doen in bekering. Het was de roeping van Johannes den Doper de mensen op te wekken om zich te *bekeren* van hun zonden, *Metanveite, Bedenkt u*, " Laat nog ene tweede *gedachte* toe, om de vergissing, of dwaling van de eerste te herstellen, -ene *nagedachte*. Denkt na over uwe handelingen, *verandert van zin*, gij hebt verkeerd gedacht, *denkt nog eens* en *denkt recht"*. Ware bekeerlingen, of berouwhebbenden, hebben *andere gedachten* van God en van Christus, van zonde en van heiligheid, van deze wereld en van de andere wereld, dan zij gehad hebben, en staan er anders tegenover. De verandering van *hart* of van zin, brengt ene verandering van *weg* voort. Zij die werkelijk leedwezen gevoelen over het verkeerde, dat zij gedaan hebben, zullen er voor zorgen het niet weer te doen. Dit berouw, die bekering is een noodzakelijke plicht, in

gehoorzaamheid aan het gebod Gods, Handelingen 17:30, en ene noodzakelijke toebereiding en geschiktmaking voor de vertroostingen des Evangelies van Christus. Indien het hart des mensen oprecht en onbevlekt ware gebleven, dan zouden de Goddelijke vertroostingen ontvangen zijn kunnen worden, zonder dat deze smartelijke operatie vooraf ging, maar, zondig zijnde, moet het eerst pijn worden aangedaan, voor het tot rust kan worden gebracht, het moet *arbeiden* voor het kan rusten. De wonde moet kunnen worden gepeild, eer zij kan worden genezen. *Ik doorwond en Ik heel*.

2. De rede, die hij aanvoert, om kracht bij te zetten aan deze opwekking: *Want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen*. De profeten van het Oude Testament riepen de mensen tot bekering ter verkrijging en bevestiging van tijdelijke, nationale zegeningen, en ter voorkoming of afwering van tijdelijke, nationale oordelen: maar nu, hoewel de plicht, waarop wordt aangedrongen, dezelfde is, is de reden toch nieuw en zuiver evangelisch. De mensen worden nu beschouwd in hun persoonlijke hoedanigheid, en niet zoals toenmaals, in ene sociale en politieke hoedanigheid. Nu is het: Bekeert u, want *het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen*, de evangeliebediening van het verbond der genade, de opening van het koninkrijk der hemelen voor alle gelovigen door den dood en de opstanding van Jezus Christus. Het is een *koninkrijk* waarvan Christus de Soeverein is, en wij moeten er gewillige en getrouwe onderdanen van zijn. Het is een koninkrijk der *hemelen*, niet van deze wereld, een geestelijk koninkrijk: zijn oorsprong is uit den hemel, zijne strekking is naar den hemel. Johannes predikte het als *nabij*, het was toen aan de deur, voor ons is het gekomen door de uitstorting des Geestes, en de volle tentoonspreiding van den rijkdom der Evangelie-genade. Dit nu is

a. een sterke *drijfveer* voor ons om ons *te bekeren*. Niets is zo geschikt als de Goddelijke genade om het hart te breken, zowel *vanwege de zonde* als *van de zonde*. Dit is Evangelische bekering, die voortvloeit uit een zien op Christus, uit de bewustheid Zijner liefde, en de hoop op vergeving en genade door Hem. Vriendelijkheid is overwinnend, misbruikte vriendelijkheid is verootmoedigend en vertederend. Hoe slecht was ik om te zondigen tegen zulk ene genade, tegen de wet der liefde van zulk een koninkrijk!

b. Het is ene *grote aanmoediging* voor ons om ons *te bekeren*:" Bekeert u, want op uwe bekering, zullen uwe zonden u vergeven worden. Keert terug tot God in den weg des plichts en Hij zal door Christus tot u wederkeren in den weg der genade." De bekendmaking van vergeving ontdekt den boosdoener en brengt hem terug, daar hij te voren gevlucht was en zich verborgen hield. Aldus worden wij getrokken met zelen, met koorden der liefde. De *profetie*, die in hem vervuld was, vers 3. Hij is het, van wie gesproken wordt in het begin van dat deel der profetie van Jesaja, dat het meest Evangelisch is, en op Evangelietijden wijst, zie Jesaja 41:3, 4. Het is Johannes, van wie hier gesproken wordt:

1. Als de *stem des roependen in de woestijn*. Johannes heeft dit zelf erkend, Johannes 1:23, *Ik ben de stem*, en dat is alles, God is de spreker, die Zijn wil bekend maakt door Johannes, gelijk een mens dit doet door zijne stem. Het woord van God moet als zodanig worden ontvangen 1 Thessalonicenzen 2:13, wat anders is Paulus, en wat is Apollos, dan de stem! Johannes wordt genoemd de *stem -phonè boöntos - de stem van iemand, die* luid *roept*, waardoor men opschrikt en ontwaakt. Christus wordt genoemd *het Woord*, dat helder en duidelijk is, en dus ook meer leerrijk. Johannes, als de *stem*, heeft de mensen opgewekt, en toen heeft Christus, als het *Woord*

hen onderwezen, gelijk wij vinden in Openbaring 14:2. De stem veler wateren en als van een groten donderslag maakte plaats voor een welluidende stem van *citerspelers* en het *nieuwe gezang*, vers 3. Sommigen maken de opmerking, dat, gelijk Simsons moeder zich moest onthouden van *sterken drank*, terwijl hij toch bestemd was om een *sterk man* te zijn, zo is de vader van Johannes den Doper met stomheid geslagen, terwijl hij toch bestemd was om *de stem des roependen te zijn*. Als de stem des roependen voortgebracht wordt door een' stommen vader, dan toont dit *de uitnemendheid der kracht van God, en niet van den mens*.

2. Als van enen, wiens werk en roeping het was *den weg des Heren te bereiden, en Zijne baan recht te maken*, zo werd ook, lang voordat hij geboren was, van Hem gezegd, dat hij *den Heere een toegerust volk zou bereiden*. Lukas 1:17, als Christus' voorbode en voorloper, was hij iemand die den aard van Christus' koninkrijk aanduidde, want hij kwam niet in de bonte, opzichtige kledij van een wapenheraut, maar in het eenvoudige gewaad van een heremiet. Men zendt ambtenaren uit om voor grote, aanzienlijke mannen den weg te bereiden, aldus bereidt Johannes den weg des Heren.

a. Hij zelf deed dit onder de mensen van dit geslacht. In de Joodse Kerk en natie was alles buiten het rechte spoor geraakt, er was een sterk verval in vroomheid en Godsvrucht, de levensdelen van den Godsdienst waren verdorven en weggevreten door de overleveringen en geboden der ouden. De *schriftgeleerden en Farizeeën*, dat is: de ergste geveinsden ter wereld, hadden den sleutel der kennis en den sleutel der regering aan hun' gordel. Het volk was, over het algemeen, uiterst hoogmoedig op hun voorrechten, gans overtuigd van gerechtvaardigd te zullen worden door hun eigene gerechtigheid, ongevoelig voor hetgeen zonde was, en hoewel thans onder de meest *vernederende* omstandigheden, daar zij tot een wingewest van het Romeinse rijk waren verklaard, waren zij toch niet *verootmoedigd*, zij waren ongeveer in dezelfde gemoedsstemming als in den tijd van Maleachi, onbeschoft en hovaardig, er op uit om het woord van God tegen te spreken. Nu was Johannes gezonden om deze bergen te slechten, hun hogen dunk omtrent hen zelven te niet te doen, en hun zonden in het licht te stellen, opdat de leer van Christus des te meer welkom zou zijn en des te meer kracht zou oefenen.

b. Zijne leer van bekering en verootmoediging is thans nog even nodig als toen, teneinde den weg des Heren te bereiden. Er is zeer veel te doen, om voor Christus een' weg te bereiden in de ziel, het hart te neigen om den Zone David's te ontvangen, 2 Samuel 19:14, en niets is hiervoor noodzakelijker dan de ontdekking van zonde, en de overtuiging van het ongenoegzame onzer eigene gerechtigheid. Het beletsel zal beletten, tenzij men het uit den weg neemt, vooroordelen moeten weggenomen worden, hoge gedachten moeten naar beneden gebracht en gevangen worden tot de gehoorzaamheid van Christus. Koperen deuren moeten verbroken, ijzeren grendelen in stukken gehouwen worden, eer de eeuwige deuren geopend zijn om den Koning der ere binnen te laten. De weg der zonde en van Satan is een *kromme weg*, om een weg te bereiden voor Christus moeten de paden *recht gemaakt worden* Hebreeën 12:13.

V. Het gewaad, waarin hij verscheen, zijn voorkomen, en zijne levenswijze, vers 4. Zij die den Messias verwachtten als een wereldlijk vorst, zouden denken, dat Zijn voorloper in grote pracht en praal zal verschijnen, dat zijne toerusting zeer glansrijk zal zijn met levendige, vrolijke kleuren, maar het tegendeel blijkt, hij zal *groot zijn in de ogen des Heren*, maar gering schijnen in het oog der wereld, en, evenals Christus zelf, zal er aan hem *gene gedaante noch heerlijkheid zijn*, ten einde

reeds dadelijk aan te tonen, dat de heerlijkheid van Christus, koninkrijk geestelijk is, en des zelfs onderdanen zoals zij gewoonlijk er door *gevonden* of er door *gemaakt* zijn, arm en veracht, hun eer, hun genoegens en hun rijkdom aan ene andere wereld ontlenende.

1. Zijn *kleed* was *eenvoudig*. Dezelve Johannes had *zijne kleding van kameelhaar, en een lederen gordel om zijne lenden*, hij ging niet in *lange klederen*, zoals de schriftgeleerden, of in *zachte klederen*, zoals de hovelingen, maar in de klederen van een landman, want hij woonde op het land, en richtte zich in zijne kledij naar zijne omgeving. Het is goed voor ons, om ons te schikken naar de plaats en den toestand, waarin God ons in Zijne voorzienigheid gesteld heeft. Johannes verscheen in deze kledij.

a. Om te tonen, dat hij, gelijk Jakob, een oprecht, een eenvoudig man was, die dezer wereld en dezelve heerlijkheid gestorven was, *Zie waarlijk een Israëliet!* Zij, die nederig van hart zijn, behoren dit te tonen door ene heilige onverschilligheid omtrent hun kledij, hun versiersel moet niet bestaan in het aantrekken van klederen, en evenmin moeten zij anderen naar hun kledij schatten.

b. Om te tonen dat hij een *profeet* was, want profeten droegen een harigen mantel, Zacheria 13:4, en inzonderheid om te tonen, dat hij de beloofde Elia was, want van Elia wordt zeer bijzonder melding gemaakt als van een *harig man*, (dat door sommigen verstaan wordt van het harig kleed, dat hij droeg), en dat *hij gegord was met een lederen gordel om zijne lenden*, 2 Koningen 1:8. Johannes de Doper schijnt in niets zijn mindere in doding van het vlees, deze *is dus Elias, die komen zou*.

a. Om te tonen, dat hij een man was van vastberadenheid en kracht, zijn gordel was niet *fraai*, zoals men ze toen algemeen droeg, maar hij was *sterk*, het was een *lederen gordel*, en zalig is die dienstknecht, dien zijn heer, als hij komt, vinden zal, met zijne *lenden omgord*. Lukas 12:35, 1 Petrus 1:13.

2. Zijne *spijze* was *eenvoudig*, zijn *voedsel* was *sprinkhanen* en *wilde honing*, niet alsof hij nooit iets anders at, maar dit was zijn gewoon voedsel, als hij zich terugtrok in eenzame plaatsen, en daar langen tijd verbleef in overdenking. *Sprinkhanen* zijn ene soort vliegende insecten, zeer goed tot spijze, en toegelaten als rein, Leviticus 11:22, zij zijn gemakkelijk te verteren, vandaar dat het tot de zwakheid of de gebreken van den ouderdom gerekend wordt, dat de *sprinkhaan* dan *een last* wordt voor de maag, Prediker 12:5. Van *wilden honing* was het land *Kanaän* overvloeiende, 1 Samuel 14:26. Hij werd of onmiddellijk verzameld, als hij neerviel in den dauw, of liever, als hij in de holligheden van bomen en rotsen werd gevonden, waar de bijen bouwden, die niet, als de bijen in korven, onder de zorg der mensen waren. Dit geeft te kennen, dat hij grote matigheid betrachtte in zijn eten, een weinigje was hem genoeg, er is veel nodig eer een man zich verzadigen kan met sprinkhanen en wilden honing: *Johannes de Doper is gekomen noch etende, noch drinkende*, Hoofdstuk 11:18- niet op de kieskeurige, vormelijke wijze, zoals andere mensen. Hij was zo gans en al vervuld van geestelijke dingen, dat hij slechts zelden den tijd kon vinden voor een gezetten maaltijd. Nu kwam dit overeen

a. met de leer die hij predikte van *bekering*, en van *vruchten, der bekering waardig*. Zij, wier roeping het is, anderen te vermanen om te treuren over hun zonden, en de zonde in zich te doden, behoren zelf een ernstig leven te leiden, een leven van zelfverloochening, doding van het vlees, en

verachting van de wereld. Johannes de Doper toonde dus, dat hij zich diep bewust was van het slechte van den tijd wanneer, en de plaats, waarin hij leefde, hetgeen de prediking der bekering nodig maakte, iedere dag was een *vastendag* voor hem.

b. Dit kwam overeen met zijn ambt als *voorloper*, door die wijze van leven toonde hij te weten wat het *koninkrijk der hemelen* is, en dat hij er de kracht van had ervaren. Zij die kennis hebben aan geestelijke en Goddelijke genietingen, kunnen niet anders dan met ene heilige onverschilligheid zien op de genietingen en hetgeen sierlijk is voor de zinnen, zij kennen iets beters. Door aan anderen dit voorbeeld te geven, baande hij den weg voor Christus. De overtuiging van het ijdele der wereld en van alles wat er in is, is de beste toebereiding voor het ontvangen van het koninkrijk der hemelen in het hart.

Zalig zijn de armen van geest.

VI. Het volk, dat tot hem uitging om hem te horen, vers 5, *Toen is tot hem uitgegaan Jeruzalem en geheel Judea*. Grote menigten kwamen tot hem van uit de stad, en van alle delen des lands, mensen van allerlei soort, mannen en vrouwen, jong en oud, rijken en armen, Farizeeën en tollenaars, zij *gingen tot hem uit*, zodra zij hoorden van zijne prediking van *het koninkrijk der hemelen*, opdat zij zelven datgene mochten horen, waarvan zij reeds zo veel hadden horen spreken. Nu was het

1. ene grote *eer* voor Johannes, dat zo velen hem hoorden, en wel met zo veel eerbied. Dikwijls wordt in werkelijkheid de meeste eer aangedaan aan hen, die er het minst naar haken. Zij die een streng, ingetogen leven leidden, die ootmoedig zijn en zich zelven verloochenen, der wereld zijn gestorven, dwingen eerbied af, en de mensen koesteren in hun hart meer achting en waardering van hen, dan men wel zou denken.

2. Dit verschafte aan Johannes ene schone gelegenheid om goed te doen, en was een blijk, dat God met hem was. Nu begint de menigte *het koninkrijk der hemelen geweld te doen*, Lukas 16:16, en heerlijk was het te zien hoe de *dauw der jeugd* als *uit de baarmoeder* van den Evangelie-morgen neer druppelde Psalm 110:3, het net te zien uitwerpen, waarin zo vele vissen werden gevangen.

3. Dit was een blijk, dat het thans een tijd was van grote verwachting: algemeen dacht men, dat het *koninkrijk Gods*, nu terstond zou *openbaar worden*, Lukas 19:11, toen Johannes zich dus aan Israël vertoonde, op de beschrevene wijze leefde en predikte, hetwelk zo gans verschillend was van het leven en de lering der schriftgeleerden en Farizeeën, waren zij gereed van hem te zeggen, dat hij *de Christus* was, Lukas 3:15, en hierdoor werd deze samenstroming van het volk veroorzaakt.

4. Zij, die nut en voordeel wilden hebben van Johannes' bediening, moeten tot hem *uitgaan* in de woestijn, en delen in zijn smaad, zij, die waarlijk begerig zijn naar de redelijke, onvervalste melk des woords, zullen, zo zij niet tot hen wordt gebracht, uitgaan en er naar zoeken, en zij die de leer der bekering wensen te kennen, moeten van het gewoel der wereld *uitgaan* en stille zijn.

5. Later is gebleken, dat van de velen, die tot Johannes den Doper zijn gekomen, er slechts weinigen waren, die bij zijne leer gebleven zijn, getuige de koele ontvangst van Christus in Judea en in Jeruzalem. Er kan wel een grote menigte zijn van gretige hoorders, terwijl er onder die menigte

slechts weinige ware gelovigen zijn. Nieuwsgierigheid, zucht naar het nieuwe en naar afwisseling, kan velen onder het gehoor ener goede prediking brengen, die ook voor een tijd onder den indruk er van schijnen te komen, maar toch nooit aan de kracht er van onderworpen worden, EZECHIËL 33:31, 32.

VII. De plechtigheid, of ceremonie, waarmee hij discipelen aannam, vers 6. Zij, die zijne leer ontvingen, en zich onderwierpen aan zijne tucht, werden *van hem gedoopt in de Jordaan*, hiermede hun berouw en bekering belijdende, en hun geloof, dat het koninkrijk van den Messias nabij was.

1. Zij betuigden hun berouw en hun bekering door *hun zonden te belijden*, ene algemene belijdenis waarschijnlijk, die zij aan Johannes deden, dat zij *zondaars* waren, dat zij verontreinigd waren door de zonde, en reiniging behoefden, maar aan God beleden zij hun bijzondere zonden, want Hij is de Beledigde, de Verongelijkte. Den Joden was geleerd zich zelven *te rechtvaardigen*, maar Johannes leert hun zich zelven *te beschuldigen*, en niet te rusten, gelijk zij dit gewoon waren, in de algemene belijdenis van zonde, gedaan voor geheel Israël, eenmaal per jaar op den Groten Verzoendag, maar ene bijzondere bekentenis af te leggen, ieder voor zich, van *de plage van zijn eigen hart*. Ene boetvaardige belijdenis van zonde wordt vereist om vergiffenis en vrede te verkrijgen, en alleen diegenen zijn bereid Jezus Christus als hun Gerechtigheid aan te nemen, die er toe gebracht worden, om met droefheid en schaamte hun schuld te erkennen, 1 Johannes 1:9.

2. De voorrechten van het *koninkrijk der hemelen*, dat *nabij was*, werden hierop aan hen verzegeld door den doop. Hij wies hen met water, ten teken, -dat God hen zal *reinigen* van al hun ongerechtigheden. Het was gebruikelijk onder de Joden, dat zij hen, die zij als proselieten aannamen, doopten, inzonderheid diegenen, die slechts *proselieten der poort* waren, en niet, gelijk de *proselieten der gerechtigheid*, besneden waren. Sommigen denken, dat het ook de gewoonte was voor zeer bijzonder vrome mannen, die leidslieden wilden zijn van anderen, om door den doop leerlingen en discipelen toe te laten. De vraag van Christus betreffende den doop van Johannes: Was hij *uit den hemel* of *uit de mensen?* gaf te kennen, dat er ook een doop was van mensen, die gene aanspraak maakten op ene Goddelijke zending, naar deze gewoonte voegde zich Johannes, maar *zijn* doop was uit den hemel, en werd van alle anderen onderscheiden door zijn aard. Het was *de doop der bekering*, Handelingen 19:4. Geheel Israël werd in Mozes gedoopt, 1 Corinthiërs 10:2. De *ceremoniële wet* bestond in *verscheidene wassingen, of dopen*, Hebreeën 9:10, maar de doop van Johannes heeft betrekking op de wet der herstelling, de wet van bekering en geloof. Hij wordt gezegd hen te dopen in de Jordaan, de rivier welke vermaard was wegens Israël's doortocht door haar, en Naämans genezing, maar waarschijnlijk heeft Johannes in het begin niet in deze rivier gedoopt, maar is hij later, door den toevloed der mensen, die door hem gedoopt wilden worden, naar de Jordaan gegaan. Door den doop verplichtte hij hen tot een heilig leven, overeenkomstig hun belijdenis. Belijdenis van zonde moet altijd gepaard gaan met een heilig voornemen om, in de kracht van Gods genade, niet tot de zonde terug te keren.

MATTHEUS 3:7-12

De leer, die Johannes predikte, was die der bekering, omdat het *koninkrijk der hemelen nabij* was, nu hebben wij hier het nut dezer leer. Toepassing is het leven der prediking, zo was het ook met de prediking van Johannes.

Merk op:

1. Op wie hij haar toepaste, op de Farizeeën en Sadduceeën, die tot zijn doop kwamen, vers 7. Voor anderen achtte hij het genoeg te zeggen: *Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen*: maar toen hij deze Farizeeën en Sadduceeën tot zich zag komen, vond hij het nodig zich nader te verklaren. Deze waren twee van de drie voorname sekten onder de Joden van dien tijd, de derde sekte was die der Esseërs, van welke wij nooit lezen in de Evangeliën, want zij beminden de afzondering, en weigerden zich met de openbare aangelegenheden in te laten. De Farizeeën waren ijveraars voor de ceremoniën, voor de macht en het gezag der kerk en de overleveringen der ouden, de Sadduceeën vervielen tot het tegenovergestelde uiterste, en waren weinig beter dan deïsten, het bestaan ontkennende van geesten en van een toekomstigen staat. Het was vreemd, dat zij tot den doop van Johannes kwamen, maar hun nieuwsgierigheid bracht hen onder de hoorders, en sommigen van hen hebben zich waarschijnlijk aan den doop onderworpen, maar zeker is het, dat de meesten hunner dit niet deden, want Christus zegt, Lukas 7:29, 30, dat, terwijl de tollenaars, *die met den doop van Johannes gedoopt waren, God rechtvaardigden, de Farizeeën en de Wetgeleerden, den raad Gods tegen zich zelven verworpen hebben, van hem niet gedoopt zijnde*. Er zijn velen, die tot de genademiddelen komen, maar niet onder de kracht er van komen. Tot dezen nu richt zich Johannes in alle getrouwheid, en wat hij tot hen zei, zei hij ook tot de scharen, Lukas 3:7, want zij waren er allen bij betrokken.

2. Op hetgeen de toepassing was. Zij is eenvoudig en op den man af, gericht tot hun consciëntie, hij spreekt als iemand, die niet kwam om *voor* hen te prediken, maar om *tot* hen te prediken. Hoewel hij was opgevoed in de afzondering, was hij toch niet beschroomd of verlegen, als hij in het openbaar verscheen, hij vreesde niet voor het aangezicht van den mens, want hij was vol van den Heiligen Geest en van kracht.

I. Hier is een woord om van zonde te overtuigen en om te doen ontwaken. Hij begint ruw, hij noemt hen niet Rabbi, geeft hun geen titels en nog minder de woorden van lof of toejuiching, waaraan zij gewoon waren.

1. De *titel*, dien hij hun geeft, is: *Adderengebroedsels*. Christus gaf hun diezelfden titel, Hoofdstuk 12:34, 23:33. Zij waren als anders, schoonschijnend, maar venijnig, vol van boosheid en vijandschap tegen al wat goed was, zij waren een *adderengebroedsel*, het zaad en nakroost van dezulken, die van een zelfde geest waren, het was hun aangeboren. Zij roemden er in, dat zij het zaad van Abraham waren, maar Johannes toonde hun, dat zij van het zaad der slang waren (vergelijk Genesis 3:15), van hun vader, den duivel, Johannes 8:44. Zij waren ene slangachtige bende, allen aan elkaar gelijk, hoewel vijanden van elkaar, toch saamverbonden in het kwaad. Een goddeloos geslacht is een *geslacht van anders*, en dit moet hun gezegd worden, het betaamt den dienstknechten van Christus vrijmoedig te zijn en de zondaars hun waren aard te tonen.

2. Het *alarmsein*, dat hij hun geeft is: *Wie heeft u aangewezen te vlieden van den toekomenden toorn?* Dit geeft te kennen, dat zij in gevaar waren van den toekomenden toorn, en dat hun toestand schier hopeloos was, en hun hart zo verhard in de zonde (de Farizeeën door hun pralen met den Godsdienst, en de Sadduceeën door hun spreken tegen den Godsdienst), dat het schier een wonder was om iets bij hen uit te werken, dat enigerlei hoop kon geven. "Wat brengt u hier? Wie heeft gedacht u hier te zien? Welk een schrik is u aangejaagd, dat gij naar het koninkrijk der hemelen vraagt?" Merk op

a. Er is een *toekomende toorn*, behalve de tegenwoordige toorn, waarvan de fiolen thans uitgestort worden, is er een toekomende toorn die voor later opgelegd en bewaard wordt.

b. Het is ons aller zorg en belang om dezen toorn te ontvlieden.

c. Het is ene wondervolle genade, dat wij zo eerlijk en duidelijk gewaarschuwd worden om te vlieden van dezen toorn, bedenk-*wie ons gewaarschuwd heeft.* God heeft ons gewaarschuwd, God, die geen behagen schept in ons verderf. Hij waarschuwt ons door het geschreven woord, door leraren, door onze consciëntie.

d. Deze waarschuwingen doen soms diegenen opschrikken, die zeer verhard schenen in hun gerustheid en in hun' goeden dunk omtrent zich zelven.

II. Hier is *een woord van vermaning en leiding*, vers 8, "Brengt dan vruchten voort der bekering waardig. Dan, of daarom, omdat gij *gewaarschuwd zijt den toekomenden toorn te ontvlieden*, zo laat de schrik des Heren u bewegen tot een heilig leven". Of: "Daarom, omdat gij bekering belijdt, en luistert naar de leer van doop en bekering, zo bewijst, dat gij ware bekeerlingen zijt." Bekering heeft haar zetel in het hart. Dáár is zij als een wortel, maar te vergeefs zeggen wij, dat zij dáár is, indien wij *gene vruchten er van voortbrengen*, in ene algehele verandering van ons leven, daar wij aflaten van alle zonde, en het goede aankleven, dat zijn vruchten, *aksious tès metanoias, der bekering waardig*. Diegenen zijn den naam, of de voorrechten, van boetvaardigen, of bekeerlingen, niet waardig, die zeggen, dat hun zonden hun leed doen, maar er toch in volharden. Zij die bekering belijden, gelijk alle gedoopten doen, moeten zijn en moeten handelen zoals het bekeerlingen betaamt en nooit iets doen, dat aan een boetvaardigzondaar niet voegt. Het betaamt boetvaardigen ootmoedig te zijn en gering in hun eigene ogen, dankbaar te zijn, ook voor het kleinste voorrecht, geduldig te zijn ook onder de grootste verdrukking, te waken, ook tegen allen schijn van zonde, overvloedig te zijn in elke plicht, en liefderijk te zijn in het oordelen van anderen.

III. Hier is een woord van waarschuwing, tegen het vertrouwen op uitwendige voorrechten, waardoor men op de roepstem tot bekering geen acht slaat, vers 9. *Meent niet bij u zelven te zeggen*: Wij *hebben Abraham tot een' vader*. Er is zeer veel, dat vleselijk gezinde harten geneigd zijn bij zich zelven te zeggen, om de overtuigende, gebiedende kracht van het woord Gods af te weren. De dienaren des woords moeten er naar streven dit te voorkomen. Het zijn ijdele gedachten, die vernachten in het binnenste van hen, die geroepen worden om *hun hart te wassen*, Jeremia 4:14.

Mè doxète -*"Meent niet, onderstaat niet* bij u zelven te zeggen, weest niet van mening, dat dit u zal behouden, geeft aan dit denkbeeld gene plaats. Sommigen lezen hiervoor: *Behaagt u zelven niet*

met dit te zeggen, "wiegt u hiermede niet in slaap, en vleit u niet met die ijdele hoop." God geeft acht op hetgeen wij *bij ons zelven* zeggen, maar niet durven uitspreken, Hij is bekend met al dit valse betrouwen der ziel, met al de drogredenen, waarmee zij zich zelf misleidt, maar die zij niet bloot wil leggen, om maar niet uit den droom te komen. Velen verbergen de leugen *in hun rechterhand*, omdat zij zich schamen haar te bekennen, zij blijven in het belang van den duivel, doordat zij des duivels geheim bewaren. Johannes nu toont hun

1. Wat hun inbeelding was: "Wij hebben Abraham tot een vader, wij zijn gene zondaren uit de Heidenen, het betaamt voorzeker, dat *zij* tot bekering worden geroepen, waar wij zijn Joden, een heilig volk, een verkregen volk, wat hebben *wij* hiermede van doen?" Het woord zal ons geen goed doen, zo wij het niet aannemen als gesproken tot *ons*, en behorende tot ons. "Meent niet, dat, wijl gij Abrahams zaad zijt, gij daarom

a. "Niet nodig hebt u te bekeren, dat er niets is, waarvan gij u moet bekeren, dat uwe betrekking tot Abraham, en uw deel aan het verbond, dat met hem gemaakt is, u zo heilig maken, dat er voor u gene aanleiding is om van zin of van levenswijze te veranderen."

b. "Dat het u daarom *wel genoeg gaan zal* al *bekeert* gij u ook niet. Denkt niet, dat dit u in den dag des oordeels iets baten zal, dat het u beveiligen zal tegen den toekomenden toorn, dat God uwe onboetvaardigheid wel door de vingers zal zien, omdat gij Abrahams zaad zijt." Het is een ijdele waan te denken, dat onze vrome bloedverwanten ons zullen behouden, al is het ook, dat wij zelven niet vroom zijn. Wat zal het ons baten van Godvrezende voorouders af te stammen, het voorrecht gehad te hebben van ene Godsdienstige opvoeding, deel uit te maken van een gezin, waarin de vreze Gods heerst, goede vrienden te hebben, die ons ten goede raden en voor ons bidden, wat zal het ons alles baten, zeg ik, als wij ons niet bekeren, en een leven van boetvaardigheid en geloof leiden? Wij hebben Abraham tot onzen vader, en hebben dus aanspraak op de voorrechten van het verbond, dat met hem gemaakt is, zijn zaad zijnde, wij zijn *zonen der kerk, de tempel des Heren*, Jeremia 7:4. Er zijn zeer velen, die door hun betrouwen op de eer en de voorrechten van het lidmaatschap der zichtbare kerk, den hemel zullen missen.

2. Hoe dwaas en ongegrond die mening was. Zij dachten, dat zij, het zaad van Abraham zijnde, het enige volk waren, dat God in de wereld had, en dat Hij, indien zij afgesneden waren, dus ook gene kerk zou hebben, maar Johannes toont hun hoe dwaas en ijdel die waan was, *Ik zeg u (wat* gij ook bij u zelven moogt zeggen), dat God *zelfs uit deze stenen Abraham kinderen kan verwekken*. Hij doopte thans in de Jordaan te Bethabara, Johannes 1:28, *het huis van den overtocht*, waar de kinderen Israël's *overtrokken*, dáár waren de twaalf stenen, een voor elke stam, die Jozua als gedenkteken heeft opgericht, Jozua 4:20. Het is niet onwaarschijnlijk, dat hij op deze stenen gewezen heeft, waaruit God, meer dan in blote voorstelling, de *twaalf stammen Israël's* kon verwekken. Of hij doelt wellicht op Jesaja 51:1, waar Abraham genoemd is *de rotssteen, waaruit zij gehouwen waren*. Dat God, die Izaak uit zulk een rotssteen verwekt heeft, indien het nodig is, hetzelfde wederom kan doen, omdat bij Hem *geen ding onmogelijk is*. Sommigen denken, dat hij wees op de *Heidense krijgslieden*, die daar tegenwoordig waren, den Joden aanzeggende: dat God zich ene kerk zou oprichten onder de Heidenen, en den zegen van Abraham op hen zou doen overgaan. Zo zou God, toen onze eerste ouders gevallen zijn, hen hebben kunnen laten omkomen, om zich dan uit stenen een anderen Adam en ene andere Eva te verwekken. Of neemt het zo: "Stenen zelfs zullen als Abrahams zaad erkend worden, veeleer dan zulke harde, dorre,

onvruchtbare zondaars, als gij zijt". Merk op, dat gelijk het somber en dreigend is voor het betrouwen van de zondaars in Zion, zo is het voor de zonen van Zion bemoedigend, dat, wat er ook moge gebeuren met het tegenwoordige geslacht, God toch nooit gebrek zal hebben aan ene kerk in deze wereld. Indien de Joden afvallen, de Heidenen zullen ingeënt worden, Hoofdstuk 21:43, Romeinen 11:12 enz.

IV. Hier is een woord der verschrikking voor de zorgeloze en geruste Farizeeën en Sadduceeën, en andere Joden, die de tekenen der tijden niet kenden, noch den dag hunner bezoeking, vers 10. "Ziet thans toe, nu *het koninkrijk Gods nabij is gekomen*, en wordt verstandig.

1. "Hoe strikt en kort uw proeftijd is: *Nu* wordt *de bijl* voor u uitgedragen, nu wordt zij *aan den wortel der bomen gelegd*, nu wordt gij *op de proef gesteld*, maar slechts voor ene wijle, nu wordt gij getekend ter verderfenis, en kunt dit niet anders voorkomen dan door ene spoedige en oprechte bekering. Nu moet gij verwachten, dat God sneller zal te werk gaan met uw oordeel dan vroeger, en dat dit oordeel zal *beginnen met het huis Gods*. Waar God meer middelen toestaat, geeft Hij minder tijd". *Ziet, Ik kom haastelijk*. Nu was hun de laatste proeftijd gegeven, het is voor hen "nu of nooit".

2. "Hoe zwaar en streng uw oordeel zal zijn, indien gij u dezen proeftijd niet ten nutte maakt. Nu wordt het met de bijl aan den wortel, bekend gemaakt, om te tonen, dat het Gode ernst is met Zijne verklaring, dat *alle boom*, hoe *hoog* ook in gaven en in ere, hoe *groen* ook in uitwendige belijdenis en in het nakomen van Godsdienstplichten, indien hij *gene goede vrucht voortbrengt*, vrucht der bekering waardig, *uitgehouwen* wordt, verloochend, niet erkend, als een boom in Gods wijngaard, onwaardig om er ene plaats in te beslaan, en *in het vuur wordt geworpen* van Gods toorn-de geschiktste plaats voor onvruchtbare bomen: waar zijn zij ook anders goed voor? Indien zij niet geschikt zijn voor vrucht, dan zijn zij geschikt voor brandhout. Waarschijnlijk ziet dit op de verwoesting van Jeruzalem door de Romeinen, een oordeel, dat niet was, zoals andere oordelen geweest zijn, als een afsnijden van takken of ranken, of het neder houwen van den tronk eens booms, terwijl de wortelen bleven om opnieuw uit te spruiten, maar het zou ene algehele, finale, onherroepelijke uitroeiing zijn van dat volk, waarbij al diegenen zouden omkomen, die onboetvaardig, onbekeerlijk waren gebleven. Nu zou God een volkomen einde maken, de toorn zou tot het uiterste over hen komen.

V. Een woord van lering betreffende Jezus Christus, in wie geheel de prediking van Johannes haar middelpunt vond. Christus' dienaren prediken, niet zich zelven, maar Hem. Hier is:

1. De waardigheid en voortreffelijkheid van Christus boven Johannes. Zie hoe gering hij over zich zelven spreekt, ten einde Christus groot te maken, vers 11, "Ik doop u wel met water, dat is alles wat ik kan doen". Sacramenten ontlenen hun kracht of uitwerking niet aan hen, die ze bedienen: *zij* kunnen slechts het teken geven, het is Christus' kroonrecht om de *zaak* te geven, waarop het teken wijst, 1 Corinthiërs 3:6, 2 Koningen 4:31. *Maar die na mij komt, is sterker dan ik*. Johannes had wel veel kracht, want hij kwam *in den geest en de kracht van Elia*, maar Christus had meer. Hoewel Johannes waarlijk groot was, groot in de ogen des Heren (uit vrouwen was geen grotere geboren), toch acht hij zich onwaardig om zelfs de geringste plaats van dienstbetoon bij Christus te vervullen, *wiens schoenen ik niet waardig ben Hem na te dragen*. Hij ziet,

a. hoe machtig Christus is in vergelijking van hem. Het is voor getrouwe leraren een grote troost, te denken, dat Jezus Christus sterker, machtiger, is dan zij, *voor* hen, en *door* hen kan doen, wat zij zelf niet kunnen, Zijne kracht wordt in hun zwakheid volbracht.

b. Hoe gering hij is in vergelijking van Christus. niet waardig Hem Zijne schoenen na te dragen! Zij, die van God ere ontvangen, worden er door verootmoedigd in hun eigene ogen, gans gewillig om naar beneden te worden gebracht, zo Christus slechts wordt groot gemaakt, alles te wezen en niets te wezen, opdat Christus alles zij.

2. Het doel van Christus' verschijning, die zij nu spoedig verwachtten. Als geprofeteerd wordt, dat Johannes Christus' voorloper zou zijn Maleachi 3:1, 2 volgt daar onmiddellijk op: *De Heere, dien gijlieden zoekt, zal snellijk komen*, en Hij zal *zitten louterende*, vers.

3. En na de komst van Elia: *Die dag komt, brandende als een oven*, (Maleachi 4:1,) waarnaar de Doper hier schijnt te verwijzen. Christus zal komen om een onderscheid te maken:

a. Door de krachtige werking Zijner genade, *Hij zal u dopen*, dat is: sommigen van u, *met den Heiligen Geest en met vuur*. Merk op. Het is Christus kroonrecht om *met den Heiligen Geest* te dopen. Dit deed Hij in de buitengewone gaven des Geestes, geschonken aan de apostelen, op welke Christus zelf deze woorden van Johannes toepast, Handelingen 1:5. Dit doet Hij in de genadegaven en vertroostingen des Geestes, gegeven aan hen, die er Hem om vragen, Lukas 11:13, Johannes 7:38, 39, zie ook Handelingen 11:16. Zij, die met den Heiligen Geest gedoopt zijn, zijn als *met vuur* gedoopt, de zeven geesten Gods verschijnen als *zeven vurige lampen*. Openbaring 4:5. Is vuur verlichtend? Evenzo is de Geest een Geest die verlicht. Verwarmt het? Is niet hun hart brandende in hen? Verteert het? En verteert niet de Geest des oordeels als een *Geest der uitbranding* het schuim van hun bederf? Wordt alles, wat door het vuur wordt gegrepen, aan hetzelve gelijk gemaakt? En beweegt het zich naar boven? Zo wordt de ziel door den Geest heilig gemaakt, gelijk Hij zelf heilig is, en dan strekt zij zich hemelwaarts. Christus zegt: *Ik ben gekomen om vuur op de aarde te werpen*, Lukas 12:49.

b. Door de laatste beslissingen van Zijn oordeel, vers 12, *Wiens wan in Zijne hand is*. Zijn vermogen om te onderscheiden, als de eeuwige wijsheid des Vaders, die alles in het ware licht beziet, en Zijn gezag, Zijne volmacht om te onderscheiden, als de Persoon, aan wie alle oordeel is overgegeven, dit alles is de *wan*, die *in Zijne hand is*, Jeremia 15:7. Nu zit Hij, louterende. Merk hier op. De zichtbare kerk is Christus' dorsvloer, *O mijne dorsing, en de tarwe mijns dorsvloers*, Jesaja 21:10. De tempel, een type van de kerk, was op een dorsvloer gebouwd. Op dezen dorsvloer is ene vermenging van tarwe en kaf. Ware gelovigen zijn als tarwe: degelijk, nuttig, kostbaar, geveinsden zijn als kaf: licht en ledig, nutteloos en waardeloos, weggevoerd door elke wind, deze twee zijn thans onder elkaar gemengd, goeden en slechten onder dezelfde uitwendige belijdenis en in dezelfde zichtbare gemeenschap. Er komt een dag, wanneer de dorsvloer doorzuiverd zal worden, en de tarwe van het kaf zal worden gescheiden. Iets van dien aard geschiedt dikwijls in de wereld, als God Zijn volk roept uit Babylon, Openbaring 18:4. Maar het is de dag van het laatste oordeel, die de dag van het grote wannen zijn zal, een dag der onderscheiding, die onfeilbaar beslissen zal betreffende leer en werken, 1 Corinthiërs 3:13, en betreffende personen, Hoofdstuk 25:32, 33, wanneer heiligen en zondaars voor eeuwig van elkaar gescheiden zullen worden. De hemel is de korenschuur, waarin Jezus Christus weldra al Zijne tarwe

zal vergaderen, en geen enkel graankorreltje zal verloren gaan. Hij zal ze vergaderen, zoals rijpe vruchten ingezameld worden. De zeis van den dood wordt gebruikt om hen tot hun volken te verzamelen. In den hemel worden heiligen samengebracht, en dan zijn zij niet langer verstrooid, zij zijn veilig, en niet meer aan gevaar blootgesteld, afgezonderd van verdorvene naburen van buiten, en verdorvene neigingen van binnen, en dan is er geen kaf onder hen. Zij zijn niet slechts in *de schuur* gebracht, Hoofdstuk 13:30, maar in *de korenschuur*, waar zij gans doorzuiverd zijn. De hel is het *onuitblusselijk vuur*, dat het kaf zal verbranden, dat gewis het deel, de straf en het eeuwig verderf zal zijn van geveinsden en ongelovigen. Zo dat ons hier leven en dood, goed en kwaad, worden voorgesteld, al naar wij thans zijn in het *veld*, zullen wij dan zijn op den *dorsvloer*.

MATTHEUS 3:13-17

Van Zijne kindsheid af tot op dit ogenblik, nu Hij bijna dertig jaren oud is, was onze Heere in afzondering gebleven in Galilea, levend begraven, als het ware, maar thans, na een langen duisteren nacht, ziet, *de Zon der Gerechtigheid* gaat op in heerlijkheid. *De volheid des tijds was gekomen*, wanneer Christus Zijn profetisch ambt op zich zou nemen, en het behaagt Hem dit te doen, nièt te Jeruzalem (hoewel Hij daar waarschijnlijk op de drie jaarlijkse feesten, evenals anderen heenging) maar dáár, waar *Johannes was dopende*, want tot hem begaven zich diegenen, die *wachtten op de vertroosting Israël's*, aan wie alleen Hij welkom zijn zou. Johannes de Doper was zes maanden ouder dan onze Zaligmaker, en men denkt, dat hij omstreeks zes maanden voordat Christus verscheen, was begonnen te prediken en te dopen, zo lang was Hij bezig met Hem den weg te bereiden, *in het land rondom de Jordaan*, en in die zes maanden was daar meer voor gedaan, dan in verscheidene eeuwen te voren. Christus' komst van Galilea *naar de Jordaan, om gedoopt te worden*, leert ons, niet terug te deinzen voor pijn of moeite ten einde gelegenheid te verkrijgen om tot God te naderen in de inzetting van een genademiddel. Wij moeten bereid zijn, om liever ver te gaan dan te kort te komen in de gemeenschapsoefening met God. Die willen vinden, moeten zoeken. In dit verhaal nu van Christus' doop kunnen wij opmerken:

I. Hoe moeilijk Johannes te bewegen was om dit toe te laten, vers 14, 15. Het was een voorbeeld van den groten ootmoed van Jezus, dat Hij *van Johannes gedoopt wilde worden*, dat Hij, *die gene zonde gekend heeft*, zich onderwierp aan den doop der bekering. Zodra Christus aanving te prediken, predikte Hij ootmoed, predikte dien door Zijn voorbeeld, predikte hem aan allen, inzonderheid aan jonge leraren. Christus was bestemd voor de hoogste eer, toch heeft Hij zich bij dien eersten stap in het openbare leven aldus vernederd. Zij, die hoog willen opklimmen, moeten laag beginnen. *Nederigheid gaat voor de eer*. Het was een bewijs van hoge achting voor Johannes, dat Christus aldus tot hem kwam, en het was ene beloning voor den dienst, dien hij Hem bewees, door Zijne nadering aan te kondigen. Die God eren, zal Hij eren. Nu hebben wij hier:

1. Het bezwaar, dat Johannes maakte, om Jezus te dopen, vers 14. *Johannes* weigerde Hem, gelijk Petrus deed, toen Christus hem de voeten ging wassen, Johannes 13:6, 8. Christus' genadige neerbuigingen zijn zo verrassend, dat zij ook voor de krachtigste gelovigen in den beginne ongelooflijk schijnen, zo diep en geheimenisvol, dat zelfs zij, die Zijn wil goed kennen, er niet spoedig de betekenis van kunnen ontdekken, maar, *vanwege de duisternis*, zich verzetten tegen den wil van Christus. In zijne bescheidenheid denkt Johannes, dat dit een te grote ere voor hem is, en hij drukt zich uit voor Christus op dezelfde wijze, als zijne moeder zich uitgedrukt had voor Christus' moeder, Lukas 1:43, *Van waar komt mij dit, dat de moeder mijns Heren tot mij komt?* Johannes had nu veel naam gemaakt, en was algemeen geacht, maar zie hoe nederig hij nog is! God heeft nog meerdere ere weggelegd voor hen, wier hart nederig blijft, ook als hun roem groot is.

a. Johannes acht het nodig, dat hij van Christus gedoopt zal worden: Mij *is nodig van U gedoopt te worden* met den doop des Heiligen Geestes, als met vuur, want dat was de doop van Christus, vers 11. Hoewel Johannes *van moeders lijf aan met den Heiligen Geest was vervuld* Lukas 1:15, erkent hij toch het nodig te hebben om met dien doop gedoopt te worden. Zij, die veel van den Geest Gods hebben, zien toch, dat zolang zij nog hier zijn in den onvolmaakten staat, zij behoefte hebben aan nog meer, en nodig hebben om tot Christus te gaan, ten einde meer te ontvangen.

Johannes had nodig gedoopt te worden, hoewel hij *de grootste was* van *hen, die uit vrouwen geboren zijn*, maar, uit ene vrouw geboren zijnde, is hij bevlekt, zoals anderen van Adams zaad, en hij erkent de behoefte aan reiniging. De reinste zielen zijn zich het meest bewust van de onreinheid, die nog in hen is overgebleven en streven het meest naar de geestelijke wassing. *Hem is nodig gedoopt te worden van Christus*, die datgene voor ons doen kan, dat door niemand anders gedaan kan worden, en dat toch voor ons gedaan *moet* worden, of het is gedaan met ons. De beste en heiligste mensen *hebben Christus nodig*, en hoe beter zij zijn, hoe meer zij die behoefte bespeuren. Dit werd gezegd ten aanhore der scharen, die groten eerbied hadden voor Johannes, en bereid waren hem als den Messias aan te nemen, toch erkent hij openlijk, dat *hem nodig was van Christus gedoopt te worden*. Het is ook voor de grootste mannen gene verkleining te bekennen, dat zij zonder Christus en Zijne genade ten verderve gaan. Johannes was de voorloper van Christus, en toch erkent hij *nodig te hebben van Hem gedoopt te worden*. Zelfs zij, die er voor Christus geweest zijn, waren van Hem afhankelijk, en hadden het oog op Hem. Merk op hoe Johannes, terwijl hij met anderen sprak over hun ziel, treffend over zijn eigen zielstoestand sprak: *Mij is nodig van U gedoopt te worden*. Leraren, die voor anderen prediken, en anderen dopen, moeten wel toezien, dat zij ook tot zich zelven prediken, en zelven met den Heiligen Geest gedoopt zijn. Heb acht op u zelven, 1 Timotheus 4:16.

b. Daarom vindt hij het ongehoord en ongerijmd, dat Christus door hem gedoopt zou worden: *Komt Gij tot mij?* Komt de heilige Jezus, die afgescheiden is van de zondaren, om gedoopt te worden door een zondaar, als een zondaar, en onder zondaren? Hoe kan dit? Welke reden kunnen wij hiervoor opgeven? Het komen van Christus tot ons mag ons wel verwondering baren.

2. Hoe het bezwaar, de tegenwerping, wordt ter zijde gesteld, vers 15, *Jezus zei: Laat nu af*. Christus nam Zijn ootmoed wel aan, maar niet zijne weigering, Hij wil, dat de zaak zal geschieden, en het betaamt, dat Christus Zijne eigene wijze van doen volgt, al begrijpen wij het niet, en kunnen wij er gene reden voor opgeven. Zie

a. Hoe Christus er op aandringt.

Laat nu af. Hij ontkent niet, dat *Johannes nodig heeft van Hem gedoopt te worden*, maar nu wil Hij *gedoopt worden van Johannes. Aphes arti. Laat het nu zo zijn*. Alles is schoon op zijn tijd. Maar waarom *nu?* Christus is *nu* in een staat van vernedering, Hij heeft zich ontledigd. Hij *heeft zich vernietigd*. Hij is niet slechts *in gedaante gevonden als eèn mens*, maar is gezonden *in gelijkheid des zondigen vlezes*, en daarom, laat Hij nu *van Johannes gedoopt worden*, alsof Hij het nodig had te worden gewassen, hoewel Hij volkomen rein was, en aldus is Hij *zonde voor ons gemaakt*, hoewel Hij *gene zonde gekend heeft*. De doop van Johannes geldt nu, daardoor doet God nu Zijn werk, dat is de tegenwoordige bedeling, en daarom wil Jezus nu gedoopt worden met water, maar Zijn dopen met den Heiligen Geest wordt voor later bewaard, *niet lang na deze dagen*, Handelingen 1:5. De doop van Johannes heeft *nu* zijn dag, en daarom moet hij *nu* geëerd worden, en die er mede gedoopt worden, moeten bemoedigd worden. Zij, die het verst gevorderd zijn in gaven en genade, behoren in hun plaats getuigenis af te leggen voor de ingestelde genademiddelen door er ootmoedig gebruik van te maken, ten einde ook aan anderen een goed voorbeeld te geven. Johannes was nu wassende, en daarom moet het nu zo zijn, weldra zal hij afnemen, en dan zal het anders wezen. Het moet *nu zo zijn*, omdat het nu de tijd is, dat Christus in het openbaar verschijnt, en dit is er ene goede gelegenheid voor, zie Johannes 1:31-34. Aldus moet

Hij geopenbaard worden aan Israël, en aangekondigd worden door wonderen van den hemel in deze Zijne daad, die van de grootste neerbuiging en zelfvernedering getuigt.

a. De reden, die Hij er voor opgeeft: *Aldus betaamt ons alle gerechtigdheid te vervullen*. Merk op: Er was betamelijkheid in alles wat Christus voor ons deed, het was alles betamelijk, Hebreeën 2:10, 7:26, en wij moeten er ons op toeleggen, om niet slechts de dingen te doen, die ons voegen, maar die ons betamen, niet slechts hetgeen volstrekt noodzakelijk is, maar ook hetgeen *liefelijk is en wel luidt*. Onze Heere Jezus beschouwde het als ene zaak, die Hem betaamde, *om alle gerechtigheid te vervullen*, dat is, iedere Goddelijke inzetting te erkennen, en Zijne bereidheid te tonen, om zich naar alle de rechtvaardige voorschriften Gods te voegen. Aldus *betaamt het* Hem God te rechtvaardigen, en Zijne wijsheid te loven in de zending van Johannes om door den doop der bekering den weg voor Hem te bereiden. *Aldus betaamt het ons* alles wat goed is te steunen en aan te moedigen door ons voorbeeld en door ons woord. Christus heeft Johannes en zijn doop dikwijls met ere vermeld, en om dit nog des te beter te doen, heeft Hij zich zelf door hem laten dopen. Aldus begon Jezus *eerst te doen, en toen te leren*, en Zijne dienaren moeten dezelfde methode volgen. Aldus *vervulde Christus de gerechtigheid van de ceremoniële wet*, die in onderscheidene wassingen bestond, aldus heeft Hij de Evangelie-inzetting van den doop Zijner kerk aanbevolen, hem geëerd, en aangetoond, welke kracht Hij er in zou leggen. Het betaamde Christus zich te onderwerpen aan Johannes' wassing met water, omdat die door God was verordineerd, maar het betaamde Hem om der Farizeeën wassing met water tegen te staan, omdat dit een bedeksel en ene verordinering was van mensen, en Hij rechtvaardigde Zijne discipelen, toen dezen weigerden er zich aan te onderwerpen. Met den wil van Christus en de reden, die Hij er voor opgaf, was Johannes volkomen tevreden, en *toen liet hij van Hem af*. Dezelfde bescheidenheid, die hem eerst de ere, die Christus hem wilde aandoen, deed weigeren, deed hem den dienst verrichten, die Christus van hem vroeg. Gene voorgewende nederigheid moet ons doen nalaten wat onze plicht is te doen.

II. Het heeft den hemel behaagd den doop van Christus met ene bijzondere tentoonspreiding van heerlijkheid te eren. vers 16, 17, *Jezus gedoopt zijnde is terstond opgeklommen uit het water*. Andere gedoopten bleven nog *om hun zonden te belijden*, vers 6, maar Christus, gene zonde hebbende te belijden, *is terstond opgeklommen uit het water*, zo lezen wij dien zin, maar niet geheel juist, want het is *opo tou hudatos -van het water*, van den oever der rivier, waarvan Hij was afgekomen om met water te worden gewassen, dat is: om Zijn hoofd of Zijn aangezicht te laten wassen, Johannes 13:9, want hier wordt gene melding gemaakt van het uit- of aandoen van Zijne klederen, hetgeen niet nagelaten zou zijn, indien Hij naakt gedoopt ware. *Hij is terstond opgeklommen*, als iemand, die met de grootste blijmoedigheid en vastberadenheid aan het werk ging, Hij wilde geen tijd verliezen. *Hoe was Hij geperst, opdat het volbracht werd!* Toen Hij nu opgeklommen was *uit het water* en allen het oog op hem gericht hadden:

1. *Ziet, de hemelen werden hem geopend*, om iets boven den sterrenhemel te laten zien, ten minste aan Hem. Dit geschiedde:

a. Om Hem aan te moedigen in hetgeen Hij op zich had genomen, door het vooruitzicht op de heerlijkheid en *de vreugde, die Hem waren voorgesteld*. De hemel is geopend om Hem te ontvangen, als Hij het werk, dat Hij nu aanving, volbracht zal hebben.

b. Om ons aan te moedigen Hem te ontvangen en ons aan Hem te onderwerpen. In, en door, Jezus Christus zijn voor de kinderen der mensen de hemelen geopend. De zonde heeft den hemel toegesloten, een einde gemaakt aan den vriendelijken omgang van God met den mens, maar nu heeft Christus *het koninkrijk der hemelen geopend voor alle gelovigen*. Goddelijk licht en Goddelijke liefde stromen neer op de mensenkinderen, en *wij hebben vrijmoedigheid, om in te gaan in het heiligdom*. Wij ontvangen van God genade, en wij betonen aan God gehoorzaamheid, en dat geschiedt alles door Jezus Christus, die de ladder is, welker voet op de aarde staat, en welker opperste in den hemel is, door wie alleen wij liefelijke gemeenschap hebben met God, en de hoop van ten laatste in den hemel te zullen komen. Toen Christus gedoopt werd, *werden de hemelen geopend*, om ons te leren, dat, zo wij behoorlijk gebruik maken van de genademiddelen, wij verwachten kunnen gemeenschap met Hem te oefenen, en mededelingen van Hem te ontvangen.

2. *Hij zag den Geest Gods nederdalen, gelijk ene duive, en op Hem komen*. Christus zag het, Markus 1:10, en Johannes zag het, Johannes 1:33, 34, en waarschijnlijk hebben allen, die er bijstonden, het gezien, want dit was bestemd en bedoeld voor Zijne openbare inwijding. Merk op:

a. *De Geest Gods daalde neer en kwam op Hem*. In het begin der oude wereld *zweefde de Geest Gods op de wateren*. Genesis 1:2, *zweefde* als een vogel boven het nest. Zo heeft Christus, als God, bij het begin dezer nieuwe wereld, niet nodig gehad den Heiligen Geest te ontvangen, maar het was voorzegd, *dat de Geest des Heren op Hem zal rusten*. Jesaja 11:2, 61:1, en hier deed Hij dit, want Hij moest een profeet zijn, en de profeten hebben altijd gesproken door den Geest Gods, die op hen kwam. Christus moest het profetisch ambt vervullen, niet door Zijne Goddelijke natuur, maar door de ingeving van den Heiligen Geest. Hij moest het Hoofd der kerk wezen, en *de Geest kwam neer op Hem*, en door Hem, op alle gelovigen in Zijne gaven, -Zijne genade en Zijne vertroostingen. *De zalfolie vloeide neer van het hoofd tot de zomen*, Christus *heeft gaven ontvangen voor de mensen*, opdat Hij *gaven* zou geven *aan de mensen*.

b. *Hij kwam op Hem neer als ene duive*, of het ene wezenlijke, levende duive was, of gelijk in visioenen, de voorstelling, of gelijkenis van ene duive, is onzeker. Indien er ene lichamelijke gedaante moet wezen, Lukas 3:22, dan moet het niet die wezen van een mens, want het gezien worden *in gedaante als een mens* was eigen aan den tweeden Persoon in de Goddelijke Drie-eenheid, er was dus gene voegzame gedaante dan die van een der vogelen des hemels (de hemel nu geopend zijnde), en van alle vogelen was er geen zo betekenisvol als de duive. De Geest van Christus is als die ener duive, niet als die *ener botte duif, zonder hart*. Hosea 7:11, maar als ener onschuldige duive, zonder gal. *Ge Geest kwam neer*, niet in de gedaante van een adelaar, die, hoewel een koninklijke vogel, toch een roofvogel is, maar *in de gedaante ener duive*, die van alle schepselen het meest argeloze is. Zodanig was de Geest van Christus. *Hij zal niet twisten noch roepen*, zo moeten de Christenen zijn, *oprecht gelijk de duiven*. De duif is merkwaardig om hare ogen, wij bevinden, dat zowel de ogen van Christus, Hooglied 5:12, als de ogen der kerk, Hooglied 1:15, 6:1 vergeleken worden bij duivenogen, want zij hebben dezelfden geest, dezelfde gezindheid. De duif klaagt veel, Jesaja 38:14. Christus heeft veel geweend, en boetvaardige zielen worden vergeleken bij *duiven der dalen*. De duif was de enige vogel, die geofferd werd. Leviticus 1:14, en door den Geest, *den eeuwigen Geest*, heeft Christus *zich zelven Gode onstraffelijk opgeofferd*. De tijding van het afnemen van den zondvloed werd gebracht door ene duive met een olijfblad in haren mond, zeer gepast was het dus, dat de blijde boodschap van vrede met God gebracht werd door den Geest *als ene duive*. Het spreekt van Gods *welbehagen in mensen*, dat Zijne gedachten over ons *gedachten*

zijn van goed, en niet van kwaad. Door *de stem der tortelduif in ons land* Hooglied 2:12 verstaat de Chaldeeuwse parafrase *de stem des Heiligen Geestes*. Dat God in Christus is, de wereld met zich zelven verzoenende, is ene blijde boodschap, die tot ons komt *op de vleugelen ener duive*.

3. Om deze plechtigheid te verklaren en te vervolledigen *kwam ene stem van den hemel*, die naar wij reden hebben te geloven, door allen gehoord werd, die daar tegenwoordig waren. De Heilige Geest openbaarde zich in de gelijkheid ener *duive*, maar God, de Vader, door *ene stem*, want toen de wet was gegeven, *zagen zij gene gelijkenis, zij hoorden*, slechts *de stem*, Deuteronomium 4:12, en zo kwam dit Evangelie, en een Evangelie is het voorzeker, de beste tijding, die ooit van den hemel op de aarde is gekomen, want het spreekt duidelijk en volledig van Gods gunst over Christus, en, in hem, over ons.

a. Zie hier, hoe God onzen Heere Jezus erkent: *Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde*. Merk op: De betrekking, waarin Hij tot Hem stond: Hij is *Mijn Zoon*, Jezus Christus is de Zoon van God, *door eeuwige generatie*, Colossenzen 1:15, Hebreeën 1:3, en door bovennatuurlijke ontvangenis, Hij werd de Zoon van God genoemd, omdat *Hij ontvangen was door de kracht des Heiligen Geestes*. Lukas 1:35. Maar dit is niet alles, Hij is de Zoon van God wegens Zijne bijzondere bestemming voor het werk en het ambt van Verlosser der wereld. Hij was afgezonderd en verzegeld, en op die boodschap uitgezonden, *een voedsterling* er voor bij den Vader, Prediker 8:30. Daartoe gesteld: *Ik zal hem ten eerstgeborenen zoon stellen*, Psalm 89:28. De liefde des Vaders voor Hem, Hij is Mijn Zoon, *Mijn Geliefde, de Zoon Zijner liefde*, Colossenzen 1:13, Hij was van alle eeuwigheid in den schoot des Vaders, Johannes 1:18, is van alle eeuwigheid af *Zijne vermaking* geweest. Prediker 8:30, maar inzonderheid als Middelaar in het op zich nemen van het werk van des mensen verlossing, was Hij Zijn *geliefde Zoon*. Hij is *Mijn Uitverkorene, in dewelke Mijne ziel een welbehagen heeft*. Zie Jesaja 12:1. Omdat Hij toegestemd heeft in het verbond der verlossing, en zich verlustigd heeft dien *wil van God* te doen, daarom *heeft de vader Hem lief*. Johannes 10:17, 3:35. *Ziet* dus, *ziet* en verwondert u, *hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft*, dat Hij Hem, die de Zoon was Zijner liefde, heeft overgegeven om te lijden en te sterven voor hen, die het geslacht Zijns toorns waren, ja, en dat Hij Hem *daarom* heeft liefgehad, *omdat Hij Zijn leven heeft afgelegd voor de schapen*! Nu weten wij, dat Hij ons heeft liefgehad, *daar Hij Zijn enigen Zoon niet gespaard heeft, Zijn Izaak, dien Hij liefhad*, maar *Hem als een offer voor onze zonde heeft overgegeven*.

b. Zie hoe bereid Hij is ons in Hem ons te erkennen: Hij is *Mijn geliefde Zoon*, niet slechts *met* wie, maar *in* wie Ik Mijn welbehagen heb. Hij heeft een welbehagen in allen, die in Hem zijn, en door het geloof met Hem zijn verenigd. Tot nu toe heeft God geen welbehagen gehad in de kinderen der mensen, maar thans is Zijn toorn afgekeerd, en Hij heeft ons *begenadigd in den Geliefde*, Efeziërs 1:6. Laat de ganse wereld het opmerken, dat deze de Vredemaker, de Scheidsman is, die Zijne hand op ons beiden gelegd heeft, en *dat er geen komen is tot God* als Vader, *dan door Hem* als Middelaar, Johannes 14:6. *In Hem zijn onze geestelijke offeranden Gode welbehaaglijk*, want Hij is het altaar, *dat iedere gave heiligt*, 1 Petrus 2:5. Buiten Christus *is God een verterend vuur*, maar in Christus, een verzoend Vader. Dit is de hoofdsom en inhoud van geheel het Evangelie, het is een *getrouw woord en alle aanneming waardig*, dat God *door ene stem van den hemel* verklaard heeft, dat Jezus Christus Zijn *geliefde Zoon is, in wie Hij een welbehagen heeft*,

waarmee wij blijmoedig behoren in te stemmen, en te zeggen: Hij is onze *geliefde Zaligmaker, in wie wij een welbehagen hebben*.

HOOFDSTUK 4

1 Toen werd Jezus van den Geest weggeleid in de woestijn, om verzocht te worden van den duivel.
2 En als Hij veertig dagen en veertig nachten gevast had, hongerde Hem ten laatste.
3 En de verzoeker, tot Hem gekomen zijnde, zeide: Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg, dat deze stenen broden worden.
4 Doch Hij, antwoordende, zeide: Er is geschreven: De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord, dat door den mond Gods uitgaat.
5 Toen nam Hem de duivel mede naar de heilige stad, en stelde Hem op de tinne des tempels;
6 En zeide tot Hem: Indien Gij Gods Zoon zijt, werp Uzelven nederwaarts; want er is geschreven, dat Hij Zijn engelen van U bevelen zal, en dat zij U op de handen zullen nemen, opdat Gij niet te eniger tijd Uw voet aan een steen aanstoot.
7 Jezus zeide tot hem: Er is wederom geschreven: Gij zult den Heere, uw God, niet verzoeken.
8 Wederom nam Hem de duivel mede op een zeer hogen berg, en toonde Hem al de koninkrijken der wereld, en hun heerlijkheid;
9 En zeide tot Hem: Al deze dingen zal ik U geven, indien Gij, neervallende, mij zult aanbidden.
10 Toen zeide Jezus tot hem: Ga weg, satan, want er staat geschreven: Den Heere, uw God, zult gij aanbidden, en Hem alleen dienen.
11 Toen liet de duivel van Hem af; en ziet, de engelen zijn toegekomen, en dienden Hem.
12 Als nu Jezus gehoord had, dat Johannes overgeleverd was, is Hij wedergekeerd naar Galilea;
13 En Nazareth verlaten hebbende, is komen wonen te Kapernaum, gelegen aan de zee, in de landpale van Zebulon en Nafthali;
14 Opdat vervuld zou worden, hetgeen gesproken is door Jesaja, den profeet, zeggende:
15 Het land Zebulon en het land Nafthali aan den weg der zee over de Jordaan, Galilea der volken;
16 Het volk, dat in duisternis zat, heeft een groot licht gezien; en degenen, die zaten in het land en de schaduwe des doods, denzelven is een licht opgegaan.
17 Van toen aan heeft Jezus begonnen te prediken en te zeggen: Bekeert u; want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.
18 En Jezus, wandelende aan de zee van Galilea, zag twee broeders, namelijk Simon, gezegd Petrus, en Andreas, zijn broeder, het net in de zee werpende want zij waren vissers;
19 En Hij zeide tot hen: Volgt Mij na, en Ik zal u vissers der mensen maken.
20 Zij dan, terstond de netten verlatende, zijn Hem nagevolgd.
21 En Hij, van daar voortgegaan zijnde, zag twee andere broeders, namelijk Jakobus, den zoon van Zebedeus, en Johannes, zijn broeder, in het schip met hun vader Zebedeus, hun netten vermakende, en heeft hen geroepen.
22 Zij dan, terstond verlatende het schip en hun vader, zijn Hem nagevolgd.
23 En Jezus omging geheel Galilea, lerende in hun synagogen en predikende het Evangelie des Koninkrijks, en genezende alle ziekte en alle kwale onder het volk.
24 En Zijn gerucht ging van daar uit in geheel Syrie; en zij brachten tot Hem allen, die kwalijk gesteld waren, met verscheidene ziekten en pijnen bevangen zijnde, en van den duivel bezeten, en maanzieken en geraakten; en Hij genas dezelve.
25 En vele scharen volgden Hem na, van Galilea en van Dekapolis, en van Jeruzalem, en van Judea, en van over de Jordaan.

Johannes de Doper heeft van Christus gezegd: Hij moet wassen, maar ik moet minder worden. Want, nadat Johannes Christus gedoopt had en zijn getuigenis van Hem had afgelegd, horen wij

weinig meer van zijne bediening. Hij had gedaan wat hij was komen doen, en van nu voortaan wordt er evenveel over Jezus gesproken, als er ooit over Johannes gesproken is. Naarmate de opgaande Zon voortschrijdt, zal de morgenster verdwijnen. Betreffende Jezus Christus hebben wij in dit hoofdstuk

I. De verzoeking die Hij heeft ondergaan, den drievoudigen aanval, dien de verzoeker op Hem richtte, en het afweren van elk dezer aanvallen, vers 1-11.

II. Het werk van leren en onderwijzen, dat Hij ondernomen heeft, de plaatsen, waar hij gepredikt heeft, vers 12-16, en het onderwerp, waarover hij gepredikt heeft, vers 17. III Zijne roeping van discipelen, Petrus en Andreas, Jakobus en Johannes, vers 18-22.

IV. Zijn genezen van krankheden, vers 23, 24, en den groten toevloed van het volk om door Hem onderwezen en genezen te worden.

MATTHEUS 4:1-11

Hier hebben wij de geschiedenis van een vermaard tweegevecht, gestreden tussen Michael en den draak, het Zaad der vrouw en het zaad der slang, ja de slang zelf, waarin het Zaad der vrouw lijdt, *verzocht* zijnde, en de verzenen Hem dus vermorzeld zijn, maar de slang is gans verslagen in hare verzoekingen, haar werd dus de kop vermorzeld, en onze Heere Jezus komt als Overwinnaar uit den strijd, en verzekert dus aan al Zijne getrouwe volgelingen niet slechts vertroosting, maar overwinning ten laatste. Let, betreffende Christus' verzoeking, op:

I. Den tijd, wanneer zij plaats had. *Toen*, hier wordt nadruk op gelegd. Onmiddellijk nadat Hem *de hemelen geopend waren*, en *de Geest op Hem was neergekomen*, en Hij verklaard werd te zijn de Zoon van God, en de Zaligmaker der wereld, is het volgende wat wij van Hem horen, dat Hij *verzocht* werd, want *toen* was Hij het best in staat met de verzoeking te worstelen. Merk op:

1. Grote voorrechten, bijzondere tekenen van Gods gunst, zullen er ons niet tegen vrijwaren *verzocht* te worden. Ja zelfs:

2. Nadat ons grote eer is aangedaan, moeten wij iets verwachten, dat verootmoedigend is, zoals de engel des Satans, die aan Paulus gezonden was, om hem met vuisten te slaan, nadat hij in den derden hemel was opgetrokken.

3. Gewoonlijk bereidt God Zijne kinderen voor op de verzoeking, eer Hij hen er toe roept, Hij *geeft hun kracht naar hun dagen*, en eer ene zware beproeving komt, geeft Hij hun meer dan gewone vertroosting.

4. De verzekerdheid van ons kindschap is de beste voorbereiding. Indien de goede Geest getuigt van onze aanneming, dan zal dit ons voorzien van een antwoord op al de inblazingen van den bozen geest, die ten doel hebben ons te verderven of te verontrusten.

Toen, als Hij zo even teruggekomen is van ene plechtige handeling, toen Hij gedoopt was, *toen* werd Hij *verzocht*. Nadat wij toegelaten zijn tot gemeenschapsoefening met God, moeten wij verwachten door Satan aangevallen te worden. De verrijkte ziel moet dubbel op hare hoede zijn. *Als gij gegeten hebt en verzadigd zijt, zo wacht* u. *Toen*, als Hij begon zich openlijk aan Israël te tonen, *toen* werd Hij *verzocht*, zoals Hij nooit verzocht werd, zolang Hij in afzondering leefde. De duivel heeft een bijzonderen wrok tegen nuttige personen, die niet alleen goed zijn, maar zich toeleggen om goed te doen, inzonderheid als zij pas beginnen. Het is de raad van den zoon van Sirach: *Mijn zoon, als gij komt om den Heere te dienen, zo bereid u op verzoeking*. Laten jonge leraren weten wat hun te wachten staat, en zich dienovereenkomstig wapenen.

II. De plaats waar het gebeurde: *in de woestijn*, waarschijnlijk in de grote woestijn van Sinaï, waar Mozes en Elia *veertig dagen gevast hebben*, want geen deel der woestijn van Judea was zo overgelaten aan wilde dieren, als deze gezegd werd te zijn, Markus 1:13. Toen Christus gedoopt was, ging Hij niet naar Jeruzalem, om dáár de ere bekend te maken, die Hem was aangedaan, maar trok Hij zich terug in de woestijn. Na gemeenschapsoefening met God is het goed om ene wijle alleen te zijn, opdat wij in het gewoel en de drukte van wereldlijke aangelegenheden niet verliezen wat wij hadden ontvangen. Christus trok zich terug in de woestijn:

1. Om winst voor zich zelven te verkrijgen. Afzondering geeft gelegenheid tot overdenking en gemeenschapsoefening met God. Zelfs zij, die geroepen worden tot het bedrijvigste leven, moeten toch hun uren van nadenken hebben, moeten tijd vinden om eens alleen te zijn met God. Diegenen zijn ongeschikt om in het openbaar tot anderen over de dingen Gods te spreken, die niet eerst deze dingen in de binnenkamer bij zich zelven overlegd hebben. Wanneer Christus als *een Leraar van God gekomen* zal optreden, zal van Hem niet gezegd worden: ‘,Hij is pas van de reis gekomen, Hij is buiten ‘s lands geweest en heeft de wereld gezien", maar: "Hij is pas wedergekeerd uit de woestijn, Hij is in de eenzaamheid geweest, waar Hij gemeenschap heeft geoefend met God en met Zijn eigen hart’,

2. Om aan den verzoeker betere gelegenheid te geven tot Hem te naderen, dan hij gehad zou hebben te midden van een gezelschap. Hoewel eenzaamheid voor een Godvrezend hart goed en nuttig is, weet Satan er toch ook gebruik van te maken tegen ons.

Wee hem, die alleen is. Zij, die onder voorgeven van heiligheid en vroomheid, zich terugtrekken in holen en woestijnen, bevinden, dat zij er niet buiten het bereik zijn van hun geestelijke vijanden, en dat zij er het voorrecht missen van de gemeenschap der heiligen. Christus trok zich terug.

a. Ten einde aan Satan vrijheid te geven om het ergste te doen wat hij kon. Hij gaf den vijand het voordeel van de zon en den wind, en toch heeft Hij hem verslagen, waardoor Zijne overwinning des te heerlijker werd. Hij kon den duivel dit voordeel geven, want *de overste dezer wereld heeft aan Hem niets*, maar hij heeft aan ons, en daarom moeten wij bidden *niet in verzoeking geleid te worden*, en moeten wij het kwaad uit den weg blijven.

b. Om de gelegenheid te hebben zelf het beste te doen, dat Hij kon, ten einde verhoogd te worden in Zijne eigene kracht, want aldus was van Hem geschreven: *Ik heb de pers alleen getreden*, en er was niemand van de volken met Mij. Christus is zonder getuige of helper het strijdperk binnengetreden.

III. Er waren twee toebereidselen.

1. Hij werd tot den strijd geleid, Hij heeft er zich niet moedwillig in begeven, maar Hij *werd door den Geest weggeleid om verzocht te worden van den duivel*. De Geest, die als ene duive op Hem nederdaalde, maakte Hem zachtmoedig, maar tevens stoutmoedig. Het moet onze zorg zijn ons niet in verzoeking te begeven, maar indien God in Zijne voorzienigheid ons in omstandigheden van verzoeking brengt ter onzer beproeving, dan moeten wij dit niet vreemd vinden, maar dubbel op onze hoede zijn. *Wees sterk in den Heere, weersta, standvastig zijnde in het geloof*, en alles zal wel wezen. Indien wij vertrouwen op onze eigene kracht, en den duivel verzoeken ons te verzoeken, dan lokken wij het uit, dat God ons aan ons zelven overlaat. Maar overal waar God ons leidt, kunnen wij hopen, dat Hij met ons zal gaan en ons *meer dan overwinnaars zal doen zijn*. Christus *werd weggeleid om verzocht te worden van den duivel*, en van hem alleen. Anderen worden verzocht, *als zij van hun eigene begeerlijkheid afgetrokken en verlokt worden*, Jakobus 1:14. De duivel grijpt dit handvatsel aan, en ploegt met dat kalf, maar onze Heere Jezus had gene verdorvene natuur, en daarom werd Hij veilig, zonder vreze of beven, als een kampioen in het strijdperk geleid, om zuiver en alleen *van den duivel verzocht te worden*. Nu is Christus, verzoeking:

a. Een voorbeeld van Zijne eigene vernedering. Verzoekingen zijn *vurige pijlen, doornen in het vlees, vuistslagen, ziftingen, worstelingen, strijd*, hetgeen alles bezwaren en lijden aanduidt, *daarom* heeft Christus er zich aan onderworpen, omdat Hij zich zelven wilde vernederen, *in alles Zijnen broederen gelijk wilde worden*, en aldus *gaf Hij Zijn rug, degenen die Hem sloegen*.

b. Ene gelegenheid tot Satans beschaming. Er is gene overwinning zonder strijd. Christus werd verzocht, ten einde den verzoeker te verslaan. Satan heeft den eersten Adam verzocht en over hem getriomfeerd, maar hij zal niet altijd zegevieren, de tweede Adam zal hem overwinnen, en *de gevangenis gevankelijk voeren*.

c. Stof tot troost voor al de heiligen. In de verzoeking van Christus komt het uit, dat onze vijand listig, boosaardig en zeer stoutmoedig is in zijne verzoekingen, maar toch blijkt het, dat hij met dat al niet onverwinlijk is. Hoewel hij een *sterk gewapende is*, is toch de Overste Leidsman onzer zaligheid *sterker dan hij*. Het is vertroostend voor ons te denken, dat Christus geleden heeft, *verzocht zijnde*, want hieruit blijkt, dat verzoekingen, waaraan men geen gehoor geeft, gene zonden zijn, het zijn slechts beproevingen, en zij kunnen het deel zijn van hen, in wie God een welbehagen heeft. En wij hebben een Hogepriester, die bij ervaring weet wat het is *verzocht* te worden, en die daarom des te tederder *medelijden kan hebben met onze zwakheden* in ene ure der verzoeking, Hebreeën 2:18, 4:15. Maar nog troostrijker is het te denken, dat Christus overwonnen heeft voor ons, niet slechts is de vijand, met wie wij worstelen, een overwonnen, verslagen, ontwapend vijand, maar wij hebben ook deel aan Christus' overwinning over hem, en door Hem zijn wij *meer dan overwinnaars*.

2. Hij had voor den strijd een leefregel in acht genomen, zoals worstelaars, *die zich in alles onthouden*, 1 Corinthiërs 9:25, maar Christus meer dan iemand anders, want Hij *vastte veertig dagen en veertig nachten* in overeenstemming met het type en voorbeeld van Mozes, den groten wetgever, en van Elia, den groten hervormer van het Oude Testament. Johannes de Doper kwam als Elia in de dingen betreffende het zedelijk leven, maar niet in die dingen, die met wonderen in verband stonden, Johannes 10:41, die eer was voor Christus bewaard. Christus behoefde niet te vasten ter doding van het vlees (Hij had gene verdorvene lusten, die ten onder gehouden moesten worden), toch heeft *Hij gevast*.

a. Teneinde zich hierin te vernederen, en zou schijnen, als iemand die verlaten was, *naar wie niemand* vraagt.

b. Teneinde aan Satan voordeel te geven tegen Hem, en aldus Zijne overwinning van Satan des te heerlijker te maken.

c. Teneinde het vasten voor ons te heiligen en ons aan te bevelen, als God in Zijne voorzienigheid er ons toe roept, of als wij in nood en verlegenheid zijn, en gebrek hebben aan ons dagelijks voedsel, of wanneer het vereist wordt om het lichaam in bedwang te houden, of tot opwekking in het gebed, dan zijn dit voortreffelijke toebereidselen tegen verzoeking. Als Godvruchtige mensen naar de diepte worden gebracht, als zij vrienden nodig hebben en ondersteuning, dan kan het hun tot troost verstrekken, dat hun Meester op gelijke wijze beproefd is geworden. Een mens kan broodgebrek hebben en toch een gunstgenoot des hemels zijn, en zich onder de leiding van den Heiligen Geest bevinden. Als de Papisten zich voor hun vasten beroepen op dit vasten van Christus gedurende

veertig dagen, dan is dit ene zotheid en bijgelovigheid, waartegen onze lands-wet getuigt. *Toen Hij veertig dagen vastte, hongerde Hem niet*, de gemeenschap met den hemel was Hem spijs en drank, maar daarna *hongerde Hem*, om te tonen dat Hij wezenlijk en waarachtig Mens was. Hij heeft onze zwakheden op zich genomen, teneinde verzoening voor ons te doen. De mens is door eten gevallen, en op die wijze zondigen wij dikwijls, en daarom heeft Christus *gehongerd*.

IV. De verzoekingen zelf. Hetgeen waarop Satan het aanlegde met al deze verzoekingen was Hem er toe te brengen om *tegen God* te zondigen, en Hem dus voor altijd ongeschikt te maken om een Offer te zijn voor de zonde van anderen. Wat hij bedoelde, onder welken schijn of dekmantel dan ook, was:

1. Hem te doen wanhopen aan de goedheid Zijns Vaders.

2. Een aanmatigend vertrouwen te stellen op de macht Zijns Vaders.

3. De ere des Vaders te vervreemden door haar aan Satan te geven. De eerste twee zaken, *waartoe* hij Hem verzocht, schenen gans onschuldig, en daarin kwam de listigheid uit van den verzoeker, de laatste zaak, *waarmee* hij Hem verzocht, scheen begerenswaardig. De eerste twee zijn listige verzoekingen, er was grote wijsheid toe nodig om ze te onderscheiden, de laatste was ene sterke verzoeking, en er was grote kracht van vastberadenheid toe nodig om haar te weerstaan, maar in allen werd hij teleurgesteld en verslagen.

1. Hij verzocht Hem om aan de goedheid Zijns Vaders te wanhopen, en Zijns Vaders zorg over Hem te wantrouwen.

a. Zie, hoe die verzoeking was aangelegd, vers 3, *De verzoeker kwam tot Hem*. De duivel is *de verzoeker*, en daarom is hij *Satan -een tegenstander*, want diegenen zijn onze ergste vijanden, die ons tot zonde verleiden en Satans agenten zijn, zijn werk doen en zijne plannen volvoeren. Hij wordt nadrukkelijk *de verzoeker* genoemd, omdat hij dit was voor onze eerste ouders, en het nog is, en alle andere verzoekers worden door hem in het werk gesteld. *De verzoeker kwam* tot Christus in zichtbare gestalte, niet afschrikwekkend, zoals later bij Zijn' doodstrijd in den hof: neen, indien de duivel *zich ooit veranderd heeft in de gedaante van een' engel des lichts*, dan deed hij het nu, zich voordoende als een goede genius, een beschermengel. Let op de listigheid van *den verzoeker* in het samenvoegen van deze eerste verzoeking met hetgeen voorafging, teneinde haar sterker te maken. Christus begon honger te gevoelen, en daarom scheen het voorstel zeer gepast, om voor Zijn noodzakelijk levensonderhoud *stenen* in *brood* te verkeren. Merk op, dat het een van Satans kunstgrepen is, om zijn voordeel te doen met onze uitwendige omstandigheden, teneinde dáárin zijne batterij van verzoekingen te planten. Hij is een tegenstander, niet minder waakzaam dan boosaardig, en hoe vernuftiger hij is om van zijne voordelige stelling tegen ons gebruik te maken, hoe ijveriger wij er naar moeten streven om hem geen voordeel over ons te geven. Toen Hem begon te hongeren, en dat wel in ene *woestijn*, waar niets te verkrijgen was, toen heeft de duivel hem aangevallen. Armoede en gebrek zijn ene grote verzoeking tot ontevredenheid en ongeloof, en het gebruik maken van onwettige middelen ter onzer verlichting, onder voorgeven van "nood breekt wet", en dit zal dan verontschuldigd worden met het gezegde, dat "honger door stenen muren heen breekt" hetgeen toch gene verontschuldiging is, want de wet Gods behoort sterker voor ons te wezen dan stenen muren. Agur bidt tegen armoede, niet omdat zij ene beproeving is en een smaad, maar omdat zij ene

verzoeking is, *opdat ik verarmd zijnde, niet stele*. Diegenen dus, die in moeilijke of bekrompene omstandigheden zijn gekomen, hebben dubbel van node op hun hoede te zijn. Het is beter van honger te sterven, dan te leven en voorspoedig te zijn door zonde. Christus was even te voren verklaard te zijn *de Zoon van God*, en hier wordt Hij door den duivel verzocht om er aan te twijfelen, *Indien Gij de Zoon van God zijt*. Indien de duivel niet geweten had, dat de Zoon van God in de wereld moest komen, dan zou hij dit niet gezegd hebben, en indien hij niet had vermoed, dat Hij het was, dan zou hij het niet tot *Hem* gezegd hebben, en hij zou het niet hebben durven zeggen, indien Christus Zijne eigene heerlijkheid niet als met een sluier had omhuld, en indien hij, n.l. de duivel, thans gene onbeschaamde houding had aangenomen.

Ten eerste:" Gij hebt thans aanleiding om de vraag te stellen, of *Gij al of niet de Zone Gods Zijt*, want, kan het mogelijk wezen, dat *de Zone Gods*, die *de Erfgenaam is van alle dingen*, tot zulk een kommervollen toestand gebracht wordt? Indien God uw Vader ware, Hij zou U thans niet kunnen zien hongeren, want *al het gedierte des wouds is Zijne*, Psalm 50:10, 12. Het is waar: er was *ene stem van den hemel: Deze is Mijn geliefde Zoon*, maar dat moet zeker ene misleiding zijn geweest, en Gij hebt U laten bedriegen, want of God is Uw Vader niet, of Hij is al zeer onvriendelijk voor U." Merk op:

1. Satans voorname doel in zijn verzoeken van Godvruchtige mensen, is, hun betrekking tot God als hun Vader weg te nemen, en aldus hun steunen en betrouwen op Hem te doen ophouden, alsmede de vervulling van hun plicht jegens Hem en hun gemeenschap met Hem. Als de Trooster der broederen getuigt de goede Geest, dat zij *kinderen Gods* zijn, als de beschuldiger der broederen, doet de boze geest al wat hij kan om dat getuigenis aan het wankelen te brengen.

2. Uitwendige beproevingen, gebrek en lasten zijn de grote argumenten, die Satan gebruikt, om de mensen aan hun kindschap te doen twijfelen, alsof beproevingen onbestaanbaar zijn met Gods vaderlijke liefde. Zij weten wat antwoord hierop te geven, die met den Godvruchtigen Job kunnen zeggen: *Zo Hij mij doodde*, zo Hij mij laat hongeren, *zou ik niet hopen*, Hem niet liefhebben als een Vriend, al is het ook, dat Hij tegen mij uit schijnt te gaan als een vijand?

3. De duivel legt het er op toe, ons geloof in het woord Gods te doen wankelen, er ons de waarheid van in twijfel te doen trekken. Aldus begon hij met onze eerste ouders! *Ja? heeft God dit gezegd?* Stellig niet. Zo ook hier: *Heeft God gezegd*, dat Gij *Zijn geliefde Zoon* zijt? Hij heeft het zeker niet gezegd, of indien Hij het gezegd heeft, is het toch niet waar. Wij *geven* dus *den duivel plaats*, als wij aan de waarheid twijfelen van enig woord, dat God gesproken heeft, want, als vader der leugens is het zijn werk, om de ware woorden Gods tegen te staan.

4. De duivel voert zijne plannen en bedoelingen uit door den mensen harde gedachten omtrent God in te blazen, alsof Hij onvriendelijk ware, of ontrouw, en hen had verlaten of vergeten, die hun alles met Hem gewaagd hebben. Hij trachtte in onze eerste ouders het denkbeeld te doen ontstaan, dat God hun den boom der kennis had ontzegd, omdat Hij er hun het nut en voordeel niet van gunde, en zo werpt hij hier bij onzen Heiland het denkbeeld op, dat Zijn Vader Hem verstoten heeft, Hem nu maar voor zich zelven laat zorgen. Maar zie, hoe onredelijk dit vermoeden is, en hoe gemakkelijk weerlegd. Indien Christus thans slechts een mens scheen te zijn, omdat Hem hongerde. bleek Hij dan niet meer dan een mens te zijn, n.l. de *Zoon van God*, nu hij veertig dagen had gevast, en Hem niet hongerde? *Ten tweede*. "Gij hebt thans de gelegenheid te tonen, dat Gij *de Zone Gods* zijt.

Indien Gij de Zone Gods zijt, bewijs het hiermede: *gebied dat deze stenen"* (er lag waarschijnlijk een hoop stenen voor Hem) "broden *worden"*, vers 3. Johannes de Doper heeft nog onlangs gezegd, dat God *uit stenen Abraham kinderen kan verwekken*, ene Goddelijke macht kan dus ongetwijfeld ook uit stenen voor die kinderen broden maken, indien Gij dus die macht bezit, zo wend haar thans, in dezen uwen tijd van nood, aan voor U zelf." Hij zegt niet: *Bid Uwen Vader*, dat Hij ze in broden verkere, maar *gebied*, dat het gedaan worde. Uw Vader heeft U verlaten, doe dus zelf uwe zaken, en wees Hem in niets verplicht. De duivel is voor niets, dat verootmoedigend, maar voor alles wat aanmatigend is, en hij krijgt zijn zin, als hij de mensen slechts van hun afhankelijkheid van God kan afbrengen, en hun het denkbeeld van zelfgenoegzaamheid kan inblazen.

b. Zie hoe deze verzoeking weerstaan en overwonnen werd. Christus weigerde er aan te voldoen. Hij wilde *deze stenen niet gebieden broden te worden*, niet omdat Hij het niet kon, Zijne macht, waardoor Hij weldra *water in wijn* verkeerde, zou ook wel *stenen* in *brood* hebben kunnen doen verkeren, maar Hij wilde niet. En waarom wilde Hij niet? Op den eersten aanblik schijnt de zaak zeer te rechtvaardigen, en de waarheid is, dat, hoe schoonschijnender ene verzoeking is, en hoe meer er schijnbaar iets goeds in is gelegen, hoe gevaarlijker zij is. Die zaak is vatbaar voor redenering, maar Christus bemerkte spoedig de ander in het gras en wilde niets doen. *Ten eerste*: Het was een in twijfel trekken van de waarheid van de stem, gehoord van den hemel, of wel datgene aan ene proef te onderwerpen, wat reeds vastgesteld was. *Ten tweede*: Het had het voorkomen van wantrouwen in des Vaders zorg over Hem, of van Hem te willen beperken tot ene bijzondere manier om in Zijne behoeften te voorzien.

Ten derde: Het had den schijn van een beginnen voor eigen rekening, en onafhankelijk te willen zijn van God, of, *ten vierde*, het zou zijn Satan in ‘t gevlij te komen om iets op zijn voorstel te doen. Sommigen zouden gezegd hebben: Men moet den duivel geven wat hem toekomt, het was een goede raad, dien hij hier gaf, maar voor hen, die *op God wachten*, is *den duivel* te raadplegen hem meer te geven dan hem toekomt, het staat gelijk met den god van Ekron te vragen, terwijl er een God van Israël is. Hij was met Zijn antwoord gereed, vers 4, *Hij, antwoordende, zei: Er is geschreven*. Er moet wèl op gelet worden, dat Christus al de verzoekingen van Satan beantwoordde met: *Er is geschreven*. Hij zelf is het eeuwige Woord, en zou den wil van God hebben kunnen openbaren zonder de hulp van de geschriften van Mozes, maar Hij heeft de Schrift geëerd, en om ons het voorbeeld te geven, beriep Hij zich op hetgeen in de wet was geschreven, en Hij zegt dit tot Satan, het er voor houdende, dat hij wel wist wat er geschreven was. Het is mogelijk, dat zij, die de kinderen des duivels zijn, toch zeer goed weten, wat er in Gods Boek geschreven staat, *De duivelen geloven en zij sidderen*. Deze methode moeten wij volgen, als wij te eniger tijd tot zonde verzocht worden, wij moeten weerstaan, en de verzoeking terugwijzen met: *Er is geschreven*. Het woord van God is *het zwaard des Geestes*, het enige wapen van aanval in het ganse tuighuis van den Christen, Efeziërs 6:17, en wij kunnen er van zeggen wat David zei van het zwaard van Goliath: *Er is zijns gelijke niet* in onzen geestelijken strijd. Dit antwoord, evenals de overigen is ontleend aan het boek van *Deuteronomium*, hetwelk betekent *de tweede wet*, en waarin zeer weinig van de ceremoniën voorkomt. De Levitische offers en reinigingen konden Satan niet wegdrijven, al waren zij ook Goddelijke instellingen, en nog veel minder kan dit geschieden door wijwater, en het teken des kruizes, dat menselijke verzinselen zijn, maar zedelijke voorschriften en Evangelische beloften, verenigd met geloof, zijn *machtig door God*, om Satan te verslaan. Dit antwoord is aangehaald uit Deuteronomium 8:3, waar de reden gegeven wordt, waarom God de Israëlieten met manna heeft gevoed, n.l. dat Hij hun wilde leren, dat *de mens niet van het brood*

leeft. Dit past Christus nu toe op zich zelven. Israël was Gods zoon, dien Hij *uit Egypte geroepen heeft*, Hosea 11:1, dat was ook Christus, Hoofdstuk 2:15, Israël was toen in ene woestijn, Christus was het nu, misschien wel in dezelfde woestijn. Nu wilde de duivel Hem *ten eerste* doen twijfelen aan Zijn Zoonschap, omdat Hij zich in verlegenheid, in moeilijkheid bevond. Neen, zegt Hij, Israël was Gods zoon, en een zoon, dien Hij zeer lief had, en wiens zeden Hij heeft verdragen, Handelingen 13:18, en toch bracht Hij hem in moeilijkheid, in benauwdheid, en dáár volgt. Deuteronomium 8:5 :*De Heere, uw God, kastijdt u, gelijk als een man zijn zoon kastijdt*. Christus, *een Zoon zijnde, leert aldus gehoorzaamheid. Ten tweede*, wilde de duivel Hem Zijns Vaders liefde en zorge doen wantrouwen, "Neen", zegt Hij, "dat zou wezen te doen zoals Israël deed, die, toen zij gebrek hadden, zeiden: *Is de Heere onder ons?* en *Zou God ene tafel kunnen toerichten in de woestijn? Kan Hij brood geven? Ten derde*, De duivel wilde, dat Hij, zodra Hem hongerde, terstond naar voorraad van spijze zou uitzien, terwijl God met een wijs en heilig doel toeliet, dat Israël hongerde, eer Hij hen spijzigde, ten einde hen te verootmoedigen en op de proef te stellen. God wil, dat Zijne kinderen, als zij gebrek hebben, niet slechts *verwachten*, dat Hij in hun nood zal voorzien, Hij wil ook, dat zij *wachten* op

Zijne hulp. *Ten vierde*. De duivel wilde, dat Hij zich zelven van brood zou voorzien. "Neen" zegt Christus, "waartoe is dat nodig? Het is iets, dat reeds lang vastgesteld en bewezen is, dat de mens ook zonder brood kan leven, zoals Israël veertig jaren lang in de woestijn van manna heeft geleefd". Het is waar, in den gewonen weg Zijner voorzienigheid onderhoudt God de mensen door brood uit de aarde, Job 28:5, maar, als het Hem behaagt, kan Hij van andere middelen gebruik maken om de mensen in het leven te behouden, *alle woord, dat door den mond Gods uitgaat*, alles wat God daartoe zal bevelen en bestemmen, zal even goed als brood den mens kunnen doen leven. Evenals wij *brood kunnen hebben*, zonder gevoed te worden, indien God er Zijn zegen aan onthoudt, Haggai 1:6, 9, Micha 6:14, want, hoewel brood *de staf des levens is*, zo is Gods zegen *de staf des broods* zo kunnen wij *broodgebrek* hebben, en toch op ene andere wijze gevoed worden. God heeft Mozes en Elia in het leven behouden zonder brood, en ook nu Christus, veertig dagen lang, Hij heeft Israël onderhouden door brood uit den hemel, engelenspijze, Elia door brood, dat hem wonderdadig gebracht werd door raven, en op een anderen tíjd door het meel der weduwe, dat op wonderbaarlijke wijze werd vermenigvuldigd. Daarom behoeft Christus ook gene stenen in brood te verkeren, Hij zal op God vertrouwen, om Hem, nu Hem hongert, op ene andere wijze in het leven te behouden, zoals Hij gedurende veertig dagen gedaan heeft voordat Hem hongerde. Gelijk wij ook in onzen grootsten overvloed niet moeten denken te leven*zonder* God, zo moeten wij in onze grootste armoede of benauwdheid leren te leven *van* God, en *als de vijgenboom niet bloeit en het veld gene spijze voortbrengt*, als alle gewone middelen voor hulp en ondersteuning afgesneden zijn, moeten wij ons toch *in den Heere verblijden*, wij moeten dus niet denken om te bevelen wat wij willen, al is het ook in strijd met het gebod Gods, maar wij moeten nederig bidden om hetgeen Hij goed acht ons te geven, en dankbaar zijn voor het brood onzes bescheiden deels, al is dit bescheiden deel ook zeer klein. Laat ons hier van Christus leren om ons te verlaten op Gods vinding veeleer dan op de onze, als is ons gebrek dan ook nog zo dringend of drukkend, Psalm 37:3 *Jehova-Jireh*, op de ene of andere wijze zal *de Heere voorzien*. Het is beter armoedig te leven van de vruchten van Gods goedheid, dan in weelde te leven van de opbrengst onzer zonde. 2. Hij verzocht Hem tot een aanmatigend vertrouwen op Zijns Vaders macht en bescherming. Zie welk een rusteloze, onvermoeide tegenstander de duivel is! Faalt hij in den enen aanval, hij zal het met een anderen beproeven. Nu kunnen wij in dien tweeden aanval opmerken:

a. Waarin de verzoeking bestond, en hoe zij was aangelegd. Bevindende, dat Christus in het algemeen zo vol vertrouwen was op Zijns Vaders zorge over Hem ten opzichte van spijze, poogt hij nu Hem er toe te brengen dat Hij op aanmatigende wijze op Hem vertrouwt ten opzichte van veiligheid en bewaring. Wij lopen gevaar van onzen weg af te wijken, hetzij naar rechts of naar links, en moeten dus wèl toezien, opdat wij, het ene uiterste vermijdende, door de listen van Satan niet in een ander uiterste vervallen, onze verspilzucht overwonnen hebbende, niet tot gierigheid overslaan. En geen uitersten zijn gevaarlijker dan die van wanhoop en overmoed, vooral in zaken, die onze ziel betreffen. Sommigen, die de overtuiging hebben verkregen, dat Christus machtig en gewillig is hun zalig te maken *van* hun zonden, worden dan in verzoeking gebracht om te denken, dat Hij hen zalig zal maken *in* hun zonden. En zo zal Satan, als de mensen beginnen te ijveren voor den Godsdienst, hen naar den kant van dweepziekte drijven. Nu kunnen wij in deze verzoeking opmerken: Hoe hij er den weg toe baande. Hij voerde Christus, niet met geweld en tegen Zijn wil, maar Hij bewoog Hem te gaan, en ging met Hem, naar Jeruzalem. Of Christus over den grond ging, en zo de trappen opklom naar de tinne des tempels, of dat Hij door de lucht ging, is onzeker, maar het geschiedde, dat Hij *gesteld werd op de tinne*, of torenspits: *op de weerhaan* (volgens sommigen) *op de kantelen* (volgens anderen) *op den vleugel (zo* luidt het oorspronkelijke woord) van den tempel. Merk nu op, ten eerste: Hoe onderworpen Christus was, door zich aldus te laten voortdrijven, opdat Satan het ergste zou doen wat hij kon, terwijl Hij hem dan toch zou verslaan. Het geduld, de lijdzaamheid van Christus hier, gelijk later in Zijn lijden. en Zijn dood, is meer verwonderlijk dan de macht van Satan of van zijne werktuigen, want hij, noch zij, zouden macht tegen Christus hebben, *indien zij hun niet van Boven gegeven ware*. Hoe troostrijk is het, dat Christus, die deze macht van Satan tegen zich zelven losliet, haar niet evenzo loslaat tegen ons, maar haar weerhoudt, omdat Hij *weet wat maaksel wij zijn! Ten tweede*: Hoe listig de duivel was in de keuze van de plaats zijner verzoekingen. Christus willende overhalen tot ene tentoonspreiding van Zijne eigene macht, met een verwaand, aanmatigend vertrouwen op Gods voorzienigheid, stelt hij Hem op ene openbare plaats in Jeruzalem, ene volkrijke stad, en die *de vreugde der ganse aarde was*, in den tempel, een van de wonderen der wereld, waarop immer de bewonderende blikken van den een of den ander gevestigd waren. Dáár kon Hij zich onderscheiden, door iedereen worden gezien, kon Hij zich betonen te zijn de Zoon van God, niet, zoals bij de vorige verzoeking in de afzondering ener woestijn, maar in tegenwoordigheid van grote volksmenigten, op het meest in het oog vallende punt van leven en bedrijvigheid.

Merk op:

1. Dat Jeruzalem hier de *heilige stad* wordt genoemd, want dit was zij in naam en belijdenis, en in haar was een *heilig zaad*, dat daarvan *het steunsel* was. Er is gene stad op aarde zo heilig, dat zij ons vrijwaart tegen den duivel en zijne verzoekingen. De eerste Adam werd verzocht in den *heiligen hof*, de tweede in de *heilige stad*. Laat ons dan in gene enkele plaats ophouden te waken. Ja meer, de *heilige stad* is de plaats, waar hij met het meeste succes de mensen verzoekt tot hoogmoed en aanmatiging, maar geloofd zij God, in het Jeruzalem hier Boven, *die* heilige stad, kan niets inkomen, dat onrein is, dáár zullen wij voor altijd vrij zijn van verzoeking.

2. Dat hij *Hem stelde op de tinne des tempels*, die (volgens de beschrijving van Josephus, Antiq. lib. XV, Cap. 14) zo hoog was, dat het iemand duizelig maakte om vandaar naar beneden te zien. Tinnen van den tempel zijn plaatsen van verzoeking, ik bedoel:

a. hoge plaatsen zijn dit, het zijn glibberige plaatsen, bevordering in de wereld maakt den mens tot een mikpunt voor de vurige pijlen van Satan. God werpt neer om op te heffen, de duivel verheft, om neer te werpen, daarom moeten zij, die zich voor vallen willen hoeden, wèl toezien bij het *klimmen*.

b. Hoge plaatsen in de kerk zijn zeer bijzonder gevaarlijk. Zij, die uitmunten in gaven, ene hoge positie innemen, grote vermaardheid hebben verkregen, hebben het zeer nodig nederig te blijven, want Satan zal niet nalaten hen aan te vallen, hen op te blazen van hoogmoed, opdat zij *in het oordeel des duivels vallen*. Zij, die *hoog staan*, moeten er grote zorg voor dragen, dat zij ook *vast staan*. Hoe hij het voorstelde: "Indien Gij Gods Zoon zijt, zo toon U thans aan de wereld, en bewijs, dat Gij het zijt, *werp Uzelven nederwaarts*, en dan": *Ten eerste*, "Zult Gij bewonderd worden, als zijnde *onder de bijzondere bescherming des hemels*. Als zij zien, dat Gij door een val van zulk ene hoogte geen letsel bekomt, dan zullen zij zeggen" (wat de Barbaren van Paulus zeiden) "dat Gij een God zijt". De overlevering zegt, dat Simon de Tovenaar met diezelfde zaak beproefd heeft zich als een god voor te stellen, maar zijn beweren werd weerlegd, want hij viel en heeft zich ellendig bezeerd. "Wat meer is", *ten tweede*:" Gij zult ontvangen worden als komende *met ene bijzondere boodschap van den hemel*. Gans Jeruzalem zal zien en erkennen, dat Gij niet slechts meer dan mens zijt, maar dat Gij die *Bode*, die *Engel des verbonds* zijt, die *snellijk tot den tempel zal komen*, Maleachi 3:1 en vandaar neer zal dalen in de straten der heilige stad, en aldus zal het werk van de Joden te overtuigen snel en voorspoedig gaan." De duivel zei: *Werp Uzelven nederwaarts*. De duivel zou Hem niet neer hebben kunnen werpen, hoewel dit, van ene torenspits door ene kleinigheid had kunnen geschieden. De macht van Satan is beperkt: *tot hiertoe zal hij komen en niet verder*. Maar indien de duivel Hem had neergeworpen, dan zou hij ook zijn zin niet gekregen hebben, want dan zou Christus wel geleden, maar niet gezondigd hebben. Al het werkelijke kwaad, dat ons geschiedt, *geschiedt door ons zelven*, de duivel kan wel overreden, maar niet dwingen, hij kan slechts zeggen: *Werp uzelven nederwaarts*, maar hij kan ons niet neerwerpen. Iedereen wordt verzocht, als hij van zijne eigene begeerlijkheden wordt afgetrokken, hij wordt niet ge- dwongen, maar verlokt. Zo laten wij dus *ons zelven geen kwaad doen*, en, geloofd zij God, niemand anders kan ons kwaad doen, Prediker 9:12. Hoe hij zijn voorstel ondersteunde door een woord uit de Schrift: *Want er is geschreven, dat Hij Zijnen engelen van u bevelen zal*. Maar is *Saul ook onder de profeten?* Is Satan zo thuis in de Schrift, dat hij haar zo grif kon aanhalen? Het schijnt zo. Het is mogelijk, dat een mens zijn hoofd vol heeft van Schriftgedachten, en zijn mond vol van Schriftuitdrukkingen, terwijl zijn hart vol is van heersende vijandschap tegen God en al wat goed is. De kennis, die de duivelen hebben van de Schrift, vermeerdert zowel hun eigene boosaardigheid, als hun eigene kwelling. Nooit heeft de duivel met meer kwelling voor zich zelven gesproken, dan toen hij tot Christus zei: *Ik weet wie Gij zijt*. De duivel wilde Christus bewegen *zich zelven nederwaarts te werpen*, hopende, dat Hij Zijn eigen moordenaar zou zijn, en dat dit een einde zou maken aan Hem en aan het werk, dat Hij had ondernomen, en dat hij met een nijdig, afgunstig oor aanzag. Om Hem er toe aan te moedigen, zegt hij Hem, dat er geen gevaar bij is, daar de goede engelen Hem zullen beschermen, want aldus luidde de belofte, Psalm 91:11, *Hij zal Zijne engelen van U bevelen*. In die aanhaling was: *Ten eerste, iets dat waar is*. Het is waar, er is zulk ene belofte van den dienst der engelen ter bescherming der heiligen. De duivel weet het bij ervaring, want hij vindt zijne aanvallen tegen hen vruchteloos, en hij kwelt er zich om en woedt er tegen, zoals hij deed wegens de omtuining van Job, waarvan hij zo schrander spreekt, Job 1:10. Hij had ook gelijk in zijne toepassing er van op Christus, Hem behoren in de eerste en voornaamste plaats al de beloften van de bescherming der heiligen, en hun behoren zij alleen in en door Hem. De belofte, dat *geen been van hen gebroken zal worden*, Psalm 34:21, werd vervuld in Christus, Johannes 19:36.

De engelen bewaren de heiligen om Christus' wil, Openbaring 7:5, 11. *Ten tweede*, er was zeer veel in dat *onjuist* was. Wellicht had de duivel ene bijzondere spijt tegen deze belofte, en heeft hij haar daarom verdorven, want zij stond hem in den weg, en deed zijne boosaardige plannen tegen de heiligen mislukken. Zie hier:

1. Hoe hij haar *verkeerd aanhaalde*, en dat was *slecht*. De belofte luidt: Zij zullen *u bewaren*, maar hoe? *In al uwe wegen*, niet anders. Indien wij *uit onzen weg gaan*, uit den weg van onzen plicht, dan verbeuren wij de belofte, en stellen wij ons buiten Gods bescherming. Nu was dit woord tegen den verzoeker, en daarom liet hij het weg. Indien Christus *zich zelven had neergeworpen*, dan zou Hij *buiten Zijn weg* geweest zijn, want Hij was er niet toe geroepen zich aan gevaar bloot te stellen. Het is goed voor ons, om bij alle gelegenheden de Schriften zelven te raadplegen, en niet de dingen zo maar op goed geloof aan te nemen, opdat wij niet misleid worden door hen, die het woord Gods verminken. Wij moeten doen wat de edele *Bereërs* gedaan hebben, die dagelijks de Schriften onderzochten.

2. Hoe hij haar verkeerd *toepaste*, en dat was *slechter*. De Schrift wordt misbruikt, wanneer zij aangehaald wordt om zonde in bescherming te nemen, en als de mensen haar verwringen ter hunner eigene verzoeking, dan doen zij het tot *hun eigen verderf*, 2 Petrus 3:16. Deze belofte is vast en houdt stand, maar de duivel maakte er een verkeerd gebruik van, toen hij haar aanwendde als ene aanmoediging om zich te verhovaardigen op de Goddelijke zorge. Het is gene nieuwe zaak, dat *de genade Gods veranderd wordt in ontuchtigheden*, en dat mensen zich aangemoedigd voelen om te zondigen door de ontdekking van Gods liefde voor de zondaren. Maar *zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade te meerder worde?* ons zelven nederwaarts werpen, opdat de engelen ons op de handen zullen nemen? Dat zij verre.

a. Hoe Christus de verzoeking te boven kwam. Hij weerstond haar, evenals de vorige met: *Er is geschreven*. Des duivels misbruiken van de Schrift heeft Christus niet weerhouden van haar te gebruiken, maar Hij voert terstond Deuteronomium 6:16 aan: *Gij zult den Heere, uwen God, niet verzoeken*. De bedoeling hiervan is niet: Daarom moet gij Mij niet verzoeken, maar *Daarom moet Ik Mijn Vader niet verzoeken*. In de plaats, waaruit zij is aangehaald, staat het in het meervoud: *Gij*, dat is gijlieden, *zult niet verzoeken*. Hier staat het in het enkelvoud. Wij zullen waarschijnlijk *dan* goeds ontvangen door het woord Gods, als wij beloften, die in het algemeen zijn gegeven, horen en aannemen, als sprekende tot ons in het bijzonder. Satan zei: *Er is geschreven*, Christus zegt: *Er is geschreven*, niet alsof de ene Schriftuurplaats met de andere in strijd is. God is een, en Zijn woord is een, maar het ene is een belofte, en het andere is een gebod of voorschrift, en daarom moet het ene door het andere verklaard en toegepast worden, want de Schrift is de beste uitlegster van de Schrift, en zij, die profeteren en de Schrift verklaren, moeten dit doen naar de mate des geloofs (Romeinen 12:7) in overeenstemming met de praktische Godzaligheid. Indien Christus *zich zelven nederwaarts had geworpen*, dan zou dit een verzoeken van God zijn geweest. Daar het zou wezen *een nadere bevestiging te eisen*, van hetgeen reeds zo wèl bevestigd was. Christus was er reeds volkomen van overtuigd, dat God Zijn Vader was, en voor Hem zorgde, en Zijnen engelen van Hem bevolen had, om dit dus nogmaals aan ene proef te onderwerpen zou wezen Hem verzoeken, zoals de Farizeeën Christus verzochten, toen zij reeds zo vele tekenen hadden op aarde, nu *nog een teken van den hemel* begeerden. Dit is *den Heilige Israël's* te beperken, daar het *ene bijzondere bewaring van Hem zou vereisen*, als Hij deed wat Hij niet geroepen was te doen. Als wij, omdat God beloofd heeft ons niet te verlaten, verwachten, dat Hij ons ook buiten den weg van

onzen plicht zal volgen, dat, wijl Hij beloofd heeft in onze behoeften te voorzien, Hij ons in al onze grillen zal toegeven, dat, wijl Hij beloofd heeft ons te zullen behoeden, wij ons nu ook maar moedwillig in gevaar mogen begeven, dat wij het begeerde doel mogen verwachten, zonder de aangewezene middelen te gebruiken, dat is aanmatiging, dat is God verzoeken. En het is ene verzwaring van de zonde, dat Hij de Heere, onze God is, het is misbruik maken van ons voorrecht om Hem tot onzen God te hebben. Daarmee heeft Hij ons aangemoedigd op Hem te betrouwen, maar wij zijn zeer ondankbaar, als wij Hem nu daarom gaan verzoeken, het strijdt met onzen plicht jegens Hem als onzen God. Het is Hem beledigen, dien wij behoren te eren. Nooit moeten wij ons zelven meer beloven dan God ons beloofd heeft.

3. Hij verzocht Hem tot *de afschuwelijkste afgoderij* met het aanbod van *de koninkrijken der wereld en hun heerlijkheid*. En hier kunnen wij opmerken:

a. Hoe de duivel dezen aanval op onzen Zaligmaker heeft gericht, vers 8, 9. De ergste verzoeking was voor het laatst bewaard. Soms is de laatste strijd der heiligen met de kinderen Enaks, en de laatste slag is het zwaarst, daarom moeten wij, door welke verzoekingen wij ook aangevallen zijn, ons nog voorbereiden op het ergste, gewapend zijn tegen elke aanval met de wapenrusting der gerechtigheid, ter rechter en ter linkerzijde. In deze verzoeking kunnen wij opmerken: Wat hij *Hem toonde -al de koninkrijken der wereld*. Om dit te doen, nam hij Hem mede op *een zeer hogen berg*, in de hoop van te zullen overmogen, zoals Balak met Bileam, veranderde hij van plaats. De tinne des tempels is niet hoog genoeg, de overste van de macht der lucht moet Hem nog verder in zijn gebied hebben. Sommigen denken, dat deze hoge berg aan gene zijde van de Jordaan was, omdat wij Christus dáár vinden na de verzoeking, Johannes 1:28, 29. Wellicht was het *de berg Pisga*, vanwaar Mozes, in gemeenschapsoefening met God, al de koninkrijken van Kanaän te zien kreeg. Daarheen werd de gezegende Jezus gebracht om een uitzicht te hebben, alsof de duivel Hem meer van de wereld kon tonen, dan Hij reeds kende, die haar gemaakt en bestuurd heeft. Vandaar zou Hij enigen van de koninkrijken kunnen zien, gelegen rondom Judea, hoewel niet *hun heerlijkheid*, maar er was ongetwijfeld ene begoocheling of misleiding van Satan in. Wat hij Hem toonde was waarschijnlijk slechts een landschap, een luchtverschijnsel in de wolken, zoals die grote bedrieger gemakkelijk kon doen ontstaan, in levendige kleuren de heerlijkheid en glans voorstellende van vorsten, hun gewaden en hun kronen, hun gevolg, hun lijfwacht, de pracht van tronen en hoven, en statige paleizen, de rijke gebouwen in steden, de hoven en velden rondom landhuizen, met allerlei proeven van hun rijkdom, hun genoegens en hun vrolijke feesten, wat het meest de verbeelding kon treffen, en bewondering kon opwekken. Dit was de vertoning, en dat hij Hem daartoe medenam op een hogen berg was slechts om kleur te geven aan de misleiding, waarmee Jezus zich echter niet liet bedriegen. Hij doorzag het bedrog, Hij liet Satan slechts zijn gang gaan, opdat Zijne overwinning over hem des te heerlijker zou zijn. Merk nu omtrent *Satans verzoekingen* op, *ten eerste*, dat zij dikwijls *binnenkomen door het oog*, dat blind wordt voor de dingen, die het moest zien, en verblind wordt door de ijdelheden, waarvan het zich behoorde af te wenden. De eerste zonde begon in het oog, Genesis 3:6. Daarom is het ons nodig een verbond te maken met onze ogen, en God te bidden, *ze af te wenden, dat zij gene ijdelheid zien. Ten tweede*: Dat verzoekingen gewoonlijk opkomen uit de wereld, en de dingen der wereld. De *begeerlijkheid des vlezes*, en *de* begeerlijkheid der ogen, en *grootsheid des levens* zijn de gemeenplaatsen, waaruit de duivel de meeste van zijne argumenten haalt.

Ten derde: dat het een *groot bedrog* is, waarmee de duivel in zijne verzoekingen bij de arme zielen aankomt. Hij bedriegt, en aldus verderft hij, hij bedriegt de mensen met schaduwen en valse kleuren: toont de wereld en derzelver heerlijkheid, en verbergt voor der mensen ogen de zonde, en de smart, en den dood, die al den glans dier heerlijkheid bevlekken en benevelen, de zorgen en de rampen, die aan grote bezittingen verbonden zijn en de doornen, waarmee de kronen zelf gevoerd zijn. *Ten vierde*, dat de *heerlijkheid der wereld voor onnadenkenden en onvoorzichtigen* de verzoeking is, waardoor zij het meest *bekoord* worden, en hetgeen, waardoor de meeste mensen bedrogen worden. *Labans* zonen misgunden Jakob al die heerlijkheid, de *grootsheid des levens* is de gevaarlijkste strik. Wat hij tot Hem zei, vers 9 :*Al deze dingen zal ik U geven, indien Gij, neervallende, mij zult aanbidden*. Zie: *Ten eerste*: Hoe *ijdel die belofte was. Al deze dingen zal ik U geven*. Hij scheen het als erkend en aangenomen te beschouwen, dat hij in de vorige verzoekingen ten dele geslaagd was, en bewezen had, dat Christus niet *de Zoon van God* was. omdat Hij hem de blijken niet had gegeven, die hij had gevraagd, zodat hij Hem hier nu als een bloot mens aanziet. "Kom", zegt hij, "het schijnt wel, dat de God, wiens Zoon Gij denkt te zijn, U heeft verlaten, U laat verhongeren -een teken, dat Hij Uw Vader niet is, maar zo Gij U door mij wilt laten leiden, zal ik beter voor U zorgen, erken mij als Uw vader, en vraag om mijn zegen, en *ik zal U dit alles geven."* Satan maakt de mensen gemakkelijk tot zijne prooi, als hij hen er toe kan brengen te denken, dat zij van God verlaten zijn. Het bedrog ligt in dit: *Dit alles zal ik U geven*. En wat was *dat alles?* Het was slechts ene landkaart, ene schilderij, ene blote hersenschim, waarin niets wezenlijks, niets degelijks was, en dit wilde hij Hem geven! een fraaie prijs! Toch zijn dit de aanbiedingen van Satan. Ene menigte van mensen verliezen *hetgeen is* uit het oog, doordat zij hun blikken richten op *hetgeen niet is*. Het lokaas van den duivel is een en al schijn, vertoningen en schaduwen, waarmee hij hen bedriegt, of liever, waar zij zich zelven mede bedriegen. De *volken der aarde* waren reeds lang te voren aan den Messias beloofd, indien Hij *de Zone Gods* is, dan behoren zij Hem. Nu doet Satan zich voor als een goede engel, -waarschijnlijk een van hen, die over koninkrijken gesteld zijn, -en als opdracht te hebben ontvangen om Hem het bezit er van over te leveren overeenkomstig de belofte. Wij moeten er ons wel voor wachten, om, zelfs hetgeen God beloofd heeft, uit des duivels hand te ontvangen. Dat doen wij als wij de vervulling der belofte verhaasten door haar op ene zondige wijze aan te grijpen.

Ten tweede. Hoe *goddeloos de voorwaarde was: indien Gij, neervallende, mij zult aanbidden*. De duivel wil zeer gaarne aangebeden zijn. Al de aanbidding, die de Heidenen hunnen goden brachten, was geleid door den duivel, Deuteronomium 32:17, die daarom *de God dezer eeuw* of dezer wereld, genoemd wordt, 2 Corinthiërs 4:4, 1 Corinthiërs 10:20, en gaarne zou hij Christus tot zijne partij hebben willen overhalen, en Hem hebben willen bewegen, om, nu Hij als leraar is opgetreden, de Heidense afgoderij te prediken, en haar wederom in te voeren onder de Joden, want dan zullen de volken der aarde wel spoedig tot hem komen. Welke verzoeking kan afzichtelijker zijn dan deze? De besten der heiligen kunnen inzonderheid als zij onder de macht zijn van neerslachtigheid, verzocht worden om de gruwelijkste zonden te bedrijven, bijvoorbeeld tot atheïsme, godslastering, moord, zelfmoord, en wat niet al! Dit is hun beproeving, maar zo lang er niet met deze verzoeking ingestemd wordt, zolang er niet aan wordt toegegeven, is de zonde niet voor hun rekening, Christus was verzocht om Satan te aanbidden.

b. Zie hoe Christus den aanval afweerde en overwinnaar bleef. Hij verwierp het voorstel. Met *afschuw* en *verfoeiing, Ga weg Satan*. In de twee vorige verzoekingen was nog enige schijn van goed, waardoor zij nog in overweging genomen konden worden, maar deze was zo grof, dat zij

voor gene bespreking vatbaar was, reeds op den eersten aanblik lijkt zij afschuwelijk, en daarom wordt zij onmiddellijk verworpen. Indien de beste vriend, dien wij in de wereld hebben, ons iets dergelijks zou voorstellen, zoals: *Ga heen, dien andere goden*, dan moet hij niet geduldig worden aangehoord. Deuteronomium 13:6, 8. Van sommige verzoekingen springt de goddeloosheid terstond in het oog, over dezen wordt niet geredeneerd, die moeten terstond verworpen worden: "Ga weg, *Satan*. Weg er mede! Ik kan er het denkbeeld niet van verdragen! Toen Satan Christus verzocht zich zelven kwaad te doen door zich nederwaarts te werpen, heeft Hij, hoewel Hij er niet aan toegaf, hem toch aangehoord, maar nu de verzoeking tegen God ingaat, nu kan Hij haar niet verdragen, *Ga weg, Satan*. Het is ene rechtvaardige toorn, die opkomt bij het voorstel van iets, dat de ere Gods te na komt, en Hem naar de kroon steekt. Ja, alles wat verfoeilijk is, alles waarvan wij weten, dat God het haat, moeten wij verafschuwen, het zij verre van ons er iets mede van doen te hebben. Het is goed om *beslist* te zijn in het weerstaan van verzoeking, en onze *oren te stoppen* voor Satans bekoring. Met *een argument, ontleend aan de Schrift*. Teneinde ons besluit tegen de zonde te versterken is het goed om te zien, hoeveel redenen er zijn voor dit besluit. Het argument is zeer gepast ontleend aan Deuteronomium 6:13 en 10:20.

Den Heere, uwen God, zult gij aanbidden, en Hem alleen dienen. Christus twist er niet over, of hij een engel des lichts was, gelijk hij voorwendde, maar al was hij dit ook, toch moet hij niet aangebeden worden, omdat dit ene ere is, die alleen aan God toekomt. Het is goed om ons antwoord op verzoekingen zo kort en volledig mogelijk te maken, zo dat er gene plaats voor tegenspraak overblijft. Onze Heiland wendt zich voor dit geval tot de grondwet, die onafwijsbaar en algemeen verplichtend is. Godsdienstige aanbidding komt alleen aan God toe, en moet aan geen schepsel gebracht worden, het is ene bloem aan de kroon, die niet kan vervreemd worden, een tak van Gods eer en heerlijkheid, die Hij aan geen ander wil afstaan, en die Hij niet eens Zijn eigen Zoon zou gegeven hebben, door alle mensen onder de verplichting te stellen van *den Zoon te eren, gelijk zij den Vader eren*, indien Hij niet God geweest ware, *Hem gelijk, en een met Hem*. Christus haalt deze wet aan betreffende de Godsdienstige aanbidding, en Hij haalt haar aan met toepassing op zich zelven, *Ten eerste*, om aan te tonen, dat Hij in Zijn staat van vernedering zelf *onder deze wet* geworden is, hoewel Hij, als God, aangebeden is, heeft Hij als Mens in het openbaar en in het verborgen God aangebeden. Hij verplicht ons tot niets meer dan tot hetgeen waartoe het Hem behaagde, in de eerste plaats zich zelven te verplichten. Aldus betaamde het Hem alle gerechtigheid te vervullen. *Ten tweede*: Om aan te tonen, dat de wet der Godsdienstige aanbidding eeuwig verplichtend is. Hoewel Hij vele inzettingen van den eredienst opgeheven of gewijzigd heeft, is Hij toch deze fundamentele wet der natuur-Dat God alleen aangebeden moet worden-komen bevestigen en verplichtend voor ons stellen.

V. Wij hebben hier het einde en den uitslag van den strijd, vers 11. Hoewel de kinderen Gods door vele en zware verzoekingen gekweld kunnen worden, zal God hen toch niet laten verzocht worden boven hetgeen zij vermogen, want zij zullen er of de kracht toe hebben, of Hij zal hun de kracht er toe geven, 1 Corinthiërs 10:13. Het is slechts voor een weinig tijds, dat zij beproefd zijn door menigerlei verzoekingen. De uitslag nu was heerlijk, en zeer tot ere van Christus, want,

1. De duivel was verslagen en moest het veld ruimen, *Toen liet de duivel van Hem af*, hiertoe genoodzaakt door de kracht, die het woord van bevel had vergezeld: *Ga weg, Satan*. Hij maakte een schandelijken aftocht, en hoe stoutmoediger zijne aanvallen waren geweest, hoe vernederender zijne nederlaag was. *Magnis tamen excidit ausis -Maar de poging, waarin hij faalde, was toch*

stoutmoedig. Toen, nadat hij het ergste had gedaan, nadat hij Hem verzocht had met *al de koninkrijken der wereld en derzelver heerlijkheid*, en had bevonden, dat dit lokaas geen invloed op Hem had, dat hij met die verzoeking, waarmee hij vele duizenden van de kinderen der mensen had verdorven, bij Hem niet overmocht, verliet hij Hem. Toen gaf hij Hem over als meer dan mens. Daar dit Hem niet kon bewegen, wanhoopt hij er aan Hem met iets, wat het ook zij te bewegen, en begint tot de gevolgtrekking te komen, dat Hij *de Zone Gods is*, en dat het te vergeefs zal zijn Hem nog verder te verzoeken. Als wij den duivel weerstaan, dan zal hij van ons vlieden. Als wij standvastig blijven, zal hij loslaten, zoals toen *Naomi* zag, *dat Ruth vastelijk voorgenomen had met haar te gaan, zo hield zij op tot haar te spreken*. Toen de duivel onzen Zaligmaker verliet, erkende hij zich hiermede verslagen te zijn. Zijn kop was vermorzeld door de poging, die hij gedaan had om *Christus' verzenen te vermorzelen*. Hij verliet Hem, omdat hij *aan Hem niets had*, niets in Hem vond, om aan te grijpen, hij zag, dat het doelloos was, en zo gaf hij het op. Hoewel de duivel een vijand is van al de heiligen, is hij toch een overwonnen vijand. De Overste Leidsman onzer zaligheid heeft hem verslagen en ontwapend, wij hebben niets te doen dan de overwinning voort te zetten.

2. De heilige engelen zijn toegekomen en hebben onzen zegevierenden Verlosser gediend: ziet, *de engelen zijn toegekomen en dienden Hem*. Zij kwamen in zichtbare gestalte, zoals de duivel in zichtbare gestalte gekomen was voor zijne verzoeking. Terwijl de duivel zijne aanvallen op onzen Heiland richtte, stonden de engelen op een afstand, en hun onmiddellijke wacht en dienst waren geschorst, opdat het zou blijken, dat Hij in Zijne eigene kracht Satan overwonnen heeft, en Zijn zegepraal er te heerlijker om zijn zou, en opdat later, als *Michael* gebruik maakt van *zijne engelen* om te krijgen tegen *den draak en zijne engelen*, zou blijken, dat het niet is, omdat Hij *hen nodig heeft*, of Zijn werk niet zonder hen zou kunnen doen, maar omdat het Hem behaagt, hen te eren door hen te gebruiken. Een engel zou hebben kunnen dienen om Hem voedsel te brengen, maar hier zijn velen, die Hem dienen, om hun eerbied voor Hem te betuigen, en hun bereidwilligheid om Zijne bevelen te ontvangen. Ziet dit, het is wel waardig om opgemerkt te worden:

a. Dat gelijk er ene wereld is van boze geesten, die tegen Christus en Zijne kerk strijden, en tegen alle afzonderlijke gelovigen, zo is er ook ene wereld, van heilige, zalige geesten, die tot hun dienst gebruikt worden. Met betrekking tot onzen *krijg met duivelen* kunnen wij overvloedige vertroosting putten uit onze *gemeenschap met engelen*.

b. Dat Christus' overwinningen de triomf zijn der engelen. De engelen kwamen om Christus toe te juichen wegens Zijne zegepraal, om zich met Hem te verblijden, en Hem de ere te geven Zijns naams, want die werd met "grote stem" gezongen in den hemel, toen de grote draak werd geworpen, Openbaring 12:9, 10. *Nu is de zaligheid en de kracht geworden*.

c. Dat de engelen den Heere Jezus dienden, niet slechts met voedsel, maar met alles, waaraan Hij na deze grote vermoeienis behoefte had. Zie, hoe de voorbeelden van Christus' vernedering opgewogen werden door tekenen van Zijne heerlijkheid. Evenals Hij *gekruist is door zwakheid* en *nochtans leeft door de kracht Gods*, zo heeft Hij ook na in zwakheid verzocht te zijn, nadat Hem hongerde en Hij vermoeid was, toch door Zijne Goddelijke kracht den dienst der engelen geboden. Aldus heeft de Zoon des mensen engelen-voedsel gegeten, en, gelijk Elia, werd Hij door een engel in de woestijn gespijzigd, 1 Koningen 19:4, 7. God kan Zijn volk wel in nood en benauwdheid laten komen, maar toch zal Hij er afdoende voor zorgen, dat in hun nood voorzien wordt, en Hij zou

veeleer engelen zenden om hen te voeden, dan hen te zien omkomen. *Vertrouw op den Heere, en gij zult voorzeker gevoed worden*. Christus werd na de verzoeking dus ondersteund: Ter Zijner bemoediging om voort te gaan met hetgeen Hij ondernomen heeft, opdat Hij zou zien hoe de machten des hemels aan Zijne zijde waren, toen Hij de machten der hel tegen zich zag. Ter onzer bemoediging om op Hem te vertrouwen, want, gelijk Hij bij ervaring wist, wat het was *te lijden, verzocht zijnde*, en hoe zwaar dit is, zo wist Hij ook wat het was ondersteund te worden, verzocht zijnde, en hoe troostrijk dit is, en daarom kunnen wij verwachten, niet slechts, dat Hij medegevoel zal hebben met Zijn verzocht volk, maar dat Hij met tijdige hulp tot hen zal komen, als onze grote Melchizedek, die Abraham tegemoet ging, toen hij wederkeerde uit den strijd, en gelijk hier de engelen, hem diende.

Eindelijk. Christus aldus aangewezen zijnde en groot gemaakt in de onzichtbare wereld door de stem des Vaders, de nederdaling des Geestes, Zijne overwinning over duivelen, en Zijne heerschappij over engelen, was nu ook ongetwijfeld geschikt om te verschijnen in de zichtbare wereld als de Middelaar tussen God en den mens, want *aanmerkt, hoe groot deze geweest zij!*.

MATTHEUS 4:12-17

Wij hebben hier het bericht van Christus' prediken in de synagogen van Galilea, want Hij is in de wereld gekomen om een Prediker te zijn. De grote zaligheid, die Hij gewrocht heeft, is Hij zelf begonnen te verkondigen. Hebreeën 2:3, om aan te tonen, hoe zeer Zijn hart daarin *was*, en het onze er in *behoort te zijn*. Verscheidene passages in de andere Evangeliën, inzonderheid in dat van Johannes, in de volgorde der geschiedenis van Christus' leven, worden verondersteld te zijn voorgevallen tussen Zijne verzoeking en Zijne prediking in Galilea. De eerste maal dat Hij verscheen na Zijne verzoeking, was toen Johannes de Doper Hem aanwees, zeggende: *Zie het lam Gods*, Johannes 1:29. Daarna is Hij opgegaan naar Jeruzalem voor het Pascha, Johannes 2, had Hij Zijn gesprek met Nicodemus, Johannes 3, met de Samaritaanse vrouw, Johannes 4 en toen keerde Hij terug naar Galilea, en predikte aldaar. Doch Mattheus, die zijne woonplaats had in Galilea, begint zijn verhaal van Christus' openbare bediening met Zijne prediking aldaar, waarvan wij hier het bericht hebben. Merk op:

I. Den tijd, *Als nu Jezus gehoord had, dat Johannes overgeleverd was*, toen *is Hij wedergekeerd naar Galilea*, vers 12. Het geroep van het lijden der heiligen komt tot de oren van den Heere Jezus. Als Johannes in de gevangenis is geworpen, hoort Jezus het, neemt er kennis van, en richt er Zijne handelingen naar. Hij *gedenkt der gevangenen*, en de beproevingen, die Zijn volk wachten. Merk nu op:

1. Christus ging *niet* naar het land *voordat Hij hoorde* van de gevangenneming van Johannes, want er moet hem tijd gegeven worden om *den weg des Heeren te bereiden*, voordat de Heere zelf verschijnt. De voorzienigheid heeft wijselijk verordineerd, dat het licht van Johannes *verduisterd werd* eer Christus in *Zijn volle licht ging schijnen*, want anders zou het hart der mensen tussen hen verdeeld zijn geraakt, de een zou gezegd hebben: *Ik ben van Johannes*, en een ander: *Ik ben van Jezus*. Johannes moet Christus' voorloper, niet Zijn mededinger zijn. Maan en sterren verdwijnen, als de zon opkomt. Johannes had zijn werk gedaan door den doop der bekering, en toen werd hij ter zijde gelegd. De getuigen werden gedood, nadat zij hun getuigenis geëindigd hadden, niet eerder, Openbaring 11:7.

2. Dat Hij terstond naar het land ging, zodra Hij van Johannes' gevangenneming hoorde, niet slechts ter Zijner eigene veiligheid, wetende, dat de Farizeeën in Judea evenzeer vijanden waren van Hem, als Herodes het was van Johannes, maar ook om te voorzien in de ledige plaats van Johannes, en om te bouwen op het goede fundament, dat hij gelegd had. God zal zich niet zonder getuigen laten blijven, en Zijne kerk niet zonder leidslieden, als Hij het ene nuttige werktuig wegneemt, dan kan Hij een ander oprichten, want hij heeft des Geestes overig, en Hij zal het doen, indien Hij werk te doen heeft. *Mozes, Mijn knecht, is gestorven*, Johannes is in de gevangenis geworpen, daarom nu, Jozua, sta op, Jezus, verhef U.

II. De plaats waar Hij predikte: in Galilea een afgelegen deel des lands, dat het verst verwijderd was van Jeruzalem, en dáár met minachting werd beschouwd, als ruw en onbeschaafd. De inwoners dier streek werden kloekmoedige mensen geacht, geschikt om krijgslieden te zijn, maar het waren gene beschaafde, wellevende mensen, gene geleerden. Daarheen ging Christus, dáár richtte Hij de banier op van Zijn Evangelie, en hierin, evenals in andere dingen, heeft Hij zich zelven vernederd. Merk op:

1. De bijzondere stad, die Hij zich ter woonplaats koos. Niet Nazareth, waar Hij opgevoed was, neen, Hij verliet Nazareth. Daar wordt bijzonder melding van gemaakt, vers 13. En om goede redenen heeft Hij Nazareth verlaten, want de mannen dier stad *wierpen Hem uit*, Lukas 4:29. Hij heeft hun het eerst Zijn dienst aangeboden, maar zij hebben Hem en Zijne leer verworpen, en waren vervuld van toorn tegen Hem en tegen Zijne leer, en daarom verliet Hij Nazareth, en schudde het stof van Zijne voeten tot een getuigenis tegen hen, die niet wilden, dat Hij hen zou onderwijzen. Nazareth was de eerste plaats, die Christus afwees, on die daarom afgewezen werd door Hem. Het is rechtvaardig in God om de middelen der genade te ontnemen, aan hen, die ze minachten en verwerpen. Christus zal niet lang blijven, waar Hij niet welkom is. Ongelukkig Nazareth! *Indien gij had bekend* in dezen uwen dag wat tot uwen vrede dient, hoe wèl zou het met u geweest zijn! *Maar nu is het verborgen voor uwe ogen*. Maar Hij *is komen wonen te Kapernaum*, ene stad in Galilea op slechts weinige mijlen afstand van Nazareth, ene grote en veel bezochte stad. Hier wordt gezegd, dat zij *aan de zee* was gelegen, niet aan de Grote Zee, maar *aan de zee* van Tiberias, een binnenlands water, ook wel *het meer van Gennesareth* geheten. Dicht bij de plaats, waar de Jordaan zich in deze zee stort, stond Kapernaum, in den stam van Nafthali, maar op de grens van Zebulon, dáár kwam Christus, en dáár woonde Hij. Sommigen denken, dat Zijn pleegvader Jozef er ene woning had, anderen dat Hij er een huis, of ten minste ene woning, huurde, en sommigen achten het meer waarschijnlijk, dat Hij er woonde in het huis van Simon Petrus. Hij hield er echter gene vaste verblijfplaats, want Hij ging het land door, goeddoende: maar gedurende enigen tijd had Hij er Zijn hoofdkwartier gevestigd. Het weinigje rust, dat Hij genoot, was hier, hier had Hij ene plaats, schoon het niet zijn eigene plaats was, om Zijn hoofd neer te leggen. En te Kapernaum scheen Hij welkom, en vond er een beter onthaal dan te Nazareth. Indien sommigen Christus verwerpen, anderen zullen Hem aannemen en welkom heten. Kapernaum is blijde met hetgeen Nazareth verwerpt. Indien Christus' eigene landslieden niet vergaderd worden, zal Hij toch worden verheerlijkt. "En gij, Kapernaum! dat tot den hemel toe verhoogd zijt, wees wijs, en beken den tijd uwer bezoeking."

2. De profetie, die hierin vervuld werd, vers 14-16. Zij is aangehaald uit Jesaja 9:1, 2, maar met ene wijziging. In die plaats voorzegt de profeet ene groter duisternis van beproeving, die over de versmaders van EMMANUEL komen zou, dan gekomen is over de landen, aldaar vermeld, hetzij in hun eerste gevangenschap onder Benhadad, die slechts licht was, 1 Koningen 15:20, of in hun tweede gevangenschap onder den Assyriër, die veel zwaarder was, 2 Koningen 15:29. De straf over de Joodse natie wegens hare verwerping van het Evangelie, zal zwaarder zijn, dan die beide, zie Jesaja 8: 21, 22, want deze veroverde plaatsen ontvingen nog enige verlevendiging in hare gevangenschap en hebben wederom een groot licht aanschouwd, Hoofdstuk 9.

3. Dit is Jesaja's zin en betekenis, maar de Schrift heeft velerlei vervulling, en de evangelist neemt hier slechts de laatste zinsnede, welke spreekt van het wederkeren van het licht, van vrijheid en voorspoed tot die landen, die in de duisternis der gemeenschap waren gehuld, en hij past het toe op de verschijning van het Evangelie onder hen. De plaatsen, waarvan gesproken wordt, vers 15.

Het land Zebulon wordt terecht gezegd gelegen te zijn *aan de zee*, want Zebulon was *ene haven der schepen*, en zal zich verheugen over zijn uittocht, Genesis 49:13, Deuteronomium 33:18. Van Nafthali was gezegd, dat hij *schone woorden geeft*, Genesis 49:21, en *verzadigd zal zijn van goedgunstigheid*, Deuteronomium 33:23, want van hem begon het Evangelie, schone woorden voorwaar! en zulke, die Gods verzadigende gunst brengen tot de ziel. Ook wordt het land over de

Jordaan vermeld, want daar vinden wij somwijlen Christus predikende, en Galilea der Heidenen, opper Galilea, waar de Heidenen heengingen voor handel en verkeer, en waar zij met de Joden vermengd raakten, hetgeen aanduidt, dat er voor de arme Heidenen goedertierenheid is weggelegd. Toen Christus te Kapernaum kwam, kwam het Evangelie tot al die omliggende plaatsen, zulk een verspreidende invloed ging er uit van de Zon der Gerechtigheid. Ten opzichte nu van de inwoners dezer plaatsen, merk op:

a. Hun toestand, waarin zij waren, eer het Evangelie onder hen kwam, zij waren allen *in duisternis*. Zij die zonder Christus zijn, zijn in duisternis, ja zij zijn de duisternis zelf, gelijk de duisternis, die *op den afgrond was*. Zij zaten *in het land en schaduw des doods*, dat niet slechts *grote duisternis* te kennen geeft, zoals het graf *een land van duisternis* is, maar ook *groot gevaar*. Een mens, die zeer ziek is, en waarschijnlijk niet herstellen zal, is in *het dal van de schaduw des doods*, hoewel hij nog niet dood is, zo waren die arme mensen aan den rand des verderfs, hoewel nog niet in het verderf-dood naar de wet. En wat nog het ergste is, zij *zaten* in dien toestand. Zitten is ene houding die voortdurend aanduidt, waar wij zitten, zijn wij voornemens te blijven, zij waren in duisternis, en zullen dit waarschijnlijk blijven, daar zij er aan wanhopen een weg te vinden om er uit te komen. En het is ene houding van tevredenheid, zij waren in duisternis, en zij hadden de duisternis lief, zij hadden haar liever dan het licht, zij *wilden* onwetend zijn. Hun toestand was treurig, het is nog heden de toestand van vele grote en machtige volken, aan welke gedacht moet worden met medelijden, en voor welke gebeden moet worden. Maar *hun* toestand is treuriger, die te midden van het Evangelie-licht in duisternis zijn gezeten. Wie in duisternis is, omdat het nacht is, kan er zeker van zijn, dat de zon weldra zal opkomen, maar wie in duisternis is, omdat hij blind is, zal niet zo spoedig geopende ogen hebben. Wij hebben het licht, maar wat zal het ons baten, indien wij geen licht zijn in den Heere?

b. Het voorrecht, hun geschonken, toen Christus en Zijn Evangelie in hun midden kwam. Het was ene herleving zo groot, als ooit licht was voor een reiziger, die door den dacht is overvallen. Als het Evangelie komt, dan komt licht, als het tot enigerlei plaats, of tot enigerlei ziel komt, dan maakt het dáár dag, Johannes 3:19, Lukas 1:78, 79. Licht is ontdekkend, licht is leidend, en dat is het Evangelie ook. Het is een groot licht, de helderheid en de klaarblijkelijkheid aantonende van de Evangelieopenbaringen, niet als het licht ener kaars, maar als het licht der zon, als zij uitgaat in hare kracht. *Groot* in vergelijking met het licht der wet, waarvan de schaduwen nu wegvielen. Het is een *groot licht*, want het ontdekt grote dingen, die van het alleruiterste belang zijn, het zal lang duren en zich ver verspreiden. En het is een *toenemend licht*, hetwelk te kennen wordt gegeven door het woord *opgegaan*. Het was voor hen slechts *het aanbreken van den dag*, nu is de dag aangebroken, die later zal wezen *voortgaande en lichtende*. Evenals een mostaardzaadje, of als het morgenlicht, was het Evangelie-koninkrijk klein in zijn aanvang, gradueel in zijne toeneming, maar groot in zijne volkomenheid. Merk op, dat het licht *hun is opgegaan*, zij zijn niet uitgegaan om het te zoeken, de zegeningen dezer goedheid zijn hun voorgekomen. Het kwam tot hen, eer zij er zich van bewust waren, ter bestemder tijd, door de beschikking van Hem, die *den morgenstond gebiedt, den dageraad zijne plaats aanwijst, opdat hij de einden der aarde zou vatten*, Job 38:12, 13.

III. De tekst, waarover Hij predikte, vers 17.

Van toen aan, dat is: van Zijne komst in Galilea, in het land van Zebulon en Nafthali, van toen aan begon hij te prediken. Te voren had Hij in Judea gepredikt, en had vele discipelen gemaakt en

gedoopt, Johannes 4:1, maar Zijne prediking geschiedde niet zo in het openbaar, en was niet zo aanhoudend, als zij nu begon te wezen. Het werk der Evangeliebediening is zo groot en zo ontzaglijk, dat het goed en gepast is om er trapsgewijze mede voort te gaan. Het onderwerp, waarover Christus thans in Zijne prediking handelde, (en dat ook de hoofdsom en inhoud uitmaakte van geheel Zijne prediking) was hetzelfde, waarover Johannes ge- predikt had, Hoofdstuk 3:2. *Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen*, want in zijn wezen, en onder de verschillende bedelingen is het Evangelie gelijk, de geboden zijn gelijk, en de redenen, om er kracht aan bij te zetten, zijn gelijk. Een *engel uit den hemel* waagt het niet een ander Evangelie te prediken, Galaten 1:8, en zal dit prediken, want het is het *eeuwig Evangelie. Vreest God, en geeft Hem*, door berouw en bekering, *heerlijkheid*, Openbaring 14:6, 7. Christus heeft de prediking van Johannes zeer geëerd, door over hetzelfde onderwerp te prediken, waarover Johannes te voren gepredikt had. Hierdoor toonde Hij, dat Johannes Zijn bode, Zijn gezant was, want toen Hij zelf de boodschap bracht, was het dezelfde, die Hij door hem had gezonden. Aldus heeft God het woord van Zijn bode bevestigd, Jesaja 44:26. De Zoon kwam met dezelfde boodschap, waarmee de dienstknechten gekomen waren, Hoofdstuk 21:37, om *vruchten te zoeken*, vruchten der bekering waardig. Christus was in den schoot des Vaders, en zou verhevene denkbeelden hebben kunnen prediken over Goddelijke en hemelse dingen, die de geleerde wereld verschrikt en in spanning zouden gehouden hebben, maar Hij kiest dezen ouden, eenvoudigen tekst: *Bekeert* u, *want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen*. Daarover predikte Hij het *eerst*, Hij begon er mede. De bedienaren van het Evangelie moeten de eerzucht niet koesteren om nieuwe denkbeelden te berde te brengen, nieuwe plannen op touw te zetten, of nieuwe uitdrukkingen te verzinnen, zij moeten tevreden zijn met eenvoudige, praktische zaken, met het woord, dat *nabij ons is, in onzen mond, in ons hart*. Wij behoeven niet op te klimmen in den hemel, of neer te dalen in den afgrond, om de stof, of de taal te vinden voor onze prediking. Gelijk Johannes den weg van Christus bereidde, zo heeft Christus zich zelf den weg bereid, en een' weg gebaand voor de verdere ontdekkingen, die Hij voornemens was met de leer der bekering. *Zo iemand* dit deel *van Zijn wil* wil doen, *die zal meer weten*, of bekennen, *van Zijne leer*, Johannes 7:17. Hierover predikte Hij *dikwijls* wáár Hij ook ging. Dit was Zijn onderwerp, en noch Hij, noch Zijne volgelingen hebben het ooit versleten geacht, gelijk zij, die *ketelachtig zijn van gehoor*, en die meer houden van nieuwheid en afwisseling, dan van hetgeen waarlijk stichtelijk is. Datgene wat reeds te voren gepredikt en gehoord is, kan met grote nuttigheid nog eens gepredikt en gehoord worden, maar dan moet het beter gepredikt en beter gehoord worden, en met nieuwe aandoening des harten. Wat Paulus te voren gezegd had, zegt hij wederom *wenende*, Filippenzen 3:1, 18. Dit predikte Hij als Evangelie: "Bekeert u, herziet uwen weg, keert weer." De leer der bekering is ware Evangelie-leer. Niet slechts de strenge Doper, die men als een stuurs, zwartgallig man beschouwde, maar de liefdevolle zachtmoedige Jezus, van wiens lippen honing druppelde, predikte bekering, want het is een onuitsprekelijk voorrecht, dat er nog plaats is voor berouw. De reden is nog dezelfde: *Het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen*, want het werd nog niet geacht geheel en al te zijn gekomen, voordat na Christus, hemelvaart de Geest was uitgestort. Meer dan een jaar te voren had Johannes gepredikt en gezegd, dat het koninkrijk der hemelen nabij was gekomen, thans was het nog veel meer nabij, het argument was des te sterker, *de zaligheid is ons nu nader*, Romeinen 13:11. Thans behoren wij zo veel te meer opgewekt te zijn om onzen plicht te doen, *als wij zien, dat de dag nadert*, Hebreeën 10:25.

MATTHEUS 4:18-22

Toen Christus begon te prediken, begon Hij *discipelen te vergaderen*, die nu de *hoorders* en later de *predikers* zullen zijn, van Zijne leer, die nu de getuigen zullen zijn *van* Zijne wonderen, en daarna *betreffende* Zijne wonderen. Nu hebben wij in deze verzen het bericht omtrent de eerste discipelen, die Hij geroepen heeft om in gemeenschap met Hem te zijn. En dit was een voorbeeld:

1. V an *krachtdadige roeping* tot Christus. In geheel Zijne prediking heeft Hij geheel het land in het algemeen geroepen, maar in dit geval heeft Hij ene bijzondere en persoonlijke roeping doen uitgaan tot hen, die Hem door den Vader waren gegeven. Laat ons zien en bewonderen de kracht van Christus' genade, erkennen dat Zijn woord de staf is Zijner sterkte, en naar Hem uitzien voor die machtige invloeden, welke nodig zijn voor de krachtdadige uitwerking van de Evangelie-roeping-deze onderscheidene invloeden. Geheel het land was *geroepen*, maar dezen werden geroepen *van uit* de anderen, *gekocht uit de mensen*. Christus was aan hen geopenbaard, zoals Hij niet aan de wereld was geopenbaard.

2. Het was een voorbeeld van *wijding* en aanstelling tot de bediening. Toen Christus, als Leraar, Zijne grote school oprichtte, was het een der eerste zaken, die Hij deed, ondermeesters aan te stellen, om bij het onderwijs werkzaam te zijn. Nu begon Hij den mensen gaven te geven, den schat in aarden vaten te leggen. Het was een vroeg voorbeeld van Zijne zorge over de kerk. Nu kunnen wij hier opmerken,

1. *Waar* zij geroepen werden-aan de *zee van Galilea*, waar Jezus wandelde, daar Kapernaum dicht bij die zee was gelegen. De Joden hebben een gezegde betreffende deze zee van Tiberias, n.l. dat van al de zeven zeeën, die God gemaakt heeft, Hij er gene verkoren heeft, dan dit meer van Gennesareth, hetgeen zeer toepasselijk is op Christus' keuze er van, om haar te eren, gelijk Hij dikwijls gedaan heeft, door Zijne tegenwoordigheid en Zijne wonderen. Hier, aan de oevers dezer zee, wandelde Christus tot overdenking, zoals Izaak in het veld, dáár ging Hij om Zijne discipelen te roepen, niet naar het hof van Herodes (want weinige machtigen of edelen zijn geroepen) niet naar Jeruzalem, onder de overpriesters en de ouderlingen, maar naar de zee van Galilea. Voorwaar! Christus ziet niet, zoals de mens ziet. Niet alsof dezelfde macht, die Petrus en Andreas zo krachtdadig heeft geroepen, niet ook in Annas en Kajafas kon werken, want bij God is niets onmogelijk, maar, evenals in andere dingen, zo wilde Hij ook in Zijn omgang en Zijne metgezellen zich zelven vernederen, en tonen, dat God *de armen dezer wereld heeft uitverkoren*. Galilea was een verwijderd, afgelegen deel des lands, de inwoners waren minder ontwikkeld en beschaafd, tot hun uitspraak der taal toe, was ruw en onaangenaam voor een kieskeurig oor, hun *spraak maakte hen openbaar*. Zij, die daar aan de zee van Galilea gevonden werden, hadden niet het voorrecht van beschaving en ontwikkeling, ja zelfs niet eens van de meer beschaafde Galileërs. Maar daarheen is Christus gegaan om Zijne apostelen te roepen, die Zijne eerste staatsministers moesten worden in Zijn koninkrijk, want *Hij verkiest het dwaze der wereld, opdat Hij* de wijzen beschamen zou.

Il. *Wie* zij waren. In deze verzen hebben wij het bericht van de roeping van twee broederparen, Petrus en Andreas, Jakobus en Johannes, de eerste twee, en waarschijnlijk ook de twee anderen, waren reeds te voren met Christus bekend, Johannes 1:40, 41, maar zij waren nu eerst geroepen, om Hem voortdurend te vergezellen, en tot een innigen, vertrouwelijken omgang met Hem. Christus brengt de arme zielen trapsgewijze tot gemeenschapsoefening met Hem. Zij waren discipelen van

Johannes geweest, en waren daarom des te eerder geneigd Christus te volgen. Zij, die zich onder de tucht der bekering gesteld hebben, zullen welkom wezen aan de blijdschap des geloofs. Hen betreffende kunnen wij opmerken:

1. Dat zij *broeders* waren. Het is heerlijk, als zij, die van elkanders *maagschap zijn naar het vlees*, (zoals de apostel zegt in Romeinen 9:3) saamgebracht worden in geestelijke verbintenis met Jezus Christus. Het is de eer en de troost van een huis, als zij, die tot *een zelfde* gezin behoren, ook van het huisgezin *Gods* zijn.

2. Dat zij *vissers* waren. Vissers zijnde waren zij

a. *arm*, als zij goederen of huizen hadden bezeten, of een groten voorraad van handelswaar, dan zouden zij gene vissers van beroep zijn geweest, al zouden zij het ook voor hun vermaak of liefhebberij zijn geweest. Christus veracht de armen niet, en daarom moeten wij hen ook niet verachten, den armen wordt het Evangelie verkondigd, en de Fontein van alle eer geeft soms overvloediger eer aan hetgeen gebrek aan dezelve heeft.

b. Zij waren *ongeleerde mensen*, niet opgevoed bij boeken en literatuur, zoals Mozes geweest is, die onderwezen was in alle wijsheid der Egyptenaren. Somwijlen behaagt het Christus diegenen de gaven Zijner genade te schenken, die het minst op gaven der natuur hebben te roemen. Toch zal dit het onbeschaamde indringen niet rechtvaardigen van onwetende en onbevoegde mannen in den arbeid der Evangeliebediening. Buitengewone gaven van kennis of van welsprekendheid moeten thans niet verwacht worden, maar in den gewonen weg der middelen moet bekwaamheid worden verkregen, en zonder ene toereikende mate van kennis en bekwaamheid moet niemand tot die bediening worden toegelaten.

c. Zij waren *mannen van zaken*, die groot gebracht waren tot den arbeid. Naarstigheid in een eerlijk beroep is Christus welbehaaglijk, en gene verhindering voor een heilig leven. Mozes werd van zijn herdersbedrijf, en David van achter de schapen geroepen, tot hoge ambten. Luie mensen zijn meer toegankelijk voor de verzoekingen van Satan, dan voor de roepingen Gods,

d. Zij waren mannen, gewoon aan *ontberingen* en gevaar, het vissersbedrijf is meer dan enig ander bedrijf, moeilijk en gevaarlijk. Vissers moeten dikwijls nat en koud zijn, zij moeten waken en de wacht houden, en zwoegen, en dikwijls *in gevaren op de zee* zijn. Zij, die geleerd hebben ontberingen te verduren en gevaren te trotseren, zijn het best bereid voor gemeenschapsoefening met Jezus Christus, en om Zijne discipelen te zijn. Goede krijgsknechten van Christus moeten verdrukkingen lijden.

III. *Wat zij deden*. Petrus en Andreas gebruikten toen hun netten, zij waren bezig te vissen: en Jakobus en Johannes waren bezig *hun netten te vermaken*, hetgeen een voorbeeld was van vlijt en spaarzaamheid. Zij gingen niet naar hun vader om geld voor nieuwe netten, maar gaven zich de moeite van de oude te verstellen. Het is loffelijk om van hetgeen wij hebben zoveel mogelijk nut te trekken, Jakobus en Johannes waren *bij hun vader Zebedeus*, gereed en bereid hem te helpen. en hem zijn beroep gemakkelijk te maken. Het is een gelukkig en hoopvol teken, als kinderen zorgzaam zijn voor hun ouders, hun gehoorzaamheid bewijzende. Merk op:

1. Dat zij *allen* aan het werk waren, druk bezig, niemand was traag of lui. Als Christus komt, is het goed om doende gevonden te worden. "Ben ik in Christus?" is ene zeer nodige vraag, die wij ons zelven doen moeten, en daarna: "Ben ik in mijne roeping?"

2. Zij waren op *verschillende wijze* aan het werk. Twee hunner waren aan het vissen, en twee van hen *vermaakten hun netten*. Leraren moeten altijd aan den arbeid zijn, hetzij om te onderwijzen of te studeren, zij kunnen altijd iets te doen vinden, en *het vermaken hunner* netten is op zijn tijd, even noodzakelijk als het vissen.

IV. *Wat de roeping was*, vers 19. *Volgt Mij na, en Ik zal u vissers der mensen maken*. Te voren hadden zij Christus gevolgd als gewone discipelen, Johannes 1:37, maar zo, dat zij Christus, en ook hun beroep konden volgen, daarom worden zij nu tot een inniger en meer voortdurend volgen geroepen, en daarvoor moeten zij hun beroep en bedrijf verlaten. Zelfs voor hen die geroepen zijn Christus te volgen, is het nodig om geroepen te worden tot navolgen, getrouwer, ijveriger te volgen, inzonderheid als zij tot den Evangeliedienst zijn bestemd. Merk op:

1. Waartoe Christus hen bestemde, *Ik zal u vissers der mensen maken*. Dit is ene toespeling op hun vorig beroep. Laat hen niet trots wezen op de eer, die voor hen is weggelegd, zij zijn nog slechts vissers. Laten zij niet bevreesd wezen voor het werk, dat hun bereid is, want zij zijn het vissen gewoon, en nog zijn zij vissers. Christus placht gemeenlijk van geestelijke en hemelse dingen met die soort van toespelingen te spreken, en met zulke uitdrukkingen, die zich door de dingen, die om Hem heen waren, als van zelf voordeden. Van het weiden der schapen werd David geroepen om Gods Israël te weiden, en als hij koning is, is hij herder. Merk op:

a. Evangelie-dienaars zijn *vissers van mensen*, niet om hen te verderven, maar om hen te behouden, door hen in een ander element te brengen. Zij moeten vissen, niet naar eer, rijkdom en bevordering, om die voor zich zelven te verkrijgen, maar naar zielen, om hen tot Christus te brengen. *Zij waken voor uwe zielen* (Hebreeën 13:17), *zij zoeken niet het uwe, maar* u, 2 Corinthiërs 12:14, 16.

b. Het is Jezus Christus, die hen tot vissers maakt: *Ik zal u vissers der mensen maken*. Hij is het, die de mensen bekwaam maakt voor dit werk, hen er toe roept, er toe machtigt, en er hen voorspoedig in maakt, Hij geeft hun de opdracht om naar zielen te vissen, en Hij geeft hun de wijsheid om ze te vangen. Die Evangeliedienaren zullen troost en genot vinden in hun arbeid, die er aldus door Jezus Christus toe geroepen en in staat gesteld zijn.

2. Wat zij hiertoe doen moeten, *Volgt Mij na*. Zij moeten zich afzonderen tot een naarstigen dienst bij Hem, zich toeleggen op een nederig navolgen van Hem, moeten Hem volgen als hun Leider. Merk op:

a. Zij, die door Christus tot enigen dienst voor Hem gebruikt worden, moeten er eerst geschikt en bekwaam toe worden gemaakt.

b. Zij, die *Christus* willen *prediken*, moeten eerst *Christus leren* en van Hem leren. Hoe kunnen wij verwachten anderen tot de kennis van Christus te brengen, als wij zelf Hem niet goed kennen?

c. Zij, die met Christus bekend willen worden, moeten voortdurend en trouw met Hem zijn. De apostelen waren toebereid tot hun werk, door *met Christus om te gaan al den tijd, in welken Hij onder hen in- en uitgegaan is*, Handelingen 1:21. Er is gene geleerdheid, die halen kan bij die, welke verkregen wordt door Christus te volgen. Door Mozes te dienen is Jozua geschikt gemaakt om zijn opvolger te zijn.

d. Zij, die naar mensen moeten vissen, moeten daarin Christus navolgen, doen zoals Hij deed, met ijver, trouw en tederheid. Christus is het grote voorbeeld voor predikers, en zij behoren *medewerkers met Hem te zijn*.

V. Den goeden uitslag dezer roeping. Petrus en Andreas *hebben terstond de netten verlaten*, vers 20, en Jakobus en Johannes *hebben terstond het schip en hun vader verlaten* vers 22, en allen *zijn Hem nagevolgd*. Zij, die Christus op de rechte wijze willen volgen, moeten *alles verlaten* om Hem te volgen. Ieder Christen moet alles verlaten, van alles los zijn, moet *vader en moeder haten*. Lukas 14:26, moet hen minder liefhebben dan Christus, moet bereid zijn om liever zijn deel aan hen op te geven, dan zijn deel aan Jezus Christus, maar zij, die aan den arbeid in het Evangelie zijn gewijd, moeten zich bijzonder losmaken van alle zaken, die dit leven betreffen, opdat zij zich gans en al geven aan het werk, waarvoor de gehele mens wordt vereist. Dit voorbeeld van de macht des Heeren Jezus geeft ons:

1. Goeden moed om op de algenoegzaamheid Zijner genade te steunen. Hoe krachtig van uitwerking is Zijn woord! *Hij spreekt en het is er*. Dezelfde kracht gaat uit met dit woord van Christus: *Volg Mij*, als er uitging met het woord: *Lazarus, kom uit*, ene kracht, die *gewillig maakt*, Psalm 110:3. 2 Dit blijk van volgzaamheid der discipelen geeft ons een goed voorbeeld van gehoorzaamheid aan het bevel van Christus. Het is de goede eigenschap van alle getrouwe dienstknechten van Christus om te komen, als zij geroepen worden, en hun Meester te volgen overal waar Hij hen heenvoert. Zij hebben hun tegenwoordig beroep, hun verplichtingen jegens hun familie, de moeilijkheid van den dienst, waartoe zij geroepen werden, en ook hun eigene onbekwaamheid niet aangevoerd als ene verontschuldiging om niet te volgen, maar geroepen zijnde, hebben zij gehoorzaamd, en, evenals Abraham, *zijn zij uitgegaan, niet wetende, waar zij komen zouden*, maar zeer goed wetende, wie zij volgden. Jakobus en Johannes *verlieten hun Vader*. Er wordt niet gezegd wat er van hem geworden is, hun moeder Salome was ene trouwe volgelinge van Christus. Ongetwijfeld was hun vader Zebedeus een gelovige, maar de roeping om Christus te volgen kwam tot de jeugdigen. De jeugd is de leeftijd van leren en de leeftijd van arbeiden. De priesters verrichtten hun dienstwerk in den bloei hunner jaren.

MATTHEUS 4:23-25

Zie hier:

I. Welk een ijverig prediker Christus geweest is. *Hij omging geheel Galilea, lerende in hun synagogen en predikende het Evangelie des koninkrijks*. Merk op:

1. *Wat* Christus predikte-*het Evangelie des koninkrijks. Het koninkrijk der hemelen*, dat is, van genade en heerlijkheid, is in den nadrukkelijken zin des woord *het koninkrijk, het koninkrijk*, dat nu stond te komen, het koninkrijk dat alle koninkrijken der aarde zal overleven, zoals het ze overtreft. *Het Evangelie* is de handvest van dat koninkrijk, bevattende des Konings kroningseed, waarmee Hij zich genadiglijk heeft verbonden de onderdanen van dat koninkrijk te vergeven, te beschermen en te behouden. Het bevat ook hun eed van getrouwheid, waarmee zij zich verbinden Zijne wetten en inzettingen waar te nemen en Zijne eer te bevorderen, dit is *het Evangelie des koninkrijks*, daarvan was Christus zelf de Prediker, opdat ons geloof er in bevestigd zou worden.

2. *Waar* Hij predikte-*in de synagogen*, daar niet alleen, maar voornamelijk, omdat dit de plaatsen van samenkomst waren, *het voorste der woelingen, waar de Wijsheid hare stem zou opheffen*, Prediker 1:21, omdat het plaatsen van bijeenkomst waren voor Godsverering, en het was te hopen, dat dáár het hart des volks bereid zou zijn om het Evangelie te ontvangen, en daar werden de Schriften des Ouden Testaments gelezen, en bij de verklaring daarvan zou het gemakkelijk zijn het *Evangelie des koninkrijks* in te leiden.

3. *De moeite, die Hij zich gaf* voor die prediking, *Hij omging geheel Galilea, lerende*. Hij zou ene bekendmaking hebben kunnen uitvaardigen om allen op te roepen om tot Hem te komen, maar ten einde Zijn ootmoed te betonen en het neerbuigende Zijner genade, gaat Hij tot hen, want Hij *wacht om genadig te zijn*, en Hij komt *om te zoeken en zalig te maken*. Josephus zegt, dat er over de twee honderd steden en vlekken waren in Galilea, en die allen, of de meesten er van, heeft Christus bezocht. *Hij ging het land door goeddoende*. Nooit is er zulk een reizend prediker geweest, zulk een onvermoeibare, als Christus geweest is. Hij ging van stad tot stad, om de arme zondaars te smeken met God verzoend te worden. Dit is een voorbeeld voor leraren, om zich zelven in te spannen om goed te doen, en *aan te houden, tijdelijk en ontijdelijk*, om het woord te prediken.

II. Welk een machtig arts Christus geweest is, Hij omging het land niet slechts *lerende*, maar *genezende*, en beide door Zijn woord, ten einde dit nog boven Zijn naam te verheerlijken.

Hij zond Zijn woord uit en heelde hen. Merk nu op:

1. Welke krankheden Hij genas-allen, zonder uitzondering. Hij *genas alle ziekte en alle kwalen*. Er zijn ziekten, die *de smaad der doctoren* worden genoemd, daar zij voor gene methode, die zij kunnen voorschrijven, willen wijken, maar zelfs deze waren de roem en ere van dezen Arts, want *Hij genas ze allen*, hoe verouderd ook of ingekankerd. Zijn woord was de ware *panpharmacon* - de *al-genezer*. Drie algemene termen worden hier gebruikt om dit aan te duiden, Hij genas alle ziekte, *Noson*, zoals blindheid, lamheid, koorts, waterzucht, alle *kwalen*, of kwijning, *Malakian*, zoals zinkings en tering, en alle *pijnen*. *Basanous*, zoals jicht, steen, stuipen en dergelijke kwalen,

hetzij de ziekte acuut of chronisch was, of het ene folterende of kwijnende ziekte was, gene was te erg, gene was te moeilijk voor Christus om ze door het spreken van een woord te genezen. Er worden drie bijzondere krankheden aangeduid: *geraaktheid*, die de grootste lichaamszwakte is, *maanziekte*, die de grootste ziekte is van den geest, en *duivelsbezetenheid*, die de grootste ramp en ellende is beide voor ziel en lichaam, maar Christus genas ze allen, want Hij is de soevereine Geneesmeester, beide voor lichaam en ziel, en heeft alle krankheden onder Zijn bevel.

2. Welke patiënten Hij had. Een arts, die zo toegankelijk was, zo gemakkelijk te bereiken, die zo zeker was van welslagen, die onmiddellijk genas, zonder pijnlijke spanning van onzekerheid, of smartelijke medicijnen, die erger zijn dan de kwaal, die kosteloos genas, en gene beloning aannam, moest wel zeer vele patiënten hebben. Zie hier, hoe van alle kanten grote menigten toestroomden om tot Hem te komen, niet slechts *van Galilea* en het omliggende land, maar zelfs *van Jeruzalem* en *van Judea*, die op een groten afstand lagen, want *Zijn gerucht ging uit in geheel Syrië*, niet slechts onder al het volk der Joden, maar onder de naburige natiën, die, door het gerucht, dat ver en wijd over Hem verspreid werd, toebereid zouden worden om Zijn Evangelie aan te nemen, als het hun later gebracht zou worden.

Dit wordt opgegeven als de reden, waarom zulke grote scharen tot Hem kwamen, nl. dat Zijn gerucht zo ver verspreid was. Wat wij door anderen van Christus horen, moet ons uitlokken om tot Hem te gaan. De koningin van Scheba was door den roem van Salomo er toe gebracht hem te bezoeken. De stem van het gerucht luidt: "Kom en zie". Christus *onderwees en genas*. Zij, die kwamen om genezing, ontvingen onderricht betreffende *de dingen, die tot hun vrede dienen*. Het is goed, als alles de mensen tot Christus brengt, en zij, die tot Hem komen, zullen meer in Hem vinden, dan zij verwachtten. Velen van deze Syriërs, die gelijk Naäman de Syriër, kwamen om van hun krankheden genezen te worden, werden bekeerlingen, 2 Koningen 5:15, 17. Zij zochten gezondheid voor het lichaam, en verkregen de zaligheid voor hun ziel, evenals Saul, die de ezelinnen zocht, en een koninkrijk vond. Toch is door de uitkomst gebleken, dat velen, die zich in Christus als Genezer hebben verheugd, Hem als Leraar hebben vergeten. Betreffende nu de genezingen door Christus gewrocht, laat ons eens voor altijd letten op het *wonder*, de *barmhartigheid*, en *de verborgenheid*, het geheimenisvolle, er van.

a. Het *wonder*. Die genezingen werden gewrocht op ene wijze, waaruit duidelijk bleek, dat het werkingen waren van ene bovennatuurlijke en Goddelijke macht, en zij waren het zegel Gods op Zijne zending. De natuur vermocht dit niet, het was de God der natuur, die het deed. De genezingen waren talrijk, en wel van ziekten, die door de gewone kunst der medicijnmeesters niet genezen konden worden, van personen, die vreemdelingen waren, mensen van allerlei leeftijd en stand. De genezingen geschiedden in het openbaar, in tegenwoordigheid van vele getuigen, in gemengd gezelschap van personen, die de feiten geloochend zouden hebben, indien zij dit bij mogelijkheid hadden gekund. Gene van die genezingen heeft ooit gefaald, of werd later in twijfel getrokken. Zij werden snel gewrocht, en niet (zoals genezingen door natuurlijke oorzaken) trapsgewijze. Het waren volkomen genezingen, gewrocht door het spreken van een woord, en dit alles bewees Hem te zijn een Leraar *van God gekomen*, want anders zou niemand deze werken kunnen doen, die Hij deed, Johannes 3:2. Hij beroept er zich op als op Zijne geloofsbrieven, Hoofdstuk 11:4, 5, Johannes 5:36. Men verwachtte, dat de Messias wonderen zou doen, Johannes 7:31, wonderen van dien aard, Jesaja 35:5, 6, en wij hebben dit onbetwistbaar bewijs, dat Hij de Messias is, dat er nooit enig mens

was, die aldus deed, en daarom gingen Zijn genezen en Zijn prediken gewoonlijk te zamen, want het eerste bevestigde het tweede: hier dus *begon Hij te doen en te leren*. Handelingen 1:1.

b. De *barmhartigheid* er van. De wonderen, door Mozes gewrocht, om zijne zending te staven, bestonden meest allen in plagen en oordelen, om de verschrikking aan te duiden van die bedeling, hoewel zij van God waren: maar de wonderen door Christus verricht, bestonden meest allen in genezingen, en allen (behalve het vervloeken van den onvruchtbaren vijgenboom) waren zegeningen en gunstbewijzen, want de Evangelie-bedeling is gegrond en opgebouwd in liefde, genade, en liefelijkheid, en het verrichten er van strekt niet om te verschrikken, maar om ons uit te lokken tot gehoorzaamheid. Door Zijne genezingen bedoelde Christus het volk te winnen, zich zelven en Zijne leer aangenaam te maken aan hun gemoed, en hen alzo te trekken met de koorden der liefde, Hosea 11:4. Het wonder er van bewees Zijne leer *een getrouw woord* te zijn, en overtuigde der mensen verstand: de goedertierenheid er van bewees, dat zij *alle aanneming waardig was*, en werkte op hun genegenheid. Het waren niet alleen *grote werken*, maar *goede werken*, die Hij *hun toonde van Zijn Vader*, Johannes 10:32, en dit goede had ten doel *de mensen tot bekering te leiden*, Romeinen 2:4, alsmede aan te tonen, dat vriendelijkheid en weldadigheid, en goed doen aan allen, zoveel dit in ons vermogen is en wij er de gelegenheid toe hebben, noodzakelijke uitvloeisels zijn van dien heiligen Godsdienst, dien Christus in de wereld is komen vestigen.

c. Het *geheimenisvolle* er van. Door lichaamskwalen te genezen bedoelde Christus aan te tonen, dat de grote zaak, die Hij in de wereld kwam verrichten, was *geestelijke krankheden* te genezen. Hij is de *Zon der Gerechtigheid*, die *opgaat met genezing onder hare vleugelen*. Als de Bekeerder van zondaren, is Hij de *Medicijnmeester der zielen*, en Hij heeft ons geleerd Hem aldus te noemen. Hoofdstuk 9:12, 13. Zonde is de *ziekte*, de *kwaal* en de *pijniging* der ziel, Christus is gekomen om de zonde weg te nemen, en deze aldus te genezen. En de bijzondere verhalen van genezingen door Christus gewrocht, kunnen niet slechts geestelijk toegepast worden, bij wijze van toespeling en voorbeelden ter opheldering, maar ik geloof, dat zij vooral bestemd zijn om ons geestelijke dingen te openbaren, en ons de wijze voor te stellen van Christus' handelen met de zielen in bekering en heiligmaking, en die genezingen worden vermeld, die daarvoor de meeste betekenis hadden en het leerrijkst zijn. Daarom moeten zij verklaard en gebruikt worden tot eer en lof van dien heerlijken Verlosser, *die al onze ongerechtigheden vergeeft en al onze krankheden geneest*.

HOOFDSTUK 5

1 En Jezus, de schare ziende, is geklommen op een berg, en als Hij nedergezeten was, kwamen Zijn discipelen tot Hem.
2 En Zijn mond geopend hebbende, leerde Hij hen, zeggende:
3 Zalig zijn de armen van geest; want hunner is het Koninkrijk der hemelen.
4 Zalig zijn die treuren; want zij zullen vertroost worden.
5 Zalig zijn de zachtmoedigen; want zij zullen het aardrijk beerven.
6 Zalig zijn die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid; want zij zullen verzadigd worden.
7 Zalig zijn de barmhartigen; want hun zal barmhartigheid geschieden.
8 Zalig zijn de reinen van hart; want zij zullen God zien.
9 Zalig zijn de vreedzamen; want zij zullen Gods kinderen genaamd worden.
10 Zalig zijn die vervolgd worden om der gerechtigheid wil; want hunner is het Koninkrijk der hemelen.
11 Zalig zijt gij, als u de mensen smaden, en vervolgen, en liegende alle kwaad tegen u spreken, om Mijnentwil.
12 Verblijdt en verheugt u; want uw loon is groot in de hemelen; want alzo hebben zij vervolgd de profeten, die voor u geweest zijn.
13 Gij zijt het zout der aarde; indien nu het zout smakeloos wordt, waarmede zal het gezouten worden? Het deugt nergens meer toe, dan om buiten geworpen, en van de mensen vertreden te worden.
14 Gij zijt het licht der wereld; een stad boven op een berg liggende, kan niet verborgen zijn.
15 Noch steekt men een kaars aan, en zet die onder een koornmaat, maar op een kandelaar, en zij schijnt allen, die in het huis zijn;
16 Laat uw licht alzo schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien, en uw Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken.
17 Meent niet, dat Ik gekomen ben, om de wet of de profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen, om die te ontbinden, maar te vervullen.
18 Want voorwaar zeg Ik u: Totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet een jota noch een tittel van de wet voorbijgaan, totdat het alles zal zijn geschied.
19 Zo wie dan een van deze minste geboden zal ontbonden, en de mensen alzo zal geleerd hebben, die zal de minste genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen; maar zo wie dezelve zal gedaan en geleerd hebben, die zal groot genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen.
20 Want Ik zeg u: Tenzij uw gerechtigheid overvloediger zij, dan der Schriftgeleerden en der Farizeen, dat gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins zult ingaan.
21 Gij hebt gehoord, dat tot de ouden gezegd is: Gij zult niet doden; maar zo wie doodt, die zal strafbaar zijn door het gericht.
22 Doch Ik zeg u: Zo wie te onrecht op zijn broeder toornig is, die zal strafbaar zijn door het gericht; en wie tot zijn broeder zegt: Raka! die zal strafbaar zijn door den groten raad; maar wie zegt: Gij dwaas! die zal strafbaar zijn door het helse vuur.
23 Zo gij dan uw gave zult op het altaar offeren, en aldaar gedachtig wordt, dat uw broeder iets tegen u heeft;
24 Laat daar uw gave voor het altaar, en gaat heen, verzoent u eerst met uw broeder, en komt dan en offert uw gave.

25 Weest haastelijk welgezind jegens uw wederpartij, terwijl gij nog met hem op den weg zijt; opdat de wederpartij niet misschien u den rechter overlevere, en de rechter u den dienaar overlevere, en gij in de gevangenis geworpen wordt.
26 Voorwaar, Ik zeg u: Gij zult daar geenszins uitkomen, totdat gij den laatsten penning zult betaald hebben.
27 Gij hebt gehoord, dat van de ouden gezegd is: Gij zult geen overspel doen.
28 Maar Ik zeg u, dat zo wie een vrouw aan ziet, om dezelve te begeren, die heeft alrede overspel in zijn hart met haar gedaan.
29 Indien dan uw rechteroog u ergert, trekt het uit, en werpt het van u; want het is u nut, dat een uwer leden verga, en niet uw gehele lichaam in de hel geworpen worde.
30 En indien uw rechterhand u ergert, houwt ze af, en werpt ze van u; want het is u nut, dat een uwer leden verga, en niet uw gehele lichaam in de hel geworpen worde.
31 Er is ook gezegd: Zo wie zijn vrouw verlaten zal, die geve haar een scheidbrief.
32 Maar Ik zeg u, dat zo wie zijn vrouw verlaten zal, anders dan uit oorzake van hoererij, die maakt, dat zij overspel doet; en zo wie de verlatene zal trouwen, die doet overspel.
33 Wederom hebt gij gehoord, dat van de ouden gezegd is: Gij zult den eed niet breken, maar gij zult den Heere uw eden houden.
34 Maar Ik zeg u: Zweert ganselijk niet, noch bij den hemel, omdat hij is de troon Gods;
35 Noch bij de aarde, omdat zij is de voetbank Zijner voeten; noch bij Jeruzalem, omdat zij is de stad des groten Konings;
36 Noch bij uw hoofd zult gij zweren, omdat gij niet een haar kunt wit of zwart maken;
37 Maar laat zijn uw woord ja, ja; neen, neen; wat boven deze is, dat is uit den boze.
38 Gij hebt gehoord, dat gezegd is: Oog om oog, en tand om tand.
39 Maar Ik zeg u, dat gij den boze niet wederstaat; maar, zo wie u op de rechterwang slaat, keert hem ook de andere toe;
40 En zo iemand met u rechten wil, en uw rok nemen, laat hem ook den mantel;
41 En zo wie u zal dwingen een mijl te gaan, gaat met hem twee mijlen.
42 Geeft dengene, die iets van u bidt, en keert u niet af van dengene, die van u lenen wil.
43 Gij hebt gehoord, dat er gezegd is: Gij zult uw naaste liefhebben, en uw vijand zult gij haten.
44 Maar Ik zeg u: Hebt uw vijanden lief; zegent ze, die u vervloeken; doet wel dengenen, die u haten; en bidt voor degenen, die u geweld doen, en die u vervolgen;
45 Opdat gij moogt kinderen zijn uws Vaders, Die in de hemelen is; want Hij doet Zijn zon opgaan over bozen en goeden, en regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.
46 Want indien gij liefhebt, die u liefhebben, wat loon hebt gij? Doen ook de tollenaars niet hetzelfde?
47 En indien gij uw broeders alleen groet, wat doet gij boven anderen? Doen ook niet de tollenaars alzo?
48 Weest dan gijlieden volmaakt, gelijk uw Vader, Die in de hemelen is, volmaakt is.

Dit hoofdstuk en de twee volgende bevatten ene leerrede, ene zeer vermaarde, de Bergrede. Het is de langste en meest aaneengeschakelde der redevoeringen van onzen Zaligmaker, die in de Evangeliën vermeld zijn. Het is ene praktische rede, er is niet veel in van de credenda van het Christendom-niet veel van de dingen, die geloofd moeten worden-maar zij wordt geheel ingenomen door de agenda, de dingen, die gedaan moeten worden, daarmee begon Christus in Zijne prediking, want "zo iemand wil deszelfs wil doen, die zal van deze leer bekennen, of zij uit God is." De omstandigheden, waaronder die rede werd uitgesproken, vermeld zijnde, vers 1, 2, volgt nu de rede zelf, waarvan de strekking is, niet om ons hoofd te vullen met denkbeelden, maar om onze praktijk te regelen en te leiden.

I. Hij stelt zaligheid voor als het doel, en beschrijft ons den aard van hen, die recht hebben op zaligheid (gans verschillend van de gevoelens ener ijdele wereld) in acht zaligsprekingen, die met recht paradoxen genoemd kunnen worden, vers 3-12.

II. Hij schrijft plicht voor als de weg, en geeft ons de blijvende regelen van dien plicht. Hij leidt Zijne discipelen,

1. Om te verstaan wat zij zijn-het zout der aarde en het licht der wereld, vers 13-16.

2. Om te verstaan wat zij hebben te doen-zij moeten zich laten regeren door de zedelijke wet. Hier is:

a. ene algemene bekrachtiging van de wet, en ene aanbeveling dier wet aan ons, als onzen leefregel, vers 17-20.

b. Ene bijzondere rectificatie van verschillende vergissingen, of liever ene reformatie van verscheidene moedwillige, grove veranderingen, die de schriftgeleerden en Farizeeën bij hun verklaring der wet hadden ingevoerd, en ene authentieke uitlegging van verscheidene zaken, die het meest nodig hadden verklaard en gerechtvaardigd te worden, vers 20. In het bijzonder hebben wij hier ene verklaring van het zesde gebod, dat moord verbiedt, vers 21-26. Van het zevende gebod tegen overspel, vers 27-32. Van het derde gebod, vers 33-37. Van de wet der wedervergelding, vers 38-42. Van de wet der broederlijke liefde, vers 43-48. De strekking van het geheel is aan te tonen, dat de wet geestelijk is.

MATTHEUS 5:1-2

Hier hebben wij een algemeen bericht van deze rede.

I. *De Prediker* was onze Heere Jezus, de Koning der Predikers, de grote Profeet Zijner kerk, die *in de wereld is gekomen*, om *het Licht der wereld* te zijn. De profeten en Johannes hebben in hun prediking *deugdelijk gehandeld*, maar Christus *ging die allen te boven*. Hij is de eeuwige Wijsheid, *die in den schoot des Vaders was, eer* de *wereld was*, en Zijn wil volkomen heeft gekend, Johannes 1:18, en Hij is het eeuwige Woord, door hetwelk Hij *in deze laatste dagen tot ons gesproken heeft*. De vele wonderbaarlijke genezingen, door Christus gewrocht in Galilea, waarvan wij aan het einde van het vorige hoofdstuk gelezen hebben, waren bestemd om den weg te bereiden voor deze rede, en de mensen geneigd te maken lering aan te nemen van Enen, in wie zoveel Goddelijke kracht en goedheid uitblonk, en waarschijnlijk was deze rede de opsomming, of herhaling van hetgeen Hij in de synagogen van Galilea gepredikt had. Zijn tekst was: *Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen*. Dit is ene leerrede over het eerste gedeelte van dien tekst, aantonende wat *bekering* is, het is ene reformatie van ons oordeel en onze handelingen, en Hij zegt ons *waarin*, in antwoord op de vraag: *Waarin zullen wij wederkeren*, Maleachi 3:7. Later predikte Hij over het laatste gedeelte van den tekst, toen Hij in verschillende gelijkenissen aantoonde, waaraan het koninkrijk der hemelen gelijk is, Hoofdstuk 13.

II. De *plaats* was een berg in Galilea. Evenals in alle andere dingen, was ook hierin onze Heere Jezus slecht voorzien van hetgeen aangenaam en geriefelijk was. Hij had gene geschikte plaats om in te prediken, evenmin als Hij ene plaats had om Zijn hoofd op neer te leggen. Terwijl de schriftgeleerden en Farizeeën Mozes' stoel hadden om op te zitten, met alle mogelijke, gemak, eer en statigheid, en er de wet verdierven, is onze Heere Jezus, de grote Leraar der waarheid, uitgedreven naar de woestijn, en vindt geen beteren kansel dan een *berg* kan opleveren, en het was niet eens een der *heilige bergen*, niet een *der bergen van Zion*, maar een gewone berg, waardoor Christus heeft willen aanduiden, dat er thans, onder het Evangelie, niet meer zulk ene onderscheidene heiligheid van plaats is, als er onder de wet geweest is, maar dat het de wil van God is, *dat de mensen in alle plaatsen zullen bidden* en prediken, overal, in alle plaatsen, mits zij betamelijk en geschikt zijn. Christus heeft deze rede gehouden, die ene uitlegging was van de wet, op een berg, omdat op *een berg* de wet was gegeven, en deze rede was tevens ene plechtige afkondiging van de Christelijke wet. Maar let op het verschil: toen *de wet* gegeven werd, *kwam* de Heere *neer* op *den berg*, nu *klom* de Heere *op*. Toen sprak Hij te midden van *donders en bliksemen*, thans *in het suizen ener zachte stilte*. Toen werd het volk bevolen om op een afstand te blijven, thans worden zij genodigd toe te treden, nabij te komen. Welk een gezegende verandering! Indien Gods genade en goedertierenheid Zijne heerlijkheid zijn (en dat zijn zij gewis) dan is de heerlijkheid van het Evangelie de heerlijkheid, die veel meer is, want *genade en waarheid is door Jezus Christus geworden*, 2 Corinthiërs 3:7, Hebreeën 12:18, enz. Het was voorzegd van Zebulon en Issaschar, twee van de stammen in Galilea, Deuteronomium 33:19, dat *zij de volken tot den berg zullen roepen*, tot dezen *berg* zijn wij geroepen om te leren *offeranden der gerechtigheid te offeren*. Nu was dit *de Berg des Heeren* waar Hij *ons Zijne wegen leerde*, Jesaja 2:3, Micha 4:1, 2.

III. *De hoorders* waren *Zijne discipelen*, die *tot Hem kwamen*, kwamen op Zijne roepstem, gelijk blijkt uit de vergelijking met Markus 3:13, Lukas 6:13. Tot hen richtte Hij Zijne rede, omdat zij Hem

volgden uit liefde en om te leren, terwijl anderen slechts tot Hem kwamen om genezen te worden. Hij *leerde hen*, omdat zij gaarne *wilden leren (Hij zal den zachtmoedigen Zijn weg leren)* omdat zij *verstaan* zullen wat Hij leerde, hetgeen voor anderen dwaasheid was, en omdat zij anderen moesten leren. Daarom was het nodig, dat zij zelven ene heldere en bepaalde kennis hadden van deze dingen. De plichten, voorgeschreven in deze rede, moeten nauwgezet vervuld worden door allen, die in willen gaan in dat *koninkrijk der hemelen*, hetwelk zij gezonden waren om op te richten, in de hoop van er het nut en voorrecht van te hebben. Maar hoewel die rede gericht was tot de discipelen, werd zij toch ook uitgesproken voor de oren *der schare*, want er wordt gezegd, Hoofdstuk 7:28, dat *de scharen zich ontzetten*. Er werden gene omheiningen gemaakt om *dezen berg*, om het volk af te houden, zoals om den berg Sinaï. Exodus 19:12, want door Christus hebben wij toegang tot God, niet slechts om tot Hem te spreken, maar om van Hem te horen. Ja, Hij had ook het oog op de schare met deze prediking. Toen het gerucht Zijner wonderen ene grote menigte had samengebracht, nam Hij de gelegenheid, die door zulk ene grote samenstroming van mensen geboden was, waar, om hen te onderwijzen. Het is voor een getrouw leraar ene bemoediging om het Evangelienet uit te werpen, waar zo groot ene menigte van vissen zijn, in de hoop, dat sommigen er van gevangen zullen worden. Het gezicht op een grote schare brengt leven in den prediker, dat echter ontstaan moet uit verlangen naar hun heil, niet naar zijn eigen lof.

IV. *Het plechtige* van Zijne rede wordt te kennen gegeven door de woorden, *als Hij was neergezeten*. Christus heeft dikwijls gepredikt, als de gelegenheid zich voordeed, en dan bij wijze van samenspraak: maar dit was ene gezette rede: *kathisantos autou*. Toen Hij zich zo geplaatst had, dat Hij het best gehoord kon worden. Hij zat neer als een Rechter, of Wetgever. Het duidt aan met welk ene bedaardheid en kalmte van gemoed de dingen Gods besproken en gehoord moeten worden. *Hij zat neer*, opdat *de Schriften vervuld zouden worden*, Maleachi 3:3, *Hij zal zitten, louterende*, om het schuim uit te zuiveren, de verdorven leerstellingen van de zonen van Levi. *Hij zat neer* als *op den troon, richtende gerechtigheid*, want het woord, dat Hij sprak, zal ons oordelen. Die uitdrukking: *Zijn mond geopend hebbende*, is slechts ene Hebreeuwse omschrijving van spreken, zoals in Job 3:1. Maar sommigen denken, dat dit het plechtige van Zijne rede te kennen geeft, het gehoor talrijk zijnde, verhief Hij Zijne stem, en sprak luider dan gewoonlijk. Lang had Hij gesproken *door Zijne dienstknechten, de profeten*, en *opende hun' mond*, Ezechiël 3:27, 24:27, 33:22, maar nu *opende Hij Zijn eigen mond*, en sprak met vrijmoedigheid, als *machthebbende*. Een der ouden merkt hierbij aan: Christus heeft veel *geleerd*, zonder *Zijn mond te openen*, dat is, door Zijn' heilig, voorbeeldig leven, ja Hij *leerde*, toen Hij, *als een lam ter slachting geleid zijnde, Zijn' mond niet opendeed*, maar nu *opende Hij Zijn' mond en leerde*. opdat de Schriften vervuld zouden worden, Spreuken 8:1, 2, 6. *Roept de wijsheid niet -op de spits der hogeplaatsen?* En *de opening harer lippen zal enkel billijkheid zijn. Hij leerde hen* overeenkomstig de belofte, Jesaja 54:13, *Al uwe kinderen zullen van den Heere geleerd zijn*, daarom had Hij *de tong der geleerden*, Jesaja 50:4, en *den Geest des Heeren*, Jesaja 61:1. *Hij leerde hen* wat het kwaad was, dat zij moesten verafschuwen, en wat het goed was, waarin zij moesten blijven, en waarin zij overvloedig moesten zijn, want het Christendom is gene zaak van bespiegeling, maar is bestemd om onzen gemoedsaard te regelen en den inhoud van onze gesprekken. De Evangelietijd is een tijd van verbetering, Hebreeën 9:10, en door het Evangelie moeten wij verbeterd worden, goed gemaakt worden, beter gemaakt worden. *De waarheid, gelijk zij is in Jezus*, is *de waarheid die naar de Godzaligheid is*, Titus 1:1.

MATTHEUS 5:3-12

Christus begint Zijne leerrede met zaligsprekingen, of zegeningen, want *Hij is in de wereld gekomen om ons te zegenen*, Handelingen 3:26, als *de grote Hogepriester onzer belijdenis*, als *de gezegende Melchizedek*, als Hij, *in wie al de geslachten der aarde gezegend zullen worden*, Genesis 12:3. Hij is gekomen, niet slechts om zegeningen voor ons te verkrijgen, maar om zegeningen over ons uit te storten en uit te spreken, en hier doet Hij dit als *machthebbende*, als Degene, die *den zegen* kan *gebieden en het leven tot in der eeuwigheid*, en dat is de zegen, die hier telkens en nogmaals beloofd is aan de goeden. Zijne zaligspreking van hen maakt hen zalig, want die door Hem gezegend worden, zijn waarlijk gezegend. Het Oude Testament eindigde met een vloek, Maleachi 4:6, het Evangelie begint met een zegen, *want hiertoe zijn wij geroepen, dat wij de zegening zullen beërven*. Ieder der zegeningen, die Christus hier uitspreekt, heeft ene dubbele bedoeling:

I. Aan te tonen wie zij zijn, die gerekend worden waarlijk gelukkig te zijn, en wat hun aard of karakter is.

II. Waar het wezenlijke geluk in bestaat, in de beloften, gedaan aan personen van ene zekere hoedanigheid, en waarvan de vervulling hen gelukkig zal maken. Nu is dit:

1. Bestemd om de verderfelijke dwalingen ener blinde en vleselijk gezinde wereld te rectificeren. Zaligheid, of geluk, is hetgeen de mensen voorgeven te zoeken, na te jagen, *Wie zal ons het goede doen zien?* Psalm 4:7. Maar de meesten vergissen zich in het doeleinde, en dan is het geen wonder, dat zij den weg missen, zij verkiezen hun eigene zinsbegoochelingen, en strekken hun begeerte uit naar ene schaduw. De algemene denkwijze is: *Zalig zijn* de rijken, de groten, de geëerden in de wereld, die hun dagen doorbrengen in vrolijkheid, en hun jaren in vermaak, die het vette eten, en het zoete drinken, en zich van alles meester maken, terwijl ieders schoof zich buigt voor hun schoof, *zalig zijn zij, die zich in zulk een toestand bevinden*, en hun plannen en bedoelingen zijn daarnaar geregeld, *zij zegenen den gierigaard*, Psalm 10:3, zij *willen rijk zijn*. Nu is onze Heere Jezus gekomen om deze gronddwaling weg te nemen, een nieuwe veronderstelling aan te bieden, ons een gans ander denkbeeld te geven van zaligheid, of geluk, en gelukkige mensen, dat, hoe paradoxaal het ook moge toeschijnen aan mensen, die bevooroordeeld zijn, toch in zichzelf, en voor allen, die zaligmakend verlicht zijn, ook toeschijnt de regel te wezen, en de leerstelling der eeuwige waarheid en zekerheid, waarnaar wij weldra geoordeeld moeten worden. Indien dit dus het begin is van Christus' leer, dan moet het begin van des Christens praktijk zijn om die grondbeginselen tot maatstaf te stellen van geluk, en daarnaar zijn streven te richten.

2. Het is bedoeld om de mismoedigheid weg te nemen van de zwakken en armen, die het Evangelie aannemen, door hun te verzekeren, dat Zijn Evangelie, niet slechts hen gelukkig maakt, die uitmunten in gaven van vertroosting en in nuttigheid voor anderen, maar dat zelfs *de minsten in het koninkrijk der hemelen*, wier hart oprecht is voor God, gelukkig zijn in de eer en de voorrechten van dat koninkrijk.

3. Het is bestemd om zielen tot Christus te nodigen en een weg te bereiden voor Zijne wet in hun hart. Dat Christus deze zegeningen uitsprak, niet aan het einde van Zijne rede, om het volk weg te zenden, maar aan het begin, om hen te bereiden voor hetgeen Hij hun verder te zeggen had, kan ons

herinneren aan den berg Gerizim en den berg Ebal, op welke de zegeningen en den vloek der wet gelezen werden, Deuteronomium 27:12, enz. *Dáár* werden de vervloekingen uitgedrukt, en de zegeningen slechts aangeduid, *hier* zijn de zegeningen uitgedrukt, en de vervloekingen slechts te verstaan gegeven: in beide *zijn ons leven en dood voorgesteld*, maar de wet scheen eerder ene bediening van dood, om ons af te houden van zonde, het Evangelie ene bedeling van leven, om ons tot Christus te lokken, in wie alleen alle goed te verkrijgen is. En zij, die de genaderijke genezingen hadden gezien, gewrocht door Zijne hand, Hoofdstuk 4:23, 24, en nu de *genaderijke woorden hoorden, die uit Zijn mond kwamen*, zouden zeggen, dat het alles van ene zelfde hoedanigheid was, de hoedanigheid van liefde en liefelijkheid.

4. Het is bestemd om de voorwaarden op te sommen en vast te stellen van het verdrag tussen God en den mens. Het doel van de Goddelijke openbaring is ons te doen weten wat God van ons verwacht, en wat wij dan kunnen verwachten van Hem, en nergens is dit in weinige woorden vollediger voorgesteld dan hier, of met ene nauwkeuriger verwijzing naar elkaar. En dit is het Evangelie, dat wij moeten geloven, immers, wat is geloof anders dan ene gelijkvormigheid met deze karakters, en een afhankelijk zijn van deze beloften? Hier is de weg tot de gelukzaligheid geopend en tot een heirbaan gemaakt, Jesaja 35:8 en dit nu komende uit den mond van Jezus Christus, wordt hiermede te kennen gegeven, dat wij van Hem en door Hem het zaad zullen ontvangen en de vrucht, zowel de vereiste genade als de beloofde heerlijkheid. Niets gaat er om tussen God en een gevallen mens dan door Zijne tussenkomst. Sommigen van de wijzere Heidenen hadden denkbeelden omtrent zaligheid, die verschillend waren van die van de overige mensheid, en zagen daarvoor uit naar onzen Zaligmaker. Als Seneca het onderneemt een zalig mens te beschrijven, komt hij tot de ontdekking, dat het slechts een eerlijk, goed man is, die aldus genoemd kan worden: *De vita beata*, cap. 4. *Cui nullum bonum malumque sit, nisi bonus malusque animus -quem nec extollant fortuita, nec frangant -Cui vere voluptas erit voluptatum contemptio -Cui unum bonum honestas, unum malum turpitudo. In wiens schatting niets goed of kwaad is, dan een goed of een boos hart. -Dien geen voorval verheft of neerdrukt -Wiens waar vermaak bestaat in ene verachting van het vermaak. Voor wie deugd het enige goed, en ondeugd het enige kwaad is*. Onze Heiland stelt ons hier acht zalige of gezegende mensen voor, die ons de voornaamste genadegaven eens Christens doen zien. Over ieder hunner is een tegenwoordige zegen uitgesproken. *Zalig*, of gezegend *zijn* zij, en aan ieder is ene toekomstige gelukzaligheid beloofd, die verschillend is uitgedrukt, zodat zij voegt bij de hoedanigheid, of den plicht, die aangeprezen wordt. Vragen wij dus: wie zijn zalig? het antwoord luidt:

I. *De armen van geest* zijn zalig, vers 3. Er is ene armoede van geest, die er zo ver vandaan is om de mensen zalig te maken, dat zij integendeel, ene zonde is en een strik-laf hartigheid en lage vrees, en ene gewillige onderworpenheid aan de lusten en begeerlijkheden van mensen. Maar deze armoede van geest is ene Godzalige gemoedsgesteldheid, waardoor wij ontledigd worden van ons zelven, ten einde vervuld te worden van Jezus Christus. *Arm van geest* te zijn is

1. Tevreden arm te wezen, gewillig om ontbloot te zijn van wereldsen rijkdom, indien God aldus ons lot beschikt, ons gemoed in overeenstemming te brengen met onzen staat, of toestand, als die staat of toestand nederig, onaanzienlijk is. Velen zijn arm in de wereld, maar hoog van gemoed, arm en hoogmoedig, murmurerend en klagend, ontevreden met hun lot, maar wij behoren ons te schikken naar onze armoede, *weten vernederd te worden*, Filippenzen 4:12. Gods wijsheid erkennende in Zijne beschikking van armoede voor ons, moeten wij er ongedwongen in zijn, er geduldig de

ongelegenheid, het ongemak van dragen, dankbaar zijn voor hetgeen wij hebben, en van hetgeen er is, zo veel mogelijk partij weten te trekken. Het is los te zijn van allen aardsen rijkdom, en er ons hart niet op te stellen, maar goedsmoeds het verlies en de teleurstellingen te dragen, die ons in onzen voorspoedigsten staat ten deel kunnen vallen. Het is niet ons in hoogmoed en valsen schijn arm te maken door weg te werpen wat God ons heeft gegeven, zoals inzonderheid diegenen in de kerk van Rome doen, die de gelofte afleggen van armoede, maar zich meester maken van den rijkdom van volken. Maar zo wij rijk zijn in de wereld, moeten wij *arm zijn van geest*, dat is: wij moeten ons neerbuigen tot de armen en medegevoel met hen hebben, getroffen, of aangedaan zijnde door het gevoel hunner zwakheid, wij moeten armoede verwachten, en er op voorbereid wezen, wij moeten er niet bovenmate bevreesd voor zijn, maar haar welkom heten, inzonderheid, wanneer zij ons deel wordt om ene goede consciëntie te kunnen bewaren, Hebr, 10:34. Job was *arm van geest*, toen hij God loofde in Zijn *wegnemen*, zowel als in Zijn geven.

2. Het is ootmoedig en nederig te zijn in onze eigene ogen, het is gering over ons zelven te denken, over hetgeen wij zijn, en hebben, en doen. In het Oude Testament worden de armen dikwijls genomen voor de nederigen en die zich zelven verloochenen, in tegenstelling met hen, die op hun gemak zijn, en de hoogmoedigen. Het is in onze eigene schatting als kleine kinderen te wezen, zwak, dwaas en onbeduidend, Hoofdstuk 18:4, 19:14. Laodicea was *arm in hetgeen geestelijk is*, ellendig en erbarmelijk arm, en toch *rijk* van *geest*, zo verrijkt, dat zij *aan geen ding gebrek had*. Openbaring 3:17. En van den anderen kant! Paulus was rijk in *geestelijk goed*, de meesten overtreffende in gaven en in genade, maar toch was hij *arm van geest, de minste der apostelen*, de allerminste van de heiligen, en in zijne eigene schatting *niets*. Het is met ene heilige minachting neer te zien op ons zelven, anderen te waarderen, ons zelven te onderschatten in vergelijking met hen. Het is gewillig te zijn om ons gering en klein te maken, ten einde goed te doen en *allen alles te worden*. Het is te erkennen, dat God groot is, en wij gering, dat Hij heilig is, en wij zondig zijn, dat Hij alles is, en wij niets zijn, minder dan niets, en ons voor Hem en onder Zijne machtige hand te verootmoedigen.

3. Het is af te komen van ons betrouwen in onze eigene gerechtigheid en kracht, teneinde voor onze rechtvaardigmaking slechts te steunen op de verdienste van Christus, en den geest en de genade van Christus voor onze heiligmaking. Het *gebroken en verslagen hart*, waarmee de tollenaar als een arm zondaar om genade riep, dat is dit arm van geest zijn. Wij moeten ons zelven arm noemen, omdat wij immer Gods genade behoeven, altijd bedelen aan Gods deur.

a. Dit arm van geest zijn wordt het eerst onder de Christelijke genadegaven vermeld. De filosofen hebben nederigheid niet tot hun zedelijke deugden gerekend, maar Christus plaatst haar vooraan. Zelfverloochening is de eerste les, die in Zijne school geleerd wordt, en arm van geest te zijn gaf recht op de eerste zaligspreking. De grond voor alle andere genadegaven is gelegd in ootmoed. Zij, die hoog willen bouwen, moeten laag beginnen, en het is ene voortreffelijke toebereiding voor het inkomen van Evangelie-genade in de ziel, zij maakt den bodem geschikt om het zaad te ontvangen. Zij, *die vermoeid en belast zijn*, zijn *de armen van geest*, en zij zullen bij Christus rust vinden.

b. Zij zijn *zalig*. Zij zijn het thans, in deze wereld. God ziet genadiglijk op hen neer. Zij zijn Zijne kleinen, en hebben hun engelen. Aan hen geeft Hij meer genade, zij leiden het troostrijkste leven, zijn rustig en kalm, terwijl mensen van een hogen geest nooit rust smaken.

c. *Hunner is het koninkrijk der hemelen*. Uit dezulken bestaat het rijk der genade, zij allen zijn geschikt om leden te wezen van Christus' kerk, die *de vergadering der armen* genoemd wordt, Psalm 74:19, het koninkrijk der heerlijkheid is voor hen bereid. Zij, die zich aldus zelven verootmoedigen en met God instemmen, als Hij hen verootmoedigt, zullen aldus verhoogd worden. De grote, hoge geesten gaan heen met de heerlijkheid van *de koninkrijken der aarde*, maar de nederigen, de zachtmoedige zielen verkrijgen de heerlijkheid van *het koninkrijk der hemelen*. Van de rijken, die met hun rijkdom goed doen, denken zij geredelijk, dat ongetwijfeld *hunner het koninkrijk der hemelen is*, want zij kunnen aldus een goed pand wegleggen voor de toekomst, maar wat zullen de armen doen, die niet hebben om er goed mede te doen? Welnu, de zelfde zaligheid is beloofd aan hen, die tevreden arm zijn, als aan hen, die nuttig rijk zijn. Indien ik niet in staat ben blijmoedig om Zijnentwil *de kosten te doen*, indien ik om Zijnentwil slechts blijmoedig *gebrek* kan *lijden*, dan zal ook dit beloond worden. En dienen wij dan niet een goeden Meester?

II. *Die treuren* zijn zalig, vers 4. *Zalig zijn, die treuren*. Wederom een vreemde zaligspreking, die zeer gepast op de vorige volgt. De armen zijn gewoon te treuren, de Godvruchtige armen treuren op Godvruchtige wijze. Wij zijn geneigd te denken: Zalig zijn de *vrolijken*, maar Christus, die zelf een groot treurende was, zegt: Zalig zijn de *treurenden*. Er is een zondig treuren, dat een vijand is van zaligheid, *de droefheid dezer wereld*, vertwijfelende droefgeestigheid ten opzichte van geestelijke dingen, en ontroostbare smart wegens wereldse zaken. Er is een natuurlijk treuren, dat de vriend kan blijken te zijn der zaligheid, doordat Gods genade er in werkt, en de beproeving aan ons heiligt, over welke wij treuren. Maar er is een Godvruchtig treuren, hetwelk bekwaam maakt tot zaligheid, een blijvende ernst, als de geest aan alle vrolijkheid als gestorven is, en ene wezenlijke smart.

1. Een boetvaardig treuren om onze eigene zonden, dit is ene *droefheid naar God*, droefheid om de zonde met het oog op Christus, Zacheria 12:10. Het zijn Gods treurenden, die een leven van boetvaardigheid leiden, die treuren over het bederf hunner natuur, en hun vele werkelijke overtredingen, en het zich terugtrekken van God van hen, en die ook om der wille van de ere Gods treuren vanwege de zonden van anderen, die *zuchten en uitroepen over al die gruwelen*. Ezechiël 9:4.

2. Een meevoelend treuren om de beproevingen van anderen, het treuren van hen, die *wenen met de wenenden*, de bedroefden *om der bijeenkomst wil, om de verwoestingen van Zion*, Habakuk 3:18, Psalm 137:1, inzonderheid die met erbarmen neerzien op zielen, die omkomen, en *over ze wenen*, zoals Christus *over Jeruzalem*. Nu zijn deze Godvruchtige treurenden:

a. *Zalig*. Evenals in ijdel en in zondig *lachen het hart smart zal hebben*, zo heeft in een Godvruchtig treuren *het hart* ene ernstige blijdschap, ene verborgene voldoening, *waarmee een vreemde zich niet vermengt*. Zij zijn zalig, want zij zijn gelijk de Heere Jezus, die *een Man van smarten was*, en van wie wij niet lezen, dat Hij gelachen heeft, maar, wel, dat Hij dikwijls heeft geweend. Zij zijn gewapend tegen de velerlei verzoekingen, waarmee ijdele vrolijkheid gepaard gaat, en zijn bereid voor de vertroostingen van ene verzegelde vergiffenis en een gevestigden vrede.

b. *Zij zullen vertroost worden*. Hoewel zij wellicht niet dadelijk vertroost worden, er is toch overvloedig in hun vertroosting voorzien, licht is voor hen gezaaid, en het is zeker, dat *zij* in den hemel *vertroost zullen worden*, zoals Lazarus. Lukas 16:25. De zaligheid in den hemel bestaat in het volkomen en eeuwig vertroost zijn, en in het *afwissen van alle tranen van hun ogen*. Het is *de*

blijdschap onzes Heeren, ene verzadiging der vreugde, liefelijkheden, eeuwiglijk, die dubbel liefelijk zullen zijn aan hen, die er door deze *droefheid naar God* toe bereid werden. De hemel zal waarlijk de hemel zijn voor hen, die er treurende heengaan, het zal een oogst van blijdschap wezen, de vergelding voor een zaaitijd van tranen, Psalm 126:5, 6, een berg van vreugde, waarheen onze weg door een tranendal heengaat, zie Jesaja 66:10.

III. De zachtmoedigen zijn zalig, vers 5, *Zalig zijn de zachtmoedigen*. De zachtmoedigen zijn zij, die zich rustig onderwerpen aan God, aan Zijn woord, aan Zijne roede, die Zijne aanwijzingen volgen, en instemmen met Zijne voornemens en bedoelingen, en die *zachtmoedigheid bewijzen jegens alle mensen*, Titus 3:2, die terging kunnen verdragen zonder er door ontstoken te worden, of zwijgen, of een zacht antwoord geven, en die, als de gelegenheid zich voordoet, hun ongenoegen kunnen tonen zonder tot onbetamelijkheid over te slaan, die koel kunnen blijven, terwijl anderen branden, en hun ziel bezitten in hun lijdzaamheid, als zij nauwelijks van iets anders in het bezit kunnen blijven. *Zij* zijn de zachtmoedigen, die nauwelijks verbitterd kunnen worden, maar snel en gemakkelijk tevreden kunnen worden gesteld, en die liever twintig beledigingen vergeven, dan zich over ene te wreken, daar zij de heerschappij hebben over hun geest. Deze zachtmoedigen worden hier voorgesteld als zalig, zelfs in deze wereld.

1. Zij zijn *zalig*, want zij zijn gelijk de zalige Jezus in datgene, waarin zij zeer bijzonder van Hem te leren hebben, Hoofdstuk 11:29. Zij zijn *zalig*, want zij hebben de liefelijkste, ongestoordste genieting van zich zelven, van hun vrienden, van hun God, zij zijn geschikt voor elke verwantschap, elke toestand, ieder gezelschap, geschikt om te leven, en geschikt om te sterven.

2. *Zij zullen het aardrijk beërven*, dat is aangehaald uit Psalm 37:11, en het is schier de enige bepaald tijdelijke belofte in geheel het Nieuwe Testament. Niet dat zij altijd veel van *de aarde* zullen hebben, en nog veel minder dat zij slechts hiermede weggezonden zullen worden, maar dit deel der Godzaligheid heeft op zeer bijzondere wijze, *de belofte des tegenwoordigen levens*. Zachtmoedigheid, hoe ook bespot, heeft ene wezenlijke strekking om onze gezondheid te bevorderen, onze welvaart, ons gemak en genoegen, en onze veiligheid, zelfs in deze wereld. Men heeft opgemerkt dat, vergeleken met gemelijke en onstuimige mensen, de zachtmoedigen en rustigen het gemakkelijkste leven leiden. Of, *zij zullen het land beërven* (zoals men ook kan lezen) *het land Kanaän*, een type van den hemel. Zodat al de zaligheid van den hemel boven, en al de zegeningen van de aarde beneden, het deel zijn van de zachtmoedigen.

IV. *Die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid* zijn *zalig*, vers 6. Sommigen verstaan dit als nog een nader voorbeeld van uitwendige armoede, en een lagen staat in deze wereld, die de mensen niet slechts blootstelt aan schade en onrecht, maar het tot ene ijdele zaak voor hen maakt om te beproeven, dat hun recht gedaan wordt. Zij *hongeren en dorsten er naar*, maar zo groot is de macht van hun verdrukkers, dat zij haar niet kunnen verkrijgen. Zij begeren slechts wat recht en billijk is, maar het wordt hun geweigerd door hen, *die God niet vrezen en geen mens ontzien*. Dat is een droevig geval! Maar toch *zijn zij zalig*, als zij dit lijden, om den wille van, en met, een goed geweten. Laten zij hopen op God, die hun toch recht zal laten wedervaren, en de armen verlossen zal van die hen verdrukken. Psalm 103:6. Zij, die vreedzaam verdrukking lijden, en rustig hun zaak overgeven aan God, zullen ter bestemder tijd voldoening smaken, overvloedige voldoening in de wijsheid en vriendelijkheid, die geopenbaard zullen worden in Zijne verschijningen voor hen. Maar

het moet voorzeker geestelijk verstaan worden voor zodanig ene begeerte, die het werk is van Gods genade in de ziel, en haar bereidt voor de gaven der Goddelijke gunst.

Gerechtigheid is hier genomen voor alle geestelijke zegeningen, zie Psalm 24:5, Hoofdstuk 6:33. Zij zijn ons verkregen door *de gerechtigheid van Christus*, overgedragen en verzekerd door de toerekening aan ons van die gerechtigheid, en bevestigd door de getrouwheid Gods. Dat Christus *ons gemaakt is tot gerechtigheid, en wij in Hem tot gerechtigheid Gods gemaakt worden*, den gehelen mens vernieuwd te hebben in gerechtigheid, zodat wij nieuwe mensen worden, en het beeld Gods dragen, deel te hebben aan Christus en de beloften- dat is *gerechtigheid*. Daarnaar moeten wij *hongeren en dorsten*. Wij moeten haar waarlijk en wezenlijk begeren, zoals iemand, wie hongert en dorst, spijs en drank begeert, die met niets anders dan met spijs en drank tevreden kan zijn, en er mede tevreden zal zijn, al ontbreken hem dan ook alle andere dingen. Onze begeerten naar geestelijke zegeningen moeten vurig en dringend zijn: *Geef mij dezen of ik sterf*, al het andere is slechts schuim en kaf, die niet verzadigen, geef mij dezen, en ik heb genoeg, al had ik dan ook niets anders." *Honger en dorst* zijn begeerten, die dikwijls terugkeren, en opnieuw bevredigd moeten worden, en zo zullen deze heilige begeerten niet rusten in hetgeen verkregen is, zij gaan uit naar vernieuwde vergeving, en dagelijkse voorziening van genade. De levendgemaakte ziel roept om voortdurende maaltijden van gerechtigheid, genade om het werk van iedere dag op deszelfs dag te verrichten, even nauwkeurig en gezet als het levende lichaam om voedsel roept. Zij, die *hongeren en dorsten*, zullen arbeiden om voorraad van spijs, en zo moeten wij niet slechts geestelijke zegeningen begeren, maar er moeite voor doen in het gebruik der aangewezene middelen. In zijn praktische Catechismus onderscheidt men tussen *honger en dorst. Honger* is ene begeerte naar voedsel om te onderhouden, zodanig is *heiligmakende gerechtigheid. Dorst* is de begeerte naar drank om te verkwikken en te verfrissen, zodanig is de rechtvaardig makende *gerechtigheid*, en de bewustheid onzer genade. Zij, die aldus *hongeren en dorsten* naar geestelijke zegeningen, *zijn zalig* in die begeerten, en zij zullen met die zegeningen *verzadigd worden*.

a. Zij zijn *zalig* in die begeerten. Ofschoon alle begeerten naar genade gene genade zijn, (geveinsde begeerten zijn het niet), is zulk ene begeerte het wèl. Het is een blijk van iets *goeds*, en ene *voorproef*, of onderpand, van iets *beters*. Het is ene begeerte, die God zelf verwekt heeft, en Hij zal het werk Zijner handen niet laten varen. Naar *iets* zal de ziel *hongeren en dorsten*, naar dit of naar dat, daarom zijn zij zalig, die de rechte zaak op het oog hebben in hun hongeren en dorsten, de zaak, die verzadigt, maar niet bedriegt of teleurstelt, en die niet *hijgen naar het stof der aarde*, Amos 2:7, Jesaja 55:2. Zij zullen met deze zegeningen *verzadigd* worden. God zal hun ter hunner volkomen verzadiging hun begeerte geven. Het is God alleen, die *de ziel* kan *verzadigen*, wier genade en gunst evenredig zijn aan hare rechte begeerten, en Hij zal diegenen vervullen met *genade voor genade*, die in het besef hunner eigene ledigheid, de toevlucht nemen tot Zijne volheid. Hij *vervult de hongerigen*, Lukas 1:53, Jeremia 31:25. De gelukzaligheid van den hemel zal voorzeker de ziel vervullen, hun gerechtigheid zal volkomen zijn, de gunst van God en Zijn beeld in algehele volkomenheid.

V. De *barmhartigen* zijn zalig, vers 7. Dit is, gelijk de overigen, een paradox, want de barmhartigen worden niet voor de wijsten gehouden, en zullen ook waarschijnlijk niet tot de rijksten behoren, toch spreekt Christus hen *zalig*. De *barmhartigen* zijn zij, die Godvruchtig en liefderijk geneigd zijn tot medelijden jegens, en hulp aan, mensen, die zich in nood en ellende bevinden. Iemand kan in waarheid *barmhartig* zijn, die toch de middelen niet heeft om milddadig of vrijgevig te zijn, en in dat

geval neemt God het gewillige hart aan. Wij moeten niet slechts onze eigene beproevingen geduldig verdragen, maar door ons Christelijk medegevoel delen in de beproevingen onzer broederen, er moet medelijden betoond worden, Job 6:14 *innerlijke bewegingen der barmhartigheden aangedaan worden* (Colossenzen 3:12), en, aangedaan zijnde, moeten zij ons doen uitgaan om zoveel wij kunnen bij te dragen tot ondersteuning van hen, die in nood en ellende zijn. Wij moeten mededogen hebben met de zielen van anderen, en ze helpen, medelijden hebben met de onwetenden, en hen onderwijzen, met de zorgelozen en hen waarschuwen, met hen, die zich in een toestand van zonde bevinden, en hen er uit wegrukken, als *een vuurbrand uit het vuur*. Wij moeten medelijden hebben met hen, die droefgeestig zijn en smart hebben, en hen vertroosten, Job 16:5, met hen, tegenover wie wij in het voordeel zijn, en niet hard of streng jegens hen zijn, met hen, die gebrek hebben, en in hun behoefte voorzien, want wat wij ook mogen zeggen of voorgeven, indien wij dit weigerden te doen, dan *zouden wij ons hart toesluiten* Jakobus 2:15, 16, 1 Johannes 3:17. *Open uwe ziel door uw brood mede te delen aan den hongerige*, Jesaja 58:7, 10. Wat nu aangaat de barmhartigen:

1. Zij zijn *zalig*: dit werd gezegd in het Oude Testament: *Welgelukzalig is hij, die verschonend is voor de armen*, Psalm 41:1. Hierin zijn zij Gode gelijkvormig, wiens goedheid Zijne heerlijkheid is. Door *barmhartig te zijn, gelijk Hij barmhartig is*, zijn wij in onze mate, *volmaakt, gelijk Hij volmaakt is*. Het is een blijk van liefde tot God, het zal ene voldoening zijn voor ons zelven, om op enigerlei wijze tot nut en voordeel van anderen te kunnen dienen. In dit woord: *Zalig zijn* de barmhartigen, ligt ook opgesloten het gezegde van Christus, dat wij anders niet in de Evangeliën vinden, *Het is zaliger te geven dan te ontvangen*, Handelingen 20:35.

2. *Hun zal barmhartigheid geschieden*, barmhartigheid *van mensen*, als zij haar behoeven, *die bevochtigt, zal ook zelf een vroege regen geworden*, (wij weten niet hoe spoedig wij zelf behoefte zullen hebben aan vriendelijkheid, en daarom moeten wij vriendelijk zijn), maar inzonderheid barmhartigheid *van God* want *bij den goedertierene houdt Hij zich goedertieren*, Psalm 18:26. De *barmhartigste* en liefderijkste kan nog geen aanspraak maken op *verdienste* hij moet de toevlucht nemen tot genade en ontferming. De barmhartige zal bij God *sparende* genade vinden, Hoofdstuk 6:14, *vergeldende* genade, Prediker 19:17, *ondersteunende* genade, Psalm 41:2, barmhartigheid in dien dag, 2 Timotheus 1:18 :ja zij zullen *het koninkrijk beërven, dat hun bereid is*, Hoofdstuk 25:34, 35, terwijl *diegenen*, die *gene barmhartigheid betoond* hebben, het *oordeel* zullen hebben *zonder barmhartigheid*, (dat niets minder kan zijn dan het *helse vuur)*.

VI. De *reinen van hart* zijn zalig, vers 8, *Zalig zijn de reinen van hart, want zij zullen God zien*. Dit is de veelomvattendste van al de zaligsprekingen, hier zijn heiligheid en gelukzaligheid volledig beschreven, en samengevoegd.

1. Hier is de *meest omvattende hoedanigheid* aangeduid van de zaligen, zij zijn *rein van hart*. De ware godsdienst bestaat in hartereinheid. Zij, die innerlijk rein zijn, betonen zich onder de macht te wezen van den *zuiveren en onvervalsten* Godsdienst. Het ware Christendom ligt in het hart, in de *reinheid van hart*, het *wassen van het hart van boosheid*, Jeremia 4:14. Wij moeten tot God opheffen, niet alleen reine handen, maar een rein hart, Psalm 24:4, 5, 1 Timotheus 1:5. Het hart moet *rein*, of zuiver zijn, in tegenstelling met een *mengsel* -een eerlijk hart, dat goed doelt, en rein, in tegenstelling met *bevlekking* en verontreiniging, zoals wijn, *onvermengd* en *niet troebel*. Het hart moet *rein* gehouden worden van *vleselijke lusten*, van alle onkuise gedachten en begeerten, en van

wereldse lusten. Begeerlijkheid wordt *vuil gewin* genoemd, van onreinheid van het vlees en van den geest, van alles wat voortkomt uit het hart, en *den mens verontreinigt*. Het hart moet *gereinigd worden door geloof*, en volkomen zijn voor God, moet als ene reine maagd bewaard en Christus voorgesteld worden. *Schep in mij zulk een rein hart, o God!*

2. Hier is de *meest omvattende vertroosting van de zaligen*, zij zullen God zien.

a. Het is de vervolmaking van de zaligheid der ziel, om *God te zien, Hem te zien*, zoals wij dit door het geloof ook in onzen tegenwoordigen staat kunnen, is *een hemel op aarde*, en Hem te zien, zoals wij het zullen in den toekomenden staat, is *de hemel van den hemel*. Hem te zien, *gelijk Hij is*, van aangezicht tot aangezicht, en niet langer door een spiegel in ene duistere rede, Hem te zien als den onze, Hem te zien en te genieten, Hem te zien en Hem gelijkvormig te zijn, en met dat beeld verzadigd te worden, Psalm 17:15, en Hem te zien voor eeuwig, en Hem nooit uit het gezicht te verliezen, dat is de gelukzaligheid des hemels.

b. De zaligheid van God te zien is beloofd aan hen, en aan hen alleen, die *rein van hart zijn*. Gene anderen dan de *reinen* zijn in staat God *te zien*, en voor de onreinen zou het ook gene zaligheid zijn. Welk een genot zou ene ongeheiligde ziel kunnen smaken in het zien van een heilig God? Gelijk *Hij* het niet kan verdragen hun ongerechtigheden te zien, zo kunnen *zij* het niet dragen Zijne reinheid te zien, ook zal niets dat onrein is in het nieuwe Jeruzalem inkomen, maar in allen, die *rein van hart zijn*, in allen, die waarlijk geheiligd zijn, worden begeerten gewerkt, die door niets anders dan het zien van God bevredigd kunnen worden, en de Goddelijke genade zal die begeerten niet onbevredigd laten.

1. Een boetvaardig treuren om onze eigene zonden, dit is ene *droefheid naar God*, droefheid om de zonde met het oog op Christus, Zacheria 12:10. Het zijn Gods treurenden, die een leven van boetvaardigheid leiden, die treuren over het bederf hunner natuur, en hun vele werkelijke overtredingen, en het zich terugtrekken van God van hen, en die ook om der wille van de ere Gods treuren vanwege de zonden van anderen, die *zuchten en uitroepen over al die gruwelen*. Ezechiël 9:4.

2. Een meevoelend treuren om de beproevingen van anderen, het treuren van hen, die *wenen met de wenenden*, de bedroefden *om der bijeenkomst wil, om de verwoestingen van Zion*, Habakuk 3:18, Psalm 137:1, inzonderheid die met erbarmen neerzien op zielen, die omkomen, en *over ze wenen*, zoals Christus *over Jeruzalem*. Nu zijn deze Godvruchtige treurenden:

a. *Zalig*. Evenals in ijdel en in zondig *lachen het hart smart zal hebben*, zo heeft in een Godvruchtig treuren *het hart* ene ernstige blijdschap, ene verborgene voldoening, *waarmee een vreemde zich niet vermengt*. Zij zijn zalig, want zij zijn gelijk de Heere Jezus, die *een Man van smarten was*, en van wie wij niet lezen, dat Hij gelachen heeft, maar, wel, dat Hij dikwijls heeft geweend. Zij zijn gewapend tegen de velerlei verzoekingen, waarmee ijdele vrolijkheid gepaard gaat, en zijn bereid voor de vertroostingen van ene verzegelde vergiffenis en een gevestigden vrede.

b. *Zij zullen vertroost worden*. Hoewel zij wellicht niet dadelijk vertroost worden, er is toch overvloedig in hun vertroosting voorzien, licht is voor hen gezaaid, en het is zeker, dat *zij* in den hemel *vertroost zullen worden*, zoals Lazarus. Lukas 16:25. De zaligheid in den hemel bestaat in

het volkomen en eeuwig vertroost zijn, en in het *afwissen van alle tranen van hun ogen*. Het is *de blijdschap onzes Heeren, ene verzadiging der vreugde, liefelijkheden, eeuwiglijk*, die dubbel liefelijk zullen zijn aan hen, die er door deze *droefheid naar God* toe bereid werden. De hemel zal waarlijk de hemel zijn voor hen, die er treurende heengaan, het zal een oogst van blijdschap wezen, de vergelding voor een zaaitijd van tranen, Psalm 126:5, 6, een berg van vreugde, waarheen onze weg door een tranendal heengaat, zie Jesaja 66:10.

III. De zachtmoedigen zijn zalig, vers 5, *Zalig zijn de zachtmoedigen*. De zachtmoedigen zijn zij, die zich rustig onderwerpen aan God, aan Zijn woord, aan Zijne roede, die Zijne aanwijzingen volgen, en instemmen met Zijne voornemens en bedoelingen, en die *zachtmoedigheid bewijzen jegens alle mensen*, Titus 3:2, die terging kunnen verdragen zonder er door ontstoken te worden, of zwijgen, of een zacht antwoord geven, en die, als de gelegenheid zich voordoet, hun ongenoegen kunnen tonen zonder tot onbetamelijkheid over te slaan, die koel kunnen blijven, terwijl anderen branden, en hun ziel bezitten in hun lijdzaamheid, als zij nauwelijks van iets anders in het bezit kunnen blijven. *Zij* zijn de zachtmoedigen, die nauwelijks verbitterd kunnen worden, maar snel en gemakkelijk tevreden kunnen worden gesteld, en die liever twintig beledigingen vergeven, dan zich over ene te wreken, daar zij de heerschappij hebben over hun geest. Deze zachtmoedigen worden hier voorgesteld als zalig, zelfs in deze wereld.

1. Zij zijn *zalig*, want zij zijn gelijk de zalige Jezus in datgene, waarin zij zeer bijzonder van Hem te leren hebben, Hoofdstuk 11:29. Zij zijn *zalig*, want zij hebben de liefelijkste, ongestoordste genieting van zich zelven, van hun vrienden, van hun God, zij zijn geschikt voor elke verwantschap, elke toestand, ieder gezelschap, geschikt om te leven, en geschikt om te sterven.

2. *Zij zullen het aardrijk beërven*, dat is aangehaald uit Psalm 37:11, en het is schier de enige bepaald tijdelijke belofte in geheel het Nieuwe Testament. Niet dat zij altijd veel van *de aarde* zullen hebben, en nog veel minder dat zij slechts hiermede weggezonden zullen worden, maar dit deel der Godzaligheid heeft op zeer bijzondere wijze, *de belofte des tegenwoordigen levens*. Zachtmoedigheid, hoe ook bespot, heeft ene wezenlijke strekking om onze gezondheid te bevorderen, onze welvaart, ons gemak en genoegen, en onze veiligheid, zelfs in deze wereld. Men heeft opgemerkt dat, vergeleken met gemelijke en onstuimige mensen, de zachtmoedigen en rustigen het gemakkelijkste leven leiden. Of, *zij zullen het land beërven* (zoals men ook kan lezen) *het land Kanaän*, een type van den hemel. Zodat al de zaligheid van den hemel boven, en al de zegeningen van de aarde beneden, het deel zijn van de zachtmoedigen.

IV. *Die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid* zijn *zalig*, vers 6. Sommigen verstaan dit als nog een nader voorbeeld van uitwendige armoede, en een lagen staat in deze wereld, die de mensen niet slechts blootstelt aan schade en onrecht, maar het tot ene ijdele zaak voor hen maakt om te beproeven, dat hun recht gedaan wordt. Zij *hongeren en dorsten er naar*, maar zo groot is de macht van hun verdrukkers, dat zij haar niet kunnen verkrijgen. Zij begeren slechts wat recht en billijk is, maar het wordt hun geweigerd door hen, *die God niet vrezen en geen mens ontzien*. Dat is een droevig geval! Maar toch *zijn zij zalig*, als zij dit lijden, om den wille van, en met, een goed geweten. Laten zij hopen op God, die hun toch recht zal laten wedervaren, en de armen verlossen zal van die hen verdrukken. Psalm 103:6. Zij, die vreedzaam verdrukking lijden, en rustig hun zaak overgeven aan God, zullen ter bestemder tijd voldoening smaken, overvloedige voldoening in de wijsheid en vriendelijkheid, die geopenbaard zullen worden in Zijne verschijningen voor hen. Maar

het moet voorzeker geestelijk verstaan worden voor zodanig ene begeerte, die het werk is van Gods genade in de ziel, en haar bereidt voor de gaven der Goddelijke gunst.

Gerechtigheid is hier genomen voor alle geestelijke zegeningen, zie Psalm 24:5, Hoofdstuk 6:33. Zij zijn ons verkregen door *de gerechtigheid van Christus*, overgedragen en verzekerd door de toerekening aan ons van die gerechtigheid, en bevestigd door de getrouwheid Gods. Dat Christus *ons gemaakt is tot gerechtigheid, en wij in Hem tot gerechtigheid Gods gemaakt worden*, den gehelen mens vernieuwd te hebben in gerechtigheid, zodat wij nieuwe mensen worden, en het beeld Gods dragen, deel te hebben aan Christus en de beloften- dat is *gerechtigheid*. Daarnaar moeten wij *hongeren en dorsten*. Wij moeten haar waarlijk en wezenlijk begeren, zoals iemand, wie hongert en dorst, spijs en drank begeert, die met niets anders dan met spijs en drank tevreden kan zijn, en er mede tevreden zal zijn, al ontbreken hem dan ook alle andere dingen. Onze begeerten naar geestelijke zegeningen moeten vurig en dringend zijn: *Geef mij dezen of ik sterf*, al het andere is slechts schuim en kaf, die niet verzadigen, geef mij dezen, en ik heb genoeg, al had ik dan ook niets anders." *Honger en dorst* zijn begeerten, die dikwijls terugkeren, en opnieuw bevredigd moeten worden, en zo zullen deze heilige begeerten niet rusten in hetgeen verkregen is, zij gaan uit naar vernieuwde vergeving, en dagelijkse voorziening van genade. De levendgemaakte ziel roept om voortdurende maaltijden van gerechtigheid, genade om het werk van iedere dag op deszelfs dag te verrichten, even nauwkeurig en gezet als het levende lichaam om voedsel roept. Zij, die *hongeren en dorsten*, zullen arbeiden om voorraad van spijs, en zo moeten wij niet slechts geestelijke zegeningen begeren, maar er moeite voor doen in het gebruik der aangewezene middelen. In de praktische Catechismus onderscheidt men tussen *honger en dorst. Honger* is ene begeerte naar voedsel om te onderhouden, zodanig is *heiligmakende gerechtigheid. Dorst* is de begeerte naar drank om te verkwikken en te verfrissen, zodanig is de rechtvaardig makende *gerechtigheid*, en de bewustheid onzer genade. Zij, die aldus *hongeren en dorsten* naar geestelijke zegeningen, *zijn zalig* in die begeerten, en zij zullen met die zegeningen *verzadigd worden*.

a. Zij zijn *zalig* in die begeerten. Ofschoon alle begeerten naar genade gene genade zijn, (geveinsde begeerten zijn het niet), is zulk ene begeerte het wèl. Het is een blijk van iets *goeds*, en ene *voorproef*, of onderpand, van iets *beters*. Het is ene begeerte, die God zelf verwekt heeft, en Hij zal het werk Zijner handen niet laten varen. Naar *iets* zal de ziel *hongeren en dorsten*, naar dit of naar dat, daarom zijn zij zalig, die de rechte zaak op het oog hebben in hun hongeren en dorsten, de zaak, die verzadigt, maar niet bedriegt of teleurstelt, en die niet *hijgen naar het stof der aarde*, Amos 2:7, Jesaja 55:2. Zij zullen met deze zegeningen *verzadigd* worden. God zal hun ter hunner volkomen verzadiging hun begeerte geven. Het is God alleen, die *de ziel* kan *verzadigen*, wier genade en gunst evenredig zijn aan hare rechte begeerten, en Hij zal diegenen vervullen met *genade voor genade*, die in het besef hunner eigene ledigheid, de toevlucht nemen tot Zijne volheid. Hij *vervult de hongerigen*, Lukas 1:53, Jeremia 31:25. De gelukzaligheid van den hemel zal voorzeker de ziel vervullen, hun gerechtigheid zal volkomen zijn, de gunst van God en Zijn beeld in algehele volkomenheid.

V. De *barmhartigen* zijn zalig, vers 7. Dit is, gelijk de overigen, een paradox, want de barmhartigen worden niet voor de wijsten gehouden, en zullen ook waarschijnlijk niet tot de rijksten behoren, toch spreekt Christus hen *zalig*. De *barmhartigen* zijn zij, die Godvruchtig en liefderijk geneigd zijn tot medelijden jegens, en hulp aan, mensen, die zich in nood en ellende bevinden. Iemand kan in waarheid *barmhartig* zijn, die toch de middelen niet heeft om milddadig of vrijgevig te zijn, en in dat

geval neemt God het gewillige hart aan. Wij moeten niet slechts onze eigene beproevingen geduldig verdragen, maar door ons Christelijk medegevoel delen in de beproevingen onzer broederen, er moet medelijden betoond worden, Job 6:14 *innerlijke bewegingen der barmhartigheden aangedaan worden* (Colossenzen 3:12), en, aangedaan zijnde, moeten zij ons doen uitgaan om zoveel wij kunnen bij te dragen tot ondersteuning van hen, die in nood en ellende zijn. Wij moeten mededogen hebben met de zielen van anderen, en ze helpen, medelijden hebben met de onwetenden, en hen onderwijzen, met de zorgelozen en hen waarschuwen, met hen, die zich in een toestand van zonde bevinden, en hen er uit wegrukken, als *een vuurbrand uit het vuur*. Wij moeten medelijden hebben met hen, die droefgeestig zijn en smart hebben, en hen vertroosten, Job 16:5, met hen, tegenover wie wij in het voordeel zijn, en niet hard of streng jegens hen zijn, met hen, die gebrek hebben, en in hun behoefte voorzien, want wat wij ook mogen zeggen of voorgeven, indien wij dit weigerden te doen, dan *zouden wij ons hart toesluiten* Jakobus 2:15, 16, 1 Johannes 3:17. *Open uwe ziel door uw brood mede te delen aan den hongerige*, Jesaja 58:7, 10. Wat nu aangaat de barmhartigen:

1. Zij zijn *zalig*: dit werd gezegd in het Oude Testament: *Welgelukzalig is hij, die verschonend is voor de armen*, Psalm 41:1. Hierin zijn zij Gode gelijkvormig, wiens goedheid Zijne heerlijkheid is. Door *barmhartig te zijn, gelijk Hij barmhartig is*, zijn wij in onze mate, *volmaakt, gelijk Hij volmaakt is*. Het is een blijk van liefde tot God, het zal ene voldoening zijn voor ons zelven, om op enigerlei wijze tot nut en voordeel van anderen te kunnen dienen. In dit woord: *Zalig zijn* de barmhartigen, ligt ook opgesloten het gezegde van Christus, dat wij anders niet in de Evangeliën vinden, *Het is zaliger te geven dan te ontvangen*, Handelingen 20:35.

2. *Hun zal barmhartigheid geschieden*, barmhartigheid *van mensen*, als zij haar behoeven, *die bevochtigt, zal ook zelf een vroege regen geworden*, (wij weten niet hoe spoedig wij zelf behoefte zullen hebben aan vriendelijkheid, en daarom moeten wij vriendelijk zijn), maar inzonderheid barmhartigheid *van God* want *bij den goedertierene houdt Hij zich goedertieren*, Psalm 18:26. De *barmhartigste* en liefderijkste kan nog geen aanspraak maken op *verdienste* hij moet de toevlucht nemen tot genade en ontferming. De barmhartige zal bij God *sparende* genade vinden, Hoofdstuk 6:14, *vergeldende* genade, Prediker 19:17, *ondersteunende* genade, Psalm 41:2, barmhartigheid in dien dag, 2 Timotheus 1:18 :ja zij zullen *het koninkrijk beërven, dat hun bereid is*, Hoofdstuk 25:34, 35, terwijl *diegenen*, die *gene barmhartigheid betoond* hebben, het *oordeel* zullen hebben *zonder barmhartigheid*, (dat niets minder kan zijn dan het *helse vuur)*.

VI. De *reinen van hart* zijn zalig, vers 8, *Zalig zijn de reinen van hart, want zij zullen God zien*. Dit is de veelomvattendste van al de zaligsprekingen, hier zijn heiligheid en gelukzaligheid volledig beschreven, en samengevoegd.

1. Hier is de *meest omvattende hoedanigheid* aangeduid van de zaligen, zij zijn *rein van hart*. De ware godsdienst bestaat in hartereinheid. Zij, die innerlijk rein zijn, betonen zich onder de macht te wezen van den *zuiveren en onvervalsten* Godsdienst. Het ware Christendom ligt in het hart, in de *reinheid van hart*, het *wassen van het hart van boosheid*, Jeremia 4:14. Wij moeten tot God opheffen, niet alleen reine handen, maar een rein hart, Psalm 24:4, 5, 1 Timotheus 1:5. Het hart moet *rein*, of zuiver zijn, in tegenstelling met een *mengsel* -een eerlijk hart, dat goed doelt, en rein, in tegenstelling met *bevlekking* en verontreiniging, zoals wijn, *onvermengd* en *niet troebel*. Het hart moet *rein* gehouden worden van *vleselijke lusten*, van alle onkuise gedachten en begeerten, en van

wereldse lusten. Begeerlijkheid wordt *vuil gewin* genoemd, van onreinheid van het vlees en van den geest, van alles wat voortkomt uit het hart, en *den mens verontreinigt*. Het hart moet *gereinigd worden door geloof*, en volkomen zijn voor God, moet als ene reine maagd bewaard en Christus voorgesteld worden. *Schep in mij zulk een rein hart, o God!*

2. Hier is de *meest omvattende vertroosting van de zaligen*, zij zullen God zien.

a. Het is de vervolmaking van de zaligheid der ziel, om *God te zien, Hem te zien*, zoals wij dit door het geloof ook in onzen tegenwoordigen staat kunnen, is *een hemel op aarde*, en Hem te zien, zoals wij het zullen in den toekomenden staat, is *de hemel van den hemel*. Hem te zien, *gelijk Hij is*, van aangezicht tot aangezicht, en niet langer door een spiegel in ene duistere rede, Hem te zien als den onze, Hem te zien en te genieten, Hem te zien en Hem gelijkvormig te zijn, en met dat beeld verzadigd te worden, Psalm 17:15, en Hem te zien voor eeuwig, en Hem nooit uit het gezicht te verliezen, dat is de gelukzaligheid des hemels.

b. De zaligheid van God te zien is beloofd aan hen, en aan hen alleen, die *rein van hart zijn*. Gene anderen dan de *reinen* zijn in staat God *te zien*, en voor de onreinen zou het ook gene zaligheid zijn. Welk een genot zou ene ongeheiligde ziel kunnen smaken in het zien van een heilig God? Gelijk *Hij* het niet kan verdragen hun ongerechtigheden te zien, zo kunnen *zij* het niet dragen Zijne reinheid te zien, ook zal niets dat onrein is in het nieuwe Jeruzalem inkomen, maar in allen, die *rein van hart zijn*, in allen, die waarlijk geheiligd zijn, worden begeerten gewerkt, die door niets anders dan het zien van God bevredigd kunnen worden, en de Goddelijke genade zal die begeerten niet onbevredigd laten.

MATTHEUS 5:13-16

Christus had onlangs Zijne discipelen geroepen, en hun gezegd, dat zij *vissers van mensen* zullen zijn, hier zegt Hij hen nu verder waartoe Hij hen bestemt-zij moeten *het zout der aarde en het licht der wereld zijn*, opdat zij inderdaad zijn zullen, wat zij verwacht worden te zijn.

I. *Gij zijt het zout der aarde. Dit* zal hen bemoedigen en ondersteunen onder hun lijden, dat, hoewel zij met verachting zullen worden behandeld, zij toch in werkelijkheid een zegen zullen wezen voor de wereld, en dat wel zo veel te meer vanwege hun lijden. De profeten, die voor hen geweest zijn, waren het zout van het land Kanaän, maar de apostelen waren het zout van *de gehele aarde*, want zij moeten *heengaan in de gehele wereld om het Evangelie te prediken*. Het was ene ontmoediging voor hen, dat zij zo *weinigen* en zo *zwak* waren. Wat konden zij doen in zo groot ene provincie als *de gehele aarde?* Niets, indien zij moesten werken door kracht van wapenen, en door het zwaard, maar stil moetende arbeiden gelijk zout, zal ene handvol van dat zout zijn geur en smaak ver en wijd verspreiden, dus heel ver gaan, en onmerkbaar, en onweerstaanbaar werken als de zuurdesem, Hoofdstuk 13:33. De leer van het Evangelie is als *zout*, zij is doordringend, *levend* en *krachtig*, Hebreeën 4:12, Zij is reinigen, smakelijk, en bederfwerend. Wij lezen van den *reuk der kennis van Christus*, 2 Corinthiërs 2:14, want zonder haar is alle andere geleerdheid smakeloos. Een eeuwig verbond wordt een *zoutverbond* genoemd, Numeri 18:19, en het Evangelie is een eeuwig Evangelie. Bij alle offers werd zout vereist, Leviticus 2:13, in Ezechiël's geheimenisvollen tempel, Ezechiël 43:24. Nu zijn Christus' discipelen, de leer van het Evangelie geleerd hebbende, en gebruikt zijnde om het aan anderen te leren, als zout. Christenen, en inzonderheid Evangeliedienaren, zijn het zout der aarde.

1. Als zij zijn, zoals zij wezen moeten, dan zijn zij *een goed zout*, wit, in vele kleine korrels gebroken, maar zeer nuttig en nodig. Plinius zegt: *Sine sale, vita humana non potest degere - Zonder zout kan het leven der mensen niet onderhouden worden*. Zie hierin,

a. wat zij in zich zelven moeten zijn-toebereid met het Evangelie, met het zout der genade, gedachten en genegenheden, woorden en daden, het is alles doorgeurd met genade, Colossenzen 4:6. *Hebt zout in u zelven*, anders kunt gij het niet in anderen verspreiden, Markus 9:50.

b. Wat zij voor anderen moeten zijn, zij moeten niet slechts goed *wezen*, maar ook goed *doen*, zij moeten inkomen in het hart, in den geest der mensen, niet om hun werelds belang te dienen, maar om hun smaak te geven voor het Evangelie.

c. Welk een groten zegen zij zijn in de wereld. Het mensdom, in onwetendheid en boosheid verzonken, was een grote hoop van walglijk tuig, dat tot verrotting overgaat, maar Christus zond Zijne discipelen uit, om door hun leven en hun leer dien vuilen hoop te doorgeuren met kennis en genade, en hem aldus aan God, aan de engelen, en aan allen, die zin en smaak hebben voor Goddelijke dingen welbehaaglijk te maken.

d. Hoe er over hen beschikt zal worden. Zij moeten niet op een hoop gelegd worden, zij moeten niet altijd allen bij elkaar te Jeruzalem blijven, maar verstrooid worden, als zout op het vlees, hier een korretje en dáár een korretje, zoals de Levieten verstrooid waren onder de Israëlieten, opdat zij, waar zij wonen, hun geur mededelen. Sommigen hebben opgemerkt, dat, terwijl het ene dwaasheid

is om het een slecht voorteken te noemen, als het zout naar ons toe valt, het wezenlijk een slecht voorteken is, als dit zout van ons weg valt.

2. Indien zij dit niet zijn, dan zijn zij als *zout*, dat *smakeloos is geworden*. Indien gij, die geur en smaak aan anderen moet mededelen, zelf smakeloos zijt, ontbloot van geestelijk leven en kracht, indien een Christen zo is, en inzonderheid indien een Evangeliedienaar zo is, dan is zijn toestand zeer treurig, want

a. Hij is *onherstelbaar: Waarmee zal het gezouten worden?* Zout is een middel tegen *onsmakelijke spijze*, maar er is geen middel tegen *onsmakelijk zout*. Het Christendom zal een mens aangenaam maken, doch als iemand het Christendom belijdt, maar toch zot en plat blijft, onliefelijk en flauw, dan kan gene andere leer, geen ander middel aangewend worden, om hem kleur of geur te geven. Als het Christendom het niet doet, dan zal niets anders het doen.

b. Hij is *onnut, Het deugt nergens meer toe*, waarvoor zou men het nog kunnen aanwenden, waar het niet meer schade doet dan goed? Gelijk een mens zonder verstand, zo is een Christen zonder genade. Een slecht mens is het slechtste van alle schepselen, een slecht Christen is de slechtste der mensen, en een slecht Evangeliedienaar is de slechtste van alle Christenen.

c. Hij is bestemd tot verderf en verwerping. Hij zal *buiten geworpen worden*, uitgeworpen uit de kerk en de gemeenschap der gelovigen, waarvoor hij een smet is en een last, en hij zal *van de mensen vertreden worden*. Laat God verheerlijkt worden, in de schande en verwerping van hen, door wie Hij gesmaad werd, en die zich voor niets anders geschikt hebben gemaakt dan om vertreden te worden,

II. *Gij zijt het licht der wereld*, vers 14. Ook dit duidt hen aan als nuttig, evenals het vorige (Sole et sale nihil utilius - *Niets is nuttiger dan zon en zout)* maar heerlijker nog. Alle Christenen zijn *licht in den Heere*, Efeziërs 5:8, en moeten *als lichten schijnen*, Philippenzen 2:15, maar leraren in zeer bijzonderen zin. Christus noemt zich *het Licht der wereld*, Johannes 8:12. en zij zijn *medewerkers met Hem*, en iets van Zijne eer wordt hun gegeven. Voorwaar! *het licht is zoet*, het is welkom, het licht van den eersten dag der wereld was dit, toen het *scheen uit de duisternis*, ook het morgenlicht van elke dag is dit, en voor alle verstandige mensen is ook het Evangelie dit, en zij, die het verspreiden. De *wereld was in duisternis gezeten*. Christus heeft Zijne discipelen verwekt, om er in te schijnen, en om dit te doen, ontlenen zij aan Hem hun licht. Deze gelijkenis word hier verklaard in twee zaken

1. Als *het licht der wereld* zijn zij vermaard, duidelijk zichtbaar, veler ogen zijn op hen gevestigd. *Ene stad, boven op een berg* lig*gende, kan niet verborgen blijven*, De discipelen van Christus, inzonderheid diegenen, die ijverig en voortvarend zijn in Zijn dienst, worden opmerkenswaardig, er wordt op hen gelet, als op bakens. Zij zijn tot *tekenen*, Jesaja 7:18, *een wonderteken*, Zacheria 3:8, al hun naburen hebben het oog op hen. Sommigen bewonderen hen, sommigen loven hen, verblijden zich in hen, en trachten hen na te volgen, anderen benijden hen, haten hen, berispen hen, en trachten hen te vernietigen. Daarom behoren zij *voorzichtiglijk te wandelen*, vanwege *hun verspieders*, zij zijn een *schouwspel der wereld*, en moeten zich wachten voor alles wat een schijn des kwaads heeft, omdat zij zo veel *aangezien worden*. Voor dat Christus hen riep, waren Zijne discipelen onbekende mannen, maar de hoedanigheid, die Hij in hen legde, verleende hun

waardigheid, en als predikers van het Evangelie zijn zij vermaard geworden, en hoewel zij er door sommigen om gesmaad werden, zijn zij er door anderen om geëerd, bevorderd tot tronen, en tot rechters gemaakt, Lukas 22:30, want Christus zal eren, die Hem eren.

2. Als *lichten der wereld* zijn zij bestemd om anderen te verlichten, vers 15, en daarom

a. zullen zij als lichten gesteld worden. Christus, deze kaarsen aangestoken hebbende, zullen zij niet onder een korenmaat gezet worden, niet altijd, gelijk nu, beperkt blijven tot de steden van Galilea, of de verlorene schapen van het huis Israël's, zij zullen heengezonden worden in de gehele wereld. De kerken zijn de kandelaars, de gouden kandelaars, waarop deze lichten gesteld worden, teneinde hun licht te verspreiden, en het Evangelie is zo sterk een licht en draagt Zijn eigen getuigenis zo duidelijk en blijkbaar in zich, dat het, *gelijk ene stad op een berg, niet verborgen kan blijven*, voor allen, die niet moedwillig hun ogen er voor sluiten, moet het wel blijken van God te zijn. En *zij schijnt allen, die in het huis zijn*, allen die er nabij willen komen, willen komen waar zij is. Zij, aan wie deze kaars des Evangelies geen licht geeft, hebben dit zich zelven te wijten, zij willen er niet mede in het huis zijn, willen er geen vlijtig en onpartijdig onderzoek naar doen, maar zijn er tegen ingenomen.

b. Zij moeten als lichten *schijnen*. Door hun *goede prediking*. De kennis die zij hebben, moeten zij ten goede van anderen mededelen, haar niet *onder een korenmaat* houden, maar haar verspreiden. Het talent moet niet in een zweetdoek worden begraven, er moet handel mede gedreven worden. De discipelen van Christus moeten zich niet in afzondering begraven, onder voorgeven van nadenken en bespiegeling, bescheidenheid, of zelf-bewaring, maar gelijk zij het om niet ontvangen hebben, moeten zij het om niet geven. Door hun *goed leven*. Zij moeten *brandende en schijnende lichten zijn*, Johannes 5:35, moeten in geheel hun' wandel het onmiskenbaar blijk geven, dat zij waarlijk Christus' volgelingen zijn, Jakobus 3:13 Zij moeten anderen tot lering, leiding, opwekking en vertroosting wezen, Job 29:11. Ziehier *ten eerste: Hoe* ons licht moet schijnen-door *goede werken* te doen, die de mensen *kunnen zien*, en kunnen goedkeuren, werken, die in *goed gerucht* staan bij hen, die buiten zijn, en die hun dus reden kunnen geven, om goed van het Christendom te denken. Wij moeten goede werken doen, die *gezien kunnen worden* tot stichting van anderen, maar niet, om gezien te worden, ter onzer eigene praalvertoning. Er is ons geboden te bidden in het verborgen, en wat er ligt tussen God en onze ziel, moeten wij voor ons zelven houden, maar wat uit den aard der zaak open en bloot is voor ieders oog, dat moeten wij in overeenstemming zoeken te brengen met onze belijdenis, en het moet lofwaardig zijn, Filippenzen 4:8. Zij, die ons omringen, moeten niet slechts onze goede woorden *horen*, maar onze goede werken *zien*, opdat zij er van overtuigd zullen zijn, dat de Godsdienst meer dan een blote naam is, en dat wij er niet slechts belijdenis van doen, maar onder de macht er van blijven.

Ten tweede. Tot welk *einde* ons licht moet schijnen-"Opdat zij, die uwe goede werken zien, er toe gebracht worden, niet om *u* te verheerlijken (dat was hetgeen de Farizeeën op het oog hadden, en het bedierf alles wat zij verrichtten), maar *uwen Vader, die in de hemelen is verheerlijken."* Merk op: De verheerlijking Gods is de grote zaak, die wij bij alles wat wij doen in den Godsdienst, op het oog moeten hebben, 1 Petrus 4:11. In dit middelpunt moeten al de lijnen onzer daden samenkomen. Wij moeten er niet slechts naar streven zelven God te verheerlijken, maar wij moeten alles doen wat wij kunnen om anderen er toe te brengen Hem te verheerlijken. Het gezicht op onze *goede werken* zal dit doen, door hen te voorzien van:

1. *Stof tot lof*. "Laten zij *uwe goede werken* zien, opdat zij de kracht van Gods genade in u zien, en er Hem voor danken, en er Hem de eer voor geven, die zulke kracht aan mensen heeft gegeven."

2. *Redenen tot Godsvrucht*. "Laten zij uwe goede werken zien, opdat zij overtuigd mogen worden van de waarheid en voortreffelijkheid van den Christelijken Godsdienst, tot heiligen wedijver opgewekt worden, om uwe goede werken na te volgen, en aldus God te verheerlijken. De heilige, geregelde en voorbeeldige wandel der Godvruchtigen kan veel doen tot bekering van zondaren. Zij, die onbekend zijn met den Godsdienst, kunnen hierdoor er toe gebracht worden om te weten wat hij is. En zij, die er tegen bevooroordeeld zijn, kunnen er toe gebracht worden, om hem lief te hebben, en aldus is er iets lokkends en innemends in een' Godvruchtigen wandel.

MATTHEUS 5:17-20

Zij, voor wie Christus predikte, en ter wier behoeve Hij deze instructies gaf aan Zijne discipelen, waren mensen, die voor hun Godsdienst het oog hadden:

1. Op de *Schriften* van het *Oude Testament* als hun *regel*, en Christus toont, dat zij hierin gelijk hadden.

2. Op de schriftgeleerden en Farizeeën als hun *voorbeeld*, en Christus toont aan, dat zij hierin ongelijk hadden, want:

I. De regel, dien Christus is komen instellen, kwam nauwkeurig overeen met de Schriften van het *Oude Testament*, hier genoemd: de *Wet en de Profeten*. De profeten waren uitleggers der wet, en uit beiden te zamen bestond die regel van geloof en praktijk, die Christus op den troon vond in de Joodse kerk, en hier laat Hij hem op den troon.

1. Hij protesteert tegen het denkbeeld van het *Oude Testament* te vernietigen of te verzwakken: *Meent niet, dat Ik gekomen ben om de Wet en de Profeten te ontbinden*.

a. "Laten de vrome Joden, die liefde hebben voor de *Wet en de Profeten*, niet vrezen, dat Ik gekomen ben om die te *ontbinden."* Laten zij niet bevooroordeeld zijn tegen Christus en Zijne leer uit ene jaloerse vrees, dat het koninkrijk, dat Hij is komen oprichten, aan de eer der Schriften te kort zal doen, welke zij hebben aangenomen als komende van God, en waarvan zij de kracht en de reinheid hadden ervaren, neen, laten zij er van overtuigd zijn, dat Christus gene boze bedoelingen heeft tegen de Wet en de Profeten.

b. "Laten de onheilige Joden, die de Wet en de Profeten niet genegen en hun juk moede zijn, de hoop niet koesteren, dat Ik gekomen ben om ze te ontbinden." Laten vleselijk gezinde libertijnen zich niet inbeelden, dat de Messias is gekomen, om hen vrij te stellen van de Goddelijke geboden en hun tevens de Goddelijke beloften te verzekeren, hen zalig te maken en hun tevens vrijheid te geven om te leven naar het hun gelust. Christus beveelt thans niets, dat door de wet der natuur of de zedelijke wet was verboden, en Hij verbiedt niets, wat door deze wetten geboden was. Het is ene grote vergissing te denken, dat Hij dat doet, en Hij draagt er zorg voor die vergissing te herstellen, *Ik ben niet gekomen om te ontbinden* of te vernietigen. De Zaligmaker van zielen is de *verderver* van niets anders dan van de *werken des duivels*, van niets, dat van God komt, en nog veel minder van die voortreffelijke geboden, die wij hebben van Mozes en de Profeten. Neen, Hij is gekomen om ze te *vervullen*. Dat is:

a. De geboden der wet te gehoorzamen, want Hij is *geworden onder de wet*. Galaten 4:4. Hij heeft in alle opzichten gehoorzaamheid betoond aan de wet, Hij heeft Zijne ouders geëerd, den sabbat geheiligd, Hij heeft gebeden, aalmoezen gegeven, en gedaan wat nooit iemand anders gedaan heeft, volmaakt gehoorzaamd, en de wet nooit in iets gebroken of overtreden.

b. De beloften der wet te vervullen, en de voorzeggingen der profeten, die allen van Hem getuigden. Het verbond der genade is, in substantie, thans hetzelfde, als het toen was, en Christus is er de

Middelaar van. Te beantwoorden aan de typen der wet, en zo heeft Hij, de ceremoniële wet niet *ledig* gemaakt, maar *vervuld*, en zich zelven geopenbaard als het Wezen van al die schaduwen.

c. Er het ontbrekende van aangevuld, en haar dus vervolledigd en volmaakt. Dat is het wat het woord *plèrosai* eigenlijk betekent. Indien wij de wet beschouwen als een vat, waarin te voren water was, dan is Hij niet gekomen om dat water uit te storten, maar om het vat tot aan den rand te vullen, of, als ene schilderij, waarvan eerst de losse omtrekken gemaakt zijn, welke later aangevuld worden, zo heeft Christus door Zijne aanvullingen en uitleggingen de Wet en de Profeten verbeterd.

d. Om met hetzelfde plan of ontwerp voort te gaan. Het is er zo ver vandaan, dat de Christelijke instellingen datgene, wat het voornaamste doel was van den Joodsen Godsdienst, zou tegenwerken, of weerspreken, dat zij het juist in de hoogste mate bevorderen. Het Evangelie is *de tijd der verbetering*, Hebreeën 9:10, niet de herroeping der wet, maar de verbetering der wet, en bijgevolg, hare bevestiging.

2. Hij betuigt er het eeuwige van, niet alleen is het Zijne bedoeling of voornemen niet haar op te heffen, maar zij zal nooit opgeheven worden, vers 18, "Voorwaar zeg Ik u: Ik, de *Amen*, de getrouwe Getuige, verklaar plechtig, *totdat de hemel en de aarde voorbijgaan*, wanneer de tijd niet meer zijn zal, en de onveranderlijke staat des loons alle wetten zal hebben vervangen, zal er *niet ene jota noch een tittel*, niet de kleinste of geringste omstandigheid, *van de wet voorbijgaan, totdat het alles zal zijn geschied*, " want wat is het dat God doet in al de werkingen van de voorzienigheid en de genade, - wat anders dan de Schrift vervullen? Veeleer zullen hemel en aarde samenkomen, en al de volheid daarvan in verderf en verwarring gehuld worden, dan dat enig woord van God ter aarde zal vallen, of ijdel zal wezen. *Het woord des Heeren blijft in der eeuwigheid*, het woord der Wet, zowel als het woord des Evangelies. Merk op, dat de zorge Gods betreffende Zijne wet zich uitstrekt, zelfs tot de dingen, die van het minste belang schijnen, de jota's en de tittels, want alles wat Godes is, en Zijn stempel draagt, hoe klein het ook zij, zal bewaard blijven, De wetten van mensen zijn, in hun eigen bewustzijn, zo onvolmaakt, dat zij het als een grondregel erkennen en aannemen, dat *Apices juris non sont jura. De uiterste punten der wet zijn geen wet*, maar God zal iedere jota en tittel Zijner wet handhaven.

3. Hij draagt Zijnen discipelen op de wet zorgvuldig te bewaren, en toont hun het gevaar van de verwaarlozing of minachting er van, vers 19, *Zo wie een van deze minste geboden van de wet van Mozes zal ontbonden hebben*, -en nog zo veel te meer een van de grotere, gelijk de Farizeeën deden, die de gewichtiger zaken der wet veronachtzaamden, -en de mensen zal leren, gelijk zij leerden, die het gebod Gods overtraden door hun inzettingen, Hoofdstuk 15:3, *die zal de minste genaamd worden in het koninkrijk der hemelen*. Hoewel de Farizeeën zulk een roep hebben als leraren, zullen zij toch niet als leraren in Christus, koninkrijk gebruikt worden, *maar zo wie dezelve zal gedaan en geleerd hebben*, zoals Christus' discipelen zullen doen, en zich alzo betere vrienden zullen betonen van het Oude Testament dan de Farizeeën waren, *die zal groot genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen*. Merk op,

a. dat onder de geboden Gods sommigen kleiner zijn dan anderen, er zijn gene, die in volstrekten zin klein zijn, maar vergelijkenderwijs. De Joden achtten het gebod omtrent het vogelnest, Deuteronomium 22:6. 7, het kleinste van de geboden der wet, en toch had dit ene zeer grote betekenis en bedoeling.

b. Dat het in leer en in praktijk gevaarlijk is, om het minste van Gods geboden te niet te doen, te ontbinden, dat is: *er de strekking van te verminderen*, of *het verplichtende er van te verzwakken*, wie dit doet, zal bevinden, dat hij het doet tot zijn eigen nadeel en gevaar. Een der tien geboden aldus te vernietigen, is te stout een stuk om door God voorbijgezien te worden. Het is nog iets meer dan de wet te overtreden, het is de wet verbreken, Psalm 119:126.

c. Dat hoe verder zulk een bederf zich verspreidt, hoe erger het is. Het is reeds onbeschaamdheid genoeg het gebod te ontbinden, maar nog groter is de onbeschaamdheid om den mens alzo te leren. Dit ziet duidelijk op hen, dien toenmaals op den stoel van Mozes gezeten waren, en die door hun uitleggingen den tekst bedierven en vervalsten. Meningen, die de strekking hebben om ernstige Godsvrucht, en de levensbeginselen van den Godsdienst door verdorvene uitleggingen der Schrift te ondermijnen en te verwoesten, zijn slecht, als zij gekoesterd worden, maar nog erger zijn zij, als zij verspreid en geleerd worden als het woord van God. Wie dit doet, zal de *minste genoemd worden in het koninkrijk der hemelen*, in het koninkrijk der heerlijkheid, hij zal daar niet komen, maar er voor eeuwig buitengesloten zijn, of liever in het koninkrijk van de Evangelie-kerk. Hij is er zo ver vandaan de waardigheid van leraar er van te verdienen, dat hij niet geacht zal worden er lid van te wezen. De profeet, die deze leugens leert, zal de staart wezen in dat koninkrijk, Jesaja 9:14. Als de waarheid zal blijken, dan zullen deze verdorvene leraars, hoewel zij even geroemd worden als de Farizeeën, door de verstandigen en Godvruchtigen als niets geacht worden. Niets maakt leraren zo verachtelijk en laag als het verderven der wet, Maleachi 2:8, 11. Zij, die zonde vergoelijken en aanmoedigen, en de strengheid en nauwgezetheid in den Godsdienst verachtelijk maken, zijn het schuim der kerk. Maar van den anderen kant: Diegenen zijn waarlijk eervol en van groot gewicht in de kerk van Christus, die zich door hun leven en hun leer er aan wijden om de reinheid en nauwgezetheid te bevorderen van praktische Godsvrucht, die beide doen en leren wat goed is-want zij die niet doen, wat zij leren, breken met de ene hand af, wat zij met de andere hebben opgebouwd, maken zich zelven tot leugenaars, en brengen de mensen in verzoeking om te denken, dat alle Godsdienst bedrog is-maar zij, die spreken uit ervaring, die wat zij prediken ook beleven, die zijn waarlijk groot. Zij eren God, en God zal hen eren, 1 Samuel 2:30, en hiernamaals zullen zij *blinken als de sterren in het koninkrijk onzes Vaders*.

II. De gerechtigheid, die Christus door dezen regel kwam vestigen, moet overvloediger zijn dan die der schriftgeleerden en Farizeeën, vers 20. Dit was ene vreemde leer voor hen, die op de schriftgeleerden en Farizeeën zagen als het hoogste in den Godsdienst bereikt hebbende. De schriftgeleerden waren de voornaamste leraren der wet, en de Farizeeën waren er de beroemdste belijders van, en beiden zaten op den stoel van Mozes, Hoofdstuk 23:2 en hadden zulk ene vermaardheid onder het volk, dat men op hen zag als buitengewoon in overeenstemming met de wet, en de mensen dachten, dat zij niet verplicht waren zo goed of vroom te wezen als zij, daarom was het hun ene grote verrassing te horen, dat zij beter behoorden te wezen, of niet naar den hemel zouden gaan, en daarom verzekert Christus dit hier met grote plechtigheid: *Ik zeg u*, dat het zo is. De schriftgeleerden en Farizeeën waren. vijanden van Christus en van Zijner leer, en waren grote verdrukkers, en toch moet het erkend worden, dat er iets prijzenswaardigs in hen was. Zij deden veel aan vasten en bidden en aan het geven van aalmoezen, zij waren stipt in het waarnemen der ceremoniële voorschriften, en legden er zich op toe anderen te onderwijzen, en toch zegt onze Heere Jezus hier aan Zijne discipelen, dat de Godsdienst, dien Hij kwam vestigen, niet slechts het slechte buitensloot van de schriftgeleerden en Farizeeën, maar hun goedheid, of vroomheid overtrof. Wij moeten meer doen dan zij, en beter doen dan zij, of wij zullen niet in den hemel komen. Zij waren *in*

de wet eenzijdig, en legden den meesten nadruk op het ceremoniële gedeelte er van, maar wij moeten algemeen (universeel) zijn, en niet denken dat het genoeg is aan den priester tienden te geven, maar ons hart geven aan God. Zij bekommerden zich slechts om het *uitwendige*, maar wij moeten ene gewetenszaak maken van *innerlijke* Godsvrucht. Zij beoogden *lof* en *toejuiching van mensen*, maar wij moeten streven naar *welbehaaglijkheid voor God*, zij waren *hoogmoedig* op hetgeen zij deden in den Godsdienst, en vertrouwden er op als *gerechtigheid*, maar, wij, als wij alles gedaan hebben, moeten wij ons *zelven verzaken*, en zeggen: Wij zijn *onnutte dienstknechten* en betrouwen alleen op *de gerechtigheid van Christus* en aldus kunnen wij de schriftgeleerden en Farizeeën overtreffen.

MATTHEUS 5:21-26

Het beginsel gesteld hebbende, dat Mozes en de profeten nog altijd hun bestuurders moeten zijn, maar dat de schriftgeleerden en Farizeeën dit niet meer moesten zijn, gaat Christus er nu toe over, om de wet in sommige bijzonderheden te verklaren, en haar te bevrijden van de verdorvene uitleggingen, die deze schriftverklaarders er aan hadden gegeven. Hij voegt er niets nieuws aan toe. Hij beperkt slechts sommige vergunningen, waarvan misbruik was gemaakt, en wat betreft de geboden: Hij toont de wijde strekking, de stiptheid en den geestelijken aard er van aan, en voegt er zulke verklarende inzettingen aan toe, dat zij er veel duidelijker door worden, en tot gehoorzaamheid er aan kunnen leiden. In deze verzen verklaart Hij de wet van het zesde gebod overeenkomstig de ware bedoeling en de volle strekking er van.

I. Hier wordt het gebod zelf herhaald, vers 21, *Wij hebben het gehoord*, en herinneren het ons. Hij spreekt tot hen, *die de wet kennen*, voor wie op elke sabbatdag Mozes in hun synagogen gelezen werd. Gij hebt gehoord, dat *tot de ouden*, of tot hen uit den ouden tijd, tot uwe voorvaderen, de Joden, gezegd is, *Gij zult niet doden*. De wetten van God zijn gene nieuwe, plotseling ingevoerde wetten, zij werden hun van ouds overgeleverd, het zijn oude wetten, maar van zulk een aard, dat zij nooit *verouderd* zijn. De zedelijke wet komt overeen met de wet der natuur, en de eeuwige regelen en redenen van goed en kwaad, dat is de rechtheid van den eeuwigen Geest. *Doden* wordt hier verboden, ons zelven doden, iemand anders doden, middellijk of onmiddellijk, of door er op de ene of andere wijze medeplichtig aan te zijn. De wet van God, den God des levens, is ene beschermende omtuining van ons leven. Het was een der geboden aan Noach, Genesis 9:5, 6.

II. De verklaring van dit gebod, waarmee de Joodse leraren zich tevreden stelden, -hun uitlegging was: *Wie doodt, die zal strafbaar zijn door het gericht*. Dat was alles wat zij er over wisten te zeggen, n.l. dat moedwillige moordenaars blootgesteld waren aan het zwaard der gerechtigheid, en onwillekeurige doodslagers aan het gericht der vrijsteden. De gerechtshoven zaten in de poort van hun voornaamste steden, de rechters waren gewoonlijk drie en twintig in getal, dezen ondervraagden, veroordeelden en volvoerden het doodvonnis aan moordenaren, zodat al wie doodde, strafbaar was voor hun gericht. Nu was deze hun uitlegging van dit gebod, gebrekkig, want zij gaf te kennen: Dat de wet van het zesde gebod slechts uitwendig was, en niets anders verbood dan moord, de daad van doden, en geen beslag legde op de innerlijke wellusten, waaruit *krijgen en vechterijen voortkomen*. Dat was de *proton pseudos, de gronddwaling*, van de Joodse leraren, dat de Goddelijke wet slechts de zondige daad verbood, niet de zondige gedachte. Zij waren geneigd *haerere in cortice -aan de letter der wet* -te blijven hangen, en deden geen onderzoek naar de geestelijke betekenis er van. Zolang Paulus een Farizeeër was, deed hij dit niet, totdat de Goddelijke genade hem door den sleutel van het tiende gebod liet inkomen in de kennis van den geestelijken aard van al de overigen, Romeinen 7:7, 14. Ene andere dwaling van hen bestond hierin, dat dit een bloot *politieke* en *burgerlijke* wet was, hun gegeven en bestemd tot een richtsnoer voor hun ge- rechtshoven, en niets meer, alsof zij het enige volk waren, en de wijsheid der wet met hen moest sterven.

III. De verklaring, die Christus gaf van dit gebod, en wij zijn er zeker van, dat wij overeenkomstig Zijne verklaring er van, hiernamaals geoordeeld zullen worden, en er ons dus nu door moeten laten leiden. *Het gebod is zeer wijd*, en moet niet beperkt worden door den wil van het vlees, of den wil des mans.

1. Christus zegt hun, dat *onbezonnen toorn moord is in het hart* vers 22, *Wie te onrechte op zijn broeder toornig is*, overtreedt het zesde gebod. Door onzen *broeder* moet hier verstaan worden iedereen, al is het iemand van nog zo weinig betekenis, een kind, of een dienstbode, want *uit enen bloede zijn* wij allen *gemaakt*. Toorn is een natuurlijke hartstocht, er zijn gevallen, waarin toorn wettig en prijzenswaardig is, maar als wij zonder oorzaak toornig zijn, dan is toorn *zondig*. Het woord is *eirkè*, dat *sine causâ, sine effectu, et sine modo zonder oorzaak, zonder goede uitwerking, en zonder gematigdheid*, betekent, zodat de toorn dan zondig is,

a. Als die toorn niet rechtvaardig was uitgelokt, zonder oorzaak, of zonder goede oorzaak, of zonder grote, geëvenredigde oorzaak, als wij toornig zijn op kinderen of dienstboden wegens iets, dat zij niet konden helpen, voor een vergeten of vergissen, dat ons zelven heel licht zou kunnen overkomen, en waarover wij niet toornig zouden geweest zijn op ons zelven, als wij toornig worden door ongegronde vermoedens, of om ene nietige belediging, waarvan het niet der moeite waard is te spreken.

b. Als het een toorn is, waarbij men geen goed doel op het oog heeft, en slechts dienen moet om ons gezag te laten gelden, of aan een dierlijken hartstocht toe te geven, onzen wrok aan de mensen te koelen, en ons zelven te prikkelen tot wraakoefening, dan is hij ijdel en doet kwaad, terwijl, *als* wij toornig zijn, het wezen moest, om den schuldige tot berouw en bekering te brengen, en te voorkomen, dat hij in dezelfde zonde zal vervallen, om ons te verantwoorden, 2 Corinthiërs 7:11, en anderen te waarschuwen.

c. Als de toorn de betamelijke grenzen te buiten gaat, als wij hard en stijfhoofdig zijn in onzen toorn, driftig en heftig, beledigend en kwaadaardig, en hen zoeken te schaden, op wie wij misnoegd zijn. Dat is een overtreden van het zesde gebod, want hij, die op deze wijze toornig is, zou doden, indien hij durfde, hij heeft er den eersten stap reeds toe gedaan. Kaïns doden van zijn broeder begon in toorn, in het oog van God is hij een moordenaar, want God kent het hart, waaruit moord voortkomt, Hoofdstuk 15:19.

2. Hij zegt hun, dat smadelijke taal te bezigen jegens onzen broeder moord is van de tong, hem noemende *Raka*, en *Gij dwaas*. Als dit in zachtmoedigheid gezegd wordt, en tot een goed doeleinde, om anderen van hun ijdelheid en dwaasheid te overtuigen, dan is het niet zondig. Zo zegt Jakobus: *O ijdel mens!* en Paulus: *Gij dwaas*, en Christus zelf: *O onverstandigen en tragen van hart*. Maar als het voortkomt uit toorn en innerlijke kwaadaardigheid, dan is het de rook van het vuur, dat in de hel ontstoken is, en is van dezelfde hoedanigheid.

a. *Raka* is een woord van minachting, en komt voort uit hoogmoed, het is de taal van hetgeen Salomo noemt *hovaardige verbolgenheid*, Prediker 21:24, die onzen broeder vertreedt, het versmaadt om hem *bij de honden van onze kudde te stellen. Deze schare die* de *wet niet weet, is vervloekt*, is zulk ene taal, Johannes 7:49.

b. *Gij dwaas*, is een spijtig woord, en komt voort uit haat, op hem ziende, niet alleen als gering en gene eer waardig, maar als laag, en gene liefde waardig: "Gij slechtaard, gij verworpeling." Het eerste noemt iemand zonder verstand, het tweede noemt (naar de taal der Schrift) iemand zonder genade. Hoe meer de smaad den geestelijken toestand raakt, hoe erger hij is. Het eerste is een hovaardig smalen op onzen broeder, het tweede is een boosaardig bedillen en veroordelen van hem,

als iemand, die door God verlaten is. Dit nu is een overtreden van het zesde gebod, boosaardige laster en bedilling zijn *vergift onder de lippen*, dat in het verborgen en langzaam doodt, *bittere woorden* zijn als *pijlen*, die plotseling wonden, Psalm 64:4, of als een zwaard in het gebeente. Hierdoor wordt de goede naam van onzen naaste, die beter is dan leven, vermoord, en het is een blijk van zulk ene kwaadwilligheid jegens onzen naaste, dat zij ook zijn leven wel zou aantasten, indien het in onze macht ware.

3. Hij zegt hun, dat hoe gering zij nu ook over deze zonden mogen denken, zij er toch gewis verantwoording voor te doen zullen hebben: *wie te onrechte op zijn broeder toornig is, die zal strafbaar zijn door het gericht*, en den *toorn Gods*, wie hem *Raka* noemt, *zal strafbaar zijn door den groten raad*, gestraft worden door het Sanhedrin wegens het smaden van een Israëliet, *maar wie zegt: Gij dwaas*, gij onheilig mens, gij kind der hel, *zal strafbaar zijn door het helse vuur*, waartoe hij zijn broeder veroordeelt, aldus de mening van den geleerde. Sommigen denken, dat Christus, met toespeling op de straffen, welke door de gerechtshoven onder de Joden opgelegd werden, aantoont, dat de zonde van roekelozen, onrechtvaardigen toorn de mensen blootstelt aan de mindere of meerdere straffen, overeenkomstig de trap of mate der handelwijze. De Joden hadden drieërlei doodstraffen: onthoofding, welke straf opgelegd werd door het gericht, steniging, opgelegd door den raad, of het Sanhedrin, en verbranding *in het dal van Hinnom*, dat alleen in buitengewone gevallen werd toegepast. De betekenis dus is: dat roekeloze toorn en smadelijke taal doemwaardige zonden zijn, maar sommigen zijn zondiger dan anderen, en dienovereenkomstig is er ook ene zwaardere veroordeling en strenger straf voor hen weggelegd. Christus wilde dus aantonen welke zonde het meest zondig is, door aan te duiden, welke straf er van het vreselijkst zal zijn.

IV. Uit dit alles wordt hier nu afgeleid, dat wij met de uiterste zorge Christelijke liefde en vrede met al onze broederen moeten aankweken en bewaren, en dat, zo te eniger tijd ene breuke ontstaat, wij naar verzoening moeten streven, ons moeten verootmoedigen voor onzen broeder, hem om vergeving moeten vragen, en hem vergoeding moeten bieden voor het onrecht, dat hem in woord of daad is aangedaan, overeenkomstig den aard der zaak, en dat wij dit snel moeten doen, en wel om twee redenen:

1. Omdat wij, eer dit geschied is, ten enenmale ongeschikt zijn om in de heilige inzettingen gemeenschap te oefenen met God, vers 23 en 24. Het geval, dat verondersteld wordt, is: *Dat uw broeder iets tegen u heeft*, dat gij hem geschaad of beledigd hebt, hetzij in werkelijkheid of in zijne mening, indien gij de beledigde zijt, dan behoeft er geen uitstel plaats te hebben, *indien gij iets hebt tegen uwen broeder*, maak het er kort mede, er is niets te doen dan hem te vergeven, maar zo de twist door u is begonnen, en de schuld, hetzij in den beginne of daarna, aan uwe zijde is, zodat *uw broeder iets tegen u heeft, ga heen*, en *verzoen u met hem*, eer gij *uwe gave op het altaar offert*, eer gij plechtig tot God nadert in den Evangelie-dienst van gebed en dankzegging, het woord horende, of de sacramenten ontvangende. Merk hierbij op:

a. Als wij ons tot enigerlei Godsdienstige verrichting begeven, dan is het goed om die gelegenheid te gebruiken tot ernstig nadenken en zelf-onderzoek. Er zijn vele dingen om aan *te denken*, als wij *onze gaven op het altaar brengen*, dit bijvoorbeeld, of *onze broeder ook iets tegen ons heeft*, indien ooit, dan is het nu, dat wij tot ernst geneigd zijn, en dus behoren wij ons zelven te onderzoeken.

b. Godsdienstige verrichtingen zijn Gode niet welbehaaglijk, als zij geschieden in ene toornige gemoedsgesteldheid, afgunst, nijd en liefdeloosheid zijn zonden, die God zo zeer mishagen, dat niets Hem kan behagen, dat voortkomt uit een hart, waarin zij heersen, 1 Timotheus 2:8. Gebed in ene toornige gemoedsgesteldheid is in gal geschreven, Jesaja 1:15, 58:4.

c. Liefde is zo veel *beter dan alle brandoffers en offeranden*, dat God eerst verzoening wil met een beledigden broeder, eer de gave geofferd wordt. Hij wil liever wachten op de gave, dan dat zij geofferd wordt terwijl wij onder schuld zijn en in twist zijn gewikkeld.

d. Hoewel wij ongeschikt zijn voor gemeenschapsoefening met God, wanneer wij in voortdurenden twist zijn met een broeder, kan dit toch niet als ene verontschuldiging gelden voor het verzuimen of veronachtzamen van onzen plicht. "Laat daar uwe gave voor het altaar, opdat gij, weggegaan zijnde, niet in verzoeking komt om niet weer te keren." Velen geven dit op als een reden, waarom zij niet in de kerk of aan het Avondmaal komen, dat zij in geschil zijn met een nabuur, en wiens schuld is dit? De ene zonde kan nooit ter verontschuldiging dienen van ene andere zonde, maar zal veeleer de schuld verdubbelen. Gebrek aan liefde kan het gebrek aan Godsvrucht niet rechtvaardigen. De moeilijkheid is gemakkelijk uit den weg te ruimen, hun, die ons verongelijkt hebben, moeten wij vergeven, en aan hen, die door ons verongelijkt werden, moeten wij voldoening geven, of er tenminste de aanbieding toe doen, en de wens tot vernieuwing der vriendschap moet te kennen worden gegeven, zodat het niet onze schuld is zo er gene verzoening plaats vindt, *en komt dan en offert uwe gaven*, en zij zal aangenomen worden. Daarom moeten wij op geen dag *de zon onder laten gaan over onze toornigheid*, omdat wij, eer wij gaan slapen, in het gebed moeten gaan, en nog veel minder moeten wij op een sabbatdag de zon onder laten gaan *over onze toornigheid*, omdat dit de dag des gebeds is.

2. Omdat, voor dit geschied is, wij blootgesteld zijn aan veel gevaar, vers 25, 26. Wij moeten dus streven naar vrede en eensgezindheid, en dat wel spoedig, om twee redenen:

a. Om ene tijdelijke reden. Indien het onrecht, dat wij onzen broeder hebben aangedaan, in zijn persoon, zijne bezittingen of zijn goeden naam, van zulk een aard is, dat er een proces uit kan voortkomen, waardoor hem wellicht ene aanzienlijke schadevergoeding van ons kan toegewezen worden, wij doen dus verstandig, en handelen plichtmatig jegens ons eigen gezin, om dit te voorkomen door ene nederige onderwerping, ene rechtvaardige en vreedzame voldoening, opdat hij dit niet door de strengheid der wet van ons verkrijge, en ons nog tot het uiterste van gevangenisstraf zal brengen. In zulk een geval is het beter om ene schikking te treffen dan te volharden, want het is ijdel om met de wet te twisten, en men loopt licht gevaar van er door verpletterd te worden. Velen maken zich arm door hardnekkig voort te gaan met het onrecht en hun beledigingen, terwijl door een weinig toegeven in het begin de zaak in der minne geschikt had kunnen worden. Salomo, s raad voor het geval van ene borgstelling is: *Ga, onderwerp u zelven*, beveilig u aldus, en *red u*, Prediker 6:1-5. Het is goed om te vereffenen, want de wet is duur. Gelijk wij barmhartig moeten zijn jegens hen, over wie wij macht hebben, zo moeten wij ook rechtvaardig zijn jegens hen, die macht hebben tegen ons, voor zoveel wij dit kunnen. "Weest haastelijk welgezind jegens uwe wederpartij, kom snel met hem overeen, opdat hij niet, verbitterd over uwe hardnekkigheid, bij zijn hoogsten eis tegen u blijft, en in gene schikking wil treden, waartoe hij in het eerst wel genegen zou geweest zijn." Ene gevangenis is een onaangenaam verblijf voor hen, die er zich door hun eigen hoogmoed, hun verkwisting, hun eigenzinnigheid en dwaasheid in gebracht hebben.

b. Om ene geestelijke reden. *Ga heen* en *verzoen u met uwen broeder*, wees rechtvaardig, wees vriendelijk jegens hem, want, gelijk gij, zolang de twist duurt, ongeschikt zijt, om *uwe gave op het altaar te brengen*, ongeschikt *om tot de tafel des Heeren te komen*, zo zijt gij ook ongeschikt om te sterven. Indien gij volhardt in deze zonde, dan is er gevaar, dat gij plotseling wordt weggenomen door den toorn van God, aan wiens oordeel gij noch kunt ontkomen, noch u er tegen kunt verzetten, en indien deze ongerechtigheid ten uwen laste komt, dan wacht u een eeuwig verderf." De hel is ene gevangenis voor allen, die leven en sterven in ene gemoedsstemming van nijd en liefdeloosheid, voor allen, die *twistgierig* zijn, Romeinen 2:8, en uit die gevangenis is er gene verlossing, gene ontkoming in der eeuwigheid. Dit is zeer toepasselijk op de grote zaak van onze verzoening met God door Christus.

Weest haastelijk welgezind jegens Hem, terwijl gij op den weg zijt. De grote God is een wederpartij voor alle zondaren, *Antidikos*, een *wet- of gerechtigheids-wederpartij*, Hij heeft een twistgeding met hen. Het is in ons belang om *met Hem overeen te komen*, ons aan Hem te gewennen, ten einde *vrede te hebben*, Job 22:21, 2 Corinthiërs 5:20. Wij handelen verstandig, als wij dit *haastelijk doen, terwijl wij op den weg zijn*. Terwijl wij in leven zijn, *zijn wij op den weg*, na den dood zal het te laat zijn, daarom: *geef uwen ogen geen slaap* voordat dit *gedaan is*. Zij, die in een toestand blijven van vijandschap tegen God, zijn voortdurend blootgesteld aan het arrest Zijner gerechtigheid, en de schrikkelijkste uitwerking van Zijn toorn. Christus is de Rechter, aan wie alle onboetvaardige zondaren overgeleverd zullen worden, want *al het oordeel is den Zoon gegeven*: Hem, die verworpen werd als Zaligmaker, kan men niet ontkomen als Rechter, Openbaring 6:16, 17. Het is ontzettend om aldus den Heere Jezus overgeleverd te worden, als het Lam een Leeuw zal zijn geworden. Engelen zijn de beambten, aan wie Christus hen zal overleveren, Hoofdstuk 13:41, 42, de duivelen zijn dit ook, daar zij, als de volvoerders der oordelen aan alle ongelovigen, *het geweld des doods hebben*, Hebreeën 2:14. De hel is de gevangenis, waarin al diegenen geworpen zullen worden, die in een staat van vijandschap tegen God blijven. 2 Petrus 2:4. Veroordeelde zondaren moeten er eeuwiglijk in blijven, zij zullen er niet uitkomen, *totdat zij den laatsten penning zullen betaald hebben*, en dat zal tot in eeuwigheid niet zijn: aan de Goddelijke gerechtigheid zullen zij nooit kunnen voldoen.

MATTHEUS 5:27-32

Hier hebben wij ene verklaring van het zevende gebod van dezelfde hand, die de wet gemaakt heeft, en dus het meest geschikt was om er de uitlegging van te geven. Het is de wet tegen onreinheid, die zeer gevoeglijk volgt op de vorige, die een beslag legt op zondige drift of hartstocht, gelijk deze op zondige lusten, beiden moeten onder de heerschappij wezen van verstand en geweten, en beiden zijn even verderfelijk als er de vrije teugel aan gelaten wordt.

I. Het gebod wordt hier uitgedrukt, vers 27.

Gij zult geen overspel doen, waarin het verbod van alle andere onreinheid en de begeerte er naar ligt opgesloten. Maar de Farizeeën hebben in hun uitlegging van dit gebod het slechts bepaald tot de *daad* van overspel, te kennen gevende, dat, indien deze zonde *slechts in het hart opkwam*, en niet verder ging, God haar niet kon horen, en haar niet zou aanzien, Psalm 66:18, en daarom achtten zij het voldoende te kunnen zeggen, dat zij gene *overspelers* waren, Lukas 18:11.

II. Hier wordt het verklaard in de stiptheid van het gebod in drieërlei zaken, die wel vreemd moesten toeschijnen aan hen, die zich altijd door de overleveringen der ouden lieten leiden, en alles wat zij leerden voor ene Godsspraak hielden.

1. Er wordt ons hier geleerd, dat er zo iets is als *overspel in het hart*, overspelige gedachten en neigingen, die nooit overgaan tot de daad van overspel of hoererij, en wellicht was de verontreiniging der ziel, die er uit voortkwam, en hier zo beslist en duidelijk wordt uitgesproken, niet slechts in het zevende gebod opgesloten, maar ook bedoeld en aangeduid in vele van de verontreinigingen onder de wet, waarvoor zij *hun klederen moesten wassen, en zich met water baden. Wie ene vrouw* (niet slechts ene getrouwde vrouw, zoals sommigen het willen uitleggen, maar elke vrouw), *aanziet, om dezelve te begeren, die heeft alrede overspel in zijn hart met haar gedaan*, vers 28. Dit gebod verbiedt niet slechts de daad van hoererij en overspel, maar

a. Alle begeerten er naar, allen lust naar het verboden voorwerp, dit is het begin der zonde, *de begeerlijkheid ontvangen hebbende*, Jakobus 1:15, het is een slechte stap naar de zonde, en waar bij de lust verwijld wordt, en de wellustige begeerte gekoesterd wordt, is het een bedrijven der zonde, voor zoveel het hart het kan, er ontbreekt niets aan dan de gelegenheid voor het bedrijven der zonde zelf. *Adultera mens est -de ziel is ontuchtig geworden*. Ovidius. Lust is het geweten overbluft of vooringenomen, vooringenomen, als het niets zegt tegen de zonde, bespot, of overbluft, als het wel spreekt, maar niet overmogend is.

b. Alle nadering er toe, het voeden van het oog door het zien op de verboden vrucht, niet slechts het zien met de bedoeling om te lusten, maar het zien totdat men lust, of het zien om den lust te bevredigen, waar gene andere voldoening er van verkregen kan worden. Het oog is zo wel de inlating als de uitlating van zeer veel goddeloosheid van die soort, getuige Jozefs meesteres, Genesis 39:7, Simson, Richteren 16:1, David, 2 Samuel 11:2. Wij lezen van *ogen vol overspel, die niet ophouden van zondigen*, 2 Petrus 2:14. Hoe nodig is het ons dus, om met den Godvruchtigen Job *een verbond te maken met onze ogen*, die overeenkomst er mede aan te gaan, dat zij het genot zullen hebben van het licht te aanschouwen van de zon en de werken van God, mits zij zich nooit vestigen op iets, dat ene onreine verbeelding, of onreine lusten kan teweegbrengen, en met deze

strafbepaling, dat zij er anders voor zullen boeten met de pijn van boetvaardige tranen! Job 31:1. Waar anders hebben wij de oogleden voor dan om verdorvene blikken te weerhouden, en hun verontreinigende indrukken buiten te sluiten? Dit verbiedt ook het gebruik van een onzer andere zintuigen tot opwekking van lusten. Indien verlokkende blikken verboden vruchten zijn, nog veel meer is dit het geval met onreine woorden, of wellustig dartelen, de brandstof en de blaasbalg voor dit helse vuur. Deze geboden zijn omtuiningen voor de wet van harte-reinheid, vers 8. En indien zien lusten is, dan zijn zij' die zich kleden en versieren en zich tentoonstellen, met het doel van gezien en begeerd te worden (zoals Isebel, die *haar aangezicht blankette, en haar hoofd versierde, en ten venster uitkeek)* niet minder schuldig. De mensen zondigen, maar de duivelen verleiden tot zonde.

2. Dat zulke blikken en zodanige dartelheid zo gevaarlijk en verderfelijk zijn voor de ziel, dat het beter is het oog en de hand te verliezen, die deze ergernis geven, dan toe te geven aan de zonde, en er voor eeuwig door om te komen. Deze les wordt ons hier geleerd in vers 29, 30. De verdorvene natuur zou spoedig in opstand komen tegen het verbod van overspel in het hart, en zeggen, dat het onmogelijk is om er zich door te laten leiden. "Deze rede is hard, wie *kan dezelve horen?* Vlees en bloed kunnen niet anders dan ene schone vrouw met welbehagen aanzien, en het is onmogelijk om zulk een voorwerp niet te begeren." Voorwendsels als deze zullen nauwelijks voor rede of verstand willen wijken, en daarom moet er tegen gestreden worden met *den schrik des Heeren*, en daarmee wordt er hier tegen gestreden.

a. Het is een strenge maatregel, die hier voorgeschreven wordt ter voorkoming van vleselijke lusten. *Indien uw rechteroog u ergert*, of *u doet zondigen*, door wellustige blikken, of een wellustig staren op verboden voorwerpen, *indien uwe rechterhand u ergert*, of *u doet zondigen* door een wellustig dartelen, en indien het werkelijk onmogelijk is, gelijk beweerd wordt, het oog en de hand te beheersen, en zij zo gewoon geraakt zijn aan deze goddeloze praktijken, dat zij er niet teruggehouden van kunnen worden: indien er geen ander middel is om ze te weerhouden, (dat er, geloofd zij God! wèl is), dan zou het beter wezen *het oog uit te trekken*, en *de hand af te houwen*, al zou het ook *het rechteroog*, en *de rechterhand* -het eerbaarste en het nuttigste- wezen, dan ze toe te geven in zonde tot verderf der ziel. En indien wij ons hieraan-dat is: aan hetgeen, waarvan de blote gedachte de natuur verschrikt terug doet deinzen-hebben te onderwerpen, hoe veel te meer moeten wij dan niet vast besloten zijn, *ons lichaam te bedwingen, en het tot dienstbaarheid te brengen*, een leven te leiden van doding van het vlees en zelfverloochening, gedurig te waken over ons hart, en het eerste opkomen van lust en bederf reeds ten onder te houden, de gelegenheden tot zonde te vermijden, het begin er van te weerstaan, het gezelschap te weigeren van hen, die ons tot een strik zullen zijn, al zijn zij overigens nog zo aangenaam in den omgang, het kwaad uit den weg te blijven, ons in te krimpen in het gebruik ook van wettige zaken, als wij bevinden, dat zij ene verzoeking voor ons zijn, genade te zoeken bij God, en dagelijks op die genade te steunen, en zo *te wandelen door den Geest*, dat wij *de begeerlijkheid des vlezes niet volbrengen*. Dit zal van even krachtige uitwerking zijn, als *het afhouwen van ene rechterhand* of *het uittrekken van een rechteroog*, en zal wellicht even sterk indruisen tegen vlees en bloed, want het is de vernietiging van den ouden mens.

b. Er wordt een zeer sterk argument gebruikt om aan dit voorschrift kracht bij te zetten, vers 29, en het is in dezelfde bewoordingen herhaald in vers 30, want wij zijn er afkerig van om zulke scherpe dingen te horen, Jesaja 30:10. *Het is u nut, dat een uwer leden verga*, al is het ook een oog, of ene hand, die het minst gemist kunnen worden, en niet *uw gehele lichaam in de hel geworpen*

worde. Merk op. Het is niet onbetamelijk in een evangeliedienaar om in zijne prediking van hel en verdoemenis te gewagen, ja meer, hij *moet* het doen, want Christus zelf heeft het gedaan, en wij zijn ontrouw aan onzen last, indien wij niet waarschuwen voor *den toekomenden toorn*. Er zijn zonden, waarvan wij *behouden* moeten worden *door vreze*, inzonderheid *vleselijke lusten*, die zulke *onredelijke dieren* zijn, dat zij niet anders dan door vreze en verschrikking in toom gehouden kunnen worden, van den verboden boom niet anders geweerd kunnen worden, dan door *cherubs* met *een vlammend zwaard*. Als wij in verzoeking zijn om het hard te vinden *ons zelven te verloochenen* en onze *vleselijke lusten te kruisigen*, dan moeten wij bedenken, dat het nog veel harder zijn zal, om voor eeuwig te liggen in den poel, *die daar brandt van vuur en sulfer*. Zij weten niet, of geloven niet, wat de hel is, die liever gevaar lopen om voor eeuwig in die vlammen te zijn, dan zich een dierlijken, lagen lust te willen ontzeggen. In de hel zal ene pijniging wezen van het lichaam, het *gehele lichaam* zal *in de hel worden geworpen*, en er zal pijniging zijn in elk deel er van: zodat, indien wij enige zorge hebben voor ons lichaam, wij *het moeten bezitten in heiligmaking en eer*, en *niet in onreine begeerlijkheid*. Zelfs die plichten, die aan vlees en bloed het onaangenaamst zijn, *zijn ons nut*, en onze Meester eist niets van ons dan hetgeen Hij weet tot ons nut en voordeel te zijn.

3. Dat de gewoonte van mannen om van hun vrouwen te scheiden, omdat zij hun niet meer behaagden, of om enigerlei andere redenen dan overspel, hoe ook geduld en in zwang onder de Joden, een verbreken was van het zevende gebod, daar zij de deur opende voor overspel, vers 31, 32. Merk hier op:

a. Hoe de zaak nu stond met betrekking tot de echtscheiding. *Er is ook gezegd* (Hij zegt nu niet, als te voren: *Van de ouden is gezegd*, omdat dit niet, gelijk de vorige, een gebod was, hoewel de Farizeeën het gaarne als zodanig opnamen, Hoofdstuk 19:7, maar slechts ene vergunning of toelating): *Zo wie zijne vrouw verlaten zal, die geve haar een scheidbrief*, hij moet er niet aan denken, dit te doen door een mondeling woord, als hij in drift is geraakt, laat hij het doen met bedaard overleg, door een wettig document, bevestigd door getuigen. Indien hij den huwelijksband wil ontbinden, dat hij het doe op plechtige wijze. Op die wijze voorkwam de wet roekeloze echtscheidingen, die in der haast geschieden, en wellicht heeft dit in het begin, toen de schrijfkunst onder de Joden nog niet zo algemeen was, de echtscheidingen tot iets zeldzaams gemaakt. Maar in verloop van tijd zijn zij dikwijls voorgekomen, en deze aanwijzing, hoe zij geschieden moeten, als er ene rechtvaardige oorzaak voor is, werd nu uitgelegd als ene vergunning voor alle gevallen, en om welke oorzaak ook, Hoofdstuk 19:3.

b. Hoe die zaak door onzen Zaligmaker terechtgewezen en verbeterd werd. Hij bracht den regel voor het huwelijk terug tot de oorspronkelijke instelling: *Die twee zullen tot een vlees zijn*, niet zo licht te scheiden, behalve in het geval van overspel, dat het huwelijksverbond verbreekt, maar wie zijne vrouw verlaat om ene andere reden, of voorwendsel, *maakt, dat zij overspel doet*, evenals hij, die haar trouwt, nadat zij aldus verlaten werd. Zij, die anderen in verzoeking leiden om te zondigen, of hen er in laten, of hen er aan blootstellen, maken zich schuldig aan hun zonde, en zij zullen er rekenschap van hebben te geven. Dat is ene wijze, waarop iemands *deel is met de overspelers*.

MATTHEUS 5:33-37

Hier hebben wij ene verklaring van het derde gebod, dat voor ons van des te groter belang is om het goed te verstaan, wijl daar zeer bijzonder van gezegd is, dat *God hen niet onschuldig zal houden* - hoe onschuldig zij zich zelven ook mogen houden-die dit gebod overtreden, *door den naam des Heeren ijdellijk te gebruiken*. Betreffende dit gebod nu,

1. Is men het van alle zijden er over eens, dat het meineed verbiedt, en het schenden van eden en geloften, vers 33. Dit is van de ouden gezegd, en is de ware bedoeling en betekenis van het derde gebod. *Gij zult den naam Gods niet gebruiken* (zoals wij doen met een eed), *ijdellijk, of tot ijdelheid, of ene leugen*. Door de woorden, die hier op volgen, wordt ene verklaring gegeven van: *Hij heft zijne ziel niet op tot ijdelheid, en zweert niet bedrieglijk*, Psalm 24:4. Meineed is ene zonde, veroordeeld door het licht der natuur, als een weefsel van goddeloosheid tegenover God, en onrechtvaardigheid tegenover den mens, en den mens zeer bijzonder blootstellende aan den Goddelijken toorn, die men altijd geoordeeld heeft zo onfeilbaar te volgen op die zonde, dat de formule van den eed gewoonlijk als ene verwensing klonk, zoals het: *God doe mij zo, en zo daartoe*, en bij ons het: *Zo waarlijk helpe mij God*, wensende dat ik nooit enigerlei hulp van God zal ontvangen, indien ik vals zweer. Aldus hebben, met instemming der natiën, de mensen zich zelven vervloekt, niet twijfelende dat God hen zou vloeken, indien zij logen tegen de waarheid, terwijl zij plechtig God als getuige er van aanriepen. Naar aanleiding van andere Schriftuurplaatsen wordt er bijgevoegd: *Gij zult den Heere uwe eden houden*, Numeri 30:2, dat bedoeld kan wezen, hetzij:

1. Van die geloften, die aan God gedaan zijn, deze moeten stipt nagekomen worden, Prediker 5:4, 5, of:

2. Van de beloften, gedaan aan onze broederen, en voor welker oprechtheid God als getuige werd aangeroepen, deze moeten den Heere gehouden worden, met het oog op Hem, en om Zijnentwil, want door de belofte met ede te bevestigen, hebben wij ons tot schuldenaars gemaakt van Hem, en indien wij ene aldus bevestigde belofte breken, dan *hebben wij niet slechts den mensen, maar ook Gode gelogen*.

II. Er wordt bijgevoegd, dat het gebod niet slechts het valse zweren verbiedt, maar ook alle roekeloos, onnodig zweren: *Zweert ganselijk niet*, vers 34. Jakobus 5:12. Niet alsof alle zweren zondig is, dat is er zo ver vandaan, dat het, indien het op de rechte wijze geschiedt, deel uitmaakt van de Godsverering, en wij er *Gode de eer mede geven, die wij Zijn' Naam verschuldigd zijn*, zie Deuteronomium 6:13, 10:20, Jesaja 45:23, Jeremia 4:2. Wij bevinden, dat Paulus, als het nodig was, door zulke plechtigheden bevestigde wat hij gezegd had, 2 Corinthiërs 1:23. Als wij zweren, verpanden wij de waarheid van iets, dat bekend is, om de waarheid te bevestigen van iets, dat twijfelachtig, of onbekend is. Wij beroepen ons op ene grotere kennis, een hoger hof, en roepen de wrake over ons in van een rechtvaardig Rechter, in- dien wij bedrieglijk zweren. Nu is het gevoelen van Christus in deze zaak:

1. Dat wij *ganselijk niet moeten zweren* dan alleen wanneer wij er rechtmatig toe geroepen worden, en de rechtvaardigheid, of de liefde tot onzen broeder, of de eerbied voor het gemenebest, het nodig maken tot *een einde van alle tegenspreken*, Hebreeën 6:16, over welke noodzakelijkheid de burgerlijke overheid gewoonlijk heeft te oordelen. Wij moeten niet zweren,

maar wij kunnen bezworen worden, en aldus er toe worden verplicht, maar wij moeten ons den eed niet opdringen tot ons eigen werelds voordeel.

2. Dat wij niet lichtvaardig of oneerbiedig moeten zweren in gewone dagelijkse gesprekken. Het is een grote zonde om in scherts een beroep te doen op de Majesteit des hemels, dat, iets heiligs zijnde, altijd zeer ernstig moet blijven. Het is ene grove ontheiliging van Gods heiligen Naam en van een der heilige zaken, die *de kinderen Israël's den Heere heiligen*. Het is ene zonde, waarvoor geen dekmantel, gene verontschuldiging te vinden is, en daarom is het een teken van een ongodvruchtig hart, waarin vijandschap heerst tegen God: *Uwe vijanden* gebruiken Uwen naam ijdellijk.

3. Dat wij zeer bijzonder eden van belofte moeten vermijden, van welke Christus hier inzonderheid spreekt, want dezen moeten gehouden worden. De invloed van een eed ter bevestiging houdt onmiddellijk op, als wij getrouwelijk de waarheid, de gehele waarheid, ontdekt hebben, maar een eed van belofte verbindt zo lang, en kan op zo velerlei wijze gebroken worden, door het plotselinge overvallen worden, zowel als door de kracht van ene verzoeking, dat hij niet anders dan in grote noodzakelijkheid afgelegd moet worden. Het herhaalde eisen en gebruiken van eden is een blaam op de Christenen, die van zulk ene erkende waarheidsliefde en trouw behoorden te zijn, dat hun eenvoudig woord even heilig moest wezen als hun plechtige eden.

4. Dat wij bij generlei schepsel moeten zweren. Er schijnen mensen te zijn, die uit eerbied voor den naam Gods (naar zij denken) er geen gebruik van willen maken om te zweren, maar wel zweren *bij den hemel, of bij de aarde*, enz. Christus verbiedt dit hier, vers 34, en Hij toont, dat er niets is, waarbij wij kunnen zweren, of het staat op de ene of andere wijze in betrekking tot God, die de Bron en Oorsprong is van alle wezens, en dat het dus even gevaarlijk is bij hen te zweren, als bij God zelf, het is de waarheid van het schepsel, die op het spel staat, nu kan deze niet anders tot getuigenis dienen, dan in zover zij in betrekking staat tot God, die de *summum verum -de hoogste Waarheid is*. Bijvoorbeeld:

a. *Zweert niet bij den hemel*:" Dit is waar, zo waar als er een hemel is", *want hij is Gods troon*, waar Hij woont, en op ene bijzondere wijze Zijne heerlijkheid openbaart, zoals een vorst op zijn troon. Daar dit de onafscheidelijke waardigheid is der bovenwereld, kunt gij niet *zweren bij den hemel*, of gij zweert bij God zelf.

b. *Noch bij de aarde, omdat zij is* de *voetbank Zijner voeten*. Hij bestuurt de bewegingen van deze lagere wereld, zoals Hij heerst in den hemel, zo regeert Hij over de aarde, en hoewel zij onder Zijne voeten is, is zij ook onder Zijn oog en onder Zijne zorge en staat in betrekking tot Hem als Zijner, Psalm 24:1. *De aarde is des Heeren*, zodat, bij haar zwerende, gij bij haren Eigenaar zweert.

c. *Noch bij Jeruzalem*, ene plaats, waarvoor de Joden zulk een verering koesterden, dat zij van niets heiligers konden spreken om *bij* te *zweren*. Maar behalve de algemene betrekking van Jeruzalem tot God, als zijnde een deel der aarde, staat zij ook in ene bijzondere betrekking tot Hem, *want zij is de stad des groten Konings*, Psalm 48:3, *de stad Gods*, Psalm 46:5, daarom heeft Hij er belang bij, en bij elke eed, die er bij gezworen wordt.

d. *Noch bij uw hoofd zult gij zweren*, hoewel het nabij u is, en een deel van u uitmaakt, is het toch meer van God dan van u: want Hij heeft het gemaakt, en heeft er al de krachten en vermogens van geformeerd, terwijl gij zelf door generlei natuurlijken of innerlijken invloed de kleur van *een haar* kunt veranderen in *wit* of *zwart*: zodat gij niet kunt *zweren bij uw hoofd*, of gij zweert bij Hem, die *het Leven is van* uw *hoofd*, en *het opheft."* Psalm 3:4.

e. Dat wij ons dus in al onzen omgang moeten vergenoegen met *Ja, ja*, en *Neen, neen*, vers 37. Laten wij in onze gewone gesprekken, als wij iets verklaren, of bevestigen, alleen zeggen: *Ja*, het is zo, en, zo het nodig is, om aan onze verzekering kracht bij te zetten, mogen wij het verdubbelen, en zeggen: Ja, ja, het is wezenlijk zo. *Voorwaar, voorwaar*, was het *ja, ja*, van onzen Heiland. En zo ook, als wij iets ontkennen, laat het genoeg zijn te zeggen: Neen, of, indien het vereist wordt de ontkenning te herhalen, zo laat ons zeggen: Neen, neen. Indien onze trouw bekend is, dan zal dit volstaan om ons geloof te doen vinden, en zo onze trouw in twijfel getrokken wordt, dan zal het zweren en vloeken om ons beweren te steunen, het nog meer verdacht maken. Wie een onheiligen eed kan *doorzwelgen*, zal geen *leugen uitzijgen*. De reden is opmerkelijk: *Wat boven deze is, dat is uit den boze*, al staat het niet gelijk met de ongerechtigheid van een eed. Het komt voort uit het bederf van de menselijke natuur, uit drift en hartstocht, uit ene heersende ijdelheid in het hart, en ene minachting van heilige zaken. Het komt voort uit die bedrieglijkheid, die in de mensen is: *Alle mensen zijn leugenaars*, daarom gebruiken de mensen deze betuigingen, omdat zij elkaar wantrouwen, en denken, dat zij zonder die betuigingen niet geloofd zullen worden. Christenen behoren, om den goeden naam van hun Godsdienst, niet slechts na te laten hetgeen in zich zelf reeds kwaad is, maar ook hetgeen *uit kwaad voortkomt en er den schijn van heeft*. Datgene kan verdacht worden slecht te zijn, dat uit ene slechte oorzaak voortkomt. Een eed is ene remedie, welke een ziekte veronderstelt.

MATTHEUS 5:38-42

In deze verzen wordt de wet der wedervergelding verklaard, en in zekeren zin ingetrokken. Merk op:

I. Wat in het *Oude Testament vergunning, toelating* was in een geval van toegebrachte schade. De uitdrukking hier is alleen: *Gij hebt gehoord dat gezegd is*, niet, gelijk te voren, betreffende de wet der Tien Geboden, *dat gezegd werd van*, of tot, *de ouden*. Het was geen gebod, dat iedereen noodzakelijkerwijs zulk ene voldoening moest eisen, maar zij mochten er wettelijk op aandringen, indien hun dit behaagde, *oog om oog, en tand om tand*. Dit vinden wij in Exodus 21:24 :Leviticus 24:20, Deuteronomium 19:21. In al die plaatsen wordt dit aangewezen als te moeten geschieden door de overheid, die *het zwaard niet te vergeefs draagt*, maar *Gods dienares is, ene wreekster tot straf degenen, die kwaad doen*, Romeinen 13:4. Het was ene aanwijzing voor de rechters van het Joodse volk van de straffen, die in het geval van verminkingen opgelegd moesten worden, ter verschrikking van dezulken, die kwaad doen, aan den enen kant, en tot weerhouding van hen, aan wie het kwaad gedaan wordt, aan den anderen kant, opdat dezen gene zwaardere straf eisen dan rechtvaardig is. Het is niet: *een leven om een* oog, noch *een ledemaat om ene tand*: maar neem verhoudingen in acht, en in Numeri 35:31 wordt te kennen gegeven, dat in zulk een geval het verbeurde door geld vergoed kon worden: want indien bepaald is, dat *geen rantsoen genomen mag worden voor het leven van een moordenaar*, dan ligt daar in opgesloten, dat geldelijke vergoeding in geval van verminking wèl toelaatbaar was. Maar sommigen van de Joodse leraren, die voorzeker niet de barmhartigste mensen ter wereld waren, drongen er op aan als op ene noodzakelijkheid, dat die wrake volvoerd zou worden, zelfs door particulieren, en dat er gene plaats overbleef voor kwijtschelding der straf, of het aannemen ener vergoeding. Zelfs thans, nu zij onder het bestuur stonden van de Romeinse magistraten, en de rechtswetten bijgevolg nietig waren geworden, of vervallen verklaard, bleven zij toch nog ijverig voor alles wat hard en streng was. Nu is dit in zover van kracht voor ons, als ene aanwijzing voor de overheid, om het zwaard der gerechtigheid te gebruiken overeenkomstig de goede en heilzame wetten des lands, tot verschrikking der boosdoeners, en om de verdrukten recht te doen. Het was een rechter, *die God niet vreesde en geen mens* ontzag, die der arme weduwe *geen recht wilde doen van haar tegenpartij*, Lukas 18:2, 3. En het is een regel voor wetgevers, om dienovereenkomstig de straf evenredig te maken aan de misdaad, ter beteugeling van roof en geweld, en ter bescherming der onschuld.

II. Wat *de Nieuw- Testamentische regel is*. Wat betreft den eiser, het is zijn plicht het *onrecht, of nadeel, dat hem aangedaan, of berokkend is, te vergeven*, en niet meer aan te dringen op het straffen er van dan nodig is voor het algemene welzijn, en die regel is in overeenstemming met de zachtmoedigheid van Christus, en de zachtheid van Zijn juk. Twee dingen worden ons hier door Christus geleerd:

1. Wij moeten niet wraakgierig zijn, vers 39, *Ik zeg* u, *dat gij den boze niet wederstaat*, - den bozen mens, die u schadelijk is. Het weerstaan van elke bozen aanslag op ons is hier even algemeen en uitdrukkelijk verboden, als *het weerstaan van de machten*, Romeinen 13:2, en toch wordt hiermede de wet der zelfbewaring, en de zorge, die wij moeten hebben voor ons gezin, niet opgeheven. Wij mogen het *kwade mijden*, en het in zoverre *weerstaan* als nodig is voor onze eigene veiligheid, maar wij moeten *geen kwaad met kwaad vergelden*, geen wrok koesteren en ons niet wreken, en er ons niet op toeleggen om hen, die ons onvriendelijk behandeld hebben, met

gelijke munt te betalen. Wij moeten boven hen staan door hun te vergeven, Prediker 20:22, 24:29, 25:21, 22, Romeinen 12:17. De wet der wedervergelding moet in overeenstemming gebracht worden met de wet der liefde, en zo iemand ons nadeel heeft berokkend, dan is de vergelding er van ook niet in onze handen, maar in Gods handen, aan wiens toorn wij plaats moeten geven, en soms is zij in de handen van Zijne plaatsvervangers, waar dat nodig is tot handhaving van den publieken vrede. Maar als wij onzen broeder leed doen, zal het ons niet rechtvaardigen te zeggen, dat hij begonnen is, want het is de tweede slag, die den twist formeert, en als wij benadeeld waren, dan hadden wij de gelegenheid, niet om ons benadelen van hem te rechtvaardigen, maar om ons als ware discipelen van Christus te betonen door hem te vergeven. Onze Heiland wijst in het bijzonder op drie zaken, om aan te tonen, dat Christenen geduldig toegeven moeten aan hen, die hard en ongevoelig jegens hen handelen, veeleer dan met hen te gaan twisten. En in deze drie zaken zijn ook anderen begrepen,

a. Een slag op de wang, een kaakslag, dat ene schade, een letsel is, toegebracht aan mijn lichaam. "Wie u op de rechterwang slaat, dat niet slechts pijn doet, maar ook een hoon, ene belediging is, 2 Corinthiërs 11:20. Indien iemand u in toorn of uit minachting aldus tnishandelt, *keert hem ook de andere toe"*, dat is: "in plaats van deze belediging te wreken, bereidt u voor op nog ene belediging, en draagt haar met geduld, betaalt den ruwen mens niet met gelijke munt, daagt hem niet uit, en voert geen rechtsgeding tegen hem. Als het voor het algemene welzijn nodig is, dat hij verplicht wordt zich betamelijk te gedragen, zo laat dit over aan den magistraat, maar wat u aangaat, zal het meestal de verstandigste partij zijn, om de zaak voorbij te zien, en er gene verdere notitie van te nemen. Er zijn gene beenderen gebroken, de schade is niet heel groot, vergeef en vergeet het, en indien trotse dwazen daarom kwaad van u denken, u minachten en bespotten, zo zullen verstandige lieden er u om waarderen en eren als een volgeling van den gezegenden Zaligmaker, die, hoewel Hij de Rechter was van Israël, hen niet sloeg, die Hem op het kinnebakken sloegen, Micha 4:14. Hoewel dit ons nu zou kunnen blootstellen aan ene herhaling van die belediging, en dat is dan ook werkelijk het toekeren van de andere wang, zo laat ons dit niet ontroeren, maar laat ons op God vertrouwen en op Zijne voorzienigheid, om ons in den weg van onzen plicht te beschermen. Het vergeven van de ene belediging kan wellicht ene andere voorkomen, terwijl het wreken er van allicht ene nieuwe zou uitlokken. Sommigen zullen gewonnen worden door onderwerping, die door weerstand slechts te meer verbitterd zouden worden, Prediker 25:22. Ons loon is echter in Christus' handen, die ons den smaad, welken wij aldus geduldig verdragen, vergoeden zal met eeuwige eer en heerlijkheid, en al wordt ons die versmaadheid ook niet direct aangedaan, zo wij haar om des gewetenswil verdragen, in overeenstemming met Christus' voorbeeld, dan zal zij op de rekening gesteld worden van lijden om Christus' wil.

b. Het verlies van een rok, dat een onrecht is, mij aangedaan in mijne bezitting (vers 40), *zo iemand met u rechten wil, en uwen rok nemen*. Het is een hard geval. Het is iets gans gewoons, dat een rechtsgeding gebruikt wordt, om de grote schade, het grootste nadeel te berokkenen. Hoewel de rechters rechtvaardig en omzichtig zijn, is het voor slechte mensen, die voor gene eden of vervalsingen terugdeinzen, toch mogelijk, om door de wet iemand den rok van het lijf te kunnen nemen. *Verwonder u er niet over*, Prediker 5:7. Maar, in plaats van in zulk een geval u, bij wijze van wraakoefening, nu ook tot de wet te wenden en van uwe zijde een proces te beginnen, en op het uiterste punt van uw recht te staan, laat hem liever *ook den mantel nemen*. Is de zaak van weinig aanbelang, die wij zonder grote schade voor ons gezin kunnen verliezen, dan is het goed om maar om des vredes wil te berusten. "Het zal u niet zoveel kosten om een nieuwen mantel te kopen,

als het u kosten zou, om door een proces den ouden terug te krijgen, en zo gij hem dus niet langs vreedzamen weg terug kunt krijgen, dan is het beter om hem door hem te laten nemen." Het gaan van ene mijl door dwang, dat een onrecht is, mij aangedaan in mijne vrijheid, vers 41. "Zo wie u zal dwingen ene mijl te gaan om ene boodschap voor hem te doen, of hem te begeleiden, of te bezoeken, laat het u niet verdrieten, *ga* liever *twee mijlen met hem*, dan met hem in onmin te komen." Zeg niet: "Ik zou het doen, als ik er niet toe gedwongen was, want ik haat dwang", zeg liever: "Daarom zal ik het doen, want anders zou er twist of onenigheid komen, " het is beter hem te dienen, dan uwe eigene lusten tot hoogmoed en wraak te dienen. Sommigen geven er dezen zin aan: De Joden leerden, dat de discipelen der wijzen, en de onderzoekers der wet, niet gelijk anderen door de beambten des konings geprest mochten worden om in dienst van den staat te reizen, maar Christus wil niet, dat Zijne discipelen van dit voorrecht gebruik zouden maken, maar liever zich naar de regering moesten voegen, dan haar aanstoot te geven. Waar het alles op neerkomt is, dat Christenen niet pleitziek moeten zijn. Geringe schade of nadeel moet geleden worden, zonder er veel acht op te slaan, en is de schade of het nadeel zo groot, dat het ons de verplichting oplegt herstel van onrecht te zoeken, dan moet dit voor een goed doeleinde wezen, en zonder gedachte aan wraak. Hoewel wij gene belediging of onrecht moeten uitlokken, moeten wij ze, in den weg des plichts, blijmoedig weten te dragen. Zegt iemand nu: Vlees en bloed kunnen zulk ene belediging niet dragen, zo laat hij zich herinneren, dat *vlees* en *bloed het koninkrijk Gods niet zullen beërven*.

2. Wij moeten liefderijk en weldadig zijn, vers 42, moeten onze naasten niet slechts niet benadelen, maar er naar streven hun al het goed te doen, dat wij kunnen.

a. Wij moeten bereid zijn te geven: " Geeft degene, die iets van u *bidt*. Hebt gij vermogen, beschouw het verzoek van uwen broeder als ene gelegenheid, die u geschonken is, om aalmoezen te geven." Als een voorwerp voor barmhartigheid zich voordoet, dan behoren wij te geven op het eerste woord: *Geef een deel aan zeven, ja ook aan acht*, toch moeten de zaken onzer liefdadigheid *met recht beschikt worden*, Psalm 112:5, opdat wij niet geven aan de luien en onwaardigen wat gegeven moet worden aan de nooddruftigen en verdienstelijken. Wat God tot ons zegt, moeten wij bereid zijn tot onze arme broederen te zeggen: *Bidt en u zal gegeven worden*.

b. Wij moeten bereid zijn te lenen. Dit is soms ene even grote liefdadigheid als geven, daar het niet slechts den tegenwoordigen nood lenigt, maar hem, die ontleent, verplicht tot zorgzaamheid, naarstigheid en eerlijkheid, en daarom: *Keert u niet af van degene, die van u lenen wil* iets om van te leven, of iets om handel mede te doen. Gaat hen, van wie gij weet, dat zij u zulk een verzoek doen zullen, niet uit den weg, en verzint ook gene verontschuldigingen, waarmee gij hun verzoek kunt weigeren. Weest toegankelijk voor *degene, die van u lenen wil*, hij zou beschroomd kunnen zijn, en den moed niet hebben om zijne omstandigheden bekend te maken en om de gunst te vragen, gij kent zowel zijn nood als zijn verlangen, zo biedt hem dan den vriendendienst aan. *Exorabor antequam rogor, honestis precibus occurram -Ik zal reeds overgehaald zijn, voor ik gebeden word, het eerbare verzoek zal ik voorkomen*. Seneca, *De Vita Beatâ*. Het betaamt ons aldus voortvarend te zijn in daden van vriendelijkheid, want God hoort ons, eer wij roepen, en *komt ons voor met zegeningen van het goede*.

MATTHEUS 5:43-48

Ten slotte hebben wij hier ene verklaring van de grote wet der Tweede Tafel: *Gij zult uwen naaste liefhebben*, die de vervulling was der wet.

I. Zie hier hoe deze wet verwrongen en verdorven was door de uitlegging der Joodse leraars, vers 43. God zei: *Gij zult uwen naaste liefhebben*, en onder *naaste* verstonden zij alleen die van hun eigen land, volk en Godsdienst was, alleen diegenen, die aangenaam waren om ze als vrienden te beschouwen, maar dit was nog niet het ergst. Van dit gebod: *Gij zult uwen naaste liefhebben* wilden zij nu afleiden wat God nooit er mede bedoeld heeft: *Uwen vijand zult gij haten*, en zij beschouwden als vijanden wie zij wilden, aldus door hun inzetting het gebod Gods krachteloos makende, hoewel er bepaalde wetten waren in tegenovergestelden zin, Exodus 23:4, 5, Deuteronomium 23:7, *Den Edomiet en den Egyptenaar zult gij voor geen gruwel houden*, hoewel deze natiën den Israëlieten even vijandig gezind waren als wie ook. Het is waar: God stelde hen aan om de zeven volken van Kanaän uit te roeien, en verbood hun een verbond met hen aan te gaan, maar er was ene bijzondere reden hiervoor-plaats te maken voor Israël, en opdat die natiën geen *strik voor hen* zouden worden, maar het was heel boosaardig hieruit af te leiden, dat zij al hun vijanden moesten haten, maar de zedelijke filosofie van de Heidenen liet dit toe. Het is Cicero's regel: *Nemini nocere nisi prius lacessitum injuriâ -niemand te benadelen tenzij men het eerst benadeeld werd. De Officium*. Zie hoe gaarne de verdorvene hartstochten steun zoeken in het woord van God, en door *het gebod oorzaak nemen* om zich te rechtvaardigen.

II. Zie hoe het opgehelderd is door het gebod van den Heere Jezus, die ons ene andere les leert: "Maar Ik zeg u, Ik, die kome, om de grote Vredemaker te zijn, de algemene Verzoener, die u liefhad, toen gij vreemdelingen en vijanden waart, *Ik zeg u, hebt uwe vijanden lief,"* vers 44. Al zijn de mensen nog zo slecht, en al behandelen zij ons ook nog zo laag, dit ontheft ons toch niet van onze grote schuld jegens hen, de schuld der liefde tot ons geslacht. Het kan niet anders of wij moeten in ons hart den wens vinden om te schaden, of ten minste slechts ene zeer koele begeerte om goed te doen aan hen, *die ons haten*, en beledigend voor ons waren, maar wat op den bodem hiervan is, is een wortel van bitterheid, die uitgedrukt moet worden, en een overblijfsel van de verdorvene natuur, dat door genade moet worden overwonnen. Het is de grote plicht der Christenen *hun vijanden lief te hebben*, wij kunnen gene heusheid of inschikkelijkheid hebben voor de openbaar goddelozen en onheiligen, noch vertrouwen stellen in iemand, dien wij als bedrieglijk hebben leren kennen, ook kunnen wij niet ieder even lief hebben, maar wij moeten eerbied betonen voor de menselijke natuur, en in zo ver "een iegelijk eren", dat wij met genoegen opmerken hetgeen beminnenswaardig en loffelijk is ook in onze vijanden, zoals oprechtheid, een goed humeur, geleerdheid, zedelijke deugd, vriendelijkheid voor anderen, het belijden van den Godsdienst, enz. en dit in hen liefhebben, hoewel zij onze vijanden zijn. Wij moeten medelijden met, en welwillendheid voor, hen hebben. Hier wordt ons gezegd:

1. Dat wij goed van hen moeten *spreken. Zegent ze, die u vervloeken*, Als wij tot hen spreken, moeten wij hun smaad beantwoorden met vriendelijke, beleefde woorden, en *geen schelden met schelden vergelden*. Achter hun' rug moeten wij in hen loven wat loffelijk is, en als wij al het goed van hen gezegd hebben, dat wij kunnen, niet haastig zijn om nog iets anders te zeggen. Zie 1 Petrus 3:9. Zij, op wier tong *de wet der vriendelijkheid is*, kunnen goede woorden geven aan hen, van wie zij boze woorden ontvangen.

2. Dat wij hun wel moeten *doen: "Doet wel degenen, die u haten*, en dat zal nog een beter bewijs van liefde zijn dan goede woorden. Weest bereid hun al de wezenlijke vriendelijkheid te bewijzen, die gij kunt, en weest blijde met de gelegenheid om het te doen, in hun lichaam, hun bezittingen, hun naam, hun gezin, en bovenal, goed te doen aan hun ziel." Van Aartsbisschop Cranmer heeft men gezegd, dat het middel om hem te vriend te maken was hem kwaad te berokkenen, zo velen waren er, die hem een ondienst deden, en aan wie hij goede diensten bewees.

3. Wij moeten *voor hen bidden, Bidt voor degenen, die u haten, die u geweld doen, en die u vervolgen*.

a. Het is voor de uitnemendste heiligen niets nieuws, dat zij door slechte mensen gehaat, en vervloekt, en vervolgd en geweld aangedaan worden, Christus zelf is aldus door hen behandeld.

b. Als wij ooit zulk ene behandeling ondervinden, dan hebben wij de gelegenheid om te tonen, dat wij ons naar het voorschrift en het voorbeeld van Christus gedragen, door te bidden voor hen, die ons dit aandoen. Als wij op gene andere wijze van onze liefde voor hen kunnen getuigen, dan kunnen wij het zonder praalvertoon op die wijze doen, en hierin zullen wij gewis niet durven veinzen. Wij moeten bidden, dat God hun zal vergeven, dat het hun nooit slecht zal gaan om hetgeen zij tegen ons gedaan hebben, en dat Hij hen neige om in vrede met ons te leven. en dit is een middel om hen er toe te brengen. In zijne Laconische Apophthegmen verhaalt Plutarchus van Aristo: Toen iemand het gezegde prees van Cleomenes, die, op de vraag: *wat een goed koning behoort te doen*, antwoordde: *Goed aan zijne vrienden, en kwaad aan zijne vijanden*, zei: Hoe veel beter is het *goed te doen aan onze vrienden, en van onze vijanden vrienden te maken*. Dat is *vurige kolen op hun hoofd hopen*. Om aan dit gebod van *onze vijanden lief te hebben*, (dat zo hard schijnt) kracht bij te zetten, worden hier twee redenen opgegeven. Wij moeten het doen: Opdat wij mogen wezen *gelijk God, onze Vader*, "opdat gij u bewijst *kinderen te zijn van uwen Vader, die in de hemelen is."* Kunnen wij naar een beter voorbeeld schrijven? Het is een voorbeeld, waarin liefde tot de ergste vijanden verzoend en bestaanbaar is met oneindige reinheid en heiligheid. God *doet Zijne zon opgaan over bozen en goeden, en regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen*, vers 45. Merk op, *ten eerste: Zonneschijn* en *regen* zijn grote weldaden in de wereld, en zij komen van God. Het is *Zijne zon*, die *schijnt*, en de regen wordt door Hem gezonden. Zij komen niet "natuurlijkerwijze", of "bij geval", maar van God. *Ten tweede*, gewone zegeningen moeten gewaardeerd worden als voorbeelden en bewijzen van de goedheid Gods, die er zich een milddadig weldoener in betoont van de wereld en van het menselijk geslacht, die zonder deze gunstbewijzen gans ellendig zouden zijn, en ze toch ten enenmale onwaardig zijn. *Ten derde*. Deze gaven van Gods gewone voorzienigheid worden zonder onderscheid toebedeeld aan *goeden* en *bozen*, aan *rechtvaardigen* en *onrechtvaardigen*, zodat wij gene *liefde* en *haat* kunnen onderkennen uit hetgeen *voor ogen is*, maar aan hetgeen *binnen in ons is*, niet aan het schijnen der zon boven ons hoofd, maar aan het opkomen van de Zon der gerechtigheid in ons hart. *Ten vierde*. De slechtste mensen delen met anderen in de gemakken en genoegens van dit leven, hoewel zij er misbruik van maken, en tegen God strijden met Zijne eigene wapenen, hetwelk een verbazend voorbeeld is van Gods geduld en goedertierenheid. Het was slechts eenmaal, dat God Zijne zon verbood om over de Egyptenaren te schijnen, toen er bij de Israëlieten *licht was in hun woningen*, God zou iedere dag zulk een onderscheid kunnen maken. *Ten vijfde*. De gaven van Gods milddadigheid aan slechte mensen, die in opstand zijn tegen Hem, leren ons *wel te doen aan degenen, die ons haten*, inzonderheid, als wij daarbij bedenken, dat wij, hoewel er in ons een vleselijk hart is, dat in

vijandschap is tegen God, toch delen in Zijne milddadigheid. *Ten zesde*. Alleen diegenen zullen als kinderen Gods worden erkend en aangenomen, die Hem gelijken, inzonderheid in Zijne goedheid.

c. Opdat wij hierin *anderen zullen overtreffen*, vers 46, 47. *Ten eerste. Tollenaren hebben hun vrienden lief*. De natuur neigt hen er toe, hun eigenbelang dringt hen er toe. Wel te doen aan hen, die ons weldoen, is gewone menselijkheid, waarvan zelfs zij, die door de Joden gehaat en veracht werden, even goede bewijzen konden leveren als de besten van hen. De tollenaren waren gene mensen, die een goeden naam hadden, maar toch waren zij dankbaar aan de zulke, die hen aan hun betrekking hadden geholpen, en beleefd jegens hen, van wie zij afhankelijk waren: en zullen wij dan niet meer en beter zijn dan zij? Door dit te doen, dienen wij ons zelven en gaan te rade met ons eigenbelang, en welk loon kunnen wij daar nu voor verwachten, tenzij eerbied voor God en het gevoel van plicht ons verder doen gaan dan natuurlijke neiging en eigenbelang? *Ten tweede*. Daarom moeten wij onze vijanden liefhebben ten einde hen te overtreffen. Indien wij Farizeeën en schriftgeleerden moeten overtreffen, hoeveel te meer dan niet tollenaren! Het Christendom is nog iets meer dan menselijkheid. Het is een ernstige vraag, en die wij dikwijls ons zelven doen moeten: "Wat *doen wij meer dan anderen? Wat uitstekends wordt door ons verricht*? Wij *weten* meer dan anderen, wij *spreken* meer dan anderen van de dingen Gods, wij *belijden* en hebben meer *beloofd* dan anderen, God heeft meer voor ons gedaan, en verwacht dus met recht van ons meer dan van anderen, de ere Gods betreft ons meer dan anderen, maar *wat doen wij meer dan anderen?* Waarin leven wij boven den maatstaf van de kinderen dezer wereld? *Zijn wij niet vleselijk?* En wandelen wij niet als mensen die beneden de hoedanigheid van Christenen zijn? Hierin inzonderheid moeten wij meer doen dan anderen, dat, terwijl iedereen *goed met goed* zal vergelden, wij *kwaad met goed* moeten vergelden, en dit zal van een edeler beginsel spreken, en naar een hogeren maatstaf zijn, dan waarnaar de meeste mensen handelen. Anderen *groeten hun broeders*, zij omhelzen die van hun eigene partij zijn, van hun eigene wijze van doen, en die hun meningen delen, maar wij moeten onze schuld en liefde niet aldus beperken, maar *onze vijanden liefhebben*, want anders: *wat loon hebben wij?* Wij kunnen het loon van Christenen niet verwachten, indien wij in deugd ons niet boven het peil van tollenaren verheffen. Zij, die een loon boven anderen wensen, moeten er zich op toeleggen *meer dan anderen te doen. Eindelijk*. Onze Heiland besluit dit onderwerp met deze vermaning, vers 48. *Weest dan gijlieden volmaakt, gelijk uw Vader, die in de hemelen is, volmaakt is*. Hetgeen verstaan kan worden:

1. In het algemeen, al deze dingen omvattende, waarin wij *navolgers Gods* moeten zijn *als geliefde kinderen*. Het is de plicht van Christenen volmaaktheid in genade en heiligheid te wensen, haar na te jagen, er naar te streven, Filippenzen 3:12-14. En hierin moeten wij ons beijveren om ons te richten naar het voorbeeld van onzen hemelsen Vader. 1 Petrus 1:15, 16.

2. In de bijzondere aangelegenheid, die reeds genoemd is, van *wèl te doen aan onze vijanden*, zie Lukas 6:36. Het is Gods volmaaktheid *beledigingen te vergeven en vreemdelingen te onthalen*, en aan bozen en ondankbaren wel te doen, en het zal onze volmaaktheid zijn Hem hierin gelijk te wezen. Wij, die *zo veel*, ja *ons alles* verschuldigd zijn aan de Goddelijke milddadigheid, behoren haar zoveel wij kunnen na te volgen.

HOOFDSTUK 6

1 Hebt acht, dat gij uw aalmoes niet doet voor de mensen, om van hen gezien te worden; anders zo hebt gij geen loon bij uw Vader, Die in de hemelen is.
2 Wanneer gij dan aalmoes doet, zo laat voor u niet trompetten, gelijk de geveinsden in de synagogen en op de straten doen, opdat zij van de mensen geeerd mogen worden. Voorwaar zeg Ik u: Zij hebben hun loon weg.
3 Maar als gij aalmoes doet, zo laat uw linker hand niet weten, wat uw rechter doet;
4 Opdat uw aalmoes in het verborgen zij; en uw Vader, Die in het verborgen ziet, Die zal het u in het openbaar vergelden.
5 En wanneer gij bidt, zo zult gij niet zijn gelijk de geveinsden; want die plegen gaarne, in de synagogen en op de hoeken der straten staande, te bidden, opdat zij van de mensen mogen gezien worden. Voorwaar, Ik zeg u, dat zij hun loon weg hebben.
6 Maar gij, wanneer gij bidt, gaat in uw binnenkamer, en uw deur gesloten hebbende, bidt uw Vader, Die in het verborgen is; en uw Vader, Die in het verborgen ziet, zal het u in het openbaar vergelden.
7 En als gij bidt, zo gebruikt geen ijdel verhaal van woorden, gelijk de heidenen; want zij menen, dat zij door hun veelheid van woorden zullen verhoord worden.
8 Wordt dan hun niet gelijk; want uw Vader weet, wat gij van node hebt, eer gij Hem bidt.
9 Gij dan bidt aldus: Onze Vader, Die in de hemelen zijt! Uw Naam worde geheiligd.
10 Uw Koninkrijk kome. Uw wil geschiede, gelijk in den hemel alzo ook op de aarde.
11 Geef ons heden ons dagelijks brood.
12 En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren.
13 En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze. Want Uw is het Koninkrijk, en de kracht, en de heerlijkheid, in der eeuwigheid, amen.
14 Want indien gij den mensen hun misdaden vergeeft, zo zal uw hemelse Vader ook u vergeven.
15 Maar indien gij den mensen hun misdaden niet vergeeft, zo zal ook uw Vader uw misdaden niet vergeven.
16 En wanneer gij vast, toont geen droevig gezicht, gelijk de geveinsden; want zij mismaken hun aangezichten, opdat zij van de mensen mogen gezien worden, als zij vasten. Voorwaar, Ik zeg u, dat zij hun loon weg hebben.
17 Maar gij, als gij vast, zalft uw hoofd, en wast uw aangezicht;
18 Opdat het van de mensen niet gezien worde, als gij vast, maar van uw Vader, Die in het verborgen is; en uw Vader, Die in het verborgen ziet, zal het u in het openbaar vergelden.
19 Vergadert u geen schatten op de aarde, waar ze de mot en de roest verderft, en waar de dieven doorgraven en stelen;
20 Maar vergadert u schatten in den hemel, waar ze noch mot noch roest verderft, en waar de dieven niet doorgraven noch stelen;
21 Want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn.
22 De kaars des lichaams is het oog; indien dan uw oog eenvoudig is, zo zal uw gehele lichaam verlicht wezen;
23 Maar indien uw oog boos is, zo zal geheel uw lichaam duister zijn. Indien dan het licht, dat in u is, duisternis is, hoe groot zal de duisternis zelve zijn!
24 Niemand kan twee heren dienen; want of hij zal den enen haten en den anderen liefhebben, of hij zal den enen aanhangen en den anderen verachten; gij kunt niet God dienen en den Mammon.

25 Daarom zeg Ik u: Zijt niet bezorgd voor uw leven, wat gij eten, en wat gij drinken zult; noch voor uw lichaam, waarmede gij u kleden zult; is het leven niet meer dan het voedsel, en het lichaam dan de kleding?
26 Aanziet de vogelen des hemels, dat zij niet zaaien, noch maaien, noch verzamelen in de schuren; en uw hemelse Vader voedt nochtans dezelve; gaat gij dezelve niet zeer veel te boven?
27 Wie toch van u kan, met bezorgd te zijn, een el tot zijn lengte toedoen?
28 En wat zijt gij bezorgd voor de kleding? Aanmerkt de lelien des velds, hoe zij wassen; zij arbeiden niet, en spinnen niet;
29 En Ik zeg u, dat ook Salomo, in al zijn heerlijkheid, niet is bekleed geweest, gelijk een van deze.
30 Indien nu God het gras des velds, dat heden is, en morgen in den oven geworpen wordt, alzo bekleedt, zal Hij u niet veel meer kleden, gij kleingelovigen?
31 Daarom zijt niet bezorgd, zeggende: Wat zullen wij eten, of wat zullen wij drinken, of waarmede zullen wij ons kleden?
32 Want al deze dingen zoeken de heidenen; want uw hemelse Vader weet, dat gij al deze dingen behoeft.
33 Maar zoekt eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden.
34 Zijt dan niet bezorgd tegen den morgen; want de morgen zal voor het zijne zorgen; elke dag heeft genoeg aan zijn zelfs kwaad.

Na, in het vorige hoofdstuk, Zijne discipelen gewapend te hebben tegen de verdorvene leerstellingen en denkbeelden van de schriftgeleerden en Farizeeën, inzonderheid tegen hun uitlegging van de wet (die hun zuurdesem genoemd wordt Hoofdstuk 16:12) gaat Christus in dit hoofdstuk er nu toe over om hen te waarschuwen tegen hun verdorvene praktijken, tegen de twee zonden, waaraan zij, hoewel zij ze in hun leer niet rechtvaardigden, zich in hun handel en wandel toch schuldig maakten, en wel op zo algemeen bekende wijze, dat zij, als het ware, ze hun bewonderaars ter navolging aanprezen. Die twee zonden waren geveinsdheid en wereldsgezindheid, zonden, waartegen belijders van den Godsdienst bovenal op hun hoede moeten zijn, omdat diegenen er zo lichtelijk door omvangen worden, die aan de grovere verontreinigingen, die in de wereld zijn, door lusten en begeerlijkheden, zijn ontkomen, en dus des te gevaarlijker zijn. Wij worden hier gewaarschuwd

I. Tegen geveinsdheid, wij moeten niet zijn als de geveinsden, en niet doen als de geveinsden,

1. In het geven van aalmoezen, vers 1-4.

2. In het gebed, vers 5-8. Er wordt ons hier geleerd, waar wij om bidden moeten, en hoe wij moeten bidden, vers 9-13, en te vergeven in het gebed, vers 14-15. In vasten, vers 16-18.

II. Tegen wereldsgezindheid.

1. In onze keus, die de verderfelijke zonde is der geveinsden, vers 19-24.

2. In onze zorgen, die de ontrustende zonde is van vele goede Christenen, vers 25-34.

MATTHEUS 6:1-4

Gelijk wij beter moeten doen dan de schriftgeleerden en Farizeeën in het vermijden van zonden van het hart-overspel in het hart, moord in het hart-zo moeten wij ook meer doen om den Godsdienst van het hart te handhaven en te bewaren, doende wat wij doen uit een innerlijk levensbeginsel, ten einde wèl Gods goedkeuring, maar niet de toejuiching van de mensen te verkrijgen, dat is: wij moeten waken tegen geveinsdheid, die, evenals hun leer, de zuurdesem was van de Farizeeën, Lukas 12:1. *Het geven van aalmoezen, gebed en vasten* zijn drie grote plichten van den Christen-de drie grondslagen der wet, zeggen de Arabieren, door dezen dienen wij God en doen Hem hulde, door *gebed* met onze *ziel*, door te *vasten* met ons *lichaam*, door *aalmoezen te geven* met onze *bezittingen*. Aldus moeten wij niet slechts *afwijken van het kwade*, maar *het goede doen*, en het goed doen, en aldus *wonen in eeuwigheid*. Nu worden wij in deze verzen gewaarschuwd tegen geveinsdheid in het geven van aalmoezen.

Hebt acht. Dat ons geboden wordt *acht te hebben*, of ons te hoeden, duidt aan, dat het zonde is.

1. Wij zijn er *in groot gevaar van*. Het is ene listige zonde, ijdelheid, eigen lof, mengt zich in hetgeen wij doen, eer wij het weten. De discipelen zouden er in verzoeking van kunnen komen, omdat zij de macht hadden vele wonderen te doen, en door hun wonen onder sommigen, die hen bewonderden, en anderen, die hen verachtten, want die beiden zijn ene verzoeking om een schoon gelaat te willen tonen naar het vlees.

2. Het is ene zonde, die *ons in groot gevaar brengt*. Wacht u voor geveinsdheid, want indien zij in u heerst, zal zij u in het verderf storten. Het is de dode vlieg, die de ganse fles met kostelijke zalve bederft. Er worden hier twee dingen verondersteld.

I. Het *geven van aalmoezen* is een grote plicht, een plicht, waarin al de discipelen van Christus naar vermogen overvloedig zijn moeten. Het is voorgeschreven door de wet der natuur en de wet van Mozes, en de profeten hebben er groten nadruk op gelegd. In verschillende oude handschriften leest men hier voor *tèn eleemosunèn, uwe aalmoezen, ten dikaiosunen, uwe gerechtigheid*, want *aalmoezen*, zijn *gerechtigheid*, Psalm 112:9, Prediker 10:2. De Joden noemden *de armenbus*, de *bus der gerechtigheid*. Van hetgeen aan de armen gegeven wordt, wordt gezegd dat het hun toekomt, Prediker 3:27. De plicht is er niet minder nodig en voortreffelijk om, dat geveinsden hem misbruiken tot streling van hun hoogmoed. Als bijgelovige Papisten werken van liefdadigheid als verdienste aanmerken, dan is dit voor geldgierige Protestanten gene verontschuldiging voor hun onvruchtbaarheid in goede werken. Het is waar: onze aalmoezen verdienen ons den hemel niet, maar even waar is het, dat wij zonder goede werken niet naar den hemel zullen gaan. Het is de *zuivere Godsdienst*, Jakobus 1:27, en zal op dien groten dag een toets wezen, Christus gaat hier uit van de stelling, dat Zijne discipelen *aalmoes doen*, en die het niet doen, zal Hij niet als Zijne discipelen *erkennen*.

II. Dat het een plicht is, waaraan een groot loon verbonden is, welk loon verloren wordt, indien de plicht uit veinzerij geschiedt. Soms bestaat het loon in tijdelijke zaken, *in overvloed*, Prediker 11:24, 25, 19:17, *in beveiliging tegen gebrek*, Prediker 28:27, Psalm 37:21, 25, *in ondersteuning in nood of benauwdheid*, Psalm 41:1, 2, *in ere en een goeden naam*, welke het meest te beurt vallen

aan hen, die ze het minst begeren: Psalm 112:9. Evenwel, het zal beloond worden in de opstanding der rechtvaardigen, *in eeuwigen rijkdom*, Lukas 16:14.

Quas dederis, solas semper habebis, opes. De rijkdom, dien gij mededeelt, is de enige rijkdom, dien, gij altijd behoudt. -Martialis. Dit nu verondersteld zijnde, let nu op:

1. Hetgeen de *praktijk* was *van de geveinsden* ten opzichte van dezen plicht. Zij hebben dien plicht volbracht, voorzeker! maar niet uit het beginsel van gehoorzaamheid aan God, of uit liefde jegens de mensen, maar uit hoogmoed en verwaandheid, niet uit medelijden jegens de armen, maar uit praalzucht, om geroemd te worden als deugdzame mannen, en zich aldus de achting van het volk te verwerven, waarmee zij dan hun voordeel wisten te doen, zodat zij veel meer ontvingen dan zij gaven. Met deze bedoeling gaven zij dan ook hun aalmoezen *in de synagogen, en in de straten*, waar de grootste toeloop was van het volk, en zij dus het meest gezien werden door de lieden, die hun vrijgevigheid loofden, omdat zij er in deelden, maar te onwetend waren om hun' afschuwelijken hoogmoed te doorzien. Waarschijnlijk waren er in de synagogen collecten voor de armen, en de gewone bedelaars waren op straat en op de wegen, en zo verkozen zij dan dáár in het publiek hun aalmoes te doen. Niet, dat het onwettig is aalmoezen te geven *waar de mensen ons zien kunnen*, dit mogen wij doen en moeten wij doen, maar niet *opdat de mensen ons zien zullen*, veeleer behoren wij die voorwerpen van liefdadigheid te kiezen, die minder in het oog vallen. Als de geveinsden in hun eigene huizen aalmoes deden, lieten zij *op de trompet blazen*, onder voorwendsel van de armen samen te roepen om hun de aalmoezen uit te reiken, maar in werkelijkheid om hun liefdadigheid bekend te maken, er de aandacht op te vestigen, opdat men er van spreken zou. Het oordeel nu, dat Christus hierover uitspreekt, is zeer opmerkelijk: *Voorwaar Ik zeg u, dat zij hun loon weg hebben*. Op den eersten aanblik schijnt dit ene belofte. Indien zij hun' loon weg hebben, dan hebben zij genoeg, maar er zijn twee woorden in, die het tot ene bedreiging maken.

a. Het is een loon, maar het *is hun* loon, niet het loon, dat God belooft aan hen, die weldoen, maar het loon, dat zij zich zelven beloven, en dat is een armzalig loon. Zij deden het om van *de mensen gezien te worden*, en zij *zijn* door de mensen gezien, zij verkozen hun eigene handelingen, waarmee zij zich zelven misleidden, en nu zullen zij hebben wat zij verkozen. Vleselijk gezinde belijders maken een beding met God voor bevordering, eer, rijkdom, en zij zullen hun buik vol krijgen, Psalm 17:14 van deze dingen, maar laten zij nu ook niets meer verwachten. Dat is hun troost, Lukas 6:24, hun goed, Lukas 16:25, en daarmee zullen zij weggezonden worden. "Zijt gij niet met mij eens geworden voor een penning? Het is de overeenkomst, waaraan gij u te houden zult hebben."

b. Het is een *loon*, maar het is *een tegenwoordig loon*, zij *hebben* het, en er is hun geen weggelegd in de toekomst. Al wat zij waarschijnlijk ooit van God zullen hebben, hebben zij nu, zij hebben hun loon hier, en hebben er geen te hopen hier namaals.

Apechousi ton misthon. Het betekent *volledige ontvangst*, algehele afbetaling. Het loon, dat de Godvruchtigen in dit leven ontvangen, is slechts *ene betaling in mindering*, er zal meer volgen, veel meer, maar de geveinsden hebben hun *al* in deze wereld zo zal hun oordeel wezen, zij hebben het zelf beslist. Voor de heiligen is de wereld slechts *teerkost* voor de geveinsden is zij *betaling*, het is hun deel.

2. Wat hieromtrent *het gebod* is *van onzen Heere Jezus*, vers 3, 4. Hij, die zelf zulk een voorbeeld was van ootmoed, dringt er bij Zijne discipelen op aan, als volstrekt noodzakelijk voor het welbehaaglijk zijn van hetgeen zij doen, "Laat uwe linkerhand niet *weten, wat uwe rechter doet*, als gij aalmoes doet". Wellicht was dit ene toespeling op de plaatsing van het Corban, de armenbus, of de kist, waarin zij hun vrijwillige offergaven wierpen, aan de rechterzijde van den ingang des tempels, zodat zij er hun gaven met de *rechterhand* in deden. Of wel, het geven van aalmoezen met de *rechterhand*, duidt bereidwilligheid en vastberadenheid er toe aan, doe het geschikt, handig, niet links of met ene linkse bedoeling. De *rechterhand* kan gebruikt worden om de armen te helpen, hen op te heffen, voor hen te schrijven, hun wonden te verbinden, en op andere wijzen, behalve nog voor het geven, maar "welke vriendelijkheid gij ook met uwe rechterhand doet aan de armen, *laat uwe linkerhand het niet weten*, verberg het zoveel gij kunt, doe al het mogelijke om het voor u te houden. Doe het, omdat het een goed werk is, niet omdat het u een goeden naam zal geven." *In omnibus factis, re, non teste, moveamur*. -*In al onze handelingen moeten wij ons door het beoogde doel, niet door den toeschouwer laten influenceren*. Cicero. Er wordt te kennen gegeven, dat wij *anderen* niet moeten laten weten wat wij doen, neen, niet hen die aan *onze linkerhand* staan, die zeer dicht bij ons zijn. In plaats van hen er mede bekend te maken, verberg het voor hen, zo het mogelijk is, toon, dat gij zo verlangt om het voor hen te verbergen, dat zij uit beleefdheid er niet over spreken, en het ook aan anderen niet mededelen.

a. Dat wij er *zelf* niet te veel acht op moeten slaan, de linkerhand is een deel van ons, wij moeten ook bij ons zelven niet al te veel letten op het goede dat wij doen, er ons zelven niet om bewonderen. Eigenwaan en zelfbehagen, en een aanbidden van onze eigene schaduw zijn uitspruitsels van hoogmoed, even gevaarlijk als verwaandheid en praalzucht, het verlangen om door de mensen gezien te worden. Wij bevinden, dat aan diegenen hun goede werken in ere herdacht werden, die ze zelf hadden vergeten: *Wanneer hebben wij U hongerig gezien, of dorstig?*

3. Wat de *belofte is aan hen, die aldus* op*recht en nederig zijn in hun aalmoes doen: Uwe aalmoes zij in het verborgen*, dan zal *uw Vader, die in het verborgen ziet*, ze opmerken. Als wij zelf van onze goede daden het minst notitie nemen, worden zij door God het meest opgemerkt. Gelijk God het onrecht hoort, dat ons wordt aangedaan, als wij het niet horen, Psalm 38:14, 15, zo ziet Hij het goed, dat door ons gedaan wordt, als wij het niet zien. Gelijk het ene verschrikking is voor de geveinsden, dat God *ziet in het verborgen*, zo is dit voor oprechte Christenen ene vertroosting. Maar dit is niet alles, niet slechts het opmerken en de lof, maar het loon is van God, *Hij zelf zal het u in het openbaar vergelden*. Zij, die bij hun aalmoes doen er naar streven zich Gode welbehaaglijk te maken, nemen Hem aan als hun Betaalmeester. De geveinsde grijpt naar de schaduw, maar de oprechte verzekert zich van het wezen. Let op den nadruk, waarmee dit hier gezegd wordt: *Hij zelf zal vergelden*, Hij zelf zal de Beloner wezen, Hebreeën 11:6. Laat het Hem gerust over om het te vergelden, ja *Hij zelf zal het Loon wezen*, Genesis 15:1, uw *loon zeer groot*. Hij zal u belonen als uw Vader, niet als een meester, die zijn dienstknecht geeft wat hij verdiend heeft en niets meer, maar als een vader, die veel meer geeft, en zonder beperking, aan zijn zoon, die hem dient. Ja, Hij zal u *in het openbaar* vergelden, indien niet heden, dan toch in dien groten dag, *alsdan zal een iegelijk lof hebben van God*, openlijk lof, gij zult beleden worden voor *de mensen*. Indien het werk niet openbaar was, zal het loon wel openbaar wezen, en dat is beter.

MATTHEUS 6:5-8

In het *gebed* hebben wij meer onmiddellijk met God te doen dan met *aalmoes doen*, en daarom is het van nog zoveel te groter belang voor ons om er *oprecht* in te zijn, en dat is het, waar wij hier op gewezen worden. *Wanneer gij bidt*, vers 5. Het wordt als regel aangenomen, dat alle discipelen van Christus *bidden*. Zodra Paulus bekeerd was, heet het van hem: *Zie, hij bidt*. Gij kunt even spoedig een levend mens vinden, die niet ademt, als een levend Christen, die niet bidt. *Hierom zal ieder Godvruchtige bidden*. Wie zonder gebed is, is zonder genade. "En wanneer gij bidt, zo zult gij niet zijn, *gelijk de geveinsden*, en niet doen gelijk zij doen," vers 2. Zij die niet willen *doen* gelijk de geveinsden doen in hun manieren en daden, moeten niet *zijn* als de geveinsden in hun gemoedsstemming. Hij noemt niemand, maar uit Hoofdstuk 23:13 blijkt, dat Hij hier met geveinsden inzonderheid de schriftgeleerden en Farizeeën bedoelt. Zij maakten zich in hun gebeden schuldig aan twee grote fouten, waartegen wij hier gewaarschuwd worden: -verwaandheid, vers 5 en 6, en ijdele herhalingen, vers 7, 8.

I. Wij moeten niet *hovaardig* en *verwaand* zijn in het gebed, den lof van mensen niet op het oog hebben. Merk hier op:

1. Wat de *manier en de praktijk was der geveinsden*. Het was duidelijk, dat, wat zij voornamelijk op het oog hadden bij al hun Godsdienstige verrichtingen, was, geprezen te worden door hun naasten, en dan daarmee hun voordeel te doen. Als zij in het bidden *het oog naar boven schenen te richten*, (en als het in oprechtheid geschiedt, dan is dit het opstijgen der ziel tot God), zo was zelfs dan hun oog naar *omlaag* gekeerd als op hun *prooi*. Merk op:

a. Welke *plaatsen* het waren, die zij voor hun gebedsoefeningen uitkozen, zij baden in de *synagogen*, dat wel zeer geschikte plaatsen waren voor het openbare gebed, maar niet voor het bijzondere, het persoonlijke gebed. Hiermede wendden zij voor de plaats hunner bijeenkomsten te willen eren, maar hun bedoeling was zich zelven te eren. Zij baden op *de hoeken der straten*, de brede straten (dat is de betekenis van het woord), die het drukst, het meest bezocht waren. Daarheen begaven zij zich als onder een vromen aandrang, die geen uitstel gedoogde, maar in werkelijkheid was het, opdat zij opgemerkt zouden worden. Daar, waar twee straten zich kruisten, waren zij niet slechts in het gezicht van beiden, maar ieder voorbijganger, die in hun nabijheid kwam, moest hen zien, hen opmerken, en horen wat zij zeiden.

b. Hun *houding* in het gebed, zij baden staande, dit is ene wettige en betamelijke houding, Markus 11:25. *Wanneer gij staat om te bidden*, maar knielen is de ootmoediger en eerbiediger houding, Lukas 22:41, Handelingen 7:60, Efeziërs 3:14. Hun staan scheen op hoogmoed en zelfvertrouwen te duiden, Lukas 18:11. *De Farizeeër staande, bad*.

c. Hun *hoogmoed* in het uitkiezen van deze openbare plaatsen, die te kennen wordt gegeven in twee zaken. Zij plegen daar *gaarne* te bidden. Zij beminden het gebed niet op zich zelf, maar zij beminden het, als het hun de gelegenheid gaf om opgemerkt te worden. De omstandigheden kunnen het soms nodig maken, dat onze goede daden openlijk gedaan moeten worden, zodat zij dan door anderen worden opgemerkt en geprezen, maar de zonde en het gevaar treden in, als wij dit gaarne doen, als wij dit liefhebben, als het ons behaagt, omdat het onzen hoogmoed streelt. Dat zij *van de mensen gezien worden*, niet opdat zij Gode welbehaaglijk zijn, maar opdat zij door de mensen

toegejuicht en bewonderd zullen worden, en opdat zij dan gemakkelijk het goed van weduwen en wezen in handen krijgen (wie zou zulk een vroom, biddend man niet vertrouwen?) en als zij ze hadden, ze op te eten, zonder verdacht te worden, Hoofdstuk 23:14, en dus hun bedoelingen en plannen om het volk tot dienstbaarheid te brengen des te beter te kunnen uitvoeren.

d. De *uitkomst* hiervan, *zij hebben hun loon weg*. Zij hebben al het loon, dat zij ooit van God kunnen verwachten voor hun diensten, en het is een zeer armzalig loon. Wat zal het ons baten het goede woord te hebben van onze mededienstknechten, zo onze Meester niet zegt: *Wèl, gij goede en getrouwe dienstknecht*. Maar als wij in zo groot en gewichtig ene handeling tussen ons en God als wij in het gebed zijn, aan zo nietig ene zaak kunnen denken als de lof van mensen is, dan is het ook rechtvaardig, dat al ons loon in dien lof bestaat. Zij deden het om *van de mensen gezien te worden*, en zij zijn het, moge het hun veel goed doen! Zij die zich Gode welbehaaglijk willen maken door hun oprechtheid in den Godsdienst, moeten geen acht slaan op lof van mensen. Het is niet tot mensen, dat wij bidden, en van hen verwachten wij gene verhoring. Zij zijn onze rechters niet, zij zijn slechts stof en as, gelijk wij zelven, en daarom moeten wij niet hen op het oog hebben. Wat er tussen God en onze ziel omgaat, moet buiten het gezicht blijven. In onze Godsverering in de synagoge moeten wij alles vermijden, dat de strekking heeft om onze persoonlijke vroomheid in het oog te doen vallen, gelijk zij, die *hun stem in de hoogte deden horen*, Jesaja 58:4. Openbare plaatsen zijn niet geschikt voor plechtig persoonlijk gebed. Wat hier tegenover *de wil is van Jezus Christus*. Ootmoed en oprechtheid zijn de twee grote lessen, die Christus ons leert. *Gij, wanneer gij bidt*, doet zo en zo, vers 6, *gij* in het bijzonder, alleen, en voor u zelven. Het persoonlijk bidden wordt hier verondersteld de plicht en de beoefening te wezen van alle discipelen van Christus. Let

a. op de aanwijzingen, die hieromtrent gegeven worden. In plaats van te bidden in *de Synagogen* en *op de hoeken der straten, gaat in uwe binnenkamer*, in de ene of andere plaats van afzondering. Izaak ging in het veld, Genesis 24:63. Christus op een berg. Petrus op het dak. Ten opzichte van ceremonie of plechtigheid, is gene plaats verkeerd, zo zij slechts beantwoordt aan het doel. Het verborgen bidden moet in de afzondering geschieden, opdat wij niet opgemerkt worden, en aldus praalvertoon kunnen vermijden, ongestoord, en aldus afleiding kunnen vermijden, stil, zodat wij met des te groter vrijheid kunnen bidden. Zijn de omstandigheden echter zo, dat wij het bij gene mogelijkheid kunnen vermijden opgemerkt te worden, dan moeten wij daarom den plicht niet verzuimen, opdat het *nalaten* niet nog groter aanstoot geeft dan het *nakomen* van den plicht. In plaats van het te doen om *van de mensen gezien te worden, bidt uwen Vader, die in het verborgen is*, bidt *Mij, Mij*, Zacheria 7:5, 6. De Farizeeën baden veeleer tot de mensen dan tot God, *wat* ook de vorm was van hun gebed, hun *doel* was de toejuiching en de gunst van mensen te verwerven. "Gij nu, bidt tot God, en laat dit u genoeg zijn. Bidt tot Hem als Vader, als uw Vader, bereid om u te horen en te verhoren, genadiglijk geneigd om medelijden met u te hebben, u te helpen en u te ondersteunen. Bidt uwen Vader, *die in het verborgen is*. In het verborgen bidden moeten wij het oog hebben op God, als tegenwoordig zijnde aan alle plaatsen. Hij is in uwe binnenkamer, als niemand anders er is, dáár is Hij inzonderheid nabij u in hetgeen *waarvoor gij Hem aanroept*. Door het *verborgen* bidden geven wij Gode de eer van Zijne alomtegenwoordigheid, Handelingen 17:24, en wij kunnen er voor ons zelven vertroosting aan ontlenen.

b. De aanmoediging, die er ons hier voor gegeven wordt. Uw Vader ziet *in het verborgen*, Zijn oog is op u, om u aan te nemen, als het oog van geen mens op u is, om u toe te juichen, *Ik zag u onder den vijgenboom* zei Christus tot Nathanaël, Johannes 1:48. Hij zag Paulus in het gebed in die en die

straat, in dat en dat huis, Handelingen 9:11. Er is geen verborgen zuchten naar God, of Hij bemerkt het. Hij *zal het u in het openbaar vergelden*. Die het in het openbaar doen, hebben hun loon weg, en gij zult het uwe niet verliezen door het in het verborgen te doen. Het wordt ene *vergelding* genoemd, maar het is uit *genade*, niet uit *een verschuldigd* zijn, welke verdienste kan er gelegen zijn in bedelen? De vergelding zal in het openbaar geschieden, zij zullen haar niet slechts ontvangen, maar haar eervol ontvangen. De geveinsden beminnen wel de openbare vergelding, maar zij hebben geen geduld om er op te wachten. De oprechten zijn er dood voor, maar zij zullen haar overvloedig ontvangen. Soms wordt gebed in het verborgen in het openbaar beloond in deze wereld, door een zichtbare, merkbare verhoring er van, die Gods biddend volk openbaart in het geweten hunner tegenstanders, evenwel, op den groten dag zal er ene openbare vergelding zijn, wanneer al het biddende volk met den groten Voorspraak *zal verschijnen in heerlijkheid*. De Farizeeën hadden hun loon voor het oog van de gehele stad, en het was ene blote flikkering, ene schaduw, ware Christenen zullen het hun hebben voor het oog der gehele wereld, van engelen en mensen, en het zal een eeuwig gewicht der heerlijkheid zijn.

II. Wij moeten in het gebed *gene ijdele herhalingen gebruiken*, vers 7, 8. Hoewel het leven des gebeds gelegen is in het opheffen der ziel en het uitstorten van het hart, is er toch ook enig nut, dat woorden hebben in het gebed, inzonderheid in het gezamenlijk bidden, want daarin zijn woorden nodig, en het schijnt dat de Heiland inzonderheid daar nu van spreekt, want te voren had Hij gezegd *als gij bidt* (in het enkelvoud) en hier: als gijlieden bidt (dus in het meervoud), en het gebed onzes Heeren, dat volgt, is een gezamenlijk, of gemeenschappelijk gebed, en hierin zal hij, die de mond is van de anderen, het meest in verzoeking zijn om praal van woorden en uitdrukkingen te gebruiken. Daartegen worden wij hier gewaarschuwd: *gebruikt geen ijdel verhaal van woorden*, hetzij alleen of met anderen. De Farizeeën deden dit, *zij deden lange gebeden*, Hoofdstuk 13:14, al hun streven was ze lang te maken. Merk nu op:

1. Wat het *gebrek* is, dat hier bestraft en veroordeeld wordt: het is van het gebed een bloot lippenwerk te maken, het is de dienst van de tong, als het niet is de dienst der ziel.

a. Dit wordt hier uitgedrukt door twee woorden: *Battologia, Polulogia. IJdele herhalingen*, een ijdel overbabbelen, telkens en nogmaals, van dezelfde woorden, zonder enig nut, zoals die nabootsing van den omhaal van woorden van een dwaas, Prediker 10:14. *De mens weet niet wat het zij, dat geschieden zal, en wat na hem geschieden zal, wie zal het hem te kennen geven?* hetgeen onvoegzaam en weerzinwekkend is in elk spreken, hoe veel te meer dan niet in het spreken met God! Niet alle herhaling in het gebed wordt hier afgekeurd, maar alleen ijdele herhalingen. Christus zelf bad, zeggende dezelfde woorden, Hoofdstuk 26:44, en dit kwam voort uit meer dan gewone vurigheid en ijver, Lukas 22:44. Zo ook Daniël, Hoofdstuk 9:18, 19. En er is ene zeer sierlijke herhaling van dezelfde woorden in Psalm 136. Dit kan nuttig zijn om onze eigene aandoeningen en de aandoeningen van anderen op te wekken. Maar het bijgelovige herhalen van een aantal woorden, zonder acht te slaan op hun zin en betekenis, zoals de Papisten op hun rozenkrans zo vele Ave-Maria's en zo vele Paternosters opzeggen, of het dorre, onvruchtbare, gedurige herhalen van dezelfde zaken, alleen maar om het gebed te rekken, en een vertoon van aandoening te maken, waar gene wezenlijke aandoening is, dat zijn de ijdele herhalingen, die hier veroordeeld worden. Als wij veel zouden willen zeggen, maar niet veel weten te zeggen dat ter zake is, dan mishaagt dit aan God en aan alle wijze mensen.

b. *Veelheid van woorden*, wijdlopigheid in het gebed, hetzij uit hoogmoed of uit bijgeloof, of uit de mening, dat het nodig is aan God inlichtingen te verstrekken, of dat met Hem geredeneerd moet worden, of uit blote dwaasheid en ongepastheid, omdat men *zich gaarne zelf hoort spreken*. Niet alsof alle langdurig bidden verboden is, Christus bad een gehelen nacht, Lukas 6:12. Salomo's gebed was lang. Lange gebeden zijn soms nodig, als wij in buitengewonen gemoedstoestand verkeren, of met buitengewone noden en behoeften tot God gaan, doch het gebed te verlengen, alsof het dan Gode meer welbehaaglijk was, en meer zou overmogen, dat is het wat hier wordt veroordeeld. Niet het vele *bidden* wordt veroordeeld, neen, wij moeten *altijd bidden*, maar het vele *spreken*. Het gevaar dezer dwaling ontstaat, als wij onze gebeden slechts *opzeggen*, niet als wij ze *bidden*. Deze waarschuwing wordt verklaard door die van Salomo: *Laat uwe woorden weinig zijn*, Prediker 5:1, bedachtzaam en wèl overwogen, *Neem woorden met* u, Hosea 14:3, *kies woorden uit*, Job 9:14, en zeg niet alles wat u voor den mond komt.

2. Welke redenen hier tegen gegeven worden.

a. Dat is de wijze van doen der Heidenen, *gelijk de Heidenen*, en het betaamt gene Christenen om hun God te aanbidden, zoals de Heidenen hun goden aanbidden. De Heidenen hebben door het licht der natuur geleerd. God te aanbidden, maar verijdeld geworden zijnde in hun overleggingen betreffende het voorwerp hunner aanbidding, is het geen wonder dat zij dit ook werden ten opzichte van de manier er van, zich God voorstellende gans en al zoals zij zelven zijn, dachten zij, dat Hij vele woorden nodig had om te kunnen begrijpen wat zij tot Hem zeiden, of Hem over te halen hun verzoek in te willigen, alsof Hij zwak en onwetend was en moeilijk te verbidden. Zo hebben de Baäls-priesters gezwoegd van den morgen tot bijna aan den avond met hun *ijdele herhalingen* van "O Baäl, antwoord ons, o Baäl, antwoord ons," en wèl waren dit ijdele herhalingen! Maar Elia heeft in ene ernstige, kalme gemoedsstemming met een zeer kort gebed overmocht, om eerst vuur van den hemel te verkrijgen, en daarna water. 1 Koningen 18:26, 36. *Lippenwerk* in het gebed, al is het nog zo fraai *bewerkt*, is, zo dit alles is, toch nutteloos *werk*.

b. Die wijze van bidden is voor u niet nodig, want *uw Vader* in den hemel *weet wat gij van node hebt, eer gij Hem bidt*, en daarom is zulk een overvloed van woorden gans overbodig. Hieruit volgt nu niet, dat gij niet nodig hebt te bidden, want God eist van u, dat gij door het gebied uwe behoefte aan Hem en uwe afhankelijkheid van Hem zult erkennen, dat gij zult pleiten op Zijne beloften, maar daarom moet gij Hem uwe zaak blootleggen, en uw hart voor Hem uitstorten en dan verder de zaak aan Hem overlaten. De God, tot wie wij bidden, is onze Vader door de schepping en door het verbond, daarom behoort ons spreken met Hem ongedwongen en natuurlijk te zijn, kinderen houden gene lange redevoeringen tot hun ouders, als zij iets verlangen, het is genoeg te zeggen: *mijn hoofd! mijn hoofd!* Laat ons tot Hem komen met de gezindheid van kinderen, met liefde, eerbied en afhankelijkheid, en dan behoeven zij niet zo vele woorden te gebruiken, die door den Geest der aanneming geleerd hebben dat ene woord recht te zeggen: *Abba, Vader*. Hij is een Vader, die onze omstandigheden kent en beter weet dan wij zelven wat wij nodig hebben. Zijne ogen doorlopen de ganse aarde, om op de behoeften Zijns volks te letten, 2 Kronieken 16:9, en dikwijls geeft Hij eer *zij roepen*, Jesaja 65:24, en *boven al wat wij bidden*, Efeziërs 3:20 en als Hij Zijn volk niet geeft waar zij om vragen, dan is het, omdat Hij weet, dat zij het niet nodig hebben, en dat het niet tot hun welzijn is, en daarover kan Hij beter oordelen dan wij zelven. Wij behoeven niet lang te zijn en niet vele woorden te gebruiken om Hem onze zaak voor te stellen, God kent haar beter dan wij Hem haar kunnen uitleggen, alleen maar: *Hij wil haar van ons vernemen (wat wilt gij, dat ik u doe*?),

en als wij Hem gezegd hebben wat het is, dan moeten wij ons op Hem beroepen: *Heere! voor U is al mijne begeerte*, Psalm 38:10. Het is er zo ver vandaan, dat het de lengte van ons spreken is in het gebed, dat op God werkt, dat juist het krachtigste bidden het bidden is in *onuitsprekelijke zuchtingen*, Romeinen 8:26. Wij moeten God niet *voorschrijven* wat Hij doen zal, wij moeten wat Hij doet *onderschrijven*.

MATTHEUS 6:9-15

Nadat Christus afgekeurd had wat verkeerd was, geeft Hij aanwijzing om beter te doen, want zijne bestraffingen zijn ter lering. Want, daar wij niet weten wat wij bidden zullen, gelijk het behoort, komt Hij hier onze zwakheden te hulp, door ons woorden in den mond te leggen, *Gij dan bidt aldus* vers 9. Er was onder de Joden zo velerlei bederf ingeslopen in hun bidden, dat Christus het nodig achtte om een nieuw richtsnoer te geven voor het gebed, om Zijn discipelen te tonen wat gewoonlijk de inhoud en de manier van hun gebed moest wezen, en dat geeft Hij hun in woorden, die zeer goed als een formulier gebruikt kunnen worden, als de hoofdsom van de verschillende bijzonderheden in ons bidden. Niet dat wij gebonden zijn om alleen dit formulier te gebruiken, of er altijd gebruik van te maken, alsof het nodig was voor de wijding onzer andere gebeden, er wordt ons hier gezegd naar die wijze, met deze woorden, of in dier voege te bidden. In Lukas is het verschillend van dit, hetwelk wij hier hebben. Wij bevinden niet, dat het door de apostelen gebruikt is, er wordt ons hier niet geleerd in den naam van Christus te bidden, zoals ons dit later geleerd wordt. Hier wordt ons geleerd te bidden om de komst van dat koninkrijk, dat gekomen is, toen de Geest werd uitgestort. Evenwel, het is ongetwijfeld zeer goed om het als een formulier te gebruiken, en het is een onderpand van de gemeenschap der heiligen, daar het in alle eeuwen door de kerk gebruikt is, of ten minste van de derde eeuw af. Het is het gebed onzes Heeren, Hij heeft het saamgesteld, Hij heeft het aangewezen. Het is zeer beknopt en toch zeer veelomvattend, in medegevoel met onze zwakheid in het gebed. De inhoud is kostelijk en noodzakelijk, de methode leerrijk, en de uitdrukking kort en bondig. Er is veel en weinig, en het is nodig, dat wij ons bekend maken met den zin en de betekenis er van, want het wordt niet anders naar behoren gebruikt, dan wanneer het gebruikt wordt met verstand en zonder ijdele herhaling. Het gebed onzes Heeren is (gelijk ieder gebed) een brief, gezonden van de aarde naar den hemel. Hier is het adres van den brief, den Persoon, aan wie hij gericht is, *onze Vader*, de plaats waar, *in de hemelen*, de inhoud er van in verscheidene boodschappen van verzoek, het slot: *want Uw is het koninkrijk*, het zegel, *Amen*, en zo gij wilt, ook de datum, *heden*. Zeer duidelijk dus zijn hier drie delen van het gebed.

I. *De inleiding, Onze Vader, die in de hemelen zijt*. Eer wij tot de zaak komen moet er een plechtig aanspreken zijn van Hem tot wie wij met onze zaak gaan, *Onze Vader*. Te kennen gevende, dat wij moeten bidden, niet slechts alleen, en voor ons zelven, maar met en voor anderen, want wij zijn elkanders leden, en zijn in gemeenschap met elkaar geroepen. Er wordt ons hier geleerd *tot wie te bidden*, alleen tot God, en niet tot heiligen en engelen, want zij weten niets van ons, zij behoren de eer niet te ontvangen, die wij in het gebed toebrengen, en kunnen de gunst niet verlenen, die wij verwachten. Er wordt ons geleerd, hoe ons tot God te wenden, met welken titel wij Hem moeten aanspreken, en wel met dien, die Hem eerder doet kennen als weldadig dan als hoog en heerlijk, want wij moeten met vrijmoedigheid tot den troon der genade komen.

1. Wij moeten ons tot Hem wenden als tot *onzen Vader*, en Hem ook aldus noemen. Door de schepping is Hij de Vader van geheel de mensheid, Maleachi 2:10, Handelingen 17:28. Hij is op bijzondere wijze de Vader van de Heiligen, door aanneming en wedergeboorte, Efeziërs 1:5, Galaten 4:6, en onuitsprekelijk is dit voorrecht. Aldus moeten wij Hem beschouwen in het gebed, goede gedachten van Hem koesteren, gedachten, die bemoedigen en niet verschrikken. Niets is Gode meer welbehaaglijk, en niets is liefelijker voor ons zelven, dan God onzen *Vader* te noemen. Christus heeft in het gebed meestal God *Vader* genoemd. Indien Hij onze Vader is, dan zal Hij medelijden met ons hebben in onze zwakheden en gebreken, Psalm 103:13. Hij zal ons verschonen,

Maleachi 3:1, gebruik maken van ons werk, hoe gebrekkig het ook zij, ons niets onthouden van hetgeen goed voor ons is, Lukas 11:11-13. Wij hebben toegang tot Hem met vrijmoedigheid, als tot een vader, en hebben een *Voorspraak bij den Vader*, en den Geest der aanneming. Als wij komen met berouw over onze zonden, dan moeten wij God beschouwen als een Vader, zoals de verloren zoon gedaan heeft, Lukas 15:18, Jeremia 3:19, als wij komen om te vragen om genade, en vrede, en het erfdeel en de zegening van kin- deren, dan is het ene bemoediging, dat wij tot God komen, niet als tot een onverzoend, wrekend Rechter, maar als tot een liefhebbenden, genadigen, verzoenden Vader in Christus, Jeremia 3:4 2. Als onzen Vader, *die in de hemelen is*: zo in de hemelen, dat Hij ook overal elders is, want de hemelen kunnen Hem niet bevatten, en toch ook zo in de hemelen, dat Hij er Zijne heerlijkheid openbaart, want Hij heeft er Zijn troon, Psalm 103:19, en voor de gelovigen is het een troon der genade, derwaarts moeten wij onze gebeden richten, want Christus, de Middelaar, is thans in den hemel, Hebreeën 8:1. De hemel is buiten het gezicht, het is ene wereld van geesten, daarom moet ons spreken met God in het gebed geestelijk zijn, hij is boven, daarom moeten wij in ons gebed opgeheven zijn boven de wereld, en moeten wij onze ziel opheffen, Psalm 25:1. De hemel is ene plaats van volmaakte reinheid, daarom moeten wij reine handen opheffen, moeten wij ons beijveren Zijn naam te heiligen, die de Heilige is, en in die heilige plaats woont, Leviticus 10:3. Uit den hemel aanschouwt God de mensenkinderen, Psalm 33:13, 14. En in het gebed moeten wij zien, dat Zijn oog op ons is, vandaar dat Hij een volledig en helder gezicht heeft op al onze behoeften, en lasten en begeerten, en op al onze zwakheden. Het is ook het uitspansel Zijner sterkte, zowel als de plaats Zijner waarneming, Psalm 150:

1. Hij is niet alleen, als Vader, bereid om ons te helpen, maar, als de hemelse Vader, ook machtig om ons te helpen, machtig om grote dingen voor ons te doen, meer dan wij kunnen bidden of denken, Hij heeft de middelen om in onze behoeften te voorzien, want alle goede gave komt van Boven. Hij is een Vader, en daarom moeten wij komen met eerbied. Aldus moeten al onze gebeden in overeenstemming wezen met hetgeen ons groot doel is als Christenen, n.l. bij God in den hemel te zijn. God en de hemel, is hetgeen zeer bijzonder in elk gebed in het oog moet worden gehouden, dáár is het middelpunt, waarheen wij ons allen richten.

Il. *De beden*, zij zijn zes in getal, de eerste drie meer onmiddellijk betrekking hebbende op God en Zijne ere, de laatste drie op onze eigene zaken, zowel tijdelijke als geestelijke, zoals in de tien geboden de eerste vier ons onzen plicht leren jegens God, en de zes overigen onzen plicht jegens onzen naaste. De methode van dit gebed leert ons eerst *het koninkrijk Gods te zoeken en Zijne gerechtigheid*, en dan te hopen, dat *andere dingen ons toegeworpen zullen worden*.

1. *Uw naam worde geheiligd*. In deze woorden

a. Geven wij eer aan God. Het kan beschouwd worden niet als ene bede, maar als ene aanbidding, zoals: *de Heere zij groot gemaakt of verheerlijkt*, want Gods heiligheid is de grootheid en de heerlijkheid van al Zijne volmaaktheden. Wij moeten onze gebeden beginnen met God te loven, en het is zeer betamelijk, dat Hij eerst gediend wordt, en dat wij Gode ere geven, eer wij verwachten genade en barmhartigheid van Hem te ontvangen. Laat Hem den lof hebben van Zijne volmaaktheden, en laten wij daarna er het voordeel van hebben.

b. Het is het rechte doel, waarnaar wij moeten streven, en het behoort ons voornaamste, ons einddoel te wezen in al onze smekingen, dat God moge verheerlijkt worden: al onze andere beden

moeten hieraan onderworpen zijn. "Vader, verheerlijk U door mij mijn dagelijks brood te geven en mijne zonden te vergeven," enz. Daar alles van Hem en door Hem is, moet ook alles tot Hem en voor Hem wezen. In ons gebed moeten onze gedachten en de uitgangen van ons hart het meest strekken tot de ere Gods. De Farizeeën maakten hun eigen naam tot het voornaamste doel van hun gebed (vers 5, *om van de mensen gezien te worden)* in tegenstelling hiervan wordt ons gezegd Gods naam tot ons hoofddoel te maken, laten al uwe gebeden hier hun middelpunt in vinden, en er door geregeld worden. "Doe zo en zo voor mij *tot eer van Uwen naam*, en in zoverre het is tot eer van Uwen naam."

c. Wij begeren en bidden, dat de naam van God, dat is: God zelf, in alles, waarmee Hij zich bekend heeft gemaakt, geheiligd en verheerlijkt worde door ons en door anderen, en inzonderheid door Hem zelven. "Vader, laat Uw naam verheerlijkt worden als Vader, en als Vader in de hemelen, verheerlijk Uwe goedheid, en Uwe grootheid, Uwe majesteit en Uwe genade. *Uw naam worde geheiligd*, want het is een heilige naam, weinig doet het er toe wat er wordt van onzen bevlekten naam, maar Heere, *wat zult Gij dan Uwen groten naam doen*?" Als wij bidden, dat Gods naam geheiligd worde, maken wij van de noodzakelijkheid ene deugd, want God zal *Zijn naam heiligen*, of wij dit begeren of niet, *Ik zal verhoogd worden onder de Heidenen*, Psalm 46:11. Wij vragen om hetgeen wij zeker zijn, dat het ons toegestaan zal worden, want toen onze Heiland gebeden heeft: *Vader, verheerlijk Uwen naam*, werd Hij onmiddellijk verhoord, *Ik heb hem verheerlijkt, en Ik zal hem verheerlijken*.

2. *Uw koninkrijk kome*. Deze bede ziet duidelijk op de leer, die Christus toenmaals predikte, Johannes de Doper te voren had gepredikt, en om welke te prediken Hij later Zijne discipelen uitzond-*het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen*. Het koninkrijk van uwen Vader, die in de hemelen is, het koninkrijk van den Messias, is nabij, bidt, dat het moge komen. Het woord, dat wij horen, moeten wij in gebed verkeren, ons hart moet er den weerklank van geven. Belooft Christus: *Ja, Ik kom haastelijk?* zo moet ons hart antwoorden: *Ja, kom*. Leraren moeten bidden voor het woord: als zij prediken: *het koninkrijk Gods is nabij*, dan behoren zij te bidden: *Vader, Uw koninkrijk kome*, gelijk Daniël zijn aangezicht stelde om te bidden voor de verlossing van Israël, toen hij verstond, dat de tijd er van nabij was, Daniël 6:2. Zie Lukas 19:11. Het was der Joden dagelijks gebed tot God: *Laat Hij Zijn koninkrijk doen heersen, laat Zijne verlossing bloeien, en laat Zijn Messias komen en Zijn volk bevrijden. Vitringa. " Uw koninkrijk kome*, laat het Evangelie gepredikt worden aan allen en aangenomen worden door allen: laten allen er toe gebracht worden het bericht, dat God betreffende Zijn Zoon in Zijn woord heeft gegeven, te onderschrijven, en Hem aan te nemen als hun Zaligmaker en Koning. Laten de grenzen der Evangelie-kerk worden uitgebreid, het koninkrijk der wereld tot het koninkrijk van Christus gemaakt worden, alle mensen er onderdanen van worden, en leven, zoals het hun dan betaamt te leven."

3. *Uw wil geschiede, gelijk in den hemel alzo ook op de aarde*. Wij bidden, dat Gods koninkrijk gekomen zijnde, wij en anderen tot gehoorzaamheid gebracht zullen worden aan alle wetten en verordeningen er van. Laat het hieruit blijken, dat Christus' koninkrijk gekomen is, *dat Gods wil geschiede*, en laat het hieruit blijken, dat het gekomen is als *een koninkrijk der hemelen*: laat het *een hemel brengen op aarde*. Wij maken van Christus slechts een titulair Vorst, als wij Hem Koning noemen, maar Zijn wil niet doen. Gebeden hebbende, dat Hij over ons zal heersen, bidden wij, dat wij in alles door Hem beheerst en bestuurd worden. Let op:

a. De zaak, waarom gebeden wordt: *Uw wil geschiede*, " Heere, doe met mij en het mijne wat u behaagt, 1 Samuel 3:18. Ik geef mij zelf aan U over, en ben er volkomen tevreden mede, dat al Uw raad aan mij volvoerd worde. In dien zin heeft Christus gebeden: *Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede*. "Maak mij bekwaam tot hetgeen U welbehaaglijk is, geef mij de genade, die nodig is tot de rechte kennis van Uwen wil, en ene U welbehaaglijke gehoorzaamheid er aan. Laat Uw wil met nauwgezetheid door mij en anderen gedaan worden, niet onze wil, de wil van het vlees, de wil van het verstand, de wil van den mens, 1 Petrus 4:2, en nog veel minder de wil van Satan, Johannes 8:44, zodat wij Gode niet mogen mishagen in iets dat wij doen, en niets dat God doet ons moge mishagen.

b. Het voorbeeld, of model er van, dat hij *geschiede op aarde*, in deze plaats onzer beproeving en loutering, (waar ons werk gedaan moet worden, of het wordt nooit gedaan) *gelijk in den hemel*, de plaats van rust en van blijdschap. Wij bidden, dat de aarde meer aan den hemel gelijk moge gemaakt worden door het doen van Gods wil (deze aarde, die door den invloed van Satans wil meer aan de hel gelijk is geworden), en dat de heiligen meer gelijk mogen gemaakt worden aan de engelen in Godsvrucht en gehoorzaamheid. Wij zijn, Gode zij dank, *op de aarde*, nog niet *onder de aarde*, wij bidden alleen voor *de levenden, niet voor de doden, die in stilte nedergedaald zijn*.

4. *Geef ons heden ons dagelijks brood*. Omdat ons natuurlijk bestaan nodig is voor onze geestelijke welvaart in deze wereld, bidden wij, na voor de dingen van Gods ere, koninkrijk en wil gebeden te hebben, nu voor het noodzakelijke onderhoud en de geriefelijkheden van dit tegenwoordige leven, die de gaven Gods zijn, en van Hem gevraagd moeten worden. *Ton arton epiousion, Brood voor den naderenden dag*, voor de rest van ons leven *Brood voor den toekomenden tijd, of brood voor ons bestaan en ons onderhoud*, hetgeen overeenkomstig onzen staat is in deze wereld. Prediker 30:8, *gepast voedsel voor ons* en voor ons gezin, overeenkomstig onzen rang en onze positie. In ieder woord ligt ene les opgesloten:

a. Wij vragen om *brood*, dat leert ons soberheid en matigheid, wij vragen om *brood*, gene lekkernijen, gene overtolligheden, om hetgeen gezond is, hoewel misschien niet lekker of aangenaam.

b. Wij vragen om *ons* brood, dat leert ons eerlijkheid en vlijt, wij vragen niet om het brood uit anderer mond, niet om *het brood der leugen*, Prediker 20:17, niet om *het brood der luiheid*, maar om het brood, dat eerlijk verkregen is.

c. Wij vragen om ons *dagelijks* brood, dat ons leert, om niet *bezorgd te zijn tegen den morgen*, vers 34, maar voortdurend afhankelijk te zijn van de Goddelijke voorzienigheid, zoals zij, die van de hand in den tand leven.

d. Wij vragen van God het ons te geven, niet het ons te verkopen, noch het ons te lenen, maar het ons te *geven*. De grootste mannen moeten hun *dagelijks brood*, aan Gods genade verplicht zijn.

e. Wij bidden: "Geef het *ons*, niet aan mij alleen, maar aan anderen met mij." Dit leert ons liefde, en ene ontfermende zorge voor de armen en nooddruftigen. Het duidt ook aan, dat wij moeten bidden met ons gezin, wij en ons gezin eten te zamen, en daarom moeten wij ook te zamen bidden.

f. Wij bidden, dat God het ons *heden* zal geven, dat ons leert om de begeerte onzer ziel naar God te vernieuwen, gelijk de behoeften van ons lichaam vernieuwd worden, even nauwkeurig als de dag komt, moeten wij onzen hemelsen Vader bidden, en achten, dat wij even goed zonder eten zouden kunnen blijven, als zonder gebed.

5. *En vergeef ons onzen schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren*. Dit is samengevoegd met het vorige, *en vergeef*, te kennen gevende, dat, tenzij onze zonden vergeven zijn, wij gene geriefelijkheid in het leven kunnen hebben, noch het onderhoud er van.

Ons dagelijks brood voedt ons slechts, zoals *lammeren* gevoed worden *voor de slachtbank*, indien onze zonden niet zijn vergeven. Het geeft tevens te kennen, dat wij om dagelijkse *vergeving* moeten bidden, even nauwkeurig als wij om dagelijks *brood* bidden. *Die gewassen is, heeft van node de voeten te wassen*. Hier hebben wij:

a. Ene bede: *Vader in den hemel, vergeef ons onze schulden*, onze schulden aan U. Onze zonden zijn onze schulden, er is ene schuld van plicht, die wij als schepselen, onzen Schepper verschuldigd zijn. Wij bidden niet om ontheffing daarvan, maar uit de nietbetaling van die schuld, ontstaat ene strafschuld bij gebreke van gehoorzaamheid aan den wil van God, worden wij blootgesteld *aan den toorn Gods*, en wegens het niet nakomen van het gebod der wet, vallen wij onder de straf der wet. Een schuldenaar is blootgesteld aan ene rechtsvordering, dat zijn ook wij. De begeerte van ons hart en ons gebed tot onzen hemelsen Vader behoort elke dag te wezen, dat Hij *ons onze schulden vergeeft*, dat de strafschuldigheid uitgewist zal worden, en wij *niet in de verdoemenis komen*, dat wij vrijgesteld zullen worden, en er de vertroosting van zullen hebben. Voor de verkrijging van de vergeving onzer zonden is de grootste pleitgrond, waarop wij steunen, de voldoening aan de gerechtigheid Gods voor de zonden van den mens, welke geschied is door het sterven van den Heere Jezus, onzen Borg, die onze vrijlating bewerkt heeft.

b. Een argument om aan deze bede kracht bij te zetten, *gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren*. Dit is geen pleitgrond van verdienste, maar een pleitgrond van genade. Zij, die tot God komen om de vergeving hunner zonden tegen Hem, moeten er ene gewetenszaak van maken om hun te vergeven, die tegen hen misdreven hebben, want anders vloeken zij zich zelven, als zij het gebed des Heeren bidden. Het is onze plicht *onzen schuldenaren te vergeven*. Wat geldschulden betreft, wij moeten niet streng en hard zijn in het opeisen er van voor hen, die ze niet kunnen betalen zonder zich en hun gezin te gronde te richten, maar hier wordt bedoeld schulden van belediging, of toegebrachte schade, onze schuldenaren zijn zij, die *tegen ons misdreven hebben*, die ons *slaan*, Hoofdstuk 5:39, 40, en die wij naar de strengheid der wet er voor zouden kunnen vervolgen. Wij moeten de beledigingen en het onrecht, dat ons wordt aangedaan, verdragen, vergeven en vergeten, en dit is ene zedelijke geschiktmaking van vergeving en vrede, zij bemoedigt ons om te hopen, dat God *ons* zal *vergeven*, want indien deze Godvruchtige gezindheid in ons is, dan is zij door God in ons gewerkt, en daarom is zij in de hoogste mate in Hem. Het zal een blijk voor ons wezen, dat Hij ons vergeven heeft, als hij de gezindheid om te vergeven in ons gewerkt heeft.

6. *En leidt ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze*. Deze bede is uitgedrukt,

a. Ontkennenderwijs: *Leid ons niet in verzoeking*. Gebeden hebbende, dat de schuld der zonde weggenomen moge worden, bidden wij nu, gelijk betamelijk is, dat wij nooit weer tot dwaasheid

keren, dat wij er niet toe verzocht zullen worden. Niet alsof God iemand tot zonde verzoekt, maar, "Heere, laat Satan niet op ons los, keten dien *briesenden leeuw*, want hij is listig en boosaardig, Heere, laat ons niet over aan ons zelven, Psalm 19:14, want wij zijn zwak, Heere, leg gene *struikelblokken* en strikken voor ons neer, en breng ons in gene omstandigheden, die ene aanleiding zouden kunnen worden voor onzen val." Tegen verzoekingen moet gebeden worden, zowel om het ongemak en de moeite, die zij veroorzaken, als om het gevaar waarin wij verkeren om er door overwonnen te worden, en om de schuld en de smart, die er dan uit volgen.

b. Bevestigenderwijs: *Maar verlos ons van den boze -apo tou ponèrou* - van den boze, den duivel, den verzoeker, "bewaar ons, zodat wij of niet door hem worden aangevallen, of aangevallen zijnde, niet door hem overwonnen worden." Of *van het boze*: zonde, het ergste van alle kwaad, een kwaad, een enig kwaad, dat kwade, dat God haat, en waartoe Satan de mensen verzoekt, en waardoor hij hen verderft. "Heere, verlos ons van het boze der wereld, het verderf, dat in de wereld is door de begeerlijkheid, van het boze van elke toestand in de wereld, van het boze van den dood, van *den prikkel des doods, welke is de zonde*, verlos ons van ons zelven, van ons boze hart, verlos ons van boze mensen, zodat zij geen strik voor ons zijn en wij hun prooi niet worden."

III. Het slot: *Want Uw is het koninkrijk, en de kracht, en de heerlijkheid, in der eeuwigheid, Amen*. Sommigen verwijzen dit naar David's lofzegging, 1 Kronieken 29:11. *Uwe, o Heere! is de grootheid. Het is*:

1. Een vorm van pleiten om de voorafgaande bede te ondersteunen, er kracht aan bij te zetten. Het is onze plicht in het gebed bij God te pleiten, onzen mond met argumenten te vervullen, Job 23:4, niet om God te bewegen, maar om ons zelven te bewegen, ons geloof aan te moedigen, onze vurigheid op te wekken, en van beiden het blijk te geven. De beste pleitgronden nu in het gebed zijn die, welke van God zelf genomen zijn, en van hetgeen Hij van zich zelven bekend heeft gemaakt. Wij moeten met God worstelen in Zijne eigene kracht, zowel voor den aard onzer pleitgronden als voor het aandringen er van. De pleitgrond, hier gebruikt, heeft bijzonder betrekking op de eerste drie beden: *Vader in den hemel, Uw koninkrijk kome, want Uwer is het koninkrijk, Uw wil geschiede, want Uw is de kracht, Uw naam worde geheiligd, want Uw is de heerlijkheid."* En wat nu onze eigene zaken, of boodschappen, betreft, zij zijn moedgevend: "Uw *is het koninkrijk*, Gij hebt het bestuur der wereld, en de bescherming der heiligen, Uwe gewillige onderdanen er in, " God geeft en behoudt als een koning "Uw is de kracht om dat koninkrijk in stand te houden en te ondersteunen, en al Uwe verbintenissen jegens Uw volk na te komen." *Uw is de heerlijkheid*, als het doel van al hetgeen gegeven is aan, en gedaan is voor, de heiligen, als verhoring van hun gebeden, want hun lof is in stilheid tot Hem. Dit is stof van vertroosting en heilig vertrouwen in het gebed.

2. Het is een vorm van lof en dankzegging Het beste pleiten bij God is Hem te loven, het is de manier om nog verdere zegeningen van Hem te verkrijgen, daar het ons bekwaam maakt ze te ontvangen. In al ons spreken met God is het betamelijk dat de lof een groot aandeel er van hebbe, want *lof betaamt den oprechten*, zij moeten onzen God zijn *tot een' naam en tot lof*. Het is recht en billijk, wij loven God, en geven Hem ere, niet omdat Hij dit nodig heeft-Hij wordt geloofd door ene wereld van engelen, maar omdat Hij het verdient, en het is onze plicht Hem ere te geven, als instemming met Zijne bedoeling, waarmee Hij zich aan ons openbaart. Lof is het werk en maakt de zaligheid uit van den hemel, en allen, die naar den hemel willen gaan, moeten hun hemel thans

beginnen. Zie hoe volledig deze lofzegging is: *Het koninkrijk en de kracht, en de heerlijkheid*, het is al Uwe. Het betaamt ons uitvoerig, overvloedig te zijn in den lof van God. Een waar Godvruchtige denkt, dat hij nooit met genoeg lof van God kan spreken, hierin moet er een Godvruchtig overvloeien zijn, en dit *tot in der eeuwigheid*. Ere toeschrijvende aan God *tot in eeuwigheid* duidt ene erkenning aan, dat zij eeuwiglijk verschuldigd is, en ene oprechte begeerte om het tot in der eeuwigheid te doen met de engelen en de heiligen hier boven Psalm 71:14.

Eindelijk. Er wordt ons geleerd aan dit alles ons *Amen*, zo zij het, te hechten. Gods *Amen* is een schenking, een toewijzing, Zijn *fiat* is: Het zal zo zijn, ons *Amen* is slechts een samenvatting van onze begeerten, ons *fiat* is: laat het zo zijn, het is ten teken van onze begeerte en onze verzekerdheid om gehoord te worden, dat wij *Amen* zeggen. *Amen* ziet op elke voorafgegane bede, en aldus wordt ons, uit medelijden voor onze zwakheid, geleerd, het geheel saam te vatten in een enkel woord, en aldus op te zamelen in het geheel, wat wij in de bijzonderheden hebben laten glippen. Het is goed om Godsdienstplichten met warmte en kracht te besluiten, opdat wij er een liefelijken indruk van mogen behouden in ons gemoed. In vroeger tijden was het de gewoonte van Godvruchtige mensen, om aan het einde van ieder gebed hoorbaar *Amen* te zeggen, en dat is een loffelijke gewoonte, mits het met verstand geschiede, zoals de apostel ons zegt in 1 Corinthiërs 14:16, en met oprechtheid, met leven en levendigheid, en onder een innerlijken indruk, beantwoordende aan de uitwendige uitdrukking van begeerte en van vertrouwen. De meeste beden in het gebed onzes Heeren waren in gemeen gebruik onder de Joden bij hun Godsdienstoefeningen, in woorden, die dezelfde strekking hadden, maar de zinsnede in de vijfde bede, *Gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren*, was geheel nieuw, en daarom toont onze Heiland hier, om welke reden Hij haar er bijgevoegd heeft, niet als een blaam of bestraffing van de gemelijkheid, het twistgierige en de kwaadwilligheid van de mensen van dien tijd, hoewel daar oorzaak genoeg voor was, maar alleen van wege de noodzakelijkheid en het gewicht der zaak zelf. Als God ons vergeeft, heeft Hij daarbij bijzonder acht op ons vergeven aan hen, die tegen ons misdreven hebben, als wij dus bidden om vergeving, moeten wij er melding van maken, dat wij ons dien plicht tot ene gewetenszaak stellen, niet slechts om ons zelven er aan te herinneren, maar om ons er door te verbinden. Zie de gelijkenis, hoofdstuk 18:23-35. De zelfzuchtige natuur heeft er een afkeer van, om hiermede in te stemmen, of er aan te voldoen, en daarom wordt de les ons hier ingeprent, vers 14, 15.

1. In ene belofte. *Indien gij den mensen hun misdaden vergeeft, zo zal* uw *hemelse Vader ook u vergeven*. Niet alsof dit de enige voorwaarde was, die gesteld wordt, er moet ook bekering zijn en geloof, en nieuwe gehoorzaamheid, maar evenals in waarheid ook andere genadegaven zijn opgesloten, zo zal dit een goed blijk wezen van de oprechtheid onzer andere genadegaven. Wie zich vermurwd toont voor zijn broeder, geeft daarmee blijk, dat hij berouwvol is tegenover God. Wat in het gebed *schulden* wordt genoemd, wordt hier *misdaden*, genoemd, *schulden* van nadeel, onrecht ons aangedaan in ons lichaam, in onze bezittingen, of in onzen goeden naam. Het Griekse woord *paraptoomata, struikelingen, uitglijdingen, vallen*, is een verzachtende term voor misdaden. Het is een goed teken, en ene goede hulpe voor ons vergeven aan anderen, om hetgeen tegen ons misdreven is, met een verzachtenden, verontschuldigenden naam te noemen. Noem het geen *verraad* maar *overtreding*, gene moedwillige belediging, maar toevallige onachtzaamheid, *misschien is het een feil*, ene vergissing, zo geloof er dan het beste van. Wij moeten vergeven, gelijk wij hopen dat ons vergeven zal worden, en daarom moeten wij niet alleen geen wrok koesteren, en op geen wraak zinnen, maar onzen broeder ook het onrecht niet verwijten, dat hij ons gedaan heeft, en ons niet verblijden in leed, dat hem overkomt, maar bereid zijn hem te helpen en

hem goed te doen, en zo hij berouw heeft, en weer op vriendschappelijken voet met ons wil komen, dan moeten wij ook even gemeenzaam met hem omgaan als te voren.

2. In ene bedreiging. "Maar indien gij den mensen hun misdaden niet *vergeeft*, dan is dit een slecht teken, een bewijs, dat gij de andere vereiste voorwaarde niet bezit, maar gans en al ongeschikt en onbevoegd zijt om vergeving te ontvangen, en daarom zal *uw Vader*, dien gij Vader noemt, en die, als Vader, u Zijne genade op billijke voorwaarden aanbiedt, *u* evenwel *niet vergeven*. En indien de andere genadegaven echt zijn, terwijl gij toch te kort schiet in vergeving te schenken, dan kunt gij niet verwachten den troost te smaken van zelf vergeving te hebben ontvangen, maar dan zult gij door de ene of andere beproeving er toe gebracht moeten worden dezen plicht te vervullen." Zij, die genade bij God willen vinden, moeten barmhartigheid bewijzen aan hun broederen, en wij kunnen niet verwachten, dat Hij de hand Zijner gunst tot ons zal uitstrekken, tenzij wij tot Hem opheffen *heilige handen, zonder toorn en twisting*, 1 Timotheus 2:8. Als wij bidden in toorn, dan hebben wij reden te vrezen, dat God in toorn zal antwoorden. Gebeden, die in toorn worden gedaan, heeft men gezegd, zijn in gal geschreven. Waarom zou God ons de talenten, die wij Hem schuldig zijn, kwijtschelden, indien wij de penningen niet willen kwijtschelden, die onze broederen ons schuldig zijn? Christus is als de grote Vredemaker in *de wereld gekomen*, niet slechts *om ons met God te verzoenen*, maar ook met elkaar, en hierin moeten wij met Hem instemmen. Het is ene grote vermetelheid, en die zeer gevaarlijk is in de gevolgen, om ene zaak van weinig betekenis te achten, waarop Christus hier zulk een groten nadruk gelegd heeft. Der mensen hartstochten zullen Gods woord niet te niet doen.

MATTHEUS 6:16-18

Hier worden wij gewaarschuwd tegen geveinsdheid bij vasten, zoals te voren bij aalmoes doen en in het gebed.

I. Hier wordt verondersteld, dat Godsdienstig vasten een plicht is, die van de discipelen van Christus geëist wordt, als God in Zijne voorzienigheid er hen toe roept, en als de toestand hunner eigene ziel het nodig maakt, *wanneer de bruidegom van hen zal weggenomen zijn, dan zullen zij vasten*, Hoofdstuk 9:15. Het vasten wordt hier het laatst genoemd, omdat het op zichzelf geen plicht is, maar slechts een middel om voor andere plichten geschikt te maken. Het bidden komt tussen het aalmoes doen en het vasten, als zijnde het leven en de ziel van beiden. Christus spreekt hier inzonderheid van het persoonlijke, afzonderlijke vasten, zoals bijzondere personen het zich zelven opleggen, als een vrijwillige offerande, algemeen in gebruik onder de vrome Joden. Sommigen vastten eenmaal per week, anderen tweemaal, anderen minder, dikwijls, al naar dat zij er reden voor zagen. Op zulke dagen aten zij niets voor zonsondergang, en dan nog slechts matig. Het was niet *het tweemaal per week* vasten van den Farizeeër, dat Christus afkeurde, maar wel zijn zich beroemen er op, Lukas 18:12. Het is ene goede gewoonte, en wij hebben reden om het te betreuren, dat het over het algemeen zo veronachtzaamd wordt door de Christenen. Anna heeft veel gevast, Lukas 2:37. Cornelius vastte en bad, Handelingen 10:30. De eerste Christenen hadden het ook veel beoefend, zie Handelingen 13:3, 14:23. Het afzonderlijke vasten wordt verondersteld, 1 Corinthiërs 7:5. Het is ene daad van zelfverloochening en doding van het vlees, ene heilige wraakoefening op ons zelven, en een zich vernederen onder de hand Gods. De verst gevorderde Christenen moeten hierbij erkennen, dat zij, wel verre van iets te hebben om op te roemen, hun dagelijks brood onwaardig zijn. Het is een middel om het vlees en deszelfs begeerlijkheden ten onder te houden, en ons opgewekter te maken in Godvruchtige oefeningen, daar zatheid van brood geschikt is om slaperig te maken. Paulus was *in vasten menigmaal*, en zo heeft hij *zijn lichaam bedwongen, en het tot dienstbaarheid gebracht*.

II. Wij worden gewaarschuwd dit niet te doen *gelijk de geveinsden*, ten einde er het loon niet van te verliezen, en hoe moeilijker de plicht is, hoe groter het verlies, als wij het loon er van verliezen.

1. Nu hebben *de geveinsden* vasten voorgewend, terwijl er toch niets van die droefheid en verootmoediging der ziel in hen was, die het leven en de ziel uitmaken van dien plicht.

Het was een nagemaakt vasten, de schijn en schaduw zonder het wezen, zij gaven groter verootmoediging voor dan zij gevoelden, en zo trachtten zij dan God te bedriegen, en groter belediging konden zij Hem niet aandoen. Het vasten, dat God heeft verkoren, *is een dag om de ziel te kwellen, niet om het hoofd te krommen gelijk ene bieze, niet om een zak en as onder zich te spreiden*, wij vergissen ons grotelijks als wij dit vasten noemen, Jesaja 58:5. Indien het slechts ene oefening van het lichaam is, dan is het van weinig nut, daar dit niet is Gode te vasten.

2. Zij maakten hun vasten bekend, en legden het zo aan, dat allen, die hen zagen, zouden bemerken, dat het een vastendag voor hen was. Zelfs op die dagen vertoonden zij zich op straat, terwijl zij in hun binnenkamer hadden behoren te blijven, en zij wendden neerslachtigheid voor met een droevig gelaat, een langzamen en plechtigen gang, en zij mismaakten zich zo, dat de mensen zien konden hoe dikwijls zij vastten, en hen dan konden roemen als buitengewoon vrome mannen. Het is treurig, dat

mensen, die enigermate hun' lust, die ene zinnelijke slechtheid is, hebben beheerst, ten ondergang worden gebracht door hun hoogmoed, die ene geestelijke boosheid is, en niet minder gevaarlijk. Ook hier *hebben zij hun loon weg*, dien lof en die toejuiching van mensen, die zij zo zeer begeerd hebben, *zij hebben ze*, en dat is hun al.

III. Er wordt ons hier aangewezen hoe te doen bij zulk een persoonlijk vasten, wij moeten het voor ons zelven houden, vers 17, 18. Hij zegt ons niet, hoe dikwijls wij moeten vasten, de omstandigheden verschillen, en het is goed om door de wijsheid hierin geleid te worden, de Geest in het woord heeft dat gelaten voor den Geest in het hart, maar neem dit als regel: als gij u tot dien plicht begeeft, streef er naar u Gode welbehaaglijk te maken, maar u niet aan de goede mening der mensen aan te bevelen, uwe verootmoediging moet steeds met ootmoed gepaard gaan. Christus geeft gene aanwijzing om iets van de werkelijkheid van het vasten af te doen, Hij zegt niet: "neemt een weinig spijs, of een weinig drank, of ene kleine hartsterking", neen, "laat het lichaam lijden, maar toont het niet, hebt uw gewone uitzien, vertoont u met uw gewone voorkomen, in uwe gewone klederen, en terwijl gij u de lichamelijke verkwikking ontzegt, doet het zo, dat anderen het niet merken, ja zelfs zij niet' die u het naaste zijn, ziet er aangenaam uit, *zalf uw hoofd en was uw aangezicht*, zoals gij op gewone dagen doet, teneinde deze vrome oefening verborgen te houden, en dan zult gij er ten laatste toch den lof niet van verliezen, want hoewel, die lof u dan niet komt van mensen, zo komt hij u toch van God." Vasten is ene verootmoediging der ziel, Psalm 38:13, dat is het innerlijke van den plicht, laat dit dan uwe voornaamste zorge zijn, en wat het uitwendige er van betreft, begeer niet dat het gezien worde. Als wij oprecht zijn in ons plechtig vasten, en ootmoedig, en als wij vertrouwen op Gods alwetendheid tot getuige, en op Zijne goedheid tot ons loon, dan zullen wij bevinden, dat Hij *ziet in het verborgen*, en *dat Hij in het openbaar zal vergelden*. Het Godsdienstig vasten zal, indien het op de rechte wijze geschiedt, weldra beloond worden met een eeuwig feestvieren. Ons welbehaaglijk zijn aan God in ons persoonlijk vasten, moet ons als dood doen zijn zowel voor de toejuiching der mensen (wij moeten den plicht niet doen in de hoop van die te verwerven) als voor de afkeuring der mensen (wij moeten den plicht niet nalaten, ten einde die te ontgaan). David's vasten werd hem tot ene versmaadheid, Psalm 69:11, en toch, vers 14, *Mij aangaande*, laat hen zeggen van mij wat zij willen, *mijn gebed is tot U in den tijd des welbehagens*.

MATTHEUS 6:19-24

Wereldsgezindheid is even algemeen en noodlottig een teken van geveinsdheid als ieder ander, want door gene zonde kan Satan meer vat hebben op de ziel onder den dekmantel van ene zichtbare en gangbare belijdenis van den Godsdienst dan door deze, en daarom gaat Christus, na ons gewaarschuwd te hebben tegen de begeerte naar *lof van mensen* er nu toe over, om ons te waarschuwen tegen het begeren van den rijkdom der wereld. Ook hierop moeten wij wèl acht geven, opdat wij niet zijn als de geveinsden, en doen als zij doen: de gronddwaling, waaraan zij zich schuldig maken, is, dat zij deze wereld kiezen tot *hun loon*, daarom moeten wij ons wachten voor geveinsdheid, in de keus, die wij doen van onzen schat, ons doel en onze meesters.

I. In de keus van *den schat, dien wij vergaderen*. Iedere mens heeft iets, het een of ander, waarvan hij zijn *schat* maakt, zijn deel, waarop hij zijn hart heeft gezet, waarbij hij alles voegt wat hij machtig kan worden, en waarop hij vertrouwt voor de toekomst. Het is dat *best*, dat voornaamste goed, waarvan Salomo met zoveel nadruk spreekt, Prediker 2:3. Iets wil de ziel hebben, waarop zij ziet als het beste, waarin zij meer dan in alle andere dingen behagen schept en op vertrouwt. Nu bedoelt Christus niet ons van onzen schat te beroven, maar ons te leiden in de keus er van, en hier hebben wij:

1. *Ene goede waarschuwing* tegen het maken van *de dingen die gezien worden* en die *tijdelijk zijn*, tot onze beste dingen, waarin ons geluk gelegen is. *Vergadert u gene schatten op de aarde*. Christus' discipelen hebben alles verlaten om Hem te volgen, laten zij bij die goede gezindheid blijven. *Een schat* is een overvloed van iets, dat op zich zelf, tenminste naar onze mening, kostelijk en van waarde is, en ons later te pas zal komen, van dienst zal zijn. Nu moeten wij ons *gene schatten vergaderen op aarde*, dat is:

a. Wij moeten niet deze dingen de beste dingen achten, noch van de meeste waardij in zich zelven, of die ons van het meeste nut zijn, wij moeten ze niet, gelijk Labans zonen, heerlijkheid noemen, maar zien en erkennen, dat zij gene heerlijkheid hebben in vergelijking met *de uitnemende heerlijkheid*.

b. Wij moeten geen overvloed van deze dingen begeren, niet al meer en meer er van bijeenschrapen, gelijk de mensen doen met hetgeen hun schat is, nooit wetende wanneer wij genoeg hebben.

c. Wij moeten er niet op vertrouwen voor de toekomst, niet denken, dat dit ons verzekert voor de komende jaren, wij moeten niet zeggen tot het goud: *Gij zijt mijn vertrouwen*.

d. Wij moeten er ons niet mede tevreden stellen alsof het alles is wat wij nodig hebben of begeren, wij moeten tevreden zijn met een weinig voor onze reize, maar niet met alles voor ons deel. Deze dingen moeten niet gemaakt worden tot *onzen troost*, Lukas 6:24, of tot *ons goed*, Lukas 16:25. Laat ons bedenken, dat wij vergaderen, niet voor onze *nakomelingen* in deze wereld, maar *voor ons zelven* in de andere wereld. Wij zijn voor de keus gesteld, en in zekeren zin hebben wij zelf ons geluk in handen, datgene is het onze, dat *wij ons vergaderen*. Het is uwe zaak, uw belang, ene verstandige keuze te doen, want gij kiest voor uw zelf, en wat gij kiest zult gij hebben. Als wij ons zelf kennen, en bedenken wat wij zijn, waar wij voor zijn geschapen, hoe groot onze vermogens zijn,

en hoe lang onze voortduring, en dat onze ziel ons wezen, ons bestaan is, dan zullen wij zien dat het ene dwaasheid is, om *ons schatten te vergaderen op aarde*.

2. Hier wordt ene *goede reden* opgegeven, waarom wij op niets *van de aarde* moeten zien als op *onzen schat*, omdat het onderhevig is aan verlies en vermolming:

a. vanwege innerlijk bederf. Wat een schat is op aarde, *verderven mot en roest*. Indien de schat bestaat in fraaie klederen, *de mot* verteert ze, en ongemerkt zijn ze gans bedorven, terwijl wij dachten, dat zij veilig bewaard waren. Indien de schat bestaat in koren, of andere eetwaren, zoals van den man, die zijne schuren er vol van had, Lukas 12:16, 17, *roest*, (zo lezen wij het) verderft het: *Broosiseten*, eten door mensen, want *waar het goed vermenigvuldigt, daar vermenigvuldigen ook die het eten*, Prediker 5:10, eten door muizen of ongedierte, zelfs in het manna wiesen wormen, of het beschimmelt, wordt muf, of wordt bedorven door honingdauw, vruchten verrotten snel. Of, zo wij het verstaan van goud en zilver, het wordt dof en bederft, het neemt af door gebruik, en door het te bewaren wordt het nog erger, Jakobus 5:2, 3, *de mot en het roest* komen in het metaal zelf en in de klederen. Wereldse schatten hebben in zich zelven een beginsel van bederf en vermolming, zij verdorren van zelf en *maken zich vleugelen*.

b. Vanwege geweld van buiten. *Dieven doorgraven en stelen*. Elke hand des gewelds zal gericht zijn op het huis, waar schatten vergaderd zijn, en niets kan zo veilig weggeborgen zijn, of wij kunnen er toch van beroofd worden. "Nooit heb ik vertrouwd op de fortuin, zelfs niet, als *zij mij gunstig scheen, waarin de gunsten ook bestonden, die hare goedheid mij gaf, hetzij rijkdom, eer, of roem, ik heb er zo over beschikt, dat het in hare macht was ze mij te ontnemen, zonder mij daarom den minsten schrik aan te jagen."* Seneca. *Consol ad Helveticum.* Het is dwaas om datgene tot onzen *schat* te maken, waarvan wij zo licht beroofd kunnen worden.

3. *Goeden raad*, om de genietingen en de heerlijkheid van de andere wereld, *die dingen, welke niet gezien worden en eeuwig zijn*, tot onze beste dingen te maken, en daarin ons geluk te vinden. *Vergadert u schatten in den hemel*. Er zijn *schatten in den hemel*, even zeker als er schatten zijn op deze aarde, en die in den hemel, zijn de enig ware *schatten*, de rijkdom en de heerlijkheid en de genietingen, die aan Gods rechterhand zijn, tot welke de geheiligden in waarheid komen, als zij tot volkomen heiligmaking zijn gekomen. Wij doen wijs, als wij onzen *schat wegleggen* in die *schatkamers*: ons benaarstigende ons recht op het eeuwige leven vast te maken door Jezus Christus, en daarop te steunen voor ons geluk, en op alle dingen hier beneden neer te zien met een heilige minachting, als niet waardig om er mede vergeleken te worden. Wij moeten vast geloven, dat er zulk een geluk is, en besloten zijn ons daarmee te vergenoegen, maar met niets minder tevreden te zijn. Indien wij dus deze *schatten* tot de onze maken, dan zijn zij vergaderd, weggelegd, en wij kunnen vertrouwen, dat God ze veilig voor ons zal bewaren, zo laat ons dan daarnaar al ons streven richten, al onze begeerten uitstrekken. Laten wij ons niet beladen met het losse geld dezer wereld, dat ons slechts zal bezwaren en verontreinigen, en ons kan doen verzinken, maar laten wij ons goed in soliede zaken beleggen. De beloften zijn wisselbrieven, waarmee alle ware gelovigen *hun schat in den hemel* zenden, betaalbaar in den toekomenden staat, en aldus moeten wij datgene vast maken, dat vastgemaakt zal worden. Het is ene grote bemoediging voor ons om onzen *schat op te leggen in den hemel*, omdat hij dáár veilig is, hij zal niet van zelf vermolmen, geen *mot* of *roest* zal hem *verderven* en evenmin kunnen wij er door geweld of list van beroofd worden, *dieven doorgaven*

en stelen er niet. Het is ene gelukzaligheid boven en buiten het bereik van de veranderingen en wisselvalligheden van den tijd, *ene onverderfelijke erfenis*.

4. Ene *goede reden* waarom wij die keus moeten doen, en een blijk, dat wij haar gedaan hebben, vers 21. *Waar uw schat is*, op aarde of in den hemel, *daar zal uw hart zijn*. Het is dus zaak voor ons, om recht en verstandig te zijn in de keus van onzen *schat*, omdat de gezindheid van ons hart, en bijgevolg de richting van ons leven, dienovereenkomstig of vleselijk, of geestelijk, of aards, of hemels zal zijn. Het *hart* volgt den *schat* zoals de naald den zeilsteen, of de zonnebloem de zon. *Waar de schat is, daar* is de schatting en waardering, *daar* is de liefde en de genegenheid, Colossenzen 3:2, *daarheen* gaan de begeerten en het streven, *derwaarts* is het bedoelen gericht, en alles geschiedt met het oog hierop. *Waar de schat is, daar* zijn onze zorg en onze vrees, dat wij er niet toe reiken, daarover zijn wij het meest in zorge, *daar* is onze hoop en ons vertrouwen, Prediker 18:10, 11, *daar* zal onze vrolijkheid en onze verlusting zijn, Psalm 119:111, en *daar* zullen onze gedachten zijn, *daar* zal de *innerlijke* gedachte zijn, de *eerste* gedachte, de *vrije* gedachte, de *bekende* gedachte. Het *hart* komt God toe, Prediker 23:26, en opdat Hij het zal hebben, moet onze *schat* vergaderd, weggelegd zijn bij Hem, en dan zal onze ziel opgeheven worden tot Hem. Deze aanwijzing omtrent het opleggen van onzen schat, kan zeer gevoeglijk toegepast worden op de voorgaande waarschuwing om wat wij doen in Godsdienstige zaken niet te doen *om van de mensen gezien te worden*. Onze *schatten* zijn onze aalmoezen, onze gebeden en ons vasten, en het loon er van, als wij deze dingen gedaan hebben om de toejuiching der mensen te verwerven, dan hebben wij *schatten vergaderd op de aarde*, hebben ze in de handen van mensen overgegeven, en moeten nu niet verwachten ze ooit weer te zien. Dit nu is dwaasheid, want *de lof van mensen*, waarnaar wij zo verlangen, is onderhevig aan bederf, hij zal spoedig geroest zijn, van de mot verteerd, bezoedeld, een weinig dwaasheid zal, evenals ene dode vlieg, het alles bederven, Prediker 10:1. Achterklap en laster zijn *dieven, die doorgraven en* hem *stelen*, en zo verliezen wij dan al den *schat* van onze verrichtingen, wij hebben te vergeefs gelopen, te vergeefs gearbeid, omdat onze bedoelingen er mede verkeerd waren. Huichelachtige diensten leggen niets weg in den hemel, Jesaja 58:3 :de winst er van is weg, als de ziel wordt opgeroepen, Job 27:8. Maar als wij gebeden hebben en aalmoes hebben gedaan in waarheid en oprechtheid, met het oog op God en om Hem welbehaaglijk te zijn, dan hebben wij die schatten vergaderd *in den hemel, dáár is een gedenkboek geschreven*, Maleachi 3:16, en dáár vermeld zijnde, zullen zij dáár beloond worden, en aan de andere zijde van den dood en het graf zullen wij ze met liefelijke vertroosting weer ontmoeten. Geveinsden *zullen in de aarde geschreven worden*, Jeremia 17:13, maar van Gods getrouwen zijn de namen *opgeschreven in den hemel*, Lukas 10:20. Goedkeuring van God is *een schat in den hemel*, die noch verdorven, noch gestolen kan worden. Zijn "wel, gij goede en getrouwe *dienstknecht"* zal blijven tot in eeuwigheid, en als wij aldus onzen *schat* bij Hem hebben opgelegd, dan zal bij Hem ook ons *hart* zijn, en waar kan het beter wezen?

II. Wij moeten ons wachten voor geveinsdheid en wereldsgezindheid in de keus van *het doel, dat wij beogen*. Onze zorge, ons belang te dien opzichte wordt voorgesteld door twee soorten van ogen, die de mensen hebben, *een eenvoudig oog*, en *een boos oog*, vers 22, 23. De uitdrukkingen zijn hier ietwat duister, omdat zij zo beknopt zijn, wij zullen ze daarom in enige verscheidenheid van uitlegging nemen. *Het licht des lichaams is het oog*, dat is duidelijk, *het oog* ontdekt en bestuurt, het *licht der wereld* zou ons weinig baten zonder dit *licht van het lichaam*, het is het *licht van het oog*, dat *het hart verblijdt*, Prediker 15:30, maar wat is het, dat hier vergeleken wordt bij *het oog* in het *lichaam?*

1. *Het oog*, dat is (volgens sommigen) *het hart*, indien dat *eenvoudig is -haplous vrij en overvloedig* (aldus is het woord dikwijls overgezet, zoals Romeinen 12:8, 2 Corinthiërs 8:2 :9:11, 13, Jakobus 1:5, en wij lezen van een *goed, of goeddadig*, of milddadig *oog*, Prediker 22:9). Indien het hart geneigd is tot milddadigheid, tot goedheid en liefdadigheid, dan zal dit den mens dringen tot Christelijke daden, geheel de wandel, het bestaan, *zal vol wezen van licht*, vol van de blijken en voorbeelden van waar Christendom, dien *zuiveren en onbevlekten Godsdienst voor God en den vader*, Jakobus 1:27, *vol van licht*, van goede werken, die ons *licht* zijn, *schijnende voor de mensen*, maar indien het hart boos is, gierig en hard, en afgunstig, inhalig, wangunstig (zulk ene gemoedsgesteldheid wordt dikwijls uitgedrukt door *een boos oog*, Hoofdstuk 20:15, Markus 7:22, Prediker 23:6, 7). dan *zal geheel het lichaam duister zijn*, de gehele wandel, geheel het bestaan zal Heidens en onchristelijk zijn. *Het gereedschap van den gierigaard is kwaad*, en zal dit altijd blijven: *maar een milddadige beraadslaagt milddadigheden*, Jesaja 32:5, 8. *Indien het licht, dat in ons is*, de gezindheid, die ons moet leiden tot hetgeen goed is, *duisternis is*, indien zij verdorven en wereldsgezind is, indien er in een mens niet eens goedhartigheid is, gene vriendelijke gezindheid, *hoe groot is* dan het bederf van een mens, en *de duisternis*, waarin hij zich bevindt! Deze zin schijnt wel in overeenstemming te zijn met het context, wij moeten *schatten vergaderen*, of opleggen, in den hemel door vrijgevigheid in het aalmoes doen, en dat niet met tegenzin, maar blijmoedig, Lukas 12:33, 2 Corinthiërs 9:7. Maar in de gelijkluidende plaats, Lukas 11:34, komen die woorden niet voor bij zulk ene gelegenheid, en daarom wordt door den samenhang niet bepaald, dat dit de zin en betekenis er van is.

2. *Het* oog, dat is' (volgens sommigen) *het verstand*, het praktisch oordeel, het geweten, dat voor de andere vermogens der ziel is wat *het oog* is voor *het lichaam*, om hun bewegingen te leiden en te besturen, indien nu dit oog eenvoudig is, indien het tot een waar en juist oordeel komt, en de dingen onderkent, die verschillen, inzonderheid in de zaak van *het vergaderen van schatten*, zodat het hierin de rechte keuze doet, dan zal het ook de genegenheden en daden recht besturen, en die zullen dan *vol* wezen van *het licht* der genade en der vertroosting, maar *indien dit boos is* en verdorven, en indien het, in plaats van de mindere vermogens te leiden, zelf er door geleid wordt, en omgekocht en bevooroordeeld, indien dit dwaalt en verkeerd ingelicht is, dan moet het hart en het leven *vol* zijn *van duisternis*, en de gehele wandel, het gehele bestaan verdorven. Zij, *die niet willen verstaan wandelen in duisternis*, Psalm 82:5. Het is treurig, als de ziel des mensen, die *de lamp des Heeren* behoorde te zijn, een *ignis fatuus*, een dwaallicht, is, als *de leiders des volks*, de leiders der vermogens, *ze doen dwalen*, want, dan *worden, die van hen geleid worden, ingeslokt*, Jesaja 9:15. Ene dwaling in het praktisch oordeel is noodlottig, het is datgene, hetwelk *het kwade goed heet, en het goede kwaad*, Jesaja 5:20, daarom is het ons nodig de dingen recht te verstaan, en onze ogen gezalfd te krijgen met ogenzalf.

3. *Het oog*, dat is: *de voornemens* en *bedoelingen*. Door het oog stellen wij ons ons doel voor, het wit, waarop wij aanleggen, de plaats, waar wij heengaan, dat houden wij in het oog, en daarnaar richten wij onze bewegingen. In alles wat wij in den Godsdienst doen, is er het een of het ander, dat wij op het *oog* hebben, indien nu *ons oog eenvoudig is*, als ons bedoelen eerlijk is, als wij het rechte op het oog hebben, en ons in rechte richting daarheen bewegen, indien wij zuiver en alleen de ere Gods bedoelen, Zijne eer en Zijne gunst zoeken, en alles geheel naar Hem richten, dan *is het oog eenvoudig*. Zo was het oog van Paulus, toen hij zei: *Het leven is mij Christus*, en indien wij hierin recht zijn, dan zal *het gehele lichaam verlicht wezen*, Alle daden en handelingen zullen geregeld en Godvruchtig zijn, Gode welbehaaglijk en liefelijk voor ons zelven. *Maar indien dit oog*

boos is, indien wij, in plaats *van* alleen de ere Gods te bedoelen en ons welbehaaglijk zijn aan Hem, zijwaarts zien naar de toejuiching der mensen, en terwijl wij voorgeven God te willen eren, het zo aanleggen, dat wij ons zelven eren, en, onder schijn van *de dingen van Christus te zoeken*, ons zelven zoeken, dan bederft dit alles, het gehele bestaan zal verkeerd en onvast zijn, en de grondslagen aldus in wanorde zijnde, kan er ook niets dan *verwarring en alle boos werk* in den bovenbouw zijn. Trek de lijnen van den omtrek naar enig ander punt dan het middelpunt, en zij zullen elkaar snijden. *Indien het licht, dat in u is*, niet slechts duister is, maar *duisternis*, dan is dit ene gronddwaling, verwoestend voor al wat volgt. Het doel zet de handeling uiteen. Het is van het hoogste gewicht in den Godsdienst, dat wij recht zijn in onze bedoelingen, en dat wij ons *de eeuwige dingen*, niet *de tijdelijke, ten doel stellen*, 2 Corinthiërs 4:18. De geveinsde is als een veerman, die ziet naar den enen kant, en roeit naar den anderen kant, de ware Christen is als de reiziger, die den eindpaal zijner reize op het oog heeft. De geveinsde zweeft in de lucht als de wouw, met het oog nederwaarts gericht op zijne prooi, gereed om er op af te komen, zodra hij er ene goede gelegenheid voor heeft, de ware Christen vliegt als de leeuwerik al hoger en hoger, vergetende de dingen, die beneden zijn.

III. Wij moeten ons wachten voor geveinsdheid en wereldsgezindheid in het kiezen van den meester, dien wij dienen, vers 24. *Niemand kan twee heren dienen. Twee heren* te dienen is in tegenspraak met *het eenvoudig oog*, want *het oog* zal op de hand der heren zijn, Psalm 123:1, 2. Onze Heere Jezus toont hier het bedrog aan, dat diegenen plegen tegenover hun eigene ziel, die denken te kunnen delen tussen God en de wereld, een *schat op de aarde* hebben, en ook een schat in den hemel, God te behagen en der mensen evenzeer te behagen. Waarom ook niet? zegt de geveinsde, het is goed meer dan een pees op den boog te hebben. Zij hopen hun Godsdienst dienstbaar te maken aan hun werelds belang, en aldus van beide kanten voordeel te behalen. De vrouw, die niet de moeder was, wilde het kind verdelen, de Samaritanen willen ene schikking maken tussen God en de afgoden. Neen, zegt Christus, dat kan niet. Het is niets dan bijgeloof te denken, dat *de Godzaligheid een gewin zij*, 1 Timotheus 6:5. Hier is:

1. Een algemene stelregel, waarschijnlijk was het een spreekwoord onder de Joden.

Niemand kan twee heren dienen, en nog veel minder twee goden, want op den een of anderen keer zullen hun bevelen in botsing met elkaar komen, en hun belangen met elkaar in strijd zijn. Zo lang *twee heren* samen gaan, kan de dienaar beiden volgen, maar als zij van elkaar scheiden, dan zult gij zien tot wie hij behoort. Hij kan beiden niet liefhebben, waarnemen en aanhangen zoals het behoort. Indien hij voor den een is, dan is hij niet voor den ander, dit of dat moet, vergelijkenderwijs, gehaat en geminacht worden. Deze waarheid is in het gewone leven duidelijk genoeg.

2. De toepassing hiervan op de zaak waarover gehandeld wordt. *Gij kunt niet God dienen en den mammon. Mammon* is een Syrisch woord hetwelk gewin betekent, zodat al wat in deze wereld is, of door ons geacht wordt als *gewin*, Filippenzen 3:7, *mammon* is. *Al wat in de wereld is, de begeerlijkheid des vlezes, en de begeerlijkheid der ogen, en de grootsheid des levens*, is *mammon*. Voor sommigen is hun buik hun *mammon*, en zij dienen hem, Filippenzen 3:19, voor anderen zijn hun gemak, hun slaap, hun spel en hun tijdverdrijf hun *mammon*, Prediker 6:9, voor anderen werelds goed, Jakobus 4:13, voor anderen eerbewijzingen en bevordering. De lof en de toejuiching der mensen was de *mammon* der Farizeeën, in een woord, het eigen-ik, de eenheid,

waarin de drieheid der wereld haar middelpunt heeft, het zinnelijke, wereldsgezinde eigen-ik is de *mammon*, die niet in vereniging met God gediend kan worden, want indien hij gediend wordt, dan is dit in mededinging en in tegenspraak met God. Hij zegt niet: Wij *moeten* niet, of wij *behoren* niet, maar wij *kunnen niet God dienen en den Mammon*, wij *kunnen niet* beiden liefhebben, 1 Johannes 2:15, Jakobus 4:4, of beiden aanhangen, of beiden gehoorzaamheid, dienst en vertrouwen bewijzen, want zij staan tegen elkaar over. *God* zegt: "Mijn *zoon, geef Mij uw hart," Mammon* zegt: "Neen, geef het mij." *God* zegt: "Zijt vergenoegd met het tegenwoordige." Mammon zegt: "Schraap alles bijeen wat gij kunt krijgen. *Geld, geld, door eerlijke middelen of door oneerlijke." God* zegt: "Bedrieg niet, lieg niet, wees eerlijk en billijk in al uwe handelingen." *Mammon* zegt: "Bedrieg uw eigen vader, als gij er iets bij winnen kunt." *God* zegt: "Wees liefdadig." *Mammon* zegt: "Zorg voor u zelf, dit geven richt u te gronde." *God* zegt: "Wees *niet bezorgd." Mammon* zegt: "Wees over alles bezorgd." *God* zegt: "Heilig *den Sabbat." Mammon* zegt: "Gebruik dien dag, evenals alle andere dagen, voor de wereld." Zo onbestaanbaar zijn de geboden van *God en den mammon*, zodat wij *niet beiden kunnen dienen*. Zo laat ons dan niet *hinken tussen God en Baël, maar kiest heden wie gij dienen zult*, en blijft dan bij die keuze.

MATTHEUS 6:25-34

Er is schier gene zonde, waartegen onze Heere Jezus Zijne discipelen meer en ernstiger waarschuwt, of waartegen Hij hen met meer verscheidenheid van argumenten wapent, dan de zonde van verontrustende, verbijsterende, wantrouwende zorgen omtrent de dingen van dit leven, hetwelk een ongunstig teken is, dat zowel *de schat*, als *het hart op de aarde is*, vandaar dat Hij er zo uitvoerig over spreekt. Hier is:

I. Het verbod. Het is de raad en het gebod van den Heere Jezus, om *niet bezorgd te zijn* omtrent de dingen dezer wereld, *Ik zeg* u. Hij zegt het als onze Wetgever, en de Soeverein van ons hart, Hij zegt het als onze Trooster, en de Helper onzer blijdschap. Wat zegt Hij? Dit: en *wie oren heeft om te horen, dat hij hore. Zijt niet bezorgd voor uw leven, noch voor uw lichaam*, vers 25. *Zijt niet bezorgd zeggende: Wat zullen wij eten?* vers 31, en wederom, vers 34, *Zijt niet bezorgd mê merimnate, Wees niet in zorge*. Evenals tegen geveinsdheid wordt ook tegen wereldse zorgen, de waarschuwing drie maal herhaald, en toch is dit gene ijdele herhaling, *gebod* moet *op gebod* zijn *en regel op regel*, voor hetzelfde doel, en het is weinig genoeg. Het is ene *zonde, die ons zo lichtelijk omringt*. Het geeft te kennen, hoe liefelijk het is voor ons zelven, dat wij leven zonder bezorgd te zijn. Het is het herhaalde gebod van den Heere Jezus aan Zijne discipelen, dat zij hun eigen hart niet zullen verdelen en verscheuren door zorge omtrent deze wereld. Er is een *denken* betreffende de dingen van dit leven, dat niet slechts wettig, maar plichtmatig is, gelijk dat, hetwelk geprezen wordt in de deugdzame vrouw. Zie Prediker 27:23. Het is het woord, dat gebruikt wordt betreffende Paulus' zorge over de gemeenten, en Timotheus' zorge voor de zielen, 2 Corinthiërs 11:28, Filippenzen 2:20. Maar *de gedachte, het bezorgd zijn*, hier verboden, is:

1. Een verontrustend, kwellend *bezorgd zijn*, dat het hart her- en derwaarts voortdrijft en het in spanning houdt, dat onze blijdschap in God verstoort, en als een damp of nevel is op onze hoop in Hem, dat den slaap stoort, en ons verhindert in ons genieten van ons zelven, of van onze vrienden en van hetgeen God ons gegeven heeft.

2. Een mistrouwend, ongelovig *bezorgd zijn*. God heeft beloofd voor de Zijnen te voorzien in alles wat nodig is voor het leven en voor de Godzaligheid, *het tegenwoordige leven*, voedsel en deksel: gene lekkernijen, maar noodwendigheden. Hij heeft nooit gezegd: "zij zullen gastreren", maar "zij zullen gevoed worden". Ene bovenmatige zorg nu voor de toekomst, vrees voor gebrek aan deze noodwendigheden, komen voort uit ongeloof aan deze beloften, en aan de wijsheid en goedheid der Goddelijke Voorzienigheid, en dat is er het kwaad van. Wat betreft het onderhoud voor heden, wij mogen en moeten wettige middelen gebruiken om het te verkrijgen, want anders verzoeken wij God. Wij moeten naarstig zijn in ons beroep, en wijs overleg hebben, om onze uitgaven evenredig te doen zijn aan hetgeen wij bezitten, en wij moeten bidden om *dagelijks brood*, en zo alle andere middelen falen, dan moeten wij om hulp vragen aan hen, die in staat zijn haar te verlenen. Het was niet een van de besten der mensen, die zei: *Te bedelen schaam ik mij*, Lukas 16:3, gelijk hij dit wèl was, vers 21, *die begeerde verzadigd te worden van de kruimkens*, maar voor de toekomst moeten wij *onze zorge op God werpen*, en *niet bezorgd zijn*, omdat dit wantrouwen schijnt van God, die weet te geven wat wij behoeven, als wij niet weten hoe het te verkrijgen. Laat onze ziel gerust zijn in Hem! Dit Godvruchtig onbezorgd zijn is hetzelfde als de slaap, dien Hij Zijn beminden geeft in tegenstelling met het zwoegen van den wereldling, Psalm 127:2. Let op de waarschuwingen:

a. *Zijt niet bezorgd voor uw leven*. Leven is het grootste van onze belangen in deze wereld, *Al wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven*, evenwel, zijt er niet bezorgd voor. Niet *voor de voortduring er van*, laat het aan God over om het *te verlengen*, of *te verkorten*, naar het Hem goeddunkt, *mijne tijden zijn in Uwe hand*, en zij zijn in ene goede hand. Niet voor de *geriefelijkheden* van dit leven, laat het aan God over om het, al naar het Hem behaagt, liefelijk, of bitter te maken. Wij moeten niet bezorgd zijn, neen, zelfs niet over het nodige onderhoud van dit leven, *voedsel* en *kleding* heeft God beloofd, en daarom kunnen wij ze met vertrouwen verwachten. Zegt niet: *Wat zullen wij eten?* Dat is de taal van iemand, die verlegen is, schier in vertwijfeling, terwijl wel vele Godvruchtige mensen het vooruitzicht hebben op weinig, zijn er toch slechts weinigen, die niet hebben wat zij op het ogenblik behoeven.

b. *Zijt niet bezorgd tegen den morgen*, voor de toekomst. Wees niet bezorgd voor de toekomst, hoe gij het volgende jaar zult leven, of als gij oud zijt, of over hetgeen gij nalaat. Gelijk wij ons niet moeten *beroemen* op den morgen, zo moeten wij ook niet *bezorgd* zijn voor den morgen, of over hetgeen dan gebeuren zal.

II. De redenen om aan het verbod kracht bij te zetten. Men zou denken, dat het gebod van Christus genoeg was om ons te weerhouden van die dwaze zonde van ontrustende, wantrouwende bezorgdheid, behalve nog de vrede en rust van onze eigene ziel, die er zo na bij betrokken zijn, maar om te tonen hoe zeer Christus' hart er op gezet is, en welk een *welbehagen Hij heeft* in hen, die *op Zijne goedertierenheid hopen*, wordt het gebod door de krachtigste argumenten gesteund. Als wij ons slechts door ons verstand laten leiden, dan zullen wij ons gewis van deze doornen ontlasten. Om ons te bevrijden van *angstige* gedachten en ze te verdrijven, geeft Christus ons hier *troostrijke* gedachten aan de hand, opdat wij er van vervuld zouden worden. Het zal de moeite lonen om met ons hart zo te redeneren, dat het die ontrustende zorgen opgeeft, en wij er ons over schamen. Door ene juiste redenering kunnen zij verzwakt worden, maar het is alleen door een werkzaam geloof, dat zij overwonnen kunnen worden. Bedenkt dus:

1. *Is het leven niet meer dan het voedsel, en het lichaam dan de kleding?* vers 25. Ja, ongetwijfeld, zegt Hij, die reden had de wezenlijke waardij der tegenwoordige dingen te verstaan, want Hij heeft ze gemaakt, Hij onderhoudt ze, en onderhoudt ons door die dingen, de zaak spreekt voor zich zelf. Ons *leven* is een grotere zegening dan ons *onderhoud*. Het is waar, het leven kan niet zonder levensonderhoud bestaan, maar het voedsel en de kleding, die hier voorgesteld worden als van mindere waarde dan het leven en het lichaam, zijn van dien aard, dat zij tot sieraad en verlustiging dienen, want het is daaromtrent, dat wij zo licht bezorgd worden. Voedsel en kleding zijn middelen tot onderhoud van het leven, en het *doel* is edeler en voortreffelijker dan de *middelen*. Het fijnste voedsel en de fraaiste klederen zijn van de *aarde*, maar het leven is de *adem Gods*. Het leven is het *licht der mensen*, voedsel is slechts de *olie*, die dat licht voedt, zodat het verschil tussen rijken en armen zeer gering is, daar zij in de belangrijkste zaken gelijk zijn, en slechts in het mindere, het ondergeschikte verschillen. Dit moedigt ons aan om op God te betrouwen voor *voedsel* en *kleding*, en ons aldus te ontlasten van alle verbijsterende zorgen er voor. God heeft ons het leven en het lichaam gegeven, het was ene daad van macht, het was ene daad van gunst, het geschiedde zonder onze zorge, wat kan Hij niet voor ons doen, die dat deed? -Wat zal Hij niet voor ons doen? Indien wij zorgen voor onze ziel en de eeuwigheid, die meer zijn dan het lichaam en deszelfs leven, dan kunnen wij het Gode overlaten ons van voedsel en kleding te voorzien, die minder zijn. God heeft tot nu toe ons leven onderhouden, indien het soms door brood en water was, dan heeft dit toch

aan het doel beantwoord, Hij heeft ons beschermd en ons bij het leven behouden. Hij, die ons behoedt tegen het *kwaad*, waaraan wij zijn blootgesteld, zal ons voorzien van *het goede*, dat wij nodig hebben. Indien het Hem behaagde ons te doden ons te laten verhongeren, Hij zou niet zo dikwijls *Zijnen engelen van ons hebben bevolen* om ons te bewaren.

2. *Aanziet de vogelen des hemels*, en *aanmerkt de lelies des velds*. Hier is een argument, ontleend aan Gods gewone voorzienigheid voor Zijne mindere schepselen, en hun afhankelijkheid, naar hun aard, van deze voorzienigheid. Het ziet er fraai uit voor den mens, als hij ter schole wordt gezonden bij *de vogelen des hemels*, dat die *hem* moeten *leren!* Job 12:7, 8.

a. Aanziet de *vogelen*, en leert op God te vertrouwen *voor voedsel*, vers 26, en ontrust u niet door de gedachte *wat gij zult eten*. Let op Gods voorzienigheid over hen. Ziet hen aan en ontvangt lering. Er zijn verschillende soorten van vogels: zij zijn talrijk, sommigen er van roofgierig, maar allen worden zij gevoed, en wel met spijze, die geschikt voor hen is. Het is zeldzaam, dat een van hen omkomt uit gebrek aan voedsel, zelfs in den winter, en er is niet weinig nodig om ze het gehele jaar door te voeden. Naarmate de vogels minder dienstbaar zijn aan den mens, zijn zij ook het minst onder zijne zorge, de mens voedt zich dikwijls met hen, maar zelden worden zij door hem gevoed. Toch worden zij gevoed, hoe, weten wij niet, en sommigen er van het best in het ruwste weer, en het is *uw hemelse Vader, die ze voedt*, Hij *kent al het gevogelte der bergen*, beter dan gij de vogelen aan uwe eigene schuurdeur kent, Psalm 50:11. Geen musje komt neer op den grond om een graankorrel op te pikken, of het is door de voorzienigheid Gods, die zich ook over de geringste schepselen uitstrekt. Maar wat hier inzonderheid opgemerkt wordt, is, dat zij zonder enigerlei zorg of plan van hem zelven gevoed worden. *Zij zaaien niet, noch maaien zij, noch verzamelen zij* in *de schuren*. Wèl doen dit de mier en de bij, en die worden ons als voorbeeld gesteld van voorzienige zorg en vlijt, maar de vogelen des hemels doen dit niet. Zij verzamelen niet zelf voorraad voor de toekomst, en toch, iedere dag, even zeker als de dag komt, komt ook voorraad van voedsel voor hen, en *hun ogen wachten op God*, dien groten en goeden Huishouder, die aan *alle vlees spijze geeft*. Laat dit u bemoedigen om op God te vertrouwen. *Gaat gij dezelve niet zeer veel te boven?* Voorzeker! De *erfgenamen* des hemels gaan de *vogelen* zeer veel te boven, zij zijn edeler, voortreffelijker wezens, en, door het geloof, verheffen zij zich hoger. Zij zijn van beter aard en opvoeding, *wijzer dan het gevogelte des hemels*, Job 35:11, hoewel de kinderen dezer wereld, die *het recht des Heeren niet weten*, niet zo wijs zijn als *de ooievaar en de kraan en de zwaluw*, Jeremia 8:7, zijt gij Gode dierbaarder en nader, hoewel zij in het open firmament des hemels vliegen. Hij is hun Maker en Hun Heer, hun Eigenaar en hun Meester, maar behalve dit alles is Hij uw Vader, en in Zijne schatting *gaat gij vele musjes te boven*. Gij zijt Zijne kinderen, Zijne eerstgeborenen, nu zal Hij, die Zijne vogelen voedt, voorzeker Zijne kinderkens niet van honger laten omkomen. Zij vertrouwen op uws Vaders voorzienigheid, zult gij er dan niet op vertrouwen? Steunende hier op, zorgen zij niet voor den morgen, en daarom zijn zij de vrolijkste van alle schepselen, *zij geven stem van tussen de takken*, Psalm 104:13 en, voor zo veel zij dit vermogen, prijzen zij hun Schepper. Indien wij door het geloof even onbezorgd waren als zij zijn, dan zouden wij ook even vrolijk zingen, want het is wereldse zorg, die onze vrolijkheid bederft, en onzen lof doet zwijgen.

b. *Aanmerkt de lelies*, en leert op God te vertrouwen voor *kleding*. Dat is een ander deel van onze zorg: *waarmee zullen wij ons kleden*: voor betamelijkheid om ons te bedekken, tot bescherming om ons te verwarmen, ja, en bij velen, voor waardigheid en versiering, om hun een groots aanzien te

geven. En zo bezorgd zijn zij voor vrolijkheid en verscheidenheid in hun kledij, dat die zorge schier even dikwijls wederkeert als die om het dagelijks brood. Laat ons nu, om ons van die zorge te ontlasten, *de lelies des velds beschouwen*, niet slechts ze *aanzien*, (dat doet iedereen en met welgevallen) maar *beschouwen*, terwijl wij er over nadenken. Er is heel veel goeds te leren van hetgeen wij iedere dag zien, zo wij er ook over wilden nadenken, Prediker 6:6, 24:32. Aanmerkt hoe *broos* de lelies zijn, zij zijn als het *gras des velds*. Lelies zijn, hoewel zij fraai zijn wegens hare kleuren, toch slechts *gras*. Zo is *alle vlees als gras*, hoewel sommigen vanwege hun gaven van lichaam en geest als de lelies zijn, zeer bewonderd, toch zijn zij gras, het gras des velds in aard en samenstel, zij staan op gelijken bodem met anderen. Op zijn best genomen, zijn de dagen des mensen *als gras*, als de *bloem van het gras*, 1 Petrus 1:24. Dit gras *is heden*, en *morgen wordt het in den oven geworpen*, in ene kleine wijle zal de plaats, die *ons kent, ons niet meer kennen*. Het graf is de oven, waarin wij geworpen worden, en waarin wij verteerd zullen worden als gras in het vuur, Psalm 49:15. Dit duidt de reden aan waarom wij niet bezorgd moeten zijn voor den morgen over hetgeen waarmee wij ons zullen kleden, omdat wij morgen wellicht grafklederen aan zullen hebben. Aanmerkt hoe *vrij van zorgen* de lelies zijn, zij *arbeiden niet*, zoals de mensen, om zich klederen te verdienen, zoals dienstboden hun livrei verdienen, en *zij spinnen niet*, zoals vrouwen, om zich klederen te vervaardigen. Hieruit volgt nu niet, dat wij daarom den betamelijken arbeid in dit leven moeten veronachtzamen, het is de lof van de deugdzame vrouw, dat zij *hare handen uitsteekt naar de spil, dat zij fijn lijnwaad maakt en het verkoopt*, Prediker 31:19, 24. Luiheid *verzoekt* God, in plaats van op Hem te *vertrouwen*, maar Hij, die voor de mindere schepselen voorziet, zonder hun arbeid, zal nog veel meer voor ons voorzien door onzen arbeid te zegenen, dien Hij ons ten plicht heeft gesteld. En als wij, vanwege ziekte, niet in staat zijn te *arbeiden* en te *spinnen*, dan kan God ons toch voorzien van hetgeen wij nodig hebben. Aanmerkt hoe *schoon*, hoe *fraai* de lelies zijn, *hoe zij groeien, waaruit zij groeien*. De wortel van de lelie of tulp, evenals de wortel van andere bolgewassen, is in den winter verloren, begraven onder den grond, maar als de lente wederkeert, komt hij te voorschijn, en in korten tijd schiet hij op, vandaar dat aan Gods Israël beloofd is, dat zij zullen bloeien *als de lelie*, Hosea 14:6. Bedenkt, gaat eens na, *waartoe zij groeien*. In weinige weken komen zij zo fraai en sierlijk uit die duisternis te voorschijn, dat zelfs *Salomo in al zijne heerlijkheid niet is bekleed geweest, gelijk ene van deze*. De kleding van Salomo was zeer schoon en prachtig. Hij, die de schatten bezat van koningen en landen, en zich zo zeer toelegde op praal en sierlijkheid, had ongetwijfeld ook de rijkste kledij en die het fraaist bewerkt was, inzonderheid als hij op feestdagen en hoogtijden in al zijne heerlijkheid verscheen. En toch! laat hij zich zo fraai aankleden als hij kan, zeer ver zal hij achterblijven bij de schoonheid van lelies, en een bed van tulpen zal hem in schittering overtreffen. Laat ons daarom veeleer streven naar de wijsheid van Salomo, waarin hij door niemand overtroffen werd, (wijsheid om in de plaats, waarin wij gesteld zijn, onzen plicht te doen) dan naar de *heerlijkheid* van Salomo, waarin hij door lelies in de schaduw werd gesteld. Kennis en genade zijn de volkomenheid van den mens, niet schoonheid, en nog veel minder fraaie klederen. Nu wordt hier gezegd, dat God aldus *het gras des velds bekleedt*. Alle voortreffelijkheid van het schepsel vloeit voort uit God, die de Bron is van die allen. Hij was het, die het paard zijne kracht en der lelie hare schoonheid gaf. Elk schepsel is in zichzelf, en voor ons, wat Hij het maakt, of doet zijn. Aanmerkt hoe leerrijk dit alles voor ons is, vers 30.

Ten eerste, wat betreft *fraaie* klederen, dit leert ons er in het geheel niet om te geven, ze niet te begeren, er niet hoogmoedig op te zijn, ons *versiersel* niet te laten bestaan *in het aantrekken van klederen*, want na al onze moeite en zorg, die wij hieraan besteden, zullen de lelies ons toch ver

overtreffen. Wij kunnen ons niet zo fraai kleden als zij bekleed zijn, waarom zouden wij het dan beproeven met haar te wedijveren? Haar versiersel zal weldra verwelken, en het onze evenzo, zij verwelken-*zijn heden*, en zullen *morgen*, evenals andere prullen of afval, *in den oven geworpen worden*, en de klederen, waarop wij zo trots zijn, slijten, de glans is er spoedig af, de kleur verbleekt, de vorm gaat uit de mode, of het kledingstuk zelf is weldra versleten, zodanig is de mens in al zijn glans en pracht, Jesaja 40:6, 7, inzonderheid rijke mensen, Jakobus 1:10, *zij verwelken in hun wegen. Ten tweede*. Wat betreft *noodzakelijke* klederen, dit leert ons, onze zorge daarvoor op God te werpen-*Jehova-Jireh*, -vertrouwt, dat Hij, die de lelies bekleedt, u voorzien zal van hetgeen waarmee gij u kunt kleden. Indien Hij zulke fraaie klederen geeft aan het gras, hoe veel te meer zal Hij dan niet gepaste klederen geven aan Zijne eigene kinderen, klederen, die hen warm houden, niet slechts *als Hij de aarde stil maakt uit het Zuiden*, maar ook als Hij haar ontrust met den Noordenwind, Job 37:17. Veel meer zal Hij u bekleden, want gij zijt edeler schepselen, van voortreffelijker aard. Indien Hij aldus het zo kort levende gras bekleedt, veel meer zal Hij u bekleden, die voor de onsterfelijkheid gemaakt zijt. Zelfs aan de kinderen van Ninevé wordt de voorkeur gegeven boven den wonderboom, Jona 4:10, 11. veel meer dus nog aan de kinderen van Zion, die in verbond zijn met God. Let op den titel, dien Hij hun geeft, vers 30, *Gij kleingelovigen*. Dit kan genomen worden als ene aanmoediging van waar geloof, hoewel het zwak is, het geeft ons recht op de Goddelijke zorge, en ene belofte voor hetgeen nodig is. Groot geloof zal geprezen worden, en zal grote dingen teweegbrengen, maar klein geloof zal niet worden afgewezen, ook dat zal voedsel en klederen verkrijgen. Voor *oprechte* gelovigen zal voorzien worden, al zijn zij gene *krachtige* gelovigen. De kinderkens van het gezin worden gevoed en gekleed, zowel als de volwassenen, en wel met grote zorg en tederheid. Zeg niet: Ik ben maar een kind, een dorre boom. Jesaja 56:3, 5, want gij zijt wel *arm en nooddruftig*, maar *de Heere denkt aan* u. Of 2. Het is ene bestraffing van het zwakke geloof, schoon het oprecht is. Hoofdstuk 14:31. Het geeft te kennen wat op den bodem is van al onze overmatige bezorgdheid, het is de zwakheid van ons geloof, en de overblijfselen van het ongeloof in ons hart. Indien wij meer geloof hadden, wij zouden minder zorge hebben.

3. *Wie toch van u*, de wijsten, de sterksten van u, *kan met bezorgd te zijn, ene el tot zijne lengte toe doen?* vers 27, tot *zijn leeftijd* lezen hier sommigen, naar de maat van ene el duidt aan, dat het bedoeld is van lengte, van statuur, en de leeftijd van den oudste is toch slechts ene spanne, Psalm 39:6. Laat ons bedenken, dat wij tot de statuur, die wij hebben, niet gekomen zijn door onze eigene zorge, maar door de voorzienigheid Gods. Een kindeke, ene spanne groot, is opgegroeid tot een man van zes voet, en hoe was er nu ene el tot zijne lengte toe gedaan? Niet door zijne eigene plannen of bedenksels, hij groeide, zonder te weten hoe, door de kracht en goedheid van God. Nu zal Hij, die ons lichaam geschapen heeft, en het tot die grootte heeft geformeerd, voorzeker wel zorg dragen om in deszelfs behoeften te voorzien. God moet erkend worden in de toeneming van onze lichaamskracht en statuur, en vertrouwd worden voor alle nodige hulp en onderstand, omdat Hij heeft doen blijken, dat Hij het lichaam gedachtig is. De leeftijd van groeien is de gedachteloze, zorgeloze leeftijd, toch groeien wij, en zal Hij, die ons hiertoe heeft opgebracht, niet voor ons voorzien nu wij opgebracht zijn?

b. Wij kunnen onze statuur niet veranderen, al zouden wij het ook willen. Hoe dwaas en bespottelijk zou het zijn, als iemand, die klein van gestalte is, er om ging tobben, er slapeloze nachten om zou hebben en er zijne hersens om zou vermoeien, voortdurend er over ging peinzen, hoe hij toch ene el groter zou kunnen worden, als hij toch weet, dat hij er niets aan veranderen kan, en dus maar beter

zou doen met tevreden te zijn en het te nemen zoals het is! Wij zijn niet allen van dezelfde grootte, toch is dit verschil in statuur tussen den een en den ander van geen gewicht of belang. Een klein man wenst allicht zo groot te zijn als die of die, maar hij weet, dat er niets aan te doen is, en daarom doet hij het zo goed als hij kan met zijn kleinheid. Gelijk wij nu doen met onze lichamelijke gestalte zo moeten wij ook doen ten opzichte van ons werelds goed. Wij moeten geen overvloed begeren van den rijkdom dezer wereld, evenmin als wij begeren ene el tot onze lengte toe te doen, ene el, dat heel veel is voor iemands grootte, het is genoeg bij duimen te groeien, de toevoeging van ene el zou iemand slechts een onbehouwen voorkomen geven en hem een last doen zijn voor zichzelf. Wij moeten even tevreden zijn met onzen staat als met onze statuur, wij moeten de gemakken stellen tegenover de ongemakken, en aldus van de noodzakelijkheid ene deugd maken, wat men niet kan verhelpen, moet men dragen. Wij kunnen de beschikkingen der voorzienigheid niet veranderen, en daarom moeten wij er in berusten, er ons naar schikken, en zo goed wij kunnen de ongemakken trachten te verminderen, zoals Zacheus het ongemak van zijne geringe statuur verminderd heeft door in een boom te klimmen.

4. *Al deze dingen zoeken de Heidenen*, vers 32. Het bezorgd zijn om de wereld is een *Heidense zonde*, die aan gene *Christenen* betaamt. De *Heidenen* zoeken *deze dingen*, zij zijn met hun ganse hart voor deze wereld, omdat zij vreemdelingen zijn voor de betere, zij zoeken deze dingen met bezorgdheid en begeerte, omdat zij *zonder God in de wereld zijn*, en Zijne voorzienigheid niet begrijpen. Zij vrezen en aanbidden hun afgoden, maar weten niet hoe op hen te vertrouwen voor verlossing en hulp, en daarom zijn zij zelf vol van zorg, maar dat is ene schande voor Christenen, die op hoger beginselen bouwen en een Godsdienst belijden, die hun leert, niet slechts dat er ene voorzienigheid is, maar dat aan de Godvruchtigen beloften zijn gegeven voor het tegenwoordige leven, hun leert vertrouwen te stellen in God en verachting te hebben voor de wereld, en voor beide zaken zulke goede redenen geeft. Het is ene schande voor hen om te wandelen zoals de Heidenen wandelen, en hun hoofd en hart met deze dingen te vervullen.

5. *Uw hemelse Vader weet, dat gij al deze dingen behoeft*, deze noodzakelijke dingen, voedsel en klederen. Hij kent onze behoeften beter dan wij ze zelven kennen, hoewel Hij in den hemel is, en Zijne kinderen op de aarde zijn. Hij bemerkt wat de minste en de armste van hen nodig heeft, Openbaring 2:9. *Ik weet uwe armoede*. Gij denkt: indien deze of die goede vriend slechts wist in welken nood ik mij bevind, ik zou wel spoedig hulp verkrijgen, uw God weet het, en Hij is uw Vader, die u liefheeft, en zich over u ontfermt en bereid is u te helpen, uw hemelse Vader, die de middelen heeft om in uwen nood te voorzien. Weg dus met alle ontrustende gedachten en zorgen! ga tot uwen Vader, zeg Hem, dat Hij weet, dat gij dit of dat nodig hebt. Hij vraagt: *Kinderkens! hebt gij niet enige toespijs?* Johannes 21:5. Zeg Hem, of gij het al of niet hebt. Hoewel Hij onze behoeften kent, wil Hij ze toch van ons vernemen, en als wij ze Hem hebben blootgelegd, zo laat ons blijmoedig betrouwen op Zijne wijsheid, macht en goedheid. om hulp en bijstand te erlangen. Daarom moeten wij ons ontdoen van den last van zorg, door haar op Hem te werpen, omdat Hij het is, *die voor ons zorgt*, 1 Petrus 5:7. Waartoe ons al die moeite en last? Indien Hij zorgt, waarom zouden wij dan ook nog zorgen?

6. *Zoekt eerst het koninkrijk Gods en zijne gerechtigheid, en alle deze dingen zullen u toegeworpen worden*, vers 33. Hier is een dubbel argument tegen de zonde van *bezorgd te zijn, weest niet bezorgd* voor uw leven, het leven des lichaams, want

a. Gij hebt betere en grotere dingen om aan te denken, om bezorgd voor te zijn, het leven uwer ziel, uwe eeuwige gelukzaligheid, dat is het *ene nodige*, Lukas 10:42, waaraan gij moet denken, en dat gewoonlijk veronachtzaamd wordt in die harten, waarin wereldse zorgen heersen. Als wij slechts meer bezorgd waren om God te behagen, en onze zaligheid te werken, wij zouden minder bezorgd zijn om ons zelven te behagen, en ons bezittingen in deze wereld te bewerken. Bezorgd te zijn voor onze ziel is het krachtigste geneesmiddel tegen het werelds bezorgd zijn.

b. Gij hebt een zekerder, en gemakkelijker, een veiliger en sneller middel om de noodwendigheden van dit leven te verkrijgen, dan door knagende zorg, en er over te tobben, en dat middel is: *eerst het koninkrijk Gods te zoeken*, van den Godsdienst uw werk te maken. Zeg niet dat dit het middel is om u honger te laten lijden, neen, het is het middel om zelfs in deze wereld, van het nodige voorzien te worden. Merk hier op: Den groten plicht, die geëist wordt, het is de hoofdsom en inhoud van al onze plichten: "Zoekt eerst het koninkrijk Gods, beschouwt den Godsdienst als uw grootst en voornaamst belang". Het is onze plicht deze dingen te zoeken, te begeren, na te jagen en te bedoelen. Het is een woord waarin veel van de grondwet des nieuwen verbonds ten onzen gunste gelegen is, *hoewel wij het nog niet verkregen, hebben*, maar nog in veel tekortkomen, zal toch het oprechte zoeken, aangenomen worden. Let nu: Ten eerste, op het voorwerp van dit zoeken: *het koninkrijk Gods, en zijne gerechtigheid*. Wij moeten acht geven op den hemel, als ons doel, en op heiligheid als onzen weg. "Zoekt de vertroostingen van het koninkrijk der genade en der heerlijkheid als uwe gelukzaligheid, hebt *het koninkrijk der hemelen* op het oog, houdt er op aan, beijvert u om er zeker van te wezen, weest vast besloten om met niets minder tevreden te zijn, zoekt naar deze eer, en heerlijkheid, en onsterfelijkheid, geeft verre weg de voorkeur aan den hemel en de hemelse dingen boven de aarde en de genietingen der aarde". Wij maken niets van onzen Godsdienst, als wij er niet den hemel van maken. En zoekt bij de *gelukzaligheid* van dit koninkrijk, ook de *gerechtigheid* ervan, *Gods gerechtigheid*, de gerechtigheid, die Hij *in* ons gewerkt wil hebben, en *door ons* gewerkt wil hebben, ene gerechtigheid, die overvloediger is dan die van de Schriftgeleerden en Farizeeën, wij moeten *vrede najagen en heiligmaking*. Hebreeën 12:14. Ten tweede. De volgorde er van. *Zoekt eerst het koninkrijk Gods*. Laat uwe zorge voor uwe ziel en voor ene andere wereld de plaats innemen van al uwe andere zorgen, en laten al de belangen van dit leven ondergeschikt gemaakt worden aan die van het toekomende leven. Wij moeten de dingen van Christus meer zoeken dan onze eigene dingen, en zo zij ooit in mededinging met elkaar komen, dan moeten wij ons herinneren, aan welke wij de voorkeur hebben te geven. Zoekt *eerst* deze dingen, het eerst in uwe dagen: laat de morgen der jeugd Gode gewijd zijn. De wijsheid moet vroeg worden gezocht, het is goed om bij tijds te beginnen Godsdienstig te zijn. Zoekt dit het eerst op elke dag, laten uwe gedachten bij het ontwaken gedachten zijn aan God. Laat het uw grondbeginsel wezen om datgene het eerst te doen wat het nodigst is, en laat Hij, die de Eerste is, het eerste hebben.

b. De genaderijke belofte, die er aan toegevoegd is: *al deze dingen*, het noodzakelijke levensonderhoud, *zullen u toegeworpen worden*, zullen u nog daarenboven worden geschonken, als toegift. Gij zult hebben wat gij zoekt, *het koninkrijk Gods en zijne gerechtigheid*, want nooit heeft iemand *te vergeefs* gezocht, die *in ernst* zocht, en daarenboven, zult gij voedsel en kleding hebben, zoals hij, die iets koopt, papier en bindtouw op den koop toe krijgt. *De Godzaligheid heeft de belofte des tegenwoordigen levens*, 1 Timotheus 4:8. Salomo vroeg om wijsheid, en ontving haar en daarbij nog andere dingen, 2 Kronieken 1:11, 12. O welk een gezegende verandering zou het teweegbrengen in ons hart en ons leven, indien wij deze waarheid slechts vast geloofden, dat de beste manier om goed en geriefelijk voorzien te zijn in deze wereld is, om zeer

ijverig bezig te zijn met de andere wereld! Dan eerst beginnen wij aan de rechte zijde van ons werk, als wij beginnen met God. Laten wij ons beijveren om ons het koninkrijk Gods en zijne gerechtigheid te verzekeren, en wat de dingen van dit leven betreft: Jehova-Jireh-de Heere zal ons van zoveel er van voorzien, als Hij weet, dat goed voor ons is, en meer zouden wij niet wensen. Hebben wij op Hem vertrouwd voor *het deel onzer erve* bij ons einde, en zullen wij niet op Hem vertrouwen, voor *het deel onzes bekers* op den weg er heen? Gods Israël werd ten laatste niet slechts naar Kanaän gebracht, maar in de woestijn werden hun lasten gedragen. O dat wij toch meer bezorgd waren voor de dingen, die men niet ziet, die eeuwig zijn! Hoe minder wij dan bezorgd zouden zijn voor de dingen, die men ziet, die tijdelijk zijn, hoe minder wij er bezorgd voor behoefden te wezen.

En uw oog verschone uw huisraad niet, Genesis 45:20, 23.

7. *De morgen zal voor het zijne zorgen, elke dag heeft genoeg aan zijn zelfs kwaad*, vers 34. Wij moeten ons niet bovenmate verlegen gevoelen of beangst vanwege toekomstige gebeurtenissen, omdat elke dag zijn eigen last van smart en zorgen meebrengt, gelijk hij ook, als wij om ons heen zien en niet toelaten dat onze vreze en angsten ons misleiden omtrent de hulp, die ons door genade en gezond verstand geboden wordt, zijne eigene kracht en ondersteuning meebrengt. Zodat ons hier gezegd wordt,

a. Dat *bezorgd zijn*, voor den morgen *nodeloos* is, *de morgen zal voor het zijne zorgen*. Indien met den nieuwen dag nieuw gebrek en nieuwe moeilijkheden komen, zullen ook de hulp en bijstand vernieuwd worden, *barmhartigheden*, die *allen morgen nieuw zijn*, Klaagliederen 3:22, 23. De heiligen hebben een Vriend, *die allen morgen hun arm is*, en hun dagelijks nieuwe ondersteuning uitreikt, Jesaja 38:2, *naar het recht van elk, dagelijks op zijn dag*, Ezra 3:4, en aldus houdt Hij Zijn volk in gedurige afhankelijkheid van Hem. Laten wij het dus aan de kracht van den morgen overlaten om het werk van den morgen te doen en den last van den morgen te dragen. Voor morgen, en voor de dingen van morgen, zal voorzien worden zonder ons, waarom zouden wij dus zo angstig zijn voor hetgeen, waarvoor reeds zo wijselijk gezorgd is? Dit verbiedt geen verstandig voorzien en dienovereenkomstige maatregelen, maar wel een verwarrend bezorgd zijn, en een tobben over moeilijkheden en rampen, die wellicht nimmer komen, of, zo zij komen, gemakkelijk gedragen, en tegen het kwaad er van gewaakt zal kunnen worden. Betekenis en bedoeling is: laat ons *den plicht van heden behartigen*, en dan verder *de dingen aan God overlaten*, het *werk van den dag in deszelfs dag* doen, en dan *den morgen zijn werk met zich laten brengen*.

b. Dat bezorgd zijn voor den morgen is een dier *dwaze en schadelijke begeerlijkheden*, waarin zij vallen, die rijk willen worden, en een der *vele smarten*, waarmee zij *zich zelven doorsteken. Elke dag heeft genoeg aan zijn zelfs kwaad*. De dag van heden brengt al genoeg onrust en moeite mede, wij behoeven de lasten niet te verzwaren door bij die van heden reeds die van morgen te voegen. Het is onzeker wat het kwaad van morgen zijn zal, maar wat het ook zij, het zal tijd genoeg zijn om er onze zorge aan te geven als het komt. Hoe dwaas is het om heden door zorg en vrees den last op ons te nemen, die aan een anderen dag behoort, en daarom toch niet lichter zal zijn als hij komt! Laat ons niet tegelijk over ons halen hetgeen Gods voorzienigheid ons bij gedeelten wil doen dragen. De slotsom van dit alles is, dat het de wil en het gebod is van den Heere Jezus, dat Zijne discipelen niet hun eigene pijnigers zullen zijn, en dat zij hun doorgang door deze wereld niet meer somber en onbehaaglijk zullen maken door hun vrees voor moeilijkheden, dan God hem gemaakt

heeft door die moeilijkheden zelven. Door ons dagelijks gebed kunnen wij kracht verkrijgen om ons te ondersteunen in onze dagelijkse moeilijkheden, en ons te wapenen tegen de verzoekingen, die er mede gepaard gaan, en laten wij dan voorts door geen van deze dingen bewogen worden.

HOOFDSTUK 7

1 Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt.
2 Want met welk oordeel gij oordeelt, zult gij geoordeeld worden; en met welke mate gij meet, zal u wedergemeten worden.
3 En wat ziet gij den splinter, die in het oog uws broeders is, maar den balk, die in uw oog is, merkt gij niet?
4 Of, hoe zult gij tot uw broeder zeggen: Laat toe, dat ik den splinter uit uw oog uitdoe; en zie, er is een balk in uw oog?
5 Gij geveinsde! werp eerst den balk uit uw oog, en dan zult gij bezien, om den splinter uit uws broeders oog uit te doen.
6 Geeft het heilige den honden niet, noch werpt uw paarlen voor de zwijnen; opdat zij niet te eniger tijd dezelve met hun voeten vertreden, en zich omkerende, u verscheuren.
7 Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden.
8 Want een iegelijk, die bidt, die ontvangt; en die zoekt, die vindt; en die klopt, dien zal opengedaan worden.
9 Of wat mens is er onder u, zo zijn zoon hem zou bidden om brood, die hem een steen zal geven?
10 En zo hij hem om een vis zou bidden, die hem een slang zal geven?
11 Indien dan gij, die boos zijt, weet uw kinderen goede gaven te geven, hoeveel te meer zal uw Vader, Die in de hemelen is, goede gaven geven dengenen, die ze van Hem bidden!
12 Alle dingen dan, die gij wilt, dat u de mensen zouden doen, doet gij hun ook alzo; want dat is de wet en de profeten.
13 Gaat in door de enge poort; want wijd is de poort, en breed is de weg, die tot het verderf leidt, en velen zijn er, die door dezelve ingaan;
14 Want de poort is eng, en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er, die denzelven vinden.
15 Maar wacht u van de valse profeten, dewelke in schaapsklederen tot u komen, maar van binnen zijn zij grijpende wolven.
16 Aan hun vruchten zult gij hen kennen. Leest men ook een druif van doornen, of vijgen van distelen?
17 Alzo een ieder goede boom brengt voort goede vruchten, en een kwade boom brengt voort kwade vruchten.
18 Een goede boom kan geen kwade vruchten voortbrengen, noch een kwade boom goede vruchten voortbrengen.
19 Een ieder boom, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen.
20 Zo zult gij dan dezelve aan hun vruchten kennen.
21 Niet een iegelijk, die tot Mij zegt: Heere, Heere! zal ingaan in het Koninkrijk der hemelen, maar die daar doet den wil Mijns Vaders, Die in de hemelen is.
22 Velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: Heere, Heere! hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd, en in Uw Naam duivelen uitgeworpen, en in Uw Naam vele krachten gedaan?
23 En dan zal Ik hun openlijk aanzeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij, die de ongerechtigheid werkt!
24 Een iegelijk dan, die deze Mijn woorden hoort en dezelve doet, dien zal Ik vergelijken bij een voorzichtig man, die zijn huis op een steenrots gebouwd heeft;

25 En er is slagregen nedergevallen, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid, en zijn tegen hetzelve huis aangevallen, en het is niet gevallen, want het was op de steenrots gegrond.
26 En een iegelijk, die deze Mijn woorden hoort en dezelve niet doet, die zal bij een dwazen man vergeleken worden, die zijn huis op het zand gebouwd heeft;
27 En de slagregen is nedergevallen, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid, en zijn tegen hetzelve huis aangeslagen, en het is gevallen, en zijn val was groot.
28 En het is geschied, als Jezus deze woorden geeindigd had, dat de scharen zich ontzetten over Zijn leer;
29 Want Hij leerde hen, als macht hebbende, en niet als de Schriftgeleerden.

In dit hoofdstuk wordt Christus' rede op den berg voortgezet en ten einde gebracht. Het is zuiver praktisch en wijst ons aan onzen wandel tegenover God en de mensen recht te ordenen, want het doel van den Christelijken Godsdienst is de mensen goed te maken, goed in elk opzicht. Wij hebben

I. Enige regelen betreffende berisping en bestraffing, vers 1-6.

II. Aanmoediging om God te bidden om hetgeen wij nodig hebben, vers 7-11.

III. De noodzakelijkheid van nauwgezetheid in onzen wandel, vers 12-14.

IV. Ene waarschuwing om op onze hoede te zijn tegen de valse profeten, vers 15-20.

V. Het slot van de gehele rede, waarin de noodzakelijkheid wordt aangetoond van algemene gehoorzaamheid aan Christus' geboden zonder welke wij niet kunnen verwachten gelukkig te zijn, vers 21-27.

VI. Den indruk, dien Christus leer op Zijne hoorders teweegbracht, vers 28,29.

MATTHEUS 7:1-6

Onze Heiland wijst ons hier aan, hoe wij ons hebben te gedragen met betrekking tot de fouten van anderen, en Zijne uitdrukkingen schijnen bedoeld te zijn als ene bestraffing voor de schriftgeleerden en Farizeeën, die zeer strikt en streng waren, zeer meesterachtig en hoog in het veroordelen van allen, die hen omringden, gelijk die mensen gewoonlijk zijn, die hoogmoedig en verwaand zijn in hun rechtvaardigen van zich zelven. Wij hebben hier:

I. Ene waarschuwing *tegen oordelen*, vers 1, 2. Er zijn mensen, wier ambt bestaat in oordelen-overheidspersonen en evangeliedienaars. Christus is niet gekomen om zich zelven tot een Rechter te maken, maar Hij is ook niet gekomen om rechters af te schaffen, want door Hem *stellen de vorsten gerechtigheid*, maar dit is hier gericht tot particulieren, tot Zijne discipelen, die wel hiernamaals zullen *zitten op tronen, oordelende*, maar nu niet. Merk nu op.

1. Het verbod: *Oordeelt niet*. Wij moeten ons zelven oordelen, en onze eigene daden oordelen, maar onzen broeder moeten wij niet oordelen, ons niet meesterachtig zulk een gezag over anderen aanmatigen, als wij hun niet willen toestaan over ons zelven, daar het regel voor ons is, *elkaar onderdanig te zijn. Zijt niet vele meesters*. Jakobus 3:1. Wij moeten niet op den rechterstoel gaan zitten om ons woord aan iedereen tot wet te maken. Wij moeten onzen broeder niet oordelen, dat is: wij moeten geen *kwaad* van hem *spreken*, gelijk het verklaard wordt in Jakobus 4:11. Wij moeten *hem* niet *verachten*, Romeinen 14:10. Wij moeten niet roekeloos of onbezonnen oordelen, geen ongegrond oordeel vellen over onzen broeder, een oordeel, dat alleen door onzen naijver op hem en onze kwaadwilligheid is ingegeven. Wij moeten niet het slechtste denken van de mensen, uit hun woorden en daden niet zulke hatelijke dingen afleiden, als er niet uit af te leiden zijn. Wij moeten niet liefdeloos, niet onbarmhartig oordelen, en niet in een geest van wraakzucht en met de begeerte om kwaad te doen. Wij moeten iemands staat niet beoordelen naar een enkele daad, noch wat hij is in zichzelf, naar hetgeen hij is voor ons, omdat wij ten opzichte van onze eigene zaak allicht tot partijdigheid geneigd zijn. Wij moeten het hart, de bedoelingen van anderen niet oordelen, het is Gods kroonrecht het hart te doorgronden, en wij moeten niet op Zijn troon gaan zitten. Evenmin moeten wij over hun eeuwigen staat oordelen, noch hen geveinsden en verworpelingen noemen, dat is buiten onze bevoegdheid, wat hebben wij aldus eens anders dienstknecht te oordelen? Geef hem raad, help hem, maar oordeel hem niet.

2. De reden, om aan dit verbod kracht bij te zetten: *Opdat gij niet geoordeeld wordt*. Dit geeft te kennen:

a. Dat, zo wij ons onderstaan anderen te oordelen, wij verwachten kunnen geoordeeld te worden. Wie den rechterstoel overweldigt, zal voor den rechterstoel gebracht worden, gewoonlijk zullen zij het meest gekritiseerd worden, die zelf op alles en ieder kritiek uitoefenen, iedereen zal een steen hebben om op hen te werpen. Hij, wiens hand, wiens tong, gelijk de hand van Ismael, *tegen iedereen* is, zal bevinden, dat *ieders* hand en tong *tegen hem* is, Genesis 16:12, en gene genade zal betoond worden voor den goeden naam van hen, die van gene genade willen weten voor den goeden naam van anderen. Maar dat is nog het ergste niet: zij zullen door God geoordeeld worden, van Hem zullen zij het *meerder oordeel* ontvangen. Jakobus 3:1. Beide partijen moeten voor den rechterstoel van Christus gesteld worden, Romeinen 14:10, die, gelijk Hij den nederigen lijder zal

helpen, den hoogmoedigen verachter zal weerstaan, en hem van het oordelen genoeg zal doen hebben.

b. Dat, zo wij bescheiden en liefderijk zijn in ons berispen van anderen, en weigeren hen te oordelen, en liever ons zelven oordelen, dan *zullen wij van den Heere niet geoordeeld worden*. Gelijk God hun zal vergeven, die hunnen broederen vergeven, zo zal Hij niet oordelen, die hun broederen niet willen oordelen, *de barmhartigen zullen barmhartigheid verkrijgen*. Het is een blijk van ootmoed en eerbied voor God, en zal door Hem als zodanig erkend en beloond worden, zie Romeinen 14:10. Het oordelen van hen, die anderen oordelen, is overeenkomstig de wet der wedervergelding.

Met welk oordeel gij oordeelt, zult gij geoordeeld worden, vers 2. In Zijne oordelen volgt de rechtvaardige God dikwijls een regel van evenredigheid, zoals in het geval met Adoni-Bezek. Richteren 1:7. Zie ook Openbaring 13:10, 18:6. Aldus zal Hij beide gerechtvaardigd en verheerlijkt worden in Zijne oordelen, en alle vlees zal voor Zijn aangezicht zwijgen. *Met welke mate gij meet, zal u wedergemeten worden*, wellicht in deze wereld, zodat de mensen hun zonden kunnen lezen in hun straf. Laat dit ons terughouden van alle strengheid tegenover onzen broeder. *Wat zouden wij doen als God opstond?* Job 31:14. Wat zou er van ons worden, als God even streng was in Zijn oordeel van ons, als wij in het oordeel van onze broederen, als Hij ons in dezelfde weegschaal woog? Wij kunnen dit met recht verwachten, als wij zo uiterst scherp in het licht stellen wat onze broederen verkeerds doen. Hierin, zoals in andere dingen, zal de heftigheid der mensen op hun eigen hoofd neerkomen.

II. Waarschuwing *omtrent bestraffing*. Omdat wij anderen niet moeten oordelen, hetwelk ene grote zonde is, volgt hier niet uit, dat wij anderen niet moeten bestraffen, hetwelk een grote plicht is, en een middel kan wezen om *ene ziel van den dood te behouden*, en in elk geval een middel zal wezen om onze ziel te behoeden van in hun schuld te delen. Merk hier nu op:

1. Dat niet iedereen er voor geschikt is om te bestraffen. Zij, die zelf schuldig zijn aan de gebreken, waarvan zij anderen beschuldigen of schuldig zijn aan nog erger, brengen schande over zich zelven, en zullen waarschijnlijk geen goed doen aan hen, die zij bestraffen, vers 3-5. Hier is

a. Ene rechtvaardige bestraffing van de bedillaars, die met hun broeder twisten wegens kleine gebreken, terwijl zij zich zelven grote veroorloven, die vlug zijn om *een splinter* in zijn oog te ontdekken, maar zich gans niet bewust zijn *een balk in hun eigen oog te hebben*, ja zelfs heel gedienstig willen zijn om *den splinter uit zijn oog te doen*, terwijl zij daar even ongeschikt voor zijn, alsof zij zelf volstrekt blind waren. Er zijn trappen of graden in de zonde, sommige zonden zijn, vergelijkenderwijs gesproken, als *splinters*, anderen als *balken*, sommigen als ene *mug*, anderen als een *kameel*, niet alsof er ene kleine zonde is, want er is geen kleine God, tegen wie gezondigd wordt. Als het een *splinter* is, dan is hij in het oog, indien ene *mug*, dan is zij in de keel, beide pijnlijk en gevaarlijk, en wij kunnen niet gerust of wel wezen, voor zij verwijderd zijn. Onze eigene zonden moeten ons groter toeschijnen dan dezelfde zonden in anderen, hetgeen de liefde ons leert slechts een *splinter* te noemen *in het oog van onzen broeder*, zullen oprecht berouw en droefheid naar God ons leren *een balk* te noemen in ons eigen oog, want de zonden van anderen moeten wij verkleinen, onze eigene moeten wij verzwaren. Er zijn velen, die *balken in hun eigene ogen hebben*, maar het niet bemerken. Zij zijn onder de schuld en heerschappij van zeer grote zonden,

maar weten het niet, doch rechtvaardigen zich, alsof zij geen berouw of bekering van node hadden. Het is even vreemd, dat iemand in zulk een zondigen, rampzaligen toestand kan zijn zonder het te weten, als dat iemand een balk in zijn oog zou hebben zonder het te bemerken: maar de god dezer wereld weet hun hart zo listig te verblinden, dat zij nog met grote assurantie zeggen: *Wij zien*. Het is iets gans gewoons, dat zij, die zelf zeer zondig zijn, en dit het minst beseffen, de eersten en de luidsten zijn, om anderen te oordelen en te berispen. De Farizeeën, die het hooghartigst waren in het rechtvaardigen van zich zelven, waren het minachtendst in het veroordelen van anderen. Zij waren streng jegens Christus' discipelen, *omdat zij met ongewassen handen aten*, hetgeen nauwelijks een *splinter* was, terwijl zij de mensen aanmoedigden in het minachten hunner ouders, dat een *balk* was. Hoogmoed en liefdeloosheid zijn gewoonlijk *balken* in de ogen van hen, die voorgeven heel kritisch en nauwkeurig te zijn in hun berispen van anderen. Ja er zijn velen, die in het geheim schuldig zijn aan hetgeen zij de onbeschaamdheid hebben in anderen te straffen, als het ontdekt wordt.

Bedenk, dat de fout, waarover gij klaagt, bij een nauwkeurig onderzoek wellicht in u zelf ontdekt zou worden, en dat het onrechtvaardig zou zijn in het openbaar verontwaardiging uit te drukken over uwe eigene misdaad, Seneca, *de Beneficiis*. Maar de strengheid der mensen voor de fouten en gebreken van anderen, terwijl zij toegevend zijn voor hun eigene, is een kenmerk van geveinsdheid. *Gij geveinsde*, vers 5. Wat zo iemand nu ook moge zeggen, het is zeker, dat hij geen vijand is van de zonde, (indien hij het ware, hij zou een vijand zijn van zijne eigene zonde), en daarom is hij niet prijzenswaardig, ja het blijkt, dat hij een vijand is van zijn broeder, en dus afkeurenswaardig is. Dit geestelijk liefdewerk moet te huis, dat is, aan ons zelf, beginnen. Want hoe kunt gij zeggen, hoe kunt gij, zonder u te schamen, zeggen: Laat mij u helpen u te verbeteren, als gij er toch niet eens aan denkt u zelven te verbeteren? Uw eigen hart zal u om die ongerijmdheid bestraffen, het zal u slecht afgaan, en gij kunt verwachten, dat iedereen tot u zeggen zal, dat *ondeugd de zonde bestraft: geneesmeester, genees u zelven. -Ga voor, dan zal ik u volgen*. Zie Romeinen 2:21. De gedachte aan hetgeen verkeerd is in ons zelven, moet, hoewel zij ons niet terug moet houden van vriendelijke bestraffing, ons terughouden van meesterachtig berispen en bedillen, en ons zeer liefderijk doen zijn in ons oordelen van anderen. "Daarom, *brengt hem, die van ene misdaad overvallen is, terecht met den geest der zachtmoedigheid, ziende op u zelven*, Galaten 6:1, wat gij geweest zijt, wat gij zijt, en wat gij zoudt zijn, indien God u aan u zelf overliet."

b. Hier is een goede regel voor de bestraffers, vers 5, *Werp eerst den balk uit uw oog*. Onze eigene slechtheid is gene verontschuldiging voor ons niet bestraffen, integendeel, dat zij ons tot bestraffen ongeschikt maakt, is ene verergering van onze slechtheid. Ik moet niet zeggen: "Ik heb een balk in mijn eigen oog, daarom zal ik mijn broeder niet helpen in het verwijderen van *den splinter uit het zijne."* Iemands overtreding kan nooit zijne verontschuldiging wezen, eerst moet ik mij zelf verbeteren, teneinde dan mede te werken aan de verbetering van mijn broeder, en mij bevoegd te maken hem te bestraffen. Zij, die anderen berispen, behoren zelf onberispelijk te zijn. Zij, die *bestraffers zijn in de poort*, krachtens hun ambt, magistraten en leraren, hebben wèl toe te zien, dat zij *voorzichtiglijk wandelen*, zeer geregeld zijn in hun gedrag, een *opziener moet onberispelijk zijn*, 1 Timotheus 3:2. De snuiters van het heiligdom moesten van louter goud zijn.

2. Niet iedereen is geschikt om bestraft te worden: *Geeft het heilige den honden niet*, vers 6, Dit kan beschouwd worden:

a. Als een regel voor de discipelen bij hun prediking van het Evangelie. Niet dat zij het niet aan de goddelozen en onheiligen zouden moeten prediken, (Christus zelf heeft het aan tollenaren en zondaren gepredikt), maar wie bedoeld worden zijn zij, die halsstarrig blijven ook nadat hun het Evangelie is gepredikt, en zij, die het lasterden, en de predikers er van vervolgden. Laten zij niet veel tijd besteden aan de zodanige, want het zou vergeefse moeite zijn, maar laten zij zich tot anderen wenden, Handelingen 13:41. Of

b. als een regel voor allen, die bestraffen. Onze ijver tegen de zonde moet geleid en bestuurd worden door bescheidenheid en voorzichtigheid, en wij moeten niet rondgaan om onderricht en raad en bestraffing -veel minder nog vertroosting- te geven aan verharde spotters, aan wie het stellig geen goed zal doen, maar die er slechts verbitterd en in woede tegen ons ontstoken om worden. Werp ene parel voor een zwijn, en het zal er vertoornd om worden. alsof gij het met een steen wierp, *bestraffing* zal *smaadheid* heten, Lukas 11:45, Jeremia 6:10, geef dus aan gene honden en zwijnen (onreine schepselen) heilige dingen. Goede raad en bestraffing zijn heilige dingen, parelen, zij zijn ordinantiën Gods, zij zijn kostbaar als *een gouden versiersel en een halssieraad van het fijnste goud* zo *is een wijs bestraffer bij een horend oor*, Prediker 25:12 en ene wijze bestraffing is *als olie des hoofds*, Psalm 141:5, zij is als *een boom des levens*, Prediker 3:18. Onder het geslacht der goddelozen, zijn sommigen tot zulk ene diepte van boosheid gekomen, dat zij als honden en zwijnen beschouwd worden, zij zijn onbeschaamd en openlijk slecht, zij hebben zo lang *gewandeld op den weg der zondaren*, dat zij zich neergezet hebben *in het gestoelte der spotters*. Openlijk komen zij er voor uit alle onderwijs te haten en te verachten, zij weerstaan en tarten het, zodat zij hopeloos en onherstelbaar slecht zijn, met *den hond keren zij weer tot hun uitbraaksel*, en met *de zeug tot de wenteling in het slijk*. Bestraffing van onderricht wordt verkeerdelijk aan dezulken gegeven, en de bestraffer wordt er door blootgesteld aan al de verachting en het kwaad, dat van honden en zwijnen te wachten is. Men kan niet anders verwachten dan dat zij de bestraffing onder hun voeten zullen vertreden, in verachting er van, en in woede er tegen, want zij kunnen geen toezicht, gene tegenspraak verdragen, en zij zullen zich omkeren en de bestraffers verscheuren, hun goeden naam verscheuren door hun smaad, hun voor hun helende woorden, vlijmende woorden teruggeven, hen verscheuren door vervolging. Herodes heeft Johannes den Doper verscheurd wegens zijne getrouwheid. Zie hier wat het blijk is, dat mensen als *honden* en *zwijnen* zijn. Dezulken worden als zodanig geacht, die *bestraffing* en bestraffers *haten*, en hen in woede aanvliegen, die in vriendelijkheid jegens hun ziel, hen op hun zonde en hun gevaar wijzen. Dezen zondigen tegen het geneesmiddel, wie zal nu hen helpen en genezen, die niet geholpen en genezen willen worden? Het is duidelijk, dat God besloten heeft de zodanige te verderven, 2 Kronieken 25:16. De regel, hier gegeven, is toepasselijk op de onderscheidene, verzegelende inzettingen des Evangelies, die niet veil gegeven moeten worden aan hen, die openlijk slecht en onheilig zijn, opdat hierdoor het heilige niet verachtelijk worde gemaakt, en onheilige mensen er nog door verhard worden.

Het is niet betamelijk het brood der kinderen te nemen, en den hondekens voor te werpen. Toch moeten wij zeer voorzichtig zijn en wèl toezien wie wij als honden en zwijnen veroordelen, en dit niet doen, dan na nauwkeurig onderzoek, en onmiskenbaar bewijs. Menige patiënt wordt als onherstelbaar opgegeven, die, indien de middelen gebruikt waren, nog behouden had kunnen worden. Gelijk wij er ons voor moeten wachten om de *goeden slecht* te noemen, door alle belijders als geveinsden te veroordelen, zo moeten wij er ons ook voor wachten, om de *slechten onverbeterlijk* te noemen, door te oordelen, dat alle slechten *honden* en *zwijnen* zijn. Onze Heere Jezus is zeer teder omtrent de veiligheid Zijns volks, Hij wil niet, dat zij zich onnodig blootstellen aan

de woede van hen, die *zich omkeren en hen verscheuren*. Laten zij niet *al te rechtvaardig zijn*, zodat zij zich zelven zouden verderven. Christus maakt de wet der zelf-bewaring tot een Zijner eigene wetten, *het bloed* Zijner onderdanen is Hem *dierbaar*.

MATTHEUS 7:7-11

In het vorige hoofdstuk had onze Heiland gesproken van het gebed als een geboden plicht, waardoor God geëerd wordt, en dat, zo het op de rechte wijze geschied, beloond zal worden, hier spreekt Hij er van als van het aangewezen middel om te verkrijgen wat wij nodig hebben, inzonderheid genade om te gehoorzamen aan de voorschriften, die Hij had gegeven, waarvan sommigen vlees en bloed zo zeer mishagen.

I. Hier is een voorschrift in drie woorden van dezelfde strekking: *Bidt, zoekt, klopt*. vers 7, dat is in een woord: "Bidt, bidt dikwijls, bidt, met oprechtheid en ernst, bidt, en bidt wederom, maakt ene gewetenszaak van het gebed, doet het voortdurend, maakt werk van het gebed, en weest er ijverig in. *Vraagt*, zoals een bedelaar om ene aalmoes vraagt". Zij, die rijk willen zijn in genade, moeten zich tot het armelijk beroep van bedelen begeven, en dan zullen zij bevinden, dat het zeer winstgevend is. "Vraagt, stelt uwe behoeften en uwe lasten voor aan God, en begeeft u tot Hem om hulp en ondersteuning, overeenkomstig Zijne belofte.

Vraagt, zoals een reiziger vraagt naar den weg, bidden is *van God verzoeken*, Ezechiël 36:37. *Zoekt* als naar een voorwerp van waarde, dat wij verloren hebben, of als de koopman, die *schone paarlen* zoekt. *Zoekt door gebed*, Daniël 9:3. *Klopt*, zoals hij, die begeert in het huis gelaten te worden, aan de deur klopt". Wij willen toegelaten worden, om met God te spreken, toegelaten worden in Zijne liefde, Zijne gunst, Zijn koninkrijk, de zonde heeft de deur voor ons gesloten en gegrendeld, door het gebed kloppen wij: *Heere, Heere, doe ons open*. Christus klopt aan onze deur, Openbaring 3:20, Hooglied 5:2, en Hij vergunt ons aan Zijne deur te kloppen, hetgeen ene gunst is, die wij aan gewone bedelaars niet toestaan. Zoeken en kloppen geven nog iets meer te kennen dan vragen en bidden. Wij moeten niet slechts *vragen*, maar *zoeken*, wij moeten onze gebeden steunen door ons streven, wij moeten in het gebruik der aangewezen middelen *zoeken*, hetgeen waar wij om *vragen*, want anders verzoeken wij God. Toen de wijngaardenier om een jaar uitstel vroeg voor den onvruchtbaren vijgenboom, voegde hij er bij: *Ik zal om hem graven*, Lukas 13:7, 8. Aan hen, die de Schriften onderzoeken, en aan de poorten der wijsheid waken, geeft God kennis en genade, en aan hen, die de gelegenheid tot zonden vermijden, geeft God kracht tegen de zonde. Wij moeten niet slechts *vragen*, maar *kloppen*, wij moeten tot Gods deur komen, moeten *vragen* met *aandrang*, niet slechts bidden, maar pleiten en worstelen met God, wij moeten blijven kloppen, wij moeten volharden in het gebed, en in het gebruik der middelen, wij moeten tot den einde toe volharden in plichtsbetrachting.

II. Hier is ene belofte aan toegevoegd: *onze arbeid* in het gebed, indien wij er werkelijk in arbeiden, *zal niet ijdel zijn*. Waar God een biddend hart vindt, zal Hij een gebed verhorend God worden bevonden, Hij zal een antwoord des vredes geven. Het voorschrift is drievoudig, *vraagt, zoekt, klopt*, daar is *gebod op gebod*, maar de belofte is zesvoudig, *regel op regel*, ter onzer bemoediging, omdat een vast geloof aan de belofte ons blijmoedig en standvastig zal maken in onze gehoorzaamheid. Nu wordt hier,

1. De belofte gegeven, en wel zo, dat zij volkomen beantwoordt aan het gebod vers 7. God zal hen ontmoeten, die tot Hem gaan.

Bidt, en u zal gegeven worden, u zal niet geleend, niet verkocht worden, maar *u zal gegeven worden*, en wat is vrijer dan ene gave? Al waar gij overeenkomstig de belofte, om bidt, al waar gij om *vraagt, zal u gegeven worden*, indien God het goed voor u vindt, en wat zoudt gij meer begeren? Het is slechts: *vraagt* en ontvangt, *gij ontvangt niet, omdat gij niet vraagt*, of omdat gij kwalijk vraagt, wat niet waard is gevraagd te worden, is ook niet waard om ontvangen te worden, en dan is het niets waard. *Zoekt*, en *gij zult vinden*, en dan verliest gij uwe moeite niet. God zelf wordt *gevonden door hen, die Hem zoeken*, en als wij Hem hebben, dan hebben wij genoeg. "Klopt, en *u zal opengedaan worden*, de deur der barmhartigheid en genade zal niet langer tegen u gesloten blijven als tegen vijanden en indringers, maar u geopend worden als aan vrienden en kinderen. Er zal gevraagd worden: *wie is aan de deur?* Indien gij kunt antwoorden: een vriend, en de toegangskaart der belofte in de hand des geloofs houdt, twijfel dan niet aan uwe toelating. Indien de deur niet *geopend* wordt op het eerste kloppen, *volhardt in den gebede*, het is ene belediging voor den vriend om aan zijne deur te *kloppen*, en dan weg te gaan, hoewel hij toeft, moet gij toch wachten."

2. Zij wordt herhaald in vers 8. Zij heeft dezelfde strekking, doch met ene bijvoeging. Het wordt uitgestrekt tot allen, die op de rechte wijze bidden: "Niet alleen gij, Mijne discipelen, zult ontvangen waar gij om bidt, maar een iegelijk, *die bidt, ontvangt*, Jood of Heiden, jong of oud, rijk of arm, hoog of laag, heer of dienstknecht, geleerd of ongeleerd, allen zijn welkom voor *den troon der genade*, indien zij komen met geloof, want *God is geen aannemer des persoons*. Zij wordt in dier voege gegeven, dat zij gelijk staat met ene schenking, in woorden van den tegenwoordigen tijd, hetgeen meer is dan ene belofte voor de toekomst. *Een iegelijk die bidt, zal* niet slechts ontvangen, maar *ontvangt*, als wij ons door het geloof de belofte toe-eigenen, dan hebben wij reeds terstond deel aan het beloofde goed. De beloften Gods zijn zo zeker en onverbreekbaar, dat zij ook werkelijk reeds dadelijk bezit geven, een werkzaam gelovige gaat terstond in en maakt de beloofde zegeningen tot de zijnen. Wat wij in hope en overeenkomstig de belofte hebben, is even gewis, en behoort even liefelijk te wezen, als wat wij in handen hebben. *God heeft gesproken in Zijn heiligdom* en dan *is Gilead mijn* en *is Manasse mijn*, Psalm 108:8, 9, het is alles het mijne, indien ik het door het geloof tot het mijne maken kan. Voorwaardelijke schenkingen worden onvoorwaardelijk, als de voorwaarde vervuld is, zo ook hier: *die bidt, die ontvangt*. Hiermede plaatst Christus zijn *fiat* op het smeekschrift, en daar Hij alle macht heeft, is dit genoeg.

3. Zij wordt toegelicht door ene gelijkenis, ontleend aan aardse ouders, en hun als aangeborene bereidwilligheid om hun kinderen te geven waar zij om vragen. Christus doet een beroep op Zijne hoorders: *Wat mens is er onder u*, hoe wrevelig of slecht van humeur hij overigens ook zijn moge, *zo zijn zoon hem zou bidden om brood, die hem een steen zal geven?* vers 9, 10. Waaruit hij afleidt, vers 11, *Indien dan gij, die boos zijt, weet uwen kinderen goede gaven te geven, hoe veel te meer zal* uw *Vader, die in de hemelen is, goede gaven geven degenen, die ze van Hem bidden*. Nu is dit nuttig:

a. Om onze gebeden en verwachtingen *te leiden*. Wij moeten komen tot God, als kinderen tot hun *Vader in den hemel* met eerbied en vertrouwen. Hoe natuurlijk loopt het kind dat gebrek of verdriet heeft, met zijne klachten tot zijn vader, "Mijn hoofd, mijn hoofd", evenzo moet de nieuwe natuur ons voor hulp er steun naar God zenden. Wij moeten tot Hem komen om *goede gaven*, want die *geeft* Hij *aan hen, die er Hem om vragen*, hetgeen ons leert ons tot hem te begeven, ons in Zijne handen te stellen, want wij zelven weten niet wat goed voor ons is, Prediker 6:12, maar Hij

weet wat goed voor ons is, daarom moeten wij het Hem overlaten: *Vader, Uw wil geschiede*. Het kind wordt hier verondersteld *om brood te vragen*, dat is nodig, en om *een vis*, dat is gezond, maar indien het kind dwaselijk *om een steen* zou vragen, of om *ene slang*, om onrijpe vruchten om te eten, of om een scherp mes om mede te spelen, dan is de vader, hoe vriendelijk ook, zo wijs het hem te weigeren. Dikwijls vragen wij aan God om hetgeen ons zou schaden, indien wij het hadden, Hij weet dit, en daarom geeft Hij het ons niet. Weigeringen in liefde zijn beter dan gaven in toorn, het zou al lang met ons gedaan zijn geweest, indien wij alles hadden wat wij begeren.

b. Om onze gebeden en verwachtingen aan te moedigen. Wij kunnen hopen gene weigering te zullen ontvangen, niet teleurgesteld te zullen worden, wij zullen voor *brood* geen *steen* krijgen, die onze tanden breekt (hoewel wij ene harde korst kunnen krijgen, om aan onze tanden werk te geven), en voor *een vis* zullen wij gene slang krijgen, om ons te bijten. Wel hebben wij reden om dit te vrezen, want wij verdienen het, maar God zal ons iets beters geven dan het verdiende loon onzer zonden. De wereld geeft dikwijls *stenen voor brood*, en *slangen voor vis*, maar God doet dit nooit, neen, wij zullen gehoord en verhoord worden, want dat zijn kinderen door hun ouders. God heeft in het hart van ouders ene ontfermende neiging gelegd om hun kinderen te helpen en te ondersteunen, naar dat zij dit nodig hebben. Zelfs zij, die weinig plichtsbesef hadden, hebben dit toch, al ware het door instinct, gedaan. Gene wet werd ooit nodig geacht om ouders te verplichten voor hun wettige kinderen te zorgen, in Salomo's tijd ook niet voor hun onwettige kinderen. Hij is in de betrekking tot ons getreden van een Vader, en Hij erkent ons als Zijne kinderen, opdat wij door de bereidwilligheid, die wij in ons zelven vinden, om onze kinderen te helpen, bemoedigd zullen worden, om ons tot Hem te wenden om hulp en ondersteuning. De liefde en tederheid van vaders voor hun kinderen komen van Hem, niet van de natuur, maar van den God der natuur, en daarom moeten zij in Hem nog oneindig groter zijn. Hij vergelijkt Zijne zorge over Zijn volk bij die van een' vader over zijne kinderen, Psalm 103:13, ja bij die ener moeder, welke gewoonlijk nog tederder is, Jesaja 66:13, 49:14, 15. Maar hier wordt verondersteld, dat Zijne liefde, tederheid en goedheid, die van aardse ouders zeer ver overtreffen, en daarom wordt bij de redenering een *hoe veel te meer* gebruikt, en dit is gegrond op deze ontwijfelbare waarheid, dat God een oneindig beter Vader is dan aardse ouders, *Zijne gedachten zijn hoger dan hun gedachten*, en zij *weten te geven*, gepast en tijdig, hoe *veel te meer* dan niet God: want Hij neemt aan, als zij verlaten, Psalm 27:10. *Ten eerste*, God heeft meer kennis, ouders koesteren dikwijls ene dwaze liefde, maar God is wijs, oneindig wijs, Hij weet wat wij behoeven, wat wij begeren, en wat goed voor ons is. *Ten tweede*, God is vriendelijker, indien al het medelijden van alle tedere vaders in de wereld verenigd was in het hart van een, dan zou dit, vergeleken bij *de barmhartigheden onzes Gods*, als ene kaars wezen, vergeleken bij de zon, of een droppel bij den oceaan. God is rijker, en meer in staat om aan Zijne kinderen te geven, dan de vaders van ons vlees. Want Hij is de Vader onzer geesten, een immer liefhebbende, een eeuwig levende Vader. De ingewanden van vaders zijn bewogen, zelfs over ongehoorzame kinderen, zoals die van David over Absalom, zal dit alles dan niet dienen om het ongeloof tot zwijgen te brengen?

MATTHEUS 7:12-14

Onze Heere Jezus dringt bij ons aan op die rechtvaardigheid jegens de mensen, die een onmisbaar bestanddeel is van den waren Godsdienst, en op die nauwgezetheid tegenover God, die een onmisbaar bestanddeel is van algemene rechtvaardigheid.

I. Wij moeten ons rechtvaardigheid ten regel stellen, en er ons door laten regeren, vers 12, Neemt dit dus aan als uw grondbeginsel, dat gij doet, wat gij wilt, dat men u doen zal, ten einde de voorafgaande geboden op te volgen, welke bijzonder zijn, houdt u aan dezen algemenen regel, dat gij anderen niet gispt en veroordeelt. Gij wilt niet gecensureerd worden, zo censureert dan anderen niet. Of wel, opdat gij het voordeel moogt erlangen van de voorafgaande beloften. Zeer gepast wordt de wet der rechtvaardigheid saamgevoegd met de wet des gebeds, want, tenzij wij eerlijk zijn in onzen wandel, zal God ons gebed niet verhoren, Jesaja 1:15, 17, 58:6, 9, Zacheria 7:9, 13. Wij kunnen gene *goede dingen* van God verwachten, indien wij niet doen wat *billijk* is, en *eerlijk*, en *liefelijk* en *hetgeen welluidt* onder de mensen. Wij moeten niet slechts vroom, maar eerlijk zijn, want anders is onze vroomheid slechts geveinsdheid. Nu hebben wij hier:

1. Den regel der rechtvaardigheid. *Alle dingen, die gij wilt, dat u de mensen zouden doen, doet gij hun ook alzo*. Christus is gekomen om ons te leren, niet slechts wat wij moeten weten en geloven, maar wat wij moeten doen, wat wij moeten doen, niet alleen tegenover onze mede-discipelen, of die van onze partij en onze richting zijn, maar tegenover de mensen in het algemeen, en allen met wie wij te doen hebben. De gouden regel der billijkheid is: aan anderen te doen wat wij wensen, dat zij ons zullen doen. Alexander Severus, een Heidense keizer, was een groot bewonderaar van dezen regel, hij liet hem schrijven op de muren zijner binnenkamer, haalde hem dikwijls aan, als hij recht had te spreken, en heeft er Christus om geëerd, en de Christenen er om begunstigd. *Quod tibi, hoc alteri* -doe aan anderen wat gij wilt, dat zij u zullen doen. Neem het in negatieven zin (quod *tibi fieri non vis, ne alteri feceris,)* of in positieven zin, het komt alles op hetzelfde neer. Wij moeten aan anderen het kwaad niet doen, dat zij ons gedaan hebben, noch het kwaad dat zij ons zouden willen doen, indien zij er de macht toe hadden, ook mogen wij niet doen wat wij denken welgemoed te kunnen dragen, indien het ons gedaan werd, maar wat wij wensen, dat ons gedaan zal worden. Dit is gegrond op het grote gebod: *Gij zult uwen naaste liefhebben als uzelven*. Gelijk wij onzen naasten dezelfde genegenheid moeten toedragen, die wij wensen, dat ons toegedragen zal worden, zo moeten wij hun ook dezelfde goede diensten bewijzen. De betekenis van dezen regel ligt in drie dingen.

a. Wij moeten onzen naaste datgene doen, hetwelk wij zelven erkennen gepast en billijk te zijn: er wordt een beroep gedaan op ons oordeel, en daarbij wordt de ontdekking van ons oordeel verwezen naar hetgeen onze eigene wil en verwachting zijn zou, indien het ons zelven gold.

b. Wij moeten anderen op gelijken voet beschouwen met ons zelven, en achten, dat wij hun evenzeer verplicht zijn, als zij ons. Wij zijn even gebonden aan den plicht der gerechtigheid als zij, en zij hebben evenveel recht op het voordeel er van als wij.

c. In onze handelwijze tegenover de mensen, moeten wij ons in hun plaats en omstandigheden denken te zijn, en dan dien overeenkomstig handelen. Indien ik mij in den toestand van dezen of dien bevond, indien ik onder die zwakheid of deze beproeving gebukt ging, hoe zou ik dan wensen en

verwachten behandeld te worden? En dit is ene veronderstelling, die niet meer dan recht is, want wij weten niet hoe spoedig wij ons werkelijk in hun toestand en omstandigheden kunnen bevinden, ten minste kunnen wij wel vrezen, dat God naar Zijn oordeel ons zal doen, zoals wij anderen gedaan hebben, indien wij hun niet gedaan hebben wat wij wensen, dat ons gedaan zou worden.

2. Een tweede reden voor dezen regel is: *Dit is de wet en de profeten*. Het is de hoofdsom van dat tweede grote gebod, hetwelk een der twee is, *waaraan hangt de ganse wet en de profeten*, Hoofdstuk 22:40. Wij hebben dit niet in zo vele woorden, noch in *de wet*, noch *in de profeten*, maar het is de overeenstemmende taal van het geheel. Al wat dáár gezegd is betreffende onzen plicht tegenover onzen naaste (en dat is niet weinig) kan teruggebracht worden tot dien regel. Christus heeft het hier aangenomen in deze wet, zodat beide het Oude en het Nieuwe Testament overeenkomen om ons dit voor te schrijven: te doen wat wij wensen, dat ons gedaan zal worden. Door dezen regel wordt de wet van Christus aangeprezen, maar wordt het leven der Christenen veroordeeld als het er bij vergeleken wordt.

Aut hoc non evangelium, aut hi non evangelici. Of dit is het Evangelie niet, of dezen zijn gene Christenen.

II. Wij moeten den Godsdienst tot onze zaak, ons belang maken, en er ijverig in wezen, wij moeten stipt en voorzichtig zijn in onzen wandel, en dat wordt ons hier voorgesteld als een ingaan door ene *enge poort*, en een gaan op een *nauwen weg*, vers 13, 14. Merk hier op:

1. Hetgeen gezegd wordt van den slechten weg der zonde, en den goeden weg der heiligheid. Er zijn slechts twee wegen, een rechte en een verkeerde, een goede en een slechte weg, de weg naar den hemel, en de weg naar de hel, in een van welken wij allen wandelen: geen middenplaats hier namaals, geen middenweg thans, de onderscheiding van de kinderen der mensen in heiligen en zondaars, Godvruchtigen en ongodvruchtigen, zal tot in alle eeuwigheid stand houden.

a. Hier wordt ons aangeduid wat de weg is van zonde en zondaren, wat het beste en wat het ergste er van is. Datgene wat de menigte er heen lokt, en hen er in houdt: *wijd is de poort en breed is de weg*, en er zijn vele reizigers op dien weg. "Op dien weg zult gij zeer veel vrijheid hebben, *de poort is wijd*, en staat wijd open, om hen te lokken, die recht op hun weg gaan. Gij kunt deze poort binnen gaan met al uwe lusten en begeerlijkheden, zij belemmert ze niet, zij staat uwe hartstochten niet in den weg, gij kunt *wandelen in de wegen uws harten, en in de aanschouwing uwer ogen*, er is plaats genoeg". Het is een *brede weg*, want er zijn vele paden bij, er is keus van zondige wegen, die allen aan elkaar tegenovergesteld zijn, maar allen zijn het paden die tot dezen *breden weg* behoren. *Ten tweede*:" Gij zult overvloed van metgezellen hebben op dien weg: *velen zijn er, die ingaan* door die poort, en wandelen op dien weg". Indien wij de menigte volgen, dan zal het wezen om *kwaad te doen*, indien wij met de menigte medegaan, dan zal het op den verkeerden weg wezen. Onze natuurlijke neiging is stroom afwaarts te gaan, en te doen zoals de meesten doen, maar het is een al te groot compliment om verloren te willen gaan voor ons gezelschap, met hen naar de hel te willen gaan, omdat zij niet met ons naar den hemel willen gaan. Indien velen omkomen, behoren wij zoveel te voorzichtiger te zijn. Wat ons allen er van moet weg schrikken is, dat die weg *tot het verderf leidt*. De dood, de eeuwige dood is aan het einde er van (en de weg der zonde voert daar henen), -eeuwig *verderf van het aangezicht des Heeren*. Hetzij het de grote weg is van

openbare onheiligheid, of de sluipweg der stille geveinsdheid, zo het een weg der zonde is, zal hij, indien wij ons niet bekeren, ons verderf zijn.

b. Ene beschrijving van den weg der heiligheid. Wat er op is, waardoor menigeen er van weggeschrikt wordt, laat ons het ergste er van weten, opdat wij kunnen neerzitten om de kosten te overrekenen. Christus handelt getrouwelijk met ons, en zegt ons: *Ten eerste*. Dat *de poort eng is*. Bekering en wedergeboorte zijn *de poort*, door welke wij op dezen weg komen, waarop wij een leven van geloof en van ernstige Godsvrucht beginnen, wij moeten door de nieuwe geboorte overgaan uit den toestand van zonde in een' toestand van genade, Johannes 3:5. Dat is ene *enge poort*, moeilijk te vinden, en moeilijk om er door heen te gaan, zoals een doortocht tussen twee klippen, 1 Samuel 14:4. Er moet *een nieuw hart* zijn en *een nieuwe geest*, en de *oude dingen moeten voorbijgaan*. De neiging der ziel moet anders worden, met slechte gewoonten moet worden gebroken, wat wij ons ganse leven gedaan hebben moet weer ongedaan gemaakt worden. Wij moeten zwemmen tegen den stroom, er moet geworsteld worden met veel tegenstand, er moet door heen gebroken worden, van buiten en van binnen. Het is gemakkelijker een mens te stellen tegenover de gehele wereld dan tegenover zich zelven, en toch moet dit geschieden in de bekering. Het is ene *enge poort*, want wij moeten bukken, of wij kunnen er niet in komen, wij moeten worden als kleine kinderen, hoge gedachten moeten neergeworpen worden, ja wij moeten ons ontbloten, ons zelven verloochenen, de wereld verzaken, *den ouden mens afleggen*, wij moeten bereid zijn alles te verlaten om deel te hebben aan Christus. *De poort is eng* voor allen, maar voor sommigen enger dan voor anderen, zoals voor de rijken, en voor hen, die gedurende langen tijd tegen den Godsdienst bevooroordeeld zijn geweest. *De poort is eng*, geloofd zij God, zij is niet toegesloten, niet op slot en grendel gedaan voor ons, en ook door geen vlammig zwaard bewaakt, zoals zij binnen kort zijn zal, Hoofdstuk 25:10.

Ten tweede. Dat *de weg nauw is*. Wij zijn niet in den hemel zodra wij door *de enge poort* zijn gegaan, niet in Kanaän, zodra wij door de Rode Zee heen zijn, neen, wij moeten door ene woestijn gaan, wij moeten reizen op den *nauwen weg*, omtuind door de Goddelijke wet, die *zeer wijd is*, en dat maakt *den weg nauw*, het eigen-ik moet verloochend, het lichaam ten onder gehouden, het bederf, dat als *een rechteroog*, of *ene rechterhand* is, gedood worden. Dagelijkse verzoekingen moeten weerstaan, plichten, die tegen onzen zin en neiging ingaan, volbracht worden. Wij moeten verdrukking lijden, moeten worstelen als in doodsbenauwdheid, moeten in alles wakende zijn, en wandelen met voorzichtigheid. Wij moeten ingaan *door velerlei verdrukkingen*. Het is een *hodos tethlimmenê*, een weg van wederwaardigheden, of van smart, omgeven door doornen, geloofd zij God, het is geen gesloten ontoegankelijke weg. Het lichaam, dat wij met ons omdragen, en het bederf dat in ons is overgebleven, maken den weg des plichts moeilijk voor ons, maar naarmate het verstand en de wil gezonder worden, zal de weg ook meer open en verruimd, en al meer en meer liefelijk worden.

Ten derde. *De poort* zo *eng* zijnde *en de weg zo nauw*, is het niet vreemd, dat er slechts weinigen zijn, *die dezelve vinden*, en hem verkiezen. Velen gaan hem voorbij, door zorgeloosheid, zij willen er gene moeite voor doen hem te vinden, zij bevinden zich wel op hun gemak, en zien de noodzakelijkheid niet in om van weg of levenswijze te veranderen. Anderen zien hem aan, maar vermijden hem, zij houden er niet van zo beperkt en kort gehouden te worden. Vergeleken met hen, die naar de hel gaan, zijn het slechts weinigen, die naar den hemel gaan, een overblijfsel, een klein kuddeke, zoals de druiven-lezing van den wijnoogst, zoals de acht, die in de ark behouden werden,

1 Petrus 3:20. *In de wegen der ondeugd dringen de mensen elkaar vooruit, hoe zal iemand op het pad des behouds teruggebracht worden, als hij door de menigte voortgestuwd wordt, en er geen tegenwerkende invloed is?* Seneca, Epistel 29. Dit ontmoedigt velen, maar in plaats van hierover te vallen, zeg liever: Indien zo weinigen naar den hemel gaan, zal er door mij tenminste een meer zijn. Laat ons zien wat er op dien weg is, dat in weerwil hiervan, ons allen er heen moest lokken. Hij *leidt tot het leven*, tot tegenwoordige vertroosting en welzijn in de gunst van God, die het leven is der ziel, tot eeuwige gelukzaligheid, waarvan de hope aan het einde van onze baan ons behoorde te verzoenen met al de moeilijkheden en ongemakken van den weg. Het leven en de Godzaligheid worden samengevoegd, 2 Petrus 1:3. *De poort is eng en de weg is nauw* en loopt bergopwaarts, doch een uur in den hemel zal voor dit alles ene rijke vergoeding wezen.

2. Wat uit overweging hiervan de grote zorg en plicht is van een iegelijk onzer, *Gaat in door de enge poort*. De zaak is openhartig blootgelegd. Leven en dood, goed en kwaad zijn ons voorgesteld: de beide wegen en de beide einden, waar zij op uitlopen. Laat nu de zaak in haar geheel genomen en onpartijdig beschouwd worden, en kies dan heden op welken weg gij wilt wandelen, Ja de zaak beslist voor zich zelf, en laat gene redenering toe. Niemand, die bij zijne zinnen is, zou verkiezen naar de galg te gaan, omdat de weg er heen zo effen en aangenaam is, of het aanbod van een paleis en een troon weigeren, omdat de weg er heen ruw en vuil is, toch maken velen zich aan zulke ongerijmdheden schuldig als het de belangen hunner ziel geldt. Stelt dus niet uit, beraadslaagt niet langer, maar *gaat in door de enge poort, klopt* aan die poort met oprecht en volhardend gebed en streven, en *u zal opengedaan worden*, ja ene wijde deur zal geopend worden. Het is waar, zonder de hulp der Goddelijke genade kunnen wij noch ingaan noch voortgaan, maar even waar is het, dat genade om niet wordt aangeboden, en hun niet zal ontbreken, die haar zoeken en er zich aan onderwerpen. De bekering is een zwaar en moeilijk werk, maar zij is noodzakelijk. en, geloofd zij God, zij is niet onmogelijk, als wij strijden, Lukas 13:24.

MATTHEUS 7:15-20

Hier hebben wij ene waarschuwing tegen *valse profeten*, om ons te hoeden van door hen bedrogen en misleid te worden.

Profeten zijn eigenlijk mensen, die toekomende dingen voorzeggen: sommigen worden in het Oude Testament genoemd, die onbevoegd hier aanspraak op maakten, en uit de gebeurtenis bleek, dat hun voorgeven vals was, zo als Zedekia, 1 Koningen 22:11, en een andere Zedekia, Jeremia 29:21. Maar *profeten* hebben ook het volk hun plicht geleerd, zodat *valse profeten* hier valse leraars zijn. Christus, een profeet zijnde, en een *Leraar van God gezonden*, en voornemens zijnde leraren onder Hem uit te zenden, waarschuwt allen zich in acht te nemen voor namaaksels, die in plaats van de zielen te genezen met gezonde lering, gelijk zij voorgeven te doen, ze zouden vergiftigen. Diegenen zijn valse leraren en valse profeten:

1. Die met een valsen lastbrief komen, voorgevende ene onmiddellijke opdracht en aanwijzing van God te hebben om als *profeten* op te treden, door God geïnspireerd te zijn, terwijl zij dit niet zijn. Hun leer kan waar wezen, en toch moeten wij ons voor hen *wachten* als voor *valse profeten*. Valse apostelen zijn zij, die *uitgeven, dat zij apostelen zijn, en zij zijn het niet*, Openbaring 2:2, zodanige zijn *valse profeten*. "Wacht u voor hen, die voorgeven openbaringen te ontvangen, en laat hen niet toe zonder voldoend bewijs, opdat niet ene ongerijmdheid toegelaten zijnde, duizend anderen volgen". 2, Die ene valse leer prediken ten opzichte van de dingen, die essentieel zijn voor den Godsdienst, die leren hetgeen in tegenspraak is met *de waarheid, gelijk zij in Jezus is*, met *de waarheid, die naar de Godzaligheid* is. De eersten schijnen het eigenlijke denkbeeld te zijn van *pseudo-propheta*, een *valse* of voorgewende *profeet*, maar de laatsten zullen zich gewoonlijk met hen samentreffen, want wie zou ene valse vlag vertonen anders dan met bedoeling, n.l. om door het vertonen van die vlag met des te meer succes de waarheid aan te vallen. Welnu wacht u voor hen, verdenkt hen, stelt hen op de proef, en als gij hun valsheid hebt ontdekt, mijdt hen, hebt niets met hen te doen. Weest op uwe hoede tegen deze verzoeking, welke gewoonlijk met tijden van hervorming gepaard gaat, als het Goddelijke licht met meer dan gewone kracht en glans doorbreekt. Als Gods werk verlevendigd wordt, zijn Satan en zijne agenten het drukst in de weer. Hier is:

I. Ene goede reden voor deze waarschuwing.

Wacht u voor hen, want het zijn *wolven in schaapsklederen*, vers 15.

1. Het is nodig zeer voorzichtig te zijn, omdat hun voorgeven heel schoon en aannemelijk schijnt, en van een aard is, dat wij er licht door bedrogen kunnen worden, als wij niet op onze hoede zijn. Zij *komen in schaapsklederen*, in het gewaad van profeten, dat, eenvoudig, grof en onbewerkt was: *zij dragen een haren mantel om te liegen*, Zacheria 13:4. De Septuaginta noemt Elia's mantel *hê mêlotê -een schapenvacht-mantel*. Wij moeten op onze hoede zijn om ons niet te laten bedriegen door der mensen gewaad, zo als dat der schriftgeleerden, die *willen wandelen in lange klederen* Lukas 20:46. Of het kan ook in overdrachtelijken zin genomen, zij wenden voor schapen te zijn, en uitwendig schijnen zij gans onschuldig, onnozel, zachtaardig, nuttig, alles wat goed is, zodat zij door niemand overtroffen kunnen worden. Zij veinzen rechtvaardig te zijn, en om der wille hunner kleding worden zij onder de schapen toegelaten, hetgeen hun de gelegenheid geeft om hun, eer zij er op verdacht zijn, kwaad te doen. Zij en hun dwalingen zijn verguld met het schoonschijnende voorgeven

van heiligheid en vroomheid. Satan verandert zich *in een engel des lichts*, 2 Corinthiërs 11:13, 14. De vijand heeft hoornen, *des Lams hoornen gelijk*. Openbaring 13:11, *aangezicht van mensen*, Openbaring 9:7, 8. Verleiders, in taal en manieren, zacht als wol, Romeinen 16:18, Jesaja 30:10.

2. Omdat onder dit voorgeven hun bedoelingen zeer boosaardig en noodlottig zijn: *van binnen zijn zij grijpende wolven*. Ieder geveinsde is een *bok* in schaapsklederen, maar een *valse profeet* is een *wolf* in schaapsklederen, niet alleen is hij geen schaap, maar hij is de ergste vijand van het schaap, die niet anders komt dan om te verscheuren en te verslinden, *de schapen te verstrooien*, Johannes 10:12, ze weg te drijven van God en van elkaar, en naar kromme wegen. Zij, die ons van enigerlei waarheid willen beroven, en ons dwaling willen doen aannemen, hebben-wàt zij ook voor schoons voorwenden-slechts schade voor onze ziel op het oog. Paulus noemt hen zware wolven, Handelingen 20:29. Zij roven voor zich zelven, *dienen hun buik* Romeinen 16:18, maken u tot ene prooi, maken een gewin van u. Daar het nu zo gemakkelijk, en tevens zo gevaarlijk is bedrogen te worden, zo *wacht u van de valse profeten*.

II. Hier is een goede regel, waaraan men zich voor die waarschuwing moet houden, wij moeten *alle dingen beproeven*, 1 Thessalonicenzen 5:21, *de geesten beproeven*, 1 Johannes 4:1, en hier hebben wij een toetssteen, *aan hun vruchten zult gij hen kennen*, vers 16-20. Let op:

1. Het ophelderende van deze vergelijking, het ontdekken van den aard des booms door de vruchten. Gij kunt bomen niet altijd onderkennen aan hun schors of hun bladeren, noch aan het uitbreiden hunner takken, maar *aan hun vruchten zult gij hen kennen*. Overeenkomstig de boom is de vrucht. In hun belijdenis kunnen de mensen wel hun natuur geweld aandoen, en in tegenspraak zijn met hun innerlijk beginsel, maar de stroom en richting hunner handelingen zijn in overeenstemming met hen. Christus wijst hierop met groten nadruk, de overeenkomst van vrucht en boom is zo, dat indien gij weet wat de boom is, gij ook weet welke vrucht gij er van kunt verwachten. Denk nooit *druiven van doornen* te kunnen lezen, *noch vijgen van distels*, het is niet in hun aard om zulke vruchten voort te brengen. Een appel kan op een doorn worden gestoken, en ene tros druiven er aan gehangen worden, zo kan ene goede waarheid, een goed woord of ene goede daad, in een slechten mens gevonden worden, maar gij kunt er van verzekerd wezen, dat het er niet gegroeid is. Verdorvene, boze, ongeheiligde harten zijn als doornen en distels, die in de wereld gekomen zijn, met de zonden, zij zijn nietswaardig, lastig, en ten laatste voor het vuur bestemd. Goede werken zijn *goede vruchten*, zoals druiven en vijgen, welbehaaglijk aan God en nuttig aan de mensen. Deze *goede vruchten* moeten nooit van slechte mensen worden verwacht, evenmin als *een reine uit een onreine*, er ontbreekt het beginsel aan, dat hen welbehaaglijk zou doen zijn. *Uit een kwaden schat* zal *het kwade* voortgebracht worden. En aan den anderen kant, als gij weet wat de vrucht is, dan kunt gij daaraan bemerken wat de boom is. *Een goede boom kan geen kwade vruchten voortbrengen*, ja, hij kan niet anders dan *goede vruchten voortbrengen*, en *een kwade boom kan gene goede vruchten voortbrengen*, ja, hij kan niet anders dan *kwade vruchten voortbrengen*. Maar dan moet ook datgene als vruchten van den boom aangemerkt worden, hetwelk hij natuurlijkerwijze voortbrengt, en dat wezenlijk *zijne* vruchten zijn, -die hij overvloedig en gestadig voortbrengt. De mensen worden gekend, niet aan ongewone, bijzondere daden, maar aan de algemene richting, van hun' wandel, en aan hun veelvuldiger daden, inzonderheid aan die, welke zij vrijwillig, uit eigene beweging doen, en het minst onder den invloed van uitwendige beweegredenen geschieden.

2. De toepassing hiervan op de valse profeten.

a. Door bedreiging en verschrikking, vers 19, *Een ieder boom, die gene goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen*. Dit zelfde gezegde werd door Johannes den Doper gebruikt, Hoofdstuk 3:10. Christus zou hetzelfde in andere woorden hebben kunnen zeggen, Hij zou het hebben kunnen veranderen, of er een nieuwe strekking aan hebben kunnen geven, maar Hij achtte het gene verkleining voor Hem zelven, om te zeggen wat Johannes de Doper voor Hem had gezegd. Laten leraren niet de eerzucht koesteren om nieuwe uitdrukkingen te verzinnen, en de hoorders niet zo ketelachtig zijn van gehoor, dat zij altijd iets nieuws moeten horen, dezelfde dingen te schrijven en te spreken moet niet verdrietig zijn, want het is zeker. Hier hebben wij de beschrijving van onvruchtbare bomen, het zijn bomen, die *gene goede vruchten voortbrengen*, al zijn er ook vruchten, als het gene *goede* vruchten zijn (er kan iets gedaan worden, dat op zichzelf wel goed is, maar het wordt niet goed gedaan, niet op de rechte wijze en niet tot het rechte doel) dan wordt de boom onvruchtbaar geacht. Het lot van onvruchtbare bomen: *zij worden uitgehouwen en in het vuur geworpen*. God zal met hen handelen, zoals de mensen met dorre bomen plegen te handelen, die onnut den grond beslaan, Hij zal ze merken met de duidelijke tekenen van Zijn ongenoegen, Hij zal ze ontschorsen, door hun hun gaven en vermogens te ontnemen, Hij zal ze neder houwen door den dood, en hen in het vuur der hel werpen, een vuur, aangeblazen met den blaasbalg van Gods toorn, en onderhouden met het hout van onvruchtbare bomen. Vergelijk hiermede Ezechiël 31:12, 13, Daniël 4:14, Johannes 15:6.

b. Door toetsing: *Aan hun vruchten zult gij hen kennen. Aan de vruchten* van hun persoon, hun woorden en daden, en de richting van hun wandel. Wilt gij weten, of zij al of niet op den rechten weg zijn, zo let op hun manier van leven, hun werken zullen voor of tegen hen getuigen. De schriftgeleerden en Farizeeën waren gezeten op den stoel van Mozes, en onderwezen de wet, maar zij waren hoogmoedig, hebzuchtig, vals en onderdrukkend, en daarom heeft Christus Zijne discipelen gezegd zich voor hen te *wachten*, voor hen en voor hun zuurdesem, Markus 12:38. Als mensen voorgeven profeten te zijn, en zijn onzedelijk, dan wordt hun voorgeven hierdoor weerlegd. Diegenen, *welker God is de buik*, en die *aardse dingen bedenken*, zijn gene vrienden *des kruizes van Christus*, wàt zij ook mogen zeggen of beweren. Diegenen zijn niet van den heiligen God geleerd of gezonden, uit wier leven blijkt, dat zij door den onreinen geest worden geleid. God legt den schat in aarden vaten, maar niet in zulke verdorvene vaten, zij kunnen wel Gods inzettingen vertellen, maar, "wat hebben zij Zijne inzettingen te vertellen?" *Aan de vruchten* van hun leer, hun vruchten als profeten, niet dat dit het enige middel is, maar het is een der middelen om leringen te beproeven, *of zij* al of niet *uit God zijn*. Wat is hun strekking? Tot welke genegenheden en handelingen zullen zij diegenen leiden, die ze aannemen? Indien *de leer uit God is*, dan zal zij leiden tot ernstige Godsvrucht, ootmoed, liefde, barmhartigheid en heiligheid, met nog andere Christelijke genadeblijken, maar indien de leer, welke deze profeten prediken, ene blijkbare strekking heeft om de mensen hoogmoedig, wereldsgezind en twistgierig te maken, hen loszinnig en slordig te maken in hun wandel, onrechtvaardig of liefdeloos, oproerig of verstoorders van den openbaren vrede, indien zij vleselijke vrijheid bevordert, en de mensen er van afbrengt om zich zelven en hun gezin te regeren door de stipte regelen van *den nauwen weg*, dan kunnen wij tot de gevolgtrekking komen, dat *dit gevoelen niet is uit Hem, die ons roept*, Galaten 5:8. *Deze is de wijsheid niet, die van boven afkomt*, Jakobus 3:15.

Het geloof en een goed geweten gaan samen, 1 Timotheus 1:19, 3:9. Leerstellingen, die leiden kunnen tot *twistige samensprekingen*, moeten getoetst worden aan genadegaven en plichten van ontwijfelbare zekerheid. Die meningen komen niet van God welke leiden tot zonde, maar als wij hen niet kunnen *kennen aan hun vruchten*, dan moeten wij den groten toetssteen aanleggen van de wet en de getuigenis: -spreken zij naar dit woord?

MATTHEUS 7:21-29

Hier hebben wij het slot van deze lange en voortreffelijke rede, waarvan het doel is de volstrekte noodzakelijkheid aan te tonen van gehoorzaamheid aan de geboden van Christus, dit is bedoeld om den spijker te omklemmen, zodat hij vast ingeslagen wordt. Hij zegt dit tot Zijne discipelen, die overal, waar Hij predikte, aan Zijne voeten zaten, en Hem volgden overal waar Hij heenging. Indien Hij Zijn eigen lof onder de mensen gezocht had, Hij zou gezegd hebben, dat dit genoeg was, maar de Godsdienst, dien Hij kwam vestigen, is in kracht, niet in woorden alleen, 1 Corinthiërs 4:20, en daarom is nog iets meer nodig.

I. Hij toont aan, dat ene uitwendige belijdenis van den Godsdienst, hoe merkwaardig ook, ons niet naar den hemel zal brengen, tenzij de wandel in overeenstemming is met die belijders, vers 21-23 Al het oordeel is onzen Heere Jezus overgegeven, de sleutelen zijn in Zijne handen gelegd, Hij heeft macht om nieuwe voorwaarden van leven en dood voor te schrijven, en de mensen daarnaar te oordelen. Nu is dit ene plechtige verklaring, overeenkomstig die macht. Let hier op:

1. Christus' wet, vers 21. *Niet een iegelijk, die tot Mij zegt: Heere, Heere! zal ingaan in het koninkrijk der hemelen, in het koninkrijk* van genade en heerlijkheid. Het is een antwoord op de vraag, Psalm 15:1. *Wie zal verkeren in Uwe tent?* -de strijdende kerk, en *wie zal wonen op den berg Uwer heiligheid?* -de triomferende kerk. Christus toont hier.

a. Dat het niet genoeg zal zijn te zeggen: *Heere, Heere*, met mond en woord Christus te erkennen als onzen Meester, toespraken tot Hem te houden, en dienovereenkomstig belijdenis van Hem af te leggen in het gebed tot God. In gesprekken met mensen, moeten wij Christus *Heere, Heere*: noemen, en wij zeggen wèl, want *Hij is het*, Johannes 13:13, maar kunnen wij denken, dat dit genoeg is om ons naar den hemel te brengen, dat zo iets vormelijks zo beloond zou worden, of dat Hij, die het hart kent en het opeist, zich op die wijze met schijn voor wezen zal tevreden stellen? Onder de mensen zijn complimenten een betoon van beleefdheid, dat met complimenten vergolden wordt, maar zij worden nooit als wezenlijke diensten betaald, en kunnen zij dan door Christus van enigerlei waarde worden geacht? Er kan wel een dringend aanhouden in het gebed schijnen te zijn: *Heere, Heere!* maar indien de indruk van binnen niet beantwoordt aan de uitwendige uitdrukking, dan zijn wij slechts *als een klinkend metaal en ene luidende schel*. Dit is niet bedoeld om ons te doen aflaten van te zeggen: *Heere, Heere*, van het gebed, en van vurigheid, in het bidden, van het belijden van Christus' naam, en van het vrijmoedig zijn in het belijden, maar wel van het hier nu bij te laten blijven. Van hierin nu te rusten, van den *vorm der Godzaligheid*, zonder *de kracht* er van.

b. Dat het nodig is voor ons geluk om *den wil van Christus te doen*, die in werkelijkheid *de wil is van Zijn Vader, die in de hemelen is. De wil van God*, als Christus' *Vader*, is Zijn wil in het Evangelie, want dáár wordt Hij bekend gemaakt als *de Vader van onzen Heere Jezus Christus*: en in Hem als onzen Vader. Nu is dit Zijn wil, dat wij geloven in Christus, dat wij berouw hebben van de zonde, dat wij een heilig leven leiden, dat wij *elkaar liefhebben. Dit is Zijn wil: onze heiligmaking. Indien wij ons niet voegen* naar den wil van God, dan bespotten wij Christus door Hem *Heere* te noemen, zoals zij deden, die Hem een fraai kleed aantrokken, en zeiden: *Wees gegroet, Koning der Joden*. Zeggen en doen zijn twee zaken, die in den handel en wandel der mensen dikwijls gescheiden worden, hij, die zei: *Ik ga, heer!* ging geen stap, Hoofdstuk 21:30, maar

die twee zaken heeft God in Zijn gebod *samengevoegd*, en laat niemand, die ze scheidt, denken, het koninkrijk der hemelen binnen te gaan.

2. De verwering van den geveinsde tegen het strikte van deze wet, daar hij in plaats van gehoorzaamheid andere dingen aanbiedt, vers 22. Die verwering wordt verondersteld plaats te hebben *te dien dage*, dien groten dag, als iedereen in zijne ware gedaante zal verschijnen, *wanneer de verborgene dingen van alle harten openbaar zullen worden*, onder anderen, de verborgene voorwendsels, waarmee de zondaren thans hun valse hoop ondersteunen. Christus kent de kracht van hun zaak, en zij is slechts zwakheid, wat zij thans in hun hart koesteren, zullen zij dan voor den dag brengen om hun oordeel te voorkomen, maar het zal te vergeefs zijn. Zij voeren met groten aandrang hun pleit aan: *Heere, Heere!* en met groot vertrouwen: een beroep doende op Christus, *Heere*, weet Gij niet.

a. *Dat wij in Uwen naam hebben geprofeteerd?* Ja, dat kan wel zo wezen, Bileam en Kajafas werden er toe geleid te profeteren, en Saul was tegen zijn zin en wil *onder de profeten*, maar dat heeft hen niet behouden. Dezen hebben *geprofeteerd in Zijn' naam*, maar Hij heeft hen niet gezonden, zij hebben slechts gebruik gemaakt van Zijn naam omdat dit zo uitkwam. Iemand kan een prediker zijn, kan gaven hebben voor het leraarsambt, en ook ene uitwendige roeping er voor, en wellicht ook wel enigen voorspoed hebben op zijn werk, terwijl hij toch een goddeloze mens kan wezen, hij kan anderen helpen om in den hemel te komen, terwijl hij er zelf uit zal blijven.

b. Dat *wij in Uwen naam duivelen hebben uitgeworpen?* Ook dat kan wel wezen, Judas *heeft duivelen uitgeworpen*, en was toch een *zoon der verderfenis*. Origenes zegt, dat in zijn tijd de naam van Christus zo overmogend was om *duivelen uit te werpen*, dat het soms gebeurde, dat zij uitgeworpen werden, ook wanneer die naam door slechte Christenen werd uitgesproken. Een mens zou *duivelen kunnen uitwerpen* uit anderen, en toch zelf een' duivel hebben, ja, en zelf een duivel zijn.

c. Dat *wij in uwen naam vele krachten gedaan hebben*. Er kan een geloof zijn om wonderen te doen, terwijl er toch geen rechtvaardig makend geloof is, geen geloof, dat *werkende is door de liefde* en de gehoorzaamheid. De gave der talen en der genezing zou de mensen aanbevelen bij de wereld, maar het is wezenlijke heiligheid, of heiligmaking, die Gode welbehaaglijk is. Genade en liefde zijn *een uitnemender weg* dan *bergen te verzetten* of *de talen der mensen en der engelen te spreken*, 1 Corinthiërs 13: 1, 2. De genade zal een mens naar den hemel brengen zonder wonderen te werken, maar wonderen te werken, zal nooit iemand naar den hemel brengen, zonder genade. Let er op, dat hetgeen waarop zij hun hart hadden gesteld en waarop zij vertrouwden, was hun wonderdadigheid. Simon de tovenaar onzette zich over de wonderen, Handelingen 8:13, en daarom wilde hij geld geven voor de macht om ook wonderen te kunnen doen. Merk ook op, dat zij niet vele goede werken hadden om op te pleiten, zij konden niet zeggen, dat zij vele werken van Godsvrucht en liefde gedaan hadden, een zodanig werk zou hun beter te stade zijn gekomen dan *vele krachten*, of wonderwerken, die hun van hoegenaamd geen nut waren, terwijl zij volhardden in ongehoorzaamheid. De wonderen hebben nu opgehouden, en daarmee ook deze pleitgrond, maar bemoedigen zich gene vleselijk gezinde harten in hun ongegronde hoop, door even zwakke steunsels? Zij denken naar den hemel te gaan, omdat zij ter goeder naam en faam bekend stonden onder belijders van den Godsdienst, omdat zij vastendagen hebben gehouden, aalmoezen hebben gegeven, en in de kerk verkozen zijn geworden, alsof dit hun heersende hoogmoed, en

wereldsgezindheid, en gebrek aan liefde jegens God en mensen goed kon maken. *Bethel is hunlieder vertrouwen*, Jeremia 48:13, *zij verheffen zich om des heiligen bergs wil*, Habakuk 3:11, zij roemen, dat zij *des Heeren tempel* zijn, Jeremia 7:4. Wachten wij ons van te rusten in uitwendige voorrechten en verrichtingen, opdat wij *ons zelven niet bedriegen* en voor eeuwig omkomen, zoals er zo velen doen, *met ene leugen in onze rechterhand*.

3. De afwijzing van deze verwering als beuzelachtig. De Wet-Maker is hier de Rechter overeenkomstig die wet, vers 23, en Hij zal die verwering vernietigen, haar openlijk vernietigen, Hij *zal hun aanzeggen* met alle mogelijke plechtigheid, zoals een vonnis, dat door den rechter wordt uitgesproken: *Ik heb u nooit gekend*, en dus: *gaat weg van Mij, Gij, die de ongerechtigheid werkt*. -Merk op.

a. Waarom, en op welken grond Hij hen en hun pleitgrond afwijst-omdat zij zijn *werkers der ongerechtigheid*. Het is mogelijk, dat mensen een groten naam van vroomheid hebben, en toch *werkers der ongerechtigheid zijn*, en die dit zijn zullen *te zwaarder oordeel ontvangen*. In het geheim bezochte plaatsen van zonde, verborgen onder den dekmantel van ene zichtbare belijdenis, zal het verderf zijn der geveinsden. Het leven in bewuste zonde vernietigt der mensen aanspraken, hoe schoonschijnend zij ook zijn.

b. Hoe dit uitgedrukt wordt: "Ik heb u nooit gekend: Ik heb u nooit gekend als Mijne dienstknechten, neen, ook niet toen gij *in Mijn naam hebt geprofeteerd*, toen gij op het glanspunt waart van uwe belijdenis, en gij door de mensen het meest geprezen werd." Dit duidt aan, dat, indien Hij hen ooit had gekend, zoals *de Heere kent degenen, die Zijne zijn*, hen ooit als de Zijnen had erkend en liefgehad, Hij hen *tot het einde* zou gekend, erkend en *liefgehad* hebben: maar Hij heeft hen *nooit gekend*, want Hij kende hen altijd als geveinsden, en verdorvenen van hart, zoals Hij Judas gekend heeft, daarom zegt Hij, *gaat weg van Mij*. Heeft Christus behoefte aan zulke gasten? Toen Hij in het vlees is gekomen, heeft Hij zondaren *tot* zich geroepen, Hoofdstuk 9:13, maar *als Hij zal wederkomen in heerlijkheid*, dan zal Hij zondaren *van* zich wegdrijven. Zij, die niet *tot* Hem wilden *komen* om behouden te worden, moeten *van* Hem *weggaan* om veroordeeld te worden. *Weg te gaan van Christus* is de hel der hel, het is de grondslag van al den jammer der verdoemden, om afgesneden te zijn van alle hoop op het nut en voordeel van Christus en Zijn middelaarschap. Zij, die in den dienst van Christus niet verder komen dan tot een bloot belijden, worden door Hem niet aangenomen, en in den groten dag zal Hij hen niet erkennen. Zie van welk ene hoogte der hope de mensen kunnen vallen tot de diepte van ellende! Hoe zij langs de poorten des hemels naar de hel kunnen gaan! Dit behoort een woord van ontdekking en ontwaking te wezen voor alle Christenen. Indien een prediker, iemand die *duivelen uitwierp* en wonderwerken deed, door Christus verloochend wordt wegens het *werken van ongerechtigheid*, wat zal er dan worden van ons, indien wij als de zodanige worden bevonden? En als wij de zodanige *zijn*, zullen wij gewis als de zodanige worden bevonden. Voor den rechterstoel van Christus zal het belijden van den Godsdienst den mens niet kunnen verdedigen, die in de zonde leeft, daarom: *een iegelijk, die den naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid*.

II. Hij toont door ene gelijkenis, dat, deze dingen van Christus te horen ons niet zal zalig maken, indien wij er niet ene gewetenszaak van maken ze ook te doen, maar dat, zo wij ze horen en ook doen, *wij inderdaad gezegend zijn*, vers 24-27.

1. De hoorders van Christus' woord worden hier verdeeld in twee soorten, sommigen die horen, en doen wat zij horen, anderen, die horen, en niet doen. Christus heeft thans voor een gemengd gehoor gepredikt, en aldus heeft Hij hen *van elkaar gescheiden*, gelijk Hij dit doen zal op den groten dag, wanneer *al de volken voor Hem vergaderd zullen worden*. Christus spreekt nog van den hemel door Zijn woord en Zijn Geest, Hij spreekt door leraren, door leidingen der voorzienigheid, en zij, die Hem horen, bestaan uit tweeërlei soort.

a. Sommigen die *Zijne woorden horen en ze doen*. Geloofd zij God, de zodanige zijn er, hoewel zij, vergelijkenderwijs gesproken, weinig in aantal zijn. Christus te horen, is niet bloot naar Hem te luisteren, maar Hem te gehoorzamen. Het is voor ons allen van het grootste gewicht *te doen wat wij van Christus' woorden horen*. Het is ene grote genade, dat wij Zijne *woorden horen: Zalig zijn die oren*, Hoofdstuk 13: 16, 17. Maar als wij niet beoefenen wat wij horen, dan hebben wij die *genade te vergeefs ontvangen*. Christus' *woorden te doen* is ons nauwkeurig te onthouden van de zonden, die Hij verbiedt, en de plichten te volbrengen, die Hij eist. Onze gedachten en neigingen, onze woorden en daden, de gezindheid van onzen geest en de richting van ons leven, moeten in overeenstemming wezen met het Evangelie van Christus, dat is het doen, hetwelk Hij eist. Al de *woorden* van Christus, niet alleen de wetten, die Hij heeft vastgesteld, maar de waarheden, die Hij heeft bekend gemaakt, moeten door ons gedaan worden. *Zij zijn een licht*, niet slechts *voor onze ogen*, maar *voor onze voeten*, en zijn bestemd, niet slechts om ons oordeel voor te lichten, maar om ons hart en leven te veranderen, te reformeren, ook geloven wij ze niet wezenlijk, indien wij er niet naar leven. Het is dus niet genoeg Christus' *woorden te horen* en ze te verstaan, ze *te horen* en ze te onthouden, ze *te horen* en er van te spreken, ze te herhalen, er voor te strijden, maar wij moeten ze *horen en doen. Doe dit, en gij zult leven*. Alleen zij, *die horen, en doen* zijn *zalig*, Lucas 11:28, Johannes 13:17, en zijn aan Christus verwant, Hoofdstuk 12:50.

b. Er zijn anderen, die Christus' *woorden horen en ze niet doen*, hun Godsdienst bestaat in bloot horen, en gaat niet verder, zij zijn als kinderen, die de Engelse ziekte hebben, hun hoofd zwelt op van ledige begrippen en onbekookte denkbeelden, maar hun gewrichten zijn zwak, en zij zijn zwaarmoedig en lusteloos: zij kunnen zich niet bewegen, en hebben ook geen lust zich te bewegen in enigerlei nuttigen plicht, *zij horen* Gods *woorden*, alsof zij lust hadden *aan de kennis Zijner wegen*, als een volk, *dat gerechtigheid doet, maar zij doen ze niet*, Ezechiël 33:30, 31. Aldus bedriegen zij zich zelven, gelijk Micha, die zich verbeeldde gelukkig te zijn, omdat hij een Leviet tot zijn priester had, hoewel hij den Heere niet had tot zijn God. Het zaad is gezaaid, maar het komt niet op, zij zien hun vlekken in den spiegel, maar wassen ze af, Jakobus 1:22, 24. Aldus bedriegen zij hun eigene ziel, want het is zeker, dat, indien ons horen niet het middel is tot onze gehoorzaamheid, het de verzwaring zal wezen van onze ongehoorzaamheid. Zij die Christus' *woorden* alleen *horen, en ze niet doen*, zetten zich neer in het midden van den weg naar den hemel, en dat zal hen nooit aan het einde hunner reize brengen. Zij zijn slechts door basterdbloed aan Christus verwant, en onze wet vergunt aan de zodanige niet te erven.

2. Deze twee soorten van hoorders worden hier voorgesteld in hun waar karakter en wezenlijken toestand in de vergelijking van twee bouwers, de een was *voorzichtig*, en *bouwde op ene rots*, en zijn gebouw weerstond een storm, de ander was *dwaas*, en *bouwde op het zand* en zijn gebouw viel. De algemene strekking nu van deze gelijkenis leert ons, dat de enige manier om veiligheid voor onze ziel en de eeuwigheid te verkrijgen is: *de woorden van den Heere Jezus in deze Bergrede te horen en te doen*. Sommigen van die woorden schijnen hard voor vlees en bloed, maar zij moeten

gedaan worden, *en aldus leggen wij ons weg tot een schat een goed fondament tegen het toekomende*, 1 Timotheus 6:19, ene *goede verbintenis*, niet ene van onze eigene vinding, die de zaligheid brengt aan onze grillen. Zij verzekeren zich het *goede doel*, die, gelijk Maria, als zij het woord van Christus horen, *aan Zijne voeten zitten*, in onderworpenheid er aan: *Spreek Heere, want Uw knecht hoort*. De bijzondere delen er van leren ons onderscheidene goede lessen.

a. Dat een iegelijk onzer een huis heeft te bouwen, en dat huis is onze hoop op den hemel. Het moest onze voornaamste en standvastige zorge zijn *onze roeping en verkiezing vast te maken*, en aldus verzekeren wij ons de zaligheid, ons een recht en aanspraak te verzekeren op de hemelse gelukzaligheid en er dan het troostrijke bewijs van te erlangen, het vast te maken, vast te maken voor ons zelven, *opdat wanneer ons zal ontbreken, wij in de eeuwige tabernakelen ontvangen zullen worden*. Er zijn velen, die zich hier niet om bekommeren, het is het verst van alles uit hun gedachten, zij bouwen voor deze wereld, alsof zij hier altijd zullen blijven, maar bekommeren zich niet om te bouwen voor ene andere wereld. Allen, die ene belijdenis van den Godsdienst aannemen, belijden te onderzoeken, wat *zij zullen doen om zalig te worden*, hoe zij ten laatste naar den hemel zullen komen, en er intussen ene wel gegronde hoop voor kunnen hebben.

b. Dat ene *rots* voor ons voorzien is om dit huis op te bouwen, *en die rots is Christus*. Hij is *gelegd tot een grondsteen*, en *niemand* kan een ander fondament leggen, Jesaja 28:16, 1 Corinthiërs 3:11. Hij *is onze hope*, 1 Timotheus 1:1, Christus in ons is aldus: wij moeten onze hoop op den hemel gronden op de volheid van Christus' verdienste, voor de vergeving van zonde, de kracht Zijns Geestes, voor de heiligmaking onzer natuur, en het overmogende van Zijne voorspraak, voor al het goede, dat Hij voor ons heeft verkregen. Zoals Hij ons in het Evangelie bekend gemaakt is, is er datgene in Hem, dat volstaat om al onze grieven te herstellen, om te beantwoorden aan al de behoeften van onzen toestand, zodat Hij een Zaligmaker is, die volkomen zalig kan maken. *Op deze Rots is de kerk gebouwd*, en ook ieder gelovige. Hij is sterk en onwankelbaar als een *rots*, wij kunnen ons alles op Hem wagen en wij zullen niet *beschaamd worden over onze hope*.

c. Dat er een overblijfsel is, die door de *woorden van Christus* te horen en te doen, hun hoop bouwen *op* deze *rots* en hierin doen zij wijs. Christus is onze enige *Weg tot den Vader*, in de gehoorzaamheid des geloofs is onze enige *weg tot* Christus, want, *hun, die Hem gehoorzaam zijn*, en *hun* alleen, *is Hij ene oorzaak der eeuwige zaligheid geworden*. Diegenen *bouwen op Christus*, die, Hem in oprechtheid aangenomen hebbende als hun Vorst en Zaligmaker, het tot hun voortdurende zorge maken om in overeenstemming te leven met al de regelen van Zijn heiligen Godsdienst, en hierin geheel en al van Hem afhangen voor hulp van God, en het welbehaaglijk zijn aan God, die alle dingen schade en drek achten opdat zij Christus mogen gewinnen en in Hem bevonden worden. *Op ene rots te bouwen* vereist zorg en moeite, zij, die hun *roeping en verkiezing vast* willen maken, moeten zich *benaarstigen*. Het zijn wijze bouwers, die *zo beginnen te bouwen* dat zij ook *kunnen voleindigen*. Lukas 14:30, en daarom een vast fondament leggen.

d. Dat er velen zijn, die belijden te hopen, dat zij naar den hemel gaan, maar deze *Rots* verachten, en hun hoop bouwen *op het zand*, hetgeen gedaan wordt zonder moeite, maar hierin doen zij dwaas. Buiten Christus is alles zand. Sommigen bouwen hun hoop op hun wereldsen voorspoed, alsof die een gewis kenteken was van Gods gunst, Hosea 12:9. Anderen op hun uitwendige belijdenis van den Godsdienst, op de voorrechten, die zij genieten, en de plechtigheden die zij bijwonen, of waarnemen, en den goeden naam, dien zij er door verkregen hebben. Zij worden

Christenen genoemd, zijn gedoopt, gaan naar de kerk, horen Christus' woord, zeggen hun gebeden op en doen niemand kwaad, indien zij omkomen, "zo helpe God een grote menigte!" Dit is het licht van hun eigen vuur, waarbij zij wandelen, dat is het, waarop zij met veel verzekerdheid hun alles wagen, maar het is alles zand, te zwak, om zulk een gebouw, als onze hoop op den hemel, te kunnen dragen.

e. Dat er een storm komt, die hetgeen waarop onze hoop gegrond is, op de proef zal stellen, die eens *iegelijks werk zal beproeven*, 1 Corinthiërs 3:13, *den grond zal ontbloten*, Habakuk 3:13, *slagregen en waterstromen, en wind zullen tegen het huis aanslaan*: de beproeving is soms in deze wereld, *als verdrukking of vervolging komt, om des woords wil*, dan zal het gezien worden, wie het woord slechts hoorde, en wie het hoorde en in beoefening bracht, wanneer wij onze hoop willen gebruiken, dan zal zij bedroefd worden om te zien, of zij al of niet wèl gegrond was. Als de dood en het oordeel komen, dan komt de storm, en komen *zal* hij, hoe kalm ons thans alles ook moge toeschijnen. Dan zal alles ons begeven, alles behalve deze hoop, en, indien ooit, dan zal zij alsdan tot eeuwige genieting worden.

f. Dat de hope, welke gebouwd is op Christus, de Rots, stand zal houden, en den bouwer van groten dienst zal zijn, als de storm komt, zij zal zijne bewaring zijn, zowel voor verlating, als voor overweldigende onrust. Zijne belijdenis zal niet verdorren, zijne vertroostingen zullen niet falen, zij zal zijn kracht zijn en zijn lied, *als een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is.* Als hij tot de laatste ontmoeting komt, zal die hoop de verschrikking des doods en des grafs voor hem wegnemen, hem blijmoedig heenvoeren door het donkere dal, hij zal door den Rechter beproefd worden gevonden, den toets van dien groten dag kunnen doorstaan, en met eindeloze heerlijkheid worden gekroond, 2 Corinthiërs 1:12, 2 Timotheus 4:7, 8.

Zalig is de dienstknecht, welken zijn heer, komende, zal vinden alzo doende, alzo hopende.

g. Dat de hoop die de dwaze bouwers gronden op iets, wat het ook zij, buiten Christus, hun voorzeker zal begeven op den dag des storms, hun gene ware vertroosting of tevredenheid zal bieden in tijden van benauwdheid, in de ure des doods, en in den dag des oordeels, gene beschutting zal zijn tegen verzoeking tot afval in tijden van vervolging. *Wat is de verwachting des huichelaars, wanneer God zijne ziel zal uittrekken?* Job 27:8. Zij zal zijn *als een huis der spinnenkop*, en *als de uitblazing der ziel*. Hij zal *op zijn huis lenen, maar het zal niet bestaan*, Job 8:14, 15. Het viel in den storm, toen de bouwer het het meest nodig had, en verwachtte, dat het hem zou beschutten. Het viel, toen het te laat was een ander te bouwen, *als de goddeloze mens sterft, vergaat zijne verwachting*, toen, als hij dacht, dat hij er de genieting van zou hebben, *is het gevallen, en zijn val was groot*. Het was een grote teleurstelling voor den bouwer, de schande en de schade waren groot. Hoe hoger de hoop der mensen was, hoe lager zij valt. Het is het ergste verderf van alles wat de vormelijke belijders vergezelt, getuige het oordeel over Kapernaum.

III. In de laatste twee verzen wordt ons gezegd welken indruk de rede van Christus op Zijne hoorders heeft teweeggebracht. Het was ene voortreffelijke rede, en waarschijnlijk heeft Hij meer gezegd, dan hier vermeld is, ongetwijfeld heeft ook het uitspreken er van door Hem, op wiens lippen genade was uitgestort, er ook grote kracht en schoonheid aan bijgezet. Zij waren dus:

1. *Ontzet over zijne leer*. Het is te vrezen, dat slechts weinigen van hen er door geleid werden om Hem te volgen, maar voor het ogenblik waren zij verbaasd en ontzet. Het is mogelijk, dat de mensen ene goede prediking bewonderen, en toch in onwetendheid en ongeloof blijven, dat zij ontzet, maar niet geheiligd worden.

2. De reden van hun ontzetting was, dat Hij hen leerde *als machthebbende, en niet als de schriftgeleerden*. De schriftgeleerden maakten aanspraak op evenveel gezag als welke leraar ook, en zij werden gesteund door alle uitwendige omstandigheden in hun voordeel, maar hun prediking was laag, en plat, en droog, zij spraken als degenen, die niet zelven meesters waren van hetgeen zij predikten. Het woord kwam van hen niet met leven en kracht, zij spraken het uit, zoals een schoolknaap zijne les opzegt, maar Christus sprak Zijne rede uit zoals een rechter zijne aanklacht uitspreekt. Hij heeft in waarheid *Zijne redenen uitgesproken op een toon van gezag*, Zijne lessen waren wetten, Zijn woord, een woord van bevel. Christus op den berg toonde meer waar gezag, dan de schriftgeleerden op den stoel van Mozes. Evenzo zal Christus, als Hij door Zijn Geest spreekt tot de ziel, leren met gezag. Hij zegt: *Er zij licht en er is licht*.

HOOFDSTUK 8

1 Toen Hij nu van den berg afgeklommen was, zijn Hem vele scharen gevolgd.
2 En ziet, een melaatse kwam, en aanbad Hem, zeggende: Heere! indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen.
3 En Jezus, de hand uitstrekkende, heeft hem aangeraakt, zeggende: Ik wil, word gereinigd! En terstond werd hij van zijn melaatsheid gereinigd.
4 En Jezus zeide tot hem: Zie, dat gij dit niemand zegt; maar ga heen, toon uzelven den priester, en offer de gave, die Mozes geboden heeft, hun tot een getuigenis.
5 Als nu Jezus te Kapernaum ingegaan was, kwam tot Hem een hoofdman over honderd, biddende Hem,
6 En zeggende: Heere! mijn knecht ligt te huis geraakt, en lijdt zware pijnen.
7 En Jezus zeide tot hem: Ik zal komen en hem genezen.
8 En de hoofdman over honderd, antwoordende, zeide: Heere! ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen; maar spreek alleenlijk een woord, en mijn knecht zal genezen worden.
9 Want ik ben ook een mens onder de macht van anderen, hebbende onder mij krijgsknechten; en ik zeg tot dezen: Ga! en hij gaat; en tot den anderen: Kom! en hij komt; en tot mijn dienstknecht: Doe dat! en hij doet het.
10 Jezus nu, dit horende, heeft Zich verwonderd, en zeide tot degenen, die Hem volgden: Voorwaar zeg Ik u, Ik heb zelfs in Israel zo groot een geloof niet gevonden.
11 Doch Ik zeg u, dat velen zullen komen van oosten en westen en zullen met Abraham, en Izak, en Jakob, aanzitten in het Koninkrijk der hemelen;
12 En de kinderen des Koninkrijks zullen uitgeworpen worden in de buitenste duisternis; aldaar zal wening zijn, en knersing der tanden.
13 En Jezus zeide tot den hoofdman over honderd: Ga heen, en u geschiede, gelijk gij geloofd hebt. En zijn knecht is gezond geworden te dierzelver ure.
14 En Jezus gekomen zijnde in het huis van Petrus, zag zijn vrouws moeder te bed liggen, hebbende de koorts.
15 En Hij raakte haar hand aan, en de koorts verliet haar; en zij stond op, en diende henlieden.
16 En als het laat geworden was, hebben zij velen, van den duivel bezeten, tot Hem gebracht, en Hij wierp de boze geesten uit met den woorde, en Hij genas allen, die kwalijk gesteld waren;
17 Opdat vervuld zou worden, dat gesproken was door Jesaja, den profeet, zeggende: Hij heeft onze krankheden op Zich genomen, en onze ziekten gedragen.
18 En Jezus, vele scharen ziende rondom Zich, beval aan de andere zijde over te varen.
19 En er kwam een zeker Schriftgeleerde tot Hem, en zeide tot Hem: Meester! ik zal U volgen, waar Gij ook henengaat.
20 En Jezus zeide tot hem: De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten; maar de Zoon des mensen heeft niet, waar Hij het hoofd nederlegge.
21 En een ander uit Zijn discipelen zeide tot Hem: Heere! laat mij toe, dat ik eerst heenga, en mijn vader begrave.
22 Doch Jezus zeide tot hem: Volg Mij, en laat de doden hun doden begraven.
23 En als Hij in het schip gegaan was, zijn Hem Zijn discipelen gevolgd.
24 En ziet, er ontstond een grote onstuimigheid in de zee, alzo dat het schip van de golven bedekt werd; doch Hij sliep.
25 En Zijn discipelen, bij Hem komende, hebben Hem opgewekt, zeggende: Heere, behoed ons, wij vergaan!

26 En Hij zeide tot hen: Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen? Toen stond Hij op, en bestrafte de winden en de zee; en er werd grote stilte.
27 En de mensen verwonderden zich, zeggende: Hoedanig een is Deze, dat ook de winden en de zee Hem gehoorzaam zijn!
28 En als Hij over aan de andere zijde was gekomen in het land der Gergesenen, zijn Hem twee, van den duivel bezeten, ontmoet, komende uit de graven, die zeer wreed waren, alzo dat niemand door dien weg kon voorbij gaan.
29 En ziet, zij riepen, zeggende: Jezus, Gij Zone Gods! wat hebben wij met U te doen? Zijt Gij hier gekomen om ons te pijnigen voor den tijd?
30 En verre van hen was een kudde veler zwijnen, weidende.
31 En de duivelen baden Hem, zeggende: Indien Gij ons uitwerpt, laat ons toe, dat wij in die kudde zwijnen varen.
32 En Hij zeide tot hen: Gaat heen. En zij uitgaande, voeren heen in de kudde zwijnen; en ziet, de gehele kudde zwijnen stortte van de steilte af in de zee, en zij stierven in het water.
33 En die ze weidden, zijn gevlucht; en als zij in de stad gekomen waren, boodschapten zij al deze dingen, en wat den bezetenen geschied was.
34 En ziet, de gehele stad ging uit, Jezus tegemoet; en als zij Hem zagen, baden zij, dat Hij uit hun landpalen wilde vertrekken.

De evangelist heeft ons in de voorgaande hoofdstukken ene proeve gegeven van onzes Heeren prediking, nu gaat hij er toe over ons enige voorbeelden te geven, van de wonderen, die Hij heeft gewrocht, waaruit bleek, dat Hij een Leraar was, van God gezonden, en de grote Heelmeester van ene zieke wereld. In dit hoofdstuk hebben wij

I. Christus' reiniging van een melaatse, vers 1-4.

II. Zijne genezing van verlamming en koorts, vers 5-18.

III. Zijn gesprek met twee personen, die geneigd waren Hem te volgen, vers 19-22.

IV. Zijne heerschappij over den storm, vers 23-27.

V. Zijn uitwerpen van duivelen, vers 28-34.

MATTHEUS 8:1-4

Het eerste vers verwijst naar het einde van de bergrede: het volk, dat Hem hoorde, *ontzette zich over Zijne leer*, en de uitwerking hiervan was, dat, *toen Hij nu van den berg afgeklommen was, vele scharen Hem zijn gevolgd*, hoewel Hij zo streng een Wetgever, en zo getrouw een Bestraffer was, hebben zij Hem ijverig gevolgd, en waren zij ongenegen om uiteen te gaan en Hem te verlaten. Zij, aan wie Christus zich heeft geopenbaard, kunnen niet anders dan verlangen om beter met Hem bekend te worden. Zij, die veel van Christus weten, moeten begeren nog meer van Hem te weten, en *dan zullen wij kennen, indien wij* aldus *vervolgen, om den Heere te kennen*. Het is liefelijk om de mensen Christus zo genegen te zien, dat zij denken nooit genoeg van Hem te kunnen horen, zo genegen voor het goede, dat zij samenstromen om ene goede prediking te horen, en *het Lam willen volgen*, waar het ook heengaat. Nu was Jakob's profetie betreffende den Messias vervuld, dat *tot Hem de volken zullen vergaderd worden*, toch hebben zij, die zich tot Hem vergaderden, Hem niet aangekleefd. Zij, die Hem trouw en gestadig volgen, waren betrekkelijk slechts weinigen, vergeleken bij de vele scharen, die slechts van verre volgden. In deze verzen hebben wij een bericht van Christus' *reiniging van een melaatse*. Uit de vergelijking met Markus 1:40, en Lukas 5:12, schijnt het, dat, hoewel Mattheus het feit plaatst na de bergrede, omdat hij eerst een bericht wilde geven van Zijne leer, en daarna van Zijne wonderen, het toch enigen tijd te voren heeft plaats gehad, maar dit is van generlei belang. Dit wordt zeer gepast vermeld met het eerste van Christus wonderen.

1. Omdat melaatsheid door de Joden beschouwd werd als een bijzonder teken van Gods ongenoegen, vandaar dat wij Mirjam, Gehazi, en Uzzia om de ene of andere bijzondere zonde met melaatsheid zien geslagen, en daarom is Christus, om te tonen, dat Hij is gekomen om den toorn Gods af te wenden door de zonde weg te doen, begonnen met de genezing van een melaatse.

2. Omdat, gelijk deze ziekte verondersteld werd onmiddellijk van de hand Gods te komen, evenzo verondersteld werd onmiddellijk door de hand Gods weggenomen te worden, daarom beproefde men ook niet haar door de artsen te doen genezen, maar werd zij onder het opzicht der priesters, des Heeren dienaren, gesteld, die wachtten om te zien wat God doen zou. En als kledingstukken, of de muren van een huis er door aangetast werden, dan was dit geheel bovennatuurlijk, ook was die kwaal, naar het schijnt, van een gans anderen aard dan de ziekte, welke wij heden ten dage melaatsheid noemen. De koning van Israël zei: *Ben ik God*, dat deze tot mij zendt, *om een man van zijne melaatsheid te ontledigen?* 2 Koningen 5:7. Christus bewees zich God te zijn, door velen van melaatsheid te ontledigen, en aan Zijne discipelen volmacht te geven hetzelfde te doen, Hoofdstuk 10:8, en het wordt opgegeven onder de bewijzen, dat Hij de Messias is, Hoofdstuk 11:5. Hij betoonde zich ook te zijn de Zaligmaker Zijns volks van hun zonde, want hoewel elke ziekte de vrucht en het beeld is der zonde, als wanorde der ziel, zo was dit toch zeer bijzonder zo ten opzichte van melaatsheid, want Zij bracht zulk ene verontreiniging mede, verplichtte tot zulk ene afscheiding van heilige dingen, als dit met gene andere ziekte het geval was, en daarom wordt zij in de desbetreffende wetten niet behandeld als ene ziekte, maar als ene onreinheid. De priester moest den persoon rein of onrein verklaren, overeenkomstig de kenmerkende verschijnselen, maar de eer, om de melaatsen rein te maken, was weggelegd voor Christus, die dit doen zou als *de Hogepriester onzer belijdenis*, Hij komt om te doen hetgeen der *wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was*, Romeinen 8:3. De wet heeft zonde ontdekt (want door de wet is de kennis der zonde), en zondaren onrein verklaard, zij heeft hen besloten, Galaten 3:23, zoals de priester den

melaatse, maar verder kon zij niet gaan, zij kon *degenen, die daar toegaan niet heiligen*. Maar Christus neemt de zonde weg, reinigt ons er van, en aldus *volmaakt Hij in eeuwigheid degenen, die geheiligd zijn*. Nu hebben wij hier:

I. De toespraak van den melaatse tot Christus. Indien dit gebeurde, zoals het hier voorgesteld wordt, na de bergrede, dan kunnen wij veronderstellen, dat de melaatse, hoewel door zijne ziekte buitengesloten uit de steden van Israël, toch onder het gehoor van Christus geweest is, en door Zijne rede bemoedigd werd om die bede tot Hem te richten, want Hij, die *leerde als machthebbende*, kon als *machthebbende genezen*. Daarom kwam hij en aanbad Hem, als Enen, bekleed met Goddelijke macht. Zijne aanspraak tot Hem luidt: "Heere! indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen. Die reiniging kan beschreven worden:

1. Als een tijdelijke zegen, een zegen voor het lichaam, het verlossende van ene ziekte, die, hoewel zij zijn leven niet bedreigde, het toch verbitterde. En zo leidt ons dit, niet slechts om tot Christus te gaan, die macht heeft over krankheden des lichaams, om ze te genezen, maar het leert ons tevens op wat wijze wij ons tot Hem moeten wenden, in de verzekerdheid Zijner macht gelovende, dat Hij in staat is ook thans krankheden te genezen, zoals toen Hij op aarde was, maar met onderworpenheid aan Zijn wil, *Heere, indien Gij wilt, Gij kunt*. Aangaande tijdelijke zegeningen kunnen wij niet zo zeker zijn van Gods *wil* om ze te schenken, als wij zijn kunnen van Zijne *macht*, want Zijne *macht* er voor is onbeperkt, maar Zijne *belofte* er van is beperkt, omdat daarbij in het oog moet worden gehouden wat strekken kan tot Zijne eer en verheerlijking, en ons wezenlijk welzijn. Als we niet zeker kunnen wezen van Zijn' wil, dan kunnen wij wèl zeker wezen van Zijne wijsheid en genade, waaraan wij ons gerust en goedsmoeds kunnen overgeven. *Uw wil geschiede*, dit maakt de verwachting gemakkelijk, en de gebeurtenis, als zij komt, troostrijk.

2. Als een typische zegen. Zonde is de melaatsheid der ziel, zij sluit ons uit van gemeenschap met God, en om daar wederom is hersteld te worden is het nodig, dat wij van die melaatsheid worden gereinigd, en dat behoort onze grote zorge te zijn. Het is ons ter vertroosting, als wij ons wenden tot Christus, den groten Geneesmeester, dat Hij, indien Hij wil, ons kan reinigen, en wij behoren met ene nederige, gelovige vrijmoedigheid tot Hem te gaan om Hem dit te zeggen. Dat is,

a. Wij moeten steunen op Zijne macht, wij moeten er van overtuigd zijn dat Christus ons *kan* reinigen. Gene schuld is zo groot die Zijne gerechtigheid niet kan verzoenen, geen bederf zo krachtig, die Zijne genade niet kan ten onder brengen. God zou voor Zijn hospitaal geen geneesheer willen aanstellen, die niet volkomen bekwaam en geschikt is voor zijne roeping.

b. Wij moeten ons Zijner barmhartigheid aanbevelen, wij kunnen het niet eisen als ene schuld, maar moeten het vragen als ene gunst: "Heere, *indien Gij wilt*. Ik werp mij aan Uwe voeten, en zo ik omkom, dan wil ik dáár omkomen".

II. Christus' antwoord op deze toespraak, hetwelk zeer vriendelijk was, vers 3.

1. *Hij strekte Zijne hand uit en raakte hem aan*. Melaatsheid was ene schadelijke, afzichtelijke ziekte, toch heeft Christus hem aangeraakt, want Hij heeft het niet beneden zich geacht om met tollenaren en zondaren te spreken ten einde hun goed te doen. Volgens de ceremoniële wet bracht de aanraking van een' melaatse verontreiniging mede, maar Christus heeft aangetoond, dat Hij, als

Hij met zondaren sprak, niet in gevaar was van door hen besmet te worden, want de overste dezer wereld had aan Hem niets. Als wij pek aanraken, worden wij verontreinigd, maar Christus was *afgescheiden van de zondaren*, zelfs toen Hij onder hen leefde.

2. Hij zei: *Ik wil, word gereinigd*. Hij zei niet, gelijk Elisa tot Naäman: *Ga heen, was u in de Jordaan*, hij schreef hem gene vervelende, lastige, dure geneeskundige behandeling voor, maar sprak het woord en heelde hem.

a. Hier is een woord van vriendelijkheid: *Ik wil*, Ik ben even gewillig om u te helpen, als gij om geholpen te worden. Zij, die door het geloof tot Christus gaan om genade en barmhartigheid, kunnen er van verzekerd wezen, dat Hij bereid, gans gewillig is, hun de genade en barmhartigheid te schenken, om welke zij tot Hem komen. Christus is een Heelmeester, die niet gezocht behoeft te worden, Hij is altijd daar. Hij behoeft niet gedrongen te worden, terwijl wij nog spreken, hoort Hij. Hij behoeft niet beloond of bezoldigd te worden, Hij geneest om niet, zonder prijs en zonder loon. Hij heeft op alle mogelijke wijze getoond, dat Hij even gewillig als machtig is zondaren te behouden.

b. Een woord van macht: *Word gereinigd*. Door dit woord wordt zowel macht als gezag uitgeoefend. Christus geneest door een woord van bevel tot ons: *Word gereinigd*, " Wees gewillig om rein te worden, en gebruik de middelen, reinig u van alle onreinheid", maar met dat woord van bevel aan ons, gaat een woord gepaard, dat het werk doet, *Ik wil dat gij rein zijt*. Een woord als dit is nodig voor de genezing, en is er van kracht voor, en de almachtige genade, die het spreekt, zal niet ontbreken aan hen, die haar waarlijk begeren.

III. De gelukkige verandering, die er door gewrocht werd, *hij werd terstond van zijne melaatsheid gereinigd*. De natuur werkt langzaam en trapsgewijze, maar de God der natuur werkt onmiddellijk. Hij spreekt, en het is er, en Hij werkt krachtig en afdoend, *Hij gebiedt, en het staat er*. Een der eerste wonderen, door Mozes gewerkt, was het zich zelven van melaatsheid genezen, Exodus 4:7, want de priesters onder de wet offerden eerst offeranden voor hun eigene zonden, maar een der eerste wonderen van Christus was het genezen van eens anders melaatsheid, want zelf had Hij gene zonde, die verzoend moest worden.

IV. De voorschriften, die Christus hem daarna gaf. Het is voegzaam, dat zij, die door Christus zijn genezen, immer daarna door Hem geleid en bestuurd worden.

1. *Zie, dat gij dit niemand zegt*, " zeg het niemand voor gij u den priester hebt vertoond, en hij u rein heeft verklaard, en dan hebt gij het wettig bewijs èn dat gij tevoren melaats waart, èn dat gij thans volkomen gereinigd zijt". Christus wilde, dat Zijne wonderen in hun volkomen licht en met onomstotelijk bewijs zouden gezien worden, en zij moesten niet bekend worden gemaakt, voordat zij aldus gezien konden worden. Zij, die de waarheden van Christus prediken, moeten in staat zijn te bewijzen, te verdedigen wat zij prediken, en de *tegensprekers te wederleggen*. *"Zeg het niemand, voordat gij u den priester getoond hebt*, opdat, zo hij hoort wie u genezen heeft, hij niet weigert u een certificaat van de genezing te geven, en u alzo in gevangenschap houdt". In Christus' dagen waren de priesters van zulk een aard, dat zij, die iets met hen te doen hadden, voorzichtig moesten zijn als de slangen.

2. *Ga heen, toon u zelven den priester* overeenkomstig de wet, Leviticus 14:2. Christus zorgde er voor, dat de wet nageleefd werd, opdat Hij geen aanstoot zou geven, en ook om te tonen, dat Hij orde wilde bewaard zien, benevens goede tucht en eerbied voor hen, die in het ambt waren. Het kan nuttig zijn voor hen, die van hun geestelijke melaatsheid zijn gereinigd, dat zij zich tot Christus' dienstknechten begeven, hun zaak voor hen blootleggen, opdat zij hen kunnen bijstaan in hun onderzoek naar hun' geestelijken toestand, hun kunnen raden en troosten en voor hen bidden.

3. *Offer de gave, die Mozes geboden heeft*, ten teken van dankbaarheid aan God, en tot beloning van den priester voor zijne moeite, en dit hun *tot ene getuigenis*, hetzij

a. *Dat Mozes geboden heeft tot ene getuigenis*: de ceremoniële wetten waren getuigenissen van Gods gezag over hen, en tevens van die genade, welke later geopenbaard zou worden. Of wel,

b. Offer dit tot ene getuigenis, en laat de priester weten, wie u gereinigd heeft, en *hoe* Hij u gereinigd heeft, en het zal wezen tot een getuigenis, dat er Een onder hen is, die doet, wat de hogepriester niet kan doen. Laat het vermeld blijven als ene getuigenis van Mijne macht, en ene getuigenis voor Mij *aan* hen, indien zij het willen gebruiken en er hun voordeel mede willen doen, maar *tegen* hen, indien zij dit niet willen, " want aldus zijn Christus' woorden en werken getuigenissen.

MATTHEUS 8:5-13

Hier hebben wij een bericht van Christus' genezing van den dienstknecht des hoofdmans over honderd van geraaktheid. Dit geschiedde te Kapernaum, waar Christus toen woonde, Hoofdstuk 4:13. Christus ging het land door goeddoende, en kwam te huis om ook daar goed te doen. Elke plaats, waar hij kwam, was door Zijne komst in beteren toestand. De personen met wie Christus nu te doen had, waren:

1. *Een hoofdman over honderd*, hij was een smekeling, een Heiden, een Romein, een officier van het leger, dat te Kapernaum in garnizoen lag.

a. Hoewel hij een krijgsman was (en voor mensen van dat beroep wil een weinigje vroomheid heel wat zeggen) was hij toch een zeer Godvruchtig man. God heeft Zijn overblijfsel onder allerlei mensen. Niemands beroep of plaats in de wereld zal hem ter verontschuldiging kunnen strekken voor ongeloof en goddeloosheid. Niemand zal in den groten dag kunnen zeggen: Ik zou wel Godsdienstig geweest zijn, als ik geen krijgsman was geweest, want ook dezulken zijn onder de *vrijgekochten des Heeren*. En soms gebeurt het, dat, waar de genade overwint in hen, van wie men dit niet gedacht zou hebben, zij meer dan overwinnaar is: Deze krijgsman die goed was, was *zeer* goed.

b. Hoewel hij een Romeins krijgsman was, en zijn verblijf onder de Joden het teken was van hun onderwerping aan het Romeinse juk, heeft Christus, *die de Koning* was *der Joden*, hem toch bevoorrecht, en hierin heeft Hij ons geleerd onzen vijanden wel te doen, en niet nodeloos in nationale vijandschap te delen.

c. Hoewel hij een Heiden was, heeft Christus hem toch gekend. Het is waar: Hij is tot geen der Heidense steden gegaan (het was het land Kanaän, dat Emmanuel's land was, Jesaja 8:8), maar Hij heeft een verzoek van Heidenen aangenomen. Nu begon het woord van den Godvruchtigen ouden Simeon in vervulling te komen, dat Hij zou zijn, *een licht tot verlichting der Heidenen*, zowel als *tot Heerlijkheid van zijn volk Israël*. Door die genezing saam te voegen met dien van den melaatse, die een Jood was, geeft Mattheus dit te kennen. Den melaatsen Jood heeft Christus aangeraakt en genezen, want tot hen heeft Hij persoonlijk gepredikt, maar den verlamden Heiden genas Hij op een afstand, want tot hen is Hij niet persoonlijk heengegaan, maar *zond Hij zijn woord uit en heelde hen*, toch is Hij in hen meer verheerlijkt.

2. *De dienstknecht van den overste over honderd*, hij was de zieke. Ook hieruit blijkt, dat er bij God gene aanneming is des persoons, want gelijk er *in Christus Jezus gene besnijdenis noch voorhuid is*, zo is er ook *geen dienstknecht en vrije*. Hij is even bereid om den geringsten dienstknecht te genezen, als den rijksten meester, want Hij zelf *heeft de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen*, om ook over de geringste Zijne zorg te tonen. Nu kunnen wij in de genezing van dezen dienstknecht als ene wisseling van gunst tussen Christus en den hoofdman over honderd waarnemen, die zeer merkwaardig is. Zie hier.

I. De gunst van den hoofdman over honderd werkende naar Christus. Kan er uit een Romeinsen krijgsman iets goeds komen? iets dat draaglijk is, iets dat prijzenswaardig is? Kom en zie, en gij zult

overvloed van goed vinden, dat uit den hoofdman over honderd kwam, goed dat zeer uitnemend, en zeer voor- beeldig is.

1. Zijn liefdevol verzoek tot Jezus Christus gericht, hetwelk getuigt van,

a. Een Godvruchtigen eerbied voor onzen groten Meester, als enen, die machtig en gewillig is, om arme smekelingen te helpen. Hij kwam tot Hem *biddende*, niet gelijk Naäman de Syriër, (die ook een hoofdman was) tot Elisa kwam, ene genezing vragende, of eisende, waarbij hij op het eerbetoon, aan zijn rang verschuldigd, stond, maar met den hoed in de hand, zoals het een smekeling betaamt. Hieruit blijkt, dat hij in Christus meer zag dan op den eersten aanblik merkbaar was, datgene zeg, hetwelk eerbied afdwong, hoewel voor hen, die niet verder zagen, Zijn aangezicht meer dan van iemand verdorven was. De officieren van het leger, die opzichters waren in de stad, zijn ongetwijfeld zeer hoog en voornaam opgetreden, toch geeft hij der gedachte aan zijn hoge betrekking gene plaats, als hij zich tot Christus wendt, en tot Hem komt, *biddende*. De voornaamste mannen moeten smekelingen worden, als zij met Christus te doen hebben. Hij erkent Christus' soevereiniteit door Hem Heere te noemen en zich voor de zaak op Hem beroept, op Zijn wil, Zijne wijsheid, door een eenvoudige, nederige blootlegging, zonder dat hij zijne bede in woorden uitdrukt. Hij wist met een wijzen, genaderijken Geneesmeester te doen te hebben, voor wie de mededeling van den aard der ziekte evengoed was als de dringendste bede. Een ootmoedige belijdenis van onze geestelijke behoeften en krankheden zal niet falen een antwoord des vredes te brengen. Stort uwe klacht uit, en er zal genade worden uitgestort.

b. Ene liefderijke oplettendheid voor zijn armen dienstknecht. Wij lezen van velen, die tot Christus kwamen ten behoeve hunner kinderen, maar dit is het enige voorbeeld van iemand, die tot Hem kwam ten behoeve van zijn dienstknecht: *Heere mijn knecht ligt te huis geraakt*. Het is de plicht van meesters, om het zich aan te trekken als hun dienaren in moeite en beproeving zijn. De verlamming maakte den dienstknecht onbekwaam voor zijn werk, maakte hem lastig, zoals dit gemeenlijk bij ene kwaal of ziekte gezien wordt, toch heeft hij hem, toen hij zo ziek werd, niet weggezonden, (zoals de Amalekiet met zijn dienstknecht deed, 1 Samuel 30:13.) hij heeft hem niet naar zijne vrienden of bloedverwanten gezonden, maar zocht de beste hulp voor hem te verkrijgen, de dienstknecht kon niet meer voor den meester gedaan hebben, dan de meester hier voor den dienstknecht deed. De dienstknechten van dezen hoofdman over honderd waren hem zeer gehoorzaam, vers 9, en hier zien wij wat hier de oorzaak van was, hij was zeer vriendelijk voor hen, en hierdoor konden zij hem blijmoedig deze gehoorzaamheid bewijzen. En gelijk wij *het recht onzer dienstknechten niet moeten versmaden, als zij geschil met ons hebben*, Job 31:13, 15, zo moeten wij ook hun recht, of hun zaak niet versmaden, als God geschil met hen heeft, want wij zijn geformeerd in dezelfden vorm, en door dezelfde hand, en staan voor God op gelijken bodem met hen, en wij moeten hen niet *bij de honden onzer kudden stellen*. De hoofdman over honderd richt zich voor zijn dienstknecht niet tot de tovenaars of toverheksen, maar tot Christus. De geraaktheid is ene ziekte, waarvoor de bekwaamheid of kunst van den geneesheer meestal faalt, daarom was het een groot blijk van zijn geloof in de macht van Christus, om tot Hem te komen voor een genezing, die door gene natuurlijke middelen kon worden gewerkt. Hoe aandoenlijk beschrijft hij den toestand van zijn knecht als zeer treurig, *hij ligt te huis geraakt, en lijdt zware pijnen*, het is ene ziekte, die den lijder gewoonlijk ongevoelig maakt voor pijn, maar deze patiënt *leed zware pijnen*, jong zijnde, worstelde de natuur met de verlamming, waardoor zij pijnlijk werd. (Het was gene *paralysis simplex*, maar *scorbutica)*. Aldus moeten wij bezorgd zijn voor, en belangstellen in, de zielen van

onze kinderen en dienstboden, die geestelijk ziek zijn aan verlamming, ongevoelig zijn voor geestelijk kwaad, onverschillig en werkeloos voor hetgeen geestelijk goed is, en hen door geloof en gebed tot Christus brengen, hen brengen tot de middelen voor genezing en gezondheid.

2. Let op zijn groten ootmoed en zelfvernedering. Toen Christus Zijne bereidwilligheid had te kennen gegeven om te komen en zijn' knecht te genezen, vers 7, drukt hij zich met nog groter ootmoed van geest uit. Nederige zielen worden door Christus' neerbuigende goedheid tot hen nog nederiger. Let op de taal van zijn ootmoed: *Heere, ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen*, vers 8, hetwelk getuigt van geringe gedachten van zich zelven en hoge gedachten van onzen Heere Jezus. Hij zegt niet: "Mijn knecht is niet waardig, dat Gij in zijne kamer zoudt komen, want het is ene zolderkamer", maar, *Ik ben niet waardig, dat Gij in mijn huis komt*. De hoofdman over honderd was een voornaam man, toch erkent hij zijne onwaardigheid voor God. Zulk een ootmoed betaamt aan personen van rang en aanzien, en staat hun zeer schoon. Christus maakte toen een armelijk figuur in de wereld, maar de hoofdman beschouwde Hem als een profeet, ja als *meer dan een profeet*, en daarom betoonde hij Hem dien eerbied. Wij behoren waardering en verering te koesteren voor hetgeen wij van God zien, zelfs in hen, die naar hun uitwendige omstandigheden onze minderen zijn. De hoofdman over honderd kwam tot Christus met ene bede, en daarom heeft hij zich met zoveel nederigheid uitgedrukt. Bij al ons naderen tot Christus, en door Christus tot God, betaamt het ons zelven te vernederen, neer te liggen in het stof in het besef onzer onwaardigheid, als geringe schepselen en snode zondaars, alles, wat het ook zij, voor God te doen, en alle goed van Hem te ontvangen. Let op zijn groot geloof. Hoe meer ootmoed, hoe meer geloof, hoe mistrouwender wij zijn jegens ons zelven, hoe sterker ons vertrouwen zal zijn in Jezus Christus. Hij had de verzekerdheid des geloofs, niet slechts dat Christus zijn knecht kon genezen, maar

a. Dat Hij hem kon genezen op een afstand. Er was gene lichamelijke aanraking nodig, zoals bij natuurlíjke werkingen, noch enigerlei oplegging op het aangetaste lichaamsdeel, maar hij geloofde, dat de genezing tot stand kon komen, zonder dat de geneesheer en de zieke tot elkaar behoefden gebracht te worden. Later lezen wij van hen, die *den geraakte met veel moeite en inspanning* tot *Christus brachten* en hem voor Hem stelden, en Christus prees hun geloof als een *werkzaam* geloof. Deze hoofdman bracht zijn geraakte niet, en Christus prees zijn geloof als een *vertrouwend* geloof, waar geloof wordt door Christus aangenomen, al openbaart het zich ook op verschillende wijze. Christus geeft de beste uitlegging aan de verschillende methodes van Godsdienst der mensen, en hiermede leert Hij ons dit ook te doen. Deze hoofdman geloofde, wat ook ontwijfelbaar waar is, dat de macht van Christus gene grenzen kent, en daarom zijn nabijheid en afstand voor Hem gelijk. Afstand van plaats kan de kennis noch de werking in den weg staan van Hem, die alles vervult. *Ben Ik een God van nabij, spreekt de Heere, en niet een God van verre?* Jeremia 33:23

b. Dat Hij hem kon genezen door een *woord*, hem niet een medicijn zou zenden, en nog veel minder een tovermiddel, doch: *spreek alleenlijk een woord*, en ik twijfel niet of, *mijn knecht zal genezen worden*. Hiermede erkent hij Hem als Goddelijke macht bezittende om over alle schepselen en krachten der natuur te gebieden, hetgeen Hem in staat stelt te doen al wat Hem behaagt in het rijk der natuur, gelijk Hij in den beginne door een woord van almacht dat rijk heeft doen ontstaan, toen Hij zei: *Er zij licht*. Voor de mensen zijn zeggen en doen twee, maar niet voor Christus, die daarom de *Arm des Heeren is*, omdat Hij is het *eeuwige Woord*. Zijn zeggen: *Wordt warm, en wordt verzadigd* Jakobus 2:16, en genezen, verwarmt, en verzadigt, en geneest. De hoofdman over honderd geeft ene voorstelling van zijn geloof in de macht van Christus door te wijzen op zijne

eigene heerschappij als hoofdman over zijne soldaten, als meester over zijne dienstknechten, hij zegt tot den een: *Ga*, en *hij gaat*, enz. Zij vlogen op zijne wenken zodat hij door hen dingen kon ten uitvoer brengen op een afstand. Zijn woord was wet voor hen. Goed gedisciplineerde soldaten weten, dat de bevelen hunner officieren niet betwist, maar gehoorzaamd moeten worden. Zo kon Christus spreken, en het is geschied, zodanige macht had Hij over alle lichaamskwalen. De hoofdman had deze heerschappij over zijne soldaten, hoewel hij zelf een *man was onder de macht van anderen*, hij was geen opperbevelhebber, maar een officier van lageren rang, veel meer had Christus deze macht, die de Soevereine Opperheer is van allen. De dienstknechten van den hoofdman waren zeer gehoorzaam en onderdanig, zij kwamen en gingen op den minsten wenk huns meesters. Zulke dienstknechten behoren wij allen te wezen van God, op Zijn bevel moeten wij komen en gaan, overeenkomstig de aanwijzing Zijns woords, en de beschikkingen Zijner voorzienigheid, gaan als Hij ons zendt, terugkomen als Hij ons roept, doen wat Hij beveelt. Wat zegt mijn Heere tot zijn knecht? Als Zijn wil in botsing komt met onzen wil, dan moet Zijn wil geschieden, en de onze wijken. Zulke dienstknechten zijn lichaamskwalen voor Christus. Zij grijpen ons aan, als Hij ze zendt, zij verlaten ons, als Hij ze terugroept, zij hebben de uitwerking op ons, op ons lichaam, op onze ziel, die Hij beveelt. Dit is ene zaak van vertroosting voor allen, die Christus toebehoren, om wier welzijn Zijne macht wordt uitgeoefend, dat elke ziekte Zijne opdracht heeft, Zijn gebod ten uitvoer brengt, onder Zijne macht en bestuur staat, en dienen moet om de bedoelingen Zijner genade tot stand te brengen. Diegenen behoeven gene ziekte te vrezen, noch hetgeen zij uitrichten kan, die er de hand van zo goed een Vriend in zien.

II. Hier wordt de genade van Christus voor den hoofdman over honderd openbaar, want aan den genadige betoont Hij zich genadig.

1. Hij voldoet aan het verzoek op het eerste woord. Hij legde Hem slechts den toestand bloot van zijn knecht en wilde om genezing vragen, toen Christus hem voorkwam met dit goede woord, dit troostrijke woord: *Ik zal komen en hem genezen*, vers 7, niet: *Ik zal hem komen zien* -dat zou Hem als een vriendelijken Heiland hebben leren kennen, maar, *Ik zal komen en hem genezen* -dat toont Hem als een machtigen, almachtigen Heiland. Het was een groot woord, maar niet groter dan Hij vervullen kon, want *Hij heeftgenezing onder Zijne vleugelen*, Zijne komst is genezing. Zij, die wonderen deden door ene kracht, die zij hadden ontleend of ontvangen, hebben niet op zo stellige wijze gesproken, als Christus sprak, die ze werkte door Zijne eigene macht, als gezaghebbende. Als men een leraar laat roepen voor een kranken vriend, dan kan hij slechts zeggen: *Ik zal komen en voor hem bidden*, maar Christus zegt: *Ik zal komen en hem genezen*. Het is goed, dat Christus meer voor ons kan doen dan onze leraren. De hoofdman wenste, dat Hij zijn knecht zou genezen, en Hij zegt: *Ik zal komen en hem genezen*, en drukte hiermede groter gunst uit, dan de hoofdman vroeg of aan dacht. Christus overtreft de verwachting van arme smekelingen. Zie hier een voorbeeld van Christus, nederigheid, dat Hij een armen krijgsknecht wil bezoeken. Hij wilde niet afgaan om het zieke kind te gaan zien van een koninklijken hoveling, die er op aandrong, dat Hij zou afkomen, Johannes 4:47-49, maar Hij biedt zich aan om een kranken knecht te gaan zien, aldus *ziet Hij de nederheid aan Zijns volks*, en *geeft Hij overvloediger eer aan hetgeen gebrek aan dezelve heeft*. Christus' nederigheid in Zijne bereidwilligheid om te komen, gaf hem het voorbeeld, en veroorzaakte alzo zijn ootmoed, in het zich onwaardig bekennen, dat Hij tot hem zou komen. De nederigheid van Christus jegens ons, behoort ons des te ootmoediger te maken tegenover Hem.

2. Hij prees zijn geloof, en spreekt naar aanleiding hiervan een vriendelijk woord voor de arme Heidenen, vers 10-12. Zie, hoe grote dingen een krachtig, maar zelf-verloochenend geloof van den Heere Jezus kan verkrijgen, zelfs voor algemene belangen.

a. Wat den hoofdman betreft, Hij heeft hem niet slechts Zijne goedkeuring te kennen gegeven en hem aangenomen (die eer valt aan alle ware gelovigen te beurt) maar hij heeft hem bewonderd en geprezen, die eer valt aan grote gelovigen ten deel, zoals aan Job, *niemand is op de aarde gelijk hij*. Christus bewonderde hem, niet om zijne voornaamheid, maar om zijne genadegaven. *Jezus, dit horende, heeft zich verwonderd*, niet alsof het voor Hem nieuw of verrassend was, Hij kende het geloof van den hoofdman, want Hij had het gewerkt, maar het was groot en voortreffelijk, zeldzaam en ongemeen, en Christus sprak er van als van iets verwonderlijks, om ons te leren wat wij moeten bewonderen: gene wereldse pracht en sierlijkheid, maar de schoonheid en heiligheid, en de versierselen, die *kostelijk zijn voor God*. De wonderen der genade behoren ons meer aan te grijpen dan de wonderen der natuur of der voorzienigheid, en geestelijke gaven meer dan grote verrichtingen in de wereld. Van hen, die *rijk zijn in geloof*, niet van hen, die *rijk zijn in goud en zilver*, moeten wij zeggen, dat zij *al deze heerlijkheid* verkregen hebben. Genesis 31:1. Maar al het bewonderenswaardige in iemands geloof moet strekken tot heerlijkheid van Christus, die weldra zelf bewonderd zal worden in allen, die geloven, als in hen, en voor hen, wonderlijke dingen gedaan hebbende. Hij *heeft hem geprezen* in hetgeen Hij zei tot *degenen, die Hem volgden*. Alle gelovigen zullen *in de andere wereld*, maar sommige gelovigen reeds *in deze wereld*, door Christus voor de mensen erkend en beleden worden in Zijne uitnemende verschijningen voor hen en met hen. *Voorwaar, Ik heb zelfs in Israël zo groot een geloof niet gevonden*. Dit nu duidt aan: Ten eerste: *Ere voor den hoofdman over honderd*, die, hoewel geen zoon uit Abrahams lendenen, een erfgenaam was van Abrahams geloof, en Christus bevond dit alzo. Wat Christus zoekt is *geloof*, en waar het is, vindt Hij het, al was het ook *als een mostaardzaadje*. Alles in aanmerking genomen, en naar verhouding tot de middelen, heeft Hij *zo groot een geloof* niet gevonden, gelijk van de arme weduwe gezegd werd, dat zij *meer ingeworpen heeft dan allen*, Lukas 21:3. Hoewel de hoofdman een Heiden was, is hij toch aldus geprezen. Wel verre van iemand, die niet tot onze geloofsbelijdenis behoort, den lof te misgunnen, die hem toekomt, moeten wij ons beijveren hem dien lof te geven, gaarne en van harte. Ten tweede dat duidt *schande aan over Israël*, aan wie *de aanneming is tot kinderen, en de heerlijkheid, en de verbonden* en de hulpmiddelen en de aanmoedigingen tot geloof. Als *de Zoon des mensen komt, vindt* Hij weinig *geloof*, en daarom vindt Hij zo weinig *vruchten*. De genadegaven van sommigen, die slechts weinig hulp hebben gehad voor hun ziel, zullen de zonde en het verderf verzwaren van velen die groten overvloed hebben gehad van de middelen der genade, en er geen goed gebruik van hebben gemaakt. Christus zei dit tot hen, *die Hem volgden*, of Hij hen ook tot een heilige jaloersheid er door kon opwekken, zoals Paulus zegt Romeinen 11:14. Zij waren Abrahams zaad, zij moeten zo jaloers zijn op die ere, dat zij zich niet laten voorbijstreven door een Heiden, en inzonderheid niet in die genadegave, waarin Abraham zo uitblonk.

b. Ten opzichte van anderen. Christus neemt er aanleiding uit om ene vergelijking te maken tussen Joden en Heidenen, en Hij zegt hun twee dingen, die zeer verrassend moeten geweest zijn voor hen, aan wie geleerd was, dat *de zaligheid is uit de Joden. Dat zeer velen van de Heidenen zalig zullen worden*, vers 11. Het geloof van den hoofdman was slechts een voorbeeld van de bekering der Heidenen, en ene inleiding, als het ware, van hun aanneming in de kerk. Dit was een onderwerp, dat onze Heere Jezus dikwijls aangeroerd heeft, Hij spreekt er van met verzekerdheid, *Ik zeg* u, "Ik,

die alle mensen ken", en Hij kon niets zeggen, dat Hem zelven meer welbehaaglijk was, of dat de Joden meer mishaagde, een zodanige wenk of te kennengeving heeft de Nazareners in woede tegen Hem ontstoken, Lukas 4:27. Christus geeft ons hier een denkbeeld, *Ten eerste* van de *personen*, die *zalig zullen worden*, velen *van Oosten en Westen*. Hij had gezegd. Hoofdstuk 7:14. *Weinigen zijn er, die den weg tot het leven vinden*, en toch hier: *velen zullen komen*. Weinigen tegelijk, en in ene plaats, maar toch, als zij allen te zamen komen, zullen er zeer velen zijn. Thans zien wij slechts hier en daar dat iemand toegebracht wordt tot de genade, maar weldra zullen wij den Oversten Leidsman onzer zaligheid zien, *vele kinderen tot de heerlijkheid leidende*, Hebreeën 2:10. Hij zal komen met *Zijne vele duizenden heiligen*, Judas 14, met *ene schare, die niemand tellen kan*, Openbaring 7:9, *met volken, die zalig worden*, Openbaring 21:24, Zij zullen komen *van Oost en West*, plaatsen, die ver van elkaar verwijderd zijn, en toch zullen zij elkaar ontmoeten aan Christus' rechterhand, het Middelpunt hunner eenheid. God heeft aan alle plaatsen Zijn overblijfsel, *van den opgang der zon tot haren ondergang*, Maleachi 1:11. De uitverkorenen zullen vergaderd worden uit de vier winden. Hoofdstuk 24:31. Zij zijn *gezaaid in de aarde*, sommigen er van verstrooid in elke hoek van den akker. De Heidenwereld lag van *het Oosten naar het Westen*, en zij inzonderheid worden hier bedoeld, *hoewel zij vreemdelingen waren van de verbonden der belofte*, en dit lang geweest zijn. Wie weet hoeveel *verborgenen* God toen reeds onder hen gehad heeft? Gelijk in Elia's tijd in Israël, 1 Koningen 19:4, waarna zij weer spoedig in groten getale tot de kerk zijn toegestroomd, Jesaja 60:3, 4. Gelijk wij, als wij in den hemel komen, er zeer velen zullen missen, die wij dachten, dat er heengegaan waren, zo zullen wij er velen ontmoeten, die wij er niet hebben verwacht. *Ten tweede*. Christus geeft ons een denkbeeld van de *zaligheid* zelf. Zij zullen komen, zullen te zamen komen, te zamen komen met Christus, 2 Thessalonicenzen 2:1. Zij zullen toegelaten worden *in het koninkrijk der genade* op aarde, in het verbond der genade, gemaakt met Abraham, Izaak en Jakob: zij zullen *gezegend worden met den gelovigen Abraham*, wiens zegening komt tot de Heidenen, Galaten 3:14. Dit maakt Zacheus tot een zoon van Abraham, Lukas 19:9. Zij zullen toegelaten worden *in het koninkrijk der heerlijkheid in den hemel*. Zij zullen blijmoedig komen, *gevlogen als duiven tot hare vensters*, zij zullen neerzitten om te rusten van hunnen arbeid, hun dagwerk volbracht hebbende. Zitten geeft *voortduring* te kennen, terwijl wij *staan, gaan* wij, waar wij *zitten*, denken wij te *blijven*. De hemel is ene rust, die "overblijft", ene "blijvende" stad, zij zullen *neerzitten* als op een troon. Openbaring 3:21 :als *aan ene tafel*, dat is hier de overdrachtelijke uitdrukking: zij zullen neerzitten om onthaald te worden aan een feestmaal, waardoor het volkomen, zowel als vrije en ongedwongen der gemeenschapsoefening wordt aangeduid. Lukas 22:30. Zij zullen *aanzitten met Abraham*. Zij, die, hoe ver zij in deze wereld ook door tijd, plaats, en uitwendige omstandigheden van elkaar gescheiden waren, zullen in den hemel allen samenkomen, de mensen uit het lang verleden, en de mensen uit den tegenwoordigen tijd, Joden en Heidenen, rijken en armen. De rijke man in de hel *ziet* Abraham, maar Lazarus *zit met hem aan*, leunt aan zijne borst. Het samenzijn der heiligen maakt een deel uit van de gelukzaligheid des hemels, en zij "op dewelke de einden der eeuwen gekomen zijn", die onbekend en zonder enig aanzien zijn in de wereld, zullen met de roemrijke aartsvaders delen in de heerlijkheid. Dat een groot aantal der Joden zullen omkomen. Vers 12. Men lette dus *Ten eerste*, op het vreemde vonnis: *De kinderen des koninkrijks zullen uitgeworpen worden*, de Joden, die in hun ongeloof volharden, zullen, hoewel zij door hun geboorte *kinderen des koninkrijks zijn*, evenwel als leden der zichtbare kerk worden afgesneden: *het koninkrijk Gods*, welks *kinderen* zij zich beroemden te zijn, zal van hen weggenomen worden, en zij zullen *geen volk* meer zijn, en *gene barmhartigheid verkrijgen*, Romeinen 11:20, 9:31. In den groten dag zal het de mensen niet baten *kinderen des koninkrijks* geweest te zijn, hetzij als Joden of als Christenen, want dan zullen de mensen geoordeeld worden,

niet naar wat zij *geheten* hebben, maar naar hetgeen zij *waren. Indien* zij waarlijk *kinderen* zijn, dan zijn zij ook *erfgenamen*, maar velen zijn kinderen slechts naar hun zeggen, naar hun uitwendige belijdenis: zij zijn *in* het gezin, maar niet *van* het gezin en zullen dus met de kinderen niet erven. Geboren zijnde uit Christenouders, geeft ons dit den naam van *kinderen des koninkrijks*, maar zo wij hier nu in rusten en voor den hemel niets dan dat hebben te vertonen, dan zullen wij *uitgeworpen worden. Ten tweede*,

1. Ene vreemde straf aangeduid voor *de werkers der ongerechtigheid. Zij zullen uitgeworpen worden in de buitenste duisternis*, de duisternis van hen, die buiten zijn, van de Heidenen, die buiten de kerk waren, daarin -in die duisternis-werden de Joden geworpen, ja in nog ergere duisternis, zij werden verblind, en verhard, en vervuld van verschrikking, gelijk de apostel aantoont in Romeinen 11:8-10. Een volk, dat aldus uitgestoten werd uit de gemeente en overgegeven aan het geestelijk oordeel, is alrede in volslagen duisternis, maar het ziet nog verder, nl. op den toestand der veroordeelde zondaars in de hel, waartoe die eerstgenoemde duisternis slechts de sombere inleiding is. *Zij zullen uitgeworpen worden* van God en van alle ware vertroosting en liefelijkheid, en *uitgeworpen worden in duisternis*. In de hel is vuur, maar geen licht, het is *volslagen duisternis*, duisternis ten uiterste, de hoogste mate van duisternis, zonder enigerlei vermenging, zonder hoop, of licht, niet het minste schijnsel er van, het is duisternis als gevolg van het buitengesloten zijn uit den hemel, het land des lichts. Zij, die *buiten* zijn, zijn in *het land der duisternis*, en toch is dit nog het ergste niet: *aldaar zal wening zijn, en knersing der tanden*. Er zal grote smart zijn in de hel, stromen van tranen zullen vergoten worden, doch vruchteloos, angst en benauwdheid zullen daar eeuwig duren, de bewustheid van Gods toorn is de pijniging der verdoemden.

2. Grote toorn: de veroordeelde zondaren zullen knarsetanden van spijt en ergernis, *vol van de grimmigheid des Heeren*, met nijd en afgunst het geluk aanschouwende van anderen, en met afgrijzen nadenkende over de vroegere mogelijkheid van hun eigene gelukzaligheid, die nu echter voorbij is.

3. Hij geneest zijn dienstknecht. Hij prijst het niet slechts, dat hij zich tot Hem heeft gewend om hulp, maar Hij staat hem zijn verzoek toe, vers 13. Merk op,

a. Wat Christus tot hem zei: Hij zei datgene, waardoor de genezing ene even grote gunst werd voor hem als voor zijn dienstknecht, ja nog veel groter: *U geschiede, gelijk gij geloofd hebt*. De dienstknecht verkreeg genezing van zijne ziekte, maar de meester verkreeg de bevestiging en goedkeuring van zijn geloof. Christus geeft dikwijls een bemoedigend antwoord aan Zijn biddend volk, als zij voorbidding doen voor anderen. Het is ene goedheid en vriendelijkheid voor ons, als ons gebed voor anderen verhoord wordt. God wendde de gevangenis van Job, toen hij bad voor zijne vrienden, Job 42:10. Het was ene grote eer, die Christus dezen hoofdman bewees, toen Hij hem, als het ware, een blanco kredietbrief gaf. *U geschiede, gelijk gij geloofd hebt*. Wat kon hij meer verlangen? Maar wat tot hem gezegd werd, wordt tot ons allen gezegd: *Geloof, en gij zult ontvangen, geloof slechts*. Ziehier de macht van Christus, en de kracht van het geloof. Daar Christus kan *doen* wat Hij wil, kan een werkzaam gelovige van Christus *verkrijgen* wat hij wil. De olie der genade wordt vermenigvuldigd, en staat niet stil zo lang de vaten des geloofs niet falen.

b. Wat de uitwerking was van dit zeggen: het gebed des geloofs was een overmogend gebed, dit was het altijd, en dit zal het altijd blijven. Uit het plotselinge der genezing blijkt, dat zij *wonderdadig*

was, en door het gelijktijdige der genezing met het zeggen van Christus, blijkt dat *Hij* het wonder gewrocht heeft. Hij sprak, en het was geschied, en dit was een blijk Zijner almacht. Een geleerd arts heeft de opmerking gemaakt, dat de krankheden, door Christus genezen, voornamelijk van die soort waren, die uiterst moeilijk te genezen zijn door natuurlijke middelen, inzonderheid de geraaktheid of verlamming. "Elke soort van verlamming, inzonderheid, als zij verouderd is, is of ongeneeslijk, of slechts met de grootste moeite door medische bekwaamheid te overwinnen, zelfs bij jeugdige personen, zodat ik dikwijls heb opgemerkt, dat al de krankheden, waarvoor men zich tot Christus om genezing heeft gewend, tot de hardnekkigste en meest hopeloze soort hebben behoord." Mercurialis: De Morbis Puerorum, lib. 2, Cap. 5.

MATTHEUS 8:14-17

De uitleggers, die nauwlettend acht slaan op de overeenstemming der evangelisten, plaatsen deze passage en al hetgeen volgt tot aan het einde van Hoofdstuk 9 voor de bergrede, naar de orde, welke Markus en Lukas er bij in acht genomen hebben. Hier hebben wij:

I. Een bijzonder bericht omtrent de genezing der moeder van Petrus' huisvrouw, die de koorts had, waarbij wij letten: Op het *geval*, waarin niets buitengewoons was, koortsen behoren tot de meest gewone ziekten, daar echter de patiënt een der naaste bloedverwanten was van Petrus, wordt het hier vermeld als een voorbeeld van Christus' bijzondere zorge en goedheid voor de gezinnen van Zijne discipelen. Wij bevinden hier:

1. Dat Petrus ene *vrouw* had, en toch *geroepen was om een apostel van Christus te zijn*, dat Christus zich voorstander betoont van het huwelijk, door zich aldus vriendelijk te betonen jegens de bloedverwanten zijner huisvrouw. De kerk van Rome, die het huwelijk aan de priesters verbiedt, stelt zich dus tegenover den apostel, aan wie zij zegt hare onfeilbaarheid te ontlenen.

2. Dat Petrus een *huis* had, hoewel Christus er geen had, vers 20. Zo was dus de discipel er beter aan toe dan zijn Heere.

3. Dat hij een huis had te Kapernaum, hoewel hij geboortig was van Bethsaïda. Waarschijnlijk is hij naar Kapernaum verhuisd, toen Christus derwaarts heenging en dáár voornamelijk verblijf hield. Het is der moeite waard van woonplaats te veranderen, ten einde dicht bij Christus te zijn en de gelegenheid te hebben gemeenschap met hem te oefenen. Als de ark optrekt, moet Israël ook optrekken en haar volgen.

4. Dat hij de moeder zijner vrouw bij zich in huis had, hetgeen een voorbeeld is voor gehuwde lieden, om vriendelijk te zijn voor elkanders bloedverwanten. Waarschijnlijk was deze goede vrouw reeds bejaard, maar zij werd liefderijk verzorgd en met eerbied behandeld, zoals men dit aan oude lieden ook verschuldigd is.

5. Dat zij ziek was door koorts. Noch de kracht der jeugd, noch de zwakte van bloed des ouderdoms vermag iets ter afwering van deze ziekte. De geraaktheid was ene chronische, de koorts ene acute, zich ontwikkelende ziekte, voor beiden werd bij Christus hulp gezocht.

De genezing, vers 15.

1. *Hoe zij gewerkt is: Hij raakte hare handen aan*, niet om, gelijk de artsen dit plegen te doen, de ziekte te leren kennen door op den polsslag te letten, maar om haar te genezen. Dit was ene aanduiding van Zijne vriendelijkheid en tederheid, Hij zelf kan medelijden hebben met onze zwakheid. Hij toont ook de wijze aan der geestelijke genezing in de uitoefening van Christus' macht door Zijn woord, en de toepassing er van op ons zelven. De schrift spreekt het woord, de Geest bewerkt de aanraking, raakt het hart aan, raakt de hand aan.

2. Hoe dit *bleek*, " de koorts verliet haar, zij stond op en diende hen." Hieruit blijkt,

a. Dat de weldaad geschied, en de herstelling volkomen was. Wie door natuurlijke middelen van koorts worden genezen, blijven gewoonlijk nog enigen tijd zwak en ongeschikt tot arbeid, om dus te tonen dat deze genezing bovennatuurlijk was, was de vrouw terstond zo wel, dat zij hare huiselijke bezigheden weer kon verrichten.

b. Dat die genaderijke weldaad aan haar geheiligd was, en zulke weldaden of zegeningen zijn dan ook inderdaad volkomen. Hoewel zij door zulk een gunstbewijs verwaardigd was, heeft dit haar geen gevoel gegeven, alsof zij nu een voornaam of gewichtige persoon was, neen, zij is bereid hen aan tafel te dienen, als iedere andere dienstmaagd. Zij die door Christus geëerd worden, moeten ootmoedig zijn. Verlost zijnde van hare ziekte, bedenkt zij, wat zij kan doen om hare dankbaarheid te tonen. Het is zeer voegzaam, dat zij, die door Christus zijn genezen, Hem hun leven lang met ootmoed dienen.

II. Hier is een algemeen bericht van de vele genezingen door Christus gewrocht. Die genezing van Petrus' schoonmoeder bracht Hem ene menigte andere patiënten. "Hij heeft die-en-die genezen: waarom zou Hij ook mij niet genezen? Den vriend van die-en-die: waarom ook niet *mijn* vriend?" Nu wordt ons hier gezegd:

1. Wat Hij deed, vers 16. Hij wierp duivelen uit. "Hij wierp de boze geesten uit met den woorde. Er kan onder Gods toelating veel van Satans werkingen zijn in die krankheden, waarvoor natuurlijke oorzaken aangeduid kunnen worden, zoals in Job's zweren, inzonderheid in de ziekte des geestes, maar toen Christus op aarde was, schijnt er ene meer dan gewone loslating te zijn geweest van den duivel om het lichaam der mensen te kwellen, "hij kwam en had groten toorn, wetende dat hij een kleinen tijd heeft," en God heeft dit wijselijk aldus verordineerd, opdat Christus des te schoner en veelvuldiger gelegenheid zou hebben om Zijne macht over Satan tentoon te spreiden, en Zijn doel te doen blijken, waarmee Hij in de wereld gekomen is, nl. Satan te ontwapenen en te onttronen, zijne macht en zijne werken te verbreken, en Zijn welslagen hierin was even heerlijk, als zijn voornemen en doel genadelijk waren

2. Hij genas allen, die kwalijk gesteld waren, allen zonder uitzondering, al was de zieke ook nog zo gering, en de ziekte ook nog zo zwaar en hopeloos.

3. Hoe de Schrift hierin werd vervuld, vers 17. De vervulling der Oud-Testamentische profetieën was de grote zaak, die Christus op het oog had, en het grote bewijs, dat Hij de Messias was. Onder anderen was van Hem geschreven, Jesaja 53:4 :"Waarlijk hij heeft onze krankheden op zich genomen en onze smarten heeft hij gedragen", hiernaar wordt verwezen in 1 Petrus 2:24 :in de uitdrukking: "Hij heeft onze zonden gedragen," terwijl hier er naar verwezen wordt in de woorden: "Hij heeft onze ziekten gedragen", onze zonden maken onze ziekten uit en onze smarten. Door de verdienste van Zijn dood heeft Christus de zonde weggedragen, en door de wonderen van Zijn leven heeft Hij de ziekte weggedragen, ja zelfs: hoewel die wonderen hebben opgehouden, kunnen wij toch zeggen, dat Hij toen onze ziekten gedragen heeft, als Hij "onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout," want de zonde is beide de oorzaak en de prikkel der ziekte. Velen zijn de kwalen en de ellenden, waaraan ons lichaam is blootgesteld, en in dezen een regel van het Evangelie is meer om er ons onder te vertroosten en te ondersteunen dan in alle de geschriften der filosofen: -dat Jezus Christus onze krankheden op zich genomen, en onze smarten gedragen heeft. Hij droeg ze voor ons: want schoon Hij nooit ziek is geweest, heeft Hij toch geleden van honger en

dorst, Hij was vermoeid, Hij was droevig en zeer beangst, Zijne ziel was geheel bedroefd tot den dood toe. Hij heeft ze voor ons gedragen in Zijn *lijden*, en draagt ze met ons in Zijn *medelijden*, daar Hij "medelijden heeft met onze zwakheden," en aldus draagt Hij ze van ons weg, en maakt ze licht voor ons, tenzij wij ze door onze eigene schuld zwaar op ons laten drukken, omdat wij Zijne hulp niet begeren. Let er op met hoeveel nadruk dit hier gezegd wordt: Hij heeft onze krankheden op zich genomen, en onze ziekten gedragen. Hiertoe was Hij even bekwaam als gewillig, en als onze Geneesmeester heeft Hij met belangstelling en zorge onze zwakheden en ziekten behandeld. Over dat gedeelte van de rampen der menselijke natuur is zeer bijzonder Zijne zorge gegaan, en dat toonde Hij door zijne grote bereidwilligheid om krankheden te genezen. En Hij is thans niet minder machtig en niet minder teder en liefderijk, nu Hij in den hemel is aan de rechterhand des Vaders, om als medelijdende Hogepriester gedurig voor ons tussenbeide te treden.

MATTHEUS 8:18-22

Hier is:

I. Christus' vertrek naar de andere zijde van de zee van Tiberias, en Zijn bevel aan de discipelen, wier boten Hem volgden, om hun vaartuigen hiervoor in gereedheid te brengen, vers 18. De invloeden van deze Zon der gerechtigheid moesten niet tot ene plaats beperkt blijven, maar zich verspreiden over het ganse land. Hij moest het land doorgaan goeddoende, de nood der zielen riep Hem toe: Kom over en help ons, Handelingen 16:9. Toen Hij vele scharen rondom zich zag, vertrok Hij. Hieruit bleek, dat zij Hem aldaar begeerden, maar Hij wist, dat anderen ene even grote begeerte naar Hem hadden, en ook dezen moeten hun deel hebben van Zijne tegenwoordigheid, want dat Hij in de ene plaats den mensen aangenaam en nuttig was, was geen bezwaar *tegen*, maar ene reden *voor* Zijn heengaan naar ene andere plaats. Aldus stelde Hij de scharen, die Hem omringden, ook op de proef om te zien of hun ijver hen zou dringen, om Hem te volgen ten einde Hem te horen ook als Hij elders predikte. Velen zouden wel blijde zijn met zulke genademiddelen, als zij in hun nabijheid zijn, maar zouden zich de moeite niet willen getroosten, om er voor naar de andere zijde te gaan, en op die wij ze heeft Christus zich kunnen ontdoen van hen, die niet zo ijverig waren, en werden de anderen, wier ijver volkomen was, openbaar.

I. Het gesprek van Christus met twee personen, die, toen Hij "naar de andere zijde" vertrok, niet gaarne wilden achterblijven, maar genegen waren Hem te volgen, niet gelijk anderen, slechts van verre, of voor ene wijle, maar om in de inniger en gemeenzamer betrekking tot Hem te komen als discipelen, waarvan de meesten afkerig waren, want dit bracht ene stiptheid en strengheid van levenswijze met zich, die hun niet welgevallig waren. Hier is nu echter een bericht van twee personen, die in gemeenschap met Hem wilden komen, en toch niet in de rechte gezindheid hiertoe waren, hetgeen hier vermeld wordt als een voorbeeld van hindernissen, waardoor velen van Christus worden teruggehouden, en ene waarschuwing voor ons, om Christus zo van harte te volgen dat wij niet achterblijven, zodanig een fondament te leggen, dat ons gebouw er onwankelbaar op vaststaat. Wij zien hier Christus' wijze van handelen met twee verschillende karakters, het een vurig en ijverig, het andere loom en traag en treurig, en Zijn onderricht was passend en geschikt voor beiden, en tevens bestemd om ons nuttig te zijn.

1. Hier is dus iemand, die *al te haastig was in het beloven*, en hij was "een zeker schriftgeleerde", vers 19, een geleerde, een dergenen, die de wet bestudeerden en verklaarden. In het algemeen worden zij ons in de Evangeliën voorgesteld als mensen van alles behalve een goed karakter, gewoonlijk samengevoegd met de Farizeeën als vijanden van Christus en van Zijne leer. "Waar is de Schriftgeleerde?" 1 Corinthiërs 1:20. Zeer zelden volgt hij Christus, toch was er hier een, van wie men goede verwachting schijnt te kunnen hebben, dat hij een discipel van Christus zal worden, een Saul onder de profeten. Merk nu op:

a. Hoe hij zijne voortvarendheid te kennen geeft: "Meester! ik zal U volgen, waar Gij ook heengaat", Ik weet niet hoe iemand beter had kunnen spreken. Zijne belofte van toewijding aan Christus is gul en grif, en schijnt uit zuivere neiging voort te komen. Hij is er door Christus niet toe geroepen, hij is er door geen der discipelen toe gedrongen of aangespoord: eigener beweging biedt hij zich aan als een trouw volger van Christus. Hij wordt tot den dienst niet geprest, hij is een vrijwilliger. Hij is ook zeer beslist, de zaak schijnt bij hem vast te staan. Hij zegt niet: "Ik zou wel lust hebben U te volgen",

maar: "Ik zal U volgen, ik ben er vast toe besloten." Hij belooft dit ook zonder voorbehoud: "Ik zal U volgen, waar Gij ook heengaat", niet slechts naar "de andere zijde" des lands, maar al was het ook tot aan het einde der wereld. Van een man als dezen zouden wij nu denken zeker te zijn: en toch blijkt uit Christus' antwoord, dat zijn besluit haastig, ondoordacht, en zijne bedoelingen armzalig, vleselijk waren. Hij heeft of in het geheel niet nagedacht, of niet nagedacht over de zaak waarover het ging. Hij zag de wonderen, door Christus gewrocht, hij hoopte, dat Hij een aards koninkrijk ging oprichten, en wilde zich bijtijds aanmelden om in de voordelen daarvan te delen. Er zijn velen van die opwellingen om Godsdienstig te zijn, welke voortkomen uit ene plotselinge en pijnlijke bewustheid van zonde, maar die, wijl er een diep en ernstig nadenken bij ontbreekt, op niets uitlopen: vroeg rijp, vroeg rot.

b. Hoe Christus de oprechtheid van dit besluit op de proef stelde, vers 20. Hij maakte Hem bekend, dat "de Zoon des mensen", dien hij zo bereid was te volgen, "niet heeft, waar Hij het hoofd neerlegge," vers 20. Ten opzichte nu van deze grote armoede van Christus merken wij op: Dat het op zich zelf vreemd is, dat de Zone Gods, zich, toen Hij in de wereld kwam, in zulk een nederigen toestand zou plaatsen, dat Hij gene plaats had om in te kunnen rusten, terwijl toch zelfs de geringste schepselen die hebben. Als Hij onze natuur wilde aannemen, dan zou men toch denken, dat Hij haar in den besten toestand en de gunstigste omstandigheden zou aannemen, maar neen, Hij neemt haar aan in haren treurigsten, ongunstigsten toestand. Zie hier, ten eerste. hoe goed er voor de geringere schepselen gezorgd is: "De vossen hebben holen", ofschoon zij niet alleen niet nuttig, maar schadelijk zijn voor den mens, toch voorziet God hen van holen, om er zich in te beschutten. De mens tracht hen te verderven en uit te roeien, maar hun holen zijn hun burchten, waarin zij veilig zijn. "De vogelen des hemels," zorgen niet voor zich zelven, maar worden toch verzorgd, en "hebben nesten," Psalm 104:17, nesten in het veld, en sommigen van hen in huis, in Gods voorhoven, Psalm 84:4. Ten tweede, hoe armelijk de Heere Jezus verzorgd was. Het kan ons aanmoedigen om op God te vertrouwen voor hetgeen ons nodig is, dat de dieren des velds en de vogelen des hemels zo goed verzorgd zijn, en zo wij gebrek hebben aan het nodige, kan het ons tot troost verstrekken, dat ook onze Meester dit gebrek heeft geleden. Toen onze Heere Jezus in deze wereld was, heeft Hij zich onderworpen aan den smaad en de ellende der uiterste armoede, "om onzentwil is Hij arm geworden," zeer arm, Hij had gene vaste woning, gene rustplaats, geen eigen huis, geen eigen hoofdkussen om er Zijn hoofd op neer te leggen. Hij en Zijne discipelen leefden van de liefdadigheid van welgezinden, die "Hem dienden, van hun goederen," Lukas 8:3. Aan dit alles heeft Christus zich onderworpen, niet slechts opdat Hij zich in alle opzichten zou vernederen en de Schriften vervullen, die van Hem spraken als "arm en nooddruftig," maar om ons de ijdelheid te tonen van aardsen rijkdom, ons te leren er op te zien met ene heilige minachting, opdat Hij betere dingen voor ons zou verkrijgen, en ons rijk zou maken. 2 Corinthiërs 8:9. Het is vreemd, dat bij deze gelegenheid zodanige verklaring werd afgelegd. Men zou gedacht hebben, dat, toen een schriftgeleerde zich aanbood om Christus te volgen, Hij hem aangemoedigd zou hebben, tot hem gezegd zou hebben: "Kom, en Ik zal voor u zorgen." Een schriftgeleerde zou Hem toch meer dienst kunnen bewijzen, Hem meer achting en aanzien bezorgd hebben, dan twaalf vissers, maar Christus zag in zijn hart en antwoordde op de gedachten, die er in omgingen, en hierin leert Hij ons allen hoe wij tot Christus moeten komen. Ten eerste: Het besluit van den schriftgeleerde scheen plotseling genomen, en Christus wil, dat wij, als wij belijdenis doen van den Godsdienst, neerzitten en de kosten overrekenen," Lukas 14:28, dat wij het zullen doen met verstand en na rijp beraad, dat wij den weg der Godzaligheid zullen kiezen, niet omdat wij geen *anderen* kennen, maar omdat wij geen *beteren* kennen. Het is voor den Godsdienst gene winste om de mensen, als het ware, te overrompelen, eer

zij er op bedacht zijn. Zij, die door den drang van benauwdheid, of gewetensangst den Godsdienst belijden, zullen hem uit verdrietelijkheid wederom laten varen. Laten zij dus den tijd er voor nemen, dan zullen zij er des te eerder mede gereed zijn. Laat hij, die Christus wil volgen, goed weten welk ongemak en welke ontberingen dit meebrengt, laat hij verwachten ene harde legerstede en grof voedsel te hebben. Ten tweede: Zijn besluit schijnt uit een werelds, geldgierig beginsel te zijn voortgekomen. Hij zag de menigte van genezingen door Christus gewrocht, en maakte hieruit op, dat Hij hiervoor ene ruime beloning ontving en spoedig rijk zou zijn. Daarom wilde Hij hem volgen, teneinde met Hem rijk te worden. Maar Christus verbetert zijne misvatting en zegt hem, dat Hij, wel verre van rijk te worden, gene plaats had om er Zijn hoofd neer te leggen, en dat, zo hij Hem volgde, verwachten moest het niet beter te zullen hebben. Christus wil niemand van hen tot volgeling hebben, die werelds voordeel op het oog hebben met Hem te volgen, of die iets anders dan den hemel van hun Godsdienst verwachten. Wij hebben reden om te denken, dat deze schriftgeleerde hierop "bedroefd wegging", teleurgesteld in zijne verwachting van gewin. Hij is niet geneigd Christus te volgen, tenzij hij er voordeel van kan hebben.

2. Hier is een ander, die traag is in het volgen. Uitstel in plichtsbetrachting is even verkeerd, als haast of overijling in het nemen van een besluit. Als wij den tijd hebben genomen tot nadenken, laat het dan nooit gezegd kunnen worden, dat wij tot morgen hebben uitgesteld, wat wij heden hadden kunnen doen. Deze kandidaat tot de Evangelie-bediening was reeds een van Christus' discipelen, vers 21, een volgeling van verre. Clemens van Alexandrië verhaalt ons, dat, volgens ene oude overlevering, dit Filippus geweest is. Hij scheen van betere gezindheid te zijn geweest dan de eerste, daar hij niet zoveel zelfvertrouwen had. Een overmoedig, al te voortvarend karakter belooft niet veel voor een Godzalig leven, soms zijn de laatsten de eersten, en de eersten de laatsten. Let hier nu op:

a. De verontschuldiging, die deze discipel aanvoerde om Christus niet onmiddellijk te volgen, vers 21. "Heere! laat m ij toe, dat ik eerst heenga, en mijn vader begrave. Laat het mij, eer ik voor goed en in alles Uw volgeling word, vergund zijn, om mijn vader dit laatste blijk van eerbied en achting te geven, en laat het intussen genoeg zijn, dat ik nu en dan Uw hoorder ben, als ik er den tijd voor heb." Zijn vader was thans ziek, of stervende, of reeds gestorven. Anderen denken, dat hij slechts hoogbejaard was, en naar den loop der natuur, waarschijnlijk niet lang meer te leven had. Hij wenste dus verlof om hem in zijne ziekte te verzorgen, bij zijn sterven tegenwoordig te zijn, en hem te vergezellen naar het graf. Daarna zal hij zich aan den dienst van Christus wijden. Dit scheen een redelijk verzoek, en toch was het niet recht. Hij bezat den ijver niet voor het werk, dien hij behoorde te hebben, en daarom kwam hij met dit verzoek aan, wijl het zo billijk scheen te zijn. Een onwillig hart is nooit om ene verontschuldiging verlegen. *Gebrek aan tijd* wil dikwijls zeggen *gebrek aan lust of neiging*. Laat ons veronderstellen, dat zijn verzoek werkelijk voortkwam uit kinderlijke genegenheid en eerbied voor zijn vader, maar dan had Christus toch de voorkeur moeten hebben. Velen worden afgehouden *van* of gehinderd *in* den weg van ernstige Godsvrucht door een al te grote zorge voor hun gezin of hun bloedverwanten. Deze, op zich zelf wettige en geoorloofde dingen, nemen dan al te veel van onzen tijd en onze krachten in beslag. Onder voorwendsel van aan onze verplichtingen tegenover de wereld te voldoen, veronachtzamen en verschuiven wij onzen plicht jegens God, het is ons dus zeer nodig hier vooral op onze hoede te zijn.

b. Christus' afwijzing van die verontschuldiging, vers 22. "Jezus zei tot hem: Volg Mij", en ongetwijfeld ging dit woord tot hem, evenals tot anderen, vergezeld van kracht. Hij heeft Christus gevolgd en heeft Hem aangekleefd, zoals Ruth aan Naomi, terwijl de schriftgeleerde, in de

voorafgaande verzen, Hem verliet, zoals Orpa Naomi verliet. De eerste had gezegd: "Ik zal U volgen", tot den tweede zei Christus: "Volg Mij." Die twee nu met elkaar vergelijkende, leren wij hieruit, dat wij tot Christus gebracht worden door de kracht Zijner roeping van ons en niet door onze beloften aan Hem, het is niet "desgenen die wil, noch desgenen, die loopt, maar des ontfermenden Gods", Romeinen 9:16. Hij roept wie Hij wil. En voorts moet men hier op letten, dat, hoewel de uitverkorenen met verontschuldigingen aankomen, en gedurende langen tijd aarzelen en uitstellen om de roeping Gods te volgen, Christus ten laatste toch hun voorwendsels zal te niet doen, en hun onwilligheid zal overwinnen en hen aan Zijne voeten zal brengen. Als Christus roept, zal Hij aan die roeping kracht bijzetten. 1 Samuel 3:10. Zijne verontschuldiging wordt afgewezen als ongeldig: "Laat de doden hun doden begraven. Dit is ene spreekwoordelijke uitdrukking. Laat de ene dode den andere dode begraven, dat is: laten zij veeleer onbegraven blijven liggen, dan dat de dienst van Christus veronachtzaamd zou worden. Laten de geestelijke doden de lichamelijke doden begraven, laten wereldse bedieningen aan wereldse mensen overgelaten worden, gij moet er u niet mede bezwaren of belasten. Het begraven van doden, inzonderheid van een doden vader, is een goed werk, maar thans is dit *uw* werk niet: het kan even goed door anderen verricht worden, die niet, gelijk gij, tot Mijn' dienst geroepen of bevoegd zijn, gij hebt wat anders te doen, en moogt dit niet uitstellen." Gehoorzaamheid aan, en liefde jegens, God, gaan voor liefde en eerbied jegens ouders, hoewel ook dezen een onmisbaar deel uitmaken van onzen Godsdienst. Onder de wet was het den Nazareeërs verboden rouw te dragen over hun ouders, omdat zij "den Heere heilig zijn", Numeri 6:6-8, en ook de hogepriester mocht "bij gene dode lichamen komen", zelfs "over zijn vader mocht hij zich niet verontreinigen," Leviticus 21:11, 12. En Christus eist van hen, die Hem willen volgen, dat zij "hun vader en moeder haten". Lukas 14:26, hen minder lief zullen hebben dan God. Vergelijkenderwijs gesproken moeten wij onze naaste bloedverwanten veronachtzamen en als niets achten, als zij in mededinging komen met Christus, en wij dus voor de keus staan om voor hen of voor Hem iets te doen of iets te lijden.

MATTHEUS 8:23-27

Christus had bevel gegeven om onder zeil te gaan, vers 18, en over te varen naar de andere zijde van de zee van Tiberias, naar het land der Gadarenen in den stam van Gad, aan de Oostzijde van de Jordaan. Derwaarts wilde Hij heengaan om een arm schepsel te verlossen dat door een legioen van duivelen was bezeten, hoewel Hij voorzag hoe Hij aldaar gesmaad en beledigd zou worden. Hij verkoos te water te gaan. Het zou gene grote omweg zijn geweest om over land te gaan, maar Hij verkoos het meer over te steken, om de gelegenheid te hebben zich als den God der zee te betonen, zowel als van het land, en te tonen dat Hem alle macht is gegeven in hemel en op aarde. Het is voor hen, "die met schepen ter zee afvaren", en daar dikwijls in gevaar zijn, ene grote vertroosting om te bedenken, dat zij een Zaligmaker hebben om op te vertrouwen, en tot wie zij hun gebed kunnen richten, een Zaligmaker, die weet wat het is op zee te zijn in een storm. Maar let er op, dat, toen Hij naar zee ging, Hij geen jacht of pleziervaartuig tot Zijne beschikking had, maar dat Hij gebruik maakte van de vissersboten Zijner discipelen, waaruit wederom Zijne armoede bleek. Zijne discipelen volgden Hem, de twaalven bleven bij Hem, toen de anderen op het land achterbleven, waar zij vasten grond onder de voeten hadden. Zij alleen zullen de ware discipelen van Christus bevonden worden, die bereid zijn Hem naar zee te volgen in gevaren en moeilijkheden. Velen zouden wel over den landweg naar den hemel willen gaan, die liever stilstaan, of teruggaan, dan zich op ene gevaarlijke zee te wagen, maar zij, die hiernamaals bij Christus willen zijn, moeten Hem thans volgen overal waar Hij hen heenvoert, -in een schip, of in ene gevangenis, zowel als in een paleis. Let hier nu op:

I. Het gevaar en de verlegenheid der discipelen op deze zeereis, en hierin bleek de waarheid van hetgeen Christus even te voren gezegd had, n.l. dat zij, die Hem volgen zich op moeilijkheden hebben voor te bereiden, vers 20. "Er ontstond ene grote onstuimigheid in de zee", vers 24. Christus kon dien storm hebben voorkomen, en hun een aangenamen overtocht hebben beschikt, maar dat zou minder tot Zijne verheerlijking hebben gestrekt en tot bevestiging van hun geloof dan hun verlossing hiertoe strekte: deze storm was om hunnentwil. Johannes 11:4. Men zou gedacht hebben, dat zij, daar Christus bij hen was, een, gunstigen wind zouden hebben, maar het was gans anders, want Christus wilde hun tonen, dat zij, die met Hem over den oceaan dezer wereld naar de andere zijde gaan, stormen moeten verwachten. De kerk is "door onweder voortgedreven ", Jesaja 54:11, slechts in hogere streken heerst ene eeuwigdurende kalmte, hier beneden is er altijd onrust en beroering. In dezen storm sliep Jezus Christus. Wij lezen nooit anders dat Christus geslapen heeft dan juist ditmaal. Dikwijls heeft Hij gewaakt, den gansen nacht bracht Hij over in het gebed tot God. Dit nu was geen slaap van zorgeloosheid, zoals van Jona in den storm, maar van heilige gerustheid en kalmte in vertrouwen op Zijn Vader. Hij sliep ten einde te tonen, dat Hij wezenlijk en waarlijk mens was, onderworpen aan de zondeloze zwakheden onzer natuur. Zijn werk maakte Hem moede en slaperig, en Hij had gene schuld, gene innerlijke vreze om Zijne rust te verstoren. Zij, die hun hoofd kunnen neerleggen op het kussen van een zuiver geweten, kunnen rustig slapen in een storm, Psalm 4:9, gelijk Petrus, Handelingen 12:6 Hij sliep ditmaal, om het geloof Zijner discipelen op de proef te stellen, of zij op Hem konden vertrouwen ook als Hij hen schijnbaar veronachtzaamde. Hij sliep, niet zo zeer uit begeerte van verkwikt te worden, als wel met het doel om te worden gewekt. Hoewel goed vertrouwd met de zee, waren de arme discipelen toch in groten angst en benauwdheid, en in hun vreze zijn zij bij hun' Meester gekomen, vers 25. Tot wie anders zouden zij ook heengaan? Het was kostelijk, dat Hij zo dicht bij hen was. Zij "hebben Hem opgewekt" met hun gebed: "Heere behoed ons, wij vergaan," wie wil leren bidden, moet naar zee gaan. Dreigende,

tastbare gevaren zullen de mensen uitdrijven tot Hem, die in tijden van nood alleen helpen kan. Er is leven in hun gebed. "Heere, behoed ons, wij vergaan." Hun bede is: Heere, behoed ons. Zij geloofden, dat Hij hen *kon* behoeden. Christus' roeping en werk in deze wereld was te *behouden*, doch zij alleen zullen behouden worden, die "den naam des Heeren aanroepen," Handelingen 2:21. Zij, die door het geloof deel hebben aan de eeuwige zaligheid, door Christus gewrocht, kunnen met ootmoedig vertrouwen zich ook om tijdelijke verlossing of uitredding tot Hem wenden. Zij noemen Hem "Heere", en dan bidden zij: "Behoed ons!" Christus zal niemand behoeden of behouden, dan die Hem tot hun Heere willen aannemen, want Hij is een Vorst en Zaligmaker. Hun pleitrede is: "Wij vergaan", dat de uitdrukking is hunner vreze. Zij beschouwden hun toestand als wanhopig, en achtten zich verloren, Zij hadden in zich zelven een vonnis des doods, en nu pleiten zij: "Wij vergaan, zo God ons niet redt, zie ons dus aan met mededogen. Het was ook de taal van hun vurigheid en ij ver, zij baden als mensen aan wie het ernst is, als mensen, die smeken om hun leven. Het betaamt ons aldus te worstelen in den gebede, *daarom* sliep Christus, ten einde aldus dit dringend gebed uit te lokken.

II. De macht en de genade van Jezus Christus, aangewend ter hunner hulp. Toen ontwaakte de Heere Jezus, Psalm 78:65. Christus kan slapen als Zijne kerk zich in een storm bevindt, doch Hij zal zich niet verslapen, de gezette tijd om Zijne verdrukte kerk gunst te betonen, zal komen, Psalm 102:14. Hij bestrafte Zijne discipelen, vers 26, "Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen?" Hij bestraft hen niet wijl zij Hem stoorden door hun gebed, maar wijl zij zich zelven verontrustten door hun vreze. Christus heeft hen eerst bestraft en daarna verlost, dit is Zijne wijze van doen: eerst bereidt Hij ons toe om een zegen te ontvangen, en dan geeft Hij ons dien. Let hier nu op:

1. Zijn mishagen van hun vreze. "Wat zijt gij vreesachtig? *Gij! Mijne discipelen*! Laten de zondaren in Zion bevreesd zijn, laten Heidense zeelieden sidderen in een storm, gij behoort niet alzo te wezen. Stelt eens een onderzoek in naar de redenen van uwe vreze, en overweegt dan die redenen, denkt er over na.

2. Zijne ontdekking van de bron en oorzaak hunner vreze: Gij kleingelovigen!". Velen hebben wel waar geloof, maar zijn er zwak in, en dan richt het weinig uit. Christus' discipelen zijn op een stormachtigen dag zeer geneigd tot vrees, dan kwellen zij zich door de gedachte, dat alles slecht met hen gaat, en komen tot de gevolgtrekking, dat alles nog erger voor hen zal worden. Die onmatige vreze in tijden van storm komt voort uit de zwakheid van ons geloof, terwijl het geloof het anker onzer ziel moest wezen, en de roeiriemen van het gebed in beweging moest brengen. Door het geloof zouden wij door den storm heen kunnen zien naar de veilige kust, en ons kunnen bemoedigen door de hoop, dat wij daar weldra aan zullen landen. De vreesachtigheid van Christus' discipelen in een storm, en hun ongeloof, dat er de oorzaak van is, mishagen den Heere Jezus ten hoogste, want het komt Zijne ere te na, en maakt beroering in hun ziel. "Hij bestrafte de winden", het eerste deed Hij als de God der *genade* en den Opperheer van het har t, die kan doen wat Hem behaagt *in* ons, het tweede deed Hij als de God der *natuur*, de Opperheer der wereld, die wat Hem behaagt kan doen *voor* ons. Het is dezelfde macht, die "het bruisen der zeeën stilt", en het gedruis der vreze. Zie hoe *gemakkelijk* dit geschiedde-door het spreken van een woord. Mozes gebood de wateren met een staf: Jozua met de arke des verbonds: Elisa met den mantel van den profeet: maar Christus met een woord. Zie Zijne volstrekte heerschappij over alle schepselen, hetgeen strekt zowel tot Zijne eer, als tot het geluk der Zijnen. Hoe *krachtdadig* was de uitwerking van Zijn woord! "Er werd grote stilte," en dat wel plotseling. Gewoonlijk is er na een storm nog zoveel beroering in het water,

dat het nog lang duurt eer het tot volkomen kalmte komt. Maar als Christus het woord spreekt, komt niet slechts de storm tot bedaren, maar ook de uitwerkselen er van houden op. Grote stormen van twijfel en vreze in de ziel, onder de macht van den geest der dienstbaarheid, eindigen soms in ene wonderbare kalmte, verwekt door den Geest der aanneming. Dit wekte hun verbazing op, vers 27, "De mensen verwonderden zich." Zij hadden veel ervaring van de zee, maar nooit in hun ganse leven hadden zij een storm zo plotseling zien bedaren en gevolgd worden door zo volkomen kalmte. Het toonde al de tekenen en kenmerken van een wonder: "Het is van den Heere geschied, en het is wonderlijk in hun ogen." Let nu op: Hun bewondering van Christus: "Hoedanig een is deze!" Christus is weergaloos. Alles aan Hem is bewonderenswaardig. Niemand is zo wijs, zo machtig, zo beminnelijk als Hij. De reden daarvoor: "Dat ook de winden en de zee Hem gehoorzaam zijn." Christus moet bewonderd worden vanwege Zijne macht over *wind en zee*. Anderen kunnen voorgeven krankheden te genezen. Hij alleen heeft het ondernomen *de winden* te gebieden. Wij kennen den weg niet van den wind, Johannes 3:8, en nog veel minder kunnen wij hem beheersen of bedwingen, maar Hij, "die den wind uit Zijne schatkamers voortbrengt," Psalm 135:7, "verzamelt hem in Zijne vuisten," Prediker 30:4. Hij, die dit kan doen, kan alles doen, kan genoeg doen om ons vertrouwen in Hem op te wekken, ook op den stormachtigsten dag, van binnen en van buiten. Jesaja 26:4. De Heere "heeft gezeten over den watervloed", en Hij is "geweldiger dan het bruisen van grote wateren." Door de zee te gebieden toonde Christus zich dezelfde, die "de wereld gemaakt heeft, toen, op Zijn schelden, de wateren vloden, Psalm 104:7, 8, gelijk zij thans op Zijn schelden stil werden.

MATTHEUS 8:28-34

Wij hebben hier het verhaal van het uitwerpen der duivelen door Christus uit twee bezetenen. Het doel van dit hoofdstuk is de Goddelijke macht van Christus te tonen door voorbeelden van Zijne heerschappij over lichaamskwalen, die voor ons onoverwinnelijk zijn, over winden en golven, die nog onbedwingbaarder zijn voor ons, en eindelijk, over duivelen, die meer dan alle andere dingen voor ons te duchten zijn. Christus heeft niet slechts "alle macht in hemel en op aarde" en alle afgronden, Hij heeft ook de sleutelen der hel. "De overheden en machten zijn Hem onderworpen", zelfs in Zijn staat van vernedering, als een onderpand van hetgeen Hem te wachten staat bij Zijn' ingang in de heerlijkheid. Efeziërs 1:21, Hij heeft ze "uitgetogen", Colossenzen 2:15. Algemeen werd opgemerkt, dat Christus "de boze geesten uitwierp met den woorde", vers 16, hier hebben wij er een bijzonder voorbeeld van, waarin sommige omstandigheden merkwaardiger zijn dan de overigen. Dit wonder werd gewrocht in het land der Gergesenen, sommigen denken, dat die een overblijfsel waren van de oude Girgasieten. Deuteronomium 7:1. Hoewel Christus in de eerste plaats gezonden was "tot de verlorene schapen van het huis Israël's", ging Hij nu en dan toch wel eens over de grenzen, gelijk hier, om deze overwinning te behalen over Satan, hetgeen als een voorproef was van Zijne talloze overwinningen in de Heidenwereld. Buiten en behalve het algemene voorbeeld, dat dit ons geeft van Christus' macht over Satan, en zijne bedoeling om hem te ontwapenen en te verdrijven, is ons hier ook inzonderheid den weg en de wijze aangetoond van de boze geesten in hun vijandschap jegens den mens. Betreffende dit legioen van duivelen is op te merken, wat zij deden, waar zij *waren*, en wat zij deden ter plaatse waar zij *heengingen*.

I. Wat zij deden waar zij *waren*, hetgeen gezien kan worden in den ongelukkigen toestand van deze twee door hen bezetenen. Sommigen denken, dat zij man en vrouw waren, omdat de andere evangelisten slechts van een spreken. Zij verbleven on der de *graven*, van dáár kwamen zij, toen zij Christus ontmoetten. De duivel, "het geweld des doods" hebbende, niet als rechter, maar als scherprechter, verlustigt zich met de trofeeën zijner overwinning, de dode lichamen der mensen, maar dáár, waar hij zich in de plaats van zijn grootsten triomf waande, gelijk naderhand op Golgotha, de hoofdschedel-plaats, heeft Christus hem overwonnen en ten onder gebracht. Het verblijf tussen de graven vermeerderde de droefgeestigheid en den waanzin der arme bezetenen, en versterkte aldus zijne macht over hen door hun lichaamskrankheid, en maakte hen tevens geduchter voor andere mensen, die. gewoonlijk schrikken door een gerucht of ene beweging tussen de graven. Zij waren *zeer wreed*, niet slechts zelf ontembaar, maar kwaadaardig voor anderen, velen verschrikkende, daar zij sommigen reeds geschaad hadden, "zodat niemand door dien weg kon voorbijgaan." De duivel koestert wrok jegens het menselijk geslacht, en toont dit door de mensen nijdig en kwaadaardig jegens elkaar te maken. Wederkerige vijandschap, waar wederzijdse liefde en hulpvaardigheid moesten heersen, is het uitwerksel en blijk van Satan's vijandschap jegens het ganse geslacht, hij maakt den enen mens een wolf, een beer, een duivel voor den anderen mens. Als Satan geestelijk heerst in den mens door de wellusten, die in de leden strijd voeren, zoals hoogmoed, nijd, kwaadheid, wraakgierigheid, maken dezen hem even ongeschikt voor de menselijke samenleving als onwaardig om er deel van uit te maken, en evenzeer een vijand van alle rust en behaaglijkheid er van als deze arme bezetenen geweest zijn. Zij tartten Jezus Christus, en verklaarden generlei deel aan, of gemeenschap met Hem te hebben, vers 29. Het is een voorbeeld van de macht van God over de duivelen, dat zij, niettegenstaande het kwaad, dat zij *door* en *aan* deze arme schepselen doen wilden, hen toch niet konden beletten Jezus Christus te ontmoeten, die de zaken zo regelde en schikte, dat die ontmoeting plaats had. Het was Zijne overweldigende hand,

die deze onreine geesten in Zijne tegenwoordigheid trok, die zij meer dan iets anders vreesden. Zijne ketenen konden hen vasthouden, als de ketenen, die de mensen voor hen gemaakt hadden, het niet konden. Maar voor Hem gebracht zijnde, protesteerden zij tegen Zijne rechtsmacht, en barstten in woede uit: "Jezus, Gij Zone Gods! wat hebben wij met U te doen?" Hier is: *Een* woord, dat de duivel sprak als een *heilige*. Hij sprak Christus aan als "Jezus, Gij Zone Gods." Het was een *goed* woord, en in dien tijd, toen deze waarheid nog bewezen moest worden, was het ook een *groot* woord, hetwelk aan Petrus niet door vlees en bloed was geopenbaard, Hoofdstuk 16:17. Zelfs de duivelen weten en geloven, en belijden Christus de Zone Gods te zijn, en toch zijn zij nog duivelen, en dit maakt hun vijandschap van Christus des te slechter, en ook ene volkomen kwelling voor hen zelven, want hoe kan dit ook anders, als zij *Hem* tegenstaan, dien zij weten de Zone Gods te zijn? Het is gene kennis, maar liefde, waardoor de heiligen onderscheiden worden van de duivelen. Hij is de eerstgeborene der hel, die Christus kent, en Hem toch haat, en zich noch aan Hem noch aan Zijne wet wil onderwerpen. Wij herinneren ons, dat de duivel niet zolang te voren nog twijfel geopperd heeft, of Christus wel de Zone Gods was, en Hem had willen bewegen om dit zelf ook in twijfel te trekken, Hoofdstuk 4:3, maar nu erkent hij het volmondig. Gods kinderen kunnen in de ure der verzoeking door Satans opperen van twijfel omtrent hun betrekking tot God als hun Vader, wel zeer ontrust worden, maar de Geest der aanneming zal het hun volkomen en naar hun genoegen duidelijk maken, zodat het zelfs boven Satans tegenspraak verheven is.

Twee woorden zei hij als een duivel, gelijk hij is. Ten eerste: een woord van uittarting: "Wat hebben wij met U te doen?, Nu is het waar, dat de duivelen niets te doen hebben met Christus als Zaligmaker, want Hij nam de engelen niet aan, die gevallen zijn, zij staan in generlei betrekking tot Hem, zij hebben noch hopen enigerlei gunst of weldaad van Hem. O diepte der verborgenheid van de Goddelijke liefde dat de gevallen mens *zoveel met Christus te doen heeft*, terwijl de gevallen engelen *niets met Hem te doen hebben!* Voorzeker was hier genoeg pijniging voor den tijd: de voortreffelijkheid te moeten erkennen, *die in Christus is*, en tevens te moeten zeggen, dat hij geen deel in Hem heeft. Het is mogelijk, dat mensen Jezus den Zone Gods noemen, en toch niets met Hem te doen hebben. Even waar is het, dat de duivelen niet begeren iets met Christus te doen te hebben als Heerser. Zij haten Hem, zij zijn vol van vijandschap tegen Hem, zij staan Hem tegen, zij zijn in openlijken opstand tegen Zijne kroon en waardigheid. Zie, wiens taal *zij* spreken, die met het Evangelie van Christus niets te doen willen hebben, niets te doen willen hebben met Zijne wetten en instellingen, Zijn juk afwerpen, Zijne "banden verbreken'"niet willen, dat Deze over hen zal heersen, die tot den almachtigen Jezus zeggen: Wijk van ons. Zij zijn uit den vader den duivel, zij doen zijne begeerten en spreken zijne taal. Het is *niet* waar, dat de duivelen niets met Christus te doen hebben als Rechter, want dat hebben zij wèl, en zij weten het. Deze duivelen konden niet zeggen: "Wat hebt Gij met ons te doen?" Zij konden niet ontkennen, dat de Zone Gods de Rechter is der duivelen. Aan zijn oordeel zijn zij overgegeven in ketenen der duisternis, die zij gaarne af zouden schudden, evenals zelfs de gedachte er aan. Ten tweede: een woord van vreze en van afbidding. "Zijt Gij hier gekomen om ons te pijnigen-ons uit te werpen uit die mensen, en ons te weerhouden van het kwaad te doen dat wij wensen te doen? Uitgeworpen te worden en in bedwang gehouden is ene pijniging voor den duivel, wiens genot en verlustiging gelegen is in de ellende en het verderf der mensen. Behoren wij het dan niet onze hemel te achten wèl te doen, en datgene onze pijniging achten te zijn, hetzij van binnen of van buiten, dat ons verhindert wèl te doen? Moeten wij door U gepijnigd worden "voor den tijd?" Er is een tijd, wanneer de duivelen meer gepijnigd zullen worden dan zij nu zijn, en zij weten dit. De grote rechtszitting van den laatsten dag is de tijd, vastgesteld voor hun algehele pijniging, hetwelk in dat Tofeth, "bereid is voor den koning, voor den duivel en zijne engelen", Jesaja

30:33, Mattheus 25:41, zij zijn "tot het oordeel bewaard", 2 Petrus 2:4. Die boze geesten, welke door de toelating Gods nu nog buiten hun gevangenis mogen zijn, nog "omtrekken op de aarde", Job 1:7, zijn evenwel ook thans reeds geketend. Tot hiertoe zal hun macht reiken, en niet verder, *dan* echter zullen zij in strenge gevangenis gehouden worden. Nu hebben zij nog enigszins verlichting en gemak, *dan* zullen zij in pijniging zijn zonder enigerlei verlichting. Dit erkennen zij hier als vaststaande, en vragen ook niet om nooit gepijnigd te worden-wanhoop aan verlossing of verlichting maakt het ellendige uit van hun toestand-maar zij vragen niet gepijnigd te zullen worden voor den tijd, want hoewel zij niet wisten wanneer de oordeelsdag zijn zal, wisten zij toch, dat hij nu nog niet was aangebroken. -De duivelen hebben "ene schrikkelijke verwachting des oordeels, en hitte des vuurs" bij iedere nadering van Christus, en bij iedere beteugeling van hun macht en woede. Reeds de aanblik van Christus. en Zijn woord van bevel om uit te gaan uit den mens wekten de vreze van gepijnigd te zullen worden bij hen op. Aldus "geloven de duivelen en sidderen", Jakobus 2:19. Het is hun eigene vijandschap tegen God en den mens, die hen op de folterbank uitstrekt, en hen "pijnigt voor den tijd". De ergste zondaren, wier veroordeling verzegeld is, kunnen toch niet gans en al hun hart verharden tegen die verrassing der vreze, als zij zien, "dat de dag nadert"

II. Laat ons nu zien wat zij deden, waar zij *heengingen*, toen zij uitgeworpen waren uit de bezetenen, en dat was in "ene kudde zwijnen", vers 30. Hoewel deze Gergesenen aan de overzijde der Jordaan woonden, waren zij toch Joden. Wat hadden *zij* te doen met *zwijnen*, die naar de wet onrein waren, en niet gegeten noch aangeraakt mochten worden? Aan de grenzen des lands wonende, bevonden zich waarschijnlijk vele Heidenen onder hen, aan wie deze kudde zwijnen toebehoorde, of wel, ze hielden ze om ze te verkopen (of voor het een of ander in te ruilen) aan de Romeinen, met wie zij vele zaken deden, en die grote liefhebbers waren van varkensvlees. Merk nu op:

1. Hoe de duivelen zich meester maakten van de *zwijnen*. Hoewel zij "verre van hen" waren, en, naar men denken zou, buiten gevaar, hadden de duivelen toch het oog op hen om hun kwaad te doen, want zij "gaan om, zoekende wie zij zouden mogen verslinden'"zoekende ene gelegenheid, en zij zoeken niet lang, of zij vinden. Zij vragen verlof, om in die zwijnen te varen, vers 31. *Zij baden Hem*, vurig en dringend: "Indien gij ons uitwerpt, laat ons toe, dat wij in die kudde zwijnen varen". Hiermede tonen zij hun neiging om kwaad te doen, en welk een genot dit voor hen is. Diegenen zijn dus hun kinderen, en gelijken hun, die "niet slapen, zo zij geen kwaad gedaan hebben", en wier "slaap wordt weggenomen, zo zij niet iemand hebben doen struikelen", Spreuken 4:16. "Laat ons toe, dat wij in die kudde zwijnen varen, overal, waar dan ook, behalve in de plaats der pijniging, overal, waar dan ook, waar wij kwaad kunnen doen". Indien hun niet toegelaten wordt mensen te kwellen in hun lichaam, dan zullen zij hun schade toebrengen in hun goederen en ook hierin bedoelen zij hen te schaden in hun ziel, door hun Christus tot een last te doen zijn, zo boosaardig zijn de raadslagen van de oude, listige slang. Zij erkennen Christus' macht over hen, dat zij zonder Zijne toelating en verlof, zelfs gene *zwijnen* kwaad konden doen. Dit is voor al het volk des Heeren ene vertroosting, dat de macht des duivels, hoewel zeer groot, toch beperkt is, en niet in gelijke verhouding tot zijne kwaadwilligheid-wat zou er ook van ons worden, indien zij het wel ware? -en inzonderheid, dat zij onder de macht en het toezicht staat van onzen Heere Jezus, onzen getrouwen, alvermogenden Vriend en Verlosser, dat Satan en zijne werktuigen niet verder kunnen gaan, dan het Hem behaagt. Hier zal Hij zich "tegen den hoogmoed hunner golven stellen". Zij ontvingen dit verlof. Christus zei tot hen: "Gaat heen", vers 32, zoals God aan Satan verlof gaf om Job te beproeven. Om wijze en heilige doeleinden laat God dikwijls toe, dat Satan het kwaad doet, dat hij wil, maar maakt

dit dan toch dienstbaar, aan de volvoering van Zijne eigene raadsbesluiten. De duivelen zijn niet slechts de gevangenen van Christus, zij zijn ook Zijne vazallen. Zijne heerschappij over hen komt uit zowel in het kwaad dat zij doen, als in Zijn verhinderen van hen om nog meer kwaad te doen. Zo wordt zelfs door hun gierigheid Christus loffelijk gemaakt, en het overblijfsel daarvan wil Hij en zal Hij opbinden. Christus heeft dit vergund ter overtuiging van de Sadduceeën, die toen onder de Joden waren, en die het bestaan van geesten loochenden, niet wilden erkennen, dat er zulke wezens waren, wijl zij ze niet konden zien. Nu wilde Christus hen schier met de ogen des lichaams doen zien het bestaan, de menigte, de macht en boosaardigheid der boze geesten, zodat, indien zij hierdoor nog niet overtuigd werden, hun ongeloof niet te verontschuldigen zou zijn. Wij zien den wind niet, maar het zou ongerijmd wezen te zeggen, dat de wind niet bestaat, als wij zien hoe huizen en bomen omgewaaid worden. Christus heeft dit ook vergund tot straf der Gadarenen, die, hoewel zij Joden waren, zich misschien hadden veroorloofd zwijnenvlees te eten in weerwil van de wet, die dit verbood. Hoe dit zij, hun *houden* van zwijnen grensde reeds aan het kwaad, en Christus wilde ook tonen van welke helse wezens zij verlost waren, die, indien Hij het had toegelaten, hen weldra hadden gesmoord, zoals zij het hun zwijnen deden. In gehoorzaamheid aan Christus' bevel kwamen de duivelen uit van de mensen, en, daartoe verlof bekomen hebbende, "voeren zij heen in de kudde zwijnen." Zie welk een ijverig, bedrijvig vijand Satan is, hoe vaardig en vlug, hij verliest geen tijd, als het om kwaad doen te doen is. Merk nu op: *Waarheen hij ze voortdreef*. Er was hun niet geboden hun "leven te verschonen," en daarom hebben zij ze met geweld voortgedreven zodat zij "van de steilte in de zee stortten," waar zij allen, ten getale van omtrent "twee duizend," Markus 5:13, omkwamen. Het bezeten zijn door den duivel leidt ten verderve. Aldus drijft de duivel de mensen er toe om te zondigen, hij drijft hen henen naar hetgeen zij besloten hadden te vermijden, en dat, naar zij weten, hun slechts schande en verdriet zal baren. Met welk ene kracht werkt de boze geest in de kinderen der ongehoorzaamheid, als zij door zo vele dwaze en schandelijke lusten er toe gebracht worden om te handelen in lijnrechte tegenspraak, niet slechts met den Godsdienst, maar met gezond verstand en hun eigene belangen in deze wereld! Evenzo jaagt hij hen voort naar het verderf, want hij is Apollyon en Abaddon, de grote verderver. Door het opvolgen hunner lusten worden zij als gedompeld in het verderf en de verwoesting. Dat is Satan's wil: te verzwelgen en te verslinden. Ellendig is dus de toestand van hen, die door hem "gevangen zijn tot zijn wil." Zij worden voortgedreven naar een erger poel dan dit meer was, naar "den poel des vuurs, die met sulfer brandt." Let nu op: *De uitwerking hiervan op de eigenaars*. Spoedig werd het bericht van het gebeurde door de zwijnenhoeders tot hen gebracht, en het verlies der zwijnen scheen hun meer ter harte te gaan dan iets anders, wat dit ook ware, want zij gingen niet heen om te verhalen wat er met de bezetenen was geschied, voordat de zwijnen verloren waren, vers 33. Christus ging niet in de stad, maar wel kwam er de tijding van Zijne tegenwoordigheid in den omtrek, en hiermede wilde Hij hen op de proef stellen, en doen zien wat dit voor uitwerking op hen had om dan daarnaar zijn gedrag tegenover hen te regelen. Nu heeft hun nieuwsgierigheid hen gedreven om tot Hem uit te gaan. "De gehele stad ging uit, Jezus tegemoet," om te kunnen zeggen, dat zij den man gezien hadden, die zulke wonderen wrocht. Aldus gaan ook velen uit in hun belijdenis, om Jezus te ontmoeten, die toch gene ware liefde voor Hem hebben, noch enigerlei begeerte om Hem te leren kennen. Hun geldgierigheid deed hen echter wensen om maar van Hem bevrijd te worden. In plaats van Hem uit te nodigen om in hun stad te komen, of hun kranken tot Hem te brengen om door Hem te worden genezen, "baden zij Hem, dat Hij uit hun landpalen wilde vertrekken," alsof zij de woorden der duivelen hadden overgenomen: "Jezus, Gij Zone Gods, wat hebben wij met U te doen?" En nu hadden de duivelen wat zij wensten, wat zij op het oog hadden met de zwijnen in het water te doen omkomen. *Zij* hadden dit gedaan, en toen lieten zij het volk geloven, dat *Christus* het

gedaan had, en aldus hebben zij hen tegen Hem ingenomen. Hij heeft onze eerste ouders verleid door hun harde gedachten omtrent God in te blazen, en hij hield de Gadarenen terug van Christus, door de gedachte bij hen op te wekken, dat Hij binnen hun landpalen was gekomen om hun vee te verderven, en dat Hij hun meer kwaad dan goed zou doen, want hoewel Hij twee mensen genezen had, had Hij toch tweeduizend zwijnen doen omkomen. Zo zaait de duivel onkruid op Gods akker, veroorzaakt hij kwaad in de Christelijke kerk, en geeft dan de schuld aan het Christendom, en doet de mensen in woede er tegen ontsteken. Zij baden Hem te willen vertrekken, uit vrees dat Hij, gelijk Mozes in Egypte, de ene plaag op de andere zou laten volgen. Er zijn zeer velen, die hun zwijnen verkiezen boven hun Heiland, en aldus Christus en de zaligheid door Hem zullen derven. Zij wensen, dat Christus zal wijken uit hun hart, en willen er geen plaats geven aan Zijn woord, omdat Hij en Zijn woord het verderf zullen zijn van hun vuile lusten, -de zwijnen, die zij weiden. Met recht zal Christus dus hen verzaken, die Hem alzo moede zijn, en zal Hij hiernamaals tot *hen* zeggen: "Gaat weg van Mij, gij vervloekten, die thans tot den Almachtige zeggen: "Gij weg van ons."

HOOFDSTUK 9

1 En in het schip gegaan zijnde, voer Hij over en kwam in Zijn stad. En ziet, zij brachten tot Hem
een geraakte, op een bed liggende.
2 En Jezus, hun geloof ziende, zeide tot den geraakte: Zoon! wees welgemoed; uw zonden zijn u
vergeven.
3 En ziet, sommigen der Schriftgeleerden zeiden in zichzelven: Deze lastert God.
4 En Jezus, ziende hun gedachten, zeide: Waarom overdenkt gij kwaad in uw harten?
5 Want wat is lichter te zeggen: De zonden zijn u vergeven? of te zeggen: Sta op en wandel?
6 Doch opdat gij moogt weten, dat de Zoon des mensen macht heeft op de aarde, de zonden te
vergeven toen zeide Hij tot den geraakte: Sta op, neem uw bed op, en ga heen naar uw huis.
7 En hij opgestaan zijnde, ging heen naar zijn huis.
8 De scharen nu dat ziende, hebben zich verwonderd, en God verheerlijkt, die zodanige macht den
mensen gegeven had.
9 En Jezus, van daar voortgaande, zag een mens in het tolhuis zitten, genaamd Mattheus; en zeide tot
hem: Volg Mij. En hij opstaande, volgde Hem.
10 En het geschiedde, als Hij in het huis van Mattheus aanzat, ziet, vele tollenaars en zondaars
kwamen en zaten mede aan, met Jezus en Zijn discipelen.
11 En de Farizeen, dat ziende, zeiden tot Zijn discipelen: Waarom eet uw Meester met de tollenaren
en de zondaren?
12 Maar Jezus, zulks horende, zeide tot hen: Die gezond zijn hebben den medicijnmeester niet van
node, maar die ziek zijn.
13 Doch gaat heen en leert, wat het zij: Ik wil barmhartigheid, en niet offerande; want Ik ben niet
gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering.
14 Toen kwamen de discipelen van Johannes tot Hem, zeggende: Waarom vasten wij en de
Farizeen veel, en Uw discipelen vasten niet?
15 En Jezus zeide tot hen: Kunnen ook de bruiloftskinderen treuren, zolang de Bruidegom bij hen is?
Maar de dagen zullen komen, wanneer de Bruidegom van hen zal weggenomen zijn, en dan zullen zij
vasten.
16 Ook zet niemand een lap ongevold laken op een oud kleed; want deszelfs aangezette lap scheurt
af van het kleed, en er wordt een ergere scheur.
17 Noch doet men nieuwen wijn in oude leder zakken; anders zo bersten de leder zakken, en de
wijn wordt uitgestort, en de leder zakken verderven, maar men doet nieuwen wijn in nieuwe leder
zakken, en beide te zamen worden behouden.
18 Als Hij deze dingen tot hen sprak, ziet, een overste kwam en aanbad Hem, zeggende: Mijn
dochter is nu terstond gestorven, doch kom en leg Uw hand op haar, en zij zal leven.
19 En Jezus opgestaan zijnde, volgde hem, en Zijn discipelen.
20 En ziet, een vrouw die twaalf jaren het bloedvloeien gehad had, komende tot Hem van achteren,
raakte den zoom Zijns kleeds aan;
21 Want zij zeide in zichzelven: Indien ik alleenlijk Zijn kleed aanraak, zo zal ik gezond worden.
22 En Jezus, Zich omkerende, en haar ziende, zeide: Wees welgemoed, dochter! uw geloof heeft u
behouden. En de vrouw werd gezond van dezelve ure af.
23 En als Jezus in het huis des oversten kwam, en zag de pijpers en de woelende schare,
24 Zeide Hij tot hen: Vertrekt; want het dochtertje is niet dood, maar slaapt. En zij belachten Hem.
25 Als nu de schare uitgedreven was, ging Hij in, en greep haar hand; en het dochtertje stond op.
26 En dit gerucht ging uit door dat gehele land.

27 En als Jezus van daar voortging, zijn Hem twee blinden gevolgd, roepende en zeggende: Gij Zone Davids, ontferm U onzer!
28 En als Hij in huis gekomen was, kwamen de blinden tot Hem. En Jezus zeide tot hen: Gelooft gij, dat Ik dat doen kan? Zij zeiden tot Hem: Ja, Heere!
29 Toen raakte Hij hun ogen aan, zeggende: U geschiede naar uw geloof.
30 En hun ogen zijn geopend geworden. En Jezus heeft hun zeer gestrengelijk verboden, zeggende: Ziet, dat niemand het wete.
31 Maar zij, uitgegaan zijnde, hebben Hem ruchtbaar gemaakt door dat gehele land.
32 Als dezen nu uitgingen, ziet, zo brachten zij tot Hem een mens, die stom en van den duivel bezeten was.
33 En als de duivel uitgeworpen was, sprak de stomme. En de scharen verwonderden zich, zeggende: Er is nooit desgelijks in Israel gezien!
34 Maar de Farizeen zeiden: Hij werpt de duivelen uit door den overste der duivelen.
35 En Jezus omging al de steden en vlekken, lerende in hun synagogen, en predikende het Evangelie des Koninkrijks, en genezende alle ziekte en alle kwale onder het volk.
36 En Hij, de scharen ziende, werd innerlijk met ontferming bewogen over hen, omdat zij vermoeid en verstrooid waren, gelijk schapen, die geen herder hebben.
37 Toen zeide Hij tot Zijn discipelen: De oogst is wel groot; maar de arbeiders zijn weinige;
38 Bidt dan den Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitstote.

Wij hebben in dit hoofdstuk treffende voorbeelden van de macht en de ontferming van den Heere Jezus, wel geschikt om ons te overtuigen, dat Hij volkomen kan zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan, en dat Hij daartoe ook volkomen en gewillig en bereid is:

I. In hetgeen Hij deed voor het lichaam der mensen, door hen te genezen van geraaktheid, vers 2-8, door de dochter van den overste op te wekken, en de bloedvloeiing der vrouw te genezen, vers 18-26, het gezicht te geven aan twee blinden, vers 27-31, den duivel uit te werpen uit een bezetene, vers 32-34, en allerlei krankheden te genezen vers 35.

II. Voor de zielen der mensen, in het vergeven van zonde, vers 2, in de roeping van Mattheus en in Zijn vrijen omgang met tollenaren en zondaren, vers 9-13, in het in aanmerking nemen van het lichaamsgestel Zijner discipelen in betrekking tot den plicht van het vasten, vers 14-17, in Zijne prediking van het Evangelie, en in Zijne ontferming over de schare, door hen te voorzien van predikers, vers 35-38. Aldus bewees Hij zich te zijn, gelijk Hij ook ontwijfelbaar is, de Geneesmeester, beide van lichaam en ziel, die genoegzame geneesmiddelen bezit voor alle krankheden van beiden: waarvoor wij ons dus tot Hem moeten wenden, en Hem uit dankerkentenis moeten verheerlijken in ons lichaam en in onzen geest, die Zijner zijn

MATTHEUS 9:1-8

De eerste woorden van dit hoofdstuk noodzaken ons terug te zien naar het slot van het voorgaande, waar wij de Gadarenen zo vertoornd vinden om het verlies hunner zwijnen, dat Christus' tegenwoordigheid hun hinderlijk was, en zij Hem dus baden, dat Hij uit hun landpalen wilde vertrekken. Nu volgt hier: "In het schip gegaan zijnde, voer Hij over". Zij verzochten Hem heen te gaan, en Hij hield hen aan hun woord, en wij lezen niet, dat Hij ooit weer in hun landpalen gekomen is. Hierin zien wij Zijne rechtvaardigheid-Hij verliet hen. Christus zal niet lang verwijlen, waar Hij niet welkom is. In rechtvaardig oordeel verlaat Hij die plaatsen en personen, die Hem moede zijn, maar blijft bij hen, die Zijne tegenwoordigheid begeren en er om vragen. "Indien dan de ongelovige" van Christus "wil scheiden, dat hij scheide". Dat ligt dan voor zijne rekening. En voorts blijkt hier ook uit Zijne lankmoedigheid: Hij heeft geen verwoestend oordeel over hen achtergelaten om hen voor hun minachting van Hem en hun weerspannigheid naar verdienste te straffen. Hoe gemakkelijk, hoe rechtvaardiglijk zou Hij hen hun zwijnen achterna hebben kunnen zenden, hen, die reeds zozeer onder den invloed en de macht des duivels waren. De prikkeling daartoe was zeer sterk, maar Hij gaf er niet aan toe, en zonder toorn of verwijt, ging Hij in het schip en voer over. Dit was de dag Zijner lankmoedigheid, Hij is niet gekomen om het leven der mensen te verderven, maar te behouden, niet om te doden, maar te genezen. Een geestelijk oordeel voegt beter bij den aard der Evangelietijden. Toch hebben sommigen opgemerkt, dat in de bloedige oorlogen van de Romeinen tegen de Joden, die niet vele jaren daarna begonnen zijn, de stad Gadara, waar deze Gadarenen woonden, het eerst door hen belegerd werd. Zij, die Christus van zich wegdrijven, brengen allerlei ellende en rampen over zich. Wee ons! als God van ons heengaat. Hij kwam "in Zijne stad" Kapernaum, waar tegenwoordig Zijne voornaamste verblijfplaats was, Markus 2:1, en om die reden "Zijne stad" genoemd. Hij had zelf getuigd, dat een profeet "in zijn eigen vaderland gene eer heeft," toch kwam Hij hier, want Hij heeft Zijne eigene eer niet gezocht, maar, in een staat van vernedering zijnde, heeft Hij er in bewilligd om door het volk veracht te worden. Alle gebeurtenissen in dit hoofdstuk vermeld, hebben te Kapernaum plaats gehad, en daarom zijn zij hier saamgevoegd, hoewel er in de harmonie der Evangelisten ook anderen ingelast zijn. Toen de Gadarenen Christus verzochten te vertrekken, hebben de inwoners van Kapernaum Hem ontvangen. Wordt Christus door sommigen gesmaad, er zijn anderen, voor wie Hij heerlijk is, wil de een *niet*, een ander wil wèl. Het eerste voorval na Christus' terugkomst in Kapernaum, gelijk het in deze verzen vermeld is, was de genezing van een geraakte. Hierbij hebben wij te letten:

I. Op *het geloof van de vrienden dezes mans* daaruit blijkende, dat zij hem tot Christus brachten. Zijne kwaal was van een aard, die hem belette om zelf tot Christus te gaan, hij moest dus tot Hem gedragen worden. Zelfs de kreupelen en lammen kunnen tot Christus gebracht worden, en zij zullen door Hem niet worden afgewezen. Als wij doen wat wij kunnen zal Hij ons aannemen. Christus zag hun geloof. Kleine kinderen kunnen niet zelf tot Christus gaan, maar Hij zal het geloof zien van hen, die ze tot Hem brengen, en het zal niet te vergeefs zijn. "Jezus zag hun geloof," het geloof van den geraakte zelf, zowel als van hen, die hem brachten. Jezus zag de gesteldheid, den toestand des geloofs, hoewel door zijne kwaal zijne geestvermogens wellicht waren aangetast, en er de werking van belemmerd werd. Nu was hun geloof, ten eerste, een krachtig geloof, zij geloofden vast en stellig dat Jezus Christus hem kon en wilde genezen, anders zouden zij den zieke niet zo openlijk en met zo veel moeite tot Hem gebracht hebben. Ten tweede: een ootmoedig geloof. Hoewel de zieke niet in staat was een enkelen voetstap te doen, wilden zij Christus toch niet vragen om hem te bezoeken, maar hebben zij hem tot Christus heengebracht. Het is betamelijker, dat wij Christus onze

opwachting maken, dan Hij ons. Ten derde: het was een werkzaam geloof, in geloof aan Christus' macht en goedheid brachten zij den zieke tot Hem "op een bed liggende", hetgeen zij niet zonder grote moeite en inspanning hebben kunnen doen. Een krachtig geloof ziet op gene beletselen om tot Christus te genaken.

II. Op de *gunst van Christus* in hetgeen Hij tot hem zei: "Zoon! wees welgemoed, uwe zonden zijn u vergeven." Dit was ene zeer krachtige hartsterking voor een zieke, volkomen in staat om hem "op het ziekbed te ondersteunen" en hem zijn leger gemakkelijk te maken. Wij lezen niet van iets dat tot Christus gezegd werd, waarschijnlijk was de zieke zelf niet in staat om te spreken, en die hem brachten wilden liever spreken door daden dan door woorden: zij plaatsten hem voor Christus, dat was genoeg. Het is niet te vergeefs, dat wij ons en onze vrienden als deerniswaardige voorwerpen aan Christus voorstellen. De ellende roept, zowel als de zonde, en de ontferming is niet minder scherp van gehoor dan de gerechtigheid. In hetgeen Christus hier zei is: -ene vriendelijke benaming: "Zoon". Vermaning en vertroosting spreken tot de beproefden als tot zonen, want beproevingen zijn Vaderlijke tuchtoefeningen. Hebreeën 12:5, -ene genaderijke bemoediging: "Wees welgemoed," heb goeden moed. Waarschijnlijk was de arme man, toen hij zo in zijn bed neergelaten was, gans onthutst en verlegen, vreesde hij bestraft te worden, wijl hij zo ruw en zonder omslag in tegenwoordigheid van Christus gebracht was. Maar Christus is niet gesteld op ceremonie, op omslag, Hij zegt hem goedsmoeds te zijn, alles zal wel wezen, hij zal niet te vergeefs voor Christus zijn neergelegd. Christus zegt hem welgemoed te zijn en dan geneest Hij hem. Hij wil, dat zij, aan wie Hij Zijne gaven uitdeelt, goedsmoeds zijn, als zij Hem zoeken en op Hem vertrouwen. -Ene goede reden voor die bemoediging. "Uwe zonden zijn u vergeven." Nu kan dit beschouwd worden als ene inleiding tot, of voorbereiding van, de genezing der lichaamskwaal: "Uwe zonden zijn u vergeven, en daarom zult gij genezen worden." Daar zonde de oorzaak is van ziekte, is vergeving van zonde de troost en de liefelijkheid bij het herstel uit ziekte, niet alsof de zonde niet vergeven kan worden zonder dat de ziekte wordt weggenomen, of dat de ziekte niet kan weggenomen worden, terwijl toch de zonde niet vergeven is, maar zo wij de vertroosting hebben van met God verzoend te zijn, en tevens ook de vertroosting van het herstel uit ziekte, dan is dit voorwaar een even grote zegen en goedertierenheid voor ons als het voor Hizkia geweest is, Jesaja 38:17. Of wel, het kan beschouwd worden als ene reden van het bevel om "welgemoed" te zijn, hetzij hij al of niet van zijne ziekte genezen zou worden. "Al zou Ik u ook niet genezen, zult gij toch niet zeggen, dat gij te vergeefs tot Mij zijt gekomen, als Ik u verklaar en verzeker, dat uwe zonden u zijn vergeven, en zult gij dit dan ook niet als een genoegzamen grond van vertroosting beschouwen, al zoudt gij ook deze ziekte der verlamming behouden?" Zij, die door genade een blijk en teken ontvangen van de vergeving hunner zonden, hebben reden om welgemoed te zijn, onder wèlke uitwendige beproeving of benauwdheid zij ook verkeren, Jesaja 33:24.

III. *De vittende aanmerking* op hetgeen Christus zei, vers 3. Zij "zeiden in zich zelven"' in hun hart, onder elkaar, in hun geheime fluisteringen: "Deze lastert God." Zie, hoe het grootste voorbeeld van des hemels macht en genade gebrandmerkt wordt met het afschuwelijkste merk der helse vijandschap. Christus' vergeving van zonde wordt Godslastering genoemd, en zij zou ook niet minder dan Godslastering geweest zijn, indien Hij daartoe de opdracht niet van God had ontvangen. Zij, die deze opdracht niet hebben, zijn dus in waarheid schuldig aan Godslastering, als zij zich aanmatigen de zonde te vergeven.

IV. Hoe Christus hen, eer Hij voortging met handelen, van het onredelijke hunner vitterij overtuigd heeft. Hij verweet hun die slechte gedachte. Zij zeiden het slechts bij zich zelven, maar *Hij kende hun gedachten*. Onze Heere Jezus heeft ene volkomen kennis van alles wat wij in ons zelven zeggen. Gedachten zijn verborgen en komen plotseling op, maar zij zijn naakt en geopend voor Christus, het eeuwige Woord, Hebreeën 4:12, 13, en Hij "verstaat ze van verre", Psalm 139:3. Hij kon tot hen zeggen (wat geen bloot mens tot hen zeggen kon). "Waarom overdenkt gij kwaad in uwe harten?" Er is zeer veel kwaad in zondige gedachten, dat Jezus beledigt. Daar Hij de Opperheer is van het hart, komen zondige gedachten Zijne rechten te na en storen Hem in Zijne bezitting, daarom let Hij er op, en daarom mishagen zij Hem ten uiterste. In die gedachten ligt de wortel der bitterheid, Genesis 6:5. De zonden, die beginnen en eindigen in het hart, en niet verder gaan, zijn even gevaarlijk als de anderen. Hij overtuigde hen van deze verkeerdheid, vers 5 en 6, waar Hij Zijn gezag aantoont in het koninkrijk der genade. Hij bewijst, dat de Zoon des mensen, de Middelaar, "macht heeft op de aarde de zonden te vergeven, want daartoe heeft de Vader "al het oordeel den Zoon gegeven" en Hem "macht gegeven, omdat Hij des mensen Zoon is, Johannes 5:22, 27. Indien Hij macht heeft "het eeuwige leven te geven", en ongetwijfeld heeft Hij die macht, Johannes 17:2, dan moet Hij ook macht hebben de zonde te vergeven, want schuld is een slagboom, die weggenomen moet worden, of wij kunnen nooit in den hemel komen. Welke ene aanmoediging is dit voor de zondaren om zich te bekeren, dat de macht om zonde te vergeven in de handen is gelegd van den Zoon des mensen, die been is van ons been! En indien Hij die macht had op aarde, veel meer heeft Hij, nu Hij verhoogd is aan de rechterhand des Vaders, macht om te geven "bekering en vergeving van zonden',en aldus een "Vorst en Zaligmaker" te zijn, Handelingen 5:31. Hij bewijst dit door Zijne macht in het rijk der natuur, Zijne macht om krankheden te genezen. Is het niet even gemakkelijk, te zeggen: "Uwe zonden zijn u vergeven", als te zeggen: "Sta op en wandel? Hij, die de ziekte kan genezen, hetzij op *verklarende wijze*, als een profeet, of op *gezaghebbende wijze*, als God, kan op dezelfde wijze de zonden vergeven. Dit is een algemeen bewijs, van Christus' Goddelijke zending. Zijne wonderen, inzonderheid Zijne wonderdadige genezingen, bevestigen wat Hij van zich zelven gezegd heeft, n.l. dat Hij de Zoon van God was, de *macht*, welke in Zijne genezingen gezien werd, bewees, dat Hij *van God was gezonden*, en uit de *ontferming* die Hij betoonde, bleek, dat Hij van God was gezonden om te genezen en te behouden. De God der waarheid zou Zijn zegel niet plaatsen op ene leugen. Dit was van zeer bijzondere kracht in dit geval. De geraaktheid was slechts een symptoom, een verschijnsel, van de ziekte der zonde, en nu heeft Hij doen blijken, dat Hij krachtig en afdoend de oorspronkelijke ziekte kon genezen, zulk een nauw verband was er tussen de zonde en de ziekte. Hij, die de macht had de straf weg te nemen, had ongetwijfeld ook de macht de zonde te vergeven. De schriftgeleerden hadden zeer veel op met ene wettische gerechtigheid, zij hadden zeer weinig op met de vergeving van zonden, de leerstelling, die Christus hier bedoelde te eren, door aan te tonen, dat de grote opdracht, die Hij in de wereld had te vervullen, was: de mensen zalig te maken van hun zonden.

V. De onmiddellijke genezing van den zieke. Christus wendde zich af van hen, en sprak helend tot hem. De noodzakelijkste redeneringen en bewijsvoeringen moeten ons niet afleiden van het goede te doen, dat onze hand vindt om te doen. Hij zei "tot den geraakte: Sta op, neem uw bed op, en ga heen naar uw huis", en ene gezegende, levenwekkende, versterkende kracht verzegelde dit woord, vers 7 :"Hij opgestaan zijnde, ging heen naar zijn huis". Nu heeft Christus hem bevolen zijn bed op te nemen, om te tonen, dat hij *volkomen* genezen was, en dat hij niet alleen niet meer nodig had om op zijn bed gedragen te worden, maar dat hij de kracht had om het te dragen. Hij zond hem naar zijn huis, om een zegen te zijn voor zijn gezin, waarvoor hij gedurende zo langen tijd een last was

geweest. En Hij nam hem ook niet mede om ene vertoning van hem te maken, hetgeen zij in zulk een geval gedaan zouden hebben, die eer van mensen zoeken.

VI. De indruk, die hierdoor teweeggebracht werd op de schare, vers 8, zij "hebben zich verwonderd en God verheerlijkt." Al onze verwondering moet er toe bijdragen ons hart te verruimen in het verheerlijken van God, die alleen wonderen doet. Zij verheerlijkten God om hetgeen Hij voor dezen armen mens gedaan had. De zegen, aan anderen ten deel gevallen, moet ons een onderwerp zijn van lof, en wij moeten er Hem voor danken, want wij zijn elkanders leden. Hoewel slechts weinigen uit deze schare zo overtuigd waren, dat zij er toe gebracht werden, om in Christus te geloven, hebben zij Hem toch bewonderd, niet als God, of als Zoon van God, maar als een' Mens, aan wie God "zodanige macht gegeven had." God moet verheerlijkt worden in al de macht, die aan de mensen gegeven is om goed te doen. Want oorspronkelijk is alle macht Zijner, zij is in Hem, als in de Bron, in de mensen slechts als in waterbakken.

MATTHEUS 9:9-13

In deze verzen hebben wij een bericht van de genade en gunst van Christus jegens arme tollenaren, inzonderheid jegens Mattheus. Wat Hij aan het lichaam der mensen deed, diende om Hem den weg te bereiden voor Zijne genaderijke bedoelingen ten opzichte van hun zielen. Nu hebben wij hier te letten:

I. Op de roeping van Mattheus, den schrijver van dit Evangelie. Markus en Lukas noemen hem Levi. Het was iets zeer gewoons dat een zelfde persoon twee namen had. Wellicht was hij als tollenaar het meest bekend onder den naam Mattheus, en heeft hij zich daarom in zijn ootmoed bij dien naam genoemd, veeleer dan bij den meer eervollen naam van Levi. Sommigen denken, dat Christus hem den naam Mattheus gegeven heeft, toen Hij hem tot het apostelschap riep, zoals Hij aan Simon den toenaam Petrus gegeven heeft. Mattheus betekent *Gave Gods*. Leraren zijn Gods gaven aan de kerk, hun bediening en hun bekwaamheid er voor zijn Gods gaven aan hen. Wij hebben hier te letten op:

1. De houding, waarin Christus Mattheus heeft gevonden. Hij zat in het tolhuis, want hij was een tollenaar, Lukas 5:27. Hij was beambte aan het tolhuis in de haven van Kapernaum, of commies, of ontvanger van grondbelasting. Hij was dus bezig in zijn beroep, evenals al de overigen, die door Christus geroepen werden, Hoofdstuk 4:18. Gelijk Satan met zijne verzoekingen komt tot hen, die ledig staan en niets doen, zo komt Christus met Zijne roeping tot hen, die aan den arbeid zijn. Het was echter een beroep, dat onder ernstige mensen slecht stond aangeschreven, omdat het gepaard ging met zo veel bederf en verzoeking, dat er slechts weinigen waren, die dat beroep uitoefenden, en toch eerlijk man bleven. Mattheus zelf erkent wat hij geweest is voor zijne bekering, zoals ook Paulus dit doet, 1 Timotheus 1:13, opdat de genade van Christus in zijne roeping des te meer groot gemaakt en verheerlijk zou worden, alsmede om aan te tonen, dat God onder allerlei soorten van mensen Zijn overblijfsel heeft. Niemand kan zijn ongeloof rechtvaardigen door zijn bedrijf of beroep in deze wereld: want er is geen *zondig* beroep, waar sommigen niet *uit* verlost zijn geworden, en er is geen *wettig* beroep, waar niet sommigen *in* behouden zijn.

2. De voorkomende kracht dezer roeping. Wij bevinden niet, dat Mattheus naar Christus heeft uitgezien, of enigerlei neiging had om Hem te volgen, hoewel sommigen zijner bloedverwanten reeds discipelen van Christus waren, maar Christus voorkwam hem met de zegeningen Zijner goedheid. Hij is gevonden van hen, die Hem niet zochten. Christus sprak het eerst. Wij hebben Hem niet uitverkoren. Hij zei: "Volg Mij": en dezelfde Goddelijke, almachtige kracht vergezelde dit woord ter bekering van Mattheus, welke dat woord vergezelde, vers 6, "Sta op, en wandel" ter genezing van den geraakte. Ene zaligmakende verandering wordt in de ziel gewrocht door Christus als den *Werker* en door Zijn woord als het *middel*. Zijn Evangelie is de kracht Gods tot zaligheid, Romeinen 1:16. De roeping was krachtig, want hij kwam op die roeping, hij stond op en volgde Hem, hij weigerde niet te gehoorzamen, en hij stelde dit evenmin uit. De kracht der Goddelijke genade ruimt spoedig alle hinderpalen uit den weg, en komt alle moeilijkheden te boven. Noch zijne aanstelling tot dit ambt, noch het gewin, dat hij er door verkreeg, konden hem terughouden, nu Christus hem riep. Hij is "niet te rade gegaan met vlees en bloed", Galaten 1:15, 16. Hij verliet zijn post, met zijne hoop op bevordering in die loopbaan, en, hoewel wij bevinden, dat de discipelen, die vissers van beroep waren geweest, nu en dan het vissersbedrijf nog uitoefenden, vinden wij Mattheus nooit meer, zittende in het tolhuis.

II. Christus' omgang met tollenaren en zondaren bij deze gelegenheid. Christus riep Mattheus om zich aldus in te leiden tot ene kennismaking met de lieden van dat beroep. Jezus zit aan in het huis van Mattheus, vers 10. De andere Evangelisten zeggen ons, dat Mattheus "een groten maaltijd aanrichtte," hetgeen de arme vissers, toen *zij* geroepen werden, niet doen konden. Maar als hij zelf hiervan spreekt, maakt hij noch melding van zijn eigen huis noch van een groten maaltijd, hij zegt slechts dat Hij "aanzat in het huis", veeleer de herinnering bewarende aan Christus gunst en genade jegens den tollenaar, dan aan de eer, die hij aan Christus had bewezen. Het is betamelijk om slechts zeer spaarzaam van onze eigene goede daden te gewagen. Merk nu op, dat Mattheus, toen hij Christus uitnodigde, ook Zijne discipelen heeft uitgenodigd. Zij, die Christus welkom heten, moeten, om Zijnentwil ook alle de Zijnen welkom heten, en hun ene plaats geven in hun hart. Hij nodigde ook vele tollenaren en zondaren om Hem te ontmoeten. Het was Mattheus' voornaamste bedoeling met dezen feestmaaltijd, de gelegenheid te hebben om zijne oude metgezellen met Christus in kennis te brengen. Hij wist bij ervaring aan welke verzoekingen zij waren blootgesteld, en had medelijden met hen. Hij wist bij ervaring wat de genade van Christus vermocht, en wilde dus niet wanhopen aan hen. Zij, die zelf krachtdadig bekeerd en tot Christus gebracht zijn, kunnen niet anders dan grotelijks begeren, dat ook anderen tot Hem gebracht zullen worden, en zij streven er naar om zelf hiertoe mede te werken. De ware genade stelt zich niet tevreden om alleen van het feestmaal te genieten, zij zal anderen uitnodigen om mede te genieten. Na Mattheus' bekering heeft hij zijn huis terstond opengesteld voor de andere tollenaars, en voorzeker zullen sommigen *hem* navolgen, gelijk hij Christus gevolgd is, zo deden ook Andreas en Filippus. Johannes 1:41, 45, 4:29. Zie ook Richteren 14:9.

III. Het ongenoegen der Farizeeën hierover, vers 11. Zij maakten er hun vittende aanmerking op. "Waarom eet u w Meester met de tollenaren en zondaren? Merk op, dat er met Christus getwist werd. Het was niet het minste bestanddeel in Zijn lijden, dat Hij "het tegenspreken van de zondaren tegen zich heeft verdragen." Met niemand hebben de mensen ooit meer getwist dan met Hem, die gekomen was om den groten twist tussen God en den mens te beslechten. Aldus heeft Hij zich de eer ontzegd, welke aan den Mens geworden God toekwam, die in alles, wat Hij sprak, gerechtvaardigd had moeten worden, en voor alles wat Hij zei geredelijk instemming had behoren te verkrijgen, want hoewel Hij nooit iets verkeerds gezegd of gedaan had, vonden zij op alles wat Hij zei en deed iets aan te merken. Aldus heeft Hij ons geleerd versmaadheid te verwachten en er ons op voor te bereiden, en haar geduldig te verdragen. Zij, die met Hem twistten, waren Farizeeën, een hoogmoedig geslacht van mensen, vol van eigenwaan en bedilzucht van anderen. Zij waren van dezelfden aard als zij, die ten tijde van den profeet zeiden: "Houd u tot u zelven, en naak tot m ij niet, want ik ben heiliger dan gij." Zij waren zeer strikt en streng in het mijden van *zondaren* maar niet in het vermijden van *zonde*. Geen groter ijveraars dan zij voor den *vorm* der Godzaligheid, en geen groter vijanden dan zij van de *kracht* er van. Zij waren voor het in ere houden van de overleveringen der mensen, tot zelfs in de kleinste bijzonderheden, en alzo hebben zij den geest en de gezindheid, waardoor zij zelven beheerst werden, bij anderen ingang doen vinden. Zij kwamen met hun vitterij niet tot Christus zelf-zij hadden den moed niet om Hem zelven daarmee onder de ogen te komen-maar tot Zijne discipelen. De discipelen bevonden zich in hetzelfde gezelschap, maar de twist, de vittende aanmerking geldt den Meester, want zij zouden daar niet zijn, indien Hij er niet was, en zij vonden het erger in Hem, die een profeet was, dan in hen. Zij vonden, dat zijne waardigheid Hem op groter afstand van zulk gezelschap moest houden dan anderen. Zij zijn geërgerd door den Meester, en twisten met de discipelen. Christenen behoren in staat te zijn Christus, Zijne leerstellingen en Zijne wetten te rechtvaardigen en te handhaven tegenover Zijne

tegensprekers, en "altijd bereid te zijn tot verantwoording aan een iegelijk, die hun rekenschap afeist van de hoop, die in hen is." 1 Petrus 3:17. Daar Hij onze Voorspraak is in den hemel, zo laten wij voor Hem spreken op de aarde, en Zijne versmaadheid tot de onze maken. De klacht gold Zijn eten met tollenaren en zondaren, gemeenzaam om te gaan met goddelozen is tegen de wet van God, Psalm 119:115, 1:1. Wellicht hebben zij door Christus hiervan te beschuldigen bij Zijne discipelen, gehoopt hen van Hem weg te lokken, hun afkeer voor Hem in te boezemen, en hen over te halen om hun discipelen te worden, die in beter gezelschap verkeerden, want zij "omreisden zee en land om Jodengenoten te maken." Gemeenzaam te zijn met tollenaren was tegen de overlevering der ouden en daarom achten zij dit hoog misdadig. Dit vertoornde hen tegen Christus, omdat zij Hem kwaad toewensten en gelegenheid zochten Hem in een verkeerd daglicht te stellen. Het is zeer gemakkelijk, en iets, dat daarom ook veelvuldig voorkomt, om aan iemands beste woorden en handelingen ene verkeerde uitlegging te geven. Het was ook, omdat zij den tollenaren en zondaren geen goeds toewensten, maar Christus' gunst benijdden, en het was hun een verdriet te zien, dat zij tot bekering kwamen. Men heeft alle recht tot het vermoeden, dat zij, die ontstemd worden, omdat zij anderen in de genade Gods zien delen, zelven aan die genade geen deel hebben.

IV. Christus' verdediging van zich zelven en Zijne discipelen ter rechtvaardiging van hun' omgang met tollenaren en zondaren. De discipelen, nog onervaren zijnde, schijnen niet geweten te hebben hoe op het vitten der Farizeeën te antwoorden, en daarom gaan zij met de zaak tot Christus, en Hij hoorde het, vers 12, of wel, Hij kan hun fluisterende aanmerking tot de discipelen reeds gehoord hebben. Maar Hij is volkomen in staat zich te verdedigen, voor zich zelven, en ook voor ons te antwoorden. Tweeërlei zaken worden door Hem in die verdediging aangevoerd. Ten eerste: De nood der tollenaren, die luid om hulp tot Hem riep, en Hem dus rechtvaardigde in Zijn omgang met hen tot hun heil en welzijn. Het was de schreiende nood van arme, verloren zondaren, die Christus de zuivere atmosfeer hier Boven deed verlaten, om op deze onreine aarde te komen, en diezelfde nood was het, die Hem in dit onrein geachte gezelschap bracht. Nu bewijst Hij dien nood der tollenaren, als Hij zegt: "Die gezond zijn hebben den medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn.' De tollenaren zijn ziek, zij hebben iemand nodig om hen te helpen en te genezen, terwijl de Farizeeën denken, dat zij daar gene behoefte aan hebben. Zonde is de ziekte der ziel, zondaren zijn geestelijk ziek. Het oorspronkelijk bederf is de kwaal der ziel, dadelijke, werkelijke overtredingen zijn hare wonden, het naar buiten treden der ziekte. Zij, die ziekte namelijk, misvormt, verzwakt, verteert, maar geloofd zij God, zij is niet ongeneeslijk. Jezus Christus is de grote Geneesmeester der ziel. Zijn genezen van lichaamskwalen betekende, dat Hij als de Zon der gerechtigheid opging met genezing onder Zijne vleugelen. Hij is een bekwaam, getrouw en medelijdend Arts, en het is Zijn ambt en werk kranken te genezen. Wijze en vrome mensen behoren als artsen te zijn voor allen, die hen omringen, Christus was dit. Zielen, die ziek zijn door de zonde, hebben dezen Geneesmeester nodig, want hun kwaal is gevaarlijk, de natuur kan zich zelf niet redden, geen mens kan ons helpen, Christus is ons zo nodig, dat wij, zonder Hem, verloren zijn, voor eeuwig verloren. Zondaren, die bij hun verstand zijn, zien hun gevaar in, en wenden zich dien tengevolge tot Hem. Er zijn zeer velen, die zich volkomen gaaf en gezond wanen, en denken, dat zij Christus niet nodig hebben, maar het heel goed buiten Hem kunnen stellen, evenals Laodicea, Openbaring 3:17. Zo begeerden ook de Farizeeën de kennis niet van Christus' woord en weg, niet omdat zij Hem niet nodig hadden, maar omdat zij dachten Hem niet nodig te hebben, Johannes 9:40, 41. Hij bewijst dat hun nood Zijn gedrag in Zijn' gemeenzamen omgang met hen volkomen rechtvaardigde, en dat Hij deswege niet gelaakt behoorde te worden, want dat die nood dit tot *ene daad van barmhartigheid* maakte, waaraan steeds de voorkeur gegeven behoort te worden boven de vormen en plechtigheden ener

Godsdienstige belijdenis, waarin goedheid en weldadigheid zo oneindig hoger staan dan praal en pracht, gelijk het wezen beter is dan schijn en schaduw. Zedelijke en natuurlijke verplichtingen hebben den voorrang zelfs boven de Goddelijke wetten, die van rituelen (Dat is tot kerkelijke gebruiken behorend.) aard zijn, hoeveel te meer geldt dit dan niet voor die inzettingen van mensen en overleveringen der ouden, die Gods wet strenger en strikter maken dan Hij haar gemaakt heeft. Dit bewijst Hij, vers 13, uit ene plaats bij Hosea: "Ik heb lust tot weldadigheid en niet tot offer." Hosea 6:6. Dat norse zich afgezonderd houden van het gezelschap der tollenaren, dat door de Farizeeën geboden werd, was *minder dan offerande*: maar Christus' verkeren met hen was meer dan ene daad van gewone barmhartigheid en daarom verreweg te verkiezen. Indien zelf wel te doen beter is dan offerande, gelijk Samuel aantoont, 1 Samuel 15, 22, 23, hoeveel te meer dan niet in het weldoen aan anderen. Christus' omgaan met zondaren wordt hier barmhartigheid genoemd. De bekering van zielen te bevorderen is de grootst mogelijke daad van barmhartigheid, het is: "Ene ziel van den dood te behouden", Jakobus 5:20. Let er op hoe Christus dit aanhaalt: "Gaat heen en leert, wat het zij." Het is niet genoeg bekend te zijn met de letter der Schrift, wij moeten er ook de betekenis van leren verstaan. En diegenen hebben het best de betekenis der Schriften leren verstaan, die geleerd hebben ze toe te passen als ene bestraffing van hun eigene gebreken, en een regel ter hunner eigene beoefening. De Schriftuurplaats, door Christus aangehaald, diende niet slechts om Hem te rechtvaardigen, maar ook om aan te tonen, waarin de ware Godsdienst bestaat: niet in het waarnemen van uitwendige plechtigheden, niet in spijs en drank" en een vertoon van heiligheid, niet in kleinzielige bijzondere meningen en twijfelachtige twistredenen, maar in het doen van al het goed, dat wij kunnen aan het lichaam en de ziel van anderen, in rechtvaardigheid en vrede, in het "bezoeken van wezen en weduwen." Het aanhalen dier Schriftuurplaats diende ook om de Farizese geveinsdheid te veroordelen van hen, die den Godsdienst meer plaatsen in plechtigheden, dan in het zedelijk gedrag der mensen, Hoofdstuk 23:23. Zij omhelzen die vormen van Godzaligheid, die zij bestaanbaar maken met, of wellicht dienstbaar aan, hun hoogmoed, hun eerzucht, hun geldgierigheid en hun boosheid, terwijl zij er de kracht van haten, omdat deze hun lusten zou doden. Ten tweede: Hij wijst op den aard en het oogmerk Zijner eigene zending. Hij moet zich houden aan Zijne orders, en voortvaren met hetgeen, waartoe Hij als de grote Leraar was verordineerd. "Ik ben niet gekomen" zegt Hij, "om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering", en daarom moet Ik ook verkeren met tollenaren. Let nu op hetgeen Zijne opdracht was, "roepen tot bekering." Dit was zijn eerste tekst, Hoofdstuk 4:17, en het was de strekking van geheel Zijne prediking. De roepstem van het Evangelie is ene roepstem tot bekering, ene roepstem tot ons, om ons hart, en onzen weg, dat is onzen levenswandel, te veranderen. Tot wie Zijne opdracht was, *niet* tot *rechtvaardigen*, maar tot *zondaars*. Dat is: Indien de kinderen der mensen gene *zondaars* waren geweest, dan zou er voor Christus gene reden zijn geweest om tot hen te komen. Hij is de Zaligmaker, niet van den mens als *mens* maar als *gevallen* mens. Indien de eerste Adam in zijn oorspronkelijken staat der rechtheid ware gebleven, dan zouden wij geen tweeden Adam nodig gehad hebben. Daarom is Zijn voornaamste werk, Zijn werk aan de grootste zondaren, hoe gevaarlijker de kwaal is van den zieke, hoe groter noodzakelijkheid er is voor de hulp van den geneesheer. Christus is in de wereld gekomen om zondaren zalig te maken, maar inzonderheid, de voornaamsten, 1 Timotheus 1:15, niet zo zeer om diegenen te roepen, die, hoewel zondaren, toch vergelijkenderwijs, nog rechtvaardigen zijn, maar de ergste zondaren. Hoe meer de zondaren zich hunner zondigheid bewust zijn, hoe meer welkom hun Christus zal wezen en Zijn Evangelie, en ieder gaat het liefst waar zijn gezelschap begeerd wordt, niet tot hen, die hem liever zien gaan dan komen. Christus is niet in de verwachting van welslagen gekomen onder *de rechtvaardigen*, die zo zeer met zich zelven ingenomen zijn, en

dus eerder een afkeer zullen hebben van hun Zaligmaker dan van hun zonden, maar onder overtuigde, ootmoedige *zondaren*, tot hen zal Christus komen, want aan hen zal Hij welkom wezen.

MATTHEUS 9:14-17

De vitterijen tegen Christus en Zijne discipelen gaven gelegenheid tot sommigen van de nuttigste Zijner redevoeringen, zo wordt de waarheid dikwijls gediend zelfs door het tegenspreken harer vijanden, en doet de wijsheid van Christus uit het kwade het goede voortkomen. Dit is reeds het derde voorbeeld hiervan in dit hoofdstuk. Zijne rede over Zijne macht om zonde te vergeven, en Zijne bereidwilligheid om zondaars te ontvangen, was uitgelokt door de vitterij der schriftgeleerden en Farizeeën, en zo was de aanmerking op het gedrag Zijner discipelen, de aanleiding voor Hem, om een woord te spreken, waaruit Zijne tederheid jegens hen bleek. Het verwijt van Johannes' discipelen aan de discipelen van Christus, dat zij niet zo dikwijls vastten als zij, dat als nog een ander bewijs werd aangevoerd van hun slapheid van beginselen, behalve nog hun eten met tollenaren en zondaren, weshalve hun in bedenking werd gegeven, om strenger begrippen en levenswijze aan te nemen. Uit het verhaal der andere evangelisten blijkt, Markus 2:18, Lukas 5:33, dat de discipelen der Farizeeën zich bij hen hadden gevoegd, en wij hebben reden te vermoeden, dat zij dezen er toe aangespoord hadden, en de discipelen van Johannes tot hun woordvoerders maakten, omdat dit een beteren schijn zou hebben, daar de discipelen van Johannes bij Christus en Zijne discipelen meer in gunst en aanzien waren. Het is niets nieuws, dat slechte mensen kwaad bloed zetten onder goede mensen. Als er verschil van gevoelen is onder Gods volk, dan zullen arglistige mensen de gelegenheid aangrijpen, om tweedracht onder hen te zaaien, hen tegen elkaar op te zetten, hen van elkaar te vervreemden, en hen aldus tot ene gemakkelijke prooi te maken van hun eigene boze bedoelingen. Als de discipelen van Johannes en Jezus in twist geraken met elkaar, dan hebben wij reden om te vermoeden, dat de Farizeeën in het spel zijn en het vuur hebben aangeblazen. Nu luidt de klacht: "Waarom vasten wij en de Farizeeën veel, en Uwe discipelen vasten niet?" Het is te betreuren als de plichten van den Godsdienst, die tot bevestiging der onderlinge liefde moesten dienen, ene aanleiding worden tot twist en tweedracht, maar dikwijls geschiedt dit, evenals hier, waarbij wij kunnen opmerken: Hoe zij roemden op hun eigen vasten. "Wij en de Farizeeën vasten veel." Het vasten is in alle tijden en eeuwen der kerk bij bijzondere gelegenheden gebruikt en geheiligd ten nutte van den Godsdienst. De Farizeeën deden er veel aan, velen hunner vastten tweemaal per week, en toch waren zij over het algemeen veinsaards en slechte mensen. Valse en vormelijke belijders van den Godsdienst zullen in uitwendige daden van vroomheid, zelfs in zelfverloochening en doding van het vlees, anderen overtreffen. De discipelen van Johannes vastten veel, deels in navolging van de levenswijze huns meesters, want hij "is gekomen, noch etende, noch drinkende, Hoofdstuk 11:18, en de mensen zijn licht geneigd hun leiders te volgen, hoewel niet altijd uit hetzelfde beginsel, waaruit dezen handelen, deels ook uit instemming met huns meesters leer van boete en bekering. Dikwijls wordt de strengere zijde van den Godsdienst het meest behartigd door hen, die nog onder de tucht zijn van den Geest, als *Geest der dienstbaarheid*, terwijl wij-hoewel dit op zijne plaats zeer goed is-er toch door heen moeten gaan, om te komen tot dat leven van verlustiging in God, en afhankelijk betrouwen op Hem, waartoe dit behoort te leiden. Nu komen zij tot Christus, om Hem te zeggen, dat zij veel vasten, "zij vonden het ten minste veel. "Elk een van de menigte der mensen roept zijne weldadigheid uit", Prediker 20:6, of zijne eigene goedheid en vroomheid. Er is in de belijders van den Godsdienst ene neiging tot snoeven op hun nauwgezetheid in het volbrengen hunner Godsdienstplichten, inzonderheid, als daar iets buitengewoons in is, ja zelfs zullen zij hierop niet alleen roemen bij de mensen, maar er bij God op pleiten, en er op vertrouwen als ene gerechtigheid. Zij laakten Christus' discipelen, omdat zij niet zo veel vastten als zij. "Uwe discipelen vasten niet." Het kon hun niet onbekend zijn, dat Christus het Zijnen discipelen tot regel had gesteld, om in het verborgen te vasten, en zich dan daarbij zo te gedragen, dat het "van de

mensen niet gezien worde, dat zij vasten", en dus was het zeer liefdeloos van hen te veronderstellen, dat zij in het geheel niet vastten, wijl zij het niet uitbazuinden, als zij dit deden. Wij moeten over der mensen Godsvrucht niet oordelen naar hetgeen onder het oog der wereld valt. Doch gesteld eens, dat de discipelen van Christus werkelijk niet zo veel, en niet zo lang vastten als zij, hoe kunnen zij daar dan in waarheid uit afleiden, dat zij vromer, of Godsvruchtiger waren dan Christus' discipelen? Het is iets zeer gewoons, dat ingebeelde belijders zich zelven ten maatstaf stellen voor den Godsdienst, waarnaar dan alle mensen en alle zaken afgemeten moeten worden, alsof allen, die van hen verschilden, het bij het verkeerde einde hadden, allen, die minder deden dan zij, te weinig, en allen die meer deden dan zij, te veel deden, hetgeen een klaar en duidelijk bewijs is van hun gebrek aan ootmoed en liefde. Hoe zij nu met die klacht tot Christus kwamen. Als Christus' discipelen, hetzij door iets na te laten of door iets te doen, ergernis geven, dan komt dit terstond Christus ter ore, en zal het altijd aan Hem geweten worden. "O Jezus, zijn dit nu Uwe Christenen?" Zodat wij, als de ere van Jezus ons ter harte gaat, ons wèl hebben te gedragen. Let eens op: met het verwijt, dat Christus gold, ging men tot de discipelen, vers 11, en nu het verwijt de discipelen geldt, gaat men er mede tot Christus, vers 14. Dat is de manier om tweedracht te zaaien en de liefde te doden, de gemeente op te zetten tegen den leraar, en den leraar tegen de gemeente, of wel ook den enen vriend tegen den anderen.

II. Christus' verdediging van Zijne discipelen in deze zaak. Het eerste gedeelte der vraag van Johannes' discipelen, zou Christus als verwijt tegen hen hebben kunnen richten: "Waarom vast gij veel? Gij weet zeker zelf het best waarom gij het doet, maar velen zijn zeer ijverig in het volbrengen van uitwendige handelingen in den Godsdienst, die toch nauwelijks zelf weten, waarom en waarvoor zij het doen." Maar Hij rechtvaardigt slechts de wijze van doen Zijner discipelen. Als zij voor zich zelven niets weten te zeggen ter hunner verantwoording, heeft Hij het antwoord voor hen reeds gereed. Gelijk het de ere der wijsheid is van al hare kinderen gerechtvaardigd te worden, zo is het het geluk van hare kinderen om door de wijsheid te worden gerechtvaardigd. Wij kunnen er zeker van zijn, dat Christus, in hetgeen wij naar Zijn voorschrift en Zijn voorbeeld doen, ons zal ondersteunen en verdedigen, en wij kunnen het Hem gerust overlaten om onze oprechtheid aan het licht te brengen. Christus voert hier nu twee zaken aan ter verdediging van het niet vasten Zijner discipelen.

1. Dat het thans de geschikte tijd hier niet toe was, vers 15. "Kunnen ook de bruiloftskinderen treuren, zo lang de bruidegom bij hen is?, Christus' antwoord is zo gesteld, dat het de wijze van doen Zijner eigene discipelen genoegzaam rechtvaardigde, zonder daarom de instelling van Johannes, of de praktijk van diens discipelen, te wraken. Toen de Farizeeën het vuur van dezen twist aanstookten, hoopten zij, dat Christus of Zijne eigene discipelen, of die van Johannes zou laken, maar Hij deed geen van beide. Als wij te eniger tijd ten onrechte gelaakt worden, dan moet het onze enige zorge zijn ons zelven te zuiveren, maar niet anderen te beschuldigen of te smaden, en er kan genoeg in de omstandigheden wezen om ons eigen gedrag te rechtvaardigen, zonder daarbij het gedrag van anderen te veroordelen. Nu is Christus' bewijsreden ontleend aan het gemene gebruik bij vreugdbetoon gedurende huwelijksfeesten, wanneer alle betoon van droefheid als ongepast wordt beschouwd, zoals bij Simsons huwelijk, Richteren 14:17. Nu waren de discipelen van Christus "de bruiloftskinderen" op de bruiloft genodigd en er verwelkomd, de discipelen der Farizeeën waren dit niet, zij waren "kinderen der dienstmaagd." Galaten 4:25, 31, onder de bedeling der duisternis en der verschrikking. De getrouwe volgelingen van Christus, die den Geest der aanneming hebben, gaan voortdurend ten feest op, terwijl zij, die onder den geest der dienstbaarheid

en der vreze zijn, zich niet kunnen verblijden gelijk de volken, Hosea 9:1. De discipelen van Christus hadden den Bruidegom bij zich, de discipelen van Johannes niet, hun meester was in de gevangenis geworpen, en lag er in gevaar van zijn leven, en daarom bracht voor hen de tijd mede om veel en dikwijls te vasten. Zulk een dag zal ook komen voor de discipelen van Christus, als de Bruidegom van hen weggenomen zal zijn, beroofd van Zijne lichamelijke tegenwoordigheid, en *dan zullen zij vasten*. De gedachte aan scheiding heeft hun hart van droefheid vervuld, Johannes 16:6, toen Hij heenging. Benauwdheid en droefheid waren hun deel, toen Hij heengegaan was, en toen hadden zij reden tot rouwbedrijf en gebed, dat is: tot Godsdienstig vasten. Jezus Christus is de Bruidegom Zijner kerk, en Zijne discipelen zijn de bruiloftskinderen. Christus stelt zich aan de discipelen van Johannes voor onder dit beeld, omdat Johannes het gebruikt had, toen hij zich een vriend des Bruidegoms noemde, Johannes 3:29. En als zij zich door dien wenk wilden herinneren wat hun meester toen heeft gezegd, dan zouden zij zelf het antwoord geven op hun vraag. De toestand der bruiloftskinderen is onderhevig aan zeer vele veranderingen in deze wereld, zij zingen "van goedertierenheid en recht". Naarmate zij meer of minder van des Bruidegoms tegenwoordigheid hebben, zijn zij vrolijk of terneergeslagen. Als Hij met hen is, schijnt Gods lamp over hun hoofd, en is alles wel, maar als Hij zich terugtrekt, al is het ook maar voor een kleinen ogenblik, dan zijn zij ontroerd en wandelen met een bezwaard hart. De tegenwoordigheid en nabijheid der zon veroorzaken den dag en den zomer, hare afwezigheid en afstand den nacht en den winter. Christus is voor de vreugde en blijdschap der kerk alles in allen. Elke plicht heeft zijn eigen tijd, Prediker 7:14 :Jakobus 5:13. Er is een tijd van treuren en een tijd van lachen, en daarnaar hebben wij ons te schikken, om daarin ook ter rechter tijd vruchten voort te brengen. Bij het vasten moeten wij acht geven op Gods wijze van doen in ons genade te betonen: als Hij om ons treurt, moeten wij rouw bedrijven. Ook in de beschikking Zijner voorzienigheid over ons zijn er tijden, wanneer de Heere "ons roept tot geween en tot rouwklage." Evenzo moeten wij ook acht geven op het bijzondere werk, waartoe wij geroepen zijn, Hoofdstuk 17:21, Handelingen 13:2.

2. Dat zij tot dien plicht gene genoegzame kracht hadden. Dit toont Hij aan door twee gelijkenissen, de ene van een nieuwen lap laken op een oud kleed te zetten, waardoor het oude kleed slechts in stukken gescheurd zou worden, vers 16, het andere van nieuwen wijn in oude lederzakken, waardoor die lederzakken slechts bersten, vers 17. Christus' discipelen waren niet zo goed in staat om die strenge tuchtmiddelen te verdragen, als de discipelen van Johannes en der Farizeeën dit konden. Er waren onder de Joden niet alleen sekten van Farizeeën en Esseërs, die ene zeer strenge levenswijze leidden, maar er waren ook *profetenscholen*, (dikwijls gevestigd in gebergten of woestijnen, en onder welke vele Nazareeërs waren. Zij hadden ook bijzondere academiën, waarin de mensen onder strenge tucht werden gehouden. Mogelijk zijn velen van de discipelen van Johannes daaruit voortgekomen, en ook velen van de Farizeeën, terwijl Christus' discipelen uit hun gewoon beroep of bedrijf genomen zijnde, aan zulk een streng Godsdienstig leven niet gewoon waren, en er ook ongeschikt voor waren, en door zulk veelvuldig vasten zouden zij voor hun gewone werkzaamheden niet meer geschikt zijn. Sommige Godsdienstplichten zijn zwaarder en moeilijker te volbrengen dan anderen, gelijk "ongevold laken" en "nieuwe wijn." Er wordt meer inspanning van geest toe vereist en zij zijn uiterst onaangenaam aan vlees en bloed, zoals Godsdienstig vasten en hetgeen dat daaraan verbonden is. De beste discipelen van Christus moeten een staat van kindsheid doormaken, al de bomen in den hof van Christus hebben niet een en dezelfden wasdom, en al Zijne leerlingen zijn niet in dezelfde klasse, er zijn *kinderkens* in Christus en er zijn *mannen* in Christus. Bij den eis van oefeningen van den Godsdienst heeft men op de zwakheid te letten van jonge Christenen, gelijk hun spijze geschikt moet zijn voor hun leeftijd, 1

Corinthiërs 3:2, Hebreeën 5:12, zo moet ook het werk wezen, dat hun te doen wordt gegeven. Christus wilde tot Zijne discipelen niet spreken van hetgeen zij nog niet konden dragen, Johannes 16:12. Den eerstbeginnenden in den Godsdienst moet men niet terstond de moeilijkste plichten opleggen, opdat zij niet ontmoedigd worden. Zoals de zorge Gods was over Zijn Israël, toen Hij hen had uitgevoerd uit Egypte, om hen niet door den weg der Filistijnen te laten gaan, Exodus 13:17, 18, en gelijk Jakob's zorge was over zijne kinderen en zijn vee om ze niet af te drijven, Genesis 32:13, zo is Christus' zorge over de kinderkens van Zijn huisgezin en de lammeren Zijner kudde, Hij wil ze zachtkens leiden. Uit gebrek aan deze zorge worden de lederzakken dikwijls gescheurd en de wijn uitgestort, de belijdenis van menigeen loopt op niets uit vanwege die onvoorzichtigheid bij den aanvang. Er kan bij het doen een *te veel* doen zijn, men kan "al te rechtvaardig" wezen, en door de list van Satan kan dat "te veel" ene oorzaak zijn, dat hetgeen gedaan wordt *niet goed* gedaan wordt, en dus weer *ongedaan* gemaakt moet worden.

MATTHEUS 9:18-26

Wij hebben hier twee geschiedverhalen bijeengevoegd: de opwekking van Jaïrus' dochtertje en de genezing der vrouw van hare bloedvloeiing terwijl Hij op weg was naar het huis van Jaïrus, en dat in een tussenzin is ingelast in het midden van het andere, want de wonderen van Christus volgden snel op elkaar, "het werk te doen van Hem, die Hem had gezonden" was Zijn dagelijkse arbeid. Hij werd geroepen om deze goede werken te doen, terwijl Hij sprak in antwoord op de vittende aanmerkingen der Farizeeën, vers 18. "Als Hij deze dingen tot hen sprak", en wij kunnen wel veronderstellen, dat het ene aangename stoornis was in het onaangename werk der twisting, dat, hoewel soms noodzakelijk, een Godvruchtig mens toch gaarne verlaten zal om het werk der barmhartigheid te gaan verrichten. Hier is:

I. Des oversten toespraak tot Christus, vers 18. Een "overste", een overste van de synagoge, "kwam en aanbad Hem." "Heeft iemand uit de oversten in Hem geloofd?" Ja, hier was een kerkoverste, wiens geloof het ongeloof der overige oversten veroordeelde. Deze overste had een dochtertje van twaalf jaren, dat zo even was gestorven, en deze breuke in zijn gezin, was de reden van zijne komst tot Christus. In droefheid moeten wij tot God gaan, de dood van onze familiebetrekkingen moet ons uitdrijven tot Christus, die ons leven is, maar het is kostelijk, als *alles* ons tot Hem uitdrijft. Als ons gezin in rouw wordt gedompeld, dan moeten wij niet verbaasd neerzitten, maar, gelijk Job, ter aarde neervallen en aanbidden. Let nu op:

1. Zijne nederigheid in zijn aanspreken van Christus. Hij is met zijne boodschap zelf tot Christus gekomen, maar zond er geen dienaar mede. Het is voor de aanzienlijkste personen gene verkleining of vernedering om persoonlijk tot den Heere Jezus te gaan, Hem, evenals aan koningen, hun opwachting te maken. "Hij aanbad Hem", boog de knieën voor Hem, en betoonde Hem allen mogelijken eerbied. Zij, die van Christus barmhartigheid willen verkrijgen, moeten Christus eren.

2. Zijn geloof bij deze toespraak. "Mijne dochter is nu terstond gestorven", en hoewel ieder ander geneesheer thans te laat zou komen (niets is ongerijmder dan *hun hulp in te roepen na den dood)*, komt Christus toch niet te laat, Hij is ook een geneesheer na den dood, want Hij is "de Opstanding en het Leven", O "kom" dus "en leg Uwe hand op haar, en zij zal leven". Dit was gans en al boven de macht der natuur- "het leven dat eens verloren is, kan niet wedergegeven worden", maar wèl heeft Christus die macht, die "het leven heeft in zich zelven", en "levend maakt, die Hij wil". *Thans* werkt Christus op gewone wijze, *door* de natuur, en niet *tegen* de natuur, en daarom kunnen wij niet met zulk ene bede in geloof tot Hem komen. Zolang er nog leven is, is er hoop en plaats voor het gebed, maar als onze vrienden gestorven zijn, dan is de zaak beslist, "wij zullen tot hen gaan, maar zij zullen tot ons niet wederkeren." Maar toen Christus op aarde was. en wonderen werkte, was zulk een geloof en vertrouwen niet slechts geoorloofd, maar prijzenswaardig.

II. Christus' bereidwilligheid om aan zijn verzoek te voldoen, vers 19. Jezus stond onmiddellijk op, verliet Zijn gezelschap, en "volgde hem". Hij was niet slechts bereid te doen wat hij wenste door zijne dochter in het leven terug te roepen, maar hem ook ter wille te zijn om hiervoor naar zijn huis te gaan. Voorwaar! Hij heeft "tot het zaad van Jakob niet gezegd: Zoekt Mij te vergeefs." Hij weigerde den koninklijken hoveling om met hem te gaan, toen deze zei: "Heere! kom af, eer mijn kind sterft, Johannes 4:48-50, maar wèl ging Hij met den overste der synagoge, die zei: "Heere, kom en mijn kind zal leven." De verscheidenheid in Christus wijze van handelen bij Zijne wonderen moet wellicht

toegeschreven worden aan de verschillende gemoedsgesteldheid der mensen, die tot Hem kwamen, want Hij, die "het hart doorgrondt" kende die gemoedsgesteldheid en heeft er zich naar gericht. Hij weet wat in den mens is, en hoe met hem te handelen. Toen Jezus hem nu volgde, volgden ook Zijne discipelen, die Hij tot Zijne voortdurende metgezellen had gekozen. Het was niet uit praalvertoon, dat Hij hen medenam, maar opdat zij, die later de predikers zouden zijn van Zijne leer, de getuigen zouden zijn van Zijne wonderen.

III. De genezing der bloedvloeiing dier arme vrouw. Ik noem haar ene arme vrouw, niet slechts omdat haar toestand zo beklagenswaardig was, maar omdat zij, hoewel iets hebbende in de wereld, het echter alles aan de medicijnmeesters te koste had gelegd, om van hare kwaal te worden genezen, zonder ooit baat gevonden te hebben, hetgeen nog ene verergering was van haren ongelukkigen toestand, daar zij vol geweest was, en nu ledig geworden is, dat zij zich om hare gezondheid te herkrijgen had verarmd, terwijl toch hare gezondheid niet was teruggekomen. Deze vrouw was ziek door ene voortdurende bloedvloeiing, twaalf jaren lang, vers 20, ene ziekte, die niet slechts de krachten ondermijnde en als verteerde, maar die haar ook volgens de wet onrein maakte en haar buitensloot van de voorhoven des Heeren, maar zij heeft haar niet belet om tot Christus te naderen. Zij wendde zich tot Christus, en heeft genade van Hem verkregen, toen Hij op weg was, om den overste te volgen, wiens dochter was gestorven, en voor wie dit nu ene grote aanmoediging en hulpe was om zijn geloof in de macht van Christus te blijven behouden. Zo genadiglijk let Christus op het gestel en de zwakheid der gelovigen. Men lette nu op: Het grote geloof van deze vrouw in Christus en in Zijne macht. Hare kwaal was van zulk een aard, dat hare zedigheid haar niet toeliet om er openlijk tot Christus van te spreken om genezing te verkrijgen, zoals anderen, maar door ene bijzondere ingeving van den Geest des geloofs, geloofde zij, dat er zulk ene overvloeiende kracht der genezing in Hem was, dat het blote aanraken van Zijn kleed haar genezen zou. Misschien ging haar geloof wel met enige verbeeldingskracht gepaard, want er was geen voorbeeld van, dat iemand zich op zulk ene wijze tot Christus heeft gewend, tenzij zij, gelijk sommigen denken, het oog moet gehad hebben op de opwekking van den dode door de aanraking van Elisa’s gebeente, 2 Koningen 13:21. Maar welke zwakheid van verstand daar nu ook in was, het behaagde Christus dit voorbij te zien, en de oprechtheid en kracht van haar geloof aan te nemen. Deze vrouw geloofde genezen te zullen worden, indien zij alleenlijk den zoom Zijns kleeds, het alleruiterste er van, aanraakte. Er is kracht in alles wat aan Christus behoort. De heilige olie, waarmee de hogepriester gezalfd was, daalde neer op den zoom zijner klederen, Psalm 133:2. Zulk ene volheid van genade is er in Christus, dat wij allen daaruit genade ontvangen, Johannes 1:16. 2. Christus’ gunst jegens deze vrouw. Hij heeft Zijne genezende invloeden niet teruggehouden, (gelijk Hij had kunnen doen) maar liet aan deze schroomvallige, bedeesde lijderes toe Hem de genezing, als het ware, te ontstelen, zonder dat de omstanders het bemerkten, hoewel zij niet kon denken, dat het ook aan Hem onbekend zou blijven. En nu zou zij wel gaarne heengegaan zijn, want zij had verkregen hetgeen waarvoor zij was gekomen. Maar Christus wilde haar niet zo laten heengaan. Hij wil niet slechts, dat in die genezing Zijne macht verheerlijkt wordt, Hij wilde ook, dat Zijne genade verheerlijkt werd in hare vertroosting en lof. De triomf van haar geloof moet haar tot lof en eer verstrekken. Hij keerde zich om, om haar te zien, en weldra bemerkte Hij haar. Het is voor nederige Christenen ene grote bemoediging, dat zij, die zich verbergen voor de mensen, aan Christus bekend zijn, die in het verborgen ziet, hoe hun smekingen ten hemel opgezonden worden. Nu geeft Hij blijdschap in haar hart door dat woord: "Dochter, wees welgemoed." Zij vreesde bestraft te zullen worden, omdat zij zo heimelijk heeft gehandeld, maar zij wordt bemoedigd. Hij noemt haar *dochter*, want Hij sprak tot haar met de tederheid van een’ vader, gelijk Hij dit ook deed tot den geraakte, dien Hij "Zoon"

noemde, vers 2. Christus heeft vertroostingen gereed voor de *dochters Zions*, die bezwaard van geest zijn, zoals Hanna geweest is, 1 Samuel 1:15. Gelovige vrouwen zijn de dochters van Christus, en Hij zal ze als zodanig erkennen. Hij zegt haar welgemoed te zijn, en zij heeft daar reden toe, indien Christus haar als dochter erkent. De vertroosting der heiligen is gegrond op hun aanneming. Zijn bevel tot haar gericht om welgemoed te zijn, bracht vertroosting mede, gelijk Zijn woord: "Zijt genezen" gezondheid meebracht. Het is de wil van Christus, dat Zijn volk getroost zij, en het is Zijn kroonrecht om aan ontroerde harten troost te bieden. Hij "schept de vrucht der lippen, vrede." Jesaja 57:19. Hij eert haar geloof. Van alle genadegaven is het die, door welke Christus het meest geëerd wordt, en daarom eert Hij haar ook het meest, "Uw geloof heeft u behouden". Aldus heeft zij door haar geloof een goed getuigenis verkregen. En gelijk Christus onder alle genadegaven de genadegave des geloofs het meest eert, zo doet Hij onder alle gelovigen de meeste eer aan hen, die het ootmoedigst zijn, zoals aan deze vrouw, die meer geloof had, dan zij dacht te hebben. Zij had reden om welgemoed te zijn, niet slechts omdat zij genezen was, maar omdat haar geloof haar had behouden, dat is: zij was in geestelijken zin genezen, die genezing was in haar gewerkt, die de vrucht is des geloofs, de vergeving van zonde en het werk der genade. Wij kunnen in onze tijdelijke zegeningen overvloedige vertroosting smaken, als zij vergezeld gaan van geestelijke zegeningen, die er mede overeenkomen. Voedsel en deksel zullen ons liefelijk en vertroostend zijn, als wij door het geloof gevoed worden met het brood des levens, en bekleed worden met de gerechtigheid van Christus. Rust en slaap zullen ons troostrijk zijn, als wij door het geloof rusten in God, en veilig wonen onder Zijne hoede. Gezondheid en voorspoed zullen ons troostrijk wezen, als door het geloof onze ziel welvaart en gezond is. Jesaja 38:16, 17. De genezing van haar lichaam was de vrucht van haar geloof, en dat maakte haar tot ene wezenlijk gelukkige, troostrijke genezing. Zij, uit wie de duivelen uitgeworpen waren, waren geholpen door de soevereine macht van Christus, sommigen van hen door het geloof van anderen (zoals in vers 2), maar hier is het: "Uw geloof heeft u behouden". Tijdelijke zegeningen zijn ons waarlijk vertroostingen, als zij ontvangen worden op het geloof. Als wij enigerlei genade zoeken te verkrijgen, en wij hebben er om gebeden in geloof met het oog op de belofte, en in afhankelijkheid daarvan, indien wij haar begeerden ter verheerlijking van God en met onderworpenheid aan Gods wil, en als dan ons hart er door verruimd is in geloof, liefde en gehoorzaamheid, dan kunnen wij zeggen, dat wij haar door het geloof hebben ontvangen.

IV. Den toestand, waarin Hij het huis van den overste vond, vers 23. - Hij zag "de pijpers en de woelende schare." Het huis was in gewoel en verwarring, dat is het werk van den dood in een gezin, en wellicht geven de nodige zorgen, die in zulk een tijd ontstaan, als onze doden op betamelijke wijze van voor onze ogen begraven moeten worden, ene heilzame afleiding aan de droefheid, die anders wellicht de overhand over ons zou verkrijgen. De lieden uit den omtrek kwamen om rouwbeklag te doen over het geleden verlies, de ouders te troosten, toebereidselen te maken voor de begrafenis en deze bij te wonen, want het was onder de Joden gebruikelijk daar niet lang mede te wachten. De pijpers bevonden zich onder hen naar ene gewoonte onder de Heidenen, om met hun treurmuziek de droefheid te verhogen, en de klaagzangen uit te lokken van hen, die daarbij tegenwoordig waren. Aldus gaven zij dan toe aan ene hartstochtelijkheid, die van zelf reeds al te licht bovenmate sterk werd, waardoor dan ene droefheid aan den dag werd gelegd als van "dezulken, die gene hope hebben." Zie, hoe de Godsdienst hartsterking en verzachtenden troost biedt, terwijl de ongodsdienstigheid slechts bijtende middelen heeft, die het leed nog verzwaren. Het is ook mogelijk, dat deze pijpers, of fluitspelers afleiding poogden te geven aan de smart der familie door hen te vervrolijken, maar "als edik is op salpeter, zo is hij, die liederen zingt, bij een treurig hart." Merk op, dat de ouders, die toch in de eerste plaats door de beproevingen werden getroffen,

zwegen, terwijl de pijpers en de schare, wier geklaag en geween slechts gedwongen waren, zulk een getier maakten. De smart, die zich het luidst openbaart, is niet altijd het diepst, rivieren bruisen het sterkst, waar zij over ene ondiepe bedding vloeien. Die smart is het oprechtst, welke zich aan de opmerkzaamheid zoekt te onttrekken. Maar van dit alles wordt hier gewag gemaakt, om te tonen, dat het kind werkelijk gestorven was. Hoe Christus al deze verwarring en luidruchtigheid bestraft heeft, vers 24. "Vertrekt," zei Hij. Waar de droefheid naar de wereld de overhand heeft, is het wel eens moeilijk voor Christus en Zijne vertroostingen om er ingang te vinden. Aan hen, die zich verharden in hun smart, en gelijk Rachel, weigeren vertroost te worden, moet het wezen, alsof zij Christus tot hun onrustige, ontroerende gedachten horen zeggen: "Vertrekt". Maakt plaats voor Hem, die de Vertroosting Israël's is, en ene "sterke vertroosting" sterk genoeg om de verbijstering en de tirannie van deze droefheid naar de wereld te overwinnen, zo Hij slechts toegelaten wordt in de ziel. Hij geeft een goede reden op, waarom zij zich zelven en elkaar niet zo moeten ontrusten: "Het dochtertje is niet dood, maar slaapt." Dit was bij uitnemendheid waar van dit kind, dat onmiddellijk tot het leven teruggeroepen zou worden. Zij was wel waarlijk dood, maar niet voor Christus, die wist, wat Hij ging doen, en besloten had haar dood slecht als een slaap te doen zijn. Er is weinig verschil tussen den slaap en den dood, behalve in den duur er van, *welk* ander verschil er moge zijn, is slechts een droom. De dood moet slechts van korten duur zijn, en daarom is hij slechts een slaap, als ene nachtrust. Hij, die de doden levend maakt, kan de dingen. die niet zijn, roepen, alsof zij waren, Romeinen 4:17. Het is in zekeren zin waar van allen die sterven, inzonderheid van hen, die sterven in den Heere. De dood is een slaap. Alle natiën en alle talen zijn tot verzachting van hetgeen zo schrikkelijk, en daarbij zo volstrekt onvermijdelijk is, en om er zich mede te verzoenen, overeengekomen, om hem aldus te noemen. Zelfs van de goddeloze koningen wordt gezegd, dat zij "ontsliepen met hun vaderen," en van hen, die zullen "ontwaken tot versmaadheden en tot eeuwige afgrijzing" wordt gezegd, dat zij slapen in het stof der aarde," Daniël 12:2. Het is niet de slaap der ziel-hare werkzaamheid houdt niet op-maar de slaap van het lichaam, dat neerligt in het graf, stil en zwijgend, in duisternis en vergetelheid gehuld. De slaap is een dood van korten duur, en de dood is een langdurige slaap. Maar de dood der rechtvaardigen moet in zeer bijzonderen zin als een slaap worden beschouwd, Jesaja 57:2. Zij ontslapen in Jezus, 1 Thessalonicenzen 4:14, zij rusten niet slechts van den arbeid en de moeite van den dag, maar rusten in de hope van het blijde ontwaken op den morgen der opstanding, wanneer zij verfrist en verkwikt zullen ontwaken tot een nieuw leven, ontwaken om met een rijk gewaad te worden bekleed en te worden gekroond, ontwaken om niet meer te slapen. De overdenking hiervan behoort onze droefheid te matigen bij den dood onzer betrekkingen en vrienden. "Zeg niet: zij zijn verloren, neen, zij zijn ons slechts voorgegaan. Zeg niet: dat zij zijn verslagen, neen, zij zijn slechts ontslapen, en de apostel acht het ene ongerijmdheid te denken, dat zij, die in Christus ontslapen zijn, verloren zouden zijn, 1 Corinthiërs 15:18, "Vertrekt," geeft dus plaats aan die vertroostingen, welke het verbond der genade aanbiedt, als ontleend aan den toekomstigen staat der gelukzaligheid en der heerlijkheid, "die aan ons zal geopenbaard worden.". Zou men zich nu hebben kunnen voorstellen, dat zulk een troostwoord, komende uit den mond van den Heere Jezus, bespot zou worden? "Zij belachten Hem." Deze lieden woonden te Kapernaum, zij kenden het karakter van Christus: zij wisten, dat Hij nooit een dwaas of onbezonnen woord had gesproken, zij waren bekend met de vele en grote werken, die Hij had gedaan, zodat zij, indien zij al niet verstonden, wat Hij met dit woord bedoelde, ten minste in stilte den uitslag, het gevolg er van behoorden af te wachten. De woorden en werken van Christus, die niet begrepen kunnen worden, behoren daarom niet te worden geminacht. Wij moeten de verborgenheid aanbidden der Goddelijke woorden, ook dan, als zij in tegenspraak schijnen met hetgeen waarvan wij ons ontwijfelbaar zeker achten. Maar ook dit strekte ter bevestiging van het wonder, want het

scheen, dat het kind zo blijkbaar dood was, dat men het uiterst bespottelijk vond daar anders over te denken.

VI. De opwekking van het kind uit den dood door de macht van Christus, vers 25. "De schare was uitgedreven." Spotters, die lachen om hetgeen zij zien en horen dat boven hun bevatting is, zijn gene voegzame getuigen van de wonderwerken van Christus, waarvan de heerlijkheid niet is gelegen in praal of pracht, maar in kracht. De zoon der weduwe te Naïn, en Lazarus, werden openlijk van den dood opgewekt, maar met dit kind geschiedde het binnen's huis, want Kapernaum, dat de mindere wonderen der genezingen had geminacht, was niet waardig om het grotere, het terugroepen tot het leven, te aanschouwen. Deze paarlen moesten niet geworpen worden voor de voeten dergenen, die ze zouden vertreden. Christus ging in en "greep hare hand", als om haar wakker te maken en overeind te helpen, handelende naar Zijne eigene beeldspraak, waarin Hij haar had voorgesteld als slapende. De Hogepriester, die een type was van Christus, mocht bij gene dode lichamen komen, Leviticus 21:10, 11, maar Christus heeft dode lichamen aangeraakt. Het Levitische priesterschap laat de doden in hun onreinheid, en houdt zich daarom op een afstand van hen, omdat het hun gene hulp aan heeft te bieden, maar Christus, macht hebbende om de doden op te wekken, is verheven boven de besmetting, en daarom schroomt Hij niet hen aan te raken. Hij "greep hare hand, en het dochtertje stond op." Zo gemakkelijk, en daarbij met zoveel kracht van uitwerking, was het wonder gewrocht, niet door gebed, zoals Elia gedaan heeft, 1 Koningen 17:21, en Elisa, 2 Koningen 4:33, maar door ene aanraking. *Zij* deden het als dienstknechten. *Hij* deed het als Zoon, als God, "bij wie uitkomsten zijn tegen den dood." Jezus Christus is de Heere der zielen. Hij gebiedt ze te komen, en Hij gebiedt ze te gaan, wanneer, en zo als, het Hem behaagt. Dode zielen worden niet opgewekt tot geestelijk leven, tenzij Christus hare hand grijpt, dit geschiedt ten dage Zijner heirkracht. Hij helpt ons opstaan, of wij blijven neerliggen.

VII. De algemene aandacht, die aan dat wonder geschonken werd, hoewel het stil en binnen's huis was geschied, vers 26, "dit gerucht ging uit door dat gehele land, het was het algemene onderwerp der gesprekken. De mensen hebben over Christus' wonderen meer gepraat, dan ze overwogen, of ze zich ten nutte gemaakt. En ongetwijfeld waren zij, die slechts van Christus' wonderen hebben gehoord er even verantwoordelijk voor als zij, die er ooggetuigen van zijn geweest. Hoewel wij, op zo verren afstand van tijd levende, Christus' wonderen niet hebben gezien, zijn wij toch, wijl wij er de volkomen geloofwaardige geschiedenis van bezitten, gehouden en verplicht Zijne leer te ontvangen en aan te nemen, en "Zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben, en nochtans zullen geloofd hebben."

MATTHEUS 9:27-34

In deze verzen hebben wij het bericht van nog twee wonderen, die terzelfder tijd door den Heere gewrocht zijn.

I. Het schenken van het licht der ogen aan twee blinden, vers 27-31. Christus is de Bron van licht zowel als van leven, en, gelijk Hij zich bij het opwekken der doden betoond heeft dezelfde te zijn, die in den beginne den mens den adem des levens had ingeblazen, zo betoonde Hij zich, door aan blinden het gezicht te geven, dezelfde, die in den beginne geboden heeft, dat het licht in de duisternis zou schijnen. Let nu op:

1. Het dringend, aanhoudend, bidden van deze blinden. Christus was teruggekeerd uit het huis van den overste naar Zijne eigene woning en deze blinden volgden Hem, en, gelijk bedelaars, vervolgden zij Hem met hun onophoudelijk geroep, vers 27. Hij, die zo gemakkelijk krankheden kan genezen, zo krachtig en zo volkomen, en daarbij nog om niet, zal geen gebrek hebben aan patiënten. Gelijk voor andere dingen, is Hij ook vermaard als oogarts. Let nu op: *Den titel*, dien deze blinden aan Christus gaven: "Gij, Zone David's, ontferm U onzer!" De belofte, aan David geschonken, dat uit zijne lenden de Messias zou voortkomen, was welbekend, en daarom werd de Messias ook gemeenlijk "de Zone David's" genoemd. Te dier tijd heerste algemeen de verwachting van Zijne verschijning. Deze blinden weten, en erkennen, en roepen het uit in de straten van Kapernaum, dat Hij gekomen is, en dat *Deze* het is, hetgeen ene verzwaring is van de dwaasheid en de zonde der overpriesters en Farizeeën, die het ontkenden en Hem tegenstonden. Zij konden Hem en Zijne wonderen niet zien, maar "het geloof is uit het gehoor". Zij, die door de voorzienigheid Gods beroofd zijn van het licht der ogen, kunnen toch door Gods genade "verlichte ogen des verstands hebben", zodat zij die grote dingen Gods onderscheiden, die voor "de wijzen en verstandigen verborgen" zijn.

Hun bede:" Ontferm U onzer". Het was voorzegd, dat "de Zone David's" barmhartig zou zijn, Psalm 72:12, 13, en in Hem schittert "de innerlijke barmhartigheid onzes Gods", Lukas 1:78. Welke noden of lasten wij ook hebben, wij hebben voor hulp en ondersteuning niets meer nodig dan te delen in de ontferming onzes Heeren Jezus. Het zij Hij ons geneest of niet geneest, indien Hij zich "onzer ontfermt", hebben wij genoeg, en wat nu de bijzonderheden in het betoon dier ontferming betreft, dat kunnen wij veilig aan de wijsheid van Christus overlaten. Deze blinden zeiden niet, ieder voor zich, "Ontferm U mijner" maar beiden zeiden voor elkaar: "Ontferm U onzer." Het betaamt hun, die onder ene zelfde beproeving lijden, in te stemmen in dezelfde gebeden om hulp en uitkomst. Mede-lijders behoren mede-bidders te zijn. In Christus is genoeg voor allen. Hun aanhouden in dit bidden, zij volgden Hem, roepende". Het schijnt, alsof Jezus hun in het begin generlei aandacht schonk, want Hij wilde hun geloof beproeven. Hij wist, dat het sterk was. Hij wilde hen vurig maken in den gebede, en Zijne genezingen des te meer doen waarderen, als zij niet altijd op het eerste woord gewerkt werden. Hij wilde ons leren te "volharden in het gebed", "altijd te bidden", en niet "te vertragen" en hoewel de verhoring niet terstond plaats heeft, er toch naar uit te zien, haar te verwachten, de voorzienigheid te volgen, zelfs in die wegen en handelingen, waarop en waarin het schijnt, alsof zij in tegenspraak zijn met ons gebed. Christus wilde hen niet openlijk op straat genezen, want Hij wilde aan deze genezing gene ruchtbaarheid geven, vers 30. Maar toen Hij in het huis kwam, volgden zij Hem naar binnen, en kwamen tot Hem. Christus' deur is altijd geopend voor gelovige, aanhoudende bidders. Het scheen ruw en vrijpostig in hen, om Hem in het huis te volgen, toen Hij zich wenste terug te trekken, maar zo groot is Jezus' tederheid. dat zij niet meer vrijmoedig

waren dan zij Hem welkom waren. De belijdenis van geloof, die Christus hun toen ontlokte. Toen zij om ontferming tot Hem kwamen, vroeg Hij hun: "Gelooft gij, dat Ik dat doen kan?" Geloof is de grote voorwaarde om Christus' gunst te verkrijgen. Zij, die de weldaad van Christus wensen te verkrijgen, moeten een vast geloof hebben in Zijne macht. Wij moeten er ten volle van verzekerd wezen, dat Hij doen *kan*, wat wij wensen, dat Hij voor ons doen zal. Zij volgden Christus, en volgden Hem roepende, maar de grote vraag is: "Gelooft gij"? De natuur kan vurigheid teweeg brengen, maar alleen genade kan geloof werken, geestelijke zegeningen worden slechts door geloof verkregen. Zij hadden hun geloof te kennen gegeven in het ambt van Christus als "Zone David's", en in Zijne ontferming, maar nu eist Christus ook ene belijdenis van geloof in Zijne macht. "Gelooft gij, dat Ik dat doen kan?" Christus wil, dat Hem de heerlijkheid Zijner macht zal toegeschreven worden door allen, die er het nut en voordeel van hopen te ontvangen. "Gelooft gij, dat Ik dat doen kan?" deze gunst kan schenken, het gezicht kan geven aan blinden, zowel als geraaktheid genezen en doden opwekken? Het is goed om de algemene ver- zekeringen van Gods macht en goedheid toe te passen op onze bijzondere noden en behoeften. "Alle dingen zullen medewerken ten goede", alle dingen, dus ook dit. "Gelooft gij, dat Ik dat doen kan, dat Ik niet slechts als profeet bij God kan overmogen, maar dat Ik het doen kan door Mijne eigene macht?, Dat zal dan gelijk staan met het geloof, niet slechts, dat Hij "de Zone David's" is, maar dat Hij "de Zone Gods" is, want het is Gods kroonrecht de ogen der blinden te openen, Psalm 146:8, en de ogen ziende te maken, Exodus 4:11. Job was den blinden tot ogen, Job 29:15, hij was hun in de plaats van ogen, maar aan de blinden ogen *geven*, dat kon hij niet. Ook ons wordt de vraag gesteld: *Geloven wij dat Christus dat voor ons doen kan* door de kracht van Zijne verdienste en voorbede in den hemel, van Zijn Geest en genade in het hart en van Zijne voorzienigheid en heerschappij in de wereld? In de macht van Christus te geloven is niet slechts ons er van verzekerd te houden, maar er ons aan toe te vertrouwen, en er ons door te bemoedigen. Op deze vraag geven zij terstond en zonder te aarzelen antwoord. Zij zeiden "Ja Heere". Hoewel Hij hen voor ene wijle in onzekerheid had gelaten, en hen niet terstond had geholpen, schreven zij dit eerlijk toe aan Zijne wijsheid, niet aan Zijne zwakheid of onmacht, maar waren nog volkomen overtuigd van Zijne macht. De schatten der genade, die weggelegd zijn in de macht van Christus, zijn "gewrocht voor degenen, die op Hem betrouwen." Psalm 31:20. De genezing, die Christus in hun werkte, "Hij raakte hun ogen aan", vers 29. Dit deed Hij om hun geloof aan te moedigen, dat Hij door Zijn uitstel beproefd had, en om te tonen, dat Hij aan blinde zielen het gezicht geeft door de werkingen Zijner genade, die het woord vergezellen, de ogen zalvende met ogenzalve, en Hij legde de genezing op hun geloof: "U geschiede naar uw geloof". Toen zij om genezing vroegen, vroeg Hij naar hun geloof, vers 28 :"Gelooft gij, dat Ik dat doen kan?" Hij vroeg niet naar hun rijkdom, of zij in staat waren Hem voor hun genezing te betalen, noch naar hun aanzien in de wereld, of Hij door hun genezing in aanzien zou toenemen, maar naar hun geloof, en nu zij hun geloof hadden beleden, verwees Hij de zaak daarnaar: "Ik weet, dat gij gelooft, en de macht, in welke gij gelooft, zal ten uwen behoeve worden aangewend: U geschiede naar uw geloof." Hieruit blijkt, dat Hij de oprechtheid kende van hun geloof en het goedkeurde. Het is voor ware gelovigen een grote troost, dat Jezus Christus hun geloof kent, en er een welbehagen in heeft. Hoewel het zwak is, en anderen het niet kunnen bemerken, hoewel zij zelven maar al te zeer geneigd zijn om het in twijfel te trekken, is het Hem bekend. Zijn aandringen op hun geloof als noodzakelijk: "Indien gij gelooft, zo ontvangt dan hetgeen waar gij om gekomen zijt." Zij, die tot Jezus gaan om hulp en redding, zullen ontvangen *naar hun geloof*, niet naar wat zij zich inbeelden, of naar hetgeen zij zeggen, maar *naar hun geloof*, dat is: ongelovigen kunnen niet verwachten enigerlei gunst te vinden bij God, maar ware gelovigen kunnen er van verzekerd wezen al die gunst te vinden, die in het Evangelie wordt aangeboden, en onze vertroostingen nemen af of nemen toe, al naar ons geloof

zwakker of sterker is, wij zijn niet nauw in Christus, zo laat ons dan niet nauw zijn in ons zelven. Het bevel, dat Hij hun gaf, om deze genezing niet ruchtbaar te maken, vers 30. "Ziet, dat het niemand wete." Hij gaf hun dien last, om ons een voorbeeld te geven van die nederigheid van hart, en die zachtmoedigheid, die Hij wil, dat wij van Hem zullen leren. In het goede, dat wij doen, moeten wij niet onzen eigen lof zoeken, maar de ere en heerlijkheid Gods. Het moet meer ons streven zijn om nuttig te wezen, dan om het bekend te laten worden, dat wij dit zijn, Prediker 20:6. Aldus ondersteunde Christus den regel, dien Hij had gegeven: "Laat uwe linkerhand niet weten wat uwe rechter doet." Sommigen denken, dat Christus door dit geheim te willen houden, Zijn misnoegen toonde tegen de lieden van Kapernaum, die zo vele wonderen hadden gezien, en toch niet geloofden. Het stilzwijgen, dat opgelegd wordt aan hen, die de werken van Christus behoren bekend te maken, is een oordeel over ene plaats of een volk, en het is rechtvaardig in Christus om de middelen ter overtuiging te onthouden aan hen, die hardnekkig in hun ongeloof willen blijven, en het licht te omhullen voor hen, die er hun ogen voor toesluiten. Hij deed dit ook uit voorzichtigheid, ter Zijner beveiliging, want hoe meer Hij bekend gemaakt werd, hoe afgunstiger de oversten der Joden werden op zijn toenemenden invloed op het volk. Maar toen na Zijne opstandig, die het volkomen bewijs was Zijner zending, Zijn geestelijk koninkrijk opgericht werd, was dit gevaar voorbij, en toen konden zijne wonderen aan alle volken bekend gemaakt worden. Hij merkt ook op, dat de wonderen, die Christus wrocht onder de Heidenen en de Gadarenen, wèl bekend gemaakt moesten worden, omdat bij dezen dat gevaar niet bestond. Maar ere is gelijk de schaduw, die, evenals zij vliedt van hen, die haar volgen, diegenen volgt welke haar ontvluchten. vers 31. "Zij hebben Hem ruchtbaar gemaakt." Dit was eerder ene daad van ijver, dan van wijsheid of voorzichtigheid, en hoewel zij verontschuldigd kan worden, als eerlijk de ere van Christus bedoelende, kan zij toch niet gerechtvaardigd worden, daar zij tegen het bepaald bevel van Christus inging. Als wij de ere Gods willen bevorderen, dan hebben wij wèl toe te zien, om daarbij in overeenstemming te handelen met Gods wil.

II. De genezing van een stomme, die van den duivel bezeten was. En hier hebben wij op te merken, dat: Zijn toestand zeer treurig was. Hij bevond zich onder de macht van den duivel in dien bijzonderen zin, dat hij onbekwaam was gemaakt om te spreken, vers 32. Zie den rampzaligen toestand van deze wereld, en hoe velerlei de beproevingen zijn der beproefden! Niet zodra hebben wij afgedaan met *twee blinden*, of wij ontmoeten een stomme. Hoe dankbaar behoorden wij te wezen aan God voor ons gezicht en onze sprake! Zie de boosheid van Satan tegen het menselijk geslacht, en op hoe velerlei wijze hij dit toont. De sprakeloosheid van dezen mens was het gevolg van zijne bezetenheid, maar het was beter, dat hij niet in staat was iets te zeggen, dan, evenals de bezetenen, van wie in hoofdstuk 8:29 verhaald wordt, gedwongen te zijn te zeggen: Wat hebben wij met U te doen?" Van de twee is een stomme duivel beter dan een Godlasterende duivel. Als de duivel bezit neemt van ene ziel, dan wordt zij ten opzichte van veel goed tot zwijgen gebracht, zij is stom in gebed en lofzegging, waarvan de duivel een gezworen vijand is. Deze arme mens werd gebracht tot Christus, die niet slechts hen ontving, die uit zich zelven, en gedwongen door hun eigen geloof, tot Hem kwamen, maar ook hen, die tot Hem gebracht werden door hun vrienden, en dus kwamen door het geloof van anderen. Hoewel de rechtvaardige uit zijn geloof eeuwig zal leven, kunnen ons toch tijdelijke zegeningen geschonken worden op het geloof en de voorbede van anderen. Zij brachten hem in, juist op het ogenblik, dat de blinden het huis verlieten. Zie hoe onvermoeid Christus was in goeddoen, hoe snel het ene goede werk op het andere volgde. Schatten van genade, wondervolle genade, zijn in Hem verborgen, die onophoudelijk meegedeeld, maar nooit uitgeput kunnen worden. Zijne genezing, die zeer plotseling was, vers 33. "Als de duivel uitgeworpen

was, sprak de stomme". Christus' genezingen gaan tot den wortel, de oorzaak, der kwaal, en doen de gevolgen verdwijnen door dat de oorzaak weggenomen is. Hij opent de lippen, door Satans macht te verbreken in de ziel. In de heiligmaking maakt Hij de wateren gezond door zout te werpen in de bron. Als Christus door Zijne genade den duivel uitwerpt uit ene ziel, dan zal de stomme terstond spreken. Toen Paulus bekeerd was, heet het van hem: "Zie, hij bidt", toen heeft de stomme gesproken. De gevolgen dezer genezing. "De scharen verwonderden zich", en wèl mochten zij dit, hoewel weinigen geloofden, hebben velen zich verwonderd. Het gemene volk wordt eerder tot verbaasdheid bewogen dan tot enigerlei andere aandoening des gemoeds. Het was voorgezegd, dat het nieuwe lied, het Nieuw-Testamentische lied, wegens de wondere daden des Heeren zou gezongen worden, Psalm 98:1. Ze zeiden: "Er is nooit desgelijks in Israël gezien", en dus ook nooit ergens anders, want onder geen volk zijn zulke wonderen van genade geschied als onder Israël. Er waren profeten onder Israël, die zeer vermaard zijn geweest om de wonderen, die zij gedaan hebben, maar Christus heeft hen allen overtroffen. De wonderen van Mozes hadden betrekking op Israël als volk in zijn geheel, maar Christus' wonderen geschiedden aan afzonderlijke personen. De Farizeeën lasterden, vers 34. Als zij het overtuigend blijk dezer wonderen niet konden ontkennen, schreven zij ze toe aan den duivel, alsof zij door een verdrag, in samenspanning met hem, waren geschied. "Hij werpt de duivelen uit door den overste der duivelen," ene afgrijselijke gedachte, waarvan wij later meer zullen horen, en dan tevens het antwoord, dat Christus er op geeft, Hoofdstuk 12:25, hier zij slechts opgemerkt, hoe boze mensen en verleiders tot erger voortgaan, 2 Timotheus 3:13, en dat is tegelijk hun zonde en hun straf. In hun twisten met Christus wegens Zijn vergeven van zonde, vers 3, zijn omgang met tollenaren en zondaren, vers 11, en het niet vasten, vers 14, waren zij reeds hatelijk genoeg, maar toch hadden zij daarbij nog een schijn van vroomheid, reinheid en Godsdienstigheid, maar dit gezegde ademt niets anders dan boosheid, en valsheid, en helse vijandschap, en dat wel in de hoogste mate, het is volstrekt en geheel duivels, en daarom ook volkomen terecht onvergeeflijk genoemd. Omdat het volk zich verwonderde, moeten zij iets zeggen, dat afbreuk doet aan het wonder, en dit nu was alles wat zij wisten te zeggen.

MATTHEUS 9:35-38

Dit is het slot van het voorafgaand verhaal van Christus' prediking en wonderen, vers 35, Hij "omging al de steden en vlekken, lerende en genezende." Het is hetzelfde wat wij in hoofdstuk 4:23 gehad hebben. Dáár is het de inleiding tot het meer bijzondere verslag van Christus' prediking, hoofdstuk 5, 6 en 7, en van Zijne genezingen, hoofdstuk 8 en 9, en hier is het ene sierlijke herhaling er van aan het einde van de aangehaalde voorbeelden, als het punt, dat bewezen moet worden", alsof de evangelist wilde zeggen: "Ik hoop door de aanhaling van deze voorbeelden nu genoegzaam te hebben aangetoond, dat Christus heeft gepredikt en genezen, want ik heb u den voor- naamsten inhoud Zijner leerredenen meegedeeld, en enkele voorbeelden van Zijne genezingen, welke gewrocht werden ter bevestiging Zijner leer: en "deze dingen zijn geschreven opdat gij gelooft." Sommigen zijn van mening, dat dit ene tweede rondreize geweest is in Galilea, en dat Hij de plaatsen nog eens bezocht, waar Hij te voren had gepredikt. Hoewel de Farizeeën Hem bedilden en tegenstonden, ging Hij voort met Zijn werk, Hij "predikte het Evangelie des koninkrijks." Hij sprak hun van een koninkrijk van genade en heerlijkheid, dat opgericht stond te worden onder de regering van een Middelaar, dit was in waarheid een Evangelie, ene goede tijding, ene blijde boodschap van grote vreugde voor alle volken. Bij Zijne prediking heeft Christus ook acht geslagen op kleine, onaanzienlijke steden of vlekken. Hij bezocht niet slechts de grote, rijke steden, maar de arme, afgelegen dorpen, dáár heeft Hij gepredikt, en dáár heeft Hij genezen. De zielen van hen, die in het oog der wereld tot de geringsten behoren, zijn aan Christus even dierbaar-en behoren dit ook ons te zijn-als de zielen van de rijksten en voornaamsten. Rijken en armen, burgers en boeren, ontmoeten elkaar in Hem. "Van Zijne gerechtigheden, bewezen aan de dorpen in Israël" moet gesproken worden, Richteren 5:11. Hij heeft ook acht geslagen op de openbare Godsverering. Hij "leerde in hun synagogen", ten einde in plechtige bijeenkomsten te kunnen getuigen, zelfs als daar zeer veel verdorvenheid in was. Wij moeten "onze onderlinge bijeenkomst niet nalaten, gelijk sommigen de gewoonte hebben." Hij deed dit ook om de gelegenheid te hebben van te prediken ter plaatse, waar het volk bijeenkwam, om te horen. Zo hebben ook de apostelen, zelfs toen de Evangelie-kerk werd gegrondvest, en Christelijke bijeenkomsten georganiseerd waren, dikwijls in de synagogen der Joden gepredikt. Het is de wijsheid der verstandigen om van het bestaande zoveel mogelijk nut te trekken. In de tweede plaats hebben wij hier ene inleiding voor hetgeen in het volgende hoofdstuk vermeld zal worden, n.l. Zijne uitzending der apostelen, Hij gaf acht op de scharen, vers 36, niet slechts de scharen, die Hem volgden, maar die grote menigte des volks, waarvan Hij het land vervuld zag. Hij zag hoe dicht bevolkt de vlekken en steden waren, welk ene grote menigte van mensen de synagogen vulden, welk een samenstroming van volk er was bij het openen der poorten. Zo talrijk was deze natie thans geworden, als gevolg van Gods zegen aan Abraham. Dit ziende, had Hij medelijden met hen, vers 36. " Hij werd innerlijk met ontferming bewogen over hen, niet om redenen van tijdelijken aard, zoals Hij medelijden had met de blinden, en lammen, en kranken, maar om geestelijke redenen, het deed Hem smartelijk aan te zien, hoe onwetend en zorgeloos zij waren, hoe zij omkwamen uit gebrek aan geestelijk inzicht. Jezus Christus is een zeer medelijdend Vriend van kostelijke zielen, zeer bijzonder wordt Hij over dezen met innerlijke ontferming bewogen. Het was medelijden met zielen, die Hem van den hemel op aarde had gebracht, en van dáár aan het kruis. Ellende is het voorwerp der barmhartigheid, en de ellende van zondige, zich zelven verdervende zielen is de grootste ellende. Christus heeft het meest medelijden met hen, die het minst medelijden hebben met zich zelven. De meest Christelijke barmhartigheid is barmhartigheid over de zielen, en die barmhartigheid gelijkt ook het meest op de barmhartigheid van Christus. Waardoor dit medelijden werd opgewekt. Zij waren *vermoeid*, arm, gekweld, uitgeput. Zij waren *verstrooid*,

losgeraakt van elkaar. "De stok samenbinders was verbroken", Zacheria 11:14. Zij hadden hulp nodig voor hun ziel, en er was niemand, die hun deze hulpe bood. De schriftgeleerden en Farizeeën vervulden hen met ijdele denkbeelden, legden hun de lasten op van de overleveringen der ouden, haalden hen over tot allerlei misvattingen, maar op hun plicht werden zij niet gewezen, met de strekking en den geestelijken aard der wet werden zij niet bekend gemaakt, daarom waren zij vermoeid, krachteloos. Immers, welke geestelijke gezondheid, welk leven en welke kracht kan er aanwezig zijn in zielen, die met draf of as gevoed worden, in plaats van met het brood des levens? De zielen zijn vermoeid, bezwijken, als er plichten volbracht, verzoekingen weerstaan, beproevingen gedragen moeten worden, omdat zij niet met het woord der waarheid gespijzigd werden. "Zij waren verstrooid gelijk schapen, die geen herder hebben." Die uitdrukking is ontleend aan 1 Koningen 17:22, en zij stelt den treurigen toestand voor van hen, die trouwe leiders derven om hen voor te gaan in de dingen Gods. Geen schepsel is meer tot dwalen geneigd dan een schaap, en *als* het dwaalt, is er geen schepsel, dat zo hulpeloos en machteloos is, en zo onbekwaam om den weg terug te vinden. Zondige zielen zijn als verloren schapen, zij hebben de zorge des herders nodig om ze terug te brengen van den dwaalweg. De leraars, die de Joden toen hadden, gaven voor herders te zijn, maar Christus zegt, dat zij gene herders hadden, want zij waren erger dan gene herders, dwaze herders, die hen van den goeden weg nog verder afvoerden, in plaats van ze er op terug te leiden, die de kudde beroofden, in stede van haar te weiden, herders, zoals wij ze beschreven vinden in Jeremia 23:1, enz. Ezechiël 34:2, enz. De toestand van ene gemeente is zeer treurig, die of in het geheel gene leraren heeft, of, wat nog erger is, zulke, die slechts op eigen voordeel en gewin bedacht zijn, het "hun zoeken, maar niet hetgeen van Christus Jezus is." Hij wekte Zijne discipelen op om voor hen te bidden. Zijn medelijden deed Hem op middelen bedacht zijn om het welzijn dezes volks te bevorderen. Uit Lukas 6:12, 13 blijkt, dat Hij bij deze gelegenheid, eer Hij Zijne apostelen uitzond, zelf geruimen tijd in het gebed heeft doorgebracht. Wij behoren te bidden voor hen, met wie wij medelijden hebben. Daar Hij nu voor hen tot God had gesproken, wendt Hij zich tot Zijne discipelen en zegt hun: Hoe de zaak stond: "De oogst is wel groot maar de arbeiders zijn weinige." Het volk had behoefte aan ene goede prediking, maar er waren slechts weinig goede predikers. Er was veel werk te verrichten, en waarschijnlijk kon er veel goed gedaan worden, maar er was gebrek aan handen, om het te doen. Het was ene bemoediging, dat "de oogst zo groot was." Het was niet vreemd, dat er zeer velen waren, die onderwijs behoefden, maar, wat niet dikwijls voorkomt, was, dat zij, die dit onderwijs behoefden, het ook begeerden, gretig waren om het te ontvangen. Zij, die slecht onderwezen waren, verlangden beter onderwezen te worden. De verwachting des volks was opgewekt, en er was ene beweging onder hen, die veel beloofde. Het is iets heerlijks om ene gemeente te zien, die naar ene goede prediking verlangt en haar op prijs stelt. Dan zijn de valleien bedekt met koren, en er is goede hope, dat het in de schuur gebracht zal worden. Het is een kostelijke tijd en gelegenheid, en dan behoort dubbele vlijt en zorg aangewend te worden, om dien tijd en deze gelegenheid niet te laten voorbijgaan. Dit zo zijnde, was het betreurenswaardig, dat "de arbeiders zo weinige waren, " dat het koren ter aarde viel en bedierf, op den grond lag te rotten uit gebrek aan maaiers. Beuzelaars waren er vele, maar arbeiders weinige. Het staat slecht met ene kerk, als het goede werk stilstaat, of slechts langzaam voortgaat uit gebrek aan goede arbeiders. Waar dit zo is, moeten de arbeiders die er zijn, zich dubbele inspanning getroosten. Wat nu in dit geval hun plicht was, vers 38 :"Bidt dan den Heere des oogstes." Het treurig aanzien der tijden, en de droeve toestand, waarin kostbare zielen verkeren, behoren ons op te wekken tot vurig en aanhoudend gebed. Als de dingen er zo hopeloos uitzien, dan moeten wij des te meer bidden, en dan zullen wij ook minder klagen en minder vrezen. Wij behoren ons gebed te richten naar den tegenwoordigen nood der kerk, en wij moeten zulk een goed inzicht hebben in de

tijdsomstandigheden, dat wij niet slechts weten wat Israël behoort te doen, maar ook waar Israël om moet bidden. God is "de Heere des oogstes, "Mijn Vader is de Landman." Johannes 15:1. Het is "de wijngaard van den Heere der heirscharen," Jesaja 5:7. Het is voor Hem, en tot Hem, en tot Zijn dienst en eer, dat de oogst ingezameld wordt. "Gods akkerwerk zijt gij." 1 Corinthiërs 3:9. Zijne dorsing en de tarwe Zijns vloers, Jesaja 21:10. Betreffende den oogst schikt en regelt Hij alles naar Zijn welbehagen, wanneer, en waar de arbeiders zullen werken, en ook hoe lang, en het is voor hen, die het goede wensen voor den oogst-arbeid, zeer troostrijk te weten, dat God zelf dien arbeid bestuurt, en alles daarin ten goede zal regelen. Leraren zijn, en behoren te wezen, arbeiders in den oogst Gods, de Evangeliedienst is een *werk*, en er moet acht op worden geslagen, het is *oogstwerk*, en dus een noodzakelijk werk, een werk waarbij alles op zijn eigen bestemden tijd moet geschieden, en het moet met naarstigheid gedaan worden, maar het is een aangenaam werk, zij "maaien met gejuich," en de blijdschap van de predikers des Evangelies wordt vergeleken met het verblijd zijn in den oogst. Jesaja 9:2, en "die maait, ontvangt loon", de loon der werklieden, die Gods akker afmaaien, zal "niet verkort worden," zoals het hun verkort werd, Jakobus 5:4. Het is Gods werk de arbeiders uit te zenden, Christus geeft leraars, Efeziërs 4:11. Hij roept tot dit ambt, Hij schenkt er de gaven en bekwaamheden voor. Zij, die zich tot dezen dienst begeven zonder er toe geroepen te zijn, en er noch bekwaam, noch bevoegd toe zijn, zullen noch als arbeiders erkend worden, noch als zodanig loon ontvangen. "Hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden?" Allen die Christus liefhebben en de zielen liefhebben, moeten dit tonen door hun vurig gebed tot God, inzonderheid als de oogst groot is, dat Hij bekwamer, getrouwer, wijzer en naarstiger "arbeiders in zijn oogst uitstote, dat Hij de zodanige zal opwekken, die Hij als arbeiders zal erkennen door de bekering van zondaren en de stichting der heiligen, hun geestkracht zal geven voor het werk, hen er toe zal roepen, en hen er in zal doen welslagen, dal hij hun wijsheid zal geven om zielen te winnen, dat Hij "arbeiders zal uitstoten," waardoor van hun zijde tegenzin te kennen wordt gegeven om te gaan, en dat wel vanwege hun eigene zwakheid en de verdorvenheid des volks, en den tegenstand der mensen, die pogen hen uit den oogst weg te stoten, maar wij behoren te bidden, dat alle tegenspraak van binnen en van buiten, overwonnen moge worden. Christus spoorde zijne vrienden aan om hiervoor te bidden op het ogenblik, toen Hij op het punt stond Zijne apostelen te zenden om in den oogst te arbeiden. Het is een goed teken, dat God een bijzonderen zegen zal geven over een volk, of ene gemeente, als Hij diegenen, welke veel vermogen bij den troon der genade, opwekt om hiervoor te bidden Psalm 10:17. Merk voorts ook op, dat Christus dit zei tot zijne discipelen, die als arbeiders gebruikt stonden te worden. Zij moesten dus bidden, ten eerste, dat God hen zou zenden. "Zie, hier ben ik, zend mij," Jesaja 6:8. Ene opdracht geschonken als verhoring van gebed, zal hoogst waarschijnlijk een goeden uitslag hebben, Paulus is een "uitverkoren vat," want "zie, hij bidt," Handelingen 9:11, 15. Ten tweede, dat hij ook anderen zal uitzenden. Niet slechts de gemeente, maar ook de leraren zelf moeten bidden om toeneming van het getal der leraren. Eigenbelang kan hen, die slechts het hun zoeken, doen begeren, om maar alleen te blijven (hoe minder leraren, hoe meer leraarsplaatsen) maar zij, die zoeken hetgeen van Christus is, begeren meer arbeiders, opdat er meer werk zal worden gedaan, al is het ook, dat zij hierdoor op den achtergrond geraken, of in de schaduw worden gesteld.

HOOFDSTUK 10

1 En Zijn twaalf discipelen tot Zich geroepen hebbende, heeft Hij hun macht gegeven over de onreine geesten, om dezelve uit te werpen, en om alle ziekte en alle kwale te genezen.
2 De namen nu der twaalf apostelen zijn deze: de eerste, Simon, gezegd Petrus, en Andreas, zijn broeder; Jakobus, de zoon van Zebedeus, en Johannes, zijn broeder;
3 Filippus en Bartholomeus; Thomas en Mattheus, de tollenaar; Jakobus, de zoon van Alfeus, en Lebbeus, toegenaamd Thaddeus;
4 Simon Kananites, en Judas Iskariot, die Hem ook verraden heeft.
5 Deze twaalf heeft Jezus uitgezonden, en hun bevel gegeven, zeggende: Gij zult niet heengaan op den weg der heidenen, en gij zult niet ingaan in enige stad der Samaritanen.
6 Maar gaat veel meer heen tot de verloren schapen van het huis Israels.
7 En heengaande predikt, zeggende: Het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.
8 Geneest de kranken; reinigt de melaatsen; wekt de doden op; werpt de duivelen uit. Gij hebt het om niet ontvangen, geeft het om niet.
9 Verkrijgt u noch goud, noch zilver, noch koper geld in uw gordels;
10 Noch male tot den weg, noch twee rokken, noch schoenen, noch staf; want de arbeider is zijn voedsel waardig.
11 En in wat stad of vlek gij zult inkomen, onderzoekt, wie daarin waardig is; en blijft aldaar, totdat gij daar uitgaat.
12 En als gij in het huis gaat, zo groet hetzelve.
13 En indien dat huis waardig is, zo kome uw vrede over hetzelve, maar indien het niet waardig is, zo kere uw vrede weder tot u.
14 En zo iemand u niet zal ontvangen, noch uw woorden horen, uitgaande uit dat huis of uit dezelve stad, schudt het stof uwer voeten af.
15 Voorwaar zeg Ik u: Het zal den lande van Sodom en Gomorra verdragelijker zijn in den dag des oordeels, dan dezelve stad.
16 Ziet, Ik zende u als schapen in het midden der wolven; zijt dan voorzichtig gelijk de slangen, en oprecht gelijk de duiven.
17 Maar wacht u voor de mensen; want zij zullen u overleveren in de raadsvergaderingen, en in hun synagogen zullen zij u geselen.
18 En gij zult ook voor stadhouders en koningen geleid worden, om Mijnentwil, hun en den heidenen tot getuigenis.
19 Doch wanneer zij u overleveren, zo zult gij niet bezorgd zijn, hoe of wat gij spreken zult; want het zal u in dezelve ure gegeven worden, wat gij spreken zult.
20 Want gij zijt het niet, die spreekt, maar het is de Geest uws Vaders, Die in u spreekt.
21 En de ene broeder zal den anderen broeder overleveren tot den dood, en de vader het kind, en de kinderen zullen opstaan tegen de ouders, en zullen hen doden.
22 En gij zult van allen gehaat worden om Mijn Naam; maar die volstandig zal blijven tot het einde, die zal zalig worden.
23 Wanneer zij u dan in deze stad vervolgen, vliedt in de andere; want voorwaar zeg ik u: Gij zult uw reis door de steden Israels niet geeindigd hebben, of de Zoon des mensen zal gekomen zijn.
24 De discipel is niet boven den meester, noch de dienstknecht boven zijn heer.
25 Het zij den discipel genoeg, dat hij worde gelijk zijn meester, en de dienstknecht gelijk zijn heer. Indien zij den Heere des huizes Beelzebul hebben geheten, hoeveel te meer Zijn huisgenoten!

26 Vreest dan hen niet; want er is niets bedekt, hetwelk niet zal ontdekt worden, en verborgen, hetwelk niet zal geweten worden.
27 Hetgeen Ik u zeg in de duisternis, zegt het in het licht; en hetgeen gij hoort in het oor, predikt dat op de daken.
28 En vreest u niet voor degenen, die het lichaam doden, en de ziel niet kunnen doden; maar vreest veel meer Hem, Die beide ziel en lichaam kan verderven in de hel.
29 Worden niet twee musjes om een penningsken verkocht? En niet een van deze zal op de aarde vallen zonder uw Vader.
30 En ook uw haren des hoofds zijn alle geteld.
31 Vreest dan niet; gij gaat vele musjes te boven.
32 Een iegelijk dan, die Mij belijden zal voor de mensen, dien zal Ik ook belijden voor Mijn Vader, Die in de hemelen is.
33 Maar zo wie Mij verloochend zal hebben voor de mensen, dien zal Ik ook verloochenen voor Mijn Vader, Die in de hemelen is.
34 Meent niet, dat Ik gekomen ben, om vrede te brengen op de aarde; Ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard.
35 Want Ik ben gekomen, om den mens tweedrachtig te maken tegen zijn vader, en de dochter tegen haar moeder, en de schoondochter tegen haar schoonmoeder.
36 En zij zullen des mensen vijanden worden, die zijn huisgenoten zijn.
37 Die vader of moeder liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig; en die zoon of dochter liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig.
38 En die zijn kruis niet op zich neemt, en Mij navolgt, is Mijns niet waardig.
39 Die zijn ziel vindt, zal dezelve verliezen; en die zijn ziel zal verloren hebben om Mijnentwil, zal dezelve vinden.
40 Die u ontvangt, ontvangt Mij; en die Mij ontvangt, ontvangt Hem, Die Mij gezonden heeft.
41 Die een profeet ontvangt in den naam eens profeten, zal het loon eens profeten ontvangen; en die een rechtvaardige ontvangt in den naam eens rechtvaardigen, zal het loon eens rechtvaardigen ontvangen.
42 En zo wie een van deze kleinen te drinken geeft alleenlijk een beker koud water, in den naam eens discipels, voorwaar zeg Ik u, hij zal zijn loon geenszins verliezen.

Dit hoofdstuk is als ene bevestigingsrede, die onze Heere Jezus heeft uitgesproken, toen Hij twaalf Zijner discipelen tot den rang en waardigheid van apostelen heeft verhoogd. Aan het einde van het vorige hoofdstuk had Hij hen en anderen opgewekt, om te bidden, dat God arbeiders zou uitzenden, en hier hebben wij de onmiddellijke verhoring van dat gebed, terwijl zij nog spreken, hoort Hij en antwoordt Hij. Waar wij, naar Christus voorschrift, om bidden, zal ons gegeven worden. Nu hebben wij hier I de algemene opdracht die hun is gegeven, vers 1.

II. De namen der personen, aan wie deze opdracht gegeven werd, vers 2-4.

III. De aanwijzingen, die hun gegeven werden, en die zeer volledig waren:

1. Betreffende den dienst door hen te verrichten, hun prediking, hun doen van wonderen, tot wie zij zich moesten wenden, hoe zij zich hadden te gedragen, en op wat wijze zij te werk moesten gaan, vers 5 -15.

2. Betreffende het lijden, dat zij zullen hebben te verduren. Er wordt hun gezegd wat zij zullen hebben te lijden en van wie. Er wordt hun raad gegeven hoe te handelen als zij vervolgd worden, en zij worden aangemoedigd om goedsmoeds te zijn onder hun lijden, vers 16-42. Deze dingen, hoewel oorspronkelijk bestemd tot leiding en bestuur der apostelen, zijn van nut voor al de dienstknechten van Christus, met wie Christus is door Zijn woord, en met wie Hij altijd zal blijven tot de voleinding der wereld.

MATTHEUS 10:1-3

Hier wordt ons gezegd wie het waren, die Christus als Zijne apostelen, of gezanten, heeft aangesteld. Zij waren Zijne discipelen, vers 1. Enigen tijd te voren had hij hen geroepen om Zijne discipelen te zijn, Zijne onmiddellijke volgelingen en voortdurende metgezellen, en toen had Hij hun gezegd, dat zij tot vissers der mensen gemaakt zouden worden, welke belofte Hij nu vervulde. Gewoonlijk wordt eer en genade door Christus trapsgewijze geschonken, het licht daarvan, zal, evenals het licht van den morgen, voortgaan en lichten tot den vollen dag toe. Dit alles geschiedde, terwijl Christus deze twaalf hield:

1. Als in een proeftijd. Hoewel Hij weet wat in den mens is, hoewel Hij van den beginne wist wat in hen was, Johannes 6:70, heeft Hij toch die wijze van doen gevolgd, ten einde een voorbeeld te geven aan Zijne kerk. Daar de bediening des woords ene zaak is van groot vertrouwen, is het nodig en betamelijk, dat de mensen eerst een proeftijd doormaken, eer hun dit ambt wordt toevertrouwd. Dat zij "eerst beproefd worden", 1 Timotheus 3:10. Daarom moet aan niemand haastelijk de handen opgelegd worden, hij worde eerst als kandidaat of proponent nauwkeurig onderzocht en nagegaan, 1 Timotheus 5:22.

2. In een staat van voorbereiding. Hij heeft hen geschikt gemaakt voor hun groot werk. Zij, die door Christus tot enigerlei werk worden geroepen, worden eerst door Hem, in zekere mate, er toe bekwaam gemaakt, Hij bereidde hen er toe, door hen te roepen om met en bij Hem te zijn. De beste toebereiding voor het werk van den Evangeliedienst is Jezus te kennen en gemeenschap met Hem te oefenen. Zij, die Christus willen dienen, moeten eerst met Hem zijn, Johannes 12:16. Christus is niet slechts geopenbaard *aan* Paulus, maar *in* Paulus, eer deze Hem ging prediken onder de Heidenen, Galaten 1:16. Door de werkzaamheid van een levend geloof en de veelvuldige oefening van gebed en overpeinzing, moet die gemeenschap met Christus worden verkregen en onderhouden, welke vereist wordt om bekwaam en bevoegd te zijn tot het werk der Evangeliebediening. Hij heeft hen ook toebereid door hen te onderwijzen, zij waren bij Hem als leerlingen ter schole, en Hij gaf hun bijzonder onderwijs, behalve nog het onderwijs, dat zij ontvingen uit Zijne openbare prediking. Hij opende hun de Schriften, en Hij opende hun verstand om de Schriften te verstaan. Aan hen was het gegeven de verborgenheid te verstaan van het koninkrijk Gods, en aan hen was die verborgenheid helder en duidelijk gemaakt. Zij, die voornemens zijn leraren te worden, moeten eerst leerlingen zijn, zij moeten ontvangen om te kunnen geven. Zij moeten bekwaam zijn om anderen te leren. 2 Timotheus 2:2. Eerst moeten hun de Evangeliewaarheden zijn overgegeven, eer zij de opdracht ontvangen, om Evangeliedienaren te zijn. Aan mensen het gezag te verlenen om anderen te onderwijzen, die er de bekwaamheid niet toe hebben, is ene bespotting van God en van de kerk, het is "boodschappen te zenden door de hand van een zot", Prediker 26:6. Christus heeft Zijne discipelen onderwezen, eer Hij hen uitzond, Hoofdstuk 5:2, daarna, toen Hij hun opdracht heeft uitgebreid, heeft Hij hun ook ruimere instructies, of aanwijzingen gegeven, Handelingen 1:3.

II. Waarin de opdracht bestond, die Hij hun gaf. "Hij riep hen tot zich" vers 1. Te voren had Hij hen geroepen, om achter Hem te komen en Hem te volgen, nu riep Hij hen tot zich, liet Hij hen toe tot inniger vertrouwelijkheid, en wilde Hij niet, dat zij zich, als tot nu toe, op een afstand van Hem zouden houden. Zij, die zich vernederen, zullen aldus verhoogd worden. Onder de wet werd van de priesters gezegd, dat zij dichter tot God naderden dan het volk, hetzelfde kan gezegd worden van de

Evangeliedienaren, zij worden geroepen om tot Christus te naderen, hetgeen ene grote eer is, maar tevens iets zeer ontzagwekkends, daar zij zich moeten herinneren, dat Christus in hen, die tot Hem naderen, geheiligd wil worden. Het is opmerkelijk, dat, toen de discipelen onderwezen moesten worden, zij eigener beweging tot Christus zijn gekomen, Hoofdstuk 5:1, maar dat Hij, nu zij geordend, dat is, tot hun ambt ingewijd moesten worden, hen tot zich riep. Het betaamt den discipelen van Christus om meer genegen te zijn zelf onderwezen te worden, dan anderen te onderwijzen. In het besef onzer eigene onwetendheid, moeten wij alle gelegenheden waarnemen om te leren, en in datzelfde besef moeten wij wachten op ene roeping, ene duidelijke roeping, eer wij het op ons nemen anderen te onderwijzen, want niemand behoort zich die ere aan te matigen. Hij gaf hun macht, *exousian*, gezag, om in Zijn naam de mensen tot gehoorzaamheid te brengen, en ter bevestiging van dat gezag, ook de duivelen tot onderwerping te brengen. Alle rechtmatig gezag is ontleend aan den Heere Jezus Christus. Hem is, zonder beperking, alle macht gegeven, en de ondergeschikte, de mindere machten, zijn door Hem verordineerd. Een deel van Zijne eer is op Zijne dienstknechten gelegd, zoals Mozes een deel van Zijne eer op Jozua heeft doen overgaan. Het is een onloochenbaar bewijs van de volheid der macht, door Christus gebruikt als Middelaar, dat Hij een deel Zijner macht kon mededelen aan hen, die Hij in Zijn dienst gebruikte, en hen in staat stelde, om, in Zijn naam, dezelfde wonderen te werken, die Hij gewerkt heeft. Hij gaf hun "macht over de onreine geesten", en "om alle ziekte en alle kwalen te genezen." Het doel van het Evangelie is *den duivel te overwinnen* en *de wereld te genezen*. Deze predikers werden uitgezonden, ontbloot van alle uiterlijke voordelen om hen ingang te doen vinden, zij hadden geen rijkdom, gene geleerdheid, gene titels of eerbewijzingen, en hun uitwendig voorkomen was niet geschikt om der wereld eerbied af te dwingen. Daarom was het nodig, dat Zij toegerust werden met ene buitengewone macht, die hen boven de schriftgeleerden verhief. Hij gaf hun "macht over de onreine geesten om dezelve uit te werpen". De macht, die aan de dienstknechten van Christus gegeven is, is gericht tegen den duivel en zijn rijk. Als "onreine geest" werkt de duivel zowel in dwaalleringen, Openbaring 16:13, als in een goddeloos en ontuchtig leven, 2 Petrus 2:10. En ten opzichte van die beide zaken is den Evangeliedienaars een last tegen hem opgedragen. Christus gaf hun macht hem uit te werpen uit de lichamen der mensen, maar dit was om het verderf, den ondergang aan te duiden van zijn geestelijk koninkrijk, en alle de werken van den duivel, tot welk doeleinde de Zoon des mensen geopenbaard is geworden. Hij gaf hun macht "om alle ziekte en alle kwalen te genezen". Hij machtigde hen om wonderen te doen ter bevestiging van hun leer, om te bewijzen, dat zij uit God was: en zij moesten nuttige wonderen werken om dit helder en duidelijk te maken, te bewijzen, dat het niet alleen "een getrouw woord was", maar ook "alle aanneming waardig", dat het doel van het Evangelie is te genezen en te behouden. Velen van de wonderen door Mozes gewrocht, waren ter verwoesting, de wonderen, die Mohammed beweerde te doen, hadden praal en pracht ten doel, maar de wonderen die Christus heeft gedaan, en die Hij Zijne apostelen machtigde te doen, dienden allen tot stichting, en bewezen Hem te zijn, niet slechts de grote Leraar en Leider, maar ook de grote Verlosser der wereld. Let op den nadruk, die hier gelegd is op de uitgebreidheid der macht, die hun gegeven is over "alle ziekte en alle kwalen" zonder uitzondering zelfs van die, welke ongeneeslijk worden geacht. In de genade van het Evangelie is een balsem voor elke wond, een geneesmiddel tegen elke ziekte. Gene geestelijke ziekte, zo kwaadaardig, of zo ingeworteld, of er is genoegzaamheid van macht in Christus om haar te genezen. Laat dus niemand zeggen, dat er gene hope is, dat de breuke zo groot is als de zee, en niet geheeld kan worden.

III. Het getal en de namen van hen, die deze opdracht ontvingen. Zij werden aangesteld als apostelen, dat is: boden. De woorden "engel" en "apostel" hebben dezelfde betekenis, n.l.:

uitgezondene op ene boodschap, of gezant. Alle getrouwe leraren zijn door Christus gezonden, maar die het eerst, en onmiddellijk door Hem gezonden waren, worden zeer bijzonder *apostelen genoemd*, zij waren de eerste staatsministers in Zijn koninkrijk. Toch was dit slechts als de kindsheid van hun ambt en bediening, maar het was "als Hij opgevaren is in de hoogte", dat Hij "sommigen tot apostelen heeft gegeven," Efeziërs 4:11. Christus zelf wordt een Apostel genoemd. Hebreeën 3:1, want Hij was gezonden door den Vader, en alzo heeft Hij hen gezonden, Johannes 20:21. De profeten werden boden Gods genoemd. Hun aantal was twaalf, heen wijzende naar het getal der stammen Israël's en de zonen van Jakob, die de aartsvaders dezer stammen zijn geweest. De Evangelie-kerk moet het Israël Gods zijn, de Joden moeten het eerst uitgenodigd worden om zich bij die kerk te voegen, de apostelen moeten de geestelijke vaders zijn, die voor Christus een heilig zaad verwekken. Het Israël naar den vleze moet verworpen worden vanwege zijn ongeloof, daarom zijn deze twaalf bestemd om de vaders te worden van een ander Israël. Door hun leer zullen deze twaalf de twaalf stammen Israël's oordelen, Lukas 23:30. Dezen waren de twaalf sterren, die de kroon der kerk vormden, Openbaring 12:1, de twaalf fondamenten van het nieuwe Jeruzalem, Openbaring 21:12, 14, afgeschaduwd door het type der twaalf edelgesteenten op den borstlap van Aäron, de twaalf broden op de tafel der toonbroden en de twaalf waterfonteinen te Elim. Dit was de vermaarde rechtbank der gezworenen, -en om deze jury tot ene grote jury te maken, is Paulus er aan toegevoegd-die de rechtszaken had te onderzoeken tussen den Koning der koningen en het menselijk geslacht, en in dit hoofdstuk nu wordt hun de opdracht daartoe gegeven door Hem, aan wie "al het oordeel is overgegeven". Hun namen worden hier vermeld, en dit is hun ene ere, toch hadden zij meer reden zich hierin te verblijden, dat hun namen geschreven zijn in de hemelen, Lukas 10:20, terwijl de hoge en machtige namen van de groten der aarde in het stof begraven zijn. Van sommigen dezer twaalf apostelen zegt de Schrift ons niets meer dan hun naam, zoals Bartholomeüs en Simon Kananites, en toch waren zij trouwe dienstknechten van Christus en Zijne kerk. Alle goede en getrouwe dienst- knechten van Christus zijn niet even vermaard, en hun daden niet even bekend. Zij worden paarsgewijze genoemd, want in het eerst werden zij twee aan twee uitgezonden, omdat twee beter zijn dan een. Zij konden elkaar van dienst zijn, en hierdoor ook van meer dienst aan Christus en de zielen. Wat de een vergat, kon de ander in herinnering brengen, en "uit den mond van twee getuigen zal alle woord bestaan". Drie paren van hen waren broeders: Petrus en Andreas, Jakobus en Johannes, de andere Jakobus en Lebbeüs. Onder bloedverwanten behoren vriendschap en gemeenschap aangekweekt en onderhouden te worden, en dienstbaar gemaakt aan den Godsdienst. Het is kostelijk als broeders naar het vlees ook broeders worden door genade en deze tweeërlei banden elkaar versterken. Petrus wordt het eerst genoemd, omdat hij het eerst was geroepen, of omdat hij het voortvarendste was onder hen, en zich bij alle gelegenheden tot hun woordvoerder maakte, en ook omdat hij de apostel der besnijdenis zou zijn. Dit gaf hem echter geen macht of gezag over de anderen, ook is er niet het minste bewijs, dat hem over dezen heiligen kring van broeders oppermacht was gegeven, of dat hij zich die over hen heeft aangematigd. Mattheus, de schrijver van dit Evangelie, is hier saamgevoegd met Thomas, vers 3, maar ten opzichte van twee zaken is hier verschil van hetgeen door Markus en Lukas bericht wordt. Markus 3:18, Lucas 6:15. Dáár wordt Mattheus het eerst genoemd, en naar die volgorde schijnt hij voor Thomas geordend te zijn, maar hier, in de lijst, die hij zelf geeft, wordt Thomas het eerst vermeld. Het betaamt den discipelen van Christus den een den ander uitnemender te achten dan zich zelven. Dáár wordt hij alleen Mattheus genoemd, hier, Mattheus de tollenaar, of ontvanger van in- en uitgaande rechten, die van dit beruchte ambt geroepen werd om een apostel te zijn. Het is goed voor hen, die door Christus bevorderd zijn in ere "den rotssteen te aanschouwen, waar zij uit gehouwen zijn", dikwijls te gedenken aan hetgeen zij geweest zijn, voordat Christus hen riep, opdat dit hen

nederig houde, en de genade Gods des te meer worde verheerlijkt. Mattheus de apostel is Mattheus de tollenaar geweest. Simon wordt de Kananiet, of liever de Kanite, genoemd, van Kana in Galilea, waar hij waarschijnlijk was geboren, of Simon Zelotes, dat is: de ijveraar, hetgeen naar sommiger mening de betekenis is van Kananites. Judas Iskariot wordt altijd het laatst genoemd met het brandmerk op zijn naam "Die Hem ook verraden heeft", hetgeen aanduidt, dat Christus van den beginne af geweten heeft, welk een nietswaardige hij was, dat hij een duivel had, en een verrader zou blijken te zijn. Toch heeft Christus hem onder de apostelen opgenomen, opdat het gene verbazing zou teweegbrengen in Zijne kerk en gene ontmoediging, indien te eniger tijd de ergste schanddaden gepleegd worden ook in het beste gezelschap, in den voortreffelijksten kring van mensen. Er zijn zulke schandvlekken geweest in onze liefdemaaltijden, er was onkruid onder de tarwe, er waren wolven onder de schapen, maar er komt een dag van ontdekking en van afscheiding, wanneer de geveinsden ontmaskerd en verwijderd zullen worden. Het heeft noch aan het apostelschap noch aan de apostelen gedeerd, dat Judas een der twaalven geweest is, zolang zijne boosheid niet in het licht is getreden.

MATTHEUS 10:5-15

Hier hebben wij de instructies, of aanwijzingen, die Christus Zijn discipelen bij hun uitzending heeft gegeven. Of die last hun nu in ene onafgebroken rede was gegeven, of dat de onderscheidene bijzonderheden er van hun op verschillende tijden waren aangeduid, doet niets ter zake, in deze heeft Hij hun "bevel gegeven." Als Jakob zijne zonen zegende, wordt hiervan gesproken als "hun bevelen gegeven hebbende," en Christus heeft, Zijn discipelen bevelen gevende, een zegen over hen geboden. Men heeft hier te letten op:

I. Het volk, tot hetwelk zij gezonden werden. Aan deze gezanten worden de plaatsen aangewezen, waarheen zij zich moeten begeven. Niet tot de Heidenen, noch tot de Samaritanen. Zij moeten niet gaan "op den weg der Heidenen," noch op enigerlei weg buiten het land Israël's, hoezeer zij daartoe ook in verzoeking mochten komen. Het Evangelie moet den Heidenen niet gebracht worden, voordat de Joden geweigerd hebben het aan te nemen. Wat de Samaritanen betreft, die de nakomelingen waren van het gemengde volk, dat de koning van Assyrië in Samaria had gevestigd, hun land lag tussen Judea en Galilea, zodat zij het niet konden vermijden "om op den weg der Samaritanen" te gaan, maar in hun steden mochten zij niet gaan. Christus heeft zich niet aan de Heidenen of Samaritanen willen openbaren, en daarom moeten de apostelen niet voor hen prediken. Indien het Evangelie voor ene plaats verborgen blijft, dan houdt Christus zich hierdoor voor die plaats verborgen. Deze beperking was hun slechts bij hun eerste zending voorgeschreven, later werd hun bevolen heen te gaan "in de gehele wereld" en "alle volken" te onderwijzen. Maar "tot de verlorene schapen van het huis Israël's". Het dienstwerk onder hen had Christus zich voorbehouden, Hoofdstuk 15:14, want Hij was "een Dienaar der besnijdenis, Romeinen 15:8, en daarom moeten de apostelen, die slechts Zijne metgezellen en gezanten waren, zich alleen tot hen bepalen. De eerste aanbieding der zaligheid moet gedaan worden aan de Joden, Handelingen 3:26. Christus had ene zeer bijzondere en tedere zorge *over*, en belangstelling *in* "het huis Israël's", zij waren "beminden om der vaderen wil," Romeinen 11:28. Hij zag met ontferming op hen neer als op "verlorene schapen", die Hij, als Herder, terug wilde brengen van de bijwegen der zonde, waarop zij waren afgedwaald, en waar, indien zij er niet van teruggebracht werden, zij altijd zouden ronddolen, Jeremia 2:6. Ook de Heidenen zijn als verlorene schapen geweest, 1 Petrus 2:25. Christus geeft hun deze beschrijving van hen, tot wie zij gezonden waren, om hen op te wekken tot ijver in hun arbeid, zij werden gezonden tot het huis van Israël (waartoe ook zij zelven behoorden) en met wie zij niet anders konden dan medelijden hebben, en verlangend zijn om hen te helpen.

II. Den arbeid der prediking, dien Hij hun opdroeg. Hij zond hen niet uit zonder hun ene boodschap mede te geven, neen, "Heengaande, predikt", vers 7. Zij moesten reizende predikers zijn: overal waar zij kwamen, moesten zij het begin des Evangelies verkondigen, zeggende: "Het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen." Niet, dat zij niets anders moesten zeggen: maar dit moest hun tekst wezen, over dit onderwerp moeten zij uitweiden. Laat de mensen weten, dat het koninkrijk van den Messias, die de Heere is van den hemel, thans stond opgericht te worden, overeenkomstig de Schriften, waaruit volgt, dat de mensen zich bekeren moeten van hun zonden, en ze moeten nalaten, ten einde toegelaten te worden tot de voorrechten van dit koninkrijk. In Markus 6:12 lezen wij: "Uitgegaan zijnde, predikten zij, dat zij zich zouden bekeren," hetgeen de goede toepassing was dezer leer betreffende het nabij zijn van het koninkrijk der hemelen. Daarom moeten zij verwachten spoedig meer te zullen horen van dezen lang verwachten Messias, en bereid zijn Zijne leer aan te nemen, in Hem te geloven, en zich aan Zijn juk te onderwerpen. De prediking hiervan was als het

morgenrood, dat het opgaan der zon aankondigt, zeer ongelijk aan de prediking van Jona 3:4, is deze prediking, die verkondigt, dat heil nabij is, "nabij degenen, die God vrezen. Goedertierenheid en waarheid ontmoeten elkaar", Psalm 85:10, 11, dat is: "het koninkrijk Gods is nabij", niet zo zeer de persoonlijke tegenwoordigheid des Konings, maar een geestelijk koninkrijk, dat opgericht staat te worden in het hart der mensen, wanneer Zijne lichamelijke tegenwoordigheid er niet meer zijn zal. Nu was dit hetzelfde wat Johannes de Doper en Christus te voren reeds hadden gepredikt. Zulke voortreffelijke waarheden moeten den volke gedurig en telkens weer worden voorgehouden, en wanneer zij met vernieuwden ijver en liefde gepredikt en gehoord worden, dan zullen zij ook áltijd nieuw voor ons zijn. In het Evangelie is Christus "dezelfde, gisteren heden en tot in eeuwigheid," Hebreeën 13:8. Daarna, toen de Heilige Geest was uitgestort, en de Christelijke kerk geformeerd was, is dit "koninkrijk der hemelen gekomen", waarvan nu gesproken wordt als "nabij". Maar nog steeds moet "het koninkrijk der hemelen" het onderwerp zijn van onze prediking. Nu *is* het gekomen, wij moeten den mensen zeggen, dat het tot hen is gekomen, en er hun de geboden en de voorrechten van bekend maken, en er is nog een koninkrijk der heerlijkheid, dat komen zal, en wij moeten den mensen zeggen, dat het nabij is, en hen opwekken, om deswege "zich te benaarstigen hun roeping en verkiezing vast te maken."

III. De macht, die Hij hun gaf om wonderen te doen ter bevestiging van hun leer, vers 8. Toen Hij hen zond om dezelfde leer te prediken, die Hij gepredikt had, gaf Hij hun macht om haar te bevestigen door dezelfde Goddelijke zegels, die nooit op ene leugen ingedrukt konden worden. Thans, nu het koninkrijk Gods gekomen *is*, is dit niet nodig. Thans nog om wonderen te vragen, is nogmaals een fondament te leggen voor een gebouw, dat reeds opgetrokken is. De zaak beslist zijnde, en de leer van Christus genoegzaam gestaafd zijnde door de wonderen, welke Christus en Zijne apostelen hebben gewrocht, zou het wezen God te verzoeken, zo men nu om nog meer tekenen ging vragen. Hun wordt hier bevolen: Hun macht te gebruiken om goed te doen, Het is niet: "Gaat heen, en verzet bergen", of: "Doet vuur van den hemel komen", maar: Geneest de kranken, reinigt de melaatsen." Zij worden uitgezonden als zegeningen, om der wereld bekend te maken, dat liefde en goedheid de geest en de gezindheid zijn van het Evangelie, dat zij kwamen prediken, en van het koninkrijk, dat hun bevolen is op te richten. Hieruit zou blijken, dat zij de dienaren waren van dien God, die goed is, en goed doet, en wiens barmhartigheden zijn over al Zijne werken, en dat de bedoeling der leer, die zij predikten, is: zieke zielen te genezen en diegenen op te wekken, die "dood waren in de zonde." Wellicht wordt daarom van het opwekken der doden gesproken, want hoewel wij niet lezen, dat zij voor de opstanding van Christus iemand uit de doden hebben opgewekt, zijn zij toch het middel geweest om velen op te wekken tot "geestelijk leven." Zij moeten het doen "om niet", "Gij hebt het om niet ontvangen, geeft het om niet." Zij, die de macht hadden alle krankheden te genezen, hadden hierdoor de gelegenheid zich te verrijken. Wie zou zulk ene afdoende en daarbij zo gemakkelijke genezing niet tot elke prijs willen kopen? Daarom worden zij gewaarschuwd om van de macht, die hun gegeven is om wonderen te werken, geen gewin te maken. Zij moeten hun genezingen *gratis*, om niet, verrichten, als een voorbeeld van den aard en het wezen van het Evangelie-koninkrijk, waarin alles, niet alleen uit genade is, maar uit vrije genade. Om niet gerechtvaardigd, uit Zijne genade", Romeinen 3:24. Koopt geneesmiddelen "zonder geld en zonder prijs", Jesaja 55:1. En de reden is: omdat "gij het om niet hebt ontvangen." Hun vermogen om kranken te genezen heeft hun niets gekost, en daarom moeten zij er geen wereldlijk voordeel uit trekken voor zich zelven. Simon de Tovenaar zou geen geld geboden hebben voor de gave des Heiligen Geestes, indien hij niet gehoopt had er geld door te verkrijgen voor zich zelven,

Handelingen 8:18. De gedachte, dat Christus ons om niet goed doet, behoort ons aan te sporen om vrijgevig te zijn in het goed doen aan anderen.

IV. Hun uitrusting voor dezen tocht. Dit is iets, dat bij de uitzending van een gezant, die de kosten zijner zending heeft te dragen, wel in aanmerking komt. Te dien opzichte nu:

1. Hebben zij gene zorg te dragen voor zich zelven, vers 9 en 10. "Verkrijgt u noch goud, noch zilver." Gelijk zij, van den enen kant, uit hun arbeid geen geld of goed voor zich zelven moeten verkrijgen, zo moeten zij, van den anderen kant, het weinige, dat zij bezitten, er niet aan te koste leggen. Dat gold hun tegenwoordige zending, en Christus wilde hun leren naar de regelen der menselijke voorzichtigheid te handelen. Zij hadden nu slechts ene kleine reize te ondernemen, en moesten weldra tot hun Meester terugkeren, waartoe zouden zij zich dan belasten met hetgeen zij niet nodig hadden? Zij moesten ook leren te handelen in afhankelijkheid van Gods voorzienigheid. Zij moeten leren te leven zonder "bezorgd te zijn voor hun leven", Hoofdstuk 6:25, en verder. Zij, die op Christus' boodschap uitgaan, hebben meer dan alle andere mensen reden om op Hem te vertrouwen voor "het brood huns bescheiden deels". Hen, die voor Hem arbeiden, zal Hij voorzeker geen gebrek laten lijden. Gelijk zij, die in Zijn dienst zijn, onder Zijne bijzondere bescherming staan, zo hebben zij ook recht op bijzondere voorziening in hun behoeften. Christus huurlingen hebben "overvloed van brood", zolang wij trouw blijven aan God en onzen plicht, en zorg dragen om ons werk goed te doen, kunnen wij alle andere zorgen op God werpen. Jehova-Jireh! laat de Heere voorzien voor ons en de onzen naar het Hem goeddunkt.

2. Zij konden verwachten, dat zij, tot wie zij gezonden werden, in het nodige voor hen zouden voorzien, vers 10. "De arbeider is zijn voedsel waardig." Zij moeten niet verwachten wonderdadig gevoed te worden, zo als Elia, maar zij konden er staat op maken, dat God het hart zou neigen van hen, onder wie zij zich heen begaven, om vriendelijk voor hen te zijn en voor hen te zorgen. Hoewel zij, die het altaar dienen, niet mogen verwachten door het altaar rijk te worden, kunnen zij toch wel verwachten om er behoorlijk levensonderhoud door te hebben, 1 Corinthiërs 9:13, 14. Het is betamelijk dat hun arbeid hen onderhoudt. Leraren zijn, en moeten wezen, arbeiders, werklieden, en die dit zijn, zijn ook hun voedsel waardig, zodat zij niet genoodzaakt moeten worden om zich tot een anderen arbeid te begeven ten einde daarmee hun voedsel te verdienen. Christus wilde, dat Zijne discipelen, gelijk zij hun God niet mistrouwden, ook hun landslieden niet zouden mistrouwen door er aan te twijfelen, dat zij hun het nodige tot voeding en verkwikking zouden geven. Indien gij onder hen predikt, en er naar streeft hun goed te doen, dan moet gij gene lekkernijen begeren, God zal u hiernamaals uw loon geven.

V. Hoe zij te handelen hadden met de plaatsen, waar zij heengingen, vers 11-15. Zij gingen uit, zonder te weten waarheen, zonder genodigd te zijn of verwacht te worden, niemand kennende, van niemand iets wetende. Het land hunner geboorte was hun als een vreemd land, welken regel hebben zij in acht te nemen, welke gedragslijn te volgen? Christus zal hen niet uitzenden zonder volledige instructies, of aanwijzingen. Hier zijn zij:

1. Hun wordt voorgeschreven hoe zich te gedragen ten opzichte van hen, *die vreemdelingen voor hen waren*, hoe te doen: In vreemde steden en vlekken: "In wat stad of vlek gij zult inkomen, onderzoekt, wie daarin waardig is." Er is dus verondersteld, dat er in elke plaats van de zodanige waren, die meer dan anderen geneigd zijn om het Evangelie en de predikers er van aan te nemen en

te ontvangen, hoewel het een tijd was van algemeen bederf en afval. In de ergste tijden en de slechtste plaatsen kunnen wij in liefde hopen, dat er sommigen zijn, die zich gunstig van anderen onderscheiden, tegen den stroom oproeien, en als koren zijn onder het kaf. Er waren heiligen, die tot het huis van Nero behoorden. Onderzoekt wie waardig is, wie er zijn, die nog enige vreze Gods voor ogen hebben, een goed gebruik hebben gemaakt van het licht en de kennis, die zij bezitten. De besten zijn nog ver van de gunst te verdienen, die het Evangelie aanbiedt, maar van sommigen is het meer waarschijnlijk dan van anderen, dat de apostelen en de boodschap, die zij brengen, een gunstig onthaal bij hen zullen vinden, en dat zij deze paarlen niet onder hun voeten zullen vertreden. Ene neiging tot het goede is voor de Evangeliedienaars zowel ene bemoediging als ene vingerwijzing voor hun handelwijze tegenover de mensen. Er is alle hoop, dat het woord nuttig zal zijn voor hen, die reeds zo wel gezind zijn om het te willen ontvangen, en hier en daar vindt men van dezulken. Naar de zodanige, niet naar de beste herbergen, moeten zij een onderzoek instellen, herbergen waren gene geschikte plaatsen voor hen, die noch geld medenamen, noch geld verwachtten te ontvangen: vers 8 en 9, maar zij moeten in particuliere woningen een onderkomen zien te vinden bij hen, die hun een goed onthaal zouden bereiden, zonder er ene andere beloning voor te verwachten dan het loon eens profeten, het loon eens apostels, hun gebed en hun prediking. Zij, die het Evangelie aannemen, moeten er de kosten voor over hebben, maar zich niet voorstellen er werelds gewin door te behalen. Zij moeten dus onderzoeken, niet wie rijk is, maar wie waardig is, niet wie de aanzienlijkste, maar wie de meest welgezinde is. Christus' discipelen behoren overal, waar zij komen, te vragen naar de Godvruchtigen, en met hen bekend zien te worden. Toen wij God aannamen als onzen God, hebben wij Zijn volk aangenomen als ons volk, en gelijkgezinden zullen zich met elkaar verheugen. Op al zijne reizen heeft Paulus, als er broederen waren, ze ontdekt, Handelingen 28:14. Er ligt in opgesloten, dat, zo zij onderzochten wie waardig waren, zij ze ook vinden zouden. Wie beter waren dan hun naburen, zullen daar wel bekend voor hebben gestaan, zodat ieder hun zou kunnen zeggen: "Dáár woont een eerlijk, goed en vroom man", want dat is een karakter, dat "gelijk de olie der rechterhand, roept," of zich verraadt, en het ganse huis vervult van zijn geur. Iedereen wist, waar het huis des zieners was, 1 Samuel 9:18. In het huis van hen, die zij waardig bevonden, moesten zij blijven, hetgeen aanduidt, dat zij in elke stad of vlek, waar zij kwamen, slechts zo kort moesten vertoeven, dat zij naar geen ander verblijf behoefden om te zien, ten huize, waar zij door Gods voorzienigheid het eerst geleid werden, moesten zij blijven, totdat zij die stad verlieten. Zij, die zo dikwijls van verblijfplaats veranderen, worden met recht verdacht van slechte bedoelingen. Het betaamt den discipelen van Christus om genoegen te nemen met hetgeen zij hebben, en niet zo veel te hechten aan hetgeen hun' smaak, of hun gemak of behaaglijkheid streelt, dat zij, zodra daar iets aan hapert, terstond naar verandering zoeken. In vreemde huizen. Als zij het huis gevonden hadden van iemand, dien zij waardig achtten, dan moesten zij het, binnentredende, groeten. "Weest, ten teken uwer nederigheid, de eersten om de burgerlijke beleefdheid in acht te nemen. Acht het niet met uwe waardigheid in strijd, om u zelven in zulk een huis te nodigen, en dringt niet aan op de plichtpleging van genodigd te worden. Groet het gezin, om het gesprek uit te lokken, en aldus uwe boodschap in te leiden." Van een gesprek over gewone zaken kunnen wij ongemerkt komen tot hetgeen nuttig en stichtelijk is. "Om te zien, of gij al of niet welkom zijt, moet gij acht geven of uwe groetenis terughoudend en koud ontvangen wordt, of wel met een warmen wedergroet wordt beantwoord. Wie uwen groet niet vriendelijk ontvangt, zal ook uwe boodschap niet vriendelijk ontvangen, want wie onbekwaam en ontrouw is in het minste, zal het ook in het grote zijn, Lukas 16:10. Zij moeten trachten hun ene goede mening van zich te geven. "Groet het gezin, opdat zij mogen zien, dat gij wel ernstig, maar niet stuurs of onvriendelijk zijt." De Godsdienst leert vriendelijk en beleefd te zijn jegens allen, met wie wij te doen hebben. Hoewel de apostelen

uitgingen, gerugsteund door het gezag van den Zone Gods zelf, luiden hun instructies toch, dat zij, een huis binnengaande, het moesten *groeten*, maar niet, dat zij het moesten *bevelen*, "liever door de liefde te bidden" is Evangelie-manier, Filemon 9. De zielen worden eerst tot Christus getrokken met mensenzelen, en dan blijven zij aan Hem verbonden door koorden der liefde, Hosea 11:4. Toen Petrus voor de eerste maal het Evangelie aanbood aan Cornelius, een Heiden, werd Petrus het eerst gegroet, Handelingen 10:25. Want de Heidenen gingen uit naar hetgeen, waarnaar de Joden heen gelokt moesten worden. Als zij het gezin naar Godvruchtige wijze gegroet hadden, moesten zij naar de manier van den wedergroet, dien zij ontvingen, het gezin beoordelen, en dienovereenkomstig handelen. Het oog van God is op ons gevestigd, om te zien welk onthaal vrome mensen en vrome Evangeliepredikers bij ons vinden. "Indien het huis waardig is, zo kome uw vrede over hetzelve," en blijve er over, "maar zo het niet waardig is, zo kere uw vrede weer tot u", vers 13. Het schijnt mogelijk, dat zij, gevraagd hebbende naar de waardigsten, toch terecht kwamen bij hen, die niet waardig waren. Hoewel het verstandig is om naar de algemene mening te vragen, is het toch dwaasheid om er altijd op af te gaan. Wij moeten het oordeel des onderscheids gebruiken, en uit eigen ogen zien. "De wijsheid des kloekzinnigen is, zelf zijn weg te verstaan." Deze regel nu is gegeven: Ten eerste: Tot geruststelling der apostelen. De gewone groet luidde: "Vrede zij u". Zoals zij dien nu gebruikten, werd hij als Evangelie aangewend, het was *de vrede Gods*, de vrede van het koninkrijk der hemelen, dien zij wensten. Opdat zij nu geen gewetensbezwaar zouden hebben om dien zegen over allen, zonder onderscheid, uit te spreken, omdat er ook onwaardigen bij waren, dient dit om hun gewetensbezwaar weg te nemen, en zegt Christus hun, dat dit Evangeliegebed (want dat was het nu geworden) voor allen opgezonden moest worden, gelijk ook het Evangelie aan allen, zonder onderscheid, moest aangeboden worden, en dat zij het dan moeten overlaten aan God, die het hart kent, en ieders waar karakter kent, wat er het gevolg van zijn zal. Indien het huis waardig is, dan zal het nut en voordeel van uwen zegen ontvangen, maar zo niet, dan deert dit toch niet, het voordeel van uwen zegen zal niet teloor gaan, hij, de zegen, zal tot u wederkeren, zoals David's gebeden voor zijne ondankbare vijanden tot hem wederkeerden, Psalm 35:13. Het betaamt ons liefderijk te oordelen *over allen, voor allen* hartelijk te bidden, *jegens allen* beleefd en vriendelijk te zijn, want dat is *onzer*, en dan aan God over te laten welke uitwerking dit op hen zal hebben, want dat is *Zijner*. Ten tweede: Ter hunner bestiering. "Indien het na uwen groet blijkt, dat zij waardig zijn, zo laat hen nog verder van uw gezelschap genieten, en "zo kome uw vrede over hen". Predikt hun het Evangelie, vrede door Jezus Christus, maar indien het anders is, indien zij u met ruwheid bejegenen, hun deur voor u sluiten, zo laat, voor zoveel in u is, "uw vrede tot u wederkeren." Neemt terug wat gij hebt gezegd, keer hun den rug toe. Door dit gering te achten hebben zij zich de overigen van uwe gunsten onwaardig betoond en ze verbeurd. "Grote zegeningen worden dikwijls verbeurd door een schijnbaar klein verzuim, als het gedrag der mensen op de proef wordt gesteld. Aldus heeft Ezau zijn geboorterecht, Genesis 25:34, en Saul zijn koninkrijk verloren, 1 Samuel 13:13, 14. Hun wordt gezegd hoe zij hebben te handelen tegenover hen, die hen weigerden te ontvangen. "Zo iemand u niet zal ontvangen, noch uwe woorden horen", vers 14. De apostelen zouden kunnen denken, dat zij, nu zij zulk ene leer hebben te verkondigen, en zulk ene macht hadden ontvangen om wonderen te doen ter bevestiging hunner leer, ongetwijfeld overal welkom zouden wezen, en bij iedereen een goed onthaal zouden vinden. Daarom wordt hun van te voren gezegd, dat er ook mensen zullen zijn, die hen zullen minachten, hen en hun boodschap met versmaadheid zullen bejegenen. De beste en krachtigste predikers van het Evangelie moeten verwachten sommigen te zullen ontmoeten, die hen niet willen horen, en hun geen teken van achting of eerbied zullen geven. Velen stoppen hun oren toe ook voor het blijdste geklank, en willen "niet horen naar de stem der belezers", hoe ervaren die ook zijn. Let daar op: "Zij zullen u niet ontvangen,

noch uwe woorden horen." Minachting van het Evangelie en minachting van de Evangeliedienaren gaan gewoonlijk samen, en beide zullen zij beschouwd worden als minachting van Christus, en dienovereenkomstig zal er mede gehandeld worden. Nu hebben wij voor dit geval: De aanwijzingen aan de apostelen hoe te handelen. Zij moeten "uit dat huis, of die stad uitgaan". Het Evangelie zal niet lang verwijlen bij hen, die het van zich wegdoen. Bij hun vertrek moeten zij "het stof afschudden van hun voeten." In verfoeiing van hun goddeloosheid, welke zo groot was, dat zij zelfs den grond verontreinigden, waarop zij gingen, en die dus als iets onreins afgeschud moet worden. De apostelen moeten geen omgang, gene gemeenschap met hen hebben, moeten ook zelfs het stof uit zodanige stad niet medenemen. "Het doen der afvalligen zal mij niet aankleven," Psalm 101:3. De profeet mocht in Bethel noch eten noch drinken, 1 Koningen 13:9. Als aankondiging van toorn over hen. Het moet aanduiden, dat zij laag en vuil waren als stof, en dat God hen af zou schudden. Het stof van de voeten der apostelen, dat zij achter lieten, zal tegen hen getuigen, en als blijk en bewijs dienen, dat het Evangelie gepredikt is, Markus 6:11, Jakobus 5:3. Zie dit in beoefening gebracht, Handelingen 13:51, 18:6. Zij, die God en Zijn Evangelie versmaden, zullen licht geacht worden. Het oordeel, dat over deze verwerpers van het Evangelie wordt uitgesproken, vers 15. "Het zal den lande van Sodom en Gomorra verdraaglijker zijn in den dag des oordeels," hoe goddeloos dit land ook was. Er komt een dag des oordeels, wanneer allen, die geweigerd hebben het Evangelie aan te nemen, daar rekenschap van zullen moeten geven, al is het thans ook nog zo zeer een onderwerp van spot en scherts voor hen. Zij, die de leer niet wilden horen, welke hen gered en verlost zou hebben, zullen het oordeel moeten horen, dat hun ten verderve overgeeft. Tot aan dien dag is hun oordeel opgeschort. Er zijn verschillende trappen of graden van straf in dien dag. Al de smarten der hel zijn "ondraaglijk," maar sommige zullen dit in nog hogere mate zijn dan andere, sommige zondaren zinken dieper in de hel dan andere, en worden met meerdere slagen geslagen. Het oordeel van hen, die het Evangelie verwerpen, zal in dien dag strenger en zwaarder zijn dan dat van Sodom en Gomorra. Sodom wordt gezegd de straf te dragen des eeuwigen vuurs, Judas 7. Maar die straf zal dubbel zwaar zijn voor hen, die op de grote zaligheid geen acht geven. Sodom en Gomorra waren uiterst slecht en goddeloos, Genesis 13:13, en hetgeen de maat hunner ongerechtigheid vol maakte, was, dat zij de engelen "niet ontvingen," die hun gezonden waren, maar hen wilden mishandelen, Genesis 19: 4, 5. En toch zal het voor hen verdraaglijker zijn, dan voor degenen, die Christus' dienstknechten niet ontvangen en hun woorden niet horen. Gods toorn over hen zal heftiger en hun eigene overdenkingen nog snijdender zijn. "Zoon gedenk!" Dat woord zal met ontzetting in de oren klinken van hen, aan wie het eeuwige leven wel aangeboden werd, maar die liever den dood hebben verkoren. De ongerechtigheid van Israël, toen God Zijne profeten tot hen zond, is deswege voorgesteld, als groter en tergender dan de ongerechtigheid van Sodom, Ezechiël 16:48, 49, hoeveel te meer dan niet nu Hij hun Zijn Zoon zond.

MATTHEUS 10:16-42

Al deze verzen hebben betrekking op het lijden van Christus' dienstknechten in hun arbeid, hun wordt hier geleerd dit lijden te verwachten, er zich op voor te bereiden, en tevens hoe zij het moeten dragen, en hoe zij onder alles toch met hun werk moeten voortgaan. Dit deel der leerrede reikt verder dan tot hun tegenwoordige zending, want wij lezen niet, dat zij enigerlei grote moeilijkheid hadden ontmoet of vervolging hadden te verduren, zolang Christus met hen was, ook waren zij toen niet in staat die te verdragen, maar hier wordt hun voorzegd welke benauwdheden over hen komen zullen, als na de opstanding van Christus, hun opdracht uitgebreid zal worden,. en het koninkrijk der hemelen, dat nu nabij was, dan gekomen zal zijn. Zij dachten toen aan niets anders dan aan uitwendige praal en macht, maar Christus zegt hun, dat zij meer lijden hebben te wachten dan waartoe zij tot heden nog geroepen waren, dat zij tot gevangenen zullen worden gemaakt, als zij verwachten vorsten te zullen worden. Het is goed, dat ons gezegd wordt welke benauwdheden over ons komen zullen, teneinde hierop verdacht te wezen en er ons naar in te richten, en niet te roemen, alsof wij ons losmaakten, terwijl wij ons nog slechts aangorden. Wij vinden hier dus I: Voorzeggingen van benauwdheid en moeite, en II: Raad en vertroosting hieromtrent.

I. Voorzeggingen van moeite en benauwdheid, die de discipelen in hun arbeid zullen ondervinden. Christus voorzag hun lijden, zowel als Zijn eigen lijden, en toch wil Hij, dat zij voort zullen gaan, gelijk Hij ook zelf voortgaat, en Hij heeft het hun voorzegd, niet alleen opdat die benauwdheden hen niet onverwacht zouden treffen en hun geloof niet zouden schokken, maar opdat zij er, als vervulling ener voorzegging ene bevestiging in zouden vinden voor hun geloof. Hij zegt hun wat zij te lijden zullen hebben, en van wie.

1. *Wat zij te lijden zullen hebben*: zeer harde dingen, voorwaar! want: "Ziet, Ik zende u als schapen in het midden der wolven", vers 16. En wat kan ene kudde van arme, hulpeloze, onbewaakte schapen verwachten in het midden van een troep hongerige wolven? Wat anders dan gekweld en verscheurd te worden? Gods volk, en inzonderheid Zijne Evangeliedienaren, zijn als schapen onder hen, die van een tegen- overgestelden aard en neiging zijn, zij zijn aan hen blootgesteld, en over het algemeen zijn zij hun ene gemakkelijke prooi. Het scheen onvriendelijk van Christus, om hen bloot te stellen aan zoveel gevaar, hen, die alles verlaten hadden, om Hem te volgen. Maar Hij wist, dat de heerlijkheid, die weggelegd is voor Zijne schapen, als zij in den groten dag aan Zijne rechterhand zullen gesteld worden, ene genoegzame vergoeding zal wezen voor hun lijden, zowel als een overvloedig loon voor hun diensten. Zij zijn *als schapen in het midden der wolven*, dat is ontzettend, maar het is Christus, die hen zendt, en dat is troostrijk, want Hij, die hen zendt, zal hen beschermen en ondersteunen. Maar opdat zij het ergste zouden weten, zegt Hij hun in bijzonderheden wat zij hebben te wachten. Zij moeten verwachten gehaat te worden, vers 22. "Gij zult van allen gehaat worden om Mijnen naam", dat is de wortel van al het overige, en het is een zeer bittere wortel. Zij, die door Christus worden bemind, worden door de wereld gehaat, gelijk als die door het hof gezegend worden, gevloekt worden door het land. *Indien de wereld Christus zonder oorzaak heeft gehaat*, Johannes 15:25, dan is het niet te verwonderen, dat zij ook hen haat, die Zijn beeld dragen, en Zijne belangen dienen. Wij haten wat weerzinwekkend is, en zij zijn als "aller afschrapsel geworden", 1 Corinthiërs 4:13. Wij haten wat schadelijk is, en zij worden geacht "de beroerders des lands" te zijn, 1 Koningen 18:17, en de kwelgeesten hunner naburen, Openbaring 11:10. Het is smartelijk gehaat te worden, en het voorwerp te zijn van zoveel onmin en kwaadwilligheid, maar het is: "Om Uws naams wil," dat, gelijk het de ware reden van dien haat is-

welke andere reden er ook voor wordt opgegeven, -ook ene ware vertroosting is voor hen, die alzo gehaat worden. Het is voor ene goede zaak, en zij hebben een goeden Vriend, die met hen deelt in dien haat. Zij moeten verwachten gevangen genomen te worden als kwaaddoeners. Hun rusteloze boosheid is ene boosheid, die onweerstaanbaar is, en zij zullen niet slechts *pogen*, maar er in *slagen* u over te leveren in de raadsvergaderingen, vers 17, 18, voor de vrederechters. Onder schijn van wet en gerechtigheid wordt dikwijls aan goede, vrome mensen zeer veel kwaads gedaan. "Ter plaatse des gerichts, aldaar was goddeloosheid," goddeloosheid die vervolgt, Prediker 3:16. Zij moeten leed verwachten, niet slechts van de lagere rechtbanken en rechters, maar van stadhouders en koningen, van de hoge overheid. Voor hen gebracht te worden onder zo zware beschuldigingen, als die gewoonlijk tegen Christus' discipelen ingebracht werden, was ontzettend en gevaarlijk, want "Des konings gramschap is als het brullen eens jongen leeuws". Die voorzegging vinden wij herhaaldelijk vervuld in de Handelingen der Apostelen. Zij moeten verwachten gedood te worden, vers 21. Zij zullen hen overleveren tot den dood, tot den dood met praal en plechtigheid, als hij zich het meest als "koning der verschrikking" toont. De boosheid der vijanden gaat zo ver, dat zij hun dit schrikkelijke aandoen, het is naar "het bloed der heiligen", dat zij dorsten. Het geloof en de lijdzaamheid der heiligen zijn zo onwankelbaar, dat zij dit verwachten, "noch houd ik mijn leven dierbaar voor mij zelven." In Zijne wijsheid laat Christus dit toe, daar Hij weet hoe van het bloed der martelaren het zegel der waarheid en het zaad der kerk te maken. Door dat deze edele schare "hun leven niet liefgehad hebben tot den dood" is Satan overwonnen, en is het koninkrijk van Christus ten zeerste bevorderd, Openbaring 12:11. Zij werden ter dood gebracht als misdadigers-zo hebben de vijanden het bedoeld- maar in waarheid en werkelijkheid als offers, Filippenzen 2:17, 2 Timotheus 4:6, als brandoffers, drankoffers der ere voor God, en om Zijne zaak en waarheid. Te midden van dat lijden moeten zij verwachten gebrandmerkt te worden met de hatelijkste en schandelijkste benamingen en dat hun karakter op het zwartst wordt voorgesteld. In deze wereld zouden de vervolgers zich schamen, als zij hen, die zij aldus als wilde dieren vervolgen, niet eerst als wilde dieren hadden voorgesteld, hen niet in zulke zwarte kleuren hadden geschilderd, dat er hun wreedheid door gerechtvaardigd scheen. Het slechtste van al de slechte karakters hun toegedicht, wordt hier genoemd, zij noemen hen Beëlzebub, dat is bij den naam van den overste der duivelen, vers 25. Zij stellen hen voor als de leiders, en voorvechters van de belangen van het koninkrijk der duisternis, en daar ieder denkt den duivel te haten, pogen zij hen gehaat en verachtelijk te maken bij het ganse mensdom. Zie, en verbaas u te zien, hoe de wereld bedrogen wordt. Satans gezworen vijanden worden voorgesteld als zijne vrienden, de apostelen, die het rijk des duivels omverwierpen, werden duivelen genoemd. Aldus hebben zij niet slechts "van hen geëist" -dat is beschuldigd van- "wat zij niet wisten", maar van hetgeen zij verafschuwden, en tegenstonden. Satans gezworen dienaren daarentegen werden geacht zijne vijanden te zijn, en nooit doen zij ijveriger en met meer gevolg zijn werk, dan wanneer zij voorwenden tegen hem te strijden. Zeer dikwijls zullen zij, die den duivel het naast verwant zijn, hem als vader voorstellen van anderen, en zij, die hem op de klederen van anderen schilderen, hebben zelven hem als heer en meester in hun hart. Het is goed, dat de dag komt, wanneer (gelijk hier in vers 26 volgt) hetgeen verborgen is, openbaar zal worden. Dit lijden wordt hier voorgesteld door zwaard en verdeeldheid, vers 34 en 35. "Meent niet, dat Ik gekomen ben om vrede te brengen, tijdelijken vrede, en uitwendige welvaart. Zij dachten, dat Christus gekomen is, om aan al Zijne volgelingen rijkdom en macht in de wereld te geven, "Neen", zegt Christus: "Ik ben niet gekomen met het oogmerk hun *vrede* te geven, van *vrede* in den hemel kunnen zij verzekerd wezen, maar niet van *vrede* op aarde." Christus is gekomen om ons *vrede* te geven met God, *vrede* in onze consciëntie, *vrede* met onze broederen, maar "in de wereld zult gij verdrukking hebben." Diegenen hebben een verkeerd begrip van het Evangelie, die denken, dat zij

door hun belijden er van gevrijwaard zullen zijn tegen verdrukking en benauwdheid in deze wereld, integendeel door hun belijdenis worden zij daar juist aan blootgesteld. Als de gehele wereld Christus wilde aannemen, dan zou daar een algemene *vrede* het gevolg van wezen, maar terwijl er even velen zijn, die Hem verwerpen (en dezen zijn niet alleen "de kinderen dezer wereld," maar ook "het zaad der slang,") moeten de kinderen Gods, die uit de wereld geroepen zijn, verwachten de vruchten hunner vijandschap te zullen ervaren. Verwacht geen *vrede, maar het zwaard*. Christus is gekomen om "het zwaard des woords" te geven, waarmee Zijne discipelen strijden tegen de wereld, en dit zwaard heeft overwinningen behaald, Openbaring 6:4, 19:21, en *het zwaard der* vervolging, waarmee de wereld strijdt tegen de discipelen. En daar het zwaard des woords den vervolgers "het hart heeft doen barsten", Handelingen 7:54, en daar het getuigenis der getuigen van Christus hen gepijnigd heeft, Openbaring 11:10, heeft dit zwaard der vervolging wreed en bloedig werk verricht. Christus zendt dit Evangelie, dat de aanleiding is, dat dit zwaard wordt getrokken, en daarom kan men zeggen, dat Hij dit zwaard zendt. Hij doet Zijne kerk in een toestand van lijden komen ter beproeving en tot lof der genade Zijns volks, en om de mate der zonden hunner vijanden vol te doen worden. Verwacht geen vrede, maar verdeeldheid, vers 35. "Ik ben gekomen om den mens tweedrachtig te maken." Deze uitwerking van de prediking des Evangelies ligt niet aan het Evangelie, maar aan hen, die het niet aannemen. Wanneer sommigen het woord Gods geloven en anderen het niet geloven, dan zal het geloof der eersten hen veroordelen, die niet geloven, en daarom koesteren dezen wrok en vijandschap tegen hen, die geloven. De heftigste en onverzoenbaarste veten zijn altijd ontstaan uit verschil in den Godsdienst, gene vijandschap zo groot als de vijandschap van vervolgers, gene vastberadenheid en onverzettelijkheid zo groot als die der vervolgden. Aldus zegt Christus aan Zijne discipelen wat zij zullen te lijden hebben, en het was hard wat Hij hun zei, indien zij dit konden dragen, konden zij alles dragen. Christus heeft trouw en eerlijk met ons gehandeld door ons het ergste te zeggen, wat wij in Zijn dienst hebben te wachten, en Hij wil, dat wij even trouw en eerlijk zullen zijn met ons zelven, door neer te zitten en de kosten te overrekenen. Hun wordt hier gezegd van wie, en door wie, zij deze harde dingen te lijden zullen hebben. Voorwaar! de hel zelf moet losgelaten zijn, en de duivelen, die wanhopige geesten, welke aan de grote zaligheid deel noch lot hebben, moeten in het vlees zijn verschenen, de menselijke gedaante hebben aangenomen, eer zulke hatelijke en hatende vijanden gevonden konden worden van ene leer, waarvan de inhoud en strekking was "een welbehagen in mensen" en de "verzoening der wereld met God" Neen-wie zou het geloven? -al die boosaardigheid jegens de predikers van het Evangelie komt voort uit hen, aan wie zij de zaligheid kwamen verkondigen. Aldus "haten bloedgierige lieden den vrome, maar de oprechten zoeken zijne ziel" Prediker 29:10. Daarom wordt de hemel zo tegengestaan op aarde, omdat de aarde zo zeer onder de macht is der hel, Efeziërs 2:2. Die hardheden moeten Christus' discipelen lijden. Van de mensen, vers 17. "Wacht u voor de mensen, gij zult het nodig hebben op uwe hoede te zijn zelfs tegen hen, die met u van dezelfde natuur zijn" -zo groot is de verdorvenheid en de ontaarding dier natuur, dat "de mens een wolf is voor de mens", listig en vol slim overleg als mensen, maar wreed en barbaars als dieren en gans ontbloot van hetgeen men menselijkheid noemt. Vervolgingswoede en vijandschap verkeren de mensen in wilde dieren, ja in duivelen. Te Efeze heeft Paulus gevochten met beesten in de gedaante van mensen 1 Corinthiërs 15:32. Het is wel een zeer treurige toestand, waartoe de wereld gekomen is, wanneer de beste vrienden, die zij heeft, zich moeten wachten voor de mensen. Het verzwaart de benauwdheid en het verdriet van Christus' lijdende dienstknechten, dat die benauwdheden over hen gebracht worden door hen, die "been zijn van hun been", uit dezelfden bloede zijn gemaakt. In dit opzicht zijn vervolgers erger dan dieren, dat zij hun eigene soort aanvallen. "Zelfs wilde beren komen met elkaar overeen." Het is smartelijk als "mensen tegen ons opstaan," Psalm 124, van wie wij bescherming en

medegevoel konden verwachten, *mensen*, niets meer: blote *mensen*, en gene heiligen, "natuurlijke mensen, 1 Corinthiërs 2:14, mensen "die van de wereld zijn", Psalm 17:14. Heiligen zijn meer dan *mensen*, zij zijn gekocht uit de mensen" en daarom worden zij door hen gehaat. De menselijke natuur, is, als zij niet geheiligd is, de slechtste natuur der wereld na die der duivelen. *Zij zijn mensen*, derhalve ondergeschikte, afhankelijke stervende schepselen, *zij zijn mensen*, doch, zij zijn *slechts* mensen, Psalm 9:20, en "Wie zijt gij, dat gij vreest voor den mens, die sterven zal?" Jesaja 51:12. "Wacht u voor de mensen", dat is, wacht u voor hen, met wie gij bekend zijt, de mensen van het Joodse sanhedrin, die Christus verworpen hebben, 1 Petrus 2:4. Van de belijdende mensen, die "ene gedaante van godzaligheid" hebben en pronken met den godsdienst. In hun synagogen zullen zij u geselen. In hun synagogen, de plaats hunner Godsdienstige bijeenkomsten, en waar zij kerkelijke tucht oefenen, zodat zij het geselen van Christus' dienaren beschouwden als ene Godsdienstige handeling. Paulus is vijf maal in hun synagogen gegeseld, 2 Corinthiërs 11:24. Onder schijn van ijver voor Mozes waren de Joden de heftigste vervolgers van Christus en het Christendom, en zij schreven die vervolgingswoede op rekening van hun' Godsdienst. Christus discipelen hebben veel te lijden gehad van gemoedelijke vervolgers, die hen geselden in hun synagogen, hen uitwierpen en doodden, en dachten daarmee Gode een dienst te doen Johannes 16:2 en zeiden: "Dat de Heere heerlijk worde," Jesaja 66:5, Zacheria 11:4, 5. Maar het is er zo verre vandaan, dat, integendeel, de synagoge door de vervolging ontwijd en ontheiligd wordt. Van de aanzienlijken en van hen, die met gezag zijn bekleed. De Joden hebben hen niet slechts gegeseld-dit was het uiterste waartoe het weinigje macht, dat hun nog overgebleven was, reikte, maar als zij zelven niet verder konden gaan, van leverden zij hen over in de macht der Romeinen, zoals zij met Christus gedaan hebben, Johannes 18:30. "Gij zult ook voor stadhouders en koningen geleid worden," vers 18, die meer macht hebbende, ook in staat zijn om meer kwaad te doen. Stadhouders en koningen ontlenen hun macht aan Christus, Prediker 8:15, en behoorden Zijne dienaren te zijn, de beschermers en voedstervaders Zijner kerk, maar dikwijls gebruiken zij hun macht tegen Hem, rebelleren zij tegen Christus, en zijn zij de verdrukkers Zijner kerk. "De koningen der aarde stellen zich op" tegen Zijn koninkrijk, Psalm 2:1, 2, Handelingen 4:25, 26. Het is dikwijls het lot geweest van vrome mensen de groten der aarde tot vijanden te hebben. Van alle mensen, vers 22. "Gij zult van allen gehaat worden," van alle slechte mensen, want die vormen het merendeel der mensheid, "want de gehele wereld ligt in het boze". Zo weinigen zijn er, die de rechtvaardige zaak van Christus liefhebben, erkennen en beschermen, dat wij kunnen zeggen, dat de vrienden er van door alle mensen worden gehaat: "zij zijn allen afgeweken" en zo is het dat zij "mijn volk opeten." Psalm 14:3, 4. Zo ver nu de afval van God gaat, zo ver gaat ook de vijandschap tegen de heiligen, soms schijnt zij meer algemeen dan op andere tijden, maar iets van dit gif huist in het hart van al "de kinderen der ongehoorzaamheid." De wereld haat u, want zij "verwondert zich achter het beest", Openbaring 13:3. Alle mensen zijn leugenaars en dus haters van de waarheid. Van die hunner eigene maagschap. "De ene broeder zal den anderen broeder overleveren tot den dood" vers 21. Vanwege die zaak zal "de mens tweedrachtig zijn tegen zijn vader", ja zelfs zullen zij van de zwakkere kunne, die meer teder van aard zijn, toch vervolgsters en vervolgden worden. De vervolgende dochter zal tegen de gelovige moeder zijn, waar, naar men toch zou denken, natuurlijke genegenheid en kinderlijke plicht den twist zouden voorkomen of tenminste spoedig doen eindigen. Geen wonder dus, zo "de schoondochter is tegen de schoonmoeder", waar onverschilligheid en koudheid van liefde zo dikwijls naar ene gelegenheid zoekt tot twist, vers 35. Over het algemeen zullen zij "des mensen vijanden worden, die zijne huisgenoten zijn" vers 36. Zij, die zijne vrienden behoorden te wezen, zullen in woede tegen hem ontstoken zijn, omdat hij het Christendom heeft omhelsd, en inzonderheid omdat hij het blijft aankleven, als het tot vervolging komt, en dan zullen zij zich tegen hem bij de vervolgers voegen. De

sterkste banden van bloedverwantschap en plicht zijn dikwijls verbroken door de vijandschap tegen Christus en Zijne leer. Zo groot is de macht geweest van het vooroordeel tegen den waren Godsdienst, en ijver voor den valsen godsdienst, dat, alles wat den mens heilig en dierbaar moest zijn, aan deze Molochs geofferd werd. Zij, die woeden tegen den Heere en Zijne gezalfden, verscheuren zelfs deze banden, en werpen zelfs deze touwen van zich. Psalm 2:2, 3. De bruid van Christus heeft harde dingen te verduren van de kinderen harer moeder", Hooglied 1:6. Van dezulken te lijden is smartelijker. Niets is zo vlijmend: "Gij zijt het, o mens, mijn gelijke. Psalm 55:13, 14 1), en de vijandschap van de zodanige is gewoonlijk het meest onvermurwbaar en onverzoenlijk, "Een broeder is weerspanniger dan ene sterke stad," Prediker 18:19. De geschiedenis der martelaren, zowel uit den ouden als uit den nieuwen tijd, zijn vol van voorbeelden hiervan. Omtrent die gehele zaak blijkt het, dat "allen, die Godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, vervolgd zullen worden," en dat wij moeten verwachten "door vele verdrukkingen in te gaan in het koninkrijk Gods".

II. Met deze voorzeggingen van lijden hebben wij hier tevens voorschriften en raadgevingen en ook vertroosting voor een tijd van beproeving. Hij zendt hen uit, en stelt hen bloot aan gevaar, voorzeker, maar wel gewapend met instructies en bemoedigingen, geschikt om hen te ondersteunen in deze beproevingen en hen door te helpen. Letten wij op hetgeen Hij zegt:

1. Bij wijze van raad en leiding in verschillende dingen. "Zijt voorzichtig, gelijk de slangen," vers 16. "Gij moogt dit zijn" (aldus wordt dit door sommigen verstaan, dus als vergunning of toelating.) "Gij moogt zo omzichtig wezen als gij wilt, mits gij ook oprecht zijt, gelijk de duiven." Het moet echter veeleer als voorschrift of gebod aangemerkt worden, ons die wijsheid aanbevelende van den voorzichtige, die zijn weg verstaat, hetgeen ten allen tijde nuttig is, maar inzonderheid in tijden van lijden. "Zijt dan," omdat gij blootgesteld zijt als schapen onder de wolven, "voorzichtig gelijk de slangen", niet voorzichtig of slim als vossen, wier list bestaat in anderen te bedriegen, maar als slangen, wier wijsheid slechts bestaat in zich zelven te verdedigen, en op hare veiligheid bedacht te zijn. De discipelen van Christus worden gehaat en vervolgd als *slangen*, men legt het toe op hun verderf en ondergang, en daarom hebben zij ook de wijsheid of voorzichtigheid van slangen nodig. Het is de wil van Christus, dat Zijn volk, Zijne dienstknechten, zo zeer blootgesteld zijnde aan de rampen dezer wereld, als zij gewoonlijk zijn, zich niet nodeloos aan gevaar blootstellen, maar alle goede en wettige middelen zullen aanwenden voor hun bewaring en veiligheid. Christus heeft ons van deze voorzichtigheid een voorbeeld gegeven, Hoofdstuk 21:24, 25, 22:17, 18, Johannes 8:6, 7, behalve nog, dat Hij vele malen aan de handen Zijner vijanden was ontkomen, totdat Zijne ure was gekomen. Zie ook een voorbeeld van Paulus' voorzichtigheid, Handelingen 23:6, 7. Voor de zaak van Christus moeten wij los wezen van het leven en al deszelfs gemak en genot, maar er toch niet roekeloos mede zijn. Het is voorzichtigheid der slang haar kop te beveiligen, opdat die niet vermorzeld worde, hare oren toe stoppen, ten einde niet te horen naar de stem des belezers, Psalm 58:5, 6 en ene schuilplaats te zoeken in de spleten der rotsen, en hierin kunnen wij voorzichtig wezen, gelijk de slangen. Wij moeten voorzichtig zijn en ons niet zelf moeilijkheden op den hals halen, voorzichtig, zodat wij zwijgen in boze tijden, en geen aanstoot geven, zo wij het kunnen vermijden. "Weest oprecht gelijk de duiven," Weest zachtmoedig en nederig, en kalm, niet slechts moet gij niemand leed doen, maar ook tegen niemand slecht gezind zijn. Weest zonder gal, zoals de duiven zijn, dit behoort met het vorige voorschrift altijd gepaard te gaan. Zij worden uitgezonden onder de wolven, daarom moeten zij voorzichtig zijn als slangen, maar zij worden uitgezonden als schapen, en daarom moeten zij oprecht zijn gelijk de duiven. Wij moeten voorzichtig zijn om ons zelven niet te benadelen, maar toch eerder ons zelven dan iemand anders, wij moeten de

oprechtheid, het argeloze, de duif gebruiken om twintig beledigingen te dragen, veeleer dan de list van de slangen aan te wenden om ene enkele belediging aan te doen of te willen wreken. Het moet de voortdurende zorge zijn van alle discipelen van Christus, om onschuldig en argeloos te zijn in woord en daad, inzonderheid met het oog op de vijanden, in welker midden zij zijn. Wij hebben behoefte aan duivengezindheid, als wij ons door roofvogels omringd zien, zodat wij ze noch uittarten, noch ons door hen laten uittarten. David verlangde naar de vleugelen ener duive, om ver weg te vlieden, waar hij mocht blijven, veeleer dan naar de vleugelen ener valk. De Geest daalde neer op Christus gelijk ene duive, en alle gelovigen delen in den Geest van Christus, hebben de gezindheid der duive, geneigd tot liefde, en niet tot krijg. "Wacht u voor de mensen," vers 17. "Weest steeds op uwe hoede, en vermijdt gevaarlijk gezelschap, geeft acht op hetgeen gij zegt en doet, en verlaat u niet al te sterk op de trouw van wie het ook zij, vertrouwt niet op een vriend, ja zelfs niet op uwe huisvrouw," Micha 7:5. Het betaamt de Godvruchtigen voorzichtig te zijn, want ons wordt geleerd "af te laten van den mens". Wij leven in zulk ene ellendige wereld, dat wij niet weten wie te vertrouwen. Sedert onze Meester door een Zijner eigene discipelen verraden werd met een kus, moeten wij ons altijd "wachten voor de mensen," of voor valse broederen. "Zijt niet bezorgd, hoe of wat gij spreken zult," vers 19. "Als gij voor de overheid gebracht wordt, gedraagt u betamelijk, maar kwelt u niet met de gedachte hoe of op wat wijze gij zult spreken om vrijgelaten te worden. Uwe gedachten moeten u dan tot voorzichtigheid leiden, maar zij moeten u niet kwellen of ontrusten, laat die zorge op den Heere gewenteld worden, zowel als de zorge "voor hetgeen gij zult eten of drinken. Bevlijtigt u niet om fraaie woorden te gebruiken, ten einde u aangenaam bij hen te maken, gene vreemdsoortige uitdrukkingen, gene vernuftige gezegden en fraai gebouwde volzinnen, die slechts dienen om aan ene slechte zaak een schonen glimp te geven, het goud ener goede zaak heeft geen verguldsel nodig. Grote bezorgdheid geeft vrees te kennen voor uwe zaak, alsof zij niet duidelijk genoeg voor zich zelf sprak. Gij weet op welken grond gij staat, en dan zullen de gepaste woorden en uitdrukkingen wel van zelf komen." Nooit heeft iemand voor stadhouders en koningen beter gesproken, dan de drie strijders voor de waarheid, die niet bezorgd waren hoe of wat zij zouden spreken: "O Nebukadnezar, wij hebben niet van node u op deze zaken te antwoorden", Daniël 3:16. Zie ook Psalm 119:146. De discipelen van Christus moeten meer zorge hebben om *wel te doen* dan om *wel te spreken*, hoe hun oprechtheid te *bewaren*, dan haar te *bewijzen. Ons leven, niet onze roemende woorden*, is onze beste verantwoording. "Wanneer zij u dan in deze stad vervolgen, vliedt in de andere" vers 23. Verwerpt dus hen, die u en uwe leer verwerpen, en beproeft of niet anderen u en haar zullen ontvangen en aannemen. "Weest aldus bedacht op uwe veiligheid". Bij dringend gevaar mogen en moeten de discipelen van Christus zich in veiligheid stellen door de vlucht, wanneer God in Zijne voorzienigheid hun ene deure ter ontkoming opent. Wie vlucht, kan later wederom strijden. Het is gene lafhartigheid als de krijgsknechten van Christus het strijdperk verlaten, mits zij hun vlag niet verlaten, zij mogen het *gevaar* uit den weg gaan, hoewel zij niet uit den weg mogen gaan van hun *plicht*. Let op Christus' zorge voor Zijne discipelen, door plaatsen voor hen te voorzien, waarheen zij konden vlieden, het zo regelende, dat de vervolging niet overal tegelijk woedt, maar als de ene stad te heet is voor hen, is er ene andere met ene koele schaduw, en waar Hij voor "een weinig tijds hun een heiligdom is", ene gunst, die gebruikt en niet gering geacht moet worden, doch steeds onder het beding, dat gene zondige, onwettige middelen ter ontkoming gebruikt worden, want dan is het gene deur, die God geopend heeft. Wij hebben voor dezen regel vele voorbeelden in de geschiedenis van Christus en van de apostelen, voor welker toepassing in bijzondere gevallen wijsheid en oprechtheid ons moeten leiden. Vreest dan hen niet, vers 26, want zij kunnen slechts het lichaam doden, vers 28. Het is de plicht en het belang van Christus' discipelen om zelfs de grootsten of machtigsten hunner tegen- standers niet te vrezen. Zij, die waarlijk God

vrezen, behoeven den mens niet te vrezen, behoeven zelfs voor de grootste ramp of benauwdheid niet bang te wezen. "De siddering des mensen legt een strik", een verwarrenden strik, die onzen vrede stoort, een strik, die ons in zonde doet vallen, en daartegen moet gewaakt, gestreden en gebeden worden. Hoe moeilijk de tijden ook zijn, hoe woedend en gewelddadig de vijanden en hoe dreigend de gebeurtenissen, toch behoeven wij niet te vrezen, "wij zullen niet vrezen, al veranderde de aarde hare plaats", terwijl wij zulk een goeden God hebben, zo goed ene zaak, en "zo goed ene hope door genade". Ja, dit is spoedig gezegd, maar als de proef genomen wordt, dan zijn rad en pijniging, kerkerholen en galeien, de bijl van den beul of de galg,. vuur en brandstapel schrikkelijke dingen, die ook het kloekmoedigste hart kunnen doen sidderen en terugdeinzen, inzonderheid wanneer het duidelijk is, dat dit alles door een paar schreden achterwaarts ontweken zou kunnen worden. Ten einde ons dus te versterken tegen deze verzoeking, hebben wij hier: Ene goede reden tegen deze vreze, ontleend aan de beperktheid van de macht der vijanden: *zij doden het lichaam*, dat is het uiterste, waartoe hun woede kan genaken. Tot hiertoe kunnen zij gaan, indien God het hun toelaat, maar niet verder. *De ziel kunnen zij niet doden*, noch haar schaden, en de ziel is de mensen. Hieruit blijkt, dat de ziel niet gelijk sommigen menen, bij den dood insluimert, noch ontbloot is van gedachten en gewaarwordingen, want dan zou het doden van het lichaam ook het doden wezen van de ziel. De ziel wordt gedood, als zij wordt gescheiden van God en Zijne liefde, welke haar leven is, en dan is zij tot een vat des toorns gemaakt. Dit nu is buiten hun bereik. Benauwdheid, verdrukking en vervolging kunnen ons scheiden van geheel de wereld, maar zij kunnen gene scheiding maken tussen ons en God, kunnen niet veroorzaken, dat wij Hem niet liefhebben, of door Hem niet worden bemind, Romeinen 8:35, 37. Indien wij dus meer zorge hadden over onze ziel, als zijnde ons kostbaarst juweel, dan zouden wij nimmer bevreesd zijn voor de mensen, daar zij ons dit juweel niet kunnen ontroven. Zij kunnen slechts het lichaam doden, dat toch weldra van zelf zou sterven, niet de ziel, welke in weerwil van hen zich blijft verheugen in de genieting van haar God. Slechts het omhulsel kunnen zij verpletteren. Een Heiden heeft hiermede een tiran getrotseerd: "Gij kunt het omhulsel van Anaxarchus mishandelen, maar Anaxarchus zelf kunt gij niet schaden." De parel van grote waarde blijft onaangeroerd. Een goed middel wordt ons hier gegeven tegen deze vreze, en dat is: God te vrezen. "Vreest Hem, die beide ziel en lichaam kan verderven in de hel." Merk op, ten eerste, dat de hel de verwoesting, het verderf is, beide van ziel en lichaam, niet van beider *zijn*, maar van beider *welzijn*. Zij is het verderf van den gehelen mens, als de ziel verloren is, is ook het lichaam verloren. Zij hebben te zamen gezondigd, het lichaam was de verleider der ziel tot de zonde, en het werktuig in de zonde, en zij moeten eeuwiglijk te zamen lijden. Ten tweede. Dit verderf komt voort uit de macht van God: Hij is machtig te verderven, het is een verderf "van de heerlijkheid Zijner macht," 2 Thessalonicenzen 1:9. Hij wil daarin "Zijne macht bekend maken", niet slechts Zijne macht om het vonnis uit te spreken, maar Zijne macht om het ten uitvoer te leggen, Romeinen 9:22. Ten derde: daarom moet God zelfs door de beste heiligen in de wereld gevreesd worden. "Wij dan, wetende den schrik des Heeren, bewegen de mensen om "voor hem te schrikken". 2 Corinthiërs 5:11, Psalm 33:8. Indien "de sterkte Zijns toorns is, naar dat Hij is te vrezen", dan moet Hij ook "naar dat Zijn toorn is, gevreesd worden", Psalm 90:11. Als Adam in den staat der onschuld, verschrikt was door ene bedreiging, dan moet geen discipel van Christus denken, dat hij door gene heilige vreze in toom moet worden gehouden. "Welgelukzalig is de mens, die geduriglijk vreest." De God van Abraham wordt na diens dood, de "Vreze" genoemd "van Izaak", die nog leefde. Genesis 31:42, 53. De vreze Gods en van Zijne macht, in de ziel heersende, zal een krachtig tegengift wezen tegen de vreze voor den mens. Het is beter onder het misnoegen te vallen van geheel de wereld, dan onder het misnoegen Gods, en daarom, gelijk het op zich zelf volstrekt recht is, zo is het ook voor ons het veiligste "God meer te gehoorzamen dan den mens,"

Handelingen 4:19. Zij, die vrezen voor den mens, die sterven zal, vergeten den Heere, die hen gemaakt heeft, Jesaja 51:12, 13, Nehemia 4:14. "Hetgeen Ik u zeg in de duisternis, zegt het in het licht", vers 27. "Welk gevaar gij ook loopt, gaat voort met uw werk van het eeuwig Evangelie te verkondigen, dat is uw werk, doet het. Het doel der vijanden is niet slechts *U* te verderven, maar tevens *dat* te onderdrukken, en dus, wat er ook het gevolg van moge zijn, verkondigt *dat*. Zegt hetgeen Ik u zeg. Wat de apostelen ons overgeleverd hebben, is hetzelfde wat zij van Jezus Christus hebben ontvangen, Hebreeën 2:3. Zij zeiden wat Hij hun gezegd had, *al* wat Hij hun gezegd had, en niets anders, Deze gezanten ontvingen hun instructies in het verborgen, in de duisternis, in het oor, in gelijkenissen. Christus heeft vele dingen openlijk gesproken en in het verborgen niets, dat daarmee in strijd was, Johannes 18:20. Maar de bijzondere instructies, die Hij Zijn discipelen gegeven heeft na zijne opstanding van de dingen, die het koninkrijk Gods aangaan, werden in het oor gesproken. Handelingen 1:3, want toen heeft Hij zich nooit openlijk vertoond. Maar zij moeten hun boodschap in het openbaar overbrengen, in het licht en op de daken, want de leer des Evangelies gaat allen aan, Prediker 1:20, 21, 8:23. Daarom: "Die oren heeft, die hore." De eerste aanduiding van het toelaten der Heidenen in de kerk, geschiedde op een dak, Handelingen 10:9. Er is geen enkel deel van Christus' Evangelie, dat, om welke redenen ook, verborgen behoeft te worden, "al de raad Gods" moet bekend gemaakt worden, Handelingen 20:27. Hoe gemengd de schare ook moge zijn, het Evangelie moet haar duidelijk en ten volle verkondigd worden.

2. Bij wijze van vertroosting en bemoediging. Daar wordt hier veel van gezegd, en toch weinig genoeg, in aanmerking genomen de vele hardheden, die zij zullen ondervinden in den loop hunner Evangeliebediening, en hun tegenwoordige zwakheid, die zo groot was, dat zij, zonder ene krachtige ondersteuning, zelfs het vooruitzicht van zulk ene behandeling nauwelijks konden dragen. Daarom toont Christus hun waarom zij goedsmoeds moeten zijn. Hier is dan een woord, dat inzonderheid hun tegenwoordige zending betreft, vers 23. "Gij zult uwe reis door de steden Israël's niet geëindigd hebben, of de Zoon des mensen zal gekomen zijn." Zij moesten prediken, dat het koninkrijk van den Zoon des mensen, den Messias, nabij was, zij moesten bidden: "Uw koninkrijk kome", en nu zullen zij hun reis door de steden Israël's niet volbracht hebben, aldus biddende, en aldus predikende, voordat dit koninkrijk zou gekomen zijn in de verhoging van Christus en de uitstorting des Geestes. Het was hun ene vertroosting, dat hetgeen zij zeiden vervuld zou worden. Zij zeiden: de Zoon des mensen staat te komen, en ziet: Hij komt, Christus zal het woord Zijner boden bevestigen, Jesaja 44:26. Dat het *weldra* vervuld zou worden. Het is ene zaak van vertroosting voor de arbeiders van Christus, dat hun arbeidstijd kort, en weldra voorbij zal zijn, de huurling heeft zijn dag, in ene kleine wijle zullen het werk en de strijd vervuld zijn. Dat zij dan tot hoger eer bevorderd zullen worden. "Als de Zoon des mensen komt, zullen zij aangedaan zijn met kracht uit de hoogte." Thans zijn zij uitgezonden als boden, maar na nog een weinig tijds zal hun opdracht worden uitgebreid, dan zullen zij als gevolmachtigden uitgezonden worden in de gehele wereld. Hier zijn ook vele woorden, die betrekking hebben op hun werk in het algemeen, en de moeilijkheden en benauwdheden, die zij er in zullen ondervinden. En het zijn *goede, troostrijke woorden*. Dat hun lijden zal zijn tot een getuigenis tegen hen en de Heidenen, vers 18. Als de Joodse kerkelijke vergaderingen u overleveren aan de Romeinse stadhouders, om u ter dood te doen brengen, dan zal uw voortgejaagd worden van den enen rechterstoel naar den anderen, u helpen om uw getuigenis des te meer bekend te maken, u de gelegenheid geven, om het Evangelie te brengen tot de Heidenen, zowel als tot de Joden, ja gij zult juist door het lijden, dat u wordt aangedaan, getuigen in hun tegenwoordigheid en tegen hen. Gods volk, en inzonderheid zijne Evangeliedienaren, zijn Zijne getuigen, Jesaja 43:10, niet slechts in hun werk van *doen*, maar ook in hun werk van *lijden*. Van daar dat zij martelaars genoemd worden-

getuigen voor Christus, dat Zijne waarheden van ontwijfelbare zekerheid en waardij zijn, en, getuigen zijnde voor Hem, zijn zij getuigen tegen hen, die Hem en Zijn Evangelie tegenstaan. Gelijk het lijden der martelaren getuigt voor de waarheid van het Evangelie, dat zij belijden, zo getuigt het ook tegen de vijandschap van hun vervolgers, en op beiderlei wijze is het een getuigenis tegen hen, en zal als blijk en bewijs voorgebracht worden in den groten dag, wanneer de heiligen de wereld zullen oordelen. En de reden van het vonnis zal wezen: "Voor zoveel gij dit aan hen gedaan hebt, hebt gij dat Mij gedaan." Indien nu hun lijden een getuigenis is, hoe blijmoedig behoren zij het dan niet te dragen! Dat zij bij alle gelegenheden Gods bijzondere tegenwoordigheid zullen smaken en de onmiddellijke hulpe van Zijn Heiligen Geest, inzonderheid wanneer zij geroepen worden om hun getuigenis af te leggen voor stadhouders en koningen: "Het zal u in dezelve ure gegeven worden", zegt Christus, "wat gij spreken zult." Christus' discipelen waren gekozen van uit het dwaze der wereld, zij waren ongeletterde, onwetende mannen, en daarom konden zij terecht hun eigene bekwaamheid mistrouwen, inzonderheid als zij voor groten en aanzienlijken moesten verschijnen. Toen Mozes tot Farao werd gezonden, klaagde hij: "Ik ben geen man wèl ter tale". Exodus 4:10. Toen Jeremia tot profeet over het koninkrijk was gesteld, kwam hij met de tegenwerping: "Ik ben jong", Jeremia 1:6, 10. In antwoord nu hierop wordt hun hier ten eerste beloofd, dat "het hun gegeven zal worden" niet enigen tijd te voren, maar "in diezelve ure wat zij zullen spreken". Zij zullen spreken "voor de vuist", en toch zo gepast, alsof het te voren bestudeerd was. Als God ons roept om voor Hem te spreken, dan kunnen wij er vast op aan, dat Hij ons leren zal wat te zeggen, zelfs in de moeilijkste en meest moed-benemende omstandigheden. In de tweede plaats wordt hun hier verzekerd, dat de gezegende Geest voor hen zal spreken. "Gij zijt het niet, die spreekt, maar het is de Geest uws Vaders, die in u spreekt", vers 20. Zij waren in zulke omstandigheden niet aan zich zelven overgelaten, God nam zich hunner aan, Zijn Geest der wijsheid sprak *in* hen, gelijk soms Zijne voorzienigheid op wondervolle wijze *voor* hen gesproken heeft, zodat zij door die beiden: Gods Geest en Gods voorzienigheid, in de consciëntie hunner vervolgers zelven openbaar werden als hetgeen zij waren. God gaf hun bekwaamheid, niet alleen om gepast en ter zake te spreken, maar ook te spreken met heiligen ijver. Dezelfde Geest, die hen ondersteunde op den kansel, ondersteunde hen voor den rechterstoel. Het kan niet anders, of zij moeten welslagen in hun verantwoording, die zulk een Voorspraak hebben, en tot wie God zegt, gelijk Hij tot Mozes gezegd heeft, Exodus 4:12 :"Ga henen, Ik zal met uwen mond zijn" en met uw hart. Dat "die volstandig zal blijven tot het einde, zal zalig worden." Hier is het troostrijk te bedenken, ten eerste, dat er aan al deze moeilijkheden een *einde* zal komen, zij kunnen lang duren, maar zullen niet eeuwig duren. Christus heeft zich hiermede vertroost, en dat kunnen Zijne volgelingen ook: "Die dingen, die van Mij geschreven zijn, hebben een einde, Lukas 22:37. Een gelovig vooruitzien op het einde van onze benauwdheden, kan zeer nuttig zijn om er ons onder te steunen. "De vermoeiden van kracht rusten, als de bozen ophouden van beroering" Job 3:17. God zal geven het einde en de verwachting, Jeremia 29:11. De moeilijkheden en wederwaardigheden kunnen ons bezwarend en verdrietig zijn, als de dagen eens dagloners, maar, geloofd zij Cod, zij zijn niet eeuwigdurend. Ten tweede, dat zij, zolang zij duren, *verduurd* kunnen worden, gelijk zij niet *eeuwig* zijn, zijn zij ook niet *ondraaglijk*. Zij kunnen verdragen worden, *ten einde toe*, omdat de lijders er onder gesteund, en door "de eeuwige armen" gedragen zullen worden. Naar onze dagen zal onze kracht wezen, 1 Corinthiërs 10:13. Ten derde: voor allen, die volstandig blijven tot het einde, zal de eeuwige zaligheid het loon wezen. Het weer is stormachtig, en de weg is vuil en modderig, maar de aangename gewaarwording van t huis te komen vergoedt alles. Een gelovig zien op de kroon der heerlijkheid is in alle eeuwen de troost en hartsterking geweest van de lijdende heiligen, 2 Corinthiërs 4:16, 17, 18, Hebreeën 10:34. Dit is niet slechts ene aanmoediging voor ons, om te verdragen, maar ook als ene aansporing,

om *te verdragen tot het einde*. Zij, die slechts verdragen *voor ene wijle*, en in tijden van verzoeking afvallen, hebben te vergeefs gelopen, en verliezen alles wat zij hadden gewonnen, maar zij, die volharden, en zij alleen, zijn zeker van den prijs. Zijt getrouw tot den dood, en dan zult gij de kroon des levens ontvangen. Welke harde behandeling de discipelen van Christus ook zullen ondervinden, het is niet meer dan wat hun Meester te voren ondervonden heeft, vers 24 en 25. "De discipel is niet boven den meester" waarom zij niet moeten aarzelen het geringste werk te doen, bijv. elkanders voeten te wassen, Johannes 13:16. Hier wordt dit aangevoerd als ene reden, waarom zij ook onder het zwaarste lijden niet moeten wankelen. Zij worden herinnerd aan dit gezegde in Johannes 15:20. Het is een spreekwoordelijke uitdrukking: "Een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer," en daarom moet hij ook niet verwachten, dat het hem beter gaan zal dan zijn heer. Jezus Christus is onze Meester, onze Leraar, en wij zijn Zijne discipelen om van Hem te leren, Hij is onze Meester om ons te bevelen, en wij zijn Zijne dienstknechten om Hem te gehoorzamen. Hij is de Meester, of Heer des huizes, *oikodes potês*, Hij is oppermachtig in de kerk, die Zijn huisgezin is. Jezus Christus, onze Heere en Meester, heeft ene zeer harde behandeling ondervonden van de wereld. Zij noemden Hem Beëlzebub, den vliegengod, de naam van den overste der duivelen, met wie zij zeiden, dat Hij in verbond was. Het is moeilijk te zeggen, waarover men zich hier het meest moet verwonderen: over de boosheid der mensen, die aldus Christus scholden en mishandelden, of over het geduld van Christus, die zich aldus heeft laten mishandelen, dat Hij, die de God der heerlijkheid was, gebrandmerkt zou worden als de vliegengod, de Koning Israël's, als de god van Ekron, de Vorst des lichts en des levens, als de overste van de machten des doods en der duisternis, dat Satans grootste Vijand en Verderver, gesmaad werd als zijn bondgenoot, en dat Hij toch zulk tegenspreken der zondaars verdragen heeft. Als wij nadenken over de mishandeling, die Christus van de wereld heeft ondervonden, dan moet dit ons er toe leiden hetzelfde te verwachten en er ons op voorbereiden, ten einde het geduldig te dragen. Laten wij het niet vreemd achten, dat zij, die Hem hebben gehaat, om Zijnentwil ook Zijne volgelingen haten, het ook niet hard vinden, indien zij, die Hem weldra gelijkvormig gemaakt zullen worden in de heerlijkheid, Hem thans gelijkvormig gemaakt worden in Zijn lijden. Christus heeft den bitteren beker het eerst gedronken, laten ook wij hem drinken. Zijn dragen van het kruis heeft het kruisdragen voor ons gemakkelijk gemaakt. Dat er "niets bedekt is, hetwelk niet ontdekt zal worden, vers 26. Wij verstaan dit, ten eerste: Van de ontdekking, of openbaring, van het Evangelie voor geheel de wereld. "Maakt het bekend, vers 27, want het zal bekend gemaakt worden. De waarheden, die nu, als geheimenissen, verborgen zijn voor de kinderen der mensen, zullen allen bekend gemaakt worden aan alle volken, in hun eigene talen", Handelingen 2:11. "Alle de einden der aarde zullen zien het heil onzes Gods". Het is voor hen, die Christus' werk doen, ene grote bemoediging, dat het een werk is, dat gedaan *zal* worden. Het is een ploeg, dien God voorspoedig door den akker zal laten gaan. Of: Ten tweede: Van het aan het licht komen der onschuld van Christus' lijdende dienstknechten, die Beëlzebub genoemd worden. Hun waar karakter wordt thans op hatelijke wijze onder valse kleuren voorgesteld, maar *hoe* bedekt hun onschuld en voortreffelijkheid thans ook zijn, zij zullen ontdekt worden. Soms geschiedt dit in grote mate reeds in deze wereld, als de gerechtigheid der heiligen door volgende gebeurtenissen zal voortkomen als het licht. Evenwel, het zal bovenal geschieden in dien groten dag, wanneer hun heerlijkheid geopenbaard zal worden aan de gehele wereld, aan engelen en mensen, voor wie zij thans een schouwspel zijn geworden. 1 Corinthiërs 4:9. Al hun smaad zal afgewenteld zijn, en hun genadegaven en verdiensten, die nu *bedekt zijn, zullen dan ontdekt worden*, 1 Corinthiërs 4:5. Het is voor het volk van God onder de lastering en smaad der mensen ene oorzaak van vertroosting, dat er ene opstanding zal zijn van *namen* zowel als van lichamen, wanneer, op den laatsten dag, "de rechtvaardigen zullen blinken als de zon". Laten de dienstknechten van Christus

Zijne waarheden getrouwelijk openbaren, en het dan aan Hem overlaten, om ter bestemder tijd hun oprechtheid aan het licht te brengen. Dat de voorzienigheid Gods over de heiligen bijzonder ervaren wordt in hun lijden, vers 29-31. Het is goed de toevlucht te nemen tot onze eerste beginselen, inzonderheid tot de leer van Gods algemene voorzienigheid, die zich uitstrekt over alle schepselen en al hun handelingen, tot zelfs de kleinste en geringste. Het licht der natuur leert ons dit, en het is troostrijk voor alle mensen, en inzonderheid voor Godvruchtige mensen, die, in het geloof, dezen God hun Vader kunnen noemen, en over wie Hij ene tedere zorge en in wie Hij ene zo grote belangstelling heeft. Zie hier: Ten eerste: hoe de voorzienigheid Gods zich uitstrekt over alle schepselen, zelfs de kleinste en geringste, *de musjes*, vers 29. Deze diertjes zijn van zo weinig aanbelang, dat een er van gene waarde heeft, er moeten twee zijn om een penningsken waard te wezen, (ja gij zult er vijf hebben voor twee penningskens", Lukas 12:6), en toch delen zij in de zorge Gods: "Niet een van deze zal op aarde vallen zonder uwen Vader", dat is: Zij laten zich niet neer op den grond om een graankorreltje op te pikken, of *uw* hemelse Vader, heeft het er door Zijne voorzienigheid voor ze gereed gelegd. In de gelijkluidende plaats, in Lukas 12:6, wordt dit aldus uitgedrukt: "Niet een van die is voor God vergeten", vergeten om er voor te voorzien, Hij "voedt ze", Hoofdstuk 6:26. Hij nu, die de musjes voedt, zal de heiligen niet van honger laten omkomen. Zij vallen niet op de aarde door den dood, hetzij den natuurlijken dood of den dood door geweld, zonder het opmerken Gods. Hoewel zij zulk een klein deel uitmaken van de schepping, valt toch zelfs hun dood onder de opmerking der Goddelijke voorzienigheid, hoe veel te meer dan niet de dood der discipelen! De vogels die in de lucht zweven, *vallen*, als zij sterven, *op de aarde*, de dood brengt ook de hoogsten naar de aarde. Sommigen zijn van mening dat Christus hier zinspeelt op de twee vogels, die gebruikt werden om den melaatse te reinigen, Leviticus 14:6, (daar het woord *vogels* hier ook door *mussen* vertaald kan worden), en waarvan de een gedood werd, en dus ter aarde viel, terwijl men den anderen weg liet vliegen. Nu scheen het ene zaak van het toeval, welke van de twee gedood werd, de personen, die dit werk verrichtten, namen er voor welken zij wilden, maar in werkelijkheid was het Gods voorzienigheid, die dit besliste en aanwees. Die God nu, die de musjes gadeslaat, omdat zij Zijne schepselen zijn, zal nog veel meer u gadeslaan, die zijne kinderen zijt. Indien geen musje sterft, zonder uwen Vader, dan voorzeker zal ook de mens, de Christen, de leraar, mijn vriend, mijn kind, niet sterven zonder Hem. Geen vogel valt in het net des vogelaars, noch door het schot van den jager, en komt dus niet op de markt om verkocht te worden, of het is naar de beschikking en aanwijzing der voorzienigheid. Als listige vogelaars leggen uwe vijanden strikken voor u, en in het verborgen schieten zij op u, maar zij kunnen u vangen noch raken, zo God het hun niet toelaat. Weest dus niet bevreesd voor den dood, want uwe vijanden hebben gene macht tegen u, tenzij die hun "van Boven gegeven is." God kan hun bogen en strikken verbreken, Psalm 38: 13-16, 64:5-8, en kan onze ziel doen ontkomen als een vogel, Psalm 124:7. "Vreest dan niet," vers 31. Er is in de leer van Gods voorzienigheid genoeg om aan alle vrees van Gods volk het zwijgen op te leggen: "gij gaat vele musjes te boven," want de andere schepselen zijn voor den mens gemaakt, en zijn "onder zijne voeten gezet." Psalm 8:7-9, en veel meer nog de discipelen van Jezus Christus, die, hoe ook gesmaad en geminacht, alsof zij geen musje waard waren, toch de heerlijken der aarde zijn. Ten tweede: Hoe de voorzienigheid bijzonder kennis neemt van den toestand der discipelen, inzonderheid van hun lijden, vers 30. "En ook uwe haren des hoofds zijn allen geteld." Dit is ene spreekwoordelijke uitdrukking, aantonende, hoe God nota houdt van alles wat Zijn volk betreft, ook van het geringste, en waar gewoonlijk het minst acht op wordt geslagen. Dit moet niet tot ene zaak van nieuwsgierig onderzoek gemaakt worden, maar van bemoediging om te leven in voortdurende afhankelijkheid van Gods voorzienige zorg, die zich uitstrekt over alles wat er voorvalt, zonder te kort te doen aan de oneindige heerlijkheid, of te schaden aan de oneindige rust en kalmte van den

Eeuwige. Indien God hun haren telt, nog veel meer telt Hij hun hoofden, draagt Hij zorg voor hun leven, hun vertroostingen, hun zielen. Het geeft te kennen, dat God meer en beter voor hen zorgt, dan zij voor zich zelven zorgen. Zij, die zo veel zorge hadden om hun geld, hun goederen, hun vee te tellen, hebben toch nooit zorge gehad om de haren huns hoofds te tellen, die zij verliezen en niet eens missen. Maar God telt de haren van Zijn volk, en niet "een haar uit hun hoofd zal verloren gaan," Lukas 21:18, niet het minste letsel zal hun toegebracht worden, dan om goede en gewichtige redenen, zo kostbaar en dierbaar aan God zijn Zijne heiligen, hun leven en dood! Weldra, ten dage Zijner overwinning, zal Hij hen erkennen, of belijden, die Hem thans belijden ten dage der beproeving, wanneer zij, die Hem verloochenen, voor altijd door Hem verloochend en verworpen zullen worden, vers 32, 33. Let nu op. Ten eerste, dat het onze plicht is-en zo wij dien plicht volbrengen, zal het hiernamaals ons onuitsprekelijke eer en zaligheid zijn-*om Christus te belijden voor de mensen*. Het is onze plicht, niet slechts in Christus te geloven, maar dat geloof te belijden, door voor Hem te lijden, als wij daartoe geroepen worden, zowel als door Hem te dienen. Nooit moeten wij ons onze betrekking tot Christus schamen, evenmin als ons dienen van Hem en onze verwachting van Hem. Hierdoor blijkt de oprechtheid van ons geloof, wordt Zijn naam verheerlijkt, en worden anderen gesticht. Hoe dit ons thans nu ook moge blootstellen aan smaad en leed, in "de opstanding der rechtvaardigen" zal ons dit heerlijk vergoed worden, als het onze onuitsprekelijke eer en blijdschap zal zijn om Christus te horen zeggen: (wat kunnen wij meer begeren?) "Hem zal Ik belijden," deze, hoewel een nietige aardworm, is de Mijne, een Mijner vrienden en gunstgenoten, die Mij heeft liefgehad, en dien Ik liefgehad heb, de gekochten door Mijn bloed, het werk Mijns Geestes: "Ik zal hem belijden voor Mijn Vader, wanneer hem dit van den grootsten dienst zal wezen, dan zal Ik hem voorstellen aan Mijn Vader." Zij, die Christus eren, zullen door Hem geëerd worden. Zij eren Hem *voor de mensen*, dat is ene *geringe* zaak, Hij zal hen eren *voor Zijn Vader*, dit is ene *grote heerlijke* zaak. Ten tweede, dat het voor iedereen ene gevaarlijke zaak is Christus te verloochenen voor de mensen, want die dit doen, zullen door Hem verloochend worden in dien groten dag, als zij Hem het meest nodig hebben, Hij zal hen niet erkennen als Zijne dienstknechten, die Hem niet wilden erkennen als hun Meester: "Ik zeg u: Ik heb u nooit gekend, Hoofdstuk 7:23. In de eerste eeuwen van het Christendom, toen Christus te belijden betekende al wat iemand lief en dierbaar is in deze wereld in de waagschaal te stellen, was dit een scherper toets van iemands oprechtheid, dan dit later was, toen daar veeleer werelds voordeel aan verbonden was. Dat de grond van hun discipelschap gelegd was in zulk ene gemoedsgesteldheid, als waardoor lijden licht voor hen werd, en het was op voorwaarde van bereid te zijn tot lijden, dat Christus hen aannam als Zijne volgelingen, vers 37-39. Hij zei hun reeds bij den aanvang, dat zij Zijner "niet waardig waren," indien zij niet gewillig en bereid waren om Zijnentwil alles te verlaten. De mensen deinzen niet terug voor moeilijkheden, die noodzakelijkerwijs aan hun beroep of roeping verbonden zijn, en waarop zij gerekend hebben, toen zij dit beroep kozen, en zij zullen of zich goedsmoeds onderwerpen aan deze vermoeienissen en wederwaardigheden, of geen recht hebben op de voorrechten en voordelen van dat beroep. Nu worden in de Christelijke roeping diegenen het geluk en de waardigheid er van onwaardig geacht, die op hun deel aan Christus niet zo veel prijs hebben gesteld, dat het hun boven alle andere dingen ging. Zij kunnen de voordelen ener overeenkomst niet verwachten, die aan de voorwaarden niet willen voldoen. De voorwaarden nu zijn aldus gesteld: indien de Godsdienst iets waard is, dan is hij alles waard, daarom zullen allen, die in de waarheid er van geloven, spoedig de waardij er van beseffen, en zij, voor wie hij het levensdoel en levensgeluk geworden is, zullen er alles aan ondergeschikt maken. Zij, die op deze voorwaarden niet van Christus gediend wensen te zijn, kunnen Hem laten, dit komt dan voor hun rekening, dat is: zij zullen er dan de gevolgen van hebben te ondervinden. Het is daarbij zeer troostrijk te bedenken, dat, *wat* wij ook om Christus wil verlaten

of verliezen, of lijden, het toch zal blijken, dat wij er alles behalve schade of nadeel van hebben. Wat wij ook opgeven, om deze parel van grote waarde te verkrijgen, wij kunnen ons troosten met de overtuiging, dat zij ruimschoots waard is wat wij er voor geven. De voorwaarden zijn: dat wij aan Christus boven alles de voorkeur moeten geven. Wij moeten Hem dus stellen, ten eerste *boven de naaste en dierbaarste bloedverwanten*, boven vader of moeder, zoon of dochter. Omdat er tussen deze bloedverwanten weinig plaats is voor nijd of afgunst, is er gewoonlijk meer plaats voor liefde, en daarom zijn zij als voorbeelden gegeven van bloedverwanten, voor wie wij het meest gevoelen. Kinderen moeten hun ouders liefhebben, en ouders hun kinderen, maar als zij hen meer liefhebben dan Christus, zijn zij Zijns niet waardig. Gelijk wij ons van Christus niet moeten laten *terughouden* door den haat onzer bloedverwanten, waarvan Hij gesproken heeft, vers 21, 35, 36, zo moeten wij ons ook niet van Hem *laten aftrekken* door hun liefde, Christenen moeten wezen als Levi, die tot zijn vader zei: Ik zie hem niet. Deuteronomium 33:9. Ten tweede: *boven ons gemak en onze veiligheid*. Wij moeten "ons kruis opnemen en Hem volgen," of wij zijn Zijns niet waardig." Hierbij valt op te merken, dat zij, die Christus willen volgen, een kruis moeten verwachten, en dat kruis op zich moeten nemen. Dat wij, het kruis op ons nemende, Christus voorbeeld moeten volgen, en het dragen, zoals Hij het gedragen heeft. Het is ons ene grote bemoediging, als kruisen ons deel zijn, dat wij, door ze te dragen, Christus navolgen, die ons is voorgegaan, en dat, zo wij Hem getrouwelijk volgen, Hij ons, door Hem gelijk te zijn in lijden, leiden zal om met Hem in de heerlijkheid te wezen. Ten derde: zelfs *boven het leven*, vers 39. "Die zijne ziel vindt, zal dezelve verliezen, " die denkt haar gevonden te hebben, als hij haar heeft behouden door Christus te verloochenen, zal haar verliezen in den eeuwigen dood, maar "die zijne ziel zal verloren hebben" om Christus wil, dat is: die liever zijn leven verliest dan Christus te verloochenen, zal haar vinden, met onuitsprekelijk heerlijk gewin, want hij vindt het eeuwige leven. Diegenen zijn het best bereid voor het toekomende leven, die van het tegenwoordige leven het meest los zijn. Christus zelf zal zich zo volkomen hunner zaak aannemen, dat Hij zich een Vriend zal betonen van al hun vrienden, en alle vriendelijkheid zal vergelden, die hun te eniger tijd betoond is geworden, vers 40-42. "Die u ontvangt, ontvangt Mij." Hiermede wordt te kennen gegeven, dat wel het merendeel der mensen hen zal verwerpen, maar dat er toch sommigen zullen zijn, die hen zullen ontvangen, de boodschap van harte zullen aannemen, en, om der wille van de boodschap, de boden welkom zullen heten in hun huizen. Als sommigen van het Evangelie niet gediend willen zijn, anderen willen het wèl. Ook in de slechtste tijden is er altijd een overblijfsel naar de verkiezing der genade. De dienstknechten van Christus zullen niet te vergeefs arbeiden. Wat aan Zijne getrouwe dienstknechten gedaan wordt, hetzij in vriendelijkheid of in onvriendelijkheid, acht Jezus Christus als Hem zelven te zijn aangedaan, Hij acht zich zelven behandeld te zijn zoals zij behandeld werden. "Die u ontvangt, ontvangt Mij". Eer of smaad, aangedaan aan een gezant, is eer of smaad, aangedaan aan den vorst, die hem zendt, en Evangeliedienaren zijn gezanten van Christus. Zie, hoe Christus thans nog ontvangen en onthaald kan worden door hen, die Hem hun' eerbied wensen te betonen: Zijn volk, Zijne Evangeliedienaren hebben wij altijd met ons, en Hij is met hen al de dagen tot aan de voleinding der wereld. Ja, de ere gaat nog hoger op: "Die Mij ontvangt, ontvangt Hem, die Mij gezonden heeft." Niet slechts Christus beschouwt dit als Hem zelven aangedaan, maar door Christus doet ook God dit. Door Christus' dienstknechten te ontvangen en te herbergen, hebben zij niet slechts onwetend engelen geherbergd, maar Christus, ja God zelf, en dat ook *onwetend*, gelijk blijkt uit Hoofdstuk 25:37. "Wanneer hebben wij U hongerig gezien?" En hoe gering de vriendelijkheid, aan Christus' discipelen bewezen, ook zij, als er aanleiding toe was, en het vermogen om mèèr te doen ontbrak, dan zal zij toch aangenomen en erkend worden, al ware het slechts "een beker koud waters aan een van deze kleinen te drinken gegeven", vers 42. Zij zijn "kleinen" arm en zwak, zij hebben dikwijls ene

verkwikking nodig, en zijn dan blijde met het geringste, dat hun wordt aangeboden. De nood kan zo groot wezen, dat "een beker koud waters" ene grote gunst voor hen is. Vriendelijkheid, betoond aan Christus' discipelen, wordt in Christus' boeken geschat, niet naar den prijs, die de gave gekost heeft, maar naar de liefde van den gever. Te dien aanzien was het penningske der weduwe niet slechts geldige munt, maar werd er zelfs ene hoge waardij aan toegekend, Lukas 21:3, 4. Aldus kunnen zij, die rijk zijn in genade, rijk zijn in goede werken, hoewel zij arm zijn in de wereld. Die vriendelijkheid aan Christus' discipelen, welke Hij zal aannemen, moet bewezen worden met het oog op Hem, en om Zijnentwil. Een profeet moet ontvangen worden "in den naam van een profeet", en "een rechtvaardige" in den naam "eens rechtvaardigen" en "een van deze kleinen" "in den naam eens discipels,', niet omdat zij geleerd, of vernuftig zijn, en evenmin omdat zij bloedverwanten of vrienden, of naburen zijn, maar omdat zij rechtvaardig zijn, en aldus het beeld van Christus dragen, omdat zij profeten en discipelen zijn, en dus op Christus' boodschap zijn uitgezonden. Het is een gelovige eerbied voor Christus, die ene Hem welbehaaglijke waardij verleent aan de vriendelijkheid, Zijnen dienstknechten bewezen. De vriendelijkheid, aan Christus' volk en dienstknechten betoond, zal niet slechts aangenomen, maar rijk en gepast beloond worden. Indien zij, "als den Heere" gedaan zijn, zal Hij ze met interest betalen, want Hij is "niet onrechtvaardig, dat Hij uw werk der liefde zou vergeten", Hebreeën 6:10.

Zij zullen een loon hebben en dien loon, geenszins verliezen." Hij zegt niet, dat zij een loon *verdienen*, wij kunnen van de hand Gods geen loon verdienen, maar dat zij *een loon zullen ontvangen*, als vrije gave van God, en "zij zullen hem geenszins verliezen", gelijk dit zo dikwijls gebeurt met goede diensten onder de mensen, omdat zij, die ze moesten belonen, of ontrouw, of vergeetachtig zijn. Het loon kan uitgesteld worden, het volle loon *zal* uitgesteld worden tot aan de opstanding der rechtvaardigen, maar wij zullen het geenszins verliezen, en bij het uitstel er van zullen wij ook niet verliezen. Dit is "het loon eens profeten" en "eens rechtvaardigen". Dat is: of het loon, dat God geeft aan profeten en rechtvaardigen, de zegeningen, hun geschonken, zullen ook afvloeien op hun vrienden, of het loon, dat Hij geeft door profeten en rechtvaardigen als verhoring van hun gebed, Genesis 20:7, "hij is een profeet, en hij zal voor u bidden," dat is het loon eens profeten, als Hij aan hen, die vriendelijk zijn jegens de predikers des woords, de leerlingen en vertroostingen des woords geeft, dan zendt Hij het loon eens profeten. Profetenloon bestaat in geestelijke zegeningen, in hemelse dingen, en als wij die weten te waarderen, dan zullen wij ze als een ruim en overvloedig loon beschouwen.

HOOFDSTUK 11

1 En het is geschied, toen Jezus geeindigd had Zijn twaalf discipelen bevelen te geven, dat Hij van daar voortging, om te leren en te prediken in hun steden.
2 En Johannes, in de gevangenis gehoord hebbende de werken van Christus, zond twee van zijn discipelen;
3 En zeide tot hem: Zijt Gij Degene, Die komen zou, of verwachten wij een anderen?
4 En Jezus antwoordde en zeide tot hen: Gaat heen en boodschapt Johannes weder, hetgeen gij hoort en ziet:
5 De blinden worden ziende, en de kreupelen wandelen; de melaatsen worden gereinigd, en de doven horen; de doden worden opgewekt, en den armen wordt het Evangelie verkondigd.
6 En zalig is hij, die aan Mij niet zal geergerd worden.
7 Als nu dezen heengingen, heeft Jezus tot de scharen begonnen te zeggen van Johannes: Wat zijt gij uitgegaan in de woestijn te aanschouwen? Een riet, dat van den wind ginds en weder bewogen wordt?
8 Maar wat zijt gij uitgegaan te zien? Een mens, met zachte klederen bekleed? Ziet, die zachte klederen dragen, zijn in der koningen huizen.
9 Maar wat zijt gij uitgegaan te zien? Een profeet? Ja, Ik zeg u, ook veel meer dan een profeet.
10 Want deze is het, van dewelken geschreven staat: Ziet, Ik zende Mijn engel voor Uw aangezicht, die Uw weg bereiden zal voor U heen.
11 Voorwaar zeg Ik u: onder degenen, die van vrouwen geboren zijn, is niemand opgestaan meerder dan Johannes de Doper; doch die de minste is in het Koninkrijk der hemelen, is meerder dan hij.
12 En van de dagen van Johannes den Doper tot nu toe, wordt het Koninkrijk der hemelen geweld aangedaan, en de geweldigers nemen hetzelve met geweld.
13 Want al de profeten en de wet hebben tot Johannes toe geprofeteerd.
14 En zo gij het wilt aannemen, hij is Elias, die komen zou.
15 Wie oren heeft om te horen, die hore.
16 Doch waarbij zal Ik dit geslacht vergelijken? Het is gelijk aan de kinderkens, die op de markten zitten, en hun gezellen toeroepen.
17 En zeggen: Wij hebben u op de fluit gespeeld, en gij hebt niet gedanst; wij hebben u klaagliederen gezongen, en gij hebt niet geweend.
18 Want Johannes is gekomen, noch etende, noch drinkende, en zij zeggen: Hij heeft den duivel.
19 De Zoon des mensen is gekomen, etende en drinkende, en zij zeggen: Ziet daar, een Mens, Die een vraat en wijnzuiper is, een Vriend van tollenaren en zondaren. Doch de Wijsheid is gerechtvaardigd geworden van Haar kinderen.
20 Toen begon Hij de steden, in dewelke Zijn krachten meest geschied waren, te verwijten, omdat zij zich niet bekeerd hadden.
21 Wee u, Chorazin! wee u Bethsaida! want zo in Tyrus en Sidon de krachten waren geschied, die in u geschied zijn, zij zouden zich eertijds in zak en as bekeerd hebben.
22 Doch Ik zeg u: Het zal Tyrus en Sidon verdragelijker zijn in den dag des oordeels, dan ulieden.
23 En gij, Kapernaum! die tot den hemel toe zijt verhoogd, gij zult tot de hel toe nedergestoten worden. Want zo in Sodom die krachten waren geschied, die in u geschied zijn, zij zouden tot op den huidigen dag gebleven zijn.
24 Doch Ik zeg u, dat het den lande van Sodom verdragelijker zal zijn in den dag des oordeels, dan u.

25 In dienzelfden tijd antwoordde Jezus en zeide: Ik dank U, Vader! Heere des hemels en der aarde! dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard.
26 Ja, Vader! Want alzo is geweest het welbehagen voor U.
27 Alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader; en niemand kent den Zoon dan de Vader, noch iemand kent den Vader dan de Zoon, en dien het de Zoon wil openbaren.
28 Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven.
29 Neemt Mijn juk op u, en leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen.
30 Want Mijn juk is zacht, en Mijn last is licht.

In dit hoofdstuk hebben wij

I. Den voortdurenden en onvermoeiden ijver van onzen Heere Jezus in Zijn groot werk der prediking van het Evangelie, vers 1.

II. Zijn onderhoud met de discipelen van Johannes over de vraag of Hij de Messias is. 2 -6.

III. Het eervolle getuigenis van Christus aan Johannes den Doper, vers 7-15.

IV. Het treurig oordeel, dat Hij geeft, van dit geslacht in het algemeen en van sommige plaatsen in het bijzonder met betrekking tot den uitslag van Johannes' prediking en van Zijn eigene, vers 16-24.

V. Zijne dankzegging aan Zijn Vader voor de wijze en genaderijke methode van de grote verborgenheden des Evangelies te openbaren, vers 25, 26.

VI. Zijne genaderijke roeping van, en uitnodiging aan arme zondaren om tot Hem te komen, en door Hem geregeerd, onderwezen en behouden te worden, vers 27-30. Nergens wordt ons meer de verschrikking van het "wee U" des Evangelies ter onzer waarschuwing, of de liefelijkheid der Evangelie genade ter onzer bemoediging voorgehouden, dan in dit hoofdstuk, dat ons leven en dood, den zegen en den vloek voorstelt.

MATTHEUS 11:1-6

Het eerste vers van dit hoofdstuk wordt door sommigen bij het laatste hoofdstuk gevoegd, zodat het daar-niet ongepast-het slot van wordt.

1. De bevestigingsrede, die Christus in het vorige hoofdstuk voor Zijne discipelen heeft uitgesproken, wordt hier genoemd "bevelen aan hen." Als Christus ene opdracht geeft, zijn daar altijd bevelen in opgesloten. Hun prediken van het Evangelie was hun niet slechts toegelaten, het was hun geboden. Het was gene zaak ten opzichte waarvan hun vrijheid was gelaten om het al of niet te doen, neen, de nood was hun opgelegd, 1 Corinthiërs 9:16, De beloften, die Hij hun gaf, lagen opgesloten in deze bevelen, want het verbond der genade is "een woord, dat Hij bevolen heeft," Psalm 105:8 1). Hij had geëindigd bevelen te geven, *Etelesen diatassôn*. De instructies van Christus zijn volledig. Hij gaat door met Zijn werk. Toen Christus aan Zijne discipelen gezegd had, wat Hij hun te zeggen had, vertrok Hij van daar. Het scheen, dat zij er zeer afkerig van waren hun Meester te verlaten voordat Hij "van daar voortging" en van hen scheidde, gelijk de voedster hare hand terugtrekt, opdat het kind lere alleen te lopen. Christus wilde hun nu leren te leven en te arbeiden zonder dat Hij lichamelijk bij hen was. Het was hun nut, dat Christus voor ene wijle van hen weg ging, ten einde hen aldus voor te bereiden voor de langdurige scheiding, en opdat, door de hulp des Geestes, "hun handen hun genoegzaam zouden zijn", Deuteronomium 33:7, en zij niet altijd kinderen zouden blijven. Er is ons weinig bericht van hetgeen zij deden bij het volvoeren van den hun gegeven last. Ongetwijfeld zijn zij uitgegaan, waarschijnlijk in Judea (want tot nu toe was het Evangelie meest in Galilea gepredikt) om de leer van Christus bekend te maken, en in Zijn naam wonderen te doen, maar toch in onmiddellijke afhankelijkheid van Hem en niet zeer lang van Hem gescheiden zijnde, en aldus zijn zij trapsgewijze opgeleid geworden voor hun groot werk. Christus vertrok om "te leren en te prediken in hun steden", waar Hij te voren Zijne discipelen had gezonden om wonderen te doen, Hoofstuk 10:1-8, en aldus de verwachting des volks gaande te maken en den weg te bereiden voor Zijne ontvangst. Aldus is "de weg des Heeren bereid" geworden. Johannes heeft hem bereid door het volk tot bekering op te wekken, maar hij heeft gene wonderen gedaan. De discipelen gaan verder, zij doen wonderen ter bevestiging. Bekering en geloof bereiden het volk voor de zegeningen van het koninkrijk des hemels, die Christus geeft. Toen Christus hen machtigde om wonderen te werken, heeft Hij zich zelven bezig gehouden met lering en prediking, als of dat het grootste, het meest eervolle werk was. Het ene geschiedde slechts om den wille van het andere. De kranken te genezen was *hun lichaam te behouden*, maar het Evangelie te prediken, dat is te arbeiden aan *de behoudenis der zielen*. Christus had Zijne discipelen gezonden om te prediken, Hoofdstuk 10:7, maar Hij heeft niet afgelaten van zelf te prediken. Hij zette hen aan het werk, niet voor Zijn eigen gemak, maar tot welzijn van het land, en Hij heeft, hen doende arbeiden, daarom zelf niet minder gearbeid, Hoe ongelijk zijn zij aan Christus, die aan anderen slechts werk opleggen, om zelf lui en ledig te zijn. De toeneming en de menigte der arbeiders in des Heeren werk moet geen voorwendsel zijn voor onze eigene nalatigheid, maar ene aansporing van onzen ijver. Hoe ijveriger anderen zijn, hoe ijveriger wij zelven moeten wezen, en er is zo veel te doen, dat het nog weinig genoeg is wat wij doen. Hij ging door om te prediken "in hun steden", die zeer volkrijk waren, Hij wierp het Evangelienet uit waar de meeste vissen gevangen konden worden. De wijsheid "roept in de straten, zij spreekt hare redenen in de stad, Prediker 1:21, "aan de zijde der poorten voor aan de stad", Prediker 8:3, in de steden der Joden, die Hem gering achtten, en die toch de eerste Evangelie nodiging ontvingen. Er is ons niet gezegd wat Hij predikte, maar waarschijnlijk was de strekking er van gelijk aan die van de Bergrede. Maar nu wordt hier ene boodschap vermeld van Johannes den

Doper aan Christus, en Zijn antwoord er op, vers 2-6. Wij hebben te voren gehoord, dat Jezus van het lijden van Johannes gehoord had. Hoofdstuk 4:12. Nu wordt ons gezegd, dat Johannes in de gevangenis van Jezus' daden gehoord heeft. Hij hoorde in de gevangenis de werken van Christus, en ongetwijfeld heeft het hem verblijd ze te horen, want hij was een waar vriend van den Bruidegom, Johannes 3:29. Als het ene nuttige werktuig wordt weggenomen, dan kan God er vele andere voor in de plaats geven. Het werk ging voort, al was Johannes in de gevangenis, en dat voegde geen verdriet toe aan zijne banden, maar wel grote vertroosting. Als Gods kinderen zich in druk en benauwdheid bevinden, dan is er niets zo troostrijk voor hen als te horen van "de werken van Christus", inzonderheid ze te ervaren in hun eigene ziel. Hierdoor wordt ene gevangenis in een paleis verkeerd. Op de ene of andere wijze zal Christus wel van Zijne liefde doen blijken aan hen, die om des gewetens wil in moeilijkheid zijn. Johannes kon de werken van Christus niet zien, maar hij heeft er met vreugde van gehoord. En zalig zijn zij, die "niet gezien", maar alleen gehoord hebben, en toch "geloofd hebben." Johannes de Doper, nu horende van Christus' werken, zond twee zijner discipelen tot Hem, en wij hebben hier het verslag van hetgeen er tussen hen voorviel.

I. De vraag, die zij Hem te doen hadden: "Zijt Gij degene, die komen zou, of verwachten wij een anderen?" Dit was ene ernstige en gewichtige vraag: Zijt Gij de beloofde Messias, of niet? Zijt Gij de Christus? Zeg het ons. Het wordt dus beschouwd als erkend en aangenomen, dat de Messias komen zou. Het was een der namen, waaronder Hij bij Oud-Testamentische heiligen bekend was: "Hij die komt" of die zal komen, Psalm 118:26. Hij is nu gekomen, maar er is nog een komen van Hem, dat wij nog verwachten. Zij geven te kennen, dat, indien Hij dat niet is, zij "een anderen zullen verwachten." Wij moeten niet moede worden van uit te zien naar Hem, die komen zal, en nooit moeten wij zeggen, dat wij Hem niet langer verwachten, tot dat wij Hem zien zullen. Schoon Hij toeft, verwacht Hem, want Hij die te komen staat, zal komen, al is het dan niet in onzen tijd. Evenzo geven zij ook te kennen, dat, zo zij er van overtuigd worden, dat Hij het is, zij niet zullen twijfelen, of ongelovig zijn, zij zullen tevreden wezen en geen anderen verwachten. Daarom vragen zij: "Zijt gij het?" Van zich zelven had Johannes gezegd: "Ik ben de Christus niet," Johannes 1:20. Sommigen denken, dat Johannes ter zijner eigene voldoening met die vraag tot Christus gezonden heeft. Wel is waar, hij had een schoon getuigenis van Christus afgelegd. Hij had Hem verklaard te zijn de Zoon van God, Johannes 1:34, het Lam Gods, vers 29, en dat Hij "met den Heiligen Geest zou dopen, vers 33, en van "God gezonden was". Johannes 3:34, en dat waren grote dingen. Maar hij wenste er nog meer ten volle van verzekerd te wezen, dat Hij de Messias was, die zo lang beloofd en verwacht is geworden. In zake betreffende den Christus en onze verlossing en zaligheid door Hem, is het goed volkomen zekerheid te hebben. Christus is niet met die uitwendige praal en macht verschenen, waarmee men verwachtte, dat Hij komen zou, Zijne eigene discipelen zijn hierover gestruikeld, en wellicht was dit ook met Johannes het geval. Christus heeft iets hiervan op den bodem der vraag gezien, toen Hij zei: Zalig is hij, die aan Mij niet zal geërgerd worden." Het is moeilijk, zelfs voor Godvruchtigen. tegenover dwalingen, die algemeen ingang hebben gevonden, stand te houden en bij de waarheid te blijven. Johannes' twijfeling kan ook voortgekomen zijn, uit de omstandigheden, waarin hij zich thans bevond. Hij was een gevangene, en zou in verzoeking kunnen zijn te denken: Indien Jezus waarlijk de Messias is, hoe komt het dan, dat ik, Zijn vriend en voorloper, mij in zulk ene ellende bevind, en er zo lang in gelaten word, dat Hij nooit naar mij omziet, mij niet bezoekt, niemand tot mij zendt, niet naar mij vraagt, niets doet om mijne gevangenschap te verlichten of mijne invrijheidstelling te verhaasten? Ongetwijfeld was er ene goede reden, waarom onze Heere Jezus niet tot Johannes in zijne gevangenis is gegaan, opdat het niet den schijn zou hebben, dat er ene overeenkomst, of afspraak tussen hen bestond, maar Johannes

meende er onverschilligheid, of veronachtzaming in te zien, en dit was wellicht een schok voor zijn geloof. Waar wezenlijk geloof is, kan er toch ook nog ongeloof onder gemengd zijn. De besten zijn niet altijd even sterk. Lijden en verdrukking om Christus wil, inzonderheid als dit lang aanhoudt, zonder dat hulp of verlossing bespeurd wordt, zijn zulke geloofsbeproevingen, dat zij soms te zwaar blijken, om er standvastig onder te blijven. Het nog overgebleven ongeloof der Godvruchtigen kan soms, in de ure der verzoeking, den wortel aantasten, en aan de meest fundamentele waarheden doen twijfelen, die eerst zo wel bevestigd schenen. "Zal dan de Heere in eeuwigheid verstoten"? Maar wij willen hopen, dat het geloof van Johannes te dier zake niet gefaald heeft, en dat hij het slechts versterkt en bevestigd wenste te zien. De beste heiligen hebben behoefte aan de beste hulp, die zij kunnen verkrijgen tot versterking van hun geloof, en om zich te wapenen tegen de verzoeking tot ongeloof en afval. Abraham geloofde, en toch begeerde hij een teken, Genesis 15:6-8. Zo ook Gideon, Richteren 6:36, 37. Anderen zijn echter van mening, dat Johannes zijne discipelen met deze vraag tot Christus gezonden heeft, niet zo zeer voor zich zelf, als voor hen. Hoewel hij gevangen was, bleven zijne discipelen hem toch aanhangen, zij waren bij hem, bereid zijn onderwijs en instructies te ontvangen, zij hadden hem lief en wilden hem niet verlaten. Nu waren zij, ten eerste, zwak in kennis en weifelend in hun geloof: zij hadden behoefte aan onderwijs en bevestiging, en ten opzichte van deze zaak waren zij enigszins bevooroordeeld, ijverende *voor hun meester*, waren zij ijverzuchtig *op onzen Meester*. Het was hun tegen de borst Jezus als den Messias te erkennen, omdat Hij Johannes in de schaduw stelde: en het is hun ook tegen de borst hun eigen meester te geloven, als zij denken, dat hij tegen zich zelven spreekt en tegen hen. Ook Godvruchtige mensen zijn wel eens geneigd om bij hun oordeel te veel te luisteren naar hun eigenbelang, waardoor hun oordeel dan vervalst wordt. Nu wilde Johannes hun hun dwaling doen inzien, hij wenste hen even overtuigd te zien, als hij het zelf was. De sterken behoren medelijden te hebben met de zwakheden van hun broederen, en doen wat zij kunnen om hen te helpen, en als wij zelven hen niet kunnen helpen, dan moeten wij hen zenden tot hen, die het wèl kunnen. "Als gij eens zult bekeerd zijn, zo versterk uwe broeders." Johannes heeft zich voortdurend bevlijtigd om zijne discipelen over te laten gaan tot Christus, als van ene lagere tot een hogere school. Wellicht voorzag hij zijn naderenden dood, en wilde hij daarom zijne discipelen beter bekend laten worden met Christus, onder wiens hoede hij hen moest achterlaten. Het is het werk en de plicht van Evangeliedienaren om iedereen heen te wijzen naar Christus. En zij, die de zekerheid willen kennen van de leer van Christus, moeten zich wenden tot Hem, die gekomen is om verstand te geven. Zij, die op willen wassen in genade, moeten weetgierig zijn.

II. Christus' antwoord op deze vraag, vers 4-6. Het was niet zo direct en uitdrukkelijk, als toen Hij zei: "Ik ben het, die met u spreek," maar het was toch een wezenlijk antwoord, een door feiten sprekend antwoord. Christus wil ons de overtuigende blijken der Evangelie waarheden zelven laten ontdekken, Hij wil, dat wij ons de moeite geven om de kennis als uit de diepte op te graven. Hij wijst hen op hetgeen zij hoorden en zagen' en dat zij aan Johannes moeten mededelen, opdat hij naar aanleiding daarvan hun vollediger onderricht kan geven, en hen, als het ware uit hun eigen mond zal kunnen overtuigen. Gaat heen, en zegt hem wat gij hoort en ziet. Wij mogen en moeten een beroep doen op onze zintuigen voor die dingen, die er door waargenomen kunnen worden. Daarom komt de Roomse leerstelling van de "lichamelijke tegenwoordigheid" niet overeen met de waarheid, gelijk zij is in Jezus, want Christus verwijst ons naar de dingen, die wij horen en zien. Gaat heen en "boodschapt Johannes." *Wat gij ziet* van de *macht van Christus' wonderen*. Gij ziet, hoe door het woord van Jezus de blinden ziende worden en de kreupelen wandelen, enz. Christus' wonderen zijn openlijk geschied, onder het oog van allen, want zij behoefden ook het nauwkeurigst onderzoek niet

te schromen. De waarheid behoeft zich niet te verbergen. Die wonderen moeten beschouwd worden als *daden van Goddelijke macht*. Niemand anders dan de God der natuur kon aldus de natuur beheersen. Het wordt als een bijzonder kroonrecht genoemd van God om de ogen der blinden te openen Psalm 146:8. Wonderen zijn dus het grootzegel des hemels, en de leer, waarop dat grootzegel geplaatst wordt, moet uit God zijn, want nooit zal Zijne macht in strijd zijn met Zijne waarheid, noch kan men zich voorstellen, dat Hij Zijn zegel zal plaatsen op ene leugen. Hoe zeer men ook valse wonderen kan aanvoeren ten bewijze van ene valse leer, ware wonderen zijn het bewijs van ene Goddelijke zending. Zodanig waren de wonderen van Christus, en zij laten geen twijfel over dat Hij van God was gezonden, en dat Zijne leer de leer was desgenen, die Hem had gezonden. Zij moeten ook beschouwd worden *als de vervulling van ene Goddelijke voorzegging*. Het was voorzegd, dat onze God zou komen, en dat alsdan der blinden ogen geopend zouden worden, Jesaja 35:4-6. Indien nu de werken van Christus overeenkomen met de woorden van een profeet-en het is duidelijk, dat dit het geval is-dan is er ook geen twijfel aan, of deze is onze God, dien wij verwacht hebben, die komen zal "met de vergelding Gods": Hij is het, die met zo innig verlangen tegemoet werd gezien. Zegt hem "wat gij hoort" van de prediking Zijns Evangelies, waarvan Zijne wonderen vergezeld gaan. Het geloof, hoewel bevestigd wordende door zien, is echter "uit het gehoor." Zegt hem, dat de armen het Evangelie prediken (aldus wordt de tekst door sommigen gelezen). Het is een bewijs van Christus' Goddelijke zending, dat zij, die Hij gebruikte om Zijn koninkrijk te vestigen, arme mannen waren, ontbloot van alle wereldlijke voordelen, en dus nimmer hun doel hadden kunnen bereiken, indien zij niet door ene Goddelijke macht geholpen en ondersteund waren geworden. "Zegt hem, dat den armen het Evangelie wordt verkondigt." Christus gehoor bestaat uit dezulken, die door de schriftgeleerden en Farizeeën veracht worden, en die de *rabbi's* niet wilden onderwijzen, omdat zij niet bij machte waren hen er voor te betalen. De Oud-Testamentische profeten werden meestal tot koningen en vorsten gezonden, maar Christus predikte voor de armen en ellendigen. Het was voorzegd, dat de ellendigen onder de schapen op Hem zouden wachten, Zacheria 11:11. Christus' neerbuigende goedheid en medelijden voor de armen, zijn een blijk en bewijs, dat Hij het was, die de barmhartigheden onzes Gods zou brengen tot de wereld. Het was voorzegd, dat de Zone David's den Koning zou zijn der ellendigen, Psalm 72:2, 4, 12, 13. Hieronder hebben wij te verstaan niet zo zeer *de armen van de wereld*, als wel de *armen van geest*, en aldus is deze Schrift vervuld, Jesaja 61:1. Hij heeft mij gezalfd om ene blijde boodschap te brengen den zachtmoedigen. Het is een bewijs van Christus' Goddelijke zending, dat Zijne leer waarlijk Evangelie is, ene blijde boodschap aan hen, die waarlijk verootmoedigd zijn in smart over hun zonde en waarlijk nederig in zelfverloochening, want voor de zodanige is het Evangelie zo recht geschikt, en God heeft altijd verklaard overvloed van genade te hebben. Dat de armen het Evangelie aannemen, en er door bewerkt worden. Zij worden geëvangeliseerd, zij ontvangen het Evangelie, en zij worden er van doortrokken, zij worden er door geformeerd tot ene Gode welbehaaglijke gestalte. De wondervolle kracht van het Evangelie is een bewijs van zijn Goddelijken oorsprong. De profeten klaagden over de armen, dat zij den weg des Heeren niet wisten. Jeremia 5:4. Zij konden geen goeds bij hen teweegbrengen, maar het Evangelie van Christus heeft zich een weg gebaand tot hun ongeoefend verstand. Hij spreekt hen zalig, die aan Hem niet zullen geërgerd worden, vers 6. Zo duidelijk zijn deze bewijzen van Christus' zending, dat zij, die niet moedwillig tegen Hem bevooroordeeld zijn en zich aan Hem ergeren, niet anders kunnen dan Zijne leer ontvangen, en aldus worden zij in Hem en door Hem zalig. Er zijn in Christus vele dingen, waaraan de onwetenden en onnadenkenden zich licht kunnen ergeren, omstandigheden om welke zij de substantie van Zijn Evangelie verwerpen. Het geringe in Zijne uiterlijke verschijning, Zijne opvoeding te Nazareth, het armoedige van Zijn leven, het verachtelijke voorkomen Zijner

volgelingen, de minachting, die de groten Hem betoonden, het strenge en strikte Zijner leer, het indruisen van die leer tegen vlees en bloed, dat het belijden van Zijn naam ten gevolge heeft, door dit alles laten velen zich van Hem terughouden, die anders wel moesten zien, dat er veel van God in Hem is. Aldus is Hij gezet "tot een val van velen,', zelfs in Israël, Lukas 2:34, ene "Rots der ergernis," 1 Petrus 2:7. Zij zijn zalig die de ergernis te boven komen. Die uitdrukking geeft te kennen dat het moeilijk is deze vooroordelen te overwinnen, en dat het gevaarlijk is ze niet te overwinnen, maar wat hen betreft, die in weerwil van dezen tegenstand in Christus geloven, hun geloof zal er des te meer om bevonden worden te zijn tot "lof en eer en heerlijkheid."

MATTHEUS 11:7-15

Wij hebben hier den hogen lof, dien onze Heere Jezus aan Johannes den Doper gegeven heeft, niet slechts om zijne eer hoog te houden, maar ook om zijn werk te doen herleven. Sommigen van Christus' discipelen zouden wellicht uit de vraag, waarmee Johannes tot Christus had gezonden, aanleiding kunnen nemen om zich ongunstig uit te laten over hem als zwak en weifelend, en zich niet gelijk blijvend. Om dit nu te voorkomen geeft Christus deze lofspraak van zijn karakter. Het is onze plicht rekening te houden met den goeden naam van onze broederen, en niet slechts afgunst en boze verdenkingen van hen te weren of te voorkomen, maar wij moeten ook alle gelegenheden aangrijpen om goed te spreken van hen, die prijzenswaardig zijn, en hun deze vrucht hunner handen te geven. Toen Johannes de Doper in het openbaar leefde en werkte, en Christus nog in afzondering was, heeft hij van Christus getuigd, en nu Christus in het openbaar verschijnt, en Johannes onder ene wolk is, getuigt Christus van Johannes. Zij, die zelf groten invloed hebben, moeten dien gebruiken om het aanzien en den goeden naam van anderen in stand te houden, wier karakter daar recht op heeft, maar die zich in omstandigheden bevinden, waardoor het hun niet mogelijk is zelf dit recht te laten gelden. Dat is ere geven aan wie ere toekomt. Johannes had zich zelven vernederd om Christus te eren en te verhogen, Johannes 3:29, 30, Mattheus 3:11, hij had zich tot niets gemaakt, om Christus alles te laten zijn, en nu eert Christus hem door dit getuigenis. Die zich zelven vernederen, zullen verhoogd worden, en die Christus eren, zal Hij eren, die Hem belijden voor de mensen zal Hij belijden, en soms ook voor de mensen, zelfs in deze wereld. Johannes had nu zijn getuigenis voleindigd, en nu looft hem Christus. Christus legt eer weg voor Zijne dienstknechten, als zij hun werk volbracht hebben, Johannes 12:26. Betreffende dezen lof van Johannes valt op te merken:

I. Dat Christus op zo eervolle wijze van hem sprak *nadat* Johannes' discipelen waren vertrokken, dus niet in hun tegenwoordigheid, Lukas 7:24. Hij wilde den schijn niet hebben van Johannes te vleien: en Hij wilde ook niet, dat hem deze lofspraak bericht zou worden. Hoewel wij ons moeten beijveren, om aan allen den lof te geven, die hun toekomt, ter hunner bemoediging, hebben wij ons toch te onthouden van alles wat op vleierij gelijkt, of hen in gevaar zou kunnen brengen van opgeblazen te worden. Zij, die in andere dingen, der wereld wel gestorven zijn, kunnen toch niet goed hun eigen lof dragen. Hoogmoed is ene boze gemoedsstemming, die wij noch in anderen, noch in ons zelven moeten aankweken.

II. Dat hetgeen Christus betreffende Johannes zei bestemd was, niet slechts tot zijn lof, maar tot nut van het volk, om de herinnering aan Johannes' dienstwerk te verlevendigen, daar dit thans (zoals het meer met dergelijke dingen gaat) op vreemde wijze in vergetelheid was geraakt, hoewel het vroeger zo geëerd was. Voor een korten tijd-en *slechts* voor een korten tijd-hebben zij zich "in zijn licht willen verheugen," Johannes 5:35. "Denkt nu eens na: Wat zijt gij uitgegaan in de woestijn te aanschouwen? Legt u zelven deze vraag eens voor." Johannes predikte in de woestijn, en derwaarts is de menigte heen gestroomd om hem te horen, hoewel het ene verafgelegen, en daarom ene ongelegen plaats was. Als leraren naar afgelegen hoeken verplaatst worden, is het beter ook daar tot hen te gaan, dan hun prediking te ontberen. Indien zijne prediking het nu waard was, dat men er zo veel moeite voor deed om haar te horen, dan was zij het ook waard haar in de herinnering te bewaren. Hoe groter moeilijkheid wij hadden te overwinnen, om het woord te horen, hoe meer wij het ter harte behoren te nemen. Zij gingen tot hem uit, om hem te zien, veeleer om hun nieuwsgierigheid te bevredigen vanwege het ongewone van zijn voorkomen, dan om hun ziel te voeden met ene gezonde leer. Velen, van hen, die ene prediking bijwonen, komen meer om te zien

en gezien te worden, dan om te leren en onderwezen te worden, om iets te hebben om er over te praten veeleer, dan om wijs gemaakt te worden tot zaligheid. Christus stelt hun de vraag: "Wat zijt gij uitgegaan te zien?" Zij, die onder het gehoor des woords komen, zullen rekenschap hebben af te leggen van hetgeen daarbij hun bedoeling was, en van het nut dat zij er door ontvangen hebben voor hun ziel. Als de preek gedaan is, denken wij, dat nu ook de zorg gedaan is, maar neen, dan begint pas de grootste zorge. Weldra zal ons gevraagd worden: "Wat had gij op dezen of dien dag met dit of dat genademiddel van doen? Wat heeft u derwaarts heen gebracht? Was het sleur, of was het om in dezes of diens gezelschap te zijn, of was het ene begeerte om God te eren en goeds te ontvangen voor uwe ziel? Wat hebt gij van daar mede genomen? Welke kennis en genade, en vertroosting? "Wat zijt gij uitgegaan te zien?" Als wij er ons toe begeven, om het woord te lezen en te horen, dan behoren wij wèl toe te zien, dat hetgeen wij daarbij op het oog hebben recht is.

III. Laat ons nu zien, waarin die lof van Johannes bestond. Zij weten niet wat te antwoorden op de vraag van Christus. "Welnu", zegt Christus, "Ik zal u zeggen wat soort van mens Johannes de Doper is."

1. "Hij is een standvastig, vastberaden man, en niet een riet, dat van den wind ginds en weer bewogen wordt. *Gij* waart dit in uwe gedachten van hem, maar *hij* is dit niet. Hij was niet wankelend in zijne beginselen, noch ongelijk in zijn wandel, neen, hij was merkwaardig wegens zijne vastheid en zijn voortdurend zich zelven gelijk blijven." Zij, die *zwak* zijn als rieten, zullen als rieten *heen en weer bewogen worden*, maar Johannes was "met kracht versterkt door Gods Geest". Toen er een verkwikkende wind van volksgunst woei, en toen de bulderende storm van Herodes' woede opstak, was en bleef Johannes dezelfde, dezelfde in alle weer en wind. Het getuigenis, dat hij van Christus had afgelegd, was niet het getuigenis van *een riet*, van iemand, die den enen dag zulk ene mening voorstond, en een anderen dag ene andere, het was geen weerhaangetuigenis, neen, zijne standvastigheid in dit getuigenis wordt te kennen gegeven, Johannes 1:20, hij "beleed en loochende het niet, en beleed", en daar is hij ook later bij gebleven, Johannes 3:28. En daarom moest die vraag, waarmee hij zijne discipelen tot Christus zond, niet uitgelegd worden, als een twijfelen aan de waarheid van hetgeen hij vroeger gezegd had: daarom is het volk tot hem uitgegaan, omdat hij niet als een riet was. Op den duur wordt er niets bij verloren, als men met onwankelbare vastheid voortgaat met zijn werk, en daarbij noch om de goedkeuring der mensen bedelt, noch hun afkeuring vreest.

2. Hij was een man, die zich zelven verloochende, en dezer wereld gestorven was. "Was hij een mens met zachte klederen bekleed? Dan zoudt gij niet uitgegaan zijn in de woestijn om hem te zien, maar gij zoudt naar het hof zijn gegaan. Gij zijt uitgegaan om iemand te zien, die zijne kleding had van kameelhaar, en die een lederen gordel om zijne lenden had. Zijn voorkomen en kledij toonden, dat hij dood was voor alle praal en pracht van de wereld en van het genot der zinnen. Zijne kledij was in overeenstemming met de woestijn, waarin hij leefde, en met de leer, die hij er predikte, namelijk de leer der bekering. Nu kunt gij u niet voorstellen, dat hij, die zulk een vreemdeling was voor de genoegens van een hof, door de verschrikkingen ener gevangenis er toe gebracht kon worden om van zin en mening te veranderen, zodat hij nu in twijfel zou trekken of Jezus wel waarlijk de Messias was!" Van hen, die een leven leiden van doding van het vlees, is het het minst waarschijnlijk, dat zij door vervolging er toe gedreven zullen worden hun Godsdienst op te geven. Hij was geen man met zachte klederen bekleed, dezulken zijn er wel, maar zij zijn in der koningen huizen. Het betaamt den mens om in geheel zijn voorkomen in overeenstemming te wezen met zijn

karakter en zijne positie. Predikers moeten er niet uit willen zien als hovelingen, en zij, wier levenslot hen in gewone huizen doet wonen, moeten de zachte klederen niet willen aan hebben, welke gedragen worden door hen, die in der koningen huizen zijn. Voorzichtigheid leert ons gepastheid. Johannes had een ruw en onbehaaglijk voorkomen, en toch stroomde de menigte naar hem toe om hem te horen. De herinnering aan onzen vroegeren ijver om het woord Gods te horen moet ons aansporen tot dezelfden ijver in ons tegenwoordig leven en arbeiden, zodat het nooit van ons gezegd moet kunnen worden, dat wij zo vele dingen te vergeefs gedaan en geleden hebben, dat wij te vergeefs hebben gelopen, te vergeefs hebben gearbeid.

3. Waar hij het meest in geloofd werd was in zijn ambt en werk, dat hem meer tot eer was dan persoonlijke gaven of talenten, en daarom wordt hieromtrent het meest in zijn lof uitgeweid. Hij was *een profeet*, ja meer dan een profeet, vers 9. Dit getuigde van hem Hij, die de grote Profeet was, en wie alle profeten getuigenis geven. Johannes zei van zich zelven dat hij *die Profeet* niet was, niet de Messias zelf, en nu zegt Christus (een zeer bevoegd Beoordelaar) van hem, dat hij "veel meer was dan een profeet". Hij erkende zich de mindere van Christus, en Christus erkende hem als den meerdere van alle andere profeten. De voorloper van Christus was geen koning, maar een profeet, opdat het den schijn niet zou hebben, dat het koninkrijk van den Messias op aardse macht was gegrond. Maar Zijn onmiddellijke voorloper was als zodanig een buitengewoon groot profeet, meer dan een Oud-Testamentische profeet. Zij allen hebben krachtige werken gedaan, maar Johannes heeft ze allen overtroffen. Zij hebben *Christus, dag* van verre gezien, en het duurde nog lang eer hun visioen verwezenlijkt werd, maar Johannes zag het aanbreken van dien dag, hij zag de zon opgaan, en hij sprak tot het volk van den Messias als van Enen, die zich in hun midden bevond. Zij *spraken* van Christus, maar hij *duidde Hem aan*, zij zeiden: "Ene maagd zal zwanger worden", hij zei: "Ziet het Lam Gods." Hij was het, van wie voorzegd was, dat hij Christus' voorloper zou zijn, vers 10. Van hem werd door de andere profeten geprofeteerd, en dus was hij groter dan zij. Maleachi heeft van Johannes geprofeteerd: Ziet, Ik zende Mijn engel voor uw aangezicht. Hierin is iets van de eer van Christus op hem gelegd, dat de Oud-Testamentische profeten van hem gesproken en geschreven hebben, en deze eer hebben al de heiligen, dat hun "namen geschreven zijn in het boek des levens des Lams." Het was voor Johannes een groot voorrecht, dat hij boven al de profeten gehad heeft, dat hij de voorloper van Christus is geweest. Hij was een bode, die op ene gewichtige boodschap was uitgezonden, een bode, die een was onder duizend, zijne ere ontlenende aan Hem, wiens bode hij was. Hij is "Mijn bode", door God gezonden, en heengezonden voor het aangezicht van den Zone Gods. Zijne opdracht was: den weg te bereiden voor Christus, de mensen genegen te maken om den Zaligmaker te ontvangen door hun hun zonde en ellende te ontdekken en hun behoefte aan een Zaligmaker. Dit had hij van zich zelf gezegd, Johannes 1:23, en nu heeft Christus het van hem gezegd, hiermede bedoelende, niet slechts Johannes' dienstwerk te eren, maar het volk er weer opmerkzaam op te maken als weg bereiding voor den Messias. Veel van het schone in Gods beschikkingen is gelegen in haar onderling verband en samenhang, en de betrekking waarin zij staan tot elkaar. Hetgeen Johannes den voorrang gaf boven de Oud-Testamentische profeten, was, dat hij onmiddellijk voor Christus heenging. Hoe nader men staat tot Christus, hoe meer ere dit is. "Onder degenen, die van vrouwen geboren zijn", was niemand meerder dan Johannes de Doper, vers 11. Christus wist de mensen te schatten naar de mate hunner waardij, en Hij stelt Johannes boven allen, die hem vooraf gegaan zijn, boven allen, die door gewone generatie, (voortbrenging) uit vrouwen geboren zijn. Van allen, die God opgewekt en tot den dienst in Zijne kerk geroepen heeft, is Johannes de uitnemendste, uitnemender zelfs dan Mozes, want hij begon de Evangelie-leer te prediken van vergeving der zonden aan hen, die waarlijk boetvaardig zijn, en hij had treffender

openbaringen van den hemel dan zij gehad hebben, want hij zag den hemel geopend, en den Heiligen Geest nederdalen. Hij had ook groten voorspoed op zijn werk, schier de gehele natie ging tot hem uit. Niemand kwam met zo groots een plan, of met zo verheven ene boodschap als Johannes, of had zo veel aanspraak op ene welkome ontvangst. Grootheid moet niet afgemeten worden naar uiterlijken schijn en pracht, want zij zijn de grootsten, die de grootste heiligen zijn en den grootsten zegen voor anderen, en die, evenals Johannes, "groot zijn voor den Heere," Lukas 1:15. Maar de hoge lof, aan Johannes toegekend, had echter ene verrassende beperking. "Doch die de minste is in het koninkrijk der hemelen, is meerder dan hij." In het koninkrijk *der heerlijkheid*. Johannes was een groot en goed man, maar toch bevond hij zich nog in een' toestand van zwakheid en onvolkomenheid, en daarom was hij minder dan de verheerlijkte heiligen en de geesten der volmaakte rechtvaardigen. Merk op, ten eerste: Dat er in den hemel trappen of graden van heerlijkheid zijn, sommigen zijn minder dan anderen, hoewel ieder vat gelijkelijk vol is, zijn zij niet allen even groot, en kunnen dus niet allen evenveel bevatten. Ten tweede: De minste heilige in den hemel is *groter* en weet meer, en heeft meer lief, en doet meer om God te loven, en ontvangt meer van Hem dan de grootste in deze wereld. De heiligen op aarde zijn heerlijk, Psalm 16:3, maar de heiligen in den hemel zijn nog heerlijker, de besten in deze wereld zijn minder dan de engelen, Psalm 8:6, dáár zijn de minsten aan de engelen gelijk, hetgeen ons behoorde te doen verlangen naar dien zaligen staat, waar de zwakken zijn als David, Zacheria 12:8. 1) Door het *koninkrijk der hemelen* moet hier verstaan worden het *koninkrijk der genade* de Evangelie-bedeling in de volkomenheid van hare macht en reinheid, en *ho mikroteros*, hij, die daarin minder is, is groter dan Johannes. Sommigen verstaan dit van Christus zelf, die jonger was dan Johannes, en, in sommiger mening, minder was dan Johannes, die altijd verkleinend van zich zelf heeft gesproken: "Ik ben een worm, en geen man", en toch groter dan Johannes, en zo komt dit overeen met hetgeen Johannes de Doper zei, Johannes 1:15 "Die na mij komt is voor mij gesteld". Het moet echter veeleer verstaan worden van de apostelen en evangeliedienaren des Nieuwen Testaments, de evangelische profeten, en de vergelijking tussen hen en Johannes geldt niet hun persoonlijke heiligheid, maar hun ambt. Johannes predikte den komenden Christus, maar zij predikten Christus, niet slechts *gekomen*, maar *gekruisigd* en *verheerlijkt*. Johannes kwam met den dageraad van den Evangeliedag, en hierin was hij voortreffelijk boven de vorige profeten, maar hij werd weggenomen voor den middag van dien dag, voordat de voorhang was gescheurd, voor Christus' dood en opstanding en de uitstorting des Geestes, zodat de minste der apostelen en evangelisten, aan wie groter ontdekking gedaan waren, en die gebruikt werd voor groter en gewichtiger gezantschap, groter is dan Johannes. Johannes heeft gene wonderen gedaan, de apostelen deden er vele. De grond dezer hogere voortreffelijkheid is gelegd in de hogere voortreffelijkheid der Nieuw-Testamentische bedeling boven de Oud-Testamentische. De leraren van het Nieuwe Testament zijn dus voortreffelijker, omdat hun dienst voortreffelijker is, 2 Corinthiërs 3:6, enz. Johannes was *de grootste van zijne orde*, hij ging zo ver als de bedeling, waaronder hij leefde, gedoogde, maar *de minste van de hoogste orde is meerder*, staat boven, *den eerste van de laagste orde*, een dwerg op een berg ziet verder dan een reus in een dal. Alle ware grootheid van mensen is ontleend aan. en wordt genoemd naar, de genadige openbaring van Christus aan hen. De beste mensen zij niet beter dan het Hem behaagt ze te maken. Welk ene reden tot dankbaarheid hebben wij, dat ons deel is in de dagen van het koninkrijk der hemelen, onder zulke voorrechten van licht en van liefde! En hoe groter de voorrechten, hoe groter de verantwoordelijkheid zijn zal, als wij de genade Gods te vergeefs ontvangen. De grote lof van Johannes den Doper bestond daarin, dat God zijne bediening erkende en haar zeer voorspoedig maakte om het ijs te breken, en het volk te bereiden voor het koninkrijk der hemelen. "Van de dagen" der eerste verschijning "van Johannes den Doper tot nu toe" (dat niet veel meer was dan

twee jaren) was zeer veel goeds tot stand gebracht, zo snel was de beweging, toen zij nabij Christus, het Middenpunt, kwam, "wordt het koninkrijk der hemelen geweld aangedaan" -*biazetai-zoals* het geweld van een leger, dat stormenderhand ene stad inneemt, of ene menigte, die een huis binnendringt, aldus "nemen de geweldigers hetzelve met geweld." De betekenis hiervan vinden wij in de gelijkluidende plaats, Lukas 16:16. "Van dien tijd af wordt het koninkrijk Gods verkondigd, en een iegelijk doet geweld op hetzelve." Ene grote menigte was door Johannes' prediking bewerkt, en zij worden zijne discipelen. En dit is: Ene menigte, waarvan men dit niet had kunnen denken of verwachten. Naar ene plaats in dit koninkrijk werd gestreefd door mensen, van wie men zou denken, dat zij er geen recht of aanspraak op hebben, en dus indringers schenen te zijn, die zich met geweld toegang hebben verschaft. Wanneer de kinderen des koninkrijks er buitengesloten worden, en velen er van het Oosten en Westen inkomen, dan wordt hetzelve geweld aangedaan. Vergelijk Hoofdstuk 21:31, 32. De tollenaars en hoeren geloofden Johannes, dien de schriftgeleerden en Farizeeën verwierpen, en alzo gingen zij hen voor in het koninkrijk Gods. Het is niet in strijd met beleefdheid om voor zijne meerderen naar den hemel te gaan, en het is een grote lof en aanbeveling van het Evangelie, dat het van den beginne af personen tot heiligmaking heeft doen komen, van wie men dit nooit gedacht zou hebben. Het was een dringend aanhoudende menigte. Dit geweld duidt kracht en vurigheid van begeerte en streven aan in hen, die de prediking van Johannes volgden, want anders zouden zij niet zo van verre gekomen zijn om hem te horen. Het toont ook aan welk ene vurigheid en ijver vereist worden in hen, die er naar streven van hun Godsdienst een hemel te maken. Zij, die in wensen te gaan in het koninkrijk der hemelen, moeten *strijden om in te gaan*, aan dat koninkrijk moet een heilig geweld worden aangedaan, er moet zelfverloochening wezen, neiging, aard, gemoedsgesteldheid moeten ene verandering ondergaan: er zijn moeilijke, zware diensten te verrichten, er moet zwaar lijden worden geleden: de verdorvene natuur moet ten onder worden gehouden, wij moeten lopen, en worstelen, en strijden, en in doodsbenauwdheid zijn, en dát is dan nog luttel genoeg om er zulk een prijs mede te winnen, en over zulk een tegenstand van buiten en van binnen te zegevieren. "De geweldigers nemen hetzelve met geweld." Zij, die deel willen hebben aan de grote zaligheid, worden er met ene sterke begeerte naar uitgedreven, zij willen haar machtig worden op elke voorwaarde, en zullen die voorwaarde dan niet hard vinden, en zij zullen, haar aangegrepen hebbende, haar niet loslaten, voor zij een' zegen hebben verkregen, Genesis 32:26. Zij, die hun roeping en verkiezing vast willen maken, moeten "naarstigheid toebrengen." Het koninkrijk der hemelen was nooit bedoeld om aan de gemakzucht van beuzelaars toe te geven, maar wel om de ruste te zijn voor hen, die arbeiden. O mochten wij het heerlijk gezicht aanschouwen, dat zeer velen komen, niet om met toorn en strijd anderen uit het koninkrijk der hemelen te werpen, maar om door een heiligen strijd er zelven in te gaan. De prediking van Johannes was "het begin des Evangelies," naar luid van Markus 1:1 en Handelingen 1:22. Dit wordt hier aangetoond in tweeërlei opzicht. In Johannes zien wij het einde komen van de Oud-Testamentische bedeling, vers 13. Die bedeling was tot aan dat tijdstip in volle kracht en wezen gebleven, maar toen begon zij af te nemen. Hoewel het verplichtende van de wet van Mozes niet opgeheven was tot na den dood van Christus, begonnen toch de ontdekkingen van het Oude Testament plaats te maken voor de helderder openbaringen van het koninkrijk der hemelen, dat nabij was. Omdat het licht des Evangelies (gelijk het licht der natuur) de wet van het Evangelie moest voorafgaan om er den weg voor te banen, zijn de profetieën van het Oude Testament tot een einde gekomen (een einde van voltooiing, niet van duur) voordat de voorschriften er van hebben opgehouden, zodat, als Christus zegt: "Al de profeten en de wet hebben tot Johannes toe geprofeteerd," dan toont Hij, ten eerste: hoe het licht van het Oude Testament bestond in de wet en de profeten, die, hoewel duisterlijk, van Christus en Zijn koninkrijk hebben gesproken. Van de wet wordt gezegd, dat zij zowel als de profeten, profeteert

van Hem, die komen zou. Christus begon "van Mozes," Lucas 24:27. Christus was door de zwijgende tekenen van het Mozaïsche werk voorzegd, zowel als door de duidelijker sprekende stemmen der profeten, en Hij werd aangetoond en voorgesteld, niet slechts in de woordelijke voorzeggingen, maar in persoonlijke typen en afschaduwingen. God zij er voor geloofd, dat wij de Nieuw-Testamentische leer hebben om de Oud-Testamentische profetieën te verklaren, en de Oud-Testamentische leer te bevestigen en op te helderen, Hebreeën 1:1. Evenals de twee cherubs, zien zij elkaar aan. De wet was voorlang door Mozes gegeven, en er waren gedurende driehonderd jaren voor Johannes gene profeten geweest, en toch wordt van beiden gezegd, dat zij "tot Johannes toe geprofeteerd hebben," omdat de wet nog werd waargenomen, en Mozes en de profeten nog gelezen werden. De Schrift leert tot op den huidigen dag, hoewel de schrijvers er van niet meer zijn. Mozes en de profeten zijn gestorven, de apostelen en evangelisten zijn gestorven, Zacheria 1:5, maar het woord des Heeren blijft in der eeuwigheid, 1 Petrus 1:25, de Schrift spreekt nog duidelijk tot ons, hoewel de schrijvers zwijgen in het stof. Ten tweede, hoe dit licht ter zijde wordt gesteld. Als Hij zegt, zij profeteerden tot aan Johannes, dan geeft Hij te kennen, dat hun heerlijkheid taande, in de schaduw werd gesteld door grotere heerlijkheid, hun voorzeggingen werden vervangen door Johannes' getuigenis: "Zie het Lam Gods!" Zelfs voordat nog de zon aan de kim verschenen is, maakt het morgenlicht het kaarslicht reeds duister. Hun profetieën van een Christus, die komen zou, was verouderd, toen Johannes zei: "Hij is gekomen." In hem begon de Nieuw-Testamentische dag aan te breken, want, vers 14, "hij is Elias, die komen zou." Johannes was als een band, die de twee Testamenten aan elkaar verbonden heeft, gelijk Noach de schakel was, die de beide werelden verbond. De slotprofetie van het Oude Testament was: "Zie, Ik zende ulieden den profeet Elia" Maleachi 4:5, 6. Deze woorden waren profetie tot aan Johannes, en toen, geschiedenis geworden zijnde, hielden zij op profetie te zijn. Ten eerste: Christus spreekt er van als van ene grote waarheid, dat Johannes de Doper de Elias is van het Nieuwe Testament, niet Elias in eigen persoon, zoals de vleselijk gezinde Joden dachten, dat ontkende hij, Johannes 1:21, maar een, die komen zou in den geest en de kracht van Elias, Lukas 1:17, hem gelijk in aard en wandel, die, door te wijzen op den toorn Gods vanwege de zonde, tot bekering zou dringen, en inzonderheid, gelijk het heet in de profetie, "het hart der vaderen tot de kinderen zal weder brengen". Ten tweede: Hij spreekt er van als van ene waarheid, die niet gemakkelijk begrepen zou worden door hen, wier hoop en verwachting aan het aardse koninkrijk van den Messias bleef hangen. Christus acht, dat deze waarheid geen welkom onthaal zal vinden, en daarom voegt Hij er bij: "Zo gij het wilt aannemen." Niet alsof hun al of niet aannemen er van aan die waarheid iets afdeed, maar Hij verwijt hun hun vooroordelen, waardoor zij traag waren om de grootste waarheden aan te nemen, indien zij streden tegen hun begrippen of opvattingen, al strookten zij ook nog zo met hun belangen. Of "zo gij hem wilt aannemen, of zo gij het dienstwerk van Johannes wilt aannemen als dat van den beloofden Elias, dan zal hij een Elias voor u zijn om u te bekeren en u toe te bereiden voor den Heere." De Evangeliewaarheden zijn, naar zij ontvangen worden, ene reuke des levens of des doods. Christus is een Zaligmaker en Johannes een Elias voor hen, die de waarheid hen betreffende willen aannemen. Eindelijk: onze Heere Jezus besluit deze rede met een ernstigen eis tot aandacht, vers 15 :"Wie oren heeft om te horen, die hore, " hetgeen aanduidt, dat deze dingen duister waren en moeilijk te verstaan, en dus aandacht vereisten, maar van zeer groot belang en dus die aandacht wel waardig waren. "Laten alle mensen hier nota van nemen: indien Johannes de Elias is, van wie geprofeteerd werd, dan is er voorzeker ene grote omwenteling gaande, het koninkrijk van den Messias staat gevestigd te worden, en de wereld zal weldra door ene gelukkige verandering verrast en verblijd worden. Dat zijn dingen, die uwe ernstige aandacht vragen, en daarom is het voor u allen zaak, om te horen naar hetgeen Ik zeg." De dingen Gods zijn van zeer groot en algemeen belang, ieder, die

oren heeft om iets *te horen*, heeft er belang bij dit te horen. Dit geeft te kennen, dat God niets meer van ons eist dan de vermogens, die Hij ons gegeven heeft, te gebruiken tot ons nut. Hij eist dat diegenen horen zullen, die oren hebben, dat diegenen hun verstand zullen gebruiken, die verstand hebben. En zo zijn de mensen dus onwetend, niet omdat hun het vermogen ontbreekt om te weten, maar omdat er hun de wil toe ontbreekt, zij horen niet, omdat zij, gelijk de dove adder, hun oren toestoppen.

MATTHEUS 11:16-24

Plotseling breekt Christus Zijne lofrede op Johannes den Doper en zijne bediening af, en wendt haar aan tot bestraffing van hen, die zijne prediking en die van Christus en Zijne apostelen te vergeefs gehoord hadden. Wat dit geslacht betreft, kunnen wij opmerken, bij wie Hij hen vergelijkt, vers 16-19, en evenzo met welke plaatsen Hij de steden vergelijkt, die Hij opnoemt, vers 20-24.

I. Het *geslacht*, het lichaam des Joodsen volks uit dien tijd. Er waren voorzeker velen, die het koninkrijk der hemelen binnengingen, maar de grote massa volhardde in hun ongeloof. Johannes was een groot en goed man, maar het geslacht, waaronder hij leefde, was onvruchtbaar en onnut, en zijner onwaardig. Door de slechtheid van de plaatsen, waarin Godvruchtige leraren arbeiden, wordt glans en luister bijgezet aan hun vroomheid, vanwege de tegenstelling, die zij er mede vormen. Het was Noachs lof, dat hij *rechtvaardig was in zijne geslachten*. Johannes geprezen hebbende, veroordeelt Hij nu hen, die hem in hun midden gehad hebben, maar zich Zijne bediening niet ten nutte gemaakt hebben. Hoe prijzenswaardiger de leraar is, hoe afkeurenswaardiger de gemeente, indien zij hem veronachtzaamt, en aldus zal dit bevonden worden in den dag des oordeels. De Heere Jezus stelt dit voor in ene gelijkenis, maar daarbij spreekt Hij, alsof Hij niet wist welk beeld te gebruiken om dit in het rechte licht te stellen. "Waarbij zal Ik dit geslacht vergelijken?" Er is gene grotere ongerijmdheid denkbaar dan die, waaraan zij zich schuldig maken, die ene goede prediking hebben, maar er niet in het minst beter door worden. Het is moeilijk te zeggen op wie zij gelijken. Het beeld is ontleend aan ene gewoonte onder de Joodse kinderen bij hun spel, die, gelijk dit altijd met kinderen is, de manieren en het doen van volwassenen nabootsten bij huwelijksfeesten en begrafenissen, dus *juichten* en *treurden*, maar daar het slechts spel en scherts was, maakte het geen indruk op hen: en zo hebben ook de prediking van Johannes den Doper en van Christus geen indruk gemaakt op dat geslacht. Hij doelt inzonderheid op de schriftgeleerden en Farizeeën, die een trotsen eigenwaan hadden, en daarom vernedert Hij hen door hen te vergelijken bij kinderen, en hun doen en laten bij kinderspel. Om deze gelijkenis te verklaren geven wij de vijf volgende opmerkingen:

1. De God des hemels gebruikt onderscheidene middelen tot bekering en behoudenis der zielen. Hij wil dat alle mensen zalig worden, en daarom laat Hij niets onbeproefd om dit te bewerkstelligen. De grote zaak, die Hij beoogt, is het ombuigen van onzen wil, zodat die aan Zijn wil wordt onderworpen. Hiertoe laat Hij medewerken hetgeen Hij ons van zich zelven ontdekt heeft. Daar wij verschillende neigingen en gezindheden hebben, waarop gewerkt moet worden, gebruikt Hij hiertoe ook verschillende middelen, die, hoewel allen van elkaar onderscheiden, toch allen dezelfde strekking hebben, en God gebruikt ze ook allen tot hetzelfde doel. In de gelijkenis wordt dit genoemd, dat Hij voor ons op de fluit heeft gespeeld, en klaagliederen voor ons heeft gezongen. Hij heeft op de fluit voor ons gespeeld in de dierbare beloften des Evangelies, zo geschikt om te werken op onze hope, en Hij heeft klaagliederen voor ons gezongen in de schrikkelijke bedreigingen der wet, zo geschikt om te werken op onze vreze, ten einde ons tot zich te lokken. Hij heeft voor ons op de fluit gespeeld in de liefelijke en genadige beschikkingen Zijner voorzienigheid, Hij heeft klaagliederen voor haar gezongen in rampen en beproevingen, en de enen heeft Hij gesteld tegenover de anderen. Hij heeft Zijnen dienstknechten geleerd "hun stem te veranderen." Galaten 4:20, soms te spreken in den donder van Sinaï, en soms in het zachte fluisteren, het suizen der zachte stilte van Zion. In de verklaring van de gelijkenis wordt de tweeërlei aard voorgesteld van Johannes' prediking en van Christus' prediking, die de twee grote lichten waren van dat geslacht. Johannes

kwam tot hen met klaagliederen, "noch etende, noch drinkende", niet gemeenzaam omgaande met het volk, gewoonlijk niet etende in gezelschap van anderen, maar alleen, in zijne cel in de woestijn, waar zijne spijze was sprinkhanen en wilde honing. Nu zou men denken, dat dit indruk op hen gemaakt zou hebben, want zulk ene strenge levenswijze, zulk ene doding van het vlees, was zeer in overeenstemming met de leer, die hij predikte, en die prediker zal het meeste goed kunnen doen, wiens wandel in overeenstemming is met zijne leer, toch is ook de prediking van zulk een leraar niet altijd voorspoedig. En van den anderen kant: De Zoon des mensen is gekomen, etende en drinkende", en aldus heeft Hij voor hen op de fluit gespeeld. Christus heeft gemeenzamen omgang gehad met allerlei soort van mensen, waarbij Hij van gene bijzondere striktheid of strengheid liet blijken, Hij was minzaam, licht toegankelijk, schuwde geen gezelschap, woonde dikwijls feestmaaltijden bij, zowel bij Farizeeën als bij tollenaren, om te beproeven, of dit iets vermocht op hen, die door het terughoudende van Johannes niet gewonnen konden worden. Wie door de strengheid van Johannes niet tot sidderen gebracht konden worden, zouden allicht gelokt en aangetrokken kunnen worden door het vriendelijk minzame van Christus, van wie Paulus geleerd had allen alles te worden, 1 Corinthiërs 9:22. Nu heeft onze Heere Jezus door Zijne vrijheid volstrekt Johannes niet willen veroordelen, evenmin als Johannes Hem veroordeeld heeft, hoewel beider houding zo verschillend was van elkaar. Al zijn wij ook nog zo overtuigd, dat onze manier van doen goed is, moeten wij er anderen toch niet naar beoordelen. Er kan grote verscheidenheid van werkingen zijn, waar het toch dezelfde God is, die alles in allen werkt, 1 Corinthiërs 12:6, en deze verscheidenheid van de openbaring des Geestes is gegeven tot hetgeen oorbaar is, vers 7. Merk inzonderheid op, dat Gods dienstknechten met verschillende gaven bedeeld zijn: de bekwaamheid en de geestesgaven van den een liggen op dit gebied, en die van anderen op een ander gebied. Sommigen zijn Boanerges-*zonen des donders*, anderen zijn Barnabassen- *zonen der vertroosting*, doch "deze dingen alle werkt een en dezelfde Geest, 1 Corinthiërs 12:11, en daarom hebben wij geen van beiden te veroordelen, maar voor beiden God te loven, die aldus verschillende middelen beproeft voor mensen van verschillend karakter, opdat de zondaren of er toegebracht worden zich te buigen, of anders zonder verontschuldiging worden gelaten, zodat, hoe ook de uitkomst moge zijn, God verheerlijkt zal worden. De verschillende methodes, die God gebruikt voor de bekering van zondaren, blijven bij velen zonder enige uitwerking: "Gij hebt niet gedanst, en gij hebt niet geweend, het een noch het ander heeft enigen invloed op u uitgeoefend". Bijzondere middelen hebben, gelijk in de geneeskunde, hun bijzonder doel, dat bereikt moet worden. Er zijn bijzondere indrukken, waarvoor men ontvankelijk moet zijn, om het grote en algemene plan te doen slagen. Indien nu de mensen noch gebonden willen zijn door wetten, noch genodigd willen worden door beloften, indien zij niet verschrikt willen worden door bedreigingen, niet wakker geschud willen worden door de grootste zaken, noch gelokt door de liefelijkste zaken, noch opgeschrikt door de vreselijkste dingen, noch overreed door de duidelijkste dingen, indien zij noch naar de stem der Schrift willen horen, noch naar die van het verstand, of der ervaring, of der voorzienigheid, of der consciëntie, of van hun eigen belang, wat meer kan er dan gedaan worden? "De blaasbalg is verbrand, het lood is door het vuur verteerd, te vergeefs heeft de smelter zo vlijtig gesmolten- men noemt ze een verworpen zilver, " Jeremia 6:29, 30. Des leraars arbeid en kracht zijn ijdellijk besteed, Jesaja 49:4, en, wat nog groter verlies is, de genade Gods is vergeefs ontvangen, 2 Corinthiërs 6:1. Als getrouwe leraren zo weinig vrucht zien op hun arbeid, dan is het ene vertroosting voor hen, dat het ook voor de beste predikers en de kostelijkste prediking niets nieuws is het begeerde doel niet te bereiken. "Wie heeft onze prediking geloofd?" Indien "van het bloed der verslagenen, van het vette der helden", de boog van deze grote bevelhebbers, Christus en Johannes, zo dikwijls ledig wederkeerde, 2 Samuel 1:22, dan is het niet te verwonderen, dat ook de onze ledig

wederkeert, en dat wij met zo luttele uitwerking tot de dorre doodsbeenderen profeteren. Zij, die van de genademiddelen niet gediend willen wezen, zijn gewoonlijk verdorvene mensen, die kwaad spreken van de leraren, die hun deze genademiddelen willen bedienen, en daar zij zelf er geen goed van ontvangen, doen zij alle mogelijke kwaad aan anderen, door vooroordelen te verwekken en te verspreiden tegen het woord en de getrouwe predikers er van. Zij, die zich niet aan God onderwerpen en Hem niet na wandelen,. stellen zich tegen Hem, en wandelen in tegenheid met Hem. Dat heeft ook dit geslacht gedaan, omdat zij vast besloten waren niet in Christus en Johannes te geloven, hen niet te erkennen-gelijk zij hadden behoren te doen-als de besten der mensen, en daarom hebben zij er zich toe gezet hen te belasteren en hen voor te stellen als de slechtsten der mensen. Van Johannes den Doper zeiden zij: "Hij heeft een duivel". Zij schreven zijne strengheid en terughouding bezetenheid door Satan. "Waarom zouden wij naar hem luisteren, of zijne woorden ter harte nemen? Hij is een naargeestig mens onder de macht van ene zieke verbeelding." De vrijen en vriendelijken omgang van Christus schreven zij toe aan de zondige gewoonte van weelde en een behagen van het vlees. "Ziet daar, een mens, die een vraat en wijnzuiper is." Gene aantijging kon vuiler of hatelijker zijn, het is de beschuldiging, ingebracht tegen den weerspannigen zoon, Deuteronomium 21:20, "Hij is een brasser en zuiper," en gene beschuldiging kon meer vals en onrechtvaardig wezen, want Christus "heeft zich zelven niet behaagd," Romeinen 15:3, noch heeft ooit enig mens zulk een leven van zelfverloochening en minachting van de wereld geleid, als Christus. Hij, die onbesmet was, en afgescheiden van de zondaren, wordt hier voorgesteld als in verbond met hen, en verontreinigd door hen. De meest vlekkeloze onschuld, en de meest ongeëvenaarde voortreffelijkheid, zullen niet altijd ene beschutting wezen tegen de pijlen van den laster, ja iemands kostelijkste gaven en beste daden, welke bedoeld en wel berekend zijn tot stichting, kunnen de stof leveren om hem te smaden en te lasteren. Onze beste daden kunnen tot onze zwaarste beschuldigingen worden gemaakt, zoals bijv. David’s vasten, Psalm 69:11. In zekeren zin was het waar, dat Christus "een Vriend was van tollenaren en zondaren", de beste Vriend, dien zij ooit gehad hebben, want Hij is in de wereld gekomen om de zondaren zalig te maken, grote, ja den voornaamste der zondaren, dat heeft hij gezegd, die zelf niet een *tollenaar en zondaar* geweest is, maar een Farizeeër en zondaar. Maar dit is, en zal tot in eeuwigheid blijven, Christus’ lof: en diegenen hebben er de weldaad en het voorrecht van verbeurd, die Hem dit als ene versmaadheid hebben aangerekend. De oorzaak van deze grote verdorvenheid des volks onder de middelen der genade was hierin gelegen, dat zij zijn, als kinderen, eigenzinnig als kinderen, onnadenkend en speelziek als kinderen, indien zij zich slechts als mensen met gezond verstand betonen, er zou nog enige hoop voor hen zijn. De markten, waarop zij zitten, is voor sommigen ene plaats der luiheid of der ledigheid, Hoofdstuk 20:3, voor anderen ene plaats om wereldse zaken te doen, Jakobus 4:13, voor allen was het ene plaats van luidruchtigheid en vermaak, zodat, indien gij vraagt waarom de mensen zo weinig goed erlangen van de middelen der genade, gij zult bevinden, dat het is omdat zij zo traag en beuzelachtig zijn, en er niet van houden zich enigerlei moeite te geven, of wel omdat hoofd, hand en hart gans vervuld zijn van de wereld, waarvan de zorgen "het woord verstikken," en ten laatste hun ziel verstikken, Ezechiël 33:31 Amos 8:5, en zij zich er op toeleggen on hun gedachten af te leiden van alles wat ernstig is. Zo zitten zij dan neer op de markten: in die dingen vindt hun hart rust, en zij besluiten daarbij te blijven. Maar hoewel de middelen der genade door velen, ja door de meesten, aldus geminacht worden, toch is er een overblijfsel dat anders gezind is, mensen die door genade zich die middelen ten nutte maken, en ze dus laten beantwoorden aan hun doel, tot eer van God en tot heil van hun eigene zielen. "Doch de wijsheid is gerechtvaardigd geworden van hare kinderen." Christus is de Wijsheid, in Hem zijn al de schatten der wijsheid verborgen. De heiligen zijn de kinderen, die God Hem heeft gegeven, Hebreeën 2:13. Het Evangelie

is wijsheid, die van Boven is. Ware gelovigen zijn er door wedergeboren en ook van Boven geboren. Zij zijn wijze kinderen, wijs voor zich zelven en hun wezenlijke belangen, niet gelijk de dwaze kinderen, die op de markt zaten. Deze kinderen der wijsheid rechtvaardigen de wijsheid. Zij onderwerpen zich aan de bedoelingen van Christus' genade, beantwoorden er aan: zij openen hun hart voor haren invloed, en stellen aldus de wijsheid van Christus in het licht. Dit wordt nader verklaard in Lukas 7:29. De tollenaars, die met den doop van Johannes gedoopt waren, rechtvaardigden God," en omhelsden het Evangelie van Christus. Het welslagen van de middelen der genade rechtvaardigt de wijsheid van God in de keuze dezer middelen, tegenover hen, die Hem hierin van dwaasheid beschuldigen. De genezing van iedere zieke, die de voorschriften van zijn arts opvolgt, rechtvaardigt de wijsheid van dien arts, en daarom schaamt zich Paulus het Evangelie van Christus niet, want, wat het voor anderen ook moge wezen, voor een iegelijk, die gelooft, is het ene kracht Gods tot zaligheid, Romeinen 1:16. Wanneer het kruis van Christus, dat voor anderen ene dwaasheid of ene ergernis is, aan hen, die geroepen zijn, de kracht Gods en de wijsheid Gods is, 1 Corinthiërs 1:23, 24, zo dat zij de kennis daarvan tot het toppunt van hun eerzucht maken, 1 Corinthiërs 2:2, en de kracht daarvan tot de kroon van hun roem, Galaten 6:14, dan wordt hier de "wijsheid gerechtvaardigd door hare kinderen." De kinderen der wijsheid zijn der wijsheid getuigen in de wereld, Jesaja 43:10, en zij zullen als getuigen voorgebracht worden in dien dag, wanneer de wijsheid, die thans gerechtvaardigd wordt *door* de heiligen, verheerlijkt zal worden *in* de heiligen, en wonderbaar zal worden in allen, die geloven, 2 Thessalonicenzen 1:10. Indien het ongeloof van sommigen een smaad is voor Christus, daar zij Hem tot een leugenaar maken, het geloof van anderen zal Hem eren, daar het getuigt, dat Hij waar is, en dat Hij ook wijs is, 1 Corinthiërs 1:25. Hetzij *wij* het doen of niet, toch zal het geschieden, niet alleen Gods rechtvaardigheid, maar ook Zijne wijsheid zal gerechtvaardigd worden, als Hij spreekt, als Hij oordeelt. Dit nu is het bericht, dat Christus geeft van dat geslacht, en-dit geslacht is niet voorbijgegaan, maar blijft in de opvolging van elkaar gelijke geslachten, want gelijk het toen was, is het sedert altijd gebleven, en is het nu nog, sommigen geloven hetgeen gezegd wordt, maar sommigen geloven niet. Handelingen 28:24.

II. Wat nu de *plaatsen* betreft, hetgeen Christus in het algemeen had gezegd van dat *geslacht*, past Hij in het bijzonder toe op deze *plaatsen*. "Toen begon Hij de steden, in de welke Zijne krachten meest geschied waren, te verwijten," vers 20. Lang te voren is Hij begonnen te prediken, Hoofdstuk 4:17, nu pas is Hij begonnen te verwijten. Scherpe, onaangename woorden moeten niet gebruikt worden, voor men het met zachte en liefelijke beproefd heeft. Christus is niet geneigd te verwijten, Hij geeft mildelijk en verwijt niet, totdat de zondaars door hun weerspannigheid Hem er' als het ware, toe dwingen. De wijsheid nodigt eerst, maar als op hare nodiging geen acht wordt geslagen, dan verwijt zij, Prediker 1:20, 24. Zij volgen Christus' methode niet na, die met verwijtingen beginnen. Letten wij op:

1. De zonde, die hun ten laste wordt gelegd: het is gene zonde tegen de zedelijke wet, maar tegen het Evangelie, en dat is onboetvaardigheid, dit is het dat Hij hun verwijt als het schandelijkste en ondankbaarste, dat men zich denken kan, n.l. dat zij zich niet hebben bekeerd. Moedwillige onboetvaardigheid is de grote, doemwaardige zonde van zeer velen, die onder de prediking des Evangelies leven, en die zonde zal hun-meer dan elke andere in de eeuwigheid worden verweten. De grote leer, die Johannes de Doper, zowel als Christus en de apostelen, gepredikt heeft, was bekering. Het grootste doel, dat beoogd werd bij het spelen op de fluit" en het "zingen van klaagliederen," was het volk er toe te brengen hun hart en hun gezindheid te veranderen, hun zonden na te laten en zich tot God te bekeren, en hiertoe wilden zij zich niet laten bewegen. Hij zegt niet,

omdat zij niet *geloofden* -want velen hunner hadden wel een soort van geloof-dat Christus een Leraar was van God gekomen, maar omdat zij *zich niet bekeerd hadden*, hun geloof bracht er hen niet toe om hun hart en hun leven te veranderen. Christus bestrafte hen wegens hun andere zonden, teneinde hen tot bekering te brengen: maar toen zij zich niet bekeerden, verweet Hij het hun, opdat zij het zich zelven zouden verwijten, en er ten laatste de dwaasheid van zouden inzien, daar dit het was, waardoor hun treurige toestand zo volstrekt hopeloos, en hun wonde ongeneeslijk was geworden.

2. Het verzwarende van hun zonde. Het waren de steden, in dewelke Zijne krachten meest geschied waren, daar Hij gedurende enigen tijd voornamelijk in die steden verblijf heeft gehouden. Sommige plaatsen zijn meer bevoorrecht met de middelen der genade dan andere. God is vrijmachtig, en in Zijne beschikkingen handelt Hij als de God der natuur en de God der genade, en deelt aan zijne schepselen algemene genade mede en ook bijzondere genade. Door Christus' grote en krachtige werken te zien, hadden zij er toe gebracht moeten worden, niet slechts om Zijne leer aan te nemen, maar ook Zijne wet te gehoorzamen. De genezing van lichaamskwalen had de genezing hunner zielen ten gevolge moeten hebben, maar zij had die uitwerking niet. Hoe sterker en dringender de reden zijn, die ons tot bekering moeten brengen, hoe snoder de onboetvaardigheid is, en hoe strenger de rekenschap, die van ons geëist zal worden, want God houdt rekening met de grote werken, die onder ons geschied zijn, alsmede van de genaderijke werken die aan ons en voor ons gedaan zijn, en door welke wij ook tot bekering geleid hadden moeten worden, Romeinen 2:4. Chorazin en Bethsaïda worden genoemd, vers. 21, 22, zij hebben ieder hun "wee!" Wee u, Chorazin! wee u, Bethsaïda! Christus is in de wereld gekomen om ons te zegenen, maar indien deze zegen geminacht wordt, dan heeft Hij Zijn "Wee u!" en Zijn "Wee u" is schrikkelijk. Die twee steden waren gelegen aan de Zee van Galilea, de eerste aan den Oostelijken oever, de laatste aan de Westzijde. Het waren welvarende en volkrijke plaatsen. Bethsaïda was onlangs door Filippus, den viervorst, tot stad verheven, en vandaar had Christus ten minste drie van Zijne apostelen genomen. Zo hoog waren deze plaatsen bevoorrecht! Omdat zij echter "den tijd harer bezoeking niet bekend hebben," vielen zij onder dit "Wee u!" dat haar zo bleef aankleven, dat zij spoedig daarna gingen kwijnen, en tot onbeduidende dorpjes zijn geslonken. Op zo ontzettende wijze is de zonde het verderf der steden, en zo gewis wordt het woord van Christus vervuld! Nu worden Chorazin en Bethsaïda hier vergeleken bij Tyrus en Sidon, twee zeesteden, waarvan wij veel lezen in het Oude Testament, en die tot verval gekomen zijn, maar toen weer begonnen op te bloeien. Die steden grensden aan Galilea, maar stonden in zeer slechten reuk onder de Joden vanwege afgoderij en andere goddeloosheid. Christus is somwijlen naar de delen van Tyrus en Sidon heengegaan, Hoofdstuk 15:21, maar nooit in die steden zelven gekomen. De Joden zouden zich ten uiterste geërgerd hebben, indien Hij dit wèl gedaan had. Om hen nu te overtuigen en te verootmoedigen toont Hij hier aan: Dat Tyrus en Sidon niet zo slecht zouden geweest zijn als Chorazin en Bethsaïda. Indien hun hetzelfde woord gepredikt was geworden, en dezelfde wonderen onder hen geschied waren, zij zouden zich bekeerd hebben, en dat wel reeds *voorlang*, gelijk Ninevé, in zak en as. Christus, die het hart van allen kent, wist, dat, indien Hij onder hen was gaan wonen, en voor hen had gepredikt, Hij meer goed tot stand zou gebracht hebben dan hier. Toch bleef Hij nog enigen tijd waar Hij was, om ook Zijne dienstknechten aan te moedigen dit te doen, al zien zij ook niet de vrucht op hun arbeid, die zij begeren Onder de kinderen der ongehoorzaamheid zijn er sommigen, op wie gemakkelijker invloed ten goede wordt geoefend dan op anderen, en het is ene grote verzwaring van de onboetvaardigheid van hen, die zo overvloedig van de middelen der genade gebruik kunnen maken, niet slechts, dat er velen zijn, wier hart door diezelfde genademiddelen wel getroffen wordt,

maar dat er nog wel meer zijn, die er door bewerkt zouden zijn geworden tot bekering, indien zij diezelfde genademiddelen onder hun bereik hadden gehad. Zie Ezechiël 3:6, 7. *Onze* bekering gaat langzaam, wij verschuiven haar, stellen haar uit, *hun* bekering zou snel hebben plaats gehad, zij zouden zich reeds voorlang bekeerd hebben.

Onze bekering was onbeduidend en oppervlakkig, *de hun* zou diep en ernstig geweest zijn, zij zouden zich bekeerd hebben in zak en as. Toch moeten wij opmerken met eerbiedige aanbidding van de Goddelijke vrijmacht, dat de Tyriërs en de Sidoniërs rechtvaardiglijk in hun zonden zullen omkomen, alhoewel zij, indien zij de genademiddelen hadden gehad, zich bekeerd zouden hebben, want God is niemands schuldenaar. Dat daarom Tyrus en Sidon niet zo rampzalig zullen zijn als Chorazin en Bethsaïda, want het zal hun verdraaglijker zijn in den dag des oordeels, vers 22. Op den dag des oordeels zal de eeuwige toestand van de kinderen der mensen door een onfeilbaar en onveranderlijk vonnis vastgesteld worden, zaligheid of rampzaligheid, elk in hare verschillende trappen. Daarom wordt het ook het eeuwig oordeel genoemd, Hebreeën 6:2, wijl het beslissend is omtrent den eeuwigen staat of toestand. In dat oordeel zullen de middelen der genade, die ons geschonken waren, gewis in rekening worden gebracht, en er zal onderzocht worden, niet alleen hoe slecht wij zijn geweest, maar hoe goed wij hadden kunnen zijn, Jesaja 5:34. Hoewel de verdoemenis van allen, die omkomen, ondraaglijk zijn zal, zal toch de verdoemenis van hen, die de volledigste en helderste openbaring gehad hebben van de macht en genade. van Christus, en zich evenwel niet bekeerd hebben, de ondraaglijkste zijn van allen. Het licht en het geklank des Evangelies openen en verruimen de vermogens van allen, die het zien en horen, hetzij om de schatten der Goddelijke genade te ontvangen, of (indien deze genade versmaad wordt) des te overvloediger den Goddelijken toorn in zich op te nemen. Indien zelfverwijt de pijniging der hel is, dan moet zij in waarheid wel ene hel zijn voor hen, die zo goede gelegenheid hebben gehad om naar den hemel te gaan. "Kind' gedenk dit!" Met groten nadruk wordt hier Kapernaum veroordeeld, vers 23. "En gij, Kapernaum, houd uwe hand op, en hoor uw vonnis." Meer dan al de andere steden Israël's was Kapernaum verwaardigd met Christus' verblijf binnen hare muren. Het was, gelijk Silo van ouds, de plaats, die Hij verkoren heeft, om er Zijn naam te doen wonen, en het is er ook als Silo mede gegaan, Jeremia 7:12, 14. Christus' wonderen waren hier het dagelijks brood, en daarom werden zij, evenals het manna van ouds, geminacht en "licht brood" genoemd. Menig liefelijk en troostrijk woord van genade heeft Christus te vergeefs tot hen gesproken, en daarom moeten zij thans een woord van schrikkelijken toorn van Hem horen. Die naar het eerste niet willen luisteren, zullen het laatste hebben te gevoelen en te ondervinden. Wij hebben hier Kapernaüms oordeel:

1. In volstrekten zin: "Gij, die tot den hemel toe zijt verhoogd, gij zult tot de hel toe neergestoten worden." Zij, die van ene krachtige en zuivere Evangelieprediking kunnen genieten, zijn hierdoor "tot den hemel toe verhoogd." Hierin hebben zij ene grote eer voor het tegenwoordige, en een groot voordeel voor de eeuwigheid. Zij zijn opgeheven *naar den hemel*, doch indien zij, in weerwil hiervan, toch blijven *kleven aan de aarde*, dan hebben zij het zich zelven te danken, dat zij niet *in den hemel* zijn opgeheven. Evangelievoorrechten, die versmaad werden, doen de zondaars zoveel te dieper neerzinken in de hel. Het is er zo ver vandaan, dat onze uitwendige voorrechten ons zullen behouden, dat zij, indien ons hart en ons leven er niet mede in overeenstemming zijn, de rekening nog zullen verzwaren. Hoe hoger de steilte, hoe noodlottiger de val er van is. Zo laat ons dan niet hoog gevoelende zijn, maar vrezen, niet traag zijn, maar ons benaarstigen. Zie Job 20:6, 7.

2. In vergelijking met het oordeel over Sodom, -ene plaats, meer merkwaardig, beide om hare zonde en haar verderf, dan wellicht enige andere plaats, en toch zegt Christus ons hier: Ten eerste. Dat Kapernaüms genademiddelen Sodom zouden behouden hebben. Indien deze wonderen onder de inwoners van Sodom geschied waren, hoe slecht zij ook waren, zij zouden zich bekeerd hebben, en hun stad zou tot op den huidigen dag gebleven zijn, als een gedenkteken van sparende genade gelijk zij het nu is van verdervende gerechtigheid, Judas 7. Ook de grootste zonde zal op waar berouw en oprechte bekering door Christus worden vergeven, en het grootste verderf worden afgewend, dat van Sodom niet uitgezonderd. Engelen zijn naar Sodom gezonden, en toch is het niet blijven bestaan, maar indien Christus ware gezonden, het zou gebleven zijn. Hoe goed is het dus voor ons, dat de toekomende wereld aan Christus is onderworpen, en niet aan de engelen! Hebreeën 2:5. Lot zou in hun ogen niet "als jokkende, zijn geweest, indien hij wonderen had verricht. Ten tweede, dat daarom in den groten dag Sodoms verderf minder zal zijn dan dat van Kapernaum. Sodom zal heel veel te verantwoorden hebben, maar niet de zonde van Christus te hebben veronachtzaamd, zoals Kapernaum. Indien het Evangelie ene reuke des doods blijkt te zijn, dan zal het dit wezen in dubbelen zin, "ene reuke des doods ten dode," zo groot is die dood, 2 Corinthiërs 2:16. Christus had hetzelfde van alle andere plaatsen gezegd, die Zijne dienstknechten niet ontvangen en Zijn Evangelie niet aannemen, Hoofdstuk 10:15 "Het zal den lande van Sodom verdraaglijker zijn dan die stad." Wij, die thans het geschreven woord in handen hebben, de prediking des Evangelies kunnen horen, wij, aan wie de genademiddelen worden bediend, en die leven onder de bedeling des Geestes, hebben voorrechten, die niet achterstaan bij die van Chorazin en Bethsaïda en Kapernaum, en daarvan zullen wij in den groten dag rekenschap hebben af te leggen. Het is daarom met recht gezegd, dat de belijders van onzen tijd, hetzij zij naar den hemel gaan of naar de hel, in elk dier plaatsen de grootste schuldenaars zullen zijn, indien naar den hemel, dan zijn zij de grootste schuldenaars aan de Goddelijke genade wegens de heerlijke, kostelijke middelen, die hen dáár gebracht hebben, indien naar de hel, dan zijn zij de grootste schuldenaars aan de Goddelijke gerechtigheid vanwege die zelfde middelen, welke hen van daar hadden kunnen weren.

MATTHEUS 11:25-30

In deze verzen ziet Christus op naar den hemel en dankt Zijn Vader voor de vrijmacht en vastheid van het verbond der verlossing, en rondom zich ziende op aarde, biedt Hij allen mensenkinderen de voorrechten en voordelen aan van het verbond der genade.

I. Christus dankt God voor Zijne gunst aan deze kinderkens, aan wie de verborgenheden des Evangelies geopenbaard zijn, vers 25, 26. Jezus antwoordde en zei. Het wordt een antwoord genoemd, hoewel gene andere dan Zijne eigene woorden te voren vermeld zijn, omdat het een zo troostrijk antwoord is op de droeve overdenking, die voorafgaat, en het er zulk ene gepaste tegenhanger van is. De zonde en het verderf van deze ongelukkige steden was ongetwijfeld ene smart voor den Heere Jezus, Hij kon niet anders dan er over wenen, zoals Hij over Jeruzalem geweend heeft, Lukas 19:41. Daarom verkwikt Hij zich met deze gedachte, en om haar nog liefelijker te maken, spreekt Hij haar uit in ene dankzegging, dat er, met dat al, toch een overblijfsel is, al bestaat dit slechts uit kinderkens, aan wie de dingen des Evangelies geopenbaard zijn. Hoewel Israël zich niet laat verzamelen, nochtans zal Hij verheerlijkt worden. Als wij rondom ons niets zien dan hetgeen ontmoedigend is, zo kunnen wij toch grotelijks bemoedigd worden, als wij opzien tot God. Het is treurig te zien hoe weinig de meeste mensen zich om hun eigene gelukzaligheid bekommeren, maar het is troostrijk te denken, dat de alwijze en getrouwe God Zijne eigene eer en heerlijkheid hoog zal houden. "Jezus antwoordde en zei: Ik dank U." Dankzegging is een gepast antwoord op sombere en ontroerende gedachten, en kan een krachtig middel zijn om ze te verdrijven. Lofliederen zijn kostelijke hartsterkingen voor neerslachtige zielen, en zullen helpen om droefgeestigheid te genezen. Als wij op de bedenkingen van droefheid en vrees geen ander antwoord gereed hebben, dan kunnen wij troost ontlenen aan dit: Ik dank U, Vader. Laat ons God loven, dat het niet erger met ons is dan het is. In deze dankzegging van Christus nu hebben wij te letten op:

1. Den titel, dien Hij aan God geeft: "Vader, Heere des hemels en der aarde." Als wij tot God naderen, in dankzegging, zowel als in gebed, dan is het goed voor ons om Hem te beschouwen als Vader, om aan die betrekking vast te houden, niet slechts als wij om den zegen en de genade vragen, die wij behoeven, maar ook als wij danken voor de zegeningen, die wij reeds hebben ontvangen. De goedertierenheden Gods zijn dubbel liefelijk, en zeer krachtig om het hart te verruimen in lof, als zij ontvangen worden als tekenen van des Vaders liefde, en gaven uit des Vaders hand, "Dankende den Vader", Colossenzen 1:12. Het betaamt kinderen dankbaar te zijn, en even geredelijk te zeggen: Ik dank U, Vader, als ik bid U, Vader. Als wij tot God komen als Vader, dan moeten wij ons daarbij herinneren, dat Hij is de "Heere des hemels en der aarde", hetgeen ons verplicht tot Hem te komen met eerbied en ontzag, als tot den vrijmachtigen Heere van allen, en toch ook met vertrouwen, daar Hij machtig is alles voor ons te doen wat wij nodig hebben of kunnen begeren, ons te beschermen tegen alle kwaad, en ons te voorzien van alle goed. In Melchizedek had Christus reeds voorlang God gedankt als den Bezitter, of "Heere van hemel en aarde," en in al onze dankzeggingen voor ontvangen zegeningen in den stroom, moeten wij Hem de ere geven van de algenoegzaamheid, die in de bron is, waaruit die stroom zijn oorsprong nam.

2. De zaak, waarvoor Hij dankt: "Dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard". *Deze dingen*, Hij zegt niet welke dingen, maar Hij bedoelt de grote dingen van het Evangelie, de dingen, die tot onzen vrede dienen, Lukas 19:42.

Hij sprak er met nadruk van: *deze dingen*, omdat het dingen waren, waarvan Hij vol was, en waarvan wij vol behoren te zijn. Alle andere dingen zijn als niets, vergeleken bij deze dingen. De grote dingen van het eeuwig Evangelie waren-en zijn- verborgen voor velen, die *wijs en verstandig waren*, uitnemend waren in geleerdheid en wereldwijsheid, sommigen van de grootste geleerden en staatslieden zijn voor de verborgenheden des Evangelies vreemdelingen geweest. De wereld heeft God niet gekend door de wijsheid, 1 Corinthiërs 1:21. Ja er is tegenstelling, dat is tegenstand, tegen het Evangelie door de "valselijk genaamde wetenschap," 1 Timotheus 6:21. Zij, die het bekwaamst zijn in de zichtbare en tastbare dingen dezer wereld, zijn gewoonlijk het minst ervaren in geestelijke zaken. De mensen kunnen diep doordringen in de verborgenheden der natuur en de verborgenheden van den staat, en toch gans onwetend zijn en zich schromelijk vergissen omtrent de verborgenheden van het koninkrijk der hemelen, omdat zij de kracht er van niet hebben ervaren. Terwijl nu de wijzen en verstandigen der wereld in het duister zijn omtrent de Evangelieverborgenheden, hebben zelfs de kinderkens in Christus er de heiligende, zaligmakende kennis van: "Gij hebt ze den kinderkens geopenbaard." Zodanige waren de discipelen van Christus, mannen van onaanzienlijke geboorte en geringe ontwikkeling, gene geleerden, gene kunstenaars, gene staatslieden, ongeleerde en onwetende mannen, Handelingen 4:13. Aldus zijn de verborgenheden der wijsheid, die dubbel zijn van hetgeen dat is, Job 11:6, bekend gemaakt aan kinderkens en zuigelingen, opdat uit hun' mond sterkte gegrondvest zal worden, Psalm 8:3, en Gods lof er door volkomen zij. De geleerden der wereld werden niet verkoren om de predikers te zijn van het Evangelie, maar wèl het dwaze der wereld, 1 Corinthiërs 2:6, 8, 10. Dit verschil tussen de verstandigen en de kinderkens heeft God zelf gemaakt. Hij is het, die deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen heeft. Hij gaf hun talenten, geleerdheid, en veel menselijk verstand boven anderen, en daar waren zij hoogmoedig op, zij rustten er in en zagen niet verder, en daarom ontzegt God hun terecht den Geest der wijsheid en der openbaring, en dan gebeurt het, dat zij wel het geklank der Evangelieboodschap horen, maar dat het door hen "als wat vreemds geacht wordt". God is niet de Werker van hun onwetendheid en dwaling, maar Hij laat hen aan hen zelven over, en hun zonde wordt hun straf, en de Heere is er rechtvaardig in. Zie Johannes 12:39, 40, Romeinen 11:7, Handelingen 28:26, 27. Indien zij met hun wijsheid en verstand God hadden geëerd, Hij zou hun ook de kennis dier betere dingen hebben gegeven, maar omdat zij er hun lusten mede gediend hebben, heeft Hij "hun hart voor kloek verstand verborgen." Hij is het, die ze den kinderkens heeft geopenbaard. De geopenbaarde dingen zijn voor onze kinderen, Deuteronomium 29:29, en hun geeft Hij het verstand, om die dingen te verstaan en er den indruk van te ontvangen. Aldus wederstaat Hij de hovaardigen en geeft Hij den nederigen genade, Jakobus 4:6. Deze beschikking moet verklaard worden door de vrijmacht Gods. Christus zelf heeft haar hieraan toegeschreven, "Ja Vader! want alzo is geweest het welbehagen voor U." Christus stemt hier in met den wil des Vaders.

"Ja, Vader, Laat God zich verheerlijken op de wijze, die Hem behaagt, laat Hij gebruik maken van de middelen, die Hem behagen om zijn eigen werk tot stand te brengen, Zijner is de genade, en Hij kan haar geven aan wie Hij wil. Wij kunnen er gene reden voor opgeven waarom Petrus, een visser, tot een apostel wordt gemaakt, en niet Nicodemus, een Farizeeër en een overste der Joden, hoewel ook hij in Christus geloofde, maar "alzo is geweest het welbehagen voor God." Christus zei dit ten aanhore Zijner discipelen, om hun te tonen, dat het niet was om enigerlei deugd of verdienste in hen zelven, dat zij aldus onderscheiden en geëerd werden, maar louter van wege het welbehagen Gods. Deze wijze van bedeling der Goddelijke genade moet met alle dankbaarheid door ons worden erkend, gelijk onze Heere Jezus haar ook dankbaar erkend heeft. Wij moeten God danken, dat *deze dingen geopenbaard zijn*. Hetgeen voor eeuwen en geslachten verborgen is geweest, is

geopenbaard, en geopenbaard niet aan enkelen, maar om door de gehele wereld bekend gemaakt te worden. Dat zij *geopenbaard zijn aan kinderkens*: dat de zachtmoedigen en nederigen versierd zijn met heil, en Hij aldus diegenen geëerd heeft, over wie de wereld smaad en verachting uitstort. Het verheerlijkt de genade, die hun geschied is, dat deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen zijn. Gelijk Job den naam des Heeren heeft geloofd, voor Zijn nemen, zowel als voor Zijn geven, zo kunnen wij Hem danken voor Zijn verbergen van deze dingen voor de wijzen en verstandigen, zowel als voor Zijn openbaren er van aan de kinderkens, omdat hierdoor het eigen-ik vernederd wordt, alle vlees tot zwijgen wordt gebracht en de Goddelijke macht en wijsheid er te helderder door uitblinken. Zie 1 Corinthiërs 1:27, 31.

II. Christus doet hier ene genaderijke aanbieding van de voorrechten des Evangelies aan allen, en dat zijn de dingen, die aan de kinderkens zijn geopenbaard, vers 25 en verder. Wij hebben hier te letten:

1. Op de plechtige woorden ter inleiding van deze roeping, of uitnodiging, welke dienen zowel om onze aandacht gaande te maken, als om ons aan te moedigen er gevolg aan te geven. Opdat wij ene sterke vertroosting zouden hebben, als wij de toevlucht nemen om de voorgestelde hoop vast te houden, stelt Christus vooraf Zijn gezag vast, toont Hij ons, als het ware, Zijn geloofsbrieven. Wij zullen zien, dat Hij gemachtigd is deze aanbieding te doen. Twee dingen legt Hij ons voor, vers 27.

1. Zijne opdracht van den Vader: "Alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader." Christus is, als God, in macht en heerlijkheid gelijk met den Vader, maar als Middelaar, ontvangt Hij Zijne macht en heerlijkheid van den Vader, is Hem al het oordeel overgegeven. Hij is gemachtigd om een nieuw verbond op te richten tussen God en den mens, en der afvallige wereld vrede en gelukzaligheid aan te bieden op de voorwaarden, die Hem goeddunken. Hij was afgezonderd en verzegeld om de enige Gevolmachtigde te zijn, om die grote zaak te beramen en tot stand te brengen. Hiertoe heeft Hij alle macht in den hemel en op aarde, Hoofdstuk 28:18, macht over alle vlees: Johannes 17:2, gezag om te oordelen en gericht te houden, Johannes 5:22, 27. Het moedigt ons aan om tot Christus te komen, dat Hij de opdracht heeft om ons te ontvangen, en ons te geven hetgeen waarvoor wij komen, en dat Hem hiertoe door Hem, die Heere is van allen, alle dingen zijn overgegeven. Alle machten, alle schatten zijn in Zijne hand. De Vader heeft Zijn alles overgegeven in de handen van den Heere Jezus, laten wij nu slechts ons alles in Zijne handen overgeven, en het werk is geschied. God heeft Hem tot den enigen Scheidsman aangesteld, wat wij nu te doen hebben is: ons bij Zijne uitspraak neer te leggen, ons aan het scheidsgericht van den Heere Jezus te onderwerpen.

2. Zijne volkomen kennis van den Vader: "Niemand kent den Zoon dan de Vader, noch iemand kent den Vader dan de Zoon." Dit geeft nog verdere en wel zeer grote voldoening. Gezanten plegen niet slechts hun lastbrieven te hebben, die zij overleggen, of vertonen, maar ook hun instructies of aanwijzingen, welke zij voor zich zelven houden om er naarmate er zich de gelegenheid toe voordoet, gebruik van te maken bij hun onderhandelingen. Onze Heere Jezus heeft niet slechts gezag en volmacht, maar ook bekwaamheid voor Zijne onderneming. Bij de onderhandelingen over de grote zaak onzer verlossing zijn de Vader en de Zoon de voornaamste belanghebbende partijen, "de raad des vredes is tussen die beiden," Zacheria 6:13. Het moet daarom ene grote bemoediging voor ons wezen, om er van verzekerd te zijn, dat zij elkaar volkomen verstaan in deze zaak, dat de Vader den Zoon kende, en de Zoon den Vader, en dat wel volkomen, zodat er geen misverstand tussen

hen kan komen bij het tot stand brengen van deze zaak, zoals dit zo dikwijls onder de mensen voorkomt, waardoor de contracten te niet worden gedaan, en de beraamde maatregelen niet ten uitvoer worden gebracht, omdat men elkaar niet verstond. De Zoon is van eeuwigheid af in den schoot des Vaders geweest, Johannes 1:18, Hij was de ingewijde in de geheimen van den raad. "Hij was een voedsterling bij Hem, Prediker 8:30, zodat niemand den Vader kent dan de Zoon, en Hij voegt er bij: "en dien het de Zoon wil openbaren." De gelukzaligheid der mensen ligt in een bekend zijn met God, het is "het eeuwige leven," het is de vervolmaking van redelijke wezens. Zij, die God willen kennen, moeten zich tot Jezus Christus wenden, want het licht der kennis der heerlijkheid Gods schijnt in het aangezicht van Jezus Christus, 2 Corinthiërs 4:6. Aan Christus hebben wij alle openbaring te danken, die wij hebben van den wil en de liefde van God den Vader, van dat Adam gezondigd heeft. Er is gene liefderijke, troostrijke omgang tussen een heilig God en den zondigen mens dan in en door den Middelaar, Johannes 14:6. Hier is de aanbieding zelf, die ons gedaan is met ene uitnodiging om haar aan te nemen. Na zo plechtig ene inleiding kunnen wij iets groots verwachten, en het is een getrouw woord en alle aanneming waardig, het zijn woorden, waardoor wij behouden kunnen worden. Wij worden uitgenodigd om te komen tot Christus als onzen Priester, Koning en Profeet, om door Hem bestuurd, onderwezen en zalig gemaakt te worden. Wij moeten tot Jezus Christus komen als tot onze Ruste, om in Hem uit te rusten, vers 28. "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt". Let op de hoedanigheid van de personen, die genodigd worden: allen, die vermoeid en belast zijn. Dit is een woord ter rechter tijd tot den moede, Jesaja 50:4. Zij, die klagen over den last der ceremoniële wet, die een ondraaglijk juk was, en nog zwaarder gemaakt was door de inzettingen der ouden, Lukas 11:46, laten zij tot Christus komen, en hun zal rust en verlichting geschonken worden. Hij is gekomen om Zijne kerk van dit juk te bevrijden, den last dezer vleselijke inzettingen af te wentelen, en een zuiverder en geestelijker wijze van Godsverering in te voeren, maar toch moet dit veeleer verstaan worden van den last der zonde, zowel van de schuld als van de macht er van. Deze allen, en dezen alleen, worden uitgenodigd om in Christus te rusten, die de zonde gevoelen als een last en er onder zuchten, die niet slechts overtuigd zijn van het kwaad der zonde, van hun eigene zonde, maar er innig en hartgrondig berouw van hebben, een werkelijken afkeer hebben van de zonde, den dienst van de wereld en van het vlees moede zijn, die het treurige en gevaarlijke van hun toestand vanwege de zonde inzien en erkennen, er smart over hebben en er, gelijk Efraïm, in angst en benauwdheid om zijn, Jeremia 31:18-20, de verloren zoon, Lukas 15:17, de tollenaar, Lukas 18:13, Petrus' hoorders, Handelingen 2:37, Paulus, Handelingen 9:4, 6, 9, de stokbewaarder, Handelingen 16:29, 30. Dit is ene noodzakelijke toebereiding tot vergeving en vrede. De Trooster moet eerst van zonde overtuigen, Johannes 16:8. Hij verscheurt, en daarna zal Hij genezen. De uitnodiging zelf: Komt tot Mij. Die heerlijke tentoonspreiding van Christus' grootheid in vers 27, als Heere van allen, zou ons van Hem kunnen weg schrikken, maar zie hier, hoe Hij den gouden scepter toereikt, opdat wij er de spits van aanraken en leven mogen. Het is de plicht en het belang van vermoeide en belaste zondaren om tot Jezus Christus te komen. Afziende van alles, wat Hem tegenstaat of met Hem om den prijs wil dingen, moeten wij Hem aannemen als onzen Geneesmeester en Voorspraak, en ons overgeven aan Zijne leiding en bestuur, gewillig zijnde, om door Hem behouden te worden op Zijne wijze en op Zijne voorwaarden. Kom, en werp dien last op Hem, waaronder gij gebukt gaat. Dat is de roepstem van het Evangelie. De Geest zegt: Kom, en de bruid zegt: Kom. Die dorst heeft kome. Die wil, kome. De zegen, beloofd aan hen, die komen: "Ik zal u rust geven". Christus is onze Noach, wiens naam *rust* betekent, "want deze zal ons troosten", of rust geven, Genesis 5:29, 8:9. Rust is goed, Genesis 49:15, inzonderheid voor hen, die door een levend geloof er tot Hem voor komen, *rust* van de verschrikking der zonde in een wel gegronden vrede van de consciëntie, *rust* van de macht der

zonde in ene geregelde orde der ziel en het behoorlijk bestuur van zich zelf, ene *rust* in God, en een welbehagen der ziel in Zijne liefde. Dat is de rust, die overblijft voor het volk Gods, Hebreeën 4:9, begonnen in genade, en voleindigd in de heerlijkheid. Wij moeten komen tot Jezus Christus als onzen Bestierder, en ons aan Hem onderwerpen, vers 29. "Neemt Mijn juk op u". Dit moet samengaan met het vorige, want Christus is verhoogd om beide een Vorst en een Zaligmaker te wezen, een Priester op Zijn troon. De *rust*, die Hij belooft, is een ontslagen zijn van het slavenwerk der zonde, niet van den dienst van God, maar ene verplichting om den plicht te volbrengen, dien wij Hem schuldig zijn. Christus heeft een juk voor onzen hals, zowel als ene kroon voor ons hoofd, en Hij eist en verwacht, dat wij dat juk op ons zullen nemen. Hen, die vermoeid on belast zijn, te roepen om een juk op zich te nemen, heeft het aanzien van aan de verdrukten nog verdrukking toe te voegen: doch het gepaste hiervan ligt in het woord Mijn. Gij zijt onder een *juk*, dat moede maakt, schudt het af, en beproeft het eens met het Mijne, want dat zal u doen rusten". Van dienstknechten en ook van onderdanen wordt gezegd, dat zij onder het juk zijn, 1 Timotheus 6:1, 1 Koningen 12:10. Christus' juk op ons te nemen is ons in de betrekking en verhouding van dienstknechten en onderdanen tot Hem te stellen, en ons dan daarnaar te gedragen in nauwgezette gehoorzaamheid aan al Zijne geboden, en ene blijmoedige onderwerping aan al Zijne beschikkingen, het is het Evangelie van Christus te gehoorzamen, ons te onderwerpen aan den Heere. Het is *Christus' juk*, het juk, dat Hij beschikt heeft, een juk, dat Hij zelf voor ons heeft gedragen, want Hij heeft gehoorzaamheid geleerd, en dat Hij door Zijn Geest met ons draagt, want Hij "komt onze zwakheden mede te hulp". Romeinen 1:26. Een juk doet aan hardheid en moeite denken, maar als het lastdier den last moet voorttrekken wordt het door het *juk* daarbij geholpen. Christus' geboden zijn allen in ons voordeel, wij moeten dit juk op ons nemen, om er mede voort te trekken. Het juk is ons opgelegd om te werken, en daarom moeten wij ons benaarstigen, het juk is ons opgelegd om ons te onderwerpen, en daarom moeten wij nederig en geduldig zijn, wij zijn met onze mededienstknechten onder hetzelfde juk gebracht, en daarom moeten wij de gemeenschap der heiligen onderhouden, en de woorden der wijzen zijn als prikkelen voor hen, die aldus onder het juk zijn. Dit nu is het moeilijkste van de les, die wij te leren hebben, vandaar dat ter onzer geruststelling en bemoediging op de hoedanigheid van dat juk wordt gewezen, vers 30, "Mijn juk is zacht en Mijn last is licht',. Het juk van Christus' geboden is een *zacht juk*, het is *chrêstos*, niet slechts licht en gemakkelijk, maar liefelijk en aangenaam, er is niets in, waardoor het buigen van den hals onder dit juk bitter of grievend wordt gemaakt, niets dat ons kwetst, integendeel, het verkwikt ons. Het is een juk, dat gevoerd, of belegd, is met liefde. Zodanig is de aard van al de geboden van Christus, zo redelijk in en op zich zelven, zo nuttig voor ons, en dit alles wordt saamgevat in het ene woord: *liefde*. Zo krachtig is de hulp, die Hij ons verleent, zo geschikt en van pas de aanmoedigingen, en zo sterk de vertroostingen, die gevonden worden op den weg des plichts, dat wij in waarheid kunnen zeggen, dat het een juk is van liefelijkheid. Het is licht en gemakkelijk voor de nieuwe natuur, zeer "licht voor den verstandige", Prediker 14:6. In den beginne kan het een weinig hard zijn, maar daarna is het licht, de liefde Gods en de hope des hemels zullen het licht en gemakkelijk maken. De *last* van Christus, kruis is een *lichte last*, zeer *licht*: leed en wederwaardigheden, die van Christus' wege over ons komen als mensen, beproevingen, die wij om Christus te verduren hebben als Christenen, de laatste inzonderheid zijn bedoeld. Op zich zelf is die *last gene zaak van vreugde, maar van droefheid*, daar het echter Christus' last is, is hij *licht*. Paulus wist daar evenveel van als ieder ander, en hij noemt het ene "lichte verdrukking", 2 Corinthiërs 4:17. Gods tegenwoordigheid, Jesaja 43:2, Christus' medegevoel, Jesaja 63:9, Daniël 3:25, en inzonderheid de hulp en vertroosting des Geestes, 2 Corinthiërs 1:5. maken het lijden voor Christus *licht en gemakkelijk*. Naarmate de verdrukkingen en het leed overvloedig zijn en voortduren, zijn ook de vertroostingen overvloedig en

ook die houden aan en duren voort. Laat dit ons dus verzoenen met de moeilijkheden, en ons heen helpen over de ontmoedigingen, die zich aan ons voordoen, zowel in het doen van ons werk als in ons lijden, wij kunnen om Christus' wil verliezen lijden, maar nooit zullen we *door Hem* verliezen. Wij moeten komen tot Jezus Christus als onzen Leraar, en er ons toe zetten om van Hem te leren, vers 29. Christus heeft ene grote school opgericht, en ons uitgenodigd Zijne scholieren te zijn. Wij moeten omgang hebben met Zijne scholieren en dagelijks de lessen bijwonen, die Hij ons geeft door Zijn woord en Geest, en die lessen ter harte nemen. Wij moeten nadenken over hetgeen Hij zegt, en het bij alle gelegenheden duidelijk voor onzen geest hebben, ons richten naar hetgeen Hij deed en Zijne voetstappen navolgen, 1 Petrus 2:21. Sommigen houden de woorden, die volgen, voor de bijzondere les, die wij geroepen zijn uit Christus' voorbeeld te leren, "dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart". Wij moeten van Hem leren *nederig* en *zachtmoedig* te wezen, en wij moeten onzen hoogmoed en onze drift ten onder brengen, die ons aan Hem zo ongelijk maken. Wij moeten zo *van Christus leren*, dat wij *Christus leren*, Efeziërs 4:20, want Hij is de Leraar en de Les. Hij is de Gids en de Weg. Hij is Alles in alles. Er worden ons twee redenen gegeven, waarom wij *van Christus moeten leren*. Ten eerste: Ik ben zachtmoedig en nederig van hart, en daarom geschikt u te onderwijzen.

Hij is zachtmoedig, en kan dus medelijden hebben met de onwetenden, die anderen in drift doen ontsteken. Vele bekwame onderwijzers zijn haastig en driftig, hetgeen zeer ontmoedigend is voor hen, die dof en traag van begrip zijn, maar Christus weet geduld te hebben met hen en hun verstand te openen. Zijne houding tegenover Zijne twaalf discipelen, en Zijne wijze van handelen met hen is hier een voorbeeld van. Hij was zacht en vriendelijk jegens hen, wist het weinige verstand, dat in hen was, te ontwikkelen en te doen uitkomen. Zij waren onachtzaam en vergeetachtig, maar Hij heeft niet met de uiterste strengheid ieder hunner dwaasheden bestraft of in het licht gesteld. *Hij is nederig van hart*. Hij verwaardigt zich arme leerlingen te onderwijzen, nieuwelingen te onderwijzen. Hij koos Zijne discipelen niet uit de hovelingen of geleerden, maar uit zeelieden. Hij onderwijst de eerste beginselen, dingen, die als melk zijn voor de kinderkens, Hij buigt zich neer tot de geringste bevatting, Hij leerde Efraïm gaan, Hosea 11:3. Wie onderwijst gelijk Hij? Het is moedgevend voor ons om bij zulk een Leraar ter schole te gaan. Gelijk nu die nederigheid en zachtmoedigheid Hem bekwaam en bevoegd maken om een Leraar te zijn, zo zal het ook de beste eigenschap wezen van hen, die door Hem onderwezen worden, want Hij zal de zachtmoedigen leiden in het recht, Psalm 25:9. Ten tweede: Gij zult rust vinden voor uwe zielen. Deze belofte is ontleend aan Jeremia 6:16, want Christus schiep er behagen in om zich uit te drukken in de taal der profeten, om de overeenkomst aan te duiden tussen de twee Testamenten. Rust voor de ziel is de meest begerenswaardige rust. Het enige middel om rust te vinden voor onze zielen, is aan Christus' voeten te zitten en Zijn woord te horen. De weg des plichts is de weg tot rust. Het verstand vindt rust in de kennis van God en Jezus Christus, en smaakt er volkomen voldoening, die wijsheid vindende in het Evangelie, waarnaar in geheel de schepping te vergeefs gezocht is, Job 28:12. Christus leert waarheden, waarop wij gerust onze zielen kunnen wagen. De genegenheden vinden rust in de liefde Gods en van Jezus Christus, en zij vinden er datgene in, dat volkomen voldoening schenkt, namelijk kalmte en verzekerdheid voor de eeuwigheid. En deze voldoening zal volmaakt worden in den hemel en duren tot in eeuwigheid, als wij God zullen zien gelijk Hij is, en Hem genieten zullen als onzen God. Deze rust kan van Christus verkregen worden door allen, die van Hem willen leren. Dit nu is de hoofdsom en inhoud van de Evangelieroeping en aanbieding In weinig woorden wordt ons hier gezegd, wat de Heere Jezus van ons eist, en het komt overeen met hetgeen God herhaaldelijk van Hem gezegd heeft. "Deze is Mijn geliefde Zoon, in dewelke Ik Mijn welbehagen heb: hoort Hem".

HOOFDSTUK 12

1 In dien tijd ging Jezus, op een sabbatdag, door het gezaaide, en Zijn discipelen hadden honger, en begonnen aren te plukken, en te eten.
2 En de Farizeen, dat ziende, zeiden tot Hem: Zie, Uw discipelen doen, wat niet geoorloofd is te doen op den sabbat.
3 Maar Hij zeide tot hen: Hebt gij niet gelezen, wat David gedaan heeft, toen hem hongerde, en hun, die met hem waren?
4 Hoe hij gegaan is in het huis Gods, en de toonbroden gegeten heeft, die hem niet geoorloofd waren te eten, noch ook hun, die met hem waren, maar den priesteren alleen.
5 Of hebt gij niet gelezen in de wet, dat de priesters den sabbat ontheiligen in den tempel, op de sabbatdagen, en nochtans onschuldig zijn?
6 En Ik zeg u, dat Een, meerder dan de tempel, hier is.
7 Doch zo gij geweten hadt, wat het zij: Ik wil barmhartigheid en niet offerande, gij zoudt de onschuldigen niet veroordeeld hebben.
8 Want de Zoon des mensen is een Heere ook van den sabbat.
9 En van daar voortgaande, kwam Hij in hun synagoge.
10 En ziet, er was een mens, die een dorre hand had, en zij vraagden Hem, zeggende: Is het ook geoorloofd op de sabbatdagen te genezen? opdat zij Hem mochten beschuldigen.
11 En Hij zeide tot hen: Wat mens zal er zijn onder u, die een schaap heeft, en zo datzelve op een sabbatdag in een gracht valt, die hetzelve niet zal aangrijpen en uitheffen?
12 Hoe veel gaat nu een mens een schaap te boven? Zo is het dan op de sabbatdagen geoorloofd wel te doen.
13 Toen zeide Hij tot dien mens: Strek uw hand uit; en hij strekte ze uit, en zij werd hersteld, gezond gelijk de andere.
14 En de Farizeen, uitgegaan zijnde, hielden te zamen raad tegen Hem, hoe zij Hem doden mochten.
15 Maar Jezus, dat wetende, vertrok van daar, en vele scharen volgden Hem, en Hij genas ze allen.
16 En Hij gebood hun scherpelijk, dat zij Hem niet openbaar maken zouden;
17 Opdat vervuld zou worden, hetgeen gesproken is door Jesaja, den profeet, zeggende:
18 Ziet, Mijn Knecht, Welken Ik verkoren heb, Mijn Beminde, in Welken Mijn ziel een welbehagen heeft; Ik zal Mijn Geest op Hem leggen, en Hij zal het oordeel den heidenen verkondigen.
19 Hij zal niet twisten, noch roepen, noch zal er iemand Zijn stem op de straten horen.
20 Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken, en het rokende lemmet zal Hij niet uitblussen, totdat Hij het oordeel zal uitbrengen tot overwinning.
21 En in Zijn Naam zullen de heidenen hopen.
22 Toen werd tot Hem gebracht een van den duivel bezeten, die blind en stom was; en Hij genas hem, alzo dat de blinde en stomme beide sprak en zag.
23 En al de scharen ontzetten zich, en zeiden: Is niet Deze de Zoon van David?
24 Maar de Farizeen, dit gehoord hebbende, zeiden: Deze werpt de duivelen niet uit, dan door Beelzebul, den overste der duivelen.
25 Doch Jezus, kennende hun gedachten, zeide tot hen: Een ieder koninkrijk, dat tegen zichzelf verdeeld is, wordt verwoest; en een iedere stad, of huis, dat tegen zichzelf verdeeld is, zal niet bestaan.
26 En indien de satan den satan uitwerpt, zo is hij tegen zichzelf verdeeld; hoe zal dan zijn rijk bestaan?

27 En indien Ik door Beelzebul de duivelen uitwerp, door wien werpen ze dan uw zonen uit? Daarom zullen die uw rechters zijn.
28 Maar indien Ik door den Geest Gods de duivelen uitwerp, zo is dan het Koninkrijk Gods tot u gekomen.
29 Of hoe kan iemand in het huis eens sterken inkomen, en zijn vaten ontroven, tenzij dat hij eerst den sterke gebonden hebbe? en alsdan zal hij zijn huis beroven.
30 Wie met Mij niet is, die is tegen Mij; en wie met Mij niet vergadert, die verstrooit.
31 Daarom zeg Ik u: Alle zonde en lastering zal den mensen vergeven worden; maar de lastering tegen den Geest zal den mensen niet vergeven worden.
32 En zo wie enig woord gesproken zal hebben tegen den Zoon des mensen, het zal hem vergeven worden; maar zo wie tegen den Heiligen Geest zal gesproken hebben, het zal hem niet vergeven worden, noch in deze eeuw, noch in de toekomende.
33 Of maakt den boom goed en zijn vrucht goed; of maakt den boom kwaad en zijn vrucht kwaad; want uit de vrucht wordt de boom gekend.
34 Gij adderengebroedsels! hoe kunt gij goede dingen spreken, daar gij boos zijt? want uit den overvloed des harten spreekt de mond.
35 De goede mens brengt goede dingen voort uit den goeden schat des harten, en de boze mens brengt boze dingen voort uit den boze schat.
36 Maar Ik zeg u, dat van elk ijdel woord, hetwelk de mensen zullen gesproken hebben, zij van hetzelve zullen rekenschap geven in den dag des oordeels.
37 Want uit uw woorden zult gij gerechtvaardigd worden, en uit uw woorden zult gij veroordeeld worden.
38 Toen antwoordden sommigen der Schriftgeleerden en Farizeen, zeggende: Meester! wij willen van U wel een teken zien.
39 Maar Hij antwoordde en zeide tot hen: Het boos en overspelig geslacht verzoekt een teken; en hun zal geen teken gegeven worden, dan het teken van Jonas, den profeet.
40 Want gelijk Jonas drie dagen en drie nachten was in den buik van den walvis, alzo zal de Zoon des mensen drie dagen en drie nachten wezen in het hart der aarde.
41 De mannen van Nineve zullen opstaan in het oordeel met dit geslacht, en zullen hetzelve veroordelen; want zij hebben zich bekeerd op de prediking van Jonas; en ziet, meer dan Jona is hier!
42 De koningin van het zuiden zal opstaan in het oordeel met dit geslacht, en hetzelve veroordelen; want zij is gekomen van het einde der aarde, om te horen de wijsheid van Salomo; en ziet, meer dan Salomo is hier!
43 En wanneer de onreine geest van den mens uitgegaan is, zo gaat hij door dorre plaatsen, zoekende rust, en vindt ze niet.
44 Dan zegt hij: Ik zal wederkeren in mijn huis, van waar ik uitgegaan ben; en komende, vindt hij het ledig, met bezemen gekeerd en versierd.
45 Dan gaat hij heen en neemt met zich zeven andere geesten, bozer dan hij zelf, en ingegaan zijnde, wonen zij aldaar; en het laatste van denzelven mens wordt erger dan het eerste. Alzo zal het ook met dit boos geslacht zijn.
46 En als Hij nog tot de scharen sprak, ziet, Zijn moeder en broeders stonden buiten, zoekende Hem te spreken.
47 En iemand zeide tot Hem: Zie, Uw moeder en Uw broeders staan daar buiten, zoekende U te spreken.
48 Maar Hij, antwoordende, zeide tot dengene die Hem dat zeide: Wie is Mijn moeder, en wie zijn Mijn broeders?

49 En Zijn hand uitstrekkende over Zijn discipelen, zeide Hij: Ziet, Mijn moeder en Mijn broeders.
50 Want zo wie den wil Mijns Vaders doet, Die in de hemelen is, dezelve is Mijn broeder, en zuster,
en moeder.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Christus' opheldering van het gebod betreffende den sabbat, en Zijne handhaving er van tegenover sommige bijgelovige denk- beelden van de Joodse leraars, aantonende, dat werken van noodzakelijkheid en barmhartigheid op dien dag gedaan mogen worden, 1-13.

II. De wijsheid, nederigheid en zelfverloochening van onzen Heere Jezus bij het doen Zijner wonderen, vers 14-21.

III. Christus' antwoord op het Godslasterlijk bedillen en de leugenachtige aantijgingen van de schriftgeleerden, die Zijn uitwerpen van duivelen toeschreven aan een verbond met de duivels, vers 22-37.

IV. Christus' antwoord op den eis der schriftgeleerden en Farizeeën, om een teken van den hemel te vertonen, vers 38-45.

V. Christus' oordeel omtrent Zijne bloedverwanten, vers 45- 50.

MATTHEUS 12:1-13

De Joodse leraren hadden vele van de geboden verdorven door er ene vrijere verklaring van te geven dan geoorloofd was, ene dwaling, die Christus ontdekte en verbeterde, Hoofdstuk 5, in Zijne bergrede, maar betreffende het vierde gebod waren zij in ene tegenovergestelde dwaling vervallen, daar zij het al te strikt en streng uitlegden. Het is iets gewoons bij mensen van een verdorven gemoed, dat zij door hun ijver voor het uitwendige in den Godsdienst de losheid hunner zeden denken goed te maken. Maar de vloek is uitgesproken over hen, *die toe doen*, zo wel als over hen, *die afdoen* van "de woorden dezes boeks. Openbaring 22:18, 19, Prediker 30:6. Wat de Heere Jezus hier nu aantoont is, dat werken van noodzakelijkheid en barmhartigheid op den sabbatdag geoorloofd zijn, terwijl den Joden geleerd was hieromtrent gewetensbezwaar te hebben. Christus' zorgvuldige verklaring van het vierde gebod duidt de altijddurende verplichting aan van het Godsdienstig waarnemen van een dag in de zeven, als een heiligen sabbat. Hij zou gene wet verklaard hebben, die bestemd was om onmiddellijk opgeheven te worden, maar Hij heeft ongetwijfeld bedoeld een punt vast te stellen, dat van nut zou wezen voor Zijne kerk in alle eeuwen, en zo moet het ons leren, dat onze Christelijke sabbat wel onder de aanwijzing is van het vierde gebod, maar niet onder de verplichtingen, die de Joodse ouderlingen daarbij willen opleggen. Gewoonlijk wordt de betekenis van ene wet vastgesteld door het oordeel, dat van desbetreffende feiten gegeven wordt, en zo is ook de betekenis dezer wet hier vastgesteld. Daarom worden hier twee voorvallen meegedeeld van verschillenden aard, en die ook op verschillende tijden hebben plaats gehad, maar beiden toch volkomen aan dit doel beantwoorden.

I. Om Zijne discipelen te rechtvaardigen in hun plukken van korenaren op den sabbatdag, toont Christus dat het geoorloofd is op dien dag werken van noodzakelijkheid te verrichten. Let hier nu op: Hetgeen de discipelen deden. Zij volgden hun Meester op een sabbatdag door een korenveld. Waarschijnlijk waren zij op weg naar de synagoge, vers 9, want het betaamt Christus' discipelen niet op dien dag doelloze wandelingen te doen, en zij hadden honger. Laat dit geen blaam werpen op de wijze van huis te houden van onzen Meester. Maar wij willen veronderstellen, dat zij zo geheel ingenomen waren door hun sabbatswerk, dat zij vergeten hadden brood te eten, zo veel tijd hadden doorgebracht met hun ochtendgebeden, dat zij geen tijd hadden voor hun ochtendmaaltijd, maar nog nuchteren waren, toen zij op weg gingen, omdat zij niet te laat wilden komen in de synagoge. Nu heeft de Voorzienigheid het zo beschikt, dat zij "door het gezaaide" gingen, en daardoor was nu in hun behoefte voorzien. God heeft vele wegen en middelen om Zijn volk van het nodige te voorzien, en Hij zal bijzonder zorg voor hen dragen, als zij naar de synagoge gaan, gelijk Hij van ouds voor hen gezorgd heeft, die opgingen naar Jeruzalem om er te aanbidden, Psalm 84:7, 8, daar ten hunnen behoeve de waterpoelen door den regen gevuld werden. Als wij ons op den weg des plichts bevinden, zo *zal Jehova-Jireh* voor ons zorgen. In het korenveld zijnde, begonnen zij aren te plukken. De wet van God veroorloofde dit, Deuteronomium 23:25, om het volk goede, vriendelijke buurschap te leren, en niet voor elke kleinigheid op hun recht van eigendom te staan, als aan een ander daar een dienst mede bewezen kan worden. Het was nu wel een karig maal voor Christus en Zijne discipelen, maar het was het beste, dat zij krijgen konden, en zij waren er mede tevreden. Wat was het dat de Farizeeën hierin ergerde? Het was slechts een droog ontbijt, dat de discipelen hadden, maar de Farizeeën lieten niet toe, dat zij het in vrede nuttigden. Zij verweten hun niet, dat zij zich eens anders korenaren toe-eigenden (zij waren gene grote ijveraars voor het recht) maar dat zij dit deden op den sabbat, want aren te plukken en uit te wrijven op dien dag was door de inzetting der ouden uitdrukkelijk verboden, omdat zij dit als ene soort van oogsten beschouwden.

Het is niets nieuws dat de onschuldigste handelingen van Christus' discipelen in een slecht daglicht werden geplaatst, voorgesteld werden als ongeoorloofd, inzonderheid door hen, die voor hun eigene verzinselen en instellingen ijverden. De Farizeeën klaagden hen aan bij hun Meester, omdat zij deden wat "niet geoorloofd was." Het zijn gene vrienden van Christus en Zijne discipelen, die voor ongeoorloofd verklaren wat God niet ongeoorloofd heeft verklaard. Christus' antwoord op deze vitterij der Farizeeën. De discipelen wisten niet veel ter hunner verdediging aan te voeren, inzonderheid wijl hun beschuldigers de nauwgezette heiliging van den sabbat schenen voor te staan. Maar Christus kwam om Zijne volgelingen te bevrijden, niet slechts van de verdorvenheid der Farizeeën, maar ook van hun onschriftuurlijke inzettingen, en daarom heeft Hij wèl wat ter hunner verdediging te zeggen, Hij rechtvaardigde wat zij deden, hoewel dit ene overtreding was van den door hen ingevoerden regel. Hij rechtvaardigt hen door te wijzen op voorbeelden, die door de Farizeeën zelven als gepast en billijk erkend werden. Hij haalt het voorbeeld aan van David, die in een geval van nood gedaan heeft wat hij anders niet had behoren te doen, vers 3, 4, "Hebt gij niet gelezen het verhaal, 1 Samuel 21:6, hoe David de toonbroden heeft gegeten, die door de wet den priester alleen werden toegewezen? Leviticus 24:5-9. "Het is ene heiligheid der heiligheden voor Aäron en zijne zonen, en Exodus 29:33, "een vreemde zal ze niet eten", toch heeft de priester dit brood aan David en zijne mannen gegeven, want hoewel de uitzondering voor een geval van nood niet uitdrukkelijk vermeld is, lag zij evenals in alle de ceremoniële inzettingen, er in opgesloten. Hetgeen David's eten van de toonbroden wettigde was niet zijn hoge rang -Uzzia, die zich in den hoogmoed zijns harten het priesterambt aanmatigde, werd, hoewel hij een koning was, er met melaatsheid om geslagen-maar wel zijn honger. Aan de lusten van de aanzienlijksten zal niet worden toegegeven, maar op de behoeften der geringsten zal acht worden geslagen. Honger is ene natuurlijke begeerte, die niet weerstaan maar voldaan moet worden, en dien men niet anders dan door spijs "Honger is een scherp zwaard en zal door stenen muren heen breken." Indien nu de Heere in een geval van nood vrijstelling verleende van Zijne eigene wet, hoeveel te meer is het dan niet geoorloofd om in zulk een geval de inzetting der ouden op zijde te stellen. Hetgeen in een geval van nood gedaan mag worden, mag niet op andere tijden gedaan worden. Er zijn wetten, die de noodzakelijkheid niet kent, zij is haar eigene wet. "Men doet een dief gene verachting aan," -men heeft veeleer medelijden met hem-"als hij steelt om zijne ziel te vullen, dewijl hij honger heeft," Prediker 6:30. Hij wijst op het dagelijks voorbeeld van de priesters, waarvan zij evenzeer in de wet lezen, vers 5. In den tempel deden de priesters zeer veel werk op den sabbat, daar zij de offerdieren slachtten, van de huid ontdeden en verbrandden, hetgeen in een gewoon geval ene ontheiliging van den sabbat zou zijn. Toch werd dit nooit als ene overtreding van het vierde gebod aangezien, want de tempeldienst eiste en rechtvaardigde dit. Hierdoor wordt aangeduid, dat noodzakelijk werk op den sabbat wettig en geoorloofd is, niet slechts tot onderhoud van het leven, maar voor den dienst van den dag, zoals het luiden ener klok om de gemeente saam te roepen, ene reis naar de kerk en dergelijke meer. De sabbatsrust dient om de Godsverering te bevorderen, niet om haar te hinderen. Hij rechtvaardigt Zijne discipelen door drie krachtige argumenten. Vers 6 :"Een meerder dan de tempel is hier." Indien de tempeldienst rechtvaardigde wat de priesters bij hun bediening deden, dan moet de dienst van Christus de discipelen nog veel meer rechtvaardigen in hetgeen zij deden, als zij Hem bedienden en vergezelden. De Joden koesterden ene zeer grote verering voor den tempel, hij heiligde het goud, Stefanus werd beschuldigd, lasterlijke woorden te spreken tegen deze heilige plaats, Handelingen 6:13, maar Christus op een korenveld was meerder dan de tempel, want in Hem woonde de Godheid niet symbolisch, maar al de volheid van God woonde in Hem lichamelijk. Indien wij, al wat wij doen, doen in den naam van Christus, het doen voor Hem, dan zal God het genadiglijk aannemen, hoe de mensen het ook mogen afkeuren of bedillen. God wil barmhartigheid

en niet offerande, vers 7. Plichten ten opzichte van kerkplechtigheden moeten wijken voor plichten van zedelijken aard, en de natuurlijke, koninklijke wet der liefde en des zelfbehouds moet de plaats innemen van uitwendige ceremoniën. Dit wordt aangehaald uit Hosea 6:6. Te voren is er reeds gebruik van gemaakt, Hoofdstuk 9:13 tot handhaving van barmhartigheid jegens de zielen der mensen, en hier voor barmhartigheid jegens hun lichamen. De sabbatsrust was verordineert tot welzijn van den mens ten gunste van het lichaam, Deuteronomium 5:14. Nu mag gene wet uitgelegd worden in dier voege, dat zij in tegenspraak komt met hare eigene bedoeling. "Zo gij geweten had wat het zij", geweten had wat het is om barmhartig te zijn, het zou u leed gedaan hebben, dat zij hiertoe genoodzaakt waren om hun honger te stillen, en *gij zoudt de onschuldigen niet veroordeeld hebben*. Onwetendheid is de oorzaak van onze haastige en liefdeloze oordeelvellingen over onze broederen. Het is niet genoeg, dat wij de Schriften kennen, maar wij moeten er ook de betekenis van zoeken te verstaan. Die het leest merke daarop! Onwetendheid omtrent de betekenis der Schrift is inzonderheid schandelijk voor hen, die het ondernemen anderen te onderwijzen.

De Zoon des mensen is een Heere ook van den Sabbat, vers 8. Deze wet is, evenals al de overigen, in de handen gesteld van Christus, om gewijzigd, bevestigd, of wel opgeheven te worden, naar het Hem goeddunkt. Het was door den Zoon, dat God de wereld gemaakt heeft, en door Hem heeft Hij, in den staat der onschuld van den mens, den sabbat ingesteld, door Hem heeft Hij de wet der Tien Geboden gegeven op den berg Sinaï, en als Middelaar zijn Hem nu de inzettingen en rechten toevertrouwd, om er de veranderingen in te maken, die Hij nodig vindt, en inzonderheid, als zijnde Heere van den sabbat, is Hem volmacht gegeven om nopens dien dag zulke veranderingen te maken, dat Hij er de dag des Heeren door wordt, de dag van den Heere Christus. En indien Christus *de Heere is van den sabbat*, dan is het voegzaam, dat die dag, en al het werk van dien dag, Hem gewijd zullen zijn. Krachtens deze Hem opgedragene macht stelt Christus hier vast, dat werken van noodzakelijkheid, indien zij dit werkelijk zijn, en niet ene voorgewende of door ons zelven geschapene noodzakelijkheid, op den sabbatdag mogen verricht worden, en deze uitlegging der wet toont duidelijk aan, dat zij bestendigd zal worden.

De uitzondering bevestigt den regel. Toen Christus nu aldus de Farizeeën tot zwijgen had gebracht, en van hun tegenwoordigheid was ontslagen, vers 9, *vertrok Hij, en kwam in hun synagoge*, de synagoge dezer Farizeeën, waarin zij voorzaten, en werwaarts Hij op weg was, toen zij dezen twist met Hem begonnen. Wij moeten op onze hoede zijn, omdat er, als wij op weg zijn naar de heilige genademiddelen, niets voorvalt, dat er ons ongeschikt voor maakt, of onze aandacht er van afleidt. Laat ons voortgaan op den weg des plichts, in weerwil van de kunstgrepen van Satan, die door *de verkeerde krakelingen van mensen, die een verdorven verstand hebben*, en door velerlei andere middelen, ons zoeken te ontstemmen en te ontstellen. Wij moeten ons, ook om den wille van persoonlijke twisten en onenigheden, niet van de openbare Godsverering laten terughouden. Hoewel de Farizeeën op zo boosaardige wijze Christus bedild hadden, ging Hij toch in hun synagoge. Satan krijgt zijn zin, indien het hem, door onenigheid te verwekken onder broederen, gelukt om hen, of enigen van hen, van de synagoge en de gemeenschap der heiligen af te trekken.

II. Door *den man met de dorre hand op den sabbatdag te genezen* toont Christus, dat het wettig en gepast is op dien dag werken van barmhartigheid te verrichten. Het werk der noodzakelijkheid was gedaan door de discipelen, en het werk door Hem gerechtvaardigd, het werk der barmhartigheid werd gedaan door Hem zelven. De werken van barmhartigheid zijn Zijne werken der noodzakelijkheid, *het was Zijne spijs en drank om wel te doen. Ik moet het Evangelie*

verkondigen, zegt Hij, Lukas 4:43. Deze genezing wordt vermeld vanwege den tijd, toen zij gewerkt was: op den sabbat. Hier is te letten:

1. Op het leed, de beproeving, waaronder deze arme man gebukt ging. Zijne hand was verdord, zodat hij niet in staat was om door handenarbeid zijn brood te verdienen. Hiëronymus zegt, dat het Evangelie van Mattheus in de Hebreeuwse taal, dat bij de Nazarenen en Ebonieten in gebruik is, aan de geschiedenis van den man met de verdorde hand dit toe voegt, dat hij een *Caementarius*, of metselaar, was, en dat hij zich aldus tot Christus heeft gewend: "Heere, ik ben een metselaar, en heb met mijn arbeid mijn brood verdiend, ik smeek U, o Jezus, geef mij het gebruik mijner hand weer, opdat ik niet genoodzaakt zij mijn brood te bedelen . De arme man bevond zich in de synagoge. Zij, die slechts weinig doen kunnen, of slechts weinig te doen hebben voor de wereld, moeten zoveel te meer doen voor hun zielen, zoals bijv. de rijken, de ouden van dagen, en de gebrekkigen.

2. Op de boosaardige vraag, die de Farizeeën aan Christus deden op den aanblik van dezen man. "Zij vraagden Hem, zeggende: *Is het ook geoorloofd op de sabbatdagen te genezen?* Hier lezen wij niet van een verzoek, dat deze arme man tot Christus gericht heeft om genezen te worden, maar zij zagen, dat Christus op hem lette, en zij wisten, dat het voor Hem iets gewoons was gevonden te worden door hen, die Hem niet zochten, en daarom wilden zij met hun slechtheid Zijne goedheid voorkomen, en wierpen dus deze vraag op als een struikelblok om Hem te beletten goed te doen. *Is het ook geoorloofd op de sabbatdagen te genezen?* Of het nu voor de medicijnmeesters al of niet geoorloofd was op dien dag te genezen, hetgeen de zaak was, waarover in hun boeken getwist werd, in elk geval zou men toch denken, dat het onbetwistbaar zeker was, dat het *aan profeten geoorloofd was te genezen*, dat het Hem geoorloofd was te genezen, die ene Goddelijke macht en goedheid openbaarde in alles wat Hij van dien aard deed, en zich aldus betoonde *van God gezonden te zijn*. Heeft ooit iemand gevraagd, of het aan God geoorloofd is te genezen, Zijn woord uit te zenden en te helen? Wel is waar, Christus was nu *geworden onder de wet* door Zijne vrijwillige onderwerping er aan, maar nooit is Hij onder de voorschriften of geboden der ouden *geworden. Is het geoorloofd te genezen?* Naar het geoorloofd of niet geoorloofd zijn van handelingen te onderzoeken is heel goed, en tot niemand kunnen wij ons met dergelijke vragen beter wenden dan tot Christus, maar hier vroegen zij, niet om door Hem onderricht te worden, maar *opdat zij hem mochten beschuldigen*. Indien Hij zei, dat het geoorloofd was op den sabbatdag te genezen, dan zullen zij Hem beschuldigen van in strijd te zijn met het vierde gebod. Tot zo hoge mate van bijgelovigheid hadden de Farizeeën de sabbatsrust opgevoerd, dat zij, behalve in levensgevaar, gene geneeskundige handelingen op den sabbat toestonden. Indien Hij echter zou zeggen, dat het niet geoorloofd was, dan zouden zij Hem van eenzijdigheid beschuldigen, daar Hij te voren Zijne discipelen in hun plukken van korenaren had gerechtvaardigd.

3. Christus' antwoord op deze vraag bij wijze van een beroep op hen zelven, op hun eigene mening en praktijk, vers 11, 12. Indien eens een schaap (al was het maar een, waarvan het verlies toch niet zo heel groot is) op een sabbatdag in ene gracht valt, *zullen zij het niet. aangrijpen en uit heffen?* Ongetwijfeld zouden zij dit doen, het vierde gebod laat dit toe, zij *moeten* het doen, want de *rechtvaardige geeft acht op het leven zijner beesten*, en zij zullen dit dan ook doen, veeleer dan een schaap te verliezen. Zorgt Christus voor schapen? Voorzeker, Hij behoedt mens en dier, en voorziet voor beiden. Maar hier zegt Hij het om onzentwil, 1 Corinthiërs 9:9, 10, en hieruit leidt Hij nu de vraag af: *Hoeveel gaat nu een mens een schaap te boven?* Schapen zijn niet slechts onschadelijke, maar ook nuttige dieren, en dienovereenkomstig worden zij verzorgd en

gewaardeerd, toch wordt de mens hier boven hen gesteld. Ten opzichte van zijn' aard en wezen is de mens veel beter en van veel groter waardij dan de kostelijkste dieren. De mens is een redelijk wezen, in staat om God te kennen, lief te hebben en te verheerlijken, en daarom is hij beter dan een schaap. Het offer van een schaap kon daarom ook de zonde ener ziel niet verzoenen. *Zij* denken hier voorzeker niet aan, die meer zorge hebben voor het fokken en onderhouden van hun paarden en honden dan van Gods armen, of wellicht van hun eigen gezin. Hieruit leidt Christus ene waarheid af, die, zelfs op den eersten aanblik, zeer redelijk en menslievend schijnt, n.l. dat *het geoorloofd is op de sabbatdagen wel te doen*. Zij hadden gevraagd: *Is het geoorloofd te genezen?* Christus bewijst dat het geoorloofd is wel te doen, laat nu iemand oordelen of genezen, zoals Christus genas, niet was *weldoen*. Er zijn meerdere wij ze van *weldoen* op sabbatdagen, dan het waarnemen van de Godsverering. Zieken te bezoeken, de armen te hulp te komen, of hun hulp te verlenen, aan wie plotseling ene ramp is overkomen en die dus onmiddellijk hulp nodig hebben, -dit is *weldoen*, en dit moet gedaan worden uit een beginsel van liefde en barmhartigheid, met ootmoed en zelfverloochening en hemelsgezindheid van geest, en dit is *weldoen*, en het zal *verhoging vinden*. Genesis 4:7.

4. Christus' genezing van den man, niettegenstaande de ergernis, die, naar Hij voorzag, bij de Farizeeën er door zou opgewekt worden, vers 13. Hoewel zij Christus' argumenten niet konden beantwoorden of weerleggen, waren zij toch besloten te volharden in hun vooroordeel en vijandschap, maar in weerwil hiervan ging Christus voort met Zijn werk. Men moet gene plichten nalaten, gene gelegenheid om goed te doen laten voorbijgaan, uit vrees van ergernis te geven. Nu is de wijze, waarop die genezing plaats had, merkwaardig, *Strek uwe hand uit*, zei Hij tot den man. *Span al uwe krachten in*, en hij deed het, en de hand werd hersteld, gezond gelijk de andere. Deze genezing, evenals andere door Christus gewrocht, had ene geestelijke betekenis. Van nature zijn onze handen dor, wij zijn uit ons zelven volstrekt onmachtig om iets goeds te doen. Het is Christus alleen, die door de kracht Zijner genade, ons geneest, Hij heelt de dorre hand door leven te doen ontstaan in de dode ziel, Hij werkt in ons beide het willen en het werken. Om ons te genezen, gebiedt Hij ons *onze handen uit te strekken*, onze natuurlijke gaven en vermogens te gebruiken, te doen wat wij kunnen, ze uit te strekken in gebed tot God, ze uit te strekken in een heilig pogen en streven. Deze man nu kon uit zich zelven zijne hand niet uitstrekken, evenmin als de geraakte kon opstaan en zijn bed kon opnemen, of Lazarus kon uitgaan uit zijn graf, en toch gebiedt Christus hem dit te doen. Gods bevelen aan ons, om de plichten te volbrengen, waartoe wij uit ons zelven niet in staat zijn, zijn evenmin ongerijmd of onrechtvaardig, als Zijn bevel aan den man met de dorre hand om *haar uit te strekken*, want met het gebod gaat de belofte gepaard van de genade, die door het woord gegeven wordt. *Keert u tot Mijne bestraffing, en Ik zal Mijn Geest ulieden overvloedig uitstorten*. Prediker 1:23. Zij, die omkomen, zijn even onverschoonbaar als die man zou geweest zijn, indien hij niet beproefd had zijne hand uit te strekken, en dus niet genezen ware geworden. Maar zij, die behouden zijn, hebben even weinig om op te roemen als deze man had van bijgedragen te hebben tot zijne genezing door zijne hand uit te strekken, maar wèl zijn zij evenveel aan de macht en genade van Christus verplicht, als hij dit geweest is.

MATTHEUS 12:14-21

Gelijk er te midden van Christus' diepste vernederingen blijken en bewijzen waren van Zijne waardigheid, zo heeft Hij ook bij de grootste eer, die Hem werd aangedaan, bewijzen gegeven van Zijne nederigheid, en als de grote werken, die Hij deed, Hem de gelegenheid gaven, om zich groot aanzien te verwerven, heeft Hij zich toch altijd *vernietigd* en zich *zonder gedaante of heerlijkheid* doen zijn. Wij hebben hier: De vloekwaardige boosaardigheid der Farizeeën tegen Christus, vers 14. Verwoed zijnde om het klaarblijkelijke van Zijne wonderen gingen zij uit, en *hielden te zamen raad tegen Hem, hoe zij Hem doden mochten*. Hetgeen hen vertoornde was, dat, vanwege Zijne wonderen niet slechts hun eer en aanzien door de Zijne in de schaduw werden gesteld, maar dat de leer, die Hij predikte, lijnrecht stond tegenover hun hoogmoed, hun geveinsdheid en wereldse belangen, doch zij wendden voor misnoegd te zijn over Zijn sabbat schenden, dat volgens de wel ene hoofdmisdaad was, Exodus 35:2, Het is niets nieuws aan de snoodste handelingen een zeer schoonschijnend aanzien te geven. Let nu op het overleg, waarmee zij te werk gingen, zij overleiden bij zich zelven hoe dit het best te bewerkstelligen, en zij hielden te zamen raad als in een complot, ten einde elkaar er toe aan te sporen en behulpzaam te zijn. Let ook op hun wreedheid: zij hielden te zamen raad, niet om Hem gevangen te zetten of te verbannen, maar om Hem te doden. Hem te doden, die gekomen is, *opdat wij het leven zouden hebben*. Welk ene versmaadheid werd onzen Heere Jezus hiermede ook aangedaan, daar zij Hem behandelden als een vogelvrijverklaarde, die een pest was voor zijn land, terwijl Hij er toch de grootste zegen van was, de heerlijkheid van Zijn volk Israël.

II. In de tweede plaats zien wij hier, hoe Christus zich terugtrok, niet om aan Zijn werk, maar om aan het gevaar te ontkomen, omdat *Zijne ure nog niet was gekomen*, vers 15. Hij *vertrok van daar*. Hij zou zich ook wel door een wonder tegen hen in veiligheid hebben kunnen stellen, maar Hij gaf er de voorkeur aan dit te doen op gewone wijze: door de vlucht en door afzondering, omdat Hij hierin, evenals in andere dingen, zich wilde onderwerpen aan de zondeloze zwakheid onzer natuur. Hierin heeft Hij zich vernederd, dat Hij het middel te baat nam van de meest hulpelozen, en aldus wilde Hij ook een voorbeeld geven van den regel, dien Hij zelf gesteld had: *Wanneer* zij *u in deze stad vervolgen, vliedt in de andere*. Christus had genoeg gezegd en gedaan om deze Farizeeën te overtuigen, maar in plaats van te zwichten voor die overtuiging, werden zij verhard en verwoed, en daarom heeft Hij hen, als ongeneeslijk zijnde, verlaten, Jeremia 51:9. Christus heeft zich niet voor Zijne eigene rust of gemak teruggetrokken. Hij heeft geen voorwendsel gezocht om van Zijn werk af te laten, neen, ook in Zijne afzonderingen bleef Hij arbeiden, en ook dan deed Hij nog goed, als Hij wegens Zijn goeddoen genoodzaakt was te vluchten. Aldus heeft Hij een voorbeeld gegeven aan de bedienaren van het Evangelie om te doen wat zij kunnen, als zij niet kunnen doen wat zij willen, en te blijven onderwijzen, ook wanneer zij in afgelegen hoeken des lands moeten verwijlen. Toen de Farizeeën, die de geleerden en de voornamen des volks waren, Christus van hen wegdreven, en Hem dwongen zich terug te trekken, is het gemene volk toch tot Hem blijven toestromen, *vele scharen volgden Hem*, ontdekten Zijne verblijfplaats. Sommigen rekenden Hem dit aan als ene schande en smaad, zij noemden Hem den aanvoerder van het grauw, maar in werkelijkheid was het Zijne ere, dat allen, die niet bevooroordeeld waren, niet verblind door wereldse pracht en praal, Hem zo hartelijk genegen waren en zo voor Hem ijverden, dat zij Hem wilden volgen waar Hij ook heenging, en dan ook met Hem gene gevaren vreesden, gelijk het ook de heerlijkheid was Zijner genade, dat den armen het Evangelie werd verkondigd, dat Hij, als zij Hem hadden aangenomen, hen ontving en hen allen genas. Christus is in de wereld gekomen om de Algemene Medicijnmeester

te zijn, gelijk de zon voor de lagere wereld, *met genezing onder Zijne vleugelen*. Hoewel de Farizeeën Christus vervolgden om Zijn weldoen, ging Hij er toch mede voort, en Hij zorgde er voor, dat de boosheid der oversten het volk niet zou beletten van Zijne weldaden te genieten. Hoewel sommigen onvriendelijk voor ons zijn, moeten wij daarom niet onvriendelijk zijn voor anderen. Christus heeft er zich op toegelegd om in Zijne afzondering niet minder nuttig te zijn voor het volk, *Hij genas ze allen*, evenwel: *Hij gebood hun scherpelijk, dat zij Hem niet openbaar maken zouden*, vers 16, hetgeen beschouwd kan worden:

1. Als ene daad van voorzichtigheid. Het waren niet zo zeer de wonderen zelven, als wel hetgeen in het openbaar er van gezegd werd, waardoor de Farizeeën in woede werden ontstoken, vers 23, 24. Daarom heeft Christus, hoewel niet nalatende goed te doen, het echter met zo min mogelijke luidruchtigheid willen doen, teneinde aanstoot te vermijden voor anderen en gevaar voor zich zelven. Wijze en Godvruchtige mensen willen wel zeer gaarne goed doen, maar zij begeren volstrekt niet, dat er veel over gepraat wordt, want wat zij op het oog hebben is God te behagen, niet de toejuiching der mensen te verwerven. Zo moeten ook wij in tijden van lijden en vervolging wel vrijmoedig den weg des plichts blijven bewandelen, maar wij moeten het zo doen, dat wij hen, die gelegenheid tegen ons zoeken te vinden, niet meer verbitteren dan nodig is.

Zijt voorzichtig gelijk de slangen, Hoofdstuk 10:16.

2. Het kan ook beschouwd worden als ene daad van rechtvaardig oordeel over de Farizeeën, die niet waardig waren om nog meer van Zijne wonderen te horen, daar zij, die zij gezien hadden, zo gering hebben geschat. Door hun ogen te sluiten voor het licht, hebben zij er de weldaad van verbeurd.

3. Ook als ene daad van ootmoed en zelfverloochening. Hoewel Christus met Zijne wonderen bedoelde te tonen, dat Hij de Messias was, om alzo de mensen er toe te brengen in Hem te geloven, waarvoor het dus nodig was, dat zij bekend zouden worden, heeft Hij toch soms het volk bevolen ze te verzwijgen, ten einde ons een voorbeeld te geven van nederigheid, en ons te leren niet zelf onze vroomheid en nuttigheid voor anderen uit te bazuinen, of te begeren, dat zij bekend gemaakt worden. Christus wilde, dat Zijne discipelen het tegenovergestelde zouden zijn van hen, die al hun werken deden *om van de mensen gezien te worden*.

III. De vervulling der Schrift in dit alles vers 17. Christus trok zich terug, opdat, hoewel Hij nu in de schaduw was, het woord van God toch vervuld zou worden en dus ook verheerlijkt, en dat was het, waar Hij zijn hart op gesteld had. De Schrift, welke hier gezegd wordt vervuld te zijn, is Jesaja 42:1-4, en die hier breedvoerig is aangehaald, vers 18-21. De strekking er van is aan te tonen, hoe voorspoedig onze Heere Jezus zijn zou in Zijne onderneming, waarvan wij de voorbeelden hebben in de voorafgaande verzen. Merk hier op:

1. Het welbehagen des Vaders in Christus, vers 18, *Zie Mijn Knecht, welken Ik verkoren heb, Mijn Beminde, in welken Mijne ziel een welbehagen heeft*. Hieruit kunnen wij leren: Dat onze Zaligmaker Gods Dienstknecht was in het grote werk onzer verlossing. Hierin heeft Hij zich onderworpen aan den wil des Vaders, Hebreeën 10:7, en zich gesteld om de bedoelingen Zijner genade te dienen en Hem te verheerlijken, door de breuken te herstellen, die door den afval van den mens ontstaan zijn. Als een *Dienstknecht* was Hem een groot werk aangewezen, en ene grote zaak

toevertrouwd. Dit behoorde mede tot Zijne vernedering, dat Hij, hoewel Hij het *geen roof geacht heeft Gode even gelijk te zijn*, in het werk onzer verlossing toch de gestalte eens dienstknechts heeft aangenomen, onder de wet kwam, en, hoewel *Hij de Zoon was, nochtans gehoorzaamheid geleerd heeft*, Hebreeën 5:8. Dat Jezus Christus door God was verkoren als alleen geschikt voor de tenuitvoerbrenging van het grote werk onzer verlossing. Hij is *Mijn Knecht, dien Ik heb verkoren*, als in staat en bekwaam voor die onderneming. Niemand dan Hij was in staat des Verlossers werk te doen, of geschikt, om des Verlossers kroon te dragen. Hij was *een verkorene uit het volk*, Psalm 89:20, verkoren door de Oneindige Wijsheid voor dien post des dienens en der ere, waarvoor mens noch engel bevoegd of bekwaam was, niemand dan Christus, opdat Hij in alles de eerste zou zijn. Christus heeft zich niet opgeworpen voor dat werk, maar Hij werd er toe verkoren. Christus was zo Gods Verkorene, dat Hij het Hoofd is der verkiezing en van al de andere verkorenen, want *wij zijn uitverkoren in Hem*. Efeziërs 1:4. Dat Christus is Gods Welbeminde, Zijn geliefde Zoon. Als God is Hij van eeuwigheid in den schoot des Vaders geweest, Johannes 1:18, Hij was *dagelijks Zijne vermakingen*, Prediker 8:30. Voor den tijd was er tussen den Vader en den Zoon ene eeuwige en onbegrijpelijke gemeenschap en liefde, en aldus *bezat de Heere Hem in het begin Zijns wegs*, Prediker 8:22. Als Middelaar heeft de Vader Hem liefgehad, toen het den Heere behaagde Hem te verbrijzelen, heeft Hij zich hieraan onderworpen, *daarom heeft Hem de Vader lief*, Johannes 10:17. Dat in Jezus Christus de Vader een welbehagen heeft. Zijne ziel heeft een welbehagen in Hem, dat is het hoogste, het innigste welbehagen. God heeft door ene stem van den hemel verklaàrd, dat Hij Zijn geliefde Zoon is, in wie Hij een welbehagen heeft, een welbehagen in *Hem*, omdat Hij de bereidwillige en blijmoedige Ondernemer was van dat wonderwerk, waarop God Zijn hart had gesteld, en in Hem heeft Hij ook een welbehagen in ons, want *Hij heeft ons begenadigd in den Geliefde*, Efeziërs 1:6. Al het deel, dat de gevallen mens in God heeft of kon hebben, is gegrond *op*, en moet toegeschreven worden *aan*, Gods welbehagen in Jezus Christus, want *zonder Hem kan niemand tot den Vader komen*, Johannes 14:6.

2. Des Vaders belofte aan Hem in twee dingen.

a. Dat Hij Hem op alle wijzen bekwaam zou maken voor Zijne onderneming: *Ik zal Mijn Geest op Hem leggen*, als een Geest *der wijsheid en des raads*, Jesaja 11:23. Hen, die door God tot enigerlei dienst worden geroepen, zal Hij voorzeker voor dien dienst geschikt en bekwaam maken, en daaruit zal dan blijken, dat Hij hen er toe geroepen heeft, zoals Mozes, Exodus 4:12. Als God, was Christus in macht en heerlijkheid gelijk met den Vader, als Middelaar, heeft Hij van den Vader macht en heerlijkheid ontvangen, en ontvangen, opdat Hij zou geven, en al wat de Vader Hem gegeven heeft, om Hem voor Zijne onderneming bekwaam te maken, wordt uitgedrukt in deze woorden: *Hij heeft Zijn Geest op Hem gelegd*. Dat was die *olie der vreugde*, waarmee Hij gezalfd was *boven Zijne medegenoten*, Hebreeën 1:9. Hij heeft den Geest ontvangen, niet met mate maar *zonder mate* Johannes 3:34. Al wie door God verkoren is, en in wie Hij een welbehagen heeft, op dien zal voorzeker de Geest gelegd worden. Aan wie Hij Zijne liefde schenkt, schenkt Hij ook iets van Zijn beeld.

b. Dat Hij zeer voorspoedig zal zijn in Zijne onderneming. Zij, die door God worden gezonden, zullen ook gewis door Hem erkend worden. Dit was reeds sedert lang verzekerd door de belofte aan onzen Heere Jezus, dat *het welbehagen des Heeren door Zijne hand gelukkiglijk zal voortgaan*, Jesaja 53:10. Dit wordt hier in twee bijzonderheden getoond. Ten eerste: "Hij zal *het oordeel den Heidenen verkondigen*. Persoonlijk heeft Christus gepredikt voor hen, die aan de

grenzen der Heidenen woonden, Markus 3:6-8, en door Zijn' apostel toonde Hij Zijn Evangelie, hier *Zijn oordeel* genoemd, aan de Heidenwereld. Het verlossingsplan, *het oordeel*, dat *den Zoon overgeleverd is*, is niet slechts door Hem, als onzen groten Hogepriester, uitgewerkt, maar ook door Hem, als onzen groten profeet, getoond en bekend gemaakt. Het Evangelie zal, daar het de regel is van praktijk en wandel, de onmiddellijke strekking hebbende om verandering ten goede te brengen in het hart en het leven der mensen, aan de Heidenen getoond worden. Gods oordelen, Zijne inzettingen en rechten, zijn inzonderheid den Joden bekend gemaakt, Psalm 147:19, maar de profeten des Ouden Testaments hebben dikwijls voorzegd, dat zij *den Heidenen getoond zullen worden*, derhalve behoefde dit niet zulk ene verbazing te wekken, als het bij de ongelovige Joden gewekt heeft, en nog veel minder had hun dit ene ergernis moeten zijn. Ten tweede: *In Zijn naam zullen de Heidenen vertrouwen*, vers 21. 1) Hij zal hun oordeel tonen op zulk ene wijze, dat zij acht zullen slaan op hetgeen Hij hun toont, er den invloed van op zich zullen laten inwerken om op Hem te vertrouwen, zich Hem zullen toewijden, en zich naar dat oordeel zullen gedragen. Het grote doel van het Evangelie is de mensen er toe te brengen, om in den naam van Jezus Christus te vertrouwen, Zijn naam Jezus, Zaligmaker, de dierbare naam, waarmee Hij genoemd wordt, en die "ene olie is, die uitgestort wordt, Hooglied 1:3. *De Heere, onze Gerechtigheid*. De Evangelist haalt den tekst hier aan naar de Septuaginta, (het kan ook wezen, dat de latere edities van de Septuaginta den Evangelist volgen) het Hebreeuws in Jesaja 42:4 luidt: *de eilanden zullen naar Zijne leer wachten*. Van de eilanden der Heidenen wordt gesproken in Genesis 10:5, als bevolkt door de kinderen van Jafeth, van wie gezegd is, Genesis 9:27 :*God zal Jafeth overreden om in Sems tenten te wonen*, hetgeen nu vervuld stond te worden, als *de eilanden* (zegt de profeet) *de Heidenen* (zegt de Evangelist), zullen wachten naar Zijne leer, en zullen hopen, of betrouwen in Zijn naam. Vergelijk deze twee en merk op, dat alleen diegenen met vertrouwen kunnen hopen in den naam van Christus, die wachten naar Zijne leer met het vaste besluit er zich door te laten regeren. Merk ook op, dat die leer, of wet, waarnaar wij wachten, de leer-of wet-is des geloofs, de leer van het betrouwen in Zijn naam. Heden is dit Zijn groot gebod, *dat wij in Christus geloven*, 1 Johannes 3:23.

3. De voorzegging Hem betreffende, en Zijn rustige, kalme, zachtmoedige wijze, waarop Hij Zijne onderneming tot stand bracht, vers 19, 20.

a. Hij zal Zijn groot werk volbrengen zonder gerucht te maken, en zonder praalvertoon. *Hij zal niet twisten, noch roepen*. Christus en Zijn koninkrijk komen niet met uiterlijk gelaat, Lukas 17:20, 21. Toen de Eengeborene in de wereld kwam, ging dit niet vergezeld van statige plechtigheden. Hij heeft geen openbaren intocht gehouden, Hij had gene herauten, die Hem uitriepen als Koning. *Hij was in de wereld en de wereld heeft Hem niet gekend*. Zij waren in dwaling, die zich vleiden met de hoop van een pralenden Zaligmaker. *Zijne stem werd in de straten niet gehoord: Zie hier is de Christus*, of *Zie, Hij is daar*. Hij zelf sprak met zachte, liefelijke stem, uitlokkend voor allen, doch niemand verschrikkende. Hij beminde het niet gedruis of gerucht te maken, maar Hij kwam met het zacht doordringende van den dauw. Wat Hij sprak en deed ademde de grootste nederigheid en zelfverloochening. Zijn koninkrijk was geestelijk, en kon dus niet bevorderd worden door kracht of geweld, of door grootspraak. Neen, *het koninkrijk Gods is niet gelegen in woorden, maar in kracht*.

b. Dat Hij Zijne onderneming tot stand zou brengen zonder strengheid of hardheid, vers 20.

Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken. Sommigen verstaan dit van Zijn geduld, waarmee Hij de bozen heeft verdragen. Hij zou deze Farizeeën even gemakkelijk hebben kunnen verbreken als een gekrookt riet, en hen als een rokende vlaswiek hebben kunnen uitblussen, maar dat zal Hij niet doen voor den oordeelsdag, wanneer al Zijne vijanden tot ene voetbank Zijner voeten zullen gezet worden. Anderen verstaan het liever van Zijne macht en genade om de zwakken te dragen. Over het algemeen is het de bedoeling van het Evangelie ene wijze van verlossing vast te stellen, waardoor de oprechtheid wordt aangemoedigd, al gaat die ook met veel zwakheid gepaard. Het dringt niet aan op ene zondeloze gehoorzaamheid, maar op ene oprechte en bereidwillige gezindheid des harten. Wat nu aangaat bijzondere personen, die Christus volgen in nederigheid en met veel vrezen en beven, merk op: Ten eerste, hoe hun toestand hier wordt beschreven-zij zijn als een *gekrookt riet en ene rokende vlaswiek*. Eerstbeginnenden op den weg der Godsvrucht zijn zwak als een gekrookt riet, zij hebben wel een weinigje leven, maar het is als van een gekrookt riet, zij hebben wel een weinige warmte, maar het is als van een rokende vlaswiek. Christus' discipelen waren nu nog zwak, en dat zijn ook velen, die toch ene plaats hebben in Zijn huisgezin. De genade in hen is als een gekrookt riet, het bederf en de boosheid in hen zijn als ene rokende vlaswiek, als de pit ener kaars, die nog smeult, nadat zij is uitgeblazen. Wat is Christus' medelijden voor hen? Hij zal hen niet ontmoedigen, en nog veel minder verwerpen of verstoten, het riet, dat gekrookt is, zal niet worden verbroken en vertreden, maar zal ondersteund worde n en krachtig gemaakt, als de ceder, of bloeiend als de palm- boom. De pas ontstoken kaars, hoewel zij nog slechts rookt en niet ontvlamt, zal niet uitgeblust, maar aangeblazen worden. De *dag der kleine dingen* is *de dag der kostelijke dingen*, en daarom zal Hij hem niet verachten, maar hem tot *den dag der grote dingen* maken, Zacheria 4:10. Onze Heere Jezus handelt zeer tederlijk met hen, die ware genade hebben, al zijn zij er dan ook nog zwak in, Jesaja 40:11, Hebreeën 5:2. Hij gedenkt niet slechts, dat wij stof zijn, maar dat wij vlees zijn. Het goed gevolg hiervan wordt aangeduid in de woorden: *totdat Hij het oordeel zal uitbrengen tot overwinning*. Dat oordeel, hetwelk Hij toonde aan de Heidenen, zal overwinnend zijn, Hij zal uitgaan, *overwinnende, en opdat Hij overwonne*. Openbaring 6:2. Beide de prediking van het Evangelie in de wereld en de kracht van het Evangelie in het hart zullen overmogen. Genade zal de overhand hebben op het bederf, en zal ten laatste volmaakt worden in de heerlijkheid. Christus' oordeel zal uitgebracht worden tot overwinning, want als Hij oordeelt, zal Hij overmogen. Hij zal *met waarheid het recht voortbrengen*. Zo is het, Jesaja 42:3. Waarheid en overwinnen zijn tamelijk gelijk in betekenis, want *groot is de waarheid, en zij zal overwinnen*.

MATTHEUS 12:22-37

In deze verzen hebben wij:

I. Christus' heerlijke overwinning op Satan in de genaderijke genezing van enen, die door Goddelijke toelating onder zijne macht, en door hem bezeten was, vers 22. Merk hier op: Den treurigen toestand van dien man, hij was *van den duivel bezeten*. In Christus' tijd kwam dit meer voor dan gewoonlijk, opdat de macht van Christus des te meer verheerlijkt zou worden, en Zijne bedoeling duidelijker zou blijken in het tegenstaan en uitdrijven van Satan, en opdat het ook openlijk zou gezien worden, dat Hij *gekomen is om de werken des duivels te verbreken*. Die arme bezetene was blind en stom, een droeve toestand! Hij kon niet zien om zich zelven te helpen, en hij kon niet spreken om anderen om hulp te vragen. Ene ziel onder Satans macht, en door hem gevankelijk geleid, is blind voor de dingen Gods, en stom voor den troon der genade. Hij ziet niets, en Hij zegt niets dat van enig nut is. Satan verblindt het oog des geloofs, en sluit de lippen voor het gebed. Zijne genezing was zeer vreemd, en dit te meer omdat zij zo plotseling was: *Hij genas hem*. Het overwinnen en het uitdrijven van Satan is de genezing der zielen. De oorzaak weggenomen zijnde, hield het gevolg ook terstond op: *Alzo dat de blinde en stomme beide sprak en zag*. Christus' barmhartigheid staat lijnrecht tegenover Satans boosaardigheid, Zijne gunstbewijzen tegenover het kwaad door den duivel gesticht. Als Satans macht over de ziel gebroken is, dan worden de ogen geopend om Gods heerlijkheid te zien, en de lippen geopend om Zijn lof te vermelden.

II. De overtuiging, die dit teweegbracht bij het volk, *al de scharen ontzetten zich*. Christus had te voren reeds verscheidene wonderen van dien aard gewrocht, maar Zijne werken zijn er niet minder wondervol om, of niet minder verbazingwekkend, dat zij zo dikwijls herhaald werden, Het deed de vraag bij hen ontstaan: *Is niet deze de Zoon van David?* De beloofde Messias, die uit David's lenden zou voortkomen? Is deze het niet, die komen zou?" Wij kunnen dit beschouwen als ene vraag van *onderzoek. Is niet deze de Zoon van David?* vroegen zij? Maar zij wachtten niet op het antwoord, de indrukken, die zij ontvingen, waren wel sterk, maar voorbijgaand. Het was ene goede, gepaste vraag, die bij hen opkwam, maar zij bleven er niet bij staan. Bij zulke vragen moet men tot stil staan worden gebracht en dan zullen zij waarschijnlijk doordringen tot het hart. Wij kunnen haar ook beschouwen als ene *bevestigende* vraag: *Is niet deze de Zoon van David*? Ja voorzeker! Hij is het, Hij kan niemand anders zijn, wonderen als deze tonen klaarblijkelijk, dat het rijk van den Messias thans wordt opgericht". En het was het volk, het gemene volk, dat uit Christus' wonderen deze gevolgtrekking heeft afgeleid. De Atheïsten zullen zeggen: *Dat was, omdat zij niet zo nauwkeurig waren in hun onderzoek, als de Farizeeën*. Neen, het feit was blijkbaar, en behoefde zulk een scherp onderzoek niet, maar het was omdat zij minder bevooroordeeld waren en zich niet zo door wereldse belangen lieten leiden. Zo effen en gemakkelijk was de weg gemaakt tot deze grote waarheid, dat Christus de Messias, de Zaligmaker der wereld is, dat het gewone volk niet missen kon hem te vinden. Zelfs *de dwazen, die op dezen weg wandelen, zullen niet dwalen*. (Zie Jesaja 35:8.). Die weg werd gevonden door hen, die er naar zochten. Het is mede een voorbeeld van die neerbuigende goedheid der Goddelijke genade, waardoor de dingen, *die voor de wijzen en verstandigen verborgen zijn, aan de kinderkens zijn geopenbaard*. De wereld heeft God niet gekend door de wijsheid, en door het dwaze zijn de wijzen beschaamd geworden.

III. Het Godslasterlijke vitten en bedillen der Farizeeën, vers 24. De Farizeeën waren mensen, die aanspraak maakten op meer kennis van, en ijver voor, de wet Gods te hebben, dan anderen, en toch waren zij bittere en onverzoenlijke vijanden van Christus en Zijne leer. Zij waren trots op de vermaardheid en achting, waarin zij stonden bij het volk, hierdoor werd hun hoogmoed gevoed, hun macht staande gehouden en hun beurs gevuld. Toen zij nu het volk hoorden zeggen: *Is niet deze de Zoon van David?* waren zij ten uiterste vertoornd, meer dan over het wonder zelf. Dit maakte hen afgunstig op onzen Heere Jezus, dit deed hen vrezen, dat, naarmate Hij in achting bij het volk won, de hun natuurlijkerwijs moest afnemen. Daarom benijdden zij Hem, zoals Saul Zijn vader David benijd heeft om hetgeen de vrouwen van hem zongen, 1 Samuel 18:7, 8. Zij, wier geluk afhangt van den lof en de toejuiching der mensen, stellen zich voortdurend bloot aan kwellende onrust bij ieder woord, dat ten gunste van een ander wordt gesproken. De schaduw der ere volgde Christus, die voor haar vlood, en zij vlood de Farizeeën, die haar zo ijverig najaagden. *Deze werpt de duivelen niet uit*, zeiden zij, *dan door Beëlzebub, den overste der duivelen*, en dus is hij de Zone David's niet". Merk op:

1. De minachting, waarmee zij van Christus spreken: *Deze*, alsof Zijn dierbare naam, die *als ene olie is, die uitgestort wordt*, niet waardig is door hen op de lippen te worden, genomen. Het is een voorbeeld van hun' hoogmoed en verwaandheid en van hun duivelsen nijd, dat, hoe meer het volk Christus verheerlijkte, hoe meer zij er zich op toelegden Hem te honen en te vernederen. Het is laag om met minachting van vrome mensen te spreken, omdat zij arm zijn.

2. Hoe lasterlijk zij spraken van Zijne wonderen. Zij konden het feit niet ontkennen, het was zo klaarblijkelijk als de zon aan den hemel, dat op het woord van Christus duivelen uitgeworpen werden, en evenmin konden zij ontkennen, dat dit iets buitengewoons en bovennatuurlijks was. Aldus genoodzaakt zijnde om de premissen toe te geven, konden zij aan de gevolgtrekking, die er uit voortvloeide, dat deze dus de Zoon van David is, niet anders ontkomen dan door het denkbeeld op te werpen, dat Christus door Beëlzebub de duivelen uitwierp, dat er een verdrag, ene overeenkomst, was tussen Christus en den duivel, zodat de duivel niet uitgeworpen werd, maar zich vrijwillig terug trok met zijne toestemming en bedoeling, of wel, dat Christus, door ene overeenkomst met den overste der duivelen, de macht had om de mindere duivelen uit te werpen. Gene onderstelling kon blijkbaar meer vals en snood zijn dan deze, dat Hij, die de Waarheid is, in verbintenis zou zijn met den vader der leugens, om de wereld te bedriegen. Dit was de laatste toevlucht, of liever uitvlucht, van het hardnekkige ongeloof, dat besloten was om ook voor de duidelijkste bewijzen niet te zwichten. Merk op, dat er onder de duivelen een overste is, de aanvoerder in den afval van God en den opstand tegen Hem, maar deze overste is Beëlzebub, de vliegengod, of den god van den mesthoop. Hoe zijt gij gevallen, o Lucifer! van een engel des lichts, een heer van vliegen! Maar ook dit is de overste der duivelen, het hoofd van ene bende van helse geesten.

IV. Christus' antwoord op deze lage beschuldiging, vers 25-30. *Jezus, kennende hun gedachten*. Jezus Christus weet wat wij denken, weet wat in den mens is: *Hij verstaat van verre onze gedachten*. Het schijnt wel, dat de Farizeeën zich nog schaamden om het uit te spreken, zij hielden het nog in hun gedachten. Zij konden niet verwachten er het volk van te overtuigen, daarom hielden zij het voor zich, om er de overtuiging van hun eigen geweten het zwijgen mede op te leggen. Velen worden afgehouden van hun plicht door hetgeen zij zich schamen te erkennen, maar dat zij voor Jezus Christus niet kunnen verbergen. Het is echter mogelijk, dat de Farizeeën gefluisterd hadden

wat zij bij zich zelven hadden gedacht, ten einde elkaar te helpen om zich te verharden. Maar het antwoord van Christus wordt gezegd een antwoord te zijn geweest op hun gedachten, omdat Hij wist wat in hun hart was, en uit welk beginsel zij het zeiden, en dat zij het niet in drift zeiden, maar dat het voortbrengsel was van ene ingewortelde boosheid. Christus' antwoord op deze beschuldiging is uitvoerig en krachtig, *opdat alle mond gestopt worde* door gezond verstand en rede, voor hij gestopt wordt door vuur en sulfer. Hier zijn drie argumenten, waarmee Hij het onredelijke dezer beschuldiging aantoont.

1. Het zou zeer vreemd en hoogst onwaarschijnlijk zijn, dat Satan door zulk een verdrag uitgeworpen zou kunnen worden, omdat Satans koninkrijk dan *tegen zich zelf verdeeld zou zijn*, hetgeen, zijne listigheid in aanmerking genomen, iets is, dat men zich niet kan voorstellen, vers 25, 26. Hier wordt dus op een bekenden regel gewezen, n.l. dat in elke maatschappij een algemeen verderf en ondergang het gevolg is van onderlingen twist en verdeeldheid: *Ieder koninkrijk, dat tegen zichzelf verdeeld is, wordt verwoest*, en ieder huisgezin evenzeer. *Welk huis is zo vast, welke staat zo onwrikbaar, die niet door haat en tweedracht ten ondergang gebracht kan worden?* Cicero Læl. 7. Verdeeldheid eindigt gewoonlijk in verwoesting, als wij in botsing komen, breken wij, als wij onenig zijn en er scheiding ontstaat, dan worden wij de gemakkelijke prooi van den gemenen vijand, en nog veel meer als wij *elkaar bijten en vereten, van elkaar verteerd worden*. Galaten 4:15. Kerken en natiën hebben daar de droeve ondervinding van opgedaan. De toepassing hiervan op het geval, waarvan nu sprake is, vers 26. *Indien de Satan den Satan uitwerpt*, indien de overste der duivelen in geschil is met de mindere duivelen, dan zal het gehele rijk weldra te gronde gaan, ja, indien Satan in een verdrag treedt met Christus, dan moet dit op zijn eigen verderf uitlopen, want het blijkbare doel van Christus' prediking en wonderen was het rijk van Satan omver te werpen, als een rijk der duisternis en der boosheid en vijandschap tegen God, en op de puinhopen van dat rijk een koninkrijk te stichten van licht, heiligheid en liefde. *De werken des duivels* als rebel tegen God, en tiran over de zielen der mensen, zijn door Christus verbroken, en daarom was het ongerijmd te denken, dat Beëlzebub zulk een plan en voornemen zou ondersteunen, indien hij met Christus overeenkwam, *hoe zou dan zijn rijk kunnen bestaan?* Hij zou zelf medewerken om het omver te werpen. De duivel heeft een koninkrijk, een algemeen belang, in tegenstand tegen God en Christus, dat hij, zoveel hij maar kan, in stand zal zien te houden, en nooit zal hij Christus' belangen bevorderen. Hij moet overwonnen en gebroken worden door Christus, en daarom kan hij zich niet buigen voor Christus en zich niet aan Hem onderwerpen. *Wat samenstemming, of gemeenschap, kan er zijn tussen licht en duisternis, tussen Christus en Belial, tussen Christus en Beëlzebub?* Christus zal het rijk des duivels omverwerpen, maar dat behoeft Hij niet te doen door zulke middeltjes, of kunstgrepen, als een geheim verdrag met Beëlzebub. Neen, die overwinning moet op edeler wijze behaald worden. Laat de overste der duivelen al zijne krijgsmacht bijeen trekken, laat hij gebruik maken van al zijne macht en al zijne list, toch zal Christus voor hem en zijne verenigde machten te sterk blijken, en zijn koninkrijk zal niet bestaan.

2. Het was volstrekt niet vreemd of onwaarschijnlijk, dat duivelen door den Geest Gods werden uitgeworpen, want: Hoe anders werpen uwe zonen ze uit? Er waren onder de Joden personen, die door aanroeping van den naam des allerhoogsten Gods, of den God van Abraham, Izaak en Jakob, somwijlen duivelen hebben uitgeworpen. Josephus spreekt van sommigen, die dat in zijn' tijd gedaan hebben, wij lezen ook van *Joodse duivelbezweerders*. Handelingen 19:13, en van sommigen, die *in den naam van Christus duivelen hebben uitgeworpen*, hoewel zij Hem niet volgden, Markus

9:38, of Hem niet trouw waren, Hoofdstuk 7:22. Deze hebben de Farizeeën niet veroordeeld, wat zij deden schreven zij toe aan den Geest Gods, en zij verhieven er zich en hun volk op. Het was dus bloot uit boosaardigheid en afgunst op Christus, dat zij wel erkenden, dat anderen door den Geest Gods duivelen uitwierpen, maar Hem beschuldigden, dat Hij het deed door een verdrag met Beëlzebub. Het is de gewone wijze van doen van boosaardige mensen, en inzonderheid van de boosaardige vervolgers van Christus en het Christendom, om in hen, die zij haten, te veroordelen, wat zij in hen, die zij genegen zijn, goedkeuren en toejuichen. Het oordeel van den nijd wordt gevormd, niet naar zaken, maar naar personen, niet naar rede en verstand, maar naar vooroordeel. Maar zij waren wel ten enenmale ongeschikt om op den stoel van Mozes te zitten, die bij het spreken van recht wel het aangezicht aannamen, maar niets anders, in aanmerking namen. *Daarom zullen die uwe rechters zijn. Die tegenspraak met u zelven zal op den laatsten groten dag in het gericht tegen u opstaan, en u veroordelen*. In het laatste oordeel zal niet slechts iedere zonde maar iedere verzwarende omstandigheid er van in rekening gebracht worden, en sommigen van onze denkbeelden, die juist en goed waren, zullen dan tegen ons getuigen, om ons van partijdigheid te overtuigen. Dit uitwerpen van duivelen was een stellig teken van de nabijheid en verschijning van het koninkrijk Gods, vers 28. *Maar indien Ik door den Geest Gods de duivelen uitwerp*, gelijk Ik ontwijfelbaar doe-dan moet gij tot de gevolgtrekking komen, dat, hoe onwillig gij ook zijt om het te geloven, het koninkrijk van den Messias thans onder u wordt opgericht". Andere wonderen, door Christus gewrocht, bewezen Hem te zijn van God gezonden, maar dit bewees Hem te zijn van God gezonden, om het koninkrijk des duivels omver te werpen, en zijne werken te verbreken. Thans was blijkbaar de grote belofte vervuld, dat *het zaad der vrouw den kop der slang zou vermorzelen*, Genesis 3:15. *Daarom is de heerlijke bedeling van het koninkrijk Gods, zo lang verwacht, thans aangevangen*. De vernietiging van de macht des duivels wordt gewrocht door den Geest Gods, dien Geest, die de gehoorzaamheid des geloofs werkt, en het gezag te niet doet van dien geest, die werkt in de kinderen des ongeloofs en der ongehoorzaamheid. Het uitwerpen van duivelen is ene ontwijfelbare inleiding tot het koninkrijk van God. Als Satans gezag over ene ziel niet slechts in toom wordt gehouden door gewoonte en uitwendig bedwang, maar neergeworpen en vernietigd is door den Geest van God, die heiligt, dan is er geen twijfel aan of het koninkrijk Gods is tot de ziel gekomen, het koninkrijk der genade, de zalige voorproef van het koninkrijk der heerlijkheid.

3. De vergelijking van Christus' wonderen, inzonderheid het uitwerpen van duivelen, met Zijne leer, en het doel en de strekking van Zijn' heiligen Godsdienst, toonde aan, dat Hij, wel verre van in verbond te zijn met den duivel, juist in openlijken strijd en vijandschap met hem was, vers 29. *Hoe kan iemand in het huis eens sterken inkomen, en zijne vaten ontroven, tenzij dat hij eerst den sterke gebonden hebbe? En alsdan zal hij zijn huis beroven*. De wereld, die in duisternis zat, en in het boze lag, was in Satans bezit en onder zijne macht, zoals een huis in het bezit en onder de macht van een sterk man is. Zo is ook iedere onwedergeborene ziel, daarin houdt Satan verblijf, en daarin heerst hij. Nu was het doel van het Evangelie het huis des duivels te beroven, dat hij, als een sterke, in de wereld hield: de mensen uit te voeren uit de duisternis in het licht, hen van de zonde tot heiligheid te keren, hen van deze wereld naar ene betere te doen gaan, hen uit de macht des Satans, onder de heerschappij van God te brengen, Handelingen 26:18. Ingevolge van dit plan heeft Hij den sterke gebonden, toen Hij door Zijn woord onreine geesten uitwierp, aldus heeft Hij aan Satan het zwaard ontwrongen, ten einde hem ook den scepter te ontrukken. De leer van Christus toont ons, hoe wij Zijne wonderen hebben te verstaan, en toen Hij ons toonde hoe gemakkelijk en afdoend Hij den duivel uit der mensen lichaam kon uitwerpen, heeft Hij al Zijne gelovigen aangemoedigd om te hopen, dat *welke* macht Satan zich ook zou zoeken toe te eigenen over de zielen der mensen,

Christus die macht door Zijne genade zal verbreken, Hij zal hem beroven, want het blijkt, dat Hij hem kan binden. Toen ganse volken afgekeerd werden van den dienst der afgoden om den levenden God te dienen, toen sommigen van de ergste zondaren geheiligd en gerechtvaardigd zijn geworden, en tot de besten der heiligen werden gemaakt, toen heeft Christus het huis des duivels beroofd, en Hij zal het al meer en meer beroven.

4. Hier wordt aangetoond, dat deze heilige oorlog, dien Christus met zoveel kracht tegen den duivel en zijn rijk voerde, gene onzijdigheid toelaat, vers 30. *Wie met Mij niet is, die is tegen Mij*. In de kleine geschillen, die er tussen de discipelen zelven kunnen ontstaan, wordt ons geleerd om die geschilpunten niet zo breed uit te meten, en liever vrede te zoeken, door hen, die niet tegen ons zijn, te beschouwen als voor ons te zijn, Lukas 9:50, maar in de grote twistzaak tussen Christus en den duivel, moet geen vrede gezocht worden, en mag aan de geschilpunten gene zo gunstige uitlegging gegeven worden. Wie niet van harte voor Christus is, zal geacht worden in werkelijkheid *tegen* Hem te zijn. Wie lauw en onverschillig is in de zaak, wordt als vijand beschouwd. Als de twistzaak is tussen God en Baäl, dan mag er geen weifelen zijn, geen hinken op twee gedachten, 1 Koningen 18:21. Er is gene schikking te treffen tussen Christus en Belial, want gelijk het koninkrijk van Christus in eeuwigen tegenstand is *met*, zo zal het ook eeuwig zegevierend zijn *over*, het koninkrijk van den duivel, en daarom mag men in deze zaak noch met Gilead aan gene zijde van de Jordaan blijven, noch met Aser aan de zeehaven zitten, Richteren 5:17. Wij moeten gans en al, getrouw en onwankelbaar aan Christus' zijde staan. Het is de *rechte* zijde, en zal ook in het einde de *overwinnende* zijde zijn, zie Exodus 32:26. De laatste zinsnede heeft dezelfde strekking: *Wie met Mij niet vergadert, die verstrooit*. Christus' boodschap in deze wereld was te vergaderen, Zijn oogst in te zamelen, hen te vergaderen, die de Vader Hem gegeven had, Johannes 11:52, Efeziërs 1:10. Christus verwacht en eist van hen, die met Hem zijn, dat zij met Hem zullen vergaderen, dat zij niet slechts zich zelven tot Hem zullen vergaderen, maar alles zullen doen wat zij kunnen, om anderen tot Hem te vergaderen, en aldus Zijne zaak te sterken en te bevorderen. Zij, die Christus' koninkrijk niet zoeken te bevorderen, zullen beschouwd en behandeld worden als verstoorders er van. Indien wij met Christus niet vergaderen, dan verstrooien wij, het is niet genoeg gene schade te veroorzaken, wij moeten goed doen. Aldus wordt de breuke tussen Christus en Satan verwijd, om aan te tonen, dat het verdrag, waarvan de Farizeeën fluisterden, niet bestond.

V. Wij hebben hier ene rede van Christus bij deze gelegenheid over *zonden der tong. Daarom zeg Ik* u. Hij schijnt zich van de Farizeeën tot het volk te wenden, van het twisten tot het onderwijzen. Door de zonde der Farizeeën waarschuwt Hij het volk betreffende drieërlei zonden der tong, want anderer kwaad is ene waarschuwing voor ons.

1. Lasterlijke woorden tegen den Heiligen Geest zijn de ergste soort van zonden der tong, en zij zijn onvergeeflijk, vers 31, 32. Hier is ene genaderijke verzekering van vergeving van alle zonden, op Evangelievoorwaarden. Dit zegt ons Christus, en het is een troostrijk zeggen, dat de grootte der zonde geen hinderpaal zal zijn om door God aangenomen te worden, indien wij waarlijk berouw hebben en het Evangelie geloven. *Alle zonde en lastering zal den mensen vergeven worden.* Al waren uwe zonden als scharlaken en karmozijn, Jesaja 1:18, al waren zij ook nog zo snood in haren aard, of verzwaard door de omstandigheden, en ook nog zo dikwijls herhaald, al zouden zij ook tot den hemel reiken, toch is er bij den Heere vergeving, die boven de hemelen reikt. Zelfs tot Godslastering, ene zonde, die onmiddellijk Gods naam en eer raakt, zal de genade worden uitgestrekt. Aan Paulus, die een Godslasteraar was, is barmhartigheid geschied, 1 Timotheus 1:13.

Wèl mogen wij zeggen: *Wie is een God gelijk Gij, die de ongerechtigheid vergeeft?* Micha 7:18. Zelfs woorden, gesproken tegen den Zoon des mensen, zullen vergeven worden, zoals de woorden hun vergeven werden, die Hem smaadden bij Zijn' dood, want velen hunner hebben zich bekeerd en genade verkregen. Christus heeft hierin aan alle mensenkinderen het voorbeeld gegeven van bereidvaardigheid om woorden te vergeven, die tegen hen gesproken zijn. *Ik ben als een dove, ik hoor niet*. Merk op: *Alle zonde en lastering zal den mensen vergeven worden, den mensen*, niet den duivelen, dit is liefde voor geheel de wereld der mensheid boven de wereld der gevallen engelen, dat alle zonde hun vergeven kan worden. Hier is echter ene uitzondering voor de lastering tegen den Heiligen Geest, welke hier verklaard wordt de enige onvergeeflijke zonde te zijn. Zie hier: Wat deze zonde is: het is spreken tegen den Heiligen Geest. Zie, hoe boosaardig de zonde der tong is, als de enige onvergeeflijke zonde ene zonde der tong is. Maar Jezus kende hun gedachten, vers 25. Het is niet *alle* spreken tegen den Persoon, of het Wezen, des Heiligen Geestes, of tegen enigen Zijner meer bijzondere werkingen, of het blote weerstaan van Zijne inwendige werking in den zondaar zelven, dat hier bedoeld wordt, want, *wie zou dan zalig worden?* Het Evangelie is ene acte van straffeloosheid, waarvan niemand uitgezonderd is dan alleen diegenen, die *den Heiligen Geest lasteren*, en dus in den engsten, meest beperkten zin, opgevat moet worden. Alle onboetvaardige zondaren worden door de voorwaarden van deze acte van straffeloosheid, n.l. geloof en bekering, hiervan krachtdadig en voor goed buitengesloten, en daarom moeten de andere uitzonderingen niet te ver uitgestrekt worden, en deze Godslastering wordt uitgezonderd, niet om enigerlei tekortkoming van genade in God, of verdienste van Christus, maar omdat zij den zondaar onvermijdelijk in ongeloof en onboetvaardigheid laat blijven. Wij hebben reden te denken, dat niemand schuldig is aan deze zonde, die gelooft, dat Christus de Zoon van God is, en oprechtelijk begeert deel te hebben in Zijne verdienste en genade, en zij, die vrezen deze zonde begaan te hebben, geven hiermede een goed teken, dat zij haar *niet* begaan hebben. De geleerden merken terecht op, dat Christus niet spreekt van hetgeen toen gezegd of gedaan werd, maar van wat gezegd en gedaan zal worden, Markus 3:28, Lukas 12:10, *Die gelasterd zal hebben*. Wat hen betreft, die Christus gelasterd hebben, toen Hij op aarde was, en Hem *een wijnzuiper, een bedrieger, een Godslasteraar*, en wat dies meer zij, genoemd hebben, er was voor hen nog een schijn van verontschuldiging vanwege het geringe, het onaanzienlijke van Zijn uiterlijk voorkomen, en de vooroordelen des volks tegen Hem, en het bewijs Zijner Goddelijke zending was niet volledig gegeven dan na Zijne opstanding, en daarom zal hun, als zij berouw hebben en zich bekeren, vergeving worden geschonken. En het is te hopen, dat zij bij de uitstorting des Geestes, tot overtuiging zullen komen, gelijk dit dan ook geschied is met velen, die Zijne verraders en moordenaars zijn geweest. Maar indien zij, nadat de Heilige Geest is gegeven met Zijne gaven van innerlijke openbaring, het spreken van vreemde talen, en dergelijke bedelingen des Geestes onder de apostelen, toch nog voortgaan met den Geest te lasteren, alsof Hij een boze geest was, dan is er gene hoop, dat zij ooit tot het geloof in Christus zullen gebracht worden. Want ten eerste: Deze gaven des Heiligen Geestes in de apostelen waren het laatste bewijs, dat God gebruiken wilde ter bevestiging van het Evangelie, en werd voor het laatste bewaard, nadat de andere waren voorafgegaan. Ten tweede: Dit was het krachtigste bewijs en meer geschikt tot overtuigen dan de wonderen zelf. Ten derde: Daarom kunnen zij, die deze bedeling des Geestes lasteren, onmogelijk er toe gebracht worden om in Christus te geloven. Wat zou hen tot overtuiging kunnen brengen, die ze zullen toeschrijven aan ene samenspanning met Satan, gelijk de Farizeeën de wonderen daaraan hebben toegeschreven? Dit is zodanig ene sterkte des ongeloofs, dat een mens er nooit uit verdreven kan worden, en daarom is het onvergeeflijk, omdat berouw en bekering er voor de ogen des zondaars door verborgen worden. Hoedanig het vonnis is, dat er over geveld wordt: *Het zal hem*

niet vergeven worden, noch in deze eeuw, noch in de toekomende. Gelijk er in den toenmaligen staat der Joodse kerk geen zoenoffer was voor de ziel, *die iets gedaan zal hebben met opgeheven hand*, zo zal er onder de bedeling der Evangeliegenade, welke in de Schrift dikwijls *de toekomende eeuw* wordt genoemd, gene genade of vergeving zijn voor hen, die het bloed des Testaments onrein achten en den Geest der genade smaadheid aandoen. Er is gene genezing voor ene zonde, die zo regelrecht tegen het geneesmiddel ingaat. In onze oude wetten gold de regel: *Geen heiligdom* (als toevluchtsoord) *voor heiligschennis*. Of wel: *Het zal hem niet vergeven worden, noch in deze eeuw*, dat is: noch heden, in zijne eigene consciëntie, *noch in de toekomende*, dat is: in den groten dag, wanneer de vergeving afgekondigd zal worden. Of wel: dit is ene zonde, die den zondaar blootstelt aan tijdelijke en eeuwige straf, zowel aan den toorn van heden als aan den toekomenden toorn.

2. Christus spreekt hier van nog andere boze woorden, als vruchten van bederf, dat in het hart heerst, vers 33-35. In vers 25 was gezegd, dat Jezus hun gedachten kende, en hier sprak Hij met het oog op die gedachten, aantonende, dat het niet vreemd was, dat zij zo slechte woorden spraken, daar hun hart zo vol was van vijandschap en boosheid, hoewel zij dit zo dikwijls poogden te bemantelen door zich als rechtvaardigen voor te doen. Onze Heere Jezus wijst dus op de bron en heelt haar, laat het hart geheiligd zijn, en dan zal dit blijken in onze woorden. Het hart is de *wortel*, de taal is de *vrucht*, vers 33, indien de aard van den boom goed is, dan zal hij dienovereenkomstig vrucht voortbrengen. Waar genade het heersend beginsel is in het hart, zal de taal de taal van Kanaän zijn, terwijl, van den anderen kant, elke lust, die in het hart heerst, zich ook naar buiten zal openbaren. Zieke longen veroorzaken een kwalijk riekenden adem. De spraak der mensen verraadt het land, vanwaar zij afkomstig zijn, en evenzo geeft zij te kennen *van welken geest zij zijn. Of maakt den boom goed*, en dan zal de vrucht goed zijn. Verkrijgt een rein hart, en dan zult gij reine lippen en een rein leven hebben, of anders zal de boom kwaad en dienovereenkomstig de vrucht zijn. Gij kunt een wilden boom goed maken, door er een twijg van een goeden boom in te enten, en dan zal de vrucht ook goed zijn. Indien de boom echter dezelfde blijft, plant hem waar gij wilt, en bewater hem zoveel gij wilt, de vrucht zal bedorven blijven. Tenzij het hart veranderd wordt, zal er gene verbetering van leven zijn. Deze Farizeeën schuwden wel hun boze gedachten omtrent Jezus Christus uit te spreken, maar Christus geeft hun te verstaan, hoe ijdel hun poging was, om dien wortel van bitterheid in hun hart te verbergen of te verhelen, waaruit al die gatie en alsem is voortgekomen, daar zij nooit gepoogd hadden dien wortel uit te roeien of te doden. Het behoort veel meer ons streven te zijn om in werkelijkheid goed te wezen, dan om er den uiterlijken schijn van te hebben. Het hart is *de bron*, de woorden zijn *de stromen*, vers 34, *Uit den overvloed des harten spreekt de mond*, gelijk de stromen de uitvloeiingen zijn van de bron. Een boos hart wordt gezegd zijne boosheid op te geven, zoals een bornput zijn water opgeeft, Jeremia 6:7. Ene beroerde fontein en verdorven springader, gelijk die, waarvan Salomo spreekt, Prediker 25:26 moet noodzakelijkerwijs modderige en onaangename stromen opgeven. Boze woorden zijn het natuurlijke, echte voortbrengsel van een boos hart. Niets dan het zout der genade, in de bron geworpen, kan die wateren gezond maken, het woord *in aangenaamheid* doen zijn, en kwade samensprekingen reinigen. Dit ontbrak hun. Zij waren boos, en *hoe kunt gij goede dingen spreken, daar gij boos zijt?* Zij waren *adderengebroedsels*, Johannes de Doper had hen zo genoemd, Hoofdstuk 3:7, en zij waren nog dezelfden, want, *zal een Moorman zijne huid veranderen*? Het volk beschouwde de Farizeeën als een geslacht van heiligen, maar Christus noemt hen *een geslacht van adders, het zaad der slang*, dat vijandschap had tegen Christus en Zijn Evangelie. Wat is nu van adderengebroedsel anders te wachten, dan dat het giftig en boosaardig is?

Kan ene adder iets anders dan giftig zijn? Van slechte mensen kan men slechte dingen verwachten, gelijk het spreekwoord der ouden zegt: *Van de goddelozen komt goddeloosheid voort*, 1 Samuel 24:14. Zij, die zelf boos zijn, hebben noch het vermogen, noch den wil om goede dingen te spreken, zoals zij gesproken moeten worden. Christus wil Zijne discipelen doen weten wat soort van mensen het waren, onder wie zij hadden te leven, opdat zij zouden weten wat zij te verwachten hadden. Zij zijn als Ezechiël, die bij de schorpioenen woonde, Ezechiël 2:6, en dus moeten zij het niet vreemd vinden, als zij gestoken en gebeten worden. Het hart is de *schat*, de woorden zijn de dingen, die uit dien schat voortgebracht worden, vers 35, daarnaar kan het karakter der mensen getekend en beoordeeld worden. Het is het kenmerk van *een goeden mens*, dat hij *een goeden schat in zijn hart heeft*, en daaruit *goede dingen voortbrengt* naar de gelegenheid zich voordoet. Genadegaven, vertroostingen, ervaringen, goede kennis, goede gelegenheden, goede besluiten of voornemens zijn *de goede schat in het hart*. Het woord van God, daarin verborgen, de wet van God, daarin geschreven, Goddelijke waarheden, die daarin wonen en heersen, zijn daar een schat, kostbaar en bruikbaar, veilig bewaard en veilig geborgen, als de voorraad van een goeden heer en bestierder des huizes, maar bij alle gelegenheden tot gebruik gereed. Een goede mens, aldus voorzien zijnde, zal, evenals Jozef uit zijne voorraadschuren, ze voortbrengen. Hij zal spreken en doen wat goed is, tot Gods eer, en tot stichting van anderen. Zie Prediker 10:11, 13, 14, 20, 21, 31, 32. Dat is *goede dingen voortbrengen*. Sommigen maken aanspraak op goede uitgaven te doen, die geen *goeden schat* hebben-dezen zullen spoedig bankroet gaan. Anderen beweren een goeden schat van binnen te hebben, maar geven er geen blijk of bewijs van. Zij hopen, dat zij dien schat in zich hebben, en danken God, dat zij, wàt ook hun woorden, en hoe ook hun daden mogen zijn, een goed hart hebben. Maar het geloof, zonder de werken, is dood. En sommigen hebben een goeden schat van wijsheid en kennis, maar zij zijn niet mededeelzaam, zij brengen er niet uit voort. Zij hebben een talent, maar weten er geen handel mede te doen. De volkomen Christen draagt hierin het beeld van God, dat hij *goed is*, en *goed doet*. Het is het ken merk van *een bozen mens*, dat hij *een bozen schat in zijn hart* heeft, en hij brengt er boze dingen uit voort. Bederf en boze lusten, heersende in het hart, zijn een boze schat, waaruit de zondaar slechte woorden en daden voortbrengt tot oneer van God en tot schade van den naaste. Zie Genesis 6:5, 12, Mattheus 15:18-20, Jakobus 1:15. Maar *schatten van goddeloosheid*, Prediker 10:2, zullen schatten van toorn zijn.

3. Christus spreekt hier van *ijdele woorden*, en toont aan, welk kwaad er in is gelegen, vers 36, 37, en veel meer nog was, in de boze woorden, door de Farizeeën gesproken. Het is van zeer groot belang voor ons om veel te denken aan den dag des oordeels, opdat dit een breidel zij voor onze tong. Laat ons bedenken: Hoe nauwkeurige rekenschap wij in dien dag van de zonden der tong zullen hebben te geven, daar voor ieder ijdel woord, dat de mensen spreken, rekenschap door hen gegeven zal moeten worden. Dit geeft te kennen, dat God acht geeft op ieder woord, dat wij zeggen, zelfs op die, waarop wij zelven geen acht slaan. Zie Psalm 139:

4. *Geen woord op mijne tong, of Gij weet het*, hoewel het zonder nadenken of bedoeling gesproken is, neemt God er toch kennis van. Alle ijdele, ongepaste taal mishaagt God, alles wat niet strekt tot enig goed, is ook niet nuttig of stichtelijk, het is het voortbrengsel van een ijdel, beuzelachtig hart. Deze *ijdele woorden* staan gelijk met het *zot geklap, of gekkernij, welke niet betamen*, Efeziërs 5:4. Dat is de zonde, die zelden ontbreekt in de veelheid van woorden, in woorden *die niet baten*, Job 15:3. Weldra hebben wij rekenschap te geven van deze ijdele woorden, zij zullen tegen ons aangevoerd worden als een bewijs, dat wij onnutte dienstknechten zijn geweest, die ons voordeel niet hebben gedaan met de gaven van verstand en van sprake, die een

deel uitmaken van de talenten, die ons werden toevertrouwd. Als wij geen berouw hebben van onze ijdele woorden, en onze rekening er van niet opgewogen wordt door het bloed van Christus, dan zijn wij verloren. Hoe streng het oordeel zal zijn, dat hierop volgt, vers 37. *Uit uwe woorden zult gij geoordeeld worden, of veroordeeld worden*, een algemene regel voor het oordeel der mensen, en hier toegepast op het oordeel van God. De strekking onzer woorden en gesprekken, zal, naar zij Godvruchtig of ongodvruchtig is, in den groten dag voor of tegen ons getuigen. Zij, die Godsdienstig schenen te zijn, maar hun tong niet in toom hielden, zullen bevinden, dat zij zich zelven met een ijdelen Godsdienst hebben bedrogen, Jakobus 1:26. Sommigen denken, dat Christus hier zinspeelt op het gezegde van Elifaz: *Uw mond verdoemt* u, *en niet ik*, of liever naar het woord van Salomo: *Dood en leven zijn in het geweld der tong*, Prediker 18:21.

MATTHEUS 12:38-45

De Farizeeën, met wie Christus hier in gesprek is, waren waarschijnlijk niet dezelfden, die te voren hun vittende aanmerkingen op Hem hadden gemaakt, vers 24, en geen geloof wilden schenken aan de tekenen, die Hij deed, maar ene andere groep, die gene reden zagen om Hem niet te geloven, maar zich toch met de reeds gedane tekenen niet tevreden stelden, noch er een voldingend bewijs in wilden zien, tenzij Hij nog de verdere bewijzen bijbracht, die zij eisten. Hier is:

I. Hun toespraak tot Hem, vers 38. Zij vereren Hem met den titel van *Meester*, eerbied jegens Hem voorwendende, terwijl zij toch in hun hart voornamen Hem te honen. Niet allen zijn Christus' dienstknechten, die Hem *Meester* noemen. Hun verzoek luidt: *Wij wilden van U wel een teken zien*. Het was zeer billijk, dat zij een teken zien zouden, dat Hij door wonderen Zijne Goddelijke zending zou bewijzen: zie Exodus 4:8, 9. Maar het was hoogst onredelijk thans om een teken te vragen, als Hij reeds door zo vele tekenen overvloedig bewezen had, dat Hij van God was gezonden. Het is voor den hoogmoedigen mens natuurlijk om God de wet te willen voorschrijven, en dit dan als ene verontschuldiging aan te voeren waarom zij Zijne wet niet willen onderschrijven, maar des mensen *schuld* kan nooit zijn *verontschuldiging* zijn.

II. Zijn antwoord op deze toespraak en dezen onbescheiden eis.

1. Hij veroordeelt den eis, als zijnde de taal van een boos en overspelig geslacht, vers 39. Hij spreekt die beschuldiging niet slechts uit tegen de schriftgeleerden en Farizeeën, maar tegen het gehele volk der Joden. Zij waren allen gelijk hun voorgangers, een geslacht van boosdoeners. Zij waren inderdaad een boos geslacht, dat zich niet slechts verhardde tegen het getuigenis van Christus' wonderen, maar er zich op toelegde om Hem te smaden en over Zijne wonderen verachting uit te storten. Zij waren een *overspelig geslacht*, ten eerste, omdat zij zo ellendig verbasterd en ontaard waren van het geloof en de gehoorzaamheid hunner voorouders, dat Abraham en Israël hen niet erkenden. Zie Jesaja 57:3. Of, ten tweede, als ene overspelige vrouw. Zij weken af van dien God, met wie zij door het verbond als gehuwd waren. Zij waren niet schuldig aan de hoererij van den afgodendienst, gelijk zij dit voor de ballingschap geweest zijn, maar zij waren schuldig aan ontrouw, en alle ongerechtigheid, en ook dat is hoererij. Zij zagen niet uit naar goden van hun eigen maaksel, maar zij zagen uit naar tekenen van hun eigene vinding, en dat was overspel.

2. Hij weigert hun een ander teken te geven, dan Hij hun reeds gegeven had, behalve het teken van Jonas, den profeet. Hoewel Christus altijd bereid is heilige begeerten en gebeden te horen en te verhoren, zal Hij toch nooit aan verdorven lusten voldoening schenken. Zij, die *kwalijk bidden*, bidden en *ontvangen niet*. Tekenen werden gegeven aan hen, die ze begeerden ter versterking van hun geloof, zoals Abraham en Gideon, maar zij werden geweigerd aan hen, die er om vroegen ter verontschuldiging van hun ongeloof. Christus zou recht hebben gehad te zeggen: *Nooit zullen zij een ander teken zien*. Maar let op Zijne wondervolle goedheid: Zij zullen dezelfde tekenen nog eens herhaald zien, tot hun verder nut en nog overvloediger overtuiging. Zij zullen een teken hebben van een' anderen aard dan alle dezen, en dat is: Christus' opstanding van de doden door Zijne eigene kracht, en dat hier genoemd wordt: het teken van Jonas, den profeet. Dit was nog bewaard ter hunner overtuiging, en was bestemd om het grote blijk en bewijs te zijn, dat Christus de Messias is, want daarmee werd Hij *krachtelijk bewezen te zijn de Zoon van God*, Romeinen 1:4. Dat was

een teken, dat al de andere overtrof, ze vervolledigde en kroonde. *Indien zij de vorige tekenen niet geloven, dan zullen zij dit geloven*, Exodus 4:9, *maar indien dit hen niet zal overtuigen, zal niets hen overtuigen*. En toch heeft het ongeloof der Joden nog ene uitvlucht gevonden, om ook hieraan te ontkomen, door te zeggen: *Zijne discipelen zijn gekomen en hebben Hem gestolen*, want niemand is zo ongeneeslijk blind als zij, die vast besloten zijn niet te willen zien. Nu wordt dit teken van Jonas, den profeet, hier nog verder door Hem verklaard, vers 40.

Gelijk Jonas drie dagen en drie nachten was in den buik van den walvis, en toen gezond en wel er uit kwam, aldus zal Christus even lang in het graf zijn, en dan weer opstaan. Het graf was voor Christus wat de buik van den walvis was voor Jonas. Daarin werd Hij geworpen als een rantsoen voor levens, die op het punt zijn van in den storm om te komen, daar lag Hij, als *in den buik des grafs* of der hel, Jona 2:2, en scheen Hij als weggeworpen van voor Gods aangezicht. Hij bleef juist zo lang in het graf als Jona in den buik van den vis, drie dagen en drie nachten, niet drie gehele dagen en nachten. Waarschijnlijk bleef Jona niet zo lang in den buik van den vis, maar gedurende een deel van drie natuurlijke dagen (nychtêmerai heten ze bij de Grieken). Hij werd begraven in den namiddag van den zesden dag der week, en verrees in den morgen van den eersten dag. Dit is ene zeer gewone spreekwijze: zie 1 Koningen 20:29, Esther 4:16, 5:1, Lukas 2:21. Zo lang was Jona een gevangene om zijne eigene zonden, en zo lang was Christus een Gevangene om onze zonden. Gelijk Jona in den buik van den walvis zich vertroost heeft met de verzekerdheid, dat hij den tempel van Gods heiligheid weer aanschouwen zou, Jona 2:4, zo wordt uitdrukkelijk gezegd, van Christus, toen Hij in het graf lag, dat Hij heeft gerust *in hope*, als verzekerd zijnde, dat Hij gene *verderving zou zien*, Handelingen 2:27. Gelijk Jona op den derden dag uit zijne gevangenis werd ontslagen, en wederom in het land der levenden is gekomen, zo zou ook Christus ten derden dage wederkeren tot het leven, opstaan uit Zijn graf, om Zijn Evangelie tot de Heidenen te zenden.

3. Bij deze gelegenheid stelt Christus het treurig karakter en den ontzettenden toestand voor van dat geslacht, onder hetwelk Hij leefde, een geslacht dat niet veranderd en verbeterd wilde worden, en dus niet anders dan zijn ondergang tegemoet kon gaan, en Hij schetst hun karakter, zo als het bevonden zal worden te zijn in den dag des oordeels, onder het volle licht van de openbaarmakingen van dien dag. Personen en zaken doen zich thans voor in valse kleuren, karakter en toestand zijn hier nog veranderlijk, willen wij dus een juiste voorstelling hebben, dan moeten wij den maatstaf gebruiken van het laatste oordeel, de dingen zijn in werkelijkheid wat ze eeuwig zijn. Nu stelt Christus het volk der Joden voor:

a. Als een geslacht, dat veroordeeld zal worden door de mannen van Ninevé, wier bekering op de prediking van Jonas in het oordeel tegen hen zal getuigen, vers 41. Christus' opstanding zal voor hen het teken zijn van Jonas, den profeet, maar het zal op hen niet zulk ene gelukkige uitwerking hebben als dat van Jonas op de Ninevieten, want zij zijn er tot ene bekering door gebracht, als waardoor het verderf van hen werd afgewend, terwijl de Joden zich zullen verharden in een ongeloof, als waardoor hun verderf verhaast zal worden. En in den dag des oordeels zal de bekering der Ninevieten vermeld worden als ene verzwaring van de zonde, en bijgevolg ook van het oordeel van hen, tot wie Christus toen gepredikt heeft, en van hen, aan wie Christus thans wordt gepredikt, en wel om deze reden, dat Christus meerder is dan Jona. Jona was slechts mens, onderworpen aan dezelfde hartstochten, dezelfde zondige hartstochten, als wij, maar Christus is de Zoon van God. Jona was in Ninevé een vreemdeling, hij kwam onder vreemdelingen, die bevooroordeeld waren tegen zijn land, maar Christus is gekomen tot de Zijnen, toen Hij voor de Joden heeft gepredikt, en

nog veel meer, als Hij gepredikt wordt onder hen, die zich Christenen noemen, en dus naar Zijn Naam genoemd zijn. Jona heeft slechts ene korte leerrede gehouden, zonder grote plechtigheid, predikende, terwijl hij door de straten ging, Christus herhaalde zijne roepstemmen, Hij zat neer en leerde, Hij leerde in de synagogen. Jona kondigde in zijne prediking slechts toorn en verderf aan, en dat wel binnen veertig dagen, hij gaf geen onderricht, gene aanwijzing, gene aanmoediging tot bekering, maar Christus heeft behalve de waarschuwing voor ons gevaar, ook getoond, waarvan wij ons hebben te bekeren, en ons de verzekering gegeven van aangenomen te zullen worden, als wij ons bekeren, omdat het koninkrijk der hemelen nabij is. Jona heeft geen wonder gedaan om zijne leer te bevestigen, maar Christus heeft zeer vele wonderen gedaan, en het waren allen wonderen van genade en barmhartigheid, toch hebben de Ninevieten zich op de prediking van Jonas bekeerd, maar op de Joden had Christus' prediking gene uitwerking. De goedheid van sommigen, die niet zo vele voorrechten hadden en zoveel hulp voor hun ziel, zal de slechtheid van anderen, die deze hulp wèl gehad hebben, nog verzwaren. Zij, die in schemerlicht de dingen ontdekken, die tot hun vrede dienen, zullen hen beschaamd maken, die op den vollen middag nog als in het duister rondtasten. Als een geslacht, dat veroordeeld zal worden door de koningin van het Zuiden, de koningin van Scheba, vers 42. De Ninevieten zullen hen beschamen, omdat zij zich bekeerd hebben, de koningin van Scheba, omdat zij niet in Christus hebben geloofd. Zij kwam van een ver land om de wijsheid van Salomo te horen, maar de mensen willen zich niet laten bewegen, om de wijsheid van Christus te horen, hoewel Hij in alles de Meerdere is van Salomo. De koningin van Scheba had gene uitnodiging ontvangen om tot Salomo te komen, er was haar niet beloofd, dat zij welkom zou zijn, maar wij zijn uitgenodigd om tot Christus te komen, neer te zitten aan Zijne voeten, en Zijn woord te horen. Salomo was slechts een wijs man, maar Christus is de Wijsheid zelf, in wie al de schatten der wijsheid verborgen zijn. De koningin van Scheba had met vele moeilijkheden te kampen, zij was ene vrouw, niet geschikt tot reizen, de tocht was lang en gevaarlijk, en wat zal er gedurende hare afwezigheid van haar eigen land worden? Gene zulke zorgen of moeilijkheden staan ons in den weg. Zij kon er niet zeker van zijn, dat het der moeite waard was om die verre reis te ondernemen. De vermaardheid, of het algemeen gerucht vleit soms de mensen, en er konden in haar eigen land wel wijzen gevonden worden, om haar te onderwijzen, evenwel, van Salomo's roem gehoord hebbende, wilde zij hem zien, maar voor ons zijn er zulke onzekerheden niet, als wij tot Christus komen. Zij is gekomen van de einden der aarde, maar wij hebben Christus onder ons, en Zijn woord nabij ons: Zie, Hij staat aan de deur en Hij klopt. De wijsheid voor welke de koningin van Scheba kwam, scheen slechts in wijsbegeerte en staatkunde te bestaan, maar de wijsheid, die wij van Christus kunnen krijgen, is wijsheid tot zaligheid. Zij kon Salomo's wijsheid alleen *horen*, hij kon haar gene wijsheid *geven*, maar Christus zal wijsheid geven aan hen, die tot Hem komen, ja Hij zal hun zelf van God tot wijsheid worden gemaakt, zo dat, indien wij de wijsheid van Christus niet horen, de ijver van de koningin van Scheba om al deze redenen in het gericht tegen ons zal getuigen en ons zal veroordelen, want Jezus Christus is meerder dan Salomo. Als een geslacht, dat besloten was onder de macht van Satan te blijven in weerwil van alle middelen, die aangevoerd werden om hem te verdrijven en hen te verlossen. Zij worden vergeleken bij enen, uit wie de duivel is weggegaan, maar tot wie hij met dubbele kracht wederkeert, vers 43-45. De duivel wordt hier *de onreine geest* genoemd, want hij heeft al zijne reinheid verloren, en hij schept er behagen in om allerlei onreinheid bij de mensen te bevorderen. De gelijkenis stelt het in bezit nemen voor van der mensen lichaam door den duivel. Daar Christus onlangs een duivel had uitgeworpen en daar zij Hem beschuldigden van een duivel te hebben, toont Hij hun nu, hoe zeer zij onder de macht van Satan zijn. Dit is nog een bewijs, dat Christus de duivelen niet uitwierp door een verdrag met den duivel, want dan zou hij spoedig wederkeren, terwijl Christus' uitwerpen van hem *eens voorgoed was*, van zulk een aard,

dat zijn terugkeer onmogelijk was. Wij lezen van Zijn bevel aan den bozen geest: *ga uit van hem, en kom niet meer in hem*. Markus 9:25. Waarschijnlijk had de duivel de gewoonte gehad om soms dit spel te drijven met hen, die door hem bezeten werden, hij ging van hen uit en keerde met nog groter woede tot hen terug, vandaar dat de tussenpozen van helderheid en kalmte bij hen, die zich in dien toestand bevonden, gemeenlijk door nog heftiger aanvallen werden gevolgd. Als de duivel uitgegaan is, is hij onrustig, want hij slaapt niet, zo hij geen kwaad gedaan heeft, hij gaat door dorre plaatsen, gelijk iemand, die droefgeestig is, hij zoekt rust, maar vindt ze niet, voordat hij is wedergekeerd. Toen Christus het legioen duivelen had uitgeworpen uit den man, vroegen zij om in de zwijnen te mogen varen, waar zij niet lang in dorre, of droge, plaatsen bleven, maar weldra in de zee gestort werden. De toepassing der gelijkenis stelt ons de Joodse kerk en natie voor: *Alzo zal het ook met dit boos geslacht zijn*, dat thans het Evangelie van Christus weerstaat, en het ten laatste zal verwerpen. De duivel, die door den arbeid van Christus en van Zijne discipelen uit velen van de Joden uitgeworpen was, zocht rust onder de Heidenen, uit wier personen en uit wier tempels de Christenen hem overal zullen uitdrijven. Aldus wordt deze tekst door de een verklaard, maar de ander is van mening, dat de duivel, nergens in de Heidenwereld zulke aangename verblijfplaatsen vindende, en die zo naar zijn genoegen zijn, als hier in het hart der Joden, dus tot hen zal wederkeren, want Christus had geen toegang tot hen gevonden, en door hun ontzettende slechtheid en hun hardnekkig ongeloof, waren zij meer dan ooit bereid den duivel te ontvangen en dus zal hij in het duurzaam bezit van hen blijven. En de toestand van dit volk is meer hopeloos doemwaardig, dan voordat Christus onder hen verschenen is, of geweest zou zijn, indien Satan nooit van hen ware uitgeworpen. Het volk wordt hier voorgesteld, *ten eerste*, als afvallig. Na de Babylonische ballingschap had er ene reformatie onder hen plaats. Zij verlieten hun afgoden, en namen het voorkomen aan van tot den waren Godsdienst bekeerd te zijn. Maar weldra verdierven zij zich weer. Wèl zijn zij nooit meer tot afgoderij vervallen, maar zij gaven zich nu over aan allerlei goddeloosheid en onheiligheid, zij vervielen van kwaad tot erger, en bij al hun andere goddeloosheid voegden zij ene moedwillige minachting van, en vijandschap tegen, Christus en Zijn Evangelie. *Ten tweede*, als een volk, dat ten ondergang gedoemd is. Een nieuwe last werd uitgevaardigd tegen dit huichelachtig volk van Gods verbolgenheid, zoals dat, waarvan gesproken wordt in Jesaja 10:6, en hun verwoesting door de Romeinen zou zwaarder en groter zijn dan alle andere, gelijk ook hun zonden nog tergender waren. Toen was het, dat *de toorn over hen gekomen is tot het einde*, 1 Thessalonicenzen 2:15, 16. Laat dit ene waarschuwing wezen voor alle volken en kerken, om wèl toe te zien, dat zij hun eerste liefde niet verlaten, of een goed werk van reformatie, dat onder hen begonnen was, niet te laten varen, en niet weer te keren tot de boosheid, die zij verlaten schenen te hebben, want *het laatste van de zodanige wordt erger dan het eerste*.

MATTHEUS 12:46-50

Vele voortreffelijke, nuttige gezegden zijn bij bijzondere gelegenheden uit den mond van den Heere Jezus voortgekomen, Zijne uitweidingen zelfs waren even leerrijk, als Zijne bepaalde, of opzettelijke redevoeringen. Hier zien wij:

I. Hoe Christus gestoord werd in Zijne prediking door Zijne moeder en Zijne broeders, die buiten stonden, en Hem wensten te spreken, vers 46, 47. Het is nutteloos te onderzoeken, wie van Zijne broederen het waren, die met hun moeder gekomen waren, (wellicht wel dezen, die niet in Hem geloofden, Johannes 7:5), of wat het was, dat zij begeerden hem te zeggen. Misschien was het slechts hun bedoeling Hem te noodzaken Zijne prediking af te breken, uit vrees, dat Hij zich te veel zou vermoeien, of Hem te waarschuwen om door Zijne rede gene ergernis te geven aan de Farizeeën, of zich in moeilijkheden te wikkelen, alsof zij *Hem* wijsheid konden leren!

1. *Als Hij nog tot de scharen sprak*. Christus' prediking was een eenvoudig, duidelijk en gemeenzaam spreken, geschikt voor hun bevatting en hun behoeften. Op hetgeen Christus gesproken had waren vittende aanmerkingen gemaakt, maar toch ging Hij voort. De tegenstand, dien wij bij ons werk ontmoeten, moet er ons niet van wegdrijven. Hij liet af van met de Farizeeën te spreken, want Hij zag, dat Hij hun geen goed kon doen, maar met het gemene volk bleef Hij spreken, want, daar zij niet zo verwaand waren op hun kennis als de Farizeeën, waren zij gewillig om te leren.

2. Zijne moeder en broeders stonden buiten, wensende Hem te spreken, terwijl zij binnen hadden moeten zijn, wensende Hem te horen. Zij hadden het voorrecht van Zijne dagelijkse gesprekken binnen 's huis, en daarom gaven zij er minder om Hem in het openbaar te horen prediken. Dikwijls gebeurt het, dat zij, die de middelen der kennis en genade het meest onder hun bereik hebben, het minst er om geven om er gebruik van te maken. Gemeenzaamheid en gemakkelijkheid van toegang brengen wel eens minachting teweeg. Wij zijn geneigd datgene heden te veronachtzamen, wat wij denken ook morgen en op alle dagen te kunnen hebben en genieten, vergetende, dat wij slechts zeker kunnen zijn van heden, en morgen niet in onze handen hebben. Er is maar al te veel waarheid in het spreekwoord: *Hoe dichter bij de kerk, hoe verder van God*, maar dit is zeer te betreuren.

3. Zij wilden niet alleen zelven Hem niet horen, maar zij stoorden anderen, die Hem gaarne hoorden. De duivel was een gezworen vijand van de prediking onzes Zaligmakers. Hij had gepoogd Zijne rede te verijdelen door de onredelijke vitterijen van de schriftgeleerden en Farizeeën, en toen hij op die wijze zijn zin niet kon krijgen, trachtte hij Zijne prediking te stuiten door het ontijdig bezoek van bloedverwanten. Wij ontmoeten dikwijls hindernissen in ons werk door vrienden, die ons omringen, en wij worden dikwijls gestoord in het behartigen van onze geestelijke belangen door de eisen der burgerlijke beleefdheid. Zij, die toch wezenlijk ons welzijn wensen, kunnen soms door hun onbescheidenheid ons belemmeren in de betrachting van onzen plicht, gelijk Petrus een aanstoot was voor Christus, met zijn: *Heere, wees U genadig*, toen hij zich zelven zeker zeer gedienstig en vriendelijk vond. De moeder onzes Heeren begeerde Hem te spreken, zij scheen toen nog niet geleerd te hebben haar Zoon te gebieden, gelijk de ongerechtigheid en afgoderij van de kerk van Rome haar daarna heeft willen leren, en zij was ook niet zo vrij van fouten en gebreken en dwaasheid, als zij haar willen voorstellen. Het was Christus' kroonrecht, en niet dat Zijner moeder, om alles met wijsheid te doen, en op zijn tijd heeft Christus eens tot Zijne moeder gezegd: *Wat is*

het, dat gij Mij gezocht hebt? wist gij niet, dat Ik moet zijn in de dingen Mijns Vaders? En toen werd gezegd: *Zijne moeder bewaarde al deze dingen in haar hart*. Maar indien zij zich dat nu had herinnerd, zij zou Hem niet gestoord hebben, toen Hij in de dingen Zijns Vaders was. Er is menige goede waarheid, die wij wèl bewaard dachten te zijn, toen wij haar hoorden, maar ons ontgaan is, als de gelegenheid zich voordoet om haar te gebruiken.

II. Hoe Jezus deze stoornis opnam, vers 48-50.

1. Hij wilde er niet naar luisteren. Hij was zo vervuld van Zijn werk, dat Hij er zich door gene eisen van natuurlijke of burgerlijke beleefdheid van liet afleiden. *Wie is Mijne moeder, en wie zijn Mijne broeders?* Niet dat natuurlijke genegenheid afgewezen moet worden, of dat wij, onder voorwendsel van Godsdienstig te zijn, oneerbiedig mogen zijn tegenover ouders, of onvriendelijk jegens andere bloedverwanten, maar *alles is schoon op zijn tijd*, en de mindere plicht moet voor den meerdere wijken. Als onze achting en liefde voor onze vrienden of betrekkingen ons belemmeren in den dienst van God, of het waarnemen van de gelegenheid om goed te doen, dan moeten wij in zulk een geval, gelijk Levi, tot onzen vader zeggen: "Ik zie hem niet", Deuteronomium 33:9. Vergelijkenderwijs gesproken, moeten de naaste bloedverwanten dan gehaat worden, dat is: wij moeten hen minder liefhebben dan Christus, Lukas 14. 26, en onze plicht tot God gaat altijd voor. Christus heeft ons hiervan het voorbeeld gegeven, de ijver van Gods huis heeft Hem zo zeer verslonden, dat Hij er niet alleen zich zelven door vergat, maar ook Zijne dierbaarste betrekkingen. En wij moeten het onzen vrienden niet ten kwade duiden, noch het aan hun boosheid toeschrijven, indien zij aan het behagen van God de voorkeur geven boven het behagen aan ons, maar geredelijk de schijnbare onachtzaamheid of het verzuim vergeven, dat heel licht aan een Godvruchtigen ijver voor Gods eer en het welzijn van anderen toegeschreven kan worden. Ja, wij moeten liever ons zelven verloochenen, dan iets te doen wat onzen vrienden van hun plicht jegens God kan afhouden of er hen in zou kunnen belemmeren.

2. Hij heeft die gelegenheid aangegrepen om te tonen, dat Hij Zijne discipelen, als Zijne geestelijke verwanten, stelde boven Zijne natuurlijke verwanten, als zodanig, hetgeen ene goede reden was, waarom Hij Zijne prediking niet zou onderbreken om met Zijne broeders te spreken. Hij wilde liever aan Zijne discipelen nuttig, dan aan Zijne bloedverwanten aangenaam zijn. Let hier op: Christus' beschrijving van Zijne discipelen. Zij zijn de zodanige, die den wil Zijns Vaders doen, hem niet slechts horen, en kennen, en er van spreken, maar *hem doen*, want den wil van God te doen is de beste toebereiding tot het discipelschap, Johannes 7:17, en ook het beste bewijs er van, Hoofdstuk 7:21, *dat* kenschetst ons in waarheid als Zijne discipelen. Christus zegt niet: *Een iegelijk, die Mijn wil doet*, want Hij is niet gekomen om Zijn eigen wil, als onderscheiden van dien Zijns Vaders, te zoeken, of te doen, Zijn wil en die Zijns Vaders zijn een, maar Hij verwijst ons naar den wil Zijns Vaders, omdat Hij zich, in Zijn tegenwoordigen staat en werk, daaraan geheel had overgegeven. De waardigheid van Christus' discipelen: *Dezelve is Mijn broeder, en zuster, en moeder*. Zijne discipelen, die alles hadden verlaten, om Hem te volgen en Zijne leer hadden omhelsd, waren Hem dierbaarder dan iemand dergenen, die Hem verwant waren naar den vleze. Zij hadden Christus gesteld boven hun bloedverwanten, zij hadden hun vader verlaten, Hoofdstuk 4:22, 10:37, en om hun dit nu te vergoeden en hun ook te tonen, dat er hierdoor gene liefde voor hen was verloren, stelt Hij hen boven Zijne bloedverwanten. Hebben zij nu hiermede, ook in ere, niet honderdvoud ontvangen? Hoofdstuk 19:29. Het was een liefderijk en bemoedigend woord van Christus: *Ziet, Mijne moeder, en Mijne broeders*, maar toch was dit geen voorrecht voor *hen alleen*, al de

heiligen delen in die ere. Alle gehoorzame gelovigen zijn na verwant aan Jezus Christus. Zij dragen Zijn naam, zij dragen Zijn beeld, zij hebben Zijne natuur, zij behoren tot Zijn gezin. Hij heeft hen lief, Hij gaat met hen om als met Zijne betrekkingen. Hij heet hen welkom aan Zijne tafel, draagt zorg voor hen, voorziet in hun behoeften, laat het hun aan niets ontbreken, dat goed en geschikt voor hen is. Toen Hij stierf, heeft Hij hun ene rijke erfenis nagelaten, en nu Hij in den hemel is, houdt Hij nog gemeenschap met hen, en ten laatste zal Hij hen allen bij zich hebben, en Hij zal niet in gebreke blijven als Nabestaande met hen te handelen, evenmin als Hij zich nooit Zijner arme verwanten schamen zal, want Hij zal hen belijden voor de mensen, voor de engelen en voor Zijn Vader.

HOOFDSTUK 13

1 En te dien dage Jezus, uit het huis gegaan zijnde, zat bij de zee.
2 En tot Hem vergaderden vele scharen, zodat Hij in een schip ging en nederzat, en al de schare stond op den oever.
3 En Hij sprak tot hen vele dingen door gelijkenissen, zeggende: Ziet, een zaaier ging uit om te zaaien.
4 En als hij zaaide, viel een deel van het zaad bij den weg; en de vogelen kwamen en aten datzelve op.
5 En een ander deel viel op steenachtige plaatsen, waar het niet veel aarde had; en het ging terstond op, omdat het geen diepte van aarde had.
6 Maar als de zon opgegaan was, zo is het verbrand geworden; en omdat het geen wortel had, is het verdord.
7 En een ander deel viel in de doornen; en de doornen wiesen op, en verstikten hetzelve.
8 En een ander deel viel in de goede aarde, en gaf vrucht, het een honderd-, het ander zestig-, en het ander dertig voud.
9 Wie oren heeft om te horen, die hore.
10 En de discipelen tot Hem komende, zeiden tot Hem: Waarom spreekt Gij tot hen door gelijkenissen?
11 En Hij, antwoordende, zeide tot hen: Omdat het u gegeven is, de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te weten, maar dien is het niet gegeven.
12 Want wie heeft, dien zal gegeven worden, en hij zal overvloediglijk hebben; maar wie niet heeft, van dien zal genomen worden, ook dat hij heeft.
13 Daarom spreek Ik tot hen door gelijkenissen, omdat zij ziende niet zien, en horende niet horen, noch ook verstaan.
14 En in hen wordt de profetie van Jesaja vervuld, die zegt: Met het gehoor zult gij horen, en geenszins verstaan; en ziende zult gij zien, en geenszins bemerken.
15 Want het hart dezes volks is dik geworden, en zij hebben met de oren zwaarlijk gehoord, en hun ogen hebben zij toegedaan; opdat zij niet te eniger tijd met de ogen zouden zien, en met de oren horen, en met het hart verstaan, en zich bekeren, en Ik hen geneze.
16 Doch uw ogen zijn zalig, omdat zij zien, en uw oren, omdat zij horen.
17 Want voorwaar zeg Ik u, dat vele profeten en rechtvaardigen hebben begeerd te zien de dingen, die gij ziet, en hebben ze niet gezien; en te horen de dingen, die gij hoort, en hebben ze niet gehoord.
18 Gij dan, hoort de gelijkenis van den zaaier.
19 Als iemand dat Woord des Koninkrijks hoort, en niet verstaat, zo komt de boze, en rukt weg, hetgeen in zijn hart gezaaid was; deze is degene, die bij den weg bezaaid is.
20 Maar die in steenachtige plaatsen bezaaid is, deze is degene, die het Woord hoort, en dat terstond met vreugde ontvangt;
21 Doch hij heeft geen wortel in zichzelven, maar is voor een tijd; en als verdrukking of vervolging komt, om des Woords wil, zo wordt hij terstond geergerd.
22 En die in de doornen bezaaid is, deze is degene, die het Woord hoort; en de zorgvuldigheid dezer wereld, en de verleiding des rijkdoms verstikt het Woord, en het wordt onvruchtbaar.
23 Die nu in de goede aarde bezaaid is, deze is degene, die het Woord hoort en verstaat, die ook vrucht draagt en voortbrengt, de een honderd-, de ander zestig-, en de ander dertig voud.
24 Een andere gelijkenis heeft Hij hun voorgesteld, zeggende: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een mens, die goed zaad zaaide in zijn akker.

25 En als de mensen sliepen, kwam zijn vijand, en zaaide onkruid midden in de tarwe, en ging weg.
26 Toen het nu tot kruid opgeschoten was, en vrucht voortbracht, toen openbaarde zich ook het onkruid.
27 En de dienstknechten van den heer des huizes gingen en zeiden tot hem: Heere! hebt gij niet goed zaad in uw akker gezaaid? Van waar heeft hij dan dit onkruid?
28 En hij zeide tot hen: Een vijandig mens heeft dat gedaan. En de dienstknechten zeiden tot hem: Wilt gij dan, dat wij heengaan en datzelve vergaderen?
29 Maar hij zeide: Neen, opdat gij, het onkruid vergaderende, ook mogelijk met hetzelve de tarwe niet uittrekt.
30 Laat ze beiden te zamen opwassen tot den oogst, en in den tijd des oogstes zal ik tot de maaiers zeggen: Vergadert eerst dat onkruid, en bindt het in busselen, om hetzelve te verbranden; maar brengt de tarwe samen in mijn schuur.
31 Een andere gelijkenis heeft Hij hun voorgesteld, zeggende: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan het mosterdzaad, hetwelk een mens heeft genomen en in zijn akker gezaaid;
32 Hetwelk wel het minste is onder al de zaden, maar wanneer het opgewassen is, dan is 't het meeste van de moeskruiden, en het wordt een boom, alzo dat de vogelen des hemels komen en nestelen in zijn takken.
33 Een andere gelijkenis sprak Hij tot hen, zeggende: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een zuurdesem, welken een vrouw nam en verborg in drie maten meels, totdat het geheel gezuurd was.
34 Al deze dingen heeft Jezus tot de scharen gesproken door gelijkenissen, en zonder gelijkenis sprak Hij tot hen niet.
35 Opdat vervuld zou worden, wat gesproken is door den profeet, zeggende: Ik zal Mijn mond opendoen door gelijkenissen; Ik zal voortbrengen dingen, die verborgen waren van de grondlegging der wereld.
36 Toen nu Jezus de scharen van Zich gelaten had, ging Hij naar huis. En Zijn discipelen kwamen tot Hem, zeggende: Verklaar ons de gelijkenis van het onkruid des akkers.
37 En Hij, antwoordende, zeide tot hen: Die het goede zaad zaait, is de Zoon des mensen;
38 En de akker is de wereld; en het goede zaad, zijn de kinderen des Koninkrijks; en het onkruid zijn de kinderen des bozen;
39 En de vijand, die hetzelve gezaaid heeft, is de duivel; en de oogst is de voleinding der wereld; en de maaiers zijn de engelen.
40 Gelijkerwijs dan het onkruid vergaderd, en met vuur verbrand wordt, alzo zal het ook zijn in de voleinding dezer wereld.
41 De Zoon des mensen zal Zijn engelen uitzenden, en zij zullen uit Zijn Koninkrijk vergaderen al de ergernissen, en degenen, die de ongerechtigheid doen;
42 En zullen dezelve in den vurigen oven werpen; daar zal wening zijn en knersing der tanden.
43 Dan zullen de rechtvaardigen blinken, gelijk de zon, in het Koninkrijk huns Vaders. Die oren heeft om te horen, die hore.
44 Wederom is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een schat, in den akker verborgen, welken een mens gevonden hebbende, verborg dien, en van blijdschap over denzelven, gaat hij heen, en verkoopt al wat hij heeft, en koopt dienzelven akker.
45 Wederom is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een koopman, die schone paarlen zoekt;
46 Dewelke, hebbende een parel van grote waarde gevonden, ging heen en verkocht al wat hij had, en kocht dezelve.
47 Wederom is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een net, geworpen in de zee, en dat allerlei soorten van vissen samenbrengt;

48 Hetwelk, wanneer het vol geworden is, de vissers aan den oever optrekken, en nederzittende, lezen het goede uit in hun vaten, maar het kwade werpen zij weg.
49 Alzo zal het in de voleinding der eeuwen wezen; de engelen zullen uitgaan, en de bozen uit het midden der rechtvaardigen afscheiden;
50 En zullen dezelve in den vurigen oven werpen; daar zal zijn wening en knersing der tanden.
51 En Jezus zeide tot hen: Hebt gij dit alles verstaan? Zij zeiden tot Hem: Ja, Heere!
52 En Hij zeide tot hen: Daarom, een iegelijk Schriftgeleerde, in het Koninkrijk der hemelen onderwezen, is gelijk aan een heer des huizes, die uit zijn schat nieuwe en oude dingen voortbrengt.
53 En het is geschied, als Jezus deze gelijkenissen geeindigd had, vertrok Hij van daar.
54 En gekomen zijnde in Zijn vaderland, leerde Hij hen in hun synagoge, zodat zij zich ontzetten, en zeiden: Van waar komt Dezen die wijsheid en die krachten?
55 Is Deze niet de Zoon des timmermans? en is Zijn moeder niet genaamd Maria, en Zijn broeders Jakobus en Joses, en Simon en Judas?
56 En Zijn zusters, zijn zij niet allen bij ons? Van waar komt dan Dezen dit alles?
57 En zij werden aan Hem geergerd. Maar Jezus zeide tot hen: Een profeet is niet ongeeerd, dan in zijn vaderland, en in zijn huis.
58 En Hij heeft aldaar niet vele krachten gedaan, vanwege hun ongeloof.

In dit hoofdstuk hebben wij

I. De gunst, die Christus Zijn landslieden betoonde door hun het koninkrijk der hemelen te prediken, vers 1, 2. Hij sprak voor hen in gelijkenissen, en hier geeft Hij de reden, waarom Hij dien vorm van onderwijs verkoos, vers 10-17. De evangelist geeft nog ene andere op, vers 34, 35. Er zijn in dit hoofdstuk acht gelijkenissen vermeld, welke ten doel hebben, het koninkrijk der hemelen voor te stellen, de methode van het Evangelie-koninkrijk in de wereld te vestigen, en van zijne toeneming en voorspoed. De grote waarheden en wetten van dat koninkrijk worden in andere delen der Schrift duidelijk, en zonder gelijkenissen voorgesteld, maar sommige omstandigheden van deszelfs begin en voortgang worden hier in gelijkenissen aangetoond.

1. Ene gelijkenis om aan te tonen wat de grote hindernissen zijn, waardoor het volk zich het woord des Evangelies niet ten nutte maakt, en in hoevelen het zijn doel niet bereikt door hun eigene dwaasheid, en dat is de gelijkenis van de vierderlei soort van aarde, uitgesproken in vers 3-9, en verklaard in vers 18-23.

2. Twee gelijkenissen om aan te tonen, dat er ene vermenging van goed en kwaad zal zijn in de Evangelie-Kerk, en daar zal blijven tot aan de grote scheiding er van op den oordeelsdag: dat is de gelijkenis van het onkruid onder de tarwe, uitgesproken in vers 24-30, en verklaard op het verzoek der discipelen in vers 36-43, en die van het net, geworpen in de zee, vers 47-50.

3. Twee gelijkenissen om aan te tonen, dat de Evangelie-Kerk in den beginne zeer klein zal zijn, maar dat zij na verloop van tijd een aanzienlijk lichaam zal worden, die van het mostaardzaad, vers 31, 32, en die van den zuurdesem, vers 33 4, Twee gelijkenissen om aan te tonen, dat zij, die de zaligheid verwachten door het Evangelie, bereid moeten zijn alles er voor in de waagschaal te stellen alles er voor te verlaten, maar dat zij daardoor geen verlies zullen lijden, dat is de gelijkenis van den schat in den akker, vers 44, en die van de parel van grote waarde, vers 45, 46:5. Een gelijkenis bedoeld tot bestuur en leiding der discipelen, om gebruik te maken van het onderwijs, dat Hij hun had gegeven tot nut van anderen, dat is de gelijkenis van den heer des huizes, vers 52.

II. De minachting Zijner landslieden vanwege de geringheid van Zijne bloedverwanten, vers 53-58.

MATTHEUS 13:1-23

Wij hebben hier Christus predikende, en zullen letten op:

1. Den tijd *wanneer* Christus deze rede heeft uitgesproken. Het was op dezelfden dag, toen Hij de rede uitsprak, die in het vorige hoofdstuk is vermeld, zo onvermoeid was Hij in goed te doen en te werken de werken desgenen, die Hem had gezonden. Christus predikte op alle uren van den dag en heeft door Zijn voorbeeld die wijze van doen aan Zijne kerk aanbevolen. Wij moeten ons zaad zaaien in den morgenstond, en onze hand des avond niet aftrekken, Prediker 11:6. Wel verre dat ene leerrede, die in den namiddag goed gehoord is, de leerrede van den voormiddag uit het hart en het geheugen zal verdringen, kan zij veeleer strekken, om haar vast te houden, haar *als een nagel in ene vaste plaats in te slaan*. Hoewel Christus in den morgen tegengestaan en bedild werd door Zijne vijanden, gestoord en in de rede gevallen werd door Zijne vrienden, ging Hij toch voort met Zijn werk, en wij bevinden niet, dat Hij in het laatste gedeelte van den dag zulke stoornissen had te verduren. Zij, die zich in den dienst van God ijverig en kloekmoedig door de moeilijkheden heenslaan, zullen wellicht bevinden, dat die moeilijkheden niet zo dikwijls terugkomen als zij vrezen. Weersta ze, en zij zullen vlieden.

2. Voor *wie* Hij predikte. *Tot Hem vergaderden vele scharen*, en zij waren de hoorders. Wij bevinden niet, dat er uit de schriftgeleerden en Farizeeën ook bij tegenwoordig waren. Zij wilden Hem wel horen, als Hij in de synagoge predikte, hoofstuk 12:9, 14, maar zij vonden het beneden hun waardigheid, om naar den oever der zee te gaan om ene preek te horen, al was Christus zelf ook de prediker, en in waarheid had Hij liever hun plaats dan hun gezelschap, want nu zij afwezig waren, kon Hij rustig voortgaan zonder tegengesproken te worden. Soms blijkt de *kracht* van den Godsdienst het meest, waar het minst van deszelfs uiterlijke *praal* gezien wordt: de armen nemen het Evangelie aan. Als Christus naar den oever der zee ging, werden terstond grote scharen tot Hem vergaderd. Waar de koning is, daar is het hof, waar Christus is, daar is de kerk, al is het ook aan den oever der zee. Zij, die goeds willen ontvangen door het woord, moeten bereid zijn het overal heen te volgen, als de ark des verbonds optrekt, trek haar na. De Farizeeën hadden, door lagen laster en boze vermoedens tegen Hem uit te spreken, getracht het volk terug te houden van Christus te volgen, maar de scharen bleven Hem toestromen. Christus zal verheerlijkt worden in weerwil van allen tegenstand, Hij zal gevolgd worden.

3. *Waar* Hij deze leerrede uitsprak. Zijne plaats van bijeenkomst was de oever der zee. Hij ging het huis uit (omdat er gene plaats genoeg in was voor de hoorders) in de open lucht. Zulk een Prediker had de grootste, best ingerichte gehoorzaal behoren te hebben om er te prediken, maar Hij bevond zich thans in den staat der vernedering, en hierin. gelijk in alle andere dingen, heeft Hij zich de ere ontzegd, die Hem toekwam, gelijk Hij geen eigen huis had om in te wonen, zo had Hij ook gene eigen kapel om in te prediken. Hierdoor leert Hij ons om voor de uitwendige zaken der Godsverering gene pracht of staatsie te begeren, maar gebruik te maken van de gelegenheden, die God in Zijne voorzienigheid ons schenkt. Toen Christus geboren werd, moest Hij zich met ene enge plaats in een stal vergenoegen, en nu heeft Hij zich naar het strand te begeven, opdat er ruimte zou zijn voor hen, die Hem wilden horen. Hij die de Waarheid zelf is, zocht naar gene verborgene hoeken, zoals de Heidenen deden voor hun geheimzinnige plechtigheden. *De opperste Wijsheid roept overluid daarbuiten*, Prediker 1:20, Johannes 18:20. Zijn kansel was een schip, niet gelijk de kansel, van Ezra, *die voor die zaak gemaakt was*, Nehemia 8:5, maar, bij gebrek aan beter, voor

dit doel werd aangewend. Voor zulk een Prediker is gene plaats onvoegzaam, elke plaats werd door Zijne tegenwoordigheid geheiligd. Laten zij, die Christus prediken, gene schaamte gevoelen, al is het ook, dat zij in gene zeer voegzame, of geriefelijk ingerichte plaatsen moeten prediken. Sommigen maken de opmerking, dat de hoorders op drogen, vasten grond stonden, terwijl de Prediker zich op het water bevond en aan gevaar bloot stond. Leraren zijn het meest blootgesteld aan moeilijkheden en ongerief.

4. *Wat* en *hoe* Hij predikte. *Hij sprak tot hen vele dingen*. Veel meer waarschijnlijk dan hier vermeld zijn, maar het waren alle voortreffelijke en nuttige dingen, dingen, die tot onzen vrede dienen, dingen, die het koninkrijk der hemelen aangaan. Het waren gene beuzelingen, maar dingen van eeuwig belang, waarvan Christus gesproken heeft. Als Christus zo vele dingen tot ons zegt, dan hebben wij goed en nauwkeurig op te letten, opdat wij er geen van missen. Wat Hij sprak was in gelijkenissen. Ene gelijkenis betekent soms het een of ander wijs, belangrijk gezegde, dat leerrijk is, maar in de Evangeliën betekent het over het algemeen ene voortgezette vergelijking, waardoor geestelijke of hemelse dingen beschreven worden in bewoordingen, die aan het dagelijks leven zijn ontleend. Van die manier van onderwijzen werd zeer veel gebruik gemaakt, niet slechts door de Joodse rabbijnen, maar ook door de Arabieren en andere Oosterse wijzen, en zij werd zeer nuttig en doelmatig bevonden, te meer omdat zij ook zo aangenaam was. Onze Heiland maakte er veel gebruik van, en daarmee verwaardigde Hij zich Zijne rede in te richten naar hun bevatting. God had reeds voorlang door Zijne dienstknechten, de profeten, in gelijkenissen gesproken, Hosea 12:11, doch met weinig vrucht, thans spreekt Hij in gelijkenissen door Zij n Zoon. Voorzeker zullen zij eerbied hebben voor Hem, die van den hemel is en over hemelse dingen spreekt, maar in uitdrukkingen, ontleend aan aardse dingen. Zie Johannes 3:12. Nu hebben wij hier:

I. De algemene reden, waarom Christus door gelijkenissen leerde. De discipelen waren er enigszins verwonderd over, want tot nu toe had Hij er in Zijne prediking niet veel gebruik van gemaakt, en daarom vragen zij: *Waarom spreekt Gij tot hen door gelijkenissen?* Want zij waren in waarheid begerig, dat het volk zou horen met verstand. Zij zeggen niet: Waarom spreekt Gij tot *ons* (zij wisten wel hoe aan de verklaring der gelijkenissen te komen) maar tot *hen*. Wij moeten voor de stichting van anderen zorgen, zowel als voor onze eigene, door het gepredikte woord, en, zo wij zelven *sterk* zijn, toch *de zwakheden van anderen leren dragen*. Deze vraag wordt door Christus uitvoerig beantwoord, vers 11-17. Hij zei hun, dat Hij door gelijkenissen sprak, omdat daardoor de dingen Gods duidelijker werden gemaakt en gemakkelijker te verstaan voor hen, die gewillig waren om onderwezen te worden, terwijl zij er moeilijker en duisterder door werden voor hen, die moedwillig onwetend waren, en dat aldus het Evangelie voor sommigen ene reuke des levens ten leven, en voor anderen ene reuke des doods ten dode zou zijn. Gelijk de wolken vuurkolom, keert ene gelijkenis hare donkere zijde naar de Egyptenaren, en brengt hen in verwarring, maar hare lichtzijde naar de Israëlieten, om hen te vertroosten, en aldus beantwoordt zij aan een dubbel doel. Hetzelfde licht dat aan sommiger ogen leiding geeft, verblindt de ogen van anderen.

1. Deze reden wordt gegeven in vers 11.

Omdat het u gegeven is, de verborgenheden van het koninkrijk der hemelen te weten, maar dien is het niet gegeven. Dat is: De discipelen hadden kennis, maar de scharen niet. Gij weet reeds iets van deze verborgenheden, en gij behoeft niet op deze gemeenzame wijze onderwezen te worden, maar het volk is onwetend, zij zijn slechts kinderen, en moeten als zodanig onderwezen

worden door eenvoudige gelijkenissen, daar zij nog niet in staat zijn op andere wijze onderricht te ontvangen, want zij hebben wel ogen, maar weten ze niet te gebruiken. Dit is de mening van sommigen ten opzichte van deze plaats. Of, volgens anderen: De discipelen waren geneigd om de verborgenheden des Evangelies te leren kennen en de gelijkenissen te onderzoeken, om er tot een inniger bekendheid met deze verborgenheden door te geraken, maar de vleselijk gezinde hoorders, die het bij het blote horen lieten blijven, gaven zich gene moeite om verder te onderzoeken, of naar de betekenis der gelijkenissen te vragen, zij zullen nooit wijzer worden, en zullen dus te recht wegens hun onverschilligheid en nalatigheid hebben te lijden. Ene gelijkenis is dus als de dop, of schaal, waarin de goede vrucht voor de vlijtigen bewaard wordt, maar die vrucht voor de luien ontoegankelijk maakt. Er zijn verborgenheden in het koninkrijk der hemelen, en *buiten allen twijfel, de verborgenheid der Godzaligheid is groot*. Christus' menswording, Zijne genoegdoening, Zijne voorspraak, onze rechtvaardigmaking en heiligmaking, ja het gehele werk der verlossing, van het begin tot het einde, zijn *verborgenheden*, die nooit anders dan door Goddelijke openbaring ontdekt hadden kunnen worden, 1 Corinthiërs 15:51. Zij waren toen slechts ten dele aan de discipelen ontdekt, en zij zullen nooit ten volle ontdekt worden, voordat de voorhang gescheurd zal zijn. Maar dat verborgene der Evangeliewaarheid moet ons niet den moed benemen om er onderzoek naar te doen, integendeel, wij moeten er ons juist door laten aansporen om er vlijtig naar te onderzoeken. Het is den discipelen van Christus genadiglijk gegeven om met deze verborgenheden bekend te zijn. Kennis is de eerste gave Gods, en het is ene onderscheidende gave, Prediker 2:6. Zij was aan de apostelen gegeven, omdat zij Christus getrouwe volgelingen en metgezellen zijn geweest. Hoe dichter wij tot Christus naderen, en hoe meer gemeenschap wij met Hem oefenen, hoe beter wij met de Evangelieverborgenheden bekend zullen worden. Zij is aan alle ware gelovigen gegeven, die ene bevindelijke kennis van de Evangelieverborgenheden hebben, en dat is ongetwijfeld de beste kennis. Een beginsel van genade in het hart maakt de mensen snel van bevatting in de vreze des Heeren en in het geloof aan Christus, en dus ook in de betekenis der gelijkenissen, en, wijl het hem daaraan ontbrak, heeft Nicodemus, een leraar in Israël, van de nieuwe geboorte gesproken, zoals een blinde over de kleuren spreekt. Er zijn personen, aan wie deze kennis niet is gegeven, en *een mens kan geen ding aannemen, zo het hem uit den hemel niet gegeven is*. Johannes 3:27. Men gedenke, dat God niemands schuldenaar is, Zijne genade is het Zijne, Hij geeft of onthoudt haar naar Zijn welbehagen, Romeinen 11:35. Het verschil wordt door Gods vrijmacht beslist.

2. Deze reden wordt voorts opgehelderd door den regel, dien God volgt bij het uitdelen Zijner gaven: Hij schenkt ze aan hen, die er een goed gebruik van maken, maar ontneemt ze aan hen, die ze begraven. Het is regel onder de mensen, dat zij hun geld eerder toevertrouwen aan hen, die hun bezittingen door hun vlijt hebben vermeerderd, dan aan hen, die ze door hun onachtzaamheid hebben doen verminderen. Hier is ene belofte, dat hij, die naar de verkiezing der genade, ware genade heeft, en haar gebruikt, nog overvloediger genade zal ontvangen. Gods gunsten zijn een onderpand van nog meerdere gunsten, op het fondament, dat Hij gelegd heeft, zal Hij bouwen. Christus' discipelen hebben de kennis, die zij nu hadden, gebruikt, en bij de uitstorting des Geestes hebben zij nog overvloediger kennis ontvangen, Handelingen 2. Zij, die de *waarheid* der genade hebben, zullen ook de *toeneming* in genade hebben, Prediker 4:18, Genesis 30:24. Hier is ene bedreiging aan hem, die niet heeft, die gene begeerte heeft naar genade, geen goed gebruik maakt van de gaven en talenten, die hij heeft, geen wortel heeft, geen degelijk beginsel, die heeft, maar niet gebruikt wat hij heeft, van hem zal genomen worden, ook dat hij heeft, of schijnt te hebben. Zijne bladeren zullen verdorren, zijne gaven verwelken, de middelen der genade, die hij heeft, maar niet

gebruikt, zullen hem ontnomen worden, God zal Zijne talenten terugnemen uit de handen van hen, die blijken geven van weldra bankroet te zullen gaan.

3. Deze reden wordt inzonderheid verklaard met betrekking tot de tweeërlei soort van mensen, met wie Christus te doen had. Sommigen waren moedwillig onwetend, en dezen werden door de gelijkenissen als in verbijstering gebracht, vers 13, omdat zij "ziende niet zien." Zij hadden hun ogen gesloten voor het heldere licht van Christus' duidelijker prediking, en daarom werden zij nu in het duister gelaten. Zij zien Christus' persoon, maar zij zien niet Zijne heerlijkheid, zij zien geen verschil tussen Hem en een anderen mens. Zij zien Zijne wonderen, en horen Zijne prediking, maar zij zien en horen niet met enigerlei zorg of kommer, passen het niet toe op zich zelven, en verstaan het eigenlijk niet. Er zijn velen, die het licht des Evangelies zien, en het geklank des Evangelies horen, maar het dringt nooit door tot hun hart. Het is rechtvaardig in God om het licht te ontnemen aan hen, die er hun ogen voor sluiten dat zij, die gene kennis willen hebben, dan ook zonder kennis zijn, en God, aldus met hen handelende, verheerlijkt Zijne onderscheidende genade aan Zijne discipelen. Nu wordt hierin de Schrift vervuld, vers 14, 15. Het is aangehaald uit Jesaja 6:9, 10. De evangelische profeet, die het duidelijkst van de Evangeliegenade heeft gesproken, voorspelde er de minachting van, en de gevolgen, die uit deze minachting zouden voortkomen. Niet minder dan zes maal wordt er in het Nieuwe Testament naar verwezen, hetgeen aanduidt, dat in Evangelietijden geestelijke oordelen zeer algemeen zullen zijn, het minste gerucht maken, maar het vreselijkst zijn. Hetgeen gesproken was van de zondaren in Jesaja's tijd, werd vervuld in die van Christus' tijd, en wordt nog elke dag vervuld, want terwijl het boze hart des mensen dezelfde zonde aanhoudt, wordt door de rechtvaardige hand Gods dezelfde straf toebedeeld. Hier is: *Ten eerste*: Ene beschrijving van des zondaars moedwillige blindheid en hardheid, die hun zonde is. *Het hart dezes volks is dik geworden, vet gemaakt* betekent het woord eigenlijk, hetgeen tegelijk zinnelijkheid en zinneloosheid aanduidt, Psalm 119:70, gerust en zeker onder het woord en de roede Gods, en minachtend als Jeshurun, die vet werd en achteruitsloeg, Deuteronomium 32:15. En het hart dus zwaar zijnde, is het geen wonder, dat de oren zwaar zijn om te horen. De fluisteringen des Geestes horen zij in het geheel niet. Het luide roepen des woords, schoon dit woord gans nabij hen is, zij geven er geen acht op, het maakt geen indruk op hen, *zij stoppen hun oren toe"*, Psalm 58:5. En omdat zij onwetend willen zijn, sluiten zij de beide zintuigen der kennis toe, want ook hun ogen zijn toegesloten, besloten zijnde niet te willen zien, dat het licht in de wereld komt, toen de Zon der Gerechtigheid opging. Maar zij sluiten hun vensters, omdat zij de duisternis liever hebben dan het licht, Johannes 3:19, 2 Petrus 3:5.

Ten tweede: Ene beschrijving van die gerechtelijke blindheid, die er de rechtvaardige straf van is: *Met het gehoor zult gij horen, en geenszins verstaan*, welke genademiddelen gij ook hebt, zij zullen u van geen nut zijn, hoewel zij uit genade voor anderen, blijven en voortduren, zal, als oordeel over u, de zegen er aan onttrokken worden. De treurigste toe-. stand, waarin de mens, buiten de hel, wezen kan, is om met een dodig, verstompt, onbewogen hart onder de bediening der genademiddelen te zijn. Gods woord te horen, de wegen Zijner voorzienigheid gade te slaan, en er toch Zijn wil niet in te bespeuren of te verstaan, dat is de grootste zonde, en tevens het zwaarste oordeel. Het is Gods werk een verstandig hart te geven, en in den weg van een rechtvaardig oordeel ontzegt Hij het dikwijls aan hen, aan wie Hij, te vergeefs, het horende oor en het ziende oog heeft gegeven. Aldus verkiest God *de begoochelingen der zondaren* en geeft Hij hen over ten verderve door hen over te laten aan hun lusten, Psalm 81:12, 13, *laat hem varen*, Hosea 4:17, *Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten"*, Genesis 6:3.

Ten derde. Het rampzalig gevolg hiervan: *Opdat zij niet te eniger tijd met de ogen zouden zien*. Zij willen niet zien, omdat zij zich niet willen bekeren, en God zegt, dat zij niet zullen zien, omdat zij zich niet zullen bekeren: *Opdat zij zich niet bekeren en Ik hen geneze*. Zien, horen en verstaan zijn noodzakelijk voor de bekering, want in het werken Zijner genade handelt God met de mensen als mensen, als redelijke wezens. Hij trekt hen met mensenzelen, Hij verandert het hart door de ogen te openen, Hij bekeert van de macht des Satans tot God door eerst te bekeren van de duisternis tot het licht, Handelingen 26:18. Allen, die in waarheid tot God bekeerd zijn, zullen voorzeker door Hem worden genezen, indien de zondaren omkomen, is dit dus niet toe te schrijven aan God, maar aan hen zelven, zij hebben dwaselijk gedacht genezen te zullen worden, zonder bekeerd te zijn. Het is rechtvaardig in God Zijne genade te ontzeggen aan hen, die zo lang en zo dikwijls hare kracht hebben weerstaan. Farao heeft gedurende langen tijd zijn hart verhard, Exodus 8:15, 32, en daarna heeft God het verhard, Hoofdstuk 9:12, 10:20. Laat ons dus vrezen, dat wij door te zondigen tegen de Goddelijke genade, haar ten laatste wèg zondigen. Anderen werden krachtdadig geroepen om de discipelen van Christus te zijn en wensten in waarheid door Hem onderwezen te worden. Zij werden door deze gelijkenissen onderricht, en namen er grotelijks door toe in kennis, inzonderheid toen zij verklaard werden. De dingen Gods werden er hun duidelijker door gemaakt en gemakkelijker te verstaan, en meer geschikt om in het geheugen bewaard te worden, vers 16, 17. *Uwe ogen zien, en uwe oren horen*. Zij zagen de heerlijkheid Gods in den Persoon van Christus, zij hoorden den wil en de bedoeling Gods in de leer van Christus. Zij zagen veel, en begeerden meer te zien, en zo werden zij toebereid om nog verder onderricht te ontvangen. Zij hadden daar de gelegenheid toe, wijl zij Christus voortdurend vergezelden, en van dag tot dag zullen zij het ontvangen, en daarbij ook genade. Nu spreekt Christus hiervan. Als van een zegen. *Gezegend*, of zalig, zijn uwe ogen, omdat zij zien, en uwe oren, omdat zij horen. Dit is uw geluk, en gij zijt dit geluk verschuldigd aan de bijzondere gunst en zegen van God." Het is een beloofde zegen, dat in de dagen van den Messias, *de ogen dergenen, die zien, niet verduisterd zullen zijn*, Jesaja 32:3. 1) De ogen van den minste der gelovigen, die de genade van Christus door ervaring kent, zijn zaliger dan die van de grootste geleerden, de grootste meesters in proefondervindelijke wijsbegeerte, die vreemdelingen zijn voor God, en die, gelijk de goden die zij dienen, *ogen hebben, en niet zien*. Zalig zijn uwe ogen. De ware zaligheid is het onvervreemdbaar erfdeel van het rechte verstaan en de rechte gebruikmaking van de verborgenheden van het koninkrijk Gods. Het horende oor en het ziende oog zijn Gods werk in hen, die geheiligd zijn, zij zijn het werk Zijner genade, Prediker 20:12, en zij zijn een gezegend werk, dat volvoerd zal worden met kracht, als zij, die nu *door een spiegel in ene duistere rede zien, van aangezicht tot aangezicht zullen zien*. Het was om deze zaligheid in het licht te stellen, dat Christus zoveel gesproken heeft van de rampzaligheid van hen, die in onwetendheid blijven verzonken: zij *hebben ogen en zien niet*: maar *zalig zijn uwe ogen*. De kennis van Christus is ene onderscheidende gunst aan hen, die haar hebben, en daarom legt zij groter verplichtingen op, Johannes 14:22. De apostelen moesten anderen onderwijzen, en daarom waren zij zelven bevoorrecht met de helderste openbaringen der Goddelijke waarheid. *De wachters zullen oog aan oog zien*, Jesaja 52:8. Als van een alles overtreffenden zegen, begeerd door, maar niet toegestaan aan, vele profeten en rechtvaardigen, vers 17. De heiligen des Ouden Testaments, die nog slechts enige flauwe stralen hadden van het licht des Evangelies, verlangden vurig naar verdere openbaringen. Zij hadden de typen, de afschaduwingen en profetieën van deze dingen, maar zij verlangden er het Wezen van te zien, dat heerlijke *einde, waarop zij niet sterk konden zien*, het heerlijke inwendige der dingen, waar hun blik niet kon doordringen. Zij begeerden de grote Zaligheid, de Vertroosting Israël's te zien, maar hebben haar niet gezien, omdat de volheid des tijds nog niet was gekomen. Zij, die *iets* van Christus weten, kunnen niet anders dan begeren *meer* van

Hem te weten. De openbaringen der Goddelijke genade geschieden, zelfs aan profeten en rechtvaardigen, niet anders dan overeenkomstig de bedeling, waaronder zij leven. Hoewel zij de gunstgenoten des hemels waren, voor wie de verborgenheden des Heeren waren, hebben zij toch de dingen niet gezien, die zij wensten te zien, omdat God besloten had ze nog niet aan het licht te brengen, en Zijne gunsten zullen Zijn raad niet voorafgaan. Er was toen, gelijk er nu nog is, *ene heerlijkheid, die geopenbaard zal worden*, iets dat nog voorbehouden is, *opdat zij zonder ons niet zouden volmaakt worden*, Hebreeën 11:40. Het is, ter opwekking onzer dankbaarheid en aansporing van onze naarstigheid, goed voor ons te denken aan de middelen, die ons ten deel zijn geworden, en de openbaringen, die ons zijn gedaan, boven hetgeen zij hadden, die onder de Oud-Testamentische bedeling hebben geleefd, inzonderheid de openbaring van de genoegdoening voor de zonde. Zie hoe groot de voorrechten zijn van het Nieuwe Testament boven die van het Oude Testament, 2 Corinthiërs 3, 7, enz., Hebreeën 12:18, en laat ons dan wel toezien, dat onze vorderingen op den goeden weg geëvenredigd zijn aan onze voorrechten.

II. In deze verzen hebben wij de gelijkenis van den zaaier en het zaad, alsmede de verklaring er van. Christus' gelijkenissen zijn ontleend aan de gewone dingen des dagelijksen levens, niet aan wijsgerige denkbeelden of bespiegelingen, of aan ongewone verschijnselen in de natuur, hoewel die van genoegzame toepassing zijn op de zaak, die Hij behandelt, maar aan dingen, die in het oog vallen, door iedereen opgemerkt kunnen worden, en ook door de eenvoudigste, de minst ontwikkelden, gemakkelijk begrepen kunnen worden. Velen er van zijn genomen uit het bedrijf van den landman, zoals deze hier van den zaaier en die van het onkruid. Christus deed dit:

1. Om hierdoor geestelijke dingen duidelijker te maken, en opdat zij aldus gemakkelijker tot ons verstand zouden doordringen. 2, Opdat gewone handelingen er geestelijke wijding door zouden verkrijgen, en wij door die dingen, die ons in 't oog vallen, opgeleid zouden worden om met innige verlustiging de dingen Gods te bepeinzen, en wij, wanneer onze handen het meest bezig zijn met wereldlijke zaken, niet slechts *in weerwil* daarvan maar zelfs *met behulp* daarvan, ons hart zullen opheffen naar den hemel. Aldus zal het woord Gods met ons spreken, gemeenzaam met ons spreken, Prediker 6:22. De gelijkenis van den zaaier is duidelijk genoeg, vers 3-9. De verklaring er van hebben wij van Christus zelf, die het best Zijne eigene bedoeling kende. Toen de discipelen vroegen: *Waarom spreekt Gij tot hen door gelijkenissen?* vers 10, gaven zij hiermede de begeerte te kennen om haar om den wille des volks verklaard te zien, en het is geen blaam op hun kennis, als zij die verklaring ook voor zich zelven begeerden. Onze Heere Jezus heeft dien wenk vriendelijk opgevolgd, gaf er den zin van en deed hen de gelijkenis verstaan, Zijne rede richtende tot de discipelen, maar zo, dat ook de scharen Hem hoorden, want er wordt ons niet bericht, dat Hij hen wegzond voor vers 36.

Gij dan, hoort de gelijkenis van den zaaier, vers 18, *Gij hebt haar gehoord, maar wij zullen haar nu nog eens bespreken*. Het is ene goede gewoonte, die veel kan bijdragen tot ons verstaan van het woord en het ter harte nemen ervan, als wij hetgeen wij gehoord hebben nogmaals horen. Filippenzen 3:1. *Gij hebt haar gehoord, maar hoort nu de verklaring er van*. Dan alleen zullen wij het woord recht en met goed gevolg horen, als wij verstaan wat wij horen. Het is geen horen, als het geen horen is met verstand, Nehemia 8:3. Laat ons daarom de gelijkenis eens met de verklaring vergelijken. Het gezaaide zaad is het woord Gods, dat hier het woord des koninkrijks wordt genoemd, vers 19. Het koninkrijk der hemelen is het koninkrijk, waarmee vergeleken, de koninkrijken der wereld niet waard zijn koninkrijken genoemd te worden. Het Evangelie komt *van*

dat koninkrijk en leidt henen *naar* dat koninkrijk. Het woord des Evangelies is het woord des koninkrijks, het is het woord van den Koning, en *waar dat is, daar is heerschappij*. Het is ene wet, door welke wij bestuurd en geregeerd moeten worden. Dit woord is het gezaaide zaad, dat een dood, dor ding schijnt te zijn, maar waarin toch de gehele opbrengst, of oogst, verborgen is. Het is een *onvergankelijk zaad*, 1 Petrus 1:23, het is het Evangelie, dat *vruchten voortbrengt* in de zielen. Colossenzen 1:5, 6. De zaaier, die het zaad uitstrooit, is onze Heere Jezus Christus, hetzij door Hem zelven, of door Zijne dienstknechten, vers 37. Het volk is Gods akker, akkerbouw is eigenlijk het woord, en de leraars zijn *medearbeiders met God*, 1 Corinthiërs 3:9. Het prediken voor de schare is het zaaien van het koren, wij weten niet, waar het moet neerkomen, zie slechts toe, dat het goed is, dat het rein is, en draag zorg, dat er zaad *genoeg* uitgestrooid wordt. Het zaaien van het woord is het zaaien van een volk voor Gods akker, de *tarwe van Zijn dorsvloer*. Jesaja 21:10. De grond, waarin dit zaad gezaaid is, is het hart van de kinderen der mensen, die van verschillenden aard en neiging zijn, en dienovereenkomstig is ook de uitwerking van het woord verschillend. Het hart des mensen is, evenals de grond, vatbaar voor verbetering, en om goede vruchten voort te brengen. Het is jam mer om dien grond braak te laten liggen, of hem gelijk de akker des luiaards te laten zijn, Prediker 24:30. De ziel is de geschikte plaats voor het woord Gods om in te wonen en te werken en te heersen. Zijne werking is op de consciëntie, het dient om die kaars des Heeren te ontsteken. Al naar wij zijn, zal ons het woord zijn. *De ontvangst hangt af van den ontvanger*. Gelijk het met de aarde is-er is ene soort van grond, die, hoeveel zorg en moeite gij er ook aan besteedt, en hoe goed ook het zaad is, dat gij er in zaait, toch gene goede vrucht zal voortbrengen, terwijl de goede grond overvloedige vruchten voortbrengt-zo is het ook met het hart der mensen, wier verschillend karakter hier voorgesteld wordt door vier soorten van grond, waarvan *drie* slecht zijn, en slechts *een* goed is. Het getal der onvruchtbare hoorders is zeer groot, zelfs van hen, die Christus zelf gehoord hebben. *Wie heeft onze prediking geloofd?* Het is een treurige blik, dien deze gelijkenis ons geeft op de menigten, die het Evangelie horen prediken, als er op de vier nauwelijks een is, die goede en overvloedige vruchten voortbrengt. De algemene roepstem gaat uit tot velen, en wordt ook door velen gehoord, maar slechts in weinigen blijkt de eeuwige uitverkiezing door de goede uitwerking van die roeping, Hoofdstuk 20:16. Let nu op den aard van deze vier soorten van grond.

De grond van den beganen weg, vers 4-19. Er liepen paden door hun korenvelden, Hoofdstuk 12:1 :en het zaad, dat daarop viel, drong er niet in, en zo werd het door de vogelen opgepikt. De plaats, waar Christus' hoorders toen stonden, stelde den aard voor van de meesten hunner, het zand aan den oever der zee, dat voor het zaad aan den grond van den beganen weg gelijk was. Merk nu op, *ten eerste*, wat soort van hoorders met den beganen weg vergeleken worden. Het zijn dezulken, die het woord horen, en het niet verstaan. En het is hun eigene schuld, dat zij het niet verstaan. Zij geven er geen acht op, houden het niet vast. Zij komen niet met het doel om goeds te ontvangen, gelijk de weg ook nooit bestemd was om bezaaid te worden. Zij komen voor Gods aangezicht zoals Zijn volk komt, en zitten voor Hem neer, zoals Zijn volk voor Hem neerzit, maar dat geschiedt slechts omdat het gebruik dit vordert, het is om te zien, en gezien te worden. Wat gezegd wordt nemen zij niet ter harte, het gaat het ene oor in, en het andere oor uit, en laat geen indruk achter.

Ten tweede: Hoe zij er toe komen onvruchtbare hoorders te zijn. *De boze*, dat is: de duivel, *komt en rukt weg hetgeen in zijn hart gezaaid was.* Zulke achteloze, zorgeloze, beuzelachtige hoorders zijn voor Satan ene gemakkelijke prooi, die, gelijk hij de grote moordenaar is der zielen, ook de grote dief is van leerredenen, en ons stellig het woord zal ontroven, als wij gene zorg dragen om het

te bewaren, evenals de vogels het zaad oppikken, dat op den grond valt, die noch te voren geploegd, noch daarna geëgd is. Als wij het braakland niet braken, door ons hart toe te bereiden voor het woord en het daartoe te verootmoedigen, als wij er onze aandacht niet aan geven, en als wij daarna het zaad niet bedekken door overpeinzing en gebed, als wij ons *niet te meer houden aan hetgeen van ons gehoord is*, dan zijn wij als de grond van den beganen weg. De duivel is er een gezworen vijand van, dat wij nut en voordeel trekken uit het woord van God, en niemand werkt hem hierbij meer in de hand dan achteloze hoorders, die aan iets anders denken, als zij moesten denken aan de dingen, die tot hun vrede dienen.

De steenachtige grond. Een ander deel viel op steenachtige plaatsen, vers 5, 6, die den toestand voorstellen van hoorders, die verder gaan dan de eersten, goede indrukken ontvangen van het woord, maar die niet blijvend zijn, vers 20, 21. Het is mogelijk, dat wij heel veel beter zijn dan anderen, en toch niet zo goed als wij behoorden te wezen, veel verder gaan dan onze naburen, en toch den hemel niet bereiken. Zie nu betreffende deze hoorders, die door den steenachtigen grond worden voorgesteld.

Ten eerste. Hoe ver zij gingen. Zij horen het woord, zij keren het den rug niet toe, zij lenen er geen doof oor aan. Hoe dikwijls, en met hoeveel ernst wij ook het woord horen, zo wij daar bij blijven staan, zal het ons niet in den hemel brengen. Zij zijn *ras om te horen*, terstond ontvangt hij het, *euthus*, hij is bereid, of gereed, het te ontvangen, *het ging terstond op*, vers 5, het vertoonde zich sneller boven den grond dan het zaad, dat in goede aarde gezaaid was. Geveinsden zijn meermalen ware Christenen vooruit in het uiterlijk vertoon der belijdenis, maar die warmte en ij ver duren niet lang. Terstond ontvangen zij het, zonder het te onderzoeken, zij slikken zonder te kauwen, en dus kan er gene goede spijsvertering zijn. Diegenen zullen waarschijnlijk *het goede behouden*, die *alle dingen beproeven*, 1 Thessalonicenzen 5:21. Zij ontvangen het met blijdschap. Er zijn velen, die zeer verheugd zijn ene goede preek te horen, maar zij doen er gene winst mede voor hun ziel, zij vinden wel genoegen in het woord, maar zij laten er zich niet door veranderen of beheersen. Het hart kan vertederd worden onder het horen des woords, zonder dat het door het woord gesmolten, en in een nieuwen vorm gegoten wordt. Velen smaken het goede woord Gods, Hebreeën 6:5, en zeggen dat zij er zoetheid in vinden, maar zij laten de een of andere geliefde lust onder de tong blijven, en daar de smaak van het ene dan met den smaak van het andere niet overeenkomt, spuwen zij het weer uit. Zij verduren of verdragen, voor ene wijle gelijk ene heftige beweging, die zo lang duurt, als de indruk der kracht blijft, maar terstond ophoudt, als de kracht ophoudt. Velen volharden voor ene wijle, die niet volharden tot den einde, en zo ontgaat hun de zaligheid, die beloofd is alleen aan hen, die volstandig blijven, Hoofdstuk 10:22. Zij liepen wel, maar iets heeft hen verhinderd, Galaten 5:7.

Ten tweede. Hoe zij afnamen en vervielen, zo dat gene vrucht tot rijpheid werd gebracht, evenals koren, dat in gene diepte van aarde staat, waaraan het vochtigheid kan ontlenen, door de hitte der zon verschroeid wordt en verwelkt. De reden hiervan is: Zij hebben geen wortel in zich zelven, gene vaste beginselen in hun oordeel, gene vastheid van wil, gene ingewortelde gewoonten in hun genegenheden, niets bestendigs, dat de kracht of het sap hunner belijdenis zijn kan. Het is mogelijk, dat er een groene halm der belijdenis is, waar geen wortel is van genade. De hardheid blijft in het hart, en wat er van grond of zachtheid is, ligt slechts op de oppervlakte, innerlijk zijn zij even onbewogen als een steen. Zij hebben geen wortel, zij zijn niet door het geloof verenigd met Christus, die onze Wortel is, zij ontlenen niets *aan* Hem, zij zijn niet afhankelijk *van* Hem. Waar geen beginsel is, schoon er wel ene belijdenis is, kunnen wij gene volharding verwachten. Zij, die geen' wortel

hebben, zullen slechts *voor een tijd zijn*. Een schip zonder ballast kan in het begin een goed geladen schip wel vooruit zeilen, maar bij zwaar weer zal het zeer stellig achterblijven en de haven niet bereiken. Er komen tijden van beproeving, en dan gaan zij gans en al te gronde. *Als verdrukking of vervolging komt, om des woords wil, zo wordt hij terstond geërgerd*. Dat is een struikelblok op zijn weg, waar hij niet over heen kan, en daar loopt zijne gehele belijdenis op uit. Na een gunstigen wind van voorspoed, volgt meestal een storm van vervolging, om te doen blijken wie het woord in oprechtheid ontvangen hebben, en wie niet. Als het woord van Christus' koninkrijk het woord wordt van Christus' lijdzaamheid, Openbaring 3:10, dan wordt de proef genomen om te zien wie het houdt en wie niet. Het is wijs om zich voor zulk een dag voor te bereiden. Als die tijd der beproeving daar is, dan zullen zij, die geen wortel hebben, weldra geërgerd worden, dan krijgen zij het te kwaad met hun belijdenis, vinden er fouten en gebreken in, en eindigen met haar maar te laten varen. Vandaar dat wij lezen van *de ergernis des kruizes*, Galaten 5:11. In de gelijkenis wordt vervolging vergeleken bij de verschroeiende zon, vers 6, dezelfde zon, die koestert en verwarmt hetgeen goed geworteld is, verdort en verbrandt hetgeen geen wortel heeft. Gelijk het woord van Christus, zo is ook het kruis van Christus, voor sommigen *ene reuke des levens ten leven*, en voor anderen *ene reuke des doods ten dode*. Dezelfde vervolging, die sommigen tot afval en verderf voert, werkt voor anderen, *een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid*. Beproevingen, die sommigen doen wankelen, bevestigen anderen, Filippenzen 1:12. Zie, hoe spoedig zij afvallen, even spoedig rot als zij rijp waren. Ene belijdenis, die zonder nadenken of onderzoek wordt omhelsd, zal men gewoonlijk ook zonder nadenken loslaten. De doornige grond: *een ander deel viel in de doornen*, (welke ene bescherming zijn voor het koren, als zij in de heg zijn, maar zeer slechte medebewoners zijn in den akker), *en de doornen wiesen op*, hetgeen aanduidt, dat zij weinig of niet in het gezicht waren, toen het zaad gezaaid werd, maar later bleek verstikkend er voor te zijn, vers 7. Dit ging verder dan het vorige, want het had wortel, en het stelt den toestand voor van hen, die hun belijdenis niet gans en al laten varen, en er toch het zaligmakende nut niet van hebben. Het goede, dat zij verkrijgen door het woord, wordt ongemerkt overschaduwd en te niet gedaan door de dingen dezer wereld. Voorspoed vernietigt het woord in het hart evenzeer als vervolging het vernietigt, en dat op des te gevaarlijker wijze, naarmate het meer in stilte geschiedt: de stenen bederven den wortel, de doornen bederven de vrucht. Wat nu zijn deze verstikkende doornen? *Ten eerste. De zorgvuldigheid dezer wereld*. Zorge voor de toekomende wereld zou het ontspruiten en opwassen van dit zaad bevorderen, maar de zorgvuldigheid dezer wereld verstikt het. Wereldse zorgen worden zeer gepast vergeleken bij doornen, want zij zijn met de zonde in de wereld gekomen, en zijn het gevolg, de vrucht, van den vloek. Zij zijn goed op hun plaats, om ene opening dicht te stoppen, maar men moet goed gewapend zijn, als men er veel mee moet omgaan, 2 Samuel 23:6, 7. Zij zijn verwarrend, zij kwellen en scheuren, en hun einde is tot verbranding, Hebreeën 6:8. Deze doornen verstikken het goede zaad. Wereldse zorgen zijn de grote hinderpalen, die ons beletten nut voor onze ziel te trekken uit het woord van God en den Godsdienst. Zij verteren die kracht der ziel, welke aangewend moest worden voor Goddelijke zaken, zij houden ons af van onzen plicht, of verstrooien ons ook bij het betrachten van onzen plicht, en het meeste kwaad doen zij ons nog daarna, de vonken uitblussende van goede genegenheden en de koorden verbrekende van goede voornemens en besluiten. Zij, die *bekommerd en ontrust zijn over vele dingen*, zullen gewoonlijk het *ene ding, dat nodig is*, veronachtzamen.

Ten tweede. De verleiding des rijkdoms. Zij, die zich door hun zorg en vlijt bezittingen hebben verworven, en dus het gevaar te boven schijnen te zijn, dat ui t zorg ontstaat, en hoorders des woords zijn gebleven, bevinden zich toch in een strik, Jeremia 5:45. Het is moeilijk voor hen het

koninkrijk der hemelen binnen te gaan. Zij stellen zich voor in rijkdom te zullen vinden wat er niet in is, zij zijn geneigd er op te steunen, er een overmatig welbehagen in te vinden, en hierdoor wordt het woord evenzeer verstikt als door zorg. Het is echter niet zozeer de rijkdom zelf, als wel de verleiding des rijkdoms, die het kwaad veroorzaakt. Nu kan men van den rijkdom niet zeggen, dat hij ons verleidt, of bedriegt, of wij moeten er ons vertrouwen op stellen, en er grote verwachtingen van koesteren, en dan is het, dat hij het goede zaad verstikt. De goede grond, vers 8. *Een ander deel viel in de goede aarde*, en wèl is het te betreuren, dat goed zaad niet altijd in goede aarde valt, want dan ging er niets te loor, zodanig zijn de goede hoorders van het woord, vers 23. Hoewel er velen zijn, die Gods genade en het woord Zijner genade te vergeefs ontvangen, heeft God toch een overblijfsel, die het met uitnemend gevolg ontvangen, want Gods woord zal niet ledig tot Hem wederkeren, Jesaja 55:10, 11. Hetgeen deze goede aarde nu van de andere onderscheidde was, in een woord, vruchtbaarheid. *Daaraan* worden ware Christenen van geveinsden onderscheiden, dat zij de vruchten der gerechtigheid voortbrengen, zo *zult gij Mijne discipelen zijn*, Johannes 15:8. Hij zegt niet, dat er in deze goede aarde gene stenen zijn, en gene doornen, maar er waren er geen, die de overhand hadden en aldus hare vruchtbaarheid konden in den weg staan. De heiligen zijn in de wereld niet volkomen vrij van de overblijfselen der zonde, maar wèl zijn zij gelukkig bevrijd van de heerschappij er van. De hoorders, voorgesteld door den goeden grond, zijn: *Ten eerste*: Verstandige hoorders, zij horen het woord en verstaan het. Zij verstaan niet slechts den zin en de betekenis van het woord, maar ook het belang, dat zij zelf er bij hebben. Zij verstaan het zoals een man van zaken zijne zaken verstaat. In Zijn woord handelt God met de mensen als mensen, op redelijke wijze. Hij wint voor zich hun wil en hun genegenheden door hun verstand te openen, terwijl Satan, die een dief en moordenaar is, door die deur niet ingaat, maar van elders inklimt.

Ten tweede: Vruchtbare hoorders, hetgeen een blijk is van hun goed verstand, *en gaf vrucht*. Van elk zaad is vrucht als het eigen lichaam, een wezenlijk voortbrengsel in het hart en het leven, overeenkomstig het zaad des woords, dat ontvangen is. Wij dragen vrucht, als wij overeenkomstig het woord handelen, als onze gemoedsgesteldheid en de strekking van ons leven in overeenstemming zijn met het Evangelie, dat wij hebben, als wij dus doen naar ons geleerd is.

Ten derde: Niet allen zijn even vruchtbaar, *het een honderd-, het ander zestig- en het ander dertigvoud*. Onder vruchtbare Christenen zijn sommigen meer vruchtbaar dan anderen, er is ware genade, maar in verschillenden trap of mate. Sommigen zijn verder gevorderd in kennis en heiligheid dan anderen, alle scholieren van Christus zitten niet in dezelfde klasse. Wij behoren te streven naar den hoogsten graad, *honderdvoudige* vrucht voort te brengen, zoals Isaak's land, Genesis 26:12, overvloedig zijnde in het werk des Heeren, Johannes 15:8. Maar als de grond goed is, en de vrucht naar behoren, als het hart oprecht is, en het leven daar getuigenis van aflegt, dan zullen zij, die slechts dertigvoudig voortbrengen, even genadiglijk door God aangenomen worden, want wij zijn onder de genade, en niet onder de wet.

Eindelijk. Hij besluit de gelijkenis met een ernstig beroep op hun aandacht, vers 9, *Wie oren heeft om te horen, die hore*. Het zintuig van het gehoor kan niet beter gebruikt worden, dan om het woord Gods te horen. Sommigen zijn zeer gesteld om liefelijke melodieën te horen, hun oren zijn slechts *de dochters des lieds*, Prediker 12). Er is gene muziek gelijk aan het woord Gods, anderen zijn gesteld om *wat nieuws* te horen, Handelingen 17:21. Geen nieuws zo heuglijk als het Evangelie.

MATTHEUS 13:24-43

In deze verzen hebben wij:

I. Nog ene reden, waarom Christus door gelijkenissen geleerd en gepredikt heeft, vers 34, 35. *Al deze dingen heeft Jezus gesproken door gelijkenissen*, omdat de tijd nog niet gekomen was voor de helderder en duidelijker openbaringen van de verborgenheden des koninkrijks. Ten einde de aandacht en de verwachting des volks op te wekken, heeft Christus in gelijkenissen gesproken, *en zonder gelijkenis sprak Hij tot hen niet*, namelijk op dien dag, en in deze leerrede. Christus beproeft alle wegen en middelen om goed te doen aan de zielen der mensen, en indrukken bij hen teweeg te brengen. Indien de mensen niet door het eenvoudig prediken onderwezen willen worden, dan zal Hij het met gelijkenissen beproeven, en de reden, die hiervoor gegeven wordt, is: *opdat de Schriften zouden vervuld worden*. De plaats, hier aangehaald, is een deel der inleiding van den historischen psalm, den 78sten. *Ik zal mijn, mond opendoen in ene gelijkenis*. Wat de psalmist, David, of Asaf, hier van zijn verhaal zegt, wordt toegepast op de leerredenen van Christus, en dit grote voorbeeld kon dienen om deze manier van prediken te rechtvaardigen, tegenover de ergernis, die er bij sommigen door werd opgewekt. Hier is:

1. De stof, of het onderwerp van Christus' prediking. Hij predikte dingen, die van de grondlegging der wereld verborgen waren gebleven. De geheimenis van het Evangelie was van alle eeuwen verborgen in God, in Zijne raadsbesluiten, Efeziërs 3:9. Vergelijk Romeinen 15:26, 1 Corinthiërs 2:7, Colossenzen 1:26. Als wij ons verlustigen in de berichten van oude dingen, en in de openbaring van verborgenheden, hoe welkom moest ons dan niet dit Evangelie zijn, dat van zo hoge oudheid en zo gewichtige verborgenheden spreekt! Het was van de grondlegging der wereld af gehuld in typen en afschaduwingen, die thans weggedaan zijn, en die verborgene dingen worden thans geopenbaarde dingen, welke voor ons zijn en voor onze kinderen, Deuteronomium 29:29.

2. De manier van Christus' prediking: Hij predikte door gelijkenissen, wijze gezegden, maar in beeldspraak, die ene hulpe is om de aandacht der hoorders op te wekken en hen tot een vlijtig onderzoek aan te sporen. Salomo's zinrijke gezegden, die vol zijn van gelijkenissen, worden *spreuken* genoemd, maar hierin geldt, evenals in alle andere dingen: Ziet, Een, meer dan Salomo is hier, in wie alle de schatten der wijsheid verborgen zijn.

II. De gelijkenis van het onkruid, en de verklaring er van, zij moeten samen gaan, want de verklaring verduidelijkt de gelijkenis, en de gelijkenis verduidelijkt de verklaring. De discipelen verzoeken hun Meester deze gelijkenis voor hen uit te leggen, vers 36, Jezus had de scharen van zich gelaten, en het is te vrezen, dat velen hunner weggingen, niet wijzer dan zij gekomen waren. Zij hadden een geluid van woorden gehoord, en dat was alles. Het is droevig te denken hoe velen weggaan van ene prediking met het woord der genade in hun oren, maar met geen werk der genade in hun hart. Christus *ging naar huis*, niet zo zeer voor Zijne eigene rust, als wel om nog een afzonderlijk gesprek te hebben met de discipelen, wier onderricht Hij voornamelijk op het oog had in Zijne prediking. Hij was bereid aan alle plaatsen goed te doen, de discipelen grepen de gelegenheid aan, en zij *kwamen tot Hem*. Zij, die voor alle dingen wijs willen zijn, moeten de wijsheid hebben om zich de gelegenheden ten nutte te maken, inzonderheid de gelegenheid om met Christus te spreken, met Hem alleen te spreken, in stille overdenking en gebed. Als wij terugkeren uit de plechtige bijeenkomst, dan is het heel goed om wat wij er gehoord hebben te bespreken, en door die

gemeenzame gesprekken elkaar te helpen om het te verstaan en te onthouden, en om er door bewogen te zijn, want wij verliezen het nut van menige preek, door daarna over allerlei onnutte en ijdele zaken te spreken, Lukas 24:32, Deuteronomium 6:6, 7. Bijzondere samenspreking zou heel veel kunnen bijdragen om nut en voordeel te trekken voor onze ziel uit de openbare prediking. Nathan's: "Gij zijt die man" is doorgedrongen tot David's hart. Het verzoek der discipelen aan hun Meester was: *Verklaar ons de gelijkenis van het onkruid des akkers*. Dit duidt ene erkenning aan van hun onwetendheid, en zij schamen zich niet dit te bekennen. Waarschijnlijk hebben zij de algemene strekking der gelijkenis wel gevat, maar zij verlangden haar nog meer in bijzonderheden te begrijpen, en er ook zeker van te zijn, dat hun opvatting juist was. Diegenen zijn welgezind voor Christus' lering, die zich hunner onwetendheid bewust zijn, en oprecht begeren onderwezen te worden. Hij zal de nederigen onderwijzen, Psalm 25:8, 9, maar Hij *wil hierom verzocht worden. Indien iemand wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere*. Christus had de vorige gelijkenis verklaard zonder er om gevraagd te zijn, maar om de verklaring van deze vragen zij Hem. De zegeningen, die wij hebben ontvangen, moeten wij ons ook verder ten nutte maken, zowel tot leiding bij hetgeen wij bidden, als ter bemoediging in het gebed. Het eerste licht en de eerste genade zijn ons voorkomend geschonken, voor het verder toenemen in beide hebben wij dagelijks te bidden. 2. De verklaring, die Christus gaf van de gelijkenis, zo bereid is Christus om aan een dergelijk verzoek Zijner discipelen te voldoen. De strekking nu van de gelijkenis is ons ene voorstelling te geven van den tegenwoordigen en toekomenden staat van het koninkrijk der hemelen, de Evangelie-kerk, Christus' zorge er voor, des duivels vijandschap er tegen, de vermenging van goed en kwaad in deze wereld, en de scheiding er van in de toekomende wereld. De zichtbare kerk is het koninkrijk der hemelen, hoewel daar nu vele geveinsden in zijn, heerst Christus er toch in als Koning, en er is een overblijfsel in, die de onderdanen en erfgenamen des hemels zijn, naar wie, als het betere deel er van, zij genoemd is: de kerk is het koninkrijk der hemelen op aarde. Laat ons nu de bijzonderheden nagaan van de verklaring der gelijkenis.

Die het goede zaad zaait, is de Zoon, des mensen. Jezus Christus is de Heer van den akker, de Heer des oogstes, de Zaaier van het goede zaad. Toen Hij opgevaren is naar de hoogte, heeft Hij der wereld gaven gegeven, niet slechts goede leraren, maar ook andere goede, of Godvruchtige mensen. Alle goed zaad, dat er in de wereld is, komt uit de hand van Christus, en is door Hem gezaaid: waarheden, die worden gepredikt, genade, die in het hart wordt geplant, zielen, die geheiligd worden: dat alles is goed zaad, en wij zijn het alles aan Christus verschuldigd. Leraren zijn werktuigen in de hand van Christus om goed zaad te zaaien, zij worden gebruikt door Hem en onder Hem, en de goede uitslag van hun' arbeid hangt zuiver en alleen af van Zijn zegen. Zodat met recht gezegd kan worden, het is Christus, en niemand anders, die het goede zaad zaait, Hij is *de Zoon des mensen*, een onzer, zodat Zijne majesteit ons niet zal verschrikken, de Zoon des mensen, de Middelaar, die bekleed is met gezag.

De akker is de wereld, de wereld van het mensdom, een ruim veld, in staat om goede vruchten voort te brengen. Des te meer is het te betreuren, dat het zo vele kwade vruchten voortbrengt: de wereld is hier de zichtbare kerk, verspreid over de wereld, niet beperkt tot een enkel volk. In de gelijkenis wordt zij *Zijn akker* genoemd, de wereld is Christus' akker, want alle dingen zijn Hem van Zijn' Vader overgegeven. Alle macht en gezag, die de duivel in deze wereld heeft, heeft hij zich wederrechtelijk toegeëigend, als Christus komt om bezit te nemen, dan komt Hij, die daartoe het recht heeft, het is *Zijn* akker, en omdat hij de Zijne is, draagt Hij zorg om hem met goed zaad te bezaaien.

Het goede zaad zijn de kinderen des koninkrijks, ware heiligen. Zij zijn: de kinderen des koninkrijks, niet slechts, gelijk de Joden, in belijdenis, Hoofdstuk 8:12, maar in oprechtheid, Joden in hun binnenste, waarlijk Israëlieten, in geloof en gehoorzaamheid, ingelijfd in Jezus Christus, den groten Koning der kerk. Zij zijn het goede zaad, kostbaar als zaad. Psalm 126:6. Het zaad is het steunsel van het veld, Jesaja 6:13, zo ook het heilig zaad. Het zaad wordt uitgestrooid, zo ook de heiligen, verstrooid en verspreid, hier een, en dáár een, hoewel in sommige plaatsen dichter gezaaid dan in andere. Het zaad is hetgeen, waarvan vrucht verwacht wordt, alle vrucht van eer, heerlijkheid en dienst, die God van deze wereld heeft, heeft Hij van de heiligen, die Hij zich op de aarde gezaaid heeft, Hosea 2:23.

Het onkruid zijn de kinderen des bozen. Hier is het karakter, de aard, der zondaren, het zijn geveinsden-alle onheilige en goddeloze mensen. Zij zijn de kinderen des duivels, hoewel zij zijn naam niet dragen, dragen zij toch zijn beeld, zij doen zijne begeerten, van hem ontvangen zij hun opvoeding, hij heerst over hen, hij werkt in hen, Efeziërs 2:2, Johannes 8:44. Zij zijn het onkruid op den akker der wereld, zij doen geen goed, maar kwaad, zij zijn onnut in zich zelven en schadelijk voor het goede zaad, beide door verzoeking en vervolging. Zij zijn onkruid in den hof, zij genieten van dezelfden zegen, en zonneschijn en grond als de goede planten, maar zij deugen nergens toe, zij zijn het *onkruid onder de tarwe*. God heeft het zo verordineerd, dat goed en kwaad in deze wereld dooreen gemengd zijn, opdat het goede beoefend zou worden en het kwaad niet te verontschuldigen zou zijn, en er tussen aarde en hemel onderscheid worde gemaakt.

De vijand, die het onkruid gezaaid heeft, is de duivel, een gezworen vijand van Christus en van al wat goed is tot eer en heerlijkheid van den goeden God, en de vertroosting en zaligheid van goede mensen. Hij is een vijand van den akker der wereld, dien hij poogt tot *zijn* akker te maken door er onkruid in te zaaien. Van dat hij zelf een boze geest is geworden, heeft hij er zich vlijtig op toegelegd boosheid te bevorderen, en zich ten doel gesteld Christus hierin tegen te werken. Ten opzichte nu van het zaaien van onkruid valt op te merken: Dat het gezaaid werd *als de mensen sliepen*. De overheidspersonen sliepen, die door hun *macht*, leraren sliepen, die door hun *prediking* dit kwaad hadden moeten verhoeden. Satan loert op alle gelegenheden, en grijpt alle middelen aan om ondeugd en onheiligheid te bevorderen en te verspreiden. Aan bijzondere personen brengt hij die schade toe als rede en geweten slapen, als zij niet op hun hoede zijn, daarom hebben wij nodig nuchteren te zijn en te waken. Het was in den nacht, want dat is de tijd om te slapen. Satan heerst in de duisternis dezer wereld, dat geeft hem de gelegenheid om onkruid te zaaien, Psalm 104:20. Het was *als de mensen sliepen*, en het is niet te verhelpen, dat de mensen een tijd moeten hebben om te slapen. Het is even onmogelijk voor ons te beletten, dat er geveinsden in de kerk komen, als het voor den landman is, om als hij slaapt, te verhinderen, dat een vijand zijn akker bederft. Toen de vijand het onkruid had gezaaid, *ging hij weg*, vers 25, opdat men niet zou weten, dat hij het gedaan heeft. Als Satan zijn grootste kwaad doet, legt hij er zich het ijverigst op toe zich te verbergen, want zijn plan loopt gevaar te mislukken, als men bemerkt, dat hij er in is, als hij dus komt om onkruid te zaaien verandert hij zich in een engel des lichts, 2 Corinthiërs 11:13, 14. Hij *ging weg*, alsof hij niets kwaads had aangericht. *Alzo is de weg ener overspelige vrouw.* Zo groot is de neiging van den gevallen mens om te zondigen, dat Satan, als hij onkruid gezaaid heeft, weg kan gaan, het onkruid komt van zelf wel op, en zal schade toebrengen, maar als goed zaad gezaaid wordt, dan moet het verzorgd worden, het moet worden bewaterd en omheind, of er komt niets van terecht. Het onkruid vertoonde zich niet, voor dat het koren *tot kruid was opgeschoten, en vrucht voortbracht*, vers 26. Er is zeer veel verborgen boosheid in het hart der mensen, die zich langen tijd schuil houdt onder

den mantel van ene naar het uiterlijke, schone belijdenis, maar ten laatste uitbreekt. Evenals het goede zaad, ligt ook het onkruid langen tijd onder de aardkluiten, en bij het eerste ontspruiten is het moeilijk ze van elkaar te onderscheiden. Maar als de tijd van beproeving komt, als er vrucht moet voortgebracht worden, dat met moeite en gevaar gepaard gaat, dan zult gij wederkeren en tussen de oprechten en de geveinsden weten te onderscheiden, dan zult gij kunnen zeggen: Dit is tarwe, en dat is onkruid. Toen de dienstknechten het bespeurden, gingen zij klagen bij hun meester, vers 27. *Heere! hebt gij niet goed zaad in uwen akker gezaaid?* Ongetwijfeld heeft hij dit. Wat er ook verkeerd moge gaan in de kerk, wij zijn er zeker van, dat dit niet van Christus is. In aanmerking genomen het zaad, dat Christus zaait, kunnen wij wel verwonderd vragen: *Van waar dan dit onkruid?* Het ontstaan van dwalingen, het uitbreken van schandalen, het toenemen van onheiligheid: dat alles is ene grote smart voor de dienstknechten van Christus, inzonderheid voor Zijne getrouwe leraren, aan wie het toekomt er over te klagen bij Hem, wiens de akker is. Het is treurig zulk onkruid te zien in den hof des Heeren, den goeden grond te zien bedorven, het goede zaad verstikt, en een smaad geworpen op den naam en de eer van Christus, alsof Zijn akker niet beter was dan *de akker eens luiaards, gans opgeschoten van distels.* De Meester bemerkte spoedig van waar dit was, vers 28. *Een vijandig mens heeft dat gedaan*. Hij geeft er de dienstknechten de schuld niet van, *zij* konden het niet helpen, zij hadden gedaan wat in hun vermogen was, om dit te voorkomen. De dienstknechten van Christus, die naarstig zijn en getrouw, zullen door Christus niet veroordeeld worden, en daarom moeten ook de mensen gene verwijtingen tot hen richten wegens deze vermenging van slecht en goed, geveinsden en oprechten, op den akker der kerk. *Het kan niet wezen, dat er gene ergernissen komen*, en zij komen niet voor onze rekening als wij onzen plicht doen, al is het dan ook zonder den gewensten goeden uitslag. Hoewel zij slapen, zo zij den slaap niet liefhebben, hoewel er onkruid gezaaid is, zo *zij* het niet zaaien, noch bewateren, noch het toelaten, zal de schuld er van niet voor hun rekening komen. De dienstknechten toonden grote voortvarendheid om dit onkruid uit te roeien. *Wilt gij dan, dat wij heengaan en dat zelve vergaderen?* De overhaastige, onbezonnen ijver van Christus' dienstknechten eer zij met hun Meester te rade zijn gegaan, is soms gereed, om met gevaar voor de kerk, alles uit te roeien wat zij onkruid denken te zijn: *Heere! wilt Gij, dat wij zeggen, dat vuur van den hemel nederdale?* De Meester heeft dit zeer wijselijk voorkomen, vers 29. *Neen, opdat gij het onkruid vergaderende, ook mogelijk met hetzelve de tarwe niet uittrekt*. Het is voor een mens niet mogelijk, onfeilbaar tussen onkruid en tarwe te onderscheiden, hij kan zich vergissen, en daarom is het de wijsheid en genade van Christus, om veeleer het onkruid te laten staan, dan de tarwe in gevaar te brengen. Voorzeker! op ergerlijke overtreders moet de censuur worden toegepast, en wij behoren ons van hen te onttrekken, zij, die openlijk de kinderen zijn van den boze, behoren niet tot de sacramenten te worden toegelaten. Toch is het mogelijk, dat er ene tucht is, zo verkeerd in hare regelen, of zo overnauwkeurig in de toepassing er van, dat zij ene kwelling en ergernis wordt voor velen, die oprecht en nauwgezet Godvruchtig zijn. Er moet bij de toepassing van de kerkelijke censuur grote omzichtigheid en gematigdheid in acht genomen worden, opdat de tarwe niet vertreden, of zelfs uitgerukt wordt. De wijsheid, die van Boven is, *is zuiver*, maar zij is ook *vreedzaam*, en zij, die tegenstaan, moeten niet afgesneden, maar met zachtmoedigheid onderwezen worden, 2 Timotheus 2:25. Het onkruid kan, zo het onder de middelen der genade blijft, goed koren worden, hebt er dus geduld mede.

De oogst is de voleinding der wereld, vers 39. Deze wereld, hoe lang zij ook duurt, zal een einde hebben, zij zal niet eeuwig duren, de tijd zal weldra verzwolgen worden door de eeuwigheid. Aan het einde der wereld zal er een grote oogstdag zijn, een oordeelsdag, bij den oogst is alles rijp en

gereed om gemaaid te worden, zowel het goede als het slechte is rijp op den groten dag, Openbaring 6:11. Het is *de oogst der aarde*, Openbaring 14:15. In den oogsttijd wordt door de maaiers alles afgemaaid, geen akker, geen hoek wordt overgeslagen, en zo zullen op den groten dag allen geoordeeld worden, Openbaring 20:12, 13. God heeft *een oogst gezet*, Hosea 6:11, en hij zal niet falen, Genesis 8:22. Bij den oogst maait een iegelijk wat hij gezaaid heeft, ieders grond, en zaad, en bekwaamheid, en vlijt zullen openbaar worden, Galaten 6:7, 8. Dan zullen zij, die het kostbare zaad zaaiden, wederkomen met gejuich, Psalm 126:5, 6, met de blijdschap van den oogst, Jesaja 9:2, als de luiaard, die *om den winter niet ploegt, in den oogst zal bedelen, maar daar niets zal zijn*, Prediker 20:4, zal roepen: Heere, Heere, maar te vergeefs, wanneer de oogst van hen, die zaaiden voor het vlees, een dag der ziekte en der pijnlijke smart zal zijn, Jesaja 17:11. *De maaiers zijn de engelen*. Zij zullen in den groten dag gebruikt worden om de rechtvaardige vonnissen van Christus, zowel die ter goedkeuring, als die ter veroordeling, te volvoeren, als dienaren Zijner gerechtigheid, Hoofdstuk 25:31. De engelen zijn bekwame, sterke, snelle en gehoorzame dienstknechten van Christus, heilige vijanden van de goddelozen, en getrouwe vrienden van al de heiligen, en daarom zijn zij geschikt, om tot dezen dienst gebruikt te worden. *Die maait ontvangt loon*, en de engelen zullen niet onbetaald blijven voor hun' dienst, want *die zaait en die maait zullen zich te zamen verblijden*, Johannes 4:36, dat is de blijdschap in den hemel voor de engelen Gods. De helse pijniging is het *vuur*, waarin het onkruid alsdan zal worden geworpen, en waarin het verbrand zal worden. Op den groten dag zal onderscheid worden gemaakt, en daarmee een zeer groot verschil, het zal in waarheid een zeer grote dag zijn. Het onkruid zal dan vergaderd worden. De maaiers, wier voornaamste werk het is om het koren te vergaderen, zullen dan belast worden, om er eerst het onkruid uit bijeen te zoeken. Hoewel in deze wereld het goed en het kwaad dooreen gemengd zijn, zullen ze op den groten dag toch worden gescheiden. Dan zal er geen onkruid onder de tarwe worden gevonden, gene zondaars onder de heiligen, dan zult gij duidelijk verschil zien tussen de rechtvaardigen en de goddelozen, hetgeen hier soms zo moeilijk te onderkennen is. Maleachi 3:18, 4:1. *Zij zullen uit Zijn koninkrijk vergaderen al de ergernissen, en degenen, die de ongerechtigheid doen*. Als Hij begint zal Hij voleindigen. Al die bedorven leerstellingen, erediensten en praktijken, die ene ergernis zijn geweest voor de kerk, en een struikelblok voor der mensen geweten, zullen op dien dag door den rechtvaardigen Rechter veroordeeld worden, en *te niet gemaakt door de verschijning Zijner toekomst*, al *het hout, hooi en stoppelen*, 1 Corinthiërs 3:12. En dan, *wee dien, die ongerechtigheid doen en er in volharden, niet slechts in de laatste eeuw van Christus' koninkrijk op aarde, maar in alle eeuwen*. Wellicht is hier ene toespeling op Zefanja 1:3. *Ik zal wegrapen de ergernissen met de goddelozen*. Het zal dan *in busselen gebonden worden*, vers 30. Zondaren van dezelfde soort zullen in den groten dag bijeengevoegd worden, een bundel van Godloochenaars, een bundel van epicuristen , een bundel van vervolgers, en een groten bundel van geveinsden. Zij, die elkanders metgezellen waren in de zonde, zullen ook elkanders metgezellen zijn in schande en smart, en dat zal ene verzwaring zijn van hun ellende, gelijk het gezelschap der verheerlijkte heiligen hun zaligheid zal verhogen, Laat ons met David bidden: "Heere raap mijne ziel niet weg met de zondaren" Psalm 26:9, maar laat zij ingebonden zijn *in het bundelken der levenden bij den Heere, onzen God*, 1 Samuel 25:9. Zij zullen *in den vurigen oven geworpen worden*. Dat zal het einde wezen der goddelozen, der schadelijke lieden, die in de kerk zijn als onkruid op den akker. Zij zijn voor niets geschikt dan voor het vuur, daarin zullen zij komen, het is de geschiktste plaats voor hen. De hel is een vuuroven, ontstoken door den toorn Gods, en brandend gehouden door de busselen van onkruid, die er in worden geworpen, altijd verterende zijn, maar nooit verteerd. Maar Hij laat nu de beeldspraak daar, om ene beschrijving te geven van die pijniging. *Daar zal wening zijn en knersing der tanden*,

troosteloze smart, ene ongeneeslijke verontwaardiging tegen God, tegen hen zelven en tegen elkaar, zal de eindeloze kwelling zijn der verdoemden. Laat ons daarom, wetende den schrik des Heeren, bewogen worden, om af te laten van de ongerechtigheid. De hemel is de schuur, waarin Gods tarwe op den dag des oogstes vergaderd zal worden.

Maar brengt de tarwe samen in mijne schuur, vers 30. Op den akker dezer wereld zijn de Godvruchtigen de tarwe, het kostelijkste graan, hetgeen op den akker de meeste waarde heeft. Deze tarwe zal weldra vergaderd worden, uitgelezen van onder het onkruid, allen bijeengebracht in ene algemene vergadering, alle de heiligen des Ouden Testaments, al die van het Nieuwe Testament, geen enkele zal ontbreken. *Verzamelt Mij Mijne gunstgenoten*, Psalm 50:5. Al Gods tarwe zal verblijven in Gods schuur, bijzondere zielen worden in het graf als een hoop koren opgevoerd, Job 5:26, maar de algemene inzameling zal aan het einde des tijds plaats hebben. Dan zal Gods tarwe saamgebracht worden, en niet langer verstrooid zijn. Er zullen schoven van koren zijn, zowel als busselen van onkruid. Zij zullen dan veilig zijn, niet meer blootgesteld aan wind en weer, aan zonde en smart, niet langer op een groten afstand, van verre op den akker, maar nabij, in de schuur. Ja, de hemel is ene schuur, Hoofdstuk 3:12, waarin niet slechts de tarwe van het onkruid der slechte metgezellen gescheiden zal zijn, maar ook gezift van het kaf van hun eigen bederf. Heerlijk wordt dit in de verklaring der gelijkenis aangetoond, vers 43 :*Dan zullen de rechtvaardigen blinken gelijk de zon in het koninkrijk huns Vaders. Ten eerste*: Het is hun tegenwoordige ere, dat God hun Vader is. *Nu zijn wij kinderen Gods*, 1 Johannes 3:2, onze Vader in den hemel is daar Koning. Toen Christus naar den hemel ging, ging Hij *tot Zijn Vader en onzen Vader*, Johannes 20:17. Het is het huis onzes Vaders, Zijn paleis, Zijn troon, Openbaring 3:21.

Ten tweede. De ere, voor hen weggelegd, is dat zij zullen blinken gelijk de zon in dat koninkrijk. Hier zijn zij onbekend en verborgen, Colossenzen 3:3, hun schoonheid wordt verduisterd door hun armoede en het geringe van hun uitwendige omstandigheden, hun eigene zwakheden en gebreken, en de smaad en de verachting, die over hen wordt uitgestort omhullen hen als met ene wolk, maar dan zullen zij blinken gelijk de zon van achter ene donkere wolk. Bij den dood zullen zij blinken voor zich zelven, in den groten dag zullen zij blinken in het openbaar, voor geheel de wereld. Hun lichaam zal aan Christus' heerlijk lichaam gelijkvormig worden gemaakt. Zij zullen blinken door terugkaatsing, met een licht, dat aan de Fontein des lichts ontleend is. Hun heiligmaking zal volkomen wezen en hun rechtvaardigmaking bekend worden gemaakt. God zal hen erkennen als Zijne kinderen, en het register van hun dienst en van hun lijden om Zijns naams wil openbaar maken. Zij zullen blinken als de zon, het heerlijkste van alle zichtbare wezens. De heerlijkheid der heiligen wordt in het Oude Testament vergeleken bij die van het firmament en de sterren, maar hier bij die van de zon, want het leven en de onsterfelijkheid zijn door het Evangelie in een veel helderder licht gesteld, dan onder de wet. Zij, die als lichten schijnen in deze wereld opdat God verheerlijkt worde, zullen in de andere wereld blinken als de zon, opdat zij verheerlijkt worden. Evenals te voren besluit de Heiland ook deze gelijkenis met een beroep op hun aandacht: *Die oren heeft om te horen, die hore*. Het is ons geluk en onze zaligheid, om van deze dingen te horen, het is onze plicht er naar te luisteren, er acht op te slaan.

III. De gelijkenis van het mostaardzaad, vers 31, 32. De strekking er van is: aan te tonen' dat het begin des Evangelies gering zal zijn, maar deszelfs *laatste zeer vermeerderd zal worden*. Op die wijze zal de Evangelie-kerk, het koninkrijk Gods onder ons, in deze wereld opgericht worden, op

die wijze zal het werk der genade in het hart, het koninkrijk Gods binnen in ons, in bijzondere personen voortgezet worden. Betreffende het werk nu van het Evangelie valt op te merken:

1. Dat het in het eerst gewoonlijk zeer zwak en klein is, *gelijk aan het mostaardzaad, hetwelk wel het minste is onder al de zaden*. Het koninkrijk van den Messias, dat nu aan zijne oprichting was, had slechts een gering aanzien. Vergeleken bij den groten der wereld, schenen Christus en Zijne apostelen als een mostaardzaad, het nietigste en zwakste ding ter wereld. In bijzondere plaatsen is het eerste schijnsel van het licht des Evangelies slechts als het aanbreken van den dag, en in bijzondere zielen is het in het eerst als de dag der kleine dingen, als een gekrookt riet. Pas bekeerden zijn als lammeren, die in zijne armen gedragen moeten worden, Jesaja 40:11. Er is weinig geloof, en veel dat er aan ontbreekt, 1 Thessalonicenzen 3:10, en onuitsprekelijke zuchtingen, een beginsel van geestelijk leven, dat echter nauwelijks merkbaar is.

2. Dat het evenwel wast en toeneemt. Op wondervolle wijze heeft Christus' koninkrijk veld gewonnen, het heeft zich grotendeels uitgebreid. In weerwil van al den tegenstand, dien het van de hel en van de aarde ondervond, werden ganse volken als op een dag geboren. Ware genade in de ziel zal wezenlijk groeien, zij het ook onmerkbaar wellicht. Een mostaardzaadje is klein, het is echter zaad, en heeft de neiging en het vermogen om te groeien. De genade zal veld winnen, *voortgaande, en lichtende*, Prediker 4:18. Godvruchtige gewoonten worden bevestigd, goede werken worden vermenigvuldigd, de kennis wordt helderder, het geloof vaster, de liefde vuriger. Dat is het groeien van het zaad.

3. Dat het ten laatste tot ene grote mate van kracht en van nuttigheid zal worden: *wanneer het opgewassen is, dan wordt het een boom*, veel groter en omvangrijker in die landen, dan in het onze. Evenals de *wijnstok uit Egypte overgebracht*, Psalm 80:9-11, heeft hij wortel geschoten, en het land vervuld. De kerk is als een grote boom, waarin de vogelen des hemels verblijven, Gods volk vinden er voedsel en rust, schaduw en beschutting. In bijzondere personen zal het beginsel van ware genade volharden en ten laatste volmaakt worden, toenemende genade zal sterke genade worden en veel tot stand brengen. Vergevorderde Christenen moeten er naar streven nuttig te zijn voor anderen, zoals het mostaardzaad, opgegroeid zijnde, nuttig is voor de vogelen, opdat zij, die nabij, of onder hun schaduw verwijlen, er te meer om wel mogen varen, Hosea 14:7.

IV. De gelijkenis van den *zuurdesem*, vers 33. Hare strekking is ongeveer gelijk aan die der voorgaande, n.l. aan te tonen, dat het Evangelie trapsgewijze overmogen en voorspoedig zal zijn, op stille, onmerkbare wijze. De prediking des Evangelies is als zuurdesem en werkt als zuurdesem in het hart van hen, die het aannemen.

1. Ene vrouw nam dien zuurdesem, dat was haar werk. Evangeliedienaren worden gebruikt, om plaatsen en zielen met het Evangelie te doortrekken als met een zuurdesem. De vrouw is het zwakkere vat, en in zulke vaten hebben wij dien schat.

2. De zuurdesem werd verborgen in drie maten meels. Evenals het meel, is het hart week en kneedbaar, het is het weke hart dat zich het woord ten nutte zal maken. In ongemalen koren zal de zuurdesem gene werking doen, en evenmin zal het Evangelie iets uitwerken in de zielen, die niet verootmoedigd en verbroken zijn vanwege de zonde. De wet vermaalt het hart, en dan komt het Evangelie, om het als door zuurdesem te doortrekken. Het zijn *drie maten meels*, ene grote

hoeveelheid, want, *een weinig zuurdesem verzuurt het gehele deeg*. Het meel moet, voordat het den zuurdesem ontvangt, gekneed worden, en gelijk ons hart verbroken moet worden, zo moet het ook worden bevochtigd, er moet moeite worden gedaan om het te bereiden voor het woord, opdat het er den indruk van ontvange. De zuurdesem moet *in het hart worden verborgen*, Psalm 119:11, niet om hem geheim te houden, (want hij zal zich toch openbaren) maar om hem veilig te bewaren. Onze innerlijke gedachten moeten er mede bezig zijn, wij moeten hem bewaren, zoals Maria de gezegden van Jezus in haar hart bewaarde, Lukas 2:51. Als de vrouw den zuurdesem in het meel verbergt, dan is het met de bedoeling, dat hij er zijn smaak en geur aan zal mededelen, zo moeten wij het woord als een schat in onze ziel bewaren, opdat wij er door geheiligd worden, Johannes 17:17.

3. De zuurdesem, aldus in het deeg verborgen zijnde, doet er werking, hij gist, *het woord Gods is levend en krachtig*, Hebreeën 4:12. De zuurdesem werkt snel, zo ook het woord, en toch ook trapsgewijze. Welk ene plotselinge verandering bracht Elia's mantel in Elisa teweeg l 1 Koningen 19:20. Hij werkt stil en onmerkbaar, Markus 4:26, 27, maar toch krachtig en onweerstaanbaar. Hij werkt zonder gerucht te maken, want dat is de wijze des Geestes, maar dat werk faalt niet. Verberg slechts den zuurdesem in het deeg, en de ganse wereld kan niet beletten, dat hij er smaak en geur aan mededeelt, toch ziet niemand hoe het geschiedt, maar langzaam en trapsgewijze is het gehele deeg doorzuurd. Zo was het in de wereld. Door hun prediking hebben de apostelen ene handvol zuurdesem in de massa der mensheid verborgen, en dit had ene wondervolle uitwerking. Het bracht de ganse wereld in beweging, en in zekeren zin werd zij er onderst boven door gekeerd, Handelingen 17:6. Langzamerhand ontstond er ene wonderlijke verandering in den smaak der mensen, de reuk van het Evangelie werd openbaar in alle plaatsen, 2 Corinthiërs 2:14 :Romeinen 15:19. Deze krachtige uitwerking werd door geen uitwendig geweld veroorzaakt, maar door den Geest van den Heere der heirscharen, die werkt, en niemand zal het keren. Aldus is het in het hart. Als het Evangelie in de ziel komt, werkt het ene verandering, niet in de substantie-het deeg is hetzelfde-maar in de hoedanigheid er van. Het brengt te weeg, dat wij een anderen geur van ons geven, en dat andere dingen voor ons een anderen geur verkrijgen, dan zij vroeger hadden, Romeinen 8:5. Het werkt ene algemene verandering, het verspreidt zich in alle gaven en vermogens der ziel, en verandert zelfs de eigenschappen van de leden des lichaams, Romeinen 6:13. Deze verandering is van zulk een aard, dat zij de ziel doet delen in de natuur van het woord, gelijk het deeg deelt in de natuur van den zuurdesem, wij nemen er den vorm van aan, zoals het was den indruk van het zegel ontvangt. Het Evangelie heeft den geur van God, van Christus en van vrije genade, en in deze dingen heeft de ziel thans een welbehagen. Het is een woord van geloof en van bekering, van heiligheid en liefde, en deze worden er door gewerkt in de ziel. Die geur deelt zich onmerkbaar mede, want ons leven is verborgen, maar zij is onafscheidelijk, want de genade is het goede deel, dat nooit weggenomen zal worden van hen, die haar bezitten. Is het deeg doorzuurd, dan *naar den oven er mede!* Die verandering gaat gewoonlijk gepaard met beproeving en benauwdheid, maar aldus worden de heiligen geschikt gemaakt om brood te zijn voor de tafel onzes Meesters.

MATTHEUS 13:44-52

In deze verzen hebben wij vier korte gelijkenissen.

I. Die van den schat in den akker verborgen. Tot nu toe had Hij het koninkrijk der hemelen vergeleken bij kleine dingen, omdat deszelfs begin klein was. Opdat niemand echter hierin ene reden zal zien, om er geringe gedachten van te koesteren, stelt Hij het in de volgende gelijkenis voor als van zeer grote waardij in zich zelf, en groot voordeel aanbrengende aan hen, die het aannemen, en gewillig zijn om er de voorwaarden van na te komen. Het wordt hier vergeleken bij een schat in een akker verborgen, dien wij, zo wij willen, ons kunnen toe-eigenen.

1. Jezus Christus is de ware schat. In Hem is overvloed van alles wat rijk en nuttig is, en ons deel zal zijn, *alle volheid* Colossenzen 1:19, Johannes 1:16, *schatten van wijsheid en kennis*, Colossenzen 2:13, van gerechtigheid, genade en vrede, zijn allen voor ons weggelegd in Christus, en, zo wij deel aan Hem hebben, is het alles het onze.

2. Het Evangelie is de akker, waarin deze schat verborgen is. Hij is verborgen in het woord des Evangelies, zowel in het Oud-Testamentische als het Nieuw-Testamentische Evangelie. In de Evangelie-instellingen is het verborgen als de melk in de borst, het merg in het been, het manna in den dauw, het water in de fontein, Jesaja 12:3, de honing in den honingraat. Het is verborgen, niet in een omheínden hof, of in ene afgeslotene fontein, maar in een akker, een open veld, wie wil kome, en onderzoeke de Schriften, hij grave in den akker, Prediker 2:4, en welke koninklijke mijnen wij ook vinden, zij zijn allen de onzen, zo wij den rechten weg er voor inslaan.

3. Het is ene grote en belangrijke zaak den schat, in dezen akker verborgen, te vinden, en er de onschatbare waardij van te ontdekken. De reden, waarom zo velen het Evangelie veronachtzamen, zich gene kosten of moeite willen getroosten en zich aan geen gevaar willen blootstellen om het te verkrijgen, is, dat zij slechts op de oppervlakte van den akker zien, en daarnaar oordelen, en dus gene meerdere voortreffelijkheid zien in de Christelijke instellingen dan in die van de wijsgeren. De rijkste mijnen bevinden zich soms in gronden, die er het kaalst en onvruchtbaarst uitzien, en daarom willen zij niet eens een bod er voor doen, veel minder er den vollen prijs voor betalen. *Wat is uw liefste meer dan ene andere liefste?* Wat is de Bijbel meer dan andere goede boeken? Wat is Christus' Evangelie meer dan Plato's wijsbegeerte, of de zedenleer van Confucius? Maar zij, die de Schriften onderzocht hebben, en er Christus en het eeuwige leven in hebben gevonden, Johannes 5:39, hebben zulk een schat in dien akker ontdekt, dat hij er van oneindig hoger waardij door wordt.

4. Zij, die dezen schat in den akker ontdekken en hem op de rechte waarde schatten, zullen niet rusten, voor hij tot elke prijs in hun bezit is. Wie dezen schat gevonden heeft, verbergt hem, hetgeen ene heilige jaloersheid aanduidt, *dat wij niet schijnen achtergebleven te zijn*, Hebreeën 4:1 *toeziende*, Hebreeën 12:15, opdat Satan zich niet stelle tussen dien schat en ons. Hij verheugt er zich reeds in voordat de koop gesloten is, hij is blijde, dien koop te kunnen sluiten, dat hij goed op weg is om deel te verkrijgen aan Christus, dat de zaak is, waar het om te doen is. Het hart van hen, die den Heere nog slechts zoeken, kan zich reeds verblijden, Psalm 105:3. Hij besluit dien akker te kopen. Zij, die het Evangelie op Evangelievoorwaarden aannemen, kopen dien akker, zij maken hem tot hun eigendom om den wille van den ongezienen schat er in. Wij moeten het oog hebben op Christus in het Evangelie, wij behoeven niet op te klimmen tot den hemel, in het woord is Christus

nabij ons. En zo zeer heeft hij zijn hart er op gezet, dat hij alles verkoopt wat hij heeft om dien akker te kopen. Zij, die een zaligmakend gewin door Christus willen hebben, moeten bereid zijn van alles afstand te doen, om zich dit te verzekeren, zij moeten alle dingen schade achten te zijn, opdat zij Christus mogen gewinnen, en in Hem gevonden mogen worden.

II. Die van de parel van grote waarde, vers 45, 46, die dezelfde strekking heeft als de vorige.

De droom is herhaald, omdat de zaak van God vast besloten is. Alle mensenkinderen zijn ijverig bezig schone paarlen te zoeken. De een zou rijk willen wezen, een ander aanzienlijk en geëerd willen zijn, en een derde geleerd wezen, maar de meesten komen bedrogen uit, zij laten zich namaaksels voor echte paarlen in de hand stoppen. Jezus Christus is ene Parel van grote waarde, een onschatbaar juweel, dat hen, die het bezitten, rijk, waarlijk rijk maakt, rijk in God. Hem bezittende, hebben wij genoeg om ons hier en voor eeuwig gelukkig te maken. Een waar Christen is een geestelijk koopman, die deze parel van grote waarde zoekt en vindt, zich met niets minder tevreden stelt dan deel te hebben aan Christus, en, als vast besloten zijnde geestelijk rijk te wezen, hogen handel drijft. *Hij ging heen en kocht die parel,* hij heeft er niet slechts een bod voor gedaan, hij kocht haar. Wat zal het ons baten Christus te kennen, indien wij Hem niet kennen als den Onze, *ons gemaakt tot wijsheid,* 1 Corinthiërs 1:30. Zij, die zaligmakend deel willen hebben aan Christus, moeten bereid zijn om voor Hem afstand te doen van alles, alles te verlaten om Hem te volgen. Al wat zich tegen Christus stelt, alles wat onze liefde tot Hem, en ons dienen van Hem in den weg staat, moeten wij blijmoedig opgeven, al is het ons ook nog zo dierbaar. Goud kan men wel eens te duur kopen, maar nooit deze parel van grote waarde.

III. De gelijkenis van het net, geworpen in de zee, vers 47-49.

I. Hier is de gelijkenis zelf. De wereld is ene grote zee, en de kinderen der mensen zijn *de kruipende dingen zonder getal, kleine en grote* in deze zee, Psalm 104:25 1). In hun natuurlijken staat zijn de mensen als de vissen der zee, die geen heerser hebben, Hebreeën 1:14. De prediking van het Evangelie is het werpen van het net in deze zee, om er iets uit te vangen tot eer en heerlijkheid van Hem, die over de zee heerst en gebiedt. Evangeliedienaren zijn *vissers van mensen,* wier werk het is dit net uit te werpen en op te trekken, en zij zullen voorspoed hebben op dit werk, als zij op Christus' woord het net uitwerpen, want anders arbeiden zij en vangen niets. In dit net, evenals in grote sleepnetten, wordt van alles gevangen. In de zichtbare kerk is er veel afval en uitschot, slijk, onkruid en ongedierte, zowel als vissen. Er komt een tijd, wanneer dit net vol zal-zijn en naar den oever zal getrokken worden, een gezette tijd, wanneer het evangelie volbracht zal hebben hetgeen, waartoe het gezonden was, en wij zijn er zeker van, dat het niet ledig zal gevonden worden, Jesaja 55:10, 11. Thans wordt het net gevuld, soms vult het zich sneller dan op andere tijden, maar toch - het vult zich, en zal naar den oever getrokken worden, *als de verborgenheid Gods vervuld zal worden.* Als het net vol en naar den oever getrokken is, dan zal er scheiding plaats hebben tussen het goede en het boze, dat er in vergaderd was. Geveinsden en ware Christenen zullen dan gescheiden worden, het goede zal, als zijnde van waarde, in vaten bijeengebracht worden, en dus zorgvuldig bewaard, maar het boze zal, als verachtelijk en onnut worden weggeworpen, en rampzalig is de toestand van hen, die op dien dag weg- geworpen zullen worden. Zolang het net in de zee is, weet men niet wat er in is, de vissers zelven kunnen het niet onderkennen, maar behoedzaam trekken zij het op met al wat er in is, en brengen het, om den wille van het goede, dat er zich in bevindt, naar den oever. Zodanig is Gods zorge over de zichtbare kerk, en zodanig

behoort des leraars zorge te zijn over hen, over wie hij is aangesteld, al zijn zij nog van gemengden aard. 2. Hier is de verklaring van het laatste gedeelte der gelijkenis, het eerste is duidelijk en verstaanbaar genoeg: wij zien in de zichtbare kerk sommigen van allerlei soort, maar het laatste gedeelte ziet op hetgeen nog komen moet, en wordt dus meer bijzonder verklaard, vers 49, 50. *Alzo zal het in de voleinding der eeuwen wezen*, dan, en niet eerder, zal de dag der scheiding, der ontdekking zijn. Wij moeten niet verwachten, dat het net vol zal zijn van goede vissen, wèl in de vaten, maar in het net zijn zij gemengd. Zie hier:

a. De onderscheiding der bozen van de rechtvaardigen. De engelen van den hemel zullen uitgaan, om datgene te doen wat de engelen der gemeente nooit konden doen: zij zullen *de bozen uit het midden der rechtvaardigen afscheiden*, en wij behoeven niet te vragen, hoe zij ze zullen kunnen onderscheiden, als zij hun opdracht en hun instructies ontvangen van Hem, die alle mensen kent, inzonderheid hen kent, die *Zijne* zijn, en hen, die dit *niet* zijn, en wij kunnen er ons verzekerd van houden, dat er in geen enkel opzicht ene vergissing zal plaats hebben.

b. Het oordeel der bozen, nadat zij aldus van de rechtvaardigen zijn afgescheiden. Zij zullen *in den vurigen oven geworpen worden*. Eeuwige ellende en smart zullen voorzeker het deel zijn van hen, die leven onder de geheiligden, maar zelf ongeheiligd zijn. Dit is hetzelfde, wat wij te voren bij vers 42 gehad hebben. Christus zelf heeft dikwijls over de pijniging der hel gesproken, als van de eeuwigdurende straf der geveinsden, en het is goed, om dikwijls aan die ontdekkende en levenwekkende waarheden herinnerd te worden.

IV. De gelijkenis van den heer des huizes, welke bestemd is als middel, om al het overige in het hart te doen prenten.

1. De aanleiding er toe was de goede vordering der discipelen in wetenschap en kennis, en inzonderheid het nut, dat zij uit deze leerrede hadden getrokken. Hij vroeg hun: *Hebt gij dit alles verstaan?* Te kennen gevende, dat Hij, zo zij het niet hadden verstaan, bereid was het hun nader te verklaren. Het is de wil van Christus, dat allen, die het woord lezen en horen, het zullen verstaan, want, hoe zou het hun anders goed kunnen doen? Daarom behoren wij, als wij het woord hebben gelezen of gehoord, te onderzoeken, of ons te laten onderzoeken, of wij het al of niet verstaan hebben. Het is voor de discipelen van Christus gene schande om ondervraagd te worden. Christus nodigt ons, om bij Hem onderricht te zoeken, en de leraren behoren hun diensten aan te bieden aan hen, die ene goede vraag te doen hebben betreffende hetgeen zij hebben gehoord. *Zij zeiden tot Hem: Ja, Heere*, en wij hebben reden te geloven, dat zij in waarheid dit bevestigend antwoord konden geven, want, als zij niet verstonden, dan vroegen zij om ene verklaring, vers 36. En de verklaring van deze gelijkenis was de sleutel tot de andere. Het rechte verstaan van ene goede leerrede, zal ons grotelijks helpen, om ook ene andere te verstaan, want goede waarheden verduidelijken elkaar, en *de wetenschap is voor den verstandige licht*.

2. Het doel van de gelijkenis zelf was Zijne goedkeuring te kennen te geven over hun vordering. Christus is bereid om gewillige leerlingen in Zijne school aan te moedigen, al zijn zij ook zwak, en tot hen te zeggen: *wèl gedaan, en wèl gezegd*. Het looft hen als *schriftgeleerden, onderwezen in het koninkrijk der hemelen*. Thans leerden zij, om naderhand te kunnen onderwijzen, en de leraars onder de Joden waren de schriftgeleerden. Ezra, die *zijn hart had gericht om in Israël te leren*, wordt *een vaardig schriftgeleerde* genoemd, Ezra 7:6, 10. Nu is ook een bekwaam en getrouw

bedienaar van het Evangelie een schriftgeleerde, maar ter onderscheiding wordt hij een *schriftgeleerde, in het koninkrijk der hemelen onderwezen*, genoemd, bedreven in de dingen des Evangelies, en bekwaam, om die dingen te onderwijzen. Zij, die geroepen zijn, om anderen te onderwijzen, moeten zelven goed onderwezen zijn. Indien de lippen des priesters wetenschap moeten bewaren, dan moet zijn hoofd eerst wetenschap hebben. Het onderwijs van een Evangeliedienaar moet wezen in *het koninkrijk der hemelen*, dat is de zaak, waarmee hij te doen heeft. Iemand kan een groot wijsgeer en staatsman zijn, zo hij echter niet onderwezen is in het koninkrijk der hemelen, zal hij een slecht Evangeliedienaar zijn. Hij vergelijkt hen bij een heer des huizes, die *uit zijn schat nieuwe en oude dingen voortbrengt*, vruchten, die in het vorige jaar geplant, en in dit jaar geoogst zijn, overvloed en verscheidenheid om er zijne vrienden op te onthalen, Hooglied 7:13. Zie hier hetgeen, waarmee een leraar toegerust behoort te wezen, *een schat van oude en nieuwe dingen*. Zij, die er zo vele en velerlei gelegenheden toe hebben behoren zich in hun tijd van vergaderen-dat is in hun leertijd-wel te voorzien van oude en nieuwe waarheden, uit het Oude Testament en het Nieuwe Testament, opdat de mens Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust, 2 Timotheus 3:16, 17. Oude ervaringen, en nieuwe waarnemingen, zij hebben allen haar nut, en wij moeten ons niet vergenoegen met oude ontdekkingen, maar er nieuwe aan toedoen. Leef en leer. Welk gebruik hij van die toerusting moet maken, hij moet *voortbrengen*, het opleggen moet geschieden, om uit te kunnen geven tot nut en voordeel van anderen. Gij moet opleggen, maar niet voor u zelven. Velen zijn vol, maar hebben geen lucht, gene opening om er iets van hun volheid door te laten, Job 32:19. Zij hebben een talent, maar begraven het, dat zijn de onnutte dienstknechten. Christus zelf heeft ontvangen om te kunnen geven, dat moeten ook wij, en dan zullen wij meer hebben. In het voortbrengen is het het best, dat oude en nieuwe dingen samengaan, oude waarheden, maar uitgedrukt in nieuwe vormen, en met nieuwe genegenheid.

MATTHEUS 13:53-58

Wij hebben hier Christus in Zijn eigen land. Hij is het land doorgegaan, goed doende, maar Hij heeft gene enkele plaats verlaten, voor Hij er op dien tijd Zijn getuigenis voleindigd had. Zijne landgenoten hadden Hem reeds eenmaal verworpen, toch is Hij tot hen wedergekeerd. Christus houdt de weigeraars niet aan hun eerste woord, maar herhaalt Zijne aanbiedingen aan hen, die ze reeds dikwijls afgewezen hebben. Evenals in andere dingen, is Christus ook hierin Zijnen broederen gelijk, dat Hij ene natuurlijke genegenheid had voor Zijn vaderland.

Iedereen heeft zijn vaderland lief, niet omdat het schoon is, maar omdat het zijn vaderland is. De behandeling, die Hij thans ondervond, was tamelijk gelijk aan de vroegere, minachtend en boosaardig. Merk op:

I. Hoe zij hun minachting van Hem uitdrukten. Toen Hij hun leerde in hun synagoge, ontzetten zij zich, niet wijl zij ingenomen waren met Zijne prediking, of voor Zijne leer op zich zelf bewondering hadden, zij waren er slechts verbaasd over, dat het *Zijne* leer was, daar zij Hem beschouwden als volstrekt niet in staat om zulk een Leraar te zijn. Er waren twee dingen, die zij Hem verweten.

1. Zijn gebrek aan academische opleiding. Zij erkenden, dat Hij wijsheid had, en grote werken deed, maar nu was de vraag: Hoe kwam Hij er aan? Want zij wisten, dat Hij niet opgeleid was aan de voeten van hun rabbijn. Hij had nooit de universiteit bezocht, Hij had geen graad gehaald, Hij was niet gepromoveerd. Hij werd door de mensen niet "Rabbi, Rabbi" genoemd. Enghartige, bevooroordeelde lieden zijn altijd geneigd om de mensen te beoordelen naar de opleiding, die zij ontvangen hebben, meer te vragen naar hun afkomst dan naar de redenen, die Zij aanvoeren. *Vanwaar komt dezen die krachten? Is hij er op eerlijke manier aangekomen? Heeft hij niet wellicht de Zwarte Kunst bestudeerd?* Aldus keerden zij tegen Hem hetgeen in werkelijkheid voor Hem was, want zo zij niet willens blind waren geweest, dan hadden zij tot de gevolgtrekking moeten komen, dat Hij door God gezonden en geholpen werd, die zonder de hulp van ene academische opleiding zulke blijken gaf van buitengewone wijsheid en macht.

2. De geringheid en armoede Zijner bloedverwanten, vers 55, 56. Zij smaden Hem om Zijn vader. *Is deze niet de zoon des timmermans?* Ja, Hij werd geacht dit te zijn, maar welk kwaad is hierin gelegen? Het is gene schande voor Hem de zoon van een eerlijk ambachtsman te zijn. Zij herinneren zich niet (hoewel zij het hadden kunnen weten) dat deze timmerman *uit den huize David's* was, Lukas 1:27, een *zone David's* was. Hoofdstuk 1:20. Hoewel Hij een timmerman is, is hij toch een man van eer. Zij, die vitten en bedillen, zullen hetgeen waardig en verdienstelijk is voorbijzien, om te blijven staren op hetgeen laag en gering schijnt te zijn. Mensen van een bekrompen geest hebben geen oog voor een rijsje, ja zelfs niet voor het Rijsje uit den tronk van Isaï indien dit rijsje niet de bovenste tak van den boom is. Zij verwijten Hem Zijne moeder. En wat hebben zij nu op haar aan te merken? Wel, *Zijne moeder is genaamd Maria*, en dat was een gans gewone naam, en allen kenden zij haar, kenden haar als ene gans gewone vrouw. Zij wordt eenvoudig Maria genoemd, zonder enigerlei titel of benaming der ere, en dit rekenen zij nu Hem aan als een smaad en schande, alsof de mensen alleen maar gewaardeerd konden worden naar vreemde afkomst, adellijke geboorte, of wijdse eretitels, armzalige dingen voorwaar, om er iemands waarde naar te schatten. Zij verwijten Hem Zijne broeders, wier namen zij kenden, Jakobus en Joses, en Simon, en Judas, goede mensen, maar arm, en dies geminacht, en om hunnentwil ook Christus. Deze broeders waren

waarschijnlijk de kinderen van Jozef bij ene eerste vrouw, maar in welke betrekking zij ook tot Hem stonden, zij schenen met Hem in hetzelfde gezin te zijn opgegroeid. Van de roeping van drie hunner, die tot de twaalven behoorden, Jakobus, Simon, en Judas, of Taddeüs, lezen wij niet in het bijzonder, omdat zij zulk ene uitdrukkelijke nodiging of roeping tot bekendheid met Christus niet nodig hadden, daar zij de metgezellen Zijner jeugd zijn geweest. Ook Zijne zusters zijn allen bij ons. Zij hadden Hem dus te meer moeten liefhebben en eren, wijl Hij een hunner was, maar voor hen was dit ene reden om Hem te minachten. Zij waren aan Hem geërgerd. Zij struikelden over deze stenen des aanstoots, want Hij was *gezet tot een teken, dat wedersproken zal worden*, Lukas 2:34, Jesaja 8:14.

II. Hoe Hij die minachting opnam, vers 57, 58

1. Het heeft Zijn hart niet ontroerd. Hij schijnt er zich niet veel om bekommerd te hebben, Hij heeft *de schande veracht* Hebreeën 12:2. In stede van den smaad te verzwaren, of er zich beledigd door te tonen, of er een antwoord op te geven, zoals hun dwaze woorden het verdienden, schrijft Hij het met zachtmoedigheid toe aan de algemene neiging der mensen, om het voortreffelijke, dat zij gemakkelijk en zonder grote onkosten kunnen verkrijgen, te onderschatten, hetgeen in het eigen land is achter te stellen bij hetgeen uit den vreemde komt. Zo gaat het gewoonlijk. *Een profeet is niet ongeëerd, dan in zijn vaderland*. Profeten behoren geëerd te worden, en zijn dit ook: mannen Gods zijn grote mannen, mannen van eer, die achting afdwingen. Het is inderdaad vreemd, als profeten niet geëerd worden. Evenwel, gewoonlijk zijn zij het minst geëerd en geacht in hun vaderland, ja soms zijn zij er het meest gehaat. Gemeenzaamheid baart wel eens verachting.

2. Het heeft Hem voor het ogenblik-het zij met eerbied gezegd-de handen gebonden.

Hij heeft aldaar niet vele krachten gedaan, vanwege hun ongeloof. Ongeloof is de grote hinderpaal voor Christus' gunsten en weldaden.

Bij God zijn, over 't algemeen, *alle dingen mogelijk*, Hoofdstuk 19:26, maar dan is het, voor de bijzonderheden, *degenen, die gelooft*, Markus 9:23. Het Evangelie is *de kracht Gods tot zaligheid*, maar het is dit *een iegelijk die gelooft*, Romeinen 1:16. Zodat, indien er in ons gene krachten gedaan worden, het niet is vanwege gebrek aan macht of genade in Christus, maar vanwege gebrek aan geloof in ons. Uit genade zijt gij zalig geworden, en dat is ene kracht, maar het is *door het geloof*. Efeziërs 2:8.

HOOFDSTUK 14

1 Te dierzelfder tijd hoorde Herodes, de viervorst, het gerucht van Jezus;
2 En zeide tot zijn knechten: Deze is Johannes de Doper; hij is opgewekt van de doden, en daarom werken die krachten in Hem.
3 Want Herodes had Johannes gevangen genomen, en hem gebonden, en in den kerker gezet, om Herodias' wil, de huisvrouw van Filippus, zijn broeder.
4 Want Johannes zeide tot hem: Het is u niet geoorloofd haar te hebben.
5 En willende hem doden, vreesde hij het volk, omdat zij hem hielden voor een profeet.
6 Maar als de dag der geboorte van Herodes gehouden werd, danste de dochter van Herodias in het midden van hen, en zij behaagde aan Herodes.
7 Waarom hij haar met ede beloofde te geven, wat zij ook zou eisen.
8 En zij, te voren onderricht zijnde van haar moeder, zeide: Geef mij hier in een schotel het hoofd van Johannes den Doper.
9 En de koning werd bedroefd; doch om de eden, en degenen, die met hem aanzaten, gebood hij, dat het haar zou gegeven worden;
10 En zond heen, en onthoofdde Johannes in den kerker.
11 En zijn hoofd werd gebracht in een schotel, en het dochtertje gegeven; en zij droeg het tot haar moeder.
12 En zijn discipelen kwamen, en namen het lichaam weg, en begroeven hetzelve; en gingen en boodschapten het Jezus.
13 En als Jezus dit hoorde, vertrok Hij van daar te scheep, naar een woeste plaats alleen; en de scharen, dat horende, zijn Hem te voet gevolgd uit de steden.
14 En Jezus uitgaande, zag een grote schare, en werd innerlijk met ontferming over hen bewogen, en genas hun kranken.
15 En als het nu avond werd, kwamen Zijn discipelen tot Hem, zeggende: Deze plaats is woest, en de tijd is nu voorbijgegaan; laat de scharen van U, opdat zij heengaan in de vlekken en zichzelven spijze kopen.
16 Maar Jezus zeide tot hen: Het is hun niet van node heen te gaan, geeft gij hun te eten.
17 Doch zij zeiden tot Hem: Wij hebben hier niet, dan vijf broden en twee vissen.
18 En Hij zeide: Brengt Mij dezelve hier.
19 En Hij beval de scharen neder te zitten op het gras, en nam de vijf broden en de twee vissen, en opwaarts ziende naar den hemel, zegende dezelve; en als Hij ze gebroken had, gaf Hij de broden den discipelen, en de discipelen aan de scharen.
20 En zij aten allen en werden verzadigd, en zij namen op, het overschot der brokken, twaalf volle korven.
21 Die nu gegeten hadden, waren omtrent vijf duizend mannen, zonder de vrouwen en kinderen.
22 En terstond dwong Jezus Zijn discipelen in het schip te gaan, en voor Hem af te varen naar de andere zijde, terwijl Hij de scharen van Zich zou laten.
23 En als Hij nu de scharen van Zich gelaten had, klom Hij op den berg alleen, om te bidden. En als het nu avond was geworden, zo was Hij daar alleen.
24 En het schip was nu midden in de zee, zijnde in nood van de baren; want de wind was hun tegen.
25 Maar ter vierde wake des nachts kwam Jezus af tot hen, wandelende op de zee.
26 En de discipelen, ziende Hem op de zee wandelen, werden ontroerd, zeggende: Het is een spooksel! En zij schreeuwden van vreze.
27 Maar terstond sprak hen Jezus aan, zeggende: Zijt goedsmoeds, Ik ben het, vreest niet.

28 En Petrus antwoordde Hem, en zeide: Heere! indien Gij het zijt, zo gebied mij tot U te komen op
het water.
29 En Hij zeide: Kom. En Petrus klom neder van het schip, en wandelde op het water, om tot Jezus
te komen.
30 Maar ziende den sterken wind, werd hij bevreesd, en als hij begon neder te zinken, riep hij,
zeggende: Heere, behoud mij!
31 En Jezus, terstond de hand uitstekende, greep hem aan, en zeide tot hem: Gij kleingelovige!
waarom hebt gij gewankeld?
32 En als zij in het schip geklommen waren, stilde de wind.
33 Die nu in het schip waren, kwamen en aanbaden Hem, zeggende: Waarlijk, Gij zijt Gods Zoon!
34 En overgevaren zijnde, kwamen zij in het land Gennesaret.
35 En als de mannen van die plaats Hem werden kennende, zonden zij in dat gehele omliggende
land, en brachten tot Hem allen, die kwalijk gesteld waren;
36 En baden Hem, dat zij alleenlijk den zoom Zijns kleeds zouden mogen aanraken; en zovelen als
Hem aanraakten, werden gezond.

Johannes de Doper had van Christus gezegd: "Hij moet wassen, maar ik minder worden, Johannes 3:30. De morgenster verdwijnt, en de Zon der Gerechtigheid staat in middagglans en luister aan den hemel. Hier vinden wij

I. Het martelaarschap van Johannes, zijne gevangenschap vanwege zijne getrouwheid tegenover Herodes, vers 1-5, en zijne onthoofding om aan Herodias te behagen, vers 6-12.

II. De wonderen van Christus.

1. Zijne spijziging van vijfduizend mensen, die tot Hem kwamen om onderricht, met vijf broden en twee vissen, vers 13-21.

2. Christus' wandelen op de zee om in den storm tot Zijne discipelen te komen, vers 22-33.

3. Zijne genezing der kranken door de aanraking van den zoom Zijns kleeds, vers 34-36.

MATTHEUS 14:1-12

Wij hebben hier de geschiedenis van Johannes' martelaarschap, waarbij valt te letten op:

I. De gelegenheid, waarbij dit hier verhaald wordt, vers 1 en 2. Hier is:

1. Het bericht, dat aan Herodes werd gebracht van de wonderen, gewrocht door Christus. Herodes, de viervorst, of opperbestuurder van Galilea, *hoorde het gerucht van Jezus*. In den tijd, toen Zijne landgenoten Hem gering schatten van wege het onaanzienlijke van Zijne omstandigheden, begon Hij vermaard te worden aan het hof. God zal hen eren, die om Zijnentwil veracht worden. En, evenals de zee, wint het Evangelie in de ene plaats wat het verliest in de andere plaats. Christus had nu meer dan twee jaren gepredikt en wonderen gedaan, toch schijnt het, dat Herodes tot nu toe niet van Hem had gehoord, en ook nu pas van Zijne vermaardheid hoorde. Het is het ongeluk van de groten dezer wereld, dat zij meestal buiten den weg zijn, om van de beste en heilzaamste dingen te horen, 1 Corinthiërs 2:8.

Welke niemand van de oversten dezer wereld gekend heeft, 1 Corinthiërs 1:26. Christus' discipelen waren nu uitgezonden om te prediken, en in Zijn naam wonderen te doen, en dit heeft Zijn roem meer dan ooit verbreid, hetgeen ene aanduiding was van de verbreiding des Evangelies door hen na Zijne hemelvaart.

2. De verklaring, die hij hiervan gaf, vers 2. Hij *zei tot zijne knechten*, die hem van den roem van Jezus verhaalden: *Deze is Johannes de Doper, hij is opgewekt van de doden*. Het zij nu, dat de zuurdesem van Herodes niet was Sadduceïsme, *want de Sadduceeën zeggen, dat er gene opstanding is*, Handelingen 23:8, of dat Herodes' schuldig geweten (gelijk dit gewoonlijk gaat met atheïsten) toen de bovenhand had op zijne meningen, thans komt hij tot de gevolgtrekking, -het zij er al of niet ene algemene opstanding is-dat Johannes de Doper voorzeker van de doden is opgestaan, en dat daarom die krachten in hem werken. Zolang Johannes leefde, heeft hij geen wonder gedaan, Johannes 10:4, maar Herodes komt tot de gevolgtrekking, dat hij, opgestaan zijnde van de doden, met groter macht bekleed is, dan toen hij nog leefde. En zeer terecht noemt hij de wonderen, die, naar hij veronderstelt, door hem gedaan worden, niet *zijne krachten*, maar *krachten, die in hem werken*. Ten opzichte van Herodes merken wij op: Dat hij teleurgesteld was in hetgeen hij bedoelde met Johannes te onthoofden. Hij dacht dat hij, zo die lastige mens maar eens uit den weg was geruimd, wel voort kon gaan met zijne zonden, ongestoord en onbelemmerd, maar niet zodra heeft hij die daad volbracht, of hij hoort, dat Jezus en Zijne discipelen dezelfde reine leer prediken, die Johannes gepredikt heeft, en wat meer is, zelfs de discipelen bevestigen die leer door de wonderen, die zij doen in den naam huns Meesters. Leraren kunnen tot zwijgen worden gebracht, zij kunnen in de gevangenis worden geworpen, verbannen of gedood worden, maar het woord Gods kan niet te niet worden gedaan. De profeten zullen niet *in eeuwigheid leven*, maar het woord houdt stand, Zacheria 1:5, 6, 2 Timotheus 2:9. Soms doet God vele getrouwe leraren voortkomen uit de as van een enkele. Die hoop, deze *verwachting* is er van Gods bomen, al zijn zij ook afgehouwen, Job 14:7-9. Dat hij vervuld was van ongegronde vrees, die slechts uit zijn eigen schuldig geweten voortkwam. Aldus *roept het bloed*, niet slechts van de aarde, waarop het was uitgestort, maar ook van het hart van hem, die het gestort heeft, en maakt hem *Magor-missabib, een schrik rondom*, een schrik voor hem zelven. Een schuldig geweten stelt zich allerlei vreselijks voor, en, gelijk een maalstroom, trekt het alles naar zich toe, wat in zijne nabijheid komt. Aldus *vlieden de goddelozen*

daar geen vervolger is, Prediker 28:1, zij zijn *met vervaardheid vervaard* waar gene vreze is, Psalm 14:5. Door een weinig navragens zou Herodes bevonden hebben, dat deze Jezus bestond, lang voor dat Johannes de Doper ter dood was gebracht, en dat Hij dus niet Johannes redivivus-Johannes in het leven teruggekeerd-kon zijn, en aldus had hij zich zelf uit den droom kunnen helpen, maar God heeft hem rechtvaardiglijk in die dwaze inbeelding laten blijven. Dat hij desniettemin in zijne boosheid verhard bleef, want, hoewel hij er van overtuigd was, dat Johannes een profeet was, van God gezonden, toont hij niet het minste berouw van zijne zonde van hem ter dood te hebben gebracht. De duivelen geloven, en sidderen, maar nooit geloven zij en hebben berouw. Er kan wel de verschrikking wezen van een ontwaakt geweten, waar de waarheid niet is van ene zaligmakende bekering.

II. De geschiedenis zelf van de gevangenschap en den martelaarsdood van Johannes. Het buitengewone lijden van hem, die de eerste prediker was van het Evangelie, toont duidelijk, dat aan de belijders er van banden en beproevingen wachten. Gelijk de eerste Oud-Testamentische heilige, zo sterft ook de eerste Nieuw-Testamentische Evangeliedienaar als martelaar. En indien de voorloper van Christus op die wijze werd behandeld, dan moeten zijne volgelingen niet verwachten door de wereld gestreeld en gekoesterd te worden. Merk hier op:

1. Johannes' getrouwheid in het bestraffen van Herodes, vers 3, 4. Herodes behoorde tot de hoorders van Johannes, Markus 6:20, en daarom kon Johannes des te meer vrijmoedigheid bij hem gebruiken. Leraren, die naar hun ambt bestraffers moeten zijn, zijn zeer bijzonder verplicht hen te bestraffen, die onder hun toezicht staan, en *de zonde in hen niet te verdragen*. Zij hebben de beste gelegenheid, om hen te vermanen, en kunnen verwachten, dat, hun woord ingang bij hen zal vinden. De zonde, die hij in hem bestrafte, was, dat hij de vrouw van zijn broeder Filippus had gehuwd, niet zijne weduwe (dat zou gene misdaad zijn geweest) maar zijne vrouw. Filippus leefde nog, en Herodes had haar verleid om de zijne te wezen, en hij hield haar. Dit nu was een samenstel van boosheid en goddeloosheid, overspel, bloedschande, behalve nog het onrecht, Filippus aangedaan, die een kind had bij deze vrouw. En het was ene verzwaring van het onrecht, dat hij zijn broeder, zijn stiefbroeder was, de zoon zijns vaders. hoewel niet van zijne moeder. Psalm 50:20. Wegens deze zonde heeft Johannes hem bestraft, niet door stille of zijdelingse toespelingen, maar in duidelijke bewoordingen: *Het is u niet geoorloofd haar te hebben*. Hij houdt het hem voor als ene zonde, niet: *Het is niet achtbaar*, of *Het is niet veilig*, maar *Het is u niet geoorloofd*, het *zondige* der zonde, als overtreding van de wet, dat is er het ergste van. Dat was Herodes' ongerechtigheid, zijne boezemzonde, en daarom onderhoudt Johannes de Doper hem hier in het bijzonder over. Hetgeen door de wet Gods aan anderen verboden is, wordt door diezelfde wet ook aan vorsten en de aanzienlijksten der mensen verboden. Zij, die over mensen heersen, moeten niet vergeten, dat zij ook zelf slechts mensen zijn, en onderworpen aan God. *Het is u niet geoorloofd, u evenmin als den minste uwer onderdanen, om eens anders vrouw te verleiden*. Er is geen kroonrecht, neen, ook niet voor de grootste en eigenmachtigste koningen, om Gods wetten te overtreden. Indien vorsten en aanzienlijken de wet Gods overtreden, dan is het zeer betamelijk, dat zij door bevoegde personen op gepaste wijze hierover aangesproken worden. Daar zij niet boven de geboden van Gods woord staan, staan zij ook niet te hoog om door Gods dienstknechten bestraft te worden. Voorzeker past het niet om tot een koning te zeggen: Gij Belial, Job 34:18, evenmin als om tot een broeder te zeggen: Raca, of Gij dwaas. Het past niet hen te beschuldigen, zolang zij zich binnen de sfeer van hun eigen gezag houden. Maar wèl is het voegzaam, dat hun door hen, wier ambt dit meebrengt, gezegd wordt wat ongeoorloofd is, en dat wel met persoonlijke toepassing, *Gij zijt die*

man, want daarop volgt, in vers, 19, dat God, van wie getrouwe leraren de gezanten zijn, *het aangezicht der vorsten niet aanneemt, en den rijke voor den arme niet kent*.

2. De gevangenschap van Johannes om zijne getrouwheid, vers 3. *Herodes had Johannes gevangen genomen*, toen hij heenging om te prediken en te dopen. Hij maakte een einde aan zijn werk, *hij had hem gebonden, en in den kerker gezet*, deels om zijne eigene wraaklust te bevredigen, en deels om Herodias te behagen, die nog het meest in woede tegen hem was ontstoken. Het was *om harentwil*, dat hij het deed. Getrouwe bestraffing zal, zo zij geen goeds werkt, gewoonlijk nog verbitteren. Zij zal dan opgenomen worden als ene belediging, en wie zich onder de bestraffing niet wil buigen, zal den bestraffer trotseren en hem haten, zo als Achab Micha heeft gehaat, 1 Koningen 22:8. Zie Prediker 9:8, 15:10, 12. De waarheid brengt haat teweeg. Het is voor Gods dienstknechten niets nieuws te lijden omdat zij wel doen. Verdrukking is het meest weggelegd voor hen, die het getrouwst en ijverigst hun' plicht vervullen, Handelingen 20:20, 23. Zo was het reeds met de profeten des Ouden-Testaments, 2 Kronieken 16:10, 24:20, 21. Sommigen der vrienden van Johannes hebben wellicht zijn gedrag afgekeurd als onbescheiden, toen hij Herodes bestrafte, en hem gezegd, dat hij beter deed te zwijgen, dan Herodes, wiens karakter zij kenden, te verbitteren, en er toe te brengen hem van zijne vrijheid te beroven. Maar weg met die bescheidenheid, die de mensen zou verhinderen hun plicht te doen als overheidspersonen, bedienaren van het Evangelie, of Christelijke vrienden! Ik geloof, dat Johannes' eigen hart hem er niet om veroordeeld heeft, maar dit getuigenis zijner consciëntie heeft hem zijne banden licht gemaakt, daar hij leed om goed doen, en niet *als een, die zich met eens anders doen bemoeit*, 1 Petrus 4:15.

3. Het beslag, dat op Herodes was gelegd, waardoor hem voor het ogenblik belet werd verder zijne woede aan Johannes te koelen, vers 5. Hij zou hem ter dood hebben gebracht. Wellicht was dat niet terstond zijne bedoeling geweest, toen hij hem in de gevangenis wierp, maar trapsgewijze heeft zijne zucht naar wraak die hoogte bereikt. De weg der zonde, inzonderheid de zonde der vervolging, loopt langs een hellend vlak, en heeft men den eerbied voor Christus' dienstknechten afgeschud in een geval, dan zal men er ten laatste ook toe komen om datgene te doen, waarvoor men vroeger teruggedeinsd zou zijn met de vraag: Ben ik dan een hond, dat ik mij aan zo iets zou schuldig maken? 2 Koningen 8:13. Hetgeen hem in den weg stond was zijne vrees voor het volk, omdat zij Johannes hielden voor een profeet. Het was niet, omdat hij God vreesde (indien hij de vreze Gods voor ogen had gehad, hij zou hem niet in de gevangenis hebben geworpen) en ook niet omdat hij Johannes vreesde, hoewel hij te voren wel achting en eerbied voor hem had, (zijne boze lusten hadden dien eerbied overwonnen) maar omdat hij het volk vreesde. Hij was bang voor zich zelven, voor zijne veiligheid, en de veiligheid zijner regering, want hij wist, dat zijn misbruik van het gezag hem reeds bij het volk gehaat had gemaakt, en hun toorn was reeds zo zeer tegen hem ontstoken, dat het terdoodbrengen van een profeet hen tot de uiterste woede had kunnen brengen. Tirannen hebben hun angsten. Zij, die *de schrik der machtigen zijn*, en er naar streven dit te zijn, zijn menigmaal de grootste schrik voor zich zelven, en als zij er het meest naar streven om door het volk gevreesd te worden, zijn zij zelf het meest bevreesd voor het volk. Slechte mensen worden alleen door hun werelds belang, en niet uit eerbied voor God, teruggehouden van de slechtste daden te doen. Bezorgdheid voor hun eigen gemak, aanzien, rijkdom en veiligheid hun heersend beginsel zijnde, zal, gelijk het hen van vele plichten afhoudt, ook van vele zonden terughouden, van welke zij anders niet teruggehouden zouden worden, en dit is een der middelen, dat de zondaren weerhoudt van al te goddeloos te zijn, Prediker 7:17. Het gevaar der zonde, dat alleen door de zinnen

waargenomen wordt, of tot de verbeelding spreekt, heeft groter invloed op de mensen dan dat, hetwelk door het geloof bespeurd wordt. Herodes vreesde, dat de terdoodbrenging van Johannes ene muiterij onder het volk zou doen ontstaan, hetgeen niet geschied was, maar hij heeft nooit gevreesd ene muiterij in zijn eigen geweten te doen ontstaan, en die heeft wel plaats gehad, vers 2. De mensen vrezen gehangen te zullen worden voor ene daad, die hen niet doet vrezen er voor verdoemd te zullen worden. Op wat wijze het er toch toe kwam, dat Johannes ter dood gebracht werd. Langdurig was zijne gevangenschap, men berekent, dat hij anderhalf jaar in strenge opsluiting had doorgebracht, dus ongeveer evenveel tijd als hij in zijn openbaren predikdienst van zijn eerste optreden af had besteed. Nu hebben wij hier het bericht van zijne bevrijding door den dood, het einde van al de moeite en het verdriet eens Godvruchtigen, dat al de gevangenen samen brengt in rust, zodat zij de stem des drijvers niet horen, Job 3:18. Herodias maakte het complot. In hare wraakzucht dorstte zij naar het bloed van Johannes, en wilde zich met niets minder tevreden stellen. Sta vleselijke lusten tegen, en zij zullen zich in de meest barbaarse hartstochten verkeren. Het was ene vrouw, ene hoer en de moeder van hoererijen, die dronken was van het bloed der heiligen, Openbaring 17:5, 6. Herodias heeft het plan van den moord op Johannes zo listig en kunstig beraamd, dat het aanzien van Herodes er niet door leed, en het volk dus op die wijze werd tevreden gesteld. Ene zwakke verontschuldiging is beter dan gene verontschuldiging. Ik ben echter geneigd te denken, dat Herodes zelf in het complot was, en dat hij, met al zijn voorgeven van overrompeld te zijn en er bedroefd om te wezen, van de zaak op de hoogte was, en dus te voren wel wist wat gevraagd zou worden. En zijn beroep op zijn eed en den eerbied voor zijne gasten-het was alles geveinsdheid. Maar al was hij er ook toe verstrikt, moet hij toch, daar hij de zaak had kunnen voorkomen, maar dit niet gewild heeft, schuldig verklaard worden aan het gehele complot. Al is het ook Isebel, die Naboth van het leven berooft, is het toch Achab, als hij bezit neemt van den wijngaard, *die gedood heeft*. Zo ook hier: al is het Herodias, die het plan heeft beraamd om Johannes te onthoofden, toch is Herodes, die er in toestemt en er een welbehagen in heeft, niet slechts medeplichtig, maar de voornaamste moordenaar, de hoofdschuldige. Maar laat ons nu zien hoe het plan ten uitvoer werd gelegd. Aan Herodes werd genoegen bezorgd door den dans van het meisje op zijn geboortefeest. Het schijnt, dat dit feest met enige plechtigheid gevierd werd. Ter ere van dien dag moet er, als naar gewoonte, een hofbal plaats hebben, en om die plechtigheid te verhogen en er bevalligheid aan bij te zetten, voerde de dochter van Herodias een dans voor hen uit, waartoe zij zich, als de dochter der koningen, gewoonlijk niet verwaardigde. Tijden van vleselijke vrolijkheid en wereldse pret zijn zeer geschikt tot het ten uitvoer brengen van boze aanslagen tegen Gods volk. Toen de koning *ziek gemaakt werd door verhitting van den wijn, strekte hij zijne hand voort met de spotters*. Hosea 7:5, want het is een deel van *het spel van den zot, schandelijkheid te doen*. Prediker 10:23. Toen het hart der Filistijnen vrolijk was, riepen zij Simson om hem te bespotten. De Parijse algemene moord had plaats bij gelegenheid ener bruiloft. De dans van dit jonge meisje behaagde aan Herodes. Er wordt ons niet gezegd wie met haar danste, maar geen dans behaagde aan Herodes zoals de hare. Een ijdel en goddeloos hart schept behagen in de lusten van het vlees en der ogen, en dan valt men in nog verdere verzoeking, want dat is voor Satan de gelegenheid om zulke harten in bezit te nemen, Spreuken 23:31-33. Herodes was nu in een vrolijke stemming, en niets was hem aangenamer dan hetgeen zijne ijdelheid streelde. 2. De roekeloze en dwaze belofte, die Herodes aan dit ijdele, lichtzinnige meisje gedaan heeft, haar te geven wat zij ook vragen zou, en die belofte nog door een eed heeft bevestigd, vers 7. Het was wel ene buitensporige verplichting, die Herodes hier op zich nam, en die volstrekt niet betaamde aan een voorzichtig man, die vreest *verstrikt te worden in de woorden zijns monds*, Prediker 6:2, en nog veel minder aan een goed man, die *den eed vreest*, Prediker 9:2. Haar een wissel in blanco in

handen te geven, en haar dien naar haar eigen zin en lust te laten invullen, was veel te groot ene beloning, voor zo armzalige verdienste, en ik ben geneigd te denken, dat Herodes zich wel niet aan zulk een ongerijmdheid zou hebben schuldig gemaakt, indien hij niet even goed als het dochtertje door Herodias ingelicht was. Zulke belovende eden zijn valstrikken, en als zij roekeloos en zonder nadenken gedaan worden, dan zijn zij het voortbrengsel van innerlijk bederf, en de aanleiding tot velerlei verzoekingen. Daarom zweer ganselijk niet, opdat gij niet zoudt behoeven te zeggen: dat het ene dwaling was. Prediker 5:5. De bloeddorstige eis, dien deze jonge maagd deed, het hoofd van Johannes den Doper, vers 8. Te voren was zij door hare moeder onderricht. Het is wel een zeer treurige toestand, waarin kinderen zich bevinden, wier ouders hun raadgevers zijn om goddelooslijk te handelen, zoals dit met Ahazia het geval was, 2 Kronieken 22:3, hen onderrichten *in*, en aanmoedigen *tot*, zonde, en hun een slecht voorbeeld geven, want de verdorvene natuur zal eerder opgewekt worden door slechte leringen, dan teruggehouden worden door goede leringen. Kinderen behoren hun ouders niet te gehoorzamen tegen den Heere, indien zij hun bevelen te zondigen, dan moeten zij, gelijk Levi, tot vader en moeder zeggen: Ik zie hen niet. Gemachtigd door Herodes en onderricht door Herodias, eist zij het hoofd van Johannes den Doper in een schotel. Wellicht heeft Herodias gevreesd, dat Herodes haar moede zou worden, en dat hij dan de bestraffing van Johannes den Doper als een voorwendsel zou aangrijpen om haar weg te zenden. Om dit te voorkomen wil zij Herodes verharden in de zonde door hem tot den moord op Johannes te doen besluiten. Johannes moet dus onthoofd worden, dat is de dood. door welken hij God moet verheerlijken. En daar hij nu het eerst op deze wijze stierf na het begin des Evangelies, wordt zij, hoewel de martelaren op zeer verschillende manieren ter dood zijn gebracht, en niet altijd op zo eervolle en gemakkelijke wijze, toch als type voor al de anderen genomen, Openbaring 20:4, waar wij lezen van *de zielen, dergenen, die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus*. Maar dit is nog niet genoeg, er moet niet slechts aan de wraak voldaan worden, maar ook grillen worden ingewilligd, het moet haar gegeven worden *in een schotel*, opgedaan in het bloed, als een vleesschotel op een feestmaal, het moet als nagerecht worden gegeven, waarop men zeldzame spijzen ronddient. Er moet geen gerechtelijk onderzoek plaats hebben, gene openbare rechtszitting, gene vormen van wet of gerechtigheid moeten plechtigheid bijzetten aan zijn dood, hij wordt, als in een adem verhoord, veroordeeld en terechtgesteld. Het was kostelijk voor hem, dat hij der wereld zo was afgestorven, dat de dood, hoe plotseling ook, hem niet kon overvallen. Het moet haar gegeven worden, en zij zal het ene beloning achten voor haar dansen, en niets meer begeren. Herodes' inwilliging van dien eis, vers 9.

De koning werd bedroefd, nam er ten minste den schijn van aan, *doch om de eden, gebood hij, dat het haar zou gegeven worden*. Hier is: Ene voorgewende droefheid om Johannes.

De koning was bedroefd. Menigeen zondigt met tegenzin, met spijt, die echter noch spijt, noch berouw heeft gehad van zijne zonde, het doet hem leed te zondigen, maar hij is toch volkomen vreemd aan droefheid naar God, hij zondigt met weerzin, maar blijft zondigen. Er is de mening geopperd dat een reden, waarom Herodes bedroefd was, hierin bestond, dat het zijn geboortefeest was, en het zou een slecht voorteken zijn om op dien dag bloed te vergieten, die, gelijk andere vreugdedagen, gekenmerkt placht te worden door daden van goedertierenheid. *Wij vieren het geboortefeest, laat er geen twist of strijd zijn*. Een voorgewend gewetensbezwaar om zijn eed, met ene schoonschijnende vertoning van eerlijk woord te willen houden. Hij moet iets doen om den wille van zijn eed. Het is ene grote dwaling te denken, dat een goddeloze eed ene goddeloze daad kan rechtvaardigen. Het lag er zo blijkbaar in opgesloten, dat hij alles voor haar wilde doen wat

eerlijk en geoorloofd was, dat dit niet er bij gezegd behoefde te worden, en toen zij nu om iets vroeg, dat noch eerlijk, noch geoorloofd was, had hij behoren te zeggen, en dit zou hij eervol hebben kunnen zeggen, dat die eed van nul en gene waarde was, en de verplichting er van had opgehouden. Niemand kan zich de verplichting opleggen om te zondigen, daar God reeds aan een iegelijk de sterke verplichting heeft opgelegd, om tegen de zonde te strijden. Ene wezenlijke laaghartigheid in dit toegeven aan slechte metgezellen. Herodes gaf toe, niet zo zeer om den eed, maar omdat hij openlijk was gedaan, en uit beleefdheid jegens hen, die met hem aanzaten. Hij stond den eis toe, om voor hen den schijn niet te hebben van zijn eed te breken. Het *punt van eer* is voor sommige mensen van veel groter gewicht dan ene gewetenszaak. Zij, die met hem aanzaten, vonden waarschijnlijk even veel genoegen in den dans van het meisje als hij, en wensten dus, dat zij haar zin zou krijgen, en wellicht zagen zij het ook even zo gaarne als zij, dat Johannes de Doper onthoofd zou worden. Hoe dit zij, niemand hunner was eerlijk genoeg, om tussenbeide te treden, gelijk zij hadden behoren te doen, om het te beletten, zoals de vorsten van Jojakim deden, Jeremia 36:25. Indien enigen van het gemene volk daar geweest waren, zij zouden dezen Jonathan gered hebben, 1 Samuel 14:45. Op den bodem van deze concessie was ene wezenlijke boosaardigheid tegen Johannes, want anders zou hij uitvluchten genoeg gevonden hebben, om aan zijne belofte te ontkomen. Hoewel een goddeloos hart nooit om ene verontschuldiging verlegen is, is het toch waar dat een iegelijk wordt verzocht, als hij van zijne eigene begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt, Jakobus 1:14. Wellicht heeft Herodes weldra de gedachte bij zich voelen opkomen, dat zij ene zeer grote soms gelds van hem zou kunnen eisen, dat hij oneindig meer beminde dan hij Johannes den Doper beminde, en was hij dus blijde er zo goedkoop af te komen, waarom hij onmiddellijk bevel geeft Johannes den Doper te onthoofden, een mondeling, geen schriftelijk bevel, naar het schijnt. Van zo weinig belang werd dit kostbaar leven geacht.

Hij gebood, dat het haar gegeven zou worden. De terechtstelling van Johannes ingevolge deze volmacht, vers 10. Hij *zond heen, en onthoofde Johannes in den kerker*. Waarschijnlijk was de gevangenis zeer nabij, aan de poort van het paleis, derwaarts werd een beambte heengezonden, om dien edelen, Godvruchtigen man het hoofd af te houwen. Het moet in der haast geschieden, om Herodias te bevredigen, die zich in een ongeduldig verlangenden toestand bevond, totdat de daad volbracht was. Het geschiedde in den nacht, want het was omtrent den tijd van het avondmaal, waarschijnlijk na afloop daarvan. Het geschiedde in de gevangenis, niet op de gewone plaats der terechtstelling, uit vrees voor oproer. Zeer veel onschuldig bloed, bloed van martelaren, is aldus in duistere hoeken vergoten, hetwelk, als God komt om de bloedstortingen te zoeken, de aarde ontdekken, en niet langer bedekken zal, Jesaja 26:21, Psalm 9:13. Aldus werd die stem tot zwijgen gebracht, die brandende en lichtende kaars uitgeblust: aldus is deze profeet, deze Elia des Nieuwen Testaments, gevallen als een offer van den toorn ener heerszuchtige, overspelige vrouw. Aldus is hij, die in de ogen des Heeren groot was, *gestorven als een dwaas*, zijne handen waren gebonden, zijne voeten in boeien gedaan, en hij is gevallen gelijk men valt voor het aangezicht van de kinderen der verkeerdheid. Hij is gevallen als een waar martelaar in alle opzichten, gestorven, niet om de belijdenis van zijn geloof, maar wegens het volbrengen van zijn plicht. Evenwel, ofschoon zijn werk spoedig gedaan was-*het was gedaan, en zijne getuigenis was geëindigd, want eerder wordt niemand van Gods getuigen gedood*. En God heeft er dit goede uit doen voortkomen, dat hier door zijne discipelen, die, zolang hij leefde, zij het ook in de gevangenis, zich dicht bij hem hielden, zich na zijn dood van harte bij Jezus Christus hebben aangesloten. 5. De beschikking over de overblijfselen van dezen gezegenden heilige en martelaar, nadat het hoofd van het lichaam gescheiden was. In triomf bracht het dochtertje het hoofd aan hare moeder, als een trofee van de

overwinning harer boosaardigheid en wraak, vers 11. Hiëronymus en Ruffinus verhalen, dat Herodias, toen haar het hoofd gebracht werd, zich het barbaarse vermaak gunde, om met ene naald in de tong te prikken, zoals Fulvia met die van Tullia gedaan heeft. Bloeddorstige harten scheppen vermaak in bloedige tonelen, waarvoor zij, die een teer gemoed bezitten, sidderend terugdeinzen. Soms heeft zich de ontembare woede van bloeddorstige vervolgers tot aan de dode lichamen der heiligen uitgestrekt, zodat zij er een spel mede dreven, Psalm 79, 2. Als de getuigen gedood worden, zullen zij, *die op de aarde wonen, over hen verblijd zijn, en vreugde bedrijven*, Openbaring 11:10. De discipelen begroeven het lichaam, en kwamen met tranen er het bericht van brengen aan Jezus. De discipelen van Johannes hadden dikwijls gevast terwijl hun meester in de gevangenis was, hun bruidegom was van hen weggenomen, en zij baden vurig om zijne bevrijding, zoals de gemeente voor Petrus' bevrijding gebeden heeft, Handelingen 12:5. Zij hadden vrijen toegang tot hem in de gevangenis, hetgeen hun ene vertroosting was, maar zij wensten hem in vrijheid te zien, opdat hij voor anderen zou kunnen prediken, doch nu was hun hoop plotseling verijdeld. Discipelen wenen en treuren als de wereld zich verblijdt. Laat ons zien wat zij deden. Zij begroeven het lichaam. Wij zijn eerbied verschuldigd aan de dienstknechten van Christus, niet slechts zo lang zij leven, maar ook aan hun lichaam en hun nagedachtenis, als zij gestorven zijn. Van de eerste twee Nieuw-Testamentische martelaren, wordt in het bijzonder vermeld, dat zij met betamelijkheid werden begraven, Johannes de Doper door zijne discipelen, en Stefanus door enige Godvruchtige mannen, Handelingen 8:2. Maar er was geen wegsluiten van hun gebeente, of andere overblijfselen, in ene relikwieënkast om er Godsdienstige eer aan te bewijzen, ene bijgelovigheid, welke lang daarna ontstond, toen de vijand onkruid had gezaaid. Dit *al te veel* in het bewijzen van eer aan het lichaam der heiligen, is een bederven van die ere. Hun dood lichaam moet niet gesmaad, maar ook evenmin vergood worden.

Zij gingen en boodschapten het Jezus, niet zo zeer opdat Hij nu voor Zijne eigene veiligheid zou zorgen-ongetwijfeld had Hij er reeds door anderen van gehoord, daar deze tijding door het gehele land had weerklonken-maar om troost van Hem te erlangen, en nu onder Zijne discipelen opgenomen te worden. Wanneer ons te eniger tijd leed wedervaart, dan is het onze plicht en ons voorrecht, om er Christus mede bekend te maken. Het zal ene verlichting wezen voor ons bezwaard gemoed, om ons hart uit te storten voor een' vriend, met wie we vertrouwelijken omgang hebben. Er is een bloedverwant of vriend gestorven, of onvriendelijk voor ons geworden, iets, dat ons lief en dierbaar was, hebben wij verloren, hetgeen ons leven veraangenaamd heeft, is nu ene verbittering van ons leven, ga heen en zeg het aan Jezus, die onze ziel in benauwdheden kent, maar toch wil, dat wij met die benauwdheden tot Hem zullen gaan. Wij moeten ook wèl toezien, opdat met onze leraren ook de Godsdienst en de belijdenis er van niet sterve. Toen Johannes dood was, zijn zijne discipelen niet een iegelijk tot het zijne teruggekeerd, neen, zij besloten er bij te blijven. Als de herders geslagen worden, behoeven de schapen, zo lang zij zich tot den groten Herder der schapen kunnen begeven, niet verstrooid te worden, Hebreeën 13:8, 20. Als de leraren worden weggenomen, moet ons dit dichter bij Christus brengen, in meer onmiddellijke gemeenschap met Hem doen komen. Liefelijkheden en vertroostingen des levens, anderszins hogelijk te waarderen, worden ons soms *daarom* ontnomen, omdat zij zich tussen ons en Christus stellen, en allicht de liefde en den eerbied voor zich nemen, die Hem alleen toekomen. Johannes had zijne discipelen reeds voor lang naar Christus verwezen, hen aan Hem overgedaan, maar zo lang hij leefde, konden zij hun ouden meester niet verlaten: daarom wordt hij nu weggenomen, opdat zij tot Jezus zouden gaan, op wie zij soms wel eens afgunstig zijn geweest om Johannes' wil. Het is beter om door gebrek en verlies tot Jezus getrokken te worden, dan in het geheel niet tot Hem te komen. Indien onze heren van ons hoofd worden weggenomen, dan is dit onze vertroosting, dat wij een Heere in

den hemel hebben, die zelf ons Hoofd is. Josephus maakt melding van dit verhaal van den dood van Johannes den Doper , en hij voegt er bij, dat ene noodlottige vernieling van het leger van Herodes in zijn oorlog met Aretas, koning van Petrea (wiens dochter Herodes' echtgenote was, die hij had verstoten om plaats te maken voor Herodias) door de Joden algemeen voor een rechtvaardig oordeel over hem gehouden werd, vanwege zijne terdoodbrenging van Johannes den Doper. Daar Herodes op aansporing van Herodias den keizer had beledigd, werd hij van de regering ontzet, en zijn zij beiden naar Lyon in Frankrijk verbannen, hetgeen, zegt Josephus ene rechtvaardige straf over hem was, wijl hij aan hare wensen had toegegeven. Eindelijk: men verhaalt van deze dochter van Herodias, dat, toen zij op een winter over het ijs ging, het ijs brak, en zij in het water viel en er tot aan den hals in bleef, en de scherpe ijskant haar het hoofd afsneed. God eiste haar hoofd, voor dat van Johannes den Doper, hetgeen zo het waar is, wel ene opmerkelijke beschikking van Gods voorzienigheid was.

MATTHEUS 14:13-21

Dit verhaal betreffende Christus' spijziging van vijf duizend mensen met vijf broden en twee vissen, wordt door al de vier evangelisten meegedeeld, hetgeen met weinig of geen van Christus wonderen het geval is. Dit geeft te kennen dat hierin, iets zeer bijzonders valt op te merken.

I. De grote toeloop van volk tot Christus, toen Hij zich in ene woeste plaats had teruggetrokken, vers 13. Hij trok zich terug in de eenzaamheid, nadat Hij gehoord had, niet van Johannes' dood, maar van de gedachten, die Herodes nopens hem koesterde, n.l. dat Hij Johannes de Doper was, opgewekt van de doden, en dus zo door Herodes gevreesd werd, dat die vrees haat was geworden. Hij ging verder weg om uit het rechtsgebied van Herodes te komen. Als God ons in tijden van gevaar ene deur opent, dan is het ons geoorloofd, om ter behoudenis van ons leven te vluchten, tenzij wij er bijzonder toe geroepen zijn ons bloot te stellen. Christus' ure was nog niet gekomen, en daarom wilde Hij het lijden niet moedwillig over zich brengen. Hij zou zich wel door Goddelijke almacht hebben kunnen beveiligen, maar dewijl zijn leven bestemd was een voorbeeld te zijn, heeft Hij het door menselijke voorzichtigheid gedaan, *Hij vertrok te scheep*. Maar *ene stad op een berg kan niet verborgen zijn*, en *de scharen, dat horende, zijn hem te voet gevolgd* van alle zijden. Zo zeer deelde Hij in de genegenheid des volks, dat, als Hij zich van hen terugtrok, dit slechts veroorzaakte, dat zij Hem des te ijveriger volgden. Gelijk zo dikwijls, werd ook hier de Schrift vervuld, dat tot Hem *de volken vergaderd zullen worden*. Het schijnt dat na Johannes' marteldood het volk nog meer naar Christus toestroomde dan te voren. Soms wordt het lijden der heiligen bevorderlijk gemaakt aan het Evangelie, Filippenzen 1:12, en *het bloed der martelaren is het zaad der kerk*. Nu het getuigenis van Johannes volbracht was, hebben de mensen het zich herinnerd en het zich meer dan ooit ten nutte gemaakt. Als Christus' woord ons onttrokken is, dan is het voor ons het beste om-hoe strijdig dit ook moge zijn met vlees en bloed-het te volgen, het welvaren onzer ziel hoger stellende dan alle wereldse voordelen of gewin.

Wanneer gij de ark ziet vertrekken, verreist gij lieden ook van uwe plaats en volgt haar na, Jozua 3:3. Zij, die waarlijk begerig zijn naar de redelijke en onvervalste melk des woords zullen zich door gene moeilijkheden laten weerhouden om het te horen. De tegenwoordigheid van Christus en Zijn Evangelie maken ene woeste plaats niet slechts draaglijk, maar begerenswaardig, Zij maakt ene woestijn als Eden, Jes 51:3, 41:19, 20.

II. De barmhartigheid onzes Heeren Jezus over hen, die hem aldus volgden, vers 14.

1. Hij is uitgegaan en openlijk onder hen verschenen. Hoewel Hij zich ter Zijner veiligheid en rust had teruggetrokken, kwam Hij toch uit deze afzondering weer te voorschijn, toen Hij zag, dat het volk begerig was Hem te horen, gewillig zijnde, om te arbeiden en zich aan gevaar bloot te stellen tot heil van de zielen der mensen, want ook Christus heeft zich zelven niet behaagd.

2. Toen Hij de schare zag, werd Hij *innerlijk met ontferming over hen bewogen*. Het gezicht ener grote menigte van mensen kan met recht tot medelijden stemmen. Ene grote schare te zien en dan te denken, hoe vele kostelijke, onsterfelijke zielen daar zijn, waarvan de meesten, naar wij reden hebben te vrezen, veronachtzaamd zij n en op het punt van om te komen, dat is ene grote droefheid voor het hart. Gene ontferming over de zielen als die van Christus: *Zijne barmhartigheden hebben geen einde*.

3. Hij had niet slechts medelijden met hen, maar Hij hielp hen. Velen hunner waren ziek, en *met ontferming over hen bewogen zijnde*, genas Hij hen, want Hij is in de wereld gekomen, om de grote Heelmeester te zijn. Na ene wijle waren zij allen ook hongerig, en *met ontferming over hen bewogen zijnde*, spijzigde Hij hen. In al de gunsten, die Christus ons betoont, is Hij met ontferming over ons bewogen, Jesaja 63:9.

III. Het voorstel der discipelen om de scharen weg te zenden. en Christus afwijzen van dit voorstel.

1. Het was tegen den avond, en de discipelen stelden aan Christus voor de scharen van zich te laten. Zij dachten, dat er ene goede dag werks was verricht, en het nu tijd was om uiteen te gaan. Christus' discipelen zijn dikwijls meer bezorgd, om hun voorzichtigheid te tonen, dan hun ijver, hun grote bedachtzaamheid, dan hun grote genegenheid in de dingen Gods.

2. Christus wilde hen niet hongerig wegzenden, en hen ook niet langer zonder spijze laten, en evenmin wilde Hij hun de moeite en de kosten laten doen, om zich spijze te kopen, daarom geeft Hij bevel aan Zijne discipelen om hen van het nodige te voorzien. Christus heeft altijd veel meer mededogen jegens het volk betoond dan Zijne discipelen, immers, wat is het medelijden van de barmhartigste mensen, vergeleken met de ontfermingen Gods in Christus? Zie hoe afkerig Christus er van is, om te scheiden van hen, die besloten hebben Hem aan te kleven. *Het is hun niet van node heen te gaan*. Zij, die Christus hebben, hebben genoeg, en behoeven niet heen te gaan om geluk en levensonderhoud te zoeken bij het schepsel. Zij, die zich verzekerd hebben van *het ene nodige*, behoeven niet *bezig te zijn met veel dienens*. Christus wil ook Zijne volgelingen geen onnodige kosten laten doen, hun volgen van Hem, om Zijn woord te horen, moet hun goedkoop uitkomen. Maar als zij honger hebben, *moeten* zij wel heengaan, want dat is een nood, die geen wet kent, daarom: *Geeft gij hun te eten*. De Heere staat het lichaam voor, want het is het werk Zijner handen. Hij zelf was met een lichaam bekleed, teneinde ons aan te moedigen, om op Hem te steunen voor onze lichamelijke behoeften. Maar inzonderheid draagt Hij dan zorg voor het lichaam, als het gebruikt wordt ten dienste der ziel in Zijn meer onmiddellijken dienst. Indien wij eerst het koninkrijk Gods zoeken, en dit tot onze voornaamste zorge maken, dan kunnen wij er staat op maken, dat ons alle andere dingen toegeworpen zullen worden, voor zover God het nodig en geschikt acht, en dan kunnen wij de zorge voor al die dingen op Hem werpen. Deze lieden volgden Christus slechts voor ene wijle, in ene ogenblikkelijke opwelling van ijver, en toch heeft Christus toen zorg voor hen gedragen, hoe veel te meer zal Hij dan niet zorgen voor hen, die Hem volkomen en ten allen tijde volgen!

IV. De geringe voorraad, die aanwezig was voor zo groot ene schare, en hier moeten wij het aantal der genode gasten vergelijken met de lijst der (aanwezige) eetwaren.

1. Het aantal gasten bedroeg *vijf duizend mannen, zonder de vrouwen en kinderen*, en het is mogelijk, dat het getal der vrouwen en kinderen gelijk was aan dat der mannen, zo het dat al niet overtrof. Dit was wel een groot gehoor, waarvoor Christus gepredikt had, en wij hebben reden te denken, dat het een aandachtig gehoor was. En toch schijnt het wel, dat voor de meesten hunner, deze schijnbare ijver en voortvarendheid op niets is uitgelopen. Zij gingen heen, en volgden Hem niet meer, want *velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren*. Over de waardering, het ter harte nemen des woords, kan dus beter geoordeeld worden door de bekering, dan door de menigte der hoorders, hoewel ook dit een aangenaam gezicht oplevert en een goed teken is.

2. De spijslijst was zeer onevenredig aan het aantal gasten, niet meer dan *vijf broden en twee vissen*. Dezen mondvoorraad droegen de discipelen met zich ten gebruike van het gezin, nu zij zich in ene woeste plaats hadden teruggetrokken. Christus zou hen op wonderdadige wij ze hebben kunnen spijzigen, maar om ons het voorbeeld te geven van onze huisgenoten te verzorgen, wil Hij, dat Zijn eigen kamp op de gewone wijze van mondbehoeften voorzien wordt. Hier is noch overvloed, noch verscheidenheid, noch lekkernij. Vis was gene zeldzaamheid voor hen, die vissers van beroep waren, maar een geschikt voedsel voor de twaalven, twee vissen voor hun avondeten, en brood, dat hun wellicht voor een paar dagen genoeg moet zijn. Geen wijn of sterke drank. Schoon water uit de rivieren was het beste wat zij bij hun maaltijd te drinken hadden. En toch wil Christus daar nu deze gehele menigte mede spijzigen. Zij, die slechts weinig hebben, moeten, als de nood dringend is, uit dat weinige toch nog anderen bijstaan, en dat is dan de manier om het te vermenigvuldigen. *Zou God ene tafel kunnen toerichten in de woestijn?* Ja, Hij kan dit, als het Hem behaagt, en wel ene overvloedig voorziene tafel.

V. De milde uitdeling van dien voorraad onder de menigte, vers 18, 19: *Brengt Mij dezelve hier*. De manier om de middelen tot onderhoud onzes levens waarlijk levensonderhoudend voor ons te doen zijn, is ze tot Christus te brengen, want alle dingen worden geheiligd door Zijn woord en door het gebed. Datgene zal ons tot welzijn en voorspoed verstrekken, hetwelk wij onzen Heere Jezus in handen hebben gegeven, opdat Hij er naar Zijn welbehagen over beschikke en wij het weer uit Zijne hand terug ontvangen, dan zal het ons dubbel liefelijk zijn. Wat wij in liefdadigheid geven, behoren wij eerst tot Christus te brengen, opdat Hij het genadiglijk van ons aanneme, en het genadiglijk moge zegenen voor hen, aan wie het gegeven wordt, dit is: *het doende als den Heere*. Ten opzichte nu van dezen wonderdadigen maaltijd hebben wij te letten op:

1. Het doen plaats nemen der gasten, vers 19. *Hij beval de scharen neer te zitten*, hetgeen aanduidt, dat zij stonden, terwijl Hij voor hen predikte. Zij stonden, dat is de houding van den eerbied en van bereidheid om in beweging te komen. Maar hoe komen wij aan stoelen voor die allen? Laten zij *neerzitten op het gras*. Toen Ahasveros *den rijkdom der heerlijkheid zijns rijks, en de kostelijkheid des sieraads zijner grootheid vertoonde in een maaltijd voor alle zijne vorsten, de grootste heren en de oversten der landschappen*, waren de bedden, of rustbanken, waar zij op zaten, *van goud en zilver, op een vloer van porfiersteen, van marmer en albast en kostelijke stenen*, Esther 1:6. Onze Heere Jezus heeft bij een Goddelijken feestmaaltijd den rijkdom niet vertoond van een heerlijker koninkrijk dan dit was, en de sierlijkheid van uitnemender grootheid, de heerschappij namelijk over de natuur zelf, neen, er wordt hier niet eens een tafellaken gespreid, gene borden en servetten neergelegd, gene messen en vorken, ja er waren zelfs gene banken om op te zitten, maar daar het Christus' bedoeling is om de wereld terug te voeren naar de eenvoudigheid, en aldus ook naar de onschuld en het geluk van Adam in het paradijs, beval Hij hun neer te zitten op het gras. Door aldus alles te doen zonder vertoon van enigerlei praal of pracht, heeft Hij duidelijk aangetoond, dat Zijn koninkrijk niet was van deze wereld, en niet komt met uiterlijk gelaat.

2. Het bidden om een zegen. Hij heeft geen Zijner discipelen tot zijn kapelaan aangesteld, Hij zelf zag op naar den hemel, en zegende dezelve. Hij loofde God voor de spijze, die zij hadden, en bad God haar voor hen te zegenen. Zijn vragen om een zegen was een zegen gebieden, want Hij bad zoals Hij predikte, als *machthebbende*, en in dit bidden en danken kunnen wij onderstellen, dat Hij het in het bijzonder gedaan heeft met het oog op de vermenigvuldiging der spijze, maar hierin heeft

Hij ons geleerd den goeden plicht te betrachten van te bidden en te danken bij onze maaltijden. Gods goede schepselen moeten met dankzegging genomen worden, 1 Timotheus 4:4. Samuel zegende den offermaaltijd, 1 Samuel 9:13, Handelingen 2:46, 47, 27:34, 35. Dit is *eten en drinken ter ere Gods*, 1 Corinthiërs 10:31, dit is *God danken*, Romeinen 14:6, dit is *eten voor het aangezicht Gods*, zoals Mozes en zijn schoonvader gedaan hebben, Ex:18:12. Toen Christus *zegende*, of dankte, zag Hij op naar den hemel, om ons te leren in het gebod God te beschouwen als een Vader in de hemelen, en als wij onze levensbenodigdheden erlangen, derwaarts heen te zien, als om ze uit Gods hand te ontvangen, en op Hem te betrouwen voor den zegen.

3. Het voorsnijden der spijze. De gastheer zelf was de Hoofd-voorsnijder, want Hij *brak de broden, en gaf ze den discipelen, en de discipelen aan de scharen*. Christus bedoelde hiermede Zijne discipelen te eren, opdat zij geëerbiedigd zouden worden als medearbeiders met Hem, en tevens om aan te duiden op wat wijze het geestelijk voedsel der wereld aan de wereld uitgereikt moest worden: van Christus, als den oorspronkelijken Werker, door Zijne dienstknechten. Wat Christus voor Zijne kerk bestemd heeft, heeft Hij Zijn dienstknecht Johannes te kennen gegeven, Openbaring 1:1, 4. Zij hebben ook datgene, en datgene alleen, overgegeven, wat zij van den Heere ontvangen hebben, 1 Corinthiërs 11:23. De leraren kunnen nooit het hart der mensen vullen, tenzij Christus eerst hun handen gevuld heeft, en wat Hij aan de discipelen heeft gegeven, dat moeten zij geven aan de scharen, want zij zijn rentmeesters, om aan ieder zijn deel van het voedsel te geven, Hoofdstuk 24:45. En, geloofd zij God! hoe groot de schare ook zij, er is genoeg voor allen, genoeg voor ieder.

4. De vermenigvuldiging der spijze. Alleen de uitwerking, het gevolg, wordt vermeld, niet de oorzaak, noch de manier, waarop het geschiedde. Er wordt ons geen bericht gegeven van een woord, door Christus hierbij gesproken, en waardoor de spijze vermenigvuldigd werd. De voornemens en de bedoelingen van Zijn hart en Zijn wil komen tot stand, al worden zij ook niet uitgesproken, maar het is opmerkelijk, dat de spijze niet vermenigvuldigd werd toen zij nog als op een hoop bij elkaar lag, maar terwijl zij uitgedeeld werd. Gelijk de olie der weduwe toenam terwijl zij uitgegoten werd, zo werd hier het brood vermenigvuldigd terwijl het werd gebroken. Aldus neemt de genade toe, als zij in werking is, en terwijl andere dingen door het gebruik slijten en vergaan, zullen geestelijke gaven door het gebruik toenemen. God verschaft zaad aan den zaaier, maar Hij vermenigvuldigt niet het *bewaarde* zaad, maar *het gezaaide zaad*, 2 Corinthiërs 9:10. Aldus *is er een, die uitstrooit, dewelke nog meer toegedaan wordt*, die uitstrooit, en daardoor toeneemt.

VI. De overvloedige verzadiging van al de gasten. Hoewel de onevenredigheid zo groot was, was er toch genoeg en meer dan genoeg, want er bleef over.

1. Er was genoeg: *Zij aten allen en werden verzadigd*. Zij, die door Christus worden gevoed, worden ook door Hem verzadigd, aldus luidt de belofte, Psalm 37:19. *Zij zullen verzadigd worden*. Daar er voor allen genoeg was, hebben zij allen gegeten, en er was zo voor allen genoeg, dat zij verzadigd werden. Hoewel er zo weinig was, was er genoeg, en dat is even goed als een feestmaaltijd. De zegen Gods kan het weinige heel ver doen strekken, gelijk als, van den anderen kant, wanneer God hetgeen wij hebben verzengt en doet verdorren, *wij eten, maar niet tot verzadiging*, Haggai 1:6.

2. Er bleef nog over, *Zij namen op, het overschot der brokken, twaalf volle korven*, ene korf voor iedere apostel. Wat zij dus gaven, ontvingen zij terug, en nog veel meer daarenboven, en zij waren zo weinig kieskeurig, dat zij die resten zeer gaarne voor een volgend maal wilden gebruiken, en er dankbaar voor zullen zijn. Dit was om het wonder duidelijk en onmiskenbaar te maken en het te verheerlijken, en ook om aan te tonen, dat Christus de Zijnen niet karig, maar mild en overvloedig verzorgt, *overvloed van brood*. Lukas 15:17, ene overvloeiende volheid. Elisa's vermenigvuldiging der broden was enigszins hieraan gelijk, hoewel het er toch ver beneden bleef, en toen werd gezegd: *Men zal eten en overhouden*, 2 Koningen 4:43. Het is dezelfde Goddelijke macht, hoewel uitgeoefend op de gewone wijze, die elk jaar het gezaaide zaad in den grond vermenigvuldigt, en het land zijne inkomst geeft, zodat, hetgeen bij handvollen uitging, in schoven wederkeert. Dat is van den Heere geschied. Het is *door Christus*, dat alle natuurlijke dingen bestaan, en door het woord Zijner kracht worden zij onderhouden.

MATTHEUS 14:22-33

Hier hebben wij de geschiedenis van een ander wonder, door Christus gewrocht tot hulp en redding van Zijne vrienden en volgelingen, *Zijn wandelen op het water om tot Zijne discipelen te komen*. Bij het vorige wonder handelde Hij als Heer der natuur, hare krachten aanwendende ten behoeve van hen, die gebrek hadden, in dit wonder handelt Hij als Heer der natuur, hare krachten beheersende, om hulp te gaan verlenen aan hen, die in gevaar en benauwdheid zijn. Letten wij op:

I. Christus' wegzenden van Zijne discipelen en de scharen, nadat Hij ze wonderdadig had gevoed. Hij *dwong Zijne discipelen in het schip te gaan, en voor Hem af te varen naar de andere zijde*, vers 22. Johannes geeft ene bijzondere reden op voor dit haastige uiteengaan der vergadering, nl. dat het volk zo getroffen was door het wonder der broden, dat zij op het punt stonden van Hem *met geweld te nemen opdat zij Hem koning maakten*, Johannes 6:15. Om dit te voorkomen liet Hij de scharen uiteen gaan, en zond Zijne discipelen weg, opdat dezen zich niet met het volk hiertoe zouden verenigen, en zelf trok Hij zich terug, Johannes 6:15. Toen zij waren *neergezeten om te eten en te drinken*, zijn zij daarna niet *opgestaan om te spelen*, maar ieder ging zijns weegs.

1. Christus liet de scharen van zich. Hierin ligt opgesloten, dat dit met enigerlei plechtigheid geschiedde, Hij zond hen henen met een' zegen, met enige afscheidswoorden van waarschuwing, raad en vertroosting, die hun zouden bijblijven.

2. Hij dwong de discipelen om eerst in het schip te gaan, want voor dat zij weg waren, wilde het volk zich niet van de plaats bewegen. De discipelen waren ongeneigd te vertrekken, en zij zouden niet gegaan zijn, indien Hij hen niet had gedwongen. Zij waren er afkerig van om zich zonder Hem op zee te begeven: *Indien Uw aangezicht niet medegaan zal, doe ons van hier niet optrekken*. Exodus 33:15. Zij wilden Hem niet gaarne alleen laten, zonder iemand, die bij Hem bleef, en zonder schip om Hem op te wachten, maar uit zuivere gehoorzaamheid aan Hem deden zij het.

II. Hierop trok Christus zich terug, vers 23.

Hij klom op den berg alleen, om te bidden.

1. Hij was alleen. Hij ging in ene woeste plaats en was daar alleen. Hoewel Hij zoveel werk te doen had met anderen, wilde Hij toch soms alleen zijn, om ons een voorbeeld te geven. Het zijn Christus' volgelingen niet, die niet gaarne alleen zijn, en niet kunnen genieten van de eenzaamheid, wanneer zij niemand hebben om gemeenschap mede te oefenen dan met God en hun eigen hart.

2. Hij was alleen, biddende. Bidden was Zijn werk in de eenzaamheid. Hoewel Christus, als God, Heere was van allen en over allen, en er tot Hem gebeden werd, had Hij als Mens de gestaltenis eens dienstknechts, en heeft Hij gebeden. Hierin heeft Christus ons een voorbeeld gegeven van bidden in het verborgen, overeenkomstig den regel, dien Hij hiervoor gaf, Hoofdstuk 6:6. Wellicht was er op dien berg een bidvertrek, of ene geschikte plaats voor zulk een doel, de Joden plachten die te hebben. Toen de discipelen naar zee gingen, heeft hun Meester zich begeven tot gebed, toen Petrus *gezift was als de tarwe*, heeft *Christus voor hem gebeden*.

3. Hij was daar lang alleen. *Als het nu avond was geworden, zo was Hij daar alleen*, en, naar het schijnt, was Hij er ook nog tegen den morgen, *de vierde wake des nachts*. De nacht kwam, het was een stormachtige nacht, maar Hij bleef bidden. Het is goed, soms ten minste, en bij bijzondere gelegenheden, als wij ons hart verruimd bevinden, om lang aan te houden in het gebed in het verborgene, en volle vrijheid te nemen om ons hart uit te storten voor den Heere. Wij moeten het gebed voor Gods aangezicht niet wegnemen. Job 15:4.

III. De toestand, waarin de arme discipelen zich toen bevonden. *Het schip was nu midden in de zee, zijnde in nood van de baren*, vers 24. Hier kunnen wij opmerken:

1. Dat zij in het midden der zee kwamen, toen de storm opstak. Wij kunnen fraai weer hebben bij het begin onzer reize, en toch stormen hebben te verduren, eer wij de bestemde haven bereikt hebben. Zo laat dan hij, *die zich aangordt, zich niet beroemen als die zich losmaakt*, maar na ene langdurige kalmte den een of anderen storm verwachten.

2. De discipelen waren thans, waar Christus hen gezonden had, en toch barstte die storm over hen los. Indien zij van hun Meester en van hun werk weggevlucht waren, zoals Jona, toen hem de storm tegenkwam, dan zou dat vreselijk zijn geweest, maar zij hadden het bepaald bevel van hun Meester ontvangen, om toen naar zee te gaan, en zij gingen voor hun werk. Het is voor Christus' discipelen niets nieuws om stormen te moeten verduren terwijl zij op den weg des plichts zijn, en naar zee gezonden te worden als hun Meester een storm voorziet. Doch zij moeten dit niet euvel opnemen, wat Hij doet, weten zij nu niet, maar zij zullen het na dezen verstaan, n.l. dat Christus voornemens was zich met des te wondervoller genade aan hen en voor hen te openbaren.

3. Het was zeer ontmoedigend voor hen, dat Christus thans niet, gelijk als toen zij zich vroeger in een storm op zee bevonden, bij hen was. Wel is waar sliep Hij toen, maar Hij was spoedig gewekt, Hoofdstuk 8:24, maar nu was Hij in het geheel niet bij hen. Aldus heeft Christus Zijne discipelen eerst aan de mindere moeilijkheden gewend, en daarna aan de grotere, en zo leidt Hij hen trapsgewijze op om te leven door geloof.

4. Hoewel de wind hun tegen was, en zij in nood waren van de baren, hebben zij, daar hun Meester hun bevolen had, *af te varen naar de andere zijde*, den steven niet gewend om terug te keren, maar deden zij wat zij konden om vooruit te komen. Hoewel wij in het beoefenen van onzen plicht met moeilijkheden kunnen te kampen hebben, moeten zij ons toch niet er van afhouden, integendeel, ook te midden dier moeilijkheden behoren wij voorwaarts te streven.

IV. Christus' naderen tot hen, toen zij zich in dien toestand bevonden, vers 25, en hierin hebben wij een voorbeeld van:

1. Zijne goedheid, dat Hij tot hen ging, als iemand, die kennis neemt van hun geval, en bezorgd over hen was, zoals een vader over zijne kinderen. De uiterste nood van de kerk en van Gods volk, is voor Christus de gelegenheid om hen te bezoeken en hun te hulp te komen. Maar Hij kwam niet voor de vierde wake des nachts, dat is: tegen drie ure in den morgen, want toen begon de vierde wake. Het was in de *morgenwake*, dat de Heere Israël aan de Rode Zee te hulp kwam, Exodus 14:24, en zo ook nu. *De Bewaarder Israël's zal niet sluimeren noch slapen*, maar, als er gelegenheid voor is, dan wandelt Hij in de duisternis hun ter hulpe, en dat wel zeer vroegtijdig.

2. Van Zijne macht, daar Hij tot hen af kwam, *wandelende op de zee*. Dit is een sterk voorbeeld van Christus' opperheerschappij over alle schepselen, zij zijn allen onder Zijne voeten. Op Zijn bevel vergeten zij hun aard en veranderen hun, door ons essentieel genoemde, hoedanigheden, dat is, de hoedanigheden, die wij met hun wezen als samengeweven en onafscheidbaar beschouwen. Wij behoeven er geen onderzoek naar in te stellen *hoe* dit geschiedde, of het was door samendringing en verdichting van de oppervlakte des waters, -als het God behaagt *worden de afgronden stijf in het hart der zee*, Exodus 15:8- of door schorsing van de aantrekkingskracht op Zijn lichaam, dat, naar het Hem behaagde, van gedaante veranderde, -het is genoeg, dat het Zijne Goddelijke macht bewijst, want het is Gods kroonrecht *op de hoogten der zee te treden*. Job 9:8, gelijk het Zijn kroonrecht is te vliegen op de vleugelen des winds. Hij, *die de zee, de wateren des groten afgronds, droog gemaakt heeft, die de diepten der zee gemaakt heeft tot een weg, opdat de verlosten daar doorgingen*, Jesaja 51:10, maakt die wateren later tot een wandelweg voor den Verlosser zelf, die, als Heere van allen en over alles, verschijnt met den enen voet op de zee en den anderen voet op de aarde, Openbaring 10:2. Dezelfde macht, die het ijzer boven deed zwemmen, 2 Koningen 6:6, heeft ook dit gedaan. *Wat was u, gij zee! dat gij vloodt?* Psalm 114:5. Het was voor de tegenwoordigheid des Heeren.

Uw weg was in de zee, Psalm 77:20. Christus kan den weg nemen, die Hem behaagt, om Zijn volk te redden.

V. Wij hebben hier de mededeling van hetgeen er voorviel tussen Christus en Zijne zich in nood bevindende vrienden bij Zijne nadering.

1. Tussen Hem en al de discipelen. Er wordt ons hier gezegd: Hoe hun vrees was opgewekt, vers 26.

De discipelen, ziende Hem op de zee wandelen, werden ontroerd, zeggende: Het is een spooksel.

phantasma esti -Het is ene verschijning, zou men het beter kunnen vertalen. Het bestaan en de verschijning van geesten schijnt algemeen geloofd te zijn geworden, behalve door de Sadduceeën, tegen wier leer Christus Zijne discipelen had gewaarschuwd. Ongetwijfeld waren echter vele van die veronderstelde verschijningen slechts de schepselen van der mensen verbeelding en vrees. Deze discipelen zeiden: *Het is een spooksel*, terwijl zij hadden behoren te zeggen: *Het is de Heere, het kan niemand anders zijn*. Zelfs de verschijningen tot redding en bevrijding worden soms ene aanleiding van ontroering en verwarring voor Gods volk, die soms het meest bevreesd zijn, als zij er het minst reden toe hebben, ja, als zij het hoogst bevoorrecht zijn, zoals de maagd Maria, Lukas 1:29, Exodus 3:6, 7. De vertroostingen van *den Geest der aanneming* worden voorafgegaan, en als het ware ingeleid, door de verschrikkingen van *den Geest der dienstbaarheid*, Romeinen 8:15. De verschijning van een geest, of de verbeelding er van, kan niet anders dan vrees en schrik inboezemen vanwege den afstand van de wereld der geesten van ons, den rechtvaardigen twist, die de goede geesten met ons hebben, en de ingekankerde vijandschap der boze geesten tegen ons, Job 4:14, 15. Hoe meer kennis wij hebben van God, den Vader der geesten, en hoe zorgvuldiger wij ons bewaren in Zijne liefde, hoe meer wij in staat zullen zijn die vreze te boven te komen. De verwarrende, onrust wekkende vreze van vrome mensen ontstaan uit hun vergissingen en misvattingen ten opzichte van Christus, Zijn Persoon, Zijn ambt en het werk dat Hij op zich genomen

heeft. Hoe volkomener en duidelijker wij Zijn naam kennen, met hoe meer gerustheid wij op Hem zullen vertrouwen, Psalm 9:11. In een storm worden wij door ene kleinigheid verschrikt. Als er *van buiten strijd is*, dan is het geen wonder, zo er *van binnen vrees is*. Wellicht hebben de discipelen zich verbeeld, dat het de een of andere boze geest was, door den storm opgeroepen. Het meeste gevaar van uitwendige moeilijkheden ontstaat door de innerlijke ontroering, die zij teweegbrengen. Hoe deze vreze tot zwijgen werd gebracht, vers 27. Hij heeft hen terstond gerustgesteld door hun hun dwaling te doen zien. Toen zij worstelden met de baren, heeft Hij Zijne hulpe nog uitgesteld, maar Hij haastte zich tot hun hulp tegen hun vreze, daar die veel gevaarlijker was. Dien storm heeft Hij onmiddellijk gestild door Zijn woord, *Zijt goedsmoeds, Ik ben het, vreest niet*. Hij verbeterde hun vergissing door zich aan hen bekend te maken, gelijk Jozef aan zijne broeders. *Ik ben het*. Hij noemt zich niet zoals Hij zich aan Paulus genoemd heeft: *Ik ben Jezus*, want Paulus kende Hem toen nog niet, maar voor deze discipelen was het genoeg te zeggen: *Ik ben het*. Zij *kenden Zijn stem*, evenals Zijne schapen, Johannes 10:4, gelijk Maria Magdalena, Johannes 20:16. Zij behoeven niet te vragen: Wie zijt Gij Heere? *Zijt gij van ons of van onze vijanden?* Met de bruid konden zij zeggen: *Dat is de stem mijns liefsten*, Hooglied 2:8, 5:2. Ware gelovigen kennen haar aan een goed teken. Het was volkomen genoeg, om hen gerust te stellen, te weten wie het was, dien zij zagen. Ene rechte kennis opent de deur tot ware vertroosting, inzonderheid de kennis van Christus. Hij sprak hun moed in: *Ik ben het*, en daarom ten eerste: *Zijt goedsmoeds, tharseite - Weest kloekmoedig, grijpt een moed*. Als Christus' discipelen niet goedmoeds zijn in een storm, dan is dit hun eigene schuld: Hij wil, dat zij het zijn. Ten tweede: *Vreest niet*.

1. *Weest niet bevreesd voor Mij. Nu gij weet, dat Ik het ben, zult gij voorzeker niet vrezen, want gij weet, dat Ik u geen leed zal doen*. Christus zal gene verschrikking wezen voor hen, aan wie Hij zich openbaart, als zij er toe komen Hem recht te begrijpen, dan zullen angst en schrik weg vlieden.

2. *Vreest niet voor den storm, voor den wind en de baren, hoe bulderend en bruisend ook en hoe dreigend, vreest ze niet, nu Ik u zo nabij ben. Ik ben het, die voor u zorgt, en die u niet zal laten omkomen*. Er is niets, dat ene verschrikking behoeft te wezen voor hen, met wie Christus is, die weten, dat Hij de hun is, neen, zelfs de dood niet.

3. Tussen Hem en Petrus, vers 28-31, waarbij wij letten op: Petrus' kloekmoedigheid en Christus' aanmoediging hiervan. Het was zeer stoutmoedig van Petrus, dat hij het durfde wagen om tot Christus te komen op het water, vers 28. *Heere! indien Gij het zijt, zo gebied mij tot U te komen op het water*. Moed was Petrus' grote genadegave, en dat maakte hem zo voortvarend, om boven en voor de anderen zijne liefde tot Christus uit te drukken, hoewel de anderen Hem wellicht even lief hadden. Ten eerste. Het is een voorbeeld van Petrus' genegenheid voor Christus, dat hij begeerde tot Hem te komen. Als hij Christus ziet, naar wie hij gedurende den storm ongetwijfeld meermalen verlangd heeft, dan is Hij ongeduldig om met Hem te zijn. Hij zegt niet: *Gebied mij op het water te wandelen*, als hiernaar verlangende om den wille van het wonder, maar *Gebied mij tot U te komen*, als dit begerende om den wille van Christus. *Laat mij tot U komen, hoe, doet er niet toe*. Ware liefde zal door vuur, en water heengaan, indien daartoe werkelijk de roeping is, om tot Christus te komen. Christus kwam tot hen, om hen te helpen en te redden. *Heere!* zegt Petrus, *gebied mij tot U te komen*. Als Christus in den weg der genade tot ons komt, dan moeten wij tot Hem uitgaan in den weg des plichts, en hierin moeten wij gewillig en stoutmoedig zijn, om alles met Hem en voor Hem te wagen. Zij, die het voordeel willen hebben van Christus als Zaligmaker,

moeten door het geloof tot Hem komen. Christus was nu enigen tijd afwezig geweest, en nu blijkt het, waarom Hij zich afwezig had gehouden, het was om zich hun nog dierbaarder te doen zijn bij Zijne terugkomst, en die terugkomst zeer tijdig en zeer gewenst te doen zijn. Als Christus voor een kleinen ogenblik Zijn volk heeft verlaten, dan is Zijne terugkomst zeer welkom. Als Godvruchtige zielen na lang zoeken hun Welbeminde eindelijk hebben gevonden, dan houden zij Hem vast, en willen Hem niet laten gaan. Hooglied 3:4. Ten tweede. Het is een voorbeeld van Petrus' voorzichtigheid en zijn behoorlijk acht geven op den wil van Christus, dat hij niet wilde komen zonder er door Hem toe gemachtigd te zijn. Het is niet: *Indien Gij het zijt, dan zal ik komen, maar, Indien Gij het zijt, zo gebied mij te komen*. Ook de stoutmoedigsten moeten wachten op ene roeping, als het ene gevaarlijke onderneming geldt, en wij mogen er ons niet roekeloos en eigendunkelijk in begeven. Indien onze wil om te doen en om te lijden niet is met het oog op den wil van Christus, en niet geleid wordt door Zijne roeping en gebod, dan zal Hij hem niet beschouwen als gewilligheid, maar als eigenwilligheid. Zulk ene buitengewone volmacht, als toen aan Petrus werd gegeven, hebben wij niet te verwachten. Wij hebben ons te houden aan de algemene regelen des woords, en in de toepassing er van op bijzondere gevallen hebben wij te letten op de wenken der voorzienigheid om ons te helpen, *de wijsheid is ene uitnemende zaak om iets recht te maken*. Ten derde. Het is een voorbeeld van Petrus' geloof en beslistheid, dat hij zich op het water waagde, toen Christus het hem beval. De veiligheid van het schip te verlaten, zich als in de kaken des doods te storten, de dreigende baren, die hij nog zo kortelings had gevreesd, te minachten, dit alles toonde een krachtig steunen en betrouwen op de macht en het woord van Christus. Welke moeilijkheid of gevaar kon stand houden tegenover zulk een geloof en zulk een ijver? Het was ene neerbuigende vriendelijkheid in Christus, dat hem Hem behaagde dit in hem te erkennen, vers 29. Hij zou het voorstel als dwaas en roekeloos hebben kunnen veroordelen, ja zelfs als hoogmoedig en aanmatigend.

Zal Petrus er aanspraak op *maken te kunnen doen wat de Meester doet?* Maar Christus wist, dat het uit oprechten ijver en genegenheid voor Hem voortkwam, en als zodanig heeft Hij het genadiglijk aangenomen. Christus heeft een welbehagen in de uitdrukkingen van liefde Zijns volks, al gaat zij ook gepaard met velerlei zwakheden en tekortkomingen, en geeft er de gunstigste uitlegging van. Ten eerste. Hij gebiedt hem te komen. Toen de Farizeeën om een teken vroegen, ontvingen zij niet slechts ene weigering, maar ene bestraffing er voor, omdat zij het deden met de bedoeling Christus te verzoeken. Toen Petrus om een teken vroeg, ontving hij het, omdat hij het deed met het vaste voornemen op Christus te vertrouwen. De Evangelieroeping is: *Kom, kom tot Christus, waag het alles met Hem, vertrouw Hem de bewaring toe uwer ziel, waag u over ene stormachtige zee, door ene moeilijke, kwellende wereld heen, om tot Jezus Christus te komen*. Ten tweede. Hij ondersteunde hem, toen hij kwam, *Petrus wandelde op het water*. De gemeenschap der ware gelovigen met Christus wordt voorgesteld door hun levendgemaakt zijn met Hem, hun mede opgewekt zijn met Hem, hun mede gezet zijn met Hem, Efeziërs 2:5, 6, en hun met Christus gekruist zijn, Galaten 2:20. Door de kracht van Christus worden wij opgeheven boven de wereld, in staat gesteld om haar met onze voeten te vertreden, er voor bewaard van er in weg te zinken, of er door overstelpt te worden, er de overwinning over weg te dragen, 1 Johannes 5:4, door het geloof in Christus' overwinning, Johannes 16:33. Met Hem zijn wij der wereld gekruisigd, Galaten 6:14. Zie Paulus met Jezus wandelende op het water, en *meer dan overwinnaar door Hem*, op alle dreigende baren tredende, als niet in staat hem *te scheiden van de liefde van Christus*, Romeinen 8:35, enz. Aldus is de zee der wereld geworden als een glazen zee, bevroren, zodat zij in staat is te dragen, en zij, die de overwinning hebben behaald, staan er bij en zingen,

Openbaring 15:2, 3. Hij wandelde op het water, niet om zich te vermaken, of uit ijdele praalvertoning, maar om tot Jezus te gaan, en het was hierin, dat Hij wonderbaarlijk werd ondersteund. Als onze ziel God achteraan kleeft, dan is het, dat Zijne rechterhand ons ondersteunt. Dat was David's ervaring, Psalm 63:9. Bijzondere ondersteuning is beloofd, en kan verwacht worden, doch alleen voor geestelijke zaken. Als God Zijn Israël draagt op vleugelen der arenden, dan is het om hen tot zich te brengen, Exodus 19:4. En zo kunnen wij niet tot Jezus komen, of wij moeten ondersteund worden door Zijne macht. Het is in Zijne eigene kracht, dat wij met Hem worstelen, dat wij Hem nastreven, dat wij *jagen naar het wit*, bewaard worden in de kracht Gods, op welke kracht wij moeten steunen en betrouwen, zoals Petrus, toen hij op het water wandelde, en er is geen gevaar van zinken, als *van onder de eeuwige armen zijn*. Petrus' wankelmoedigheid, en hoe Christus hem bestraft en ondersteunt. Christus gebood hem te komen, niet slechts opdat hij op het water zou wandelen, en aldus Christus' macht zou kennen, maar ook opdat hij zou zinken, en aldus zijne eigene zwakheid zou leren kennen, want, gelijk Hij zijn geloof wilde aanmoedigen, zo wil Hij ook zijne stoutheid en verwaandheid beteugelen en er hem beschaamd over maken. Wij hebben dus te letten op: Petrus' grote vreze, vers 30. *Hij werd bevreesd*. In het sterkste geloof en den grootsten moed is toch nog vrees gemengd. Zij, die zeggen kunnen: *Heere, ik geloof*, moeten zeggen: *Heere, kom mijne ongelovigheid te hulp*. Niets anders dan *volmaakte liefde* zal de *vreze uitdrijven*. Godvruchtige mensen komen dikwijls te kort in die genadegaven, waarin zij het meest uitblinken, om te tonen, dat zij het *nog niet verkregen hebben*. Petrus was in het eerst heel stoutmoedig, maar daarna ontzonk hem het hart. Het aanhouden der beproeving brengt de zwakheid des geloofs aan het licht. Nu zien wij hier ten eerste, de oorzaak van deze vrees. *Ziende den sterken wind*. Zolang Petrus zijn oog op Christus hield gevestigd, en op Zijn woord en Zijne macht, wandelde hij op het water, maar toen hij daarbij ook aandacht verleende aan het gevaar, waarin hij zich bevond, en zag hoe de golven zich verhieven, toen vreesde hij. De oorzaak van al onze onmatige vrees is hierin gelegen, dat wij meer met het oog der zinnen zien op de moeilijkheden, dan met het oog des geloofs op de geboden Gods en op de beloften. Abraham was sterk in het geloof, omdat hij *zijn eigen lichaam niet heeft aangemerkt*, Romeinen 4:19. Hij zag niet op de ontmoedigende onwaarschijnlijkheid der belofte, maar hij hield het oog gericht op Gods macht, en zo heeft hij *tegen hoop op hoop geloofd*, vers 18. Toen Petrus den sterken wind zag, had hij zich behoren te herinneren wat hij gezien had, Hoofdstuk 8:27, toen de wind en de zee Christus gehoorzaamden, maar wij *vrezen* daarom *den gansen dag*, omdat wij *den Heere vergeten, die* ons *gemaakt heeft*. Jesaja 51:12, 13. Ten tweede: De uitwerking dezer vrees: *hij begon neer te zinken*. Zolang het geloof stand hield, bleef hij boven water, maar toen het geloof wankelde, begon hij neer te zinken. Als de moed ons begeeft, is dit het gevolg van de zwakheid van ons geloof, wij worden ondersteund (maar het is zoals wij zalig worden) *door het geloof*, 1 Petrus 1:5. Als daarom onze ziel zich in ons neerbuigt en onrustig in ons is, dan is het soevereine geneesmiddel daartegen, *op God te hopen*, Psalm 43:5. Daar Petrus voor het vissersbedrijf was opgeleid, is het hoogst waarschijnlijk, dat hij kon zwemmen, Johannes 21:7, en wellicht heeft hij daar gedeeltelijk ook op vertrouwd, toen hij neerklom van het schip. Indien hij niet kon wandelen, hij kon zwemmen, maar Christus liet toe, dat hij begon neer te zinken, om hem te tonen, dat het Christus' rechterhand en Zijn heilige arm was, en niet enigerlei kunst of bekwaamheid van hem zelven, die zijne veiligheid uitmaakte. Het was Christus, grote goedertierenheid over hem, dat Hij hem, toen zijn geloof faalde, niet gans en al liet verzinken, naar de diepte liet zinken als een steen, Exodus 15:5, maar hem tijd liet om te roepen: *Heere, behoud mij!* Zodanig is de zorge van Christus over de ware gelovigen, hoewel zij zwak zijn, *beginnen* zij toch slechts te zinken! De mens is nooit verzonken, nooit verloren, voordat hij in de hel is. Petrus *wandelde*, zoals hij *geloofde*. Voor hem, evenals voor

anderen, geldt de regel: *U geschiede naar uw geloof*. Ten derde. Het middel, waartoe hij de toevlucht nam in zijne benauwdheid, het oude, beproefde, en goed bevonden middel, namelijk het gebed. Hij riep: *Heere, behoud mij!* Let nu

1. Op de manier van zijn bidden, het is vurig en dringend: *Hij riep*. Als het geloof zwak is, dan moet het gebed krachtig zijn. Onze Heere Jezus heeft ons geleerd, om ten dage van onze vreze *sterke roepingen te offeren*, Hebreeën 5:7. De bewustheid van gevaar zal ons doen roepen, de bewustheid van plicht en afhankelijkheid van God, moet ons doen roepen tot Hem.

2. Zijn gebed was gepast en ter zake. Hij riep: *Heere, behoud mij!* Christus is de grote Behouder, Hij is gekomen om te behouden. Zij, die behouden willen worden, moeten niet slechts tot Hem *komen*, maar tot Hem *roepen* om behoudenis, maar hiertoe zullen wij nooit komen, voor wij ons gevoelen neerzinken, het gevoel van nood zal ons tot Hem uitdrijven. Christus' grote gunst over Petrus in dezen angst. Hoewel er een mengsel van aanmatiging was in Petrus bij zijn eerste optreden, en van ongeloof met zijn geloof bij zijn later bezwijken, heeft Christus hem toch niet verstoten, want' Ten eerste: Hij redde hem, Hij verhoorde hem, *het heil Zijner rechterhand was met mogendheden*, Psalm 20:7, want *terstond de hand uitstekende, greep Hij hem aan*. Het is Christus' tijd om ons te redden, als wij zinken, Psalm 18:5-7, als uit de kaken des doods. Nog steeds is Christus' hand uitgestrekt naar alle gelovigen, om hen voor zinken te behoeden. Hen, die Hij eenmaal aangegrepen heeft als de Zijnen, en ze als brandhouten uit het vuur heeft gerukt, zal Hij ook uit het water rukken. Hoewel Hij Zijn greep schijnt losgelaten te hebben, is dit toch slechts schijn, want *zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit Zijne hand rukken*. Johannes 10:28. Vrees niet, Hij zal het Zijne behouden. Onze verlossing van onze eigene angsten, die ons anders zouden overstelpen, zijn wij verschuldigd aan de hand Zijner mogendheid en genade. Psalm 34:5. Ten tweede: Hij bestrafte hem, want *zo wie Hij liefheeft* en behoudt, *bestraft en kastijdt Hij*. *Gij kleingelovige! waarom hebt gij gewankeld?* Het geloof kan waar en oprecht zijn, en toch zwak. In het eerst had Petrus geloof, klein als een mostaardzaadje, maar toch groot genoeg, om hem op het water te doen gaan, daar het echter niet groot genoeg was, om er tot het einde toe door ondersteund te worden, zegt Christus hem, dat hij *kleingelovig* was. Onze mismoedigheid, onze twijfelingen en vrees komen allen voort uit de zwakheid van ons geloof, wij wankelen, omdat wij kleingelovigen zijn. Het is de taak, het werk des geloofs twijfelingen op te lossen, de twijfelingen der zinnen op een stormachtigen dag, zodat wij ook dan het hoofd boven water houden. Indien wij slechts meer konden geloven, wij zouden minder wankelen.

3. De zwakheid van ons geloof, en het overheersende van onze twijfelingen mishagen den Heere Jezus ten uiterste. Het is waar, Hij verstoot de zwakke gelovigen niet, maar het is even waar, dat het zwakke geloof Hem mishaagt, ook in hen, die Hem het naast zijn.

Waarom hebt gij gewankeld? Welke reden had gij daartoe? Na een nauwkeurig onderzoek naar de reden van onze twijfelingen en vrees, zouden zij spoedig verdwijnen, want, alles wèl overwogen, is er gene goede reden, waarom Christus' discipelen wankelmoedig zouden zijn, ja, niet eens op een stormachtigen dag, want *Hij is ons ene Toevlucht en Sterkte, Hij is krachtelijk bevonden ene Hulp in benauwdheden*.

VI. Het bedaren van den storm, vers 32. Toen Christus in het schip kwam, waren zij weldra aan den oever. Christus wandelde op het water, totdat Hij aan het schip kwam, en toen ging Hij in het schip, hoewel Hij even gemakkelijk naar den oever had kunnen wandelen, maar als de gewone middelen onder het bereik zijn, dan moet men gene wonderen verwachten. Hoewel Christus gene werktuigen nodig heeft om Zijn werk te doen, behaagt het Hem toch er gebruik van te maken. Toen Christus in het schip kwam, kwam Petrus er met Hem. Medegenoten van Christus in Zijne lijdzaamheid, zullen ook Zijne medegenoten zijn in Zijn koninkrijk, Openbaring 1:9. Zij, die met Hem wandelen, zullen met Hem heersen, zij, die met Hem lijden, zullen ook met Hem overwinnen.

Als zij in het schip geklommen waren, stilde de wind, want hij had zijn werk, zijn werk der beproeving, volbracht. Hij, die *den wind in Zijne vuisten heeft verzameld, en de wateren in een kleed heeft gebonden*, is dezelfde, die *ten hemel is opgeklommen en nedergedaald*, en, zelfs *de stormwind doet Zijn woord*, Psalm 148:8. Als Christus in ene ziel komt, stilt Hij er winden en stormen, en gebiedt vrede. Heet Christus welkom, en het bruisen der golven zal spoedig gestild zijn. Het middel om kalm en stille te zijn is te weten, dat Hij God is, dat Hij, de Heere, met ons is.

VII. De aanbidding, die hierop aan Christus werd toegebracht, vers 33. *Die nu in het schip waren, kwamen en aanbaden Hem, zeggende: Waarlijk, Gij zijt Gods Zoon*. Een tweevoudig goed gebruik door hen gemaakt van deze benauwdheid en deze uitredding.

1. Het was ene bevestiging van hun geloof in Christus, en zij gaf hun de volkomen overtuiging, dat *in Hem al de volheid der Godheid woonde*, want niemand anders dan de Schepper der wereld kon de broden vermenigvuldigen, niemand anders dan de Heerser der wereld kon op de wateren der zee treden, zij zwichten dus voor het klaarblijkelijke en leggen belijdenis af van hun geloof: *Waarlijk, Gij zijt Gods Zoon*. Zij hadden te voren reeds geweten, dat Hij de Zoon van God was, maar nu weten zij het nog beter. Na een strijd met het ongeloof, zal het geloof soms des te werkzamer zijn, en door beproeving en oefening krachtiger worden. Nu weten zij het *waarlijk*. Het is goed voor ons, om al meer en meer *te kennen de zekerheid der dingen, waarvan wij onderwezen zijn*, Lukas 1:4. Als het geloof tot de volle verzekerdheid is gekomen, als het duidelijk ziet, en zegt *waarlijk*, dàn is het, dat het geloof groeit.

2. Zij vonden er aanleiding in om Hem *de ere te geven Zijns naams*. Zij erkenden die grote waarheid niet slechts, zij waren er ook op de rechte wijze door bewogen, *Zij aanbaden Christus*. Als Christus ons Zijne heerlijkheid openbaart, dan behoren wij van onzen kant Hem te verheerlijken, Psalm 50:15, *Ik zal u uithelpen, en gij zult Mij eren*. Hun aanbidding van Christus werd geuit in deze woorden: *Waarlijk, Gij zijt Gods Zoon*. Het onderwerp onzer geloofsbelijdenis moet ook het onder- werp zijn van onzen lof. Het geloof is het rechte beginsel der aanbidding, en de aanbidding is het zuivere voortbrengsel van het geloof.

Die tot God komt, moet geloven, dat Hij is, en die in God gelooft, zal komen, Hebreeën 11:6.

MATTHEUS 14:34-36

Hier hebben wij het bericht van wonderen *in het groot* -om dit zo eens uit te drukken-welke Christus gewrocht heeft aan de overzijde van het water, in het land van Gennesareth.

Waar Christus ook ging, overal deed Hij goed. Gennesareth was ene landstreek, gelegen tussen Bethsaïda en Kapernaum, en heeft haar naam, hetzij gegeven, of ontleend, aan deze zee, die, Lukas 5:1, het meer van Gennesareth wordt genoemd. De naam betekent: *Vallei der takken*. Hier valt op te merken:

1. Den ijver en het geloof van de mannen van die plaats. Dezen waren edeler dan de Gergesenen, hun naburen, die oeverbewoners waren van hetzelfde meer. Zij baden Christus, dat Hij uit hun landpalen wilde vertrekken. Zij hadden Hem niet nodig. Christus acht het de grootste eer, die wij Hem aan kunnen doen, gebruik van Hem te maken. Nu wordt ons hier gezegd:

1. Hoe de mannen van die plaats tot Christus werden gebracht, *zij werden Hem kennende*. Waarschijnlijk heeft Zijn wonderdadige tocht over de zee, die door hen, welke in het schip waren, ijverig bekend gemaakt werd, er toe bijgedragen om Hem in die landstreek te doen ontvangen, en wellicht was dit een der dingen, die Christus er mede op het oog heeft gehad, want hetgeen Hij doet heeft altijd een wijde strekking. Dit, en de andere wonderen, door Christus gewrocht, waren hun bekend geworden, en daarom zijn zij tot Hem uitgegaan. Zij, die Christus' naam kennen, zullen zich tot Hem wenden. Indien Christus beter gekend ware, zou Hij niet zo veronachtzaamd worden als nu het geval is. Zo ver Hij gekend is, wordt op Hem vertrouwd. Zij werden Hem kennende, dat is: hun werd bekend, dat Hij in hun midden was, maar dat Hij slechts voor ene wijle bij hen zou blijven. Als wij den dag weten te onderkennen, die een dag van heil voor ons is, dan zijn wij goed op weg, om er gebruik van te maken. Het was de veroordeling der wereld, dat Christus in de wereld was, en de wereld Hem niet heeft gekend, Johannes 1:10. Jeruzalem heeft Hem niet gekend, maar er waren sommigen, die, toen Hij onder hen was, Hem kenden. Het is beter te weten, dat er een profeet onder ons *is*, dan dat er een onder ons *geweest is*, Ezechiël 2:5.

2. Hoe zij anderen tot Christus brachten, door aan hun naburen te berichten, dat Christus in dit deel des lands was aangekomen: *Zij zonden in dat gehele omliggende land*. Zij, die zelf kennis hebben aan Christus, moeten alles doen wat zij kunnen, om anderen met Hem bekend te maken. Wij moeten die geestelijke spijze niet voor ons alleen houden, in Christus is er genoeg voor ons allen, zodat men er niets bij wint, om er een monopolie van te willen hebben. Als wij de gelegenheid hebben iets goeds te verkrijgen voor onze ziel, dan behoren wij dit goeds te delen met zo velen als wij slechts bereiken kunnen. Meer dan wij denken zouden zich bij ons aansluiten, om van die gelegenheden gebruik te maken, indien zij er slechts toe geroepen en uitgenodigd werden. Zij zonden in hun eigen land, omdat het *hun* land was, en zij er het welzijn van begeerden. Wij kunnen van onze liefde voor ons land niet beter doen blijken, dan door er de kennis van Christus in te verbreiden. De nabuurschap is ene gelegenheid om goed te doen, waarvan gebruik moet worden gemaakt. Wij moeten op middelen bedacht zijn, om iets te doen voor hen, die in onze nabijheid zijn, in elk geval moeten wij dit doen door ons voorbeeld, en hen aldus tot Christus zien te brengen.

3. Wat zij van Christus begeerden, niet alleen, wellicht niet voornamelijk, om door Hem onderwezen te worden, maar om hun kranken door Hem te laten genezen. Zij *brachten tot Hem allen, die*

kwalijk gesteld waren. Indien liefde tot Christus en Zijne leer hen niet tot Hem zal brengen, dan zal het door liefde voor zich zelven geschieden. Indien wij slechts op de rechte wijze het onze zochten, hetgeen tot onzen vrede en onze welvaart dient, dan zouden wij de dingen van Christus zoeken. Wij zouden Hem eren, Hem behagen, door aan Hem genade en gerechtigheid te ontlenen. Christus is de rechte Persoon, tot wie de kranken gebracht moeten worden. Tot wie zouden zij heengaan dan tot *den* Geneesmeester, de *Zon der gerechtigheid, die genezing heeft onder Zijne vleugelen?*

4. Hoe zij met hun aanzoek tot Hem kwamen: *Zij baden Hem, dat zij alleenlijk den zoom Zijns kleeds zouden mogen aanraken*, vers 36. Zij wendden zich tot Hem:

1. Met groten aandrang, zij baden Hem. Wèl mogen wij bidden genezen te worden, als God ons door Zijne Evangeliedienaren bidt om genezen te willen worden. De grootste gunsten en zegeningen worden van Christus verkregen op het gebed, *bidt, en u zal gegeven worden*.

2. Met groten ootmoed. Zij kwamen tot Hem, als zich bewust zijnde van hun geringheid tegenover Hem, Hem nederig smekende hen te willen helpen. En hun begeerte om slechts den Zoom Zijns kleeds te mogen aanraken toont, dat zij zich onwaardig achtten, dat er van hen bijzondere notitie zou genomen worden, dat Hij ook maar zo veel als tot hen spreken zou over hun toestand, en nog veel minder dat Hij hen zou aanraken, om hen te genezen. Zij zullen het als ene grote gunst beschouwen, indien Hij hun wil veroorloven den zoom Zijns kleed aan te raken. Oosterse volken tonen hun eerbied voor hun vorsten door hun mouw, of de slip van hun gewaad te kussen.

3. Met volle verzekerdheid van de algenoegzaamheid van Zijne macht, niet twijfelende, of zij zouden genezen worden, zelfs door de aanraking van den zoom Zijns kleeds, dat zij door het geringste teken of symbool van gemeenschap met Hem, overvloedige mededeling van Hem zouden ontvangen. Zij verwachtten niet, gelijk Naäman, 2 Koningen 5:11, dat er met de hand over de zieke plaats, of de zieke personen, gestreken zou worden, maar zij waren er zeker van, dat er zulk ene volheid van geneeskracht in Hem was, dat *zij*, die slechts tot Hem mochten genaken, voorzeker genezen zouden worden. Het was in die landstreek en in deze buurt, dat de vrouw, die het bloedvloeien had, genezen werd door den zoom Zijns kleeds aan te raken, en wegens haar geloof werd geprezen, Hoofdstuk 9:20-22, vandaar waarschijnlijk, dat zij dit nu vragen. De ervaringen, die anderen van Christus hebben gehad, kunnen gebruikt worden om ons te leiden en ons aan te moedigen bij ons gaan tot Christus.

II. Het goed gevolg van hun aanzoek bij Christus. Het was niet te vergeefs, dat dit zaad van Jakob Hem gezocht heeft, want *zo velen als Hem aanraakten, werden gezond*. Christus' genezingen zijn volkomen genezingen. Hij doet Zijn werk niet ten halve. Hoewel de geestelijke genezing in den beginne nog niet volmaakt is, zal toch ongetwijfeld *Hij, die een goed werk in ons begonnen heeft, dat voleindigen*. Filippenzen 1:6. Er is in Christus overvloedige geneeskracht voor allen, die zich om genezing tot Hem wenden, al zijn zij nog zo velen in aantal. Die kostelijke olie, welke uitgestort was op Zijn hoofd, daalde neer op den zoom Zijner klederen. Psalm 133:2. De minste van Christus, instellingen is, gelijk de zoom Zijns kleeds, gans vervuld met de overvloeiende volheid Zijner genade, en Hij is machtig *volkomen zalig te maken*. De geneeskracht, die in Christus is, gaat uit ten nutte van hen, die door een oprecht en levend geloof Hem aanraken. Christus is in den hemel, maar Zijn woord is nabij ons, en in dat woord Hij zelf. Als wij in het geloof tot Christus gaan, als wij steunen op Zijn woord, ons de beloften toe-eigenen, ons stellen onder Zijn invloed, en gehoorzamen aan

Zijne geboden, dan is het, dat wij den zoom Zijns kleeds aanraken. En op die aanraking worden wij dan gezond gemaakt. Op zulke gemakkelijke voorwaarden worden ons geestelijke genezingen door Hem aangeboden, opdat Hij in waarheid gezegd worde *om niet* te genezen, zodat, indien onze ziel sterft aan hare wonden, dit dan niet te wijten is aan onzen Geneesmeester, het is niet wegens gebrek aan bekwaamheid of goeden wil in Hem, het is zuiver en alleen onze eigene schuld. Hij zou ons hebben *kunnen* genezen: Hij zou ons hebben *willen* genezen, maar wij *wilden niet genezen worden*, zodat ons bloed dan op ons eigen hoofd is.

HOOFDSTUK 15

1 Toen kwamen tot Jezus enige Schriftgeleerden en Farizeen, die van Jeruzalem waren, zeggende:
2 Waarom overtreden Uw discipelen de inzetting der ouden? Want zij wassen hun handen niet, wanneer zij brood zullen eten.
3 Maar Hij, antwoordende, zeide tot hen: Waarom overtreedt ook gij het gebod Gods, door uw inzetting?
4 Want God heeft geboden, zeggende: Eert uw vader en moeder, en: Wie vader of moeder vloekt, die zal den dood sterven.
5 Maar gij zegt: Zo wie tot vader of moeder zal zeggen: Het is een gave, zo wat u van mij zou kunnen ten nutte komen; en zijn vader of zijn moeder geenszins zal eren, die voldoet.
6 En gij hebt alzo Gods gebod krachteloos gemaakt door uw inzetting.
7 Gij geveinsden! Wel heeft Jesaja van u geprofeteerd, zeggende:
8 Dit volk genaakt Mij met hun mond, en eert Mij met de lippen, maar hun hart houdt zich verre van Mij;
9 Doch tevergeefs eren zij Mij, lerende leringen, die geboden van mensen zijn.
10 En als Hij de schare tot Zich geroepen had, zeide Hij tot hen: Hoort en verstaat.
11 Hetgeen ten monde ingaat, ontreinigt den mens niet; maar hetgeen ten monde uitgaat, dat ontreinigt den mens.
12 Toen kwamen Zijn discipelen tot Hem, en zeiden tot Hem: Weet Gij wel, dat de Farizeen deze rede horende, geergerd zijn geweest?
13 Maar Hij, antwoordende zeide: Alle plant, die Mijn hemelse Vader niet geplant heeft, zal uitgeroeid worden.
14 Laat hen varen; zij zijn blinde leidslieden der blinden. Indien nu de blinde den blinde leidt, zo zullen zij beiden in den gracht vallen.
15 En Petrus, antwoordende, zeide tot Hem: Verklaar ons deze gelijkenis.
16 Maar Jezus zeide: Zijt ook gijlieden alsnog onwetende?
17 Verstaat gij nog niet, dat al wat ten monde ingaat, in den buik komt, en in de heimelijkheid wordt uitgeworpen?
18 Maar die dingen, die ten monde uitgaan, komen voort uit het hart, en dezelve ontreinigen den mens.
19 Want uit het hart komen voort boze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valse getuigenissen, lasteringen.
20 Deze dingen zijn het, die den mens ontreinigen; maar het eten met ongewassen handen ontreinigt den mens niet.
21 En Jezus van daar gaande, vertrok naar de delen van Tyrus en Sidon.
22 En ziet, een Kananese vrouw, uit die landpalen komende, riep tot Hem, zeggende: Heere! Gij Zone Davids, ontferm U mijner! mijn dochter is deerlijk van den duivel bezeten.
23 Doch Hij antwoordde haar niet een woord. En Zijn discipelen, tot Hem komende, baden Hem, zeggende: Laat haar van U; want zij roept ons na.
24 Maar Hij, antwoordende, zeide: Ik ben niet gezonden, dan tot de verloren schapen van het huis Israels.
25 En zij kwam en aanbad Hem, zeggende: Heere, help mij!
26 Doch Hij antwoordde en zeide: Het is niet betamelijk het brood der kinderen te nemen, en den hondekens voor te werpen.

27 En zij zeide: Ja, Heere! doch de hondekens eten ook van de brokjes die er vallen van de tafel van hun heren.
28 Toen antwoordde Jezus, en zeide tot haar: O vrouw! groot is uw geloof; u geschiede, gelijk gij wilt. En haar dochter werd gezond van diezelfde ure.
29 En Jezus, van daar vertrekkende, kwam aan de zee van Galilea, en klom op den berg, en zat daar neder.
30 En vele scharen zijn tot Hem gekomen, hebbende bij zich kreupelen, blinden, stommen, lammen, en vele anderen, en wierpen ze voor de voeten van Jezus; en Hij genas dezelve.
31 Alzo dat de scharen zich verwonderden, ziende de stommen sprekende, de lammen gezond, de kreupelen wandelende, en de blinden ziende; en zij verheerlijkten den God Israels.
32 En Jezus, Zijn discipelen tot Zich geroepen hebbende, zeide: Ik word innerlijk met ontferming bewogen over de schare, omdat zij nu drie dagen bij Mij gebleven zijn, en hebben niet wat zij eten zouden; en Ik wil hen niet nuchteren van Mij laten, opdat zij op den weg niet bezwijken.
33 En Zijn discipelen zeiden tot Hem: Van waar zullen wij zovele broden in de woestijn bekomen, dat wij zulk een grote schare zouden verzadigen?
34 En Jezus zeide tot hen: Hoevele broden hebt gij? Zij zeiden: Zeven, en weinige visjes.
35 En Hij gebood den scharen neder te zitten op de aarde.
36 En Hij nam de zeven broden en de vissen, en als Hij gedankt had, brak Hij ze, en gaf ze Zijn discipelen; en de discipelen gaven ze aan de schare.
37 En zij aten allen en werden verzadigd, en zij namen op, het overschot der brokken, zeven volle manden.
38 En die daar gegeten hadden, waren vier duizend mannen, zonder de vrouwen en kinderen.
39 En de scharen van Zich gelaten hebbende, ging Hij in het schip, en kwam in de landpalen van Magdala.

In dit hoofdstuk hebben wij onzen Heere Jezus als den groten Profeet, lerende, als den groten Medicijnmeester, genezende, en als den groten Herder Zijne schapen weidende, als den Vader der geesten, hen onderrichtende, als den Overwinnaar van Satan, hem uit het bezit verdrijvende, en als den Verzorger van het lichaam der Zijnen, hen voorziende van hetgeen hun nodig is. Hier is

I. Christus' gesprek met de Schriftgeleerden en Farizeeën over menselijke overleveringen en inzettingen, vers 1-9.

II. Zijn spreken met de scharen en met Zijne discipelen betreffende de dingen, die den mens verontreinigen, vers 10-20.

III. Zijn uitwerpen van den duivel uit de dochter van de Kananése vrouw, vers 21-28.

IV. Zijne genezing van allen, die tot Hem gebracht werden, vers 29-31.

V. Zijne spijziging van vier duizend mannen, met zeven broden, en weinige visjes, vers 32-39.

MATTHEUS 15:1-9

Slechte zeden, zegt men, *roepen goede wetten in het leven*. De onmatige ijver van de Joodse leraren om hun hiërarchie in stand te houden, was de aanleiding voor vele voortreffelijke redenen onzes Heilands ter vaststelling van de waarheid. Zo hebben wij hier:

I. Het vitten der schriftgeleerden en Farizeeën op de discipelen wegens hun eten met ongewassen handen. De Schriftgeleerden en Farizeeën waren de groten en aan zienlijken in de Joodse Kerk, voor wie gewin Godzaligheid was, grote vijanden van het Evangelie van Christus, maar aan hun tegenstand den schijn gevende van ijver voor de wet van Mozes terwijl zij toch niets anders bedoelden, dan op tirannieke wijze over het geweten der mensen te heersen. Zij waren mannen van geleerdheid en van zaken. De schriftgeleerden en Farizeeën, van wie hier gesproken wordt, waren van Jeruzalem, de heilige stad, de hoofdstad, werwaarts *de stammen opgingen*, en waar *de stoelen des gerichts gezet* waren. Zij hadden dus beter moeten zijn dan anderen, maar zij waren slechter. Uitwendige voorrechten zullen, als er geen goed gebruik van wordt gemaakt, de mensen gewoonlijk opgeblazen maken van hoogmoed en boosaardigheid. Jeruzalem, dat ene zuivere fontein had behoren te wezen, was nu een giftige poel geworden. *Hoe is de getrouwe stad tot ene hoer geworden!* Indien nu deze grote mannen de beschuldigers zijn, waarin bestaat dan toch wel de beschuldiging? Wat hebben zij tegen de discipelen van Christus in te brengen? Wat hun ten laste gelegd wordt is, dat zij zich niet gedroegen naar de regelen hunner kerk, vers 2.

Waarom overtreden uwe discipelen de inzettingen der ouden? Die beschuldiging staven zij door een voorbeeld. *Zij wassen hun handen niet, als zij brood eten.* Een zware misdaad! Het was wel een bewijs, dat de discipelen zich onberispelijk gedroegen, als dit het ergste was, dat tegen hen ingebracht kon worden. Merk nu op:

1. Wat die inzetting der ouden was. -Dat men zich dikwijls de handen moest wassen, en dat altijd moest doen voor het gebruik van spijs en drank. Zij achtten dit iets zeer voornaams in den Godsdienst, in de veronderstelling, dat de spijze, die zij met ongewassen handen aanraakten, hen zou verontreinigen. De Farizeeën deden dit zelf, en eisten het met grote strengheid van anderen, niet onder bedreiging van burgerlijke straffen, maar als gewetenszaak, daar zij het als ene zonde tegen God verklaarden om het na te laten. Rabbi Joses stelde vast *dat eten met ongewassen handen ene even grote zonde is als overspel*. En toen Rabbi Akiba in strenge gevangenschap gehouden werd, werd hem water gezonden om te drinken en er zich de handen mede te wassen. Nu gebeurde het, dat het grootste deel van dit water bij ongeluk uitgestort werd, en toen heeft hij zich met het overgeblevene de handen gewassen, hoewel hij toen niets te drinken had, want hij zei liever te willen sterven, dan de inzetting der ouden te overtreden. Ja, zij wilden zelfs niet aanzitten met iemand, die niet voor den maaltijd zijne handen wies. Die verbazende ijver en nauwgezetheid voor zo nietig ene zaak zou vreemd kunnen schijnen en ongelooflijk, indien wij niet nog heden zagen, hoe kerk-tirannen niet alleen zelf hun eigene verzinselen beoefenen, maar er met dollen ijver ook anderen toe dwingen.

2. Waarin nu hebben Jezus' discipelen deze inzettingen overtreden? Het schijnt, dat zij hun handen niet wiesen, als zij brood aten, hetgeen hun door de Farizeeën nog des te meer ten kwade werd geduid, omdat zij in andere dingen zeer nauwgezet waren. Die gewoonte was op zich zelve onschuldig genoeg, en in den burgerlijken omgang, als blijk van beschaving en reinheid, zelfs nuttig. Wij lezen van het water der reiniging op de bruiloft, waar Jezus tegenwoordig was, Johannes 2:6,

hoewel Christus dat water in wijn verkeerde, en hierdoor dus een einde heeft gemaakt aan dat gebruik. Het was echter onredelijk om dit als ene Godsdienstplechtigheid met zoveel strengheid en nadruk verplichtend te stellen. En de discipelen, hoewel nog zwak in kennis, waren toch reeds te goed onderwezen, om er zich aan te willen onderwerpen, al was het ook, dat de Farizeeën het oog op hen hielden. Zij hadden de les van Paulus reeds geleerd: *Alle dingen zijn mij geoorloofd*. Het is voorzeker geoorloofd zich de handen te wassen eer men aan tafel gaat, *maar ik zal onder de macht van genen mij laten brengen*, inzonderheid niet onder de macht van hen, die tot hun ziel zeiden: *Buig u neer, dat wij over u gaan*, 1 Corinthiërs 6:12, Jesaja 51:23.

3. De aanklacht der schriftgeleerden en Farizeeën tegen hen. Zij twistten er over met Christus, in de veronderstelling, dat Hij het hun toeliet-en ongetwijfeld was dit ook zo-en door Zijn eigen voorbeeld hen er toe aanmoedigde. *Waarom overtreden uwe discipelen de reglementen der kerk? En waarom laat gij hun dit toe?* Het was goed, dat de klacht tot Christus kwam, want de discipelen zelf wisten wel wat hun plicht in dezen was, maar zij zouden wellicht niet zo in staat zijn geweest om er de reden voor op te geven, als wenselijk was.

II. Christus' antwoord op deze vitterij, en Zijne rechtvaardiging van de discipelen ten opzichte van hetgeen hun als ene overtreding werd ten laste gelegd. Zo lang wij staan in de vrijheid, waarmee Christus ons vrijgemaakt heeft, zal Hij er ons gewis in ondersteunen en verdedigen. Christus antwoordt hun op tweeërlei wijze.

1. Bij wijze van wederbeschuldiging, vers 3-6. Zij bespeurden splinters in de ogen der discipelen, maar Christus toont hun een balk in hun eigen oog. Maar hetgeen Hij hun ten laste legt, is gene blote tegenbeschuldiging, want het zal ons niet rechtvaardigen, als wij onze bestraffers veroordelen, maar het is zulk ene berisping van hun inzetting (en het was op het gezag daarvan, dat zij hun beschuldiging grondden) dat niet allen de weigering om er zich aan te onderwerpen er door geoorloofd werd, maar zelfs tegenstand plichtmatig werd. Nooit moet men zich onderwerpen aan een menselijk gezag, dat zich in mededinging opwerpt van Gods gezag. De algemene beschuldiging is: *Gij overtreedt het gebod Gods door uwe inzetting*. Zij noemden het *de inzetting der ouden*, nadruk leggende op de oudheid van dit gebruik, en het gezag van hen, die het ingesteld hebben, gelijk de kerk van Rome dit legt op de kerkvaders en de conciliën, maar Christus noemt het *hun* inzetting. Onwettige verordeningen komen ten laste van hen, die ze ondersteunen en handhaven, zowel als aan hen, die ze het eerst hebben uitgedacht en uitgevaardigd, Micha 6:16.

Gij overtreedt het gebod Gods. Zij, die het ijverigst zijn voor hun eigene wetten en geboden, zijn gewoonlijk het onverschilligst voor Gods geboden, hetgeen ene goede reden is, waarom Christus' discipelen op hun hoede behoren te zijn voor zulke verordeningen, opdat zij, hoewel in het begin slechts inbreuk makende op de vrijheid der Christenen, ten laatste zich ook niet tegen het gezag van Christus stellen. Hoewel de Farizeeën met dit gebod van het wassen der handen voor den maaltijd aan geen gebod van God te kort deden, hebben zij dit echter wèl in andere gevallen gedaan, en daarom heeft Christus zijne discipelen om hun ongehoorzaamheid er aan gerechtvaardigd. Het bewijs van deze beschuldiging wordt gegeven in een bijzonder voorbeeld: hun overtreding van het vijfde gebod. Laat ons zien wat Gods gebod is, vers 4, wat het voorschrift is, en wat de bekrachtiging is dezer wet. Het voorschrift luidt: *Eer uwen vader en moeder*. Dit wordt geboden door den algemenen Vader van het mensdom, en door achting te betonen aan hen, die de Voorzienigheid heeft gebruikt om ons het aanzijn te geven, geven wij ere aan Hem, die er de Bron

en Oorzaak van is, en die hierdoor met betrekking tot ons iets van Zijn beeld in hen gelegd heeft. De ganse plicht van kinderen tegenover hun ouders is vervat in dit eren van hen. *Ben ik een Vader, waar is Mijne ere?* Onze Heiland gaat hier van de onderstelling uit, dat het betekent, dat kinderen verplicht zijn hun ouders te onderhouden, en in hun behoeften te voorzien, indien dat nodig is, en hun op alle wijzen het leven moeten zoeken te veraangenamen.

Eer de weduwen, 1 Timotheus 5:3, dat is: onderhoud ze. De bekrachtiging dezer wet in het vijfde gebod, is ene belofte: *Opdat uwe dagen verlengd worden*. Maar onze Heiland laat dit rusten, opdat niet iemand er uit zou afleiden, dat het slechts iets loffelijks en voordeligs is, en Hij legt den nadruk op de strafbedreiging, die er in ene andere schriftuurplaats aan is toegevoegd, en waaruit blijkt, dat die plicht noodzakelijk en onvermijdelijk is: *Wie vader of moeder vloekt, die zal den dood sterven*. Deze wet hebben wij in Exodus 21:17. De zonde van ouders te vloeken is hier gesteld tegenover den plicht van hen te eren. Zij, die kwaad spreken van hun ouders, of hun kwaad toewensen, of hen bespotten, of op tergende en smadelijke wijze tot hen spreken, overtreden deze wet. Indien een broeder *Raca* te noemen zo strafwaardig is, wat is het dan om een vader zo te noemen? Uit de toepassing van deze wet door onzen Heiland blijkt, dat aan ouders hulp en ondersteuning te weigeren gelijk staat met hen te vloeken. Al is de taal eerbiedig, wat baat dit, zo de handelingen, er niet mede in overeenstemming zijn? Het is hetzelfde wat hij deed, die tot zijn vader zei: *Ik ga, heer*, en hij ging niet. Hoofdstuk 21:30. Laat ons nu zien, hoe de inzetting der ouden met dit gebod in strijd was. Die tegenspraak was niet direct en onomwonden, maar bedekt en lag er in opgesloten. Hun casuïsten gaven hun regels aan de hand, waardoor zij op gemakkelijke wijze aan de verplichting van dit gebod konden ontkomen, vers 5 en 6. Gij hoort wat God zegt, *maar gij zegt* zo en zo. Hetgeen mensen, al zijn het ook voorname mensen, geleerden, of mensen van gezag, zeggen, moet vergeleken worden met hetgeen God zegt, en als het daarmee in strijd is, dan behoort het te worden verworpen, Handelingen 4:19. Merk nu op: *Ten eerste*. Wat hun inzetting was: Dat men zijn werelds goed nooit beter kon besteden of gebruiken dan door het den priesters te geven en het te wijden aan den dienst van den tempel, en dat, wanneer iets daaraan gewijd was, het niet slechts ongeoorloofd was om het te vervreemden, maar dat alle andere verplichtingen, hoe heilig ook, hierdoor werden opgeheven. Dit kwam deels voort uit hun bijgelovigen eerbied voor den tempel, en deels uit hun geldgierigheid, want wat aan den tempel gegeven werd, was hun gewin. Het eerste was slechts een voorwendsel, het laatste was de werkelijke reden van deze inzetting.

Ten tweede. Hoe zij dit van toepassing lieten zijn op het geval van kinderen. Als de nood der ouders om hulp en bijstand riep, dan zeiden zij, dat zij, alles wat zij van zich zelven en hun kinderen konden missen, aan de schatkist des tempels hadden gewijd. *Het is ene gave, zo wat u van mij zou kunnen ten nutte komen*, en daarom moeten hun ouders niets van hen verwachten, waarbij zij dan nog het denkbeeld opperden, dat het geestelijk voordeel van hetgeen aldus gewijd was, aan de ouders ten goede zou komen, zodat dezen dan maar van dezen wind moesten leven. Dit, zeiden zij, was een goede en geldige reden, of pleitgrond, en vele ongehoorzame en onnatuurlijke kinderen hebben er gebruik van gemaakt, en dit werd dan door de schriftgeleerden in hen gebillijkt. *Die voldoet*, zeiden zij. Aldus verklaren wij de betekenis. Anderen gaan verder, en verklaren het aldus: *Hij doet wel, zijne dagen zullen verlengd worden in het land, en men zal hem beschouwen als behoorlijk het vijfde gebod te hebben opgevolgd*. Het voorwendsel van Godsdienstijver zal zijne weigering om voor ouders te zorgen niet slechts verontschuldigen maar loffelijk maken. Maar het ongerijmde en goddeloze van deze inzetting springen in het oog, want de geopenbaarde Godsdienst was bestemd om den natuurlijken Godsdienst te verbeteren, niet te vernietigen, en een der

fundamentele wetten daarvan is de ouders te eren. En indien zij geweten hadden, wat het zij: *Ik wil barmhartigheid en niet offerande*, zij zouden gene willekeurige plechtigheden hebben ingevoerd ten verderve van de noodzakelijkste zeden. Dit was het gebod Gods krachteloos maken. Al wat tot ongehoorzaamheid leidt, of ongehoorzaamheid aanmoedigt, maakt in de uitwerking, het gebod krachteloos, nietig, en zij, die zich van Gods wet durven ontheffen, maken zich, in de schatting van Christus, schuldig aan het niet nietig verklaren van die wet. De wet te overtreden is slecht, maar de mensen te leren om dit te doen, zo als de schriftgeleerden en Farizeeën dit deden, is nog veel slechter, Hoofdstuk 5:19. Waartoe is het gebod gegeven, zo het niet wordt gehoorzaamd? Voor zoveel ons betreft is de regel krachteloos, of nietig, indien wij er ons niet door laten regeren. *Het is tijd voor U, Heere, dat Gij werkt*, hoog tijd voor den groten Hervormer, den groten Zuiveraar, dat Hij verschijne, want *zij hebben Uwe wet nietig gemaakt*. Psalm 119:126, zij hebben niet slechts *tegen* het gebod gezondigd, maar, voor zoveel hun aangaat, hebben zij het gebod weggezondigd. Maar Gode zij dank, in weerwil van hen en van al hun inzettingen, staat het gebod nog, en dat wel in vollen nadruk en kracht.

2. Christus antwoordt hun ook bij wijze van bestraffing, en hetgeen waarvan Hij hen nu beschuldigt, is geveinsdheid. *Gij geveinsden!* vers 7. Het is het kroonrecht van Hem, die het hart doorgrondt, en weet wat in den mens is, te verklaren wie geveinsden zijn. Het oog des mensen kan openlijke onheiligheid bespeuren, alleen het oog van Christus kan geveinsdheid ontdekken, Lukas 16:15. En gelijk het ene zonde is, die Zijn oog ontdekt, zo is het ook ene zonde, die Zijne ziel boven alle anderen haat en verafschuwt. Thans ontleent Christus Zijne bestraffing aan Jesaja 29:13 :*wèl heeft Jesaja van u geprofeteerd*. Jesaja zei het van de mensen van dat geslacht, tot hetwelk hij zijne profetie richtte, maar Christus past het toe op deze schriftgeleerden en Farizeeën. De bestraffing van zonde en zondaren, die wij in de Schrift vinden, was bestemd om gelijksoortige personen en praktijken te treffen tot aan het einde der wereld, want dezen zijn niet *van eigene uitlegging*, 2 Petrus 2:20. Van de zondaren der laatste tijden is geprofeteerd, 1 Timotheus 4:1, 2 Timotheus 3:1, 2 Petrus 3:3. Bedreigingen, tegen anderen gericht, gelden ook ons, als wij aan dezelfde zonden schuldig zijn. Jesaja heeft niet van hen alleen geprofeteerd, maar ook van alle andere geveinsden, tegen wie dit zijn woord nog altijd gericht is, en wel in volle kracht. De profetieën der Schrift worden iedere dag vervuld. Door deze profetie wordt een huichelachtig volk zeer juist omschreven, Jesaja 9:16, 10:6. En wij hebben die omschrijving in tweeërlei opzicht.

1. Hun wijze van Godsverering, vers 8, als zij tot God genaken met hun mond, en Hem eren met de lippen, terwijl hun hart zich verre van Hem houdt. Daarin zien wij: *Ten eerste*: Hoe ver een geveinsde gaan kan. Hij genaakt tot God en eert Hem, in zijne belijdenis is hij een aanbidder van God. De *Farizeeër ging op in den tempel om te bidden*, hij staat niet op den afstand, waarop zij staan, die leven zonder God in de wereld, maar hij heeft een naam onder het volk, dat nabij Hem is. Zij eren Hem, dat is: Zij voegen zich bij hen, die God eren. Zelfs van den dienst der geveinsden heeft God enige eer, daar zij. er toe bijdragen om den vorm der Godzaligheid in de wereld op te houden, daardoor komt aan God dan nog enigerlei eer, hoewel zij dit niet voor Hem bedoelen. Als Gods vijanden zich geveinsdelijk aan Hem onderwerpen, als zij *Hem liegen*, zo als de grondwoorden in Psalm 66:3 eigenlijk luiden, dan werkt dit toch mede tot Zijne eer, en tot de verheerlijking van Zijn naam.

Ten tweede: Waar hij blijft staan. Dit wordt slechts gedaan met zijn mond en zijne lippen. Het is ene vroomheid naar buiten, voor het uitwendige schijnt er veel liefde, maar dat is ook alles, er is gene

ware liefde in het hart, *zij doen hun stem horen*, Jesaja 58:4. Zij vermelden den naam des Heeren, Jesaja 48:1. Geveinsden zijn zij, die van den Godsdienst slechts lippenwerk maken. In hun woorden kunnen de geveinsden wedijveren met de beste heiligen.

Ten derde: Waarin hij te kort komt, en dat is in het voornaamste. *Hun hart houdt zich verre van Mij*, gewoonlijk en doorlopend van Mij vervreemd, Efeziërs 4:18. Er zijn gene ernstige gedachten aan God, gene Godvruchtige genegenheden jegens Hem, er is gene bezorgdheid omtrent de ziel en de eeuwigheid, gene gedachten om God te dienen. God is nabij in hun mond, maar verre van hun nieren, Jeremia 12:2. Ezechiël 33:31. Een geveinsde *zegt* het ene, maar *meent* het andere. De grote zaak waarop God ziet, en dat Hij eist, is het hart, Prediker 23:26. Indien dat verre van Hem is, dan is ons dienen van God noch redelijk, noch Hem welbehaaglijk, maar *het slachtoffer der zotten*, Prediker 4:17. In hun voorschriften aan anderen. Dit is een voorbeeld van hun geveinsdheid, dat zij *leringen leren die geboden van mensen zijn*. Evenals de Papisten van heden ten dage hebben de Joden toen dezelfden eerbied betoond voor de mondelinge overlevering als voor het woord van God, en het *met dezelfden vromen eerbied en liefde aangenomen*. Als de verzinselen der mensen aan Gods inzettingen worden toegevoegd, dan is dit geveinsdheid en een bloot menselijke godsdienst. Menselijke geboden handelen gevoeglijk over menselijke zaken, maar God wil Zijn werk gedaan hebben naar Zijne eigene regelen, en hetgeen Hij zelf niet heeft geboden neemt Hij niet aan. Dat alleen komt *tot* Hem, hetwelk *van* Hem gekomen is. Het oordeel over de geveinsden, dat in weinige woorden is uitgedrukt. *Tevergeefs eren zij Mij*! Hun aanbidding bereikt het doel niet, waartoe zij was bestemd, zij zal God niet behagen en hun zelven niet nuttig of voordelig zijn. Indien zij niet in *geest* is, dan is zij ook niet in *waarheid*, en zo is zij gans en al nietig. Indien iemand godsdienstig *schijnt*, maar het niet *is*, dan *is zijn godsdienst ijdel*, Jakobus 1:26. En indien onze godsdienst een ijdele godsdienst is, hoe groot is dan niet die ijdelheid! Hoe treurig is het te leven in een tijd van gebeden en evangelieprediking, van sabbatten en sacramenten, maar *tevergeefs!* Met dit alles slechts in de lucht te slaan, en dit is zo als het hart er niet in is met God. Lippenwerk is vergeefs werk, Jesaja 1:11. Geveinsden zaaien den wind, en oogsten storm, zij vertrouwen op ijdelheid, en ijdelheid zal hun loon zijn. Aldus heeft Christus Zijne discipelen gerechtvaardigd in hun ongehoorzaamheid aan de inzettingen der ouden, en dát was het enige, dat de schriftgeleerden en Farizeeën met hun vitterijen hebben verkregen. Wij lezen van geen antwoord hunnerzijds. Indien zij al niet voldaan waren, waren zij toch tot zwijgen gebracht. De kracht, waarmee Christus sprak, hebben zij niet kunnen weerstaan.

MATTHEUS 15:10-20

Christus had aangetoond, dat de discipelen niet gelaakt konden worden wegens het eten met ongewassen handen, als ene overtreding van de inzetting der ouden, en nu toont Hij, dat zij ook niet gelaakt konden worden als hebbende iets gedaan, dat op zichzelf slecht is. In het eerste gedeelte Zijner rede verwierp Hij het gezag dier wet, en nu geeft Hij er de reden van op. Wij hebben te letten op:

I. De plechtige inleiding tot deze rede, vers 10. *Als Hij de schare tot zich geroepen had*. Zij hadden zich teruggetrokken terwijl Christus tot de Schriftgeleerden en Farizeeën sprak. Waarschijnlijk hebben deze hoogmoedige mannen hun bevolen heen te gaan, onwillig zijnde om met Christus te spreken als zij konden luisteren. Christus moet hun, naar hun believen, een bijzonder onderhoud toestaan. Maar aan Christus ging de schare ter harte. Hij had spoedig afgedaan met de schriftgeleerden en Farizeeën en zond hen heen, en toen nodigde Hij het gemeen, de schare, om Zijne hoorders te zijn. Aldus wordt den armen het Evangelie verkondigd, en het dwaze dezer wereld en het verachte dezer wereld heeft Christus verkoren. De nederige Jezus ontving hen in liefde, op wie de trotse Farizeeën met verachting neerzagen, en dit bedoelde Hij als ene vernedering voor deze hovaardigen. Hij keert zich van hen af als eigenzinnig en onleerzaam, en wendt zich tot de scharen, die, hoewel zwak, ootmoedig waren en wilden leren. Het is tot hen, dat Hij zegt: *Hoort en verstaat*. Aan hetgeen wij uit den mond van Christus horen moeten wij alle aandacht schenken, teneinde het te verstaan. Niet slechts de geleerden, maar ook de scharen, het gewone volk, moeten hun verstand scherpen om de woorden van Christus te verstaan. Hij wekt hen thans in het bijzonder op om te verstaan, omdat hetgeen Hij hun nu ging leren in tegenspraak was met de denkbeelden, die zij van hun kindsheid af van hun leraren hadden gehoord, en velerlei zeden en gewoonten zou verbreken, waaraan zij gehecht waren, en die zij van groot gewicht waanden. Er is veel aandacht en helderheid van begrip nodig om de mensen te bevrijden van de verdorven grondbeginselen, waarin zij zijn opgevoed, en waaraan zij gewoon zijn geraakt, want in zulk een geval zal het verstand meestal verduisterd zijn door vooroordeel.

II. De waarheid zelf, die hier wordt uitgesproken, vers 11, in twee stellingen, die in tegenspraak waren met de algemeen-heersende dwalingen van dien tijd, en die dus voor de hoorders uiterst vreemd en verrassend moeten geweest zijn.

1. *Hetgeen ten monde ingaat, ontreinigt den mens niet*. Het is niet de soort of de hoedanigheid van ons voedsel, en ook even min de toestand van onze handen, die een zedelijk verontreinigenden invloed uitoefenen op de ziel.

Het koninkrijk Gods is niet spijs en drank, Romeinen 14:17. Datgene verontreinigt den mens, waardoor men schuldig wordt voor God, verfoeilijkt wordt in Zijne ogen en ongeschikt om gemeenschap met Hem te oefenen. Dit nu geschiedt niet door hetgeen wij eten-zo wij daarbij matigheid betrachten, -want *alle dingen zijn rein den reinen*, Titus 1:15. Door het eten of niet eten-van deze of gene spijze voerden de Farizeeën de ceremoniële verontreiniging veel verder dan de wet bedoeld heeft, en zij bezwaarden de wet met allerlei toevoegsels van hen zelven, waartegen onze Heiland getuigd heeft met de bedoeling om den weg te banen voor de opheffing der ceremoniële wet te dien opzichte. Thans begon Hij Zijnen volgelingen te leren om niets gemeen of onrein te maken, en

indien Petrus, toen hem bevolen werd te *slachten en te eten* aan dit woord indachtig ware geweest, dan zou hij niet gezegd hebben: *Geenszins Heere*, Handelingen 10:13-15, 28.

2. *Maar hetgeen ten monde uitgaat, dat ontreinigt den mens*. Wij worden ontreinigd, niet door de spijze, die wij eten met ongewassen handen, maar door de woorden, die wij spreken uit een ongeheiligd hart. Aldus is het, dat *de mond ons vlees doet zondigen*, Prediker 5:5. In ene vorige rede had Christus veel gewicht en nadruk gelegd op onze *woorden*, Hoofdstuk 12:36, 37, en dat was bedoeld als ene bestraffing van hen, die Hem bedilden, *hier* is het bedoeld als ene bestraffing van hen, die vittende aanmerkingen maakten op de discipelen. Niet de discipelen verontreinigen zich door hetgeen zij eten, maar de Farizeeën verontreinigen zich door hun spijtig en berispend spreken van hen. Zij, die anderen schuld ten laste leggen wegens het overtreden van geboden van mensen, brengen veel zwaardere schuld over zich zelven, door met hun roekeloos oordelen de wet van God te overtreden. Diegenen verontreinigen zich het meest, die het ijverigst de verontreinigingen van anderen bestraffen.

III. De ergernis, die deze waarheid heeft opgewekt, en de mededeling er van aan Christus, vers 12. *De discipelen zeiden tot Hem: Weet Gij wel, dat de Farizeeën, deze rede horende, geërgerd zijn geweest? En hebt gij niet voorzien, dat zij dit zijn zouden, en er te slechter gedachten om zouden hebben van U en van Uwe leer, en er des te meer in toorn tegen U om zouden ontstoken zijn?*

1. Het was niet vreemd, dat de Farizeeën zich aan deze eenvoudige waarheid zouden ergeren, want die mensen waren een en al dwaling en vijandschap en boosaardigheid. Ontstoken ogen kunnen geen helder licht verdragen, en voor trotse bedriegers is er niets meer prikkelend en ergerlijk, dan het inlichten van hen, die zij eerst geblinddoekt en daarna verdrukt hadden. Het schijnt, dat de Farizeeën, die de inzettingen der ouden zeer stipt onderhielden, meer geërgerd waren dan de schriftgeleerden, die hun leraars waren, en wellicht waren zij even verbitterd over het laatste gedeelte van Christus' leer, die nauwgezetheid eiste in het beheersen der tong, als over het eerste gedeelte, dat onverschilligheid leerde ten opzichte van het wassen der handen. Grote strijders voor de vormen van den Godsdienst, zijn gewoonlijk ook grote minachters van het wezen er van.

2. De discipelen vonden het vreemd, dat hun Meester zou zeggen wat zo veel ergernis zou geven. Hij placht dit anders niet te doen. Voorzeker, denken zij, indien Hij had bedacht hoe hen dit moest ergeren, Hij zou het niet gezegd hebben. Maar Hij wist wel wat Hij zei en tot wie Hij het zei, en wat er de uitwerking van zou wezen. En Hij wilde ons leren, dat wij, hoewel wij moeten schromen om ten opzichte van onverschillige zaken onnodig ergernis te geven, toch uit vreze daarvoor aan de waarheid en aan onzen plicht niet mogen te kort doen. De waarheid moet betuigd, en de plicht gedaan worden, en zo iemand zich daaraan ergert, dan is dit zijne eigene schuld. Dit is ergernis genomen, niet gegeven. Wellicht hebben de discipelen zelf zich gestoten aan het woord door Christus gesproken, dat zij wel wat stoutmoedig vonden en niet overeen wisten te brengen met het verschil door de wet van God gesteld tussen *reine* en *onreine* spijzen, en daarom maakten zij deze tegenwerping ten einde door Christus beter onderricht te worden. Zij schijnen ook enigszins begaan te zijn met de Farizeeën, hoewel dezen zulke vittende aanmerkingen op hen hadden gemaakt, hetgeen ons leert om vergiffenis te schenken aan onze vijanden, vervolgers en lasteraars, en het goede, voornamelijk het geestelijk goede, voor hen te zoeken. Zij wilden niet gaarne, dat de Farizeeën zouden weggaan, misnoegd over iets, dat Christus had gezegd, en hoewel zij niet wensen,

dat Hij het herroepen of terugnemen zou, hopen zij toch, dat Hij het verklaren, verbeteren of wijzigen zal. Zwakke hoorders zijn wel eens meer bezorgd dan zij behoorden te zijn, dat slechte hoorders geërgerd zullen worden. Maar als wij mensen behagen door de waarheid te verbergen, en door aan hun dwalingen en verdorvenheden toe te geven, dan zijn wij de dienstknechten van Christus niet.

IV. Het oordeel over de Farizeeën en hun verdorvene inzettingen, dat hier voorkomt als ene reden, waarom Christus niet schroomde hen te ergeren, en waarom dus ook de discipelen hier niet voor moeten schromen, daar zij een geslacht van mensen waren, die het haatten om zich te laten verbeteren, en dus ten verderve waren overgegeven. Hen betreffende voorzegt Christus hier twee dingen.

1. *Ten eerste*, de uitvoering van hen en van hun inzettingen, vers 13, *Alle plant, die Mijn hemelse Vader niet geplant heeft, zal uitgeroeid worden*. Niet slechts de verdorvene meningen en bijgelovige praktijken van de Farizeeën, maar ook hun sekte, hun ganse inrichting waren gene planten, die God geplant heeft. De regelen van hun belijdenis had Hij niet ingesteld, maar vonden hun oorsprong in hun hoogmoed en formalisme. Het volk der Joden was geplant als een edele wijnstok, maar zij zijn nu ene ontaarde planting van een' vreemden wijnstok geworden, God erkende hen niet als *Zijne* planting. In de zichtbare kerk is het niets vreemds planten te vinden, die onze hemelse Vader niet geplant heeft. Hierin ligt opgesloten, dat al wat er goed is in de kerk door God geplant werd, Jesaja 41:19. Maar hoe zorgzaam de landman ook is, er zal altijd min of meer onkruid van zelf uit den grond opschieten, en er is een vijand, die er op uit is onkruid te zaaien. Wat verdorven is, kan wel door God zijn toegelaten, maar is niet door Hem geplant, Hij zaait niets dan goed zaad in Zijn akker. Laten wij dus niet in de dwaling verkeren, dat alles wat wij in de kerk vinden goed moet zijn, en dat alle personen en zaken, die wij in den hof onzes Vaders vinden, er door Hem geplant zijn. *Geloof niet een' iegelijk geest, maar beproeft de geesten*, zie Jeremia 19:5, 23:31, 32. Die van dezelfden geest, dezelfde gezindheid zijn als de Farizeeën, hoogmoedig, vormelijk, misleidend, hoe zij zich ook voordoen, en tot welke kerkgemeenschap zij ook behoren, God zal hen niet als Zijne planting erkennen. *Aan hun vruchten zult gij ze kennen*. De planten, die niet door God geplant zijn, zullen ook niet door Hem beschermd worden, maar ontwijfelbaar worden uitgeroeid. Wat van God niet is, zal geen stand houden, Handelingen 5:38. Alles wat onschriftuurlijk is, zal verdorren en van zelf sterven, of rechtvaardiglijk door de kerken uitgedreven worden, maar in den groten dag zal dit verdervende onkruid saamgebonden worden voor het vuur. Wat is er geworden van de Farizeeën en hun inzettingen? Zij zijn reeds sedert lang verlaten, maar groot is het Evangelie der waarheid, en het zal stand houden. Het kan niet worden uitgeroeid.

2. Het verderf over hen en hun volgelingen, die zoveel bewondering hadden voor hun personen en hun beginselen, vers 14, waar Christus Zijnen discipelen gebiedt hen te *laten varen. Hebt gene gemeenschap met hen, en laat u aan hen niet gelegen liggen*. Zoekt hun gunst niet, en vreest hun ongenoegen niet. Bekommert er u niet om, als zij geërgerd zijn, zij willen in alles hun eigen weg gaan, laat hen gaan, laat hen varen. Zoekt geen geslacht van mensen te behagen, die God niet behagen, 1 Thessalonicenzen 2:15, en die in niets anders behagen kunnen scheppen dan onbepaald en onbeperkt over u en uw geweten te heersen. Evenals Efraïm zijn zij vergezeld met de afgoden, Hosea 4:17, de afgoden van hun eigene inbeeldingen, *laat hen varen. Dat zij nog vuil worden*, Openbaring 22:11. Zeer treurig voorwaar is de toestand van die zondaren, daar Christus Zijnen dienaren beveelt hen te laten varen. Hij geeft hier twee redenen voor op, *Laat hen varen*, want,

1. Zij zijn hoogmoedig en onwetend, twee slechte hoedanigheden, die dikwijls samengaan, en die den mens ongeneeslijk maken in zijne zotheid, Prediker 26:12. *Zij zijn blinde leidslieden der blinden*. Zij zijn grof onwetend in de dingen Gods, vreemdelingen voor den geestelijken aard der Goddelijke wet, en daarbij nog zo hoogmoedig, dat zij meer en beter denken te zien dan anderen, en het dus ondernemen de leidslieden te zijn van anderen, om hun den weg naar den hemel te wijzen, terwijl zij zelf geen stap kennen van dien weg, en dies aan allen de wet voorschrijven, en hen in den ban doen, die hen niet willen volgen. Zij waren blind, maar indien zij dit hadden erkend, en tot Christus waren gekomen om ogenzalf, dan zouden zij ziende hebben kunnen worden, maar het denkbeeld daarvan hebben zij minachtend afgewezen, Johannes 9:40. *Zijn wij dan ook blind?* Zij betrouwden zich zelven leidslieden te zijn der blinden, Romeinen 2:19, 20, zij waren bestemd om dit te zijn, en er toe geschikt-naar zij zich inbeelden-zodat alles wat zij zeiden als ene Godsspraak en wet beschouwd moest worden. Daarom: *Laat hen varen, hun toestand is niet meer te verhelpen, laat u niet in met hen, gij zoudt hen spoedig ergeren en verbitteren, maar hen nooit overtuigen*. In hoe ellendigen toestand bevond zich nu de Joodse kerk, daar hun leidslieden blind waren, zo laatdunkend en dwaas, dat zij gans peremptorisch optraden in hun handelingen, als voor gene afkeuring vatbaar, terwijl het volk zo verdwaasd was van hen te volgen met onvoorwaardelijk geloof en gehoorzaamheid, gewillig wandelende naar hun gebod, Hosea 5:11. Nu was de profetie vervuld, Jesaja 29:10, 14. En men kan zich gemakkelijk voorstellen wat er het einde van zal zijn, als *de profeten valselijk profeteren, en de priesters heersen door hun handen, en het volk het gaarne alzo heeft*. Jeremia 5:31. 2 Zij haasten zich ten verderve, en zullen er weldra in neergestort worden, *zij zullen beiden in de gracht vallen*. Dat moet er het einde van wezen, indien beiden zo blind zijn, en toch zo roekeloos, dat zij voorwaarts gaan en geen gevaar bespeuren. Beiden zullen besloten zijn in de algemene verwoesting, die over de Joden komen zal, beiden zullen omkomen in het eeuwige verderf, de blinde leidslieden en de blinde volgelingen. In Openbaring 22:15 1) vinden wij, dat de hel het deel is dergenen, die ene leugen *maken* en dergenen, die haar liefhebben, als zij gemaakt is. *De dwalende en die doet dwalen*, zijn hatelijk in Gods ogen. Merk nu op, *ten eerste*, dat zij, die door hun listigheid anderen tot zonde en dwaling verlokken, met al hun list en behendigheid toch zelf aan het verderf niet zullen ontkomen. Indien beiden te zamen in de gracht vallen, dan zullen de blinde leidslieden onderaan liggen, en er het ergst aan toe zijn. Zie Jeremia 14:15, 16. *De profeten zullen het eerst verteerd worden*, en dan *het volk, tot hetwelk zij profeteren*, Jeremia 20:6, 28:15, 16. *Ten tweede*: De zonde en het verderf dergenen, die doen dwalen, zal gene beveiliging wezen voor hen, die zij hebben doen dwalen. Hoewel de leidslieden van dit volk hen *doen dwalen*, worden toch zij, die zich door hen lieten leiden, *ingeslokt*, Jesaja 9:15, omdat zij hun ogen gesloten hebben voor het licht, dat hun hun dwaling zou hebben doen onderkennen. De val van beiden te zamen zal den val voor beiden verergeren, want daar zij wederkerig elkanders zonde hebben verzwaard, zullen zij ook elkanders verderf verzwaren.

V. Het onderwijs aan de discipelen betreffende de waarheid, door Christus neergelegd, vers 10. Hoewel Christus de moedwillig onwetenden verwerpt. die zich niet willen laten onderwijzen, kan Hij toch medelijden hebben met de onwetenden, die gewillig zijn om te leren, Hebreeën 5:2. Indien de Farizeeën, die de wet krachteloos maken, geërgerd worden, zo laat hen geërgerd zijn, maar *die Zijne wet beminnen, hebben den grote vrede*, dat zij *geen aanstoot hebben*, Psalm 119:165. Op de ene of andere wijze zal de aanstoot voor hen worden weggenomen. Hier is

1. Hun begeerte om beter onderricht te worden in deze zaak, vers 15. Voor dit verzoek, gelijk als voor vele anderen, was Petrus de woordvoerder. Waarschijnlijk hebben de overigen hem tot spreken gedrongen en hem hun instemming er mede te kennen gegeven.

Verklaar ons deze gelijkenis. Wat Christus gezegd had, was duidelijk, het kwam echter niet overeen met de denkbeelden, die zij van hun vroegste kindsheid af hadden gekoesterd, en hoewel zij het niet wilden tegenspreken, noemen zij het toch ene gelijkenis, en kunnen het niet begrijpen. Een zwak verstand is allicht geneigd eenvoudige waarheden voor gelijkenissen te houden, aan iets ingewikkelds of moeilijks te denken, waar alles eenvoudig en gemakkelijk te begrijpen is. De discipelen hebben dit dikwijls gedaan, zoals in Johannes 16:17. Een zwakke maag wordt zelfs door ene sprinkhaan bezwaard, en kinderkens in het verstand kunnen geen krachtig voedsel verdragen.

2. Waar in een zwak hoofd betreffende een woord van Christus twijfel opkomt, zal een oprecht hart onderricht zoeken. De Farizeeën waren geërgerd, maar hielden dit voor zich, zij wilden gene reformatie van hun leven en bestaan, en evenmin verlangden zij naar informatie voor hun verstand, maar de discipelen, hoewel geërgerd, zochten inlichting te verkrijgen, de ergernis toeschrijvende niet aan de leer, die hun was voorgehouden, maar aan het bekrompene van hun bevattingsvermogen. 2. De bestraffing, die Christus hun gaf wegens hun zwakheid en onwetendheid, vers 16. *Zijt ook gijlieden als nog onwetende?* Zo wie Christus liefheeft en onderwijst, bestraft Hij. Zeer onwetend voorwaar! zijn zij, die niet verstaan, dat zedelijke ontreiniging oneindig erger en gevaarlijker is dan ceremoniële ontreiniging. Hun stompzinnigheid wordt nog verzwaard door twee zaken.

a. Dat zij discipelen waren van Christus. *Zijt ook gijlieden alsnog onwetende? Gijlieden, die Ik in zo grote gemeenzaamheid met Mij heb toegelaten, zijt gijlieden nog zo onervaren in het woord der gerechtigheid?* De onwetendheid en dwaling van hen, die den Godsdienst belijden, het voorrecht hebben van leden der kerk te zijn, zijn ene rechtmatige grief voor den Heere Jezus.

Geen wonder, dat de Farizeeën deze leer niet verstaan, die niets weten van het koninkrijk van den Messias, maar gijlieden, die er van gehoord hebt, en het zelven hebt aangenomen, en het aan anderen hebt gepredikt, zijt gijlieden nog zulke vreemdelingen aan den geest van dit koninkrijk?

b. Dat zij gedurende langen tijd het onderwijs van Christus hadden genoten, *Zijt gijlieden alsnog onwetende*? Indien zij slechts sedert gisteren bij Christus ter schole waren geweest, het zou wat anders zijn, maar gedurende zo vele maanden Christus' voortdurende hoorders te zijn geweest, en nu nog zonder begrip te zijn, was een smaad voor hen Christus verwacht kennis en genade, en wijsheid in ons te vinden in evenredigheid van den tijd en de middelen, die ter onzer beschikking waren. Zie Johannes 14:9, Hebreeën 5:12, 2 Timotheus 3:7, 8.

3. De verklaring, die Christus hun gaf van deze leer der verontreiniging. Hoewel Hij hen berispte om hun stompzinnigheid, heeft Hij hen toch niet afgewezen, maar medelijden met hen gehad, en hen onderricht, zoals in Lukas 24:25-27. Hier toont Hij hun: In hoe luttel gevaar wij verkeren van ontreinigd te worden door hetgeen *ten monde ingaat* vers 17. Een ongeregelde eetlust, onmatigheid en overdaad in spijs en drank, komen voort uit het hart en zijn verontreinigend, maar de spijze op zich zelf is dit niet. gelijk de Farizeeën ten onrechte dachten. Voor het schuim, de onreinheid, die in ons voedsel aanwezig is, heeft de natuur (of liever de God der natuur) een uitweg bereid om er ons

van te ontdoen, *Wat ten monde ingaat, komt in den buik, en wordt in de heimelijkheid uitgeworpen*, en dan blijft er ons niets dan zuiver voedsel van over. Op zo *vreselijke wijze* en *wonderbaarlijk* zijn wij gemaakt en worden wij bewaard, en onze ziel in het leven behouden. Het uitstotend vermogen is voor het lichaam even noodzakelijk als ieder ander vermogen, voor het ontlasten van hetgeen overtollig is, of schadelijk, zo gelukkig is de natuur in staat gesteld zich zelf te helpen, en voor haar welvaren te zorgen. Hierdoor is er niets, dat ontreinigt. Als wij met ongewassen handen eten, en op die wijze iets onreins met ons voedsel vermengd wordt, dan zal de natuur dit afscheiden, en het uitwerpen, en dan is het gene ontreiniging voor ons. Het kan ene daad van zindelijkheid wezen, maar gene gewetenszaak, om zich te wassen eer men aan tafel gaat, en wij dwalen, als wij daar Godsdienstige waarde aan hechten. Het is niet de handeling zelf, maar de mening, waarop zij berust, die door Christus wordt veroordeeld, alsof de spijze ons Gode aangenaam maakte, 1 Corinthiërs 8:8, daar toch het Christendom in de naleving van zulke voorschriften niet bestaat. In hoe groot gevaar wij verkeren van ontreinigd te worden door de dingen, *die ten monde uitgaan*, vers 18, uit den overvloed des harten, hoofdstuk 12:34. In de voortbrengselen van Gods milddadigheid is gene verontreiniging, maar wel in de voortbrengselen van ons bederf. Nu hebben wij hier: De verdorven fontein van hetgeen ten monde uitgaat, het komt voort uit het hart, de bron en oorsprong van alle zonde, Jeremia 8:7. Het is het hart, dat arglistig en boos is, Jeremia 17:9, want er is gene zonde in woord of daad, die niet eerst in het hart was, dat is de wortel der bitterheid, *die gal en alsem draagt. Het is het binnenste van een zondaar, dat enkel verderving is*, Psalm 5:10. Alle kwaadspreken komt voort uit het hart, en is ontreinigend, uit het verdorven hart komt het vuile spreken. Sommigen van de verdorvene stromen, die uit deze bron voortkomen, worden hier genoemd. Hoewel zij niet allen uit den mond voortkomen, komen zij toch allen voort uit den mens, en zij zijn de vruchten van die ongerechtigheid, die in het hart is, en aldaar gewerkt wordt, Psalm 58:3. *Ten eerste, Boze bedenkingen*, zonden tegen al de geboden. Daarom stelt David *ijdele gedachten* tegenover de ganse wet . Dezen zijn de eerstgeborenen van de verdorvene natuur, het beginsel harer macht, en gelijken haar het meest. Dezen, evenals de zoon en erfgenaam, *wonen en verblijven in het huis*. Er is zeer veel zonde, die begint en eindigt in het hart, en niet verder gaat. Vleselijke verbeeldingen zijn boze bedenkingen, boosheid in het uitdenken, boze complotten en raadslagen om anderen kwaad te doen, Micha 2:1.

Ten tweede, Doodslagen. Zonden tegen het zesde gebod. Dezen komen voort uit boosaardigheid in het hart tegen het leven van onzen broeder, of minachting er van. Vandaar dat hij, die zijn broeder haat, gezegd wordt een doodslager te zijn, voor Gods rechterstoel is hij het. 1 Johannes 3:15, *Zijn hart is krijg*. Psalm 55:22, Jakobus 4:1. *Ten derde Overspelen* en *hoererijen*, zonden tegen het zevende gebod. Dezen komen voort uit het wulps, onrein, vleselijk hart, en de lust, die er in heerst, is er ook in ontvangen, en baart deze zonden. Jakobus 1:15. Eerst is er overspel in het hart, en dan in de daad, Hoofdstuk 5:28. *Ten vierde, Dieverijen*. Zonden tegen het achtste gebod: bedriegerijen, onrecht, roverij, en alle schadelijke contracten. De fontein van dit alles is in het hart, dat is het, wat *geoefend is in gierigheid*, 1 Petrus 2:14, dat is het, hetwelk *gezet is* op rijkdom. Psalm 62:11. *Achan kreeg lust, en nam*, Jozua 7:20, 21. *Ten vijfde. Valse getuigenissen*, zonden tegen het negende gebod. Dit komt voort uit een mengsel van leugen en begeerlijkheid, of leugen en boosaardigheid in het hart. Indien waarheid, liefde en heiligheid, waaraan God lust heeft in ons binnenste, heersten, zoals zij behoorden te heersen, er zou geen vals getuigenis gegeven worden. Psalm 64:7, Jeremia 9:8. *Ten zesde. Lasteringen*, kwaad spreken van God, zonden tegen het derde gebod, kwaad spreken van den naaste, zonde tegen het negende gebod, dezen komen voort uit minachting van beiden in het hart, vandaar komt ook *lastering tegen den Heiligen Geest*,

Hoofdstuk 12:31, 32. Dat is het overvloeien der gal in het binnenste. Dit nu zijn *de dingen, die den mens ontreinigen*, vers 20. Zonde verontreinigt de ziel, maakt haar onliefelijk en verfoeilijk in de ogen van den reinen en heiligen God, ongeschikt om gemeenschap met Hem te oefenen, en van Hem te genieten in het Nieuwe Jeruzalem, waarin niets inkomen zal, dat ontreinigt en gruwelijkheid doet. Het hart en het geweten worden ontreinigd door de zonde, en hierdoor worden ook alle andere dingen onrein, Titus 1:15. Deze ontreiniging door de zonde was aangeduid, door de ceremoniële ontreinigingen, waaraan de Joodse schriftgeleerden nog hebben toegedaan, maar die zij niet hebben begrepen. Hebreeën 9:13, 14, 1 Johannes 1:7. Dit nu zijn de dingen, die wij zorgvuldig hebben te mijden met alles wat daartoe nadert, maar aan het wassen der handen moet niet zoveel gewicht worden gehecht. Christus heft de wet nog niet op betreffende de onderscheiding der spijzen (dat geschiedde niet voor Handelingen 10), maar de inzetting der ouden, die aan deze wet was toegevoegd, wijst Hij af, en daarom komt Hij tot de gevolgtrekking: *Het eten met ongewassen handen ontreinigt den mens niet*. Indien hij zijne handen (en daarover liep het geschil) wast, is hij er voor God niet beter om, indien hij ze niet wast, is hij er niet slechter om.

MATTHEUS 15:21-28

Hier hebben wij de vermaarde geschiedenis van het uitwerpen van den duivel door Christus uit de dochter der Kananése vrouw. Er is iets zeer bijzonders en zeer verrassends in, dat een gunstig aanzien heeft voor de arme Heidenen, en een voorsmaak geeft van de genade, die Christus voor hen had weggelegd. Hier is een straal van dat licht, dat de Heidenen zou verlichten, Lukas 2:32. Christus is gekomen tot de Zijnen, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen, maar velen hunner hebben met Hem getwist en waren aan Hem geërgerd. Merk op wat volgt in vers 21.

I. *Jezus ging van daar*. Rechtvaardiglijk wordt het licht ontnomen aan hen, die er of bij spelen, of er tegen rebelleren. Toen Christus en Zijne discipelen gene rust onder hen hadden of konden verkrijgen, verliet Hij hen, en gaf hiermede een voorbeeld van den regel, door Hem zelven gesteld, Hoofdstuk 10:14, *Schudt het stof uwer voeten af*. Hoewel Christus langen tijd verdraagt, toch zal Hij niet altijd het *tegenspreken van de zondaren tegen zich verdragen*. Hij had gezegd, vers 14, *Laat hen varen*, en dit deed Hij. Door moedwillige vooroordelen tegen, en vitterijen op, het Evangelie wordt Christus er dikwijls toe gebracht om zich terug te trekken, en *den kandelaar van zijne plaats te weren*. Handelingen 13:46, 51.

II. Toen Hij vandaar ging, *vertrok Hij naar de delen van Tyrus en Sidon*, niet naar die steden zelf (zij waren buitengesloten van enigerlei deel in Christus' grote werken en krachten, Hoofdstuk 11:21, 22.) maar naar dat deel van het land van Israël, dat dien kant uit lag, daarheen ging Hij, zoals Elia naar Serepta, ene Stad van Sidon, Lukas 4:26, daarheen ging Hij om de arme vrouw op te zoeken, aan wie Hij barmhartigheid zal bewijzen. Toen Hij het land doorging, goeddoende, was Hij nooit buiten Zijn weg. De duistere hoeken van het land, die het verst afgelegen waren, zullen delen in Zijn weldadigen invloed, en gelijk nu de einden des lands, zo zullen later de einden der aarde Zijn heil zien. Jesaja 49:6. Hier was het, dat dit wonder gewrocht werd, in het verhaal waarvan wij hebben te letten op:

1. Het aanspreken van Christus door de Kananése vrouw, vers 22. Zij was ene Heidense vrouw, *vervreemd van het burgerschap Israël's*, waarschijnlijk behorende tot de nakomelingen van die gevloekte natiën, die het verderf gewijd waren door dat woord: *Vervloekt zij Kanaän*. Het oordeel over een geheel volk treft niet altijd ieder individueel lid van dit volk. God zal uit alle natiën Zijn overblijfsel hebben, uitverkoren vaten in alle landstreken, zelfs in die, waar men dit het minst zou verwachten. Zij kwam uit zodanige landstreek. Indien Christus thans deze landstreek niet had bezocht, zou die vrouw waarschijnlijk nooit tot Hem zijn gekomen, hoewel de zegen, dien zij van Hem ontving, wel waard was, om er ene verre reize voor te doen. Het is voor een sluimerend geloof meermalen een prikkel ter opwekking ene gemakkelijke gelegenheid te hebben, om met Christus bekend te worden, of als het woord ons nabij gebracht wordt. Haar aanzoek was dringend, zij *riep* tot Christus, als iemand, die door een sterk verlangen wordt gedreven, zij riep. als op een' afstand van Hem zijnde, als Kananése het niet wagende naderbij te treden, uit vrees van ergernis te geven. Zij verhaalt hare ellende, hare droeve omstandigheden: *Mijne dochter is deerlijk van den duivel bezeten -kakoos daimonizetai* -zij is *erg betoverd*, of *bezeten*. Er waren trappen in die ellende, en dit was de hoogste trap, de ergste soort. Het was in dien tijd een gewoon geval, maar uiterst treurig. De kwelling der kinderen is het verdriet der ouders, en niets moet zwaarder leed voor hen zijn, dan hen onder de macht van Satan te zien. Teder liefhebbende ouders gevoelen zeer diep de smart van hen, die een deel uitmaken van hen zelven. *Hoewel zij deerlijk van den duivel bezeten is, toch zij*

is mijne dochter. De grootste beproevingen van onze bloedverwanten lossen onze verplichtingen jegens hen niet op, en moeten dus ook onze genegenheid voor hen niet te niet doen. Het was het leed en het lijden van haar gezin, dat haar thans tot Christus bracht. Zij kwam tot Hem niet om lering, maar om genezing, maar wijl zij kwam in geloof, heeft Hij haar niet afgewezen. Hoewel het door nood of behoefte is, dat wij tot Christus gedreven worden, zullen wij daarom toch niet van Hem worden weggedreven. Het was het lijden harer dochter, dat haar de gelegenheid bood om zich tot Christus te wenden. Het is goed om de beproevingen van anderen tot de onzen te maken, in besef en medegevoel, opdat wij ze ook tot de onzen maken in den geestelijken zegen, die er uit voortvloeit. Zij vraagt om ontferming: *Heere, Gij Zone David's, ontferm U mijner!* Door Hem: Heere Zone David's, te noemen, erkent zij Hem als den Messias: dat is de grote zaak, waaraan het geloof zich moet vastklemmen, en waaraan het troost moet ontlenen. Van den Heere kunnen wij daden verwachten van macht, Hij kan verlossing gebieden, van den Zone David's kunnen wij al de ontferming en genade verwachten, die van Hem voorzegd waren. Hoewel ene vrouw uit de Heidenen, erkent zij de belofte, gedaan aan de vaderen der Joden, en de eer van het huis van David. De Heidenen moeten het Christendom aannemen, niet als ene verbetering van den natuurlijken godsdienst, maar als de vervolmaking van den Joodsen Godsdienst, met het oog op het Oude Testament. Hare bede is: *Ontferm U mijner*. Zij beperkt Christus niet tot dit of dat bijzondere voorbeeld van ontferming, maar ontferming, dat is het, waar zij om vraagt. Zij pleit niet op verdienste, zij is gans afhankelijk van genade en ontferming. *Ontferm U mijner*. Ontferming over de kinderen is ontferming over de ouders, gunstbewijzen jegens de onzen zijn gunstbewijzen jegens ons en moeten als zodanig gerekend worden. Het is de plicht van ouders, om voor hun kinderen te bidden, en vurig te zijn in het gebed voor hen, inzonderheid voor hun ziel. "Ik heb een zoon, ene dochter, deerlijk *gekweld door een hoogmoedigen wil, een onreinen duivel, een boosaardigen duivel, door hem naar zijn wil gevangen geleid, Heere, help* hen." Dat is een treuriger toestand dan een toestand van lichamelijke bezetenheid. Breng hen door geloof en gebed tot Christus, die alleen in staat is hen te genezen. Ouders behoren het als ene grote genade en ontferming jegens hen zelven te beschouwen, als Satans macht en invloed in de ziel hunner kinderen worden verbroken.

2. Hoe zij alles behalve aanmoediging ontmoette. In de ganse geschiedenis van Christus' openbare bediening hebben wij niets dergelijks gezien. Gewoonlijk heeft Hij allen, die tot Hem kwamen, gesteund en bemoedigd, en hen of verhoord voordat zij riepen, of hen verhoord terwijl zij nog spraken, maar deze vrouw ondervond ene andere behandeling. Wat kon er de reden van zijn? Sommigen denken, dat Christus zich terughoudend betoonde, om het verzoek dier arme vrouw toe te staan, omdat Hij den Joden gene ergernis wilde geven door even gewillig en volvaardig Zijne gunst te schenken aan Heidenen als aan hen. Hij had Zijn discipelen bevolen niet heen te gaan op den weg der Heidenen, Hoofdstuk 10:5, en daarom wilde Hij zich zelven hun ook niet zo genegen tonen als aan anderen. Of liever: Christus handelde aldus met haar, om haar op de proef te stellen. Hij weet wat er in het hart is, Hij kende de kracht van haar geloof, en hoe goed zij door Zijne genade in staat was, om door al die ontmoedigingen heen te breken, daarom hield Hij haar die ontmoedigingen voor, *opdat de beproeving van haar geloof bevonden zou worden te zijn tot lof, en ere, en heerlijkheid*, 1 Petrus 1:6, 7. Dit was als het verzoeken van Abraham door God, Genesis 22:1, gelijk het worstelen van den engel met Jakob, Genesis 32:24. Velen van de wegen van Christus' voorzienigheid, en inzonderheid van Zijne genade jegens Zijn volk, die duister voor ons zijn, kunnen verklaard worden door deze geschiedenis, die vermeld is gebleven, opdat wij mogen leren, dat er in het hart van Christus liefde kan wezen, terwijl Zijn oog ons donker schijnt aan te blikken, en ons te bemoedigen, om, al zou Hij ons doden, toch op Hem te vertrouwen. Let op de

bijzondere ontmoedigingen, waarmee zij had te strijden: Toen zij tot Hem riep, antwoordde Hij haar niet een woord, vers 23. Gewoonlijk was Zijn oor open en opmerkzaam op het geroep van arme smekelingen, en Zijne lippen, druipende als de honingraat, altijd gereed om een antwoord des vredes te geven, maar voor deze arme vrouw scheen Zijn oor doof, en zij kon noch ene aalmoes, noch een antwoord verkrijgen. Het was een wonder, dat zij zich niet toornig wegspoedde, zeggende: "Is dit nu Hij, die zo *vermaard is wegens Zijne goedertierenheid en medelijden? Zijn zo velen door Hem gehoord en verhoord, naar men beweert, en moet ik nu de eerste smekelinge zijn, die door Hem wordt afgewezen? Waarom houdt Hij zich zo koel op een afstand van mij, als het waar is, dat Hij zich tot zo velen heeft neergebogen*?" Maar Christus wist wel wat Hij deed, en Hij antwoordde haar niet, *opdat zij te dringender en vuriger zou aanhouden in het gebed*. Hij hoorde haar en had een welbehagen in haar, en Hij versterkte haar met kracht in de ziel, Psalm 138:

3. Job 23:6, al gaf Hij haar ook niet terstond het antwoord, dat zij verwachtte. Door den begeerden zegen schijnbaar van haar weg te trekken, trok Hij haar, om er des te dringender om te vragen. Ieder Gode welbehaaglijk gebed, is, daarom nog geen gebed, dat onmiddellijk verhoord zal worden. Soms schijnt God geen acht te slaan op de gebeden Zijns volks, als iemand, die slaapt, of als *een versaagd man, die niet kan verlossen*, Psalm 44:23, Jeremia 14:9, Psalm 22:2, 3, ja zelfs, alsof Hij vertoornd op hen is, Psalm 80:5, Klaagliederen 3:8, 44, maar het is om hun geloof te beproeven, en daardoor te versterken, en Zijne latere verschijning aan hen des te heerlijker te maken voor zich, en des te meer welkom aan hen, *want het gezicht zal op het einde voortbrengen en niet liegen*, Habakuk 2:3, zie Job 35:14. Toen de discipelen een goed woord voor haar spraken, gaf Hij ene reden voor Zijne weigering, en die reden was nog meer ontmoedigend voor haar. *Ten eerste*, Het was wel enigszins ene verlichting, dat de discipelen voor haar tussenbeide kwamen. *Laat haar van U*, zeiden zij, *want zij roept ons na*. Het is wenselijk, om deel te hebben aan de gebeden van vrome mensen, en wij moeten dit begeren. Maar hoewel de discipelen wensten, dat zij zou verkrijgen hetgeen, waarvoor zij was gekomen, zijn zij daarbij toch meer te rade gegaan met hun eigene rust, dan met de begeerte om aan die vrouw te voldoen. *Laat haar van U* met genezing, *want zij roept ons na, dat is lastig voor ons, en wij schamen ons om dat naroepen*. Aanhoudend dringend vragen kan voor mensen, zelfs voor vrome mensen, wel lastig zijn, maar Christus heeft het gaarne, dat men Hem op deze wijze naroept. *Ten tweede*. Christus' antwoord aan de discipelen stelde hare verwachting te leur. *Ik ben niet gezonden, dan tot de verlorene schapen van het huis Israël's, Gij weet dit*, zij *behoort daar niet toe, en zoudt gij dan willen, dat Ik buiten Mijne opdracht handel!* Dat dringend, lastig aanhouden zal zelden de wel overwogen redenen van een verstandig mens overwinnen, en weigeringen, die door zulke redenen ondersteund worden, brengen het lastige vragen tot zwijgen. Niet slechts antwoord Hij haar niet, maar Hij voert redenen aan tegen haar, en sluit haar den mond door ene reden. Het is waar: zij is *een verloren schaap*, en zij heeft evenveel behoefte aan Zijne zorge, als ieder ander, maar zij is niet *van het huis Israël's*, tot hetwelk Hij het eerst was gezonden, Handelingen 3:26, en heeft er dus niet direct deel aan, en heeft er geen recht op. Hij was *een dienaar der belijdenis*, Romeinen 15:8, en hoewel Hij bestemd was een *Licht te zijn tot verlichting der Heidenen*, was toch *de volheid des tijds* hiertoe nog niet gekomen, de voorhang was nog niet gescheurd, en de middelmuur des afscheidsels nog niet gebroken. Christus' persoonlijke bediening was: de heerlijkheid te zijn van Zijn volk Israël.

Indien Ik tot hem ben gezonden, wat heb Ik dan te doen met degenen, die niet tot hen behoren. Het is ene grote beproeving, als ons aanleiding wordt gegeven, om te twijfelen, of wij wel

behoren tot hen, tot wie Christus was gezonden. Maar, geloofd zij God, er is gene plaats voor dien twijfel, het onderscheid tussen Jood en Heiden is weggenomen, wij zijn er zeker van, dat Hij Zijn leven heeft gegeven als een rantsoen voor velen, en indien voor velen, waarom dan niet ook voor m ij? *Ten derde*. Toen zij toch nog bleef aanhouden, legde Hij den nadruk op het onbetamelijke der zaak: Hij wees haar niet slechts af, maar scheen ook ene bestraffing, een verwijt tot haar te richten, vers 26, *Het is niet betamelijk het brood der kinderen te nemen, en den hondekens voor te werpen*. Dit scheen alle hoop voor haar af te snijden, en zou haar tot wanhoop hebben kunnen brengen, indien zij niet waarlijk een zeer krachtig geloof had gehad. Evangeliegenade en wonderdadige genezingen (die er bij behoorden) waren het brood der kinderen, zij behoorden hun, *welker is de aanneming*, Romeinen 9:4, en moesten niet gelijk gerekend worden met dien regen van den hemel, en die vruchtbare tijden, die God gaf aan de natiën, die Hij *heeft laten wandelen in hun wegen*, Handelingen 14:16, 17. Neen, dat waren bijzondere gunstbewijzen aan het bijzondere volk, den besloten hof. Christus heeft gepredikt voor de Samaritanen, Johannes 4:44, maar wij lezen van gene genezingen, die Hij onder hen gewrocht heeft, deze zaligheid, dat heil, was van de Joden, het is dus niet betamelijk ze te vervreemden. De Heidenen werden door de Joden met grote minachting aangezien, zij werden *honden* genoemd, en als honden beschouwd, en, in vergelijking met het huis van Israël, dat zo verwaardigd en bevoorrecht was, schijnt Christus dit hier toe te stemmen, en Hij acht het dus niet betamelijk, dat de Heidenen zouden delen in de gunsten, aan de Joden geschonken. Maar zie, hoe de tijden zijn veranderd: nadat de Heidenen ingebracht zijn in de kerk, worden de Joodse ijveraars voor de wet *honden* genoemd, Filippus 3:2. Dit nu wordt door Christus tegen de Kananése vrouw aangevoerd: *Hoe kan zij, die niet van de familie is, verwachten van het brood der kinderen te eten?* Hen, die Christus het meest voornemens is te eren, vernedert Hij eerst, en legt hen in het stof in de bewustheid van hun eigene geringheid en onwaardigheid. Eerst moeten wij ons zelven zien als honden, geringer dan de geringste van al Gods weldadigheden, eer wij geschikt zijn, om er door verwaardigd en er mede bevoorrecht te worden. Christus schept er behagen in, om groot geloof door grote beproevingen te oefenen, en soms houdt Hij het zwaarste, het ergste, voor het laatst, opdat wij, beproefd zijnde, als goud mogen uitkomen. Deze algemene regel is toepasselijk op andere gevallen tot leiding, hoewel hier slechts gebruikt ter beproeving. Bijzondere genademiddelen en kerkvoorrechten zijn het brood der kinderen, en mogen niet ontwijd worden door de grof onwetenden en onheiligen. De gemene barmhartigheid moet zich uitstrekken jegens allen, maar geestelijke ere en waardigheid zijn bestemd voor de huisgenoten des geloofs, daaraan zou het een verspillen zijn van het brood der kinderen, indien men allen, zonder onderscheid, er in liet delen, dan zou dit zijn *het heilige den honden te geven*, Hoofdstuk 7:6. 3. Wij zien hier de kracht van haar geloof en hare vastberadenheid, om door al deze ontmoedigingen heen te breken. Menigeen, aldus beproefd zijnde. zou of in zwijgen zijn verzonken, of in hartstochtelijken toorn zijn losgebarsten. "Magere *vertroosting voor een arm ongelukkig schepsel!* zou zij hebben kunnen zeggen. *Ik zou even goed te huis hebben kunnen blijven, als hier te komen, om op die wijze gesmaad en afgewezen te worden. Niet alleen dat mijne zo treurige omstandigheden met koude onverschilligheid worden aangezien, maar daarbij nog hond te worden genoemd*!" Een trots hart, dat gene verootmoediging kent, zou het niet hebben verdragen. De roem van het huis Israël's was toen niet zo groot in de wereld, of dit betoon van minachting jegens de Heidenen zou wel een even minachtend wederwoord hebben kunnen uitlokken, indien deze arme vrouw daartoe geneigd ware geweest. Het zou ook een verwijt aan Christus hebben kunnen uitlokken, en aan Zijne reputatie afbreuk hebben kunnen doen in de goede mening, die zij van Hem koesterde, want wij zijn geneigd de mensen te beoordelen naar hetgeen wij van hen zien, en te denken, dat zij zijn wat zij zijn voor ons. "Is dit de Zone David's?,' zou zij

hebben kunnen zeggen, "is dat de man, die den naam heeft van zo *vriendelijk en barmhartig te zijn? Ik heb voorzeker gene reden om Hem die hoedanigheden toe te kennen,* want nooit in mijn leven ben ik met *zoveel ruwheid behandeld. Hij zou voor mij hebben kunnen doen wat Hij voor anderen gedaan heeft, of, indien niet, dan had Hij mij toch niet met de honden Zijner kudde behoeven te stellen. Ik ben geen hond, ik ben ene vrouw, ene eerlijke, eerzame vrouw, ene ongelukkige vrouw, en ik ben er zeker van, dat het niet betaamt mij een hond te noemen."* Neen, geen woord van dit alles vinden wij hier. Ene nederige, gelovige ziel, die Christus waarlijk liefheeft, neemt alles, wat Hij zegt en doet, goed op, en geeft er de beste uitlegging aan. Al die ontmoedigingen komt zij te boven door ene heilige vurigheid van begeerte in het aanhouden van hare bede. Dit bleek al bij de vorige afwijzing, die haar te beurt viel, vers 25, *Zij kwam en aanbad Hem, zeggende: Heere, help mij!* Zij bleef bidden. Wat Christus zei, bracht de discipelen tot zwijgen, gij hoort niet meer van hen, zij waren tevreden met het antwoord, maar de vrouw niet. Hoe meer wij den nood gevoelen, hoe meer wij moeten bidden om uitkomst. En het is de wil van God, dat wij zullen volharden in den gebede, dat wij altijd zullen bidden en niet vertragen. En in plaats nu dat deze vrouw Christus laakt of Hem van onvriendelijkheid beschuldigt, schijnt zij eerder zich zelf te wantrouwen, en zich zelf de schuld te geven. Zij vreest, dat zij in hare eerste toespraak wellicht niet nederig en eerbiedig genoeg was geweest, en daarom kwam zij nu en *aanbad Hem,* en betoonde Hem meer eerbied dan in het eerst, of wel, zij vreest niet ijverig en vurig genoeg te zijn geweest, en daarom roept zij thans: *Heere help mij!* Als de gebedsverhoring uitblijft, dan wil God ons daarmee leren meer en beter te bidden. Dan is het de tijd om eens te onderzoeken, waarin wij in onze vorige gebeden te kort zijn gekomen, opdat hetgeen verkeerd was, in het vervolg beter gedaan zou worden. Teleurstellingen ten opzichte van het welslagen des gebeds moeten ons opwekken tot den plicht van bidden. In Zijne doodsbenauwdheid heeft Christus *te ernstiger gebeden*. De vraag. of zij al of niet behoorde tot hen, tot wie Christus was gezonden, laat zij in het midden, over dit punt wil zij niet met Hem redeneren, hoewel zij wellicht op bloedverwantschap met het huis Israël's aanspraak kon maken, maar "Israëlitische of geen *Israëlitische, ik kom tot den Zone David's om ontferming, en ik zal Hem niet laten gaan, tenzij dan, dat Hij mij zegent."* Vele zwakke Christenen brengen zich zelven in verwarring en verlegenheid met vragen en twijfelingen ten opzichte van hun uitverkiezing, of zij al of niet van den huize Israël's zijn, de zodanige zouden beter doen met acht te geven op hun boodschap bij God en te volharden in den gebede om ontferming en genade, zich door het geloof aan Christus' voeten te werpen, en te zeggen: *indien ik moet omkomen, dan wil ik hier omkomen,* en dan zal die zaak zich wel van zelf ophelderen. Als wij ons ongeloof niet door *redeneren* kunnen verdrijven, dan moeten wij het verdrijven door *gebed*. Een vurig, hartelijk: *Heere, help mij*, zal ons over velen van de ontmoedigingen heen helpen, die ons wel eens dreigen te overstelpen. Haar gebed is zeer kort, maar veelomvattend en vurig: *Heere, help mij*. Neem dit, *ten eerste,* als klacht over haren toestand: *Indien de Messias alleen gezonden is tot het huis Israël's, zo moge de Heere mij helpen, wat zal er anders van mij en de mijnen worden*? Het is niet te vergeefs, dat verbroken harten klagen, want dan ziet God hen aan, Jeremia 31:18. Of, *ten tweede*: als biddende om genade, om haar bij te staan in deze ure der beproeving en verzoeking. Zij vond het moeilijk aan haar geloof vast te houden, toen zij aldus met donkere, afwijzende blikken werd aangezien, en daarom bidt zij: *Heere, help mij. Heere, sterk thans mijn geloof. Heere, laat Uwe rechterhand mij ondersteunen, terwijl mijne ziel U achteraan kleeft,* Psalm 63:8. Of *ten derde,* als kracht bijzettende, aan hare oorspronkelijke bede: *Heere, help mij. Heere geef mij hetgeen waar ik om kom*. Zij geloofde, dat Christus haar kon en wilde helpen, al was zij niet van den huize Israël's, anders zou zij van hare bede, haar verzoek, hebben afgezien. Zij blijft goede gedachten koesteren van Christus, en wil ze niet opgeven. *Heere, help mij,* is een goed gebed, indien het op

de rechte wijze wordt opgezonden, en het is te betreuren, dat het los en ondoordacht als een soort van spreekwoord wordt gebruikt, zodat er de naam Gods ijdellijk door wordt gebruikt. Met ene heilige bekwaamheid in haar geloof, waardoor zij een zeer verrassenden pleitgrond aanvoert. Christus had de Joden gerangschikt bij de kinderen, als olijfplanten rondom Gods tafel, en de volken bij de honden, onder de tafel, en zij ontkent het passende niet van de vergelijking. Wij winnen er niets mede, als wij een woord van Christus tegenspreken, al klinkt het ook nog zo hard voor ons. Deze arme vrouw kan dit woord niet tegenspreken, en daarom gebruikt zij het ten haren voordele, vers 27, *Ja, Heere! doch de hondekens eten ook van de brokjes*. Hare erkenning van het feit was zeer nederig, *Ja, Heere*, Gij kunt zo gering niet spreken van een nederig gelovige, of hij is bereid even gering van zich zelven te spreken. Sommigen spreken met grote geringschatting en verkleining van zich zelven, maar achten het ene belediging als anderen dit doen, maar wie waarlijk nederig is, zal instemmen met de meest vernederende benamingen en ze op zich laten toepassen, zonder te denken, dat hem onrecht geschiedt. "Ja, Heere, ik kan het niet ontkennen, ik ben een *hondeke en heb geen recht op het brood der kinderen."* "David, gij hebt zeer zottelijk gehandeld," "Ja Heere." "Asaf, gij zijt *als een groot beest bij God geweest." "Ja*, Heere." "Agur, gij zijt onvernuftiger dan iemand, en hebt geen mensenverstand." "Ja, Heere." "Paulus gij zijt de voornaamste der zondaren geweest, gij zijt de minste der apostelen, niet waardig een apostel genaamd te worden." Ja, Heere." Op zeer verstandige wijze heeft zij dit ten haren voordele aangewend. *Doch de hondekens eten ook van de brokjes*. Het was door ene bijzondere scherpzinnigheid en geestelijke vlugheid van begrip en schranderheid, dat zij een argument ten haren voordele ontdekte, in hetgeen ene geringschatting scheen. Door een levend, werkzaam geloof zullen wij hetgeen tegen ons scheen te zijn, voor ons doen worden, zullen wij *spijze doen uitgaan van den eter, en zoetigheid van den sterke*. Ons ongeloof kan hulptroepen voor vijanden aanzien, is in staat om uit troostrijke, veelbelovende stellingen, allerijselijkste gevolgtrekkingen af te leiden, Richteren 13:22, 23, maar het geloof vindt bemoediging ook in hetgeen ontmoedigend schijnt te zijn, en komt nader tot God door de hand aan te grijpen, die uitgestrekt is om het af te weren. Zo kostelijk ene zaak is het, om *snel van begrip te wezen in de vreze des Heeren*, Jesaja 11:3 1). Haar pleiten luidt: *Doch de hondekens eten ook van de brokjes*. Het is waar: de volledige regelmatige voorziening is alleen voor de kinderen bestemd, maar de kruimkens, waar niemand acht op geeft, laat men toch wel voor de hondekens over, die misgunt men hun niet, dat is: voor de hondekens onder de tafel, die daar zijn om ze op te vangen. Wij arme Heidenen kunnen niet verwachten den dienst, de prediking, de wonderen van den Zone David's onder ons te hebben, die behoren den Joden, maar zij beginnen nu al verzadigd te zijn van hun spijze, er mede te spelen, zij hebben er op aan te merken, en verkruimelen het, welnu, sommigen van die resten, van die kruimels kunnen toch wel ene arme Heidense vrouw ten deel vallen: "Ik vraag om *genezing, dat slechts als een kruimke is, hoewel van hetzelfde brood, maar toch slechts een klein stukje, in vergelijking met de broden, die zij ontvangen."* Als wij overdadig zijn met het brood der kinderen, dan moeten wij ons herinneren hoevelen zeer blijde zouden zij n met de kruimkens. De overgeschoten brokken van onze geestelijke voorrechten, zouden voor menige ziel nog een feestmaal opleveren, Handelingen 13:42. Nu hebben wij er hier op te letten, *Ten eerste*: Dat hare nederigheid en hare behoefte haar zeer blijde deden zijn met de kruimkens. Zij, die zich er van bewust zijn niets te verdienen, zullen dankbaar zijn voor alles, en *dan* eerst zijn wij toebereid om de grootste van Gods weldadigheden te ontvangen, wanneer wij ons zelven beschouwen als geringer dan de geringsten er van. Voor een gelovige is het minste en geringste van Christus nog kostelijk en als de kruimkens van het brood des levens. *Ten tweede*. Dat haar geloof haar aanmoedigde om deze kruimkens te verwachten. Waarom zou het aan Christus' tafel niet gaan gelijk aan de tafel van een rijk en aanzienlijk man, waar de honden evenzeer gevoed

worden als de kinderen? Zij noemt het de tafel hunner *heren*, is zij een hondeke, dan is zij toch *Zijn* hondeke, en het kan niet slecht met ons gaan, als wij in betrekking staan tot Christus, als is het dan ook in de allergeringste betrekking. "Hoewel wij *onwaardig zijn kinderen genoemd te worden, zo maak mij als een Uwer huurlingen, of liever, laat mij maar met de honden gesteld worden, veeleer dan uit Uw huis te worden verjaagd, want in het huis mijns Vaders is er niet slechts brood genoeg, er is overvloed van brood,"* Lukas 15:17-19. Het is kostelijk om in Gods huis te liggen, al is het dan ook maar aan den drempel.

4. De gelukkige uitslag van dit alles. Met ere en vertroosting is zij uit die worsteling te voorschijn getreden, en schoon een Kananése, betoonde zij zich ene ware dochter Israël's, die zich vorstelijk had gedragen bij God, en had overmocht. Tot nu toe had Christus Zijn aangezicht voor haar verborgen, maar nu zal Hij zich met eeuwige goedertierenheid over haar ontfermen, vers 28. Het was gelijk het zich bekend maken van Jozef aan zijne broeders: *Ik ben Jozef* en zo hier: *Ik ben Jezus*. Nu begint Hij te spreken zoals Hij is, en toont Hij zich zoals Hij is. *Hij zal niet eeuwiglijk twisten*. Hij prees haar geloof. *O vrouw! groot is uw geloof*. Merk op. Het is haar geloof, dat Hij prijst. Er waren verschillende andere genadegaven, die helder uitblonken in haar gedrag bij deze gelegenheid, -wijsheid, ootmoed, zachtmoedigheid, geduld, volharding in het gebed, maar deze allen waren de vrucht van haar geloof, en daarom noemt Christus, dit als het loffelijkst, omdat onder alle genadegaven Christus het meest geëerd wordt door geloof, en daarom is het ook de genadegave, die het meest door Christus wordt geëerd. Het is de grootte van haar geloof. Hoewel het geloof van alle heiligen even kostelijk is, is het toch niet in allen even sterk, alle gelovigen zijn niet van de zelfde grootte en gestalte. De grootheid van het geloof bestaat veelal in een vastberadene aanhankelijkheid aan Jezus Christus als den algenoegzamen Zaligmaker, ook onder ontmoedigingen, Hem lief te hebben en te vertrouwen als een Vriend, zelfs dan, als Hij ons schijnt tegen te treden als een vijand. Dat is *groot geloof!* Hoewel een zwak geloof, zo het slechts oprecht is, niet afgewezen zal worden, zal toch een groot geloof worden geprezen, en blijken Christus zeer welbehaaglijk te zijn, want in hen, die aldus geloven, wordt Hij het meest bewonderd. Aldus heeft Christus het geloof van den overste over honderd geprezen. en ook deze was een Heiden. Hij had een sterk geloof in de macht van Christus, deze vrouw had een sterk geloof in den goeden wil van Christus, en beider geloof was Hem welbehaaglijk. Hij genas hare dochter, *U geschiede gelijk gij wilt*, Ik kan u niets weigeren, neem hetgeen waarom gij gekomen zijt. Zij, die een groot geloof hebben, kunnen verkrijgen wat zij willen, zij behoeven er slechts om te vragen. Als onze wil in overeenstemming is met den wil van Christus' gebod, dan is er ook overeenstemming tussen Zijn wil en onze begeerte. Zij, die aan Christus niets weigeren, zullen bevinden, dat Hij hun ten laatste ook niets ontzegt, hoewel Hij voor een tijd Zijn aangezicht voor hen schijnt te verbergen. *Gij wenst, dat uwe zonden vergeven, uw bederf ten onder wordt gehouden, gij verlangt naar heiligmaking: U geschiede gelijk gij wilt. Wat kunt gij meer begeren*? Als wij, gelijk deze arme vrouw, komen, om te bidden tegen Satan en zijn rijk, dan stem men wij in met de voorbede van Christus, en dienovereenkomstig zal het dan zijn. Satan moge Petrus *ziften*, en Paulus *met vuisten slaan*, door Christus' gebed en de algenoegzaamheid Zijner genade, zullen wij toch meer dan overwinnaars zijn, Lukas 22:31, 32, 2 Corinthiërs 12:7-9, Romeinen 16:20. Christus' woord werd gevolgd door de daad, *Hare dochter werd gezond van die ure*, van nu voortaan zal zij nooit meer door den duivel gekweld worden, het geloof der moeder had overmocht voor de genezing der dochter. Hoewel de zieke zich op een afstand bevond, was dit gene belemmering voor de kracht en uitwerking van Christus' woord. Hij sprak en het was er.

MATTHEUS 15:29-39

Hier is:
Een algemeen bericht van Christus' genezingen, genezingen *in het groot*. De tekenen van Christus macht en goedheid zijn noch zeldzaam, noch schaars, want er is in Hem ene overvloeiende volheid. Hier nu hebben wij te letten op:

1. De plaats waar deze genezingen werden gewrocht, het was *aan de zee van Galilea*, een deel des lands, waar Jezus veel verkeerde. Wij lezen niet van iets, dat Hij deed in de landpalen van Tyrus en Sidon, behalve van het uitwerpen van den duivel uit de dochter der Kananése vrouw, alsof Hij die reize alleen met dat doel ondernomen had. Laat het den Evangeliedienaars niet verdrieten vanwege den arbeid en de moeite om goed te doen, al is het dan ook slechts aan enkelen. Hij, die de waardij kent der zielen, is een verren weg gegaan om ene van den dood en uit Satans macht te redden.

Jezus van daar vertrekkende. Dit kruimke onder de tafel hebbende laten vallen, keert Hij nu terug om een vollen, overvloedigen maaltijd aan te richten voor de kinderen. Nu en dan kunnen wij doen voor een enkele, wat wij niet voortdurend, of als ene gewoonte voor hem doen mogen. Christus gaat naar de landpalen van Tyrus en Sidon, maar bij de zee van Galilea zet Hij zich neer, vers 29. Hij zit neer, niet op een statigen troon, of op een rechterstoel, maar op een berg, zo gering en onaanzienlijk was Zijne plechtigste verschijning in de dagen Zijns vlezes! Hij zat neer op een berg, opdat allen Hem zouden kunnen zien, en vrijen toegang tot Hem zouden kunnen hebben, want Hij is een voor elk genaakbare Zaligmaker. Hij zat daar neer, als iemand, die vermoeid is van de reize, en gaarne een weinig rust wil genieten, of liever, als Een, die wacht om gestadig te zijn. Hij zat neer, wachtende op kranken gelijk Abraham aan de deur zijner tent, gereed en bereid om aan vreemdelingen gastvrijheid te bewijzen. Hij zette zich tot dit goede werk.

2. De menigten, die Hem toestroomden, en de krankheden, die door Hem werden genezen, vers 30, *vele scharen zijn tot Hem gekomen*. opdat de Schrift zou vervuld worden: *Tot Hem zal de vergadering des volks zijn*. Indien Christus' dienaren, evenals Hij, lichamelijke krankheden konden genezen, er zou hun meer volk toestromen. Lichaamspijn en ziekte gevoelen wij spoedig genoeg, doch slechts weinigen zijn bezorgd over hun zielen en hun geestelijke krankheden. Nu was Christus zo goed en barmhartig, dat Hij allerlei mensen tot zich toeliet, armen, zowel als rijken zijn Christus welkom, en bij Hem is plaats genoeg voor allen, die komen willen. Nooit heeft Hij geklaagd over de vele en grote scharen van zoekenden, nooit heeft Hij met minachting neergezien op *het gemeen*, den *groten hoop*, zoals men ze noemt, want de zielen van burgers en boeren zijn Hem even dierbaar als die van vorsten. Zo groot was de macht van Christus, dat Hij allerlei soorten van krankheden genas. Zij, die tot Hem kwamen, brachten hun zieke vrienden of bloedverwanten mede, en wierpen ze voor de voeten van Jezus, vers 30. Wij lezen niet van iets, dat zij tot Hem zeiden, maar zij legden hen voor Hem neer als voorwerpen van medelijden, om door Hem aangezien te worden. Hun rampen spraken meer voor hen, dan de tong van den welsprekendsten redenaar zou kunnen spreken. David *toonde God zijne benauwdheid*, dat was genoeg, nu kon hij het verder den Heere overlaten. Psalm 142:3 1). Hoedanig onze toestand ook zij, de enige manier om hulp en verlichting te vinden, is, hem neer te leggen aan Christus' voeten, hem voor Hem bloot te leggen, aan Hem te onderwerpen, om dan ook verder Hem te laten beschikken. Zij, die van Christus geestelijke genezing wensen te verkrijgen, moeten zich neerleggen aan Zijne voeten, om door Hem, naar Zijn welbehagen te

worden geleid en bestuurd. Er werden hier *kreupelen, blinden, stommen, lammen, en vele anderen* tot Christus gebracht. Zie het werk door de zonde teweeggebracht! Zij heeft de wereld in een hospitaal verkeerd. Aan hoeveel verschillende ziekten is het menselijk lichaam onderhevig! Zie nu het werk door den Zaligmaker gewrocht! Hij overwint dit heir van vijanden van het menselijk geslacht. En al deze krankheden waren onderworpen aan het gebod van Christus. *Hij zond Zijn woord uit en heelde hen*. Alle krankheden staan aldus onder het bevelwoord van Christus, zij komen en gaan naar Zijn gebod. Dit is een voorbeeld van Christus' macht, dat ons kan vertroosten in onze zwakheden, en van Zijn mededogen, dat ons tot troost kan strekken in onze ellende.

3. Den invloed, die dit had op het volk. Zij *verwonderden zich*, en wel mochten zij dit. *Dit is van den Heere geschied, en het is wonderlijk in onze ogen*, Psalm 118:23. De geestelijke genezingen, door Christus bewerkt, zijn wondervol. Als blinde zielen leren zien door geloof, als de stommen spreken in het gebed, als de kreupelen wandelen in heilige gehoorzaamheid, dan is dit iets om er zich over te verwonderen. *Zingt den Heere een nieuw lied, want Hij heeft wonderen gedaan. Zij verheerlijkten den God Israël's*, dien de Farizeeën, toen zij deze dingen zagen, lasterden. Wonderen, die het voorwerp zijn onzer bewondering, moeten ook het voorwerp zijn van lof, en goedertierenheden, die de reden zijn van onze blijdschap, moeten de stof bieden voor onze dankzegging. Zij, die genezen waren, verheerlijkten God. Indien Hij onze krankheden geneest, moet al wat binnen in ons is, Zijn' heiligen naam loven, en als wij genadiglijk voor blindheid en lamheid, en stomheid bewaard zijn gebleven, dan hebben wij even veel reden om God te loven als wanneer wij er van genezen waren geworden, ja, en ook de omstanders verheerlijkten God. God moet erkend worden met lof en dank voor de goedertierenheden, bewezen aan anderen, zowel als voor die wij zelven hebben ondervonden. Zij verheerlijkten Hem als den God van Israël, den God Zijner kerk, een God, in verbond met Zijn volk, die den beloofden Messias heeft gezonden, en dit is Hij, Lukas 1:68. *Geloofd zij de Heere, de God Israël's*. Dit was geschied door de kracht van den God Israël's, geen ander had het kunnen doen.

II. Hier is een bijzonder bericht omtrent Zijne spijziging van vier duizend mannen met zeven broden, en weinige visjes, gelijk Hij vroeger vijfduizend mannen met vijf broden had gevoed. De gasten waren nu wel niet zo talrijk als toen, en de voorraad spijze iets groter, hetgeen niet te kennen geeft, dat Christus' arm was verkort, maar dat Hij Zijne wonderen deed naar dat de omstandigheden dit vereisten, en niet om opzien te baren, of er mede te pronken, daarom richtte Hij ze in naar de omstandigheden, zowel toen als nu nam Hij zo velen als er gevoed moesten worden, en maakte Hij gebruik van hetgeen aanwezig was, om hen te spijzigen. Als het uiterste van de krachten der natuur overtroffen is, dan moeten wij zeggen: *Dit is de vinger Gods*, en hoe ver zij overtroffen worden, doet er niet toe, zo het niet minder een wonder is dan het vorige. Wij hebben hier Christus' mededogen, vers 32. *Ik word innerlijk met ontferming bewogen over de schare*. Dit zegt Hij tot Zijne discipelen, ten einde ook hun medelijden op te wekken. Toen Hij op het punt stond van dit wonder te doen, riep Hij hen tot zich, en maakte hun Zijn voornemen bekend, en sprak er over met hen, niet omdat Hij hun raad nodig had, maar om hun een voorbeeld te geven van Zijne neerbuigende liefde voor hen. Hij noemde hen niet *dienstknechten, want de dienstknecht weet niet wat zijn heer doet*, maar Hij behandelt hen als vrienden en raadslieden. *Zal ik voor Abraham verbergen wat Ik doe?* Genesis 18:17. Let nu in het geen Hij zei: Op den toestand der schare. *Zij zijn nu drie dagen bij Mij gebleven, en hebben niet wat zij eten zouden*. Het is een blijk van hun ijver, en van de kracht hunner genegenheid voor Christus en Zijn woord, dat zij niet slechts hun werk, hun beroep of bedrijf verlieten, om Hem op werkdagen te horen, maar zich ook veel

ontbering getroostten om bij Hem te blij ven. Zij hadden hun natuurlijke rust nodig, maar, voor zoveel men zien kan, lagen zij als soldaten op het veld. Zij hadden behoefte aan het nodige voedsel, maar hadden nauwelijks genoeg om in het leven te kunnen blij ven. In dit warme klimaat konden zij beter tegen langdurig vasten, dan wij in onze koudere luchtstreek, maar het kon toch niet anders dan smartelijk zijn voor het lichaam, en zou hun gezondheid in gevaar kunnen brengen, maar *de ijver van Gods huis heeft hen verteerd*, en zij gaven meer om Christus' woorden, dan om hun noodzakelijk voedsel. Wij vinden drie uur voor ene Godsdienstoefening heel lang, maar deze lieden bleven drie dagen, en toch ergerden zij er zich niet aan, en klaagden niet: *Zie wat ene vermoeienis!* Met welk ene tederheid sprak Christus er van: *Ik word met innerlijke ontferming over hen bewogen*. Het zou hun gevoegd hebben medelijden te hebben met Hem, die zich drie dagen lang zoveel moeite voor hen gaf, zo onvermoeibaar was in leren en genezen, zoveel kracht was er van Hem uitgegaan, en toch, voor zoveel blijkt, vastte ook Hij, maar Hij kwam hun voor hun met Zijn mededogen. Onze Heere Jezus weet hoe lang Zijne volgelingen bij Hem blijven, en Hij neemt nota van de moeilijkheid, die dit voor hen oplevert, Openbaring 2:2. *Ik weet uwe werken, en uwen arbeid, en uwe lijdzaamheid*, en het zal zijn loon geenszins verliezen. De nood van het volk heeft gestrekt om de hulp, die zij verkregen, te verheerlijken. Hij voedde hen, toen zij hongerig waren, en toen was hun het voedsel dubbel welkom. Hij handelde met hen, zoals Hij van ouds met Israël gehandeld heeft, *Hij liet hen hongeren, en toen spijzigde Hij hen*, Deuteronomium 8:3, want voor ene hongerige ziel is zoet, wat de verzadigde ziel vertreedt. Ook het wonder van de voorziening in hun nood wordt er door verheerlijkt. Zo lang gevast hebbende was hun honger des te knagender. Indien twee hongermaaltijden den derden tot een gulzig maal maken, wat zullen drie hongerdagen dan niet teweegbrengen? En toch! *zij aten allen en werden verzadigd*. Er is in Christus genade en goedertierenheid genoeg, om ook de grootste en sterkste begeerte te voldoen. *Doe uwen mond wijd open, en* Ik *zal hem vervullen. De hongerige ziel heeft Hij met goed vervuld*. De zorge onzes Meesters over hen. *Ik wil hen niet nuchteren van Mij laten, opdat zij op den weg niet bezwijken*, hetgeen ene oneer voor Christus en de Zijnen geweest zou zijn, en zowel voor hen als voor anderen ontmoedigend zou geweest zijn. Het is het ongelukkige in onzen tegenwoordigen toestand, dat, wanneer onze ziel enigermate is opgeheven en verruimd, ons lichaam daar geen gelijken tred mede kan houden. De zwakheid van het vlees is zeer bezwarend voor de gewilligheid van den geest. Zo zal het niet wezen in den hemel, waar het lichaam geestelijk gemaakt zal zijn, waar zij dag en nacht niet rusten van God te loven, en toch niet bezwijken, waar zij niet meer hongeren en niet meer dorsten. Openbaring 7:16. Wij hebben hier 2. Christus' macht. Zijn medelijden met hen wegens hun gebrek brengt Zijne macht in werking ter voorziening in hun nood. Zie nu: Hoe Zijne macht door Zijne discipelen in twijfel werd getrokken, vers 33. *Van waar zullen wij zo vele broden in de woestijn bekomen, dat wij zulk ene grote schare zouden verzadigen?* Ene gepaste vraag, zou men zo denken, gelijk die van Mozes. Numeri 11:21, 22.

Zullen dan voor hen schapen en runderen ge*slacht worden, dat er voor hen genoeg zij?* Maar hier was het ene ongepaste vraag, in aanmerking genomen, niet slechts de verzekerdheid, die de discipelen in het algemeen hadden van de macht van Christus, maar ook de bijzondere ervaring, die zij nog zo kort geleden hadden opgedaan van ene tijdige en genoegzame voorziening in een gelijk geval. Zij waren niet slechts de getuigen maar ook de dienaren geweest van het vorige wonder, het vermenigvuldigde brood is door hun handen gegaan, zodat het wel een blijk van grote zwakheid bij hen was te vragen: *Van waar zullen wij zo vele broden bekomen?* Konden zij in verlegenheid zijn, als hun Meester bij hen was? Het vergeten van vroegere ervaringen brengt twijfelingen teweeg. Christus wist wel hoe gering de voorraad was, maar Hij wilde het van hen weten, vers 34. *Hoe vele*

broden hebt gij? Eer Hij wilde werken, wilde Hij, dat men zag hoe weinig er was om mede te werken, opdat Zijne macht des te schitterender zou uitkomen. Wat zij hadden, hadden zij voor zich zelven, en dat was nog weinig genoeg, maar Christus wilde, dat zij het alles voor de schare zouden geven, en op de Voorzienigheid zouden vertrouwen voor meer. Het betaamt Christus' discipelen edelmoedig en vrijgevig te zijn, hun Meester was dit. Wat wij hebben moeten wij, naar de gelegenheid er zich toe aanbiedt, vrijelijk geven, wij moeten *trachten naar herbergzaamheid*, niet gelijk Nabal, 1 Samuel 25:11, maar gelijk Elisa, 2 Koningen 4:42. Vrekkigheid op heden uit bezorgdheid voor morgen is ene verdorvene neiging, die tegengegaan moet worden. Als wij op verstandige, bedachtzame wijze vriendelijk en barmhartig zijn met hetgeen wij hebben, dan kunnen wij Godvruchtiglijk hopen, dat God meer zal zenden. *Jehova-Jireh. De Heere zal het voorzien*. De discipelen vroegen: *Van waar zullen wij zo vele broden bekomen?* Christus vroeg: *Hoe vele broden hebt gij?* Als wij niet kunnen hebben wat wij wel wilden, dan moeten wij ons zien te redden met wat wij hebben, en er, zo ver het strekt, goed mede doen, wij moeten minder denken aan hetgeen wij behoeven, dan aan hetgeen wij hebben. Hierin is Christus te werk gegaan naar den regel, dien Hij aan Martha heeft gegeven: niet bekommerd en ontrust te zijn over vele dingen. De natuur is tevreden met weinig, de genade met nog minder, maar de begeerlijkheid is met niets tevreden. Hoe Zijne macht aan de schare werd ontdekt in de overvloedige voorziening, die Hij voor hen maakte. De wijze, waarop dit geschiedde, is tamelijk gelijk aan die bij gelegenheid van het vorige wonder, Hoofdstuk 14:18, enz. Merk hier: Op den aanwezigen voorraad, *zeven broden, en weinige visjes*, de vis niet in verhouding tot het brood, want brood is de staf des levens. De vis hadden zij waarschijnlijk zelven gevangen, want zij waren vissers, en bevonden zich nu aan de zee. Het is liefelijk *te eten van den arbeid onzer handen*, Psalm 128:2, te genieten van hetgeen onze eigene vlijt heeft opgebracht, Prediker 12:27. En met hetgeen wij door Gods zegen op onzen arbeid hebben verkregen, moeten wij vrijgevig zijn, want wij moeten arbeiden, opdat wij hebben mede te delen degene, die nood heeft, Efeziërs 4:28. Op de plaatsing des volks in ene houding, geschikt om het te kunnen ontvangen, vers 35. *Hij gebood de schare neer te zitten op de aarde*. Zij zagen slechts een geringen voorraad, maar zij moeten neerzitten, in het geloof, dat zij een maal spijze zouden bekomen. Zij, die geestelijk voedsel van Christus wensen te ontvangen, moeten neerzitten aan Zijne voeten, om Zijn woord te horen, en verwachten, dat het op onmerkbare wijze tot hen komen zal. Op de uitdeling van den voorraad onder hen. Eerst dankte Hij -*eucharistêsas* -Het woord, gebruikt, bij gelegenheid van het vorige wonder was *eulogêse* -Hij zegende. Het komt op hetzelfde neer, Gode dank te zeggen, is ene gepaste wijze van Gode een zegen af te smeken. En als wij komen om nog een' verderen zegen te vragen en te ontvangen, dan moeten wij dank zeggen voor hetgeen wij reeds ontvangen hebben. Toen brak Hij de broden (want het was onder het breken, dat het brood vermenigvuldigd werd) *en gaf ze Zijn discipelen, en de discipelen gaven ze aan de schare*. Hoewel de discipelen Christus' macht hadden mistrouwd, is Hij toch niet toornig om de zwakheid van Zijne dienaren, gelijk Hij wèl had kunnen wezen, zodat Hij hen nu ter zijde had kunnen laten. Neen, nog geeft Hij het woord des levens aan hen, en zij geven het aan het volk. Op den overvloed, dien zij hadden, vers 37.

Zij aten allen, en werden verzadigd. Wie door Christus wordt gevoed, wordt door Hem verzadigd. Als wij arbeiden voor de wereld, arbeiden wij voor hetgeen, dat niet verzadigen kan, Jesaja 55:2, maar die op Christus wachten, zullen verzadigd worden met het goed van Zijn huis, Psalm 65:5. Christus heeft dus telkens en nogmaals het volk gespijzigd, om te doen blijken, dat Hij, hoewel Jezus van Nazareth genoemd wordende, toch van Bethlehem was, van het broodhuis, of liever, dat Hij zelf het Brood des levens was. Om aan te tonen, dat zij allen genoeg hadden, bleef er

nog veel over-*zeven volle manden*, niet zoveel als te voren, omdat zij de brokken niet van zo vele eters bijeenraapten, maar toch genoeg om te tonen, dat waar Christus is, overvloed is van brood, er is genade voor meer dan die haar zoeken, en voor die haar zoeken, is er meer. Op het tellen der gasten, niet opdat zij hun deel der kosten zouden betalen (er was hier gene rekening te voldoen, zij waren om niet gespijzigd) maar omdat zij getuigen zouden zijn van de macht en goedheid van Christus, en opdat dit enigszins zou gelijken op die algemene voorzienigheid, *die allen vlees spijze geeft*, Psalm 136:25. Hier waren vier duizend mannen gevoed, maar wat zijn dezen, vergeleken bij het grote gezin, waarvoor iedere dag door de zorge Gods wordt voorzien? God is een groot huisverzorger, op wie aller ogen wachten, dat Hij hun hun spijze geeft te zijner tijd. Psalm 145:15, 104:27. Op de wegzending der schare, en Christus' vertrek vandaar naar ene andere plaats, vers 39. Hij liet de scharen van zich. Hoewel Hij hen tweemaal had gespijzigd, moeten zij toch niet verwachten, dat wonderen hun dagelijks brood zullen zijn. Laten zij thans heengaan naar hun beroep en bedrijf, en naar hun eigene tafels. En Hij zelf vertrok te scheep naar ene andere plaats, want het *Licht der wereld* zijnde, moet Hij in beweging blijven, het land doorgaan, goed doende.

HOOFDSTUK 16

1 En de Farizeen en Sadduceen tot Hem gekomen zijnde, en Hem verzoekende, begeerden van Hem, dat Hij hun een teken uit den hemel zou tonen.
2 Maar Hij antwoordde, en zeide tot hen: Als het avond geworden is, zegt gij: Schoon weder; want de hemel is rood;
3 En des morgens: Heden onweder; want de hemel is droevig rood. Gij geveinsden! het aanschijn des hemels weet gij wel te onderscheiden, en kunt gij de tekenen der tijden niet onderscheiden?
4 Het boos en overspelig geslacht verzoekt een teken; en hun zal geen teken gegeven worden, dan het teken van Jona, den profeet. En hen verlatende, ging Hij weg.
5 En als Zijn discipelen op de andere zijde gekomen waren, hadden zij vergeten broden mede te nemen.
6 En Jezus zeide tot hen: Ziet toe, en wacht u van den zuurdesem der Farizeen en Sadduceen.
7 En zij overlegden bij zichzelven, zeggende: Het is omdat wij geen broden mede genomen hebben.
8 En Jezus, dat wetende, zeide tot hen: Wat overlegt gij bij uzelven, gij kleingelovigen! dat gij geen broden mede genomen hebt?
9 Verstaat gij nog niet? en gedenkt gij niet aan de vijf broden der vijf duizend mannen; en hoevele korven gij opnaamt?
10 Noch aan de zeven broden der vier duizend mannen, en hoevele manden gij opnaamt?
11 Hoe verstaat gij niet, dat Ik u van geen brood gesproken heb, als Ik zeide, dat gij u wachten zoudt van den zuurdesem der Farizeen en Sadduceen.
12 Toen verstonden zij, dat Hij niet gezegd had, dat zij zich wachten zouden van den zuurdesem des broods, maar van de leer der Farizeen en Sadduceen.
13 Als nu Jezus gekomen was in de delen van Cesarea Filippi, vraagde Hij Zijn discipelen, zeggende: Wie zeggen de mensen, dat Ik, de Zoon des mensen, ben?
14 En zij zeiden: Sommigen: Johannes de Doper; en anderen: Elias; en anderen: Jeremia of een van de profeten.
15 Hij zeide tot hen: Maar gij, wie zegt gij, dat Ik ben?
16 En Simon Petrus, antwoordende, zeide: Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods.
17 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Zalig zijt gij, Simon, Bar-jona! want vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is.
18 En Ik zeg u ook, dat gij zijt Petrus, en op deze petra zal Ik Mijn gemeente bouwen, en de poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen.
19 En Ik zal u geven de sleutelen van het Koninkrijk der hemelen; en zo wat gij zult binden op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn; en zo wat gij ontbinden zult op de aarde, zal in de hemelen ontbonden zijn.
20 Toen verbood Hij Zijn discipelen, dat zij iemand zeggen zouden, dat Hij was Jezus, de Christus.
21 Van toen aan begon Jezus Zijn discipelen te vertonen, dat Hij moest heengaan naar Jeruzalem, en veel lijden van de ouderlingen, en overpriesteren, en Schriftgeleerden, en gedood worden, en ten derden dage opgewekt worden.
22 En Petrus, Hem tot zich genomen hebbende, begon Hem te bestraffen, zeggende: Heere, wees U genadig! dit zal U geenszins geschieden.
23 Maar Hij, Zich omkerende, zeide tot Petrus: Ga weg achter Mij, satanas! gij zijt Mij een aanstoot, want gij verzint niet de dingen, die Gods zijn, maar die der mensen zijn.
24 Toen zeide Jezus tot Zijn discipelen: Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelven, en neme zijn kruis op, en volge Mij.

25 Want zo wie zijn leven zal willen behouden, die zal hetzelve verliezen; maar zo wie zijn leven verliezen zal, om Mijnentwil, die zal hetzelve vinden.
26 Want wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld gewint, en lijdt schade zijner ziel? Of wat zal een mens geven, tot lossing van zijn ziel?
27 Want de Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders, met Zijn engelen, en alsdan zal Hij een iegelijk vergelden naar zijn doen.
28 Voorwaar zeg Ik u: Er zijn sommigen van die hier staan, dewelke den dood niet smaken zullen, totdat zij den Zoon des mensen zullen hebben zien komen in Zijn Koninkrijk.

In dit hoofdstuk wordt geen der wonderen van Christus vermeld, maar wel vier van Zijne redevoeringen. Wij hebben hier

I. Ene conferentie met de Farizeeën, die van Hem eisten hun een teken van den hemel te tonen. vers 1-4.

II. Ene bespreking met Zijne discipelen over den zuurdesem der Farizeeën, 5-12.

III. Nog ene bespreking met hen betreffende Hem zelven als den Christus, en betreffende Zijne kerk, als gegrond op Hem, 13-20.

IV. Ene andere bespreking betreffende Zijn lijden voor hen, en hun lijden voor Hem, 21-28. En dit alles is geschreven ter onzer lering.

MATTHEUS 16:1-4

Wij hebben hier Christus' gesprek met de Farizeeën en Sadduceeën, mensen, die onder elkaar onenig waren, gelijk blijkt uit Handelingen 23:7, 8, maar toch eensgezind waren in hun' tegenstand tegen Christus, omdat Zijne leer zowel de dwalingen en ketterijen omverwierp van de Sadduceeën, die het bestaan ontkenden van geesten en van een toekomenden staat, als den hoogmoed, de tirannie en geveinsdheid veroordeelde der Farizeeën, die de grote voorstanders waren van de overleveringen der ouden. Christus en het Christendom worden van alle zijden tegengestaan. Wij hebben hier te letten op

I. Hun eis, en de bedoeling, die zij er mede hadden:

1. Hun eis was een teken van den hemel, zij begeerden, dat Hij hun dit zou tonen, voorgevende, dat zij zeer gaarne overtuigd wilden worden- terwijl dit er in werkelijkheid verre vandaan was, daar zij slechts naar voorwendsels zochten, om in hun ongeloof te volharden. Wat zij zeiden te begeren was, Een ander teken dan zij reeds gezien hadden. Zij hadden ene grote menigte van tekenen gezien, ieder wonder, door Christus gewrocht, was een teken, want niemand kan de tekenen doen, die Hij deed, zo God met hem niet is. Maar dit is hun niet genoeg, zij moeten een teken hebben naar hun eigene keuze, zij verachtten de tekenen, die den nood verlichten van de kranken en bedroefden, en bleven aandringen op een teken, dat aan de nieuwsgierigheid der hovaardigen voldeed. Het is voegzaam, dat de blijken der Goddelijke openbaring gekozen worden door de wijsheid van God, niet door de dwaasheid en de grillen van mensen. Het teken, dat gegeven wordt, is volkomen genoeg voor een onbevooroordeeld verstand, maar niet bestemd om ene ijdele luim te bevredigen. En het is een blijk van de bedrieglijkheid van het hart, als men denkt, dat middelen en voorrechten, die wij niet hebben, wel ene goede uitwerking bij ons zouden teweegbrengen, terwijl wij die, welke wij hebben, veronachtzamen. Indien wij Mozes en de profeten niet horen, dan zou er geen invloed ten goede op ons geoefend worden, al ware het ook, dat iemand van de doden opstond. Het moet een teken wezen van den hemel. Zij wilden ten bewijze Zijner zending wonderen hebben, zoals er bij de wetgeving op Sinaï plaats hadden, donderslagen en bliksemen, en de stem der woorden, waren het teken van den hemel, dat zij verlangden, terwijl toch die tekenen der verschrikking niet in overeenstemming waren met de geestelijke en troostvolle bedeling des Evangelies. Het woord komt nu meer nabij ons, Romeinen 10:8, en dus ook de wonderen, en zij verplichten ons niet, om op zulk een afstand te blijven, als dezen, Hebreeën 12:18.

2. De bedoeling er mede was Hem te verzoeken, niet door Hem te worden onderwezen, maar Hem te verstrikken. Indien Hij hun een teken van den hemel toonde, zij zouden het toeschrijven aan een verbond met den overste van de macht der lucht, indien Hij, gelijk zij wel veronderstelden, het niet deed, dan zouden zij dit als reden kunnen opgeven waarom zij niet in Hem geloofden. Thans verzochten zij Christus, gelijk Israël Hem heeft verzocht, 1 Corinthiërs 10:9. En let nu op hun boze verdorvenheid: toen zij tekenen van den hemel ontvingen, verzochten zij Christus, zeggende: "Zou God ene tafel kunnen *toerichten in de woestijn*?" Nu Hij hun ene tafel *had* toegericht in de woestijn, verzochten zij Hem, zeggende: Kan Hij ons een teken van den hemel tonen?

II. Christus' antwoord op dien eis, opdat zij in hun ogen niet wijs zouden zijn, antwoordt Hij deze zotten naar hun dwaasheid, Prediker 26:5. In Zijn antwoord.

1. Veroordeelt Hij hun voorbijzien van de tekenen, die zij hadden, vers, 2, 3. Zij zochten naar de tekenen van het koninkrijk Gods, terwijl dit koninkrijk reeds onder hen was. De Heere was aan deze plaats, en zij hebben het niet geweten. Aldus hebben hun ongelovige voorouders, toen de wonderen hun dagelijks brood waren, gevraagd: "Is *de Heere in het midden van ons of niet*?" Om dit nu duidelijk te doen uitkomen wijst Hij hen op hun bekwaamheid en schranderheid in andere dingen, inzonderheid in hun kennen van de tekenen met betrekking tot het weer. *Gij weet, dat als de hemel des avonds rood is, dit een teken is van fraai weer, terwijl een rode hemel des morgens op vuil weer duidt*. Uit waarneming en ervaring zijn algemene regels af te leiden, waarnaar men gemakkelijk kan voorspellen welk weer er waarschijnlijk komen zal. Als tweede oorzaken beginnen te werken, kunnen wij gemakkelijk raden wat er de uitkomst van zal zijn, zo eenvormig is de natuur in hare bewegingen, en zo zeer blijft zij zich gelijk. Wij hebben de wetenschap niet van de overwegingen der dikke wolken, Job 37:16, maar wij kunnen wel iets bespeuren en leren van haar aanzien of voorkomen. Dit strekt echter geenszins tot aanmoediging of verdediging van de dwaze voorzeggingen betreffende het weer lang te voren, van hen, *die den hemel waarzeggen, die in de sterren kijken, die naar de nieuwe manen voorzeggen*, Jesaja 47:13. waarmee zwakke en dwaze lieden zich laten bedriegen. Over het algemeen zijn wij er zeker van, dat *zaaiing en oogst, koude en hitte, niet zullen ophouden*. Maar wat de bijzonderheden betreft, voordat wij door barometers de onmiddellijke tekenen en voorboden bespeuren van weersverandering, komt het ons niet toe de tijden en gelegenheden te weten. Het zij ons dan genoeg, dat het weer zal wezen zoals het Gode belieft, en wat Gode belieft, moet ons niet mishagen. Hun dwaasheid en domheid ten opzichte van de belangen hunner ziel: "Kunt gij de tekenen *der tijden niet onderscheiden*?" *Ziet gij niet, dat de Messias gekomen is?* De scepter was van Juda geweken, Daniël's weken waren juist afgelopen, en toch gaven zij daar geen acht op. De wonderen door Christus gewrocht, en het vergaderen des volks tot Hem, waren duidelijke vingerwijzingen, dat het koninkrijk der hemelen nabij was gekomen, en dat dit de dag hunner bezoeking was. Merk nu op: *Ten eerste*, dat er tekenen der tijden zijn, door welke wijze en oprechte mensen in staat zijn voorspellingen te doen op zedelijk gebied, en in zoverre de handelingen van Gods voorzienigheid leren verstaan, om er hun maatregelen naar te nemen en te weten, wat Israël behoort te doen. *Ten tweede*, dat vele mensen bekwaam genoeg zijn in andere dingen, maar op de goede gelegenheden, die hun geboden worden, niet kunnen of willen letten, geen acht er op geven, dat weer en wind hun gunstig zijn, Jeremia 8:7, Jesaja 1:3. *Ten derde*, dat het ene grote geveinsdheid is, als wij op de tekenen, die God geeft, geen acht slaan, maar uitzien naar tekenen van onze eigene vinding.

Voorziet gij niet, dat het verderf over u komen zal, omdat gij Hem verwerpt? Gij wilt het Evangelie des vredes niet aannemen, kunt gij dan niet duidelijk bemerken, dat gij u hiermede een onvermijdelijk verderf berokkent? Het is het bederf van zeer velen, dat zij niet bespeuren wat het einde zal wezen van hun Christusverwerping.

2. Hij weigert hun enig ander teken te geven, vers 4, gelijk Hij dit ook te voren en in dezelfde bewoordingen had geweigerd, Hoofdstuk 12:39. Zij, die volharden in dezelfde ongerechtigheid, moeten dezelfde bestraffing verwachten. Hier, gelijk dáár, noemt Hij hen *een overspelig geslacht*, omdat, terwijl zij zich als de ware kerk en bruid Gods voordeden, zij trouwelooslijk van Hem afweken, en hun verbond met Hem verbraken. De Farizeeën waren *een geslacht, dat rein in zijne ogen is*, den weg hebbende ener overspelige vrouw, die zegt *gene ongerechtigheid te hebben gewrocht*, Prediker 30:12, 20. Hij weigert aan hun begeerte te voldoen. Christus wil niet, dat men Hem de wet voorschrijft, *wij bidden en ontvangen niet, omdat wij kwalijk bidden*. Hij verwijst

hen naar het teken van Jonas, den profeet, dat hun nog gegeven zal worden, Zijne opstanding van de doden, en Zijne prediking aan de Heidenen door de apostelen, deze tekenen werden bewaard als de laatste en grootste blijken en bewijzen van Zijne Goddelijke zending. Hoewel de grillen der hovaardigen niet ingewilligd zullen worden, zal toch het geloof der ootmoedigen worden ondersteund, en het ongeloof van hen, die omkomen, zonder verontschuldiging blijven, en *alle mond gestopt worden*. Die rede werd plotseling afgebroken, *hen verlatende, ging Hij weg*. Christus zal niet lang verwijlen bij hen, die Hem verzoeken. Hij trekt zich rechtvaardiglijk terug van hen, die met Hem willen twisten. Hij verliet hen als onherstelbare verlorenen, *Laat hen varen*. Hij liet hen over aan hen zelven, liet hen in de handen van hun eigene raadslagen, liet hen over aan het goeddunken van hun eigen hart.

MATTHEUS 16:5-12

Wij hebben hier het gesprek van Christus met Zijne discipelen betreffende brood, waarin Hij, gelijk in vele andere van Zijne redenen, hun spreekt van geestelijke dingen onder een beeld of gelijkenis, en zij Hem misverstaan, denkende, dat Hij hun van vleselijke dingen spreekt. De aanleiding hiertoe was hun vergeten, om hun schip te provianderen, en provisie mede te nemen voor de andere zijde. Gewoonlijk namen zij wèl brood mede, omdat zij zich soms in woeste plaatsen ophielden, en al was dit niet het geval, dan was het medenemen van brood toch geen last. Maar nu vergaten zij het, wij willen hopen, dat het was, omdat hun hart en hoofd vervuld waren van betere dingen. Christus' discipelen zijn dikwijls mensen, die niet veel werelds overleg hebben.

1. Wij hebben nu de waarschuwing, die Christus hun geeft: *Wacht u van den zuurdesem der Farizeeën*. Hij had nu met de Farizeeën en Sadduceeën gesproken, en gezien, dat het mensen waren van zulk een geest en gezindheid, die het nodig maakten Zijne discipelen te waarschuwen om niets met hen te doen te hebben. Discipelen lopen het meest gevaar van geveinsden, tegen hen, die openlijk slecht zijn, zijn zij van zelf op hun hoede, maar tegen Farizeeën, die zo grote vroomheid voorwenden, en Sadduceeën, die bogen op een vrij en onpartijdig onderzoek naar de waarheid, zijn zij gewoonlijk niet op hun hoede, daarom geschiedt de waarschuwing in dubbelen vorm: *Ziet toe, en wacht* u. De verdorvene beginselen en praktijken van de Farizeeën en Sadduceeën worden vergeleken bij zuurdesem, zij verzuurden, en deden opzwellen en verspreidden zich gelijk zuurdesem, zij gisten, overal waar zij kwamen.

II. Hun misvatting van die waarschuwing, vers 7. Zij dachten, dat Christus hen berispte vanwege hun zorgeloosheid en vergeetachtigheid, dat zij zo vervuld waren van hetgeen Hij met de Farizeeën besprak, dat zij er hun eigene zaken om vergaten. Of wel: geen brood medegenomen hebbende, zullen zij zich tot vrienden hebben te wenden om er te verkrijgen, maar Hij wilde niet, dat zij er de Farizeeën en Sadduceeën om zouden vragen, of van hen aalmoezen zouden aannemen, opdat, onder voorgeven van hen te spijzigen, zij hun geen leed zouden aandoen. Of wel, zij namen het als ene waarschuwing op, om niet gemeenzaam om te gaan met de Farizeeën en Sadduceeën, niet met hen te eten, Prediker 23:6, daar het gevaar niet schuilde in hun brood (Christus zelf heeft met hen gegeten, Lukas 7:36, 11:37, 14:1), maar in hun beginselen.

III. De bestraffing, die Christus hun hierom gaf.

1. Hij bestraft hun mistrouwen van Zijne macht en bereidwilligheid, om voor hen te voorzien in deze verlegenheid, vers 8. " Gij *kleingelovigen, waarom zijt gij in zulk ene verlegenheid, omdat gij gene broden medegenomen hebt, dat gij aan niets anders kunt denken, en waant, dat uw Meester hier even van vervuld is als gij zelven, en alles wat Hij zegt, hiermede in verband brengt*?" Hij berispt hen niet vanwege hun zorgeloosheid, gelijk zij dachten dat Hij zou doen. Ouders en meesters moeten zich niet vertoornen wegens de vergeetachtigheid van hun kinderen en dienstboden, niet meer dan nodig is, om hen een volgenden keer beter te doen opletten, wij zijn allen maar al te zeer geneigd onzen plicht te vergeten. Het behoort als verontschuldiging te dienen voor ene fout: *misschien is het een feil*. Zie, hoe gemakkelijk Christus de zorgeloosheid Zijner discipelen vergaf, hoewel het zulk ene gewichtige zaak als het medenemen van brood betrof, en doe gij desgelijks. Waar Hij hen wèl om berispt, is hun klein geloof. Hij wilde, dat zij op Hem zouden rekenen voor de voorziening in den nood, al was het ook in de woestijn, en zich niet zouden

ontrusten met angstige gedachten hieromtrent. Hoewel Christus' discipelen tot gebrek vervallen door hun eigene zorgeloosheid en onnadenkendheid, toch moedigt Hij hen aan, om op Hem te vertrouwen voor hulp en uitkomst. Wij moeten het dus niet als ene verontschuldiging van onze hardheid en liefdeloosheid jegens de wezenlijk armen gebruiken, dat zij beter op hun zaken hadden moeten letten, daar zij dan niet in nood zouden gekomen zijn. Dit kan wel waar wezen, maar daarom moet men hen toch niet van honger en gebrek laten omkomen. Hij is misnoegd over hun bezorgdheid in deze zaak. De zwakheid en onbeholpenheid van vrome mensen in hun wereldlijke aangelegenheden is iets, waarom men zo licht geneigd is hun te veroordelen, maar in Christus' oog is dit gebrek niet zo erg als hun buitensporige zorg en angst ten opzichte van deze dingen. Wij moeten trachten het midden te houden tussen de uitersten van zorgeloosheid en overbezorgdheid, maar van die twee, is de overmaat van bezorgdheid ten opzichte van de wereld het minst betamelijk in Christus' discipelen. "Gij kleingelovigen, waarom zijt gij zo ontrust *wegens gebrek aan brood*?" Christus te mistrouwen en ons zelven te ontrusten, als wij in nood of verlegenheid zijn, is een blijk van de zwakheid van ons geloof, dat indien het naar behoren geoefend werd, ons zou bevrijden van den last der zorge, door ze op den Heere te werpen, die voor ons zorgt. Hun wantrouwen werd nog verzwaard door de ervaring, die zij nog zo kort geleden hadden opgedaan van de macht en goedheid van Christus, door voor hen te voorzien, vers 9, 10. Zij hadden geen brood bij zich, maar zij hadden Hem, die hen van brood kon voorzien. Zo zij al den waterbak niet hadden, zij hadden de Bron. *Verstaat gij nog niet?* Christus' discipelen zijn dikwijls te laken wegens hun gebrek aan verstand en hun slecht geheugen. "Hebt gij de *veelvuldige voorbeelden vergeten van genadige en wonderdadige voorziening, vijf duizend gespijzigd met vijf broden, en vier duizend met zeven broden, en die genoeg hadden en nog overhielden? Gedenkt hoe vele manden gij opnaamt."* Deze manden moeten dienen tot herinnering, tot gedenktekenen, om de barmhartigheid in het geheugen te bewaren, gelijk de kruik met manna, die in de ark bewaard bleef, Exodus 16:32. De overgeschoten brokken van toen, zouden thans een feestmaal opleveren, en Hij, die hen toen van zulk een overschot kon voorzien, kon hen thans ongetwijfeld van het nodige voorzien. Die spijze voor hun lichaam was bestemd om spijze te zijn voor hun geloof, Psalm 74:14, waarop zij dus hadden moeten leven en teren, nu zij vergeten hadden brood mede te nemen. Wij zijn verlegen en verbijsterd onder onze tegenwoordige zorgen en ons mistrouwen, omdat wij ons niet behoorlijk onze vorige ervaringen van de Goddelijke macht en goedheid herinneren.

2. Hij bestraft hen om hun misverstaan van de waarschuwing, die Hij hun gaf, vers 11, *Hoe verstaat gij niet?* -Christus' discipelen kunnen zich wel schamen wegens hun traag begrip van Goddelijke dingen, inzonderheid als zij reeds lang van de middelen der genade hebben genoten, -*dat Ik u van geen brood gesproken heb*. Hij duidde hun ten kwade

a. dat zij Hem even bekommerd dachten te zijn om brood als zij zelven waren, terwijl toch Zijne spijs en drank was den wil Zijns Vaders te doen.

b. Dat zij zo weinig bekend waren met Zijne wijze van prediken, om letterlijk op te vatten, wat Hij bij wijze van gelijkenis sprak, en aldus gelijk te worden aan de schare, die, als Christus in gelijkenissen tot hen sprak, ziende, niet zagen, en horende, niet hoorden, Hoofdstuk 13:13.

IV. Het herstel van deze misvatting door Zijne bestraffing, vers 12. *Toen verstonden zij* wat Hij bedoelde. De reden waarom Christus onze dwaasheid en zwakheid bestraft, is ons op te wekken, om de dingen recht in te zien. Hij zei hen niet in zo vele woorden wat Hij bedoelde. Hij herhaalde

slechts wat Hij gezegd had, nl. dat zij zich moesten wachten voor den zuurdesem, en zo noodzaakte Hij hen door dit te vergelijken met Zijne andere gezegden en redevoeringen, zelven tot Zijne bedoeling door te dringen. Aldus onderwijst Christus door den Geest der wijsheid in het hart, het verstand openende door den Geest der openbaring in het woord. En die waarheden zijn het dierbaarst en kostbaarst, waar wij aldus naar hebben moeten graven, en die wij, na ons vergist te hebben, eindelijk ontdekken. Hoewel Christus het hun niet duidelijk en openlijk zei, begrepen zij nu toch, dat Hij met den zuurdesem der Farizeeën en Sadduceeën hun leer en hun wijze van doen bedoelde, die verdorven en slecht waren, en die zij in het hart der mensen wisten te doen doordringen als zuurdesem, en doen *voort-eten gelijk de kanker*. Zij waren voorgangers en werden in ere gehouden, en dat maakte het gevaar der besmetting met hun dwalingen des te groter. In onzen tijd kunnen wij het atheïsme en deïsme als den zuurdesem der Sadduceeën beschouwen, en het Roomse bijgeloof als den zuurdesem der Farizeeën, tegen beiden behoort de Christen op zijne hoede te zijn.

MATTHEUS 16:13-20

Hier hebben wij ene bijzondere bespreking van Christus met Zijne discipelen betreffende Hem zelven. Het was in de delen van Cesarea Filippi, de uiterste grens van het land Kanaän ten Noorden, dáár, in dien afgelegen hoek was er misschien een mindere toevloed van mensen tot Hem dan in andere plaatsen, hetgeen Hem tijd en gelegenheid gaf tot dit bijzondere gesprek met Zijne discipelen. Wanneer evangeliedienaars eens minder te doen hebben in hun openbaren arbeid, behoren zij zo veel te meer te doen in hun eigen gezin. Christus onderwijst hier Zijne discipelen.

I. Hij doet een onderzoek naar de mening van anderen omtrent Hem, *Wie zeggen de mensen, dat Ik, de Zoon des mensen, ben?*

1. Hij noemt zich zelven den *Zoon des mensen*, hetgeen genomen kan worden.

a. Als een titel, dien Hij met anderen gemeen had. Hij werd genoemd- en terecht-*de Zoon van God*, want dat was Hij, Lukas 1:35, maar Hij noemde zich zelven den Zoon des mensen, want Hij is wezenlijk en waarlijk *mens, geworden uit ene vrouw.* Aan de hoven is het regel, om de mensen te onderscheiden naar hun hoogsten titel, maar Christus, zich ontledigd hebbende, wil, hoewel Hij de Zone Gods is, bekend wezen onder den titel en de benaming van Zoon des mensen. Ezechiël werd dikwijls aldus genoemd, om hem nederig te *houden*, Christus noemde zich zelven aldus, om te tonen, dat Hij nederig *was*. Of wel

b. Als een titel, die Hem bijzonder eigen was als Middelaar. In Daniël's visioen wordt Hij bekend gemaakt als de Zoon des mensen, Daniël 7:13. Ik ben de Messias, de beloofde Zoon des mensen. Maar,

2. Hij vraagt naar der mensen gevoelen omtrent Hem: *Wie zeggen de mensen dat Ik ben? De Zoon des mensen?* (Dit geloof ik, is ene betere lezing van den tekst.) *Erkennen zij Mij als den Messias?* Hij vraagt niet: *Wie zeggen de schriftgeleerden en Farizeeën dat Ik ben?* Zij waren tegen Hem bevooroordeeld, en zeiden, dat Hij een bedrieger was, in verbond met Satan, maar, *Wie zeggen de mensen dat Ik ben*? Hij bedoelde het gewone volk, dat door de Farizeeën geminacht werd. Christus deed deze vraag, niet als iemand, die het niet wist, want indien Hij weet wat de mensen denken, hoe veel te meer dan niet wat zij zeggen, niet als iemand, die zijn eigen lof wil horen, maar om de discipelen begerig te maken naar den goeden uitslag van hun prediking, door hun te tonen, dat Hij dit zelf ook was. Het gewone volk sprak gemeenzamer met de discipelen dan met hun Meester, en daarom kon Hij beter van hen vernemen wat zij zeiden. Christus had niet openlijk en duidelijk gezegd wie Hij was, Hij liet het aan het volk over, om dit af te leiden uit Zijne werken, Johannes 10:24, 25. Nu wilde Hij weten welke gevolgtrekkingen het volk daaruit afleidde, alsmede van de wonderen, die de apostelen in Zijn naam hadden verricht.

3. Op deze vraag geven de discipelen Hem een antwoord, vers 14. *Sommigen, Johannes de Doper*, enz. Er waren sommigen, die zeiden, dat Hij de *Zone David's* was, Hoofdstuk 12:23, en de grote Profeet. De discipelen maken echter van deze mening gene melding, zij vermeldden slechts die meningen, welke ver verwijderd waren van de waarheid, en die zij van hun landslieden hadden gehoord. Het zijn verschillende meningen, de een zegt dit, een ander wat anders. De waarheid is een, maar zij, die daarvan verschillen, verschillen ook gewoonlijk van elkaar. Aldus is Christus

blijkbaar gekomen om verdeeldheid te geven, Lukas 12:51. Een zo algemeen opgemerkt Persoon zijnde, zal ieder gereed zijn zijne mening van Hem te zeggen, en: "Zo vele hoofden, zo vele zinnen." Zij, die Hem niet als den Christus wilden erkennen, dwaalden rond als in een doolhof, en volgden de jacht van iedere onzekere gissing en wilde onderstelling. Het zijn eervolle meningen, en geven de achting te kennen, die zij voor Hem hadden, overeenkomstig hun beste weten. Dit waren de gevoelens niet van Zijne vijanden, maar de sobere gedachten van hen, die Hem met liefde en bewondering volgden. Het is mogelijk goede gedachten omtrent Christus te koesteren, terwijl dit toch niet de juiste zijn, een hogen dunk van Hem te hebben, terwijl die dunk toch niet hoog genoeg is. Allen veronderstellen zij, dat Hij een van de doden opgewekte is, hetgeen wellicht voortkwam uit een verward begrip, dat zij hadden van de wederopstanding van den Messias, voor Zijne openbare prediking. Of hun denkbeelden ontstonden wellicht uit ene overgrote waardering der oudheid, alsof het niet mogelijk was, dat in hun eigen tijd een buitengewoon en voortreffelijk man kon geboren worden, maar dat zulk een man een van de ouden moest zijn, die weer tot het leven was teruggekeerd. Het zijn allen verkeerde meningen, gegrond op vergissingen, en wel op moedwillige vergissingen. Christus' leer en w onderen toonden, dat Hij een buitengewoon Persoon was, maar vanwege het geringe en onaanzienlijke van Zijn uitwendig voorkomen, zo verschillend van hetgeen zij verwachtten, wilden zij Hem niet als den Messias erkennen, wilden zij alles van Hem geloven, maar dit niet.

Sommigen: Johannes de Doper. Herodes zei dit, Hoofdstuk 14:2, en die hem omringden, waren allicht geneigd te zeggen wat hij zei. Dit denkbeeld kan versterkt zijn door hun mening, dat zij, die als martelaars stierven, voor anderen uit de doden zouden opstaan, waarop, naar sommigen denken, de tweede van de zeven zonen zinspeelt in zijn antwoord aan Antiochus, 2 Markus 7:9. *De koning der wereld zal ons, die gestorven zijn voor Zijne wetten, opwekken ten eeuwigen leven. En anderen Elias*, naar aanleiding ongetwijfeld van de profetie van Maleachi, Hoofdstuk 4:5.

Zie, Ik zende ulieden den profeet Elia. En dit te meer, omdat Elia, evenals Christus, vele wonderen heeft gedaan, en zelf, in zijn opgenomen worden in den hemel, het grootste wonder was.

En anderen: Jeremia, zij denken aan hem, hetzij omdat hij de wenende profeet was, en Christus dikwijls tranen stortte, of omdat God hem *over de volken en over de koninkrijken had gesteld*, Jeremia 1:10, zij dachten dat dit strookte met hun denkbeeld van den Messias.

Of een van de profeten. Dit toont welke eervolle, hoge gedachten zij koesterden van de profeten, en toch waren zij *de kinderen van hen, die de profeten vervolgd en gedood hebben*. Hoofdstuk 23:29 -31. Veeleer dan te erkennen' dat Jezus van Nazareth, iemand van hun eigen land, zulk een buitengewoon Persoon was, als door Zijne werken werd aangeduid, zeiden zij: *Hij was het niet, maar een van de oudeprofeten*.

II. Hij doet nu een onderzoek naar hetgeen *zij* van Hem dachten: *Maar gij, wie zegt gij, dat Ik ben?* vers 15. *Gij zegt Mij wat andere mensen van Mij zeggen, maar hebt* gij *wat beters te zeggen*.

1. De discipelen waren zelven beter onderwezen dan anderen, zij hadden door hun' gemeenzamen omgang met Christus veel betere gelegenheid om kennis op te doen dan anderen. Terecht verwacht men van hen, die meer middelen onder hun bereik hebben van kennis en genade dan anderen, dat

zij ook een helderder en bepaalder kennis van de dingen Gods hebben dan anderen. Zij die beter dan anderen met Christus bekend zijn, moeten ook juister gevoelens omtrent Hem hebben, en in staat zijn Hem beter dan anderen te beoordelen.

2. De discipelen waren opgeleid om anderen te onderwijzen, en daarom was het een volstrekt vereiste, dat zij zelven de waarheid zouden verstaan. *Gij, die het Evangelie des koninkrijks hebt te prediken, wat zijn uwe denkbeelden omtrent Hem, die u gezonden heeft?* Evangeliedienaren moeten geëxamineerd, onderzocht worden, eer zij worden uitgezonden, inzonderheid moet een onderzoek worden ingesteld naar hun gevoelens omtrent Christus, en wie zij zeggen, dat Hij is, want, hoe kunnen zij als dienaren van Christus worden erkend, die of onwetend zijn, of dwaalbegrippen hebben omtrent Christus? Dit is ene vraag, die een iegelijk onzer dikwijls aan zich zelven behoort te doen: *Wie zeggen wij dat de Heere Jezus is? Is Hij ons dierbaar? Draagt Hij voor ons de banier boven tien duizend? Is Hij de Welbeminde van onze ziel?* Het staat goed of slecht met ons, al naar onze denkbeelden juist of verkeerd zijn betreffende Jezus Christus. Dit is alzo de vraag, laat ons nu acht geven op Petrus' antwoord op deze vraag, vers 16. Op de vorige vraag betreffende de mening, die anderen van Christus hadden, hebben verscheidenen van de discipelen geantwoord, naar zij er door het volk over hadden horen spreken, maar op deze antwoordt Petrus uit naam van al de overigen, daar zij er allen in toestemden en er mede instemden. Het karakter van Petrus leidde hem er toe om bij al zulke gelegenheden de eerste te zijn in het spreken, en soms sprak hij goed, maar soms ook niet. In elk gezelschap van mensen worden er sommigen aangetroffen van een vrijmoedig karakter en warm hart, aan wie dan den voorrang in het spreken gegeven wordt. Zodanig iemand was Petrus, toch zien wij soms ook anderen van de apostelen, die als woordvoerders van de anderen optreden, zoals Johannes, Markus 9:38, Thomas, Filippus, en Judas, Johannes 14:5, 8, 22. Zodat het er verre vandaan is, dat dit een bewijs zou zijn van zulk ene meerderheid van Petrus over de overige apostelen, als de Roomse kerk hem toeschrijft. Zij willen hem bevorderen tot een rechter, terwijl het uiterste wat zij van hem maken kunnen, is, dat hij slechts als de woordvoerder der jury optreedt, om voor de anderen het woord te doen, en dat nog slechts *pro hâc vice -voor ditmaal*, niet de permanente voorzitter, slechts de voorzitter bij deze gelegenheld. Het antwoord van Petrus is kort, maar volledig, waar en ter zake: *Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods*. Hier is ene belijdenis van het Christelijk geloof, gericht tot Christus, en aldus tot ene daad van Godsdienstig eerbewijs geworden. Hier is ene belijdenis van den waren God als den levenden God, in tegenstelling met de stomme en dode afgoden, en van *Jezus Christus, dien Hij gezonden heeft*, en wie te kennen, het eeuwige leven is. Dit is de slotsom van geheel de zaak. Het volk noemde Hem *een profeet, de Profeet*, Johannes 6:14, maar de discipelen erkennen Hem als den Christus, den Gezalfde, den groten Profeet, Priester en Koning der kerk, den waren Messias, beloofd aan de vaderen, op wie zij steunden en betrouwden als *Hij, die komen zou*. Het was groot dit te geloven van iemand, wiens uiterlijk voorkomen zo tegenstrijdig was met het algemene denkbeeld, dat de Joden van den Messias koesterden. Hij noemde zich zelven den *Zoon des mensen* maar zij erkenden Hem te zijn *de Zoon des levenden Gods*. Het denkbeeld des volks Hem betreffende was, dat Hij de geest was van een' dode, Elia, of Jeremia, maar *zij* weten en geloven Hem te zijn *de Zoon des levenden Gods*, die het leven heeft in zich zelven, en Zijn Zoon gegeven heeft het leven in zich zelven te hebben, en *het Leven der wereld* te zijn. Indien Hij *de Zoon des levenden Gods is*, dan is Hij met Hem van dezelfde natuur, en hoewel Zijne Goddelijke natuur thans omfloerst was door de wolk van het vlees, waren er toch sommigen, die door dien sluier heen zagen en Zijne heerlijkheid aanschouwden, *ene heerlijkheid als des Eengeborenen van den Vader, vol van genade en waarheid*. Kunnen wij nu met verzekerdheid des geloofs deze

belijdenis onderschrijven? Laat ons dan in vurigheid van liefde en aanbidding tot Christus gaan en tot Hem zeggen: Heere Jezus, *Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods*. Christus' goedkeuring van dit antwoord, vers 17-19, waarin aan Petrus geantwoord werd als gelovige en als apostel. Als gelovige, vers 17. Christus toont zich voldaan met Petrus' belijdenis, zij behaagde Hem omdat zij zo helder en beslist was, zonder *indiens* of *maars*, gelijk wij zeggen. De bedrevenheid van Christus' discipelen in kennis en genade is Hem zeer welbehaaglijk, en Christus toont hem van waar hij de kennis dezer waarheid verkregen heeft. Bij de eerste ontdekking van deze waarheid bij het aanbreken van den Evangeliedag was het iets groots om haar te geloven, alle mensen hadden deze kennis niet, hadden dit geloof niet. Maar, *Ten eerste*, Petrus had dit geluk. *Zalig zijt gij, Simon, Bar-Jona!* Hij herinnert hem aan zijne afkomst en verheffing, de geringheid van zijn geslacht en afkomst: hij was *Bar-Jona De zoon ener duive*, naar sommiger lezing. Laat hij gedenken den rotssteen, waaruit hij gehouwen was, opdat hij inzie, dat hij tot deze waardigheid niet was geboren, maar door de gunst Gods er toe verkoren is geworden, het was vrije genade, waardoor hij van anderen verschilde. Zij, die den Geest ontvangen hebben, moeten gedenken wie hun Vader is, 1 Samuel 10:12. Na hem hieraan herinnerd te hebben, laat Hij hem zijne gelukzaligheid beseffen als gelovige: *Zalig zijt gij*. Ware gelovigen zijn in waarheid zalig, en diegenen zijn wel waarlijk gelukzalig, van wie Christus verklaart, dat zij dit zijn. Zijn zeggen dat zij dit zijn, maakt hen zalig. *Petrus, gij zijt een gelukkig mens*, gij, die aldus *het geklank kent*, Psalm 89:16.

Zalig zijn uwe ogen, Hoofdstuk 13:16. De rechte kennis van Christus gaat met zaligheid gepaard.

Ten tweede, Daarvan moet God de eer ontvangen, *Want vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard. "Gij wist dit noch door uw eigen vernuft en verstand, noch door het onderwijs of de mededeling van anderen, dit licht ontstond noch uit de natuur, noch door onderwijs en opvoeding, maar het kwam u van Mijn Vader, die in de hemelen* is." De Christelijke Godsdienst is een geopenbaarde Godsdienst, hij ontstond in den hemel. Het is een Godsdienst van Boven gegeven door ene ingeving Gods, niet door de geleerdheid van filosofen, noch door de politiek van staatsmannen. Zaligmakend geloof is de gave Gods, en *waar* het ook bestaat, is het gewrocht door Hem, als den Vader van onzen Heere Jezus Christus, om Zijnentwil en uit hoofde van Zijn Middelaarschap, Filippenzen 1:29. Gij zijt zalig, omdat Mijn Vader u dit heeft geopenbaard. De openbaring van Christus aan ons en in ons is een onderscheidend teken van Gods liefde jegens ons en een vaste grond van ware gelukzaligheid, en zalig zij, die aldus hogelijk bevoorrecht zijn. Christus heeft wellicht iets van hoogmoed en verwaandheid ontdekt in de belijdenis van Petrus, ene listige zonde, die maar al te gemakkelijk zich ook met onze plichten vermengt. Het is voor vrome mensen moeilijk, om zich met anderen te vergelijken, zonder daarbij een hogen dunk van zich zelven te krijgen. Om dit te voorkomen, moeten wij bedenken, dat onze meerderheid boven anderen niet door ons zelven gewrocht werd, maar dat het een gevolg is van de vrije gave van Gods genade in ons, zodat wij niets hebben om op te roemen, Psalm 115:1, 1 Corinthiërs 4:7. Christus antwoordt hem als apostel of Evangeliedienaar, vers 18, 19. Petrus had in naam der kerk, Christus beleden, en tot hem wordt dus de belofte, bestemd voor de kerk, gericht. Men verliest er niets bij, door volvaardig Christus te belijden, want zij, die Hem aldus eren, zullen door Hem geëerd worden. Bij gelegenheid van deze grote belijdenis van Christus, die de hulde en trouwbelofte is der kerk, tekende Hij deze koninklijke en Goddelijke oorkonde, waardoor zij, de kerk, Hem wordt ingelijfd. Zodanig is de gemeenschap tussen Christus en de kerk, den Bruidegom en de bruid. Van den beginne af heeft God ene kerk in de wereld gehad, en zij was gebouwd op de rots van het Beloofde Zaad, Genesis 3:15. Maar dit beloofde Zaad nu gekomen zijnde, was het nodig, dat de kerk een

nieuw charter, of grondwet, zou ontvangen, als Christelijke kerk, en in betrekking staande tot een Christus, die reeds gekomen is. Nu hebben wij die grondwet, en zeer te betreuren is het, dat dit woord, dat de grote steunpilaar is van Christus' koninkrijk, verwrongen is en tot den dienst van den antichrist wordt misbruikt. Maar de duivel heeft zijne listigheid aangewend om het te verkeren, gelijk hij ook met de belofte van Psalm 91:11 gedaan heeft, en wel om er zijne doeleinden mede te bereiken, Hoofdstuk 4:6, en wellicht heeft hij deze, zowel als die Schriftuurplaats, verdraaid en verdorven, omdat zij hem in den weg waren. Het doel nu van dit charter is: *Ten eerste*. Het wezen der kerk vast te stellen, *En Ik zeg u ook*. Het is Christus, die de schenking doet, Hij, die het Hoofd en de Bestuurder is der kerk, aan wie alle oordeel is overgegeven, en aan wie alle macht is ontleend, Hij, die haar in overeenstemming brengt met het gezag, ontvangen van den Vader, en met Zijn arbeid voor de zaligheid en het heil der uitverkorenen. Die schenking wordt Petrus in handen gegeven: *Ik zeg* u. De Oud Testamentische beloften betreffende de kerk zijn onmiddellijk aan bijzondere personen gegeven, die uitblonken door geloof en heiligheid, zoals aan Abraham en David, hetgeen hun echter gene suprematie verleende, en nog veel minder aan een hunner opvolgers, en zo is het charter des Nieuwen Testaments hier aan Petrus gegeven als agent, maar ten behoeve en gebruike van de kerk in alle eeuwen, overeenkomstig de doeleinden, daarin vervat en in bijzonderheden aangewezen. Hier nu wordt beloofd:

1. Dat Christus Zijne kerk zal bouwen op ene rots. Dit staatslichaam is gevormd onder den titel en benaming van *kerk van Christus*. Het bestaat uit een aantal mensenkinderen, geroepen uit de wereld en van haar afgezonderd, en gewijd aan Christus. Het is niet *uwe*, maar *Mijne* kerk. Petrus gedacht hieraan, toen hij de leraren waarschuwde, om *gene heerschappij te voeren over het erfdeel des Heeren*. De kerk is Christus' bijzonder eigendom. De wereld is Godes, en die daarin wonen, maar de kerk is een verkoren overblijfsel, die in betrekking staat tot God door Christus als Middelaar. Zij draagt Zijn beeld en opschrift. De Bouwheer en Maker van de kerk is Christus zelf: *Ik zal bouwen*. De kerk is een tempel, waarvan Christus de Bouwmeester is, Zacheria 6:11-13. Hierin was Salomo een type van Christus, evenals ook Cyrus, Jesaja 44:28. De materialen en de bewerking zijn Zijne. Door de werking Zijns Geestes in de prediking Zijns woords doet Hij zielen toe tot Zijne kerk, en zo bouwt hij haar op met levende stenen, 1 Petrus 2:5. *Gods gebouw zijt gij, en bouwen is een werk in voortgang*. In deze wereld is de kerk slechts *in fierie -in formatie*, zoals een huis, dat gebouwd wordt. Het is voor allen, die het goede wensen voor de kerk ene vertroosting, dat Christus, die Goddelijke wijsheid en macht heeft, ondernomen heeft haar te bouwen. Het fondament, waarop zij gebouwd is, is *deze rots*. Laat de bouwmeester nog zo goed zijn werk doen, indien het fondament rot is, zal het gebouw geen stand houden. Laat ons dus wèl acht geven en zien wat het fondament is, en dit moet bedoeld zijn van Christus, want *niemand kan een ander fondament leggen*, Jesaja 28:16. De kerk is gebouwd op ene *rots*, een vast, sterk en duurzaam fondament, dat door den tijd niet verwoest zal worden, en ook onder het gewicht van het gebouw niet weg zal zinken. Christus zou Zijn huis niet op zand bouwen, want Hij wist, dat er stormen zullen ontstaan. Ene rots is hoog. Psalm 61:3. Christus' kerk staat niet op gelijken bodem met deze wereld. Ene rots is groot, en strekt zich ver uit, evenzo ook het fondament der kerk, en hoe groter hoe vaster. Het zijn niet de vrienden der kerk, die haren grondslag willen verkleinen of vernauwen. Zij is gebouwd op *deze* rots, gij zijt *Petrus*, hetgeen betekent *een steen*, of *rots*. Christus heeft hem dien naam gegeven, toen Hij hem voor het eerst riep, Johannes 1:43, en hier bevestigt hij hem. "Petrus, gij beantwoordt *aan uwen naam, en gij zijt een degelijk discipel, standvastig, en op wie men zich verlaten kan. Petrus is uw naam, en kracht en duurzaamheid zijn in* u.

Gij wordt niet bewogen met de golven van der mensen afwisselende denkwijze omtrent Mij, gij zijt bevestigd en versterkt in de tegenwoordige waarheid", 2 Petrus 1:2. Van de vermelding van dezen betekenisvollen naam is de aanleiding genomen tot deze beeldspraak van het *bouwen op ene rots. Ten eerste*. Sommigen verstaan onder deze rots Petrus zelf als apostel, de voornaamste, hoewel niet de prins der twaalven, de oudste onder hen, maar niet overste over hen. De kerk is gebouwd op het fondament van de apostelen, Efeziërs 2:20. De eerste stenen van dit gebouw werden gelegd in en door hun bediening, vandaar dat er gezegd is, dat hun namen *geschreven zijn in de fondamenten* van het nieuwe Jeruzalem, Openbaring 21:14. Daar nu Petrus de apostel is, door wiens hand de eerste stenen der kerk gelegd zijn in bekeerlingen uit de Joden en uit de Heidenen, Handelingen 2 en 10, kan hij in zekeren zin gezegd worden de rots te zijn, waarop zij gebouwd was. Cefas was iemand, die een pilaar geacht was, Galaten 2:9. Maar het klinkt vreemd om iemand, die den eersten steen legt van een gebouw, dat slechts ene voorbijgaande handeling is, het fondament te noemen, waarop het gebouwd is, dat iets blijvends is. Doch al ware dit zo, dan zou dit toch niet kunnen dienen om de aanspraken te ondersteunen van den bisschop van Rome, want Petrus bezat die hoogste waardigheid niet, welke hij voor zich opeist, en nog veel minder kon die dus overgaan op zijne opvolgers, en het minst van allen op de bisschoppen van Rome, die zo ver van de waarheid des Christendoms zijn afgeweken.

Ten tweede. Onder deze *rots* verstaan anderen Christus, *Gij zijt Petrus, gij hebt den naam van een steen, maar op deze rots, wijzende op zich zelven, zal Ik Mijne kerk bouwen*. Wellicht leide Hij Zijne hand op Zijne borst, als toen Hij zei: *Breekt dezen tempel*, toen Hij sprak van den tempel Zijns lichaams. Toen heeft Hij naar aanleiding van den tempel, waarin Hij zich bevond, aldus van zich zelven gesproken, en daardoor aan sommigen aanleiding gegeven om Hem hierin verkeerd te verstaan, en zo heeft Hij hier naar aanleiding van den naam Petrus van zich zelven gesproken als van de Rots, en hierdoor aanleiding gegeven aan sommigen om te denken, dat Hij van Petrus sprak. Maar dit moet opgehelderd worden door de vele schriftuurplaatsen, waarin van Christus gesproken wordt als het enige Fondament der kerk, zie 1 Corinthiërs 3:11, 2 Petrus 2:6. Christus is zowel de Stichter als het Fondament der kerk, Hij trekt de zielen, en trekt ze tot zich, met Hem zijn ze verenigd, op Hem steunen zij, van Hem zijn zij steeds afhankelijk.

Ten derde. Anderen verstaan onder deze *rots* de belijdenis, die Petrus aflegde van Christus, en dit komt op hetzelfde neer met het te verstaan van Christus zelf. Het was ene goede belijdenis, die Petrus betuigd heeft: *Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods*, de overigen daarmee instemmende. *Welnu*, zegt Christus, *dit* is *de grote waarheid, waarop Ik Mijne kerk zal bouwen*.

1. Neem deze waarheid weg, en de algemene kerk valt ter aarde. Indien Christus niet de Zoon van God is, dan is het Christendom bedrog, en de kerk ene hersenschim, *onze prediking is ijdel, en ijdel is ook uw geloof, en zo zijt gij nog in uwe zonden*. 1 Corinthiërs 15:14-17. Indien Jezus niet is de Christus, dan zijn zij, die Hem erkennen, niet van de kerk, maar bedriegers en bedrogenen.

2. Neem het geloof aan, en de belijdenis van, deze waarheid weg van ene bijzondere kerk, en zij houdt op deel uit te maken van de kerk van Christus, en vervalt tot den staat en de hoedanigheid van ongeloof. Dit is *articulus stantis et cadentis ecclesiæ* -het artikel, waarmee de kerk staat of valt, de grote scharnier, waarop de deur der behoudenis draait. Zij, die dit laten glippen, houden zich niet aan het fondament, en hoewel zij zich Christenen noemen, weerspreken zij zich zelven, want de kerk

is een heilig gezelschap, steunende op de zekerheid en gewisheid dezer grote waarheid, en "Groot is deze waarheid, en zij heeft overmocht,"

3. Christus belooft hier Zijne kerk, als zij gebouwd is, te bewaren en in stand te houden: *De poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen*, noch tegen deze waarheid, noch tegen de kerk, die er op gefundeerd is, zullen zij iets vermogen. Hiermede wordt te kennen gegeven, dat de kerk vijanden heeft, die tegen haar strijden, en haar zoeken te verderven. Die vijanden worden hier voorgesteld door *de poorten der hel*, dat is: de stad der hel (welke lijnrecht staat tegenover deze hemelse stad, deze stad *des levenden Gods)*. De poorten der hel zijn de machten van het rijk des duivels, het hoofd en de hoornen van den draak, waarmee hij krijg voert tegen het Lam, alles wat uit de poorten der hel komt en aldaar verzonnen, uitgedacht en voortgebracht is. Dezen strijden tegen de kerk door de waarheden des Evangelies tegen te staan, de instellingen des Evangelies te verderven en te verkeren, vrome leraren en goede Christenen te vervolgen, hen door list of geweld te trekken of te drijven naar hetgeen onbestaanbaar is met de zuiverheid van den Godsdienst. Dit is het doel en oogmerk van de poorten der hel: den naam van Christendom uit te delgen, Psalm 83:5, den *mannelijken zoon* te verslinden, en deze stad met den grond gelijk te maken. Dit verzekert ons, dat de vijanden der kerk hun doel niet zullen bereiken. Zo lang de wereld zal bestaan, zal Christus er ene kerk in hebben, waarin Zijne waarheden en instellingen zullen beleden en gehandhaafd worden, in weerwil van allen tegenstand van de machten der duisternis, zij zullen tegen haar niet overmogen Psalm 129:1, 2. Dit is geen waarborg voor ene bijzondere kerk, of voor kerkregeerders dat zij nooit zullen dwalen of afvallig worden, en dus niet te gronde zullen gaan, maar wèl dat de Christelijke Godsdienst altijd ergens een bestaan zal hebben, hoewel niet altijd in dezelfde mate van zuiverheid en luister, maar toch altijd zo, dat zij niet geheel afgesneden of vernietigd zal worden. De *vrouw leeft, al is het dan ook in de woestijn*, Openbaring 12:14, *neergeworpen, doch niet verdorven*, 2 Corinthiërs 4:9, *als stervende, en ziet, wij leven*, 2 Corinthiërs 6:9. In sommige bijzondere ontmoetingen met den vijand kan de kerk wel eens verslagen worden, maar in den groten, beslissenden veldslag zal zij meer dan overwinnaar blijken te zijn. Bijzondere, individuele gelovigen worden *in de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid*, 1 Petrus 1:3.

Ten tweede. Het andere deel van dit charter dient om de orde en de regering der kerk vast te stellen, vers 19. Als ene stad of ene maatschappij in wording treedt, worden er ambtenaren aangesteld, aan wie macht wordt gegeven, om ten algemene nutte werkzaam te zijn. Ene stad zonder bestuur is een chaos. Nu is de instelling der kerkregering hier uitgedrukt door het overgeven der sleutelen, en daarmee de macht, om te binden en te ontbinden. Dit moet niet verstaan worden van enigerlei bijzondere macht, waarmee Petrus werd bekleed, alsof hij de enige deurwachter was van het koninkrijk der hemelen, en dien sleutel David's had, die den Zone David's alleen toebehoort, neen, al de apostelen en al hun opvolgers, die als Evangeliedienaren de kerk van Christus leiden en besturen naar de regelen van het Evangelie, zijn hiermede bekleed. "Wij allen, die priesters zijn, hebben in den persoon *van den gelukzaligen apostel Petrus, de sleutelen van het koninkrijk der hemelen ontvangen"*, zegt Ambrosius . Slechts werden de sleutelen het eerst aan Petrus in handen gegeven, omdat hij de eerste was, die de deur des geloofs voor de Heidenen heeft geopend, Handelingen 10:28. Gelijk de koning, door aan ene corporatie een charter te geven, de magistraten machtigt om de gerechtshoven te houden in zijn naam, gebeurde zaken te onderzoeken om er overeenkomstig de wet in te beslissen, en hetgeen aldus regelmatig gedaan wordt, bevestigt, zo heeft Christus, Zijne kerk hebbende gevestigd, het leraarsambt ingesteld tot bewaring der orde en van een geregeld bestuur, en om toe te zien, dat Zijne wetten behoorlijk worden opgevolgd, *Ik zal u geven*

de sleutelen. Hij zegt niet: *Ik heb ze gegeven*, of *Ik geef ze thans*, maar *Ik zal het doen*, bedoelende na Zijne opstanding. *Als Hij opgevaren is in de hoogte, heeft Hij deze gaven gegeven*, Efeziërs 4:8, toen is die macht werkelijk verleend, niet slechts aan Petrus, maar aan al de overigen, Hoofdstuk 28:19, 20, Johannes 20:21. Hij zegt niet: De sleutelen *zullen* gegeven worden, maar: *Ik zal* ze *geven*, want de leraren ontlenen hun gezag aan Christus, en al hun macht moet gebruikt worden in Zijn naam, 1 Corinthiërs 5:4.

1. De macht nu, die hier verleend wordt, is ene geestelijke macht, ene macht, die het koninkrijk der hemelen aangaat, dat is, de kerk, dat gedeelte er van, dat hier op aarde strijdt, de Evangeliebedeling, daarmee is het, dat de apostolische macht, en de macht der Evangeliedienaren van doen heeft. Het is gene burgerlijke, of wereldlijke macht, die hiermede verleend wordt, Christus' koninkrijk is niet van deze wereld, hun instructies, die zij daarna ontvingen, betroffen *dingen, die het koninkrijk Gods aangaan*. Handelingen 1:3.

2. Het is de macht der sleutelen, die gegeven is, ene toespeling op de gewoonte, om mensen in zulk of zulk ene plaats met gezag te bekleden, door hun de sleutelen dier plaats te geven. Of gelijk de heer des huizes de sleutels geeft aan den hofmeester, de sleutels van de bergplaatsen der provisies, opdat hij aan iedereen in het huis ter rechter tijd het bescheiden deel spijze zal geven, Lukas 12:42, en, overeenkomstig de regelen van het gezin, het te weigeren, als daartoe de gelegenheid zich voordoet. Leraren zijn dienaars en huisverzorgers, 1 Corinthiërs 4:1, Titus 1:7. Eljakim, die den sleutel had van het huis van David, was aangesteld over het huis, Jesaja 22:20-22.

3. Het is ene macht om *te binden en te ontbinden*, dat is (de beeldspraak der sleutelen volhoudende) te sluiten en te openen. Jozef, die heer was over Farao's huis, en uitdeler van den voorraad, had macht *om zijne vorsten te binden naar zijn lust en zijne oudsten te onderwijzen*, Psalm 105:21, 22. Als de voorraden en schatten van het huis voor iemand gesloten zijn, dan is hij gebonden. *Ik verbied u het gebruik van vuur en water*, en als zij hem weer geopend zijn, dan is hij van dien band ontbonden, dan is de censuur opgeheven, en hij is weer in vrijheid gesteld.

4. Christus heeft beloofd de rechte bedeling van die macht te zullen erkennen, Hij zal de uitspraak Zijner huisbezorgers door Zijne eigene goedkeuring bekrachtigen: *Zo wat gij zult binden op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn, en zo wat gij ontbinden zult op de aarde, zal in de hemelen ontbonden zijn*. Niet alsof Christus zich hiermede verbonden heeft, om elke censuur der kerk, of zij terecht of ten onrechte is uitgesproken, te bekrachtigen, maar de zodanige, die overeenkomstig het woord is-*als de sleutel goed is omgedraaid* -is verzegeld in den hemel, dat is: het woord des Evangelies in den mond van een getrouw leraar moet beschouwd worden, niet als het woord eens mensen, maar als het woord Gods, en als zodanig moet het worden aangenomen, 1 Thessalonicenzen 2:13, Johannes 13:20. De sleutelen nu van het koninkrijk der hemelen zijn: De sleutel der *leer*, genaamd de sleutel der *kennis. " Uwe taak en werk zal wezen aan de wereld den wil van God te verklaren, zowel ten opzichte der waarheid als der plichtsbetrachting, en daartoe zult gij uwe opdracht, uwe geloofsbrieven en volledige instructies hebben, om te binden en te ontbinden."* In de gewone spreekwijze der Joden van dien tijd betekende dit te ontzeggen of te vergunnen, iets onwettig of ongeoorloofd te verklaren was *te binden*, iets als wettig of geoorloofd te verklaren was te *ontbinden*. Nu hadden de apostelen ene buitengewone macht van dien aard, sommige dingen, door de wet van Mozes verboden, moesten thans toegestaan worden, zoals het eten van deze of gene spijze, sommige dingen, die dáár toegelaten waren, moesten nu

worden verboden, zoals de echtscheiding, en de apostelen werden gemachtigd dit aan de wereld te verkondigen, en de mensen konden dit op hun woord geloven. Toen aan Petrus zelf eerst geleerd werd, en hij daarna aan anderen leerde, om *niets gemeen of onrein te heten*, werd deze macht uitgeoefend. Tevens is hiermede aan alle evangeliedienaren de gewone macht verleend om het Evangelie te prediken als daartoe aangewezen ambtsdragers, om den volke in den naam van God en overeenkomstig de Schrift bekend te maken wat goed is, en wat de Heere van hen eist. En zij, die *al den raad Gods verkondigen*, gebruiken deze sleutelen op de rechte wijze. Handelingen 20:27. Sommigen zien in het geven der sleutelen ene toespeling op de gewoonte de Joden bij het bevorderen van iemand tot doctor der wet, welke bestond in hem de sleutels ter hand te stellen van de kast, waarin het boek der wet bewaard werd, waarmee te kennen werd gegeven, dat hij gemachtigd was het te nemen en te lezen, en *het binden en ontbinden* zou dan heen wijzen naar de manier van het openen en sluiten der boeken. Die boeken waren rollen, men sloot ze door ze te binden met ene koorde, die zij dan los moesten maken, om het boek te kunnen openen. Christus geeft Zijnen apostelen macht om het boek des Evangelies voor het volk te openen of te sluiten, al naar de omstandigheden dit vereisen. Zie over de uitoefening van deze macht, Handelingen 13:46, 18:6. Als de leraren in den naam van Christus vergeving en vrede prediken aan de boetvaardigen, toorn en vloek verkondigen aan de onboetvaardigen, dan handelen zij volgens dit hun gezag van binden en ontbinden. De sleutel der *tucht*, hetgeen slechts de toepassing is van het vorige met betrekking tot bijzondere personen naar ene juiste schatting van hun karakter en hun handelingen. Het is gene wetgevende macht, die hiermede verleend wordt, maar ene rechtsmacht. De rechter maakt de wet niet, hij verklaart slechts wat wet is, en na een onpartijdig onderzoek van de zaak, spreekt hij dienovereenkomstig het vonnis uit. Dat is *de macht der sleutelen*, waar zij gegeven is met betrekking tot het lidmaatschap der kerk en de voorrechten, die daaraan zijn verbonden. Christus' dienstknechten hebben macht om tot de kerk toe te laten: *Gaat henen, onderwijst al de volken, hen dopende*, hen die geloof in Christus belijden en Hem willen gehoorzamen, zult gij, door den doop, als leden der kerk toelaten, hen en hun zaad. De dienaren moeten tot de bruiloft toelaten hen, die genood zijn, en diegenen weren, die blijkbaar ongeschikt zijn voor zo heilig ene gemeenschapsoefening. Zij hebben macht om hen uit te werpen en af te snijden, die hun lidmaatschap der kerk verbeurd hebben, dat is binden, aan ongelovigen de toepassing der Evangeliebeloften en de zegelen daarvan te ontzeggen, en aan de zodanige, die *in een gans bittere gal en samenknoping der ongerechtigheid blijken te zijn*, te verklaren, dat zij *geen deel of lot in dit woord hebben*, gelijk Petrus dit aan Simon den Tovenaar verklaard heeft, al was hij ook gedoopt, dat is hen over te laten aan het oordeel Gods. Zij hebben macht tot wederherstelling en weer toelating van hen, die uitgeworpen waren, maar berouw hebben getoond, te ontbinden, die zij hadden gebonden, hun verklarende, dat, zo hun berouw oprecht is, hun de belofte der vergeving toekomt. De apostelen hadden ene wonderbare gave van de geesten te onderscheiden, maar zelfs *zij* handelen naar den regel van het uitwendig gedrag, Handelingen 8:21, 1 Corinthiërs 5:1, 2 Corinthiërs 2:7, 1 Timotheus 1:20, waarnaar ook heden de leraren kunnen oordelen, indien zij bekwaam en getrouw zijn.

Eindelijk. Hier is het bevel van Christus aan Zijne discipelen, om dit vooralsnog geheim te houden, vers 20. *Toen verbood Hij Zijn discipelen, dat zij iemand zeggen zouden, dat Hij was Jezus, de Christus*. Wat zij voor Hem hadden beleden, moeten zij nog niet wereldkundig maken, en dat wel om verscheidene redenen,

1. Omdat dit de tijd was der toebereiding voor Zijn koninkrijk. De grote zaak, die thans gepredikt werd, was, dat het koninkrijk der hemelen nabíj was gekomen, en daarom moest aangedrongen worden op hetgeen geschikt was, om voor Christus den weg te bereiden, zoals de leer der bekering, niet in grote waarheid, waarin en waardoor het koninkrijk der hemelen werkelijk gevestigd moest worden. Alles is schoon op zijn tijd, en *bereid uw werk en bouw daarna uw huis*, Prediker 24:27, is een goede raad.

2. Christus wilde, dat Zijn Messiasschap zou blijken uit Zijne werken, en wilde liever dat *dezen* van Hem zouden getuigen, dan dat Zijne *discipelen* het deden, omdat hun getuigenis slechts was als Zijn eigen getuigenis, en daarop stond Hij niet, Johannes 5:31, 34. Hij was zo zeker van het getuigenis en bewijs Zijner wonderen, dat Hij van anderer getuigenis afzag, Johannes 10:25, 38.

3. Indien zij geweten hadden, dat Hij was Jezus, de Christus, dan zouden zij den Heere der heerlijkheid niet gekruist hebben, 1 Corinthiërs 2:8.

4. Christus wilde, dat Zijne apostelen dit niet zouden prediken, voordat zij op het meest afdoend getuigenis konden wijzen ter bevestiging hiervan. Grote waarheden kunnen geschaad worden, als men ze verklaart of bekend maakt, voordat zij voldoende bewezen kunnen worden. Nu was *het* grote bewijs, dat Jezus de Christus is, gelegen in Zijne opstanding: daarmee *is Hij krachtelijk bewezen te zijn de Zoon van God*, en daarom heeft de Goddelijke wijsheid niet gewild, dat deze waarheid gepredikt zou worden, voordat dit ter staving er van kon worden aangevoerd.

5. Het was nodig dat de predikers van zo groot ene waarheid begiftigd zouden zijn met ene grotere mate des Geestes, dan de apostelen op dit ogenblik nog hadden, daarom moesten zij wachten met haar in het openbaar te verzekeren, totdat de Geest over hen zou uitgestort zijn. Maar toen Christus verheerlijkt, en de Geest was uitgestort, zien wij hoe Petrus van de daken verkondigde, wat hier in een hoek was geschied, Handelingen 2:36, *dat God Hem tot een Heere en Christus gemaakt heeft*, want, gelijk er een tijd is om te zwijgen, zo is er ook een tijd om te spreken.

MATTHEUS 16:21-23

Hier hebben wij Christus' gesprek met Zijne discipelen betreffende Zijn lijden, waarbij is op te merken:

I. Christus' voorzegging van Zijn lijden. Thans *begon* Hij dit te doen, en van toen aan heeft Hij er dikwijls met hen over gesproken. Enige wenken omtrent Zijn lijden had Hij reeds gegeven, zoals toen Hij zei: *Breekt dezen tempel af*, toen Hij er van sprak, dat *de Zoon des mensen van de aarde verhoogd zou worden*, en van *het eten van Zijn vlees, en het drinken van Zijn bloed*, maar nu *begon* Hij het hun *te vertonen*, dat is, begon Hij er duidelijk en uitdrukkelijk van te spreken. Tot nu toe had Hij dit niet aangeroerd, omdat Zijne discipelen zwak waren, en de aankondiging van zo vreemd en ontzettend ene zaak niet goed konden dragen, maar nu zij rijper waren in kennis, en sterk in het geloof, begon Hij hun hierover te spreken. Christus openbaart zich trapsgewijze aan Zijn volk, en laat het licht tot hen binnenkomen naarmate zij het dragen kunnen en geschikt zijn het te ontvangen.

Van toen aan, dat zij deze volledige belijdenis van Christus als den Zone Gods hadden afgelegd, begon Hij hun dit te vertonen. Toen Hij bevond, dat zij ene juiste kennis hadden van de ene waarheid, begon Hij hun onderricht te geven in ene andere, want *aan dien die heeft, zal gegeven worden*. Laat hen eerst gegrond en bevestigd zijn in het beginsel der leer van Christus, en dan tot volmaaktheid voortvaren, Hebreeën 6:1. Indien zij niet wèl gegrond waren in het geloof, dat Christus de Zoon van God is, dan zou dit hun geloof zeer geschokt hebben. Van alle waarheden kan tot alle personen niet op alle tijden gesproken worden, maar alleen van de zulke, die voor hun' tegenwoordigen toestand geschikt zijn. De verbazingwekkende bijzonderheden, en omstandigheden, die Jezus omtrent Zijn lijden voorzegt, zijn: De plaats waar Hij zal lijden. Hij moet gaan naar Jeruzalem, de hoofdstad, de heilige stad, om er te lijden. Hoewel Hij meestal in Galilea verbleef, moet Hij toch sterven te Jeruzalem. Dáár werden al de offers geofferd, dáár moet *Hij* dus sterven, *die de Grote Offerande is*. De personen, door wie Hij zal lijden, *de ouderlingen, en overpriesters, en schriftgeleerden*, dezen vormden het grote sanhedrin, dat zijn zetel had te Jeruzalem, en bij het volk in grote achting stond. Zij, die de eersten hadden moeten zijn om Christus te erkennen en te bewonderen, waren het heftigst en ijverigst in Hem te vervolgen. Het was vreemd, dat mannen, die kennis hadden van de Schrift, die zeiden de komst van den Messias te verwachten, en aanspraak maakten op heiligheid van karakter Hem, toen Hij gekomen *was*, met zoveel barbaarsheid hebben behandeld. Het was de Romeinse overheid, die Christus heeft veroordeeld en gekruist, maar Hij stelt er de overpriesters en schriftgeleerden aansprakelijk voor, daar zij de eersten waren om Hem aan te klagen. Wat Hij zou lijden, *Hij moet veel lijden, en gedood worden*. De onverzadelijke boosheid Zijner vijanden, en Zijn eigen onoverwinnelijk geduld blijken in de verscheidenheid en de menigvuldigheid Zijner martelingen, en niets minder dan Zijn dood kon hen bevredigen, Hij moet gedood worden. Veel lijden, als het niet is tot den dood, is draaglijker, want zolang er leven is, is er hoop, en de dood zou, zonder zulk ene inleiding, minder vreselijk zijn, maar *Hij moet* eerst *veel lijden en* daarna *gedood worden*. Wat het gelukkige gevolg van al dit lijden zijn zou, Hij zal *ten derden dage opgewekt worden*. Evenals de profeten, zo heeft ook Christus, toen Hij te voren getuigde van Zijn lijden, ook getuigd van de heerlijkheid daarna volgende, 1 Petrus 1:11. Zijne opstanding ten derden dage bewees Hem te zijn de Zoon van God in weerwil van Zijn lijden, en daarom maakt Hij er melding van ten einde hun geloof op te houden. Toen Hij sprak van het kruis en de schande, sprak Hij tegelijk van *de vreugde, die Hem voorgesteld was*, in het

vooruitzicht waarvan Hij *het kruis heeft verdragen en de schande veracht*. Aldus behoren wij te zien op het lijden van Christus voor ons, er den weg in te vinden tot Zijne heerlijkheid, en aldus moeten wij zien op ons lijden voor Christus, er door heen zien naar de vergoeding en het loon. *Indien wij met Hem verdragen, wij zullen ook met Hem heersen*. 2. Waarom Hij Zijn lijden voorspelde.

a. Om aan te tonen, dat het het gevolg was van een eeuwig raadsbesluit, het was van eeuwigheid af tussen den Vader en den Zoon overeengekomen, *alzo moest de Christus lijden*. De zaak was beslist, *door den bepaalden raad en voorkennis Gods*, ten gevolge van Zijne eigene gewillige aanneming van dit lijden ter onzer zaligheid. Voor Hem was dit lijden gene verrassing, het kwam Hem niet voor als een strik, maar Hij had er ene bepaalde en duidelijke voorwetenschap van, hetgeen Zijne liefde des te helderder doet uitblinken, Johannes 18:4.

b. Om de dwaling te herstellen, waaraan Zijne discipelen zich hadden overgegeven betreffende de uitwendige pracht en macht van Zijn koninkrijk. Gelovende, dat Hij de Messias was, rekenden zij op niets anders dan waardigheid en gezag in deze wereld, maar Christus leert het hun hier anders, Hij spreekt hun van kruis en lijden, ja, dat de overpriesters en de ouderlingen, van wie zij waarschijnlijk verwachtten, dat zij de steunpilaren van het koninkrijk van den Messias zouden zijn, er de grootste vijanden en vervolgers van wezen zullen. Dit zal hun een gans ander denkbeeld geven van dat koninkrijk, waarvan zij zelven het nabij zijn hadden verkondigd, en het was nodig, dat die vergissing hersteld zou worden. Met hen, die Christus volgen, moet rond en open worden gehandeld, er moet hun aangezegd worden, dat zij gene grote dingen in de wereld hebben te verwachten.

c. Het was om hen voor te bereiden op hun deel, hun deel van smart en vrees ten minste, dat zij in Zijn lijden zullen hebben. Toen Hij *veel* leed, kon het niet anders, of de discipelen moesten *iets* lijden, als hun Meester gedood wordt, zal verschrikking hen bevangen. Laten zij dit te voren weten, ten einde er zich op voor te bereiden, zodat zij te voren gewaarschuwd zijnde, zich ook te voren zouden kunnen wapenen.

II. De aanstoot, dien Petrus hieraan genomen heeft. *Heere*, zei hij, *wees U genadig*. Waarschijnlijk heeft hij, evenals te voren, hiermede ook de mening van de overige discipelen uitgedrukt, want hij was de voornaamste woordvoerder. *Petrus Hem tot zich genomen hebbende, begon Hem te bestraffen*. Wellicht was Petrus een weinigje opgeblazen door de grote dingen die Christus zo even tot hem gezegd had, zodat hij met meer stoutheid tot Christus sprak dan hem betaamde. Zo moeilijk is het om bij grote verhoging nederig en ootmoedig te blijven!

1. Het voegde Petrus niet zijn Meester tegen te spreken, of Hem raad te durven geven. Hij zou hebben kunnen wensen, dat indien het mogelijk ware, deze drinkbeker van Hem voorbij zou gaan, zonder zo beslist te zeggen: Dit zal niet geschieden, als Christus gezegd heeft: Dit moet geschieden. *Zal men God wetenschap leren? Wie God bestraft, die antwoorde daarop*. Als Gods beschikkingen duister zijn, of tegen ons ingaan, dan betaamt het ons stil te berusten, en den Goddelijken wil niet voor te schrijven. God weet, wat Hij te doen heeft, zonder dat wij het Hem leren. Tenzij wij den zin des Heeren kennen, betaamt het ons niet Zijne raadgevers te zijn, Romeinen 11:34.

2. Het rook sterk naar vleselijke wijsheid, dat Petrus met zo veel warmte en heftigheid tegen het lijden opkwam, en zo verschrikt was door de ergernis van het kruis. Het is het verdorven deel in ons, dat zo gaarne heelhuids slaapt. Wij zijn geneigd het lijden te beschouwen in het licht van het tegenwoordige leven, maar er is een andere maatstaf, waarnaar het gemeten moet worden, en zo wij dien maatstaf naar behoren gebruiken, zullen wij in staat gesteld worden het lijden blijmoedig te dragen, Romeinen 8:18. Zie, met hoeveel hartstocht Petrus spreekt: *Heere het zij verre van* U. Het zij verre van U, dat Gij zoudt lijden en gedood worden, *wij kunnen dit denkbeeld niet dragen*. Meester, spaar U zelven, zo zouden die woorden ook gelezen kunnen worden. *Wees U genadig*, en dan kan niemand wreed voor U wezen, heb medelijden met U zelven, en dan zal dit niet geschieden. Hij wilde, dat Christus het lijden evenveel zou duchten als hij zelf, maar wij vergissen ons, als wij Christus' liefde en geduld afmeten naar de onze. Hij wijst ook op het menselijkerwijze gesproken, onwaarschijnlijke van de zaak: *Dit zal U geenszins geschieden. "Het is onmogelijk, dat iemand, die zoveel invloed heeft op het volk als Gij hebt, verpletterd zou worden door de ouderlingen, die het volk vrezen. Dit kan niet zijn. Wij, die U gevolgd zijn, zullen voor U strijden, indien dit nodig is, en er zijn duizenden, die ons bij zullen staan* "

III. Christus' misnoegdheid op Petrus hierover, vers 23. Wij lezen niet van iets, dat de discipelen ooit gezegd of gedaan hebben, dat Hij hun zo ten kwade heeft geduid als dit, hoewel zij dikwijls iets verkeerds gezegd en gedaan hebben. Merk nu op:

1. Hoe Hij Zijn misnoegen te kennen gaf. Hij wendde zich tot Petrus en (naar wij mogen onderstellen) met een gefronst voorhoofd zei Hij tot hem: *Ga weg achter Mij, Satanas*! Hij heeft geen enkel ogenblik nodig gehad om de zaak in overweging te nemen, maar onmiddellijk gaf hij zulk een antwoord op de verzoeking, als waaruit bleek, hoe euvel Hij haar opnam. Zo-even had Hij gezegd: *Zalig zijt gij, Simon*, maar nu: *Ga weg achter Mij, Satanas!* en er was oorzaak voor beide. Een goed en vroom man kan, door plotselinge verzoeking aangegrepen, als in een ogenblik een geheel ander mens zijn geworden. Hij antwoordde hem, zoals Hij Satan zelf geantwoord heeft, Hoofdstuk 4:10. Het is Satans list om verzoekingen tot ons te laten komen door de onverdachte handen van onze beste en liefste vrienden. Op die wijze heeft hij Adam aangevallen door Eva, Job door zijne huisvrouw, en hier nu Christus door Zijn beminden Petrus. Er is ons dus veel aan gelegen om van zijne raadslagen en bedenksels niet onkundig te zijn, en weerstand te bieden aan zijne verloksels door altijd op onze hoede te zijn tegen de zonde, wie het ook zij, die er ons toe aanport. Zelfs de liefde en vriendelijkheid onzer vrienden worden dikwijls door Satan misbruikt, om ons er door in verzoeking te brengen. Zij, wier geestelijke zintuigen geoefend zijn, zullen de stem van Satan horen, zelfs in een vriend, een discipel, een leraar, die ons zou willen afhouden van onzen plicht. Wij moeten niet zo zeer letten op den persoon, die spreekt, als wel op hetgeen gesproken wordt, wij moeten de stem des duivels leren kennen, als hij spreekt door den mond van een heilige, zowel als wanneer hij spreekt door de slang. Wie ons af wil houden van het goede, en ons wil doen vrezen te veel voor God te doen, spreekt de taal van Satan. Wij moeten vrijmoedig en getrouw zijn in het bestraffen van onzen besten vriend, die iets zegt of doet, dat verkeerd is, al is het ook onder schijn van vriendelijkheid voor ons. Zodanige verkeerde beleefdheid moeten wij niet loven, maar bestraffen. *De wonden des liefhebbers zijn getrouw.* Zulk een slaan moet als weldadigheid geacht worden, Psalm 141:5. Al wat ene verzoeking tot zonde blijkt te zijn, moet met afschuw worden afgewezen en weerstaan, er mag niet mede onderhandeld worden.

2. Wat was de grond en oorzaak van dit ongenoegen, waarom heeft Christus een voorstel zo zeer ten kwade geduid, dat toch niet slechts onschuldig, maar ook vriendelijk en liefdevol scheen te zijn? Er worden twee redenen voor gegeven.

a. *Gij zijt Mij een aanstoot*. -*Skandalon mou ei*. -Gij zijt Mij ene hindernis (aldus zouden die woorden ook gelezen kunnen worden).

Gij zijt Mij in den weg. Christus haastte zich met het werk onzer verlossing, en zo zeer had Hij er Zijn hart op gezet, dat Hij het kwalijk nam er in gehinderd te worden, of in verzoeking gebracht, om terug te deinzen voor het hardste en meest ontmoedigende deel van Zijne onder- neming. Zo gans en al vervuld van het werk der verlossing was Hij, dat zij, die er Hem, zij het ook op indirecte wijze, van trachtten terug te houden, ene zeer gevoelige plek in Hem aanraakten. Petrus werd niet zo scherp bestraft wegens zijne verloochening van zijn Meester in Zijn lijden, als hij nu bestraft werd wegens zijne poging om Hem er van terug te houden, hoewel *dat* het gebrek aan, en *dit* de overmaat was van, vriendelijkheid. In alle zaken is het een groot bewijs van vastberadenheid, wanneer het als ene belediging wordt opgenomen, als men tracht ons van een voorgenomen werk of doel af te brengen, en wij het niet kunnen dragen om er nog tegenspraak over aan te horen, zo als in het geval van Ruth: *Val mij niet tegen, dat ik u zou verlaten*. Onze Heere Jezus stelde onze verlossing boven Zijn gemak en veiligheid, *want ook Christus heeft zich zelven niet behaagd*, Romeinen 15:3, Hij is in de wereld gekomen, niet om zich zelven te sparen, gelijk Petrus Hem aanried, maar om zich voor ons ten koste te geven. Zie waarom Hij Petrus Satan noemde, toen hij Hem dit voorstelde, het was, omdat Hij op alles, wat onze zaligheid in den weg stond, zag, als komende van den duivel, die er een gezworen vijand van is. Dezelfde Satan, die later in Judas is gevaren ten einde Hem, Christus, boosaardiglijk in Zijne onderneming te doen omkomen, heeft hier Petrus aangepord om Hem door schoonschijnende redenen van Zijn voornemen af te brengen. Aldus *verandert hij zich in een engel des lichts. Gij zijt Mij een aanstoot*. Zij, die zich tot een groot en goed werk begeven, moeten tegenstand en hindernissen verwachten van vrienden en vijanden, van binnen en van buiten. Zij, die ons in den weg staan bij onze plichtsbetrachting, moeten door ons beschouwd worden als een aanstoot, ene hindernis. Wij doen den wil van God gelijk Christus hem gedaan heeft, wiens *spijs en drank het was dit te doen*, als het ons ergert, wanneer men ons door vriendelijke overreding van dien plicht wil terughouden. Zij, die ons hinderen om voor God te doen of te lijden, als wij daartoe worden geroepen, zijn-*wat* zij in ander opzicht ook mogen wezen-hierin voor ons satans tegenstanders.

b. *Gij verzint niet de dingen, die Gods zijn, maar die der mensen zijn*. De dingen, die Gods zijn, dat is, de dingen, die Zijn wil en Zijne heerlijkheid betreffen, komen dikwijls in botsing met de dingen, die des mensen zijn, dat is, met onze bezittingen, ons genoegen, en ons aanzien in de wereld. Als wij Christelijke plichten beschouwen en behartigen als onzen weg en ons werk, en op de gunst van God zien als ons doel en ons deel, dan bedenken wij de dingen Gods, maar als dezen ons werkelijk ter harte gaan en door ons gedaan worden, dan moet het vlees worden verloochend, dan moeten wij ons aan gevaar kunnen blootstellen en ontberingen kunnen verduren, en hier is nu de toetssteen, die aan het licht brengt, welke van de twee wij bedenken. Zij die een buitensporige vrees koesteren voor lijden om Christus wil, en dit ijverig zoeken te vermijden, of het weigeren als zij er toe geroepen worden, bedenken meer de dingen, die des mensen zijn, dan de dingen, die Gods zijn.

MATTHEUS 16:24-28

Nadat Christus Zijn discipelen getoond had, dat *Hij* moest lijden, en dat Hij bereid en gewillig was om te lijden, toont Hij hun nu, dat ook *zij* moeten lijden, en er ook bereid en gewillig toe moeten zijn. Het is ene gewichtige rede, die wij in deze verzen hebben.

I. Hier wordt de wet van het discipelschap gegeven, en worden de voorwaarden vastgesteld, waarop wij er de eer en de voorrechten van mogen hebben, vers 24. Hij zei dit tot Zijne discipelen, niet alleen, opdat zij het aan anderen zouden onderwijzen, maar opdat zij er ook hun eigene oprechtheid aan zouden toetsen. Wij hebben hier te letten op

1. Wat het is, een discipel van Christus te zijn, het is achter Hem te komen. Toen Christus Zijne discipelen riep, luidde het woord van bevel: *Volg Mij*. Een waar discipel van Christus is iemand, die Hem volgt in plichtsbetrachting, en Hem zal volgen in de heerlijkheid. Het is iemand, die achter Christus komt, niet iemand, die Hem voorschrijft wat Hij doen moet, zoals Petrus dit nu op zich had genomen te doen, vergetende wat zijne plaats is tegenover den Heere. Een discipel van Christus komt achter Hem, gelijk de schapen achter den herder, de dienstknecht achter zijn meester, de soldaten achter hun aanvoerder. Hij is iemand, die hetzelfde bedoelt wat Christus bedoelt, de heerlijkheid Gods, en de heerlijkheid des hemels, iemand, die wandelt op dezelfden weg, waarop Hij gewandeld heeft, geleid wordt door Zijn' Geest, treedt in Zijne voetstappen, zich onderwerpt aan Zijne leiding, *het Lam volgt, waar het ook heengaat*, Openbaring 14:4.

2. Wat de grote dingen zijn, die geëist worden van hen, die Christus' discipelen willen wezen. *Zo iemand wil komen, ei tis thelei indien iemand gewillig is te komen*. Het geeft ene wel overdachte keuze te kennen, met blijmoedigheid en vastberadenheid in die keuze. Velen zijn discipelen, meer bij geval, of door den wil van anderen, dan door enigerlei daad van hun eigen wil, maar Christus wil, dat Zijn volk vrijwilligers zullen zijn, Psalm 110.

3. Het is alsof Christus gezegd had: "Indien iemand van hen, die Mijne *discipelen niet zijn, stellig en bepaald tot Mij wil komen, en indien gij, die Mijne discipelen zijt, evenzo gezind zijt om bij Mij te blijven en Mij aan te kleven, dan is het op deze voorwaarden, deze, en gene anderen: gij moet Mij volgen in lijden, zowel als in andere dingen, daarom, als gij neerzit om de kosten te overrekenen, zo rekent hierop."* Wat nu zijn deze voorwaarden?

a. Hij verloochene zich zelven. Petrus had Christus aangeraden zich zelven te sparen, en, in hetzelfde geval verkerende, zou hij bereid zijn dien raad op te volgen, maar Christus zegt hun allen aan, dat zij, wel verre van zich zelven te *sparen*, zich zelven moeten *verloochenen*. Hierin moeten zij achter Christus komen, want Zijne geboorte, Zijn leven en dood, het was alles ene doorlopende daad van zelfverloochening en zelfontlediging, Filippenzen 2:7, 8. Indien zelfverloochening een harde les is, en tegen vlees en bloed ingaat, onze Meester heeft die les voor ons en ten onzen behoeve geleerd, en in beoefening gebracht ter onzer verlossing en lering, en *de dienstknecht is niet boven zijn heer*. Al de discipelen en volgelingen van Jezus Christus moeten zich verloochenen. Het is de fundamentele wet van toelating in Christus' school en de eerste en grote les, die in deze school geleerd moet worden, is zelfverloochening. Zelfverloochening is beide de *enge* poort en de *smalle* weg, en zij is nodig teneinde wij al de andere goede lessen, die dáár onderwezen worden, kunnen leren. Wij moeten ons zelven *volstrekt* verloochenen, wij moeten onze eigene schaduw niet bewonderen, niet

toegeven aan ons humeur, wij moeten niet steunen op ons verstand, ons zelven niet zoeken, niet zelf ons eigen doelwit zijn. Wij moeten ons ook *vergelijkenderwijs* verloochenen, wij moeten ons zelven verloochenen voor Christus, voor Zijn wil en Zijne ere, en den dienst van Zijne belangen in deze wereld: wij moeten ons zelven verloochenen voor onze broederen en voor hun welzijn, en wij moeten ons zelven verloochenen voor ons zelven, de lusten van het vlees verloochenen voor het welzijn onzer ziel.

b. *En neme zijn kruis op*. Het kruis is hier genomen voor alle lijden als mensen of als Christenen: beproevingen in den weg der voorzienigheid, vervolgingen om der gerechtigheid wil, alle moeite en verdriet, dat ons ten deel valt, hetzij wegens wèl doen, of wegens niet doen wat kwaad of verkeerd is. De verdrietelijkheden of wederwaardigheden der Christenen worden zeer gepast *kruisen* genoemd, met toespeling op den dood aan het kruis, waaraan Christus gehoorzaam is geweest, en het moest ons met ons verdriet en onze benauwdheden verzoenen, er de verschrikking uit wegnemen, dat zij zijn, wat wij in gemeenschap met Christus dragen, en wat Hij voor ons gedragen heeft. Ieder discipel van Christus heeft zijn kruis, en moet er op rekenen, gelijk ieder zijn bijzonderen plicht te vervullen heeft, zo heeft ieder ook zijne bijzondere beproeving of benauwdheid te dragen, en iedereen gevoelt het meest zijn eigen last. Kruisen zijn het deel en lot van alle Gods kinderen, maar van dit algemene lot heeft ieder zijn bijzonder deel. Dat is ons kruis wat de Oneindige Wijsheid voor ons bestemd heeft, en de Soevereine Voorzienigheid ons oplegt, als voor ons het meest gepast. Het is goed voor ons om het kruis, waar wij ons onder bevinden, *ons eigen* te noemen, en het als zodanig aan te nemen. Wij zijn geneigd te denken, dat wij het kruis van die of die beter zouden kunnen dragen dan ons eigen kruis, maar dat is het beste wat *is*, en zo moeten wij het beschouwen en het ons ten nutte maken. Ieder discipel van Christus moet datgene op zich nemen wat de alwijze God tot zijn kruis heeft gemaakt. Het is ene toespeling op de Romeinse gewoonte om hen, die veroordeeld waren om gekruist te worden, zelf hun kruis te laten dragen. Toen Simon Christus' kruis achter Hem droeg, was dit ene veraanschouwelijking van deze zinsnede.

Ten eerste. Er wordt verondersteld, dat het. kruis op onzen weg ligt en voor ons bereid is. Wij moeten gene kruisen voor ons zelven maken, maar ons voegen naar die, welke God voor ons heeft gemaakt. De regel voor ons is geen stap uit den weg des plichts te wijken, hetzij om een kruis te ontmoeten of er een te vermijden. Wij moeten niet door roekeloosheid of onvoorzichtigheid ons kruisen op den hals halen, maar ze opnemen, als zij op onzen weg gelegd worden. Wij moeten met ene beproeving zo handelen, dat zij geen struikelblok of hinderpaal voor ons wordt in enigerlei dienst, dien wij voor God te doen hebben. Wij moeten het opnemen uit onzen weg, door over de ergernis van het kruis heen te komen, *ik acht op geen ding*, en dan moeten wij er op onzen weg mede voortgaan, al ligt het ons ook zwaar op den schouder.

Ten tweede. Wat wij te doen hebben is niet slechts het kruis te dragen (een stok of een steen zou dit ook kunnen), niet slechts er onder te zwijgen, maar wij moeten het kruis *opnemen*, er nut en voordeel aan ontlenen voor onze ziel. Wij moeten niet zeggen: "Dit is een kwaad, en *ik moet het dragen, omdat ik het niet verhelpen kan"*, maar: "Dit is een *kwaad, en ik wil het dragen, omdat het mij zal medewerken ten goede."* Als wij ons verblijden in onze beproevingen en roemen in de verdrukkingen, dan is het, dat wij ons kruis opnemen. Dit volgt zeer gepast op het ons zelven verloochenen, want hij, die zich de genoegens der zonde niet wil ontzeggen, en de voorrechten en voordelen dezer wereld, om Christus wil, niet wil derven, zal, als het op stuk van zaken aankomt, wel nooit den moed hebben om zijn kruis op te nemen. "Hij, die niet het vaste besluit kan nemen, om

als een heilige te *leven, heeft in zich zelven het duidelijke bewijs, dat hij wel nooit als een martelaar zal sterven".*

c. *En volg Mij*, in dit bijzondere opnemen van het kruis. Lijdende heiligen moeten op Jezus zien, om van Hem leiding en bemoediging te ontvangen onder hun lijden. Dragen wij het kruis? Dan volgen wij Christus hierin, die het voor ons draagt, en het voor ons, dat is ten onzen behoeve, draagt, en het aldus van ons wegdraagt. Hij droeg het zware einde van het kruis, het einde, waarop de vloek rustte, dat was een zwaar einde, en zo werd het andere einde licht en gemakkelijk voor ons gemaakt. Of wij kunnen dit nemen in algemenen zin: wij moeten Christus volgen in alle heiligheid en gehoorzaamheid. De discipelen van Christus moeten er zich op toeleggen hun Meester na te volgen, zich in alles naar Zijn voorbeeld te gedragen en te volharden in wèldoen, welke kruisen er zich daarbij ook voordoen op hun weg. Wel te doen en kwaad te lijden, dat is Christus volgen. *Zo iemand achter Mij wil komen, die volge Mij*, dat schijnt *idem per idem* te zijn-*dezelfde zaak nog eens*. Wat is het verschil? Dit voorzeker: *Zo iemand achter Mij wil komen* in belijdenis, en dus den naam en de ere heeft van een discipel te zijn, *die volge Mij in waarheid*, en doe dus het werk, *volbrenge den plicht van een discipel*. Of wel: *Zo iemand er zich toe begeeft om achter Mij te komen* in een goed begin, *laat hij voortgaan en volharden in Mij te volgen*. Dat is het volharden in den Heere te volgen, zo als Kaleb gedaan heeft. Zij, die achter Christus komen, moeten hem volgen.

II. Hier zijn redenen om ons te bewegen tot onderwerping aan deze wetten en aanneming van deze voorwaarden. Zelfverloochening en geduld onder lijden zijn moeilijke lessen, die wij nooit zullen leren, zo wij met vlees en bloed te rade gaan. Laat ons daarom met onzen Heere Jezus Christus te rade gaan, en zien wat Hij ons aanraadt. Hier geeft Hij ons enige dingen ter overweging, die ons er toe kunnen brengen, om dezen plicht van zelfverloochening en lijden om Christus wil op ons te nemen. Denk na over Het gewicht en belang der eeuwige gelukzaligheid, die afhangt van onze tegenwoordige keuze, vers 25. *Wie zijn leven zal willen behouden*, door Christus te verloochenen, *die zal hetzelve verliezen, maar zo wie* tevreden is *het te verliezen* door Christus te belijden, *die zal hetzelve vinden*. Hier zijn ons *leven en dood, goed en kwaad, de zegen en de vloek* voorgesteld. Let op: De ellende, waardoor de afval, die het verschoonlijkst schijnt te zijn, gevolgd wordt.

Wie zijn leven zal willen behouden in deze wereld, indien het door zonde is, *zal hetzelve verliezen* in ene andere wereld. Wie Christus verlaat om een tijdelijk, voorbijgaand, leven te behouden, en aan een tijdelijken dood te ontkomen, zal gewis het eeuwige leven niet bereiken, en den tweeden dood macht over zich geven, die hem dan ook eeuwiglijk houden zal. Er kan geen schoner uitvlucht gevonden worden om afval en ongerechtigheid te vergoelijken, dan die van het leven te redden, zo sterk en dringend is de wet van het zelfbehoud. En toch is ook dit dwaasheid, want in het einde zal het blijken zelf-verwoesting te zijn. Het geredde leven is maar voor een ogenblik, de dood, die geschuwd wordt, is slechts als een slaap, maar het leven verloren is eeuwig verloren, en de dood, die er op volgt, is de diepte en vervollediging van alle rampzaligheid, en ene eindeloze scheiding van al wat goed is. Laat nu ieder mens met gezond verstand dit overwegen en zijn hart uitspreken, of er op den langen duur wezenlijk iets gewonnen wordt, al is het ook dat men er zijne goederen, zijne bevordering in deze wereld, of zijn leven door redt. Het voordeel, voortvloeiende uit standvastigheid, hoe gevaarlijk dit ook moge wezen, en hoeveel dit ons ook moge kosten. Wie om Christus wil zijn leven zal verliezen in deze wereld, die zal hetzelve vinden in ene

betere wereld. Menig leven wordt, om Christus wil verloren, door Zijn werk te doen, door ijverig te arbeiden voor Zijn naam, door te lijden, verkiezende liever te sterven, dan Hem of Zijne waarheid te verloochenen. Christus' heilige Godsdienst is ons overgeleverd, verzegeld met het bloed van duizenden, die *hun eigene ziel niet hebben gekend*, maar *hun leven hebben versmaad*, (zoals Job van een ander geval zegt), hoewel zij zeer kostelijk en van grote waardij waren, toen zij hun plicht hebben betracht en van Jezus hebben getuigd, Openbaring 20:4. Velen hebben veel voor Christus verloren, ja zelfs hun leven, maar toch is er nooit iemand geweest, en zal er nooit iemand zijn, die in het einde bij of door Hem verliezen zal. Het verlies van andere gemakken of genoegens kan wellicht in deze wereld vergoed worden, Markus 10:30, het verlies van het leven niet, maar wèl zal dit vergoed worden met het eeuwige leven in de andere wereld, vanwaar het vooruitzicht in het geloof de grote ondersteuning is geweest der heiligen in alle eeuwen. De verzekerdheid van het leven, dat zij zullen vinden, in de plaats van het leven, dat zij in de waagschaal hebben gesteld, heeft hen bekwaam gemaakt om over den dood en zijne verschrikkingen te triomferen, glimlachende het schavot te beklimmen, zingende op den brandstapel te staan, en de ontzettendste gevolgen van de woede hunner vijanden slechts als *ene verlichte verdrukking te achten*. De waardij der ziel, welke hier in de waagschaal wordt gesteld, en in vergelijking daarmee, de waardeloosheid der wereld, vers 26.

Wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld gewint, en lijdt schade zijner ziel? tên psuchên auton, hetzelfde woord, dat in vers 25 vertaald is door zijn *leven*, want de *ziel* is het *leven*, Genesis 2:7. Dit is ene heen wijzing naar het algemene beginsel, dat, hetgeen een mens verkrijgt, hem geen goed zal doen, zo hij zijn leven verliest, want hij kan geen genot hebben van het verkregene. Maar het ziet verder en hoger, en spreekt van de ziel als onsterfelijk, en van het verlies der ziel na den dood, dat door het gewin van geheel de wereld niet vergoed kan worden. Ieder mens heeft ene ziel. Die ziel is het geestelijk en onsterfelijk deel van den mens, hetwelk denkt en redeneert, het vermogen heeft van nadenken en van hopen of verwachten, en thans in het lichaam werkt, maar weldra afgescheiden van het lichaam werken zal. Onze ziel behoort ons, niet in den zin van heerschappij en bezit (want wij zijn ons zelfs niet, *alle zielen zijn Mijne*, zegt God), maar in dien zin, dat zij een deel van ons uitmaakt, onze zielen zijn onzer, omdat zij zijn wat God ons heeft doen worden. Het is mogelijk, dat die ziel verloren gaat, en hiertoe bestaat gevaar. De ziel is verloren, als zij voor eeuwig gescheiden wordt van al wat goed is, en overgeleverd wordt aan al het kwaad, waartoe ene ziel instaat is, wanneer zij sterft, zover ene ziel sterven kan, als zij gescheiden wordt van de gunst van God, en wegzinkt onder Zijn toorn en vloek. Een mens is nooit verloren, voor hij in de hel is. Indien de ziel verloren is, dan is dit des zondaars eigen schuld. De mens verliest zijn eigen ziel, want hij doet hetgeen haar ongetwijfeld ten verderve strekt, en hij verzuimt hetgeen haar alleen zou kunnen redden, Hosea 13:9. De zondaar sterft, omdat hij wil sterven, *zijn bloed zij op zijn hoofd*. Een enkel ziel is meer waard dan de gehele wereld, onze ziel is voor ons van groter waardij dan alle rijkdom, alle eer en alle genietingen van den tegenwoordigen tijd, indien wij ze hadden. Hier is *de gehele wereld* in de schaal gelegd tegen *een enkele ziel*, en het *Tekel* er op geschreven, zij is gewogen en te licht bevonden. Dit is Christus' oordeel van de zaak, en Hij is een bevoegd beoordelaar, Hij had de gegevens om den prijs der *zielen* te kennen, want Hij heeft ze verlost en vrijgekocht, ook zal Hij de wereld niet onderschatten, want Hij heeft haar gemaakt. Het gewinnen der wereld is dikwijls het verlies der ziel. Menigeen heeft zijn eeuwige belangen geschaad, ja geheel bedorven, door zijn dwaze, buitensporige zorg voor zijn tijdelijke belangen. Het is de liefde der wereld, en het ijverige najagen er van, die *de mensen doen verzinken in verderf en ondergang*. Het verlies der ziel is zo groot een verlies, dat het gewinnen van geheel de wereld er niet tegen

opweegt. Wie zijne ziel verliest, al is het ook dat hij er de wereld door gewint, heeft een slechten koop gesloten, en ten laatste zal hij blijken een onuitsprekelijk verlies te hebben geleden. Als hij de rekening opmaakt, winst en verlies met elkaar vergelijkt, zal hij bevinden, dat hij, in plaats van het voordeel, dat hij zich beloofd had, in alle opzichten geruïneerd is, hij is onherroepelijk ten ondergang gedoemd.

Wat zal een mens geven tot lossing van zijne ziel? Is eenmaal de ziel verloren, dan is zij voor goed verloren. Er is geen *antallagma*, geen prijs, die tegen dien prijs opweegt, welke betaald kan worden, of aangenomen kan worden. Het is een verlies, dat nooit hersteld, nooit goedgemaakt kan worden. Indien, na den groten prijs, dien Christus betaald heeft om onze zielen te verlossen, en ons in het bezit er van te herstellen, zij zo veronachtzaamd worden ter wille van de wereld, dat zij verloren gaan, dan zullen zij niet opnieuw vrijgekocht kunnen worden, dan blijft er geen offer meer over voor de zonde, geen losprijs meer voor de ziel. Daarom is het goed bijtijds wijs te zijn, ten einde plichtmatig jegens ons zelven te handelen. 2. Enige overwegingen, die ons kunnen bemoedigen om ons zelven te verloochenen en voor Christus te lijden.

a. De zekerheid, die wij hebben van Christus' heerlijkheid bij Zijne wederkomst als Rechter der wereld, vers 27. Als wij zien op het einde van al deze dingen, het tijdperk der wereld en de gesteldheid der zielen alsdan, dan zullen wij ons een gans ander denkbeeld vormen van den tegenwoordigen staat van zaken. Als wij de dingen zien, gelijk zij ons dan *zullen* voorkomen, dan zullen wij ze zien, zoals zij ons thans *behoorden* voor te komen. De grote aansporing tot standvastigheid in den Godsdienst is ontleend aan de wederkomst van Christus, haar beschouwende: Als Zijne eer. *De Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders, met Zijne engelen*. Op Christus te zien in Zijn staat van vernedering, zo vernederd, verguisd, dat Hij *een smaad van mensen en veracht is van het volk*, dat zou Zijne volgelingen den moed benomen hebben, om zich enigerlei moeite voor Hem te geven, of zich voor Hem aan gevaar bloot te stellen, maar met het oog des geloofs op Hem te zien als op den oversten Leidsman onzer zaligheid, komende in Zijne heerlijkheid, in al de majesteit en macht der wereld van boven, dat zal ons bezielen, en ons doen denken dat niets te veel is om voor Hem te doen, en niets te zwaar is om voor Hem te lijden. *De Zoon des mensen zal komen*. Hij geeft zich hier den titel van Zijn nederigen staat (Hij is de *Zoon des mensen)*, om te tonen, dat Hij er zich niet voor schaamt. Zijn eerste komst was in de geringheid Zijner kinderen, die des vlezes deelachtig zijnde, zo is Hij ook desgelijks hetzelve deelachtig geworden, maar Zijn tweede komst zal wezen in de heerlijkheid Zijns Vaders. Bij Zijn eerste komst was Hij vergezeld van arme discipelen, bij Zijn tweede komst zal Hij vergezeld zijn van heerlijke engelen, en *zo wij met Hem lijden, zullen wij ook met Hem verheerlijkt worden*, Romeinen 8:17. Als ons belang. *Alsdan zal Hij een iegelijk vergelden naar zijn doen*. Jezus Christus zal komen als een Rechter, om beloning en straf uit te delen, oneindig ver overtreffende het grootste, waarover een aards potentaat beschikken kan. De verschrikking van het gericht der mensen, Hoofdstuk 10:18, zal weggenomen zijn door het gelovig uitzien naar het gericht van Christus. Dan zal den mensen vergolden worden, niet naar hun gewin in deze wereld, maar naar hun werken, naar hetgeen zij waren en deden. Te dien dage zal het verraad der afvalligen gestraft worden met een eeuwig verderf en de standvastigheid der gelovige zielen beloond worden met een kroon des levens. De beste toebereiding voor dien dag is ons zelven te verloochenen, ons kruis op te nemen en Christus te volgen, want aldus zullen wij den Rechter tot onzen vriend maken, en dan zal alles wèl met ons wezen. De vergelding der mensen naar hun doen is uitgesteld tot aan dien dag. Hier schijnt goed en kwaad zonder onderscheid uitgedeeld te zijn, wij zien den afval door geen

onmiddellijken slag gestraft, noch trouw terstond beloond door een blijk van goedkeuring uit den hemel, maar in dien dag zal alles in de rechte orde gesteld worden. Daarom: oordeelt niet voor den tijd, 2 Timotheus 4:6-8.

b. De nabij zijnde komst van Zijn koninkrijk in deze wereld, vers 28. Het was zo nabij, dat sommigen van hen, die toen bij Hem waren, het nog gezien hebben. Gelijk Simeon de verzekering had, dat hij den dood niet zien zou, voordat hij Christus gezien had, gekomen in het vlees, zo wordt aan sommigen hier de verzekering gegeven, dat zij den dood niet zullen smaken (de dood is iets, dat door de zinnen wordt waargenomen, zijne verschrikkingen worden gezien, zijne bitterheid wordt gesmaakt) totdat zij den Heere Christus hebben gezien, komende in Zijn koninkrijk. Aan het einde des tijds zal Hij komen in de heerlijkheid Zijns Vaders, maar thans, in de volheid des tijds, moest Hij komen in Zijn eigen koninkrijk, Zijn Middelaars-koninkrijk. Een kleine voorsmaak van Zijne heerlijkheid werd enige dagen later gegeven, toen Hij van gedaante werd veranderd, Hoofdstuk 17:1, toen heeft Hij als het ware Zijne klederen aangepast. Maar dit doelt op Christus' komst bij de uitstorting Zijns Geestes, de vestiging van Zijne Evangeliekerk, de verwoesting van Jeruzalem, en de wegneming van de plaats en het volk der Joden, die de bitterste vijanden waren van het Christendom. Hier was *de Zoon des mensen komende in Zijn koninkrijk*. Velen van die toen tegenwoordig waren, hebben het beleefd, inzonderheid Johannes, die geleefd heeft tot na de verwoesting van Jeruzalem, en het Christendom gevestigd zag in de wereld. Laat *dit* Christus' volgelingen bemoedigen om voor Hem te lijden, dat hun onderneming voorspoedig zal zijn, de apostelen arbeiden aan de vestiging van Christus' koninkrijk, laat hen weten, ter hunner vertroosting, dat, welken tegenstand zij ook zullen ontmoeten, zij toch hun doel zullen bereiken, dat zij *zullen zien van den arbeid hunner ziel*. Het is voor lijdende heiligen een grote vertroosting verzekerd te wezen, niet slechts van de veiligheid, maar ook van de vordering en uitbreiding van Christus' koninkrijk onder de mensen, niet slechts *in weerwil* van hun lijden, maar *door* hun lijden. Het vooruitzicht des geloofs op den voorspoed van het koninkrijk der genade, zowel als op ons deel in het koninkrijk der heerlijkheid, kan ons goedsmoeds door ons lijden heen helpen. Dat hun zaak bepleit, hun dood gewroken, en met hun vervolgers afgerekend zal worden. Dat dit weldra zal geschieden, in de tegenwoordige eeuw. Hoe naderbij de verlossingen der kerk zijn, hoe blijmoediger wij behoren te wezen onder het lijden voor Christus. *Ziet, de Rechter staat voor de deur*. Er wordt van gesproken als van ene gunst jegens hen, die den tegenwoordigen somberen tijd zullen overleven, dat zij betere dagen zullen zien. Het is wenselijk om in de blijdschap der kerk te delen, Daniël 12:12. Christus zegt: *Sommigen* zullen leven, om deze heerlijke dagen te zien, niet *allen*, sommigen zullen het beloofde land binnengaan, maar anderen zullen vallen in de woestijn. Hij zegt hun niet wie zal leven om dit koninkrijk te zien, opdat zij niet zouden wanen onsterfelijk te zijn, maar *sommigen* van hen zullen het zien. *Ziet, de Heere is nabij. De Rechter staat voor de deur*, zo laat ons dan geduldig Zijne toekomst verbeiden.

HOOFDSTUK 17

1 En na zes dagen nam Jezus met Zich Petrus, en Jakobus, en Johannes, zijn broeder, en bracht hen op een hogen berg alleen.
2 En Hij werd voor hen veranderd van gedaante; en Zijn aangezicht blonk gelijk de zon, en Zijn klederen werden wit gelijk het licht.
3 En ziet, van hen werden gezien Mozes en Elias, met Hem samensprekende.
4 En Petrus, antwoordende, zeide tot Jezus: Heere! het is goed, dat wij hier zijn; zo Gij wilt, laat ons hier drie tabernakelen maken, voor U een, en voor Mozes een, en een voor Elias.
5 Terwijl hij nog sprak, ziet, een luchtige wolk heeft hen overschaduwd; en ziet, een stem uit de wolk, zeggende: Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb; hoort Hem!
6 En de discipelen, dit horende, vielen op hun aangezicht, en werden zeer bevreesd.
7 En Jezus, bij hen komende, raakte hen aan, en zeide: Staat op en vreest niet.
8 En hun ogen opheffende, zagen zij niemand, dan Jezus alleen.
9 En als zij van den berg afkwamen, gebood hun Jezus, zeggende: Zegt niemand dit gezicht, totdat de Zoon des mensen zal opgestaan zijn uit de doden.
10 En Zijn discipelen vraagden Hem, zeggende: Wat zeggen dan de Schriftgeleerden, dat Elias eerst moet komen?
11 Doch Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Elias zal wel eerst komen, en alles weder oprichten.
12 Maar Ik zeg u, dat Elias nu gekomen is, en zij hebben hem niet gekend; doch zij hebben aan hem gedaan, al wat zij hebben gewild; alzo zal ook de Zoon des mensen van hen lijden.
13 Toen verstonden de discipelen dat Hij hun van Johannes de Doper gesproken had.
14 En als zij bij de schare gekomen waren, kwam tot Hem een mens, vallende voor Hem op de knieen, en zeggende:
15 Heere! ontferm U over mijn zoon; want hij is maanziek, en is in zwaar lijden; want menigmaal valt hij in het vuur, en menigmaal in het water.
16 En ik heb hem tot Uw discipelen gebracht, en zij hebben hem niet kunnen genezen.
17 En Jezus, antwoordende, zeide: O, ongelovig en verkeerd geslacht, hoe lang zal Ik nog met ulieden zijn, hoe lang zal Ik u nog verdragen? Brengt hem Mij hier.
18 En Jezus bestrafte hem, en de duivel ging van hem uit, en het kind werd genezen van die ure af.
19 Toen kwamen de discipelen tot Jezus alleen, en zeiden: Waarom hebben wij hem niet kunnen uitwerpen?
20 En Jezus zeide tot hen: Om uws ongeloofs wil; want voorwaar zeg Ik u: Zo gij een geloof hadt als een mosterdzaad, gij zoudt tot dezen berg zeggen: Ga heen van hier derwaarts, en hij zal heengaan; en niets zal u onmogelijk zijn.
21 Maar dit geslacht vaart niet uit, dan door bidden en vasten.
22 En als zij in Galilea verkeerden, zeide Jezus tot hen: De Zoon des mensen zal overgeleverd worden in de handen der mensen;
23 En zij zullen Hem doden, en ten derden dage zal Hij opgewekt worden. En zij werden zeer bedroefd.
24 En als zij te Kapernaum ingekomen waren, gingen tot Petrus die de didrachmen ontvingen, en zeiden: Uw Meester, betaalt Hij de didrachmen niet?
25 Hij zeide: Ja. En toen hij in huis gekomen was, voorkwam hem Jezus, zeggende: Wat dunkt u, Simon! de koningen der aarde, van wie nemen zij tollen of schatting, van hun zonen, of van de vreemden?
26 Petrus zeide tot Hem: Van de vreemden. Jezus zeide tot hem: Zo zijn dan de zonen vrij.

27 Maar opdat wij hun geen aanstoot geven, ga heen naar de zee, werp den angel uit, en den eersten vis, die opkomt, neem, en zijn mond geopend hebbende, zult gij een stater vinden; neem dien, en geef hem aan hen voor Mij en u.

In dit hoofdstuk hebben wij

I. Christus' verheerlijking op den berg, vers 1-3,

II. Christus in Zijne macht en genade den duivel uitwerpende uit een kind, vers 14-21, en

III. Christus in Zijne armoede en vernedering,

1. Zijn eigen lijden voorzeggende, vers 22, 23, 2. Schatting betalende, vers 24-27, Zodat Christus hier is het afschijnsel van Zijns Vaders heerlijkheid, door zich zelven de reinigmaking onzer zonden teweegbrengende, onze schuld betalende, en voor ons degenen teniet doende, die het geweld des doods had, dat is, den duivel.

MATTHEUS 17:1-13

Wij hebben hier de geschiedenis van Christus' gedaanteverandering. Hij had gezegd, dat de Zoon des mensen binnenkort in Zijn koninkrijk zou komen, met welke belofte alle drie evangelisten dit verhaal zorgvuldig in verband brengen: alsof Christus' verheerlijking op den berg bedoeld was als een voorbeeld en voorproef, als het ware, van het koninkrijk van Christus, en van het licht en de liefde, welke Hij Zijnen uitverkorenen toedraagt. Petrus spreekt hiervan, als van *de kracht en toekomst van onzen Heere Jezus*, 2 Petrus 1:16, omdat het een uitvloeisel was Zijner macht en ene aankondiging van Zijne komst, op die wijze zeer gevoeglijk ingeleid. Toen Christus hier was in Zijne vernedering, was Zijn toestand, hoewel in het algemeen een toestand van vernedering en verdrukking, toch soms verhelderd door enkele stralen Zijner heerlijkheid, opdat Hij zelf des te meer bemoedigd zou zijn onder Zijn lijden, en anderen des te minder geërgerd zouden worden. Zijne geboorte, Zijn doop, Zijne verzoeking en Zijn dood waren de merkwaardige voorbeelden van Zijne vernedering, en die allen gingen vergezeld van een kenmerkend en zeer treffend blijk van heerlijkheid en van de goedkeuring des hemels. Maar geheel Zijn openbaar dienstwerk een voortdurende vernedering zijnde, komt hier, in het midden er van, deze ontdekking van Zijne heerlijkheid. Gelijk Hij thans, nu Hij in den hemel is, Zijne neerbuigingen heeft, zo had Hij, toen Hij op aarde was, Zijne bevorderingen, Zijne opheffingen. Betreffende Christus' verheerlijking op den berg nu valt op te merken:

I. De omstandigheden er van, die hier opgetekend zijn, vers 1.

1. De tijd: *zes dagen* nadat Hij die plechtige samenspreking had met Zijne discipelen, Hoofdstuk 16:21. Lukas zegt: "Het geschiedde, omtrent acht dagen na deze woorden", zes gehele dagen daartussen liggende, en dit nu was de achtste dag, dus na ene week. Er wordt niets vermeld van hetgeen de Heere Jezus gedurende de zes dagen voor Zijne verheerlijking op den berg gezegd of gedaan heeft. Voor sommige zeer grote verschijnselen, *werd er een stilzwijgen in den hemel, omtrent van een half uur*, Openbaring 8:1. Wanneer dus Christus eens niets schijnt te doen voor Zijne kerk, zo verwacht dat eerlang iets zeerbuitengewoons zal geschieden.

2. De plaats, het was *op een hogen berg alleen*. Christus koos een berg, *a*: Als een afgezonderde plaats. Hij ging alleen, want, hoewel ene stad op een berg nauwelijks verborgen kan blijven, twee of drie personen op den top van een hogen berg kunnen nauwelijks ontdekt worden, daarom waren hun bijzondere bidvertrekken gewoonlijk op bergen. Christus koos een afgelegen plek om er van gedaante te worden veranderd, omdat Zijn openlijke verschijning in heerlijkheid niet in overeenstemming was met Zijn tegenwoordigen toestand, en dus wilde Hij Zijne nederigheid tonen, en ons leren dat afzondering zeer bevorderlijk is aan onze gemeenschapsoefening met God. Zij, die gemeenschap willen onderhouden met den hemel, moeten zich dikwijls terugtrekken uit den omgang met, en de zaken van, deze wereld, en dan zullen zij bevinden, dat zij nooit minder alleen zijn, dan wanneer zij alleen zijn, want de Vader is met hen.

b. Als ene plaats, verheven boven de dingen hier beneden. Zij, die ene gemeenschap met God willen oefenen, die hen van gedaante verandert, moeten zich niet slechts terugtrekken, zij moeten ook opklimmen, hun harten opheffen, en *zoeken de dingen, die boven zijn*. De roepstem luidt: "Kom hier op." Openbaring 4:1.

3. De getuigen er van. Hij nam met zich Petrus, en Jakobus, en Johannes. Hij nam drie, een voldoend getal om te getuigen van wat zij zouden zien, want *in den mond van twee of drie getuigen zal alle woord bestaan*. Christus maakt Zijne verschijningen wel zeker en ontwijfelbaar, maar niet te algemeen, *niet al den volke, maar den getuigen*, Handelingen 10:41, opdat *zij* zalig mogen zijn, die niet gezien en nochtans geloofd hebben. Hij nam deze drie, omdat zij de voornaamsten waren van al de discipelen, de eerste drie der helden van den Zone David's, waarschijnlijk hebben zij uitgemunt in gaven en genade. Zij waren Christus' gunstgenoten, uitgelezen van de anderen, om de getuigen te zijn van Zijne afzonderingen, en dit was om hen er toe voor te bereiden. Een blik op Christus' heerlijkheid, terwijl wij nog in deze wereld zijn, is een goede toebereiding voor ons lijden met Hem, gelijk dit weer een goede toebereiding is voor het zien Zijner heerlijkheid in de andere wereld. Paulus, die zeer veel moeite en benauwdheid had te verduren, heeft ook zeer vele openbaringen gehad.

Il. De wijze, waarop zij plaatshad, vers 2 :*Hij werd voor hen van gedaante veranderd*. De zelfstandigheid Zijns lichaams bleef onveranderd, maar in bijkomstige verschijnselen er van had een grote verandering plaats. Hij werd niet veranderd in een geest, maar Zijn lichaam, dat in zwakheid en oneer was verschenen, verscheen nu in kracht en heerlijkheid. *Hij werd van gedaante veranderd, metamorphiothè*, gemetamorphoseerd. De ongewijde dichters misleidden de wereld met ijdele en buitensporige verhalen van metamorphosis, inzonderheid de metamorphosis van hun goden, die zij voor hen verlaagden en verkleinden, even leugenachtig als bespottelijk. Sommigen zijn van mening dat Petrus hier het oog op had, toen hij de gedaanteverandering van Christus gaande vermelden, zei: *Wij zijn geen kunstelijk verdichte fabelen nagevolgd, als wij u bekend gemaakt hebben de kracht en toekomst van onzen Heere Jezus Christus*, 2 Petrus 1:16. Christus was God en mens, maar, in de dagen Zijns vlezes heeft Hij *de gestaltenis eens dienstknechts* aangenomen-*morphên doulou*, Filippenzen 2:7. Hij wierp een sluier over de heerlijkheid Zijner Godheid, maar nu, bij Zijne verandering van gedaante wierp Hij dien sluier af, en verscheen Hij *en morphei theou* -in de gestaltenis Gods, Filippenzen 2:6, en gaf Zijn discipelen een blik in Zijne heerlijkheid, waardoor het niet anders kon, of Zijne gedaante moest er door veranderd worden. De grote waarheid, die wij verkondigen, is, dat God licht is, 1 Johannes 1:5, in het licht woont, 1 Timotheus 6:16, zich bedekt met het licht, Psalm 104:2. Toen dus Christus in de gestaltenis Gods wilde verschijnen, verscheen Hij in licht, het heerlijkste van alle zichtbare dingen, de eerstgeborene der schepping, en het meest gelijkend op den eeuwigen Vader. Christus is *het Licht*, terwijl Hij in de wereld was, scheen Hij in de duisternis, en daarom heeft de wereld Hem niet gekend, Johannes 1:5, 10, maar te dier stonde heeft het Licht uit de duisternis geschenen. Deze gedaanteverandering bleek in twee dingen.

1. *Zijn aangezicht blonk gelijk de zon*. Het aangezicht is het voornaamste deel des lichaams, waaraan wij gekend worden, daarom is die schittering op Christus' aangezicht gelegd, dat aangezicht, hetwelk Hij later *niet verborg voor smaadheden en speeksel*. Het blonk gelijk de zon als zij uitgaat in hare kracht, zo helder, zo schitterend, want Hij is de Zon der gerechtigheid, het Licht der wereld. Het aangezicht van Mozes blonk slechts als de maan, met een ontleend, weerkaatst licht, maar Christus' aangezicht blonk gelijk de zon, met een innerlijk, eigen licht, dat des te treffender heerlijk was, omdat het plotseling, als het ware van achter een duistere wolk, uitbrak.

2. *Zijne klederen werden wit, gelijk het licht*. Geheel Zijn lichaam was anders geworden, evenals Zijn gelaat, zodat van alle kanten licht uitstraalde door Zijne klederen heen, waardoor zij wit en

blinkend werden. Het blinken van Mozes' aangezicht was zo zwak, dat het gemakkelijk door een dunnen sluier verborgen kon worden, maar zo groot was de heerlijkheid van Christus' lichaam, dat Zijne klederen er ook door verlicht werden.

III. Zijne metgezellen in en bij die verheerlijking. Hij zal ten laatste komen met tienduizenden der heiligen, en als een voorproef hiervan *werden thans van hen gezien Mozes en Elias, met Hem samensprekende*, vers 3. Het waren verheerlijkte heiligen, opdat, als er drie waren, die getuigen op aarde, Petrus, Jakobus en Johannes, er ook iemand mocht zijn om te getuigen in den hemel. Zo was er hier dan een levendige gelijkenis van Christus' koninkrijk, hetwelk bestaat uit heiligen in den hemel en heiligen op aarde, en waartoe behoren *de geesten der volmaakte rechtvaardigen*. Wij zien hier dat zij, die ontslapen zijn in Christus, niet zijn omgekomen, maar dat zij bestaan in een afzonderlijken toestand, en te voorschijn zullen komen als het nodig is. Deze twee waren Mozes en Elias, uitnemende mannen in hun tijd. Beiden hadden, evenals Christus, veertig dagen en veertig nachten gevast, en andere wonderen gedaan, en beiden waren merkwaardig bij hun verlaten van de wereld, zowel als door hun leven in de wereld. Elia werd in een vurigen wagen naar den hemel gevoerd, en stierf niet. Het lichaam van Mozes is nooit gevonden, mogelijk was het voor bederf behoed, bewaard voor deze verschijning. De Joden hadden groten eerbied voor de nagedachtenis van Mozes en Elias, en daarom kwamen zij om van Hem te getuigen, en tijdingen nopens Hem te brengen naar de wereld hier boven. In hen hebben de wet en de profeten Christus geëerd, en getuigenis van Hem gegeven. Mozes en Elias verschenen aan de discipelen, zij zagen hen en hoorden hen spreken, en, hetzij door hun gesprek of door de mededeling van Christus, zij wisten dat het Mozes en Elia waren, de verheerlijkte heiligen zullen elkaar kennen in den hemel. Zij spraken met Christus. Christus is in gemeenschap met de zaligen, en zal geen vreemdeling zijn voor de leden van dat verheerlijkte gezelschap. Christus stond nu verzegeld te worden in Zijn profetisch ambt, en daarom waren deze twee grote profeten het geschiktst om Hem te vergezellen, al hun eer aan Hem overdragende, want *in deze laatste dagen heeft God tot ons gesproken door den Zoon*, Hebreeën 1:1.

IV. Het grote genot en de voldoening, die de discipelen smaakten door het gezicht van Christus' heerlijkheid. Als gewoonlijk, sprak Petrus voor de overigen: *Heere! het is goed, dat wij hier zijn*. Petrus geeft hier uitdrukking aan:

1. Het genot, dat zij smaakten in deze samenspreking. *Heere, het is goed hier te zijn*. Hoewel zij op een hogen berg waren, dien wij ons ruw en onaangenaam, woest en koud kunnen voorstellen, toch *is het goed hier te zijn*. Hij spreekt het gevoelen uit van zijne medediscipelen, het is goed, niet slechts voor *mij*, maar voor *ons*, dat wij hier zijn. Hij begeerde die gunst niet voor zich alleen, maar sluit hen volgaarne in bij zijn verlangen. Hij zegt dit tot Christus. Vrome, Godvruchtige aandoeningen der ziel willen zich gaarne voor den Heere Jezus uitstorten. Die ziel, die Christus liefheeft en gaarne bij Hem is, wil Hem dit ook gaarne zeggen. *Heere, het is goed, dat wij hier zijn*. Dit duidt een dankbaar erkennen aan van de vriendelijkheid, om hen tot deze gunst toe te laten. Gemeenschap met Christus is de zielsverlustiging der Christenen. Al de discipelen van den Heere Jezus achten dat het goed voor hen is, om met Hem op den heiligen berg te wezen. Het is goed hier te zijn, waar Christus ís, en waar Hij ons naar Zijne beschikking medeneemt, het is goed hier te zijn, alleen en afgezonderd met Christus, hier te zijn, waar wij de lieflijkheid van den Heere Jezus kunnen aanschouwen, Psalm 27:4. Het is kostelijk om Christus met Mozes en de profeten te horen

beraadslagen, te zien hoe alle instellingen van de wet en al de voorzeggingen der profeten op Christus hebben gewezen, en in Hem zijn vervuld.

2. Hun begeerte, dat dit zou voortduren.

Laat ons hier drie tabernakelen maken. In dit, evenals in vele andere gezegden van Petrus, was een mengsel van zwakheid en goeden wil, meer ijver dan voorzichtigheid en bescheidenheid. Hier was ijver voor dit verkeren met hemelse dingen, een loffelijk welbehagen in het gezicht, dat zij hadden van Christus' heerlijkheid. Zij, die door het geloof *de lieflijkheid des Heeren zien* in Zijn huis, kunnen niet anders dan verlangen, om er *al de dagen huns levens te mogen wonen*. Het is goed om een nagel te hebben in Gods heilige plaats, Ezra 9:8, een voortdurend verblijf, tehuis te zijn in de heilige inzettingen, niet als een reiziger of vreemdeling, maar als iemand, die er behoort. Petrus dacht, dat deze berg een fraaie plek gronds was om op te bouwen, en hij wilde hier dus tabernakelen maken, gelijk Mozes in de woestijn een tabernakel had gemaakt voor de Shechina, of heerlijkheid Gods. Er bleek wel groten eerbied uit voor zijn Meester en Zijn hemelse gasten, met een prijzenswaardig vergeten van zich zelven en zijne mededisciepelen, dat hij tabernakelen wilde voor Christus, Mozes en Elias, maar geen voor zich zelven. Hij zou tevreden zijn, om in zulk goed gezelschap onder den bloten hemel te blijven liggen, op den kouden grond, indien zijn Meester slechts had waar Hij het hoofd kon neerleggen, dan kwam het er voor hemzelf niet op aan, of hij dit had of niet had. Toch heeft hij in zijn ijver ook blijk gegeven van veel zwakheid en onwetendheid. Welke behoefte aan tabernakelen was er voor Mozes en Elias? Zij behoorden tot die zalige wereld, waar zij niet meer hongeren en de zon niet op hen zal vallen. Christus had kort tevoren Zijn eigen lijden voorzegd, en Zijn discipelen aangezegd, dat zij hetzelfde hadden te wachten. Petrus vergeet dit, of wil, om het te voorkomen, tabernakelen bouwen op den berg der verheerlijking, uit den weg van moeilijkheid, verdriet of gevaar. Nog altijd is het: *Meester, spaar U!* hem in de gedachte, schoon hij er nog zo kort tevoren om bestraft werd. Er is in vrome mensen een neiging om de kroon te verwachten zonder het kruis. Petrus wilde, gelijk die andere discipelen in Hoofdstuk 20:21, die kroon reeds aangrijpen als den behaalden prijs, hoewel hij den strijd nog niet had gestreden en den loop nog niet had voleindigd. Wij missen ons doel, als wij een hemel op aarde verwachten. Het betaamt gene vreemdelingen en pelgrims, (dat wij zelfs in de beste omstandigheden in deze wereld toch slechts zijn) om van bouwen te spreken, of een blijvende stad te verwachten. Toch is er ene verontschuldiging voor het ongepaste van Petrus' voorstel. Niet alleen *wist hij niet wat hij zei*, Lukas 9:33, maar hij onderwierp het voorstel aan de wijsheid van Christus: *Zo Gij wilt, laat ons tabernakelen maken*. Welke tabernakelen wij ons ook voorstellen in de wereld te maken, altijd moeten wij ons herinneren, dat wij Christus' toestemming hebben te vragen. Op hetgeen Petrus hier nu zei werd geen antwoord gegeven, het verdwijnen der heerlijkheid zal er weldra het antwoord op zijn. Zij, die zich op aarde grote dingen beloven, zullen, door de ervaring geleerd, het wel spoedig anders inzien.

V. Het heerlijk getuigenis door God den Vader aan onzen Heere Jezus gegeven, waarin *Hij van God den Vader eer en heerlijkheid heeft ontvangen*, 2 Petrus 1:17, toen *zodanig ene stem van de hoogwaardige heerlijkheid tot Hem gebracht werd*. Dit was als ene bekendmaking van de eretitels, of koninklijke naamvoering van een vorst, als hij bij zijne kroning in zijn staatsieklederen verschijnt. En ter vertroosting van het mensdom zij het bekend, dat de koninklijke titel en benaming van Christus ontleend is aan Zijn Middelaarschap. Aldus verscheen Hij in een visioen met een regenboog, het zegel des verbonds, rondom Zijn troon, Openbaring 4:3, want het is Zijne

heerlijkheid onze Verlosser te zijn. Betreffende dit getuigenis uit den hemel aan Christus valt op te merken:

1. Hoe het kwam. Er was ene wolk. In het Oude Testament zien wij dikwijls, dat ene wolk het zichtbare teken was van Gods tegenwoordigheid. Op den berg Sinaï kwam Hij neer in ene wolk, Exodus 19:9, evenzo tot Mozes, Exodus 34:5, Numeri 11:25. In ene wolk nam Hij bezit van den tabernakel, en daarna evenzo van den tempel. Waar Christus was in Zijne heerlijkheid, daar was de tempel, en daar betoonde God zich tegenwoordig. Wij kennen het gewicht der wolken niet, maar dit weten wij, dat de gemeenschap tussen hemel en aarde er door onderhouden wordt. De dampen, die van de aarde opklimmen, worden wolken, en daaruit dalen de regens neer, daarom wordt gezegd, dat God van de wolken Zijn wagen maakt, dit heeft Hij hier gedaan, toen Hij op dezen berg neerkwam. Het was een luchtige, een heldere wolk, Onder de wet was het gewoonlijk een dikke, donkere wolk, die God tot teken stelde van Zijne tegenwoordigheid. In een zware wolk kwam Hij neer op den berg Sinaï, Exodus 19:16, en Hij heeft gezegd, dat Hij in donkerheid zou wonen, 1 Koningen 8:12. Maar thans zijn wij *niet gekomen tot den tastelijken berg, en donkerheid en duisternis*, Hebreeën 12:18, maar tot den berg, die gekroond is met een luchtige, schitterende wolk. Beide de Oud- en de Nieuw-Testamentische bedeling hebben tekenen gehad van Gods tegenwoordigheid, maar de eerste was ene bedeling van verschrikking, en duisternis en dienstbaarheid, de laatste van licht, liefde en vrijheid. De wolk overschaduwde hen. Zij was bestemd om de kracht te breken of te temperen van dat grote licht, dat anders de discípelen overstelpt zou hebben, ondraaglijk voor hen zou geweest zijn, het was als de sluier, die Mozes' aangezicht bedekte als het blonk. Als God zich aan Zijn volk openbaart, gedenkt Hij wat maaksel zij zijn. Die wolk was voor hun ogen, wat gelijkenissen waren voor hun verstand, bestemd om door tastbare dingen geestelijke dingen tot hen te laten doordringen, naarmate zij instaat waren ze te dragen. Er kwam ene stem uit de wolk, en het was de stem Gods, die thans, evenals vanouds, *sprak in ene wolkkolom*, Psalm 99:7. Hier was geen donder, of bliksem, of stem als die ener bazuin, zoals toen de wet werd gegeven door Mozes, maar slechts ene stem, een zachte stem als het suizen ener zachte stilte, niet ingeleid door een sterken wind, of ene aardbeving, of vuur, zoals toen God tot Elia sprak, 1 Koningen 19:11, 12. Mozes en Elias waren dus getuigen, dat *God in deze laatste dagen tot ons gesproken heeft door den Zoon*, op een nadere wijze, dan Hij vroeger tot hen gesproken had. Deze stem kwam uit de hoogwaardige heerlijkheid, 2 Petrus 1:17, de heerlijkheid, die boven allen is, in vergelijking waarvan de aardse heerlijkheid gene heerlijkheid is. Hoewel die hoogwaardige heerlijkheid omwolkt was, toch kwam er ene stem uit, want *het geloof is door het gehoor*.

2. Wat dit getuigenis van den hemel was: *Deze is Mijn geliefde Zoon, hoort Hem*. Hier is dus: De grote Evangelieverborgenheid geopenbaard: *Deze is Mijn geliefde Zoon, in dewelke Ik Mijn welbehagen heb*. Dat was hetzelfde als wat gesproken werd bij Zijn doop, Hoofdstuk 3:17, en het was de beste tijding, die ooit van den hemel tot de aarde is gekomen, sedert de mens heeft gezondigd. Het heeft dezelfde strekking als de grote leerstelling, 2 Corinthiërs 5:19, dat *God was in Christus, de wereld met zich zelven verzoenende*. Mozes en Elias waren grote mannen, gunstgenoten des hemels, toch waren zij slechts dienstknechten, en wel dienstknechten, in wie God niet altijd een welbehagen had, want Mozes heeft *onbedachtelijk* gesproken, en Elia was een man, onderhevig aan gelijke bewegingen als wij zijn, maar Christus is *een Zoon*, en in Hem heeft God altijd een welbehagen gehad. Mozes en Elias waren soms de instrumenten van verzoening tussen God en Israël, Mozes was een groot voorbidder, en Elias een groot hervormer, maar in Christus verzoent God de wereld, Zijne voorbede is overmogender dan die van Mozes, en Zijne reformatie

grondiger en van meer uitwerking dan die van Elias. Die herhaling van de stem, welke uit den hemel kwam bij Zijn doop, was geen ijdele herhaling, maar, gelijk het dubbele van Farao's droom, was het om te tonen, dat de zaak vast besloten is. Wat God aldus eens, ja tweemalen gesproken heeft, daar zal Hij ongetwijfeld bij blijven, en Hij verwacht, dat wij daar op zullen letten, er nota van zullen nemen. Het werd gesproken bij Zijn doop, omdat Hij toen verzocht stond te worden en Zijn openlijk dienstwerk zou aanvangen. En nu werd het herhaald, omdat Hij in zou gaan tot Zijn lijden, dat van toen aan gedateerd moet worden, want thans, en niet vroeger, begon Hij dit lijden te voorzeggen, en terstond na Zijne verheerlijking op den berg werd gezegd, Lukas 9:51, dat *de dagen Zijner opneming vervuld werden*. Daarom werd dit dus nu herhaald, om Hem te wapenen tegen de verschrikking, en Zijne discipelen tegen de ergernis van het kruis. Als het lijden overvloedig begint te worden, dan worden ook overvloedige vertroostingen geschonken, 2 Corinthiërs 1:5. De grote Evangelieplicht, die geëist wordt en die de voorwaarde is, waarop wij Christus' zegeningen kunnen ontvangen. *Hoort Hem*. God heeft in niemand anders welbehagen dan in hen, die Christus horen. Wij moeten Hem horen en geloven als den groten Profeet en Leraar, Hem horen, door Hem geregeerd worden, als den groten Vorst en Wetgever. Hem horen en Hem gehoorzamen. Wie de gedachte, de bedoeling Gods wil kennen, moet horen naar Jezus Christus, want door Hem heeft God in deze laatste dagen tot ons gesproken. Deze stem van den hemel heeft al de woorden van Christus even gezaghebbend gemaakt, alsof zij aldus uit de wolken waren gesproken. God verwijst ons hier, als het ware, naar Christus, voor al de openbaringen van Zijn wil, en het wijst heen naar de voorzegging betreffende *den Profeet, dien God verwekken zal, als Mozes*, Deuteronomium 18:18. Hem zult gij horen. Christus verscheen nu in heerlijkheid, en hoe meer wij van Christus' heerlijkheid zien, hoe meer reden wij zullen zien om naar Hem te horen, maar de discipelen staarden op die heerlijkheid, die zij aan Hem zagen, en daarom wordt hun gezegd niet op Hem te zien, maar naar Hem te horen. Het gezicht op Zijne heerlijkheid werd hun spoedig benomen door de wolk, maar wat zij te doen hadden was: Hem te horen. Wij wandelen door geloof, hetwelk is door het gehoor, en niet door aanschouwen, 2 Corinthiërs 5:7. Mozes en Elias waren nu bij Hem, de wet en de profeten. Totnutoe was er gezegd: *Dat zij die horen*, Lukas 16:39. De discipelen waren bereid hen met Christus gelijk te stellen, toen zij tabernakelen wilden hebben voor hen, zowel als voor Hem. Zij hadden met Christus gesproken, en de discipelen waren waarschijnlijk zeer begerig te weten wat zij zeiden, en iets meer van hen te horen. Neen. zegt God, *hoort Hem*, en dat is genoeg, Hem, en niet Mozes en Elias, die tegenwoordig waren, en wier zwijgen ene instemming was met deze stem. Zij hadden er niets tegen in te brengen, welken invloed zij ook hadden in de wereld, als profeten, zij waren gewillig om het alles op Christus te zien overgebracht, opdat Hij in alles de eerste zou zijn. Laat het u niet verdrieten, dat Mozes en Elias slechts zo kort bij u verwijlen, hoort Christus, en dan zult gij hen niet nodig hebben.

VI. De vrees der discipelen op het horen dezer stem, en de bemoediging, die zij van Christus ontvingen.

1. De discipelen *vielen op hun aangezicht en werden zeer bevreesd*. Het sterke, grote licht, en de verrassing er van, zou een natuurlijken invloed op hen hebben kunnen oefenen om hen te doen ontstellen. Maar dit was niet alles. Van dat de mens gezondigd heeft, en Gods stem heeft gehoord in den hof, zijn buitengewone verschijningen van God altijd schrikwekkend geweest voor den mens, die, wetende dat hij geen reden heeft om iets goeds te verwachten, bevreesd was om iets onmiddellijk van God te horen. Zelfs dan, *als uit het noorden schoon weer komt*, is er toch *bij God een vreeslijke majesteit*, Job 37:22 1) Zie de schrikkelijke uitwerking van de stem des

Heeren, Psalm 29:4. Het is goed voor ons, dat God tot ons spreekt door mensen gelijk wij zelf zijn, wier verschrikking ons niet bevreesd zal maken.

2. Vriendelijk en met grote tederheid heeft Jezus hen opgericht. De heerlijkheid en de verhogingen van onzen Heere Jezus verminderen de zorg niet, die Hij heeft voor Zijn volk, die met zwakheid omvangen zijn. Het is troostrijk te denken, dat Hij thans, in Zijn staat van heerlijkheid, medelijden heeft met, zich neerbuigt tot, den geringsten gelovige. Let hier op hetgeen Hij deed: Hij kwam bij hen, en raakte hen aan. Zijne nadering verbande de vrees, en toen zij bemerkten, dat Christus acht op hen sloeg, was er niets meer nodig om hen gerust te stellen. In een zelfde geval heeft Christus Zijne rechterhand gelegd op Johannes en op Daniël, Openbaring 1:17, Daniël 8:18. Christus' aanraking was dikwijls ter genezing, hier was zij ter versterking en verstroosting. Op hetgeen Hij zei: *Staat op, en vreest niet*. Hoewel de eerbiedige vreze in ons spreken met den hemel Christus welbehaaglijk is, is de vrees der verschrikking en ontroering dit toch niet, daar moet tegen gestreden worden. *Staat op*, zei Christus. Het is Christus, die door Zijn woord en de kracht, die er van uitgaat, de Godvruchtigen opheft uit hun neerslachtigheid, en hun vrees tot zwijgen brengt, niemand dan Christus kan dit. *Staat op en vreest niet*. Nodeloze vrees zou spoedig verdwijnen, als wij er niet aan wilden toegeven en er niet onder nederlagen, maar op zouden staan en doen wat wij kunnen. Wat zij gezien en gehoord hadden was hun eerder ene reden tot verheuging dan tot vrees, en toch hadden zij, naar het schijnt, deze waarschuwing nodig. Door de zwakheid van ons vlees gebeurt het dikwijls, dat wij bevreesd zijn door de dingen, die ons behoorden te bemoedigen. Nadat zij een uitdrukkelijk bevel van den hemel hadden ontvangen om Christus te horen, is het eerste woord, dat zij van Hem ontvangen: *Vreest niet*, hoort dit. Christus' werk in deze wereld was troost te schenken aan Godvruchtigen, opdat zij, verlost zijnde uit de handen hunner vijanden, God zouden dienen zonder vrees. Lukas 1:74, 75.

VII. Het verdwijnen van het visioen, vers 8. Zij richtten zich op, en *hun ogen opheffende zagen zij niemand dan Jezus alleen*. Mozes en Elias waren weggegaan, de stralen van Christus' heerlijkheid waren verdwenen, of weer omsluierd. Zij hadden gehoopt, dat dit de dag was van Christus' intrede in Zijn koninkrijk en Zijn openbare verschijning in dien uitwendigen glans en pracht, waarvan zij hadden gedroomd, maar zie hoe zij worden teleurgesteld. Het is niet verstandig om hoge verwachtingen te koesteren in deze wereld, want ook het kostelijkste, het meest waardeerbare van onze heerlijkheid en vreugde hier beneden verdwijnt, zelfs is dit ook zo met onze innige gemeenschapsoefening met God, het is geen voortgezette feestmaaltijd, geen aanhoudend feestmaal, maar een voorbijgaand onthaal. Als wij soms bevoorrecht worden met bijzondere openbaringen van Goddelijke genade, een voorsmaak ontvangen van de toekomende heerlijkheid, worden zij ons toch weldra weer ontnomen, twee hemelen te verwachten is te veel voor hen, die nooit een enkelen kunnen verdienen. Thans *zagen zij niemand dan Jezus alleen*. Christus zal bij ons blijven, als Mozes en Elias weggegaan zijn. *Zullen de profeten in eeuwigheid leven?* Zacheria 1:5, en wij aanschouwen de uitkomst der wandeling onzer voorgangers, maar "Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en in *alle eeuwigheid*, Hebreeën 13:7, 8.

VIII. Het gesprek van Christus met Zijne discipelen, toen zij van den berg afkwamen, vers 9 -13.

Zij kwamen af van den berg. Wij moeten neerkomen van de heilige bergen, waar wij gemeenschap oefenen met God, en in die gemeenschap behagen vinden, en waarvan wij zeggen: *Het is goed hier te zijn*, zelfs dáár, waar wij geen blijvende stad hebben. Geloofd zij God, er is een

berg van heerlijkheid en zielsgeneugte voor ons, waar wij nimmer zullen afkomen. Maar, let hier op, toen de discipelen afkwamen, kwam Jezus met hen af. Als wij na deelgenomen te hebben aan het Avondmaal, of na een goede Evangelieprediking te hebben gehoord, wederom terugkeren in de wereld, dan moet het onze zorg wezen, dat Christus met ons gaat, en dan zal het onze vertroosting zijn, dat Hij bij ons is. Terwijl zij afkwamen, spraken zij van Christus. Als wij van de Godsverering wederkeren, dan is het goed, dat wij elkaar onderhouden over het werk, dat wij gedaan hebben, of waaraan wij deelgenomen hebben. Die rede, die goed is tot nuttige stichting, is dan zeer bijzonder gepast, gelijk die, welke daarvan het tegenovergestelde is, in zulk een ogenblik erger is dan op andere tijden. Wij hebben hier den last, dien Christus aan de discipelen gaf, om dit gezicht vooralsnog zeer geheim te houden, vers 9, *Zegt niemand dit gezicht, totdat de Zoon des mensen zal opgestaan zijn uit de doden*. Indien zij het bekend gemaakt hadden, dan zou de geloofwaardigheid er van geschokt zijn door Zijn lijden, dat nu welhaast over Hem komen zou. Maar laat de bekendmaking er van uitgesteld worden tot na Zij ne opstanding, en dan zal dit en Zijn daarop volgende heerlijkheid een grote bevestiging er van zijn. Christus heeft ene methode gevolgd in de openbaringen van zich zelven: Hij wilde, dat Zijne werken tezamen gevoegd zouden zijn, met elkaar in verband gebracht, elkaar wederzijds verklarende en ophelderende, opdat zij in hun volle kracht en overtuigende blijkbaarheid zouden verschijnen. Alles is schoon op zijn tijd. Christus' opstanding was het eigenlijke begin van de Evangeliekerk en koninkrijk, waarvan al het voorafgaande slechts voorbereidend was en als ter inleiding dienende, en daarom moet dit, hoewel tevoren geschied zijnde, toch niet als bewijs aangevoerd worden voordat deze gebeurtenis plaatshad (en toen scheen er zeer nadrukkelijk op gewezen te zijn, 2 Petrus 1:16-18), toen de Godsdienst, dien het moest bevestigen, tot volle rijpheid en vastigheid was gekomen. Christus' tijd is de beste en geschiktste om zich te openbaren, en daarnaar hebben wij ons te schikken. Ene tegenwerping van de discipelen op iets, dat Christus gezegd had, vers 10, *Wat zeggen dan de schriftgeleerden, dat Elias eerst moet komen?* Indien Elias slechts zo kort hier verwijld heeft, en zo plotseling is weggegaan, en wij niets van hem moeten zeggen, waarom is ons dan uit de wet geleerd zijn openlijke verschijning te verwachten in de wereld onmiddellijk voor de oprichting van het koninkrijk van den Messias? *Moet de komst van Elias een geheim zijn, daar toch iedereen naar hem uitziet?* Of wel: *Indien de opstanding van den Messias, en daarmee het begin van Zijn koninkrijk, nabij is, wat wordt er dan van die heerlijke inleiding er van, die wij verwachten in de komst van Elias?* De schriftgeleerden, die de openlijke uitleggers der wet waren, zeiden dit volgens de Schrift, Maleachi 4:5 :*Zie, Ik zend ulieden den profeet Elia*. De discipelen spraken de gewone taal der Joden, die tot een gezegde van de schriftgeleerden maakten wat een gezegde was van de Schrift, terwijl wij van hetgeen de leraren tot ons zeggen in overeenstemming met het woord Gods, moeten zeggen: *God spreekt het tot ons, niet de leraren*, want wij moeten het niet ontvangen als der mensen woord, 1 Thessalonicenzen 2:13. Als de discipelen hetgeen Christus zei niet wisten overeen te brengen met hetgeen zij uit het Oude Testament hadden gehoord, dan verzochten zij Hem het hun te verklaren. Als wij verlegen zijn wegens moeilijkheden in de Schrift, dan moeten wij ons tot Christus wenden door het gebed om Zijn Geest, dat Hij ons verstand opene en ons in alle waarheid leide. Het uit den weg nemen dezer tegenwerping.

Bid en u zal gegeven worden, vraag om onderricht, en gij zult het ontvangen. Christus erkent de voorzegging, vers 11. *Elias zal wel eerst komen, en alles weer oprichten, in zover hebt gij gelijk*. Christus is niet gekomen om iets, wat het ook zij, dat in het Oude Testament voorzegd is, te veranderen of krachteloos te maken. Verdorven uitleggingen, die op dwaling gegrond zijn, kunnen genoegzaam veroordeeld en verworpen worden, zonder dat aan het gezag en de waardigheid van

den gewijden tekst afbreuk of tekort wordt gedaan. Nieuw-Testamentische profetieën zijn waar en goed, en moeten aangenomen en geloofd worden, hoewel sommige heethoofden en dwazen ze misverstaan hebben en er verkeerde gevolgtrekkingen uit hebben afgeleid. Hij zal komen en alles weer oprichten, niet in den vorigen toestand herstellen (Johannes de Doper heeft dat niet gedaan) maar hij zal alles vervullen (zoals die woorden ook gelezen kunnen worden), alles wat van hem geschreven is, al de voorzeggingen betreffende de komst van Elias. Johannes de Doper is gekomen om alles weer op te richten in geestelijken zin, den vervallen Godsdienst te doen herleven, de harten der vaderen te bekeren tot de kinderen, hetgeen hetzelfde betekent als dit: hij zal alles weer oprichten. Johannes predikte bekering, en dat was ene wederoprichting van alle dingen. Hij verklaart dat de voorzegging vervuld is. De schriftgeleerden zeggen met waarheid, dat Elias komen zal, maar Ik zeg u, wat de schriftgeleerden niet konden zeggen, dat Elias gekomen is, vers 12. Gods beloften zijn dikwijls vervuld, en de mensen bespeuren het niet, maar vragen: *Waar is de belofte?* als die belofte reeds vervuld is. Elias is gekomen, en zij hebben hem niet gekend, zij wisten niet, dat hij de Elias was, de voorloper van den Messias. De schriftgeleerden hielden zich bezig met de Schrift te beoordelen, maar zij hebben door de tekenen der tijden de vervulling der Schrift niet begrepen. Het is gemakkelijker het woord Gods uit te leggen, dan het toe te passen en er een recht gebruik van te maken. Maar het is niet te verwonderen, dat de morgenster niet werd opgemerkt, als Hij, die de Zon zelf is, *in de wereld was, en de wereld Hem niet gekend heeft*. Omdat zij hem niet gekend hebben, hebben zij *aan hem gedaan al wat zij hebben gewild*. Indien zij hen gekend hadden, zij zouden Christus niet gekruist en Johannes niet onthoofd hebben, 1 Corinthiërs 2:8. Zij hebben Johannes bespot, hem vervolgd, en hem eindelijk ter dood gebracht, hetgeen het werk was van Herodes, maar hier aan het ganse geslacht van ongelovige Joden ten laste wordt gelegd, en inzonderheid aan de schriftgeleerden, die, hoewel zij niet zelven Johannes konden vervolgen, toch een welbehagen hadden in hetgeen Herodes deed. Hij voegt er bij: *alzo zal ook de Zoon des mensen van hen lijden*. Verwondert u er niet over, dat Elias mishandeld en gedood werd door hen, die voorgaven hem te verwachten, als de Messias zelf deze behandeling van hen zal ondervinden. Het lijden van Christus neemt het vreemde weg van alle andere lijden, Johannes 15:18, als zij hun handen gedoopt hadden in het bloed van Johannes de Doper, dan waren zij ook bereid om hetzelfde aan Christus te doen. Zoals de mensen met Christus' dienaren handelen, zo zullen zij ook met Hem handelen, en zij, die dronken zijn van het bloed der martelaren, blijven nog altijd om meer roepen, Handelingen 12:1-3. De voldoening der discipelen met Christus' antwoord op hun bezwaar, vers 13. *Toen verstonden de discipelen, dat Hij hun van Johannes de Doper gesproken had*. Hij noemde Johannes niet, maar gaf hun zulk ene beschrijving van hem, dat het hen deed gedenken aan hetgeen Hij hun vroeger van hem gezegd had. *Deze is Elias*. Dit is een nuttige manier van onderwijzen, het doet de leerlingen denken, en maakt hen, zo al niet tot hun eigen leermeesters, dan toch tot mensen, die zich zelven aan de dingen doen gedenken, en hun eigen opscherpers van het geheugen zijn, en aldus wordt wetenschap gemakkelijk voor hem, die verstaat. Als wij vlijtig gebruik maken van de middelen om kennis te verkrijgen, hoe verwonderlijk worden dan de nevelen verdreven en de vergissingen hersteld!

MATTHEUS 17:14-21

Wij hebben hier de wonderdadige genezing van een maanziek kind, dat daarbij nog door een duivel was bezeten.

I. De vader van dit kind geeft aan Christus een treurige beschrijving van zijn toestand. Het voorval had plaats onmiddellijk nadat Christus van den berg was afgekomen, waar Hij verheerlijkt was. Christus' verhoging en heerlijkheid maken Hem niet minder indachtig aan ons en onze behoeften en ellende. Toen Christus neerkwam van den berg, waar Hij in gesprek was geweest met Mozes en Elias, heeft Hij geen afwerende statigheid aangenomen, maar was even toegankelijk, even bereidwillig voor arme smekelingen en even vertrouwelijk met de schare als ooit tevoren. De bede van dezen armen man was zeer dringend, hij viel voor Hem op de knieën. De bewustheid van nood en ellende brengt de mensen op de knieën. Zij, die hun behoefte aan Christus inzien, zullen dringend en vurig zijn in hun smekingen tot Hem, en Hij schept er behagen in, dat men aldus met Hem worstelt. De vader van het kind klaagt over twee dingen.

1. De treurige toestand van zijn kind, vers 15, *Heere, ontferm U over mijn zoon*. Het kan niet anders of door de ellende der kinderen zal het medelijden der ouders worden opgewekt, want zij maken deel uit van hen zelven. En de toestand van ongelukkige kinderen behoort door gelovig en vurig gebed Gode te worden voorgelegd. De ziekte van dit kind heeft hem waarschijnlijk belet om zelf te bidden. Ouders zijn dubbel verplicht voor hun kinderen te bidden, niet slechts voor de zwakken, die het zelf niet kunnen, maar nog veel meer voor de slechten, die het zelf niet willen. Nu was de aard der ziekte van dit kind zeer treurig, *hij was maanziek en in zwaar lijden*. Een maanzieke is eigenlijk iemand, wiens ziekte schuilt in de hersenen, en met de veranderingen der maan opkomt. De duivel heeft, onder de toelating Gods, of die ziekte teweeggebracht, of er op gewerkt om haar nog te verzwaren. Het kind had vallende ziekte, en daar had Satan de hand in, daardoor kwelde hij hem en maakte hij de ziekte nog erger dan zij gewoonlijk is. Als Satan bezit kreeg van mensen, kwelde hij hen met krankheden, die het meest op de geestvermogens werken, want het is de ziel, die hij wil verderven. In zijne klacht zei de vader: *Hij is maanziek*, lettende op de uitwerking der ziekte, maar bij de genezing heeft Christus den duivel bestraft, en aldus de oorzaak aangetoond en getroffen. Aldus handelt Hij in geestelijke genezingen. De uitwerkselen der ziekte waren uiterst treurig: *menigmaal valt hij in het vuur, en menigmaal in het water*. Deed de kracht der ziekte hem vallen, de boosheid van den duivel veroorzaakte, dat hij in vuur of water viel, zo kwaaddoende is hij, als hij macht heeft over een ziel. Hij zoekt te verslinden. 1 Petrus 5:8.

2. De teleurstelling in zijne verwachting van de discipelen, vers 16. *Ik heb hem tot Uwe discipelen gebracht, en zij hebben hem niet kunnen genezen*. Christus heeft Zijn discipelen macht gegeven om duivelen uit te werpen, Hoofdstuk 10:1, 8, en hierin waren zij voorspoedig, Lukas 10:17, maar op dat tijdstip hebben zij gefaald in hun werk, hoewel zij met hun negenen waren, en in tegenwoordigheid van een grote schare. Christus heeft dit toegelaten.

a. Om hen nederig te houden en hun afhankelijkheid van Hem te tonen, en hoe zij zonder Hem niets konden doen.

b. Om zich zelven en Zijne macht te verheerlijken. Het is tot eer van Christus om met hulp en bijstand te komen in een ogenblik van verlegenheid en benauwdheid, als niemand anders helpen kan.

Eliza's staf in Gehazi's hand zal het kind niet van de doden opwekken, hij moet zelf komen. Er zijn bijzondere gunstbewijzen, die Christus zich voorbehoudt zelf te verlenen, en soms houdt Hij de waterbakken ledig, opdat wij tot Hem zullen komen, die de fontein is. Maar het falen der werktuigen zal de werkingen Zijner genade niet tegenhouden, zij zal werken, indien niet *door* hen, dan *zonder* hen.

II. Christus' bestraffing eerst van het volk en toen van den duivel.

1. Hij berispte de Hem omringenden, vers 17.

O ongelovig en verkeerd geslacht! Dit wordt niet gezegd tot de discipelen, maar tot het volk, wellicht inzonderheid tot de schriftgeleerden, van wie melding. wordt gemaakt in Markus 9:14, en die, naar het schijnt, de discipelen hoonden en bespotten, omdat er nu dan toch een geval te moeilijk voor hen bleek. Christus zelf kon niet vele krachten doen onder een volk, in hetwelk ongeloof heerste. Het was hier de schuld van het ongeloof van dit geslacht, dat zij deze zegeningen van God niet konden verkrijgen, die anders hun deel zouden geweest zijn, en het lag aan de zwakheid van het geloof der discipelen, dat zij die werken voor God niet konden doen, die zij anders gedaan zouden hebben. Zij waren ongelovig en verkeerd. Wie ongelovig is, zal ook verkeerd zijn, en verkeerdheid is zonde in haar ergste kleuren. Geloof is onderwerping aan God, ongeloof is tegenstand en tegenspreken van God. Israël vanouds was verkeerd, omdat zij ongelovig waren, *een verkeerd geslacht, kinderen in welke geen trouw is*, Deuteronomium 32:20. Om twee dingen bestraft Hij hen:

a. Zijn langdurige tegenwoordigheid onder hen: *Hoe lang zal Ik nog met ulieden zijn?* Zult gij altijd Mijn lichamelijke tegenwoordigheid be- hoeven, en nooit tot zodanig ene rijpheid komen, als die u geschikt maakt om overgelaten te worden, het volk aan de leiding der discipelen, en de discipelen aan de leiding des Geestes en aan hun roeping? Moet het kind altijd worden gedragen, en zal het nooit leren alleen lopen?

b. Zijn langdurig geduld met hen: *Hoe lang zal Ik u nog verdragen?* Het ongeloof en de verkeerdheid van hen, die van de middelen der genade genieten, zijn een grote smart voor den Heere Jezus. Aldus heeft Hij Israël's zeden vanouds verdragen, Handelingen 13:18. Hoe langer Christus een verkeerd en ongelovig volk heeft verdragen, hoe meer hun verkeerdheid en hun ongeloof Hem mishagen, en Hij is God en geen mens, anders zou Hij niet zo lang noch zo veel verdragen als Hij verdraagt.

2. Hij genas het kind. *Brengt hem Mij hier*, riep Hij. Hoewel het volk verkeerd en Christus getergd was, toch werd zorggedragen voor het kind. Christus kan wel toornig, maar nooit onvriendelijk zijn, ook als Zijn grootste ongenoegen is gaande gemaakt, sluit Hij Zijn hart niet toe voor de ellendigen. *Brengt hem Mij hier*. Als alle hulp faalt, zijn wij welkom aan Christus, en kunnen wij op Zijne macht en goedheid betrouwen. Zie hier een zinnebeeld van Christus' onderneming als onze Verlosser. Hij breekt de macht van Satan, vers 18, *Jezus bestrafte den duivel*, als een gezaghebbende, die Zijn woord van bevel kon steunen door kracht en macht. Christus' overwinningen over Satan worden behaald door de kracht van Zijn woord, het zwaard, dat uit Zijn mond gaat, Openbaring 19:21. Tegen Christus' bestraffing kan Satan geen stand houden, al was zijn bezit van nog zo langen duur. Voor hen, die worstelen met overheden en machten, is het troostrijk,

dat Christus ze *uitgetogen* heeft, Colossenzen 2:15. De Leeuw uit den stam van Juda zal te sterk wezen voor den briesenden leeuw, die zoekt te verslinden. Hij neemt den druk en de smarten weg van de kinderen der mensen, het kind werd genezen van die ure af. Het was een onmiddellijke genezing, en een volkomen Dit is ene bemoediging voor ouders om hun kinderen tot Christus te brengen, wier ziel onder de macht van Satan is, Hij is machtig om hen te genezen, en Hij is er even gewillig als machtig toe. Breng hen niet slechts door het gebed tot Christus, maar breng hen tot het woord van Christus, de gewone middelen, waardoor Satans sterkte in de ziel wordt verbroken. Christus' bestraffing tot het hart gebracht, zal er Satans macht teniet doen.

III. Christus' gesprek met de discipelen, na dit voorval.

1. Zij vragen, waarom zij den duivel toen niet hebben kunnen uitwerpen, vers 19. *Zij kwamen tot Jezus alleen*. Evangeliedienaren, die in het openbaar over Christus moeten spreken, moeten wèl zorg dragen om in het verborgen gemeenschap met Hem te onderhouden, opdat zij in de binnenkamer, waar geen oog hen ziet, de zwakheid en engheid kunnen betreuren van hetgeen zij in het openbaar verrichtten, en naar de reden er van kunnen vragen. Wij moeten gebruik maken van de vrijheid van toegang, die wij hebben tot Jezus alleen, waar wij vrij en onbeschroomd met Hem kunnen spreken. Zulke vragen, als die de discipelen hier aan Christus deden, moeten wij ook ons zelven doen. Sprekende in ons hart, op ons leger: *Waarom zijn wij toen, of op zulk een tijd, zo dof, zo geesteloos geweest? Hoe kwamen wij zo tekort in plichtsbetrachting?* Hetgeen dan verkeerd in ons is, kan, zo het ontdekt wordt, weggenomen worden.

2. Christus geeft hun twee redenen waarom zij faalden.

a. Het was om huns ongeloofs wil, vers 20. Toen Hij sprak tot den vader van het kind en tot het volk, schreef Hij het toe aan hun ongeloof, toen Hij sprak tot Zijne discipelen, schreef Hij het toe aan het hun, want er was schuld aan beide zijden. Maar er is ons meer aan gelegen om van onze eigen fouten en gebreken te horen, dan van die van anderen, en het verkeerde toe te schrijven aan ons zelven dan aan anderen. Als de prediking van het woord niet zo voorspoedig was als het anders wel eens geweest is, dan zijn de hoorders geneigd al de schuld daarvan op rekening van de leraren te stellen, en de leraren op die van de hoorders, het is betamelijker, dat ieder zijn eigen schuld en tekortkoming belijdt, en zegt: *Het ligt aan mij*. In hun bestraffing moeten de leraren er zich op toeleggen, om aldus aan ieder zijn deel van het woord te geven, en de mensen te doen aflaten van anderen te oordelen door hun te leren zich zelven te oordelen. *Om uws ongeloofs wil*. Zij hadden wel geloof, maar het was zwak en zonder uitwerking. In zover het geloof tekortschiet in kracht en werkzaamheid, kan in waarheid gezegd worden: *Er is ongeloof*. Aan velen kan ongeloof verweten worden, die toch geen *ongelovigen* zijn. Het is vanwege ons ongeloof, dat wij zo weinig in stand brengen in den Godsdienst, en zo tekortkomen in het goede. Onze Heere Jezus neemt deze gelegenheid waar om hun de kracht des geloofs te tonen, opdat zij op een andermaal er niet zo in tekort zullen komen als thans. *Zo gij een geloof had als een mostaardzaad*, gij zoudt wonderen doen, vers 20. Sommigen zijn van mening, dat de vergelijking ziet op de hoedanigheid van het mostaardzaad, dat, als het gekneusd wordt, scherp en doordringend is. *Indien gij een werkzaam, toenemend geloof hebt*, niet een geloof, dat flauw en dood is, dan zult gij niet op deze wijze teleurgesteld worden. Maar zij ziet veeleer op de hoeveelheid of hoegrootheid: *Indien gij slechts een greintje waar geloof had, al was het ook zo klein als het minste onder al de zaden, gij zoudt wonderen doen*. Over het algemeen is geloof een stellige, besliste instemming met, een zich

onderwerpen aan, en een vertrouwen in, al de Goddelijke openbaringen. Het geloof, dat hier vereist werd, had tot voorwerp of doel die bijzondere openbaring, door welke Christus aan Zijne discipelen macht had gegeven om in Zijn naam wonderen te doen ter bevestiging van de leer, die zij predikten. Het was in geloof aan deze openbaring dat zij tekort kwamen, hetzij zij aan de geldigheid van hun opdracht twijfelden, of bevreesd waren dat die geldigheid na hun eerste zending had opgehouden en niet moest voortduren, nadat zij tot hun Meester waren teruggekeerd, of dat zij haar op de ene of andere wijze verbeurd hadden en zij hun ontnomen was. Wellicht had ook de afwezigheid huns Meesters met de drie voornaamste discipelen terwijl zij last hadden Hem niet te volgen, aanleiding gegeven tot enigen twijfel betreffende hun macht, of liever van de macht des Heeren in hen om dit te doen, hoe dit zij, er was op dit ogenblik niet zulk een krachtig steunen op, en betrouwen in, de belofte van Christus' tegenwoordigheid met hen, als er had moeten wezen. Het is goed om ons zelven en onze eigen kracht te wantrouwen, maar het mishaagt Christus, als wij enigerlei macht mistrouwen, die aan Hem ontleend of door Hem geschonken is. Indien gij wezenlijk dit geloof hebt, al is het ook nog zo klein, zo het slechts oprecht is, indien gij waarlijk steunt en betrouwt op de macht, die u verleend is, *gij zult tot dezen berg zeggen: Ga heen*. Dit is een spreekwoordelijke uitdrukking, aanduidende hetgeen volgt, en niets meer, *niets zal u onmogelijk zijn*. Zij hadden onder anderen een volledige opdracht om duivelen uit te werpen, en dat wel zonder uitzondering, maar deze duivel buitengewoon boosaardig zijnde, mistrouwden zij hun macht, en daarom faalden zij. Om hen hiervan te overtuigen, toont Christus hun wat zij zouden hebben kunnen doen. Een werkzaam geloof kan bergen verzetten, niet uit of door zichzelf, maar in de kracht van een Goddelijke macht, daaraan verbonden door een Goddelijke belofte.

b. Omdat er in deze soort van ziekte iets was, dat de genezing meer dan gewoonlijk moeilijk maakte, vers 21. *Deze soort vaart niet uit dan door bidden en vasten*. Deze bezetenheid, welke werkt door vallende ziekte, wordt niet genezen, of deze soort van duivelen, die zo wreed en woedend zijn, wordt niet op de gewone wijze uitgeworpen, maar door daden van Godsvrucht, en hierin zijt gij tekort gekomen. Hoewel de tegenstanders, tegen wie wij strijden en worstelen, allen overheden en machten zijn, zijn sommigen van hen toch sterker dan anderen, en hun macht is moeilijker te verbreken. De buitengewone macht van Satan moet ons geloof niet ontmoedigen, maar ons opwekken tot groter ernst en inspanning in het beoefenen er van, tot meer vurigheid in het gebed tot God om het te vermeerderen. Dit is de betekenis, die sommigen in deze Schriftuurplaats vinden: *Dit soort van geloof, dat bergen verzet, wordt van God niet verkregen, vloeit niet uit Hem voort, noch komt tot volkomen rijpheid, en zal niet overgaan in daden, dan door ernstig vurig gebed*. Vasten en bidden zijn gepaste middelen, om Satans macht tegen ons te verbreken, en de Goddelijke macht ter onzer hulpe te verkrijgen. Vasten is nuttig tot opwekking van het bidden, het is een blijk van ootmoed, dat voor het gebed vereist wordt, en het is een middel om sommige verdorven gewoonten ten onder te houden, en het lichaam geschikt te maken om de ziel te dienen in het gebed. Als de invloed van den duivel over de ziel bevestigd wordt door het temperament van het lichaam, dan moet aan het bidden vasten worden verbonden, ten einde het lichaam onder bedwang te houden.

MATTHEUS 17:22-23

Christus voorspelt hier Zijn eigen lijden. Tevoren, Hoofdstuk 16:21, *begon* Hij het te doen, en bevindende, dat voor de discipelen deze rede hard was, achtte Hij het nodig haar te herhalen. Er zijn dingen, die God *eenmaal spreekt of tweemaal, doch men let daar niet op*, Merk hier op:

1. Wat Hij omtrent zich zelven voorzegde-dat Hij verraden en gedood zou worden. Hij heeft van tevoren volkomen geweten wat Hem zou wedervaren, en toch heeft Hij het werk onzer verlossing op zich genomen, ja Zijn helder voorzien er van was al een lijden bij voorbaat, indien Zijne liefde tot de mensen het niet alles licht voor Hem had gemaakt. Hij zegt hun, dat Hij zal *overgeleverd worden in de handen der mensen*. Hij zal-aldus kan dit verstaan worden-overgeleverd worden door den bepaalden raad en voorkennis Gods, Handelingen 2:23, Romeinen 8:32. Maar het ziet ook op het verraad van Judas, die Hem overleverde in de handen der priesters, en hun overleveren van Hem in de handen der Romeinen. Hij was overgeleverd in de handen der mensen, mensen, aan wie Hij verwant was door de natuur, en van wie Hij dus medelijden en tederheid kon verwachten, mensen, die Hij op zich had genomen te verlossen, en van wie Hij dus eer en dankbaarheid kon verwachten, toch zijn zij Zijne vervolgers en moordenaars. Dat zij Hem zullen doden. Met niets minder kon hun woede worden gestild, het was Zijn bloed, Zijn dierbaar bloed, waarnaar zij dorstten.

Deze is de erfgenaam, komt laat ons hem doden. Niets minder kon aan Gods gerechtigheid voldoen en aan Zijne onderneming beantwoorden, indien Hij een zoenoffer is, dan moet Hij gedood worden, zonder bloedstorting is er gene vergeving van zonde. Dat Hij *ten derden dage zal opgewekt worden*. Als Hij van Zijn dood sprak, gaf Hij tevens een wenk of aanduiding van Zijne opstanding, de vreugde, die Hem was voorgesteld, in het vooruitzicht waarvan Hij het kruis heeft verdragen en de schande veracht. Dit was ene bemoediging niet slechts voor Hem, maar ook voor Zijne discipelen, want zo Hij ten derden dage opstaat, zal Zijne afwezigheid van hen niet van langen duur zijn, en Zijn wederkeren tot hen zal heerlijk wezen.

2. Hoe de discipelen dit opnamen. *Zij werden zeer bedroefd*. Hieruit bleek hun liefde voor den persoon huns Meesters, maar ook hun onwetendheid en dwaling betreffende Zijne onderneming. Ditmaal durfde Petrus wel niets er tegen zeggen, zoals hij tevoren gedaan had, Hoofdstuk 16:22, daar hij er streng om bestraft was geworden, maar hij en de overigen betreurden het ten hoogste, daar het hun verlies betrof, en huns Meesters smart en leed en ook de zonde en het verderf van hen, die het deden.

MATTHEUS 17:24-27

Hier hebben wij het bericht van het betalen van schatting door Christus.

I. Let op de wijze, waarop de schatting gevraagd werd, vers 24. Christus was nu te Kapernaum, Zijn hoofdkwartier, waar Hij meestal woonde. Hij bleef niet weg van de plaats, om het aldus te vermijden, dat Hem die schatting gevraagd werd, integendeel, Hij kwam juist ten einde aan die verplichting te voldoen.

1. De schatting, die gevraagd werd, was gene betaling van een burgerlijke belasting aan de Romeinse overheden-die werd stipt en streng door de tollenaren ingevorderd, maar een kerkelijke belasting, de halve sikkel, ongeveer 75 cents van ons geld, die van iedereen gevorderd werd voor den tempeldienst en de bestrijding der onkosten van den openlijken eredienst aldaar. Dit wordt genoemd *de verzoening zijner ziel*, Exodus 30:12. Dit werd toen niet zo streng ingevorderd als vroeger, inzonderheid niet in Galilea.

2. De eis was zeer bescheiden, van wege Zijne wonderen hadden de ontvangers zulk een ontzag voor Christus, dat zij er met Hem niet over durfden spreken. Zij wendden zich tot Petrus, wiens huis in Kapernaum was, en waarschijnlijk heeft dit huis ook Christus geherbergd, daarom was hij de geschiktste persoon om hierover aangesproken te worden, als huishoudend man, en daarbij veronderstelden zij, dat hij zijns Meesters gezindheid en bedoeling kende. *Uw Meester, betaalt Hij de didrachmen niet?* vragen zij. Sommigen denken, dat zij oorzaak tegen Hem zochten met de bedoeling om, zo Hij weigerde, Hem voor te stellen als afkerig van den tempeldienst, en Zijne volgelingen als wetteloze, onordelijke lieden, die *den cijns, ouden impost en tol niet geven*, Ezra 4:13. Maar het schijnt veeleer, dat zij de vraag deden met bescheidenheid en eerbied, te kennen gevende, dat zo Hij een voorrecht had, waardoor Hij van de betaling dier belasting vrijgesteld was, zij er ook niet op zouden aandringen. Petrus heeft terstond toestemmend voor zijn Meester geantwoord. *Ja*, voorzeker, mijn Meester betaalt schatting, het is Zijn beginsel en praktijk, gij behoeft niet bevreesd te zijn het Hem voor te stellen. Hij was *geworden onder de wet*. Galaten 4:4, daarom is onder deze wet voor hem betaald, toen Hij veertig dagen oud was, Lukas 2:22, en nu betaalde Hij zelf, als een, die in Zijn staat van vernedering *de gestaltenis eens dienstknechts heeft aangenomen*, en was gezonden *in de gelijkenis des zondigen vlezes*, Romeinen 8:3. Nu wordt deze schatting aan den tempel *een verzoening der zielgenoemd*, Exodus 30:15. Ten einde nu in alles *in gelijkheid des zondigen vlezes* te verschijnen, heeft Christus die schatting betaald, hoewel Hij gene zonde had, die verzoend moest worden. *Aldus betaamde het Hem alle gerechtigheid te vervullen*, Hoofdstuk 3:15. Hij deed dit, om ons een voorbeeld te stellen, om aan een iegelijk te geven wat wij schuldig zijn, schatting dien wij de schatting verschuldigd zijn, Romeinen 13:17. Het koninkrijk van Christus is niet van deze wereld, en daarom is het er zo ver vandaan, dat aan deszelfs gunstelingen en beambten, als zodanig, de macht zou gegeven zijn, om van anderen schatting te eisen, dat zij zelven onder de verplichting zijn om aan de gestelde machten schatting te betalen. Een voorbeeld ook om bij te dragen voor de instandhouding van den openlijken eredienst van God in de plaats, waar wij ons bevinden. Als wij geestelijke goederen deelachtig worden, betaamt het ons lichamelijke goederen daarvoor te offeren. De tempel was nu tot een moordenaarskuil geworden, en de tempeldienst tot een voorwendsel voor den tegenstand van de overpriesters tegen Christus en Zijne leer, en toch heeft Christus deze schatting betaald. Kerkelijke belasting moet, als zij wettig opgelegd is, betaald worden, niettegenstaande het kerkelijk bederf. Wij moeten er zorg voor

dragen, om onze vrijheid niet te gebruiken als een deksel van geldgierigheid en boosheid, 1 Petrus 2:16. Als Christus schatting heeft betaald, wie kan dan aanspraak maken om er van vrijgesteld te worden?

II. Hoe dit betwist werd, vers 25, niet aan de ontvangers zelven, opdat dezen niet geprikkeld of vertoornd zouden worden, maar aan Petrus, opdat hij de eigenlijke reden zou begrijpen, waarom Christus schatting betaalde, en hij hieromtrent niet in dwaling zou zijn. Hij bracht de ontvangers in huis, maar Christus voorkwam hem, ten einde hem een blijk te geven van Zijne alwetendheid, zodat generlei gedachte voor Hem verborgen kon blijven. De discipelen van Christus worden nooit aangevallen, zonder dat Hij het weet.

1. Hij beroept zich op de wijze van doen van de koningen der aarde, die hierin bestaat, dat zij schatting nemen van vreemdelingen, van de onderdanen huns rijks, of van vreemdelingen die met hen handelen, maar niet van hun eigen kinderen, die tot hun gezin behoren. Er is zulk ene gemeenschap van goederen tussen ouders en kinderen, zulk een deelgenootschap in hetgeen zij bezitten, dat het ongerijmd zou zijn voor de ouders om belasting te heffen van de kinderen, of iets van hen te eisen, het zo wezen alsof de ene hand belasting legt op de andere hand.

2. Hij past dit toe op zich zelven. *Zo zijn dan de zonen vrij*. Christus is de Zoon van God en de erfgenaam van alle dingen, de tempel is Zijn tempel, Maleachi 3:1, het huis Zijns Vaders, Johannes 2:16, waarin Hij getrouw is, als de Zoon over Zijn eigen huis, Hebreeën 3:6, en daarom is Hij niet verplicht deze belasting voor den tempeldienst te betalen. Aldus handhaaft Christus zijn recht, opdat Zijne betaling van deze schatting niet misbruikt zou worden ter verzwakking van Zijn titel en recht als de Zoon van God en de Koning Israël's, en den schijn niet zou hebben, alsof Hij zelf Zijne hoedanigheid als Gods Zoon en Koning Israël's ontkende. Deze vrijstelling der zonen moet niet verder uitgestrekt worden dan tot den Heere Jezus zelf. Gods kinderen zijn door Zijne genade en aanneming bevrijd van de slavernij der zonde en van Satan, maar zij zijn niet vrijgemaakt van onderworpenheid aan de burgerlijke overheid voor burgerlijke zaken, hieromtrent is de wet van Christus duidelijk en beslist: *Alle ziel, (geheiligde zielen niet uitgezonderd) zij de machten, over haar gesteld, onderworpen. Geef den keizer dat des keizers is.*

III. Hoe zij desniettemin betaald werd, vers 27.

1. De reden, waarom Christus van Zijn voorrecht afzag en deze schatting betaalde, hoewel Hij recht had op vrijstelling er van-*Opdat wij hun geen aanstoot geven*. Weinigen wisten wat Petrus wist, namelijk dat Hij de Zoon van God was, en het zou aan de eer dier grote waarheid, die nu nog een geheim was, tekort hebben gedaan, om haar thans tot dit doel aan te voeren. Daarom laat Christus dit argument ter zijde en bedenkt dat, zo Hij die betaling weigerde, dit het vooroordeel des volks tegen Hem en Zijne leer nog zou doen toenemen, en hun genegenheid voor Hem zou wegnemen, en daarom besluit Hij te betalen. In vele voorkomende gevallen zal de Christelijke voorzichtigheid en ootmoed ons leren, om liever afstand te doen van ons recht, dan ergernis te geven door er op te blijven staan. Uit vrees van ergernis te geven mogen wij nooit onzen plicht verzuimen of nalaten, (Christus, prediking en wonderen hebben hen geërgerd, maar toch is Hij er mede voortgegaan, Hoofdstuk 15:12, 13, het is beter mensen te ergeren dan God), maar soms moeten wij liever ons zelven verloochenen in hetgeen ons wereldlijk belang raakt, dan ergernis te geven, zoals ook Paulus gedaan heeft, 1 Corinthiërs 8:13, Romeinen 14:13.

2. Wat Hij deed om die schatting te betalen, Hij voorzag zich van het geld er voor uit den mond van een vis, vers 27, waaruit blijkt:

a. Christus' armoede. Hij had deze vijftien stuivers niet om de schatting te betalen, hoewel Hij zo vele kranken had genezen, maar het schijnt, dat Hij dit alles om niet deed, *om onzentwil is Hij arm geworden*, 2 Corinthiërs 8:9. Voor Zijn gewone uitgaven leefde Hij van de gaven Zijner vrienden, Lukas 8:3, en voor buitengewone leefde Hij van wonderen. Hij heeft Judas niet bevolen, om die schatting te betalen uit de beurs, die hij droeg-dat geld was bestemd voor hun levensonderhoud, en hiervan wilde hij niets voor dit bijzonder gebruik aanwenden, daar het bestemd was ten bate van allen.

b. De macht van Christus om hiervoor geld uit den mond van een vis te doen komen. Hetzij nu Zijne almacht dit geld daar gebracht heeft, of dat Hij door Zijne alwetendheid wist, dat het er was, het was in ieder geval een blijk van Zijne Godheid en dat Hij is de Heere der heirscharen. De schepselen, die het verst af staan van den mens, staan onder het bevel van Christus, zelfs de vissen der zee zijn onder Zijne voeten, Psalm 8:7, en om nu Zijne heerschappij over deze lagere wereld te doen blijken, en zich te schikken naar Zijn tegenwoordigen staat van vernedering, verkoos Hij dit geld uit den mond van een vis te nemen, terwijl Hij het uit de hand eens engels had kunnen ontvangen. Merk nu op: Dat Petrus dien vis met den angel moest vangen. Zelfs bij het doen van wonderen heeft Hij de middelen gebruikt, ten einde vlijt en krachtsinspanning aan te moedigen. Petrus heeft iets te doen, en wel hetgeen in zijn eigen beroep te pas komt, ten einde ons naarstigheid te leren in het werk, waartoe wij geroepen zijn. Verwachten wij, dat Christus ons zal geven? Laat ons bereid zijn voor Hem te arbeiden. Dat de vis bovenkwam met het geldstuk in den mond, hetgeen ons het loon voorstelt der gehoorzaamheid. Welk werk wij ook op Christus' bevel doen, het brengt altijd zijn eigen vergelding mede. Evenals *na* het houden van Gods geboden, is er *in* het houden van Gods geboden grote loon, Psalm 19:12. Petrus was tot een visser van mensen gemaakt, en die hij aldus ving, kwamen op, waar het hart is geopend om Christus' woord te ontvangen, daar is ook de hand geopend ter bemoediging Zijner dienstknechten. Dat het geldstuk juist voldoende was om de schatting te betalen voor Christus en Petrus. Gij zult *een stater* vinden, van gelijke waarde als de Joodse sikkel, die deze belasting dus betaalde voor twee, want zij bedroeg een halve sikkel voor ieder persoon, Exodus 30:13. Christus had even gemakkelijk over een zak met geld als over een geldstuk kunnen beschikken, maar Hij wilde ons leren naar geen overtolligheid te verlangen, maar tevreden te zijn als wij genoeg hebben voor het tegenwoordige ogenblik, en God niet te mistrouwen, al is het ook, dat wij van de hand in den tand moeten leven. Christus maakte den vis tot Zijn kashouder, en waarom zouden wij Gods voorzienigheid niet tot onze voorraadschuur en schatkamer maken? Indien hetgeen wij hebben toereikend is voor heden, zo laat de morgen voor het zijne zorgen. Christus betaalde voor zich zelven en voor Petrus, omdat waarschijnlijk van Hem alleen die belasting toen ingevorderd werd, de anderen hadden haar reeds betaald, of moesten haar misschien elders betalen. De Papisten zoeken er een grote verborgenheid in, dat Christus voor Petrus betaalde, alsof dit hem tot hoofd en vertegenwoordiger der gehele kerk maakte, terwijl die betaling voor hem eerder een teken van onderworpenheid dan van meerderheid was. Zijn zogenaamde opvolgers betalen gene schatting, maar eisen dat men hun schatting betaalt. Petrus ging vissen voor dit geld, en daarom werd het ook ten dele ten zijnen behoeve gebruikt. Zij, die medearbeiders zijn met Christus in het winnen van zielen, zullen deelgenoten zijn van Zijne heerlijkheid. *Geef hem aan hen voor Mij en* u. Wat Christus voor zich zelven betaalde, werd beschouwd als ene schuld. Het is, indien het Gode aldus behaagt, een begerenswaardige zaak om

zoveel van het goed dezer wereld te hebben, dat men niet alleen rechtvaardiglijk aan ieder het zijne kan geven, maar ook vriendelijkheid kan betonen, niet slechts barmhartig kan zijn jegens de armen, maar ook zijnen vrienden eens een dienst kan bewijzen. Waartoe dient rijkdom anders, dan om instaat te zijn er goed mede te doen? Eindelijk merken wij nog op, dat de evangelist wel het bevel van Christus aan Petrus vermeldt, maar dat van de uitvoering niet in het bijzonder melding wordt gemaakt, maar wij kunnen het er met alle recht voor houden, dat het alzo geschiedde, en het wonder dus plaats had, want voor Christus is zeggen en doen hetzelfde.

HOOFDSTUK 18

1 Te dierzelfder ure kwamen de discipelen tot Jezus, zeggende: Wie is toch de meeste in het Koninkrijk der hemelen?
2 En Jezus een kindeken tot Zich geroepen hebbende, stelde dat in het midden van hen;
3 En zeide: Voorwaar zeg Ik u: Indien gij u niet verandert, en wordt gelijk de kinderkens, zo zult gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins ingaan.
4 Zo wie dan zichzelven zal vernederen, gelijk dit kindeken, deze is de meeste in het Koninkrijk der hemelen.
5 En zo wie zodanig een kindeken ontvangt in Mijn Naam, die ontvangt Mij.
6 Maar zo wie een van deze kleinen, die in Mij geloven, ergert, het ware hem nutter, dat een molensteen aan zijn hals gehangen, en dat hij verzonken ware in de diepte der zee.
7 Wee der wereld van de ergernissen, want het is noodzakelijk, dat de ergernissen komen; doch wee dien mens, door welken de ergernis komt!
8 Indien dan uw hand of uw voet u ergert, houwt ze af en werpt ze van u. Het is u beter, tot het leven in te gaan, kreupel of verminkt zijnde, dan twee handen of twee voeten hebbende, in het eeuwige vuur geworpen te worden.
9 En indien uw oog u ergert, trekt het uit, en werpt het van u. Het is u beter, maar een oog hebbende, tot het leven in te gaan, dan twee ogen hebbende, in het helse vuur geworpen te worden.
10 Ziet toe, dat gij niet een van deze kleinen veracht. Want Ik zeg ulieden, dat hun engelen, in de hemelen, altijd zien het aangezicht Mijns Vaders, Die in de hemelen is.
11 Want de Zoon des mensen is gekomen om zalig te maken, dat verloren was.
12 Wat dunkt u, indien enig mens honderd schapen had, en een uit dezelve afgedwaald ware, zal hij niet de negen en negentig laten, en op de bergen heengaande, het afgedwaalde zoeken?
13 En indien het geschiedt, dat hij hetzelve vindt, voorwaar zeg Ik u, dat hij zich meer verblijdt over hetzelve, dan over de negen en negentig, die niet afgedwaald zijn geweest.
14 Alzo is de wil niet, uws Vaders, Die in de hemelen is, dat een van deze kleinen verloren ga.
15 Maar indien uw broeder tegen u gezondigd heeft, ga heen en bestraf hem tussen u en hem alleen; indien hij u hoort, zo hebt gij uw broeder gewonnen.
16 Maar indien hij u niet hoort, zo neem nog een of twee met u; opdat in den mond van twee of drie getuigen alle woord besta.
17 En indien hij denzelven geen gehoor geeft; zo zeg het der gemeente; en indien hij ook der gemeente geen gehoor geeft, zo zij hij u als de heiden en de tollenaar.
18 Voorwaar zeg Ik u: Al wat gij op de aarde binden zult, zal in den hemel gebonden wezen; en al wat gij op de aarde ontbinden zult, zal in den hemel ontbonden wezen.
19 Wederom zeg Ik u: Indien er twee van u samenstemmen op de aarde, over enige zaak, die zij zouden mogen begeren, dat die hun zal geschieden van Mijn Vader, Die in de hemelen is.
20 Want waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben Ik in het midden van hen.
21 Toen kwam Petrus tot Hem, en zeide: Heere! hoe menigmaal zal mijn broeder tegen mij zondigen, en ik hem vergeven! Tot zevenmaal?
22 Jezus zeide tot hem: Ik zeg u, niet tot zevenmaal, maar tot zeventigmaal zeven maal.
23 Daarom wordt het Koninkrijk der hemelen vergeleken bij een zeker koning, die rekening met zijn dienstknechten houden wilde.
24 Als hij nu begon te rekenen, werd tot hem gebracht een, die hem schuldig was tien duizend talenten.

25 En als hij niet had, om te betalen, beval zijn heer, dat men hem zou verkopen, en zijn vrouw en kinderen, en al wat hij had, en dat de schuld zou betaald worden.
26 De dienstknecht dan, nedervallende, aanbad hem, zeggende: Heer! wees lankmoedig over mij, en ik zal u alles betalen.
27 En de heer van dezen dienstknecht, met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde, heeft hem ontslagen, en de schuld hem kwijtgescholden.
28 Maar dezelve dienstknecht, uitgaande, heeft gevonden een zijner mededienstknechten, die hem honderd penningen schuldig was, en hem aanvattende, greep hem bij de keel, zeggende: Betaal mij, wat gij schuldig zijt.
29 Zijn mededienstknecht dan, nedervallende aan zijn voeten, bad hem, zeggende: Wees lankmoedig over mij, en ik zal u alles betalen.
30 Doch hij wilde niet, maar ging heen, en wierp hem in de gevangenis, totdat hij de schuld zou betaald hebben.
31 Als nu zijn mededienstknechten zagen, hetgeen geschied was, zijn zij zeer bedroefd geworden; en komende, verklaarden zij hunnen heer al wat er geschied was.
32 Toen heeft hem zijn heer tot zich geroepen, en zeide tot hem: Gij boze dienstknecht, al die schuld heb ik u kwijtgescholden, dewijl gij mij gebeden hebt;
33 Behoordet gij ook niet u over uw mededienstknecht te ontfermen, gelijk ik ook mij over u ontfermd heb?
34 En zijn heer, vertoornd zijnde, leverde hem den pijnigers over, totdat hij zou betaald hebben al wat hij hem schuldig was.
35 Alzo zal ook Mijn hemelse Vader u doen, indien gij niet van harte vergeeft een iegelijk zijn broeder zijn misdaden.

De Evangeliën zijn een kort bericht van hetgeen Jezus begonnen heeft beide te doen en te leren. In het vorige hoofdstuk hadden wij het verhaal van Zijn doen, in dit van Zijn leren, waarschijnlijk niet alles op dezelfden tijd en in een aaneengeschakelde rede, maar op verschillende tijden, bij verschillende gelegenheden, en hier samengevoegd als van gelijken inhoud en strekking. Wij hebben hier

I. Leringen betreffende nederigheid, vers 1-6,

II. Betreffende ergernissen in het algemeen, vers 4, inzonderheid ergernissen, die gegeven worden:

1. Door ons zelven aan ons zelven, vers 8, 9, 2. Door ons aan anderen, vers 10-14, 3. Door anderen aan ons, en dezen zijn van tweeërlei aard: Ergerlijke zonden, die bestraft moeten worden, vers 15-20, en verongelijkingen, die wij moeten vergeven, vers 21-35. Zie hoe praktisch Christus' prediking is geweest, Hij zou verborgenheden hebben kunnen openbaren, maar Hij sprak van, en drong aan op, eenvoudige plichten, inzonderheid op die, welke aan vlees en bloed het onaangenaamst zijn.

MATTHEUS 18:1-6

Gelijk er nooit een groter voorbeeld van ootmoed is geweest, zo is er ook nooit een groter prediker van geweest dan Christus. Alle gelegenheden nam Hij waar om ootmoed aan Zijne discipelen en volgelingen te bevelen en aan te bevelen.

I. De aanleiding tot deze rede over nederigheid was een onbetamelijke strijd onder de discipelen over den voorrang, zij *kwamen tot Hem*, zeggende, (onder elkaar want zij schaamden zich het Hem te vragen, Markus 9:36): *Wie is toch de meeste in het koninkrijk der hemelen?* Zij bedoelen niet *wie* de meeste zou zijn door zijn karakter, zijne hoedanigheden, (want dan zou de vraag goed zijn geweest, ten einde te weten in welke genadegaven en plichten zij behoorden uit te munten), maar *wie* dit zou zijn in naam. Zij hadden veel gehoord *van*, en gepredikt *over* het koninkrijk der hemelen, het koninkrijk van den Messias, Zijne kerk in deze wereld, maar het was er nog zo ver vandaan, dat zij er een helder denkbeeld van hadden, dat zij droomden van een tijdelijk koninkrijk, met de uitwendige praal en macht, die daaraan verbonden is. Christus had kort tevoren Zijn lijden voorzegd en de heerlijkheid, die daarop volgen zou, dat Hij zou opstaan uit de doden, en zij dachten, dat dan Zijn koninkrijk een aanvang zou nemen. En nu vonden zij, dat het tijd was om naar de ereplaatsen er van te dingen, want in zulke gevallen moet men er immers "vroeg bij zijn." Ook na andere redenen van Christus over dat onderwerp zijn dergelijke besprekingen onder hen gehouden, Hoofdstuk 20:19, 20, Lukas 22:24, Hij sprak vele woorden over Zijn lijden, maar slechts een over Zijne heerlijkheid, maar op dat ene vallen zij aan, daaraan klemmen zij zich vast, terwijl zij de andere voorbijzien, en in plaats van te vragen hoe zij kracht en genade zullen hebben om met Hem te lijden, vragen zij Hem: *Wie zal* de *hoogste zijn in de regering met Hem?* Velen willen gaarne horen en spreken van voorrechten en heerlijkheid, die met hun gedachten niet gaarne verwijlen bij arbeid en moeite. Zij zien zo veel op de kroon, dat zij het juk en het kruis vergeten. Zo hebben ook de discipelen hier gedaan, toen zij vroegen: *Wie is toch de meeste in het koninkrijk der hemelen?*

1. Zij onderstellen dat allen, die ene plaats hebben in dat koninkrijk, groot zijn, want het is een koninkrijk van priesters. Zij zijn waarlijk groot, die waarlijk goed zijn, en als zodanig zullen zij ten laatste ook verschijnen, als Christus hen als de Zijnen zal erkennen, al waren zij ook nog zo arm en gering in de wereld.

2. Zij onderstellen, dat er graden zijn in die grootheid. Al de heiligen zijn achtbaar en loffelijk, maar niet allen in gelijke mate, *de ene ster verschilt in heerlijkheid van de andere ster*. Niet al de krijgsoversten van David waren helden, en al zijne helden kwamen niet *tot de eerste drie*.

3. Zij onderstelden, dat sommigen onder hen het moesten zijn, die tot eerste staatsdienaren verheven zouden worden. Tot wier eer zou Koning Jezus een welbehagen hebben, indien niet tot de eer van hen, die voor Hem alles hadden verlaten, en die thans Zijne medegenoten waren in de lijdzaamheid en in de verdrukking?

4. Zij twistten er over wie dit zijn zou, daar ieder hunner er aanspraak op meende te hebben. Petrus was altijd de voornaamste woordvoerder, en reeds waren hem de sleutels overgegeven. Hij verwacht de grootkanselier te zijn, of de voornaamste kamerheer, en dus de meeste onder hen te zijn. Judas had de beurs, en daarom verwacht hij schatmeester te zijn, hetgeen, naar hij hoopt, hem tot den eerste en voornaamste onder hen zal maken, hoewel hij thans de laatste onder hen is. Simon

en Judas-niet de Iskariot-waren aan Christus na verwant, en zij hopen, als prinsen van den bloede, al de grote plaatsen en ambten van den staat te zullen bezetten. Johannes is de beminde discipel, de gunsteling van den vorst, en daarom hoopt hij de meeste onder hen te zijn. Andreas was het eerst geroepen, waarom zou hij dan ook niet het eerst tot hoog aanzien worden bevorderd? Wij zijn maar al te geneigd om ons met zulke dwaze droombeelden te vleien, droombeelden, die nooit verwezenlijkt zullen worden.

II. De rede zelf, die een rechtvaardige bestraffing is van de vraag: *Wie zal de meeste zijn?* Wij hebben alle reden om te geloven, dat Christus, indien het ooit Zijne bedoeling was geweest, dat Petrus en zijne opvolgers te Rome de hoofden zouden zijn van de kerk en Zijn voornaamste plaatsvervangers op aarde, nu van deze schone gelegenheid gebruik zou hebben gemaakt, om dit aan Zijne discipelen bekend te maken, maar dit is er zo ver vandaan, dat Zij n antwoord de zaak zelf afkeurt en veroordeelt. Christus wil nergens zulk ene oppermacht in Zijne kerk instellen, wie zich zodanige oppermacht aanmatigt, is een overweldiger. In plaats van aan iemand onder de discipelen zulk ene waardigheid toe te kennen, waarschuwt Hij allen, om er niet naar te staan. Christus leert hun hier nederig te zijn:

1. Door een teken, vers 2, *Jezus, een kindeken tot zich geroepen hebbende, stelde dat in het midden van hen*. Christus heeft dikwijls geleerd door tekenen of aanschouwelijk onderricht, door vergelijkingen, die door het oog waargenomen konden worden, gelijk de profeten vanouds dit ook gedaan hebben. Ootmoed is ene les, die zo moeilijk te leren is, dat wij haar door allerlei middelen leren moeten. Als wij een kindeken aanzien, dan behoren wij ons te herinneren, hoe Christus van zulk een kind gebruik heeft gemaakt. Dingen, die door de zinnen waargenomen kunnen worden, moeten wij tot geestelijke doeleinden gebruiken. *Hij stelde dat in het midden van hen*, niet om met dit kind te spelen, maar om er van te leren. Volwassen mensen, grote of aanzienlijke personen, moeten het gezelschap van kleine kinderen niet versmaden, of het beneden zich achten, om er enige aandacht aan te schenken. Zij kunnen of met zulke kinderen spreken, en ze onderwijzen, of wel hen aanzien, en lering van hen ontvangen. Christus zelf bevond zich als kind in het midden der leraren. Lukas 2:46.

2. Door ene leerrede over dit teken, waarin Hij hun en ons toont: De noodzakelijkheid van ootmoed, vers 3. Zijne inleiding is plechtig en ernstig, gebiedt aandacht en instemming: *Voorwaar zeg Ik u, Ik, de Amen, de getrouwe Getuige, zeg het: Indien gij u niet verandert en wordt gelijk de kinderkens, zo zult gij in het koninkrijk der hemelen geenszins ingaan*. Merk hier op: Wat Hij eist en waarop Hij aandringt. Ten eerste: Gij moet u veranderen, gij moet van een andere gezindheid worden, gij moet andere denkbeelden koesteren, zowel over uzelven als over het koninkrijk der hemelen, eer gij geschikt zijt om er ene plaats in te hebben. De hoogmoed en de eerzucht, het streven naar eer en heerschappij, die zich in u vertonen, moeten betreurd worden, daarover moet gij berouw hebben, die moeten in u gedood worden, en gij moet dan weer tot uzelven komen. Behalve de eerste bekering ener ziel van den staat der natuur tot den staat der genade, zijn er nog daarna vele bekeringen van bijzondere paden van afzwerving of afval, die ook zeer noodzakelijk zijn voor de zaligheid. Iedere stap buiten den weg door de zonde, moet gevolgd worden door een stap terug op den weg door berouw en bekering. Toen Petrus berouw had van zijn verloochenen van zijn Meester, was hij bekeerd. *Ten tweede*: Gij moet *worden als de kinderkens*. Bekerende genade maakt ons als kinderkens, niet als kinderkens in het verstand, dus dwaze kinderen, 1 Corinthiërs 14:20, noch als wispelturige kinderen, Efeziërs 4:14, noch als

speelzieke kinderen, Hoofdstuk 11:16, maar *als kinderkens* moeten wij *begerig zijn naar de redelijke onvervalste melk des woords*, 1 Petrus 2:2, als kinderen moeten wij om geen ding bezorgd zijn, maar het aan onzen hemelsen Vader overlaten om voor ons te zorgen, Hoofdstuk 6:31. Als kinderen moeten wij onnozel en argeloos zijn, 1 Corinthiërs 14:20, handelbaar, gezeggelijk onder gezag, Galaten 2:2, en -hetgeen hier voornamelijk bedoeld is-wij moeten nederig zijn als kinderen, die er niet aan denken, dat zij hun waardigheid moeten ophouden, niet staan "op het punt van eer", daar het kind van een aanzienlijk man met het kind van een bedelaar zal willen spelen, Romeinen 12:16, het kind in lompen aan de borst der moeder is tevreden, en benijdt het fraais niet van het kind, dat in zijde gekleed is. Kleine kinderen hebben het oog niet op hoge plaatsen der eer, koesteren gene plannen om vooruit te komen in de wereld, zij *wandelen niet in dingen, die hun te hoog en te wonderlijk zijn*, aldus hebben ook wij ons te gedragen, wij moeten onze ziel zetten en stil houden, Psalm 131:1, 2. Evenals kinderen klein van lichaam zijn, zo moeten wij ook klein zijn in geest en gemoed, en in de schatting van ons zelven. Dit is ene gemoedsstemming, die naar andere goede gezindheden leidt, de leeftijd van het kind is de tijd van leren. Welk een nadruk Hij hierop legt. Zonder dit, zonder die kinderlijke gezindheid, *zult gij in het koninkrijk der hemelen geenszins ingaan*. Discipelen van Christus moeten in ontzag gehouden worden door bedreigingen, opdat zij vrezen *achtergebleven te zijn*, Hebreeën 4:1. Toen de discipelen die vraag deden, vers 1, dachten zij zeker te zijn van het koninkrijk der hemelen, maar Christus wekt hen op, om wat ongerust te zijn over zich zelven. Zij koesterden de eerzucht om *de meesten te zijn in het koninkrijk der hemelen*, Christus zegt hun, dat zij, indien zij niet tot een betere gezindheid komen, er in het geheel niet zullen ingaan. Velen, die zich als groot en voornaam voordoen in de kerk, blijken niet slechts klein, maar in het geheel niets te zijn, en zij worden bevonden *geen deel noch lot* in deze zaak te hebben. Onze Heere bedoelt hier het grote gevaar van hoogmoed en eerzucht aan te tonen. Welke belijdenis de mensen ook afleggen, als zij zich toegeven in deze zonde, zullen zij uitgeworpen worden van Gods tabernakel en van Zijn heiligen berg. Hoogmoed heeft de engelen, die gezondigd hebben, uitgeworpen uit den hemel, en zal ons, zo wij er niet van bekeerd worden, er buiten houden. Zij, die opgeblazen worden door hoogmoed, *vallen in het oordeel des duivels*. Om dit te voorkomen, moeten wij worden als de kinderkens, en daarvoor moeten wij *wedergeboren worden*, moeten wij *aandoen den nieuwen mens*, moeten wij wezen gelijk *het heilig kind Jezus*, aldus wordt Hij zelfs na Zijne hemelvaart nog genoemd, Handelingen 4:27. Hij toont de eer en het voordeel aan der nederigheid, vers 4, en geeft hun hiermede een direct, doch verrassend, antwoord op hun vraag. Hij, die zich zelven vernedert als een kindeke, is, hoewel hij kan vrezen zich hierdoor verachtelijk te maken als iemand van een verlegen, beschroomd karakter, die zich door die beschroomdheid zelf den weg tot bevordering afsluit, *de meeste in het koninkrijk der hemelen*. De nederigste Christenen zijn de beste Christenen, het meest aan Christus gelijkvormig, en het hoogst bij Hem in gunst. Zij zijn het geschiktst voor de mededelingen der Goddelijke genade, en om God in deze wereld te dienen en van Hem te genieten in de toekomende. Zij zijn groot, want God ziet in hemel en op aarde uit naar dezulken, en voorzeker moeten zij het meest geacht en geëerd worden in de gemeente, die het nederigst zijn, en het meest zich zelven verloochenen, want hoewel zij dit het minst zoeken of begeren, verdienen zij het toch het meest. De bijzondere zorg, die Christus draagt over hen, die nederig zijn. Hij omhelst hun zaak, Hij beschermt hen, deelt in hun belangen, en zal wèl toezien dat zij niet verongelijkt worden zonder dat hun daarna recht wedervaart. Zij, die zich aldus vernederen, zullen vrezen: Dat niemand hen zal ontvangen, maar, vers 5, *Wie zodanig een kindeken ontvangt in Mijn naam, die ontvangt Mij*. Alle vriendelijkheid, aan de zodanige bewezen, beschouwt Christus als bewezen aan Hem zelven. Wie een nederig en zachtmoedig Christen ontvangt, hem ondersteunt, hem door zijne bescheidenheid niets laat verliezen, hem liefde en

vriendschap toedraagt, hem in zijn gezelschap opneemt, voor hem zorgt, er zich op toelegt om hem vriendelijkheid te bewijzen, en dit doet in den naam van Christus en om Zijnentwil, omdat hij het beeld van Christus draagt, Christus dient en Christus hem ontvangen heeft, die zal door Christus aangenomen worden, en zijn doen zal beloond worden als een welbehaaglijk blijk van eerbied voor Christus. Hoewel het slechts zulk een kindeke is, dat in Christus' naam ontvangen wordt, zal dit Hem welbehaaglijk zijn. De tedere zorg van Christus over Zijne kerk strekt zich uit tot ieder lid er van, ook tot de geringsten, niet slechts over het gehele gezin, maar over ieder kind van het gezin. Hoe minder zij zijn in zich zelven, aan wie wij vriendelijkheid bewijzen, hoe meer liefde hierin blijkt voor Christus, hoe minder het is om hunnentwil, hoe meer het is om Zijnentwil, en als zodanig neemt Hij het ook op. Wij denken dat, indien Christus zich persoonlijk onder ons bevond, wij nooit genoeg zouden doen, om Hem welkom te heten, *de armen, de armen van geest, hebben wij altijd met ons*, en zij zijn Zijne ontvangers, Hoofdstuk 25:35-40. Zij vrezen, dat iedereen hen zal mishandelen, de slechtste mensen scheppen er behagen in de nederigen te vertreden. Dit bezwaar ruimt Hij uit den weg, vers 6, daar Hij alle mensen ten ernstigste waarschuwt, om aan Zijne kleinen geen schade of nadeel toe te brengen. Dit woord wordt een vurige muur rondom hen, wie hen aanraakt, raakt Gods oogappel aan. Let nu *ten eerste* op de veronderstelde misdaad van *een van deze kleinen, die in Christus geloven, te ergeren*. Hoewel zij kleinen zijn, worden zij toch door hun geloven in Christus aan Hem verbonden. Hierdoor maakt Hij hun zaak tot de Zijne, zodat, gelijk zij delen in het voordeel van *Zijn* lijden, Hij deelt in het onrecht van *hun* lijden. De kleinen, die geloven, hebben dezelfde voorrechten als de groten, want allen zijn zij hetzelfde dierbare geloof deelachtig geworden. Er zijn er, die deze kleinen ergeren door hen te doen zondigen, 1 Corinthiërs8:10, 11, hun rechtvaardige ziel te kwellen, hen te ontmoedigen, hun zachtmoedigheid te baat nemen om hen tot ene prooi te maken in hun persoon, hun gezin, hun bezittingen of hun goeden naam. Aldus hebben de voortreffelijkste mensen dikwijls de slechtste behandeling in de wereld ondervonden.

Ten tweede. De straf op deze misdaad aangeduid in dat woord: *Het ware hem nutter, dat hij verzonken ware in de diepte der zee*. Die zonde is zo snood, en het verderf naar verhouding zo groot, dat het hem beter ware om de zwaarste straf te ondergaan, die aan de ergste misdadigers opgelegd wordt, en die alleen maar het lichaam kan doden. De hel is erger dan de diepte der zee, want het is een bodemloze afgrond en een brandende poel. De diepte der zee doodt slechts, maar de hel pijnigt. Wij ontmoeten een mens, die in de diepte der zee vertroosting smaakte, het is Jona, Hoofdstuk 2:2, 4, 9, maar nooit heeft iemand het minste straaltje van hoop of vertroosting gezien in de hel, en hij zal die ook tot in alle eeuwigheid niet zien. Het onweerstaanbare, onherroepelijke vonnis van den groten Rechter zal sneller en zekerder doen verzinken dan een molensteen, die om iemands hals gehangen is. Het vestigt een kloof, waarover men niet heen kan komen, Lukas 16:26. Het ergeren van Christus' kleinen, al is het ook slechts door nalaten, wordt als reden aangegeven van het schrikkelijke vonnis: *Gaat weg, gij vervloekten*, dat ten laatste het oordeel over de hovaardige vervolgers zijn zal.

MATTHEUS 18:7-14

Onze Heiland spreekt hier van ergernissen, of het geven van aanstoot.

I. In het algemeen, vers 7. Gesproken hebbende van het ergeren der kleinen, neemt Hij daar aanleiding uit, om meer in het algemeen over ergernissen te spreken. Ergernis is:.

1. Hetgeen Schuld teweegbrengt, hetgeen door verleiding of door vreesaanjaging strekt om de mensen af te trekken van hetgeen goed, en heen te trekken naar hetgeen slecht is.

2. Hetgeen smart veroorzaakt, hetgeen *het hart des rechtvaardigen bedroefd maakt*. Nu zegt Christus hun, betreffende ergernissen: Dat dit zaken zijn, die ontwijfelbaar zullen plaatshebben: *Het is noodzakelijk, dat de ergernissen komen*. Als wij er zeker van zijn, dat er gevaar is, dan moeten wij des te beter er tegen gewapend zijn. Niet alsof Christus' woord iemand noodzaakt tot ergernis geven, maar het is ene voorzegging, gegrond op de beschouwing der oorzaken. In aanmerking genomen de list en boosaardigheid van Satan, de zwakheid en verdorvenheid van het hart der mensen, en de dwaasheid, die er in wordt gevonden, is het zedelijk onmogelijk, dat er gene ergernissen zullen komen, en God heeft besloten met wijze en heilige bedoelingen, om ze toe te laten, opdat zowel zij, die volmaakt zijn, als zij, die het niet zijn, openbaar zouden worden. Zie 1 Corinthiërs 11:19, Daniël 11:35. Daar ons dus tevoren gezegd is, dat er verleiders, vervolgers en vele slechte voorbeelden zullen zijn, zo laat ons op onze hoede wezen, Hoofdstuk 24:24, Handelingen 20:29, 30. Dat het treurige, ellendige dingen zullen zijn, die noodlottige gevolgen zullen hebben. Er wordt hier een dubbel wee aan verbonden. Een wee voor de zorgelozen en onvoorzichtigen, aan wie de ergernis wordt gegeven.

Wee der wereld van de ergernissen. De tegenstand tegen en de belemmering van het geloof en van heiligheid in alle plaatsen zijn de plaag en het verderf van het mensdom, en de ondergang van duizenden. Deze tegenwoordige wereld is een boze wereld, zij is vol van ergernissen, van zonden, en strikken, en smarten, het is een gevaarlijke weg, dien wij bereizen, vol van struikelblokken, afgronden en valse gidsen. Wee der wereld. Wat hen betreft, die God heeft uitverkoren en geroepen van uit de wereld, en van de wereld verlost heeft, zij worden door de kracht Gods bewaard voor de vooringenomenheid met deze ergernissen en over al deze stenen en struikelblokken heen geholpen. *Die Gods wet beminnen hebben groten vrede, en zij hebben geen aanstoot*, Psalm 119:165. Een wee voor de bozen, die moedwillig de ergernis geven: *Doch wee dien mens, door welken de ergernis komt*. Hoewel het noodzakelijk is, dat de ergernissen komen, zal dit toch gene verontschuldiging zijn voor hen, die de ergernis geven. Hoewel God de zonden der zondaars dienstbaar maakt aan Zijne doeleinden, zal dit toch niet tegen Zijn toorn beveiligen, en de schuld komt voor de verantwoording van hen, die de ergernis gaven, hoewel ook zij, die de ergernis namen, onder een wee vallen. Zij, die op enigerlei wijze de zaligheid van anderen in den weg staan, zullen er hun eigen verdoemenis des te zwaarder om vinden, zoals Jerobeam, die zondigde en Israël heeft doen zondigen. Dat wee is de verklaring van die wet in Exodus 21:33, 34 en 22:6, welke hem, die den kuil opende of het vuur aan- stak, verantwoordelijk stelde voor al de schade, die er door aangericht werd Het anti-christelijk geslacht, door hetwelk de grote ergernis kwam, zal onder dat wee vallen, vanwege hun misleiding der zondaren, 2 Thessalonicenzen 2:11, 12, en hun vervolgen van de heiligen, Openbaring 17:1, 2, 6, want de rechtvaardige God zal rekenschap eisen van hen, die het verderf hebben bewerkt der eeuwige belangen van kostelijke zielen, en de tijdelijke belangen

van kostelijke heiligen, want *dierbaar in de ogen des Heeren is* het bloed der zielen, en *het bloed der heiligen*, en er zal rekenschap van de mensen geëist worden, niet slechts vanwege hun doen, maar ook vanwege de vrucht, de gevolgen van hun doen, vanwege het kwaad, dat zij veroorzaakt hebben.

II. In het bijzonder. Christus spreekt hier van ergernis gegeven:

1. Door ons aan ons zelven, hetgeen uitgedrukt wordt door onze hand, of onzen voet, die ons ergert, in zulk een geval moet die hand of voet *afgehouwen worden*, vers 8, 9. Christus had dit tevoren reeds gezegd, Hoofdstuk 5:29, 30, waar dit inzonderheid ziet op zonden tegen het zevende gebod. Hier wordt het meer in algemenen zin genomen. Die harde gezegden van Christus, die aan vlees en bloed mishagen, moeten ons telkens en nogmaals herhaald worden. Let hier nu op: Hetgeen geboden wordt. Wij moeten afstand doen van *een oog*, of *een hand* of *een voet*. dat is: van alles, wat het ook zij, dat ons dierbaar is, wanneer het blijkt, dat het ons anders onvermijdelijk tot zonde voert. Vele overmogende verzoekingen tot zonde ontstaan uit ons zelven, onze eigen ogen en handen ergeren ons. Indien er geen duivel ware om ons te verzoeken, wij zouden van onze eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlokt worden, ja, die dingen zelfs, welke op zich zelven goed zijn en als instrument en van goed gebruikt kunnen worden, blijken, door het bederf van ons hart, strikken voor ons te zijn, ons te neigen tot zonde, ons te hinderen in het betrachten van onzen plicht. In zulk een geval moeten wij, zover het wettig en geoorloofd is, afstand doen van datgene, het welk wij niet kunnen behouden. zonder er door verward en verstrikt te worden in zonde. *Ten eerste*. Het is zeker, dat de innerlijke lust gedood moet worden, schoon hij ons dierbaar is als een oog, of een hand. *Het vlees met de bewegingen en begeerlijkheden moet gekruist worden*, Galaten 5:24. *Het lichaam der zonde moet teniet gedaan worden*, verdorven neigingen en lusten moeten tegengegaan worden, de lust, die ons lieflijk was, moet opgegeven en verfoeid worden. *Ten tweede*. De uitwendige gelegenheden om te zondigen moeten vermeden worden, al zouden wij ons daarbij evenveel geweld moeten aandoen, als wanneer wij ons een hand afhieuwen of een oog uitrukten. Toen Abraham zijn geboorteland verliet uit vrees van anders in de afgoderij er van verstrikt te worden, en toen Mozes het hof van Farao verliet, uit vrees van in de zondige genoegens er van te delen, was dit als het afhouwen van een rechterhand. Wij moeten niets te kostelijk en te dierbaar achten om er van te scheiden ten einde een goed geweten te kunnen houden. De drijfveer tot dien eis: *Het is u beter tot het leven in te gaan, kreupel of verminkt zijnde, dan twee handen of twee voeten hebbende, in het eeuwige vuur geworpen te worden*. Het argument is genomen uit den toekomenden staat van den hemel en van de hel, daaraan zijn de machtigste beweeggronden ontleend om af te manen van de zonde. Het argument is hetzelfde als van den apostel, Romeinen 8:13 :indien wij naar het vlees leven, zullen wij sterven, twee ogen hebbende, het lichaam der zonde onbeschadigd, het inwendige bederf, gelijk Adonia, *nooit bedroefd*, zullen wij in het vuur der hel geworpen worden. *Indien wij door den Geest de werkingen des lichaams doden, zo zullen wij leven*, dat is het wat bedoeld wordt met *verminkt zijnde tot het leven in te gaan*, dat is: het lichaam der zonde is verminkt, en op zijn best genomen, is dit, zolang wij in de wereld zijn, toch niet anders dan verminkt. Indien de rechterhand van den ouden mens afgehouwen wordt, en zijn rechteroog uit gerukt: -zijn grote raadslagen, zijn beleid teniet gedaan, zijne macht verbroken, dan is het wel, maar nu is er nog een oog en een hand overgebleven, waarmee hij zal worstelen. Die van Christus zijn hebben het vlees gekruist, maar het is nog niet dood, zijn leven wordt verlengd, maar zijn *heerschappij wordt weggenomen*, Daniël 7:12, en de dodelijke wond, die er aan toegebracht, is, zal niet genezen.

2. Betreffende ergernissen, gegeven door ons aan anderen, inzonderheid aan Christus' kleinen, waaromtrent ons hier geboden wordt er ons voor te wachten, overeenkomstig hetgeen Hij gezegd had in vers 6, waarbij wij hebben te letten op: De waarschuwing zelf: *Ziet toe, dat gij niet een van deze kleinen veracht*. Dit wordt gezegd tot de discipelen. Gelijk Christus misnoegd zal zijn op de vijanden Zijner kerk, als zij enig lid er van verongelijken, al was het ook een der geringste leden, zo zal Hij misnoegd zijn op de groten en aanzienlijken der kerk, indien zij de kleinen of geringen er van verachten. *Gij, die onder elkaar strijdt, wie de meeste zal zijn, ziet toe, dat gij in dien strijd de kleinen niet veracht*. Wij kunnen het in letterlijken zin opvatten van kinderkens, van hen heeft Christus gesproken, vers 2, 4. De kinderen der gelovigen behoren tot het huisgezin van Christus en moeten niet veracht worden. Of in overdrachtelijken zin: oprechte, doch zwakke gelovigen zijn deze kleinen, die in hun uitwendigen staat, of in hun gemoedsgesteldheid als kinderkens zijn, de lammeren van Christus' kudde. Wij moeten hen niet verachten, niet gering over hen denken, als verachte fakkels, Job 12:5. Wij moeten den spot niet drijven met hun zwakheden of gebreken, hen niet met minachting aanzien, ons niet hoog en minachtend jegens hen gedragen, alsof wij er ons niet om bekreunden wat er van hen zal worden. Wij moeten niet zeggen: *Wat deert het ons, als zij geërgerd en bedroefd worden, en struikelen?* En wij moeten het ook geen kleine zaak achten, om iets te doen, dat hen in verwarring en verlegenheid brengt. Tegen dit verachten van de kleinen worden wij veel en dikwijls gewaarschuwd, Romeinen 14:3, 10, 15, 20, 21. Wij moeten over de consciëntie van anderen niet willen heersen, hen niet willen onderwerpen aan onze grillen, zoals zij doen, die tot de ziel der mensen zeggen: *Buig u neer, dat wij over u gaan*. Wij zijn eerbied verschuldigd aan het geweten van iedere mens, die zich nauwgezet toont in zijn wandel. Wij moeten wèl toezien, dat wij hen niet verachten, wij moeten bevreesd zijn voor de zonde, en zeer voorzichtig zijn in hetgeen wij zeggen en doen, opdat wij niet onbedachtelijk ergernis geven aan Christus' kleinen, geen smaad over hen brengen, zonder dat wij er ons van bewust zijn. Er waren er, die hen haatten en uitwierpen, en toch zeiden: *Laat de Heere verheerlijkt worden*. En wij moeten bevreesd zijn voor de straf: *Ziet toe, dat gij hen niet veracht, want het zal u duur te staan komen*. De redenen, die aan deze waarschuwing kracht bijzetten. Wij moeten deze kleinen niet beschouwen als verachtelijk, want in werkelijkheid zijn zij aanzienlijk en van gewicht. Laat de aarde *hen* niet verachten, die door den hemel worden geëerd, laat degenen niet door ons met minachting worden aangezien, aan wie God eer en gunst bewijst. Om te bewijzen dat de kleinen, die in Christus geloven, eer en achting waardig zijn, bedenkt: Dat de goede engelen hen dienen: *Hun engelen in de hemelen zien altijd het aangezicht Mijns Vaders*. Dit zegt ons Christus, en wij kunnen het geloven op *Zijn* woord, die van den hemel is gekomen, om ons te doen weten wat daar door de wereld der engelen gedaan wordt. Hen betreffende maakt Hij hen bekend met twee zaken: *Ten eerste*: Dat zij de engelen zijn der kleinen. Gods engelen zijn hun engelen, want al het Zijne is het onze, indien wij van Christus zijn, 1 Corinthiërs 3:22. Zij zijn *hun* engelen, want zij hebben in last hen te dienen tot hun welzijn, Hebreeën 1:14, zich rondom hen te legeren, hen in hun armen te dragen. Sommigen hebben gedacht, dat iedere heilige zij n eigen beschermengel heeft, maar waarom zouden wij dit denken, als wij er zeker van zijn, dat iedere heilige, als het er op aan komt, ene wacht van engelen heeft? Dit wordt hier in het bijzonder toegepast op de kleinen, omdat zij het meest veracht en het meest aan gevaar bloot gesteld zijn. Zij hebben weinig, dat zij het hun kunnen noemen, maar door het geloof kunnen zij zien op de hemelse heirscharen, en die de hunnen noemen. Terwijl de groten der aarde eerbare mannen tot hun gevolg en lijfwacht hebben, zijn de kleinen der kerk vergezeld door glorierijke engelen, hetgeen niet slechts hun waardigheid aanduidt, maar ook het gevaar, dat diegenen lopen, die hen verachten en mishandelen. Het is een gevaarlijke, netelige zaak om vijanden

te zijn van hen, die zo wèl bewaakt en bewaard worden, en het is goed en kostelijk om God tot onzen God te hebben, want dan hebben wij Zijne engelen tot onze engelen.

Ten tweede. Dat zij altijd het aangezicht zien van den Vader, die in de hemelen is. Hierdoor wordt aangeduid:

1. De voortdurende gelukzaligheid der engelen. De gelukzaligheid des hemels bestaat in het zien van God, Hem te zien van aangezicht tot aangezicht gelijk Hij is, aanschouwende Zijne schoonheid. Dit genot smaken de engelen zonder stoornis, als zij ons dienen op aarde, zien zij door innerlijke aanschouwing toch nog het aangezicht Gods, want zij zijn *van binnen vol ogen*. Gabriël, tot Zacharias sprekende, staat toch voor God, Openbaring 4:8, Lukas 1:19. Naar sommiger mening geeft die uitdrukking te kennen de bijzondere waardigheid en eer van de engelen der kleinen, de eerste staatsdienaren worden gezegd *het aangezicht des konings te zien*, Esther 1:14, alsof de machtigste engelen belast waren met de wacht over de zwakste heiligen.

2. Het duidt aan hun voortdurende bereidheid om de heiligen te dienen. Zij aanschouwen het aangezicht Gods, orders van Hem verwachtende wat te doen ten beste der heiligen. Gelijk de ogen van den dienstknecht zijn op de hand zijns meesters, bereid om op zijn geringsten wenk te komen en te gaan, zo zijn de ogen der engelen op het aangezicht Gods, wachtende op de aanduiding van Zijn wil, dien deze gevleugelde boden, snel heen vliegende, ten uitvoer brengen. Zij lopen en keren weer als de gedaante van weerlicht, Ezechiël 1:14. Als wij hiernamaals evenals de engelen het aangezicht Gods in heerlijkheid willen aanschouwen, Lukas 20:36, dan moeten wij thans het aangezicht Gods aanschouwen in de bereidvaardigheid om, evenals zij, onzen plicht te doen, Handelingen 9:6. De genaderijke bedoeling van Christus hen betreffende, vers 11. *Want de Zoon des mensen is gekomen om zalig te maken dat verloren was*. Dat is ene reden: *Ten eerste*. Waarom de engelen der kleinen dien last hen betreffende hebben, en over hen waken om hen te dienen, het is in overeenstem min g met Christus' bedoeling om hen zalig te maken. De dienst der engelen is gegrond op Christus' middelaarswerk. Door Hem zij n de engelen met ons verzoend, en als zij Gods welbehagen in de mensen loven, vlechten zij daar hun eigen welbehagen bij in. *Ten tweede*. Waarom zij niet veracht moeten worden, omdat Christus gekomen is om hen zalig te maken, om zalig te maken die verloren waren, de kleinen, die verloren zijn in hun eigen ogen, Jesaja 66:2, en met zich zelven geen raad weten. Of liever, de kinderen der mensen. Van nature zijn onze zielen verloren zielen, zoals een reiziger verdwaald of verloren is, dat is: hij is buiten zijn weg, en zoals een veroordeelde gevangene verloren is. God verloor den dienst van den gevallen mens, verloor de eer, die Hij van ons had moeten ontvangen.

3. Christus' boodschap in deze wereld was *zalig te maken dat verloren was*, ons terug te brengen tot onze trouw, ons te herstellen in ons werk, ons weer in het bezit te stellen van onze voorrechten, en ons aldus op den rechten weg te brengen, die heenvoert naar ons groot doel, hen zalig te maken, die geestelijk verloren zijn, en hen aldus er voor te behoeden om voor eeuwig verloren te zijn.

4. Dit is een goede reden, waarom de geringste en zwakste gelovigen niet veracht of geërgerd moeten worden. Indien Christus hen in zo hoge waarde houdt, zo laat ons hen dan niet onderschatten. Indien Hij zich, om hen te redden en zalig te maken, zozeer verloochend heeft, dan voorzeker behoren wij ons zelven te verloochenen ter hunner stichting en vertroosting. Zie hoe dit argument nader aangedrongen wordt in Romeinen 14:15, 1 Corinthiërs 8:11, 12. Indien Christus in

deze wereld is gekomen om zielen zalig te maken, en Hij zijn hart zozeer op dat werk gezet heeft, dan zal Hij ook streng rekenschap afeisen van hen, die het belemmeren, door den voortgang te verhinderen van hen, die hun aangezicht hemelwaarts hebben gericht, en die Hem aldus in Zijn groot plan tegenwerken. Wij hebben er voorts ook op te letten met hoeveel tederheid onze hemelse Vader deze kleinen gadeslaat en voor hun welzijn zorgt. Dit wordt aangetoond door ene vergelijking, vers 12-14. Let op de opklimming in het argument: de engelen Gods zijn hun dienaren, de Zone Gods is hun Zaligmaker, en, om hun eer volkomen te maken, God zelf is hun vriend.

Niemand zal ze uit Mijne hand rukken, Johannes 10:28. Hier is *Ten eerste*, De vergelijking, vers 12, 13. De eigenaar van honderd schapen heeft er een verloren. Dit verlies wordt door hem niet gering geacht, neen, vlijtig zoekt hij er naar, en is zeer verblijd als hij het gevonden heeft, ja zijne blijdschap in dat ene weergevonden schaap is groter dan in de negen en negentig, die niet verdwaald waren. De vrees, die hij koesterde, van het te moeten verliezen, en de verrassing van het gevonden te hebben, verhogen zijne vreugde. Nu is dit toepasselijk:

1. Op den staat van den gevallen mens in het algemeen. Hij is verdwaald als een verloren schaap, de engelen, die staande zijn gebleven, waren als de negen en negentig, die niet afgedwaald zijn. De verdwaalde mens wordt gezocht op de bergen, die Christus met grote vermoeienis besteeg en doorkruiste, om hem te zoeken, en hij wordt gevonden, hetgeen ene oorzaak is van vreugde. Er is in den hemel meer blijdschap over de bekering van zondaren dan over het blijven der engelen.

2. Op bijzondere gelovigen, die geërgerd en buiten hun weg gevoerd worden door de struikelblokken, die hun in den weg gelegd zijn, of de listen en lagen van hen, die hen van den weg aflokken. Al was het nu maar een van de honderd, dat aldus weggedreven wordt, gelijk dit met schapen maar al te gemakkelijk gaat, toch zal het met grote zorg nagegaan en gezocht worden, de terugkeer wordt met grote blijdschap welkom geheten, en daarom zal ook het onrecht, dat er aan geschied is, met groot ongenoegen bezocht en gestraft worden. Indien er blijdschap is in den hemel wegens het vinden van een dezer kleinen, dan is er ook toorn in den hemel wegens het ergeren van hen. God stelt genadiglijk belang, niet slechts in Zijne kudde in het algemeen, maar ook in ieder lam of schaap, dat er toe behoort. Daar er zo velen zijn, kan Hij uit zo velen allicht een missen, want Hij is een *grote* Herder, maar Hij kan het niet zo licht of gemakkelijk verliezen, want Hij is een *goede* Herder, en Hij neemt meer bijzonder kennis van Zijne kudde dan ooit, want *Hij roept Zijne schapen bij name*, Johannes 10:3. Zie een volledige verklaring van deze gelijkenis in Ezechiël 34:2, 10, 16, 19.

Ten tweede. De toepassing onzer vergelijking, vers 14, *Alzo is de wil niet uws Vaders, die in de hemelen is, dat een van deze kleinen verloren ga*. Er wordt meer stilzwijgend te kennen gegeven dan in woorden uitgedrukt. Het is Zijn wil niet, dat er van verloren gaan, maar,

1. Het is Zijn wil, dat deze kleinen behouden en zalig worden, het is de wil van Zijn voornemen en het is Zijne verlustiging. Hij heeft het plan er toe beraamd en er Zijn hart op gezet, en Hij zal het volvoeren. Het is de wil van Zijn gebod, dat allen zullen doen wat zij kunnen om dit te bevorderen, en niet te verhinderen.

2. Deze zorg strekt zich uit over ieder schaap van de kudde, ook over het geringste. Wij denken, dat, zo er slechts *een* of *twee* geërgerd en verlokt worden, wij daar niet veel om behoeven te geven, maar Gods gedachten van liefde en tederheid zijn boven onze gedachten.

3. Er wordt te kennen gegeven, dat zij, die iets doen waardoor een dezer kleinen in gevaar wordt gebracht van om te komen, den wil van God tegenstaan, en Hem grotelijks tot toorn verwekken. En hoewel dit hun niet zal gelukken, zullen zij er toch om ter verantwoording worden geroepen door Hem, die in Zijne heiligen, evenals in andere dingen, ijvert voor Zijne eer, en haar niet zal laten vertreden. Jesaja 3:15, *Wat is ulieden, dat gij Mijn volk verbrijzelt en de aangezichten der ellendigen vermaalt?* Christus noemde God *Mijn Vader, die in de hemelen is*, vers 19, in vers 14 noemt Hij Hem *Uw Vader, die in de hemelen is*, te kennen gevende, dat Hij zich niet schaamt om Zijn arme discipelen *broeders* te noemen, want hebben niet Hij en zij eenzelfde Vader? *Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader*, Johannes 20:17, de onze, omdat hij de Zijne is. Dit geeft ook evenzeer den grond der veiligheid te kennen van Zijne kleinen, dat God hun Vader is, en dus geneigd is hen te ondersteunen, Een vader zorgt voor al zijne kinderen, maar zeer bijzonder zorgt hij voor de kleinen, Genesis 33:13. Hij is hun Vader in de hemelen, ene plaats van waar Hij al het onrecht kan zien, dat hun aangedaan wordt, en daarom kan Hij hen wreken. Dit vertroost de geërgerde kleinen, dat hun Getuige in den hemel is. Job 16:19, hun Rechter is daar, Psalm 68:6.

MATTHEUS 18:15-20

Christus, Zijne discipelen gewaarschuwd hebbende tegen het geven van ergernissen, gaat er nu toe over hun raad en leiding te geven voor hetgeen zij doen moeten in geval hun ergernis wordt gegeven, hetgeen verstaan kan worden: of van persoonlijke schade of leed, en dan strekken Zijne aanwijzingen tot bewaring van den vrede in de gemeente, of van openbare ergernissen, en dan zijn zij bestemd om de reinheid en schoonheid der gemeente te bewaren. Laat ons beide zaken overdenken.

I. Laat ons het toepassen op twistingen, die over enigerlei zaak in de gemeente ontstaan. Indien uw broeder tegen u gezondigd heeft door uwe ziel te bedroeven, 1 Corinthiërs 8:12, door u te beledigen, of door smaad en verachting over u uit te storten, indien hij uw goeden naam schaadt door een vals gerucht of door achterklap, indien hij inbreuk maakt op uwe rechten, of u op enigerlei wijze schade en nadeel toebrengt in uwe bezittingen, indien hij schuldig is aan de misdaden, genoemd in Leviticus 6:2, 3, indien hij overtreedt tegen de wetten der gerechtigheid, der barmhartigheid, enz., dat zijn zonden tegen ons, en komen dikwijls voor onder de discipelen van Christus, en, vanwege gebrek aan voorzichtigheid, komen er zeer boze gevolgen uit voort. Laat ons nu acht geven op den regel, die voor zulk een geval is voorgeschreven.

1. *Ga heen en bestraf hem tussen u en hem alleen*. Laat dit nu vergeleken worden met, en verklaard worden door, Leviticus 19:17. *Gij zult uwen broeder in uw hart niet haten*, dat is: Indien gij misnoegen tegen hem hebt opgevat wegens ene grief, ene belediging, die hij u heeft aangedaan, of ene schade, die hij u heeft toegebracht, laat uw toorn dan niet rijpen tot geheimen wrok (evenals ene wond, die het gevaarlijkst is als zij inwendige bloeding veroorzaakt) maar geef er uiting aan door een zachte, ernstige bestraffing, laat uw toorn op die wijze tot bedaren worden gebracht, en dan zal hij des te sneller ophouden. Beschimp hem niet achter zijn rug, maar *gij zult hem naarstiglijk berispen*. Indien hij u wezenlijk een groot onrecht heeft aangedaan, poog het hem te doen inzien, maar laat de bestraffing onder vier ogen geschieden, tussen u en hem alleen. Zo gij hem wilt overtuigen, moet gij hem niet openlijk te schande maken, want dat zal hem slechts vertoornen, en uw berisping zal op ene wraakoefening gelijken. Dit komt overeen met Spreuken 25:8, 9. *Vaar niet haastelijk voort om te twisten, maar twist uwe twistzaak met uwen naaste*, bespreek de zaak met hem kalm en vriendschappelijk. *Indien hij u hoort*, zoveel te beter! *zo hebt gij uwen broeder gewonnen*. Dan is er een einde aan den strijd, en het is een gelukkig einde. Laat er niet meer van gesproken worden, maar laat de twist der vrienden eindigen met ene vernieuwing der vriendschap.

2. *Maar indien hij u niet hoort*, indien hij gene schuld wil bekennen en tot gene overeenkomst met u wil komen, zo wanhoop toch nog niet, maar zie wat hij doen zal, zo gij nog *een of twee met u neemt*, niet slechts als getuigen van hetgeen er voorvalt, maar om de zaak verder met hem te bespreken. Hij zal gewilliger zijn naar hen te horen, omdat zij geen persoonlijk belang bij de zaak hebben, en indien hij naar rede wil luisteren, dan zal het redelijk woord in den mond van twee of drie getuigen des te meer ingang bij hem vinden. *Vele ogen zien meer dan een oog ziet,"* en wellicht zal dit dan invloed op hem hebben om hem zijne dwaling te doen erkennen, en te doen zeggen: *Ik heb er berouw van*.

3. *Indien hij hun geen gehoor geeft*, en de zaak niet aan hun beslissing wil onderwerpen, hen niet als scheidsrechters wil aannemen, *zo zeg het der gemeente*, aan de leraren, de ouderlingen en andere ambtsdragers, of aan de aanzienlijkste personen in de gemeente, waartoe gij behoort. Maak hen tot scheidslieden om de zaak in het reine te brengen, en ga niet terstond tot den burgerlijken rechter, en begin geen proces tegen hem. Dit wordt volledig verklaard door den apostel, 1 Corinthiërs 6, waar hij hen bestraft, die *terecht gaan voor de onrechtvaardigen, en niet voor de heiligen"*, vers 1, en wil dat de heiligen de kleine gerechtszaken zullen oordelen, vers 2, die dit leven aangaan, vers 3. Vraagt gij: "Wie is de gemeente, aan wie *het gezegd moet worden?* de apostel geeft een direct antwoord op deze vraag in vers 5, *Is er dan alzo onder u geen, die wijs is*? Diegenen in de gemeente, die geacht worden het best instaat te zijn om zulke zaken te beslissen, en hij spreekt niet ironisch, als hij zegt: vers 4, *Zo gij gerechtszaken hebt, die dit leven aangaan, zet die daarover, die in de gemeente minst geacht zijn, dezen, indien er geen betere zijn, dezen, veeleer dan een onherstelbare breuk te laten ontstaan tussen twee gemeenteleden*. Deze regel was toen zeer bijzonder nodig, toen de burgerlijke regering in de handen was van hen, die niet slechts vreemden, maar vijanden waren.

4. *Indien hij ook der gemeente geen gehoor geeft*, zich niet aan haar uitspraak wil onderwerpen, maar volhardt in het onrecht, dat hij u gedaan heeft, en voortgaat met u nog meer onrecht te doen, *zo zij hij u als de heiden en de tollenaar*. Neem de wet tegen hem te baat, maar laat dit steeds het laatste middel wezen, ga niet voor het gerecht eer gij alle andere middelen hebt beproefd om tot ene overeenkomst in het geschil te komen. Of wel, gij kunt, zo gij wilt, uw vriendschap en gemeenzamen omgang met hem afbreken, hoewel gij toch geenszins op wraak moogt zinnen, toch kunt gij, zo het u goeddunkt, uw omgang met hem doen ophouden, tenminste op zulk ene wijze, als waardoor hij de gelegenheid niet heeft om hetzelfde nog eens te doen. Gij zoudt hem hebben willen genezen, gij zoudt zijne vriendschap hebben willen behouden, maar hij wilde niet, en zo heeft hij dan uwe vriendschap verbeurd. Als iemand mij eens bedriegt en misleidt, is het zijne schuld, als hij het tweemaal doet, is het mijne schuld.

II. Laat ons het toepassen op ergerlijke zonden, waardoor de kleinen geërgerd worden, slechte voorbeelden voor hen, die zwak en meegaand zijn, en een grote smart voor hen, die zwak en vreesachtig zijn. Christus, ons geleerd hebbende toegevend te zijn voor de zwakheden van onze broederen, waarschuwt ons hier om, onder voorwendsel daarvan, niet toegevend te zijn voor hun slechtheid. Christus, besloten hebbende zich ene kerk in de wereld op te richten, draagt hier zorg voor het behoud:

1. Van hare reinheid, opdat zij een uitstotend vermogen hebbe, een vermogen om zich te reinigen en te zuiveren, als ene fontein van levend water, hetgeen nodig is, zolang het Evangelienet zowel goede als kwade vissen te voorschijn brengt.

2. Van haar vrede en orde, opdat ieder lid zijne plaats kent en zijn plicht, en de reinheid er van bewaard moge blijven op regelmatige, ordelijke wijze en niet met geschreeuw of rumoer. Laat ons nu eens zien: Welke zaak verondersteld wordt. *Indien uw broeder tegen u gezondigd heeft*. De bedrijver van die zonde is een broeder, iemand in een Christelijke gemeenschap, die gedoopt is, het woord hoort, en met u verenigd is in gebed, met wie gij tezamen, hetzij op gezette tijden, hetzij nu en dan, God aanbidt. De kerkelijke tucht is voor de leden der kerk. *Die buiten zijn, oordeelt God*. 1 Corinthiërs 5:12, 13. Als er ene zonde tegen ons begaan is, dan is het goed om ons te herinneren,

dat die zondaar een broeder is, hetgeen ons een verzachtende omstandigheid aan de hand doet. Die zonde is een zonde tegen u, als hij iets doet, dat u ergerlijk is als Christen. Een grove zonde tegen God is ene zonde tegen Zijn volk, daar Zijne eer hun ter harte gaat. Christus en de gelovigen hebben belangen, die als in elkaar gestrengeld zijn, wat tegen hen gedaan wordt, neemt Christus op als tegen Hem gedaan, en wat tegen Hem misdreven wordt, kunnen zij niet anders dan als een misdrijf tegen hen beschouwen. *De smaadheden dergenen, die U smaden, zijn op mij gevallen*. Psalm 69:10. Wat er in zulk een geval gedaan moet worden. Wij hebben hier: De voorgeschreven regels, vers 15-17. Ga te werk op deze wijze: *Ten eerste. Ga heen en bestraf hem tussen u en hem alleen*. Wacht niet, totdat hij bij u komt, maar ga tot hem, zoals de arts een zieke bezoekt, en de herder het verloren schaap achterna gaat. Wij moeten gene moeite te groot achten, om een zondaar tot bekering te brengen. *Bestraf hem*, herinner hem aan hetgeen hij gedaan heeft, aan het boze en verkeerde er van, maak hem bekend al zijne gruwelen. De mensen zien niet gaarne hun fouten en gebreken, men moet hun er van spreken, hen er op wijzen. Hoewel de zaak duidelijk is, moeten zij met elkaar in verband worden gebracht en de toepassing gemaakt worden. Dikwijls zullen grote zonden het geweten paaien en voor het ogenblik in slaap wiegen, en er is hulp nodig om het te doen ontwaken. David's hart sloeg hem, toen hij een slip van Sauls mantel had afgesneden, en toen hij het volk geteld had, maar (en dat is zeer vreemd) wij bevinden niet dat zijn hart hem sloeg in de zaak van Uria, totdat Nathan tot hem zei: *Gij zijt die man. Bestraf hem -elegxon auton -bespreek de zaak met hem*, (zoals de betekenis is van die woorden), en doe het met verstand en met goede bewijsvoering, niet met hartstocht of in drift. Waar de schuld duidelijk is en groot, de persoon geschikt is voor ons om met hem te handelen, en de gelegenheid er toe zich voordoet, en er geen blijkbaar gevaar is van meer kwaad dan goed te doen, daar moeten wij met zachtmoedigheid en trouw de mensen zeggen wat er verkeerd in hen is. Christelijke bestraffing is ene inzetting van Christus, om de zondaren tot bekering te brengen, en moet ook als zodanig behandeld worden. *Bestraf hem tussen u en hem alleen*, opdat het blijke, dat gij niet zijne schande begeert, maar zijn berouw en zijne bekering. Het is een goede regel, die onder Christenen gewoonlijk in acht genomen moet worden, om van de fouten en gebreken van onzen broeder niet tot anderen te spreken, voor wij er eerst met hem zelven over gesproken hebben, dan zal er minder smaad zijn en meer bestraffing, dat is: minder zonde begaan en meer plicht volbracht. Het zal waarschijnlijk een invloed ten goede oefenen op hem, die de zonde begaan of de ergernis gegeven heeft, als hij ziet dat zijn bestraffer niet slechts bekommerd is om het heil zijner ziel, maar ook bezorgd is voor zijn goeden naam, als hij de zaak aldus onder vier ogen met hem behandelt. *Indien hij u hoort* -dat is, indien hij uwe woorden ter harte neemt-indien de bestraffing een invloed ten goede op hem heeft, *zo hebt gij uwen broedergewonnen*. Gij hebt geholpen, om hem te behoeden voor zonde en verderf, en dat zal u ene eer en vertroosting wezen, Jakobus 5:19, 20. De bekering ener ziel is het winnen dier ziel, Prediker 11:30, en dit moeten wij begeren, er naar streven als naar een gewin voor ons zelven, en indien het verlies ener ziel een groot verlies is, het winnen ener ziel is voorzeker geen klein gewin.

Ten tweede. Zo dit niet helpt, *zo neem nog een of twee met u*, vers 16. Laat ons, goed doende, niet vertragen, al zien wij ook niet terstond de goede gevolgen er van. *Indien hij u niet hoort, geef hem dan toch niet terstond op als onverbeterlijk. Zeg niet: Het dient nergens toe, om nog meer over de zaak met hem te spreken, maar beproef het nu met andere middelen. Zelfs zij, die hun nek verharden, moeten dikwijls bestraft worden, en zij, die tegenstaan, met zachtheid onderwezen worden*. In dit soort van werk moeten wij *wederom arbeiden te baren*, Galaten 4:19, en het is na vele smarten en barensweeën, dat het kind geboren wordt.

Neem een of twee met u.

1. Om u te helpen, zij kunnen het ene of andere gepaste, overtuigende woord spreken, waaraan gij niet gedacht hebt, en kunnen de zaak met meer beleid behandelen dan gij gedaan hebt. Christenen behoren in te zien, dat zij hulp nodig hebben bij goeddoen, en den bijstand van den een of ander inroepen, zoals in andere dingen, zo ook in het bestraffen, opdat de plicht gedaan en goed gedaan wordt.

2. Om indruk op hem te maken. Hij zal des te meer verootmoedigd zijn om zijne zonde, als hij ziet dat twee of drie er getuigen van zijn. Deuteronomium 19:15. Diegenen moeten het hoog tijd achten om zich te bekeren en hun leven te beteren, die zien hoe hun wangedrag een openbare ergernis is geworden. Hoewel het in deze wereld iets zeldzaams is, om iemand te vinden, die goed is, van wie alle mensen wèl spreken, is het toch nog zeldzamer om iemand te vinden, die goed is, van wie alle mensen kwaad spreken.

3. Om getuigen te zijn van zijn gedrag, in geval de zaak naderhand voor de gemeente zou komen. Niemand behoort onder de censuur der gemeente te komen als hardnekkig en weerspanning, eer het gebleken is dat hij dit werkelijk is.

Ten derde. Indien hij hun geen gehoor geeft, en zich niet wil verootmoedigen, *zo zeg het der gemeente*, vers 17. Er zijn mensen van zulk een halsstarrig gemoed, dat ook de geschiktste middelen ter overtuiging gene uitwerking op hen hebben. Toch moeten ook de zodanige nog niet als ongeneeslijk worden opgegeven, maar de zaak moet dan meer in het openbaar behandeld worden, en nog andere hulp worden ingeroepen. Vermaningen onder vier ogen moeten altijd openbare censuur voorafgaan. Indien zachter middelen het doel kunnen bereiken, moeten de ruwere en strengere niet worden gebruikt, Titus 3:10. Zij, die door overreding van hun zonde afgebracht kunnen worden, behoeven er niet door schande van te worden afgebracht. Laat Gods werk met kracht worden gedaan, maar met zo min mogelijk geraas en gerucht, Zijn koninkrijk komt met kracht, maar niet met uiterlijk gelaat. Waar echter de bijzondere vermaning niets vermag, daar moet openlijke censuur plaatshebben. De kerk moet de klachten van de geërgerden of verongelijkten ontvangen, en de zonden van de overtreders bestraffen en, na een onpartijdig onderzoek der zaak, tussen hen oordelen.

Zeg het der gemeente. Het is zeer te betreuren, dat deze bepaling van Christus, die bedoeld was geschillen tot een einde te brengen, zelf zulk een onderwerp van strijd is geworden, en door het bederf van het hart der mensen twistingen en ergernissen teweegbrengt. Aan welke gemeente het gezegd moet worden, dat is de grote vraag. De burgerlijke overheid, zeggen sommigen. Het Joodse sanhedrin, dat toen bestond, zeggen anderen. Maar naar hetgeen volgt in vers 18 is het duidelijk, dat Hij een Christelijke gemeente bedoelt, die, hoewel toen nog niet gevormd, toch reeds in wording was. *Zeg het der gemeente*, die bijzondere gemeente, waartoe de persoon, die de ergernis geeft, behoort, maak de zaak bekend aan diegenen uit de gemeente, die met algemene toestemming aangewezen zijn, om mededelingen van die soort te ontvangen. Zeg het den bestuurders der gemeente, aan den leraar of de leraren, aan de ouderlingen en diakenen, of-indien de inrichting der gemeente dit zo meebrengt-aan de hoofden en vertegenwoordigers der gemeente. Laat hen de zaak onderzoeken, en, zo zij de klacht onbeduidend, of ongegrond vinden, laat hen den klager bestraffen,

bevinden zij haar rechtvaardig, laat hen den overtreder bestraffen, hem vermanen tot berouw en bekering, en dit zal waarschijnlijk scherpheid en kracht bijzetten aan de bestraffing, omdat zij:

1. met meer plechtigheid wordt toegediend, en

2. met meer gezag. Het is iets ontzagwekkends om ene bestraffing te ontvangen van ene gemeente, van een leraar, die een ambtelijke bestraffer is, en daarom moet zij des te meer ter harte genomen worden door hen, die eerbied hebben voor ene instelling van Christus en voor Zijne gezanten.

Ten vierde. Indien hij ook der gemeente geen gehoor geeft, indien hij de vermaning in den wind slaat, en zich noch wil schamen over zijn misdrijf, noch geneigd is het kwaad na te laten, *zo zij hij u als de heiden en de tollenaar*. Laat hem uitgeworpen worden uit de gemeenschap der kerk, van het Avondmaal worden geweerd, van de waardigheid als lid der gemeente worden ontzet, en laat de leden der gemeente vermaand worden om zich van hem terug te trekken, opdat hij er toe gebracht worde zich te schamen over zijne zonde, en zij er niet door aangestoken worden of er de medeverantwoordelijkheid voor hebben te dragen. Zij, die de orde en regeling ener gemeente minachten, en er versmaadheid over brengen, verbeuren er de voorrechten en de eer van, en zij worden met recht verwijderd totdat zij zich bekeren en tot onderwerping komen. Christus heeft dit alzo verordineerd tot handhaving van de eer der gemeente, ter bewaring van hare reinheid en ter overtuiging en verbetering van hen, die een ergerlijk leven leiden. Let echter wel op, dat Hij niet zegt: *Hij zij u als een duivel of verdoemde, als een, wiens geestelijke toestand volstrekt hopeloos is*, maar, *als een heiden en tollenaar, als iemand, die nog hersteld, terecht gebracht kan worden. Acht hem niet als een vijand, maar vermaan hem als een broeder*. De regelen aan de gemeente te Corinthe gegeven ten opzichte van iemand, die zich aan bloed- schande schuldig maakt, komen overeen met deze regelen, hij moet *uit het midden van hen worden weggedaan*, 1 Corinthiërs 5:2, hij moet aan Satan worden overgegeven, want indien hij uit Christus' koninkrijk gebannen is, dan wordt hij beschouwd als behorende tot het rijk van Satan, zij moeten zich niet met hem vergezellen, vers 11, 13. Maar zo hij hierdoor verootmoedigd en tot inkeer wordt gebracht, dan moet hij weer welkom worden geheten in de gemeente, en dan zal alles wèl zijn. Hier is een getekende volmacht ter bekrachtiging van alle handelingen der gemeente, die met deze regelen in overeenstemming zijn, vers 18. Wat tevoren tot Petrus werd gezegd, wordt hier gezegd tot al de discipelen en, in hen, tot alle getrouwe ambtsdragers in de gemeente tot in alle tijden. Zolang de leraren het woord van Christus getrouwelijk verkondigen, en in hun bestuur der gemeente zich stipt gedragen naar deze wetten (clave non *errante* -den sleutel niet verkeerd omdraaien-)kunnen zij er van verzekerd wezen, dat Hij hen zal erkennen, hen zal handhaven, dat Hij zal bekrachtigen wat zij zeggen en doen, zodat het beschouwd zal worden als gezegd en gedaan door Hem zelven. Hij zal hen handhaven, steunen door Zijn gezag.

Ten eerste. In hun uitspraak van schorsing: *Al wat gij op aarde binden zult, zal in den hemel gebonden wezen*. Indien de censuur der kerk wettiglijk en naar de instelling van Christus geschiedt, dan zal Zijn oordeel op de censuur der kerk volgen, Zijn geestelijke oordelen, die de zwaarste van allen zijn, zoals die, waaronder de verworpen Joden zijn gevallen, Romeinen 11:8, *een geest des diepen slaaps*, want Christus zal Zijn eigen instellingen niet laten vertreden, maar Hij zal *amen* zeggen op het rechtvaardig oordeel, dat de kerk over halsstarrige zondaars uitspreekt. Hoe weinig de spotters ook om de censuur der kerk geven, hoe gering zij haar ook mogen achten, laat hen weten, dat die censuur door het hof des hemels bevestigd zal worden, het is tevergeefs, dat zij een

beroep doen op dat hof, want dáár is het vonnis reeds over hen geveld. Zij, die thans buitengesloten zijn van *de vergadering der rechtvaardigen*, zullen in den groten dag er niet in kunnen bestaan, Psalm 1:5. Christus zal diegenen niet als de Zijnen erkennen en hen niet aannemen, die door de kerk rechtvaardiglijk aan Satan waren overgegeven, maar indien de censuur der kerk uit dwaling of nijd onrechtvaardig is, dan zal Christus hen, die alzo uitgeworpen zijn, genadiglijk vinden, oh. 9:34, 35.

Ten tweede. In hun vrijspraak. *Al wat gij op de aarde ontbinden zult, zal in den hemel ontbonden wezen*. Gene censuur der kerk legt zulk een vasten band aan, of hij kan en moet op des zondaars berouw en bekering weer losgemaakt worden. Voldoende is de straf, die haar doel bereikt heeft, en dan moet de overtreder begenadigd en vertroost worden, 2 Corinthiërs 2:6. Er is geen onoverkomelijke kloof gevestigd dan die tussen den hemel en de hel. Zij, die na hun berouw en bekering wederom zijn toegelaten in de gemeenschap der kerk, kunnen de vertroosting smaken van hun vrijspraak in den hemel, indien hun hart oprecht is voor God. Gelijk de schorsing geschiedt tot verschrikking van de hardnekkigen, zo is de vrijspraak of ontheffing van die kerkelijke straf tot bemoediging der boetvaardigen. Paulus spreekt in den naam van Christus, als hij zegt: *Dien gij iets vergeeft, dien vergeef ik ook*, 2 Corinthiërs 2:10. Nu is het een grote eer, die Christus hier legt op de kerk, dat Hij zich verwaardigt, niet slechts om kennis te nemen van hare uitspraken of vonnissen, maar ze wil bevestigen, en in de volgende verzen vinden wij twee zaken, die hier als reden voor zijn opgegeven.

a. Gods bereidwilligheid om het gebed der gemeente te verhoren, vers 19, *Indien er twee van u samenstemmen op de aarde, over enige zaak, die zij zouden mogen begeren, dat die hun zal geschieden*. Pas dit toe: In het algemeen, op al de wensen van het gelovige, biddende zaad van Jakob, zij zullen Gods aangezicht niet tevergeefs zoeken. Wij hebben in de Schrift vele beloften van een genadige verhoring van het gebed des geloofs, maar deze belofte hier geeft een bijzondere aanmoediging voor het verenigd bidden. *De bede, waarin twee van u samenstemmen*, en nog zoveel te meer, als velen samenstemmen. Geen wet des hemels beperkt het aantal der bidders. Het heeft Christus behaagd een bijzondere eer te leggen op, en een bijzondere kracht te verlenen aan, het verenigd gebed der gelovigen, de gezamenlijke smeking, die zij tot God opzenden. Als zij zich verenigen in dezelfde bede, als zij volgens afspraak samenkomen en zich voor den troon der genade stellen met een bijzondere boodschap, of wel, als zij, hoewel op een afstand van elkaar, overeenkomen omtrent een bijzondere zaak, die zij van God begeren, dan zullen zij wèl slagen. Behalve dat God in het algemeen acht slaat op de gebeden der heiligen, is Hem hun eenheid en gemeenschap in den gebede zeer bijzonder welbehaaglijk. Zie 2 Kronieken 5:13, Handelingen 4:31. Die beden inzonderheid, die tot God opgaan in zake het binden en ontbinden, waarop deze belofte meer bijzonder betrekking heeft. Deze macht ter uitoefening van kerkelijke tucht is niet aan een enkel persoon gegeven, er worden er minstens twee voor verondersteld. Als de Corinthiër, die bloedschande had bedreven, uitgeworpen moest worden, werd de gemeente saamgeroepen, 1 Corinthiërs 5:4, en het was ene bestraffing door velen, 2 Corinthiërs 2:6. In ene zaak van zoveel gewicht zijn *twee beter dan een* en *de behoudenis is in de veelheid der raadslieden*. Het is goed hen, aan wie de kerkelijke tucht is opgedragen, eenstemmig er in te zien. Toorn en verbittering bij hen, wier werk het is ergernissen weg te nemen, zal de grootste van alle ergernissen zijn. Met kerkelijke tucht moet altijd gebed gepaard gaan. Spreek geen vonnis uit, waarvan gij in het geloof de bevestiging niet aan God kunt vragen. Het binden en ontbinden, waarvan gesproken werd in Hoofdstuk 16:19, geschiedde door prediking, en dit door gebed. Zo is dan de gehele macht der Evangeliedienaars bepaald tot het woord en het gebed, waaraan zij zich geheel en al hebben te

wijden. Hij zegt niet: *Als gij samenstemt om ene zaak te verordineren, dan zal zij geschieden* (alsof leraren rechters en gebieders waren), maar: *Als gij samenstemt om het van God te vragen, dan zult gij het van Hem verkrijgen*. Al onze pogingen tot bekering van zondaren moeten vergezeld gaan van gebed, Jakobus 5:16 Het eendrachtig gebed van de kerk Gods ter bekrachtiging van haar rechtvaardige censuur zal in den hemel gehoord en verhoord worden. *Zij zal hun geschieden*, het zal in den hemel gebonden en ontbonden worden. Indien Christus (die hier spreekt als machthebbende) zegt: *Het zal geschieden*, dan kunnen wij er van verzekerd wezen, dat zij geschied is, hoewel wij er de uitwerking niet van bespeuren op de wijze, zoals wij die verwachten. God schenkt ons zeer bijzonder Zijne goedkeuring, als wij bidden voor hen, die tegen Hem en ons overtreden hebben. *De Heere heeft de gevangenis van Job gewend*, niet toen hij voor zich zelven bad, maar toen hij bad voor zijne vrienden, die tegen hem gezondigd hadden.

b. Christus' tegenwoordigheid in de vergadering der gelovigen, vers 20. Christus is tegenwoordig bij iedere gelovige, maar de belofte heeft hier betrekking op de bijeenkomsten, waarin twee of drie vergaderd zijn in Zijn naam, niet slechts tot oefening der kerkelijke tucht, maar voor de aanbidding Gods, of voor enigerlei handeling der Christelijke gemeenschapsoefening. Vergaderingen van Christenen tot heilige doeleinden zijn hiermede aangewezen en aangemoedigd. Zij zijn hiermede aangewezen, de kerk van Christus in de wereld bestaat het meest zichtbaar in de Godsdienstige bijeenkomsten. Het is de wil van Christus, dat deze gehouden zullen worden tot eer van God, tot stichting van mensen, en ter bewaring van een Godsdienstig aanzien in de wereld. Als God voornemens is een bijzondere gebedsverhoring te schenken, dan roept Hij een plechtige vergadering samen, Joël 2:15, 16. Indien er gene vrijheid of gelegenheid is voor grote en talrijke vergaderingen, dan is het de wil van God toch, dat twee of drie samen zullen komen. Als wij in zake van den Godsdienst niet kunnen doen wat wij zouden wensen te doen, dan moeten wij doen wat wij kunnen, en dan zal God ons aannemen. Hun wordt hiermede voorgeschreven om samen te komen in den naam van Christus. In de uitoefening der kerkelijke tucht moeten zij *samen vergaderd zijn in den naam van Christus*, 1 Corinthiërs 5:4. Deze naam zet gezag bij op aarde aan hetgeen zij doen, en maakt het welbehaaglijk in den hemel. In het bijeenkomen ter Godsverering moeten wij het oog hebben op Christus, wij moeten samenkomen krachtens Zijne volmacht en aanwijzing, ten teken van onze betrekking tot Hem, geloof belijdende in Hem, en in gemeenschap met allen, die aan alle plaatsen Hem aanroepen. Als wij samenkomen om God te aanbidden in afhankelijkheid van den Geest en de genade van Christus als Middelaar, voor hulp en bijstand, en van Zijne verdienste en gerechtigheid als Middelaar om aangenomen te worden, op Hem ziende als op onzen Weg tot den Vader en onzen Voorspraak bij den Vader, dan zijn wij samengekomen in Zijn naam. Hiermede worden zij bemoedigd door de verzekering van Christus' tegenwoordigheid: *Daar ben Ik in het midden van hen*. Door Zijn algemene tegenwoordigheid als God is Hij aan alle plaatsen, maar dit is ene belofte van Zijn bijzondere tegenwoordigheid. Waar Zijne heiligen zijn, daar is Zijn heiligdom, en dáár zal Hij wonen, het is Zijne ruste, Psalm 132:14, dáár wandelt Hij, Openbaring 2:1. Hij is in het midden van hen, om hen levend te maken en te versterken, om hen te verkwikken en te vertroosten, zoals de zon in het midden des heelals. Hij is in het midden van hen, dat is: in hun hart, het is een geestelijke tegenwoordigheid, Christus' tegenwoordigheid met hun geest, die hier bedoeld wordt. *Daar ben Ik*, niet slechts: *daar zal Ik zijn*, maar *daar ben Ik*, alsof Hij het eerst aanwezig is, voor hen gereed is, zij zullen Hem er vinden. Deze belofte heeft Hij herhaald bij het scheiden, Hoofdstuk 28:20 :*Ziet, Ik ben met ulieden al de dogen*. De tegenwoordigheid van Christus in de bijeenkomsten der Christenen is beloofd, er kan in het geloof om worden gebeden, en op worden gerekend. *Dáár ben Ik*. Dit staat gelijk met de *Shechina*, een bijzondere tegenwoordigheid Gods in

den tabernakel en den tempel vanouds, Exodus 40:34. 2 Koningen 5:14. Hoewel er slechts twee of drie samen zijn gekomen, is Christus toch in hun midden. Dit is ene bemoediging voor de bijeenkomst van weinigen, wanneer zij plaatsheeft: *Ten eerste*. Door keuze. Behalve de aanbidding in het verborgene, in de binnenkamer, door bijzondere personen, en de openbare Godsdienstoefeningen van de gehele gemeente, kan er soms aanleiding zijn voor twee of drie om samen te komen, hetzij tot wederzijdse hulp in beraadslaging, of verenigde hulp in het gebed, niet uit minachting voor den openbaren eredienst, maar in overeenstemming er mede, dáár zal Christus tegenwoordig zijn. Of, *Ten tweede*. Uit nooddwang, als er niet meer dan twee of drie zijn, of indien er wel meerderen zijn, maar *om de vreze der Joden* niet durven samenkomen, dan zal Christus toch in hun midden zijn, want het is niet de menigte, maar het geloof en de oprechte Godsvrucht der aanbidders, die de tegenwoordigheid van Christus uitlokt, en hoewel er slechts twee of drie zijn, het kleinste getal, dat bij elkaar te krijgen is, toch is, zo Christus, die de voornaamste is, tot hun getal behoort, hun bijeenkomst even eervol en troostrijk, alsof er twee of drie duizend waren.

MATTHEUS 18:21-35

Dit gedeelte van de rede over ergernissen moet ongetwijfeld verstaan worden van persoonlijk onrecht, dat wij kunnen vergeven. Wij hebben te letten op:

I. Petrus' vraag betreffende deze zaak, vers 21 :*Heere! hoe menigmaal zal mijn broeder tegen mij zondigen en ik hem vergeven?* Is *zevenmaal* genoeg?

1. Hij neemt aan, dat hij moet vergeven, Christus had tevoren deze les aan Zijne discipelen geleerd, Hoofdstuk 6:14, 15, en Petrus heeft haar niet vergeten. Hij weet dat hij niet slechts geen wrok mag koesteren tegen zijn broeder, niet op wraak mag zinnen, maar een even goed vriend moet zijn als ooit, en de belediging of het onrecht moet vergeten.

2. Hij denkt, dat het heel groot is om tot zeven maal te vergeven, hij bedoelt niet *zeven maal daags*, zoals Christus gezegd heeft, Lukas 17:4, maar zeven maal in zijn leven, in de onderstelling dat, indien iemand hem zeven maal had mishandeld of onrecht had aangedaan, hij hem nu gerust kon verlaten, zich aan hem kon onttrekken, al zou de belediger overigens ook nog zo begerig zijn om met hem verzoend te worden. Wellicht had Petrus het oog op Spreuken 24:16 :*De rechtvaardige zal zeven maal vallen*, of op de vermelding van *drie overtredingen*, en *vier*, die God niet zal voorbijzien, Amos 2:1. Er is in onze verdorven natuur ene neiging om ons te beperken in het goede, en om bevreesd te zijn van te veel te doen in Godsdienstige aangelegenheden, inzonderheid in het te dikwijls vergeving schenken, al is het ook, dat *ons* zo heel veel vergeven is.

II. Christus, direct antwoord op de vraag van Petrus: *Ik zeg u niet, tot zeven maal*, een bepaald voor een onbepaald getal, maar een groot getal. Het staat ons niet fraai om zo nauwkeurig rekening te houden van de beledigingen of mishandelingen, die onze broederen ons aangedaan hebben. Er is wel ietwat boosaardigheid in gelegen, als wij de beledigingen optellen, er aantekening van houden, alsof wij nu wel gaarne gewroken zouden willen worden, als de maat vol is. God houdt er rekening van, omdat Hij de Rechter is, en de wraak Zijne is, maar *wij* moeten dit *niet doen*, want wij mogen niet op Zijn rechterstoel gaan zitten. Voor de bewaring van den vrede, inwendig zowel als uitwendig, is het nodig beledigingen of onrecht voorbij te laten gaan, zonder op te tellen hoeveel maal wij dat gedaan hebben, te vergeven en te vergeten. God vermenigvuldigt Zijne vergevingen, en dat moeten ook wij, Psalm 78:38, 40. Het duidt aan, dat het onze voortdurende gewoonte moet zijn beledigingen te vergeven, dat wij er dus als het ware aan gewoon zijn geraakt.

III. Nog ene rede onzes Heeren in den vorm van ene gelijkenis, om de noodzakelijkheid aan te tonen van het vergeven van beledigingen, of van onrecht, dat ons aangedaan is. Gelijkenissen zijn nuttig, niet slechts ter verklaring der Christelijke leer, maar ter aansporing tot Christelijke plichtsbetrachting, want zij laten een indruk achter in het hart. Deze gelijkenis nu is ene verklaring van de vijfde bede in het gebed onzes Heeren: *Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren*. Zij alleen kunnen vergeving verwachten van God, die hunnen broederen vergeven. De gelijkenis stelt het koninkrijk der hemelen, dat is: de kerk, voor, en het bestuur van de Evangeliebedeling er in. De kerk is het huisgezin Gods, Zijn hof, dáár woont Hij, daar heerst Hij. God is onze Meester, Zijne dienstknechten zijn wij, tenminste naar belijdenis en verplichting. In het algemeen wordt door deze gelijkenis aangeduid hoeveel terging God van Zijn

huisgezin op aarde heeft te verduren, en hoe verkeerd en lastig Zijne dienstknechten zijn. Wij vinden in de gelijkenis drie zaken.

1. De grote goedertierenheid des meesters over zijn dienstknecht, die in schuld bij hem was. Uit zuiver medelijden met hem heeft hij hem tien duizend talenten kwijt gescholden, vers 23-27, waarbij wij opmerken

a. Dat elke zonde, die wij begaan, ene schuld is jegens God, niet als ene schuld aan een gelijke, aangegaan door koop of lening, maar aan een meerdere, zoals ene schuld aan een vorst, wanneer een onderpand verbeurd, of ene boete of straf belopen wordt door ene overtreding der wet, of een vredebreuk, zoals de schuld van een dienstknecht aan zijn meester, als hij hem zijn dienst onthoudt, het goed zijns heren verspilt, zijn contract verbreekt, en deswege er de boete van beloopt. Wij zijn allen schuldenaars, wij zijn voldoening verschuldigd aan den eis der wet.

b. Er wordt aantekening gehouden van deze schuld, en wij zullen er weldra verantwoording van hebben af te leggen. Deze koning wilde *rekening houden met zijne dienstknechten*. God rekent met ons door onze eigen consciëntie, de consciëntie is een auditeur voor God in de ziel, om ons rekenschap af te vorderen en met ons te rekenen. Een der eerste vragen, die een ontwaakt Christen zich stelt, is: *Hoeveel zijt gij mijn Heere schuldig?* En, tenzij de consciëntie omgekocht wordt, zal zij de waarheid zeggen, en niet vijftig voor honderd schrijven. Er komt nog een andere dag van rekening en verantwoording, wanneer deze rekeningen afgelezen zullen worden, en niets anders dan het bloed van Christus kan die rekening vereffenen.

c. De schuld der zonde is een zeer grote schuld, en sommigen zijn dieper in schuld door de zonde dan anderen. Toen hij *begon te rekenen* bleek een der eerste nalatigen *tien duizend talenten* schuldig te zijn. Er is geen ontkomen of ontwijken aan het onderzoek der Goddelijke gerechtigheid, uwe zonde zal u gewis vinden. De schuld bedroeg tien duizend talenten, een zeer grote som, naar berekening gelijk staande met *twee en twintig millioen vijfhonderdduizend gulden* (f 22.500.000), eens konings rantsoen, of eens konings subsidie, veeleer dan de schuld van een dienstknecht. Zie dus wat onze zonden zijn: in het snode van haren aard, het zijn talenten, de grootste benaming, die ooit bij de berekening van geld of van gewicht in gebruik was. Elke zonde is de last van een talent, *een talent van lood, dit is de goddeloosheid*, Zacheria 5:7, 8. 1) Elk pand, dat ons als rentmeesters van de genade Gods is toevertrouwd, is een talent, Hoofdstuk 25:15, een talent van goud, en voor ieder talent, dat wij in de aarde begraven, en nog veel meer voor ieder talent, dat wij verspillen, zijn wij een talent schuldig, en dit maakt de rekening groter. Zie dus ook hoe groot het aantal is onzer zonden, tienduizend, ene myriade, menigvuldiger dan de haren van ons hoofd, Psalm 40:12. Wie zou de afdwalingen verstaan, Psalm 19:13, wie zou er het getal van kennen, wie zou kunnen zeggen hoe menigmaal hij zondigt?

d. De schuld der zonde is zo groot, dat wij niet instaat zijn haar te betalen. *Hij had niet om te betalen*. Zondaren zijn insolvente schuldenaars, de Schrift, die *alles onder de zonde heeft besloten*, is ene faillietverklaring van ons allen. Met zilver en goud zou onze schuld niet betaald kunnen worden, Psalm 49:7, 8. Slachtofferen en brandoffers zouden het ook niet kunnen, onze goede werken zijn slechts de werken Gods in ons en kunnen gene vergoeding bieden voor het kwaad, dat wij bedreven hebben, wij zijn zonder kracht en kunnen ons zelven niet helpen.

e. Indien God met ons naar strenge gerechtigheid zou handelen, dan zouden wij als insolvente schuldenaren veroordeeld worden, en God zou de schuld van ons kunnen afeisen door zich zelven te verheerlijken in ons algeheel verderf. De gerechtigheid eist voldoening. *Currat lex - Laat het vonnis der wet worden uitgevoerd*. De dienstknecht heeft deze schuld aangegaan door zijne verkwisting en moedwil, en daarom zou hij er volkomen terecht in gelaten kunnen worden.

Zijn heer beval, dat men hem zou verkopen, als slaaf op de galeien, verkopen om in het gevangenhuis te malen, ook *zijne vrouw en kinderen en al wat hij had* moesten verkocht en *de schuld betaald worden*. Zie hier wat iedere zonde verdient, dit is de bezoldiging der zonde. Verkocht te worden. Zij, die *zich zelven verkopen om te doen wat kwaad is*, moeten verkocht worden om aan de Goddelijke gerechtigheid te voldoen. Die gevangen zijn onder de zonde, zijn gevangen onder den toorn. Wie als slaaf verkocht is, is beroofd van alle gemakken en genoegens, er wordt hem niets gelaten dan het leven, opdat hij zijne ellende gevoele, en dat is de toestand van veroordeelde zondaren. Aldus wilde hij, dat *de schuld betaald zou worden*, dat is: er moet iets aan gedaan worden, ene poging worden aangewend tot betaling, hoewel het onmogelijk is, dat de verkoop van zulk een waardeloos persoon genoeg zou opbrengen om zo groot ene schuld af te doen. Zo zal de verdoemenis der zondaren wel altijd een voldoen zijn aan de gerechtigheid Gods, maar aan die gerechtigheid zal toch nooit geheel en ten volle er door voldaan worden.

f. Overtuigde zondaren kunnen niet anders dan zich voor God verootmoedigen, en om genade bidden. De dienstknecht, die onder den last was van dit vonnis, viel neer aan de voeten van zijn koninklijken meester, en *aanbad hem*, of naar de lezing in sommige handschriften, *smeekte hem*. Zijne bede was zeer ootmoedig, en zeer dringend: *Wees lankmoedig over mij, en ik zal u alles betalen*, vers 26. De dienstknecht wist tevoren, dat hij zo diep in schulden stak, en toch was hij er niet bezorgd over, voordat hem rekenschap werd gevraagd. Zondaren zijn gewoonlijk zeer onbekommerd om hun zonden, totdat zij opgeschrikt worden door een woord, een treffende leiding der voorzienigheid Gods, of bij het naderen van den dood, en dan heet het: *Waarmee zal ik den Heere tegenkomen?* Micha 6:6. Hoe gemakkelijk, hoe snel, kan God den hoogmoedigsten zondaar aan Zijne voeten brengen, Achab tot het zich omgorden met een zak, Manasse tot zijn gebed, Farao tot zijne bekentenissen, Judas tot zijn terugbrengen van het bloedgeld, Simon de tovenaar tot zijne smeking, Belsazar en Felix tot hun siddering. Het kloekste hart zal bezwijken, als God het zijne zonde ordelijk voorhoudt. Deze dienstknecht ontkent de schuld niet, hij zoekt gene uitvluchten, en tracht zich ook niet schuil te houden. Maar hij verzoekt om tijd, om uitstel. *Wees lankmoedig over mij*. Geduld en lankmoedigheid zijn grote gunstbewijzen, maar het is dwaasheid te denken, dat die alleen ons zullen redden of behouden. Uitstel, of opschorting van het vonnis, is nog gene begenadiging. Aan velen wordt verdraagzaamheid betoond, die er toch niet door tot bekering worden geleid, Romeinen 2:4, en dan doet die verdraagzaamheid hun geen goed. Hij belooft betaling, heb nog voor een wijle geduld, en *ik zal u alles betalen*. Het is de dwaasheid van velen, die onder overtuiging van zonde verkeren, om zich voor te stellen, dat zij Gode voldoening kunnen geven voor het onrecht, dat zij Hem hebben aangedaan, evenals zij, die gelijk bankroetiers, die ene schikking aangaan met hun schuldeisers, hun schuld willen betalen door hun eerstgeborene te geven voor hun overtreding, Micha 6:7, en *hun eigen gerechtigheid zoeken op te richten*, Romeinen 10:3. Hij, die *niet had om te betalen*, vers 25, beeldde zich in dat hij *alles* kon betalen. Zie hoe de hoogmoed zelfs ontwaakte zondaars blijft aankleven, zij zijn overtuigd van schuld, maar zij zijn niet verootmoedigd.

g. Uit zuiver mededogen is de God van alle genade zeer bereid de zonden te vergeven van hen, die zich voor Hem verootmoedigen, vers 27. *De heer van dezen dienstknecht* heeft, toen hij hem met volle recht aan het verderf had kunnen overgeven, hem genadiglijk vrijgelaten, en, daar hij gene voldoening kon erlangen door de betaling der schuld, wilde hij zich verheerlijken door haar kwijt te schelden. De bede van den dienstknecht luidde: *Wees lankmoedig over mij*, des meesters toestaan van zijn verzoek bestaat in een algehele kwijtschelding der schuld. De vergeving van zonde is te danken aan de barmhartigheid Gods, Lukas 1:77, 78. *Hij was met barmhartigheid innerlijk bewogen*. Gods redenen om barmhartig te zijn, zijn ontleend aan Hem zelven, Hij is genadig, *omdat Hij genadig wil wezen*. God zag neer met mededogen op het mensdom in het algemeen, omdat het zich in een ellendigen toestand bevond, en Hij zond Zijn Zoon om hun borg te zijn. Hij ziet met ontferming neer op bijzondere boetvaardigen, omdat zij zich bewust zijn van hun ellende (hun hart is berouwvol en verbroken) en neemt hen aan in den Geliefde. Er is bij God vergeving voor de grootste zonden, als zij betreurd worden, als men er zich van bekeert. Hoewel de schuld zo ontzettend groot was, heeft hij haar toch kwijtgescholden, vers 32. Hoewel onze zonden zeer talrijk en zeer snood zijn, kunnen zij toch op de Evangelievoorwaarden vergeven worden. De kwijtschelding der schuld is de vrijlating van den schuldenaar, hij *heeft hem ontslagen*. De verbintenis is teniet gedaan, nooit wandelen wij in vrijheid, voordat onze zonden vergeven zijn. Doch let er op dat, hoewel hij hem ontsloeg van de straf als schuldenaar, hij hem niet ontsloeg van zijn plicht als dienstknecht. De vergeving der zonden verslapt onze verplichting niet om te gehoorzamen, maar versterkt haar, en wij moeten het beschouwen als ene gunst van God, dat het Hem behaagt om zulke verkwistende dienstknechten als wij geweest zijn, in zulk een winstgevenden dienst te houden als Zijn dienst is, ons dus verlost, opdat wij Hem zouden dienen, Lukas 1:74. *Ik ben Uw knecht, Gij hebt mijne banden losgemaakt*.

2. De onredelijke strengheid van den dienstknecht jegens zijn mededienstknecht, niettegenstaande de goedertierenheid zijns heren over hem, vers 28-30. Dit stelt de zonde voor van hen, die, hoewel zij niet onrechtvaardig zijn door te vragen van hetgeen het hun niet is, toch zeer streng en onbarmhartig zijn in het eisen van hetgeen wèl het hun is, op het uiterste van hun recht staan, waardoor het soms blijkt wezenlijk onrecht te zijn. Het hoogste recht wordt dan het grootste onrecht. Vergoeding te eisen voor schade, als dit noch strekken kan tot bevordering van het algemeen welzijn, noch een eigenlijke herstelling van onrecht is, maar alleen uit zuivere wraakoefening geschiedt, kan de wet wel toestaan om verschrikking teweeg te brengen, en vanwege de hardheid van de harten der mensen, maar er ademt toch geen Christelijke gezindheid uit. Iemand om geldschulden te vervolgen, die hij bij geen mogelijkheid betalen kan, en hem dus in de gevangenis te laten verkwijnen, toont een grotere liefde voor het geld dan voor den naaste, Nehemia 5:7. Zie hier

a. Hoe gering de schuld was, hoe bijzonder klein in vergelijking met de tien duizend talenten, die zijn heer hem kwijtgescholden had. Hij was hem *honderd penningen schuldig*, ongeveer zeven en dertig gulden vijftig cents van ons geld. Onrecht, dat aan mensen geschiedt, is van generlei betekenis in vergelijking met het onrecht, dat aan God gedaan wordt. Beledigingen, aangedaan aan een mens, zijn slechts als *penningen, splinters, mugjes*, maar beledigingen, aangedaan aan God, zijn als *talenten, balken, kamelen*. Niet alsof wij het *daarom* een kleine zaak mogen achten, onzen naaste onrecht aan te doen, want dat is toch tevens een onrecht aan God gepleegd, maar *daarom* behoren wij het van gene betekenis te achten als onze naaste ons onrecht doet, dat moeten wij niet door een vergrootglas bezien, en daarover moeten wij niet op wraak zinnen. David bekommerde zich niet om

den smaad, die hem werd aangedaan, *Ik ben als een dove, ik hoor niet*, maar het ging hem zeer ter harte, dat er zonden gepleegd werden tegen God, daarover *vlieten waterbeken uit zijne ogen*.

b. Hoe streng de eis was: *hem aanvattende, greep hem bij de keel*. Trotse en toornige mensen denken, dat zo hun eis slechts rechtvaardig is, hun wijze van doen, al is die ook nog zo wreed en onmenselijk, hierdoor verontschuldigd wordt, maar zo is het niet. Waartoe al dat geweld en die heftigheid? De schuld zou ingevorderd kunnen worden, zonder dat de schuldenaar bij de keel gegrepen wordt, zonder een bevel tot inhechtenisneming te verkrijgen, of de gerechtsdienaars op hem af te zenden. Hoe hoog en meesterachtig is de houding dezes mans, maar hoe laag en slaafs is zijne ziel! Indien hijzelf om hetgeen hij zijn heer verschuldigd was naar de gevangenis was gezonden, dan zou zijn nood zo dringend zijn geweest, dat er enig voorwendsel zou zijn tot zulke harde maatregelen om te trachten het zijne te verkrijgen, maar dikwijls zullen hoogmoed en boosaardigheid de mensen harder en strenger maken dan de grootste nood of verlegenheid dit zou kunnen.

c. Hoe onderworpen de schuldenaar was. Zijn mededienstknecht was zijn gelijke, maar wetende hoezeer hij zich in zijne macht bevond, viel hij neer aan zijne voeten, en verootmoedigde zich voor hem om die geringe schuld, in even grote mate als deze zich voor zijn heer wegens zijn grote schuld had verootmoedigd, want *die ontleent is des leners knecht*, Prediker 22:7. Zij, die hun schulden niet kunnen betalen, behoren zeer beleefd en eerbiedig te zijn jegens hun schuldeisers, hun niet slechts goede woorden te geven, maar hun ook alle goede diensten te bewijzen, die zij kunnen. Zij moeten zich niet vertoornen op hen, die het hun terugvragen, en deswege geen kwaad van hen spreken, neen, al zouden zij dit ook op harde en strenge wijze doen, maar in zulk een geval het aan God overlaten om hun zaak te bepleiten. Het verzoek van den armen man luidt: *Wees lankmoedig over mij*, eerlijk bekent hij zijne schuld, en hij legt zijn schuldenaar den last niet op de schuld te bewijzen, hij verzoekt slechts om uitstel. Geduld en uitstel is wel gene kwijtschelding, maar is soms toch ene daad van prijzenswaardige barmhartigheid. Gelijk wij niet hard mogen zijn, mogen wij ook niet haastig zijn in onze eisen, maar bedenken hoe lankmoedig God over ons is.

d. Hoe onverzoenlijk en woedend de schuldeiser zich betoonde, vers 30. Hij wilde niet lankmoedig over hem zijn, hij wilde niet luisteren naar zijne belofte, zonder barmhartigheid wierp hij hem in de gevangenis. Hoe onbeschaamd vertrad hij een man, die hem gelijk was, en zich aan hem had onderworpen! Hoe wreed handelde hij met iemand, die hem geen kwaad had gedaan, terwijl die wreedheid toch voor hem zelven niet eens voordeel opleverde! Onbarmhartige schuldenaren kunnen hier hun eigen beeld als in een spiegel aanschouwen, als zij nergens meer behagen in scheppen dan in te verderven en te verslinden, 2 Samuel 20:19, en er in roemen om hun schuldenaars tot op het gebeente uit te mergelen.

e. Hoe dit de overige dienstknechten gegriefd heeft, *zij zijn zeer bedroefd geworden*, vers 31, bedroefd om de wreedheid van den schuldeiser en om de ramp, die den schuldenaar had getroffen. De zonden en het lijden van onze mededienstknechten moeten ene oorzaak van smart voor ons zijn. Het is treurig, dat sommigen van onze broederen zich zelven door hun wreedheid en barbaarsheid tot roofdieren maken, en dat anderen door de onmenselijke behandeling van degenen, die macht over hen hebben, tot lastdieren of slaven worden gemaakt. Een mededienstknecht te zien, die woedt en raast als een wild dier, of vertreden wordt als een worm, moet wel leedwezen teweegbrengen in het hart van hen, die jaloers zijn voor de eer van hun geslacht of van hun Godsdienst. Zie met welk

een oog Salomo gezien heeft op *de tranen der verdrukten* en *de macht der verdrukkers*, Prediker 4:1.

f. Hoe dit aan den meester te kennen werd gegeven, *komende, verklaarden zij hun heer al wat er geschied was.* Zij durfden hun mededienstknecht niet bestraffen-hij was zo onredelijk en woedend (dat een beer, die *van zijn jongen beroofd is, een man tegemoet kome, maar niet een zot in zijne dwaasheid,)* maar zij gingen tot hun heer, en smeekten hem voor den verdrukte op te treden tegen den verdrukker. Hetgeen ons ene oorzaak is van smart, moet ons ene aanleiding zijn tot gebed. Laat onze klachten, zowel over de goddeloosheid der goddelozen als over de verdrukking der verdrukten, tot God gebracht worden.

3. Des meesters rechtvaardige toorn wegens de wreedheid, waaraan zijn dienstknecht zich had schuldig gemaakt. Indien de dienstknechten dit reeds zo euvel opnamen, hoeveel te meer dan niet de meester, wiens mededogen het onze zover te boven gaat. Laat ons nu zien:

a. Hoe hij de wreedheid van zijn dienstknecht bestrafte, vers 32, 33, *Gij, boze dienstknecht!* Onbarmhartigheid is boosheid, een grote boosheid. Hij bestraft hem door hem de barmhartigheid voor te houden, die hij bij zijn meester had gevonden: *Al die schuld heb ik u kwijtgescholden*. Aan hen, die de gunsten van God willen gebruiken, zullen zij nooit worden verweten, maar die ze misbruiken, kunnen dit wèl verwachten, Hoofdstuk 11:20. Bedenk: Het was *al die schuld*, die grote schuld. De grootheid der zonde verhoogt den rijkdom der vergevende genade, wij moeten bedenken *hoe veel ons vergeven is*, Lukas 7:47. Hiermede toont hij hem de verplichting, waaronder hij was tegenover zijn mededienstknecht: *Behoorde gij ook niet u over uwen mededienstknecht te ontfermen, gelijk ik mij over u ontfermd heb?* Er wordt terecht verwacht dat zij, die barmhartigheid hebben ontvangen, ook barmhartigheid zullen bewijzen. *Wie zelf vergeving nodig heeft, zal haar gemakkelijk ook aan anderen schenken*.
Hij toont hem: Ten eerste: Dat hij meedogender had behoren te zijn, meer medelijden had moeten tonen met de benauwdheid van zijn mededienstknecht. Wat wij zelf gevoeld hebben, kunnen wij des te meer medegevoelen met onze broederen. De Israëlieten kenden het gemoed des vreemdelings, dewijl zij vreemdelingen geweest waren, en deze dienstknecht had het gemoed van een gevangen schuldenaar beter moeten kennen, dan om zo hard tegen zo iemand op te treden. Ten tweede: Dat hij zich meer naar het voorbeeld van zijns meesters goedertierenheid had behoren te gedragen, daar hij haar zelf zo ruimschoots had ervaren. De troostrijke bewustheid van vergevende genade strekt grotelijks om ons hart te neigen tot vergeving van onze broederen. Het was aan het einde van den verzoendag, dat *de bazuin des geklanks* doorging tot bevrijding van hen, die schulden hadden, waardoor een ieder tot zijne bezitting kon wederkeren, Leviticus 25:9, want wij moeten ons ontfermen over onze broederen, zoals God zich over ons ontfermd heeft.

b. Hoe hij zijne kwijtschelding herriep, zodat de rechtsvordering tegen hem weer van kracht werd, vers 34. *Hij leverde hem de pijnigers over, totdat hij zou betaald hebben* al *wat hij hem schuldig was.* Hoewel de boosheid zo groot was, heeft zijn heer hem toch geen andere straf opgelegd dan de betaling van zijn eigen schuld. Zij, die de Evangelievoorwaarden niet willen aannemen, behoeven niet ellendiger of ongelukkiger te zijn dan blootgesteld te zijn aan de wet, en deze haar vrijen loop tegen hen te laten hebben. Zie hoe de straf beantwoordt aan de zonde, hij die niet wilde vergeven, zal gene vergeving erlangen. *Hij leverde hem den pijnigers over*. Het uiterste, wat hij aan zijn mededienstknecht kon doen, was hem in de gevangenis te werpen, maar hij zelf

werd den pijnigers overgeleverd. De macht van Gods toorn om ons te verderven reikt oneindig verder dan het uiterste, dat door den toorn des mensen bereikt kan worden. De verwijtingen en verschrikkingen van zijn eigen consciëntie zullen zijne pijnigers zijn, want dat is de worm, die nooit sterft. Duivelen, de uitvoerders van Gods toorn, die thans de verleiders zijn der zondaren, zullen tot in eeuwigheid hun pijnigers zijn. Hij werd naar het tuchthuis gezonden, totdat hij alles betaald zou hebben. Ten opzichte van onze schuld aan God worden nooit schikkingen getroffen, of zij wordt geheel vergeven, of zij wordt tot aan den laatsten penning ingevorderd. Aan de verheerlijkte heiligen in den hemel is alles vergeven door de volkomen genoegdoening van Christus, de veroordeelde zondaren in de hel betalen alles, dat is: zij ondergaan voor alles de straf. De belediging, Gode aangedaan door de zonde, raakt Zijne eer, hieromtrent kan dus gene schikking worden getroffen, en daarom moet zij op de ene of andere wijze, hetzij door den zondaar of door zijn borg, volkomen goed gemaakt worden.

Eindelijk: Hier is de toepassing van de gehele gelijkenis, vers 35, *Alzo zal ook Mijn hemelse Vader u doen*. De titel, dien Christus hier aan God geeft, werd in vers 19 gebruikt voor een troostrijke belofte, *die zal hun geschieden van Mijn Vader, die in de hemelen is*, hier wordt hij gebruikt in een ontzettende bedreiging. Indien Gods bestuur vaderlijk is, dan volgt hieruit dat het rechtvaardig is, maar daarom volgt er nog niet uit, dat het niet streng is, of dat wij onder Zijne regering niet in ontzag gehouden moeten worden door den toorn Gods. Als wij tot God bidden als tot *onzen Vader, die in de hemelen is*, dan wordt ons geleerd te vragen om vergeving onzer schulden, gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren. Merk hier op:

1. Den plicht der vergeving, wij moeten *van harte* vergeven. Wij vergeven onzen broeder, die tegen ons misdaan heeft, niet recht en niet op Gode welbehaaglijke wijze, als wij hem niet van harte vergeven, want dat is het, waarop God ziet. Wij moeten geen wrok blijven koesteren, noch kwaadwilligheid jegens iemand in ons hart hebben. Geen plannen van wraak moeten in het hart worden bedacht, gene begeerte er naar worden gekoesterd, gelijk dit toch door velen gedaan wordt, die uitwendig vreedzaam en verzoend schijnen te zijn. Toch is dat nog niet genoeg, wij moeten van harte het welzijn begeren en zoeken te bevorderen zelfs van hen, die tegen ons misdaan hebben, of ons hebben beledigd.

2. Het gevaar van niet te vergeven: *Alzo zal ook Mijn hemelse Vader u doen*.

a. Dit is niet bedoeld om ons te leren, dat God Zijne vergeving van iemand herroept, maar dat Hij haar weigert aan hen, die er onbevoegd toe zijn, overeenkomstig den geest van het Evangelie, evenals Achab schenen zij zich zelven en anderen toe verootmoedigd te zijn en daardoor in een staat van genade te zijn gekomen, en daar eigenen zij zich de vertroosting van toe. Wij hebben in de Schrift genoeg wenken en aanduidingen van het verbeuren van genade ter waarschuwing van de vermetelen, en toch hebben wij ook zekerheid genoeg van het blijvende der genade en vergeving ter vertroosting van hen, die oprecht maar vreesachtig zijn, opdat genen zullen vrezen en dezen zullen hopen. Zij, die hun broeder zijne schulden niet vergeven, hebben nooit in waarheid berouw gehad over hun eigen zonden, en hebben ook nooit wezenlijk in het Evangelie geloofd, hetgeen hun dus ontnomen wordt, hebben zij slechts schijnbaar bezeten, Lukas 8:18.

b. Dit is bestemd om ons te leren, dat *een onbarmhartig oordeel zal gaan over degenen, die gene barmhartigheid gedaan heeft*, Jakobus 2:13. Het is voor vergeving en vrede volstrekt

noodzakelijk, dat wij niet slecht *recht doen*, maar ook *weldadigheid liefhebben*. Het is een onmisbaar bestanddeel van dien Godsdienst, die *zuiver en onbevlekt* is *voor God en den Vader*, van die *wijsheid, die van boven is*, en die *zuiver, vreedzaam, bescheiden, gezeggelijk is*. Zie, hoe *diegenen* het te verantwoorden zullen hebben, die, hoewel zij den naam dragen van Christenen, toch in de strengste en onbarmhartigste behandeling volharden van hun broederen, alsof zij van de strengste wetten van Christus vrijstelling konden verkrijgen ter bevrediging van hun ongebreidelde hartstochten, en zo spreken zij, telkenmale als zij het gebed des Heeren bidden, een vloek uit over zich zelven.

HOOFDSTUK 19

1 En het geschiedde, toen Jezus deze woorden geeindigd had, dat Hij vertrok van Galilea, en kwam over de Jordaan, in de landpalen van Judea.
2 En vele scharen volgden Hem, en Hij genas ze aldaar.
3 En de Farizeen kwamen tot Hem, verzoekende Hem, en zeggende tot Hem: Is het een mens geoorloofd zijn vrouw te verlaten, om allerlei oorzaak?
4 Doch Hij, antwoordende, zeide tot hen: Hebt gij niet gelezen, Die van den beginne den mens gemaakt heeft, dat Hij ze gemaakt heeft man en vrouw?
5 En gezegd heeft: Daarom zal een mens vader en moeder verlaten, en zal zijn vrouw aanhangen, en die twee zullen tot een vlees zijn;
6 Alzo dat zij niet meer twee zijn, maar een vlees. Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheide de mens niet.
7 Zij zeiden tot hem: Waarom heeft dan Mozes geboden een scheidbrief te geven en haar te verlaten?
8 Hij zeide tot hen: Mozes heeft vanwege de hardigheid uwer harten u toegelaten uw vrouwen te verlaten; maar van den beginne is het alzo niet geweest.
9 Maar Ik zeg u, dat zo wie zijn vrouw verlaat, anders dan om hoererij, en een andere trouwt, die doet overspel, en die de verlatene trouwt, doet ook overspel.
10 Zijn discipelen zeiden tot Hem: Indien de zaak des mensen met de vrouw alzo staat, zo is het niet oorbaar te trouwen.
11 Doch Hij zeide tot hen: Allen vatten dit woord niet, maar dien het gegeven is.
12 Want er zijn gesnedenen, die uit moeders lijf alzo geboren zijn; en er zijn gesnedenen, die van de mensen gesneden zijn; en er zijn gesnedenen, die zichzelven gesneden hebben, om het Koninkrijk der hemelen. Die dit vatten kan, vatte het.
13 Toen werden kinderkens tot Hem gebracht, opdat Hij de handen hun zou opleggen en bidden; en de discipelen bestraften dezelve.
14 Maar Jezus zeide: Laat af van de kinderkens, en verhindert hen niet tot Mij te komen; want derzulken is het Koninkrijk der hemelen.
15 En als Hij hun de handen opgelegd had, vertrok Hij van daar.
16 En ziet, er kwam een tot Hem, en zeide tot Hem: Goede Meester! wat zal ik goeds doen, opdat ik het eeuwige leven hebbe?
17 En Hij zeide tot hem: Wat noemt gij Mij goed? Niemand is goed dan Een, namelijk God. Doch wilt gij in het leven ingaan, onderhoud de geboden.
18 Hij zeide tot Hem: Welke? En Jezus zeide: Deze: Gij zult niet doden; gij zult geen overspel doen; gij zult niet stelen; gij zult geen valse getuigenis geven;
19 Eer uw vader en moeder; en: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelven.
20 De jongeling zeide tot Hem: Al deze dingen heb ik onderhouden van mijn jonkheid af; wat ontbreekt mij nog?
21 Jezus zeide tot hem: Zo gij wilt volmaakt zijn, ga heen, verkoop wat gij hebt, en geef het den armen, en gij zult een schat hebben in den hemel; en kom herwaarts, volg Mij.
22 Als nu de jongeling dit woord hoorde, ging hij bedroefd weg; want hij had vele goederen.
23 En Jezus zeide tot Zijn discipelen: Voorwaar, Ik zeg u, dat een rijke bezwaarlijk in het Koninkrijk der hemelen zal ingaan.
24 En wederom zeg Ik u: Het is lichter, dat een kemel ga door het oog van een naald, dan dat een rijke inga in het Koninkrijk Gods.

25 Zijn discipelen nu, dit horende, werden zeer verslagen, zeggende: Wie kan dan zalig worden?
26 En Jezus, hen aanziende, zeide tot hen: Bij de mensen is dat onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk.
27 Toen antwoordde Petrus, en zeide tot Hem: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn U gevolgd, wat zal ons dan geworden?
28 En Jezus zeide tot hen: Voorwaar, Ik zeg u, dat gij, die Mij gevolgd zijt, in de wedergeboorte, wanneer de Zoon des mensen zal gezeten zijn op den troon Zijner heerlijkheid, dat gij ook zult zitten op twaalf tronen, oordelende de twaalf geslachten Israels.
29 En zo wie zal verlaten hebben, huizen, of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of vrouw, of kinderen, of akkers, om Mijns Naams wil, die zal honderdvoud ontvangen, en het eeuwige leven beerven.
30 Maar vele eersten zullen de laatsten zijn, en vele laatsten de eersten.

In dit hoofdstuk hebben wij

I. Christus' verandering van woonplaats, daar Hij Galilea verliet en in de landpalen van Judea kwam, vers 1, 2, Het gesprek met de Farizeeën over echtscheiding, en Zijne rede tot de discipelen, naar aanleiding daarvan, vers 3-12,

III. Zijn vriendelijk onthaal van enige kinderen, die tot Hem gebracht werden, vers 13 15,

IV. Een bericht van hetgeen er voorviel tussen Christus en een jongeling, die tot Hem kwam, vers 16-22,

V. Zijn gesprek met de discipelen bij die gelegenheid, betreffende de moeilijkheid om zalig te worden voor hen, die veel in de wereld hebben, en de gewisse beloning van hen, die om Christus wil alles verlaten, vers 23-30.

MATTHEUS 19:1-2

1. Wij hebben hier het bericht van Christus' vertrek uit Galilea, waar Hij opgevoed was. Het grootste gedeelte van Zijn leven had Hij doorgebracht in die afgelegen en geminachte landstreek, slechts bij gelegenheid der feesten was het, dat Hij opging naar Jeruzalem, en wij kunnen veronderstellen dat, *als* Hij er kwam, Zijne prediking en Zijne wonderen er des te meer opzien baarden en des te meer welkom waren, wijl Hij er geen vaste woonplaats had. Maar het was een blijk van Zijne vernedering-en gelijk in andere dingen, verscheen Hij ook hierin in geringen staat-dat Hij er heenging als Galileër, iemand uit het noorden des lands, waar het minst-beschaafde deel der natie woonde. De meeste van Christus' leerredenen waren tot aan dat tijdstip uitgesproken in Galilea, en dáár waren ook de meeste van Zijne wonderen gewrocht, maar nu, *deze woorden geëindigd hebbende, vertrok Hij van Galilea* en het was Zijn laatst vaarwel, want (tenzij Zijn gaan *door het midden van Galilea*, Lukas 17:11, hierna plaatshad, en dit was slechts een voorbijgaand bezoek, als Hij naar Jeruzalem reisde) is Hij nooit weer in Galilea geweest dan na Zijne opstanding, waardoor deze overgang dus zeer merkwaardig wordt. Christus heeft van Galilea geen afscheid genomen, voordat Zijn werk aldaar volbracht was, en toen vertrok Hij vandaar. Evenals Christus' getrouwe dienstknechten niet uit de wereld worden weggenomen, zo worden zij ook van geen enkele plaats verwijderd, voor zij hun getuigenis in die plaats hebben geëindigd, Openbaring 11:7. Het is troostrijk voor hen, die niet hun eigen zin en wil, maar de leiding van Gods voorzienigheid volgen voor hun vertrek van deze of gene plaats, dat hun woorden voor hun vertrek geëindigd zullen zijn. En wie zou ergens langer willen blijven dan hij er werk voor God te doen heeft?

2. *Hij kwam over de Jordaan in de landpalen van Judea*, opdat *zij*, zowel als Galilea hun dag der bezoeking zouden hebben, want ook zij behoorden tot de verloren schapen van het huis Israël's. Maar toch bleef Christus in de nabijheid van die delen van Kanaän, die aan de landen van andere volken grensden. Galilea wordt Galilea der heidenen genoemd, en over de Jordaan woonden de Syriërs. Aldus heeft Christus, terwijl Hij binnen de grenzen van het Joodse volk bleef, toch te kennen gegeven dat Hij het oog had op de heidenen, en dat Zijn Evangelie ook tot hen zou komen.

3. *Vele scharen volgden Hem*. Waar de Silo is, daar zal *de vergadering des volks wezen* . De verlosten des Heeren zijn de zodanige, die het Lam volgen waar het ook heengaat, Openbaring 14:4. Als Christus vertrekt, dan is het voor ons het best Hem te volgen. Het was een blijk van eerbied voor Christus, en toch was het ook een voortdurende last, om overal waar Hij ging door zoveel volks omringd te zijn, maar Hij heeft Zijn eigen gemak of rust niet gezocht, noch heeft Hij zich veel bekommerd om Zijne eer in het oog der wereld, toen Hij zich liet omringen door dezen saamgerotten hoop volks, het grauw, zoals sommigen die scharen zouden noemen. Hij is het land doorgegaan goed doende, want ook hier volgt: *Hij genas ze aldaar*. Dit toont aan, waarom zij Hem volgden, namelijk om hun kranken door Hem te laten genezen, en zij vonden Hem hier even machtig en bereid om hen te helpen, als Hij in Galilea geweest was, want overal waar deze Zon der gerechtigheid opging, was het met genezing onder Zijne vleugelen. *Hij genas ze aldaar*, omdat Hij niet wilde dat zij Hem zouden volgen naar Jeruzalem, ten einde geen aanstoot te geven. *Hij zal niet twisten noch roepen*.

MATTHEUS 19:3-12

Hier hebben wij de wet van Christus nopens de echtscheiding. Evenals dit met sommige andere uitingen van Zijn wil het geval was, is een twistgesprek met de Farizeeën er de aan leiding toe geweest. Zo geduldig heeft Hij het tegenspreken der zondaren verdragen, dat Hij het als lering voor Zijn eigen discipelen gebruikte. Wij hebben te letten op:

I. Het geval, dat door de Farizeeën werd voorgesteld, vers 3. *Is het een mens geoorloofd zijne vrouw te verlaten*?" Dit vroegen zij, Hem verzoekende, niet met de begeerte om door Hem onderwezen te worden. Enigen tijd tevoren had Hij in Galilea over deze zaak gesproken, en zich tegen de heersende gewoonte, die er in gevolgd werd, verklaard, Hoofdstuk 5:31, 32, en indien Hij zich thans evenzo tegen de echtscheiding zal verklaren, dan zullen zij dit gebruiken als een middel om het volk tegen Hem op te zetten, daar zij voorzeker met geen vriendelijk oog den persoon zullen aanzien, die hen in de hun zo dierbare vrijheid hieromtrent zou willen verkorten. Zij hoopten dat Hij door deze, evenals door Zijn andere leerstellingen, de gunst en genegenheid des volks zou kwijtraken. Of wel: men zou de verzoeking aldus kunnen aanduiden: Indien Hij zou zeggen, dat echtscheiding niet geoorloofd is, dan zouden zij Hem smaden als een vijand van de wet van Mozes, die haar toeliet, maar indien Hij zou zeggen, dat zij wèl geoorloofd is, dan zouden zij er op wijzen, dat zijne leer niet zo volkomen zuiver is als men van de leer van den Messias zou verwachten, want, hoewel echtscheiding geduld werd, werd zij toch door mensen van strenge beginselen in een ongunstig licht beschouwd. Sommigen denken dat, hoewel de wet van Mozes echtscheiding toeliet, er toch ten opzichte van de rechtmatige oorzaken, die er voor aangewezen moesten worden, geschil was ontstaan onder de Farizeeën, en dat dezen nu wilden weten wat Christus er van zei. Er kwamen talrijke gevallen voor van moeilijkheden of twisten in het huwelijk, sommige van die gevallen waren zeer ingewikkeld en moeilijk te beslechten, niet vanwege de wet van God, maar vanwege de lusten en dwaasheden der mensen, en dikwijls gebeurt het, dat de mensen in zulk een geval reeds een besluit hebben genomen, voordat zij vragen hoe zij hebben te handelen. Hun vraag is: Of het een mens geoorloofd is zijne vrouw te verlaten om allerlei oorzaak. Dat dit geschieden mocht om ene oorzaak, namelijk hoererij, stemde men toe, maar mag het, gelijk nu algemeen geschiedt door mensen van losse levenswijze, om allerlei oorzaak, om *elke* oorzaak, die het een man belieft op te geven, al is zij ook nog zo onbeduidend of beuzelachtig: omdat de vrouw den man mishaagt, of omdat hij haar niet meer liefheeft? De vergunning in zulk een geval luidde: *Indien zij gene genade zal vinden in zijne ogen, omdat hij iets schandelijks aan haar gevonden heeft*, Deuteronomium 24:1. Hieraan hebben zij zulk een ruime uitlegging gegeven, dat zij elke weerzin, hoe ongegrond ook, als een wettige oorzaak van echtscheiding beschouwden.

II. Christus' antwoord op deze vraag. Daar dit ene gewetenszaak gold, en wel een zeer gewichtige, gaf Hij, hoewel zij Hem gedaan was om Hem te verzoeken, er toch een volledig antwoord op, geen direct, maar toch een zeer afdoend antwoord, daar Hij hun beginselen voorhield, die ontwijfelbaar bewijzen, dat zulke willekeurige echtscheidingen als toen in zwang waren, en waardoor het huwelijk op zo losse schroeven stond, geenszins geoorloofd waren. Christus zelf wilde den regel niet geven zonder ene reden er voor aan te duiden en Zijn oordeel niet zeggen zonder een Schriftuurlijk bewijs er voor. Nu is Zijne redenering aldus: *Indien man en vrouw door den wil en de bestemming van God met den sterksten en innigsten band saamverbonden zijn, dan moeten zij niet licht en gemakkelijk en om allerlei oorzaak gescheiden worden. Indien de band heilig is, kan hij niet*

gemakkelijk losgemaakt worden. Om nu te bewijzen, dat er zulk een band tussen man en vrouw bestaat, worden drie dingen door Hem aangevoerd.

1. De schepping van Adam en Eva, ten opzichte waarvan Hij zich beroept op hun eigen kennis der Schrift. *Gij hebt gelezen* (maar er niet over nagedacht) *dat Hij, die van den beginne de mensen gemaakt heeft, ze gemaakt heeft man en vrouw*, Genesis 1:27, 5:2. Het zal ons zeer nuttig wezen dikwijls te denken aan onze schepping, hoe en door wie, en waartoe, wij geschapen werden. *Hij heeft ze gemaakt, man en vrouw*, ene vrouw voor een man, zodat Adam van zijne vrouw niet kon scheiden en een andere huwen, want er was geen andere. Evenzo wees dit op een onscheidbare eenheid tussen hen, Eva was een rib uit Adams zijde, zodat hij haar niet weg kon doen, of hij moest een gedeelte van zich zelven wegdoen en in tegenspraak zijn met de duidelijke aanwijzing harer schepping. Christus duidt dit kortelijk aan, maar door zich te beroepen op hetgeen zij hadden gelezen, verwijst Hij hen naar het oorspronkelijk verhaal, waarin het opmerkelijk is, dat hoewel ook de overige levende wezens in mannelijk en vrouwelijk geslacht geschapen zijn, dit toch niet van hen, maar alleen van den mens vermeld wordt, omdat de samenvoeging van man en vrouw redelijk is, en bestemd tot edeler doeleinden dan het behagen der zinnen of de voortteling van het geslacht, en daarom vaster en inniger is dan die tussen de dieren, die niet instaat waren om voor elkaar zulk ene hulpe te zijn als Adam en Eva dit voor elkaar waren. Vandaar het ietwat vreemde in de uitdrukking, Genesis 1:27 :*Naar het beeld Gods schiep Hij hem, man en vrouw schiep Hij ze, hem* en *ze* worden bij afwisseling gebruikt, een zijnde door de schepping voordat zij twee waren, werden zij weer een door het huwelijksverbond, die eenheid kon niet anders dan vast en onoplosbaar zijn.

2. De fundamentele wet van het huwelijk, welke is, dat *een mens vader en moeder zal verlaten en zijne vrouw aanhangen*, vers 5. De betrekking tussen man en vrouw is inniger dan die tussen ouders en kinderen, indien nu aan de kinderlijke verhouding niet licht geweld moet aangedaan worden, dan mag nog veel minder de huwelijksband worden verbroken. Mag een kind zijne ouders, of een ouder zijne kinderen verlaten om allerlei oorzaak, welke ook? Geenszins. Veel minder nog mag een man zijne vrouw verlaten. Wel niet door de natuur, maar door de beschikking Gods is de betrekking tussen hen inniger en de band, die hen verenigt, sterker dan tussen ouders en kinderen, want die wordt in grote mate krachteloos gemaakt door het huwelijk, wanneer een man zijne ouders moet verlaten, om zijne vrouw aan te kleven. Zie hier de kracht ener Goddelijke instelling, daar er ene eenheid, ene verbintenis uit voortvloeit, sterker dan de hoogste verplichtingen der natuur.

3. De aard van ene huwelijksovereenkomst, zij is ene vereniging tussen twee personen: *Alzo dat zij niet meer twee zijn, maar een vlees*, vers 6. Eens mensen kinderen zijn een deel van hem zelven, maar zijne vrouw is hij zelf, zij is een met hem. Gelijk de huwelijksvereniging inniger is dan de vereniging tussen ouders en kinderen, zo is zij in zekeren zin ook gelijk aan die tussen het ene lid en het andere in het natuurlijke lichaam. Evenals dit ene reden is, waarom mannen hun eigen vrouwen lief moeten hebben, zo is het ook ene reden, waarom zij van hun vrouw niet mogen scheiden, want *niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat*, of het afgesneden, *maar hij voedt het en onderhoudt het*. Die twee zullen een zijn, daarom moet er slechts ene vrouw zijn, want God heeft voor een Adam slechts ene Eva gemaakt, Maleachi 2:15. Hieruit leidt Hij af: *Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheide de mens niet*. Man en vrouw zijn samengevoegd door God, *sunezeuxen*. God heeft hen onder een juk samen verbonden, zoals er eigenlijk staat, en het woord is van veel betekenis. God zelf heeft reeds in den staat der onschuld de betrekking ingesteld tussen man en vrouw. Het huwelijk en de sabbat zijn de oudste der goddelijke inzettingen. Hoewel het

huwelijk niet bijzonder eigen is aan de kerk, maar ook aan de wereld in het algemeen behoort, behoort het toch, daar het het kenmerk draagt ener Goddelijke instelling en hier door onzen Heere Jezus bevestigd is, op Gode waardige wijze ingericht en door het woord Gods en gebed te worden geheiligd. Als men in deze inzetting nauwgezet het oog op God gericht houdt, dan zal dit een goeden invloed oefenen op de plichtsbetrachting, en bijgevolg op het lieflijke en troostrijke in deze betrekking en verbintenis. Laat iemand, laat geen mens, hen scheiden, ook de man zelf niet, ook niet iemand, die het voor hem of in zijn naam doet, ook niet de magistraat, God heeft er hem het gezag niet toe verleend. De God Israël's heeft gezegd, dat Hij het verlaten haat, Maleachi 2:16. Het is een algemene regel, dat de mens niet moet pogen te scheiden wat God samengevoegd heeft.

III. Een bezwaar der Farizeeën hiertegen, ene tegenwerping, die niet zonder enigen schijn van grond is, vers 7. *Waarom heeft dan Mozes geboden een scheidbrief te geven en haar te verlaten, in geval een man van zijne vrouw wil scheiden?* Hij voerde een schriftuurlijke reden aan *tegen* de echtscheiding, zij voeren het gezag de Schrift aan *er voor*. De schijnstrijdigheden in het woord van God zijn grote struikelblokken voor mensen van een verdorven gemoed. Het is waar: *Mozes is getrouw geweest degenen, die hem gesteld heeft*, en hij heeft niets geboden dan hetgeen hij van den Heere ontvangen had, maar wat betreft de zaak zelf: wat zij een *gebod* noemden, was slechts ene *toelating*, Deuteronomium 24:1. en eerder bedoeld als ene beteugeling van de buitensporigheid er van, dan om de zaak zelf te steunen of in bescherming te nemen. De Joodse leraren zelven stellen zulke beperkingen in deze wet, dat men er niet dan na rijp beraad toe kon overgaan. Er moet een bijzondere reden worden opgegeven, de scheidbrief moet geschreven worden, en als een gerechtelijke acte bekrachtigd, verzegeld en geregistreerd worden. Die scheidbrief moet aan de vrouw zelf in handen worden gegeven, en hun werd uitdrukkelijk verboden om ooit weer samen te komen, hetgeen voor de mannen, zo zij tot enig nadenken instaat waren, een reden was om de zaak eerst rijpelijk te overwegen.

IV. Christus' antwoord op deze tegenwerping, waarin Hij:

1. Hun vergissing ten opzichte van de wet van Mozes herstelt. Zij noemen het een *gebod*, Christus noemt het ene *toelating*, ene *dulding*. Vleselijk-gezinde mensen nemen, als hun een vinger wordt aangeboden, de gehele hand. De wet van Mozes was voor dit geval een staatkundige wet, die God gaf als Heerser over en Bestuurder van dat volk, en het was om redenen van staat, dat echtscheidingen werden toegelaten. Daar de striktheid van de huwelijksvereniging het gevolg was, niet van een natuurlijke, doch van een stellige wet, kon de wijsheid Gods in sommige gevallen de echtscheiding dulden, zonder dat dit tekort deed aan Zijne heiligheid. Maar Christus zegt hun, dat er ene reden was voor deze toelating, die hun niet tot eer strekte. *Mozes heeft vanwege de hardigheid uwer harten u toegelaten uwe vrouwen te verlaten.* Mozes heeft in zijn tijd geklaagd over de hardnekkigheid van het volk van Israël, Deuteronomium 9:6, 31:27, zij hadden zich verhard tegen God. Hier in dit geval wordt bedoeld, dat zij zich verhard hadden tegen hun betrekkingen. Over het algemeen waren zij heftig en geweldig, zowel in hun lusten als in hun hartstochten. Indien hun dus niet toegelaten was van hun vrouw te scheiden, als zij een weerzin tegen haar hadden opgevat, dan zouden zij haar mishandeld hebben, haar beledigd en geslagen, ja wellicht vermoord hebben. Er is geen groter blijk van hardheid van hart in de wereld, dan hardheid en strengheid van een man tegenover zijn eigen vrouw. Het schijnt dat de Joden hierom berucht waren, en daarom was het hun toegelaten van hun vrouwen te scheiden. Het is beter van haar te scheiden dan haar ergers aan te doen, beter te scheiden, dan dat *het altaar des Heeren bedekt wordt met tranen*,

Maleachi 2:13. Een weinigje toegeven aan een waanzinnige kan groter kwaad voorkomen. Om de wet der natuur te bewaren kunnen ingestelde wetten wel eens opgeheven worden, want God *wil barmhartigheid en niet offerande*, maar het zijn wel zeer hardhartige ellendelingen, die dit noodzakelijk maakten, en niemand kan wensen vrijheid te hebben tot echtscheiding, zonder hiermede feitelijk zelf zijne hardheid van hart te erkennen. Let er op, dat Hij zegt: *vanwege de hardigheid uwer harten*, niet slechts van de hardigheid der harten van hen, die toen geleefd hebben, maar van al hun nakomelingen. God ziet niet slechts, Hij voorziet ook de hardheid van het hart der mensen. Let er voorts ook nog op, dat de wet van Mozes rekening hield met de hardigheid van der mensen hart, maar dat het Evangelie van Christus haar geneest, dat Zijne genade het stenen hart wegneemt en een vlezen hart geeft. Door de wet was de kennis der zonde, door het Evangelie was de overwinning over de zonde.

2. Hij leidt hen terug naar de oorspronkelijke instelling, *Maar van den beginne is het alzo niet geweest*. Bederf, dat in enigerlei inzetting van God is ingeslopen, moet uitgezuiverd worden door tot de oorspronkelijke instelling terug te keren. Indien de kopie onzuiver is, dan moet zij onderzocht en naar het oorspronkelijke verbeterd worden. Zo heeft Paulus, toen hij de misbruiken in de gemeente te Corinthe ten opzichte van het Avondmaal des Heeren wilde wegnemen, zich beroepen op de instelling er van, 1 Corinthiërs 11:23. Zo en zo heb ik van den Heere ontvangen. De waarheid was van den beginne, daarom moeten wij vragen naar de oude paden, Jeremia 6:16, en hervormen niet naar latere voorbeelden, maar naar oude regelen.

3. Hij beslist de zaak door een uitdrukkelijke wet: *Ik zeg u*, vers 9, en die komt overeen met hetgeen Hij tevoren gezegd had, Hoofdstuk 5:32. Dáár werd het door Hem gezegd in Zijne prediking, hier in een twistgesprek, maar het is hetzelfde, want Christus blijft zich gelijk. In deze beide plaatsen nu: Laat Hij echtscheiding toe in geval van overspel, want de reden tegen de echtscheiding is: *Die twee zullen een vlees zijn*. Indien de vrouw zich nu overgeeft aan hoererij, en zich tot een vlees maakt met een overspeler, dan houdt de reden der wet op, en dus ook de wet zelf. Door de wet van Mozes werd overspel met den dood gestraft, Deuteronomium 22:22. De Zaligmaker verzacht de strengheid hiervan, en beslist dat overspel gestraft moet worden met echtscheiding. Men verstaat dit niet van overspel, maar (omdat de Heiland het woord *porneia* - hoererij, gebruikt) van onreinheid, begaan voor het huwelijk, doch daarna ontdekt, want, indien die zonde later begaan werd, dan zou het ene halsmisdaad zijn, en echtscheiding dus onnodig wezen. Voor alle andere gevallen keurt Hij haar af, *Zo wie zijne vrouw verlaat, anders dan om hoererij, en een andere trouwt, die doet overspel*. Dit is een direct antwoord op hun vraag, namelijk dat het niet geoorloofd is. Hierin, evenals in andere dingen, zijn Evangelietijden *tijden der verbetering*, Hebreeën 9:10. De wet van Christus heeft de strekking om den mens in zijn oorspronkelijke rechtheid te herstellen, de wet der liefde, huwelijksliefde, is geen nieuw gebod, maar was er van den beginne. Als wij eens nagaan welk kwaad er gedaan wordt aan families en bezittingen, welk ene verwarring en wanorde er ontstaan zou uit willekeurige echtscheidingen, dan zullen wij zien hoe deze wet van Christus tot ons welzijn en voordeel strekt, en hoe vriendelijk het Christendom ook ons wereldlijk belang gezind is. Daar de wet van Mozes de echtscheiding vanwege de hardigheid van der mensen hart toelaat en de wet van Christus haar verbiedt, volgt hieruit, dat van Christenen, die onder de bedeling der liefde en der vrijheid leven, met recht verwacht kan worden, dat zij teder van hart zijn, en niet hard van hart gelijk de Joden, want *God heeft ons tot vrede geroepen*. Er zal gene aanleiding zijn voor, geen verlangen zijn naar, echtscheiding, als zij elkaar vergeven, en elkaar verdragen in liefde, gelijk zij hopen vergeving te hebben ontvangen van God, en Hem niet genegen

hebben bevonden hen te verlaten, Jesaja 50:1. Er is gene behoefte aan echtscheiding, indien de *mannen hun eigen vrouwen liefhebben*, en de vrouwen *haar eigen mannen onderdanig zijn*, en zij tezamen leven als erfgenamen van de genade des levens, en dit zijn de wetten van Christus, zoals wij ze niet in al de wetten van Mozes vinden.

V. Een bezwaar, geopperd door de discipelen, tegen deze wet van Christus, vers 10.

Indien de zaak des mensen met de vrouw alzo staat, zo is het niet oorbaar te trouwen. Het schijnt, dat de discipelen zelven niet gaarne afstand deden van de vrijheid tot echtscheiding, daar zij het een goed en geschikt middel achtten om rust en genoegen te hebben in het huwelijk, en daarom, evenals knorrige kinderen, zo zij niet kunnen hebben wat zij willen, ook maar wegwerpen wat zij hebben. Als het hun niet geoorloofd is hun vrouw te verlaten, als hun dit behaagt, dan willen zij maar in het geheel gene vrouw hebben, hoewel God van den beginne, toen geen echtscheiding toegestaan was, gezegd heeft: *Het is niet goed, dat de mens alleen zij, en hen zegende*. Hij verklaarde hen gezegend, gelukkig, die aldus nauw aan elkaar waren verbonden, en toch, tenzij hun de vrijheid gegeven worde van hun vrouwen te scheiden, achten zij dat het goed is voor den mens om niet te trouwen. De verdorven natuur kan geen bedwang dragen, zij wil Christus' banden verbreken, en vrijheid hebben om hare lusten te bevredigen. Het getuigt van dwaasheid en gemelijkheid, als iemand de genoegens, het lieflijke en aangename van dit leven verzaakt, om het kruis, dat er aan verbonden is, de wederwaardigheden, die er gewoonlijk mede gepaard gaan, alsof wij uit de wereld moeten gaan, omdat wij er niet alles naar onzen zin in kunnen hebben, of ons in geen nuttigen staat of stand moeten begeven, omdat het ons dan tot plicht gesteld wordt er in te volharden. Neen, hoedanig onze staat of toestand ook zij, wij moeten er met ons hart in zijn, dankbaar wezen voor het lieflijke en aangename dat er in is, en ons onderwerpen aan het kruis, dat er ook aan verbonden is, en, gelijk God gedaan heeft, *het ene tegenover het andere stellen*. Indien het juk des huwelijks niet naar welgevallen afgeworpen mag worden, dan volgt hier niet uit, dat wij het *daarom* ook maar niet op ons moeten nemen, maar wel, dat wij *daarom*, als wij er onder komen, het besluit moeten nemen, om er ons naar te gedragen door liefde en zachtmoedigheid en geduld, waardoor echtscheiding tot de onnodigste en onbegerenswaardigste zaak der wereld gemaakt wordt.

VI. Christus' antwoord op hun bedenking, vers 11 en 12, waarin Hij:

1. Erkent dat het voor sommigen goed is niet te huwen: *Allen vatten dit woord niet, maar dien het gegeven is*. Christus stemt toe hetgeen de discipelen gezegd hadden: *Het is niet oorbaar te trouwen*, niet als een bezwaar tegen het verbod der echtscheiding, zoals zij het bedoeld hadden, maar om hun den regel te geven (die hun wellicht niet minder onaangenaam was) dat zij, die de gave der onthouding hebben, en niet in de noodzakelijkheid verkeren om te huwen, het best doen, ongehuwd te blijven, 1 Corinthiërs 7:1, want die ongehuwd zijn hebben de gelegenheid, zo zij er ook den wil, de genegenheid, voor hebben, *om zich te bekommeren met de dingen des Heeren, hoe zij den Heere zullen behagen*, 1 Corinthiërs 7:32-34, daar zij minder bezwaard zijn met de zorgen van dit leven, en meer vrijheid en tijd hebben om te denken, en zich te wijden, aan betere dingen. Toeneming van genade is beter dan toeneming van het gezin, en gemeenschap met den Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus is te verkiezen boven alle andere gemeenschap.

2. Hij keurt het af, als volstrekt schadelijk, om het huwelijk te verbieden, omdat *allen dit niet vatten*. Inderdaad zijn het slechts weinigen, die dit kunnen, en daarom moet het kruis, dat ook aan

het huwelijk verbonden is, gedragen worden, veeleer dan dat men zich in verzoeking begeeft, ten einde dit kruis te vermijden. *Het is beter te trouwen dan te branden*. Christus spreekt hier van tweeërlei ongeschiktheid voor het huwelijk.

a. Die welke ene ramp of bezoeking is door de voorzienigheid Gods, zoals het lijden van hen, die gesnedenen zijn, uit moeders lichaam alzo geboren, of, die door de mensen gesneden zijn, en die dus, onbekwaam zijnde om aan een groot doel van het huwelijk te beantwoorden, ongehuwd behoren te blijven. Maar laat hen tegenover die ramp de gelegenheid stellen, die de ongehuwde staat biedt, om des te beter God te kunnen dienen.

b. Die welke ene deugd is door de genade Gods, zoals van hen, *die zich zelven gesneden hebben om het koninkrijk der hemelen*. Dit is bedoeld van ene ongeschiktheid om te huwen, niet in het lichaam (hetgeen sommigen door een verkeerd begrijpen van de Schrift dwaselijk en goddelooslijk over zich zelven gebracht hebben) maar in den geest, in het gemoed. Aldus hebben diegenen zich tot gesnedenen gemaakt, die tot een heilige onverschilligheid zijn gekomen voor alle genietingen van het huwelijk, vast besloten zijn om, in de kracht van Gods genade, er zich geheel en al van te onthouden, en door vasten en andere middelen tot doding van het vlees, al hun begeerten er naar onderdrukt hebben. Dat zijn degenen, die dit woord vatten kunnen, en toch behoren ook dezen zich niet te binden door ene gelofte van nooit te zullen huwen, slechts zolang zij in deze geestesgezindheid zijn, stellen zij zich voor niet te trouwen. Deze neiging tot den ongehuwden staat moet door God worden gegeven, want allen vatten dit niet, doch alleen zij, aan wie het gegeven wordt. Onthouding is een bijzondere gave Gods aan sommigen, en niet aan anderen, en wanneer iemand in den ongehuwden staat door ervaring bevindt, dat hij deze gave heeft, dan kan hij bij zich zelven besluiten, en-gelijk de apostel zegt in 1 Corinthiërs 7:37- vast staan in zijn hart, daar hij gene noodzaak heeft, en macht heeft over zijn eigen wil, dat hij in den ongehuwden staat zal blijven. Maar in dit geval moet men wèl toezien, dat men niet over een valse gift zich zelven roemt, Prediker 25:14. De ongehuwde staat moet gekozen worden om den wille van het koninkrijk der hemelen. In hen, die besluiten nooit te huwen, alleen maar om zich geen last op te leggen, of om zich aan hun gemelijke, zelfzuchtige luimen te kunnen toegeven, of om meer vrijheid te hebben voor andere lusten of vermaken, is dit gene deugd, maar een kwaadaardige ondeugd. Doch als de ongehuwde staat verkozen wordt om den wille van den Godsdienst, niet alsof er op zich zelve enigerlei verdienste in stak (dat het gevoelen is der Pausgezinden) maar als middel om ons hart meer volkomen in onzen arbeid voor den Heere te hebben, en wij, daar wij voor geen gezin hebben te zorgen, ons des te meer aan werken van barmhartigheid kunnen wijden, dan zal Gods goedkeuring er op rusten. Die staat en toestand is het beste voor ons, en moet door ons gekozen, en in volhard worden, die het beste is voor onze ziel, en het meest strekt om ons toe te bereiden voor het koninkrijk der hemelen.

MATTHEUS 19:13-15

Wij hebben hier Christus' welkom aan enige kinderkens, die tot Hem gebracht werden, waarbij wij hebben te letten op:

I. Het geloof van hen, die ze brachten. Er wordt ons niet gezegd hoe velen er tot Hem gebracht werden, maar zij waren zo klein dat zij op den arm gedragen moesten worden, kinderen van een, of wellicht twee jaren. Het bericht luidt: *Toen werden kinderkens tot Hem gebracht, opdat Hij de handen hun zou opleggen en bidden*. Waarschijnlijk waren het ouders, voogden of verzorgsters, die ze brachten, en hierin toonden zij:

1. Hun eerbied voor Christus, en de hoge waarde, die zij hechtten aan Zijn gunst en zegen. Zij, die Christus verheerlijken door zelven tot Hem te komen, moeten Hem ook nog verder verheerlijken door allen tot Hem te brengen, op wie zij invloed kunnen oefenen. Geef Hem aldus de eer van Zijn onnaspeurlijken rijkdom der genade, Zijn overvloeiende, nimmer falende volheid. Wij kunnen Christus niet beter eren dan door gebruik van Hem te maken.

2. Zij bewezen goedheid en vriendelijkheid aan hun kinderen, niet twijfelende, of het zou hun tot welzijn en zegen strekken, zowel voor deze wereld als voor de toekomende, dat zij door Jezus gezegend werden, en Hij voor hen bad, daar zij Hem beschouwden als een buitengewoon persoon, een profeet, indien al niet als een priester en koning, en de zegen van zo iemand werd zeer begeerd en gewaardeerd. Anderen brachten hun kinderen tot Christus, om ze door Hem te laten genezen, als zij ziek waren, maar deze kinderen leden toen onder generlei ziekte, zij begeerden slechts een zegen voor hen. Het is kostelijk, als wij zelven tot Christus komen, en onze kinderen tot Hem brengen, eer wij tot Hem gedreven worden door ramp of nood, Hem niet slechts te bezoeken, als wij in benauwdheid zijn, maar ons tot Hem te begeven in het gevoel onzer algehele afhankelijkheid van Hem, en van het goed en de weldadigheid, die wij van Hem verwachten, dit is Hem welbehaaglijk. Zij begeerden, dat Hij hun de handen zou opleggen en bidden. De oplegging der handen was een plechtige handeling, inzonderheid bij het uitspreken van den vaderlijken zegen. Jakob heeft dit gedaan, toen hij de zonen van Jozef zegende en aannam, Genesis 48:14. Het geeft liefde en gemeenzaamheid te kennen, gepaard aan macht en gezag, en geeft ook te kennen dat er kracht van uitwerking is verleend aan den zegen. Aan hen, voor wie Christus bidt in den hemel, legt Hij Zijne hand op door Zijn Geest. Kinderkens kunnen tot Christus gebracht worden als behoevende Zijn zegen, en als instaat zijnde dien te ontvangen. Daarom moeten zij tot Hem gebracht worden. Wij kunnen voor onze kinderen niet beter doen, dan ze over te geven aan den Heere Jezus, opdat Hij in hen werke en voor hen bidde. Wij kunnen slechts een zegen voor hen vragen, Christus alleen kan den zegen gebieden.

Il. De fout der discipelen in hen te bestraffen. Zij keurden hun verzoek af als ijdel, en bestraften hen, die dat verzoek gedaan hadden, als vrijpostig en lastig. Zij hebben of gedacht, dat het beneden hun waardigheid was van hun Meester om acht te slaan op kleine kinderen, behalve voor het geval, dat zij ziek waren, of dat Hij genoeg vermoeienis had door Zijn ander werk, en zij dus niet wilden, dat Hij er van afgeleid werd. Zij kunnen ook van mening zijn geweest, dat, indien zulk een verzoek gunstig werd opgenomen, de kinderen uit de gehele landstreek tot Hem gebracht zouden worden, en dan zouden zij er nooit het einde van zien. Het is kostelijk voor ons, dat er in Christus meer liefde en tederheid is, dan in de besten van Zijne discipelen. En laat ons van Hem leren, om geen gewillige,

welmenende zielen te ontmoedigen, als zij naar Christus vragen, al zijn zij ook zwak. Als *Hij* het gekrookte riet niet verbreekt, behoren *wij* dit ook niet te doen. Zij, die Christus zoeken, moeten het niet vreemd vinden, als zij tegenstand en bestraffing ontmoeten, zelfs van vrome mensen, die denken, dat zij Christus' zin en bedoeling beter kennen dan wel het geval is.

III. De gunst onzes Heeren Jezus over deze kinderen, en de wijze, waarop Hij die toonde.

1. Hij bestrafte de discipelen, vers 14. *Laat af van de kinderkens, en verhindert hen niet*, en Hij herstelt hun vergissing door te zeggen: *want dezulke is het koninkrijk der hemelen*. De kinderen van gelovige ouders behoren tot het koninkrijk der hemelen en zijn leden van de zichtbare kerk. Dezulke, niet slechts *dezulke in gemoedsgesteldheid en neiging* (dat zou ene reden kunnen geweest zijn, waarom duiven en lammeren tot Hem gebracht zouden worden) maar dezulke *in leeftijd* is het koninkrijk der hemelen, aan hen behoren de voorrechten van het lidmaatschap der zichtbare kerk, zoals vanouds onder de Joden. *U komt de belofte toe en uwe kinderen, Ik zal Mijn verbond oprichten*. om u te zijn tot een God, en uwen zade na u. Zij zijn daarom welkom aan Christus, die bereid is diegenen te ontvangen, die, als zij niet uit zich zelven kunnen komen, tot Hem gebracht worden. En dit is zo met betrekking tot de kinderkens zelven, over welke Hij bij alle gelegenheden zorg getoond heeft, en die, delende in de boze invloeden van de zonde van den eersten Adam, nu ook moeten delen in den rijkdom der genade van den tweeden Adam. Immers, wat zou er anders worden van des apostels parallel, 1 Corinthiërs 15:22, Romeinen 5:14, 15, enz. ? Hen die aan Christus gegeven worden als deel van het door Hem vrijgekochte, zal Hij geenszins uitwerpen. Dit is ook zo met het oog op het geloof der ouders, die ze brachten, en ze voorstelden als levende offeranden. Ouders zijn van nature aangesteld om voor het welzijn hunner kinderen op te komen en te zorgen, en daarom neemt Christus hun overgave van hen aan als hun eigen daad en handeling. Daarom duidt Hij het hun ten kwade, die kinderen willen verhinderen tot Hem te komen, hen willen uitsluiten, die Hij heeft ontvangen, hen uitwerpen uit het erfdeel des Heeren, zeggende: *Gijlieden hebt geen deel aan den Heere*, Jozua 22:27, en het water zouden willen weren om hen te dopen, die indien de belofte vervuld is van Jesaja 44:3, voor zoveel wij weten, den Heiligen Geest hebben ontvangen, zo goed als wij.

2. Hij ontving de kinderkens, en deed wat van Hem begeerd werd, Hij legde hun de handen op, dat is: Hij zegende ze. De krachtigste gelovige leeft niet zozeer doordat hij Christus heeft aangegrepen, als wel daardoor, dat Jezus hem gegrepen heeft, Filippenzen 3:12, niet zozeer doordat hij God kent, maar veel meer doordat hij van God gekend is, Galaten 4:9, en daartoe is ook het kleinste kind geschikt. Als zij hun handen niet kunnen uitstrekken tot Christus, kan Hij hun toch de handen opleggen, en hen aldus tot de Zijnen maken, en hen als de Zijnen erkennen. Het is, dunkt mij, opmerkelijk, dat Hij, toen Hij dit gedaan had, van daar vertrok, vers 15. Alsof Hij achtte daar nu genoeg gedaan te hebben, toen Hij het recht had gehandhaafd van de lammeren Zijner kudde, en hiermede gezorgd had voor ene opvolging van onderdanen in Zijn koninkrijk.

MATTHEUS 19:16-22

Hier is een bericht van hetgeen er voorviel tussen Christus en een veelbelovend, aanzienlijk jongeling, die zich met een ernstige vraag tot Hem wendde. Hij wordt een *jongeling* genoemd, vers 20, en ik noemde hem *aanzienlijk*, niet slechts, omdat hij vele goederen had, maar omdat hij een overste was, Lukas 18:18, een overheidspersoon, een vrederechter in zijn land. Waarschijnlijk had hij gaven en talenten boven zijne jaren, anders zou hij wegens zijn jeugdigen leeftijd niet als overste hebben kunnen optreden. Nu wordt ons van dien jeugdigen heer gezegd, hoe ver hij op weg was naar den hemel, maar toch achter is gebleven.

I. Hoe ver op weg hij was naar den hemel, en hoe vriendelijk en tederlijk Christus met hem handelde. Wij hebben:

1. Des jongelings ernstige vraag aan Jezus Christus, vers 16, *Goede Meester! wat zal Ik goeds doen opdat ik het eeuwige leven hebbe?* Geen betere, geen meer ernstige vraag zou gedaan kunnen worden. Hij geeft Christus een eervollen titel: *Goede Meester - Didaskale agathe*. Het betekent niet een gebieder, maar een leermeester. Door Hem Meester te noemen, geeft hij zijne onderworpenheid en bereidwilligheid te kennen om te leren, zich te laten onderwijzen, en door Hem *goede Meester* te noemen, duidt hij zijne genegenheid en bijzonderen eerbied aan voor dien leraar, zoals ook Nicodemus zei: *Gij zijt een leraar van God gekomen*. Wij lezen van niemand, die Christus met meer eerbied heeft toegesproken dan deze leraar in Israël en deze overste. Het is goed, als iemands hoedanigheid en waardigheid zijne vriendelijkheid en beleefdheid doen toenemen. Het was achtenswaardig en zoals het een beschaafd man betaamt om dezen eretitel aan Christus te geven in weerwil van zijn tegenwoordig gering, onaanzienlijk voorkomen. Het was onder de Joden gene gewoonte om hun leraren met den titel van *goede* aan te spreken, nu deze jongeling dit woord hier wèl gebruikt, blijkt hieruit welk een eerbied hij voor Christus koesterde. Jezus Christus *is* een goede Meester, de beste der leraren, niemand onderwijst gelijk Hij, Hij onderscheidt zich door Zijne goedheid, want *Hij kan medelijden hebben met de onwetenden, Hij is zachtmoedig en nederig van hart*. Hij kwam tot Hem voor ene zaak van gewicht, niet om Hem te verzoeken, maar met de oprechte begeerte, om door Hem onderwezen te worden. Zijne vraag luidt: *Wat zal ik goeds doen, opdat ik het eeuwige leven hebbe?* Hieruit blijkt:

a. Dat hij vast geloofde aan een eeuwig leven, hij was geen Sadduceeër. Hij was er van overtuigd, dat er ene gelukzaligheid is bereid in de toekomende wereld voor hen, die er in deze wereld op toebereid worden.

b. Dat het voor hem van groot belang was, om voor zich de zekerheid te erlangen, dat hij eeuwig zal leven, en dat hij dit leven meer begeerde dan alle genoegens en genietingen van het leven op deze aarde. Het was iets zeldzaams voor iemand van zijn leeftijd en stand, om zo in zorg te zijn over, zo veel te geven om, een toekomende wereld. De rijken zijn allicht geneigd te denken, dat het beneden hun waardigheid is, om naar zo iets te vragen, en jonge lieden denken, dat zij daar nog tijd genoeg voor zullen hebben. Maar hier was een jongeling, die bezorgd en bekommerd was over zijne ziel en de eeuwigheid.

c. Dat hij begreep, dat er iets gedaan moest worden, iets goeds, om tot die gelukzaligheid te komen. Het is door volharding in goeddoen, dat wij onverderflijkheid, het eeuwige leven zoeken, Romeinen

2:7. Wij moeten doen, en wel hetgeen goed is. Het bloed van Christus is het enige, dat ons het eeuwige leven verkrijgt (Hij heeft het voor ons verdiend), maar gehoorzaamheid aan Christus is er de verordineerde weg toe, Hebreeën 5:9.

2. Dat hij bereid was, of tenminste dacht bereid te zijn, te doen wat er gedaan moest worden, om dit eeuwige leven te verkrijgen. Zij, die weten wat het in heeft, hierin tekort te komen, zullen het gaarne op elke voorwaarde willen ontvangen. Zulk een heilig geweld wordt het koninkrijk der hemelen aangedaan. Terwijl er velen zijn, die zeggen: *Wie zal ons het goede doen zien?* behoort onze grote vraag te wezen: Wat zullen wij doen om het eeuwige leven te hebben? Wat zullen wij doen om voor eeuwig gelukkig te zijn, gelukkig in een andere wereld? Want deze wereld bezit niet hetgeen ons gelukkig kan maken.

3. De aanmoediging van Jezus Christus aan den jongeling, die Hem deze vraag deed. Het is niet Zijne wijze van doen om iemand, die met zulk ene vraag tot Hem komt, zonder antwoord weg te zenden, want er is niets dat Hem meer behaagt, vers 17. In zijn antwoord: Komt Hij op tedere wijze zijn geloof te hulp, want Hij heeft het stellig niet bedoeld als ene bestraffing, toen Hij zei: *Wat noemt gij Mij goed?* Maar Hij wilde in hetgeen hij zei, toen hij Hem *goede Meester* noemde, geloof vinden, een geloof, waarvan de jongeling zich niet bewust was, daar hij niets anders bedoelde dan Hem te erkennen en te eren als een goed man. Christus wilde er hem echter toe brengen om Hem te erkennen en te eren als goede God, want *niemand is goed dan Een, namelijk God*. Christus wil, dat deze jongeling Hem of zal kennen als God, of Hem niet goed zal noemen, en hiermede wil Hij ons leren allen lof, die te eniger tijd ons toegekend wordt, aan God toe te brengen. Noemen sommigen ons *goed*? Laat ons hun zeggen, dat alle goedheid van God komt, en dat dus niet aan ons, maar aan Hem de eer gegeven moet worden. Alle kronen moeten neergeworpen worden voor Zijn troon. God alleen is goed, en niemand is wezenlijk, oorspronkelijk en onveranderlijk goed, dan God. Zijn goedheid is uit en van Hem zelven, en alle goedheid in het schepsel komt van Hem. Hij is de bron der goedheid, Jakobus 1:17. Hij is het grote voorbeeld van goedheid, alle goedheid moet aan Hem gemeten worden, datgene is goed, dat Hem gelijk is, dat naar Zijn wil is. In onze taal noemen wij Hem *God*, omdat Hij goed is. Hierin, evenals in andere dingen, was onze Heere Jezus het afschijnsel van de heerlijkheid Gods, (en Zijne goedheid is Zijne heerlijkheid,) en het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid, en daarom wordt Hij terecht *goede Meester* genoemd. Hij wijst hem in Zijn antwoord op het leven, dat hij heeft te leiden. Hij opperde dat denkbeeld van: *Ben Ik goed, dan ben Ik God*, maar Hij verwijlde er niet bij, om den schijn te vermijden van de gedachten af te leiden van de hoofdzaak, zoals de mensen doen in hun nodeloze twistredenen over woorden. Op die vraag nu luidt het korte antwoord van Christus: *Wilt gij in het leven ingaan, onderhoudt de geboden*. Het voorgestelde doel is in te gaan tot het leven. In zijne vraag had de jongeling gesproken van het eeuwige leven. In Zijn antwoord spreekt Christus van *leven*, om ons te leren, dat het eeuwige leven het enig ware leven is. De woorden deswege zijn *woorden dezes levens*, Handelingen 5:20. Het tegenwoordige leven verdient nauwelijks leven genoemd te worden, want het is slechts een gestadig sterven. Of wel: in het *leven*, namelijk het geestelijk leven, dat het begin en de voorsmaak is van het eeuwige leven. Hij wenste te weten, hoe hij het eeuwige leven kon *hebben*, Christus zegt hem hoe hij *kan ingaan* tot het leven. Wij *hebben* het door de verdienste van Christus, ene verborgenheid, die toen nog niet ten volle geopenbaard was, en daarom laat Christus dit voor het ogenblik rusten, spreekt Hij er nu niet van, maar de weg om tot het leven *in te gaan*, is gehoorzaamheid, en op dien weg worden wij door Christus gewezen. Het is door *bij geloof deugd te voegen*, dat ons de ingang in het eeuwig koninkrijk toegevoegd zal worden, 2 Petrus 5:11.

Christus, die ons leven is, is de weg tot den Vader, en tot het zien en genieten van God. Hij is de enige weg, maar de gehoorzaamheid des geloofs is de weg tot Christus. Er is een volle ingang tot het leven hiernamaals bij den dood, op den groten dag, doch alleen diegenen zullen tot het leven ingaan, die nauwgezet hun plicht betrachten. Het is de naarstige, getrouwe dienstknecht, die dan zal ingaan tot de vreugde zijns Heeren, en die vreugde zal zijn eeuwig leven wezen. Er is thans een ingang tot het leven, *wij, die geloofd hebben, gaan in de rust*. Hebreeën 4:3. Wij hebben vrede, en vertroosting, en blijdschap in het gelovig vooruitzicht van de heerlijkheid, die geopenbaard staat te worden, en ook daarvoor is oprechte gehoorzaamheid volstrekt noodzakelijk. De voorgeschreven weg is: onderhoud de geboden. De geboden Gods te onderhouden, naarmate zij geopenbaard en ons bekend gemaakt zijn, is de enige weg ten leven en ter gelukzaligheid, en oprechtheid hierin wordt in en door Christus aangenomen als onze evangelische volmaaktheid, daar er voorziening is gemaakt voor onze vergeving als wij berouw hebben over onze tekortkomingen. Door Christus zijn wij verlost van de veroordelende kracht der wet, maar de bevelende kracht der wet is in de handen van den Middelaar gegeven, en onder die hand zijn wij nog *voor Christus onder de wet*, 1 Corinthiërs 9:21, onder haar als regel, maar niet onder haar als verbond. In het onderhouden der geboden is ook geloof begrepen in Jezus Christus, want dat is het grote gebod, 1 Johannes 3:23, en het was een der wetten van Mozes, dat, als de grote Profeet verwekt zou zijn, zij naar Hem moesten horen. Om hier en hiernamaals gelukkig te zijn, is het niet genoeg de geboden Gods te *kennen*, wij moeten ze ook *onderhouden*, er in blijven als in onzen weg, ze onderhouden als onzen leefregel, ze houden als onzen schat, en met zorg, als den appel van ons oog. Op zijn verder aandringen en verzoek noemt Christus enige bijzondere geboden, die hij moet onderhouden, vers 18, 19. De jongeling zei tot Hem: Welke? Zij, die de geboden Gods willen doen, moeten ze vlijtig zoeken, er naar vragen, om te weten wat zij zijn. Ezra had zijn hart gericht om de wet des Heeren te zoeken en *te doen*, Ezra 7:10. Er zijn vele geboden in de wet van Mozes, goede Meester, laat mij weten welke die zijn, welker onderhouding nodig is voor de zaligheid. In antwoord hierop noemt Christus enige, inzonderheid die van de tweede tafel der wet.

Ten eerste, dat, hetwelk ons eigen leven en het leven van onzen naaste aangaat: *Gij zult niet doden. Ten tweede*, onze eigen kuisheid en die van onzen naaste, die ons even lief moet wezen als het leven, *Gij zult geen overspel doen. Ten derde*. Onze eigen en onzes naasten bezitting, gelijk die omtuind is door de wet op den eigendom: *Gij zult niet stelen. Ten vierde*, dat hetwelk betrekking heeft op waarheid en onzen eigen goeden naam en dien van onzen naaste: *Gij zult gene valse getuigenis geven*, noch *voor uzelven*, noch *tegen uwen naaste*, want aldus wordt het hier in het algemeen genomen. *Ten vijfde*. Dat hetwelk de plichten betreft van bijzondere betrekkingen van bloedverwantschap: *Eer uwen vader en uwe moeder. Ten zesde*. Die veelomvattende wet der liefde, die de bron en hoofdsom is van al deze plichten, waaraan zij allen ontstromen, en waarin zij allen vervuld worden, *Gij zult uwen naaste liefhebben als uzelven*, Galaten 5:14, Romeinen 13:9, die *koninklijke* wet, Jakobus 2:8. Sommigen denken, dat dit hier niet bijgevoegd is als de hoofdsom en inhoud van de tweede tafel der wet, maar als de bijzondere strekking en betekenis van het tiende gebod: *Gij zult niet begeren*, hetwelk bij Markus luidt: *Gij zult niemand tekortdoen*, aanduidende dat het mij niet geoorloofd is voordeel of winst voor mij zelven te zoeken door het verlies van anderen, of door hun vermindering, want dat is begeren, en mij zelven meer lief te hebben dan mijn naaste, dien ik behoor lief te hebben als mij zelven, en te behandelen zoals ik wens behandeld te worden. Onze Heiland noemt hier slechts de plichten ons opgelegd door de tweede tafel der wet, niet alsof de eerste van minder belang ware, maar:

1. Omdat zij, die thans op den stoel van Mozes zaten, deze voorschriften in hun prediking of geheel veronachtzaamden, of grotelijks misvormden en verdierven. Terwijl zij zeer aandrongen op het vertienen van de munte, en de dille, en den komijn, werden het oordeel, de barmhartigheid, en het geloof, de hoofdsom en inhoud van de tweede tafel der wet, voorbijgezien, Hoofdstuk 23:23. Hun prediking liep geheel over plechtigheden, maar maakte geen gewag van de zeden, daarom heeft Christus het meest den nadruk gelegd op hetgeen zij het meest veronachtzaamden. Gelijk de ene waarheid de andere waarheid niet mag verdringen, zo is het ook met plichten, iedere waarheid en elke plicht heeft haar of zijn eigen plaats, en moet daarin gelaten worden, maar de billijkheid eist, datgene het meest te helpen instandhouden, hetwelk het meest in gevaar is geheel verdrongen of teniet gedaan te worden. Dat is de tegenwoordige waarheid, waarvoor wij geroepen zijn te getuigen, die niet slechts tegengestaan, maar geheel veronachtzaamd wordt.

2. Omdat Hij hem, en ons allen, wilde leren, dat zedelijke eerlijkheid een onmisbare tak is van het Christendom, en dienovereenkomstig beoefend moet worden. Hoewel een bloot zedelijk mens nog alles behalve een *volkomen* Christen is, is een onzedelijk mens stellig geen *waar* Christen, want de genade Gods leert ons matig en rechtvaardig, zowel als Godzalig te leven. De plichten van de eerste tafel der wet hebben wel meer van het wezen van den Godsdienst, maar die van de tweede tafel hebben er meer het blijk en bewijs van. Ons licht *brandt* in liefde tot God, maar het *schijnt* in liefde tot onzen naaste.

II. Wij zien hier dat hij, hoe veelbelovend hij ook scheen, toch tekort kwam, en tevens waarin hij faalde. Hij faalde door twee dingen.

1. Door hoogmoed en een ijdelen waan omtrent zijn eigen verdienste en kracht. Dat is het verderf van duizenden, die ongelukkig en ellendig blijven door zich in te beelden, dat zij gelukkig zijn. Toen Christus hem zei welke geboden hij moest onderhouden, antwoordde hij minachtend: *Al deze dingen heb ik onderhouden van mijne jonkheid af*, vers 20. Zoals hij nu de wet verstond, als verbiedende slechts de uitwendige daad der zonde, geloof ik dat hij de waarheid zei, en Christus wist het, want Hij heeft hem niet tegengesproken, ja in Markus wordt gezegd: *Jezus beminde hem*, in zoverre was hij dus goed en heeft hij Christus behaagd. Paulus acht het een voorrecht, dat op zich zelven niet te versmaden is, hoewel het in Christus' ogen als drek is, dat hij, *naar de rechtvaardigheid, die in de wet is, onberispelijk is*, Filippenzen 3:6. Zijne waarneming van deze geboden was algemeen: *Al deze dingen heb ik onderhouden*. Hij begon dit reeds vroeg, en was er standvastig in, *van mijne jonkheid af*. Een mens kan vrij zijn van grove zonden, en toch gene genade hebben. Zijne handen kunnen niet bezoedeld zijn door uitwendige onreinheid, en toch kan hij door de ongerechtigheid van zijn hart voor eeuwig omkomen. Wat zullen wij dan denken van hen, die hiertoe niet genaken, wier bedrog en onrechtvaardigheid, wier dronkenschap en onreinheid tegen hen getuigen, dat zij tegen al deze wetten gezondigd hebben van hun jonkheid af, hoewel zij den naam van Christus genoemd hebben? O het is treurig nog achter te blijven bij hen, die den hemel niet zullen bereiken. Het was ook prijzenswaardig, dat hij begeerde te weten wat nu verder zijn plicht was: *Wat ontbreekt mij nog?* Hij was er van overtuigd, dat er nog iets nodig was om voor God zijne werken aan te vullen, of volkomen te maken, en daarom wenst hij te weten waarin dit bestond, omdat hij, zo hij zich niet in zich zelven vergiste, bereid was het te doen. Het nog niet *verkregen* hebbende, scheen hij er toch *naar te jagen*. En hij wendde zich tot Christus, wiens leer verondersteld werd de Mozaïsche wet te verbeteren en te volmaken. Hij wenste te weten wat de bijzondere voorschriften waren van zijn Godsdienst ten einde er zich gans en al in te kunnen

volmaken. Wie zou beter kunnen spreken? Maar, zelfs in hetgeen hij hier zei, toonde hij zijne onwetendheid en dwaasheid. De wet beschouwende in haar geestelijken zin en betekenis, had hij ongetwijfeld tegen al deze geboden gezondigd. Indien hij bekend ware geweest met de strekking en de geestelijke betekenis van de wet, dan zou hij, in plaats van te zeggen: *Al deze dingen heb ik onderhouden, wat ontbreekt mij nog?* met smart en schaamtegevoel gezegd hebben: *Al die wetten heb ik overtreden, wat zal ik doen om vergeving van zonden te erlangen?* Hoe men het ook beschouwt, zijn zeggen riekte naar hoogmoed en verwaandheid, er was te veel in van dat roemen, hetwelk uitgesloten is door de wet des geloofs, Romeinen 3:27, en uitsluit van rechtvaardigmaking, Lukas 18:11, 14. Evenals de Farizeeën schatte hij zich te veel naar het schoonschijnende van zijne belijdenis voor de mensen, en was er trots op, waardoor het goede er in bedorven werd. Dat woord: *Wat ontbreekt mij nog?* was wellicht minder ene uitdrukking van verlangen naar verder onderricht, dan ene vraag om lof voor zijn gewaande volmaaktheid, en als het ware een tarten van Christus om hem een enkele zaak te noemen, ten opzichte waarvan hij tekort kwam.

2. Hij faalde ook door een buitensporige liefde voor de wereld en zijne genietingen er in. Dat was de noodlottige rots, waarop hij schipbreuk leed. Merk op: Hoe hij in deze zaak op de proef werd gesteld, vers 21, *Jezus zei tot hem: Zo gij wilt volmaakt zijn, ga heen, verkoop al wat gij hebt*. Christus liet de zaak van zijn hoog geroemde gehoorzaamheid aan de wet voor wat zij was, en sprak daar nu niet meer over, want dit zou een meer afdoende wijze zijn van hem aan hem zelven te ontdekken, dan een twistgesprek over de strekking der wet zou geweest zijn.

Kom, zegt Christus, *indien gij u oprecht wilt betonen in uwe gehoorzaamheid* -want oprechtheid is onze Evangelische volmaaktheid- *indien gij u wilt opheffen tot hetgeen Christus aan de wet van Mozes heeft toegevoegd, indien gij tot het leven wilt ingaan en aldus volkomen gelukzalig wilt zijn*, want hetgeen Christus hier voorschrijft is geen overdreven plichtsvervulling, maar in strekking en bedoeling onze noodzakelijke en onvermijdelijke plicht. Wat Christus tot hem zei, zei Hij in zoverre tot ons allen, namelijk zo wij ons wezenlijk als Christenen willen betonen, en ten laatste als erfgenamen des eeuwigen levens willen bevonden worden, dan behoren wij deze twee dingen te doen:

a. Wij moeten op praktische wijze de hemelse schatten verkiezen boven al de schatten dezer wereld. Die heerlijkheid moet in ons oordeel en onze schatting den voorrang hebben boven deze heerlijkheid. Wij verdienen geen dank of lof als wij den hemel verkiezen boven de hel, de slechtste mens ter wereld zou wel blijde zijn met dat Jeruzalem als een toevlucht, wanneer hij niet langer hier kan blijven, en dit dus in het vooruitzicht te hebben, maar het tot onze keuze te maken, en het te verkiezen boven deze aarde-dat is in waarheid Christen te zijn. Nu moeten wij als blijk hiervan, *Ten eerste*, Verkopen wat wij in de wereld hebben, tot eer van God, en in Zijn dienst: *Verkoop wat gij hebt, en geef het den armen*. Indien er dringende aanleiding is voor liefdadigheid, zo verkoop uwe bezittingen ten einde aan de behoeftigen hulp te kunnen bieden, gelijk de eerste Christenen dit met het oog op dat voorschrift ook gedaan hebben, Handelingen 4:34. Verkoop wat gij kunt missen voor Godvruchtige doeleinden, al uw overtolligheden, indien gij er op geen andere wijze goed mede kunt doen, verkoop het. Wees er los van, bereid en gewillig om het af te staan voor de ere Gods en tot hulp en bijstand der armen. Een Godvruchtige minachting van de wereld en medelijden met de armen en beproefden zijn voor allen een onmisbare voorwaarde tot zaligheid, en in hen, die het hebben, is het geven van aalmoezen een noodzakelijk blijk van die verachting voor de wereld en dit

medelijden met onze broederen, daaraan zullen wij in den groten dag getoetst worden, Hoofdstuk 25:35. Hoewel velen, die zich Christenen noemen, niet handelen alsof zij het geloofden, is het toch zeker, dat, zo wij Christus aannemen, wij de wereld moeten laten varen, want wij kunnen niet God dienen en den mammon. Christus wist, dat gierigheid de zonde was, die dezen jongeling het lichtst omringde, dat hij hetgeen hij bezat wel op eerlijke wijze had verkregen, maar dat hij er niet blijmoedig afstand van kon doen, en hierdoor trad zijne onoprechtheid aan het licht. Het gebod was als de roeping van Abraham: *Ga gij uit uw land naar het land, dat Ik u wijzen zal*. Gelijk God de gelovigen beproeft door hun sterkste genadegaven, zo toetst Hij de geveinsden aan hun sterkst bederf. *Ten tweede*. Wij moeten rekenen op hetgeen wij hopen en verwachten in de andere wereld als een overvloedige beloning voor alles wat wij in deze wereld voor God hebben verlaten of verloren: *Gij zult een schat hebben in den hemel*. Wij moeten voor hetgeen wij opofferen in Zijn dienst vertrouwen, dat God het ons rijkelijk zal vergoeden in gelukzaligheid. Het bevel klonk hard: *Verkoop hetgeen gij hebt, en geef het weg*, en men zou al spoedig met de tegenwerping kunnen komen, dat men *zich zelven het naast is*, en daarom voegt Christus er terstond de verzekering bij van een schat in den hemel. Christus' beloften maken dat Zijne geboden licht te volbrengen zijn, en Zijn juk wordt er niet slechts draaglijk door, maar lieflijk en aangenaam, toch was deze belofte evenzeer ene beproeving van des jongelings geloof, als Zijn gebod een op de proef stelling was van zijne liefdadigheid en zijne minachting van de wereld.

b. Wij moeten ons zelven geheel en volstrekt overgeven aan de leiding en het bestuur van onzen Heere Jezus: *Kom herwaarts, volg Mij*. Dit schijnt hier te bedoelen een voortdurend vergezellen van Zijn persoon, waarvoor het verkopen van alles, wat hij in de wereld had, even noodzakelijk was, als het voor de andere discipelen geweest is om hun beroep of bedrijf te verlaten. Maar van ons wordt geëist, dat wij Christus volgen, dat wij nauwgezet Zijne instellingen waarnemen, ons stipt gedragen naar Zijn voorbeeld, en ons blijmoedig onderwerpen aan Zijne beschikkingen over ons, en door een oprechte en algemene gehoorzaamheid Zijne wetten onderhouden, en dit alles uit het beginsel van liefde tot Hem en afhankelijkheid van Hem, en met een heilige geringschatting van alle dingen in vergelijking met Hem. Dit is Christus volkomen volgen. Alles te verkopen en aan de armen te geven zal tot niets nut zijn, tenzij wij komen en Christus volgen. Indien ik al mijne goederen tot onderhoud der armen uitdeelde, en de liefde niet had, het zou mij gene nuttigheid geven. Op deze voorwaarden nu, en geen mindere, is de zaligheid te verkrijgen, en het zijn zeer gemakkelijke en billijke voorwaarden, en dit zullen zij ook toeschijnen aan hen, die er toe gebracht zijn om haar gaarne tot elke voorwaarde te willen verkrijgen. Zie nu hoe de zwakke zijde van dien jongeling ontdekt werd, vers 22. *Als nu de jongeling dit woord hoorde, ging hij bedroefd weg, want hij had vele goederen*. Hij was een rijk man, en beminde zijn rijkdom, en daarom ging hij weg. Hij hield niet van het eeuwige leven op deze voorwaarden. Zij, die veel in de wereld hebben, zijn in de grootste verzoeking om het lief te hebben, en er hun hart op te zetten. Zodanig is de bekoring van wereldsen rijkdom, dat zij, die hem het minst nodig hebben, hem het meest begeren, als het vermogen toeneemt, dan is er gevaar dat wij er het hart op zetten, Psalm 62:11. Indien hij slechts twee penningen in de gehele wereld had bezeten, en er ware hem dan bevolen ze aan de armen te geven, of indien hij slechts een handvol meel in de kruik en een weinig olie in de fles had gehad, en er ware hem bevolen daarvan een koek te maken voor een armen profeet, dan zou de proef-zou men zo denken-veel zwaarder geweest zijn, toch zijn deze proeven doorstaan, Lukas 21:4, 1 Koningen 17:14, hetgeen ons aantoont, dat de liefde tot de wereld sterker trekt dan de dringendste nood. De heersende liefde tot de wereld houdt velen terug van Christus, die een goede begeerte naar Hem schenen te hebben. Grote bezittingen zijn voor hen, die er boven verheven zijn, grote

hulpmiddelen om vorderingen te maken op den weg naar den hemel, evenals zij voor hen, die er in verstrikt raken, een grote belemmering zijn. Toch was er iets eerlijks, iets oprechts in, dat hij, toen hem de voorwaarden niet bevielen, wegging, daar hij niet voorwendde in te stemmen met iets, dat hij toch niet van harte kon aannemen. Beter aldus dan te doen zoals Demas, die, den weg der gerechtigheid gekend hebbende, daarna, uit liefde tot de tegenwoordige wereld, er zich van afgewend heeft, tot smaad van zijne belijdenis. Daar hij geen volkomen Christen kon zijn, wilde hij toch ook geen geveinsde wezen. Toch was hij een nadenkend man, en welgezind, daarom is hij *bedroefd weggegaan*. Hij had ene neiging tot Christus, en wilde Hem ongaarne verlaten. Menigeen gaat verloren door de zonde, die hij met weerzin bedrijft, bedroefd verlaat hij Christus, en is er toch nooit bedroefd om Hem verlaten te hebben, want, indien hij het wèl ware, hij zou tot Hem terugkeren. Aldus was dezes mans rijkdom ene kwelling des geestes voor hem, toen hij hem ter verzoeking was, wat zal dan later zijne smart wezen, als zijne bezittingen weg zullen zijn, en ook alle hoop op het eeuwige leven weg is.

MATTHEUS 19:23-30

Hier hebben wij Christus' gesprek met de discipelen naar aanleiding van dit heengaan van den rijken jongeling.

I. Christus toont hun hoe moeilijk het is voor rijken om zalig te worden, vers 23-26.

1. Dat het voor een rijke, een rijke zoals deze, zeer moeilijk is om in den hemel te komen. Het is goed om uit hetgeen zo schadelijk is voor anderen, voorzichtigheid te leren voor ons zelven. Christus zegt dit op de sterkst mogelijke wijze, vers 23, 24. Hij zei dit tot Zijne discipelen, die arm waren en slechts weinig in de wereld bezaten. Ten einde hen met dien toestand te verzoenen wijst Hij hen er op, dat, hoe minder werelds goed zij hadden, hoe minder belemmering er voor hen was op hun weg naar den hemel. Het behoort ene reden van blijdschap te zijn voor hen, die in een nederen staat en toestand verkeren, dat zij niet blootgesteld zijn aan de verzoekingen van een hogen staat en van grote welvaart. Zo zij al met meer moeite en kommer in deze wereld te worstelen hebben dan de rijken, maar daar tegenover gemakkelijker tot een betere wereld kunnen komen, dan hebben zij geen reden tot klagen. Dit woord wordt met nadruk bevestigd, vers 23, *Voorwaar, Ik zeg* u. Hij, die alle reden heeft om te weten wat de weg ten hemel is, daar Hij hem zelf geopend heeft, zegt ons dat dit een der grootste moeilijkheden is op dien weg. Het wordt herhaald in vers 24, *Wederom zeg Ik* u. Aldus zegt Hij eenmaal, ja tweemaal, hetgeen de mens zo ongaarne wil horen, en nog meer ongaarne wil geloven. Hij zegt, dat het voor een rijke moeilijk is een goed Christen te zijn en behouden te worden, het koninkrijk der hemelen in te gaan, hetzij hier of hiernamaals. De weg ten hemel is voor allen een enge weg, en de poort, die er ingang toe geeft, is nauw, maar wel zeer bijzonder voor rijken. Van hen worden meer plichten geëist dan van anderen, plichten, die zij nauwelijks kunnen volbrengen, en zij worden lichtelijk omringd door meer zonden, die zij nauwelijks kunnen vermijden. Rijken hebben grote, zeer aanlokkelijke verzoekingen te weerstaan, het is moeilijk om niet bekoord te zijn door een vriendelijk glimlachende en vleiende wereld. Rijke lieden hebben ook een grote verantwoordelijkheid, een grote rekenschap af te leggen van de wijze, waarop zij hun goederen, hun invloed, hun tijd en hun gelegenheid om goed te doen en goed voor zich zelven te ontvangen, gebruikt hebben. Er is wel heel veel genade toe nodig om over al deze moeilijkheden heen te komen. Hij zegt, dat de bekering en de behoudenis van een rijke zo bezwaarlijk is, dat *het lichter is, dat een kameel ga door het oog van een naald*, vers 24. Dit is een spreekwoordelijke uitdrukking, een moeilijkheid te kennen gevende, volstrekt onoverkomelijk door de kunst of de kracht van den mens. Niets minder dan de almachtige genade Gods zal een rijke in staat stellen om over deze moeilijkheid heen te komen. De behoudenis van ieder, wie het ook zij, is zo heel bezwaarlijk-nauwelijks wordt zelfs de rechtvaardige zalig, -dat, zo er nog een bijzondere moeilijkheid bijkomt, dit aldus zeer juist wordt voorgesteld. Het is zeer zeldzaam voor een rijke, dat hij zijn hart niet zet op zijn rijkdom, en het is volstrekt onmogelijk, dat iemand, die zijn hart op zijn rijkdom zet, naar den hemel gaat, want *zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem*, 1 Johannes 2:15, Jakobus 4:4. *Ten eerste*. De weg naar den hemel wordt zeer juist vergeleken bij het oog ener naald, dat moeilijk te treffen is, en waar men moeilijk door heen kan. *Ten tweede*. Een rijke wordt zeer gepast vergeleken bij een kameel, een lastdier, want hij heeft rijkdommen, zoals een kameel een last heeft, hij draagt hem, maar die last behoort niet hem toe, maar een ander, hij heeft hem van anderen ontvangen, hij gebruikt hem voor anderen, en moet hem binnenkort aan anderen overlaten, het is een last, want de mens *laadt dit slijk op zich*, Habakuk 2:6. Een kameel is een groot, maar een log dier. Deze waarheid wekt veel verwondering

op, en wordt door de discipelen nauwelijks geloofd vers 25, *Zijne discipelen nu, dit horende, werden zeer verslagen, zeggende: Wie kan dan zalig worden?* De vele en velerlei moeilijkheden op den weg der zaligheid in aanmerking genomen, is het inderdaad bevreemdend, dat iemand zalig wordt. Als wij bedenken hoe goed God is, dan kan het ons wel als een wonder toeschijnen, dat zo *weinigen* Zijne zijn, maar als wij nagaan hoe slecht de mens is, dan is het nog groter wonder, dat zo *velen* Hem toebehoren, en in hen zal Christus eeuwiglijk bewonderd worden. Wie kan dan zalig worden? Daar zo velen rijk zijn en grote bezittingen hebben, en zo vele anderen rijk zouden willen zijn en grote bezittingen zeer genegen zijn: wie kan dan zalig worden? Indien rijkdom ene belemmering is voor rijken, zijn dan hoogmoed en weelde bij hen, die niet rijk zijn, voor dezen niet even gevaarlijk? En wie kan dan in den hemel komen? Dat is een goede reden voor de rijken, om als tegen den stroom op te roeien.

2. Hoewel het zeer moeilijk is voor de rijken om zalig te worden, is het toch niet onmogelijk, vers 26. Jezus *hen aanziende*. Hij keerde zich tot hen en zag hen ernstig aan, als om hen beschaamd te maken over hun waan, alsof de rijken in geestelijk opzicht voordelen hadden boven anderen. Hij zag hen aan als mensen, die over deze moeilijkheid heen waren gekomen, en goed op weg waren naar den hemel, en Hij *zei tot hen: Bij de mensen is dat onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk*. Dit is een grote waarheid in het algemeen, dat God machtig is te doen wat alle geschapen kracht of macht te boven gaat, en dat voor God niets te wonderlijk is, Genesis 18:14, Numeri 11:23. Als de mensen ten einde raad zijn, is God dit niet, want Zijne macht is oneindig en onweerstaanbaar, maar deze waarheid wordt hier toegepast:

a. Op de zaligheid van wie ook. *Wie kan dan zalig worden?* vragen de discipelen. Niemand, zegt Christus, door enigerlei geschapen macht.

Bij de mensen is dat onmogelijk. De wijsheid van den mens zou spoedig tekortschieten voor het beramen, en de macht des mensen voor het ten uitvoer brengen van hetgeen beraamd is, om ene ziel zalig te maken. Geen geschapen wezen kan de verandering teweegbrengen, die nodig is voor de behoudenis van ene ziel, hetzij in zichzelf of in iemand anders. Voor de mensen is het onmogelijk om zo sterk een stroom te keren, zo hard een hart te vertederen, zo hardnekkig een wil te buigen. Het is ene schepping, het is ene wederopstanding, en voor de mensen is dat onmogelijk. Het kan nooit tot stand worden gebracht door filosofie, geneeskunde of staatkunde, maar bij God zijn alle dingen mogelijk. Het begin, de voortgang en de voleinding van het werk der zaligheid hangen geheel en volstrekt af van de almachtige kracht Gods, waarvoor alle dingen mogelijk zijn. Door die kracht wordt het geloof gewerkt, Efeziërs 1:19, en wordt het ook bewaard, 1 Petrus 1:5. Jobs ervaring van Gods overtuigende, verootmoedigende genade, heeft hem meer dan enige andere zaak tot de erkentenis gebracht: *Ik weet, dat Gij alles vermoogt*, Job 42:2.

b. Op de zaligheid van rijken in het bijzonder. Bij de mensen is het onmogelijk, dat dezulken behouden worden, maar bij God is dit zelfs mogelijk, niet dat rijken behouden en zalig worden *in* hun wereldsgezindheid maar dat zij er *van* behouden worden. Aan de heiligmaking en behoudenis van de zodanige. die omringd zijn door de verzoekingen der wereld, moet men niet wanhopen, zij is mogelijk, zij kan gewerkt worden door de algenoegzaamheid der Goddelijke genade, en als de zodanige in den hemel komen, dan zullen zij er de eeuwige gedenktekenen zijn van de macht Gods. Ik ben geneigd te denken, dat er in dit woord van Christus ene aanduiding is van genade, die

Christus nog had weggelegd voor dezen jongeling, die thans bedroefd was weggegaan, het was voor God niet onmogelijk hem nog terecht te brengen.

II. Petrus nam deze gelegenheid waar om eens te vragen naar hetgeen *zij* er door winnen zullen, die op deze voorwaarden gekomen waren, waaromtrent de jongeling met Christus had gebroken en Hem niet had willen volgen, vers 27. Wij hebben hier wat de discipelen van Christus verwachten en wat Hij hun belooft.

1. Hun verwachting van Christus. In naam van de overigen geeft Petrus te kennen, dat zij op Hem rekenden voor iets groots, iets aanmerkelijks in de plaats van hetgeen zij voor Hem hadden verlaten. *Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn U gevolgd*. Wat zullen wij daarvoor verkrijgen? Christus had den jongeling beloofd dat, zo hij alles wilde verkopen en tot Hem wilde komen om Hem te volgen, hij een schat in den hemel zou hebben. Nu begeert Petrus te weten

a. Of zij genoegzaam aan die voorwaarden hadden voldaan. Zij hadden niet alles verkocht-want velen hunner hadden ene vrouw en een gezin om voor te zorgen-maar zij hadden *alles verlaten*, zij hadden het niet aan de armen gegeven, maar zij hadden er afstand van gedaan voorzover het anders een hinderpaal voor hen geweest zou zijn om Christus te dienen, Als wij vernemen wat de hoedanigheden zijn van hen, die behouden zullen worden, dan is het van groot belang voor ons om eens na te gaan, of wij daaraan beantwoorden. Petrus hoopt dat zij over het algemeen aan de voorwaarde voldaan hadden, want God had een heilige geringschatting van de wereld en van de dingen, die gezien worden, in hen gewerkt, in vergelijking met Christus en de dingen, die niet gezien worden. Heere, zegt Petrus, wij hebben alles verlaten. Helaas, het was een armoedig *alles*, dat zij verlaten hadden. Een hunner had inderdaad ene plaats in het tolhuis verlaten, maar Petrus en de meesten van hen hadden slechts enige boten en visnetten verlaten, de gereedschappen van een armoedig vissersbedrijf, maar zie hoe Petrus er van spreekt alsof het iets zeer bijzonders was. *Zie, wij hebben alles verlaten*. Wij zijn maar al te geneigd om hoog op te geven van onze diensten en van ons lijden, van onze onkosten en onze verliezen voor Christus, en te denken dat wij Hem hierdoor zeer aan ons hebben verplicht. Maar Christus bestraft hen hier toch niet om. Hoewel het zo weinig was, dat zij hadden verlaten, was het toch hun *al*, evenals de twee penningskens der weduwe, en het was hun even dierbaar en lief als wanneer het meer ware geweest, en daarom heeft Christus het vriendelijk opgenomen, dat zij het hadden verlaten, om Hem te volgen, want *iemand is aangenaam naar hetgeen hij heeft*, 2 Corinthiërs 8:12.

b. Of zij dus *dien schat* mogen verwachten, dien de jongeling zal hebben, indien hij alles wil verkopen. *Heere*, zegt Petrus, *zullen wij, die alles verlaten hebben, hem hebben?* Alle mensen zien op hetgeen zij kunnen winnen, en aan Christus' volgelingen is het vergund met hun waar belang te rade te gaan, en te vragen: *wat zal ons geworden?* Christus heeft gezien op de vreugde, die Hem was voorgesteld, en Mozes op de vergelding des loons. Te dien einde is het ons voorgesteld, opdat wij het met volharding in goeddoen zullen zoeken. Christus moedigt ons aan, om te vragen wat wij er bij zullen winnen, als wij alles verlaten om Hem te volgen, opdat wij zullen zien, dat Hij ons niet roept tot ons nadeel, maar tot ons onuitsprekelijk groot voordeel. Gelijk het de taal is van een gehoorzaam geloof om, met het oog op de voorschriften te vragen: *Wat zullen wij doen, zo is het de taal van een hopend, vertrouwend geloof, om met het oog op de beloften te vragen: Wat zullen wij hebben?* Wat zal ons geworden? Doch merk op, dat de discipelen reeds sedert lang alles hadden verlaten, om zich tot den dienst van Christus te kunnen begeven, maar dat zij tot op dit

ogenblik nooit hadden gevraagd: *Wat zullen wij hebben?* Hoewel er voor het uitwendige geen blijk of waarschijnlijkheid van voordeel voor hen was, waren zij toch zo overtuigd van Zijne goedheid, dat zij wisten, dat zij op den duur niets bij of door Hem zouden verliezen, en daarom verlieten zij zich op Hem, gelovende dat Hij hun wel vergoeding zou bieden voor hetgeen zij om Zijnentwil hadden verlaten, al hadden zij ook vooraf geen loon bedongen. Het eert Christus als wij Hem vertrouwen en dienen zonder beding. Nu deze jongeling van Christus was weggegaan naar zijne bezittingen, was het voor hen tijd om eens te bedenken wat *zij* te doen hadden, waar *zij* hun vertrouwen op hadden te stellen. Als wij zien wat anderen door hun geveinsdheid en hun afval behouden, dan is het voor ons goed en gepast om te bedenken wat wij uit genade niet *om*, maar *door* onze oprechtheid en standvastigheid zullen winnen, en dan zullen wij meer reden zien om hen te beklagen dan te benijden.

2. Wij hebben hier Christus' belofte aan hen en aan allen, die in de voetstappen wandelen van hun geloof en hun gehoorzaamheid. Wat er van verwaandheid of van ijdele hoop in hetgeen Petrus zei kon gelegen hebben, ziet Christus voorbij, maar Hij neemt deze gelegenheid te baat om ene *belofte* te geven.

a. Aan Zijn onmiddellijke volgelingen, vers 28. Zij hadden hun eerbied voor Hem getoond door de eersten te zijn, die Hem volgden, en aan hen belooft Hij niet slechts een *schat*, maar ook *eer* in den hemel, en hier hebben zij er nu de acte van schenking, of het patent, van, van Hem, die de Fontein der eer is in dat koninkrijk: *Gij, die Mij gevolgd zijt, in de wedergeboorte, zult zitten op twaalf tronen*. Wij moeten hier letten op: De *considerans*, dat is de beweegreden, dier schenking, welke, als gewoonlijk, bestaat uit ene opsomming van hun diensten. *Gij zijt Mij gevolgd in de wedergeboorte*, en *daarom zal Ik dit voor u doen*. De tijd van Christus' verschijning in de wereld was een tijd van wedergeboorte, of verbetering, Hebreeën 9:10, toen het oude voorbij begon te gaan en alles een nieuw aanzien kreeg. De discipelen waren Christus gevolgd, toen de kerk nog in wording was, toen de Evangelietempel nog in ontwerp was, toen zij van hun apostelschap meer van het werk en de moeite hadden dan van de waardigheid en eer aan hun ambt verbonden. Zij zijn Christus onder voortdurende vermoeienis gevolgd, toen nog slechts weinigen dit deden, daarom zal Hij hun meer bijzondere eer bewijzen. Christus heeft bijzondere gunstbewijzen voor hen, die reeds vroeg met Hem beginnen, die Hem verder vertrouwen dan hun ogen reiken, gelijk zij gedaan hebben, die *Hem gevolgd zijn in de wedergeboorte*. Petrus sprak van hun *alles* verlaten om Hem te volgen, Christus spreekt slechts van hun *volgen* van Hem, dat het voornaamste was. De *dagtekening* van hun eer, die den tijd bepaalt, wanneer zij zal aanvangen, niet op den dag zelf der schenking, neen, zij moeten voor een wijle nog in hun tegenwoordigen onaanzienlijken toestand blijven. Maar *wanneer de Zoon des mensen zal gezeten zijn op den troon Zijner heerlijkheid*, en hierop slaat, naar sommiger gevoelen, de uitdrukking *in de wedergeboorte. Gij, die Mij gevolgd zijt, zult in de wedergeboorte aldus geëerd worden*. Christus' wederkomst zal ene wedergeboorte zijn, als er *nieuwe hemelen en een nieuwe aarde zullen wezen en de wederoprichting aller dingen*. Allen, die deel hebben aan de wedergeboorte in genade, Johannes 3:3, zullen ook delen in de wedergeboorte in heerlijkheid, want, gelijk de genade de eerste opstanding is, Openbaring 20:6, zo is de heerlijkheid de tweede wedergeboorte. Nu wordt door dit uitstel hunner eer tot den tijd, wanneer de Zoon des mensen zal gezeten zijn op den troon Zijner heerlijkheid, te kennen gegeven: *Ten eerste*, dat zij op hun bevordering tot aan dat tijdstip hebben te wachten. Zolang onzes Meesters heerlijkheid wordt verdaagd, is het betamelijk dat ook de onze wordt uitgesteld, en dat wij er naar zullen uitzien, haar zullen verwachten, Romeinen 8:19. Wij

moeten leven en werken, en lijden in geloof, en hope en geduld, welke op de proef gesteld worden. *Ten tweede*. Dat zij delen moeten in Christus' verhoging, hun eer moet ene gemeenschap met Hem zijn in Zijne eer. Met Jezus hebbende geleden, moeten zij ook met Jezus heersen, want hier, zowel als hiernamaals, zal Christus alles in allen zijn, wij moeten zijn, *waar Hij is*, Johannes 12:26, wij moeten *met Hem geopenbaard worden*, Colossenzen 3:4, en dit zal een overvloedige vergoeding wezen, niet slechts voor ons verlies, maar ook voor ons uitstel, en als onze Heere komt zullen wij niet slechts *het onze* ontvangen, maar het onze *met woeker*. De eer zelf, die hier geschonken wordt: *Dat gij ook zult zitten op twaalf tronen, oordelende de twaalf geslachten Israël's*. De bijzondere betekenis dezer belofte is moeilijk vast te stellen, maar ik zie er geen bezwaar in te erkennen, dat zij op onderscheidene wijze vervuld zal worden. *Ten eerste*. Als Christus opgevaren is en aan de rechterhand des Vaders gezeten is op den troon Zijner heerlijkheid, dan zullen de apostelen de kracht des Heiligen Geestes ontvangen, Handelingen 1:8, en dan zullen zij zo hoog bevorderd wezen boven hetgeen zij thans zijn, dat zij zich als op tronen zullen denken bij de bevordering en verbreiding des Evangelies. Zij zullen het verkondigen met gezag, als een rechter van zijn rechterstoel. Hun opdracht zal vergroot, uitgebreid zijn, zij zullen Christus, wetten afkondigen, waardoor de kerk, het geestelijke Israël Gods, Galaten 6:16, geregeerd zal worden, en *het Israël naar het vlees*, dat in ongeloof blijft volharden, zal met alle anderen, die evenzo doen, veroordeeld worden. De eer en macht, die hun worden gegeven, kunnen verklaard worden door Jeremia 1:10. *Zie, Ik stel u te dezen dage over de volken*, en Ezechiël 20:4, *Zult gij hen oordelen* , en Daniël 7:18, *De heiligen der hoge plaatsen zullen dat koninkrijk ontvangen*, en Openbaring 12:1, waar de leer van Christus *ene kroon van twaalf sterren* genoemd wordt. *Ten tweede*. Als Christus verschijnt voor de verwoesting van Jeruzalem, Hoofdstuk 24:31, dan zal Hij de apostelen zenden om de Joodse natie te oordelen, omdat in die verwoesting hun voorzeggingen overeenkomstig het woord van Christus vervuld zullen worden. *Ten derde*. Sommigen denken, dat dit heen wijst naar de bekering der Joden, die nog geschieden zal aan het einde der wereld, na den val van den antichrist, en dat het der apostelen regering betreft van de twaalf stammen Israël's, niet door een lichamelijke opstanding van hun persoon, maar door ene verlevendiging van den Geest, die in hen woonde, en van die zuiverheid van kennis, die zij aan de wereld hebben overgeleverd, en voornamelijk, door de erkenning van hun Evangelie als den maatstaf van hun geloof en de richting van hun leven. *Ten vierde*. Ongetwijfeld zal de volkomen vervulling hiervan plaatshebben bij de wederkomst van Jezus Christus, wanneer de heiligen in het algemeen de wereld zullen oordelen, en inzonderheid de twaalf apostelen, als assessoren of bijzitters van Christus in het oordeel op den groten dag, wanneer geheel de wereld haar eindoordeel zal horen, en zij zullen het vonnis bevestigen en er mede instemmen. Maar de stammen Israël's worden genoemd, deels omdat het aantal der apostelen gelijk was aan het aantal der stammen, en deels ook omdat de apostelen Joden waren, hun het vriendelijkst gezind, maar zeer boosaardiglijk door hen vervolgd, en het duidt aan, dat de heiligen hun bloedverwanten en vrienden naar den vleze zullen oordelen, in den groten dag diegenen zullen oordelen, voor wie zij vriendelijk gezind zijn geweest, hun vervolgers zullen oordelen, door wie zij in deze wereld geoordeeld werden. Maar het algemene oogmerk dezer belofte is de heerlijkheid en waardigheid te tonen, die in den hemel voor de heiligen zijn weggelegd, en een overvloedige vergoeding zullen zijn voor den smaad, dien zij hier om Christus' wil hebben geleden. Er zijn hogere trappen van heerlijkheid voor hen, die het meest gedaan en geleden hebben. In deze wereld zijn de apostelen gejaagd en vervolgd, heen en weer gedreven, dáár zullen zij neerzitten en rusten, hier wachtten hun *banden en verdrukkingen en dood*, dáár *zullen zij zitten op tronen der heerlijkheid*, hier werden zij voor rechtbanken gesleept, dáár zullen zij op den rechterstoel neerzitten, hier hebben de twaalf geslachten Israël's hen vertreden, daar zullen dezen voor hen sidderen. En zal dit loon niet groot

genoeg zijn om al hun verliezen en onkosten voor Christus te vergoeden? Lukas 22:29. De bevestiging van deze schenking. Zij is vast, onaantastbaar, onveranderlijk, zeker, want Christus heeft gezegd: *Voorwaar Ik zeg u, Ik, de Amen, de getrouwe Getuige, die gemachtigd ben deze schenking te doen, Ik heb het gezegd, en het kan niet teniet gedaan worden*.

b. Hier is ene belofte aan alle anderen, die op gelijke wijze alles verlaten om Christus te volgen. Die bevordering of verhoging was niet bijzonder voor de apostelen, of voor hen alleen, neen, alle heiligen zullen deze eer hebben. Christus zal er voor zorgen, dat geen hunner iets bij Hem zal verliezen, vers 29. *Een iegelijk*, die iets om Christus zal verlaten hebben, *zal ontvangen*. Verliezen, *om Christus' wil geleden*, worden hier verondersteld. Christus had gezegd, dat Zijne discipelen zich moeten verloochenen in alles wat hun in deze wereld aangedaan wordt, hier noemt Hij nu enige bijzonderheden, want het is goed om op het ergste voorbereid te zijn. Indien zij niet, gelijk de apostelen, alles hebben verlaten, toch hebben zij veel verlaten, wellicht huizen, zodat zij er zich toe begeven moesten om in woestijnen om te dwalen, of wel dierbare bloedverwanten, die niet met hen mede wilden gaan om Christus te volgen, dezen inzonderheid worden genoemd als het moeilijkst en hardst voor een teder gemoed om er van te scheiden, of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of vrouw, of kinderen, en ten slotte worden er ook akkers bijgevoegd, waarvan de opbrengst diende om het gezin te onderhouden. Nu wordt, *ten eerste*, verondersteld, dat deze verliezen geleden worden om Christus' naams wille, want anders neemt Hij gene verplichting tot vergoeding op zich. Velen verlaten broeders, en vrouw en kinderen wegens ongenoegen of uit hartstocht, *gelijk een vogel, die uit zijn nest omdoolt*, dat is een zondig verlaten. Maar als wij hen verlaten om Christus' wil, omdat wij niet hen en ook een goede consciëntie kunnen behouden, dan moeten wij of hen verlaten, of ons deel aan Christus opgeven. Maar als wij niet onze belangstelling in hen opgeven, onzen plicht jegens hen niet verzaken, maar wèl ons genot en onze vertroosting in hen, veeleer dan Christus te verloochenen, en dat wel met het oog op Hem, op Zijne eer en heerlijkheid, dan zal dit beloond worden. Het is niet het lijden, maar de zaak waarvoor geleden wordt, die den martelaar en belijder maakt. *Ten tweede*. Het wordt verondersteld een groot verlies te zijn, en toch neemt Christus op zich het te vergoeden, want Hij kan dit, al is die vergoeding ook nog zo groot. Let op de barbaarsheid der vervolgers, die onschuldige lieden van alles beroofden om geen andere misdaad dan Christus te hebben gevolgd. Let op het geduld der vervolgden, en de kracht van hun liefde tot Christus, die door gene wateren kon uitgeblust worden. Ene vergoeding voor die verliezen is hier verzekerd. Duizenden hebben op Christus' vertrouwd, maar nooit is iemand iets bij of door Hem tekort gekomen. Nooit was er iemand hunner, die niet onuitsprekelijk door Hem gewonnen bleek te hebben, toen de rekening werd opgemaakt. Christus verpandt hier Zijn woord, dat Hij Zijn lijdende dienstknechten niet alleen schadeloos zal stellen en hen ongedeerd zal bewaren, maar hen ook overvloedig zal belonen. Laat hen de lijst van hun verliezen voor Christus opmaken, en zij kunnen er zeker van zijn te zullen ontvangen: *Ten eerste*. Honderdvoudige vergoeding in dit leven, soms in de *soort* der dingen zelven, die zij voor Hem hebben opgegeven. God zal aan Zijn lijdende dienstknechten meer vrienden verwekken, die dit zullen zijn om Christus' wil, dan zij vrienden verloren hebben, die het waren om hunnentwil. Wáár de apostelen ook kwamen, overal ontmoetten zij degenen, die hun vriendelijkheid betoonden, hen onthaalden en herbergden, hun deur en hun hart voor hen openden. Maar zij zullen ook honderdvoudig ontvangen in vriendelijkheid en liefde, in die dingen, die oneindig beter en van groter waarde zijn. Zij zullen toenemen in genade, hun vertroosting zal overvloedig wezen, zij zullen de tekenen ontvangen van Gods liefde, zij zullen volkomener gemeenschap met Hem oefenen, helderder inzichten verkrijgen, lieflijker voorsmaak genieten van *de heerlijkheid, die geopenbaard zal worden*, en dan kunnen zij in waarheid zeggen, dat zij

honderdmaal meer lieflijkheid en vertroosting smaken in God en Christus, dan zij in vrouw of kinderen zouden kunnen smaken.

Ten tweede. Ten laatste *het eeuwige leven*. Het eerste zou, al ware er niets meer, reeds beloning genoeg zijn, honderd percent is een grote winst. Maar dit wordt er nog als toegift bijgevoegd. Het *leven*, dat hier beloofd wordt, sluit alle lieflijkheid des levens in, en wel in de hoogste mate, en dat alles nog *eeuwig*. Indien wij nu slechts aan de belofte geloof konden toevoegen, en op Christus vertrouwden voor de vervulling, dan zouden wij voorzeker niets te veel achten om te doen, en niets te zwaar achten om te lijden, en niets te dierbaar achten om er van te scheiden, om Zijnentwil. In het laatste vers voorkomt onze Heiland ene misvatting van sommigen, alsof de voorrang in de heerlijkheid meer afhing van voorgaan in tijd dan van de mate van genade. Neen, *Vele eersten zullen de laatsten zijn en vele laatsten de eersten*, vers 30. God zal aan de kinderkens openbaren wat Hij voor de wijzen en verstandigen verborgen heeft. Hij zal de ongelovige Joden verwerpen, en de gelovige heidenen aannemen. Het hemels erfdeel wordt niet gegeven op de wijze, waarop aardse erfenissen gewoonlijk gegeven worden, naar rang van ouderdom en eerstgeboorte, maar naar het welbehagen Gods. Dit is de tekst van een andere leerrede, die wij in het volgende hoofdstuk zullen vinden.

HOOFDSTUK 20

1 Want het Koninkrijk der hemelen is gelijk een heer des huizes, die met den morgenstond uitging, om arbeiders te huren in zijn wijngaard.
2 En als hij met de arbeiders eens geworden was, voor een penning des daags, zond hij hen heen in zijn wijngaard.
3 En uitgegaan zijnde omtrent de derde ure, zag hij anderen, ledig staande op de markt.
4 En hij zeide tot dezelve: Gaat ook gij heen in den wijngaard, en zo wat recht is, zal ik u geven. En zij gingen.
5 Wederom uitgegaan zijnde omtrent de zesde en negende ure, deed hij desgelijks.
6 En uitgegaan zijnde omtrent de elfde ure, vond hij anderen ledig staande, en zeide tot hen: Wat staat gij hier den gehelen dag ledig?
7 Zij zeiden tot hem: Omdat ons niemand gehuurd heeft. Hij zeide tot hen: Gaat ook gij heen in den wijngaard, en zo wat recht is, zult gij ontvangen.
8 Als het nu avond geworden was, zeide de heer des wijngaards, tot zijn rentmeester: Roep de arbeiders, en geef hun het loon, beginnende van de laatsten tot de eersten.
9 En als zij kwamen, die ter elfder ure gehuurd waren, ontvingen zij ieder een penning.
10 En de eersten komende, meenden, dat zij meer ontvangen zouden; en zij zelven ontvingen ook elk een penning.
11 En dien ontvangen hebbende, murmureerden zij tegen den heer des huizes,
12 Zeggende: Deze laatsten hebben maar een uur gearbeid, en gij hebt ze ons gelijk gemaakt, die den last des daags en de hitte gedragen hebben.
13 Doch hij, antwoordende, zeide tot een van hen: Vriend! ik doe u geen onrecht; zijt gij niet met mij eens geworden voor een penning?
14 Neem het uwe en ga heen. Ik wil dezen laatsten ook geven, gelijk als u.
15 Of is het mij niet geoorloofd, te doen met het mijne, wat ik wil? Of is uw oog boos, omdat ik goed ben?
16 Alzo zullen de laatsten de eersten zijn, en de eersten de laatsten; want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.
17 En Jezus, opgaande naar Jeruzalem, nam tot Zich de twaalf discipelen alleen op den weg, en zeide tot hen:
18 Ziet, wij gaan op naar Jeruzalem, en de Zoon des mensen zal den overpriesteren en Schriftgeleerden overgeleverd worden, en zij zullen Hem ter dood veroordelen;
19 En zij zullen Hem den heidenen overleveren, om Hem te bespotten en te geselen, en te kruisigen; en ten derden dage zal Hij weder opstaan.
20 Toen kwam de moeder der zonen van Zebedeus tot Hem met haar zonen, Hem aanbiddende, en begerende wat van Hem.
21 En Hij zeide tot haar: Wat wilt gij? Zij zeide tot Hem: Zeg, dat deze mijn twee zonen zitten mogen, de een tot Uw rechter-, en de ander tot Uw linker hand in Uw Koninkrijk.
22 Maar Jezus antwoordde en zeide: Gijlieden weet niet wat gij begeert; kunt gij den drinkbeker drinken, dien Ik drinken zal, en met den doop gedoopt worden, waarmede Ik gedoopt worde? Zij zeiden tot Hem: Wij kunnen.
23 En Hij zeide tot hen: Mijn drinkbeker zult gij wel drinken, en met den doop, waarmede Ik gedoopt worde, zult gij gedoopt worden; maar het zitten tot Mijn rechter-, en tot Mijn linker hand, staat bij Mij niet te geven, maar het zal gegeven worden dien het bereid is van Mijn Vader.
24 En als de andere tien dat hoorden, namen zij het zeer kwalijk van de twee broeders.

25 En als Jezus hen tot Zich geroepen had, zeide Hij: Gij weet, dat de oversten der volken heerschappij voeren over hen, en de groten gebruiken macht over hen.
26 Doch alzo zal het onder u niet zijn; maar zo wie onder u zal willen groot worden, die zij uw dienaar;
27 En zo wie onder u zal willen de eerste zijn, die zij uw dienstknecht.
28 Gelijk de Zoon des mensen niet is gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen.
29 En als zij van Jericho uitgingen, is Hem een grote schare gevolgd.
30 En ziet, twee blinden, zittende aan den weg, als zij hoorden, dat Jezus voorbijging, riepen, zeggende: Heere, Gij Zone Davids! ontferm U onzer.
31 En de schare bestrafte hen, opdat zij zwijgen zouden; maar zij riepen te meer, zeggende: Ontferm U onzer, Heere, Gij Zone Davids!
32 En Jezus, stil staande, riep hen en zeide: Wat wilt gij, dat Ik u doe?
33 Zij zeiden tot Hem: Heere! dat onze ogen geopend worden.
34 En Jezus, innerlijk bewogen zijnde met barmhartigheid, raakte hun ogen aan; en terstond werden hun ogen ziende, en zij volgden Hem.

In dit hoofdstuk hebben wij vier zaken.

I. De gelijkenis van de arbeiders in den wijngaard, vers 1-16,

II. Ene voorzegging van het naderend lijden van Christus, vers 17-19,

III. Het verzoek van twee der discipelen, door hun moeder, dat door Christus bestraft wordt, vers 20-28,

IV. De bede van twee blinden verhoord, en hun ogen geopend, vers 29-34.

Mattheus 20:1-16

Deze gelijkenis van de arbeiders in den wijngaard heeft de strekking:

I. Ons het koninkrijk der hemelen voor te stellen, vers 1, dat is: de weg en wijze der Evangeliebedeling. De wetten van dat koninkrijk zijn niet in gelijkenissen gehuld, maar duidelijk voorgesteld, zoals in de bergrede, maar de verborgenheden van dat koninkrijk worden voorgesteld in gelijkenissen, zoals hier en in Hoofdstuk 13. Het is nodiger de plichten des Christendoms te kennen dan de begrippen of denkbeelden er van, maar van die begrippen is dan ook meer opheldering of verduidelijking nodig dan voor de plichten, en daartoe dienen de gelijkenissen.

II. Ons in het bijzonder datgene betreffende het koninkrijk der hemelen voor te stellen, hetwelk Hij aan het slot van het vorige hoofdstuk gezegd had, namelijk dat *vele eersten de laatsten zullen zijn, en vele laatsten de eersten*, waarmee deze gelijkenis in verband staat. Die waarheid, die schijnbaar ene tegenstrijdigheid bevat, had verdere verklaring nodig. Niets was meer ene verborgenheid in de Evangeliebedeling dan de verwerping der Joden en de roeping der heidenen. Als zodanig spreekt de apostel er van in Efeziërs 3:3-6, dat de heidenen mede-erfgenamen zouden zijn, ook was er niets dat de Joden meer prikkelde en ergerde dan de aanduiding hiervan. Nu schijnt het het voornaamste doel van deze gelijkenis te zijn, aan te tonen, dat de Joden het eerst in den wijngaard geroepen worden, en velen van hen zullen op die roeping komen, maar eindelijk zal het Evangelie gepredikt worden aan de heidenen, en zij zullen het aannemen, en dan met de Joden in dezelfde voorrechten delen, zij zullen *medeburgers zijn der heiligen*, en daarvan hadden de Joden, zelfs de gelovigen onder hen, een diepen afkeer, hoewel zonder reden. Doch de gelijkenis kan meer in het algemeen toegepast worden, en toont ons:

1. Dat God niemands schuldenaar is.

2. Dat velen, die het laatst beginnen en ten opzichte van den Godsdienst volstrekt niet veelbelovend zijn, door den zegen van God soms toch verder komen in kennis, genade en nuttigheid, dan anderen, wier ingang vroeger geschied is en die dus meer verwachting van zich gaven. Hoewel Cushi eerder op weg ging dan Ahimaäz, is Ahimaäz, *den weg van het effen veld lopende*, Cushi toch voorbijgekomen. Johannes is sneller van voet dan Petrus, en *komt het eerst aan het graf*, maar Petrus heeft meer moed, en gaat er *het eerst in*. Aldus *zullen vele laatsten de eersten zijn*. Sommigen houden dit voor ene waarschuwing aan de discipelen, die geroemd hadden op hun vroegtijdige en ijverige aanneming van Christus. Zij hebben alles verlaten om Hem te volgen, doch laat hen toezien, dat hun ijver blijft duren, laat hen voorwaarts gaan en volharden, want anders zal hun goed begin hun niet baten, zij die schenen de *eersten* te zijn, zouden de *laatsten* wezen. Soms gebeurt het dat zij, die op lateren leeftijd bekeerd werden, hen, die vroeger bekeerd zijn, voorbij hebben gestreefd. Paulus was *als een ontijdig geborene*, maar hij was toch *nergens minder in dan de uitnemendste apostelen*, en hij heeft meer gedaan dan zij, die voor hem in Christus geweest zijn. Er is enige overeenkomst tussen deze gelijkenis en die van den verloren zoon, waarin hij, die van zijn dwaalweg terugkeerde, even dierbaar was aan zijn vader als hij, die nooit gedwaald had, *de eersten en de laatsten gelijk*.

3. Dat *de vergelding des loons* aan de heiligen gegeven zal worden, niet overeenkomstig den tijd hunner bekering, maar overeenkomstig hun toebereiding er voor door genade in deze wereld, niet

naar recht van eerstgeboorte, zoals in Genesis 43:33, maar naar *de mate van de grootte der volheid van Christus*. Aan de apostelen, die Christus gevolgd waren in de wedergeboorte, bij het begin der Evangeliebedeling, had Christus grote heerlijkheid beloofd, Hoofdstuk 19:38, maar nu zegt Hij hun, dat zij, die op gelijke wijze Hem getrouw zijn, ook aan het einde der wereld, dezelfde vergelding des loons zullen hebben, zij zullen *met Hem zitten op Zijn troon* even goed als de apostelen, Openbaring 3:21. Die in de laatste dagen voor Christus lijden, zullen hetzelfde loon ontvangen als de martelaars en belijders uit de eerste eeuwen van het Christendom, hoewel dezen meer beroemdheid hebben verworven, en de getrouwe leraren van heden zullen gelijk loon ontvangen als de eerste kerkvaders. Wij hebben in deze gelijkenis twee zaken: de *overeenkomst* met de arbeiders, en de *afrekening* met hen. De overeenkomst met de arbeiders, vers 1-7, en hier zal als naar gewoonte gevraagd worden: Wie huurt hen? *Een heer des huizes*, een huishouder. God is de grote Huishouder, wiens wij zijn, en wie wij dienen. Als Heer des huizes heeft Hij werk, dat Hij gedaan wil hebben, en dienstknechten, die Hij wil doen arbeiden. Hij heeft een groot gezin in hemel en op aarde, dat naar Jezus Christus genoemd wordt, Efeziërs 3:15, en waarvan Hij de Eigenaar en Bestuurder is. God huurt arbeiders, niet omdat Hij hen of hun diensten nodig heeft-want wat kan onze rechtvaardigheid Hem aanbrengen? -maar zoals sommige barmhartige, edelmoedige heren arme mensen aan het werk houden, uit vriendelijkheid voor hen, om hen te behoeden voor luiheid en armoede, en hen te betalen voor het werk, dat zij voor zich zelven doen. Waar zij gehuurd werden? Op de markt, waar zij, totdat zij in Gods dienst gehuurd worden, *ledig staan*, vers 3, den gehelen dag ledig, vers 6. De ziel des mensen staat gereed om in den een of anderen dienst gehuurd te worden, zij was, evenals alle schepselen, geschapen om te arbeiden, en zij is of dienstbaar der ongerechtigheid, of der gerechtigheid, Romeinen 6:19. Door zijne verzoekingen huurt de duivel arbeiders voor zijn akker, om zwijnen te hoeden. Door Zijn Evangelie huurt God arbeiders in Zijn wijngaard, om hem te bebouwen en te bewaren, dat is paradijsarbeid. Wij staan voor de keuze, want gehuurd moeten wij worden, Jozua 24:15, *Kiest u heden wie gij dienen zult*. Totdat wij in den dienst van God gehuurd zijn, staan wij den gehelen dag ledig, een zondige toestand, want als wij het vuile werk van Satan doen, dan kan dat met recht een *ledig staan* genoemd worden. Zondaars doen niets, niets doelmatigs, niets van het grote werk, waartoe zij in de wereld gezonden werden, niets waarvan goede rekenschap kan worden gegeven. De Evangelieroeping gaat uit tot hen, die ledig op de markt staan. De markt is ene plaats *van gewoel* en dáár roept de Wijsheid, Prediker 1:20, 21, het is ene plaats van spel, waar de kinderen spelen, Hoofdstuk 11:16, en het Evangelie roept ons van ijdelheid tot ernst, het is ene plaats van handel en bedrijf, van geraas en van haast, en wij worden geroepen om ons daar van terug te trekken. Voor welk werk zij gehuurd zijn? Om te arbeiden in Zijn wijngaard. De kerk is Gods wijngaard, door Hem geplant, bewaterd en omtuind, de vrucht er van behoort te wezen tot eer en lof van Hem. Wij allen worden geroepen om arbeiders te zijn in dezen wijngaard. Godsdienstig werk is wijngaardswerk, snoeien, omspitten, bewateren, omtuinen, uitwieden, enz. Ieder onzer heeft een wijngaard te verzorgen, onze eigen ziel, en zij is Godes, en zij moet verzorgd en bewaard worden voor Hem. In dit werk moeten wij niet traag, langzaam of achteloos zijn, maar *arbeiders*, werkende, *onze eigen zaligheid werkende*. Het werk voor God laat geen beuzelen toe. Men kan wel lui en ledig naar de hel gaan, maar wie naar den hemel wil gaan, moet arbeiden. Wat zal hun loon wezen? Hij belooft, ten eerste. *Een penning*, vers 2. De Romeinse penning had ene waarde van € 0.75 van ons geld, een dagloon voor een dagwerk, en dit loon voldoende voor het onderhoud van een dag. Dit bewijst niet, dat het loon van onze gehoorzaamheid aan God uit de werken is, of als iets, dat door Hem aan ons verschuldigd is moet worden aangemerkt, neen het is, naar genade, vrije genade, Romeinen 4:4, of dat er enigerlei evenredigheid is tussen onzen dienst en des hemels heerlijkheid, neen, als wij alles gedaan hebben,

zijn wij nog onnutte dienstknechten, maar het duidt aan, dat ons een loon, en wel een genoegzaam loon, is voorgesteld. *Ten tweede. Zo wat recht is*, vers 4-7. God zal voorzeker niet ten achter blijven om den dienst, die voor Hem geschiedt, te belonen, nooit is iemand er bij tekort gekomen, als hij voor God gearbeid heeft. De kroon, die ons is voorgesteld, is ene *kroon der rechtvaardigheid, welke de rechtvaardige Rechter geven zal*. Voor welken termijn zij gehuurd waren? Voor *een dag*. Het is slechts het werk van een dag, dat hier gedaan wordt. De tijd des levens is de dag, waarin wij moeten werken de werken desgenen, die ons in de wereld gezonden heeft. Het is een korte tijd, het loon is voor de eeuwigheid, het werk is slechts voor een dag, van den mens wordt gezegd, dat hij *als een dagloner zijn dag afdoet*, Job 14:6 1). Het behoort ons aan te zetten tot spoed en naarstigheid bij ons werk, dat wij slechts zo weinig tijd hebben om in te werken, en dat zo spoedig de nacht komt, waarin niemand werken kan, en als ons groot werk onafgedaan blijft, en onze dag is voorbij, dan is het voor eeuwig gedaan met ons. Het moet ons ook bemoedigen in betrekking tot het harde en moeilijke van ons werk, dat het slechts voor een dag is, de naderende schaduw, waarnaar de dienstknecht hijgt, zal beide rust en het loon des werks met zich brengen, Job 7:2. Laat ons dit in geloof en lijdzaamheid blijven verbeiden. Er wordt ook aandacht gewijd aan de verschillende uren van den dag, waarop de arbeiders gehuurd werden. De apostelen werden uitgezonden in de eerste en de derde ure van den Evangeliedag. Zij hadden een eerste en een tweede zending, terwijl Christus op aarde was, en hun werk was het om de Joden te roepen. Na Christus' hemelvaart, omtrent de zesde en de negende ure, gingen zij uit op dezelfde boodschap, het Evangelie predikende alleen aan de Joden, het eerst aan die, welke in Judea waren, en daarna aan hen, die in de verstrooiing waren, maar eindelijk, toen het ongeveer de elfde ure was, hebben zij de heidenen tot hetzelfde werk en dezelfde voorrechten geroepen als de Joden, en hun gezegd dat er in Christus Jezus geen onderscheid zou zijn tussen Jood en Griek. Maar dit kan, en wordt ook gewoonlijk, toegepast op de verschillende tijdperken des levens, waarin de zielen tot Christus worden bekeerd. De gewone, algemene roeping om te komen en in den wijngaard te arbeiden, gaat uit tot iedereen, maar er is ook een bijzondere roeping, en die bijzondere roeping is krachtdadig, wanneer wij er gevolg aan geven, dat is, als wij op de roepstem, die tot ons uitgaat, ook werkelijk komen.

Ten eerste. Sommigen worden krachtdadig geroepen, zij beginnen te arbeiden in den wijngaard als zij nog jong zijn. Zij worden vroeg in den morgen gezonden, die reeds in hun tedere jaren genade ontvangen en hun Schepper gedenken. Johannes de Doper was geheiligd van moeders lijf aan, en daarom was hij groot, Lukas 1:15, Timotheus van kinds af, 2 Timotheus 3:15 :Obadja vreesde den Heere van zijne jonkheid af. Zij, die zulk ene reize hebben te doen, moeten zich bijtijds op weg begeven, hoe eerder, hoe beter.

Ten tweede. Anderen ontvangen de krachtdadige, zaligmakende roeping en genade op den middelbaren leeftijd. Ga, werk in den wijngaard, op de derde, zesde, of negende ure. De kracht der Goddelijke genade wordt verheerlijkt in de bekering van sommigen, als zij temidden van hun wereldse genietingen, of onder het najagen van wereldse doeleinden worden aangegrepen, gelijk dit met Paulus geschied is. God heeft werk voor alle leeftijden, geen tijd is ongeschikt om er zich in tot God te wenden. God zal niemand afwijzen, die zich wil laten huren, want *nog is er plaats. Ten derde*. Anderen worden in hun ouderdom in den wijngaard gehuurd, ter elfder ure, als het laat is op den levensdag, en er nog slechts een uur van de twaalf is overgebleven. Niemand wordt gehuurd op de twaalfde ure, als het leven voorbij is, dan is ook de gelegenheid voorbij, maar *zolang er leven is, is er hoop*.

1. Er is hoop voor oude zondaren, want, indien zij zich in oprechtheid tot God wenden, zullen zij ongetwijfeld door Hem aangenomen worden, waar berouw komt nooit te laat. En

2. Wij kunnen hopen, dat oude zondaren tot waar berouw en bekering gebracht zullen worden. Voor de almachtige genade is niets te zwaar of te moeilijk, zij kan de huid des Moormans en de vlekken des luipaards veranderen, zij kan hen aan den arbeid doen gaan, die de gewoonte van luiheid en lediggang hadden aangenomen. Nicodemus kan wedergeboren worden, oud zijnde, en de oude mens, die verdorven is, kan worden afgelegd. Maar laat niemand daarom zijne bekering uitstellen, tot hij oud geworden is. Het is waar, dezen werden nog ter elfder ure in den wijngaard gezonden, maar niemand had hen tevoren gehuurd, of aangeboden hen te huren. De heidenen zijn ter elfder ure ingekomen, maar het was omdat hun tevoren het Evangelie niet gepredikt was geworden. Zij, die in de derde of de zesde ure Evangelieaanbiedingen hebben ontvangen, maar ze hebben weerstaan en afgewezen, zullen ter elfder ure voor zich niet kunnen zeggen, wat dezen gezegd hebben: *Niemand heeft ons gehuurd*. En evenmin kunnen zij er zeker van zijn, dat iemand hen ter negender of ter elfder ure zal huren. Daarom-niet om iemand te ontmoedigen, maar om allen op te wekken-moet in herinnering worden gehouden, dat het *nu* de welaangename tijd is. Indien wij Zijne stem willen horen, moet het *heden* zijn. De afrekening met de arbeiders. Zij had plaats, *als het nu avond geworden was*. Als naar gewoonte werden toen de dagloners bijeengeroepen en betaald. De avond is de tijd der afrekening, de bijzondere rekening en verantwoording moet afgelegd worden aan den avond onzes levens, want na den dood komt het oordeel. De getrouwe arbeiders zullen hun loon ontvangen als zij sterven, dit wordt uitgesteld tot aan dien tijd, opdat zij het geduldig verbeiden, maar niet langer, want God zal overeenkomstig den door Hem zelven gestelden regel handelen: *Op zijn dag zult gij zijn loon geven, en de zon zal daarover niet ondergaan*, Deuteronomium 24:15. Als Paulus, de getrouwe arbeider, sterft, is hij terstond met Christus. Het loon zal niet verdaagd worden tot aan den morgen der opstanding, maar dan, aan den avond der wereld, zal de algemene afrekening geschieden, wanneer *een iegelijk zal wegdragen hetgeen door het lichaam geschiedt*. Als de tijd ten einde is, en daarmee ook de wereld des arbeidens en der gelegenheid, dan begint de toestand der vergelding, roep dan de arbeiders en geef hun het loon. Leraren roepen hen om hun werk te doen in den wijngaard, de dood roept hen uit den wijngaard, om hun penning te ontvangen, en voor hen, voor wie de roeping in den wijngaard krachtig is geweest, dat is, voor hen, die op die roepstem gekomen zijn, zal de roeping uit den wijngaard vreugdevol wezen. Merk op, dat zij niet om hun loon kwamen voor zij geroepen werden, wij moeten met geduld en lijdzaamheid wachten op Gods tijd voor onze rust en voor ons loon, ons regelen naar de klok onzes Meesters. Op den groten dag zal de laatste bazuin de arbeiders roepen, 1 Thessalonicenzen 4:16. *Dan zult gij roepen*, zegt de goede en getrouwe dienstknecht, *en ik zal antwoorden*. Bij het roepen der arbeiders moeten zij beginnen met de laatsten, en zo tot de eersten komen. Laat hen, die ter elfder ure komen, niet achtergesteld worden bij de anderen, maar, opdat zij niet ontmoedigd worden, het eerst worden geroepen. Op den groten dag zullen die in Christus gestorven zijn wel eerst opstaan, maar die levend overgebleven zijn, op dewelke de einden der eeuwen gekomen zijn (de elfde ure van den dag) zullen tezamen met hen opgenomen worden in de lucht. Geen voorkeur zal aan rang van ouderdom worden gegeven, een iegelijk zal opstaan in zijn lot, in het einde der dagen. Hoe die afrekening was, en daarbij zullen wij hebben te letten: *Ten eerste*. Op de algemene betaling, vers 9, 10. *Zij ontvingen ieder een penning*. Allen, die met volharding in goeddoen, heerlijkheid, en eer, en onverderflijkheid zoeken, zullen ongetwijfeld het eeuwige leven verkrijgen, Romeinen 2:7, niet als *huurloon* voor de waardij van hun werk, maar als de *gave* van God. Hoewel er trappen van heerlijkheid zijn in den hemel, zal er toch voor ieder een

volkomen gelukzaligheid zijn. Zij die van het Oosten en Westen komen, zij, die laat komen, zij, die van de wegen en heggen gehaald worden, zullen met Abraham, Izaak en Jakob aanzitten aan hetzelfde feestmaal, Hoofdstuk 8:11. In den hemel zal ieder vat vol zijn, boordevol, hoewel alle vaten niet even groot zijn en dus niet van gelijken inhoud kunnen zijn. Bij de verdeling van de toekomstige geneugten zal, evenals bij het inzamelen van het manna, hij die veel verzameld heeft niet overhouden, en hij, die weinig verzameld heeft, niet tekortkomen Exodus 16:18. Zij, die door Christus wonderdadig gespijzigd werden, waren van verschillende grootte, mannen, vrouwen en kinderen, maar allen aten zij en werden verzadigd. Het geven van het loon voor een gehelen dag aan hen, die geen tiende deel van het werk van een dag gedaan hadden, toont aan dat God Zijne beloningen uitdeelt naar Zijne *genade en vrijmacht* en niet naar *schuld*. De besten der arbeiders en zij, die het vroegst beginnen, hebben nog zoveel ledige ruimten in hun tijd, zoveel verloren ogenblikken, en hun arbeid voor God niet vol zijnde, kan in waarheid van hen gezegd worden, dat zij van de twaalf uur nauwelijks een in den wijngaard gearbeid hebben. Maar omdat wij onder de genade zijn, en niet onder de wet, zal toch die dienst, hoe gebrekkig ook, maar in oprechtheid verricht, niet slechts aangenomen, maar door vrije genade rijkelijk beloond worden. Vergelijk Lukas 17:7, 8 met Lukas 12:37. De verdediging, of verontschuldiging, aangevoerd tegenover hen, die zich aan deze gelijke uitdeling ergerden. De omstandigheden hiervan dienen ter versiering der gelijkenis, maar het algemene doel is klaarblijkelijk, dat de laatsten de eersten zullen zijn.

Wij hebben hier:

1. De ergernis, die er door werd opgewekt, vers 11, 12. *Zij murmureerden tegen den heer des huizes*, niet alsof er in den hemel ontevredenheid of murmurering is, of zijn kan, want ontevredenheid is tegelijk schuld en smart, en geen van beiden kan in den hemel bestaan. Maar er kan zijn, en er is dikwijls, ontevredenheid en murmurering betreffende den hemel en de hemelse dingen, terwijl zij nog in het vooruitzicht zijn in deze wereld. Dit wijst op de afgunst, verwekt bij de Joden wegens de toelating der heidenen in het koninkrijk der hemelen. Gelijk de oudste broeder in de gelijkenis van den verloren zoon gemelijk was en morde wegens de ontvangst, die aan zijn jongeren broeder ten deel viel, en wegens zijns vaders grootmoedigheid jegens hem, zo hebben ook deze arbeiders met hun meester getwist, en aanmerking op hem gemaakt, niet zozeer omdat zij niet genoeg hadden ontvangen, als wel omdat anderen met hen *gelijk* werden gesteld. Zij, evenals die oudste broeder, roemen op hun goede diensten: *Wij hebben den last des daags* en *de hitte gedragen*. Dat was alles wat zij er van zeggen konden. Van de zondaars wordt gezegd, dat zij *arbeiden ten vure*, Habakuk 2: *13*, terwijl Gods dienstknechten, op zijn ergst genomen, toch slechts in de zon arbeiden, niet in de hitte van den ijzeren oven, maar slechts in de hitte des daags. Nu *hebben deze laatsten slechts een uur gearbeid, en dat wel in het koele gedeelte van den dag*, en toch *hebt gij hen ons gelijk gemaakt*. De heidenen, nog zo kortelings geroepen, genieten evenveel van de voorrechten in het koninkrijk van den Messias als de Joden, die zolang in den wijngaard der Oud Testamentische kerk hebben gearbeid, onder het juk der ceremoniële wet, in verwachting van dat koninkrijk. Er is in ons een sterke geneigdheid om te denken, dat wij te weinig en anderen te veel hebben van de tekenen van Gods gunst, en dat wij te veel en anderen te weinig van het werk Gods doen. Zeer geneigd zijn wij allen de verdienste van anderen te onderschatten, en de onze te overschatten. Wellicht geeft Christus hier aan Petrus een wenk, om niet al te zeer te roemen, zoals hij scheen te doen, toen hij zei, *alles verlaten te hebben om Christus te volgen*, alsof hij en de overigen van hen, die aldus den last en de hitte des daags gedragen hebben, een hemel apart moesten hebben. Het is voor hen, die meer dan gewoon voor God doen en lijden, moeilijk, om door

de gedachte er aan niet opgeblazen te worden en te denken, dat zij er bijzondere verdienste door hebben. Paulus heeft zich hiervoor gewacht, toen hij, hoewel de voornaamste der apostelen zijnde, zich zelven als niets achtte, ja minder dan de minste der heiligen.

2. De ergernis weggenomen. Drie dingen worden door den heer des huizes aangevoerd in antwoord op dien waan der kwaadwilligheid.

a. Dat de klager niet kon zeggen, dat hem onrecht was geschied, vers 13, 14. Hij houdt zijne rechtvaardigheid staande: *Vriend, ik doe u geen onrecht*. Hij noemt hem *vriend*, want in ons spreken en redeneren met anderen moeten wij ons van zachte woorden, maar krachtige argumenten bedienen. Indien onze minderen gemelijk en tergend of prikkelend zijn, moeten wij ons hierdoor niet in drift laten ontsteken, maar kalm met hen blijven spreken. Het is een onbetwistbare waarheid, dat God geen onrecht kan doen. Dit is het kroonrecht van den Koning der koningen. *Is God onrechtvaardig?* De blote gedachte doet den apostel huiveren, *Dat zij verre*, roept hij, Romeinen 3:5, 6. Zijn woord moet al ons murmureren tot zwijgen brengen, dat God, wat Hij ons ook moge doen of ons moge onthouden, ons geen onrecht doet. indien God aan anderen de genade schenkt, die Hij ons onthoudt, dan bewijst Hij hun goedheid, maar ons doet Hij daarmee geen onrecht, en goedheid of milddadigheid jegens anderen, waarin geen onrecht jegens ons is gelegen, behoort niet onder onze afkeuring te vallen. Daar het vrije genade is, gegeven aan hen, die haar bezitten, is alle roem uitgesloten, en daar het vrije genade is, welke onthouden is aan hen, die haar niet hebben, is ook murmureren voor altijd buitengesloten, *opdat alle mond gestopt worde, en alle vlees zwijge voor het aangezicht des Heeren*. Om den murmureerder er van te overtuigen, dat hij geen onrecht deed, herinnert hij hem aan de overeenkomst. *Zijt gij niet met mij eens geworden voor een penning? En indien gij hebt, hetgeen waarvoor gij met mij overeengekomen zijt, dan hebt gij geen reden om over onrecht te klagen, gij ontvangt wat u toekomt*. Hoewel God niemands schuldenaar is, behaagt het Hem toch om zich door Zijn eigen belofte tot een schuldenaar te maken. Door en in Christus komen de gelovigen met Hem overeen ten opzichte van het voordeel, voortvloeiende uit deze belofte, en Hij zal bij Zijn deel der overeenkomst blijven. Het is goed voor ons, om dikwijls na te denken over hetgeen wij met God zijn overeengekomen. *Ten eerste*. Vleselijkgezinde wereldlingen komen met God overeen voor hun penning in deze wereld, zij verkiezen *hun deel in dit leven*, Psalm 17:14. In deze dingen zijn zij bereid hun loon te ontvangen, Hoofdstuk 6:2, 5, *hun troost*, Lukas 6:24, *hun goed*, Lukas 16:25, en daarmee zullen zij weggezonden worden, zullen zij afgesneden zijn van geestelijke en eeuwige zegeningen, en hiermede doet God hun geen onrecht, zij hebben wat zij verkozen, den penning, waarvoor zij overeengekomen zijn. Zo zal hun oordeel wezen, zij zelven hebben het beslist. *Ten tweede*. Gehoorzame gelovigen komen met God overeen voor hun penning in de toekomende wereld, en zij moeten gedenken, dat zij daarvoor overeengekomen zijn. Zijt gij niet overeengekomen om daar Gods woord voor te nemen? Dat hebt gij, en wilt gij nu heengaan en met de wereld overeenkomen? Zijt gij niet overeengekomen om tevreden te zijn met den hemel als uw deel, uw al, en met niets minder dan dat? En zult gij nu uw geluk zoeken in het schepsel? Daarom:

1. Houdt hij hem aan de overeenkomst, vers 14. *Neem het uwe en ga heen*. Indien wij dit verstaan van hetgeen het onze is door schuld of volstrekten eigendom, dan zou het een schrikkelijk woord zijn, als wij weggezonden worden met hetgeen wij *het onze* kunnen noemen, en met niets meer, dan is het met ons gedaan, dan zijn wij verloren. Het hoogste schepsel moet in het niet verzinken, indien hij heen moet gaan met hetgeen slechts het zijne is. Maar indien wij het verstaan als hetgeen het onze

is door *schenking*, de vrije gave van God, dan leert het ons vergenoegd te zijn met hetgeen wij hebben. In plaats van te morren, omdat wij niet meer hebben, laat ons blijde en dankbaar zijn met en voor hetgeen wij hebben. Indien God in enigerlei opzicht voor anderen beter is dan voor ons, dan hebben wij toch geen reden van klagen, daar Hij immers voor ons zoveel beter is dan wij verdienen, Hij geeft ons onzen penning, hoewel wij onnutte dienstknechten zijn.

2. Hij zegt hem dat het hun, op wie hij zo wangunstig is, toch even goed zal gaan als aan hem zelven: *Ik wil dezen laatsten ook geven gelijk als* u, *ik ben daartoe besloten, ik wil*. De onveranderlijkheid van Gods voornemens en bedoelingen in het uitdelen Zijner gaven moest ons murmureren tot zwijgen brengen. Indien Hij het wil, past het ons niet daar iets tegen in te brengen, want *heeft Hij enig ding voor, wie zal Hem dan afkeren?* En *Hij antwoordt niet van al Zijne daden*, ook betaamt het niet dat Hij dit zou doen.

b. Hij had geen reden om met den meester te twisten, want wat deze gaf was het zijne, vers 15. Gelijk hij tevoren zijne rechtvaardigheid betuigd en bewezen heeft, zo bewijst hij nu zijne vrijmacht: *Is het mij niet geoorloofd, te doen met het mijne wat ik wil?* God is de eigenaar van alle goed, Zijn bezit er van is volstrekt, vrijmachtig en onbeperkt. Daarom kan Hij Zijne zegeningen en weldaden geven, of onthouden, al naar het Hem behaagt. Wat wij hebben, is het *onze niet*, en daarom is het ons niet geoorloofd er mede te doen wat wij willen, maar wat God heeft, is het Zijne, en dit zal Hem rechtvaardigen: *Ten eerste*. In al de beschikkingen Zijner voorzienigheid. Als God ons ontneemt wat ons dierbaar was en dat wij node konden missen, dan moeten wij onze ontevredenheid hierover tot zwijgen brengen met dit: *Mag Hij met het Zijne niet doen wat Hij wil?* Hij heeft genomen, maar oorspronkelijk heeft Hij gegeven. Aan zulke afhankelijke schepselen als wij zijn past het niet, om met onzen Soeverein te twisten. *Ten tweede*. In al de bedelingen Zijner genade, God geeft of onthoudt de genademiddelen en den Geest der genade, al naar het Hem behaagt. Niet, dat er in den wil van God geen overleg is, want wat ons toeschijnt willekeurig te zijn geschied, zal ten laatste blijken wijselijk en met heilige doeleinden te zijn gedaan. Maar het is genoeg om aan alle murmureerders en tegensprekers het zwijgen op te leggen, dat God vrijmachtig Heer is over allen en alles, en met het Zijne doen kan wat Hij wil. In Zijne hand zijn wij als leem in de hand des pottenbakkers, en het voegt ons niet Hem de wet te willen voorschrijven, of met Hem te twisten.

c. Hij had gene reden om zijn mededienstknecht te benijden, of toornig op hem te zijn, omdat hij niet eerder in den wijngaard kwam, want hij was niet eerder geroepen. Hij had geen reden om toornig te zijn omdat de meester hem een gehelen dag loon uitbetaalde, daar hij toch het grootste gedeelte van den dag verbeuzeld had, want: *Is uw oog boos, omdat ik goed ben?* Zie hier: Den aard der afgunst: een boos oog. Het oog is dikwijls zowel de toegang als de uitgang dier zonde. Saul zag dat David voorspoedig was, en toen had hij het oog op David, 1 Samuel 18:9, 15. Het is een boos oog, dat misnoegd is over het goede. dat anderen hebben, en hun nadeel begeert. Dit is verdriet voor ons zelven, het verwekt God tot toorn, en het is kwaadwilligheid jegens onzen naaste, ene zonde, waarin noch genot, noch gewin, noch eer is gelegen, *het is een kwaad, iets dat enig en alleen kwaad is*. Zie hier het verzwarende van die zonde: *Het is, omdat ik goed ben*. Nijd is ongelijkvormigheid met God, die goed is en goed doet, en zich verlustigt in goed doen: het is een tegenzin in Zijne handelingen, een mishagen in hetgeen Hij doet en Hem behaagt. Het is een direct overtreden van de twee grote geboden, dat van liefde tot God, in wiens wil wij behoren te berusten, en dat van liefde tot onzen naaste, in wiens welvaren wij ons behoren te verblijden. Aldus neemt de slechtheid van den mens aanleiding uit de goedheid van God, om nog overvloediger zondig te zijn.

Eindelijk: Hier is de toepassing der gelijkenis, vers 16, in de opmerking, die er de aanleiding toe was, Hoofdstuk 19:30. *Vele eersten zullen de laatsten zijn, en vele laatsten de eersten*. Er waren velen, die Christus thans volgden in de wedergeboorte, toen het koninkrijk der hemelen begon opgericht te worden, en deze Joodse bekeerlingen schenen anderen vooruit te zijn. Om nu hun roemen te voorkomen of tot zwijgen te brengen, zegt Christus hun:

1. Dat zij wellicht nog voorbijgestreefd zullen worden door hun opvolgers, want hoewel zij anderen voor waren in het belijden, zou het toch kunnen zijn, dat anderen hen voorbijstreven in kennis, genade en heiligheid. De kerk uit de heidenen, die toen nog niet was geboren, de wereld der heidenen, die toen nog ledig op de markt stond, zal een groter aantal van voortreffelijke, zegenrijke Christenen voortbrengen, dan onder de Joden gevonden werden.

Al meer en meer zullen de kinderen der eenzame voortreffelijker zijn dan de kinderen der getrouwde, Jesaja 54:1. Wie weet, of de kerk in haren ouderdom niet meer *vet* en *groen* zal zijn dan ooit tevoren, *om te verkondigen dat de Heere recht is*. Het is waar, de oorspronkelijke Christenheid bezat meer van de zuiverheid en kracht van dien heiligen Godsdienst, dan gevonden worden in de ontaarde eeuw, waarin wij leven, evenwel, wie zal zeggen wat arbeiders niet nog in den wijngaard gezonden zullen worden in de elfde ure van den dag der kerk, in de Philadelphische periode, en wat overvloedige uitstorting des Geestes dan plaats zal hebben, meer dan wat ooit gezien werd?

2. Dat er voor hen reden was om te vrezen, dat zij zelven ten laatste nog als geveinsden zullen bevonden worden, want *velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren* Dit wordt toegepast op de Joden, Hoofdstuk 22:14, zo was het toen, en zo is het nog, velen worden geroepen door de algemene roeping, die niet verkoren zijn met een zaligmakende uitverkiezing. Allen, die van eeuwigheid af uitverkoren zijn, worden geroepen met een krachtdadige roeping in den volheid des tijds, Romeinen 8:30, zodat wij, onze roeping vastmakende, ook onze verkiezing vastmaken, 2 Petrus 1:10, maar zo is het niet met de uitwendige roeping, velen zijn geroepen, maar weigeren, Prediker 1:24, ja, gelijk zij geroepen worden *tot* God, zo keren zij zich af *van* Hem, Hosea 11:2, 7, waaruit blijkt dat zij niet uitverkoren waren, want *de uitverkorenen hebben het verkregen*, Romeinen 11:7. Er zijn, in vergelijking met de velen, die Christenen *genoemd* worden, slechts weinige *verkoren* Christenen. Daarom is het voor ons van zeer groot belang om onze hoop op den hemel te bouwen op de rots der eeuwige uitverkiezing, en niet op het zand der uitwendige roeping. En wij behoren te vrezen om niet als slechts schijn-Christenen bevonden te worden, en aldus werkelijk achter te blijven, ja, dat wij niet als onteerde Christenen uitkomen, en aldus *schijnen achtergebleven te zijn*, Hebreeën 4:1.

Mattheus 20:17-19

Dit is de derde maal, dat Christus Zijn discipelen Zijn aanstaand lijden mededeelde. Hij ging nu op naar Jeruzalem om het Pascha te vieren, en zich zelven als het grote Paaslam te offeren, beide zaken moesten te Jeruzalem geschieden: dáár moest het pascha gehouden worden, Deuteronomium 12:5, en dáár moest een profeet omkomen, omdat dáár het grote Sanhedrin zat, die de rechters waren in zulk ene zaak, Lukas 13:33. Wij hebben te letten:

I. Op den vertrouwelijken aard dier mededeling, *Hij nam tot zich de twaalf discipelen alleen op den weg*. Dit was een van die dingen, die hun *in de duisternis* gezegd werden, maar waarvan zij later *in het licht* hadden te spreken, Hoofdstuk 10:27. Zijne verborgenheid was voor hen, als Zijne vrienden, en inzonderheid deze verborgenheid. Het was *een harde rede*, en indien iemand haar kon dragen, konden zij het. Zij zullen meer onmiddellijk met Hem aan gevaar zijn blootgesteld en daarom was het nodig, dat zij het zouden weten, opdat zij, tevoren gewaarschuwd zijnde, zich ook tevoren konden wapenen. Het was nog niet voegzaam er in het openbaar van te spreken.

1. Omdat velen, die Hem nog maar flauw gezind waren, er dan toe gedreven zouden worden, om Hem terstond den rug toe te keren. De ergernis van het kruis zou hen afgeschrikt hebben, om Hem nog verder te volgen.

2. Omdat velen, die Hem met warmte aanhingen, er toe gedreven zouden worden, om de wapenen op te nemen ter Zijner verdediging, en dit zou een oproer onder het volk hebben verwekt, Hoofdstuk 26:5, waarvan Hem dan de schuld zou gegeven worden, en behalve nog, dat zodanige wijze van doen volstrekt onbestaanbaar was met den aard Zijns koninkrijks, dat niet is van deze wereld, heeft Hij ook nooit iets aangemoedigd, dat de strekking had om Zijn lijden te verhinderen of te voorkomen. Deze woorden werden niet gesproken in de synagoge, of in het huis, maar op *den weg*, terwijl zij voortreisden, waaruit wij kunnen leren, om op onze wandelingen of onze reizen met onze vrienden zodanige gesprekken te voeren, die *goed zijn tot nuttige stichting*. Zie Deuteronomium 6:7.

II. Op de voorzegging zelf, vers 18, 19.

1. Het is slechts ene herhaling van wat Hij meermalen tevoren gezegd had, Hoofdstuk 16:21, 17:22, 23. Dit geeft te kennen, dat Hem niet slechts het lijden, dat Hem wachtte, duidelijk voor ogen stond, maar dat Zijn hart in dat lijdenswerk was. Het vervulde Hem, niet met vrees, want dan zou Hij er zich op toegelegd hebben om er aan te ontkomen, en dat zou Hij hebben kunnen doen, maar met verlangen en verwachting. Hij heeft zo dikwijls van Zijn lijden gesproken, omdat Hij door dat lijden tot Zijne heerlijkheid zou ingaan. Het is goed voor ons om dikwijls aan onze dood te denken en er van te spreken, en van het lijden, dat ons waarschijnlijk te wachten staat, zodat wij er gemeenzamer mede bekend wordende, de verschrikking er van ook minder voor ons worde. Dat is ene manier van *alle dagen te sterven*, en van het dagelijks op ons nemen van het kruis, om dagelijks van het kruis en van sterven te spreken, en dit kruis en het sterven zouden er niet sneller of gewisser door komen, maar wel veel beter, als wij er dus onze gedachten en onze gesprekken aan wijdden.

2. Hij treedt hier meer in bijzonderheden aangaande Zijn lijden dan tevoren. Hij had gezegd, Hoofdstuk 16:21, dat Hij veel zou lijden, en gedood zou worden, en-Hoofdstuk 17, 22-dat *Hij*

overgeleverd zal worden in de handen der mensen, en dat zij Hem zullen doden, maar nu voegt Hij er bij, dat Hij ter dood veroordeeld en den heidenen overgeleverd zal worden, dat zij Hem zullen bespotten en geselen, en kruisigen. Dat zijn schrikkelijke dingen, en het stellige, zekere vooruitzicht er van was genoeg om gewone kloekmoedigheid of vastberadenheid te doen wankelen, maar-gelijk van Hem voorzegd was: *Hij bezweek niet en was niet ontmoedigd*, Jesaja 42:4 1), maar hoe duidelijker Hij Zijn lijden voorzag, hoe kloekmoediger Hij het tegemoet trad. Hij voorzegt door wie Hij zal lijden, door *de overpriesters en schriftgeleerden*, dat had Hij tevoren reeds gezegd' maar nu voegt Hij er bij: *Zij zullen Hem den heidenen overleveren*, ten einde beter verstaan te worden: want de overpriesters en schriftgeleerden hadden de macht niet om Hem ter dood te brengen, en de kruisiging was ene wijze van terdoodbrenging, die bij de Joden niet in zwang was. Christus heeft geleden van de boosaardigheid der Joden en der heidenen, omdat Hij moest lijden tot behoudenis beide van Joden en heidenen. Beiden waren schuldig aan Zijn dood, omdat Hij beiden door Zijn kruis zou verzoenen, Efeziërs 2:16.

3. Hier, gelijk tevoren, maakt Hij tevens melding van Zijne opstanding: *Ten derden dage zal Hij weer opstaan*. Hij gewaagt hiervan

a. om zich te bemoedigen onder zijn lijden, en het blijmoedig te kunnen dragen. *Voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, heeft Hij het kruis verdragen*, Hij voorzag dat Hij zou opstaan, en dat wel spoedig, ten derden dage. Hij zal terstond verheerlijkt worden, Johannes 13:32. Het loon is niet slechts zeker, maar zeer nabij.

b. Om Zijne discipelen te bemoedigen en hen te troosten, die als overstelpt en grotelijks verschrikt zouden zijn door Zijn lijden.

c. Om ons te zeggen, dat wij onder alle lijden van dezen tegenwoordigen tijd het gelovig vooruitzicht moeten behouden op de heerlijkheid, die geopenbaard staat te worden, te zien *op de dingen, die men niet ziet, en die eeuwig zijn*, hetgeen ons instaat zal stellen, om de tegenwoordige verdrukking licht te achten en zeer haast voorbijgaande.

Mattheus 20:20-28

Hier hebben wij, ten eerste, het verzoek der twee discipelen aan Christus, en de herstelling van de vergissing, waarop het gegrond was, vers 20-23. De zonen van Zebedeus waren Jakobus en Johannes, twee van de eerste drie van Christus' discipelen. Petrus en zij waren Zijne gunstgenoten, Johannes was de discipel, dien Jezus lief had, en toch werd niemand zo dikwijls door Hem bestraft als zij, die Christus lief heeft bestraft Hij het meest, Openbaring 3:19.

I. De eerzuchtige bede aan Christus-dat zij mogen zitten, de een tot Zijne rechter- en de ander tot Zijne linkerhand in Zijn koninkrijk, vers 20, 21. Het was een grote mate van geloof, dat zij vertrouwen hadden in Zijn koninkrijk, hoewel Hij nu in geringheid verscheen, maar ook een grote mate van onwetendheid, dat zij nog altijd een tijdelijk koninkrijk verwachtten, met wereldse pracht en macht, terwijl Christus hun toch zo dikwijls gesproken had van lijden en zelfverloochening. Zij verwachten rijksgroten te zullen worden. Zij vragen niet om werk, ene ambtsbetrekking in dit koninkrijk, maar alleen om eer, en in dit denkbeeldige koninkrijk kan geen andere dan de hoogste plaats hen voldoen, het naast aan Christus, en boven ieder ander. Het is mogelijk, dat het laatste woord van Christus' vorige rede de aanleiding was tot dit verzoek, namelijk dat Hij ten derden dage weer op zou staan. Zij maakten hieruit op, dat Zijne opstanding Zijn ingang zou wezen in Zijn koninkrijk, en daarom besloten zij om intijds naar de hoogste plaats te dingen, en zich haar niet te laten ontgaan door er niet terstond om te vragen. Wat Christus zei om hen te vertroosten, hebben zij aldus misbruikt, en werden er door opgeblazen. Sommigen kunnen gene vertroosting dragen, maar wenden haar aan tot verkeerde doeleinden, gelijk lekkernijen in een bedorven maag gal teweegbrengen.

1. Zij hebben bij dit verzoek grote behendigheid gebruikt, zij lieten het voordragen door hun moeder, opdat het als haar verzoek en niet als het hun zou beschouwd worden. Hoewel hoogmoedige mensen een hogen dunk van zich zelven hebben, willen zij dit toch voor anderen niet weten, en nemen dus gaarne den schijn aan van nederig te zijn, en zo moeten dan anderen naar die eer voor hen dingen, die zij zich schamen zelven te vragen. De moeder van Jakobus en Johannes was Salome, gelijk blijkt uit de vergelijking van Hoofdstuk 27:56 met Markus 15:40. Sommigen denken, dat zij de dochter was van Kleopas, of Alfeus, en zuster of nicht van Maria, de moeder onzes Heeren. Zij was ene der vrouwen, die Christus dienden en Hem verzorgden, en zij dachten, dat zij zoveel invloed op Hem had, dat Hij haar niets kon weigeren, en daarom namen zij haar tot hun pleitbezorgster aan. Zo heeft Adonia, toen hij een onredelijk verzoek aan Salomo wenste te doen, Bathseba aangezocht om voor hem te spreken. Het was de zwakheid hunner moeder om zich aldus als werktuig hunner eerzucht te laten gebruiken, in plaats van die eerzucht in hen tegen te gaan. Zij, die verstandig en goed zijn, willen niet in een slechte zaak gemengd worden. Ten opzichte van Godvruchtige begeerten, moeten wij de voorbede wensen van hen, die veel vermogen voor den troon der genade, onzen biddenden vrienden moeten wij vragen om voor ons te bidden, en dit als een ware vriendelijkheid van hen beschouwen. Even behendig was het ook om eerst iets in het algemeen te vragen. *Begerende wat van Hem*, niet in geloof, maar met een verkeerd, aanmatigend vertrouwen op de algemene belofte: *Bidt, en u zal gegeven worden*, waarin de voorwaarde ligt opgesloten, dat onze bede of verzoek in overeenstemming zal zijn met den geopenbaarden wil van God, want anderszins bidden wij en ontvangen niet, als wij bidden *om het in onze wellusten door te brengen*.

2. Op den bodem daarvan was hoogmoed, een trotse waan van hun eigen verdienste, een hovaardige geringschatting van hun broederen, een hoogmoedige begeerte naar eer en bevordering. Hoogmoed is ene zonde, die ons lichtelijk omringt, en waarvan men zich moeilijk kan ontdoen. Het is een heilige eerzucht, die ons er naar doet streven om anderen te overtreffen in genade en heiligheid, maar het is een zondige eerzucht, om anderen in praal en grootsheid des levens te willen overtreffen. *Zoudt gij u grote dingen zoeken*, als gij zo-even gehoord hebt, dat uw Meester bespot, gegeseld en gekruisigd zal worden? Schaamt u! *Zoekt ze niet*, Jeremia 45:5.

II. Christus' antwoord op dit verzoek, vers 22, 23, gericht, niet tot de moeder, maar tot de zonen, die er haar toe aangezet hadden. Hoewel anderen de mond zijn bij hetgeen wij bidden, zal ons toch zelven, in overeenstemming met onzen innerlijken toestand het antwoord worden gegeven. Christus' antwoord is zeer zachtmoedig: zij waren overvallen door de zonde der eerzucht, maar Christus heeft hen *door den geest der zachtmoedigheid terecht gebracht*. Let er op:

1. Hoe Hij de onwetendheid en dwaling van hun verzoek heeft bestraft, *Gijlieden weet niet wat gij begeert*.

a. Zij waren zeer in het duister ten opzichte van het koninkrijk, waarop zij het oog hadden. Zij droomden van een tijdelijk koninkrijk, terwijl Christus' koninkrijk niet van deze wereld is. Zij wisten niet wat het was om aan Zijne rechterhand en Zijne linkerhand te zitten, daarvan spraken zij, zoals blinden over kleuren spreken. Onze begrippen van de heerlijkheid, die nog geopenbaard moet worden, zijn als de begrippen, die een kind heeft van de bevorderingen van grote mensen. Indien wij door genade eindelijk tot volkomenheid geraken, dan zullen wij die kinderachtige denkbeelden wegdoen. Als wij er toe komen om te zien van aangezicht tot aangezicht, dan zullen wij kennen wat wij genieten, maar thans weten wij, helaas, niet wat wij vragen: wij kunnen slechts vragen om het goede, zoals het gelegen is in de belofte, Titus 1:2. Wat het zal wezen in het volbrengen, heeft geen oog gezien en geen oor gehoord.

b. Zij waren zeer in duisternis betreffende den weg naar dat koninkrijk. *Zij* weten niet wat zij vragen, die vragen om het doel, maar de middelen om er toe te geraken voorbijzien, en aldus scheiden wat God saamgevoegd heeft. De discipelen dachten dat, toen zij het weinigje *alles*, dat zij hadden, om Christus' wille hadden verlaten, en voor een wijle het land waren doorgegaan, predikende het Evangelie des koninkrijks, hun dienst en hun lijden nu voorbij waren, en dat het nu tijd was om te vragen: *Wat zullen wij hebben, wat zal ons geworden?* Alsof zij thans naar niets anders dan kronen en kransen hadden uit te zien, terwijl hun groter ontbering en moeilijkheden wachtten dan ooit tevoren. Zij waanden dat hun strijd voorbij was, toen hij nog nauwelijks was begonnen, en zij nog slechts met de voetgangers hadden gelopen. Zij verbeeldden zich terstond in Kanaän te komen, en bedenken niet, hoe zij het zullen maken in de verheffing van den Jordaan. Wij zijn allen maar al te zeer geneigd, om, terwijl wij ons nog slechts aangorden, ons te beroemen alsof wij ons reeds losmaakten. Wij weten niet wat wij vragen, als wij vragen om de eer van de kroon te dragen, indien wij niet vragen om de genade van het kruis te dragen op onzen weg er heen.

2. Hoe Hij de ijdelheid en eerzucht van hun verzoek in toom houdt. Zij verlustigden zich in de voorstelling van aan Zijne rechter- en linkerhand te zitten, in grote staatsie. Om dit nu tegen te gaan leidt Hij hun gedachten naar hun lijden, en laat hen in het duister omtrent de heerlijkheid. Hij leidt hun gedachten naar hun lijden, waar zij zich minder mede bezighielden dan zij wel moesten. Zij zagen zo

ijverig op de kroon, den prijs, dat zij gereed stonden om zich onvoorbereid en onbesuisd op den ruwen weg te begeven, die er henen voert, en daarom acht Hij het nodig om hen indachtig te maken aan de moeite, de ontbering en het verdriet, die hun te wachten stonden, opdat dezen geen onverwachte verrassing en verschrikking voor hen zijn zouden. Let er op hoe eerlijk en openhartig Hij hun de zaak betreffende deze moeilijkheden voorhoudt, vers 22. *Gij dingt naar de eerste ereplaats in het koninkrijk, maar kunt gij den drinbeker drinken, dien Ik drinken zal?* Gij spreekt van de grote dingen, die gij hebben moet, als gij uw werk volbracht zult hebben, maar zult gij kunnen volharden ten einde toe? Stelt u de zaak ernstig voor. Deze zelfde twee discipelen hebben eens niet geweten van welken geest zij waren, toen zij gans ontdaan waren van toorn, Lukas 9:55, en thans zijn zij zich niet bewust van hetgeen er verkeerds was in hun geest, toen zij zich zo door eerzucht verhieven. Christus ziet den hoogmoed in ons, dien wij zelven niet bespeuren. Merk nu op, ten eerste: dat voor Christus te lijden is *een drinkbeker te drinken* en *met een doop gedoopt te worden*. In deze beschrijving van lijden is het waar, dat de beproeving en verdrukking overvloedig zijn. Er wordt verondersteld, dat het een bittere beker is, die gedronken wordt, gevuld met gal en alsem, die wateren eens vollen bekers, die voor Gods volk worden uitgedrukt, Psalm 73:10, een beker der zwijmeling, voorzeker, maar niet van vuur en zwavel, het deel des bekers der goddelozen, Psalm 11:6. Het wordt verondersteld een doop te zijn, ene wassing met de wateren der verdrukking, sommigen worden er in gedompeld, de wateren omgeven hen tot de ziel toe, Jona 2:5, anderen worden er mede besprengd, beiderlei manier is een doop, sommigen worden er door overstelpt als door een stortvloed, anderen worden er in doorweekt tot op de huid, zoals bij een zware regenbui. Maar zelfs hierin is de vertroosting meer dan overvloedig. Het is slechts een beker, geen oceaan, het is slechts een teug, bitter wellicht, maar wij zullen er den bodem van zien, het is een beker in de hand eens Vaders, Johannes 18:11, en hij is vol van mengeling, Psalm 75:9. Het is slechts een doop, indien ene indompeling, het ergste, zo is het toch geen verdrinken, twijfelmoedig, doch niet mismoedig. De doop is ene inzetting, door welken wij ons verenigen met den Heere in het verbond en in gemeenschapsoefening, en aldus ook in het lijden voor Christus, Ezechiël 20:37, Jesaja 48:10. De doop is een uitwendig en zichtbaar teken van innerlijke en geestelijke genade, en dat is ook het lijden voor Christus, want *ons is het gegeven*. Filippenzen 1:29.

Ten tweede. Het is te drinken van dezelfden beker, dien Christus gedronken heeft, en gedoopt zijn met den doop, waarmee Hij gedoopt was. Christus komt ons voor in lijden, en hierin, evenals in andere dingen, heeft Hij ons een voorbeeld nagelaten.

1. Het duidt aan de neerbuigendheid van den lijdenden Christus, dat Hij zulk een drinkbeker heeft willen drinken, Johannes 18:11, ja, en uit zulk een beek, Psalm 110:7, dat Hij er zo veel en toch zo blijmoedig uit zou drinken, dat Hij met zulk een doop gedoopt zou worden, en er zo naar verlangde, Lukas 12:50. Het was al veel, dat Hij als een gewoon zondaar met water gedoopt wilde worden, hoe veel meer was het niet om als een buitengewoon kwaaddoener met bloed te worden gedoopt. Maar in dit alles is Hij *in gelijkheid des zondigen vlezes geworden*, en is Hij *zonde voor ons gemaakt*.

2. Dit duidt ook op de vertroosting van lijdende Christenen, dat zij in gemeenschap met Christus den bitteren beker drinken, deelgenoten zijn in Zijn lijden, en *de overblijfselen vervullen van de verdrukking van Christus*, Colossenzen 1:24. Daarom moeten wij ons wapenen en met Hem van dezelfde gezindheid zijn, en *tot Hem uitgaan buiten de legerplaats. Ten derde*. Het is goed voor ons, om ons dikwijls de vraag te stellen, of wij van dezen drinkbeker kunnen drinken, en met dezen

doop kunnen gedoopt worden. Wij moeten lijden verwachten, en er niet op zien als iets hards of moeilijks om te lijden, zoals het ons betaamt. Zijn wij instaat blijmoedig te lijden, en ook in de zwaarste tijden vast te houden aan onze oprechtheid? Waarvan kunnen wij blijmoedig om Christus' wil scheiden? In hoever kunnen wij op Hem betrouwen? Zou ik er den moed toe hebben, om een bitteren beker te drinken, en met een bloeddoop gedoopt te worden, veeleer dan Christus op te geven? De zaak is: indien de Godsdienst iets waard is, dan is hij alles waard, maar hij is al zeer weinig waard, indien hij niet waard is om er voor te lijden. Laat ons nu neerzitten en de kosten overrekenen van te sterven voor Christus veeleer dan Hem te verloochenen, en vragen: Kunnen wij Hem op deze voorwaarden aannemen? Zie met hoeveel stoutmoedigheid zij voor zich zelven instaan. *Wij kunnen*, zeiden zij, in de hoop van aan Zijne rechter- en linkerhand te zullen zitten, maar intussen hopen zij van harte, dat zij nooit op de proef er van gesteld zullen worden. Gelijk zij tevoren niet wisten wat zij vroegen, zo weten zij nu niet wat zij antwoorden. *Wij kunnen*, zij zouden wèl gedaan hebben met er bij te voegen: *Heere, door Uwe kracht en genade kunnen wij, maar anders niet*. Maar diezelfde verzoeking, waardoor Petrus was aangevallen, namelijk op zijn eigen kracht en genoegzaamheid te vertrouwen, was nu ook de verzoeking van Jakobus en Johannes, en het is ene zonde, waartoe wij allen maar al te zeer geneigd zijn. Zij wisten niet wat Christus' drinkbeker was, noch wat zijn doop was, en daarom waren zij stoutmoedig in het beloven. Maar meestal zijn diegenen het meest gerust, die het minst met het kruis vertrouwd zijn. Zie hoe beslist en duidelijk hun lijden hier voorzegd wordt, vers 23, *Mijn drinkbeker zult gij wel drinken*. Lijden, dat voorzien en dus verwacht wordt, zal des te lichter verduurd worden, inzonderheid als wij het in het rechte licht beschouwen als drinkende Zijn drinkbeker en gedoopt wordende met Zijn doop. Christus begon met te lijden voor ons, en Hij verwacht, dat wij Hem bescheid zullen doen, door nu ook te lijden voor Hem. Christus wil, dat wij op het ergste voorbereid zullen zijn, opdat wij op de beste wijze onzen weg naar den hemel zullen vinden. *Gij zult drinken*, dat is: gij zult lijden. Jakobus heeft van alle apostelen het eerst den bloedigen drinkbeker gedronken. Handelingen 12:2. Johannes, die, zo wij de kerkelijke geschiedschrijvers mogen geloven, ten laatste in zijn bed gestorven is, heeft toch dikwijls den bitteren beker gedronken, zoals toen hij naar het eiland Patmos werd verbannen, Openbaring 1:9, en toen hij-naar men zegt-te Efeziërs in een ketel met kokende olie werd geworpen, maar wonderdadig bewaard bleef. Evenals de overige apostelen *in doodsgevaar menigmaal*. Hij nam den beker, bood zich aan tot den doop, en was aangenomen. Hij laat hen in het duister omtrent den trap of de mate hunner heerlijkheid. Om hen goedsmoeds door hun lijden heen te helpen, was het genoeg om er van verzekerd te zijn, dat zij ene plaats in Zijn koninkrijk zouden hebben. De laagste plaats in den hemel is een overvloedige beloning voor het grootste lijden op aarde. Maar wat betreft bevordering, het voegde niet, dat er enigerlei aanduiding zou zijn, voor wie dit was weggelegd, want in de zwakheid van hun tegenwoordigen toestand zouden zij dit niet met kalmte of gelijkmoedigheid kunnen dragen: *Het zitten tot Mijne rechter- en tot Mijne linkerhand staat bij Mij niet te geven*, en daarom betaamt het u niet het te vragen of te weten, *maar het zal gegeven worden dien het bereid is van Mijn Vader*. Het is zeer waarschijnlijk, dat er trappen van heerlijkheid zijn in den hemel, want onze Heiland schijnt toe te stemmen, dat sommigen aan Zijne rechter- en linkerhand zullen zitten op de hoogste plaatsen. Gelijk de toekomstige heerlijkheid zelf, zo zijn ook de trappen er van bereid en bestemd in den eeuwigen raad Gods. Evenals de zaligheid in het algemeen, zo zijn ook de bijzondere eerbewijzen vastgesteld, de gehele zaak is reeds lang verordineerd, en er is een zekere mate van de grootte, zowel in genade als in heerlijkheid, Efeziërs 4:13. In de uitdeling der vruchten, die Hij zelf verkregen heeft, handelt Christus nauwkeurig naar de bedoelíng Zijns Vaders. *Het staat niet bij Mij te geven, behalve aan hen* (zo zou het ook gelezen kunnen worden) *voor wie het bereid is*. Christus heeft alleen de macht

het eeuwige leven te schenken, maar het is aan *al wat Hem gegeven was*, Johannes 17:2. Het staat bij Mij niet te geven, dat is: thans te beloven, die zaak is al lang beslist en vastgesteld, en de Vader en de Zoon verstaan elkaar volkomen in deze zaak. *Het staat bij Mij niet te geven* aan hen, die het zoeken en er eerzuchtig naar zijn, maar aan hen, die door groten ootmoed en zelfverloochening er voor toebereid zijn.

III. Hier zijn ook de bestraffing en het onderricht van Christus aan de overige tien discipelen wegens hun misnoegen over het verzoek van Jakobus en Johannes. Hij had veel in hen allen te dragen, zij waren zo zwak in kennis en genade, toch heeft Hij hun zeden verdragen.

1. De gemoedsstemming der discipelen, vers 24. *Zij namen het zeer kwalijk van de twee broeders*, niet omdat zij bevordering en verheffing wensten, hetgeen hun zonde was en de reden, waarom Christus misnoegd op hen was, maar omdat zij wensten bevorderd te worden *boven hen*, hetgeen een blaam was voor hen. Velen schijnen verontwaardigd te zijn over de zonde, maar het is niet om de zonde, maar omdat zij er door getroffen of benadeeld worden. Zij zullen iemand aanklagen wegens vloeken, maar het is slechts omdat hij op hen vloekt, hen beledigt, niet omdat hij God onteert. Deze discipelen waren toornig wegens de eerzucht hunner broederen, hoewel zij zelven, of liever *omdat* zij zelven even eerzuchtig waren. Het is iets heel gewoons, dat de mensen zich vertoornen om de zonden van anderen, terwijl zij zelven zich in die zonden toegeven. Zij, die zelf trots en hebzuchtig zijn, zien dit niet gaarne in anderen. Niets sticht meer kwaad onder broederen, of is meer oorzaak van toorn en twist, dan eerzucht en begeerte naar grootheid. Nooit zien wij Christus' discipelen twisten onder elkaar, of iets van dien aard was er de oorzaak van.

2. Het verwijt, dat Christus tot hen richtte, en dat zeer zacht was, ja het was veeleer ene onderrichting hoe zij behoorden te zijn, dan ene bestraffing van hetgeen zij waren. Diezelfde zonde had Hij tevoren in hen bestraft, Hoofdstuk 18:3, en hun gezegd, dat zij nederig behoorden te zijn als de kinderkens: toch vervielen zij er weer in, en toch heeft Hij hen op zo zachtmoedige wijze er om bestraft.

Hij riep hen tot zich, hetgeen grote tederheid en gemeenzaamheid aanduidt. Hij heeft hen niet toornig geboden om uit Zijne tegenwoordigheid weg te gaan, neen, in liefde riep Hij hen om in Zijne tegenwoordigheid te komen, want *daarom* is Hij geschikt om te onderwijzen, en worden wij uitgenodigd om van Hem te leren, dat Hij *nederig en zachtmoedig van hart is*. Wat Hij t e zeggen had betrof zowel de twee als de tien discipelen, en daarom wil Hij hen allen tezamen hebben. En Hij zegt hun dat, terwijl zij vroegen wie van hen heerschappij zou hebben in een tijdelijk koninkrijk, er in werkelijkheid zodanige heerschappij voor niemand hunner bestemd was. Want

a. Zij moeten niet wezen *als de oversten der volken*. Christus' discipelen moeten niet wezen als de heidenen, neen, niet als de oversten, of vorsten, der heidenen. Heerschappij voegt even weinig aan leraren, als heidendom aan Christenen. Merk op wat de wijze van doen is van de oversten der volken, vers 25 :*zij voeren heerschappij en gebruiken macht* over hun onderdanen, en-zo zij slechts door geweld de bovenhand kunnen verkrijgen-ook over elkaar. Wat hen daarbij steunt is dat zij groot zijn, en grote mannen denken, dat hun alles vrijstaat. Heerschappij en macht is hetgeen de oversten der volken najagen, zij willen overal hun zin in doordrijven, willen dat ieder zich naar hen schikt, dat elke schoof zich voor de hun zal buigen. Zij willen dat er voor hen worde uitgeroepen:

Buig de knie, gelijk Nebukadnezar, die naar zijn welgevallen doodde en in het leven liet blijven. Wat ten opzichte van Zijne apostelen en Evangeliedienaren de wil van Christus in dezen is.

Ten eerste. Alzo zal het onder u niet zijn. De grondwet van het geestelijk koninkrijk is gans anders. Gij hebt de onderdanen van dit koninkrijk te onderwijzen, te vermanen en te smeken, te raden en te vertroosten, u moeite voor hen te geven en met hen te lijden, niet heerschappij en macht over hen uit te oefenen. Gij moet gene *heerschappij voeren over het erfdeel des Heeren*, 1 Petrus 5:3, *maar er onder arbeiden*. Dit verbiedt niet slechts tirannie en misbruik van macht, maar snijdt ook aanspraak af op zulk wereldlijk gezag als door de oversten der heidenen wettiglijk uitgeoefend wordt. Het is voor ijdele mensen, en zelfs voor vrome mensen, zo moeilijk om zodanige macht te hebben en er niet door opgeblazen te worden, en er dus meer kwaad dan goed mede te doen. dat onze Heere Jezus het voegzaam achtte om haar geheel en al uit Zijne kerk te bannen. Paulus zelf ontkende heerschappij te hebben over iemands geloof, 2 Corinthiërs 1:24. De praal en pracht van de oversten der volken voegen slecht aan de discipelen van Christus. Indien het nu niet de bedoeling was, dat zulke eer en macht in de kerk zou bestaan, dan was het ook onzinnig van hen om er naar te streven. *Zij wisten niet wat zij vroegen. Ten tweede*. Hoe dan zal het onder Christus' discipelen wezen? Iets van grootheid onder hen had Christus zelf te kennen gegeven, en hier geeft Hij er de verklaring van: *Wie onder u zal willen groot worden*, dat ís, wie onder u de voornaamste wil wezen, dat wezenlijk wil zijn, en ten laatste ook aldus bevonden wil worden, *die zij uw dienaar*, vers 26, 27. Hier is nu op te merken:

1. Dat het de plicht is van Christus' discipelen elkaar te dienen tot onderlinge stichting. Dit sluit zowel nederigheid als bruikbaarheid in. De volgelingen van Christus moeten bereid zijn tot de geringste diensten der liefde tot welzijn van elkaar. Zij moeten allen elkaar onderdanig zijn, 1 Petrus 5:5, Efeziërs 5:21, en elkaar stichten, Romeinen 14:19, elkaar behagen ten goede, Romeinen 15:2. De grote apostel heeft zich tot aller dienstknecht gemaakt, 1 Corinthiërs 8:19.

2. Het is de waardigheid van Christus' discipelen om dezen plicht getrouwelijk te volbrengen. Het middel om groot te wezen is nederig en dienstvaardig te zijn. De zodanige zullen in de kerk het meest geacht en geëerd worden door allen, die een recht begrip hebben der zaken, niet zij, die slechts met schoonklinkende namen en titels pronken, zoals de groten der aarde, die zich met pracht en staatsie voordoen, en zich dienovereenkomstig macht en gezag aanmatigen, maar wèl zij, die het nederigst zijn, het verst zijn in zelfverloochening, er zich het meest op toeleggen om goed te doen, al is het ook met verkleining van zich zelven. Dezen eren God het meest, en dezen zullen door Hem geëerd worden. Gelijk hij, die wijs wil zijn, dwaas moet worden, zo moet hij, die de voornaamste wil zijn, een dienstknecht worden. Paulus was hier een groot voorbeeld van, hij heeft *overvloediger gearbeid dan zij allen*, hij heeft zich, zoals sommigen het zouden noemen, afgesloofd, en is hij niet de voornaamste? Noemen wij hem niet eenstemmig den *groten* apostel, hoewel hij zich zelven *den allerminste* noemde? En wellicht had onze Heere Jezus het oog op hem, toen Hij zei, er zijn *laatsten*, die de. *eersten* zullen zijn, want Paulus was *een ontijdig geborene*, 1 Corinthiërs 15:8, niet slechts het jongste kind van het gezin der apostelen, maar een *posthumus*, d. i. een na den dood des vaders geborene, en toch werd hij de grootste. En wellicht was hij het, voor wie de eerste ereplaats in Christus' koninkrijk was bestemd en bereid door Zijn Vader, niet voor Jakobus, die haar zocht, en daarom heeft Gods voorzienigheid het zo beschikt, dat even voor dat Paulus vermaard begon te worden, Jakobus afgesneden werd, Handelingen 12:2, opdat Paulus zijne plaats in het college der twaalven zou innemen. Zij moeten wezen als de Meester zelf, en het is zeer

voegzaam dat zij dit zijn, dat zij, zolang zij in de wereld waren, zijn zouden zoals Hij was, toen Hij in de wereld was, want voor beiden is de tegenwoordige toestand een staat van vernedering, de kroon en de heerlijkheid waren voor beiden weggelegd in den toekomenden staat. Laat hen bedenken, dat *de Zoon des mensen niet is gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en Zijne ziel te geven tot een rantsoen voor velen*, vers 28. Onze Heere Jezus stelt zich hier Zijn discipelen ten voorbeeld van de twee hoedanigheden, die Hij tevoren had aanbevolen: ootmoed en dienstvaardigheid. Nooit is er zulk een voorbeeld van nederigheid en vriendelijke voorkomendheid geweest, als er -n het leven van Christus was, die niet kwam om gediend te worden, maar om te dienen. Toen de Zoon van God in de wereld kwam, als Zijn gezant bij de kinderen der mensen, zou men gedacht hebben, dat Hij gediend zou worden, dat Hij in den glans en luister zou verschijnen, die in overeenstemming zijn met Zijn persoon en waardigheid, maar dat deed Hij niet. Hij maakte gene vertoning, had geen schitterend gevolg van hoge staatsdienaren, en ook was Hij niet met sierlijke plechtgewaden bekleed, want Hij heeft *de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen*. Wèl is Hij gediend geworden, maar als een arme, hetgeen deel uitmaakte van Zijne vernedering, er waren er, die Hem dienden van hare goederen, Lukas 8:2, 3, maar nooit werd Hij gediend als een grote der aarde, Hij voerde geen groten staat, Hij werd niet bediend aan tafel. Eens heeft Hij de voeten der discipelen gewassen, maar wij lezen niet, dat zij ooit Zijne voeten hebben gewassen. Hij is gekomen om hulpe te bieden aan allen, die in nood of benauwdheid waren: Hij heeft zich den dienstknecht gemaakt van kranken en lijdenden, Hij was even bereid en gewillig om te doen wat zij Hem verzochten, als ooit een dienstknecht op het gebod eens meesters geweest is, en Hij heeft zich evenveel moeite gegeven om hen te dienen, terwijl Hij zich zelven voedsel en rust ontzei om hen te blijven dienen. Nooit was er zulk een voorbeeld van weldadigheid en nuttig dienstbetoon, als er was in den dood van Christus, die Zijn leven heeft gegeven tot een rantsoen voor velen. Hij leefde als een dienstknecht, en ging het land door goed doende, maar Hij stierf als een offer, en daarmee heeft Hij het meeste en grootste goed gedaan. Hij is in de wereld gekomen met het doel Zijn leven te geven tot een rantsoen, dat stond bovenaan in Zijn voornemen. De eerzuchtige oversten der volken stellen het leven van velen tot een rantsoen voor hun eigen eer, en offeren het wellicht op aan hun eigen grillen. Christus doet dit niet, het bloed Zijner onderdanen is Hem dierbaar, en Hij verspilt het niet, Psalm 72:14, integendeel, Hij stelt Zijne eer en ook Zijn leven tot een rantsoen voor Zijne onderdanen. Jezus Christus heeft Zijn leven gegeven tot een rantsoen. Ons leven was door de zonde verbeurd aan de Goddelijke gerechtigheid. Door Zijn leven te geven, heeft Christus verzoening gedaan over de zonde, en alzo ons leven gered. Hij is zonde voor ons gemaakt, een vloek voor ons geworden, en Hij stierf, niet slechts tot ons welzijn, maar in onze plaats, Handelingen 20:28, 1 Petrus 1:18, 19. Het was een rantsoen voor velen, genoegzaam voor allen, van kracht en uitwerking voor velen, en, indien voor velen, dan zegt de arme, bekommerde ziel: *Waarom dan ook niet voor mij?* Het was voor velen, omdat door Hem velen gerechtvaardigd zouden worden. Deze velen waren Zijn zaad, waar Zijne ziel in arbeid om was, Jesaja 53:10, 11, voor velen, dat zullen zij blijken te zijn, als zij allen samenkomen, hoewel zij thans slechts een klein kuddeken schijnen te wezen. Nu is dit een goede reden, waarom wij niet om den voorrang behoren te twisten, want het kruis is onze banier en de dood onzes Meesters is ons leven. Het is een goede reden, waarom wij er ons op moeten toeleggen om goed te doen en, overwegende de liefde van Christus in Zijn sterven voor ons, niet moeten aarzelen ons leven te stellen voor de broeders, 1 Johannes 3:16. Evangeliedienaren behoren de eersten te zijn, om voor het welzijn der zielen te arbeiden en te lijden, zoals Paulus gedaan heeft, Handelingen 20:24, Filippenzen 2:17. Hoe meer ons allen de ootmoed en de vernedering van Christus aangaan, hoe meer wij er zelven door bevoorrecht en bevoordeeld worden, hoe zorgzamer en bereidwilliger wij moeten wezen, om Hem hierin na te volgen.

Mattheus 20:29-34

Wij hebben hier het bericht van de genezing van twee arme blinde bedelaars, waarin wij hebben te letten op:

I. Hun verzoek aan Christus, vers 29, 30, en daarbij op:

1. De omstandigheden. Het was toen Christus en Zijne discipelen vertrokken van Jericho, van de stad, die onder een vloek herbouwd werd, heeft Christus afscheid genomen met dien zegen, want Hij heeft gaven ontvangen, ook voor de wederhorigen. Het was in de tegenwoordigheid van *een grote schare, die Hem gevolgd was*. Christus had een talrijk, hoewel geen schitterend gevolg, en Hij deed hun goed, hoewel Hij geen aanzien of staatsie aan hen ontleende. Die schare, welke Christus volgde, was zeer gemengd. Sommigen volgden Hem om den brode, en sommigen uit liefde, sommigen uit nieuwsgierigheid en anderen in verwachting van Zijn tijdelijke regering, waarvan zelfs de discipelen droomden, zeer weinigen met de begeerte om van Hem te leren hun plicht te doen. Evenwel, om den wille dier weinigen heeft Hij Zijne leer bevestigd door Zijne wonderen, die Hij wrocht in de tegenwoordigheid van grote scharen, die, zo zij er niet door overtuigd werden, des te minder te verontschuldigen zouden zijn. Twee blinden stemden samen in hun verzoek, want het verenigd gebed is Christus welbehaaglijk, Hoofdstuk 18:19. Deze deelgenoten in hetzelfde lijden, deelden ook in hetzelfde gebed. Het is goed dat zij, die gebukt gaan onder een zelfde ramp, of onder hetzelfde lichaamsgebrek, samenstemmen in het gebed tot God om hulp en uitkomst, opdat zij elkaar opwekken tot ijver en elkanders geloof aanmoedigen. Er is in Christus genoeg genade om aan alle bidders te voldoen. Deze blinden waren *zittende aan den weg*, zoals blinde bedelaars gewoonlijk doen. Zij, die genade van Christus wensen te verkrijgen, moeten zich stellen ter plaatse, waar Zijne uitgangen zijn, waar Hij zich openbaart aan hen, die Hem zoeken. Het is goed om Christus aldus op den weg te ontmoeten.

Zij hoorden dat Jezus voorbijging. Zij waren blind, maar niet doof. Het gezicht en het gehoor zijn de lerende zintuigen. Het is een grote ramp een dier zintuigen te moeten missen, maar het gebrekkige van het ene kan vergoed worden en wordt ook meermalen vergoed door de juistheid en scherpheid van het andere. Daarom hebben sommigen het opgemerkt als een voorbeeld van de barmhartigheid Gods, dat nooit iemand blind en doof geboren is, maar dat aan ieder het vermogen is gegeven om kennis te ontvangen. Deze blinden hadden van Christus gehoord met het gehoor van het oor, maar zij begeerden dat hun ogen Hem mochten zien. *Als zij hoorden dat Jezus voorbijging*, vroegen zij niet wie met of bij Hem waren, of Hij al of niet haast had, maar onmiddellijk *riepen* zij. Het is goed om de gelegenheid, die zich voordoet, aan te grijpen, zijn voordeel te doen met hetgeen thans te verkrijgen is, want zo men de gelegenheid voorbij laat gaan, kan zij wel nimmer terugkeren. Deze blinden deden dit, en zij deden verstandig, want wij lezen niet, dat Christus ooit weer te Jericho kwam.

Nu is het de welaangename tijd.

2. De bede zelf is nog merkwaardiger: *Heere, Gij Zone David's, ontferm U onzer*, herhaald in vers 31. Vier dingen worden ons hierin ten voorbeeld gesteld, want, hoewel het lichamelijk nog duister was, het oog des geestes was verlicht ten opzichte van waarheid, plicht en belang.

a. Een voorbeeld van dringend aanhouden in het gebed. Zij riepen als mensen, aan wie het ernst is. Een koel uitgedrukte begeerte lokt slechts ene weigering uit. Zij, die willen overmogen in het gebed, moeten er zich toe opwekken om God als het ware aan te grijpen in het gebed. Toen zij ontmoedigd werden in hun pogen door de scharen, die hen bestraften, riepen zij slechts te meer. De stroom der vurigheid in het gebed zal, als men hem stremt, zich des te hoger verheffen. Dit is worstelen met God in het gebed, en maakt ons des te meer geschikt om den zegen te ontvangen, want hoe meer er naar gestreefd wordt, des te meer zal hij gewaardeerd en dankbaar erkend worden.

b. Van ootmoed in het gebed, in het woord: *Ontferm U onzer*, de gunst niet in bijzonderheden noemende, niet voorschrijvende wat Hij hun schenken zal, en nog minder pleitende op verdiensten, maar zich goedsmoeds en vol vertrouwen overgevende aan den Middelaar voor den zegen, dien Hij hun wil schenken. *Ontferm U onzer*. Zij vragen niet om zilver of goud, hoewel zij arm waren, maar om ontferming. Dat is het, waar wij ons hart op moeten stellen, als wij komen tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, Hebreeën 4:16, Psalm 103:7.

c. Van gelovig bidden, in den titel, dien zij Christus gaven, en waarin een pleitgrond gelegen was: *Heere, Gij Zone David's*, Zij belijden, dat Jezus Christus Heere is, en dus de macht heeft, om verlossing voor hen te gebieden. Voorzeker was het door den Heiligen Geest, dat zij Christus *Heere* noemden, 1 Corinthiërs 12:3. Aldus ontlenen zij moed voor hun gebed aan Zijne macht, gelijk zij, door Hem Zone David's te noemen, moed ontlenen aan Zijne goedheid, als den Messias, van wie zo vele goede en barmhartige dingen voorzegd waren, inzonderheid Zijn mededogen met armen en nooddruftigen, Psalm 72:12, 13. Het is van uitnemend nut in het gebed om Christus te beschouwen in de genade en heerlijkheid van Zijn Messiasambt: te gedenken dat Hij de Zone David's is, wiens ambt het is te helpen en te behouden, en hierop dan bij Hem te pleiten.

d. Van volharding in den gebede, in weerwil van ontmoediging. *De schare bestrafte hen*, als luidruchtig en onbescheiden, zij geboden hen *te zwijgen* en den Meester niet te storen, die zelf in het eerst hen wellicht niet opmerkte. Als wij Christus volgen met onze gebeden, dan moeten wij verwachten gehinderd en ontmoedigd te zullen worden, van binnen en van buiten, door het een of het ander, dat ons het zwijgen wil opleggen. Zulke bestraffingen worden toegelaten, opdat ons geloof en onze ijver, ons geduld en onze volharding beproefd zullen worden. Deze arme blinden worden bestraft door de schare, die Christus volgde. De oprechte en ernstige bedelaars aan Christus' deur ontvangen gemeenlijk de scherpste bestraffingen van hen, die Hem slechts geveinsd volgen. Maar op zo groot een zegen uit zijnde, wilden zij zich niet laten verdrijven, het was geen tijd voor complimenten of voor bedeesdheid, neen, *zij riepen te meer. Men behoort altijd te bidden en niet te vertragen*, Lukas 18:1, te bidden met volharding, en niet te wijken voor tegenstand.

II. Het antwoord van Christus op hun verzoek. De schare bestrafte hen, maar Christus bemoedigde hen. Het zou treurig met ons gesteld wezen, indien de Meester niet vriendelijker en barmhartiger was dan de schare. Maar Hij bemint het diegenen te ondersteunen en te beschermen, die onder de bestraffing en afkeuring en minachting der mensen lijden. Hij zal Zijn ootmoedige smekelingen niet laten vertreden of verdrijven.

1. Jezus, stil staande, riep hen, vers 32. Hij ging nu op naar Jeruzalem, en hoe was Hij geperst tot dat Zijn werk aldaar volbracht was, en toch stond Hij stil, om deze blinden te genezen. Al zijn wij ook nog zo zeer gehaast in het een of ander, moeten wij toch altijd bereid zijn om stil te staan en

goed te doen. Hij riep hen, niet omdat Hij hen niet op een afstand kon genezen, maar omdat Hij het op de vriendelijkste en tevens leerrijkste wijze doen wilde, en zwakke, doch gewillige lijders en bidders wil steunen en bemoedigen. Christus beveelt ons niet slechts te bidden, Hij nodigt ons er toe, Hij reikt ons den gouden scepter toe, en zegt ons te komen en er de spits van aan te roeren.

2. Hij deed nu verder onderzoek naar hun zaak: *Wat wilt gij, dat Ik u doe?* Dit geeft te kennen

a. Een schoon aanbod. *Hier ben Ik, laat Mij weten wat gij wenst, en gij zult het verkrijgen*. Wat willen wij meer? Hij is machtig om voor ons te doen, en Hij is er even gewillig als machtig toe. *Bidt, en u zal gegeven worden*.

b. Ene voorwaarde, die aan dit aanbod wordt verbonden, een zeer gemakkelijke en billijke voorwaarde, dat zij Hem zullen zeggen wat zij willen, dat Hij hun doen zal. Men zou dit een vreemde vraag kunnen vinden, iedereen zou wel kunnen zeggen wat zij wilden. Christus wist het ook wel, maar Hij wil het van hen weten, of zij slechts om een aalmoes vroegen, als aan een gewoon mens, of om genezing, als aan den Messias. Het is de wil van God, dat wij in alles onze begeerten door bidden en smeken Hem bekendmaken, niet om Hem in te lichten of te bewegen, maar om ons zelven geschikt te maken voor het ontvangen van den zegen. De schuitenvoerder, die met zijn haak den oever aangrijpt, haalt hierdoor niet den oever naar de boot, maar brengt de boot naar den oever. Zo brengen wij door het gebed den zegen niet tot ons, maar ons zelven tot den zegen. Zij maakten Hem spoedig hun verzoek bekend, een verzoek, dat zij nooit tot iemand anders hadden gericht: *Heere, dat onze ogen geopend worden*. Van de behoeften en de lasten van het lichaam zijn wij ons spoedig bewust, en kunnen ze dus gemakkelijk verhalen, *Ubi dolor, ubi digitus -De vinger wijst terstond waar de pijn is*. Ach! mochten wij ons even snel bewust zijn van onze geestelijke krankheden, en er met even veel smartgevoel over klagen, inzonderheid onze geestelijke blindheid! Heere, dat de ogen onzes geestes geopend mogen worden! Velen zijn geestelijk blind, en zeggen toch dat zij zien, Johannes 9:41. Als wij onze duisternis slechts bemerkten, dan zouden wij ons wenden tot Hem, die alleen de ogenzalf heeft, met de bede: Heere, dat onze ogen geopend worden.

3. Hij genas hen. Toen Hij hen aanmoedigde om Hem te zoeken, heeft Hij niet gezegd: Zoekt tevergeefs. Wat Hij deed was.

a. Een voorbeeld van Zijn medelijden, Hij was innerlijk met barmhartigheid bewogen. Ellende is het voorwerp voor Gods barmhartigheid. Zij, die arm en blind zijn, zijn ellendig en jammerlijk, Openbaring 3:17, en de voorwerpen van medelijden. Het was de barmhartigheid onzes Gods om licht te geven aan hen, die in duisternis zaten, Lukas 1:78, 79. Wij kunnen hen niet helpen, die door deze rampen zijn getroffen, zoals Christus hen geholpen heeft, maar wij kunnen en moeten medelijden met hen hebben, zoals Christus medelijden met hen had.

b. Van Zijne macht, kan Hij, die het oog geformeerd heeft, het niet helen? Ja Hij kan het, Hij deed het, en Hij deed het gemakkelijk, Hij raakte hun ogen aan, Hij deed het terstond en volkomen, *terstond werden hun ogen ziende*. Aldus bewees Hij niet slechts van God te zijn gezonden, maar Hij toonde hun op wat boodschap Hij was uitgezonden- het gezicht te geven aan hen, die geestelijk blind zijn, en hen te bekeren van de duisternis tot het licht.

Eindelijk. Toen deze blinden het gezicht hadden ontvangen, volgden zij Hem. Niemand kan Christus blindelings volgen. Door Zijne genade opent Hij eerst de ogen der mensen, en trekt Hij hun hart tot zich. Zij volgden Christus als Zijne discipelen en Zijne getuigen, Zijne ooggetuigen, om getuigenis af te leggen van Hem en Zijne goedheid. Het beste blijk en bewijs van geestelijke verlichting is een voortdurende, onafscheidelijke aanhankelijkheid aan Jezus Christus als onzen Heere en Leidsman.

HOOFDSTUK 21

1 En als zij nu Jeruzalem genaakten, en gekomen waren te Beth-fage, aan den Olijfberg, toen zond Jezus twee discipelen, zeggende tot hen:
2 Gaat heen in het vlek, dat tegen u over ligt, en gij zult terstond een ezelin gebonden vinden, en een veulen met haar; ontbindt ze, en brengt ze tot Mij.
3 En indien u iemand iets zegt, zo zult gij zeggen, dat de Heere deze van node heeft, en hij zal ze terstond zenden.
4 Dit alles nu is geschied, opdat vervuld worde, hetgeen gesproken is door den profeet, zeggende:
5 Zegt der dochter Sions: Zie, uw Koning komt tot u, zachtmoedig en gezeten op een ezelin en een veulen, zijnde een jong ener jukdragende ezelin.
6 En de discipelen heengegaan zijnde, en gedaan hebbende, gelijk Jezus hun bevolen had,
7 Brachten de ezelin en het veulen, en leiden hun klederen op dezelve, en zetten Hem daarop.
8 En de meeste schare spreidden hun klederen op den weg, en anderen hieuwen takken van de bomen, en spreidden ze op den weg.
9 En de scharen, die voorgingen en die volgden, riepen, zeggende: Hosanna den Zone Davids! Gezegend is Hij, Die komt in den Naam des Heeren! Hosanna in de hoogste hemelen!
10 En als Hij te Jeruzalem inkwam, werd de gehele stad beroerd, zeggende: Wie is Deze?
11 En de scharen zeiden: Deze is Jezus, de Profeet van Nazareth in Galilea.
12 En Jezus ging in den tempel Gods, en dreef uit allen, die verkochten en kochten in den tempel, en keerde om de tafelen der wisselaars, en de zitstoelen dergenen, die de duiven verkochten.
13 En Hij zeide tot hen: Er is geschreven: Mijn huis zal een huis des gebeds genaamd worden; maar gij hebt dat tot een moordenaarskuil gemaakt.
14 En er kwamen blinden en kreupelen tot Hem in den tempel, en Hij genas dezelve.
15 Als nu de overpriesters en Schriftgeleerden zagen de wonderheden, die Hij deed, en de kinderen, roepende in den tempel, en zeggende: Hosanna den Zone Davids! namen zij dat zeer kwalijk;
16 En zeiden tot Hem: Hoort Gij wel, wat dezen zeggen? En Jezus zeide tot hen: Ja; hebt gij nooit gelezen: Uit den mond der jonge kinderen en der zuigelingen hebt Gij U lof toebereid?
17 En hen verlatende, ging Hij van daar uit de stad, naar Bethanie, en overnachtte aldaar.
18 En des morgens vroeg, als Hij wederkeerde naar de stad, hongerde Hem.
19 En ziende, een vijgeboom aan den weg, ging Hij naar hem toe, en vond niets aan denzelven, dan alleenlijk bladeren; en zeide tot hem: Uit u worde geen vrucht meer in der eeuwigheid! En de vijgeboom verdorde terstond.
20 En de discipelen, dat ziende, verwonderden zich, zeggende: Hoe is de vijgeboom zo terstond verdord?
21 Doch Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Voorwaar zeg Ik u: Indien gij geloof hadt, en niet twijfeldet, gij zoudt niet alleenlijk doen, hetgeen den vijgeboom is geschied; maar indien gij ook tot dezen berg zeidet: Word opgeheven en in de zee geworpen! het zou geschieden.
22 En al wat gij zult begeren in het gebed, gelovende, zult gij ontvangen.
23 En als Hij in den tempel gekomen was, kwamen tot Hem, terwijl Hij leerde, de overpriesters en de ouderlingen des volks, zeggende: Door wat macht doet Gij deze dingen? En Wie heeft U deze macht gegeven?
24 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Ik zal u ook een woord vragen, hetwelk indien gij Mij zult zeggen, zo zal Ik u ook zeggen, door wat macht Ik deze dingen doe.

25 De doop van Johannes, van waar was die, uit den hemel, of uit de mensen? En zij overlegden bij zichzelven en zeiden: Indien wij zeggen: Uit den hemel; zo zal Hij ons zeggen: Waarom hebt gij hem dan niet geloofd?
26 En indien wij zeggen: Uit de mensen: zo vrezen wij de schare; want zij houden allen Johannes voor een profeet.
27 En zij, Jezus antwoordende, zeiden: Wij weten het niet. En Hij zeide tot hen: Zo zeg Ik u ook niet, door wat macht Ik dit doe.
28 Maar wat dunkt u? Een mens had twee zonen, en gaande tot den eersten, zeide: Zoon! ga heen, werk heden in mijn wijngaard.
29 Doch hij antwoordde en zeide: Ik wil niet; en daarna berouw hebbende, ging hij heen.
30 En gaande tot den tweeden, zeide desgelijks, en deze antwoordde en zeide: Ik ga, heer! en hij ging niet.
31 Wie van deze twee heeft den wil des vaders gedaan? Zij zeiden tot Hem: De eerste. Jezus zeide tot hen: Voorwaar, Ik zeg u, dat de tollenaars en de hoeren u voorgaan in het Koninkrijk Gods.
32 Want Johannes is tot u gekomen in den weg der gerechtigheid, en gij hebt hem niet geloofd; maar de tollenaars en de hoeren hebben hem geloofd; doch gij, zulks ziende, hebt daarna geen berouw gehad, om hem te geloven.
33 Hoort een andere gelijkenis. Er was een heer des huizes, die een wijngaard plantte, en zette een tuin daarom, en groef een wijnpersbak daarin, en bouwde een toren, en verhuurde dien den landlieden, en reisde buiten 's lands.
34 Toen nu de tijd der vruchten genaakte, zond hij zijn dienstknechten tot de landlieden, om zijn vruchten te ontvangen.
35 En de landlieden, nemende zijn dienstknechten, hebben den een geslagen, en den anderen gedood, en den derden gestenigd.
36 Wederom zond hij andere dienstknechten, meer in getal dan de eersten, en zij deden hun desgelijks.
37 En ten laatste zond hij tot hen zijn zoon, zeggende: Zij zullen mijn zoon ontzien.
38 Maar de landlieden, den zoon ziende, zeiden onder elkander: Deze is de erfgenaam, komt, laat ons hem doden, en zijn erfenis aan ons behouden.
39 En hem nemende, wierpen zij hem uit, buiten den wijngaard, en doodden hem.
40 Wanneer dan de heer des wijngaards komen zal, wat zal hij dien landlieden doen?
41 Zij zeiden tot hem: Hij zal den kwaden een kwaden dood aandoen, en zal den wijngaard aan andere landlieden verhuren, die hem de vruchten op haar tijden zullen geven.
42 Jezus zeide tot hen: Hebt gij nooit gelezen in de Schriften: De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoofd des hoeks; van den Heere is dit geschied, en het is wonderlijk in onze ogen?
43 Daarom zeg Ik ulieden, dat het Koninkrijk Gods van u zal weggenomen worden, en een volk gegeven, dat zijn vruchten voortbrengt.
44 En wie op dezen steen valt, die zal verpletterd worden; en op wien hij valt, dien zal hij vermorzelen.
45 En als de overpriesters en Farizeen deze Zijn gelijkenissen hoorden, verstonden zij, dat Hij van hen sprak.
46 En zoekende Hem te vangen, vreesden zij de scharen, dewijl deze Hem hielden voor een profeet.

De dood en de opstanding van Jezus Christus zijn de twee voornaamste scharnieren, waarop de deur der behoudenis draait. Hij is in de wereld gekomen om Zijn leven te geven tot een rantsoen, dat had Hij kortelings gezegd, Hoofdstuk 20:28. Daarom wordt de geschiedenis van Zijn lijden tot den dood toe door al de evangelisten meer in bijzonderheden verhaald dan enig ander deel van Zijne geschiedenis, en hiertoe haast de evangelist zich nu met rasse schreden. Want in dit hoofdstuk begint wat men gewoonlijk de lijdensweek noemt. Hij had meer dan eens aan Zijne discipelen gezegd: Ziet, wij gaan op naar Jeruzalem, en aldaar zal de Zoon des mensen overgeleverd worden. Zeer veel goed werk werd op den weg nog door Hem gedaan, nu is Hij eindelijk te Jeruzalem aangekomen, en hier hebben wij

I. Den openbaren intocht, dien Hij deed in Jeruzalem, op den eersten dag van de lijdensweek, vers 1-11,

II. Het gezag, dat Hij daar uitoefende in het reinigen van den tempel en het uitdrijven van de kopers en verkopers, vers 12-16,

III. Het zinnebeeld, dat Hij voorstelde van den toestand der Joodse kerk, in het vervloeken van den onvruchtbaren vijgenboom, en Zijne rede voor de discipelen hierover, vers 17-22,

IV. Zijne rechtvaardiging van Zijn gezag, door een beroep op den doop van Johannes, vers 23-27,

V. Zijn beschamen van het ongeloof en de hardnekkigheid der overpriesters en ouderlingen door het berouw der tollenaren, voorgesteld door de gelijkenis van de twee zonen, vers 28-32,

VI. Zijne aankondiging van het oordeel over de Joodse kerk wegens hare onvruchtbaarheid, in de gelijkenis van den wijngaard, verhuurd aan de ondankbare landlieden, vers 33-46.

Mattheus 21:1-16

Al de vier evangelisten maken melding van Christus' triomfantelijken intocht in Jeruzalem, vijf dagen voor Zijn dood. Het pascha was op den veertienden dag der maand, en dit was de tiende, op welken dag door de wet was geboden, dat het paaslam tot den dienst werd afgezonderd, Exodus 12:3. Op dien dag werd dus Christus, ons Pascha, dat voor ons geslacht zou worden, openlijk vertoond. Zodat dit de inleiding was tot Zijn lijden. Hij had Zijn intrek genomen in Bethanië, een dorp, niet ver van Jeruzalem, op den avond tevoren had Maria bij een avondmaal Zijne voeten gezalfd, Johannes 12:3. Maar, zoals gewoonlijk gezanten doen, had Hij Zijn openbaren intocht tot enigen tijd na zijne aankomst uitgesteld. Onze Heere Jezus heeft veel gereisd, en het was Zijne gewoonte om te voet van Galilea naar Jeruzalem te reizen, hetgeen zowel vernederend als vermoeiend was. Menige moeizamen voetstap had Hij af te leggen, toen Hij het land doorging goed doende. Hoe weinig betaamt het den Christenen, om zo bovenmate bezorgd te zijn voor hun gemak en hetgeen met hun werelds aanzien strookt, als hun Meester zo heel weinig daarvan had! Toch heeft Hij eens in Zijn leven in staatsie gereden, thans namelijk, toen Hij opging naar Jeruzalem om te lijden en te sterven, alsof dat het genoegen en de bevordering was, waarnaar Hij streefde en verlangde. Nu hebben wij hier:

I. De voorziening, die getroffen was voor deze plechtigheid, en die was zeer armelijk en alledaags, geheel in overeenstemming met Zijn koninkrijk, dat niet van deze wereld is. Er waren geen wapenherauten, geen trompetgeschal ging voor Hem uit, geen staatsiekoetsen, geen livreien. Zulke dingen waren niet in overeenstemming met Zijn tegenwoordigen staat van vernedering, maar zij zullen ver overtroffen worden bij Zijne wederkomst, waarvoor Zijn heerlijke verschijning in majesteit is weggelegd, als de laatste bazuin zal geblazen worden, en de heerlijke, schitterende engelen Zijne herauten en dienaren zullen zijn, en de wolken Zijne wagens. Maar bij deze openlijke verschijning:

1. Was de toebereiding plotseling en in der haast. Voor Zijne heerlijkheid in de andere wereld, en de onze met Hem, waren de toebereidselen gemaakt van voor de grondlegging der wereld, want dat was de heerlijkheid, waar Zijn hart op gesteld was. Voor Zijne heerlijkheid in deze wereld was Hij als dood, en daarom heeft Hij, hoewel Hij haar in het vooruitzicht had, niet vooraf beraamd. Zij waren nu te Bethfage, ene voorstad van Jeruzalem, en ten opzichte van alles (zeggen de Joodse geleerden) tot Jeruzalem gerekend. Het was een lange straat naar den kant van den Olijfberg. Toen Hij daar aankwam, zond Hij twee discipelen, sommigen denken Petrus en Johannes, om Hem een ezel te halen, want er stond geen voor Hem gereed.

2. Het was zeer gering, zeer onaanzienlijk. Hij zond slechts om ene ezelin en haar veulen, vers 2. In dat land werden ezels veel gebruikt om te reizen, paarden werden slechts door aanzienlijken gehouden of voor den oorlog gebruikt. Christus zou een cherub hebben kunnen ontbieden om Hem te dragen, Psalm 18:11, maar hoewel Hij door Zijn naam *Jah*, die Hem aanduidt als God, rijdt in den hemel, rijdt Hij thans door Zijn naam Jezus, Emmanuel, God met ons, in Zijn staat der vernedering, op ene ezelin. Sommigen zijn echter van mening, dat Hij hiermede het oog had op de gewoonte in Israël, dat de rechters op witte ezelinnen rijden, Richteren 5:10, en hun zonen op ezelsveulens, Richteren 12:24. En Christus wilde aldus Zijne intrede doen, niet als een veroveraar, maar als de Rechter Israël's.

3. Die ezelin was ook Zijn eigendom niet, zij was slechts geleend. Hoewel Hij geen eigen huis had, zou men toch denken dat Hij, evenals andere reizende lieden, die leven van hun vrienden, een eigen ezel zou gehad hebben, om Hem heen en weer te dragen, maar om onzentwille is Hij in ieder opzicht arm geworden, 2 Corinthiërs 8:9. Het spreekwoord zegt: *Wie leeft van borgen, leeft met zorgen*, of smarten, hierin dus, evenals in andere dingen is Christus *een man van smarten*. Hij had van de goederen dezer wereld niets anders dan wat Hem gegeven of geleend werd. De discipelen, die gezonden werden om deze ezelin te lenen, moesten zeggen: *De Heere heeft ze van node*. Zij, die in nood zijn, moeten zich niet schamen om hun nood te bekennen, en ook niet zeggen, evenals de onrechtvaardige rentmeester: *Te bedelen schaam ik mij*, Lukas 16:3. Maar van den anderen kant behoort niemand zijne vrienden te misleiden of hun vriendelijkheid te misbruiken, door van hen te bedelen of te borgen als hij het niet nodig heeft. In het lenen van deze ezelin hebben wij

a. Een voorbeeld van Christus' weten. Want in deze gans toevallige omstandigheden, wist Christus Zijn discipelen toch nauwkeurig te zeggen, waar zij ene ezelin gebonden zouden vinden en een veulen met haar. Zijne alwetendheid strekte zich uit over de geringste Zijner schepselen, ezelinnen en hare veulens, en haar gebonden of losgemaakt zijn. *Zorgt God ook voor de ossen?* 1 Corinthiërs 9:9. Ongetwijfeld, en Hij wilde Bileams ezelin niet mishandeld zien. Hij kent al Zijne schepselen, om ze tot Zijne doeleinden te laten dienen.

b. Wij hebben hier een voorbeeld van Zijne macht over de geesten der mensen. Het hart van de geringste onderdanen, zowel als dat der koningen, *is in de hand des Heeren*. Christus laat Zijn recht gelden om deze ezelin te gebruiken door hun te gebieden haar tot Hem te brengen, de volheid der aarde is des Heeren Christus. Maar Hij voorziet enige moeilijkheid, die de discipelen zouden ontmoeten, toen zij op dezen dienst uitgingen, zij moeten haar niet *clam et secreto, stil en in het verborgen*, wegnemen, maar voor de ogen van den eigenaar, en nog veel minder, *vi et armis -met geweld van wapenen*, maar met de toestemming van den eigenaar, en Hij blijft er borg voor, dat zij die toestemming zullen hebben: *Indien u iemand iets zegt, zo zult gij zeggen, dat de Heere deze van node heeft*. Als Christus zo iets te doen geeft, zal Hij er ons in door helpen. Hij voorziet ons van een antwoord op de tegenwerpingen, waarmee men ons zal aanvallen, en maakt dit antwoord afdoend, zoals hier: *Hij zal ze terstond zenden*. Door de ezelin tot Zijn dienst te gebieden, toonde Christus dat Hij is de Heere der heirscharen, en door het hart van den eigenaar te neigen om haar zonder waarborg of onderpand te zenden, toonde Hij dat Hij is *de God der geesten van alle vlees*, en dat Hij het hart der mensen kan buigen.

c. Wij hebben hier een voorbeeld van rechtvaardigheid en eerlijkheid in het niet gebruiken der ezelin, al is het ook om er slechts een paar straten op te rijden, zonder de toestemming van den eigenaar. Naar sommiger lezing van de laatste zinsnede, zien wij er nog verder een regel der billijkheid in aangewezen: *Gij zult zeggen: de Heere heeft ze van node, en Hij, (dat is de Heere) zal ze terstond terugzenden, en er zorg voor dragen dat zij den eigenaar veilig en wel teruggegeven zullen worden, zodra Hij er mede gereed is*. Wat wij lenen moeten wij in goede orde en ter bestemder tijd teruggeven, want *de goddeloze ontleent en geeft niet weer*. Er moet voor geleend goed zorg worden gedragen, dat het niet wordt beschadigd. *Ach, mijn heer! want het was geleend*.

II. De voorzegging, die hierin vervuld werd, vers 4, 5. In alles wat onze Heere Jezus deed en leed, had Hij hier het oog op: *opdat de Schriften zouden vervuld worden*. Gelijk de profeten uitzagen

naar Hem, -hebben zij ook allen van Hem getuigd-en zo heeft Hij op hen gezien, opdat alles wat van den Messias geschreven was, nauwkeurig in Hem vervuld zou worden. Dit inzonderheid was van Hem geschreven in Zacheria 9:9, als inleiding van een grote voorzegging van het koninkrijk van den Messias: *Zegt der dochter Zions: Zie, uw Koning komt*. Nu hebben wij er hier op te letten:

1. Hoe de komst van Christus voorzegd is: *Zegt der dochter Zions*, de kerk, den heiligen berg. *Zie, uw Koning komt tot* u. Jezus Christus is de Koning der kerk, een uit onze broederen, aan ons gelijk, overeenkomstig de wet des koninkrijks, Deuteronomium 17:15. Hij is gesteld tot Koning over de kerk, Psalm 2:6. Hij is door de kerk als Koning aangenomen, de dochter Zions zweert Hem hulde en trouw, Hosea 1:11. Christus, de Koning Zijner kerk, kwam tot Zijne kerk, in deze lagere wereld, Hij kwam tot u, om over u te heersen, om in u te heersen, om voor u te heersen, Hij is een Hoofd boven alle dingen in de gemeente, Efeziërs 1:22. Hij kwam tot Zion, opdat uit Zion de wet zou uitgaan, want de kerk en hare belangen waren voor den Verlosser alles in alles. Er was aan de kerk tevoren kennis gegeven van de komst haars Konings: *Zegt der dochter Zions*. Christus wil, dat naar Zijne komst zal worden uitgezien, dat zij verwacht zal worden. Zegt der dochter Zions, opdat zij uitga en den Koning Salomo aanschouwe, Hooglied 3:11. De aankondiging van Christus' komst wordt gemeenlijk ingeleid met een "Ziet!" Een woord om de aandacht gaande te maken en bewondering op te wekken. *Ziet, uw Koning komt*, ziet, en verwondert u over Hem, ziet, en heet Hem welkom! Hier is een wezenlijk bewonderenswaardige koningstocht. Pilatus heeft, evenals Kajafas, niet geweten wat hij zei, toen hij dat woord sprak: *Ziet uw Koning*, Johannes 19:14.

2. Hoe Zijne komst wordt beschreven. Als een koning komt, verwacht men iets groots en heerlijks, inzonderheid als hij komt om zijn koninkrijk in bezit te nemen. De Koning, die Heere der heirscharen, werd gezien, zittende op een hogen en verheven troon, Jesaja 6:1, maar hier zien wij niets hiervan, *Zie, uw Koning komt tot u, zachtmoedig en gezeten op ene ezelin*. Als Christus in Zijne heerlijkheid wilde verschijnen, dan is het in zachtmoedigheid, niet in majesteit. Zijn aard is zeer zacht. Hij komt niet in toorn, om wrake te doen, maar in genade, om verlossing te werken. Hij is zachtmoedig om den grootsten smaad en de zwaarste mishandeling te verduren, om Zions wil, zachtmoedig om de dwaasheden en onbarmhartigheid te verdragen van Zions eigen kinderen. Hij is toegankelijk en verbiddelijk. Hij is zachtmoedig, niet slechts als leraar, maar als heerser, Hij heerst door liefde. Zijne heerschappij is zacht en vriendelijk, en Zijne wetten zijn niet geschreven in het bloed Zijner onderdanen, maar in Zijn eigen bloed. Zijn juk is zacht. Als blijk hiervan is Zijne verschijning, Zijne wijze van optreden, zeer gering, zittende op ene ezelin, een dier, niet geschapen voor staatsie of praal, maar om lasten te dragen, langzaam in hare bewegingen, maar veilig en standvastig. De voorzegging hiervan, zo lang tevoren, en de zorg om de voorzegging nauwkeurig in vervulling te bren gen, duiden aan, dat er een bijzondere betekenis in ligt opgesloten ter aanmoediging van arme zielen, om zich tot Christus te wenden. Zions Koning komt aangereden, niet op een steigerend paard, dat de bedeesde smekeling niet zou durven naderen, of op een galopperend paard, dat de bidder op zwakke en langzaam voortschrijdende voeten niet zou kunnen bijhouden, maar op een kalme, rustige ezelin, opdat ook de armsten Zijner onderdanen niet afgeschrikt zouden worden om tot Hem te naderen. Er wordt in de profetie ook melding gemaakt van een veulen, *een jong der ezelinnen*, en *daarom* zond Christus om de ezelin met het veulen, opdat de Schrift zou vervuld worden.

III. De intocht zelf, die in overeenstemming was met de toebereiding, beide geheel ontbloot van wereldse pracht, en toch beide vergezeld van geestelijke macht. Men lette hier op:

1. Zijne toerusting. *De discipelen heengegaan zijnde, en gedaan hebbende gelijk Jezus hun bevolen had*, vers 6. Zij gingen de ezelin en het veulen halen, niet twijfelende ze te zullen vinden, en te bevinden dat de eigenaar bereid was ze ter leen af te staan. Christus' bevelen moeten niet betwist, maar gehoorzaamd worden, en zij, die ze in oprechtheid gehoorzamen, zullen niet beschaamd of teleurgesteld uitkomen. *Zij brachten de ezelin en het veulen*. Het geringe en verachtelijke van het dier, waarop Christus reed, zou vergoed hebben kunnen worden door het kostbare en sierlijke van de optuiging, maar ook deze was als al het overige, zoals Hij het vond. Er was niet eens een zadel voor de ezelin, maar de discipelen wierpen sommigen van hun kledingstukken er op, en bij gebrek aan beter, moest het hiermede gedaan worden. Wij behoren niet al te kieskeurig te zijn, niet al te zeer er op gesteld te wezen, dat alles wat tot ons gemak moet dienen, zo uiterst goed verzorgd is In deze dingen betaamt ons een heilige onverschilligheid, waaruit blijkt, dat wij er ons hart niet op hebben gezet, en dat wij den regel des apostels hebben geleerd: Romeinen 12:16, *tevreden te zijn met geringe dingen*. Voor reizigers kan alles dienen, en er is schoonheid gelegen in een zekere soort van onverschilligheid, een edele veronachtzaming. Evenwel, de discipelen voorzagen Hem van het beste wat zij hadden, zij hadden er niet tegen om hun klederen te bederven in den dienst huns Heeren. Wij moeten de klederen, die wij aanhebben, niet te kostbaar achten, om ze op te geven voor den dienst van Christus, om er Zijn arme beproefde leden mede te bekleden. *Ik was naakt, en gij hebt Mij gekleed*, Hoofdstuk 25:36. Christus heeft zich voor ons ontbloot.

2. Zijn gevolg, waarin niets statigs of prachtigs was te ontdekken. Zions Koning komt tot Zion, en der dochter Zions was Zijne komst sedert lang aangezegd, toch wordt Hij niet door de edelen of groten des lands vergezeld, geen overheidspersonen gaan Hem tegemoet, zoals men dit van hen had kunnen verwachten. De sleutelen der stad hadden Hem behoren aangeboden te worden, en met alle mogelijke staatsie en geriefelijkheid had men Hem naar de *stoelen des gerichts, de stoelen van het huis van David* moeten leiden. Niets van dat alles geschiedt. Toch heeft Hij Zijn gevolg, *een grote schare*. Zij behoorden slechts tot het gemene volk, *het grauw*, met welke benaming wij die schare allicht bestempeld zouden hebben, deze heeft aan de plechtigheid van Christus' triomf luister bijgezet, maar niemand anders. De overpriesters en de ouderlingen hebben zich wel later bij de schare gevoegd, die Christus beledigde aan het kruis, maar niemand van hen wordt gevonden onder de schare, die Hem eerde. Gij ziet uwe roeping, broeders, *niet vele machtigen, niet vele edelen* vergezellen Christus, maar het dwaze der wereld, en het zwakke der wereld, en het verachte der wereld, 1 Corinthiërs 1:26, 28. Christus wordt geëerd door de schare, de menigte, meer dan door de pracht Zijner volgers, want Hij schat de mensen naar hun zielen, niet naar hun aanzien of wijdse eretitels. Betreffende deze grote schare wordt ons hier gezegd:

a. Wat zij deden, overeenkomstig hun besten wil en vermogen, zij beijver- den zich om Christus te eren. *Zij spreidden hun klederen op den weg*, opdat Hij er over heen zou rijden. Toen Jehu tot koning werd uitgeroepen, hebben de krijgsoversten hun klederen onder hem gelegd, ten teken dat zij zich aan hem onderwierpen. Zij, die Christus als hun Koning aannemen, moeten alles wat zij hebben onder Zijne voeten leggen, de klederen, ten teken van het hart, want als Christus komt, maar niet als iemand anders komt, dan moet tot de ziel worden gezegd: *Buig u neer, opdat Hij over u ga*. Sommigen denken, dat deze klederen niet op den grond werden gespreid, maar op de heggen en muren, om den weg te versieren, zoals wanneer een optocht opgeluisterd wordt door tapijten over balkons te hangen. Dit was slechts een armelijk vertoon van staatsie, maar Christus nam hun goeden wil aan voor de daad, en hierin wordt ons geleerd om er naar te streven Christus welkom te heten, Christus en Zijne genade, Christus en Zijn Evangelie in ons hart en in ons huis. Hoe zullen wij

onzen eerbied voor Christus uitdrukken? Welke eer zal Hem aangedaan worden? *Anderen hieuwen takken van de bomen, en spreidden ze op den weg,* gelijk zij plachten te doen bij het Loofhuttenfeest, ten teken van vrijheid, overwinning en vreugde, want van de verborgenheid van dit feest wordt gesproken, als inzonderheid behorende tot de Evangelietijden, Zacheria 14:16.

b. Wat zij zeiden: *die voorgingen en die volgden* stemden met elkaar in, zowel degenen, die zijne komst aankondigden, als zij, die Hem vergezelden met hun gejuich, *riepen, zeggende*: Hosanna den Zone David's, vers 9. Bij het ronddragen van takken op het Loofhuttenfeest, waren zij gewoon *Hosanna* te roepen, vandaar dat zij hun bundels van takken *Hosanna's* noemden. *Hosanna* betekent: *Och Heere! geef nu heil*, verwijzende naar Psalm 118:25, 26, in welken psalm van den Messias geprofeteerd wordt als den steen, die tot een hoofd des hoeks is geworden, hoewel de bouwlieden hem verworpen hadden, en al Zijn trouwe onderdanen triomferen met Hem, en vergezellen Hem met de oprechte en hartelijke wensen voor den voorspoed Zijner onderneming.

Hosanna den Zone David's: Dit doen wij ter ere van den Zone David's. De Hosanna's, die Christus vergezelden, wijzen op twee dingen. Hun welkom heten aan Zijn koninkrijk. *Hosanna* is van gelijke betekenis als *Gezegend is Hij, die komt in den naam des Heeren!* Betreffende dezen Zone David's was voorzegd, dat *alle heidenen Hem welgelukzalig zullen roemen*, Psalm 72:17. Dezen hier begonnen hiermede, en alle ware gelovigen van alle eeuwen stemmen er mede in, en noemen Hem welgelukzalig, het is de echte taal des geloofs. Jezus Christus komt in den naam des Heeren, Hij is geheiligd, en in de wereld gezonden als Middelaar. *Dezen heeft God de Vader verzegeld*. De komst van Christus in den naam des Heeren is alle aanneming waardig, en wij allen behoren te zeggen: *Gezegend is Hij, die komt,* Hem te loven en een welbehagen in Hem te hebben. Laat van Zijne komst in den naam des Heeren gesproken worden met innige, sterke liefde, ter onzer vertroosting, en met blij gejuich ter Zijner eer en verheerlijking. Wèl mogen wij zeggen: *Gezegend is Hij*, want het is in Hem, dat wij gezegend zijn. Wèl mogen wij Hem volgen met onze zegenspraak, die ons tegenkomt met de Zijne. Hun goede wensen voor Zijn koninkrijk, aangeduid in hun *Hosanna*, vuriglijk begerende, dat voorspoed en zegen het mogen kenmerken, en dat het een overwinnend koninkrijk zijn zal. *Geef nu voorspoed voor het koninkrijk*. Indien zij dit verstonden van een tijdelijk koninkrijk, en daarop hun hart hebben gesteld, dan was dat een vergissing, die na korten tijd hersteld zal worden, evenwel hun goede wil was den Heere welbehaaglijk, en werd door Hem aangenomen. Het is onze plicht den voorspoed en het welslagen van Christus' koninkrijk in deze wereld ernstiglijk te begeren en er vuriglijk om te bidden. Aldus zal men geduriglijk voor Hem bidden, Psalm 72:15, dat Zijne belangen in deze wereld voorspoed mogen hebben, en dat Hij, hoewel rijdende op een ezelin, voorspoediglijk moge rijden, vanwege deze zachtmoedigheid, Psalm 45:5. Dit bedoelen wij als wij bidden: *Uw koninkrijk kome*. Zij voegen er bij: *Hosanna in de hoogste*. Laat voorspoed in de hoogste mate Hem vergezellen, laat Hem een naam hebben boven allen naam, een troon boven elke troon, of wel: Laat ons Hem prijzen op de beste wijze, met verheven liefde en genegenheid, of: Laat onze gebeden voor Zijne kerk opklimmen ten hemel, tot de hoogste hemelen, en van daar vrede en heil voor Hem brengen, Psalm 20:7. *De Heere behoudt Zijn Gezalfde, Hij zal hem verhoren uit den hemel Zijner heiligheid*.

3. Zijn onthaal in Jeruzalem, vers 19. *Als Hij te Jeruzalem inkwam, werd de gehele stad beroerd*. Ieder merkte Hem op. Sommigen werden beroerd door het nieuwe der zaak, anderen door spot om het geringe en onaanzienlijke er van. Sommigen wellicht door vreugde, die wachtten op de vertroosting Israël's, anderen, van de soort der Farizeeën, door nijd en toorn. Zo verschillend zijn

de bewegingen en roerselen van het hart der mensen bij de nadering van Christus' koninkrijk. Van deze beroering wordt ons voorts meegedeeld

a. Wat de burgers zeiden: *Wie is deze?* Zij schijnen onwetend geweest te zijn betreffende Christus. Hoewel Hij de heerlijkheid was van het volk Israël, heeft Israël Hem toch niet gekend. Hoewel Hij zich had onderscheiden door de vele wonderen onder hen gewrocht, hebben de dochters van Jeruzalem Hem toch niet onderscheiden van een anderen liefste, Hooglied 5:9. De Heilige dus onbekend in de heilige stad! In plaatsen, waar het helderste licht schijnt en de Godsdienst het meest beleden wordt, is meer onwetendheid dan wij denken. Toch waren zij nieuwsgierig naar Hem. Wie is deze, die zo hemelhoog wordt geprezen, en zo zeer de aandacht trekt? *Wie is deze Koning der ere*, die toegang verlangt in ons hart? Psalm 24:8, Jesaja 63:1.

b. Wat de schare antwoordde: *Deze is Jezus*, vers 11. De schare was beter met Christus bekend dan de aanzienlijken. *De stem des volks* is soms *de stem Gods*. In het bericht, dat zij van Hem gaven, hadden zij gelijk met Hem den profeet, den groten profeet, te noemen. Totnutoe was Hij bekend als een profeet, lerende en wonderen werkende, nu vergezellen zij Hem als een koning. Van de drie ambten van Christus was Zijn priesterlijk ambt het laatst ontdekt. Toch vergisten zij zich ook, daar zij zeiden dat Hij *van Nazareth* was, en dit droeg bij om sommigen in hun vooroordeel tegen Hem te stijven. Sommigen zijn bereid van Christus te getuigen en willen Hem gaarne eren, maar zij zijn in dwaling omtrent Hem, en van die dwaling zouden zij wel spoedig terugkomen, indien zij zich de moeite gaven om beter te onderzoeken.

Mattheus 21:11-17

Toen Christus te Jeruzalem kwam, ging Hij niet op naar het hof, of het paleis, hoewel Hij er kwam als koning, maar Hij ging op in den tempel, want Zijn koninkrijk is geestelijk, en niet van deze wereld. Het is in heilige zaken, dat Hij heerst, in den tempel Gods, dat Hij gezag uitoefent. Wat nu deed Hij daar?

I. Hij dreef uit allen, die kochten en verkochten. Misbruiken moeten uitgezuiverd worden, en de planten, die God niet geplant heeft, moeten uitgerukt worden, eer hetgeen recht is kan worden ingesteld en bevestigd. De grote Verlosser verschijnt daar als groot hervormer, die de goddeloosheden afwendt, Romeinen 11:26. Hier wordt ons gezegd:

1. Wat Hij deed, vers 12. *Hij dreef uit allen, die verkochten en kochten*. Tevoren had Hij dit nog eens gedaan, Johannes 2:14, 15, maar er was oorzaak om het weer te doen. Kopers en verkopers, die uitgedreven worden uit den tempel, zullen er wederkeren en er zich nestelen, indien er niet voortdurend toezicht wordt gehouden om het te beletten, en de slag niet door anderen gevolgd en dikwijls herhaald wordt. Het misbruik bestond in het kopen en verkopen en geld wisselen in den tempel. Dingen, die op zich zelven wettig en geoorloofd zijn, kunnen zondig worden, als zij op onvoegzamen tijd en plaats gedaan worden. Hetgeen zeer betamelijk was in een andere plaats, en niet slechts betamelijk, maar lofwaardig op een anderen dag, verontreinigt het heiligdom en ontwijdt den sabbat. Hoewel dit kopen en verkopen en wisselen van geld een wereldlijk bedrijf was, maakte het er toch aanspraak op, dat het tot geestelijke doeleinden geschiedde. Zij verkochten offerdieren ten gerieve van hen, die daar gemakkelijker konden komen met hun geld dan met hun dieren: en zij wisselden geld voor hen, die den halven sikkel verlangden, de jaarlijkse belasting, of het losgeld, dat zij te betalen hadden. Voor het uitwendige zou men dus die zaken en handelingen in verband kunnen achten met het huis Gods, en toch wil Christus het niet toestaan. Grote misbruiken en bederf sluipen de kerk binnen door de handelingen van hen, die van de Godzaligheid een gewin maken, dat is: die in hun godsvrucht of vroomheid werelds gewin op het oog hebben, 1 Timotheus 6:5. *Wijk af van dezulken*. De uitzuivering van dit misbruik. Christus dreef uit die verkochten. Tevoren had Hij dit gedaan met een gesel van touwtjes, Johannes 2:15, thans deed Hij het met een blik, met een woord van bevel. Sommigen achten dit als niet een der minste van Christus' wonderen, dat Hij zelf aldus den tempel reinigde, zonder tegenstand te ontmoeten van hen, die van dit bedrijf leefden en er door de priesters en ouderlingen in werden gesteund. Het is een voorbeeld van Zijne macht over de geesten der mensen, en hoe Hij door hun eigen geweten vat op hen had. Dit is de enige daad van koninklijk gezag en dwingende macht, die Christus in de dagen Zijns vlezes heeft uitgeoefend, Hij begon er mede, Johannes 2, en hier eindigt Hij er mede. De overlevering zegt, dat Zijn gelaat blonk, dat er lichtstralen schoten uit Zijne ogen, waardoor deze marktlieden in verbazing gebracht en gedrongen werden om aan Zijn bevel te gehoorzamen. Indien dit zo is, dan werd hierin de Schrift vervuld, Spreuken 20:8 :*Een koning, zittende op den troon des gerichts, verstrooit alle kwaad met zijne ogen*. Hij keerde de tafelen der wisselaars om, Hij nam het geld niet voor zich, maar verstrooide het, wierp het op den grond, de geschiktste plaats er voor. In Esther's tijd hebben de Joden hun handen niet aan den roof geslagen, Esther 9:10.

2. Wat Hij zei om Zijne handelwijze te rechtvaardigen en hen te overtuigen, vers 13.

Er is geschreven. In de hervorming der kerk behoort het oog op de Schrift gericht te zijn, deze moet gevolgd worden als regel, het voorbeeld, op den berg getoond, en wij moeten niet verder gaan dan het punt, dat verdedigd kan worden met *er is geschreven*. De hervorming is goed, als er verdorven instellingen in haar oorspronkelijke reinheid door hersteld worden. Hij toont door een profetie uit de Schrift, wat de tempel behoort te wezen, en waartoe hij bestemd was: *Mijn huis zal een huis des gebeds genaamd worden*, aangehaald van Jesaja 56:7. Al de ceremoniële inzettingen waren bestemd om dienstbaar te zijn aan zedelijke plichten, het huis der offeranden moest een huis des gebeds zijn, want dat was de ziel, het wezen van al die diensten. De tempel was op bijzondere wijze gewijd tot huis des gebeds, want hij was niet slechts de plaats der aanbidding, maar ook het middel er toe, zodat gebeden in dat huis, of met het aangezicht naar dat huis gekeerd, opgezonden, een bijzondere belofte van verhoring hadden, 2 Kronieken 6:21, daar het een type was van Christus. Daarom heeft Daniël gebeden met het aangezicht naar dat huis gewend, en in dien zin is thans geen huis of plaats een huis des gebeds, want Christus is onze tempel, maar in een anderen zin kunnen de plaatsen onzer Godsdienstige bijeenkomsten aldus genoemd worden, als plaatsen *waar het gebed placht te geschieden*, Handelingen 16:13. Uit ene bestraffing der Schrift toont Hij, dat zij den tempel misbruikt hadden, er de bestemming van hadden verkeerd: *Gij hebt dat tot een moordenaarskuil gemaakt*. Dit is aangehaald uit Jeremia, Hoofdstuk 7:11. *Is dan dit huis, dat naar Mijn naam genoemd is, in uwe ogen een spelonk der moordenaren?* Als geveinsde vroomheid tot een dekmantel wordt gebruikt voor ongerechtigheid, dan kan men zeggen, dat het huis des gebeds tot een moordenaarskuil is gemaakt, waarin zij loeren en wegschuilen. Marktplaatsen zijn maar al te dikwijls moordenaarskuilen, plaatsen waar dieven zijn, daar zo velerlei bedrog gepleegd wordt bij het kopen en verkopen, maar marktplaatsen in den tempel zijn dit zeer stellig, want zij beroven God van Zijne eer, en dus zijn zij de ergste dieven, Maleachi 3:8. De priesters leefden, en dat wel in overvloed, van het altaar, maar hiermede niet tevreden, vonden zij nog andere wegen en middelen om het volk geld af te persen, en daarom noemt Christus hen hier dieven , want zij eisten wat hun niet toekwam.

II. Dáár, in den tempel, genas Hij de blinden en kreupelen, vers 14. Na de kopers en verkopers uitgedreven te hebben, nodigde Hij de blinden en kreupelen naar binnen, want *hongerigen heeft Hij met goederen vervuld, en rijken heeft Hij ledig weggezonden*. Christus heeft door Zijn Woord, dat Hij in den tempel predikte, en het gebed verhorende, dat daar opgezonden werd, de geestelijk blinden en kreupelen genezen. Het is goed in den tempel te komen, als Christus daar is, die, terwijl Hij zich ijverig betoont voor de eer Zijns tempels door hen uit te drijven, die hem ontheiligen, zich ook genadig betoont aan hen, die Hem nederig zoeken. Blinden en kreupelen mochten in David's paleis niet komen, 2 Samuel 5:8, maar in Christus' huis werden zij toegelaten, want de majesteit en eer van Zijn tempel liggen niet in de dingen, waarin de pracht en staatsie van de paleizen der vorsten verondersteld worden te bestaan. Van dezen moeten blinden en kreupelen zich op een afstand houden, maar van Gods tempel alleen de bozen en onheiligen. De tempel werd ontheiligd als hij tot marktplaats werd gebruikt, maar werd gesierd en geëerd als hij tot ziekenhuis werd gemaakt. Goed te doen in Gods huis is meer eerbaar en betamelijk dan om er geld te winnen. Christus' genezingen gaven een werkelijk antwoord op de vraag: Wie is deze? Zijne werken getuigden meer van Hem dan de hosanna's, en Zijne genezing in den tempel was de vervulling der belofte, dat *de heerlijkheid van dit laatste huis groter zal worden dan van het eerste*. Dáár heeft Hij ook de ergernis van de overpriesters en schriftgeleerden wegens het gejuich, waarmee Hij begroet was, tot zwijgen gebracht, vers 15, 16. Zij, die de eersten hadden moeten wezen om Hem te eren, waren Zijn ergste vijanden.

1. Zij waren innerlijk vertoornd over de wonderheden door Hem verricht. Zij konden niet ontkennen, dat het wezenlijke wonderen waren, en daarom barstte hun het hart van toorn, zo als in Handelingen 4:16, 5:33. De werken, die Christus deed, spraken tot ieders geweten. Indien er enigerlei gezond verstand in hen was, dan moesten zij wel het wonderdadige er van erkennen, en zo er enigerlei goedhartigheid in hen was, moesten zij zich verblijden om de goedertierenheid en liefde, die er in tentoongespreid werden, maar zij waren vast besloten Hem tegen te staan, en daarom benijdden zij Hem om Zijne wonderen.

2. Zij gaven openlijk hun ongenoegen te kennen wegens het hosannageroep der kinderen. Zij dachten dat Hem hiermede ene eer werd bewezen, die Hem niet toekwam, en dat dit dus het aanzien had van ene praalvertoning. Hoogmoedige mensen kunnen het niet dragen, dat men eer bewijst aan iemand anders dan aan hen zelven, en niets maakt hen zo wrevelig als een rechtvaardige lof, die toegekend wordt aan hen, die hem wezenlijk verdienen. Zo werd Sauls afgunst opgewekt door het lied der vrouwen, en *wie zal voor nijdigheid bestaan?* Als Christus het meest geëerd wordt, zijn Zijne vijanden het meest misnoegd. Zo-even zagen wij, dat Christus de voorkeur gaf aan blinden en kreupelen boven kopers en verkopers, nu zien wij Hem, vers 16, partij trekken voor de kinderen tegen priesters en schriftgeleerden. De kinderen waren in den tempel. Wellicht speelden zij er, en geen wonder! als de overpriesters hem tot een marktplaats maakten, kunnen de kinderen er wel een speelplaats van maken, maar wij willen hopen, dat velen van hen er ter aanbidding zijn geweest. Het is goed, om de kinderen reeds vroeg naar het huis des gebeds te brengen, want dezulke is het koninkrijk der hemelen. Laat aan de kinderen geleerd worden de gedaante der Godzaligheid aan te nemen, het zal er toe kunnen bijdragen om hen tot de kracht er van te doen komen. Christus had tedere liefde voor de lammeren der kudde. Zij waren daar, roepende: Hosanna, den Zone David's! Dit leerden zij van de volwassenen. Kleine kinderen zeggen en doen wat zij anderen horen zeggen en zien doen, zo gemakkelijk volgen zij anderen na, en daarom behoort men wèl zorg te dragen, dat men hun een goed, en geen slecht voorbeeld geeft. In den omgang met de jeugd behoort de meest mogelijke zorgvuldigheid en nauwgezetheid in acht genomen te worden. Kinderen zullen van hen, in wier gezelschap zij zijn, leren zweren en vloeken, of bidden en loven. De Joden hebben de kinderen reeds vroeg geleerd takken aan te brengen voor het Loofhuttenfeest, en Hosanna te roepen, maar God heeft hen hier geleerd dit toe te passen op Christus. *Hosanna den Zone David's!* is een uitroep, die zeer voegzaam is in den mond van kinderen, die reeds vroeg de tale Kanaäns moeten leren. Onze Heere Jezus heeft het niet alleen toegelaten, maar had er een welbehagen in, en haalde ene Schriftuurplaats aan, die er door vervuld werd, Psalm 8:3, of er tenminste mede in overeenstemming was: *Uit den mond der jonge kinderen en der zuigelingen hebt Gij U lof toebereid*. Sommigen denken, dat dit ziet op de instemming der kinderen met de toejuiching des volks en het lied der vrouwen, waarmee David geëerd werd, toen hij terugkeerde van het verslaan van den Filistijn, en daarom hier met juistheid toegepast wordt op de hosanna's, waarmee de Zone David's werd begroet, nu Hij den strijd tegemoet ging met Satan, dien Goliath. Het is er zo ver vandaan dat Christus zich den dienst van kinderen schaamt, dat Hij dien veeleer zeer bijzonder opmerkt-en kinderen worden gaarne opgemerkt-en dat Hij er een welbehagen in heeft. Indien God nu geëerd mag worden door kleine kinderen en zuigelingen, hoe veel te meer dan niet, door kinderen, die reeds tot rijpheid en enigerlei bekwaamheid zijn opgegroeid. Uit den mond der zodanige is lof bereid, of volkomen gemaakt, het heeft zeer bijzonder de strekking om God te verheerlijken, als kleine kinderen instemmen met Zijn lof. De lof zou gebrekkig en onvolkomen geacht worden, indien zij er niet in deelden, hetgeen voor kinderen ene aanmoediging is om intijds God te vrezen, en voor de ouders om hen dit te leren, van beide ouders

en kinderen zal dan de arbeid niet tevergeefs geschieden. In den psalm heet het: *Gij hebt sterkte verordineerd*. God maakt den lof volkomen door uit den mond der kinderkens en zuigelingen sterkte te verordineren. Als grote dingen tot stand worden gebracht door zwakke middelen, dan wordt God grotelijks hierdoor geëerd, want Zijne kracht wordt in zwakheid volbracht, en de zwakheid van kinderkens en zuigelingen dient tot tegenstelling van de Goddelijke macht. Hetgeen volgt in den psalm: *om den vijand en wraakgierige te doen ophouden*, was zeer toepasselijk op de overpriesters en schriftgeleerden, maar Christus heeft het niet op hen toegepast. Hij liet het over aan hen zelven, om die toepassing te maken.

Eindelijk. Christus, hen aldus tot zwijgen gebracht hebbende, verliet hen, vers 17. *Hij verliet hen* uit voorzichtigheid, opdat zij Hem thans niet zouden grijpen, nu Zijne ure nog niet gekomen was, rechtvaardiglijk, omdat zij de gunst Zijner tegenwoordigheid verbeurd hadden. Door te morren wegens den lof aan Christus toegebracht, drijven wij Hem van ons weg. Hij verliet hen, als zijnde onverbeterlijk, en Hij ging uit naar Bethanië, een meer afgezonderde, en dus rustiger plaats, niet zozeer om er ongestoord te kunnen slapen, als wel om er ongestoord te kunnen bidden. Bethanië lag op slechts twee mijlen afstand van Jeruzalem, dien weg legde Hij af te voet, om te tonen dat, toen Hij reed, dit slechts was opdat de Schrift zou vervuld worden. Zijn hart had zich niet verheven door het hosannageroep des volks, maar als hebbende ze vergeten, keerde hij weldra terug tot Zijn nederige en moeizame manier van reizen.

Mattheus 21:18-22

Merk hier op, dat:

I. Christus des morgens vroeg wederkeerde naar Jeruzalem, vers 18. Sommigen denken, dat Hij des nachts de stad uitging omdat geen Zijner vrienden Hem durfde herbergen, uit vrees voor de groten. Daar Hij er echter nog werk te doen had, keerde Hij terug. Nooit moeten wij ons, hetzij door de boosheid onzer vijanden of de onvriendelijkheid onzer vrienden, van onzen plicht laten afhouden. Hoewel Hij wist, dat Hem in deze stad banden en verdrukkingen wachtten, werd Hij er toch niet door bewogen. Paulus volgde Hem, toen hij *gebonden zijnde door den Geest* naar Jeruzalem reisde, Handelingen 20:22.

II. *Als Hij wederkeerde naar de stad, hongerde Hem*. Hij was mens en onderworpen aan de zwakheden onzer natuur. Hij was een werkzame mens, zo vol van ijver voor Zijn werk, dat Hij verzuimde te eten, en vastende uitging, want de ijver van Gods huis heeft Hem verteerd, en Zijne spijs en drank was den wil Zijns Vaders te doen. Hij was een arme mens, en had geen voorraad bij zich. Hij was een mens, die zich zelven niet behaagde, want Hij zou zich gaarne met groene, rauwe vijgen vergenoegd hebben voor Zijn ontbijt, toen het voegzaam zou zijn geweest om warme spijze te nuttigen. Christus hongerde, opdat Hij gelegenheid zou hebben het wonder te doen door den onvruchtbaren vijgenboom te vloeken en te doen verdorren, en ons hiermede een voorbeeld te geven van Zijne gerechtigheid en macht, beide zeer leerrijk.

1. Zijne gerechtigheid, vers 19. Hij ging tot den boom, verwachtende vruchten er aan te vinden, omdat hij bladeren had, maar gene vruchten vindende, veroordeelde Hij hem tot altijddurende onvruchtbaarheid. Het wonder had zijne betekenis, evengoed als Zijn andere wonderen. Totnutoe waren al de wonderen van Christus gewrocht tot welzijn van den mens, en zij waren blijken van de macht Zijner genade en van Zijn zegen-het heenzenden der duivelen in een kudde zwijnen was slechts ene toelating-, al wat Hij deed strekte tot welzijn en gerief van Zijne vrienden, niets tot verschrikking of straf van Zijne vijanden, maar nu, ten laatste, om te tonen dat Hem al het oordeel is overgegeven, en dat Hij machtig is, niet alleen om te behouden, maar ook om te verderven, wilde Hij een voorbeeld geven van de kracht van Zijn toorn en Zijn vloek, evenwel niet ten opzichte van een mens, man, vrouw of kind, want de grote dag Zijns toorns is nog niet gekomen, maar ten opzichte van een onbezield wezen, een boom, als een voorbeeld gesteld. *Leert van den vijgenboom deze gelijkenis*, Hoofdstuk 24:32. Het doel er van is hetzelfde als van de gelijkenis van den vijgenboom, in Lukas 13:6. De vervloeking van den onvruchtbaren vijgenboom stelt den toestand voor van geveinsden in het algemeen, en zo leert zij ons: dat men met recht vruchten kan verwachten van vijgenbomen, die bladeren hebben. Christus verwacht de kracht van den Godsdienst te zien in hen, die den Godsdienst belijden, druiven aan den wijnstok, die op een vruchtbaren heuvel is geplant, daarnaar hongert Hij, *Zijne ziel begeert vroegrijpe vrucht*. In hetgeen Christus terecht verwacht van veelbelovende belijders wordt Hij dikwijls teleurgesteld, Hij komt tot velen, uitziende naar vruchten, en vindt slechts bladeren. Velen hebben den naam te leven, en leven niet werkelijk, zij zijn verzot op de gedaante der Godzaligheid, maar verloochenen er de kracht van. De zonde der onvruchtbaarheid wordt terecht gestraft met den vloek der onvruchtbaarheid. *Uit u worde geen vrucht meer in der eeuwigheid*. Gelijk het een der voornaamste zegeningen is, en die ook de eerste was, *Weest vruchtbaar*, zo is een der schrikkelijkste vervloekingen: *Weest niet meer vruchtbaar*. Aldus wordt de zonde der geveinsden

gemaakt tot hun straf. *Zij wilden* geen goed doen, en daarom *zullen* zij geen goed doen. Die onvruchtbaar is, laat hem nog onvruchtbaar zijn, en zijne eer en vertroosting verliezen. Een geveinsde belijdenis zal gewoonlijk in deze wereld verdorren, en dit is het gevolg, de uitwerking van Christus' vloek, de vijgenboom, die geen vruchten had, verloor spoedig zijne bladeren. Geveinsden kunnen voor een tijd een zeer schoon aanzien hebben, maar geen beginsel hebbende, *geen wortel* hebbende, zal hun belijdenis op niets uitlopen, de talenten verdorren, de gewone gaven der genade vergaan, de geloofwaardigheid der belijdenis neemt af, en de valsheid en dwaasheid van den bedrieger worden openbaar voor alle mensen. Zij stelt den toestand voor van het volk der Joden in het bijzonder. Zij waren een vijgenboom, geplant op Christus' weg, als kerk Let nu op: De teleurstelling, die zij den Heere Jezus hebben bereid. Hij kwam onder hen, verwachtende vrucht te vinden, iets, dat Hem welbehaaglijk zou zijn. Hij hongerde er naar, niet dat Hij ene gave begeerde, Hij had haar niet nodig, maar *de vrucht, overvloedig tot hun rekening*. Maar Zijne verwachtingen werden teleurgesteld, Hij vond niets dan bladeren. Zij noemden Abraham hun vader, maar deden de werken van Abraham niet. Zij beleden den beloofden Messias te verwachten, maar toen Hij kwam, hebben zij Hem niet ontvangen. Het oordeel, dat Hij over hen uitsprak, dat geen vrucht meer uit hen zou worden, of van hen, als kerk of volk, ontvangen zou worden, *tot in der eeuwigheid*. Nooit is er enig goed van hen gekomen-behalve van bijzondere personen onder hen, die geloofden -nadat zij Christus hadden verworpen. Zij gingen van kwaad tot erger, blindheid en hardheid kwamen over hen, totdat zij ophielden een kerk en een volk te zijn, en uit hun plaats werden ontworteld. Hun schoonheid was vergaan, hun voorrechten en hun sieraden, hun tempel en priesterschap, hun offeranden en feesten, al de heerlijkheid van hun kerk en hun staat, vielen af als bladeren in den herfst. Hoe spoedig was hun vijgenboom verdord, nadat zij gezegd hadden: *Zijn bloed kome over ons en onze kinderen!* En hierin was de Heere rechtvaardig.

2. Zie de macht van Christus, Zijne gerechtigheid was omhuld in beeldspraak, maar van Zijne macht wordt meer openlijk gesproken, waarmee Christus bedoelde Zijne discipelen in het gebruik hunner macht te leiden en te besturen. De discipelen verwonderden zich over de uitwerking van Christus' vloek, vers 20. Gene macht dan de Zijne kon dit gewerkt hebben, Hij sprak, en het was er. Zij verwonderden zich over het plotselinge der zaak: *Hoe is de vijgenboom zo terstond verdord!* Er was geen zichtbare oorzaak voor het verdorren van den vijgenboom, het was een stil, verborgen bederf, dat er over kwam, een worm aan den wortel. Niet slechts de bladeren verdorden, maar de gehele boom, in een ogenblik, en werd als droog hout. Evangelie-vervloekingen zijn het schrikkelijkst, omdat zij een stille, onmerkbare uitwerking hebben, als door een onzichtbaar, doch zeer krachtig vuur. Christus machtigde hen om door het geloof hetzelfde te doen, vers 21, 22, ja zelfs, zoals Hij zei, Johannes 14:12, meer te doen. Let op de beschrijving van dit wonderwerkend geloof: *Indien gij geloof had, en niet twijfeldet*. Twijfel aan de macht en belofte van God is de grote zaak, die de kracht en het welslagen des geloofs in den weg staat. *Indien gij geloof hebt, en niet twist* -gelijk sommigen dezen tekst lezen-niet twist onder uzelven, niet twist met de belofte Gods, niet twijfelt aan de beloftenis Gods, Romeinen 4:20, want in zover wij dit doen is ons geloof gebrekkig, even zeker als de belofte is, even stellig moet ons geloof er aan wezen. De kracht en het overmogende er van figuurlijk voorgesteld: *Indien gij ook tot dezen berg* -bedoelende den Olijfberg- *zei: Word opgeheven en in de zee geworpen! het zou geschieden*. Er zou een bijzondere reden kunnen geweest zijn om dit te zeggen van dezen berg, want er was ene profetie, dat *de Olijfberg, die voor Jeruzalem ligt, in tweeën gespleten zal worden*, Zacheria 14:4. Wat nu ook de bedoeling geweest zij van dit woord, het geloof moet het verwachten, hoe onmogelijk het ook schijne voor de zinnen en het verstand. Maar het is een spreekwoordelijke uitdrukking, te

kennen gevende dat wij moeten geloven, dat bij God niets onmogelijk is, en dat bijgevolg hetgeen Hij beloofd heeft gewis vervuld zal worden, al schijnt ons dit ook onmogelijk. Onder de Joden was het een gewone lof, toegekend aan hun geleerde rabbijnen, dat zij bergen verzetten, dat is: dat zij de grootste moeilijkheden konden oplossen. Dit nu kan geschieden door het geloof, werkende naar het woord Gods, waardoor grote en wonderlijke dingen tot stand worden gebracht. Het middel, waardoor dit geloof geoefend wordt: *Al wat gij zult begeren in het gebed, gelovende, zult gij ontvangen*. Het geloof is de ziel, het gebed is het lichaam, tezamen vormen zij den volkomen mens, bereid en geschikt tot elke dienst. Als het geloof waar is, zal het gebed opwekken, en het gebed is niet waar, niet goed, als het niet door het geloof wordt opgewekt. Dit is de voorwaarde van ons ontvangen, wij moeten begeren in het gebed, gelovende. Wat in het gebed begeerd wordt, zal niet worden geweigerd, de verwachtingen van het geloof zullen niet teleurgesteld worden. Wij hebben hiervoor vele beloften uit den mond van den Heere Jezus, en allen ter aanmoediging van het geloof, de voornaamste genadegave, en het gebed, den voornaamsten plicht van den Christen. Wij behoeven slechts te vragen om te hebben, te geloven om te ontvangen, wat willen wij meer? Zie, hoe veelomvattend de belofte is: *al wat gij zult begeren, alle dingen, in het algemeen, wat het ook zij*, hiermede daalt het af in bijzonderheden, hoewel in het algemene het bijzondere reeds is opgesloten, maar zo groot is de dwaasheid van het ongeloof, dat wij, menende met de beloften in het algemeen in te stemmen, terugdeinzen als het tot de bijzonderheden komt, daarom opdat wij nog een sterke vertroosting zouden hebben, wordt dit hier op zo ruime, veelomvattende wijze uitgedrukt. *Alle dingen, welke ook*, of *hoe ook genaamd*.

Mattheus 21:23-27

Onze Heere Jezus heeft-evenals Paulus na Hem-het Evangelie gepredikt *in veel strijds*. Zijn eerste optreden was in een strijd met de leraren in den tempel, toen Hij twaalf jaren oud was, en hier, even voor Zijn dood, zien wij Hem in twistgesprek. In dien zin was Hij, evenals Jeremia, *een man van twist*, niet zelf twistende, maar bestreden wordende. De grote twisters met Hem waren *de overpriesters en de ouderlingen*, de rechters in twee onderscheidene hoven, de overpriesters zaten voor in de kerkelijke rechtbank voor alle zaken des Heeren, zoals zij het noemden, de ouderlingen des volks waren rechters aan de burgerlijke rechtbank voor tijdelijke aangelegenheden. Zie hiervoor 2 Kronieken 19:5, 8, 11. Dezen verenigden zich om Christus aan te vallen, met de gedachte Hem bij den een of bij den ander, bij dezen of dien, gehaat te maken. Zie hoe treurig ontaard dat geslacht was, als de regeerders in de kerk, zowel als in den staat, die de grote bevorderaars hadden moeten wezen van het koninkrijk van den Messias, er de grote tegenstanders van waren! Hier zien wij hoe zij Hem storen in Zijne prediking, vers 23. Zij wilden noch zelven Zijn onderricht ontvangen, noch toelaten dat anderen het ontvingen.

I. Zodra Hij te Jeruzalem kwam, ging Hij in den tempel, hoewel Hij daar daags tevoren beledigd was, er zich in het midden Zijner vijanden bevond, en dus ook midden in het gevaar. Toch ging Hij er, want Hij had daar betere gelegenheid om goed te doen aan de zielen dan overal elders te Jeruzalem. Hoewel Hij hongerig in de stad kwam, en aan den onvruchtbaren vijgenboom teleurgesteld werd voor het vinden van een ontbijt, ging Hij toch, voor- zoveel wij zien kunnen, regelrecht naar den tempel, *de redenen van Gods mond* en de prediking er van meer achtende dan Zijn bescheiden deel, dat is: Zijn noodzakelijk voedsel.

II. In den tempel leerde Hij, Hij had hem een huis des gebeds genoemd, vers 13, en nu predikt Hij er. In de plechtige bijeenkomsten der Christenen behoren prediking en gebed samen te gaan, het ene mag het andere niet verdringen. Om gemeenschap met God te hebben, moeten wij niet slechts tot Hem spreken in gebed, maar ook horen wat Hij ons te zeggen heeft door Zijn woord, de bedienaren van het Evangelie moeten volharden in het gebed en in de bediening des woords, Handelingen 6:4. Nu Christus leerde in den tempel, was hiermede de Schrift vervuld, Jesaja 2:3. *Laat ons opgaan tot den berg des Heeren, tot het huis van den God Jakob's, opdat Hij ons lere van Zijne wegen*. De priesters vanouds hebben aldaar *goede wetenschap* geleerd, maar nooit hadden zij een leraar als deze.

III. Terwijl Christus het volk leerde, kwamen de priesters en ouderlingen en eisten van Hem, dat Hij Zijn last zou tonen. Hierin werd de hand van Satan openbaar om Hem te hinderen in Zijn werk. Het kan niet anders dan ene verdrietelijkheid en ene hindernis zijn voor een getrouw leraar, als hij afgeleid wordt van het eenvoudige, praktische prediken des woords door een onvermijdelijke noodzakelijkheid om zich in twistgesprek te begeven, toch is er uit dit kwaad goed voortgekomen, want hierdoor werd aan Christus de gelegenheid gegeven, om de tegenwerpingen tot zwijgen te brengen, tot grote voldoening van Zijne volgelingen, en terwijl Zijne tegenstanders dachten Hem door hun macht het zwijgen op te leggen, heeft Hij door Zijne wijsheid hen tot zwijgen gebracht. Nu kunnen wij in hun twisten met Hem opmerken:

1. Hoe Hij door hun hoogmoedigen, beledigenden eis werd aangevallen. *Door wat macht doet gij deze dingen? en wie heeft u deze macht gegeven?* Indien zij ernstig over Zijne wonderen hadden

nagedacht, en over de macht, door welke Hij ze gewrocht had, dan zouden zij Hem deze vraag niet hebben behoeven te doen, maar zij moesten iets zeggen om hun hardnekkig ongeloof te verontschuldigen.

Gij rijdt in triomf Jeruzalem binnen, gij ontvangt de hosanna's, de toejuiching des volks, houdt toezicht in den tempel, drijft er diegenen uit, die van de bestuurders van den tempel verlof hadden er te zijn, en er hun de pacht voor betaalden, gij predikt een nieuwe leer, vanwaar hebt gij uwe opdracht om dit te doen? Was het van den keizer, of van den hogepriester, of van God? Toon uwe volmacht, uwe geloofsbrieven. Matigt gij u niet aan wat u niet toekomt? Het is goed. dat allen, die met gezag handelen, zich zelven afvragen: *Wie gaf u dit gezag?* Want, tenzij men desbetreffende een gerust geweten kan hebben, kan men op geen voorspoed hopen. Want zij, die zonder volmacht gaan, gaan zonder zegen. Jeremia 23:21, 22. Christus had dikwijls gezegd, en het onweerlegbaar bewezen, en Nicodemus, een leraar in Israël, had het erkend, dat Hij een leraar was, van God gezonden, Johannes 3:2. Maar thans, nu die zaak volkomen duidelijk en vastgesteld was, komen zij toch tot Hem met deze vraag. Zij doen dit in het praalvertoon van hun eigen macht als overpriesters, en ouderlingen, die, naar zij dachten, hun de bevoegdheid gaf, om Hem aldus ter verantwoording te roepen. Hoe hooghartig is hun vraag: *Wie heeft u deze macht gegeven?* Te kennen gevende, dat Hij gene macht kon hebben, omdat *zij* er Hem gene verleend hadden, 1 Koningen 22:24, Jeremia 20:1. Gemeenlijk ziet men dat zij, die het grootste misbruik maken van hun macht, er ook de grootste voorstanders van zijn, een genot vinden in alles wat naar uitoefening van macht zweemt. Zij deden Hem die vraag, om Hem te verwarren en te verstrikken. Weigert Hij te antwoorden, zij zullen Hem veroordelen omdat Hij niets zegt, als iemand, die zich stom houdt, en zij zouden dan het volk doen geloven, dat Zijn stilzwijgen ene toestemming was, een stille bekentenis van onwettig gezag en macht te hebben uitgeoefend. Zegt Hij, dat Hij Zijne macht van God heeft ontvangen, zij zouden, gelijk tevoren, een teken van den hemel eisen, of wel Zijne verdediging zelf Hem als misdaad toerekenen, daar zij er Hem van Godslastering om zouden beschuldigen.

2. Hoe Hij hun vraag door ene wedervraag beantwoordt, vers 24, 25. *Ik zal u ook een woord vragen*. Hij weigerde hun een direct antwoord te geven, maar antwoordt hen met ene vraag. Zij, die als schapen zijn in het midden der wolven, moeten voorzichtig zijn als de slangen, *het hart des rechtvaardigen bedenkt zich om te antwoorden*. Wij moeten *rekenschap geven van de hope, die in ons is*, niet slechts *met zachtmoedigheid* maar ook *met vreze*, 1 Petrus 3:15, met voorzichtigheid, opdat de waarheid niet geschaad en wij zelven niet in gevaar gebracht worden. Deze vaag nu betreft den doop van Johannes, hier genomen voor geheel zijn dienstwerk, zijne prediking, zowel als zijn doop. *Was die uit den hemel? of uit de mensen? Het moet een van beiden zijn, wat hij deed kwam of uit zijn eigen brein voort, of hij was door God gezonden om het te doen*. Gamaliëls redenering kwam hier ook op neer, Handelingen 5:38, 39, *deze raad is of uit mensen, of uit God*. Hoewel nu hetgeen blijkbaar slecht is, niet uit God kan wezen, kan toch hetgeen schijnbaar goed is, wèl uit mensen zijn, ja zelfs uit Satan, als hij *zich verandert in een engel des lichts*. Deze vraag was volstrekt niet listig, niet gedaan om de hun te ontwijken, maar

a. Indien zij deze vraag beantwoordden, dan was dit tevens een antwoord op hun vraag. indien zij tegen hun geweten zeiden, dat de doop van Johannes uit de mensen was, dan zou het gemakkelijk zijn te antwoorden, Johannes deed geen teken, Johannes 10:41. Christus heeft vele tekenen gedaan. Indien zij echter zeiden-zoals zij wel moesten erkennen-dat de doop van Johannes uit den hemel

was, (hetgeen verondersteld werd door de vragen, die hem gedaan waren Johannes 1:21, *Zijt gij Elias, of zijt gij de profeet?)* dan hadden zij een antwoord op hun vraag, want Johannes heeft van Christus getuigd. De waarheden worden in het helderste licht gesteld, als zij naar volgorde worden genomen, het antwoord op de voorafgaande vraag zal de sleutel wezen tot het antwoord op de voornaamste, de gewichtigste vraag.

b. Indien zij weigerden te antwoorden, dan zou dat een goede reden zijn, waarom Hij geen bewijzen zou aanvoeren voor Zijn gezag bij mensen, die hardnekkig vasthielden aan vooroordeel, tegen de sterkste overtuiging in, het zou slechts paarlen voor de zwijnen zijn geworpen. *Aldus vat Hij de wijzen in hun arglistigheid*, 1 Corinthiërs 3:19, en zij, die van de eenvoudigste, helderste waarheid niet overtuigd wilden zijn, zullen dan overtuigd worden van de snoodste boosaardigheid te hebben gekoesterd, eerst tegen Johannes, daarna tegen Christus, en in beiden tegen God.

3. Hoe zij hierdoor in het nauw werden gebracht. Zij kenden de waarheid, maar wilden haar niet erkennen, en zo werden zij zelven gevangen in den strik, dien zij voor onzen Heere Jezus hadden gespannen. Merk op

a. Hoe zij bij zich zelven overlegden, niet over de zaak zelf, of de bewijzen, die er waren voor den Goddelijken oorsprong van den doop van Johannes, neen, hun was het slechts te doen om aan hun tegenstaan van Christus een schonen glimp te geven. Over twee dingen beraadslaagden zij in dit overleg bij zich zelven-hun eer en aanzien onder de mensen, en hun veiligheid, dezelfde dingen, welke diegenen voornamelijk op het oog hebben, die slechts het hun zoeken. Zij denken aan hun eigen eer en aanzien onder de mensen, die gevaar zouden lopen, indien zij erkenden dat de doop van Johannes uit God was, want dan zou Christus hun voor al het volk vragen: *Waarom hebt gij hem dan niet geloofd?* Te erkennen, dat ene leer uit God is, en haar toch niet aan te nemen en te omhelzen, is de grootste ongerijmdheid en goddeloosheid, waarvan een mens beschuldigd kan worden. Velen, die zich niet laten weerhouden om tegen te staan hetgeen zij weten waar en goed te zijn, uit vrees van te zondigen, worden teruggehouden uit vrees van schande om datgene als waar en goed te erkennen, dat zij veronachtzamen en tegenstaan. Aldus *verwierpen zij den raad Gods tegen zich zelven*, door zich niet te onderwerpen aan den doop van Johannes, en zijn zij zonder verontschuldiging. Zij denken aan hun veiligheid, zij zouden zich aan den toorn des volks blootstellen, indien zij zeiden, dat de doop van Johannes uit de mensen was, *wij vrezen de schare, want zij houden allen Johannes voor een profeet*. Het schijnt alzo, *ten eerste*, dat het volk een beter gevoelen was toegedaan omtrent Johannes dan de overpriesters en ouderlingen, of tenminste meer vrijmoedig en getrouw was in het uitspreken van dat gevoelen. Deze schare, waarvan zij in hun hoogmoed zeiden, dat zij *de wet niet weet en vervloekt is*, Johannes 7:49, schijnt het Evangelie gekend te hebben, en gezegend te zijn geweest. *Ten tweede*, dat de overpriesters en ouderlingen bang waren voor het volk, hetgeen duidelijk aantoont, dat de zaken in wanorde onder hen waren, en dat wederzijdse nijd en afgunst onder hen heersten, dat de regering aan den haat en de minachting des volks onderhevig was, en de Schrift vervuld werd: *Ik heb u verachtelijk en onwaardig gemaakt*, Maleachi 2:8, 9. Indien zij in hun oprechtheid hadden volhard, en hun plicht hadden gedaan, zij zouden hun gezag hebben behouden, en voor het volk niet hebben behoeven te vrezen. Soms zien wij, dat het volk hen vreesde, en dat zij dit als reden lieten gelden, waarom zij Christus niet beleden, Johannes 9:22, 12:42. Diegenen konden niet anders dan het volk vrezen, die er zich slechts op toelegden om zich door het volk te doen vrezen. *Ten derde*, dat het de aard is, zelfs van het gewone volk, om te ijveren voor de eer van hetgeen zij heilig en Goddelijk achten. Indien zij

Johannes voor een profeet houden, dan zullen zij het niet dulden, dat er gezegd zou worden: *Zijn doop was uit de mensen*, vandaar is de hevigste strijd ontstaan over heilige dingen. *Ten vierde*. Dat de overpriesters en ouderlingen weerhouden werden van een openlijke ontkenning der waarheid, zelfs tegen hun overtuiging in, niet door de vreze Gods, maar zuiver en alleen door de vrees voor het volk, gelijk de siddering des mensen, zelfs voor Godvruchtigen, een strik legt, Prediker 29:25, zo kan zij ook slechte mensen weerhouden van al te goddeloos te zijn opdat zij niet zouden sterven buiten hun tijd, Prediker 7:17. Veel slechte mensen zouden nog slechter zijn, zo zij slechts durfden.

b. Hoe zij den Heiland antwoordden, en de zaak dus maar opgaven. *Wij weten het niet*. Des te meer schande voor hen, daar zij voorgaven voorgangers des volks te zijn, en naar hun ambt verplicht waren kennis te nemen van zulke dingen. Als zij hun wetenschap niet wilden bekennen, waren zij gedwongen hun onwetendheid te bekennen. Daarenboven spraken zij onwaarheid, toen zij zeiden: wij weten het niet, want zij wisten, dat de doop van Johannes uit God was. Er zijn velen, die de *schande* van liegen meer vrezen dan de *zonde* van liegen, en dus niet schromen te zeggen wat zij weten onwaar te zijn betreffende hun eigen gedachten, hun genegenheden en bedoelingen, of hun gedenken of hun vergeten van dingen, omdat zij weten dat niemand hen hierin kan tegenspreken, of van onwaarheid overtuigen. Aldus ontweek Christus den strik, dien zij voor Hem gespannen hadden, en rechtvaardigde Hij zich in Zijne weigering om hun ter wille te zijn. *Zo zeg Ik u ook niet, door wat macht Ik dit doe*. Indien zij zo slecht en laag waren om of niet te geloven, of niet te belijden, dat de doop van Johannes uit den hemel was (hoewel hij riep en drong tot bekering, den groten plicht, en verzegelde de nabijheid van het koninkrijk Gods, de grote belofte) dan waren zij er ook niet voor geschikt, dat met hen gesproken werd over Christus' gezag, want mensen van zulk ene gemoedsgesteldheid konden niet overtuigd worden van de waarheid, ja meer, zij konden er slechts door geprikkeld en geërgerd worden, en daarom: *zo iemand onwetend is, die zij onwetend*. Hun, die de waarheid, welke zij kennen, ten onder houden in ongerechtigheid, hetzij door haar niet te belijden, of haar niet te beleven, wordt met recht ook de waarheid onthouden, waarnaar zij vragen, Romeinen 1:18. Neem het talent weg van hem, die het begraven heeft, zij, die *niet willen* zien, *zullen niet* zien.

Mattheus 21:28-32

Gelijk Christus Zijne discipelen onderwees door gelijkenissen, waardoor Zijn onderwijs gemakkelijker door hen begrepen werd, zo heeft Hij soms Zijne vijanden door gelijkenissen van hun onrecht overtuigd, waardoor de bestraffing meer tot hen doordrong, want op die wijze worden de mensen wel eens, eer zij het zelven weten tot zelfbeschuldiging gebracht. Aldus heeft Nathan David overtuigd door ene gelijkenis, 2 Samuel 12:1, en op dezelfde wijze heeft de vrouw van Thekoa hem verrast, 2 Samuel 14:2. Bestraffende gelijkenissen doen als het ware een beroep op de zondaren zelven, en oordelen hen uit hun eigen mond. Dit is het wat Christus hier bedoelt, gelijk blijkt uit de eerste woorden, vers 28, *Maar wat dunkt u?* In deze verzen hebben wij de gelijkenis van de twee zonen, die gezonden waren om te werken in den wijngaard, waarvan het doel is aan te tonen, dat zij, die niet wisten of de doop van Johannes uit God was, zelfs door tollenaren en hoeren beschaamd werden, die het wèl wisten en het erkenden. Hier is:

I. De gelijkenis zelf, welke twee soorten van mensen voorstelt, sommigen, die blijken beter te zijn dan zij schenen, zijn voorgesteld door den eersten dezer twee zonen, anderen die meer van zich doen verwachten dan zij zullen blijken te zijn, worden voorgesteld door den tweeden.

1. Zij hadden beiden dezelfden vader, hetgeen betekent, dat God de Vader is van alle mensen. Er zijn gunsten, die allen gelijkelijk van Hem ontvangen, en allen staan onder dezelfde verplichtingen jegens Hem. *Hebben wij niet allen een Vader?* Ja, en toch is er een zeer groot verschil tussen het karakter en den aard der mensen.

2. Er was hun hetzelfde bevel gegeven: *Zoon, ga heen, werk heden in mijn wijngaard.* Ouders moeten hun kinderen niet in luiheid en ledigheid grootbrengen, er is voor de jeugd niets zo strelend, en toch ook zo verderflijk, als dat, Klaagliederen 3:27. God zet Zijne kinderen aan het werk, hoewel zij allen erfgenamen zijn. Dit gebod wordt aan een iegelijk onzer gegeven. Het Godsdienstig werk, waartoe wij geroepen zijn, is werk in den wijngaard, eervol, nuttig en aangenaam. Door de zonde van Adam werden wij uitgedreven, om op het gewone veld te werken, en de kruiden des velds te eten, maar door de genade van onzen Heere Jezus worden wij geroepen om te werken in den wijngaard. De Evangelie-roeping om in den wijngaard te arbeiden eist dadelijke gehoorzaamheid, *Zoon, ga heen, werk heden*, terwijl het heden genaamd wordt, want de nacht komt, wanneer niemand werken kan. Wij zijn niet in de wereld gezonden om lui en ledig te zijn, en ook is ons het daglicht niet gegeven om er bij te spelen. Indien wij dus iets voor God en onze ziel denken te doen, waarom niet heden? Waarom niet nu? De vermaning om heen te gaan en heden in den wijngaard te werken, spreekt tot ons als tot zonen, Hebreeën 12:5, *Zoon, ga heen, werk.* Het is het gebod van een Vader, waarin zowel gezag als genegenheid is gelegen, een Vader, die zich ontfermt over Zijne kinderen, die weet wat maaksel zij zijn, en hen niet overmatig zal belasten, Psalm 103:13, 14, een Vader, die Zijn zoon verschoont, die Hem dient, Maleachi 3:17. Indien wij werken in den wijngaard onzes Vaders, dan werken wij voor ons zelven.

3. Hun gedrag was zeer verschillend.

a. Een der zonen deed beter dan hij zei te zullen doen, bleek beter te zijn dan hij van zich liet verwachten. Zijn antwoord was slecht, maar zijne daden waren goed. Het onbetamelijk antwoord, dat hij zijn vader gaf, hij zei rondweg: *Ik wil niet*. Zie tot welk ene hoogte van onbeschaamdheid de

verdorven natuur des mensen komt, als hij op het gebod van een vader antwoordt: Ik wil niet, en dat wel op zulk een gebod van zulk een Vader, zij zijn dus wel onbeschaamde en eigenzinnige kinderen. Zij, die niet willen buigen, kunnen voorzeker ook niet blozen. Indien er nog enige mate van bescheidenheid in hen ware overgebleven, zij zouden niet kunnen zeggen: Wij willen niet, Jeremia 2:25. Verontschuldigingen zijn slecht, maar rechtstreekse weigeringen zijn nog slechter, toch worden zulke lompe weigeringen om aan de roepstem van het Evangelie gehoor te geven, maar al te dikwijls vernomen. *Ten eerste*. Sommigen houden van hun gemak, en willen niet werken, zij willen in de wereld leven, zoals de Leviathan in het water, *om daarin te spelen*, Psalm 104:26, zij houden niet van werken. *Ten tweede*. Hun hart is zo gesteld op hun eigen akkers, dat zij er niet toe te vinden zijn om in Gods wijngaard te werken. Zij beminnen de zaken der wereld meer dan de zaak van hun Godsdienst. Aldus worden sommigen door de genietingen der zinnen, en anderen door de bezigheden der wereld, er van teruggehouden, om het grote werk te doen, waarvoor zij in de wereld gezonden waren, en zo staan zij dan *den gehelen dag ledig*. Nu zien wij hier een gelukkige verandering van zin of gemoedsgesteldheid, en dus ook van handelwijze: *Daarna berouw hebbende, ging hij heen*. Er zijn velen, die bij den aanvang slecht en eigenzinnig zijn, en zeer weinig verwachting van zich geven, die later berouw hebben, hun leven beteren, en tot iets goeds komen. Sommigen, die door God zijn uitverkoren, kunnen voor een tijd tot grote buitensporigheid van boosheid komen, *dit waart gij sommigen*, 1 Corinthiërs 6:11. *Dezen zijn gesteld tot een voorbeeld der lankmoedigheid Gods*, 1 Timotheus 1:16. *Daarna berouw hebbende*. Het berouw is *metanoia*, een na-verstand, en *metameleia* ene nazorg of na-gedachte. Beter laat dan nooit. Toen hij berouw had, ging hij, dat was vrucht der bekering waardig. Het enige blijk van berouw over onzen vroegeren onwil is onmiddellijke gehoorzaamheid, een zich terstond aan het werk begeven, dan zal het verledene vergeven worden, en alles zal wèl zijn. Zie hoe vriendelijk een Vader God is, Hij behoudt geen toorn over onze vroegere weigeringen, zoals Hij rechtvaardiglijk kon. Hij, die zijn vader in het aangezicht weerstaat en hem durft zeggen, dat hij *niet wilde* doen wat hij hem gebood, verdiende het huis uitgezet en onterfd te worden, maar onze God wacht om genadig te zijn, en in weerwil van onze vorige dwaasheden, zal Hij-zo wij berouw hebben en ons beteren, ons aannemen en ons genadig zijn-Geloofd zij God, wij zijn onder een verbond, dat plaats voor zulk berouw heeft overgelaten.

b. De andere zoon sprak beter dan hij deed, beloofde meer dan hij volbracht, zijn antwoord was goed, maar zijne daden waren slecht. Tot hem zei de vader *desgelijks*, vers 30. De roeping des Evangelies is voor allen gelijk, hoewel zeer verschillend in de uitwerking er van. Allen ontvangen wij hetzelfde gebod, aan allen worden dezelfde verplichtingen opgelegd, dezelfde aanmoedigingen gegeven, maar voor sommigen zijn zij ene reuk des levens ten leven, voor anderen ene reuk des doods ten dode. Hoe schone belofte gaf deze andere zoon, hij zei: *Ik ga, heer!* Hij spreekt zijn vader aan met den eretitel *heer*. Het betaamt kinderen eerbiedig te zijn in hun spreken tot hun ouders. Dat behoort tot dat *eren*, dat ons door het vijfde gebod ten plicht is gesteld. Hij betuigt een gerede gehoorzaamheid: *Ik ga*, niet: *Ik zal zo straks gaan*, maar: *Ik ben gereed, heer, gij kunt er op rekenen, ik ga terstond*. Dit antwoord behoren wij te geven van harte en in oprechtheid, op alle geboden en roepingen van het woord Gods, Jeremia 3:22, Psalm 27:8. Hoe hij faalde in het volbrengen, *Hij ging niet*. Er zijn velen, die goede woorden geven, en schone beloften doen omtrent den Godsdienst, en voor het ogenblik dit ook menen en er het voornemen toe hebben, maar daar dan bij blijven. Het voornemen wordt niet ten uitvoer gebracht, en zo loopt alles op niets uit. Zeggen en doen zijn twee, en velen zijn er, die zeggen en niet doen. Dit wordt inzonderheid aan de Farizeeën ten laste gelegd, Hoofdstuk 23:3. Velen tonen veel liefde met den mond, maar hun hart gaat een

anderen weg. Zij waren wel genegen Godsdienstig te zijn, maar zij bevonden, dat er iets gedaan moest worden, dat hun veel te moeilijk was, dat zij van iets hadden af te laten, dat hun te lief was, en zo bleef hun voornemen zonder gevolg. Knoppen en bloesems zijn nog gene vruchten.

II. Ene vraag in het algemeen naar aanleiding van deze gelijkenis: *Wie van deze twee heeft den wil des vaders gedaan?* vers 31. Zij hadden beiden hun fouten, de een was ruw en lomp, de ander was onoprecht, met zulk ene verscheidenheid van aard en gezindheid in hun kinderen hebben ouders dikwijls te kampen, en daarom hebben zij veel wijsheid en genade nodig, om op de beste wijze met hen om te gaan. Maar de vraag is: wie van de twee was de beste, wie van de twee had de minst ergerlijke fouten? En die vraag was weldra opgelost, de eerste, omdat zijne daden beter waren dan zijne woorden, en het laatste bij hem beter was dan het eerste. Dit hadden zij geleerd uit het gezond verstand, daar men toch veel liever te doen heeft met iemand, die beter zal zijn dan zijn woord, dan met iemand, die zijn woord niet houdt. En de bedoeling of strekking er van hadden zij geleerd uit hetgeen God zegt omtrent den regel van Zijn oordeel, Ezechiël 18:21-24, *wanneer de goddeloze zich bekeert van zijne zonden*, hij zal vergeving erlangen, en indien de rechtvaardige zich af keert van zijne gerechtigheid, hij zal verworpen worden. De inhoud en strekking van geheel de Schrift geeft ons te verstaan, dat diegenen aangenomen worden, als doende den wil des Vaders, die treuren om hetgeen zij er in tekort kwamen, en er naar streven om beter te doen.

III. Een bijzondere toepassing hiervan op de onderhavige zaak, vers 31, 32. Het eerste en voorname doel der gelijkenis is aan te tonen, dat de hoeren en tollenaren wel nooit spraken van den Messias en Zijn koninkrijk, maar toch de leer van Johannes de Doper, Zijn voorloper, aannamen en zich aan zijne tucht onderwierpen, toen de priesters en ouderlingen, die vol waren van de verwachting van den Messias, Johannes de Doper toch geminacht hebben en zijne zending hebben tegengestaan. Maar zij heeft nog een verdere strekking: de heidenen waren eertijds ongehoorzaam, zijn dit lang gebleven, kinderen der ongehoorzaamheid, evenals de oudste zoon, Titus 3:3, 4, maar toen hun het Evangelie werd gepredikt, zijn zij tot de gehoorzaamheid des geloofs gekomen, terwijl de Joden, die zeiden: *Ik ga, heer*, schone beloften aflegden, Exodus 24:7, Jozua 24:24, en toch niet gingen, zij hebben slechts God gevleid met hun mond, Psalm 78:36. In Christus' toepassing van deze gelijkenis valt op te merken:

1. Hoe Hij bewijst, dat de doop van Johannes uit den hemel was, en niet uit de mensen.

a. Door het doel van Zijne bediening :Johannes is tot u gekomen in den *weg der gerechtigheid*. Wilt gij weten of Johannes zijne opdracht van den hemel had, zo herinnert u den regel der toetsing: *Aan hun vrucht zult gij hen kennen*, de vrucht van hun leer, de vrucht van hun doen. Let slechts op hun weg en gij zult bespeuren van waar hun oorsprong is, en werwaarts zij zich heen strekken. Nu was het blijkbaar dat Johannes kwam *in den weg der gerechtigheid*. In zijne bediening vermaande hij het volk tot berouw en bekering en de werken der gerechtigheid te werken. In zijn wandel was hij een treffend voorbeeld van nauwgezetheid en ernst, en van minachting der wereld, zich zelven verloochenende en goed doende aan allen. Christus heeft zich aan den doop van Johannes onderworpen, omdat het Hem betaamde alle gerechtigheid te vervullen. Indien nu Johannes aldus in den weg der gerechtigheid is gekomen, kon het hun dan onbekend zijn, dat zijn doop uit den hemel was, of konden zij daaromtrent nog enigen twijfel koesteren?

b. Door den voorspoed op zijn werk, *de tollenaars en hoeren hebben hem geloofd*, hij heeft zeer veel goed gedaan onder de slechtste klasse van mensen. Paulus bewees zijne roeping als apostel door het zegel zijns apostelschaps, 1 Corinthiërs 9:2. Indien God Johannes de Doper niet had gezonden, Hij zou zijn arbeid niet met zo heerlijk een voorspoed hebben gekroond, hem niet als middel gebruikt hebben voor de bekering van zielen, Indien tollenaars en hoeren zijne prediking geloven, dan voorzeker is de arm des Heeren met hem. Als de gemeente nut en voordeel heeft van de prediking, dan is dit het beste getuigenis voor den prediker.

2. Hoe Hij hen bestraft vanwege hun minachting van den doop van Johannes, die zij echter uit vreze voor het volk niet openlijk durfden betonen. Om hen hierover beschaamd te maken, wijst Hij hun op het geloof, het berouw en de gehoorzaamheid van de tollenaars en hoeren, waardoor hun ongeloof en hun onboetvaardigheid verzwaard werden. Gelijk Hij in Hoofdstuk 11:21 toonde, dat zij, van wie dit het minst verwacht kon worden, zich zouden bekeerd hebben, zo toont Hij hier, dat de zodanige zich werkelijk bekeerd hebben.

a. De tollenaars en hoeren waren als de eerste zoon in de gelijkenis, van wie weinig of geen Godsdienstig leven verwacht werd. Zij beloofden weinig goeds, en die hen kenden verwachtten ook zeer weinig goeds van hen. Hun aard was meestal ruw, en hun wandel losbandig en zedeloos, toch werd door de bediening van Johannes, die in den geest en de kracht van Elia was gekomen, op velen hunner ten goede gewerkt. Zie Lukas 7:29. Dezen waren de geschikte vertegenwoordigers van de heidenwereld, want de Joden hebben de tollenaars gemeenlijk met de heidenen gerangschikt, en de heidenen werden door de Joden voorgesteld als hoeren en uit hoeren geboren, Johannes 8:41.

b. De schriftgeleerden en Farizeeën, de overpriesters en ouderlingen, ja het Joodse volk in het algemeen, waren als de andere zoon, die goede woorden sprak. Zij legden een schone belijdenis af van den Godsdienst, en toch, toen het koninkrijk van den Messias onder hen gebracht werd door den doop van Johannes, hebben zij het geminacht, het den rug toegekeerd, ja de verzenen er tegen verheven. Een geveinsde is moeilijker tot overtuiging en bekering te brengen dan een grove zondaar. De gedaante der Godzaligheid wordt, zo men er in rust, een van Satans sterkten, waardoor hij de kracht der Godzaligheid weerstaat. Ene verzwaring van hun ongeloof was, ten eerste, Dat Johannes zo voortreffelijk een man is geweest, dat hij gekomen is, tot hen gekomen is, *in den weg der gerechtigheid*. Hoe beter de middelen zijn, hoe zwaarder de verantwoording, zo zij niet gebruikt worden. Ten tweede, Dat zij, toen zij de tollenaars en hoeren hen zagen voorgaan in het koninkrijk der hemelen, zich daarna toch niet hebben bekeerd en niet hebben geloofd, er niet tot een heilige jaloersheid door werden opgewekt, Romeinen 11:14. Zullen tollenaars en hoeren genade en heerlijkheid wegdragen, en wij er ons deel niet van hebben? Zullen onze minderen heiliger en gelukkiger zijn dan wij? Zij hadden het vernuft en de genade niet van Ezau, die door het voorbeeld van zijn jongeren broeder bewogen werd andere maatregelen te nemen, dan die hij tevoren genomen had, Genesis 28:6. Deze trotse priesters, die leidslieden wilden zijn, versmaadden het om te volgen, al ware het ook in het koninkrijk der hemelen, inzonderheid om tollenaars te volgen, vanwege dien hoogmoed huns aangezichts wilden zij God niet zoeken, wilden zij Christus niet zoeken, Psalm 40:4.

Mattheus 21:33-46

Door deze gelijkenis wordt de zonde en het verderf des Joodsen volks duidelijk voorgesteld. Zij en hun leidslieden zijn hier de landlieden, en wat gezegd is ter hunner overtuiging van schuld, wordt tevens gezegd tot vermaning aan allen, die in de voorrechten delen der zichtbare kerk, om niet hoog gevoelende te zijn, maar te vrezen.

I. Wij zien hier de voorrechten der Joodse kerk, voorgesteld door het verhuren van den wijngaard aan de landlieden. Zij waren als huurders of pachters, die den wijngaard van God, den groten Eigenaar, hadden ontvangen om hem onder Hem te houden en te bewaren. Merk op:

1. Hoe God zich ene kerk in de wereld heeft gevestigd. Het koninkrijk Gods op aarde wordt hier vergeleken bij een wijngaard, voorzien van al wat nodig is om hem te bebouwen en vruchtbaar te maken.

a. Hij heeft dien wijngaard geplant. De kerk is ene planting des Heeren, Jesaja 61:3. De formering ener kerk is een werk op zich zelven, evenals het planten van een wijngaard, dat heel veel kosten en zorg vereist. Het is de wijngaard, dien Zijne rechterhand geplant heeft, Psalm 80:16, beplant met edele wijnstokken, Jesaja 5:2, een edelen wijnstok, Jeremia 2:21. De aarde brengt doornen en distels voort uit zich zelve, maar wijnstokken moeten geplant worden. Het wezen der kerk is te danken aan Gods onderscheidende genade, en daaraan, dat Hij zich openbaart aan sommigen, en niet aan anderen.

b. Hij heeft hem omtuind. Gods kerk in de wereld staat onder Zijn bijzondere bescherming. Het is ene omtuining, zoals om Job, *van rondom*, Job 1:10, een vurige muur, Zacheria 2:5. Overal, waar God ene kerk heeft, is zij Zijn bijzondere zorg, en zal dit altijd wezen. Het verbond der besnijdenis en de ceremoniële wet waren ene omtuining of muur des afscheidsels rondom de Joodse kerk, welke door Christus verbroken of weggenomen is, maar Hij heeft ene Evangelieordening en tucht als omtuining Zijner kerk gesteld. Hij wil niet dat Zijn wijngaard bloot ligt, zodat zij, die buiten zijn, er naar hun believen in kunnen komen, of zij, die er in zijn, er naast hun lust uit kunnen gaan, neen, er is zorg gedragen om dezen heiligen berg te omperken.

c. *Hij groef een wijnpersbak daarin, en bouwde een toren*. Het brandofferaltaar was de wijnpersbak, waarheen al de offeranden gebracht werden. God heeft inzettingen vastgesteld in Zijne kerk tot behoorlijk opzicht er over, en ter bevordering harer vruchtbaarheid. Wat meer zou gedaan hebben kunnen worden, om haar in elk opzicht goed en gerieflijk te maken?

2. Hoe Hij deze zichtbare kerkvoorrechten heeft toevertrouwd aan het volk der Joden, inzonderheid aan hun overpriesters en ouderlingen. Hij heeft hem hun verhuurd als landlieden, niet omdat Hij hen nodig had, zoals grondeigenaars pachters nodig hebben, maar omdat Hij hen wilde op de proef stellen, en door hen geëerd wilde zijn. Toen God in Juda bekend was, en Zijn naam groot was in Israël, toen zij genomen werden, om God te zijn tot een volk, en tot een naam en tot lof, Jeremia 13:11, toen Hij Jakob Zijne woorden bekend maakte, Psalm 147:19, toen Zijn verbond van leven en vrede met Levi was, Maleachi 2:4, 5, toen is Zijn wijngaard verhuurd geworden. Zie een uittreksel uit het contract in Hooglied 8:11, 12. De Heer des wijngaards moest duizend zilverlingen hebben, Jesaja 7:23, de voornaamste winst was voor Hem, maar de hoeders moesten twee honderd

hebben, een genoegzame en zeer troostrijke aanmoediging. En toen *reisde hij buitenslands*. Nadat God de Joodse kerk op den berg Sinaï geplant had, heeft Hij zich in zekeren zin teruggetrokken, zij hadden toen niet meer zulke openbare gezichten, maar alleen het geschreven woord. Of, zij verbeeldden zich, dat Hij buitenslands gereisd was, gelijk Israël, toen zij zich het gouden kalf maakten, dacht dat Mozes weggegaan was. Zij hebben den bozen dag verre van zich gedacht.

II. Gods verwachting van huur van deze landlieden te zullen ontvangen, vers 34. Het was een billijke verwachting, want *wie plant een wijngaard, en eet niet van zijne vrucht?* Naar verhouding dat leraren en gemeente van de voorrechten der kerk genieten, verwacht God vrucht van hen.

1. Hij was niet haastig in zijne verwachtingen, hij verlangde geen voorlopige huur, hoewel hij zulke grote onkosten had gedaan, maar wachtte *tot de tijd der vruchten genaakte*, en nu Johannes predikte, dat het koninkrijk Gods nabij was gekomen, was die tijd aangebroken. God wacht om genadig te zijn, teneinde ons tijd te geven.

2. Zij waren niet nabij: Hij verwachtte niet, dat zij op hun eigen risico zouden komen op straffe van anders hun pacht te verbeuren, maar Hij zond Zijne dienstknechten tot hen, om hen aan hun plicht te herinneren, en aan den betaaldag der huur, en om hen te helpen bij het inhalen der vruchten. Deze dienstknechten waren de profeten van het Oude Testament, die gezonden werden tot het volk der Joden, om hen te bestraffen en te onderwijzen.

3. Zij waren niet hard, het was slechts om de vruchten te ontvangen. Hij eiste niet meer dan zij konden opbrengen, slechts enige van de vruchten, die Hij geplant had-een waarnemen van de wetten en inzettingen, die Hij hun gegeven had. Wat zou er gedaan kunnen worden, dat redelijker of billijker is? Israël was een uitgeledigde wijnstok, ja het was een ontaarde plant geworden van een vreemden wijnstok, en bracht stinkende druiven voort.

III. De slechtheid der landlieden in het mishandelen der boden, die tot hen gezonden waren.

1. Toen Hij hun Zijne dienstknechten zond, mishandelden zij hen, hoewel zij de vertegenwoordigers waren van den Meester zelven, en in Zijn naam hebben gesproken. De roepstemmen en bestraffingen des woords zullen, indien zij de mensen niet winnen en vertederen, hen slechts verharden en verbitteren. Zie hier, wat steeds min of meer het lot is geweest van Gods getrouwe boden,

a. Te lijden: *alzo hebben zij vervolgd de profeten*, die gehaat werden met een zeer wreden haat. Zij hebben hen niet slechts veracht en gesmaad, maar hen behandeld alsof zij de ergste misdadigers waren-zij hebben hen geslagen, gestenigd en gedood. Zij sloegen Jeremia, doodden Jesaja, stenigden Zacharia, den zoon van Jojada in het voorhof van het huis des Heeren. Indien zij, die zelven Godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, vervolgd zullen worden, hoeveel te meer dan niet zij, die ook anderen hiertoe aansporen. Het was vanouds Gods twistzaak met de Joden, dat zij Zijne profeten hebben mishandeld, 2 Kronieken 36:16.

b. Het is hun lot geweest, om die vervolging te lijden van de eigen huurders van hun Meester, dezen waren de landlieden, die hen aldus hebben behandeld, de overpriesters en ouderlingen, die gezeten waren op den stoel van Mozes en den Godsdienst beleden, dezen waren de bitterste vijanden van

de profeten des Heeren, die hen uitwierpen en doodden, en zeiden: *Dat de Heere heerlijk worde*, Jesaja 66:5, Jeremia 20:1, 2, 26:11. Zie nu:

a. Hoe God in Zijne goedheid jegens hen volhardde. Hij zond andere dienstknechten, meer in getal dan de eersten, hoewel de eersten niet slaagden maar mishandeld werden. Hij zond hun Johannes de Doper, hem hebben zij onthoofd, en toen zond Hij hun Zijne discipelen, om den weg voor Hem te bereiden. O welk een rijkdom van geduld en lankmoedigheid Gods is het, dat Hij de Evangeliebediening in Zijne kerk, hoe ook veracht en vervolgd, toch laat voortbestaan.

b. Hoe zij volhardden in hun boosheid. *Zij deden hun desgelijks*. De ene zonde baant den weg tot een andere zonde van dezelfde soort. Zij, die dronken zijn van het bloed der heiligen, *doen den dronkene tot den dorstige* en roepen steeds: *Geef, geef*.

2. *Ten laatste zond Hij tot hen Zijn Zoon*. Wij hebben Gods goedheid gezien in het zenden, en hun slechtheid in het mishandelen, van Zijne dienstknechten, maar nu worden ten laatste èn Gods goedheid èn hun slechtheid nog overtroffen.

a. Nooit is lieflijker genade betoond dan in de zending van den Zoon. Dit geschiedde het laatst. Al de profeten waren voorboden en voorlopers van Christus. Hij was het laatst gezonden, want, indien niets anders een goede uitwerking op hen teweeg zou brengen, dan zou dit toch voorzeker wèl hierdoor geschieden, daarom werd dit tot het laatst bewaard, als laatste hulpmiddel. *Zij zullen Mijn Zoon ontzien*, en daarom zal Ik Hem zenden. Het kon redelijkerwijs verwacht worden, dat de Zone Gods, toen Hij onder hen verscheen, ontzien zou worden, en ontzag voor Christus zal een krachtig beginsel zijn van vruchtbaarheid en gehoorzaamheid tot eer van God, indien zij slechts den Zoon eren, is alles gewonnen. *Zij zullen Mijn Zoon ontzien*, want Hij komt met meer gezag bekleed dan waarmee de dienstknechten konden komen, aan Hem is het oordeel overgegeven, opdat allen Hem zouden eren. Er is groter gevaar in Hem af te wijzen, dan in de wet van Mozes te verachten.

b. Nooit is zonde meer zondig gebleken dan in de mishandeling van Hem, en die zou nu binnen twee of drie dagen plaatshebben. Merk op: hoe zij beraamd werd, vers 38, *Den Zoon ziende*. Toen Hij kwam, dien het volk erkende en volgde als den Messias, die of de huur betaald wilde hebben, of gerechtelijk beslag zou leggen. Dit bracht hun erfpacht in gevaar, en toen besloten zij er een stout stuk voor te wagen, in het bezit te blijven van hun rijkdom en hun aanzien, door *Hem* uit den weg te ruimen, die er de enige hinderpaal voor was. *Deze is de erfgenaam, komt, laat ons hem doden*, Pilatus en Herodes, de vorsten dezer wereld, wisten niet wat zij deden, want indien zij het geweten hadden, zo zouden zij den Heere der heerlijkheid niet gekruist hebben, 1 Corinthiërs 2:8. Maar de overpriesters en ouderlingen wisten, dat deze de erfgenaam was, tenminste sommigen van hen, en daarom: *Komt, laat ons hem doden*. Velen worden gedood om hetgeen zij hebben. Het voornaamste waarom zij afgunstig op Hem waren, en waarom zij Hem haatten en vreesden, was Zijn invloed op het volk, en hun hosanna's, die, zo Hij slechts uit den weg was, zij voor zich zelven dachten te verwerven. Zij gaven voor, dat Hij moest sterven, teneinde het volk te redden van de Romeinen, Johannes 11:48, 50, maar in werkelijkheid moet Hij sterven om hun geveinsdheid en tirannie te behoeden voor de hervorming, die het verwachte koninkrijk van den Messias ongetwijfeld teweeg zou brengen. Hij drijft de kopers en verkopers uit den tempel, daarom: *Laat ons Hem doden*, en dan zullen wij *zijne erfenis aan ons behouden*. Als zij zich slechts van Jezus konden ontdoen, dachten zij vrij spel te hebben om dan alles te doen wat zij wilden in de kerk, alle

overleveringen en inzettingen der ouden in stand te kunnen houden en het volk naar hun welgevallen tot onderwerping te kunnen dwingen. Aldus *beraadslagen zij tezamen tegen den Heere en tegen Zijn Gezalfde*, maar *die in den hemel woont zal lachen*, als Hij ziet, hoe zij hun doel voorbij schieten, want, daar zij dachten Hem te doden en dan bezit te nemen van Zijne erfenis, ging Hij door Zijn kruis naar Zijne kroon, en zij werden verpletterd met een ijzeren scepter, en hun erfenis werd in bezit genomen, Psalm 2:2, 3, 6, 9. Hoe dit complot werd ten uitvoer gebracht, vers 39. Daar zij het er zo op toelegden Hem te doden ter verzekering van hun eigen grootheid en macht, en Hij zozeer begeerde te sterven ingevolge Zijn voornemen om Satan ten onder te brengen en Zijne uitverkorenen te behouden, was het geen wonder, dat zij Hem weldra namen en doodden, toen Zijne ure was gekomen. Hoewel de Romeinse macht Hem veroordeelde, ligt het toch ten laste van de overpriesters en ouderlingen, want zij waren niet slechts de vervolgers en aanklagers, maar de voornaamste werktuigen om den gruwel te volvoeren, en hadden dus grotere zonde.

Dezen. hebt gij genomen, Handelingen 2:23. Hem beschouwende als onwaardig om te leven, wierpen zij Hem *buiten den wijngaard*, buiten de heilige kerk, waarvan zij waanden den sleutel te hebben, buiten de heilige stad, want Hij werd gekruist *buiten de poort*, Hebreeën 13:12, alsof *Hij* de schande en smaad was, die de heerlijkheid was van het volk Israël. Aldus hebben zij, die de dienstknechten vervolgden, den Zoon vervolgd, gelijk de mensen Gods dienstknechten behandelen, zo zouden zij Christus zelven behandelen, indien Hij in hun midden was.

IV. Hier is hun oordeel, gehoord uit hun eigen mond, vers 40, 41. Hij vraagt het hun zelven: *Wanneer dan de heer des wijngaards komen zal, wat zal hij dien landlieden doen?* Hij legt hun de zaak voor om hen des te meer te overtuigen, opdat zij, het recht Gods wetende tegen degenen, die zulke dingen doen, des te mind er te verontschuldigen zouden zijn. Gods handelingen zijn zo onwraakbaar, dat men slechts een beroep op de zondaren zelven behoeft te doen, om er het rechtvaardige en billijke van in te zien. God zal gerechtvaardigd worden in Zijn spreken. Zij konden geredelijk antwoorden. *Hij zal den kwaden een kwaden dood aandoen*. Velen kunnen gemakkelijk de treurige gevolgen voorspellen van de zonden van anderen, die niet willen zien wat het einde van hun eigen zonden zal zijn.

1. In deze vraag veronderstelt de Heiland dat *de heer van den wijngaard komen zal* om met hen af te rekenen. God is de heer van den wijngaard, de bezitting is Zijne, en Hij zal dit *hun* doen weten, die thans heerschappij voeren over Zijn erfdeel, alsof het alles hun toebehoorde. De Heer van den wijngaard zal komen. In hun hart zeggen de vervolgers: *Hij vertoeft te komen*, Hij ziet niet, Hij zal het niet eisen, maar, hoewel Hij hen lang verdraagt, zullen zij bevinden dat Hij hen niet altijd zal verdragen. Voor mishandelde heiligen en leraren is het troostrijk, dat de Heere nabij is, *de Rechter staat voor de deur*. Als Hij komt, wat zal Hij den vleselijken belijders doen? Wat zal Hij den wreden vervolgers doen? Zij moeten ter verantwoording worden geroepen, thans hebben zij hun dag, maar *Hij ziet, dat Zijn dag komt*.

2. In hun antwoord gaan zij uit van de veronderstelling, dat het een schrikkelijke afrekening zal zijn. De misdaad blijkt zo zwart, dat gij er zeker van kunt zijn:

a. Dat Hij deze bozen zal verderven, hun oordeel is verderf. Laat de mensen nooit verwachten kwaad te doen en wel te varen. Dit werd vervuld aan de Joden in het ontzettend verderf, dat over hen gebracht werd door de Romeinen ongeveer veertig jaren na dit tijdstip, een weergaloos verderf

onder de treurigst denkbare omstandigheden. Het zal vervuld worden aan allen, die in de voetstappen treden van hun goddeloosheid. De hel is een eeuwig verderf, en het zal een ontzettend verderf zijn voor allen, die het meest genoten hebben van de voorrechten der kerk, zonder er enig nut uit te hebben afgeleid voor hun ziel. Het heetste vuur der hel zal het deel wezen van geveinsden en vervolgers.

b. *Hij zal den wijngaard aan andere landlieden verhuren*. God zal ene kerk in de wereld hebben in weerwil van de onwaardigheid en den tegenstand van velen, die er de voorrechten van misbruiken. Het ongeloof en de eigenzinnigheid van den mens zullen het woord Gods niet krachteloos maken. Indien de een niet wil, zal de ander willen. Wat de Joden overlieten was een feestmaal voor de heidenen. De vervolgers kunnen wel de leraren doden, maar de kerk niet vernietigen. De Joden verbeeldden zich, dat zij ongetwijfeld het volk waren, en dat met hen wijsheid en heiligheid te gronde moesten gaan. Indien zij afgesneden werden, hoe zou God dan ene kerk in de wereld hebben? Maar als God mensen gebruikt om Zijn naam hoog te houden, dan is het niet omdat Hij hen nodig heeft, en evenmin is Hij hun iets verplicht. Indien wij tot ene verwoesting en ene aanfluiting gesteld werden, zou God op onze puinhopen een andere kerk kunnen doen opbloeien, want Hij is nooit verlegen, wat Hij Zijn groten naam doen zal, wat er ook van ons, van ons volk en onze plaats moge worden.

V. De verdere toelichting en toepassing hiervan door Christus zelf, hun zeggende, dat zij recht geoordeeld hadden.

1. Hij licht dit toe door te verwijzen naar ene Schriftuurplaats, die hierdoor in vervulling kwam, vers 42, *Hebt gij nooit gelezen in de Schriften?* Ja, ongetwijfeld hebben zij die plaats dikwijls gelezen en gezongen, maar er nooit over nagedacht. Door gebrek aan nadenken ontgaat ons het nut van hetgeen wij lezen. De plaats door Hem aangehaald is Psalm 118:22, 23, het context, waaraan de kinderen hun hosanna's ontleenden. Hetzelfde woord biedt aan Christus' vrienden en volgelingen stof tot lof en vertroosting, dat van schrik en veroordeling spreekt voor Zijne vijanden. Zulk een tweesnijdend zwaard is het woord van God. Die Schriftuurplaats: *De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoofd des hoeks*, is ene verklaring van de voorgaande gelijkenis, inzonderheid van dat deel er van, dat betrekking heeft op Christus.

a. Het verwerpen van den steen door de bouwlieden is hetzelfde als der landlieden mishandeling van den Zoon, die hun gezonden was. De overpriesters en de ouderlingen waren de bouwlieden, zij hadden het opzicht over de Joodse kerk, die Gods gebouw was, zij wilden aan Christus gene plaats toestaan in hun gebouw, wilden Zijne leer en Zijne wetten niet opnemen in hun staatsregeling, zij wierpen Hem op zijde als een veracht, gebroken vat, een steen, die slechts geschikt was om vertreden te worden.

b. Het stellen van dien steen tot hoeksteen is hetzelfde, als het verhuren van den wijngaard aan andere landlieden. Hij, die verworpen werd door de Joden, werd omhelsd en aangenomen door de heidenen, en voor die kerk, waarin geen verschil is tussen besnijdenis en voorhuid, is Christus alles in allen. Zijn gezag over de Evangeliekerk, Zijn invloed op haar, Zijn besturen van haar als haar Hoofd, Zijne samenvoeging van haar als de hoeksteen, zijn de grote tekenen van Zijne verhoging. In weerwil dus van de boosaardigheid der overpriesters en ouderlingen, is Hem een deel gegeven van velen, en ontving Hij Zijn koninkrijk, hoewel zij niet wilden, dat Hij over hen zou heersen.

c. De hand van God in dat alles. *Van den Heere is dit geschied*. Zelfs Zijne verwerping door de Joodse bouwlieden was door den bepaalden raad en voorkennis Gods, Hij heeft het toegelaten en bestuurd, en zoveel te meer nog was dit het geval met Zijn worden tot een hoofd des hoeks, Zijne rechterhand en Zijn heilige arm hebben dit gewrocht. Het was God zelf, die Hem *uitermate heeft verhoogd*, en Hem *een naam heeft gegeven, welke boven allen naam is*, en *het is wonderlijk in onze ogen*. De goddeloosheid der Joden, die Hem verwierpen, is wonderlijk, hoe mensen zo tegen hun eigen belangen in bevooroordeeld kunnen zijn. Zie Jesaja 29:9, 10, 14. De eer, welke Hem bewezen wordt door de heidenwereld, niettegenstaande de mishandeling, Hem aangedaan door Zijn eigen volk, is wonderlijk, dat Hij, die veracht en verafschuwd werd door de mensen, aangebeden zou worden door koningen, Jesaja 49:7. Maar *van den Heere is het geschied*.

2. Hij past dit toe op hen, en toepassing is de ziel der prediking.

a. Hij past het oordeel toe, dat zij hadden uitgesproken, vers 41, en wel op hen zelven, niet het eerste gedeelte er van betreffende den kwaden dood der landlieden (Hij kon het niet dragen daarvan te spreken) maar het laatste gedeelte, het *verhuren van den wijngaard aan andere landlieden*, want schoon dit zeer treurig was voor de Joden, was het heerlijk voor de heidenen. Weet dan, dat den Joden de kerk ontnomen zal worden, *Het koninkrijk Gods zal van u weggenomen worden*. Dit wegzenden van de landlieden is hetzelfde oordeel als de ontmanteling van den wijngaard om hem bloot te leggen, Jesaja 5:5. Der Joden was gedurende langen tijd *de aanneming tot kinderen en de heerlijkheid*, Romeinen 9:4. Hun waren *de woorden Gods toebetrouwd*, Romeinen 3:2, en het heilige pand van den geopenbaarden Godsdienst, en het hoog houden van Gods naam in de wereld, Psalm 76:2, 3, maar dit zal niet langer zo zijn. Zij waren niet slechts onvruchtbaar in het gebruik van hun voorrechten, maar onder voorwendsel daarvan hebben zij het Evangelie van Christus tegengestaan, en ze zodoende verbeurd, en eerlang zou dit blijken. Het is een rechtvaardige zaak, als God kerkelijke voorrechten ontneemt aan hen, die *er niet alleen tegen* zondigen, maar ook *er mede* zondigen, Openbaring 2:4, 5. Het koninkrijk Gods werd van de Joden weggenomen, niet slechts door het tijdelijk oordeel, dat over hen kwam, maar door de geestelijke oordelen, onder welke zij waren, hun verblindheid, hunne hardheid van hart, hun toorn tegen het Evangelie, Romeinen 11:8 -10 , 1 Thessalonicenzen 2:15. Dat de heidenen toegelaten zullen worden. God behoeft ons niet om verlof te vragen, of Hij ene kerk in de wereld zal hebben, als Zijn wijnstok in de ene plaats uitgerukt wordt, dan zal Hij een andere plaats vinden om hem er in te planten. Hij zal het een volk geven, dat zijne vruchten voortbrengt. Zij, die geen volk zijn geweest en niet ontfermd waren, zijn de gunstgenoten des hemels geworden. Dat was de verborgenheid, waarvan Paulus sprak, Romeinen 11:30, 33, en waardoor de Joden zich zo beledigd achtten, Handelingen 22:21, 22. Bij de eerste planting van Israël in Kanaän was de val der heidenen de rijkdom van Israël, Psalm 135:10, 11, en zo was bij hun ontworteling de val van Israël de rijkdom der heidenen, Romeinen 11:12. Het zal gaan tot een volk, *dat zijne vruchten voortbrengt*. Christus weet van tevoren wie Evangelievruchten voort zal brengen in het gebruik van Evangeliemiddelen, want onze vruchtbaarheid is gans en al het werk Zijner handen, en *Gode zijn al Zijne werken bekend*. Zij zullen vruchten voortbrengen beter dan de Joden dit gedaan hebben, God heeft meer heerlijkheid ontvangen van de Nieuw Testamentische kerk dan van de Oud Testamentische, want als Hij verandering brengt in Zijne beschikking, verliest Hij er niet bij. De Schriftuurplaats, die Hij heeft aangehaald, vers 42, past Hij toe ter hunner verschrikking, vers 44. Deze steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, is gezet tot een val van velen in Israël, en wij hebben hier het oordeel van twee soorten van mensen, tot wier val Christus blijkt te zijn gezet. Sommigen ergeren

zich door onwetendheid aan Christus in Zijn staat van vernedering. Als deze steen op den grond ligt, waar de bouwlieden hem geworpen hebben, vallen zij er in hun blindheid en zorgeloosheid over, en worden verpletterd. Hun geërgerd zijn aan Christus zal Hem niet schaden, evenmin als de persoon, die over een steen struikelt en valt, den steen kwetst, maar het zal hen zelven schaden, zij zullen vallen en verpletterd en verstrikt worden, Jesaja 8:14, 1 Petrus 2:7, 8. Het ongeloof der zondaars zal hun verderf zijn. Er zijn anderen, die Christus tegenstaan uit boosaardigheid, Hem weerstaan in Zijn staat van verhoging, als deze steen tot een hoofd des hoeks is geworden, op hen zal Hij vallen, en wel door hun eigen toedoen, zoals de Joden door den uitroep: *Zijn bloed kome over ons en onze kinderen*, en Hij zal hen vermorzelen. De eersten schijnen de zonde en het verderf aan te duiden van alle ongelovigen, deze is de grotere zonde en het zwaardere verderf van vervolgers, die de verzenen tegen de prikkels slaan, en daarin volharden. Christus' koninkrijk zal een zware steen zijn voor allen, die pogen het omver te werpen, of uit zijne plaats te rukken. Zacheria 12:3. Deze steen, zonder handen van den berg afgehouwen, zal elke macht die tegenstaat verpletteren, Daniël 2:34, 35. Sommigen beschouwen dit als ene toespeling op de wijze van terdoodbrenging door stenigen, bij de Joden in gebruik. De boosdoeners werden eerst met geweld van een hoge stelling op een groten steen geworpen, die hen zeer kneusde, maar daarna wierpen zij een groten steen op hen, die hen verpletterde. Hoe dit zij, op deze of op gene wijze zal Christus hen ten enenmale verdoen, die tegen Hem strijden. Indien zij zo sterk zijn, dat zij niet verpletterd zijn door op dezen steen te vallen, dan zal de steen toch op hen vallen en hen verpletteren. Hij zal koningen verslaan, Hij zal *het vol dode lichamen maken*, Psalm 110:5, 6. Niemand heeft ooit zijn hart verhard tegen God en voorspoed gehad. Eindelijk, Het onthaal, dat deze rede van Christus vond bij de overpriesters en ouderlingen, die Zijne gelijkenissen hebben gehoord.

1. Zij verstonden, dat Hij van hen sprak, vers 45, en dat zij in hetgeen zij gezegd hadden, vers 41, hun eigen vonnis hadden uitgesproken. Voor een schuldig geweten is geen aanklager nodig, en soms zal het den leraar de moeite besparen van te zeggen: Gij zijt die man. *Verander slechts den naam, en het is uwe geschiedenis, die verhaald wordt.* Zo levend en krachtig is het woord Gods, en zulk een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten, dat het voor slechte mensen (indien hun geweten niet gans toegeschroeid is) gemakkelijk is te bemerken, dat het van hen spreekt.

2. *Zij zochten Hem te vangen*. Als zij, die de bestraffing des woords horen, bemerken dat het van hen spreekt, zal dit hun, zo het hun niet zeer veel goeds doet, zeer veel kwaad doen. Indien zij niet verslagen in het hart worden door overtuiging van zonde en berouw, zoals zij, van wie gesproken wordt in Handelingen 2:37, dan zal hun het hart barsten van toorn en woede, zoals aan hen, van wie wij lezen in Handelingen 5:33.

3. Zij durfden het niet, uit vreze voor de scharen, dewijl deze Hem hielden voor een profeet, hoewel niet voor den Messias, dit hield de Farizeeën in bedwang. De vrees voor het volk weerhield hen om kwaad te spreken van Johannes, vers 29, en hier om kwaad te doen aan Christus. God heeft velerlei middelen om het overblijfsel der grimmigheden op te binden, en de grimmigheid, die tot uitbarsting komt, zal Hem loffelijk maken, Psalm 76:11.

HOOFDSTUK 22

1 En Jezus, antwoordende, sprak tot hen wederom door gelijkenissen, zeggende:
2 Het Koninkrijk der hemelen is gelijk een zeker koning, die zijn zoon een bruiloft bereid had;
3 En zond zijn dienstknechten uit, om de genoden ter bruiloft te roepen; en zij wilden niet komen.
4 Wederom zond hij andere dienstknechten uit, zeggende: Zegt den genoden: Ziet, ik heb mijn middagmaal bereid; mijn ossen, en de gemeste beesten zijn geslacht, en alle dingen zijn gereed; komt tot de bruiloft.
5 Maar zij, zulks niet achtende, zijn heengegaan, deze tot zijn akker, gene tot zijn koopmanschap.
6 En de anderen grepen zijn dienstknechten, deden hun smaadheid aan, en doodden hen.
7 Als nu de koning dat hoorde, werd hij toornig, en zijn krijgsheiren zendende, heeft die doodslagers vernield, en hun stad in brand gestoken.
8 Toen zeide hij tot zijn dienstknechten: De bruiloft is wel bereid, doch de genoden waren het niet waardig.
9 Daarom gaat op de uitgangen der wegen, en zovelen als gij er zult vinden, roept ze tot de bruiloft.
10 En dezelve dienstknechten, uitgaande op de wegen, vergaderden allen, die zij vonden, beiden kwaden en goeden; en de bruiloft werd vervuld met aanzittende gasten.
11 En als de koning ingegaan was, om de aanzittende gasten te overzien, zag hij aldaar een mens, niet gekleed zijnde met een bruiloftskleed;
12 En zeide tot hem: Vriend! hoe zijt gij hier ingekomen, geen bruiloftskleed aan hebbende? En hij verstomde.
13 Toen zeide de koning tot de dienaars: Bindt zijn handen en voeten, neemt hem weg, en werpt hem uit in de buitenste duisternis; daar zal zijn wening en knersing der tanden.
14 Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.
15 Toen gingen de Farizeen heen, en hielden te zamen raad, hoe zij Hem verstrikken zouden in Zijn rede.
16 En zij zonden uit tot Hem hun discipelen, met de Herodianen, zeggende: Meester! wij weten, dat Gij waarachtig zijt, en den weg Gods in der waarheid leert, en naar niemand vraagt; want Gij ziet den persoon der mensen niet aan;
17 Zeg ons dan: wat dunkt U? Is het geoorloofd, den keizer schatting te geven of niet?
18 Maar Jezus, bekennende hun boosheid, zeide:
19 Gij geveinsden, wat verzoekt gij Mij? Toont Mij de schattingpenning. En zij brachten Hem een penning.
20 En Hij zeide tot hen: Wiens is dit beeld en het opschrift?
21 Zij zeiden tot Hem: Des keizers. Toen zeide Hij tot hen: Geeft dan den keizer, dat des keizers is, en Gode, dat Gods is.
22 En zij, dit horende, verwonderden zich, en Hem verlatende, zijn zij weggegaan.
23 Te dienzelfden dage kwamen tot Hem de Sadduceen, die zeggen, dat er geen opstanding is, en vraagden Hem.
24 Zeggende: Meester! Mozes heeft gezegd: Indien iemand sterft, geen kinderen hebbende, zo zal zijn broeder deszelfs vrouw trouwen, en zijn broeder zaad verwekken.
25 Nu waren er bij ons zeven broeders; en de eerste, een vrouw getrouwd hebbende, stierf; en dewijl hij geen zaad had, zo liet hij zijn vrouw voor zijn broeder.
26 Desgelijks ook de tweede, en de derde, tot den zevende toe.
27 Ten laatste na allen, is ook de vrouw gestorven.
28 In de opstanding dan, wiens vrouw zal zij wezen van die zeven, want zij hebben ze allen gehad?

29 Maar Jezus antwoordde en zeide tot hen: Gij dwaalt, niet wetende de Schriften, noch de kracht Gods.
30 Want in de opstanding nemen zij niet ten huwelijk, noch worden ten huwelijk uitgegeven; maar zij zijn als engelen Gods in den hemel.
31 En wat aangaat de opstanding der doden, hebt gij niet gelezen, hetgeen van God tot ulieden gesproken is, Die daar zegt:
32 Ik ben de God Abrahams, en de God Izaks, en de God Jakobs! God is niet een God der doden, maar der levenden.
33 En de scharen, dit horende, werden verslagen over Zijn leer.
34 En den Farizeen, gehoord hebbende, dat Hij den Sadduceen den mond gestopt had, zijn te zamen bijeenvergaderd.
35 En een uit hen, zijnde een wetgeleerde, heeft gevraagd, Hem verzoekende, en zeggende:
36 Meester! welk is het grote gebod in de wet?
37 En Jezus zeide tot hem: Gij zult liefhebben den Heere, uw God, met geheel uw hart, en met geheel uw ziel, en met geheel uw verstand.
38 Dit is het eerste en het grote gebod.
39 En het tweede aan dit gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelven.
40 Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten.
41 Als nu de Farizeen samenvergaderd waren, vraagde hun Jezus,
42 En zeide: Wat dunkt u van den Christus? Wiens Zoon is Hij? Zij zeiden tot Hem: Davids Zoon.
43 Hij zeide tot hen: Hoe noemt Hem dan David, in den Geest, zijn Heere? zeggende:
44 De Heere heeft gezegd tot Mijn Heere: Zit aan Mijn rechter hand, totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten.
45 Indien Hem dan David noemt zijn Heere, hoe is Hij zijn Zoon?
46 En niemand kon Hem een woord antwoorden; noch iemand durfde Hem van dien dag aan iets meer vragen.

Dit hoofdstuk bevat het vervolg op Christus' redenen in den tempel twee of drie dagen voor Zijn dood. Zijne redenen van die dagen worden uitvoerig meegedeeld, als zijnde van zeer groot gewicht en belang. In dit hoofdstuk hebben wij

I. Onderricht door de gelijkenis van het bruiloftsmaal betreffende de verwerping van de Joden en de roeping der heidenen, vers 1-10, en, door het vonnis over den gast, die het bruiloftskleed niet aanhad, het gevaar van geveinsdheid in de belijdenis van het Christendom, vers 11-14. Twisten met de Farizeeën, Sadduceeën en schriftgeleerden, die Christus tegenstonden:

1. Wegens het betalen van schatting aan den keizer, vers 15-22, 2. Betreffende de opstanding der doden en den toekomenden staat, vers 23- 33, 3. Betreffende het grote gebod der wet, vers 34-40, 4. Betreffende de betrekking van den Messias tot David, vers 41-46.

Mattheus 22:1-14

Wij hebben hier de gelijkenis van de gasten, die op *de bruiloft* genodigd waren. Hier wordt gezegd, vers 1, *Jezus antwoordende*, niet op hetgeen zijne tegenstanders *zeiden*, (want zij waren tot zwijgen gebracht,) maar op hetgeen zij *dachten*, toen zij naar ene gelegenheid verlangden om Hem te vangen, Hoofdstuk 21:46. Christus weet te antwoorden op de gedachten der mensen, want Hij is er een oordeler van. Of wel: Hij antwoordde, dat is: Hij zette Zijne rede voort met hetzelfde doel: want deze gelijkenis stelt de Evangelieaanbieding voor, en het onthaal, dat er aan te beurt valt, evenals de vorige, maar in een andere gelijkenis. De gelijkenis van den wijngaard stelt de zonde voor van de oversten, die de profeten hebben vervolgd, zij toont ook de zonde aan van het volk, dat meestal de boodschap heeft veronachtzaamd, terwijl hun groten de boodschappers hebben vervolgd.

I. De Evangelietoebereidingen worden hier voorgesteld door een maaltijd, aangericht door een koning bij gelegenheid van de bruiloft zijns zoons. Zodanig is het koninkrijk der hemelen, zodanig zijn de voorzieningen, getroffen voor de kostelijke zielen, in en door het verbond.

De koning is God, *een groot Koning, Koning der koningen.*

1. Een *bruiloftsmaaltijd bereid voor Zijn Zoon*. Christus is de bruidegom, de kerk is de bruid, de Evangeliedag is de dag Zijner bruiloft, Hooglied 3:11. Zie door het geloof *de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn*, en aan Christus gegeven werden door Hem, wiens zij waren, en in hen ziet gij *de bruid, de vrouw des Lams*, Openbaring 21:9. Het Evangelieverbond is een huwelijksverbond tussen Christus en de gelovigen, en het is een huwelijk door God tot stand gebracht. Dit deel der gelijkenis wordt slechts even vermeld, maar niet in bijzonderheden uitgewerkt.

2. Hier is *een middagmaal bereid voor deze bruiloft*, vers 4. Al de voorrechten van het lidmaatschap der kerk, en al de zegeningen van het Nieuwe Verbond: vergeving van zonde, de gunst van God, vrede der consciëntie, de beloften van het Evangelie, en al den rijkdom, daarin vervat: toegang tot den troon der genade, de vertroostingen des Geestes en een wel gegronde hoop des eeuwigen levens. Dat zijn de toebereidselen tot dit feest, een hemel op aarde thans, en een hemel in den hemel weldra. God heeft dit bereid in Zijn raad, in Zijn verbond. Het is een middagmaal, aanduidende de tegenwoordige voorrechten in het midden van onzen dag, behalve nog het avondmaal in den nacht, in de heerlijkheid.

a. Het is *een maaltijd*. De Evangelietoebereidingen werden geprofeteerd als *een maaltijd*, Jesaja 25:6, een *vetten maaltijd*, en afgeschaduwd door de vele feesten der ceremoniële wet, 1 Corinthiërs 5:8, *laat ons feest houden*. Een feest is een vrolijke dag, Esther 8:17. Dat is ook het Evangelie, het is een aanhoudend feest. *Ossen en gemeste beesten* worden geslacht voor dit feest, geen lekkernijen, maar degelijk voedsel, genoeg, en genoeg van het beste. Een feestdag is *een dag der slachting* of offerande, Jakobus 5:5. De Evangelietoebereidselen zijn allen gegrond in den dood van Christus in Zijns zelfs offerande. Een feest, bereid uit liefde, het is een verzoeningsfeest, een teken van Gods welbehagen in mensen. Het was bereid *om te lachen*, Prediker 10:19, een feest der verheuging. Het was bereid ter verzadiging, het doel des Evangelies is, om de hongerigen met goederen te vervullen. Het werd bereid tot gemeenschapsoefening, om gemeenschap te

onderhouden tussen de aarde en den hemel. Wij worden geroepen tot den maaltijd des wijns, om te zeggen wat onze bede is en ons verzoek.

b. Het is een bruiloftsmaaltijd. Bruiloftsmaaltijden zijn gewoonlijk overvloedig, vrij en vrolijk. Het eerste wonder, door Christus gewrocht, was om overvloedige voorziening te bereiden voor een bruiloftsmaaltijd, Johannes 2:7, en zo zal er voorzeker ook geen gebrek zijn op Zijn eigen bruiloft, als *de bruiloft des Lams is gekomen, en Zijne vrouw zich zelve bereid heeft*, een overwinningsfeest, Openbaring 19:7, 17, 18.

c. Het is een koninklijke bruiloft, een konings maaltijd 1 Samuel 25:36, op de bruiloft, niet van een dienstknecht, maar van een zoon, en, indien ooit, dan zal Hij, gelijk Ahasveros, bij die gelegenheid, vertonen den rijkdom der heerlijkheid Zijns rijks, Esther 1:4. De voorziening, gemaakt voor de gelovigen in het verbond der genade, is niet zoals onwaardigen, gelijk wij zijn, reden hadden te verwachten, maar zoals het den Koning der ere betaamt ze te geven. Hij geeft gelijk Hij zelf is, want Hij geeft zich zelven om hun El Shaddai, een genoegzame God te zijn, voorwaar wèl een feestmaaltijd voor de ziel.

II. De Evangelieroepingen en aanbiedingen worden voorgesteld door ene uitnodiging tot dien maaltijd. Zij, die een maaltijd aanrichten, willen gasten hebben, om aan te zitten. Gods gasten zijn de kinderen der mensen. Heere, wat is de mens, dat hij aldus geëerd wordt! De *gasten*, die het eerst werden genodigd, waren de Joden. Overal, waar het Evangelie wordt gepredikt, wordt deze uitnodiging gegeven, de predikers zijn de *dienstknechten*, die uitgezonden worden met deze nodiging.

1. De gasten worden genodigd, ter bruiloft geroepen. Tot allen, die het blijde geklank des Evangelies kunnen horen, is dit woord der uitnodiging gezonden. De dienstknechten, die de uitnodiging brengen, schrijven hun namen niet op een kaart, dat is niet nodig, daar niemand buitengesloten is, dan die zich zelven buitensluit. Zij, die tot het middagmaal zijn genodigd, zijn genodigd tot de bruiloft, want allen, die in de voorrechten des Evangelies delen, moeten den Heere Jezus hun eerbiedige opwachting maken, als de getrouwe vrienden en dienaren van den bruidegom. Zij zijn genodigd tot de bruiloft, opdat zij uitgaan, den bruidegom tegemoet, want het is de wil des Vaders, dat allen den Zoon zullen eren.

2. De gasten worden geroepen, want in het Evangelie worden niet slechts genaderijke voorstellen gedaan, maar ook genaderijke overredingen. *Wij bewegen de mensen, wij bidden van Christus wege*, 2 Corinthiërs 5:11, 20. Zie, hoe het hart van Christus gezet is op het geluk van arme zielen. Hij voorziet voor hen, niet slechts uit overweging van hun gebrek, hun nood, maar Hij zendt tot hen, Hij laat hen roepen uit overweging van hun zwakheid en vergeetachtigheid. Toen de genode gasten vertoefden te komen, zond de koning andere dienstknechten uit, vers 4. Toen de profeten des Ouden Testaments niet hebben overmocht, en ook Johannes de Doper en Christus zelf niet, die hun zeiden, dat het onthaal bijna gereed was (het koninkrijk Gods was nabij gekomen) zijn na Christus' opstanding de apostelen en leraren des Evangelies gezonden, om hun te zeggen, dat het gekomen was, gans en al gereed was, en hen te bewegen de aanbieding aan te nemen. Men zou zo gedacht hebben, dat het voldoende zou zijn geweest hun te kennen te geven, dat zij mochten komen en welkom zouden zijn, dat de koning gedurende de plechtigheid van het bruiloftsfeest open huis hield, maar dewijl de natuurlijke mens de dingen, die des Geestes Gods zijn, niet begrijpt, en daarom ook

niet begeert, worden wij door de krachtigste drangredenen bewogen om de uitnodiging aan te nemen, getrokken met mensenzelen, met koorden der liefde. Indien de herhaling der roeping ons zal bewegen, welnu: *de Geest en de bruid zeggen, Kom! En die het hoort, zegge: Kom! En die dorst heeft, kome*, Openbaring 22:17. *Indien de reden der uitnodiging ons zal bewegen: Ziet, het middagmaal is bereid, de ossen en de gemeste beesten zijn geslacht, en alle dingen zijn gereed*, de Vader is bereid ons aan te nemen, de Zoon om voorbede voor ons te doen, de Geest om ons te heiligen, vergeving is bereid, vrede is bereid, vertroosting is bereid, de beloften zijn bereid als fonteinen van levend water. Tot voorraad: de genademiddelen zijn bereid, als gouden pijpen ter uitgieting, engelen zijn bereid om ons te vergezellen en te dienen, schepselen zijn bereid om in verbond met ons te zijn, de voorzienigheid Gods is bereid om te werken, ons ten goede, en eindelijk: de hemel is bereid om ons te ontvangen, het is een koninkrijk, dat bereid is om geopenbaard te worden. Is nu dit alles bereid, en zijn wij niet bereid? Is al die toebereiding voor ons gemaakt, en is er dan plaats om te twijfelen aan ons welkom, zo wij op de rechte wijze komen? Kom dus, o kom tot de bruiloft, wij bidden u, dat gij al deze genade Gods niet tevergeefs ontvangt, 2 Corinthiërs 6:1.

III. Het koele onthaal, dat aan het Evangelie van Christus dikwijls van de kinderen der mensen te beurt valt, voorgesteld door het koude onthaal, dat aan deze boodschap, en het hittig toornige onthaal dat den boodschappers te beurt viel, waardoor beide de koning zelf en de koninklijke bruidegom beledigd werden. Dit ziet in de eerste plaats op de Joden, die den raad Gods tegen zich hebben verworpen, maar het ziet nog verder, op den smaad en de minachting en den tegenstand, die het Evangelie van Christus bij velen en in alle tijden zal ontmoeten.

1. De boodschap werd geminacht, vers 3, *Zij wilden niet komen*. De reden, waarom de zondaars niet tot Christus en Zijn heil willen komen is niet omdat zij niet *kunnen*, maar omdat *zij niet willen*, Johannes 5:40. *Gij wilt tot Mij niet komen*. Het zal de rampzaligheid der zondaars verzwaren, dat zij de zaligheid hadden kunnen verkrijgen, als zij er om hadden willen komen, maar dat het hun eigen doen was om haar af te wijzen. *Ik wilde, en gij hebt niet gewild*. Maar dit was nog niet alles, vers 5, Zij hebben het geminacht, *zij, zulks niet achtende*. Zij dachten, dat het niet der moeite waard was om er voor te komen, dat de boodschappers er meer ophef van maakten dan het waard was. Zij lieten hun de toebereidselen zo schoon en groots voorstellen als zij maar wilden, maar vonden dat zij tehuis even goed feest konden vieren, een even kostelijk middagmaal konden hebben. Het geringachten van Christus en de grote zaligheid, door Hem gewrocht, is de doemwaardige zonde der wereld. Zij waren *amelêsantes*, zorgeloos. Grote menigten gaan verloren door zorgeloosheid, zij hebben geen bepaalden afkeer, maar een alles beheersende onverschilligheid omtrent de belangen hunner ziel. En de reden waarom zij den bruiloftsmaaltijd niet achtten was, dat er andere dingen waren, waar zij meer om gaven, en ook meer lust in hadden. Zij zijn *heengegaan, deze tot zijn akker, gene tot zijne koopmanschap*, Het werk en het gewin van een wereldlijk beroep of bedrijf zijn voor velen een grote hinderpaal om tot Christus te komen. Niemand weigert om tot het feestmaal te komen zonder een schoonschijnende verontschuldiging aan te voeren, Lukas 14:18. De landlieden hebben hun akkers te verzorgen, waaraan altijd het een of ander te doen is, de stedelingen moeten in hun winkels zijn en op de beurs, zij moeten *koopmanschap drijven en winst doen*. Het is waar, dat zowel landlieden als kooplieden vlijtig behoren te wezen in hun zaken, maar niet op ene wijze, die hen verhindert van den Godsdienst het meeste werk te maken. Deze geoorloofde dingen strekken ons ten verderve, als zij op onwettige, ongeoorloofde wijze gedaan worden, als wij ons zo bekommeren en ontrusten over vele dingen, dat wij er het ene ding, dat nodig is, om veronachtzamen. De stad en het land hebben beide hun verzoekingen, de koopmanschap in

de stad en de akkers op het land, zodat, wat wij ook van de wereld in onze handen hebben, wij er voor moeten zorgen, om het uit ons hart te houden, opdat het zich niet tussen ons en Christus stelle.

2. De boodschappers werden laaghartig mishandeld. De *anderen*, namelijk zij, die niet heengingen naar hun akker of koopmanschap, noch landlieden, noch kooplieden waren, maar geestelijken, de schriftgeleerden en Farizeeën, en overpriesters, dat waren de vervolgers, dezen *grepen zijne dienstknechten, deden hun smaadheid aan en doodden hen*. Dit is onverklaarbaar in de gelijkenis: nooit kon toch iemand zo ruw en barbaars zijn, om dienstknechten, die ene uitnodiging brengen tot een bruiloftsmaal, zo te behandelen, maar in de toepassing der gelijkenis was het een feit. Zij, wier voeten *lieflijk* hadden moeten wezen, omdat zij het goede boodschapten, Nahum 1:15, werden behandeld als uitvaagsel der wereld en aller afschrapsel, 1 Corinthiërs 4:13. De profeten en Johannes de Doper waren reeds aldus behandeld, en de apostelen en dienstknechten van Christus moeten op hetzelfde lot rekenen, gelijk blijkt uit het boek van de Handelingen, dat is: van het lijden, der apostelen.

IV. De volslagen ondergang van de Joodse kerk en het verderf, dat over het Joodse volk zou komen, worden hier voorgesteld door de wraak, die de koning in zijn toorn over deze onbeschaamde afwijzers zijner nodiging heeft geoefend. *Hij werd toornig*, vers 7. De Joden, die het volk waren geweest van Gods liefde en zegen, zijn door hun verwerping van het Evangelie het geslacht geworden van Zijn toorn en vloek. *De toorn is over hen gekomen tot het einde*, 1 Thessalonicenzen 2:16. Merk hier nu op:

1. Waarin de schreeuwende zonde bestond, die het verderf over hen heeft gebracht: het was, dat zij zich aan *moord* schuldig maakten. Hij zegt niet: Hij heeft die minachters Zijner uitnodiging vernield, maar die doodslagers zijner dienstknechten, alsof God meer ijverde over het leven Zijner dienstknechten, dan over de ere Zijns Evangelies. Die hen aanraakt, raakt Zijn oogappel aan. Vervolging van Christus' getrouwe dienstknechten vult meer dan enig ding de mate der schuld. Het vervullen van Jeruzalem met onschuldig bloed was de zonde van Manasse, die de Heere niet wilde vergeven, 2 Koningen 24:4.

2. Waarin het verderf bestond, dat over hen kwam: *Hij zond zijne krijgsheiren*. De Romeinse legers waren Zijne krijgsheiren, die Hij op de been had gebracht en tegen het volk Zijner verbolgenheid had uitgezonden, en Hij gaf hun bevel om het ter vertreding te stellen gelijk het slijk der straten, Jesaja 10:6. God is de Heer van der mensen krijgsheiren, en naar Zijn welbehagen maakt Hij er gebruik van om ze tot Zijn eigen doeleinden te laten dienen, hoewel zij het zo niet menen en hun hart alzo niet denkt, Jesaja 10:7. Zie ook Micha 4:11, 12. *Zijne krijgsheiren hebben die doodslagers vernield en hun stad in brandgestoken*. Dit wijst zeer duidelijk op de vernieling der Joden en het verbranden van Jeruzalem door de Romeinen veertig jaren later. Gene eeuw heeft groter verwoesting gezien dan deze, of ontzettender uitwerkselen van vuur en zwaard. Jeruzalem is de heilige stad geweest, de stad, die God had verkoren om Zijn naam aldaar te doen wonen, schoon van gelegenheid, ene vreugde der ganse aarde, maar die stad was nu een hoer geworden, gerechtigheid herbergde daar nu niet meer in, maar doodslagers, de ergste doodslagers, Jesaja 1:21. Het oordeel is over haar gekomen, onherstelbaar verderf, en zij is als een voorbeeld gesteld voor allen, die Christus en Zijn Evangelie tegenstaan. Het is van den Heere geschied, om de wrake des verbonds te wreken.

V. De wederaanvulling der kerk door de toebrenging der heidenen wordt hier voorgesteld door het inbrengen van gasten voor het feestmaal van *de uitgangen der wegen*, vers 8-10. Hier is:

1. De klacht van den gever van het feestmaal betreffende hen, die het eerst genodigd waren, vers 8. *De bruiloft is wel bereid*, het verbond der genade is gereed om te worden verzegeld, ene kerk is gereed om te worden gegrond, maar *de genoden*, dat is, de Joden, *welker was de verbonden en de beloftenissen*, waardoor zij vanouds tot den *vetten maaltijd* genodigd waren, *waren het niet waardig*. Zij waren volstrekt onwaardig, en hadden door hun minachting van Christus al de voorrechten verbeurd, waartoe zij genodigd waren. Het is niet Gods schuld, dat de zondaren omkomen, maar hun eigen schuld. Zo was het ook toen Israël vanouds in het gezicht was van Kanaän-het Land der Belofte was bereid, de melk en honing waren bereid, maar hun ongeloof, hun murmureren en hun minachten van dat schone land hebben hen er buitengesloten, en hun dode lichamen bleven in de woestijn, *en deze dingen allen zijn hun overkomen tot voorbeelden*, 1 Corinthiërs 10:11, Hebreeën 3:16, 4:1.

2. De order aan zijne dienstknechten om andere gasten te nodigen. De inwoners der *stad*, vers 7, hadden geweigerd, *Gaat* dan *op de uitgangen der wegen*, op *den weg der heidenen*, dien zij eerst schenen te moeten mijden, Hoofdstuk 10:5. Aldus is door den val der Joden de zaligheid den heidenen geworden, Romeinen 11:11, 12, Efeziërs 3:8. Christus zal een koninkrijk hebben in de wereld, niettegenstaande velen de genade verwerpen en de macht van dat koninkrijk weerstaan, *Israël zal zich niet verzamelen laten, nochtans zal Hij verheerlijkt worden*. De aanbieding van Christus en de zaligheid aan de heidenen was:

a. Onverwacht en niet gedacht, ene verrassing, zoals reizigers zouden hebben op den weg, als hun ene uitnodiging tot ene bruiloft gedaan werd. Den Joden was het Evangelie lang tevoren aangekondigd, en zij wachtten den Messias en Zijn koninkrijk, maar voor de heidenen was het alles even nieuw, iets waarvan zij nooit gehoord hadden, Handelingen 17:19, 20, en dat zij, bijgevolg, zich niet konden voorstellen als hun toekomende. Zie Jesaja 55:1, 2.

b. Zij was algemeen en zonder onderscheid, *Gaat, en zo velen als gij er zult vinden, roept ze tot de bruiloft*. De uitgangen der wegen zijn openbare plaatsen, en aldaar roept de Wijsheid, Prediker 1:20. *Hebt gijlieden niet gevraagd de voorbijgaanden op den weg*, Job 21:29. Vraagt hoog en laag, rijk en arm, dienstbare en vrije, jong en oud, Jood en heiden. Zegt hun allen dat zij welkom zullen zijn aan de voorrechten des Evangelies op de voorwaarden des Evangelies, wie wil, kome, zonder uitzondering.

3. Het welslagen van deze tweede uitnodiging. Indien sommigen niet willen komen, anderen willen het wèl, vers 10, zij *vergaderden allen, die zij vonden*. De dienstknechten waren gehoorzaam aan hun orders. Jona werd gezonden op *de uitgangen der wegen*, maar de eer van zijn land ging hem zo ter harte, dat hij de boodschap naliet. Maar Christus' apostelen, hoewel zij Joden waren, gaven de voorkeur aan den dienst van Christus boven den eerbied voor hun natie, en Paulus, hoewel leed dragende over de Joden, maakte toch zijne bediening heerlijk als apostel der heidenen. *Zij vergaderden allen*. Het doel van het Evangelie is:

a. Zielen bijeen te vergaderen, niet slechts het volk der Joden, maar al de kinderen Gods, die verstrooid waren, Johannes 11:52, de andere schapen, die van dezen stal niet waren, Johannes 10:16. *Zij werden vergaderd tot een volk, een gezin, een lichaam*.

b. Hen te vergaderen voor de bruiloft, om eerbied te betonen aan Christus, en te delen in de voorrechten van het Nieuwe Verbond. Waar de uitdeling plaatsheeft, daar zullen de armen bijeen vergaderd worden. De gasten, aldaar vergaderd, waren ene menigte: *allen, die zij vonden*, zo velen, dat de bruiloft vervuld werd met aanzittende gasten. De verzegelden der Joden waren geteld, maar die van andere natiën waren *een grote schare die niemand tellen kon*, Openbaring 7:9. Zie ook Jesaja 60:4, 8. Een gemengde menigte, *beiden kwaden en goeden*, sommigen, die voor hun bekering sober en goedgezind waren, zoals de godsdienstige Grieken, Handelingen 17:4, en Cornelius, anderen, die zich aan allerlei overmaat en buitensporigheid hadden overgegeven, zoals de Corinthiërs, 1 Corinthiërs 6:11, *dit waart gij sommigen*, of, sommigen die na hun bekering bleken *kwaden* te zijn, die zich niet met hun ganse hart tot den Heere hadden bekeerd, maar geveinsdelijk, anderen, die eerlijk en oprecht waren, en bleken van de rechte soort te zijn. Als de leraren het Evangelienet uitwerpen, omsluit dat net goeden en kwaden, maar de Heere kent degenen die Zijnen zijn.

VI. De staat der geveinsden, die *in* de kerk zijn, maar niet *van* de kerk zijn, die den naam hebben te leven, maar niet werkelijk leven, wordt voorgesteld door den gast, die het bruiloftskleed niet aanhad, een der *kwaden*, die mede vergaderd waren. Diegenen komen niet tot het heil van Christus, die niet slechts weigeren den Godsdienst te belijden, maar die niet gezond zijn in die belijdenis. Betreffende dezen geveinsde valt op te merken.

1. Hoe hij ontdekt werd, vers 11.

a. De koning was ingegaan, om de aanzittende gasten te overzien, om hen welkom te heten, die toebereid waren gekomen, en hen te verdrijven, die dit niet waren. De God des hemels slaat bijzonder acht op hen, die den Godsdienst belijden, een plaats en naam hebben in de zichtbare kerk. Onze Heere Jezus wandelt in het midden der gouden kandelaren, en daarom *weet Hij hun werken*, Openbaring 2:1, 2, Hooglied 7:12. Laat dit ene waarschuwing voor ons wezen tegen geveinsdheid, dat alle maskers weldra afgerukt zullen worden, en ieder in zijn eigen gedaante zal worden gezien, en ene bemoediging voor ons in onze oprechtheid, dat God haar ziet, er getuige van is. Deze geveinsde werd niet bespeurd zonder bruiloftskleed te zijn, voordat de koning zelf inkwam, om de aanzittende gasten te overzien. Het is Gods kroonrecht te weten, wie oprecht is in zijne belijdenis en wie niet. *Wij* kunnen ons in mensen vergissen, hetzij ten goede of ten kwade, maar *Hij* niet. De dag des oordeels zal de grote ontdekkingsdag zijn, als al de gasten den Koning voorgesteld zullen worden, dan zal Hij het kostelijke uittrekken van het snode, Hoofdstuk 25:32, dan worden de verborgen dingen van ieders hart openbaar, en dan zullen wij onfeilbaar onderscheiden tussen de rechtvaardigen en de goddelozen, dat thans niet gemakkelijk te doen is. Het is voor al de gasten van het uiterste gewicht, om bereid te zijn voor het onderzoek, en eens na te gaan hoe zij onder het doordringend oog van den hart-doorgrondenden God zullen bestaan.

b. Zodra hij binnenkwam bemerkte hij den geveinsde, *Hij zag aldaar een mens, niet gekleed zijnde met een bruiloftskleed*. Hoewel er slechts een was, had hij toch spoedig het oog op hem. Er is geen hoop dat men temidden ener menigte voor de Goddelijke gerechtigheid verborgen kan

blijven. Hij had geen bruiloftskleed, hij had geen passend gewaad aan voor ene trouwplechtigheid, hij had zijn beste klederen niet aan. Velen komen zonder bruiloftskleed tot de bruiloft. Indien het Evangelie het bruiloftsfeest is, dan is het bruiloftsfeest ene gemoedsgesteldheid en een levenswandel in overeenstemming met het Evangelie en onze belijdenis er van, *waardiglijk der roeping, met welke wij geroepen zijn*, Efeziërs 4:1, *waardiglijk het Evangelie van Christus*. Titus 1:27. *De rechtvaardigmaking der heiligen*, hun wezenlijke heiligheid en heiligmaking, en Christus, die hun geworden is tot gerechtigheid, is het *rein en blinkend lijnwaad*, Openbaring 19:8. Deze mens was niet naakt, of in lompen, hij had wèl klederen aan, maar geen bruiloftskleed. Zij, en zij alleen, die *den Heere Jezus aandoen*, die een Christelijke gemoedsgesteldheid hebben, en versierd zijn met Christelijke genadegaven, die leven door geloof in Christus, en voor wie Hij alles in alles is, hebben het bruiloftskleed aan.

2. Het gerechtelijk onderzoek, dat hij onderging. *Vriend! hoe zijt gij hier ingekomen, geen bruiloftskleed aanhebbende?* Een ontzettende vraag voor iemand, die zich verhovaardigde op de plaats, die hij met zoveel gerustheid aan den bruiloftsdis had ingenomen. *Vriend!* Dat was een snijdend woord. Een schijnbare vriend, een voorgewende vriend, een vriend naar zijne belijdenis, zijn zeggen, onder velerlei verplichtingen om een vriend te zijn. Er zijn velen in de kerk, die valse vrienden zijn voor Jezus Christus, die zeggen dat zij Hem liefhebben, terwijl hun hart niet met Hem is. *Hoe zijt* gij *hier ingekomen?* Hij berispt de dienstknechten niet omdat zij hem ingelaten hebben (het bruiloftskleed is iets inwendigs, en de leraren moeten handelen naar hetgeen onder hun kennisneming valt), maar hij verwijt hem zijne aanmatiging van binnengedrongen te zijn, terwijl hij wist dat zijn hart niet oprecht was.

Hoe durft gij er aanspraak op maken in de weldaden des Evangelies te delen, als gij geen achtslaat op de wetten des Evangelies? Wat hebt gij Mijne inzettingen te vertellen? Psalm 50:16, 17. De zodanige zijn een schandvlek voor het feest, zij onteren den Bruidegom, beledigen het gezelschap, maken zich zelven te schande, en daarom: *Hoe zijt gij hier ingekomen?* De dag komt, wanneer de geveinsden ter verantwoording geroepen zullen worden voor hun aanmatiging en hun schaamteloos indringen tot de inzettingen des Evangelies, hun wederrechtelijk genieten van de voorrechten des Evangelies. *Wie heeft zulks van uw hand geëist?* Jesaja 1:12. Er zal rekenschap moeten gegeven worden van geminachte sabbatten en misbruikte sacramenten, een aanklacht worden ingediend bij het gerecht wegens verspilling tegen allen, die *de genade Gods tevergeefs ontvangen hebben. Hoe zijt gij op zulk of zulk een dag aan des Heeren tafel gekomen, ongeheiligd en zonder verootmoedigd te zijn?* Wat bracht u er toe om voor het aangezicht van Gods profeten te zitten, zoals Zijn volk, terwijl uw hart uwe gierigheid na wandelt? *Hoe zijt gij hier ingekomen? Niet door de deur, maar op een andere wijze, als een dief en rover. Het was een kromme, kronkelende ingang zonder recht of aanspraak*. Het is voor hen, die ene plaats in de gemeente hebben, goed om zich zelven dikwijls de vraag voor te leggen: *Hoe ben ik hier ingekomen? Heb ik een bruiloftskleed aan?* Indien wij aldus ons zelven wilden oordelen, wij zouden niet geoordeeld worden.

b. Hoe hij schuldig wordt bevonden. Hij verstomde: *ephimoothe, gemuilband* (aldus is dit woord gebruikt in 1 Corinthiërs 9:9). De man stond stom onder de beschuldiging, overtuigd en veroordeeld door zijn eigen geweten. Zij, die in de kerk leven en zonder Christus sterven, zullen geen woord ter hunner verontschuldiging hebben te zeggen in het oordeel op den groten dag. Indien zij zouden pleiten: *Wij hebben in Uwe tegenwoordigheid gegeten en gedronken*, zoals zij, van wie verhaald

wordt in Lukas 13:26, dan is dit hetzelfde als zich schuldig te bekennen, want de misdaad, waarvan zij beschuldigd worden, is dat zij in de tegenwoordigheid van Christus en aan Zijne tafel durven komen, eer zij geroepen werden. Zij, die nooit van dit bruiloftsmaal hebben gehoord, zullen meer ter hunner verontschuldiging hebben aan te voeren, hun zonde zal meer verschoonbaar wezen, en hun veroordeling draaglijker dan die van hen, die tot dit bruiloftsmaal kwamen zonder een bruiloftskleed aan te hebben, en aldus tegen het helderste licht zondigen en tegen de dierbaarste liefde.

3. Zijn vonnis, vers 13, *Bindt zijne handen en voeten*, enz. Hij moet gebonden worden, zoals veroordeelde kwaaddoeners, aan handen en voeten, geboeid en gekluisterd. Zij, die niet willen werken en wandelen zoals het behoort, moeten verwachten aan handen en voeten gebonden te worden. Er is een binden in deze wereld door de dienstknechten, de leraren, wier schorsing van personen, die een onordelijken wandel hebben tot ergernis en smaad van den Godsdienst, een binden van hen wordt genoemd, Hoofdstuk 18:18. *Bindt hen, dat is: verbiedt hun deel te nemen aan de bijzondere genademiddelen en de bijzondere voorrechten van hun lidmaatschap der kerk, bindt hen, dat is geeft hen over aan het rechtvaardig oordeel Gods*. In den dag des oordeels zullen de geveinsden gebonden worden, de engelen zullen dat onkruid in busselen binden, om het te verbranden, Hoofdstuk 13:30, 41. Veroordeelde zondaren zijn aan handen en voeten gebonden door een onherroepelijk vonnis. Dit betekent hetzelfde als het vestigen van de grote kloof, zij kunnen hun straf weerstaan noch ontlopen.

b. Er wordt bevel gegeven hem weg te voeren van het feestmaal. *Neemt hem weg*. Als de goddeloosheid der geveinsden aan het licht komt, dan moeten zij weggenomen worden van de gemeenschap der gelovigen, afgesneden als dorre takken. Dit duidt op de straf in de andere wereld, zij zullen weggenomen worden van het aangezicht des Konings, van het koninkrijk, van het bruiloftsmaal. *Gaat weg van Mij, gij vervloekten*. Het zal hun rampzaligheid verzwaren, dat zij, (evenals de ongelovige hoofdman, 2 Koningen 7:2) al dien overvloed met hun ogen zullen zien, doch er niet van zullen eten. Zij, die onwaardig hun Christelijke belijdenis wandelen, verbeuren al de zaligheid, waarop zij in hun aanmatiging aanspraak hebben gemaakt, en die zij, zonder enigen grond er voor te hebben, hebben verwacht.

4. Hij wordt naar een treurigen kerker verwezen, *Werpt hem uit in de buitenste duisternis*. Onmerkbaar brengt de Heiland hier de gelijkenis over in hetgeen er door voorgesteld wordt, namelijk de verdoemenis der geveinsden in de andere wereld. De hel is de buitenste duisternis, het is duisternis buiten den hemel, het land des lichts, of het is de uiterste duisternis, duisternis in de hoogste mate, zonder den minsten lichtstraal, of hoop er op, zoals die van Egypte, een dikke, tastbare duisternis, *stikdonker als de duisternis zelf*, Job 10:22. De geveinsden gaan bij het licht des Evangelies zelf af naar de uiterste duisternis, en voor de zodanige zal de hel waarlijk hel zijn, een nog ondraaglijker veroordeling, *daar zal wening zijn en knersing der tanden*. Onze Heiland gebruikt deze uitdrukking dikwijls als een deel der beschrijving van de pijniging in de hel, die hierdoor wordt voorgesteld, niet zozeer als van de rampzaligheid zelf, als wel van den wrok, dien de zondaars er over gevoelen zullen. Daar zal *wening* zijn, ene uitdrukking van grote smart en foltering. Geen tranenvloed, die verlichting schenkt, maar aanhoudend wenen, dat een aanhoudende foltering is, en het *knersen der tanden* is ene uitdrukking van den grootsten toorn en woede. Zij zullen zijn *als een wilde os in het net, vol van de grimmigheid des Heeren*. Jesaja 51:20, 8:21, 22. Laat ons dus horen en vrezen.

Eindelijk. De gelijkenis sluit met het merkwaardige gezegde, dat wij al gehad hebben, Hoofdstuk 20:16. *Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren*. Als gij van de velen, die tot de bruiloft geroepen zijn, terzijdestelt als niet verkoren allen, die er minachting voor betonen en er openlijk voor uitkomen, dat zij de voorkeur geven aan andere dingen, en dan, allen, die den Godsdienst wel belijden, maar wier gemoedsgesteldheid en levenswandel er in lijnrechten strijd mede zijn, indien gij terzijdestelt al de onheiligen en al de geveinsden, dan zult gij bevinden, dat weinigen uitverkoren zijn. Velen worden tot de bruiloft geroepen, maar weinigen verkoren voor het bruiloftskleed, dat is: tot de zaligheid door heiligmaking des Geestes. Dat is de nauwe poort en de enge weg, die slechts weinigen vinden.

Mattheus 22:15-22

Het was niet het minst pijnlijke in het lijden van Christus, dat Hij *het tegenspreken van de zondaren tegen zich heeft verdragen*, dat Hem strikken gespannen werden door hen, die Hem onder enig voorwendsel uit den weg zochten te ruimen. In deze verzen zien wij Hem aangevallen door de Farizeeën en Herodianen met ene vraag, betreffende het betalen van schatting aan den keizer. Merk hierbij op:

I. Wat het doel was, dat zij zich voorstelden: *Zij hielden tezamen raad, hoe zij Hem verstrikken zouden in Zijne rede*. Totnutoe had Hij deze vijandelijke ontmoetingen meestal gehad met de overpriesters en de ouderlingen, mannen, die met gezag waren bekleed en meer steunden op hun macht dan op hun beleid, en Hem vroegen naar Zijne opdracht, Hoofdstuk 21:13, maar nu komt de aanval van een anderen kant. De Farizeeën zullen eens beproeven of zij Hem niet kunnen bekampen door hun geleerdheid in de wet en in casuïstische godgeleerdheid, en nu hebben zij een nieuwe proefneming met Hem verzonnen. Het is voor de besten en de verstandigsten der mensen tevergeefs te denken, dat zij door hun verstand, of invloed of naarstigheid, of zelfs door hun onschuld en oprechtheid aan den haat en de kwaadwilligheid van slechte mensen kunnen ontkomen, of zich kunnen beschutten tegen *den gesel der tong*. Zie hoe onvermoeid de vijanden van Christus en van Zijn koninkrijk zijn in hun tegenstand!

1. *Zij hielden tezamen raad*. Er was van Hem voorzegd, dat de vorsten tegen Hem tezamen zullen beraadslagen, Psalm 2:2, en aldus hebben zij de profeten vervolgd. *Komt aan, laat ons gedachten tegen Jeremia denken*, Jeremia 18:18, 20:10. Hoe meer beraadslaging er is over zonde, hoe erger zij is. Er is een bijzonder wee voor hen, *die de ongerechtigheid bedenken*. Hoe meer goddeloos vernuft er is in het bedenken van ene zonde, hoe meer boosheid van wil er is in de uitvoering er van.

2. Wat zij beoogden was: *Hem te verstrikken in Zijne rede*. Zij zagen, dat Hij vrijmoedig en open Zijn gevoelen zei, en daarom hoopten zij Hem op het een of ander tere vraagstuk te kunnen vangen. Het was de oude list van Satans handlangers, om iemand in woorden te doen struikelen, een woord, dat verkeerd gezegd of verkeerd begrepen, of verkeerd uitgelegd werd, een woord, dat, hoewel onschuldig bedoeld, door een verkeerde uitlegging een gans anderen zin kreeg. Aldus leggen zij strikken voor hem, die *hen bestraft* in *de poort*, Jesaja 29:21, en stellen de grootste leraars als de grootste beroerders van Israël voor. Aldus *bedenkt de goddeloze listige aanslagen tegen den rechtvaardige*, Psalm 37:12, 13. Er zijn twee middelen, waardoor de vijanden van Christus zich op Hem kunnen wreken en zich van Hem kunnen ontdoen: door de wet of door geweld. Door de wet konden zij het niet, tenzij zij Hem strafbaar kunnen maken bij de burgerlijke overheid, want *het was hun niet geoorloofd iemand te doden*, Johannes 18:31, en de Romeinse machten waren niet genegen zich te bemoeien in *een geschil over een woord, en namen en over de wet*, Handelingen 18:15. Door geweld konden zij het ook niet, tenzij zij Hem gehaat konden maken bij het volk, die altijd de handen waren, wie anders ook de hoofden mochten zijn, bij zulke daden van geweld, dat zij het slaan der rebellen noemden. Maar het volk hield Christus voor een profeet, en daarom konden Zijne vijanden het volk niet tegen Hem ophitsen. Nu was het plan (want vanouds was de slang arglistiger dan al het gedierte des velds) Hem in zulk een dilemma te brengen, dat Hij zich of het misnoegen van de Joodse scharen, of dat van de Romeinse overheid op den hals moest halen. Welke zijde Hij ook kiest, Hij zal zich in de uiterste verlegenheid moeten brengen, en zo zullen zij dan hun doel bereiken, en maken dat Zijn eigen woorden Hem in het verderf storten.

II. De vraag, die zij Hem met dit doel voorleggen, vers 16, 17. Deze ongerechtigheid in het verborgen bedacht hebbende, gingen zij nu onverwijld tot de uitvoering over. Let op:

1. De personen, die zij gebruiken. Zij gingen niet zelf, opdat er geen vermoeden zou zijn van hetgeen zij bedoelden, en Christus dus te meer op Zijne hoede zou zijn, maar zij zonden hun discipelen, die er minder als verleiders of verzoekers zouden uitzien, en meer als personen, die willen leren. Slechte mensen zullen nooit verlegen zijn om slechte werktuigen, die zij gebruiken om hun boze raadslagen te volvoeren. Farizeeën hebben discipelen ter hunner beschikking, die alle boodschappen voor hen willen doen, en zeggen zullen wat hun door hen wordt voorgezegd. En dit hebben zij op het oog, als zij zo ijverig zijn om proselieten te maken. Met hen zonden zij de Herodianen, ene partij onder de Joden, die een algehele onderwerping aan den Romeinsen keizer voorstonden, en aan Herodes, zijn stedehouder, en er zich op toelegden om het volk met dat bestuur te ver- zoenen, en iedereen aanspoorden hun schatting te betalen. Sommigen denken, dat zij de inzamelaars waren van de grondbelasting, zoals de tollenaren het waren van de in- en uitgaande rechten, en dat zij met de Farizeeën tot Christus gingen onder voorgeven, dat terwijl de Herodianen de schatting eisten, en de Farizeeën haar weigerden, zij nu beiden bereid waren om de zaak voor Christus te brengen, als den geschikten scheidsman om hierin uitspraak te doen, en aldus den twist te beslechten. Herodes, door de handvest zijner soevereiniteit verplicht zijnde om zorg te dragen, dat de schatting betaald werd, hebben deze Herodianen hem hierin bijgestaan, en er toe bijgedragen om hem bij zijn voorname vrienden te Rome gezien en bemind te maken. De Farizeeën daarentegen ijverden voor de vrijheid der Joden, en deden alles wat zij konden, om hen tegen het Romeinse bewind op te zetten. Nam Hij nu de betaling der schatting in bescherming, dan zouden de Farizeeën de woede des volks tegen Hem gaande maken, keurde Hij haar echter af, dan zouden de Herodianen den toorn der regering tegen Hem opwekken. Het is iets gans gewoons, dat zij, die elkaar tegenstaan, tezamen Christus en Zijn koninkrijk tegenstaan. Simsons vossen zagen naar tegenovergestelden kant, maar ontmoetten zich in een brandende fakkel. Zie Psalm 83:4, 6, 8, 9. Indien zij nu eenstemmig zijn in hun tegenstaan van het Evangelie, behoorden wij het dan niet te wezen in de handhaving er van?

2. De schoonschijnende inleiding tot hun vraag. Zij klonk zeer vleiend voor onzen Zaligmaker, vers 16. *Meester, wij weten, dat Gij waarachtig zijt, en den weg Gods in der waarheid leert*. Het is iets zeer gewoons, dat de hatelijkste plannen en bedoelingen onder de schoonschijnendste voorwendsels bedekt worden. Indien zij met de oprechtste bedoeling tot Christus waren gekomen met ene vraag van het ernstigste aanbelang, zij zouden zich niet beter hebben kunnen uitdrukken. Hier is *haat bedekt door bedrog, en een boos hart met schuim van zilver*, Prediker 26:23, 26, zoals Judas, die kuste en verried, zoals Joab, die kuste en doodde. Wat zij nu zeiden van Christus, was waar, en hetzij *zij* dit al of niet wisten, geloofd zij God, *wij* weten het. Dat Jezus Christus een waarachtig leraar is. *Gij zijt waarachtig, en leert den weg Gods in der waarheid*. Wat Hem zelven betreft, Hij is waar, de Amen, de getrouwe Getuige, Hij is de waarheid zelf. Wat betreft Zijne leer, het onderwerp van Zijn onderwijs was de weg Gods, de weg, waarin God wil, dat wij zullen wandelen, de weg des plichts, die leidt naar geluk en zaligheid, dat is de weg Gods. De wijze van Zijn onderwijs was in der waarheid, Hij toonde het volk den rechten weg, den weg, waarop zij gaan moeten. Hij was een bekwaam leraar, en kende den weg Gods, en een getrouw leraar, die ons dien weg gewis zal doen kennen, Zie Prediker 8:6-9. Dat is de eigenschap van een goed leraar, de waarheid te prediken, de volle waarheid, en niets dan de waarheid, en generlei waarheid achterwege te houden, te verdraaien of te vervalsen, hetzij uit gunstbejag of uit genegenheid, uit haat of uit liefde, uit ene begeerte om mensen te behagen of uit vreze van hen te mishagen. Dat Hij een vrijmoedig

bestraffer was. In Zijne prediking *vroeg Hij naar niemand*. Hij hechtte geen waarde aan der mensen goedkeuring of afkeuring, Hij vleide noch vreesde de groten der aarde, en evenmin de grote menigte, want Hij *zag den persoon des mensen niet aan*. In Zijn Evangelisch oordeel heeft Hij niemands aangezicht gekend. Deze Leeuw uit den stam van Juda is voor niemand wedergekeerd, Prediker 30:30, keerde zich geen enkelen stap af van de waarheid of van Zijn werk uit vreze voor de geduchtsten. Hij bestraft met rechtmatigheid, Jesaja 11:4, en nooit met partijdigheid. Hoewel nu hetgeen zij zeiden waar was ten opzichte van de zaak, was er ten opzichte van hun bedoeling niets dan vleierij en verraad in. Zij noemden Hem Meester, terwijl zij bedenken Hem als den ergsten boosdoener te behandelen. Zij wendden eerbied voor Hem voor, terwijl zij kwaad tegen Hem voor hebben, en zij beledigden Zijne wijsheid als mens, en nog veel meer Zijne alwetendheid als God, waarvan Hij hun zo dikwijls de onweerlegbare bewijzen had gegeven, toen zij zich inbeelden Hem te kunnen bedriegen met deze valse voorwendsels, en dat Hij ze niet doorzag. Het is het grofste atheïsme, dat is: de grootste dwaasheid ter wereld, te denken dat men Christus, die het hart doorgrondt. kan bedriegen of misleiden, Openbaring 2:23. Zij, die God bespotten, bedriegen slechts zich zelven, Galaten 6:7.

3. De voorstelling der zaak. *Wat dunkt u?* Alsof zij gezegd hadden: *Velen zijn hieromtrent van een verschillend gevoelen*, het is ene zaak *van de praktijk, en die dagelijks voorkomt, zeg ons vrij uwe gedachten hierover: Is het geoorloofd den keizer schatting te geven of niet?* Hierin nu ligt nog een andere vraag opgesloten, en wel deze: Heeft de keizer het recht haar te eisen? Het volk der Joden was ongeveer honderd jaren tevoren door de Romeinse wapenen overwonnen en ten onder gebracht, en, evenals andere natiën, die aan het Romeinse juk waren onderworpen, waren zij een wingewest van het rijk geworden. Dientengevolge werden tol, schatting en accijns van hen geëist, en soms ook hoofdgeld. Hieruit bleek, dat de scepter van Juda was geweken, Genesis 49:10. Indien zij nu de tekenen der tijden hadden verstaan, dan hadden zij tot de gevolgtrekking moeten komen, dat de Silo was gekomen, en dat of Hij het was, of dat zij naar een anderen hadden uit te zien. De vraag nu was, of het geoorloofd was om deze belastingen vrijwillig op te brengen, of wel: Zouden zij niet moeten aandringen op de aloude vrijheid van hun volk en dus liever dwangmaatregelen op zich laten toepassen? De grond tot hun twijfel was, dat zij Abrahams zaad zijn, en zich dus niet gewillig aan iemand dienstbaar moesten maken, Johannes 8:33. God had hun ene wet gegeven, dat zij *geen vreemden man over zich moesten stellen*. Lag hierin niet opgesloten, dat zij zich aan geen vorst, staat- of machthebber gewillig behoorden te onderwerpen, als die niet van hun eigen volk en Godsdienst was? Dat was een oude vergissing, voortkomende uit die hovaardigheid en hoogheid des geestes, die voor de verbreking is en voor den val. Jeremia heeft in zijn tijd, hoewel hij sprak in den naam van God, hen niet kunnen afbrengen van dit denkbeeld, en hen er niet toe kunnen bewegen, om zich aan den koning van Babel te onderwerpen, en toen is hun hardnekkigheid en hun verzet hun verderf geweest, Jeremia 27:12, 13. En nu zijn zij over diezelfden steen gestruikeld, en het was volkomen hetzelfde, waardoor enige jaren later de algehele verwoesting door de Romeinen over hen is gekomen. Zij waren ganselijk in dwaling omtrent den zin, zowel van het voorschrift als van het voorrecht, en onder schijn van Gods woord streden zij met Zijne voorzienigheid, toen zij de roede hadden behoren te kussen, en de straf voor hun ongerechtigheid hadden behoren aan te nemen. Maar zij hoopten dan door deze vraag Christus te verstrikken, en op welke wijze Hij ook antwoordde, Hem bloot te stellen of aan de woede der ijverzuchtige Joden, of aan die der ijverzuchtige Romeinen. Zij waren gereed te triomferen, zoals Farao over Israël, toen hij zei dat de woestijn hen heeft besloten, en Zijne leer zou dan verklaard worden of schadelijk te zijn voor de rechten der kerk, of gevaarlijk voor land en koning.

III. Het verbreken van dezen strik door de wijsheid van den Heere Jezus.

1. Hij ontdekte hem, vers 18. *Hij bekende hun boosheid*, want: *Zeker, het net wordt tevergeefs gespreid voor de ogen van allerlei gevogelte*, Prediker 1:17. Ene verzoeking, die bespeurd wordt, is reeds half overwonnen, want ons grootste gevaar dreigt van adders onder het gras, *en Hij zei: Gij geveinsden, wat verzoekt gij Mij?* Welk mom de geveinsde ook voordoet, de Heere Jezus doorziet het. Hij bemerkt al de boosheid, die in het hart der geveinsden is, en kan hen er gemakkelijk van overtuigen, en haar hun ordelijk voorstellen. Hij kan door gene vleierij of valse voorgevens bedrogen worden, zoals wij dit maar al te gemakkelijk kunnen. Hij, die het hart doorgrondt, kan de geveinsden bij hun eigen naam noemen, zoals Ahia de vrouw van Jerobeam: *Waarom stelt gij u dus vreemd aan?* Gij geveinsden, wat verzoekt gij Mij? Geveinsden verzoeken Jezus Christus, zij beproeven Zijne kennis, of Hij hen door hun vermomming heen kan herkennen, zij beproeven Zijne heiligheid en waarheid, of Hij hen in Zijne kerk zal toelaten, maar indien zij, die vanouds Christus verzocht hebben, toen Hij nog slechts duister geopenbaard was, *van de slangen werden vernield*, hoeveel te zwaarder straf zullen zij waardig geacht worden, die Hem thans, temidden van het licht en de liefde des Evangelies verzoeken! Zij, die het wagen Christus te verzoeken, zullen gewis bevinden, dat dit te zwaar en moeilijk voor hen is, dat Hij te doordringend van ogen is om niet te zien, en te rein van ogen is om niet te haten de vermomde boosheid der geveinsden.

2. Hij vermeed dien strik. Zijn aan het licht brengen van hun geveinsdheid zou hun wel tot antwoord kunnen dienen, (want zulke listige, boosaardige vragen verdienen bestraffing, maar geen antwoord) maar onze Heere Jezus gaf toch een volledig antwoord op hun vraag, en leidde dat antwoord in met een argument, krachtig genoeg om het te ondersteunen, en aldus ook een regel te stellen voor Zijne kerk in deze zaak. ten einde ergernis te vermijden.

a. Hij noodzaakte hen, eer zij het wisten, des keizers gezag over hen te erkennen, vers 19, 20. Als wij met vittende twistzoekers te doen hebben, dan is het goed om onze redenen te geven voor ons gevoelen en, zo mogelijk, redenen van erkende juistheid, eer wij dat gevoelen zelf uitspreken. Aldus kan het blijkbare der waarheid de tegensprekers als bij verrassing tot zwijgen brengen, terwijl zij slechts op hun hoede waren tegen de waarheid zelf, en niet tegen de reden er van. *Toont mij den schattingpenning*. Zelf bezat Hij er geen om hen er mede te overtuigen, Hij schijnt geen enkel geldstuk bij zich gehad te hebben, want om onzentwil heeft Hij zich ontledigd en is Hij arm geworden. Hij verachtte den rijkdom dezer wereld, en daarmee heeft Hij ons geleerd hem niet te overschatten. Zilver en goud had Hij niet, waarom zouden wij dan begeren ons te belasten met dit zware klei? De Romeinen eisten hun schatting in hun eigen munt, die toen gangbaar was onder de Joden, en daarom de schattingpenning genoemd wordt. Toont Mij den schattingpenning. Hij zegt niet van welke waardij die penning moet zijn, om aan te tonen dat Hij zich daarom niet bekommerde, zijn hart was op betere dingen gericht, namelijk op het koninkrijk Gods en zijne gerechtigheid, en daarop moet ook ons hart gericht zijn. Zij brachten Hem nu een Romeinsen zilveren penning ter waarde van ongeveer f 0.37« van ons geld, het muntstuk, dat toen het meest algemeen in gebruik was. Het droeg den beeldenaar en het randschrift des keizers, als teken der echtheid en waardij, welk gebruik door de meeste volken is aangenomen om den omloop van het geld te vergemakkelijken. Het slaan van munt is altijd beschouwd als behorende tot het prerogatief der kroon, een koninklijk voorrecht, behorende tot de soevereine macht, en het toelaten daarvan als de wettige, gangbare munt in een land is een stilzwijgend gevolg van de onderwerping aan die macht,

en ene erkenning er van in geldelijke aangelegenheden. Hoe gelukkig is onze staatsregeling, en hoe gelukkig zijn wij, die in een land wonen, waar de munt wel het beeld en opschrift des soevereins draagt, maar toch het eigendom is van den onderdaan, onder de bescherming der wetten, zodat wij hetgeen wij hebben het onze kunnen noemen! Christus vroeg hun: *Wiens is dit beeld?* Zij erkenden, dat het des keizers was, en hiermede overtuigden zij hen van leugen, die zeiden: *Wij hebben nooit iemand gediend*, en bevestigden wat zij naderhand hebben gezegd: *Wij hebben geen koning dan den keizer*. Het is een regel in den Joodsen Talmud, dat *Hij de koning is van een land, wiens munt in dat land gangbaar is*. Sommigen denken, dat het opschrift op deze munt een gedenkschrift was van de verovering van Judea door de Romeinen, -*anno post captam Judoeam* - *het jaar na de verovering van Judea*, en dat zij ook dit erkenden.

b. Daaruit leidde Hij af, dat het geoorloofd was den keizer schatting te geven, vers 21, *Geeft dan den keizer terug dat des keizers is*. Niet: *geeft het hem*, zoals zij het hadden uitgedrukt, vers 14, maar *Geeft het terug*. Indien de keizer de beurzen vult, zo laat den keizer er over gebieden. Het is nu te laat om te twisten over het betalen van schatting aan den keizer, want gij zijt een wingewest van het rijk geworden, en is eens die betrekking of verhouding erkend, dan moeten de plichten er van vervuld worden. Geeft ieder wat hem toekomt, en inzonderheid schatting dien gij de schatting schuldig zijt. Door dit antwoord nu werd gene ergernis gegeven. Het was zeer tot eer van Christus en Zijne leer, dat Hij in zaken van dien aard niet als rechter of scheidsman optrad, maar die liet zoals Hij ze vond, want Zijn koninkrijk is niet van deze wereld, en hierin heeft Hij een voorbeeld gegeven aan Zijne dienstknechten, die met heilige zaken te doen hebben, om zich niet te mengen in zaken van wereldlijk aanbelang, zich niet al te zeer in de geschillen hierover te verdiepen, maar dit over te laten aan hen, wier werk en roeping dit is. Leraren, die op hun eigen zaken acht geven en hun Meester willen behagen, moeten zich niet laten inwikkelen in de zaken dezes levens, zij verbeuren de leiding van Gods Geest, wanneer zij aldus uit hun weg gaan. Christus redeneert niet over de rechten en aanspraken des keizers, maar gebiedt een vreedzame onderwerping aan de gestelde machten. De regering had dus geen reden van misnoegen over Zijne beslissing, maar wel om Hem te danken, want hierdoor zal het gezag des keizers worden versterkt bij het volk, dat Hem voor een profeet hield. Maar zo verregaand was de onbeschaamdheid Zijner vervolgers, dat zij, hoewel Hij hun uitdrukkelijk geboden had den keizer te geven wat des keizers is, Hem van juist het tegenovergestelde beschuldigden, namelijk dat Hij verbood den keizer schatting te geven, Lukas 23:2. Wat het volk betreft, de Farizeeën konden Hem bij hen niet beschuldigen, want zij zelven hadden, eer zij er op verdacht waren, de hoofdstelling toegegeven, en konden dus niet aan de gevolgtrekking ontkomen. Hoewel de waarheid geen bedrieglijke verberging zoekt, heeft zij soms toch voorzichtigheid nodig in de voorstelling er van, ten einde te voorkomen, dat er ergernis uit genomen wordt. Zijne tegenstanders werden bestraft.

Ten eerste. Sommigen van hen zouden gewild hebben, dat Hij het geven van schatting aan den keizer ongeoorloofd had verklaard, ten einde een voorwendsel te hebben om hun geld te sparen. Aldus verontschuldigen velen zich van te doen wat zij moeten doen, door de vraag op te werpen of zij het wel mogen doen.

Ten tweede. Allen onthielden zij aan God wat Hem toekwam, en worden deswege bestraft, terwijl zij ijdellijk twistten over hun burgerlijke vrijheden, hadden zij het leven en de kracht van den Godsdienst verloren, en moesten zij herinnerd worden aan hun plicht jegens God door hun plicht jegens den keizer.

c. Zijne discipelen werden onderricht en blijvende regelen werden gegeven voor de kerk.

Ten eerste. Dat de Christelijke Godsdienst niet vijandig is aan het burgerlijk bestuur, maar er integendeel vriendelijk jegens gezind is. Christus' koninkrijk komt niet in botsing en wil zich niet bemoeien met de koninkrijken der aarde ten opzichte van enigerlei zaak, die tot hun rechtsgebied behoort. Door Christus regeren de koningen.

Ten tweede. Het is de plicht van onderdanen, om aan de overheid te geven wat haar volgens de wetten des lands toekomt. De hoge overheid, die voor de openbare welvaart heeft te zorgen, alsmede voor de bescherming van den onderdaan en het bewaren van den vrede, heeft, in overweging daarvan, recht op een naar verhouding billijk aandeel van den algemenen rijkdom en de inkomsten der natie. *Daarom betalen wij schattingen*, want *in diezelve zijn zij gedurig bezig*, Romeinen 13:6, en het is ongetwijfeld een grotere zonde het gouvernement te bedriegen dan een particulier. Het is de constitutie, of landswet, die bepaalt wat des keizers is, maar als dat bepaald is, dan gebiedt Christus ons het hem te geven. Mijn rok is mijn rok door de menselijke wet, maar door de Goddelijke wet is hij een dief, die mij mijn rok ontneemt.

Ten derde. Als wij den keizer geven wat des keizers is, dan moeten wij ons daarbij herinneren om Gode te geven, wat Gods is. Is onze beurs des keizers, ons geweten is Gods. Hij heeft gezegd: *Mijn Zoon geef Mij uw hart*. Daarin moet Hij de eerste en voornaamste plaats hebben. Wij moeten Gode geven wat Gods is van onzen tijd en van onze bezittingen, daarvan moet Hij Zijn deel hebben, even goed als de keizer, en indien des keizers geboden in strijd zijn met Gods geboden, dan behoren wij Gode meer te gehoorzamen dan de mensen. Eindelijk: Merk op hoe zij door dit antwoord in verlegenheid werden gebracht. *Zij verwonderden zich, en Hem verlatende, zijn zij weggegaan*, vers 22. Zij verwonderden zich over Zijne schranderheid in het ontdekken en vermijden van een strik, dien zij zo listiglijk gelegd dachten te hebben. Christus is, en zal wezen, het wonder, niet slechts van Zijn geliefde vrienden, maar van Zijn in het nauw gebrachte en teleurgestelde vijanden. Men zou zo gedacht hebben, dat zij zich hadden verwonderd en Hem toen waren gevolgd, dat zij zich verwonderden en zich aan Hem onderwierpen, maar neen, zij verwonderden zich en verlieten Hem. Er zijn velen, in wier ogen Christus wonderlijk is, maar aan wie Hij toch niet dierbaar is. Zij bewonderen Zijne wijsheid, maar willen zich er niet door laten leiden, Zijne macht, maar willen er zich niet aan onderwerpen. *Zij zijn weggegaan*, als lieden, die zich schamen en een schandelijken aftocht moeten blazen. De list mislukt zijnde, ruimen zij het veld. Men wint er niets bij door met Christus te strijden.

Mattheus 22:23-33

Wij hebben hier Christus' redetwist met de Sadduceeën betreffende de opstanding, het was op dezelfden dag toen Hij door de Farizeeën werd aangevallen over het betalen van schatting. Satan was nu meer dan ooit bezig om Hem te ontroeren, het was *een ure der verzoeking*, Openbaring 3:10. De waarheid, gelijk zij is in Jezus, zal in de ene of andere bijzonderheid er van tegengestaan worden. Merk hier op:

I. Den tegenstand der Sadduceeën tegen een zeer gewichtige waarheid van den Godsdienst. Zij zeggen: Er is gene opstanding, gelijk er dwazen zijn, die zeggen: Er is geen God. Deze ketters werden Sadduceeën genoemd naar een zekeren Tsadok, een discipel van Antigonus Sochaeus, die omstreeks twee honderd vier en tachtig jaar voor Christus gebloeid heeft. Zij liggen onder zware afkeuring van de schrijvers van hun eigen volk, als mensen van een lagen en loszinnigen levenswandel, waartoe hun beginselen ook leidden. Van alle Joodse sekten waren zij het geringst in aantal, maar meestal personen van rang en aanzien. Gelijk de Farizeeën en de Esseërs Plato en Pythagoras schenen te volgen, zo waren de Sadduceeën veelszins van den geest en de gezindheid der Epicureërs. Zij ontkenden de opstanding. Er is geen toekomende staat, zeiden zij, geen leven na dit leven. Als het lichaam sterft, wordt de ziel vernietigd en sterft met het lichaam. Er is geen toestand van straf of beloning in de andere wereld, geen toekomend oordeel, geen hemel en geen hel. Zij beweerden, dat er, buiten God, geen geest is, Handelingen 23:8, dat er niets is dan stof en beweging. Zij wilden van geen Goddelijke ingeving der profeten weten, noch van enigerlei openbaring van den hemel, behalve hetgeen door God zelf was gesproken op den berg Sinaï. Nu heeft Christus' leer de grote waarheid der opstanding en van een toekomenden staat in een veel helderder licht geplaatst dan waarin zij totnutoe gezien werd, en daarom hebben de Sadduceeën er zich zeer bijzonder tegen gekant. De Farizeeën en Sadduceeën waren in tweestrijd met elkaar, en toch samen verbonden tegen Christus. Christus' Evangelie heeft altijd geleden van de bijgelovige, aan uitwendige plechtigheden verslaafde geveinsden van den ene kant, en van onheilige deïsten en ongelovigen van den anderen kant. De eersten misbruik makende van de *gedaante* der Godzaligheid, de laatsten haar verachtende, maar beiden er de kracht van ontkennende.

II. Hun tegenwerping tegen deze waarheid, genomen uit het verondersteld geval ener vrouw, die achtereenvolgens zeven echtgenoten heeft gehad. Nu nemen zij aan dat, zo er ene opstanding is, dit dan een terugkeren moet zijn tot den toestand, waarin wij thans zijn, en tot dezelfde omstandigheden, zoals het denkbeeldige Platonische jaar. Is dit nu zo, dan is het de grootste ongerijmdheid, dat deze vrouw in den toekomenden staat zeven echtgenoten zal hebben, of anders is er de onoverkomelijke moeilijkheid wie van hen haar zal hebben, hij, die haar het eerst heeft gehad, of hij, die haar het laatst had, of hij, dien zij het meest bemind, of hij, met wie zij het langst heeft geleefd.

1. Zij verwijzen naar de wet van Mozes ten opzichte van deze zaak, vers 24, dat de naaste bloedverwant de weduwe zal huwen van den man, die kinderloos is gestorven, Deuteronomium 25:5, en wij zien die wet in praktijk gebracht in Ruth 4:5. Het was een staatkundige wet, gegrond op de bijzondere inrichting van den Joodsen staat, om de onderscheiding der geslachten en hun erfdelen in stand te houden, waarvoor door de regering bijzondere zorg werd gedragen.

2. Zij komen met een geval-of het werkelijk gebeurd of slechts door hen opgeworpen is, doet er niets toe, want zo het niet gebeurd is, zou het toch kunnen gebeuren. Er waren zeven broeders, die na elkaar dezelfde vrouw trouwden, vers 25-27. Dit geval nu veronderstelt:

a. De verwoesting, die soms door den dood veroorzaakt wordt in geslachten, hoe dikwijls een gans gezin, een gehele schaar van broeders als weggemaaid wordt, zelden (zo als het in dit geval wordt voorgesteld) naar orde van ouderdom (het land der duisternis kent gene orde). Het vermindert gezinnen, die grotelijks waren vermenigvuldigd, Psalm 107:38, 39. Als daar een gezin was van zeven volwassen broeders, dan was dat een gezin, ene familie, die naar ogenschijn opgebouwd zou worden. Toch is er in dat gezin zoon noch neef, niemand, die in zijne woning overig is, Job 18:19. Wèl mogen wij dus zeggen: *Zo de Heere het huis niet bouwt, tevergeefs arbeiden deszelfs bouwlieden daaraan*. Laat niemand zich verzekerd houden, dat zijn naam en geslacht zal voortduren, tenzij hij een verbond gesloten hebbe met den dood, of ene overeenkomst zij aangegaan met het graf.

b. De gehoorzaamheid van deze zeven broeders aan de wet, hoewel zij onder zekere voorwaarden zich aan die gehoorzaamheid hadden kunnen onttrekken, Deuteronomium 25:7. Ontmoedigende omstandigheden mogen ons niet afhouden van onzen plicht, want wij moeten ons laten besturen door den regel, en niet door de omstandigheden. Menigeen zou zeggen, dat de zevende broeder, die de laatste was om met deze weduwe te trouwen, wel een zeer *kloekmoedig* man moet geweest zijn. Ik zou zeggen, dat hij, zo hij het uit zuivere gehoorzaamheid aan God gedaan heeft, een *goed* man moet geweest zijn, iemand die nauwgezet zijn plicht betrachtte. Maar *ten laatste na allen is ook de vrouw gestorven*. Het overleven van anderen is toch slechts een uitstel, zij, die lang leven en hun bloedverwanten en vrienden den een na den ander zien sterven, worden daardoor niet onsterfelijk, de dag komt, wanneer ook zij vallen. De bittere beker des doods gaat rond, en vroeg of laat moeten wij er allen uit drinken, Jeremia 25:26.

3. Zij opperen ene moeilijkheid betreffende dit geval, vers 28, *In de opstanding dan, wiens vrouw zal zij wezen van die zeven? Gij kunt niet zeggen, wiens vrouw zij zal wezen, en daarom moeten wij tot de gevolgtrekking komen, dat er gene opstanding is*. De Farizeeën, die beleden in de opstanding te geloven, hadden er grove, vleselijke begrippen van, evenals van den toekomenden staat. Zij verwachtten er, evenals de Turken in hun paradijs, de genietingen te vinden van het zinnelijke leven, waardoor de Sadduceeën er wellicht toe gekomen zijn om de zaak zelf te ontkennen, want er is niets, dat het atheïsme en het ongeloof meer in de hand werkt, dan de vleselijke gezindheid van hen, die den godsdienst dienstbaar maken aan hun zinnelijke lusten en wereldlijke belangen, terwijl zij, die dwalen, de waarheid ontkennen, wordt zij door de bijgelovigen aan hen verraden. Nu zijn zij met deze tegenwerping afgegaan op de onderstelling der Farizeeën. Het is niet vreemd, dat vleselijk-gezinde mensen zeer valse denkbeelden koesteren van geestelijke en eeuwige dingen. De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn, want zij zijn hem dwaasheid, 1 Corinthiërs 2:14. Laat de waarheid in een helder licht gesteld worden, en dan verschijnt zij in haar volle kracht.

III. Christus' antwoord op deze tegenwerping. Door hun onwetendheid te bestraffen en hun dwaling te herstellen, toont Hij, dat de tegenwerping niets is dan een drogrede, en dus van gene betekenis is.

1. Hij bestraft hun onwetendheid, vers 29.

Gij dwaalt. Naar het oordeel van Christus zijn zij grotelijks in dwaling, die de opstanding en den toekomenden staat loochenen. Christus bestraft hen hier met de zachtmoedigheid der wijsheid, en niet met die scherpheid (wat daar nu ook de reden van moge geweest zijn), die Hij soms tegenover de overpriesters en ouderlingen heeft gebruikt. *Gij dwaalt, niet wetende*. Onwetendheid is de oorzaak van dwaling, zij, die in duisternis zijn, missen den weg. Daarom weerstaan de beschermers der dwaling het licht, en doen zij wat zij kunnen, om den sleutel der kennis weg te nemen. *Gij dwaalt* in deze zaak, *niet wetende*. Onwetendheid is de oorzaak van dwaling omtrent de opstanding en den toekomenden staat. *Wat* zij is in de bijzonderheden, weten ook de besten en de wijsten niet, het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen, het is ene heerlijkheid, die nog geopenbaard moet worden. Als wij spreken van den staat der zielen, afgescheiden van het lichaam, van de opstanding des lichaams, en van de eeuwige zaligheid en rampzaligheid, dan geraken wij spoedig in verlegenheid. Vanwege onze duisternis kunnen wij onze spraak, onze woorden, niet ordenen, maar dat zij *is*, dat is ene zaak, waaromtrent wij niet in het duister gelaten zijn. God zij er voor geloofd, dat wij dit niet zijn, en zij, die haar loochenen, maken zich schuldig aan voorgewende onwetendheid. Het schijnt, dat zulke Sadduceeën ook onder belijdende Christenen gevonden werden. *Sommigen onder u zeggen, dat er gene opstanding der doden is*, 1 Corinthiërs 15:12, en sommigen, die haar in de werkelijkheid ontkenden, door er ene allegorie van te maken, zeiden: *dat de opstanding alrede geschied is*. Zij weten de kracht Gods niet, waaruit de mensen tot de gevolgtrekking kunnen komen, dat er ene opstanding en toekomenden staat zijn *kan*. Onwetendheid, ongeloof, of zwak geloof aan Gods macht, is op den bodem van vele dwalingen, inzonderheid van de dwaling van hen, die de opstanding loochenen Als ons gesproken wordt van het bestaan en de werking der ziel in den staat der afscheiding van het lichaam, en inzonderheid daarvan, dat een dood lichaam, hetwelk eeuwenlang in het graf heeft gelegen en tot gewoon stof is overgegaan, opgewekt zal worden in datzelfde lichaam, dat het geweest is, dat het wederom zal leven, zich zal bewegen, zal handelen, dan zijn wij gereed te zeggen: Hoe kunnen deze dingen zijn? Als iemand sterft, hoe kan hij dan weer leven? En omdat de ijdele mens het *hoe* daarvan niet kan begrijpen, trekt hij de waarheid er van in twijfel, terwijl al deze moeilijkheden zouden verdwijnen, indien wij geloofden in God, den almachtigen Vader, en dat er bij God niets onmogelijk is. In de eerste plaats hebben wij ons dus hieraan vast te houden, dat God almachtig is en doen kan wat Hij wil, en dan is er geen reden om te twijfelen, dat Hij doen zal wat Hij heeft beloofd. Indien dit nu zo is, waarom wordt het bij ulieden dan ongelooflijk geoordeeld, dat God de doden opwekt? Handelingen 26:8. Zijne macht overtreft verre de krachten der natuur. Zij weten de Schriften niet, de Schriften, die beslist verklaren, dat er ene opstanding en een toekomende staat zijn zal. De macht Gods, door Zijne belofte als ten onderpand en waarborg gesteld, is voor het geloof het fondament om op te bouwen. Nu zeggen de Schriften duidelijk en beslist, dat de ziel onsterfelijk is, en dat er na dit leven een ander leven is, beide de wet en de profeten wezen heen naar dit einddoel, dat er ene opstanding der doden wezen zal, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen, Handelingen 24:14, 15. Job wist het, Job 19:26. Ezechiël heeft het voorzien, Ezechiël 37, en Daniël heeft het duidelijk voorzegd, Daniël 12:2. Christus is opgewekt ten derden dage naar de Schriften, 1 Corinthiërs 15:4, en dat zullen ook wij. Zij, die dit ontkennen, zijn dus of weinig of niet vertrouwd met de Schriften, of zij hebben er de ware betekenis niet van gevat. Onbekendheid met de Schrift is de oorzaak van veel kwaad.

2. Hij herstelt hun vergissing en hun grove denkbeelden van de opstanding en den toekomenden staat, en stelt deze leer op een hechten en blijvenden grondslag. Die staat is niet gelijk aan dien, waarin wij ons op aarde bevinden: *Zij nemen niet ten huwelijk, noch worden ten huwelijk*

uitgegeven. In onzen tegenwoordigen staat is het huwelijk noodzakelijk. Het was ingesteld in den staat der onschuld. Welke veronachtzaming van andere instellingen er ook geweest moge zijn, deze is nooit afgeschaft of ter zijde gesteld, en zal dit ook niet worden. In de oude wereld-voor den zondvloed-namen zij ten huwelijk en werden ten huwelijk uitgegeven. Toen de Joden in Babylon van andere inzettingen waren afgesneden, werden zij toch nog vermaand zich vrouwen te nemen, Jeremia 29:6. Alle beschaafde volken waren zich bewust van den plicht van het huwelijksverbond, en het wordt ook vereist ter voldoening der begeerten, en om het ontbrekende in de menselijke natuur aan te vullen. Maar in de opstanding is het huwelijk onnodig. Of er in het verheerlijkte lichaam ene onderscheiding van sekse zal wezen, wordt door sommigen met al te veel spitsvondigheid betwist (de ouden waren in hun gevoelen hieromtrent verdeeld), maar hetzij dit onderscheid er al of niet wezen zal, zeker is het, dat er gene verbinding of vereniging zijn zal. Waar God alles is in allen, zal er gene behoefte wezen aan ene *hulpe*. Het lichaam zal geestelijk wezen, en daarin zullen geen vleselijke begeerten zijn, die bevredigd moeten worden. Als het mystieke lichaam volkomen en volledig zal wezen, dan zal het niet nodig wezen om naar een Godvruchtig zaad uit te zien, hetgeen een der doeleinden was van de instelling des huwelijks, Maleachi 2:15. In den hemel zal er geen vergaan of verval van krachten zijn in de personen, en daarom is er ook gene behoefte aan spijs en drank, geen verval of ondergang van het geslacht, en dus is er gene behoefte aan het huwelijk, waar geen dood meer is, Openbaring 21:4, daar zijn ook gene geboorten meer nodig. De huwelijke staat brengt genietingen, blijdschap en zorgen mede, die er zich in begeven worden vermaand om hem te beschouwen als onderhevig aan wisselvalligheden, en daarom ook zeer geschikt voor deze wisselvallige wereld met hare vreugde en haar leed, haar voorspoed en haar tegenspoed. Maar gelijk in de hel, waar geen blijdschap is, de stem des bruidegoms en der bruid in het geheel niet meer gehoord zal worden, zo zal er in den hemel, waar alles een en al vreugde is en gene smart of verdriet gevonden wordt, geen ten huwelijk geven of nemen zijn. De genietingen van dien staat zijn rein en geestelijk, en spruiten voort uit hun aller huwelijk met het Lam, maar niet met elkaar. Die staat is gelijk aan dien der engelen in den hemel, *Zij zijn als engelen Gods in den hemel*, zij *zijn* aldus, dat is: on getwijfeld zullen zij aldus zijn. In Christus, hun Hoofd, zijn zij reeds aldus, Hij heeft hen mede gezet in den hemel, Efeziërs 2:6. De geesten van de volmaakt rechtvaardigen zijn van dezelfde corporatie als het talrijke gezelschap der engelen, Hebreeën 12:22, 23. In zijne schepping is de mens een weinig minder gemaakt dan de engelen, Psalm 8:6, maar in zijn volkomen verlossing en vernieuwing zal hij als de engelen zijn, rein en geestelijk als de engelen, gelijk deze zalige serafs, kennende en liefhebbende gelijk zij, en met hen God immer prijzende. Het lichaam der heiligen zal opgewekt worden, onverderflijk en heerlijk, vaardig en krachtig, gelijk dat der reine en heilige geesten. 1 Corinthiërs 15:42 enz. Wij moeten thans den wil van God begeren en trachten te doen, gelijk de engelen hem doen in den hemel, omdat wij hopen weldra te zijn als de engelen, die altijd het aangezicht des Vaders zien. Hij zegt niets van den staat der goddelozen in de opstanding, maar, naar gevolgtrekking, zullen zij wezen als de duivelen, wier lust en begeerte zij gedaan hebben.

IV. Christus' bewijsgrond ter bevestiging van deze grote waarheid der opstanding en van een toekomenden staat. Daar de zaak van zo groot belang was, achtte Hij het niet genoeg (gelijk bij andere twistgesprekken) om het valse van de redenering in hun tegenwerping in het licht te stellen, maar ondersteunde Hij de waarheid door een deugdelijk argument, een onweerlegbaar bewijs, want Christus brengt het recht voort tot waarheid, zowel als tot overwinning, en Hij stelt Zijne volgelingen instaat om reden te geven van de hope, die in hen is. Merk nu op:

1. Waaraan Hij Zijn argument ontleende-aan de Schrift, dat is het grote magazijn of tuighuis, dat ons voorziet van geestelijke wapenen, ten aanval, zowel als ter verdediging.

Er is geschreven, dat is voor ons het zwaard van Goliath. *Hebt gij niet gelezen hetgeen van God tot ulieden gesproken is?* Wat de Schrift zegt, is gesproken door God. Wat tot Mozes gezegd was, is tot ons gezegd, gezegd en geschreven ter onzer lering. Het is van het hoogste belang voor ons te lezen en te horen wat God heeft gesproken, omdat het tot ons gesproken is. Het argument is ontleend aan de vijf boeken van Mozes, omdat de Sadduceeën, naar sommigen denken, alleen dezen-of tenminste dezen voornamelijk, als canonieke schriften erkenden, daarom heeft Christus Zijn bewijsgrond aan de meest onbetwistbare bron ontleend. De latere profeten bevatten meer duidelijk uitgedrukte bewijzen van een toekomenden staat dan de wet van Mozes bevat, want hoewel de wet van Mozes de onsterflijkheid der ziel en een toekomenden staat veronderstelt, als beginselen van hetgeen men den natuurlijken Godsdienst noemt, wordt dit toch niet door de wet van Mozes uitdrukkelijk geopenbaard, omdat zoveel van die wet zeer bijzonder dat volk betrof, en dus, gelijk dit met gemeentelijke wetten meestal placht te wezen, als het ware gewapend was met bedreigingen en beloften, terwijl de meer uitdrukkelijke openbaring van een toekomenden staat voor latere dagen bewaard bleef. Toch vindt onze Heiland zelfs in de Schriften van Mozes een zeer degelijk bewijs voor de opstanding. Vele schatten der Schrift liggen onder de oppervlakte, zodat men er naar graven moet.

2. Wat Zijn argument was, vers 32, *Ik ben de God van Abraham*. Dit was geen bewijs in zo vele woorden, en toch was het in werkelijkheid een afdoend bewijs. Gevolgtrekkingen uit de Schrift, zo zij met juistheid worden gemaakt, moeten als de Schrift zelf aangenomen worden, want zij werd geschreven voor hen, die met rede begaafd zijn. Nu is de strekking van het argument om te bewijzen:

a. Dat er een toekomende staat is, een leven na dit leven, waarin de rechtvaardigen waarlijk en voortdurend gelukkig zullen zijn. Dit wordt bewezen uit hetgeen God gezegd heeft: *Ik ben de God van Abraham*. Want dat God iemands Gods is, veronderstelt zeer buitengewone voorrechten en gelukzaligheid. Tenzij wij volkomen weten wat God is, kunnen wij den rijkdom niet vatten van dat woord: Ik *zal u een God zijn*, dat is: een weldoener gelijk Ik ben. De God Israël's is Israël's God, 1 Kronieken 17:24, een geestelijke weldoener, want Hij is de Vader der geesten, en Hij zegent met geestelijke zegeningen. Het is een algenoegzame weldoener te zijn, een God, die genoegzaam is, een volkomen goed, en een eeuwige weldoener, want zelf is Hij een eeuwige God, en voor hen, die in verbond met Hem zijn, zal Hij een eeuwige God wezen. Dit grote woord heeft God dikwijls tot Abraham, Izaak en Jakob gesproken, en het was bedoeld als ene beloning voor hun bijzonder geloof en gehoorzaamheid in hun verlaten van hun vaderland toen God hen riep. De Joden hadden diepen eerbied voor deze drie aartsvaders, en de belofte, die God hun gegeven had, hebben zij zo ver mogelijk uitgestrekt. Het is blijkbaar, dat deze Godvruchtige mannen in *dit* leven geen zo buitengewoon geluk deelachtig zijn geweest, dat men dit als de vervulling zou kunnen beschouwen van zo groot een woord als dit is. In het Land der Belofte zijn zij vreemdelingen geweest, zwervende, lijdende van hongersnood. Geen voetbreed gronds was hun eigendom, behalve ene grafstede, hetgeen hun een wenk was om uit te zien naar iets na dit leven. In tegenwoordige genietingen stonden zij ver achter bij hun naburen, die vreemdelingen waren voor dit verbond. Wat was er in deze wereld, dat hen en de erfgenamen van hun geloof onderscheidde van anderen, en dat in de minste of geringste verhouding stond tot de waardigheid en de onderscheiding van dat

verbond? Indien er voor deze grote en goede mannen geen geluk ware weggelegd na den dood, dan zou het treurige woord van Jakob, toen hij oud was geworden: *Weinig en kwaad zijn de dagen der jaren mijns levens geweest*, Genesis 47:9, een voortdurend verwijt zijn geweest aan de wijsheid, goedheid en trouw van dien God, die zich zo dikwijls de God van Jakob heeft genoemd. Daarom moet er gewis een toekomende staat zijn, waarin, gelijk God eeuwig leeft om eeuwiglijk te belonen, Abraham, Izaak en Jakob eeuwig zullen leven om eeuwiglijk beloond te worden. Het woord van den apostel, Hebreeën 11:16, als hij, na gesproken te hebben van het geloof en de gehoorzaamheid der aartsvaders in het land hunner vreemdelingschappen, er bij voegt: *Daarom schaamt zich God niet, om hun God genoemd te worden, want Hij had hun ene stad bereid*, een hemelse stad, geeft te kennen, dat, indien Hij niet zo goed voor hen voorzien had in de andere wereld, -in aanmerking genomen hoe het hun in deze wereld vergaan is, Hij zich geschaamd zou hebben *hun God* genoemd te worden. Maar nu schaamt Hij zich dit niet, aangezien Hij datgene voor hen gedaan heeft, dat er in de volle betekenis en in de ruimste mate aan beantwoordt.

b. Dat de ziel onsterfelijk is, en het lichaam weer zal opstaan en met de ziel verenigd zal worden. Is het vorige punt bewezen, dan zal deze stelling er uit voortvloeien, maar zij wordt ook bewezen door den tijd, toen God dit gesproken heeft. Het was tot Mozes aan het braambos, toen Abraham, Izaak en Jakob reeds lang dood en begraven waren, en toch zegt God niet *Ik was*, of *Ik ben geweest*, maar *Ik ben de God van Abraham*. God nu is niet een God der doden maar der levenden. Hij is een levende God, en deelt levenwekkende invloeden mede aan hen, voor wie Hij een God is. Indien, toen Abraham was gestorven, er nu ook een einde was geweest met Abraham, dan zou er ook een einde geweest zijn aan Gods betrekking tot hem als zijn God, maar op het tijdstip, toen God met Mozes sprak, was Hij de God van Abraham, bijgevolg moet Abraham toen geleefd hebben, hetgeen een bewijs is van de onsterflijkheid der ziel in een staat van gelukzaligheid, en dit leidt wederom tot de gevolgtrekking van de opstanding des lichaams, want er is in de menselijke ziel zulk ene neiging tot het lichaam, dat een finale en eeuwige scheiding van ziel en lichaam onbestaanbaar zou zijn met de gelukzaligheid van hen, die God tot *hun God* hebben. Het denkbeeld der Sadduceeën was, dat de verbinding van ziel en lichaam zo innig is, dat, wanneer het lichaam sterft, ook de ziel sterft. Naar diezelfde onderstelling nu moet, indien de ziel leeft-en zeer zeker leeft zij! -ook het lichaam op den een of anderen tijd met haar leven. En behalve dat: de Heere is voor het lichaam, daar het een onmisbaar bestanddeel is van den mens, er is een verbond met het stof, waaraan gedacht zal worden, want anders zou *de mens* niet gelukkig zijn. De last, dien de stervende aartsvaders gaven betreffende hun lichaam, hun gebeente, en dat wel *in het geloof*, was een blijk van hun verwachting der opstanding van het lichaam. Maar die leerstelling werd bewaard voor een vollediger openbaring na de opstanding van Christus, die de eersteling is geworden dergenen, die ontslapen zijn. Eindelijk: Wij hebben hier het gevolg of de uitkomst van dezen redetwist. De Sadduceeën waren tot zwijgen gebracht, vers 34, en dus te schande gemaakt. Zij dachten door hun spitsvondigheid Christus te schande te kunnen maken, terwijl zij slechts zich zelven schande bereidden. Maar de scharen werden verslagen over Zijne leer, vers 33.

1. Omdat zij nieuw voor hen was. Zie in wat treurigen toestand de Schriftverklaring onder hen gekomen was, daar het volk verbaasd was, als over een wonder, nu zij hoorden hoe de fundamentele belofte toegepast werd op deze grote waarheid. Zij moeten wel zeer onbekwame en onwetende schriftgeleerden gehad hebben, want anders zou dit geen nieuws voor hen zijn geweest.

2. Omdat er iets zeer goeds en groots in was. Soms blinkt de waarheid des te helderder, en wordt zij des te meer bewonderd, naarmate zij meer tegengestaan wordt. Hierbij valt nog op te merken, dat vele tegensprekers tot zwijgen worden gebracht, en vele hoorders verslagen of verbaasd zijn, zonder tot zaligmakende bekering te komen. Maar zelfs in het zwijgen en de verbazing van ongeheiligde zielen verheerlijkt God Zijne wet en Zijn Evangelie, en maakt Hij beiden heerlijk.

Mattheus 22:34-40

Hier hebben wij een gesprek van Christus met een wetgeleerde uit de Farizeeën over het grote gebod der wet. Merk hierbij op:

I. De saamverbinding der Farizeeën tegen Christus, vers 34. Zij hoorden, *dat Hij den Sadduceeën den mond gestopt had*, hoewel hun verstand niet was geopend. Zij zijn tezamen bijeen vergaderd, niet om Hem den dank te brengen hunner partij, gelijk zij hadden behoren te doen, voor Zijn krachtige bevestiging der waarheid tegenover de Sadduceeën, de gemene vijanden van hun Godsdienst, maar om Hem te verzoeken, in de hoop van den roep te zullen verkrijgen van Hem in verlegenheid te hebben gebracht, die de Sadduceeën in verlegenheid had gebracht. Zij waren meer geërgerd en vertoornd omdat Christus geëerd werd, dan verheugd omdat den Sadduceeën de mond gestopt was, daar zij veel meer gaven om hun eigen tirannie en overleveringen, welke door Christus werden tegengestaan, dan om de leer der opstanding en van een toekomenden staat, die door de Sadduceeën werd tegengestaan. Het is een blijk van Farizese afgunst en boosaardigheid om misnoegd te zijn wegens het handhaven ener erkende en beleden waarheid, omdat dit geschiedt door hen, die wij niet genegen zijn, een openbaar goed op te offeren aan bijzondere of persoonlijke grieven en vooroordelen. Paulus was van een andere gezindheid, Filippenzen 1:18.

II. De vraag van den wetgeleerde aan Christus. De wetgeleerden bestudeerden en onderwezen de wet van Mozes, evenals de schriftgeleerden, maar naar sommiger mening bestond het verschil tussen hen hierin, dat zij meer praktische zaken behandelden dan de schriftgeleerden, zij bestudeerden en onderwezen casuïstische godgeleerdheid. Deze wetgeleerde deed Hem ene vraag, *Hem verzoekende*, niet met het doel Hem te verstrikken, gelijk blijkt uit Markus' verhaal van dit voorval, waar wij zien dat hij de man was, tot wie Christus zei: *Gij zijt niet verre van het koninkrijk Gods*, Markus 12:34, maar alleen om te weten, wat Hij zou zeggen en om een gesprek met Hem aan te knopen ter voldoening van zijn eigen en zijner vrienden nieuwsgierigheid.

1. De vraag luidde: *Meester! welk is het grote gebod in de wet?* Een nodeloze vraag, daar in Gods wet alles groot is, Hosea 8:12, en de wijsheid van boven onpartijdig is, onpartijdig in de wet, Maleachi 2:9, en merkt op allen. Toch is het waar, dat er sommige geboden zijn, die de beginselen zijn van de orakelen Gods, en meer omvattend zijn dan anderen. Onze Heiland spreekt van *het zwaarste der wet*, Hoofdstuk 23:23.

2. De bedoeling was Hem te verzoeken, Hem op de proef te stellen, niet zozeer ten opzichte van Zijne kennis als wel van Zijn oordeel. Het was een kwestie, waaromtrent verschil van gevoelen was onder de beoordelaars der wet. Sommigen vonden, dat de wet der besnijdenis het grote gebod was, anderen de wet betreffende den sabbat, nog anderen de wet op de offeranden, al naar zij zelven hierdoor getroffen of aangedaan werden. Nu wilden zij eens weten wat Christus hiervan zei, hopende het volk tegen Hem in het harnas te jagen, indien Zijn antwoord niet strookte met het algemeen heersende gevoelen, en zo Hij het ene gebod verhief en verheerlijkte, zouden zij het zo voorstellen, alsof Hij hierdoor de andere geboden minachtte en verkleinde. De vraag was onschuldig, en door vergelijking met Lukas 10:27, 28 blijkt dat het onder de wetgeleerden een uitgemaakte zaak was, dat liefde tot God en onzen naaste het grootste gebod is, en de hoofdsom van al de overige, en Christus heeft dit dáár goedgekeurd, zodat het stellen van deze vraag aan Hem

hier eerder ene bedoeling was van minachting door Hem te ondervragen als een kind, dan een hatelijke bedoeling om met Hem te twisten als een tegenstander.

III. Christus' antwoord op deze vraag. Het is kostelijk voor ons, dat Hem de vraag gedaan werd, zodat wij Zijn antwoord hebben. Het is voor grote mannen gene verkleining om op eenvoudige vragen te antwoorden. Nu beveelt Christus ons dezen als de grote geboden aan, niet alsof zij dit waren met uitsluiting van anderen, maar omdat zij groot zijn, wijl zij de anderen in zich sluiten. Merk nu op:

1. Welke deze grote geboden zijn, vers 37-39. Niet de rechtswetten, dezen konden de grootsten niet wezen, nu het volk der Joden, welker zij waren, zo klein en gering was, niet de ceremoniële wetten, die konden de grootsten niet zijn, nu zij verouderd begonnen te worden en nabij de verdwijning waren, en al evenmin het een of ander zedelijk voorschrift, maar de liefde tot God en den naaste, die de bron en oorsprong is van al de anderen, welke als vanzelf daaruit zullen voortvloeien. Geheel de wet is vervuld in een woord, en dat is *liefde*, Romeinen 13:10. Alle gehoorzaamheid begint in genegenheid, en niets geschiedt recht in den. Godsdienst, dat dáár niet het eerst is geschied. Liefde is de leidende, de voornaamste genegenheid, die de wet geeft, en een grond geeft voor de overigen, daarom moet deze, als de voornaamste vesting, het eerst voor God veroverd en bezet worden. De mens is een schepsel, gemaakt voor liefde, daarom is de wet, in het hart geschreven, ene wet van liefde. Liefde is een klein en lieflijk woord, en, indien zij de vervulling is der wet, dan voorzeker is het juk des gebods zeer zacht. Liefde is de rust en de voldoening der ziel, indien wij op den goeden ouden weg wandelen, dan zullen wij rust vinden. De liefde tot God is het eerste en grote gebod en de hoofdsom van al de geboden van de eerste tafel der wet. De eigenaardige werkzaamheid der liefde is behagen, en dus is goed er het eigenaardige voorwerp, of doel van. Daar nu God oneindig, oorspronkelijk en eeuwig goed is, moet Hij in de eerste plaats worden bemind, moet men buiten Hem niets liefhebben dan hetgeen men om Zijnentwil liefheeft. Liefde is het eerste en grootste, dat God van ons eist, en dus ook het eerste en grootste, dat wij Hem behoren te wijden. Nu wordt ons hier gezegd, dat wij

a. God moeten liefhebben als den onzen. *Gij zult liefhebben den Heere uwen God* als den uwen. Het eerste gebod luidt: *Gij zult geen anderen God hebben*, waarin ligt opgesloten, dat wij Hem voor *onzen* God moeten hebben, en dat zal onze liefde voor Hem winnen. Zij, die de zon en maan tot hun goden maakten, hebben ze liefgehad, Jeremia 8:2, Richteren 18:24. God lief te hebben als den onzen is Hem lief te hebben omdat Hij de onze is, onze Schepper, onze Eigenaar of Bezitter, onze Heerser of Bestuurder, en ons jegens Hem te gedragen als den onzen, met gehoorzaamheid aan Hem en afhankelijkheid van Hem. Wij moeten God liefhebben als met ons verzoend, tot den onzen gemaakt door het verbond, dat is de grond van dit: *uwen God*.

b. Hem lief te hebben met geheel ons hart, geheel onzen ziel en geheel ons verstand. Sommigen achten dat dit een en dezelfde zaak betekent, namelijk Hem lief te hebben met al onze vermogens. Anderen zien hier ene onderscheiding. Het hart, de ziel en het verstand zijn de wil, de genegenheid en het begrip, of de levens-gevoels-en verstandelijke vermogens. Onze liefde tot God moet een oprechte liefde zijn, en niet slechts bestaan in het woord en de tong, zoals de liefde van hen, die zeggen Hem lief te hebben, terwijl toch hun hart niet met Hem is. Het moet een sterke liefde zijn, wij moeten Hem in de hoogste mate en met het innigste gevoel liefhebben, gelijk wij Hem moeten loven, zo moeten wij Hem liefhebben, met al wat binnen in ons is, Psalm 103:

1. Het moet een bijzondere en alles-overtreffende liefde zijn, wij moeten Hem meer liefhebben dan enig ding, dáárheen moet de stroom onzer genegenheden zich richten. Het hart moet verenigd zijn tot de liefde Gods, in tegenstelling met een verdeeld hart. Al onze liefde is nog te klein op Hem te geven, en daarom moeten alle vermogens der ziel aangewend worden voor Hem, en naar Hem uitgaan: *Dit is het eerste en het grote gebod*, want gehoorzaamheid hieraan is de bron der gehoorzaamheid aan al de overigen, en die dan slechts Gode welbehaaglijk is, als zij voortkomt uit liefde. Onzen naaste lief te hebben als ons zelven is het tweede grote gebod, vers 39. Het is aan het eerste gelijk. Het sluit al de geboden in van de tweede tafel der wet, gelijk het eerste de geboden der eerste tafel in zich sluit. Het is er aan gelijk, want het is er op gegrond, en vloeit er uit voort, en een zuivere liefde voor onzen broeder, dien wij gezien hebben, is zowel een voorbeeld als een bewijs van onze liefde tot God, dien wij niet gezien hebben, 1 Johannes 4:20. Hierin ligt de stilzwijgende gevolgtrekking, dat wij ons zelven liefhebben, en ook moeten liefhebben. Er is ene liefde van ons zelven, die verdorven is, en de wortel is van de grootste zonden, deze liefde moet weggedaan, gedood worden. Maar er is ook ene liefde van ons zelven, die natuurlijk is, en de regel voor den grootsten en gewichtigsten plicht, die liefde moet bewaard en geheiligd worden. Wij moeten ons zelven liefhebben, dat is: wij moeten een betamelijke liefde en achting hebben voor de waardigheid van onze natuur, een behoorlijke zorg voor het welvaren van onze ziel en van ons lichaam. Wij moeten onzen naaste liefhebben als ons zelven. Wij moeten alle mensen achten en eren, en niemand schaden of benadelen. Wij moeten welgezind zijn jegens allen, voor allen het welzijn begeren, en, als wij er de gelegenheid toe hebben, goed doen aan allen. Wij moeten onzen naaste liefhebben als ons zelven, even waarlijk en even oprecht als wij ons zelven liefhebben, en in dezelfde omstandigheden, bij dezelfde gelegenheden, ja in vele gevallen moeten wij voor het welzijn van onzen naaste ons zelven verloochenen, ons dienstbaar maken aan hun belangen, bereid en gewillig zijn om de kosten te doen en ten koste gegeven te worden voor hen, het leven te stellen voor de broeders.

2. Merk op wat het gewicht en de grootheid dezer geboden is, vers 40. *Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten*, dat is: Dat is de hoofdsom en inhoud van al de geboden, betrekking hebbende op den praktischen Godsdienst, welke door de natuur in der mensen hart geschreven zijn, verlevendigd door Mozes, ondersteund en versterkt door de prediking en de geschriften der profeten. Aan de wet der liefde hangt alles, neem deze weg, en alles valt ter aarde en gaat teniet. Daarvoor moeten alle kerkplechtigheden wijken, evenals alle geestelijke gaven, want de liefde is *de uitnemender weg*. Dit is de geest der wet, die haar bezielt: het cement der wet, die haar samenvoegt, het is de wortel en oorsprong van alle andere plichten, het kort begrip van den gehelen Bijbel, niet slechts van de wet en de profeten, maar ook van het Evangelie, slechts veronderstellende dat deze liefde de vrucht is van geloof, en dat wij God liefhebben in Christus, en om Zijnentwil onzen naaste. Aan deze twee geboden hangt alles, gelijk de werking afhangt van den werker, en het gevolg van de oorzaak, want de liefde is de vervulling der wet, Romeinen 13:10 :en het einde des gebods is liefde, 1 Timotheus 1:5. De wet der liefde is de nagel in de vaste plaats diep ingeslagen van de meesters der verzamelingen, Prediker 12:11, waaraan alle heerlijkheid is gehangen van de wet en de profeten, Jesaja 22:24, een nagel, die nooit uitgetrokken zal worden, want aan dezen nagel zal al de heerlijkheid hangen van het nieuwe Jeruzalem, tot in eeuwigheid. *De liefde vergaat nimmermeer*. Zo laat dan ons hart uitgegoten zijn in deze twee geboden, als in een vorm, laat ons aan de verdediging en handhaving er van onzen ijver ten koste leggen, en niet voor begrippen, namen en woordentwist, alsof dezen de grote dingen waren, aan welke de wet en de profeten hangen, en alsof

daaraan de liefde tot God en onzen naaste geofferd moest worden. Neen, veeleer moet voor de gebiedende macht der liefde alles wijken.

Mattheus 22:41-46

Vele vragen zijn door de Farizeeën aan Christus gedaan, door welke zij Hem in verlegenheid dachten te brengen, maar er slechts zich zelven door blootgaven, maar laat Hem nu ene vraag doen aan hen, en Hij zal dit doen, als zij tezamen vergaderd zullen zijn, vers 41. Hij heeft niet sommigen van hen afzonderlijk genomen van de overigen, maar, om hen des te meer te beschamen, neemt Hij hen allen tezamen, toen zij tegen Hem saamverbonden waren en tezamen beraadslaagden tegen Hem, en toch heeft Hij hen toen in het nauw gebracht. God verlustigt zich er in om Zijne vijanden teleur te stellen en te beschamen, als zij zich het meest hebben versterkt. Hij geeft hun al het voordeel, dat zij begeren, in den strijd en toch verslaat Hij hen. *Vergezelt u tezamen, en gij zult verbroken worden*, Jesaja 8:9. 1). Hier nu:

I. Stelt Christus hun ene vraag voor, die zij gemakkelijk kunnen beantwoorden. Het was ene vraag uit hun eigen catechismus: *Wat dunkt u van den Christus? Wiens zoon is Hij? Wiens zoon verwacht gij als den Messias, die aan de vaderen beloofd is?* Hierop konden zij geredelijk antwoorden: David's zoon. Het was de gewone omschrijving van den Messias, zij noemden Hem *zone David's*. Dat hadden de schriftgeleerden, die de Schrift verklaarden, hen geleerd volgens Psalm 89:35, 36. Ik heb eens gezworen bij Mijne heiligheid, zo Ik aan David liege! Zijn zaad zal in der eeuwigheid zijn, en Jesaja 11:1. Een rijsje zal voortkomen uit den afgehouwen tronk van Isai. Het verbond van het koningschap met David was een type van het verbond der verlossing, gemaakt met Christus, die, gelijk David *met een eed* tot koning was gemaakt, en eerst vernederd en daarna verhoogd werd. Indien Christus de zone David's was, dan was Hij wezenlijk en waarlijk mens. Israël zei: *Wij hebben tien delen aan David*, en Juda zei: *Uw gebeente en uw vlees zijn wij*. Welk deel hebben wij dan in den zone David's, die onze natuur heeft aangenomen? *Wat dunkt u van den Christus?* Zij hadden Hem vragen gedaan, de ene na de andere, uit de wet, maar Hij komt tot hen met ene vraag nopens de belofte. Velen zijn zo vervuld van de wet, dat zij Christus vergeten, alsof zij door hun plicht konden behouden worden, zonder Zijne verdienste en genade. Het is voor een iegelijk onzer van het grootste belang om ons zelven af te vragen: Wat dunkt ons van den Christus? Sommigen denken in het geheel niet aan Hem, Hij is niet in al, zelfs niet in een enkele van, hun gedachten. Sommigen denken gering over Hem, en sommigen denken harde gedachten van Hem, maar hun, die geloven, is Hij dierbaar, en hoe kostelijk zijn ons dan de gedachten aan Hem! Terwijl de dochters van Jeruzalem niet meer van Christus denken dan van een anderen liefste, denkt de bruid aan Hem, als die de banier draagt boven tienduizend.

II. Nu werpt Hij ten opzichte van hun antwoord ene zwarigheid op, die zij niet zo gemakkelijk konden oplossen, vers 43-45. Velen kunnen zo geredelijk een waarheid uitspreken, dat zij denken kennis genoeg te hebben om er trots op te zijn, maar als zij nu die waarheid hebben te bevestigen en te verdedigen, dan tonen zij genoeg onwetendheid om er beschaamd over te wezen. De zwarigheid, door Christus opgeworpen, was: Indien Christus David's zoon is, hoe noemt Hem dan David, in den Geest, zijn Heere? Zijne bedoeling hiermede was niet hen te verstrikken, zoals zij Hem wilden doen, maar hen te onderwijzen in ene waarheid, die zij niet gaarne wilden geloven-namelijk dat de verwachte Messias God is.

1. Het is gemakkelijk te zien dat David Christus *Heere* noemt, en dat hij dat deed in den Geest, door Goddelijke ingeving, en hiertoe gedreven door een geest der profetie, want het was de Geest des Heeren, die door hem sprak, 2 Samuel 23:1, 2. David was een van die heilige mensen Gods, die

van den Heiligen Geest gedreven zijnde, hebben gesproken, inzonderheid als zij Christus Heere noemden, want toen, gelijk nu, kon niemand zeggen Jezus de Heere te zijn, dan door den Heiligen Geest. Om nu te bewijzen dat David, in den Geest, Christus Heere heeft genoemd, haalt Hij aan Psalm 110:1, welken Psalm de schriftgeleerden zelven van Christus hebben verstaan: het is zeker, dat de profeet dáár van Hem spreekt, van Hem en van niemand anders, en het is een profetische saamvatting van de leer van Christus. Het beschrijft Hem als uitoefenende de ambten van Profeet, Priester en Koning, zowel in Zijne vernedering als in Zijne verhoging. Christus haalt het gehele vers aan, dat den Verlosser toont in Zijne heerlijkheid,

a. Zittende ter rechterhand Gods. Zijn zitten duidt rust aan en heerschappij, Zijn zitten aan Gods rechterhand duidt de hoogste eer en soevereine macht aan. Zie in wat sterke bewoordingen dit is uitgedrukt, Hebreeën 8:1. *Hij is gezeten aan de rechterhand van den troon der Majesteit*. Zie ook Filippenzen 1:9, Efeziërs 1:29. Hij heeft zich zelven die eer niet gegeven, maar Hij had er recht op door het verbond met Zijn Vader, en Hij werd er door opdracht van Hem mede bekleed, en hier nu is die opdracht.

b. Zijne vijanden onderwerpende. Dáár zal Hij zitten, totdat zij allen of tot Zijne vrienden gemaakt zijn, of tot een voetbank voor Zijne voeten. Het bedenken des vlezes, wáár het ook gevonden wordt, is vijandschap tegen Christus, en dat wordt onderworpen in de bekering van het gewillige volk, en in de beschaming van Zijn onboetvaardige tegenstanders. die onder Zijne voeten zullen gelegd worden, zoals de koningen van Kanaän onder de voeten van Jozua. Maar dit vers is aangehaald, omdat David er den Messias zijn Heere noemt, *De Heere, Jehova, heeft tot mijn Heere gesproken*. Dit leert ons, dat wij bij de verklaring der Schrift niet slechts hebben te letten op het hoofddoel en de betekenis van een vers, maar ook van de woorden en volzinnen, die de Geest heeft gekozen om die betekenis uit te drukken, en die dikwijls zeer nuttig en leerrijk zijn.

2. Maar voor hen, die niet in de Godheid van den Messias geloven, is het niet gemakkelijk om dit van ongerijmdheid vrij te pleiten, indien Christus David's zoon is. Het is ongepast dat een vader van zijn zoon, dat de voorzaat van den nazaat, spreekt als van zijn Heere. Indien David Hem Heere noemt, vers 45, -dat wordt als de meer voor de hand liggende waarheid aangewezen, want al wat van Christus' mensheid en vernedering gezegd wordt, moet opgevat en verstaan worden in overeenstemming met de waarheid van Zijn Goddelijke natuur en heerschappij. Daaraan moeten wij vasthouden, dat Hij is David's Heere, en hierdoor verklaren, dat Hij is David's Zoon. De schijnstrijdigheden in de Schrift, zoals hier, kunnen niet slechts in overeenstemming met elkaar gebracht worden, zij dragen ook bij tot de schoonheid en de harmonie van het geheel. Het verschil, dat in de Schrift wordt opgemerkt, is van een vriendelijken aard, gave God, dat dit ook van onze geschillen gezegd kon worden!

III. Het goed gevolg van deze zachte op-de-proef-stelling door Christus van der Farizeeën kennis, en wel in tweeërlei opzicht.

1. Het bracht hen in verlegenheid, vers 46.

Niemand kon Hem een woord antwoorden. Het was of hun onwetendheid, waardoor zij niet konden, of hun goddeloosheid, waardoor zij niet wilden erkennen, dat de Messias God is, welke waarheid alleen de sleutel was om deze moeilijkheid op te lossen. Wat deze rabbi's toen niet

konden antwoorden, kan, God zij er voor geloofd, thans door den eenvoudigsten Christen, die ingeleid is in het rechte verstand van het Evangelie van Christus, verklaard worden, namelijk dat Christus, als God David's *Heere*, en als mens David's *zoon* was. Dit heeft Hij nu niet zelf verklaard, het werd bewaard totdat het bewijs er van volkomen geleverd was door Zijne opstanding, maar Hij heeft het ten volle verklaard in Zijne heerlijkheid, Openbaring 22:16. *Ik ben de wortel en het geslacht David's*, Indien wij niet vasthouden aan deze waarheid dat Jezus Christus is God boven allen te prijzen in der eeuwigheid, dan geraken wij in onoverkomelijke moeilijkheden. En wèl mocht David, Zijn voorvader vanouds, Hem Heere noemen, als Maria, Zijn eigen moeder, Hem terstond na de ontvangenis Heere, en God, en haren Zaligmaker genoemd heeft, Lukas 1:46 47.

2. Het bracht hen, en alle anderen, die gelegenheid tegen Hem zochten te vinden, tot zwijgen, *Niemand kon Hem een woord antwoorden, noch iemand durfde Hem van dien dag aan iets meer vragen*. Zij durfden Hem niet meer zulke listige, verstrikkende vragen doen. God zal zich verheerlijken in het tot zwijgen brengen van velen, in wie Hij zich niet wil verheerlijken door hen te behouden en zalig te maken. Velen worden door het woord overtuigd, zonder te worden bekeerd. Indien dezen bekeerd waren geworden, zouden zij Hem wel meer vragen gedaan hebben, inzonderheid de grote vraag: *Wat moeten* wij *doen om zalig te worden?* Daar zij echter hun zin niet konden krijgen, wilden zij niet meer van doen met Hem hebben. Maar aldus zullen allen, die twisten met hun Meester, evenals deze Farizeeën, er van overtuigd worden, hoe ongelijk de strijd is.

HOOFDSTUK 23

1 Toen sprak Jezus tot de scharen en tot Zijn discipelen,
2 Zeggende: De Schriftgeleerden en de Farizeen zijn gezeten op den stoel van Mozes;
3 Daarom, al wat zij u zeggen, dat gij houden zult, houdt dat en doet het; maar doet niet naar hun werken; want zij zeggen het, en doen het niet.
4 Want zij binden lasten, die zwaar zijn en kwalijk om te dragen, en leggen ze op de schouderen der mensen; maar zij willen die met hun vinger niet verroeren.
5 En al hun werken doen zij, om van de mensen gezien te worden; want zij maken hun gedenkcedels breed, en maken de zomen van hun klederen groot.
6 En zij beminnen de vooraanzitting in de maaltijden, en de voorgestoelten in de synagogen;
7 Ook de begroetingen op de markten, en van de mensen genaamd te worden: Rabbi, Rabbi!
8 Doch gij zult niet Rabbi genaamd worden; want Een is uw Meester, namelijk Christus; en gij zijt allen broeders.
9 En gij zult niemand uw vader noemen op de aarde; want Een is uw Vader, namelijk Die in de hemelen is.
10 Noch zult gij meesters genoemd worden; want Een is uw Meester, namelijk Christus.
11 Maar de meeste van u zal uw dienaar zijn.
12 En wie zichzelven verhogen zal, die zal vernederd worden; en wie zichzelven zal vernederen, die zal verhoogd worden.
13 Maar wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden! want gij sluit het Koninkrijk der hemelen voor de mensen, overmits gij daar niet ingaat, noch degenen, die ingaan zouden, laat ingaan.
14 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden, want gij eet de huizen der weduwen op, en dat onder den schijn van lang te bidden; daarom zult gij te zwaarder oordeel ontvangen.
15 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden, want gij omreist zee en land, om een Jodengenoot te maken, en als hij het geworden is, zo maakt gij hem een kind der helle, tweemaal meer dan gij zijt.
16 Wee u, gij blinde leidslieden, die zegt: Zo wie gezworen zal hebben bij den tempel, dat is niets; maar zo wie gezworen zal hebben bij het goud des tempels, die is schuldig.
17 Gij dwazen en blinden, want wat is meerder, het goud, of de tempel, die het goud heiligt?
18 En zo wie gezworen zal hebben bij het altaar, dat is niets; maar zo wie gezworen zal hebben bij de gave, die daarop is, die is schuldig.
19 Gij dwazen en blinden, want wat is meerder, de gave, of het altaar, dat de gave heiligt?
20 Daarom wie zweert bij het altaar, die zweert bij hetzelve, en bij al wat daarop is.
21 En wie zweert bij den tempel, die zweert bij denzelven, en bij Dien, Die daarin woont.
22 En wie zweert bij den hemel, die zweert bij den troon Gods, en bij Dien, Die daarop zit.
23 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden, want gij vertient de munte, en de dille, en den komijn, en gij laat na het zwaarste der wet, namelijk het oordeel, en de barmhartigheid, en het geloof. Deze dingen moest men doen, en de andere niet nalaten.
24 Gij blinde leidslieden, die de mug uitzijgt, en den kemel doorzwelgt.
25 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden, want gij reinigt het buitenste des drinkbekers, en des schotels, maar van binnen zijn zij vol van roof en onmatigheid.
26 Gij blinde Farizeer, reinig eerst wat binnen in den drinkbeker en den schotel is, opdat ook het buitenste derzelve rein worde.

27 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden, want gij zijt den witgepleisterden graven gelijk, die van buiten wel schoon schijnen, maar van binnen zijn zij vol doodsbeenderen en alle onreinigheid.
28 Alzo ook schijnt gij wel den mensen van buiten rechtvaardig, maar van binnen zijt gij vol geveinsdheid en ongerechtigheid.
29 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden, want gij bouwt de graven der profeten op, en versiert de graftekenen der rechtvaardigen;
30 En zegt: Indien wij in de tijden onzer vaderen waren geweest, wij zouden met hen geen gemeenschap gehad hebben aan het bloed der profeten.
31 Aldus getuigt gij tegen uzelven, dat gij kinderen zijt dergenen, die de profeten gedood hebben.
32 Gij dan ook, vervult de mate uwer vaderen!
33 Gij slangen, gij adderengebroedsels! hoe zoudt gij de helse verdoemenis ontvlieden?
34 Daarom ziet, Ik zende tot u profeten, en wijzen, en schriftgeleerden, en uit dezelve zult gij sommigen doden en kruisigen, en sommigen uit dezelve zult gij geselen in uw synagogen, en zult hen vervolgen van stad tot stad;
35 Opdat op u kome al het rechtvaardige bloed, dat vergoten is op de aarde, van het bloed des rechtvaardigen Abels af, tot op het bloed van Zacharia, den zoon van Barachia, welken gij gedood hebt tussen den tempel en het altaar.
36 Voorwaar zeg Ik u: Al deze dingen zullen komen over dit geslacht.
37 Jeruzalem, Jeruzalem! gij, die de profeten doodt, en stenigt, die tot u gezonden zijn! hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkerwijs een hen haar kiekens bijeenvergadert onder de vleugels; en gijlieden hebt niet gewild.
38 Ziet, uw huis wordt u woest gelaten.
39 Want Ik zeg u: Gij zult Mij van nu aan niet zien, totdat gij zeggen zult: Gezegend is Hij, Die komt in den Naam des Heeren!

In het vorige hoofdstuk hadden wij onzes Heilands gesprekken met de schriftgeleerden en Farizeeën, hier hebben wij Zijne rede over hen, of liever tegen hen.

I. Hij erkent hen in hun ambt, vers 2, 3.

II. Hij vermaant Zijne discipelen om hun geveinsdheid en hoogmoed niet na te volgen, vers 4-12.

III. Hij brengt ene beschuldiging tegen hen in van verschillende grote misdaden en wanbedrijven, hun verdraaien en verderven der wet, hun tegenstaan van het Evangelie, en hun verraderlijk handelen tegenover God en de mensen, en bij elk dezer beschuldigingen voegt Hij een "Wee!", vers 13-33.

IV. Hij spreekt het vonnis uit over Jeruzalem, en voorzegt de verwoesting van de stad en den tempel, inzonderheid wegens de zonde van vervolging, vers 34-39.

Mattheus 23:1-12

In al Zijn predíken vinden wij Christus jegens generlei soort van mensen zo streng als jegens deze schriftgeleerden en Farizeeën, want niets is ook zo lijnrecht tegenovergesteld aan den geest van het Evangelie als de aard en het gedrag van dat geslacht van mensen, die onder den dekmantel van vroomheid slechts hoogmoed, wereldsgezindheid en tirannie verborgen. Toch waren dezen de afgoden en lievelingen van het volk, die dachten, dat zo er slechts twee mensen naar den hemel gingen, een van hen een Farizeeër moest zijn. Nu richt Christus hier Zijne rede tot de scharen en tot Zijne discipelen, vers 1, ten einde hun vergissing omtrent deze schriftgeleerden en Farizeeën in het licht te stellen, door hen in hun ware kleuren te schilderen, en aldus het vooroordeel weg te nemen, dat sommigen uit de scharen tegen Christus en Zijne leer hadden opgevat, omdat die tegengestaan werd door de mannen hunner kerk, die zich de leidslieden des volks noemden. Het is goed om met het ware karakter der mensen bekend te zijn, opdat wij niet misleid worden door grote namen, wijdse titels en aanspraak op macht en gezag. Er moet den mensen gesproken worden van *de wolven*, Handelingen 20:29, *de honden*, Filippenzen 3:2, *de bedrieglijke arbeiders*, 2 Corinthiërs 11:13, opdat zij er op hun hoede tegen zijn. En niet slechts de gemengde scharen, maar zelfs de discipelen hebben deze waarschuwingen van node, want ook van Godvruchtige mensen kunnen de ogen verblind worden door wereldse pracht en grootheid. In deze rede nu:

I. Erkent Christus hun ambt als uitleggers van de wet. *De schriftgeleerden en Farizeeën*, -dat is: het gehele sanhedrin, die het roer der kerkregering in handen hadden en schriftgeleerden werden genoemd, en van wie sommigen Farizeeën waren-*zijn gezeten op den stoel van Mozes*, vers 2, als leraren en verklaarders der wet. En daar de wet van Mozes de burgerlijke wet was van hun staat of rijk, deden zij dienst als rechters, en vormden zij dus een gerechtshof. Onderwijzen en rechtspreken schijnen gelijkluidende woorden te zijn, dat is: woorden van gelijke betekenis. Vergelijk 2 Kronieken 19:5, 6, 8. Zij waren geen ommegaande rechters, maar een vast en blijvend gerechtshof, dat uitspraak deed in geschillen. Zij waren gezeten op den stoel van Mozes, niet gelijk hij was als middelaar tussen God en Israël, maar alleen zoals hij was als opperrechter, Exodus 18:26. Of wel, wij kunnen het toepassen niet op het sanhedrin, maar op de andere Farizeeën en schriftgeleerden, die de wet verklaarden, en het volk leerden hoe haar toe te passen in bijzondere gevallen. De hoge houten stoel, die gemaakt was voor Ezra, den vaardigen schriftgeleerde in de wet van Mozes, wordt hier *de stoel van Mozes* genoemd, omdat Mozes dien had in elke stad, Handelingen 15:21. Op dezen stoel predikten zij hem, dat was hun ambt, en het was goed en eervol. Het was nodig, dat er sommigen zouden zijn, uit wier mond het volk de wet kon zoeken, Maleachi 2:7. Menig goed ambt wordt waargenomen door slechte mensen, het is niets nieuws, dat de snoodsten van des mensen kinderen verhoogd worden, zelfs tot op den stoel van Mozes, Psalm 12:8 :en waar dit het geval is, worden die mensen niet geëerd door den zetel, maar de zetel is onteerd door de mensen. Zij, die toen op Mozes' stoel zaten, waren zo schrikkelijk ontaard, dat het voor den groten profeet tijd was om op te staan en een anderen stoel op te richten. 2. Goede en nuttige ambten moeten niet worden afgeschaft, omdat zij soms in de handen zijn van slechte mensen, die er misbruik van maken. Wij moeten den stoel van Mozes niet neerwerpen, omdat schriftgeleerden en Farizeeën hem in bezit hebben, maar het oordeel overlaten aan Hem die alleen over het hart oordelen kan. Daarom zegt Hij, vers 3, *Al wat zij u zeggen, dat gij houden zult, houdt dat, en doet het. Voorzover zij op den stoel van Mozes zijn gezeten, dat is: de wet, door Mozes gegeven, lezen en prediken* -welke wet toen nog in volle kracht was-*en overeenkomstig die wet richten* en *oordelen, moet gij hen horen, daar zij u de geschreven wet doen gedenken*. De schriftgeleerden en Farizeeën

maakten er hun werk van de Schrift te bestuderen, en ze waren wèl vertrouwd met de taal, de geschiedenis en de zeden en gewoonten er van, alsmede met den stijl en de spreekwijze der Schrift. Nu wilde Christus, dat het volk gebruik zou maken van de hulp, die zij hun geven konden voor het verstaan der Schrift, en dienovereenkomstig zouden handelen. Zolang hun uitleggingen den tekst ophelderden, en niet verdraaiden of verdierven, het gebod Gods verduidelijkten, maar niet krachteloos maakten, zolang moest er naar hen gehoord worden, en moesten zij worden gehoorzaamd, maar met voorzichtigheid en oordeel des onderscheids. Van goede waarheden moet men geen slechte gedachten koesteren, omdat zij door slechte leraren worden gepredikt, evenmin als van goede wetten, omdat zij door slechte overheidspersonen worden uitgevoerd. Hoewel het zeer begerenswaardig is, dat ons voedsel ons door engelen gebracht wordt, is het toch even voedzaam en gezond, als God het ons door raven zendt, en dan moeten wij het nemen en er Gode dankbaar voor zijn. Onze Heere stelt dit vooraf, om de vitterij af te snijden, die sommigen wegens Zijn volgende rede te berde zouden brengen, alsof Hij, door de schriftgeleerden en Farizeeën te veroordelen, bedoeld had de wet van Mozes in minachting te brengen, en er de mensen van af te houden, terwijl Hij toch niet gekomen is om de wet te ontbinden, maar te vervullen. Het is verstandig om de tegenwerpingen te voorkomen, die tegen rechtvaardige bestraffing en zonden ingebracht kunnen worden, inzonderheid als het nodig is om te onderscheiden tussen het ambt en den ambtenaar, opdat de bediening niet gelasterd worde, als de bedienaren worden gelaakt.

II. Hij veroordeelt de mannen, de ambtsdragers. Hij had de scharen geboden te doen wat zij hen leerden, maar hier voegt Hij er de waarschuwing bij van niet te doen zoals zij deden, zich te wachten voor hun zuurdesem.

Doet niet naar hun werken. Hun overleveringen waren hun werken, hun afgoden, de werken hunner verbeelding. Of: *Doet niet naar hun voorbeeld*. Leerstelling en gedrag zijn geesten, die beproefd moeten worden, en waar het nodig is, moeten zij zorgvuldig van elkaar gescheiden en onderscheiden worden, en gelijk wij geen verdorven leerstellingen moeten aannemen om den wille van lofwaardige handelingen van hen, die ze leren, zo moeten wij ook geen slecht voorbeeld volgen, om den wille van de goede leerstellingen van hen, die dat slechte voorbeeld geven. De schriftgeleerden en Farizeeën roemden evenzeer op hun goede werken, als op de rechtzinnigheid van hun leer, en zij hoopten er door gerechtvaardigd te worden, Lukas 18:11, 12, en toch waren die dingen, waaraan zij zo grote waarde hechtten, verfoeilijk in de ogen van God. In dit en de volgende verzen noemt onze Heiland enige bijzonderheden van hun werken, waarin wij hen niet moeten navolgen. In het algemeen wordt hun geveinsdheid ten laste gelegd en bedrog in den Godsdienst, ene misdaad, waarnaar geen menselijke rechtbank onderzoek kan doen, omdat wij slechts kunnen oordelen naar het uiterlijke, maar God, die het hart doorgrondt, kan van veinzerij overtuigen, en niets is er, dat Hem meer mishaagt, want Hij begeert waarheid. In deze verzen worden hun vier dingen ten laste gelegd.

1. Hun zeggen en doen waren twee. Hun gedrag was op generlei wijze in overeenstemming met hun prediking of hun belijdenis, want *zij zeggen het en doen het niet*. Zij leren uit de wet hetgeen goed is, maar door hun wandel worden zij gelogenstraft, en zij schijnen voor zich zelven een anderen weg naar den hemel gevonden te hebben, dan dien zij aan anderen wijzen. Dit wordt opgehelderd en op hen toegepast in Romeinen 2:17-24. Van alle zondaren zijn die het minst te verontschuldigen, die zich zelven zonden veroorloven, welke zij in anderen veroordelen. Dit raakt inzonderheid slechte leraars, wier deel gewis met de geveinsden zal zijn, Hoofdstuk 24:51. Immers wat groter

geveinsdheid kan er zijn, dan anderen aan te sporen om te geloven en te doen, wat men zelf niet gelooft en nalaat. De zodanige breken af door hun praktijk, wat zij hebben opgebouwd door hun prediking, zo uitnemend predikende op den kansel, dat het jammer is, dat zij van den kansel aftreden, maar van den kansel afgekomen zijnde, zo slecht levende, dat het jammer is, dat zij er ooit weer opkomen. Zij zijn gelijk klokken, die anderen ter kerk roepen, maar zelven buiten de kerk hangen, of gelijk handwijzers, die anderen den weg wijzen, maar zelven stilstaan. Uit hun mond zullen zij geoordeeld worden. Dit is toepasselijk op allen, die zeggen en niet doen, die een schoonschijnende belijdenis doen van den Godsdienst, maar niet leven naar deze belijdenis, die fraaie beloften doen, maar ze niet volbrengen, vol zijn van goede redeneringen, aan allen om hen heen de wet kunnen voorschrijven, maar ledig zijn van goede werken, grote praters, maar kleine doeners, de stem is Jakob's stem, maar de handen zijn Ezau's handen. Zij kunnen schoon spreken: Ik ga, Heere, maar zij zijn niet te vertrouwen, want er zijn zeven gruwelen in hun hart.

2. Zij waren zeer streng in het opleggen aan anderen van die dingen, aan den last waarvan zij zelven zich niet wilden onderwerpen, vers 4. *Zij binden lasten, die zwaar zijn en kwalijk om te dragen*. Zij drongen niet slechts aan op het nauwgezette waarnemen van de geringste omstandigheden der wet, hetgeen *een juk* genoemd wordt, Handelingen 15:10, en dat wel met grotere strengheid dan God zelf, maar zij voegden er nog hun woorden aan toe, en legden hun eigen verzinselen en overleveringen op als ene wet, onder bedreiging van zware straffen in geval van overtreding. Zij beminden het hun gezag te tonen en hun heerschappij uit te oefenen, heersende over het erfdeel Gods, en zeggende tot de zielen der mensen: buigt u neer, dat wij over u gaan, getuige hun menigvuldige toevoegsels aan de wet van het vierde gebod, waardoor zij den sabbat tot een last maakten op der mensen schouderen, terwijl hij bedoeld en bestemd was tot ene verheuging van hun hart. Aldus hebben deze herders met geweld en wreedheid de schapen geweid, Ezechiël 34:4. Zie nu echter hun geveinsdheid, *maar zij willen die met hun vingeren niet verroeren*. Zij wilden zich zelven niet oefenen in die dingen, die zij anderen oplegden. Zij drongen aan bij het volk op ene nauwgezetheid in het waarnemen van den Godsdienst, waardoor zij zelven niet gebonden wilden zijn, in het geheim overtraden zij hun eigen overleveringen, waarop zij in het openbaar bij anderen aandrongen. Zij gaven toe aan hun hoogmoed door aan anderen de wet voor te schrijven, maar in hun eigen levenswijze gingen zij met hun gemak en genoegen te rade. Zo is er tot smadelijk verwijt aan het adres van de Roomse priesters gezegd, dat zij vasten op wijn en lekkernijen, terwijl zij het volk dwingen om te vasten op water en brood, en de boetedoeningen afwijzen voor zich zelven, die zij aan de leken opleggen. Zij wilden geen vinger uitsteken om den last des volks te verlichten, terwijl zij toch zagen, hoe zij er onder gebukt gingen. Als dit met hun belang strookte, wisten zij wel uitleggingen te geven van Gods wet, die haar krachteloos maakten, maar van hun eigen verzinselen wilden zij niet, dat men in het minste of geringste zou afwijken. Hoe tegenovergesteld was dit met het gedrag van Christus' apostelen, die aan anderen de Christelijke vrijheid wilden toestaan, welke zij, om den vrede en de stichting der kerk te bevorderen, zich zelven ontzeiden! Zij wilden aan anderen gene lasten opleggen dan in noodzakelijke dingen, en die lasten waren licht en gemakkelijk te dragen, Handelingen 15:28. Hoe zorgzaam spaart Paulus hen, aan wie hij schrijft! 1 Corinthiërs 7:28, 9:12.

3. Zij waren geheel en al voor den uiterlijken schijn, maar bekommerden zich niet om het wezen van den Godsdienst, vers 5, *Al hun werken doen zij om van de mensen gezien te worden*. Wij moeten goede werken doen, opdat zij, die ze zien, God mogen verheerlijken, maar wij moeten onze goede werken niet uitbazuinen, opdat anderen ze zullen zien en *ons* zullen verheerlijken. Daarvan

beschuldigt onze Heiland de Farizeeën in het algemeen, gelijk Hij dit tevoren gedaan heeft ten opzichte van hun gebeden en hun geven van aalmoezen. Al hun begeerte, geheel hun doel was om door de mensen geprezen te worden, daarom was al hun streven er op gericht, om van de mensen gezien te worden, ten einde *een schoon gelaat te tonen naar het vlees*. In die plichten van den Godsdienst, die onder het oog der mensen vallen, was niemand zo ijverig en overvloedig als zij, maar in alles wat ligt tussen God en de ziel, in de binnenkamer, in de verborgen schuilhoeken van hun hart wilden zij voor verontschuldigd gehouden worden. De *gedaante* der Godzaligheid zal hun den naam geven van te leven, en dat is ook al wat zij begeren en bedoelen, daarom bekommeren zij zich niet om de *kracht* er van, die voor het leven onmisbaar is. Hij, die alles doet om gezien te worden, doet alles tevergeefs, doet niets ter zake dienende. Hij noemt twee dingen, die zij deden om van de mensen gezien te worden.

a. *Zij maken hun gedenkcedels breed*. Dat waren kleine rollen papier of perkament, waarop met grote keurigheid deze vier paragrafen der wet geschreven waren, Exodus 13:3-10, 11-16, Deuteronomium 6:4-9, 11:13-21. Deze rolletjes werden genaaid in leder, en gedragen op het voorhoofd en den linkerarm. Het was ene overlevering der ouden betrekkelijk Exodus 13:9 en Prediker 7:3, waar de uitdrukkingen zinnebeeldig schijnen, niets anders te kennen gevende, dan dat wij de dingen Gods in onze gedachten moeten houden, even zorgvuldig alsof wij ze tussen onze ogen gebonden hadden en ze dus altijd zagen. Nu hebben de Farizeeën deze gedenkcedelen breed gemaakt, opdat men er hen voor heiliger, strenger en ijveriger voor de wet door zou aanzien dan anderen. Het is een Godvruchtige eerzucht om te begeren in werkelijkheid heiliger te zijn dan anderen, maar het is een hovaardige eerzucht om dit slechts te willen schijnen. Het is goed om uit te munten in wezenlijke vroomheid, maar niet om uit te munten in uiterlijken schijn, want overdrijving wordt met recht van valsheid verdacht, Prediker 27:14. Het is het mom der geveinsdheid om zoveel ophef te maken van het uitwendige van den Godsdienst, veel nodiger is het om blijken en bewijzen te geven van de goede gezindheid der ziel.

b. Zij *maken de zomen van hun klederen groot*. God heeft den Joden bevolen zich snoertjes te maken aan de hoeken hunner klederen, Numeri 15:38, om hen van andere volken te onderscheiden, en om hen er aan te herinneren, dat zij een bijzonder volk zijn. Maar de Farizeeën vergenoegden er zich niet mede om deze zomen (waarin die snoertjes bevestigd waren) te hebben zoals iedereen ze had, hetgeen zou beantwoorden aan het doel waarmee God hun dit bevolen had, neen, zij moeten groter zijn dan die van anderen, ten einde te beantwoorden aan hun eigen doel om van de mensen gezien te worden, en den indruk te geven, dat zij Godsdienstiger waren dan anderen. Maar zij, die aldus hun gedenkcedelen breed en de zomen hunner klederen groot maken, terwijl hun hart eng is en ontbloot van de liefde tot God en hun naaste, kunnen thans wel anderen bedriegen, maar ten laatste zullen zij zelven bedrogen uitkomen.

4. Zij streefden zeer ijverig naar den voorrang en naar meerderheid van gezag over anderen, en daarop verhovaardigden zij zich dan. Hoogmoed was de heersende zonde in de Farizeeën, de zonde, die hen het lichtelijkst omringde, en tegen welke onze Heere Jezus bij alle gelegenheden heeft getuigd.

a. Hij beschrijft hun hoogmoed, vers 6, 7. Zij begeerden en dongen naar ereplaatsen en betoon van eerbied. Bij alle gelegenheden, waarbij zij in het openbaar verschenen, zoals op feesten en in de synagogen, verwachtten zij, en verkregen zij ook naar den lust en begeerte van hun hart,

vooraanzitting en voorgestoelten. Hun werden de beste plaatsen en in alles de voorrang toegekend, als personen van groot aanzien en verdienste, en men kan zich gemakkelijk voorstellen, hoe dit hun naar den zin was, zij zochten de eersten te zijn, 3 Johannes 9. Het is niet de vooraanzitting en het zitten op de voorgestoelten, dat veroordeeld wordt, -*iemand* moet wel vooraan zitten-maar het beminnen er van. Als de mensen zoveel waarde hechten aan zo onbeduidend ene ceremonie als het zitten op de hoogste plaats, het voor anderen binnentreden in een vertrek en dergelijke nietigheden meer, als zij dit zoeken, zich hierop laten voorstaan, het kwalijk nemen als het hun niet wordt toegestaan, wat is dit dan anders dan een afgod te maken van zich zelven, er voor neer te vallen en hem te aanbidden-dat wel de ergste soort van afgoderij is! Dat is overal verkeerd, maar bovenal in de synagogen. Dáár ere te zoeken voor ons zelven waar wij komen om ere en heerlijkheid toe te brengen aan God, en ons voor Hem te verootmoedigen, dat is met God te spotten in plaats van Hem te dienen. David was gaarne bereid aan den dorpel van Gods huis te zijn, zo ver was hij er vandaan om er de vooraanzitting te begeren, Psalm 84:11. Het riekt naar hoogmoed en geveinsdheid als de mensen niet anders naar de kerk willen gaan, dan om er een fraaie vertoning te maken. Zij waren ook begerig naar eerbewijzingen en eretitels. Zij beminden *de begroetingen op de markten*, hadden het gaarne, dat de mensen den hoed voor hen afnamen en hun eerbied betoonden, als zij hen op straat tegenkwamen. O hoe het hun behaagde, hoe het hun ijdelheid streelde, als men hen aanwees en zei: *Dat is hij*, als men plaats voor hen maakte onder het volk op de markt: *Terug, daar komt een Farizeeër, maakt plaats voor hem!* en gecomplimenteerd te worden met den hogen en wijdsen titel Rabbi, Rabbi! Dit was spijs en drank en lekkernij voor hen, en daarin vonden zij evenveel voldoening als Nebukadnezar in zijn paleis toen hij zei: *Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb?* De begroetingen zouden hun niet half zoveel genoegen gedaan hebben, als zij niet op de markt waren geschied, waar ieder kon zien hoezeer zij geëerd werden, en hoe hoog zij bij het volk stonden aangeschreven. Het was slechts even voor Christus' tijd, dat de Joodse leraars, de meesters in Israël, den titel van Rabbi, Rab, of Rabban hadden aangenomen, waarvan de betekenis was *groot* of *veel*, en gebruikt werd in den zin van *Doctor* of *Mijnheer*. En zij legden daar zoveel nadruk op, dat zij als een grondregel stelden: *Hij, die zijn leermeester groet, en hem niet Rabbi noemt, maakt dat de Goddelijke Majesteit van Israël wijkt*, zoveel Godsdienstige waarde hechtten zij aan iets, dat toch niets anders was dan een blijk van welgemanierdheid! Dat hij, die onderwezen wordt in het woord, eerbied betoont aan hem, die hem onderwijst, is betamelijk: maar dat hij, die onderwijst, dit bemint en het eist, en misnoegd is zo het wordt nagelaten, dat is zondig en verfoeilijk, en in plaats van te onderwijzen, heeft hij nog de eerste les te leren in de school van Christus, namelijk nederigheid.

b. Hij waarschuwt Zijne discipelen er tegen om hun hierin gelijk te zijn, zij moeten hierin niet doen naar hun werken. *Doch gij zult niet Rabbi genaamd worden*, vers 8 enz. Hier is dus een verbod van hoogmoed. Er wordt hun hier verboden: *Ten eerste*. Om eretitels en heerschappij te eisen voor zich zelven, vers 8-10. Het wordt tweemaal herhaald: *Gij zult niet Rabbi genaamd worden, noch zult gij meesters genoemd worden, of gids*. Niet alsof het ongeoorloofd is burgerlijke beleefdheid te betonen aan hen, die onze voorgangers zijn in den Heere, integendeel, het is een blijk van eerbied en achting, die wij hun verschuldigd zijn, maar:

1. Christus' dienstknechten moeten den naam van Rabbi of Meester niet aannemen om zich hierdoor van anderen te doen onderscheiden. Het strookt niet met de eenvoudigheid van het Evangelie, dat zij de eerbewijzingen begeren en aannemen, die hun gegeven worden, die in de paleizen der koningen zijn.

2. Zij moeten het gezag en de heerschappij niet aannemen, welke door deze titels worden aangeduid, zij moeten niet meesterachtig zijn, niet heersen over hun broederen, of over het erfdeel Gods, alsof zij heerschappij hadden over het geloof der Christenen. Wat zij van den Heere hebben ontvangen, moeten allen ontvangen van hen, maar in andere dingen moeten zij hun mening en hun wil niet als regel en maatstaf stellen voor andere mensen, en er onbepaalde gehoorzaamheid aan eisen. De redenen voor dit verbod zijn

a. *Een is uw Meester, namelijk Christus*, vers 8, en wederom in vers 10. Christus is onze Meester, onze Leraar, onze Gids. Als George Herbert den naam *van Christus* noemde, voegde hij er gewoonlijk bij "Mijn Meester". Christus alleen is onze Meester, leraren zijn slechts de ondermeesters in de school van Christus. Christus alleen is de Meester, de grote Profeet, dien wij moeten horen, en door wie wij ons moeten laten regeren en besturen, wiens woord ons ene Godsspraak en ene wet moet zijn, Zijn *Voorwaar Ik zeg u*, moet ons genoeg wezen. En zo Hij alleen onze Meester is, dan is het in Zijne dienstknechten een wederrechtelijke toe-eigening van Christus' eer, die Hij aan geen ander zal geven, indien zij zich aanstellen als dictators, en aanspraak maken op onfeilbaarheid en oppermacht.

b. *Gij zijt allen broeders*. Leraren zijn niet slechts broeders van elkaar, maar ook van het volk, en daarom voegt het hun niet om meesters te zijn. En wij zijn allen jongere broeders, want anders zou de oudste op voortreffelijkheid in hoogheid en sterkte of macht voor zich aanspraak maken, Genesis 49:3. Om dat te vermijden en te voorkomen is Christus zelf de eerstgeborene onder vele broederen, Romeinen 8:29. Gij zijt allen broeders, gelijk gij allen discipelen zijt van dezelfden Meester. Schoolmakkers zijn broeders, en moeten als zodanig elkaar helpen om hun lessen te leren, maar het zal volstrekt niet toegestaan worden, dat een der scholieren op des meesters plaats gaat zitten en de wet voorschrijft aan de school. Indien wij allen broeders zijn, dan moeten wij niet vele meesters zijn, Jakobus 1:3.

Ten tweede. Hun wordt verboden zulke titels aan anderen te geven, vers 9, *Gij zult niemand uwen vader noemen op de aarde, stelt niemand aan tot vader van uwen Godsdienst, dat is, tot stichter, leider of bestuurder er van*. De vaders van ons vlees moeten vaders genaamd worden, en als zodanig moeten wij hen ontzien, maar God alleen moeten wij erkennen als den Vader der geesten, Hebreeën 12:9. Onze Godsdienst moet niet ontleend worden aan, of afhankelijk zijn van, enigen mens. Wij zijn wedergeboren tot het geestelijk en Goddelijk leven niet uit vergankelijk zaad, maar door het woord Gods, niet uit den wil des vlezes, noch uit den wil des mans, maar uit God. Wij moeten niet zweren bij het woord van enig schepsel, van de wijsten noch de besten. Paulus noemt zich *een vader* van hen, voor wier bekering hij het middel geweest is. 1 Corinthiërs 4:15, Filemon 10, maar hij maakt er geen aanspraak op om over hen te heersen, en hij gebruikt dien titel niet om gezag aan te duiden, maar genegenheid. Daarom noemt hij hen niet zijn aan hem *verplichte*, maar zijn *lieve* kinderen, 1 Corinthiërs 4:14. De reden, hiervoor gegeven is: *Een is uw Vader, namelijk die in* de *hemelen is*. God is onze Vader, en is alles in alles in onzen Godsdienst. Hij is er de bron van en de stichter, Hij is er het leven van en de Heere, van Hem alleen als den oorsprong, is ons geestelijk leven afgeleid en voortgevloeid, van Hem is het afhankelijk. Hij is de Vader der lichten, Jakobus 1:17, die ene Vader, uit wie, door wie en tot wie alle dingen zijn, en wij in Hem. Daar Christus ons geleerd heeft te zeggen: Onze Vader, die in de hemelen zijt, zo laat ons niemand vader noemen op aarde, geen mens, want de mens is een worm, uit het stof der aarde gevormd als wij, en inzonderheid niet op aarde, want op aarde is de mens zondig, er is niemand op aarde

rechtvaardig, niemand, die goed doet en niet zondigt, en daarom is niemand geschikt om vader genoemd te worden. Hier is een voorschrift van nederigheid en wederzijdse onderdanigheid, vers 11, *De meeste van u zal uw dienaar zijn*, zich niet slechts zo noemen (wij weten van iemand, die zich *Servus servorum Dei -Knecht der knechten Gods, noemt*, maar handelt als rabbi, en vader, en meester, en *Dominus Deus noster -De Heere onze God*, en wat al niet meer! maar hij zal dit zijn. Neem het als een belofte. *Hij zal de meeste geacht worden, en het hoogst staan aangeschreven in de gunst van God, die het onderdanigst en dienstvaardigst is*. Of als een voorschrift, een bevel: *Hij, die bevorderd is tot ene waardigheid, een* post *van vertrouwen en eer in de kerk, laat die uw dienstknecht zijn. Laat hem niet denken, dat zijne ereplaats gemak voor hem meebrengt, neen, hij, die de meeste is, is niet een heer maar een dienaar*. Paulus, die zijn voorrecht kende, zowel als zijn plicht, heeft zich, hoewel van allen vrij zijnde, allen dienstbaar gemaakt, 1 Corinthiërs 9:19, en onze Meester heeft er bij Zijne discipelen herhaaldelijk op aangedrongen om nederig te zijn, en zich zelven te verloochenen, zachtmoedig en voorkomend te wezen, en overvloedig te zijn in alle dienstbetoon der Christelijke liefde, en daarvan heeft Hij zelf ons het voorbeeld gegeven. Een goede reden voor dit alles, vers 12.

Ten eerste. De straf, bestemd voor de hoogmoedigen: *Wie zich zelven verhogen zal, die zal vernederd worden*. Indien God hun bekering geeft, dan zullen zij vernederd worden in hun eigen ogen, en er zich zelven om verfoeien. Indien zij zich niet bekeren, dan zullen zij vroeg of laat vernederd worden in de ogen der wereld. Op het toppunt van zijne hoogheid en zijn hoogmoed is Nebukadnezar tot een metgezel en gelijke der dieren geworden, werd Herodes tot een prooi der wormen gemaakt, en Babylon, dat gezeten was als een koningin, werd de smaad der natiën. De trotse priesters heeft God verachtelijk en onwaardig gemaakt, Maleachi 2:9, en den profeet, die valsheid leert, heeft Hij de staart doen worden, Jesaja 9:14. Maar indien er op de hovaardigen al gene merktekenen der vernedering gezet worden in deze wereld, dan zal toch de dag komen, wanneer zij *tot versmaadheden en tot eeuwige afgrijzing zullen ontwaken*, Daniël 12:2, zo overvloedig vergeldt de Heere degenen, die hoogmoed bedrijft! Psalm 31:24.

Ten tweede. De bevordering, weggelegd voor de nederigen. *Wie zich zelven zal vernederen, die zal verhoogd worden*, Nederigheid is het versiersel, dat kostelijk is voor God. In deze wereld hebben de nederigen de eer van welaangenaam te zijn aan den heiligen God, en geacht te zijn door wijze en vrome mensen, bekwaam gemaakt te zijn voor, en ook dikwijls geroepen te worden tot, de meest-eervolle bedieningen, want eer is gelijk de schaduw, die vliedt voor hen, die haar najagen en haar willen grijpen, maar hen daarentegen volgt, die voor haar vlieden. In de andere wereld echter zullen zij, die zich met berouw over hun zonden en in gehoorzaamheid aan God en inschikkelijkheid jegens hun broederen hebben verootmoedigd, verhoogd worden om den troon der ere te verwerven, en niet alleen erkend maar ook gekroond worden ten overstaan van engelen en van mensen.

Mattheus 23:13-33

In deze verzen hebben wij een achtvoudig wee, door onzen Heere Jezus Christus uitgesproken tegen de Farizeeën, als even zoveel donderslagen of bliksemen van den berg Sinaï. Drie *weeën* hebben al een zeer schrikkelijk aanzien, Openbaring 8:13, 9:12, maar hier zijn acht weeën, in tegenstelling met de acht zaligsprekingen, Mattheus 5:3. Het Evangelie heeft zijne weeën, zowel als de wet, en de vervloekingen van het Evangelie zijn van alle vervloekingen het zwaarst. Deze weeën zijn des te merkwaardiger, niet slechts om het gezag, maar ook om de nederigheid en zachtmoedigheid van Hem, die ze uitsprak. Hij kwam om te zegenen, en beminde het om te zegenen, maar als Zijn toorn ontstoken is, dan is daar gewis oorzaak voor, en wie zal bidden voor hem, tegen wie de grote Voorbidder Zijne weeën uitspreekt? Een wee van Christus is een wee, waarvoor geen herstel is te hopen. Dit is hier het refrein van het lied, en het is een zware toon, die er in gehoord wordt.

Wee u, gij schriftgeleerden, en Farizeeën, gij geveinsden! De Schriftgeleerden en Farizeeën waren geveinsden, dat is het, waarin al het overige van hun slecht karakter als opgesomd is, het was de zuurdesem, die den smaak gaf aan alles wat zij zeiden en deden. Een geveinsde is een toneelspeler in den Godsdienst-(dat is de oorspronkelijke betekenis van het woord) hij stelt de daden en handelingen voor van iemand, die hij niet is noch zijn mag, of wellicht ook niet wezen wil. Geveinsden zijn in een zeer treurigen, rampzaligen toestand.

Wee de geveinsden, dat zei Hij, wiens zeggen, dat hun toestand rampzalig is, dien toestand ook rampzalig maakt. IJdel is hun Godsdienst terwijl zij leven, groot is hun verderf als zij sterven. Aan elk der weeën, tegen de schriftgeleerden uitgesproken, is de reden waarom toegevoegd, elk dier redenen bevat een afzonderlijke misdaad, die hun ten laste wordt gelegd, en het oordeel van Christus over hen rechtvaardigt, want Zijn wee, Zijn vloek, is nooit zonder oorzaak.

I. Zij waren gezworen vijanden van het Evangelie van Christus, en bijgevolg van de zaligheid der zielen, vers 13. *Gij sluit het koninkrijk der hemelen voor de mensen*, dat is: gij doet alles wat gij kunt om de mensen af te houden van het geloof in Christus, en aldus het koninkrijk binnen te gaan. Christus is gekomen om het koninkrijk der hemelen te openen, dat is: om een versen en levenden weg voor ons bloot te leggen, die er heenvoert, de mensen er toe te brengen om onderdanen te worden van dat koninkrijk. Nu hadden de schriftgeleerden en Farizeeën, die gezeten waren op den stoel van Mozes, en er aanspraak op maakten den sleutel der kennis te bezitten, hun bijstand hiertoe moeten verlenen, door die Schriften van het Oude Testament te openen, die op den Messias en Zijn koninkrijk wezen, zij hadden er den waren zin en betekenis van moeten aanduiden. Zij, die het op zich hadden genomen Mozes en de profeten te verklaren, hadden het volk behoren te tonen, hoe zij van Christus hebben getuigd, dat Daniël's weken ten einde liepen, dat de scepter van Juda was geweken, en dat het nu de tijd was dat de Messias zou verschijnen. Aldus hadden zij dat grote werk kunnen vergemakkelijken, en duizenden kunnen helpen om in den hemel te komen, maar in plaats hiervan, hebben zij het koninkrijk der hemelen toegesloten. Zij legden er zich op toe, om aan te dringen op de vervulling der ceremoniële wet, die nu op het punt was van te verdwijnen, de profetieën achter te houden, die nu stonden vervuld te worden, en in het hart des volks vooroordelen te scheppen en te voeden tegen Christus en Zijne leer.

1. Zij gingen zelven niet in. *Heeft iemand uit de oversten in Hem geloofd, of uit de Farizeeën?* Johannes 7:48. Neen, zij waren te trots om zich neer te buigen tot het geringe, te vormelijk om zich te kunnen verzoenen met Zijne eenvoudigheid. Zij hielden niet van een Godsdienst, die zo aandrong op nederigheid, zelfverloochening, verachting van de wereld en geestelijke aanbidding. Berouw en bekering was de deur, die toegang gaf tot dit koninkrijk, en niets kon onaangenamer zijn voor de Farizeeën, die zich zelven rechtvaardigden en bewonderden, dan zich te moeten bekeren, dat is: zich zelven te beschuldigen, te vernederen en te verfoeien. Daarom zijn zij zelven niet ingegaan, maar dat was nog niet alles.

2. Zij wilden degenen, die ingaan zouden niet laten ingaan. Het is slecht om zelf van Christus weg te blijven, maar erger nog is het, om anderen van Hem af te houden. Toch is dit gewoonlijk de wijze van doen der geveinsden, zij beminnen het niet, dat iemand hen voor zal wezen in den Godsdienst, of beter zal zijn dan zij. Door zelven niet in te gaan, waren zij ook ene hindernis voor velen, want, daar zij zo groot een invloed hadden op het volk, hebben de scharen het Evangelie verworpen, alleen omdat hun leiders het verwierpen. Daarenboven hebben zij het ook tegengestaan, dat Christus de zondaren ontving, Lukas 7:39, en dat zondaren Christus ontvingen en onthaalden. Zij verdraaiden en verdierven Zijne leer, weerstonden Zijne wonderen, twistten met Zijne discipelen, en stelden Hem en Zijne inzettingen aan het volk voor in het meest valse en hatelijkste licht. Zij slingerden hun banbliksems tegen hen, die Hem beleden, en gebruikten al hun vernuft en al hun macht voor hun boosaardige doeleinden tegen Hem. Aldus hebben zij het koninkrijk der hemelen gesloten, zodat zij, die er in wilden gaan, het geweld moesten aandoen, Hoofdstuk 11:12, door ene schare van schriftgeleerden en Farizeeën, en al de hinderpalen en moeilijkheden, die zij hun in den weg legden, moesten heendringen. Hoe goed is het voor ons, dat onze zaligheid niet gelegd is in de handen van enigen mens, of van een gezelschap van mensen in de wereld, want indien dit wèl zo ware, het zou met ons gedaan zijn. Zij, die uitsluiten uit de kerk, zouden wel gaarne uitsluiten uit den hemel, zo zij slechts konden, maar de boosaardigheid der mensen kan de belofte Gods aan Zijne uitverkorenen niet teniet doen. Geloofd zij God hiervoor.

II. Zij maken den Godsdienst en de gedaante der Godzaligheid tot een dekmantel van hun geldgierige praktijken en begeerten, vers 14. Merk hier op:

1. Waarin hun boze praktijken bestonden: zij aten de huizen der weduwen op, hetzij door zich zelven en hun volgelingen door haar te laten onthalen, en dan moest dit onthaal voor mannen van hun aanzien zo kostelijk mogelijk wezen, of door zich in te dringen in hare genegenheid, en zich aldus tot de beheerders van hare goederen te maken, die hun dan allicht ten prooi vielen. Immers, wie zou het wagen van mannen als zij waren rekenschap te vorderen? Wat zij beoogden was zich zelven te verrijken, en daar dit hun voornaamste doel en streven was, werden alle overwegingen van recht en billijkheid ter zijde gelegd, en werden zelfs de huizen der weduwen daaraan opgeofferd. Weduwen zijn personen van het zwakkere geslacht in haar zwaksten toestand, gemakkelijk te misleiden, en daarom hebben zij ze tot hun prooi gemaakt. Zij aten diegenen op, die zij naar de wet ván God zeer bijzonder moesten beschermen en helpen. Er is in het Oude Testament een wee tegen hen, die de weduwen tot hun buit maken, Jesaja 10:12, en Christus versterkte dit wee door er Zijn wee aan toe te voegen. God is de Rechter der weduwen, zij zijn Zijne bijzondere zorg, Hij zal hare landpalen vastzetten, Prediker 15:25. Hij trekt zich hare zaak aan, Exodus 22:22, 23. Toch waren zij het, wier huizen de Farizeeën bij menigten opaten, zo gulzig waren zij om hun buik te vullen met de schatten der goddeloosheid! Hun opeten duidt niet slechts begeerlijkheid aan, maar ook wreedheid in hun

verdrukken, zoals die beschreven is in Micha 3:3. Zij eten het vlees en stropen de huid af. En ongetwijfeld deden zij dit alles onder den schijn van de wet, want zij deden het zo behendig, dat er geen aanmerking op gemaakt werd, en men hen er dus niet om laakte, zodat ook de eerbied des volks voor hen er niet door verminderde.

2. Wat de dekmantel was, waaronder zij die boze praktijken verborgen: *onder de schijn van lang te bidden*. Zeer lang, voorwaar! waren die gebeden, indien het waar is wat sommigen der Joodse schrijvers ons zeggen, namelijk dat zij drie uren achter elkaar doorbrachten met de formules van overdenking en gebed, en dat wel driemaal per dag, hetgeen meer is dan een oprechte ziel, die het zich ten plicht stelt innerlijk met God te zijn in het gebed, over het algemeen zou durven beweren te doen. Maar voor de Farizeeën was dit gemakkelijk genoeg, daar zij het nooit deden uit plichtgevoel, maar altijd een winstgevend bedrijf maakten van het uiterlijk vertoon er van. Op die wijze verkregen zij hun rijkdom, en hielden zij hun grootheid staande. Het is niet waarschijnlijk, dat deze lange gebeden voor de vuist werden uitgesproken, want, gelijk Ds. Baxter zegt, dan zouden de Farizeeën veel meer de gave des gebeds hebben gehad dan de discipelen van Christus. Veeleer waren het geschreven formulieren van gebed, die in gebruik onder hen waren, en die zij opzeiden zoals de papisten hun rozenkrans. Christus veroordeelt hier gene lange gebeden, alsof die op zich zelve veinzerij waren, ja, als er niet een grote schijn van goed in geweest ware, dan zouden zij ze niet als een voorwendsel of dekmantel gebruikt hebben, en die dekmantel moet wel zeer dik geweest zijn om er zulke boze praktijken onder te kunnen verbergen. Christus zelf bleef den nacht over in het gebed tot God, en er is ons bevolen te bidden zonder ophouden, dat is, zonder al te snel op te houden. Waar vele zonden te belijden zijn, en vele behoeften, om wier vervulling gebeden moet worden, en vele zegeningen, waarvoor dankzegging gedaan moet worden, daar is aanleiding om lang te bidden. Maar de lange gebeden der Farizeeën bestonden uit ijdele herhalingen, en zij dienden slechts als voorwendsel. Hierdoor kregen zij den naam van bij uitstek vrome mensen te zijn, die het gebed liefhadden en de gunstgenoten des hemels waren. En hierdoor deden zij het volk geloven dat het niet mogelijk was, dat mannen als dezen hen konden bedriegen, en dus: gelukkig de weduwe, die een Farizeeër tot een beheerder van haar vermogen en tot voogd over hare kinderen kon krijgen! Terwijl zij dus op de vleugelen des gebeds opwaarts schenen te stijgen naar den hemel, was hun oog evenals dat van den wouw, op hun prooi op aarde gericht, het ene of andere huis ener weduwe, dat hun aanstond. Zo was de besnijdenis de dekmantel der begeerlijkheid van de Sichemieten, Genesis 34:22, 23, het betalen ener gelofte te Hebron den schonen schijn, waarachter zich Absaloms rebellie verborg, 2 Samuel 15:7, een vasten te Jizreël moet den moord op Naboth bedekken, en de uitroeiing van Baäl is de voetbank voor Jehu's eerzucht. Onder voorwendsel van lange gebeden voor de doden, het lezen van de mis en het zingen van lijkzangen, en ik weet niet wat meer, verrijken de Roomse priesters zich zelven door de huizen van weduwen en wezen op te eten. Het is niets nieuws dat de gedaante der Godzaligheid gebruikt wordt als een dekmantel voor de grootste gruwelen. Maar geveinsde vroomheid, hoe straffeloos zij ook blijve voor het ogenblik, zal als een dubbele ongerechtigheid gerekend worden *in den dag, wanneer God de verborgen dingen der mensen zal oordelen*.

3. Het oordeel, dat hierom over hen wordt uitgesproken. *Daarom zult gij te zwaarder oordeel ontvangen*. Er zijn trappen van veroordeling, er zijn sommigen wier zonde onverschoonbaarder is, en wier verderf dus ondraaglijker zijn zal. Het voorwenden van godsdienstigheid, waarmee de geveinsden hun zonde thans bedekken of verontschuldigen, zal weldra hun oordeel verzwaren. Zo groot is de bedrieglijkheid de zonden, dat de zaak zelf, door welke de zondaren hun zonde menen te

kunnen verzoenen, tegen hen zal zijn, en hun zonde nog zondiger zal maken. Het is treuriger voor den misdadiger, als wat hij ter zijner verdediging aanvoert, juist zijne misdaad blijkt te zijn, en zijne pleitrede-*Wij hebben in Uwen naam geprofeteerd*, en in Uwen naam lange gebeden gedaan, de beschuldiging, tegen hen ingebracht, nog verzwaart.

III. En terwijl zij nu zulke vijanden waren van de bekering der zielen tot het Christendom, waren zij uiterst ijverig in het verderven der zielen, door ze tot hun eigen partij te brengen. Zij hebben het koninkrijk der hemelen gesloten voor hen, die zich tot Christus wilden wenden, maar intussen omreisden zij zee en land om jodengenoten te maken voor zich zelven, vers 15. Merk hier op:

1. Hun lofwaardigen ijver om proselieten te maken voorden Joodsen Godsdienst, niet slechts proselieten der poort, die zich tot niets meer verplichtten dan het houden der zeven geboden van de kinderen Noachs, maar proselieten der gerechtigheid, die zich geheel en al wijdden aan al de plechtigheden van den Joodsen Godsdienst, want dezen begeerden zij het meest, voor een van de zodanige, al was het er maar een, omreisden zij zee en land, gebruikten zij menige kunstgreep, legden zij allerlei lagen, reden en liepen zij, en zwoegden zij onvermoeid. En wat hadden zij er mede op het oog? Niet de ere Gods en het heil der zielen, maar de eer bij de mensen, dat zij proselieten maakten, en het voordeel, dat zij van hen trokken, als zij tot proselieten gemaakt waren. Het maken van proselieten, als het is tot de waarheid en oprechte Godsvrucht, en als het geschiedt met een goede bedoeling, is een goed werk, wel waardig om er zich alle moeite voor te getroosten. De waardij der zielen is zo groot, dat niets te veel moet zijn voor ons, om ene ziel van den dood te redden. De ijver der Farizeeën hierin kan wel het verzuim in het licht stellen van velen, van wie men zou denken, dat zij van betere beginselen uitgaan, maar die er gene moeite of kosten voor over hebben om het Evangelie bekend te maken. Om een proseliet te maken, moet zee en land omreisd worden, alle wegen en middelen moeten beproefd worden, eerst het ene, dan het andere, allen weinig genoeg, maar allen ruimschoots beloond, zo het doel bereikt wordt. Vleselijk-gezinde mensen deinzen nooit terug voor de nodige moeite of inspanning om hun vleselijke doeleinden tot stand te brengen, als er ter bevordering van hun eigen belang een proseliet gemaakt moet worden, dan zullen zij zee en land omreizen om hem te maken, veeleer dan in hun belang te worden teleurgesteld.

2. Hun gevloekte goddeloosheid in hun misbruik maken van de door hen gemaakte proselieten. *Gij maakt hem terstond tot een discipel der Farizeeën. en dan neemt hij ook al de meningen der Farizeeën in zich op, en aldus maakt gij hem een kind der hel, tweemaal meer dan gij zijt.* De geveinsden, die zich erfgenamen des hemels wanen, zijn in het oordeel van Christus de kinderen der hel. De oorsprong hunner geveinsdheid is uit de hel, want de duivel is de vader der leugens, en de strekking hunner geveinsdheid is naar de hel, dat is het land, waartoe zij behoren, het erfdeel, waarvan zij de erfgenamen zijn. Zij worden kinderen der hel genoemd wegens hun ingewortelde vijandschap tegen het koninkrijk der hemelen, hetgeen de aard en het beginsel was der Farizeeën. Hoewel nu allen, die boosaardiglijk het Evangelie tegenstaan, kinderen der hel zijn, zijn er toch sommigen, die dit tweemaal meer zijn dan anderen, zij zijn woester, boosaardiger, meer dweepziek. Verdorven proselieten zijn gewoonlijk de grootste dwepers, de leerlingen streefden de meesters voorbij:

1. De Farizeeën zagen zelf wel het dwaze in van de lasten, die zij den mensen oplegden, en in hun hart lachten zij om de gedweeheid van hen, die er zich aan onderwierpen, maar hun proselieten

waren er vol vuur en ijver voor. Zwakke hoofden zullen gemeenlijk bewondering hebben voor dat uitwendig vertoon en voor de plechtigheden, die verstandige lieden, (hoe zij ze ook om politieke redenen in bescherming mogen nemen) niet anders kunnen dan minachten.

2. In woede tegen het Christendom. De proselieten waren gans bereid de beginselen aan te nemen, die hun listige leiders hun zo gaarne wilden inboezemen, en zo werden zij dan heftig vijandig aan de waarheid. De bitterste vijanden, die de apostelen te eniger plaats ontmoetten, waren de Helleense Joden, die meestal proselieten waren, Handelingen 13:45, .14:2-19, 17:5, 18:6 -. Paulus, een discipel der Farizeeën, heeft bovenmate tegen de Christenen gewoed, Handelingen 26:11, terwijl zijn leermeester, Gamaliël, gematigder scheen te zijn.

IV. Hun zoeken naar werelds gewin voor zich zelven, veel meer dan de ere Gods, leidde hen er toe om valse, niet te rechtvaardigen onderscheidingen te maken, waarmee zij het volk tot gevaarlijke dwalingen brachten, inzonderheid ten opzichte van eden, die, als een blijk van een algemeen Godsdienstig bewustzijn, door alle volken als heilig werden geacht, vers 16. *Gij blinde leidslieden*. Het is treurig te denken aan zo velen, die onder de leiding zijn van de zodanige, die zelf blind zijn, die het ondernemen anderen den weg te wijzen, dien zij zelf niet weten, omdat zij hem niet willen weten.

Hun wachters zijn allen blind, Jesaja 56:10, en maar al te dikwijls heeft het volk dit gaarne, en zeggen zij tot de zieners: *ziet niet*. Maar het is een treurige toestand, als de leiders des volks verleiders zijn, Jesaja 9:15. Hoewel de toestand nu zeer treurig is van hen, wier leidslieden blind zijn, is toch de toestand van die blinde leiders zelven niet minder rampzalig. Christus spreekt een wee uit over de blinde leidslieden, die van het bloed van zo velen rekenschap zullen hebben te geven. Om nu hun blindheid te bewijzen, wijst Hij inzonderheid op het zweren, en toont aan, hoe verdorven casuïsten zij zijn. Hij noemt de leerstelling, door hen onderwezen. Zij veroorloofden het zweren bij schepselen, mits zij aan den dienst van God waren gewijd, en in enigerlei betrekking tot Hem stonden. Zij veroorloofden te zweren bij den tempel en het altaar, hoewel zij het werk waren van der mensen handen, bestemd om de dienaren te zijn van Gods eer, maar niet om er deelgenoten van te zijn. Een eed is een beroep op God, op Zijne alwetendheid en gerechtigheid, en dit beroep nu te doen op een schepsel, is dat schepsel in de plaats van God te stellen. Deuteronomium 6:13. Zij onderscheidden tussen een eed bij den tempel en een eed bij het goud van den tempel, een eed bij het altaar en een eed bij de gave op het altaar, den laatsten eed maakten zij bindend, maar niet den eersten. Hier was een dubbele goddeloosheid. *Ten eerste*. Dat er eden waren, waarvan zij zich ontsloegen, en die zij dus gering achtten, daar zij vonden dat men niet gehouden was om door zulk een eed de waarheid te bevestigen of ene belofte na te komen. Zij hadden niet behoren te zweren bij den tempel of het altaar, maar toen zij er bij gezworen hadden, waren zij aan het woord van hun mond gebonden. Die leer kan niet wezen uit den God der waarheid, die woordbreuk in bescherming neemt. Eden zijn snijdende werktuigen. daar moet niet mede gespeeld worden. *Ten tweede*. Dat zij het goud hoger stelden dan den tempel, en de gave dan het altaar, ten einde het volk te bewegen gaven op het altaar te brengen, en goud in de schatkist des tempels, waardoor zij op winst voor zich zelven hoopten. Zij, die het goud tot hun hoop hadden gemaakt, en wier ogen verblind waren door geschenken in het verborgen, waren grote vrienden van het Corban, en, gewin hun Godsvrucht zijnde, wisten zij door duizend kunstgrepen den Godsdienst aan hun wereldse belangen dienstbaar te maken. Verdorven leiders der kerk maken iets zondig of niet zondig, al naar dat met hun belangen strookt, en zij leggen veel groter nadruk op hetgeen met hun eigen gewin in verband staat dan op hetgeen strekt tot Gods eer en het heil der zielen. Hij toont de dwaasheid en ongerijmdheid van die

onderscheiding, vers 17-19. *Gij dwazen en blinden!* Het was in den weg van noodzakelijke bestraffing, niet van toornig verwijt, dat Christus hen *dwazen* noemt. Laat het *ons* genoeg zijn om uit het woord der wijsheid de dwaasheid van zondige meningen en handelingen aan te tonen, maar aan Christus, die weet wat er in den mens is, en ons verboden heeft *gij dwaas!* te zeggen, moet het overgelaten worden, om die hoedanigheid op iemands karakter toe te passen. Om hen van dwaasheid te overtuigen beroept Hij zich op hen zelven. *Welk is meerder? het goud (de gouden vaten en sieraden, of het goud in de schatkist), of de tempel, die het goud heiligt, de gave, of het altaar, dat de gave heiligt?* Zij, die bij het goud van den tempel zwoeren, moeten het als heilig hebben beschouwd, maar wat maakte het heilig, zo niet de heiligheid van den tempel, tot den dienst waarvan het was bestemd? Daarom kan de tempel niet minder heilig zijn dan het goud, maar moet hij heiliger zijn, want het mindere wordt gezegend en geheiligd door het meerdere, Hebreeën 7:7. De tempel en het altaar waren bestendig Gode gewijd, het goud en de gave kwamen slechts in de tweede plaats. Christus is ons altaar, Hebreeën 13:10, onze tempel, Johannes 2:21. Want Hij is het, die al onze gaven heiligt, en ze Gode aangenaam maakt, 1 Petrus 2:5. Zij, die hun werken stellen in de plaats van Christus' gerechtigheid ter hunner rechtvaardigmaking, maken zich schuldig aan de ongerijmdheid der Farizeeën, die de gave boven het altaar hebben geschat. Ieder waar Christen is een levende tempel, en uit kracht daarvan zijn hem de gewone dingen geheiligd, den reinen zijn alle dingen rein, Titus 1:15, en de ongelovige man is geheiligd door de (gelovige) vrouw, 1 Corinthiërs 7:14. Hij herstelt hun dwaling, vers 20-22, door al de eden, die zij hadden uitgedacht, terug te brengen tot de bedoeling van een eed, welke is: Bij den naam des Heeren, zodat een eed bij den tempel, of het altaar, of den hemel, hoewel in den vorm slecht, evenwel bindend is. Ene verbintenis, die niet aangegaan had moeten zijn, is, als zij aangegaan *is*, bindend. Hij, die bij het altaar zweert, moet niet denken, dat hij zich van zijne verplichting kan ontslaan door te zeggen: *Het altaar is slechts hout en steen en koper*, want zijn eed zal op de sterkst mogelijke wijze tegen hem verklaard worden, want hij was schuldig, en de verplichting wordt er eerder sterker door, dan dat zij er door wordt vernietigd. Daarom moet een eed bij het altaar zo verklaard worden, dat het is een eed bij het altaar en alles wat er op is, want het bijbehorende gaat mede met de zaak, waar het bij behoort. En hetgeen er op is aan God geofferd zijnde, was het zweren bij het altaar en hetgeen er op is, eigenlijk een aanroepen van God tot getuige, want het was het altaar Gods, en die er heenging, ging tot God, Psalm 43:4, 26:6. Hij, die zweert bij den tempel, en begrijpt wat hij doet, moet dan wel begrijpen, dat de grond voor zodanige eerbied voor den tempel niet is, dat het een fraai huis is, maar dat het het huis Gods is, gewijd aan Zijn dienst, de plaats, die Hij verkoren heeft om er Zijn naam te stellen, en daarom zweert hij dan bij den tempel, en bij dien, die daarin woont. Dáár heeft het Hem behaagd zich op een bijzondere wijze te openbaren en tekenen te geven van Zijne tegenwoordigheid, zodat hij, die er bij zweert, zweert bij Hem, die gezegd heeft: *Dit is Mijne rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen*. Goede Christenen zijn tempelen Gods, en de Geest Gods woont in hen, 1 Corinthiërs 3:16, 6:19, en wat hun gedaan wordt, beschouwt God als aan Hem zelven gedaan. Hij, die een Godvruchtige grieft, grieft hem en den Geest, die in hem woont, Efeziërs 4:30. Indien iemand zweert bij den hemel, zondigt hij, Hoofdstuk 5:34, toch wordt hij daarom niet ontslagen van de verplichting, die hij door zijn eed op zich genomen heeft. Neen, God zal hem doen weten, dat de hemel, waarbij hij zweert, Zijn troon is, Jesaja 66:1, en hij, die zweert bij den troon, beroept zich op Hem, die er op gezeten is, die gegriefd zijnde om de belediging, die Hem aangedaan is in den vorm van den eed, voorzeker vertoornd zal wezen door de nog zwaardere belediging, Hem aangedaan in het schenden er van. Christus zal het ontwijken van den plicht, opgelegd door een plechtigen eed, niet goedkeuren, al is er nog zulk een schoonschijnende reden voor bij te brengen.

V. Zij waren streng en stipt in de kleine bijzonderheden der wet, maar onverschillig en loszinnig omtrent de gewichtiger zaken, vers 23, 24. Zij namen het aangezicht aan in de wet, Maleachi 2:9, kozen zich de plichten uit, die met hun lust of met hun belangen strookten. De oprechte gehoorzaamheid is algemeen, betoont zich in alles, en hij, die uit het rechte beginsel aan enigerlei wet van God gehoorzaamt, merkt op al Zijne geboden, Psalm 119:6. Maar de geveinsden, die in den Godsdienst voor zich zelven handelen, en niet voor God, zullen in den Godsdienst niet meer doen dan hetgeen dienstbaar is voor hen zelven. Deze partijdigheid, dit aannemen van het aangezicht in de wet van de schriftgeleerden en Farizeeën blijkt hier in twee zaken.

1. Zij merkten op kleinere plichten, maar lieten de grotere na. Zij waren zeer stipt in het betalen van tienden, zolang het de munte, en de dille en den komijn gold. Hun nauwkeurigheid in het vertienen daarvan kostte hun niet veel, maar het werd hoog geroemd, en bezorgde hun heel goedkoop een roep van vroomheid. De Farizeeër roemde: Ik geef tienden van alles wat ik bezit, Lukas 18:12. Maar waarschijnlijk hadden zij daar hun eigen doel mede, en zullen zij er baat bij gevonden hebben, want de priesters en Levieten, aan wie de tienden betaald werden, waren op hun hand, en wisten wel hoe hun deze vriendelijkheid te vergelden. Het betalen van tienden was hun plicht, en werd door de wet geëist. Christus zegt hun, dat zij dit niet moeten nalaten. Iedereen behoort bij te dragen tot de instandhouding van den openbaren eredienst, tienden terug te houden wordt genoemd God te beroven, Maleachi 3:8-10. Die onderwezen worden in het woord, en niet mededelen van alle goederen degenen, die hen onderwijst, staan nog achter bij de Farizeeën. Maar waar Christus hen om veroordeelt is, dat zij *het zwaarste der wet* nalieten, *namelijk het oordeel en de barmhartigheid, en het geloof*, en hun nauwkeurigheid in het betalen van tienden was, indien al niet om als boete of verzoening te dienen tegenover God, tenminste wel om het nalaten van deze zwaardere zaken voor de mensen te verontschuldigen. Al de dingen van Gods wet zijn gewichtig, maar die zijn het gewichtigst, welke het meest ene uitdrukking, een blijk, zijn van de innerlijke heiligheid van het hart, de voorbeelden van zelfverloochening, van minachting voor de wereld, en onderworpenheid aan God, waarin het leven van den Godsdienst is gelegen. Oordeel en barmhartigheid jegens de mensen en geloof in God zijn de zwaarste dingen der wet, het goede, dat de Heere God van ons eist, Micha 6:8, recht te doen, weldadigheid lief te hebben en ootmoediglijk te wandelen met God. Dit is de gehoorzaamheid, die beter is dan offerande. Het oordeel wordt gesteld boven de offerande, Jesaja 1:11. Rechtvaardig te zijn voor de priesters in hun tienden te geven, en ieder ander te bedriegen en te benadelen, dat is spotten met God en ons zelven misleiden. De weldadigheid wordt ook boven het offer gesteld, Hosea 6:6. Hen te voeden, die zich mesten met het voornaamste van de offeranden des Heeren, en tegelijk de ingewanden der barmhartigheid toe te sluiten voor een broeder of zuster, die naakt is, gebrek heeft aan het dagelijkse voedsel, aan den priester de tienden te betalen voor de munte, en een stuksken brood te weigeren aan Lazarus, is blootgesteld te zijn aan het oordeel zonder barmhartigheid, hetwelk het deel zal zijn van hen, die aanspraak maakten op oordeel en gene barmhartigheid getoond hebben. En evenmin zullen oordeel en barmhartigheid van nut zijn zonder geloof in de Goddelijke openbaring, want God wil geëerd worden in Zijne waarheid, zowel als in Zijne wetten.

2. Zij lieten de geringere zonden na, maar bedreven de grotere, vers 24, *Gij blinde leidslieden*, zo had Hij hen ook tevoren genoemd, vers 16, wegens hun verdorven lering. Hier noemt Hij hen aldus wegens hun verdorven leven, want hun voorbeeld was evenzeer ene leiding als hun leer, en ook hierin waren zij blind en partijdig. *Gij blinde leidslieden, die de* mug *uitzijgt en den kameel doorzwelgt.* in hun leer zegen zij de mug uit, waarschuwden zij de mensen tegen de geringste

overtreding van de overleveringen der ouden. In hun praktijk zegen zij de mug uit, deden alsof zij den grootsten afschuw hadden voor de zonde, bevreesd waren voor de kleinste overtreding, maar zij maakten generlei bezwaar ten opzichte van die zonden, die, in vergelijking daarmee, als een kameel waren vergeleken bij ene mug. Als zij de huizen der weduwen opaten, dan was dit wel een doorzwelgen van een kameel, als zij aan Judas den prijs gaven van onschuldig bloed, en toch gewetensbezwaar hadden om het weder gebrachte geld in de offerkist te leggen, Hoofdstuk 27:6, als zij niet in het rechthuis wilden gaan uit vreze van zich te verontreinigen, maar toch aan de deur stonden, en tegen den heiligen Jezus schreeuwden, Johannes 18:28, als zij twistten met de discipelen, omdat zij aten met ongewassen handen, maar om het Corban te vullen de mensen leerden het vijfde gebod te overtreden, dan zegen zij de mug uit en hebben den kameel doorgezwolgen. Het is niet de bedenking tegen een kleine zonde, die Christus hier bestraft, als het een zonde is, zij het ook ene mug, dan moet zij uitgezegen worden, maar wèl bestraft Hij dat men dit doet, en dan een kameel gaat doorzwelgen. In de kleinere aangelegenheden der wet angstvallig te zijn, en onheilig ten opzichte van de grotere, dat is de geveinsdheid, die hier wordt veroordeeld.

VI. Zij waren gans en al voor het uitwendige van den Godsdienst, maar bekommerden zich niet in het minst om het inwendige. Zij gaven er meer om vroom te *schijnen* voor de mensen, dan het werkelijk te *zijn* in Gods oog. Dit wordt verduidelijkt door twee gelijkenissen.

1. Zij worden vergeleken bij een drinkbeker of schotel, die aan de buitenzijde schoon gewassen, maar van binnen geheel vuil is, vers 25, 26. De Farizeeën hechtten Godsdienstige waarde aan hetgeen, op zijn best, slechts ene zaak van betamelijkheid was-de wassingen van drinkbekers, Markus 7:4. Zij droegen er zorg voor hun spijze te eten uit reine schotels, en hun drank te drinken uit reine bekers, maar vonden er geen bezwaar in om hun voedsel te verkrijgen door afpersing, en daar een overmatig gebruik van te maken. Hoe dwaas zou het nu zijn als iemand alleen het buitenste van den beker, dat slechts *gezien* wordt, ging wassen, en het binnenste, dat *gebruikt* moet worden, vuil liet. Zo nu doen zij, die de ergerlijke zonden vermijden, welke hun goeden naam bij de mensen zouden bederven, maar zich toegeven in goddeloosheid van het hart, die hen afzichtelijk maakt in het oog van den reinen en heiligen God. Let ten opzichte hiervan op: De praktijk der Farizeeën, zij reinigden de buitenzijde. In de dingen, welke onder het oog vielen van hun naburen, schenen zij zeer stipt en streng, en bij hun kuiperijen gebruikten zij zoveel behendigheid, dat men geen vermoeden had van hun goddeloosheid. Over het algemeen werden zij voor zeer goede en vrome mensen aangezien. Maar van binnen, in de schuilhoeken van hun hart en in het verborgen van hun leven, waren zij vol van roof en onmatigheid, dat is: van ongerechtigheid en overdadigheid. Terwijl zij zo Godvruchtig wilden schijnen, waren zij noch sober, noch rechtvaardig. Hun binnenste was enkel verderving, Psalm 5:10, en datgene zijn wij in werkelijkheid, wat wij inwendig zijn. Den regel, dien Christus geeft in tegenstelling met deze praktijk, vers 25. Hij is gericht tot de blinde Farizeeën. Zij achtten zich de zieners van het land, maar, Johannes 9:39, Christus noemt hen blind. In Christus' oog zijn *zij* blind, die-hoe scherpziend zij ook mogen wezen voor andere dingen -vreemdelingen zijn voor, maar geen vijanden zijn van, de boosheid van hun eigen hart, die de zonde niet zien en niet haten, welke daarin woont. Onwetendheid omtrent zich zelven is de schandelijkste en schadelijkste onwetendheid. Openbaring 3:17. De regel is: *Reinig eerst wat binnen in den drinkbeker en den schotel is.* Van een iegelijk onzer moet het de voornaamste zorg zijn, om ons hart te wassen van boosheid, Jeremia 4:14. Het voornaamste voor den Christen is: gereinigd te worden van de onreinheid des harten. De verdorven neigingen, de verborgen lusten in de ziel, ongezien en onopgemerkt, dezen moeten het eerst ten onder gebracht en gedood worden. Die zonden moeten

nauwgezet worden nagelaten, waarvan Gods oog alleen getuige is, het oog van God, die het hart doorgrondt. Let op de methode, die hier voorgeschreven wordt: *Reinig eerst wat binnen is*, niet: reinig dat *alleen*, maar dat *het eerst*, omdat, indien daar behoorlijk zorg voor wordt gedragen, het buitenste ook rein zal worden. Uitwendige beweegredenen kunnen de buitenzijde schoon houden, terwijl de binnenzijde vuil is, maar indien de vernieuwende, heiligende genade het binnenste gereinigd heeft, dan zal dat ook invloed oefenen op de buitenzijde, want het heersend beginsel is van binnen. Indien het hart bewaard is, is alles wel, want daaruit zijn de uitgangen des levens. Indien hart en geest vernieuwd zijn, dan zal er nieuwigheid des levens zijn. Hier moeten wij dus met ons zelven beginnen, reinig eerst wat van binnen is, als dat ons eerste werk is, dan zal het overige volgen.

2. Zij worden vergeleken bij *witgepleisterde graven*, vers 27, 28. Zij hadden een schoon aanzien, evenals graven, *die van buiten wel schoon schijnen*. Sommigen denken, dat dit betrekking heeft op de gewoonte der Joden om de graven te witten, alleen om ze te doen opmerken, inzonderheid als zij op ongewone plaatsen waren, opdat de mensen ze zouden mijden, vanwege de ceremoniële ontreiniging door de aanraking van een graf, Numeri 19:16. En het behoorde tot de werkzaamheden van de opzieners der wegen, om dat witten te vernieuwen, als dit nodig was. Aldus werden de graven opgemerkt, 2 Koningen 23:16, 17. De vormelijkheid der geveinsden, waardoor zij zich trachten aan te bevelen bij de wereld, maakt slechts, dat goede en verstandige mensen hen des te meer mijden, uit vrees van door hen ontreinigd te worden. *Wacht u van de schriftgeleerden*, Lukas 20:46. Maar het is veeleer ene toespeling op de gewoonte om de graven van uitstekende personen wit te maken, teneinde ze te versieren. In vers 29 wordt gezegd, dat zij *de graftekenen der rechtvaardigen versieren*, zoals het onder ons gewoonte is om monumenten op te richten op het graf van voorname personen, en bloemen te strooien op het graf van geliefde vrienden of bloedverwanten. Nu was de gerechtigheid der schriftgeleerden en Farizeeën gelijk de ornamenten op een graf, of het aankleden van een dood lichaam, alleen maar voor het vertoon. Hun hoogste eerzucht was het om rechtvaardig te zijn in de ogen der mensen, en door hen toegejuicht en bewonderd te worden. Maar van binnen zijn zij, evenals de graven, *vol doodsbeenderen en alle onreinigheid*. Zo is ons lichaam, als de ziel het verlaten heeft. Evenzo waren zij vol van geveinsdheid en boosheid. Geveinsdheid is van alle ongerechtigheden de ergste. Het is mogelijk, dat zij, wier hart vol is van zonde, hun leven vrij laten blijven van blaam. Maar wat zal het ons baten het goede woord te hebben van onze mededienstknechten, indien onze Meester niet: *Wèl u!* tot ons zegt? Als alle andere graven geopend zijn, dan zal ook in die witgepleisterde graven gezien worden, en de doodsbeenderen en al de onreinheid zullen te voorschijn worden gebracht, en voor het ganse heir des hemels uitgespreid worden, Jeremia 8:1, 2. Want het is de dag, wanneer God zal oordelen, niet den schijn, de uitwendige gedaante, maar de verborgenheden der mensen. En dan zal het hun, die hun deel hebben met de geveinsden, luttel vertroosting bieden, te gedenken onder hoe fraaien schijn zij naar de hel zijn gegaan.

VII. Zij hebben grote liefde en eerbied voorgewend voor de nagedachtenis der profeten, die al lang dood waren, terwijl zij hen, die onder hen leefden, haatten en vervolgden. Dit wordt het laatst genoemd, want dit was het snoodste en ergerlijkste in hun bestaan. God ijvert voor Zijne eer in Zijne wetten en inzettingen, en Zijn toorn wordt ontstoken, als zij ontheiligd en misbruikt worden. Maar Hij heeft dikwijls een zelfde ijver uitgesproken voor Zijne eer in Zijne profeten en leraren, en als dezen verongelijkt en vervolgd worden, dan wordt Zijn toorn hierom nog veel meer ontstoken, daarom heeft onze Heere Jezus, toen Hij tot dit punt kwam, er meer ten volle over gesproken dan

over enig ander punt, vers 29-37, want hij die Zijne dienstknechten aanraakt, raakt Zijn gezalfde aan, raakt den appel Zijns oogs aan. Merk hier op:

1. Den eerbied, voorgewend door de schriftgeleerden en Farizeeën voor de profeten, die gestorven waren, vers 29, 30. Dit was het vernis, datgene, waarin zij voor het uitwendige zo rechtvaardig schenen. Zij eerden de overblijfselen der profeten, zij bouwden hun graven en versierden hun graftekenen. Het schijnt, dat de plaats, waar zij begraven waren, bekend was, David's graf was onder hen, Handelingen 2:29. Er was een opschrift op het graf van den man Gods. 2 Koningen 23:17, en Josia vond, dat hij hem genoeg eerbied betoonde, door zijne beenderen ongestoord te laten, vers 18. Zij wilden echter meer doen, zij wilden ze opnieuw bouwen en versieren. Beschouw dit nu

a. als een blijk van eer, aangedaan aan gestorven profeten, die, toen zij nog leefden, geacht werden als aller afschrapsel, en tegen wie valselijk allerlei kwaad gesproken werd. God kan zelfs aan slechte mensen ene erkenning ontwringen van de eer der Godsvrucht en heiligheid. Die God eren, zal Hij eren, en soms met hen, van wie slechts minachting verwacht werd, 2 Samuel 6:22. De gedachtenis der rechtvaardigen zal tot zegening zijn, als de naam van hen, die hen haatten en vervolgden, met schande zal bedekt wezen. De eer van standvastigheid in den weg des plichts zal een blijvende eer zijn.

b. Als een voorbeeld van de geveinsdheid van de schriftgeleerden en Farizeeën, die hun dezen eerbied betoonden. Vleselijk-gezinde mensen kunnen gemakkelijk de nagedachtenis eren van getrouwe leraren, die voorlang reeds zijn gestorven, omdat zij hen niet bestraffen, noch hen storen in hun zonden. Dode profeten zijn zieners, die niet zien, en de zodanige kunnen zij gemakkelijk verdragen, zij kwellen hen niet, zoals de levende getuigen, die met de levende stem getuigen. Zij kunnen eerbied betonen voor de geschriften der dode profeten, die hun zeggen *wat zij zijn moesten*, maar niet aan de bestraffing van de levende profeten, die hun zeggen, *wat zij zijn. Laat er heiligen zijn, maar zij moeten hier niet leven*. De buitensporige eerbied, dien de kerk van Rome betoont aan de nagedachtenis van gestorven heiligen, inzonderheid aan de martelaren, dagen en plaatsen wijdende aan hun naam, hun overblijfselen in gewijde kisten of kasten bewarende, tot hen biddende, en offeranden brengende aan hun beeltenis, terwijl zij zich dronken maakt met het bloed der heiligen van haar eigen tijd, is een duidelijk blijk en bewijs, dat zij de schriftgeleerden en Farizeeën niet slechts navolgt, maar overtreft in een valsen, huichelachtigen godsdienst, die de graven der profeten bouwt, maar de leer der profeten haat. Zij protesteerden tegen den moord aan hen gepleegd, vers 30, *Indien wij in de tijden onzer vaderen waren geweest, wij zouden met hen gene gemeenschap gehad hebben aan het bloed der profeten*. Zij zouden nooit hun toestemming gegeven hebben om Amos te doen zwijgen, en Micha in de gevangenis te zetten, of Hanani in den stok, en Jeremia in den kerker, of om Zacharia te stenigen, al de boodschappers des Heeren te bespotten en de profeten te mishandelen. O neen, dat zouden *zij* niet, veel liever zouden zij hun rechterhand hebben willen verliezen, dan zo iets te doen. *Wat! is uw knecht een hond?* En toch smeedden zij toen het complot om Christus te vermoorden, aan wie al de profeten getuigenis gaven. Zij denken dat, zo zij in de dagen der profeten geleefd hadden, zij hen gaarne gehoord en gehoorzaamd zouden hebben, en toch hebben zij gerebelleerd tegen het licht, dat Christus in de wereld heeft gebracht. Maar het is zeker: een Herodes en Herodias voor Johannes de Doper, zouden een Achab en Izebel zijn geweest voor Elia. De bedrieglijkheid van het hart der zondaren blijkt grotelijks hieruit, dat, terwijl zij afdrijven op den stroom der zonde van hun eigen tijd, zij zich

inbeelden, dat zij tegen den stroom der zonde opgeroeid zouden hebben in vroegere tijden, dat, zo zij andere gelegenheden hadden gehad, zij er met meer getrouwheid gebruik van gemaakt zouden hebben, indien zij anderer verzoeking hadden gehad, zij zouden ze met meer kracht hebben weerstaan, terwijl zij toch van de gelegenheden, die hun geboden worden, in het geheel geen gebruik maken, en aan de verzoeking in het geheel geen weerstand bieden. Wij denken wel eens, dat zo wij geleefd hadden in den tijd, toen Christus op aarde was, wij Hem standvastig gevolgd zouden hebben. Wij zouden Hem niet hebben veracht en verworpen, zoals zij toen gedaan hebben, en toch wordt Christus in Zijn Geest, in Zijn woord, in Zijne dienstknechten volstrekt nog niet beter behandeld.

2. Hun vijandschap en hun tegenstand tegen Christus en Zijn Evangelie, in weerwil hiervan, en het verderf, dat zij er door brachten over zich zelven en over dat geslacht, vers 31-33. De aanklacht is bewezen. *Gij getuigt tegen uzelven*. Zondaars kunnen niet hopen aan het oordeel van Christus te zullen ontkomen door gebrek aan bewijs tegen hen, als het zo gemakkelijk is hen tegen zich zelven te laten getuigen. Zelfs hun pleitgronden zullen tegen hen gekeerd worden, *hun tong zal hen doen aanstoten tegen zich zelven*, Psalm 64:9.

a. Naar hun eigen bekentenis was het de grote boosheid hunner vaderen om de profeten te doden, zodat zij er de schuld, het misdadige van kenden, en toch maakten zij zich schuldig aan dezelfde misdaad. Zij, die zonde veroordelen in anderen, die zij zelven bedrijven, of zich nog aan veel erger zonden schuldig maken, zijn van alle mensen het minst te verontschuldigen, Romeinen 1:32, 2:1. Zij wisten dat zij geen deel moesten hebben met vervolgers, en toch waren zij hun volgelingen. Nu zal deze tegenspraak met zich zelven in den groten dag ene beschuldiging wezen van zich zelven. Christus geeft een andere verklaring van hun bouwen van de graven der profeten dan zij er aan geven, namelijk dat zij, door het versieren van hun graven hun moordenaars rechtvaardigden, Lukas 11:48, want zij volhardden in dezelfde zonde.

b. Naar hun eigen bekentenis waren deze beruchte vervolgers hun voorvaders. *Gij getuigt, dat gij kinderen zijt dergenen, die de profeten gedood hebben*. Zij bedoelden niets anders, dan dat zij hun kinderen waren naar de natuur, naar den bloede, maar Christus keert dit tegen hen, door te zeggen, dat zij het ook waren naar den geest en in hun gezindheid. Gij zijt uit die vaders, en wilt hun begeerten doen. Zij zijn, zoals gij zegt, uwe vaders, en gij gelijkt hen, het is de zonde, die ook in uw bloed is. *Gelijk uwe vaders, alzo ook gij*, Handelingen 7:51. Zij stamden af van een geslacht van vervolgers, zij waren *een zaad van boosdoeners*, Jesaja 1:4, *opgestaan in stede van hun vaderen*, Numeri 32:14. Boosheid, afgunst en wreedheid zaten hun in het bloed, en tevoren hadden zij als beginsel aangenomen, om te doen zoals hun vaderen gedaan hebben, Jeremia 44:17. En het is opmerkelijk hoe zorgvuldig zij melding maken van die bloedsbetrekking, *Het waren onze vaderen, die de profeten hebben gedood, en zij waren mannen van aanzien en macht, wier zonen en opvolgers wij zijn*. Indien zij de boosheid hadden verfoeid van hun voorouders, zoals zij hadden behoren te doen, dan zouden zij er niet zo op gesteld zijn geweest om hen *hun vaderen* te noemen, want het is gene eer om verwant te zijn aan vervolgers, al hadden die ook nog zoveel aanzien en macht. Het oordeel, dat over hen wordt uitgesproken. Christus gaat er nu hier toe over om

a. Hen op te geven als onherstelbaar verloren, vers 32, *Gij dan ook vervult de mate uwer vaderen!* Indien Efraïm zich vergezeld heeft met de afgoden, en het haat om zich te bekeren, zo *laat hem varen. Die vuil is, dat hij nog vuil worde*. Christus wist, dat zij nu plannen beraamden voor

Zijn dood en die in weinige dagen zouden volvoeren. *Welnu*, zegt Hij, *gaat voort met uw complot, wandelt in de wegen uws harten en in de aanschouwing uwer ogen, en ziet, wat er van komen zal. Wat gij doet, doet het haastelijk. Gij zult slechts de mate uwer schuld vervullen, welke dan zal overlopen in een vloed van toorn*. Merk op, *ten eerste*. Er is ene mate van zonde, die vervuld moet worden, eer een algeheel verderf komt over personen en geslachten, kerken en natiën. God zal lang verdragen, maar de tijd zal komen, wanneer Hij *niet meer kan verdragen*, Jeremia 44:22. Wij lezen van *de ongerechtigheid der Amorieten, die nog volkomen moest worden*, Genesis 15:16, van den oogst der aarde, die rijp is voor de sikkel, Openbaring 14:15 -19 , en van zondaren, die het trouwelooslijk handelen voleindigende, tot de volle statuur der trouweloosheid komen, Jesaja 33:1. *Ten tweede*. Kinderen vervullen de mate van de zonden hunner vaderen, indien zij volharden in dezelfde zonden, of in zonden, die er aan gelijk zijn. De nationale zonde, die een nationaal verderf ten gevolge heeft, bestaat uit de zonden van velen in verscheidene eeuwen, en in de opeenvolgende geslachten is er een doorlopende rekening, want God bezoekt rechtvaardiglijk de zonden der vaderen aan hun kinderen, die in hun voetstappen treden. *Ten derde*. Het vervolgen van Christus, en Zijn volk, en Zijne dienstknechten is een zonde, die de mate der schuld van een volk spoediger vervult dan alle anderen. Dit was het, dat de grimmigheid des Heeren tegen de vaderen deed opgaan, dat er geen helen aan was, 2 Kronieken 36:16, en ook toorn over de kinderen tot het einde, 1 Thessalonicenzen 2:16. Dit was de vierde overtreding, om welke, als zij gevoegd is bij de andere drie, de Heere de straf niet wilde afwenden, Amos 1:3, 6, 9, 11, 13. *Ten vierde*. Het is rechtvaardig in God, om diegenen over te laten aan hun eigen lusten, die er zich hardnekkig in blijven toegeven. Aan hen, die hun verderf tegemoet willen lopen, moet de teugel gevierd worden, en dat is wel de treurigste toestand, waarin een mens buiten de hel komen kan.

b. Hij gaat er toe over om hen aan een onherstelbaar verderf over te geven in de andere wereld, vers 33. *Gij slangen, gij adderengebroedsels! hoe zoudt gij de helse verdoemenis ontvlieden?* Dit zijn vreemde woorden in den mond van Christus, op wiens lippen genade was uitgestort. Maar Hij kan en zal verschrikking spreken, en in deze woorden verklaart Hij en somt Hij de *acht* weeën op, die Hij den schriftgeleerden en Farizeeën had aangekondigd. Hier is, *Ten eerste*. De aanduiding van hun karakter. *Gij slangen*. Gebruikt Christus scheldwoorden? Ja, maar dit machtigt ons niet om het ook te doen. Hij wist onfeilbaar zeker wat er in den mens is, Hij wist, dat zij listig waren als de slangen, kruipende op, gehecht aan, de aarde, zich voedende met stof. Zij hadden een fraai uiterlijk, maar innerlijk waren zij boosaardig, hadden zij vergift onder de tong, waren zij het zaad van de oude slang. Zij waren *adderengebroedsels*, zij, en die voor hen waren, zij, en die zich met hen verenigden, waren een geslacht van giftige, verwoede, hatelijke tegenstanders van Christus en Zijn Evangelie. Zij beminden het om door de mensen *rabbi, rabbi* genoemd te worden, maar Christus noemt hen *slangen* en *adders*, want Hij geeft den mensen hun waar karakter, en verlustigt zich er in om verachting uit te storten op de hovaardigen.

Ten tweede. Hun vonnis. Hij stelt hun toestand voor als zeer treurig, en in zekeren zin wanhopig. *Hoe zoudt gij de helse verdoemenis ontvlieden?* Christus zelf heeft over hel en verdoemenis gepredikt, waarvoor Zijne dienstknechten dikwijls gesmaad worden door hen, die dit niet willen horen. De helse verdoemenis zal het ontzettend einde zijn van alle onboetvaardige zondaren. Dit oordeel, uitgesproken door Christus, was schrikkelijker dan wanneer het uitgesproken was door alle profeten en leraars, die er ooit geweest zijn, want Hij is de Rechter, in wiens handen de sleutelen van dood en hel gelegd zijn, en Zijn zeggen, dat zij verdoemd waren, verdoemde hen. Er is een weg om aan deze verdoemenis te ontkomen, dit ligt hierin opgesloten, sommigen worden verlost van den

toekomenden toorn. Van alle zondaren zullen zij het minst waarschijnlijk aan deze verdoemenis ontkomen, die van den geest der schriftgeleerden en Farizeeën zijn, want voor die ontkoming zijn bekering en geloof nodig, en hoe zullen *zij* daartoe gebracht worden, die zo verwaand zijn, zo roemen op zich zelven en zo bevooroordeeld zijn tegen Christus en Zijn Evangelie, als zij waren? Hoe zouden *zij* genezen en behouden kunnen worden, die het niet konden dragen, dat hun wonde gepeild wordt, en de balsem van Gilead er op gelegd wordt? Waarschijnlijker was het, dat tollenaren en hoeren, die zich hunner ziekte bewust waren en zich tot den Geneesmeester hebben gewend, aan de helse verdoemenis zullen ontkomen dan zij, die, hoewel zij op weg er heen waren, zo vast geloofden op weg naar den hemel te zijn.

Mattheus 23:34-39

Wij hebben de blinde leidslieden verlaten, gevallen in de gracht, onder Christus' oordeel, gevallen in de helse verdoemenis. Laat ons nu zien wat er worden zal van de blinde volgers, van de Joodse kerk, en inzonderheid van Jeruzalem.

I. Jezus Christus bedoelt nog de middelen der genade op hen te beproeven: *Ik zend tot u profeten, en wijzen, en schriftgeleerden*. Het zinsverband is vreemd: *Gij zijt een adderengebroedsel, en zult waarschijnlijk niet aan de helse verdoemenis ontkomen*. Men zou zo denken, dat hierop zal volgen: *Daarom zal u geen profeet meer gezonden worden*, maar neen: *Daarom zend Ik tot u profeten*, om te zien of er eindelijk iets op u teweeggebracht kan worden, of anders u zonder verontschuldiging te laten, en God te rechtvaardigen in uw verderf. Daarom wordt dit ingeleid met een woord om de aandacht op te wekken, *Ziet!* Merk op:

1. Dat het Christus is. die hen zendt. *Ik zend*. Daarmee bekent Hij zich God te zijn, de macht hebbende om profeten te begiftigen en uit te zenden. Het is een daad van koninklijke macht, Hij zendt hen als gezanten om met ons te onderhandelen over de belangen onzer ziel. Na Zijne opstanding heeft Hij Zijn woord gestand gedaan, toen Hij zei: *Ik zend ulieden*, Johannes 20:21. Hoewel Hij thans in geringen staat was, is Hem toch die grote macht gegeven.

2. Hij zond hen het eerst tot de Joden: *Ik zend tot* u. Zij begonnen te Jeruzalem, en waar zij ook heengingen, altijd volgden zij dezen regel om *den Joden* het eerst het Evangelie der genade aan te bieden, Handelingen 13:46.

3. Die Hij zendt worden *profeten, wijzen* en *schriftgeleerden* genoemd, Oud-Testamentische benamingen voor Nieuw-Testamentische ambtsdienaren, om aan te tonen, dat de leraren, die Hij hun nu zond, niet minder waren dan de profeten van het Oude Testament, of Salomo, de wijze, of Ezra, de schriftgeleerde. De buitengewone leraren, die in de eerste eeuwen onder de ingeving des Heiligen Geestes hebben gearbeid en geschreven, waren als de profeten, die hun opdracht rechtstreeks van boven ontvingen, die toen waren, en nu nog zijn, en tot aan het einde des tijds zullen blijven, de wijzen en de schriftgeleerden, om het volk in de dingen Gods te onderwijzen en te leiden. Of wel, wij kunnen de apostelen en evangelisten beschouwen als de profeten en wijzen, en de leraren en onderwijzers als de schriftgeleerden, *in het koninkrijk der hemelen onderwezen*, Hoofdstuk 13:52, want het ambt van schriftgeleerde was eervol, totdat de mensen het onteerd hebben.

II. Hij voorziet en voorzegt de slechte behandeling, die Zijne boden van hen zullen ondervinden, *Uit hen zult gij sommigen doden en kruisigen, en toch zal Ik hen zenden*. Christus weet van tevoren hoe slecht Zijne dienstknechten behandeld zullen worden, en toch zendt Hij hen, en bestemt hun mate van lijden voor hen, en toch heeft Hij, hen aldus aan mishandeling blootstellende, hen niet minder lief, want Hij wil zich verheerlijken in hun lijden en hun daarna dit lijden vergoeden. Let op:

1. De wreedheid van deze vervolgers, Gij *zult hen kruisigen en doden*. Het is naar niets minder dan naar het bloed, het levensbloed, waarnaar zij dorsten, hun begeerte kan door niets minder bevredigd worden dan door hen uit te roeien, Exodus 15:9. Zij doodden de beide Jakobussen, kruisigden Simon, den zoon van Kleopas, en geselden Petrus en Johannes. Aldus deelden de leden

in het lijden van het Hoofd, Hij werd gedood en gekruisigd, en dat werden ook zij. Christenen moeten verwachten ten bloede toe te moeten weerstaan.

2. Hun onvermoeiden ijver: Gij *zult hen vervolgen van stad tot stad*. Als de apostelen van stad tot stad gingen om het Evangelie te prediken, gingen de Joden hen heimelijk na, en brachten ene vervolging tegen hen teweeg, Handelingen 14:19, 17:13. De ongehoorzamen in Judea waren heftiger vijandig aan het Evangelie dan alle andere ongelovigen, Romeinen 15:31.

3. Het voorwenden van godsdienstigheid hierin. Zij geselden hen in hun synagogen, hun bedehuizen, waar zij hun kerkelijke gerechtshoven hielden, zodat zij dit deden als tot den kerkdienst behorende. Zij wierpen hen uit, en zeiden: *Dat de Heere heerlijk worde*, Jesaja 66:5, Johannes 16:2.

III. Hij rekent hun de zonde hunner vaderen toe, omdat zij haar navolgden: *Opdat op u kome al het rechtvaardige bloed, dat vergoten is op de aarde*, vers 35, 36. Hoewel God een geslacht van vervolgers lang verdraagt, zal Hij het toch niet altijd verdragen, en geduld, waarvan misbruik gemaakt wordt, gaat over in den heftigsten toorn. Hoe langer de zondaren schatten van goddeloosheid hebben opgehoopt, hoe groter en volkomener de schatten des toorns zullen zijn, en het openbreken daarvan zal wezen als het openbreken van de fonteinen des groten afgronds. Merk op:

1. Hoe ver deze toerekening gaat. Zij sluit in al het rechtvaardige bloed, dat vergoten is op de aarde, dat is: het bloed vergoten om der gerechtigheid wil, dat opgelegd en bewaard is in de schatkamer Gods. Geen droppel er van is verloren, want *het is dierbaar*, Psalm 72:14. Hij dateert de rekening *van het bloed des rechtvaardigen Abels af*. Dáár begint *de eeuw der martelaars*. Hij wordt genoemd de rechtvaardige Abel, want hij heeft het getuigenis ontvangen van den hemel, dat hij rechtvaardig was, alzo God over zijne gave getuigenis gaf. Hoe vroeg is het martelaarschap reeds in de wereld gekomen! De eerste die stierf, stierf voor zijn Godsdienst, en hij spreekt nog nadat hij gestorven is. Zijn bloed riep niet slechts tegen Kaïn, maar blijft roepen tegen allen, die op den weg van Kaïn wandelen, en hun broeder haten en vervolgen, omdat zijne werken rechtvaardig zijn. Hij strekt haar uit tot het bloed van Zacharia, den zoon van Barachia, vers 35, niet Zacharia, de profeet, zoals sommigen denken, hoewel deze de zoon was van Berechja, Zacheria 1:1, ook niet Zacharias, de vader van Johannes de Doper, zoals anderen zeggen. maar zeer waarschijnlijk Zacharia, de zoon van Jojada, die gedood werd in het voorhof van het huis des Heeren, 2 Kronieken 24:20, 21. Zijn vader wordt Barachia genoemd, dat ongeveer dezelfde betekenis heeft als Jojada, en het was een gewoon gebruik onder de Joden, dat dezelfde persoon twee namen had. *Welken gij gedood hebt*, gij, die van dit volk zijt, hoewel niet van dit geslacht. De Joden verbeeldden zich, dat de gevangenschap die schuld genoegzaam had verzoend, maar Christus zegt hun, dat de rekening volstrekt nog niet afgedaan was. Sommigen denken, dat het profetisch bedoeld kan wezen van Zacharia, den zoon van Baruch, van wie Josephus gewag maakt , die een goed en rechtvaardig man was, en gedood werd in den tempel kort voordat hij door de Romeinen werd verwoest. Sommigen is van mening, dat Christus zowel zinspeelt op den eersten Zacharias uit de Kronieken, als den dood voorspelt van dezen lateren Zacharia in Josephus. Deze laatste was nog wel niet gedood, maar eer de verwoesting komt, zullen zij hem gedood hebben, zodat zij dan allen tezamen zijn genomen, van den eersten tot den laatsten.

2. Het gevolg er van is: *Al deze dingen zullen komen over dit geslacht*, al de schuld van dat bloed, al de straf er voor. De ellende en het verderf, die over hen komen, zullen zo ontzettend wezen, dat-hoewel het in vergelijking met het kwaad hunner zonde minder was dan zij verdienden-toch, in vergelijking met andere oordelen, het een algemene afrekening zal schijnen voor al de goddeloosheid hunner vaderen, inzonderheid van hun vervolgingen, waarmee God verklaarde, dat dit verderf zeer bijzonder in verband stond. De verwoesting zal zo vreeslijk wezen, alsof God nu eens voor al met hen afrekende wegens al het rechtvaardige bloed, dat vergoten was in de wereld. Het *zal komen over dit geslacht*, hetgeen aanduidt, dat het snellijk zal komen, sommigen hier zullen het nog beleven en zien. Hoe ontzettender en meer nabij de straf der zonde is, hoe sterker de roeping tot berouw en bekering.

IV. Hij treurt over de boosheid van Jeruzalem, en verwijt hun met volle recht de veelvuldige liefdevolle aanbiedingen, die Hij hun had gedaan, vers 37. Zie met welk een liefdevolle bekommernis Hij spreekt van deze stad, *Jeruzalem, Jeruzalem!* De herhaling geeft nadruk aan Zijne rede en duidt grote ontferming en medelijden aan. Een paar dagen tevoren had Christus over Jeruzalem geweend, nu zuchtte en kermde Hij er over. Jeruzalem, *het visioen des vredes* (dat is de betekenis van den naam), moet nu de zetel worden van krijg en beroering. Jeruzalem, de stad, die de vreugde was geweest van de ganse aarde, moet nu gesteld worden tot ene ontzetting en ene aanfluiting en ene spotrede. Jeruzalem, ene stad die wel samengevoegd was, zal nu verbrijzeld en verstrooid en verwoest worden door haar hevige innerlijke twisten. Jeruzalem, de plaats, die God had verkoren, om er Zijn naam te stellen, zal nu overgelaten worden ten buit aan de rovers, Klaagliederen 1:1, 4:1. Maar waarom zal de Heere dit alles doen aan Jeruzalem? Waarom? Jeruzalem heeft zwaar gezondigd. Klaagliederen 1:8.

1. Zij heeft de boodschappers Gods vervolgd. *Gij, die de profeten doodt, en stenigt die tot u gezonden zijn*. Deze zonde wordt inzonderheid aan Jeruzalem ten laste gelegd, omdat het de zetel was van het sanhedrin, of den groten raad, die kennis nam van kerkelijke zaken, en daarom kon een profeet niet anders dan te Jeruzalem gedood worden, Lukas 13:33. Wel is waar hadden zij thans de macht niet om iemand te doden, maar zij doodden de profeten in een volksoploop, lieten hen mishandelen door het grauw, zoals zij met Stefanus gedaan hebben, of spoorden de Romeinse overheden aan om hen te doden. Te Jeruzalem, waar het Evangelie het eerst gepredikt werd, is het ook het eerst vervolgd geworden, Handelingen 8:1, en die plaats was het hoofdkwartier der vervolgers, van daar werden volmachten uitgevaardigd naar de andere steden, en daarheen zijn de heiligen gebonden heengevoerd, Handelingen 9:2. *Gij stenigt hen*, dat was ene doodstraf, alleen bij de Joden in gebruik. Volgens de wet moesten *valse* profeten en verleiders tot afgodendienst gestenigd worden, Deuteronomium 13:10, en zo hebben zij onder schijn van deze wet de *ware* profeten gedood. Het is dikwijls een der kunstgrepen van Satan geweest, om het geschut op de kerk te richten, dat geplant was om haar te beschermen en te verdedigen. Brandmerk de ware profeten als verleiders, en de ware belijders van den Godsdienst als ketters en scheurmakers, en het zal gemakkelijk zijn hen te vervolgen. Er was nog overvloed van andere boosheid te Jeruzalem, maar *dat* was de zonde, die het luidste riep, en waarop God meer dan op enige andere het oog had, toen Hij dat verderf over hen bracht, zoals 2 Koningen 24:4, 2 Kronieken 36:16. Merk op, dat Christus spreekt in den tegenwoordigen tijd. *Gij doodt, gij stenigt*, want alles wat zij gedaan hadden en alles wat zij nog zouden doen was voor Christus' oog tegenwoordig.

2. Zij verwierpen Christus en de aanbiedingen des Evangelies. Het eerste was ene zonde *zonder* middel van herstel, het andere ene zonde *tegen* het middel van herstel. Hier is de wonderbare genade en gunst van Jezus Christus jegens hen: *Hoe menigmaal heb Ik uwe kinderen willen bijeen vergaderen, gelijkerwijs ene hen hare kiekens bijeen vergadert onder de vleugelen!* Zo vriendelijk en voorkomend zijn de aanbiedingen der Evangeliegenade, zelfs aan de kinderen van Jeruzalem, hoe slecht zij ook is, de inwoners, de kinderen niet uitgezonderd. De gunst, hun aangeboden, was hen te vergaderen. Christus' bedoeling is arme zielen te vergaderen, terug te brengen van hun dwaalwegen, ze te vergaderen tot zich, als het middelpunt der eenheid, want tot Hem moeten *de volken vergaderd worden*. Hij zou geheel het Joodse volk in de kerk hebben willen brengen, en hen aldus allen vergaderen (zoals de Joden van de Jodengenoten plachten te zeggen) *onder de vleugelen der majesteit Gods*. Christus zou hen hebben willen vergaderen: *Ten eerste*. Met zulk ene tederheid van liefde als de hen, die uit haar aard een zeer bijzondere zorg heeft over hare jongen. Christus' bijeen vergaderen van zielen komt voort uit Zijne liefde, Jeremia 31:3.

Ten tweede. Met hetzelfde doel. *De hen vergadert hare kiekens onder de vleugelen* tot bescherming en veiligheid, tot verwarming en behagelijkheid. Arme zielen vinden in Christus veiligheid en verkwikking. De kiekens gaan vanzelf, door haar aard daartoe gedreven, naar de hen om bij haar weg te schuilen, als zij door roofvogels worden bedreigd. Christus heeft wellicht gezinspeeld op de belofte in Psalm 91:4. Hij *zal u dekken met Zijne vlerken*. Er is genezing onder Christus' vleugelen, Maleachi 4:2, dat is meer dan de hen heeft voor hare kiekens. De ijver en voortvarendheid van Christus om deze gunst te schenken. Zijne aanbiedingen zijn, *ten eerste*, gans vrijwillig. Ik zou het gedaan hebben. Jezus Christus is waarlijk bereid om arme zondaren, die tot Hem komen, aan te nemen en te behouden. Hij wil hun verderf niet, Hij verlustigt zich in hun bekering. *Ten tweede*. Zeer dikwijls. *Hoe dikwijls!* Christus is dikwijls te Jeruzalem gekomen, Hij heeft er gepredikt en wonderen gedaan, en de betekenis van dit alles was: Hij wilde hen vergaderen. Hij houdt er rekening van hoe dikwijls zijne roepingen herhaald zijn geworden. Zo menigmaal als wij het geklank des Evangelies hebben gehoord, zo dikwijls als wij het twisten des Geestes hebben bespeurd, zo dikwijls heeft Christus ons willen vergaderen. Hun moedwillige afwijzing van deze genade en gunst. *Gij hebt niet gewild*. Hoe nadrukkelijk wordt hun hardnekkigheid gesteld tegenover Christus' genade! Ik wilde, maar *gij hebt niet gewild*. Hij was gewillig om hen te behouden, maar zij waren niet gewillig om zich door Hem te laten behouden. Het is gans en al aan den bozen wil der zondaars te wijten, dat zij niet onder de vleugelen van den Heere Jezus vergaderd zijn. Zij hielden niet van de voorwaarden, waarop Christus voorstelde hen te vergaderen. Zij hadden hun zonden lief, en betrouwden toch op hun gerechtigheid. Zij wilden zich noch aan Christus' genade, noch aan Zijne heerschappij onderwerpen, en zo is de onderhandeling afgebroken.

V. Hij spreekt het vonnis uit over Jeruzalem, vers 38, 39. *Zie, uw huis wordt u woest gelaten*. Zowel de stad als de tempel, Gods huis en hun eigen huis, het zal alles verwoest worden. Maar het is inzonderheid bedoeld van den tempel, waarop zij roemden en betrouwden, dien heiligen berg, waarop zij zich zo verhovaardigden. Zij, die niet vergaderd willen worden door de liefde en genade van Christus, zullen verteerd en verstrooid worden door Zijn toorn. Ik wilde, en gij hebt niet gewild. *Israël heeft Mijner niet gewild, dies heb Ik het overgegeven*. Psalm 81:12, 13.

1. Hun huis zal *verlaten* worden. Het is u gelaten. Christus ging thans weg van den tempel, en is er nooit meer ingekomen, maar door Zijn woord verliet Hij hem ter verwoesting. Zij waren er uitermate aan gehecht, zij wilden hem voor zich hebben, voor zich alleen. Christus moest er gene plaats in,

geen deel aan hebben. *Welnu*, zegt Christus, *hij wordt u gelaten, neemt hem, en doet er mede wat u gelust, Ik wil er nooit meer mede van doen hebben*. Zij hadden hem tot een huis van koophandel, tot een moordenaarskuil gemaakt, en zo wordt hij hun dan gelaten. Niet lang daarna werd in den tempel de stem gehoord: "Laat ons van hier gaan. Toen Christus wegging, was het *Ikabod, want de eer was weggevoerd*. Ook hun stad werd hun gelaten, ontbloot van Gods genade en tegenwoordigheid. Hij was niet langer een vurige muur rondom hen, noch de heerlijkheid in hun midden.

2. Het zal woest gelaten worden. *Uw huis wordt u woest gelaten*, het is *erêmos, ene wildernis* gelaten. In het oog van allen was het terstond nadat Christus het had verlaten, een sombere, treurige plaats geworden. Christus' vertrek maakt de best-ingerichte plaats tot een wildernis, al is het ook de tempel, de voornaamste plaats van samenkomst, immers welk genoegen kan men smaken waar Christus niet is? Hoewel er een ganse menigte van andere genoegens zijn kunnen, zal toch, zo Christus' geestelijke tegenwoordigheid er aan onttrokken wordt, die plaats of die ziel, tot een wildernis worden, een stikdonker land als de duisternis zelf. Dit komt van der mensen verwerping van Christus en hun van zich wegdrijven van Hem. Niet lang daarna werd het huis verwoest en vernietigd, geen steen werd op den anderen gelaten. Het lot van Jeruzalems vijanden werd het lot van Jeruzalem. Van de stad werd een steenhoop gemaakt, de vaste stad werd tot een vervallen hoop, Jesaja 25:2, de verheven stad werd vernederd tot de aarde toe, Jesaja 26:5. De tempel, dat heilig, heerlijk huis, werd verwoest. Als God ergens uittrekt, stormen alle vijanden naar binnen.

Eindelijk hier is het laatst vaarwel van Christus aan hen en hun tempel. *Gij zult Mij van nu aan niet zien, totdat gij zeggen zult: Gezegend is Hij die komt*, Dit duidt aan:

1. Zijn heengaan van hen. De tijd was nabij, dat Hij de wereld zou verlaten en heengaan tot den Vader, en niet meer gezien zou worden. Na Zijne opstanding werd Hij niet gezien dan door getuigen, die van God tevoren verkoren waren, en zij zagen Hem niet lang, want Hij ging weldra heen naar de onzichtbare wereld, en daar zal Hij blijven tot aan den tijd van de wederoprichting aller dingen, wanneer Zijn welkom bij Zijn eerste komst met luiden bijval herhaald zal worden: *Gezegend is Hij, die komt in den naam des Heeren*. Christus zal niet weer gezien worden, totdat Hij komt met de wolken en alle oog Hem zal zien, Openbaring 1:7, en dan zullen zij zelfs, die Hem verworpen en doorstoken hebben, blijde zijn om in te komen met Zijne aanbidders. Dan zal alle knie zich voor Hem buigen, zelfs van hen, die zich voor Baäl hebben gebogen, en zelfs de werkers der ongerechtigheid zullen dan roepen: Heere, Heere, en, als Zijn toorn is ontstoken, erkennen dat zalig zijn, die op Hem vertrouwen. Zal te dien dage ons lot zijn met hen, die zeggen: *Gezegend is Hij, die komt?* Laat ons thans met hen zijn, met hen, die Jezus Christus in waarheid aanbidden en in waarheid welkom heten.

2. Hun blijvende blindheid en hardnekkigheid. *Gij zult Mij niet zien*, dat is, Mij niet zien als den Messias (want in ander opzicht zagen zij Hem aan het kruis), Gij zult niet zien het licht der waarheid Mij betreffende, noch hetgeen tot uwen vrede dient, totdat gij zeggen zult: *Gezegend is Hij, die komt*. Moedwillige blindheid wordt dikwijls met gerechtelijke blindheid gestraft. Indien zij niet *willen* zien, dan *zullen* zij niet zien. Met dit woord besluit Hij Zijn openbare prediking. Na Zijne opstanding, die het teken was van den profeet Jona, zal hun geen ander teken gegeven worden, totdat zij zullen zien het teken van den Zoon des mensen, Hoofdstuk 24:30. Als de Heere komt met tienduizend van Zijne heiligen, dan zal Hij allen overtuigen, en van de hoogmoedigsten Zijner

vijanden de erkenning afdwingen, dat Hij de Messias is. Zij, die thans niet op Zijne roepstem wilden komen, zullen dan genoodzaakt zijn om met Zijn vloek van Hem weg te gaan. De overpiesters en schriftgeleerden waren ontevreden op de kinderen, omdat zij Christus hosanna toeriepen, maar de dag komt, wanneer de trotse vervolgers blijde zouden zijn om in den toestand te wezen van de geringsten, die zij thans met hun voeten vertreden. Zij, die thans de hosanna's der heiligen smaden en bespotten, zullen weldra van een andere mening wezen, het zou dus maar beter zijn, om thans van die mening te wezen. Sommigen denken, dat dit ziet op de bekering der Joden tot het geloof in Christus, dan zullen zij Hem zien, en Hem erkennen, en zeggen: *Gezegend is Hij, die komt*: maar het schijnt veeleer nog verder te zien, want de volkomen openbaring van Christus en de overtuiging van zondaren zijn weggelegd voor de heerlijkheid van den laatsten dag.

HOOFDSTUK 24

1 En Jezus ging uit en vertrok van den tempel; en Zijn discipelen kwamen bij Hem, om Hem de gebouwen des tempels te tonen.
2 En Jezus zeide tot hen: Ziet gij niet al deze dingen? Voorwaar zeg Ik u: Hier zal niet een steen op den anderen steen gelaten worden, die niet afgebroken zal worden.
3 En als Hij op den Olijfberg gezeten was, gingen de discipelen tot Hem alleen, zeggende: Zeg ons, wanneer zullen deze dingen zijn, en welk zal het teken zijn van Uw toekomst, en van de voleinding der wereld?
4 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Ziet toe, dat u niemand verleide.
5 Want velen zullen komen onder Mijn Naam, zeggende: Ik ben de Christus; en zij zullen velen verleiden.
6 En gij zult horen van oorlogen, en geruchten van oorlogen; ziet toe, wordt niet verschrikt; want al die dingen moeten geschieden, maar nog is het einde niet.
7 Want het ene volk zal tegen het andere volk opstaan, en het ene koninkrijk tegen het andere koninkrijk; en er zullen zijn hongersnoden, en pestilentien, en aardbevingen in verscheidene plaatsen.
8 Doch al die dingen zijn maar een beginsel der smarten.
9 Alsdan zullen zij u overleveren in verdrukking, en zullen u doden, en gij zult gehaat worden van alle volken, om Mijns Naams wil.
10 En dan zullen er velen geergerd worden, en zullen elkander overleveren, en elkander haten.
11 En vele valse profeten zullen opstaan, en zullen er velen verleiden.
12 En omdat de ongerechtigheid vermenigvuldigd zal worden, zo zal de liefde van velen verkouden.
13 Maar wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden.
14 En dit Evangelie des Koninkrijks zal in de gehele wereld gepredikt worden tot een getuigenis allen volken; en dan zal het einde komen.
15 Wanneer gij dan zult zien den gruwel der verwoesting, waarvan gesproken is door Daniel, den profeet, staande in de heilige plaats; die het leest, die merke daarop!
16 Dat alsdan, die in Judea zijn, vlieden op de bergen;
17 Die op het dak is, kome niet af, om iets uit zijn huis weg te nemen;
18 En die op den akker is, kere niet weder terug, om zijn klederen weg te nemen.
19 Maar wee den bevruchten, en den zogenden vrouwen in die dagen!
20 Doch bidt, dat uw vlucht niet geschiede des winters, noch op een sabbat.
21 Want alsdan zal grote verdrukking wezen, hoedanige niet is geweest van het begin der wereld tot nu toe, en ook niet zijn zal.
22 En zo die dagen niet verkort werden, geen vlees zou behouden worden; maar om der uitverkorenen wil zullen die dagen verkort worden.
23 Alsdan, zo iemand tot ulieden zal zeggen: Ziet, hier is de Christus, of daar, gelooft het niet.
24 Want er zullen valse christussen en valse profeten opstaan, en zullen grote tekenen en wonderheden doen, alzo dat zij indien het mogelijk ware ook de uitverkorenen zouden verleiden.
25 Ziet, Ik heb het u voorzegd!
26 Zo zij dan tot u zullen zeggen: Ziet, hij is in de woestijn; gaat niet uit; Ziet, hij is in de binnenkameren; gelooft het niet.
27 Want gelijk de bliksem uitgaat van het oosten, en schijnt tot het westen, alzo zal ook de toekomst van den Zoon des mensen wezen.
28 Want alwaar het dode lichaam zal zijn, daar zullen de arenden vergaderd worden.

29 En terstond na de verdrukking dier dagen, zal de zon verduisterd worden, en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen van den hemel vallen, en de krachten der hemelen zullen bewogen worden.
30 En alsdan zal in den hemel verschijnen het teken van den Zoon des mensen; en dan zullen al de geslachten der aarde wenen, en zullen den Zoon des mensen zien, komende op de wolken des hemels, met grote kracht en heerlijkheid.
31 En Hij zal Zijn engelen uitzenden met een bazuin van groot geluid, en zij zullen Zijn uitverkorenen bijeenvergaderen uit de vier winden, van het ene uiterste der hemelen tot het andere uiterste derzelve.
32 En leert van den vijgeboom deze gelijkenis: wanneer zijn tak nu teder wordt, en de bladeren uitspruiten, zo weet gij, dat de zomer nabij is.
33 Alzo ook gijlieden, wanneer gij al deze dingen zult zien, zo weet, dat het nabij is, voor de deur.
34 Voorwaar, Ik zeg u: Dit geslacht zal geenszins voorbijgaan, totdat al deze dingen zullen geschied zijn.
35 De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.
36 Doch van dien dag en die ure weet niemand, ook niet de engelen der hemelen, dan Mijn Vader alleen.
37 En gelijk de dagen van Noach waren, alzo zal ook zijn de toekomst van den Zoon des mensen.
38 Want gelijk zij waren in de dagen voor den zondvloed, etende en drinkende, trouwende en ten huwelijk uitgevende, tot den dag toe, in welken Noach in de ark ging;
39 En bekenden het niet, totdat de zondvloed kwam, en hen allen wegnam; alzo zal ook zijn de toekomst van den Zoon des mensen.
40 Alsdan zullen er twee op den akker zijn, de een zal aangenomen, en de ander zal verlaten worden.
41 Er zullen twee vrouwen malen in den molen, de ene zal aangenomen, en de andere zal verlaten worden.
42 Waakt dan; want gij weet niet, in welke ure uw Heere komen zal.
43 Maar weet dit, dat zo de heer des huizes geweten had, in welke nachtwake de dief komen zou, hij zou gewaakt hebben, en zou zijn huis niet hebben laten doorgraven.
44 Daarom, zijt ook gij bereid; want in welke ure gij het niet meent, zal de Zoon des mensen komen.
45 Wie is dan de getrouwe en voorzichtige dienstknecht, denwelken zijn heer over zijn dienstboden gesteld heeft, om hunlieder hun voedsel te geven ter rechter tijd?
46 Zalig is die dienstknecht, welken zijn heer, komende, zal vinden alzo doende.
47 Voorwaar, Ik zeg u, dat hij hem zal zetten over al zijn goederen.
48 Maar zo die kwade dienstknecht in zijn hart zou zeggen: Mijn heer vertoeft te komen;
49 En zou beginnen zijn mededienstknechten te slaan, en te eten en te drinken met de dronkaards;
50 Zo zal de heer van dezen dienstknecht komen ten dage, in welken hij hem niet verwacht, en ter ure, die hij niet weet;
51 En zal hem afscheiden, en zijn deel zetten met de geveinsden; daar zal wening zijn en knersing der tanden.

Christus' prediking was meestal praktisch, maar in dit hoofdstuk hebben wij een profetische rede, een voorzegging van toekomende dingen, maar waarin toch een praktische strekking is, bestemd, niet om aan de nieuwsgierigheid Zijner discipelen te voldoen, maar om hun geweten en hun wandel te besturen, en daarom besluit zij met een praktische toepassing. Ten allen tijde heeft de kerk, naast algemene beloften, bijzondere profetieën gehad, zowel tot leiding als tot bemoediging der gelovigen. Maar het moet opgemerkt worden, dat Christus deze profetische rede gehouden heeft aan het einde Zijner bediening, gelijk de Openbaring het laatste boek is van het Nieuwe Testament, en de profetische boeken van het Oude Testament dáár het laatst geplaatst zijn, om ons te kennen te geven, dat wij wèl gegrond en gefundeerd moeten zijn in eenvoudige waarheden en plichten, en dezen eerst wèl begrepen moeten worden, eer wij ons begeven in de dingen, die duister en moeilijk zijn. Velen brengen zich zelven in de war door de lectuur van hun Bijbel aan het verkeerde einde te beginnen. In dit hoofdstuk nu hebben wij

I. De gelegenheid of aanleiding tot deze rede, vers 1 -3 ,

II. De rede zelf, waarin wij hebben:

1. De profetie van verschillende gebeurtenissen, inzonderheid betrekking hebbende op de verwoesting van Jeruzalem en het algehele verderf der Joodse kerk en natie, welke gebeurtenissen nu weldra zouden plaatshebben, namelijk ongeveer veertig jaren later, de inleiding tot die verwoesting, hetgeen er mede samenviel en hetgeen er op volgde. En nog verder ziende, naar de komst van Christus aan het einde der tijden en de voleinding aller dingen, waarvan dit een type en afschaduwing was, vers 4-31, 2. De praktische toepassing van deze profetie tot opwekking en verlevendiging der discipelen, om zich op grote dingen voor te bereiden, vers 32- 51.

Mattheus 24:1-3

Hier is:
l. Christus' verlaten van den *tempel* en Zijn openbaren arbeid aldaar. Aan het einde van het vorige hoofdstuk had Hij gezegd: *Uw huis wordt u woest gelaten*, en hier vervulde Hij Zijn woord, *Hij ging uit en vertrok van den tempel*. De wijze van uitdrukking is opmerkelijk, Hij ging niet slechts uit den tempel, maar *vertrok* van den tempel, nam er voor goed afscheid van. Hij vertrok om nimmer terug te keren, en dan volgt onmiddellijk de voorzegging van zijne verwoesting. Dat huis wordt in waarheid woest gelaten, waaruit Christus vertrokken is.

Wee hun, als Ik van hen zal geweken zijn, Hosea 9:12, Jeremia 6:8. Het was nu tijd om hun *Ikabod, de ere is weggevoerd, de bescherming is weggevoerd*, uit te zuchten. Drie dagen daarna werd de voorhang des tempels gescheurd, toen Christus hem verliet, is alles gemeen en onrein geworden. Maar Christus is niet vertrokken, voordat zij Hem hadden verdreven, Hij heeft hen niet verworpen, voordat zij Hem hadden verworpen.

II. Zijne rede voor de discipelen. Hij verliet den tempel, maar de twaalven heeft Hij niet verlaten. Zij waren het zaad van de Evangeliekerk, die verrijkt zou worden door de verwerping der Joden. Toen Hij den tempel verliet, hebben ook Zijne discipelen hem verlaten, en zij kwamen tot Hem. Het is goed te wezen waar Christus is, en te verlaten wat door Hem verlaten wordt. Zij kwamen tot Hem om in het verborgen door Hem onderwezen te worden, nadat Zijn openbare prediking had opgehouden, want *de verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem vrezen*. Hij had gesproken van den ondergang der Joodse kerk in gelijkenissen toen Hij tot de schare sprak, en, als gewoonlijk, heeft Hij die gelijkenissen hier voor Zijne discipelen verklaard.

1. *Zijne discipelen kwamen bij Hem, om Hem de gebouwen des tempels te tonen*. Het was een statig, schoon gebouw, een van de wonderen der wereld, gene kosten waren gespaard, geen kunst ongebruikt gelaten om hem prachtig en heerlijk te maken. Hoewel hij minder schoon was dan Salomo's tempel, en zijn *begin gering was*, was toch *zijn laatste zeer vermeerderd geworden*. Hij was rijkelijk voorzien van gaven en offeranden, die nog voortdurend toenamen. Zij toonden Christus deze dingen, en verlangden dat Hij ze zou opmerken, wellicht, omdat zij zelven er grotelijks behagen in hadden, en dit ook van Hem verwachtten. Zij hadden meestal in Galilea gewoond, ver van den tempel, hadden hem slechts zelden gezien, en waren dus des te meer getroffen van bewonder-ing op het gezicht er van, en zij dachten, dat Hij al deze heerlijkheid evenzeer zou bewonderen als zij, en zij wilden Hem afleiden van Zijne smart, die Hem wellicht overstelpte. Zelfs goede en Godvruchtige mensen kunnen wel eens al te veel ingenomen zijn met uiterlijke pracht en haar overschatten, zelfs in de dingen Gods, terwijl wij, evenals Christus, daaraan gestorven moesten zijn, en er met minachting op moesten neerzien. De tempel was inderdaad heerlijk, maar

a. zijn glans was beneveld en bevlekt door de zonde van de priesters en het volk, de goddeloze leer der Farizeeën, die het goud hoger stelde dan den tempel, die het heiligde, was genoeg om al de schoonheid der tempelsieraden te bederven.

b. Zijne heerlijkheid was in de schaduw gesteld door de tegenwoordigheid van Christus, die zelf de heerlijkheid was van dit laatste huis, Haggai 2:10, zodat de gebouwen, in vergelijking met die grotere heerlijkheid, gene heerlijkheid hadden. Of wel, als treurende er over, dat dit huis woest gelaten zou

worden. Zij toonden Hem de gebouwen, als wilden zij Hem bewegen het vonnis te herroepen: *Heere, laat dit heilig en heerlijk huis, waarin onze vaders U geprezen* en *verheerlijkt hebben, niet tot verwoesting worden.* Zij vergaten hoe vele omstandigheden ten opzichte van Salomo's tempel getoond hadden, hoe weinig God die uitwendige heerlijkheid telde, waarmee zij zoveel ophadden, toen het volk goddeloos was, 2 Kronieken 7:21, Dit hoge huis zal door de zonde laag naar beneden worden gebracht. Christus had onlangs gezien op kostelijke zielen en er over geweend, Lukas 19:41. De discipelen zien op de prachtige gebouwen, en zijn geneigd er over te wenen. Hierin, evenals in andere dingen, zijn Zijne gedachten niet als onze gedachten. Het was kleingeestig van de discipelen om zoveel op te hebben met fraaie gebouwen, het was iets kinderachtigs in hen.

2. Hierop voorzegt Christus de algehele verwoesting, die over deze plaats zou komen, vers 2. Een gelovig voorzien van het verval en te gronde gaan van alle wereldse heerlijkheid zal ons helpen om haar niet te overschatten, en er ons hart niet op te stellen. Het schoonste lichaam valt weldra den wormen ten prooi, en het fraaiste gebouw zal spoedig niets dan een puinhoop zijn. En zullen wij dan onze ogen gericht houden op datgene, hetwelk zo spoedig niet meer zijn zal, en met zoveel bewondering zien op hetgeen wij eerlang ongetwijfeld met minachting zullen beschouwen? *Ziet gij niet al deze dingen?* Zij wilden, dat Christus ze zou aanzien, en er even ingenomen mede zou zijn, als zij zelven dit waren, Hij wilde, dat zij ze zouden aanzien en er even koud en onverschillig voor zouden zijn, als Hij dit was. Er is een zien op deze dingen, dat ons goed kan doen, als wij ze zo zien, dat wij ze doorzien en er het einde van zien. In plaats nu van het raadsbesluit te vernietigen, bevestigt Christus het, *Voorwaar zeg Ik u, hier zal niet een steen op den anderen steen gelaten worden.* Hij spreekt er van als van een stelligen, gewissen ondergang: *Ik zeg, Ik, die weet wat Ik zeg, en weet waar te maken wat Ik zeg, neemt er Mijn woord voor, dat het zo zijn zal. Ik, de Amen, de getrouwe Getuige, zeg*. Alle oordeel den Zoon overgegeven zijnde, zijn de bedreigingen, zowel als de beloften, allen ja en amen in Hem, Hebreeën 6:17, 18. Hij spreekt er van als van een algehelen ondergang. De tempel zal niet slechts beroofd, geplunderd en ontsierd worden, maar gans en al afgebroken en in puin gelegd worden. *Niet een steen zal op den anderen steen gelaten worden.* Bij het bouwen van den tweeden tempel werd er acht op gegeven hoe *steen op steen gelegd werd*, Haggai 2:16, en hier, bij zijn ondergang, hoe er *niet een steen op den anderen steen gelaten zal worden.* De geschiedenis deelt ons mede, dat dit vervuld werd, want, hoewel Titus, toen hij de stad innam, alles deed wat hij kon om den tempel te sparen, heeft hij de verwoede krijgslieden er toch niet van kunnen terughouden, om hem gans en al te verwoesten, en dit geschiedde zo volkomen, dat Turnus Rufus den grond omploegde, waarop hij gestaan heeft, waardoor dus deze Schriftuurplaats vervuld werd: Om uwentwil zal Zion als een akker geploegd worden, Micha 3:12. En toen later, in den tijd van Julianus de Afvallige, de Joden door hem aangemoedigd werden om, als tegenstand tegen den Christelijken Godsdienst, hun tempel weer op te bouwen, werd, hetgeen er van de ruïne nog was overgebleven, geheel en al neergeworpen, om den grond effen te maken voor een nieuw fondament. Maar die poging werd verijdeld door de wonderdadige uitbarsting van vuur uit den grond, waardoor het fondament, dat zij legden, werd verwoest en de bouwers weggeschrikt werden. Nu ligt in deze voorzegging van den tempel tevens de voorzegging opgesloten van het einde der ceremoniële wet en het Levitische priesterschap.

3. De discipelen betwistten noch de waarheid noch de rechtvaardigheid van dit oordeel, evenmin als de vervulling er van, maar zij vroegen naar den tijd, wanneer dit zal geschieden, en naar de tekenen, die er de nadering van zullen aankondigen, vers 3. Merk op

a. Waar zij dit vroegen, in de afzondering, *als Hij op den Olijfberg gezeten was*. Waarschijnlijk was Hij op den terugweg van Bethanië, en zat Hij daar neer om uit te rusten. De Olijfberg was vlak tegenover den tempel, zodat Hij van daar het volle gezicht er op had van uit de verte. Dáár zat Hij neer, als een rechter op den rechterstoel, de tempel en de stad voor Hem, als voor de balie, en aldus heeft Hij het vonnis er over geveld. Wij lezen, Ezechiël 11:23, dat de heerlijkheid des Heeren oprees van het midden der stad, en stond op den berg, en zo is Christus, de grote Shechina, naar dezen berg gegaan.

b. De vraag zelf. *Wanneer zullen deze dingen zijn? En welk zal het teken zijn van Uwe toekomst en van de voleinding der wereld?* Dus eigenlijk drie vragen. Sommigen denken, dat deze vragen allen betrekking hebben op ene en dezelfde zaak-de verwoesting van den tempel, en het einde van de Joodse kerk en natie, waarvan Christus zelf had gesproken, als van Zijne komst, Hoofdstuk 16:28, en die de voleinding zou wezen der eeuw (want aldus kan het gelezen worden), het einde van deze bedeling. Of wel, zij dachten dat de verwoesting van den tempel het einde der wereld moest zijn. Indien dat huis verwoest wordt, dan kan de wereld niet meer blijven bestaan, want de rabbijnen plachten te zeggen, dat het huis des heiligdoms een der zeven dingen was, om wier wil de wereld was gemaakt, en zij denken dat, indien dit zo is, de wereld den tempel dan ook niet zal overleven. Anderen denken, dat hun vraag: *Wanneer zullen deze dingen zijn?* betrekking heeft op de verwoesting van Jeruzalem, en de twee andere op het einde der wereld, of wel, dat Christus' komst betrekking kan hebben op Zijne oprichting van Zijn Evangelie-koninkrijk, en het einde der wereld op den oordeelsdag. Ik ben veeleer geneigd te denken, dat hun vraag niet verder ging dan tot op de gebeurtenis, die Christus thans voorzegde. Maar uit andere Schriftuurplaatsen blijkt, dat zij zeer verwarde denkbeelden hadden omtrent toekomstige gebeurtenissen, zodat het misschien niet mogelijk is, om een bepaalden zin aan hun vraag te geven. Maar hoewel Christus in Zijn antwoord de vergissingen Zijner discipelen niet in zo vele woorden herstelt of verbetert (dat moet geschieden door de uitstorting des Geestes), ziet Hij toch verder dan hun vraag gaat, en onderricht Hij Zijne kerk, niet slechts omtrent de grote gebeurtenissen van die eeuw, de verwoesting van Jeruzalem, maar ook betreffende Zijne wederkomst aan het einde des tijds, waarover Hij nu in Zijne rede gaat spreken, en het is duidelijk, dat Hij daar ook in het volgende hoofdstuk van spreekt, daar dit het vervolg Zijner rede bevat.

Mattheus 24:4-31

De discipelen hadden gevraagd betreffende den tijd: *Wanneer zullen deze dingen zijn?* Christus geeft hun hierop geen antwoord, Hij zegt niet na hoeveel dagen en jaren Zijne voorzegging uit zou komen, want *het komt ons niet toe te weten de tijden of gelegenheden*, Handelingen 1:7. Maar zij hadden ook gevraagd: *Wat zal het teken zijn?* En op die vraag geeft Hij een volledig antwoord, want wij hebben er belang bij de tekenen der tijden te onderscheiden, Hoofdstuk 16:3. Nu betreft de profetie in de eerste plaats de gebeurtenissen, die nabij zijn-de verwoesting van Jeruzalem, het einde van de Joodse kerk en staat, de roeping der heidenen, en de oprichting van Christus' koninkrijk in de wereld. Maar gelijk de profetieën van het Oude Testament, die onmiddellijk en in de eerste plaats betrekking hebben op de zaken der Joden en de revoluties in hun staat, toch voorzeker onder hun type verder zien, namelijk op de Evangeliekerk en het rijk van den Messias, en aldus in het Nieuwe Testament verklaard worden, en in deze voorzeggingen uitdrukkingen worden gevonden, die daaraan eigen zijn, en op niets anders van toepassing kunnen wezen, zo ziet ook deze profetie onder het type van de verwoesting van Jeruzalem, ver in de toekomst, namelijk op het algemene oordeel. En zoals dit gewoonlijk het geval is met profetieën, sommige plaatsen er van zijn het meest van toepassing op het type, en anderen op het antitype, en, als gewoonlijk, wijst zij bij het einde meer bijzonder op het antitype. Het is opmerkelijk, dat hetgeen Christus hier aan Zijne discipelen zegt, meer strekt om hen op hun hoede te doen zijn, dan om hun nieuwsgierigheid te voldoen, meer om hen voor te bereiden op de komende gebeurtenissen, dan om hun een bepaald denkbeeld van die gebeurtenissen te geven. Dat is het goede verstaan van de tijden, dat wij allen moeten begeren, om daaruit op te maken wat Israël behoort te doen. En zo is deze profetie van blijvend nut voor de kerk, want *hetgeen dat er geweest is, hetzelfde zal er zijn*, Prediker 1:5, 6, 7 9, en de reeks, het verband en de voortekenen der gebeurtenissen, zijn heden nog tamelijk gelijk aan hetgeen zij toen waren, zodat er van de profetie in dit hoofdstuk, heenwijzende naar die gebeurtenis, zulke zedelijke aanduidingen en zodanige betekenis van de tekenen der tijden afgeleid kunnen worden, als het hart van den wijze zal weten te gebruiken om er voordeel mede te doen voor zijne ziel.

I. Christus voorzegt het uitgaan van bedriegers. Hij begint met ene waarschuwing: *Ziet toe, dat u niemand verleide*. Zij verwachtten, dat hun gezegd zou worden, wanneer deze dingen zijn zullen, in dat geheim ingewijd te worden, maar deze waarschuwing is een sterke beteugeling van hun nieuwsgierigheid. *Wat gaat het u aan? Denkt aan uw plicht, volgt Mij, en laat u niet verleiden om af te laten van Mij te volgen*. Zij die het meest nieuwsgierig zijn naar de verborgen dingen, die het hun niet toekomt te weten, worden het gemakkelijkst door bedriegers misleid, 2 Thessalonicenzen 2:3. De discipelen, horende dat de Joden, hun onverzoenlijkste vijanden, verdaan zullen worden, zouden in gevaar kunnen zijn van zich aan al te grote gerustheid over te geven. *Neen*, zegt Christus, *gij zijt nog aan andere gevaren blootgesteld*. Verleiders zijn gevaarlijker vijanden voor de kerk dan vervolgers. Drie maal maakt Hij in deze rede melding van het verschijnen van valse profeten, hetgeen was:

1. Een voorteken van Jeruzalems ondergang. Rechtvaardiglijk zijn zij, die ware profeten hebben gedood, overgelaten om verstrikt te worden door valse profeten, en zij, die den waren Messias hebben gekruisigd, overgelaten om door valse Christussen te worden bedrogen en verbroken. De verschijning van dezen was de aanleiding tot de verdeling des volks in partijen en facties, waardoor hun val werd bespoedigd, en de zonde van velen, die door hen terzijde afgeleid werden, droeg er

toe bij om de maat vol te laten worden. Het was ene toetsing voor de discipelen en dus in overeenstemming met hun proeftijd, opdat degenen, die oprecht zijn, openbaar mogen worden. Betreffende deze verleiders hebben wij te letten op:

a. Hun schoonschijnend voorgeven. Satans handelingen doen het meeste kwaad als hij zich voordoet als een engel des lichts. De schijn van het grootste goed is dikwijls een dekmantel voor het grootste kwaad. Er zullen *valse profeten* komen, vers 11-24. De verleiders zullen voorgeven, dat zij spreken en handelen onder de ingeving van Gods Geest, dat zij een onmiddellijke opdracht hebben van boven, en den geest der profetie hebben, terwijl dit alles een leugen is. De zodanige zijn er vroeger geweest, Jeremia 23:16, Ezechiël 13:6, gelijk dit voorzegd was, Deuteronomium 13:3. Sommigen denken dat de verleiders, die hier bedoeld zijn, gevestigde leraars der kerk waren, en als zodanig naam hadden gemaakt, maar later de waarheid, die zij hadden geleerd, heb- ben verraden en zich aan dwaling hebben overgegeven. Van de zodanige dreigt te meer gevaar, naarmate het minder wordt vermoed. Een verrader in het garnizoen kan meer onheil teweegbrengen, dan duizend bekende vijanden van buiten. Er zullen *valse Christussen* opstaan, onder den naam van Christus, vers 5, den naam voerende, die Hem alleen toekomt, en zeggende, Ik ben Christus, vers 24. In dien tijd werd de verschijning van den Messias algemeen verwacht, zij spraken van Hem als van den Komende. Maar toen Hij gekomen is, heeft de meerderheid des volks Hem verworpen, en daarvan werd gebruik gemaakt door hen, die de eerzucht hadden om zich een naam te maken, door zich als christussen voor te doen. Josephus maakt melding van verscheidene zodanige bedriegers in dien tijd, zoals een zekere Theudas, die verslagen werd door Cospius Fadus, een ander door Felix, en nog een ander door Festus. Dosetheus zei, dat hij de Christus was, voorzegd door Mozes. (Origen adversus *Celsum)*. Zie Handelingen 5:36, 37. Simon de tovenaar beweerde *de grote kracht Gods* te zijn, Handelingen 8:10. In latere eeuwen zijn er meer van zulke bedriegers geweest. Ongeveer honderd jaren na Christus was er een, die zich Bar-Kochba, *de zoon der ster*, noemde, maar bleek Bar-Kochba, *de zoon ener leugen* te zijn. Ongeveer vijftig jaren geleden heeft Sabbatai Levi zich in het Turkse rijk als den Messias opgeworpen, en werd door de Joden hoog vereerd, maar het duurde niet lang, of zijne *uitzinnigheid is openbaar geworden.* De Roomse Godsdienst heeft in waarheid, onder Christus' naam, een valsen Christus gesteld. De paus dient zich aan, in Christus' naam, als Zijn stedehouder, maar matigt zich wederrechtelijk al Zijne ambten aan, en dus is hij Zijn mededinger, en als zodanig Zijn vijand, een bedrieger en antichrist. Deze valse christussen en valse profeten zullen hun agenten en zendelingen hebben aan alle plaatsen, ijverig in de weer om de mensen tot hen te trekken, vers 23. *Alsdan*, als openbare rampen beroering brengen, en de mensen alles zullen aangrijpen wat hun uitzicht op verlossing schijnt te geven, zal Satan daar zijn voordeel mede doen om hen te bedriegen. Dan zullen zij zeggen: *Ziet, hier is de Christus, of daar*. Maar geeft geen acht hen, de ware Christus heeft niet getwist, noch geroepen, en van Hem werd ook niet gezegd: Ziet hier! of ziet daar! Lukas 17:21. Indien dus iemand alzo van Hem spreekt, beschouwt dit dan als ene verzoeking of verleiding. De kluizenaars, die den Godsdienst zoeken in een klooster- of kluizenaarsleven, zeggen: *Hij is* in *de woestijn*. De priesters, die den gewijden ouwel tot Christus maken, zeggen: *Hij is: en tois tameiois, in de verborgen kamers: ziet, Hij is in dit verborgen kastje, in dat beeld*. Aldus eigenen sommigen de tegenwoordigheid van Christus toe aan ene partij, ene gezindte, alsof zij het monopolie hadden van Christus en het Christendom, en alsof met hen het koninkrijk van Christus moet staan of vallen, leven of sterven.

Ziet, Hij is in deze kerk, in dat concilie, terwijl toch Christus alles is in allen, niet hier of dáár is, maar tot Zijn volk komt om hen te zegenen aan alle plaats, waar Hij Zijns naams gedachtenis stichten zal.

b. Het bewijs, dat zij zullen bijbrengen voor hun voorgeven: *Zij zullen grote tekenen en wonderheden doen*, vers 24. Geen ware wonderen, dezen hebben het Goddelijk zegel, en door dezen wordt de leer van Christus bevestigd. Daarom moeten wij, indien iemand ons door tekenen en wonderheden daarvan zoekt af te trekken, ons houden aan den regel, vanouds gegeven, Deuteronomium 13:1-3, *Als dat teken of dat wonder komt*, zo volgt toch hem niet, die u zou willen overhalen *om andere goden te dienen*, of in andere christussen te geloven, *want de Heere uw God verzoekt ulieden*, dat is: stelt u op de proef. Maar dit waren *wonderen der leugen*, 2 Thessalonicenzen 2:9, gewerkt door Satan, (onder de toelating Gods), die de overste van de macht der lucht is. Er wordt niet gezegd: *Zij zullen wonderen doen*, maar zij zullen grote tekenen tonen . Zij zijn slechts ene vertoning, hetzij zij op der mensen lichtgelovigheid werken door leugenachtige verhalen, of hun zinnen bedriegen door goocheltoeren of kunstenarijen, zoals de Egyptische tovenaars gedaan hadden.

c. Hun succes hierin.

Zij zullen velen verleiden, vers 5, en wederom in vers 11. De duivel en zijne medestanders kunnen het ver brengen in het bedriegen van arme zielen. Weinigen vinden de enge poort, maar velen worden heengetrokken naar den breden weg. Velen zullen misleid worden door hun tekenen en wonderheden, en velen overgehaald door de hoop op verlossing uit hun verdrukking. Maar noch wonderheden, noch grote scharen zijn stellige tekenen van een ware kerk: want *de gehele aarde verwonderde zich achter het beest*, Openbaring 13:3.

Zij zouden, indien het mogelijk ware, ook de uitverkorenen verleiden. Dit duidt aan, *Ten eerste*. De kracht van hun begoocheling, zij is zo groot, die stroom is zo sterk, dat velen medegevoerd zullen worden, zelfs diegenen, van wie men gedacht zou hebben, dat zij vaststonden. Der mensen kennis of wetenschap, hun gaven en talenten, hun geleerdheid en hoge positie en veeljarig belijden van den Godsdienst zal hen niet beveiligen, integendeel, in weerwil van dit alles zullen velen verleid worden. Niets dan de almachtige genade Gods ter volvoering van Zijn eeuwig raadsbesluit, zal beveiligen of beschermen. *Ten tweede*. De veiligheid der uitverkorenen temidden van dit gevaar, die als vaststaand wordt aangemerkt in dezen tussenzin: *Indien het mogelijk ware*, welke duidelijk te kennen geeft dat het *niet* mogelijk is, want zij worden in de kracht Gods bewaard, opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, vast blijve. Het is mogelijk, dat degenen, die eens verlicht zijn geweest, afvallig worden, Hebreeën 6:4, 5, 6, maar niet degenen, die uitverkoren zijn. Indien Gods uitverkorenen bedrogen zouden worden, dan zou Gods uitverkiezing teniet gemaakt worden, hetgeen ondenkbaar is, want *die Hij tevoren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen, en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd en verheerlijkt*, Romeinen 8:30. Zij zijn aan Christus gegeven, en van allen, die Hem gegeven zijn, zal Hij er geen verliezen, Johannes 10:28. Grotius denkt, dat hiermede de grote moeilijkheid bedoeld wordt om de eerste Christenen van hun geloof af te trekken, en haalt het aan als spreekwoordelijk gebezigd door Galen, als hij van iets wil spreken, dat zeer moeilijk of zedelijk onmogelijk is, dan zegt hij: *Eerder zoudt gij een Christen van Christus kunnen aftrekken*.

d. De herhaalde waarschuwingen van onzen Heiland aan Zijne discipelen om op hun hoede tegen hen te zijn. Hij waarschuwde hen, opdat zij zouden waken, vers 25, *Ziet, Ik heb het u voorzegd*. Wie tevoren is ingelicht waar hij zal worden aangevallen, kan zich redden, zoals de koning van Israël gedaan heeft, 2 Koningen 6:9, 10. Christus' waarschuwingen zijn bestemd om ons te doen waken, en hoewel de uitverkorenen er voor bewaard zullen worden om bedrogen of verleid te worden, zullen zij dit slechts door het gebruik der bestemde middelen en een behoorlijk acht geven op de waarschuwingen van het woord. Wij worden bewaard door het geloof, geloof in het woord van Christus, dat Hij ons voorzegd heeft. Wij moeten hen niet geloven, die zeggen: *Ziet, hier is de Christus*, of *Ziet, Hij is daar*, vers 23. Wij geloven, dat de ware Christus aan de rechterhand Gods is, en dat Hij geestelijk tegenwoordig is, waar twee of drie in Zijn naam vergaderd zijn. Gelooft dus hen niet, die u willen aftrekken van een Christus in den hemel, door u te zeggen dat Hij ergens op aarde is, of u willen aftrekken van de algemene kerk op aarde, door u te zeggen: Hij is hier, of dáár, gelooft het niet. Niets is vijandiger aan het ware geloof dan lichtgelovigheid. De onnozelen geloven ieder woord, en lopen ieder geroep na. *Memnêso apistein -Wacht u van te geloven*. Wij moeten niet uitgaan met hen, die zeggen: Hij is in de woestijn, of, in de binnenkamers, vers 26. Wij moeten niet luisteren naar iedere geestelijken kwakzalver, of ieder volgen, die met zijn vinger wijst naar een nieuwen Christus en een nieuw Evangelie. *Gaat niet uit*, want zo gij het wèl doet, dan loopt gij gevaar van door hen gevangen te worden, blijft dus het gevaar uit den weg, wordt niet medegevoerd met iedere wind. Menigeen is door zijn ijdele nieuwsgierigheid om uit te gaan tot algehelen afval gekomen. In zulke tijden is uwe kracht gelegen in stil te zitten, en het hart gesterkt te laten worden door genade.

II. Hij voorspelt oorlogen en grote beroeringen onder de volken, vers 6, 7. Bij de geboorte van Christus heerste algemeen vrede in het rijk, de tempel van Janus was gesloten, maar denkt niet, dat Christus gekomen is, om vrede te geven, of zulk een vrede te doen voortduren, Lukas 12:51. Neen, Zijne stad en Zijn muur zullen gebouwd worden in benauwdheid der tijden, en zelfs oorlogen zullen Zijn werk bespoedigen. Van den tijd, dat de Joden Christus hebben verworpen en Hij hun huis woest heeft gelaten, is het zwaard nimmer van hun huis afgewend, het zwaard des Heeren was nooit rustig, omdat Hij er bevel aan had gegeven tegen een huichelachtige natie en het volk van Zijn toorn, en hierdoor is het verderf over hen gekomen. Hier is:

1. Ene voorzegging van de gebeurtenis van den dag. Gij zult nu weldra horen van oorlogen en geruchten van oorlogen. Als er oorlogen zijn, wordt er van gehoord, want de strijd dergenen, die streden, geschiedde met gedruis, Jesaja 9:4. Zie hoe vreeslijk hij is, *O mijne ziel, gij hoort het krijgsgeschrei*, Jeremia 4:19. Zelfs de rustigen in den lande, en de minst-nieuwsgierigen, kunnen niet anders dan het rumoer van den krijg horen. Zie wat het gevolg is van de verwerping des Evangelies. Zij, die de boden des vredes niet willen horen, zullen de boden des krijgs horen. God heeft een zwaard gereed om den twist Zijns verbonds te wreken, den twist Zijns nieuwen verbonds. *Het ene volk zal tegen het andere volk opstaan*, dat is: een deel of gewest van het Joodse volk tegen het andere, de ene stad tegen de andere, 2 Kronieken 15:5, 6, en in hetzelfde gewest en dezelfde stad zal de ene partij tegen de andere opstaan, zodat zij elkaar zullen verteren en verpletteren, Jesaja 9:18-20.

2. Een gebod voor den plicht van den dag, *Ziet toe, wordt niet verschrikt*. Is het mogelijk zulke treurige tijdingen te horen, en niet verschrikt te worden? Maar, als het hart bereid is en op God vertrouwt, wordt het bewaard in vrede, en is het niet bevreesd, neen, niet voor den alarmkreet van

Te wapen! te wapen! Weest niet ontroerd, Mê throeithe. Wordt niet in verwarring gebracht, wordt door geen barensweeën bevangen, zoals een zwangere vrouw door schrik, ziet toe. Er is voortdurende zorg en waakzaamheid nodig, om beroering uit het hart te houden als er oorlogen gaande zijn, en het is tegen den wil van Christus, dat zelfs in benauwde tijden het hart Zijns volks ontroerd is. Wij moeten niet verschrikt of ontroerd wezen en dat wel om twee redenen,

a. Wijl ons gezegd is dit te verwachten. De Joden moeten gestraft worden, er moet verderf over hen komen, hierdoor moet de gerechtigheid Gods en de eer des Verlossers gehandhaafd worden, en daarom moeten al die dingen geschieden. Het woord is uit Gods mond uitgegaan en zal ter zijner tijd vervuld worden. De gedachte aan de onveranderlijkheid der raadsbesluiten Gods, die alle gebeurtenissen beheersen en regelen, moet ons hart tot rust brengen, wat er ook moge gebeuren. God volvoert slechts hetgeen voor ons bestemd is, en ons bovenmate ontroerd zijn is slechts een weerstreven van die beschikking Gods. Laat ons daarom berusten, omdat die dingen moeten geschieden, niet slechts als gevolg van het raadsbesluit Gods, maar als een middel tot een ander doel. Het oude huis moet afgebroken worden (hoewel dit niet kan geschieden zonder gedruis, stof en gevaar) eer het nieuwe gebouw opgetrokken kan worden. De dingen, die beweeglijk zijn, die wankelen, moeten weggeruimd worden, *opdat blijven zouden de dingen, die niet beweeglijk zijn,* Hebreeën 12:27.

b. Omdat wij nog erger te wachten hebben. *Nog is het einde niet,* het einde des tijds is er nog niet, en zolang de tijd duurt, moeten wij benauwdheid en onrust verwachten, verwachten, dat het einde van de ene beproeving slechts het begin van een andere beproeving zijn zal. Of wel: *Het einde van deze benauwdheid is er nog niet, "* er moet van meer dan een oordeel gebruik gemaakt worden, om de Joodse macht naar beneden te brengen, meer fiolen des toorns moeten uitgestort worden, slechts een wee is voorbij, er moeten nog meerdere komen, meer pijlen uit Gods pijlkoker moeten tegen hen gebruikt worden, weest dus niet verschrikt, bezwijkt niet onder den tegenwoordigen last, verzamelt veeleer al de kracht en den moed, die gij hebt, om tegen te gaan hetgeen nog komen moet. Weest niet verschrikt door het horen van oorlogen en geruchten van oorlogen, want wat zou er dan van u worden *als hongersnoden en pestilentiën komen?* Als het enkel beroering zal zijn het gerucht te verstaan, Jesaja 28:19, wat zal het dan wezen den slag te gevoelen, als hij het gebeente en het vlees raakt? Indien het lopen met de voetknechten ons vermoeit, hoe zullen wij ons dan mengen met de paarden? En als wij verschrikt zijn voor een beekje op onzen weg, hoe zullen wij het dan maken in de verheffing van den Jordaan? Jeremia 12:5. Hij voorzegt andere oordelen, die meer onmiddellijk door God gezonden worden-hongersnoden, pestilentiën en aardbevingen. Hongersnood is dikwijls het gevolg van oorlog, en pestilentie van hongersnood. Dat waren de drie oordelen, waaruit David een te kiezen had, en hij was er in grote benauwdheid om, want hij wist niet wat het ergste was. Maar hoe ontzettende verwoestingen zullen zij aanrichten, als zij allen over een volk worden uitgestort! Behalve oorlog (en dat is reeds genoeg) zal er zijn:

1. Hongersnood, aangeduid door het zwarte paard onder het derde zegel. Openbaring 6:5, 6. Wij lezen van een hongersnood in Judea, niet lang na Christus, en die grote armoede teweegbracht. Handelingen 11:28, maar de ergste hongersnood heeft in Jeruzalem geheerst gedurende het beleg, zie Klaagliederen 4:9, 10.

2. Pestilentiën, aangeduid door het vale paard, waarop de dood was gezeten, en dat gevolgd werd door de hel, of het graf, onder het vierde zegel, Openbaring 6:7, 8. Deze verwoest zonder onderscheid te maken, en legt, binnen weinig tijds, hopen op hopen.

3. Aardbevingen in verscheidene plaatsen, of van plaats tot plaats, hen vervolgende, die er voor vlieden, zoals voor de aardbeving in de dagen van Uzzia, Zacheria 14:5. Grote verwoestingen zijn door aardbevingen aangericht, zij hebben van velen den dood veroorzaakt, en den schrik van nog meerderen. In de visioenen der Openbaring is het opmerkelijk, dat aardbevingen goed, maar geen kwaad aanduiden voor de kerk, Openbaring 6:12, 15, 11:12- 13, 19, 16:17-19. Als God de aarde geweldiglijk schudt, Jesaja 2:21), dan is het om er de goddelozen van uit te schudden, Job 38:13, en den wens aller volken in te leiden, Haggai 2:7- 8. Maar hier wordt er van gesproken als van schrikkelijke oordelen, die toch slechts een beginsel der smarten zijn, *oodinoon* -van barensweeën, snel en heftig, en toch ook vervelend, langdradig. Als God oordeelt, zal Hij de overhand hebben, als Hij begint in toorn, zal Hij voleinden, 1 Samuel 3:12. Als wij zien op de eeuwigheid der ellende, die aan de hardnekkige verwerpers van Christus en Zijn Evangelie te wachten staat, dan kunnen wij betreffende de grootste tijdelijke oordelen in waarheid zeggen: *Zij zijn maar het beginsel der smarten, hoe erg de zaken ook voor hen uitzien, er wacht hun nog erger*.

III. Hij voorzegt de vervolging van Zijn eigen volk en Zijne dienstknechten, waarop dan een algemene afval, een verval in den Godsdienst, volgen zal.

1. Het *kruis* zelf wordt voorspeld, vers 9. Van alle toekomstige gebeurtenissen gaat ons het meest ons eigen lijden aan, hoewel wij gewoonlijk het minst verlangen om dit te weten. Alsdan, wanneer hongersnoden en pestilentiën heersen, zullen zij ze toeschrijven aan de Christenen, en dit tot een voorwendsel maken om hen te vervolgen, "de Christenen voor de leeuwen!" Toen Christus voor h et eerst Zijne discipelen uitzond, had Hij hun gezegd, wat harde dingen zij zullen hebben te verduren, maar totnutoe hadden zij daar nog weinig van ervaren, en daarom herinnert Hij hen er nogmaals aan, dat hoe minder zij hadden geleden, hoe meer er te vervullen overbleef, Colossenzen 1:24. Zij zullen *verdrukt* worden, banden en gevangenis hebben te verduren, wrede spotternijen en geselingen, zoals Paulus, 2 Corinthiërs 11:23-25, niet terstond gedood, maar *den gansen daggedood*, in *doodsgevaar menigmaal*, gedood op zulk ene wijze, dat zij zich voelen sterven, tot *een schouwspel der wereld* gemaakt, 1 Corinthiërs 4:9-11. Zij zullen *gedood* worden. Zo wreed zijn de vijanden der kerk, dat zij met niets minder bevredigd kunnen worden dan met het bloed der heiligen, waarnaar zij dorsten, dat zij zuigen, vergieten als water. Zij zullen gehaat worden van alle volken om Zijns naams wil, zoals Hij hun reeds tevoren gezegd had, Hoofdstuk 10:22. De wereld in het algemeen was doorzuurd van vijandschap en kwaadwilligheid jegens de Christenen. De Joden, hoewel boosaardig gezind jegens de heidenen, zijn toch nooit zo door hen vervolgd als de Christenen. Zij werden gehaat door de Joden, die verstrooid waren onder de volken, en waren het mikpunt van de boosaardigheid der wereld. Wat zullen wij denken van deze wereld, als de beste en voortreffelijkste mensen er de ergste behandeling van ondervonden? Het is de oorzaak, die den martelaar maakt en hem vertroost. Het was om Christus' wil, dat zij aldus gehaat werden. Hun belijden en prediken van Zijn naam heeft de volken in zodanige woede tegen hen ontstoken. De duivel, bevindende dat hierdoor een noodlottige slag aan zijn rijk werd toegebracht, en dat zijn tijd waarschijnlijk kort zou zijn, is afgekomen, hebbende groten toorn.

2. De ergernis van het kruis, vers 10-12. Satan blijft zijn invloed oefenen door geweld van wapenen, hoewel Christus zich ten laatste toch zal verheerlijken door het lijden van Zijn volk en Zijne dienstknechten. Drie boze uitwerkselen der vervolging worden hier voorspeld.

a. De *afval* van sommigen. Als het belijden van het Christendom aan de mensen duur te staan begint te komen, dan zullen er velen geërgerd worden, dan zullen zij eerst het oneens worden met hun belijdenis, en dan afvallen van hun belijdenis. Zij zullen beginnen met hun Godsdienst te twisten, er los van worden, hem moede worden, om dan ten laatste in opstand er tegen te komen. Het is niets nieuws, -ofschoon het wel zeer vreemd is-dat mensen, die den weg der gerechtigheid hebben gekend, er van afwijken. Paulus klaagt meermalen over hen, die goed begonnen zijn, maar zich hebben laten verhinderen om voort te gaan. Zij waren bij ons, maar zijn van ons uitgegaan, omdat zij niet waarlijk uit ons waren, 1 Johannes 2:19. Het is ons voorzegd. Tijden van lijden zijn tijden van schudding, en die bij fraai weer staande bleven, vallen in den storm, zoals de *steenachtige plaatsenhoorders*, Hoofdstuk 13:21. Velen zullen Christus volgen in den zonneschijn, maar zullen voor zich zelven gaan zorgen, en Hem voor zich zelven laten zorgen, in den donkeren, bewolkten dag. Zij houden van hun Godsdienst, zolang zij er goedkoop aan kunnen komen, maar zodra hun belijdenis hun iets kost, zullen zij haar terstond laten varen.

b. De *boosaardigheid* van anderen. Als vervolging in zwang is, zijn nijd, vijandschap en boosheid als een besmettelijke ziekte verspreid onder de mensen, terwijl barmhartigheid, tederheid en gematigdheid als iets vreemds worden aangezien. Zij zullen elkaar overleveren, dat is: Zij, die verraderlijk hun Godsdienst hebben verlaten, zullen hen haten en verraden, die hem blijven aankleven, en voor wie zij vriendschap hebben voorgewend. Afvalligen zijn gewoonlijk de bitterste en heftigste vervolgers. Tijden van vervolging zijn hartontdekkende tijden. Wolven in schaapsklederen werpen dan hun vermomming af en verschijnen als wolven. Zij zullen elkaar overleveren en elkaar haten. Die tijden moeten wel gevaarlijk zijn, wanneer haat en verraad, twee van de ergste dingen, die bestaan kunnen, omdat zij lijnrecht in strijd zijn met twee van de beste-liefde en waarheid-de overhand hebben. Dit schijnt te wijzen op de barbaarse behandeling, die onderscheidene factiën onder de Joden elkaar aandeden, en rechtvaardiglijk werden zij, die Gods volk opaten alsof zij brood aten, aldus overgelaten om elkaar te verbijten en te vereten. Of het kan ook zien op het kwaad, dat aan de discipelen van Christus gedaan zou worden door hen, die hun het naast waren, zoals in Hoofdstuk 10:21. *De ene broeder zal den anderen broeder overleveren tot den dood*.

c. Het algemene verval en het verkouden der meesten, vers 12. In tijden van verleiding, als er valse profeten opstaan, in tijden van vervolging, als de heiligen gehaat worden, dan zijn deze twee dingen te verwachten. Het vermenigvuldigen der ongerechtigheid. Hoewel de wereld altijd in het boze ligt, zijn er toch tijden, wanneer gezegd kan worden, dat de ongerechtigheid op zeer bijzondere wijze vermenigvuldigd wordt, wanneer zij meer dan gewoonlijk *verspreid* is, zoals in de oude wereld, toen *al het vlees zijn weg verdorven had op de aarde*, en wanneer zij meer dan gewoon *verregaand* of buitensporig is, als *het geweld is opgerezen tot ene roede der goddeloosheid*, Ezechiël 7:11, zodat de hel losgebroken schijnt in Godslasteringen en vijandschap tegen de heiligen. Het *afnemen* der liefde, dit is het gevolg van het voorgaande, *omdat de ongerechtigheid vermenigvuldigd zal worden, zo zal de liefde van velen verkouden*. Versta dit in het algemeen van ware, ernstige Godsvrucht, die als geconcentreerd is in *liefde*. Het is maar al te algemeen, dat belijders van den Godsdienst koel en koud worden in hun belijdenis, wanneer de goddelozen heet

worden in hun goddeloosheid, zoals de kerk van Efeziërs in slechte tijden *haar eerste liefde heeft verlaten*. Openbaring 2:4. Of het kan meer bijzonder verstaan worden van broederlijke liefde. Als de ongerechtigheid toeneemt, verleidende ongerechtigheid, vervolgende ongerechtigheid, dan zal deze genade gemeenlijk afnemen. De Christenen beginnen elkaar te wantrouwen, de genegenheid wordt vervreemd, afstand in het leven geroepen, partijen geformeerd, en zo gaat dan de liefde teloor. De duivel is de beschuldiger der broederen, niet slechts bij hun vijanden, waardoor de vervolgende ongerechtigheid vermenigvuldigd wordt, maar ook bij elkaar, waardoor de liefde van velen zal verkouden. Dit geeft een treurig gezicht op de tijden, dat er zulk ene afneming zal zijn in de liefde, maar, *Ten eerste*. Het is de liefde van *velen*, niet van *allen*. In de ergste tijden heeft God nog een overblijfsel, die vasthouden aan hun oprechtheid, en hun ijver behouden, zoals in de dagen van Elia, toen hij zich alleen overgebleven waande. *Ten tweede*. Deze liefde is verkoud, maar niet dood, zij neemt af, maar zij is niet afgeworpen. Er is leven in den wortel, dat zich tonen zal als de winter voorbij is. De nieuwe natuur kan *verkouden*, maar zal niet *verouderen*, want dan zou zij verwelken en sterven.

3. Vertroosting gegeven met betrekking tot deze ergernis van het kruis, om het volk des Heeren er onder te ondersteunen, vers 13, *Wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden*.

a. Het is troostrijk voor hen, die het goede wensen voor de zaak van Christus in het algemeen, dat, hoewel velen geërgerd worden, sommigen toch volharden zullen tot het einde. Als wij zo velen terug zien gaan, dan zullen wij allicht vrezen, dat de zaak van Christus teniet zal gaan uit gebrek aan hen, die haar moesten steunen, dat Zijn naam der vergetelheid prijsgegeven zal worden uit gebrek aan belijders van dien naam, maar zelfs dan is er een overblijfsel naar de verkiezing der genade, Romeinen 11:5. Dit wordt gezegd van dezelfden tijd, waarop deze profetie betrekking heeft, een overblijfsel van mensen, die niet zijn van hen, *die zich onttrekken ten verderve*, maar die geloven en volharden *tot behoudenis der ziel*. Zij volharden tot het einde, tot het einde huns levens, tot het einde van hun tegenwoordigen staat van hun beproeving of toetsing, of wel tot het einde van deze tijden van lijden en beproeving, tot den laatsten strijd, hoewel zij geroepen worden om ten bloede toe te weerstaan.

b. Het is troostrijk voor hen, die aldus volharden tot het einde, en lijden vanwege hun standvastigheid, dat zij zalig zullen worden. De volharding verwerft de kroon, door vrije genade, en zal haar dragen. *Zij zullen zalig worden*, wellicht reeds in deze wereld verlost worden uit hun benauwdheden, maar het is toch de eeuwige zaligheid, die hier bedoeld wordt. Zij, die volharden tot het einde hunner dagen, zullen dan het einde huns geloofs en hunner hope verkrijgen, namelijk de zaligheid hunner zielen, 1 Petrus 1:9, Romeinen 2:7, Openbaring 3:21. De erekroon zal alles vergoeden, en een gelovig zien op deze erekroon zal ons in staat stellen liever op den brandstapel te sterven met de vervolgden, dan in een paleis te leven met de vervolgers.

V. Hij voorzegt de prediking van het Evangelie in de gehele wereld, vers 14. *Dit Evangelie des koninkrijks zal in de gehele wereld gepredikt worden*, en dan zal het einde komen. Merk hier op:

1. Dat het het Evangelie des koninkrijks genoemd wordt, omdat het het koninkrijk der genade ontsluiert hetwelk heenvoert naar het koninkrijk der heerlijkheid, het koninkrijk van Christus opricht in deze wereld, en ons het onze verzekert in de andere wereld.

2. Dit Evangelie zal vroeg of laat in de gehele wereld gepredikt worden, aan alle schepsel, alle natiën moeten er door onderwezen, tot discipelen gemaakt worden, want in het Evangelie zal Christus gezien worden als het heil Gods. Te dien einde is de gave der talen de eersteling des Geestes geweest.

3. Het Evangelie wordt gepredikt tot een getuigenis allen volken, dat is: een getrouwe bekendmaking van den zin en den wil van God betreffende den plicht, dien God van den mens eist, en het loon, dat de mens van God kan verwachten. Het is een getuigenis voor hen, die geloven, 1 Johannes 5:11, dat zij zalig zullen worden, en tegen hen, die in hun ongeloof volharden, dat zij verdoemd zullen worden, Markus 16:16. Voorts wordt hier te kennen gegeven, dat voor de verwoesting van Jeruzalem dit Evangelie door de gehele wereld, zo al niet gehoord, maar dan toch besproken zal worden, men zal er *van* horen. De Oud Testamentische kerk zal niet geheel en al opgelost worden, voordat de Nieuw Testamentische kerk tamelijk goed gevestigd zal zijn. Het aanzien van een verdorven, ontaarde kerk is toch nog beter dan in ‘t geheel geen kerk. Binnen veertig jaren na den dood van Christus is het geluid des Evangelies uitgegaan over de gehele aarde, Romeinen 10:18. Paulus heeft *het Evangelie van Christus vervuld van Jeruzalem af*, en rondom, tot Illyricum toe, en ook de andere apostelen zaten niet stil. De vervolging der heiligen te Jeruzalem heeft er toe bijgedragen om hen te verspreiden, zodat zij het land doorgingen en het woord verkondigden, Handelingen 8:1-4. En als de boodschap van den Verlosser heengezonden is in alle delen der wereld, dan zal het einde komen van den Joodsen staat. Aldus is datgene, hetwelk zij dachten te voorkomen door Christus ter dood te brengen, juist er door teweeggebracht, allen geloofden in Hem, en de Romeinen zijn gekomen en hebben hun plaats en volk weggenomen, Johannes 11:48. Paulus zegt, dat het Evangelie in de gehele wereld gekomen is, en onder al de creatuur gepredikt is, Colossenzen 1:6-23. Er wordt tevens te kennen gegeven, dat zelfs in tijden van verzoeking, benauwdheid en vervolging het Evangelie des koninkrijks gepredikt en verbreid zal worden, en zich ook door den grootsten tegenstand een weg zal banen. Al is het ook, dat de vijanden der kerk zeer *heet* zullen worden in hun toorn, en velen van hare vrienden zullen *verkouden*, toch zal het Evangelie worden gepredikt. En zelfs *dan*, als velen zullen vallen door het zwaard en door de vlammen, en velen goddelooslijk zullen handelen, verdorven door vleierijen, zal het volk, dat zijn God kent, bekrachtigd worden tot de grootste daden door velen te onderwijzen, Daniël 11:32, 33, zie hier een voorbeeld van in Filippenzen 1:12-14. Hetgeen hier voornamelijk bedoeld schijnt is, dat *dan*, en niet eerder, het einde der wereld zal komen, wanneer het Evangelie zijn werk in de wereld gedaan zal hebben. Het Evangelie zal worden gepredikt, en met dat werk zal worden voortgegaan na uwen dood, zodat alle volken of het genot zullen hebben van het Evangelie, of het zullen hebben afgewezen en dan zal het einde komen, waarvan Hij tevoren gezegd had, vers 6, 7, *nog is het niet*, niet voordat deze tussenliggende raadsbesluiten volvoerd zullen zijn. De wereld zal blijven bestaan zolang er nog uitverkorenen Gods zijn, die niet zijn geroepen, maar als zij allen zijn ingezameld, dan zal zij terstond met vuur verbrand worden.

VI. Hij voorzegt meer bijzonder het verderf, dat stond te komen over het volk der Joden, hun stad, hun tempel en natie, vers 15, en verder. Hier nadert Hij dichter tot het antwoord op hun vraag betreffende de verwoesting van den tempel, en wat Hij hier zegt, zal Zijn discipelen nuttig zijn zowel tot regeling van hun gedrag als tot hun vertroosting met betrekking tot die grote gebeurtenis. Hij beschrijft den voortgang dier ramp, zoals die gewoonlijk in den oorlog wordt gezien.

1. De Romeinen, die den gruwel der verwoesting in de heilige plaats aanrichten, vers 15. Sommigen denken, dat die gruwel een beeld was, dat door sommige Romeinse stadhouders in den tempel werd geplaatst, en een grote ergernis was voor de Joden, waardoor zij tot opstand werden geprikkeld, en aldus de verwoesting over hen gebracht werd. Het beeld van Jupiter Olympus, dat Antiochus op het altaar Gods liet plaatsen, wordt *Bdelugma crêmooseoos -De gruwel der verwoesting* genoemd, dus hetzelfde woord als hier door den geschiedschrijver gebruikt, 1 Mac. 1:54. Sedert de Babylonische gevangenschap was er niets-en kon er niets zijn-dat den Joden meer tegen de borst was dan een beeld in de heilige plaats, gelijk blijkt uit den krachtigen tegenstand, dien zij boden, toen Caligula er zijn standbeeld wilde plaatsen, hetgeen noodlottige gevolgen gehad zou hebben, indien dit niet voorkomen ware, en de zaak ware bijgelegd door het gedrag van Petronius. Maar toch heeft Herodes een adelaar boven den tempelpoort doen aanbrengen, en sommigen zeggen, dat het standbeeld van Titus in den tempel geplaatst werd. Anderen verklaren dit liever door de parallelplaats, Lukas 21:20 :*Wanneer gij zien zult, dat Jeruzalem van heirlegers omsingeld wordt*. Jeruzalem was de heilige stad: de berg Moria, dicht bij Jeruzalem, werd om zijne nabijheid tot den tempel, zeer bijzonder heilige grond geacht. Nu lag het Romeinse leger rondom Jeruzalem, en dat was nu de gruwel der verwoesting. Van het land eens vijands wordt gezegd, dat het *het land is, waarover gij verdrietig zijt*, Jesaja 7:16, en zo kan dan het leger eens vijands van een zwak, doch eigenzinnig volk wel *de gruwel* genoemd worden. Nu wordt gezegd, dat hiervan gesproken is door Daniël, den profeet, die duidelijker dan alle andere profeten des Ouden Testaments van den Messias en Zijn koninkrijk gesproken heeft. Hij spreekt van een verwoestenden gruwel, die gesteld zal worden door Antiochus, Daniël 11:31, 12:11, maar hetgeen waarop onze Heiland hier zinspeelt, hebben wij in de boodschap, die hem gebracht werd door den engel, van hetgeen komen zou aan het einde der zeventig weken, lang na het vorige: *over den gruwelijken vleugel zal een verwoester zijn*. Heirlegers van afgodendienaars kunnen wèl *gruwelijke legers* genoemd worden, en sommigen denken dat de beroeringen, de opstanden en de afschuwelijke partijen en oproeren in de stad en den tempel tenminste wel als een deel van den gruwel kunnen beschouwd worden, die verwoesting bracht. Christus wijst hun op deze profetie van Daniël, opdat zij zouden zien hoe van het verderf van hun stad en tempel in het Oude Testament werd gesproken, hetgeen Zijne voorzegging zou bevestigen, en er tevens het hatelijke van zou wegnemen. Evenzo konden zij daaruit ook den tijd er van afleiden en bepalen-spoedig nadat de Messias uitgeroeid zou zijn, de zonde die dit teweegbracht-hun verwerping van Hem, en de zekerheid er van-het zijn *vastelijk besloten verwoestingen*. Gelijk Christus door Zijne geboden de wet bevestigde, zo heeft Hij door Zijne voorzeggingen de profetieën des Ouden Testaments bevestigd, en het zal nuttig zijn ze beide met elkaar te vergelijken. Daar hier verwezen wordt naar ene profetie, welke gewoonlijk duister is, voegt Christus er deze aantekening bij: *die het leest, die merke daarop, die de profetie van Daniël leest, die merke er op, dat zij nu binnenkort vervuld zal worden in de verwoesting van Jeruzalem*. Zij, die de Schrift lezen, moeten er naar streven haar te verstaan, want anders is hun lezen van generlei nut, wat wij niet verstaan, kunnen wij niet gebruiken, Johannes 5:39, Handelingen 8:30. De engel, die deze profetie aan Daniël overleverde, wekte hem op om te weten en te verstaan, Daniël 9:25. En wij moeten er niet aan wanhopen om zelfs duistere profetieën te verstaan, de grote Nieuw Testamentische profetie wordt *openbaring*, niet *verborgenheid* genoemd. Hetgeen nu geopenbaard is, behoort ons, en daarom moeten wij het ootmoedig en naarstig onderzoeken. Of wel: *Hij lette er op*, of hij *versta*, niet slechts de Schriften, die van deze dingen spreken, maar hij versta door de Schriften *de tijden*, 1 Kronieken 12:32. Laat hem opmerken en er van verzekerd wezen, dat, niettegenstaande de ijdele hoop, waarmee het misleide volk zich vleit, de gruwelijke legers zullen verwoesten.

2. De middelen tot behoud, tot welke nadenkende mensen de toevlucht moeten nemen, vers 16, 20. *Dat alsdan die in Judea zijn, vlieden op de bergen*. Dan moet gij tot het besluit komen, dat er voor u niet anders redding is dan in de vlucht. Wij kunnen dit nemen

a. Als ene voorzegging van het verderf zelf, en dat dit onweerstaanbaar zal wezen, zodat het ook de kloekmoedigsten niet mogelijk zijn zal er het hoofd aan te bieden of er tegen te strijden, maar zij het laatste redmiddel zullen moeten aangrijpen, namelijk de vlucht. Het duidt aan hetgeen Jeremia zozeer en zo herhaaldelijk betuigd heeft-hoewel tevergeefs-toen Jeruzalem belegerd werd door de Chaldeeën, namelijk dat het doelloos zou zijn weerstand te bieden, maar dat het verstandig van hen zijn zou om te capituleren. En zo toont hier ook Christus, hoe vruchteloos het zijn zou om stand te houden, en daarom zegt Hij tot ieder, dat de vlucht het verkieslijkst is.

b. Wij kunnen het ook beschouwen als ene aanwijzing aan de volgelingen van Christus wat zij doen moeten. Zij moeten zich niet verbinden met hen, die tegen de Romeinen strijden, maar berusten in het raadsbesluit, dat was uitgegaan, en in allerijl de stad en het land verlaten, zoals zij uit een instortend huis of uit een zinkend schip zouden weggaan, zoals Lot Sodom heeft verlaten, en Israël de tenten van Dathan en Abiram. Hij toont hun: Waarheen zij moeten vluchten-van Judea naar het gebergte, niet naar de bergen rondom Jeruzalem, maar die in een afgelegen deel des lands zijn, en hun tot ene schuilplaats kunnen dienen, niet zozeer omdat het natuurlijke vestingen waren, maar omdat zij ver weg en als verborgen waren. Van Israël wordt gezegd, dat het verstrooid is op de bergen, 2 Kronieken 18:16, zie ook Hebreeën 11:38. In het hol der leeuwen en de bergen der luipaarden zou het veiliger voor hen zijn dan onder de oproerige Joden of de verwoede Romeinen. In tijden van onmiddellijk gevaar is het niet slechts wettig, maar plichtmatig om door alle goede en eerlijke middelen ons lijfsbehoud te verzekeren, en zo God ons ene deur ter ontkoming opent, dan behoren wij er gebruik van te maken, want anders vertrouwen wij niet op God, maar verzoeken Hem. Er kan een tijd wezen, wanneer zelfs zij, die in Judea zijn waar God bekend is en Zijn naam groot is, naar de bergen moeten vlieden, en zolang wij slechts het gevaar, niet den plicht, uit den weg gaan, kunnen wij op God vertrouwen om ene schuilplaats te voorzien voor Zijne verdrevenen, Jesaja 16:45. In tijden van openbare rampen, als het duidelijk blijkt, dat wij in het vaderland van generlei dienst of nut, maar daar buiten veilig kunnen wezen, dan worden wij door de voorzienigheid Gods geroepen om weg te gaan. Wie vlucht, kan later weer strijden. Dat zij zich moeten haasten, vers 17, 18. Het leven zal in gevaar zijn, in onmiddellijk gevaar, de gesel zal plotseling slaan, en daarom, *die op het dak is*, wanneer het alarmsein komt, *kome niet af om iets uit zijn huis weg te nemen*, maar klimme af langs den naasten weg, ten einde te ontkomen, en evenzo, *die op den akker is*, zal bevinden dat het de wijste partij is om onmiddellijk te vluchten, en niet weer te keren *om klederen weg te nemen*, of de schatten van zijn huis, en dat wel om twee redenen. *Ten eerste*. Omdat de tijd, die nodig is tot het inpakken zijner zaken, zijne vlucht zou vertragen. Als de dood aan de deur is, is oponthoud of uitstel gevaarlijk. Het was het bevel aan Lot: *Zie niet achter u om*. Zij, die overtuigd zijn van de ellende van een zondigen toestand, en van het verderf, dat hun in dien toestand wacht, en bijgevolg van de noodzakelijkheid om tot Christus te vluchten, moeten wèl acht geven, opdat zij, na alzo overtuigd te zijn, toch niet door dralen en uitstellen voor eeuwig omkomen. *Ten tweede*. Omdat het medenemen van klederen en andere roerende goederen en kostbaarheden slechts een last voor hem zou zijn, en hem zou belemmeren in zijne vlucht. Toen de Syriërs gevlucht zijn, 2 Koningen 7:15, hebben zij hun klederen weggeworpen. In zulke tijden moeten wij dankbaar zijn, als ons leven ons gegeven wordt tot een buit, al kunnen wij dan ook niets anders redden, Jeremia 45:4, 5. *Want het leven is meer dan het voedsel*. Zij, die het minst meedroegen, waren het

veiligst op hun vlucht. De reiziger, die geen penning bezit, kan door rovers niets verliezen. Het was aan Zijn eigen discipelen dat Christus dit vergeten van huis en goed heeft aanbevolen, zij hadden een woning in den hemel, dáár was hun schat, dáár waren hun duurzame klederen, waarvan de vijand hen niet kon beroven. *Ik heb al mijne bezittingen bij mij*, zei Bias, de wijsgeer, in zijn vlucht met ledige handen. Die genade in het hart heeft, draagt alles met zich, als hij van alles ontbloot is. Nu hebben zij, tot wie Christus dit persoonlijk gezegd heeft, dien treurigen dag niet beleefd, geen der twaalven, behalve Johannes. Zij behoefden zich niet schuil te houden in de bergen (Christus heeft hen verborgen in den hemel), maar zij lieten die aanwijzingen na aan hun opvolgers, en zij waren hun nuttig, want toen de Christenen in Jeruzalem en in Judea het verderf zagen komen, trokken zij zich allen terug naar ene stad, genaamd Pella, aan gene zijde van den Jordaan, waar zij veilig waren, zodat onder de vele duizenden, die bij de verwoesting van Jeruzalem zijn omgekomen, er geen enkel Christen was. Aldus ziet een kloekzinnig mens het kwaad en verbergt zich, Prediker 22:3, Hebreeën 11:7. Deze waarschuwing werd niet geheim gehouden. Mattheus' Evangelie werd lang voor deze verwoesting bekend en verspreid, zodat ook anderen er hun voordeel mede hadden kunnen doen, maar hun omkomen doordat zij er niet aan geloofden, was een beeld en type van hun omkomen voor eeuwig doordat zij geen geloof sloegen aan de waarschuwingen van Christus betreffende den toekomenden toorn. Voor wie in dien tijd de ellende zeer groot zal zijn, vers 19. *Wee den bevruchten en den zogenden vrouwen in die dagen!* Dat gezegde van Christus bij Zijn dood verwijst naar dezelfde gebeurtenis, Lukas 23:29. *Er komen dagen, in welke men zeggen zal: Zalig zijn de onvruchtbaren, en de buiken, die niet gebaard hebben, en de borsten. die niet gezoogd hebben*. Zalig zijn zij, die gene kinderen hebben, om ze te zien vermoorden, maar rampzalig zijn zij, die dan kinderen baren en zogen, van alle anderen zijn dezen in de treurigste omstandigheden. *Ten eerste*. Voor dezen zal de hongersnood het smartelijkst zijn, als zij zien hoe *de tong van het zoogkind kleeft aan zijn gehemelte van dorst, en zij zelven wreder zijn geworden dan de zeekalveren*, Klaagliederen 4:3, 4. *Ten tweede*. Voor haar zal het zwaard het schrikkelijkst wezen, als het met erger dan dierlijke woede wordt gehanteerd. Het is een ontzettende verloskunst, die geoefend wordt, als de zwangere vrouwen door den verwoeden overwinnaar worden opengesneden, 2 Koningen 15:16, Hosea 14:1, Amos 1:13, of de kinderen uitgebracht worden tot den doodslager, Hosea 9:13. *Ten derde*. Voor haar zal ook de vlucht een grote beproeving zijn. De zwangere vrouw kan zich niet haasten en kan niet ver lopen, het zoogkind kan niet achtergelaten worden, of, zo dit wèl gedaan wordt: *Kan ook ene vrouw haren zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme over den zoon haars buiks?* Wordt het kind medegenomen, dan vertraagt het de vlucht der moeder en stelt dus haar leven bloot aan gevaar, en het loopt zelf gevaar van in Mefiboseths lot te delen, die kreupel werd door een val, toen zijne voedster haastte om te vluchten, 2 Samuel 4:4. Waar zij te dien dage om moesten bidden: *Bidt, dat uwe vlucht niet geschiede des winters, noch op een sabbat*, vers 20. Het betaamt den discipelen van Christus in het algemeen, om in tijden van beroering en ramp veel te bidden, dat is een balsem voor elke wond, het is nooit ontijdig, maar zeer bijzonder tijdig, wanneer wij van alle kanten worden benauwd. Er is niets aan te doen, gij moet vluchten, het raadsbesluit is uitgegaan, zodat God zich niet zal laten verbidden om Zijn toorn weg te nemen, neen, al zouden zelfs Noach, Daniël en Job in hun midden zijn. *Het is genoeg, spreekt Mij niet meer van deze zaak*, maar doet wat gij kunt om u zo goed mogelijk te redden, en als gij niet in het geloof kunt bidden, dat gij niet genoodzaakt zult worden te vluchten, zo bidt, dat de omstandigheden er voor in genade beschikt mogen worden, dat, hoewel de drinkbeker niet van u voorbij kan gaan, het uiterste van het oordeel toch afgewend moge worden. God beschikt over de omstandigheden en gebeurtenissen, die soms op de een of andere wijze een grote verandering teweegbrengen, en daarom moet in dezen ons oog altijd op Hem gericht wezen. Als

Christus hun zegt om die gunst te bidden, dan geeft dit Zijn voornemen te kennen, om hun bede toe te staan, en bij een algemene ramp moeten wij gene vriendelijkheid in de een of andere bijzonderheid voorbijzien, maar zien en erkennen hoe en waarin het nog erger had kunnen wezen. Christus zegt nog tot Zijne discipelen te bidden voor zich zelven en voor hun vrienden, dat, wanneer zij genoodzaakt mochten worden te vluchten het op den meest geschikten en gunstigen tijd moge zijn. Als rampen en benauwdheden wel te wachten, maar toch nog verre zijn, dan is het goed om reeds vooraf veel te bidden. Zij moeten bidden, *Ten eerste*. Dat hun vlucht, indien dit de wil van God over hen is, niet des winters geschiede, wanneer de dagen kort zijn en het weer koud is, en de wegen vuil en slijkerig zijn, en het reizen, inzonderheid voor een geheel gezin, bemoeilijkt wordt. Paulus maant Timotheus tot spoed aan om voor den winter tot hem te komen, 2 Timotheus 4:21. Hoewel het gemak en genoegen van het lichaam niet in de *eerste* plaats in aanmerking moeten komen, behoort er toch *betamelijke* aandacht aan gewijd te worden. Hoewel wij moeten aannemen *wat* God ons zendt, en *wanneer* Hij het ons zendt, mogen wij toch bidden tegen lichamelijke ongemakken, en wij worden hiertoe aangemoedigd door dat *de Heere voor het lichaam is. Ten tweede*. Dat het niet zij op een sabbat, niet op den Joodsen sabbat, omdat het reizen dan aanstoot zou geven aan hen, die reeds misnoegd waren op de discipelen vanwege hun aren plukken op dien dag, niet op den Christelijken sabbat, omdat het voor hen zelven ene smart zou wezen om op dien dag te moeten reizen. Dit geeft Christus' bedoeling te kennen, dat er na de prediking van het Evangelie in de gehele wereld een wekelijkse sabbat gehouden zou worden in Zijne kerk. Het geeft ook te kennen, dat de sabbat gehouden moet worden als een dag van rust, waarop men zich te onthouden heeft van wereldlijken arbeid en van reizen, maar overeenkomstig Zijn eigen verklaring van het vierde gebod, werken van noodzakelijkheid op den sabbat toch geoorloofd zijn, zoals dit vlieden voor een vijand om ons leven te redden. Indien dit niet geoorloofd ware, Hij zou gezegd hebben: *Wat er ook met u moge gebeuren, vlucht niet op den sabbat, maar blijft, al zoudt gij dan daardoor ook moeten sterven*. Want wij mogen ook de geringste zonde niet doen om aan het grootste gevaar te ontkomen. Tevens wordt er door aangeduid, dat het voor een Godvruchtige zeer onbehaaglijk en onaangenaam is, om voor een werk der noodzakelijkheid afgehouden te worden van de plechtige viering van den eredienst op den sabbat. Wij moeten bidden, dat wij rustige, ongestoorde sabbatten mogen hebben, en er geen ander dan sabbatswerk op behoeven te doen, opdat wij zonder afgeleid te worden ons tot de aanbidding des Heeren kunnen begeven. Het was wenselijk, dat zij, zo zij moesten vluchten, het voorrecht en den troost van nog een sabbat mochten hebben, om hen te helpen hun lasten te dragen. In den winter te vluchten is onbehaaglijk voor het lichaam, maar op den sabbat te vluchten is verdrietelijk voor de ziel, en dat temeer, wanneer men daarbij aan vroegere sabbatten gedenkt, Psalm 42:5.

3. De grootheid, het zware, van de benauwdheden, die onmiddellijk volgen zullen, vers 21.

Alsdan zal grote verdrukking wezen, alsdan, wanneer de maat der ongerechtigheid vol is, alsdan, wanneer de dienstknechten Gods verzegeld en veilig zijn, dan zullen de verdrukkingen komen. Niets kan tegen Sodom gedaan worden, voordat Lot te Zoar is, maar zie dan terstond uit naar vuur en zwavel. *Er zal grote verdrukking wezen*. Groot, voorzeker, zullen de verdrukkingen geweest zijn, toen pest en hongersnood woedden in de stad, en (erger dan die beiden) partijschappen en verdeeldheid, zodat het zwaard van een ieder tegen zijn metgezel was gericht, toen en aan die plaats was het, dat de handen der armzalige vrouwen haar eigen kinderen hebben gedood. Buiten de stad stond het Romeinse leger gereed hen te verslinden, vervuld van woede tegen hen, niet slechts omdat zij Joden waren, maar omdat zij *oproerige* Joden waren. Oorlog was een van de drie rampen,

waarvoor David teruggeschrikt is, maar het was de oorlog, waardoor de Joden te gronde gingen, en daarenboven heersten nog hongersnood en pestilentie in de hevigste mate. In Josephus' *Geschiedenis der Joodse oorlogen* komen wellicht meer tragische bladzijden voor dan in enige andere geschiedenis.

a. Het was een ongeëvenaarde verwoesting, *hoedanige niet is geweest van het begin der wereld tot nu toe, en ook niet zijn zal*. Menige stad en menig koninkrijk is verwoest geworden, maar nooit met ene verwoesting gelijk aan deze. Laat nu geen vermetel zondaar denken, dat God zijn ergst gedaan heeft, Hij kan den oven zevenmaal heter doen worden, en *nog* zeven maal heter, en dat zal Hij, als Hij grotere en *nog* grotere gruwelen zal zien. De Romeinen waren, toen zij Jeruzalem verwoestten, ontaard van de eer en de deugd hunner vaderen, die zelfs hun overwinningen draaglijk hadden gemaakt voor de overwonnenen. En de hardnekkigheid der Joden zelven heeft grotelijks bijgedragen tot de verdrukking. Geen wonder, dat de verwoesting van Jeruzalem ongeëvenaard was, daar de zonde van Jeruzalem een ongeëvenaarde zonde was-hun kruisigen namelijk van Christus. Hoe dichter een volk tot God genaderd is in belijdenis en door ontvangen voorrechten, hoe groter en zwaarder Zijn oordeel over hen wezen zal indien zij van deze voorrechten misbruik maken en aan die belijdenis ontrouw zijn, Amos 3:2.

b. Het was ene verwoesting, die, zo zij lang bleef aanhouden, ondraaglijk zijn zou, zodat *geen vlees zou behouden worden*, vers 22. Zo triomfantelijk zou de dood rondwaren, in zo sombere akelige gestalten, en van zo veel schrikkelijks vergezeld, dat er geen ontkomen aan zou zijn, maar vroeg of laat allen afgesneden zouden worden. Die aan het ene zwaard ontkwam, viel door een ander zwaard, Jesaja 24, 17, 18. Josephus schat het aantal dergenen, die in de onderscheidene plaatsen gedood werden, op meer dan twee millioen. *Geen vlees zal behouden worden*, Hij zegt niet: *Gene ziel zal behouden worden*, want de vernietiging van het vlees kan dienen tot behoudenis der ziel in den dag van den Heere Jezus, maar het aardse leven zal in zo overvloedige mate opgeofferd worden, dat men zou denken, dat, indien dit voor ene wijle aanhield, er een volkomen voleinding zou zijn. Maar temidden van al deze verschrikkingen is hier een woord van troost, namelijk dat *om der uitverkorenen wil die dagen verkort zullen worden*, niet korter gemaakt dan God bepaald en verordineerd heeft, (de voleinding, vastelijk besloten zijnde, zal uitgestort worden over den verwoeste, Daniël 9:27), maar korter dan verordineerd had *kunnen* zijn, indien Hij met hen had gehandeld naar hun zonden, korter dan de vijanden bedoeld hebben, die allen uitgeroeid zouden hebben, indien God, die hen als werktuigen had gebruikt om Zijn eigen bedoelingen stand te brengen, geen perk had gesteld aan hun toorn, korter dan iemand, die naar menselijke waarschijnlijkheid oordeelde, zich zou hebben kunnen voorstellen. In tijden van algemene rampen betoont God Zijne gunst jegens het uitverkoren overblijfsel, Zijne juwelen, Zijn bijzonderen schat, dien Hij in zekerheid zal brengen, als Hij het minderwaardige, de prullen, aan de plunderaars overlaat. Het verkorten van rampen is ene vriendelijkheid, die God dikwijls bewijst om der uitverkorenen wil. in plaats van te klagen, dat onze beproevingen zo lang duren, zullen wij, als wij onze gebreken en tekortkomingen inzien, redenen bespeuren om dankbaar te zijn, dat zij niet altijd duren. Als het ons slecht gaat, betaamt het ons te zeggen: *Gode zij dank, dat het niet erger is, Gode zij dank, dat het de hel niet is, dat het geen eindeloze, onherstelbare ellende is*. Het was een treurende, weeklagende kerk, die gezegd heeft: *Het zijn de goedertierenheden des Heeren dat wij niet vernield zijn*, en het is om den wille der uitverkorenen, opdat hun geest niet van voor Zijn aangezicht overstelpt zou worden, indien Hij eeuwiglijk zou twisten, en zij niet in verzoeking zouden komen, om zo al niet hun hart, dan toch hun handen uit te strekken naar onrecht. En nu komt

de herhaalde waarschuwing om zich te wachten van verstrikt te worden door valse christussen en valse profeten, vers 23, die hun redding en verlossing zouden beloven, zoals de leugenprofeten in den tijd van Jeremia, Jeremia 14:13, 23:16, 17, 27:16, 28:2, maar hen zouden misleiden. Tijden van grote benauwdheid zijn tijden van grote verzoeking, en daarom moeten wij dan dubbel op onze hoede zijn. Indien zij zullen zeggen: *Ziet, hier is de Christus, of daar, die ons zal verlossen van de Romeinen*, slaat geen acht op hen, het is alles slechts ijdele praat. Zulk een verlossing is niet te wachten, en dus ook niet zulk een verlosser.

VII. Hij voorzegt de plotselinge verspreiding van het Evangelie in de wereld omtrent den tijd van deze grote gebeurtenissen. vers 27, 28.

Gelijk de bliksem uitgaat van het oosten, alzo zal ook de toekomst van den Zoon des mensen wezen. Dit wordt hier gegeven als tegengift tegen het vergift van deze verleiders, die zeiden: *Ziet, hier is* de *Christus, of daar*, Lukas 17:23-24. Luistert niet naar hen, want de komst van den Zoon des mensen zal wezen als de bliksem.

1. Het schijnt in de eerste plaats bedoeld te zijn van Zijne komst om Zijn geestelijk koninkrijk op te richten in de wereld. Waar het Evangelie kwam in zijn licht en kracht, dáár kwam de Zoon des mensen, en wel op een gans tegenovergestelde wijze als die van de verleiders en valse christussen, die *in de huizen insluipen*, 2 Timotheus 3:6, terwijl Christus niet komt met zulk *een geest der vreesachtigheid, maar der kracht, en der liefde, en der gematigdheid*. Het Evangelie zal opmerkelijk zijn wegens twee zaken.

a. Zijn snelle verspreiding, het zal uitgaan als de bliksem, zo zal het Evangelie gepredikt en verbreid worden. Het Evangelie is licht, Johannes 3:19, en hierin is het niet gelijk aan den bliksem, die een plotseling verschijnende en even snel weer verdwijnende lichtstraal is, want het is zonlicht, en daglicht, maar het is als het bliksemlicht in deze opzichten: Het is, evenals de bliksem, licht van den hemel. Het is God, en niet de mens, die de bliksemen uitzendt en ze roept, opdat zij henen varen en zeggen: *Zie, hier zijn wij*. Job 38:35. Het is God, die ze leidt, Job 37:3. Voor den mens zijn zij een der wonderen van de natuur, boven zijne macht om ze voort te brengen, en een van de geheimenissen der natuur, die hij niet kan verklaren, maar zij zijn van boven, *Zijne bliksemen verlichten de wereld*, Psalm 97:4. Het Evangelie is zichtbaar, in het oog vallend, als de bliksem. De verleiders gingen met hun diepten van Satan in de woestijn en in de binnenkamers, het licht schuwende, ketters werden *lucifugae lichtschuwers* genoemd. Maar de waarheid zoekt gene hoeken, al wordt zij daar soms in gedrongen en in geduwd, zoals de vrouw in de woestijn, hoewel zij met de on was bekleed, Openbaring 12:1. Christus heeft het Evangelie openlijk gepredikt, Johannes 18:20, en Zijne apostelen op de daken, Hoofdstuk 10:27, niet in een hoek, Handelingen 26:26, Psalm 98:2. Het was voor de wereld plotseling en verrassend, als de bliksem. Den Joden was het wel voorzegd, maar voor de heidenen was het gans en al ongedacht en onverwacht, en het kwam tot hen met een onverklaarbare kracht, eer zij het wisten. Het was *licht uit de duisternis*, Hoofdstuk 4:16, 2 Corinthiërs 4:6. Wij lezen, dat door den bliksem legers werden verslagen, 2 Samuel 22:15, Psalm 144:6. De machten der duisternis werden verstrooid en verslagen door den bliksem van het Evangelie. Het heeft zich ver en wijd verspreid, snel en onweerstaanbaar, als de bliksem, die uitgaat, veronderstel eens van het oosten (van Christus wordt gezegd, dat Hij opkomt van het oosten, Openbaring 7:2, Jesaja 41:2) en schijnt tot het westen. De verbreiding van het Christendom in zoveel ver gelegen landen, met verschillende talen, door werktuigen, waarvan zo

weinig welslagen te wachten scheen, ontbloot van alle wereldlijke hulpmiddelen en tegenover zoveel tegenstand, en in zo korten tijd, was een der grootste wonderen, die ooit gewrocht zijn ter bevestiging er van. Hier was Christus, gezeten op Zijn wit paard, spoed aanduidende zowel als kracht, en uitgaande *overwinnende en opdat Hij overwonne*, Openbaring 6:2. Het licht des Evangelies ging op met de zon, en ging er ook mede onder, zodat de stralen er van de einden der aarde bereikten, Romeinen 10:18, Psalm 19:4, 5. Hoewel er tegen gestreden werd, kon het toch nimmer opgesloten worden in ene woestijn of in ene binnenkamer, zoals de verleiders dit waren, maar, overeenkomstig het woord van Gamaliël, bewees het zich van God te zijn, doordat het niet verbroken kon worden, Handelingen 5:38, 39. Christus spreekt van *schijnen tot het westen*, omdat het zeer voorspoediglijk verspreid werd in de landen westwaarts van Jeruzalem, gelijk Herbert zegt in zijn "strijdende kerk". Hoe spoedig heeft de Evangeliebliksem dit eiland, Groot-Brittannië, bereikt! Tertullianus, die in de tweede eeuw geschreven heeft, neemt er notitie van, dat *de sterkten van Brittannië, ontoegankelijk voor de Romeinen, door Jezus Christus werden ingenomen*. Dit is van den Heere geschied.

b. Een tweede merkwaardigheid betreffende het Evangelie was zijn verwonderlijke voorspoed in die plaatsen, waarin het verbreid werd. Het heeft grote scharen toegebracht, niet door uitwendigen dwang, maar door een natuurlijke neiging en aandrang, als het ware, als die de roofvogels tot hun prooi brengt, *want alwaar het dode lichaam zal zijn, daar zullen de arenden vergaderd worden*, vers 28. Waar Christus gepredikt wordt, zullen zielen tot Hem vergaderd worden. De verhoging van Christus van de aarde, dat is: de prediking van Christus gekruist, die, naar men zou denken, alle mensen van Hem weg zou drijven, zal alle mensen tot Hem trekken, Johannes 12:32, overeenkomstig de profetie van Jakob, dat tot Hem de volkeren vergaderd zullen worden, Genesis 49:10, 1), Jesaja 60:8. De arenden zullen zijn waar het dode lichaam is, want het is voedsel voor hen, een feestmaal, *waar de verslagenen zijn, daar is hij*, Job 39:33. Men zegt, dat de arenden een verwonderlijke schranderheid en scherpte van reukorganen bezitten om aas te ontdekken, en dat zij er dan snellijk heen vliegen, Job 9:26. Zo zullen de zielen, die door God worden opgewekt, krachtig heengetrokken worden naar Jezus Christus, om zich met Hem te voeden. Waarheen zal de arend gaan dan naar het aas? Waarheen zal de ziel gaan dan naar Jezus Christus, die de woorden heeft des eeuwigen levens? De arenden zullen onderscheiden hetgeen geschikt voor hen is of niet, en zo zullen zij, wier geestelijke zintuigen geoefend zijn, de stem des goeden Herders kennen, en haar onderscheiden van die van den dief of moordenaar. De heiligen zullen zijn, waar de ware Christus is, niet waar valse christussen zijn. Dit is toepasselijk op het verlangen naar Christus en gemeenschap met Hem, dat gewrocht is in iedere godvruchtige ziel. Waar Hij is in Zijne instellingen, in de door Hem verordineerde genademiddelen, daar zullen Zijne dienstknechten willen zijn. Een levend beginsel van genade is een soort van natuurlijk instinct in al de heiligen, dat hen naar Christus heen drijft om zich met Hem te voeden.

2. Sommigen verstaan die verzen van de komst van den Zoon des mensen om Jeruzalem te verwoesten, Maleachi 3:1, 2, 5. Er was in deze gebeurtenis zulk een buitengewone tentoonspreiding van Goddelijke macht en gerechtigheid, dat zij *de komst van Christus* genoemd wordt. Nu worden dienaangaande hier twee dingen aangeduid.

a. Dat zij voor de meesten even plotseling zou wezen als een bliksemstraal, die wel den donderslag aankondigt, waardoor hij gevolgd wordt, maar zelf onverwacht en dus verrassend is. De verleiders zeggen: *Zie hier is de Christus om ons te verlossen*, of *daar*, een schepsel hunner verbeelding,

maar eer zij het weten, zal een toorn des Lams, de toorn van den waren Christus, hen staande houden, en zij zullen niet ontkomen.

b. Dat zij even terecht verwacht kon worden, als dat de arend naar het dode lichaam heen vliegt, hoewel zij den bozen dag van zich afschuiven, zal hij toch even zeker komen als de roofvogels bij het aas, dat open en bloot in het veld ligt. De Joden waren zo verdorven en ontaard, zo laag en zo slecht, dat zij als een dood lichaam waren geworden, onderworpen aan het rechtvaardige oordeel Gods. Zij waren ook zo onrust stokend en oproerig, en op allerlei wijze zo tergend en prikkelend voor de Romeinen, dat zij zich bloot hebben gesteld aan hun toorn en wraak, en als een uitlokkende prooi voor hen waren. De Romeinen waren als een arend, en de arend was ook afgebeeld op de veldtekenen van hun leger. Van het leger der Chaldeeën werd gezegd, dat het vloog als een arend, zich spoedende om te eten, Habakuk 1:8. De verwoesting van het Nieuw Testamentische Babylon wordt voorgesteld door ene oproeping, gericht tot de roofvogels om te komen en het vlees der verslagenen te eten, Openbaring 17:17, 18. Aan openbare boosdoeners wordt het oog uitgepikt door de raven, en des arends jongen zullen het eten, Prediker 30:17. De Joden werden opgehangen in ketenen, Jeremia 7:33, 16:4. De Joden konden zich niet meer beveiligen tegen de Romeinen dan een dood lichaam zich kan verweren tegen de arenden. De verwoesting zal de Joden ontdekken overal waar zij zijn, zoals de arend het aas ruikt. Als een volk zich door zijne zonde tot stinkend, walglijk aas maakt, kan men niet anders verwachten, dan dat God arenden onder hen zendt, om hen te verdelgen en te verslinden.

3. Het is zeer toepasselijk op den dag des oordeels, de komst van onzen Heere Jezus Christus op dien dag, en onze *toe vergadering tot Hem*, 2 Thessalonicenzen 2:1. Zie hier nu

a. Hoe zij zullen komen, *als de bliksem*. De tijd was nu nabij, wanneer *Hij uit deze wereld zou overgaan tot den Vader*. Daarom moeten zij, die naar Christus vragen, niet uitgaan in de woestijn of gaan in de binnenkamers, niet luisteren naar iedereen, die den vinger opheft om hen uit te nodigen tot een aanschouwen van Christus, maar laat hen opwaarts zien, want de hemelen moeten Hem bevatten, en van daar verwachten wij den Zaligmaker, Filippenzen 3:20. Hij zal komen met de wolken, zoals ook de bliksem komt en alle oog zal Hem zien, gelijk men zegt, dat het voor alle levende schepselen natuurlijk is, om hun aangezicht naar den bliksem te keren, Openbaring 1:7. Christus zal verschijnen aan de gehele wereld, van het ene einde des hemels tot het andere, en geen ding zal voor het licht en van de hitte van dien dag verborgen zijn.

b. Hoe de heiligen tot Hem zullen vergaderd worden, zoals de arenden door hun natuurlijk instinct en met de grootst-mogelijke snelheid tot het dode lichaam vergaderd worden. Als de heiligen naar de heerlijkheid gehaald worden, zullen zij als op vleugelen der arenden gedragen worden, Exodus 19:4, als op vleugelen der engelen. Zij zullen opvaren met vleugelen gelijk de arenden, en, evenals zij, zullen zij de kracht vernieuwen.

VIII. Hij voorzegt Zijne wederkomst aan het einde des tijds, vers 29-31. *De zon zal verduisterd worden*, enz.

1. Sommigen denken, dat dit alleen van de verwoesting van Jeruzalem en den ondergang van het Joodse volk verstaan moet worden. Het verduisteren van zon, maan en sterren duidt de verduistering aan van de heerlijkheid van dien staat, zijne schokkingen, en de algemene verwarring,

waarmee deze verwoesting gepaard gaat. Grote slachtingen en verwoestingen worden in het Oude Testament aldus voorgesteld, zoals in Jesaja 13:10, 34:4, Ezechiël 32:7, Joël 2:31. Of wel: door de zon, maan en sterren kunnen bedoeld zijn de tempel, Jeruzalem en de steden van Juda, die allen verwoest zullen worden. *Het teken van den Zoon des mensen* kan beduiden een kennelijke verschijning van de macht en de gerechtigheid van den Heere Jezus, wraak doende over Zijn bloed, waarvan zij de schuld over zich en hun kinderen hebben ingeroepen, en de bijeen vergadering Zijner uitverkorenen, vers 31 duidt de verlossing aan van een overblijfsel van deze zonde en dat verderf.

2. Het schijnt veeleer te verwijzen naar Christus' wederkomst. De vernietiging van de bijzondere vijanden der kerk was een type van de overwinning over hen allen, en daarom kan hetgeen werkelijk op den groten dag gedaan zal worden in overdrachtelijken zin toegepast worden op die verwoestingen, maar toch moeten wij wèl acht geven op het eerste en voornaamste doel er van. En daar wij het allen eens zijn om de wederkomst van Christus te verwachten, waartoe is het dan nodig om van deze verzen zulk een gedwongen verklaring te geven, als sommigen gedaan hebben, daar die verzen toch zo duidelijk zijn en zo overeenkomen met andere Schriftuurplaatsen, inzonderheid als Christus hier antwoordt op ene vraag betreffende Zijne komst aan het einde der wereld, waarvan Christus nooit geschroomd heeft om er met Zijne discipelen over te spreken? Het enig bezwaar hiertegen is, dat er gezegd wordt, dat dit *terstond na de verdrukking dier dagen* zijn zal. Maar wat dat betreft:

a. Het is iets zeer gewoons, dat in profetischen stijl van grote en stellige dingen gesproken wordt als gans nabij zijnde, en dit geschiedt om er de grootheid en de stelligheid van uit te drukken. Henoch sprak van Christus' wederkomst als van iets dat binnen het gezicht valt: *Ziet, de Heere is gekomen*, Judas 14.

b. *Een dag is bij den Heere als duizend jaren*, 2 Petrus 3:8. Dit wordt daar aangevoerd met betrekking tot deze zelfde zaak, en zo kan er van gezegd worden, dat het terstond daarna zou zijn. De verdrukking van deze dagen sluit niet slechts de verwoesting van Jeruzalem in, maar al de andere verdrukkingen, die over de kerk zullen komen, niet slechts haar deel in de rampen der natiën, maar de verdrukkingen die meer bijzonder over haar komen. Zo lang de volken vaneen gereten worden door krijg, en de kerk door scheuringen, verleiding en vervolging, kunnen wij niet zeggen, dat de verdrukking van dien dag voorbij is. Geheel de toestand van de kerk op aarde is een toestand van strijd, daar moeten wij op rekenen. Maar als de verdrukking der kerk voorbij is, haar strijd vervuld is, en de overblijfselen van de verdrukkingen van Christus vervuld zullen zijn, zie dan uit naar het einde. Betreffende de wederkomst van Christus wordt hier voorzegd, dat er alsdan een grote en verbazingwekkende verandering in de schepselen zal plaatshebben, inzonderheid in de hemellichamen, vers 29. *De zon zal verduisterd worden, en de maan zal haar schijnsel niet geven*. De maan schijnt met een ontleend licht, indien dus de zon, waaraan zij haar licht ontleent, in duisternis is verkeerd, dan moet zij vanzelf falen. *De sterren zullen van den hemel vallen*. Zij zullen haar licht verliezen en verdwijnen, en zijn, alsof zij gevallen waren, *en de krachten der hemelen zullen bewogen worden*. Dit duidt aan: *Ten eerste*. Dat er een grote verandering zal plaatshebben, ten einde alle dingen nieuw te maken. Dan zal *de wederoprichting aller dingen zijn*, als de hemelen niet weggeworpen zullen worden als een wegwerpelijk kleed, maar *veranderd als een gewaad* om op betere wijze gedragen te worden. Zij zullen *voorbijgaan met een gedruis*, 2 Petrus 3:10, opdat er nieuwe hemelen zullen komen.

Ten tweede. Het zal een zichtbare verandering zijn, zodat de wereld er acht op moet slaan, want zodanig moet de verduistering van zon en maan wel wezen, en het zal een verbazingwekkende verandering zijn, want de hemellichamen zijn niet zo onderhevig aan verandering als de schepselen van deze lagere wereld. De dagen der hemelen en de duur van zon en maan worden gebruikt om aan te duiden hetgeen duurzaam en onveranderlijk is, zoals in Psalm 89:30. Toch zullen zij aldus bewogen worden.

Ten derde. Het zal een algemene verandering zijn. Als de zon verduisterd is en de krachten der hemelen bewogen worden, dan kan het niet anders, of de aarde zal in een kerkerhol worden verkeerd, en hare grondslagen zullen beven. *Huilt, gij dennen, dewijl de cederen gevallen zijn*. Als de sterren van den hemel vallen, dan is het geen wonder, dat de bergen beven en de heuvelen versmelten. De ganse natuur zal geschokt worden, en toch zal dit de blijdschap niet verhinderen en het juichen van hemel en aarde voor het aangezicht des Heeren, als Hij komt om de aarde te richten, Psalm 96:11, 13, zij zullen, als het ware, roemen in de verdrukking.

Ten vierde. De verduistering van zon, maan en sterren, die gesteld waren tot heerschappij over dag en nacht, Genesis 1:16-18 (de eerste heerschappij vermeld van enig schepsel) betekent het *tenietdoen van alle heerschappij en alle macht en kracht (zelfs die van de hoogste oudheid en het grootste nut schijnen te zijn) opdat het koninkrijk aan God en den Vader zal overgegeven worden, en Hij alles zij in allen*, 1 Corinthiërs 15:24, 28. De zon werd verduisterd bij het sterven van Christus, want toen was er, in een opzicht, het oordeel dezer wereld, Johannes 12:31, ene aanduiding van hetgeen er zijn zou bij het algemene oordeel.

Ten vijfde. De glorierijke verschijning van onzen Heere Jezus, die zich zal tonen als het afschijnsel van de heerlijkheid des Vaders en het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid, zal zon en maan verduisteren, zoals kaarslicht verduisterd is in de stralen van de middagzon, zij zullen geen heerlijkheid hebben ten aanzien van deze uitnemende heerlijkheid, 2 Corinthiërs 3:10. *De maan zal schaamrood worden, en de zon zal beschaamd wezen*, als God zal verschijnen, Jesaja 24:23.

Ten zesde. De zon en de maan zullen dan verduisterd worden, omdat zij niet meer nodig zijn. Aan zondaren, die hun deel verkiezen in dit leven, zal alle genoeglijkheid en behaaglijkheid voor eeuwig ontzegd worden. Gelijk zij geen droppel waters zullen hebben, zo zullen zij ook geen straal van licht hebben. Nu doet God Zijne zon opgaan over de aarde, maar dan: -*"Ik ontzeg u het licht der zon en der maan."* Duisternis moet hun deel wezen. Aan de heiligen, die hun schat in den hemel hadden, zal zoveel licht, en blijdschap en vertroosting worden gegeven, dat het licht van zon en maan er door overtroffen en nodeloos zal worden gemaakt. Welke behoefte is er aan lichtvaten, als wij komen tot de Bron en Vader des lichts? Jesaja 60:19, Openbaring 22:5. Dat *alsdan in den hemel zal verschijnen het teken ven den Zoon des mensen*, vers 30, de Zoon des mensen zelf, zoals hier volgt: *Zij zullen den Zoon des mensen zien, komende op de wolken*. Bij Zijn eerste komst was Hij *gezet tot een teken, dat wedersproken zal worden*, Lukas 2:34, maar bij Zijne wederkomst tot een teken, dat bewonderd zal worden. Ezechiël was een mensenkind, *gegeven tot een wonderteken*, Ezechiël 12:6. Sommigen maken dit tot ene voorzegging van de voorboden en voorlopers van Zijne komst, kennis gevende van Zijn nadering, een licht schijnende voor Hem, *een vuur voor Zijn aangezicht*, dat verteert, Psalm 50:3, 1 Koningen 19:11, 12. Het is een ongegronde waan der ouden, dat dit teken van den Zoon des mensen het teken des kruizes zal zijn, ontplooid als ene banier. Maar het zal gewis zulk een overtuigend teken zijn, dat het ongeloof er door beschaamd

en verslagen zal staan van hen, die zeiden: *Waar is de belofte Zijner toekomst?* Dat alsdan *al de geslachten der aarde zullen wenen*, vers 30, Openbaring 1:7.

Alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven. Sommigen van al de geslachten der aarde zullen rouw bedrijven, want de meesten zullen sidderen bij Zijne komst, terwijl het verkoren overblijfsel het hoofd zal opheffen van vreugde, wetende dat hun verlossing en hun Verlosser nadert. Vroeg of laat zullen alle zondaren rouw bedrijven: boetvaardige zondaars zien op Christus en treuren met ene droefheid naar God, en zij, die met deze tranen zaaien, zullen weldra met gejuich maaien, onboetvaardige zondaren zullen Hem zien, dien zij doorstoken hebben, en hoewel zij thans lachen, zullen zij dan wenen en treuren met een duivelse smart, en eindeloos afgrijzen en wanhoop. Dat zij alsdan *den Zoon des mensen zullen zien, komende op de wolken des hemels met grote kracht en heerlijkheid*. Het oordeel van den groten dag zal den Zoon des mensen overgegeven worden, ingevolge en ter beloning van Zijn groot werk voor ons als Middelaar, Johannes 5:22, 27. De Zoon des mensen zal te dien dage komen op de wolken des hemels. Veel van de waarneembare gemeenschap tussen den hemel en de aarde geschiedt door de wolken, zij zijn, als het ware, het middel van deelneming of deelhebbing er tussen, opgetrokken door den hemel van de aarde, afdruipende van den hemel op de aarde. Christus is met een wolk ten hemel gevaren, en zal *evenzo wederkomen*. Handelingen 1:9, 11.

Ziet, Hij komt met de wolken, Openbaring 1:7. Ene wolk zal des Rechters wagen zijn, Psalm 104:3, Zijn kleed, Openbaring 10:1, Zijne tent, Psalm 18:12, Zijn troon, Openbaring 14:14. Toen de wereld door water verwoest werd, kwam het oordeel in de wolken des hemels, want de vensters des hemels werden geopend, en zo zal het ook wezen, als zij verwoest zal worden door vuur. Christus is voor Israël heengegaan in ene wolk, die een heldere en een donkere zijde had, zo zal de wolk een heldere en een donkere zijde hebben, waarin Christus op den groten dag zal komen, zij zal vertroosting en verschrikking brengen. Hij zal komen *met grote kracht en heerlijkheid*. Zijn eerste komst was in zwakheid, maar Zijn wederkomst zal met grote kracht en heerlijkheid zijn in overeenstemming met de majesteit van Zijn persoon en het doel Zijner komst. Hij zal bij Zijne komst met lichamelijke ogen gezien worden: de Zoon des mensen zal de Rechter wezen, opdat Hij gezien worde, en de zondaars des te meer beschaamd en schaamrood zullen worden, die Hem zullen zien zoals Bileam Hem zien zal, *niet nabij*, Numeri 24:17, Hem zien, maar niet als den hun. Het heeft de pijniging verzwaard van dien zondaar in de hel, dat hij *Abraham zag van verre. Is Hij dit, dien wij hebben geminacht en verworpen, en tegen wie wij hebben gerebelleerd, dien wij opnieuw hebben gekruisigd, die onze Verlosser had kunnen zijn, maar onze Rechter is, en voor eeuwig onze Vijand zijn zal? De Wens aller volken* zal dan hun verschrikking wezen.

e. Dat *Hij Zijne engelen zal uitzenden met een bazuin van groot geluid*, vers 31. De engelen zullen Christus dienende vergezellen bij Zijne wederkomst. Zij worden *Zijne* engelen genoemd, hetgeen bewijst dat Hij God is en Heere der engelen. Zij zullen verplicht zijn Hem te dienen. Deze dienende metgezellen zullen door Hem gebruikt worden als beambten van het hof bij het oordeel op dien dag. Zij zijn thans *gedienstige geesten door Hem uitgezonden*, Hebreeën 1:14, en dat zullen zij dan ook wezen. Hun dienst zal ingeleid worden met ene bazuin van groot geluid, om de slapende wereld wakker te maken en op te schrikken. Van deze bazuin wordt gesproken, 1 Corinthiërs 15:52 en 1 Thes. 4:16. Bij de wetgeving op Sinaï was het geluid der bazuin zeer bijzonder sterk, Exodus 19:13, 16, maar veel schrikkelijker nog zal het op den groten dag zijn. Onder de wet moest er op de bazuin geblazen worden ter bijeenroeping der vergaderingen, Numeri 10:2, om God te

loven, Psalm 81:4, bij het offeren van brandoffers, Numeri 10:10, en bij de uitroeping van het jubeljaar, Leviticus 25:9. Zeer gepast dus zal het geluid der bazuin gehoord worden op den laatsten dag, als de algemene vergadering bijeengeroepen zal worden, als de lof Gods heerlijk zal gevierd worden, als de zondaren vallen als offers der Goddelijke gerechtigheid, en de heiligen hun eeuwigdurend jubeljaar zullen ingaan. Dat zij *Zijne uitverkorenen zullen bijeen vergaderen uit de vier winden*. Bij de wederkomst van Jezus Christus zal er een algemene bijeenkomst wezen van al de heiligen. Alleen de *uitverkorenen* zullen vergaderd worden, het uitverkoren overblijfsel, slechts weinigen in aantal, vergeleken bij de velen, die slechts *geroepen* zijn. Dit is de grondslag van de eeuwige gelukzaligheid der heiligen, dat zij de uitverkorenen Gods zijn. Tot aan de eeuwigheid volgen de gaven der liefde van eeuwigheid: en de Heere kent degenen, die de Zijnen zijn. De engelen zullen gebruikt worden om hen te vergaderen, als dienaren van Christus en als vrienden der heiligen. Wij hebben den last, of de opdracht, die hun gegeven is, Psalm 50:5, *Verzamelt Mij Mijne gunstgenoten*, ja er zal tot hen gezegd worden: *Dezen zijn uwe broederen*, want de uitverkorenen zullen dan *den engelen gelijk zijn*, Lukas 20:36. Zij *zullen vergaderd worden van het ene uiterste der hemelen tot het andere uiterste derzelve*. De uitverkorenen Gods zijn verstrooid, Johannes 11:52, er zijn er aan alle plaatsen, onder alle volken, Openbaring 7:9, maar wanneer die grote vergaderingsdag komt, zal niet een hunner ontbreken, afstand van plaats zal niemand uit den hemel houden, als zij er niet door afstand van genegenheid uitgehouden worden. De hemel is van overal gelijkelijk bereikbaar, Hoofdstuk 8:11, Jesaja 43:6, 49:12.

Mattheus 24:32-51

Wij hebben hier de praktische toepassing van de voorgaande voorzegging: in het algemeen moeten wij de gebeurtenissen, die hier voorzegd zijn, verwachten en er ons op voorbereiden.

I. Wij moeten ze verwachten, *Leert van den vijgenboom deze gelijkenis*, vers 32, 33. *Leert welk gebruik er gemaakt moet worden van de dingen, die gij gehoord hebt, merkt op en verstaat de tekenen der tijden, en vergelijkt ze met de voorzeggingen van het woord, om daaruit te voorzien wat te wachten is, opdat gij dienovereenkomstig uwe maatregelen kunt nemen*. De gelijkenis van den vijgenboom is niets meer dan dit: dat het uitbotten van knoppen en bloesems een voorteken is van den zomer, want gelijk de *ooievaar* aan den hemel, zo *weten* ook de bomen des velds *hun gezette tijden*. Het begin der werking van de tweede oorzaken verzekert er ons den voortgang en de voleindiging van. Zo zal God, als Hij begint de profetieën te vervullen, ze ook voleindigen. Evenals in de werken der natuur, is er ook in de werken der voorzienigheid een zekere reeks of volgorde. De tekenen der tijden worden vergeleken bij de voortekenen in *het aanschijn des hemels*, Hoofdstuk 16:3, en zo hier met het gelaat der aarde, als dit vernieuwd wordt, dan voorzien wij dat de zomer komt, niet terstond, maar na enigen tijd. *Wanneer zijn tak teder wordt*, dan verwachten wij Maartse winden en Aprilregens eer de zomer komt, maar toch zijn wij er zeker van dat hij komt. *Evenzo ook gij: als de Evangeliedag aanbreekt*, rekent er op, dat door de verschillende gebeurtenissen, waarvan Ik u gesproken heb, de volmaakte dag komen zal. De dingen, die geopenbaard zijn, moeten haast geschieden, Openbaring 1:1. Zij moeten komen naar hun volgorde, die er voor bestemd is. *Weet, dat het nabij is*. Hij zegt hier niet wat nabij is, maar het is datgene, waarop het hart Zijner discipelen gezet is, dat zij begerig zijn te weten, waarnaar zij verlangen, *het koninkrijk Gods is nabijgekomen*, aldus wordt het uitgedrukt in de parallelplaats, Lukas 21:31. Als de bomen der gerechtigheid beginnen uit te botten en te bloeien, als Gods kinderen trouw beloven, dan is dit een gelukkig voorteken van goede tijden. In hen begint God Zijn werk, eerst bereidt Hij hun hart, en dan zal Hij er mede voortgaan. *Gods werk is volmaakt*, en *Hij zal het in het leven behouden in het midden der jaren*. Wat nu aangaat de gebeurtenissen, die hier voorzegd zijn, en die wij hebben te verwachten:

1. Christus verzekert ons hier van de zekerheid er van, vers 35. *De hemel en de aarde zullen voorbijgaan*, zij duren voorzeker nog wel heden, overeenkomstig Gods ordening, maar zij zullen niet eeuwig duren. Psalm 102:26, 27, 2 Petrus 4:10, *maar Mijne woorden zullen geenszins voorbijgaan*. Het woord van Christus is vaster en duurzamer dan hemel en aarde.

Heeft Hij gesproken? En zal Hij het niet doen? Wij kunnen met meer zekerheid bouwen op het woord van Christus dan op de pilaren des hemels, of op de sterke fondamenten der aarde, want als dezen zullen wankelen en verdwijnen, zal het woord van Christus blijven en in volle kracht zijn, 1 Petrus 1:24, 25. *Het is lichter, dat de hemel en de aarde voorbijgaan* dan het woord van Christus, aldus is het uitgedrukt in Lukas 16:17, vergelijk Jesaja 54:10. De vervulling dezer profetieën kan vertraagd schijnen, en tussenkomende voorvallen kunnen in strijd er mede schijnen, maar denkt daarom niet, dat het woord van Christus ter aarde is gevallen, want dat zal nooit voorbijgaan, al wordt het niet vervuld in den tijd of op de wijze, die wij gedacht hebben, op Gods tijd, die de beste tijd is, zal het gewis vervuld worden. Elk woord van Christus is zeer rein, en daarom ook zeer vast.

2. Hier onderricht Hij ons omtrent den tijd er van, vers 34, 36. Wat dat betreft, de geleerde Hugo de Groot heeft terecht opgemerkt, dat er blijkbaar ene onderscheiding is gemaakt tussen de *tauta*, vers 34, en de *ekeinê*, vers 36, *deze dingen*, en *die dag en ure*, hetgeen zal helpen om deze profetie te verduidelijken.

a. Aangaande *deze dingen*, de oorlogen, verleidingen en vervolgingen, die hier voorzegd zijn, en inzonderheid het verderf van het Joodse volk. *Dit geslacht zal geenszins voorbijgaan, totdat al deze dingen zullen geschied zijn*, vers 34.

Er zijn thans levenden, die Jeruzalem verwoest zullen zien, en de Joodse kerk tot een einde gebracht. Omdat dit vreemd of ongelooflijk zou kunnen schijnen, ondersteunt Hij het met een plechtige verzekering: *Voorwaar, Ik zeg* u. Gij *kunt er Mijn woord voor nemen, deze dingen zijn voor de deur*. Christus spreekt dikwijls van het nabij zijn dezer verwoesting, ten einde op het hart des volks te werken en hen op te wekken om er zich voor te bereiden. Er kunnen grotere beproevingen en benauwdheden aanstaande zijn dan wij denken. Die oud zijn, weten niet met welke kinderen Enaks zij hun laatsten strijd zullen hebben te strijden

b. Maar wat betreft *dien dag en ure*, die een einde zal maken aan den tijd, van dien dag en ure *weet niemand*, vers 36. Wacht u dus van deze twee zaken met elkaar te verwarren, zoals *zij* gedaan hebben, die uit de woorden van Christus en de brieven der apostelen hebben afgeleid, dat *de dag van Christus aanstaande is*, 2 Thessalonicenzen 2:2. Neen, die dag was niet aanstaande, *dit geslacht*, en nog menig ander geslacht, *zal voorbijgaan*, eer *die dag en ure* komen. Er is een zekere dag bepaald en vastgesteld voor het toekomende oordeel, hij wordt genoemd *de dag des Heeren*, omdat hij zo onveranderlijk is vastgesteld. Geen van Gods oordelen zijn uitgesteld *sine die -zonder de bepaling van een vastgestelden dag*. Die dag en ure zijn een grote geheimenis. Niemand weet van dien dag en ure, niet de wijsten door hun schranderheid, niet de besten of vroomsten door enigerlei Goddelijke ontdekking. Allen weten wij, *dat* er zulk een dag zijn zal, maar niemand weet *wanneer* hij zijn zal, neen, niet de engelen, hoewel hun kennis en hun bevattingsvermogen groot zijn, en hun gelegenheid om te kunnen weten-immers wonen zij bij de Bron des lichts-en hoewel zij bij de plechtigheid van dien dag dienst zullen doen, toch wordt hun niet gezegd wanneer hij zijn zal, van dien dag en ure weet *niemand* dan *Mijn Vader alleen*. Dat is een van die verborgen dingen, die voor den Heere onzen God zijn. De onzekerheid van den tijd van Christus' komst is voor hen, die waken, een reuk des levens ten leven, en maakt hen nog meer waakzaam, maar voor de zorgelozen is zij een reuk des doods ten dode, en maakt hen nog zorgelozer.

II. Wij moeten deze gebeurtenissen verwachten, ten einde er op voorbereid te zijn, en hier hebben wij ene waarschuwing tegen valse gerustheid en zinnelijkheid, waardoor die dag inderdaad een sombere, treurige dag zou worden, vers 37-41. Er wordt ons in die verzen zulk een denkbeeld van den oordeelsdag gegeven, als wel instaat is om ons te verschrikken en te doen opwaken, opdat wij niet gelijk de anderen inslapen. Het zal een dag zijn van verrassing en van afscheiding.

1. Een dag van verrassing, zoals de zondvloed voor de oude wereld geweest is, vers 37-39. Wat Hij hier wil voorstellen of beschrijven, is de houding, de gesteldheid der wereld bij de komst van den Zoon des mensen, behalve Zijn eerste komst om te behouden, is er nog een andere komst, om te oordelen. *Ik ben tot een oordeel gekomen*, zei Hij, Johannes 9:39, en tot oordelen zal Hij komen,

want Hem is alle oordeel overgegeven, zowel van het woord als van het zwaard. Nu is dit hier toepasselijk

a. Op *tijdelijke oordelen*, inzonderheid op dat, hetwelk nu weldra over het Joodse volk zou komen. Hoewel zij er behoorlijk voor gewaarschuwd werden, en er vele wondertekenen waren, die er de voortekenen van zijn geweest, vond het hen toch gans gerust, roepende: *Vrede, en zonder gevaar*, 1 Thessalonicenzen 5:3. Het beleg werd door Titus Vespasianus om Jeruzalem geslagen, toen zij in alle vrolijkheid ter viering van het Paasfeest bijeen waren gekomen. Evenals het volk te Laïs woonden zij in zekerheid, waren zij zorgeloos toen het verderf hen overviel, Richteren 18:7, 27. De verwoesting van Babylon, van het Oud Testamentische en van het Nieuw Testamentische, komt, als zij zegt: Ik *zal koningin zijn in eeuwigheid*, Jesaja 47:7-9, Openbaring 18:7. Daarom komen de plagen in een ogenblik, op een dag. Het ongeloof der mensen zal Gods bedreigingen niet tenietdoen.

b. Op *het eeuwig oordeel*, zo wordt het oordeel van den groten dag genoemd, Hebreeën 6:2. Hoewel er van Henoch af kennis van was gegeven, zal het toch, als het komt, voor de meeste mensen onverwacht zijn. Het laatste der dagen, dat het dichtst bij dien dag zal zijn, zal spotters voortbrengen, die zeggen: *Waar is de belofte Zijner toekomst?* 2 Petrus 3:3, 4, Lukas 18:8. Zo zal het wezen als de wereld, die nu is, door vuur zal vergaan, want zo was het toen de oude wereld, van den zondvloed bedekt zijnde, vergaan is, 2 Petrus 3:6, 7. Nu toont Christus hier wat de gezindheid en gesteldheid der oude wereld was, toen de zondvloed kwam. Zij waren zinnelijk en wereldsgezind, *etende en drinkende, trouwende en ten huwelijk uitgevende*. Er wordt niet gezegd: *Zij waren moordende en stelende, ontucht bedrijvende en vloekende* (dat waren inderdaad de ontzettende misdaden van sommigen van de ergsten onder hen: *de aarde was vervuld met wrevel)*, maar allen, behalve Noach, waren door en door wereldsgezind, met hart en ziel in de wereld, zonder acht te slaan op het woord van God, en dit was hun verderf. Een algemene veronachtzaming van den Godsdienst is een gevaarlijker teken voor een volk dan bijzondere voorbeelden hier en daar van vermetele ongodsdienstigheid. Eten en drinken zijn noodzakelijk tot behoud van des mensen leven, trouwen en ten huwelijk uitgeven zijn noodzakelijk ter voortplanting van het menselijk geslacht, maar *deze geoorloofde dingen voeren ons ten verderve, als zij op ongeoorloofde wijze gedaan worden. Ten eerste*. Zij waren er onredelijk in, onmatig en gans en al overgegeven aan het najagen van zingenot en werelds gewin. Zij waren gans ingenomen door deze dingen, *êsan troogontes, zij waren etende*, zij waren er in, als in hun element, alsof zij voor niets anders het bestaan hadden ontvangen dan om te eten en te drinken, Jesaja 56:12.

Ten tweede. Zij waren er ontijdig in, zij waren een en al voor de wereld en het vlees, toen het verderf voor de deur was, waarvoor zij zozeer gewaarschuwd waren. Zij waren etende en drinkende, toen zij zich aan berouw en bekering hadden behoren te wijden, toen zij biddende hadden moeten zijn, toen God door den dienst van Noach tot wenen en rouwbedrijven riep, en daarna tot blijdschap en verheuging. Dit was voor hen, gelijk daarna voor Israël, de onvergeeflijke zonde, Jesaja 22:12, 14, inzonderheid wijl het was in trotsering van de waarschuwingen, waardoor zij wakker geschud hadden moeten worden. *Laat ons eten en drinken, want morgen zullen wij sterven. Is ons leven slechts kort, zo laat het tenminste een vrolijk leven zijn*. De apostel Jakobus spreekt hiervan als van de algemene manier van leven der rijke Joden voor de verwoesting van Jeruzalem, toen zij hadden moeten wenen over de ellendigheden, die over hen zouden komen, hebben zij lekkerlijk geleefd en hun harten gevoed als in een dag der slachting, Jakobus 5:1, 5. Zij waren gerust en zonder zorg, *Zij bekenden het niet, totdat de zondvloed kwam*, vers 39. Zij

bekenden het niet, d.i. zij *wisten het niet!* Maar voorzeker, zij konden niet anders dan het weten. Heeft God hen door Noach niet laten waarschuwen? Heeft Hij hen niet geroepen tot bekering zolang de lankmoedigheid Gods verwachtte? 1 Petrus 3:19, 20. Maar zij bekenden niet, dat is, zij geloofden niet. Zij zouden hebben kunnen weten, maar zij wilden niet weten. Als wij weten de dingen, die tot onzen eeuwigen vrede dienen, en wij voegen daar geen geloof aan toe, en laten dat weten ongebruikt, dan is dit hetzelfde, alsof wij ze niet wisten. Hun niet weten wordt saamgevoegd met hun eten en drinken en trouwen, want, *ten eerste*, zij zijn zo zinnelijk geweest, omdat zij zo gerust waren. De reden, waarom de mensen zo ijverig zijn in het najagen *van*, en zo verstrikt zijn *in*, de genoegens dezer wereld, is: dat zij niet weten, niet geloven, niet denken aan de eeuwigheid, aan welker ingang zij staan. Indien wij goed, en op de rechte wijze, wisten, dat deze dingen weldra teniet zullen gaan, en wij ze gewis zullen overleven, dan zouden wij er ons hart niet zo op stellen. *Ten tweede*. Zij waren gerust, omdat zij zinnelijk waren, daarom wisten zij niet, dat de zondvloed kwam, wijl zij zich zo bezighielden met eten en drinken, zo geheel vervuld waren van de tegenwoordige en zienlijke dingen, dat zij tijd noch hart hadden om zich bezig te houden met de dingen, die nog niet gezien werden, maar hun waren aangekondigd. Gelijk gerustheid de mensen stijft in hun dierlijke zinnelijkheid, zo wiegt de zinnelijkheid hen in slaap in hun vleselijke gerustheid. Zij bekenden het niet, totdat de zondvloed kwam.

1. De zondvloed kwam, al wilden zij hem niet voorzien. Zij, die niet willen weten door geloof, zullen er toe gebracht worden om door *voelen* te weten, of te kennen *den toorn Gods, die geopenbaard is van den hemel over hun goddeloosheid en ongerechtigheid*. De boze dag is er nooit verder om af, dat de mensen hem zo ver van zich af schuiven.

2. Zij wisten het niet voor het te laat was om het te voorkomen, zoals zij hadden kunnen doen, indien zij het intijds geweten hadden, en waardoor het zo veel te smartelijker werd. Oordelen zijn ontzettend en verbijsterend voor de gerusten en voor hen, die er mede gespot hebben. Betreffende de oude wereld hebben wij de toepassing hiervan in de woorden: *Alzo zal ook zijn de toekomst van den Zoon des mensen*, dat is

a. In zulk ene houding, zulk een toestand, zal Hij de mensen vinden, etende en drinkende, en Hem niet verwachtende. Gerustheid en zinnelijkheid zullen waarschijnlijk de epidemische ziekten zijn van de laatste dagen. Allen zijn sluimerig en slapen, en ter middernacht komt de bruidegom. Niemand waakte, allen bevonden zij zich behaaglijk en op hun gemak.

b. Met zulk ene macht en zulk een doel zal Hij tot hen komen. Gelijk de vloed de zondaars der oude wereld wegnam, onweerstaanbaar en onherstelbaar, zo zullen de geruste zondaars, die spotten met Christus en Zijne toekomst, weggenomen worden door den toorn des Lams, als de grote dag Zijns toorns komt, die zal zijn als het komen van den zondvloed, ene verwoesting, waaraan geen ontkomen is.

2. Het zal een dag der afscheiding wezen, vers 40, 41. *Er zullen twee op den akker zijn*. Dit kan op tweeërlei wijze worden toegepast.

a. Wij kunnen het toepassen op den voorspoed van het Evangelie, inzonderheid bij de eerste prediking er van. De wereld werd er door verdeeld. *Sommigen geloofden wel hetgeen gezegd werd*, en werden tot Christus gebracht, *maar sommigen geloofden niet*, en werden overgelaten

om in hun ongeloof om te komen. Zij, die van dezelfden leeftijd zijn, van dezelfde plaats, van dezelfde bekwaamheid, hetzelfde beroep en dezelfden staat in de wereld, malende in dezelfden molen, zij, die van eenzelfde gezin zijn, ja, die samen door den huwelijksband werden verenigd, van hen werd de een krachtdadig geroepen, de ander voorbijgegaan en in de gal der bitterheid gelaten. Dat is die verdeeldheid, dat scheidende vuur, waartoe Christus gekomen is om het op de aarde te werpen, Lukas 12:49, 51. Dit maakt, dat de vrije genade des te meer verplichting oplegt, daar zij onderscheidend is, *aan ons, niet aan de wereld*, Johannes 14:22, ja zelfs aan ons, en niet aan die van dezelfden akker, dezelfden molen, hetzelfde huis. Toen het verderf over Jeruzalem kwam is er door de Goddelijke voorzienigheid ene onderscheiding gemaakt overeenkomstig die, welke tevoren gemaakt was door de Goddelijke genade, want al de Christenen onder hen werden door de bijzondere zorg des hemels er voor bewaard, om in die ramp om te komen. Als twee tezamen aan het werk waren op den akker, en een was een Christen, dan werd hij naar ene schuilplaats heengevoerd, en werd hem het leven gegeven tot een buit, terwijl de ander aan het zwaard des vijands werd overgelaten. Ja, als twee vrouwen maalden in den molen, en een van haar Christus toebehoorde, al was zij slechts ene vrouw, een arme vrouw, ene dienstmaagd, dan werd zij in veiligheid gebracht, en de andere werd verlaten. Aldus zullen de zachtmoedigen des lands verborgen worden in den dag des toorns des Heeren, Habakuk 2:3, hetzij *in* den hemel, of *onder* den hemel. Onderscheidende bewaring in tijden van algemene verwoesting is een bijzonder teken van Gods gunst, en behoort dankbaar erkend te worden. Als wij veilig zijn, terwijl er duizenden vallen aan onze rechterzijde en onze linkerzijde, als wij niet verteerd worden, terwijl rondom ons anderen verteerd worden, zodat wij zijn als brandhouten uit het vuur gerukt, dan is er voor ons reden om te zeggen: Het is de goedertierenheid des Heeren, en het is een grote goedertierenheid.

b. Wij kunnen het toepassen op de wederkomst van Jezus Christus, en de scheiding, welke op dien dag gemaakt zal worden. Tevoren, vers 31, had Hij gezegd, dat de uitverkorenen bijeen vergaderd zullen worden. Hier zegt Hij ons, dat zij te dien einde onderscheiden zullen worden van hen, die hun het naast waren in de wereld, de uitverkorenen opgenomen in de heerlijkheid, de anderen overgelaten om voor eeuwig om te komen. Zij, die slapen in het stof der aarde, twee in hetzelfde graf, terwijl hun as dooreen gemengd is, zullen toch opstaan, de een ten eeuwigen leven, de ander tot versmaadheden en tot eeuwige afgrijzing, Daniël 12:2. Hier wordt het toegepast op hen, die nog in leven zijn. Christus zal onverwacht komen, zal de mensen bezig vinden aan hun gewonen arbeid, *op den akker, in den molen*, en dan zal het met hen zijn al naar zij vaten der barmhartigheid waren, bereid voor de heerlijkheid, of vaten des toorns, bereid voor het verderf, de een, opgenomen in de wolken, den Heere tegemoet, om altijd met den Heere te wezen, de ander overgelaten aan den duivel en zijne engelen, die, als Christus de Zijnen uitgelezen zal hebben van onder hen, de overigen weg zal vagen. Het zal de verdoemenis van zondaren verzwaren, dat anderen van uit hun midden weggevoerd zullen worden naar de heerlijkheid, terwijl zij achtergelaten worden. En het spreekt van grote, overvloedige vertroosting voor het volk des Heeren. Zijn zij gering en veracht in de wereld, zoals de knecht op den akker, of de dienstmaagd achter den molen, Exodus 11:5? Toch zullen zij op dien dag niet vergeten of voorbijgezien worden. De armen in de wereld, zo zij rijk zijn in geloof, zijn *erfgenamen des koninkrijks*. Zijn zij verstrooid op afgelegen plaatsen, of daar waar men niet zou verwachten de erfgenamen der heerlijkheid te zullen vinden, *op den akker, in den molen?* Toch zullen de engelen er hen vinden (verborgen, gelijk Saul tussen de vaten, als zij ten troon verheven gaan worden), en er hen vandaan halen, en wèl kan er van gezegd worden, dat zij *veranderd* zijn, want het zal een zeer grote verandering zijn om van het ploegen op den akker of het malen in den molen naar den hemel te gaan. Zijn zij zwak en uit zich zelven onbekwaam, onmachtig om zich

hemelwaarts te bewegen? Zij zullen opgenomen worden, of aangegrepen, zoals Lot uit Sodom gevoerd werd, door genaderijk geweld, Genesis 19:16. Zij, die eens door Christus aangegrepen werden, blijven in Zijne hand, Hij zal hen nooit loslaten. Zijn zij vermengd met anderen, saamverbonden met hen in dezelfde woning, hetzelfde gezelschap, hetzelfde werk? Laat geen waar Christen hierdoor ontmoedigd worden, God weet het kostbare van het snode te onderscheiden en te scheiden, het goud van het schuim in dezelfde klomp, de tarwe van het kaf op dezelfden dorsvloer.

III. Hier is een algemene vermaning, gericht tot ons om *te waken*, en *bereid te zijn* tegen dat die dag komt, aangedrongen en bekrachtigd door verschillende gewichtige overwegingen, vers 42 en verder. Merk op:

1. Den plicht, die geëist wordt: *Waakt, en weest bereid*, vers 42, 44.

a. *Waakt dan*, vers 42. Het is de grote plicht en het belang van al de discipelen van Christus om te waken, wakker te zijn, en wakker te blijven, opdat zij op hun zaken letten. Gelijk een zondige toestand of weg vergeleken wordt bij *slaap*, bewusteloos en werkeloos, 1 Thessalonicenzen 5:6, zo wordt een Godvruchtige toestand of weg vergeleken bij *waken* en *nuchteren zijn*. Wij moeten uitzien naar de komst onzes Heeren tot ons in het bijzonder bij onzen dood, waarna het oordeel is, dat is voor ons *de grote dag*, het einde van onzen tijd, en Zijne komst aan het einde van allen tijd, om de wereld te oordelen, *de grote dag* voor geheel de mensheid. Het waken, het uitzien, duidt niet slechts het geloven aan, dat onze Heere komen zal, maar ook het verlangen naar Zijne komst, en het veelvuldig denken aan Zijne komst, een gedurig uitzien er naar als zeker en nabij, en dat het tijdstip er van onzeker is. Uit te zien naar de komst van Christus is in de Godvruchtige gemoedsstemming te blijven, waarin wij wensen, dat de Heere ons bij Zijne komst zal vinden. Te waken, uit te zien, is zich bewust te zijn van de eerste tekenen Zijner nadering, opdat wij onmiddellijk acht geven op Zijne bewegingen, en ons begeven tot den plicht van Hem te ontmoeten. Waken wordt verondersteld in den nacht plaats te hebben, die de tijd is van slapen, terwijl wij in deze wereld zijn, is het *nacht* voor ons, en moeten wij moeite doen om wakker te blijven.

b. *Zijt ook gij bereid*. Wij waken tevergeefs, indien wij niet bereid, niet gereed, worden. Het is niet genoeg naar zulke dingen *uit te zien*, wij moeten ons ook *benaarstigen*, 2 Petrus 3:11, 14. Wij hebben dan dienst bij den Heere, en wij moeten onze lampen brandende hebben. Wij hebben ene zaak, die onderzocht moet worden, en onze pleitrede moet gereed zijn, opgemaakt en getekend door onzen Voorspraak. Wij hebben ene rekening, die opgemaakt moet worden, en onze verschillende posten of opgaven voor die rekening moeten in goede orde zijn, er is een erfdeel, waarvan wij dan hopen bezit te nemen, en wij moeten er voor bereid zijn, bekwaam gemaakt om er deel in te hebben, Colossenzen 1:12.

2. De redenen om ons te brengen tot die waakzaamheid en naarstige toebereiding voor dien dag. Zij zijn twee in getal.

a. Omdat de tijd van onzes Heeren komst zeer onzeker is. Dit is de reden, die onmiddellijk toegevoegd wordt aan de dubbele vermaning, vers 42, 44, en zij wordt opgehelderd door ene vergelijking, vers 43. Laat ons dan bedenken

a. Dat wij niet weten in welke ure Hij komen zal, vers 42. Wij weten den dag onzes doods niet, Genesis 27:2. Wij kunnen weten, dat wij nog slechts weinig tijd hebben om te leven (de tijd mijner ontbinding is aanstaande, 2 Timotheus 4:6), maar wij kunnen niet weten, dat wij nog lang leven zullen, want onze ziel is geduriglijk in onze hand, en evenmin kunnen wij weten hoe weinig tijds ons nog te leven overig blijft, want die tijd kan nog korter zijn dan wij denken, en nog veel minder weten wij den tijd, die bepaald is voor het algemene oordeel. Betreffende die beide zaken worden wij in onzekerheid gehouden, opdat wij iedere dag verwachten wat op iedere dag komen kan, en nooit op den duur van een jaar zullen roemen, Jakobus 4:13, ja zelfs niet op een terugkeren van morgen, alsof dit onzer ware, Prediker 27:1, Lukas 12:20.

b. Dat Hij komen kan in de ure, welke wij niet menen vers 44. Hoewel er zoveel onzekerheid is omtrent den tijd, is er volstrekt gene onzekerheid ten opzichte van de zaak zelf, ofschoon wij niet weten *wanneer* Hij zal komen, zijn wij er toch zeker van, dat Hij *zal* komen. Zijn scheidend woord was: Ja, *Ik kom haastelijk*, en dit stelt het ons ten plicht om Hem steeds te verwachten, want het houdt ons in een toestand van wachten. *In welke ure gij het niet meent, dat is: in zulk ene ure als zij, die niet waken en niet bereid zijn, niet menen*. vers 50, ja, in zulk ene ure als de meest waakzame wellicht het onwaarschijnlijkst dacht. De bruidegom kwam toen de wijze maagden sluimerig waren. Het is in overeenstemming met onzen tegenwoordigen toestand, om onder den invloed te zijn van een voortdurende en algemene verwachting, en dit is beter dan om naar bijzondere voortekenen uit te zien, waartoe wij ons allicht laten verleiden. Dat de kinderen dezer wereld zo voorzichtig zijn in hun geslacht, dat zij, als zij weten dat gevaar dreigt, wakker blijven, ten einde op hun hoede er tegen te zijn. Dit toont Hij in een bijzonder geval, vers 43. Indien de heer des huizes er kennis van had, dat in zulk een nacht een dief zou komen, en in zulk een nachtwake, (want zij verdeelden den nacht in vier nachtwaken, elk van drie uren) en een aanslag op zijn huis zou beproeven, al was dit dan ook te middernacht, wanneer hij het slaperigst zou zijn, zou hij toch op wezen, en luisteren naar ieder geluid in een hoek, en gereed zijn om den dief te weren. Daar wij nu niet precies weten wanneer onze Heere komt, maar wèl weten, dat Hij zal komen, en haastelijk zal komen, zonder andere waarschuwing dan Hij ons in Zijn woord heeft gegeven, is het voor ons van het grootste belang om altijd wakende te zijn. Een iegelijk onzer heeft een huis om te bewaren, een huis, dat bloot ligt, en waarin zich alles bevindt wat wij bezitten. Dat huis is onze ziel, dat wij naarstiglijk moeten bewaren. De dag des Heeren komt bij verrassing, als een dief in den nacht. Christus verkiest te komen, als Hij het minst verwacht wordt, opdat de triomf Zijner vijanden in des te groter schande verkeerd zal worden, en de vrees Zijner vrienden in des te groter blijdschap. Indien Christus ons, als Hij komt, slapende vindt en onvoorbereid, dan zal ons huis doorgraven worden, en wij zullen alles wat wij hebben verliezen, niet onrechtmatig, als door een dief, maar als door een wettige en rechtvaardige handeling. De dood en het oordeel zullen beslag leggen op alles wat wij hebben, en dat wel tot onze onherstelbare schade en eeuwig ongeluk. Daarom weest bereid, ten allen tijde even bereid als de heer des huizes zijn zou in de ure wanneer hij den dief verwacht. Wij moeten de wapenrusting Gods aandoen, opdat wij niet alleen mogen weerstaan in den bozen dag, maar, als meer dan overwinnaars zijnde, den roof mogen delen.

b. Omdat het gevolg van des Heeren komst zeer gelukkig en troostrijk zal zijn voor hen, die bereid worden bevonden, maar zeer treurig en ontzettend voor hen, die het niet zijn, vers 45, enz. Dit wordt voorgesteld door den verschillenden staat of toestand van de goede en de boze dienstknechten, als hun heer komt om met hen te rekenen. Waarschijnlijk zal het met ons goed of kwalijk gesteld zijn voor de eeuwigheid, al naarmate wij op dien dag bereid of niet bereid bevonden worden, want

Christus komt om een iegelijk te vergelden naar zijn doen. De gelijkenis, waarmee het hoofdstuk besluit, is toepasselijk op alle Christenen, die naar hun belijdenis en hun verplichting Gods dienstknechten zijn, maar zij schijnt inzonderheid bedoeld als ene waarschuwing aan leraars, want de dienstknecht, van wie hier gesproken wordt, is een *rentmeester*. Let nu op hetgeen door Christus hier gezegd wordt. Betreffende den *goeden dienstknecht*, Hij toont wat hij is: -een beheerder van het huisgezin, en als zodanig is hij wat hij wezen moet: getrouw en voorzichtig, en wat hij, zo hij dit is, eeuwiglijk zijn zal, namelijk *zalig*. Hier zijn goede instructies en bemoedigingen voor de dienstknechten van Christus.

Ten eerste. Wij hebben hier zijne plaats en ambt. Hij is iemand, dien zijn Heere over Zijne dienstboden-Zijn huis-gesteld heeft, om hun lieden hun voedsel te geven ter rechter tijd. De kerk van Christus is Zijn huis, Zijn gezin, in betrekking staande tot Hem als den Vader en Heere er van. Het is het huisgezin Gods, uit Christus genoemd, Efeziërs 3:15. Evangeliedienaren zijn de aangestelde opzieners of verzorgers van dit gezin, niet als vorsten (daartegen heeft Christus een *wacht u* uitgesproken) maar als rentmeesters, of andere ondergeschikte beambten, niet als heren, maar als gidsen, niet om nieuwe wegen voor te schrijven, maar om de wegen van Christus aan te wijzen en er de mensen op te leiden. Dat is de betekenis van het *hêgoumenoi*, dat wij vertalen door uwe *voorgangers*, Hebreeën 13:17, als *opzieners* niet om nieuw werk te verzinnen, maar om in het werk, dat Christus verordineerd heeft te leiden, er toe aan te sporen, dat is de betekenis van *episkopoi- bisschoppen*. Zij zijn bestuurders door Christus, alle macht, die zij bezitten, is ontleend aan Hem, en niemand kan hun die macht ontnemen, of er hen in verkorten. Hij is iemand, dien de Heere over Zijne dienstboden gesteld heeft, om hen te verzorgen. Christus is het, die de Evangeliedienaren maakt. Zij zijn opzieners *onder* Christus, en handelen in ondergeschiktheid aan Hem, en zij zijn opzieners *voor* Christus, ter bevordering van Zijn koninkrijk.

3. Het werk der Evangeliedienaren is om aan het huisgezin van Christus hun voedsel te geven ter rechter tijd, als rentmeesters, en daarom zijn hun de sleutelen gegeven. Hun werk is *geven*, niet *voor zich nemen*, Ezechiël 34:8, maar aan het gezin te geven wat de Meester gekocht heeft. En aan de leraren wordt gezegd: Het is zaliger te geven dan te ontvangen, Handelingen 20:35. Het is om *voedsel* te geven, niet om *wetten* te geven, (dat is Christus' werk), maar om aan de kerk die leerstellingen over te leveren, die, zo zij behoorlijk geordend zijn het voedsel zullen wezen der ziel. Zij moeten geven, niet het vergift van valse leerstellingen, niet de stenen van harde en onnutte leerstellingen, maar de spijze, die goed en gezond is. Het moet gegeven worden ter rechter tijd, *en kairooi terwijl er tijd voor is*. Als de eeuwigheid komt, zal het te laat zijn, wij moeten werken zolang het dag is, of *intijds*, dat is: telkenmale dat er zich de gelegenheid toe aanbiedt, of op den gezetten tijd, naar de plicht van iedere dag het eist.

Ten tweede. De rechte uitoefening van zijn ambt. De goede dienstknecht, aldus bevorderd zijnde, zal een goede *rentmeester* wezen, want

1. Hij is *getrouw*, rentmeesters moeten dit zijn, 1 Corinthiërs 4:2. Die vertrouwd wordt, moet betrouwbaar zijn, en hoe groter het vertrouwen en het aan vertrouwde is, hoe meer er van hem verwacht wordt. Het is een groot en goed pand, dat aan de Evangeliedienaren is toevertrouwd, 2 Timotheus 1:14, en zij moeten getrouw zijn, gelijk Mozes geweest is, Hebreeën 3:2. Christus acht die leraren, en die alleen, die getrouw zijn, 1 Timotheus 1:12. Een getrouw dienstknecht van Jezus Christus is iemand, die oprechtelijk zijns Meesters eer bedoelt, niet zijn eigen eer, den *gehelen raad*

Gods verkondigt, niet zijn eigen bedenksels, Christus' inzettingen volgt en er bij blijft, den geringste acht, den aanzienlijkste bestraft, en den persoon niet aanziet.

2. Hij is voorzichtig, of wijs, in het begrijpen van zijn plicht, en den rechten tijd er voor, en in het leiden en weiden der kudde is niet alleen oprechtheid en goede bedoeling des harten nodig, maar ook geschiktheid, bekwaamheid der handen. Eerlijkheid kan volstaan voor een goed dienstknecht, maar wijsheid is nodig voor een goed opziener, want zij is nuttig om te leiden en te besturen.

3. Hij is doende, *alzo doende* als door zijn ambt wordt vereist. Het leraarschap, de Evangeliebediening, is een goed werk, en zij, wier ambt het is, hebben altijd iets te doen. Zij moeten zich niet toegeven in gemakzucht, het werk niet ongedaan laten, noch het onverschillig en zorgeloos aan anderen overlaten, maar doende zijn, en ter zake doende zijn-*alzo doende*, voedsel gevende aan het gezin, lettende op hun eigen zaken, en zich niet bemoeiende met hetgeen daarbij niet te pas komt, *alzo doende* als de Meester het bedoeld heeft, het ambt het meebrengt, en als door den toestand van het gezin vereist wordt, niet *pratende*, maar *doende*. Het was het motto van een bekend predikant: *Minister verbi es* -Gij zijt een bedienaar des woords. Wees niet slechts doende -*age* -maar, *hoc age, alzo doende*.

4. Hij wordt als zijn Meester komt, *doende gevonden*, hetgeen aanduidt

a. Standvastigheid in zijn werk. In welke ure zijn Meester ook komt, hij wordt bezig gevonden met het werk van den dag. Evangeliedienaars moeten geen ledige ruimte laten in hun tijd, opdat hun Heere niet juist in dien ledigen tijd komt. Gelijk bij den goeden God het einde ener goedertierenheid het begin is van een andere, zo is voor een goed man, een goed Evangeliedienaar, het einde van den enen plicht het begin van een anderen. Toen men Calvijn trachtte te bewegen om zijn arbeid in het Evangelie iets te verminderen, antwoordde hij met enige gevoeligheid: *Hoe! wilt gij, dat mijn Meester mij ledig, niets doende, zal vinden?*

b. Volharding in zijn werk, totdat zijn Heere komt. *Houdt dat, totdat Ik zal komen*. Openbaring 2:25. *Volhardt daarin*, 1 Timotheus 4:16, 6:14. Volhardt tot den einde.

Ten derde, De vergelding, of het loon, hem hiervoor toegedacht, in drie dingen.

1. Hij zal opgemerkt worden. Dit wordt aangeduid door deze woorden: Wie is dan *de getrouwe en voorzichtige dienstknecht?* Hetgeen veronderstelt, dat er slechts weinigen zijn, die aan die hoedanigheden beantwoorden, het is er een uit duizend, die zulk een getrouw en voorzichtig huisbezorger is. Zij, die zich thans aldus onderscheiden door ootmoed, naarstigheid en ijver in het werk, zullen door Christus in den groten dag onderscheiden worden door de heerlijkheid, die hun deel zal zijn.

2. Hij zal zalig zijn. *Zalig is de dienstknecht*, Christus hem zalig *noemende, maakt* hem zalig. Al de doden zijn zalig, die in den Heere sterven. Openbaring 14:13. Maar er is een bijzondere zaligheid, weggelegd voor hen, die zich getrouwe rentmeesters en opzieners betonen, en gevonden worden alzo doende. Na de eer van hen, die op het slagveld sterven, lijdende voor Christus als martelaars, komt de eer van hen, die op het veld des dienaars sterven, ploegende en zaaiende en oogstende voor Christus.

3. Hij zal bevorderd, verhoogd worden, vers 47. *Hij zal hem zetten over al zijne goederen*. De toespeling is op de wijze van doen van aanzienlijke personen, die, zo de rentmeesters of opzieners van hun huis zich in die hoedanigheid goed gedragen, hen gewoonlijk bevorderen, door hen over al hun goederen aan te stellen. Aldus werd Jozef bevorderd in het huis van Potifar, Genesis 39:4, 6. Maar de grootste eer, die de beste en vriendelijkste meester zijn beproefdste dienaren in deze wereld aandeed, is als niets, vergeleken bij het gewicht der heerlijkheid, die de getrouwe en waakzame dienstknechten van den Heere Jezus in de toekomende wereld van Hem zullen ontvangen. Wat hier gezegd wordt door ene gelijkenis, is hetzelfde als wat eenvoudiger, of duidelijker, gezegd is in Johannes 12:26 :*de Vader zal hem eren*. En Gods dienstknechten, aldus bevorderd zijnde, zullen volmaakt zijn in wijsheid en heiligheid, om dat gewicht der heerlijkheid te dragen, zodat er van deze dienstknechten geen gevaar dreigt als zij zullen heersen. Betreffende den *bozen* dienstknecht. Hier hebben wij: *Ten eerste*. De beschrijving, die er van hem gegeven wordt, vers 48, 49, waar wij den ongelukkige geschilderd zien in zijn eigen kleuren. Het snoodste van alle schepselen is een boos man, de snoodste der mensen is een boos, een slecht Christen, en de snoodsten van dezen een boos, een slecht Evangeliedienaar.

Corruptio optimi est pessima -Het beste wordt, als het verdorven is, het slechtste. Slechtheid in de profeten van Jeruzalem is inderdaad afschuwelijkheid, Jeremia 23:14. Hier is:

1. De oorzaak zijner slechtheid, namelijk in de praktijk ongeloof in Christus' wederkomst. Hij *zei in zijn hart*: Mijn Heere vertoeft te *komen*, en daarom begint hij te denken, dat Hij in het geheel niet zal komen, maar dat Hij Zijne kerk gans en al heeft verlaten. Christus weet wat *zij* zeggen in hun hart, die met hun lippen: *Heere, Heere!* roepen, zoals deze dienstknecht hier. Het uitstel van Christus' komst, dat een genaderijk voorbeeld is van Zijne lankmoedigheid, wordt grovelijk misbruikt door slechte mensen, wier hart er door verhard wordt in hun goddeloosheid. Als Christus' komst als een twijfelachtige zaak wordt beschouwd, of als iets dat nog in de zeer verre toekomst ligt, dan wordt *het hart van de kinderen der mensen in hen vol om kwaad te doen*, Prediker 8:17, Ezechiël 12:27. Zij, die wandelen door aanschouwen, zijn bereid om van den ongezienen Jezus te zeggen, wat het volk zei van Mozes, toen hij op den berg vertoefde: *Wij weten niet wat hem geschied zij*, en daarom: *Sta op, maak ons goden*, de wereld een god, de buik een god, alles, behalve Hij, een god.

2. De bijzonderheden van zijne slechtheid, het zijn zonden van de eerste grootte, hij is een slaaf van zijne hartstochten en lusten.

a. Vervolging wordt hem ten laste gelegd. Hij begint *zijn mededienstknechten te slaan*. Zelfs de rentmeesters, of opzieners van het huis, moeten al de dienstknechten van het huis als hun mededienstknechten beschouwen, en daarom is het hun verboden den meester over hen te spelen. Indien de engel zich aan Johannes zijn *mededienstknecht* noemt, Openbaring 19:10, dan is het niet te verwonderen, dat Johannes geleerd heeft zich *broeder* te noemen van de Christenen der Aziatische gemeenten, Openbaring 1:9. Het is niets nieuws boze dienstknechten hun mededienstknechten te zien slaan, zowel gewone, eenvoudige Christenen, als getrouwe leraren. Hij slaat hen, hetzij omdat zij hem bestraffen, of omdat zij zich niet voor hem willen buigen, niet willen spreken zoals hij spreekt, en doen zoals hij doet, tegen hun eigen geweten in. Hij slaat hen met de tong, zoals zij den profeet Jeremia geslagen hebben, Jeremia 18:18. En zo hij de macht in handen krijgt, of diegenen tot zijn dienst kan overhalen, die haar hebben, zoals de tien hoornen op het hoofd

van het beest, dan gaat dit nog verder. Pashur, de priester, sloeg Jeremia, en stelde hem in de gevangenis, Jeremia 20:2. Als de rentmeester, of opziener, zijne mededienstknechten slaat, doet hij het onder schijn van het gezag zijns Meesters, en in Zijn naam. *Dat de Heere heerlijk worde*, zegt hij, Jesaja 66:5, maar hij zal weten, dat hij zijn Meester geen groter smaad of belediging kon aandoen.

b. Onheiligheid en onzedelijkheid,

hij *begint te eten en te drinken met de dronkaards*. Hij vergezelt zich met de ergste zondaars, heeft gemeenschap met hen, is gemeenzaam vertrouwd met hen, hij wandelt in hun raad, staat op hun weg, zit in hun gestoelte, en zingt hun lied. De dronkaards zijn de vrolijke, lustige gezellen, en die bemint hij, en verhardt hen aldus in hun goddeloosheid. Hij doet, zoals zij doen, *eet en drinkt, en is dronken*, zo heet het bij Lukas. Dit zet de deuren open voor allerlei zonden. Dronkenschap is een zonde, die tot andere zonde voert, die *daar* de slaven van zijn, zijn ook nergens anders hun eigen meester in. De vervolgers van Gods volk zijn gewoonlijk de slechtste en onzedelijkste mensen geweest. Vervolgende gewetens, onder welk voorwendsels zij dit ook waren, zijn ook gewoonlijk de ongebondenste en ontuchtigste gewetens. Waar zullen *zij* niet dronken van zijn, die dronken zijn van het bloed der heiligen? Dit nu is de schets van een slecht leraar, of Evangeliedienaar, die toch nog de gewone gaven van geleerdheid en welsprekendheid in hogere mate kan hebben dan anderen, en, gelijk van sommigen gezegd werd, zo goed kunnen prediken, als zij op den kansel zijn, dat het jammer is, dat zij er ooit afkomen, maar van den kansel afgekomen zijnde, zo slecht leven, dat het zeer te betreuren is, dat zij er ooit op komen.

Ten tweede. Zijn vonnis uitgesproken, vers 50, 51. Het kleed en de ambtelijke waardigheid van slechte Evangeliedienaren zullen niet slechts hen niet beveiligen tegen veroordeling, maar de veroordeling nog grotelijks verzwaren. Zij kunnen niet pleiten om van Christus' rechtspraak vrijgesteld te worden, al is het ook dat zij, die tot de kerk van Rome behoren, er aanspraak op maken om aan geen burgerlijke rechtspraak onderworpen te worden. Voor Christus' rechterstoel geldt geen voorrecht van geestelijken. Merk op:

1. De verrassing, die met dat oordeel gepaard gaat, vers 50, *de heer van dezen dienstknecht zal komen*. Als wij de gedachten aan Christus' komst van ons afzetten, dan zal dit toch Zijne komst niet beletten. Wat ook het denkbeeld zij, waarmee hij zich vleit, zijn Heere zal komen. Het ongeloof van den mens zal die grote belofte, of bedreiging (noem het zoals gij wilt) niet tenietdoen. De komst van Christus zal een zeer schrikkelijke verrassing zijn voor de geruste en zorgeloze zondaars, inzonderheid voor goddeloze leraren.

"Hij zal komen ten dage, in welken hij Hem niet verwacht. Zij, die geen acht sloegen op de waarschuwingen van het woord, en die van hun eigen geweten tot zwijgen brachten, betreffende het toekomende oordeel, kunnen niet verwachten nog andere waarschuwingen te zullen ontvangen. Er zal beslist worden voor het gerecht, dat hun genoegzaam wettelijk kennis is gegeven, of zij daar nu al of niet acht op sloegen, zodat aan Christus gene onbillijkheid ten laste gelegd kan worden, als Hij plotseling en zonder verdere waarschuwing, komt. Ziet, Hij heeft het ons tevoren gezegd.

2. De strengheid van zijn vonnis, vers 51. Het is niet strenger dan het rechtvaardig is, maar het is een vonnis, dat een algeheel ver- derf in zich sluit, en wel in deze twee woorden, *dood en verdoemenis*.

a. Dood, Zijn Heere zal hem afsnijden, *dihotomesei auton*, Hij zal hem afsnijden van het land der levenden, van de vergadering der rechtvaardigen, hem afscheiden ten kwade, hetgeen de bepaling of omschrijving is van een *vloek*, Deuteronomium 29:21, hem afhouwen, als een boom, die onnut den grond beslaat. Het is wellicht ene toespeling op de woorden, die zo dikwijls voorkomen in de wet, *die ziel zal uit het midden van haar volk uitgeroeid -of afgesneden -worden*, waarmee een volstrekte en algehele vernietiging wordt aangeduid. De dood snijdt een goed man af, zoals een keurent wordt afgesneden om in een beteren stam te worden geënt, maar een goddeloos man snijdt hij af, zoals een verdorde tak wordt afgesneden-voor het vuur-, snijdt hem af van deze wereld, waar hij zijn hart zo op had gezet, en waarmee hij als het ware een was. Of gelijk wij lezen: snijdt hem vaneen, dat is: scheidt ziel en lichaam, zendt het lichaam naar het graf om ene prooi te zijn der wormen, en de ziel naar de hel om ene prooi te zijn der duivelen, en zo is dan de zondaar in tweeën gesneden. Bij den dood van een Godvruchtige worden ziel en lichaam zacht van elkaar gescheiden, de ene blijmoedig opgeheven tot God, het andere overgelaten aan het stof, maar van een goddeloze worden bij zijn dood ziel en lichaam van elkaar gescheurd, want voor hem is de dood de koning der verschrikkingen, Job 18:14. De boze dienstknecht verdeelde zich tussen God en de wereld, Christus en Belial, zijne belijdenis en zijne lusten, daarom zal hij rechtvaardiglijk aldus verdeeld, of van elkaar gesneden worden.

b. Verdoemenis. Hij *zal zijn deel zetten met de geveinsden*, en een treurig deel zal dit wezen. Er is een plaats en toestand van rampzaligheid in de andere wereld, waar niets anders is dan *wening en knersing der tanden*, hetgeen het verdriet en de benauwdheid aanduidt der ziel onder den toorn Gods. Het vonnis, door God uitgesproken, zal die plaats en dien toestand aanwijzen als het deel van hen, die er door hun eigen zonde geschikt voor zijn gemaakt. Hij, van wie Hij zei, dat Hij *zijn* Heer was, zal hem aldus zijn deel toewijzen. Hij, die thans *de Zaligmaker*, is, zal dan *de Rechter* zijn, en de eeuwige staat van de kinderen der mensen zal wezen zoals Hij dien bepaalt. Zij, die de wereld tot hun deel kiezen in dit leven, zullen de hel tot hun deel hebben in het toekomende leven. *Dit is het deel des goddelozen mensen van God*, Job 20:29. De hel is de geschiktste plaats voor de geveinsden. Deze boze dienstknecht heeft *zijn deel met de geveinsden*. Dezen zijn, als het ware, de bezitters van dit huis, andere zondaren wonen slechts bij hen in en hebben slechts een deel van hun rampzaligheid. Als Christus de strengste straf in de andere wereld wilde aanduiden, dan noemt Hij haar *het deel der geveinsden*. Indien er in de hel ene plaats is, heter dan enige andere plaats, gelijk dit waarschijnlijk het geval is, dan zal die toegewezen worden aan hen, die de gedaante der Godzaligheid hebben, maar er de kracht van haten. Slechte Evangeliedienaren zullen in de andere wereld hun deel hebben met de ergste zondaren, namelijk met de geveinsden. Het bloed van Christus, dat zij door hun goddeloosheid vertreden hebben, en het bloed der zielen, dat zij door hun ontrouw over zich gebracht hebben, zal hen zeer zwaar drukken in die plaats der pijniging. *Kind, gedenk!* zal voor een leraar, die verloren gaat, een even snijdend woord zijn als voor ieder ander zondaar. Laat hen dus, die voor anderen prediken, vrezen opdat zij niet zelven verwerpelijk worden.

HOOFDSTUK 25

1 Alsdan zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden, welke haar lampen namen, en gingen uit, den bruidegom tegemoet.
2 En vijf van haar waren wijzen, en vijf waren dwazen.
3 Die dwaas waren, haar lampen nemende, namen geen olie met zich.
4 Maar de wijzen namen olie in haar vaten, met haar lampen.
5 Als nu de bruidegom vertoefde, werden zij allen sluimerig, en vielen in slaap.
6 En ter middernacht geschiedde een geroep: Ziet, de bruidegom komt, gaat uit hem tegemoet!
7 Toen stonden al die maagden op, en bereidden haar lampen.
8 En de dwazen zeiden tot de wijzen: Geeft ons van uw olie; want onze lampen gaan uit.
9 Doch de wijzen antwoordden, zeggende: Geenszins, opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij; maar gaat liever tot de verkopers, en koopt voor uzelven.
10 Als zij nu heengingen om te kopen, kwam de bruidegom; en die gereed waren, gingen met hem in tot de bruiloft, en de deur werd gesloten.
11 Daarna kwamen ook de andere maagden, zeggende: Heer, heer, doe ons open!
12 En hij, antwoordende, zeide: Voorwaar zeg ik u: Ik ken u niet.
13 Zo waakt dan; want gij weet den dag niet, noch de ure, in dewelke de Zoon des mensen komen zal.
14 Want het is gelijk een mens, die buiten 's lands reizende, zijn dienstknechten riep, en gaf hun zijn goederen over.
15 En den ene gaf hij vijf talenten, en den ander twee, en den derden een, een iegelijk naar zijn vermogen, en verreisde terstond.
16 Die nu de vijf talenten ontvangen had, ging heen, en handelde daarmede, en won andere vijf talenten.
17 Desgelijks ook die de twee ontvangen had, die won ook andere twee.
18 Maar die het ene ontvangen had, ging heen en groef in de aarde, en verborg het geld zijns heren.
19 En na een langen tijd kwam de heer van dezelve dienstknechten, en hield rekening met hen.
20 En die de vijf talenten ontvangen had, kwam, en bracht tot hem andere vijf talenten, zeggende: Heer, vijf talenten hebt gij mij gegeven; zie, andere vijf talenten heb ik boven dezelve gewonnen.
21 En zijn heer zeide tot hem: Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht! over weinig zijt gij getrouw geweest; over veel zal ik u zetten; ga in, in de vreugde uws heeren.
22 En die de twee talenten ontvangen had, kwam ook tot hem, en zeide: Heer, twee talenten hebt gij mij gegeven; zie, twee andere talenten heb ik boven dezelve gewonnen.
23 Zijn heer zeide tot hem: Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht, over weinig zijt gij getrouw geweest; over veel zal ik u zetten; ga in, in de vreugde uws heeren.
24 Maar die het ene talent ontvangen had, kwam ook en zeide: Heer! ik kende u, dat gij een hard mens zijt, maaiende, waar gij niet gezaaid hebt, en vergaderende van daar, waar gij niet gestrooid hebt;
25 En bevreesd zijnde, ben ik heengegaan, en heb uw talent verborgen in de aarde; zie, gij hebt het uwe.
26 Maar zijn heer, antwoordende, zeide tot hem: Gij boze en luie dienstknecht! gij wist, dat ik maai, waar ik niet gezaaid heb, en van daar vergader, waar ik niet gestrooid heb.
27 Zo moest gij dan mijn geld den wisselaren gedaan hebben, en ik, komende, zou het mijne wedergenomen hebben met woeker.
28 Neemt dan van hem het talent weg, en geeft het dengene, die de tien talenten heeft.

29 Want een iegelijk die heeft, dien zal gegeven worden, en hij zal overvloedig hebben; maar van dengene, die niet heeft, van dien zal genomen worden, ook dat hij heeft.
30 En werpt den onnutten dienstknecht uit in de buitenste duisternis; daar zal wening zijn en knersing der tanden.
31 En wanneer de Zoon des mensen komen zal in Zijn heerlijkheid, en al de heilige engelen met Hem, dan zal Hij zitten op den troon Zijner heerlijkheid.
32 En voor Hem zullen al de volken vergaderd worden, en Hij zal ze van elkander scheiden, gelijk de herder de schapen van de bokken scheidt.
33 En Hij zal de schapen tot Zijn rechter hand zetten, maar de bokken tot Zijn linker hand.
34 Alsdan zal de Koning zeggen tot degenen, die tot Zijn rechter hand zijn: Komt, gij gezegenden Mijns Vaders! beerft dat Koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld.
35 Want Ik ben hongerig geweest, en gij hebt Mij te eten gegeven; Ik ben dorstig geweest, en gij hebt Mij te drinken gegeven; Ik was een vreemdeling, en gij hebt Mij geherbergd.
36 Ik was naakt, en gij hebt Mij gekleed; Ik ben krank geweest, en gij hebt Mij bezocht; Ik was in de gevangenis, en gij zijt tot Mij gekomen.
37 Dan zullen de rechtvaardigen Hem antwoorden, zeggende: Heere! wanneer hebben wij U hongerig gezien, en gespijzigd, of dorstig, en te drinken gegeven?
38 En wanneer hebben wij U een vreemdeling gezien, en geherbergd, of naakt en gekleed?
39 En wanneer hebben wij U krank gezien, of in de gevangenis, en zijn tot U gekomen?
40 En de Koning zal antwoorden en tot hen zeggen: Voorwaar zeg Ik u: Voor zoveel gij dit een van deze Mijn minste broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mij gedaan.
41 Dan zal Hij zeggen ook tot degenen, die ter linker hand zijn: Gaat weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijn engelen bereid is.
42 Want Ik ben hongerig geweest, en gij hebt Mij niet te eten gegeven; Ik ben dorstig geweest, en gij hebt Mij niet te drinken gegeven;
43 Ik was een vreemdeling; en gij hebt Mij niet geherbergd; naakt, en gij hebt Mij niet gekleed; krank, en in de gevangenis, en gij hebt Mij niet bezocht.
44 Dan zullen ook dezen Hem antwoorden, zeggende: Heere, wanneer hebben wij U hongerig gezien, of dorstig, of een vreemdeling, of naakt, of krank, of in de gevangenis, en hebben U niet gediend?
45 Dan zal Hij hun antwoorden en zeggen: Voorwaar zeg Ik u: Voor zoveel gij dit een van deze minsten niet gedaan hebt, zo hebt gij het Mij ook niet gedaan.
46 En dezen zullen gaan in de eeuwige pijn; maar de rechtvaardigen in het eeuwige leven.

Dit hoofdstuk bevat het vervolg en slot van onzes Heilands rede, die in het vorige hoofdstuk begonnen is, betreffende Zijne wederkomst en het einde der wereld. Dit was Zijne afscheidsrede ter waarschuwing, gelijk die in Johannes 14-16 was ter vertroosting der discipelen, en aan beide hadden zij behoefte in ene wereld van zoveel verzoeking en benauwdheid als deze. De toepassing van die rede was: Waakt, en zijt ook gij bereid. Nu hebben wij ter voortzetting van deze ernstige waarschuwingen, in dit hoofdstuk drie gelijkenissen, waarvan het doel hetzelfde is, namelijk ons allen op te wekken tot de uiterste zorg en naarstigheid om ons te bereiden voor Christus' wederkomst, waarvan in al Zijne afscheidsredenen aan Zijne kerk melding wordt gemaakt, zoals in die voordat Hij stierf, Johannes 14:2, in die voor Zijne hemelvaart, Handelingen 1:11, en in die bij het afsluiten van den canon der Heilige Schrift, Openbaring 22:20. Nu is het voor ons van het uiterste belang om ons voor te bereiden op Christus' wederkomst

I. Ten einde alsdan bereid te zijn om Hem te vergezellen, en dit wordt aangetoond in de gelijkenis der tien maagden, vers 1-13,

II. Ten einde alsdan bereid te zijn om Hem rekenschap te geven, dit wordt aangetoond in de gelijkenis van de drie dienstknechten, vers 14-30,

III. Opdat wij alsdan bereid zijn, om ons eindoordeel van Hem te horen, en dat dit dan moge wezen ten eeuwigen leven, en dit wordt aangetoond in een duidelijker beschrijving van het laatste oordeel, vers 31-46. Dat zijn dingen van ontzaglijk belang, omdat zij ons aller eeuwig wee of eeuwig welzijn betreffen.

Mattheus 25:1-13

Wat hier in het algemeen voorgesteld en verduidelijkt wordt, is *het koninkrijk der hemelen*, de staat van zaken onder het Evangelie, het uitwendige koninkrijk van Christus, het bestuur en de voorspoed er van. Sommige van Christus' gelijkenissen hadden ons getoond, waaraan het nu gelijk is, zoals in hoofdstuk 13. Deze zegt ons, waaraan het gelijk zijn zal, als de verborgenheid Gods voleindigd zal zijn, en dat koninkrijk den Vader overgegeven zal worden. Door deze gelijkenis kan de rechtsbedeling van Christus' regering in den groten dag jegens hen, die bereid zijn, en hen, die niet bereid zijn, worden voorgesteld, of wel, het koninkrijk is genomen voor de onderdanen van het koninkrijk. De belijders van het Christendom zullen dan vergeleken worden bij deze tien maagden, en zullen evenzo onderscheiden worden. Het wordt afgebeeld door ene huwelijksplechtigheid. Het was ene gewoonte, die soms door de Joden bij zulk een gelegenheid gevolgd werd, dat de bruidegom, vergezeld van zijne vrienden laat in den nacht naar het huis van de bruid kwam, waar zij hem opwachtte temidden van hare bruidsleidster, die, op het bericht van de nadering des bruidegoms, moesten uitgaan met een lamp in de hand om hem statig en plechtig in huis te geleiden teneinde dan met grote vrolijkheid het bruiloftsfeest te vieren. Sommigen denken, dat zij bij die gelegenheid gewoonlijk *tien maagden* hadden, want de Joden hebben nooit synagoge gehouden, besneden, het paasfeest gevierd of een huwelijk gesloten, of er moesten minstens tien personen bij tegenwoordig zijn. Toen Boaz Ruth huwde, had hij *tien getuigen*, Ruth 4:2. In deze gelijkenis nu,

1. Is de bruidegom onze Heere Jezus Christus. Hij wordt aldus voorgesteld in Psalm 45, het Hooglied, en ook dikwijls in het Nieuwe Testament. Het duidt aan Zijn bijzondere en alles-overtreffende liefde *voor*, en Zijn getrouw, onverbreekbaar verbond *met*, Zijne bruid, de kerk. De gelovigen zijn thans aan Christus ondertrouwd, Hosea 2:19, maar de viering, de voltrekking van het huwelijk, zal plaatshebben op den groten dag, wanneer de bruid, de vrouw des Lams, zich volkomen bereid zal hebben, Openbaring 19:7 9.

2. De maagden zijn de belijders van den Godsdienst, leden der kerk, maar hier voorgesteld als *hare medegezellinnen*, Psalm 45:15, gelijk elders als hare *kinderen*, Jesaja 54:1, haar *sieraad*, Jesaja 49:18. Zij, die het Lam volgen, worden *maagden* genoemd, Openbaring 14:4. Dit duidt hun schoonheid en reinheid aan, zij worden als een reine *maagd* aan Christus voorgesteld, 2 Corinthiërs 11:2. De bruidegom is een koning, zodat deze maagden erejonkvrouwen zijn, *maagden zonder getal*, Hooglied 6:8, maar hier worden zij gezegd tien in aantal te zijn.

3. Het ambt, of de dienst, van deze maagden bestaat in het tegemoet gaan van den bruidegom, hetgeen zowel haar geluk uitmaakt als haar plicht. Zij komen om den bruidegom te dienen, als hij komt, en intussen moeten zij op hem wachten. Zie hier dien aard van het Christendom. Als Christenen belijden wij te zijn.

a. Dienaren van Christus om Hem eer te bewijzen, Hem te vergezellen, Zijn gevolg uitmakende als den heerlijken bruidegom, Hem tot een naam en lof te zijn, inzonderheid als Hij zal komen om in Zijne heiligen te worden verheerlijkt. Wij moeten Hem volgen zoals eredienaren hun meester volgen, Johannes 12:6. Den naam op te houden en den lof te vermelden van den verhoogden Jezus, dat is ons werk.

b. Verwachters van Christus en van Zijne wederkomst. Als Christenen belijden wij niet slechts aan de verschijning van Christus te geloven en haar te verwachten, maar haar lief te hebben en er naar te verlangen, en onzen gansen wandel daarnaar in te richten. De wederkomst van Christus is het middelpunt, waarin al de lijnen van onzen Godsdienst samenkomen, en waarop geheel het Goddelijk leven betrekking heeft en er zich voortdurend naar uitstrekt.

4. Haar voornaamste zorg is om lampen, lichten, in haar handen te hebben, als zij den bruidegom begeleiden, om hem aldus eer en dienst te bewijzen. Christenen zijn kinderen des lichts. Het Evangelie is licht, en zij, die het aannemen, moeten er niet slechts zelven door verlicht worden, zij moeten ook schijnen als lichten, het voorhoudende. Filippenzen 2:15, 16. Dit nu in het algemeen. Betreffende deze tien maagden nu kunnen wij opmerken:

a. Haar onderscheiden aard. met het bewijs en blijk daarvan. Haar aard of hoedanigheid was, dat vijf wijs waren, en vijf dwaas, vers 2, en *de wijsheid heeft uitnemendheid boven de dwaasheid, gelijk het licht uitnemendheid heeft boven de duisternis*, zo spreekt Salomo, een bevoegd beoordelaar, Prediker 2:13. Zij, die onder de mensen een zelfde belijdenis zijn toegedaan, tot een zelfde kerkgemeenschap behoren, kunnen toch in het oog van God van een zeer verschillende hoedanigheid zijn. Oprechte Christenen zijn de wijze maagden, en geveinsden zijn de dwaze maagden, gelijk zij in een andere gelijkenis voorgesteld worden als wijze en dwaze bouwlieden. Diegenen zijn waarlijk wijs of dwaas, die dit zijn ten opzichte van hun ziel. Ware Godsdienst is ware wijsheid, zonde is dwaasheid, inzonderheid de zonde der geveinsdheid, want *zij* zijn de grootste dwazen, die *wijs zijn bij zich zelven*, en *zij* zijn de ergste zondaren, die *zich zelven veinzen rechtvaardig te zijn*. Wegens het gelijk aantal der wijzen en dwazen hebben sommigen de opmerking gemaakt welk een liefderijk decorum Christus gebruikt, alsof Hij wilde hopen, dat het aantal der ware gelovigen ongeveer gelijk zou zijn aan dat der geveinsden, of ons tenminste wilde leren het beste te hopen van hen, die den Godsdienst belijden, en aan hen te denken met ene overhelling naar de liefderijke zijde. Hoewel wij bij het beoordelen van ons zelven behoren te gedenken, dat de poort eng is en er slechts weinigen zijn, die haar vinden, moeten wij toch in het beoordelen van anderen gedenken, dat de overste leidsman onzer zaligheid vele kinderen tot de heerlijkheid leidt. Het bewijs van deze hoedanigheid lag in de zaak zelf, waarvoor zij hadden te zorgen, hierdoor werden zij geoordeeld.

Ten eerste. Het was de dwaasheid der dwaze maagden, dat zij hare lampen namen, maar geen olie met zich namen, vers 3. Zij hadden juist olie genoeg om hare lampen voor het ogenblik brandende te houden, er ene vertoning mede te maken, alsof zij van voornemens waren den bruidegom tegemoet te gaan, maar geen fles of kruik olie hadden zij bij zich, om de lamp aan te vullen, indien de bruidegom soms vertoefde te komen. Zo zijn de geveinsden:

1. Zij hebben geen innerlijk beginsel. Zij hebben een lamp der belijdenis in hun hand, maar hebben in hun hart niet dien voorraad van gezonde kennis, vast-ingewortelde neigingen en vastberaden voornemens, die nodig zijn om hen door den dienst en de beproevingen van den tegenwoordigen staat heen te helpen. Zij handelen onder den invloed van uitwendige drijfveren, maar zijn ontbloot van geestelijk leven, zoals een handelsman, die ene zaak begint zonder fondsen, of zoals het zaad op den steenachtigen grond, dat geen wortel kon schieten.

2. Zij hebben geen blik op, en maken gene voorziening voor, hetgeen komen zal. Zij namen lampen, om voor het ogenblik vertoning te maken, maar geen olie om later te gebruiken. Deze gedachteloosheid is het verderf van vele belijders. Alles waar zij om geven, is goed aangeschreven te staan bij hun naburen, met wie zij thans omgaan, niet om zich Christus behaaglijk te maken, voor wie zij hiernamaals zullen moeten verschijnen, alsof alles goed is, wat hun slechts voor het ogenblik dienstig is. Spreek hun van dingen, die nog niet gezien worden, en gij zult hun zijn als Lot voor zijne schoonzonen was, als jokkende. Zij maken gene voorziening voor later, zoals de mieren, noch *leggen zij weg tegen het toekomende*, 1 Timotheus 6:19.

Ten tweede. Het was de wijsheid der wijze maagden, dat zij *olie namen in hare vaten, met hare lampen*, vers 4. Zij hadden een goed inwendig beginsel, dat hare belijdenis in stand zou houden.

1. Het hart is het vat, dat wij, zo wij wijs zijn, goed voorzien zullen, want uit den goeden schat des harten moeten goede dingen voortgebracht worden, maar indien deze wortel als ene uittering is, dan zal de bloem als stof opvaren.

2. Genade is de olie, die wij in dat *vat* moeten hebben. In den tabernakel was er altijd een voorraad van olie tot het licht, Exodus 35:14. Ons licht moet schijnen voor de mensen in goede werken, maar dit kan niet, of kan niet van langen duur zijn, tenzij er een vast, werkzaam beginsel in het hart is van geloof in Christus en liefde tot God en onze broederen, waaruit wij moeten handelen bij alles wat wij doen in den Godsdienst, met het oog op hetgeen voor ons ligt. Zij, die de olie in hare vaten namen, deden dit in de veronderstelling, dat de bruidegom zou vertoeven te komen. Bij het voorwaarts zien is het goed om ons op het ergste te bereiden, voorraad te verzamelen voor een langdurig beleg. Maar herinner u, dat deze olie, die de lampen brandende houdt, ontleend is aan den kandelaar, Jezus Christus, den groten en goeden Olijfboom, door de *gouden pijpen* der inzettingen, zoals dit is voorgesteld in het visioen van Zacharia, hoofdstuk 4:2, 3, 12, en verklaard is in Johannes 1:16 :*Uit Zijne volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade*.

b. Het gebrek, dat zij allen gemeen hadden gedurende het vertoeven van den bruidegom, *Zij werden allen sluimerig en vielen in slaap*. Merk hier op, dat de bruidegom vertoefde te komen, dat is: hij kwam niet zo spoedig als zij dachten. Wat wij beschouwen als zeker, denken wij ons allicht als heel nabij. In den tijd der apostelen hebben velen gedacht, dat de dag des Heeren nabij was, maar het was niet zo. Naar ons begrip schijnt Hij te toeven, maar in werkelijkheid toeft Hij niet. Habakuk 2:3. Er is een goede reden voor des bruidegoms vertoeven, er zijn nog vele tussenliggende voornemens en raadsbesluiten, die volvoerd moeten worden: de uitverkorenen moeten ingezameld worden, Gods lankmoedigheid moet openbaar worden, en de lijdzaamheid der heiligen worden beproefd, de oogst der aarde moet rijpen, en evenzo ook de oogst des hemels. Maar hoewel Christus langer vertoeft dan onzen tijd, zal Hij toch niet langer vertoeven dan den rechten, den bestemden tijd. Terwijl Hij toefde, werden zij, die op Hem wachtten, zorgeloos en vergaten wat zij te doen hadden. *Zij werden allen sluimerig en vielen in slaap*, alsof zij het hadden opgegeven, om op hem te wachten, want, als de Zoon des mensen komt, zal Hij nauwelijks geloof vinden, Lukas 18:8. Zij, die uit de stelligheid Zijner komst de snelheid er van hebben afgeleid, waren, als zij in hun verwachting werden teleurgesteld, allicht geneigd om nu van dit uitstel de onzekerheid er van af te leiden. De wijze maagden sluimerden, en de dwaze maagden sliepen-zo wordt dit door sommigen verklaard, maar hoe dit zij, beiden zijn in gebreke van haar plicht gebleven. De wijze maagden hielden hare lampen brandende, maar hielden zich zelven niet wakker. Er zijn maar al te veel goede

Christenen, die, als zij reeds langen tijd hun geloof hebben beleden, nalatig worden in hun toebereidselen voor Christus' wederkomst. Zij laten af van hun zorg en verslappen in hun ijver, hun genade is niet levendig werkzaam, hun werken worden voor God niet volkomen bevonden, en hoewel *alle* liefde niet uit hun hart verdwenen is, hebben zij hun *eerste* liefde toch wel verlaten. Het was voor de discipelen moeilijk om *een uur* met Christus te waken, en veel moeilijker nog om ene eeuw met Hem te waken. *Ik slaap*, zegt de bruid, *maar mijn hart waakt*. Zij werden sluimerig, en toen sliepen zij. Zo komt men van den enen trap van zorgeloosheid en nalatigheid tot den anderen. Zij, die zich toegeven in sluimering, zullen zich nauwelijks weerhouden van te slapen, vreest dus het begin van geestelijke kwijning, geeft acht op de eerste verschijnselen van ziekte. De ouden hebben over het algemeen het sluimerig worden en slapen der maagden opgevat als haar sterven, zij allen stierven, de wijzen en de dwazen, Psalm 49:11, voor den oordeelsdag. Aldus zegt Ferus: *Eer de Bruidegom komt, moeten allen slapen, dat is: sterven*. Zo ook Calvijn. Maar ik geloof, dat het veeleer verstaan moet worden, zoals wij het hier verklaard hebben.

c. De verrassende oproeping tot haar gericht, om den bruidegom tegemoet te gaan, vers 6 :*Te middernacht geschiedde een geroep: Ziet, de bruidegom komt*. Hoewel Christus lang vertoeft, zal Hij ten laatste toch komen, hoewel Hij langzaam schijnt te zijn, is Hij toch zeker. Zij, die uitgezien hebben naar de vertroosting Israël's, vonden het lang, eer Hij kwam, toch is Hij in de volheid des tijds gekomen, en zo is Zijne wederkomst, hoewel lang uitgesteld, toch niet vergeten. Zijne vijanden zullen, tot hun schade, bevinden, dat lang borgen geen kwijtschelden is, en Zijne vrienden zullen bevinden, ter hunner vertroosting, dat *het gezicht tot een bestemden tijd is, dat Hij het op het einde zal voortbrengen en niet liegen*. Het jaar der verlosten is vastgesteld, en het zal komen. Christus' komst zal voor ons te middernacht zijn, als wij het minst naar Hem uitzien, en het meest geneigd zijn om rust te nemen. Zijne komst ter verlichting en vertroosting van Zijn volk heeft dikwijls plaats, als het goed, dat er mede bedoeld wordt, nog op groten afstand schijnt te zijn, en Zijne komst om af te rekenen met Zijne vijanden geschiedt, als zij den bozen dag nog op het verst wanen. Het was te middernacht, dat de eerstgeborenen van Egypte gedood werden, en Israël werd bevrijd, Exodus 12:29. Dikwijls komt de dood, als hij het minst verwacht wordt, *in dezen nacht* zal men uwe ziel van u afeisen, Lukas 12:20. Christus zal komen als het Hem behaagt, om Zijne vrijmacht te tonen, en Hij zal ons niet doen weten wanneer, om ons onzen plicht te leren. Als Christus komt, moeten wij uitgaan Hem tegemoet. Als Christenen zijn wij gehouden en verplicht om den Heere Jezus overal te volgen, Hem bij al Zijne uitgangen tegemoet te gaan. Als Hij tot ons komt bij onzen dood, moeten wij uitgaan, uit het lichaam, uit de wereld, om Hem te ontmoeten met genegenheden en werkingen der ziel, geschikt voor de ontdekkingen, die wij verwachten, dat Hij dan van zich zelven geven zal. *Gaat uit Hem tegemoet*, is ene roepstem tot hen, die gewoonlijk toebereid zijn, om nu werkelijk gereed te wezen. Het kennisgeven van Zijne nadering, en de oproeping om Hem tegemoet te gaan, zal opwekkend, wakker schuddend, wezen, *er geschiedde een geroep*. Zijn eerste komst was gans en al zonder uiterlijk gelaat, ook zeiden zij toen niet: Ziet, hier is de Christus, of ziet, Hij is daar. Hij was in de wereld, en de wereld heeft Hem niet gekend, maar Zijne wederkomst zal wèl met uiterlijk gelaat wezen, want de ganse wereld zal Hem opmerken, *alle oog zal Hem zien*. Er zal een geroep geschieden van den hemel, want Hij zal met een geroep nederdalen: Staat op, gij doden, en komt tot het oordeel, en ook van de aarde komt een geroep, een geroep tot de bergen en tot de steenrotsen, Openbaring 6:16.

d. De uitwerking op allen van dit geroep, vers 7 :*Toen stonden al die maagden op, en bereidden hare lampen*, zij voorzagen ze van olie, en maakten zich in allerijl gereed om den bruidegom te

ontvangen. Nu duidt dit, wat de wijze maagden betreft, op een dadelijke toebereiding voor de komst des bruidegoms. Zelfs zij, die het best voorbereid zijn op den dood, hebben toch nog iets te doen, zich gereed te maken om *in vrede bevonden te worden*, 2 Petrus 3:14, *doende* gevonden te worden, Hoofdstuk 24:46, en niet *naakt gevonden* te worden, 2 Corinthiërs 5:3. Het zal een dag wezen van doorgronding en onderzoek, en het is ons nodig te bedenken, hoe wij dan gevonden zullen worden. Als wij den dag zien naderen, dan moeten wij ons met allen ernst tot ons stervenswerk begeven, ons berouw vernieuwen over de zonde, onze toestemming vernieuwen tot het verbond, en ons vaarwel aan de wereld, en onze ziel moet dan uitgaan tot God met een oprecht kinderlijk verlangen naar Hem. In de dwaze maagden duidt het een ijdel vertrouwen aan, een bedrieglijken waan van het goede van haren toestand en haar bereid zijn voor een andere wereld. Zelfs nagebootste genade kan nog dienen om een mens bij zijn sterven een fraaien schijn te geven, zoals dit hun leven lang geweest is. De hoop van den geveinsde wordt nog tot ene vlam aangeblazen, eer zij voor goed wordt uitgeblust.

a. De verlegenheid, waarin de dwaze maagden zich bevonden wegens gebrek aan olie, vers 8, 9. Dit duidt aan het begrip, dat sommige geveinsden hebben van de ellende van hun toestand zelfs reeds voor hun dood, als God hun de ogen opent om hun dwaasheid in te zien, en zich zelven te zien, omkomende met een leugen in hun rechterhand. Of het kan ook haar wezenlijke ellende en rampzaligheid aanduiden na den dood en het oordeel, wanneer zij bemerken, dat hun valse, onoprechte belijdenis van den Godsdienst hun van geen het minste nut zal zijn. Hare lampen waren uitgegaan. De lampen der geveinsden gaan dikwijls uit in dit leven, als zij, die begonnen zijn in den geest, eindigen in het vlees, en de geveinsdheid overgaat in openlijken afval, 2 Petrus 2:20. De belijdenis verdroogt, en de lof er voor gaat verloren, de hoop faalt en de vertroosting, die er uit geput werd, is weg, hoe dikwijls geschiedt het, dat de lamp der goddelozen uitgeblust wordt! Job 21:17. Toch weet menig geveinsde zijn aanzien bij de mensen op te houden, en de vertroosting, die hij uit zijne belijdenis put-hoedanig die dan ook is-tot het einde toe vast te houden, maar wat is zij, als God zijne ziel zal uittrekken? Job 27:8. Indien zijne lamp niet voor hem wordt uitgeblust, dan wordt zij toch met hem uitgeblust, Job 18:5, 6. Hij zal *in smart liggen*, Jesaja 50:11. Het gewin van een geveinsde belijdenis zal den mens niet volgen naar het oordeel, Hoofdstuk 7:22, 23. De lampen zijn uitgegaan, als de hoop van den geveinsde zal zijn *een huis der spin*, Job 8:14, en als de *uitblazing der ziel*, Job 11:20, gelijk Absaloms muilezel, die hem in den eik liet. Zij wilden olie hebben om de lampen te vullen toen zij uitgingen. Zij, die het met minder dan genade denken te kunnen doen, zullen vroeg of laat het gebrek er aan toch bespeuren. Een uitwendige belijdenis kan den mens wel ver brengen, maar toch niet tot een goed einde brengen, zij kan hem in deze wereld bijlichten, maar de dampen van het dal der schaduwen des doods zullen dit licht doen uitgaan. Zij zouden zich gaarne aan de wijze maagden verplicht hebben gevoeld voor een toevoer van olie uit hare vaten: *Geeft ons van uwe olie*. De dag komt, wanneer vleselijke geveinsden zich gaarne in den toestand van ware Christenen zouden bevinden. Zij, die thans het strikte en strenge van den Godsdienst haten, zullen bij hun dood en het oordeel naar de wezenlijke vertroosting er van wensen. Zij, die het leven van de rechtvaardigen niet willen leven, zouden toch wel gaarne den dood der rechtvaardigen willen sterven. De dag komt, wanneer zij, die nu met minachting neerzien op nederige berouwvolle heiligen, gaarne deel aan hen zouden willen hebben, en hen als hun beste vrienden en weldoeners zouden beschouwen, die zij thans bij de honden hunner kudde stellen. Geeft ons van uwe olie, *Spreekt een goed woord voor ons*, betekent dit, volgens sommiger mening, maar in den groten dag zal geen voorspraak of goed getuigenis van mensen baten, de Rechter kent ieders hart en

bestaan. Maar is het dan niet goed, dat zij er toe gebracht worden om te zeggen: *Geeft ons van uwe olie?* Voorzeker, maar

a. Dit verzoek was afgedwongen door de noodzakelijkheid. Diegenen zullen hiernamaals hun behoefte aan genade zien, wanneer zij hen zou behouden, die haar thans niet willen zien, nu zij hen zou heiligen en regeren.

b. Het komt te laat. God zou hun olie gegeven hebben, indien zij er intijds om hadden gevraagd, maar men kan niet meer kopen als de markt is afgelopen. Er werd haar een deel der olie van hare gezellinnen ontzegd. Het is een treurig voorteken van ene afwijzing door God, als zij aldus door goede mensen worden afgewezen. De wijze maagden antwoordden: *Geenszins*. Die volstrekte weigering staat niet in het oorspronkelijke, maar is door de vertalers ingelast. De wijze maagden gaven er de voorkeur aan de reden der weigering te geven zonder de weigering, liever dan om, (gelijk velen doen) de weigering te geven zonder de reden er voor te noemen. Zij waren wel geneigd om hare naasten in hare verlegenheid bij te staan, maar *wij moeten, wij kunnen, wij durven het niet doen, opdat er misschien voor ons èn voor u niet genoeg zij*, men is zichzelf het naast, *maar gaat liever tot de verkopers, en koopt voor uzelven*. Wie behouden en zalig wil worden, moet zelf genade hebben. Hoewel wij voordeel hebben van de gemeenschap der heiligen, en het geloof en het gebed van anderen ons thans ten goede kunnen komen, is onze heiligmaking toch volstrekt noodzakelijk voor onze zaligheid. De rechtvaardige zal door zijn geloof leven. Een iegelijk zal rekenschap van zich zelven geven, en daarom moet *een iegelijk zijn eigen werk beproeven*, want hij kan zich op dien dag door niemand laten vervangen. Zij, die de meeste genade hebben, hebben er toch geen over, geen te missen, al wat wij hebben, is weinig genoeg voor ons zelven om er voor God mede te verschijnen. De besten hebben nodig om aan Christus te ontlenen, maar zij hebben niets om aan anderen te lenen. De kerk van Rome, die van goede werken droomt, die men te veel kan hebben, en van een toerekenen van de gerechtigheid der heiligen, vergeet dat het de wijsheid der wijze maagden was, te begrijpen, dat zij slechts olie genoeg hadden voor zich zelven, maar er geen hadden voor anderen. Maar let hierop: deze wijze maagden verwijten de dwaze maagden haar verzuim niet, verheffen zich ook niet op haar eigen wijze voorzorg, zij kwellen haar niet door allerlei bedenksels, die slechts tot wanhoop voeren, maar geven haar den besten raad, die in hare omstandigheden gegeven kan worden: *Gaat liever tot de verkopers*. Met hen, die dwaselijk handelen in de aangelegenheden hunner ziel, moet men medelijden hebben, maar hen niet bespotten of over hen triomferen, want wie onderscheidt u? Als leraren komen bij mensen, die hun leven lang aan God niet gedacht hebben en de belangen hunner ziel hebben verwaarloosd, maar nu op hun sterfbed onder overtuiging van zonde zijn gekomen, zullen zij, omdat waar berouw nooit te laat komt, hen aanmoedigen tot berouw en bekering, hen aanmoedigen om tot God te gaan, en het met Christus eens te worden. Omdat laat berouw echter zelden waar. is, doen zij slechts zoals deze wijze maagden deden, en geven hun den besten raad, dien zij in hun geval geven kunnen. Zij kunnen hun slechts zeggen wat hun te doen staat, indien het niet te laat is, maar of de deur niet gesloten is voor dat het gedaan is, weten zij niet, en het is een zeer treurige mogelijkheid. Het is een goede raad, zo hij intijds wordt opgevolgd: *Gaat tot de verkopers, en koopt voor uzelven*. Zij, die genade willen hebben, moeten de middelen der genade gebruiken, Jesaja 55:1. De komst van den bruidegom, en wat het verschil in karakter tussen de wijze en de dwaze maagden tengevolge had.

a. *Als* zij *nu heengingen om te kopen, kwam de bruidegom*. Voor hen, die dit hun groot werk tot het laatst hebben uitgesteld, is het duizend tegen een, dat zij er geen tijd meer voor zullen hebben.

Genade te verkrijgen is een werk van tijd, en kan niet in haast geschieden. Terwijl de arme ontwaakte ziel zich op het ziekbed tot berouw en gebed begeeft, in ontzettende verwarring is, weet zij nauwelijks waar te beginnen, of wat het eerst te doen, en zo aanstonds komt de dood, komt het oordeel, en het werk bleef ongedaan, en de zondaar is voor eeuwig verloren. Dit komt er van als men nog olie moet gaan kopen op het ogenblik, wanneer zij behoorde te branden in de lamp, als genade nog verkregen moet worden op het ogenblik, wanneer zij moet worden gebruikt.

De bruidegom kwam. Onze Heere Jezus zal op den groten dag tot Zijn volk komen als de bruidegom, Hij zal komen met heerlijkheid, in een rijk gewaad, vergezeld van Zijne vrienden. Thans, nu de bruidegom van ons is weggenomen, vasten wij, Hoofdstuk 9:15, maar dan zal er een eeuwigdurend feest zijn. Dan zal de Bruidegom Zijne bruid naar Zijn huis brengen, om te zijn waar Hij is, Johannes 17:24, en zal Hij over Zijne bruid vrolijk zijn, Jesaja 62:5.

b. *Die gereed waren, gingen met hem in tot de bruiloft*. Eeuwig verheerlijkt te worden is in te gaan met Christus tot het bruiloftsfeest, in Zijn onmiddellijke tegenwoordigheid te zijn, en in de innigste gemeenschap met Hem in een toestand van eeuwigdurende rust, blijdschap en overvloed. Zij, en zij alleen, zullen dan naar den hemel gaan, die nu voor den hemel bereid worden, 2 Corinthiërs 5:5. Het plotselinge van den dood en van Christus' komen tot ons alsdan, zal onze zaligheid niet in den weg staan, indien wij er voortdurend op bereid zijn geweest.

c. *De deur werd gesloten*, zoals gewoonlijk geschiedt, als het gehele gezelschap bijeen is, dat toegelaten kon worden. De deur werd gesloten.

Ten eerste. Om hen te beveiligen, die binnen waren, die, thans *tot pilaren in den tempel onzes Gods gemaakt zijnde, niet meer daaruit gaan*, Openbaring 3:12. Adam werd in het paradijs gesteld, maar de deur werd opengelaten, en zo ging hij er weer uit, maar als de verheerlijkte heiligen in het hemelse paradijs gebracht zijn, dan zijn zij er in gesloten.

Ten tweede. Om hen buiten te sluiten, die buiten waren. De staat van heiligen en zondaren zal dan onveranderlijk vastgesteld zijn, en zij, die dan buiten zijn, zullen voor eeuwig buiten blijven. Thans is de poort eng, maar toch open, maar dan zal zij gesloten en gegrendeld wezen, en *een grote kloof* zal *gevestigd zijn*. Dit was gelijk aan het toesluiten der deur van de ark, toen Noach er in was, gelijk hij daardoor bewaard en beveiligd werd, zo zijn al de overigen voor altijd verlaten geworden.

d. De dwaze maagden kwamen toen het te laat was, vers 11, *Daarna kwamen ook de andere maagden*. Er zijn velen, die toegang tot den hemel zullen zoeken, als het te laat is, zoals Ezau, die *daarna de zegening wilde beërven*. God en Godsdienst zullen door dit late aanzoek verheerlijkt worden, hoewel de zondaars er niet door worden behouden. Het is voor de eer van het *Heere, Heere*, dat is: van vurig en dringend gebed, dat zij, die het thans minachten, er weldra de toevlucht toe zullen nemen, en dan zal het geen *geteem* worden genoemd. Het valse vertrouwen der geveinsden zal hen ver brengen in hun verwachting van de zaligheid. Zij gaan naar de poort des hemels, en vragen om toegang, maar zij worden buitengesloten, zij worden opgeheven tot den hemel in den dwazen waan van de voortreffelijkheid van hun toestand, maar worden ter helle toe neergestoten.

e. Zij werden afgewezen, zoals Ezau, vers 12. *Ik ken u niet*. Het is voor ons allen zaak om den Heere te zoeken terwijl Hij te vinden is, want er komt een tijd, wanneer Hij niet gevonden zal worden. Er was een tijd, toen het: *Heere, Heere, doe ons open*, van goed gevolg zou zijn geweest, krachtens deze belofte: *Klopt en u zal open gedaan worden*, maar nu komt het te laat. Het vonnis is plechtig bevestigd met het: *Voorwaar zeg Ik u*, dat gelijk staat met niets minder dan een *zweren in Zijn toorn: dat zij in Zijne rust niet zullen ingaan*. Het duidt Zijn vast besluit aan, en zij werden er door tot zwijgen gebracht. Eindelijk: Wij hebben hier een praktische gevolgtrekking uit deze gelijkenis. *Zo waakt dan*, vers 13. Wij hadden dit tevoren in hoofdstuk 24:42, en hier wordt het herhaald als de allernodigste waarschuwing. Onze grote plicht is te waken, acht te geven op de belangen onzer ziel met de uiterste zorg en naarstigheid. Wees wakker en waakzaam. Het is een goede reden voor ons waken, dat de tijd der komst onzes Heeren zeer onzeker is, wij weten den dag en de ure niet. Daarom moeten wij elke dag en ieder uur bereid zijn, geen dag van het jaar, geen uur van den dag aflaten van te waken.

Wees ten allen dage en den gansen dag, *in de vreze des Heeren*.

Mattheus 25:14-30

Wij hebben hier de gelijkenis van de talenten, toevertrouwd aan drie dienstknechten, dit duidt aan, dat wij in een toestand zijn van werken en handelen, gelijk de vorige aanduidt, dat wij in een toestand zijn van wachten en waken.

Gene toonde de noodzakelijkheid van een voortdurend bereid zijn, *deze* van naarstigheid in ons tegenwoordig werk en dienen. In *gene* worden wij opgewekt om wel te handelen in het belang onzer eigen zielen, in *deze* om te arbeiden tot eer van God en tot welzijn van anderen. In deze gelijkenis is de *meester* Christus, die de volstrekte eigenaar en bezitter is van alle personen en zaken, en inzonderheid van Zijne kerk, in Zijne handen zijn alle dingen overgegeven. De *dienstknechten* zijn de Christenen, Zijn eigen dienstknechten, zo worden zij genoemd, ingeboren in Zijn huis, gekocht met Zijn geld, gewijd aan Zijn lof, en gebruikt in Zijn werk. Waarschijnlijk zijn hier inzonderheid leraren, Evangeliedienaren bedoeld, die Hem meer onmiddellijk dienen, en meer onmiddellijk door Hem gezonden worden. Paulus noemt zich dikwijls een *dienstknecht van Jezus Christus*, 2 Timotheus 2:24. In het algemeen zien wij in deze gelijkenis drie zaken.

I. Hetgeen aan deze dienstknechten werd toevertrouwd. Hun meester *gaf hun zijne goederen over*, hen aangesteld hebbende om te werken (want Christus houdt geen dienstknechten om hen lui of traag te laten zijn), liet hij hun iets om mede te werken. Christus' dienstknechten hebben en ontvangen hun alles van Hem, want uit en van zich zelven hebben zij niets, ook bezitten zij niets, dat zij het hun kunnen noemen, dan hun zonde. Wat wij van Christus ontvangen, ontvangen wij om er mede te werken voor Hem. Onze voorrechten zijn bestemd om ons van werk te voorzien.

Aan een iegelijk wordt de openbaring des Geestes gegeven tot hetgeen oorbaar is. Bij al hetgeen wij van Christus ontvangen om voor Hem te gebruiken, blijft het toch Zijn eigendom, het is ons slechts geleend, wij zijn slechts *uitdelers der menigerlei genade Gods*, 1 Petrus 4:10. Nu hebben wij er hier op te letten:

a. Bij welke gelegenheid deze goederen aan die dienstknechten werden toevertrouwd. De meester *reisde buitenslands*. Dit wordt verklaard in Efeziërs 4:8. *Als Hij opgevaren is in de hoogte, heeft Hij den mensen gaven gegeven*. Toen Christus naar den hemel ging, was Hij als iemand, die *buitenslands reisde*, dat is: Hij ging met het doel van geruimen tijd weg te blijven. Toen Hij ging, droeg Hij er zorg voor om Zijne kerk van al het nodige te voorzien gedurende Zijn persoonlijke afwezigheid. V oor, en in overweging van Zijn vertrek, gaf Hij aan Zijne kerk waarheden, wetten, beloften en krachten, dezen vormden *parakatathêtê*, het grote pand, zoals het genoemd wordt in 1 Timotheus 6:20, 2 Timotheus 1:14, *de goede zaak*, die ons toevertrouwd is, en Hij zond Zijn Geest om Zijne dienstknechten instaat te stellen die waarheden te belijden, die wetten te onderhouden, en op het onderhouden er van aan te dringen bij anderen, deze beloften te gebruiken en toe te passen, en die krachten aan te wenden. Aldus heeft Christus bij Zijne hemelvaart aan de kerk Zijne goederen overgegeven.

b. In welke evenredigheid die goederen werden toevertrouwd. Hij gaf *talenten*, een talent zilvers had een waarde van € 8000. Christus' gaven zijn rijk en kostbaar, het verkregene door Zijn onschatbaar bloed, en geen er van zijn gering. Hij gaf aan sommigen meer, aan anderen minder, aan een *vijf* talenten, aan een anderen *twee*, aan nog een ander *een*, aan ieder naar zijne bekwaamheid.

Als door de Goddelijke voorzienigheid verschil werd gemaakt in der mensen bekwaamheid, met betrekking tot geest en lichaam, bezittingen, betrekkingen en invloed, dan deelt de Goddelijke genade dienovereenkomstig geestelijke gaven uit, maar de bekwaamheid, het vermogen zelf, blijft toch van Hem. Alle mensen hebben tenminste wel een talent, en dat is een niet gering te achten fonds voor een armen dienstknecht om mede te beginnen. De *ziel*, die wij hebben, is het ene talent, dat ons allen toevertrouwd is, en daar kunnen wij mede werken. Zij ontvingen niet allen hetzelfde bedrag, want zij hadden niet allen dezelfde bekwaamheden of dezelfde gelegenheden om er mede te werken. God is vrijmachtig, *delende aan een iegelijk in het bijzonder, gelijkerwijs Hij wil*. Sommigen worden bekwaam gemaakt tot een werk, anderen voor een ander werk of dienst, gelijk de onderscheidene delen van het lichaam. Toen die heer des huizes aldus zijne zaken had geregeld, *verreisde hij terstond*. Onze Heere Jezus is, nadat Hij Zijn apostelen bevelen had gegeven, als iemand, die haast heeft om weg te komen, naar den hemel gegaan.

II. De verschillende wijze, waarop met die hun toevertrouwde goederen gehandeld werd, waarvan wij het verhaal hebben in vers 16-18.

1. Twee der dienstknechten hebben wèl gehandeld.

a. Zij waren naarstig en getrouw. Zij gingen heen en handelden daarmee. Zij hebben het geld, dat hun werd toevertrouwd, aangewend tot het doel, waartoe het bestemd was. -Zodra hun meester was vertrokken hebben zij er zich terstond op toegelegd, om met zijn geld winst voor Hem te doen. Zij, die zoveel hebben te arbeiden, gelijk dit met ieder Christen het geval is, moeten zich terstond aan het werk begeven, en geen tijd verliezen. Zij gingen heen, en handelden. Een waar Christen is een geestelijk koopman. Een koopman is iemand, die den handel tot zijn beroep gekozen hebbende, en zich moeite hebbende gegeven, om dat beroep goed te leren, nu alles aanwendt om er voorspoedig in te zijn, alles daaraan dienstbaar maakt, en leeft van de winst, die hij er door verkrijgt. Zo doet ook een waar Christen met het werk van den Godsdienst, wij hebben geen *eigen* fondsen om mede te handelen, maar handelen als agenten met het fonds van onzen Meester. De gaven van den geest-verstand, vernuft, geleerdheid-moeten gebruikt worden ten dienste van den Godsdienst, de genietingen der wereld-bezittingen, aanzien, invloed, macht, bevordering-moeten gebruikt worden tot eer van Christus. De instellingen van het Evangelie, en onze gelegenheid om ze te houden of bij te wonen: Bijbels, Evangeliedienaren, sabbatten, sacramenten moeten gebruikt worden voor het doel, waartoe zij werden gegeven, gemeenschap met God moet er door worden onderhouden, de gaven en genade des Geestes moeten worden geoefend. Dit is handel doen met onze talenten.

b. Zij waren voorspoedig, zij verdubbelden hun kapitaal, en in weinig tijds vormden zij honderd percent. Die vijf talenten had, won andere vijf talenten. Handel doen met onze talenten is niet altijd voorspoedig bij anderen, maar wel is het dit dan toch voor ons zelven, Jesaja 49:4. De hand des vlijtigen maakt rijk in genade en vertroostingen, en schatten van goede werken. Er is door naarstigheid in den Godsdienst zeer veel winst te behalen. De winst was naar evenredigheid van het ontvangen kapitaal. Van hen, aan wie God vijf talenten heeft gegeven, verwacht Hij een winst van vijf, overvloedig te oogsten, waar Hij overvloedig had gezaaid. Hoe groter gaven iemand heeft, hoe meer moeite hij er zich mede moet geven, evenals zij, die grote kapitalen hebben te beheren. Van hen,.aan wie Hij slechts twee talenten heeft gegeven, verwacht Hij slechts dat zij er twee andere mede zullen winnen, hetgeen ene bemoediging kan wezen voor hen, die in een lagere en engere sfeer van werkzaamheid geplaatst zijn. Als zij er zich op toeleggen om goed te doen naar hun vermogen

en hun gelegenheid er toe, dan zullen zij aangenomen worden, al is het dan ook, dat zij niet zoveel goed doen als anderen.

2. De derde heeft *slecht* gehandeld, vers 18.

Die het ene ontvangen had, ging heen en groef in de aarde, en verborg het geld zijns heren. Hoewel de gelijkenis het zo voorstelt, dat slechts een van de drie ontrouw is, bevinden wij toch in ene geschiedenis, welke geheel beantwoordt aan deze gelijkenis, de onevenredigheid juist tegenovergesteld. Toen de tien melaatsen gereinigd werden, hebben negen van de tien het talent verborgen, slechts een is wedergekeerd, *om Hem te danken*, Lukas 17:17, 18. De ontrouwe dienstknecht was hij, die slechts een talent had. Ongetwijfeld zijn er velen, die vijf talenten hebben en ze allen begraven, zij bezitten grote bekwaamheden, grote voorrechten, maar er wordt geen goed mede gedaan. Maar Christus wil ons te verstaan geven:

a. Dat, indien het hem, die slechts een talent had, zo streng toegerekend wordt, dat hij dat ene talent heeft begraven, hoeveel meer zal het dan niet misdadig gevonden worden in hen, die meer hebben, die veel hebben, maar het alles begraven. Indien hij, die slechts weinig bekwaam was, uitgeworpen werd in de buitenste duisternis, omdat hij wat hij had niet vermeerderd heeft, niet gebruikt heeft, zoals hij het had moeten gebruiken, hoeveel zwaarder straf acht gij, dat diegenen waardig geacht zullen worden, die de grootste gaven met hun voeten vertreden?

b. Dat zij, die het minst voor God te doen hebben, dikwijls van dat minste nog het minste doen. Sommigen voeren ter verontschuldiging van hun traagheid aan, dat zij de gelegenheden niet hebben om God te dienen, die anderen hebben, en daar zij niet kunnen doen, wat zij naar hun zeggen zouden willen doen, willen zij ook niet doen, wat zij wèl kunnen, en zo zitten zij neer en doen niets. Het is in werkelijkheid ene verergering van hun traagheid, dat zij, slechts een talent hebbende om mede te werken, dat ene talent nog veronachtzamen. Hij groef in de aarde en verborg het talent, uit vrees, dat het gestolen zou worden. Hij heeft het niet gebruikt tot verkeerde doeleinden, hij heeft dat geld niet verduisterd of verkwist, maar hij *verborg het*. Geld is als meststof, placht Bacon te zeggen, nergens toe dienende als het op een hoop ligt, maar nuttig wordende als het verspreid wordt, en toch is dit een kwaad, dat wij dikwijls onder de zon gezien hebben, *schatten vergaderd*, Jakobus 5:3, Prediker 6:1, 2, die aan niemand goed doen. En evenzo is het met geestelijke gaven, velen hebben ze, en gebruiken ze niet voor het doel, waarvoor zij hun werden gegeven. Zij, die goederen hebben en ze niet ten koste leggen aan werken van Godsvrucht en barmhartigheid, die macht en invloed hebben en ze niet aanwenden ter bevordering van den Godsdienst in de plaats hunner inwoning, Evangeliedienaren, die de bekwaamheid en de gelegenheid hebben om goed te doen, maar de gave niet opwekken die in hen is, zijn deze luie dienstknechten, die meer het hun zoeken dan hetgeen van Christus is. Hij verborg het geld zijns *heren*. Als het zijn *eigen* geld ware geweest, hij zou er mede hebben kunnen doen wat hij wilde, maar wat wij aan gaven en bekwaamheden bezitten is niet van *ons zelven*, is niet het onze, wij zijn er slechts de rentmeesters van, en wij moeten er rekenschap van geven aan onzen Heere, wiens zij zijn. Zijne luiheid was des te erger, omdat zijne mededienstknechten ijverig en voorspoedig waren in hun handel, en hun ijver had hem ook tot ijver moeten opwekken. Zijn anderen werkzaam, en zullen wij traag wezen?

III. De rekenschap, die werd afgelegd, vers 19.

1. De rekening en verantwoording wordt uitgesteld, het is slechts *na een langen tijd*, dat zij ter verantwoording worden geroepen. Niet, alsof de meester zijne zaken veronachtzaamt, of dat God *de belofte vertraagt*, 2 Petrus 3:9, neen, Hij *staat bereid om te oordelen*, 1 Petrus 4:5, maar alles moet op zijn eigen tijd geschieden.

2. Maar de dag der afrekening komt eindelijk, *de heer van die dienstknechten hield rekening met hen*. De rentmeesters van de menigerlei genade Gods moeten weldra rekenschap afleggen van hun rentmeesterschap. Met ons allen moet rekening gehouden worden-van het goede, dat wij verworven hebben voor onze eigen ziel, en het goede, dat wij aan anderen gedaan hebben door de voorrechten, die wij hebben genoten, Romeinen 14:10, 11. Nu hebben wij hier:

a. De goede rekening van de getrouwe dienstknechten, en hierbij moeten wij letten op de dienstknechten, die hun rekening inleverden, vers 20, 22, *Heere, vijf talenten hebt gij* mij *gegeven, .zie, andere vijf talenten heb ik boven dezelve gewonnen*, en *aan mij hebt gij twee talenten gegeven, zie, twee andere talenten heb ik boven dezelve gewonnen. Ten eerste*. Christus' getrouwe dienstknechten erkennen met dankbaarheid de gaven, die Hij hun verleend heeft: *Heere, Gij hebt mij deze of die dingen geschonken*. Het is goed om rekening te houden van hetgeen wij van God ontvangen, te gedenken wat wij ontvangen hebben, opdat wij weten, wat er nu van ons verwacht wordt, en geven overeenkomstig het door ons ontvangene. Wij moeten op de winst, die wij behaald hebben, niet anders zien dan met een algemene vermelding van Gods gunst over ons, van de eer, die Hij ons heeft aangedaan door ons Zijne goederen toe te vertrouwen, en van de genade, die de bron en oorsprong is van al het goede, dat in ons is, of door ons wordt gedaan. Want hoe meer wij voor God doen, hoe meer wij Hem verschuldigd zijn voor het voorrecht, dat Hij ons wil gebruiken, en ons bekwaam maakt tot Zijn dienst.

Ten tweede. Als blijk van hun trouw leggen zij over wat zij gewonnen hebben. Gods goede rentmeesters hebben iets als bewijs bij te brengen van hun naarstigheid. *Toon mij uw geloof uit uwe werken*. Wie goed is, bewijze het, Jakobus 3:13. Als wij zorgzaam zijn in onzen geestelijken handel, dan zal dit spoedig aan ons gezien worden, en onze werken zullen ons volgen, Openbaring 14:13. Niet, dat de heiligen in den groten dag van hun eigen goede daden gewag zullen maken, neen, Christus zal dit doen voor hen, vers 35, maar het geeft te kennen dat zij, die getrouwelijk woekeren met hun talenten, *vrijmoedigheid zullen hebben in den dag van Christus*, 1 Johannes 2:28, 4:17. En het is opmerkelijk, dat hij, die slechts *twee* talenten had, zijne rekening even goedsmoeds overlegde als hij, die er *vijf* had, want ten dage der verantwoording zal onze vertroosting wezen naar onze getrouwheid, niet naar onze nuttigheid of onze diensten, naar onze oprechtheid, niet naar onzen voorspoed of ons welslagen, naar de oprechtheid van ons hart, niet naar de mate van onze gelegenheden. Des meesters goedkeuring van hun rekening, vers 21, 23.

Ten eerste. Hij prees hen: *Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht*. De naarstigheid en oprechtheid van hen, die zich goede en getrouwe dienstknechten van Jezus Christus betonen, zullen gewis bevonden worden tot lof, en eer, en heerlijkheid in de openbaring van Jezus Christus, 1 Petrus 1:7. Zij, die thans God eren en belijden, zullen weldra door Hem geëerd en erkend worden.

1. Hun persoon zal geëerd worden: *Gij goede en getrouwe dienstknecht*. Hij, die thans de getrouwheid Zijner dienstknechten kent, zal in den groten dag van die getrouwheid getuigen, en dan zullen zij ook getrouw genoemd worden. Wellicht zijn zij door de mensen gelaakt als *al te*

rechtvaardig, maar Christus zal hun hun wezenlijk karakter geven, door hen aan te duiden als *goed en getrouw*.

2. Hij zal ook hun werk goedkeuren. *Wel*, of *wel gedaan*. Christus zal hen alleen *goede en getrouwe dienstknechten noemen*, die wel gedaan hebben, want het is door *volharding in goeddoen*, dat wij deze eer en heerlijkheid zoeken, en als wij zoeken zullen wij vinden, als wij doen wat goed is, en het goed doen, zullen wij *lof hebben*. Sommige meesters zijn zo gemelijk en zuur, dat zij hun dienstknechten niet willen prijzen, al doen zij hun werk ook nog zo goed, zij achten het voldoende te berispen, af te keuren, maar Christus zal Zijne dienstknechten, die wel doen, loven, of zij nu al of niet door de mensen geprezen worden, de lof is van Hem, en zo wij het goede woord hebben van onzen Meester, dan doet het er niet heel veel toe, wat onze mededienstknechten van ons zeggen. Als Hij zegt: *Welgedaan*, dan zijn wij gelukkig, en dan moet het ons een kleine zaak wezen om door het oordeel van mensen geoordeeld te worden, gelijk, in het tegenovergestelde geval, niet hij, die zich zelven looft, of die door zijne naburen geprezen wordt, goedkeuring erlangt, maar wel hij, dien de Heere prijst.

Ten tweede. Hij beloont hen. De getrouwe dienstknechten van Christus zullen niet met een bloot woord van lof heengezonden worden, neen, al hun werk en hun arbeid der liefde zullen beloond worden. Nu wordt dit loon hier op tweeërlei wijze uitgedrukt.

1. In ene uitdrukking in overeenstemming met de gelijkenis: *Over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal ik u zetten*. Aan het hof van vorsten en in het huis der aanzienlijken is het de gewoonte, om diegenen tot hogere ambten te bevorderen, die getrouw zijn geweest in de lagere. Christus is een Meester, die Zijne dienstknechten zal bevorderen, die zich goed van hun plicht kwijten. Christus heeft eer weggelegd voor hen, die Hem eren-*ene kroon*, 2 Timotheus 4:8, *een troon*, Openbaring 3:21, *een koninkrijk*, hoofdstuk 25:34. Hier zijn zij bedelaars, in den hemel zullen zij heersers wezen. De oprechten zullen heerschappij hebben. Christus' dienstknechten zijn allen vorsten. Let op de onevenredigheid tussen het werk en het loon. Er zijn slechts weinige dingen, waarin de heiligen dienstbaar zijn aan de eer Gods, maar er zijn vele dingen, waarin zij met God verheerlijkt zullen worden. Welke opdracht wij van God ontvangen, welk werk wij voor God doen in deze wereld, is slechts weinig, zeer weinig, zeer gering, in vergelijking met de vreugde, die ons voorgesteld is. Neem al ons dienen, ons lijden, ons goed gebruik van onze gaven, al het goed, dat wij doen aan anderen en voor ons zelven verkrijgen, bij elkaar, het zijn slechts weinige zaken, zo goed als niets, niet waardig om vergeleken te worden, of om in een adem genoemd te worden met de heerlijkheid, die geopenbaard zal worden.

2. In een andere uitdrukking, die ons ongemerkt van de gelijkenis heenvoert naar hetgeen er door voorgesteld wordt: *Ga in in de vreugde uws Heeren*. De staat der zaligen is een staat van vreugde, niet slechts omdat dan alle tranen afgewist zullen zijn, maar omdat hun dan al de bronnen van vertroosting zijn geopend, en de fonteinen der vreugde opengebroken. Waar een zien en genieten van God is, ene volkomenheid van heiligheid en het gezelschap der gezaligden, daar moet wel ene volheid zijn van vreugde. Deze vreugde is *de vreugde huns Heeren*, de vreugde, die Hij zelf voor hen verkregen en bereid heeft, de vreugde der verlosten, verkregen door de smart van den Verlosser. Het is de vreugde, die Hij zelf bezit, en waarop Hij gezien heeft, toen Hij het kruis heeft verdragen en de schande veracht, Hebreeën 12:2. Het is de vreugde, waarvan Hij zelf de oorsprong en het middelpunt is. Het is de vreugde onzes Heeren, want het is vreugde in den Heere, die onze

uitnemende blijdschap is. Abraham heeft niet gewild, dat de rentmeester van zijn huis, hoewel hij *getrouw* was, zijn erfgenaam zou zijn, Genesis 15:3, maar Christus laat Zijn getrouwe rentmeesters ingaan in Zijne vreugde, ten einde medeërfgenamen met Hem te zijn. De verheerlijkte heiligen zullen ingaan tot deze vreugde, zullen er ten volle bezit van krijgen, gelijk de erfgenaam, als hij meerderjarig wordt, in het bezit zijner goederen wordt gesteld, of gelijk zij, die bereid waren, ingingen tot de bruiloft. *Hier* gaat de vreugde onzes Heeren in tot de heiligen, als een voorsmaak des Geestes, *daar* zullen zij ingaan in die vreugde, en er tot in eeuwigheid in blijven, als in hun element.

b. De slechte rekening van den luien dienstknecht. Merk op: De verontschuldiging, die hij voor zich aanvoert, vers 24, 25. Hoewel hij slechts een talent had ontvangen, wordt toch van dat ene talent rekenschap van hem gevorderd. Het geringe van hetgeen wij ontvangen, stelt ons niet vrij van verantwoordelijkheid. Niemand zal rekenschap behoeven te geven van meer dan hij ontvangen heeft, maar van wat wij hebben, zullen wij die rekenschap wèl hebben af te leggen. Merk op. Ten eerste, waarop hij vertrouwt. Hij komt tamelijk gerust tot de afrekening, er op betrouwende dat hij kon zeggen: *Zie, gij hebt het uwe. Indien ik het al niet heb vermeerderd, zoals de anderen gedaan hebben, ik heb het toch ook niet verminderd*. Dit, denkt hij, zal hem er veilig door helpen, al is het dan niet met lof. Menigeen gaat heel gerust naar het oordeel, zich verlatende op de deugdelijkheid van een pleitgrond, welke verworpen wordt als nietig en beuzelachtig. Trage, luie belijders, die bevreesd zijn om te veel voor God te doen, hopen toch even wèl te varen als zij, die zich veel moeite geven voor den Godsdienst. Aldus is *de luiaard wijzer in zijne ogen dan zeven, die met rede antwoorden*, Prediker 26:16. Deze dienstknecht dacht, dat zijne rekening wel goedgekeurd zou worden, omdat hij kon zeggen: *Zie*, gij *hebt het uwe. Heere, ik ben geen doorbrenger geweest van mijn goed, geen verkwister van mijn tijd, geen ontheiliger van mijne sabbatten, geen tegenstander van goede leraren en een goede prediking, Heere, ik heb nooit den spot gedreven met den Bijbel, mijn vernuft niet aangewend om met den Godsdienst te schertsen, ik heb mijne macht niet misbruikt om een Godvruchtige te vervolgen. Ik heb mijne talenten niet bedorven of verdorven, ik heb de goede schepselen Gods niet verspild in dronkenschap of gulzigheid, en evenmin heb ik, voor zoveel ik weet, ooit iemand schade of nadeel toebracht*. Velen, die Christenen genoemd worden, bouwen hun hoop op den hemel op deze of dergelijke gronden, en toch komt dit alles neer op het: *Zie, gij hebt het uwe*, alsof er niets meer werd vereist, en niets meer kon worden verwacht.

Ten tweede. Wat hij bekent. Hij bekent dat hij zijn talent begraven heeft. *Ik heb uw talent verborgen in de aarde*. Hij spreekt, alsof dat volstrekt geen fout was, ja zelfs, alsof hem lof toekwam voor zijne voorzichtigheid door het op een veilige plaats te bergen, en het aan geen gevaar van verlies bloot te stellen. Het is iets zeer gewoons, dat de mensen datgene van zeer weinig gewicht of betekenis achten, hetwelk in den groten dag hun veroordeling zal veroorzaken. Of, zo hij er zich van bewust was, dat hij verkeerd gedaan heeft, dan toont dit, hoe gemakkelijk luie dienstknechten in het oordeel schuldig zullen worden bevonden. Het zal niet nodig zijn om lang naar bewijzen te zoeken, want *hun tong zal hen doen aanstoten tegen zich zelven. Ten derde*. Wat hij ter zijner verontschuldiging aanvoert: *Ik kende* u, *dat gij een hard mens zijt, en ik was bevreesd*. Goede gedachten van God zouden liefde teweegbrengen, en die liefde zou ons naarstig en getrouw doen zijn, maar harde gedachten omtrent God brengen vrees teweeg en ontrouw. Zijne verontschuldiging duidt aan:

1. Het gevoelen van een vijand, *ik kende* u, *dat gij een hard mens zijt*. Dit was gelijk aan het boze gezegde van Israël: *De weg des Heeren is niet recht*, Ezechiël 18:25. En zo ligt dan in zijne verdediging zijne misdaad.

De dwaasheid des mensen zal zijn weg verkeren, en dan, alsof dat verbetering zou brengen in de zaak, gaat *zijn hart zich tegen den Heere vergrammen*. Dit is de overtreding bewimpelen, zoals Adam, die bedektelijk aan God zelf de schuld gaf: *De vrouw, die Gij mij hebt gegeven*. Vleselijk-gezinde harten koesteren allicht valse en boze gedachten van God, en daarmee verharden zij zich dan in hun boze wegen. Let er op met hoeveel zekerheid hij spreekt: *Ik kende u, dat gij zo zijt*. Hoe kon hij hem daarvoor kennen? *Wat voor onrecht hebben uwe vaders aan Mij gevonden?* Jeremia 2:5. *Waarin heeft Hij ons vermoeid met zijn werk, of ons bedrogen om ons loon?* Micha 6:3. Is Hij ons ene woestijn geweest, of een land der uiterste donkerheid? Totnutoe heeft God de wereld geregeerd, en met meer recht dan Samuel kan Hij vragen: *Wie heb Ik verongelijkt, of wie heb Ik onderdrukt?* Weet de gehele wereld niet het tegendeel, dat Hij er zo ver vandaan is van een harde meester te zijn, dat de aarde vol is van zijne goedertierenheid, dat Hij, wel verre van te maaien waar Hij niet gezaaid heeft, zeer veel zaait, waarvan Hij niets maait? Want, *Hij doet Zijne zon schijnen, en Hij laat den regen neerkomen, over de ondankbaren en bozen, en vervult met spijs en vrolijkheid de harten van hen, die tot den Almachtige zeggen: Wijk van ons*. Het is het gewone verwijt, dat de bozen tegen God richten, alsof Hij de schuld droeg van al hun zonden en hun verderf, daar Hij hun Zijne genade weigert, terwijl het toch gans zeker is, dat nooit iemand van hen, die van de gewone genade, welke zij hadden ontvangen, een goed gebruik hebben gemaakt, is omgekomen uit gebrek van een bijzondere genade. Ook kan niemand aantonen wat er redelijkerwijs meer voor een onvruchtbaren wijngaard gedaan had kunnen worden, dan er voor gedaan is. Het is niet God, die tichelstenen eist en stro weigert, neen, al wat in het verbond wordt geëist, wordt in het verbond beloofd, zodat het onze eigen schuld is, zo wij omkomen.

2. Een slavengeest: *Ik was bevreesd*. Deze slechte gezindheid jegens God ontstond uit valse denkbeelden omtrent Hem, en niets is Gode meer onwaardig, of belemmert meer onzen plicht jegens Hem dan slaafse vrees, die banden meebrengt en pijn, en lijnrecht staat tegenover die volmaakte liefde, die het grote gebod van ons eist. Harde gedachten van God drijven ons weg van, en belemmeren ons in, Zijn dienst. Zij, die denken, dat het onmogelijk is Hem te behagen, en ijdel is om Hem te willen dienen, zullen in den Godsdienst niets doelmatigs tot stand brengen. Zijns heren antwoord op zijne verontschuldiging. Zijn pleitgrond baat hem niet, hij wordt verworpen, ja, hij wordt zelfs tegen hem gekeerd, en hij verstomt, want hier hebben wij zijne schuldigverklaring en veroordeling.

Ten eerste. Zijne schuldigverklaring, vers 26, 27. Aan twee dingen wordt hij schuldig verklaard.

1. Luiheid: *Gij boze en luie dienstknecht*. Luie dienstknechten zijn boze dienstknechten, en zullen als zodanig door hun meester beschouwd en behandeld worden, want hij, *die zich slap aanstelt in zijn werk, die is een broeder van den doorbrenger*, door het kwade te doen dat God verboden heeft, Prediker 18:9. Die onachtzaam is in Gods werk, is na verwant aan hem, die zich bezighoudt met het werk des duivels. Nalatigheid is zonde en moet in het oordeel komen, luiheid baant den weg voor slechtheid: *Tezamen zijn zij stinkende geworden, er is niemand, die goed doet*, Psalm 14:3. Als het huis ledig is, komt de onreine geest er bezit van nemen. Zij, die traag zijn in de zaken hunner

ziel, zijn niet slechts ledig, maar erger dan dat, 1 Timotheus 5:13. Als de mensen slapen, zaait de vijand onkruid.

2. In tegenspraak te zijn met zich zelven, vers 26, 27.

Gij wist, dat ik maai, waar ik niet gezaaid heb, zo moest gij dan mijn geld den wisselaren gedaan hebben. De harde gedachten der zondaren omtrent God zullen, hoewel zij vals en onrechtvaardig zijn, zo weinig hun boosheid en luiheid rechtvaardigen, dat zij integendeel dienen om hun schuld te verzwaren. Dit kan men beschouwen op drieërlei wijze.

a. *Gesteld eens, dat ik zo hard een meester ben geweest, behoorde gij dan niet juist daarom des te vlijtiger te zijn geweest en des te zorgzamer om mij te behagen, indien al niet uit liefde, dan toch uit vrees, en had gij om die reden dan uw werk niet moeten behartigen?* Indien onze God een verterend vuur is, laat ons dan, uit overweging hiervan, ons er op toeleggen om Hem te dienen. Of wel:

b. *Indien gij dacht, dat ik een harde meester ben, en daarom geen handel hebt durven drijven met het geld zelf, uit vrees van er bij te verliezen, en dat gij dit verlies zoudt hebben te dragen, dan zoudt gij het toch den wisselaren hebben kunnen geven, of den goudsmeden, gij zoudt het in ene bank hebben kunnen beleggen, en zo ik dan bij mijne komst de grotere winst door er handel mede te drijven (gelijk de anderen hebben gedaan) niet gehad zou hebben, dan zou ik toch de kleinere winst hebben gehad, de blote interest, en dan zou ik het mijne met woeker terug hebben ontvangen*, dat, naar het schijnt, de gewone wijze van doen in dien tijd is geweest, en door onzen Heiland niet misprezen wordt. Indien wij wat wij wilden niet konden doen, of niet durfden doen, zal die verontschuldiging ons toch niet baten, als het blijkt dat wij wat wij konden en durfden, toch ook niet gedaan hebben. Als wij den moed niet hebben om ons tot moeilijke en gevaarlijke diensten te begeven, zal dit ons dan vrijpleiten, als wij ook terugdeinzen voor hetgeen veiliger en gemakkelijker is? Iets is beter dan niets. Als wij falen om onzen moed te betonen in stoute ondernemingen, dan moeten wij ook niet falen om onzen goeden wil te betonen in eerlijke pogingen, een oprecht streven, en dan zal onze Meester den dag der kleine dingen niet verachten. Of wel:

c. *Gesteld eens, dat ik maai waar ik niet gezaaid heb, dan raakt dit u toch niet, want in u had ik gezaaid, en het talent, dat u toevertrouwd werd, was mijn geld, en het werd u gegeven, niet slechts om het te bewaren, maar om het te vermeerderen*. Ten dage der afrekening zullen boze en luie dienstknechten gans en al zonder verontschuldiging gelaten worden, beuzelachtige pleitgronden zullen worden afgewezen, en alle mond zal worden gestopt, en zij, die thans zo staan op hun eigen gerechtigheid, zullen dan geen woord hebben in te brengen.

Ten tweede. Zijne veroordeling. De luie dienstknecht is veroordeeld:

1. Om van zijn talent beroofd te worden, vers 28, 29. *Neemt dan van hem het talent weg*. Over de talenten werd eerst door den Meester beschikt als de volstrekte Eigenaar er van, maar nu beschikt Hij er over als Rechter. Hij ontneemt het den ontrouwen dienstknecht, om hem te straffen, en geeft het aan hem, die uitnemend getrouw was, om hem te belonen. En de betekenis van dit deel

der gelijkenis hebben wij in de reden van het vonnis, vers 29 :*Een iegelijk die heeft, dien zal gegeven worden*. Dit kan toegepast worden

a. Op de voorrechten van dit leven-wereldlijken rijkdom, aardse bezittingen. Deze werden ons toevertrouwd om ze te gebruiken ter verheerlijking van God en het welzijn van hen, die ons omringen. Die nu deze dingen heeft en ze tot die doeleinden aanwendt, die zal overvloedig hebben, overvloed misschien van die dingen zelven, of tenminste overvloed van vertroosting er in, en in nog betere dingen, maar van degene, die niet heeft, dat is: die deze dingen heeft, alsof hij ze niet heeft, de macht niet heeft om er van te eten, of er goed mede te doen, van dien zal genomen worden ook dat hij heeft. Salomo verklaart dit, Prediker 11:24.

Daar is een, die uitstrooit, dewelke nog meer toegedaan wordt, en een, die meer inhoudt dan recht is, maar het is tot gebrek. Aan de armen te geven is handel te doen met hetgeen wij hebben, en de winst zal groot zijn, het meel in het vat en de olie in de kruik zullen er door vermenigvuldigd worden, maar die karig en vrekkig, inhalig en onbarmhartig zijn, zullen bevinden, dat rijkdom, op die wijze verkregen, *vergaat door een moeilijke bezigheid*. Prediker 5:13, 14. Soms doet de voorzienigheid op wonderlijke wijze bezittingen overgaan van hen, die er geen goed mede doen, op hen die er wèl goed mede doen, zij worden *vergaderd voor degenen, die zich des armen ontfermt*, Prediker 28:8, 13:22, Job 27:16, 17, Prediker 2:26.

b. Wij kunnen het toepassen op de middelen der genade. Zij, die naarstig gebruik maken van de gelegenheden, die zij hebben, zullen door God verruimd worden, Hij zal hun *een geopende deur geven*. Openbaring 3:18. Maar wat hen betreft, die den dag hunner bezoeking niet bekennen, de dingen, die tot hun vrede dienen, zullen voor hun ogen worden verborgen. Ten bewijze hiervan: *gaat henen, en ziet wat God aan Silo gedaan heeft*, Jeremia 7:12.

c. Wij kunnen het toepassen op de algemene gaven des Geestes. Wie ze heeft en er goed mede doet zal overvloedig hebben. Deze gaven nemen toe door oefening, en schitteren naarmate zij meer worden gebruikt. Hoe meer wij doen in den Godsdienst, hoe meer wij kunnen doen, maar zij, die de gave niet opwekken, die in hen is, die hun krachten niet naar hun vermogen inspannen en aanwenden, zullen bevinden, dat hun gaven roesten en vermolmen, uitgedoofd worden als een vuur, dat niet werd onderhouden. Van hem, die geen levend beginsel van genade in zijne ziel heeft, zullen de gemene gaven, die hij heeft, weggenomen worden, zoals de lampen der dwaze maagden uitgingen wegens gebrek aan olie, vers 8. Aldus is de arm van den *nietigen herder*, dien hij lui en traag over zijne borst gelegd had, verdord, en zijn rechteroog, dat hij zorgeloos of moedwillig had gesloten, ten enenmale donker geworden, zoals gedreigd wordt in Zacheria 11:16.

2. Hij wordt veroordeeld om *uitgeworpen te worden in de buitenste duisternis*, vers 30.

a. Zijn karakter, of hoedanigheid, is dat van een *onnutten dienstknecht*. Luie dienstknechten zullen gerekend worden als onnutte dienstknechten, die niets doen, dat beantwoordt aan het doel, waartoe zij in de wereld zijn gekomen, niets dat beantwoordt aan hun geboorte en hun doop, in geen enkel opzicht dienstbaar zijn aan de verheerlijking Gods, het welzijn van anderen, of het heil van hun eigen ziel. Een luie dienstknecht is een verdord lid van het lichaam, een onvruchtbare boom in den wijngaard, een hommel in de bijenkorf, hij is negens toe nut. In een zekeren zin zijn wij allen *onnutte dienstknechten*, Lukas 17:10. Wij kunnen *God niet voordelig zijn*, Job 22:2. Maar voor anderen,

en voor ons zelven, wordt van ons geëist, dat wij nuttig zijn. Als wij het niet zijn, dan zal Christus ons niet als Zijne dienstknechten erkennen. Het is niet genoeg geen schade of nadeel te doen, wij moeten goed doen, wij moeten vruchten voortbrengen, en hoewel dit God niet *voordelig* is, wordt Hij er toch door verheerlijkt, Johannes 15:8.

b. Zijn vonnis is: *uitgeworpen te worden in de buitenste duisternis*. Hier, gelijk in hetgeen tot de getrouwe dienstknechten gezegd werd, verlaat onze Heiland onmerkbaar de gelijkenis en komt tot de zaak zelf, die er door werd voorgesteld, en dit dient tot sleutel van het geheel, want de *buitenste duisternis*, waar wening is en knersing der tanden, is in Christus' redevoeringen de gewone omschrijving van de ellende der rampzaligen in de hel. Hun toestand is: Zeer somber, het is de buitenste duisternis. Duisternis is troosteloos en schrikkelijk, het was een de Egyptische plagen. In duisternis *kan niemand werken*, een gepaste straf voor een luien dienstknecht. Het is de *buitenste* duisternis, *buitengesloten* van het licht des hemels, *buitengesloten* van de vreugde huns Heeren, waarin de getrouwe dienstknechten zijn toegelaten, *buitengesloten* van het feest. Vergelijk Hoofdstuk 8:12, 22:13. Zeer treurig, daar is wening, hetgeen grote smart aanduidt, en knersing der tanden, hetgeen grote kwelling en toorn te kennen geeft. Dat zal het deel van den luien dienstknecht wezen.

Mattheus 25:31-46

Wij hebben hier ene beschrijving van het houden van het laatste oordeel in den groten dag. Sommige zinsneden er van zijn parabolisch, zoals de scheiding tussen de schapen en de bokken, en de gesprekken tussen den rechter en de personen, die geoordeeld worden, maar er loopt geen draad van gelijkenis door deze rede, en daarom moet zij veeleer ene tekening of schets genoemd worden van het laatste oordeel, dan ene gelijkenis. Zij is, als het ware, de verklaring van de vorige gelijkenissen. Wij hebben hier:

I. Het plaatsnemen van den Rechter op den rechterstoel, vers 31. *Wanneer de Zoon des mensen komen zal*. Merk hier op:

1. Dat er een toekomend oordeel is, waarin over den eeuwigen toestand van iedere mens beslist zal worden, zodat zij of ingaan tot een staat van eeuwige gelukzaligheid, of van eeuwige rampzaligheid in de wereld der beloning of der vergelding, naar dat zij in deze wereld van beproeving en toetsing gedaan zullen hebben, en hierover zal geoordeeld worden naar den regel van het eeuwig Evangelie.

2. Dat oordeel in den groten dag is den Zoon des mensen overgegeven, want door Hem zal God de wereld oordelen, Handelingen 17:31 :en aan Hem is al het oordeel overgegeven. Hier, gelijk elders, als er van het laatste oordeel gesproken wordt, wordt Christus de Zoon des mensen genoemd, omdat Hij de kinderen der mensen zal oordelen, en daar Hij hun natuur deelachtig is, is Hij des te meer een onwraakbaar Rechter, en om Zijn wonderbare, neerbuigende goedheid, waarmee Hij onze natuur heeft aangenomen en de Zoon des mensen is geworden, zal Hij op dien dag beloond worden door Zijne verhoging, en der menselijke natuur eer aangedaan worden.

3. Christus' verschijning om de wereld te oordelen zal heerlijk zijn en vol van majesteit. Agrippa en Bernice kwamen in het rechthuis met *grote pracht*, Handelingen 25:23, maar dat was, gelijk de betekenis is van het oorspronkelijke woord, *grote inbeelding*. Christus zal in werkelijke heerlijkheid tot den rechterstoel komen. De Zon der gerechtigheid zal dan schijnen in middagglans en luister, en de Overste der koningen der aarde zal den rijkdom tentoonspreiden van Zijn heerlijk koninkrijk, en de kostelijkheid des sieraads Zijner grootheid, en de ganse wereld zal zien wat de heiligen thans slechts geloven-dat Hij is het afschijnsel van de heerlijkheid Zijns Vaders. Hij zal komen, niet slechts in de heerlijkheid Zijns Vaders, maar in Zijn eigen heerlijkheid, als Middelaar. Zíjn eerste komst had plaats onder een zwarte wolk van duisternis, Zijne wederkomst zal wezen met de schitterende wolk der heerlijkheid. De verzekering, die Christus Zijnen discipelen gaf van Zijn toekomstige heerlijkheid, kan een hulpe wezen om de ergernis van het kruis weg te nemen en van hun eigen naderend lijden.

4. Als Christus komt in Zijne heerlijkheid om de wereld te oordelen, zal Hij al Zijn heilige engelen met zich brengen. Deze hoogheerlijke persoon zal een schitterend gevolg hebben, Zijn heilige myriaden zijn niet slechts Zijn Hem vergezellende dienaren maar ook de dienaren Zijner gerechtigheid, zij zullen Hem vergezellen zowel voor staatsie als tot dienst. Zij moeten komen om het hof bijeen te roepen, 1 Thessalonicenzen 4:16, de uitverkorenen te vergaderen, Hoofdstuk 24:31, het onkruid in busselen te binden, Hoofdstuk 13:40, getuigen te zijn van de heerlijkheid der heiligen, Lukas 12:8, en van de rampzaligheid der zondaren, Openbaring 14:10.

5. Hij zal dan zitten op den troon Zijner heerlijkheid. *Thans* is Hij gezeten met den Vader op Zijn troon, en het is een troon der genade, waar wij vrijmoedig kunnen heengaan, het is een troon der regering, de troon Zijns vaders David's. Hij is een priester op dien troon, maar *dan* zal Hij zitten op den troon der heerlijkheid, den troon des oordeels. Zie Daniël 7, 9, 10. Salomo's troon, hoewel er desgelijks in gene koninkrijken gemaakt is geweest, was, daarbij vergeleken, slechts een mesthoop. In de dagen Zijns vlezes was Christus als gevangene voor den rechterstoel gebracht, maar bij Zijne wederkomst zal Hij als Rechter op den rechterstoel zijn gezeten.

II. Het verschijnen van alle mensen voor Hem, vers 32, *Voor Hem zullen al de volken vergaderd worden*. Het oordeel van den groten dag zal een algemeen oordeel wezen. Allen moeten voor Christus' rechterstoel geroepen worden, allen van elke eeuw der wereld, van het begin tot het einde des tijds, allen van elke plaats op de aarde, zelfs van de verst verwijderde hoeken der wereld, de meest onbekende en verst van elkaar verwijderd, alle volken, al die natiën der mensen, die uit een bloede gemaakt zijn om op de ganse oppervlakte der aarde te wonen.

III. Het onderscheid, dat dan gemaakt zal worden tussen het kostbare en het snode.

Hij zal ze van elkaar scheiden, zoals bij den oogst het onkruid van de tarwe wordt gescheiden, op den oever de goede vissen van de kwade, op den dorsvloer het koren van het kaf. Goddelozen en Godvruchtigen wonen hier bij elkaar in dezelfde koninkrijken, steden, kerken, huisgezinnen, en zijn niet op stellige wijze van elkaar te onderkennen, zo groot zijn de zwakheden en gebreken des heiligen, en zo groot is de geveinsdheid der zondaren, en enerlei geschiedt hun beiden, maar op dien dag zullen zij gescheiden worden, en dat wel voor eeuwig.

Dan zult gijlieden wederom zien het onderscheid tussen den rechtvaardige en den goddeloze, Maleachi 3:18. In deze wereld kunnen zij zich niet van elkaar scheiden, l Corinthiërs 5:10, en ook kan niemand anders ze scheiden, Hoofdstuk 13:29. Maar de Heere kent degenen, die de Zijnen zijn, en Hij zal ze scheiden. Deze scheiding zal zo nauwkeurig wezen, dat ook de minste heilige niet verloren zal zijn, of op zal gaan in de menigte der zondaren, en de zondaar, die zich op het schoonst voordoet, onder de menigte der heiligen niet verborgen zal zijn, Psalm 1:5, maar ieder zal naar zijn eigen plaats gaan. Dit wordt vergeleken bij de verdeling van de kudde door den herder in schapen en bokken, en is ontleend aan Ezechiël 34:17, *Zie, Ik zal rechten tussen klein vee en klein vee*. Jezus Christus is de grote Herder, Hij weidt Zijne kudde thans als een herder, en zal weldra onderscheiden tussen hen, die de Zijnen zijn, en hen, die het niet zijn, zoals Laban zijne schapen afzonderde van die van Jakob, en een weg van drie dagen tussen ze stelde, Genesis 30:35, 36. De Godvruchtigen zijn gelijk schapen-onnozel, zachtmoedig, lijdzaam, nuttig, de goddelozen zijn als bokken, een lagere diersoort, ruw en koppig. Schapen en bokken weiden hier den gansen dag in een zelfde weide, maar des nachts worden zij in afzonderlijke hokken of stallen gebracht. Aldus van elkaar afgezonderd zijnde, zal Hij *de schapen tot Zijne rechterhand zetten, maar de bokken tot Zijne linkerhand*, vers 33. Christus eert de Godvruchtigen, zoals wij eer en achting betonen aan hen, die wij aan onze rechterhand plaatsen, maar de goddelozen zullen *ontwaken tot versmaadheden*, Daniël 12:2. Er wordt niet gezegd, dat Hij de rijken aan Zijne rechterhand zal zetten, en de armen aan Zijne linkerhand, de geleerden en edelen aan Zijne rechterhand, en de ongeleerden en verachten aan Zijne linkerhand, maar de Godvruchtigen aan Zijne rechterhand, en de goddelozen aan Zijne linkerhand. Alle andere verdelingen en onderverdelingen zullen dan afgeschaft zijn, maar het grote onderscheid van heiligen en zondaars, van geheiligden en ongeheiligden, zal voor

altijd blijven, en daarnaar zal de eeuwige staat der mensen beslist worden. De goddelozen vergenoegden zich met linkerhand-zegeningen: rijkdom en eer, en zo zal dus hun oordeel zijn.

IV. De uitspraak betreffende ieder van dezen.

1. Betreffende de Godvruchtigen aan Zijne rechterhand. Hun zaak moet het eerst behandeld en afgedaan worden, opdat zij de bijzitters van Christus kunnen wezen in het oordeel over de goddelozen, wier rampzaligheid verzwaard zal worden door Abraham, Izaak en Jakob toegelaten te zien in het koninkrijk der hemelen, Lukas 13:28. Merk hier op:

a. De *eer*, die hun wordt aangedaan. Het vonnis, waardoor zij niet slechts vrijgesproken, maar beloond en bevorderd worden, vers 34. *De Koning zal tot hen zeggen*. Hij, die de Herder was-hetgeen de zorg en tederheid aanduidt, waarmee Hij dit onderzoek zal instellen-,is hier de Koning, hetgeen wijst op het gezag, waarmee Hij het oordeel zal uitspreken, waar het woord dezes Konings is, daar is heerschappij. Er zijn in deze uitspraak twee dingen: De erkenning van de heiligen als gezegenden des Heeren: *Komt, gij gezegenden Mijns Vaders. Ten eerste*. Hij noemt hen gezegend, en doordat Hij hen gezegend *noemt, zijn* zij het. De wet vloekt hen om hun menigvuldige overtredingen, maar Christus, hen verlost hebbende van den vloek der wet, en een zegen voor hen verkregen hebbende, gebiedt een zegen over hen. *Ten tweede. Gezegenden Zijns Vaders*, gesmaad en gevloekt door de wereld, maar gezegend door God. Gelijk de Geest den Zoon verheerlijkt, Johannes 16:14, zo verheerlijkt de Zoon den Vader door de zaligheid der heiligen aan Hem, als eerste oorzaak, toe te schrijven. Al onze zegeningen in hemelse dingen vloeien ons toe van God, als den Vader van onzen Heere Jezus Christus, Efeziërs 1:3. *Ten derde*. Hij roept hen om te *komen*, dit *komen* is een *Welkom, tienduizend maal welkom, aan de zegeningen Mijns Vaders, komt tot Mij, komt om voor altijd met Mij te wezen, gij, die Mij gevolgd zijt, het kruis dragende, komt thans met Mij om de kroon te dragen. De gezegenden Mijns Vaders zijn de beminden Mijner ziel, die al te lang op een afstand van Mij geweest zijn. Komt thans, komt aan Mijne borst, komt, opdat Ik u omhelze!* O hoe zal dit het hart der heiligen op dien dag van blijdschap vervullen! Thans komen wij met vrijmoedigheid tot den troon der genade, maar dan zullen wij met vrijmoedigheid komen tot den troon der heerlijkheid, en dit woord reikt den gouden scepter toe der verzekering, dat onze bede ingewilligd zal worden voor meer dan de helft des koninkrijks. Thans zegt de Geest: *Kom*, in het woord, en de bruid zegt: *Kom*, in het gebed, en het resultaat hiervan is lieflijke gemeenschap, maar de volkomenheid der zaligheid zal wezen, wanneer de Koning zal zeggen: *Komt*. De toelating der heiligen tot de zaligheid en het koninkrijk des Vaders: *Beërft dat koninkrijk, hetwelk u bereid is. Ten eerste*. De zaligheid, welke zij zullen bezitten, is zeer rijk. Dit wordt ons gezegd door Hem, die haar kon kennen, daar Hij haar voor hen gekocht heeft met Zijn bloed, en haar ook zelf bezit.

1. Het is een *koninkrijk*, dat geacht wordt de kostbaarste bezitting te zijn op aarde, en waarin ook de grootste rijkdom en eer vervat is. Zij, die koninkrijken beërven, dragen al de heerlijkheid en eer der kroon, genieten al de genoegens van het hof, beschikken over al de bijzondere schatten der gewesten, toch is dit slechts een zeer flauw beeld van de gelukzaligheid der heiligen in den hemel. Zij, die hier bedelaars zijn, of gevangenen, als het uitvaagsel des mensdoms worden beschouwd, zullen dan een koninkrijk beërven, Psalm 113:7, Openbaring 2:26, 27.

2. Het is een koninkrijk, dat *bereid* is, de gelukzaligheid moet wel groot zijn, want zij is het voortbrengsel van Goddelijke raadsbesluiten. Er worden grote toebereidselen gemaakt voor het onthaal der heiligen in het koninkrijk der heerlijkheid. De Vader ontwierp haar voor hen in Zijne gedachten der liefde, en voorzag haar voor hen in de grootheid van Zijne wijsheid en macht. De Zoon kocht haar voor hen, en is, als de voorloper, ingegaan om hun ene plaats te bereiden, Johannes 14:2. En door hen voor het koninkrijk te bereiden, bereidt de Geest in werkelijkheid het koninkrijk voor hen.

3. Het is *hun* bereid. Dit duidt aan

a. Het geschikte, het passende van deze zaligheid. Zij is in elk opzicht gepast en geschikt voor den aard ener ziel en voor de nieuwe natuur van een geheiligde ziel.

b. Hun deel er in. Zij is bereid voor hen, niet slechts voor de zodanige als gij zijt, maar voor u, voor u bij name, voor u persoonlijk en bijzonder, die door de heiligmaking verkoren werd voor de zaligheid.

4. Het is bereid *van de grondlegging der wereld*. Deze gelukzaligheid was bestemd voor de heiligen, en de heiligen voor de gelukzaligheid, voor den aanvang des tijds, van alle eeuwigheid, Efeziërs 1:4. Het einde, dat het laatst is in de uitvoering, komt het eerst in de bedoeling, in het ontwerp. Van de eerste grondlegging der schepping had de oneindige wijsheid het oog op de verheerlijking der heiligen, *Al deze dingen zijn om uwentwil*, 2 Corinthiërs 4:15. Of wel: het geeft de toebereiding te kennen van de plaats dezer gelukzaligheid, die de woning en zetel is der zaligen, aan het begin zelf van het werk der schepping, Genesis 1:1. Dáár, in den hemel der hemelen hebben de morgensterren tezamen gezongen, toen de aarde gegrondvest werd. Job 38:4-7.

Ten tweede. Zij bezitten het op zeer deugdelijke gronden, zij zullen komen en het beërven. Wat wij erven wordt het onze, maar niet door eigen krachtsinspanning, maar zuiver en alleen, zoals de rechtsgeleerden het uitdrukken, *door de daad Gods*. Het is God, die erfgenamen maakt, erfgenamen des hemels. Wij komen tot een erfdeel krachtens ons kindschap, onze aanneming, *indien wij kinderen zijn, dan zijn wij ook erfgenamen*. Een recht, door erfenis verkregen, is het lieflijkste en het onbetwistbaarste recht. Het is ene toespeling op de bezittingen in het land Kanaän, die overgingen door erfrecht en niet langer dan tot aan het jubeljaar vervreemd konden worden. Aldus is ook het hemelse erfdeel onherroepelijk en onvervreemdbaar. In deze wereld zijn de heiligen nog als minderjarige erfgenamen, onder voogdij en verzorgers tot aan den tijd, door den vader bepaald, Galaten 4:1, 2, en dan zullen zij in het volle bezit gesteld worden van hetgeen, waarop zij thans door genade recht hebben, *komt*, en beërft het.

b. De grond van dit alles, vers 35, 36. *Want Ik ben hongerig geweest en gij hebt Mij te eten gegeven*. Hieruit kunnen wij niet afleiden, dat onze goede werken de gelukzaligheid des hemels voor ons verdienen, onze goedheid raakt niet tot God, maar het is duidelijk, dat Jezus Christus de wereld zal oordelen naar dezelfden regel, als waardoor Hij haar regeert, en dus hen zal belonen, die gehoorzaam zijn geweest aan deze wet, en er zal melding gemaakt worden van hun gehoorzaamheid, niet als hun recht en aanspraak op, maar als blijk van, hun deel aan Christus en hetgeen Hij voor hen verkregen heeft. Deze gelijkzaligheid zal toegewezen worden aan gehoorzame gelovigen, niet als schatting van hun verdienste, dat ene evenredigheid veronderstelt tussen het werk en de beloning,

maar op de belofte van God, verkregen door Jezus Christus, en het voordeel daarvan verzekerd en gewaarborgd onder zekere voorwaarden en grenzen, en het is de verwerving en de belofte, die recht en aanspraak geven, de gehoorzaamheid is slechts de geschiktheid of bevoegdheid van den aangewezen persoon. Ene bezitting, overgedragen door ene acte van schenking of door een testament op enigerlei voorwaarde, zal, wanneer die voorwaarde naar de wezenlijke bedoeling van den schenker of erflater wordt nagekomen, onherroepelijk zijn, en hoewel het recht dan zuiver en alleen gegrond is op die schenkingsacte of uiterste wilsbeschikking, zal het volbrengen of nakomen der voorwaarde toch als bewijs moeten strekken, evenzo ook hier: want Christus is de werker der eeuwige zaligheid alleen van hen, die Hem gehoorzamen en volharden in goeddoen. De goede werken, die hier genoemd worden, zijn de zodanige, die wij gewoonlijk werken van barmhartigheid noemen jegens de armen. Niet, alsof niet velen aan de rechterhand gevonden zullen worden, die nooit instaat zijn geweest om de hongerigen te spijzigen, of de naakten te kleden, maar zelven door de barmhartigheid van anderen gespijzigd en gekleed werden, maar een voorbeeld van oprechte gehoorzaamheid wordt genomen voor al de overigen, en in het algemeen wordt er ons dit mede geleerd, dat geloof, werkende door de liefde, alles in alles is in het Christendom. *Toon mij uw geloof door uwe werken*, en niets zal hiernamaals op een goede rekening uitlopen dan de vruchten der gerechtigheid in een goeden wandel hier beneden. De goede werken, welke hier beschreven worden, sluiten drie dingen in zich, die gevonden moeten worden in allen, die behouden zijn. Zelfverloochening en verachting van de wereld, de dingen dezer wereld slechts in zoverre goed achtende, als wij er door instaat worden gesteld er goed mede te doen. En zij, die niets hebben om er goed mede te doen, moeten dezelfde gezindheid tonen door tevreden en goedsmoeds arm te zijn. Diegenen zijn geschikt voor den hemel, die der aarde afgestorven zijn. Liefde tot onze broederen, die het tweede grote gebod is, is de vervulling der wet en een voortreffelijke toebereiding voor de wereld der eeuwige liefde. Wij moeten van deze liefde doen blijken door onze bereidwilligheid om goed te doen en mede te delen. Goede wensen zonder goede werken zijn slechts ene bespotting, Jakobus 2:15, 16, 1 Johannes 3:17. Zij, die niet hebben om te geven, moeten dezelfde gezindheid tonen op een andere wijze. Een gelovige liefde voor Jezus Christus. Hetgeen hier beloond wordt is het hulp verlenen aan de armen om Christus wil, uit liefde tot Hem en met het oog op Hem.

Dit maakt het voortreffelijke uit van het goede werk, als wij er den Heere Christus in dienen, en dat kunnen zij, die voor hun eigen levensonderhoud werken, evengoed als zij, die helpen om anderen in het leven te behouden. Efeziërs 6:5-7. Die goede werken zullen alsdan aangenomen en welbehaaglijk worden bevonden, die in den naam van den Heere Jezus gedaan worden, Colossenzen 3:17.

Ik ben hongerig geweest, dat is: Mijne discipelen en volgelingen waren dit, hetzij door de vervolging van vijanden wegens weldoen, of door de gewone beschikkingen der voorzienigheid, want in deze dingen is er enerlei voor de rechtvaardigen en goddelozen, *en gij hebt hun te eten gegeven*. Gods voorzienigheid beschikt en regelt de omstandigheden van Zijn volk in deze wereld op zulk ene wijze, dat, terwijl sommigen in een toestand zijn, die hen in staat stelt te helpen, anderen in een toestand zijn om die hulp nodig te hebben. Het is niets nieuws dat zij, die van de kostelijke dingen des hemels genieten, honger en dorst lijden, gebrek hebben aan het dagelijkse voedsel, dat zij, die in God tehuis zijn, vreemdelingen zijn in een vreemd land, dat zij, die Christus hebben aangedaan, gene klederen hebben om zich warm te houden, dat zij, wier ziel gezond is, een ziekelijk lichaam hebben, dat zij zich in de gevangenis bevinden, die door Christus zijn vrijgemaakt. Werken van barmhartigheid en weldadigheid, naar dat wij er toe instaat zijn, zijn nodig voor de zaligheid, en

er zal in het oordeel van den groten dag meer nadruk op worden gelegd dan men gewoonlijk wel denkt. Zij moeten het blijk en bewijs zijn van onze liefde en de onderwerping onzer belijdenis onder het Evangelie van Christus, 2 Corinthiërs 9:13. Maar zij, die gene barmhartigheid betonen, zullen zonder barmhartigheid geoordeeld worden. Nu wordt door de rechtvaardigen op bescheiden wijze ene tegenwerping tegen deze reden ingebracht, maar de Rechter zelf geeft er de verklaring van.

1. Zij wordt door de rechtvaardigen in twijfel getrokken, vers 37-39. Niet, alsof zij er afkerig van zijn om het koninkrijk te beërven, of zich hunner goede daden schaamden, of er het getuigenis van hun eigen geweten niet voor hadden, maar

a. de uitdrukkingen zijn parabolisch, bestemd om de grote waarheid in te leiden en op het hart te drukken, dat Christus zeer grote waarde hecht aan werken van liefdadigheid, en dat Hij inzonderheid een welbehagen heeft in vriendelijkheid aan Zijn volk bewezen om Zijnentwil. Of wel

b. Zij geven de ootmoedige verwondering te kennen van de verheerlijkte heiligen, als zij bevinden dat zulke arme, onbeduidende diensten als zij bewezen hebben, zo hoog worden geroemd en zo rijk worden beloond. *Heere, wanneer hebben wij U hongerig gezien en gespijzigd?* Godvruchtige zielen zijn geneigd om zeer gering te denken over hun goede daden, en inzonderheid ze onwaardig te achten, vergeleken bij de heerlijkheid, die geopenbaard zal worden. Zeer verschillend hiervan is de gemoedsgesteldheid van hen, die zeiden: *Waarom vasten wij, en Gij ziet het niet aan?* Jesaja 58:3. De heiligen in den hemel zullen zich verwonderd afvragen wat hen daar gebracht heeft, en hoe het is, dat God op hen en hun diensten zoveel acht heeft geslagen. Het heeft zelfs Nathanaël doen blozen om zich door Christus te horen loven: *Van waar kent Gij mij?* Johannes 1:48, 49. *Wanneer hebben wij U hongerig gezien? Wij hebben menigmaal* de *armen in kommer en ellende gezien, maar wanneer zagen wij U?* Christus is meer onder ons dan wij denken, gewis de Heere is in deze plaats door Zijn woord, Zijne inzettingen, Zijne dienstknechten, Zijn Geest, ja, en Zijne armen, en wij weten het niet: *Daar gij onder den vijgenboom waart, zag Ik u*, Johannes 1:49.

2. Het wordt verklaard door den Rechter zelven, vers 40, *Voor zoveel gij dit een van deze Mijn minste broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mij gedaan*. De goede werken der heiligen zullen, als zij op den groten dag voorgebracht worden:

a. Allen herdacht worden, en geen der minsten zelfs worden voorbijgezien, neen, zelfs geen beker koud waters.

b. Zij zullen het meest tot hun voordeel verklaard worden, er zal de beste uitlegging aan gegeven worden. Gelijk Christus hun zwakheden ten beste opneemt, zo verheft Hij ook hun diensten tot de hoogste waardij. Wij zien welke beloning Christus heeft voor hen, die de hongerigen spijzigen en de naakten kleden, maar wat zal er worden van de Godvruchtige armen, die het vermogen niet hadden om dit te doen? Moeten zij buitengesloten worden? Neen, Christus zal ook de minsten van hen als Zijne broeders erkennen. Hij zal zich niet schamen, of het als ene vernedering voor zich achten, hen broeders te noemen, Hebreeën 2:11. Op de hoogte Zijner heerlijkheid zal Hij Zijn arme betrekkingen niet verloochenen. Lazarus wordt dáár als een vriend en broeder in Zijn schoot gelegd. Aldus zal Hij hen belijden, Hoofdstuk 10:32. Hij zal de vriendelijkheid, hun bewezen, beschouwen als Hem zelven aangedaan: *Gij hebt dat Mij gedaan*, hetgeen eerbied aanduidt voor de armen, die geholpen werden, zowel als voor de rijken, die hen geholpen hebben. Christus omhelst de zaak Zijns

volk, deelt in hun belangen, en acht zich ontvangen, bemind en erkend in hen. Indien Christus zelf arm in ons midden was, hoe gaarne en bereidwillig zouden wij Hem ontvangen? Indien Hij in de gevangenis was, hoe menigmaal zouden wij Hem bezoeken? Wij benijden hun de eer, die zij hadden, die Hem dienden van hun goederen, Lukas 8:3. Overal, waar arme heiligen en arme Evangeliedienaren zijn, daar is Christus, bereid om in hen onze vriendelijkheid te ontvangen, en zij zal dan op Zijne rekening gesteld worden. 2. De gerechtshandeling met de goddelozen, met hen, die aan Zijne linkerhand gesteld zijn. En hierin hebben wij:

a. Het vonnis, dat over hen geveld werd, vers 41. Het was een schande om aan de linkerhand gezet te worden, maar dat is nog het ergste niet, Hij zal tot hen zeggen: *Gaat weg van Mij, gij vervloekten*. Er is verschrikking in ieder woord, zoals de bazuin op den berg Sinaï, die al luider en luider werd, iedere klank treuriger en zonder enigerlei vertroosting. Zo nabij Christus te wezen, al was het ook onder Zijn misnoegen, gaf nog enige voldoening, maar dat wordt hun niet toegestaan: *Gaat weg van Mij*. In deze wereld werden zij dikwijls geroepen tot Christus te komen, tot Hem te komen om leven en rust te vinden, maar zij waren doof voor Zijne roepstem, rechtvaardiglijk wordt hun dan nu gezegd weg te gaan van Christus, die niet tot Hem wilden komen. *Gaat weg van Mij, de bron van alle goed, van Mij, den Zaligmaker, en dus ook van alle hoop op zaligheid. Ik zal nooit meer iets tot u te zeggen hebben, of met u van doen hebben*. Hier hebben zij tot den Almachtige gezegd: *Wijk van ons*, dáár zal Hij tot hen zeggen: *Gaat weg van Mij*. Het is de hel der hel om van Christus weg te gaan.

b. Indien zij weg moeten gaan, weg moeten gaan van Christus, zouden zij dan niet weggezonden kunnen worden met een zegen, met een vriendelijk en medelijdend woord tenminste? Neen, *Gaat weg, gij vervloekten*. Zij, die niet tot Christus wilden komen, om een zegen te beërven, moeten van Hem weggaan beladen met een vloek, dien vloek der wet op een iegelijk, die haar overtreedt, Galaten 3:10. *Dewijl zij den vloek hebben liefgehad, dat die hen overkome*. Doch merk op: De rechtvaardigen worden genoemd: *gezegenden Mijns Vaders*, want hun gezegende toestand, hun zaligheid, zijn zij zuiver en alleen verschuldigd aan de genade van God en Zijn zegen, maar de goddelozen worden slechts *gij vervloekten* genoemd, want hun verdoemenis is uit hen. Heeft God hen verkocht? Neen, zij hebben zich zelven verkocht, zij hebben zich onder den vloek gebracht, Jesaja 50:1.

c. Indien zij moeten weggaan, weggaan met een vloek, mogen zij dan niet gaan naar de ene of andere plaats van verlichting en rust? Zal het gene rampzaligheid genoeg voor hen zijn, om hun verlies te bewenen? Neen, er is ene straf van gevoel, zowel als van verlies, zij moeten weggaan in het *vuur*, in kwelling of pijniging, even heftig en smartelijk als vuur is voor het lichaam, en nog veel erger. Dit vuur is de toorn van den eeuwigen God, die zich vasthecht aan de schuldige zielen en gewetens, die er zich tot brandstof voor gemaakt hebben. Onze God is een verterend vuur, en de zondaren vallen in Zijne handen. Hebreeën 10:31, Romeinen 2:8, 9.

d. Indien in het vuur, mag het dan niet een zacht te verdragen vuur zijn? Neen, het is vuur, dat *bereid* is, het is ene pijniging van *gisteren* bereid, Jesaja 30:33. Van de verdoemenis der zondaren wordt dikwijls gesproken als van ene daad van de Goddelijke macht, *Hij is machtig in de hel te verderven*. In de vaten des toorns maakt Hij Zijne macht bekend, het is een *eeuwig verderf van het aangezicht des Heeren, en van de heerlijkheid Zijner sterkte*. Daarin zal gezien worden wat een getergd God doen kan, om een tergend schepsel rampzalig te maken.

e. Indien zij in het vuur moeten komen, o laat het dan slechts van korten duur wezen, laat hen slechts *door* het vuur heengaan. Neen, het vuur van Gods toorn zal een *eeuwig* vuur zijn, een vuur, dat, zich vasthechtende aan de onsterfelijke zielen, nooit kan uitgaan uit gebrek aan brandstof, en ontstoken zijnde, en brandend gehouden door den toorn van een onsterfelijk God, nooit kan uitgaan wegens gebrek aan aanblazing, of aanwakkering, en, de stromen der genade en goedertierenheid voor eeuwig buitengesloten zijnde, is er niets om het uit te blussen. Indien een droppel waters geweigerd wordt om de tong te verkoelen, zullen geen stromen waters toegestaan worden, om die vlam uit te doven.

f. Indien zij tot zo eindeloze rampzaligheid gedoemd zijn, mogen zij daar dan toch niet enig goed gezelschap hebben? Neen, niemand dan *den duivel en zijne engelen*, hun gezworen vijanden, die geholpen hebben om hen in deze ellende te doen komen, en nu over hen juichen en triomferen zullen. Zij hebben bij hun leven den duivel gediend, en daarom zijn zij rechtvaardiglijk veroordeeld om te zijn waar hij is, gelijk zij, die Christus gediend hebben, heengevoerd worden tot Hem, om te zijn waar hij is. Het is ontzettend, om in een huis te verblijven, dat door duivelen bezocht wordt, wat zal het dan wezen om hen voor eeuwig tot metgezellen te hebben? Merk hier op: *Ten eerste*. Dat Christus te kennen geeft, dat er een overste der duivelen is, de aanvoerder van den opstand, en dat de overigen zijne engelen zijn, zijne boden, door wier werking hij zijn rijk in stand houdt. Christus en Zijne engelen zullen op dien dag over den draak en zijne engelen triomferen, Openbaring 12:7, 8. *Ten tweede*. Het vuur wordt gezegd te zijn bereid, oorspronkelijk niet voor de goddelozen, zoals het koninkrijk bereid is voor de rechtvaardigen, neen, in den beginne was het bereid *voor den duivel en zijne engelen*. Indien de zondaren zich tot metgezellen en deelgenoten maken van Satan, door zich toe te geven in hun lusten, dan hebben zij het zich zelven te wijten zo zij ook zijne deelgenoten worden in die rampzaligheid, welke voor hem en zijne deelgenoten bereid was. Calvijn merkt hierbij aan, dat de pijniging van de verdoemden gezegd wordt *voor den duivel en zijne engelen bereid te zijn*, om alle hoop af te snijden van er aan te kunnen ontkomen. De duivel en zijne engelen zijn reeds gevangen in dien poel, en zouden dan aardwormen kunnen wanen er aan te ontkomen?

b. De aangegeven reden van dit vonnis. Gods oordelen zijn allen rechtvaardig en Hij zal er in gerechtvaardigd worden. De hemelen verkondigen Zijne gerechtigheid, want God zelf is Rechter. Nu is alles wat hun ten laste gelegd wordt, en waarop het vonnis gegrond is, nalating, verzuim, gelijk tevoren de dienstknecht veroordeeld werd, niet omdat hij zijn talent verkwist had, maar omdat hij het had begraven, en zo zegt Hij hier niet: *Ik was hongerig en dorstig, omdat* gij *Mij van spijs en drank beroofd hebt, Ik ben een vreemdeling geweest, omdat gij Mij hebt verbannen, Ik was naakt, omdat gij Mijne klederen van Mij hebt weggenomen, in de gevangenis, omdat gij er Mij in hebt opgesloten*, maar: *Toen ik Mij in al dien nood en deze ellende bevond, waart gij zo zelfzuchtig, zo gans en al ingenomen door uw eigen gemak en genot, zo bezig met uw eigen werk en zo afkerig om van uw geld te scheiden, dat gij niets gedaan hebt om Mij bij te staan. Gij waart als die Epicureërs, die gerusten in Zion, die zich niet bekommerden over de verbreking Jozefs.* Amos 6:6. Nalating is het verderf van duizenden. Het is het nalaten van werken van liefdadigheid jegens de armen. Zij worden niet veroordeeld om het nalaten van offers te brengen: offeranden brachten zij genoeg, Psalm 50:8, maar om het nalaten van de gewichtiger zaken der wet, *het oordeel, en de barmhartigheid en het geloof*. De Ammonieten en Moabieten werden buitengesloten van het heiligdom, omdat zij Israël niet tegengekomen zijn met brood en water, Deuteronomium 23:3, 4. Onbarmhartigheid jegens de armen is een doemwaardige zonde. Als wij er

niet toe gebracht kunnen worden, om werken van barmhartigheid te doen door de hoop op beloning, zo laat dan de vrees voor straf hiertoe invloed op ons oefenen, *een onbarmhartig oordeel zal gaan over degenen, die gene barmhartigheid gedaan heeft.* Hij zegt niet: *Ik ben ziek geweest en gij hebt Mij niet genezen, in de gevangenis en gij hebt Mij niet bevrijd* dat konden zij wellicht niet, -maar *gij hebt Mij niet bezocht,* en *dat had gij wèl kunnen doen*. Op den groten dag zullen de zondaren veroordeeld worden wegens het nalaten van het goed, dat zij hadden kunnen doen, en niet gedaan hebben. Maar indien nu het oordeel der onbarmhartigen zo ontzettend is, hoe veel ondraaglijker zal dan het oordeel niet zijn van de wreedaardigen, het oordeel van de vervolgers. Tegen de reden nu van dit vonnis wordt: *Ten eerste*. Door de gevangenen bedenking ingebracht, vers 44. *Heere! wanneer hebben wij U hongerig gezien, of dorstig?* Hoewel veroordeelde zondaren geen pleitgrond tot vrijspraak kunnen bijbrengen, zullen zij, doch tevergeefs, met verontschuldigingen aankomen. Nu duidt hun wijze van pleiten overijling aan. Zij bekorten het als lieden, die haast hebben: *Wanneer hebben wij U hongerig gezien, of dorstig, of naakt?* Zij willen de beschuldiging liever niet herhalen, daar zij zich wel bewust zijn van hun schuld, en niet instaat zijn de verschrikkingen van het oordeel te dragen. Ook zal hun de tijd niet gegeven worden, om bij zulke beuzelachtige pleitgronden te verwijlen. En de inhoud van hun pleiten duidt aan hoe achteloos zij geweest waren omtrent hetgeen zij hadden kunnen weten, maar het niet wilden weten voor het te laat was. Zij, die arme Christenen veronachtzaamd en vervolgd hebben, wilden niet erkennen, dat zij Christus veronachtzaamd en vervolgd hebben, neen! zij hebben nooit bedoeld Hem te smaden of te beledigen, ook hadden zij niet gedacht, dat hier zoveel gewicht aan zou worden gehecht. Zij dachten, dat het slechts een troepje van arme, onnozele en verachtelijke lieden was, die meer beweging maakten om den Godsdienst dan wel nodig was, aan wie zij deze minachting hadden betoond. Maar aan hen, die dit doen, zal het bekend gemaakt worden, hetzij in den dag hunner bekering, zoals aan Paulus, of van hun veroordeling, zoals aan dezen hier, dat het Jezus was, *dien zij hebben vervolgd*. En zo zij zeggen: *Zie, wij wisten dat niet, zal Hij, die de harten weegt, dat niet merken?* Prediker 24:11, 12.

Ten tweede. Wordt dit vonnis door den Rechter gerechtvaardigd, die al de goddelozen er van zal overtuigen, dat zij in hen, die de Zijnen zijn, harde woorden hebben gesproken tegen Hem, Judas 15. Hij gaat tewerk naar dezen regel, vers 45, *Voor zoveel gij dit een van deze minsten niet gedaan hebt, zo hebt gij het Mij ook niet gedaan*. Wat tegen de getrouwe discipelen en volgelingen van Christus, zelfs tegen de minsten hunner, gedaan wordt, acht Hij tegen zich gedaan. In hen is Hij het, die gesmaad en vervolgd wordt, want zij worden gesmaad en vervolgd om Zijnentwil, en *in al hun benauwdheid is Hij benauwd*. Wie hen aanraakt, raakt Zijn oogappel aan.

Eindelijk. Wij hebben hier de voltrekking van beide vonnissen, vers 46. De uitvoering is het leven der wet, en Christus zal er zorg voor dragen, dat overeenkomstig het vonnis gehandeld zal worden.

1. De goddelozen *zullen gaan in de eeuwige pijn*. Het vonnis zal dan spoedig voltrokken worden, geen uitstel wordt verleend. De voltrekking van het vonnis der goddelozen wordt het eerst genoemd, want het eerst wordt het onkruid vergaderd en verbrand. De straf der goddelozen hiernamaals zal eeuwig zijn, want die staat is onveranderlijk. Het is niet denkbaar dat de zondaren hun eigen natuur zullen veranderen, of dat God Zijne genade zal geven om hen te veranderen, als de dag der genade in deze wereld misbruikt werd, de Geest der genade weerstaan is geworden, en de middelen der genade misbruikt of veronachtzaamd werden. De goddelozen zullen moeten *heengaan* in die pijniging, zij gaan niet vrijwillig, neen, zij worden *weggedreven* uit het licht in de duisternis, maar er

wordt een onweerstaanbare overtuiging van schuld mede te kennen gegeven, en ten laatste een wanhopen aan genade.

2. *De rechtvaardigen zullen gaan in het eeuwige leven*, dat is: zij zullen *het koninkrijk beërven*, vers 34. De hemel is leven, hij is een en al gelukzaligheid. Het leven der ziel vloeit voort uit hare vereniging met God door het middelaarschap van Jezus Christus, gelijk dat van het lichaam uit zijne vereniging met de ziel. Het hemelse leven bestaat in het aanschouwen en genieten van God, in een volkomen gelijkvormigheid met Hem en in onmiddellijke, voortdurende gemeenschap met Hem. Het is *eeuwig* leven. Er is geen dood, die dan het leven zelf een perk kan stellen, geen ouderdom om een perk te stellen aan het aangename en lieflijke er van, en gene smart om het te verbitteren. Zelfs de heidenen hebben zich een denkbeeld gevormd van een gelukkigen of rampzaligen toestand na den dood. In zijne *Tusculanarum disputationum, lib. I*, voert Cicero Socrates in, zeggende: *Er zijn twee wegen voor hen, die uit het lichaam scheiden. Zij, die zich besmet hebben met de menselijke ondeugden, en toegegeven hebben aan hun lusten, gaan op een weg, die hen heenvoert ver van de vergadering en den raad der goden, maar de oprechten en kuisen, die het minst verontreinigd werden door het vlees en, zolang zij in het lichaam waren, de goden hebben nagevolgd, vinden het gemakkelijk om weer te keer en tot de verheven wezens, vanwaar zij gekomen zijn*.

HOOFDSTUK 26

1 En het is geschied, als Jezus al deze woorden geeindigd had, dat Hij tot Zijn discipelen zeide:
2 Gij weet, dat na twee dagen het pascha is, en de Zoon des mensen zal overgeleverd worden, om gekruisigd te worden.
3 Toen vergaderden de overpriesters en de Schriftgeleerden, en de ouderlingen des volks, in de zaal des hogepriesters, die genaamd was Kajafas;
4 En zij beraadslaagden te zamen, dat zij Jezus met listigheid vangen en doden zouden.
5 Doch zij zeiden: Niet in het feest, opdat er geen oproer worde onder het volk.
6 Als nu Jezus te Bethanie was, ten huize van Simon, den melaatse,
7 Kwam tot Hem een vrouw, hebbende een albasten fles met zeer kostelijke zalf, en goot ze uit op Zijn hoofd, daar Hij aan tafel zat.
8 En Zijn discipelen, dat ziende, namen het zeer kwalijk, zeggende: Waartoe dit verlies?
9 Want deze zalf had kunnen duur verkocht, en de penningen den armen gegeven worden.
10 Maar Jezus, zulks verstaande, zeide tot hen: Waarom doet gij deze vrouw moeite aan? want zij heeft een goed werk aan Mij gewrocht.
11 Want de armen hebt gij altijd met u, maar Mij hebt gij niet altijd.
12 Want als zij deze zalf op Mijn lichaam gegoten heeft, zo heeft zij het gedaan tot een voorbereiding van Mijn begrafenis.
13 Voorwaar zeg Ik u: Alwaar dit Evangelie gepredikt zal worden in de gehele wereld, daar zal ook tot haar gedachtenis gesproken worden van hetgeen zij gedaan heeft.
14 Toen ging een van de twaalven, genaamd Judas Iskariot, tot de overpriesters,
15 En zeide: Wat wilt gij mij geven, en ik zal Hem u overleveren? En zij hebben hem toegelegd dertig zilveren penningen.
16 En van toen af zocht hij gelegenheid, opdat hij Hem overleveren mocht.
17 En op den eersten dag der ongehevelde broden kwamen de discipelen tot Jezus, zeggende tot Hem: Waar wilt Gij, dat wij U bereiden het pascha te eten?
18 En Hij zeide: Gaat heen in de stad, tot zulk een, en zegt hem: De Meester zegt: Mijn tijd is nabij, Ik zal bij u het pascha houden met Mijn discipelen.
19 En de discipelen deden, gelijk Jezus hun bevolen had, en bereidden het pascha.
20 En als het avond geworden was, zat Hij aan met de twaalven.
21 En toen zij aten, zeide Hij: Voorwaar, Ik zeg u, dat een van u, Mij zal verraden.
22 En zij, zeer bedroefd geworden zijnde, begon een iegelijk van hen tot Hem te zeggen: Ben ik het, Heere?
23 En Hij, antwoordende, zeide: Die de hand met Mij in den schotel indoopt, die zal Mij verraden.
24 De Zoon des mensen gaat wel heen, gelijk van Hem geschreven is; maar wee dien mens, door welken de Zoon des mensen verraden wordt; het ware hem goed, zo die mens niet geboren was geweest.
25 En Judas, die Hem verried, antwoordde en zeide: Ben ik het, Rabbi? Hij zeide tot hem: Gij hebt het gezegd.
26 En als zij aten, nam Jezus het brood, en gezegend hebbende, brak Hij het, en gaf het den discipelen, en zeide: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam.
27 En Hij nam den drinkbeker, en gedankt hebbende, gaf hun dien, zeggende: Drinkt allen daaruit;
28 Want dat is Mijn bloed, het bloed des Nieuwen Testaments, hetwelk voor velen vergoten wordt, tot vergeving der zonden.

29 En Ik zeg u, dat Ik van nu aan niet zal drinken van de vrucht des wijnstoks tot op dien dag, wanneer Ik met u dezelve nieuw zal drinken in het Koninkrijk Mijns Vaders.
30 En als zij den lofzang gezongen hadden, gingen zij uit naar den Olijfberg.
31 Toen zeide Jezus tot hen: Gij zult allen aan Mij geergerd worden in dezen nacht; want er is geschreven: Ik zal den Herder slaan, en de schapen der kudde zullen verstrooid worden.
32 Maar nadat Ik zal opgestaan zijn, zal Ik u voorgaan naar Galilea.
33 Doch Petrus, antwoordende, zeide tot Hem: Al werden zij ook allen aan U geergerd, ik zal nimmermeer geergerd worden.
34 Jezus zeide tot hem: Voorwaar, Ik zeg u, dat gij in dezen zelfden nacht, eer de haan gekraaid zal hebben, Mij driemaal zult verloochenen.
35 Petrus zeide tot Hem: Al moest ik ook met U sterven, zo zal ik U geenszins verloochenen! Desgelijks zeiden ook al de discipelen.
36 Toen ging Jezus met hen in een plaats genaamd Gethsemane, en zeide tot de discipelen: Zit hier neder, totdat Ik heenga, en aldaar zal gebeden hebben.
37 En met Zich nemende Petrus, en de twee zonen van Zebedeus, begon Hij droevig en zeer beangst te worden.
38 Toen zeide Hij tot hen: Mijn ziel is geheel bedroefd tot den dood toe; blijft hier en waakt met Mij.
39 En een weinig voortgegaan zijnde, viel Hij op Zijn aangezicht, biddende en zeggende: Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat dezen drinkbeker van Mij voorbijgaan! doch niet, gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt.
40 En Hij kwam tot de discipelen en vond hen slapende, en zeide tot Petrus: Kunt gij dan niet een uur met Mij waken?
41 Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt; de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak.
42 Wederom ten tweeden male heengaande, bad Hij, zeggende: Mijn Vader! Indien deze drinkbeker van Mij niet voorbij kan gaan, tenzij dat Ik hem drinke, Uw wil geschiede!
43 En komende bij hen, vond Hij hen wederom slapende; want hun ogen waren bezwaard.
44 En hen latende, ging Hij wederom heen, en bad ten derden male, zeggende dezelfde woorden.
45 Toen kwam Hij tot Zijn discipelen, en zeide tot hen: Slaapt nu voort, en rust; ziet, de ure is nabij gekomen, en de Zoon des mensen wordt overgeleverd in de handen der zondaren.
46 Staat op, laat ons gaan; ziet, hij is nabij, die Mij verraadt.
47 En als Hij nog sprak, ziet, Judas, een van de twaalven, kwam, en met hem een grote schare, met zwaarden en stokken, gezonden van de overpriesters en ouderlingen des volks.
48 En die Hem verried, had hun een teken gegeven, zeggende: Dien ik zal kussen, Dezelve is het, grijpt Hem.
49 En terstond komende tot Jezus, zeide hij: Wees gegroet, Rabbi! en hij kuste Hem.
50 Maar Jezus zeide tot hem: Vriend! waartoe zijt gij hier! Toen kwamen zij toe, en sloegen de handen aan Jezus en grepen Hem.
51 En ziet, een van degenen, die met Jezus waren, de hand uitstekende, trok zijn zwaard uit, en slaande den dienstknecht des hogepriesters, hieuw zijn oor af.
52 Toen zeide Jezus tot hem: Keer uw zwaard weder in zijn plaats; want allen, die het zwaard nemen, zullen door het zwaard vergaan.
53 Of meent gij, dat Ik Mijn Vader nu niet kan bidden, en Hij zal Mij meer dan twaalf legioenen engelen bijzetten?
54 Hoe zouden dan de Schriften vervuld worden, die zeggen, dat het alzo geschieden moet?

55 Ter zelfder ure sprak Jezus tot de scharen: Gij zijt uitgegaan als tegen een moordenaar, met zwaarden en stokken, om Mij te vangen; dagelijks zat Ik bij u, lerende in den tempel, en gij hebt Mij niet gegrepen;
56 Doch dit alles is geschied, opdat de Schriften der profeten zouden vervuld worden. Toen vluchtten al de discipelen, Hem verlatende.
57 Die nu Jezus gevangen hadden, leidden Hem heen tot Kajafas, den hogepriester, alwaar de Schriftgeleerden en ouderlingen vergaderd waren.
58 En Petrus volgde Hem van verre tot aan de zaal des hogepriesters, en binnengegaan zijnde, zat hij bij de dienaren, om het einde te zien.
59 En de overpriesters, en de ouderlingen, en de gehele grote raad zochten valse getuigenis tegen Jezus, opdat zij Hem doden mochten; en vonden niet.
60 En hoewel er vele valse getuigen gekomen waren, zo vonden zij toch niet.
61 Maar ten laatste kwamen twee valse getuigen, en zeiden: Deze heeft gezegd: Ik kan den tempel Gods afbreken, en in drie dagen denzelven opbouwen.
62 En de hogepriester, opstaande, zeide tot Hem: Antwoordt Gij niets? Wat getuigen dezen tegen U?
63 Doch Jezus zweeg stil. En de hogepriester, antwoordende, zeide tot Hem: Ik bezweer U bij den levenden God, dat Gij ons zegt, of Gij zijt de Christus, de Zoon van God?
64 Jezus zeide tot hem: Gij hebt het gezegd. Doch Ik zeg ulieden: Van nu aan zult gij zien den Zoon des mensen, zittende ter rechter hand der kracht Gods, en komende op de wolken des hemels.
65 Toen verscheurde de hogepriester zijn klederen, zeggende: Hij heeft God gelasterd, wat hebben wij nog getuigen van node? Ziet, nu hebt gij Zijn gods lastering gehoord.
66 Wat dunkt ulieden? En zij, antwoordende, zeiden: Hij is des doods schuldig.
67 Toen spogen zij in Zijn aangezicht, en sloegen Hem met vuisten.
68 En anderen gaven Hem kinnebakslagen, zeggende: Profeteer ons, Christus, wie is het, die U geslagen heeft?
69 En Petrus zat buiten in de zaal; en een dienstmaagd kwam tot hem, zeggende: Gij waart ook met Jezus, den Galileer.
70 Maar hij loochende het voor allen, zeggende: Ik weet niet, wat gij zegt.
71 En als hij naar de voorpoort uitging, zag hem een andere dienstmaagd, en zeide tot degenen, die aldaar waren: Deze was ook met Jezus den Nazarener.
72 En hij loochende het wederom met een eed, zeggende: Ik ken den Mens niet.
73 En een weinig daarna, die er stonden, bijkomende, zeiden tot Petrus: Waarlijk, gij zijt ook van die, want ook uw spraak maakt u openbaar.
74 Toen begon hij zich te vervloeken, en te zweren: Ik ken den Mens niet.
75 En terstond kraaide de haan; en Petrus werd indachtig het woord van Jezus, Die tot hem gezegd had: Eer de haan gekraaid zal hebben, zult gij Mij driemaal verloochenen. En naar buiten gaande, weende hij bitterlijk.

Hett verhaal van den dood en het lijden van Christus is door al de vier evangelisten meer ten volle en in bijzonderheden meegedeeld dan enig ander deel van Zijne geschiedenis. Want wat zouden wij ook voornemen en begeren te weten dan Christus, en dien gekruisigd? En het is in dit hoofdstuk, dat dit gedenkwaardig verhaal een aanvang neemt. Het jaar der verlosten was nu gekomen, de zeventig bestemde weken waren nu vervuld, wanneer de overtreding gesloten, verzoening en een eeuwige gerechtigheid aangebracht zouden worden, doordat Messias, de Vorst, uitgeroeid zou worden, Daniël 9:24, 26. Dat ontzettend toneel wordt hier voorgesteld, om met eerbied en heilig ontzag gelezen te worden. In dit hoofdstuk hebben wij

I. De inleidingen tot Christus' lijden:

1. de voorafgaande kennis, die Hij er van geeft aan Zijne discipelen, vers 1, 2, 2. De samenspanning der oversten tegen Hem, vers 3-5, 3. De zalving van Zijn hoofd bij een avondmaal in Bethanië, vers 6-13, 4. Judas' onderhandeling met de priesters om Hem te verraden, vers 14-16, 5. Christus het pascha etende met Zijne discipelen, vers 17-25, 6. Zijne instelling van het Avondmaal, en Zijne gesprekken met de discipelen, vers 26-35,

II. Het lijden van Christus en enige bijzonderheden daarvan.

1. Zijne doodsbenauwdheid in den hof, vers 36-46, 2. Zijne gevangenneming door de beambten met behulp van Judas, vers 46-56, 3. Zijne terechtstelling voor den hogepriester en Zijne veroordeling, vers 37-68, 4. Petrus' verloochening van Hem, vers 69- 75.

Mattheus 26:1-5

Hier is:

1. De kennisgeving van Christus aan Zijne discipelen van de aannadering van Zijn lijden, vers 1, 2. Terwijl Zijne vijanden leed voor Hem bereidden, heeft Hij zich zelven en Zijne discipelen voor dat leed bereid. Hij had hun dikwijls als van uit de verte over Zijn lijden gesproken, nu spreekt Hij er van als zijnde voor de deur, *na twee dagen*. Na reeds meermalen gewaarschuwd te zijn, dat ons leed en benauwdheid wachten, hebben wij die waarschuwing toch weer opnieuw nodig. Merk op:

a. Den *tijd* wanneer Hij die waarschuwing gaf, *als Hij al deze woorden geëindigd had*. Niet voordat Hij gezegd had wat Hij te zeggen had. Christus' getuigen sterven niet, voor zij hun getuigenis voleindigd hebben. Toen Christus door Zijne onderneming was heengegaan als profeet, begon Hij de uitoefening van Zijn ambt als priester. Nadat Hij deze woorden voleindigd had, die onmiddellijk voorafgingen, Hij had Zijn discipelen gezegd, dat zij zware, droevige tijden moesten wachten, banden en verdrukkingen, en daarna zegt Hij hun: *De Zoon des mensen zal overgeleverd worden*, om hun te kennen te geven, dat het hun niet erger zou gaan dan Hem, en dat Zijn lijden den angel zou wegnemen uit het hun. Het denken aan den lijdenden Christus is een grote ondersteuning voor een lijdend Christen, lijdende met Hem en om Zijnentwil.

b. De zaak zelf, waarvan Hij hun kennis gaf: *De Zoon des mensen is overgeleverd*. De zaak was niet alleen zo zeker, maar zo nabij, dat zij zo goed als reeds geschied was. Het is goed om ons het lijden, dat nog komen moet, als reeds tegenwoordig voor te stellen. Hij *is* overgeleverd, want Judas vormde toen het plan om Hem te verraden.

2. De samenspanning van de overpriesters en schriftgeleerden en ouderlingen des volks tegen het leven van onzen Heere Jezus, vers 3-5. Vele beraadslagingen hebben plaatsgehad tegen het leven van Christus, maar dit complot werd met meer list en overleg gesmeed dan de vorige, want al de aanzienlijken namen er deel aan. De overpriesters, die voorzaten in kerkelijke aangelegenheden, de ouderlingen, die rechters waren in burgerlijke zaken, en de schriftgeleerden, die, als volleerd in de wet, de leiders waren voor beiden-dezen vormden tezamen het sanhedrin, of den groten raad, die de natie regeerde, en dezen waren saamverbonden tegen Christus. Let op:

a. De *plaats*, waar zij bijeenkwamen, *in de zaal des hogepriesters*, die het middelpunt was van hun eenheid in dit goddeloze plan.

b. Het complot zelf: om *Jezus met listigheid te vangen en te doden*. Niets minder dan Zijn bloed, Zijn levensbloed, kon hen bevredigen. Zo wreed en bloeddorstig zijn de plannen en bedoelingen geweest van de vijanden van Christus en Zijne kerk.

c. De staatkunde der samenzweerders. *Niet in het feest*. Waarom niet? Was het uit eerbied voor de heiligheid van dien tijd, of omdat zij niet gestoord wilden worden in de uitoefening der Godsdienstplechtigheden van dien dag? Neen, maar *opdat er geen oproer worde onder het volk*. Zij wisten dat Christus groten invloed had op het volk, en er waren grote menigten saamgekomen voor het feest. Er zou gevaar kunnen zijn, dat zij de wapens opvatten tegen hun heersers, indien dezen geweld gebruikten tegen Christus, dien allen hielden voor een profeet. Zij werden in ontzag

gehouden, niet door de vreze Gods, maar door de vrees voor het volk. Zij waren dus slechts bedacht op hun eigen veiligheid, om de eer Gods bekommerden zij zich niet. Zij zouden het in het feest gedaan hebben, want het was ene overlevering der Joden, dat kwaaddoeners op een der drie grote feesten ter dood gebracht moesten worden, inzonderheid oproerlingen en bedriegers, opdat gans Israël moge zien en vrezen, maar *niet in het feest*.

Mattheus 26:6-13

In dit deel van het verhaal hebben wij:

I. De bijzondere vriendelijkheid van een Godvruchtige vrouw jegens den Heere Jezus door Zijn hoofd te zalven, vers 6, 7. Het was in Bethanië, een dorp dicht bij Jeruzalem, en in het huis van Simon den melaatse. Waarschijnlijk was hij een dergenen, die op wonderdadige wijze door onzen Heere Jezus van zijne melaatsheid was gereinigd, en wilde hij zijne dankbaarheid aan Christus betonen door Hem te gast te nodigen. Christus heeft het ook niet versmaad om met hem te spreken, in zijn huis te komen en aan zijn avondmaaltijd deel te nemen. Hoewel hij gereinigd was, werd hij toch nog *Simon de melaatse* genoemd. Zij, die schuldig zijn aan ergerlijke zonden, zullen bevinden dat, hoewel de zonde vergeven is, de smaad hen zal blijven aankleven, en dat hij nauwelijks afgewassen kan worden. De vrouw, die dit deed, wordt verondersteld Maria te zijn geweest, de zuster van Martha en Lazarus, die *Maria Magdalena* werd genoemd. Zij had ene fles met zeer kostelijke zalf, die ze uitgoot op het hoofd van Christus, toen Hij aan tafel zat. Onder ons zou dit een vreemdsoortige hulde of beleefdheidsbetoon wezen, maar toen werd dit beschouwd als het hoogste blijk van eerbied, want de reuk was zeer aangenaam en de zalf verfrissend voor het hoofd. David's hoofd werd ook gezalfd, Psalm 23:5, Lukas 7:46. Nu kan dit ook beschouwd worden:

1. Als ene daad van geloof in onzen Heere Jezus, den Christus, den Messias, den Gezalfde. Om aan te duiden, dat zij in Hem geloofde als den Gezalfde Gods, dien Hij tot Koning gesteld had, zalfde zij Hem, en maakte Hem tot haren Koning. Zij zullen zich *een enig Hoofd stellen*, Hosea 1:11. Dit is den Zoon te kussen.

2. Als ene daad van liefde en eerbied voor Hem. Sommigen denken, dat zij het was, die eerst veel heeft liefgehad, en Christus' voeten gewassen heeft met hare tranen, Lukas 7:38, 47, en dat zij haar eerste liefde niet heeft verlaten, maar de liefdevolle toewijding betoonde ener oude en ervaren Christin, hoewel zij het leven ener Christin nog pas was begonnen. Als er ware liefde in het hart is voor Jezus Christus, dan wordt er niets te goed voor Hem geacht, ja niets is dan in onze schatting goed genoeg voor Hem.

II. De ergernis der discipelen hierover. Zij namen dit zeer kwalijk, vers 8, 9. Het ergerde hen, deze zalf aldus gebruikt te zien, want zij dachten dat er een beter gebruik van gemaakt had kunnen worden.

1. Zie hoe zij hun ergernis uitdrukken.

Waartoe dit verlies? zeiden zij. Hieruit blijkt:

a. Gebrek aan welwillende zachtheid jegens deze Godvruchtige vrouw, daar zij haar overmatige vriendelijkheid-gesteld al dat zij dit was- voor verkwisting hielden. De liefde leert ons de beste uitlegging te geven van alles, waar dit slechts mogelijk van is, inzonderheid van de woorden en daden van hen, die *in het goede ijveren*, al denken wij dan ook, dat zij niet gans en al zo voorzichtig en verstandig zijn, als zij behoorden te wezen. Het is waar, er kan ene overmaat wezen in goed doen, maar daaruit moeten wij leren zelven voorzichtig te zijn, teneinde in gene uitersten te vervallen, maar niet vitziek te zijn voor anderen, want hetgeen wij aan gebrek aan voorzichtigheid

toeschrijven, kan wel door God als ene daad van overvloedige liefde aangemerkt en aangenomen worden. Wij moeten niet zeggen: Zij, die meer voor den Godsdienst doen dan wij, doen te veel, laat ons liever trachten evenveel te doen als zij doen.

b. Gebrek aan eerbied voor hun Meester. De beste uitlegging, die wij er aan geven kunnen, is dat zij wisten, dat hun Meester volstrekt dood was voor alle genoegens der zinnen, Hij, die zo bekommerd was over de verbreking Jozefs, was er niet op gesteld om met de voortreffelijkste olie gezalfd te worden, Amos 6:6. Daarom dachten zij, dat zulk een genot slecht besteed was aan iemand, die daar zo weinig genot in vond. Maar gesteld eens dat dit zo was, dan betaamde het hun toch niet om het *verlies* te noemen, toen zij bespeurden, dat Hij die zalving toeliet en haar aannam als een blijk van vriendelijkheid en liefde. Wij moeten er ons wèl voor wachten, om iets verlies te noemen, dat hetzij door ons zelven of door anderen, aan den Heere Jezus geschonken wordt. Wij moeten het geen verloren tijd achten, die doorgebracht werd in den dienst van Christus, of dat geld verkwist, dat besteed werd aan een werk der Godsvrucht, want, hoewel het op het water schijnt geworpen om met den stroom afgevoerd te worden, zullen wij het toch met winst na vele dagen weder vinden, Prediker 11:1.

2. Zie hoe zij hun ergernis trachten te rechtvaardigen: *Deze zalf had kunnen duur verkocht, en de penningen den armen gegeven worden*. Het is niets nieuws, dat aan slechte gemoedsbewegingen een schonen glimp wordt gegeven, en dat men werken der Godsvrucht van zich afschuift onder voorwendsel van werken van barmhartigheid te moeten doen.

III. Christus' bestraffing van Zijne discipelen wegens de ergernis, die zij aan deze Godvruchtige vrouw hadden genomen, vers 10, 11. *Waarom doet gij deze vrouw moeite aan?* Het is voor Godvruchtige mensen een groot verdriet, als hun goede werken gelaakt en verkeerd uitgelegd worden, en het is iets, dat de Heere Jezus zeer kwalijk neemt. Hij nam het hier op voor een oprechte, ijverige, welmenende vrouw, tegen al Zijne discipelen, hoewel zij zozeer gelijk schenen te hebben. Zo van harte omhelst Hij de zaak van de verachte kleinen, Hoofdstuk 18:10. Let op de reden, die Hij er voor geeft: *De armen hebt gij altijd met* u. Er zijn sommige gelegenheden om goed te doen en goed te ontvangen, die blijvend zijn, en die wij ook voortdurend moeten gebruiken. Bijbels hebben wij altijd. Sabbatten hebben wij altijd, en zo hebben wij ook de armen altijd met ons. Zij, die een hart hebben om goed te doen, behoeven nooit te klagen dat zij er gene gelegenheid toe hebben. De arme heeft nooit opgehouden. zelfs niet uit het land van Israël, Deuteronomium 15:11. Wij kunnen niet anders dan er altijd enigen van zien in deze wereld, die de hulp onzer liefdadigheid inroepen, en als het ware Gods ontvangers zijn, arme leden van Christus, aan wie Hij vriendelijkheid wil bewezen hebben gelijk als aan Hem zelven. 2. Er zijn andere gelegenheden om goed te doen en goed te ontvangen, die slechts zelden voorkomen, kort en onzeker zijn, en meer bijzonder zorg en naarstigheid vereisen om er gebruik van te maken, en die men moet laten voorgaan voor de anderen. *Mij hebt* gij *niet altijd*, gebruikt Mij dus zolang gij Mij hebt. Christus' voortdurende *lichamelijke* tegenwoordigheid kon in deze wereld niet worden verwacht, het was nuttig dat Hij zou weggaan. Zijn *werkelijke* tegenwoordigheid in het Avondmaal is een ongegrond en dwaas verzinsel, in tegenspraak met hetgeen Hij hier zegt: *Mij hebt gij niet altijd*. Soms moeten bijzondere werken van Godsvrucht en toewijding de plaats innemen van gewone werken van barmhartigheid. De armen moeten Christus niet beroven, wij moeten goed doen aan allen, maar *meest aan de huisgenoten des geloofs.*

IV. Christus' goedkeuring en lof van de vriendelijkheid dezer vrouw. Hoe meer er op Zijne dienstknechten en hun diensten door de mensen gevit wordt, hoe meer Hij toont er een welbehagen in te hebben. Hij noemt het een *goed werk*, vers 10, en zegt meer tot lof er van, dan men zich zou kunnen voorstellen, inzonderheid:

1. Dat het een mystieke betekenis heeft, vers 12, *Zij heeft het gedaan tot ene voorbereiding van Mijne begrafenis*. Sommigen denken dat dit er ook hare bedoeling mede was, omdat de vrouwen Christus' veelvuldige voorzeggingen van Zijn dood en Zijn lijden beter hebben begrepen dan de apostelen, waarvoor zij beloond werden met de eer van de eerste getuigen te zijn Zijner opstanding. Hoe dit zij, Christus heeft er die verklaring aan gegeven, en Hij geeft altijd gaarne de beste uitlegging aan de goed bedoelde woorden en daden Zijns volks. Dit was, als het ware, de balseming van Zijn lichaam, want Zijne opstanding belette om dit te doen na Zijn dood, daarom geschiedde het voor Zijn sterven, want het was voegzaam en gepast, dat het op een of anderen tijd geschieden zou, om aan te tonen, dat Hij nog de Messias was, zelfs toen het scheen alsof de dood over Hem had gezegevierd. De discipelen dachten, dat de zalf verspild was, welke was uitgestort op zijn hoofd. *Maar*, zegt Hij, *indien zoveel zalf uitgestort werd op een dood lichaam, overeenkomstig het gebruik van uw land, dan zoudt gij daar geen bezwaren tegen hebben, of het als verspild beschouwen. Nu is dit hier werkelijk het geval, het lichaam, dat zij zalft, is zo goed als dood, en hare vriendelijkheid komt tijdig en gepast voor dat doel, in plaats dus van het een verlies te noemen, beschouwt het in die betekenis, stelt het op rekening daarvan*.

2. Dat de gedachtenis hieraan eervol zal zijn, vers 13. *Er zal tot hare gedachtenis gesproken worden van hetgeen zij gedaan heeft*, Deze daad van geloof en liefde was zo merkwaardig, dat de predikers van den gekruisigden Christus en de door den Heiligen Geest gedreven schrijvers van de geschiedenis van Zijn lijden die handeling wel moesten opmerken en vermelden, en er de gedachtenis van vereeuwigen. En eens opgenomen in deze gedenkschriften, was het als *met een ijzeren griffel en lood voor eeuwig in een rots gehouwen*, en kon bij gene mogelijkheid worden vergeten. Geen bazuin van den roem klinkt zo luid en zo lang als het eeuwig Evangelie. De geschiedenis van den dood van Christus, hoewel tragisch, is toch Evangelie, een blijde boodschap, omdat Hij voor ons is gestorven. Het Evangelie moest gepredikt worden in de gehele wereld, niet slechts in Judea, maar onder alle volken, aan alle schepselen. Laat de discipelen het opmerken ter hunner bemoediging, dat hun geklank zal uitgaan tot aan de einden der aarde. Hoewel de eer van Christus in de eerste en voornaamste plaats bedoeld is in het Evangelie, wordt toch de eer Zijner heiligen en dienstknechten niet gans en al voorbijgezien. De gedachtenis dezer vrouw moest bewaard blijven, niet door haar ene kerk te wijden, of jaarlijks ter harer eer een feest te vieren, of een stukje van haar gebroken fles te bewaren als een heilige relikwie, maar door in de prediking van het Evangelie haar geloof en hare Godsvrucht te vermelden anderen ter navolging. Hebreeën 6:12. Dit strekt ook tot eer van Christus, die, in deze wereld zowel als in de toekomende wereld, *verheerlijkt zal worden in Zijne heiligen, en wonderbaar in allen die geloven*.

Mattheus 26:14-16

Onmiddellijk na een voorbeeld van de grootste vriendelijkheid aan Christus bewezen volgt een voorbeeld van de grootste onvriendelijkheid, zodanig is de vermenging van goed en kwaad onder de volgelingen van Christus. Hij heeft sommige trouwe vrienden, en sommige valse, geveinsde vrienden. Wat kon er laaghartiger zijn dan de overeenkomst van Judas met de overpriesters om Christus aan hen over te leveren.

I. De verrader was Judas Iskariot. Hij wordt *een der twaalven* genoemd, als ene verzwaring van zijne laagheid. Toen *de discipelen vermenigvuldigden* was het geen wonder, dat er sommigen bij kwamen, die een schande en verdriet voor hen werden, maar als er slechts twaalf waren, en een van hen een duivel was, dan gewis! kunnen wij niet verwachten een volmaakt zuiver gezelschap van mensen op aarde te vinden. De twaalven waren Christus' verkoren vrienden, die het voorrecht hadden van Zijn bijzondere gunst. Zij waren Zijn voortdurende metgezellen en volgelingen, die het voorrecht genoten van Zijn bijzondere gesprekken, in alle opzichten reden hadden om Hem lief te hebben en getrouw te zijn, en toch heeft een hunner Hem verraden. Gene banden van plichtsgevoel of dankbaarheid zullen hen van het kwade terughouden, die een duivel hebben, Markus 5:3, 4.

II. Het aanbod, dat hij deed aan de overpriesters. Hij ging tot hen en zei: *Wat wilt gij mij geven*? vers 15. Zij hebben niet om hem gezonden, hebben hem gene aanbiedingen gedaan, zij konden niet denken, dat een van Christus' eigen discipelen Hem ontrouw zou wezen. Zelfs onder de volgelingen van Christus zijn er, die slechter zijn dan iemand zich kan voorstellen, en slechts de gelegenheid behoeven om dit te tonen. Merk op:

1. Wat Judas beloofde: *Ik zal hem u overleveren*. Ik zal u doen weten waar hij is, en het op mij nemen om u tot hem te brengen op zulk een geschikten tijd en plaats, dat gij u zonder gerucht of gedruis en zonder gevaar van oproer meester van hem kunt maken. Dit was het, waarmee zij in hun complot verlegen waren, vers 4, 5. Zij durfden Hem niet in het publiek aanranden, en wisten niet waar zij Hem in de eenzaamheid konden vinden. Hier was de zaak bij gebleven, en de moeilijkheid scheen onoverkomelijk, totdat Judas kwam en hun zijne diensten aanbood. Zij, die zich door den duivel willen laten leiden, vinden hem meer gereed en bereid dan zij denken om hun in een netelig ogenblik te hulp te komen, zoals Judas de overpriesters geholpen heeft. Hoewel de oversten, als zij Hem eens in handen hadden, Hem door hun macht en invloed konden doden, heeft toch niemand dan een discipel Hem kunnen verraden. Hoe ijveriger de mensen zijn in het belijden van den Godsdienst, hoe meer zij zich bekendmaken met den dienst en de inrichting er van, hoe meer zij de gelegenheid hebben om kwaad te doen, indien hun hart niet recht is voor God. Indien Judas geen apostel geweest was, dan zou hij geen verrader hebben kunnen zijn, indien de mensen den weg der gerechtigheid niet gekend hadden, zij zouden er geen misbruik van hebben kunnen maken.

Ik zal hem u overleveren. Hij heeft zich niet aangeboden om als getuige tegen Christus op te treden, ook hebben zij hem daartoe niet zoeken om te kopen, hoewel zij getuigenis tegen Hem wensten te hebben, vers 59. En indien er iets tegen Hem had kunnen aangevoerd worden, dat ook maar een schijn van bewijs had, bijv. dat Hij een bedrieger was dan zou Judas de aangewezen persoon zijn geweest om daarvan te getuigen. Maar het is een blijk en bewijs van de onschuld van onzen Heere Jezus, dat Zijn eigen discipel, die Zijne leer en Zijne wijze van leven zo door en door

kende, doch Hem ontrouw was, Hem van niets misdadigs kon beschuldigen, hoewel dit zou gediend hebben om zijn verraad te verontschuldigen.

2. Wat hij vroeg tot loon van zijn aangeboden dienst: *Wat wilt gij mij geven?* Dit was het enige, dat Judas er toe bracht om zijn Meester te verraden, hij hoopte er geld door te verkrijgen. Zijn Meester had hem niet beledigd, hoewel Hij van den beginne wist dat hij een duivel had, heeft Hij hem toch, voor zoveel men zien kon, dezelfde vriendelijkheid betoond als aan de overigen, hem geen teken van ongenade gegeven, dat hem zou kunnen vertoornen. Hij had hem een post gegeven, die hem welgevallig was hem tot penningmeester aangesteld, en hoewel hij gelden uit de algemene kas verduisterd had-want hij wordt een dief genoemd, Johannes 12:6- zien wij toch niet, dat hij deswege ter verantwoording wordt geroepen. Evenmin blijkt het dat de verdenking bij hem ontstond, dat het Evangelie bedrog was, neen, het was geen haat tegen zijn Meester, niet om enigerlei twist met Hem, maar zuiver en alleen uit liefde voor het geld dat Judas een verrader was geworden.

Wat wilt gij mij geven? Maar wat verlangde hij, wat ontbrak hem? Geen brood om te eten, geen klederen om aan te doen, geen noodzakelijke levensbehoeften. Was hij niet welkom overal waar zijn Meester was? Ging het hem niet even goed als Hem? Is hij niet juist thans vriendelijk onthaald aan een avondmaaltijd in Bethanië in het huis van Simon den melaatse, en een weinig tevoren aan een anderen maaltijd, waar niemand minder dan Martha zelf aan tafel bediende? En toch kon deze geldgierige rampzalige niet tevreden zijn, maar komt laaghartig kruipend tot de priesters met: *Wat wilt gij mij geven?* Het is niet het *gebrek* aan geld, maar de *liefde* tot het geld, die de wortel is van alle kwaad, en inzonderheid van afval van Christus, getuige Demas, 2 Timotheus 4:10. Satan heeft onzen Heiland met dit lokaas verzocht: *Al deze dingen zal ik u geven*, Hoofdstuk 4:19, maar Judas bood zich zelven aan om er door verzocht te worden.

Wat wilt gij mij geven? vraagt hij, alsof zijn Meester ene koopwaar was, waar hij niet af kon komen. III De koop, dien de overpriesters met hem sloten, *Zij hebben hem toegelegd dertig zilveren penningen*, dertig sikkelen, hetgeen, volgens sommigen, ongeveer f 40.80 van ons geld bedraagt, en volgens anderen f 45. Judas schijnt het aan hen overgelaten te hebben om den prijs te bepalen, en wilde nemen wat zij wilden geven. Hij slaat toe op het eerste aanbod uit vrees van anders minder te krijgen. Judas was niet gewoon aan grote koopmanschap, en daarom was een kleine som voor hem al een groot bedrag. Volgens de wet, Exodus 21:32, was dertig zilverlingen de prijs van een slaaf- een heerlijke prijs, waarop Christus geschat werd! Zacheria 11:13. Geen wonder dat de kinderen Zions, hoewel tegen fijn goud geschat, gelijk aarden flessen gerekend worden, als Zions Koning zelf aldus onderschat werd. Zij legden hem, *estêsan -appenderunt* -zij betaalden of wogen hem toe gelijk sommigen dit lezen, zij gaven het loon in zijne hand, om zich van hem te verzekeren en hem aan te moedigen.

IV. Tengevolge van den gesloten koop wendt Judas nu al zijn ijver aan om zijn plan te volvoeren, vers 16, *hij zocht gelegenheid, opdat hij Hem overleveren mocht*, hij zon op middelen, om het op afdoende wijze tot stand te brengen. Het is zeer goddeloos om de gelegenheid te zoeken tot zondigen, en kwaad te verzinnen, want het toont hoe de mens dan zijn hart gezet heeft om kwaad te doen, kwaad met voorbedachten rade. Die daar *in* zijn, denken dat zij nu ook *voort moeten gaan*, wat er ook de gevolgen van mogen zijn. Nadat hij dien bozen koop gesloten had, had hij nog tijd tot berouw en om er op terug te komen, maar door dien koop heeft de duivel nog meer invloed op hem

dan hij reeds had, en zegt hem dat hij getrouw moet zijn aan zijn woord, al is hij dan ook nog zo ontrouw aan zijn Meester, gelijk Herodes Johannes moest onthoofden, *om de eden*, die hij gedaan had.

Mattheus 26:17-25

Wij hebben hier het verhaal hoe Christus het pascha heeft gehouden. Geworden zijnde onder de wet, heeft Hij zich onderworpen aan al de inzettingen er van, dus ook aan deze. Het feest werd gehouden ter herinnering aan Israël's verlossing uit Egypte, den geboortedag van dit volk. Het was ene overlevering der Joden, dat zij in de dagen van den Messias verlost zouden worden op dezelfden dag van hun uittocht uit Egypte, en dit is ook nauwkeurig alzo geschied, want Christus stierf op den dag na het pascha, toen zij dus hun uittocht begonnen zijn.

I. De tijd, wanneer Christus het pascha at, was de gewone tijd door God daartoe bepaald, en waargenomen door de Joden, vers 17, *op den eersten dag der ongehevelde broden*, die in dat jaar op den vijfden dag der week viel, dus op onzen Donderdag. Sommigen hebben het voorgesteld alsof onze Heere Jezus het pascha toen vroeger gehouden heeft dan anderen, maar de geleerden hebben overtuigend bewezen, dat dit niet zo is.

II. De plaats waar, is zeer bijzonder door Hem zelven aan de discipelen op hun vraag hieromtrent aangewezen, vers 17. Zij vroegen: *Waar wilt Gij, dat wij U bereiden het pascha te eten?* Wellicht was Judas een dergenen, die deze vraag gedaan hebben, om des te beter zijne maatregelen ter volvoering van het verraad te kunnen nemen, maar de overige discipelen vroegen het, zoals gewoonlijk, ten einde hun plicht te kunnen doen.

1. Zij twijfelden niet of hun Meester zou het pascha willen eten, hoewel Hij toen door de overpriesters vervolgd werd. Zij wisten dat Hij geen plicht zou nalaten, hetzij wegens verschrikkingen van buiten, of vreze van binnen. Zij volgen Christus' voorbeeld niet, die zich voor verontschuldigd houden van aan het Avondmaal des Heeren-ons pascha- te gaan, omdat zij in zo velerlei benauwdheden zijn en vele vijanden hebben, vol zijn van zorg en vrees, want indien dit zo is, dan hebben zij het des te meer nodig om gebruik te maken van dit middel der genade, teneinde hun vrees tot bedaren te brengen, en vertroost te worden onder hun druk, en hun zorgen op God te werpen.

2. Zij wisten zeer goed, dat hiervoor toebereidselen gemaakt moesten worden, en dat het hun werk was, als Zijne dienstknechten, om die toebereidselen te maken. *Waar wilt Gij, dat wij U bereiden het pascha te eten?* Voor het vieren van plechtige inzettingen behoort een plechtige voorbereiding.

3. Zij wisten dat Hij geen eigen huis had, waarin Hij het pascha kon eten. Hierin, evenals in andere dingen, is Hij om onzentwil arm geworden. Onder alle paleizen van Zion was er geen voor Zions Koning, maar Zijn koninkrijk was niet van deze wereld, Johannes 1:11.

4. Zij wilden gene plaats uitkiezen zonder aanwijzing van Hem, en van Hem ontvingen zij dan ook die aanwijzing, Hij zond hen *tot zulk enen*, vers 18, die waarschijnlijk een vriend en volgeling van Hem was, en in zijn huis heeft Hij zich zelven en Zijne discipelen te gast genodigd. Zegt hem: *Mijn tijd is nabij*. Hij bedoelt de tijd van Zijn dood, elders genoemd *Zijne ure*, Johannes 8:20, 13:1, de tijd, de ure, bestemd in den raad Gods, waar Hij Zijn hart op gesteld had, en waarvan Hij zo dikwijls had gesproken. Hij wist wanneer de tijd nabij was, en ging er naar te werk. Wij weten onzen tijd niet, Prediker 9:12, en daarom moeten wij steeds wakende zijn, onze tijd is altijd bereid, Johannes 7:6, en daarom moeten wij altijd bereid zijn. Omdat Zijn tijd nabij was, wilde Hij het

pascha houden. De gedachte aan de nadering van onzen dood moet ons aansporen tot een vlijtig gebruik van alle gelegenheden, die het welzijn onzer ziel kunnen bevorderen. Is onze tijd nabij en staat ons de eeuwigheid voor de deur? Zo laat ons feest houden in de ongezuurde broden der oprechtheid. Toen onze Heere Jezus zich in het huis diens vromen mans te gast noodde, zond Hij hem de tijding, dat Zijn tijd nabij was. Christus' verborgenheid is voor degenen, die Hem ontvangen in hun hart. Johannes 14:21, Openbaring 3:20. Zegt hem: *Ik zal bij u het pascha houden*. Dit was een voorbeeld van Zijn gezag als *de Meester*, dat door dezen man waarschijnlijk erkend werd. Hij heeft om het gebruik van zijn huis voor dit doel niet verzocht, maar het geboden. Evenzo eist Christus, als Hij door Zijn Geest in het hart komt, toegang als iemand, die meester is van dat hart en niet afgewezen kan worden. Indien Hij zegt: *Ik zal in deze ziel feest houden*, dan doet Hij het, want Hij werkt, en niemand kan Hem hinderen, Zijn volk zal gewillig zijn, want Hij maakt hen gewillig. *Ik zal bij u het pascha houden met Mijne discipelen*. Waar Christus welkom is, verwacht Hij dat ook Zijne discipelen welkom zullen zijn. Als wij God aannemen tot onzen God, dan nemen wij Zijn volk aan als ons volk.

III. De toebereidselen werden gemaakt door de discipelen, vers 19 :zij *deden gelijk Jezus hun bevolen had*. Zij, die naar Christus' tegenwoordigheid verlangen bij het Evangelie-pascha, moeten nauwkeurig Zijne voorschriften volgen, en doen wat Hij hun zegt en zoals Hij het hun zegt. *Zij bereidden het pascha*, zij lieten het lam slachten in het voorhof van den tempel, hebben het doen braden, voorzagen zich van bittere kruiden, brood en wijn, het tafellaken werd gespreid, en alles in gereedheid gebracht om het heilige en plechtige feest te vieren.

IV. Zij aten het pascha overeenkomstig het voorschrift der wet, vers 20, *Hij zat aan*, in de gewone houding aan tafel, niet op zijde liggende, want in die houding is het niet gemakkelijk te eten of te drinken, maar rechtop zittende, ofschoon wellicht op een lagen zetel. Hetzelfde woord, dat hier gebruikt is om Zijne houding aan te duiden, wordt ook elders gebruikt voor Zijne houding aan tafel, Hoofdstuk 9:10, Lukas 7:37, Hoofdstuk 26:7. Het was naar het gevoelen der meeste Schriftuitleggers slechts het eerste pascha in Egypte, dat gegeten werd met de lenden opgeschort, de schoenen aan de voeten en den staf in de hand, hoewel dat ook in zittende houding kon plaatshebben. Zijn aanzitten geeft Zijne gemoedsrust te kennen, toen Hij zich tot deze plechtigheid begaf. *Hij zat neer met de twaalven*, Judas niet uitgezonderd. Volgens de wet moesten zij een lam voor een huis nemen, Exodus 12:3, 4, waarin niet minder dan tien personen mochten aanwezig zijn, en niet meer dan twintig. Christus' discipelen waren Zijn huisgezin. Zij, die van God een gezin hebben ontvangen, moeten met dat gezin den Heere dienen.

V. Wij hebben hier Christus' gesprekken met Zijne discipelen aan den paasmaaltijd. Het gewone onderwerp der gesprekken bij deze feestviering was de bevrijding van Israël uit Egypte, Exodus 12:26, 27, maar het grote Pascha staat nu geofferd te worden, en de gesprekken hierover nemen de plaats in van alle anderen, Jeremia 16:14, 15. Hier is:

1. Christus' algemene kennisgeving aan Zijne discipelen van het verraad, dat onder hen zou plaatshebben, vers 21, *Een van u zal Mij verraden*. Christus wist dit. Wij weten niet wat rampen ons zullen treffen, noch vanwaar zij over ons komen zullen, maar Christus wist wat Hem te wachten stond, hetgeen een blijk en bewijs is Zijner alwetendheid, en Zijne liefde zo heerlijk doet uitblinken, daar Hij alles wist wat Hem zou wedervaren, en toch Zijn voornemen niet opgaf. Hij voorzag het verraad en de laagheid van een Zijner eigen discipelen, en ging toch voorwaarts, droeg zorg voor

hen, die Hem gegeven waren, hoewel Hij wist, dat zich onder hen een Judas bevond. Hij wilde den prijs onzer verlossing betalen, hoewel Hij voorzag, dat sommigen *den Heere zouden verloochenen, die hen gekocht heeft*. Hij stortte Zijn bloed, ofschoon Hij wist, dat het vertreden en onrein zal geacht worden. Als er gelegenheid toe was, heeft Hij hen, die Hem omringden, dit doen weten. Hij had hun dikwijls gezegd, dat de Zoon des mensen overgeleverd zou worden, nu zegt Hij, dat een hunner dit zal doen, opdat zij, als zij het zagen, er te minder verbaasd om zouden zijn, maar hun geloof er door versterkt zou worden, Johannes 13:19, 14:29.

2. De gewaarwordingen der discipelen, vers 22. Hoe hebben zij die mededeling opgenomen? Zij waren zeer bedroefd. Het ontroerde hen te horen, dat hun Meester verraden zou worden. Toen dit voor het eerst aan Petrus werd gezegd, riep hij: *Wees U genadig*, en daarom moest het voor hem en de overige discipelen een grote smart zijn te vernemen, dat dit nu zo nabij was. Het ontroerde hen nog meer te horen, dat een hunner dit doen zou. Het zal een smaad wezen voor de broederschap, dat een apostel een verrader ging worden, en dit smartte hen. Godvruchtige zielen treuren om de zonden van anderen, inzonderheid van hen, die een meer dan gewone belijdenis van den Godsdienst hebben afgelegd, 2 Corinthiërs 11:29. Wat hen het meest ontroerde was, dat zij in het onzekere waren wie van hen dit doen zou, en ieder hunner was bevreesd voor zich zelven, dat hij, naar de uitdrukking van Hazael in 2 Koningen 8:13, de hond zou zijn, die deze grote zaak doen zou. Zij, die de kracht en de list kennen van den verleider, en hun eigen zwakheid en dwaasheid, kunnen niet anders dan in angst zijn omtrent zich zelven, als zij horen dat de liefde van velen zal verkouden. Een iegelijk van hen begon tot den Heere te zeggen: Ben ik het, Heere? Zij waren niet geneigd Judas te verdenken. Hoewel hij een dief was, wist hij toch zo goed den schijn te bewaren, dat zij, die gemeenzaam bekend met hem waren, toch niet naijverig op hem geweest zijn. Niemand hunner zag hem er op aan, en nog veel minder vroegen zij: *Is het Judas, Heere?* Het is mogelijk voor een geveinsde om niet slechts zonder als geveinsde ontdekt te worden door de wereld te gaan, maar zelfs zonder dat men hem er van verdenkt, gelijk er vals geld is, dat zo kunstig nagemaakt is, dat niemand aan de echtheid er van twijfelt. Zij waren wèl geneigd zich zelven te verdenken, *Ben ik het, Heere?* Hoewel zij zich niets van dien aard bewust waren (zulk ene gedachte was zelfs nooit bij hen opgekomen) vreesden zij toch het ergste, en vroegen Hem, die ons beter kent, dan wij ons zelven kennen: *Ben ik het, Heere?* Het betaamt den discipelen van Christus altijd om in tijden van bijzondere beproeving met een heiligen ijver zich zelven te wantrouwen. Wij weten niet, hoe sterk de verzoeking voor ons worden kan, en in hoeverre God ons aan ons zelven zal overlaten, en daarom hebben wij reden om niet hoog gevoelende te zijn, maar te vrezen. Het is opmerkelijk, dat onze Heere Jezus even voordat Hij het Avondmaal instelde, Zijne discipelen aan deze toetsing van zich zelven heeft onderworpen, ten einde ons te leren "ons zelven te onderzoeken en te oordelen, ons *te beproeven en alzo van het brood te eten en van den drinkbeker te drinken"*.

3. Er wordt hun nadere inlichting gegeven betreffende deze zaak, vers 23, 24, waar Christus hun zegt:

a. Dat de verrader een gemeenzame vriend was: *Die de hand met Mij in den schotel indoopt*, dat is: Een van u, die thans met Mij aanzit. Hij zegt dit om het verraad als ontzettend zondig in het licht te stellen. Uitwendige gemeenschapsoefening met Christus in heilige inzettingen is een grote verzwaring onzer onoprechtheid jegens Hem. Het is een lage ondankbaarheid om met Christus in den schotel in te dopen, en Hem toch te verraden.

b. Dat dit was overeenkomstig de Schrift, dat er de ergernis van zou wegnemen. Was Christus verraden door een discipel? Aldus was er geschreven, Psalm 41:10, *Die mijn brood at, heeft de verzenen tegen mij grotelijks verheven*. Hoe meer wij in onze wederwaardigheden en benauwdheden de vervulling zien der Schrift, hoe gemakkelijker wij ze kunnen dragen.

c. Dat die gesloten koop zeer duur zou blijken voor den verrader, *wee den mens, door welken de Zoon des mensen verraden wordt*. Dit zei Hij, niet slechts om het geweten van Judas te doen ontwaken en hem tot berouw en bekering te brengen en zijn verdrag met de overpriesters te herroepen, maar ook ter waarschuwing van al de anderen om zich te wachten voor de zonde van Judas. Hoewel God ook door de zonde der mensen Zijn eigen doeleinden tot stand brengt, wordt de toestand van den zondaar hier toch niet minder rampzalig door, *het ware hem goed zo die mens niet geboren was geweest*. Het verderf, dat hen wacht, die Christus verraden, is zo groot, dat het oneindig beter ware niet te zijn, dan zo rampzalig te zijn.

4. De schuldigverklaring van Judas, vers 25.

Ben ik het? vraagt hij, ten einde door zijn stilzwijgen gene verdenking tegen hem op te wekken. Hij wist zeer goed, dat hij het was, en wilde toch onbekend schijnen met het complot. Velen, die door hun eigen geweten veroordeeld worden, geven zich veel moeite om zich voor de mensen te rechtvaardigen en een schoon gelaat te vertonen met de vraag: *Ben ik het, Heere?* Hij moest wel weten, dat Christus het wist, en toch vertrouwde hij zo op Zijn toegevende hoffelijkheid, wijl Hij het totnutoe verborgen had gehouden, dat hij nu de onbeschaamdheid had Hem, als het ware, uit te dagen om het bekend te maken. Of wellicht was hij zo ver onder de macht gekomen van ongeloof, dat hij zich verbeeldde, dat Christus het niet wist, zoals zij, die zeiden: *De Heere ziet het niet*, Psalm 94:7, en vroegen: *zal Hij door de donkerheid oordelen?* Christus heeft spoedig geantwoord op zijne vraag: *Gij hebt het gezegd*, dat is: Het is zoals gij gezegd hebt. Dit is niet zo duidelijk als Nathans: *Gij zijt die man*, maar het was toch duidelijk genoeg om hem van schuld te overtuigen, en om, indien zijn hart niet zo ontzettend verhard ware geweest, het complot in duigen te doen vallen, toen hij het ontdekt zag aan zijn Meester. Zij, die het plan beramen om Christus te verraden, zullen vroeg of laat zich zelven verraden, hun eigen tong zal hen doen aanstoten.

Mattheus 26:26-30

Wij hebben hier de instelling van het Avondmaal des Heeren, en hebben te letten op:

I. Den tijd, wanneer het werd ingesteld-*als zij aten*, aan het einde van den paasmaaltijd, eer de tafel werd afgenomen, zoals bij een offermaaltijd, waarvoor het in de plaats moest komen. Christus is ons Paasoffer, waardoor verzoening is aangebracht, 1 Corinthiërs 5:7.

Ons Pascha is voor ons geslacht, namelijk Christus. Deze inzetting is voor ons de paasmaaltijd, door welken toepassing geschiedt en gedachtenis gevierd wordt van een veel grotere verlossing dan die van Israël uit Egypte. Al de zoenoffers der wet zijn begrepen in den dood van Christus, en dus afgeschaft, al de feesten ter verheuging onder de wet zijn begrepen in dit sacrament, en dus opgeheven.

II. De inzetting zelf. Een sacrament moet ingesteld worden, het is geen deel van een zedelijke Godsverering, het wordt ook niet door het licht der natuur voorgeschreven, maar zijn wezen en betekenis ontvangt het van zijne instelling, van een Goddelijke instelling. Het is het kroonrecht van Hem, die het verbond heeft opgericht, om er de zegels van aan te wijzen. Vandaar dat de apostel, 1 Corinthiërs 11:23 en verder. in zijn rede betreffende deze inzetting, Jezus Christus steeds *den Heere* noemt, omdat Hij als *Heere*, Heere van het verbond, Heere der kerk, deze inzetting gegeven heeft, waarin:

1. Het lichaam van Christus voorgesteld wordt door brood. Tevoren had Hij gezegd, Johannes 6:35. *Ik ben het brood des levens*, op welke overdrachtelijke uitdrukking dit sacrament gegrond is. Gelijk het leven des lichaams onderhouden wordt door brood, hetwelk dus voor alle voedsel des lichaams genomen wordt, Hoofdstuk 4:4, 6:11, zo wordt het leven der ziel onderhouden door Christus' Middelaarswerk. Hij nam het brood, *ton arton*, brood, dat daar gereed voor de hand lag, geschikt tot het doel. Waarschijnlijk was het ongezuurd brood, daar dit echter niet bijzonder vermeld wordt, als iets van groot aanbelang, zijn wij hieraan niet gebonden zoals sommigen van de Griekse kerk er zich door gebonden achten. Dat nemen van het brood was een plechtige daad, en geschiedde waarschijnlijk op zulk een wijze, dat het de opmerkzaamheid trok van hen, die mede aanzaten, zodat zij verwachtten, dat er iets meer dan gewoons mede gedaan moest worden. Aldus was de Heere Jezus in den raad der Goddelijke liefde afgezonderd, om onze verlossing te werken.

Hij zegende het, zonderde het af tot dit gebruik door gebed en dankzegging. Wij bevinden niet, dat Hij bij deze gelegenheid een bepaald formulier van woorden gebruikt heeft, maar wat Hij zei was ongetwijfeld passend voor deze handeling, voor het Nieuwe Testament, dat door deze inzetting verzegeld en bekrachtigd werd. Het was als Gods zegenen van den zevenden dag, Genesis 2:3, waardoor hij afgezonderd en geheiligd werd tot Zijne eer en verheerlijking, en voor allen, die hem behoorlijk waarnemen, tot een gezegenden dag werd gemaakt. Christus kon den zegen gebieden, en in Zijn naam hebben wij vrijmoedigheid om den zegen te vragen. Hij brak het, hetgeen te kennen geeft:

a. Het breken van Christus' lichaam voor ons, om geschikt te zijn voor ons gebruik, *Hij is om onze ongerechtigheid verbrijzeld*, zoals het broodkoren verbrijzeld wordt, hoewel geen been van Hem verbroken was (want al dat verbrijzelen heeft Hem niet verzwakt) was toch Zijn vlees gebroken met

breuk op breuk, en waren Zijne wonden vermenigvuldigd, Job 9:17, 16:14, en dat smartte Hem. God klaagt, dat Hij verbroken is door *het hoerachtig hart* der zondaren, Ezechiël 6:9. Zijne wet is verbroken, ons verbond met Hem is verbroken, en nu eist de gerechtigheid *breuk voor breuk*, Leviticus 24:20, en Christus werd verbroken om aan dien eis te voldoen.

b. Het verbreken van Christus' lichaam voor ons, zoals de vader van het gezin het brood breekt voor de kinderen. Het verbreken van Christus voor ons is om de toepassing te vergemakkelijken. Alle dingen zijn voor ons gereed gemaakt door de schenking van Gods woord en de werkingen Zijner genade.

Hij gaf het den discipelen, als Heer des huizes en van dit feestmaal. Er wordt niet gezegd: *Hij gaf het den apostelen*, hoewel zij dit waren, en tevoren meermalen aldus genoemd werden, maar *den discipelen*, omdat alle discipelen van Christus recht hebben op deze inzetting, en diegenen zullen er het nut en voordeel van hebben, die waarlijk Zijne discipelen zijn, maar Hij gaf het hun, zoals Hij hun de vermenigvuldigde broden gegeven heeft, opdat zij het aan al Zijn andere volgelingen zullen geven. Hij *zei: Neemt eet, dat is Mijn lichaam*, vers 26. Hier zegt Hij hun:

a. Wat zij er mede doen moeten: *Neemt, eet, neemt Christus aan, zoals Hij u wordt aangeboden, ontvangt de verzoening, gebruikt haar, stemt er mede in, houdt u aan de voorwaarden, waarop het nut en voordeel er van u wordt aangeboden, onderwerpt u aan Zijne genade en Zijn bestuur*. In Christus te geloven wordt uitgedrukt door *Hem aan te nemen*, Johannes 1:12, en *Hem te eten*, Johannes 6:57, 58. De spijze aan te zien, of een nog zo goed toebereiden schotel, zal ons niet voeden, de spijze moet genuttigd worden, en zo is het ook met de leer van Christus.

b. Wat zij daarmee zouden hebben: *Dit is Mijn lichaam*, niet *outos -dit brood*, maar *touto* -dit *eten en drinken*. Het geloof brengt al de kracht der uitwerking van Christus' dood tot onze ziel. *Dit is Mijn* lichaam, geestelijk en sacramenteel, dit betekent en stelt voor Mijn lichaam. Hij gebruikt sacramentele taal, zoals die in Exodus 12:11.

Het is des Heeren Pascha. Op een vleselijke, zeer verkeerd begrepen betekenis van deze woorden grondt de kerk van Rome de gedrochtelijke leerstelling der transsubstantiatie, waardoor het brood veranderd wordt in de zelfstandigheid van het lichaam van Christus, zodat alleen de toevallige of bijkomstige eigenschappen van brood overblijven, hetgeen ene ontering is van Christus, den aard van het sacrament tenietdoet, en onze zinnen logenstraft. Wij genieten van de zon, niet door dat het lichaam der zon in geheel zijn omvang ons in handen gegeven is, maar omdat hare stralen op ons neerkomen, en zo genieten wij Christus door te genieten van Zijne genade, en van de gezegende vruchten van het verbroken worden Zijns lichaams.

2. Het bloed van Christus wordt voorgesteld door den wijn. Om een volkomen feestmaal te hebben, is hier niet slechts brood om te ver sterken, maar wijn om het hart te verheugen, vers 27, 28. *Hij nam den drinkbeker*, den beker der dankzegging, die gereed stond om gedronken te worden na de dankzegging, overeenkomstig de gewoonte der Joden bij de viering van het pascha. Dezen drinkbeker nam Christus, en maakte hem tot sacramentsbeker, waardoor de eigenschap er dus van veranderd werd. Hij was bedoeld als een *beker der zegening* -zo noemden hem de Joden-en daarom maakt Paulus opzettelijk onderscheid tussen den beker der zegening, dien *wij* zegenen, en

dien, welken *zij* zegenen. *Hij dankte*, om ons te leren dat wij niet slechts in iedere inzetting, maar ook in ieder deel der inzetting, het oog op God moeten hebben. Dezen beker gaf Hij Zijnen discipelen. Met een gebod: *Drinkt allen daaruit*. Aldus verwelkomt Hij Zijne gasten aan Zijne tafel, en verplicht hen om allen van Zijn beker te drinken. Waarom heeft Hij zo uitdrukkelijk geboden, dat allen daaruit drinken moesten, en toe te zien dat niemand hem van zich voorbij laat gaan? En waarom dringt Hij hierop meer aan, dan Hij bij het andere gedeelte der inzetting deed? Het was ongetwijfeld, omdat Hij voorzag, dat in latere eeuwen deze inzetting verminkt zou worden door de onthouding van den beker aan de leken, en dat wel *niettegenstaande* het gebod. Met ene verklaring of uitlegging, *Want dat is Mijn bloed, het bloed des Nieuwen Testaments*. Daarom drinkt hem met lust, met genot, omdat hij zo kostelijk en hartsterkend is. Totnutoe is het bloed van Christus voorgesteld door het bloed van dieren, wezenlijk bloed, maar nadat dit in werkelijkheid vergoten was, werd het voorgesteld door druivebloed, bloed in overdrachtelijken zin, aldus wordt in een Oud Testamentische profetie omtrent Christus wijn genoemd, Genesis 49:10, 11. Let nu op hetgeen Christus zegt van Zijn bloed, voorgesteld in het sacrament.

Het is *Mijn bloed des Nieuwen Testaments* Het Oude Testament werd bevestigd door het bloed van stieren en bokken, Hebreeën 9:19, 20, Exodus 24:8, maar het Nieuwe Testament met het bloed van Christus, dat hier van dit andere bloed wordt onderscheiden: *Het is Mijn bloed des Nieuwen Testaments*. Het verbond, dat God met ons maken wil, en al de zegeningen en voorrechten er van, zijn wij verschuldigd aan de verdiensten van Christus' dood.

Het wordt vergoten, het werd niet vergoten voor den volgenden dag, maar het stond nu vergoten te worden, dus het was zo goed als reeds geschied. Eer gij er aan toe zijt om deze inzetting wederom te vieren, zal het vergoten zijn. Hij was nu gereed om geofferd te worden en Zijn bloed uit te storten, gelijk het bloed der offerdieren om verzoening te doen.

Het wordt voor velen vergoten. Christus is gekomen om *velen het verbond te versterken*, Daniël 9:27, en het doel van Zijn dood kwam hiermede overeen. Het bloed des Ouden Testaments werd vergoten voor weinigen. Het bevestigde een verbond, dat (zegt Mozes) *de Heere met ulieden gemaakt heeft*, Exodus 24:8. De verzoening werd alleen gedaan *voor de kinderen Israël's*, Leviticus 16:34, maar Jezus Christus is ene verzoening voor de zonde der gehele wereld, 1 Johannes 2:2. Het wordt *vergoten tot vergeving der zonden*, dat is: om voor ons vergeving der zonden te kopen, te verkrijgen. *In welken wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden*, Efeziërs 1:7. Het nieuwe verbond, dat verkregen en bekrachtigd werd door het bloed van Christus, is ene handvest der vergeving, een acte van kwijtschelding, om verzoening tot stand te brengen tussen God en den mens, want de zonde was het enige, dat den twist heeft teweeggebracht, en *zonder bloedstorting geschiedt gene vergeving*, Hebreeën 9:22. De vergeving der zonde is de grote zegen, die in het Avondmaal des Heeren aan alle ware gelovigen verleend wordt. Zij is de grond voor alle andere zegeningen en de bron van eeuwige vertroosting, Hoofdstuk 9:2. Aan de vrucht des wijnstoks wordt thans vaarwel gezegd, vers 29. Christus en Zijne discipelen waren thans aan een feestmaal, waarbij zij veel vertroosting smaakten, zowel uit het Oude als het Nieuwe verbond-de twee waren thans aaneengeschakeld. Hoe lieflijk waren deze tenten! Hoe goed was het om daar te zijn! Nooit was er een hemel op aarde als aan deze tafel, maar dit mocht niet lang duren. Thans zei Hij hun, Johannes 16:16, dat het nog een kleinen tijd was, en zij Hem niet zien zouden, en wederom een kleinen tijd, en zij zouden Hem zien, hetgeen hiervan ene verklaring is.

Ten eerste. Hij neemt afscheid van deze gemeenschapsoefening. *Ik zal van nu aan niet drinken van deze vrucht des wijnstoks*, dat is: *nu Ik niet meer in de wereld ben*, Johannes 17:11. Ik heb er genoeg van gehad, namelijk van de wereld, en Ik verheug Mij haar te verlaten, Ik ben blijde te denken, dat dit Mijn laatste maaltijd is. Vaarwel aan deze vrucht des wijnstoks, dezen pascha drinkbeker, dezen sacramentelen wijn. Stervende heiligen nemen getroost afscheid van de sacramenten en de andere inzettingen van gemeenschapsoefening, waarvan zij genieten in deze wereld, want de vreugde en de heerlijkheid, waar zij nu ingaan, overtreffen ze allen. Als de zon opgaat, is er geen kaarslicht nodig.

Ten tweede. Hij verzekert hun een gelukkig wederzien. Het is een lang maar geen eeuwig vaarwel, *tot op dien dag, wanneer* Ik *met u dezelve nieuw zal drinken*.

1. Sommigen verstaan dit van de samenkomsten, die Hij met de discipelen had na Zijne opstanding, die de eerste stap was tot Zijne verhoging *in het koninkrijk Zijns Vaders*, en hoewel Hij gedurende deze veertig dagen niet zulk een gestadigen omgang met hen had als tevoren, heeft Hij toch *met hen gegeten en gedronken*, Handelingen 10:41. hetgeen hen bevestigde in hun geloof en hun hart vertroostte, want zij waren er vol van blijdschap over, Lukas 24:41.

2. Anderen verstaan het van de genietingen en de heerlijkheid van den toekomenden staat, die het deel der heiligen zullen zijn in eeuwige gemeenschap met den Heere Jezus, hier voorgesteld door de geneugten van een *maaltijd des wijns*. Dat zal dan zijn in het koninkrijk Zijns Vaders, want Hem zal dan het koninkrijk overgegeven zijn. De wijn der vertroosting, Jeremia 16:7, zal dáár altijd nieuw wezen, nooit verschaald of zuur zoals wijn, die lang bewaard werd, nooit walglijk of onaangenaam, zoals wijn is voor hen, die er veel van gedronken hebben. Christus zelf zal delen in die geneugten, het was de vreugde, die Hem voorgesteld was, waarop Hij het oog had, en waarin al Zijn getrouwe vrienden en volgelingen zullen delen.

Eindelijk. Wij hebben hier het besluiten van de plechtigheid met een lofzang, vers 30. Zij *zongen den lofzang*, of psalm, hetzij de psalmen, die de Joden gewoonlijk aan het einde van den Paasmaaltijd zongen, en die zij *het grote hallel* noemen, dat is Psalm 113 en de vijf daarop volgende, of een nieuwen lofzang, die meer paste bij de gelegenheid, is onzeker. Ik denk veeleer dat het het grote hallel was, want indien het een nieuwe lofzang geweest ware, zou Johannes niet nagelaten hebben dit te vermelden. Het zingen van psalmen is ene Evangelie inzetting. Dat Christus het zingen van den psalm van het einde van den paasmaaltijd tot het einde van des Heeren Avondmaal heeft verschoven, geeft duidelijk te kennen, dat Hij die inzetting in Zijne kerk wilde doen voortduren, zodat zij haar oorsprong niet hebbende in de wet, ook niet met de wet eindigen zou. Het is zeer gepast na het Avondmaal des Heeren, als uitdrukking van onze blijdschap in God door Jezus Christus, en een dankbare erkenning van de grote liefde, waarmee God ons in Hem heeft liefgehad. Het is niet ontijdig, neen, niet ontijdig in tijden van droefheid en lijden, de discipelen waren in droefheid, en Christus ging in tot Zijn lijden, en toch hebben zij tezamen een lofzang kunnen zingen. Onze geestelijke vreugde moet niet gestoord worden door uitwendige beproevingen. Toen dit gedaan was, *gingen zij uit naar den Olijfberg*. Hij wilde niet in het huis blijven om er gevangen genomen te worden, ten einde den heer des huizes niet in moeilijkheden te brengen, ook wilde Hij niet in de stad blijven, ten einde geen tumult of oproer te verwekken, maar Hij trok zich terug op het land in de nabijheid, naar den Olijfberg, dezelfden berg, dien David in zijn ongeluk beklom *opgaande en wenende*, 2 Samuel 15:30. Zij hadden maanlicht voor deze wandeling, want het

Pascha werd altijd gevierd als het volle maan was. Als wij het Avondmaal des Heeren gebruikt hebben, dan is het ons goed ons af te zonderen tot gebed en overdenking, en alleen te wezen met God.

Mattheus 26:31-35

Wij hebben hier Christus' gesprek met Zijne discipelen op den weg, toen zij naar den Olijfberg gingen, waarin wij opmerken:

I. Ene voorzegging van de beproeving, door welke Hij en de discipelen thans heengingen. Hij voorzegt:

1. Een ontzettenden storm, die een verstrooiende uitwerking zal hebben, vers 31. Dat zij allen aan Christus in dezen nacht geërgerd zullen worden, dat is, dat zij door het lijden zo verschrikt en ontroerd zullen zijn, dat zij den moed niet zullen hebben om Hem onder dat lijden te blijven aankleven, maar Hem allen laaghartig zullen verlaten. *Aan mij* dezen nacht: *en emoi en teinukti tautei -vanwege Mij, zelfs vanwege dezen nacht*, aldus zou men dit kunnen lezen, dat is: vanwege hetgeen Mij dezen nacht zal geschieden. In een ure van beproeving en verzoeking zullen er onder de discipelen van Christus ergernissen ontstaan, het kan niet anders of dit zal zo wezen, want zij zijn zwak, en Satan is ijverig aan het werk. God laat ergernissen toe, zelfs zij wier hart oprecht is, kunnen soms door ene ergernis verrast, als overvallen worden. Er zijn verzoekingen en ergernissen, waarvan de uitwerkselen algemeen zijn onder Christus' discipelen: Gij *zult allen geërgerd worden*. Christus had hun zo-even het verraad van Judas ontdekt, maar laat de anderen niet gerust zijn, zich niet veilig achten, hoewel er slechts een verrader zal zijn, zullen zij allen verlaters zijn. Dit zei Hij om hen op te schrikken, opdat zij zouden waken. Wij moeten ons voorbereiden op plotselinge beproevingen, die in een kleine wijle tijds tot het uiterste kunnen komen. Christus en Zijne discipelen hadden wel tezamen in vrede en rust hun avondmaaltijd gebruikt, en toch bleek de nacht, die er op volgde, een nacht van zo grote ergernis te zijn. Hoe snel kan een storm opsteken! Wij weten niet wat een dag, of een nacht, kan opleveren, noch welke grote gebeurtenis in den schoot van een kleinen tijd kan verborgen zijn, Prediker 27:1. Het kruis van Christus is het grote struikelblok voor velen, die voor Zijne discipelen doorgaan zowel het kruis, dat Hij voor ons heeft gedragen, 1 Corinthiërs 1:23, als dat, hetwelk wij te dragen hebben voor Hem, Hoofdstuk 16:24. Dat hierin de Schrift zal vervuld worden: *Ik zal den herder slaan*. Dit is ene aanhaling uit Zacharia 13:7. Hier is dit slaan van den Herder in het lijden van Christus. God doet het zwaard Zijn toorns ontwaken tegen den Zoon zijner liefde, en Hij wordt geslagen. Daarop, het verstrooien der schapen in de vlucht der discipelen. Toen Christus in de handen Zijner vijanden is gevallen, vloden Zijne discipelen, de een hierheen, de ander daarheen, ieder zorgde voor eigen lijfsbehoud, en gelukkig was hij, die het verst van het kruis was.

2. Hij geeft hun het vooruitzicht van weer lieflijk bijeen vergaderd te worden na dien storm, vers 32, *Nadat Ik zal opgestaan zijn, zal Ik u voorgaan. Gij zult Mij wel verlaten, maar Ik zal u niet verlaten, gij zult wèl vallen, maar* Ik *zal er voor zorgen, dat dit vallen geen afval worden zal. Wij zullen elkaar wederzien in Galilea, Ik zal u voorgaan, zoals de herder voor zijne schapen heengaat*. Sommigen maken de laatste woorden van deze profetie tot ene belofte, die hiermede gelijk staat, Zacheria 13:7, *Ik zal Mijne hand tot de kleinen wenden*. Zij kunnen niet anders teruggebracht worden, dan doordat Hij Zijne hand tot hen wendt. De overste Leidsman onzer zaligheid weet Zijne troepen te herzamelen, als zij door hun lafhartigheid in wanorde uit elkaar zijn geraakt.

II. De vermetele waan van Petrus, dat hij bij zijne oprechtheid wel zal volharden, wat er dan ook mocht gebeuren, vers 33. *Al werden zij ook allen aan U geërgerd, ik zal nimmermeer geërgerd worden*. Petrus had een grote mate van zelfvertrouwen, en was bij alle gelegenheden vooraan in het spreken, inzonderheid voor zich zelven. Soms was dit goed voor hem, maar soms heeft het hem zeer slechten dienst bewezen, zoals ook nu. Merk op:

1. Hoe hij zich verbond door ene belofte, dat hij nooit geërgerd zou worden aan Christus, niet slechts dezen nacht niet, maar nooit. Indien deze belofte gedaan was in ootmoedige afhankelijkheid van Christus' genade, dan zou dit een voortreffelijk woord geweest zijn. Voor het Avondmaal des Heeren heeft Christus' woord Zijne discipelen er toe gebracht zich zelven te *onderzoeken* met een: *Ben ik het, Heere?* Want dat is een voorbereidende plicht, na de inzetting leidt Zijne rede er hen toe om zich te *verbinden* tot een nauwgezetten wandel, want dat is de volgende plicht.

2. Hoe hij zich beter gewapend acht tegen verzoeking dan ieder ander, en dit was zijne zwakheid en dwaasheid. *Al werden zij ook allen aan U geërgerd, ik zal nimmermeer geërgerd worden*. Dit was erger dan Hazaels: *Wat! is uw knecht een hond?* Want hij dacht de zaak zo slecht te zijn, dat geen *mens* haar doen zou. Maar Petrus acht het mogelijk, dat *sommigen*, ja, dat *allen* geërgerd zouden kunnen worden, maar dat hij beter dan iemand anders aan die zonde zou ontkomen. Het toont een grote mate van zelfmisleiding om ons zelven of veilig te wanen tegen verzoeking, of vrij van het bederf, dat in alle mensen gevonden wordt. Wij moesten veeleer zeggen: Als het mogelijk is, dat anderen geërgerd kunnen worden, dan is er gevaar voor mij ook. Maar het is iets gans gewoons, dat zij, die al te goede gedachten koesteren van zich zelven, zeer gemakkelijk er toe overgaan om anderen te verdenken, Galaten 6:1.

III. De bijzondere waarschuwing van Christus aan Petrus omtrent hetgeen hij doen zou, vers 34. Hij waande, dat hij beter dan iemand hunner bestand zou zijn tegen de verzoeking, en Christus zegt hem, dat hij er veel minder tegen bestand zijn zal. De waarschuwing wordt ingeleid met een plechtige verzekering: *Voorwaar Ik zeg u, neem er Mijn woord voor, die u beter ken, dan gij uzelven kent*. Hij zegt hem:

1. Dat hij Hem zal verloochenen. Petrus beloofde, dat hij niet aan Hem geërgerd zal worden, dat hij Hem niet za1 verlaten, maar Christus zegt hem, dat hij nog verder zal gaan, dat hij Hem zal verloochenen. Hij, Petrus, zei: *Al zouden het ook alle mensen doen, ik niet*, en hij deed het eerder dan de anderen.

2. Hoe spoedig hij dit doen zou, *dezen nacht*, voor morgen, ja, eer nog de haan kraait. Satans verzoekingen worden vergeleken bij *pijlen*, Efeziërs 6:16, die wonden, eer wij het weten. Gelijk wij niet weten hoe nabij ramp of benauwdheid voor ons is, zo weten wij ook niet hoe na wij er aan toe zijn om te zondigen. Als God ons aan ons zelven overlaat, zijn wij altoos in gevaar.

3. Hoe dikwijls hij dit doen zou, *driemaal*. Hij dacht, dat hij nooit, geen enkele maal, zo iets zou doen: maar Christus zegt hem, dat hij het telkens en nog eens zou doen, want als onze voeten eens beginnen uit te glijden, dan is het moeilijk om weer in een staande houding te komen. Het begin van zonde is, evenals het begin des krakeels, gelijk een, die het water opening geeft.

IV. Petrus' herhaalde verzekering van zijne trouw, vers 35, *Al moest ik ook met U sterven*. Hij veronderstelde, dat de verzoeking sterk zou zijn toen hij zei: Al zouden allen het doen, ik zal het niet doen. Maar hier veronderstelt hij haar nog sterker, als hij er levensgevaar bij denkt: *Al moest ik ook met U sterven*. Hij wist wat hij doen *zou*, veeleer sterven dan Christus verloochenen, dit was de voorwaarde van zijn discipelschap, Lukas 14:26, en hij dacht wat hij zou *willen* -nooit ontrouw worden aan zijn Meester, hoe duur dit hem ook te staan zou komen, en toch bleek het dat hij ontrouw *was*. Het is gemakkelijk om stout en met zorgeloze minachting van den dood te spreken, als hij nog ver is. *Ik wil liever sterven dan zo iets doen*, maar het is niet zo spoedig gedaan als gezegd, als het er op aan gaat komen en de dood zich in zijn eigen kleuren vertoont. De overigen stemden in met hetgeen Petrus zei. *Desgelijks zeiden ook al de discipelen*. Er is in Godvruchtige mensen ene neiging om groot vertrouwen te hebben in hun eigen kracht en standvastigheid. Wij zijn gans gereed om ons zelven instaat te achten om tegen de sterkste verzoekingen te worstelen, den zwaarsten en gevaarlijksten dienst te verrichten, en, om Christus' wil, de grootste beproevingen te verdragen, maar het is, omdat wij ons zelven niet kennen. Diegenen vallen het spoedigst en het diepst, die het meest op zich zelven hebben vertrouwd. Die het meest gerust zijn, zijn het minst veilig. Satan is zeer ijverig in de weer om dezulken te verleiden, zij zijn het minst op hun hoede, en God laat hen aan hen aan hen zelven over om hen te verootmoedigen, 1 Corinthiërs 10:12.

Mattheus 26:36-46

Totnutoe hebben wij de voorbereidingen gezien van Christus' lijden, thans krijgen wij het bloedig tafereel zelf voor ogen. In deze verzen wordt ons Zijne doodsbenauwdheid in den hof beschreven. Dit was het begin der smarten van onzen Heere Jezus. Thans begon het zwaard des Heeren te ontwaken tegen den man, die Zijn metgezel is, en *hoe zou het zich stilhouden, daar de Heere het toch bevel heeft gegeven*. Geruimen tijd hadden de wolken zich reeds saamgepakt, en hadden zij een dreigend aanzien. Enige dagen tevoren had Hij gezegd: *Nu is Mijne ziel ontroerd*, Johannes 12:27. Maar nu was de storm opgestoken. Hij kwam in deze zielsbenauwdheid, eer nog Zijne vijanden Hem benauwden, om aan te tonen dat Hij een vrijwillige offerande was, dat Zijn leven Hem niet afgedwongen was, maar dat Hij het van zich zelven heeft afgelegd, Johannes 10:18. Let op: l. De plaats, waar Hij die ontzettende benauwdheid leed: het was *ene plaats, genaamd Gethsemane*. De naam betekent, *een olijfmolen*, ene olijfpers, gelijk een wijnpers, waarin men olijven treedt, Micha 6:15. En dit was hier de geschikte plaats voor, aan den voet van den Olijfberg. Dáár is onze Heere Jezus ingegaan tot Zijn lijden, dáár heeft het den Heere behaagd Hem te verbrijzelen, zodat uit Hem verse olie zou afvloeien op alle gelovigen, en wij des wortels en der vettigheid deelachtig zouden worden. Dáár heeft Hij de wijnpers van Zijns Vaders toorn getreden, en haar alleen getreden.

II. Het gezelschap, dat bij Hem was, toen Hij zich in deze zielsbenauwdheid bevond.

1. Hij nam al de discipelen met zich naar den hof, behalve Judas, die toen aan iets anders bezig was. Hoewel het laat in den avond was, omtrent den tijd van zich ter ruste te begeven, bleven zij toch bij Hem, en deden die wandeling bij maanlicht met Hem, gelijk Elisa, die, toen hem gezegd werd dat zijn meester weldra van zijn hoofd weggenomen zou worden, verklaarde dat hij hem niet zou verlaten, en zo hebben ook dezen het Lam gevolgd, waar het ook heenging.

2. Slechts Petrus, Jakobus en Johannes nam Hij mede naar dien hoek van den hof, waar Hij die zielsbenauwdheid leed. De overigen liet Hij op een afstand, wellicht aan de deur van den hof, met dit bevel: *Zit hier neer totdat Ik heenga, en aldaar zal gebeden hebben*, gelijk het bevel van Abraham aan zijne jongens: *Blijft gij hier, en ik en de jongen zullen heengaan tot daar, en als wij aangebeden zullen hebben, zullen* wij *tot u wederkeren*. Christus ging daar alleen om te bidden, hoewel Hij zo-even nog met Zijne discipelen had gebeden, Johannes 17:1. Ons bidden met ons gezin moet ons niet een reden zijn om niet ook in het verborgen te bidden. Hij beval hun om dáár neer te zitten. Wij moeten ons wachten van diegenen te storen of te hinderen, die zich terugtrekken om in het verborgen gemeenschap te oefenen met God. Hij nam deze drie met zich, omdat zij de getuigen waren geweest van Zijne verheerlijking op den berg, Hoofdstuk 17:1, 2, en dit hen toebereid had om nu de getuigen te zijn van Zijne zielsbenauwdheid. Diegenen zijn het best toebereid om met Christus te lijden, die door het geloof Zijne heerlijkheid hebben gezien en met de verheerlijkte heiligen op den heiligen berg hebben gesproken. Indien wij met Christus lijden, wij zullen ook met Hem heersen, en indien wij hopen met Hem te heersen, waarom zouden wij dan niet verwachten met Hem te lijden?

III. De benauwdheid zelf. *Hij begon droevig en zeer beangst te worden*. Het wordt *een zware strijd* genoemd, Lukas 22:24. Het was geen lichamelijke pijn of kwelling, er was niets dat Hem lichamelijk hinderde, maar wat het ook geweest zij, het was inwendig, Hij ontroerde zich zelven,

Johannes 11:33. De woorden, die hier gebruikt zijn, zijn zeer sterk, Hij begon *lupeisthai kai adêmonein. -bedroefd te worden en in ontsteltenis.* Het laatste woord duidt ene droefheid aan, waardoor men ongeschikt wordt voor gezelschap en er ook niet naar verlangt. Het was of een loden gewicht op Zijne ziel drukte. Geneeskundigen gebruiken een woord, dat hier na aan verwant is. om de ongesteldheid aan te duiden van iemand, die een aanval van koorts heeft. Nu werd het woord vervuld van Psalm 22:15, *Ik ben uitgestort als water, mijn hart is als was, het is gesmolten*, en al die plaatsen in de Psalmen, waar David klaagt over de droefheid zijner ziel, Psalm 18:5-6, 42:8, 55:5-6, 69:2-4, 88:4, 116:3, en - Jona's klage, Jona 2:5, 6. Maar wat was de oorzaak van dit alles? Wat heeft Hem in dien toestand van zielsbenauwdheid gebracht? Waarom buigt Gij U neer, o gezegende Jezus, en waarom zijt Gij onrustig? Het was voorzeker geen wanhoop, geen mistrouwen van Zijn Vader, en nog veel minder innerlijke strijd of worsteling. Gelijk de Vader Hem liefhad, omdat Hij Zijn leven gaf voor de schapen, zo was Hij ook gans en al onderworpen aan den wil des Vaders. Maar:

1. Hij begaf zich in een strijd met de machten der duisternis. Dit geeft Hij te kennen, Lukas 22:53, *Dit is uwe ure, en de macht der duisternis*, en even tevoren sprak Hij daarvan, Johannes 14:30, 31, *De overste dezer wereld komt. Ik zie hoe hij zijne strijdkrachten bijeen trekt, en zich tot een algemenen aanval bereidt, maar hij heeft aan Mij niets, geen garnizoen in zijn belang, niemand, die in het geheim gemeenschap met hem onderhoudt, en daarom zullen zijne pogingen, hoe heftig ook, vruchteloos blijven. Maar gelijkerwijs Mij de Vader geboden heeft, alzo doe Ik. Hoe dit zij, Ik moet met hem worstelen, de strijd moet behoorlijk gestreden worden, en daarom: staat op, laat ons van hier gaan, laat ons ons heen spoeden naar het slagveld, en den vijand ontmoeten*. Nu heeft het gevecht plaats tussen Michael en den draak, man tegen man, nu is het oordeel dezer wereld. De grote zaak moet nu beslecht, de beslissende veldslag geleverd worden, waarin de overste dezer wereld verslagen en buiten geworpen zal worden, Johannes 12:31. Als Christus heil werkt, wordt Hij voorgesteld als een kampioen, die te velde trekt, Jesaja 59:16-18. Nu richt de Slang haar verwoedsten aanval op het Zaad der vrouw, en richt haar angel, den angel des doods, op Zijn hart-en de wonde is dodelijk.

2. Thans droeg Hij de ongerechtigheden, die de Vader op Hem gelegd had, en door Zijne droefheid en ontsteltenis schikte Hij zich tot Zijn werk. Het lijden, dat Hij tegemoet ging, was om onze zonden, die allen zijn op Hem gelegd, en Hij wist het. Gelijk wij bedroefd moeten zijn om onze bijzondere zonden, zo was Hij bedroefd om de zonden van ons allen. In het dal van Josafat, waar Christus nu was, vergaderde God alle natiën, en richtte ze in Zijn Zoon, Joël 3:2, 12. Hij kende de boosheid der zonden, die op Hem gelegd waren, hoe tergend zij zijn voor God, hoe verderf aanbrengend voor den mens, en deze allen ordentelijk voor Hem gesteld zijnde, was Hij bedroefd en zeer beangst. Nu was het, dat *de ongerechtigheden Hem aangegrepen hebben* zodat Hij *niet heeft kunnen zien*, gelijk van Hem voorzegd is in Psalm 40:13. 3. Hij had een volkomen en helder vooruitzicht van al het lijden, dat Hem te wachten stond. Hij voorzag het verraad van Judas, de onvriendelijkheid van Petrus, de boosaardigheid der Joden en hun lage ondankbaarheid. Hij wist, dat Hij binnen weinige uren gegeseld zou worden, bespogen, met doornen gekroond, aan het kruis genageld. Het was de dood in zijn schrikkelijksten vorm, die Hem in het aangezicht blikte, en dit maakte Hem droevig, inzonderheid omdat hij de bezoldiging was van onze zonde, waaraan Hij op zich genomen had te voldoen. Het is waar, de martelaars, die om Christus' wil geleden hebben, hebben de grootste pijniging verduurd en den schrikkelijksten dood ondergaan, zonder dat zij aldus droevig en zeer

beangst waren. Zij hebben hun gevangenis hun lieflijken boomgaard genoemd, en een bed van vlammen een bed van rozen, maar:

a. Aan Christus was toen de vertroosting ontzegd, die zij mochten smaken, dat is: Hij heeft zelf haar zich ontzegd, Zijne ziel weigerde vertroost te worden, niet uit hartstocht of toorn, maar in gerechtigheid voor hetgeen Hij op zich genomen had. Hun blijmoedigheid onder het kruis waren zij verschuldigd aan de gunst van God, die, voor het ogenblik, van den Heere. Jezus was afgewend.

b. Zijn lijden was van een anderen aard dan het hun. Als Paulus tot een drankoffer geofferd wordt over de offerande en bediening van het geloof der heiligen, zo verblijdt hij zich met hen allen, maar als zondoffer geofferd te worden, verzoening te doen voor de zonde, dat is nog gans wat anders. Over het kruis der heiligen is een zegen uitgesproken, die hen in staat stelt er zich onder te verblijden, Hoofdstuk 5:10, 12, maar aan Christus' kruis was een vloek verbonden, die er Hem droevig en zeer beangst onder deed worden. En Zijne droefheid onder het kruis was de grond hunner blijdschap er onder.

IV. Zijne klacht over die droefheid en angst. Zich onder de macht bevindende van Zijn lijden, gaat Hij tot Zijne discipelen, vers 38, en :

1. Maakt hen bekend met Zijn toestand.

Mijne ziel is geheel bedroefd tot den dood toe. Het geeft ietwat verlichting aan een ontroerd gemoed, om aan een vriend zijn leed te klagen, zijn hart voor hem uit te storten. Christus zegt hun hier:

a. Waar te zetel was van Zijne droefheid, het was Zijne ziel, die nu in benauwdheid verkeerde. Dit bewijst, dat Christus een wezenlijke menselijke ziel had, want Hij leed niet slechts in Zijn lichaam, maar in Zijne ziel. Wij hadden gezondigd tegen ons lichaam en tegen onze ziel, beiden hebben wij gebruikt in dienst der zonde, en beiden zijn er door geschaad, en daarom heeft Christus geleden in Zijne ziel, zowel als in Zijn lichaam.

b. Wat de mate was Zijner droefheid. Hij was *geheel bedroefd - periludes -van alle zijden door droefheid omgeven*. Het was droefheid in de hoogste mate, tot den dood toe. Het was een dodelijke smart, ene smart, die geen sterflijke mens kon dragen en blijven leven. Hij was op het punt van te sterven van droefheid, het waren smarten des doods.

c. Den duur er van, zij zal wezen tot den dood toe.

Mijn ziel zal bedroefd zijn, zolang zij in het lichaam is, Ik zie geen anderen uitweg dan den dood. Nu *begon* Hij bedroefd te worden, en die droefheid hield niet op voor Hij zei: *Het is volbracht*, die droefheid, welke begon in den hof is nu ten einde. Het werd van Christus geprofeteerd, dat Hij een *Man van smarten* zou zijn, Jesaja 53:3. Dat is Hij altijd geweest, nooit lezen wij dat Hij gelachen heeft, maar al Zijne droefheid totnutoe was niets, vergeleken bij deze droefheid.

2. Hij vraagt om hun gezelschap, hun bijzijn, *Blijft hier en waakt met Mij*. Voorzeker was Hij wèl ontbloot van hulp, als Hij om de hun vraagt, daar zij, gelijk Hij wist, ellendige vertroosters zullen zijn, maar hiermede heeft Hij ons willen leren welk ene weldaad er is in de gemeenschap der heiligen. Het is goed om den bijstand onzer broederen te hebben, en dus ook goed om dien bijstand te zoeken, als wij ons in een toestand van zielsbenauwdheid bevinden, want *twee zijn beter dan een*. Wat Hij tot hen zei, zegt Hij tot allen: Waakt, Markus 13:37. Waakt niet slechts om uit te zien naar Zijne wederkomst, maar waakt met Hem, in en onder uw werk, zodat gij ten allen tijde wakende wordt bevonden.

V. Wat er voorviel tussen Hem en Zijn Vader, toen Hij in deze zielsbenauwdheid was.

In zwaren strijd zijnde, bad Hij. Het gebed is nooit ontijdig, maar het is zeer bijzonder tijdig in strijd en benauwdheid. Merk op:

1. De plaats, waar Hij bad. *Een weinig voortgegaan zijnde*, Hij ging een weinig van hen weg, opdat de Schrift zou vervuld worden: *Ik heb de wijnpers alleen getreden*. Hij trok zich terug om te bidden, een ontroerde ziel bevindt zich het best als zij alleen is met God, die de stamelende woorden verstaat, het zuchten en kermen. Calvijns godvruchtige opmerking hierover, is wel waardig om afgeschreven te worden: *Het is nuttig om in de afzondering te bidden, want dan zal de gelovige ziel zich met meer vrijheid blootleggen, en met groter eenvoudigheid haar smekingen opzenden, haar zuchten en haar zorgen, haar vrees en haar hoop en haar blijdschap uitstorten voor haren God*. Christus heeft ons hierin geleerd, dat het verborgen gebed ook in stilte moet geschieden. Sommigen zijn echter van mening, dat zelfs de discipelen, die Hij aan de deur van den hof had gelaten, Hem gehoord hebben, want er wordt gezegd, in Hebreeën 5:7, dat het *sterke roepingen* waren.

2. Zijne houding in het gebed: *Hij viel op Zijn aangezicht*. Dit neerliggen op het aangezicht duidt de zielsbenauwdheid aan, waarin Hij zich bevond, en Zijn uiterste droefheid. In zijn grote smart viel Job op de aarde, en zeer grote smart en benauwdheid wordt uitgedrukt door het zich wentelen in het stof, Micha 1:10. Ook Zijn ootmoed in het gebed wordt er door aangeduid. Deze houding was ene uitdrukking van Zijn *eulabeia* -Zijne *eerbiedige vreze*, (waarvan gesproken wordt in Hebreeën 5:7), waarmee Hij deze gebeden heeft opgezonden. En het was *in de dagen Zijns vlezes*, in Zijn staat van vernedering, waartoe Hij zich hierdoor geschikt heeft.

3. Het gebed zelf, waarin wij drie dingen kunnen opmerken.

a. Den titel, dien Hij aan God geeft: *Mijn Vader*. Zwaar en dicht als de wolk was, kon Hij er toch doorheen zien op God als Vader. Wanneer wij ook spreken tot God, altijd moeten wij Hem beschouwen als Vader, als onzen Vader, en zeer bijzonder troostrijk is het om dit te doen als wij in zielsbenauwdheid zijn. Het is een lieflijke snaar om te tokkelen in zulk een tijd: *Mijn Vader*. Waar zal het kind anders heengaan, als het bedroefd is, dan tot zijn vader?

b. De gunst, waarom Hij vraagt: *Indien het mogelijk is, laat dezen drinkbeker van Mij voorbijgaan*. Hij noemt Zijn lijden een *drinkbeker*, gene rivier, gene zee, maar een beker, waarvan wij spoedig den bodem zullen zien. Als wij in smart en moeite zijn, dan moeten wij ze van de lichtste zijde beschouwen en ze niet verzwaard voorstellen. Zijn lijden kon een *beker* genoemd worden,

omdat het Hem was toebedeeld, zoals aan een maaltijd voor ieder aanzittend persoon een beker gezet wordt. Hij vraagt, dat die drinkbeker van Hem voorbij moge gaan, dat is: dat Hij het nu nabij zijnde lijden zou vermijden, of, dat het tenminste verkort mocht worden. Dit geeft niets meer te kennen, dan dat Hij wezenlijk en waarlijk mens was, en als mens kon Hij niet anders dan een weerzin hebben tegen pijn en lijden. Het is de eerste en eenvoudige daad van des mensen wil-terug te deinzen van hetgeen ons smartelijk is, het te willen voorkomen of uit den weg ruimen. De wet van het zelfbehoud is ingeschapen in de onschuldige natuur van den mens, en heerst er, totdat zij overheerst wordt door een andere wet, daarom heeft Christus dien weerzin van lijden in zich toegelaten en er uitdrukking aan gegeven, om te tonen, dat Hij *genomen is uit de mensen*, Hebreeën 5:1, aangedaan was door *medelijden met onze zwakheden*, Hebreeën 4:15, en *verzocht is geweest, gelijk als wij, doch zonder zonde*. Het gebed des geloofs tegen ene beproeving kan zeer goed samengaan met de lijdzaamheid der hope onder beproeving. Toen David gezegd had: *Ik ben verstomd, ik heb mijn mond niet opengedaan, want Gij hebt het gedaan*, liet hij er terstond op volgen: *Neem Uwe plage van mij*, Psalm 39:10-11. Doch let op het voorbehoud: *Indien het mogelijk is*. Indien God verheerlijkt, de mens verlost, en het doel Zijner onderneming bereikt kan worden, zonder dat Hij dien bitteren drinkbeker drinkt, dan begeert Hij er van verontschuldigd te worden, maar anders niet. Wat wij niet kunnen doen om het grote doel, dat wij ons hebben voorgesteld, te bereiken, moeten wij als iets onmogelijks beschouwen. Zo heeft Christus gedaan. Wij kunnen doen, wat wij *wettig* kunnen doen. Wij *mogen* niet slechts niets doen tegen de waarheid, wij *kunnen* niets tegen haar doen.

c. Zijn algehele onderwerping aan, en Zijne berusting in, den wil van God: *doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt*. Niet dat de menselijke wil van Christus tegenstrijdig was *met*, of afkerig *van* den Goddelijken wil, hij was er alleen in de eerste daad verschillend van, maar in de tweede daad van den wil, als hij vergelijkt en kiest, onderwerpt hij er zich aan, en dat wel vrijwillig. Hoewel onze Heere Jezus een levendig besef had van het uiterst-bittere van het lijden, dat Hij ondergaan moest, was Hij toch volkomen gewillig en bereid, om er zich ter onzer verlossing en zaligheid aan te onderwerpen, Hij heeft zich zelven opgeofferd en zich voor ons overgegeven. De reden waarom Christus zich onderworpen heeft aan Zijn lijden, was de wil Zijns Vaders: *gelijk Gij wilt*, vers 39. Hij grondt Zijne gewilligheid op den wil des Vaders. Hij deed wat Hij deed, en deed het met blijmoedigheid, *omdat* het de wil van God was, Psalm 40:9. Hierop had Hij dikwijls gewezen, als op hetgeen Hem bij Zijne onderneming gesteund heeft: *Dit is de wil des Vaders*, Johannes 6:39, 40. Dit zocht Hij, Johannes 5:30, het was Zijne spijs en drank, om hem te doen, Johannes 4:34. In gelijkvormigheid met dit voorbeeld van Christus moeten wij den bitteren drinkbeker drinken, dien God ons in handen geeft, al is hij ook nog zo bitter, hoewel de natuur zich verzet, zal de genade zich toch onderwerpen. Wij hebben de gezindheid van Christus, als onze wil in alles ineenvloeit met den wil van God, al gaat dit ook nog zo in tegen vlees en bloed. *De wil des Heeren geschiede*, Handelingen 21:14.

4. De herhaling der bede. *Wederom ten tweeden male heengaande, bad Hij*, vers 42, en nog eens ten derden male, vers 44, en steeds met gelijk doel, alleen maar, gelijk dit hier verhaald wordt, heeft Hij, toen Hij voor de tweede en derde maal bad, niet uitdrukkelijk gevraagd, dat de drinkbeker van Hem voorbij mocht gaan, gelijk Hij dit de eerste maal gevraagd had. Hoewel wij God mogen bidden ene beproeving te voorkomen of weg te nemen, moet toch onze voornaamste begeerte zijn, en die waarop wij het meest aandringen, dat Hij ons genade zal geven om de beproeving te dragen op ene wijze, die Hem verheerlijkt. Er moet ons meer aan gelegen zijn, dat onze moeite en

wederwaardigheden aan ons geheiligd zullen worden, en ons hart er stil en tevreden onder zijn zal, dan dat zij ons afgenomen zullen worden. *Hij bad, zeggende: Uw wil geschiede*. Bidden is het offeren niet slechts van onze begeerten, maar ook van onze onderworpenheid aan God. Het is een Gode welbehaaglijk gebed, als wij onder benauwdheid ons aan God overgeven, ons zelven, evenals onzen weg en ons werk, *Uw wil geschiede*. De derde maal zei Hij dezelfde woorden-*ton auton logon*, hetzelfde woord, dat is: dezelfde zaak. Hij sprak met dezelfde strekking, tot hetzelfde doel. Wij hebben reden te denken, dat dit niet alles was, wat Hij gezegd heeft, want naar vers 40 te oordelen moet Hij *een uur* in deze zielsbenauwdheid en gebed hebben doorgebracht, maar *wat* Hij nu ook meer gezegd moge hebben, het was toch in dezelfden geest, met dezelfde strekking, het naderend lijden afbiddende, maar er zich toch in onderwerpende aan Gods wil. Maar welk een antwoord ontving Hij op dit gebed? Tevergeefs heeft Hij het voorzeker niet opgezonden, Hij, die Hem *altijd* hoorde, heeft Hem *nu* niet afgewezen. Het is waar, de drinkbeker is Hem niet voorbijgegaan, want Hij nam die bede terug en heeft er niet op aangedrongen, maar Zijne smeking bleef toch niet onbeantwoord, want:

a. Hij werd versterkt met kracht in Zijne ziel, Psalm 138:3, en dat was wezenlijke gebedsverhoring, Lukas 22:43.

b. Hij werd verlost van hetgeen Hij vreesde, namelijk dat Hij door ongeduld of wantrouwen Zijn Vader zou onteren, en aldus zich zelven onbekwaam zou maken om Zijne onderneming te volvoeren, Hebreeën 5:7. Als antwoord op dit gebed heeft God er in voorzien, dat Hij niet faalde of mismoedig werd.

VI. Wat er toen voorviel tussen Hem en Zijne drie discipelen, en hier kunnen wij opmerken:

1. De fout, waaraan zij zich schuldig maakten, namelijk dat zij, toen Hij in doodsbenauwdheid was, bedroefd tot den dood toe, worstelende en biddende, terwijl Hem het bloedig zweet werd afgeperst, daar zo weinig in gedeeld hebben, dat zij niet eens wakker konden blijven. Hij komt, en vindt hen slapende, vers 40. Het vreemde, buitengewone, van de zaak had hun geest moeten opwekken, om zich "daarhenen te wenden, en dat grote gezicht te zien" -het braambos brandende en toch niet wordende verteerd. En nog veel meer had hun liefde voor hun Meester en hun bekommernis om Hem hen moeten dringen, om Hem meer van nabij en met zorg gade te slaan, maar toch waren zij zo dof en loom, dat zij hun ogen niet open konden houden. Wat zou er van ons geworden zijn, indien Christus toen even slaperig ware geweest als Zijne discipelen? Wel onzer, dat ons heil berust bij Enen, die *noch sluimert, noch slaapt*. Christus vroeg hun om met Hem te waken, alsof Hij enigerlei hulp of bijstand van hen verwachtte, en toch sliepen zij. Voorzeker! dit was wel uitermate onvriendelijk. Toen David op dezen Olijfberg geweend heeft, hebben al zijne volgelingen met hem geweend, 2 Samuel 15:30, maar toen de Zone David's aldaar in tranen was, hebben Zijne volgelingen allen geslapen. Zijne vijanden, die op de loer voor Hem waren, waren wakker genoeg, Markus 14:43, maar Zijne discipelen, die met Hem behoorden te waken, sliepen. Heere, wat is de mens! Wat zijn de besten der mensen, als God hen aan hen zelven overlaat! Zorgeloosheid en vleselijke gerustheid zijn, inzonderheid als Christus in doodsbenauwdheid is, grote gebreken in iedereen, maar wel zeer bijzonder in hen, die belijden in innige, nauwe betrekking tot Hem te staan. De kerk van Christus, die Zijn lichaam is, is dikwijls in grote benauwdheid, in strijd van buiten en vrees van binnen, en zullen wij dan slapen, gelijk Gallio, die zich geen van deze dingen aantrok, of gelijk zij, die zich niet bekommeren over de verbreking Jozefs? Amos 6:6.

2. Christus' gunst over hen, in weerwil hiervan. Mensen, die smart hebben en in kommer zijn, gedragen zich dikwijls gemelijk jegens hen, die hen omringen, en trekken het zich zeer aan indien zij ook maar schijnen hen te veronachtzamen, maar Christus is ook in Zijne doodsbenauwdheid even zachtmoedig als altijd, en is even geduldig jegens zijne volgers, als lijdzaam tegenover Zijn Vader. Hij is niet geneigd tot kwalijk nemen. Toen Christus' discipelen Hem deze onachtzaamheid betoonden, kwam Hij tot hen, alsof Hij verwachtte door hen vertroost te worden, en indien zij Hem indachtig hadden gemaakt aan hetgeen zij van Hem gehoord hadden betreffende Zijne opstanding en heerlijkheid, dan zou dit wellicht ene hulp voor Hem geweest zijn. In stede hiervan, doen zij droefenis tot Zijne smart. En toch kwam Hij tot hen, meer zorgzaam voor hen dan zij het voor zich zelven waren. Hij kwam tot hen, om naar hen te zien, want die Hem gegeven waren, gingen Hem ter harte, waren Hem in leven en in sterven op het hart gebonden. Hij gaf hun een zachte berisping, want die Hij liefheeft, bestraft Hij. Hij richtte die berisping tot Petrus, die gewoon was voor hen te *spreken*, laat hem dan nu voor hen *horen*. De bestraffing was vertederd: *Kunt gij dan niet een uur met Mij waken?* Hij spreekt als iemand, die verbaasd is hen zo versuft en verstompt te zien. Elk woord, als men er over nadenkt, toont hoe ergerlijk de zaak was. Bedenk: Wie *zij* waren, *Kunt gij niet waken -gij, Mijne discipelen en volgelingen? Geen wonder, dat anderen Mij veronachtzamen, dat het land zit en stil is*, Zacheria 1:11, *maar van u had ik betere dingen verwacht*. Wie *Hij* was. *Kunt gij niet waken met Mij. Indien iemand van u ziek was en in benauwdheid, dan zou het zeer onvriendelijk zijn om niet bij hem te waken, maar het is oneerbiedig om niet te waken met uwen Meester, die zolang tot uw welzijn over u gewaakt heeft, u heeft geleid en gevoed, u heeft onderwezen en verdragen, en beloont gij Hem op zulk ene wijze*? Hij is van Zijn slaap ontwaakt, om hen te helpen, toen zij in benauwdheid waren, Hoofdstuk 8:26, en konden zij niet wakker blijven, om Hem tenminste hun goeden wil te betonen, inzonderheid als zij bedachten, dat Hij *voor hen*, om hunnentwil, leed, om hunnentwil in doodsbenauwdheid was? Hoe klein ene zaak het was, die Hij van hen verwachtte-alleen maar om *met Hem te waken*. Zij dachten, dat zij, indien Hij hun een grote zaak had bevolen, hun had bevolen om met Hem in doodsbenauwdheid te zijn, of met Hem te sterven, dit zouden hebben kunnen doen, en toch konden zij het niet, als hij slechts van hen verlangde om met Hem te waken, 2 Koningen 5:13. Voor hoe kort een tijd het slechts was, dat Hij dit verwachtte-slechts *een* uur. Zij werden niet, gelijk de profeet, Jesaja 21:8, ganse nachten op hun hoede gezet, maar slechts *een uur*. Soms was Hij den gansen nacht overgebleven in het gebed tot God, maar toen heeft Hij niet verwacht dat Zijne discipelen met Hem zouden waken, slechts nu, nu Hij slechts een uur doorbracht in het gebed. Hij gaf hun goeden raad: *Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt*, vers 41. Er was ene ure der verzoeking, die nabij kwam, zeer nabij. De smarten van Christus waren voor Zijne volgelingen verzoekingen tot ongeloof en wantrouwen in Hem, verzoekingen om Hem te verloochenen en te verlaten, en alle betrekkingen tot Hem op te geven. Er was gevaar, dat zij in deze verzoeking zouden komen, zoals in een valstrik, dat zij er in onderhandeling mede zouden treden, er goede gedachten van zouden koesteren, onder den invloed er van zouden geraken, hetgeen de eerste stap is om er door te worden overwonnen. Daarom vermaant Hij hen te waken en te bidden, *waakt met Mij, en bidt met Mij*. Terwijl zij sliepen, verloren zij het voorrecht en de weldaad van met Christus verenigd te zijn in het gebed. *Waakt zelven, en bidt zelven Waakt en bidt tegen deze tegenwoordige verzoeking van slaperigheid en gerustheid, bidt, dat gij moogt waken, vraagt aan God dat Hij door Zijne genade u wakker houde, nu dit zo nodig is*. Als wij slaperig zijn in de aanbidding Gods, dan moeten wij bidden wat een goed Christen eens gebeden heeft: *De Heere verlosse mij van dezen slaapduivel!* Heere, *maak mij levend door Uwe wegen*. Of wel: *Waakt en bidt tegen de verdere verzoeking, waardoor gij kunt aangevallen worden*,

waakt en bidt, opdat *deze zonde niet de deur opene voor vele andere*. Als wij bevinden dat wij in verzoeking komen, dan is het ons zeer nodig te waken en te bidden.

d. Met grote vriendelijkheid verontschuldigde Hij hen: *De geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak*. Wij lezen niet, dat zij een enkel woord ter hunner verontschuldiging hebben aangevoerd-de bewustheid hunner zwakheid sloot hun den mond, -maar Hij had een vriendelijk, medelijdend woord voor hen en ten hunnen behoeve, want het is Zijn ambt om Voorspraak te zijn. Hierin geeft Hij ons een voorbeeld van die liefde, die *menigte van zonden bedekt*. Hij wist wat maaksel zij waren, Hij heeft hen niet scherp berispt, gedachtig zijnde dat zij slechts vlees waren, en *het vlees is zwak, al is ook de geest gewillig*, Psalm 78:38, 39. Christus' discipelen hebben, zolang zij in deze wereld zijn, een lichaam, zowel als ene ziel, en een beginsel van inwonend bederf, zowel als van heersende genade, gelijk Jakob en Ezau in dezelfden moederschoot, Kanaänieten en Israëlieten in hetzelfde land, Galaten 5:17, 24. Het is de smart en de last der discipelen van Christus, dat hun lichaam geen gelijken tred kan houden met hun ziel in werken van Godsvrucht, maar dat het hun zo menigmaal een beletsel is, en dat, als de geest vrij is, gezind en geneigd om het goede te doen, het vlees daarvan afkerig is. Dit is het wat Paulus betreurt: *Ik dien wel met het gemoed de wet Gods, maar met het vlees de wet der zonde*, Romeinen 7:26. Onze onmacht in den dienst van God is de grote ongerechtigheid en ontrouw van onze natuur, en zij komt voort uit die treurige overblijfselen van het bederf, die de voortdurende last en het verdriet uitmaken van Gods volk. Maar het is onze troost dat onze Meester dit genadiglijk in aanmerking neemt en de gewilligheid van den geest aanneemt, terwijl Hij met de zwakheid van ons vlees medelijden heeft en haar vergeeft, want wij zijn onder de genade en niet onder de wet. Hoewel zij dof en slaperig bleven, heeft Hij er hen niet verder om bestraft, want hoewel wij dagelijks zondigen, zal Hij toch niet altoos twisten. Toen Hij ten tweeden male tot hen kwam, bevinden wij niet, dat Hij iets tot hen zei, vers 43, Hij vond hen wederom slapende. Men zou gedacht hebben, dat, wat Hij tot hen gezegd had, genoeg was om hen wakker te houden, maar het is moeilijk om zich aan den geest des slaaps te ontworstelen. Als vleselijke gerustheid eens de overhand heeft, is zij niet gemakkelijk af te schudden. *Hun ogen waren bezwaard*, hetgeen aanduidt, dat zij er tegen geworsteld hebben zoveel zij konden, maar er door overmeesterd waren, gelijk de bruid in het Hooglied: *Ik sliep, maar mijn hart waakte*, Hooglied 5:2, en daarom beschouwt hun Meester hen met mededogen. Toen Hij voor de derde maal tot hen kwam, liet Hij hen om opgeschrikt te worden door het naderend gevaar, vers 45, 46. *Slaapt nu voort, en rust*. Dit is ironisch gesproken: *Slaapt nu, indien gij kunt, slaapt, zo gij durft, Ik zou u niet storen, indien Judas en zijne bende het niet deden*. Zie hier, hoe Christus handelt met hen, die zich door gerustheid laten beheersen, en er niet uit opgewekt willen worden. *Ten eerste*. Soms geeft Hij hen over in de macht er van, *slaapt nu voort*. Die wil slapen, dat hij nog slape. De vloek van den geestelijken slaap is de rechtvaardige straf voor die zonde, Romeinen 11:8, Hosea 4:17.

Ten tweede. Menigmaal zendt Hij een opschrikkend oordeel, om diegenen te doen ontwaken, bij wie het woord dit niet teweeg kon brengen, en zij, die door rede of bewijsvoering niet verschrikt willen worden, moeten dan maar verschrikt worden door zwaarden en stokken, veeleer dan hen te laten omkomen in hun gerustheid. Hen, die niet willen geloven, moet men laten voelen. Wat betreft de discipelen:

1. Hun Meester gaf hun kennis van het dichte naderen Zijner vijanden, die waarschijnlijk thans al binnen het gezicht en het gehoor waren, want zij kwamen met lantaarns en fakkelen, en hebben waarschijnlijk ook veel gedruis gemaakt. *De Zoon des mensen wordt overgeleverd in de handen*

der zondaren. En wederom: *hij is nabij, die Mij verraadt*. Christus' lijden was gene verrassing voor Hem, het kwam niet onverwacht, Hij wist wat en wanneer Hij moest lijden. Op dit ogenblik was het uiterste van Zijne zielsbenauwdheid tamelijk wel voorbij, of, tenminste afgeleid, terwijl Hij met onverschrokken moed zich tot die tweede ontmoeting begeeft, als een kampioen tot den strijd.

2. Hij zei hun op te staan en heen te gaan, niet: *Staat op, en laat ons vluchten voor het gevaar*, maar: *Staat op, en laat ons het tegemoet gaan*. Eer Hij had gebeden, vreesde Hij voor Zijn lijden, maar nu had Hij gene vrees. Maar:

3. Hij wijst hen op hun dwaasheid, door den tijd te verslapen, dien zij hadden moeten doorbrengen in voorbereiding. Nu vond de gebeurtenis hen onvoorbereid, en was dus ene verschrikking voor hen.

Mattheus 26:47-56

Hier wordt ons verhaald, hoe de gezegende Jezus gegrepen en gevangen werd genomen. Dit volgde onmiddellijk op Zijne zielsbenauwdheid, *als Hij nog sprak*, want van het begin van Zijn lijden tot aan het einde had Hij geen enkel ogenblik van verademing, *de afgrond riep tot den afgrond*. Totnutoe was Zijne ontroering inwendig geweest, thans verandert het toneel, en komen de Filistijnen over U, o gezegende Simson. *De adem onzer neuzen, de Gezalfde des Heeren, is gevangen in hun groeven*. Klaagliederen 4:20. Betreffende de gevangenneming van den Heere Jezus valt op te merken:

I. Wie de personen waren, die hiervoor gebruikt werden.

1. Judas, een der twaalven, was aan het hoofd van deze schandelijke wacht, *hij was de leidsman dergenen, die Jezus vingen*, Handelingen 1:16. Zonder zijne hulp zouden zij Hem in Zijne afzondering niet hebben kunnen vinden. Ziet en verwondert u, de eerste, die met Zijne vijanden verschijnt, is een Zijner eigen discipelen, die een paar uren tevoren brood met Hem had gegeten!

2. Met hem was een grote schare, opdat de Schrift zou vervuld worden: *O Heere! hoe zijn mijne tegenpartijen vermenigvuldigd!* Psalm 3:2. Deze schare bestond ten dele uit ene afdeling van de garde, die door den Romeinsen gouverneur in den toren van Antonia geposteerd was. Dezen waren heidenen, *zondaren*, zoals Christus hen noemde, vers 45. De overigen waren de dienaren en beambten van den hogepriester, en dezen waren Joden. Zij, die onder elkaar onenig waren, stemden samen tegen Christus.

II. Hoe zij gewapend waren:

1. Van welke wapenen zij zich hadden voorzien. Zij kwamen *met zwaarden en stokken*. De Romeinse soldaten hadden ongetwijfeld zwaarden, de dienaren van de priesters, diegenen van hen die gene zwaarden hadden, brachten stokken of knuppels. Hun woede voorzag hen van wapenen. Het waren geen geregelde troepen, maar een saamgeraapte hoop. Maar waartoe al die beweging? Al waren zij tienmaal zo talrijk geweest, zouden zij zich niet van Hem meester hebben kunnen maken, indien Hij zich niet had overgegeven. Maar Zijne ure gekomen zijnde om zich over te geven,

was dit ganse machtsbetoon overbodig. Als een slachter naar de weide gaat om een lam ter slachting te nemen, brengt hij dan soldaten op de been, en komt hij gewapend? Neen, dat heeft hij niet nodig, toch wordt nu die ganse macht op de been gebracht, om het Lam Gods te grijpen.

2. De volmacht, waarmee zij gewapend waren. Zij waren *gezonden van de overpriesters en ouderlingen des volks*. Dezen hadden die gewapende menigte op deze boodschap uitgezonden. Hij werd gevangen genomen op ene volmacht van het grote sanhedrin, als een persoon, die hun aanstotelijk was. Pilatus, de Romeinse landvoogd, had hun gene volmacht gegeven om naar Hem te zoeken, hij was niet naijverig op Hem, neen, het waren mannen, die voorgaven Godsdienstig te zijn, voorgangers in kerkelijke aangelegenheden, die zo ijverig waren voor deze vervolging, en die de heftigste, boosaardigste vijanden waren van Christus. Het was een teken, dat Hij door een Goddelijke macht ondersteund werd, want door alle aardse machten werd Hij niet slechts verlaten, maar tegengestaan. Pilatus verweet het Hem: *Uw volk en de overpriesters hebben u aan mij overgeleverd*, Johannes 18:35.

III. De wijze waarop het geschiedde, en wat er toen voorviel.

1. Hoe Judas Hem verried, hij heeft zijn werk grondig verricht, en zijne vastberadenheid in de goddeloosheid kan ons wel beschamen, die falen in hetgeen goed is. Let op:

a. De instructie, die hij gaf aan de krijgslieden, vers 48. Hij *had hun een teken gegeven*. Als aanvoerder van den troep geeft hij het signaal. Hij gaf hun een teken, opdat zij niet bij vergissing een der discipelen zouden grijpen in plaats van Hem. De discipelen hadden zo kort tevoren in Judas' tegenwoordigheid gezegd, dat zij bereid waren voor Hem te sterven. Welk ene overmaat van omzichtigheid, om Hem toch vooral niet te missen! *Dezelve is het*, grijpt hem, en houdt Hem vast, want soms was Hij ontkomen uit de handen van hen, die Hem zochten te vangen, zoals in Lukas 4:30 vermeld wordt. Hoewel de Joden, die den tempel bezochten, Hem wel moesten kennen, hadden de Romeinse soldaten Hem wellicht nooit gezien, en het teken was voor hen bestemd, om hen te helpen, en Judas bedoelde met zijn kus niet slechts Hem aan te wijzen, maar Hem terug te houden totdat zij, die van achteren aan kwamen, Hem aangrepen.

b. Den geveinsden groet aan zijn Meester. Hij naderde dicht tot Jezus. Voorzeker, indien ooit, dan zal thans zijn boos hart bewogen worden, en zal hij nu tot inkeer komen. Voorzeker, als hij Hem in het gelaat ziet, dan zal hij of overstelpt worden van ontzag voor zijne majesteit, of bekoord en verrukt door zijne schoonheid. Durft hij Hem onder de ogen komen om Hem te verraden? Petrus heeft Christus verloochend, maar toen *de Heere, zich omkerende*, hem aanzag, was hij terstond bewogen, maar Judas nadert zijn Meester, nadert tot Zijn aangezicht, en verraadt Hem. *Wees gegroet, Rabbi*, zei hij, en kuste Hem. Het schijnt wel, dat onze Heere Jezus gewoon was Zijne discipelen deze gemeenzaamheid met Hem te veroorloven, om zich op de wang te laten kussen na ene wijle afwezig te zijn geweest, hetgeen door Judas schandelijk misbruikt werd om er zijn verraad door te vergemakkelijken. Een kus is een teken van trouw en van vriendschap, Psalm 2:12. Maar Judas heeft, toen hij al de wetten van liefde en plicht met voeten trad, dit heilige vriendschapsteken ontwijd ter bevordering van zijn eigen doeleinden. Er zijn velen, die Christus verraden met *een kus* en een: *Wees gegroet, Meester*, die, onder voorgeven van Hem te eren, de belangen Zijns koninkrijks verraden en ondermijnen. Honing in den mond, gal in het hart. *Omhelzen is een ding, liefhebben is wat anders* Joabs kus en Judas' kus waren zo tamelijk van dezelfde soort.

c. Hoe zijn Meester hem ontving, vers 50. Hij noemt hem *vriend*. Indien Hij hem *booswicht en verrader, raca, gij dwaas, en kind des duivels* had genoemd, dan zou Hij hem niet verkeerd genoemd hebben, maar Hij wilde ons leren, om ook onder de grootste terging ons te onthouden van bitterheid en boze woorden, en alle zachtmoedigheid te betonen. *Vriend*, want een *vriend* is hij geweest, en had hij moeten zijn, en scheen hij te zijn. Hij noemt hem *vriend*, omdat hij Zijn lijden bevorderde en Hem dus hielp, terwijl Hij Petrus Satan genoemd heeft wegens zijne poging om Hem in Zijn lijden te hinderen. Hij vraagt hem: *Waartoe zijt gij hier? Is het vrede, Judas? Verklaar* u. *Indien gij komt als vijand, waartoe dan die kus? Indien als vriend, wat betekenen dan deze zwaarden en stokken? Waartoe zijt gij hier? Welk leed heb* Ik *u gedaan? Waarin heb Ik u vermoeid? Waartoe zijt gij hier? Is er niet zoveel schaamtegevoel in u overgebleven, om uit Mijne ogen te blijven, dat gij toch gekund had, daar gij dan toch ook aan de beambten had kunnen zeggen waar Ik te vinden was?* Het was een sterk blijk van verregaande schaamteloosheid om zijn boze daad zo openlijk ten uitvoer te brengen. Maar het is iets gans gewoons dat afvalligen van den Godsdienst er de grootste vijanden van worden, getuige Julianus de Afvallige.

2. Hoe de beambten en krijgslieden zich van Hem meester maakten. *Toen kwamen zij toe, en sloegen de handen aan Jezus, en grepen Hem*. Hoe hebben zij niet gevreesd hun hand uit te strekken tegen den Gezalfde des Heeren? Wij kunnen ons voorstellen hoe ruw en wreed deze handen waren, die deze barbaarse scharen aan Christus geslagen hebben, en waarschijnlijk zijn ze nu met des te meer ruwheid te werk gegaan, omdat zij zo dikwijls teleurgesteld waren, toen zij de handen aan Hem wilden slaan. Zij zouden Hem niet hebben kunnen grijpen, indien Hij zich niet had overgegeven, niet door den bepaalden raad en voorkennis Gods overgegeven was, Handelingen 2:23. Hij, die van Zijn gezalfde dienstknechten gezegd heeft: *Tast hen niet aan, en doet hun geen kwaad*, Psalm 105:14, 15, heeft Zijn gezalfden Zoon niet gespaard, maar Hem voor ons allen overgegeven. En wederom: *Hij gaf Zijne sterkte in de gevangenis, en Zijne heerlijkheid in de hand des wederpartijders*, Psalm 78:61. Zie wat de klacht was van Job Hoofdstuk 16:11, *God heeft mij den verkeerde overgegeven, en heeft mij afgewend in de handen der goddelozen*, en beschouw dit en nog andere plaatsen in het boek van Job als typisch van Christus gesproken. Onze Heere werd tot een gevangene gemaakt, omdat Hij in alle dingen als een kwaaddoener behandeld wilde zijn, gestraft om onze misdaad, en als borg in arrest genomen voor onze schuld. Het juk onzer overtredingen was door de hand des Vaders den Heere Jezus op de schouders gelegd. Klaagliederen 1:14. Hij werd gevangen om ons in vrijheid te stellen, want Hij zei: *Indien gij Mij zoekt, zo laat dezen heengaan*. Johannes 18:8, en diegenen zijn waarlijk vrij, die door Hem vrijgemaakt zijn.

3. Hoe Petrus streed voor Christus, en voor dezen ijver niet gedankt, maar wel bestraft werd. Hier wordt slechts gezegd, dat het een van degenen was, die met Jezus in den hof waren, maar in Johannes 18:10 wordt ons meegedeeld, dat het Petrus was, die zich toen op die wijze heeft onderscheiden. Merk op:

a. Petrus' onbezonnenheid. Hij trok zijn zwaard uit. Zij hadden met hun allen slechts twee zwaarden, Lukas 22:38, een daarvan schijnt in het bezit van Petrus geweest te zijn, en nu dacht hij dat het tijd was om het te trekken, en hij sloeg om zich heen, alsof hij iets groots, ene heldendaad wilde doen, maar het enige wat hij deed was, dat hij aan een dienaar van den hogepriester het oor afhieuw. waarschijnlijk wel bedoelende hem het hoofd af te slaan, omdat hij hem meer in de weer zag dan de

anderen, om aan Christus de handen te slaan. Maar als hij met zijn zwaard iemand wilde treffen, dan komt het mij voor, dat hij veeleer Judas daartoe had moeten uitkiezen. Petrus had hoog opgegeven van hetgeen hij voor zijn Meester zou willen doen, hij wilde zelfs voor Hem sterven. Ja, dat wilde hij ook, en nu wilde hij tonen, dat het hem daarmee ernst was, en wilde hij dus zijn leven in de waagschaal stellen om zijn Meester te redden. In zover was hij dus prijzenswaardig, dat hij een groten ijver had voor Christus, voor Zijne eer en Zijne veiligheid, maar het was een ijver zonder verstand, overleg of bescheidenheid, want hij deed het zonder er toe gemachtigd te zijn. Sommigen van de discipelen hebben wel gevraagd: *Zullen wij met het zwaard slaan?* Lukas 22:49, maar Petrus sloeg voordat zij een antwoord op hun vraag hadden. Wij moeten niet slechts weten, dat het een goede zaak is, waarvoor wij het zwaard trekken, maar ook of wij er het recht toe hebben, of het onze plicht is, wij moeten tonen op wiens gezag wij dit doen, en wie ons de macht er toe gegeven heeft. Hij heeft onberaden zich zelven en zijne mededisciplen blootgesteld aan de woede der menigte, immers, wat konden zij met hun twee zwaarden tegen zulk ene bende?

b. De bestraffing, die onze Heere Jezus hem gaf, vers 52. *Keer uw zwaard weer in zijne plaats!* Hij beveelt de beambten en krijgslieden niet om het zwaard, dat zij tegen Hem hadden getrokken, in de schede te doen wederkeren, hen liet Hij over aan het oordeel van God, maar aan Petrus gebiedt Hij zijn zwaard in de schede te steken, Híj bestraft hem niet voor wat hij gedaan had, omdat hij het met goeden wil en bedoeling gedaan had, maar Hij laat den strijd met zulke wapenen niet voortgaan, en voorkomt dat dit tot een precedent gesteld wordt. Christus' roeping was het om vrede te maken in de wereld. *De wapenen van onzen krijg zijn niet vleselijk*, maar geestelijk, 2 Corinthiërs 10:3, 4, en hoewel Christus' dienstknechten Zijne krijgsknechten zijn, voeren zij *den krijg niet naar het vlees*. Niet, alsof de wet van Christus de wet der natuur of de wet der natiën tenietdoet, in zoverre deze aan onderdanen de bevoegdheid geeft om voor hun burgerlijke rechten en vrijheden op te komen en voor hun Godsdienst, als deze in die rechten begrepen is, maar zij voorziet voor de handhaving van den openbaren vrede en de orde, door aan particulieren *als zodanig* te verbieden de gestelde machten te weerstaan, ja wij hebben zelfs een algemeen voorschrift, *den boze niet te weerstaan*, Hoofdstuk 5:39. En evenmin wil Christus, dat Zijne dienstknechten Zijn Godsdienst door geweld van wapenen zullen uitbreiden. *De Godsdienst kan niet gedwongen worden, hij moet verdedigd worden, niet door te doden, maar door te sterven*. Gelijk Christus aan Zijne discipelen het zwaard der gerechtigheid ontzei, zo verbiedt Hij hier het zwaard van den krijg. Christus gebood aan Petrus het zwaard in de schede te steken, en nooit heeft Hij hem geboden het zwaard weer te trekken. Maar waarom Petrus hier gelaakt wordt, is, dat hij het ontijdig heeft gedaan, de ure was voor Christus gekomen om te lijden en te sterven, Hij wist dat Petrus dit wist. Het zwaard des Heeren was tegen Hem uitgetrokken, Zacheria 13:7, en als Petrus nu zijn zwaard voor Hem trekt, was dit gelijk aan zijn: *Meester, wees U genadig, dit zal U geenszins geschieden*. Drie redenen geeft Christus aan Petrus voor deze bestraffing. Zijn trekken van het zwaard zou gevaarlijk zijn voor hem en zijn mededisciplen. *Allen, die het zwaard nemen, zullen door het zwaard vergaan*. Die geweld gebruiken, vallen door geweld, en door driftige, bloedige methodes van zelfverdediging verhaasten en vermeerderen de mensen slechts hun kwellingen. Zij, die het zwaard nemen, voor het hun gegeven is, die het gebruiken zonder er toe gerechtigd of geroepen te zijn, stellen zich bloot aan het zwaard van den krijg, of aan de openbare gerechtigheid. Ware het niet om de bijzondere zorg en voorzienigheid van den Heere Jezus, Petrus en de overigen van hen zouden waarschijnlijk terstond in stukken gehouwen zijn. Grotius geeft een andere en waarschijnlijke betekenis hieraan, namelijk dat met hen, die het zwaard nemen, niet Petrus, maar de beambten en soldaten bedoeld werden, die met zwaarden gekomen zijn om Christus gevangen te nemen, zij zullen

door het zwaard vergaan. *Petrus, gij behoeft het zwaard niet te trekken om hen te straffen. God zal gewisselijk, en binnenkort, streng afrekening met hen houden*. Zij namen het Romeinse zwaard om Christus te grijpen, en niet lang daarna zijn zij, hun plaats en hun volk door het Romeinse zwaard verwoest en vernietigd. Daarom moeten wij ons zelven niet wreken, God zal het vergelden, Romeinen 12:19, en daarom moeten wij lijden met geloof en geduld, want de vervolgers zullen wel met hun eigen munt betaald worden, Openbaring 13:10. Het was onnodig, dat hij ter verdediging zijns Meesters het zwaard zou trekken, die, indien het Hem behaagde, het ganse heir des hemels tot Zijn dienst kon oproepen, vers 53. *Meent gij, dat Ik Mijn Vader nu niet kan bidden, en Hij zal Mij van den hemel afdoende hulp zenden*? *Petrus, indien Ik dit lijden wilde afweren, zou Ik het gemakkelijk kunnen zonder uwe hand, en zonder uw zwaard*. God heeft ons niet nodig, en nog veel minder heeft Hij onze zonden nodig, om Zijne doeleinden tot stand te brengen, en het toont ons wantrouwen van en ongeloof aan de macht van Christus, als wij om Zijne belangen te dienen uit den weg des plichts gaan. God kan Zijn werk doen zonder ons, als wij een blik werpen op den hemel en zien hoe Hij daar gediend wordt, dan kunnen wij gemakkelijk tot de slotsom komen, dat, *al zouden wij rechtvaardig zijn*, Hij ons toch niet verplicht is, Job 35:5, 7. Hoewel Christus gekruisigd werd door zwakheid, was die zwakheid toch vrijwillig. Hij onderwierp zich aan den dood, niet omdat Hij er niet mede *kon*, maar omdat Hij er niet mede *wilde* strijden. Dit neemt de ergernis weg van het kruis, en toont Christus gekruisigd als de kracht Gods. Zelfs nu Hij in de diepte is van Zijn lijden, kan Hij de hulp inroepen van legioenen van engelen. *Nu -arti alsnog. Hoewel de zaak al zo ver is, zou Ik toch door slechts een woord te spreken, de balans laten doorslaan*. Christus laat ons hier weten: *Ten eerste*. Wat Hij bij den Vader vermocht.

Ik kan Mijn Vader bidden, en Hij zal Mij hulp zenden uit het heiligdom. Ik kan-*parakelesai deze hulp eisen van Mijn Vader*. Christus bad als gezaghebbende. Het is een grote vertroosting voor Gods volk, als zij van alle zijden omringd zijn door vijanden, dat de weg naar den hemel open voor hen is. Als zij niets anders kunnen doen, kunnen zij bidden tot Hem, die alles doen kan. En zij, die op andere tijden veel in het gebed zijn, smaken de meeste vertroosting in het gebed in tijden van benauwdheid en beroering. Merk op, dat Christus zegt, niet slechts dat God hem zulk een aantal van engelen zou *kunnen* zenden, maar dat Hij, zo Hij-Christus-er op aandrong, ze ook *zou* zenden. Hoewel Hij het werk onzer verlossing op zich had genomen, zou toch de Vader-naar hetgeen hieruit blijkt-Hem er niet aan gehouden hebben, indien Hij er van ontslagen had willen zijn. Hij zou nog vrij van dien dienst hebben kunnen uitgaan, maar Hij wilde niet, want Hij had hem lief, zodat Hij slechts door de koorden Zijner eigen liefde aan het altaar was gebonden.

Ten tweede. Wat Hij vermocht bij de hemelse heirscharen, *Hij zal Mij meer dan twaalf legioenen engelen bijzetten*, een getal dus van boven de twee en zeventig duizend. Merk hier op:

1. Er is een talloos gezelschap van engelen, Hebreeën 12:22. Ene afdeling van meer dan twaalf legioenen zou gemist kunnen worden tot onzen dienst, zonder dat dit een gemis zou veroorzaken rondom den troon. Daniël 7:10. Zij worden gerangschikt en geleid in nauwkeurige orde, zoals de goed-gedisciplineerde legioenen, geen verwarde hoop, maar geregelde troepen, allen kennen zij hun post en letten op het woord van bevel.

2. Deze talloze engelen zijn allen ter beschikking van onzen hemelsen Vader, en doen Zijn welbehagen, Psalm 103:20, 21.

3. Dit heir van engelen was bereid onzen Heere Jezus te hulp te komen in Zijn lijden, indien Hij dit nodig had of begeerde, Hebreeën 1:6, 14. Zij zouden voor Hem geweest zijn wat zij voor Elisa waren, vurige wagens en vurige paarden, niet slechts om Hem te beveiligen, maar om hen te verteren, die Hem aanvielen.

4. Onze hemelse Vader moet gezien en erkend worden in al de diensten van de hemelse heirscharen. *Hij zal ze Mij bijzetten*, daarom moeten de engelen niet aangebeden worden, maar wel de Heer der engelen, Psalm 91:11.

5. Het is ene reden van vertroosting voor allen, die het goede wensen voor het koninkrijk van Christus, dat er altijd ene wereld van engelen is, die den Heere Jezus ten dienste staat en wonderen kan doen. Hij, die de heirscharen des hemels tot Zijn dienst heeft, kan doen wat Hem behaagt met de inwoners der aarde. Hij zal ze Mij bijzetten. Zie, hoe bereid Zijn Vader was om Zijn gebed te verhoren, en hoe bereid de engelen zijn om Zijne bevelen op te volgen. Zij zijn gewillige dienaren, snelle boden, zij komen *snellijk gevlogen*. Dit is zeer bemoedigend voor hen, aan wie de eer van Christus en het welzijn Zijner kerk zeer ter harte gaan. Denken zij, dat zij meer zorg hebben voor Christus en Zijne kerk, dan God en de heilige engelen? Het was geen tijd voor enigerlei verdediging, of om den slag te willen afweren, want *hoe zouden dan de Schriften vervuld worden, die zeggen dat het alzo geschieden moet?* vers 54. Er was geschreven, dat Christus als een lam ter slachting zou geleid worden, Jesaja 53:7. Riep Hij de engelen op ter Zijner hulp, dan zou Hij in het geheel niet ter slachting geleid worden. Indien Hij Zijne discipelen veroorloofde te strijden, Hij zou niet als *een lam* worden geleid, stil en zonder weerstand te bieden, daarom moet Hij en moeten ook de discipelen berusten, opdat de Schriften vervuld worden. In alle moeilijke gevallen moet het woord van God beslissen tegen onze eigen raadslagen of bedenkingen, en niets moet gedaan, niets moet beproefd worden tegen de vervulling der Schriften. Indien de verlichting van onze pijn, het verbreken van onze boeien, de redding van ons leven, niet bestaanbaar is met de vervulling der Schrift, dan behoren wij te zeggen: *Laat Gods woord en wil geschieden, laat Zijne wet verheerlijkt en groot gemaakt worden, wat er dan ook verder van ons moge worden*. 4. Vervolgens wordt ons gezegd hoe Christus de zaak besprak met hen, die gekomen waren om Hem gevangen te nemen, vers 55. Het is zeer wel bestaanbaar met Christelijk geduld onder lijden, om tegenover onze vijanden en vervolgers een kalm, doch ernstig beklag in te dienen, zoals David tegenover Saul gedaan heeft, 1 Samuel 24:14, 26:18. *Gij zijt uitgegaan*:

a. Met woede en vijandschap, *als tegen een moordenaar*, alsof Ik een vijand was van de openbare veiligheid, en welverdiend dit lijden onderging. Moordenaars maken zich bij ieder gehaat, iedereen zal er de hand toe lenen om een moordenaar te vangen, en zo vielen zij dan op Christus aan, alsof Hij het uitvaagsel der wereld was. Indien Hij de gesel Zijns lands ware geweest, Hij zou met niet meer heftigheid en woede vervolgd zijn kunnen worden.

b. Met al die kracht en macht, als tegen de ergste moordenaars, die de wet trotseren, de publieke gerechtigheid uittarten, en tot hun zonde nog rebellie toedoen. Gij zijt gekomen als tegen een moordenaar met zwaarden en stokken, alsof er enigerlei gevaar was van tegenstand, terwijl gij den rechtvaardige hebt gedood, en Hij wederstaat u niet, Jakobus 5:6. Indien Hij niet gewillig ware om te lijden, het zou dwaasheid zijn geweest om met zwaarden en stokken te komen, want zij zouden Hem niet kunnen overweldigen. Indien Hij geneigd ware weerstand te bieden, Hij zou hun ijzer als stro hebben geacht, en hun zwaarden en stokken zouden als doornen voor een verterend vuur zijn

geweest, maar, daar Hij gewillig was om te lijden, was het dwaasheid om aldus gewapend te komen, want Hij zal niet met hen strijden. Voorts herinnert Hij hen hoe totnutoe Zijn gedrag was geweest tegenover hen, en het hun tegenover Hem. Hij wijst hen op Zijne verschijning in het openbaar: *Dagelijks zat Ik bij u, lerende in den tempel*. Hun openlijke toelating daarvan: Gij *hebt Mij niet gegrepen*. Vanwaar nu deze verandering? Zij waren onredelijk door Hem aldus te behandelen. *Ten eerste*. Hij had hun geen reden gegeven om Hem als een dief of moordenaar te beschouwen, want Hij had geleerd in den tempel. Daarbij was de inhoud van Zijne leringen, en de wijze waarop Hij ze voordroeg, van zulk een aard, dat allen, die Hem hoorden, wel moesten getuigen, dat Hij geen slecht mens kon zijn. Zulke genaderijke woorden als uit Zijn mond kwamen, waren niet de woorden van een moordenaar, noch van iemand, die een duivel had.

Ten tweede. Hij had hun ook evenmin reden gegeven te denken, dat Hij iemand was, die zich verborg of de gerechtigheid wilde ontvluchten, dat zij dus in den nacht moesten komen om Hem te grijpen. Hadden zij Hem iets te zeggen, zij konden Hem dagelijks vinden in den tempel, bereid om op alle aanklachten of beschuldigingen te antwoorden, en dáár konden zij dan met Hem doen wat hun behaagde, want de overpriesters hadden de wacht over den tempel en voerden het bevel over de wachters, maar aldus tersluiks komende om Hem te overvallen in deze eenzame plaats was laf en laaghartig. Op die wijze kan de grootste held schandelijk in een hoek worden vermoord door iemand, die in het open veld sidderen zou om hem aan te zien.

Doch dit alles is geschied, opdat de Schriften der *profeten zouden vervuld worden*, vers 56. Het is moeilijk uit te maken, of dit woorden zijn van den gewijden geschiedschrijver, als ene verklaring van het herhaalde en ene heen wijzing aan den Christelijken lezer om het te vergelijken met de Schriften des Ouden Testaments, die hierop doelden, of dat het de woorden zijn van Christus zelven, als ene reden waarom Hij, hoewel zeer gevoelig voor de lage belediging, die Hem aangedaan werd, er zich toch aan onderwierp, opdat de Schriften der profeten vervuld zouden worden, waarop Hij zelf zo-even nog gewezen had, vers 54. De Schriften worden dagelijks vervuld, en alle Schriften, die van den Messias spreken, zijn ten volle vervuld in onzen Heere Jezus. 5. Hoe Hij temidden van deze ellende schandelijk door Zijne discipelen werd verlaten, *Toen vluchtten* al *de discipelen, Hem verlatende*.

a. Dit was hun zonde, en het was een grote zonde in hen, die alles hadden verlaten om Hem te volgen, om Hem nu te verlaten voor- zij zelven wisten niet wat. Er was onvriendelijkheid in, in aanmerking genomen hun verhouding tot Hem, de gunsten, die zij van Hem hadden ontvangen, en de treurige omstandigheden, waarin Hij zich thans bevond. Er was ontrouw in, want zij hadden plechtig beloofd Hem te zullen aanhangen, en Hem nimmer te verlaten. Hij had hun vrijgeleide bedongen, Johannes 18:8, toch konden zij zich daarop niet verlaten, maar gingen zelven voor hun veiligheid zorgen door een schandelijke vlucht. Welk ene dwaasheid! Uit vrees voor den dood weg te vluchten van Hem, dien zij kenden en erkend hadden als de Fontein des levens! Johannes 6:68, 69. *Heere, wat is de mens!*

b. Het maakte een deel uit van Christus' lijden, het heeft verdrukking toegebracht aan Zijne banden om aldus verlaten te worden, zoals dit ook met Job geweest is, Job 19:13 :*Mijne broeders heeft Hij verre van mij gedaan*, en met David: *Mijne liefhebbers en mijne vrienden staan van tegenover mijne plage en mijne nabestaanden staan van verre*, Psalm 38:12. Zij hadden bij Hem behoren te blijven, om Hem te dienen, Hem te steunen en te bemoedigen, en, zo het nodig

was, voor Hem te getuigen voor het gerecht, maar zij hebben Hem verraderlijk verlaten, evenals ook in Paulus' *eerste verantwoording niemand bij hem geweest is*. Maar hierin was ene verborgenheid. Christus is als zoenoffer voor de zonde aldus verlaten geweest. Het hert, dat door den pijl des jachtopzieners getekend en aangewezen is om gejaagd te worden, wordt terstond door de ganse kudde verlaten. Hierin is Hij een vloek voor ons gemaakt, verlaten zijnde als iemand die afgezonderd is voor het kwaad. Het was als Zaligmaker der zielen, dat Christus daar alleen stond, daar Hij niemands hulp nodig had om onze zaligheid te werken, zo heeft Hij dan ook niemands hulp of steun daarbij gehad, Hij heeft alles gedragen en alles zelf gedaan. *Hij heeft de pers alleen getreden*, en toen er niemand was om Hem te ondersteunen of te helpen, toen heeft *Zijn arm heil beschikt*, Jesaja 63:3, 5. Zo *heeft de Heere alleen Israël geleid*, en zij staan stil en ziel het heil des Heeren.

Mattheus 26:57-68

Bij deze terechtstelling van onzen Heere Jezus voor de kerkelijke rechtbank, het grote sanhedrin, hebben wij te letten op:

I. De zitting van het hof. De schriftgeleerden en ouderlingen waren vergaderd, hoewel het nu in het holle van den nacht was, als andere mensen gerust sliepen in hun bed. Om hun boosaardigheid tegen Christus bot te vieren, ontzeiden zij zich deze natuurlijke rust, en zaten den gehelen nacht op, gereed om aan te vallen op hun prooi, die zij hoopten dat Judas en zijne handlangers gegrepen zouden hebben. Zie:

1. Wie daar vergaderd waren, de *schriftgeleerden*, de voornaamste leraren, en de *ouderlingen*, de voornaamste bestuurders van de Joodse kerk. Dezen waren de bitterste vijanden van Christus, onzen groten leraar en bestuurder of heerser, op wie zij naijverig waren als iemand, die hen in de schaduw stelde. Wellicht waren sommigen van deze schriftgeleerden en ouderlingen Christus niet zo boosaardig gezind als anderen, maar door hun medewerking met de anderen, maakten zij zich even schuldig. Nu was de Schrift vervuld, Psalm 22:17, *ene vergadering der boosdoeners heeft mij omgeven*. Jeremia klaagt over ene vergadering van verraders, *een trouwelozen hoop*, en David, dat *zijne vijanden zich tegen hem verzamelden*, Psalm 35:15.

2. Waar zij vergaderd waren, in de zaal van Kajafas, den hogepriester, waar zij ook twee dagen tevoren vergaderd waren geweest om het complot te beramen, vers 3, en waar zij nu bijeenwaren om het ten uitvoer te brengen. De hogepriester was *Ab-bethdin -de vader van het huis des gerichts*, maar hij is nu de beschermer en begunstiger der boosheid. Zijn huis had een toevluchtsoord behoren te wezen voor verdrukte onschuld, maar het is de zetel geworden der ongerechtigheid, en geen wonder, als zelfs Gods huis tot een moordenaarshol was gemaakt.

II. Het stellen van den gevangene voor den rechterstoel. *Die nu Jezus gevangen hadden, leidden Hem heen*, joegen Hem voort met geweld, leidden Hem heen als een trofee hunner overwinning, voerden Hem heen als een slachtoffer naar het altaar. Hij werd naar Jeruzalem gebracht door de *Schaapspoort*, want dat was de weg naar de stad van den Olijfberg af, en die poort werd aldus genoemd, omdat de schapen, die ten offer bestemd waren, langs dien weg naar den tempel gebracht werden. Zeer gepast was het dus, dat Christus, die het Lam Gods is, dat de zonde der wereld wegneemt, langs dien weg gevoerd werd. Christus werd het eerst naar den hogepriester gebracht, want volgens de wet moesten alle offers het eerst tot den priester gebracht worden, Leviticus 17:5.

III. De laagheid en lafheid van Petrus, vers 58. *Petrus volgde Hem van verre*. Dit wordt hier meegedeeld met het oog op het volgende verhaal van zijne verloochening van Christus. Evenals de overigen had hij Hem verlaten, toen Hij gegrepen werd, en wat hier gezegd wordt van zijn volgen is zeer verenigbaar met zijn verlaten van Hem. Zulk een volgen was niet beter dan een verlaten van Hem, want:

1. Hij volgde Hem, doch slechts *van verre*. Er waren nog enige vonkjes van liefde en bezorgdheid voor zijn Meester in zijn hart, en daarom volgde hij Hem, maar vrees en bezorgdheid voor zich zelven hadden de overhand, en daarom volgde hij van verre. Het heeft een slecht aanzien, en is een teken van nog erger, als zij, die Christus' discipelen willen zijn, niet als zodanig bekend willen wezen.

Hier begon reeds Petrus' verloochening, want Hem van verre te volgen is langzamerhand van Hem weg te gaan. Er is gevaar in terug blijven, ja zelfs in terugzien.

2. Hij volgde Hem, maar ging binnen en zat bij de dienaren. Hij had naar de rechtbank behoren te gaan, om bij zijn Meester te zijn als getuige voor Hem, maar neen, hij ging binnen waar een goed vuur was aangelegd, en zat bij de dienaren, niet om hun smaadredenen tot zwijgen te brengen, maar om zich zelven te beschutten. Het was vermetelheid in Petrus om zich aldus in verzoeking te begeven, die dit doet, stelt zich zelven buiten Gods bescherming. Christus had aan Petrus gezegd, dat hij Hem nu niet kon volgen, en had hem zeer bijzonder gewaarschuwd tegen het gevaar van *dien nacht*, en toch waagde hij zich in het midden der goddeloze menigte. Het heeft David geholpen om in zijne oprechtheid te volharden, dat hij *de vergadering der boosdoeners heeft gehaat, en bij de goddelozen niet is neergezeten*.

3. Hij volgde Hem, doch het was slechts om het einde te zien, meer uit nieuwsgierigheid dan door drang van het geweten, als ijdele toeschouwer was hij daar, veeleer dan als een discipel, een belangstellende. Hij had binnen moeten gaan om Christus den een of anderen dienst te bewijzen, of om wijsheid en genade voor zich zelven te verkrijgen, door Christus gade te slaan onder Zijn lijden, maar hij ging binnen om slechts om zich heen te zien. Het is niet onwaarschijnlijk, dat Petrus binnen ging, verwachtende dat Christus door een wonder uit de handen Zijner vervolgers zou ontkomen zijn, dat Hij, zo kort tevoren hen neergeworpen hebbende, die gekomen waren om Hem te grijpen, hen nu dood neergeworpen zou hebben, die daar zaten om Hem te oordelen. En dit wilde hij wel gaarne zien. Indien dit zo was, dan was het dwaasheid van hem om aan een ander einde te denken dan dat, wat Christus voorzegd had, namelijk dat Hij ter dood gebracht zou worden. Het is van veel meer belang voor ons, om ons te bereiden voor het einde, hoe dit dan ook zijn moge, dan om te willen weten wat het einde zijn zal. De gebeurtenis is Godes, onzer is de plicht.

IV. De terechtstelling van onzen Heere Jezus voor dit hof.

1. Zij ondervroegen getuigen tegen Hem, hoewel zij vast besloten waren om Hem terecht of te onrecht te veroordelen. Om echter den schijn van recht te bewaren, wilden zij bewijzen tegen Hem bijbrengen. De misdaden, waarvan dit gerechtshof bevoegd was kennis te nemen, waren: valse leringen en Godslastering, en aan die misdaden wilden zij Hem schuldig verklaren. Merk hier op:

a. Hun zoeken naar bewijzen: *Zij zochten valse getuigenis tegen Jezus*. Zij hadden Hem gegrepen, gebonden, mishandeld, en toch moeten zij nu nog naar iets zoeken, waarvan zij Hem kunnen beschuldigen, maar kunnen nog gene oorzaak tot kerkering aanduiden. Zij beproefden of iemand iets uit eigen weten tegen Hem kon inbrengen, en kwamen van de ene lasterlijke beschuldiging op de andere, die, zo zij waar werden bevonden, Hem het leven konden kosten. Aldus *graaft een Belialsman kwaad*, Prediker 16:27. Hier traden zij in de voetstappen van hun voorgangers, die *gedachten dachten tegen Jeremia*, Jeremia 18:18, 20:10. Zij maakten bekend dat, zo iemand inlichtingen kon geven tegen den gevangene, zij bereid waren ze te horen, en terstond zijn er vele valse getuigen toegekomen, vers 60, want zo *een heerser op leugentaal acht geeft, zijn al zijne dienaren goddeloos*, Prediker 29:12. Dit is een kwaad, dat dikwijls onder de zon gezien wordt, Prediker 10:5. Indien Naboth gedood moet worden, zijn er zonen Belials, die tegen hem getuigen.

b. Hoe hun poging daartoe gelukt is. Reeds meermalen waren zij er in teleurgesteld, zij zochten naar valse getuigenissen onder elkaar, anderen kwamen om er hun in behulpzaam te zijn, en toch vonden zij er gene. Zij wisten er niets van te maken, konden de verschillende getuigenissen niet met elkaar overeenbrengen, of er een schijn van waarheid aan geven, zij zelven rechters zijnde. De zaken, die aangevoerd werden, waren zulke tastbare leugens, dat zij zich zelven weerlegden. Dit strekte grotelijks tot eer van Christus, toen zij Hem met zoveel smaad en schande overlaadden. Eindelijk kwamen echter *twee* getuigen, die naar het schijnt in hun getuigenis met elkaar overeenstemden, en daarom werden zij dan ook gehoord in de hoop dat nu de zaak gewonnen was. De woorden, die Hij, naar hun getuigenis, gesproken zou hebben, waren: *Ik kan den tempel Gods afbreken, en in drie dagen dezelve opbouwen*, vers 61. Hiermede nu bedoelden zij Hem te beschuldigen van: een vijand te zijn van den tempel, die er de verwoesting van begeerde en zocht, hetgeen hun ondraaglijk was te horen, want zij schatten zich naar den tempel, Jeremia 7:4, en nadat zij andere afgoden hadden verlaten, maakten zij daar een afgod van. Stefanus werd beschuldigd van te spreken tegen de heilige plaats, Handelingen 6:13, 14. Vervolgens: van iemand te zijn, die aan toverij deed, of een ongeoorloofde kunst beoefende, met behulp waarvan Hij in drie dagen zulk een gebouw kon oprichten. Zij hadden ook al dikwijls het denkbeeld geopperd, dat Hij met Beëlzebub in verbond was. Wat dit nu aangaat: *Ten eerste*. De woorden werden verkeerd aangehaald, Hij had gezegd: "Breekt dezen *tempel"* Johannes 2:19, duidelijk te kennen gevende, dat Hij sprak van een tempel, dien Zijne vijanden zochten te verwoesten. Nu komen zij en getuigen, dat Hij gezegd heeft: Ik kan den tempel *breken* alsof *Hij* de verwoesting er van wilde en voorgenomen had. Hij had gezegd: *in drie dagen zal ik dezelve oprichten -egeroo auton*, een woord dat eigenlijk gebruikt wordt voor een levenden tempel: Ik zal hem oprichten ten leven. Zij komen en getuigen, dat Hij gezegd heeft: *Ik kan -oikodomêsai -hem opbouwen*, dat gevoeglijk gebruikt wordt voor een huis en tempel. Ten tweede. De woorden waren verkeerd begrepen, Hij sprak *van den tempel Zijns lichaams*, Johannes 2:21, en toen Hij zei: *dezen tempel*, heeft Hij waarschijnlijk gewezen of Zijne hand gelegd op Zijn eigen lichaam, maar zij getuigden, dat Hij zei *den tempel Gods*, bedoelende de heilige plaats. Er zijn de zodanige geweest, en zij zijn er nog, die *tot hun eigen verderf* de woorden van Christus *verdraaien*, 2 Petrus 3:16. *Ten derde*. Al vatten zij dit nu op in den ergsten zin, dan was het toch naar hun eigen wet gene hoofdmisdaad. Indien zij dit wèl ware, dan zou Hij daar ongetwijfeld om vervolgd zijn, toen Hij enige jaren geleden die woorden in het openbaar heeft gesproken, ja meer, die woorden waren vatbaar om in prijzenswaardigen zin verklaard te worden als aanduidende een vriendelijke gezindheid voor den tempel, indien hij verwoest werd, Hij -Christus-zou alle krachten inspannen om hem weer op te bouwen. Maar alles, wat ook maar een schijn van misdaad zou kunnen hebben, was hun welkom, om aan hun boosaardige vervolging een schijn van recht te geven. Thans werden de Schriften vervuld, die zeiden: *Valse getuigen zijn tegen mij opgestaan*, Psalm 27:12, zie ook Psalm 35:11. *Ik heb ze wel verlost, maar zij spreken leugen tegen Mij*.

Wij worden rechtvaardiglijk beschuldigd, de wet *beschuldigt ons*, Deuteronomium 27:26, Johannes 5:45, Satan en ons eigen geweten *beschuldigen ons*. Ten einde ons nu van al deze rechtvaardige beschuldigingen te ontheffen, heeft onze Heere Jezus zich er aan onderworpen, om onrechtvaardiglijk en vals beschuldigd te worden, opdat wij door de kracht van Zijn lijden instaat gesteld worden, om over alle beschuldigingen te triomferen. *Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods?* Romeinen 8:33, 34. Hij werd beschuldigd, opdat wij niet veroordeeld zouden worden, en indien wij te eniger tijd aldus lijden, als niet slechts allerlei kwaad van ons gezegd, maar met een valsen eed tegen ons getuigd wordt, zo moeten wij ons herinneren, dat wij niet kunnen verwachten, dat het ons beter zal vergaan dan het onzen Meester vergaan is.

c. Christus' stilzwijgen onder al die beschuldigingen, tot grote verbazing van het hof, vers 62. De hogepriester, de rechter in die rechtbank, stond driftig op en zei: *Antwoordt Gij niets? Gevangene, hoort gij niet wat tegen u getuigd wordt? Wat hebt gij voor uzelven te zeggen? Wat zult gij ter uwer verdediging aanvoeren? Wat hebt gij tegen deze beschuldiging in te brengen? Doch Jezus zweeg stil*, vers 63, niet uit gemelijkheid, of omdat Hij zich zelven veroordeelde, of verbaasd en in verwarring was gebracht, niet omdat Hij niets had te zeggen, of niet wist hoe Hij het zeggen zou, maar opdat de Schrift zou vervuld worden, Jesaja 53:7, *Als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders*, en voor dien, die het slacht, *alzo deed Hij Zijn mond niet open*, en opdat Hij de Zoon zou zijn van David, die toen zijne vijanden boze dingen tegen hem spraken, was als een dove, die niet hoort. Psalm 38:12-14. Hij zweeg stil, omdat Zijne ure was gekomen, Hij wilde de beschuldiging niet ontkennen, omdat Hij bereid en gewillig was zich aan het vonnis te onderwerpen, want anders zou Hij hen thans even gemakkelijk tot zwijgen hebben kunnen brengen en hen beschamen, als Hij dit zo dikwijls tevoren gedaan had. Indien God met ons in het gericht ware getreden, wij hadden moeten *verstommen*, Hoofdstuk 22:12, niet bij machte om een uit duizend te beantwoorden, Job 9:3. Toen dus Christus *zonde voor ons was gemaakt*, zweeg Hij stil, en liet het aan Zijn bloed over om te spreken, Hebreeën 12:24. Hij stond stom voor deze rechtbank, opdat wij voor Gods rechterstoel iets te zeggen zouden hebben. Maar op die wijze gaat het niet, er moet een ander hulpmiddel te baat worden genomen.

2. Zij gingen toen onzen Heere Jezus zelven ondervragen met een eed, en daar zij Hem niet konden beschuldigen, zullen zij, in strijd met de wet der billijkheid, beproeven om Hem zich zelven te laten beschuldigen.

a. Wij hebben dan Zijne ondervraging door den hogepriester. Let op: De vraag zelf, *Of Gij zijt de Christus, de Zoon van God?* Dat is: Of Gij voorgeeft dit te zijn? Want zij willen de vraag geenszins overwegen of Hij dit wezenlijk is, of niet. Hoewel de Messias *de Vertroosting Israël's* moet wezen, en er in het Oude Testament heerlijke dingen van Hem gesproken zijn, waren zij toch zo verbazend verdwaasd door ijverzucht op alles wat hun buitensporige macht en grootheid bedreigde, dat zij nooit in enig onderzoek van de zaak wilden treden, of Jezus al of niet de Messias was, nooit eens bij zich zelven zeiden: Gesteld nu eens, dat hij het is. Zij wilden Hem slechts laten bekennen, dat Hij zich zo noemde, ten einde Hem daarop te kunnen beschuldigen van een bedrieger te zijn. Waartoe zullen hoogmoed en boosaardigheid den mens al niet brengen! De plechtige voorstelling der vraag. *Ik bezweer u bij den levenden God, dat Gij ons zegt*. Niet alsof hij enigen eerbied had voor den levenden God, hij heeft Zijn naam ijdelijk gebruikt, omdat hij alleen daardoor hopen kan zijne zaak te winnen, bij onzen Heere Jezus te komen waar hij wilde wezen. "Indien gij waarde hecht aan den *gezegenden naam Gods, en eerbied hebt voor Zijne majesteit, zo zeg ons* dit." Weigerde Hij te antwoorden na aldus bezworen te zijn, dan konden zij Hem beschuldigen van minachting voor den gezegenden naam Gods. Zo doen de vervolgers van Godvruchtige mensen dikwijls hun voordeel met de nauwgezetheid van geweten hunner slachtoffers, zoals Daniël's vijanden dat deden, toen zij iets tegen hem zochten in de wet zijns Gods.

b. Christus' antwoord op deze ondervraging, vers 64, waarin Hij zich bekent te zijn de Christus, de Zoon van God. *Gij hebt het gezegd*. Dat is: *Het is, zoals gij gezegd hebt*, want in het Evangelie van Markus is het: *Ik ben* het. Totnutoe heeft Hij zich zelden uitdrukkelijk als den Christus, den Zoon van God, beleden. De inhoud en strekking Zijner leer toonden het genoegzaam aan, en Zijne wonderen bewezen het, maar nu wilde Hij het niet vermijden om deze belijdenis af te leggen. *Ten*

eerste, omdat dit den schijn zou gehad hebben van ene verloochening van die waarheid, terwijl Hij toch in de wereld gekomen was om er getuigenis aan te geven.

Ten tweede. Het zou den schijn hebben gehad alsof Hij weigerde te lijden, als Hij wist dat de erkenning hiervan Zijnen vijanden al het voordeel zou geven tegen Hem, dat zij begeerden. Aldus bekende Hij zich te zijn wie Hij was, tot voorbeeld en aanmoediging voor Zijne volgelingen, als zij geroepen worden om Hem te belijden voor de mensen, welk gevaar dit ook voor hen mee zou brengen. En naar dit voorbeeld hebben de martelaren ook geredelijk bekend, dat zij Christenen waren, hoewel zij wisten dat zij er om moesten sterven, zoals de martelaren te Thebais. Dat Christus geantwoord heeft uit eerbied voor de bezwering, die Kajafas zo heiligschennend bij den *levenden God* gedaan heeft, kan ik niet denken, evenmin als Hij voor een zelfde bezwering in den mond des duivels eerbied gehad heeft, Markus 5:7. Ten bewijze van hetgeen Hij zegt, wijst Hij op Zijne wederkomst en op geheel Zijn staat van verhoging. Waarschijnlijk zullen zij Hem met een smadelijken glimlach hebben aangezien, toen Hij zei: *Ik ben het*. "Deze ziet er voorwaar niet naar uit," dachten zij, "om de Messias te zijn, die met zo grote kracht en heerlijkheid verwacht wordt", en hierop slaat dit woord "doch" "Gij ziet Mij thans wel in dezen staat der vernedering, en vindt het bespottelijk, dat Ik Mij den Messias noem, *evenwel*, de dag komt wanneer Ik anders zal verschijnen." *Van nu aan - ap arti -weldra*, want Zijne verhoging begon reeds binnen enkele dagen. Binnen kort begon Zijn koninkrijk opgericht te worden, en van nu aan *zult gij zien den Zoon des mensen, zittende ter rechterhand der kracht Gods, om de wereld te oordelen*, waarvan Zijne komst kort na dit tijdstip om de Joodse natie te oordelen en te verwoesten, een type en voorsmaak zou zijn. De verschrikkingen van den oordeelsdag zullen een merkbare overtuiging wezen ook voor het hardnekkigste ongeloof, niet ter bekering-daarvoor zal het dan te laat wezen-maar ter eeuwige beschaming. Merk op, *ten eerste*, wie zij zullen zien: *den Zoon des mensen*. Zich ook zelfs in den staat Zijner vernedering als den Zone Gods bekend hebbende, spreekt Hij nu van zich zelven als van den Zoon des mensen, ook in den staat Zijner verhoging, want deze twee onderscheidene naturen waren in Zijn persoon verenigd. De menswording van Christus heeft Hem tot Zone Gods en Zoon des mensen gemaakt, want Hij is EMMANUEL, God met ons. *Ten tweede*. In welke houding zij Hem zien zullen:

1. Zittende ter rechterhand der kracht Gods, overeenkomstig de profetie van den Messias, Psalm 110:

1. *Zit aan Mijne rechterhand*, hetgeen zowel de waardigheid te kennen geeft als de macht en heerschappij, waartoe Hij verhoogd is. Thans staat Hij als beschuldigde voor den rechterstoel, maar weldra zullen zij Hem zien, gezeten op den troon.

2. *Komende op de wolken des hemels*: dit wijst heen naar een andere profetie betreffende den Zoon des mensen, Daniël 7:13, 14, toen Hij kwam om Jeruzalem te verwoesten. Zo schrikkelijk was het oordeel, en zo merkbaar de aanduidingen van den toorn des Lams daarin, dat het een zichtbaar verschijnen van Christus genoemd kon worden, maar ongetwijfeld ziet het op het algemene oordeel. Op dien dag beroept Hij zich, en hen roept Hij op, om dan en daar te verschijnen en zich te verantwoorden voor hetgeen zij thans doen. Hij had een wijle vroeger van dien dag gesproken tot Zijne discipelen ter hunner vertroosting, en hun gezegd hun hoofden opwaarts te heffen van vreugde in het vooruitzicht daarvan, Lukas 21:27, 28. Nu spreekt Hij er van tot Zijne vijanden ter hunner

verschrikking, want niets is troostrijker voor de rechtvaardigen, of schrikkelijker voor de Goddelozen, dan het oordelen der wereld ten laatsten dage door Christus.

V. Zijn schuldig verklaard worden na dit gerechtelijk verhoor. De hogepriester scheurde zijne klederen, overeenkomstig het gebruik der Joden, als zij iets hoorden of zagen, dat zij als een smaden van God beschouwden, Jesaja 36:22, 37:1, Handelingen 14:14. Men zou kunnen denken dat Kajafas uiterst teergevoelig was voor de ere Gods (Ziet zijn ijver aan voor den Heere!) maar terwijl hij afschuw voorwendde van Godslastering, was hij zelf de grootste Godslasteraar. Hij vergat nu de wet, die den hogepriester verbood zijne klederen te scheuren, tenzij wij van de onderstelling uitgaan, dat dit een buitengewoon geval was. Let op:

1. De misdaad, waaraan hij schuldig verklaard werd: *Godslastering*. Hij heeft Godslastering gesproken, dat is: Hij heeft op smadelijke wijze van den levenden God gesproken. Dat is het denkbeeld, dat wij ons vormen van Godslastering. Omdat wij door de zonde God gesmaad hebben, is Christus, toen Hij zonde voor ons gemaakt werd, veroordeeld geworden als een Godslasteraar om de waarheid, die Hij hun had gezegd.

2. Het bewijs, waarop zij Hem schuldig verklaarden, *Gij hebt zijne Godslastering gehoord*, waarom zouden wij nu nog verder de moeite nemen om *getuigen* te horen? Hij heeft bekend, dat hij zich de Zone Gods heeft genoemd. En toen verklaarden zij dit Godslastering te zijn, en verklaarden Hem schuldig op Zijn eigen bekentenis. De hogepriester juicht om den goeden uitslag van den strik, dien hij gespannen had. "Nu denk ik wel klaar met hem te komen. Nu zijn wij waar wij willen wezen." Aldus is Hij voor hun rechterstoel uit Zijn eigen mond veroordeeld, omdat wij er aan onderhevig waren om aldus voor Gods rechter stoel geoordeeld te worden. Er is geen getuigenis nodig tegen ons, ons eigen geweten is tegen ons in plaats van duizend getuigen.

VI. Na deze schuldigverklaring is Zijn vonnis geveld, vers 66. Hier is:

1. Kajafas' vraag aan de rechters. *Want dunkt ulieden?* Zie zijn lage huichelarij en partijdigheid, hij had de zaak reeds geoordeeld en Hem een Godslasteraar verklaard te zijn, en toen, alsof hij nog gaarne raad wilde inwinnen, vraagt hij het oordeel zijner broederen, maar al wordt de boosaardigheid nog zo kunstig en listig verborgen onder den mantel der gerechtigheid, op de een of andere wijze zal zij er toch door heen gluren. Indien hij naar recht en billijkheid had willen handelen, dan had hij de rechters naar orde moeten laten stemmen, te beginnen met den jongste, om het laatst van allen zijn eigen mening te zeggen. Maar hij wist, dat hij door het gezag van zijn ambt invloed zou oefenen op de anderen, en daarom spreekt hij zijn oordeel uit en veronderstelt, dat allen het met hem eens zijn ten opzichte van Christus-*als ene misdaad, die bekend werd*, en het oordeel, ten opzichte van het hof, *als aller instemming hebbende*.

2. Hun eenstemmigheid met hem, zij zeiden: *Hij is des doods schuldig*. Wellicht hebben zij er toch niet allen mede ingestemd, zeker is het, dat Jozef van Arimathea, indien hij tegenwoordig was, in mening van hen verschild zou hebben, Lukas 23:51, zo ook Nicodemus, en waarschijnlijk nog anderen. Evenwel, de meerderheid besliste en, daar dit een buitengewone vergadering was van den raad, was wellicht ook niemand anders ter bijwoning er van opgeroepen dan dezulken, van wie zij wisten, dat zij eenstemmig met hen zouden zijn. Het oordeel was: *Hij is des doods schuldig: volgens de wet verdient hij te sterven*. Hoewel zij thans de macht niet hadden om iemand ter

dood te brengen, hebben zij toch met zodanig een oordeel iemand tot een vogelvrij-verklaarde onder zijn volk gemaakt, stelden zij hem bloot aan de woede van een volksoploop, zoals dit met Stefanus het geval was, of om bij den stadhouder te worden aangeklaagd, zoals zij met Christus gedaan hebben. Aldus is de Heer des levens veroordeeld geworden om te sterven, opdat door Hem er gene veroordeling, gene verdoemenis, zou zijn voor ons.

VII. De mishandeling en smaadheden, die Hem aangedaan werden, nadat dit vonnis over Hem geveld was, vers 67, 68. Toen, nadat Hij schuldig bevonden was, *spogen zij in Zijn aangezicht*. Daar zij de macht niet hadden Hem ter dood te brengen, en er ook niet zeker van waren, dat zij den stadhouder zouden bewegen om hun scherprechter te zijn, wilden zij Hem toch al het kwaad doen, dat zij konden, nu zij Hem in handen hadden. Veroordeelde gevangenen worden onder de bijzondere bescherming der wet gesteld, waaraan zij voldoening hebben te geven, en onder alle beschaafde volken werden zij dan met zachtheid behandeld, de straf, die zij hadden te ondergaan, was genoegzaam om aan het recht te voldoen. Maar toen zij over den Heere Jezus het vonnis hadden geveld, werd Hij behandeld alsof de hel over Hem was losgebroken, alsof Hij niet alleen den dood had verdiend, maar dit nog te goed voor Hem was, en Hij het medelijden niet waardig was, dat ook aan de ergste boosdoeners betoond werd. Aldus is Hij een vloek voor ons gemaakt. Maar wie waren zij, die met al die barbaarsheid te werk gingen? Zij schijnen dezelfden te zijn, die het vonnis over Hem hadden uitgesproken. Zij zeiden: Hij is des doods schuldig, toen spogen zij in Zijn aangezicht. De priesters begonnen, geen wonder, dat de dienstknechten, die alles aangrijpen om zich te vermaken, en alles doen om in gunst bij hun goddeloze meesters te komen, het spel voortzetten. Zie, hoe zij Hem hebben mishandeld.

1. *Zij spogen in Zijn aangezicht*. Aldus is de Schrift vervuld geworden, Jesaja 50:6, Hij verborg Zijn aangezicht niet voor smaadheden en speeksel. Job klaagde er over, dat hem deze smaadheid was aangedaan, en hierin was hij een type van Christus, Job 30:10, *Zij onthouden het speeksel niet van mijn aangezicht*. Het is ene uitdrukking van de grootst-mogelijke minachting en toorn, zij beschouwden Hem als meer verachtelijk dan de grond, waarop zij spogen. Toen Mirjam met melaatsheid was gestraft, werd dit beschouwd als ene schande en smaadheid voor haar, zoals wanneer haar vader smadelijk in haar aangezicht had gespogen, Numeri 12:14. Hij, die weigerde zijn broeder zaad te verwekken, moest zich aan dezen smaad onderwerpen, Deuteronomium 25:9. Maar Christus heeft er zich aan onderworpen, toen Hij het grote geslacht des mensdoms uit zijn staat van verval heeft opgeheven. Dat gelaat, hetwelk schoner was dan de mensenkinderen, blank en rood was, en door de engelen met eerbied werd beschouwd, werd aldus op vuile wijze mishandeld door de laagsten en snoodsten van de kinderen der mensen. Aldus werd beschaming over Zijn gelaat uitgestort, opdat het onze niet met eeuwigen smaad en schande bedekt zou worden. Zij, die thans Zijn gezegenden naam ontheiligen, Zijn woord misbruiken, en Zijn beeld haten in Zijne geheiligden-wat doen zij anders dan Hem in het aangezicht spuwen? Zij zouden het Hem doen, indien Hij in hun bereik ware.

2. *Zij sloegen Hem met vuisten en anderen gaven Hem kinnebakslagen*. Dit voegde pijn toe aan den smaad, want die beiden ontstonden met de zonde. Nu was de Schrift vervuld, Jesaja 50:6, *Ik geef mijne wangen degenen, die mij het haar uitplukken*, en Klaagliederen 3:30, *Hij geve zijne wang dien, die hem slaat, hij worde zat van smaad*, en toch *zwijge hij stil*, vers 28, en Micha 4:14 :*Zij zullen den Richter Israël's met de roede op het kinnebakken slaan*. De kanttekening

geeft de lezing: *sloegen Hem met stokjes of roeden*, want dat is de betekenis van *errapisan*, en hieraan heeft Hij zich onderworpen.

3. Zij daagden Hem uit te zeggen, wie Hem had geslagen, nadat zij Hem eerst geblinddoekt hadden. *Profeteer ons, Christus! wie is het, die u geslagen heeft?* Zij vermaakten zich met Hem, zoals de Filistijnen met Simson. Het is voor hen, die in het ongeluk zijn, smartelijk, als men zich vrolijk om hen maakt, maar nog veel smartelijker is het, als men hen bespot en met hun ongeluk lacht. Hier zag men een voorbeeld van de grootste verdorvenheid en ontaarding van de menselijke natuur, waaruit bleek hoe groot de behoefte was aan een Godsdienst, die den mens weer menselijk maakt. Zij spotten met Zijn profetisch ambt. Zij hadden Hem een *profeet* horen noemen, en dat Hij vermaard was wegens de wondervolle openbaringen, die Hij deed. Dit verweten zij Hem nu, en deden alsof zij er de proef van wilden nemen, alsof de Goddelijke alwetendheid zich tot kinderspel zou verlagen. Diegenen, die heiligschennend spotten met de Schrift en zich vrolijk maken met het heilige, beledigen Christus op dezelfde wijze. Het is als Belsazar, die voor zijn drinkgelag de heilige vaten des tempels ontwijdt.

Mattheus 26:69-75

Wij hebben hier het verhaal van Petrus' verloochening van zijn Meester, en het wordt meegedeeld als deel uitmakende van het lijden van Christus. Onze Heere Jezus was nu in de zaal des hogepriesters, niet om een verhoor te ondergaan, maar veeleer om geplaagd en gesard te worden, het zou Hem toen enigszins tot troost geweest zijn om Zijne vrienden in Zijne nabijheid te zien. Maar wij zien daar geen van Zijne vrienden behalve alleen Petrus, en het zou veel beter geweest zijn, als deze op een afstand ware gebleven. Zie hoe hij is gevallen, en door zijn berouw wederom opgericht werd.

I. Zijne zonde, die tot eer der gewijde schrijvers onpartijdig verhaald wordt. Zij hebben getrouw en naar waarheid de feiten te boek gesteld. Merk op:

1. De onmiddellijke aanleiding tot de zonde van Petrus. Hij zat buiten in de zaal onder de dienaren van den hogepriester. Slecht gezelschap is voor menigeen de aanleiding geweest tot zonde, en zij, die zich daar onnodig in begeven, gaan op des duivels grond, wagen zich onder zijne menigte, en kunnen dus verwachten om of, gelijk Petrus, verzocht en verstrikt te worden, of bespot en mishandeld te worden gelijk zijn Meester. Uit zulk een gezelschap kan men nauwelijks zonder schuld of smart, of wel zonder die beiden, weg komen. Wie Gods geboden en zijn eigen verbond wil houden, moet tot de boosdoeners zeggen: Wijkt van mij, Psalm 119:115. Petrus sprak uit eigen ervaring, toen hij tot de nieuwe bekeerlingen de waarschuwing richtte: *Wordt behouden van dit verkeerd geslacht*, want hij had zich bijna in het verderf gestort, door er zich slechts eenmaal onder te begeven.

2. De verzoeking er toe. Hij werd als volgeling van Jezus den Galileër aangesproken. Eerst ene dienstmaagd, toen een andere, en daarna ook de overige dienaren hebben hem hiervan beschuldigd. *Gij waart ook met Jezus den Galileër*, vers 69. En wederom: *Deze was ook met Jezus den Nazarener*, vers 71. En wederom: *Waarlijk gij zijt ook van die, want ook uwe spraak maakt u openbaar* als een Galileër, want het dialect en de uitspraak der Galileërs waren verschillend van die der overige Joden. Zalig hij, wiens spraak hem openbaar maakt als een discipel van Christus, als uit de heiligheid en den ernst van zijne gesprekken blijkt, dat hij met Jezus geweest is! Merk op met hoe veel minachting zij van Christus spreken-Jezus den Galileër, Jezus den Nazarener, Hem smalend verwijtende, dat Hij van die landstreek was, hoe minachtend zij ook van Petrus spreken. -*Deze*, alsof zij het ene schande achtten voor zich zelven, om zulk een in hun gezelschap te hebben, en dat heeft hij ook wel verdiend door zich onder hen te begeven. Toch wisten zij hem van niets anders te beschuldigen dan dat hij met Jezus geweest was, hetgeen echter, naar zij dachten, genoeg was om hem als een ergerlijk en zeer verdacht persoon aan te merken.

3. De zonde zelf. Toen hij er van beschuldigd werd een van Christus' discipelen te zijn, loochende hij het, hij schaamde zich en was bang om zich als zodanig te bekennen, en hij wilde dat allen, die daar om hem heen waren, zouden geloven, dat hij dien mens niet kende, of enig gevoel van vriendelijkheid of bezorgdheid voor Hem had.

a. Bij de eerste vermelding er van zei hij: *Ik weet niet wat gij zegt*. Dit was een uitvlucht. Hij gaf voor de beschuldiging niet te begrijpen, dat hij niet wist wie zij bedoelde met Jezus den Galileër, of wat zij bedoelde met te zeggen, dat hij *met* Hem was, zich dus houdende alsof datgene, waarvan

zijn hart gans vervuld was, iets vreemds en onbekends voor hem was. Het is ene verkeerdheid onze vrees, onze gedachten en gewaarwordingen anders voor te stellen dan zij zijn, voor te wenden dat wij niet begrijpen, of niet denken aan, of ons herinneren hetgeen wij zeer wel begrijpen, waaraan wij wèl denken, en dat wij ons zeer goed herinneren. Het is ene manier van liegen, waartoe wij meer geneigd zijn dan tot alle andere manieren van liegen, omdat men op die leugen niet licht betrapt wordt, want wie kent des mensen geest of gezindheid dan hij zelf? Maar God kent hem, en wij moeten van die zonde weerhouden worden door de vreze voor Hem, Prediker 24:12. Nog groter verkeerdheid is het echter om achterhoudend te zijn ten opzichte van Christus, ons kennen van Hem te willen ontveinzen, door ene uitvlucht te willen vermijden om Hem te belijden, als wij daartoe worden geroepen, want dat is feitelijk Hem verloochenen.

4. Bij den volgenden aanval zei hij botweg: Ik ken den mens niet, en staafde dit door een eed, vers 72. Dit betekende feitelijk zoveel als: Ik wil Hem niet erkennen. Ik ben geen Christen, want Christendom is de kennis van Christus. Ach Petrus! Kunt gij dien gevangene daar voor de balie aanzien, en zeggen dat gij Hem niet kent? Hebt gij niet alles verlaten om Hem te volgen? Hebt gij Hem niet beter gekend dan ieder ander? Hebt gij Hem niet beleden te zijn de Christus, de Zoon des levenden Gods? Hebt gij vergeten al de tedere, liefdevolle blikken, die gij van Hem hebt ontvangen, al de innige gemeenschap, die gij met Hem hebt genoten? Kunt gij Hem in het aangezicht zien en zeggen, dat gij Hem niet kent?

c. Bij den derden aanval *begon hij zich te vervloeken en te zweren: Ik ken den mens niet*, vers 74. Dit was het ergste van alles, want de weg der zonde gaat bergafwaarts. Hij vervloekte zich en zwoer. Om te bevestigen wat hij gezegd had en geloof te verkrijgen, opdat zij zijn beweren niet langer in twijfel zouden trekken, daarom zei hij het nu niet slechts, maar *zwoer* het, en toch was wat hij zei een leugen. Wij hebben reden om te twijfelen aan de waarheid van hetgeen men met roekeloze eden en verwensingen tracht te bevestigen. Alleen des duivels woorden hebben des duivels bewijzen nodig. Hij, die zich door het derde gebod niet laat weerhouden van met God te spotten, zal door het negende niet worden weerhouden van zijn naaste te bedriegen. Hij wilde dit als een blijk laten gelden, dat hij niet tot de discipelen van Christus behoorde, want dat was hun taal niet. Vloeken en zweren volstaan om te bewijzen, dat iemand geen discipel van Christus is, want het is de taal Zijner vijanden om aldus Gods naam ijdel- lijk te gebruiken. Dit is geschreven ter onzer waarschuwing opdat wij Petrus niet navolgen in zijne zonde, en nooit, direct of indirect, Christus den Heere verloochenen, die ons gekocht en verlost heeft, door Zijne aanbiedingen te verwerpen, Zijn Geest te weerstaan, ons kennen van Hem te ontveinzen, ons Hem of Zijne woorden te schamen, of bevreesd te zijn om voor Hem en met Zijn lijdend volk te lijden.

5. De verzwaring dier zonde, het kan goed en nuttig voor ons wezen om daar op te letten, ten einde een zelfde overtreding in onze eigen zonden te zien. Bedenk:

a. Wie hij was: een apostel, een van de eerste drie, die bij alle gelegenheden de eerste was om voor de eer van Christus te spreken. Hoe schoner belijdenis wij afleggen van den Godsdienst, hoe groter onze zonde is, zo wij in enig ding onwaardiglijk wandelen.

b. Hoe hij door zijn Meester voor dit gevaar tijdig was gewaarschuwd. Indien hij hierop acht had geslagen, zoals hij had behoren te doen, dan zou hij zich niet in deze verzoeking hebben begeven.

c. Hoe plechtig hij in dien nacht der beproeving beloofd had om Christus te blijven aanhangen. Telkens en wederom had hij betuigd: *Ik zal U nooit verloochenen, neen, eerder zal ik met U sterven*. Toch heeft hij die banden verbroken, en was zijn woord ja en neen.

d. Hoe spoedig hij na het Avondmaal des Heeren in die zonde gevallen is. Zulk een onschatbaar onderpand van verlossende liefde te hebben ontvangen, en toch in diezelfden nacht, eer de morgenstond nog was aangebroken, zijn Verlosser te verloochenen, dat voorwaar was wel een snel terzijde afwijken.

e. Hoe vergelijkenderwijs zwak de verzoeking was. Het was geen rechter, geen beambte van het hof, die hem beschuldigde een discipel van Jezus te zijn, maar een paar onnozele dienstmaagden, die daarbij waarschijnlijk niet eens bedoelden hem er leed door te berokkenen, al zou hij zich ook als een discipel van Christus bekend hebben. Dit was slechts een lopen met de voetgangers, Jesaja 12:5.

f. Hoe dikwijls hij het heeft herhaald, zelfs nadat de haan al eenmaal gekraaid had, bleef hij nog in de verzoeking, en is hij voor de tweede en derde maal in de zonde gevallen. Is dit Petrus? *Hoe zijt gij gevallen!* Aldus was zijne zonde verzwaard, maar van den anderen kant is er dit om haar te verzachten, dat hij, wat hij zei, in zijn haasten zei, Psalm 116:11. Hij viel in de zonde door verrassing, niet als Judas, die met voorbedachten rade heeft gezondigd, zijn hart verzette er zich tegen, hij sprak zeer slecht, maar het was onbedachtelijk, en eer hij het zelf wist.

II. Petrus' berouw over deze zonde, vers 75. Het voorafgaande is geschreven ter onzer waarschuwing, opdat wij niet zondigen, maar indien wij te eniger tijd overvallen worden door de zonde, dan is dit geschreven ter onzer navolging, opdat wij ons haasten om er berouw van te hebben. Merk nu op:

1. Wat het was, dat Petrus tot berouw en inkeer heeft gebracht.

a. De haan kraaide, vers 74. Iets heel gewoons, maar daar Christus in de waarschuwing, die Hij hem gaf, van het kraaien van den haan melding had gemaakt, was dit een middel om hem tot zich zelven te brengen. Het woord van Christus kan betekenis geven aan elk teken, dat Hij verkiest te noemen, en uit kracht van dat woord kan Hij het tot een zegen maken voor de ziel van Zijn volk. Het kraaien van den haan neemt bij Petrus de plaats in van Johannes de Doper, als de stem, die tot bekering roept, Voor ons moet het geweten als het kraaien van den haan wezen, om ons te herinneren aan hetgeen wij vergeten hebben. Toen *David's hart hem sloeg* kraaide voor hem de haan. Als er een levend beginsel van genade is in de ziel, al is dit dan ook overweldigd door verzoeking, zal een kleine wenk volstaan, om haar door de kracht Gods van bijpaden terug te brengen. Hier werd het kraaien van een haan tot het gelukkige middel gemaakt voor de bekering ener ziel. Soms zal Christus in genade komen met het hanengekraai.

b. Hij werd indachtig het woord des Heeren. Dit was het wat hem tot zich zelven bracht en hem in tranen deed wegsmelten van droefheid naar God, een gevoel van zijne ondankbaarheid aan Christus en zijn weinig achtslaan op de genadige waarschuwing, die Christus hem had gegeven. Een ernstig nadenken over de woorden van den Heere Jezus zal een krachtige drijfveer wezen tot berouw, en

ene hulp om het hart te verbreken vanwege de zonde. Niets is smartelijker voor een boetvaardige, dan dat hij gezondigd heeft tegen de genade van den Heere Jezus en de bewijzen Zijner liefde.

2. Hoe zijn berouw zich openbaarde: *naar buiten gaande weende hij bitterlijk*.

a. Zijne droefheid was in het verborgen, hij ging naar buiten, weg van de zaal des hogepriesters, verdrietig op zich zelven, dat hij er ooit in gekomen was, nu hij bevond in welk een strik hij was gevallen, en zo ging hij dan zo spoedig hij kon naar buiten. Hij was alreeds naar de voorpoort gegaan, vers 71, en indien hij toen terstond weggegaan was, dan zou zijn tweede en derde verloochening zijn voorkomen, maar hij was toen weer naar binnen gegaan. Nu ging hij naar buiten, om niet meer terug te keren. Hij ging naar buiten naar de een of andere eenzame plaats, waar hij kon kermen om zijne ongerechtigheid, Ezechiël 7:16. Hij ging naar buiten om niet gestoord te worden in zijn gebed bij deze treurige gelegenheid. Wij kunnen het meest vrij zijn in onze gemeenschapsoefening met God, als wij het meest vrij zijn van den omgang en het gewoel der wereld. Bij het treuren over de zonde, vinden wij de geslachten afzonderlijk en hun vrouwen afzonderlijk, Zacheria 12:11, 12.

b. Zijne droefheid was ernstig, *hij weende bitterlijk*. Droefheid om de zonde moet niet gering zijn, maar groot en diep, gelijk als de rouw over een enigen zoon. Zij, die zoet gezondigd hebben, moeten bitterlijk wenen, want vroeg of laat zal de zonde bitterheid wezen. Deze diepe smart wordt vereist, niet om aan de Goddelijke gerechtigheid te voldoen (gene zee van tranen zou dit kunnen) maar om te doen blijken, dat er een wezenlijke verandering van hart, van zin is gekomen, hetgeen een onmisbaar bestanddeel is van bekering en berouw, de vergeving des te welkomer te doen zijn, en de zonde van nu voortaan des te meer verfoeilijk. Petrus, die zo bitterlijk weende, omdat hij Christus had verloochend, heeft Hem nooit meer verloochend, maar Hem dikwijls en openlijk beleden, en dat wel bij dreigend en nakend gevaar. Zo ver was hij er vandaan, om ooit weer te zeggen: *ik ken den mens niet*, dat hij aan het ganse huis Israël's zeker heeft doen weten, dat deze Jezus Heere en Christus is. Waar berouw over de zonde zal het best blijken uit ons overvloedig zijn in de daaraan tegenovergestelde genade en plichtsbetrachting, dit is een teken van ons wenen, niet slechts bitterlijk, maar oprecht. Sommigen van de ouden zeggen, dat Petrus zo lang hij leefde, nooit een haan heeft horen kraaien zonder te wenen. Zij, die wezenlijk treuren om de zonde, zullen treuren bij iedere herinnering er aan, hetgeen echter hun blijdschap in God en in Zijne goedertierenheid en genade niet in den weg staat, want die blijdschap zal er veeleer door toenemen dan afnemen.

HOOFDSTUK 27

1 Als het nu morgenstond geworden was, hebben al de overpriesters en de ouderlingen des volks te zamen raad genomen tegen Jezus, dat zij Hem doden zouden.
2 En Hem gebonden hebbende, leidden zij Hem weg, en gaven Hem over aan Pontius Pilatus, den stadhouder.
3 Toen heeft Judas, dien Hem verraden had, ziende, dat Hij veroordeeld was, berouw gehad, en heeft de dertig zilveren penningen den overpriesters en den ouderlingen wedergebracht,
4 Zeggende: Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed! Maar zij zeiden: Wat gaat ons dat aan? Gij moogt toezien.
5 En als hij de zilveren penningen in den tempel geworpen had, vertrok hij, en heengaande verworgde zichzelven.
6 En de overpriesters, de zilveren penningen nemende, zeiden: Het is niet geoorloofd, dezelve in de offerkist te leggen, dewijl het een prijs des bloeds is.
7 En te zamen raad gehouden hebbende, kochten zij daarmede den akker des pottenbakkers, tot een begrafenis voor de vreemdelingen.
8 Daarom is die akker genaamd de akker des bloeds, tot op den huidigen dag.
9 Toen is vervuld geworden, hetgeen gesproken is door den profeet Jeremia, zeggende: En zij hebben de dertig zilveren penningen genomen, de waarde des Gewaardeerden van de kinderen Israels, Denwelken zij gewaardeerd hebben;
10 En hebben dezelve gegeven voor den akker des pottenbakkers; volgens hetgeen mij de Heere bevolen heeft.
11 En Jezus stond voor den stadhouder; en de stadhouder vraagde Hem, zeggende: Zijt Gij de Koning der Joden? En Jezus zeide tot hem: Gij zegt het.
12 En als Hij van de overpriesters en de ouderlingen beschuldigd werd, antwoordde Hij niets.
13 Toen zeide Pilatus tot Hem: Hoort Gij niet, hoevele zaken zij tegen U getuigen?
14 Maar Hij antwoordde hem niet op een enig woord, alzo dat de stadhouder zich zeer verwonderde.
15 En op het feest was de stadhouder gewoon den volke een gevangene los te laten, welken zij wilden.
16 En zij hadden toen een welbekenden gevangene, genaamd Bar-abbas.
17 Als zij dan vergaderd waren, zeide Pilatus tot hen: Welken wilt gij, dat ik u zal loslaten, Bar-abbas, of Jezus, Die genaamd wordt Christus?
18 Want hij wist, dat zij Hem door nijdigheid overgeleverd hadden.
19 En als hij op den rechterstoel zat, zo heeft zijn huisvrouw tot hem gezonden, zeggende: Heb toch niet te doen met dien Rechtvaardige; want ik heb heden veel geleden in den droom om Zijnentwil.
20 Maar de overpriesters en de ouderlingen hebben den scharen aangeraden, dat zij zouden Bar-abbas begeren, en Jezus doden.
21 En de stadhouder, antwoordende, zeide tot hen: Welken van deze twee wilt gij, dat ik u zal loslaten? En zij zeiden: Bar-abbas.
22 Pilatus zeide tot hen: Wat zal ik dan doen met Jezus, Die genaamd wordt Christus? Zij zeiden allen tot hem: Laat Hem gekruisigd worden.
23 Doch de stadhouder zeide: Wat heeft Hij dan kwaads gedaan? En zij riepen te meer, zeggende: Laat Hem gekruisigd worden!

24 Als nu Pilatus zag, dat hij niet vorderde, maar veel meer dat er oproer werd, nam hij water en wies de handen voor de schare, zeggende: Ik ben onschuldig aan het bloed dezes Rechtvaardigen; gijlieden moogt toezien.
25 En al het volk, antwoordende, zeide: Zijn bloed kome over ons, en over onze kinderen.
26 Toen liet hij hun Bar-abbas los, maar Jezus gegeseld hebbende, gaf hij Hem over om gekruisigd te worden.
27 Toen namen de krijgsknechten des stadhouders Jezus met zich in het rechthuis, en vergaderden over Hem de ganse bende.
28 En als zij Hem ontkleed hadden, deden zij Hem een purperen mantel om;
29 En een kroon van doornen gevlochten hebbende, zetten die op Zijn hoofd, en een rietstok in Zijn rechter hand; en vallende op hun knieen voor Hem, bespotten zij Hem, zeggende: Wees gegroet, Gij Koning der Joden!
30 En op Hem gespogen hebbende, namen zij den rietstok en sloegen op Zijn hoofd.
31 En toen zij Hem bespot hadden, deden zij Hem den mantel af, en deden Hem Zijn klederen aan, en leidden Hem heen om te kruisigen.
32 En uitgaande, vonden zij een man van Cyrene, met name Simon; dezen dwongen zij, dat hij Zijn kruis droeg.
33 En gekomen zijnde tot de plaats, genaamd Golgotha, welke is gezegd Hoofdschedelplaats,
34 Gaven zij Hem te drinken edik met gal gemengd; en als Hij dien gesmaakt had, wilde Hij niet drinken.
35 Toen zij nu Hem gekruisigd hadden, verdeelden zij Zijn klederen, het lot werpende; opdat vervuld zou worden, hetgeen gezegd is door den profeet: Zij hebben Mijn klederen onder zich verdeeld, en hebben het lot over Mijn kleding geworpen.
36 En zij, nederzittende, bewaarden Hem aldaar.
37 En zij stelden boven Zijn hoofd Zijn beschuldiging geschreven: DEZE IS JEZUS, DE KONING DER JODEN.
38 Toen werden met Hem twee moordenaars gekruisigd, een ter rechter-, en een ter linker zijde.
39 En die voorbijgingen, lasterden Hem, schuddende hun hoofden.
40 En zeggende: Gij, Die den tempel afbreekt, en in drie dagen opbouwt, verlos Uzelven. Indien Gij de Zone Gods zijt, zo kom af van het kruis.
41 En desgelijks ook de overpriesters met de Schriftgeleerden, en ouderlingen, en Farizeen, Hem bespottende, zeiden:
42 Anderen heeft Hij verlost, Hij kan Zichzelven niet verlossen. Indien Hij de Koning Israels is, dat Hij nu afkome van het kruis, en wij zullen Hem geloven.
43 Hij heeft op God betrouwd; dat Hij Hem nu verlosse, indien Hij Hem wel wil; want Hij heeft gezegd: Ik ben Gods Zoon.
44 En hetzelfde verweten Hem ook de moordenaars, die met Hem gekruisigd waren.
45 En van de zesde ure aan werd er duisternis over de gehele aarde, tot de negende ure toe.
46 En omtrent de negende ure riep Jezus met een grote stem zeggende: ELI, ELI, LAMA SABACHTHANI! dat is: Mijn God! Mijn God! Waarom hebt Gij Mij verlaten!
47 En sommigen van die daar stonden, zulks horende, zeiden: Deze roept Elias.
48 En terstond een van hen toe lopende, nam een spons, en die met edik gevuld hebbende, stak ze op een rietstok, en gaf Hem te drinken.
49 Doch de anderen zeiden: Houd op, laat ons zien, of Elias komt, om Hem te verlossen.
50 En Jezus, wederom met een grote stem roepende, gaf den geest.

51 En ziet, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeen, van boven tot beneden; en de aarde beefde, en de steenrotsen scheurden.
52 En de graven werden geopend, en vele lichamen der heiligen, die ontslapen waren, werden opgewekt;
53 En uit de graven uitgegaan zijnde, na Zijn opstanding, kwamen zij in de heilige stad, en zijn velen verschenen.
54 En de hoofdman over honderd, en die met hem Jezus bewaarden, ziende de aardbeving, en de dingen, die geschied waren, werden zeer bevreesd, zeggende: Waarlijk, Deze was Gods Zoon!
55 En aldaar waren vele vrouwen, van verre aanschouwende, die Jezus gevolgd waren van Galilea, om Hem te dienen.
56 Onder dewelke was Maria Magdalena, en Maria, de moeder van Jakobus en Joses, en de moeder der zonen van Zebedeus.
57 En als het avond geworden was, kwam een rijk man van Arimathea, met name Jozef, die ook zelf een discipel van Jezus was.
58 Deze kwam tot Pilatus, en begeerde het lichaam van Jezus. Toen beval Pilatus, dat hem het lichaam gegeven zou worden.
59 En Jozef, het lichaam nemende, wond hetzelve in een zuiver fijn lijnwaad.
60 En leide dat in zijn nieuw graf, hetwelk hij in een steenrots uitgehouwen had; en een groten steen tegen de deur des grafs gewenteld hebbende, ging hij weg.
61 En aldaar was Maria Magdalena, en de andere Maria, zittende tegenover het graf.
62 Des anderen daags nu, welke is na de voorbereiding, vergaderden de overpriesters en de Farizeen tot Pilatus,
63 Zeggende: Heer, wij zijn indachtig, dat deze verleider, nog levende, gezegd heeft: Na drie dagen zal Ik opstaan.
64 Beveel dan, dat het graf verzekerd worde tot den derden dag toe, opdat Zijn discipelen misschien niet komen bij nacht, en stelen Hem, en zeggen tot het volk: Hij is opgestaan van de doden; en zo zal de laatste dwaling erger zijn, dan de eerste.
65 En Pilatus zeide tot henlieden: Gij hebt een wacht; gaat heen, verzekert het, gelijk gij het verstaat.
66 En zij heengaande, verzekerden het graf met de wacht, den steen verzegeld hebbende.

Het is een aandoenlijk verhaal, dat wij in dit hoofdstuk vinden van het lijden en den dood onzes Heeren Jezus. Op zich zelven beschouwd, kan ons gene meer tragische geschiedenis dan deze verhaald worden. Door gans gewone menselijkheid bewogen, zou ons hart nog smelten van medelijden, als wij zien, hoe een onschuldig en hoogst voortreffelijk persoon aldus mishandeld werd. Maar het doel en de vrucht van Christus' lijden beschouwende, is het Evangelie, is het een blijde boodschap, dat Jezus Christus aldus overgeleverd is om onze zonden, en is er niets, waarin wij meer reden hebben te roemen dan in het kruis van Christus. In dit hoofdstuk zien wij

I. Hoe Hij gerechtelijk vervolgd werd.

1. Overgeleverd wordt aan Pilatus, vers 1, 2.

2. De vertwijfeling van Judas, vers 3-10.

3. De terechtstelling en het verhoor van Christus voor Pilatus, vers 11-14.

4. Het vijandig geroep des volks tegen Hem, vers 15-25.

5. Het vonnis uitgesproken en het bevel tot de uitvoering er van ondertekend, vers 26.

II. Hoe Hij ter dood werd gebracht.

1. Hij werd op barbaarse wijze mishandeld, vers 27-30.

2. Heengevoerd naar de strafplaats, vers 31-33.

3. Dáár werden Hem alle mogelijke smaadheden aangedaan, vers 34-44.

4. Het donkere en dreigende aanzien des hemels voor Hem, vers 45-49. Vele merkwaardige gebeurtenissen, die plaats hadden bij Zijn dood, vers 50-56. Hoe Hij werd begraven, en ene wacht bij Zijn graf gesteld, vers 57-66.

Mattheus 27:1-10

Wij lieten Christus in de handen van de overpriesters en ouderlingen, veroordeeld om te sterven, maar zij konden slechts hun tanden tonen, want ongeveer twee jaren tevoren hadden de Romeinen aan de Joden de macht ontnomen van de doodstraf te volvoeren. Zij konden niemand ter dood brengen, daarom wordt vroeg in den morgen nog ene vergadering van den raad gehouden, om te overwegen wat er gedaan moest worden. En hier wordt ons gezegd wat er in die ochtendzitting van den raad voorviel.

1. Christus wordt overgeleverd aan Pilatus, opdat deze het vonnis zou uitvoeren, dat zij geveld hadden. Bijna honderd jaren tevoren was Judea veroverd door Pompejus, en sedert altijd aan Rome schatplichtig gebleven. Kort tevoren werd het tot een deel van de provincie Syrië verklaard, en onderworpen aan het bestuur van den stadhouder van Syrië, onder wie verscheidene *procurators* waren, die zich meest met de inkomsten des lands hadden bezig te houden, maar soms, gelijk inzonderheid Pilatus, met de ganse macht van den stadhouder bekleed waren. Dit was een klaar bewijs, dat de scepter van Juda was geweken, en dat dus nu de Silo moest komen, overeenkomstig de profetie van Jakob, Genesis 49:10. Pilatus wordt door de Romeinse schrijvers van dien tijd beschreven als een man van een ruw en hooghartig karakter, eigenzinnig en onverbiddelijk, uiterst hebzuchtig en verdrukkend. De Joden koesterden grote vijandschap tegen zijn persoon en waren zijn bestuur zeer moede, toch maakten zij van hem gebruik als het werktuig van hun boosaardigheid tegen Christus.

2. Zij *bonden* Jezus. Hij werd reeds gebonden bij Zijne gevangenneming, maar zij hebben Hem of van de banden ontdaan toen Hij voor den raad stond, of zij hebben er nu nog aan toegedaan. Hem schuldig bevonden hebbende, bonden zij Hem de handen op den rug, zoals zij dit gewoonlijk met veroordeelde misdadigers deden. Hij was reeds gebonden met de koorden der liefde tot den mens, anders zou Hij deze banden wel spoedig verbroken hebben, zoals Simson de zijne. Wij waren gebonden met de banden onzer zonde, Prediker 5:22, maar God heeft het juk onzer overtredingen aangebonden aan Zijn hals, Klaagliederen 1:14, opdat wij door Zijne banden ontbonden zullen worden, gelijk als ons door Zijne striemen genezing is geworden.

3. *Zij leidden Hem weg*, als in triomf, leidden Hem heen als een lam ter slachting, zo is Hij uit den angst en het gericht weggenomen, Jesaja 53:7, 8. Het was omstreeks een mijl afstand van het huis van Kajafas naar dat van Pilatus. Dien gansen weg voerden zij Hem door de straten van Jeruzalem, toen zij zich in den morgen met mensen begonnen te vullen, ten einde Hem tot een schouwspel der wereld te maken.

4. Zij gaven Hem over aan Pontius Pilatus, overeenkomstig hetgeen Christus dikwijls gezegd had, namelijk dat Hij den heidenen overgeleverd zou worden. Beiden Joden en heidenen waren strafschuldig voor Gods gericht, en besloten onder de zonde, en Christus moest de Zaligmaker wezen van Joden en heidenen, daarom is Christus onder het oordeel van Joden en heidenen gebracht, en hebben zij beiden de hand gehad in Zijn dood. Zie hoe deze verdorven kerkregeerders misbruik maken van de burgerlijke overheid, haar gebruikende ter volvoering van hun onrechtvaardige raadsbesluiten, en hoe zij *de moeite aandoen, die zij hadden voorgeschreven*, Jesaja 10:1. Zo zijn ook de koningen der aarde ellendig bedrogen door de pauselijke machten, gedoemd tot het vuile werk om met het zwaard van den krijg, zowel als met het zwaard der

gerechtigheid, diegenen uit te roeien, die zij, terecht of te onrecht, als ketters hebben gebrandmerkt, en dat wel tot groot nadeel van hun eigen belangen.

II. Het geld, dat zij aan Judas betaald hebben voor zijn verraden van Christus, wordt hun door hem teruggebracht, en Judas, in vertwijfeling zijnde, verworgde zich. In hun gerechtelijke vervolging van Christus hebben de overpriesters en de ouderlingen er zich op beroepen, dat Zijn eigen discipel Hem aan hen heeft verraden, maar nu, in het midden dier vervolging, ontvalt hun dit steunsel, en zelfs hij wordt nu een getuige voor Christus' onschuld en een gedenkteken van Gods gerechtigheid, hetwelk diende:

1. Tot eer en heerlijkheid van Christus temidden van Zijn lijden en als een proeve van Zijne overwinning over Satan, die in Judas was gevaren.

2. Tot waarschuwing aan Zijne vervolgers en om hen des te meer zonder verontschuldiging te laten. Indien hun hart er niet ten volle op gezet was om dit kwaad te doen, dan zou hetgeen Judas zei en deed hen nu toch van hun vervolging hebben moeten doen afzien.

a. Het berouw van Judas. Het was niet zoals het berouw van Petrus, die geloofde en vergeving ontving, neen, hij had berouw, maar vertwijfelde en stortte zich in het verderf. Merk hier nu op: Wat hem tot berouw heeft gebracht. Het was, toen hij zag dat Christus veroordeeld was. Waarschijnlijk heeft Judas gedacht, dat Christus of uit hun handen was ontkomen, of Zijne zaak zo voor hun rechtbank had bepleit, dat Hij werd vrijgesproken, en dan zou Christus de eer, de Joden de schande en hij het geld hebben gehad, zonder dat er kwaad was aangericht. Hij had geen reden dit te denken, want hij had zijn Meester dikwijls horen zeggen, dat Hij gekruisigd moest worden. Toch heeft hij het waarschijnlijk wèl gedacht, en toen de uitkomst niet aan zijne ijdele verwachting heeft beantwoord, heeft hem die ontzetting bevangen, daar hij zag dat de stroom sterk was tegen Christus, en Hij er zich door liet medevoeren. Zij, die de daden afmeten naar de gevolgen er van, veeleer dan naar de wet Gods, zullen bevinden, dat zij zich in hun maatregelen hebben vergist. De weg der zonde is bergafwaarts, en wij kunnen ons zelven niet gemakkelijk op dien weg tot stilstaan brengen, veel minder nog kunnen wij het anderen, die wij op dien zondigen weg gebracht hebben.

Hij heeft berouw gehad, dat is: hij was vervuld van droefheid, angst en toorn op zich zelven, toen hij nadacht over hetgeen hij gedaan had. Toen hij verzocht werd om zijn Meester te verraden, hadden de dertig zilveren penningen er zeer fraai en blinkend uitgezien, zoals de wijn *die zich rood vertoont, als hij in den beker zijne verve geeft*. Maar toen de zaak gedaan en het geld betaald was, was het zilver tot schuim geworden, *het beet als een slang en stak als een adder*. Nu is zijn geweten ontwaakt: "Wat heb ik gedaan! Welk een dwaas, welk een ellendig wezen ben ik, mijn Meester te verkopen en al mijne vertroosting en zaligheid in Hem voor zulk ene beuzeling! Al de mishandelingen en smaadheden, die Hem zijn aangedaan, komen mij ten laste, het is mijne schuld, dat Hij gebonden en veroordeeld is, bespogen en geslagen wordt. Weinig dacht ik, dat het daartoe komen zou, toen ik dien goddelozen koop sloot, zo dwaas was ik, en zo dom, en zo als een onvernuftig beest." Nu vloekt hij de beurs die hij had gedragen, het geld waarnaar hij zo begerig was, de priesters met wie hij had onderhandeld, en den dag waarop hij was geboren. De herinnering aan zijns Meesters goedheid voor hem, die hij op zo laaghartige wijze had vergolden, de ingewanden der barmhartigheid, die hij met minachting had afgewezen, en de waarschuwingen, die hij in den wind had geslagen, verstaalden zijne overtuiging van schuld en maakten haar tot een

scherpe vlijm. Nu bevond hij de waarheid van het woord zijns Meesters: *Het ware hem goed, zo die mens niet geboren was geweest*. De zonde zal weldra van smaak veranderen. Hoewel zij in den mond zoet is, zodat men het verbergt onder de tong, zal zij in het ingewand veranderd worden, zodat zij gal der adderen is in het binnenste, Job 20:12-14, zoals het boek van Johannes, Openbaring 10:9. Wat de aanduidingen waren van zijn berouw.

Ten eerste. Hij heeft de dertig zilveren penningen den overpriesters en den ouderlingen weder gebracht, toen zij allen in het openbaar bijeen vergaderd waren. Nu brandde het geld hem in zijn geweten, en hij had er thans een even groten afkeer van, als hij er vroeger begerig naar geweest is. Onrechtvaardig verkregen goed gedijt niet, Jeremia 13:10, Job 20:15. Indien hij berouw had gehad, en het geld terug had gebracht eer hij Christus had overgeleverd, hij zou het hebben kunnen doen met vertroosting voor zijn hart, dan was hij *welgezind geweest terwijl hij nog op den weg was*, maar nu was het te laat, nu kan hij het niet doen zonder afgrijzen, duizend maal wensende, dat hij er zich nooit mede had ingelaten, Jakobus 5:3. Hij bracht het weer. Wat onrechtmatig verkregen is, moet niet worden behouden, want dat is volharden in de zonde, waardoor het verkregen werd, en ene verdediging er van is niet bestaanbaar met berouw. Hij bracht het weer aan hen, van wie hij het ontvangen had, om hun te doen weten, dat hij er berouw van had den koop gesloten te hebben. Zij, die anderen gediend en verhard hebben in de zonde, behoren, als God hun berouw schenkt, dit te laten weten aan hen, in wier zonde zij gedeeld hebben, opdat het een middel moge zijn om hen tot berouw en bekering te brengen.

Ten tweede. Hij beleed zijne schuld vers 4, *Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed!*

1. Tot *eer van Christus* noemt hij Zijn bloed *onschuldig*. Indien Hij schuldig ware geweest aan zondige praktijken, dan zou Judas dit voorzeker hebben geweten, en als Zijn verrader, zou hij het dan ook hebben ontdekt, maar vrijwillig, en zonder er door iemand toe gedrongen te zijn, verklaart hij dat Hij onschuldig is, en dat tegenover allen, die Hem *schuldig* hadden verklaard.

2. Tot *zijn eigen schande*. Hij bekent dat hij gezondigd heeft, verradende het onschuldig bloed. Hij geeft niemand anders de schuld, hij zegt niet: *Gij hebt gezondigd, mij hurende om dit te doen*, maar hij neemt het alles op zich, voor zijne rekening, *ik heb gezondigd, door dit gedaan te hebben*. Tot zover is Judas met zijn berouw gekomen, maar toch was het *niet tot zaligheid*. Hij beleed zijne zonde, maar niet aan God. Hij is niet tot Hem gegaan om te zeggen: *Vader, ik heb gezondigd tegen den hemel*. Hij beleed zijn verraden van onschuldig bloed, maar zijn goddeloze geldgierigheid, die de wortel was van dat kwaad, heeft hij niet beleden. Er zijn de zodanige, die Christus verraden en er zich nog in rechtvaardigen, en zo staan zij dan nog achter bij Judas.

b. Zie hoe de overpriesters en ouderlingen Judas' berouwvolle bekentenis hebben opgenomen: *Wat gaat ons dat aan?* zeiden zij, *gij moogt toezien*. Hij maakte hen tot zijne biechtvaders, en dat was de *absolutie*, die zij hem gaven, meer gelijk priesters van den duivel dan gelijk priesters van den heiligen, levenden God. Zie op hoe onverschillige wijze zij spraken van het verraden van Christus. Judas had hun gezegd, dat het bloed van Christus onschuldig bloed was, en zij zeiden: *Wat gaat ons dat aan?* Ging het hun niet aan, dat zij gedorst hadden naar Zijn bloed, Judas gehuurd hadden om het te verraden, en het nu veroordeeld hadden om onrechtvaardiglijk te worden vergoten? Gaat hun dit niet aan? Houdt dit hen niet tegen in hun geweld, in hun heftige vervolging, is het hun geen waarschuwing om toe te zien bij hetgeen zij doen aan dezen Rechtvaardige? Aldus spotten de

dwazen met de zonde, alsof er geen kwaad mede gedaan wordt, aan het bedrijven der grootste goddeloosheid geen gevaar was verbonden. Zo weinig weegt bij velen Christus gekruisigd, wat gaat het hun aan, dat Hij dit alles heeft geleden? Zie met welk ene onverschilligheid zij spreken van de zonde van Judas. Hij zei: *Ik heb gezondigd*, en zij zeiden: *Wat gaat ons dat aan? Wat hebben wij van doen met uw zonde, dat gij er ons van spreekt?* Het is dwaasheid om te denken, dat de zonden van anderen ons niet aangaan, inzonderheid die zonden, waaraan wij op de een of andere wijze medeplichtig zijn. Gaat het ons niet aan, dat God onteerd wordt, de zielen worden gewond, aan Satan genoegen wordt gedaan, zijne belangen worden gediend, en wij hieraan hebben medegedaan? Als de oudsten van Jizreël, om aan Isebel genoegen te doen, Naboth vermoorden, gaat dit dan Achab niet aan? Voorzeker wel, *hij* heeft doodgeslagen, en *hij* heeft bezit genomen, 1 Koningen 21:19. De schuld der zonde wordt niet zo gemakkelijk overgedragen als sommige mensen wel denken. Indien er schuld in de zaak is, dan zeggen zij aan Judas, dat *hij moet toezien*, dat *hij haar moet dragen. Ten eerste*, omdat hij Hem aan hen heeft overgeleverd. Zijn zonde is inderdaad *groter*, Johannes 19:11, maar hieruit volgt niet, dat zij geen zonde hadden. Het is een dagelijks voorkomend voorbeeld van de bedrieglijkheid van ons hart, om onze eigen zonden te verkleinen door anderer zonden te verzwaren. Maar het oordeel Gods is naar waarheid, niet naar vergelijking. *Ten tweede*. Omdat hij wist en geloofde, dat Christus onschuldig was. *Indien hij onschuldig is, gij moogt toezien, wij weten dat niet, wij hebben uitgewezen dat hij schuldig is, en mogen hem dus rechtvaardiglijk als zodanig vervolgen*. Slechte praktijken worden ondersteund door slechte beginselen, inzonderheid door dit beginsel: *Dat zonde alleen zonde is voor hen, die haar zonde achten te zijn, dat het geen kwaad is om een goed man te vervolgen, als wij denken dat hij een slecht man is*, maar zij, die denken aldus met God te kunnen spotten, zullen slechts zich zelven bedriegen en zich zelven in het verderf storten. Zie met welk ene onverschilligheid zij spreken van die overtuiging van schuld, van verschrikking en naberouw, waaronder Judas was gekomen. Zij wilden hem gaarne gebruiken in de zonde, en toen was hij hun lief. Niemand was hun meer welkom dan Judas, toen hij zei: *Wat wilt gij mij geven, en ik zal hem u overleveren?* Toen zeiden zij niet: *Wat gaat ons dat aan?* Maar nu zijn zonde dien angst over hem had gebracht, gaven zij niet om hem, hadden zij hem niets te zeggen, maar lieten hem over aan zijne verschrikkingen en angsten. Wat behoefde hij ook tot hen te komen met zijn naargeestige inbeeldingen? Zij hadden wel wat anders te doen dan zich met hem bezig te houden. Maar waarom zijn zij zo beschroomd, zo omzichtig? *Ten eerste*. Wellicht waren zij wel een weinigje bevreesd, dat de vonken van zijne overtuiging, als zij al te nabij kwamen, een vuur in hun eigen geweten zouden doen ontsteken, en dat zij, naar zijn klagend gekerm luisterende, opgeschrikt zouden worden om in zijne overtuiging te delen. Hardnekkige zondaren zijn op hun hoede tegen overtuiging van schuld, en zij die vast besloten zijn tot onboetvaardigheid, zien minachtend neer op den boetvaardige. *Ten tweede*. Zij waren niet geneigd Judas te hulp te komen, toen zij hem in den val gebracht hadden, lieten zij er hem niet slechts in liggen, maar belachten hem. Zondaren, die onder overtuiging van zonde zijn gekomen, zullen bevinden dat hun oude metgezellen in de zonde ellendige vertroosters zijn. Die het verraad liefhebben, zullen gewoonlijk den verrader haten.

c. Het uiterste der wanhoop, waartoe Judas hierdoor werd gedreven. Indien de overpriesters hem hadden beloofd van de vervolging af te zien, het zou hem tot enige vertroosting hebben gestrekt, maar geen hoop hierop bespeurende, verviel hij tot wanhoop, vers 5. Hij wierp de zilveren penningen in den tempel. De overpriesters wilden het geld niet aannemen, uit vrees van daardoor de gehele schuld op zich te nemen, terwijl zij er Judas den last van wilden laten dragen. Judas wilde het geld niet houden, het was te heet in zijne handen, daarom wierp hij het neer in den tempel, opdat

het, of zij wilden of niet, den overpriesters toch in handen zou komen. *Hij vertrok, en heengaande verworgde zich zelven*. Hij vertrok-*anechoorêse* -hij trok zich terug in een eenzame plaats, gelijk de bezetene, die door den duivel in de woestijnen werd gedreven, Lukas 8:29. Wee hem, die vertwijfelt en alleen is. Indien Judas tot Christus ware gegaan, of tot sommigen der discipelen, wellicht zou hij, ontzettend als zijn zaak en toestand was, toch nog enigerlei verlichting hebben gevonden, maar die verlichting niet vindende bij de overpriesters, heeft hij zich aan wanhoop overgegeven, en dezelfde duivel, die hem met de hulp der priesters tot de zonde gebracht heeft, heeft hem nu met hun hulp tot wanhoop gebracht. *Ten tweede*. Hij werd zijn eigen scherprechter. *Hij verworgde zich*, hij stikte van droefheid, zegt de een, maar de ander is er van overtuigd, dat de vertaling: Hij verworgde zich, juist is. Judas had bewustheid van zonde, maar geen begrip van Gods genade in Christus, en zo *teerde hij uit in zijne ongerechtigheid*. Zijne zonde was, naar wij mogen veronderstellen, uit haren aard niet onvergeeflijk, er zijn mensen verlost en behouden, die verraders en moordenaars van Christus geweest zijn, maar, evenals Kaïn, kwam hij tot de gevolgtrekking, dat zijne ongerechtigheid groter was dan dat zij vergeven zou worden, en zo wilde hij zich liever op des duivels genade werpen dan op Gods genade. Sommigen hebben gezegd, dat Judas meer gezondigd heeft in zijn *wanhopen* aan Gods genade, dan in zijn *verraden* van zijns Meesters onschuldig bloed. Nu hebben de verschrikkingen des Almachtigen zich in slagorde tegen hem gesteld. Al de vervloekingen, geschreven in Gods boek, gingen nu *in zijn binnenste als het water, en als de olie in zijne beenderen*, Psalm 109:18, gelijk dit van hem voorspeld was, en dreven hem tot dit wanhopig redmiddel om, ten einde aan de hel in zijn binnenste te ontkomen, zich neer te storten in de hel, die voor hen was, en die slechts de vervollediging en de voortduring was van dit afgrijzen en die vertwijfeling. Hij werpt zich in het vuur, om aan de vlam te ontkomen, maar rampzalig is de toestand van een mens, die naar de hel gaat, om verlichting en verademing te vinden. In dit verhaal nu hebben wij:

1. Een voorbeeld van het rampzalig einde van diegenen, in wie Satan gevaren is, en inzonderheid van hen, die zich aan de liefde tot het geld hebben overgegeven. Dat is het verderf en de ondergang, waarin velen verzinken. 1 Timotheus 6:9, 10. Herinner u hetgeen van de zwijnen geworden is, waarin, en van den verrader in wie, de duivel gevaren is, en geef den duivel gene plaats.

2. Wij hebben een voorbeeld van den toorn Gods, geopenbaard van den hemel over de goddeloosheid en ongerechtigheid der mensen, Romeinen 1:18. Gelijk wij in de geschiedenis van Petrus de goedheid Gods aanschouwen en de overwinningen van Christus' genade in de bekering van sommige zondaren, zo zien wij in de geschiedenis van Judas de strengheid Gods en de overwinningen van Christus' macht en gerechtigheid in de beschaming van andere zondaren. Toen Judas, in wie de Satan gevaren was, zich aldus had verworgd, heeft Christus, de overheden en machten uitgetogen hebbende, die in het openbaar tentoongesteld, Colossenzen 2:15.

3. Wij hebben hier de ontzettende uitwerkselen der wanhoop, zij eindigt dikwijls in zelfmoord. *Droefheid*, zelfs droefheid over de zonde, die niet *naar God is, werkt den dood*, 2 Corinthiërs 7:10, de ergste soort van dood, want *een verslagen geest, wie zal dien opheffen?* Laat ons zo slecht van de zonde denken als wij kunnen, mits wij maar niet denken, dat zij onvergeeflijk is, laat ons wanhopen aan hulp in of van ons zelven, maar niet aan hulp van God. Hij, die zijn geweten tot rust denkt te brengen door zich het leven te benemen, daagt God uit om nu maar het ergste met hem te doen. En zelfmoord, hoewel door sommigen van de heidense moralisten voorgeschreven, is zeer

zeker een middel, erger dan de kwaal, hoe schrikkelijk die kwaal dan ook zij. Laat ons op onze hoede zijn tegen het begin van neerslachtigheid, en bidden: *Heere, leid ons niet in verzoeking*.

d. Hoe over het geld, dat Judas terugbracht, beschikt werd, vers 6-10. Er werd een akker voor gekocht, genaamd de akker des pottenbakkers, omdat de een of andere pottenbakker er de eigenaar van was, of hem in bezit had, of er dichtbij woonde, of omdat er de gebroken vaten van den pottenbakker op geworpen werden. En deze akker werd nu bestemd tot ene begraafplaats voor de vreemdelingen, dat is: van bekeerlingen tot den Joodsen Godsdienst, die tot andere natiën behoorden, en, ter aanbidding naar Jeruzalem gekomen zijnde, aldaar gestorven waren. Dit lijkt nu wel een voorbeeld van hun menslievendheid, dat zij zorg droegen voor de begrafenis van vreemdelingen, en het duidt ook aan, dat zij-gelijk Paulus zegt, Handelingen 24:15, -zelven verwachtten, dat er ene opstanding der doden wezen zal, beiden der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen, want wij dragen zorg voor het dode lichaam, niet alleen omdat het de woning is geweest van een redelijke ziel, maar ook omdat het dit wederom zijn zal. Maar het was geen voorbeeld van hun nederigheid, dat zij voor vreemdelingen een afzonderlijke begraafplaats wilden hebben, alsof dezen niet waardig waren om in hun begraafplaatsen gelegd te worden. Vreemdelingen moeten levend of dood op een afstand blijven, en dat beginsel moet zelfs meegaan in het graf. *Houdt u bij uzelven, naakt tot mij niet, want ik ben heiliger dan gij*, Jesaja 65:5. De kinderen Heths waren beter gezind jegens Abraham, hoewel hij een vreemdeling in hun midden was, toen zij hem de keur hunner graven aanboden, Genesis 23:6. Maar *de vreemden, die zich tot den Heere voegen*, zullen, al zijn zij ook afzonderlijk begraven, opstaan met allen, die in Christus zijn gestorven. Dit kopen van den akker des pottenbakkers heeft niet plaatsgehad op den dag van Christus' dood (toen hadden zij het te druk om aan iets anders te denken, dan Hem te vervolgen en te kwellen), maar niet lang daarna, want Petrus spreekt er van kort na Christus' hemelvaart. Het wordt hier echter vermeld: *Ten eerste*. Om de geveinsdheid der overpriesters en ouderlingen in het licht te stellen. Boosaardiglijk vervolgden zij den gezegenden Jezus, maar nu

1. Bekruipt hen een gewetensbezwaar, om het geld in de offerkist, of *corban*, van den tempel te leggen, waarmee zij den verrader hadden gehuurd. Hoewel zij het misschien uit de offerkist hadden genomen, voorgevende dat het ten algemenen nutte diende, en hoewel zij grote ijveraars waren voor het *corban* en alle pogingen in het werk stelden, om er het vermogen der natie in te laten vloeien, wilden zij er nu toch het geld niet in leggen, omdat het de prijs des bloeds was. De huur van een verrader achtten zij gelijk hoerenloon, en de prijs van een kwaaddoener (zulk enen als zij Christus verklaarden te zijn) gelijk aan den prijs van een hond, welke geen van beiden in het huis des Heeren gebracht mocht worden, Deuteronomium 23:18. Aldus zullen zij hun goeden naam en gezag hoog houden onder het volk, door hun een denkbeeld te geven van hun groten eerbied voor den tempel. Aldus hebben zij, die een kameel doorzwelgden, de mug uitgezegen.

2. Zij denken hetgeen zij gedaan hadden te vergoeden door deze goede daad om ene begraafplaats voor de vreemdelingen te bezorgen, al was het dan ook niet op hun kosten.Aldus heeft men in tijden der onwetendheid den mensen doen geloven, dat het bouwen van kerken en het stichten of begiftigen van kloosters ene vergoeding was voor een onzedelijk leven.

Ten tweede. Om de gunst aan te duiden, die door het bloed van Christus ook voor *vreemdelingen*, en zondaren uit de heidenen verworven is. Door den prijs van Zijn bloed is ene rustplaats voor hen voorzien na den dood. Zo hebben velen der ouden dezen tekst verklaard en toegepast. Het *graf* is

de akker des pottenbakkers, waar de lichamen heen geworpen worden als verachte en gebroken vaten, maar Christus heeft het met Zijn bloed gekocht voor hen, die zich *vreemdelingen* belijdende op de aarde, het betere land zoeken. Hij heeft er den eigendom van veranderd, (zoals een koper doet) zodat thans de dood onzer is en het graf onzer is, als een legerstede der ruste voor ons. De Duitsers noemen ene begraafplaats *Godsakker*, want daarin *zaait* God Zijn volk, als een *tarwegraan*, Johannes 12:24, Hosea 2:22, Jesaja 26:19.

Ten derde. Tot eeuwige schande van hen, die het bloed van Christus verkocht en gekocht hebben. Deze akker werd gewoonlijk *Akeldama*, dat is: *akker des bloeds* genoemd, niet door de overpriesters, want zij hoopten in deze begraafplaats de gedachtenis aan hun eigen misdaad te begraven, maar door het volk, dat nota nam van Judas' bekentenis, dat hij het onschuldige bloed had verraden, hoewel de overpriesters dit van gene betekenis achtten. Zij gaven dien naam aan den akker *tot een eeuwige gedachtenis.* Gods voorzienigheid heeft velerlei middelen om schande te verbinden aan de boze praktijken zelfs van groten of aanzienlijken, die, hoewel zij hun schande zoeken te bedekken, tot eeuwige versmaadheden zullen gesteld worden.

Ten vierde. Opdat wij zien hoe de Schrift was vervuld, vers 9, 10. *Toen is vervuld geworden hetgeen gesproken is door den profeet Jeremia*. De aangehaalde woorden worden gevonden in Zacheria 11:12, 13. Hoe zij hier gezegd worden door Jeremia te zijn gesproken, is ene vraag, die moeilijk is op te lossen, maar de geloofwaardigheid van Christus' leer hangt daar niet van af, want die bewijst zich Goddelijk te zijn, al zou er dan ook ten opzichte van onbeduidende omstandigheden in de schrijvers er van iets menselijks opgemerkt worden. In de Syrische overzetting, die zeer oud is, vinden wij alleen de woorden: *hetgeen gesproken is door den profeet*, zonder een naam te vermelden, waarom sommigen gedacht hebben, dat Jeremia er door een overschrijver is bijgevoegd. Sommigen zijn van mening, dat al de profetieën in een boek verzameld zijnde, en de profeet Jeremia daar het eerst in voorkomende, het *voor een overschrijver* niet ongepast of onjuist is, om ene plaats uit dat boek onder zijn naam aan te halen. De Joden plachten te zeggen: *De geest van Jeremia was in Zacharia*, en zo waren die beiden dan als een profeet. Sommigen vermoeden dat de woorden *gesproken* zijn door Jeremia, maar geschreven zijn door Zacharia, of wel, dat Jeremia het negende, tiende en elfde hoofdstuk van Zacharia geschreven heeft. Nu is deze plaats in de profetie ene voorstelling van de grote minachting van God, die toen onder de Joden gevonden werd, en hoe weinig zij Hem vergolden de rijke zegeningen, die zij van Hem hadden ontvangen. Maar *hier* werd in werkelijkheid gedaan, wat dáár slechts zinnebeeldig is uitgedrukt. De som gelds is gelijk, dertig zilverlingen, dit wogen zij voor zijn loon, daarop hebben zij Hem geschat! een heerlijke prijs! en deze werd in het huis des Heeren geworpen voor den pottenbakker, en dit is hier letterlijk vervuld. Wij zouden hetgeen er in Gods voorzienigheid voorvalt beter begrijpen, indien wij beter bekend waren met de taal en de uitdrukkingen der Schrift, want ook dezen zijn soms zo duidelijk op de beschikkingen der Voorzienigheid geschreven, dat wie *voorbijloopt ze lezen kan*. Wat David in overdrachtelijken zin gesproken heeft, Psalm 42:8, is door Jona in letterlijken zin toegepast: *Al Uwe baren en Uwe golven gingen over mij heen*, Jona 2:3. Het geven van den prijs van Hem, die geschat werd, niet voor Hem, maar voor den akker des pottenbakkers, duidt aan: De hoge waarde, waarop Christus geschat behoort te worden. De prijs werd betaald, niet voor Hem, neen, toen hij voor Hem betaald werd, werd hij spoedig teruggebracht, met verachting als oneindig ver beneden Zijne waardij, Hij kan *niet geschat worden tegen fijn goud van Ofir*, en evenmin kan deze onuitsprekelijke gave *met geld worden gekocht*. De lage prijs, waarop Hij geschat werd. De kinderen Israël's hebben Hem wel zeer onderschat, toen die prijs slechts reikte om er een

pottenbakkersakker voor te kopen, een armzalig plekje gronds, dat het aanzien niet waard was. Het was nog een toedoen aan Zijne versmaadheid in Zijn gekocht en verkocht worden, dat het voor zo gering een prijs was. *Werp ze voor den pottenbakker*, heet het in Zacharia, een gering koopman, geen aanzienlijk handelsman, die in zaken van waarde handelt. En merk op, het waren de kinderen Israël's, die Hem aldus onderschatten, zij die van Zijn eigen volk waren en beter hadden moeten weten, op hoe hoge waardij zij Hem hadden behoren te stellen, zij, tot wie Hij eerst was gezonden, wier heerlijkheid Hij was, en die Hij zo hoog had gewaardeerd en zo duur had gekocht. Hij heeft eens konings rantsoen voor hen gegeven, en de rijkste landen-zo kostelijk waren zij geweest in Zijne ogen-Egypte, Morenland en Seba, maar zij gaven het rantsoen eens slaafs voor Hem, Exodus 21:32, en schatten Hem slechts naar de waardij van den akker eens pottenbakkers. Zo is dat bloed vertreden geworden, hetwelk het koninkrijk der hemelen voor ons heeft gekocht. Maar dit alles was volgens hetgeen *de Heere bevolen had*, zo was het profetisch visioen, dat een type was van deze gebeurtenis, en zo was de gebeurtenis zelf, gelijk ook de andere omstandigheden van het lijden van Christus, naar *den bepaalden raad en voorkennis Gods*.

Mattheus 27:11-25

Wij hebben hier het bericht van hetgeen er voorviel in het rechthuis van Pilatus, toen de gezegende Jezus daar vroeg in den morgen werd heengebracht. Hoewel het geen dag was voor de zitting van het hof, heeft Pilatus toch terstond de zaak voor zich laten komen. Wij hebben hier:

I. Het verhoor van Christus voor Pilatus.

1. Zijne terechtstelling. *Jezus stond voor den stadhouder* als een gevangene voor den rechter. Vanwege onze zonde konden wij voor God niet staan, noch ons hoofd opheffen in Zijne tegenwoordigheid, indien Christus niet aldus zonde voor ons ware gemaakt. Hij was beschuldigd, opdat wij vrijgesproken zouden worden. Sommigen denken, dat dit ziet op Zijne kloekmoedigheid, Hij stond daar *onverschrokken*, onbewogen door al hun woeden. Zo stond Hij in het oordeel, opdat wij in Gods oordeel zouden kunnen staan. Hij stond daar als een *schouwspel*, gelijk Naboth, die toen hij beschuldigd werd *in de hoogste plaats des volks gesteld werd.*

2. De aanklacht tegen Hem: *Zijt gij de koning der Joden?* De Joden stonden thans niet slechts onder het bestuur, maar ook onder het zeer achterdochtig toezicht van de Romeinse overheden, waarvan zij zelven in de hoogste mate afkerig waren, maar toch wendden zij thans groten ijver voor, voor deze regering, Jezus beschuldigende van een vijand des keizers te zijn, Lukas 23:2, waarvan zij echter geen ander bewijs konden bijbrengen, dan dat Hij zich onlangs als *den Christus* had bekend. Nu dachten zij, dat wie de Christus was, de koning der Joden moest zijn, en hen uit de Romeinse macht moest verlossen, de wereldlijke heerschappij voor hen zou herstellen, en hun de macht zou geven om hun naburen onder hun voeten te vertreden. In overeenstemming met deze hersenschim beschuldigden zij onzen Heere Jezus zich tot koning der Joden te willen opwerpen in tegenstand tegen het Romeinse juk, terwijl Hij, hoewel zeggende dat Hij de Christus was, toch niet zulk een Christus bedoelde. Velen staan den heiligen Godsdienst van Christus tegen uit een verkeerd begrip van dien Godsdienst, zij stellen zich dien voor in valse kleuren, en dan gaan zij hem bestrijden. Daar zij den stadhouder verzekerden, dat zo Hij zich den Christus noemt, Hij zich daarmee ook tot koning der Joden opwerpt, neemt de stadhouder aan als een bewezen feit, dat Hij rondgaat om de natie te verderven en de regering omver te werpen.

Zijt gij een koning? Het was duidelijk, dat Hij dit niet was *de facto, feitelijk*, " Maar maakt gij aanspraak op de regering, denkt gij het recht te hebben om over de Joden te heersen?" Het is dikwijls het harde lot geweest van Christus' heiligen Godsdienst om onrechtvaardig onder verdenking te komen bij de burgerlijke overheid alsof hij schadelijk en nadelig was voor koningen en landen, terwijl hij integendeel uiterst voordelig en weldadig er voor is.

3. Zijn antwoord: *Jezus zei tot hem: " Gij zegt het*. Het is zoals gij zegt, maar niet zoals gij het bedoelt. Ik ben een koning, maar niet zulk een koning als gij denkt. Aldus heeft Hij voor Pilatus de goede belijdenis betuigd en heeft zich niet geschaamd zich een koning te noemen, hoe bespottelijk dit ook scheen, noch heeft Hij gevreesd zich aldus te noemen, hoewel dit toen zo gevaarlijk was.

4. Het bewijs, vers 12, *Hij werd van de overpriesters en ouderlingen beschuldigd*. Pilatus vond *gene schuld in Hem*. Wat er ook gezegd werd, er werd niets bewezen, en wat er dus ontbrak aan bewijzen, vulden zij aan door schreeuwen en geweld. Zij volgden Hem met herhaalde

beschuldigingen, maar door de herhaling werd er geloof aan gewerkt bij den stadhouder. Zij hadden geleerd niet slechts te lasteren, maar zeer krachtig en aanhoudend te lasteren. De beste mensen zijn dikwijls beschuldigd van de ergste misdaden.

5. Het stilzwijgen van den gevangene op de beschuldigingen Zijner vervolgers. *Hij antwoordde niets.*

a. Omdat dit niet nodig was, er werd gene beschuldiging aangevoerd, die zich niet zelf weerlegde.

b. Hij hield zich nu bezig met de grote zaak, die tussen Hem en Zijn Vader lag, aan wie Hij zich overgaf als een offer, om aan de eisen Zijner gerechtigheid te voldoen, en hiervan was Hij zo gans en al vervuld, dat Hij zich niet stoorde aan hetgeen zij tegen Hem inbrachten.

c. Zijne ure was gekomen, en Hij onderwierp zich aan den wil des Vaders: *Niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt.* Hij wist wat de wil des Vaders was, en daarom heeft Hij. zich stilzwijgend overgegeven aan dien, die rechtvaardiglijk oordeelt. *Wij* moeten door ons stilzwijgen ons leven niet wegwerpen, want wij zijn geen heer van ons leven, zoals Christus van het Zijne was, ook kunnen wij niet, evenals Hij, weten of onze ure gekomen is. Maar wèl hebben wij hieruit te leren, om als wij gescholden worden niet weer te schelden, 1 Petrus 2:23. Pilatus drong Hem te antwoorden, vers 13, *Hoort gij niet, hoe vele zaken zij tegen u getuigen?* Wat die zaken waren kunnen wij zien in Lukas 23:3, 5 en Johannes 19:7. Pilatus, die geen slechte gezindheid jegens Hem koesterde, wenste dat Hij zich zou ontschuldigen of verdedigen, hij dringt Hem hiertoe, en hij gelooft dat Hij het kan. *Hoort gij niet?* Ja, Hij hoorde, en nog hoort Hij alles wat onrechtvaardiglijk tegen Zijn waarheid en weg wordt getuigd. Máar Hij zwijgt, omdat het de dag is van Zijne lankmoedigheid en Hij antwoordt niet, zoals Hij weldra antwoorden zal, Psalm 50:3. Hij verwonderde zich over Zijn stilzwijgen, dat hij niet verklaarde als minachting van het hof, maar als ene geringschatting van zich zelven. Daarom wordt niet gezegd dat Pilatus hierom vertoornd is, maar wel dat hij er zich zeer over verwonderde, als over iets buitengewoons. Hij geloofde Hem onschuldig, en hij had wellicht wel eens gehoord, dat nooit een mens gesproken heeft gelijk deze mens, en daarom kwam het hem vreemd voor, dat Hij geen woord voor zich zelven te zeggen had. Nu hebben wij:

II. Het honend geweld des volks in hun aanhouden bij den stadhouder om Christus te kruisigen. De overpriesters hadden groten invloed op het volk, zij noemden hen *Rabbi, Rabbi,* maakten een afgod van hen, en hoorden alles wat zij zeiden aan alsof het Godsspraken waren. Hiervan maakten zij gebruik om hen tegen Hem op te zetten, en zo hebben zij dan met behulp van het gepeupel hun zin doorgedreven. Nu hebben wij hier twee voorbeelden van hun beledigend geweld.

1. Zij gaven de voorkeur aan Barabbas boven Hem, wilden liever dat deze zou losgelaten worden dan Jezus.

a. Het scheen ene gewoonte geworden te zijn bij de Romeinse stadhouders om den Joden ter wille te zijn door hun ter ere van het Paasfeest een gevangene los te laten, vers 15. Dit, dachten zij, eerde het feest, en paste bij de herdenking van hun bevrijding, maar dit was een verzinsel van hen, doch geen Goddelijke inzetting, hoewel sommigen denken dat het een zeer oud gebruik was, reeds in zwang onder de Joodse koningen, voordat het land nog ene provincie van het Romeinse rijk was geworden. Het was echter een slechte gewoonte, een hindernis voor de gerechtigheid, en een

aanmoediging van goddeloosheid. Maar ons EvangeliePascha wordt gevierd door de bevrijding van gevangenen door Hem, die *macht heeft op de aarde de zonden te vergeven*.

b. De gevangene, in mededinging gebracht met onzen Heere Jezus, was Barabbas. Hij wordt hier een welbekende gevangene genoemd, vers 16, hetzij omdat hij door geboorte en opvoeding als een welbekend persoon gold, of wel omdat hij zich door iets buitengewoons in het bedrijven zijner misdaden had gekenmerkt. Of hij nu *welbekend* was op een wijze, of om een reden, die hem in de gunst des volks aanbeval, of hem blootstelde aan hun woede, is onzeker. Sommigen denken het laatste, en dat Pilatus hem daarom noemde, wijl hij het voor zeker hield, dat zij de loslating van ieder ander boven de zijne zouden verkiezen. Verraad, moord en oproer zijn de drie ergste misdaden, die gewoonlijk door het zwaard der gerechtigheid worden gestraft, en Barabbas had zich aan alle drie schuldig gemaakt, Lukas 23:19, Johannes 18:40. Een welbekende gevangene voorwaar, wiens misdaden zo velerlei waren!

c. Het voorstel werd gedaan door Pilatus, den stadhouder, vers 17, *Welken wilt gij, dat ik u zal loslaten?* De rechter had waarschijnlijk het recht twee voor te dragen, uit welke het volk dan een te kiezen had. Pilatus stelde hun voor Jezus los te laten, hij was overtuigd van Zijne onschuld, en dat de vervolging uit kwaadwilligheid plaatshad. Toch had hij den moed niet Hem op eigen gezag vrij te spreken, dat hij had behoren te doen, hij wilde Hem in vrijheid laten stellen door de keuze des volks, en zo hoopte hij dan zijn eigen geweten te bevredigen en ook voldoening te geven aan het volk, terwijl hij, geen schuld in Hem vindende, Zijn leven niet in gevaar had moeten brengen, door het van de volkskeuze te laten afhangen, of Hij al of niet losgelaten zou worden. Maar zulke kunstgrepen om de zaken te schikken en te plooien, het geweten te bevredigen en de wereld te vriend te houden, worden gewoonlijk te baat genomen door hen, die meer de mensen zoeken te behagen dan God. *Wat zal ik dan doen met Jezus, die genaamd wordt Christus?* Hij herinnert het volk er aan, dat deze Jezus, wiens loslating hij hun voorstelt, door sommigen van hen voor den Messias werd gehouden, en dat Hij zulke gewichtige en nadrukkelijke bewijzen had gegeven, dat Hij dit ook werkelijk was. "Verwerp Hem niet, van wie uw volk zulk ene verwachting heeft beleden." De reden, waarom Pilatus zich zo beijverde om Jezus' vrijlating te verkrijgen, was, dat hij wist dat de overpriesters Hem door nijdigheid overgeleverd hadden, vers 18, dat het niet Zijne *schuld of misdaad*, maar Zijne *goedheid* was, waaraan zij zich ergerden, en daarom *hoopte* hij Hem vrij te krijgen door de daad des volks. Toen David *benijd* werd door Saul, was hij de lieveling van het volk, en ieder, die de hosanna's had gehoord, waarmee Jezus slechts weinige dagen tevoren bij Zijne intrede in Jeruzalem door het volk werd begroet, zou gedacht hebben, dat Hij evenzo bij het volk bemind was, en dat Pilatus zich hieromtrent dus veilig tot het volk kon wenden, inzonderheid als zo berucht een misdadiger de mededinger was naar hun gunst. Maar de uitkomst bleek anders.

d. Terwijl Pilatus aldus werkte voor de zaak, werd hij gesterkt in zijn onwil om Jezus te veroordelen door ene boodschap, die hem door zijne vrouw werd gezonden, vers 19, ene boodschap, die ene waarschuwing inhield: *Heb toch niet te doen met dien rechtvaardige, want ik heb heden veel geleden in den droom om zijnentwil*. Die boodschap is aan Pilatus waarschijnlijk openlijk meegedeeld, zodat allen, die tegenwoordig waren het hoorden, want zij was bedoeld als ene waarschuwing, niet slechts aan hem, maar ook aan de vervolgers. Merk op: De bijzondere voorzienigheid Gods in het zenden van dien droom aan Pilatus' huisvrouw. Het is niet waarschijnlijk, dat zij tevoren iets omtrent Christus gehoord had, tenminste niet iets, dat dromen bij haar kon doen ontstaan, maar die droom kwam onmiddellijk van God. Wellicht was zij een der *Godsdienstige en*

eerlijke vrouwen, die dus wel enig besef had van Godsdienst, maar God heeft zich door dromen geopenbaard aan sommigen, die die niet hadden, zoals aan Nebukadnezar. Zij had *veel geleden* in dezen droom, hetzij zij droomde van de wrede mishandeling van een onschuldige, of van het oordeel, dat hen zou treffen, die de hand hadden in Zijn dood, of wellicht beide, in elk geval scheen het een schrikkelijke droom te zijn, en hare gedachten *beroerden* haar, zoals in Daniël 2:1, 4:5. De vader der geesten heeft vele middelen van toegang tot de geesten der mensen, en kan *in den droom hun onderrichting verzegelen door het gezicht des nachts*, Job 33, 15, 16.

Maar tot hen, die het geschreven woord hebben, spreekt God meer gewoonlijk door het geweten als zij wakker zijn, dan in dromen *als een diepe slaap op de lieden valt*. De tedere zorg van Pilatus' huisvrouw in het zenden dier boodschap aan haren echtgenoot: *Heb toch niet te doen met dien rechtvaardige*. *Ten eerste*. Dit was een eervol getuigenis voor onzen Heere Jezus, getuigende van Hem, dat Hij rechtvaardig was, zelfs nu Hij gerechtelijk wordt vervolgd als de ergste kwaaddoener, nu Zijne vrienden bevreesd zijn om ter Zijner verdediging te verschijnen, heeft God hen, die vreemdelingen en vijanden waren, ten Zijnen gunste doen spreken. Toen Petrus Hem verloochende, heeft Judas Hem beleden, toen de overpriesters Hem des doods schuldig verklaarden, heeft Pilatus verklaard, dat hij gene schuld in Hem vond, toen de vrouwen, die Hem liefhadden, van verre stonden, heeft de vrouw van Pilatus, die slechts weinig van Hem wist, bezorgdheid over Hem getoond. God zal zich niet zonder getuigen laten voor de waarheid en rechtmatigheid Zijner zaak, zelfs als zij door hare vijanden op de meest boosaardige wijze in minachting wordt gebracht, en door hare vrienden op het schandelijkst wordt verlaten. *Ten tweede*. Het was een trouwe waarschuwing aan Pilatus: *Heb niet te doen met hem*. God heeft velerlei middelen om zondaren tot staan te brengen op hun zondigen weg, en het is een grote zegen om zulke beletselen te ontvangen van de Voorzienigheid, van getrouwe vrienden en van ons eigen geweten, het is ook een dure plicht om er acht op te geven. *Doe toch deze gruwelijke zaak niet, die de Heere haat*, is het woord, dat wij tot ons kunnen horen zeggen als wij in verzoeking komen, zo wij er slechts acht op willen slaan. Pilatus' echtgenote zond hem deze waarschuwing uit liefde voor hem, zij vreesde gene bestraffing van hem te ontvangen wijl zij zich bemoeide met zaken, die haar niet aangingen, want, hoe hij het ook zou opnemen, waarschuwen wilde zij hem. Het is een bewijs van ware liefde voor onze vrienden en betrekkingen om te doen wat wij kunnen om hen terug te houden van de zonde, en hoe nader zij ons staan, en hoe groter liefde wij voor hen hebben, hoe meer bezorgd wij moeten zijn, om de zonde niet tot hen te laten genaken, of op hen te laten rusten, Leviticus 19:17. De beste vriendschap is vriendschap voor de ziel. Er wordt ons niet gezegd, hoe Pilatus deze waarschuwing afwees, wellicht met een kwinkslag, maar uit zijne wijze van doen met den Rechtvaardige blijkt, dat hij er geen acht op gaf. Aldus worden getrouwe vermaningen in den wind geslagen, als zij tot ons gericht worden als waarschuwingen tegen de zonde, maar het zal zo gemakkelijk niet zijn ze gering te achten, als zij beschouwd worden als ene verzwaring van de zonde.

e. Intussen waren de overpriesters en de ouderlingen druk in de weer om het volk ten gunste van Barabbas te stemmen, vers 20. *Zij hebben de scharen aangeraden*, zij zelven en ook de personen, die daartoe door hen gezonden werden, *dat zij zouden Barabbas begeren, en Jezus doden*, voorgevende dat deze Jezus een bedrieger was, in verbond met Satan, een vijand van hun Godsdienst en tempel, en dat, zo men hem liet geworden, de Romeinen zouden komen en hun plaats en natie zouden wegnemen, dat Barabbas wel een slecht mens was, maar den invloed niet hebbende, dien Jezus had, niet zo veel kwaad kon doen als deze. Aldus wisten zij de scharen te bewerken, die anders welgezind waren voor Jezus, en indien zij niet zo onder de macht hunner

priesters waren geweest, zouden zij nooit zo iets onzinnigs gedaan hebben als Barabbas te verkiezen boven Jezus. Hier kunnen wij deze goddeloze priesters niet aanzien zonder toorn en verontwaardiging. Volgens de wet moest het volk *in ene zaak tussen bloed en bloed* zich laten leiden door de priesters, en doen naar hetgeen zij zeiden, Deuteronomium 17:8, 9. Deze grote macht, die hun in handen was gegeven, hebben zij treurig misbruikt, en zo hebben de leidslieden des volks hen doen dwalen. Maar op het misleide volk kunnen wij niet zien zonder medelijden, ik wordt door ontferming bewogen met de scharen, die aldus heftig en met geweld voortgedreven worden tot zo groot een goddeloosheid, aldus onder de macht zijn der priesters, en met hun blinde leidslieden in de gracht vallen.

f. Het volk, door de priesters aldus beheerst zijnde, doet eindelijk ene keus, vers 21. *Welken van deze twee wilt gij, dat ik u zal loslaten?* vraagt Pilatus. Hij hoopte zijn doel om Jezus vrij te laten bereikt te hebben. Maar tot zijn grote verwondering zeiden zij: *Barabbas*, alsof zijne misdaden minder groot waren, en hij dus minder den dood had verdiend, of alsof zijn verdiensten groter waren, en hij dus meer waard was in het leven te blijven. Het geroep om Barabbas was zo algemeen en zo eenstemmig, dat er geen aanleiding bestond om de stemmen voor de twee kandidaten op te nemen. *Ontzet u hierover, gij hemelen, en zijt verschrikt!* Zijn er ooit mensen geweest, die aanspraak maken op Godsdienst en gezond verstand, en zich aan een zo buitensporige dwaasheid hebben schuldig gemaakt, en zo afschuwelijk ene goddeloosheid? Dit was het wat Petrus hun met zoveel recht heeft verweten, Handelingen 3:14, *Den Heilige en Rechtvaardige hebt gij verloochend, en hebt begeerd dat u een man, die een dood. slager was, zou geschonken worden*. Maar de scharen, die de wereld tot hun deel verkiezen boven God, verkiezen evenzo naar hun eigen bedenksels en tot hun eigen verderf.

2. Hun heftig aandringen om Jezus te kruisigen, vers 22. 23. Verbaasd over hun keus van Barabbas, wilde Pilatus nog hopen, dat dit meer voortkwam uit ene voorliefde voor hem, dan uit vijandschap tegen Jezus, en daarom vraagt hij hun: "Wat zal ik dan doen *met Jezus?* Zal ik hem ook loslaten, tot groter eer nog van uw feest, of wilt gij dat aan mij overlaten?" Neen, *zij zeiden allen: Laat hem gekruisigd worden*! Dien dood wilden zij, dat Hij zou sterven, omdat die beschouwd werd als de schandelijkste, en zij hoopten hierdoor, dat Zijne volgelingen zich nu ook zouden schamen om Hem te belijden. Het was ongerijmd, dat zij den rechter voorschreven welk vonnis hij moest vellen, maar hun woede en kwaadaardigheid deden hen alle regelen van orde en betamelijkheid vergeten, en zo werd een gerechtshof in een luidruchtige en oproerige vergadering verkeerd. Nu was de waarheid gestruikeld op de straat en wat recht is kon er niet ingaan, en waar men *wacht naar recht, zie het is verdrukking* , verdrukking van de ergste soort, *naar gerechtigheid, maar zie, het is geschreeuw*, het ergste geschreeuw, de ontzettendste kreet, die ooit gehoord werd: *Kruisig, kruisig den Heere der heerlijkheid*! Hoewel zij, die dezen kreet aanhieven, wellicht niet dezelfden waren, die tevoren Hosanna riepen, ziet men hier toch, hoe groot ene verandering in weinig tijds op het gemoed van het gepeupel kan worden teweeggebracht. Toen Hij Jeruzalem binnen reed, waren de toejuiching en de lofspraak zo algemeen, dat men gedacht zou hebben, dat Hij geen *vijanden* had, maar nu Hij *in triomf* naar het rechthuis van Pilatus wordt gebracht, zijn *de kreten van vijandschap en afschuw* zo *algemeen*, dat men zou denken dat Hij geen *vrienden* had. Zulke omwentelingen zijn er in deze veranderlijke wereld, door welke onze weg naar den hemel loopt, gelijk onze Meester beurtelings *door eer en oneer, door kwaad gerucht en goed gerucht*, opdat wij ons door eer niet verheffen, alsof wij, wanneer wij toegejuicht en geliefkoosd worden, *ons nest tussen de sterren gesteld hadden*, en *in dat nest zouden sterven*, en ons door oneer niet laten

terneerslaan en ontmoedigen, alsof wij, wanneer wij veracht en vertreden worden, neergestoten waren in de diepste hel, van waar *gene verlossing* meer is. Betreffende hun eis nu wordt ons verder gezegd

a. Hoe Pilatus daar tegen opkwam: *Wat heeft hij dan kwaads gedaan?* Een gepaste vraag, die wij altijd stellen moeten, eer wij iemand in een gewoon gesprek laken, of berispen, maar veel meer nog past het een rechter die vraag te doen, eer hij een doodvonnis uitspreekt. Het strekt grotelijks tot eer van den Heere Jezus, dat, hoewel Hij leed als een kwaaddoener, noch Zijn rechter, noch Zijne vervolgers konden vinden, dat Hij kwaad gedaan had. Heeft Hij kwaad gedaan *tegen God?* Neen, Hij heeft altijd gedaan wat Gode welbehaaglijk was. Heeft Hij kwaad gedaan tegen *de burgerlijke overheid?* Neen, gelijk Hij zelf deed, zo heeft Hij ook anderen geleerd den keizer te geven wat des keizers is. Heeft Hij kwaad gedaan tegen *den openbaren vrede*, tegen de orde ? Neen, Hij heeft niet getwist of geroepen, en Zijn koninkrijk is niet gekomen met uiterlijk gelaat, Heeft Hij kwaad gedaan *aan personen?* Wiens os heeft Hij genomen, wie heeft Hij verongelijkt? Neen. integendeel. Hij ging het land door goed doende. Deze herhaalde verklaring van Zijn vlekkeloze onschuld is een duidelijk bewijs, dat Hij stierf om te voldoen voor de zonde van anderen, want indien het niet om onze overtredingen was, dat Hij aldus werd gewond, om onze ongerechtigheden, dat Hij werd overgeleverd, en wel doordat Hij vrijwillig op zich had genomen er verzoening voor te doen, dan zie ik niet hoe dit buitengewone lijden, die ontzettende martelingen van iemand, die nooit iets verkeerds gedacht, gezegd of gedaan heeft, bestaanbaar zouden zijn met de rechtvaardigheid der voorzienigheid, die de wereld regeert, en dan ten minste *toegelaten* heeft, dat dit gedaan werd.

b. Hoe zij er op *aandrongen. Zij riepen te meer: Laat hem gekruisigd worden.* Zij geven zich gene moeite om aan te tonen, dat Hij kwaad gedaan heeft, maar terecht, of te onrecht, Hij moet *gekruisigd* worden. Alle voorgeven om de vooropgezette stellingen te bewijzen latende varen, besluiten zij om bij de gevolgtrekking, die daaruit zou voortgevloeid zijn, te volharden, en wat er aan bewijzen ontbrak, te vergoeden door geschreeuw. Deze onrechtvaardige rechter werd alzo door het aanhoudend, onbeschaamd aandringen des volks er toe gebracht om een onrechtvaardig vonnis uit te spreken, gelijk die in de gelijkenis er toe gebracht werd, om een rechtvaardig oordeel te vellen, Lukas 18:4, 5, en zo werd dan de zaak enkel en alleen door geschreeuw gewonnen.

III. Het overdragen van de schuld van Christus' bloed op het volk en de priesters.

1. Pilatus tracht die schuld van zich zelven af te schuiven, vers 24.

a. Hij ziet, dat het tot niets nut is den strijd voort te zetten. Wat hij zei zou geen goed doen, *hij vorderde niet*. Hij kon er hen niet van overtuigen dat het onrechtvaardig en onredelijk in hem zijn zou, om een man te veroordelen, dien hij voor onschuldig hield, en dien zij niet konden bewijzen schuldig te zijn. Zie hoe sterk de stroom soms is van woede en boze lusten, gezag noch rede vermogen dezen stroom te stuiten. Wat hij zei deed waarschijnlijk zelfs meer kwaad dan goed, *hij zag veelmeer, dat er oproer werd*. Het ruw en verdierlijkt gepeupel kwam tot hoge woorden, zij begonnen Pilatus te dreigen met hetgeen zij zouden doen, indien hij hun niet ter wille was, en welk een groot vuur ontstoken zou kunnen worden door deze zaak, inzonderheid als de priesters, deze grote brandstichters, de kolen aanbliezen! Deze onstuimige, oproerige geaardheid der Joden, waardoor Pilatus zo verschrikt werd, dat hij tegen zijne overtuiging en zijn geweten Christus veroordeeld heeft, heet meer dan iets anders bijgedragen tot het verderf en den ondergang dier

natie, niet lang daarna, want hun herhaalde opstanden hebben de Romeinen er toe gebracht hen te verdoen, en hun voortdurende twisten onder elkaar maakten hen tot een gemakkelijke prooi van den gemenen vijand. Aldus is hun zonde hun verderf geworden. Zie hoe gemakkelijk wij ons kunnen vergissen in de gezindheid van het volk. De priesters waren bevreesd dat hun poging om Jezus te grijpen een oproer onder het volk zou teweegbrengen, inzonderheid op den feestdag, maar het bleek, dat Pilatus' poging om Hem te redden een oproer deed ontstaan, en dat wel op den feestdag, zo wispelturig, zo veranderlijk zijn de gevoelens van ene volksmenigte.

b. Dit brengt hem in een grote moeilijkheid, hij is als in de engte gedreven tussen den vrede van zijn eigen gemoed en de rust in de stad. Hij is wars van een onschuldig man te veroordelen, en hij is er ook afkerig van om het volk te mishagen en aldus een storm te verwekken, die niet zo spoedig tot bedaren gebracht zou kunnen worden. Had hij zich rustig en vastberaden aan de heilige wetten der gerechtigheid gehouden, zoals het een rechter betaamt, hij zou zich in generlei verlegenheid hebben bevonden. De zaak was eenvoudig en onbetwistbaar, dat iemand, in wie *gene schuld* werd gevonden, niet gekruisigd behoorde te worden, onder welk voorwendsel dan ook, en gene onrechtvaardigheid behoort begaan te worden, om enigen mens of enig gezelschap van mensen genoegen te doen. De zaak is ook spoedig beslist. -*Fiat justitia, ruat cœlum* -Al zouden hemel en aarde ook in botsing komen, gerechtigheid moet geschieden. Als *van de goddelozen* -al zijn het priesters- *goddeloosheid voortkomt*, mijne hand zal niet tegen hem zijn.

c. Pilatus tracht de zaak te schikken en zowel het volk als zijn eigen geweten tevreden te stellen, door haar *te doen*, doch als *onder protest*. Tot zulke ongerijmdheden en tegenspraak met zich zelven moeten zij vervallen, wier overtuiging *sterk* is, maar wier verdorvenheid van hart nog sterker is. *Zalig is hij*, zegt de apostel, Romeinen 14:22, *die zich zelven niet oordeelt in hetgeen hij voor goed houdt*, of, hetgeen op hetzelfde neerkomt, die niet voor goed houdt hetgeen hij veroordeelt. Pilatus poogt zich nu van alle schuld te zuiveren door een teken. *Hij nam water* en *wies de handen voor de schare*, niet alsof hij dacht zich hierdoor van enigerlei schuld voor God te reinigen, maar om vrij te zijn tegenover het volk van enigerlei schuld in deze zaak, alsof hij gezegd had: *Indien het geschiedt, gij zijt getuigen, dat het mijn doen niet is*. Hij ontleende die plechtigheid aan de wet, die haar voorschreef om het land te ontheffen van de schuld als een moord gepleegd was, en de moordenaar niet ontdekt werd. Deuteronomium 21:6, 7. En hij deed het om aan het volk zeer duidelijk te doen zien en gevoelen, dat hij van de onschuld van den gevangene overtuigd was, en waarschijnlijk was het rumoer der volksmenigte zo groot dat, zo hij hen niet met dit zichtbare teken had verrast, bij zich niet door hen zou hebben kunnen doen horen. Door *een gezegde*, waarmee hij: *Ten eerste* zich zelven ontschuldigt: *Ik ben onschuldig aan het bloed van dezen rechtvaardige*. Welk een onzin! Hem te veroordelen en toch zijne onschuld te betuigen aan Zijn bloed! Als mensen tegen iets protesteren en het toch doen, dan maken zij slechts bekend, dat zij zondigen tegen hun geweten. Hoewel Pilatus zijne onschuld betuigt, legt God toch de schuld ten zijnen laste, Handelingen 4:27. Sommigen denken zich te rechtvaardigen door te zeggen, dat hun *handen* niet in de zonde waren, maar David doodt door het zwaard van de kinderen Ammons, en Achab door de oudsten te Jizreël. Pilatus denkt zich te rechtvaardigen door te zeggen, dat zijn *hart* niet in de daad was, maar dit is ene verzekering, die nooit aangenomen zal worden. Het is tevergeefs, dat hij protesteert tegen de daad, die hij terzelfder tijd ten uitvoer brengt. *Ten tweede*. Hij werpt het op de priesters en het volk: *gijlieden moogt toezien*. Indien het gedaan moet worden, het is mijne schuld niet, gijlieden zult het voor God en de wereld hebben te verantwoorden. De zonde is een wicht, waarvan niemand vader of moeder wil zijn, en velen misleiden zich zelven hiermede, dat zij de schuld

niet zullen dragen, zo zij die slechts op iemand anders kunnen werpen, maar het is niet zo gemakkelijk de schuld der zonde over te dragen als velen wel denken. De toestand van iemand, die door de pest is aangestoken, is er niet minder gevaarlijk om, dat hij met die ziekte door anderen besmet werd, of er anderen mede besmet heeft. Wij kunnen wel *verzocht*, maar niet *gedwongen* worden tot zonde. De priesters hebben de schuld op Judas geworpen: *Gij moogt toezien*, en nu werpt Pilatus de schuld op hen: *Gijlieden moogt toezien*. Want, met wat mate gij meet, zal u wedergemeten worden.

2. De priesters en het volk bewilligden er in om de schuld op zich te nemen. *Al het volk zei: "Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen*. Wij zijn er zo zeker van, dat er in zijne terdoodbrenging zonde noch gevaar voor ons is, dat wij volkomen bereid zijn ons aan de gevolgen er van bloot te stellen", alsof die schuld noch aan hen noch aan de hunnen enig kwaad zou veroorzaken. Zij zagen, dat het de vrees voor de schuld was, die Pilatus deed aarzelen en dat hij over die moeilijkheden heen kwam door zich in te beelden, haar op hen te kunnen overdragen. Om hem nu in dien waan te *be*- vestigen, hebben zij er in hun woede genoegen mede genomen, veeleer dan de prooi, die zij in handen hadden, te laten ontsnappen, en zij riepen: Zijn bloed kome over ons.

a. Hiermede bedoelden zij aan Pilatus straffeloosheid te verzekeren, dat is: hem te doen denken, dat zij de schuld en de verantwoording op zich genomen hebbende, hij nu vrijuit zou gaan. Maar zij die zelven bankroet en bedelaars zijn, zullen toch nooit als borg voor anderen aangenomen worden. Niemand kan anderer zonde dragen, behalve Hij, die geen eigen zonde had te verantwoorden. Dit is een stoute onderneming, te groot voor enig schepsel, om bij den almachtigen God borg te zijn voor een zondaar.

b. Maar zij hebben werkelijk de wraak en den toorn Gods over zich ingeroepen, over zich en over hun nakomelingen. Welk een ontzettend woord was dit! Hoe weinig begrepen zij er de ontzaglijke betekenis van en welk ene hel van ramp het over hen en de hunnen gebracht heeft. Christus had hun kort tevoren gezegd, dat over hen komen zal al het rechtvaardige bloed, dat vergoten is op de aarde, van het bloed des rechtvaardigen Abels af, maar alsof dat nog te weinig was, hebben zij de schuld over zich ingeroepen van dat bloed, dat kostelijker en dierbaarder was dan al het andere, en waarvan de schuld zwaarder op hen zou drukken. O hoe schrikkelijk is de vermetelheid der halsstarrige zondaren, die *tegen God aanlopen en Zijne gerechtigheid tarten*, Job 15:15, 16. Merk op: Hoe wreed zij waren bij deze verwensing. Zij roepen de straf dezer zonde in niet slechts over zich zelven, maar ook over hun kinderen, zelfs over die nog niet waren geboren, zonder dit te beperken-gelijk het aan God zelf behaagd heeft dit te beperken, tot aan het derde en vierde geslacht. Het was dolzinnigheid om dit over zich zelven te brengen, maar de grootste barbaarsheid was het, om dit ook op hun nageslacht te doen overgaan. Voorzeker, zij waren als de struisen in de woestijn, zij *verhardden zich tegen hunne jongen*, alsof het *hun* jongen niet waren. Welk een ontzettende overdracht van schuld en toorn op hen en hun erfgenamen voor eeuwig, en dit met aller instemming, als hun eigen vrijwillige daad, hetgeen voorzeker gelijk stond met ene verbeurte en tenietdoening van de hun vanouds verleende handvest: *Ik zal u een God zijn en uwen zade na* u. Die oplegging van den vloek van het bloed van den Messias op het volk heeft den erfzegen van dat bloed afgesneden van hun geslachten, overeenkomstig een andere belofte, gedaan aan Abraham, dat in hem alle de geslachten der aarde gezegend zullen worden. Zie wat vijanden de goddelozen zijn van hun eigen kinderen, zij, die hun eigen ziel verdoemen, bekommeren er zich niet om, hoe velen zij met zich ter helle voeren. Hoe rechtvaardig God was in Zijne vergelding overeenkomstig deze

vervloeking. Zij zeiden: *Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen*, en God zei daar *Amen* toe: *zo zal uw oordeel zijn, gelijk zij den vloek hebben liefgehad, is hij over hen gekomen*. Het ongelukkige overblijfsel van dit door God verlaten volk gevoelt het tot op den huidigen dag. Van den tijd, toen zij dit bloed over zich inriepen, zijn zij vervolgd door het ene oordeel na het andere, totdat zij geheel en al ten ondergang werden gebracht, en tot een schrik, een spreekwoord en een spotrede geworden zijn. Maar over sommigen van hen en van de hunnen is dit bloed gekomen, niet om hen te *veroordelen*, maar om hen te *behouden*. Op hun bekering en geloof heeft de Goddelijke barmhartigheid deze overdracht van den vloek teniet gedaan, en toen was wederom de belofte voor hen en hun kinderen. God is beter voor ons en de onzen dan wij.

Mattheus 27:26-32

In deze verzen hebben wij de toebereidselen en de inleiding tot de kruisiging van onzen Heere Jezus. Hier is:

I. Het vonnis uitgesproken, en de volmacht tot volvoering er van ondertekend, en dat wel onmiddellijk, ter zelfde ure.

1. Barabbas werd losgelaten, hij, de bekende misdadiger. Indien hij niet in mededinging met Christus naar de gunst des volks was gesteld, hij zou waarschijnlijk voor zijne misdaden den dood hebben ondergaan, maar dit bleek voor hem het middel ter ontkoming om aan te duiden, dat Christus veroordeeld werd, opdat zondaren, zelfs de voornaamsten der zondaren, losgelaten zouden worden. Hij is overgeleverd, opdat wij verlost zouden worden, daar het anders de gewone weg der Goddelijke voorzienigheid is, dat *de goddeloze een rantsoen is voor den rechtvaardige*, Prediker 21:18, 11:18. In dit ongeëvenaard voorbeeld echter van de Goddelijke genade is de oprechte een rantsoen voor de goddelozen, de rechtvaardige voor de onrechtvaardigen.

2. Jezus werd *gegeseld*. Dit was een smadelijke en wrede straf, inzonderheid zoals zij bij de Romeinen in zwang was, die niet onder de matiging waren van de Joodse wet, welke geseling van meer dan veertig slagen verbood. Deze straf werd onredelijk opgelegd op iemand, die veroordeeld was te sterven, de roeden moesten de bijl niet voorafgaan, maar vervangen. Aldus is de Schrift vervuld geworden: *Ploegers hebben* op *mijn* rug *geploegd*, Psalm 129:

3. Ik *geef mijn rug dergenen, die mij slaan*, Jesaja 50:6, en *door zijne striemen is ons genezing geworden*. Jesaja 53:5. Hij is met geselen gekastijd, opdat wij niet voor eeuwig met schorpioenen gekastijd zullen worden. 3. Hij werd toen overgeleverd om gekruisigd te worden. Hoewel Zijne straf ons den vrede aanbracht, is er toch geen vrede gemaakt zonder het bloed des kruizes, Colossenzen 1:20, daarom is de geseling niet voldoende, Hij moet *gekruisigd* worden, ene soort van terdoodbrenging, alleen in gebruik bij de Romeinen. De wijze, waarop dit geschiedde, schijnt het resultaat van vernuft en wreedheid, om dien dood in de hoogste mate afschrikwekkend en pijnlijk te doen zijn. Een kruis werd in den grond geplaatst, waaraan de handen en voeten van den veroordeelde vastgenageld werden, en op deze nagelen hing de gehele zwaarte van het lichaam, totdat het stierf van pijn. Dit was de dood, waartoe Christus veroordeeld werd, opdat Hij mocht beantwoorden aan het type van de koperen slang, die op een stang werd opgericht. Het was een bloedige dood, een pijnlijke, smadelijke, gevloekte dood, het was een zo ellendige dood, dat barmhartige vorsten bevolen hebben, dat personen, die er door de wet toe veroordeeld werden, eerst geworgd moesten worden, en dan aan het kruis genageld. Zo heeft Julius Caesar dit voor enige zeerovers bevolen, *Sueton, lib*.

1. Constantijn de Grote, de eerste Christen-keizer, heeft door een edict deze soort van doodstraf onder de Romeinen afgeschaft, *Sozomen, Hist. lib*.

1. *cap*. 8, *Opdat het symbool der verlossing niet dienstbaar werd gemaakt aan het verderf van het slachtoffer*.

II. De barbaarse behandeling, die Hij van de soldaten onderging gedurende de toebereidselen tot Zijne terdoodbrenging. Nadat Hij veroordeeld was, had men Hem enigen tijd behoren toe te staan om zich op den dood voor te bereiden. In den tijd van Tiberius had de Romeinse senaat, wellicht op ene klacht wegens deze en dergelijke overhaasting, ene wet uitgevaardigd, welke gebood, dat tussen de voltrekking der doodstraf aan misdadigers en het vonnis tenminste tien dagen moesten verlopen. *Sueton, in Tiber. cap*. 25. Maar er werden aan onzen Heere Jezus nauwelijks even zoveel minuten gegund, en zelfs gedurende deze minuten had Hij gene verademing. Het was een *crisis*, en er werden Hem geen heldere tussenpozen gegund, *de afgrond riep tot den afgrond*, en de storm bleef zonder enige tussenpoos voortwoeden. Toen Hij overgegeven was om gekruisigd te worden, was dit genoeg. Zij, die het lichaam doden, erkennen dat er niets meer is, dat zij kunnen doen, maar Christus' vijanden willen meer doen en, zo het mogelijk is, Hem duizend doden laten sterven. Hoewel Pilatus Hem onschuldig verklaarde, hebben zijne krijgsknechten, zijne gardes, er zich toe gezet Hem te mishandelen, daar de woede van het volk *tegen* Hem meer invloed op hen uitoefende dan het getuigenis huns meesters *voor* Hem. Het Joodse grauw stak de Romeinse soldaten aan. Of wellicht was het het niet zozeer uit haat tegen Hem als wel uit zucht om zich te vermaken, dat zij Hem aldus mishandelden. Zij begrepen dat Hij naar de kroon dong, Hem daarmee nu te bespotten verschafte hun vermaak en tijdverdrijf. Het is een bewijs van een lagen, slaafsen geest om aldus belediging en hoon aan te doen aan hen, die in het ongeluk zijn, en iemands rampen tot onderwerp van spot en vrolijkheid te maken. Merk op:

1. Waar dit geschiedde-in het rechthuis. Het huis des stadhouders, dat ene toevlucht had behoren te zijn voor de verongelijkten en mishandelden, is tot schouwplaats gemaakt voor deze barbaarsheid. Het verbaast mij, dat de stadhouder, die zo begerig was om vrij te zijn van het bloed dezes rechtvaardigen, toeliet, dat dit in *zijn* huis geschiedde. Wellicht heeft hij het niet bevolen, maar *oogluikend toegelaten*, en zij, die met gezag zijn bekleed, zijn verantwoordelijk, niet slechts voor de boosheid, die zij *doen* of *bevelen*, maar ook voor die, welke zij niet tegengaan of beletten, als zij er de macht toe hebben. Hoofden van gezinnen moeten niet toelaten, dat hun huizen plaatsen van mishandeling van iemand worden, of dat hun dienstboden zich vrolijk maken om de zonden of de ellende, of den Godsdienst van anderen.

2. *Wie* daarin betrokken waren. Zij vergaderden over Hem *de ganse bende*, de soldaten, die bij de strafvoltrekking tegenwoordig moesten zijn, wilden dat het gehele regiment (tenminste vijf honderd, sommigen denken twaalf of dertien honderd man) in die vermakelijkheid zou delen. Indien Christus aldus tot een schouwspel is gemaakt, zo laat geen Zijner volgelingen het vreemd vinden, om aldus behandeld te worden, 1 Corinthiërs 4:9, Hebreeën 10:33.

3. Welke smaadheden en mishandelingen Hem werden aangedaan.

a. Zij ontkleedden Hem, vers 28. De schande der naaktheid is met de zonde in de wereld gekomen, Genesis 3:7, en daarom is Christus, toen Hij kwam om genoegdoening te doen voor de zonde en haar weg te nemen, naakt gemaakt, en heeft Hij zich aan die schande onderworpen, opdat Hij witte klederen voor ons zou bereiden, om ons te bekleden, Openbaring 3:18.

b. Zij deden Hem een purperen mantel om, het een of ander rode gewaad, zoals de Romeinse soldaten droegen in navolging van de purperen gewaden, die koningen en keizers droegen, Hem aldus bespottende, omdat Hij koning genoemd werd. Deze nabootsing van majesteit in Zijn gewaad

deden zij Hem aan, toen er op Zijn gelaat niets dan geringheid en ellende te lezen stond, alleen maar om Hem tentoon te stellen voor de toeschouwers als des te meer bespottelijk. Toch was hierin ene verborgenheid, *deze was het, die rood is aan Zijn gewaad*, Jesaja 63:1, 2, *die Zijne klederen wast in den wijn*, Genesis 49:11. Christus, gekleed in een purperen gewaad, duidde Zijn dragen aan van onze zonden, tot Zijne schande, in Zijn eigen lichaam aan het hout, opdat wij onze klederen zouden wassen en ze wit maken in het bloed des Lams.

c. Zij vlochten ene kroon van doornen en zetten die op Zijn hoofd, vers 29. Dit was om de spotternij voort te zetten van Hem tot een nagemaakten koning te maken. Maar, zo zij dit slechts als een smaad en bespotting hadden bedoeld, dan zouden zij ene kroon van stro hebben kunnen vlechten, of van biezen, maar zij bedoelden er Hem nog pijn mede aan te doen, en dat voor Hem *letterlijk* zou zijn, wat men van kronen zegt in overdrachtelijken zin, namelijk, dat zij gevoerd zijn met doornen. Die deze mishandeling uitdacht, heeft zich zeker op het vernuftige er van laten voorstaan, maar er was ene verborgenheid in. Doornen zijn met de zonde op aarde gekomen, en maakten een deel uit van den vloek, die het gevolg was van de zonde, Genesis 3:18. Daarom heeft Christus' een vloek voor ons geworden zijnde, en stervende om den vloek van ons weg te nemen, de pijn gevoeld van deze doornen, ja, en heeft haar op zich *laten binden als ene kroon*, Job 31:36, want Zijn lijden voor ons was Zijne heerlijkheid. Nu beantwoordde Hij aan het type van Abrahams ram, die gevangen werd in de verwarde struiken, en geofferd werd in de plaats van Izaak, Genesis 22:13. Doornen betekenen beproevingen, 2 Kronieken 33:11. Deze heeft Christus tot ene kroon gemaakt, zo grotelijks heeft Hij er de eigenschap van veranderd voor hen, die de Zijnen zijn, hun reden gevende om te roemen in de verdrukking, en haar voor ons een gewicht van heerlijkheid te doen zijn. Christus is met doornen gekroond, om te tonen, dat Zijn koninkrijk niet is van deze wereld, en de heerlijkheid er van geen wereldse heerlijkheid is, maar hier vergezeld gaat van banden en verdrukkingen, terwijl de heerlijkheid er van nog geopenbaard moet worden. Het was ene gewoonte onder sommige heidense volken om hun slachtoffers naar het altaar te brengen, gekroond met guirlandes, deze doornen waren de guirlandes, waarmee dit grote offer gekroond was. Deze doornen hebben zeer waarschijnlijk bloed uit Zijn gezegend hoofd doen vloeien, dat langs Zijn gelaat neerdruppelde, *gelijk de kostelijke olie* -een type van het bloed van Christus, waarmee Hij zich gewijd of afgezonderd heeft-*op het hoofd, nederdalende op den baard, den baard van Aäron*, Psalm 133:2.

4. Aldus is, toen Hij kwam om zich Zijne duive, Zijn onbevlekte kerk te ondertrouwen, Zijn hoofd *vervuld met dauw, en Zijne haarlokken met nachtdruppels*, Hooglied 5:2.

d. *Zij gaven Hem een rietstok in Zijne rechterhand"*. Dit was bedoeld als ene nabootsing van den scepter, een ander teken der koninklijke waardigheid, waarmee zij Hem bespotten, alsof zulk een scepter goed genoeg was voor zulk een koning, die als van den wind ginds en weer wordt bewogen, Hoofdstuk 11:7. Zoals de scepter is, zo is het koninkrijk, zwak en wankelend, dor en waardeloos, maar zij hebben zich volkomen vergist, want Zijn troon is *eeuwiglijk en altoos, en de scepter Zijns koninkrijks is een scepter der rechtmatigheid*, Psalm 45:7. e. *Vallende op hun knieën voor Hem, bespotten zij Hem, zeggende*: Wees gegroet, gij koning der Joden. Hem tot een spotkoning gemaakt hebbende, doen zij Hem nu spottend hulde, aldus Zijne aanspraak op de soevereiniteit belachelijk makende, zoals de broeders van Jozef: *Zult gij dan ganselijk over ons heersen?* Genesis 37:8. Maar evenals dezen naderhand genoodzaakt waren zich voor hem te buigen en zijne dromen te verwezenlijken, zo hebben dezen hier spottend de knieën gebogen in minachting

van Hem, die spoedig daarna verhoogd werd aan de rechterhand Gods, opdat in Zijn naam zich zou buigen alle knie dergenen, die in den hemel. en die op de aarde en die onder de aarde zijn, of anders door Hem verbroken worden. Het is slecht spotten met hetgeen, vroeg of laat, ernst zal worden.

f. Zij spogen op Hem. Zo is Hij ook in de zaal des hogepriesters mishandeld, Hoofdstuk 26:67. Bij het doen van hulde kuste de onderdaan den soeverein ten teken van trouw, zo heeft Samuel Saul gekust, en ons wordt geboden den Zoon te kussen. Maar in hun spothulde hebben zij, in plaats van Hem te kussen, Zijn gelaat bespogen, dat gezegende aangezicht, hetwelk schitterender is dan de zon, en voor hetwelk de engelen het hun bedekken, is aldus verontreinigd geworden. Het is vreemd, dat de kinderen der mensen ooit zo iets laags gedaan hebben, en dat de Zone Gods zich ooit aan zulk een smaad heeft onderworpen.

g. Zij namen den rietstok en sloegen op Zijn hoofd. Hetgeen zij tot een spotteken Zijner koninklijke waardigheid hadden gemaakt, gebruikten zij nu als werktuig voor *hun* wreedheid en Zijne *pijn*. Zij sloegen Hem waarschijnlijk op de *doornenkroon*, zodat zij de doornen in Zijn hoofd sloegen, opdat zij Hem des te dieper zouden wonden, hetgeen hun nog tot meer vermaak strekte, want voor hen was Zijne pijn een genoegen. Aldus werd Hij *veracht, en de onwaardigste onder de mensen, een man van smarten, en verzocht in ziekte*. Al die ellende en schande heeft Hij ondergaan, ten einde voor ons het eeuwige leven, vreugde en heerlijkheid te verwerven.

III. Zijne wegvoering naar de strafplaats. Na Hem, zolang het hun goeddocht, bespot en mishandeld te hebben, *deden zij Hem den mantel af*, om te kennen te geven dat zij Hem van het koninklijk gezag, waarmee zij Hem bekleed hadden, weer ontdeden, en zij deden Hem Zijne klederen aan, omdat die den soldaten ten deel moesten vallen, die bij Zijne terdoodbrenging dienst deden. Zij deden Hem den mantel af, maar er wordt niet gezegd, dat zij Hem ook van de doornenkroon ontdeden, waarom men algemeen veronderstelt (hoewel daar toch gene zekerheid voor is,) dat Hij met die doornenkroon op het hoofd gekruisigd werd: want, gelijk Hij priester is op Zijn troon, zo was Hij koning op Zijn kruis. Christus werd *in Zijn eigen klederen* heengeleid om gekruisigd te worden, omdat Hij onze zonde in Zijn eigen lichaam heeft moeten dragen op het hout.

1. *En leidden Hem heen om te kruisigen.* Als een lam werd Hij ter slachting geleid, als een offer naar het altaar. Wij kunnen ons voorstellen hoe zij Hem voortjoegen, Hem in aller ijl voortsleepten, opdat er niets tussenbeide zou komen om te verhinderen hun wrede woede te bevredigen door Zijn dierbaar bloed. Waarschijnlijk hebben zij Hem nu ook met hoon en smaadredenen overladen, Hem behandeld alsof Hij aller afschrapsel was. Zij leidden Hem heen buiten de stad, want Christus heeft, opdat Hij door Zijn eigen bloed het volk zou heiligen, buiten de poort geleden, Hebreeën 13:12, alsof Hij, die de heerlijkheid was van hen, die de verlossing in Jeruzalem verwachtten, niet waardig was om onder hen te leven. Hier heeft Hij zelf het oog op gehad, toen Hij in de gelijkenis sprak van Zijn buiten geworpen worden uit den wijngaard, Hoofdstuk 21:39.

2. Zij dwongen Simon van Cyrene Zijn kruis te dragen, vers 32. In het eerst schijnt Hij zelf Zijn kruis gedragen te hebben, zoals Izaak het hout van het brandoffer gedragen heeft, dat hem zelven moest verbranden. En dit, gelijk andere dingen, was bedoeld als pijn en schande voor Hem. Maar na een wijle hebben zij Hem het kruis afgenomen, hetzij:

a. Uit medelijden voor Hem. omdat zij zagen dat de last Hem te zwaar was. Wij kunnen nauwelijks denken, dat dit bij hen in aanmerking kwam, maar toch leert het ons, dat God weet wat maaksel wij zijn, en ons niet zal laten verzocht worden boven hetgeen wij vermogen. Hij geeft Zijn volk ogenblikken van verademing, maar zij moeten verwachten, dat het kruis zal terugkeren en dat de ogenblikken van verlichting hun slechts den tijd geven om zich op het volgende voor te bereiden. Maar:

b. Het was wellicht omdat Hij met het kruis op den rug niet voort kon, niet zo snel kon lopen als zij het wilden. Of:

c. Zij waren bevreesd, dat Hij zou bezwijken onder den last van Zijn kruis, onder weg zou sterven, en dat zij dus in hetgeen zij nog verder van boosaardigheid tegen Hem in den zin hadden, verhinderd zouden worden. Zo zijn de barmhartigheden der goddelozen (of hetgeen barmhartigheid lijkt) nog wreed. Hem het kruis afnemende, dwongen zij enen Simon van Cyrene het te dragen, hem tot dien dienst pressende op gezag van den stadhouder of van de priesters. Het was iets schandelijks en niemand wilde het doen zonder er toe gedwongen te zijn. Sommigen denken, dat deze Simon een discipel van Christus was, of tenminste iemand, die Hem welgezind was, dat zij dit wisten, en hem daarom dien last oplegden. Allen, die zich in waarheid discipelen van Christus willen betonen, moeten Christus volgen, Zijn kruis dragen, Hoofdstuk 16:24, Zijne smaadheid dragen, Hebreeën 13:13. Wij moeten Hem kennen en de gemeenschap Zijns lijdens voor ons, en ons met lijdzaamheid onderwerpen aan al het lijden voor Hem, waartoe wij geroepen worden , want zij alleen zullen met Hem heersen, die ook met Hem lijden, met Hem zitten in Zijn koninkrijk, die drinken van Zijn drinkbeker, en met Zijn doop gedoopt worden.

Mattheus 27:33-49

Wij hebben hier de kruisiging onzes Heeren Jezus.

I. De plaats waar onze Heere Jezus ter dood werd gebracht.

1. Zij kwamen tot ene plaats, genaamd Golgotha, dicht bij Jeruzalem, waarschijnlijk de gewone plaats der strafvoltrekking. Indien Hij een eigen huis in Jeruzalem had gehad, zij zouden Hem waarschijnlijk, om Hem nog meer smaadheid aan te doen, voor Zijn eigen deur gekruisigd hebben. Maar nu werd onze Heere Jezus op dezelfde plaats, waar misdadigers aan de gerechtigheid der regering werden geofferd, aan de gerechtigheid Gods ten offer gebracht. Sommigen denken, dat de naam Hoofdschedelplaats er aan gegeven was, omdat het het algemene beenderhuis was, waar de beenderen en schedels der doden bijeengebracht werden, uit den weg, opdat de mensen ze niet zouden aanraken en er zich niet aan zouden verontreinigen. Hier lagen de trofeeën van de overwinning van den dood over menigten van mensenkinderen, en toen Christus door Zijn dood den dood teniet zou doen, heeft Hij die eer toegevoegd aan Zijne overwinning, dat Hij over den dood op zijn eigen grond heeft gezegevierd.

2. Dáár hebben zij Hem gekruisigd, vers 35. Dáár hebben zij Zijne handen en voeten aan het kruis genageld, en het toen opgericht terwijl Hij er aan hing, want dat was de wijze van kruisigen onder de Romeinen. Laat ons hart ontroerd worden bij de gedachte aan de ontzettende pijn, die onze gezegende Heiland nu leed, en laat ons zien op Hem, die aldus doorstoken werd, en treuren. Was er ooit smart gelijk aan Zijne smart? En als wij zien op de soort van dood, dien Hij gestorven is, laat ons dan daarin zien, op wat wijze Hij ons heeft liefgehad.

II. De barbaarse mishandeling, die zij Hem aandeden, waarin hun vernuft en hun boosaardigheid om den voorrang streden. Alsof de dood-zulk een ontzettende dood-nog niet genoeg was, hebben zij hun vernuft aangewend om er nog bitterheid en verschrikking aan toe te voegen:

1. Door den drank, dien zij voor Hem bereidden eer Hij aan het kruis werd genageld, vers 34. Het was de gewoonte om aan hen, die ter dood gebracht moesten worden, een beker gekruiden wijn te laten drinken, volgens het voorschrift van Salomo: *Geeft sterken drank degenen, die verloren gaat*, Prediker 31:6, 7, maar in den beker, waaruit zij Christus lieten drinken, hebben zij edik en gal gemengd, om hem zuur en bitter te maken. Dit betekende:

a. De zonde van den mens, die een wortel van bitterheid is, die gal en alsem draagt, Deuteronomium 29:18. De zondaar verbergt haar wellicht als iets zoets onder zijne tong, maar voor God is zij als vergiftige wijndruiven, Deuteronomium 32:32. Zo was zij voor den Heere Jezus, toen Hij onze zonden gedragen heeft, en vroeg of laat zal zij dit ook voor den zondaar zelven worden, een bitterder ding dan de dood, Prediker 7:26.

b. Het betekende de toorn Gods, die beker, dien de Vader in Zijne hand heeft gegeven, een bittere beker voorwaar! gelijk *het bitterwater, hetwelk den vloek meebrengt*, Numeri 5:18. Dezen drank hebben zij Hem aangeboden, zoals letterlijk voorzegd was, Psalm 69:22. En Hij smaakte dien, en had er dus het ergste van, Hij nam den bitteren smaak in Zijn mond, geen bitteren beker liet Hij van zich voorbijgaan zonder hem gesmaakt te hebben, toen Hij verzoening deed voor al ons zondig

smaken van verboden vruchten. Nu smaakte Hij den dood in zijn volle bitterheid. Hij wilde dien niet drinken, omdat Hij er het beste niet van wilde hebben, Hij wilde geen verdovend of pijnstillend middel hebben, want Hij wilde zo sterven, dat Hij *zich voelde sterven*, omdat Hij zoveel werk te doen had als onze Hogepriester in Zijn werk van lijden.

2. Door het verdelen Zijner klederen, vers 35. Toen zij Hem aan het kruis nagelden, ontdeden zij Hem van Zijne klederen, tenminste van Zijne bovenklederen, want door de zonde zijn wij naakt geworden tot onze schande, en zo heeft Hij witte klederen voor ons verworven om er ons mede te bekleden. Als wij te eniger tijd om Christus' wil van onze geriefelijkheden worden beroofd, zo laat ons dit geduldig dragen, Hij is om onzentwil ontbloot geworden. Vijanden kunnen ons van onze klederen ontdoen, maar onze beste vertroostingen, onze kostelijkste lieflijkheid kunnen zij ons niet ontnemen, van het gewaad des lofs kunnen zij ons niet beroven. De klederen van hen, die ter dood worden gebracht, zijn voor den scherprechter, vier soldaten werden gebruikt om Christus te kruisigen, en ieder hunner moest zijn deel hebben. Zijn bovenkleed zou, indien het verdeeld werd, aan niemand nut zijn, en daarom kwamen zij overeen om er het lot over te werpen. Sommigen denken, dat dit gewaad zo schoon en rijk was, dat het wel der moeite waard was om er om te strijden, maar dit strookt niet met de armoede van Christus. Wellicht hadden zij gehoord van hen, die genezen waren door den zoom van Zijn kleed aan te raken, en dachten zij dus, dat het waarde had vanwege toverkracht, die er in verborgen zou zijn. Of zij hoopten er misschien geld voor te krijgen van Zijne vrienden. Of het was wellicht om zich te vermaken en den tijd te verdrijven, terwijl zij wachtten op Zijn dood, dat zij om die klederen gingen dobbelen. *Wat* zij er nu echter ook mede voorhadden, het woord van God is er in vervuld geworden. In dien vermaarden psalm, van welks eerste woorden Christus gebruik heeft gemaakt aan het kruis, is gezegd: *Zij delen mijne klederen onder zich, en werpen het lot over mijn gewaad*, Psalm 22:19. Dit is nooit waar geweest van David, maar ziet in de eerste en voornaamste plaats op Christus, van wie David in den geest heeft gesproken. Zo is dan de ergernis van dit deel van het kruis weggenomen, want het blijkt dat dit door den bepaalden raad en voorkennis Gods geschied is. Nu zaten zij neer en bewaakten Hem, vers 36. De overpriesters hadden er ongetwijfeld voor gezorgd, dat die wacht daar was, opdat het volk, waarvoor zij nog altijd bevreesd waren, niet zou opstaan om Hem te verlossen. Maar de Voorzienigheid heeft het zo beschikt, dat zij, die aangesteld waren om Hem te bewaken, hierdoor de onwraakbare getuigen voor Hem zijn geworden, daar zij nu zagen en hoorden hetgeen hun de edele bekentenis ontwrong, vers 53 : *Waarlijk, deze was Gods Zoon*.

3. Door het opschrift boven Zijn hoofd, vers 37. Het was de gewoonte om ter verdediging van de openbare gerechtigheid, en tot meerdere schande van de boosdoeners, die ter dood gebracht werden, niet slechts de misdaad, waarvoor zij de straf ondergingen, voor hen uit te laten roepen, maar die ook in schrift boven hun hoofd te plaatsen. Zo hebben zij dan ook boven het hoofd van Christus Zijne beschuldiging geschreven, ten einde het publiek in kennis er mede te stellen: *Deze is Jezus, de koning der Joden*, die koning, dien de Joden verwachtten en aan wie zij zich hadden behoren te onderwerpen, zodat Zijne beschuldiging hierop neerkomt: Dat Hij de ware Messias en Zaligmaker der wereld was. Evenals Bileam, toen hij geroepen werd om Israël te vervloeken, maar hen driemaal gedurig had gezegend, Numeri 24:10, zo heeft Pilatus, in plaats van Christus te beschuldigen als een misdadiger, Hem tot koning uitgeroepen, en dat wel *driemaal*, in drie opschriften.

4. Door Zijne metgezellen in het lijden, vers 38. Er werden tegelijk met Hem twee moordenaars gekruisigd, op dezelfde plaats en onder dezelfde bewaking, twee struikrovers, zoals de eigenlijke betekenis is van het woord. Waarschijnlijk was dit de dag bestemd voor terechtstellingen, daarom hebben zij het gerechtelijk verhoor van Christus des morgens zo haastig afgedaan, opdat Hij met de andere misdadigers ter dood gebracht zou worden. Sommigen denken, dat Pilatus dit alzo bevolen heeft. opdat dit blijk van noodzakelijke gerechtigheid in de terdoodbrenging van deze moordenaars ene vergoeding zou zijn voor zijne ongerechtigheid in de veroordeling van Christus. Anderen denken, dat de Joden dit bewerkt hebben, om aan het lijden van onzen Heere Jezus nog meer versmaadheid toe te voegen. Hoe dit zij, de Schrift is hierin vervuld geworden, Jesaja 53:12. *Hij is met de overtreders geteld geweest*.

a. Het was een smaad voor Hem, dat Hij met hen gekruisigd werd. Hoewel Hij, zolang Hij leefde, afgescheiden is geweest van de zondaren, waren zij toch in hun dood niet gescheiden, heeft men Hem in de straf der snoodste misdadigers doen delen, alsof Hij ook in hun zonde gedeeld had, want Hij is zonde voor ons gemaakt, en Hij heeft de gelijkheid des zondigen vlezes aangenomen. In Zijn dood is Hij met de overtreders geteld geweest, en heeft Hij Zijn deel gehad met de goddelozen, opdat wij, bij onzen dood, met de heiligen mogen gerekend worden, en ons deel mogen hebben onder de uitverkorenen.

b. Het was nog ene versmaadheid te meer, dat Hij in het midden, tussen hen in, gekruisigd werd, alsof Hij de ergste was van de drie, de voornaamste boosdoener, want onder drie is het midden de plaats voor den voornaamste. Alles, iedere omstandigheid, hebben zij doen medewerken om Hem te onteren, alsof de grote Zaligmaker onder alle anderen de grootste zondaar was. Het was ook bedoeld om Hem in verwarring en ontsteltenis te brengen, Hem in Zijn laatste ogenblikken te kwellen en te ontrusten door de kreten, het gekerm en de godslasteringen van deze boosdoeners, die naar alle waarschijnlijkheid een afgrijselijk geschreeuw aanhieven toen zij aan het kruis genageld werden, maar Christus wilde de ellende der zondaren wel dragen, toen Hij leed ter hunner verlossing. Sommigen van Christus' apostelen zijn later gekruisigd geworden, zoals Petrus en Andreas, maar geen hunner is *met Hem* gekruisigd, opdat het den schijn niet zou hebben, dat zij gelijkelijk met Hem deelden in Zijne onderneming van genoegdoening voor de zonde der mensen en in het verkrijgen van leven en heerlijkheid. Daarom is Hij gekruisigd tussen twee boosdoeners, van wie men niet kon veronderstellen, dat zij iets bijgedragen hebben tot de verdienste van Zijn dood, want Hij heeft onze zonde gedragen in Zijn lichaam.

5. Door de lasteringen en smaadredenen, waarmee zij Hem overlaadden, toen Hij aan het kruis hing, hoewel wij niet lezen, dat zij enigerlei spot of smaad tot de moordenaars richtten, die met Hem gekruisigd waren. Men zou zo gedacht hebben, dat, toen zij Hem aan het kruis hadden genageld, zij nu hun ergst aan Hem hadden gedaan, en dat de boosaardigheid zelf nu uitgeput zou zijn. Het is waar, als een misdadiger aan de schandpaal werd gesteld, dan was het wel de gewoonte om, daar die straf minder was dan de doodstraf, hem zulke woorden van smaad toe te roepen, maar een stervende mens, al was hij dan ook een misdadiger, moet met medelijden worden behandeld. Het is wel een onverzadelijke dorst naar wraak, die door den dood, zelfs *zo groten dood*, nog niet bevredigd is. Maar om de vernedering van den Heere Jezus volkomen te maken, en te tonen dat Hij, toen Hij stierf, de ongerechtigheid heeft gedragen, werd Hij toen met versmaadheid beladen, en, voor zoveel blijkt, heeft geen Zijner vrienden, die den vorigen dag Hosanna geroepen hebben, Hem enigerlei eerbied of achting durven bewijzen.

a. *Die voorbijgingen lasterden Hem*. Zijn ontzettende ellende en het voorbeeldig geduld, dat Hij er onder toonde, heeft hen niet vertederd: maar zij, die door hun geschreeuw Hem hiertoe hadden gebracht, denken zich nu te rechtvaardigen door hun smaadredenen, alsof zij er wèl aan gedaan hadden Hem te veroordelen. Zij lasterden Hem, en lastering was het in den striktsten zin des woords, kwaad sprekende van Hem, die het geen roof geacht heeft Gode evengelijk te zijn. Let hier op: De personen, die Hem lasterden, *die voorbijgingen*, de reizigers, die over dien weg gingen, en het was een grote weg, leidende van Jeruzalem naar Gibeon. Zij waren bevooroordeeld tegen Hem door hetgeen zij van de handlangers van den hogepriester gehoord hadden. Het is zeer moeilijk, en er wordt meer vastberadenheid toe vereist dan men gewoonlijk ontmoet, om een goede mening te behouden van personen en zaken, die overal in minachting gebracht zijn. Iedereen is geneigd om te zeggen wat de meesten zeggen, en een steen te werpen op hetgeen men in een kwaad gerucht heeft gebracht. Hun gebaren van minachting jegens Hem- *schuddende hun hoofden* -hetgeen hun zegevieren te kennen geeft over Zijn val, en hun spotten met Hem, Jesaja 37:22, Jeremia 18:16, Klaagliederen 2:15. In gesproken woorden betekende dit. Heah! *Zo hebben wij het gewenst*, Psalm 35:25. 1) Zo hebben zij Hem bespot, die de Verlosser was van hun land, gelijk de Filistijnen Simson bespot hebben, die de verderver was van hun land. Tot zelfs dit gebaar is voorzegd, Psalm 22:8. *Zij schudden hun hoofd*, en Psalm 109:25. De smaadredenen, die zij gebruikten. Dezen zijn hier vermeld.

Ten eerste. Zij verweten Hem Zijn voornemen om den tempel te verwoesten. Hoewel de rechters zelven overtuigd waren, dat hetgeen Hij hieromtrent gezegd had verkeerd was voorgesteld-gelijk blijkt uit Markus 14:59- hebben zij toch ijverig dit gerucht onder het volk rondgestrooid, ten einde de blaam op Hem te werpen, dat Hij plan had den tempel te verwoesten, en er was niets dat het volk meer in woede tegen Hem kon ontsteken dan dit. En dit was niet de enige maal, dat de vijanden van Christus zich beijverd hebben *om anderen* van den Godsdienst en het volk van God *te doen geloven* wat zij zelven wisten *onwaar* te zijn, en dat de beschuldiging dus onrechtvaardig was. "Gij, *die den tempel afbreekt*, dat grote, sterke gebouw, beproef thans uwe kracht om dit kruis uit den grond te rukken, er de nagelen uit te trekken, en aldus uzelven te verlossen. Indien gij de macht hebt, waarop gij u beroemde, dan is het nu de geschikte tijd om haar tentoon te spreiden en er het bewijs van te leveren, want men veronderstelt, dat ieder wel het uiterste zal doen *om zich zelven te redden."* Dit was het, wat het kruis van Christus zulk ene ergernis deed zijn voor de Joden. Zij beschouwden het als onbestaanbaar met de *macht* van den Messias, Hij was *gekruist door zwakheid*, 2 Corinthiërs 13:4, zo scheen het hun toe, maar in werkelijkheid is Christus gekruist de *kracht Gods. Ten tweede*. Zij verweten Hem Zijn zeggen, dat Hij de Zoon van God was. Indien gij dit zijt, zeiden zij, zo kom af van het kruis. Nu nemen zij den duivel de woorden uit den mond, waarmee hij Hem in de woestijn verzocht had, Hoofdstuk 4:3, 6, en herhalen dien aanval: *Indien gij de Zone Gods zijt*. Zij denken, dat Hij nu of nooit bewijzen moet de Zone Gods te zijn, vergeten, dat Hij dit bewezen heeft door de wonderen, die Hij had gewrocht, inzonderheid Zijne opwekking van doden, en onwillig om te wachten op het volledig bewijs er van door Zijn eigen opstanding, waarnaar Hij hen zo dikwijls verwezen had, en die, zo zij er acht op hadden geslagen, de ergernis van het kruis voor hen weggenomen zou hebben. Dit komt er van als men de dingen naar het tegenwoordig aanzien beoordeelt, zonder het verledene te gedenken, en geduldig te wachten op hetgeen nog verder staat te geschieden.

b. De overpriesters en de schriftgeleerden-de kerkregeerders, -en de ouderlingen-de staatregeerders-bespotten Hem, vers 41. Zij achtten het niet genoeg het grauw hiertoe aan te zetten,

neen, zij moeten Christus den smaad aandoen en zich zelven het genoegen geven, om in eigen persoon Hem te bespotten. Zij behoorden in den tempel te zijn, bezig met hun Godsdienstplichten, want het was de eerste dag van het feest der ongehevelde broden, wanneer er een heilige samenroeping was, Leviticus 23:7, maar zij waren hier op de plaats der terechtstelling, hun venijn uitspuwende tegen den Heere Jezus. Hoe ver was dit beneden de majesteit en den ernst van hun ambt en roeping! Was er iets, dat meer kon strekken om hen verachtelijk en onwaardig te maken voor het volk? Men zou gedacht hebben, dat, hoewel zij God niet vreesden en geen mens ontzagen, de gewone voorzichtigheid hun, die zozeer de hand hebben gehad in Christus' dood, had moeten gebieden, om zich zoveel mogelijk op den achtergrond te houden, maar voor hun boosaardigheid was niets te gering of te gemeen. Hebben *zij* zich nu zo verkleind om Christus te kwellen, en zullen *wij* dan vrezen ons te verkleinen door ons te voegen bij de menigte, om Hem eer aan te doen, en niet veeleer zeggen: *Indien dit gering is, dan zal ik mij nog geringer houden?* Twee dingen hebben de priesters en ouderlingen Hem verweten:

a. Dat Hij zich zelven niet kon verlossen, vers 42. Tevoren was Hij gesmaad in Zijn ambt als Profeet en Koning en thans in Zijn priesterlijk ambt als Verlosser.

Ten eerste. Zij nemen als waar en toegestemd aan, dat Hij zich zelven *niet kon* verlossen, en dat Hij dus de macht niet had, die Hij zich had toegeschreven, terwijl Hij in werkelijkheid zich *niet wilde* verlossen, omdat Hij wilde sterven om *ons te verlossen*. Zij hadden aldus behoren te redeneren: *Hij heeft anderen verlost*, dus zou Hij ook zich zelven *kunnen* verlossen, en zo Hij dit niet doet, moet Hij daar goede redenen voor hebben. Maar, *ten tweede*. Zij wilden te kennen geven, dat, daar Hij zich zelven niet verloste, al Zijn voorgeven van anderen te verlossen slechts bedrog en zinsbegoocheling was, en nooit werkelijk geschied is, ofschoon de waarheid Zijner wonderen onweerlegbaar was. *Ten derde*. Zij verwijten Hem smalend Zijne aanspraken op de Koning Israël's te zijn. Zij droomden van uitwendige praal en pracht voor den Messias, en daarom vonden zij *het kruis* in volstrekte tegenspraak met het koningschap over Israël, er gans onbestaanbaar mede. Er zijn velen, die wel ingenomen zouden zijn met den Koning Israël's, indien Hij slechts wilde afkomen van het kruis, indien zij Zijn koninkrijk konden hebben zonder de verdrukking door welke zij moeten heengaan om er in te komen. Maar de zaak is beslist: indien geen kruis, dan ook geen Christus, gene kroon. Zij, die met Hem willen heersen, moeten gewillig zijn om met Hem te lijden, want in deze wereld zijn Christus en Zijn kruis saamverbonden. *Ten vierde*. Zij zeiden Hem af te komen van het kruis. En wat zou er van ons en van het werk onzer verlossing en zaligheid geworden zijn, indien Hij door dezen spot en hoon geprikkeld, er zich toe had laten bewegen om af te komen van het kruis, en aldus Zijn werk onvoltooid had gelaten? Wij zouden voor eeuwig verloren zijn. Maar Zijn onveranderlijke liefde en vastberadenheid stelden Hem boven, en versterkten Hem tegen, deze verzoeking, zodat Hij *niet faalde en niet ontmoedigd werd*, Jesaja 42:4. 1) *Ten vijfde*. Zij beloofden, dat zij, indien Hij wilde afkomen van het kruis, in Hem zouden geloven. Laat Hem hun dit bewijs geven, dat Hij de Messias is, en zij zullen Hem als zodanig erkennen. Toen zij tevoren om een teken vroegen, zei Hij hun dat het teken, dat Hij hun geven zou, niet zou bestaan in Zijn afkomen van het kruis, maar in hetgeen een veel groter blijk zou wezen van Zijne macht, namelijk in Zijn opstaan uit het graf, maar zij hadden geen geduld om daar twee of drie dagen op te wachten. Indien Hij ware afgekomen van het kruis, zij zouden met evenveel reden hebben kunnen zeggen, dat de soldaten bedrog hadden gepleegd met de nagelen, als zij, toen Hij was opgestaan van de doden, gezegd hebben, dat de discipelen des nachts gekomen waren en Hem hadden gestolen. Maar als wij ons zelven beloven, dat wij zullen geloven, indien wij deze of die middelen of beweeggronden daartoe

hebben, welke wij zelven uitdenken of voorschrijven, maar die God hiertoe bestemd en verordineerd heeft, niet gebruiken, dan is dit niet slechts een sterk bewijs van de bedrieglijkheid van ons hart, maar ook de domme uitvlucht van een hardnekkig, verderflijk ongeloof.

b. Dat God, Zijn Vader, Hem niet wilde verlossen, vers 43. *Hij heeft op God vertrouwd*, dat is: Hij gaf dit voor, want hij heeft gezegd: Ik ben Gods Zoon. Zij, die God Vader noemen, en zich zelven Zijne kinderen, belijden hiermede, dat zij op Hem vertrouwen, Psalm 9:11. Nu geven zij te kennen, dat Hij slechts zich zelven en anderen heeft bedrogen, toen Hij zich zozeer als den gunstgenoot des hemels heeft voorgesteld, want, indien Hij de Zone Gods ware geweest (zoals Jobs vrienden omtrent hem redeneerden) dan zou Hij niet overgelaten zijn aan al deze ellende en dit lijden, en nog veel minder zou Hij *er in* verlaten zijn geworden. Dit was een zwaard in Zijne beenderen, zoals David van iets dergelijks klaagt in Psalm 42:11 2), en het was een tweesnijdend zwaard, want het was bedoeld: *Ten eerste*. Om Hem te beschimpen, en de omstanders te doen denken, dat Hij een bedrieger was, alsof Zijn zeggen, dat Hij Gods Zoon was, nu duidelijk bewezen was onwaar te zijn. *Ten tweede*. Om Hem te verschrikken, en Hem tot mistrouwen in en wanhoop aan Zijns Vaders macht en liefde te brengen, hetgeen Hij, naar sommigen denken, vreesde, waartegen Hij gebeden heeft, en waarvan Hij verlost werd, Hebreeën 5:7. David klaagt meer over de pogingen van zijne vervolgers om zijn geloof aan het wankelen te brengen en hem van de hoop op God te doen aflaten, dan over hun pogingen om zijn troon te doen wankelen en hem uit zijn rijk te verdrijven, alsmede over hun zeggen: Hij heeft geen heil in God, Psalm 3:3, en :God heeft hem verlaten, Psalm 71: 11. Hierin. evenals in andere dingen, was hij een type van Christus. Ja die eigen woorden vermeldt David in zijn vermaarde profetie van Christus als gesproken door Zijne vijanden, Psalm 22:9, *Hij heeft het op den Heere gewenteld, dat Hij hem nu uithelpe, dat Hij hem redde, dewijl Hij lust aan hem heeft*. Deze priesters en schriftgeleerden moeten voorzeker hun psalter vergeten hebben, of zij zouden niet dezelfde woorden gebruikt hebben, zo nauwkeurig overeenkomende met type en profetie, maar de Schrift moest vervuld worden.

c. Om den smaad te voltooien zijn niet slechts de moordenaars, die met Hem gekruisigd werden, niet aldus gesmaad, alsof zij, bij Hem vergeleken, nog heiligen waren, maar hoewel zij tijdelijk met Hem leden, stemden ook zij in met Zijne vervolgers, en hebben zij Hem *hetzelfde verweten*, dat is: een hunner deed dit, die zei: *Indien gij de Christus zijt, verlos uzelven en ons*, Lukas 23:39. Men zou gedacht hebben, dat van alle mensen, deze moordenaar wel het minst oorzaak had, en ook het minst lust zou hebben, om Christus te bespotten. Deelgenoten in lijden, al is het ook uit verschillende oorzaak, hebben gewoonlijk medelijden met elkaar, en weinigen slechts zullen-*wat* zij vroeger ook gedaan mogen hebben-hun laatste ogenblikken met spotten en smalen doorbrengen. Maar het blijkt wel, dat ook het grootste lichaamslijden en de meest verootmoedigende bestraffingen der Voorzienigheid in zich zelven, en zonder de genade Gods, niet volstaan om het bederf der ziel ten onder te brengen. Aldus heeft dan onze Heere Jezus het op zich genomen om aan de gerechtigheid Gods, aan welker eer tekort was gedaan door de zonde, genoegdoening te geven, door te lijden in Zijne eer, niet slechts door zich te ontdoen van hetgeen Hem als Zone Gods toekwam, maar ook door zich te onderwerpen aan de uiterste schande en smaad, die den snoodsten der mensen aangedaan zouden kunnen worden. Omdat Hij zonde voor ons werd gemaakt, werd Hij aldus ook voor ons tot een vloek gemaakt, ten einde voor ons den smaad licht te maken, indien wij dien te eniger tijd hebben te lijden, en als, om der gerechtigheid wil, liegende alle kwaad tegen ons wordt gesproken.

III. Het donker en dreigend aanzien des hemels, waaronder onze Heere Jezus, temidden van al dien smaad en verguizing der mensen, geleden heeft. Merk hieromtrent op:

1. Hoe dit werd aangeduid-door een buitengewone en wonderdadige zonsverduistering, welke drie uren aanhield, vers 45. Er was duisternis *epi pasan tên gên -over de gehele aarde*, aldus wordt het door de meeste overzetters verstaan, hoewel onze Bijbelvertalers het beperken tot *dat land*. Sommigen van de ouden beriepen zich op de jaarboeken des volks betreffende deze buitengewone zonsverduistering bij den dood van Christus, als op een welbekend feit, dat in die delen der wereld bekend maakte, dat er iets groots voorviel, zoals het teruggaan der zon in den tijd van Hizkia. Het is vermeld, dat Dionysius, te Heliopolis in Egypte, deze duisternis opgemerkt heeft, en toen zei: *Aut Dens naturæ patitur, aut mundi machina dissolvitur*:- *Of de God der natuur is lijdende, of de machine der wereld valt in duigen*. Een buitengewoon licht gaf kennis van de geboorte van Christus, Hoofdstuk 2:2, en daarom was het voegzaam en gepast, dat een buitengewone duisternis kennis gaf van Zijn dood, want Hij is het Licht der wereld. De smaadheden, onzen Heere Jezus aangedaan, hebben de hemelen ontzet en verschrikt, en ze zelfs in wanorde en verwarring gebracht. Zulk ene snoodheid had de zon nog nooit aanschouwd, en daarom trok zij zich terug en wilde haar niet zien. Deze verrassende, verbazingwekkende duisternis was bestemd om den mond te stoppen van die Godslasteraars, die Christus lasterden, terwijl Hij aan het kruis hing, en het schijnt wel, dat er voor het ogenblik zulk ene verschrikking op hen viel, dat, hoewel hun hart niet veranderd werd, zij nu toch stil zwegen, en bij zich zelven overwogen, wat hiervan de betekenis kon zijn, totdat na drie uren de duisternis ophield, en zij, evenals Farao toen de plaag voorbij was, hun hart wederom verhardden. Maar hetgeen inzonderheid met deze duisternis aangetoond werd, was:

a. Christus' strijd met de machten der duisternis, dien Hij toen gestreden heeft. Thans moesten de overste dezer wereld en zijne geweldhebbers, de machten der duisternis dezer eeuw, uitgeworpen, beroofd en overwonnen worden, en om Zijne overwinning des te schitterender te doen zijn, heeft Hij hen bestreden op hun eigen gebied, hun al het voordeel gevende, dat zij door deze duisternis over Hem hebben konden. Hij laat hun den wind en de zon, en toch stelt Hij hen teleur, verslaat Hij hen, en wordt alzo meer dan overwinnaar.

b. Dat de hemelse vertroostingen Hem thans werden onthouden. Deze duisternis wees op de donkere wolk, die thans over de menselijke ziel van onzen Heere Jezus was gekomen. God doet Zijne zon schijnen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen, maar onzen Zaligmaker werd toen Hij zonde voor ons werd gemaakt, zelfs het licht der zon onthouden. *Het is den ogen goed de zon te aanschouwen*, omdat Zijne ziel toen echter geheel bedroefd was, en de beker des Goddelijken toorns onvermengd voor Hem gevuld was, werd zelfs het schijnen der zon geschorst. Toen de aarde Hem een droppel koud waters weigerde, heeft de hemel Hem een lichtstraal geweigerd, ons moetende verlossen van de buitenste duisternis, heeft Hij zelf in de diepte van Zijn lijden in duisternis gewandeld en geen licht gehad, Jesaja 50:10. Wij bevinden niet, dat Hij gedurende deze drie uren van duisternis, een enkel woord gezegd heeft. Dien tijd heeft Hij doorgebracht in een stil zich terugtrekken in Zijn eigen ziel, die nu in doodsstrijd was, worstelende met de machten der duisternis en den indruk in zich opnemende van Zijns Vaders ongenoegen, niet tegen zich zelven, maar tegen de zonde van den mens, waarvoor Hij thans Zijne ziel tot een schuldoffer stelde. Nooit zijn er sedert den dag, toen God den mens op aarde schiep, zulke drie uren geweest, nooit was er zulk een somber en ontzettend toneel aanschouwd, het was de *crisis* van de grote zaak van der mensen verlossing en zaliging.

2. Zijne klacht hierover, vers 46. *Omtrent de negende ure*, toen het weer licht begon te worden, *riep Jezus* na een langen, stillen strijd, ELI, ELI, LAMA SABACHTANI? De woorden zijn meegedeeld in het Syrisch, waarin zij werden gesproken, wijl dit dubbel merkwaardig was, en ook vanwege de verdraaide uitlegging, die Zijne vijanden er aan gaven, door *Elia* voor *Eli* te nemen. Merk hier nu op

a. Waaraan Hij die klacht ontleende-aan Psalm 22:2. Het is niet waarschijnlijk, dat Hij-gelijk sommigen denken-den gehelen Psalm uitgesproken heeft, maar wèl heeft Hij hiermede te kennen gegeven, dat de gehele Psalm op Hem toegepast moet worden, en dat David, in den geest, hier van Zijne vernedering en Zijne verhoging heeft gesproken. Dit, en het andere woord: *In Uwe handen beveel ik mijn geest*, heeft Hij aan David's psalmen ontleend (hoewel Hij zich wel in Zijn eigen woorden had kunnen uitdrukken), om ons te leren van welk nut het woord Gods voor ons is, om ons te leiden en te besturen in het gebed en ons het gebruik van Schriftuurlijke uitdrukkingen aan te bevelen in het gebed, hetgeen onze zwakheden te hulp kan komen.

b. Hoe Hij die woorden uitsprak-*met een grote stem*, hetgeen zeer grote benauwdheid en heftige pijn aanduidt, terwijl toch nog de natuurlijke kracht in Hem aanwezig was, alsmede de grote vurigheid van geest in dezen uitroep. Nu is de Schrift vervuld geworden, Joël 3:15, 16, *De zon en de maan zijn zwart geworden, en de sterren hebben haren glans ingetrokken. En de Heere zal uit Zion brullen, en uit Jeruzalem Zijne stem geven*. David spreekt dikwijls van zijn luid roepen in het gebed. Psalm 55:17, 18.

c. Waarin de klacht bestond-*Mijn God, Mijn God! waarom hebt Gij Mij verlaten?* Een vreemde klacht in den mond van onzen Heere Jezus, die- hiervan zijn wij zeker-Gods uitverkorene was, in wie Zijne ziel een welbehagen had, Jesaja 42:1, en in wie Hij altijd een welbehagen heeft gehad. De Vader had Hem thans lief: ja, Hij wist, dat *daarom de Vader Hem liefhad, overmits Hij Zijn leven aflegde voor de schapen*. Maar hoe! dan toch door Hem verlaten, en dat wel temidden van Zijn lijden! Voorwaar, nooit was er ene smart gelijk aan die smart, die zulk ene klacht afperste aan de lippen van enen, die, volkomen vrij zijnde van zonde, nooit ene verschrikking kon wezen voor zich zelven, maar het hart kent zijn eigen bittere droefheid. Geen wonder, dat ene klacht als deze de aarde deed beven en de rotsen deed scheuren, want het is genoeg, om aan al wie het horen zal, de beide oren te doen klinken, en er behoort met den diepsten eerbied van te worden gesproken. Merk op:

A. Dat onze Heere Jezus in Zijn lijden voor een tijd verlaten is geweest door Zijn Vader. Dit zegt Hij zelf, die, hiervan zijn wij zeker, zich omtrent Zijn eigen zaak niet kon vergissen. Niet alsof de eenheid tussen Zijn Goddelijke en Zijn menselijke natuur ook maar in het minst verzwakt of geschokt was, neen, Hij heeft toen *door den eeuwigen Geest zich zelven geofferd*, en ook evenmin alsof er ene afneming was in des Vaders liefde voor Hem, of van Zijne liefde voor den Vader, wij zijn er zeker van, dat er in Zijn gemoed gene verschrikking was voor God, geen wanhopen aan Zijne gunst, niets van de kwelling of pijniging der hel, maar Zijn Vader verliet Hem, dat is: *Ten eerste*. Hij gaf Hem over in de handen Zijner vijanden, en Hij verscheen niet om Hem uit hun handen te verlossen. Hij liet de machten der duisternis tegen Hem los, en liet hun toe hun ergst tegen Hem te doen, erger dan tegen Job Nu is de Schrift vervuld geworden, Job 16:11. *God heeft mij den verkeerde overgegeven, en heeft mij afgewend in de handen der goddelozen*, en geen engel is van den hemel gezonden om Hem te verlossen, geen vriend op aarde verwekt om voor Hem in de bres te

staan. *Ten tweede*. Hij onttrok Hem het troostrijke gevoel van Zijn welbehagen in Hem. Toen voor het eerst Zijne ziel ontroerd was, kwam ene stem uit den hemel om Hem te vertroosten, Johannes 12:27, 28. Toen Hij in doodsbenauwdheid was in den hof, verscheen Hem een engel uit den hemel om Hem te versterken, maar nu had Hij noch ene stem om Hem te vertroosten, noch een engel om Hem te versterken. God verborg Zijn aangezicht voor Hem, en voor een wijle onttrok Hij Hem Zijn stok en staf in de duistere vallei, God *verliet* Hem, niet zoals Hij Saul verliet, Hem overlatende aan een eindeloze vertwijfeling, maar zoals Hij somwijlen David verliet, Hem overlatende aan een ogenblikkelijke, voorbijgaande moedeloosheid. *Ten derde*. Hij liet een smartelijke bewustheid in Zijne ziel komen van Zijn toorn tegen den mens om de zonde. Christus is *zonde* voor ons gemaakt, een *vloek* voor ons gemaakt, en daarom heeft God, hoewel Hem liefhebbende als Zoon, Hem toornig aangezien als Borg. Het behaagde Hem deze indrukken in zich toe te laten, en af te zien van het *weerstaan* er van, dat Hij gekund zou hebben, omdat Hij zich wilde voegen naar dit deel van Zijne onderneming, zoals Hij zich naar al het overige gevoegd had, toen het in Zijne macht was het te vermijden.

B. Dat Christus' verlaten zijn door Zijn Vader het smartelijkste was van al Zijn lijden, en hetgeen, waarover Hij het meest heeft geklaagd. Dat ontlokte Hem de treurigste tonen. Hij zei niet: *Waarom wordt Ik gegeseld? en bespogen? en aan het kruis genageld?* Ook heeft Hij tot de discipelen niet gezegd, toen zij Hem den rug toekeerden: *Waarom hebt gij Mij verlaten*? Maar toen Zijn Vader zich verre hield, heeft Hij dien kreet geslaakt, want dit was het dat gal en alsem in Zijn lijdensbeker heeft gemengd, dit was het, dat de wateren tot aan de ziel deed komen, Psalm 69:2, 3.

C. Dat onze Heere Jezus, zelfs toen Hij aldus door Zijn Vader werd verlaten, zich toch aan Hem vasthield als aan Zijn God, *Mijn God, Mijn God*, hoewel Gij Mij verlaat, toch *de Mijne*. Christus was Gods dienstknecht in het volbrengen van het werk der verlossing, Hem moest Hij genoegdoening geven, en door Hem moest Hij geholpen en gekroond worden, en deswege noemt Hij Hem Zijn God, want thans was Hij bezig Zijn wil te doen, Jesaja 49:5-9. Dit ondersteunde en schraagde Hem, dat zelfs in de diepte van Zijn lijden God Zijn God was. Zie hoe Zijne vijanden goddelooslijk den spot dreven met deze klacht, vers 47. *Zij zeiden: Deze roept Elias*. Sommigen denken, dat dit ene vergissing der onwetendheid was van de Romeinse soldaten, die wel eens over Elias hadden horen spreken en dat de Joden de komst van Elias verwachtten, maar de betekenis niet kenden van *Eli Eli*, en alzo die domme uitlegging aan deze woorden van Christus gegeven hebben, en wellicht ook het laatste gedeelte van hetgeen Hij zei niet gehoord hebben van wege het geraas dat het volk maakte. Vele smaadredenen tegen het woord van God ontstaan uit grove vergissingen. Goddelijke waarheden worden dikwijls verdraaid en verdorven door onwetendheid, door onbekendheid met de taal en den stijl der Schrift. Zij, die maar half horen, verwringen wat zij horen. Maar anderen denken, dat het de moedwillige vergissing was van sommigen der Joden, die zeer goed wisten wat Hij zei, maar gezind en geneigd waren om Hem te bespotten, en zich en hun gezellen over Hem vrolijk te maken, Hem voor te stellen als iemand die, van God verlaten zijnde, nu op schepselen gaat vertrouwen, wellicht ook te kennen gevende, dat Hij, die voorgaf zelf de Messias te zijn, zich nu zou verheugen om Elias te zien, die slechts als voorloper van den Messias verwacht werd. Het is niets nieuws dat de Godsvruchtigste uitlatingen van de beste mensen door onheilige spotters belachelijk worden gemaakt, en wij moeten het ook niet vreemd vinden, als hetgeen wèl en juist gezegd is in gebed en prediking verkeerd wordt uitgelegd, en dan gebruikt wordt om ons te smaden. Dat is met Christus' woorden geschied, hoewel nooit enig mens gesproken heeft zoals Hij sprak.

IV. De koude vertroosting, die Zijne vijanden Hem toedienden in Zijne stervensuur, en die gelijk al het overige was.

1. Sommigen gaven Hem edik te drinken, vers 48, in plaats van een hartsterkenden dronk om Hem te versterken en te verkwikken onder Zijn zwaar lijden, tergden zij Hem met hetgeen niet slechts nog toedeed aan den smaad, waarmee zij Hem overlaadden, maar slechts al te duidelijk dien beker der zwijmeling voorstelde, dien de Vader in Zijne hand had gegeven. Een van hen liep toe om hem te halen, dienstvaardig voor Hem schijnende, maar in werkelijkheid blijde met ene gelegenheid om Hem te smaden en te beledigen, en bevreesd, dat iemand anders hem dit uit de handen zou nemen.

2. Met hetzelfde doel van Hem te verbijsteren en te honen, verwijzen zij Hem naar Elias, vers 49, "Houd op, laat ons zien, of *Elias komt, om hem te verlossen*. Kom, laat hem, er is niets in hemel of op aarde, dat hem kan helpen, laat ons niets doen, hetzij om zijn dood te verhaasten of te vertragen, heeft hij zich op Elias beroepen, *laat hem dan naar Elias gaan."*

Mattheus 27:50-56

Eindelijk hebben wij hier het bericht van Christus' dood, en van verschillende merkwaardige voorvallen, die er mede vergezeld gingen. l. De wijze, waarop Hij den laatsten adem uitblies, vers 50, tussen de derde en de zesde ure, dat is: tussen negen en twaalf uur, naar onze wijze van dagindeling, was Hij aan het kruis genageld, en spoedig na de negende ure, dat is: tussen drie en vier uur in den namiddag, *stierf* Hij. Dat was de tijd van het avondoffer, en de tijd wanneer het paaslam geslacht werd, en Christus, ons Pascha, voor ons geofferd werd. In den avond der wereld heeft Hij zich Gode geofferd als een slachtoffer en een lieflijken reuk. Het was op dat tijdstip van den dag, dat de engel Gabriël de heerlijke voorzegging van den Messias aan Daniël gebracht heeft, Daniël 9, 21:24, enz. En sommigen denken, dat van den tijd, dat de engel dit gesproken heeft, tot op den tijd, dat Christus stierf, juist zeventig weken waren verlopen, dat is: op den dag af, juist vier honderd en negentig jaren, evenals het vertrek van Israël uit Egypte juist aan het einde van de vier honderd en dertig jaren heeft plaats gehad, Exodus 12:41. Er worden hier twee dingen opgemerkt betreffende de wijze, waarop Christus is gestorven.

1. Dat Hij *riep met een grote stem*, evenals tevoren, vers 46.

a. Dit nu was een teken, dat na al Zijne vermoeienis en pijn Zijn leven nog gezond in Hem was, en de natuur sterk. Het eerste, wat aan stervende mensen faalt, is de stem. Met hijgenden adem en stamelende tong kunnen nauwelijks enige afgebroken woorden gesproken worden, die slechts met moeite worden gehoord. Maar even voordat Christus den geest gaf, sprak Hij als een man in zijn volle kracht, om te tonen dat het leven Hem niet afgedwongen werd, maar vrijwillig door Hem werd overgegeven in de handen Zijns Vaders, als Zijn eigen daad. Hij, die de kracht had om aldus te roepen toen Hij stierf, zou zich van Zijne banden hebben kunnen ontdoen en de machten des doods hebben kunnen tarten, maar om te tonen, dat Hij door den eeuwigen Geest zich zelven geofferd heeft, daar Hij de priester was, zowel als het offer, riep Hij met een grote stem.

b. Het was veelbetekenend. Deze *grote stem* toont, dat Hij met onversaagden moed onze geestelijke vijanden aanviel, en met zulk een kloekmoedige vastberadenheid, dat Hij van ganser harte in de zaak is, stoutmoedig is in den strijd. Het was toen, dat Hij de overheden en machten heeft uitgetogen, en met deze grote stem riep Hij als het ware om de overwinning, als een, die *machtig is te verlossen*. Jesaja 63:1. Vergelijk hiermede Jesaja 42:13, 14, Nu boog Hij zich met al Zijne kracht, zoals Simson, toen hij zei: *Mijne ziel sterve met de Filistijnen*, Richteren 16:30. Zijn roepen met een grote stem, toen Hij stierf, betekent dat Zijn dood in de gehele wereld bekend gemaakt moest worden, daar de gehele mensheid er belang bij had, en er kennis van behoorde te nemen. Christus' grote stem was als het bazuingeschal bij de offers.

2. Dat Hij toen de geest gaf. Dit is de gewone omschrijving van sterven, om te tonen, dat de Zone Gods aan het kruis wezenlijk en waarlijk gestorven is door de heftigheid der pijnen. die Hij leed. Zijne *ziel* werd gescheiden van Zijn lichaam, en zo bleef Zijn lichaam toen dus waarlijk en wezenlijk dood. Het was zeker, dat Hij gestorven is, want het was nodig, dat Hij sterven zou, aldus was er geschreven, zowel in de gesloten rol des boeks der Goddelijke raadsbesluiten, als in de open brieven der Goddelijke voorzeggingen, en daarom betaamde het Hem aldus te lijden. De dood, de straf zijnde voor het verbreken van het eerste verbond (Gij zult gewis sterven), moest de Middelaar van het nieuwe verbond verzoening doen door den dood, want anders is er geen vergeving der

zonde. Hij had op zich genomen om Zijne ziel te stellen tot een offer voor de zonde, en Hij heeft het gedaan, toen Hij den geest gaf en Zijn leven vrijwillig heeft afgelegd.

II. De wonderen, die Zijn dood vergezelden. Er zijn zoveel wonderen door Hem gewrocht in Zijn leven, dat wij wel kunnen verwachten, dat er wonderen zullen geschieden bij Zijn dood, want Zijn naam werd genoemd Wonderlijk. Indien Hij, gelijk Elia, weggenomen ware geworden in een vurigen wagen, dan zou dat op zichzelf reeds wonder genoeg zijn geweest, maar weggenomen zijnde door een schandelijk kruis, was het nodig, dat Zijne vernedering gepaard zou gaan met zeer opmerkelijke uitvloeiselen van de Goddelijke heerlijkheid.

1. *En ziet, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën*. Dit bericht wordt ingeleid met een: *Ziet. Wendt u daarheen, en beziet dat grote gezicht, en zijt verbaasd*. Op het ogenblik toen onze Heere Jezus stierf, op den tijd wanneer het avondoffer gebracht moest worden, en op een plechtigen vierdag, toen de priesters dienst deden in den tempel, en er dus zelven ooggetuigen van konden zijn, werd het voorhangsel van den tempel gescheurd door een onzichtbare macht, dat voorhangsel dat het heilige scheidde van het heilige der heiligen. Zij hadden Hem veroordeeld wegens het zeggen: *Ik zal dezen tempel afbreken*, dit opvattende in letterlijken zin, laat hen dan nu door dit blijk Zijner macht weten, dat Hij, zo het Hem had behaagd, naar Zijn woord had kunnen doen. In dit, evenals in andere van Christus' wonderen, was ene verborgenheid.

a. Het was in overeenstemming met den tempel van Christus' lichaam, dat nu gesloopt werd. Dit was de ware tempel, waarin de volheid der Godheid woonde. Toen Christus riep met een grote stem en den geest gaf, en alzo dien tempel ontbond, heeft de tempel van hout en steen, als het ware, een weerklank gegeven op dat roepen, en den slag beantwoord door zijn voorhangsel te scheuren. De dood is het scheuren van het voorhangsel des vlezes, dat tussen ons en het heilige der heiligen is, dat is de dood van Christus geweest, en dat is ook de dood van ware Christenen.

b. Het betekende de openbaring en blootlegging van de verborgenheden des Ouden Testaments. De voorhang van den tempel diende tot verberging, evenals het deksel op het aangezicht van Mozes, daarom werd hij *de voorhang des deksels* genoemd: want het was hoogst strafbaar voor een iegelijk, behalve den hogepriester, om de voorwerpen te zien, die in het heilige der heiligen waren, en zelfs deze mocht dit slechts eenmaal in het jaar, en dan in grote plechtigheid en omgeven door een wolk van rook, hetgeen alles het duistere betekende van die bedeling. 2 Corinthiërs 3:13. Maar nu, bij den dood van Christus werd dit alles blootgelegd, de verborgenheden werden ontsluierd, zodat de betekenis er van thans voor een iegelijk zeer duidelijk is geworden. Nu zien wij dat het verzoendeksel Christus, de grote *Verzoening* betekende, dat de kruik met *manna* betekende Christus, *het Brood des levens*. Aldus aanschouwen wij allen met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel (die een hulp is voor het zien, gelijk de voorhang een beletsel was voor het zien). *Onze ogen zien de zaligheid*.

c. Het betekende de vereniging van Jood en heiden door de wegneming van den middelmuur des afscheidsels, die er tussen hen was, welke bestond in de ceremoniële wet, waardoor de Joden onderscheiden werden van alle andere volken (als een besloten hof) en nabij God gebracht werden, terwijl de anderen op een afstand werden gehouden. In Zijn dood heeft Christus de ceremoniële wet opgeheven, het *handschrift dat tegen ons was, in inzettingen bestaande, uitgewist*. Hij nam het uit den weg, nagelde het aan Zijn kruis, en verbrak alzo den middelmuur des afscheidsels, en door

deze inzettingen teniet te doen, heeft Hij de vijandschap teniet gedaan, en *de twee in zich zelven tot een nieuwen mens geschapen* (zoals twee kamers tot een ruim en luchtig vertrek worden gemaakt door een scheidingsmuur weg te breken) *vrede makende*, Efeziërs 2:14-16. Christus stierf om alle scheiding-makende voorhangsels te scheuren, en al de Zijnen tot een te maken. Johannes 17:21.

d. Het betekende de inwijding en blootlegging van *een versen en levenden weg tot God*. Het voorhangsel hield het volk terug van te naderen tot het heilige der heiligen, waar de *Shechina* was. Maar het scheuren er van betekende, dat Christus door Zijn dood een weg geopend heeft tot God.

A. *Voor zich zelven*. Dit was de dag der grote verzoening, toen onze Heere Jezus, als de grote Hogepriester, niet door het bloed der bokken en kalveren, maar door Zijn eigen bloed eenmaal ingegaan is in het heiligdom, ten teken waarvan het voorhangsel gescheurd werd, Hebreeën 9:7 enz. Zijn offer in het buitenste voorhof gebracht hebbende, werd het bloed er van thans op het verzoendeksel gesprengd binnen den voorhang. Daarom: *Heft uwe hoofden op, gij poorten*, en *verheft u, gij eeuwige deuren*, want de Koning der ere, de Priester der ere, zal ingaan. Nu heeft God Hem doen naderen, tot zich doen genaken, Jeremia 30:21. Hoewel Hij niet dan veertig dagen daarna persoonlijk opgevaren is tot de heilige plaats, niet met handen gemaakt, heeft Hij toch onmiddellijk het recht verkregen om in te gaan.

B. *In Hem voor ons*, zo wordt het door den apostel verklaard en toegepast, Hebreeën 10:19, 20. Wij hebben *vrijmoedigheid om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, op een versen en levenden weg, welken Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel*. Hij stierf, opdat Hij ons tot God zou brengen, en te dien einde het voorhangsel van schuld en toorn te scheuren, dat tussen ons en Hem was, de cherubs en het vlammend zwaard weg te nemen, en den weg te openen naar den boom des levens. Door Christus hebben wij thans vrijen toegang tot den troon der genade, en hiernamaals tot den troon der heerlijkheid, Hebreeën 4:16, 6:20. Het scheuren van het voorhangsel betekende (gelijk het in een aloud kerklied zo uitnemend is uitgedrukt) dat: toen Christus aan het kruis den dood zijne macht had ontnomen, Hij voor ons den weg heeft gebaand om weer tot God te komen. Niets kan onzen toegang tot den hemel belemmeren, want het voorhangsel is gescheurd, er is ene deur geopend in den hemel. Openbaring 4:1.

2. *De aarde beefde*, niet slechts de berg Calvarië, waar Christus was gekruisigd, maar het gehele land en de omliggende landen. Deze aardbeving betekende twee dingen.

a. De ontzettende goddeloosheid van hen, die Christus gekruisigd hebben. Door te sidderen onder zulk een last heeft de aarde getuigenis afgelegd van de onschuld van Hem, die vervolgd werd, en tegen de goddeloosheid van hen, die Hem vervolgden. Nooit tevoren heeft de ganse schepping gezucht onder zulk een last als de gekruisigde Zoon van God en de schuldige ongelukkigen, die Hem gekruisigd hebben. De aarde beefde, alsof zij vreesde haren mond open te doen om het bloed van Christus te ontvangen, dat zoveel kostelijker en dierbaarder is dan het bloed van Abel, hetwelk zij ontvangen had, en er om gevloekt werd, Genesis 4:11, 12, en alsof zij gaarne haren mond zou opendoen om de rebellen te verzwelgen, die Hem ter dood hebben gebracht, zoals zij Dathan en Abiram verslonden heeft voor een veel kleinere misdaad. Als de profeet het grote misnoegen Gods wilde uitdrukken tegen de goddeloosheid der goddelozen, dan vraagt hij: *Zou het land hierover niet beven?* Amos 8:8.

b. De glorierijke uitwerkselen van het kruis van Christus. Deze aardbeving betekende de ontzaglijke schok, ja de noodlottige slag, die aan het rijk des duivels werd toegebracht. Zo krachtig was de aanval, dien Christus thans op de helse machten heeft gericht, dat-evenals vanouds, toen Hij voorstoot van Seïr en daarhenen trad van de velden van Edom-de aarde beefde, Richteren 5:4, Psalm 68:8, 9. God schudt alle natiën, als de wens aller natiën is gekomen, en er is een "Nog eens", dat wellicht op deze schudding ziet, Haggai 2:7, 22.

3. De steenrotsen scheurden, het hardste en meest vaste gedeelte van de aarde heeft dezen machtigen schok gevoeld. Christus had gezegd dat, zo de kinderen ophielden van Hosanna te roepen, de stenen roepen zouden, en nu hebben zij dit ook werkelijk gedaan, de heerlijkheid uitroepende van den lijdenden Jezus, en zelven gevoeliger voor het onrecht, dat Hem aangedaan was, dan de verharde Joden geweest zijn, die weldra nog blijde zullen zijn om een kloof in de steenrotsen te vinden om er zich in te verbergen voor het aangezicht degene, die op den troon zit, Openbaring 6:16, Jesaja 2:21. Maar als Gods gramschap uitgestort is als vuur, dan worden de rotsstenen van Hem vermorzeld, Nahum 1:6. Jezus Christus is de Rotssteen, en het scheuren van deze rotsstenen, betekende het scheuren van dien Rotssteen.

a. Opdat wij in de spleten er van ons mogen verbergen, zoals Mozes in de kloof der steenrots van Horeb, en er evenals hij de heerlijkheid des Heeren mogen zien, Exodus 33:22. Van Christus' duive wordt gezegd, dat zij verborgen is in de kloven der steenrotsen, Hooglied 2:14, dat is, gelijk sommigen de toespeling maken, verborgen en beschut in de wonden van onzen Heere Jezus, den gescheurden Rotssteen.

b. Opdat uit die kloven stromen van levend water zullen vloeien en ons zullen volgen in deze woestijn, zoals die welke uit den rotssteen vloeide, dien Mozes sloeg, Exodus 17:6, en dien God kliefde, Psalm 78:15, en die steenrots was Christus, 1 Corinthiërs 10:4. Als wij de gedachtenis vieren van Christus' dood, dan moeten onze harde, rotsachtige harten gescheurd worden-het hart, en niet de klederen. Dat hart is harder dan een rotssteen, dat zich niet wil overgeven, dat niet smelt en vertederd wordt, als Jezus Christus voor de ogen geschilderd wordt, gekruist zijnde.

4. *De graven werden geopend*. Deze zaak wordt niet zo uitvoerig en in bijzonderheden verhaald als onze nieuwsgierigheid wel zou wensen, want de Schrift is niet bestemd om hieraan te voldoen. Het schijnt dat de aardbeving, die de rotsen scheurde, de graven geopend heeft, en dat vele lichamen van heiligen, die ontslapen waren, werden opgewekt. Voor de heiligen is de dood slechts de slaap van het lichaam, en het graf is het bed, waarop het slaapt. Zij ontwaakten door de kracht van den Heere Jezus, en, vers 53, zijn *uit de graven uitgegaan, na Zijne opstanding, en kwamen in de heilige stad, en zijn velen verschenen*. Hier nu:

a. Kunnen wij hieromtrent veel vragen doen, waarop geen antwoord gegeven kan worden, zoals: - Wie deze heiligen waren, die opgewekt werden. Sommigen denken de oude aartsvaders, die met zoveel zorg in het land Kanaän begraven waren, wellicht in het gelovig vooruitzicht van het voorrecht dezer vroegtijdige opstanding. Christus had onlangs de leerstelling der opstanding bewezen uit het voorbeeld der aartsvaders, Hoofdstuk 22:32, en hier was nu een spoedige bevestiging er van. Anderen denken, dat het latere heiligen waren, de zodanige, die Christus in het vlees hadden aanschouwd, maar voor Hem gestorven waren, zoals Zijn vader Jozef, Zacharias, Simeon, Johannes de Doper, en anderen, die bij hun leven aan de discipelen bekend waren, en dus des te bevoegder

getuigen waren bij hen, aan wie zij verschenen. Zouden wij ook niet kunnen aannemen, dat het de martelaars waren, die in Oud-Testamentische tijden de waarheid Gods met hun bloed hadden bezegeld, en die nu aldus onderscheiden en verwaardigd werden? Christus wijst inzonderheid hen aan als Zijne voorlopers, Hoofdstuk 22:35. En wij bevinden, Openbaring 20:4, 5, dat zij, *die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus voor de overige doden zijn opgestaan*. Die met Christus geleden hebben, zullen het eerst met Hem heersen. Het is onzeker of zij-gelijk sommigen denken-nu, bij den dood van Christus, opgestaan zijn ten leven en elders hebben vertoefd, maar na Zijne opstanding in de stad zijn gegaan, of wel, dat zij- gelijk anderen denken-door de aardbeving uit hun graven geworpen zijn, maar niet herleefd en opgestaan zijn dan na de opstanding van Christus, en dat dit kortheidshalve hier vermeld is met de opening der graven, hetgeen ons het waarschijnlijkst voorkomt. Sommigen denken, dat zij slechts opgestaan zijn, om van Christus' opstanding te getuigen bij hen, aan wie zij verschenen zijn, en hun getuigenis afgelegd hebbende, weer naar hun graven zijn teruggekeerd. Maar het is meer overeenkomstig de eer van Christus en de hun om te *veronderstellen*, hoewel wij het niet kunnen *bewijzen*, dat zij, evenals Christus, opgewekt zijn van de doden om *niet meer te sterven*, en daarom met Hem opgevaren zijn in de heerlijkheid. Over hen, die gedeeld hebben in Zijn eerste opstanding, heeft een tweede dood voorzeker gene macht gehad. Aan wie zij verschenen-niet aan het gehele volk, dit is zeker, maar aan *velen* - hetzij vijanden of vrienden. Op wat wijze zij verschenen, hoe dikwijls, wat zij gezegd en gedaan hebben, en hoe zij weer verdwenen, dat zijn verborgen dingen, die niet onzer zijn, wij moeten niet begeren wijs te zijn boven hetgeen geschreven is. Dat die zaak zo in het kort verhaald wordt, is een duidelijke wenk voor ons, om ter bevestiging van ons geloof onzen blik niet daarheen te richten. Wij hebben daarvoor het profetische woord, dat zeer vast is. Zie Lukas 16:31.

b. Doch wij kunnen er veel goede lessen aan ontlenen.

A. Dat zelfs zij, die geleefd hebben en gestorven zijn voor den dood en de opstanding van Christus er de vruchten van genoten hebben, even goed als zij, die daarna geleefd hebben, want Hij is gisteren dezelfde geweest als heden, en zal dit zijn tot in eeuwigheid, Hebreeën 13:8.

B. Dat Jezus Christus door te sterven den dood overwonnen, ontwapend en machteloos heeft gemaakt. Deze heiligen, die toen opstonden uit hun graf, waren de dadelijke overwinningstekenen van Christus' kruis over de machten des doods, die Hij in het openbaar tentoon heeft gesteld. Door den dood teniet gedaan hebbende degenen, die het geweld des doods had, heeft Hij aldus de gevangenis gevangen genomen, en gejuicht in de vervulling der Schrift: *Ik zal ze van het geweld der hel (of van het graf) verlossen*.

C. Dat, in de volheid des tijds, uit kracht van Christus' opstanding de lichamen van al de heiligen uit het graf zullen verrijzen. Dit was een onderpand van de algemene opstanding ten laatsten dage, wanneer allen, die in de graven zijn, de stem van den Zone Gods zullen horen. En wellicht is Jeruzalem daarom hier de heilige stad genoemd, omdat de heiligen bij de algemene opstanding het nieuwe Jeruzalem zullen binnengaan, hetwelk inderdaad en in waarheid zal zijn wat het andere slechts in naam en als type was, namelijk *de heilige stad*, Openbaring 21:2.

D. Dat alle heiligen door den invloed van Christus' dood, en in overeenkomst er mede, opstaan van den dood der zonde tot het leven der gerechtigheid. Zij zijn met Hem opgewekt tot een Goddelijk

en geestelijk leven, zij gaan in de heilige stad, worden er burgers van, hebben er hun wandel en verschijnen aan velen als personen, die niet van deze wereld zijn.

III. De overtuiging van Zijne vijanden, die gebruikt werden voor Zijne terdoodbrenging, vers 54, welke overtuiging volgens sommigen aan niets minder dan aan een wonder moet toegeschreven worden. Let op,

1. De personen, die tot overtuiging kwamen, *de hoofdman over honderd, en die met hem Jezus bewaarden*, een kapitein met zijne compagnie, die daar op wacht geplaatst waren. Het waren soldaten, wier beroep gewoonlijk de strekking heeft hen te verharden, en wier gemoed meestal minder toegankelijk is voor indrukken van vrees of van medelijden dan van anderen. Maar er is geen hart zo hard of zo koen en onbeschaamd, dat door Christus' macht niet verbroken en verootmoedigd kan worden.

b. Het waren Romeinen, heidenen, die de Schriften niet kenden, welke thans vervuld werden, toch waren *zij alleen* tot overtuiging gekomen. Een treurig voorteken van de verblinding, die over Israël komen zou, als het Evangelie aan de heidenen gezonden wordt om hun ogen te openen. Hier waren de heidenen vertederd, en de Joden verhard.

c. Het waren de vervolgers van Christus, die Hem nog zo-even gelasterd en gesmaad hadden, gelijk blijkt uit Lukas 23:36. Hoe spoedig kan God door de macht, die Hij heeft over het geweten der mensen, verandering brengen in hun taal, hun uitlatingen, de belijdenis van Zijne waarheden tot Zijn eigen eer doen komen uit den mond van hen, die slechts moord, dreiging en lastering hebben geblazen!

2. Het middel, waardoor zij tot overtuiging gekomen zijn. Zij bemerkten de aardbeving, die hen verschrikte, en zij zagen de andere dingen, die geschied waren. Deze waren bestemd om de eer van Christus onder Zijn lijden te handhaven, en bij deze soldaten tenminste werd het doel bereikt. De ontzaglijke verschijningen Gods in Zijne Voorzienigheid kunnen soms op wondere wijze medewerken tot overtuiging van zondaren, en om hen te doen ontwaken.

3. De uiting van deze overtuiging in twee dingen.

a. De schrik, waardoor zij bevangen werden, *zij werden zeer bevreesd*, bevreesd om in de duisternis te worden begraven, of door de aardbeving te worden verzwolgen. God kan de stoutmoedigsten Zijner tegenstanders gemakkelijk verschrikken, en hen doen weten, dat zij slechts mensen zijn. Schuld wekt vrees in den mens. Hij, die niet altijd vreest met ene vrees der voorzichtigheid als de ongerechtigheid de overhand heeft, kan niet anders dan zeer bevreesd zijn, als het oordeel is uitgegaan, terwijl er de zodanige zijn, die niet zullen vrezen, al veranderde de aarde hare plaats, P. 46:2, 3.

b. Het getuigenis, dat hun ontwrongen werd. Zij zeiden: *Waarlijk, deze was Gods Zoon*, een heerlijke belijdenis, Petrus werd er zalig om genoemd, Hoofdstuk 16:16, 17. Het was de grote zaak, die thans in geschil was, het punt, waarbij Hij en Zijne vijanden gebleven waren, Hoofdstuk 26:63, 64. Zijne discipelen geloofden het, maar hebben het toen niet durven belijden, tot onzen Zaligmaker zelf was de verzoeking gekomen om er aan te twijfelen, toen Hij zei: *Waarom hebt Gij Mij*

verlaten? Nu Hij stierf aan het kruis, beschouwden de Joden dit als een duidelijk en afdoend bewijs, dat Hij de Zoon van God niet was, omdat Hij niet afkwam van het kruis. Toch leggen deze hoofdman over honderd en zijne soldaten vrijwillig deze belijdenis af van het Christelijk geloof: *Waarlijk, deze was Gods Zoon*. De besten Zijner discipelen konden nooit meer gezegd hebben, en op dit ogenblik hadden zij geen geloof of moed genoeg om ook maar zoveel te zeggen. God kan de eer ener waarheid nog handhaven, ook wanneer zij het meest vertreden en verguisd wordt, want *groot is de waarheid, en zij zal zegevieren*.

IV. De tegenwoordigheid Zijner vrienden, die getuigen waren van Zijn dood, vers 55, 56. Merk op:

1. Wie zij waren, *vele vrouwen, die Jezus gevolgd waren van Galilea*. Niet Zijne apostelen (doch elders vinden wij vermeld dat Johannes bij het kruis stond, Johannes 19:26,) hun hart ontzonk hun, zij durfden niet verschijnen, uit vrees van onder hetzelfde oordeel te komen. Maar hier was een gezelschap van vrouwen-*onnozele* vrouwen, zouden sommigen haar genoemd hebben, die *kloekmoedig* Christus bleven volgen, toen de overige discipelen Hem lafhartig hadden verlaten. Zelfs zij, die tot de zwakkere kunne behoren, worden dikwijls door Gods genade sterk gemaakt in het geloof, opdat Christus' kracht in zwakheid volbracht worde. Er zijn martelaressen geweest, vermaard wegens haar moed en vastberadenheid voor de zaak van Christus. Van deze vrouwen nu wordt gezegd:

a. dat zij *Jezus gevolgd waren van Galilea*, uit haar grote liefde voor Hem, en hare begeerte om Hem te horen prediken, want anders waren de mannen slechts verplicht om ter aanbidding op te gaan naar het feest. Daar zij Hem nu op zulk een lange reis van Galilea naar Jeruzalem gevolgd waren-het was een afstand van tachtig tot honderd mijlen, - besloten zij Hem nu niet te verlaten. Ons vroeger dienen van, en lijden voor Christus, moet ene reden voor ons zijn, om Hem tot het einde getrouwelijk te blijven volgen. Hebben wij Hem zo ver, en gedurende zo langen tijd gevolgd, zo veel voor Hem gedaan en ten koste gelegd, en zullen wij Hem dan thans verlaten? Galaten 3:3, 4.

b. *Om Hem te dienen* van hare goederen, voor Zijn levensonderhoud. Hoe gaarne zouden zij Hem thans gediend hebben, zo zij slechts tot Hem toegelaten werden! Dewijl haar dit echter ontzegd was, besloten zij *Hem te volgen*. Als wij weerhouden worden van te doen wat wij zouden *willen*, dan moeten wij toch doen wat wij *kunnen* in den dienst van Christus. Nu Hij in den hemel is en buiten het bereik van ons *bedienen* van Hem, is Hij toch niet buiten het bereik van ons gelovig *zien op Hem*.

c. Sommigen van haar worden met name genoemd, want God zal hen eren, die Christus eren. Wij hebben haar reeds verscheidene malen ontmoet, en het is haar tot lof, dat wij ze ontmoeten *ten einde toe*.

2. Wat zij deden. Zij aanschouwden van verre.

a. Zij stonden van verre. Of haar eigen vrees, dan wel de woede der vijanden haar op een afstand hield, is niet zeker, maar het was ene verzwaring van Christus' lijden, dat Zijne liefhebbers en vrienden stonden van tegenover Zijne plage, Psalm 38:12, Job 10:13. Wellicht hadden zij, als zij gewild hadden, naderbij kunnen komen, maar als Godvruchtigen in lijden zijn, moeten zij het niet vreemd vinden, indien sommigen van hun beste vrienden hen schuwen. Toen Paulus in dreigend

gevaar was, is niemand bij hem geweest, 2 Timotheus 4:16. Als men ons dus vreemd aanziet, zo laat ons gedenken, dat onze Meester dit reeds voor ons ondervonden heeft.

b. Zij *aanschouwden*, en daarin betoonden zij belangstelling en vriendelijkheid voor Christus, toen zij verhinderd waren om Hem een anderen liefdedienst te bewijzen, hebben zij met ogen der liefde naar Hem gezien. Het was een *smartelijk* zien, zij zagen op Hem, die nu doorstoken was, en zij rouwklaagden en kermden over Hem. Wij kunnen ons voorstellen hoe het haar hart pijn deed, om Hem aldus te zien lijden, welke stromen van tranen uit hare ogen zijn gevloeid. Laat ons met het oog des geloofs Christus aanschouwen, en dien gekruisigd, en aangedaan worden door de grote liefde, waarmee Hij ons heeft liefgehad. Maar het was niet meer dan een zien, zij aanschouwden Hem, maar zij konden Hem niet helpen. Toen Christus in lijden was, waren de besten Zijner vrienden slechts toeschouwers, *zelfs de engelenwacht stond* er *sidderend bij*, want Hij heeft *de pers alleen getreden*, en er was niemand van de volken met Hem, daarom heeft Zijn arm Hem heil beschikt.

Mattheus 27:57-66

Wij hebben hier het bericht van Christus' begrafenis, en de wijze waarop zij heeft plaatsgehad. Wij hebben hieromtrent te letten op:

1. De vriendelijkheid en den goeden wil Zijner vrienden, die Hem in het graf hebben gelegd.

2. De boosaardigheid en de slechte gezindheid Zijner vijanden, die de uiterste zorg droegen om Hem in het graf te houden.

I. Zijne vrienden gaven Hem een eerlijke begrafenis. Merk op:

1. In het algemeen, dat Jezus Christus begraven werd. Toen Zijn gezegende ziel naar het paradijs ging, is Zijn gezegend lichaam in de kamers des grafs gelegd, opdat Hij zou beantwoorden aan het type van Jona, en de profetie van Jesaja zou vervullen. Zo moest Hij in alles den broederen gelijk gemaakt worden, uitgenomen in de zonde. en, evenals wij, moest Hij tot het stof wederkeren. Hij werd begraven, opdat Zijn dood des te zekerder zou blijken, en Zijne opstanding des te heerlijker zou zijn. Pilatus zou Zijn lichaam niet hebben overgegeven, eer hij er volkomen zeker van was, dat Hij wel waarlijk was gestorven. Zolang de getuigen nog onbegraven lagen, was er nog enige hoop voor hen, Openbaring 11:8. Maar Christus, de grote getuige, is *afgezonderd onder de doden, gelijk de verslagenen, die in het graf liggen*. Hij was begraven, om den schrik des grafs weg te nemen en het ons licht en gemakkelijk te maken, dat koude walgelijke bed voor ons te verwarmen en te doorgeuren, en opdat wij *met Hem begraven zouden zijn*.

2. De bijzondere omstandigheden van Zijne begrafenis, die hier verhaald worden.

a. De tijd, *wanneer* Hij begraven werd, *als het avond geworden was*, de avond van den dag, waarop Hij was gestorven, voor zonsondergang zoals de gewoonte was voor het begraven van kwaaddoeners. Het werd niet uitgesteld tot den volgenden dag, omdat dit de sabbat was, want het begraven van doden is geen voegzaam werk voor een dag van rust of voor een dag van blijdschap, zoals de sabbat is.

b. De persoon, die voor de begrafenis zorgde was Jozef van Arimathea. De apostelen waren allen gevloden, en geen hunner verscheen om hun Meester die laatste eer te bewijzen, die de discipelen van Johannes wèl aan hun meester bewezen hebben, nadat deze onthoofd was, zij *namen het lichaam weg en begroeven het*, Hoofdstuk 14:12. De vrouwen, die Hem volgden, durfden hierin niet handelen. Toen heeft God dien godvruchtigen man opgewekt om dit te doen, want voor het werk, dat God te doen heeft, zal Hij werktuigen vinden om het te doen. Jozef was hier de geschikte man, want hij had er de middelen voor, daar hij rijk was. De meesten van Christus' discipelen waren arm, dezulken waren het meest geschikt om het land door te gaan en het Evangelie te prediken, maar hier was een rijk man, bereid om voor een dienst gebruikt te worden, waarvoor een man van vermogen nodig was. Hoewel wereldse rijkdom voor velen een hinderpaal is op den weg der godsvrucht, is hij voor sommige diensten, die voor Christus gedaan moeten worden, een voorrecht en een goede gelegenheid, en voor hen, die hem bezitten, zal het goed zijn als zij daarbij ook een hart hebben om hem te gebruiken tot Gods eer.

c. Hij was onzen Heere Jezus welgezind, want hij was ook zelf een discipel van Jezus, hij geloofde in Hem, hoewel hij dit niet openlijk heeft beleden. Christus heeft meer verborgen discipelen dan wij weten, zevenduizend in Israël, Romeinen 11:4.

d. De schenking van het dode lichaam van Pilatus verkregen, vers 58. Jozef kwam tot Pilatus, den bevoegden persoon tot wie hij zich hiervoor had te wenden, die de beschikking had over het lichaam, want voor alles wat de macht der overheid betreft, moet op die macht behoorlijk acht worden geslagen, en niets moet gedaan worden, dat daar tegen ingaat. Het goede, dat wij doen, moeten wij doen op vreedzame wijze, en niet met luidruchtigheid of oproerigheid. Pilatus was bereid om het lichaam te geven aan iemand, die het met betamelijkheld zou begraven, ten einde toch iets te doen om de schuld te verzoenen, die hij op zijn geweten had van een onschuldige ter dood te hebben veroordeeld. In Jozefs verzoek en in Pilatus, geredelijk toestaan van dat verzoek werd aan Christus eer bewezen, en een getuigenis afgelegd van Zijne oprechtheid en onschuld.

e. Het omhullen van het lichaam in grafklederen, vers 59. Hoewel hij een achtbaar persoon, een raadsheer was, heeft hij toch, naar het schijnt, zelf het lichaam in zijne armen van het vloekhout genomen, Handelingen 13:29, want als er ware liefde voor Christus is, zal men geen dienst te gering achten, dien men Hem kan bewijzen. Het lichaam genomen hebbende, wond hij het *in een zuiver lijnwaad*, want het was toen de gewoonte om de lijken in linnen te begraven, en Jozef heeft die gewoonte gevolgd. Er behoort zorg te worden gedragen voor de dode lichamen van Godvruchtigen, want er is heerlijkheid voor hen weggelegd bij de opstanding, en wij moeten hierdoor van ons geloof daaraan getuigen, en het dode lichaam behandelen als bestemd zijnde voor een betere plaats. Deze daad van gewone menselijkheid zal, als zij op Godvruchtige wijze geschiedt, een lieflijk blijk van Christelijke gezindheid zijn.

f. De neder legging er van in het graf, vers 60. Hier was niets te zien van de praal en plechtigheid, waarmee groten dezer wereld naar de graven gebracht worden. Job 21:32. Een stille begrafenis paste het best voor Hem, wiens koninkrijk niet komt met uiterlijk gelaat. Hij werd neergelegd in een geleend graf, in Jozefs begraafplaats. Evenals Hij geen eigen huis had, waarin Hij het hoofd kon neerleggen, terwijl Hij leefde, zo had Hij ook geen eigen graf, om er Zijn lichaam in neer te leggen toen Hij dood was, hetgeen een voorbeeld was van Zijne armoede, toch kan hierin wel iets van ene verborgenheid zijn. Het graf is het bijzonder erfdeel des zondaars, Job 24:19. Er is niets, dat wij waarlijk het onze kunnen noemen dan onze zonde en ons graf, *hij keert wederom tot zijne aarde*, Psalm 146:4. Als wij naar het graf gaan, gaan wij naar onze eigen plaats, maar onze Heere Jezus, die geen eigen zonde had, had geen eigen graf, stervende onder toegerekende zonde, was het voegzaam, dat Hij in een *geleend* graf zou worden begraven. De Joden bedoelden, dat Hij Zijn graf bij de goddelozen gesteld zou hebben, begraven zou worden bij de moordenaars, met wie Hij gekruisigd was geworden, maar God beschikte het zo, dat Hij *bij de rijken in Zijn dood is geweest*, Jesaja 53:9.

g. Hij werd in een *nieuw graf* gelegd, dat Jozef waarschijnlijk voor zich zelven bestemd had. Het zou er echter niet slechter om worden, dat Hij er in gelegen heeft, die zo spoedig zou opstaan, maar wèl zou het er veel beter om worden, dat Hij er in gelegen heeft, die de eigenschap van het graf zou veranderen, het inderdaad *nieuw* zou maken, door het in ene legerstede der rust te verkeren, ja tot een bed van specerijen voor al de heiligen.

h. In een graf, dat *in ene steenrots was uitgehouwen*, de grond rondom Jeruzalem was over het algemeen rotsachtig. Sebna had daaromtrent zijn graf in ene rots uitgehouwen, Jesaja 22:6. De voorzienigheid heeft het zo beschikt, dat het graf van Christus in een vaste, gave rots zou zijn, opdat er gene mogelijkheid zou zijn om te vermoeden of te veronderstellen, dat Zijne discipelen er toegang toe hadden door een onderaardsen gang, of door den achtermuur er van gebroken te hebben, om het lichaam te stelen, want er was geen andere toegang dan door de deur, die bewaakt werd. Een grote steen was tegen de deur des grafs gewenteld. Ook dit was overeenkomstig de gewoonte der Joden bij het begraven hunner doden,.zoals blijkt uit de beschrijving van het graf van Lazarus, Johannes 11:38, aanduidende dat de doden afgescheiden en afgesneden zijn van de levenden. Indien het graf Zijne gevangenis was, dan was de gevangenisdeur nu gesloten en gegrendeld. Het rollen van den steen op den mond des grafs was voor hen wat voor ons het aanvullen van het graf is met aarde, het voltooide de begrafenis. Daar zij nu in stille smart het dierbaar lichaam onzes Heeren Jezus in het graf hadden gelegd, het huis, bestemd voor alle levenden, gingen zij weg, zonder enige andere plechtigheid te verrichten. Het is de treurigste omstandigheid bij het begraven van onze Christelijke vrienden, als wij hun lichaam in het stille, sombere graf hebben gelegd, naar huis te gaan en hen achter te laten, maar helaas, het is niet dat *wij naar huis gaan* en *hen achterlaten*, neen, zij zijn het, die naar het betere huis zijn gegaan en ons hebben achtergelaten.

i. Het gezelschap, dat de begrafenis bijwoonde, en dat was zeer klein en onaanzienlijk. Hier waren gene bloedverwanten in rouw om het lijk te volgen, gene formaliteiten om de plechtigheid te verhogen, het waren slechts enige godvruchtige vrouwen, die de ware rouwbedrijvenden zijn geweest-Maria Magdalena en de andere Maria, vers 61. Gelijk dezen Hem gevolgd waren tot aan het kruis, zo volgden zij Hem nu naar het graf, en als gaven zij zich over aan droefheid en rouw, zaten zij tegenover het graf, niet zozeer om hare ogen te verzadigen met het gezicht op hetgeen geschied was, als wel om ze te ontledigen in stromen van tranen. Ware liefde tot Christus zal ons ten einde toe door helpen om Hem te volgen. De dood zelf kan dat Goddelijk vuur niet uit- blussen, Hooglied 8:6, 7.

II. Zijne vijanden deden wat zij konden om Zijne opstanding te beletten, wat zij hiervoor deden was *des anderen daags, welke is na de voorbereiding*, vers 62. Dat was de zevende dag der week, de Joodse sabbat, niet uitdrukkelijk zo genoemd, maar aangeduid door de omschrijving, omdat hij nu weldra plaats zou maken voor den Christelijken sabbat, die den dag daarna begon. Nu had Christus dien gehelen dag dood in het graf gelegen, zes dagen gearbeid hebbende en al Zijn werk volbracht hebbende, rustte Hij op den zevenden dag, en was verkwikt. Op dien dag hebben de overpriesters en de Farizeeën toen zij hun Godsdienstplichten hadden moeten waarnemen, biddende om vergeving voor de zonden van de voorbijgegane week, met Pilatus onderhandeld over de verzegeling van het graf, tot hun zonde nog overtreding toevoegende. Zij, die zo dikwijls met Christus getwist hadden wegens werken van de grootste barmhartigheid op dien dag, hielden zich nu zelven bezig met een werk van de grootste boosaardigheid. Merk hier op:

a. Hun toespraak tot Pilatus. Zij waren er om geërgerd en verontrust, dat het lichaam gegeven was aan iemand, die het met betamelijkheid zou begraven, daar dit nu echter zo was, verlangen zij dat er een wacht bij het graf geplaatst zou worden. Hun verzoek doet uitkomen, dat deze *verleider* (of bedrieger, zo noemen zij Hem, die de waarheid zelf is) *gezegd heeft: Na drie dagen zal ik opstaan*. Dat had Hij gezegd en de discipelen herinnerden zich diezelfde woorden ter bevestiging van hun geloof, maar Zijne vervolgers gedenken ze en worden er door opgewekt tot woede en

boosaardigheid. Zo was hetzelfde woord van Christus voor den een ene reuk des levens ten leven en voor den ander ene reuk des doods ten dode. Zie hoe zij Pilatus vleiend aanspreken met den titel van *heer*, terwijl zij Christus smaden met den titel van *verleider*. Zo zijn de boosaardigste lasteraars van goede en godvruchtige mensen meestal de laaghartigste vleiers van de groten der wereld.

b. Zij geven hun achterdocht te kennen: *Opdat zijne discipelen misschien niet komen bij nacht, en stelen hem, en zeggen*: hij is *opgestaan. Ten eerste*. Waar zij in werkelijkheid voor bevreesd waren, was Zijne opstanding. Datgene was het meest tot eer van Christus is en tot blijdschap van Zijn volk, is het meest tot schrik van Zijne vijanden. Wat Jozefs broeders het meest in woede tegen hem ontstak, was het voorteken van zijne verheffing, en dat hij heerschappij over hen zou hebben, Genesis 37:8, en wat zij beoogden in alles wat zij tegen hem deden, was dit te voorkomen. *Komt en laat ons hem doden*, zeggen zij, *zo zullen wij zien wat van zijne dromen worden zal*. Zo hebben ook de overpriesters en de Farizeeën gewerkt om de voorzeggingen van Christus' opstanding te logenstraffen, evenals David's vijanden van hem zeggende: *Hij die neerligt, zal niet weer opstaan.* Psalm 41:9. Indien Hij nu zou opstaan, dan zouden al hun maatregelen vruchteloos zijn. Zelfs als Christus' vijanden hun wens verkregen hebben, zijn zij nog bevreesd van weer te verliezen wat zij gewonnen hebben. Wellicht waren de priesters verrast en verwonderd over den eerbied, die door Jozef en Nicodemus, twee achtbare raadsheren, aan het lichaam van Christus betoond werd, en beschouwden zij dit als een slecht voorteken. Ook kunnen zij Zijne opwekking van Lazarus niet vergeten, waardoor zij zozeer beschaamd en in verwarring waren gekomen.

Ten tweede. De zaak, waarvoor zij zeiden bevreesd te zijn, was, dat *Zijne discipelen bij nacht zouden komen en Hem stelen*, hetgeen iets zeer onwaarschijnlijks was, want:

1. Zij hadden den moed niet Hem te erkennen toen Hij nog leefde, toen zij Hem en zich zelven nog werkelijken dienst hadden kunnen bewijzen. en nu was het niet waarschijnlijk, dat Zijn dood dezen laf hartigen moed zou hebben ingeblazen.

2. Wat konden zij zich goeds voorstellen door Zijn lichaam te stelen en het volk te doen geloven, dat Hij was opgestaan, wanneer, indien Hij niet opstond en Hij alzo een bedrieger bleek te zijn, Zijne discipelen, die alles in deze wereld voor Hem hadden verlaten in de vaste hoop en verzekerdheid op ene beloning in de toekomende wereld, meer dan ieder ander zouden lijden onder het bedrog, en wel reden zouden gehad hebben om van allen het eerst Zijn naam te schandvlekken? Wat goed zou het hun doen een bedrog voort te zetten, waarvan zij zelven de slachtoffers waren, Zijn lichaam te stelen en te zeggen: *Hij is opgestaan*, wanneer toch, zo Hij niet was opgestaan, hun geloof ijdel, en zij zelven de ellendigsten van alle mensen zouden zijn? De overpriesters vrezen dat, zo de leer van Christus' opstanding gepredikt en geloofd wordt, *de laatste dwaling erger zou zijn dan de eerste*, een spreekwoordelijke uitdrukking, welke alleen betekent, dat het dan met ons allen gedaan zou zijn. Zij denken, dat het ene dwaling was van hen, dat zij zolang Zijne prediking en Zijne wonderen oogluikend hadden toegelaten, welke dwaling zij meenden verbeterd te hebben door Hem ter dood te brengen. Maar indien de mensen nu overgehaald werden om in Zijne opstanding te geloven, dan zou dit weer alles bederven. Zijn invloed zou met Hem herleven, en de hun moest dan wel afnemen, daar zij Hem zo barbaars vermoord hadden. Zij, die Christus en Zijn koninkrijk tegenstaan, zullen zich niet slechts in hun pogingen teleurgesteld zien, maar zullen zelven ook in de grootste verlegenheid worden gebracht, daar zij van de ene dwaling in de andere vervallen, waarvan de laatste de ergste van allen is, Psalm 2:4, 5. In aanmerking hiervan doen zij nederig het voorstel om

tot aan den derden dag ene wacht bij het graf te plaatsen. *Beveel dat het graf verzekerd worde*. Pilatus moet nog altijd hun vuil werk verrichten, zijn burgerlijke en militaire macht moet ten dienste van hun boosaardigheid gebruikt worden. Men zou zo gedacht hebben, dat de gevangenen van den dood gene wacht meer behoeven, en dat het graf genoeg zekerheid biedt voor zich zelven, maar wat zullen diegenen niet vrezen, die zich zowel van schuld als van onmacht bewust zijn in hun tegenstaan van den Heere en van Zijn Gezalfde?

b. Pilatus' antwoord, vers 65.

Gij hebt ene wacht, gaat heen, verzekert het gelijk gij het verstaat. Hij was bereid om Christus' vrienden ter wille te zijn door hun het lichaam te geven, en Zijn vijanden om er ene wacht bij te plaatsen, hen allen te vriend willende houden, terwijl hij hen in stilte bespotte om de beweging, die zij maakten om het dode lichaam van een mens, daar hij de hoop der enen even belachelijk vond als de vrees der anderen. *Gij hebt ene wacht*, hij bedoelde de geregelde wacht in den toren van Antonia, waaruit hij hun toestaat zoveel manschappen te nemen als hun voor dit doel goeddocht. Alsof hij zich schaamde om zelf in zulk ene zaak gezien te worden, laat hij de schikking hiervan geheel aan hen over. Mij dunkt dit woord: *Maakt het zo zeker als gij kunt* doet wel enigszins aan spotternij denken, hetzij met hun vrees: *Stel toch vooral een sterke wacht bij dien dode*, of liever met hun hoop.

Doet wat gij kunt, wendt al uw vernuft en al uwe kracht aan, zo Hij echter van God is, zal Hij ten spijt van u *en uwe wacht toch opstaan*. Ik ben geneigd te denken, dat Pilatus toen al eens met den hoofdman over honderd zal gesproken hebben, zijn eigen officier, aan wie hij wel gevraagd kan hebben, hoe deze rechtvaardige gestorven is, dien hij met zoveel tegenzin had veroordeeld, en dat deze hem zulk een bericht van het voorgevallene gegeven zal hebben, dat hij tot de gevolgtrekking kwam, dat *Hij waarlijk Gods Zoon was*, en Pilatus zou hem meer geloof schenken dan aan duizend van die boosaardige priesters, die Hem een verleider of bedrieger noemden. Indien dit nu zo was, geen wonder dan, dat hij in stilte den spot drijft met hun plan, waarbij zij zich inbeelden het graf gesloten te kunnen houden voor Hem, die nog zo kort geleden de rotsen heeft doen scheuren en de aarde beven. Van Pilatus sprekende, zegt Tertullianus: *In zijn geweten was hij een Christen*, en het is mogelijk, dat hij na het bericht van den hoofdman over honderd toen tot zulk ene overtuiging is gekomen, hoewel hij, evenmin als Agrippa of Felix, bewogen is geworden om een Christen te zijn.

c. De grote zorg, die zij toen aanwendden om het graf te verzekeren, vers 66. Zij verzegelden den steen, waarschijnlijk met het grote zegel van het *sanhedrin*, waarmee zij dus hun gezag lieten gelden, immers, wie zou het wagen dit zegel te verbreken? Daar zij dit echter nog niet veilig genoeg achtten, plaatsten zij de wacht, om Zijne discipelen te weerhouden van Hem te stelen en, zo mogelijk, Hem te beletten om uit te gaan uit het graf. Zo bedoelden zij het, maar God heeft er dit goede uit laten voortkomen, dat zij, die aangesteld waren om Zijne opstanding te beletten, hierdoor de gelegenheid hadden om haar te zien, en haar ook gezien hebben, en aan de overpriesters hebben meegedeeld wat zij hebben waargenomen, zodat dezen er nu nog te minder door verontschuldigd konden worden. Hier waren al de machten van de aarde en de hel saamverbonden om Christus gevangen te houden, maar het was tevergeefs, toen Zijne ure was gekomen hebben de dood en al deze kinderen en erfgenamen des doods Hem niet langer kunnen houden, en gene heerschappij meer over Hem gehad. Het graf te bewaken uit vrees voor die arme, zwakke discipelen was dwaasheid, omdat het nutteloos was, maar te denken, dat zij het tegen de macht van God konden bewaken of bewaren

was dwaasheid, omdat dit vruchteloos was, en toch dachten zij nu zeer wijselijk gehandeld te hebben.

HOOFDSTUK 28

1 En laat na de sabbat, als het begon te lichten, tegen den eersten dag der week, kwam Maria Magdalena, en de andere Maria, om het graf te bezien.
2 En ziet, er geschiedde een grote aardbeving; want een engel des Heeren, nederdalende uit den hemel, kwam toe, en wentelde den steen af van de deur, en zat op denzelven.
3 En zijn gedaante was gelijk een bliksem, en zijn kleding wit gelijk sneeuw.
4 En uit vrees van hem zijn de wachters zeer verschrikt geworden, en werden als doden.
5 Maar de engel, antwoordende, zeide tot de vrouwen: Vreest gijlieden niet; want ik weet, dat gij zoekt Jezus, Die gekruisigd was.
6 Hij is hier niet; want Hij is opgestaan, gelijk Hij gezegd heeft. Komt herwaarts, ziet de plaats, waar de Heere gelegen heeft.
7 En gaat haastelijk henen, en zegt Zijn discipelen, dat Hij opgestaan is van de doden; en ziet, Hij gaat u voor naar Galilea, daar zult gij Hem zien. Ziet, ik heb het ulieden gezegd.
8 En haastelijk uitgaande van het graf, met vreze en grote blijdschap, liepen zij henen, om hetzelve Zijn discipelen te boodschappen.
9 En als zij heengingen, om Zijn discipelen te boodschappen, ziet, Jezus is haar ontmoet, zeggende: Weest gegroet! En zij, tot Hem komende, grepen Zijn voeten, en aanbaden Hem.
10 Toen zeide Jezus tot haar: Vreest niet; gaat henen, boodschapt Mijn broederen, dat zij heengaan naar Galilea, en aldaar zullen zij Mij zien.
11 En als zij heengingen, ziet, enigen van de wacht kwamen in de stad, en boodschapten den overpriesters al de dingen, die geschied waren.
12 En zij vergaderd zijnde met de ouderlingen, en te zamen raad genomen hebbende, gaven zij den krijgsknechten veel gelds,
13 En zeiden: Zegt: Zijn discipelen zijn des nachts gekomen, en hebben Hem gestolen, als wij sliepen.
14 En indien zulks komt gehoord te worden van den stadhouder, wij zullen hem tevreden stellen, en maken, dat gij zonder zorg zijt.
15 En zij, het geld genomen hebbende, deden, gelijk zij geleerd waren. En dit woord is verbreid geworden bij de Joden tot op den huidigen dag.
16 En de elf discipelen zijn heengegaan naar Galilea, naar den berg, waar Jezus hen bescheiden had.
17 En als zij Hem zagen, baden zij Hem aan; doch sommigen twijfelden.
18 En Jezus, bij hen komende, sprak tot hen, zeggende: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.
19 Gaat dan henen, onderwijst al de volken, dezelve dopende in den Naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes; lerende hen onderhouden alles, wat Ik u geboden heb.
20 En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld.

In de vorige hoofdstukken zagen wij den oversten leidsman onzer zaligheid in strijd met de machten der duisternis, aangevallen door hen, heeft Hij op Zijne beurt een krachtigen aanval op hen gericht. Het scheen onzeker wie van de strijders de zege zou wegdragen, eindelijk neigde zij zich naar de zijde des vijands, en is onze kampioen voor hun aangezicht gevallen, zie, "God heeft Zijne sterkte in de gevangenis gegeven, en Zijne heerlijkheid in de hand des wederpartijders". Christus in het graf is gelijk de ark in den tempel van Dagon, de machten der duisternis schenen meesters van het slagveld te zullen blijven, maar toen ontwaakte de Heere, als een slapende, als een held, die juicht van den wijn, Psalm 78:61. 65. Onzen Vredevorst zien wij in dit hoofdstuk zich wederom herstellen, als overwinnaar, ja als meer dan overwinnaar komt Hij uit het graf, de gevangenis gevangen voerende. Hoewel de ark gevangen is, valt Dagon er voor neer, en het blijkt, dat niemand voor den heiligen Heere God bestaan kan. Daar nu de opstanding van Christus een der voornaamste bronnen is van onzen Godsdienst, is het een noodzakelijk vereiste, dat wij er de onfeilbare bewijzen voor hebben, vier van zulke onfeilbare bewijzen, of gewisse kentekenen, hebben wij in dit hoofdstuk, welke slechts weinige zijn uit vele, want Lukas en Johannes geven uitvoeriger bericht van de bewijzen van Christus' opstanding, dan Mattheus en Markus. Wij hebben hier

I. De getuigenis des engels van Christus opstanding, vers 1-8

II. Zijne verschijning aan de vrouwen, vers 9, 10.

III. De bekentenis der tegenstanders, die op wacht stonden, vers 11-15.

IV. Christus, verschijning aan de discipelen in Galilea en de opdracht, die Hij hun gaf, vers 16-20.

Mattheus 28:1-10

Als bewijs voor Christus' opstanding hebben wij hier het getuigenis van den engel en van Christus zelven betreffende Zijne opstanding. Nu zouden wij kunnen denken, dat het beter zou geweest zijn, indien het zo geschikt ware, dat een genoegzaam aantal getuigen tegenwoordig ware geweest, die den steen door den engel hadden zien afwentelen, het dode lichaam hadden zien herleven, zoals de mensen Lazarus uit het graf zagen komen, dan zou de zaak onbetwistbaar geweest zijn. Maar laat ons aan de oneindige Wijsheid de wet niet willen stellen, die het zo beschikt heeft, dat de getuigen Zijner opstanding Hem *opgestaan* zagen, maar Hem niet zagen *opstaan*. Zijne menswording was ene verborgenheid, en ook Zijn *tweede menswording* (als wij het zo mogen noemen) was ene verborgenheid, het was het nieuwe maken, als het ware, van Christus' lichaam voor Zijn staat van verhoging, en daarom was het *in het verborgene gemaakt. Zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben, en nochtans zullen geloofd hebben*. Christus heeft zulke bewijzen gegeven van Zijne opstanding als bevestigd werden door de Schriften, en door het woord, dat Hij heeft gesproken, Lukas 24:6, 7, 44, Markus 16:7. Want hier beneden moeten wij wandelen door het geloof en niet door aanschouwen. Wij hebben hier:

I. De komst der vrouwen bij het graf. Merk op:

1. *Wanneer* zij kwamen, *na den sabbat, als het begon te lichten, tegen den eersten dag der week*, vers 1. Dit bepaalt den tijd van Christus' opstanding.

a. Hij verrees op den derden dag na Zijn dood, dat was het tijdstip, dat Hij dikwijls tevoren er voor bepaald had, en daarbij bleef Hij. Hij werd begraven aan den avond van den zesden dag der week, en Hij stond op aan den morgen van den eersten dag der daarop volgende week, zodat Hij ongeveer zes en dertig of acht en dertig uren in het graf heeft gelegen. Hij lag er zolang om te tonen, dat Hij wezenlijk en werkelijk dood was, en niet langer, opdat Hij *de verderving niet zien zou*. Hij stond op ten derden dage, om te beantwoorden aan het type van Jona, den profeet, Hoofdstuk 12:40, en de voorzegging te vervullen, Hosea 6:2. *Op den derden dag zal Hij ons doen verrijzen, en wij zullen voor Zijn aangezicht leven*.

b. Hij stond op na den Joodsen sabbat, en het was de sabbat van het pascha. Dien gansen dag lag Hij in het graf, om de afschaffing aan te duiden van de Joodse feesten en de overige delen der ceremoniële wet, en dat Zijn volk aan de waarneming daarvan gestorven moet zijn, er geen meerdere aandacht aan moet schenken dan Hij gedaan heeft, toen Hij in het graf lag. Op den zesden dag heeft Christus Zijn werk geëindigd, *het is volbracht*, zei Hij. Op den zevenden dag heeft Hij gerust, en toen heeft Hij op den eersten dag der volgende week als het ware een nieuwe wereld begonnen en een nieuw werk aangevangen. Dat niemand ons dan nu oordele op het stuk des feestdags, of der nieuwe maan, of der Joodse sabbatten, die wel schaduwen geweest zijn der toekomende dingen, maar het lichaam is van Christus. Verder kunnen wij opmerken, dat de tijd, gedurende welken de heiligen in het graf liggen, een sabbat voor hen is (zoals de Joodse sabbat was, welke voornamelijk bestond in rust voor het lichaam), want daar rusten zij van hun arbeid, Job 3:17, en dat zijn zij aan Christus verschuldigd.

c. Op den eersten dag der week is Hij opgestaan. Op den eersten dag der eerste week gebood God dat het licht uit de duisternis zou schijnen, op dien dag dus heeft Hij, die het Licht der wereld

zou zijn, geschenen uit de duisternis van het graf, en de zevende-dagsabbat met Christus begraven zijnde, verrees hij in den eersten-dag-sabbat, die genaamd wordt *Dag des Heeren*, Openbaring 1:10, en van nu voortaan wordt in geheel het Nieuwe Testament van geen anderen dag dan van dezen melding gemaakt, maar deze wordt dikwijls genoemd, als de dag, dien de Christenen Godsdienstig waarnamen in hun plechtige bijeenkomsten, ter ere van Christus, Johannes 20:19, 26, Handelingen 20:7, 1 Corinthiërs 16:2. Indien de verlossing van Israël uit het land van het noorden de herinnering verving van hun bevrijding uit Egypte, Jeremia 23:7, 8, veel meer zal onze verlossing door Christus de heerlijkheid in de schaduw stellen van de vroegere werken Gods. De sabbat werd ingesteld ter gedachtenis van de voltooiing van het werk der schepping, Genesis 2:1. Door zijne rebellie heeft de mens een breuk gemaakt in dat volmaakte werk, een breuk, die nooit volkomen geheeld was, voordat Christus opstond van de doden, en de hemelen en de aarde opnieuw volbracht waren, en het in verwarring gebrachte heir er van opnieuw werd geordend en geregeld, en de dag, waarop dit was geschied, was terecht gezegend en geheiligd. Hij, die op dien dag opstond van de doden, is dezelfde, door wie en tot wie alle dingen werden geschapen, en nu opnieuw werden geschapen.

d. Hij stond op, toen het tegen dien dag begon te lichten, zodra gezegd kon worden, dat de derde dag was gekomen, op den dag die tevoren voor Zijne opstanding was aangewezen, stond Hij op. Na zijne terugtrekking van Zijn volk, keerde Hij terug met allen bekwamen spoed, en snijdt de zaak af in rechtvaardigheid. Hij had tot Zijne discipelen gezegd, dat zij, hoewel zij Hem in een kleinen tijd niet zien zouden, Hem toch na wederom een kleinen tijd zouden zien, en dienovereenkomstig maakte Hij dien kleinen tijd zo klein mogelijk, Jesaja 54:7, 8. Christus verrees toen de dag begon aan te breken, omdat toen de Opgang uit de hoogte ons wederom bezocht heeft, Lukas 1:78. Zijn lijden begon in den nacht, toen Hij aan het kruis hing werd de zon verduisterd, in de avondschemering werd Hij in het graf gelegd, maar Hij stond op uit het graf toen de zon bijna was opgegaan, want Hij is *de blinkende Morgenster*, Openbaring 22:16, het ware Licht. Zij, die zich in den vroegen morgenstond van den Christelijken sabbat tot oefening van den Godsdienst begeven, opdat zij den gehelen dag voor zich hebben, volgen hierin het voorbeeld van Christus en van David.

Ik zoek U in den dageraad.

2. Wie zij waren, die bij het graf kwamen, *Maria Magdalena en de andere Maria*, dezelfden, die bij de begrafenis tegenwoordig waren, en tegenover het graf zaten, zoals zij tevoren tegenover het kruis stonden. Nog altijd bedachten zij hoe zij hare liefde tot Christus zouden kunnen uitdrukken, nog altijd zochten zij Hem. *Dan zullen wij kennen, als wij aldus vervolgen te kennen*. Gene melding wordt gemaakt van de maagd Maria, dat zij daar tegenwoordig was, het is mogelijk, dat de geliefde discipel, die haar in zijn huis had genomen, haar verhinderd heeft om naar het graf te gaan en er te wenen. Dit blijven bij Christus niet slechts tot *aan* het graf, maar ook tot *in* het graf, stelt Zijne zorg voor over de Zijnen, als zij *hun bed in de duisternis hebben gespreid*. Gelijk Christus in het graf bemind werd door de *heiligen*, zo zijn de heiligen in het graf de beminden van Christus, want de dood en het graf kunnen den band der liefde tussen Hem en hen niet losmaken.

3. Wat zij *daar kwamen doen*. De andere evangelisten zeggen, dat zij kwamen om het lichaam te zalven. Mattheus zegt, dat zij kwamen *om het graf te bezien*, of het nog was zoals zij het gelaten hadden, wellicht gehoord hebbende, zonder dat zij het zeker wisten, dat de overpriesters er ene wacht bij geplaatst hadden. Zij gingen om haar goeden wil, hare liefde, te betonen in nog een bezoek

aan de dierbare overblijfselen van haar geliefden Meester, en wellicht ook niet zonder een gedachte te hebben van Zijne opstanding, want zij konden niet alles vergeten hebben, wat Hij daarvan gezegd had. Een bezoek aan het graf kan zeer nuttig zijn voor Christenen, en zal er toe bijdragen om er hen gemeenzaam mede te maken, en er aldus de verschrikking van weg te nemen, inzonderheid aan het graf van onzen Heere Jezus, waar wij de zonde kunnen begraven zien van voor ons aangezicht, en het voorbeeld van onze heiligmaking, en het grote bewijs van verlossende liefde zelfs in dit land der duisternis helder blinkende.

II. De verschijning van een engel des Heeren aan haar, vers 2-4. Wij hebben hier het bericht van hetgeen er voorviel bij de opstanding van Christus voor zoveel het voor ons nodig is dit te weten.

1. Er geschiedde een grote aardbeving. Toen Hij stierf beefde de aarde, die Hem had ontvangen, van vrees, nu Hij is opgestaan is de aarde, daar zij Hem teruggaf, opgesprongen van vreugde wegens Zijne verhoging. Deze aardbeving heeft, als het ware, de banden des doods losgemaakt en de boeien van het graf afgeschud, en den wens aller heidenen ingeleid, Haggai 2:7, 8. Het was het teken van Christus' overwinning, hiermede werd te kennen gegeven dat, wanneer de hemelen zich verblijden, de aarde vrolijk kan zijn. Het was ene voorproef van de schudding, die aan de aarde zal gegeven worden bij de algemene opstanding, als de bergen en de eilanden bewogen zullen worden, opdat *de aarde hare doodgeslagenen niet langer bedekt zal houden*. Er werd een geluid en ene beroering in de vallei toen de beenderen tot elkaar moesten naderen, elk been tot zijn been, Ezechiël 37:7. Het koninkrijk van Christus, dat nu opgericht stond te worden, deed de aarde beven. Die geheiligd zijn, en daardoor opgewekt zijn tot geestelijk leven, gevoelen in hun eigen gemoed ene schudding als van ene aardbeving, evenals Paulus, die *bevende en verbaasd* was.

2. Een engel des Heeren daalde neer uit den hemel. De engelen hebben onzen Heere Jezus dikwijls bezocht, bij Zijne geboorte, tijdens Zijne verzoeking, in Zijne doodsbenauwdheid: maar aan het kruis zien wij geen engel bij Hem, toen Zijn Vader Hem verliet, hebben de engelen zich van Hem teruggetrokken, maar nu Hij de heerlijkheid weer op zich heeft genomen, die Hij had van voor de grondlegging der wereld, zie, nu komen de engelen Gods en aanbidden Hem.

3. Hij *kwam toe, en wentelde den steen af van de deur, en zat op dezelve*. Onze Heere Jezus zou zelf den steen hebben kunnen afwentelen door Zijn eigen kracht: maar Hij wilde het door den engel laten doen, om te kennen te geven dat Hij, op zich genomen hebbende om voor onze zonden, die Hem toegerekend waren, te voldoen, en ingevolge dier toegerekende zonde in hechtenis zijnde, niet uit de gevangenis uitgebroken is, maar dat Hij er wettelijk uit ontslagen is door den hemel. Hij heeft niet uitgebroken uit de gevangenis, maar een beambte werd gezonden om den steen af te wentelen, en aldus de deur der gevangenis te openen, hetgeen nooit geschied zou zijn, indien Hij geen volkomen genoegdoening had gedaan. Maar overgeleverd zijnde voor onze overtredingen, is Hij, ter voltooiing van onze verlossing, opgewekt om onze rechtvaardigmaking. Hij stierf om onze schuld te betalen, en Hij stond op van de doden om onzen kwijtscheldingsbrief met zich te brengen. De steen van onze zonden was gewenteld voor de deur van het graf van onzen Heere Jezus-en wij bevinden, dat het wentelen van een groten steen de betekenis heeft van het aangaan van schuld, 1 Samuel 14:43- maar om aan te tonen, dat aan de Goddelijke gerechtigheid was voldaan, werd een engel gezonden om den steen af te wentelen, niet alsof de engel Hem heeft opgewekt van de doden, evenmin als zij, die den steen van Lazarus' graf wegnamen, hem van de doden hebben opgewekt, maar hij beduidde hiermede de toe- stemming des hemels tot Zijne bevrijding, alsmede de blijdschap

des hemels hierover. De vijanden van Christus hadden den steen verzegeld, evenals Babylon besluitende, *hun gevangene niet los te laten gaan, zou ook een machtigen de vangst ontnomen worden?* Want dit was *hun* ure, maar al de machten van den dood en de duisternis staan onder toezicht en bedwang van den God des lichts en des levens. Een engel van den hemel heeft de macht om het zegel te verbreken, al was het ook het grootzegel van Israël, en hij is machtig den steen af te wentelen, als is die ook nog zo groot. Aldus *worden de gevangenen des machtigen hem ontnomen*. Zeer merkwaardig is het zitten van den engel op den steen, nadat hij hem had afgewenteld, het duidt de stellige overwinning aan over alle beletselen van Christus' opstanding. Daar zat hij, al de machten der hel tartende om den steen weer op het graf te wentelen. Op den tegenstand Zijner vijanden richt Christus Zijn zetel der ruste en Zijn zetel des gerichts op. *De Heere heeft gezeten over den watervloed*. De engel zat als een wachter bij het graf, des vijands wacht weggeschrikt hebbende, hij zat daar, wachtende op de vrouwen, en gereed om haar het bericht te geven van Christus' opstanding.

4. *Zijne gedaante was gelijk een bliksem, en zijne klederen wit gelijk de sneeuw*, vers 3. Dit is een zichtbare voorstelling van hetgeen wij glansrijk en doorluchtig noemen in de heerlijkheid der onzichtbare wereld, die geen verschil van kleuren kent. Zijn blik op de wachters was als bliksemstralen, *hij bliksemde bliksem en verstrooide hen*, Psalm 144:6. De witheid zijner klederen was een zinnebeeld, niet slechts van reinheid, maar ook van vreugde en zegepraal. Toen Christus stierf, ging het hof des hemels in zwaren rouw, aangeduid door de zonsverduistering, maar toen Hij opstond uit het graf, hebben zij wederom het gewaad des lofs aangetogen. De heerlijkheid van dezen engel stelde de heerlijkheid voor van Christus, waartoe Hij thans was opgewekt, want het is dezelfde beschrijving, die van Hem gegeven wordt bij Zijne verheerlijking op den berg, Hoofdstuk 17:2. Maar toen Hij na Zijne opstanding met Zijne discipelen sprak, heeft Hij daar een sluier om heen gedaan. Het betekende ook de heerlijkheid der heiligen in hun opstanding, wanneer zij zullen zijn als de engelen Gods in den hemel.

5. *En uit vrees van hem zijn de wachters zeer verschrikt geworden, en werden als doden*, vers 4. Het waren soldaten, die dachten gehard te zijn tegen vrees, toch heeft de blote aanblik van een engel hen verschrikt. Zo zijn, toen de Zone Gods opstond ten oordeel, de stouthartigen beroofd geworden, Psalm 76:6, 10. De opstanding van Christus is ene blijdschap voor Zijne vrienden, en ene verschrikking en verbijstering voor Zijne vijanden. Zij sidderden, het woord *eseisthêsan* is hetzelfde woord, dat in vers 2 gebruikt is voor de aardbeving *seismos*. Toen de *aarde* beefde, hebben deze kinderen der aarde, die daarin hun deel hebben, ook gebeefd, terwijl zij, die hun heil vinden in de dingen, die boven zijn, niet vrezen, al wordt ook de aarde bewogen. De wachters werden als doden toen Hij, dien zij bewaakten, tot het leven terugkeerde, en zij, tegen wie zij moesten waken, met Hem herleefden. Zij werden door verschrikking getroffen, toen zij zich teleurgesteld zagen in hetgeen zij hier te doen hadden. Zij waren daar op post gezet, om een dode in zijn graf te houden-een werk zo gemakkelijk, als hun voorzeker nooit te doen was gegeven, en toch bleek het te moeilijk voor hen. Hun werd gezegd op hun hoede te zijn tegen een gezelschap van flauwhartige discipelen, die uit vreze voor hen spoedig zouden beven en als doden worden, maar zij worden zelven verbaasd, nu zij zich door een engel zien aangevallen, dien zij niet durven aanzien. Aldus vernietigt God Zijne vijanden door hun vrees aan te jagen, Psalm 9:21.

III. De boodschap, die deze engel aan de vrouwen gaf, vers 5-7.

1. Hij bemoedigt haar en zegt haar niet te vrezen, vers 5. Er is iets angstwekkends in om zo dicht tot graven te naderen, inzonderheid in stilte en eenzaamheid. Veel meer was dit dan nu het geval voor deze vrouwen, nu zij een engel aan het graf vinden: maar hij stelt haar spoedig gerust met het woord: *Vreest niet*. De wachters sidderden en werden als doden, maar gij: *vreest niet*. Laat de zondaren in Zion vrezen, want zij hebben er reden toe, maar, *vrees niet*, Abraham, noch iemand uit het gelovig zaad van Abraham. Waarom zouden de dochters van Sara, als zij *wel doen*, vrezen voor enige verschrikking? 1 Petrus 3:6.

Vreest niet. Laat de tijding, die ik u breng, u gene verrassing of verwondering baren, want het was u tevoren gezegd, dat uw Meester van de doden zou opstaan. Laat dit u geen verschrikking zijn, want Zijn opstanding zal uwe vertroosting wezen. Vreest niet, dat ik u enig leed zal doen, of dat ik u een slechte tijding te brengen heb. Vreest niet, want ik weet dat gij zoekt Jezus, ik weet dat gij de zaak liefhebt. Ik kom niet om u te verschrikken, maar om u te *bemoedigen*. Zij, die Jezus zoeken, hebben gene reden om bevreesd te zijn, want indien zij Hem naarstiglijk zoeken, zullen zij Hem vinden, en zullen bevinden, dat Hij hun een milde beloner is. Al ons gelovig zoeken van den Heere Jezus wordt opgemerkt in den hemel.

Ik weet dat gij zoekt Jezus en het zal, evenals dezen dit waren, beantwoord worden met *goede woorden, troostrijke woorden. Gij zoekt Jezus, die gekruisigd* was. Hij maakt melding van Zijn gekruisigd zijn, om hare liefde tot Hem nog des te meer te loven. *Gij zoekt Hem nog, ofschoon Hij gekruisigd was, gij behoudt desniettegenstaande uwe liefde voor Hem*. Ware gelovigen beminnen en zoeken Christus niet alleen *hoewel* Hij gekruisigd was, maar *omdat* Hij gekruisigd was.

2. Hij geeft haar de verzekering van Christus' opstanding, en dat was genoeg om hare vrees tot zwijgen te brengen, vers 6. *Hij is hier niet, want Hij is opgestaan*. Te vernemen, dat *Hij niet hier is*, zou geen welkome tijding geweest zijn voor hen, die Hem zochten, indien er niet was bijgevoegd: *Hij is opgestaan*. Het is voor hen die Christus zoeken en Hem niet vinden waar zij Hem dachten te vinden, ene vertroosting, dat Hij is opgestaan. Indien wij Hem niet vinden in een voelbare vertroosting, toch is Hij opgestaan. Wij moeten niet luisteren naar hen, die zeggen: *Ziet, hier is de Christus, of daar*, want Hij is *hier* niet, Hij is *daar* niet, Hij is *opgestaan*. Bij al ons zoeken van Christus moeten wij ons herinneren, dat Hij is *opgestaan*, en wij moeten Hem zoeken als den Verrezene. Niet met vleselijke gedachten nopens Hem. Er waren de zodanige, die Christus naar het vlees gekend hebben, maar nu voortaan kennen wij Hem niet meer naar het vlees, 2 Corinthiërs 5:16. Het is waar, Hij had een lichaam, maar het is nu een verheerlijkt lichaam. Zij, die schilderijen en beelden van Christus maken, vergeten dat Hij hier niet is, maar dat Hij is opgestaan. Onze gemeenschap met Hem moet geestelijk wezen, door geloof in Zijn woord, Romeinen 10:6, 9. Wij moeten Hem zoeken met groten eerbied en ootmoed, met een gewaarwording van ontzag voor Zijne heerlijkheid, want Hij is opgestaan. God heeft Hem uitermate verhoogd en Hem een naam gegeven, die boven allen naam is, daarom moet alle knie en iedere ziel zich voor Hem buigen. Wij moeten Hem zoeken met een hemelsgezind hart, als wij van deze wereld ons tehuis willen maken en zeggen: Het is goed hier te zijn, zo laat ons gedenken, dat onze Heere Jezus hier niet is, Hij is opgestaan, zo laat dan ook ons hart hier niet zijn, maar zich ook verheffen en de dingen zoeken, die boven zijn, Colossenzen 3:1-3, Filippenzen 3:20. Ter bevestiging van haar geloof betreffende Christus' opstanding, wijst de engel deze vrouwen op twee dingen.

a. Op Zijn woord, dat nu vervuld is, en dat zij zich kunnen herinneren.

Hij is opgestaan gelijk Hij gezegd heeft. Dit verklaart hij voor het gepaste, degelijke voorwerp des geloofs. *Hij heeft gezegd, dat Hij zal opstaan, en gij weet dat Hij de Waarheid zelf is, daarom hebt gij reden te verwachten, dat Hij zou opstaan. Waarom zoudt gij aarzelen te geloven wat Hij zelf u gezegd heeft, dat Hij doen zal?* Laat ons nooit vreemd vinden hetgeen het woord van Christus ons heeft gegeven te verwachten, hetzij het lijden dezes tegenwoordigen tijds, of de heerlijkheid, die geopenbaard staat te worden. Indien wij gedenken wat Christus *tot ons* heeft gezegd, zullen wij minder verwonderd wezen over hetgeen Hij *met ons doet*. Deze engel heeft, toen hij zei: Hij is hier niet, Hij is opgestaan, getoond dat hij geen ander Evangelie predikt dan hetwelk zij reeds hadden ontvangen, want hij beroept zich op het woord van Christus als genoegzaam bewijs van zijn beweren, *Hij is opgestaan, gelijk Hij gezegd heeft.*

b. Op Zijn thans *ledig graf*, waarin zij kunnen zien. *Komt herwaarts, ziet de plaats waar de Heere gelegen heeft. Vergelijkt wat gij gehoord hebt met hetgeen gij ziet, en die twee samenvoegende, zult gij geloven. Gij ziet, dat Hij hier niet is, en gedenkende wat Hij gezegd heeft, kunt gij er van overtuigd wezen, dat Hij is opgestaan. Komt herwaarts, ziet de plaats, en gij zult zien, dat Hij hier niet is. Gij zult zien, dat Hij niet weggestolen kan zijn, en daarom moet gij tot de gevolgtrekking komen, dat Hij is opgestaan*. Het kan een invloed ten goede op ons hebben, als wij komen en met het oog des geloofs zien de plaats, waar de Heere gelegen heeft. Zie de tekenen van Zijne liefde, die Hij daar heeft achtergelaten door zich tot zulk ene diepte voor ons neer te buigen. Zie hoe gemakkelijk Hij dat bed voor ons gemaakt heeft en hoe licht, door er zelf in gelegen te hebben. Als wij in het graf zien, waarin wij verwachten neer te liggen, zo laat ons, om er de verschrikking van weg te nemen, in het graf zien, waar de Heere gelegen heeft, de plaats waar *onze* Heere gelegen heeft, zoals in de Syrische overzetting staat. De engelen erkennen Hem als *hun* Heere, zowel als *wij*, want *al het geslacht in de hemelen en op de aarde is naar Hem genoemd*.

3. Hij zegt haar de tijding hiervan te brengen aan de discipelen, vers 17. *Gaat haastelijk heen, en zegt Zijnen discipelen*. Waarschijnlijk zouden zij wel gaarne nog gebleven zijn om zich te verlustigen in den aanblik van het ledige graf en om met de engelen te spreken. Het was goed daar te zijn, maar er wordt haar ander werk opgedragen, *dit is een dag van goede boodschap*, en hoewel zij het eerst in het bezit zijn der vertroosting, haar het eerst gesmaakt hebben, moeten zij er toch niet alleen het genot van hebben, moeten zij er niet van zwijgen, evenmin als die melaatsen, 2 Koningen 9:7. Zij moeten heengaan en het den discipelen zeggen. Openbare diensten voor anderen moeten den voorrang hebben boven het genot van verborgen gemeenschapsoefening met God voor ons zelven, want het is zaliger te geven dan te ontvangen. Die tijding moet het eerst den discipelen van Christus gebracht worden. Het is niet: Gaat heen, zegt den overpriesters en Farizeeën, opdat zij *beschaamd* zullen zijn, maar: Zegt den discipelen, opdat zij *vertroost* zullen zijn. God verhaast de blijdschap Zijner vrienden meer dan de schande Zijner vijanden, hoewel van beiden de vervollediging bewaard wordt voor hiernamaals. *Zegt Zijnen discipelen*, zij zullen wellicht uw bericht geloven, maar hoe dit zij, zegt het hun, om hen te bemoedigen onder hun tegenwoordige droefheid en verstrooiing. Het was een sombere, treurige tijd voor hen, een tijd van droefheid en vrees. Welk ene hartsterking zal het hun dan zijn te horen, *dat hun Meester is opgestaan!* Zegt het hun, opdat zij nu zelven de zaak zullen onderzoeken. Dit sein werd hun gezonden, om hen op te wekken uit die vreemde stompzinnigheid, die hen had bevangen, en hun hoop te verlevendigen. Dit

spoorde hen aan om Hem te zoeken, en zich voor te bereiden op Zijne verschijning. Wenken in het algemeen leiden tot nader onderzoek. Zij zullen nu van Hem horen, maar zeer spoedig zullen zij Hem zien. Christus openbaart zich trapsgewijze.

b. De *vrouwen* werden gezonden om het hun te zeggen, en zo werden zij, als het ware, tot *apostelen van de apostelen* gemaakt. Dit was ene eer, die haar werd aangedaan, ene beloning, die haar geschonken werd voor haar trouwe aanhankelijkheid aan Hem, aan het kruis en in het graf, en ene bestraffing voor de discipelen, die Hem verlieten. Nog verkiest God het zwakke der wereld om het sterke te beschamen, en legt den schat niet slechts in *aarden* vaten, maar hier in de *zwakkere* vaten. Gelijk *de vrouw verleid zijnde* door de inblazing van een bozen engel, *de eerste is geweest in overtreding*, 1 Timotheus 2:14, zo zijn deze vrouwen, door het onderricht van een goeden engel, de eersten geweest in het geloof aan de verlossing der overtreding door Christus' opstanding, opdat die smaad van hare sekse afgewenteld worde, door er dit tegen te laten opwegen, hetwelk tot haar altijddurenden lof is.

c. Haar werd gelast om *haastelijk* heen te gaan ter volvoering van deze boodschap. Maar waartoe deze haast? Zou die boodschap hun dan niet ook later en ten allen tijde welkom wezen? O ja, maar zij waren thans overstelpt van smart, en Christus wilde hun die hartsterking spoedig doen toekomen. Toen Daniël zich verootmoedigde voor God vanwege de zonde, kwam de engel Gabriël snellijk gevlogen met ene boodschap der vertroosting, Daniël 9:21. Wij moeten altijd gereed en bereid zijn om aan de geboden Gods te gehoorzamen, Psalm 119:60. Om goed te doen aan onze broederen en hun vertroosting te brengen. (Zeg niet: "Ga heen en kom weer, en morgen zal ik geven", maar *nu* en *haastelijk.)*

d. Haar werd bevolen aan de discipelen te zeggen Hem te ontmoeten in Galilea. Er waren andere verschijningen van Christus aan hen nog voor deze ontmoeting in Galilea, die plotseling en verrassend waren, maar Hij wilde een plechtige openbare ontmoeting met hen hebben, en hiervan wordt hun vooraf kennis gegeven. Die algemene ontmoeting moest plaats hebben in Galilea, op tachtig à honderd mijlen afstand van Jeruzalem. Uit vriendelijkheid voor diegenen van Zijne discipelen, die in Galilea gebleven waren en niet (wellicht omdat zij niet konden) naar Jeruzalem waren opgegaan. In die landstreek wilde Hij gaan, om er zich aan Zijne vrienden te openbaren. *Ik weet uwe werken en waar gij woont*. Christus weet waar Zijne discipelen wonen, en zal er hen bezoeken. De verhoging van Christus doet Hem niet de armere en mindere van Zijne discipelen vergeten, maar zelfs aan hen, die ver zijn van de overvloedige middelen van genade, zal Hij zich genadiglijk openbaren. Uit aanmerking van de zwakheid Zijner discipelen, die nu te Jeruzalem waren, en nog bevreesd waren voor de Joden, en dus niet in het openbaar durfden verschijnen, en daarom was deze samenkomst verdaagd om in Galilea gehouden te worden. Christus kent onze angsten, Hij weet wat maaksel wij zijn, en daarom trof Hij Zijne beschikkingen waar het minste gevaar van stoornis was.

Eindelijk. De engel verzekert plechtig de waarheid van hetgeen hij haar had meegedeeld.

Ziet, ik heb het ulieden gezegd, gij kunt er van verzekerd wezen, er staat op maken, *ik* heb het u gezegd, die gene onwaarheid zou durven zeggen. *Het woord door de engelen gesproken is vast geweest*, Hebreeën 2:2. Tevoren had God Zijn wil aan Zijn volk te kennen gegeven door den dienst der engelen, zoals bij de wetgeving, daar Hij echter voornemens was in Evangelietijden deze wijze

van mededeling te doen niet meer te gebruiken, -want Hij heeft aan de engelen niet onderworpen de toekomende wereld, noch hen aangesteld als predikers van het Evangelie-is deze engel *nu* gezonden om aan de discipelen de opstanding van Christus te getuigen, en het aan hen over te laten om haar aan de wereld te verkondigen. Door te zeggen: *Ziet, ik heb het ulieden gezegd*, ontlast hij zich, als het ware, van de schuld van haar ongeloof, indien zij zijn bericht niet zouden aannemen, om ze op haar te werpen, Ik *heb aan mijne opdracht voldaan, ik heb getrouwelijk mijne boodschap overgegeven, ziet nu toe, het is voor uwe verantwoording, of gij haar al of niet wilt aannemen, ik heb het ulieden gezegd*. Die boden Gods, die zich getrouwelijk kwijten van hun last, kunnen dien troost voor zich hebben, wat ook de uitslag van hun pogingen zijn moge, Handelingen 20:26, 27.

IV. Het weggaan der vrouwen van het graf, om het bericht te brengen aan de discipelen. Merk op:

1. In welke gemoedsgesteldheid zij heengingen. Zij gingen *met vrees en grote blijdschap*, een vreemd mengsel, vrees en grote blijdschap op hetzelfde ogenblik en in dezelfde ziel. Te horen dat Christus was opgestaan was ene oorzaak van blijdschap, maar in Zijn graf geleid te worden en een engel te zien, en met hem daarover te spreken, kon niet anders dan vrees bij haar verwekken. Het was een goede tijding, maar zij vreesden dat zij te goed was om waar te zijn, maar merk op: van hare *blijdschap* wordt gezegd, dat zij *groot* was, maar dat wordt niet gezegd van hare *vrees*. Heilige vreze gaat gepaard met blijdschap. Zij, die den Heere dienen met *vreze*, dienen Hem met *blijdschap*. Geestelijke blijdschap gaat gepaard met beving, Psalm 2:11. Het is slechts de volmaakte liefde en blijdschap, die alle vrees zullen uitwerpen.

2. Hoe zij zich haastten. Zij *liepen henen*. Vrees en blijdschap tezamen verhaastten hare schreden en verleenden vleugelen aan hare voelen. De engel zei haar *haastelijk heen te gaan* en *zij liepen*. Zij, die op Gods boodschap worden uitgezonden, moeten niet talmen, moeten geen tijd verliezen. Als het hart verwijd is door de blijde boodschap van het Evangelie, zullen de voeten den weg van Gods geboden lopen.

3. Op welke boodschap zij uitgingen, zij liepen om het Zijnen discipelen te boodschappen. Niet twijfelende of het zou een blijde tijding voor hen zijn, liepen zij henen om hen te vertroosten met dezelfde vertroostingen, waarmee zij door God vertroost waren geworden. De discipelen van Christus moeten zich beijveren om elkaar hun lieflijke ervaringen van gemeenschap met den hemel mede te delen, zij behoren aan anderen te ver- halen wat God aan hun ziel gedaan heeft. Evenals *de olie der rechterhand* zal blijdschap in Christus Jezus *roepen*, en alle plaatsen binnen de linie van hare mededelingen met hare geuren vervullen. Toen Simson honing vond, bracht hij hem aan zijne ouders.

V. Christus' verschijning aan de vrouwen, om het getuigenis van den engel te bevestigen, vers 9, 10. Deze ijverige Godvrezende vrouwen hebben niet slechts het eerst tijding van Hem gehoord, maar Hem ook het eerst na Zijne opstanding gezien. De engel verwees hen, die Hem wilden zien, naar Galilea, maar voordat die tijd daar was, hebben zij uitgezien naar Hem, die leeft en hen ziet. Jezus Christus doet dikwijls meer dan Hij beloofd heeft, maar nooit minder, dikwijls komt Hij ons voor, maar nooit stelt Hij ons teleur in onze gelovige verwachtingen van Hem. Hier is:

1. Christus' verrassende verschijning aan de vrouwen. *Als zij heengingen, om Zijn discipelen te boodschappen, ziet, Jezus is haar ontmoet*. De genaderijke bezoekingen Gods ontvangen wij gewoonlijk in den weg des plichts, en aan hen, die wat zij hebben gebruiken tot welzijn van anderen, zal meer gegeven worden. Die ontmoeting met Christus was onverwacht, *eer zij het wisten*, Hooglied 6:12. Christus is dichter bij Zijn volk dan zij denken. Zij behoefden niet in den afgrond neer te dalen om Christus vandaar op te brengen, Hij was daar niet, Hij was opgestaan, noch op te klimmen in den hemel, want Hij was nog niet opgevaren, maar Christus was nabij haar, en nog is het woord nabij ons.

2. De groetenis, waarmee Hij haar aansprak, -*chairete, Heil*. Wij gebruiken de aloude wijze van begroeten, gezondheid, welvaren, *alle heil* wensende aan hen, die wij ontmoeten, en zij is verwant aan den Grieksen vorm van groeten, die hier gebruikt is, en deze beantwoordt aan het Hebreeuwse *Vrede zij* u. En hieruit spreekt

a. Christus' welwillendheid voor ons en ons geluk sinds Hij inging tot Zijn staat van verhoging. Hoewel Hij nu zo hoog verheven is, is Hij ons even welgezind als ooit tevoren, en laat Hij zich evenveel gelegen liggen aan ons heil en welzijn.

b. Het vrije, de heilige gemeenzaamheid, die Hij gebruikt in den omgang met Zijne discipelen, want Hij noemde hen *Vrienden*. Maar het Griekse woord betekent *Verheugt* u. Zij waren aangedaan door vrees en blijdschap, wat Hij hun nu zei strekte om haar aan te moedigen in hare blijdschap, vers 9, *Verheugt u*, en hare vrees te doen zwijgen, vers 10, *Vreest niet*. Het is de wil van Christus, dat Zijn volk een blijmoedig volk zijn zal, en Zijne opstanding geeft hun overvloedig reden tot verheuging.

3. Den liefdevollen eerbied, dien zij Hem bewezen, *Zij, tot Hem komende, grepen Zijne voeten en aanbaden Hem.* Hiermede gaven zij uitdrukking

a. Aan den eerbied, dien zij voor Hem koesterden. Zij wierpen zich aan Zijne voeten, namen de houding aan der aanbidding, en aanbaden Hem met ootmoed en Godvruchtige vreze, als den Zone Gods, die nu verhoogd was.

b. De genegenheid en liefde, die zij voor Hem koesterden, zij hielden Hem vast, en wilden Hem niet laten gaan. Hooglied 3:4. Hoe lieflijk waren haar de voeten van den Heere Jezus, Jesaja 62:7.

4. De vervoering van vreugde, waarin zij zich bevonden, nu zij deze nadere verzekering hadden van Zijne opstanding. Zij verwelkomden haar met open armen. Aldus moeten wij Jezus Christus omhelzen, die ons in het Evangelie wordt aangeboden, moeten wij ons met eerbied aan Zijne voeten werpen, door het geloof Hem vasthouden, en Hem met liefde en blijdschap in ons hart ontvangen.

5. De bemoedigende woorden, die Christus tot haar sprak, vers 10. Wij bevinden niet, dat zij iets tot Hem gezegd hebben, haar liefdevolle omhelzing en aanbidding spraken genoeg, en Hij zei niets anders tot haar dan wat de engel haar reeds gezegd had, vers 5, 7, want Hij bevestigt het woord Zijns knechts, Jesaja 44:26, en Hij vertroost Zijn volk door hetgeen zij van Zijne engelen, de Evangeliedienaars, gehoord hebben, opnieuw tot hun hart te laten spreken door Zijn Geest. Merk hier nu op

a. Hoe Hij hun vrees bestraft.

Vreest niet. Zij moeten niet vrezen misleid te worden door deze herhaalde berichten van Zijne opstanding, ook niet vrezen, dat haar enigerlei leed zou geschieden door de verschijning van enen uit de doden, want de tijding, hoewel wonderbaar, was *waar* en *goed*. Christus is opgestaan van de doden om de vrees Zijns volks tot zwijgen te brengen.

b. Hoe Hij hare boodschap herhaalt, *gaat heen, boodschapt Mijnen broederen, dat zij zich moeten bereiden op ene reis naar Galilea, en daar zullen zij Mij zien*. Indien er gemeenschap is tussen onze ziel en Christus, dan is Hij het, die de samenkomst bepaalt, en Hij zal getrouw zijn aan de afspraak. Jeruzalem had de eer verbeurd van Christus' tegenwoordigheid, het was een oproerige stad, daarom laat Hij de samenkomst in Galilea plaatshebben.

Kom, mijn liefste, laat ons uitgaan, Hooglied 7:11. Maar wat hier inzonderheid opmerkelijk is, is dat Hij Zijne discipelen Zijne broederen noemt. Gaat heen, boodschapt Mijnen broederen, niet slechts hun, die aan Hem verwant waren, maar ook aan al de overigen, Hoofdstuk 12:50, maar nooit heeft Hij hen aldus genoemd dan na Zijne opstanding, hier en Johannes 20:17. Zelf door de opstanding krachtelijk bewezen zijnde te zijn de Zoon van God, worden alle kinderen Gods hiermede verklaard Zijne broederen te zijn. De Eerstgeborene zijnde uit de doden, is Hij de Eerstgeborene geworden onder vele broederen, namelijk onder allen, die met Hem ene plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding. Christus heeft nu niet zo voortdurend en zo gemeenzaam met Zijne discipelen gesproken, als voor Zijn dood, maar opdat zij niet zouden denken, dat Hij hun nu vreemd is geworden, geeft Hij hun dezen lieflijken en liefdevollen titel. Gaat heen tot Mijne broederen, opdat de Schrift vervuld worde, die sprekende van Zijn ingaan tot Zijn verhoogden staat, zegt: *Ik zal uwen naam mijnen broederen vertellen*. In Zijn lijden hadden zij Hem schandelijk verlaten, maar om te tonen dat Hij kon vergeven en vergeten, en ons dit te leren, blijft Hij niet slechts bij Zijn voornemen hen te ontmoeten, maar noemt Hij hen broederen. Allen *Zijne broederen* zijnde, waren zij ook *elkanders broederen*, en moeten zij elkaar als broederen liefhebben. Zijne erkenning van hen als broederen heeft hen grotelijks geëerd, maar zij was hun daarbij ook een voorbeeld van nederigheid temidden van deze eer.

Mattheus 28:11-15

Als verder bewijs van de opstanding van Christus hebben wij hier de bekentenis van de tegenstanders, die op wacht hadden gestaan, en er zijn twee dingen, die dit getuigenis versterken-zij waren *ooggetuigen* en hebben zelven de heerlijkheid der opstanding gezien, die niemand anders gezien heeft-en zij waren *vijanden*, die daar geplaatst waren, om Zijne opstanding tegen te staan en te verhinderen. Merk hier nu op:

I. Dat dit getuigenis werd afgelegd voor de overpriesters, vers 11, toen de vrouwen heengingen, om die tijding aan de discipelen te brengen, welke hun hart zou vervullen van blijdschap, gingen de soldaten diezelfde tijding brengen aan de overpriesters, welke hun "aangezicht vol zou maken van schande. Enigen van de wacht, waarschijnlijk diegenen, welke er het bevel over hadden gevoerd, *kwamen in de stad*, en brachten aan hen, die hen hadden aangesteld, het bericht van hun teleurstelling.

Zij boodschapten den overpriesters al de dingen die geschied waren. Zij berichtten hun de aardbeving, de nederdaling van den engel, het afwentelen van den steen, en het levend uitkomen van het lichaam van Jezus uit het graf. Aldus werd het *teken* van Jona den profeet tot de overpriesters gebracht met het helderst en onbetwistbaarst getuigenis. En zo werden hun de beste, de klaarblijkelijkste middelen ter overtuiging gegeven. Wij kunnen ons voorstellen welk een grievende vernedering dit voor hen was, en dat zij, evenals de vijanden der Joden *zeer vervielen in hun ogen*, Nehemia 6:16, Men zou terecht hebben kunnen verwachten, dat zij nu in Christus zouden geloven en er berouw van zouden hebben, dat zij Hem ter dood gebracht hadden, maar zij volhardden in hun ongeloof, en werden er dus nu als in vergezeld.

II. Hoe dit getuigenis door hen gesmoord werd. Zij belegden ene vergadering om te overwegen wat er gedaan moest worden. Wat hen betrof, zij waren vastbesloten niet te geloven, dat Jezus van de doden was opgestaan, maar nu hadden zij er voor te zorgen. dat anderen het ook niet zouden geloven, en dat zij zelven wegens dit ongeloof niet te schande gemaakt zouden worden. Zij hadden Hem ter dood gebracht, en er was geen ander middel om hun goed recht in hetgeen zij gedaan hadden te handhaven, dan door het getuigenis van Zijne opstanding te logenstraffen. Aldus bevinden zij, die zich verkocht hebben om ongerechtigheid te werken, dat de ene zonde de andere na zich sleept, en dat zij tot de ontzettende noodzakelijkheid zijn gekomen, om misdaad tot misdaad toe te doen, hetgeen een deel uitmaakt van den vloek over Christus' vervolgers, Psalm 69:28. Het resultaat van hun overlegging was, dat deze soldaten omgekocht moeten worden om te zwijgen.

1. *Zij gaven geld in hun handen*, en tot welke goddeloosheid zullen de mensen zich niet laten bewegen uit liefde tot het geld? Zij gaven hun *veel gelds*, waarschijnlijk veel meer dan zij aan Judas gegeven hebben. Deze overpriesters hadden hun geld even lief als andere mensen, en waren evenmin geneigd als anderen om er afstand van te doen, maar om hun boosaardig opzet tegen het Evangelie van Christus te volvoeren, waren zij er zeer vrijgevig mede. Waarschijnlijk gaven zij aan de soldaten zoveel als zij eisten, en dezen wisten wel van hun voordeel gebruik te maken. Hier werd dus veel geld uitgegeven ter bevordering van hetgeen zij wisten een leugen te zijn, en toch zijn er velen, die onwillig zijn om een weinig geld te geven ter bevordering van hetgeen zij weten de waarheid te wezen, hoewel zij de belofte hebben van vergolden te zullen worden in de opstanding

der rechtvaardigen. Laat ons toch nooit gierig zijn voor een goede zaak, als wij zien hoe veel men over heeft ter ondersteuning van een slechte zaak.

2. Zij legden een leugen in hun mond, vers 13. *Zegt: Zijne discipelen zijn des nachts gekomen, en hebben hem gestolen, als wij sliepen*. Een armzalig redmiddel is beter dan geen, maar dit redmiddel is al heel armzalig.

a. Het bedrog was bespottelijk, en bracht zijn eigen weerlegging mede. Indien *zij sliepen*, hoe konden zij dan weten wat er voorgevallen is, of zeggen wie gekomen is? Indien iemand hunner wakker was en het gezien heeft, dan zou hij toch ongetwijfeld de anderen gewekt hebben om het te verhinderen, want dat was het enige dat zij te doen hadden. Het was gans en al onwaarschijnlijk, dat een gezelschap van arme, zwakke, lafhartige, moedeloze mannen zich voor het stelen van een dood lichaam aan zo groot een gevaar zou bloot- stellen. Waarom werd er dan geen strenge huiszoeking gedaan in de woningen, waar zij verblijf hielden, of andere middelen in het werk gesteld om dit dode lichaam weer te bemachtigen, maar die leugen was voor ieder doorzichtig, die ogen had om te zien. Doch al had die zaak nu ook nog zulk een fraaien schijn gehad, toch was het goddeloos van deze priesters en ouderlingen om deze soldaten te huren voor zulk een opzettelijke leugen tegen hun eigen geweten. Zij weten niet wat zij doen, die anderen overhalen tot een moedwillige zonde, want hierdoor wordt het geweten verkracht, en de deur opengezet voor vele andere zonden. Maar

c. Daar dit bedoeld was om de grote leerstelling van Christus' opstanding teniet te doen, was het ene zonde tegen het laatste middel, dat hun tot redding was aangeboden, en was dus inderdaad ene lastering tegen den Heiligen Geest, daar zij datgene aan de slechtheid der discipelen toeschreven hetgeen door de kracht van den Heiligen Geest was geschied. Maar opdat de soldaten geen bezwaar zouden maken vanwege de straf, die zij volgens de Romeinse wet hadden te ondergaan wegens het slapen op wacht, welke straf zeer streng was, Handelingen 12:19, beloofden zij bij den stadhouder tussenbeide te zullen komen, *Wij zullen hem tevreden stellen, en maken dat gij zonder zorg zijt. Wij zullen onzen invloed bij hem aanwenden, en hem bewegen om er geen kennis van te nemen*. Zij hadden kortelings ondervonden hoe gemakkelijk hun dit vallen zou. Indien deze soldaten werkelijk hadden geslapen, en alzo de discipelen hadden toegelaten Hem te stelen, zoals zij der wereld wilden doen geloven, dan zouden de priesters en de ouderlingen wel de eersten geweest zijn om bij den stadhouder op hun bestraffing aan te dringen, zodat hun zorg voor de straffeloosheid der soldaten hun verhaal ten stelligste logenstraft. Zij namen op zich hen te beveiligen tegen het zwaard van Pilatus' gerechtigheid, maar zij konden hen niet beveiligen tegen het zwaard van Gods gerechtigheid, dat boven het hoofd hangt van hen, die de leugen liefhebben en doen. Diegenen beloven meer dan zij kunnen volbrengen, die het op zich nemen om iemand ongedeerd door het bedrijven van een moedwillige zonde heen te helpen. Zo werd dit complot dan beraamd en wat was er de uitslag van? Zij, die *gewillig waren om te bedriegen*, namen het geld, en deden wat hun gezegd was. Zij gaven even weinig om Christus en Zijn Godsdienst als de overpriesters en ouderlingen er om gaven, en mensen, die in het geheel geen Godsdienst hebben, kunnen er wel behagen in vinden het Christendom in minachting te zien brengen, en er zelf de hand toe lenen, zo het moet. Zij *namen het geld*, dat hadden zij op het oog, en niets anders. Geld is een lokaas voor de zwaarste misdaad, veile tongen zullen er de waarheid voor verkopen. Het grote argument, waaruit blijkt, dat Christus de Zoon van God is, is Zijne opstanding, en niemand kon overtuigender bewijzen van de waarheid er van hebben, dan deze soldaten, Zij zagen den engel nederdalen van den hemel en den steen afgewenteld, zij zagen het lichaam van Christus uit het graf komen, tenzij dat de schrik

en ontroering, die zich van hen meester maakten, het hun belet hebben, en toch waren zij er zelven bij lange na niet van overtuigd, zodat zij zich lieten huren om het te ontkennen en anderen te verhinderen het te geloven. Het duidelijkste en meest tastbare bewijs zal, zonder de medewerking van den Heiligen Geest, de mensen niet tot overtuiging brengen. Zij, die gewillig waren om zich te laten bedriegen, hebben aan dit verhaal niet slechts geloof geschonken, maar het nog verder verbreid. *Dit woord is verbreid geworden bij de Joden tot op den huidigen dag*. Het bedrog vond gereden ingang en beantwoordde aan het doel. Als de Joden, die volhardden in hun ongeloof, het argument van Christus' opstanding horen, zijn zij nog altijd met het antwoord gereed, *zijne discipelen zijn gekomen en hebben hem gestolen*. Van gelijke strekking is het verhaal door Justin Martyr meegedeeld in zijn gesprek met Typho, den Jood. Het grote sanhedrin heeft aan alle Joden in de verstrooiing dit bericht gezonden, hen daarbij opwekkende tot krachtigen tegenstand aan het Christendom, namelijk dat toen zij Hem gekruisigd en begraven hadden, de discipelen des nachts zijn gekomen en hebben Hem uit het graf gestolen, waarbij hun bedoeling was niet slechts om de waarheid van Christus' opstanding omver te werpen, maar ook zijne discipelen gehaat en veracht te maken bij de wereld als de grootste snoodaards op aarde. Is eens een leugen opgeworpen, dan weet niemand hoe ver zij verspreid zal worden, of hoe lang zij in omloop zal blijven, of hoeveel kwaad zij zal aanrichten. Sommigen geven een andere betekenis aan deze plaats: *Dit woord is verbreid geworden,* dat is: *In weerwil van de kunstenarij der overpriesters om aldus het volk te bedriegen, is de verstandhouding tussen hen en de soldaten, en het geven van het geld, om het bedrog te steunen, bekend en verbreid geworden onder de Joden,* want op de een of andere wijze zal de waarheid aan het licht komen.

Mattheus 28:16-20

Deze evangelist gaat stilzwijgend verscheidene andere verschijningen van Christus voorbij, die door Lukas en Johannes worden meegedeeld, en haast zich tot deze, die de plechtigste van allen was, als beloofd en meermalen voor Zijn dood en na Zijne opstanding voorzegd. Merk op:

I. Hoe de discipelen zich voor die verschijning naar de gegeven aanwijzing gedroegen, vers 16. Zij zijn heengegaan naar Galilea, een lange reis om slechts een enkele maal Christus te zien, maar dit was die reis wel waardig. Zij hadden Hem verscheidene malen te Jeruzalem gezien, en toch gingen zij naar Galilea om Hem ook daar nog te zien.

1. Omdat Hij het alzo bepaald had. Hoewel het nodeloos scheen om naar Galilea te gaan ten einde Hem te zien, dien zij te Jeruzalem konden zien, en zij ook weer spoedig naar Jeruzalem terug moeten keren voor Zijn hemelvaart, hadden zij toch nu geleerd Christus' bevelen te gehoorzamen zonder tegenwerpingen te maken. Zij, die gemeenschap met Christus willen onderhouden, moeten tot Hem gaan waar Hij hen verwacht. Zij, die Hem ontmoet hebben in het gebruik van het ene genademiddel, moeten Hem wederom ontmoeten in het gebruik van een ander genademiddel, zij, die Hem te Jeruzalem hebben gezien, moeten ook naar Galilea gaan.

2. Omdat dit een openbare en algemene samenkomst was. Zij hadden zelven Hem gezien en met Hem gesproken, maar dit verontschuldigde hen niet van tegenwoordig te zijn in een plechtige vergadering, waar velen samen zouden komen om Hem te zien. Onze gemeenschapsoefening met God in de binnenkamer moet ons het bijwonen der openbare Godsverering niet doen verzuimen, als wij daar de gelegenheid toe hebben, want God bemint de poorten van Zion, en dat moeten ook wij. De plaats der samenkomst was een berg in Galilea, waarschijnlijk dezelfde berg, waarop Hij van gedaante werd veranderd. Dáár kwamen zij bijeen, ter wille der afzondering, en wellicht ook om den staat van verhoging aan te duiden, waartoe Hij was ingegaan en Zijn naderen tot de wereld hierboven.

II. Hoe zij door Jezus' verschijning werden aangedaan, vers 17. Nu was het de tijd, dat Hij *van meer dan vijfhonderd broederen op eenmaal gezien is*, 1 Corinthiërs 15:6. Sommigen denken, dat zij Hem eerst op een afstand gezien hebben, boven in de lucht *ephthê epanoo* -Hij werd gezien boven, van vijf honderd broederen (aldus lezen zij) hetgeen aanleiding gaf aan sommigen tot twijfel, totdat Hij naderbij kwam, vers 18, en toen waren zij voldaan. Er wordt ons gezegd:

1. Dat zij Hem aanbaden. Velen van hen deden dit, ja zij schijnen het allen gedaan te hebben: zij bewezen Hem Goddelijke eer, te kennen gegeven door een uitwendige uitdrukking van aanbidding. Allen, die den Heere Jezus zien met het oog des geloofs, moeten Hem aanbidden.

2. Maar sommigen twijfelden, sommigen van hen, die daar tegenwoordig waren. Zelfs onder hen, die aanbidden, zijn er sommigen, die twijfelen. Het geloof van hen, die oprecht zijn, kan toch nog zwak en wankelend wezen. Zij twijfelden-*edistasan*, zij waren in onzekerheid, werden nog heen en weer bewogen als de schalen van een balans, als het moeilijk te zeggen is naar welken kant de evenaar zal overhellen. Deze twijfelingen werden later weggenomen, en hun geloof nam toe tot volle verzekerdheid, en het strekte grotelijks tot eer van Christus, dat de discipelen *twijfelden* voordat zij *geloofden*, zodat men niet van hen zeggen kan dat zij lichtgelovig waren, gans bereid om bedrogen

te worden, want zij hebben eerst gevraagd, in twijfel getrokken, en *alle dingen onderzocht*, voordat zij behielden hetgeen *waar* was, en dat zij bevonden *waar te zijn*.

III. Wat Jezus Christus tot hen zei, vers 18-20. *Jezus, bij hen komende, sprak tot hen*. Hoewel er daar geweest zijn, die twijfelden, toch heeft Hij hen daarom niet verworpen, want het gekrookte riet zal Hij niet verbreken. Hij bleet niet op een afstand, maar kwam bij hen, en gaf hun zulke overtuigende blijken van Zijne opstanding, dat de weifelende schaal naar den goeden kant overhelde, en hun geloof de overwinning behaalde op hun twijfel. Hij is bij hen gekomen, en heeft gemeenzaam met hen gesproken, zoals een vriend spreekt tot zijn vriend, opdat zij ten volle genoegen zouden nemen met den last, dien Hij hun ging opdragen. Hij, die tot God naderde om tot Hem te spreken voor ons, nadert tot ons om tot ons te spreken van Hem. Christus gaf thans aan Zijne apostelen de grote oorkonde van Zijn koninkrijk in de wereld, zond hen uit als zijne gezanten en overhandigde hun hier hun geloofsbrieven. Ten opzichte van deze grote oorkonde hebben wij te letten op twee dingen:

1. De opdracht, die onze Heere Jezus zelf van den Vader heeft ontvangen. Hij gaat Zijne apostelen machtigen, en zo iemand nu vraagt, door wat macht Hij dit doet en wie Hem deze macht heeft gegeven, dan zegt Hij ons hier: *Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde*, een zeer groot woord, dat door niemand gezegd kan worden dan door Hem. Hiermede geeft Hij Zijn algemene heerschappij te kennen als Middelaar, welke de grote grondslag is van den Christelijken Godsdienst. Hij heeft *alle macht*. Merk op

a. *van waar* Hij deze macht heeft. Hij heeft haar niet op zich genomen, of er zich wederrechtelijk meester van gemaakt, zij was Hem *gegeven*, Hij had er wettig recht op, en was er mede bekleed door een schenking van Hem, die de bron en oorsprong is van alle *zijn*, en bijgevolg van alle macht. God heeft Hem gezalfd als Koning, Psalm 2:6, Hem op den troon geplaatst, Lukas 1:42. Als God evengelijk met den Vader, was alle macht oorspronkelijk en wezenlijk Zijne, maar als Middelaar, als Godmens, *is Hem alle macht gegeven*, deels als beloning voor Zijn werk (omdat Hij zich vernederd heeft, heeft God Hem verhoogd), en deels tengevolge en ter bevordering van Zijn doel of voornemen. Die macht is Hem gegeven over alle vlees, opdat Hij aan allen, die Hem gegeven zijn, het eeuwige leven zou geven, Johannes 17:2, en om aldus onze zaligheid krachtdadiglijk te volmaken. Met die macht is Hij na Zijne opstanding op nog schitterender wijze bekleed geworden. Tevoren heeft Hij macht gehad, *macht om de zonden te vergeven*, Hoofdstuk 9:9, maar nu is Hem *alle macht* gegeven. Thans gaat Hij *voor zich zelven een koninkrijk ontvangen*, Lukas 19:12, gaat Hij zich nederzetten aan Gods rechterhand, Psalm 110:

1. Het verkregen hebbende, blijft er voor Hem nu niets te doen over dan er bezit van te nemen, het is *Zijne* tot in eeuwigheid.

b. *Waar* Hij deze macht heeft: in hemel en op aarde, hetgeen het heelal omvat. Christus is de enige algemene monarch, Hij is Heere van allen, Handelingen 10:36. Hij heeft alle *macht in den hemel*. Hij heeft macht van heerschappij over de engelen, zij zijn allen Zijn nederige dienstknechten Efeziërs 1:20, 21. Hij heeft macht van voorspraak bij Zijn Vader, uit kracht van Zijne verzoening en genoegdoening. Hij treedt tussenbeide, niet als smekeling maar als eiser: *Vader, Ik wil*. Hij heeft ook *alle macht op aarde*, door het zoenoffer overmocht hebbende bij God, overmag Hij ook bij de mensen, en handelt met hen als machthebbende door den dienst der verzoening. In alle zaken en

over alle personen is Hij in werkelijkheid de opperbestuurder en regeerder. *Door Hem regeren de koningen*. Alle zielen zijn Zijne, voor Hem moet alle hart en alle knie gebogen worden, en moet alle tong Hem belijden de Heere te zijn. Dit zegt onze Heere Jezus hun, niet slechts om hen te overtuigen van de macht, die Hij had om hun deze opdracht te geven en hen uit te zenden ter volvoering van die opdracht, maar ook om de ergernis van het kruis weg te nemen. Zij hadden gene reden om zich *Christus gekruisigd* te schamen, nu zij Hem aldus verheerlijkt zagen.

2. Den last, dien Hij gaf aan hen, die Hij uitzond, *Gaat dan henen*. Die last wordt gegeven:

a. Aan de apostelen in de eerste plaats, de eerste, de voornaamste staatsministers in Christus' koninkrijk, de bouwmeesters, die het fondament der kerk hebben gelegd. Nu zijn zij, die Christus gevolgd zijn in de wedergeboorte, op tronen gezet, Lukas 22:30. *Gaat henen*. Het is niet slechts een woord van bevel, zoals: *Zoon, ga heen en werk*, maar een woord van bemoediging: *Gaat henen, en vreest niet, heb Ik u niet gezonden?* Gaat henen, en maakt uw levenswerk van dezen arbeid. Zij moeten geen hogen staat gaan voeren, de volken niet oproepen om voor hen te verschijnen, maar zij moeten heengaan en hun het Evangelie brengen. *Gaat henen*. Totnutoe hebben zij zo gehecht aan Christus' lichamelijke tegenwoordigheid, gevoelden er zich van afhankelijk, vonden daar al hun blijdschap en hoop in, maar nu ontslaat Christus hen van hun tegenwoordig-zijn met Hem, en zendt hen uit op ander werk. *Gelijk een arend zijn nest opwekt, over zijne jongen zweeft* om ze tot vliegen op te wekken, Deuteronomium 32:11, zo wekt Christus Zijne discipelen op, om zich te verspreiden over de wereld.

b. Die opdracht wordt ook gegeven aan hun opvolgers, de predikers van het Evangelie, wier werk het is om het Evangelie over te leveren van eeuw tot eeuw tot aan de einden der aarde in den tijd, zoals het hun werk was om het over te leveren van volk tot volk tot aan de einden der aarde in plaats, en niet minder noodzakelijk. De Oud-Testamentische belofte van een Evangeliebediening is gegeven aan ene opvolging, Jesaja 59:21, en dit moet alzo verstaan worden, hoe anders zou Christus met hen kunnen wezen *tot de voleinding der wereld*? Bij zijne hemelvaart heeft Christus niet slechts apostelen en profeten gegeven, maar ook herders en leraars, Efeziërs 4:11. Merk nu op:

I. Hoe ver deze opdracht zich uitstrekt, tot *alle volken*. Gaat henen en onderwijst alle volken. Niet dat zij allen tezamen aan alle plaatsen moeten gaan, maar met onderling overleg en goedvinden moeten zij zich verspreiden op zulk ene wijze, als het meest bevorderlijk is aan de verbreiding van het licht des Evangelies. Nu wordt hierdoor duidelijk te kennen gegeven dat het de wil van Christus is: *ten eerste*, dat het verbond hetwelk God in het bijzonder met de Joden had gemaakt, nu geëindigd en teniet gedaan is. Dit woord heeft den middelmuur des afscheidsels verbroken, die zolang de heidenen buitengesloten hield van een zichtbaren kerkstaat, en terwijl het aan de apostelen bij hun eerste uitzending verboden was om op den weg der heidenen te gaan, werden zij nu uitgezonden tot alle volken. *Ten tweede*. Dat de zaligheid door Christus aangeboden moet worden aan allen, en niemand buitengesloten moet worden dan die zich zelven door hun ongeloof en onboetvaardigheid buitensluiten. De zaligheid, die zij hebben te prediken, is algemeen, die wil, kome en doe zijn voordeel met, make gebruik van, de acte van kwijtschelding, want er is in Christus Jezus geen onderscheid tussen Jood en Griek. *Ten derde*. Dat het Christendom ineengestrengeld moet worden met de nationale instellingen, de koninkrijken der wereld Christus' koninkrijken moeten worden, en hun koningen de voedstervaders der kerk.

II. Wat de hoofdbedoeling is van deze opdracht om alle volken te onderwijzen. *Mattheusate -Laat hen toe als discipelen, doet het uiterste wat gij kunt om de volken tot Christenvolken te maken*. Niet: *Gaat henen tot de volken en kondigt het oordeel Gods over hen aan, zoals Jona bij de Ninevieten, en zoals de andere Oud- Testamentische profeten (hoewel zij wel redenen hadden dit te verwachten van wege hun goddeloosheid) maar, gaat henen, maakt hen tot discipelen*. Christus, de Middelaar, richt een koninkrijk op in de wereld: brengt de volken toe om er onderdanen van te zijn, Hij richt ene school op, brengt de volken toe om er de leerlingen van te zijn, Hij richt een leger op om krijg te voeren tegen de machten der duisternis, werft de volken aan om dienst te nemen onder Zijne banier. Het werk, dat de apostelen te doen hadden, was den Christelijken Godsdienst op te richten aan alle plaatsen, en het was een zeer eervol werk, de daden van de helden der wereld waren, hierbij vergeleken, als niets. Zij hebben de volken ten onder gebracht uit eigenbelang, en maakten hen ongelukkig, de apostelen hebben hen overwonnen voor Christus, en maakten hen gelukkig.

III. De instructies, die zij ontvingen voor de uitvoering van hun opdracht.

Ten eerste. Zij moeten discipelen toelaten door de heilige plechtigheid van den doop.

Gaat henen tot alle volken, predikt hun het Evangelie, doet wonderen onder hen, beweegt hen zelven te komen en hun kinderen met zich te brengen, tot de kerk, en ontvangt hen dan, hen en de hunnen, in de kerk door den doop des waters, hetzij door onderdompeling in het water, of door water op hen te gieten of te sprenkelen, hetgeen het meest-gepaste schijnt te zijn, omdat de zaak op die wijze het meest wordt uitgedrukt, zoals in Jesaja 44:3, *Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten*, en Titus 3:5, 6, *door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes, dewelke Hij over ons rijkelijk heeft uitgegoten*, en Ezechiël 36:25, *Ik zal rein water op u sprengen*. En Jesaja 52:15, *Alzo zal Hij vele heidenen besprengen*, hetgeen ene profetie schijnt te wezen van deze opdracht om de volken te dopen.

Ten tweede. Deze doop moet toegediend worden in den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes. Dat is:

1. Op gezag van den hemel en niet van de mensen, want Zijne dienstknechten handelen op gezag van de drie Personen der Goddelijke Drie-eenheid, die allen samenwerken, gelijk als voor onze *schepping*, alzo ook in onze *verlossing*. Zij hebben hun opdracht onder het grootzegel des hemels, hetgeen eer toevoegt aan deze inzetting, hoewel zij voor een vleselijk oog, evenmin als Hij die haar ingesteld heeft, *gedaante noch heerlijkheid heeft*.

2. Den naam aanroepende van Vader, Zoon en Heiligen Geest. Alle dingen worden geheiligd door gebed, en inzonderheid het water des doops. Het gebed des geloofs verkrijgt de tegenwoordigheid van God in de inzetting, die er de glans en schoonheid, het leven en de kracht van is. Maar:

3. Het is in den naam *eis to onoma* van Vader, Zoon en Heiligen Geest, dit was bedoeld als het kort begrip van de eerste beginselen van den Christelijken Godsdienst en van het nieuwe verbond, en dienovereenkomstig zijn de aloude geloofsbelijdenissen opgesteld. Door onzen doop belijden wij plechtig:

a. Onze instemming met de openbaring der Schrift betreffende God, den Vader, den Zoon en den Heiligen Geest. Wij belijden ons geloof dat er een God is, dat er slechts een God is, dat in de Godheid een Vader. is die genereert, een Zoon die gegenereerd is, en een Heilige Geest van beiden uitgaande. Wij zijn gedoopt, niet in de *namen*, maar in den *naam* van Vader, Zoon en Geest, hetgeen duidelijk te kennen geeft, dat deze drie een zijn, en hun naam een. De afzonderlijke vermelding van de drie Personen in de Drie-eenheid, hier in den Christelijken doop en in de Christelijke zegenspraak, 2 Corinthiërs 13:13, is een volledig bewijs van de leer der Drie-eenheid, en heeft er veel toe bijgedragen om haar zuiver en onverkort te bewaren door alle eeuwen van de kerk, want niets is groter en ontzagwekkender in de Christelijke bijeenkomsten dan deze twee.

b. Onze toestemming tot een verbondsbetrekking tot God, den Vader, den Zoon en den Heiligen Geest. De doop is een sacrament, dat is *een eed*, hij is een eed van *afzwering*, waarmee wij de wereld en het vlees verloochenen als mededingers van God op den troon van ons hart, en een *eed van trouw*, waarmee wij ons zelven overgeven en toewijden aan God, om de Zijnen te wezen, ons zelven met lichaam, ziel en geest te laten leiden en regeren door Zijn wil en gelukkig te zijn in Zijne gunst. Daarom wordt de doop toegepast op den persoon, want het is de persoon, die Gode toegewijd wordt. Het is in den naam *des Vaders*, gelovende Hem te zijn *de Vader van onzen Heere Jezus Christus* (want dat is het, wat hier in de eerste plaats bedoeld wordt), door *eeuwige generatie*, en *onze Vader*, als onze Schepper, Bewaarder en Weldoener, aan wie wij ons daarom overgeven, als aan onzen Eigenaar en Opperheer, om ons te besturen en over ons te beschikken, als onzen Heerser om ons te regeren door Zijne wet, en als ons hoogste Goed. Het is in den naam *des Zoons*, des Heeren Jezus Christus, des Zoons van God, en evengelijk met den Vader. De doop is op bijzondere wijze toegediend in den naam des Heeren Jezus, Handelingen 8:16. In den doop zeggen wij met Petrus: *Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods*, Hoofdstuk 16:16, en met Thomas: Mijn Heere en mijn God, Johannes 20:28. Wij nemen Christus aan om onze Profeet, Priester en Koning te zijn, en geven ons over om door Hem onderwezen, verlost en geregeerd te worden. Het is in den naam des *Heiligen Geestes*: gelovende in de Godheid van den Heiligen Geest en in Zijne werking om onze verlossing tot stand te brengen, geven wij ons over aan Zijne leiding en werking, als die ons heiligt, onderwijst, bestuurt en regeert.

Ten derde. Zij, die aldus gedoopt en onder de discipelen van Christus zijn aangenomen, moeten onderwezen worden, vers 19, *lerende hen onderhouden alles wat Ik u geboden heb*. Hiermede worden twee dingen aangeduid.

1. De plicht van discipelen, van alle gedoopte Christenen. Zij moeten onderhouden alles wat Christus geboden heeft, en om dit te kunnen, moeten zij zich onderwerpen aan het onderwijs van hen, die Hij zendt. Onze toelating tot de zichtbare kerk heeft nog iets anders ten doel, als Christus ons tot discipelen heeft gemaakt, dan heeft Hij nog niet afgedaan met ons. Hij werft krijgsknechten aan om hen op te leiden tot Zijn dienst. Allen die gedoopt zijn staan onder de verplichting

a. Om het gebod van Christus tot het richtsnoer huns levens te maken. Er is ene wet des geloofs, en wij worden gezegd onder de wet van Christus te zijn, door den doop zijn wij onder verplichting gekomen, en wij moeten gehoorzamen.

b. Wij moeten letten op hetgeen Christus geboden heeft. Voor de rechte gehoorzaamheid aan Christus' geboden wordt oplettendheid geëist, wij lopen gevaar van iets te zullen missen, indien wij

niet goed acht geven, en in al onze gehoorzaamheid moeten wij het oog hebben op het gebod, en hetgeen wij doen moeten wij doen als den Heere.

c. Wij moeten *alles* onderhouden wat Hij geboden heeft, alles, zonder uitzondering, *al* de zedelijke plichten en *al* de inzettingen. Onze gehoorzaamheid aan de wetten van Christus is niet *oprecht* als zij niet algemeen is, wij moeten *staan volmaakt en volkomen in al den wil van God*.

d. Zich te bepalen tot de geboden van Christus, evenmin er iets *van af te doen, als er iets aan toe te doen*.

e. Hun plicht te leren overeenkomstig de wet van Christus van hen, die Hij tot leraren in Zijne school heeft aangesteld, want daartoe zijn wij in Zijne school gekomen.

2. De plicht van Christus' apostelen en dienaren, en deze is: de geboden van Christus te onderwijzen, ze aan Zijne discipelen te verklaren, hen te wijzen op de noodzakelijkheid der gehoorzaamheid, en hen te helpen om de algemene geboden van Christus toe te passen op bijzondere gevallen. Zij moeten hen leren, niet hun eigen bedenksels, maar de inzettingen van Christus, daaraan moeten zij nauwgezet vasthouden, en in de kennis daarvan moeten de Christenen worden opgevoed. Hiermede is een blijvende Evangeliedienst ingesteld in de kerk, tot opbouwing van het lichaam van Christus, *totdat wij allen komen*. tot een volkomen man, Efeziërs 4:11-13. Totdat de erfgenamen des hemels meerderjarig zijn moeten zij onder voogden en verzorgers zijn.

3. De verzekering, die Hij hun geeft van Zijn geestelijke tegenwoordigheid met hen bij de vervulling van hun opdracht, *En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld*. Deze grote en dierbare belofte wordt ingeleid met een "ziet', om hun geloof te versterken en hun opmerkzaamheid er voor gaande te maken. *Let hier* op, *het is iets, waarvan gij zeker kunt zijn, waarop gij staat kunt maken*. Merk op:

a. De gunst, hun beloofd. *Ik ben met ulieden*. Niet: Ik zal met ulieden zijn, maar Ik ben, *ego eimi*. Gelijk God Mozes gezonden heeft, zo zendt Christus Zijne apostelen met dezen naam *Ik ben*, want Hij is God, voor wie verleden, heden en toekomst een is. Openbaring 1:8. Hij stond nu op het punt van hen te verlaten, Zijn lichamelijke tegenwoordigheid zal hun nu ontnomen worden, en dit smartte hen, maar Hij verzekert hun van Zijn geestelijke tegenwoordigheid, die hun nodiger en nuttiger was dan Zijn lichamelijke tegenwoordigheid zijn kon. *Ik ben met ulieden*, dat is: Mijn Geest is met u, de Trooster zal bij u blijven, Johannes 16:7. Ik ben *met* u, niet *tegen* u, met u om u ter zijde te staan, Mij met u te versterken zoals dit van onzen vorst Michael gezegd wordt, Daniël 10:21. Ik ben met u, niet afwezig van u, niet op een afstand van u, *een dadelijke hulp*, Psalm 46:2. 1) Christus zond hen nu uit om Zijn koninkrijk in de wereld op te richten, hetgeen een grote onderneming was. En nu geeft Hij hun intijds de belofte Zijner tegenwoordigheid. Om hen door te helpen in de moeilijkheden, die zij op hun weg zullen ontmoeten. *Ik ben met u om u te ondersteunen, uwe zaak te bepleiten, met u in al uw dienen en al uw lijden*, om *er u getroost en met ere doorheen te helpen. Als gij zult gaan door het vuur of door het water, zal Ik met u zijn*. Op den kansel, in de gevangenis. *Ziet Ik ben met* u. Om deze grote onderneming te doen gelukken, *Zie, Ik ben met* u, *om uw Evangeliedienst krachtdadig te doen zijn ter onderwijzing der volken, ter neder werping van de sterkten van Satan, en ter oprichting van vaster sterkten voor den Heere Jezus*. Het was onwaarschijnlijk, dat zij nationale instellingen in den Godsdienst zouden omkeren, den stroom van

langdurige gewoonten zouden kunnen keren, ene leer zouden kunnen instellen, die zo volkomen indruiste tegen den geest der eeuw, mensen zouden kunnen bewegen om discipelen te worden van een gekruisigden Jezus, maar *Ziet*, Ik *ben met u*, en daarom zult gij uw doel bereiken.

b. De voortduring der gunst, *al de dagen, pasas tas hêmeras, alle dagen*, elke dag.

Ik zal met u wezen op de sabbatdagen en de weekdagen, op schone dagen en op sombere dagen, op winterdagen en op zomerdagen. Er is geen dag, geen uur van den dag, waarop Jezus niet is met Zijne kerken en met Zijne dienstknechten, indien er zulk een dag, zulk een ure was, het ware met hen gedaan. Sedert Zijne opstanding was Hij hun *nu en dan* verschenen, eens in de week wellicht, en nog nauwelijks. Maar Hij verzekert hun, dat Zijn geestelijke tegenwoordigheid bij hen voortdurend en onafgebroken zal zijn. Waar wij ook zijn, het woord van Christus is nabij ons, het is in onzen mond, en de Geest van Christus is nabij ons, Hij is in ons hart. De God Israël's, de Heiland, is soms *een God, die zich verborgen houdt*, Jesaja 45:15, maar nooit een God, die zich verwijdert, Hij is soms in donkerheid, maar nooit op een afstand. Zij zullen die voortdurende tegenwoordigheid genieten *tot de voleinding der wereld*. Er is ene wereld voor ons, die nooit een einde zal hebben, maar deze tegenwoordige wereld spoedt zich naar haar einde, maar tot dan zal de Christelijke Godsdienst in het ene of andere deel der wereld in stand worden gehouden en Christus' tegenwoordigheid zal met Zijne dienstknechten blijven. Ik ben met ulieden tot aan de voleinding der wereld, niet met uwe personen, zij zijn spoedig gestorven, maar: *Ten eerste*, Met *u en uwe geschriften*. Er is een Goddelijke kracht, die de Schriften des Nieuwen Testaments vergezelt, ze niet slechts in wezen houdt, maar wonderlijke uitwerkselen er door teweegbrengt, die zullen voortduren tot aan het einde van de tijd. *Ten tweede*. Met u en *uwe opvolgers*, met u en met al de bedienaren van het Evangelie in de onderscheidene eeuwen der kerk, met allen, tot wie deze opdracht zich uitstrekt, met allen, die behoorlijk geroepen en gezonden zijn om aldus te dopen en te onderwijzen. Als het einde der wereld gekomen en het koninkrijk aan God den Vader is overgeleverd, dan zal er gene behoefte meer zijn aan leraren of aan hun onderwijs, maar tot dan zullen zij blijven, en aan de grote bedoeling der instelling zal worden beantwoord. Dit is een moedgevend woord voor alle getrouwe dienstknechten van Christus, wat tot de apostelen gezegd werd, werd tot hen allen gezegd: *Ik zal u niet begeven en zal u niet verlaten*. Twee malen wordt door onzen Heere Jezus een plechtig vaarwel gezegd aan Zijne kerk, en bij beide gelegenheden is Zijn afscheidswoord zeer bemoedigend. Het ene vaarwel was hier, toen Hij Zijn persoonlijken omgang met hen eindigde, en daarbij luidt Zijn afscheidswoord: *Ziet, Ik ben met ulieden al de dagen. Ik verlaat u, en toch ben Ik met* u. Het andere was toen Hij den canon der Schrift afsloot door de pen van Zijn beminden discipel, en toen was Zijn afscheidswoord: *Ja, Ik kom haastiglijk. Ik verlaat u voor een wijle, maar weldra zal Ik weer bij u zijn*, Openbaring 22:30. Hieruit blijkt dat Hij niet in toorn is heengegaan, maar in liefde, en dat Hij wil dat wij onze gemeenschapsoefening met Hem zullen onderhouden, en dat wij Hem ook blijven verwachten. Er blijft nog een woord overig, dat niet voorbijgezien moet worden, en dat is het woord *Amen*, dat geen nul is, slechts bestemd om tot slotwoord te dienen, zoals *finis* aan het einde van een boek, maar het heeft zijne betekenis.

1. Het duidt Christus' bevestiging aan van deze belofte: *Ziet, Ik ben met ulieden*. Het is Zijn *Amen*, in wie al de beloften ja en amen zijn. *Voorwaar Ik ben, en zal met ulieden zijn, Ik, de Amen, de getrouwe Getuige, geef er u de verzekering van*. Of:

2. Het duidt de instemming der kerk er mede aan in hare begeerte, haar gebed en hare verwachting. Het is het *Amen* van den evangelist, *Amen, zo zij het*, gezegende Heere. Ons *Amen* op Christus' beloften verkeert ze in gebeden. Heeft Christus beloofd met Zijne dienstknechten te zijn, tegenwoordig te zijn in Zijn woord, in de bijeenkomsten Zijns volks, ofschoon er slechts twee of drie in Zijn naam zijn vergaderd, en dat wel *al de dagen, tot aan de voleinding der wereld?* Zo laat ons van harte *Amen* daarop zeggen, geloven dat het zo zijn zal, en bidden dat het zo zijn moge. Heere, *Gedenk des woords, tot Uwe knechten gesproken, op hetwelk Gij ons hebt doen hopen*.

HET EVANGELIE NAAR MARKUS

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET EVANGELIE NAAR DE BESCHRIJVING VAN MARKUS

Wij hebben het getuigenis gehoord van den eersten getuige voor de leer en de wonderen van onzen Heere Jezus, en nu komt hier een ander getuige onze aandacht vragen. Het tweede levende schepsel zegt: Kom en zie. Openbaring 6:3. Laat ons dan het een en ander nagaan betreffende dezen getuige.

I. Zijn naam is Markus. Markus was een Romeinse naam, die zeer algemeen was, en toch hebben wij alle reden om te denken, dat hij door geboorte een Jood was; maar gelijk Paulus, toen hij tot de Heidenen ging, den Romeinse naam Paulus aannam, zo kan hij den naam Markus hebben aangenomen, terwijl zijn Joodse naam wellicht Mordechai geweest is. Dit is het gevoelen van Hugo de Groot. Wij lezen van Johannes, bijgenaamd Markus, zusters zoon van Barnabas, op wie Paulus misnoegd was, Handelingen 15:37,38; doch aan wie hij later grote vriendelijkheid betoonde, en niet alleen de gemeenten bevolen heeft hem te ontvangen, Colossenzen 4:10 maar ook om hem zond, ten einde hem tot zijne hulp in den dienst te gebruiken met deze lofspraak: Hij is mij zeer nut tot den dienst, 2 Timotheus 4:11; en hij rekent hem onder zijne medearbeiders. Filemon 24. Wij lezen van Markus, dien Petrus zijn zoon noemt, daar hij het middel is geweest tot zijne bekering, 1 Petrus 5:13; hetzij deze dezelfde is als die andere, en zo neen, wie hunner de schrijver was van dit Evangelie, is volstrekt onzeker. Onder de ouden was ene overlevering in omloop, dat Markus dit Evangelie onder de leiding van Petrus heeft geschreven, en dat het door zijn gezag was bevestigd, zo zegt Hiëronymus: (Noot: Catal. Script. Eccles) Markus, de discipel en vertolker van Petrus, door de broederen naar Rome gezonden zijnde, schreef een beknopt Evangelie; en Tertullianus zegt: (Noot:Adv. Marcion, lib. 4, cap. 5) Markus, de tolk van Petrus, heeft in geschrifte overgeleverd hetgeen Petrus had gepredikt. Maar gelijk Dr. Whitby terecht opmerkt: Wat behoeven wij de toevlucht te nemen tot het gezag van Petrus ter ondersteuning van dit Evangelie, of met Hiëronymus te zeggen, dat Petrus het goedkeurde en het met zijn gezag aanbeval om in de gemeenten te worden gelezen, wanneer wij, hoewel het waar is, dat Markus geen apostel was, toch alle reden hebben om te geloven, dat hij, zowel als Lukas, tot de zeventig discipelen heeft behoord, die met de apostelen omgegaan hebben al den tijd, Handelingen 1:21, dezelfde opdracht hadden ontvangen als de apostelen, Lukas 10:19, en hoogst waarschijnlijk te gelijk met hen den Heiligen Geest hebben ontvangen, Handelingen 1:15; 2:1-4; zodat het niets aan de geldigheid of waardij van dit Evangelie afdoet, dat Markus niet een der twaalven is geweest, zoals Mattheus en Johannes dit waren. Hiëronymus zegt, dat hij, na dit Evangelie geschreven te hebben, naar Egypte is gegaan, en de eerste is geweest om het Evangelie te prediken in Alexandrië, waar hij ene gemeente stichtte, voor welke hij een groot voorbeeld was van een heilig leven. Door zijne leer en zijn leven was hij zulk een sieraad van de gemeente, die hij had gesticht, dat zijn voorbeeld een invloed ten goede was voor al de volgelingen van Christus.

II. Betreffende zijn getuigenis. 1. Markus' Evangelie is kort, veel korter dan dat van Mattheus, daar de redevoeringen van Christus er niet zo uitvoerig in worden meegedeeld als in dat Evangelie, daar deze evangelist voornamelijk den nadruk legt op zijne wonderen. 2. Het is grotendeels ene herhaling van hetgeen wij reeds in Mattheus gehad hebben; vele merkwaardige bijzonderheden worden gevoegd bij de geschiedenissen, die dáár vermeld worden, maar niet vele nieuwe zaken. Als vele getuigen geroepen worden om hetzelfde feit te bewijzen, waarover geoordeeld moet worden, dan

wordt het niet vervelend, maar wel hoogst noodzakelijk gevonden, dat, ieder hunner het in zijn eigene woorden zal verhalen, telkens en nogmaals; opdat door de overeenstemming van het getuigenis de waarheid zal bestaan; daarom moeten wij dit boek der Schrift niet onnodig of nutteloos vinden, want het is geschreven, niet slechts om ons geloof te bevestigen, dat Jezus Christus de Zoon van God is; maar om ons de dingen voor den geest te roepen, die wij in het vorige Evangelie gelezen hebben, opdat wij ons te meer houden aan hetgeen van ons gehoord is, en wij ze niet uit ons geheugen laten glippen. Zelfs zij, die van een oprecht gemoed zijn, hebben het nodig opgewekt te worden om gedachtig te zijn aan de woorden, die van de heilige profeten te voren gesproken zijn, omdat de mens zo licht geneigd is ze te vergeten. Er is geen grond voor de overlevering, dat dit Evangelie het eerst in het Latijn geschreven is, hoewel het te Rome werd geschreven. Het was geschreven in het Grieks, evenals de brief van Paulus aan de Romeinen, daar het Grieks toenmaals meer als de algemene wereldtaal gold.

HOOFDSTUK 1

1 Het begin des Evangelies van Jezus Christus, den Zoon van God.
2 Gelijk geschreven is in de profeten: Ziet, Ik zend Mijn engel voor Uw aangezicht, die Uw weg voor U heen bereiden zal.
3 De stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg des Heeren, maakt Zijn paden recht.
4 Johannes was dopende in de woestijn, en predikende den doop der bekering tot vergeving der zonden.
5 En al het Joodse land ging tot hem uit, en die van Jeruzalem; en werden allen van hem gedoopt in de rivier de Jordaan, belijdende hun zonden.
6 En Johannes was gekleed met kemelshaar, en met een lederen gordel om zijn lenden, en at sprinkhanen en wilde honig.
7 En hij predikte, zeggende: Na mij komt, Die sterker is dan ik, Wien ik niet waardig ben, nederbukkende, den riem Zijner schoenen te ontbinden.
8 Ik heb ulieden wel gedoopt met water, maar Hij zal u dopen met den Heiligen Geest.
9 En het geschiedde in diezelfde dagen, dat Jezus kwam van Nazareth, gelegen in Galilea, en werd van Johannes gedoopt in de Jordaan.
10 En terstond, als Hij uit het water opklom, zag Hij de hemelen opengaan, en den Geest, gelijk een duif, op Hem nederdalen.
11 En er geschiedde een stem uit de hemelen: Gij zijt Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb!
12 En terstond dreef Hem de Geest uit in de woestijn.
13 En Hij was aldaar in de woestijn veertig dagen, verzocht van den satan; en was bij de wilde gedierten; en de engelen dienden Hem.
14 En nadat Johannes overgeleverd was, kwam Jezus in Galilea, predikende het Evangelie van het Koninkrijk Gods.
15 En zeggende: De tijd is vervuld, en het Koninkrijk Gods nabij gekomen; bekeert u, en gelooft, het Evangelie.
16 En wandelende bij de Galilese zee, zag Hij Simon en Andreas, zijn broeder, werpende het net in de zee want zij waren vissers;
17 En Jezus zeide tot hen: Volgt Mij na, en Ik zal maken, dat gij vissers der mensen zult worden.
18 En zij, terstond hun netten verlatende, zijn Hem gevolgd.
19 En van daar een weinig voortgegaan zijnde, zag Hij Jakobus, den zoon van Zebedeus, en Johannes, zijn broeder, en dezelven in het schip hun netten vermakende.
20 En terstond riep Hij hen; en zij, latende hun vader Zebedeus in het schip, met de huurlingen, zijn Hem nagevolgd.
21 En zij kwamen binnen Kapernaum; en terstond op den sabbatdag in de synagoge gegaan zijnde, leerde Hij.
22 En zij versloegen zich over Zijn leer; want Hij leerde hen, als machthebbende, en niet als de Schriftgeleerden.
23 En er was in hun synagoge een mens, met een onreinen geest, en hij riep uit,
24 Zeggende: Laat af, wat hebben wij met U te doen, Gij Jezus Nazarener, zijt Gij gekomen om ons te verderven? Ik ken U, wie Gij zijt, namelijk de Heilige Gods.
25 En Jezus bestrafte hem, zeggende: Zwijg stil, en ga uit van hem.
26 En de onreine geest, hem scheurende, en roepende met een grote stem, ging uit van hem.

27 En zij werden allen verbaasd, zodat zij onder elkander vraagden, zeggende: Wat is dit? Wat nieuwe leer is deze, dat Hij met macht ook den onreinen geesten gebiedt, en zij Hem gehoorzaam zijn!
28 En Zijn gerucht ging terstond uit, in het gehele omliggende land van Galilea.
29 En van stonde aan uit de synagoge gegaan zijnde, kwamen zij in het huis van Simon en Andreas, met Jakobus en Johannes.
30 En Simons vrouws moeder lag met de koorts; en terstond zeiden zij Hem van haar.
31 En Hij, tot haar gaande, vatte haar hand, en richtte ze op; en terstond verliet haar de koorts, en zij diende henlieden.
32 Als het nu avond geworden was, toen de zon onderging, brachten zij tot Hem allen, die kwalijk gesteld, en van den duivel bezeten waren.
33 En de gehele stad was bijeenvergaderd omtrent de deur.
34 En Hij genas er velen, die door verscheidene ziekten kwalijk gesteld waren; en wierp vele duivelen uit, en liet de duivelen niet toe te spreken, omdat zij Hem kenden.
35 En des morgens vroeg, als het nog diep in den nacht was, opgestaan zijnde, ging Hij uit, en ging henen in een woeste plaats, en bad aldaar.
36 En Simon, en die met hem waren, zijn Hem nagevolgd.
37 En zij Hem gevonden hebbende, zeiden tot Hem: Zij zoeken U allen.
38 En Hij zeide tot hen: Laat ons in de bijliggende vlekken gaan, opdat Ik ook daar predike; want daartoe ben Ik uitgegaan.
39 En Hij predikte in hun synagogen, door geheel Galilea, en wierp de duivelen uit.
40 En tot Hem kwam een melaatse, biddende Hem, en vallende voor Hem op de knieen, en tot Hem zeggende: Indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen.
41 En Jezus, met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde, strekte de hand uit, en raakte hem aan, en zeide tot hem: Ik wil, word gereinigd!
42 En als Hij dit gezegd had, ging de melaatsheid terstond van hem, en hij werd gereinigd.
43 En als Hij hem strengelijk verboden had, deed Hij hem terstond van Zich gaan;
44 En zeide tot hem: Zie, dat gij niemand iets zegt; maar ga heen en vertoon uzelven den priester, en offer voor uw reiniging, hetgeen Mozes geboden heeft, hun tot een getuigenis.
45 Maar hij uitgegaan zijnde, begon vele dingen te verkondigen, en dat woord te verbreiden, alzo dat Hij niet meer openbaar in de stad kon komen, maar was buiten in de woeste plaatsen; en zij kwamen tot Hem van alle kanten.

Markus' verhaal begint niet, zoals dat van Mattheus en Lukas met de geboorte van den Zaligmaker, maar met die van Johannes den Doper, en dan gaat het spoedig over tot Christus' openbare bediening. Zo hebben wij dan in dit hoofdstuk

I. Het ambt van Johannes de Doper, opgehelderd door de profetie, hem betreffende, vers 1-3, en door zijne geschiedenis, vers 4-8.

II. Den doop van Christus, en Zijne erkenning door den hemel, vers 9-11.

III. Zijne verzoeking, vers 12, 13.

IV Zijne prediking, vers 14, 15, 21. 22, 38, 39..

V. Zijne roeping van de discipelen, vers 15-20.

VI. Zijn gebed, vers 35.

VII. Zijn werken van wonderen.

1. Zijne bestraffing van een onreinen geest, vers 23-28.

2. Zijne genezing van Petrus' schoonmoeder, vers 29-31.

3. Zijne genezing van allen, die tot Hem kwamen, vers 32-34.

4. Zijne reiniging van een melaatse, vers 40-45.

Markus 1:1-8

Hier kunnen wij opmerken:

I. Wat het Nieuwe Testament is-het Goddelijk testament, waaraan wij meer dan aan alles wat bloot menselijk is gehecht moeten zijn, het Nieuwe Testament dat wij boven het Oude stellen. Het is het Evangelie van Jezus Christus, den Zoon van God, vers 1.

1. Het is Evangelie, het is Gods Woord, en is waarachtig en getrouw, Openbaring 19:9, 21:5, 22:6. Het is een goed woord, en alle aanneming waardig, en brengt ons een blijde boodschap.

2. Het is het Evangelie van Jezus Christus, den gezalfden Zaligmaker, den Messias, beloofd en verwacht. Het voorgaande Evangelie begon met de geslachtslijst van Jezus Christus-dat was slechts de inleiding, dit Evangelie komt onmiddellijk tot de zaak-het Evangelie van Christus. Het wordt het Zijne genoemd, niet slechts omdat Hij er de auteur van is, en het van Hem komt, maar omdat Hij er het onderwerp van is, en het ganselijk over Hem handelt.

3. Deze Jezus is de Zoon van God. Die waarheid is het fondament, waarop het Evangelie gebouwd is, en het is geschreven om dit aan te tonen en te bewijzen, want indien Jezus de Zoon van God niet is, dan is ons geloof ijdel.

II. In welke betrekking het Nieuwe Testament staat tot het Oude, en hoe het er mede samenhangt. Het Evangelie van Jezus Christus begint, en wij zullen bevinden, dat het ook zo voortgaat, juist zoals het geschreven is in de profeten, vers 2. Het zegt niets buiten hetgeen de profeten en Mozes gesproken hebben, dat geschieden zou. Handelingen 26:22, en zeer gepast en krachtig was ter overtuiging van de Joden, die geloofden dat de profeten van het Oude Testament door God waren gezonden, en hiervan blijk hadden moeten geven door de vervulling hunner profetieën ter bestemder tijd welkom te heten. Maar het is nuttig voor ons allen ter bevestiging van ons geloof, beide in het Oude en het Nieuwe Testament, want de nauwkeurige overeenkomst tussen die beiden toont, dat zij dezelfden Goddelijken oorsprong hebben. Er zijn hier aanhalingen uit twee profetieën-die van Jesaja, die de uitvoerigste, en die van Maleachi, die de laatste was-en tussen die twee ligt een tijdperk van meer dan drie honderd jaren-beiden hebben gesproken met gelijke strekking van het begin des Evangelies van Jezus Christus, in de bediening van Johannes.

1. Maleachi, in wie wij het vaarwel des Ouden Testaments hebben, heeft zeer helder en duidelijk gesproken betreffende Johannes de Doper, Hoofdstuk 3:1, die het welkom bracht van het Nieuwe Testament. Ziet, Ik zend Mijn engel voor Uw aangezicht. vers 2. Christus zelf heeft die woorden aangehaald en ze toegepast op Johannes, Mattheus 11:10, die Gods engel, of bode, was, gezonden, om voor Christus den weg te bereiden.

2. Jesaja, de meest evangelische van al de profeten, begint het evangelisch gedeelte zijner profetie hiermede, hetwelk heen wijst naar het begin des Evangelies van Christus, Jesaja 40:3, Ene stem des roependen in de woestijn, vers 3. Mattheus had dit opgemerkt en het toegepast op Johannes, Hoofdstuk 3:3. Maar uit deze twee, hier samengevoegd, kunnen wij opmerken:

a. Dat Christus in Zijn Evangelie onder ons komt, een schat medebrengende van genade en een scepter der heerschappij.

b. Dat het bederf der wereld zo groot is, dat er iets gedaan moet worden om plaats voor Hem te maken, en te verwijderen hetgeen Zijne komst niet slechts belemmert, maar tegenstaat.

c. Toen God Zijn Zoon in de wereld zond, droeg Hij er zorg voor, en als Hij Hem in ons hart zendt, draagt Hij er zorg voor-en dat wel op krachtdadige, afdoende wijze, om Zijn weg voor Hem te bereiden, want de bedoelingen Zijner genade zullen niet verijdeld worden, ook kunnen alleen diegenen de vertroostingen Zijner genade verwachten, die door overtuiging van zonde en verootmoediging vanwege de zonde er voor bereid zijn, en geneigd om ze te ontvangen.

d. Als de paden, die krom waren, recht gemaakt zijn-de vergissingen van het oordeel en de kromme wegen der genegenheden hersteld, -dan is de weg bereid voor de vertroostingen van Christus.

e. Het is in ene woestijn, want dat is de wereld, dat Christus' weg bereid wordt en de weg van hen, die Hem volgen, zoals die, waarlangs Israël naar Kanaän is gegaan.

f. De boden der overtuiging van zonde en der verschrikking, die komen om den weg voor Christus te bereiden, zijn Gods boden, die Hij zendt, en die als zodanig ontvangen moeten worden.

g. Zij, die in zulk een grote en huilende wildernis als de wereld is, gezonden worden, moeten luide roepen en niet inhouden, en hun stem verheffen als een bazuin.

III. Wat het begin des Nieuwen Testaments was. Het Evangelie begon met Johannes de Doper, want de wet en de profeten waren tot op Johannes de enige Goddelijke openbaring, maar van dien tijd af is het koninkrijk Gods verkondigd geworden, Lukas 16:16. Petrus begint van den doop van Johannes, Handelingen 1:22. Het Evangelie begon niet zo vroeg als de geboorte van Christus, want Hij nam tijd om toe te nemen in wijsheid en in grootte, en het begon niet zo laat als de aanvang van Zijn openbare prediking, maar een half jaar tevoren, toen Johannes dezelfde leer begon te verkondigen, die Christus later gepredikt heeft. Zijn doop was het aanbreken van den Evangeliedag, want:

1. In Johannes' levenswijze was het begin van den geest des Evangelies, want zij wees op grote zelfverloochening, doding van het vlees, een heilige minachting van de wereld en ongelijkvormigheid er aan, hetgeen in waarheid het begin des Evangelies van Christus in ene ziel genoemd kan worden, vers 6. Hij was gekleed met kameelhaar, niet met zachte klederen, hij was omgord, niet met een gouden, maar met een lederen gordel, en in minachting van fijne spijzen en lekkernijen, was zijn voedsel sprinkhanen en wilde honing. Hoe meer wij los zijn van het lichaam en een leven leiden, dat boven de aarde verheven is, hoe beter wij bereid zijn voor Jezus Christus.

2. In de prediking en in den doop van Johannes was het begin der Evangelieleerstellingen en inzettingen, en de eerste vruchten er van.

a. Hij predikte de vergeving van zonden, dat het grote Evangelievoorrecht is. Hij toonde den mensen hun behoeften er aan, dat zij zonder haar verloren zijn, en dat zij te verkrijgen is.

b. Hij predikte bekering, als daartoe leidende. Hij zei tot de mensen, dat er ene vernieuwing moest plaatshebben van hun hart, en ene reformatie van hun leven, dat zij moesten aflaten van de zonde, en zich moesten wenden tot God en dat alleen op die voorwaarden hun zonden vergeven zouden worden. Het was bekering en vergeving der zonden, dat den apostelen was opgedragen aan alle volken te prediken, Lukas 24:47,

c. Hij predikte Christus en wekte zijne hoorders op Zijne verschijning spoedig te verwachten, en grote dingen van Hem te verwachten. De prediking van Christus is zuiver Evangelie, en dat heeft Johannes de Doper gepredikt, vers 7, 8. Als een waar Evangeliedienaar predikte hij de grote voortreffelijkheid, de hoge meerderheid van Christus. Zo hoog, zo groot is Christus, dat Johannes, hoewel een der grootsten die uit vrouwen geboren zijn, zich onwaardig acht tot het verrichten der geringste diensten van Hem, zich zelfs niet waardig acht, om nederbukkende, den riem Zijner schoenen te ontbinden. Zo ijverig is hij om Hem eer te geven en anderen te bewegen dit ook te doen. De grote macht, waarmee Christus bekleed is, Hij komt na mij in tijd, maar Hij is sterker dan ik, sterker dan de machtigen der aarde, want Hij is machtig te dopen met den Heiligen Geest, Hij kan den Geest Gods geven, en door Hem den geest der mensen regeren. De grote belofte, die Christus geeft in Zijn Evangelie aan hen, die zich bekeerd hebben en aan wie de zonden vergeven zijn. Zij zullen gedoopt worden met den Heiligen Geest, zij zullen gereinigd worden door Zijne genade, en verkwikt worden door Zijne vertroostingen. Eindelijk: Allen, die zijne leer hebben aangenomen, heeft hij gedoopt met water, naar de wijze der Joden om proselieten aan te nemen, ten teken dat zij zich door bekering en levensverandering, de twee plichten die geëist werden, gereinigd hebben, en ten teken ook, dat God hen gereinigd heeft door vergeving en heiligmaking, de twee zegeningen, die beloofd waren. Nu werd die doop later verheven tot ene Evangelie inzetting, die door Johannes als inleiding daartoe gebruikt werd.

3. In den voorspoed op Johannes' prediking en in de discipelen, die hij door den doop heeft aangenomen, was reeds het begin der Evangeliekerk. Hij doopte in de woestijn, en weigerde in de steden te gaan, maar al het Joodse land ging tot hem uit, en die van Jeruzalem, inwoners van de stad en van het land, en zij werden allen van hem gedoopt. Zij gaven zich op als zijne discipelen, en stelden zich onder zijne tucht, ten teken waarvan zij hun zonden beleden. Hij liet hen toe als zijne discipelen, ten teken waarvan hij hen doopte. Hier waren de bestanddelen der Evangeliekerk, de dauw harer jeugd uit de baarmoeder des dageraads. Psalm 110:3.. Velen van dezen werden naderhand volgelingen van Christus en predikers van het Evangelie en zo is dit mostaardzaad tot een groten boom geworden.

Markus 1:9-13

Wij hebben hier een kort bericht van Christus' doop en verzoeking, die uitvoerig verhaald werden in Mattheus 3 en

4. l. Zijn doop, waarbij Hij voor het eerst in het openbaar optrad, nadat Hij lang onbekend en als verborgen in Nazareth had geleefd. O hoeveel verborgen waardigheid is er, die in deze wereld of als begraven is onder het stof der minachting, en dus niet bekend kan wezen, of gehuld is in den sluier der nederigheid, en niet bekend wil wezen! Vroeg of laat zal zij echter gekend worden, zoals ook Christus gekend werd.

1. Zie hoe ootmoedig Hij God erkende door te komen om van Johannes gedoopt te worden, aldus betaamde het Hem alle gerechtigheid te vervullen. Aldus is Hij gekomen in gelijkheid des zondigen vlezes, opdat Hij, hoewel volmaakt rein en onbevlekt, toch gewassen werd alsof Hij verontreinigd was, en heeft Hij om onzentwil zich zelven geheiligd, opdat ook wij geheiligd mogen zijn en met Hem gedoopt zijn, Johannes 17:19.

2. Zie, op hoe eervolle wijze God Hem erkende, toen Hij zich aan den doop van Johannes onderwierp. Zij, die God rechtvaardigen, gelijk diegenen gezegd worden te doen, die met den doop van Johannes gedoopt waren, zal Hij verheerlijken, Lukas 7:29, 30,

a. Hij zag de hemelen opengaan. Aldus werd Hij erkend te zijn de Heere van den hemel, en had Hij een blik op de heerlijkheid en de vreugde, die Hem voorgesteld en verzekerd was als het loon voor Zijne onderneming. Mattheus zegt: de hemelen werden Hem geopend. Markus zegt: Hij zag de hemelen opengaan. Voor velen zijn de hemelen geopend om hen te ontvangen, maar zij zien dit niet. Christus had niet slechts een heldere voorwetenschap van Zijn lijden, maar ook van Zijne heerlijkheid.

b. Hij zag den Geest gelijk ene duive op Hem nederdalen. Wij kunnen de hemelen voor ons geopend zien, als wij den Geest bespeuren nederdalende en in ons werkende. Gods goed werk in ons is het stelligste blijk van Zijn goeden wil jegens ons, en Zijne toebereidingen voor ons. Justin Martyr zegt, dat toen Christus gedoopt werd een vuur werd ontstoken in de Jordaan, en een oude overlevering spreekt van een groot licht, dat rondom de plaats scheen, want de Geest brengt licht en warmte teweeg.

c. Hij hoorde ene stem, die bestemd was om Hem aan te moedigen om met Zijne onderneming voort te varen, en daarom wordt zij hier uitgedrukt als gericht tot Hem: Gij zijt Mijn geliefde Zoon. God doet Hem weten: dat Hij Hem om den lagen staat, waartoe Hij zich thans had vernederd, niet minder liefhad. Hoewel Hij zich zelven ontledigd en vernietigd heeft, toch is Hij nog Mijn geliefde Zoon. En dat Hij Hem wegens de heerlijke en liefderijke onderneming, waartoe Hij zich had begeven, nog zoveel te meer liefhad. God heeft een welbehagen in Hem als Middelaar tussen Hem en den mens, en Zijn welbehagen in Hem is zo groot, dat Hij in Hem, ook een welbehagen heeft in ons.

II. Zijne verzoeking. De goede Geest, die op Hem nederdaalde, dreef Hem uit in de woestijn, vers 12. Paulus maakt er melding van als een bewijs, dat hij zijne leer van God had, en niet van den

mens-dat, zodra hij geroepen was, hij niet ging naar Jeruzalem, maar naar Arabië, Galaten 1:17. Afzondering van de wereld geeft een goede gelegenheid van vrijer gemeenschapsoefening met God, en daarom moet zij soms gekozen worden zelfs door hen, die tot den gewichtigsten en druksten arbeid geroepen worden. Markus tekent bij Zijn verblijf in de woestijn aan, dat Hij er bij de wilde gedierten was. Het was een voorbeeld van des Vaders zorg over Hem, dat Hij er voor bewaard bleef om door die wilde dieren verscheurd te worden, hetgeen Hem ene bemoediging te meer was voor het geloof, dat Zijn Vader voor Hem zal zorgen, ook wanneer Hem zal hongeren. Bijzondere voorbeelden van bescherming en bewaring zijn het teken en onderpand van voorziening in onze behoeften. Het was ook ene aanduiding voor Hem van de wreedheid der mensen van dat geslacht, onder hetwelk Hij moest leven-zij waren niet beter dan de wilde dieren in de woestijn, ja zeer veel erger. In die woestijn:

1. Hebben de boze geesten zich met hem bezig gehouden, Hij was verzocht van den Satan. Niet door inwerking naar binnen-de overste dezer wereld had in Hem niets, dat tot aanknopingspunt kon dienen-maar door aanzoeken van buiten af. Eenzaamheid verschaft den verleider dikwijls een voordeel, daarom zijn twee beter dan een. Christus zelf is verzocht geworden, niet slechts om ons te leren dat het gene zonde is verzocht te worden, maar om ons te tonen werwaarts wij ons hebben te wenden als wij verzocht worden, namelijk tot Hem, die geleden heeft, verzocht zijnde, en opdat Hij uit eigen ervaring medelijden kunne hebben met ons, als wij verzocht worden.

2. De goede geesten waren bezig met Hem, de engelen dienden Hem, voorzagen Hem van hetgeen Hij behoefde, en deden dienst bij Hem. De dienst der goede engelen is een grote vertroosting bij de gedachte aan de boze raadslagen der boze engelen tegen ons, maar nog veel weldadiger is het voor ons om den Geest in ons hart te hebben, en die Hem alzo hebben, zijn uit God geboren, en-voorzover zij dit zijn vat de boze hen niet, en nog veel minder zal hij over hen triomferen.

Markus 1:14-22

Hier is: l. Een bericht in het algemeen van Christus' prediking in Galilea. Johannes geeft een bericht van Zijne prediking in Judea, voor dien tijd, Hoofdstuk 2 en 3, dat door de andere evangelisten nagelaten is, daar dezen voornamelijk mededelen wat in Galilea is voorgevallen, omdat dit het minst bekend was in Jeruzalem. Merk op:

1. Wanneer Jezus begon te prediken in Galilea: nadat Johannes overgeleverd was. Toen Johannes zijn getuigenis had voleindigd, begon Jezus het Zijne. Als Christus' dienaren tot zwijgen worden gebracht, dan wordt hiermede Christus' Evangelie toch niet teniet gedaan. Als sommigen ter zijde worden gelegd, zullen anderen worden opgewekt, die wellicht krachtiger zijn dan zij, om hetzelfde werk voort te zetten.

2. Wat hij predikte, het Evangelie van het koninkrijk Gods. Christus is gekomen om het koninkrijk Gods onder de mensen op te richten, ten einde hen er aan te onderwerpen, en er de zaligheid in te doen verkrijgen, en Hij heeft het opgericht, door de prediking van het Evangelie, en het vergezeld te doen gaan van kracht. Merk op:

a. De grote waarheden, die Christus predikte: De tijd is vervuld, en het koninkrijk Gods is nabij gekomen. Dit verwijst naar het Oude Testament, waarin het koninkrijk van den Messias was beloofd, en de tijd bepaald van de inleiding er van. Zij waren niet zo bekend met deze profetieën, en zij hebben niet zo goed gelet op de tekenen der tijden om ze te kunnen begrijpen, en daarom heeft Christus er hun kennis van gegeven. De tijd, die tevoren vastgesteld was, is nu nabij gekomen. Er worden thans heerlijke ontdekkingen gedaan van Goddelijk licht, leven en liefde, een nieuwe bedeling, oneindig meer geestelijk en hemels dan die onder welke gij totnutoe geleefd hebt, vangt nu aan. God heeft Zijn bestemden tijd, als de tijd vervuld is, is het koninkrijk Gods nabij, want het gezicht zal nog tot een bestemden tijd zijn, daaraan zal Hij zich stipt houden, al vertoeft het ook langer dan onze tijd.

b. De grote plichten, die daaruit voortvloeien. Christus gaf hun de tijden te verstaan, opdat zij zouden weten wat Israël doen moet. Zij hebben dwaselijk verwacht, dat de Messias in uitwendige praal en macht zou verschijnen, niet slechts om de Joodse natie van het Romeinse juk te verlossen, maar haar ook heerschappij te doen hebben over al hare naburen. Daarom dachten zij, toen dit koninkrijk Gods nabij was, dat zij zich nu te bereiden hadden op krijgsoverwinning en verhoging, en grote dingen in deze wereld, maar Christus zegt hun, dat zij in het vooruitzicht van dit koninkrijk, dat nabij komt, zich moeten bekeren en het Evangelie geloven. Zij hadden de zedelijke wet overtreden, en konden door geen verbond van onschuld behouden worden, want beide Jood en heiden zijn onder de zonde besloten. Zij moeten dus gebruik maken van het voorrecht, dat het verbond der genade hun biedt, zij moeten zich onderwerpen aan ene wet der genezing of herstelling, dat is berouw, en bekering tot God en geloof in onzen Heere Jezus Christus. Zij hadden geen gebruik gemaakt van de voorgeschreven voorbehoedmiddelen, en moeten dus nu hun toevlucht nemen tot de voorgeschreven middelen tot herstel. Door berouw en bekering moeten wij onze zonden betreuren en nalaten, en door geloof moeten wij er de vergeving van ontvangen. Door berouw en bekering moeten wij ere geven aan onzen Schepper, dien wij hebben beledigd, door geloof moeten wij ere geven aan onzen Verlosser, die gekomen is om ons zalig te maken van onze zonden. Deze beiden moeten samengaan. Wij moeten niet denken, dat verbetering van ons leven ons zal

behouden, als wij daarbij niet tevens betrouwen op de gerechtigheid en genade van Christus, en evenmin moeten wij geloven, dat het vertrouwen op Christus ons zal behouden, als dit niet gepaard gaat met vernieuwing van ons hart en verbetering van ons leven. Christus heeft deze twee tezamen gevoegd en niemand mag ze van elkaar scheiden. Wederkerig zullen zij elkaar steunen en helpen. De bekering zal het geloof verlevendigen, en het geloof zal de bekering evangelisch doen zijn, en van beiden moet de oprechtheid blijken uit een naarstige, nauwgezette gehoorzaamheid aan al de geboden Gods. Aldus is de prediking van het Evangelie begonnen, en aldus gaat zij voort. Nog altijd luidt de roepstem: Bekeert u en gelooft, leeft een leven van bekering en een leven van geloof.

II. Christus verschijnende als leraar, hebben wij hier vervolgens Zijne roeping van de discipelen, vers 16-20. Merk op:

1. Christus wil volgelingen hebben. Als Hij ene school opricht, wil Hij leerlingen hebben, als Hij een standaard opricht, wil Hij krijgsknechten hebben, als Hij predikt, wil Hij hoorders hebben. Hij heeft krachtige, afdoende maatregelen getroffen, om zich die te verzekeren, want allen, die de Vader Hem gegeven heeft, zullen zonder mankeren tot Hem komen.

2. De werktuigen, die Christus verkoos te gebruiken om Zijn koninkrijk op te richten, waren het zwakke en dwaze der wereld, niet gekozen van uit het grote sanhedrin, of de scholen der rabbijnen, maar uit de arme vissers aan de kust, opdat de uitnemendheid der kracht zou blijken geheel en al Godes te zijn, en volstrekt niet uit hen.

3. Hoewel Christus gene hulp van mensen nodig heeft, behaagt het Hem toch gebruik van hen te maken bij de oprichting van Zijn koninkrijk, opdat Hij niet op afschrikkende, maar op gemeenzame wijze met ons zou handelen, en opdat Zijne heerlijken en Zijne heersers uit ons midden zullen zijn, Jeremia 38:21.

4. Christus geeft eer aan hen, die, hoewel gering naar de wereld, vaardig zijn in hun werk en elkaar liefhebben, en aldus zijn zij geweest, die Christus heeft geroepen. Hij vond hen bezig, bezig tezamen. Naarstigheid en eensgezindheid zijn goed en lieflijk, en dáár gebiedt de Heere Jezus den zegen, namelijk dezen zegen: "Volgt Mij".

5. Het werk van Evangeliedienaars is te vissen naar zielen, en ze te winnen voor Christus. In hun natuurlijken toestand zijn de kinderen der mensen verloren, zwalken zij onophoudelijk rond op den groten oceaan der wereld, worden medegevoerd met hare stromingen, en zo zijn zij onnut. Gelijk de leviathan spelen zij in de wateren, en zeer dikwijls zullen zij, gelijk de vissen der zee, elkaar verslinden. In hun prediken van het Evangelie werpen de leraren hun net in de wateren, Mattheus 13:47. Sommigen worden in het net besloten en naar den oever gebracht, maar verreweg het grotere aantal ontkomt. Vissers geven zich veel moeite, en stellen zich bloot aan grote gevaren, dat doen ook leraren, en zij hebben wijsheid nodig. Wordt het net ook menigmaal opgehaald, zonder dat er iets in gevangen is, toch moeten zij voortgaan met het werk.

6. Zij, die door Christus worden geroepen, moeten alles verlaten om Hem te volgen, en door Zijne genade neigt Hij hun hart om dit te doen. Niet, dat wij onmiddellijk uit de wereld moeten uitgaan, maar wij moeten los zijn van de wereld, alles opgeven en verlaten, dat onbestaanbaar is met onzen plicht jegens Christus en niet zonder schade voor onze ziel behouden kan worden. Markus bericht

ons, dat Jakobus en Johannes niet slechts hun vader verlieten (dat ook door Mattheus wordt meegedeeld) maar ook de huurlingen, de gehuurde knechten, die zij wellicht liefhadden als hun eigen broeders, daar zij hun medearbeiders en vriendelijke metgezellen waren. Niet slechts bloedverwanten, ook vrienden en metgezellen moeten wij verlaten om Christus te volgen. Wellicht geeft dit hun zorg te kennen voor hun vader, zij lieten hem niet zonder hulp, zij lieten de huurlingen bij hem. Hugo de Groot is van mening, dat dit vermeld wordt als een blijk, dat hun beroep winstgevend was, daar zij huurlingen in hun dienst konden houden om er hen behulpzaam in te zijn, en zij dus wel zeer gemist zouden worden, en toch hebben zij het verlaten.

III. Hier is een bijzonder bericht van Zijne prediking in Kapernaum, een der steden van Galilea, want hoewel Johannes de Doper verkoos in een woestijn te prediken, en daar wèl aan deed, en er veel goeds mede uitgericht heeft, volgt daar toch niet uit, dat Jezus dit ook moet doen, de neigingen en gelegenheden der leraren kunnen zeer verschillend zijn, terwijl ieder hunner dan toch in den weg des plichts en zeer nuttig is. Toen Christus binnen Kapernaum kwam, heeft Hij zich daar terstond tot Zijn werk begeven, en maakte Hij gebruik van de eerste gelegenheid om het Evangelie te prediken. Wie bedenkt hoe veel werk er te doen is, en hoe weinig tijd er is om het te doen, zal er wel zorg voor dragen geen tijd te verliezen. Christus heeft met grote nauwgezetheid den sabbat waargenomen, hoe- wel Hij zich daarbij niet door de overleveringen der ouden liet binden ten opzichte van al de nietige bijzonderheden omtrent de sabbatsrust, maar (hetgeen veel beter was) door zich toe te leggen op en overvloedig te zijn in het sabbatswerk, waartoe de sabbatsrust was ingegesteld. De sabbat moet geheiligd worden in de Godsdienstige bijeenkomsten, indien wij daar de gelegenheid toe hebben, Het is een heilige dag, en hij moet geëerd worden door een heilige samenroeping. Dit was de goede oude gewoonte, Handelingen 13:27, 15:21. Op den sabbatdag tois sabbasin - op de sabbatdagen, elke sabbatdag, even regelmatig als hij terugkeerde, ging Hij in de synagoge. ln de Godsdienstige vergaderingen op de sabbatdagen moet het Evangelie worden gepredikt, en moeten diegenen onderwezen worden, die gewillig zijn de waarheid te leren, gelijk zij is in Jezus. Christus was een prediker zoals er geen ander geweest is, Hij heeft niet gepredikt zoals de Schriftgeleerden, die de wet van Mozes verklaarden op de wijze zoals een schooljongen zijne les opzegt, maar er noch mede bekend waren, (Paulus zelf was, toen hij nog een Farizeeër was, er onbekend mede) noch er door aangedaan of gesticht werden. Het kwam niet uit het hart, en daarom kwam het ook niet met gezag. Maar Christus leerde ons als machthebbende, als die de bedoeling Gods kende, en gezonden was om haar bekend te maken. Er is in de leer van Christus veel dat verbazingwekkend is, hoe meer wij haar horen, hoe meer reden wij zullen zien om haar te bewonderen.

Markus 1:23-28

Zodra Christus begon te prediken, begon Hij ook wonderen te doen ter bevestiging van Zijne leer, en zij waren van zulk een aard, dat er het doel en de strekking van Zijne leer door aangeduid werden, namelijk Satan ten onder te brengen en zieke zielen te genezen. In deze verzen zien wij:

I. Christus, den duivel uitwerpende uit een bezetene in de synagoge te Kapernaum. Dit voorval wordt niet meegedeeld door Mattheus, maar wèl vinden wij het vermeld in Lukas 4:34.

Er was in hun synagoge een mens met een onreinen geest, en pneumati akathartoo -in een onreinen geest, want de geest had den mens in zijn bezit en leidde hem gevangen naar zijn wil. Zo wordt de gehele wereld gezegd te liggen in het boze, of in den boze, en tooi ponerooi. En sommigen hebben gedacht dat het juister is te zeggen: Het lichaam is in de ziel, omdat het er door geregeerd wordt, dan de ziel is in het lichaam. Hij was in den onreinen geest, zoals men zegt, dat iemand in koorts is, of in razernij, dat is: hij is er gans door overweldigd. De duivel wordt hier een onreine geest genoemd, omdat hij al de reinheid van zijn oorspronkelijke natuur heeft verloren, in lijnrechte tegenstelling handelt met den Heiligen Geest Gods, en omdat hij door zijne inblazingen den geest der mensen verontreinigt. Deze mens was in de synagoge, hij kwam er noch om onderwezen noch om genezen te worden, maar, gelijk sommigen denken, om zich tegen Christus te stellen en het volk te verhinderen om in Hem te geloven. Nu hebben wij hier:

1. De woede van den onreinen geest tegen Christus. Hij riep uit, als iemand die in doodsbenauwdheid is om de tegenwoordigheid van Christus, en bevreesd om uitgedreven te worden. Aldus geloven de duivelen en sidderen, zij hebben een afschuw van Christus, maar gene hoop op Hem, noch eerbied voor Hem. Er wordt ons meegedeeld wat hij zei, vers 24, hij onderhandelt niet met hem, spreekt van gene voorwaarden -zo ver was het er vandaan dat hij in verbond met Hem was-maar hij spreekt als iemand, die zijn vonnis kent. Hij noemt Hem Jezus, Nazarener. Voor zoveel blijkt was hij de eerste, die Hem zo noemde, en hij deed het voorbedachtelijk om het volk geringe gedachten van Hem in te blazen, omdat uit Nazareth niets goeds werd verwacht, om hen tegen Hem te bevooroordelen, door Hem voor te stellen als een bedrieger, daar iedereen wist dat de Messias van Bethlehem moest zijn. Toch wordt hem ene belijdenis ontwrongen, namelijk dat Hij is de Heilige Gods, zoals aan de dienstmaagd, die een waarzeggenden geest had, de bekentenis werd ontwrongen, dat de apostelen dienstknechten waren van God den Allerhoogste, Handelingen 16:16, 17. Zij, die van Christus slechts het begrip hebben, dat Hij de Heilige Gods is, maar toch geen geloof in Hem noch liefde voor Hem hebben, gaan niet verder dan de duivel. In werkelijkheid erkent hij dat Christus hem te machtig is, dat hij voor Zijne macht niet kan bestaan. Laat af, want als Gij ons bestraft, zijn wij verloren, Gij kunt ons verderven. Dat is de rampzaligheid van die boze geesten, die zij volharden in hun rebellie, en toch weten dat het einde er van hun verderf zal zijn. Hij begeert niets van doen te hebben met Jezus Christus, en vreest verdaan, verdorven door Hem te worden. Wat hebben wij met U te doen? Indien Gij van ons aflaat, ons met rust laat, dan zullen wij ook van U aflaten. Zie dan wiens taal zij spreken, die tot den Almachtige zeggen: Wijk van ons. Deze, een onreine geest zijnde, haatte en vreesde Christus, omdat hij Hem kende als den Heilige, want het bedenken des vlezes is vijandschap tegen God, inzonderheid tegen Zijne heiligheid.

2. De overwinning, door onzen Heere Jezus Christus behaald over den onreinen geest.

Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels zou verbreken. Dit doet Hij ook hier blijken, en door vleierij noch bedreiging laat Hij er zich van terughouden dezen krijg voort te zetten. Het is tevergeefs dat Satan bidt en smeekt: Laat van ons af, zijne macht moet gebroken worden, en die arme mens moet geholpen en verlicht worden, en daarom gebiedt Jezus. Gelijk Hij leerde, zo heeft Hij ook genezen, als machthebbende. Jezus bestrafte hem, Hij dreigde hem en legde hem het zwijgen op, Zwijg stil, phimoothêti wees gemuilband. Christus heeft een muilband voor dien onreinen geest, als hij vleit evengoed als wanneer hij blaft. Zodanig ene erkenning van Hem veracht Christus, zo verre is Hij er vandaan van haar aan te nemen. Sommigen belijden Christus de Heilige Gods te zijn, ten einde onder den dekmantel dier belijdenis hun boosaardige plannen te volvoeren, maar hun belijdenis is in dubbelen zin een verfoeisel voor den Heere Jezus, daar zij in Zijn naam om vrijheid vraagt om te zondigen, en daarom zullen zij tot zwijgen en schande worden gebracht. Maar dit is niet alles, hij moet niet slechts zwijgen, maar ook uitgaan van den mens. Dit was het wat hij vreesde, weerhouden te worden van nog verder kwaad te doen. Doch de onreine geest wijkt, want daartoe was hij genoodzaakt, vers 26. Hij scheurde hem, veroorzaakte hem hevige stuiptrekkingen, zodat men gedacht zou hebben, dat hij hem in stukken gescheurd had. Christus wilde hij niet aanraken, maar in zijne woede tegen Hem heeft hij dien armen mens ten uiterste gekweld. Als Christus door Zijne genade arme zielen verlost uit de macht van Satan, dan gaat dit ook niet zonder heftige schuddingen en beroering in de ziel, want de vijand zal hen, die hij niet kan verderven, tenminste ontrusten. Hij riep met een grote stem, om de toeschouwers te verschrikken en zich ontzagwekkend voor te doen, alsof hij wilde doen denken dat, hoewel hij voor het ogenblik overwonnen was, hij toch de verloren macht hoopte te herkrijgen.

II. De indruk, dien dit wonder teweegbracht op het gemoed des volks, vers 27, 28.

1. Het verbaasde hen, die het zagen, Zij werden allen verbaasd. Het was blijkbaar voor iedereen, dat de man bezeten was-getuige zijn gescheurd worden, en de grote stem, waarmee de geest uitriep. Het was dus ook blijkbaar, dat hij door de macht van Christus was uitgeworpen. Dit was ene verrassing voor hen, en bracht hen er toe om bij zich zelven te overleggen en elkaar af te vragen: Wat nieuwe leer is deze? Want zij moet gewis van God zijn, daar zij aldus bevestigd wordt. Hij heeft voorzeker macht om ons te gebieden, die de macht heeft ook den onreinen geesten te gebieden, en zij kunnen Hem niet weerstaan, maar zijn genoodzaakt Hem te gehoorzamen. De Joodse duivelbezweerders gaven voor, dat zij door toverij of bezwering de boze geesten uitdreven, maar dit was gans wat anders, met macht gebiedt Hij hen. Voorzeker is het dus in ons belang Hem tot onzen vriend te hebben, die de helse geesten bedwingen kan.

2. Zijn roem werd nu verbreid onder allen.

Zijn gerucht ging terstond uit in het gehele omliggende land van Galilea, dat een derde deel uitmaakte van het land Kanaän. Het verhaal ging weldra van mond tot mond, en de mensen schreven het aan hun vrienden in het gehele land met de opmerking: Wat nieuwe leer is deze? Zodat men algemeen tot de gevolgtrekking kwam, dat Hij een leraar was van God gezonden, en in die hoedanigheid schitterde Hij met helderder glans, dan indien Hij in de uitwendige praal en pracht was verschenen, waarin de Joden den Messias verwachtten. Aldus bereidde Hij zich zelven den weg, nu Johannes, die Zijn voorloper of heraut was, in de gevangenis zat. En de roem van dit wonder verspreidde zich des te verder, daar de Farizeeën, die Zijn roem benijdden en zich beijverden hem te verduisteren,

hun lasterlijke bedenksels nog niet hadden uitgesproken, dat Hij de duivelen uitwierp door een verbond met den overste der duivelen.

Markus 1:29-39

In deze verzen hebben wij:

I. Een bijzonder bericht van een wonder, door Christus gewrocht, in de genezing van de moeder van Simons vrouw, die de koorts had Dit verhaal hadden wij reeds in Mattheus. Merk op:

1. Dat Christus, toen Hij datgene gedaan had, waardoor Zijn roem door het gehele land verbreid werd, nu niet stilzat. Neen, Hij bleef goed doen, want dat was Zijn streven, Zijn bedoelen, maar niet Zijn eigen eer.

2. Toen Hij uit de synagoge gegaan was, waar Hij met Goddelijk gezag had geleerd en met Goddelijke macht had genezen, heeft Hij toch gemeenzaam gesproken met de arme vissers, die Hem vergezelden, en achtte dit niet beneden zich. Laat dezelfde gezindheid, dezelfde nederigheid van geest in ons zijn, die in Hem geweest is.

3. Hij ging in het huis van Petrus, waarschijnlijk aldaar genodigd zijnde voor het onthaal, dat een arme visser Hem kon bieden, en Hij nam het aan. De apostelen hebben alles verlaten om Christus te volgen, in zover hetgeen zij hadden hen niet verhinderde om met Hem te zijn, maar toch niet op zulk ene wijze, dat zij hetgeen zij hadden niet voor Hem konden gebruiken.

4. Hij genas zijne schoonmoeder, die ziek was. Waar Christus komt, komt Hij om goed te doen, en daar zal Hij voorzeker het Hem geboden onthaal rijkelijk vergelden. Merk op, hoe volkomen de genezing was, toen de koorts haar verliet, heeft zij haar niet, als gewoonlijk, zwak gelaten, maar dezelfde hand, die haar had genezen, had haar ook versterkt, zodat zij instaat was hen te dienen. De genezing heeft plaats om geschikt te maken tot werken, opdat wij Christus mogen dienen, en om Zijnentwil ook Zijn volk.

II. Een algemeen bericht van vele genezingen, door Hem gewrocht- krankheden genezen, duivelen uitgeworpen. Het was op den avond van den sabbat, toen de zon onderging, of was ondergegaan. Velen hadden wellicht gewetensbezwaar om hun kranken tot Hem te brengen voordat de sabbat voorbij was, maar hun zwakheid hieromtrent was geen vooroordeel, dat hen belette zich tot Christus te wenden. Hoewel Hij bewees, dat het geoorloofd is op den sabbatdag te genezen, waren zij Hem, indien dit toch een struikelblok voor hen was, toch ook welkom op een anderen tijd. Merk nu op:

1. Hoe talrijk de patiënten waren. De gehele stad was bijeen vergaderd omtrent de deur, als bedelaars voor ene bedeling. Die ene genezing in de synagoge heeft die menigte tot Hem gebracht. Anderen, die voorspoed bij Christus gehad hebben, moeten ons aanvuren in ons zoeken en vragen naar Hem. Thans gaat de Zon der gerechtigheid op met genezing onder zijne vleugelen, en tot Hem zullen de volken vergaderd worden. Merk op hoe de mensen tot Christus toestroomden in een particulier huis, zowel als in de synagoge, waar Hij is, laat daar ook Zijne dienstknechten, Zijne kranken, zijn. En aan den avond van den sabbat, als de openbare Godsverering voorbij is, dan moeten wij onzen dienst voor Jezus Christus toch nog voortzetten. Hij genas, zoals Paulus predikte, in het openbaar en van huis tot huis.

2. Hoe machtig de geneesmeester was: Hij genas allen, die tot Hem gebracht werden, hoe velen dit ook waren. Ook was het niet slechts een bijzondere kwaal of ziekte, die Christus genas, maar allen, die door verscheidene ziekten kwalijk gesteld waren, werden door Hem genezen, want Zijn woord was een panpharmacon, een zalf voor elke wond. Inzonderheid het wonder, dat Hij in de synagoge verrichtte, herhaalde Hij des avonds in het huis, want Hij wierp vele duivelen uit, en liet de duivelen niet toe te spreken, want Hij liet hen weten wie Hij was, en dat bracht hen tot stilzwijgen. Of wel: Hij liet hen niet toe te zeggen dat zij Hem kenden-want zo kan die plaats ook gelezen worden- Hij wilde hun niet meer veroorloven te zeggen wat zij gezegd hadden, vers 24 :ik ken U, wie Gij zijt.

III. Zijn zich afzonderen tot gebed in de eenzaamheid, vers 35. Hij bad in de eenzaamheid om ons het voorbeeld te geven van gebed in het verborgen. Hoewel Hij, als God, werd aangebeden, heeft Hij als mens zelf gebeden. Hoewel Hij God verheerlijkte en goed deed in Zijn openbaren arbeid, vond Hij toch tijd om alleen te wezen met Zijn Vader, en zo betaamde het Hem alle gerechtigheid te vervullen. Merk nu op:

1. Den tijd, wanneer Christus bad.

a. Het was des morgens, op den morgen na den sabbatdag. Als een sabbatdag voorbij is, dan moeten wij niet denken, dat wij nu met bidden kunnen ophouden tot aan den volgenden sabbat, neen, hoewel wij niet naar de synagoge gaan, moeten wij toch tot den troon der genade gaan, elke dag van de week, en inzonderheid op den morgen na den sabbat, opdat de goede indrukken van dien dag ons zullen bijblijven. Deze morgen was de morgen van den eersten dag der week, dien Hij later geheiligd en merkwaardig heeft gemaakt door een andere soort van vroeg opstaan.

b. Het was vroeg, als het nog diep in den nacht was. Als anderen nog sliepen in hun bed, bad Hij, gelijk een ware zoon van David, die God zoekt in den dageraad, en zich des morgens tot Hem schikt, ja, en te middernacht opstaat om Hem te loven. Men heeft gezegd, dat de morgen een vriend is der muzen, dat is van de beoefening van letteren en kunst, maar hij is het niet minder van genade, dat is van de beoefening der Godsvrucht. Als onze geest fris en opgewekt is, dan is het de tijd voor gebed. God, die de eerste voor ons is, en de beste, moet ook het eerste en het beste van ons hebben.

2. De plaats waar Hij bad, Hij ging uit, en ging heen in een woeste plaats, ergens buiten de stad, op een eenzame, afgelegen plek. Hoewel Hij geen gevaar liep van afgeleid te worden, of blootstond aan verzoeking tot verwaandheid, heeft Hij toch de eenzaamheid opgezocht, om ons het voorbeeld te geven van den door Hem zelven gestelden regel: Als gij bidt, zo ga in uwe binnenkamer. Het verborgen gebed moet in het verborgen geschieden. Zij, die het drukst werkzaam zijn in het openbaar, en daar ook het best werkzaam zijn, moeten toch soms alleen zijn met God, moeten zich terugtrekken in de eenzaamheid, om er met God te spreken en gemeenschap met Hem te onderhouden.

IV. Zijn terugkeren tot Zijn openbaren arbeid. De discipelen dachten, dat zij vroeg op waren, maar zij bevonden, dat hun Meester voor hen opgestaan was, en toen onderzochten zij waar Hij was heengegaan. Zij zijn Hem nagevolgd naar Zijn eenzame plaats, en vonden Hem in het gebed, vers 36, 37. Zij zeiden Hem, dat er veel naar Hem gevraagd werd, en dat een grote menigte kranken Hem wachtte.

Zij zoeken U allen. Zij waren fier, dat hun Meester reeds zo hoog in aanzien stond bij het volk, en zij wensten, dat Hij te dezer plaatse nog meer in het openbaar zou verschijnen, omdat het hun eigen stad was, en wij zijn geneigd tot voorliefde voor de plaatsen, die wij kennen en waarin wij belangstellen.

Neen, zegt Christus, Kapernaum moet niet alleen het voorrecht hebben van de prediking en de wonderen van den Messias. Laat ons in de bijliggende vlekken gaan, de dorpen hier in den omtrek, opdat Ik ook daar predike en er wonderen doe, want daartoe ben Ik uitgegaan, niet om voortdurend in ene plaats verblijf te houden, maar om het land door te gaan goed doende. Zelfs de inwoners der dorpen in Israël zullen tezamen spreken van de gerechtigheden des Heeren, Richteren 5:11. Christus had het doel voor ogen, waartoe Hij was uitgegaan, en dat doel heeft Hij gestadig nagejaagd, daarvan zal Hij door den drang of de overreding Zijner vrienden niet worden afgeleid, want, vers 39.

Hij predikte in hun synagogen door geheel Galilea, en om Zijne leer te bevestigen en op te helderen, wierp Hij duivelen uit. Christus' leer is Satans verderf.

Markus 1:40-45

Hier hebben wij het verhaal van Christus' reiniging van een melaatse, dat wij tevoren gehad hebben in Mattheus 8:2-4. Het leert ons:

1. Hoe ons tot Christus te wenden. Kom zoals deze melaatse

a. Met groten ootmoed. De melaatse kwam biddende, en vallende voor Hem op de knieën, vers 40, hetzij Hem Goddelijke eer bewijzende, of wellicht een minderen graad van eerbied als aan een groot profeet. Hoe dit zij, het leert ons dat zij, die genade en barmhartigheid van Christus wensen te verkrijgen, Hem eer en heerlijkheid moeten toeschrijven, en Hem met ootmoed en eerbied moeten naderen.

b. Met een vast geloof in Zijne macht. Gij kunt mij reinigen. Hoewel het uitwendige voorkomen van Christus gering en onaanzienlijk was, toch had deze melaatse dit geloof in Zijne macht, waarin tevens zijn geloof lag opgesloten, dat Hij van God gezonden was. Hij gelooft dit niet slechts in het algemeen, Gij kunt alles, maar met bijzondere toepassing: Gij kunt mij reinigen. Wat wij geloven omtrent Christus' macht moeten wij toepassen op ons bijzonder geval, onzen bijzonderen nood. Gij kunt dit voor mij doen.

c. Met onderworpenheid aan den wil van Christus, Heere, indien Gij wilt. Niet alsof hij twijfelde aan Christus' bereidwilligheid in het algemeen om hen, die in nood zijn, te helpen, maar met de bescheidenheid, die een armen smekeling voegt, legt hij zijn eigen geval voor Hem bloot.

2. Wat wij van Christus moeten verwachten: dat ons zal geschieden naar ons geloof. Zijn verzoek is niet gekleed in den vorm van gebed, toch heeft Christus het ingewilligd. Een hartelijke belijdenis van geloof in Christus en onderworpenheid aan Zijn wil zijn de meest overmogende gebeden om genade van Hem, en zullen voorzeker verhoord worden.

a. Christus was met barmhartigheid innerlijk bewogen. Dit wordt hier, in Markus, er bijgevoegd om te tonen, dat Christus' macht door Zijn medelijden wordt aangewend tot hulp en verlichting van arme zielen, dat Zijne redenen voortvloeien uit Hem zelven, en wij in ons niets hebben, dat ons in Zijne gunst aanbeveelt, maar dat onze ellende ons het voorwerp maakt van Zijne barmhartigheid. En wat Hij voor ons doet, doet Hij met alle mogelijke tederheid.

b. Hij strekte de hand uit en raakte hem aan. Hij oefende Zijne macht uit, en richtte haar tot dit schepsel. Als Christus zielen geneest raakt Hij ze aan, 1 Samuel 10:26. Als de koning iemand aanraakt voor het koningszeer, dan zegt hij: Ik raak aan, God geneest , maar Christus raakt aan en geneest.

c. Hij zei tot hem: Ik wil, word gereinigd. Christus' macht werd uitgeoefend in en door een woord, om aan te duiden op wat wijze Hij gewoonlijk geestelijke genezingen zou werken. Hij zendt Zijn woord uit en heelt, Psalm 107:20, Johannes 15:3, 17:17. De arme melaatse zei: Indien Gij wilt, maar die twijfel is spoedig bij hem opgeheven.

Ik wil. Christus wil zeer geredelijk gunsten bewijzen aan hen, die zich aan Zijn wil onderwerpen. Hij was overtuigd van Christus' macht, Gij kunt mij reinigen, en Christus wil tonen, hoe grotelijks Zijne macht in werking wordt gebracht door het geloof Zijns volks, en daarom spreekt Hij het woord als machthebbende. Word gereinigd. En met dit woord ging kracht van Hem uit, en de genezing werd terstond tot stand gebracht. De melaatsheid ging terstond van hem, en er bleef geen spoor van overig, vers 42.

3. Wat wij te doen hebben, als wij barmhartigheid van Christus verkregen hebben. Met Zijne gunsten moeten wij ook Zijne bevelen ontvangen. Toen Christus hem had genezen, heeft Hij hem strengelijk verboden. Het is een veelbetekenend woord, dat hier gebruikt wordt, embrimêsamenos - verbiedende met bedreiging. Ik ben geneigd te denken, dat dit niet ziet op het bevel, dat Hij hem gaf tot geheimhouding, vers 44, want dat wordt afzonderlijk gegeven, maar dat dit een bevel was gelijk aan dat, het welk Hij den zieke had gegeven, dien Hij had genezen in Bethesda, Johannes 5:14, Zondig niet meer, opdat u niet wat ergers geschiede, want de melaatsheid was gewoonlijk ene straf over sommige bijzondere zondaren, zoals in het geval van Mirjam, Gehazi en Uzzia. Nu Christus hem genezen had, waarschuwt Hij hem, dreigt Hij hem met de rampzalige gevolgen er van, indien hij tot zijne zonde terugkeerde. Hij beval hem ook zich den priester te vertonen, opdat de priester door zijn eigen oordeel omtrent den melaatse een getuige voor Christus zou zijn, dat Hij de Messias is, Mattheus 11:5. Totdat hij dit gedaan had, mocht hij aan niemand iets zeggen. Dit is een voorbeeld van de nederigheid van Christus en van Zijne zelfverloochening, dat Hij niet Zijn eigen eer zocht, niet schreeuwde, of Zijne stem op de straat liet horen, Jesaja 42:2. En het is een voorbeeld voor ons, om onze eigen eer niet te zoeken. Hij moest het niet bekendmaken' omdat dit de menigte volks, die Christus volgde, zeer zou doen toenemen, en Hij vond die nu reeds te groot. Niet alsof Hij niet gaarne aan allen goed deed, aan zo velen, als er slechts kwamen, maar Hij wilde dit doen met zo min mogelijk gerucht en geraas, wilde gene ergernis geven aan de overheid, den openbaren vrede niet verstoren, niets doen dat naar vertoon of ophef zweemde, of de toejuiching des volks zou uitlokken. Wat er van te denken, dat de melaatse vele dingen begon te verkondigen en dat woord te verbreiden, weet ik niet. Het verbergen of bedekken van het goede karakter en de goede werken van Godvruchtigen betaamt hun beter dan aan hun vrienden, ook is het bevel der nederigheid van nederige mensen niet altijd bindend voor ons. De melaatse had zijne orders moeten opvolgen, toch was het ongetwijfeld met een goede bedoeling, dat hij zijne genezing bekend maakte, en het had ook geen ander slecht gevolg, dan dat het de schare, die Christus volgde, deed toenemen, en dat wel in zo grote mate, dat Hij niet meer openbaar in de stad kon komen, niet vanwege vervolging, dat gevaar bestond toen nog niet, maar omdat de volksmenigte zo groot was, dat de straten haar niet konden bevatten, hetgeen Hem noodzaakte uit te gaan buiten in de woeste plaatsen, naar een berg, Hoofdstuk 3:13, naar den oever der zee, Hoofdstuk 4:1. Dit toont aan hoe nuttig het voor ons was, dat Christus zou weggaan en den Trooster tot ons zou zenden, want Zijn lichamelijke tegenwoordigheid kon slechts in ene plaats, op een tijd zijn, en zij, die van alle kanten tot Hem kwamen, konden niet in Zijne nabijheid komen. Maar door Zijn geestelijke tegenwoordigheid is Hij met Zijn volk, waar zij zich ook bevinden, en naar alle kanten komt Hij nu tot hen.

HOOFDSTUK 2

1 En na sommige dagen is Hij wederom binnen Kapernaum gekomen; en het werd gehoord, dat Hij in huis was.
2 En terstond vergaderden daar velen, alzo dat ook zelfs de plaatsen omtrent de deur hen niet meer konden bevatten; en Hij sprak het woord tot hen.
3 En er kwamen sommigen tot Hem, brengende een geraakte, die van vier gedragen werd.
4 En niet kunnende tot Hem genaken, overmits de schare, ontdekten zij het dak, waar Hij was; en dat opgebroken hebbende, lieten zij het beddeken neder, daar de geraakte op lag.
5 En Jezus, hun geloof ziende, zeide tot den geraakte: Zoon, uw zonden zijn u vergeven.
6 En sommigen van de Schriftgeleerden zaten aldaar, en overdachten in hun harten:
7 Wat spreekt Deze aldus gods lasteringen? Wie kan de zonden vergeven, dan alleen God?
8 En Jezus, terstond in Zijn geest bekennende, dat zij alzo in zichzelven overdachten, zeide tot hen: Wat overdenkt gij deze dingen in uw harten?
9 Wat is lichter, te zeggen tot den geraakte: De zonden zijn u vergeven, of te zeggen: Sta op, en neem uw beddeken op, en wandel?
10 Doch opdat gij moogt weten, dat de Zoon des mensen macht heeft, om de zonden op de aarde te vergeven zeide Hij tot den geraakte:
11 Ik zeg u: Sta op, en neem uw beddeken op, en ga heen naar uw huis.
12 En terstond stond hij op, en het beddeken opgenomen hebbende, ging hij uit in aller tegenwoordigheid; zodat zij zich allen ontzetten en verheerlijkten God, zeggende: Wij hebben nooit zulks gezien!
13 En Hij ging wederom uit naar de zee; en de gehele schare kwam tot Hem, en Hij leerde hen.
14 En voorbijgaande zag Hij Levi, den zoon van Alfeus zitten in het tolhuis, en zeide tot hem: Volg Mij. En hij opstaande, volgde Hem.
15 En het geschiedde, als Hij aanzat in deszelfs huis, dat ook vele tollenaren en zondaren aanzaten met Jezus en Zijn discipelen; want zij waren velen, en waren Hem gevolgd.
16 En de Schriftgeleerden en de Farizeen, ziende Hem eten met de tollenaren en zondaren, zeiden tot Zijn discipelen: Wat is het, dat Hij met de tollenaren en zondaren eet en drinkt?
17 En Jezus, dat horende, zeide tot hen: Die gezond zijn, hebben den medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn. Ik ben niet gekomen, om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering.
18 En de discipelen van Johannes en der Farizeen vastten; en zij kwamen en zeiden tot Hem: Waarom vasten de discipelen van Johannes en der Farizeen, en Uw discipelen vasten niet?
19 En Jezus zeide tot hen: Kunnen ook de bruiloftskinderen vasten, terwijl de Bruidegom bij hen is? Zo langen tijd zij den Bruidegom bij zich hebben, kunnen zij niet vasten.
20 Maar de dagen zullen komen, wanneer de Bruidegom van hen zal weggenomen zijn, en alsdan zullen zij vasten in dezelve dagen.
21 En niemand naait een lap ongevold laken op een oud kleed; anders scheurt deszelfs nieuwe aangenaaide lap iets af van het oude kleed, en er wordt een ergere scheur.
22 En niemand doet nieuwen wijn in oude lederzakken; anders doet de nieuwe wijn de leder zakken bersten en de wijn wordt uitgestort, en de leder zakken verderven; maar nieuwen wijn moet men in nieuwe leder zakken doen.
23 En het geschiedde, dat Hij op een sabbatdag door het gezaaide ging, en Zijn discipelen begonnen, al gaande, aren te plukken.
24 En de Farizeen zeiden tot Hem: Zie, waarom doen zij op den sabbatdag, wat niet geoorloofd is?

25 En Hij zeide tot hen: Hebt gij nooit gelezen, wat David gedaan heeft, als hij nood had, en hem hongerde, en dengenen, die met hem waren?
26 Hoe hij ingegaan is in het huis Gods, ten tijde van Abjathar, den hogepriester, en de toonbroden gegeten heeft, die niemand zijn geoorloofd te eten, dan den priesteren, en ook gegeven heeft dengenen, die met hem waren?
27 En Hij zeide tot hen: De sabbat is gemaakt om den mens, niet de mens om den sabbat.
28 Zo is dan de Zoon des mensen een Heere ook van den sabbat.

In dit hoofdstuk hebben wij

I. Christus genezing van een geraakte, vers 1-12.

II. Zijne roeping van Mattheus uit het tolhuis, en Zijn eten bij die gelegenheid met tollenaren en zondaren, en hoe Hij deze Zijne handelwijze rechtvaardigt, vers 13-17.

III. Zijne rechtvaardiging van Zijne discipelen, dat zij niet zo dikwijls vastten als die der Farizeeën, vers 18-22.

IV. Zijne rechtvaardiging van hen, ten opzichte van hun plukken van korenaren op den sabbatdag, vers 23-28. Hetgeen wij alles reeds gehad hebben in Mattheus 9 en 12..

Markus 2:1-12

Nadat Christus nu gedurende enigen tijd buiten op het land gepredikt had, keerde Hij terug naar Kapernaum, waar nu, om zo te zeggen, zijn hoofdkwartier gevestigd was, en Hij verschijnt er in de hoop, dat de grote volksmenigte nu wat afgenomen zou zijn, en er minder over Hem gesproken zou worden. Merk nu op:

I. Den groten toeloop tot Hem. Hoewel Hij in huis was, hetzij in het huis van Petrus of in Zijn eigen gehuurde woning, toch kwamen de lieden tot Hem, zodra het gehoord werd dat Hij in de stad was. Zij wachtten niet totdat Hij in de synagoge zou komen, zij konden er zeker van zijn, dat Hij daar op den sabbatdag zou verschijnen, maar terstond vergaderden daar velen tot Hem. Waar de koning is, daar is het hof, waar de Silo is, daar worden de volken tot Hem vergaderd. Als wij gebruik willen maken van de gelegenheden om een zegen te verkrijgen voor onze ziel, dan moeten wij geen tijd laten verloren gaan. De een nodigde den ander uit (Kom, laat ons gaan om Jezus te zien), zodat Zijn huis de bezoekers niet kon bevatten. Ook zelfs de plaatsen omtrent de deur konden hen niet meer bevatten, zo talrijk waren zij. Een heerlijk gezicht, om de mensen aldus te zien komen gevlogen als ene wolk naar het huis van Christus, hoewel dit slechts armoedig was, en als duiven tot hare vensters!

II. Het goede onthaal, dat Christus hun gaf, met het beste dat er in Zijn huis was, en beter dan enig huis bevatten kon: Hij sprak het woord tot hen. Velen van hen kwamen wellicht alleen om ene genezing te verkrijgen, en vele anderen uit blote nieuwsgierigheid, om Hem eens te zien, maar toen Hij hen allen bij elkaar had, predikte Hij voor hen. Hoewel de deur der synagoge op geschikte tijden voor Hem open was, vond Hij het volstrekt niet te onpas om op een weekdag in een huis te prediken, hoewel sommigen zowel tijd als plaats ongeschikt en ongepast zouden vinden. Welgelukzalig zijt gijlieden, die aan alle wateren zaait, Jesaja 32:20.

III. Het brengen tot Hem van den geraakte om door Hem genezen te worden. De patiënt was een geraakte, maar het schijnt, niet als de persoon, van wie gesproken wordt in Mattheus 8:6, die zware pijnen leed, maar geheel onmachtig om zich te bewegen, zodat hij door vier personen op ene baar gedragen werd. Het was zijne ellende, dat hij aldus gedragen moest worden, en toont den rampzaligen toestand van het menselijk leven, het was hun barmhartigheid, dat zij hem droegen, en toont het mededogen, dat men met recht verwachten kan, dat de mensen hun medeschepselen in zodanige beproeving zullen betonen, want wie weet, hoe spoedig eenzelfde ramp ons kan treffen. Deze welwillende bloedverwanten of naburen dachten dat, zo zij dien armen mens slechts eenmaal naar Christus heen konden dragen, zij hem daarna wel nooit meer zouden behoeven te dragen, en daarom hebben zij zich veel moeite gegeven om hem tot Christus te brengen, en toen zij dit op geen andere wijze konden doen, hebben zij het dak opengebroken, waar Hij was, vers 4. Ik zie niet, dat het nodig is hier uit af te leiden, dat Christus in ene opperzaal predikte, hoewel de Joden, die statige huizen bezaten, daar wel hun bidvertrek hadden, want waartoe zou de menigte dan voor de deur gestaan hebben? Ik vermoed veeleer dat het huis, waarin Hij zich bevond, zo klein was en zo gering (in overeenstemming met Zijn tegenwoordigen staat), dat er gene opperzaal in was, maar dat de kamer gelijkvloers open was naar het dak. Deze smekelingen ten behoeve van den armen verlamde, het besluit nemende om niet teleurgesteld heen te gaan, hebben hun vriend, toen zij niet tot de deur konden doordringen, op de ene of andere wijze op het dak gekregen, hebben er toen enige stenen van weggebroken, en hem op zijn bed met touwen neergelaten in het huis, waar Christus predikte.

Hieruit sprak hun geloof en hun ijver in hun verzoek tot Christus. Hieruit bleek dat zij ernstig en vast besloten waren, en niet weg wilden gaan, en Christus niet wilden laten gaan zonder een zegen van Hem te ontvangen, Genesis 32:26. IV, Het vriendelijke woord van Christus tot dezen armen zieke. Hij zag hun geloof, wellicht niet zozeer het geloof van den zieke, want zijne kwaal hinderde hem in de oefening des geloofs, maar dat van hen, die hem brachten. Den dienstknecht van den overste over honderd genezende, merkte Christus het aan als een voorbeeld van zijn geloof, dat hij hem niet tot Christus bracht, maar geloofde dat Hij hem ook op een afstand kon genezen. Hier prees Hij hun geloof, wijl zij hun vriend in weerwil van zo grote moeilijkheden tot Hem brachten. Waar geloof en krachtig geloof kan zich op verschillende wijze uiten, soms de tegenwerpingen overwinnende van het verstand, soms van de zintuigen, maar op wat wijze het zich ook openbaart, het zal door Jezus Christus worden aangenomen en goedgekeurd. Christus zei: Zoon! uwe zonden zijn u vergeven. Die wijze van den zieke aan te spreken is zeer teder, -Zoon, een vaderlijke zorg voor en belangstelling in hem te kennen gevende. Christus erkent ware gelovigen als Zijne zonen, Zijne kinderen, een zoon, en toch ziek door verlamming. Hierin gedraagt zich God jegens u als zonen. De hartsterking is uitnemend: Uwe zonden zijn u vergeven. Zonde is de oorzaak van al onze smarten en krankheden. Het woord van Christus moest zijne gedachten afleiden van de ziekte, die het gevolg was, en bepalen bij de zonde, die de oorzaak was, opdat hij hieromtrent ernstiger bezorgd zou zijn, en hierover vergeving zou zoeken te verkrijgen. God neemt genadiglijk den angel, het kwaadaardige uit onze ziekte weg, als Hij de zonde vergeeft. Herstel uit ziekte is een ware genade als er de weg door wordt bereid voor de vergeving der zonde, Jesaja 38:17, Psalm 103:3.. Het middel om de uitwerking weg te nemen is, de oorzaak weg te nemen. Vergeving van zonde tast den wortel aan van alle krankheden, en zal ze of genezen, of er de hoedanigheid van veranderen.

V. De vitterij der schriftgeleerden op hetgeen Christus zei, en het duidelijk aantonen van het onredelijke in hun vittende aanmerking. Zij waren uitleggers van de wet, en hun leer was waar - namelijk dat het Godslastering is, als een schepsel zich aanmatigt de zonden te vergeven, dat dit het kroonrecht Gods is, Jesaja 43:25. Maar gelijk het gewoonlijk gaat met zulke leraren, hun toepassing van die leer was vals en was het gevolg van hun onwetendheid en van hun vijandschap tegen Christus. Het is waar. Niemand kan de zonden vergeven dan God alleen, maar het is vals, dat Christus het dus niet kan, daar Hij overvloedige bewijzen Zijner Goddelijke macht had gegeven. Maar Christus bekende terstond in Zijn geest, dat zij alzo in zich zelven overdachten. Dit bewijst dat Hij God is, en bevestigde dus hetgeen bewezen moest worden, namelijk dat Hij macht had de zonden te vergeven, want Hij doorgrondde het hart en wist wat er in den mens is, Openbaring 2:23. De koninklijke eigenschappen Gods zijn onafscheidelijk, Hij, die de gedachten kon kennen, kon ook de zonden vergeven. Dit verheerlijkt Christus' genade in het vergeven van zonde, dat Hij de gedachten der mensen kende, en daarom meer wist dan een ander weten kon van de zondigheid hunner zonde en de bijzonderheden er van, en toch bereid is ze te vergeven. Nu bewijst Hij Zijne macht om de zonde te vergeven, door Zijne macht te tonen om den geraakte te genezen, vers 9-11. Hij zou niet voorgewend hebben het ene te doen, indien Hij niet ook het andere kon doen. Opdat gij moogt weten, dat de Zoon des mensen, de Messias, macht heeft om de zonden op de aarde te vergeven, dat Ik dus die macht heb, (zei Hij tot den geraakte) Ik zeg u: Sta op, en neem uw beddeken op. Nu was dit:

1. Een gepast argument op zichzelf. Hij zou de ziekte, die het uitwerksel was, niet hebben kunnen genezen, indien Hij de zonde niet had kunnen wegnemen, die er de oorzaak van was. Daarenboven was Zijne genezing van krankheden een beeld van Zijne vergeving van zonde, want zonde is de

ziekte der ziel, als zij vergeving heeft erlangd, is zij genezen. Hij, die door een woord het teken kon tot stand brengen, kon ongetwijfeld ook de zaak tot stand brengen, die er door werd voorgesteld.

2. Het was gepast voor hen. Deze vleselijk-gezinde schriftgeleerden zouden meer getroffen worden door zulk een gepaste uitwerking der vergeving als de genezing der ziekte was, en er eerder door overtuigd worden, dan door andere, meer geestelijke, gevolgen. Daarom was het juist en gepast om die vraag tot hen te richten, of het lichter is te zeggen: De zonden zijn u vergeven, of te zeggen: Sta op en wandel? Het wegnemen der straf als zodanig was de kwijtschelding der zonde. Hij, die zo ver kan gaan in de genezing, kon haar ook ongetwijfeld voltooien, Jesaja 33:24.

VI. De genezing van den zieke, en de indruk er door teweeggebracht op het volk, vers 12. Hij stond niet alleen op van zijn bed, volmaakt wel, maar, om te tonen dat de krachten hem volkomen teruggegeven waren, nam hij zijn bed op, omdat dit in den weg lag, en ging uit in aller tegenwoordigheid, zodat zij zich allen ontzetten -en wèl mochten zij dat-en verheerlijkten God, zeggende, Wij hebben nooit zulks gezien, nooit tevoren zijn in onzen tijd zulke wonderen geschied. Christus' werken zijn zonder voorbeeld. Als wij zien wat Hij doet in de genezing der zielen, dan moeten wij erkennen dat wij zulks nooit gezien hebben.

Markus 2:13-17

Hier is:

I. Christus predikende bij de zee, vers 13, waar Hij heenging om plaats of ruimte te hebben, omdat Hij bij die tweede proefneming bevond, dat geen huis of gene straat groot genoeg was om de hoorders te kunnen bevatten, maar aan het strand konden zo velen komen als maar wilden. Hieruit kan men opmaken, dat onze Heere Jezus een sterke stem had, luid kon spreken en ook gesproken heeft, want de opperste Wijsheid roept overluid daarbuiten, zij roept in het voorste van het gewoel. Waar Hij ook gaat, zij het ook naar den oever der zee, de schare komt tot Hem. Overal waar de leer van Christus getrouwelijk wordt gepredikt, al is het ook in afgelegen hoeken van stad of land, of in de woestijn, wij moeten haar volgen.

II. Zijne roeping van Levi, dezelfde als Mattheus, die plaatshad in het tolhuis te Kapernaum, waarnaar hij ook een tollenaar genoemd wordt. Zijne plaats was aan de zijde van het water, en daarheen ging Christus om hem te ontmoeten en hem krachtdadiglijk te roepen. Deze Levi wordt hier gezegd de zoon te zijn van Alfeus, of Kleopas, den man van die Maria, die na verwant was aan de maagd Maria. Indien dit zo was, dan was hij een eigen broeder van Jakobus den kleinere, en van Judas, en van Simon Kananites, zodat dan vier broeders apostelen zijn geweest. Mattheus was waarschijnlijk een losbandig, verkwistend jongmens geweest, want anders zou hij, een Jood nooit een tollenaar zijn geworden. Maar Christus riep hem om Hem te volgen. Paulus, hoewel een Farizeeër, is een der voornaamste zondaren geweest, en toch werd hij geroepen om een apostel te zijn. Door Christus is er bij God vergeving voor de grootste zonden en genade om de grootste zondaren heilig te maken. Mattheus, die een tollenaar geweest is, is een evangelist geworden, de eerste, die de pen op het papier zette en het leven van Christus het uitvoerigst heeft beschreven. Grote zonde en ergerlijkheid voor de bekering zijn geen hinderpalen voor grote gaven van verstand en gaven der genade na de bekering, ja God kan er zelfs te meer door verheerlijkt worden. Christus is hem door Zijne roeping voorgekomen. Voor genezingen van het lichaam werd Hij gewoonlijk gezocht, maar in deze geestelijke genezingen werd Hij gevonden van hen, die Hem niet zochten. Want dat is het grote kwaad en gevaar van de ziekte der zonde, dat zij, die er door aangetast zijn, niet begeren gezond gemaakt te worden.

III. Zijn gemeenzaam omgaan met tollenaren, vers 15. En wordt ons hier gezegd:

1. Dat Hij aanzat in Levi's huis, die Hem en Zijne discipelen genodigd had tot den afscheidsmaaltijd, dien hij voor zijne vrienden had aangericht, toen hij alles verliet om Christus te volgen. Het was een maaltijd, zoals Elisa er een bereid had, 1 Koningen 19:21, om te tonen niet alleen met hoeveel blijmoedigheid in zich zelven, maar ook met hoeveel dankbaarheid aan God hij, tengevolge van Christus' roeping, alles heeft verlaten. Zeer gepast maakte hij den dag van zijn ondertrouw met Christus tot een feestdag. Het was ook om te getuigen van zijn eerbied voor Christus en het dankbaar gevoel, dat hem bezielde, wijl Hij hem uit het tolhuis had weggerukt als een brandhout uit het vuur.

2. Dat vele tollenaren en zondaren met Christus in Levi's huis aanzaten, (want er waren velen, die tot dat tolhuis behoorden) en Hem waren gevolgd. Zij waren Levi gevolgd, denken sommigen, in de onderstelling, dat hij, evenals Zacheus, een overste der tollenaren en rijk was, en dat dus de mindere

beambten hem volgden om hetgeen zij zouden verkrijgen. Ik geloof veeleer, dat zij Jezus zijn gevolgd vanwege het gerucht, dat zij van Hem gehoord hadden. Zij hebben niet om des gewetens wil alles verlaten om Hem te volgen, maar uit nieuwsgierigheid zijn zij tot Levi's maaltijd gekomen om Hem te zien. Wat hen daar nu ook gebracht moge hebben, zij zaten aan met Jezus en Zijne discipelen. De tollenaren worden hier en elders gelijkgesteld met zondaren, de ergsten der zondaren.

a. Omdat zij gewoonlijk dit ook waren, zo algemeen was het bederf bij de waarneming van dat ambt, -verdrukking, afpersing, omkoperij en valse beschuldiging-Lukas 3:13, 14. Een tollenaar, die trouw en rechtschapen was in zijne handelingen, was zo zeldzaam, zelfs te Rome, dat een zekere Sabinus, die in dat ambt een eerlijken naam ophield, na zijn dood geëerd werd met dit grafschrift: Kaloos teloonêsanti, Hier ligt een eerlijke tollenaar.

b. Omdat de Joden een bijzonderen afkeer hadden van hen en van hun ambt, als ene belediging van de vrijheid van hun volk en een teken hunner slavernij, en daarom gaven zij hun allerlei slechte benamingen, en vonden zij het aanstotelijk om in hun gezelschap te worden aangetroffen. Met de zodanige heeft het onzen gezegenden Heere behaagd om te gaan, toen Hij in gelijkheid des zondigen vlezes is verschenen.

IV. Hoe de schriftgeleerden en Farizeeën hieraan geërgerd werden, vers 16. Zij wilden niet komen om Hem te horen prediken, waardoor zij overtuigd en gesticht hadden kunnen worden, maar zij wilden wel komen om Hem te zien aanzitten met tollenaren en zondaren, waardoor zij getergd en vertoornd werden. Zij poogden aan de discipelen een afkeer in te boezemen van hun Meester, als iemand, die niet zo heilig en streng van leven was als met Zijne hoedanigheid van leraar strookte, en daarom vragen zij hun: Wat is het, dat Hij met de tollenaren en zondaren eet en drinkt? Het is niets nieuws, dat hetgeen wèl gedaan en goed bedoeld is verkeerd wordt voorgesteld en tot versmaadheid van de wijste en beste der mensen wordt verkeerd.

V. Hoe Christus zich deswege rechtvaardigde, vers 17. Hoewel de Farizeeën geërgerd waren, volhardde Hij in hetgeen Hij deed, en onttrok zich niet, zoals Petrus later gedaan heeft, Galaten 2:12. Diegenen geven al te veel om hun goeden naam, die, om hem tegenover sommige kieskeurige mensen op te houden, een goed werk nalaten. Christus wilde dit niet doen. Zij dachten dat de tollenaren gehaat moesten worden. Neen, zegt Christus, zij moeten beklaagd worden, zij zijn ziek, en hebben een medicijnmeester van node, zij zijn zondaars en behoeven een Zaligmaker. Zij dachten, dat Christus' hoedanigheid als leraar Hem van hen afgezonderd moest houden, Neen, zegt Christus, Mijne zending, Mijne opdracht voert Mij tot hen: Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering. Indien de wereld rechtvaardig ware geweest, dan zou Mijne komst niet nodig zijn geweest, hetzij om bekering te prediken, of vergeving van zonde teweeg te brengen. Het is tot een zondige wereld, dat Ik ben gezonden, en daarom heb Ik het meest te doen met hen, die de grootste zondaars zijn. Of aldus: Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, de trotse Farizeeën, die wanen rechtvaardig te zijn, en vragen: Waarin zullen wij wederkeren? Maleachi 3 : 7, Waarvan zullen wij ons bekeren? Maar arme tollenaren, die zich zondaars bekennen, en blijde zijn dat zij geroepen worden om zich te bekeren, en hiertoe worden aangemoedigd. Het is goed om te gaan met hen, voor wie men hoop kan koesteren, en er is meer verwachting van een zot dan van iemand, die wijs in zijne ogen is, Spreuken 26:12.

Markus 2:18-28

Christus werd er toe gebracht om zich zelven te rechtvaardigen omtrent Zijn omgang met tollenaren en zondaren, nu wordt Hij er toe gebracht om Zijne discipelen te rechtvaardigen, en in hetgeen zij doen naar Zijn wil zal Hij hen rechtvaardigen, ondersteunen en verdedigen.

I. Hij rechtvaardigt hen in hun niet-vasten, dat hun door de Farizeeën werd verweten. Waarom vasten de Farizeeën en de discipelen van Johannes? Zij plachten te vasten, de Farizeeën vastten tweemaal per week, Lukas 18:12, en waarschijnlijk hebben de discipelen van Johannes dit ook gedaan, en het schijnt wel, dat deze zelfde dag, toen Christus en Zijne discipelen aan het feestmaal deelnamen in het huis van Levi, hun vastendag was, want het woord is nêsteuousi -zij vasten, of: zij zijn vastende, waardoor de ergernis nog verzwaard wordt. Zo zijn strikte en strenge belijders geneigd om hun eigen doen tot maatstaf te stellen voor anderen, en allen te bedillen en te veroordelen, die niet gans en al naar den door hen gestelden maatstaf handelen. Zij maken de hatelijke opmerking dat, zo Christus al ging onder de zondaren om hun goed te doen, zoals Hij had gezegd, de discipelen echter gingen om aan hun lusten toe te geven, want zij wisten niet wat het was te vasten of zich zelven te verloochenen. Kwaadwilligheid denkt altijd het ergste. Christus wijst op twee dingen ter verontschuldiging van het niet vasten der discipelen.

1. Dat het thans een tijd van vrede en vreugde voor hen was, en dat vasten dus nu voor hen niet zo gepast was als het later voor hen zijn zou, vers 19, 20. Alle dingen hebben hun bestemden tijd. Zij, die zich in den huwelijken staat begeven, moeten zich bereiden op zorg en verdrukking in het vlees, en toch, gedurende het bruiloftsfeest zijn zij vrolijk en denken zij, dat dit voegzaam voor hen is. Het was dwaas en ongerijmd van Simsons huisvrouw, dat zij voor hem weende op de dagen in dewelke zij deze bruiloft hadden. Richteren 14:17 1). Christus en Zijne discipelen hadden nog pas kortelings het huwelijksverbond met elkaar gesloten, de bruidegom was nog bij hen, het huwelijksfeest was nog in vollen gang, (inzonderheid voor Mattheus) als de bruidegom van hen weggenomen zal zijn, dan is het voor hen de gepaste tijd om als weduwe in eenzaamheid neer te zitten en te vasten.

2. Dat het voor hen nog de eerste, de begindagen waren, waarin zij nog niet zo geschikt waren voor strenge beoefening van den Godsdienst als zij later zijn zullen. De Farizeeën hadden zich lang gewend aan zodanige strengheid, en Johannes de Doper zelf kwam noch etende, noch drinkende. Zijne discipelen hebben zich van het begin af aan een harde en strenge levenswijze gewend, en zo viel het strenge en herhaalde vasten hun gemakkelijker, maar zo was het niet met Christus' discipelen, hun Meester kwam, etende en drinkende, en had hen nog niet opgeleid tot de zware en moeilijke beoefening van den Godsdienst, want daar was het voor hen nu nog de tijd niet voor. Om hun reeds bij het begin dit menigvuldige vasten op te leggen, zou hen ontmoedigen, en hen wellicht weerhouden van Christus te volgen, dat zou even kwade gevolgen hebben, als wanneer men nieuwen wijn in oude lederzakken doet, of wanneer men een nieuwen lap laken op een oud, versleten kleed naait, vers 21, 22. God weet wat maaksel wij zijn. Hij weet hoe teer en zwak jonge Christenen zijn, en ook wij moeten daarop letten. Ook moeten wij niet meer verwachten dan het werk van den dag in zijn dag, en dien dag naar de kracht, die er in gegeven is, want het is niet in onze macht om kracht te geven in overeenstemming met den dag. Velen krijgen een afkeer van ene soort van voedsel, dat op zichzelf goed is, omdat zij er in hun jeugd. mede overladen werden, en zo hebben velen een vooroordeel tegen den Godsdienst, omdat hun lasten opgelegd worden, die zij nog niet kunnen dragen, en men hen reeds bij den aanvang heeft doen dienen met spijsoffer. Zwakke

Christenen moeten toezien, dat zij zich geen te zware lasten opleggen, en zij moeten het juk van Christus niet anders maken dan het is, namelijk zacht en licht.

II. Hij rechtvaardigt hen wegens het plukken van aren op den sabbat, hetgeen een discipel van de Farizeeën voorzeker niet zou hebben durven doen, want het was in strijd met een uitdrukkelijk gebod van de inzettingen der ouden. Hiervoor, evenals voor het andere feit, maken zij aanmerking op de tucht van Christus' school, alsof die minder streng was dan de hun, zo gewoon is het voor hen, die de kracht der Godzaligheid verloochenen, om zeer ijverig te zijn voor de gedaante er van, en dan grote afkeuring te hebben voor hen, die zich om hun gedaante of vorm niet bekommeren. Merk op:

1. Welk een schraal ontbijt Christus' discipelen hadden op dien sabbatmorgen, toen zij zich naar de synagoge begaven, vers 23, zij plukten aren, en dat was het beste wat zij hadden. Zij waren zo ingenomen door geestelijke spijze, dat zij er het noodwendige voedsel voor het lichaam om vergaten, het woord van Christus verving hun dat, en hun ijver daarvoor verteerde hen. Het was voor de Joden een Godsdienstig gebruik, om op sabbatdagen smakelijke spijzen te hebben, maar de discipelen waren met alles tevreden.

2. Hoe hun dit zelfs door de Farizeeën ten kwade werd geduid wegens hun waan dat het niet geoorloofd was op den sabbatdag aren te plukken, daar dit evenzeer een werk was als oogsten, vers 24. Waarom doen zij op den sabbatdag, wat niet geoorloofd is? Als de discipelen van Christus iets doen, dat niet geoorloofd is, dan wordt dit aan Christus toegerekend, en Hem verweten, en dan wordt Zijn naam smaadheid aangedaan. Het is opmerkelijk, dat de Farizeeën, als zij dachten dat Christus iets verkeerds deed, dit dan aan de discipelen zeiden, vers 16, en nu zij menen dat de discipelen iets verkeerds doen, spreken zij er van tot Christus, als ware twistmakers, die deden wat zij konden om tweedracht te zaaien tussen Christus en Zijne discipelen. en dus een breuk in het gezin teweeg te brengen.

3. Hoe Christus hen verdedigde in hetgeen zij gedaan hadden.

a. Door een voorbeeld. Zij hadden er een goed precedent voor in David's eten van de toonbroden, toen hem hongerde en er geen ander brood te krijgen was, vers 25, 26. Hebt gij nooit gelezen? Velen van onze vergissingen zouden hersteld worden, en onze onrechtvaardige oordeelvellingen over anderen worden teruggenomen, indien wij slechts wilden gedenken aan hetgeen wij gelezen hebben in de Schrift. Een beroep daarop is zeer overtuigend. Gij hebt gelezen dat David, de man naar Gods hart, toen hem hongerde, gene zwarigheid heeft gemaakt om van de toonbroden te eten, die het, naar de wet, niemand geoorloofd is te eten, dan den priesters en hun gezin. Het waarnemen van Godsdienstplechtigheden moet wijken voor zedelijke verplichtingen, en in geval van nood zijn dingen geoorloofd, die anders niet geoorloofd zijn. Dit heeft David gedaan. zegt Hij, in de dagen van Abjathar, den hogepriester, of even voor de dagen van Abjathar, die Abimelech, zijn vader, terstond is opgevolgd in de hogepriesterlijke waardigheid, en waarschijnlijk, toen zijns vaders vertegenwoordiger en helper was in de bediening. Hij was het, die aan den algemenen moord van de priesters was ontkomen, en aan David den efod bracht.

b. Door redenering. Laat hen, om verzoend te wezen met dit aren plukken der discipelen, denken voor wie de sabbat gemaakt was, vers 27, hij is gemaakt om den mens, niet de mens om den

sabbat. Dit hebben wij niet in Mattheus gehad. De sabbat is een heilige en Goddelijke instelling, maar wij moeten haar ontvangen en aannemen als een voorrecht en weldaad, niet als een last en een juk. Ten eerste. God heeft hem nooit als een last voor ons bedoeld, en daarom moeten wij hem ook niet tot een last voor ons maken. De mens is niet gemaakt om den sabbat, want hij was gemaakt een dag voordat de sabbat was ingesteld. De mens is gemaakt voor God, en tot Zijn eer en dienst, en hij moet veeleer sterven dan Hem verloochenen, maar hij is niet gemaakt voor den sabbat, zodat hij door de wet er van gebonden zou zijn om niet te mogen doen wat voor het onderhoud des levens noodzakelijk is. Ten tweede. God heeft hem bedoeld als een weldaad voor ons, en aldus moeten wij hem dan ook beschouwen en gebruiken. Hij maakte hem voor den mens.

1. Hij heeft bij die instelling acht gegeven op ons lichaam, opdat het zou kunnen rusten en niet oververmoeid zou worden door het aanhoudende werk en bedrijf dezer wereld, Deuteronomium 5:14, opdat uw dienstknecht en uwe dienstmaagd ruste gelijk gij. Nu heeft Hij, die den sabbat bestemd en bedoeld heeft voor de rust van ons lichaam, zeker nooit bedoeld, dat hij ons, in een geval van noodzakelijkheid, zou weerhouden om te verkrijgen wat tot onderhoud des lichaams nodig is. Het moet zo opgevat worden, dat het niet in tegenspraak is met zich zelven-tot stichting en niet tot verderf.

2. En nog veel meer heeft Hij acht geslagen op onze ziel. De sabbat is alleen daarom tot een dag der ruste gemaakt, om hem een dag van heiligen arbeid te doen zijn, een dag van gemeenschapsoefening met God, een dag van lof en dankzegging. En het rusten van wereldsen arbeid is daarom noodzakelijk, wijl wij ons dan met ijver hebben toe te leggen op dat werk, er den gansen tijd in kunnen doorbrengen, in het openbaar en in de binnenkamer. Maar dan is ons tijd gegund voor hetgeen nodig is, om ons lichaam geschikt te doen zijn voor de aanbidding Gods van onze ziel, en het instaat te stellen daar gelijken tred mede te houden in dat werk. Zie hier.

a. Welk een goeden Meester wij dienen, daar al Zijne inzettingen strekken tot ons welzijn, en, indien wij zo wijs zijn van ze waar te nemen, dan zijn wij wijs voor ons zelven, niet Hij, maar wij, winnen door ons dienen.

b. Wat wij moeten beogen in ons sabbatswerk-het welvaren onzer ziel. Indien de sabbat gemaakt is om den mens, dan moeten wij ons aan den avond er van afvragen: Welk goed heeft deze sabbat van heden mij u gedaan?

c. Hoe wij er voor moeten zorgen, om deze oefeningen van den Godsdienst noch voor ons zelven, noch voor anderen tot een last te maken, die God verordineerd heeft om een zegen te zijn, dat wij aan het gebod niets toedoen door onredelijke strengheid, noch ons toegeven aan het bederf, dat zich tegen het gebod stelt, want daardoor maken wij die vrome oefeningen tot een verdriet en een last, in plaats dat zij ons een vreugde en genot zijn.

d. Door wie de sabbat gemaakt was, vers 28, De Zoon des mensen is een Heere ook van den sabbat, en daarom wil Hij de barmhartige bedoeling der instelling niet verijdeld zien door uwe bedenksels. De sabbatdagen zijn dagen van den Zoon des mensen. Hij is de Heere van den dag, en ter Zijner eer moet hij worden waargenomen. Door Hem heeft God de werelden gemaakt, en zo was het door Hem dat de sabbat voor het eerst werd ingesteld. Door Hem heeft God de wet gegeven op den berg Sinaï, en zo was het vierde gebod dan Zijne wet, en de kleine wijziging, die

later er in gebracht zou worden, door hem een dag te verschuiven naar den eersten dag der week, was ter gedachtenis aan Zijne opstanding, en daarom moet de Christelijke sabbat de dag des Heeren genoemd worden, Openbaring 1:10, de dag van den Heere Christus, en de Zoon des mensen. Christus, moet als Middelaar altijd beschouwd worden als Heere van den sabbat. Uitvoerig dringt Hij hierop aan ter Zijner eigen rechtvaardiging, als Hij zelf beschuldigd wordt van den sabbat te hebben geschonden, Johannes 5:16.

HOOFDSTUK 3

1 En Hij ging wederom in de synagoge; en aldaar was een mens, hebbende een verdorde hand.
2 En zij namen Hem waar, of Hij op den sabbat hem genezen zou, opdat zij Hem beschuldigen mochten.
3 En Hij zeide tot den mens, die de verdorde hand had: Sta op in het midden.
4 En Hij zeide tot hen: Is het geoorloofd op sabbatdagen goed te doen, of kwaad te doen, een mens te behouden, of te doden? En zij zwegen stil.
5 En als Hij hen met toorn rondom aangezien had, meteen bedroefd zijnde over de verharding van hun hart, zeide Hij tot den mens: Strek uw hand uit. En hij strekte ze uit; en zijn hand werd hersteld, gezond gelijk de andere.
6 En de Farizeen, uitgegaan zijnde, hebben terstond met de Herodeanen te zamen raad gehouden tegen Hem, hoe zij Hem doden zouden.
7 En Jezus vertrok met Zijn discipelen naar de zee; en Hem volgde een grote menigte van Galilea, en van Judea,
8 en van Jeruzalem, en van Idumea, en van over de Jordaan; en die van omtrent Tyrus en Sidon, een grote menigte, gehoord hebbende, hoe grote dingen Hij deed, kwamen tot Hem.
9 En Hij zeide tot Zijn discipelen, dat een scheepje steeds omtrent Hem blijven zou, om der schare wil, opdat zij Hem niet zouden verdringen.
10 Want Hij had er velen genezen, alzo dat Hem al degenen, die enige kwalen hadden, overvielen, opdat zij Hem mochten aanraken.
11 En de onreine geesten, als zij Hem zagen, vielen voor Hem neder en riepen, zeggende: Gij zijt de Zone Gods!
12 En Hij gebood hun scherpelijk dat zij Hem niet zouden openbaar maken.
13 En Hij klom op den berg, en riep tot Zich, die Hij wilde; en zij kwamen tot Hem.
14 En Hij stelde er twaalf, opdat zij met Hem zouden zijn, en opdat Hij dezelve zou uitzenden om te prediken;
15 En om macht te hebben, de ziekten te genezen, en de duivelen uit te werpen.
16 En Simon gaf Hij den toe naam Petrus;
17 En Jakobus, den zoon van Zebedeus, en Johannes, den broeder van Jakobus; en gaf hun toe namen, Boanerges, hetwelk is, zonen des donders;
18 En Andreas, en Filippus, en Bartholomeus, en Mattheus, en Thomas, en Jakobus, den zoon van Alfeus, en Thaddeus, en Simon Kananites,
19 En Judas Iskariot, die Hem ook verraden heeft.
20 En zij kwamen in huis; en daar vergaderde wederom een schare, alzo dat zij ook zelfs niet konden brood eten.
21 En als degenen, die Hem bestonden, dit hoorden, gingen zij uit, om Hem vast te houden; want zij zeiden: Hij is buiten Zijn zinnen.
22 En de Schriftgeleerden, die van Jeruzalem afgekomen waren, zeiden: Hij heeft Beelzebul, en door den overste der duivelen werpt Hij de duivelen uit.
23 En hen tot Zich geroepen hebbende, zeide Hij tot hen in gelijkenissen: Hoe kan de satan den satan uitwerpen?
24 En indien een koninkrijk tegen zichzelf verdeeld is, zo kan dat koninkrijk niet bestaan.
25 En indien een huis tegen zichzelf verdeeld is, zo kan dat huis niet bestaan.
26 En indien de satan tegen zichzelven opstaat, en verdeeld is, zo kan hij niet bestaan, maar heeft een einde.

27 Er kan niemand in het huis eens sterken ingaan en zijn vaten ontroven, indien hij niet eerst den sterke bindt; en alsdan zal hij zijn huis beroven.
28 Voorwaar, Ik zeg u, dat al de zonden den kinderen der mensen zullen vergeven worden, en allerlei lasteringen, waarmede zij zullen gelasterd hebben;
29 Maar zo wie zal gelasterd hebben tegen den Heiligen Geest, die heeft geen vergeving in der eeuwigheid, maar hij is schuldig des eeuwigen oordeels.
30 Want zij zeiden: Hij heeft een onreinen geest.
31 Zo kwamen dan Zijn broeders en Zijn moeder; en buiten staande, zonden zij tot Hem, en riepen Hem.
32 En de schare zat rondom Hem; en zij zeiden tot Hem: Zie, Uw moeder en Uw broeders daar buiten zoeken U.
33 En Hij antwoordde hun, zeggende: Wie is Mijn moeder, of Mijn broeders?
34 En rondom overzien hebbende, die om Hem zaten, zeide Hij: Ziet, Mijn moeder en Mijn broeders.
35 Want zo wie den wil van God doet, die is Mijn broeder, en Mijn zuster, en moeder.

In dit hoofdstuk hebben wij

1. Christus' genezing van den mens, die een verdorde hand had, op den sabbat, en hoe Zijne vijanden deswege tegen Hem samenspanden, vers 1-6.

II. Den algemenen toeloop des volks tot Hem van alle kanten, om genezen te worden, en de hulp, die zij bij Hem vonden, vers 7-12.

III. Zijn aanstellen der twaalf apostelen, opdat zij met Hem zouden zijn en de predikers zouden zijn van Zijn Evangelie, vers 13-21.

IV. Zijn antwoord op de Godslasterlijke vitterijen van de schriftgeleerden, die Zijne macht om duivelen uit te werpen toeschreven aan een verdrag met den overste der duivelen, vers 22-30.

V. Zijne erkenning van de discipelen als Zijn naaste en dierbaarste betrekkingen, vers 31-35.

Markus 3:1-12

Hier gelijk tevoren zien wij den Heere Jezus bezig met Zijn werk, eerst in de synagoge, en daarna aan de zee, om ons te leren dat Zijne tegenwoordigheid noch tot de ene, noch tot de andere plaats beperkt moet worden, maar overal waar zij vergaderd zijn in Zijn naam, hetzij in de synagoge of elders, daar is Hij in het midden van hen. Aan alle plaats, waar Hij Zijns naams gedachtenis stichten zal, daar zal Hij Zijn volk ontmoeten en hen zegenen. Het is Zijn wil, dat de mensen bidden aan alle plaatsen. Wij hebben hier enig bericht van hetgeen Hij deed.

I. Toen Hij wederom in de synagoge ging, maakte Hij gebruik van de gelegenheid, die Hem daar geboden werd, om goed te doen, en er ongetwijfeld gepredikt hebbende, deed Hij een wonder ter bevestiging van Zijne prediking, of tenminste ter bevestiging van deze waarheid, dat het geoorloofd is op de sabbatdagen goed te doen. Wij hadden dit verhaal in Mattheus 12:9.

1. Het geval van dezen lijder was zeer droevig, hij had een verdorde hand, waardoor hij niet instaat was om voor zijn levensonderhoud te werken, en zij, die in zulk een toestand verkeren, zijn wel de geschiktste voorwerpen van barmhartigheid. Laat diegenen geholpen worden, die zich zelven niet kunnen helpen.

2. De toeschouwers waren uiterst onvriendelijk, zowel voor den zieke als voor den geneesmeester. In plaats van een goed woord te doen voor hun naaste, deden zij wat zij konden, om zijne genezing te beletten, want zij gaven te verstaan dat, zo Christus hem thans op den sabbatdag genas, zij Hem als sabbatschender zouden aanklagen. Het zou zeer onredelijk geweest zijn, indien zij een arts of heelmeester hadden tegengestaan om een armen lijder in zijne smart en ellende bij te staan met gewone middelen, maar nog veel onzinniger was het, om Hem tegen te staan, die genas zonder arbeid te verrichten, door het spreken van een woord.

3. Christus handelde eerlijk en rondborstig met de toeschouwers en Hij handelde het eerst met hen, ten einde zo mogelijk de ergernis te voorkomen.

a. Hij streefde er naar hun oordeel te verlichten. Hij gebood den man op te staan, vers 3, opdat zij door hem aan te zien met ontferming over hem zouden bewogen worden, en zich dus zouden schamen om zijne genezing ene misdaad te noemen. En dan doet Hij een beroep op hun geweten, hoewel de zaak vanzelf spreekt, behaagt het Hem toch nog om hun te vragen: Is het geoorloofd op de sabbatdagen goed te doen, gelijk Ik voornemens ben, of kwaad te doen, zoals gij van zins zijt? Een mens te behouden of te doden? Wat billijker of redelijker vraag zou men kunnen stellen? En toch, wijl zij zagen dat dit tegen hen gekeerd zou worden, zwegen zij stil. Diegenen zijn wel hardnekkig in hun ongeloof, die, als zij niets kunnen zeggen tegen de waarheid, toch niets willen zeggen voor de waarheid, en zo zij niet kunnen tegenstaan, toch ook niet willen buigen.

b. Toen zij rebelleerden tegen het licht, was Hij bedroefd over de verharding van hun hart, vers 5, als Hij hen met toorn rondom had aangezien, meteen bedroefd zijnde over de verharding van hun hart. De zonde, die Hij zag, was de verharding van hun hart, hun gevoelloosheid voor het blijkbare van Zijne wonderen, en hun onverzettelijk besluit om in hun ongeloof te volharden. Wij horen wat verkeerds er gezegd en zien wat verkeerds er gedaan wordt, maar Christus ziet den wortel van bitterheid in het hart, de blindheid en hardheid daarvan. Merk op:

a. hoe de zonde Hem tot toorn verwekte, Hij zag hen rondom aan, want zij waren zo talrijk en hadden zich zo geplaatst, dat zij Hem omringden, en Hij zag hen aan met toorn. Zijn toorn was waarschijnlijk zichtbaar in Zijn gelaat, Zijn toorn was, gelijk de toorn Gods, zonder de minste ontrusting voor Hem zelven, maar niet zonder grote terging van onze zijde. De zonde der zondaars mishaagt Jezus Christus ten hoogste, en de wijze om toornig te zijn en niet te zondigen is, om toornig te zijn zoals Christus het was, om niets anders dan om de zonde. Laat verharde zondaars sidderen bij de gedachte aan den toorn, waarmee Hij hen weldra van rondom zal aanzien, als de grote dag Zijns toorns gekomen is.

b. Hoe Hij medelijden had met de zondaars, Hij was bedroefd over de verharding van hun hart, zoals God veertig jaren lang verdriet heeft gehad van de verharding van het hart hunner vaderen in de woestijn. Het is voor onzen Heere Jezus een grote smart om zondaren te zien, die op hun eigen verderf uit zijn, en zich hardnekkig verzetten tegen alle middelen, die aangewend worden tot hun overtuiging en herstel, want Hij wil niet, dat iemand hunner zal omkomen. Dit is een goede reden, waarom de hardheid van ons eigen hart en van het hart van anderen ene smart voor ons moet zijn.

4. Christus was zeer vriendelijk voor den lijder, Hij gebood hem zijne hand uit te strekken, en toen werd zij terstond hersteld. Hiermede heeft Christus ons geleerd vastberaden voort te gaan op den weg des plichts, hoe heftig ook de tegenstand is, dien wij ontmoeten. Voor ons zelven moeten wij soms afzien van gemak en genoegen veeleer dan ergernis te geven aan hen, die er nodeloos aan geërgerd zouden zijn, maar wij moeten ons niet het genoegen ontzeggen om God te dienen en goed te doen, al zou dit dan onrechtvaardige ergernis bij anderen verwekken. Niemand kon met meer tederheid en zorg vermijden om ergernis te geven dan Christus, maar toch, veeleer dan dezen armen mens ongenezen weg te zenden, waagt Hij het de schriftgeleerden en Farizeeën, die Hem omringden, te ergeren. Hierin geeft Hij ons tevens een voorbeeld van de genezingen, die door Zijne genade aan onze zielen zijn gewrocht. In geestelijken zin zijn onze handen verdord, de vermogens onzer ziel zijn verzwakt door de zonde en onmachtig voor hetgeen goed is. De grote dag der genezing is de sabbat, en de plaats der genezing is de synagoge, de genezende kracht is de kracht van Christus. Het Evangeliegebod is gelijk dit, hetwelk hier vermeld wordt, en dat gebod is billijk en rechtvaardig. Hoewel onze handen verdord zijn, en wij ze uit ons zelven niet kunnen uitstrekken, moeten wij het toch beproeven, ze zo goed wij kunnen tot God in het gebed uitstrekken, Christus en het eeuwige leven aangrijpen, en ze gebruiken in goede werken. En als wij dan doen wat wij kunnen, dan gaat er kracht uit met het woord van Christus, en Hij brengt de genezing tot stand. Hoewel onze handen verdord zijn, is het toch, zo wij niet beproeven ze uit te strekken, onze schuld als wij niet worden genezen. Maar als wij het wèl doen en genezen worden, dan moet Christus en Zijne macht en genade er al de eer voor ontvangen.

5. De vijanden van Christus hebben zeer barbaars met Hem gehandeld. Zulk een werk van barmhartigheid had liefde in hen moeten wekken voor Hem, en zulk een wonder geloof in Hem. Maar in plaats hiervan hebben de Farizeeën, die zich voordeden als orakels in de kerk, en de Herodianen, die zich voordeden als de steunpilaren van den staat, hoewel onenig onder elkaar en gans verschillende belangen toegedaan, tezamen raad gehouden tegen Hem, hoe zij Hem zouden doden. Zij, die lijden omdat zij goed doen, lijden slechts zoals hun Meester geleden heeft.

II. Toen Hij zich terugtrok naar de zee, heeft Hij ook daar goed gedaan. Daar Zijne vijanden Hem zochten te doden, verliet Hij die plaats, om ons te leren hoe in tijden van beroering voor onze veiligheid te zorgen. Maar zie hier:

1. Hoe Hij ook in die afzondering gevolgd werd. Als sommigen zulk ene vijandschap jegens Hem koesterden, dat zij Hem uit hun landpale verdreven, zijn er anderen, die Hem zo waarderen, dat zij Hem volgden, waar Hij ook heenging, en de vijandschap, die hun leidslieden aan Christus betoonden, heeft hun eerbied voor Hem niet doen afnemen. Grote scharen volgden Hem uit alle delen des lands, uit het noorden kwamen zij van Galilea, uit het zuiden van Judea en Jeruzalem, uit het oosten kwamen zij van over de Jordaan, uit het westen van Tyrus en Sidon, vers 7, 8. Merk op:

a. Wat hen bewoog Hem te volgen, het was dat zij gehoord hadden hoe grote dingen Hij deed voor allen, die tot Hem kwamen. Sommigen wensten Hem te zien, die zulke grote dingen gedaan had, anderen hoopten, dat Hij zulke grote dingen voor hen zou doen. De gedachte aan de grote dingen, die Christus gedaan heeft, moet ons bewegen om tot Hem te komen.

b. Waarom zij Hem volgden, vers 10. Al degenen, die enige kwalen hadden, overvielen Hem, opdat zij. Hem mochten aanraken. Krankheden worden hier plagen, mastigas, tuchtigingen of kastijdingen genoemd, daartoe zijn zij ook bestemd, zij moeten ons doen lijden om onze zonden. opdat wij er smart over gevoelen, en er door gewaarschuwd worden om er niet weer in te vervallen. Zij, die onder die tuchtroeden waren, kwamen tot Jezus. Dat is de boodschap, die de ziekte ons brengt, zij moet ons opwekken om naar Christus te vragen, ons tot Hem te wenden als tot onzen geneesmeester. Zij overvielen Hem, ieder voor zich er naar strevende om het dichtst tot Hem te komen en het eerst geholpen te worden. Zij vielen voor Hem neer, als smekelingen om Zijne gunst, zij verlangden slechts verlof om Hem aan te raken, geloof hebbende dat zij genezen zullen worden, niet slechts door Zijne aanraking van hen, maar door hun aanraking van Hem, waarvan zij ongetwijfeld vele voorbeelden hadden gezien.

c. Welke voorziening Hij trof om voor hen gereed te zijn, vers 9 :Hij zei tot Zijne discipelen, die vissers waren en over vissersboten hadden te beschikken, dat een scheepje steeds omtrent Hem blijven zou, om Hem aan dezelfde kust van plaats tot plaats te brengen, zodat Hij, wanneer het nodige werk in de ene plaats gedaan was, gemakkelijk naar een andere plaats kon gaan, waar Zijne tegenwoordigheid vereist werd, zonder dat Hij door de menigte heen behoefde te dringen, die Hem uit nieuwsgierigheid was gevolgd. Verstandige mensen zullen zoveel mogelijk grote volksmenigten mijden.

2. Zeer veel goed heeft Hij tot stand gebracht, toen Hij zich aldus van de stad had teruggetrokken. Hij trok zich niet terug om ledig neer te zitten, ook heeft Hij hen niet weggezonden, die zich zo ruw aan Hem opdrongen in Zijne afzondering. Hij nam het vriendelijk op, en gaf hun hetgeen waarvoor zij kwamen, want nooit heeft Hij tot hen, die Hem naarstiglijk zochten, gezegd: Zoekt Mij tevergeefs.

a. Krankheden werden afdoend genezen, Hij had er velen genezen, verschillende soorten van lijders, aangetast door verschillende soorten van ziekten, hoe talrijk zij ook waren en hoe verschillend, Hij genas hen.

b. Duivelen werden voor goed ten onder gebracht, zij, die bezeten waren door onreine geesten, sidderden toen zij Hem zagen, en ook zij vielen voor Hem neer, niet om Zijne gunst af te smeken, maar om Zijn toorn af te bidden, en door hun eigen angsten werden zij gedwongen te erkennen, dat Hij de Zone Gods was, vers 11. Het is treurig, dat deze grote waarheid door iemand uit de kinderen der mensen ontkend zou worden, die er het voordeel en de weldaad van zou kunnen hebben, als de belijdenis er van zo menigmaal aan duivelen ontrukt is, die van de weldaad er van zijn buitengesloten.

c. Christus had gene toejuiching of lof voor zich zelven op het oog, toen Hij deze grote dingen deed, want Hij heeft hen, voor wie Hij ze gedaan heeft, scherpelijk geboden dat zij Hem niet zouden openbaar maken, vers 12, dat zij het bericht van Zijne genezingen niet ijverig zouden verspreiden, zoals wij doen door advertenties in de nieuwsbladen, maar dat zijne werken Hem zouden prijzen, en laat het gerucht er van zich verspreiden. Laat hen, die genezen zijn, niet ijveren om dit openbaar te maken, opdat dit hun hoogmoed niet zou strelen wijl zij zo hogelijk bevoorrecht zijn, maar laat de toeschouwers het bekend maken. Als wij doen wat prijzenswaardig is, en toch niet begeren om er door de mensen om geprezen te worden, dan is in ons het gevoelen, dat is de gezindheid, die ook in Christus Jezus was.

Markus 3:13-21

In deze verzen hebben wij:

I. Christus' verkiezing van de twaalf apostelen om Zijne volgelingen en voortdurende metgezellen te zijn en om, naar de gelegenheid zich voordeed, uitgezonden te w orden om het Evangelie te prediken. Merk op:

1. De inleiding tot deze roeping of bevordering tot discipelen. Hij klom op een berg, en wat Hij daar te doen had was te bidden. Leraren moeten met plechtig gebed afgezonderd worden, het gebed, dat de Heilige Geest over hen moge uitgestort worden. Hoewel Christus macht had om de gaven des Heiligen Geestes te schenken, geeft Hij ons toch het voorbeeld om er om te bidden.

2. Den regel, dien Hij volgde bij deze keuze, en die was Zijn eigen welbehagen. Hij riep tot zich die Hij wilde. Niet de zodanige, die wij het geschiktst geacht zouden hebben om geroepen te worden, de gestalte aanziende en de hoogte hunner statuur, maar de zodanige, die Hij geschikt achtte om geroepen te worden, en besloten had geschikt te maken voor den dienst, waartoe Hij hen riep, ja, gezegende Jezus, alzo is geweest het welbehagen voor U. Christus roept wie Hij wil, want Hij is vrijmachtig.

3. De krachtige uitwerking dier roeping. Hij riep hen om zich af te zonderen van de schare en bij Hem te zijn, en zij kwamen tot Hem. Christus roept hen, die Hem gegeven zijn, Johannes 17:6, en al wat Hem de Vader geeft zal tot Hem komen, Johannes 6:37. Die Hij wilde roepen, heeft Hij gewillig gemaakt om te komen, Zijn volk zal gewillig zijn ten dage Zijner heirkracht. Zij zijn wellicht bereidwillig genoeg tot Hem gekomen, omdat zij verwachtten met Hem te zullen heersen in wereldlijke praal en macht, maar toen zij later hieromtrent uit de dwaling geholpen waren, was hun toch zulk een vooruitzicht op betere dingen geschonken, dat zij niet zouden zeggen dat zij zich in hun Meester bedrogen vonden, of er berouw van hadden, dat zij Hem waren gevolgd.

4. Het doel dezer roeping. Hij stelde (of ordineerde) hen- waarschijnlijk door oplegging der handen, hetgeen een onder de Joden gebruikelijke plechtigheid was-opdat zij met Hem zouden zijn, getuigen zouden zijn van Zijne leer, zijne levenswijze en zijn geduld, dit alles volkomen zouden kennen, en instaat zouden zijn om er bericht van te geven, en inzonderheid, opdat zij de waarheid zouden getuigen van Zijne wonderen. Zij moeten met Hem zijn om instructies van Hem te ontvangen, en instaat en bevoegd worden om instructies te geven aan anderen. Er zal tijd nodig zijn om hen bekwaam te maken voor hetgeen, waartoe Hij hen bestemd heeft, want zij moeten uitgezonden worden om te prediken. Zij moeten niet prediken voordat zij worden gezonden, en zij moeten niet gezonden worden, voordat zij door een langdurigen en vertrouwelijken omgang met Christus er toe geschikt zijn gemaakt. Christus dienstknechten moeten veel met Hem zijn.

5. De macht, die Hij hun verleende om wonderen te doen, en hiermede heeft Hij hun een zeer grote eer aangedaan, veel groter dan die van de groten der aarde. Hij stelde hen aan om krankheden te genezen en duivelen uit te werpen. Dit toonde dat de macht, die Christus had om deze wonderen te werken, een oorspronkelijke macht was, dat Hij haar niet had als een dienstknecht, maar als de Zoon in Zijn eigen huis, daar Hij haar aan anderen kon verlenen en er hen mede kon bekleden. Er is een rechtsregel volgens welken hij, die zelf slechts een afgevaardigde is, geen ander kan afvaardigen,

maar onze Heere Jezus heeft leven gehad in zich zelven. Hij heeft den Geest gehad zonder mate, want Hij kon die macht zelfs aan het zwakke en dwaze dezer wereld geven.

6. Hun aantal en hun namen. Hij stelde er twaalf, naar het getal van de twaalf stammen Israël's. Zij worden hier niet in dezelfde volgorde genoemd als in Mattheus, en ook niet paarsgewijze, maar hier, evenals daar, wordt Petrus het eerst en Judas het laatst genoemd. Hier gaat Mattheus voor Thomas, waarschijnlijk naar die volgorde geroepen zijnde, maar in de lijst door Mattheus zelf opgemaakt, stelt hij zich na Thomas, zo ver was hij er vandaan om op den voorrang zijner roeping te staan. Maar hetgeen, waarvan Markus alleen nota neemt in deze lijst der apostelen, is dat Christus Jakobus en Johannes Boanerges genoemd heeft, dat is: Zonen des donders. Wellicht hebben zij zich onderscheiden door een luide, gebiedende stem, waren zij donderende predikers. Of wel, het duidde hun ijver en vurigheid van geest aan, die hen werkzamer voor God zou doen zijn dan hun broederen. Deze twee zullen zeer bijzonder uitnemende bedienaars zijn van het Evangelie, dat genoemd wordt ene stem, die de aarde bewoog, Hebreeën 12:26. Toch was Johannes, een van deze zonen des donders, vol van tederheid en liefde, gelijk blijkt uit zijne brieven, en hij was de discipel, dien Jezus liefhad.

7. Hun afzondering met hun Meester, en hun trouw aankleven van Hem. Zij kwamen in huis. Nu deze jury benoemd is, blijven zij bij elkaar. Zij gingen tezamen in huis om de orde van hun pas-opgericht college te regelen, nu werd waarschijnlijk aan Judas de beurs gegeven, hetgeen aan dezen zeer behaagde.

II. De scharen, die Christus' bewegingen steeds bleven volgen, vers 20. Daar vergaderde wederom ene schare. Er is niet om hen gezonden, en ontijdig en te onpas dringen zij door tot Christus, de een voor dit, de ander voor wat anders, zodat Hij en Zijne discipelen niet eens den tijd hadden om brood te eten, veel minder om een geregelden maaltijd te hebben. Toch heeft Hij Zijne deur niet gesloten voor deze smekelingen, maar heette Hij hen welkom, gaf Hij aan ieder hunner een vriendelijk woord. Zij, wier hart verruimd is in het werk Gods, kunnen licht het een of ander ongerief dragen, om met dit werk voort te kunnen gaan, en veel liever zullen zij een maaltijd verliezen dan de gelegenheid voorbij te laten gaan om goed te doen. Het is heerlijk, als ijverige hoorders en ijverige predikers elkaar aldus ontmoeten en wederkerig bemoedigen. Nu wordt het koninkrijk Gods verkondigd, en een iegelijk doet geweld op hetzelve, Lukas 16:16. Dit was ene gelegenheid, waarvan zoveel mogelijk gebruik gemaakt moest worden, en daarvoor konden de discipelen wel hun maaltijd uitstellen. Het is goed om het ijzer te smeden terwijl het heet is.

III. De bezorgdheid Zijner bloedverwanten om Hem, vers 21. Als degenen, die Hem bestonden, in Kapernaum, hoorden hoe Hij gevolgd werd, en hoeveel moeite Hij zich gaf, gingen zij uit om Hem vast te houden, want zij zeiden: Hij is buiten Zijne zinnen.

1. Sommigen verstaan dit van een dwaze bezorgdheid, waarin meer minachting dan eerbied gelegen was, en zo moeten wij het op- vatten als wij lezen: Hij is buiten Zijne zinnen, hetzij dat zij dit zelf vermoedden, of dat anderen dit denkbeeld opperden en zij er geloof aan sloegen, en dat daarom Zijne vrienden Hem behoorden vast te houden en in een donker vertrek te plaatsen, om Hem weer tot zich zelven te laten komen. Velen van Zijne bloedverwanten koesterden geringe gedachten omtrent Hem, Johannes 7:5, en wilden wel gehoor geven aan die verkeerde uitlegging van Zijn ijver,

om dus tot de gevolgtrekking te komen, dat Zijne geestvermogens gekrenkt waren en zij Hem van Zijn arbeid moesten wegnemen. De profeten werden onzinnigen genoemd. 2 Koningen 9:11.

2. Anderen vatten het op als een welmenende zorg, en dan lezen zij: exestê, Hij bezwijkt. Hij heeft geen tijd om brood te eten, en dus zullen de krachten Hem begeven. Hij zal verdrongen, gesmoord worden door de volksmenigte en door dat voortdurend spreken zal zijn geest uitgeput raken, evenals ook de kracht, die van Hem uitgaat in Zijne wonderen. Laat ons dus vriendelijk geweld met Hem gebruiken, om Hem zodoende tijd tot verademing te geven, In zijn werk der prediking, zowel als in Zijn werk van lijden, werd Hij aangevallen met het: Meester, wees U genadig. Zij, die met kracht en ijver het werk Gods doen, moeten hinderpalen verwachten op hun weg, opgeworpen door de ongegronde misnoegdheid der vijanden, zowel als door de verkeerd toegepaste genegenheid hunner vrienden, en het is hun zeer nodig om tegen beiden op hun hoede te zijn.

Markus 3:22-30

I. Hier is het onbeschaamde, goddeloze brandmerk, dat de schriftgeleerden Christus poogden in te drukken met hun lasterlijke aantijging, dat Christus duivelen uitwierp door een verbond met den overste der duivelen, ten einde een voorwendsel te hebben om niet in Hem te geloven. Deze schriftgeleerden waren afgekomen van Jeruzalem, vers 22. Zij schijnen die lange reis ondernomen te hebben met het doel om den voortgang van Christus' leer te stuiten. Zoveel moeite gaven zij zich om kwaad te doen, en komende van Jeruzalem, waar de meest-beschaafde en geleerde schriftgeleerden waren, en waar zij alle gelegenheid hadden om samen te beraadslagen tegen den Heere en tegen Zijn Gezalfde, hadden zij ook zoveel te meer macht om kwaad te doen. De vermaardheid van Jeruzalemse schriftgeleerden zou invloed uitoefenen, niet slechts op het landvolk, maar ook op de schriftgeleerden in de provincie. Deze hebben nooit die lage vermoedens gehad omtrent Christus' wonderen, voordat de schriftgeleerden van Jeruzalem hun dit denkbeeld hadden ingeblazen. Zij konden niet ontkennen dat Hij duivelen uitwierp, waaruit duidelijk bleek dat Hij van God was gezonden, maar zij gaven te kennen dat Hij Beëlzebub aan Zijne zijde had, in verbond met hem was, en dat Hij dus door den overste der duivelen de duivelen uitwierp. Hierbij is list in het spel: Satan wordt niet uitgeworpen, hij gaat slechts uit met zijn eigen toestemming. Er was in de wijze, waarop Christus de duivelen uitwierp, niets dat aanleiding kon geven tot dit vermoeden, Hij deed het als machthebbende, maar zo willen zij het doen voorkomen, die besloten zijn niet in Hem te geloven.

II. Christus beantwoordt deze beschuldiging door er het ongerijmde van aan te tonen.

1. Satan is zo listig dat hij wel nooit vrijwillig uit zal gaan uit een door hem bezetene. Als Satan den Satan uitwerpt, dan is zijn koninkrijk tegen zichzelf verdeeld, en kan dus niet bestaan, vers 23-26. Hij riep hen tot zich, als iemand die begerig is hen te overtuigen. Hij behandelde hen met vrijmoedigheid, vriendelijkheid en gemeenzaamheid, Hij verwaardigde zich de zaak met hen te beredeneren, opdat alle mond gestopt worde. Het was duidelijk, dat de leer van Christus krijg voerde tegen het rijk des duivels, en de onmiddellijke strekking had zijne macht te verbreken en zijn invloed op de zielen der mensen te vernietigen. En even duidelijk was het, dat het uitwerpen van hem uit het lichaam der mensen die leer bevestigde, en daarom kan men zich niet voorstellen, dat hij met zulk een plan zou instemmen, want ieder weet, dat Satan geen dwaas is en niet in strijd zal handelen met zijn eigen belangen.

2. Christus is zo wijs, dat Hij, in oorlog met hem zijnde, zijne macht zal aanvallen overal waar Hij haar ontmoet, hetzij in het lichaam of in de ziel der mensen, vers 27. Het is duidelijk Christus' plan om in het huis des sterken in te gaan, bezit te nemen van hetgeen daar is, hem zijne vaten te ontroven, en ze tot Zijn eigen doeleinden te gebruiken. Daarom is het natuurlijk te veronderstellen, dat hij den sterke eerst zal binden, hem zal verbieden te spreken, als hij dit zou willen, en aldus te tonen, dat Hij de overwinning over hem behaald heeft.

III. De ontzaglijke waarschuwing, die Christus hun geeft om zich wel te bedenken, eer zij zulke gevaarlijke woorden spraken. Hoe licht zij die ook beschouwden als slechts gissingen te zijn en de taal der vrije gedachte, zo zij er in volharden, zullen zij hun noodlottig wezen, want het zal blijken de zonde te wezen, die niet vergeven kan worden. Immers, hou zouden zij bij mogelijkheid tot berouw en bekering gebracht kunnen worden voor hun zonde van Christus te lasteren, die zulk een sterk middel ter overtuiging afwijzen met zo zwak een uitvlucht? Het is waar, het Evangelie belooft

vergeving voor de grootste zonden en zondaars, omdat Christus haar verkregen heeft door Zijn bloed, vers 28. Velen van hen, die Christus lasterden aan het kruis, (welke lastering van den Zoon des mensen in de hoogste mate verzwaard was) hebben genade gevonden, en Christus zelf heeft gebeden: Vader, vergeef hun, maar dit was een lasteren van den Heiligen Geest, want het was door den Heiligen Geest, dat Hij duivelen uitwierp, en zij zeiden, dat Hij het deed door den onreinen geest, vers 30. Op deze wijze wilden zij de overtuiging tenietdoen van alle gaven des Heiligen Geestes na Christus' hemelvaart, waarna er dan geen bewijs overbleef, daarom zouden zij nooit vergeving ontvangen, maar waren zij der eeuwige verdoemenis onderworpen. Zij waren dus in onmiddellijk gevaar van die eeuwige straf, waaraan gene ontkoming is, waarvoor gene voorbede gedaan en gene kwijtschelding verleend kan worden.

Markus 3:31-35

Hier is de oneerbiedigheid, die Christus' nabestaanden naar het vlees Hem betoonden. Toen Hij predikte (en zij wisten zeer goed dat dit Zijn geliefd werk was) stonden zij buiten, gene begeerte hebbende om binnen te komen en Hem te horen, en dat niet alleen, maar zij zonden tot Hem om Hem te roepen, vers 31, 32, alsof Hij van Zijn arbeid moest ophouden om naar hun vrijpostigheden te luisteren. Zeer waarschijnlijk hadden zij toen niets met Hem te doen, en zonden zij slechts tot Hem om Hem te noodzaken Zijne rede af te breken, opdat Hij zich niet door zich te overwerken aan Zijn leven of gezondheid zou benadelen. Hij wist wel hoe ver Zijne krachten zouden reiken, en stelde de redding en verlossing van zielen boven Zijn eigen leven, gelijk Hij dit weldra door de daad zou doen blijken. Daarom was het ijdele beuzelpraat om, onder voorwendsel van bezorgdheid voor Zijn leven, Hem te storen, en het was nog erger, indien iets anders hen drong, daar zij toch wisten dat Zijn arbeid als Verlosser en Zaligmaker Hem boven alle andere dingen ging. 2.. De eerbied, dien Christus bij deze gelegenheid aan Zijn geestelijke maagschap betoonde. Evenals op andere tijden scheen Hij-vergelijkenderwijs gesproken, -een zekere onverschilligheid voor Zijne moeder aan den dag te leggen, hetgeen blijkbaar ten doel had om de buitensporige verering te voorkomen, die de mensen in latere tijden geneigd zouden zijn haar te bewijzen. Onze eerbied moet geleid en geregeld worden naar dien van Christus. Nu wordt de maagd Maria, of Christus' moeder, hier niet gelijkgesteld, maar achtergesteld bij gewone gelovigen, aan wie Christus hier meerdere eer geeft. Hij overzag die om Hem zaten, en verklaarde diegenen hunner, die den wil van God niet slechts hoorden maar deden, voor Hem te zijn als Zijn broeder, en zuster en moeder, even geacht, bemind en verzorgd als Zijn naaste bloedverwanten, vers 33-35. Dat is een goede reden, waarom wij hen moeten eren, die den Heere vrezen, en hen kiezen als ons volk, waarom wij niet slechts hoorders moeten zijn van het woord, maar daders des werks, opdat wij met de heiligen mogen delen in deze eer. Voorzeker is het goed om verwant te zijn aan hen, die zo innig met Christus zijn verbonden, gemeenschap te hebben met hen, die gemeenschap hebben met Christus, en wee hun, die hen, welke van Christus' maagschap zijn, van Zijn been en Zijn vlees zijn, allen van gedaante als koningszonen, Richteren 8:18, 19, haten en vervolgen, want Hij zal ijverig hun zaak bepleiten en hun bloed wreken.

HOOFDSTUK 4

1 En Hij begon wederom te leren omtrent de zee; en er vergaderde een grote schare bij Hem, alzo dat Hij, in het schip gegaan zijnde, nederzat op de zee; en de gehele schare was op het land aan de zee.
2 En Hij leerde hun veel dingen door gelijkenissen, en Hij zeide in Zijn lering tot hen:
3 Hoort toe: ziet, een zaaier ging uit om te zaaien.
4 En het geschiedde in het zaaien, dat het ene deel zaads viel bij den weg; en de vogelen des hemels kwamen, en aten het op.
5 En het andere viel op het steenachtige, waar het niet veel aarde had; en het ging terstond op, omdat het geen diepte van aarde had.
6 Maar als de zon opgegaan was, zo is het verbrand geworden, en omdat het geen wortel had, zo is het verdord.
7 En het andere viel in de doornen, en de doornen wiesen op, en verstikten hetzelve, en het gaf geen vrucht.
8 En het andere viel in de goede aarde, en gaf vrucht, die opging en wies; en het ene droeg dertig-,en het andere zestig-,en het andere honderd voud.
9 En Hij zeide tot hen: Wie oren heeft om te horen, die hore.
10 En als Hij nu alleen was, vraagden Hem degenen, die omtrent Hem waren, met de twaalven, naar de gelijkenis.
11 En Hij zeide tot hen: Het is u gegeven te verstaan de verborgenheid van het Koninkrijk Gods; maar dengenen, die buiten zijn, geschieden al deze dingen door gelijkenissen;
12 Opdat zij ziende zien, en niet bemerken, en horende horen, en niet verstaan; opdat zij zich niet te eniger tijd, bekeren en hun de zonden vergeven worden.
13 En Hij zeide tot hen: Weet gij deze gelijkenis niet, en hoe zult gij al de gelijkenissen verstaan?
14 De zaaier is, die het Woord zaait.
15 En dezen zijn, die bij den weg bezaaid worden, waarin het Woord gezaaid wordt; en als zij het gehoord hebben, zo komt de satan terstond, en neemt het Woord weg, hetwelk in hun harten gezaaid was.
16 En dezen zijn desgelijks, die op de steenachtige plaatsen bezaaid worden; welke, als zij het Woord gehoord hebben, terstond hetzelve met vreugde ontvangen.
17 En hebben geen wortel in zichzelven, maar zijn voor een tijd; daarna, als verdrukking of vervolging komt om des Woords wil, zo worden zij terstond geergerd.
18 En dezen zijn, die in de doornen bezaaid worden; namelijk degenen, die het Woord horen;
19 En de zorgvuldigheden dezer wereld, en de verleiding des rijkdoms en de begeerlijkheden omtrent de andere dingen, inkomende, verstikken het Woord, en het wordt onvruchtbaar.
20 En dezen zijn, die in de goede aarde bezaaid zijn, welke het Woord horen en aannemen, en dragen vruchten, het ene dertig-,en het andere zestig-,en het andere honderd voud.
21 En Hij zeide tot hen: Komt ook de kaars, opdat zij onder de koornmaat of onder het bed gezet worde? Is het niet, opdat zij op den kandelaar gezet worde?
22 Want er is niets verborgen, dat niet geopenbaard zal worden; en er is niets geschied, om verborgen te zijn, maar opdat het in het openbaar zou komen.
23 Zo iemand oren heeft om te horen, die hore.
24 En Hij zeide tot hen: Ziet, wat gij hoort. Met wat mate gij meet, zal u gemeten worden, en u, die hoort, zal meer toegelegd worden.

25 Want zo wie heeft, dien zal gegeven worden; en wie niet heeft, van dien zal genomen worden, ook dat hij heeft.
26 En Hij zeide: Alzo is het Koninkrijk Gods, gelijk of een mens het zaad in de aarde wierp;
27 En voorts sliep, en opstond, nacht en dag; en het zaad uitsproot en lang werd, dat hij zelf niet wist, hoe.
28 Want de aarde brengt van zelve vruchten voort: eerst het kruid, daarna de aar, daarna het volle koren in de aar.
29 En als de vrucht zich voordoet, terstond zendt hij de sikkel daarin, omdat de oogst daar is.
30 En Hij zeide: Waarbij zullen wij het Koninkrijk Gods vergelijken, of met wat gelijkenis zullen wij hetzelve vergelijken?
31 Namelijk bij een mosterdzaad, hetwelk, wanneer het in de aarde gezaaid wordt, het minste is van al de zaden, die op de aarde zijn.
32 En wanneer het gezaaid is, gaat het op, en wordt het meeste van al de moeskruiden, en maakt grote takken, alzo dat de vogelen des hemels onder zijn schaduw kunnen nestelen.
33 En door vele zulke gelijkenissen sprak Hij tot hen het Woord, naardat zij het horen konden.
34 En zonder gelijkenis sprak Hij tot hen niet; maar Hij verklaarde alles Zijn discipelen in het bijzonder.
35 En op denzelfden dag, als het nu avond geworden was, zeide Hij tot hen: Laat ons overvaren aan de andere zijde.
36 En zij, de schare gelaten hebbende, namen Hem mede, gelijk Hij in het schip was; en er waren nog andere scheepjes met Hem.
37 En er werd een grote storm van wind, en de baren sloegen over in het schip, alzo dat het nu vol werd.
38 En Hij was in het achterschip, slapende op een oorkussen; en zij wekten Hem op, en zeiden tot Hem: Meester, bekommert het U niet, dat wij vergaan?
39 En Hij opgewekt zijnde, bestrafte den wind, en zeide tot de zee: Zwijg, wees stil! En de wind ging liggen, en er werd grote stilte.
40 En Hij zeide tot hen: Wat zijt gij zo vreesachtig? Hebt gij geen geloof?
41 En zij vreesden met grote vreze, en zeiden tot elkander: Wie is toch Deze, dat ook de wind en de zee Hem gehoorzaam zijn?

In dit hoofdstuk hebben wij

I. De gelijkenis van het zaad en den vierderlei grond, vers 1-9, met de verklaring er van, vers 10-20, en de toepassing er van, vers 21-25.

II. De gelijkenis van het zaad, dat langzaam, maar onmerkbaar opwast, vers 26-29.

III. De gelijkenis van het mostaardzaad, en een bericht in het algemeen van Christus' gelijkenissen, vers 30-34.

IV. Het wonder van Christus' plotseling stillen van een storm op zee, vers 35-41.

Markus 4:1-20

Het voorgaande hoofdstuk begint met Christus' ingaan in de synagoge, vers 1, dit hoofdstuk begint met Christus' leren bij de zee. Aldus bracht Hij afwisseling in Zijne methode, opdat, zo mogelijk, allen bereikt en bearbeid zouden worden. Om genoegen te doen aan de meer beschaafde klasse der maatschappij, de lieden die plaatsen, voorgestoelten, hadden in de synagoge, en niet gaarne elders naar ene prediking zouden luisteren, heeft Hij niet altijd bij de zee gepredikt, maar de vrijheid daartoe hebbende, ging Hij dikwijls in de synagoge en leerde aldaar. Om echter ook de armen, het gemene volk, dat geen plaats in de synagoge kon krijgen, genoegen te doen, heeft Hij daar niet altijd gepredikt, maar begon Hij te leren omtrent de zee, waar zij onder Zijn gehoor konden komen. Alzo zijn wij beiden wijzen en onwijzen schuldenaars, Romeinen 1:14. Er schijnt nu een nieuwe gerieflijkheid bedacht te zijn, waarvan tevoren geen gebruik was gemaakt, hoewel Hij tevoren reeds bij de zee gepredikt had, Hoofdstuk 2:13, en dat was, dat Hij stond in een schip, terwijl Zijne hoorders op het land waren, en daar die binnenzee van Tiberias geen getij had, was er ook geen eb en vloed, die stoornis onder hen kon teweegbrengen. Mij dunkt dat dit prediken van Christus in een schip, een voorteken geweest is van Zijn heenzenden van het Evangelie naar de eilanden der volken, en het wegvoeren van het koninkrijk Gods van het Joodse volk naar een volk, dat er meer vruchten van zou voortbrengen. Merk nu op:

1. De manier van leren, door Christus gebruikt voor de schare, vers 2. Hij leerde hen vele dingen, maar het was door gelijkenissen, hetgeen hen uitlokte tot horen, want de mensen hebben gaarne, dat men tot hen spreekt in hun eigen taal, en onverschillige hoorders worden allicht getroffen door ene gelijkenis, ontleend aan de gewone dingen van het dagelijkse leven. Dat zullen zij dan onthouden, als zij de waarheid, die er door opgehelderd moet worden, uit het oog hebben verloren, of haar wellicht nooit hadden gevat. Maar, tenzij zij zich de moeite geven om die waarheid te verstaan, zal de gelijkenis hun slechts tot enig vermaak dienen, want dan zullen zij ziende zien, en niet bemerken, vers 12, en zo was dit dan, terwijl hun nieuwsgierigheid werd bevredigd, de straf voor hun stompzinnigheid. Zij hebben hun ogen moedwillig gesloten voor het licht, en daarom heeft Christus het verborgen in gelijkenissen, die als lantarens zijn met een lichte en een donkere zijde. De lichte zijde werd gekeerd tot hen, die het op zich zelven toepassen en er zich door wilden laten leiden, maar voor hen, die slechts gewillig waren om er voor een wijle als mede te spelen, gaf die lantaren slechts nu en dan ene flikkering van licht, maar liet hen over het geheel in het duister. Het is rechtvaardig in God, te zeggen dat zij, die niet willen zien, ook niet zullen zien, en voor de ogen van hen, die slechts met onverschilligheid om zich heen zien, en nooit met belangstelling en zorg zien op de dingen, die tot hun vrede dienen, die dingen dan ook te verbergen.

II. Zijne wijze van verklaring voor de discipelen, Als Hij alleen was, hebben niet slechts de twaalven, maar ook degenen, die omtrent Hem waren met de twaalven, de gelegenheid waargenomen, om Hem naar de betekenis der gelijkenis te vragen, vers 10. Zij vonden het goed en aangenaam omtrent Christus te zijn, hoe dichter hoe beter, goed, om met de twaalven te zijn, om te gaan met hen, die gemeenzaam omgingen met Hem. En Hij zei hun welk een voorrecht het voor hen was, om bekend gemaakt te worden met de verborgenheid van het koninkrijk Gods, vers 11. De verborgenheid des Heeren was voor hen. Zij werden onderricht door hetgeen, waardoor anderen slechts werden vermaakt, en hun werd het gegeven toe te nemen in kennis door iedere gelijkenis, die zij hoorden, en meer te verstaan van de wijze, waarop Christus Zijn koninkrijk in de wereld bedoelde op te richten, terwijl anderen weggezonden werden zonder meer licht of kennis te hebben ontvangen. Zij, die de

verborgenheid van het koninkrijk der hemelen verstaan, moeten erkennen dat het hun gegeven is te verstaan, zij ontvangen zowel het licht als het gezicht van Jezus Christus, die, na Zijne opstanding, beide de Schrift heeft uitgelegd en het verstand heeft geopend. Lukas 24, 27, 45.. Wij hebben hier in het bijzonder:

1. De gelijkenis van den zaaier, zoals wij haar gehad hebben in Mattheus 13:3 en verder. Hij begint, vers 3, met :Hoort toe, en besluit, vers 9, met :Wie oren heeft om te horen, die hore. De woorden van Christus eisen aandacht, en zij, die in Zijn naam spreken, mogen die aandacht gebieden en moeten haar opwekken. Zelfs op hetgeen wij nog niet ten volle verstaan, of nog niet recht verstaan, moeten wij nauwkeurig letten, gelovende dat het verstaanbaar en van groot aanbelang is, en wij het ten laatste ook zullen verstaan. Wij zullen in Christus gezegden meer vinden, dan er eerst in scheen te zijn.

2. De verklaring er van aan de discipelen. Wij hebben hier ene vraag, die Christus hun stelde, eer Hij hun die verklaring gaf, vers 13. Weet gij deze gelijkenis niet? Weet gij er de betekenis niet van? Hoe zult gij al deze gelijkenissen verstaan?

a. "Indien gij deze niet weet, die zo eenvoudig en duidelijk is, hoe zult gij dan andere gelijkenissen verstaan, die moeilijk en duister zijn? Indien gij door deze in verlegenheid wordt gebracht, die zo duidelijk den verschillenden uitslag aanduidt van het gepredikte woord, de uitwerking, die het heeft op de hoorders, die gij zelven gemakkelijk kunt waarnemen, hoe zult gij dan de gelijkenissen verstaan, die later spreken zullen van de verwerping der Joden en de roeping der heidenen, hetgeen iets is, waarvan gij geen denkbeeld hebt?" Het behoort ons op te wekken tot gebed, ons aan te sporen om kennis te verkrijgen, dat er zoveel is, waarbij wij belang hebben om het te weten, en zo wij de eenvoudige waarheden van het Evangelie niet verstaan, hoe zullen wij dan tot de kennis komen van die, welke zoveel moeilijker zijn? Het leven is kort, de kunst is lang. Als wij met de voetgangers hebben gelopen, en zij ons moede gemaakt hebben. hoe zullen wij ons dan mengen met de paarden? Jeremia 12:5.

b. "Indien gij dit niet weet, dat bestemd is om u ten richtsnoer te zijn bij het horen des woords, opdat gij er nut en voordeel van zult hebben, hoe zult ge dan uw voordeel kunnen doen met hetgeen gij nog verder zult horen? Deze gelijkenis moet u leren acht te geven op het woord, er door bewogen te worden, opdat gij het moogt verstaan. Indien gij dit niet ontvangt, dan zult gij ook den sleutel niet weten te gebruiken, die u opening moet geven van al het overige". Indien wij de regelen n iet verstaan, die wij hebben te volgen om van het woord te kunnen profiteren, hoe zullen wij dan van enigen anderen regel nut en voordeel trekken. Merk op, dat Christus, eer Hij de gelijkenis verklaart, hun aantoont hoe treurig de toekomst was van hen, die niet ingeleid waren in de betekenis van de leer van Christus: Het is u gegeven, maar niet aan hen. Het zal ons helpen om de voorrechten te waarderen, die wij genieten als discipelen van Christus, als wij denken aan den beklagenswaardigen toestand van hen, die deze voorrechten missen, inzonderheid, omdat zij zich buiten den gewonen weg der bekering bevinden, opdat zij zich niet te eniger tijd bekeren, en hun de zonden vergeven worden, vers 12. Alleen aan hen, die bekeerd zijn, zijn hun zonden vergeven, en het is de ellende van onbekeerde zielen, dat zij onder schuld liggen, die niet vergeven is. Hij toont hun welk een schande het was, dat zij zo bijzondere uitlegging nodig hadden van het woord, dat zij hadden gehoord, en in het eerst niet hadden begrepen. Zij, die willen toenemen in kennis, moeten zich bewust worden van hun onwetendheid. Hen aldus er voor toebereid hebbende, geeft Hij hun de

verklaring der gelijkenis van den zaaier, gelijk wij die in Mattheus gehad hebben. Laat ons hier opmerken: Ten eerste. Dat op den groten akker der kerk het woord Gods aan allen, zonder onderscheid, uitgedeeld wordt. De zaaier is die het woord zaait, vers 14, het zaait op goed geluk, aan alle wateren, Jesaja 32:20, in allerlei soort van grond, niet wetende waar het vallen zal, of welke vruchten het zal voortbrengen. Hij strooit het uit om het te doen vermenigvuldigen. Voor een wijle heeft Christus zelf gezaaid, toen Hij rondtrok om te leren en te prediken, thans zendt Hij Zijne dienaren en zaait door hun hand. Evangeliepredikers zijn zaaiers, zij hebben de bekwaamheid en voorzichtigheid nodig van den landman, Jesaja 28:24-26, zij moeten niet zien op wind en wolken, Prediker 11:4, 6, zij moeten opzien tot God, die het zaad den zaaier verleent, 2 Corinthiërs 9:10.

Ten tweede. Dat er van de velen, die het woord des Evangelies horen en lezen, en er mede bekend zijn, vergelijkenderwijs slechts weinigen zijn, die het ontvangen en er de vruchten van voortbrengen. Hier is er van de vier slechts een met wie het goed gaat. Het is treurig te denken, hoeveel van het kostelijke zaad van het woord Gods verloren gaat, tevergeefs wordt gezaaid, maar er komt een dag, wanneer er van verloren leerredenen rekenschap gegeven moet worden. Aan velen, die Christus zelf in hun straten hebben horen prediken, zal hiernamaals gezegd worden van Hem te wijken. Zij dus, voor wie al hun Godsdienst bestaat in horen, alsof dat alleen genoeg is om hen te verlossen en zalig te maken, bedriegen zich zelven en hun verwachting is op zand gebouwd, Jakobus 1:22.

Ten derde. Er zijn velen, die voor het ogenblik zeer getroffen worden door het woord, maar er toch geen blijvend nut van ontvangen. De gewaarwordingen hunner ziel, opgewekt door hetgeen zij horen, zijn slechts flikkeringen, en als het geluid van doornen onder een pot. Wij lezen van geveinsden, dat zij lust hebben aan de kennis van Gods wegen, Jesaja 58:2, van Herodes, dat hij Johannes gaarne hoorde, Hoofdstuk 6:20, van anderen, dat zij zich verheugden in zijn licht, Johannes 5:35 :van hen, voor wie Ezechiël was als een lied der minne, Ezechiël 33:32. En zij, die hier voorgesteld worden door den steenachtigen grond, ontvingen het woord met vreugde, en toch liep het voor hen op niets uit.

Ten vierde. De reden, waarom het woord geen allesbeheersenden, blijvenden indruk maakt op het gemoed des volks, is dat hun hart niet behoorlijk bereid is om het te ontvangen. De schuld ligt aan hen, niet aan het woord. Sommigen zijn zorgeloze, vergeetachtige hoorders, en dezen ontvangen geen goeds uit het woord, het gaat het ene oor in en het andere oor uit. Bij anderen worden hun overtuigingen gesmoord en tot zwijgen gebracht door hun bederf, en zo verliezen zij den goeden indruk, dien het woord op hen gemaakt heeft, zodat er geen blijvend goed uit voortkomt.

Ten vijfde. De duivel houdt zich zeer bezig met loszinnige, zorgeloze hoorders, zoals de vogelen des hemels heen vliegen naar het zaad, dat boven den grond ligt. Als het hart, gelijk de weg, onbeploegd is, niet verootmoedigd, als het open en bloot ligt, om door elke voorbijganger te worden vertreden, zoals het hart van hen, die veel wereldsen omgang hebben, dan is de duivel gelijk de vogelen, hij komt snellijk en draagt het woord weg uit hun hart, eer zij het weten of vermoeden. Wanneer dus die vogelen afkomen op het offer, dan moeten wij er zorg voor dragen, evenals Abram, om ze weg te jagen, Genesis 15:11, opdat, hoewel wij ze niet kunnen beletten om boven ons hoofd te zweven, wij ze toch niet toelaten nesten te maken in ons hart.

Ten zesde. Er zijn velen, die wel niet openlijk geërgerd zijn, zodat zij hun belijdenis verzaken, gelijk die van den steenachtigen grond, maar in het verborgen is de kracht en uitwerking van het woord

verstikt, zodat het niets uitricht. Zij volharden in hun onvruchtbare, huichelachtige belijdenis, die niets teweegbrengt, en zo gaan zij even gewis, hoewel onder een meer schonen schijn, afwaarts, naar de hel.

Ten zevende. Indrukken, die niet diep zijn, zijn ook niet duurzaam, zij zullen in tijden van lijden e n beproeving uitslijten, gelijk voetstappen op het zand aan den oever der zee, die uitgewist worden zodra de hoge vloed der vervolging daar is. Als de ongerechtigheid vermenigvuldigd wordt, zal de liefde van velen voor de wegen Gods verkouden. Velen, die in dagen van helderen zonneschijn aan hun belijdenis vasthouden, laten haar los in den storm, en doen als zij, die slechts voor hun genoegen op zee gaan, zodra de wind opsteekt komen zij terug. Het is het verderf, de ondergang der geveinsden, dat zij geen wortel hebben, zij leven niet uit een vast en levend beginsel, zij slaan geen acht op het hartewerk, en zonder dat is de Godsdienst van nul en gener waarde, want hij alleen is een Christen, die het met zijn hart is.

Ten achtste. Velen worden door hun overvloed in de wereld verhinderd om nut en voordeel te trekken uit het woord Gods. Menige goede les van ootmoed, barmhartigheid, zelfverloochening en hemelsgezindheid gaat verloren door dat overwegend behagen in de wereld, waartoe zij zo licht geneigd zijn, aan wie de wereld toelacht. Zo zijn er vele belijders, die anders wel tot iets hadden kunnen komen, maar blijken te zijn als Farao’s magere koeien en dunne aren.

Ten negende. Zij, die niet bezwaard en belemmerd worden door de zorgen dezer wereld en de bedrieglijkheid van den rijkdom, kunnen toch het nut en voordeel hunner belijdenis verliezen door de begeerlijkheden der andere dingen. Dit is hier in Markus bijgevoegd, door een ongeregelden lust naar de dingen, die de zinnen behagen en de verbeelding prikkelen. Zij, die slechts weinig van de wereld bezitten, kunnen zich ten verderve brengen door toegeven aan het lichaam.

Ten tiende. Vrucht is hetgeen God verwacht en eist van hen, die van het Evangelie genieten, vrucht overeenkomstig het zaad, ene gemoedsgesteldheid en ene wijze van leven in overeenstemming met het Evangelie, Christelijke genadegaven in dagelijkse beoefening, Christelijke plichten naar behoren volbracht. Dit is vrucht, die ons overvloedig ten goede zal komen.

Eindelijk, Goede vrucht wordt niet anders verwacht dan van goed zaad. Indien het zaad in de goede aarde gezaaid wordt, indien het hart nederig, heilig en hemelsgezind is, dan zal er goede vrucht zijn, en soms zal het zelfs honderdvoudig voortbrengen, een oogst zoals Izaak ingezameld heeft, Genesis 26:12.

Markus 4:21-34

De lessen, die onze Heiland ons hier door gelijkenissen en overdrachtelijke uitdrukkingen wil leren, zijn:

I. Dat zij, die goed zijn, zich de verplichtingen voor ogen moeten stellen, waaronder zij zijn, om goed te doen, dat is, evenals in de vorige gelijkenis, om vrucht voort te brengen. God verwacht van ons een dankbare wedervergelding van Zijne gaven aan ons, en een nuttig gebruik van Zijne gaven in ons, want, vers 21, Komt ook de kaars opdat zij onder de korenmaat of onder het bed gezet worde? Neen, maar opdat zij op den kandelaar gezet worde. De apostelen waren gesteld om het Evangelie te ontvangen, niet alleen voor henzelven, maar tot welzijn van anderen, om het hun mede te delen. Alle Christenen moeten, gelijk zij gaven ontvangen hebben, ze bedienen aan de anderen. Gaven der genade maken den mens als ene kaars, als de lamp des Heeren, Spreuken 20:27, ontstoken door den Vader der lichten. De uitnemendsten zijn toch slechts kaarsen, armoedige lichten in vergelijking met de Zon der gerechtigheid. Ene kaars geeft slechts licht in een kleinen omtrek, en slechts gedurende een kleinen tijd, en zij wordt gemakkelijk uitgeblust, en al brandende verteert zij zichzelve. Velen, die als kaarsen branden, stellen zich onder een bed, of onder een korenmaat, zij tonen zelven geen genade en bedienen haar ook niet aan anderen, zij hebben bezittingen en doen er geen goed mede, zij hebben lijf en leden en gezonde zinnen, vernuft en geleerdheid wellicht, maar niemand heeft er nut of voordeel van, zij hebben geestelijke gaven, maar gebruiken ze niet, als een kaarsje in een urn, branden zij slechts voor zich zelven. Zij, die als kaarsen zijn aangestoken, moeten zich op een kandelaar stellen, dat is: zij moeten gebruik maken van alle gelegenheden om goed te doen, als degenen, die geschapen zijn tot eer en heerlijkheid Gods, en tot den dienst van de gemeenschap, waarvan zij leden zijn. Wij zijn niet voor ons zelven geboren. De reden, hiervoor gegeven is, dat er niets verborgen is, dat niet geopenbaard zal worden, vers 22. Er is in niemand een schat van gaven en genade neergelegd dan met het doel om meegedeeld te worden. Het Evangelie is gene geheimenis, gemaakt voor de apostelen, om te worden verborgen, maar om aan geheel de wereld te worden bekend gemaakt. Hoewel Christus de gelijkenissen voor Zijne discipelen in het bijzonder heeft verklaard, was het toch met de bedoeling, om ze in het algemeen nuttiger te maken. Zij werden onderwezen, opdat zij zouden onderwijzen, en het is een algemene regel, dat de bediening des Geestes aan een iegelijk gegeven is, om er voor zich zelven en anderen voordeel mede te doen.

II. Het is voor hen, die het woord des Evangelies horen, van groot gewicht en belang, om acht te geven op hetgeen zij horen en er een goed gebruik van te maken, omdat er hun wel of hun wee van afhangt. Wat Hij tevoren gezegd heeft, zegt Hij wederom: Zo iemand oren heeft om te horen, die hore, vers 23. Laat hem het Evangelie van Christus horen, maar dit is niet genoeg, er wordt bijgevoegd, vers 24, Ziet wat gij hoort, geeft er nauwkeurig acht op. Overweegt hetgeen gij hoort. Wat wij horen zal ons geen goed doen, tenzij wij er over nadenken. Zij inzonderheid die anderen moeten onderwijzen, behoren zelf zeer nauwkeurig acht te geven op de dingen Gods, kennis te nemen van de boodschap, die zij hebben te brengen, ten einde het met juistheid en nauwkeurigheid te doen. Wij moeten ook acht geven op hetgeen wij horen, door alle dingen te onderzoeken, ten einde het goede te kunnen behouden. Wij moeten voorzichtig zijn en wel toezien, opdat wij niet worden bedrogen. Bedenkt, om aan deze waarschuwing kracht bij te zetten, dat

1. Gelijk wij handelen met God, zo zal God handelen met ons, Met wat mate gij meet, zal u gemeten worden. Indien gij getrouwe dienstknechten voor Hem zijt, dan zal Hij een getrouw Meester voor u wezen: bij den oprechte houdt Hij zich oprecht.

2. Naar wij de talenten, die ons zijn toevertrouwd, gebruiken, zullen wij ze vermeerderen. Als wij gebruik maken van onze kennis tot eer van God en tot welzijn van anderen, dan zal zij merkbaar toenemen, zoals opgeslagen koopwaren vermeerderen door omzetting: u, die hoort, zal meer toegelegd worden, zo wie heeft, dien zal gegeven worden, vers 25. Indien de discipelen datgene aan de kerk overgeven, hetwelk zij van den Heere hebben ontvangen, dan zullen zij meer ingeleid worden in de verborgenheid des Heeren. Gaven en talenten nemen toe door beoefend te worden, en God heeft beloofd de hand des vlijtigen te zegenen.

3. Als wij hetgeen wij hebben niet gebruiken, dan verliezen wij het. Van hem, die niet heeft-die geen goed doet met wat hij heeft, en het dus tevergeefs heeft, en is alsof hij het niet had-zal genomen worden ook dat hij heeft. Een talent te begraven is misbruik te maken van vertrouwen, en staat gelijk met verbeuren, en gaven en talenten roesten als zij niet worden gebruikt.

III. Het goede zaad van het Evangelie, gezaaid in de wereld en gezaaid in het hart, zal trapsgewijze, maar zonder gerucht of gedruis wondervolle uitwerkselen hebben, vers 26 en verder. Alzo is het koninkrijk Gods, alzo is het Evangelie, als het gezaaid is en ontvangen is, als zaad in goede aarde.

1. Het zal uitspruiten, hoewel het verloren scheen, begraven onder de aardkluiten, zal het er zich toch een weg doorheen banen. Het zaad, in de aarde geworpen, zal uitspruiten. Laat het woord van Christus slechts de plaats in de ziel hebben, die het behoort te hebben, en het zal zich tonen als de wijsheid, die van boven is, in een goeden levenswandel. Als een akker met koren is bezaaid. hoe spoedig zal daarvan de oppervlakte dan gans anders uitzien! Hoe vrolijk en lieflijk is hij om aan te zien, als hij met groen bedekt is!

2. De landman kan er gene beschrijving van geven, hoe het opkomt, het is een der verborgenheden van de natuur, het sproot uit en werd lang, hij zelf wist niet hoe, vers 27. Hij ziet dat het gegroeid is, maar hij kan niet zeggen hoe het groeide, of wat de oorzaak en de methode van dit groeien was. Zo weten wij niet hoe de Geest door het woord ene verandering teweegbrengt in het hart, wij weten het niet, evenmin als wij het waaien van den wind kunnen verklaren, waarvan wij het geluid horen, zonder te weten vanwaar hij komt of waar hij heengaat. Buiten allen twijfel, de verborgenheid der Godzaligheid is groot, hoe God is geopenbaard in het vlees, en geloofd is in de wereld. 1 Timotheus 3:16.

3. Als de landman het zaad gezaaid heeft, doet hij niets om het te doen uitspruiten. Hij slaapt en staat op, nacht en dag, hij gaat slapen des nachts, hij staat op in den morgen, en misschien denkt hij niet eens aan het koren, dat hij gezaaid heeft, of ziet hij er niet naar, maar gaat uit op zijn vermaak of op zijne zaken, en toch brengt de aarde vanzelf vrucht voort, overeenkomstig den gewonen loop der natuur en door de medewerkende kracht van den God der natuur. Aldus wordt het woord der genade, als het ontvangen is in geloof, in het hart een werk der genade, en de predikers dragen daar niets toe bij. De Geest Gods draagt het voort, als zij slapen en geen werk kunnen doen, Job 33:15, 16, of als zij opstaan om ander werk te verrichten. De profeten zullen niet in eeuwigheid leven, maar

het woord, dat zij prediken, doet zijn werk als zij in hun graf zijn, Zacheria 1:5, 6. De dauw, waardoor het zaad opkomt, wacht naar geen man, noch verbeidt mensenkinderen. Micha 5:6.

4. Het groeit trapsgewijze, eerst het kruid, daarna de aar, daarna het volle koren in de aar, vers 28. Als het ontsproten is, zal het opwassen, de natuur zal haar loop hebben, en evenzo ook de genade. Christus' invloed in de wereld en in het hart is, en zal zijn, een toenemende invloed, en hoewel het begin gering is, het laatste zal zeer vermeerderd worden. Hoewel gij niet het lichaam zaait, dat worden zal, maar een bloot graan, zal God toch aan een iegelijk zaad zijn eigen lichaam geven. Hoewel het in het eerst slechts een teder kruid is, dat door de vorst bedorven of door den voet vertreden kan worden, zal het toch groeien en tot aar worden. en eindelijk tot het volle koren in de aar. God zet Zijn werk voort, onmerkbaar en zonder gedruis, maar onweerstaanbaar en zonder te falen.

5. Het komt eindelijk tot volkomenheid, vers 29. Als de vrucht zich voordoet, dat is: als zij rijp is en gereed om in des eigenaars hand overgegeven te worden, dan zendt hij de sikkel daarin. Hiermede wordt aangeduid: a, Dat Christus thans den dienst aanneemt, die Hem met een oprecht hart en uit een goed beginsel gedaan wordt. Van de vrucht des Evangelies, plaats hebbende en werkende in de ziel, oogst Christus eer in voor zich zelven, Johannes 4:35.

b. Dat Hij hen belonen zal in het eeuwige leven. Als zij, die het Evangelie op de rechte wijze hebben aangenomen, hun loop hebben voleindigd, dan komt de oogst, wanneer zij als tarwe in Gods schuur gebracht zullen worden, Mattheus 13:30, als een korenhoop in zijn tijd.

IV. Het werk der genade is bij den aanvang gering, maar wordt ten laatste groot en aanzienlijk, vers 30-32. Waarbij zullen wij het koninkrijk Gods vergelijken, zoals het nu door den Messias wordt opgericht? Hoe zal Ik er u het bestemde plan van doen begrijpen? Christus spreekt als bij zich zelven overleggende, hoe Hij dit door een gepaste gelijkenis zal ophelderen? Waarbij zullen wij het koninkrijk Gods vergelijken? Zullen wij het vergelijken bij iets van de zon, of van de wentelingen der maan? Neen, de vergelijking is ontleend aan deze aarde, het is als een mostaardzaad. Tevoren had Hij het vergeleken bij gezaaid zaad, hier bij dat zaad, waarmee Hij bedoelde aan te tonen:

1. Dat het begin van het Evangelie-koninkrijk zeer klein zal zijn, gelijk aan het minste van alle zaden. Toen er een Christelijke kerk voor God in de aarde gezaaid was, was zij geheel vervat in ene enkele kamer, en het getal der namen was slechts honderd twintig, Handelingen 1:15, gelijk de kinderen Israël's, toen zij afgingen naar Egypte, slechts zeventig zielen waren. Het werk der genade in de ziel is, bij den aanvang, slechts de dag der kleine dingen, een wolk, niet groter dan eens mans hand. Nooit zijn zo grote dingen ondernomen door zo onbeduidend een handvol als het onderwijzen der volken door den dienst der apostelen, noch was ooit een werk, dat in zo grote heerlijkheid zou eindigen, uit zo zwakke beginselen voortgekomen, als het werk der genade. Wie heeft mij dezen gegenereerd?

2. Dat de voltooiing er van zeer groot zal zijn, Wanneer het gezaaid is, gaat het op, en wordt het meeste van al de moeskruiden. Het Evangelie-koninkrijk in de wereld zal toenemen en zich uitbreiden tot aan de verst-afgelegen volken der aarde, en bestaan blijven tot aan de laatste eeuwen van den tijd. De kerk heeft grote takken gemaakt, sterke, krachtige takken, die zich wijd uitspreiden en vruchtbaar zijn. Het werk der genade in de ziel heeft grote voortbrengselen, nu reeds terwijl het

nog in groei is, wat zal het zijn als het volmaakt zal wezen in den hemel. Het verschil tussen een mostaardzaadje en een groten boom is onbeduidend, vergeleken bij het verschil tussen een pas-bekeerde op aarde en een verheerlijkten heilige in den hemel, Johannes 12:24. Na de gelijkenissen aldus in bijzonderheden vermeld te hebben, besluit de gewijde geschiedschrijver met dit algemeen bericht van Christus' prediking: "Door vele zulke gelijkenissen sprak Hij tot hen het woord, vers 33, waarschijnlijk bedoelende ons te verwijzen naar het uitvoerige bericht van de gelijkenissen van die soort, dat wij bij Mattheus hebben gehad, Mattheus 13.. Hij sprak in gelijkenissen, naar dat zij het horen konden. Hij ontleende Zijne gelijkenissen aan dingen, waarmee zij gemeenzaam bekend waren, geschikt voor hun bevatting, en Hij sprak ze, of droeg ze voor, in eenvoudige bewoordingen, zich neerbuigende tot hun bevattingsvermogen. Hoewel Hij hen niet inleidde in de verborgenheid der gelijkenissen, was toch Zijne wijze van uitdrukking gemakkelijk te begrijpen en licht te onthouden, om door de herdenking er van gesticht te kunnen worden. Maar voor het ogenblik heeft Hij zonder gelijkenis niet tot hen gesproken, vers 34. De heerlijkheid des Heeren was bedekt door ene wolk, en God spreekt tot ons in de taal van de kinderen der mensen, opdat wij, hoewel niet dadelijk bij het begin, maar toch langzamerhand en trapsgewijze, Zijne bedoeling verstaan. De discipelen zelf hebben de woorden van Christus later verstaan, terwijl zij in het eerst de betekenis er van niet gevat hebben. Maar deze gelijkenissen heeft Hij hun verklaard in het bijzonder. Wij kunnen niet anders dan wensen dat wij die verklaring hadden, zoals wij die van de gelijkenis van den zaaier hebben, maar dit was niet zo nodig omdat, als de kerk uitgebreid zal zijn, die uitbreiding ons deze gelijkenissen als vanzelf zal verklaren.

Markus 4:35-41

Dit wonder, dat Christus wrocht ter hulp en verlichting der discipelen, in het stillen van den storm, hadden wij tevoren, Mattheus 8:23 en verder, maar het wordt hier vollediger meegedeeld. Merk op dat:

1. Het was op dezelfden dag, toen Hij van uit een schip gepredikt had, als het nu avond was geworden, vers 35. Toen Hij den gansen dag gearbeid had in het woord en de leer, heeft Hij, in plaats van nu rust te nemen, zich blootgesteld aan gevaar, om ons te leren aan geen blijvende rust te denken, voordat wij in den hemel komen. Het einde van arbeid en zwoegen kan wel eens het begin zijn van heen en weer geschud te worden. Maar het schip, hetwelk Christus tot kansel had gediend, is onder Zijn bijzondere bescherming, en hoewel het in gevaar is, kan het toch niet zinken. Wat voor Christus gebruikt is, daar zal Hij bijzonder zorg voor dragen.

2. Hijzelf stelde voor om des nachts in zee te steken, omdat Hij geen tijd wilde verliezen.

Laat ons overvaren aan de andere zijde. In het volgende hoofdstuk zullen wij zien, dat Hij daar werk te doen had, Christus ging het land door goeddoende, en gene moeilijkheden op den weg verhinderden Hem. Zo naarstig behoren wij te wezen in Hem te dienen, en ons geslacht te dienen naar Zijn wil.

3. Zij staken niet in zee, voordat zij de schare hadden weggezonden, dat is: aan ieder hunner hadden gegeven hetgeen waarvoor zij kwamen, want Hij zond niemand weg klagende, dat hij tevergeefs tot Hem was gekomen. Of wel, zij zonden hen weg met een plechtigen zegen, want Christus is in de wereld gekomen, niet slechts om den zegen uit te spreken, maar den zegen te gebieden en te geven.

4. Zij namen Hem mede gelijk Hij in het schip was, dat is: in hetzelfde gewaad, dat Hij aanhad toen Hij predikte zonder een mantel om er zich in te hullen, dien Hij had moeten hebben om zich warm te houden, toen Hij in den nacht op zee ging, inzonderheid na gepredikt te hebben. Hieruit mogen wij niet afleiden, dat wij zorgeloos moeten zijn omtrent onze gezondheid, maar wel kunnen wij er uit leren, om niet overbezorgd te zijn voor het lichaam.

5. De storm was zo groot, dat het schip vol werd met water, vers 37, niet doordat er een lek in het schip was gekomen, maar wellicht gedeeltelijk door den stortregen, want het woord, dat hier gebruikt is, betekent een storm van wind met regen, evenwel, het schip klein zijnde, sloegen de golven er in, zodat het nu vol werd. Het is niets nieuws, dat het schip zeer geteisterd en in gevaar is, waarin Christus en Zijne discipelen, Christus en Zijn naam en Evangelie zich bevinden.

6. Er waren nog andere scheepjes met Hem, die ongetwijfeld zich in hetzelfde gevaar bevonden. Waarschijnlijk hebben deze scheepjes de personen overgevaren, die met Christus wilden medegaan om van Zijne prediking en Zijne wonderen te genieten aan de overzijde. De schare ging weg, toen Hij in zee stak, maar er waren sommigen, die zich met Hem op het water begaven. Diegenen volgen het Lam op de rechte wijze, die het volgen waar het ook heengaat. En zij, die op de zaligheid in Christus hopen, moeten gewillig en bereid zijn om Zijn lot te delen, en ook hetzelfde gevaar met Hem te delen. Koen en blijmoedig kunnen wij in Christus' gezelschap in zee steken, al is het ook dat wij een storm voorzien.

7. Christus sliep in dien storm, en hier wordt on s gezegd, dat Hij in het achterschip was, de plaats dus van den stuurman. Hij lag aan het roer, om aan te duiden hetgeen door den dichter George Herbert aldus wordt uitgedrukt:
"Daar wind en golven ‘t ranke schip heen slingeren en, op bank of klip,
Nu dreigen, zo terstond, ten afgrond in te stoten’
Hij ons bewaart, die ‘t roer bestiert,
En over stormen zegeviert:
Want, schoon Hij de ogen sluit,
Zijn hart is nooit gesloten.

Daar lag Hij op een oorkussen, zoals een vissersboot Hem er een kon verschaffen. En Hij sliep, om het geloof Zijner discipelen te beproeven en hen op te wekken tot gebed. Uit de beproeving bleek, dat hun geloof zwak was en hun gebed krachtig. Soms gebeurt het, als de kerk zich in storm bevindt, dat Christus schijnt te slapen, onbekommerd over het leed Zijns volks, geen acht slaande op hun gebeden en niet terstond ter hunner hulp verschijnende.

Voorwaar! Hij is een God, die zich verborgen houdt, Jesaja 45:15. Maar evenals wanneer Hij vertoeft, Hij niet vertoeft, Habakuk 2:3, zo is het ook dat Hij, als Hij slaapt, niet slaapt, de Bewaarder Israël’s sluimert niet eens, Psalm 121:3, 4, Hij sliep, maar Zijn hart waakte, Hooglied 5:2.

8. Zijne discipelen schepten moed uit Zijne tegenwoordigheid, en vonden het het beste zich die ten nutte te maken, tot Hem de toevlucht te nemen, en veeleer de roeiriemen des gebeds dan de roeiriemen van het schip in werking te stellen. Hun vertrouwen lag hierin, dat zij hun Meester bij zich in het schip hadden, en het schip, waarin Christus is, kan wel geslingerd en geteisterd worden, maar het kan niet zinken, het braambos, waarin God is, kan wel branden, maar niet verteerd worden. Caesar sprak den schipper, die hem aan boord had, moed in met het woord: Gij hebt Caesar en Caesars geluk aan boord. Zij wekten Christus op. Had de noodzakelijkheid hen er niet toe gedrongen, zij zouden hun Meester niet gewekt hebben, voordat het Hem lustte, Hooglied 2:7, maar zij wisten dat Hij hun dit ongelijk zou vergeven. Als Christus schijnt te slapen in een storm, dan wordt Hij opgewekt door de gebeden Zijns volks, als wij niet weten wat te doen, dan moeten onze ogen op Hem zijn, 2 Kronieken 20:12. Wij kunnen ten einde raad wezen, maar wij moeten niet aan het einde zijn van ons geloof, zolang wij zulk een Verlosser hebben, tot wie wij ons kunnen wenden. Hun verzoek aan Christus is hier in zeer sterke bewoordingen uitgedrukt: Meester! bekommert het U niet dat wij vergaan? Ik beken, dat dit wel wat ruw klinkt, meer als ene bestraffing omdat Hij sliep, dan als een verzoek om te ontwaken. Ik weet er gene verontschuldiging voor, behalve de grote gemeenzaamheid, die het Hem had behaagd hun toe te staan, de vrijmoedigheid, die Hij hun vergunde te gebruiken, en de nood, waarin zij zich bevonden, en die hen zo beangst maakte, dat zij niet wisten wat zij zeiden. Diegenen doen Christus wel grotelijks onrecht, die Hem verdenken van onverschilligheid voor Zijn volk, dat zich in nood bevindt. Het is niet zo, het is Zijn wil niet, dat iemand verloren ga, en veel minder nog een van Zijne kleinen, Mattheus 18:14.

9. Het woord van bevel, waarmee Christus den storm bestrafte, hebben wij hier, maar hadden het niet in Mattheus 8:26. Hij zei: Zwijg, wees stil! -Sioopa pephimooso -wees stil, wees stom. Laat de wind niet langer bulderen, noch de zee woeden. Aldus stilt Hij het bruisen der zeeën, het bruisen

harer baren. Er wordt een bijzonderen nadruk gelegd op het luidruchtige er van, Psalm 65:8, 93:3, 4. Het gedruis is dreigend en beangstigend, laat ons er niet meer van horen. Dit is:

a. Een woord van bevel aan ons, als onze boze hart is als een voortgedreven zee, die niet kan rusten, Jesaja 57:20, als onze hartstochten in beweging zijn en onstuimig, zo laat ons denken, dat wij de wet van Christus horen, zeggende: Zwijgt, weest stom. Denk niet verward, spreek niet onbedachtzaam, maar wees stil.

b. Een woord van vertroosting tot ons, dat, al is de storm der benauwdheid nog zo bulderend, nog zo sterk, Jezus Christus hem met een woord tot bedaren kan brengen. Als er van buiten strijd is en van binnen vrees, en de geesten in oproer zijn, dan kan Christus de vrucht scheppen der lippen, vrede. Indien Hij zegt: Zwijg, wees stil, dan komt er terstond grote stilte. Er wordt van gesproken als van het kroonrecht Gods, om de zeeën te gebieden, Jeremia 31:35. Hierdoor bewijst Christus zich dus God te zijn. Hij, die de zeeën heeft gemaakt, kan ze kalm maken.

10. De bestraffing, die Christus hun gaf wegens hun vrees, gaat hier verder dan bij Mattheus. Dáár heet het: Wat zijt gij vreesachtig? Hier: Wat zijt gij zo vreesachtig? Er kan enige reden tot vrees zijn maar toch niet voor zulk een grote mate van vrees. Dáár is het: Gij kleingelovigen. Hier is het: Hoe hebt gij geen geloof? Niet, dat de discipelen zonder geloof waren. Neen, zij geloofden, dat Jezus is de Christus, de Zoon van God, maar op dit ogenblik had de vrees zozeer de overhand, dat zij in het geheel geen geloof schenen te hebben. Hoe is het, dat gij in deze zaak geen geloof hebt, dat gij in den waan verkeert, dat Ik u niet tijdig en krachtdadig te hulp zal komen? Diegenen mogen wel hun geloof wantrouwen, die de gedachte koesteren, dat Christus er zich niet om bekommert, als Zijn volk omkomt, en terecht duidt Christus dit hun ten kwade.

Eindelijk. De indruk, dien dit wonder bij de discipelen heeft teweeggebracht, wordt hier verschillend uitgedrukt. In Mattheus heet het: De mensen verwonderden zich, hier wordt gezegd: Zij vreesden met grote vreze. Zij vreesden een grote vreze, zo staat er in het oorspronkelijke. Nu werd hun vrees terechtgewezen door hun geloof. Toen zij de winden en de zeeën vreesden, was dit uit gebrek aan eerbied, dien zij voor Christus hadden behoren te koesteren. Maar nu zij het bewijs zagen van Zijne macht er over, vreesden zij hen minder en Hem meer. Zij vreesden dat zij Christus hadden beledigd door hun vrees des ongeloofs, en daarom beijverden zij zich nu om Hem eer te geven. Zij hadden de macht en den toorn gevreesd van den Schepper in den storm, en in die vrees was pijn en verschrikking, maar nu vreesden zij de macht en de genade van den Verlosser in de stilte, zij vreesden den Heere en Zijne goedheid, en er was lieflijkheid en voldoening in, en hierdoor gaven zij eer aan Christus, zoals Jona's zeelieden, die: Toen de zee stilstond van hare verbolgenheid, den Heere vreesden met grote vreze en den Heere slachtoffer slachtten en geloften beloofden, Jona 1:16. Dit offer brachten zij aan de eer van Christus: zij zeiden: Wie is toch deze? Gewis, Hij is meer dan mens, daar ook de wind en de zee Hem gehoorzaam zijn.

HOOFDSTUK 5

1 En zij kwamen over op de andere zijde der zee, in het land der Gadarenen.
2 En zo Hij uit het schip gegaan was, terstond ontmoette Hem, uit de graven, een mens met een onreinen geest;
3 Dewelke zijn woning in de graven had, en niemand kon hem binden, ook zelfs niet met ketenen.
4 Want hij was menigmaal met boeien en ketenen gebonden geweest, en de ketenen waren van hem in stukken getrokken, en de boeien verbrijzeld, en niemand was machtig om hem te temmen.
5 En hij was altijd, nacht en dag, op de bergen en in de graven, roepende en slaande zichzelven met stenen.
6 Als hij nu Jezus van verre zag, liep hij toe, en aanbad Hem.
7 En met een grote stem roepende, zeide hij: Wat heb ik met U te doen, Jezus, Gij Zone Gods, des Allerhoogsten? Ik bezweer U bij God, dat Gij mij niet pijnigt!
8 Want Hij zeide tot hem: Gij onreine geest, ga uit van den mens!
9 En Hij vraagde hem: Welke is uw naam? En hij antwoordde, zeggende: Mijn naam is Legio; want wij zijn velen.
10 En hij bad Hem zeer, dat Hij hen buiten het land niet wegzond.
11 En aldaar aan de bergen was een grote kudde zwijnen, weidende.
12 En al de duivelen baden Hem, zeggende: Zend ons in die zwijnen, opdat wij in dezelve mogen varen.
13 En Jezus liet het hun terstond toe. En de onreine geesten, uitgevaren zijnde, voeren in de zwijnen; en de kudde stortte van de steilte af in de zee daar waren er nu omtrent twee duizend, en versmoorden in de zee.
14 En die de zwijnen weidden zijn gevlucht, en boodschapten zulks in de stad en op het land. En zij gingen uit, om te zien, wat het was, dat er geschied was.
15 En zij kwamen tot Jezus, en zagen den bezetene zittende, en gekleed, en wel bij zijn verstand, namelijk die het legioen gehad had, en zij werden bevreesd.
16 En die het gezien hadden, vertelden hun, wat den bezetene geschied was, en ook van de zwijnen.
17 En zij begonnen Hem te bidden, dat Hij van hun landpalen wegging.
18 En als Hij in het schip ging, bad Hem degene, die bezeten was geweest, dat hij met Hem mocht zijn.
19 Doch Jezus liet hem dat niet toe, maar zeide tot hem: Ga heen naar uw huis tot de uwen, en boodschap hun, wat grote dingen u de Heere gedaan heeft, en hoe Hij Zich uwer ontfermd heeft.
20 En hij ging heen, en begon te verkondigen in het land van Dekapolis, wat grote dingen hem Jezus gedaan had; en zij verwonderden zich allen.
21 En als Jezus wederom in het schip overgevaren was aan de andere zijde, vergaderde een grote schare bij Hem; en Hij was bij de zee.
22 En ziet, er kwam een van de oversten der synagoge, met name Jairus; en Hem ziende, viel hij aan Zijn voeten,
23 En bad Hem zeer, zeggende: Mijn dochtertje is in haar uiterste; ik bid U, dat Gij komt en de handen op haar legt, opdat zij behouden worde, en zij zal leven.
24 En Hij ging met hem; en een grote schare volgde Hem, en zij verdrongen Hem.
25 En een zekere vrouw, die twaalf jaren den vloed des bloeds gehad had,
26 En veel geleden had van vele medicijnmeesters, en al het hare daaraan ten koste gelegd en geen baat gevonden had, maar met welke het veeleer erger geworden was;
27 Deze van Jezus horende, kwam onder de schare van achteren, en raakte Zijn kleed aan;

28 Want zij zeide: Indien ik maar Zijn klederen mag aanraken, zal ik gezond worden.
29 En terstond is de fontein haars bloeds opgedroogd, en zij gevoelde aan haar lichaam, dat zij van die kwaal genezen was.
30 En terstond Jezus, bekennende in Zichzelven de kracht, die van Hem uitgegaan was, keerde Zich om in de schare, en zeide: Wie heeft Mijn klederen aangeraakt?
31 En Zijn discipelen zeiden tot Hem: Gij ziet, dat de schare U verdringt, en zegt Gij: Wie heeft Mij aangeraakt?
32 En Hij zag rondom om haar te zien, die dat gedaan had.
33 En de vrouw, vrezende en bevende, wetende, wat aan haar geschied was, kwam en viel voor Hem neder, en zeide Hem al de waarheid.
34 En Hij zeide tot haar: Dochter, uw geloof heeft u behouden; ga heen in vrede, en zijt genezen van deze uw kwaal.
35 Terwijl Hij nog sprak, kwamen enigen van het huis des oversten der synagoge, zeggende: Uw dochter is gestorven; wat zijt gij den Meester nog moeilijk?
36 En Jezus, terstond gehoord hebbende het woord, dat er gesproken werd, zeide tot den overste der synagoge: Vrees niet; geloof alleenlijk.
37 En Hij liet niemand toe Hem te volgen, dan Petrus, en Jakobus, en Johannes, den broeder van Jakobus;
38 En kwam in het huis des oversten der synagoge; en zag de beroerte en degenen, die zeer weenden en huilden.
39 En ingegaan zijnde, zeide Hij tot hen: Wat maakt gij beroerte, en wat weent gij? Het kind is niet gestorven, maar het slaapt.
40 En zij belachten Hem; maar Hij, als Hij hen allen had uitgedreven, nam bij Zich den vader en de moeder des kinds, en degenen die met Hem waren, en ging binnen, waar het kind lag.
41 En Hij vatte de hand des kinds, en zeide tot haar: Talitha kumi! hetwelk is, zijnde overgezet: Gij dochtertje Ik zeg u, sta op.
42 En terstond stond het dochtertje op, en wandelde; want het was twaalf jaren oud; en zij ontzetten zich met grote ontzetting.
43 En Hij gebood hun zeer, dat niemand datzelve zou weten; en zeide, dat men haar zou te eten geven.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Christus' uitwerpen van een legioen duivelen uit een bezetene, en ze toelatende in de zwijnen te varen. vers 1-20.

II. Christus' genezing van de vrouw, die den vloed des bloeds had, toen Hij op weg was om het dochtertje van Jaïrus van de doden op te wekken, vers 21-43. Het bericht van deze drie wonderen hadden wij tevoren, Mattheus 8:28 en verder. en Mattheus 9:18 enz maar zij worden hier uitvoeriger verhaald.

Markus 5:1-20

Wij hebben hier een voorbeeld hoe Christus den sterk-gewapende uit de bezitting verdreven heeft, en naar Zijn welbehagen over hem beschikte, ten einde te doen blijken dat Hij sterker was dan hij. Dit deed Hij na Zijne aankomst aan de andere zijde, waar Hij heenging in den storm. Zijn werk aldaar was een armen mens uit de handen van Satan te redden, en toen Hij dat gedaan had keerde Hij terug. Zo kwam Hij van den hemel op aarde, en keerde terug in een storm, om een overblijfsel van het mensdom uit de macht van den duivel te verlossen, hoewel het slechts een klein overblijfsel is, en Hij achtte niet dat Zijn arbeid slecht besteed was. In Mattheus wordt gezegd, dat er twee door den duivel bezeten waren, hier wordt gezegd, dat er een mens met een onreinen geest was. Indien er twee waren, dan was er ook een, en Markus zegt niet dat er slechts een was, zodat dit verschil ons geen gegronde ergernis kan geven. Waarschijnlijk was een van de twee veel opmerkelijker dan de andere, en heeft deze gezegd wat er gezegd werd. Let hier nu op:

I. Den ellendigen toestand, waarin die arme mens zich bevond, hij was onder de macht van een onreinen geest. De duivel had bezit van hem gekregen, en de uitwerking daarvan was niet, zoals bij velen, een stille zwaarmoedigheid, maar een woedende razernij. Zijn toestand scheen erger dan die van de andere bezetenen, die de patiënten van Christus zijn geweest.

1. Hij had zijne woning in de graven, onder de graven der gestorvenen. Hun graven waren buiten de steden, in eenzame, woeste plaatsen, Job 3:14, hetgeen aan den duivel een groot voordeel gaf, want wee hem, die alleen is, . Wellicht heeft de duivel hem naar de graven heen gedreven, om den mensen te doen geloven, dat de zielen der afgestorvenen in demonen waren verkeerd en het kwaad deden, dat er gedaan werd, om aldus de schuld van zich af te werpen. Het aanraken van een graf verontreinigde, Numeri 19:16. De onreine geest voert de mensen in verontreinigend gezelschap, en neemt aldus bezit van hen. Door de zielen uit de macht van Satan te redden, verlost Christus de levenden van uit de doden.

2. Hij was zeer sterk en ontembaar. Niemand kon hem binden, zoals dit nodig is te doen met mensen, die zich in zulk een toestand bevinden, voor hun eigen welzijn, alsmede voor de veiligheid van anderen. Niet slechts koorden konden hem niet houden, maar ook gene ketenen en ijzeren boeien, vers 3, 4. Zeer beklagenswaardig is de toestand van hen, die aldus gebonden moeten worden, van alle ongelukkigen in deze wereld zijn zij het meest te beklagen. Maar zijn toestand was het ergste van allen, in wie de duivel zo sterk was, dat hij niet gebonden kon worden. Dit stelt den treurigen staat voor van die zielen, waarin de duivel heerschappij voert, die kinderen der ongehoorzaamheid, in wie deze onreine geest werkt. Sommige zeer bekende, openlijke zondaren zijn als deze waanzinnige, allen zijn hierin gelijk aan het paard en den muilezel, dat zij gebreideld moeten worden met toom en gebit, maar sommigen zijn als de woudezel, die zich zo niet breidelen laat. De geboden en vervloekingen der wet zijn als ketenen en boeien, om de zondaren terug te houden van hun bozen weg, maar zij verbreken die banden, en dat is een blijk van de macht des duivels in hen.

3. Hij was een schrik en kwelling voor zich zelven en voor allen, die hem omringden, vers 5. De duivel is een wreed meester voor hen, die gevangen door hem worden geleid, een volslagen tiran. Deze ongelukkige mens was altijd, nacht en dag, op de bergen en in de graven, roepende en slaande zich zelven met stenen, hetzij dat hij kermde over zijn eigen treurigen toestand, of dat hij in toorn en

woede was ontstoken tegen den hemel, Dikwijls gebeurt het dat de mensen, die in razernij zijn, zich wonden en doden. Wat is de mens, als de rede onttroond is en Satan ten troon is verheven? De Baälaanbidders hebben zich in hun razernij gesneden met messen, zoals deze waanzinnige zich in zijne razernij met stenen sloeg. De stem Gods zegt: Doe uzelven geen kwaad, de stem van Satan zegt: Doe uzelven al het kwaad, dat gij kunt, toch wordt Gods woord veracht en het woord van Satan betracht. Wellicht was dit zich snijden met stenen slechts het snijden van zijne voeten aan de scherpe stenen, waarop hij barrevoets liep.

Il. Hij vervoegde zich tot Jezus, vers 6, Als hij nu Jezus van verre zag, aan land komende, liep hij toe en aanbad Hem. Gewoonlijk liep hij op anderen toe met woede maar op Christus liep hij toe met eerbied. Datgene geschiedde door de onzichtbare hand van Jezus Christus, dat door geen ketenen en boeien kon geschieden, zijne woede was plotseling bedwongen. Zelfs de duivel in dien armen mens was genoodzaakt om voor Christus te sidderen en voor Hem te buigen, of liever, de arme man kwam en aanbad Christus in de bewustheid van de behoefte, die hij had aan Zijne hulp, daar de macht van Satan in en over hem voor het ogenblik tot staan was gebracht.

III. Het woord van bevel van Christus aan den onreinen geest, om van hem uit te gaan, vers 8, Gij, onreine geest, ga uit van den mens! Hij maakte den man verlangend naar verlossing, toen Hij hem in staat stelde toe te lopen en Hem te aanbidden, en toen heeft Hij Zijne macht aangewend ter zijner verlossing. Als Christus in ons werkt, zodat wij van harte bidden om verlossing van Satan, dan zal Hij die verlossing voor ons werken. Hier is een voorbeeld van de macht en het gezag, waarmee Christus de onreine geesten gebood, en zij Hem gehoorzaam waren, Hoofdstuk . 1:27. Hij zei: Ga uit van den mens. Het doel van Christus' Evangelie is onreine geesten uit te werpen van de zielen der mensen. Gij onreine geest, ga uit van den mens, opdat de Heilige Geest inga, en bezit neme van het hart, en er heerschappij over hebbe.

IV. De vrees van den duivel voor Christus. De mens liep toe en aanbad Hem, maar het was de duivel in den mens, die riep met ene grote stem: (gebruik makende van de tong van dien armen mens) Wat heb ik met U te doen? vers 7. Juist zoals die andere onreine geest, Hoofdstuk 1:24.

1. Hij noemt God den Allerhoogste, hoog boven andere goden. Bij den naam Elion -de Allerhoogste, was God bekend onder de Feniciërs, en de andere volken, die aan Israël's grenzen woonden, en bij diezelfden naam noemt Hem de duivel.

2. Hij erkent Jezus te zijn de Zoon van God. Het is niets vreemds om de kostelijkste woorden uit de slechtste monden te horen. Er is ene wijze van dit te zeggen, waartoe niemand komen kan dan door den Heiligen Geest, 1 Corinthiërs 12:3, toch kan het op een zekere manier ook door den onreinen geest gezegd worden. Men kan de mensen niet naar een los gezegde beoordelen, maar aan hun vruchten zult gij ze kennen. Vroomheid van den mond is gemakkelijk. De geveinsde, die het schoonst spreekt, kan nog niets beters zeggen dan dat Jezus de Zoon van God is maar ook de duivel zei dit. '

3. Hij ontkent elke aanslag of slechte bedoeling tegen Christus, Wat heb ik met U te doen? "Ik heb generlei behoefte aan U, ik eis niets van U, ik begeer niets met U van doen te hebben, ik kan niet voor U bestaan, en ik wil niet vallen."

4. Hij bidt Zijn toorn af: Ik bezweer U, dat is: ik smeek U dringend, bij al wat heilig is, ik bid U om Godswil, door wiens toelating ik dezen mens heb bezeten, dat hoewel Gij mij van hem uitdrijft, Gij mij toch niet pijnigt, " dat Gij mij niet weerhoudt van elders kwaad uit te richten, hoewel ik weet dat ik gevonnist ben, zo laat mij toch niet heengezonden worden naar de ketenen der duisternis, of verhinderd worden her- en derwaarts te gaan, rond te gaan om te verslinden."

V. Het onderzoek, dat Christus instelt naar den naam van dezen onreinen geest. Dit hadden wij niet bij Mattheus. Christus vroeg hem: Wat is uw naam? Niet alsof Christus niet al de gevallen sterren bij hare namen kan noemen, zowel als de morgensterren, maar Hij vraagt dit, opdat de opstanders getroffen zouden worden door het groot aantal van deze boosaardige helse geesten, gelijk zij wèl reden hadden te zijn, toen zij het antwoord hoorden: Mijn naam is Legio, want wij zijn velen. Bij de Romeinen bestond een legioen soldaten uit zesduizend man, volgens anderen uit twaalf duizend vijf honderd, maar, evenals bij ons de regimenten, bestonden bij hen de legioenen niet allen uit een gelijk aantal soldaten. Nu wordt hierdoor aangeduid, dat de duivelen, de helse machten:

1. Militaire machten zijn. Een legioen is een zeker aantal soldaten onder de wapenen. De duivelen voeren krijg tegen God en Zijne eer, tegen Christus en Zijn Evangelie, tegen mensen en hun heiligheid en geluk. Zij zijn de zodanige, die wij hebben te weerstaan, en tegen wie wij moeten strijden, Efeziërs 6:12.

2. Dat zij talrijk zijn, hij erkent, of liever hij snoeft: Wij zijn velen, alsof hij hoopte dat Christus tegen hun groot aantal niet bestand zou zijn. Welk een menigte van afvallige geesten zijn er, en die allen vijanden van God en den mens, als er hier een legioen was om garnizoen te houden tegen Christus in een enkel ongelukkig schepsel! Er zijn er velen, die tegen ons opstaan.

3. Dat zij zijn eenstemmig, het zijn vele duivelen, en toch maar een legioen in dienst van dezelfde boze zaak, en daarom was het bedenksel der Farizeeën, dat Satan den Satan uitwierp, en dus tegen zich zelven verdeeld is, zo onzinnig en van allen grond ontbloot. Het was niet een van dit legioen, die de overigen verried, want zij allen zeiden, eenstemmig: Wat heb ik met U te doen?

4. Dat zij machtig zijn: wie is bestand tegen een legioen? In onze eigen kracht zijn wij niet opgewassen tegen onze geestelijke vijanden, maar in den Heere en in de sterkte Zijner macht zullen wij tegen hen bestand zijn, al zijn er ook legioenen van hen.

5. Dat er orde onder hen heerst, zoals in een legioen. Er zijn overheden en machten, en geweldhebbers der duisternis dezer eeuw, hetgeen veronderstelt, dat er onder zijn van een lageren rang, de duivel en zijne engelen, de draak en de zijnen, de overste der duivelen en zijne onderdanen, hetgeen deze vijanden des te geduchter maakt.

VI. Het verzoek van dit legioen, dat Christus hun zou toelaten om in ene kudde zwijnen te varen, die weidende was aan de bergen, vers 11, die bergen, waar de bezetenen rondwaarden, vers 5. Hun bede was:

1. Dat Hij hen buiten het land niet wegzond, vers 10, niet slechts dat Hij hen niet in hun helse gevangenis zou opsluiten, en hen aldus zou pijnigen voor den tijd, maar dat Hij hen niet uit dat land zou bannen, gelijk Hij rechtvaardiglijk zou kunnen, omdat zij er in dezen armen mens zulk een schrik

voor geweest zijn en er zoveel kwaad hadden gedaan. Zij schijnen een bijzondere voorliefde voor dat land gehad te hebben, of liever een bijzondere kwaadwilligheid er tegen, en de vrijheid te hebben om om te trekken op het overige deel der aarde, Job 1:7, was hun niet genoeg, zij moeten ook de bergen tot hun weide hebben, Job 39:11. Maar waarom wilden zij in dat land blijven? Hugo de Groot zegt: Omdat in dat land veel afvallige Joden waren, die zich buiten het verbond hadden gesteld, en dus aan Satan macht zich hadden overgegeven. Sommigen opperen het denkbeeld, dat zij, door ervaring de gezindheid en de manieren des volks hebbende leren kennen, hun des te meer kwaad konden doen door hun verzoekingen.

2. Dat Hij hun zou toelaten in de zwijnen te varen, daar zij hoopten door dezen te doden, nog meer kwaad te kunnen doen aan de zielen van al de lieden in het land, dan zij doen konden wanneer zij in het lichaam van een enkelen mens voeren, daarom vroegen zij dit niet, en zij wisten ook, dat Christus hun dit niet zou toestaan.

VII. Het verlof, dat Christus hun gaf om in die zwijnen te varen, en de onmiddellijke vernieling der ganse kudde hierdoor, Jezus liet het hun terstond toe, vers 13. Hij verbood het hun niet, en Hij weerhield hen niet, maar gaf hun hierin hun zin. Aldus wilde Hij de Gadarenen doen zien hoe machtige en kwaadaardige vijanden duivelen zijn, om hen daardoor te bewegen Hem tot hun vriend te begeren, die alleen instaat was ze te bedwingen en ten onder te brengen, en hiervan blijk had gegeven. Onmiddellijk voeren de onreine geesten in de zwijnen, die volgens de wet onreine dieren waren en van nature zich gaarne in het slijk wentelen, dat dan ook de geschiktste plaats voor hen is. Zij, die gelijk de zwijnen behagen scheppen in het slijk der zinnelijke lusten, zijn geschikte woningen voor Satan, en zijn, evenals Babylon, ene bewaarplaats van alle onreine geesten, en ene bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte, Openbaring 18:2, gelijk reine geesten ene woonstede zijn van den Heiligen Geest. Het gevolg van het ingaan der duivelen in de zwijnen was, dat zij allen terstond dol werden en zich hals over kop in de naburige zee stortten, waar zij, ten getale van bij de twee duizend, verdronken. De man, dien zij bezeten hadden, had zich zelven slechts geslagen of gesneden, want God had gezegd: hij is in uwe hand, doch verschoon zijn leven. Maar hieruit blijkt, dat indien hij niet aldus onder bedwang ware geweest, de arme man zich verdronken zou hebben. Zie, hoeveel wij aan Gods voorzienigheid zijn verschuldigd, en aan den dienst der goede engelen, om ons tegen den bozen geest te bewaren en te beschermen.

VIII. Het gerucht hiervan verspreidde zich door het land. Zij, die de zwijnen weidden, haastten zich naar de eigenaars, om bericht te brengen van hetgeen er geschied was, vers 14. Dit bracht het volk samen en:

1. Toen zij zagen hoe wonderbaarlijk de arme man genezen was, werd hierdoor eerbied bij hen opgewekt voor Christus, vers 15. Zij zagen den bezetene, en kenden hem zeer goed, daar zij menigmaal verschrikt waren geworden op zijn gezicht, en nu waren zij even verbaasd om hem te zien zittende, gekleed en wel bij zijn verstand. Nadat Satan uitgeworpen was, kwam de man terstond tot zich zelven. Zij, die ernstig en sober zijn en een geregeld leven leiden, geven hierdoor blijk, dat door de macht van Christus de macht des duivels in hun ziel is verbroken. Op het gezicht daarvan werden zij bevreesd, het verbaasde hen en dwong hen de macht van Christus te erkennen, en dat Hij waardig is gevreesd te worden. Maar:

2. Als zij bevonden dat hun zwijnen verloren waren, vatten zij misnoegen op tegen Christus, en wilden zij liever Zijne plaats dan Zijn gezelschap hebben, zij begonnen Hem te bidden dat Hij van hun landpalen wegging, want zij denken niet, dat het goed, dat Hij hun doen kan, ook maar in het minst opweegt tegen het verlies van zo vele zwijnen, vette zwijnen wellicht, en goed om naar de markt te brengen. Nu hadden de duivelen hun zin, want er is niets, dat aan deze geesten zoveel macht geeft over zondige zielen, als liefde tot de wereld. Zij waren bevreesd voor nog meer straf, indien Christus onder hen verwijlde, terwijl Hij, indien zij slechts afstand wilden doen van hun zonde, leven en gelukzaligheid voor hen zou gehad hebben, maar ongenegen om hetzij van hun zonden of van hun zwijnen afstand te doen, verkozen zij liever afstand te doen van hun Zaligmaker. Zo doen ook zij, die liever dan een bozen lust op te geven, hun deel in Christus en hun verwachting van Hem wegwerpen. Zij hadden beter gedaan met aldus te redeneren: "Indien Hij zulk ene macht heeft over duivelen en alle schepselen, dan is het goed voor ons om Hem tot vriend te hebben. Indien de duivelen verlof hebben om in ons land te blijven, zo laat ons Hem smeken ook te blijven, die alleen hen in bedwang kan houden." Maar in plaats van dit, wensten zij Hem verder weg. Zodanige verkeerde uitlegging wordt door vleselijk- gezinde harten aan de rechtvaardige oordelen Gods gegeven, in plaats van er door uitgedreven te worden tot Hem, plaatsen zij Hem op zoveel te groter afstand, hoewel Hij gezegd heeft: Vertoornt mij niet, opdat Ik u geen kwaad doe, Jeremia 25:6.

IX. Het gedrag van den man na zijne verlossing.

1. Hij wenste dat hij met Christus mocht zijn, vers 18, wellicht uit vrees dat de boze geest hem weer in zijne macht zou krijgen, of liever, ten einde door Hem onderwezen te worden, ongenegen zijnde om onder die heidense lieden te verblijven, die Hem weg wensten. Zij, die van den bozen geest bevrijd zijn, kunnen niet anders dan bekendheid en gemeenschap met Christus begeren.

2. Christus wilde hem niet toelaten om met Hem te zijn, opdat dit den schijn niet zou hebben van vertoning te willen maken, alsmede om hem te doen weten, dat Hij hem ook op een afstand kon beschermen en onderwijzen. En behalve dat: Hij had ander werk voor hem te doen, hij moet heengaan naar zijne bloedverwanten en vrienden, en hun zeggen wat grote dingen de Heere voor hem gedaan heeft, de Heere Jezus voor hem gedaan heeft, opdat Christus geëerd, en zijne naburen en vrienden gesticht, en uitgenodigd zouden worden om in Christus te geloven. Hij moet inzonderheid meer acht geven op Christus' ontferming dan op Zijne macht, want inzonderheid daarin roemt Hij, hij moet hun zeggen, hoe Hij zich over hem ontfermd heeft in zijne ellende.

3. In vervoering van vreugde verkondigde de man in het gehele land, wat grote dingen Jezus hem gedaan had, vers 20. Dit zijn wij verschuldigd aan Christus en aan onze broederen, opdat Hij verheerlijkt, en zij gesticht worden. En zie het gevolg hiervan: zij verwonderden zich allen, maar weinigen gingen verder dan dat. Er zijn velen, die niet anders kunnen dan zich over de werken van Christus verwonderen, maar die niet, zoals zij behoorden, naar Hem vragen.

Markus 5:21-34

De Gadarenen verlangd hebbende, dat Christus hun land zou verlaten, bleef Hij niet lang om hen met Zijne tegenwoordigheid lastig te vallen, maar vertrok weldra, zoals Hij gekomen was, over de zee terug naar de andere zijde, vers 21, en daar vergaderde een grote schare bij Hem. Zijn er sommigen, die Christus verwerpen, er zijn anderen, die Hem ontvangen en welkom heten. Een veracht Evangelie zal over het water gaan naar de plaats, waar het een beter onthaal vindt. Onder de velen, die nu tot Hem kwamen:

I. Is hier een man, die openlijk komt om genezing af te bidden voor een ziek kind, en die man is geen mindere dan een van de oversten der synagoge, een voorganger bij de Godsverering in de synagoge, of, zoals sommigen denken, een der rechters van het consistorie, of geestelijk gerechtshof, zoals er in elke stad een was, bestaande uit drie en twintig. In Mattheus wordt zijn naam niet genoemd, hier wordt zijn naam vermeld als Jaïrus, of Jaïr, Richteren 10:3. Hoewel hij een overste was, wendde hij zich met grote nederigheid en eerbied tot Christus, Hem ziende, viel hij aan Zijne voeten, Hem eer bewijzende als aan enen, die inderdaad groter was dan Hij scheen te zijn, en met groten aandrang, hij bad Hem zeer, als iemand, wie het ernst is, als iemand, die niet slechts den zegen op prijs stelde, waar hij om vroeg, maar die ook wist, dat hij hem van niemand anders kon verkrijgen. Zie hier de zaak: hij heeft een dochtertje van ongeveer twaalf jaren, de lieveling van het gezin, en zij ligt op haar uiterste. Maar hij gelooft dat zij, zo Christus slechts wil komen en haar de handen opleggen, van de poorten des doods zelven terug zal keren. Hij zei eerst, toen hij kwam, zij is in haar uiterste, (aldus Markus), maar daarna, op een latere tijding, die hem gezonden is, zegt hij: Mijne dochter is nu terstond gestorven (aldus in Mattheus), maar nog houdt hij aan in zijne bede, zie Lukas 8:42. Christus was gaarne bereid, en ging met hem, vers 24.

II. Hier is iemand anders, die (als ik dit zo zeggen mag) heimelijk ene genezing steelt voor zichzelve, en zij verkreeg de hulp, die zij wenste. Deze genezing werd gewerkt op weg, toen Hij heenging om het dochtertje van den overste op te wekken, en door een grote schare gevolgd werd. Zie hoe Christus Zijn tijd besteedde, en geen van de kostbare ogenblikken verloren liet gaan. Velen van Zijne redevoeringen en sommigen van Zijne wonderen zijn gedateerd van den weg. Wij behoren goed te doen, niet alleen als wij in huis zitten, maar ook als wij op den weg gaan, Deuteronomium 6:7. Let nu:

1. Op het droevig geval van deze arme vrouw. Zij had voortdurend den vloed des bloed, twaalf jaren lang reeds, die haar ongetwijfeld zeer verzwakt heeft, haar genot in het leven had verbitterd, en haar met een spoedigen dood bedreigde. Zij had den besten geneeskundigen raad ingewonnen, die er te krijgen was, en had de vele geneesmiddelen gebruikt en de levenswijze gevolgd, die haar voorgeschreven waren. Zolang zij iets had om aan de medicijnmeesters te geven, hadden zij haar hoop gegeven op herstel, haar gezegd dat zij haar konden genezen. maar nu zij alles wat zij bezat aan hen ten koste had gelegd, gaven zij haar op als ongeneeslijk. Zie hier:

a. Dat huid voor huid, en al wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven en zijne gezindheid, al wat zij had, had zij ten koste gelegd aan doctoren.

b. Het staat slecht met die patiënten, wier doctoren hun ergste kwaal zijn, die door hun doctoren lijden, in stede van door hen genezen te worden.

c. Zij, die geen baat vinden bij medicijnen, worden gewoonlijk erger, en de ziekte wint er te meer veld door.

d. Gewoonlijk zullen de mensen zich niet tot Christus wenden, voor zij het met alle andere helpers tevergeefs beproefd hebben, en hen, wat zeker het geval zal wezen, nietige medicijnmeeesters hebben bevonden. En Hij zal bevonden worden een sterke toevlucht te zijn, zelfs voor hen, die in de laatste plaats de toevlucht tot Hem nemen.

2. Het krachtige geloof, dat zij had in de macht van Christus om haar te genezen. Zij zei bij zichzelve-hoewel het uit niets blijkt dat zij door een ander dergelijk geval aangemoedigd werd, om het te zeggen- Indien ik maar Zijne klederen mag aanraken, ik zal gezond worden, vers 28. Zij geloofde dat Hij genas, niet als een profeet, door ene kracht ontleend aan God, maar door ene kracht in Hem zelven aanwezig, als de Zoon van God. Hare ziekte was van zulk een aard, dat de kiesheid haar verbood, om Hem er openlijk van te spreken, zoals anderen deden van hetgeen, waardoor zij gekweld werden, daarom verlangde zij naar ene genezing, die niet in het openbaar zou geschieden. En zo geschiedde haar dan naar haar geloof.

3. De wondervolle uitwerking hiervan. Zij kwam onder de schare achter Hem, en met veel moeite gelukte het haar Zijn kleed aan te raken, en onmiddellijk gevoelde zij zich genezen, vers 29. De fontein haars bloeds was opgedroogd, en zij gevoelde zich volmaakt wel, zo gezond als zij ooit in haar leven geweest was, en dat in een oogwenk. Hieruit blijkt dat de genezing gans en al wonderdadig was, want zij, die door natuurlijke middelen van zulke krankheden genezen worden, herkrijgen slechts langzaam en trapsgewijze hun krachten, en niet plotseling, als opeens, maar Gods werk is volmaakt. Zij, die door Christus genezen worden van de ziekte der zonde, kunnen niet anders dan een algehele verandering ten goede in zich ontwaren.

4. Christus' onderzoek naar Zijn verscholen patiënt, en de bemoediging, die Hij haar gaf toen zij ontdekt werd. Christus bekende in zich zelven de kracht, die van Hem was uitgegaan, vers 30. Hij wist dit niet door een falen van Zijne kracht, niet door een verflauwen van Zijn geest, maar veeleer door ene verlevendiging van Zijne geestkracht door de beoefening er van, en door het innerlijk en van Hem onafscheidelijk genot, dat Hij vond in goeddoen. En verlangende Zijne patiënt te zien, vroeg Hij, niet misnoegd of als iemand, die beledigd is. maar met tedere belangstelling: Wie heeft Mijne klederen aangeraakt? Niet zonder ruwheid en onbetamelijkheid hebben de discipelen bijna den spot gedreven met Zijne vraag, vers 31 :Gij ziet dat de schare U verdringt, en zegt Gij: Wie heeft Mij aangeraakt? Alsof de vraag eigenlijk niet gedaan moet zijn. Christus slaat geen acht op die ruwheid, maar zag rondom om haar te zien, die dat gedaan had, niet om haar te laken wegens hare vrijpostigheid, maar om haar te prijzen en haar geloof aan te moedigen, en om door Zijn eigen daad, Zijn woord en goedkeuring de genezing te bevestigen, die zij, als het ware, steelsgewijze had verkregen. Hij had het niet nodig, dat iemand Hem zou inlichten, want Hij had reeds terstond het oog op haar. Evenals geheime daden van zonde, zo zijn ook geheime daden des geloofs aan den Heere Jezus bekend, zij geschieden onder Zijn oog. Als gelovigen nog zo bedekt kracht ontlenen aan Christus, dan weet Hij het en heeft er een welbehagen in. Hierop heeft de arme vrouw zich den Heere Jezus voorgesteld, vers 33, vrezende en bevende, niet wetende hoe Hij het zou opnemen. Christus' patiënten zijn dikwijls bevende, als zij alle reden hebben om te juichen. Zij zou vrijmoedig hebben kunnen komen, wetende wat aan haar geschied was, en toch, dit wetende, vreest en beeft zij. Het was ene verrassing, maar nog niet, zoals het had behoren te wezen, een aangename

verrassing. Hoe dit zij, zij viel voor Hem neer. Niets is voor hen, die vrezen en beven, beter dan zich aan de voeten van den Heere Jezus te werpen, zich voor Hem te verootmoedigen en zich in Zijne handen over te geven. En zij zei Hem al de waarheid. Wij moeten ons niet schamen om uit te komen voor hetgeen er in het verborgen omgaat tussen Christus en onze ziel, maar er, zo wij daartoe geroepen zijn, melding van maken tot eer van Hem en ter bemoediging van anderen, zeggen wat Hij voor onze ziel gedaan heeft, en wat wij ervaren hebben van de helende kracht, die van Hem uitgaat. En de overweging, dat voor Christus niets verborgen kan blijven, moet ons aansporen om Hem alles te belijden. Zie welk een bemoedigend woord Hij haar gaf, vers 34 :Dochter! uw geloof heeft u behouden. Christus eert het geloof, omdat het geloof Christus eert. Maar zie. hoe hetgeen door het geloof gedaan is op aarde, in den hemel wordt bekrachtigd. Christus zegt: Wees genezen van deze uwe kwaal. Indien ons geloof het zegel van zijn amen zet op de macht en de beloften Gods, zeggende: Zo is het, en zo zij het voor mij, dan zal Gods genade het zegel van haar amen op de gebeden en verwachtingen des geloofs zetten, zeggende: Zo zij het, en zo zal het zijn voor u. En daarom: Ga heen in vrede, wees er wèl van overtuigd, dat gij uwe genezing eerlijk verkregen hebt, dat zij krachtdadiglijk gewrocht is, en ontleen daar vertroosting aan. Zij, die door het geloof van hun geestelijke krankheden zijn genezen, hebben wèl reden om heen te gaan in vrede.

Markus 5:35-43

Krankheden en dood zijn in de wereld gekomen door de zonde en de ongehoorzaamheid van den eersten Adam, maar beiden worden door de genade van den tweeden Adam overwonnen. Christus, een ongeneeslijke kwaal genezen hebbende, gaat nu triomferen over den dood, gelijk Hij in het begin van dit hoofdstuk over een woesten duivel heeft getriomfeerd.

I. De treurige tijding komt tot Jaïrus, dat zijne dochter gestorven is, en indien Christus is als andere artsen, dan komt Hij dus te laat. Zolang er leven is, is er hoop, en kunnen de middelen gebruikt worden, maar als het leven gevloden is, is alles voorbij. Wat zijt gij den Meester nog moeilijk? vers 35. Gewoonlijk behoort men in zulk een geval te denken: "De zaak is beslist, de wil van God is geschied, ik onderwerp mij er aan en berust er in, De Heere heeft gegeven, en de Heere heeft genomen. Als het kind nog leefde, heb ik gevast en geweend, want ik zei: Wie weet, de Heere zou mij mogen genadig zijn, dat het kind levend bleve. Maar nu is het dood, waarom zou ik nu vasten? Ik zal wel tot hem gaan, maar hij zal tot mij niet wederkomen". Met zulke woorden moeten wij ons in zulke tijden tot kalmte brengen, opdat onze ziel stil zij gelijk een gespeend kind bij zijne moeder. Maar hier hebben wij een buitengewoon geval, de dood van het kind maakt niet, zoals gewoonlijk, een einde aan het verhaal.

II. Christus moedigt den bedroefden vader aan te hopen, dat hij zich niet tevergeefs ten behoeve van zijn kind tot Hem heeft gewend. Christus was opgehouden op den weg om ene genezing te werken, maar hij zal toch door het gewin van anderen niet verliezen.

Vrees niet, geloof alleenlijk. Wij kunnen ons voorstellen, dat Jaïrus nu niet recht wist of hij al of niet Christus zou vragen om voort te gaan, maar hebben wij de genade Gods en Zijne vertroostingen, en bijgevolg ook de gebeden van onze leraren en Christelijke vrienden niet evenzeer nodig als de dood in ons huis is, als wanneer er ziekte in is? Christus beslist dus spoedig de zaak. Vrees niet, dat Mijne komst nu doelloos is, geloof slechts, dat zij ten goede zal zijn. Wij moeten om onze gestorven vrienden of bloedverwanten tot gene wanhoop vervallen, en niet om hen treuren als degenen, die geen hope hebben. Zie, wat er gezegd werd tot Rachel, die weigerde vertroost te worden over hare kinderen, in de veronderstelling dat zij niet waren. Bedwing uwe stem van geween en uwe ogen van tranen, want daar is verwachting voor uwe nakomelingen, want uwe kinderen zullen wederkomen tot hun landpale, Jeremia 31:16, 17. Daarom vrees niet, bezwijk niet. 2.. In zulke tijden is geloof het enige geneesmiddel tegen ontroerende smart en vrees, daardoor moeten zij tot zwijgen worden gebracht. Geloof alleenlijk. Blijf vertrouwen stellen op Christus, blijf u afhankelijk gevoelen van Hem, en Hij zal doen wat het beste voor u is. Geloof in de opstanding, en dan, vreest niet.

III. Hij ging met een uitgelezen gezelschap naar het huis, waar het dode kind lag. Door de schare, die Hem vergezelde, had Hij aan de arme vrouw, die Hij het laatst had genezen, een goede gelegenheid gegeven om Hem ongemerkt te naderen, dit nu geschied zijnde, liet Hij de menigte van zich, en liet niemand toe Hem te volgen, "met Hem te volgen" betekent het oorspronkelijke woord, behalve Zijn drie boezem-discipelen, Petrus, Jakobus en Johannes, een voldoend getal om getuigen te zijn van het wonder, maar niet zulk een getal, als een schijn kon geven van ijdele roemzucht.

IV. Hij riep het dode kind terug tot het leven. De omstandigheden van het verhaal zijn tamelijk gelijk als bij Mattheus. Hier hebben wij slechts op te merken:

1. Dat het kind zeer bemind was, want de bloedverwanten en buren weenden en huilden zeer. Het is zeer smartelijk als een leven, dat gelijk ene bloem ontloken is, zo spoedig wordt afgesneden, verdord is, eer het nog is opgewassen, als wij smart hebben over hetgeen waarvan wij zeiden: Dit zal ons troosten.

2. Dat het blijkbaar en onbetwistbaar was, dat het kind was gestorven. Dat zij Christus belachten, omdat Hij zei, Het kind is niet gestorven maar het slaapt, was zeer laakbaar, maar het strekt ten bewijze hiervan.

3. Dat Christus hen, die luidruchtig waren in hun droefheid, uitdreef als onwaardig om getuigen te zijn van het wonder, en zo onwetend in de dingen Gods, dat zij niet begrepen, dat Hij van den dood sprak als van slaap, of zo honend en minachtend, dat zij er Hem om bespotten.

4. Dat Hij de ouders van het kind medenam om getuigen te zijn van het wonder, omdat Hij hierin hun geloof op het oog had, en dit bedoelde tot vertroosting van hen, die de stille, maar ware rouwbedrijvenden waren.

5. Dat Hij het kind opwekte door een woord van macht, hetwelk hier vermeld wordt, en wel in het Syrisch, de taal waarin Christus sprak, Talitha kúmi, gij dochtertje, Ik zeg u sta op. Het was de gewoonte bij de Joden om, als zij een zieke geneesmiddelen toedienden, te zeggen: Sta op van uwe ziekte, bedoelende: Wij wensen dat gij moogt opstaan, maar Christus zei tot een gestorvene: Sta op van de doden, bedoelende: ik gebied u op te staan, ja, er is nog meer in- de doden hebben de macht niet om op te staan, daarom gaat er kracht uit met dat woord, ten einde er kracht van uitwerking aan te geven. Geef wat gij gebiedt, en gebied wat gij wilt. Christus werkt terwijl Hij gebiedt, en Hij werkt door het gebod, en daarom kan Hij gebieden wat Hij wil, zelfs aan de doden om op te staan. Zodanig is de Evangelieroeping tot hen, die van nature dood zijn in misdaden en zonden, en van dien dood niet meer door hun eigen kracht zouden kunnen opstaan dan dit kind het kon, en toch is dat woord: Ontwaak, en sta op van de doden, noch ijdel noch tevergeefs, als er onmiddellijk op volgt: Christus zal over u lichten, Efeziërs 5:14. Het is door het woord van Christus, dat geestelijk leven wordt geschonken: Ik zei tot u: leef. Ezechiël 16:6.

6. Dat het kind, zodra het leven was wedergekeerd, opstond en wandelde, vers 42. Geestelijk leven zal openbaar worden door ons opstaan van het bed der traagheid en onverschilligheid, en ons wandelen op den weg der Godsvrucht, ons wandelen in den naam en de kracht van Christus. Zelfs van hen, die twaalf jaren oud zijn, kan men verwachten dat zij zullen wandelen als degenen, die door Christus zijn opgewekt, en niet in de natuurlijke ijdelheid huns gemoeds.

7. Dat allen, die het zagen en er van hoorden, zich er over verbaasden en verwonderden, en Hem bewonderden, die het gewrocht had. Zij ontzetten zich met grote ontzetting. Zij konden niets anders dan erkennen, dat er iets buitengewoons en zeer groots in was, en toch wisten zij niet wat er van te denken, of welke gevolgtrekking er uit af te leiden. Hun verbazing had hen voorwaarts moeten brengen tot een levend geloof, maar het is bij een stomme verbazing gebleven.

8. Dat Christus poogde het te verbergen.

Hij gebood hun zeer, dat niemand dat zou weten. Het was genoegzaam bekend aan een voldoend aantal personen, maar Hij wilde niet dat het vooralsnog verder verbreid zou worden, omdat Zijn eigen opstanding het grote voorbeeld en bewijs moest zijn van Zijne macht over den dood, en daarom moest de bekendmaking van andere voorbeelden hiervan bewaard blijven totdat dit grote bewijs geleverd zou wezen. Laat een deel van het getuigenis verborgen blijven, totdat het andere deel, dat het voornaamste is, gereed is.

9. Dat Christus er voor zorgde, dat haar iets te eten zou gegeven worden. Hieruit bleek, dat zij niet slechts in het leven was teruggeroepen, maar ook tot een goeden gezondheidstoestand, dat zij eetlust had, zelfs de nieuwgeboren kinderkens in het huis van Christus zijn zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, 1 Petrus 2:2. En het is opmerkelijk, dat, gelijk Christus, toen Hij het eerst den mens gemaakt had, hem dadelijk van voedsel had voorzien, en wel voedsel uit de aarde, waarvan hij gemaakt was, Genesis 1:29, Hij thans, nu Hij een nieuw leven had gegeven, zorg droeg, dat iets te eten gegeven werd, want indien Hij het leven heeft gegeven, dan kan men ook vertrouwen, dat Hij het levensonderhoud zal geven, want het leven is meer dan het voedsel, Mattheus 6:25. Waar Christus geestelijk leven heeft gegeven, daar zal Hij ook voorzien in voedsel om het te onderhouden ten eeuwigen leven, want Hij zal de werken Zijner handen niet laten varen.

HOOFDSTUK 6

1 En Hij ging van daar weg, en kwam in Zijn vaderland, en Zijn discipelen volgden Hem.
2 En als het sabbat geworden was, begon Hij in de synagoge te leren; en velen, die Hem hoorden, ontzetten zich, zeggende: Van waar komen Dezen deze dingen, en wat wijsheid is dit, die Hem gegeven is, dat ook zulke krachten door Zijn handen geschieden?
3 Is deze niet de timmerman, de zoon van Maria, en de broeder van Jakobus en Joses, en van Judas en Simon, en zijn Zijn zusters niet hier bij ons? En zij werden aan Hem geergerd.
4 En Jezus zeide tot hen: Een profeet is niet ongeeerd dan in zijn vaderland en onder zijn magen, en in zijn huis.
5 En Hij kon aldaar geen kracht doen; dan Hij legde weinigen zieken de handen op, en genas hen.
6 En Hij verwonderde Zich over hun ongeloof, en omging de vlekken daar rondom, lerende.
7 En Hij riep tot Zich de twaalven, en begon hen uit te zenden twee en twee, en gaf hun macht over de onreine geesten.
8 En Hij gebood hun, dat zij niets zouden nemen tot den weg, dan alleenlijk een staf, geen male, geen brood, geen geld in den gordel;
9 Maar dat zij schoenzolen zouden aanbinden, en met geen twee rokken gekleed zijn.
10 En Hij zeide tot hen: Zo waar gij in een huis zult ingaan, blijft daar, totdat gij van daar uitgaat.
11 En zo wie u niet zullen ontvangen, noch u horen, vertrekkende van daar, schudt het stof af, dat onder aan uw voeten is, hun tot een getuigenis. Voorwaar zeg Ik u: Het zal Sodom en Gomorra verdragelijker zijn in den dag des oordeels dan dezelve stad.
12 En uitgegaan zijnde, predikten zij, dat zij zich zouden bekeren.
13 En zij wierpen vele duivelen uit, en zalfden vele kranken met olie, en maakten hen gezond.
14 En de koning Herodes hoorde het want Zijn Naam was openbaar geworden, en zeide: Johannes, die daar doopte, is van de doden opgewekt, en daarom werken die krachten in Hem.
15 Anderen zeiden: Hij is Elias; en anderen zeiden: Hij is een profeet, of als een der profeten.
16 Maar als het Herodes hoorde, zeide hij: Deze is Johannes, dien ik onthoofd heb; die is van de doden opgewekt.
17 Want dezelve Herodes, enigen uitgezonden hebbende, had Johannes gevangen genomen, en hem in de gevangenis gebonden, uit oorzaak van Herodias, de huisvrouw van zijn broeder Filippus, omdat hij haar getrouwd had.
18 Want Johannes zeide tot Herodes: Het is u niet geoorloofd de huisvrouw uws broeders te hebben.
19 En Herodias legde op hem toe; en wilde hem doden, en konde niet;
20 Want Herodes vreesde Johannes, wetende, dat hij een rechtvaardig en heilig man was, en hield hem in waarde; en als hij hem hoorde, deed hij vele dingen, en hoorde hem gaarne.
21 En als er een welgelegen dag gekomen was, toen Herodes, op den dag zijner geboorte, een maaltijd aanrichtte, voor zijn groten, en de oversten over duizend, en de voornaamsten van Galilea;
22 En als de dochter van dezelve Herodias inkwam, en danste, en Herodes en dengenen, die mede aanzaten, behaagde, zo zeide de koning tot het dochtertje: Eis van mij, wat gij ook wilt, en ik zal het u geven.
23 En hij zwoer haar: Zo wat gij van mij zult eisen, zal ik u geven, ook tot de helft mijns koninkrijks!
24 En zij, uitgegaan zijnde, zeide tot haar moeder: Wat zal ik eisen? En die zeide: Het hoofd van Johannes den Doper.
25 En zij, terstond met haast ingaande tot den koning, heeft het geeist, zeggende: Ik wil, dat gij mij nu terstond, in een schotel, geeft het hoofd van Johannes den Doper.

26 En de koning, zeer bedroefd geworden zijnde, nochtans om de eden, en degenen, die mede aanzaten, wilde hij haar hetzelve niet afslaan.
27 En de koning zond terstond een scherprechter, en gebood zijn hoofd te brengen. Deze nu ging heen, en onthoofdde hem in de gevangenis;
28 En bracht zijn hoofd in een schotel, en gaf hetzelve het dochtertje, en het dochtertje gaf hetzelve harer moeder.
29 En als zijn discipelen dit hoorden, gingen zij en namen zijn dood lichaam weg, en legden dat in een graf.
30 En de apostelen kwamen weder tot Jezus, en boodschapten Hem alles, beide wat zij gedaan hadden, en wat zij geleerd hadden.
31 En Hij zeide tot hen: Komt gijlieden in een woeste plaats hier alleen, en rust een weinig; want er waren velen, die kwamen en die gingen, en zij hadden zelfs geen gelegen tijd om te eten.
32 En zij vertrokken in een schip, naar een woeste plaats, alleen.
33 En de scharen zagen hen heenvaren, en velen werden Hem kennende, en liepen gezamenlijk te voet van alle steden derwaarts, en kwamen hun voor, en gingen samen tot Hem.
34 En Jezus, uitgaande, zag een grote schare, en werd innerlijk met ontferming bewogen over hen; want zij waren als schapen, die geen herder hebben; en Hij begon hun vele dingen te leren.
35 En als het nu laat op den dag geworden was, kwamen Zijn discipelen tot Hem, en zeiden: Deze plaats is woest, en het is nu laat op den dag;
36 Laat ze van U, opdat zij heengaan in de omliggende dorpen en vlekken, en broden voor zichzelven mogen kopen; want zij hebben niet, wat zij eten zullen.
37 Maar Hij, antwoordende, zeide tot hen: Geeft gij hun te eten. En zij zeiden tot Hem: Zullen wij heengaan, en kopen voor tweehonderd penningen brood, en hun te eten geven?
38 En Hij zeide tot hen: Hoeveel broden hebt gij? Gaat heen en beziet het. En toen zij het vernomen hadden, zeiden zij: Vijf, en twee vissen.
39 En Hij gebood hun, dat zij hen allen zouden doen nederzitten bij waardschappen, op het groene gras.
40 En zij zaten neder in gedeelten bij honderd te zamen, en bij vijftig te zamen.
41 En als Hij de vijf broden en de twee vissen genomen had, zag Hij op naar den hemel, zegende en brak de broden, en gaf ze Zijn discipelen, opdat zij ze hun zouden voorleggen, en de twee vissen deelde Hij voor allen.
42 En zij aten allen, en zijn verzadigd geworden.
43 En zij namen op twaalf volle korven brokken, en van de vissen.
44 En die daar de broden gegeten hadden, waren omtrent vijf duizend mannen.
45 En terstond dwong Hij Zijn discipelen in het schip te gaan, en voor henen te varen aan de andere zijde tegen over Bethsaida, terwijl Hij de schare van Zich zou laten.
46 En als Hij aan dezelve hun afscheid gegeven had, ging Hij op den berg om te bidden.
47 En als het nu avond was geworden, zo was het schip in het midden van de zee, en Hij was alleen op het land.
48 En Hij zag, dat zij zich zeer pijnigden, om het schip voort te krijgen; want de wind was hun tegen; en omtrent de vierde wake des nachts, kwam Hij tot hen, wandelende op de zee, en wilde hen voorbijgaan.
49 En zij, ziende Hem wandelen op de zee, meenden, dat het een spooksel was, en schreeuwden zeer;
50 Want zij zagen Hem allen, en werden ontroerd; en terstond sprak Hij met hen, en zeide tot hen: Zijt welgemoed, Ik ben het; vreest niet.

51 En Hij klom tot hen in het schip, en de wind stilde; en zij ontzetten zich bovenmate zeer in zichzelven, en waren verwonderd.
52 Want zij hadden niet gelet op het wonder der broden; want hun hart was verhard.
53 En als zij overgevaren waren, kwamen zij in het land Gennesareth, en havenden aldaar.
54 En als zij uit het schip gegaan waren, terstond werden zij Hem kennende.
55 En het gehele omliggende land doorlopende, begonnen zij op beddekens degenen, die kwalijk gesteld waren, om te dragen, ter plaatse, waar zij hoorden, dat Hij was.
56 En zo waar Hij kwam, in vlekken, of steden, of dorpen, daar leiden zij de kranken op de markten, en baden Hem, dat zij maar den zoom Zijns kleeds aanraken mochten; en zovelen, als er Hem aanraakten, werden gezond.

In dit hoofdstuk hebben wij velerlei zeer opmerkelijke voorvallen betreffende onzen Heere Jezus, waarvan wij den hoofdinhoud reeds bij Mattheus gehad hebben, maar hier worden nog verschillende omstandigheden vermeld, die wij dáár niet hebben ontmoet.

1. Christus veracht door Zijne landslieden, omdat Hij een hunner was en zij Zijne af komst kenden, of tenminste meenden te kennen, vers 1-6.

II. De macht, die Hij Zijnen apostelen verleende over onreine geesten, en een verslag van hun verrichtingen, vers 7-13.

III. Een vreemd denkbeeld, dat Herodes en anderen koesterden, van Christus, bij welke gelegenheid wij het verhaal hebben van den marteldood van Johannes den Doper, vers 14-29.

IV. Christus' afzondering met Zijne discipelen in een woeste plaats, de scharen, die Hem derwaarts volgden om onderricht van Hem te ontvangen, en Zijne spijziging van vijf duizend hunner met vijf broden en twee vissen, vers 30-44.

V. Christus wandelende op de zee om tot Zijne discipelen te komen, en de grote menigte van genezingen, die Hij wrocht aan de andere zijde van het water, vers 45-46.

Markus 6:1-6

I. Christus brengt een bezoek in Zijn vaderland, de plaats, niet waar Hij geboren, maar waar Hij opgevoed werd, dat was Nazareth, waar Zijne bloedverwanten woonden. Tevoren was Hij reeds in levensgevaar onder hen geweest, Lukas 4:29, en toch begaf Hij zich weer tot hen, zo verwonderlijk wacht Hij om genadig te wezen en het heil Zijner vijanden te bevorderen. Waar Hij ook heenging, al was het ook in gevaar, Zijne discipelen volgden Hem, vers 1, want zij hadden alles verlaten om Hem te volgen overal waar Hij heenging.

II. Daar predikte Hij in hun synagoge op den sabbatdag, vers 2. Het schijnt dat de scharen daar niet zo tot Hem toestroomden als op andere plaatsen, zodat Hij gene gelegenheid had om te prediken, voordat zij tezamen kwamen op den sabbatdag, en toen heeft Hij een gedeelte der Schrift met grote helderheid voor hen verklaard. Op de sabbatdagen moet in de Godsdienstige bijeenkomsten het woord Gods gepredikt worden naar het voorbeeld van Christus. Wij geven eer aan God door onderricht van Hem te ontvangen.

III. Zij konden niet anders dan erkennen hetgeen zeer eervol en loffelijk in Hem was.

1. Dat Hij sprak met grote wijsheid, en dat die wijsheid Hem was gegeven, want zij wisten dat Hij geen geleerde opleiding had gehad.

2. Dat Hij krachten deed, ze deed met Zijn eigen handen ter bevestiging van de leer, die Hij verkondigde. Zij erkenden de twee grote bewijzen van den Goddelijken oorsprong van Zijn Evangelie-de Goddelijke wijsheid, die uitblonk in het beramen er van, en de Goddelijke macht, die uitgeoefend werd, om het te bekrachtigen en aan te bevelen, en toch, hoewel zij de premissen niet konden ontkennen, wilden zij met de gevolgtrekking, die er uit af- geleid werd, niet instemmen.

IV. Zij legden er zich op toe Hem te verkleinen en in minachting te brengen, en in het gemoed des volks vooroordelen tegen Hem op te wekken. Al deze wijsheid en al die krachten zijn van gene betekenis of waardij, omdat Hij tehuis was opgevoed, niet gereisd had, gene universiteit had bezocht, niet aan de voeten van een hunner geleerden dan gezeten om door hem onderwezen te worden, vers 3. Is deze niet de timmerman? Bij Mattheus luidt het verwijt, dat Hij de zoon is des timmermans, daar Zijn vermeende vader dat beroep uitoefende. Maar het schijnt dat zij ook verder konden zeggen: Is deze niet de timmerman? want waarschijnlijk is onze Heere Jezus in dat beroep met Zijn vader werkzaam geweest, eer Hij Zijn openbaar dienstwerk aanving, tenminste soms in dagwerk.

1. Aldus heeft Hij zich willen vernederen, en heeft Hij zich zelven vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is Hij gekomen om te dienen. Zo diep heeft onze Verlosser zich neergebogen om ons te kunnen verlossen.

2. Daarmee wilde Hij ons leren de luiheid te verafschuwen, en voor ons zelven iets te doen te vinden in de wereld, en liever geringen en moeitevollen arbeid te verrichten, al is het ook, dat hij ons slechts een sober bestaan oplevert, dan ons in vadsigheid toe te geven, Niets is schadelijker voor jonge lieden, dan de gewoonte van slenteren aan te nemen. Er heerste onder de Joden hieromtrent de goede gewoonte, dat hun jonge mannen, die bestemd waren om geleerden te worden, toch ook het

ene of andere handwerk of ambacht moesten lere, zoals Paulus, die een tentenmaker was, ten einde werk te hebben voor hun ledigen tijd, en om er, zo het nodig was, hun brood mede te kunnen verdienen.

3. Daarmee heeft Hij ook de geminachte handwerkslieden geëerd, en diegenen aangemoedigd, die eten van het werk hunner handen, al is het ook dat de groten der aarde met minachting op hen neerzien. Zij verweten Hem nog iets anders, namelijk de geringheid Zijner bloedverwanten. Hij is de zoon van Maria, zijne broeders en zusters zijn hier bij ons, wij kennen zijne familie, zijne afkomst, en daarom, hoewel zij ontzet waren over Zijne leer, vers 2, werden zij toch geërgerd aan Zijn persoon, vers 3, en zagen zij met minachting op Hem neer, en wilden daarom ook Zijne leer niet aannemen, al was zij ook nog zo aanbevelenswaardig. Kunnen wij denken dat zij, indien zij Zijn stamboom niet hadden gekend, indien Hij uit de wolken onder hen neergekomen was, zonder vader, zonder moeder, zonder geslachtsrekening, Hem met meer eerbied ontvangen zouden hebben? Gewis niet, want in Judea, waar dit niet bekend was, heeft men juist dit tegen Hem aangevoerd. Maar dezen weten wij niet, van waar hij is. Hardnekkig ongeloof is nooit om uitvluchten verlegen.

V. Laat ons zien, hoe Christus deze minachting verdroeg.

1. Hij heeft haar ten dele verontschuldigd, als iets gewoons, iets dat dagelijks voorkomt, en dat men dus kan verwachten, hoewel niet rechtvaardiglijk of billijk, vers 4, Een profeet is niet ongeëerd, dan in zijn vaderland. Er kunnen uitzonderingen zijn op dezen regel. Velen hebben ongetwijfeld dit vooroordeel afgeschud, maar gewoonlijk is het waar, dat leraren zelden zo bemind zijn en zoveel voorspoed hebben op hun arbeid in hun eigen land, als onder vreemden. De gemeenzaamheid uit de jongere jaren baart verachting, de bevordering van iemand, die tevoren als een mindere gold, brengt afgunst teweeg, en de mensen zijn niet licht geneigd om diegenen als gidsen voor hun ziel aan te nemen, wier vaderen zij gans bereid waren om met de honden der kudde te stellen. In zulk een geval moet men dit dus niet hard vinden, het is de gewone behandeling, het is de behandeling, die Christus werd aangedaan, en de wijsheid is uitnemend om naar elders te leiden.

2. Hij deed nog enig goed onder hen, in weerwil van de minachting, die zij Hem betoonden, want Hij is vriendelijk, zelfs voor de ondankbaren en bozen. Hij legde weinigen zieken de handen op, en genas hen. Het is edelmoedig en betamelijk voor de volgelingen van Christus, om zich tevreden te stellen met het genot en de voldoening van wèl te doen, al wordt er hun onrechtvaardiglijk de lof voor onthouden.

3. Toch kon Hij aldaar gene kracht doen, tenminste niet veel, niet zoals in andere plaatsen, vanwege het ongeloof, dat onder het volk heerste, door de vooroordelen, die hun leidslieden hun tegen Christus inbliezen, vers 5. Het is een vreemde uitdrukking, alsof het ongeloof aan de Almacht zelf de handen bond. Hij zou daar evenveel wonderen hebben willen doen als elders, maar Hij kon niet, omdat de mensen zich niet tot Hem wilden wenden, om Zijne gunst niet wilden vragen, Hij zou de wonderen hebben kunnen doen, maar zij hebben de eer verbeurd, dat Hij ze voor hen deed. Door ongeloof en minachting van Christus stremmen de mensen den stroom Zijner weldaden voor hen, en grendelen zij zelven hun deur.

4. Hij verwonderde zich over hun ongeloof, vers 6. Wij bevinden niet, dat Christus zich ooit verwonderde, behalve over het geloof der heidenen, die vreemdelingen waren, zoals de hoofdman

over honderd, Mattheus 8:10, en de Samaritaanse vrouw, en over het ongeloof der Joden, die Zijne landslieden waren. Het ongeloof van hen, die van de middelen der genade genieten, is iets zeer verbazingwekkends.

5. Hij omging de vlekken daar rondom, lerende. Indien wij geen goed kunnen doen, waar wij het zouden willen, dan moeten wij het doen, waar wij het kunnen, en blijde zijn, als wij de gelegenheid hebben, al is het dan ook slechts in vlekken of dorpen, om Christus en de zielen te dienen. Soms vindt het Evangelie een beter onthaal in de dorpen van het platteland, waar minder rijkdom, pracht en weelde, werelds vermaak en sluwheid gevonden worden, dan in volkrijke steden.

Markus 6:7-13

Hier is,

I. De opdracht aan de twaalf apostelen gegeven, om te prediken en wonderen te werken, het is wat wij reeds uitvoeriger gehad hebben in Mattheus 10.. Markus vermeldt hier de namen niet der apostelen, zoals Mattheus gedaan heeft, omdat hij ze reeds tevoren genoemd heeft, toen zij tot gemeenschap met Hem werden geroepen, Hoofdstuk 3:16-19. Totnutoe hadden zij met Christus omgegaan, hadden gezeten aan Zijne voeten, Zijne leer gehoord en Zijne wonderen gezien. Nu besluit Hij hen te gebruiken. Zij hadden ontvangen, opdat zij zouden geven, zij hadden geleerd, opdat zij zouden onderwijzen, en daarom begon Hij thans hen uit te zenden. Zij moeten niet altijd studeren in de academie om kennis te verkrijgen, maar zij moeten prediken in het land, om met de verkregen kennis goed te doen. Hoewel zij thans nog niet zo begaafd waren als zij later zijn zullen, moeten zij toch naar de gaven en bekwaamheden, die zij nu hebben, aan het werk gaan, om dan later grotere vorderingen te maken. Merk hier nu op:

1. Dat Christus hen twee en twee uitzond. Dit wordt door Markus opgemerkt. Zij gingen twee en twee naar ene plaats, opdat uit den mond van twee getuigen alle woord zou bestaan, en opdat zij gezelschap zouden zijn voor elkaar, als zij zich onder vreemden zouden bevinden, en elkanders handen zouden sterken, en elkanders hart zouden bemoedigen, elkaar zouden helpen als er iets verkeerd ging, en elkaar zouden steunen. Ieder soldaat heeft zijn krijgsmakker, en de stelregel is als juist bevonden, dat twee beter zijn dan een. Christus wilde Zijn dienstknechten aldus leren om zich met elkaar te verbinden en te vergezellen, elkaar steun te geven, en van elkaar steun aan te nemen.

2. Dat Hij hun macht gaf over de onreine geesten. Hij zond hen uit om het rijk des duivels aan te vallen, en machtigde hen, als een voorbeeld van hun verbreken van zijn invloed in de zielen der mensen door hun leer, om hem uit te werpen uit het lichaam der bezetenen. Sommigen opperen de mening, dat zij door den Geest krankheden genazen en duivelen uitwierpen, maar alleen datgene predikten, dat zij uit den mond van Christus gehoord hadden.

3. Dat Hij hun gebood geen voorraad mede te nemen, gene mondbehoeften en geen geld, opdat zij overal, waar zij kwamen, zouden blijken arm te zijn, mensen, die niet van deze wereld zijn, en dus met meer recht de mensen er van weg konden roepen naar een andere wereld. Als Hij hun later gebood buidel en male te nemen, Lukas 22:36, dan werd hier niet mede te kennen gegeven, dat Zijne zorg voor hen verminderd was, maar dat er moeilijker tijden voor hen zouden komen, en dat zij een slechter onthaal zouden vinden dan bij hun eerste uitzending. Bij Mattheus en Lukas wordt hun verboden een staf mede te nemen, dat is: een staf als wapen om mede te vechten, maar hier in Markus wordt hun geboden niets mede te nemen dan een staf, dat is een staf, die bij het lopen wordt gebruikt, zoals pelgrims ze dragen. Ze moeten gene schoenen, maar slechts schoenzolen dragen, welke slechts onder aan de zolen hunner voeten bevestigd waren. Zij moeten in de gemakkelijkste, eenvoudigste kleding gekleed zijn, en zelfs mogen zij geen twee rokken bij zich hebben, want hun verblijf daar buiten zou slechts kort wezen: voor den winter moeten zij terugkeren, en wat zij behoefden, daarin zou door hen, voor wie zij predikten, gaarne voorzien worden.

4. Hij gebood hun om, in welke stad zij zouden komen, het eerste huis, waarin zij hun intrek namen, tot hun hoofdkwartier te maken, vers 10, blijft daar, totdat gij vandaar uitgaat. En daar gij weet, dat

gij met ene boodschap komt, die u welkom genoeg zal maken, zo koestert van uwe vrienden, die u het eerst genodigd hebben, de vriendelijke gedachte, dat zij uwe tegenwoordigheid niet als een last beschouwen.

5. Hij spreekt een zeer zwaar oordeel uit over hen, die het Evangelie, dat zij predikten, verwierpen, vers 11, En zo wie u niet zullen ontvangen, noch u horen, vertrekkende vandaar -want indien de een u niet wil ontvangen, zal een ander het wèl willen-schudt het stof af, dat onder aan uwe voeten is, hun tot een getuigenis. Laat hen weten, dat hun de eerlijke aanbieding is gedaan van leven en gelukzaligheid, getuige dat stof, daar zij die aanbieding echter afwijzen, kunnen zij niet verwachten dat hun een andere gedaan zal worden. Dat stof, zal, gelijk het stof van Egypte, Exodus 9:9 in een plaag over hen verkeren, en hun oordeel in den groten dag zal ondraaglijker zijn dan dat van Sodom, want de engelen werden naar Sodom gezonden ter uitvoering van straf en zijn er mishandeld, maar dat zal niet zo groot een schuld en zo zwaar een verderf over hen doen komen, als de minachting en mishandeling van Christus' apostelen, die hun de aanbieding der Evangeliegenade brachten.

II. Hoe de apostelen zich van den hun opgedragen last hebben gekweten. Hoewel zij zich bewust waren van grote zwakheid, en er geen werelds voordeel van konden verwachten, zijn zij toch in gehoorzaamheid aan het bevel huns Meesters, en in afhankelijkheid van Zijne kracht, uitgegaan, evenals Abraham, niet wetende waar zij heengingen. Merk hier op:

1. De leer, die zij predikten. Zij predikten, dat zij zich zouden bekeren, vers 12, dat zij moesten veranderen van zin, hun leven moesten verbeteren bij de gedachte en in overweging van het nabijzijn van het koninkrijk van den Messias. Het grote doel der Evangeliepredikers, en de grote strekking der Evangelieprediking, moet zijn, de mensen tot bekering te brengen, tot een nieuw hart en een nieuwen levenswandel. Zij hebben de mensen niet beziggehouden met fraaie bespiegelingen, zij hebben hun gezegd, dat zij zich moeten bekeren van hun zonden en zich moeten wenden tot God.

2. De wonderen, die zij wrochten. De macht, die Christus hun had gegeven over onreine geesten, bleef niet zonder uitwerking, hebben zij dus niet tevergeefs ontvangen, zij gebruikten haar, want zij wierpen vele duivelen uit, vers 13, en zalfden vele kranken met olie, en maakten hen gezond. Sommigen denken, dat die olie geneeskundig werd aangewend overeenkomstig de gewoonte der Joden, ik denk veeleer, dat zij als teken gebruikt werd van wonderdadige genezing, volgens de aanwijzing van Christus, hoewel dit niet wordt vermeld. Later werd dit gebruikt door die ouderlingen der gemeente, aan wie door den Geest de gave der gezondmaking was geschonken, Jakobus 5:14. Het is zeker dat hier, en dus ook waarschijnlijk dat dáár, dit zalven der kranken met olie aangewend werd met die buitengewone macht, welke reeds lang heeft opgehouden, weshalve met de macht ook het teken er van moet ophouden.

Markus 6:14-29

Hier hebben wij:

I. De dwaze denkbeelden, die het volk omtrent onzen Heere Jezus heeft gekoesterd, vers 15. Zijn eigen landslieden konden niets groot van Hem geloven, omdat zij Zijn arme bloedverwanten kenden, maar anderen, die niet onder de macht van dat vooroordeel tegen Hem waren, wilden toch liever alles omtrent Hem geloven dan de waarheid, namelijk dat Hij de Zoon van God was en de ware Messias. Zij zeiden: Hij is Elias, dien zij verwachtten, of Hij is een profeet, een der Oud-Testamentische profeten, tot het leven op aarde teruggekeerd, of als een der profeten, een profeet, die nu verwekt is en gelijkstaat met die onder het Oude Testament.

II. De mening van Herodes omtrent Hem. Hij hoorde van Zijn naam en faam, van hetgeen Hij zei en deed, en hij zei: "Het is zeker Johannes de Doper, vers 14. Zo waar als wij hier zijn, het is Johannes, dien ik onthoofd heb, vers 16. Hij is van de doden opgewekt, en ofschoon hij, terwijl hij onder ons was, geen wonder gedaan heeft, is hij, na voor een wijle in een andere wereld geweest te zijn, teruggekomen met groter kracht, en nu werken die krachten in hem."

1. Waar een ijdel en dwaas geloof is, daar zal men gewoonlijk een buitensporige verbeelding aan het werk zien. Het volk zei: Het is een profeet, die van de doden is opgewekt, Herodes zei: Het is Johannes de Doper, die van de doden is opgewekt. Hieruit blijkt dat het opstaan uit de doden van een profeet om krachten te doen, iets was, dat verwacht werd, iets dat men noch onmogelijk noch onwaarschijnlijk vond, en nu werd het geredelijk vermoed, nu het niet waar was, maar later, toen het van Christus wèl waar was, onweerlegbaar als waar getuigd en bewezen, toen werd het hardnekkig tegengesproken en ontkend. Zij, die het moedwilligst geloof weigeren aan de waarheid, zijn meestal het lichtgelovigst aan dwaling en waan.

2. Zij, die tegen God strijden, zullen zich teleurgesteld bevinden, zelfs als zij denken overwinnaars te zijn, zij kunnen hun doel niet bereiken, want het woord des Heeren is tot in eeuwigheid. Zij, die zich verheugden toen de getuigen gedood waren, ergerden zich vol spijt en teleurstelling, toen zij na drie of vier dagen verrezen in hun opvolgers, Openbaring 11:10, 11. De onboetvaardige zondaar, die aan het zwaard van Jehu ontkomt, zal door Elisa worden gedood.

3. Een schuldig geweten heeft geen anderen aanklager of pijniger nodig dan zichzelf. Herodes beschuldigt zich zelven van den moord van Johannes, waarvan hem wellicht niemand anders durfde beschuldigen: Ik heb hem onthoofd, en de angst daarover bracht hem in den waan, dat Christus de verrezen Johannes was. Hij had Johannes gevreesd terwijl hij leefde, en thans, nu hij dacht van hem af te zijn, vreest hij hem nog tienmaal meer, nu hij dood is. Men zou even lief door spoken en furiën, als door de verschrikkingen van een aanklagend geweten gekweld worden. Wie dus kalmte en vrede des gemoeds wil genieten, moet zorgen een onbevlekt geweten te hebben, Handelingen 24:16.

4. Er kunnen verschrikkingen wezen van een sterke overtuiging van zonde, waar geen waarheid is van een zaligmakende bekering. Deze Herodes, die dit denkbeeld koesterde betreffende Christus, heeft Hem later gezocht te doden, Lukas 13:31, en Hem veracht en bespot, Lukas 23:11, zodat hij

zich niet wil laten bewegen, al was het door iemand, die uit de doden is opgestaan, neen, zelfs door geen Johannes de Doper, die van de doden is opgestaan.

III. Het verhaal van de terdoodbrenging van Johannes de Doper door Herodes, dat hier, gelijk als in Mattheus, door den evangelist is ingelast. En hier kunnen wij opmerken:

1. De grote waardering en eerbied, die Herodes soms voor Johannes de Doper gekoesterd heeft, en alleen door dezen evangelist vermeld wordt, vers 20. Hier zien wij, hoe ver iemand gaan kan op den weg der genade en ere, en toch beiden zal missen, en voor eeuwig verloren zal gaan.

a. Hij vreesde Johannes, wetende dat hij een rechtvaardig en heilig man was. Het is mogelijk, dat iemand groten eerbied heeft voor vrome mensen, inzonderheid voor goede en Godvruchtige leraren, ja, en zelfs om hetgeen goed in hen is, terwijl hij toch zelf een slecht mens is. Johannes was een rechtvaardig en heilig man. Om volkomen goed te zijn, moet men zowel heilig als rechtvaardig wezen, heilig voor God en rechtvaardig tegenover de mensen. Johannes was dezer wereld afgestorven, en aldus was hij een goed vriend zowel van rechtvaardigheid als van heiligheid. Herodes wist dit, niet slechts door het algemeen gerucht, maar door persoonlijke bekendheid met hem, Zij, die zelf slechts weinig rechtvaardigheid en heiligheid bezitten, kunnen die eigenschappen toch met eerbied in anderen opmerken. Daarom vreesde, d.i. eerde hij hem. Heiligheid en rechtvaardigheid dwingen eerbied af, en velen, die zelf niet goed of Godvruchtig zijn, hebben eerbied voor hen, die het wel zijn.

b. Hij bewaarde hem, of hij lette op hem, hij beschutte hem tegen de kwaadwilligheid zijner vijanden (aldus verstaan sommigen die woorden), of liever, hij had achting voor zijn voorbeeldigen wandel, en had een oog voor hetgeen prijzenswaardig in hem was, en sprak er met lof van tot hen, die tot zijne omgeving behoorden. Hij liet blijken, dat hij acht gaf op hetgeen Johannes zei en deed.

c. Hij hoorde hem prediken. Hij verwaardigde zich zijn hoorder te wezen, niettegenstaande het geringe in het uiterlijk voorkomen van Johannes. Christus zelven in onze straten te hebben horen prediken zal geen zeer krachtige pleitrede voor ons zijn in den groten dag, Lukas 13:26.

d. Hij deed vele dingen, velen van die dingen, die Johannes in zijne prediking hem geleerd had. Hij was niet slechts een hoorder des woords, maar ten dele ook een dader van het werk. Sommige zonden, die door Johannes in zijne prediking bestraft werden, heeft hij nagelaten, en tot sommige plichten heeft hij zich begeven, maar het zal niet volstaan vele dingen te doen, wij moeten acht geven op al de geboden.

e. Hij hoorde hem gaarne. Hij hoorde hem niet met vrees en verschrikking, zoals Felix Paulus gehoord heeft, maar met genoegen. Er is een oppervlakkige blijdschap, die een geveinsde kan hebben, als hij het woord hoort, Ezechiël was voor zijne hoorders als een lied der minne, Ezechiël 33:32, de hoorders, die als de steenrots waren, waarop het zaad gezaaid werd, hebben het woord met vreugde ontvangen, Lukas 8:13.

2. Johannes' getrouwheid, waarmee hij hem zijne verkeerdheden onder het oog bracht. Herodes had de vrouw van zijn broeder Filippus gehuwd. vers 17. Ongetwijfeld heeft het gehele land schande geroepen over deze daad, en er hem om gesmaad, maar Johannes had er hem om bestraft,

hem openlijk en duidelijk gezegd: Het is u niet geoorloofd de huisvrouw uws broeders te hebben. Dit was Herodes' ongerechtigheid, waarvan hij niet kon aflaten, toen hij vele dingen deed, die Johannes hem geleerd had, en daarom onderhoudt Johannes hem bijzonder over deze zaak. Hoewel hij een koning was, wilde Johannes hem toch niet ontzien, evenmin als Elia Achab gespaard of ontzien heeft, toen hij tot hem zei: Hebt gij doodgeslagen en ook een erfelijke bezitting ingenomen? Hoewel Johannes belang in hem stelde, en hij wel kon vrezen, dat zijne openhartigheid hem zijn invloed op hem zou doen verliezen, heeft hij hem toch bestraft, want de wonden des liefhebbers zijn getrouw, Spreuken 27:6, en hoewel er sommige zwijnen zijn, die zich omkeren en hem verscheuren, die paarlen voor hen geworpen heeft, zal toch over het algemeen hij, die een mens bestraft -indien de persoon, die bestraft wordt, tenminste iets van een mensenverstand heeft-achterna gunst vinden, meer dan die met de tong vleit, Spreuken 28:23. Hoewel het gevaarlijk was Herodes te beledigen, wilde Johannes zich toch liever aan dat gevaar blootstellen, dan zijn plicht te verzuimen. De leraren, die getrouw willen bevonden worden in het werk Gods, moeten het aangezicht des mensen niet vrezen. Als wij zoeken mensen te behagen, om iets anders dan om hun geestelijk welzijn te bevorderen, dan zijn wij geen dienstknechten van Christus.

3. Den haat, dien Herodias Johannes hierom toedroeg, vers 19, Herodias legde op hem toe, en wilde hem doden, maar toen haar dat niet gelukte, wist zij toch te bewerken dat hij in de gevangenis werd geworpen, vers 17. Herodes eerbiedigde hem, totdat hij hem aantastte in Herodias. Velen, die voorwenden het profeteren te eren, zijn toch alleen maar voor zachte dingen, zij houden van een goede prediking, zo die hun lievelingszonde ongemoeid laat, maar als die aangeraakt wordt, dan kunnen zij dat niet verdragen. Geen wonder, dat de wereld hen haat, die getuigen dat hare werken boos zijn. Maar het is beter, dat zondaars thans leraren vervolgen om hun getrouwheid, dan dat zij hen in de eeuwigheid vloeken wegens hun ontrouw.

4. Het complot beraamd om Johannes te onthoofden. Ik ben geneigd te denken, dat Herodes zelf in het complot was, niettegenstaande zijn voorgeven van bedroefd en misnoegd te zijn, en als het ware overvallen te wezen, en dat de zaak tussen hem en Herodias was afgesproken, want er is gezegd, dat het zou zijn, als er een welgelegen daggekomen was, vers 21, geschikt voor de uitvoering van dat plan.

a. Er moet op des konings verjaardag een hofbal plaatshebben, en een avondmaal worden bereid voor zijne groten en de oversten over duizend, en de voornaamsten van Galilea.

b. Om aan dit feest nog meer aantrekkelijkheid te geven, moet de dochter van Herodias in het openbaar dansen, en Herodes moet den schijn aannemen van buitengewoon door haar dansen bekoord te zijn, en bijgevolg moeten dan de hovelingen en de gasten evenzo bekoord zijn.

c. Hierop moet de koning haar een buitensporige belofte doen, namelijk haar alles te geven waar zij om vragen zou, tot zelfs de helft van zijn koninkrijk, maar toch zou dit dan, goed begrepen zijnde, aan het doel niet beantwoorden, want het hoofd van Johannes de Doper was meer waard dan het gehele koninkrijk. Deze belofte wordt bevestigd met een eed, opdat er gene mogelijkheid zou zijn van er op terug te komen, hij zwoer haar: zo wat gij van mij zult eisen, zal ik u geven. Ik kan mij nauwelijks voorstellen, dat hij haar zulk een onbepaalde belofte zou gegeven hebben, als hij niet wist wat zij zou vragen.

d. Zij, onderricht zijnde door Herodias, hare moeder, vroeg om het hoofd van Johannes de Doper, en het moet haar gebracht worden op een schotel, als een fraai voorwerp om mede te spelen, vers 24, 25, en er moet niet mede getalmd worden, er moet geen tijd verloren gaan, zij moet het nu terstond hebben.

e. Herodes stond het toe, en de executie geschiedde, terwijl het gezelschap nog bij elkaar was, dat wij nauwelijks kunnen denken dat de koning gedaan zou hebben, indien hij de zaak niet van tevoren had beslist. Maar hij neemt den schijn aan van groten weerzin, en dat hij dit voor niets ter wereld gedaan zou hebben, indien hij die onbedachte belofte niet had gegeven. De koning was zeer bedroefd geworden, dat is: hij scheen dit te zijn, hij zei dat hij het was, hij zag er uit alsof hij het was, maar het was alles schijn en vertoning, in werkelijkheid was hij verheugd een voorwendsel gevonden te hebben om Johannes uit den weg te ruimen.

Wie niet kan veinzen, kan niet regeren. Toch was hij niet geheel zonder leedwezen er over, hij kon het niet doen dan met groten weerzin, het natuurlijke geweten zal de mensen niet zo gemakkelijk toelaten te zondigen, zelfs het bedrijven er van is kwellend, wat zal dan het nadenken er over niet wezen? Hij neemt den schijn aan van zich zeer bewust te zijn van de verplichting, die zijn eed hem oplegde, maar indien het dochtertje hem slechts een vierde part van zijn koninkrijk had gevraagd, ik twijfel niet, of hij zou wel een middel gevonden hebben om zich van zijn eed ontslagen te rekenen. De belofte was met roekeloze onvoorzichtigheid gedaan, en kon hem tot zulk ene ongerechtigheid niet verplichten. Van zondige eden moet men berouw hebben, en dus moeten zij niet worden gehouden, want berouw, dat tot bekering leidt, leidt ook tot het ongedaan maken van hetgeen wij verkeerd hebben gedaan, voor zoveel dit in ons vermogen is. Indien wij mogen veronderstellen, dat Herodes niets wist van het plan, toen hij deze roekeloze belofte deed, dan werd hij er waarschijnlijk door de hem omringenden toe gedreven, want hij deed het om degenen, die mede aanzaten, op wier gezelschap hij fier was, en daarom wilde hij ook alles doen om hun aangenaam te zijn. Aldus maken vorsten zich tot slaven van hen, op wier achting zij gesteld zijn. Geen van Herodes' onderdanen had meer ontzag voor hem, dan hij had voor zijne groten, oversten over duizend, en voornaamsten. De koning zond een scherprechter, een soldaat van zijne wacht. Bloeddorstige tirannen hebben altijd scherprechters bij de hand om hun wreedste en onrechtvaardigste bevelen uit te voeren. Zo heeft Saul een Doëg om aan te vallen op de priesters des Heeren, toen zijn eigen knechten dit weigerden.

5. Dit alles bracht teweeg

a. dat het goddeloze hof van Herodes triomfeert, want deze profeet had hen gekweld. Zijn hoofd wordt als geschenk aangeboden aan het dochtertje, en deze geeft het aan hare moeder, vers 28.

b. Dat de discipelen van Johannes in droefheid zijn gedompeld. Dezen hebben weinig gedacht, dat de zaak huns meesters zo zou eindigen, maar toen zij het hoorden, kwamen zij en namen het veronachtzaamde dode lichaam en legden het in een graf, waar Herodes, indien het hem had behaagd, het had kunnen vinden, toen hij zich zo angstig maakte bij de gedachte, dat Johannes de Doper van de doden was opgestaan.

Markus 6:30-44

In deze verzen hebben wij:

I. Den terugkeer der apostelen tot Christus, die hen had uitgezonden, vers 7, om te prediken en wonderen te doen. Zij hadden zich voor enigen tijd naar verschillende delen des lands verspreid, maar toen zij hun last volvoerd hadden, kwamen ze bijeen om tezamen terug te keren tot Jezus, het middelpunt hunner eenheid, ten einde Hem verslag te geven van hetgeen zij gedaan hadden ingevolge hun opdracht. Evenals de dienstknecht, die uitgezonden was met de uitnodigingen tot het bruiloftsmaal en antwoord ontvangen had van de genodigden, kwam en boodschapte zijn heer deze dingen, zo deden ook hier de apostelen, zij boodschapten Hem alles, beide wat zij gedaan hadden en wat zij geleerd hadden. Leraren zijn verantwoordelijk beide voor wat zij doen en voor wat zij leren, zij moeten waken over hun eigen ziel, en waken voor de zielen van anderen, als die rekenschap geven zullen, Hebreeën 13:7. Laat hen niets doen en niets leren dan hetgeen zij willen, dat aan den Heere Jezus verhaald of gezegd zal worden. Het is voor getrouwe leraren ene vertroosting, als zij zich op Christus kunnen beroepen voor hun leer en hun levenswijze, waaromtrent zij wellicht bij de mensen in een verkeerd daglicht zijn gesteld, en Hij veroorlooft hen om vrijmoedig bij Hem te zijn en hun zaak voor Hem bloot te leggen, Hem alles te zeggen, de behandeling die zij hebben oudervonden, den voorspoed, of de teleurstelling, die zij gehad hebben bij hun arbeid.

II. De tedere zorg van Christus voor hun rust na de vermoeienissen, die zij hadden doorgestaan, vers 31. Hij zei tot hen, bemerkende dat zij uitgeput, schier buiten adem waren.

Komt gijlieden in een woeste plaats hier alleen en rust een weinig. Het schijnt, dat de discipelen van Johannes met de treurige tijding van den dood huns meesters gekomen waren omtrent dezelfden tijd ongeveer, toen Zijn eigen discipelen met het bericht van hetgeen zij gedaan hadden tot Hem terugkeerden. Christus neemt kennis van de ontsteltenis van sommigen en van den moeizamen arbeid van anderen van Zijne discipelen, en schenkt een gepaste verlichting voor beiden, rust voor de vermoeiden, en een toevlucht voor de verschrikten. Met wat vriendelijkheid en mededogen zegt Hij tot hen: Komt en rust. De ijverigste dienstknechten van Christus kunnen niet altijd ingespannen aan den arbeid zijn, hun lichaam heeft behoefte aan ontspanning, aan tijd tot verademing: wij zullen God niet zonder ophouden dag en nacht kunnen dienen, voor wij in den hemel zijn, waar zij gene rust hebben van God te loven, Openbaring 4:8. En de Heere is voor het lichaam, Hij weet wat maaksel wij zijn, en Hij gunt ons niet slechts tijd om te rusten, maar herinnert er ons aan dat wij moeten rusten. Ga henen, Mijn volk, ga in uw binnenste kamers. Keer weer tot uwe rust. En zij, die naarstig en getrouw arbeiden, kunnen zich goedsmoeds terugtrekken om te rusten. De slaap des arbeiders is zoet, Prediker 5:11. Doch merk op, 1: Christus roept hen zelven om te rusten, zij moeten niemand medenemen, want als zij iemand bij zich hebben, dan zullen zij iets hebben te zeggen of iets hebben te doen tot hun bestwil, indien zij moeten rusten, dan moeten zij dus alleen zijn. 2.. Hij nodigt hen niet uit naar het een of ander aangenaam landhuis, waar fraaie gebouwen en schone lusthoven zijn, maar naar een woeste plaats, waar weinig gemak of gerieflijkheid was, en die alleen door de natuur, niet door de kunst, geschikt was gemaakt voor stilte en rust. Maar dit was gans in overeenstemming met al de andere omstandigheden, waarin Hij zich bevond, geen wonder dus, dat Hij, die slechts een schip had voor kansel, ook slechts ene woestijn had om in te rusten. Hij roept hen echter om slechts een weinig te rusten. Zij moeten niet verwachten lang te rusten, het is slechts om op adem te komen, en dan weer aan den arbeid te gaan. Er is voor het volk van God

geen blijvende rust voordat zij in den hemel komen. 4.. De reden hiervoor is, niet zozeer wijl zij voortdurend aan den arbeid waren, maar omdat zij nu voortdurend gehaast en gejaagd waren, zodat zij geen orde konden hebben bij hun werk, want er waren velen, die kwamen en die gingen, en zij hadden zelfs geen gelegenheid om te eten. Laat slechts behoorlijk tijd gegeven worden voor alles, en dan kan heel veel werk gedaan worden met heel veel gemak, maar als de mensen onophoudelijk komen en gaan, en als er geen orde of regel is, dan zal slechts weinig werk gedaan worden, en dat nog met heel veel moeite en verdrietelijkheid. 5.. Zij vertrokken dus in een schip. Zij gingen echter niet naar de andere zijde van het water, maar deden een reis langs de kust naar de woestijn van Bethsaida, vers 32. Over water te reizen was minder vermoeiend dan over land. Zij gingen alleen, ten einde in stille afzondering onder elkaar te zijn. Personen, die het meest in het openbaar moeten arbeiden, moeten soms wel wensen eens alleen te zijn.

III. Wij zien hier ook den ijver des volks om Hem te volgen. Het was wel ruw en onbescheiden van hen om dit te doen, als Hij en Zijne discipelen zich om zo goede redenen wensten af te zonderen, toch zijn zij er niet om gelaakt, noch werden zij teruggewezen, integendeel, zij werden welkom geheten. Een tekortkomen in goede manieren zal gemakkelijk verontschuldigd worden in hen, die Christus volgen, zo dit gebrek slechts vergoed wordt door een volheid van goede genegenheid. Zij volgden Hem eigener beweging, zonder er toe geroepen te zijn. Hier wordt geen tijd vastgesteld, gene bijeenkomst bepaald, gene klok geluid, toch komen zij gevlogen als ene wolk, en als duiven tot hare vensters. Zij volgden Hem van de steden, hun huizen en hun winkels, hun beroep en hun zaken verlatende, om Hem te horen prediken. Zij volgden Hem te voet, hoewel Hij over zee ging, en hun dus, om hen op de proef te stellen, ene onachtzaamheid schijnende te betonen. en ook als ene poging om hen weg te laten gaan, maar zij bleven Hem volgen. Zij liepen te voet, en maakten zoveel haast, dat zij de discipelen voor zijn gekomen, en zij gingen samen tot Hem hongerende naar het woord van God. Ja zij volgden Hem zelfs naar een woeste plaats, een onaangename en ongerieflijke plaats. De tegenwoordigheid van Christus zal de woestijn in een paradijs verkeren.

IV. Het onthaal, dat Christus hun gaf, vers 34. Toen Hij een grote schare zag, werd Hij, in plaats van ongenoegen te gevoelen wijl Hij gestoord werd toen Hij wenste alleen te zijn, zoals menige mens, menige Godvruchtige mens zelfs, gevoeld zou hebben, innerlijk met ontferming bewogen over hen, en zag hen aan met belangstelling en zorg, omdat zij waren als schapen, die geen herder hebben. Zij schenen welgezind, volgzaam als schapen, gewillig om onderwezen te worden, maar zij hadden geen herder, niemand om hen op den rechten weg te leiden, niemand om hen te voeden met de gezonde leer, daarom heeft Hij in ontferming over hen niet slechts hun kranken genezen, zoals wij in Mattheus vermeld vinden, maar Hij begon hen vele dingen te leren, en wij kunnen er zeker van zijn, dat zij allen waar en goed en geschikt voor hen waren om te leren.

V. De voorziening, die Hij voor hen allen getroffen heeft. Al Zijne hoorders heeft Hij edelmoediglijk tot Zijne gasten gemaakt, en hen prachtig onthaald. Zo mag het wel in waarheid genoemd worden, want het onthaal was een wonder.

1. De discipelen deden het voorstel, dat zij weggezonden zouden worden. Als het nu laat op den dag geworden was, en de avond begon te vallen, zeiden zij: Deze plaats is woest, en het is nu laat op den dag, laat hen van U, opdat zij broden voor zich kopen, vers 35, 36. Dit hebben de discipelen aan Christus voorgesteld, maar wij bevinden niet dat de scharen zelven dit hebben gevraagd. Zij zeiden niet: Zend ons weg, hoewel zij ongetwijfeld honger hadden, want zij hebben de redenen van

Christus' lippen meer gewaardeerd dan hun noodzakelijk voedsel. Terwijl zij Hem hoorden, vergaten zij zich zelven, maar de discipelen vonden dat Christus hun vriendelijkheid zou bewijzen met hen weg te zenden. Als het hart der mensen gewillig is, kunnen zij meer doen en langer volharden in het goede, dan men van hen zou verwachten.

2. Christus gebood, dat zij allen gespijzigd zouden worden, vers 37 :Geeft gij hun te eten. Hoewel zij, door Christus en Zijne discipelen in zo groten getale te volgen, hen verhinderden om te eten, vers 31, wilde Hij hen daarom niet hetzelfde laten ondervinden, door hen nuchteren heen te zenden: maar om ons te leren vriendelijk en welwillend te zijn voor hen, die onbescheiden of lomp zijn voor ons, gebood Hij dat er voorziening voor hen gemaakt zou worden. Het brood, dat Christus en Zijne discipelen medegenomen hebben naar de woeste plaats, om hun daar tot een rustig maal te dienen, wil Hij met hen delen. Zo heeft Hij gastvrijheid beoefend. Zij waren Hem gevolgd om het geestelijk voedsel des woords van Hem te ontvangen, en nu draagt Hij er zorg voor, dat hun het voedsel voor het lichaam niet zal ontbreken. Gelijk de weg des plichts de weg is van veiligheid, zo is hij ook de weg om tot voorziening in onze behoeften te komen. God zal er wel voor zorgen, dat de poelen met regen van den hemel gevuld zijn, zodat er zelfs in het dal Baca een fontein is voor hen, die naar Zion gaan, en die alzo gaan van kracht tot kracht, Psalm 84:7, 8. Gods voorzienigheid, die niet wordt verzocht, maar waarop behoorlijk wordt vertrouwd, heeft nog nooit een van Gods getrouwe dienstknechten in den steek gelaten, maar heeft wel velen door tijdige en verrassende hulp verkwikt. Zeer dikwijls is het op den berg des Heeren gezien, dat Jehova-Jireh-de Heere voorzien zal voor hen, die Hem verwachten.

3. De discipelen maakten zwarigheid, daar zij de zaak onuitvoerbaar achtten. Zullen wij heengaan, en kopen voor twee honderd penningen brood, en hun te eten geven? In plaats dus van op de orders huns Meesters te wachten, hebben zij door de zwakheid van hun geloof de zaak nog verward met hun eigen bedenksels. Het was nog de vraag of zij wel twee honderd penningen bij zich hadden, en indien zij ze hadden, of de omliggende plaatsen plotseling zo groot een hoeveelheid brood konden leveren, en of dit dan nog genoeg zou zijn voor zo groot een aantal mensen. Dat was ook het bezwaar van Mozes, Numeri 11:22.

Zullen dan voor hen schapen en runderen geslacht worden, dat er voor hen genoeg zij? Christus wilde hen hun dwaasheid doen inzien in dit beramen van hun plannen, opdat zij Zijne voorziening op des te hoger prijs zouden stellen.

4. Christus heeft de zaak tot algemene tevredenheid tot stand gebracht. Om hun schip te provianderen hadden zij vijf broden medegenomen, en al varende wellicht hadden zij twee vissen gevangen, en dat is nu hun gehele spijslijst. Voor Christus en Zijne discipelen was dit nog weinig genoeg, en toch moeten zij dit nu nog weggeven, zoals de weduwe haar twee penningskens gegeven heeft, en, evenals bij de gemeente van Macedonië, is hun diepe armoede overvloedig geweest tot den rijkdom hunner goeddadigheid. Wij zien dikwijls, dat Christus onthaald werd aan de tafel van anderen, het middagmaal gebruikende bij den enen vriend en het avondmaal bij een anderen vriend, maar hier zien wij Hem een avondmaal geven aan een grote menigte mensen, hetgeen toont dat, wanneer anderen Hem dienden van hun goederen, dit niet was omdat Hij zich niet op een andere wijze van het nodige kon voorzien (indien Hem hongerde, behoefde Hij hun dit niet te zeggen) maar het behoorde tot Zijne vernedering, waaraan Hij zich heeft willen onderwerpen, en ook kwam het niet overeen met de bedoeling van wonderen, dat Hij ze ten Zijnen behoeve zou werken. Die

voorraad spijze was van gans gewonen aard. Er waren geen zeldzame gerechten, en er was ook geen verscheidenheid van gerechten, hoewel Christus, indien het Hem had behaagd, Zijne tafel ook daarmee had kunnen voorzien, maar Hij wilde ons leren vergenoegd te zijn met de spijze, die voor ons geschikt is, en geen lekkernijen te begeren. Zo wij slechts het nodige hebben, kunnen wij het fijne en zeldzame in ons voedsel wel ontberen. In Zijne liefde geeft God ons brood voor onzen honger, maar in Zijn toorn geeft Hij spijs naar onzen lust, Psalm 78:18. De belofte aan hen, die den Heere vrezen, luidt dat zij gevoed zullen worden, maar Hij zegt niet dat zij op uitgezochte lekkernijen onthaald zullen worden. Als Christus en Zijne discipelen zich met gewone, alledaagse spijzen tevreden stelden, dan voorzeker kunnen wij het ook. De gasten waren ordelijk, want zij zaten neer in gedeelten op het groene gras, vers 39, bij honderd tezamen, en bij vijftig tezamen, vers 40, opdat de uitdeling gemakkelijk en geregeld zou plaatshebben, want God is een God van orde en niet van verwarring. Aldus werd er zorg voor gedragen, dat ieder genoeg had en niemand voorbijgezien werd, en dat ook niemand meer had dan betamelijk was. Er werd een zegen gevraagd over de spijze.

Hij zag op naar den hemel, en zegende. Christus heeft niet een der discipelen geroepen om een zegen te vragen, maar Hij deed het zelf, vers 41, en uit kracht van dien zegen zijn de broden zo wonderlijk vermenigvuldigd, evenals ook de vissen, want zij aten allen, en zijn verzadigd geworden. Dit wonder was van grote betekenis, en toont dat Christus in de wereld is gekomen, om de grote voeder en verzorger te zijn zowel als de grote geneesmeester, niet slechts om geestelijk leven te herstellen of op te richten, maar om het te bewaren en te voeden, en in Hem is genoeg voor allen, die tot Hem komen, genoeg om de ziel te vervullen. Niemand wordt ledig van Christus weggezonden, behalve diegenen, die vol van zich zelven tot Hem komen. Er wordt zorggedragen voor de overgeschoten brokken, waarmee twaalf korven gevuld werden. Hoewel Christus brood genoeg ter zijner beschikking had, wilde Hij ons hiermede leren, geen van Gods goede gaven of schepselen te verspillen of te veronachtzamen, gedenkende hoevelen er zijn, die gebrek lijden, en niet wetende of er kan een tijd komen, dat wij de brokken, die wij wegwerpen, nodig zullen hebben.

Markus 6:45-56

Deze geschiedenis hebben wij gehad in Mattheus 14:22 en verder, doch hetgeen daar omtrent Petrus verhaald wordt, is hier weggelaten. Wij hebben hier:

I. Het uiteengaan der vergadering. Christus dwong Zijne discipelen vooruit heen te varen naar Bethsaida, voornemens zijnde hen te volgen, naar zij dachten over land. Het volk was ongezind om zich te verwijderen, zodat het Hem enige moeite en tijd kostte om hen weg te zenden. Want nu zij een goed avondmaal hadden gehad, hadden zij geen haast om te vertrekken. Maar zolang wij in deze wereld zijn, hebben wij geen blijvende stad, neen zelfs niet in gemeenschap met Christus. Het eeuwigdurende feest blijft bewaard voor den toekomenden staat.

II. Christus ging op een berg om te bidden. Merk op:

1. Hij bad, hoewel Hij zoveel arbeids had in het prediken, was Hij toch ook veel in het gebed. Hij bad dikwijls en lang, hetgeen ons bemoedigt om te steunen op de voorbede, die Hij voor ons doet aan de rechterhand des Vaders.

2. Hij ging alleen, om te bidden, hoewel Hij zich niet in de eenzaamheid behoefde terug te trekken ter vermijding van een opzichtig vertoon, of om afleiding te voorkomen, maar Hij wilde ons een voorbeeld geven en ons aanmoedigen in ons verborgen spreken met God. Hij bad alleen en, bij gebrek aan ene binnenkamer, ging Hij op den berg om er te bidden. Een Godvruchtige is nooit minder alleen, dan wanneer hij alleen is met God.

III. De discipelen waren in nood op de zee.

De wind was hun tegen, vers 48, zodat zij zich zeer pijnigden om het schip voort te krijgen. Dit was een voorproef van de moeilijkheden, die hun te wachten stonden als zij later uitgezonden zullen worden om het Evangelie te prediken, dat zal wezen evenals hen nu heen te zenden naar zee, terwijl de wind hun tegen is. Zij moeten verwachten zich zeer te moeten pijnigen om vooruit te komen, zij moeten hard werken om tegen zo sterk een stroom op te roeien. Evenzo moeten zij ook verwachten, om door de golven heen en weer te worden geslingerd, vervolgd te worden door hun vijanden, en door hen nu aan die moeilijkheid en dat gevaar bloot te stellen, wilde Hij hen gewennen aan zulke zwarigheden, opdat zij zouden leren verdrukkingen te lijden. De kerk is dikwijls als een schip op zee, door onweder voortgedreven, ongetroost. Wij kunnen Christus voor ons hebben, terwijl toch wind en getij tegen ons zijn, maar voor Christus' discipelen, die zich in den storm bevinden, is het een vertroosting, dat hun Meester op den hemelsen berg is, en voorbede doet voor hen.

IV. Christus bracht hun, als het ware, een bezoek op het water. Hij zou ook ter plaatse waar Hij was den wind tot bedaren hebben kunnen brengen, of een engel hebben kunnen zenden ter hunner hulpe, maar Hij wilde hen op de lieflijkste wijze ter hulpe komen, en daarom kwam Hij zelf.

1. Hij kwam niet voor de vierde wake des nachts, niet voor drie uur in den morgen: maar toen kwam Hij. Indien Christus vertoeft Zijn volk te bezoeken, zal Hij ten laatste toch komen, en hun uiterste nood is voor Hem de gelegenheid om des te meer van pas te verschijnen. Schoon de

verlossing toeft, toch moeten wij haar verwachten, op het einde zal Hij het voortbrengen, in de vierde nachtwake zal Hij komen en niet achterblijven.

2. Hij kwam, wandelende op de zee. De zee was thans beroerd door hooggaande golven, toch kwam Christus en wandelde op het water, want schoon de rivieren haar bruisen verheffen, de Heere in de hoogte is geweldige dan het bruisen van grote wateren, Psalm 93:3, 4. Geen moeilijkheden kunnen Christus' genaderijke verschijning voor Zijn volk in den we g staan, als de tijd er voor gekomen is. Hij zal of een weg vinden, of zich een weg banen ter hunner redding, ook over de stormachtigste zee, Psalm 42:8, 9.

3. Hij wilde hen voorbijgaan, dat is: Hij stelde Zijn aangezicht en richtte Zijne schreden, alsof Hij verder wilde gaan, zonder notitie van hen te nemen. Dit deed Hij om hen op te wekken om tot Hem te roepen. Als Gods voorzienigheid direct werkzaam is om Gods volk te hulp te komen, schijnt het toch dikwijls, alsof zij hen voorbijgaat, zonder acht op hen te slaan. Zij dachten, dat Hij hen wilde voorbijgaan, maar wij kunnen er zeker van wezen, dat Hij dat niet wilde.

4. Hem ziende waren zij bevreesd, daar zij dachten een spooksel te zien, zij zagen Hem allen, en werden ontroerd, vers 50, denkende dat het een demon, een boze geest was, die hen vervolgde en dezen storm had verwekt. Dikwijls zijn wij verschrikt en worden wij in verwarring gebracht door hersenschimmen, de schepselen van onze eigen verbeelding.

5. Hij bemoedigde hen en bracht hun vrees tot zwijgen, door zich bekend te maken. Hij sprak gemeenzaam met hen, zeggende: Zijt welgemoed, Ik ben het, vreest niet Wij kennen Christus niet, voordat het Hem behaagt zich aan ons te openbaren. Ik ben het, Ik, uw Meester, Ik, uw Vriend, Ik, uw Verlosser en Zaligmaker. Ik ben het, die gekomen ben tot ene aarde vol moeite en ellende, en nu tot een stormachtige zee, om over u te waken en u te beschermen. De kennis van Christus, zoals Hij is in zich zelven en ons nabij is, is voldoende om de discipelen van Christus goedsmoeds te doen zijn, zelfs in een storm, en niet langer bevreesd te doen zijn. Is het zo? Waarom ben ik dus? Indien het Christus is, die met u is, zo wees goedsmoeds, vrees niet. Onze vrees zal spoedig verdwijnen, als onze misvattingen slechts opgehelderd zijn, inzonderheid onze misvattingen betreffende Christus. Genesis 21:19, 2 Koningen 6:15-17 Als Christus ons nabij is in stormachtige dagen, dan is dit genoeg om ons welgemoed te doen zijn, al zijn ook wolken en donkerheid rondom ons. Ik ben het, zei Hij. Hij zegt hun niet, wie Hij is-dat was niet nodig-zij kenden Zijne stem, zoals de schapen de stem kennen van hun herder, Johannes 10:4. Hoe snel en vaardig zegt de bruid telkens weer: Dat is de stem mijns liefsten, Hooglied 2: 8, 5:2. Hij zei ego eimi -Ik ben Hij, of Ik ben. Het is Gods naam, als Hij komt om Israël te verlossen, Exodus 3:14. Evenzo is het Christus' naam, nu Hij komt om Zijne discipelen te verlossen. Toen Christus tot hen, die gekomen waren om Hem te grijpen met geweld, zei: Ik ben het, werden zij door dat woord ter aarde geworpen, Johannes 18:6. Als Hij zegt tot hen, die komen om Hem aan te grijpen door geloof: Ik ben het, dan worden zij door dit woord opgeheven en vertroost.

6. Hij klom tot hen in het schip, zodat zij nu door Zijne tegenwoordigheid bij hen volkomen gerustgesteld waren, want zo hun Meester slechts bij hen is, is alles wel. En niet zodra was Hij in het schip, of de wind stilde. Er wordt gezegd, dat Hij in den vorigen storm, waarin zij zich bevonden, opgewekt zijnde, de wind bestrafte en tot de zee zei: Zwijg, wees stil! Hoofdstuk 4:39, maar hier lezen wij niet, dat zulk een formeel bevel werd gegeven, slechts dat de wind plotseling stilde. Onze

Heere Jezus zal Zijn werk altijd op afdoende wijze tot stand brengen, hoewel niet altijd op even plechtige en waarneembare wijze. Schoon wij het gegeven bevel niet horen, maar de wind toch stilt, en wij de lieflijkheid smaken van rust en kalmte, zo laat ons zeggen: Het is omdat Christus in het schip is, en Zijn bevelwoord is uitgegaan eer wij het wisten, Hooglied 6:12. Als wij met Christus in den hemel komen, zal de wind terstond gestild zijn, in het gebied hierboven heersen gene stormen.

7. Zij waren over dit wonder meer verrast en verwonderd dan hun betaamde, en op den bodem van hun verbazing was iets, dat wezenlijk verkeerd was. Zij ontzetten zich bovenmate zeer in zich zelven. Zij waren gans in verrukking, alsof het iets nieuws en onverklaarbaars was, en alsof Christus nooit tevoren iets dergelijks gedaan had, en zij geen reden hadden te verwachten, dat Hij het nu doen zou. Zij behoorden de macht van Christus te bewonderen en er door bevestigd te worden in hun geloof, dat Hij de Zoon van God is, maar waartoe al die verbazing hierover? Het was, omdat zij niet hadden gelet op het wonder der broden. Indien zij daaraan het belang hadden toegekend, dat zij er aan hadden moeten toekennen, dan zouden zij over dit wonder niet zo verbaasd zijn geweest, want Zijne vermenigvuldiging van het brood was een even groot blijk van Zijne macht als Zijn wandelen op het water. Zij waren wel bijzonder stompzinnig en onnadenkend, en hun hart was verhard, want anders zouden zij het niet ongelooflijk geacht hebben, dat Christus den storm kan doen zwijgen. Het is uit gebrek aan een recht begrip van Christus' vroegere werken, dat wij zo verbaasd staan over Zijn tegenwoordige werken, alsof nooit tevoren zo iets geweest is.

V. Toen zij in het land Gennesareth kwamen, dat tussen Bethsaida en Kapernaum was gelegen, werden zij door het volk zeer welkom geheten. De mensen aldaar werden terstond Hem kennende, vers 54. Zij wisten wat grote werken Hij deed, overal waar hij kwam, welk een algemeen geneesmeester Hij was. Zij wisten tevens, dat Hij gewoon was slechts korten tijd op ene plaats te vertoeven, en daarom beijverden zij zich om van Zijn bezoek bij hen een goed gebruik te maken. Het gehele omliggende land doorlopende, begonnen zij op beddekens degenen, die kwalijk gesteld waren, om te dragen, daar de kranken anders niet tot Hem hadden kunnen komen. En zij liepen geen gevaar van kou te vatten, als zij tot Hem gebracht werden om genezen te worden, vers 55. Waar Hij ook heenging, de kranken kwamen in menigte tot Hem in de steden, in de vlekken, in de omliggende dorpen. Zij legden de kranken op de markten, om slechts op Zijn weg te zijn, en baden Hem dat zij maar den zoom Zijns kleeds mochten aanraken, zoals de vrouw, die den vloed des bloeds had, gedaan heeft, door wie, naar het schijnt, die wijze om genezing te verkrijgen het eerst werd aangewend, en zo velen, als er Hem aanraakten, werden gezond. Wij bevinden niet, dat zij begerig waren om door Hem onderwezen te worden, zij wilden slechts genezen worden. Indien de Evangeliedienaren thans de lichaamskwalen der mensen konden genezen, wat grote scharen zouden tot hen komen! Maar het is treurig te zien, hoeveel meer de mensen bezorgd zijn voor hun lichaam dan voor hun ziel.

HOOFDSTUK 7

1 En tot Hem vergaderden de Farizeen, en sommigen der Schriftgeleerden, die van Jeruzalem gekomen waren;
2 En ziende, dat sommigen van Zijn discipelen met onreine, dat is, met ongewassen handen brood aten, berispten zij hen.
3 Want de Farizeen en al de Joden eten niet, tenzij dat zij eerst de handen dikmaals wassen, houdende de inzettingen der ouden.
4 En van de markt komende, eten zij niet, tenzij dat zij eerst gewassen zijn. En vele andere dingen zijn er, die zij aangenomen hebben te houden, als namelijk de wassingen der drinkbekers, en kannen, en koperen vaten, en bedden.
5 Daarna vraagden Hem de Farizeen en de Schriftgeleerden: Waarom wandelen Uw discipelen niet naar de inzetting der ouden, maar eten het brood met ongewassen handen?
6 Maar Hij antwoordde en zeide tot hen: Wel heeft Jesaja, van u, geveinsden, geprofeteerd, gelijk geschreven is: Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart houdt zich verre van Mij.
7 Doch tevergeefs eren zij Mij, lerende leringen, die geboden zijn der mensen;
8 Want, nalatende het gebod Gods, houdt gij de inzettingen der mensen, als namelijk wassingen der kannen en drinkbekers; en andere dergelijke dingen doet gij vele.
9 En Hij zeide tot hen: Gij doet zeker Gods gebod wel te niet, opdat gij uw inzettingen zoudt onderhouden.
10 Want Mozes heeft gezegd: Eer uw vader en uw moeder; en: wie vader of moeder vloekt, die zal den dood sterven.
11 Maar gijlieden zegt: Zo een mens tot vader of moeder zegt: Het is korban dat is te zeggen, een gave, zo wat u van mij zou kunnen ten nutte komen, die voldoet.
12 En gij laat hem niet meer toe, iets aan zijn vader of zijn moeder te doen;
13 Makende alzo Gods woord krachteloos door uw inzetting, die gij ingezet hebt; en vele dergelijke dingen doet gij.
14 En tot Zich de ganse schare geroepen hebbende, zeide Hij tot hen: Hoort Mij allen en verstaat.
15 Er is niets van buiten den mens in hem ingaande, hetwelk hem kan ontreinigen; maar de dingen, die van hem uitgaan, die zijn het, welke den mens ontreinigen.
16 Zo iemand oren heeft om te horen, die hore.
17 En toen Hij van de schare in huis gekomen was, vraagden Hem Zijn discipelen van de gelijkenis.
18 En Hij zeide tot hen: Zijt ook gij alzo onwetende? Verstaat gij niet, dat al wat van buiten in den mens ingaat, hem niet kan ontreinigen?
19 Want het gaat niet in zijn hart, maar in den buik, en gaat in de heimelijkheid uit, reinigende al de spijzen.
20 En Hij zeide: Hetgeen uitgaat uit den mens, dat ontreinigt den mens.
21 Want van binnen uit het hart der mensen komen voort kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen,
22 Dieverijen, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuchtigheid, een boos oog, lastering, hovaardij, onverstand.
23 Al deze boze dingen komen voort van binnen, en ontreinigen den mens.
24 En van daar opstaande, ging Hij weg naar de landpalen van Tyrus en Sidon; en in een huis gegaan zijnde, wilde Hij niet, dat het iemand wist, en Hij kon nochtans niet verborgen zijn.
25 Want een vrouw, welker dochtertje een onreinen geest had, van Hem gehoord hebbende, kwam en viel neder aan Zijn voeten.

26 Deze nu was een Griekse vrouw, van geboorte uit Syro-fenicie; en zij bad Hem, dat Hij den duivel uitwierp uit haar dochter.
27 Maar Jezus zeide tot haar: Laat eerst de kinderen verzadigd worden; want het is niet betamelijk dat men het brood der kinderen neme, en den hondekens voor werpe.
28 Maar zij antwoordde en zeide tot Hem: Ja, Heere, doch ook de hondekens eten onder de tafel van de kruimkens der kinderen.
29 En Hij zeide tot haar: Om dezes woords wil ga heen, de duivel is uit uw dochter uitgevaren.
30 En als zij in haar huis kwam, vond zij, dat de duivel uitgevaren was, en de dochter liggende op het bed.
31 En Hij wederom weggegaan zijnde van de landpalen van Tyrus en Sidon, kwam aan de zee van Galilea, door het midden der landpalen van Dekapolis.
32 En zij brachten tot Hem een dove, die zwaarlijk sprak, en baden Hem, dat Hij de hand op hem legde.
33 En hem van de schare alleen genomen hebbende, stak Hij Zijn vingeren in zijn oren, en gespogen hebbende, raakte Hij zijn tong aan;
34 En opwaarts ziende naar den hemel, zuchtte Hij, en zeide tot hem: Effatha! dat is: wordt geopend!
35 En terstond werden zijn oren geopend, en de band zijner tong werd los, en hij sprak recht.
36 En Hij gebood hunlieden, dat zij het niemand zeggen zouden; maar wat Hij hun ook gebood, zo verkondigden zij het des te meer.
37 En zij ontzetten zich bovenmate zeer, zeggende: Hij heeft alles wel gedaan, en Hij maakt, dat de doven horen, en de stommen spreken.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I Christus' twistgesprek met de schriftgeleerden en Farizeeën over het broodeten met ongewassen handen, vers 1-13, en het noodzakelijke onderricht, dat Hij het volk gaf bij deze gelegenheid, vers 14-23.

II. Zijne genezing van de dochter der Kananese vrouw, die bezeten was, vers 24-30.

III. De genezing van den dove, die zwaarlijk sprak, vers 31-37.

Markus 7:1-23

Een groot doel van Christus' komst op aarde was, aan de ceremoniële wet, door God ingesteld, een einde te maken. Om hiervoor den weg te bereiden, begint Hij met de ceremoniële wet, door de mensen ingesteld en toegevoegd aan Gods wet. Hij ontheft Zijne discipelen van de verplichting om die te houden, en Hij doet dit hier ten volle bij gelegenheid van de ergernis, die de Farizeeën genomen hebben aan hun overtreding er van. Deze Farizeeën en schriftgeleerden, met wie Hij dit twistgesprek had, worden gezegd van Jeruzalem te zijn gekomen naar Galilea-meer dan dertig uren ver-om aldaar twist te zoeken met onzen Zaligmaker, want zij veronderstelden dat Hij aldaar het meest vermaard was en den grootsten invloed had. Indien zij van zo ver waren gekomen om door Hem onderwezen te worden, hun ijver zou prijzenswaardig geweest zijn, maar dien verren weg af te leggen alleen maar om Hem tegen te staan en den voortgang van Zijn evangelie te stuiten, dat was grote, verregaande boosheid. Het schijnt dat de schriftgeleerden en Farizeeën van Jeruzalem aanspraak maakten, niet slechts op meerderheid boven, maar ook op gezag over, de leraren in de provincie, en daarom hielden zij die visitatie, en zonden zij inquisitoiren onder hen, zoals zij die ook aan Johannes gezonden hebben, toen hij verscheen, Johannes 1:19. Nu kunnen wij hier opmerken:

I. Wat de inzetting der ouden was: zij legde aan ieder de verplichting op om de handen te wassen voordat zij aten, ene gewoonte van reinheid, waarin niets verkeerds is gelegen. Evenwel wie daar al te veel waarde aan hecht, verraadt een al te grote zorg voor het lichaam, dat uit de aarde is. Maar zij hechtten er ook Godsdienstige waarde aan, en wilden het niet als een zaak van ondergeschikt belang beschouwen. De mensen waren vrij om dit te doen of het te laten, doch zij traden met hun gezag tussenbeide, en geboden allen het te doen op straffe van uitbanning of excommunicatie. Dit hielden zij als ene inzetting der ouden. De papisten maken aanspraak op ijver voor het gezag en de oudheid van de kerk en hare canons, en spreken veel over conciliën en kerkvaders, terwijl dit niets is dan ijver om rijkdom, invloed en macht voor zich zelven te verkrijgen, en zo was dit ook met de Farizeeën. Wij hebben dus hier een bericht van een gewoonte en gebruik onder de Farizeeën en al de Joden, vers 3, 4.

1. Zij wassen de handen dikmaals. Zij wiesen ze pugmê. De critici maken veel moeite over dit woord, volgens sommigen wordt er het herhaalde van hun wassingen mede aangeduid-zoals in onze overzetting-anderen denken dat het betekent de moeite, die zij zich gaven om hun handen te wassen, zij wiesen ze met grote zorg, zij wiesen ze tot aan de pols (zeggen sommigen,) zij staken hun handen, als zij nat waren, in de hoogte, opdat het water tot aan de ellebogen zou aflopen.

2. Zij wiesen ze inzonderheid voor zij brood aten, dat is: voor zij zich nederzetten voor een plechtigen maaltijd, want dat was de regel, zij moesten zich stellig de handen wassen voor zij het brood aten, waarover zij om een zegen vroegen. Al wie het brood eet, waarover zij den zegen uitspreken: Geloofd zij Hij, die het brood uit de aarde doet voorkomen, moet daarvoor en daarna zich de handen wassen, want anders werd hij geacht verontreinigd te zijn.

3. Zij droegen zeer bijzonder zorg om, als zij van de markt kwamen, hun handen te wassen, of, volgens sommigen, als zij uit de rechtszaal kwamen, het betekent namelijk elke plaats, waar allerlei mensen samenkomen, en waar men mocht veronderstellen, dat ook heidenen en Joden, die volgens de wet verontreinigd waren door het een of ander, konden zijn, en door wie zij dus, in aanraking met hen komende, zichzelf verontreinigd achtten, zeggende: Houd u bij uzelven, naak tot mij niet, want ik

ben heiliger dan gij, Jesaja 65:5. De regel der rabbijnen was, zeggen zij, dat, zo zij des morgens voor alle andere dingen, die zij deden, hun handen ter dege wiesen, dit volstaan kon voor den gehelen dag, mits zij alleen bleven, maar als zij zich in gezelschap begaven, dus in aanraking kwamen met anderen, dan moesten zij bij hun terugkeer niet eten en niet bidden, voor zij zich de handen hadden gewassen. Zodoende verkregen de ouden den roep van heiligheid onder het volk, en oefenden zij gezag uit op hun geweten. Daaraan voegden zij nog toe het wassen der drinkbekers en kannen en koperen vaten, waarvan zij vermoedden dat zij door de heidenen gebruikt waren, of door personen, die verontreinigd waren, ja tot zelfs de tafels waarvan zij aten. Er waren vele gevallen, in welke door de wet van Mozes wassingen waren voorgeschreven, maar zij voegden daar nog aan toe, en zij drongen even sterk aan op het waarnemen van hun eigen voorschriften als van de instellingen Gods.

II. Op de manier van handelen van Christus' discipelen. Zij kenden de wet, en zij kenden het algemeen heersende gebruik, maar daaraan wilden zij zich niet gebonden rekenen. Zij aten brood met onreine, dat is: met ongewassen handen, vers 2. Het eten met ongewassen handen noemden zij eten met onreine handen. Zo weten de mensen hun bijgelovigheden op te houden, door aan alles wat met hen in tegenspraak is een wanluidenden naam te geven. De discipelen wisten waarschijnlijk wel, dat de Farizeeën het oog op hen hadden, maar toch wilden zij hun niet ter wille zijn door zich te onderwerpen aan hun inzettingen, maar gebruikten, evenals bij andere gelegenheden, hun vrijheid en aten brood met ongewassen handen, en hierin was hun gerechtigheid, hoezeer die ook minder scheen, in werkelijkheid toch overvloediger dan die der schriftgeleerden en Farizeeën, Mattheus 5:20.

III. De ergernis, die dit verwekte bij de Farizeeën, zij berispten hen, vers 2. Zij laakten hen als onheilig, als mensen van een loszinnigen levenswandel, of liever: als mensen, die zich niet wilden onderwerpen aan de macht der kerk, om plechtigheden en kerkgebruiken voor te schrijven, en die dus opstandig, onrust stokend en scheur makend waren. Zij brachten een aanklacht tegen hen in bij hun Meester, verwachtende dat Hij hen in die vrijheid zou beteugelen en hun zou bevelen zich naar deze regelen te gedragen, want zij, die zo ingenomen zijn met hun eigen bedenksels en wetten, zullen zich meestal gaarne op Christus beroepen, alsof Hij hen steunen zal, en alsof Zijn gezag tussenbeide moet treden om hun wetten en verordeningen verplichtend te maken, en hen dus te bestraffen, die er zich niet aan onderwerpen. Zij vragen niet: Waarom doen uwe discipelen niet zoals wij doen? (hoewel dit het was wat zij bedoelden, daar zij zich zelven aan anderen ten maatstaf begeerden te stellen). Maar: Waarom wandelen uwe discipelen niet naar de inzetting der ouden? vers 5. Het was gemakkelijk hierop te antwoorden dat zij, door de leer van Christus aan te nemen, verstandiger waren dan al hun leraars, ja verstandiger ook dan de ouden, Psalm 119:99, 100.

IV. Christus' rechtvaardiging van hen, waarin Hij:

1. Tegenover de Farizeeën het gezag betwist, waardoor die plechtigheid als ene wet werd opgelegd. Zij waren wel de geschiktste personen met wie hierover gesproken en gehandeld kon worden, daar zij er zozeer voor ijverden, maar tot de scharen sprak Hij hier niet over (gelijk blijkt uit Zijn roepen van de schare tot zich, vers 14) opdat Hij den schijn niet zou hebben van hen op te zetten tot ontevredenheid en ongehoorzaamheid aan hun regeerders, maar wèl heeft Hij de bestraffing gericht tegen de personen, wie dit aanging, want de regel is: Suum cuique -Ieder het zijne.

a. Hij bestraft hen om hun geveinsdheid, waarmee zij voorwenden God te eren, terwijl dit toch in werkelijkheid hun oogmerk niet was in hun Godsdienstige verrichtingen, vers 6, 7. Zij eren Mij met de lippen. Zij wenden voor dat het tot eer van God is, dat zij deze dingen voorschrijven, teneinde zich te onderscheiden van de heidenen, maar in werkelijkheid houdt hun hart zich verre van God, en worden zij door niets geregeerd dan door eerzucht en begeerlijkheid. Zij wilden hierdoor beschouwd worden als mensen, die zich als een heilig volk den Heere, hun God, wilden wijden, terwijl dit in werkelijkheid zeer verre was van hun gedachten. In al hun Godsdienstige handelingen bleven zij aan het uitwendige hangen, en hun hart was er niet recht in voor God, en dit was God ijdellijk aanbidden, want zulk een schijnvroomheid kon Hem niet behagen en hun geen nut of voordeel aanbrengen.

b. Hij bestraft hen, omdat zij de bedenksels en voorschriften der ouden en van hun oversten als Godsdienst aanmerkten, zij leren leringen, die geboden zijn der mensen. In plaats van bij het volk op de grote beginselen van den Godsdienst aan te dringen, legden zij hun de canons op van hun kerk, en oordeelden zij over het al of niet Jood zijn van de mensen, naar dat zij al of niet zich aan die kerkregelen onderwierpen, zonder er acht op te slaan of zij al of niet leefden in gehoorzaamheid aan Gods wetten. Wel is waar, er waren door de wet van Mozes verscheidene wassingen geboden, Hebreeën 9:10, die bedoeld waren om te wijzen op de innerlijke reiniging des harten van wereldse en vleselijke lusten, die God eist als volstrekt noodzakelijk voor onze gemeenschapsoefening met Hem, maar in plaats van te zorgen voor de substantie, het wezen, hebben zij verwaand en vermetel aan de ceremonie, die slechts de schaduw was, nog toegevoegd, en zo waren zij heel nauwgezet en zorgzaam in het wassen van drinkbekers en kannen. En let wel op: Hij voegt er bij: andere dergelijke dingen doet gij vele, vers 8. Bijgelovigheid is eindeloos. Als een menselijk bedenksel of instelling toegelaten wordt, al is zij ook nog zo onschuldig, zoals dit wassen der handen, zie, er komt ene bende, en er is ene deur geopend voor vele dergelijke dingen.

c. Hij bestraft hen omdat zij het gebod Gods nalieten, het voorbijzagen, er niet op aandrongen in hun prediking en in hun uitoefening van tucht de overtreding daarvan oogluikend toelieten, alsof die wet niet langer gold of van kracht was, vers 8. Het is het grote kwaad in die geboden van mensen, dat zij, die er voor ijveren, heel weinig ijver betonen voor de noodzakelijke plichten van den godsdienst, maar die gans gerust en tevreden kunnen laten veronachtzamen. Ja meer, zij verwierpen het gebod Gods, vers 9, Gij doet zeker Gods gebod wel teniet, en zelfs maakt gij Gods woord krachteloos door uwe inzetting, vers 13. Gods rechten en inzettingen lieten zij niet slechts veronachtzamen en beschouwen als wetten, die verouderd en afgeschaft zijn, maar zij hebben er hun eigen inzettingen voor in de plaats gesteld. Hun was opgedragen de wet te verklaren en op het verplichtende er van bij het volk aan te dringen, en onder voorwendsel nu van die macht te gebruiken, hebben zij de wet geschonden en er het verplichtende van opgeheven, door hun verklaring van den tekst, den tekst verdervende. Hij wijst hen op een bijzonder en sterk-sprekend voorbeeld hiervan. God heeft den kinderen geboden hun ouders te eren, niet slechts in de wet van Mozes, maar reeds vroeger door de wet der natuur, en wie vader of moeder vloekt, die zal den dood sterven. Hieruit is gemakkelijk af te leiden dat, als de ouders arm zijn, het de plicht is der kinderen hen naar vermogen te ondersteunen, en indien de kinderen, die hun ouders vloeken, waard zijn te sterven, hoeveel te meer dan niet zij, die hen laten verhongeren. Zo iemand zich echter slechts in alle opzichten wil gedragen naar de inzetting der ouden, dan zullen zij wel een dienstig middel voor hem vinden om zich van die verplichting te ontslaan, vers 11. Indien zijne ouders arm zijn en hij wel de middelen heeft om hen te ondersteunen, maar er toch niet toe genegen is, zo laat hem zweren bij het korban, dat is: bij het

goud van den tempel, en bij de gave op het altaar, dat zijne ouders geen voordeel van hem zullen hebben, dat hij hen niet wil ondersteunen, en, zo zij iets van hem vragen, zo laat hem hun dit zeggen en het is genoeg, alsof hij zich door de verplichting dier goddeloze gelofte ontslagen had van de verplichting, die Gods heilige wet hem oplegt. Men zegt dat het een aloude canon is der rabbijnen: Dat geloften plaatshebben in zaken, geboden door de wet, zowel als in onverschillige dingen, zodat, wanneer iemand ene gelofte gedaan heeft, die niet gehouden kan worden zonder een gebod te overtreden, de gelofte bekrachtigd en het gebod overtreden moet worden. Zodanige leer wordt ook door de papisten geleerd, daar zij kinderen van alle verplichtingen jegens hun ouders ontheffen, als zij kloostergeloften hebben afgelegd en in de religie zijn getreden, zoals zij het noemen. En, voegt Hij er ten slotte bij: vele dergelijke dingen doet gij. Waar zullen de mensen ook ophouden, als zij eens begonnen zijn met hun inzettingen in de plaats te stellen van het woord Gods? Die grote ijveraars voor zodanige ceremoniën hebben eerst Gods geboden licht geacht in vergelijking met hun inzettingen, maar daarna hebben zij Gods geboden krachteloos gemaakt, als zij in den weg stonden aan hun inzettingen. Dit alles heeft Jesaja reeds van hen geprofeteerd, wat hij zei van de geveinsden van zijn tijd, was volkomen van toepassing op de schriftgeleerden en Farizeeën, vers 6. Als wij de goddeloosheid zien van den tegenwoordigen tijd, dan zouden wij niet uit wijsheid vragen, indien wij zeiden dat alle vorige dagen beter geweest zijn dan deze, Prediker 7:10. Ook de ergste geveinsden en boosdoeners hebben hun voorgangers gehad.

2. Hij onderwijst het volk betreffende het beginsel, waarop deze ceremonie gegrond was. Het was nodig dat dit deel Zijner rede in het openbaar gesproken zou worden, want het had betrekking op het dagelijks leven en was bestemd om een grote vergissing te herstellen, waarin het volk, geleid door hun oversten, vervallen was. Daarom riep Hij de ganse schare tot zich, vers 14, en zei hun: Hoort en verstaat. Het is voor het volk niet genoeg te horen, zij moeten ook verstaan wat zij horen. Als Christus de inzetting der ouden omtrent de wassing voor het gebruiken van spijze wil tenietdoen, dan tast Hij het denkbeeld aan, dat er de grondslag van was. Verdorven gewoonten worden het best afgeschaft door de bedorven meningen te verbeteren. De zaak, waaromtrent Hij hen nu wil inlichten, is verontreiniging, waardoor wij geschaad kunnen worden, vers 15. Hij zal hun aantonen, waardoor verontreiniging teweeggebracht wordt.

a. Niet door de spijze die wij eten, al is het ook, dat wij ze eten met ongewassen handen, dat komt slechts van buiten af, en gaat door den mens heen. Maar,

b. Het is door het uitbreken van het bederf, dat in ons hart is, dat onze geest en ons geweten verontreinigd worden, daardoor ontstaat schuld, en wij worden hatelijk in het oog van God door hetgeen uit ons voortkomt, onze boze gedachten en neigingen, onze woorden en onze daden, die verontreinigen ons, en die alleen. Waar wij dus voor hebben te zorgen is: ons hart te wassen van boosheid.

3. Hij geeft aan Zijne discipelen nog afzonderlijk ene verklaring van het onderricht, dat Hij aan het volk heeft gegeven. Toen Hij van de schare in huis was gekomen, vroegen Hem Zijne discipelen van de gelijkenis, vers 17, want hun scheen het ene gelijkenis toe. In antwoord nu op hun vraag:

a. Bestraft Hij hun stompzinnigheid. "Zijt ook gij alzo onwetend? Zijt ook gij traag van verstand, even stompzinnig als het volk, dat geen begrip heeft en dus niet kan verstaan, even stompzinnig als

de Farizeeën, die niet willen verstaan? Zijt gij alzo onwetende?" Hij verwacht niet dat zij alles zullen verstaan, maar zijt gij zo zwak, dat gij dit niet verstaat?

b. Hij verklaart hun deze waarheid, opdat zij haar eerst zouden begrijpen en haar dan zouden geloven, want het blijkbare er van sprong in het oog. Sommige waarheden bewijzen zich zelven, als zij slechts duidelijk verklaard en dan goed begrepen worden. Als wij den geestelijken aard verstaan van God en van Zijne wet en wat het is, dat Hem smaadt en beledigt en ons ongeschikt maakt om gemeenschap met Hem te oefenen, dan zullen wij spoedig bemerken dat hetgeen wij eten en drinken ons niet kan verontreinigen, waardoor een Godsdienstige wassing nodig zou zijn. Het gaat niet in zijn hart, maar in den buik, ondergaat de spijsvertering, allerlei afscheidingen hebben plaats, die de natuur aanwijst, en wat er ontreinigends in is, wordt uitgeworpen uit het lichaam. De spijzen zijn voor den buik, en de buik is voor de spijzen, maar God zal beide dezen en die tenietdoen. Maar het is hetgeen voortkomt uit het hart, het verdorven hart, dat ons ontreinigt. Gelijk volgens de ceremoniële wet bijna alles, wat uit den mens komt, hem verontreinigt, Leviticus 15:2, Deuteronomium 23:13, zo is hetgeen uit den geest, het hart, van den mens voortkomt, wat hem voor God verontreinigt en een Godsdienstige wassing nodig maakt, vers 21. Van binnen, uit het hart der mensen, waarvan zij de goedheid zo roemen, en dat zij als het beste in zich beschouwen, daaruit komt voort hetgeen verontreinigt, van dáár komt al het kwaad. Gelijk een verdorven fontein bedorven water doet uitstromen, zo komen uit een verdorven hart verdorven redeneringen, verdorven neigingen en lusten, en al die boze woorden en werken, die er door worden voortgebracht. Evenals in Mattheus worden verschillende bijzonderheden genoemd, dáár hadden wij er ene, die wij hier niet hebben, namelijk valse getuigenissen, maar hier worden er zeven genoemd, die gevoegd moeten worden bij die wij dáár hadden. Ten eerste. Gierigheden, of onmatige begeerte naar meer van den rijkdom der wereld en de voldoening der zinnen, het voortdurend geroep van: Geef, geef. Vandaar dat wij lezen van het hart geoefend te hebben in gierigheid, 2 Petrus 2:14. Ten tweede, Boosheden, kwaadaardigheid, haat, onwil, ene begeerte om schade of nadeel toe te brengen, en een vermaak in het kwaad dat gesticht is. Ten derde. Bedrog, hetwelk bedekte of vermomde boosheid is, om haar door het bedekte des te zekerder te kunnen werken.

Ten vierde. Ontuchtigheid. De onreinheid en het zot geklap, die door den apostel worden veroordeeld, de ogen vol overspel, die niet ophouden van zondigen. Ten vijfde. Een boos oog, een afgunstig oog, en een begerig oog, dat aan anderen het goede misgunt, dat wij hun geven of voor hen doen. Spreuken 23:6, of dat verdrietig is, over het goede dat zij doen of genieten. Ten zesde. Hovaardij, huperêphania, ons in onze eigen schatting verheffende boven anderen, en met minachting neerziende op anderen. Ten zevende. Onverstand, aphrosunê, onvoorzichtigheid, onnadenkendheid. Sommigen verslaan dit inzonderheid van ijdel roemen, dat de apostel Paulus dwaasheid noemt, 2 Corinthiërs 11:1, 19, omdat dit hier saamgevoegd is met hoogmoed. Ik houd het echter veeleer voor die roekeloosheid in spreken en handelen, die de oorzaak is van zoveel kwaad. Kwade gedachten worden het eerst genoemd, als de bron van al ons bedrijven van kwaad, en onnadenkendheid wordt het laatst genoemd, als de oorzaak van ons nalaten van hetgeen goed is. Van dit alles besluit Hij, vers 23 :

1. Dat zij voortkomen van binnen, van de verdorven natuur, het vleselijk-gezinde hart, den bozen schat in het hart. Met recht wordt gezegd, dat het binnenste enkel verderving is, dat moet wel, indien dat alles voorkomt van binnen.

2. Dat zij den mens ontreinigen. Zij maken den mens ongeschikt voor gemeenschapsoefening met God, zij bevlekken het geweten en zo zij niet gedood en uitgeroeid worden, zullen zij de mensen buitensluiten van het nieuwe Jeruzalem, waarin niets onreins zal binnenkomen.

Markus 7:24-30

Zie hier:

I. Hoe nederig Christus zich zoekt te verbergen. Nooit is iemand zo vermaard en gezocht geweest als Hij het was in Galilea, daarom is Hij, teneinde ons te leren gene gelegenheid te laten voorbijgaan om goed te doen, en toch ook de toejuiching des volks niet te zoeken of te begeren, van daar opgestaan en naar de landpalen van Tyrus en Sidon gegaan, waar Hij weinig bekend was, en dáár ging Hij, niet in ene synagoge of naar ene plaats van openbare samenkomst, maar in een particulier huis, en Hij wilde niet dat iemand het wist, want er was, Hem betreffende, voorzegd Hij zal niet twisten, noch roepen, noch zal er iemand zijne stem op de straten horen. Niet, dat Hij niet bereid was om te prediken en te genezen, hier zowel als elders, maar hiertoe wilde Hij aangezocht worden. Gelijk er een tijd is om te verschijnen, om op te treden, zo is er ook een tijd om zich terug te trekken. Of wel, Hij wilde niet bekend wezen, omdat Hij zich aan de landpalen van Tyrus en Sidon bevond, onder heidenen, aan wie Hij zich niet zo spoedig wilde openbaren als aan de stammen Israël's, wier heerlijkheid Hij zijn zou.

II. Hoe genadiglijk het Hem heeft behaagd zich desniettemin te openbaren. Hoewel Hij geen oogst van wonderdadige genezingen in deze landstreek wilde brengen, wilde Hij toch een handvol van dit koren uitstrooien. Hij kon niet verborgen zijn, want ene kaars kan wel onder een korenmaat gesteld worden, maar de zon kan dit niet. Christus was te veel bekend om ergens lang incognito, verborgen te zijn, de vreugdeolie, waarmee Hij gezalfd was, zal evenals de olie der rechterhand roepen en het huis met haar geur vervullen. Zij, die slechts van Zijn roem gehoord hadden, konden niet met Hem spreken, maar weldra zullen zij zeggen: Dit moet Jezus wezen. Merk hier nu op:

1. De bede tot Hem gericht door een arme vrouw, die in moeite en benauwdheid was. Zij was een heidense vrouw, een Griekse, vervreemd van het burgerschap Israël's, een vreemdelinge van de verbonden der belofte. Van afkomst was zij een Syro-Fenicische, die in geen enkel opzicht gemeenschap had met den Joodsen Godsdienst. Zij had een dochter, een jeugdige dochter, die door een duivel was bezeten. Hoe vele en hoe schrikkelijk zijn de rampen, waaraan jonge kinderen onderhevig zijn! Haar verzoek was:

a. Zeer nederig, zeer dringend en aanhoudend, zij had van Hem gehoord, zij kwam en viel neer aan Zijne voeten, hetgeen een arme sidderende ziel kan doen, die gene vrijmoedigheid heeft om zich in Zijne armen te werpen.

b. Het was zeer bijzonder, zij zegt Hem wat zij verlangt. Christus stond aan arme smekelingen toe, om aldus vrijmoedig met Hem te zijn. Zij bad Hem, dat Hij den duivel uitwierp uit hare dochter. vers 26. De grootste zegen, dien wij van Christus kunnen vragen voor onze kinderen, is dat Hij de macht van Satan in hun ziel zal verbreken, en inzonderheid, dat Hij den onreinen geest van hen zal uitwerpen, opdat zij tempelen mogen worden van den Heiligen Geest, en Hij in hen kunne wonen.

2. Zijn ontmoedigend antwoord op dit verzoek, vers 27. Hij zei tot haar: Laat eerst de kinderen verzadigd worden. Laat al de wonderen gewerkt worden voor de Joden, die zij nodig hebben, die op bijzondere wijze Gods verkoren volk zijn, en laat hetgeen voor hen bestemd was, niet geworpen worden voor degenen, die niet tot het huisgezin Gods behoren, en die kennis niet hebben van Hem,

en dat deel niet aan Hem hebben, die zij hebben, en die, in vergelijking met hen, als hondekens zijn, onrein en onheilig, en die ook als honden voor hen zijn, tegen hen grommen, hatelijk voor hen zijn, en gans bereid hen te kwellen. Als Christus weet dat het geloof van arme smekelingen sterk is, dan schept Hij er soms behagen in het op de proef te stellen en het tot het uiterste te brengen. Maar Zijn zeggen: Laat eerst de kinderen verzadigd worden, duidt aan dat er genade weggelegd was voor de heidenen, en dat dit wel spoedig zou blijken, want de Joden begonnen reeds oververzadigd te zijn van het Evangelie van Christus, en sommigen van hen hadden Hem gebeden uit hun landpalen weg te gaan. De kinderen beginnen te spelen met hun voedsel, en wat zij overlaten en hetgeen hun tegenstaat zal een feestmaal zijn voor de heidenen. De apostelen hielden zich aan den regel: Laat eerst de kinderen verzadigd worden, aan de Joden moet het eerst de aanbieding gedaan worden, en indien hun verzadigde ziel het honingzeem vertreedt: ziet, wij keren ons tot de heidenen.

3. Hoe zij het woord van Christus, dat tegen haar gericht was, zo wist te wenden, dat het voor haar is geworden. Ja Heere! zei zij, ik erken dat het brood der kinderen niet voor de honden geworpen moet worden, maar aan de honden werden toch nooit de kruimkens ontzegd van dat brood, ja, die komen hun toe, er is hun ene plaats gegund onder de tafel, ten einde ze te kunnen opvangen. Ik vraag niet om een geheel brood, ja zelfs niet om een stuk brood, slechts om een kruimke vraag ik, weiger het mij niet. Dit zegt ze niet om de genade te onderschatten, of haar in zichzelve licht te achten, maar om den overvloed te verheerlijken van de wonderdadige genezingen, waarmee, naar zij had gehoord, de Joden bevoorrecht werden, en in vergelijking waarmee een enkele genezing slechts als een kruimke was. De heidenen komen niet in scharen zoals de Joden, ik kom geheel alleen. Wellicht had zij gehoord van de vijf duizend, die onlangs tegelijk gespijzigd werden, waarna, zelfs nadat zij de overgeschoten brokken hadden opgenomen, toch wel enige kruimkens voor de honden waren overgebleven.

4. Hoe Christus hierop hare bede toestond. Is zij zo nederig en zo vurig in haar streven? Om dezes woords wil, ga heen! Gij zult verkrijgen waarom gij zijt gekomen, de duivel is uit uwe dochter uitgevaren, vers 29. Dit moedigt ons aan om te bidden en niet te vertragen, te volharden in het gebed, niet twijfelende maar ten laatste overmogende, op het einde zal Hij het gezicht voortbrengen, en het zal spreken en niet liegen. Christus' zeggen dat het geschied was, heeft het gedaan, even stellig en krachtig als toen Hij een andermaal zei: Het geschiede, want als zij in haar huis kwam, steunende en betrouwende op het woord van Christus dat hare dochter genezen was, vond zij dat de duivel uitgevaren was. Christus kan Satan ook op een afstand overwinnen, en het was niet slechts als de bezetenen Hem zagen, dat zij zich onderwierpen aan Zijne macht, zoals in Hoofdstuk 3:11, maar ook als zij Hem niet zagen, want de Geest des Heeren is niet gebonden. Zij vond hare dochter kalm, liggende op haar bed, uitrustende, wachtende op den terugkeer harer moeder, om zich met haar te verblijden, dat zij zo heerlijk wel was.

Markus 7:31-37

Onze Heere Jezus bleef zelden lang aan een zelfde plaats, want Hij wist waar Zijn werk was. Toen Hij de dochter der Kananese vrouw had genezen, had Hij wat Hij aan deze plaats te doen had gedaan, en daarom verliet Hij dadelijk deze landstreek en keerde terug naar de zee van Galilea, waaromtrent Hij zelf woonde. Toch ging Hij niet door den directen weg daarheen, maar langs een omweg door het midden der landpalen van Dekápolis, die grotendeels aan gene zijde der Jordaan lagen. Zulk een verren weg heeft onze Heere Jezus gewandeld, als Hij het land doorging goed doende. Nu hebben wij hier de geschiedenis van ene genezing, gewrocht door Christus, welke door geen der andere evangelisten is meegedeeld, de genezing namelijk van een doofstomme.

I. Zijn toestand was treurig, vers 32. Zij brachten tot Hem een dove, sommigen denken een doofgeborene, en dan moest hij natuurlijk ook stom zijn. Anderen denken dat hij door ene ongesteldheid of door een ongeval doof was geworden, of tenminste hardhorig, en daarbij ook zwaarlijk sprak. Hij was mogilalos. Sommigen denken dat hij geheel en al stom was, anderen dat hij slechts met grote moeite spreken kon, en dat hij zich voor anderen nauwelijks verstaanbaar kon maken. Hij was dus gans en al ongeschikt om een gesprek te voeren, en zodoende beroofd van het genot en het nut er van, hij kon noch het genoegen smaken van andere mensen te horen spreken, noch hun zijne gedachten mededelen. Laat ons hierin aanleiding vinden om God te danken, dat Hij ons het gehoor heeft gegeven en behouden, inzonderheid omdat wij zodoende instaat zijn het woord Gods te horen, en de gave der spraak, inzonderheid om instaat te zijn Gods lof te spreken, en laat ons medelijden hebben met hen, die doof of stom zijn, en hen met grote tederheid behandelen. Zij, die dezen armen man tot Christus brachten, smeekten Hem, dat Hij de hand op hem legde, zoals de profeten de hand legden op hen, die zij zegenden in den naam des Heeren. Er wordt niet gezegd, dat zij Hem baden hem te genezen, maar de hand op hem te leggen, ten einde kennis te nemen van zijn toestand, en Zijne kracht aan te wenden om hem te doen wat Hij goedvond.

II. Zijne genezing geschiedde op plechtige wijze, en sommige omstandigheden daarbij waren van zeer bijzonderen aard.

1. Christus nam hem alleen van de schare, vers 33. Gewoonlijk wrocht Hij Zijne wonderen in het openbaar, voor de ogen van al het volk, om te tonen dat zij het nauwkeurigst onderzoek konden doorstaan, maar dit wonder verrichtte Hij in afzondering, om te tonen dat Hij Zijn eigen eer niet zocht, en ons te leren alles te vermijden wat naar pronkerij of praalvertoning zweemt. Laat ons van Christus leren nederig te zijn, en goed te doen waar geen ander oog ons ziet dan het oog van den Alziende.

2. Bij deze genezing maakte Hij gebruik van meer zinnebeeldige handelingen dan gewoonlijk.

a. Hij stak Zijne vingeren in zijne oren, alsof Hij ze wilde inspuiten, of er het een of ander beletsel uit wilde verwijderen, dat verstopping teweegbracht.

b. Hij spoog op Zijn eigen vinger, en raakte toen zijne tong aan, alsof Hij zijn mond wilde bevochtigen om alzo los te maken hetgeen, waarmee zijne tong gebonden was. Dit waren gene oorzaken, die ook maar in het minst genezing konden teweegbrengen, het waren slechts tekenen van de aanwending der geneeskracht, die Christus had in zich zelven, ter bemoediging van zijn geloof en

van het geloof dergenen, die hem gebracht hadden. Alles wat Hij gebruikte was van Hem zelven, het waren Zijn eigen vingers, die Hij in de oren van den dove stak, het was Zijn eigen speeksel, dat Hij op zijne tong deed, want Hij alleen geneest.

3. Hij zag opwaarts naar den hemel, om aan Zijn Vader den lof te geven voor hetgeen Hij deed, want Hij zocht Zijn lof, en deed Zijn wil en, als Middelaar, handelde Hij in afhankelijkheid van Hem en met het oog op Hem. Daarmee gaf Hij te kennen, dat het door Goddelijke kracht was, ene kracht en macht, die Hij bezat als Heere des hemels, en van daar met zich had gebracht, dat Hij dit gedaan heeft, want het horende oor en het ziende oog heeft de Heere gemaakt, ja die beide. Hiermede heeft Hij ook Zijn patiënt, die wel zien kon al kon hij niet horen, er op gewezen dat Hij moest opzien naar den hemel om hulp te verkrijgen. Mozes met zijn stamelende tong wordt ook derwaarts heen gewezen, Exodus 4:11.

Wie heeft den mens den mond gemaakt, of wie heeft den stomme of dove of ziende of blinde gemaakt? Ben Ik het niet, de Heere?

4. Hij zuchtte, niet alsof Hij er zwarigheid in vond om dit wonder te werken, of om van Zijn Vader de macht te ver krijgen om het te doen, maar aldus gaf Hij uitdrukking aan Zijn medelijden met de ellende van het menselijk leven, en Zijn medegevoel met de beproefden in hun beproeving. En wat dezen man betreft, Hij zuchtte, niet omdat Hij er afkerig van was hem ene vriendelijkheid te bewijzen, of het ongaarne deed, maar vanwege de velerlei verzoekingen, waaraan hij blootgesteld zou zijn, en de zonden, die hij gevaar liep van te bedrijven, de zonden der tong, nadat hem de spraak was teruggegeven, en waarvan hij tevoren vrij was. Beter zou het voor hem zijn om nog stom te wezen, indien hem niet ook de genade geschonken werd, om zijn mond met een breidel te bewaren, Psalm 39:1.

5. Hij zei: Effatha! dat is, word geopend! Dit geleek in geen enkel opzicht op ene bezwering of toverformule, zoals de waarzeggers en duivelskunstenaars gebruikten, die piepten en binnensmonds mompelden, Jesaja 8:19. Christus spreekt als gezaghebbende, en er ging kracht uit met Zijn woord. Wordt geopend diende voor beide delen der genezing. Laat de oren geopend worden, laat de lippen geopend worden, laat hem vrijelijk horen en spreken, en de belemmering ophouden, en de uitwerking beantwoordde hieraan, vers 35, Terstond werden zijne oren geopend en de band zijner tong werd los, en alles was wel. En zalig hij die, zodra hij zijn gehoor en zijne spraak had, Jezus zo dicht bij zich had, om met Hem te spreken. Deze genezing nu was:

a. een bewijs, dat Christus de Messias was, want van Hem was voorzegd, dat door Zijne kracht der doven oren zullen geopend worden, en de tong des stommen zal juichen, Jesaja 36:5, 6.

b. Het was een voorbeeld, een proeve, van de werkingen Zijns Evangelies op het gemoed der mensen. Het grote Evangeliegebod en de genade van Christus jegens arme zondaren, is Effatha-Wordt geopend. Hugo de Groot past dit zo toe, dat door den Geest van Christus de innerlijke belemmeringen des gemoeds worden weggenomen zoals die lichamelijke belemmeringen werden weggenomen door het woord Zijner kracht. Hij opent het hart, zoals Hij het hart van Lydia geopend heeft, en daardoor opent Hij het oor om het Woord Gods te horen en opent Hij den mond tot gebed en tot lofzegging.

6. Hij gebood, dat zij dit niemand zeggen zouden, maar het werd toch zeer bekend gemaakt.

a. Het was Zijne nederigheid, dat Hij hun lieden gebood, dat zij het niemand zeggen zouden, vers 36. De meeste mensen zullen hun eigen goedheid uitbazuinen, of tenminste zullen zij gaarne hebben, dat anderen haar zullen verkondigen, maar Christus, hoewel zelf niet in gevaar van er door opgeblazen te worden, heeft, wetende wat wij zijn, ons een voorbeeld willen geven van zelfverloochening, evenals in andere dingen, zo ook in het bijzonder van lof en roem van mensen. Wij moeten behagen scheppen in goed doen, maar wij moeten er geen behagen in scheppen, dat het bekend wordt.

b. Het was hun ijver, dat, schoon Hij hun gebood er niets van te zeggen, zij het toch bekend gemaakt hebben, eer Christus wilde dat het bekend gemaakt zou worden. Maar hun bedoeling was goed, en daarom moet dit meer als ene daad van onbescheidenheid dan van ongehoorzaamheid aangemerkt worden, vers 36. Maar zij, die het verkondigden, en zij, die het hoorden, ontzetten zich bovenmate zeer -huperpe rissoos -meer dan bovenmate. Zij waren er ten zeerste door getroffen, en dit zei iedereen, het was het algemene gevoelen: Hij heeft alles welgedaan, vers 37. Terwijl er waren, die Hem haatten en vervolgden als een kwaaddoener, zijn zij bereid van Hem te getuigen, niet slechts dat Hij geen kwaad gedaan heeft, maar dat Hij zeer veel goed heeft gedaan, en het wèl gedaan heeft, bescheiden en nederig, zeer Godvruchtiglijk en geheel om niet, zonder geld en zonder prijs, hetgeen den luister Zijner goede werken nog zeer verhoogde. Hij maakt dat de doven horen en de stommen spreken, en dat is wel, het is wel voor hen, het is wel voor hun betrekkingen, voor wie zij een last zijn geweest, en daarom zijn zij niet te verontschuldigen, die kwaad van Hem spreken.

HOOFDSTUK 8

1 In dezelfde dagen, als er een geheel grote schare was, en zij niet hadden, wat zij eten zouden, riep Jezus Zijn discipelen tot Zich, en zeide tot hen:
2 Ik word innerlijk met ontferming bewogen over de schare; want zij zijn nu drie dagen bij Mij gebleven, en hebben niet, wat zij eten zouden.
3 En indien Ik hen nuchteren naar hun huis laat gaan, zo zullen zij op den weg bezwijken; want sommigen van hen komen van verre.
4 En Zijn discipelen antwoordden Hem: Van waar zal iemand dezen met broden hier in de woestijn kunnen verzadigen?
5 En Hij vraagde hun: Hoeveel broden hebt gij? En zij zeiden: Zeven.
6 En Hij gebood de schare neder te zitten op de aarde, en Hij nam de zeven broden, en gedankt hebbende, brak Hij ze, en gaf ze Zijn discipelen, opdat zij ze zouden voorleggen; en zij leiden ze der schare voor.
7 En zij hadden weinige visjes; en als Hij gezegend had, zeide Hij, dat zij ook die zouden voorleggen.
8 En zij hebben gegeten, en zijn verzadigd geworden, en zij namen het overschot der brokken op, zeven manden.
9 Die nu gegeten hadden, waren omtrent vier duizend; en Hij liet hen gaan.
10 En terstond in het schip gegaan zijnde met Zijn discipelen, is Hij gekomen in de delen van Dalmanutha.
11 En de Farizeen gingen uit, en begonnen met Hem te twisten, begerende van Hem een teken van den hemel, Hem verzoekende.
12 En Hij, zwaarlijk zuchtende in Zijn geest, zeide: Wat begeert dit geslacht een teken? Voorwaar, Ik zeg u: Zo aan dit geslacht een teken gegeven zal worden!
13 En Hij verliet hen, en wederom in het schip gegaan zijnde, voer Hij weg naar de andere zijde.
14 En Zijn discipelen hadden vergeten brood mede te nemen, en hadden niet dan een brood met zich in het schip.
15 En Hij gebood hun, zeggende: Ziet toe, wacht u van den zuurdesem der Farizeen, en van den zuurdesem van Herodes.
16 En zij overleiden onder elkander, zeggende: Het is, omdat wij geen broden hebben.
17 En Jezus, dat bekennende, zeide tot hen: Wat overlegt gij, dat gij geen broden hebt? Bemerkt gij nog niet, en verstaat gij niet, hebt gij nog uw verharde hart?
18 Ogen hebbende, ziet gij niet? En oren hebbende, hoort gij niet?
19 En gedenkt gij niet, toen Ik de vijf broden brak onder de vijf duizend mannen, hoeveel volle korven met brokken gij opnaamt? Zij zeiden Hem: Twaalf.
20 En toen Ik de zeven brak onder de vier duizend mannen, hoeveel volle manden met brokken gij opnaamt? En zij zeiden: Zeven.
21 En Hij zeide tot hen: Hoe verstaat gij niet?
22 En Hij kwam te Bethsaida; en zij brachten tot Hem een blinde, en baden Hem, dat Hij hem aanraakte.
23 En de hand des blinden genomen hebbende, leidde Hij hem uit buiten het vlek, en spoog in zijn ogen, en leide de handen op hem, en vraagde hem, of hij iets zag.
24 En hij, opziende, zeide: Ik zie de mensen, want ik zie hen, als bomen, wandelen.
25 Daarna leide Hij de handen wederom op zijn ogen, en deed hem opzien. En hij werd hersteld, en zag hen allen ver en klaar.

26 En Hij zond hem naar zijn huis, zeggende: Ga niet in het vlek, en zeg het niemand in het vlek.
27 En Jezus ging uit en Zijn discipelen naar de vlekken van Cesarea Filippi. En op den weg vraagde Hij Zijn discipelen, zeggende tot hen: Wie zeggen de mensen, dat Ik ben?
28 En zij antwoordden: Johannes de Doper; en anderen: Elias; en anderen: Een van de profeten.
29 En Hij zeide tot hen: Maar gijlieden, wie zegt gij dat Ik ben? En Petrus, antwoordende, zeide tot Hem: Gij zijt de Christus.
30 En Hij gebood hun scherpelijk, dat zij het niemand zouden zeggen van Hem.
31 En Hij begon hun te leren, dat de Zoon des mensen veel moest lijden, en verworpen worden van de ouderlingen, en overpriesters, en Schriftgeleerden, en gedood worden, en na drie dagen wederom opstaan.
32 En dit woord sprak Hij vrij uit; en Petrus, Hem tot zich genomen hebbende, begon Hem te bestraffen;
33 Maar Hij, Zich omkerende, en Zijn discipelen aanziende, bestrafte Petrus, zeggende: Ga heen, achter Mij, satanas, want gij verzint niet de dingen, die Gods zijn, maar die der mensen zijn.
34 En tot Zich geroepen hebbende de schare met Zijn discipelen, zeide Hij tot hen: Zo wie achter Mij wil komen, die verloochene zichzelven, en neme zijn kruis op, en volge Mij.
35 Want zo wie zijn leven zal willen behouden, die zal hetzelve verliezen; maar zo wie zijn leven zal verliezen, om Mijnentwil, en om des Evangelies wil, die zal hetzelve behouden.
36 Want wat zou het den mens baten zo hij de gehele wereld won, en zijner ziele schade leed?
37 Of wat zal een mens geven, tot lossing van zijn ziel?
38 Want zo wie zich Mijns en Mijner woorden zal geschaamd hebben, in dit overspelig en zondig geslacht, diens zal Zich de Zoon des mensen ook schamen, wanneer Hij zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders, met de heilige engelen.

In dit hoofdstuk hebben wij

I. Christus, wonderdadige spijziging van vier duizend met zeven broden en weinige visjes, vers 1-9.

II. Zijne weigering om aan de Farizeeën een teken van den hemel te geven, vers 10-13.

III. Zijne waarschuwing aan de discipelen voor den zuurdesem van Farizeïsme en Herodianisme, vers 14-21.

IV. Zijn geven van het gezicht aan een blinde te Bethsaida, vers 22-26.

V. Petrus' belijdenis van Hem, vers 27-30.

VI. Zijne mededeling aan de discipelen van Zijn naderend lijden, vers 31-33, en Zijne waarschuwing aan hen om ook zelven voorbereid te zijn op lijden, vers 34-38.

Markus 8:1-9

Wij hebben de geschiedenis gehad van een wonder, dat zeer veel overeenkomst had met dit wonder, in hoofdstuk 6:25, en het verhaal van hetzelfde wonder in Mattheus 15:32, en wij hebben er hier weinig verandering of toevoeging bij. Doch er valt op te merken:

1. Dat onze Heere Jezus door zeer velen gevolgd werd, er was een zeer grote schare, vers 1. In weerwil van de boze kunstenarijen van de schriftgeleerden en Farizeeën om Hem te bekladden en Zijn invloed te verbreken, heeft het gemene volk, dat eerlijker en dus ook wijzer was dan hun leidslieden, hoge gedachten van Hem blijven koesteren. Wij mogen aannemen dat deze schare van mensen over het algemeen tot de lagere volksklasse behoorden, met de zodanige sprak Christus op gemeenzame wijze, want aldus heeft Hij zich zelven vernederd, en aldus heeft Hij ook de geringsten aangemoedigd om tot Hem te komen, ten einde leven en genade te verkrijgen.

2. Zij, die Hem volgden, ondervonden hierbij grote moeilijkheden. Zij waren drie dagen bij Hem gebleven, en hadden niet wat zij eten zouden. Dat was een harde dienst. Laat de Farizeeën nooit zeggen dat de discipelen van Christus niet vasten. Er waren waarschijnlijk wel sommigen, die voedsel van huis medegenomen hadden, maar nu was alles op, en zij hadden een langen weg af te leggen om tehuis te komen, en toch bleven zij bij Christus, en spraken niet van Hem te verlaten, voordat Hij hen wegzond. Ware ijver acht ontbering van weinig belang, als zij op den weg des plichts geleden wordt. Zij, die een rijken feestmaaltijd hebben voor hun ziel, kunnen wel tevreden zij met slechts weinig spijze voor het lichaam. De Puriteinen plachten te zeggen: Bruin brood met het Evangelie is heerlijke kost.

3. Gelijk Christus medelijden had met allen, die gebrek hadden of zich in verlegenheid bevonden, zo is Hij zeer bijzonder door ontferming bewogen over hen, die in verlegenheid zijn gekomen door hun ijver om Hem te volgen. Christus zei: Ik word innerlijk met ontferming bewogen over de schare. Op wie de trotse Farizeeën met minachting neerzagen, heeft de nederige Jezus neergezien met tederheid en medelijden, en aldus moeten wij een iegelijk eren. Maar wat Hij voornamelijk bedenkt, is: Zij zijn nu drie dagen bij Mij gebleven, en hebben niet wat zij eten zouden. Welk verlies wij ook lijden om Christus' wil, en aan welke ontbering wij ook zijn blootgesteld uit liefde tot Hem, Hij zal er voor zorgen dat het ons vergoed wordt. Die den Heere zoeken zullen niet lang gebrek hebben aan enig goed. Psalm 34:11. Merk op met wat medegevoel Christus zei (vers 3): Indien Ik hen nuchteren naar hun huis laat gaan, zo zullen zij op den weg bezwijken van honger. Christus kent ons lichaamsgestel, Hij weet wat maaksel wij zijn, en Hij is voor het lichaam, indien wij er Hem mede verheerlijken, dan zullen wij voorzeker gevoed worden, Psalm 37:3 1). Hij overwoog dat velen hunner van verre kwamen, en dus een langen weg hadden af te leggen om naar huis te komen. Als wij grote scharen zien, die komen om het woord te horen, dan is het troostrijk te denken, dat Christus weet vanwaar zij allen komen, al weten wij het niet. Ik weet uwe werken en waar gij woont, Openbaring 2:13. Christus wilde volstrekt niet dat zij nuchteren naar huis zouden gaan, want Hij is niet gewoon diegenen ledig weg te zenden, die op de rechte wijze tot Hem zijn gekomen.

4. De twijfelingen van Christenen zullen soms medewerken om Christus' macht te verheerlijken. De discipelen konden zich niet voorstellen hoe zo groot een aantal mensen hier in de woestijn met brood verzadigd kon worden, vers 4. Datgene moet dus wel als wonderbaarlijk beschouwd worden, wat door de discipelen als onmogelijk geacht werd.

5. Christus' tijd om handelend op te treden tot verlichting en hulp Zijns volks is gekomen, wanneer de nood op het uiterste is, als zij op het punt zijn van te bezwijken, dan voorziet Christus in hun behoefte. Opdat zij Hem niet om de broden zouden volgen, voorzag Hij er hun pas van toen zij het hoog-nodig hadden, en daarna zond Hij hen weg.

6. Christus' milddadigheid is onuitputtelijk en, om dit te doen blijken, herhaalde Christus dit wonder, ten einde te tonen, dat Hij nog dezelfde is, om Zijn volk te ondersteunen en van het nodige te voorzien. Zijne gunsten worden vernieuwd, gelijk ook onze noden en behoeften vernieuwd worden. Bij het vorige wonder gebruikte Christus al den voorraad, dien Hij had, welke bestond uit vijf broden, en Hij spijzigde al Zijne gasten, en dat waren vijfduizend. Zo deed Hij ook nu, hoewel Hij had kunnen zeggen: Indien met vijf broden vijf duizend mensen gevoed werden, dan kunnen vier duizend mensen met vier broden gevoed worden, nam Hij al de zeven broden en heeft er de vierduizend personen mede gespijzigd, want Hij wilde ons leren de dingen te nemen zoals zij zijn, en er ons naar te schikken, te gebruiken wat wij hebben en partij te trekken van hetgeen er is. En het ging hier als bij het uitdelen van het manna: Degene, die veel verzameld had, had niets over, en degenen, die weinig verzameld had, ontbrak niet.

7. In het huis onzes Vaders, het huis onzes Meesters, is overvloed van brood. Er is in Christus ene volheid, die Hij mededeelt aan alles wat door Zijne handen gaat, zodat wij daaruit ontvangen ook genade voor genade, Johannes 1:16. Diegenen, die Christus hebben om op te leven en te teren behoeven geen gebrek te vrezen.

8. Het is voor hen, die Christus volgen, goed dat zij zich aaneenhouden, deze volgelingen van Christus bleven bij elkaar, vierduizend, en Christus heeft hen allen gevoed. Christus' schapen moeten bij de kudde blijven, in hun voetstappen gaan, en dan zullen zij voorzeker gevoed worden.

Markus 8:10-21

Nog altijd is Christus op weg. Thans bezoekt Hij de delen van Dalmanutha, opdat geen hoekje van het land Israël's kunne zeggen, Zijne tegenwoordigheid te hebben moeten ontberen. Hij kwam er in een schip, vers 10, dewijl Hij daar echter wel gelegenheid had tot twistgesprekken, maar niet om goed te doen, ging Hij wederom in het schip, vers 13, en keerde terug. In deze verzen wordt ons verhaald:

I. Hoe Hij weigerde de Farizeeën ter wille te zijn, die Hem om een teken van den hemel vroegen. Zij gingen uit om met Hem te twisten, niet om van Hem te leren, maar om Hem strikvragen te doen.

1. Zij begeerden van Hem een teken van den hemel, alsof de tekenen, die Hij hun gaf op aarde, met welke zij meer gemeenzaam waren, en die beter door hen onderzocht en nagegaan konden worden, niet voldoende waren. Er was een teken van den hemel bij Zijn doop in de nederdaling van de duive en de stem, die gehoord werd, Mattheus 3:16, 17. Dat teken was openbaar genoeg, en als zij tot den doop van Johannes waren gekomen, gelijk zij hadden behoren te doen, dan zouden zij het ook zelf gezien hebben. Later, toen Hij aan het kruis was genageld, schreven zij een nieuw teken voor: Dat hij nu afkome van het kruis, en wij zullen hem geloven. Zo zal het hardnekkig ongeloof wel altijd iets hebben te zeggen, al is het ook nog zo onredelijk. Zij vroegen om dit teken Hem verzoekende, niet in de hoop dat Hij het hun zou geven, maar in de hoop dat Hij het hun niet zou geven, ten einde een voorwendsel te hebben voor hun ongeloof.

2. Hij weigerde hun verzoek. Hij zuchtte zwaarlijk in Zijn geest, vers 12. Hij steunde of kermde-gelijk sommigen dit woord verstaan-smart gevoelende om de hardheid van hun hart en den weinigen invloed, dien Zijne prediking en Zijne wonderen op hen hadden uitgeoefend. Het ongeloof van hen, die gedurende langen tijd de middelen der overtuiging gehad hebben, is een grote smart voor den Heere Jezus, het ontroert Hem dat zondaren zich zelven aldus tekortdoen en verderven, en zelven de deur der genade en der zaligheid voor zich toesluiten.

a. Hij bestraft hen om dien eis, Wat begeert dit geslacht een teken, dit geslacht, hetwelk zo onwaardig is, dat hun het Evangelie gebracht wordt en dat dit van enig teken voor hen zou vergezeld gaan, dit geslacht, dat zo geredelijk instemt met de inzettingen der ouden, zonder dat daar enig teken ter bevestiging bij geschiedt, dit geslacht, dat, zo het slechts de tijden wilde berekenen, bepaald in het Oude Testament, gemakkelijk kon bemerken, dat in zijn tijd de Messias komen moest, dit geslacht, waaraan zo vele en zo merkbare tekenen gegeven waren in de genezing zijner kranken? Hoe onzinnig, hoe ongerijmd is het van hen, om een teken te begeren!

b. Hij weigert te antwoorden op hun eis, Voorwaar Ik zeg u: zo aan dit geslacht een teken -een zodanig teken-gegeven zal worden. Als God sprak tot bijzondere personen over een bijzondere zaak, die buiten den weg Zijner gewone beschikking lag, dan werden zij aangemoedigd om een teken te vragen, zoals Gideon en Ahaz, maar als hij in het algemeen en tot allen spreekt, zoals in de wet en in het Evangelie, dan is het aanmatigend om andere tekenen voor te schrijven, dan die Hij heeft gegeven.

Zal men God wetenschap leren? Hij ontzei het hun, en toen verliet Hij hen, als mensen met wie men niet kon redeneren. Indien zij niet overtuigd willen wezen, dan zullen zij het niet wezen, laat hen over aan de kracht der dwaling, aan het bedrog en de inbeelding van hun eigen hart.

II. Hoe Hij Zijne discipelen waarschuwde tegen den zuurdesem der Farizeeën en van Herodes. Merk hier op:

1. Waarin de waarschuwing bestond, vers 15, Ziet toe, wacht u voor den zuurdesem der Farizeeën, " wacht u voor de inzetting der ouden, waaraan zij zo gehecht zijn, opdat gij niet trots en geveinsd wordt en aan uitwendige plechtigheden blijft hangen zoals zij." Mattheus voegt er bij: en der Sadduceeën, Markus voegt er bij: en van Herodes, waaruit sommigen opmaken, dat Herodes en zijne hovelingen over het algemeen Sadduceeën waren, dat is: Deïsten of mensen zonder Godsdienst. Anderen geven er dien zin aan: De Farizeeën begeerden een teken van den hemel, en Herodes was van overlang begerig geweest een wonder te zien, door Christus gewrocht, Lukas 23:8, een wonder, zoals hij het zou voorschrijven, zodat de zuurdesem van die beiden gelijk was. Zij waren niet tevreden met de tekenen, die zij hadden, zij wilden anderen, zoals zij ze zelven uitdachten. Wacht u voor dezen zuurdesem, zegt Christus, "weest overtuigd door de wonderen, die gij gezien hebt, en verlangt geen andere."

2. Hoe zij die waarschuwing misverstonden. Het schijnt dat zij, toen zij ditmaal in zee staken, vergeten hadden brood mede te nemen, zodat zij niet dan een brood met zich in het schip hadden, vers 14. Toen Christus hun nu zei, dat zij zich moesten wachten voor den zuurdesem der Farizeeën, beschouwden zij dit als een wenk, dat zij zich niet om hulp of onderstand tot de Farizeeën moesten wenden als zij aan de overzijde zouden gekomen zijn, daar dezen zich nog onlangs aan hen geërgerd hadden wegens hun eten met ongewassen handen. Zij overlegden onder elkaar, wat de bedoeling dezer waarschuwing was, en zij kwamen tot de gevolgtrekking: Het is omdat wij geen broden hebben, "Hij zei dit om ons onze zorgeloosheid te verwijten, dat wij naar zee gingen en onder vreemden, met niet meer dan een brood. Hij wil ons eigenlijk te kennen geven, dat wij nu op rantsoen gesteld moeten worden." Zij overlegden onder elkaar, zij twistten er over, de een zei: Het was uwe schuld, en de ander zei: het was uwe schuld, dat wij zo slecht voorzien zijn voor deze reis. Door wantrouwen van God ontstaat twist onder Christus' discipelen.

3. De bestraffing, die Christus hun gaf wegens hun verlegenheid over die zaak, daar hieruit ongeloof sprak in Zijne macht om in hun behoefte te voorzien, in weerwil van de rijke ervaring, die zij daarvan hadden. Die bestraffing was wel enigszins scherp, want Hij kende hun hart, en Hij wist dat zij zodanige bestraffing nodig hadden. "Bemerkt gij nog niet, en verstaat gij niet, wat u zo menigmaal reeds gebleken is? Hebt gij nog uw verharde hart, zodat niets indruk op u maakt, en gij u niet onderwerpt aan, of niet instemt met, uws Meesters bedoelingen?" Ogen hebbende, ziet gij niet wat u toch zo duidelijk voor ogen is? Oren hebbende, hoort gij niet wat u toch zo dikwijls gezegd is? Hoe stompzinnig en verstandeloos zijt gij toch! Gedenkt gij niet wat nog zo kort geleden geschied is, toen Ik de vijf broden brak onder de vijf duizend mannen, en kort daarna de zeven onder de vier duizend mannen? Gedenkt gij niet hoeveel volle manden met brokken gij opnaamt? Ja, zij herinnerden het zich en konden zeggen, dat zij de ene maal twaalf volle manden opnamen en de andere maal zeven. Welnu dan, zegt Hij, hoe verstaat gij niet? Alsof Hij, die vijf broden en zeven broden vermenigvuldigde, niet ook een brood kon vermenigvuldigen. Zij schenen te denken, dat dit ene brood geen materiaal genoeg was om op te werken, indien Hij Zijne hoorders voor de derde maal

zou willen spijzigen, en indien zij die gedachte hadden, dan was zij voorzeker gans onzinnig, alsof het voor den Heere niet volkomen gelijk was om door velen of door weinigen te verlossen, en niet even gemakkelijk om vijf duizend mannen te voeden met een brood als met vijf broden. Het was dus gepast om hen te herinneren niet slechts aan het genoegzame, maar aan den overvloed van die vorige maaltijden, en terecht werden zij bestraft wegens hun niet verstaan van hetgeen Christus bedoelde, en wat zij er uit te leren hadden. De ervaring, die wij hebben gehad van Gods goedheid over ons in den weg des plichts, verzwaart de zonde van ons wantrouwen van Hem, en is dus zeer tergend voor den Heere Jezus. Ons niet verstaan van de ware bedoeling en betekenis van Gods gunst over ons staat gelijk met een niet gedenken er van. Dat is de reden, waarom wij zo overstelpt zijn door onze tegenwoordige zorgen en ons mistrouwen, dat wij niet verstaan en niet gedenken wat wij geweten en gezien hebben van de macht en de goedheid van onzen Heere Jezus. Het zou ons grotelijks ondersteunen, als wij de dagen vanouds overdachten, en wij komen tekort in onzen plicht jegens God en ons zelven, zo wij het niet doen. Als wij aldus de werken Gods vergeten en Hem wantrouwen, dan behoren wij er ons zelven streng om te bestraffen, zoals Christus hier Zijne discipelen bestraft heeft: Versta ik niet? Is mijn hart nog zo verhard?

Markus 8:22-26

Deze genezing wordt alleen door dezen evangelist verhaald, en er is iets bijzonders in de omstandigheden er van.

I. Een blinde wordt door zijne vrienden tot Christus gebracht met de bede, dat Hij hem zou aanraken, vers 22. Hier komt net geloof uit van hen, die hem brachten-zij twijfelden niet, of die ene aanraking van Christus' hand zou hem het gezicht wedergeven, maar de blinde zelf toonde niet die grote begeerte naar, of verwachting van, ene genezing, welke andere blinden wèl betoond hadden. Indien zij, die geestelijk blind zijn, niet bidden voor zich zelven, zo laat dan toch hun vrienden en betrekkingen voor hen bidden, dat het Christus moge behagen hen aan te raken.

II. Hier is Christus den blinde leidende, vers 23. Hij gebood zijnen vrienden niet hem te leiden, maar-en hieruit blijkt Zijn neerbuigende goedheid-Hij zelf nam hem bij de hand en leidde hem, om ons te leren te zijn wat Job geweest is: den blinde tot ogen, Job 29:15. Nooit had de blinde zulk een leidsman. Hij leidde hem buiten het vlek. Indien Hij daarmee slechts afzondering op het oog had, dan zou Hij hem in de binnenkamer van een huis hebben kunnen leiden om hem daar te genezen, maar Hij bedoelde dit als een verwijt voor Betsaïda wegens de krachten, die tevergeefs in haar geschied zijn, Mattheus 11:21, tevens te kennen gevende, dat die stad niet waardig was, dat nog meerdere wonderen binnen hare muren zouden plaatshebben. Het kan ook wezen, dat Christus den blinde buiten het vlek leidde om hem op het open veld een ruimer uitzicht te geven dan hij in de enge straten kon hebben, ten einde alzo zijn gezicht te beproeven.

III. Hier is de genezing van den blinde door dien gezegenden oogarts, die in de wereld is gekomen om den blinden het verkrijgen van het gezicht te prediken, Lukas 4:19, en om wat Hij predikte te geven. Bij deze genezing kunnen wij opmerken:

1. Dat Christus een teken gebruikte, Hij spoog in zijne ogen, en legde de handen op hem. Hij kon hem hebben genezen zoals Hij de anderen heeft genezen, door een woord te spreken, maar het behaagde Hem op die wijze het geloof van den blinde, dat zwak was' te ondersteunen en zijn ongeloof te hulp te komen. En dit speeksel betekende de ogenzalf, waarmee Christus de ogen zalft van hen, die geestelijk blind zijn, Openbaring 3:18.

2. Dat de genezing trapsgewijze plaatshad, hetgeen bij Christus' wonderen gewoonlijk niet voorkwam. Hij vroeg hem of hij iets zag, vers 23. Laat hem ter wille van de omstanders zeggen in welken toestand zijne ogen zijn. En hij, opziende, in zover had hij dus het gezicht reeds teruggekregen, dat hij zijne ogen kon openen-zei: Ik zie de mensen, want ik zie hen als bomen wandelen. Hij kon de mensen nog niet onderscheiden van de bomen, niet anders tenminste, dan in zover hij hen zag bewegen. Hij had ene flikkering van licht in zijne ogen, en tussen hem en de lucht kon hij een mens rechtop zien staan als een boom, maar den vorm of de gedaante er van kon hij niet onderscheiden, Job 4:16. Maar:

3. De genezing was weldra voltooid. Christus deed Zijn werk nooit ten halve, noch laat Hij er van af totdat Hij kan zeggen: Het is volbracht. Daarna legde Hij de handen wederom op zijne ogen, om de nog overgebleven duisternis te verdrijven, en toen zei Hij hem weer op te zien. En hij werd hersteld, en zag hen allen ver en klaar, vers 25. Christus heeft nu deze wijze van doen gevolgd:

a. Omdat Hij zich aan generlei methode wilde binden, maar Zijne vrijheid van handelen wilde tonen in hetgeen Hij deed. Zo kan de Voorzienigheid hetzelfde doel door verschillende middelen bereiken, opdat de mensen een onbepaald geloof en vertrouwen zullen hebben in hare werkingen.

b. Omdat het voor den lijder moest wezen naar zijn geloof, en het geloof van dien man was wellicht in den beginne zeer zwak, en is later krachtiger geworden, en dienovereenkomstig was zijne genezing. Niet dat Christus altijd naar dien regel heeft gehandeld, maar aldus heeft Hij soms diegenen willen bestraffen, die twijfelende tot Hem gekomen zijn.

c. Aldus heeft Christus willen tonen hoe en op wat wijze diegenen door Zijne genade zijn genezen, die van nature geestelijk blind zijn. In het eerst is hun kennis verward, zij zien mensen als bomen wandelen, maar het is er mede als met het licht van den morgen, dat voortgaat, lichtende tot den vollen dag toe, Spreuken 4:18. Laat ons dus onderzoeken, of wij iets zien van de dingen, waarvan het geloof het wezen en het bewijs is, en als wij door genade daar iets van zien, dan kunnen wij hopen, dat wij er al meer en meer van zullen zien, want Jezus Christus zal in eeuwigheid volmaken hen, die geheiligd zijn.

IV. Het bevel door Christus gegeven aan den man, dien Hij had genezen, om het aan niemand in Bethsaïda te zeggen, ja hij moest niet eens in het vlek gaan, waar hij waarschijnlijk terug verwacht werd door hen, die gezien hadden dat Christus hem naar buiten geleid had, maar die, ooggetuigen geweest zijnde van zo vele wonderen, niet eens de nieuwsgierigheid gehad hebben om Hem te volgen. Zij, die aan Christus niet eens den eerbied betoonden om buiten de stad te gaan ten einde dit wonder te zien plaatshebben, zijn ook niet waardig te zien, dat de genezing gewerkt was. Christus verbiedt hem niet om het aan anderen te zeggen, maar hij moet het aan niemand in het vlek zeggen. Christus' gunsten gering te schatten is ze te verbeuren, en Christus zal hen de waarde hunner voorrechten doen beseffen door ze hen te doen ontberen, als zij ze niet op een andere wijze willen kennen. In den dag der genaderijke bezoeking wilde Bethsaïda niet bekennen hetgeen tot haren vrede diende, en nu is het verborgen voor hare ogen. Zij willen niet zien, en daarom zullen zij niet zien.

Markus 8:27-38

Wij hebben veel gelezen van de leer, die Christus gepredikt, en de wonderen, die Hij gewrocht heeft. Die wonderen waren talrijk, verbazingwekkend, van verschillenden aard en gewerkt in verschillende plaatsen tot verwondering en ontzetting van de grote scharen, die er ooggetuigen van waren. Nu is het tijd voor ons om een wijle stil te staan en de betekenis er van te overdenken. De wonderwerken, die Christus toen verbood bekend te maken, verhaald zijnde in deze gewijde Schriften, worden hierdoor verkondigd aan geheel de wereld, aan ons, aan alle tijden. Wat nu hebben wij er van te denken? Is het verhaal dezer dingen slechts bestemd om ons te vermaken, of om ons stof te leveren om er over te spreken? Neen, maar deze dingen zijn geschreven, opdat wij geloven, dat Jezus is de Christus, de Zone Gods, Johannes 20:31, en het gesprek, dat Christus nu had met Zijne discipelen zal ons helpen om op de rechte wijze over Christus' wonderen na te denken en er een recht gebruik van te maken. Er zijn drie dingen, die wij uit de wonderen, door Christus gewrocht, kunnen afleiden.

I. Zij bewijzen, dat Hij de ware Messias is, de Zoon van God en de Zaligmaker der wereld. Dit hebben de werken, die Hij deed, van Hem getuigd, en Zijne discipelen, die de ooggetuigen waren van die werken, belijden hier hun geloof er aan, en dit kan niet anders dan ons zeer aangenaam zijn, als wij er dezelfde gevolgtrekking uit afleiden.

1. Christus vroeg hun naar het gevoelen des volks omtrent Hem. Wie zeggen de mensen dat Ik ben? vers 27. Hoewel het een kleine zaak voor ons is om door mensen geoordeeld te worden, kan het ons somwijlen toch goed doen te weten wat men van ons zegt, niet opdat wij onze eigen eer zoeken, maar opdat wij van onze fouten en gebreken horen. Christus vroeg dit niet om ingelicht te worden, maar opdat zij er zelven acht op zouden geven, en dan elkaar zouden inlichten.

2. Uit hetgeen zij Hem hieromtrent berichtten bleek duidelijk, hoe hoog een denkbeeld het volk van Hem koesterde. Hoewel zij beneden de waarheid bleven, waren zij er door Zijne wonderen toch van overtuigd, dat Hij een buitengewoon persoon was, die met een Goddelijke opdracht uit de onzichtbare wereld was gezonden. Waarschijnlijk zouden zij Hem wel als den Messias erkend hebben, indien hun leraren hun het denkbeeld niet hadden ingeboezemd, dat de Messias een wereldlijk vorst moest zijn, die in buitengewone uiterlijke pracht en heerlijkheid zou verschijnen, en daarmee was het uiterlijk voorkomen van Christus niet overeen te brengen. Maar toch-wat ook de Farizeeën mochten zeggen- niemand uit het volk zei dat Hij een bedrieger was, maar sommigen zeiden, dat Hij Johannes de Doper was, anderen: Elias, en anderen: Een van de profeten, vers 28. Allen waren zij van mening, dat Hij iemand was, die van de doden was opgestaan.

3. Wat zij Hem van hun eigen gevoelen omtrent Hem zeiden, gaf te kennen welk een volkomen genoegen en voldoening zij in Hem smaakten, hoe gelukkig ze waren alles te hebben verlaten om Hem te volgen, waarvan zij, na hun proeftijd, nog hoegenaamd geen berouw hadden. Maar gijlieden, wie zegt gij dat Ik ben? Op die vraag is hun antwoord gereed: Gij zijt de Christus, de Messias zo herhaaldelijk beloofd, en zo lang verwacht, vers 29. Een Christen te zijn, dat is in oprechtheid te geloven dat Jezus is de Christus, en dienovereenkomstig te handelen, en dat Hij dit is blijkt klaarlijk uit Zijne wonderwerken. Dit wisten zij, en dit zullen zij weldra hebben te verkondigen, maar voor het ogenblik moeten zij er nog over zwijgen, vers 30, totdat het bewijs er van volledig geleverd zou wezen, en zij ook, na de uitstorting des Heiligen Geestes, volkomen bekwaam gemaakt

zouden zijn, het te handhaven en te verdedigen. Dan wete zeker het ganse huis Israël's, dat God Hem tot een Heere en Christus gemaakt heeft, namelijk dezen Jezus, dien gij gekruist hebt, Handelingen 2:36.

II. Deze wonderen van Christus nemen de ergernis weg van het kruis, en verzekeren ons dat Christus door het kruis wel overwinnaar, maar niet overwonnen was. Nu de discipelen de overtuiging hadden verkregen, dat Jezus is de Christus, kunnen zij het dragen om van Zijn lijden te horen, waarvan Christus nu begint hun kennis te geven, vers 31.

1. Christus leerde Zijne discipelen, dat Hij veel moest lijden. Hoewel zij nu de algemene dwaling te boven waren gekomen, dat de Messias een wereldlijk vorst moest zijn, in zover zij geloofden, dat hun Meester, niettegenstaande de geringheid van Zijn tegenwoordigen staat, de Messias is, toch behielden zij van die dwaling nog genoeg om te geloven, dat Hij weldra in uiterlijken glans en heerlijkheid zal verschijnen, en aan Israël het koninkrijk weer zal oprichten. Om die dwaling nu geheel weg te nemen, geeft Christus hier het vooruitzicht van het tegendeel en zegt hun, dat Hij moet verworpen worden van de ouderlingen, en de overpriesters en schriftgeleerden, die, naar zij dachten, er toe gebracht zouden worden Hem te erkennen en ten troon te verheffen, dat Hij, in plaats van te worden gekroond, gedood zal worden. Hij moet worden gekruisigd, en na drie dagen weder opstaan tot een hemels leven, en om niet meer in deze wereld te zijn.

Dit woord sprak Hij vrijuit, vers 32. Hij zei het onomwonden, in duidelijk-verstaanbare uitdrukkingen. De discipelen zouden het gemakkelijk begrepen hebben, als zij niet zozeer onder de macht van het vooroordeel geweest waren. Het woord kan ook de betekenis hebben, dat Hij hun dit goedsmoeds zei en zonder enigerlei angst of verschrikking, en dat Hij wilde dat zij het op dezelfde wijze zouden horen. Hij zei dit woord kloekmoedig, als iemand die niet slechts wist, dat Hij moest lijden en sterven, maar ook besloten was dit te willen, zodat Hij het tot Zijn eigen daad en handeling maakte.

2. Petrus kantte zich hiertegen aan: Hem tot zich genomen hebbende, begon Hem te bestraf- fen. Petrus toonde hier meer genegenheid dan bescheidenheid, een ijver voor Christus en voor Zijne veiligheid, maar een ijver zonder verstand.

Hij nam Hem tot zich. Het grondwoord betekent eigenlijk: Hij greep Hem aan, of hij hield Hem vast, om Hem als het ware tegen te houden en te belemmeren, hij nam Hem in zijne armen, hij omvatte Hem (zoals sommigen het verstaan). Hij viel Hem om den hals, het niet kunnende dulden om te horen, dat zijn dierbare Meester zo zwaar lijden zou hebben te ondergaan, of wel hij nam Hem ter zijde en begon Hem te bestraffen. Dit was niet in het minst de taal van gezag, maar van de grootste genegenheid, van dien ijver voor het welvaren van hen, die wij lief hebben, die sterk is als de dood. Onze Heere Jezus heeft Zijn discipelen vergund vrijmoedig met Hem te zijn, maar Petrus heeft zich hier al te grote vrijheid veroorloofd.

3. Christus bestrafte hem om zijn tegenstand, vers 33. Hij keerde zich om als iemand, die beledigd is, en zag Zijne discipelen aan, om te zien of zij van hetzelfde gevoelen waren en hierin met Petrus instemden, opdat, indien dit zo was, zij de bestraffing ook voor zich zelven zouden aanhoren, die Hij nu aan Petrus zou geven, en zei: Ga heen, achter Mij, Satan. Weinig heeft Petrus gedacht zulk een scherpe bestraffing te zullen ontvangen voor zo vriendelijk bedoeld afraden, wellicht heeft hij

integendeel verwacht thans evenveel lof te zullen ontvangen voor zijne liefde als hij kort tevoren ontvangen heeft voor zijn geloof. Christus ziet in hetgeen wij zeggen en doen het verkeerde, waarvan wij ons zelven niet bewust zijn, en Hij weet van welken geest wij zijn, als wij het zelf niet weten.

a. Petrus sprak als iemand, die den raad en de bedoelingen Gods niet recht verstond, en er ook niet behoorlijk over had nagedacht. Als hij dagelijks zulke blijken en bewijzen zag van de macht van Christus, dan kon hij hieruit opmaken, dat Hij nooit gedwongen of genoodzaakt kon worden om te lijden. Zijn machtigste vijanden konden Hem niet overweldigen, wie krankheden en dood, wie winden en golven, ja wie zelfs de duivelen gedwongen waren te gehoorzamen. En als hij dagelijks zoveel zag van de wijsheid van Christus, dan kon hij hieruit opmaken, dat Hij niet zou verkiezen te lijden, of het moest voor een groot en heerlijk doel zijn, daarom had hij Hem niet moeten tegenspreken, maar had hij behoren te berusten. Hij beschouwde Zijn dood slechts als een martelaarschap, zoals die der profeten, en hij dacht dat dit voorkomen kon worden, hetzij door een weinig zorgzaam te zijn om de overpriesters niet te vertoornen, of door hen uit den weg te blijven. Maar hij wist niet dat de zaak nodig was ter verheerlijking van God, ter verderfenis van Satan en ter verlossing der mensen, dat de overste leidsman onzer zaligheid door lijden geheiligd zou worden, om alzo vele kinderen tot de heerlijkheid te leiden. De wijsheid van den mens is volslagen dwaasheid, als zij aan Gods raadsbesluiten perken wil stellen. Het kruis van Christus, het grootste voorbeeld van Gods macht en wijsheid, was voor sommigen een steen des aanstoots, ene ergernis, en voor anderen was het dwaasheid.

b. Petrus sprak als iemand, die den aard van Christus' koninkrijk niet recht begreep, en er niet behoorlijk over had nagedacht. Hij dacht het zich wereldlijk en menselijk, terwijl het geestelijk en Goddelijk is. Gij verzint niet de dingen, die Gods zijn, maar die der mensen zijn, ou phroneis -gij bedenkt niet, aldus wordt dit woord overgezet in Romeinen 8:5. De dingen der mensen meer te bedenken dan de dingen Gods, onze eigen eer, ons gemak en onze veiligheid meer dan de dingen Gods en Zijne eer en Zijn koninkrijk, is een zeer grote zonde, en de wortel van veel zonde, en die zonde is zeer algemeen onder Christus' discipelen, en dit zal blijken in tijden van lijden, die tijden van verzoeking, wanneer zij, in wie de dingen der mensen de overhand hadden, in gevaar zijn van afval. Gij zijt niet wijs in de dingen Gods -zo zou men het oorspronkelijke ook kunnen lezen-maar in de dingen der mensen. Het is van groot gewicht en belang om na te gaan in welk geslacht wij voorzichtig of wijs zijn, Lukas 16:8. Het schijnt verstandig overleg te zijn, om moeilijkheid uit den weg te gaan, maar als wij daardoor ook plicht uit den weg gaan, dan is dit vleselijke wijsheid, 2 Corinthiërs 1:12, en in het einde zal het blijken dwaasheid te zijn.

III. Deze wonderen van Christus moeten ons allen aansporen om Hem te volgen, wat het ons ook moge kosten, niet alleen omdat zij ene bevestiging waren van Zijne zending, maar omdat zij ook ene verklaring waren van Zijn bedoelen en van de strekking dier genade, die Hij ons aangebracht heeft, duidelijk te kennen gevende dat Hij voor onze blinde, dove, verlamde, melaatse, zieke, door den duivel bezeten zielen doen zou, wat Hij gedaan heeft voor het lichaam van die velen, die zich in die benauwdheden en kommer tot Hem hebben gewend. Het is dikwijls opgemerkt, hoe grote scharen tot Hem zijn toegestroomd om in verschillende noden en omstandigheden hulp van Hem te verkrijgen. Dit nu is geschreven opdat wij geloven, dat Hij de grote Geneesmeester is der zielen, en ons als kranken onder Zijne behandeling stellen, en den leefregel volgen, dien Hij ons voorschrijft. En hier zegt Hij ons op welke voorwaarden wij toegelaten kunnen worden, en Hij riep de schare tot zich, die bescheiden op een afstand gebleven was, terwijl Hij in gesprek was met Zijne discipelen,

om dit ook te horen. Dat is hetgeen, waar allen belang bij hebben om het te weten en te overdenken, indien zij verwachten dat Christus hun ziel zal genezen.

1. Zij moeten zich niet toegeven in gemakzucht voor het lichaam, want, vers 34,. Zo wie achter Mij wil komen, om geestelijk genezen te worden, zoals deze lieden komen om van hun lichaamskwalen genezen te worden, die verloochene zich zelven, die leide een leven van zelfverloochening, van doding van het vlees en verachting van de wereld. Laat hem zijn eigen geneesmeester niet willen wezen, maar afzien van alle betrouwen in zich zelven en zijn eigen gerechtigheid en kracht, en hij neme zijn kruis op, hij richte zich naar het voorbeeld van een gekruisigden Jezus, en schikke zich naar den wil van God in alle beproevingen, die over hem komen, en aldus blijve hij Mij volgen, zoals velen van hen gedaan hebben, die door Christus werden genezen. Zij, die door Christus genezen willen worden, moeten tot Hem gaan, moeten met Hem spreken, moeten onderricht en bestraffing van Hem ontvangen, evenals zij, die Hem volgden, en zij moeten besluiten Hem nooit te zullen verlaten.

2. Zij moeten niet bezorgd zijn, neen, niet voor het leven des lichaams, als zij het niet kunnen behouden zonder Christus te verlaten, vers 35. Worden wij door de woorden en werken van Christus genodigd en gedrongen Hem te volgen? Laat ons dan neerzitten en de kosten overrekenen, of wij onze voorrechten in en door Christus kunnen stellen zelfs boven het leven, of wij het denkbeeld kunnen dragen, om Christus' wil en om des Evangelies wil het leven te verliezen. Als de duivel discipelen en dienaren achter zich trekt, verbergt hij het ergste voor hen, spreekt hun alleen van het genot en genoegen, maar volstrekt niet van het gevaar aan zijn dienst verbonden, Gij zult den dood niet sterven. Maar al wat er is van moeite en gevaar in den dienst van Christus, zegt Hij ons van tevoren. Hij zegt ons dat wij zullen lijden, dat wij wellicht zullen sterven, voor Zijne zaak, en Hij stelt de ontmoedigingen niet als minder, maar als groter voor dan zij gewoonlijk zijn, opdat het blijke, dat Hij oprecht met ons handelt, en er niet voor vreest dat wij het ergste zullen weten, want de voordelen, aan Zijn dienst verbonden, kunnen rijkelijk opwegen tegen de nadelen en ontmoedigingen, zo wij slechts onpartijdig de ene tegenover de andere willen stellen. Kortom:

a. Wij moeten er niet voor vrezen het leven te verliezen, mits het zij om Christus' wil, vers 35.

Zo wie zijn leven zal willen behouden, door Christus af te wijzen en te weigeren om tot Hem te komen, of door Hem te verloochenen, na in belijdenis tot Hem te zijn gekomen, die zal het verliezen, hij zal het genot en genoegen verliezen van zijn natuurlijk leven, den wortel en de oorsprong van zijn geestelijk leven, en al zijne hoop op het eeuwige leven. Dat is de slechte koop, dien hij voor zich zelven heeft gesloten. Maar wie zijn leven zal verliezen, in waarheid gewillig zal zijn om het te verliezen, het in de waagschaal zal stellen, het zal afleggen, als hij het niet kan behouden zonder Christus te verloochenen, die zal het behouden. Hij zal er onuitsprekelijk veel door winnen, want het verlies van zijn leven zal hem vergoed worden door het betere leven. Men beschouwt het als ene soort van beloning van hen, die hun leven verliezen in den dienst van hun vorst en hun vaderhand, dat hun nagedachtenis geëerd wordt, en er voor hun gezin zorg wordt gedragen, maar wat betekent dit in vergelijking met de beloning, die Christus schenkt in het eeuwige leven aan allen, die voor Hem zijn gestorven?

b. Wij moeten vrezen onze ziel te verliezen, ja al zouden wij daardoor de gehele wereld winnen, vers 36, 37.

Want wat zou het den mens baten, zo hij de gehele wereld won, en al den rijkdom, de eer en de genietingen, die zij biedt, door Christus te verloochenen, en zijner ziele schade leed? Het is waar, zei bisschop Hooper ‘s avonds voor hij den marteldood stierf, het is waar: het leven is zoet, en de dood is bitter, maar de eeuwige dood is bitterder, en het eeuwige leven is zoeter. Gelijk de zaligheid des hemels met Christus genoeg is om op te wegen tegen het verlies van het leven om Christus’ wil, zo is het gewin van de gehele wereld in zonde niet genoeg, om op te wegen tegen het verderf der ziel door de zonde. Wat het is, dat de mensen doen om hun leven te behouden en de wereld te gewinnen, zegt Hij ons in vers 38, en hoe noodlottig het gevolg daarvan voor hen zijn zal. Zo wie zich Mijns en Mijner woorden zal geschaamd hebben in dit overspelig en zondig geslacht, dien zal zich de Zoon des mensen ook schamen. Iets dergelijks hebben wij in Mattheus 10:33. Maar hier wordt het vollediger uitgedrukt. Het nadeel, waaronder de zaak van Christus lijdt in deze wereld, is dat zij erkend en beleden moet worden in een overspelig en zondig geslacht. Zodanig is het geslacht des mensdoms, het is afgehoereerd van God in de onreine omhelzingen van de wereld en het vlees, liggende in den boze. Sommige eeuwen en sommige plaatsen zijn meer bijzonder overspelig, en zondig, zoals de eeuw en de plaats, waarin Christus geleefd heeft. In zulk een tijd en onder zulk een geslacht wordt de zaak van Christus tegengestaan en neergeworpen, en zij, die haar erkennen en belijden, zijn blootgesteld aan smaad en verguizing, en zij worden overal bespot en tegengesproken. Er zijn velen die, hoewel zij moeten erkennen dat de zaak van Christus een rechtvaardige zaak is, haar zich evenwel schamen, vanwege den smaad, dien het belijden er van tengevolge heeft. Zij schamen zich hun betrekking tot Christus, zij schamen zich het geloof, dat zij hechten aan Zijne woorden, omdat hun geweten hen daartoe dringt en noodzaakt. Zij kunnen het niet dragen scheef aangezien te worden en smaadheid te lijden, en daarom laten zij hun belijdenis varen en drijven af op den stroom van den algemeen heersenden afval. Maar er komt een dag, wanneer de zaak van Christus even schitterend en doorluchtig zal zijn, als zij nu gering en verachtelijk schijnt te wezen, als de Zoon des mensen komt in de heerlijkheid Zijns Vaders, met de heilige engelen, als de ware Shechina, het afschijnsel van de heerlijkheid Zijns Vaders en de Heere der engelen. Die zich Christus schamen in deze wereld, waar Hij veracht is, hunner zal Hij zich schamen in de wereld, waar Hij tot in eeuwigheid wordt aangebeden. Diegenen zullen dan niet delen in Zijne heerlijkheid, die thans niet in Zijne versmaadheid hebben willen delen.

HOOFDSTUK 9

1 En Hij zeide tot hen: Voorwaar, Ik zeg u, dat er sommigen zijn van degenen, die hier staan, die den dood niet zullen smaken, totdat zij zullen hebben gezien, dat het Koninkrijk Gods met kracht gekomen is.
2 En na zes dagen nam Jezus met Zich Petrus, en Jakobus, en Johannes, en bracht hen op een hogen berg bezijden alleen; en Hij werd voor hen van gedaante veranderd.
3 En Zijn klederen werden blinkende, zeer wit als sneeuw, hoedanige geen voller op aarde zo wit maken kan.
4 En van hen werd gezien Elias met Mozes, en zij spraken met Jezus.
5 En Petrus, antwoordende, zeide tot Jezus: Rabbi, het is goed, dat wij hier zijn, en laat ons drie tabernakelen maken, voor U een, en voor Mozes een, en voor Elias een.
6 Want hij wist niet, wat hij zeide; want zij waren zeer bevreesd.
7 En er kwam een wolk, die hen overschaduwde, en een stem kwam uit de wolk, zeggende: Deze is Mijn geliefde Zoon, hoort Hem!
8 En haastelijk rondom ziende, zagen zij niemand meer, dan Jezus alleen bij zich.
9 En als zij van den berg afkwamen, gebood Hij hun, dat zij niemand verhalen zouden, hetgeen zij gezien hadden, dan wanneer de Zoon des mensen uit de doden zou opgestaan zijn.
10 En zij behielden dit woord bij zichzelven, vragende onder elkander, wat het was, uit de doden opstaan.
11 En zij vraagden Hem, zeggende: Waarom zeggen de Schriftgeleerden, dat Elias eerst komen moet?
12 En Hij, antwoordende, zeide tot hen: Elias zal wel eerst komen, en alles weder oprichten; en het zal geschieden, gelijk geschreven is van den Zoon des mensen, dat Hij veel lijden zal en veracht worden.
13 Maar Ik zeg u, dat ook Elias gekomen is, en zij hebben hem gedaan al wat zij gewild hebben, gelijk van hem geschreven is.
14 En als Hij bij de discipelen gekomen was, zag Hij een grote schare rondom hen, en enige Schriftgeleerden met hen twistende.
15 En terstond de gehele schare Hem ziende, werd verbaasd, en toelopende groetten zij Hem.
16 En Hij vraagde den Schriftgeleerden: Wat twist gij met dezen?
17 En een uit de schare, antwoordende, zeide: Meester, ik heb mijn zoon tot U gebracht, die een stommen geest heeft.
18 En waar hij hem ook aangrijpt, zo scheurt hij hem, en schuimt, en knerst met zijn tanden, en verdort; en ik heb Uw discipelen gezegd dat zij hem zouden uitwerpen, en zij hebben niet gekund.
19 En Hij antwoordden hem, en zeide: O ongelovig geslacht, hoe lang zal Ik nog bij ulieden zijn, hoe lang zal Ik u nog verdragen? Brengt hem tot Mij.
20 En zij brachten denzelven tot Hem; en als hij Hem zag, scheurde hem terstond de geest; en hij vallende op de aarde, wentelde zich al schuimende.
21 En Hij vraagde zijn vader: Hoe langen tijd is het, dat hem dit overkomen is? En hij zeide: Van zijn kindsheid af.
22 En menigmaal heeft hij hem ook in het vuur en in het water geworpen, om hem te verderven; maar zo Gij iets kunt, wees met innerlijke ontferming over ons bewogen, en help ons.
23 En Jezus zeide tot hem: Zo gij kunt geloven, alle dingen zijn mogelijk dengene, die gelooft.
24 En terstond de vader des kinds, roepende met tranen, zeide: Ik geloof, Heere! kom mijn ongelovigheid te hulp.

25 En Jezus ziende, dat de schare gezamenlijk toeliep, bestrafte den onreinen geest, zeggende tot hem: Gij stomme en dove geest! Ik beveel u, ga uit van hem, en kom niet meer in hem.
26 En hij, roepende en hem zeer scheurende, ging uit; en het kind werd als dood, alzo dat velen zeiden, dat het gestorven was.
27 En Jezus, hem bij de hand grijpende, richtte hem op; en hij stond op.
28 En als Hij in huis gegaan was, vraagden Hem Zijn discipelen alleen: Waarom hebben wij hem niet kunnen uitwerpen?
29 En Hij zeide tot hen: Dit geslacht kan nergens door uitgaan, dan door bidden en vasten.
30 En van daar weggaande, reisden zij door Galilea; en Hij wilde niet, dat het iemand wist.
31 Want Hij leerde Zijn discipelen, en zeide tot hen: De Zoon des mensen zal overgeleverd worden in de handen der mensen, en zij zullen Hem doden, en gedood zijnde, zal Hij ten derden dage wederopstaan.
32 Maar zij verstonden dat woord niet, en zij vreesden Hem te vragen.
33 En Hij kwam te Kapernaum, en in het huis gekomen zijnde, vraagde Hij hun: Waarvan hadt gij woorden onder elkander op den weg?
34 Doch zij zwegen; want zij waren onder elkander in woorden geweest op den weg, wie de meeste zou zijn.
35 En nedergezeten zijnde, riep Hij de twaalven, en zeide tot hen: Indien iemand wil de eerste zijn, die zal de laatste van allen zijn, en aller dienaar.
36 En nemende een kindeken, stelde Hij dat midden onder hen, en omving het met Zijn armen, en zeide tot hen:
37 Zo wie een van zodanige kinderkens zal ontvangen in Mijn Naam, die ontvangt Mij; en zo wie Mij zal ontvangen, die ontvangt Mij niet, maar Dien, Die Mij gezonden heeft.
38 En Johannes antwoordde Hem, zeggende: Meester! wij hebben een gezien, die de duivelen uitwierp in Uw Naam, welke ons niet volgt; en wij hebben het hem verboden, omdat hij ons niet volgt.
39 Doch Jezus zeide: Verbiedt hem niet; want er is niemand, die een kracht doen zal in Mijn Naam, en haastelijk van Mij zal kunnen kwalijk spreken.
40 Want wie tegen ons niet is, die is voor ons.
41 Want zo wie ulieden een beker water zal te drinken geven in Mijn Naam, omdat gij discipelen van Christus zijt, voorwaar zeg Ik u, hij zal zijn loon geenszins verliezen.
42 En zo wie een van deze kleinen, die in Mij geloven, ergert, het ware hem beter, dat een molensteen om zijn hals gedaan ware, en dat hij in de zee geworpen ware.
43 En indien uw hand u ergert, houwt ze af; het is u beter verminkt tot het leven in te gaan, dan de twee handen hebbende, heen te gaan in de hel, in het onuitblusselijk vuur;
44 Waar hun worm niet sterft, en het vuur niet uitgeblust wordt.
45 En indien uw voet u ergert, houwt hem af; het is u beter kreupel tot het leven in te gaan, dan de twee voeten hebbende, geworpen te worden in de hel, in het onuitblusselijk vuur;
46 Waar hun worm niet sterft, en het vuur niet uitgeblust wordt.
47 En indien uw oog u ergert, werpt het uit; het is u beter maar een oog hebbende in het Koninkrijk Gods in te gaan, dan twee ogen hebbende, in het helse vuur geworpen te worden;
48 Waar hun worm niet sterft, en het vuur niet uitgeblust wordt.
49 Want een ieder zal met vuur gezouten worden, en iedere offerande zal met zout gezouten worden.
50 Het zout is goed; maar indien het zout onzout wordt, waarmede zult gij dat smakelijk maken? Hebt zout in uzelven, en houdt vrede onder elkander.

In dit hoofdstuk hebben wij

I. Christus' verheerlijking op den berg, vers 1- 13.

II. Zijne uitwerping van den duivel uit een kind, nadat de discipelen dit niet konden, vers 14-29.

III. Zijne voorzegging van Zijn lijden en dood, vers 30-32,

IV. De bestraffing, die Hij gaf aan Zijne discipelen wegens hun twisten over wie hunner de meeste zou zijn, vers 33-37, en aan Johannes wegens zijne bestraffing van iemand, die in Christus' naam duivelen uitwierp, maar hen niet volgde, vers 38-41.

V. Christus' gesprek met Zijne discipelen over het gevaar van ergernis te geven aan een Zijner kleinen, vers 42, en van ons toe te geven in iets, dat een aanstoot is voor anderen en ene aanleiding van zonde voor ons, vers, 43-50. Het meeste daarvan hebben wij gehad in Mattheus 17 en 18..

Markus 9:1-13

Hier is:

I. Ene voorzegging van de zeer nabij zijnde komst van Christus' koninkrijk met kracht, vers 1. Die voorzegging luidt:

1. Dat het koninkrijk Gods zal komen, en zo zal komen, dat het zal worden gezien. Het koninkrijk van den Messias zal in de wereld opgericht worden door den algehelen ondergang van den Joodsen staat, die daarvoor in den weg stond. Dit was de wederoprichting van het koninkrijk Gods onder de mensen, dat door de treurige ontaarding van Joden zowel als van heidenen, in zekeren zin verloren was gegaan.

2. Dat het komen zou met kracht, zodat het zich zelven den weg zou banen, en allen tegenstand teniet zou maken. Het is gekomen met kracht, toen wrake geschiedde over de Joden wegens hun kruisigen van Christus, en toen het de afgoderij der heidenwereld overwon.

3. Dat het zou komen, terwijl sommigen, met wie Christus nu sprak, nog in leven zouden zijn, Er zijn sommigen van degenen, die hier staan, die den dood niet zullen smaken, voordat zij het gezien hebben. Dit komt overeen met Mattheus 24:34. Dit geslacht zal geenszins voorbijgaan, totdat al deze dingen zullen geschied zijn. Zij, die daar met Christus stonden, zullen het zien, als de anderen het niet als het koninkrijk Gods kunnen onderscheiden, omdat het niet komt met uiterlijk gelaat.

II. Een voorbeeld, of proeve, van dat koninkrijk in de gedaanteverandering van Christus, zes dagen nadat Hij deze voorzegging gedaan had. Hij was begonnen Zijn discipelen kennis te geven van den dood en het lijden, die Hem wachtten, en om hun geërgerd worden daaraan te voorkomen, geeft Hij hun een blik op Zijne heerlijkheid, om te tonen dat Hij dit lijden vrijwillig zou ondergaan, en alzo ook de ergernis van het kruis bij hen te voorkomen.

1. Het was op de kruin van een hogen berg, gelijk de omgang van Mozes met God op den berg Sinaï, en zijn gezicht op Kanaän van den top van den Pisga. Volgens de overlevering was het op den top van den berg Tabor, dat Christus van gedaante werd veranderd, en indien dit zo is, dan is hiermede de Schrift vervuld geworden: Tabor en Hermon juichen in uwen naam, Psalm 89:13. Maar Dr. Ligtfoot, opmerkende dat de laatste plaats, waar wij Christus aantroffen, in de delen van Cesarea Filippi was, hetwelk ver was van den berg Tabor, is van mening, dat het veeleer een hoge berg was, door Josephus genoemd als nabij Cesarea.

2. De getuigen er van waren Petrus, Jakobus en Johannes, dat zijn de drie, die dit getuigen op de aarde, gelijk Mozes, Elia en de stem van den hemel de drie waren, die getuigen van boven. Christus heeft niet al de discipelen medegenomen, omdat de zaak nog niet bekend gemaakt moest worden. Gelijk er onderscheidende gunsten zijn, die gegeven worden aan de discipelen, en niet aan de wereld, zo zijn er ook gunsten, die aan sommige discipelen verleend worden, en niet aan andere. Al de heiligen zijn een volk, dat nabij Christus is, maar aan sommigen werd het vergund aan te zitten in Zijn schoot. Jakobus was van de twaalven de eerste, die voor Christus gestorven is, en Johannes heeft hen allen overleefd, om de laatste getuige te zijn van Zijne heerlijkheid. Hij heeft getuigd, Johannes 1:14 :Wij hebben Zijne heerlijkheid aanschouwd, zo ook Petrus, 2 Petrus 1:16-18.

3. De wijze, waarop die verheerlijking plaatshad: Hij werd voor hen van gedaante veranderd, Hij verscheen in een anderen vorm en gestalte dan anders. Dit was ene verandering van het bijkomstige, het wezen bleef hetzelfde, en het was een wonder. Maar transubstantie, dat is: de verandering der substantie, al het bijkomende gelijk blijvende, is geen wonder, maar een bedrog, zulk een werk, als nooit door Christus gewrocht werd. Zie welk een grote verandering het menselijk lichaam kan ondergaan, als God het wil eren, zoals Hij het lichaam der heiligen zal eren bij de opstanding. Hij werd voor hen van gedaante veranderd, de verandering waarschijnlijk langzaam en trapsgewijze plaatshebbende, van heerlijkheid tot heerlijkheid, zodat de discipelen, die al dien tijd het oog op Hem gericht hielden, het duidelijkste en onmiskenbaarste bewijs hadden, dat deze heerlijke verschijning geen andere was dan de gezegende Jezus zelf, en dat er geen zinsbedrog plaatshad. Johannes schijnt hierop te wijzen, 1 Johannes 1:1, als hij spreekt van het woord des levens, als van hetgeen zij hadden gezien met hun ogen, en aanschouwd hebben. Zijne klederen werden blinkende, zodat zij, hoewel waarschijnlijk van een sombere kleur, indien niet geheel zwart, nu toch zeer wit werden als sneeuw, veel witter dan de kunst des vollers ze gemaakt zou kunnen hebben.

4. Zijne metgezellen in de heerlijkheid waren Mozes en Elia. Zij spraken met Jezus, zij waren niet verschenen om Hem te onderwijzen, maar om voor Hem te getuigen, en door Hem onderwezen te worden, waaruit blijkt dat de verheerlijkte heiligen met elkaar spreken en met elkaar omgaan. Zij hebben een manier van met elkaar te spreken, die wij niet begrijpen. Mozes en Elia hebben in ver van elkaar verwijderde tijdperken op aarde geleefd, maar dat maakt geen verschil in den hemel, waar de eersten de laatsten zijn, en de laatsten de eersten, dat is, waar zij allen een zijn in Christus.

5. De grote zielsverlustiging van de discipelen in dit gezicht en het horen van die gesprekken wordt uitgedrukt door Petrus, die de mond, de woordvoerder was der overigen. Hij zei: Rabbi! het is goed, dat wij hier zijn, vers 5. Hoewel Christus van gedaante was veranderd, en in gesprek was met Mozes en Elia, gaf Hij Petrus toch verlof om tot Hem te spreken, en even vrij en gemeenzaam met Hem te zijn als tevoren. In Zijne verhoging en heerlijkheid vermindert onze Heere Jezus Zijn neerbuigende vriendelijkheid niet jegens Zijn volk. Er zijn velen die, als zij tot hoog aanzien zijn gekomen, hun vrienden verplichten zich op een afstand te houden, maar zelfs tot den verheerlijkten Jezus hebben de ware gelovigen toegang met vrijmoedigheid en ook vrijmoedigheid van spreken. Zelfs in dit hemelse gesprek kon Petrus ook nog een woord plaatsen, en het is dit: Heere! het is goed, dat wij hier zijn, het is goed voor ons hier te zijn, laat ons hier tabernakelen maken, laat dit hier onze voortdurende rust zijn. Godvruchtige zielen achten, dat het hun goed is in gemeenschap te zijn met Christus, goed om nabij Hem te wezen, goed om met Hem te wezen op den berg, hoewel het daar eenzaam is en koud, het is goed om hier te zijn, afgezonderd van de wereld en alleen met Christus, en als het goed is om met Christus te zijn, slechts van gedaante veranderd op een berg met Mozes en Elia, hoe goed zal het dan niet wezen om te zijn met Christus, verheerlijkt in den hemel met al de heiligen! Doch merk op: terwijl Petrus er voor was om hier te blijven, vergat hij hoe nodig de tegenwoordigheid van Christus en de prediking Zijner apostelen waren onder het volk. Op dien eigen ogenblik hadden de andere discipelen Hem zeer grotelijks van node, vers 14. Als het wèl is met ons, dan zijn wij maar al te zeer geneigd om anderen te vergeten, en in de volheid onzer genietingen onverschillig te zijn omtrent de ontberingen onzer broederen. Het was een zwakheid in Petrus om de bijzondere gemeenschapsoefening met God te verkiezen boven openbaar dienstbetoon. Paulus is gewillig in het vlees te blijven, veeleer dan heen te gaan naar den berg der heerlijkheid (hoewel dit veel beter was) als hij ziet dat dit voor de gemeente nodig is, Filippenzen 1:24, 25. Petrus sprak van drie onderscheidene tabernakelen te maken, voor Mozes, Elia en

Christus, hetgeen niet goed bedacht was, want er is zulk ene eenheid en overeenstemming tussen de wet, de profeten en het Evangelie, dat een tabernakel genoeg is, zij wonen eendrachtig tezamen. Maar wat er nu ook voor onbestaanbaars was in hetgeen hij zei, en hoe ongepast dit ook was, hij is te verontschuldigen, want allen waren zij zeer bevreesd, en wat hem betrof, hij wist niet wat hij zeggen zou, vers 6 1), niet wetende wat het doel was dezer verheerlijking, of wat er het gevolg van zijn zou.

6. De stem, die van den hemel kwam, was een getuigenis voor Christus' middelaarschap, vers 7. Er kwam ene wolk, die hen overschaduwde en hun ene beschutting was. Petrus had gesproken van tabernakelen te maken voor Christus en Zijne vrienden, maar zie hoe, terwijl hij nog sprak, zijn plan gans onnodig werd, want deze wolk diende hun tot beschutting in plaats van de tabernakelen, Jesaja 4:5. Terwijl hij sprak van zijne tabernakelen, schiep God Zijn tabernakel niet met handen gemaakt. Uit die wolk nu-die slechts de schaduw was van de hoogwaardige heerlijkheid waarvan Petrus spreekt, en van waar deze stem kwam-werd gezegd: Deze is Mijn geliefde Zoon: hoort Hem! God erkent Hem en neemt Hem aan als Zijn Zoon, Zijn geliefden Zoon, en Hij is bereid ons aan te nemen in Hem. Wij moeten Hem dus aannemen als onzen geliefden Zaligmaker, en ons door Hem laten besturen en regeren.

7. Het visioen, slechts bestemd zijnde om de stem in te leiden, is, toen die stem geschied was, verdwenen, vers 8. Haastelijk - of plotselijk-rondom ziende, als mensen, die verbaasd rondzagen waar zij waren, was alles verdwenen, zij zagen niemand meer. Elia en Mozes waren uit het gezicht verdwenen, en Jezus alleen bleef bij hen, niet van gedaante veranderd, maar met Zijn gewone voorkomen. Als buitengewone blijdschap en vertroosting de ziel verlaten, dan verlaat Jezus haar niet. Hoewel de meer merkbare en zielverrukkende mededelingen worden onthouden, hebben Christus' discipelen Zijn gewone tegenwoordigheid toch altijd, en zullen haar blijven hebben tot aan het einde der wereld, en die is het, waarop wij moeten rekenen en waarvan wij ons verzekerd kunnen houden. Laat ons God danken voor het dagelijks brood, en, zolang wij nog niet in den hemel zijn, geen voortdurend feestmaal verwachten.

8. Wij hebben nu het gesprek van Christus met Zijne discipelen, terwijl zij afkomen van den berg.

a. Hij gelastte hun die zaak zeer geheim te houden, totdat Hij opgestaan zou zijn uit de doden, waarmee het volkomen bewijs zou geleverd zijn van Zijn Goddelijke zending, en dan moet deze omstandigheid met al het overige van het bewijs bekend gemaakt worden, vers 9. Daarenboven, nu nog in een staat van vernedering zijnde, wilde Hij dat in het openbaar niets bekend zou worden, dat met dien staat niet in overeenstemming was, want daarnaar wilde Hij zich thans in alles schikken. Dit bevel om te zwijgen aan Zijne discipelen, zou hun ook nuttig wezen, om hun roemen op de gemeenzaamheid, die hun door Hem was toegestaan, te voorkomen, opdat zij zich niet door de uitnemendheid der openbaringen zouden verheffen. Het is vernederend voor den mens, dat hem ten opzichte van zijne bevordering of verheffing het zwijgen is opgelegd, en dit kan medewerken om hem voor hoogmoed te bewaren.

b. De discipelen hadden er geen begrip van wat de opstanding uit de doden kon betekenen. Zij konden zich niet voorstellen, dat de Messias zou sterven, Lukas 18:34, en daarom waren zij bereid te denken, dat de opstanding, waarvan Hij spreekt, zinnebeeldig was, Zijne opstanding uit Zijn tegenwoordigen staat van geringheid en vernedering, tot de waardigheid en de heerschappij, die zij

verwachtten. Maar indien dit zo is, dan is hier nog een andere zaak, die hen in verlegenheid brengt, vers 11.

Waarom zeggen de schriftgeleerden dat, naar de orde gesteld in de profetieën van het Oude Testament, Elia eerst komen moet? Maar Elia en ook Mozes waren weggegaan. Wat nu de moeilijkheid opwierp, was dat de schriftgeleerden hun leerden den persoon van Elia te verwachten, terwijl de profetie bedoelde iemand in den geest en de kracht van Elia. Het misverstaan der Schrift is een groot beletsel voor het begrijpen en aannemen der waarheid.

c. Christus gaf hun den sleutel tot de profetie betreffende Elia, vers 12, 13. Er is wel geprofeteerd, dat Elia zal komen en alles weder oprichten zal, en-hoewel gij het niet zult verstaan-er is ook geprofeteerd van den Zoon des mensen, dat Hij veel lijden zal en veracht worden, een smaad van mensen zal zijn en veracht bij het volk. En hoewel de schriftgeleerden u dit niet zeggen, de Schriften zeggen het wèl, en gij hebt evenveel reden om dit als het andere te verwachten, en dit moest niet zo vreemd voor u wezen. Maar wat Elia betreft, Ik zeg u dat hij gekomen is, en zo gij een weinig nadenkt, zult gij begrijpen wie ik bedoel. Het is iemand aan wie zij gedaan hebben alles wat zij gewild hebben, hetgeen volkomen sloeg op de mishandeling, die zij Johannes de Doper hadden aangedaan. Velen van de ouden, en de Roomse schrijvers in het algemeen, zijn van mening, dat behalve de komst van Johannes de Doper in den geest van Elia, hijzelf in eigen persoon te wachten is met Henoch, voor de tweede verschijning van Christus, waarin de profetie van Maleachi dan een vollediger vervulling zal hebben, dan zij in Johannes de Doper gehad heeft. Maar dit is een denkbeeld, waarvoor geen grond bestaat. De ware Elia, zowel als de ware Messias, is gekomen, en wij moeten geen anderen verwachten. De woorden: gelijk van hem geschreven is, hebben geen betrekking op: zij hebben hem gedaan al wat zij gewild hebben (dat hier als tussenzin voorkomt). Zij zien slechts op zijne komst. Hij is gekomen, en is geweest, en heeft gedaan gelijk van hem geschreven is.

Markus 9:14-29

Wij hebben hier de geschiedenis van Christus' uitwerpen van den duivel uit een kind, die hier ietwat vollediger is meegedeeld dan in Mattheus 17:14 en verder. Merk hier op:

I. Christus' terugkeer tot Zijne discipelen, en de verlegenheid, waarin Hij hen vond. Hij heeft Zijn gewaad der heerlijkheid afgelegd, en kwam terug tot Zijn huisgezin om te vernemen hoe het hun gegaan was. Christus' heerlijkheid hierboven doet Hem de zaken en omstandigheden niet vergeten van Zijne kerk hier beneden, die Hij bezoekt in grote nederigheid, vers 14. En Hij kwam zeer van pas, toen de discipelen in grote verlegenheid waren, en de schriftgeleerden, die de gezworen vijanden waren van Hem en van hen, reeds enig voordeel over hen hadden verkregen. Een door den duivel bezeten kind werd tot hen gebracht, en zij konden den duivel niet uitwerpen, waarop de schriftgeleerden hen bespotten en zich ongunstig uitlieten over hun Meester, en juichten alsof zij nu de overwinning hadden behaald. Hij vond de schriftgeleerden met hen twistende ten aanhore van de schare, waardoor sommigen van hen wellicht geschokt en geërgerd waren. Zo vond Mozes, toen hij van den berg kwam, het leger van Israël in grote wanorde, zo spoedig werden Christus en Mozes gemist. Christus' terugkeer was den discipelen ongetwijfeld zeer welkom, maar gans niet welkom aan de schriftgeleerden. Maar er wordt bijzonder acht op gegeven, dat zij zeer verrassend was voor het volk, dat wellicht gereed was te zeggen: Deze Jezus, wij weten niet wat hem geschied zij. Maar toen zij Hem tot hen zagen wederkeren, werden zij verbaasd, in sommige handschriften is er bijgevoegd kai exephobêthêsan -en zij waren bevreesd, en toelopende (sommige handschriften hebben in plaats van prostrechontes het woord proschairontes, wensten Hem heil, of heetten Hem welkom) groetten zij Hem. Het is gemakkelijk te bevroeden, waarom zij verblijd waren Hem te zien, maar waarom werden zij verbaasd, zeer verbaasd, toen zij Hem zagen? Waarschijnlijk omdat er wellicht nog iets ongewoons in Zijn gelaat en voorkomen was, zoals Mozes' gelaat glinsterde toen hij van den berg neerkwam, waarom het volk vreesde tot hem toe te treden, Exodus 34:30. Zo was het ook wellicht enigermate met het gelaat van Christus, tenminste, in plaats van een voorkomen van vermoeidheid, scheen er een verwonderlijke kracht en levendigheid in de uitdrukking van Zijn gelaat, waardoor zij verbaasd werden.

II. De zaak, die de discipelen in verlegenheid bracht, werd Hem voorgelegd. Hij vroeg aan de schriftgeleerden, die naar Hij wist altijd kwellend waren voor Zijne discipelen en hen bij iedere gelegenheid tergden: Wat twist gij met dezen? Waarover loopt de twist nu? De schriftgeleerden antwoordden niet, want Zijne tegenwoordigheid bracht hen in verwarring, de discipelen antwoordden ook niet, want zij waren vertroost, en lieten de zaak nu aan Hem over. Maar de vader van het kind legde de zaak bloot, vers 17, 18.

1. Zijn kind is bezeten door een stommen geest, hij heeft de vallende ziekte, en in zijne toevallen is hij sprakeloos. Zijn toestand is zeer treurig, want waar het toeval hem ook overkomt, scheurt hem de geest, werpt hem in hevige stuiptrekkingen neer, zodat hij schier in stukken wordt gescheurd, en-hetgeen zeer smartelijk is voor hem zelven, en ontzettend voor die hem omringen-hij schuimt en knerst met zijne tanden, als iemand die zware pijn lijdt en in grote ellende is, en hoewel die aanvallen bedaren en voorbijgaan, laten zij hem toch uiterst zwak, zodat hij verdort, wegkwijnt, en er uitziet als een geraamte. Dit was voor een teder-liefhebbend vader een voortdurende beproeving.

2. De discipelen kunnen hem generlei verlichting geven: Ik heb Uwen discipelen gezegd, dat zij hem zouden uitwerpen, gelijk zij zo velen uitgeworpen hebben, en zij zouden het ook gaarne gedaan hebben, maar zij hebben niet gekund, en daarom zoudt Gij nooit op gelegener tijd kunnen komen, en heb ik hem tot U gebracht.

III. De bestraffing, die Hij hun allen gaf, vers 19, O ongelovig geslacht! hoelang zal Ik nog bij ulieden zijn? Hoelang zal Ik u nog verdragen? Dr. Hammond verstaat dit als gesproken tot de discipelen, hen bestraffende om hun niet-aanwenden van de macht, die Hij hun had gegeven, en omdat zij niet vastten en baden, zoals Hij het hun in sommige gevallen had voorgeschreven. Maar Dr. Whitby beschouwt het als ene bestraffing van de schriftgeleerden, die zich verheugden in deze teleurstelling der discipelen en gehoopt hadden hen hierdoor te verpletteren. Hen noemt Hij een ongelovig geslacht, en Hij spreekt als iemand, die hen moede is, het moede is hen te verdragen. Nooit horen wij Hem klagen: Hoelang zal Ik nog in dien staat van vernedering zijn, en van dat lijden? Maar: Hoelang zal ik nog onder dit ongelovig volk wezen en hen verdragen?

IV. De treurige toestand van het kind toen hij tot Christus gebracht werd, en de droevige voorstelling, die zijn vader er van gaf. Toen het kind Christus zag, kreeg hij een toeval: Als hij Hem zag scheurde hem terstond de geest, en hij, vallende op de aarde, wentelde zich al schuimende, alsof de duivel Christus wilde tarten en hoopte, dat Hij hem niet aan zou kunnen, zodat hij, in weerwil van Hem, het kind kon blijven bezitten. Zo verklaart Dr. Hammond den tekst, maar wij kunnen het ook zo verstaan, dat de duivel verwoed was en in des te groter toorn was ontstoken, omdat hij wist nog maar een kleinen tijd te hebben, Openbaring 12:12. Christus vroeg: Hoe langen tijd is het, dat hem dit overkomen is? En het schijnt dat de kwaal reeds oud was, het is hem overkomen van zijn kindsheid af, vers 21, hetgeen den toestand nog treuriger maakte en de genezing moeilijker. Van nature zijn wij allen kinderen der ongehoorzaamheid, en in de zodanige werkt de boze geest, en hij heeft dit gedaan van onze kindsheid af, want de dwaasheid is in het hart des jongens gebonden, en alleen de machtige genade van Christus kan haar uitwerpen.

V. Het dringend aanhouden van den vader des kinds bij Christus om genezing, vers 22.

Menigmaal heeft hij hem ook in het vuur en in het water geworpen, om hem te verderven. De duivel bedoelt het verderf van hen in wie hij heerst, en werkt, en zoekt wie hij zou mogen verslinden. Maar zo Gij iets kunt, wees met innerlijke ontferming over ons bewogen en help ons. De melaatse was overtuigd van Christus' macht, maar was niet zo zeker van Zijn wil, daarvoor had hij het woord indien nog nodig, Mattheus 8:2. Indien Gij wilt, Gij kunt. Deze arme man daarentegen verlaat zich op Zijn goeden wil, maar stelt nog een indien voor wat betreft Zijne macht, omdat Zijne discipelen, die toch duivelen hadden uitgeworpen in Zijn naam, in dit geval echter machteloos waren gebleken. Aldus wordt Christus verkort in Zijne eer door de moeilijkheden en dwaasheden Zijner discipelen.

VI. Christus' antwoord op dit verzoek, vers 23, Zo gij kunt geloven, alle dingen zijn mogelijk degenen, die gelooft. Hier:

1. Bestraft Hij stilzwijgend de zwakheid van zijn geloof. De lijder schuift het op Christus' macht, en geeft zijn ongunstige mening te kennen over de onmacht der discipelen, maar Christus keert het tegen hem zelven, en wil dat hij de teleurstelling zal wijten aan zijn eigen gebrek aan geloof: Zo gij kunt geloven.

2. Hij bemoedigt hem genadiglijk in de kracht zijner begeerte: Alle dingen zijn mogelijk degenen, die gelooft in de almachtige kracht van God, aan wie alle dingen mogelijk zijn. Of: Voor hen, die in de belofte Gods geloven, zal door de genade Gods datgene gedaan worden, dat volstrekt onmogelijk scheen. In ons handelen met Christus komt heel veel aan op ons geloof, en daaraan is zeer veel beloofd. Kunt gij geloven? Durft gij geloven? Zijt gij bereid uw al met en voor Christus te wagen? Al uw geestelijke belangen met Hem, en al uw tijdelijke belangen voor Hem te wagen? Durft gij dit? Zo ja, dan is het niet onmogelijk, dat gij, hoewel gij een groot zondaar waart, met God verzoend zult worden, hoewel gij gans onwaardig zijt, zult gij dan toch naar den hemel gaan. Indien gij kunt geloven, dan is het mogelijk, dat uw harde hart vertederd, uw geestelijke krankheden genezen worden en dat gij zwak als gij zijt toch tot den einde toe zult kunnen volharden.

VII. De belijdenis van geloof, die de arme man hierop uitsprak, vers 24, Ik geloof, Heere, riep hij. Ik ben ten volle overtuigd van Uwe macht en Uw mededogen, de genezing zal niet verhinderd worden door mijn gebrek aan geloof, Ik geloof, Heere. Hij voegt er de bede bij om genade, ten einde vaster te kunnen steunen en betrouwen op de verzekerdheid, die hij had van Christus' macht en bereidwilligheid om te behouden: Kom mijne ongelovigheid te hulp. Zelfs zij, die door genade kunnen zeggen: Heere, ik geloof, hebben nog reden om over hun ongeloof te klagen, te klagen dat zij het woord van Christus niet zo geredelijk voor zich zelven kunnen aannemen en op hun eigen omstandigheden kunnen toepassen, als zij wel moesten, en er niet zo goedsmoeds op kunnen steunen en betrouwen. Maar zij, die klagen over hun ongeloof, moeten op Christus zien en van Hem de genade verwachten om hen er tegen te helpen, en dan zal Zijne genade hun genoeg zijn. Kom mijne ongelovigheid te hulp, help mij om er vergeving voor te verkrijgen, help mij met kracht er tegen, help m ij met uwe genade voor het tekortkomende in mijn geloof, de kracht dier genade wordt in onze zwakheid volbracht.

VIII. De genezing van het kind en de overwinning, behaald op den woedenden duivel, waardoor het bezeten was. Christus zag dat de schare gezamenlijk toeliep, verwachtende den uitslag te zien van deze proeve Zijner macht en bekwaamheid, en daarom hield Hij hen niet lang in spanning en onzekerheid, maar bestrafte den onreinen geest. Merk op:

1. Het bevel van Christus aan dezen onreinen geest: "Gij stomme en dove geest, die dit arme kind stom en doof maakt, maar die zelf uw vonnis zult moeten aanhoren, en niet instaat zijn er iets tegen te zeggen, Ik beveel u, ga uit van hem, en kom niet meer in hem. Laat dit toeval niet slechts ophouden, maar nooit meer komen over het kind." Wie door Christus genezen wordt, wordt afdoend en volkomen genezen. Satan kan wel vanzelf uitgaan, maar toch weer bezit nemen, maar als Christus hem uitwerpt, dan houdt Hij hem ook buiten.

2. Hoe de onreine geest dit opnam: hij werd nog woedender, hij riep, hem zeer scheurende, hem bij het scheiden zulk een ruk gevende, dat het kind als dood werd, zo groot was zijn weerzin om zijn bezit op te geven, zo verwoed was hij om de hogere macht van Christus, zo boosaardig jegens het kind, en zo begerig om hem te doden. Velen zeiden dat het gestorven was. Zo kan de schudding, die ene ziel ondergaat op het ogenblik, dat Satans macht in haar wordt verbroken, wel vreeslijk zijn, maar die schudding opent de deur voor blijvende vertroosting.

3. Hoe het kind volkomen hersteld was, vers 27, Jezus hem bij de hand grijpende -kratêsas -richtte hem op, en hij stond op, en alles was wel.

IX. De reden, die Hij gaf aan de discipelen, waarom zij dien duivel niet hadden kunnen uitwerpen. Zij vroegen Hem alleen-dat is: met Hem alleen zijnde: Waarom hebben wij hem niet kunnen uitwerpen? Opdat het verkeerde, dat er in hun doen was, een andermaal vermeden zou worden, en opdat zij niet aldus openlijk beschaamd zouden worden gemaakt, en Hij zei het hun, vers 29, Dit geslacht of dit soort kan nergens door uitgaan dan door bidden en vasten. Welk verschil er werkelijk mocht wezen tussen deze en andere soorten, er schijnt geen ander te zijn, dan dat de onreine geest dezen armen lijder had bezeten van zijne kindsheid af, dat versterkte zijn invloed en bevestigde hem in zijn bezit. Als slechte gewoonten door het lange aanhouden er van ingeworteld zijn, en op het verjaringsrecht beginnen te pleiten, dan zullen zij, evenals chronische ziekten, zeer moeilijk te genezen zijn. Kan de Moorman zijne huid veranderen? De discipelen moeten niet denken, dat zij hun werk altijd even gemakkelijk kunnen verrichten. In sommige gevallen zullen zij zich de uiterste moeite moeten geven, maar Christus kan door een woord te spreken tot stand brengen, hetgeen de discipelen slechts door bidden en vasten vermogen te doen.

Markus 9:30-40

I. Christus voorzegt Zijn eigen naderend lijden. Hij reisde door Galilea met meer dan gewonen spoed, en wilde niet dat het iemand wist, vers 30, omdat Hij vele grote en goede werken tevergeefs onder hen gedaan had, zij zullen nu niet uitgenodigd worden ze te zien en er het nut en voordeel van te hebben gelijk vroeger. De tijd van Zijn lijden naderde, en daarom wilde Hij voor een wijle in afzondering zijn en slechts met Zijne discipelen spreken, om hen voor te bereiden op de naderende beproeving, vers 31. Hij zei tot hen: De Zoon des mensen zal -door den bepaalden raad en voorkennis Gods- overgeleverd worden in de handen der mensen, vers 31, en zij zullen Hem doden. Indien Hij overgeleverd ware in de handen van duivelen, en indien dezen Hem dan geplaagd en gekweld hadden, het zou niet zo vreemd zijn geweest, maar dat mensen, die een redelijk verstand hebben, en Hem behoorden lief te hebben, zo hatelijk en boosaardig zouden zijn jegens den Zoon des mensen, die gekomen was om hen te verlossen en zalig te maken, dat is iets onverklaarbaars. Maar het is merkwaardig, dat Christus, als Hij sprak van Zijn dood, ook altijd sprak van Zijne opstanding, die er den smaad van wegnam voor Hem zelven, en er de droefheid van behoorde weg te nemen van de discipelen. Maar zij verstonden dat woord niet, vers 32. De woorden waren duidelijk genoeg, maar zij konden niet in overeenstemming gebracht worden met de zaak, en daarom veronderstelden zij, dat er een andere en verborgen betekenis aan gegeven moest worden, die zij nog niet begrepen, en zij vreesden Hem te vragen, niet omdat Hij moeilijk te spreken of te naderen was, of streng voor hen die Hem raadpleegden, maar hetzij, omdat zij er afkerig van waren de waarheid te vernemen, of omdat zij verwachtten bestraft te zullen worden wegens hun achterlijkheid om haar te ontvangen en aan te nemen. Velen blijven onwetend, omdat zij zich schamen navraag te doen.

II. Hij bestraft Zijne discipelen wegens hun verheerlijking van zich zelven. Toen Hij te Kapernaum gekomen was, vroeg Hij hun: Waarvan had gij woorden onder elkaar op den weg? vers 33. Hij wist zeer goed waarover de twist liep, maar Hij wilde het van hen weten, Hij wilde, dat zij hun fout en de dwaasheid er van zouden belijden. Wij moeten allen verwachten door onzen Heere Jezus ter verantwoording geroepen te zullen worden betreffende hetgeen wij hier op den weg onzer beproeving en doortocht naar het hemelse vaderland met elkaar besproken en verhandeld hebben. In het bijzonder zullen wij rekenschap moeten geven van onze gesprekken onder elkaar, want door onze woorden moeten wij gerechtvaardigd of veroordeeld worden. Evenals onze andere gesprekken op den weg, zo zullen inzonderheid onze twistingen in herinnering gebracht worden en wij zullen ze hebben te verantwoorden, en onder dezen zullen het vooral de twistingen zijn over voorrang of meerderheid, waarover Christus met Zijne discipelen zal rekenen, en dat was hier het onderwerp, waarover het geschil onder hen was ontstaan: wie de meeste zou zijn, vers 34. Niets kon meer in tegenspraak zijn met de twee grote wetten van Christus' koninkrijk, de lessen van Zijne school en het onderricht van Zijn voorbeeld, welke zijn ootmoed en liefde, dan de begeerte naar bevordering in de wereld en het twisten daarover. Deze boze gezindheid is Hij bij alle gelegenheden tekeer gegaan, omdat zij ontstond uit een verkeerd denkbeeld omtrent Zijn koninkrijk, alsof het van deze wereld was, en tevens omdat zij zo bepaald de strekking had om de eer te verlagen van Zijn Evangelie en er de reinheid van te verderven, en Hij voorzag dat dit tot zo grote schade der kerk zou zijn. Nu wensten zij die fout te bedekken, vers 34. Zij zwegen. Gelijk zij niet wilden vragen, omdat zij zich schaamden over hun onwetendheid, vers 32, zo wilden zij nu niet antwoorden, omdat zij zich schaamden hun hoogmoed te bekennen. Hij daarentegen wilde die fout in hen verbeteren, en

hen tot een betere gezindheid brengen, en daarom zat Hij neer, ten einde plechtig en duidelijk die zaak met hen te bespreken. Hij riep de twaalven en zei hun:

a. Dat eerzucht en het bejag maken op aanzien en heerschappij hun bevordering in Zijn koninkrijk in den weg zouden staan: Indien iemand wil de eerste zijn, die zal de laatste van allen zijn. Die zich zelven verhoogt, zal vernederd worden, en de hoogmoed des mensen zal hem vernederen.

b. Dat er onder Hem geen andere voorrang bestond dan de gelegenheid tot, en de verplichting om, meer te arbeiden in ootmoedig dienstbetoon. Indien iemand wil de eerste zijn, en hij dit is, dan moet hij zoveel te ijveriger zijn in het dienen van anderen. Zo iemand tot een opzienersambt lust heeft, die begeert een treffelijk werk, want hij moet, evenals Paulus, overvloediger arbeiden en zich tot aller dienstknecht maken. Dat zij, die het nederigst zijn en het meest zich zelven verloochenen, het meest Christus gelijkvormig zijn en het liefderijkst door Hem beloond zullen worden. Dit leerde Hij hun door een teken: Nemende een kindeken, stelde Hij dat midden onder hen, en omving het met Zijne armen. Er was in dit kindeken hoogmoed noch eerzucht.

Ziet, zei Hij, "zo wie een van zodanige kinderkens zal ontvangen, die ontvangt Mij. Die ootmoedig, nederig en zachtmoedig gezind zijn, die zullen door Mij gesteund en beschermd worden, en Ik zal ieder ander aanmoedigen hen te steunen en te beschermen, en wat hun aangedaan wordt zal Ik beschouwen als Mij aangedaan, en ook Mijn Vader zal dit alzo beschouwen, want: Zo wie een van zodanige kinderkens zal ontvangen, die ontvangt Mij, en zo wie Mij zal ontvangen, die ontvangt dien, die Mij gezonden heeft, en het zal op zijne rekening gesteld worden en hem met interest worden vergoed."

III. Hij bestraft hen wegens het verkleinen en verachten van allen, die niet tot hun kring behoorden. Terwijl zij twistten wie hunner de meeste zal zijn, willen zij hen, die niet met hen omgaan, niet toestaan iets te zijn. Merk op:

1. Het bericht, dat Johannes Hem gaf van het verbod, dat zij iemand gegeven hadden om den naam van Christus te gebruiken, omdat hij niet tot hun gezelschap behoorde. Hoewel zij zich schaamden hun twisten om voorrang te bekennen, schijnen zij zich te beroemen op de uitoefening van hun gezag, en zij verwachtten dat hun Meester hen hierin niet slechts zou rechtvaardigen, maar er hen om zou loven, tevens hoopten zij dat Hij hen niet zou laken wegens hun begeerte om groot te zijn, als zij hun macht aldus gebruikten om de eer van hun heilig college hoog te houden. Meester, zei Johannes, wij hebben enen gezien, die de duivelen uitwierp in Uwen naam, welke ons niet volgt, vers 38.

a. Het was vreemd dat iemand, die geen erkend discipel en volgeling van Christus was, de macht had om in Zijn naam duivelen uit te werpen, want die macht scheen toch alleen eigen te zijn aan hen, die Hij had geroepen, Hoofdstuk 6:7. Maar sommigen denken, dat hij een discipel was van Johannes de Doper, die gebruik maakte van den naam van den Messias, niet als reeds gekomen maar als nabij zijnde, niet wetende dat Jezus het was. Het schijnt echter veeleer, dat hij van den naam van Jezus gebruik maakte, gelovende dat Hij de Christus is, evenals de apostelen dit geloofden. En waarom zou hij die macht niet ontvangen van Christus, wiens Geest, gelijk de wind, blaast waarheen hij wil, ook zonder zulk een uitwendige roeping als de apostelen hadden ontvangen? En er waren misschien velen van de zodanige, Christus' genade is niet gebonden aan de zichtbare kerk.

b. Het was vreemd dat iemand, die in den naam van Christus duivelen uitwierp, zich niet voegde bij de apostelen en met hen Christus volgde, maar afgescheiden van hen bleef werken. Ik weet van niets, dat hem kon verhinderen hen te volgen, tenzij het was dat hij niet gaarne alles verliet om hen te volgen, en indien dit zo is, dan was dit verkeerd. De zaak had geen goed aanzien, en daarom verboden de discipelen hem, evenals zij, van Christus' naam gebruik te maken, tenzij hij Hem wilde volgen, zoals zij Hem volgden. Dit was gelijk het voorstel van Jozua betreffende Eldad en Medad, die profeteerden in het leger, en niet met de overigen opgingen naar de deur van de tent der samenkomst: Mijn heer Mozes! verbied hen! Numeri 11:28. Weerhoud hen, leg hun het zwijgen op, want dat is scheurmakerij. Zo geneigd zijn wij ons te verbeelden, dat diegenen Christus in het geheel niet volgen, die Hem niet met ons volgen, en dat diegenen niets goed doen, die het niet doen zoals wij. Maar de Heere kent degenen, die de Zijnen zijn, hoe verspreid zij ook mogen wezen, en dit voorbeeld geeft ons een nodige waarschuwing, om wel toe te zien dat wij door overgroten ijver voor de eenheid der kerk, en voor hetgeen waarvan wij zeker zijn, dat het goed en recht is, er niet toe gebracht worden, om datgene tegen te staan, dat strekken kan tot verruiming en uitbreiding der kerk, en om haar ware belangen te bevorderen.

2. De bestraffing, die Hij hun deswege gaf, vers 39. Jezus zei: Verbiedt hem niet, noch iemand, die evenzo doet. Dit was gelijk de bestraffing van Mozes aan Jozua: Zijt gij voor mij ijverende? Hetgeen goed is en goed doet, moet niet verboden worden, al is er ook een gebrek of ene onregelmatigheid in de wijze, waarop het geschiedt. Duivelen uit te werpen en alzo Satans rijk te verderven, en dit te doen in den naam van Christus, Hem aldus belijdende als van God gezonden, en Hem ere gevende als de bron en oorsprong van alle genade, te prediken om de zonde neer te werpen en Christus te verheffen, dat zijn goede dingen, zeer goede dingen, die aan niemand verboden moeten worden om de blote reden, dat zij niet met ons volgen. Als Christus gepredikt wordt, verblijdt Paulus zich hierin, en zal hij zich verblijden, al wordt hij er door in de schaduw gesteld, Filip 1:18. Christus geeft twee redenen, waarom dezulken niet verboden moeten worden.

a. Omdat wij niet kunnen veronderstellen dat iemand, die Christus' naam gebruikt om wonderen te doen, Zijn naam zal lasteren, zoals de Farizeeën en schriftgeleerden dit deden. Wel waren er van de zodanige, die in Christus' naam duivelen hebben uitgeworpen en toch in andere opzichten werkers der ongerechtigheid zijn geweest, maar zij hebben van Christus niet kwalijk gesproken.

b. Omdat zij, die verschillen in gemeenschap, maar overeenkomen in den strijd tegen Satan onder de banier van Christus, elkaar moeten beschouwen als behorende tot dezelfde zijde, niettegenstaande dit verschil. Wie tegen ons niet is, die is voor ons. Betreffende het groot geschil tussen Christus en Beëlzebub had Hij gezegd: Wie met Mij niet is, die is tegen Mij, Mattheus 12:30. Wie Christus niet wil erkennen, erkent Satan. Maar wat hen betreft, die Christus erkennen, hoewel niet in dezelfden vorm of onder dezelfde omstandigheden, Hem volgen, hoewel niet met ons, wij moeten achten, dat dezen, hoewel zij van ons verschillen, niet tegen ons zijn, en daarom zijn zij voor ons, en wij moeten hen in hun arbeid tot nut van anderen niet belemmeren.

Markus 9:41-50

I. Hier zegt Christus ene beloning toe aan allen, die op enigerlei wijze vriendelijkheid zullen betonen aan Zijne discipelen, vers 41.

"Zo wie ulieden een beker waters zal te drinken geven, als gij het nodig hebt en het u ene verkwikking zal wezen, omdat gij van Christus zijt en tot Zijn huisgezin behoort, hij zal zijn loon geenszins verliezen." Het is de eer en het geluk van Christenen, dat zij van Christus zijn. Zij hebben zich bij Hem gevoegd en worden door Hem erkend, zij dragen Zijne livrei als aanhangers van Zijn huis, ja nog inniger zijn zij aan Hem verbonden, want zij zijn leden van Zijn lichaam. Zij, die Christus toebehoren, kunnen soms in zulke benarde omstandigheden verkeren, dat zij zeer blijde zijn met een beker koud waters. Christus, armen te hulp te komen in hun benauwdheid is een goede daad, die niet onbeloond zal blijven. Maar de vriendelijkheid aan Christus' armen moet hun bewezen worden om Zijnentwil, en omdat zij Hem toebehoren, Zijne armen zijn, want dat is het waardoor de vriendelijkheid geheiligd en van waarde wordt in het oog van God. Dat is ook een reden waarom wij diegenen niet koel moeten afwijzen of ontmoedigen, die de belangen van Christus' koninkrijk dienen, al delen zij niet in alles onze beschouwing en volgen zij niet altijd onze wijze van doen. Dit wordt hier gegeven als een reden, waarom diegenen niet verhinderd moeten worden, die duivelen uitwerpen in Christus' naam, hoewel zij Hem niet volgden, want (gelijk Dr. Hammond dit omschrijft) "Het zijn niet slechts de grote werken, die door u, Mijne discipelen en volgelingen, tot stand gebracht worden, welke door Mij worden aangenomen, maar wat ook maar in het minst of geringst een Christelijk werk is, als uitdrukking van de minste vriendelijkheid, zoals het geven van een beker waters aan een discipel, omdat hij Mijn discipel is, is Mij welbehaaglijk en zal door Mij beloond worden." Indien Christus vriendelijkheid, aan ons bewezen, beschouwt als diensten jegens Hem, dan behoren wij diensten, die voor Hem gedaan worden, te beschouwen als vriendelijkheid, bewezen aan ons, en ze dus aanmoedigen, al worden zij ook gedaan door hen, die niet met ons volgen.

II. Jezus spreekt ene bedreiging uit tegen hen, die Zijn kleinen ergeren, hun moedwillig aanleiding geven tot zondigen of hun leed veroorzaken, vers 42. Zo wie ware Christenen zal bedroeven, al behoren zij ook tot de zwaksten, hun gaan op Gods wegen zal belemmeren, of hun voortgaan op die wegen zal zoeken te verhinderen, hen zal weerhouden van goed te doen, of hen zal verleiden tot zonde, het ware hem beter, dat een molensteen om zijn hals gedaan ware, en dat hij in de zee geworpen ware, zijne straf zal zeer zwaar zijn, en de dood en het verderf zijner ziel ontzettender, dan zulk een dood en verderf voor zijn lichaam zijn zouden. Mattheus 18:6.

III. Hij waarschuwt al Zijne volgelingen om hun ziel niet te verderven. Deze barmhartigheid moeten wij het eerst aan ons zelven oefenen. Als wij er ons voor moeten wachten om iets te doen, dat anderen belet goed te doen of hun aanleiding kan geven tot zonde, dan moeten wij er nog veel meer acht op geven om alles te vermijden, dat ons zelven van onzen plicht afhoudt of ons tot zonde zou kunnen brengen, en dit behoren wij te verzaken, op te geven, al ware het ons ook nog zo dierbaar. Wij hebben dit tweemaal gehoord in Mattheus 5:29, 30, en hoofdstuk 18:8, 9. Hier wordt er enigszins uitvoeriger op aangedrongen, en voorzeker wordt onze ernstige aandacht geëist voor hetgeen ons met zoveel ernst en nadruk wordt gezegd. Merk op:

1. Het veronderstelde geval, dat onze eigen hand, ons eigen oog, of onze eigen voet ons ergert, dat het onreine bederf, waaraan wij toegeven, ons zo dierbaar is als een oog of een hand, of dat hetgeen

voor ons als een oog of een hand is, ons een onzichtbare verzoeking wordt tot zonde, of zonde veroorzaakt. Gesteld, dat het beminde een zonde is geworden, of de zonde het beminde. Gesteld, dat wij datgene, hetwelk ons dierbaar is, niet kunnen behouden, of het zal ons een strik of struikelblok worden, gesteld dat wij er afstand van moeten doen, of anders Christus en een goed geweten zouden derven.

2. Den plicht, die in zulk een geval is voorgeschreven. Werpt uit het oog, houwt af de hand en den voet, doodt de lievelingszonde, kruisigt haar, laat haar doodhongeren. Laat de afgoden, die gewenste dingen waren, als verfoeiselen worden weggeworpen, houdt u verre van hetgeen ene verzoeking is, al is het ook nog zo lieflijk of strelend. Tot bewaring van het gehele lichaam moet het deel, dat door koudvuur is aangetast, weggesneden worden. Wij moeten pijn lijden, willen wij aan bederf ontkomen, wij moeten ons zelven verloochenen, willen wij niet zelven ten verderve gaan.

3. Het noodzakelijke hiervan. Het vlees moet gedood worden, opdat wij kunnen ingaan tot het leven, vers 43, 45, in het koninkrijk Gods, vers 47. Hoewel wij, door het opgeven der zonde, voor het ogenblik een gevoel kunnen hebben, alsof wij kreupel en verminkt waren (het kan den schijn hebben alsof wij ons zelven geweld aandeden, en ons zelven ook enig ongerief bezorgden) maar het is voor leven, en al wat de mensen hebben, zullen zij geven voor hun leven, het is voor een koninkrijk, het koninkrijk Gods, dat wij op geen andere wijze kunnen verkrijgen. Aldus kreupel en verminkt te zijn, zullen het de tekenen wezen van den Heere Jezus, en in dat koninkrijk zullen zij als eervolle littekenen gelden.

4. Het gevaar van dit niet te doen. Het is met die zaak zo gesteld, dat of de zonde, of wij zelven moeten sterven. Als wij deze Delila aan onzen boezem koesteren, dan zal zij ons verraden, indien wij ons door de zonde laten beheersen, dan zal zij ons onvermijdelijk ten verderve voeren, indien wij twee handen, en twee ogen en twee voeten willen behouden, dan zullen wij er mede in de hel worden geworpen. Onze Heiland heeft dikwijls op onzen plicht bij ons aangedrongen uit overweging van de pijniging der hel, waarin wij ons storten zo wij volharden in de zonde. Met hoe ontzaglijken nadruk worden deze woorden hier drie maal herhaald: Waar hun worm niet sterft en het vuur niet uitgeblust wordt! Die woorden zijn aangehaald van Jesaja 66:24.

a. De verwijtingen van des zondaars eigen geweten zijn de worm, die niet sterft, en die de veroordeelde ziel zal blijven aankleven, zoals wormen zich vasthechten aan het dode lichaam en er op azen, en het niet verlaten voor het geheel verslonden is. Het: "Kind gedenk" zal dien worm aan het knagen zetten, en hoe schrikkelijk invretend zal het knagen zijn door dat woord: Hoe heb ik de tucht gehaat! Spreuken 5:12, 23. De ziel, die het voedsel is voor dezen worm, sterft niet, en de worm wordt er in geteeld, en is er een mede, en daarom sterft ook hij niet. Verdoemde zondaren zullen zich tot in eeuwigheid beschuldigen, zich zelven veroordelen, zich zelven hun dwaasheid verwijten, welke dwaasheden, hoe lief zij ze in dit ogenblik ook hebben, in het einde zullen bijten als ene slang en steken als een adder.

b. De toorn Gods, zich hechtende aan de schuldige en bevlekte consciëntie, is het vuur, dat niet uitgeblust wordt, want het is de toorn van den levenden God, den eeuwigen God, in wiens handen te vallen vreeslijk is. Er zijn op de zielen van veroordeelde zondaren gene werkingen van den Geest der genade, en daarom is er niets dat verandering kan brengen in den aard der brandstof, die tot in alle eeuwigheid brandbaar zal blijven, ook is er op hen gene toepassing van Christus' verdienste, en

daarom is er niets dat de heftigheid van het vuur kan matigen. Dr. Whitby toont aan, dat de eeuwigheid der helse straffen niet slechts het voortdurend, standvastig geloof was der Christelijke kerk, maar ook evenzo van de Joodse kerk. Josephus zegt: De Farizeeën geloofden, dat de zielen der bozen met eeuwigdurende straffen gestraft zullen worden, en dat er een eeuwigdurende gevangenis voor hen bestemd was. En Philo zegt: De straf der goddelozen is voor eeuwig stervende te leven, en in eeuwigdurende pijnen en smarten te zijn. De twee laatste verzen zijn ietwat moeilijk, en de uitleggers zijn het niet eens onder elkaar omtrent de betekenis er van. Want een ieder in het algemeen, of veeleer een ieder van hen, die in de hel geworpen worden, zal met vuur gezouten worden, en iedere offerande zal met zout gezouten worden. Daarom: Hebt zout in uzelven. Het was verordineerd door de wet van Mozes, dat iedere offerande met zout gezouten moest worden, niet ter bewaring (want zij moest terstond verteerd worden), maar omdat het de spijze was van Gods tafel, en geen vlees zonder zout wordt gegeten, werd dit inzonderheid voor het spijsoffer vereist, Leviticus 2:13. De menselijke natuur verdorven zijnde, en als zodanig vlees genoemd, Genesis 6:3, Psalm 78:39, moet zij op de een of andere wijze worden gezouten, om Gode ene offerande te zijn. Onze voornaamste zorg moet zijn, ons Gode tot een levende offerande te stellen, Romeinen 12:1, en om Gode aangenaam te zijn moeten wij met zout gezouten worden, onze verdorven genegenheden moeten ten onder gebracht worden, en wij moeten in onze ziel ene reuk der genade hebben. Zo wordt de offerande der heidenen gezegd aangenaam te worden, geheiligd zijnde door den Heiligen Geest, Romeinen 15:16, gelijk de offeranden gezouten werden. Zij, die het zout der genade bezitten, moeten doen blijken dat zij het hebben, dat zij zout in zich zelven hebben, dat is: een levend beginsel van genade in hun hart, dat alle verdorven neigingen uitwerpt, met al datgene in de ziel, dat tot verrotting neigt en aanstotelijk zou zijn voor God en ons eigen geweten, zoals laffe, onsmakelijke spijzen weerzin opwekken. Ons woord moet te allen tijde met dit zout besprengd zijn, opdat geen verdorven, of vuile rede uitga uit onzen mond, wij moeten daar even sterke walging van hebben als wij er van hebben zouden om verrot vlees in onzen mond te doen. Gelijk dit zout der genade ons een onergerlijk geweten doet hebben, zo zal het ook onze gesprekken met anderen onergerlijk houden, zodat wij Christus' kleinen niet ergeren, en wij vrede houden onder elkaar. Wij moeten dit zout der genade niet slechts hebben, maar wij moeten er ook altijd den geur en den smaak van behouden, want indien dit zout onzout wordt, indien een Christen wegvalt van zijn Christendom, indien hij er den geur van verliest, en er niet langer de kracht en de invloed van is, wat kan hem terecht brengen, of waarmee zal hij gezouten worden? Dit werd gezegd in Mattheus 5:13. Zij, die zich niet tot levende offeranden stellen van Gods genade, zullen voor eeuwig gesteld worden tot stervende offeranden van Zijne gerechtigheid, en daar zij Hem geen eer wilden geven, zal Hij zich eer op hen verkrijgen. Zij wilden niet gezouten worden met het zout der Goddelijke genade, wilden dit niet toelaten om hun verdorven genegenheden ten onder te houden, neen, aan die operatie wilden zij zich niet onderwerpen, zij konden het inbijtende niet verdragen, dat nodig was om het hoogmoedige vlees weg te krijgen, dat was voor hen als het afhouwen van ene hand, of het uitrukken van het oog, en daarom zullen zij in de hel met vuur gezouten worden, vurige kolen zullen over hen gestrooid worden, Ezechiël 10:2, als zout op het vlees, en met zwavel, Job 18:15, evenals het vuur en zwavel over Sodom regende, de geneugten, waarin zij hebben geleefd, zullen hun vlees als een vuur verteren, Jakobus 5:3. De pijn van thans het vlees te doden, kan niet meer bij de straf vergeleken worden wegens het niet doden er van, dan zouten met branden vergeleken kan worden. En daar Hij gezegd heeft dat het vuur der hel niet uitgeblust zal worden, en men de tegenwerping zou kunnen maken, dat de brandstof niet altijd zal duren, geeft Hij hier te kennen, dat zij door de macht Gods wèl voort zal duren, want zij, die in de hel geworpen worden, zullen bevinden dat het vuur niet slechts de bijtende hoedanigheid bezit van het zout, maar ook deszelfs bewarende hoedanigheid,

waarom het gebruikt wordt om iets duurzaams aan te duiden, een zoutverbond is een eeuwig verbond, en de vrouw van Lot in een zoutpilaar veranderd zijnde, werd zij tot een blijvend gedenkteken der Goddelijke wraak. Daar dit nu ongetwijfeld het lot zal wezen van hen, die het vlees met zijne lusten en begeerlijkheden niet kruisigen, zo laat ons, wetende dezen schrik des Heeren, bewogen worden het te doen.

HOOFDSTUK 10

1 En van daar opgestaan zijnde, ging Hij naar de landpalen van Judea, door de overzijde van de Jordaan; en de scharen kwamen wederom samen bij Hem, en gelijk Hij gewoon was, leerde Hij hen wederom.
2 En de Farizeen, tot Hem komende, vraagden Hem, of het een man geoorloofd is, zijn vrouw te verlaten, Hem verzoekende.
3 Maar Hij antwoordende, zeide tot hen: Wat heeft u Mozes geboden?
4 En zij zeiden: Mozes heeft toegelaten een scheidbrief te schrijven, en haar te verlaten.
5 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Vanwege de hardigheid uwer harten heeft hij ulieden dat gebod geschreven.
6 Maar van het begin der schepping heeft ze God man en vrouw gemaakt.
7 Daarom zal een mens zijn vader en zijn moeder verlaten, en zal zijn vrouw aanhangen;
8 En die twee zullen tot een vlees zijn, alzo dat zij niet meer twee zijn, maar een vlees.
9 Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheide de mens niet.
10 En in het huis vraagden Hem Zijn discipelen wederom van hetzelve.
11 En Hij zeide tot hen: Zo wie zijn vrouw verlaat, en een andere trouwt, die doet overspel tegen haar.
12 En indien een vrouw haar man zal verlaten, en met een anderen trouwen, die doet overspel.
13 En zij brachten kinderkens tot Hem, opdat Hij ze aanraken zou; en de discipelen bestraften degenen, die ze tot Hem brachten.
14 Maar Jezus, dat ziende, nam het zeer kwalijk, en zeide tot hen: Laat de kinderkens tot Mij komen, en verhindert ze niet; want derzulken is het Koninkrijk Gods.
15 Voorwaar zeg Ik u: Zo wie het Koninkrijk Gods niet ontvangt, gelijk een kindeken, die zal in hetzelve geenszins ingaan.
16 En Hij omving ze met Zijn armen, en de handen op hen gelegd hebbende, zegende Hij dezelve.
17 En als Hij uitging op den weg, liep een tot Hem, en voor Hem op de knieen vallende, vraagde Hem: Goede Meester! wat zal ik doen, opdat ik het eeuwige leven beerve?
18 En Jezus zeide tot hem: Wat noemt gij Mij goed? Niemand is goed, dan Een, namelijk God.
19 Gij weet de geboden: Gij zult geen overspel doen; gij zult niet doden; gij zult niet stelen; gij zult geen valse getuigenis geven; gij zult niemand te kort doen; eer uw vader en uw moeder.
20 Doch hij, antwoordende, zeide tot Hem: Meester! al deze dingen heb ik onderhouden van mijn jonkheid af.
21 En Jezus, hem aanziende, beminde hem, en zeide tot hem: Een ding ontbreekt u; ga heen, verkoop alles, wat gij hebt, en geef het den armen, en gij zult een schat hebben in den hemel; en kom herwaarts, neem het kruis op, en volg Mij.
22 Maar hij, treurig geworden zijnde over dat woord, ging bedroefd weg; want hij had vele goederen.
23 En Jezus rondom ziende, zeide tot Zijn discipelen: Hoe bezwaarlijk zullen degenen, die goed hebben, in het Koninkrijk Gods inkomen!
24 En de discipelen werden verbaasd over deze Zijn woorden. Maar Jezus wederom antwoordende, zeide tot hen: Kinderen! Hoe zwaar is het, dat degenen, die op het goed hun betrouwen zetten, in het Koninkrijk Gods ingaan!
25 Het is lichter, dat een kemel ga door het oog van een naald, dan dat een rijke in het Koninkrijk Gods inga.
26 En zij werden nog meer verslagen, zeggende tot elkander: Wie kan dan zalig worden?

27 Doch Jezus, hen aanziende, zeide: Bij de mensen is het onmogelijk, maar niet bij God; want alle dingen zijn mogelijk bij God.
28 En Petrus begon tot Hem te zeggen: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn U gevolgd.
29 En Jezus, antwoordende, zeide: Voorwaar zeg Ik ulieden: Er is niemand, die verlaten heeft huis, of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of vrouw, of kinderen, of akkers, om Mijnentwil en des Evangelies wil,
30 Of hij ontvangt honderdvoud, nu in dezen tijd, huizen, en broeders, en zusters, en moeders, en kinderen, en akkers, met de vervolgingen, en in de toekomende eeuw het eeuwige leven.
31 Maar vele eersten zullen de laatsten zijn, en velen, die de laatsten zijn, de eersten.
32 En zij waren op den weg, gaande op naar Jeruzalem; en Jezus ging voor hen; en zij waren verbaasd, en Hem volgende, waren zij bevreesd. En de twaalven wederom tot Zich nemende, begon Hij hun te zeggen de dingen, die Hem overkomen zouden;
33 Zeggende: Ziet, wij gaan op naar Jeruzalem, en de Zoon des mensen zal den overpriesteren, en den Schriftgeleerden overgeleverd worden, en zij zullen Hem ter dood veroordelen, en Hem den heidenen overleveren;
34 En zij zullen Hem bespotten, en Hem geselen, en Hem bespuwen, en Hem doden; en ten derden dage zal Hij weder opstaan.
35 En tot Hem kwamen Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeus, zeggende: Meester! wij wilden wel, dat Gij ons deedt, zo wat wij begeren zullen.
36 En Hij zeide tot hen: Wat wilt gij, dat Ik u doe?
37 En zij zeiden tot Hem: Geef ons, dat wij mogen zitten, de een aan Uw rechter-,en de ander aan Uw linker hand in Uw heerlijkheid.
38 Maar Jezus zeide tot hen: Gij weet niet, wat gij begeert. Kunt gij den drinkbeker drinken, dien Ik drink, en met den doop gedoopt worden, daar Ik mede gedoopt word?
39 En zij zeiden tot Hem: Wij kunnen. Doch Jezus zeide tot hen: Den drinkbeker, dien Ik drink, zult gij wel drinken, en met den doop gedoopt worden, daar Ik mede gedoopt word;
40 Maar het zitten tot Mijn rechter-en tot Mijn linker hand staat bij Mij niet te geven; maar het zal gegeven worden dien het bereid is.
41 En als de andere tien dit hoorden, begonnen zij het van Jakobus en Johannes zeer kwalijk te nemen.
42 Maar Jezus, hen tot Zich geroepen hebbende, zeide tot hen: Gij weet, dat degenen, die geacht worden oversten te zijn der volken, heerschappij voeren over hen, en hun groten gebruiken macht over hen.
43 Doch alzo zal het onder u niet zijn; maar zo wie onder u groot zal willen worden, die zal uw dienaar zijn.
44 En zo wie van u de eerste zal willen worden, die zal aller dienstknecht zijn.
45 Want ook de Zoon des mensen is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen.
46 En zij kwamen te Jericho. En als Hij en Zijn discipelen, en een grote schare van Jericho uitging, zat de zoon van Timeus, Bar-timeus, de blinde, aan den weg, bedelende.
47 En horende, dat het Jezus de Nazarener was, begon hij te roepen en te zeggen: Jezus, Gij Zone Davids! ontferm U mijner.
48 En velen bestraften hem, opdat hij zwijgen zou; maar hij riep zoveel temeer: Gij Zone Davids! ontferm U mijner.
49 En Jezus, stil staande, zeide, dat men hem roepen zou; en zij riepen den blinde, zeggende tot hem: Heb goeden moed; sta op; Hij roept u.

50 En hij, zijn mantel afgeworpen hebbende, stond op, en kwam tot Jezus.
51 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Wat wilt gij, dat Ik u doen zal? En de blinde zeide tot Hem: Rabboni! dat ik ziende mag worden.
52 En Jezus zeide tot hem: Ga heen, uw geloof heeft u behouden. En terstond werd hij ziende, en volgde Jezus op den weg.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I Christus' twistgesprek met de Farizeeën betreffende de echtscheiding, vers 1-12.

II. Zijn vriendelijk onthaal van de kinderkens, die tot Hem gebracht werden, om door Hem gezegend te worden, vers 13-16.

III. Zijne op-de-proefstelling van den rijke, die Hem vroeg wat hij doen moest om in den hemel te kunnen komen, vers 17-22.

IV. Zijn gesprek met de discipelen bij die gelegenheid over het gevaar van den rijkdom, vers 23-27, en het voordeel van om Zijnentwil arm te zijn, vers 28-31.

V. De herhaalde kennisgeving aan Zijne discipelen van Zijn naderend lijden en sterven, vers 32-34.

VI. Den raad, dien Hij gaf aan Jakobus en Johannes, om veeleer te denken aan lijden met Hem, dan aan heersen met Hem, vers 35-45.

VII. De genezing van Bartimeus, een armen blinde, vers 46-52. Van dit alles hebben wij tevoren de substantie gehad in Mattheus 19 en 20..

Markus 10:1-12

Onze Heere Jezus was een reizend prediker, Hij bleef niet lang in ene plaats, want het gehele land Kanaän was Zijne parochie of diocese, en daarom wilde Hij er elk deel van bezoeken, en ook aan hen, die in de verst verwijderde hoeken woonden, onderricht geven. Hier zien wij Hem in de landpalen van Judea, aan de overzijde van de Jordaan, oostwaarts, gelijk wij Hem kort tevoren aan de uiterste grenzen westwaarts gevonden hebben, nabij Tyrus en Sidon. Zo was dus Zijne rondreis als van de zon, voor wier licht en warmte niets verborgen is.

I. Wederom kwamen de scharen tot Hem, vers 1. Waar Hij ook was, zij stroomden in menigte naar Hem toe. Zij kwamen wederom tot Hem, zoals toen Hij voorheen aan die plaatsen geweest was, en gelijk Hij gewoon was, leerde Hij hen wederom. Christus heeft voortdurend gepredikt, het was wat Hij gewoon was te doen, en waar Hij ook kwam, deed Hij wat Hij gewoon was te doen. Bij Mattheus lezen wij: Hij genas hen, hier is het: Hij leerde hen. Zijne genezingen dienden om Zijne leer te bevestigen en aan te bevelen, en Zijne leer diende om Zijne genezingen te verklaren en door voorbeelden op te helderen. Zijne lering was voor de arme zielen genezing. Hij leerde hen wederom. Zelfs zij, die door Christus geleerd worden, hebben het nodig wederom te worden geleerd. Zodanig is de volheid der Christelijke leer, dat er nog meer te leren is, en zo groot is onze vergeetachtigheid, dat wij herinnerd moeten worden aan hetgeen wij weten.

II. Wij zien hoe hier de Farizeeën met Hem twistten, die den voorspoed en voortgang Zijner geestelijke wapenen benijdden, en alles deden wat zij konden om die tegen te gaan en te belemmeren, Hem af te leiden, in verwarring te brengen en het volk tegen Hem in te nemen. Hier is:

1. Ene vraag, die zij opwierpen betreffende de echtscheiding, vers 2 :Of het een man geoorloofd is zijne vrouw te verlaten? Dit zou een goede vraag geweest zijn, indien zij goed gesteld ware geworden met de ootmoedige begeerte den wil Gods in deze zaak te kennen, maar zij stelden haar Hem verzoekende, gelegenheid tegen Hem zoekende, een aanleiding om Hem aan kwaadwilligheid bloot te stellen, welke zijde Hij in deze zaak ook kiezen zou. Evangeliedienaren moeten op hun hoede zijn, opdat zij, onder voorwendsel van geraadpleegd te worden, niet worden verstrikt.

2. Christus antwoordt door ene wedervraag, vers 3, Wat heeft u Mozes geboden? Dit vroeg Hij hun, om Zijn eerbied te betuigen voor de wet van Mozes, en hun te tonen dat Hij niet gekomen is om haar te verbreken, en hen op te wekken tot een algemenen, onpartijdigen eerbied voor de geschriften van Mozes, en om er de delen van met elkaar te vergelijken.

3. Het eerlijk antwoord, dat zij gaven omtrent hetgeen zij vonden in de wet van Mozes, in het bijzonder ten opzichte van de echtscheiding, vers 4. Christus vroeg: Wat heeft u Mozes geboden? Zij erkennen dat Mozes slechts toeliet, of vergunde, dat een man aan zijne vrouw een scheidbrief schreef en haar verliet, Deuteronomium 24:1. "Indien gij dit doen wilt dan moet gij het doen in geschrifte en haar dat geschrift in handen geven, en haar aldus wegdoen om nooit tot haar weer te keren."

4. Christus' antwoord op hun vraag, waarin Hij blijft bij de leer, die Hij tevoren voor zulk een geval gesteld heeft, Mattheus 5:32. Dat zo wie zijne vrouw verlaten zal, anders dan uit oorzaak van hoererij, die maakt dat zij overspel doet. Om dit duidelijk te maken toont Hij:

a. Dat de reden, waarom Mozes in zijne wet de echtscheiding heeft toegelaten, van zulk een aard was, dat zij van die vergunning geen gebruik behoorden te maken, want het was slechts van wege de hardigheid hunner harten, vers 5, opdat, wanneer hun niet toegelaten werd van hun vrouw te scheiden, zij haar niet zouden vermoorden, zodat niemand zijne vrouw moet verlaten dan dezulken, die bereid zijn te erkennen dat hun hart zo hard is, dat die vergunning voor hen nodig wordt.

b. Dat het bericht van Mozes in zijn geschiedverhaal van de instelling des huwelijks zulk een reden geeft tegen de echtscheiding, dat die gelijkstaat met een verbod. Zodat, indien het de vraag is: Wat heeft u Mozes geboden? vers 3, het antwoord moet wezen: "Hoewel hij door een tijdelijke voorwaarde aan de Joden de echtscheiding heeft toegelaten, heeft hij haar toch door een eeuwige reden aan al de kinderen van Adam en Eva verboden, en aan dit verbod hebben wij ons te houden." Mozes zegt ons:

A. Dat God de mensen man en vrouw heeft gemaakt, een man en ene vrouw, zodat Adam zijne vrouw niet kon verlaten en een andere nemen, want er was geen andere, hetgeen een wenk, ene aanduiding was aan al zijne zonen, dat zij het ook niet moeten.

B. Toen deze man en vrouw door de instelling Gods in heilig huwelijksverbond waren saamgevoegd, luidde de wet: Een mens zal zijn vader en zijne moeder verlaten, en zal zijne vrouw aanhangen, vers 7, hetgeen niet slechts het innige dier betrekking aanduidt, maar ook het eeuwigdurende, hij zal zijne vrouw zo aanhangen, dat hij van haar niet gescheiden wordt.

C. Het resultaat dier betrekking is dat, hoewel zij twee zijn, zij toch een zijn, zij zijn een vlees, vers 8. De vereniging tussen hen is de innigste, die bestaat, en, gelijk Dr. Hammond het uitdrukt, het is iets heiligs, dat nooit geschonden mag worden.

D. God zelf heeft hen saamgevoegd, Hij heeft niet alleen als Schepper hen geschikt gemaakt om elkaar tot hulp, steun en lieflijkheid te zijn, maar in Zijne wijsheid en goedheid heeft Hij hen, die aldus saamgevoegd zijn, bestemd om samen te leven in liefde, totdat de dood hen scheidt. Het huwelijk is geen uitvinding of bedenksel van den mens, maar een Goddelijke instelling en daarom moet zij nauwgezet en Godsdienstig onderhouden worden, en dit te meer, omdat het huwelijk een beeld of type is van de mystieke, onafscheidelijke verbintenis tussen Christus en Zijne kerk. Uit dit alles leidt Hij nu af dat, daar God man en vrouw saamgevoegd heeft, de man van zijne vrouw niet moet scheiden. De band, door God zelven gelegd, moet niet lichtvaardig worden ontbonden. Zij, die wegens iedere ergernis van hun vrouw willen scheiden, zouden er wèl aan doen met eens te bedenken, hoe het hun gaan zou indien God eens op gelijke wijze met hen handelde, Jesaja 50:1, Jeremia 3:1.

5. Christus' afzonderlijk gesprek met Zijne discipelen over deze zaak, vers 10-12. Het was een voorrecht voor hen, dat zij gelegenheid hadden om persoonlijk met Christus om te gaan en met Hem te kunnen spreken, niet slechts over de verborgenheden van het Evangelie, maar ook over zedelijke plichten, en tot hun gehele voldoening door Hem onderwezen te worden. Er wordt hier van dit bijzondere onderhoud over deze zaak niets anders meegedeeld dan de wet, die Christus vastgesteld heeft: Dat het overspel is als een man zijne vrouw verlaat en een andere trouwt, het is overspel tegenover de vrouw, die hij verlaat, een onrecht, dat hij haar aandoet, een breken van het verbond, dat hij met haar heeft aangegaan, vers 11. Hij voegt er bij: Indien ene vrouw haren man zal verlaten,

dat is: hem zal ontvluchten, of hem zonder zijne toestemming zal verlaten, en met een anderen trouwen, die doet overspel, vers 12, en zij zal zich volstrekt niet kunnen verontschuldigen door te zeggen, dat het met toestemming van haren man geschied is. Wijsheid en genade, heiligheid en liefde, in het hart heersende, zullen de geboden licht maken, die voor het vleselijk hart zo zwaar een juk schijnen te wezen.

Markus 10:13-16

Het wordt beschouwd als een kenteken van een vriendelijk, teerhartig gemoedsbestaan, als men achtslaat op kinderen, en dit was zeer bijzonder aldus met den Heere Jezus, hetgeen ene bemoediging is om zich tot den Heere te wenden, niet slechts voor kleine kinderen als zij nog zeer jong zijn, maar ook voor volwassenen, die zich bewust zijn van zwakheid en kinderachtigheid, en zich vanwege die velerlei zwakheid even hulpeloos en nutteloos vinden als kinderen. Wij hebben hier:

1. Kinderkens, die tot Christus gebracht werden, vers 13. Hun ouders, of wie anders hen verzorgden, brachten hen tot Hem, opdat Hij hen zou aanraken, ten teken, dat Hij een zegen over hen gebood en hun dien zegen gaf. Het blijkt niet dat zij genezing voor het lichaam nodig hadden, en zij waren ook niet instaat om onderwijs te ontvangen. Maar het schijnt:

1. Dat zij, die hen verzorgden, zich in de eerste plaats aan hun ziel lieten gelegen liggen. Het heil der zielen hunner kinderen behoort ook bij alle ouders boven alles te gaan, want dat is hun voornaamste deel, en het is wèl met hen als hun ziel welvaart.

2. Zij geloofden dat de zegen van Christus hun ziel goed zou doen, daarom brachten zij hen tot Hem, opdat Hij hen zou aanraken, wetende dat Hij hun hart zou kunnen bereiken, als niets wat hun ouders tot hen zeggen of voor hen doen konden, daartoe instaat zou zijn. Wij kunnen onze kinderen tot Christus brengen, nu Hij in den hemel is, want vandaar kan Hij hen bereiken met Zijn zegen, en hierin moeten wij geloof oefenen in de volheid en uitgestrektheid Zijner genade, de vriendelijke wenken, die Hij altijd heeft gegeven ten opzichte van Zijne gunst jegens het zaad der gelovigen, de strekking van Zijn verbond met Abraham, en de belofte aan ons en onze kinderen, inzonderheid de grote belofte van Zijn Geest uit te storten over ons zaad, en Zijn zegen op onze nakomelingen. Jesaja 44:3.

II. Hoe de discipelen de mensen ontmoedigden, toen zij hun kinderen tot Christus hebben gebracht. Zij bestraften diegenen, die hen tot Hem brachten, alsof zij er zeker van waren, dat zij huns Meesters gezindheid en mening hieromtrent kenden, terwijl Hij hun nog kort tevoren gezegd had de kleinen niet te verachten.

III. Hoe Christus daarentegen hen bemoedigde.

1. Hij nam het zeer kwalijk, dat Zijne discipelen hen wilden weren. Jezus dat ziende, nam het zeer kwalijk, vers 14. "Wat bedoelt gij? Wilt gij Mij verhinderen goed te doen, goed te doen aan het opkomend geslacht, aan de lammeren der kudde?" Christus is zeer misnoegd op Zijne discipelen, als zij mensen den moed benemen om zelven tot Christus te komen, of hun kinderen tot Hem te brengen.

2. Hij gebood dat zij tot Hem gebracht zouden worden, en dat er niets gezegd of gedaan moest worden om hen te verhinderen. Laat de kinderkens, zodra zij er toe instaat zijn, tot Mij komen om hun smekingen tot Mij op te zenden en van Mij onderricht te ontvangen. Kinderkens zijn vroeg welkom, als zij met hun Hosanna’s tot den troon der genade komen.

3. Hij erkende hen als leden Zijner kerk, zoals zij leden der Joodse kerk geweest zijn. Hij is gekomen om het koninkrijk Gods op te richten onder de mensen, en Hij gebruikte deze gelegenheid om te verklaren, dat in dit koninkrijk ook kinderkens als onderdanen worden toegelaten, en Hij gaf hun het recht op de voorrechten van onderdanen. Ja, het koninkrijk Gods moet door dezulken in stand worden gehouden, zij moeten er in opgenomen worden als zij kinderkens zijn, opdat zij dan later den naam van Christus hoog zullen houden.

4. Dat er in allen, die Christus wil erkennen en zegenen, iets van den aard en de gemoedsgesteldheid van kinderkens moet wezen. Wij moeten als kinderkens het koninkrijk Gods ontvangen, vers 15, dat is: wij moeten jegens Christus en Zijne genade geneigd zijn zoals kinderen jegens hun ouders, verzorgsters en onderwijzers. Wij moeten, evenals kinderen, weetgierig zijn, wij moeten als kinderen leren, en lerende moeten wij geloven. Oportet discentem credere -Een lerende moet geloven. Het hart van kinderen is als wit papier, gij kunt er op schrijven wat ge wilt, en zo moet ons hart wezen voor de pen van den gezegenden Geest. Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal? Wij moeten het koninkrijk Gods ontvangen zoals het kind Samuel het ontvangen heeft: Spreek, Heere, want Uw knecht hoort. Kinderkens zijn afhankelijk van de wijsheid en de zorg hunner ouders, zij worden in hun armen gedragen, zij gaan, waar zij heen worden gezonden, en nemen aan wat hun gegeven of toebeschikt wordt, aldus moeten wij het koninkrijk Gods aannemen, in ootmoedige overgave van ons zelven aan Jezus Christus, en in geruste afhankelijkheid van Hem voor kracht en gerechtigheid, voor onderricht en verzorging.

5. Hij ontving de kinderen, en gaf hun wat voor hen begeerd werd, vers 16, Hij omving hen met Zijne armen, ten teken van Zijn liefdevolle belangstelling in hen, Hij legde de handen op hen, zoals van Hem verlangd werd, en zegende hen. Zie, hoe Hij de begeerten der ouders nog overtrof, zij vroegen dat Hij hen zou aanraken, maar Hij deed meer.

a. Hij nam hen in Zijne armen. Nu was de Schrift vervuld, Jesaja 40:11, Hij zal de lammerkens in zijne armen vergaderen en in zijn schoot dragen. Er was een tijd toen Christus zelf opgenomen werd in de armen van den ouden Simeon, Lukas 2:28. En nu nam Hij deze kinderen in Zijne armen, niet klagende over den last, zoals Mozes toen hem geboden werd Israël te dragen in zijn schoot, gelijk een voedstervader den zuigeling draagt, Numeri 11:12, maar er behagen in vindende. Indien wij evenzo onze kinderen tot Christus brengen, dan zal Hij hen opnemen, niet slechts in Zijne armen der macht en der voorzienigheid, maar ook in de armen van Zijne ontferming en genade, Ezechiël 16:8, en onder hen zijn de eeuwige armen..

b. Hij legde Zijne handen op hen, de mededeling aanduidende van Zijn Geest (want dat is de hand des Heeren) en Zijne afzondering van hen tot Zijn dienst.

c. Hij zegende hen met de geestelijke zegeningen, om welke te geven Hij op aarde is gekomen. Als onze kinderen den zegen des Middelaars tot hun deel hebben, dan zijn zij gelukkig. Het is waar, wij lezen niet dat Hij deze kinderen gedoopt heeft, de doop was niet ten volle ingesteld als de deur van toelating in de kerk, dan na Christus' opstanding, maar Hij verklaarde hiermede hun lidmaatschap der zichtbare kerk, en schonk hun door een ander teken die zegeningen, welke thans door den doop worden meegedeeld en geschonken, het zegel der belofte aan ons en onze kinderen.

Markus 10:17-31

I. Hier is een hoopgevende ontmoeting tussen Christus en een jongeling, zo wordt hij genoemd in Mattheus 19:22, en een overste, zoals hij in Lukas 18:18 wordt aangeduid, een persoon van rang en aanzien. Hier worden enige bijzonderheden vermeld, die wij niet in Mattheus hadden, maar waardoor zijne toespraak tot Christus hoopvolle verwachtingen opwekt.

1. Hij liep toe tot Christus, hetgeen een blijk was van ootmoed, hij legde de deftigheid en statigheid van een overste af, toen hij tot Christus kwam, tevens werd er ook zijn ernst en vurigheid door aangeduid. Hij liep, als iemand, die haast heeft en verlangde om met Christus in gesprek te komen. Hij had nu de gelegenheid om dezen groten profeet te raadplegen omtrent de dingen, die tot zijn vrede dienden, en die gelegenheid wilde hij niet laten voorbijgaan.

2. Hij kwam tot Hem op den weg, in het midden Zijner metgezellen, hij drong niet aan op een bijzonder onderhoud met Hem, zoals Nicodemus gedaan heeft, hoewel hij evenals deze een overste was, maar als hij Hem op de straat zal vinden, zal hij die gelegenheid te baat nemen, en niet veracht worden, Hooglied 8:1.

3. Hij viel voor Hem op de knieën, ten teken zijner grote verering van Hem, als een leraar, door God gezonden, alsmede van zijn grote begeerte om door Hem onderwezen te worden. Hij boog de knieën voor den Heere Jezus, als iemand, die Hem niet slechts thans eerbied wilde bewijzen, maar Hem voortdurend wilde gehoorzamen, hij boog de knie, als iemand, die voornemens is zijne ziel voor Hem neer te buigen.

4. Zijne toespraak tot Hem was ernstig en gewichtig: Goede Meester, wat zal ik doen, opdat ik het eeuwige leven beërve? Het eeuwige leven was een artikel van zijne geloofsbelijdenis, hoewel dit toenmaals door de Sadduceeën, een invloedrijke partij, werd geloochend. Hij acht het mogelijk, dat hij het eeuwige leven zal beërven, hij beschouwde het als iets, dat ons niet slechts voorgesteld is, maar dat ons wordt aangeboden, hij vraagt wat hij nu doen moet om hiernamaals voor eeuwig gelukkig te zijn. De meeste mensen vragen naar goed, dat in deze wereld te krijgen is, Psalm 4:7, hij vraagt naar goed, dat in deze wereld gedaan moet worden, ten einde in de andere wereld van het hoogste goed te kunnen genieten, niet: Wie zal ons het goede doen zien? maar: Wie zal ons het goede laten doen? Hij vraagt naar geluk in den weg des plichts, het summum bonum, het hoogste goed, waarnaar Salomo heeft gezocht, wat den kinderen der mensen het best ware, dat zij doen zouden. Prediker 2:3. Dit nu was

a. Een zeer ernstige vraag op zichzelve, zij betrof de dingen der eeuwigheid en zijn eigen aandeel daarin. Men kan voor de mensen hoop beginnen te koesteren, als. zij met bezorgdheid beginnen te onderzoeken wat zij moeten doen om in den hemel te komen.

b. Die vraag werd gedaan aan den rechten persoon, die in alle opzichten geschikt en bevoegd was om er op te antwoorden, daar Hij zelf de weg, de waarheid en het leven is, de ware weg ten leven, ten eeuwigen leven, die van den hemel gekomen is met het doel om den weg naar den hemel eerst voor ons te openen, en er ons dan op te doen gaan, eerst dien weg te bereiden, en daarna ons hem te tonen of bekend te maken. Zij, die begeren te weten wat zij doen moeten om zalig te worden,

moeten zich tot Christus wenden en er Hem naar vragen. Het is een eigenaardigheid van den Christelijken Godsdienst, dat hij het eeuwige leven toont, en er tevens den weg toe aanwijst.

c. Die vraag werd gedaan met een goede bedoeling, namelijk om onderwezen te worden. Wij vinden diezelfde vraag gedaan door een wetgeleerde, niet knielende maar opstaande, Lukas 10:25, met een slechte bedoeling, namelijk om met Hem te twisten. Een zeker wetgeleerde stond op, Hem verzoekende en zeggende: Meester, wat doende zal ik het eeuwige leven beërven? Christus ziet niet zozeer op de goede woorden, als op de goede bedoeling, waarmee zij gesproken worden.

5. Christus bemoedigt dien man in zijne aanspraak.

a. Door zijn geloof te helpen, vers 18. De jongeling noemde Hem goede meester, Christus wilde dat hij hiermede bedoelde, dat hij Hem beschouwde als te zijn God, daar er toch niemand goed is dan een, namelijk God, die een is, en wiens naam een is, Zacheria 14:9. Ons woord God is ongetwijfeld verwant aan het woord goed, gelijk de Hebreeën God noemen naar Zijne kracht, Elohiem, de sterke God, zo noemen wij Hem naar Zijne goedheid, de goede God.

b. Door leiding te geven aan zijn gedrag, zijne handelingen, vers 19. Gij weet de geboden, houd ze. Hij noemt de zes geboden van de tweede tafel der wet, die ons onzen plicht aanwijzen jegens onzen naaste. Hij noemt ze echter in omgekeerde orde, door het zevende gebod te stellen voor het zesde, om te kennen te geven dat overspel ene zonde is, niet minder gruwelijk dan zelfs moord. Het vijfde gebod wordt hier het laatst genoemd, als hetgeen zeer bijzonder in gedachten moet worden gehouden en zeer zorgvuldig moet worden nagekomen, ten einde al de overige te kunnen houden. In plaats van het tiende gebod: Gij zult niet begeren, zegt onze Heiland hier: Gij zult niemand tekortdoen, dat is, zegt Dr. Hammond: Gij zult tevreden zijn met het uwe, en het niet zoeken te vermeerderen door anderer goed te verminderen. Het is een regel der gerechtigheid om ons zelven niet te bevoordelen of te verrijken, door aan anderen schade of nadeel toe te brengen.

6. Deze jongeling scheen goede hoop te hebben om in den hemel te komen, daar hij zich aan geen grove overtreding der Goddelijke geboden schuldig had gemaakt. Tot zover was hij instaat om in zekere mate te zeggen, vers 20, Meester, al deze dingen heb ik onderhouden van mijne jonkheid af. Hij dacht dat hij dit gedaan had, en dit dachten ook zijne vrienden en bekenden. Onwetendheid omtrent het veelomvattende en den geestelijken aard der Goddelijke wet maakt, dat de mensen zich in een beteren toestand achten dan zij in werkelijkheid zijn. Paulus leefde zonder de wet. Maar toen hij zag dat de wet geestelijk is, zag hij dat hij zelf vleselijk was, Romeinen 7:9, 14. Evenwel hij, die zeggen kon, dat hij vrij was van ergerlijke zonden, was verder dan velen gevorderd op den weg ten eeuwigen leven. Maar hoewel wij ons zelven van geen ding bewust zijn, zijn wij daardoor toch niet gerechtvaardigd, 1 Corinthiërs 4:4.

7. Christus was hem zeer genegen, vers 21, Jezus hem aanziende, beminde hem. Het behaagde Hem te zien, dat hij een onergerlijk leven had geleid, en dat hij begeerde te weten, hoe hij een nog beter leven kon leiden. Christus bemint het inzonderheid jonge mensen en rijke mensen te zien, die den weg naar den hemel vragen en hun aangezicht derwaarts gericht hebben.

II. Nu hebben wij de droeve scheiding tussen Christus en dezen jongeling.

1. Christus gaf hem een proefgebod, waaruit blijken zou of hij werkelijk er naar streefde om het eeuwige leven te beërven. Hij scheen er zijn hart op gezet te hebben, en was dit zo, dan was hij wat hij behoorde te wezen, maar heeft hij er zijn hart op gezet? Leg hem den toetssteen aan.

a. Kan hij er zijn hart toe brengen, om voor den dienst van Christus afstand te doen van zijn rijkdom? Hij heeft een schone bezitting en nu zal weldra, bij de eerste grondlegging van de kerk van Christus, de noodzakelijkheid blijken dat zij, die akkers hebben, ze verkopen, en het geld aan de voeten der apostelen leggen, en hoe zal hij zich van die verplichting kunnen ontheffen? Handelingen 4:34, 35. Na een wijle zullen verdrukkingen en benauwdheden komen vanwege het woord, en hij moet gedwongen worden zijne goederen te verkopen, of ze zich zien ontnemen, hoe zal hem dit aanstaan? Laat hem thans het ergste weten, onderwerpt hij zich niet aan deze voorwaarden, zo laat hem zijne aanspraken opgeven, evengoed terstond als later. Verkoop alles wat gij hebt boven hetgeen voor uw levensonderhoud nodig is. Waarschijnlijk had hij geen gezin te verzorgen, laat hem dus een vader wezen voor de armen en hen tot zijne erfgenamen maken. Iedereen moet naar vermogen de armen bijstaan en tevreden wezen om, als het nodig is, zich zelven hiervoor te bekrimpen. Aardse rijkdom is ons gegeven, niet slechts tot ons onderhoud in deze wereld in overeenstemming met den staat, waarin God ons geplaatst heeft, maar als een talent, om gebruikt en aangewend te worden tot eer van God in deze wereld, die het zo beschikt heeft, dat wij altijd de armen bij ons hebben als Zijne ontvangers.

b. Kan hij zijn hart er toe brengen om door den hardsten dienst te gaan, waartoe hij als discipel van Christus geroepen kan worden, en dan op Hem te rekenen voor zijn loon in den hemel? Hij vraagt Christus wat hij meer zal doen dan hij gedaan heeft om het eeuwige leven te verwerven, en Christus vraagt hem of hij werkelijk dat vast geloof aan, en die hoge waardering van, het eeuwige leven heeft, die hij schijnt te hebben. Gelooft hij waarlijk dat er in den hemel een schat is, groot genoeg om alles te vergoeden, wat hij hier om Christus wil kan opgeven of besteden? Is hij bereid om met Christus te handelen in vertrouwen op Zijn woord? Heeft hij vertrouwen in Zijn volle waardij, en is hij bereid en gewillig om nu een kruis te dragen in het geloof aan een toekomstige kroon?

2. Hierop gaat hij weg, vers 22. Hij was treurig geworden over dat woord, bedroefd dat hij geen volgeling van Christus kon zijn op lichter voorwaarden dan alles voor Hem te verlaten, dat hij het eeuwige leven niet kon grijpen en tegelijk zijn aardse bezittingen behouden. Daar hij echter die voorwaarden van het discipelschap niet kon aannemen, was hij oprecht genoeg om dit niet voor te wenden, hij ging bedroefd weg. Hier bleek nu de waarheid van dat woord: Gij kunt niet God dienen en den mammon, Mattheus 6:24. Terwijl hij het hield met den mammon, heeft hij in werkelijkheid Christus veracht, gelijk allen dit doen, die de wereld verkiezen boven Hem. Hij doet een bod op de markt voor hetgeen waarin hij lust heeft, maar laat het staan, omdat hij het niet tot zijn eigen prijs kan bekomen. Hetgeen dezen jongeling ten verderve bracht was, dat hij vele goederen had. Zo zal de voorspoed der zotten hen verderven, en zij, die hun dagen doorbrengen in weelde en rijkdom, zijn in verzoeking om tot God te zeggen: Wijk van ons, of tot hun eigen hart: Wijk van God.

III. Christus' gesprek met Zijne discipelen. Wij zouden wel geneigd zijn te wensen, dat Christus het woord, dat dezen jongen man afgeschrikt heeft van Hem te volgen, verzacht had, er door de een of andere verklaring het harde van had weggenomen. Maar Hij kende het hart van alle mensen, Hij wilde hem niet overhalen om Zijn volgeling te worden, omdat hij rijk was en een overste was, indien hij weg wilde gaan, zo laat hem gaan. Christus wil niemand tegen zijn zin houden, en daarom

bevinden wij niet dat Christus hem terugriep, maar Hij nam de gelegenheid te baat om Zijne discipelen te onderrichten omtrent twee dingen.

1. Hoe moeilijk het is om zalig te worden voor hen, die overvloed hebben in deze wereld, omdat er onder hen, die veel hebben te laten, weinigen zijn, die bewogen kunnen worden om het te laten om Christus' wil, of het te gebruiken om er goed mede te doen.

a. Dit verklaart Christus hier. Rondom ziende op Zijne discipelen, omdat Hij wilde dat allen zouden acht geven op hetgeen Hij zei, opdat zodoende hun oordeel recht gevormd zou worden en hun vergissingen hersteld betreffende wereldsen rijkdom, die zij maar al te zeer geneigd waren te overschatten: Hoe bezwaarlijk zullen degenen, die goed hebben, in het koninkrijk Gods inkomen! vers 23. Zij hebben te worstelen met vele verzoekingen, en vele moeilijkheden te overwinnen, die niet op den weg der armen gevonden worden. Maar Hij verklaart zich nader in vers 24, waar Hij de discipelen kinderen noemt, omdat zij als zodanig door Hem onderwezen moesten worden, en door Hem bedeeld met betere dingen dan die, om welke te behouden de jongeling Christus had verlaten. En terwijl Hij gezegd had: Hoe bezwaarlijk zullen degenen, die goed hebben, in het koninkrijk Gods inkomen, zegt Hij hun hier, dat het gevaar niet zozeer voortkomt uit het hebben van goed, als wel uit het betrouwen op goed, daar zij er bescherming en voorziening van verwachten, zeggende tot hun goud, wat zij alleen tot hun God behoorden te zeggen: Gij zijt mijn vertrouwen, Job 31:24. Zij, die ene waardering als deze voor het goed dezer wereld hebben, zullen nooit tot een juiste waardering van Christus en Zijne genade komen. Zij, die wel vele goederen hebben, maar er hun betrouwen niet op zetten, die er de ijdelheid van inzien en het volstrekt ongenoegzame om ene ziel gelukkig t e maken, hebben die moeilijkheid overwonnen, zij kunnen er gemakkelijk afstand van doen om Christus' wil, maar mensen, die nog zo weinig hebben, zo zij op dat weinige hun betrouwen stellen en er hun geluk in vinden, dan zal het hen van Christus afhouden. Hij zet aan die verklaring nadruk bij door te zeggen: Het is lichter dat een kameel ga door het oog van een naald, dan dat een rijke die op zijn rijkdom vertrouwt of daartoe geneigd is, in het koninkrijk Gods inga. De onevenredigheid schijnt hier zo groot- ofschoon hoe groter die onevenredigheid, hoe meer zij aan de bedoeling beantwoordt-dat sommigen zich moeite hebben gegeven om den kameel en het oog der naald wat nader tot elkaar te brengen. Sommigen hebben zich voorgesteld, dat er te Jeruzalem een poortje of deur was, algemeen bekend onder den naam van oog der naald, omdat die poort zo eng was, dat een kameel er niet door kon, zo men hem niet eerst ontlaadde, en liet knielen, zoals de kamelen, vermeld in Genesis 25:11. Zo kan een rijke niet naar den hemel gaan, tenzij hij bereid is zich van den last zijner wereldse goederen te ontdoen, en zich neder buigt tot de plichten van een nederigen Godsdienst, om aldus te kunnen ingaan door de enge poort. Anderen opperen het denkbeeld dat het woord, hetwelk wij door kameel vertalen, soms een kabeltouw betekent, dat wel niet door het oog ener naald kan, maar toch enige overeenkomst heeft met draad, en dus eerder in betrekking tot het oog ener naald genoemd kan worden. Vergeleken met een arme, is een rijke als een kabel vergeleken bij een draad, wel sterker, maar niet zo buigzaam, en hij zal door het oog der naald niet komen, of hij moet los gerafeld worden. Zo moet de rijke losgemaakt worden van zijne bezittingen, en dan is er hoop voor hem, dat hij draad voor draad door het oog der naald zal komen, want anders is hij nergens anders voor geschikt, dan om zijn anker uit te werpen in de aarde.

b. Deze waarheid was voor de discipelen zeer verbazingwekkend.

De discipelen werden verbaasd over deze Zijne woorden, vers 24. Zij werden nog meer verslagen, zeggende tot elkaar: Wie kan dan zalig worden? Zij wisten wat over het algemeen het gevoelen was der Joodse leraren, die verklaarden dat de Geest Gods verkiest in rijke mensen te wonen, ja, zij wisten hoe vele beloften er in het Oude Testament waren van de goede dingen dezer aarde. Zij wisten ook dat allen of rijk zijn, of het gaarne willen wezen, en dat zij, die rijk zijn, veel meer gelegenheid hebben om goed te doen, en daarom waren zij verbaasd te horen, dat het voor de rijken zo bezwaarlijk is om in den hemel te komen.

c. Christus verzoende hen hiermede door te wijzen op de almachtige kracht Gods, om zelfs rijken heen te helpen over de moeilijkheden, die hun zaligheid in den weg staan, vers 27. Hij zag hen aan, om hun aandacht op te wekken, en zei: Bij de mensen is het onmogelijk, rijke lieden kunnen door hun eigen bekwaamheid of vastberadenheid deze moeilijkheden niet overwinnen, maar Gods genade kan het, want alle dingen zijn mogelijk bij God. Indien de rechtvaardigen nauwelijks zalig worden, nog veel meer kunnen wij dit zeggen van de rijken, daarom moeten zij, die in den hemel komen, er Gode al de eer van geven, die beide het willen en het werken in hen heeft gewerkt.

2. De grootheid der zaligheid van hen, die slechts weinig in de wereld hebben en dit weinige om Christus' wil hebben verlaten. Daarvan spreekt Hij, nadat Petrus er op had gewezen, dat hij en zijne mededisciepelen alles hadden verlaten om Hem te volgen. Zie, zegt hij, wij hebben alles verlaten en zijn U gevolgd, vers 28.

Gij hebt wèl gedaan, zegt Christus, "en in het einde zal het blijken, dat gij wèl gedaan hebt voor uzelven, gij zult er ruimschoots voor worden beloond, en niet slechts zal het weinige, dat gij verlaten hebt, u vergoed worden, maar als iemand nog zoveel verlaten heeft, al was het ook evenveel als deze jongeling had en niet om Christus' wil heeft willen verlaten, hij zal er veel meer voor terug ontvangen."

a. Het verlies wordt ondersteld zeer groot te zijn. Hij noemt: Wereldsen rijkdom, in de eerste plaats huizen, in de laatste plaats akkers. Als iemand zijn huis verlaat, dat hem ter woning moet dienen, en zijn akker, die hem zijn levensonderhoud moet opleveren, en zich aldus tot een bedelaar en zwerveling maakt. Dit is de keuze geweest der lijdende heiligen: vaart wel huizen en akkers, hoe gerieflijk ook en begerenswaardig, en al zijn zij ook het erfdeel der vaderen, voor het huis in den hemel en de erve der heiligen in het licht, waar vele woningen zijn. Dierbare bloedverwanten.

Vader en moeder, vrouw en kinderen, broeders en zusters. De lieflijkheid en het genot des levens liggen in dezen, evenzeer als in tijdelijke zegeningen, zonder dezen ware de wereld een woestijn. Moeten wij dezen echter om Christus' wil verlaten, dan moeten wij ons herinneren, dat wij in inniger betrekking staan tot Christus dan tot enig schepsel, om dus bij Hem te kunnen blijven, ons aan Hem te houden, moeten wij tevreden zijn om met de gehele wereld te breken, en evenals Levi tot vader en moeder te zeggen: Ik ken u niet. De standvastigheid van den Godvruchtige wordt op de zwaarste proef gesteld als zijne liefde tot Christus in mededinging komt met ene liefde, die niet slechts wettig en geoorloofd, maar zelfs plichtmatig is. Voor zo iemand is het gemakkelijk om voor Christus een bozen lust op te geven, want hij heeft datgene in zich, dat er tegen opkomt, maar om een vader, een broeder, ene vrouw te verlaten om Christus' wil, dat is: hen te verlaten, die hij weet te moeten liefhebben, dat is hard. Toch moet hij dit doen, liever dan Christus te verzaken of te verloochenen. Zo groot wordt dit verlies dus verondersteld te zijn, maar het is om Christus' wil, opdat Hij geëerd

wordt, en om des Evangelies wil, opdat het bevorderd en verspreid zal worden. Niet het lijden, maar de zaak, waarvoor geleden wordt, maakt den martelaar. En daarom

b. Zal het voordeel, het gewin groot zijn. Zij zullen honderdvoud ontvangen, nu in dezen tijd, huizen, en broeders, en zusters, niet in soort, maar in tegenwaarde, of vergoeding. Hij zal overvloedige vertroosting hebben zolang hij leeft, voldoende om al zijne verliezen te vergoeden, zijne betrekking tot Christus, zijne gemeenschap met de heiligen, en zijn recht en aanspraak op het eeuwige leven zullen hem zijn broeders, en zusters, en huizen, en alles. Gods voorzienigheid heeft aan Job dubbel zoveel gegeven als hij gehad heeft, maar de lijdende Christenen zullen honderdvoud ontvangen in de vertroostingen des Geestes, die Gods tijdelijke gaven lieflijk voor hen maken. Doch merk op: hier in Markus wordt er bijgevoegd met de vervolgingen. Zelfs als zij door en in Christus gewinnen, moeten zij toch verwachten met Hem te zullen lijden, en niet buiten het bereik te zijn der vervolging, voor zij in den hemel komen. Ja, meer, de vervolging schijnt hiermede begrepen te zijn in de ontvangsten in dezen tijd, want u is het gegeven, niet slechts in Christus te geloven, maar ook voor Zijn naam te lijden. Doch dit is nog niet alles. Zij zullen in de toekomende eeuw het eeuwige leven ontvangen. Indien zij honderdvoud ontvangen in deze wereld, dan zou men denken, dat zij niet aangemoedigd zullen worden om nog meer te verwachten. En toch, alsof dit een kleine zaak ware, zullen zij er nog het eeuwige leven bij ontvangen. hetgeen meer dan duizendvoud, tienduizend maal geteld, is van alles wat zij verloren hebben. Omdat zij echter zoveel gesproken hebben van hun verlaten van alles om Christus te volgen-en zij hebben daar meer van gesproken dan hun wel betaamde-zegt Hij hun, dat, hoewel zij het eerst geroepen waren, er na hen discipelen geroepen zullen worden, die boven hen gesteld zullen worden, zoals Paulus, een ontijdig-geborene, en die toch overvloediger gearbeid heeft dan al de andere apostelen, 1 Corinthiërs 15:10. Toen zijn de eersten de laatsten geweest, en de laatsten de eersten.

Markus 10:32-45

Hier is:

I. Christus' voorzegging van Zijn eigen lijden, deze snaar werd dikwijls door Hem aangeroerd, hoewel zij den discipelen onaangenaam en wanluidend in de oren klonk.

1. Zie hoe kloekmoedig Hij was. Toen zij opgingen naar Jeruzalem, ging Jezus voor hen, als de overste leidsman onzer zaligheid, die nu door lijden geheiligd werd, vers 32. Aldus betoonde Hij zich ijverig om met Zijne onderneming voort te varen, zelfs toen Hij aan het zwaarste en moeilijkste deel er van gekomen was. Nu de tijd nabij was, zei Hij: Zie, ik kom, zo ver was Hij er vandaan om terug te willen gaan, dat Hij meer dan ooit zich strekte naar hetgeen voor was. Jezus ging voor hen, en zij waren verbaasd. Zij begonnen nu te bedenken welk onmiddellijk gevaar zij tegemoet gingen terwijl zij naar Jeruzalem reisden, hoe kwaadwillig het sanhedrin, dat daar zetelde, jegens hun Meester en hen zelven gestemd was, en zij beefden bij de gedachte hieraan. Om hen dus te bemoedigen, ging Jezus voor hen.

Komt, zegt Hij, gij zult u toch voorzeker wel willen wagen heen te gaan, waar uw Meester heengaat? Als wij bemerken, dat lijden over ons komen zal, dan is het bemoedigend onzen Meester voor ons uit te zien gaan. Of: Hij ging voor hen en daarom waren zij verbaasd. Zij bewonderen de kloekmoedigheid en blijmoedigheid, waarmee Hij snel voortging, hoewel Hij wist dat Hij ging lijden en sterven. Christus' moed en standvastigheid, waarmee Hij het werk onzer verlossing volbracht heeft, zijn en zullen altijd blijven het wonder voor al Zijne discipelen.

2. Zie hoe vreesachtig en lafhartig Zijne discipelen waren. Hem volgende, waren zij bevreesd, bevreesd voor zich zelven, daar zij gevaar duchtten voor zich zelven, en terecht hadden zij zich moeten schamen om aldus bevreesd te zijn. De kloekmoedigheid huns Meesters had hen moeten bemoedigen.

3. Zie de methode, die Hij gebruikte om hun vrees tot zwijgen te brengen. Hij legde er zich niet op toe om de zaak beter voor te stellen dan zij was, noch hen te vleien met de hoop, dat Hij den storm wel zou ontkomen, maar Hij zei hun wederom wat Hij hun reeds dikwijls tevoren gezegd had, de dingen, die Hem overkomen zouden. Hij wist er het ergste van, en daarom ging Hij zo kloekmoedig voorwaarts, en Hij wilde er ook hen het ergste van doen weten. Komt, vreest niet, want:.

a. Het is niet te verhelpen, de zaak is besloten en kan niet vermeden worden.

b. Het is alleen de Zoon des mensen, die lijden zal, hun tijd van lijden was nog niet gekomen, thans zal Hij voor hun veiligheid zorgen.

b. Hij zal weder opstaan, het gevolg van Zijn lijden zal voor Hem zelven heerlijk wezen, en voordelig voor al de Zijnen, vers 33, 34. De bijzonderheden van Christus' lijden zijn hier uitvoeriger voorzegd dan in al de andere voorzeggingen. -Hij zal eerst door Judas den overpriesters en schriftgeleerden overgeleverd worden, zij zullen Hem ter dood veroordelen, maar de macht niet hebbende om Hem ter dood te brengen, zullen zij Hem den heidenen overleveren, aan de Romeinse overheden, en zij zullen Hem bespotten, en Hem geselen, en Hem bespuwen, en Hem doden. Christus heeft niet

slechts volkomen Zijn eigen dood voorzien, maar ook de verzwarende omstandigheden er van, en toch ging Hij hem kloekmoedig tegen.

II. De bestraffing, die Hij gaf aan twee van Zijne discipelen wegens hun eerzuchtig verzoek. Hetzelfde verhaal hebben wij gehad in Mattheus 20:20. Alleen wordt daar gezegd, dat hun moeder hun verzoek tot Hem bracht, hier wordt gezegd dat zij het zelf deden: zij leidde hen in en stelde hun verzoek voor en ondersteunde het, stemde er mede in. Gelijk er, van den enen kant, mensen zijn, die van Christus' bemoediging in het gebed geen gebruik maken, zo zijn er van den anderen kant die er misbruik van maken. Hij heeft gezegd: Bid, en u zal gegeven worden, en het is een prijzenswaardig geloof om te vragen om de grote dingen, die Hij beloofd heeft. Maar in deze discipelen was het zondige aanmatiging om aan hun Meester zulk een grenzenlozen eis te stellen: Wij wilden wel, dat Gij ons deed, zo wat wij begeren zullen. Wij doen veel beter met aan Hem over te laten aan ons te doen wat Hij goed voor ons acht, en Hij zal meer doen dan wij kunnen begeren, Efeziërs 3:20. Wij moeten voorzichtig zijn in het doen van algemene beloften. Christus wilde zich niet verbinden voor hen te doen al wat zij zouden begeren, maar wilde eerst weten wat het was, dat zij begeerden, Wat wilt gij, dat Ik u doe? Hij wilde dat zij hun verzoek zouden uitspreken, opdat zij er zich over zouden schamen. Velen zijn verstrikt geworden door valse denkbeelden omtrent Christus' koninkrijk, alsof het van deze wereld ware en gelijk aan de koninkrijken van de machthebbers dezer wereld. Jakobus en Johannes komen tot de gevolgtrekking dat, zo Christus weder opstaat, Hij een koning moet zijn, en indien een koning, dan moeten Zijne apostelen pairs of rijksgroten zijn, en een dezer zou gaarne Primus par regni -de eerste pair van het rijk, zijn, en de andere na hem, zoals Jozef aan het hof van Farao, of Daniël aan het hof van Darius. Wereldse eer is iets schitterends, waardoor de ogen van Christus, eigen discipelen menigmaal verblind zijn geworden, terwijl er ons toch veel meer aan gelegen moest wezen goed te zijn, dan groot te schijnen of den voorrang te hebben. Onze zwakheid en kortzichtigheid komen evenveel uit in onze gebeden als in alle andere dingen. Vanwege onze onwetendheid omtrent God en ons zelven kunnen wij onze rede niet ordenen, als wij tot Hem spreken. Het is dwaasheid om aan God voor te schrijven, en wijsheid om Zijn wil en weg te onderschrijven. Het is de wil van Christus, dat wij ons bereiden op lijden, en het aan Hem overlaten ons er voor te belonen. Hij behoeft niet, evenals Ahasveros, indachtig gemaakt te worden aan de diensten Zijns volks, en evenmin kan Hij hun werk des geloofs en hun arbeid der liefde vergeten. Onze zorg moet het wezen om wijsheid en genade te verkrijgen om te weten hoe met Hem te lijden, en dan kunnen wij ons op Hem verlaten, om op de best-mogelijke wijze er in te voorzien hoe wij met Hem zullen heersen, en wanneer, waar en wat de mate onzer heerlijkheid zal zijn.

III. Zijne bestraffing aan de overige discipelen wegens hun ongerustheid hierover. Zij begonnen het van Jakobus en Johannes zeer kwalijk te nemen, vers 41. Zij waren vertoornd op hen om hun streven naar den voorrang, niet omdat dit zo weinig aan Christus' discipelen betaamde, maar omdat ieder hunner voor zich zelven op den voorrang hoopte. Zo hebben zij dan hun eigen eerzucht getoond in hun ongenoegen om de eerzucht van Jakobus en Johannes, en Christus nam de gelegenheid waar om hen er tegen te waarschuwen, hen en al hun opvolgers in de Evangeliebediening, vers 42-44. Hij riep hen tot zich, op gemeenzame wijze, om hun een voorbeeld te geven van neerbuigende vriendelijkheid toen Hij hun eerzucht bestrafte, en hen te leren om hun discipelen nooit op een afstand te houden. Hij toont hun:

1. Dat heerschappij in deze wereld gewoonlijk misbruikt wordt, vers 42. Degenen, die geacht worden oversten der volken te zijn, die den naam en den titel hebben van heersers, voeren

heerschappij over hen. Dat is alles waar zij zich op toeleggen en wat zij bedoelen, niet zozeer om hen te beschermen en voor hun welvaren te zorgen, als wel om macht over hen te gebruiken. Zij willen gehoorzaamd worden, streven naar willekeur, en willen in alles hun zin doordrijven. Sic volo, sic jubeo, stat pro ratione voluntas -aldus wil ik, aldus gebied ik, mijn wil is mijn wet. Waar zij zich om bekommeren is, wat zij van hun onderdanen kunnen verkrijgen om hun praal en pracht te kunnen ophouden, maar niet wat zij voor hen zouden kunnen doen.

2. Dat dit daarom niet aldus in de kerk behoort te wezen. Alzo zal het onder u niet zijn. Zij, die onder uw zorg en opzicht gesteld zullen worden, moeten als schapen wezen onder de hoede van den herder, die hen moet verzorgen en weiden en een dienstknecht voor hen moet wezen, niet als paarden onder de heerschappij van een drijver, die ze laat werken en ze slaat, en er zoveel mogelijk gewin uit haalt. Hij, die groot en de eerste wil wezen, die naar wereldlijke waardigheid en heerschappij dingt, zal aller dienstknecht zijn. Hij zal laag en verachtelijk wezen in de ogen van allen, die wijs en goed zijn: Die zich zelven verhoogt zal vernederd worden. Of liever: "Hij, die waarlijk groot en de eerste wil wezen, moet er naar streven om al het goed te doen, dat hij kan, moet zich neerbuigen tot de geringste diensten, en arbeiden in het zwaarste werk. Diegenen zullen niet slechts het meest geëerd worden hiernamaals, maar ook nu het meest eervol zijn, die het nuttigst zijn voor anderen." Om hen hiervan te overtuigen stelt Hij hen zich zelven ten voorbeeld, vers 45. "De Zoon des mensen onderwerpt zich eerst aan de grootste moeilijkheden en gevaren, en daarna gaat Hij in tot Zijne heerlijkheid. Kunt gij dan verwachten er op een andere wijze toe te geraken, of meer gerieflijkheid en eer te hebben dan Hij heeft?" Hij neemt de gestaltenis aan eens dienstknechts. Hij komt, niet om gediend te worden, maar om te dienen. Hij is gehoorzaam tot den dood toe, want Hij geeft Zijn leven tot een rantsoen voor velen. Hij is ten bate van Godvruchtigen gestorven, zullen wij er ons dan niet op toeleggen om tot hun voordeel en welzijn te leven?

Markus 10:46-52

Dit verhaal komt overeen met het verhaal in Mattheus 20:29 en verder, alleen met dit verschil, dat ons daar verhaald wordt van twee blinden, terwijl hier, en in Lukas 18:35 slechts van een blinde wordt gesproken, maar indien er twee waren, dan was er ook een. Deze ene wordt hier genoemd, daar hij een blinde bedelaar was, van wie veel gesproken werd. Hij heette Bartimeus, dat is: de zoon van Timeus, hetgeen, naar sommigen denken, betekent: de zoon van een blinde. Hij was de blinde zoon van een blinden vader, dat zijn toestand nog verergerde en de genezing nog wondervoller maakte, en nog te meer geschikt om het type te zijn van de geestelijke genezingen, die door Christus' genade worden gewrocht op hen, die niet slechts blind geboren zijn, maar ook uit blinden zijn geboren.

I. Deze blinde zat aan den weg, bedelende, zoals blinden in ons land ook doen. Zij, die door de beschikking Gods onbekwaam zijn om voor hun levensonderhoud te arbeiden, en geen andere middelen van bestaan hebben, zijn de geschiktste voorwerpen van barmhartigheid, en er behoort bijzondere zorg voor hen gedragen te worden.

II. Hij riep tot den Heere Jezus om ontferming: Heere, Gij Zone David's, ontferm U mijner. Ramp en ellende zijn het voorwerp van ontferming. Zijn ellendige toestand beveelt hij aan de barmhartigheid van den Zone David's, van wie voorzegd was dat Hij, als Hij zou komen om ons te verlossen, der blinden ogen zou openen, Jesaja 35:5. Als wij tot Christus komen om hulp en genezing, dan moeten wij het oog op Hem hebben als den beloofden Messias, den Borg van het verbond der genade.

III. Christus moedigde hem aan om te hopen, dat hij barmhartigheid zal verkrijgen, want Hij stond stil en zei, dat men hem roepen zou. Wij moeten het nooit ene verhindering achten op onzen weg om eens stil te staan, als het is om een goed werk te doen. Die hem omringden en hem in het eerst ontmoedigd hadden, waren thans wellicht de personen, die hem te kennen gaven, dat Christus hem riep, Heb goeden moed, sta op, Hij roept u, en als Hij u roept, zal Hij u genezen, De genaderijke nodigingen van Christus om tot Hem te komen zijn een grote bemoediging voor onze hoop op welslagen als wij tot Hem komen, en dat wij ontvangen zullen hetgeen waarvoor wij komen. Laat de schuldigen, de ontledigden, de verzochten, de hongerigen, de naakten, goeden moed hebben, want Hij roept hen om hun vergeving te schenken, in hun nood te voorzien, hen te ondersteunen, te spijzigen en te kleden, ja om alles voor hen te doen wat zij in hun toestand nodig hebben.

IV. Hierop baande de arme man zich zo goed hij kon een weg tot Christus, hij wierp zijn mantel af en kwam tot Jezus, vers 50. Hij wierp alles weg, dat hem neer zou kunnen werpen, of hem op enigerlei wijze kon verhinderen om tot Christus te komen, of hem kon belemmeren in zijne bewegingen. Zij, die tot Jezus willen komen, moeten den mantel van hun zelfgenoegzaamheid wegwerpen, moeten zich van allen waan hieromtrent ontdoen, evenals van allen last en de zonde, die, als lange gewaden, hen lichtelijk omringt, Hebreeën 12:1.

V. De bijzondere gunst, waarom hij verzocht, was dat zijne ogen geopend mochten worden, opdat hij instaat zou zijn zijn brood te verdienen, en hij niet langer anderen tot last zou zijn. Het is een zeer begerenswaardige zaak om voor ons onderhoud te kunnen werken, en als God den mensen hun

ledematen en hun verstand heeft gegeven, is het een schande voor hen om zich door hun dwaasheid en traagheid feitelijk blind en lam te maken.

VI. De gunst werd hem toegestaan, zijne ogen werden geopend, vers 52, en Markus voegt er twee dingen bij, die aanduiden:

1. Hoe Christus dit tot een dubbele gunst voor hem maakte door de eer er van toe te kennen aan zijn geloof: Uw geloof heeft u behouden, geloof in Christus als den Zone David's en in Zijne ontferming en macht, niet uw aandringen, maar uw geloof, dat Christus aan het werk heeft gesteld, of liever, Christus, die uw geloof in werking heeft gebracht. Die gaven zijn het lieflijkst, welke wij verkrijgen door ons geloof.

2. Hoe hij het tot een dubbele gunst maakt voor zich zelven, Terstond werd hij ziende en volgde Jezus op den weg. Hiermede heeft hij doen blijken dat hij volkomen genezen was, dat hij niemand meer nodig had om hem te leiden, maar zelf zonder hulp van anderen gaan kon, en hiermede toonde hij zijn dankbaar gevoel voor Christus' goedheid jegens hem, dat hij toen hij zien kon, dit gebruik maakte van zijn gezichtsvermogen. Het is niet genoeg om tot Christus te komen om geestelijke genezing te verkrijgen, maar, als wij genezen zijn, dan moeten wij Hem blijven volgen, ten einde Hem te eren en onderricht van Hem te ontvangen. Zij, die een geestelijk gezichtsvermogen hebben, zien in Christus die schoonheid, die hen krachtiglijk zal aantrekken om Hem na te lopen.

HOOFDSTUK 11

1 En toen zij Jeruzalem genaakten, te Beth-fage en Bethanie, aan den Olijfberg, zond Hij twee van Zijn discipelen uit,
2 En zeide tot hen: Gaat heen in het vlek, dat tegen u over is; en terstond als gij in hetzelve komt, zult gij vinden een veulen gebonden, op hetwelk geen mens gezeten heeft, ontbindt het, en brengt het.
3 En indien iemand tot u zegt: Waarom doet gij dat? Zo zegt, dat de Heere hetzelve van node heeft; en hij zal het terstond herwaarts zenden.
4 En zij gingen heen, en vonden het veulen gebonden bij de deur, buiten aan de wegscheiding, en zij ontbonden hetzelve.
5 En sommigen van degenen, die aldaar stonden, zeiden tot hen: Wat doet gij, dat gij het veulen ontbindt?
6 Doch zij zeiden tot hen, gelijk Jezus bevolen had; en zij lieten ze gaan.
7 En zij brachten het veulen tot Jezus, en wierpen hun klederen daarop; en Hij zat op hetzelve.
8 En velen spreidden hun klederen op den weg, en anderen hieuwen meien van de bomen, en spreidden ze op den weg.
9 En die voorgingen en die volgden riepen, zeggende: Hosanna! gezegend is Hij, Die komt in den Naam des Heeren!
10 Gezegend zij het Koninkrijk van onzen vader David, hetwelk komt in den Naam des Heeren! Hosanna in de hoogste hemelen!
11 En Jezus kwam binnen Jeruzalem, en in den tempel; en als Hij alles rondom bezien had, en het nu avondstond was, ging Hij uit naar Bethanie met de twaalven.
12 En des anderen daags, als zij uit Bethanie gingen, hongerde Hem.
13 En ziende van verre een vijgeboom, die bladeren had, ging Hij om te zien, of Hij ook iets op denzelven zou vinden; en daarbij gekomen zijnde, vond Hij niet dan bladeren; want het was de tijd der vijgen niet.
14 En Jezus, antwoordende, zeide tot denzelven: Niemand ete enige vrucht meer van u in der eeuwigheid! En Zijn discipelen hoorden het.
15 En zij kwamen te Jeruzalem; en Jezus, in den tempel gegaan zijnde, begon degenen, die in den tempel verkochten en kochten, uit te drijven; en de tafelen der wisselaars, en de zitstoelen dergenen, die de duiven verkochten, keerde Hij om;
16 En liet niet toe, dat iemand enig vat door den tempel droeg.
17 En Hij leerde, zeggende tot hen: Is er niet geschreven: Mijn huis zal een huis des gebeds genaamd worden allen volken? Maar gij hebt dat tot een kuil der moordenaren gemaakt.
18 En de Schriftgeleerden en de overpriesters hoorden dat, en zochten, hoe zij Hem doden zouden; want zij vreesden Hem, omdat de ganse schare ontzet was over Zijn leer.
19 En als het nu laat geworden was, ging Hij uit buiten de stad.
20 En des morgens vroeg voorbijgaande, zagen zij, dat de vijgeboom verdord was, van de wortelen af.
21 En Petrus, zulks indachtig geworden zijnde, zeide tot Hem: Rabbi! zie, de vijgeboom, dien Gij vervloekt hebt, is verdord.
22 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Hebt geloof op God.
23 Want voorwaar zeg Ik u, dat, zo wie tot dezen berg zal zeggen: Word opgeheven en in de zee geworpen; en niet zal twijfelen in zijn hart, maar zal geloven, dat hetgeen hij zegt, geschieden zal, het zal hem geworden, zo wat hij zegt.

24 Daarom zeg Ik u: Alle dingen, die gij biddende begeert, gelooft, dat gij ze ontvangen zult, en zij zullen u geworden.
25 En wanneer gij staat om te bidden, vergeeft, indien gij iets hebt tegen iemand; opdat ook uw Vader, Die in de hemelen is, ulieden uw misdaden vergeve.
26 Maar indien gij niet vergeeft, zo zal uw Vader, Die in de hemelen is, ook uw misdaden niet vergeven.
27 En zij kwamen wederom te Jeruzalem. En als Hij in den tempel wandelde, kwamen tot Hem de overpriesters, en de Schriftgeleerden, en de ouderlingen.
28 En zeiden tot Hem: Door wat macht doet Gij deze dingen? En wie heeft U deze macht gegeven, dat Gij deze dingen doen zoudt?
29 Maar Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Ik zal u ook een woord vragen; antwoordt Mij ook, en zo zal Ik u zeggen, door wat macht Ik deze dingen doe:
30 De doop van Johannes, was die uit den hemel, of uit de mensen? Antwoordt Mij.
31 En zij overlegden onder zich, zeggende: Indien wij zeggen: Uit den hemel, zo zal Hij zeggen: Waarom hebt gij hem dan niet geloofd?
32 Maar indien wij zeggen: Uit de mensen; zo vrezen wij het volk; want zij hielden allen van Johannes, dat hij waarlijk een profeet was.
33 En, antwoordende, zeiden zij tot Jezus: Wij weten het niet. En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Zo zeg Ik u ook niet, door wat macht Ik deze dingen doe.

Wij zijn thans genaderd tot de lijdensweek, de week, waarin Christus gestorven is, en tot de grote gebeurtenissen, die in deze week hebben plaatsgehad.

I. Christus' intocht in Jeruzalem, vers 1-11.

II. Zijne vervloeking van den onvruchtbaren vijgenboom, vers 12-14.

III. Zijn uitdrijven uit den tempel van hen, die er ene marktplaats van maakten, vers 15-19.

IV. Zijn gesprek met Zijne discipelen betreffende de macht des geloofs en de kracht en uitwerking van het gebed, bij gelegenheid van het verdorren van den vijgenboom. dien hij vervloekt had, vers 20-26.

V. Zijn antwoord aan hen, die Zijn gezag in twijfel trokken, vers 27-33.

Markus 11:1-11

Wij hebben hier het verhaal van den openbaren intocht van Christus in Jeruzalem vier of vijf dagen voor Zijn dood. En Hij kwam op deze opmerkelijke wijze in de stad:

1. Om te tonen dat Hij niet bevreesd was voor de macht en de kwaadwilligheid Zijner vijanden te Jeruzalem. Hij is niet sluipenderwijs en incognito in de stad gekomen als iemand, die zijn gelaat niet durfde vertonen, neen, zij behoefden gene spionnen te zenden om Hem te zoeken, Hij komt openlijk, voor aller oog. Dit zal ene bemoediging geweest zijn voor Zijne discipelen, die schuchter van aard waren en gans moedeloos bij de gedachte aan de macht en de woede hunner vijanden, Iaat hen zien hoe kloekmoedig zij allen door hun Meester worden getart.

2. Om te tonen dat Hij niet terneergeslagen was of ontrust bij de gedachte aan Zijn naderend lijden. Hij kwam niet slechts openlijk, maar blijmoedig en onder vreugdekreten. Hoewel Hij nu nog slechts uitging ten krijg en zich gordde, was Hij toch zo volkomen zeker van de overwinning, dat Hij aldus triomfeert, alsof Hij zich reeds losmaakte.

I. Het uiterlijke van dien triomftocht was zeer gering, Hij reed op het veulen ener ezelin, dus op een ezel, een dier van gering voorkomen, waarmee dus geen praalvertoning gemaakt kon worden, en daar het een veulen was, op hetwelk geen mens gezeten heeft, kunnen wij veronderstellen dat het ruw en onopgetuigd was, en dat niet alleen, maar ook ruw en halsstarrig, waardoor de plechtigheid dus eerder belemmerd dan opgeluisterd kon worden. Dit veulen was ook geleend. Christus ging op het water in een geleend schip, Hij at het pascha in een geleende opperzaal, Hij werd begraven in een geleend graf, en hier reed Hij op een geleend ezelsveulen. Laat de Christenen het niet versmaden om verplichting aan elkaar te hebben en, als het nodig is, van elkaar te lenen, want onze Meester heeft het ook niet versmaad. Hij had geen fraai of sierlijk tuig voor Zijn lastdier, zij wierpen hun klederen op het veulen, en zo zat Hij op hetzelve, vers 7. De personen, die Hem vergezelden, behoorden tot het geringe volk, en al de vertoning, die zij konden maken, bestond hierin, dat zij hun klederen op den weg spreidden en meien van de bomen hieuwen, en ze op den weg spreidden, vers 8, zoals zij bij het Loofhuttenfeest plachten te doen. Dit alles was een teken Zijner vernedering, zelfs als Hij opgemerkt wil worden, zal Hij nog opgemerkt worden om Zijne geringheid, en voor ons is er de lering in gelegen, om niet te trachten naar hoge dingen maar ons te voegen tot de nederigen. Hoe weinig betaamt het aan Christenen een groten staat te voeren, als Christus daar toch zo afkerig van was!

II. Het innerlijke van Zijn triomftocht was zeer groot, niet slechts omdat er de Schrift door vervuld werd (waarvan hier niet, zoals in Mattheus gesproken wordt) maar ook omdat door al die geringheid toch menige straal van Christus' heerlijkheid geschitterd heeft.

1. Christus toonde Zijne bekendheid met dingen, die op een afstand waren, en Zijne macht over den wil des mensen, toen Hij Zijne discipelen om het veulen zond, vers 1-3. Hieruit blijkt dat Hij alles doen kan, alles vermag, en dat Hem gene gedachte onthouden kan worden.

2. Hij toonde Zijne heerschappij over de schepselen, door op een veulen te rijden, dat nog nooit bereden was geworden. Het onderworpen zijn van het lagere deel der schepping aan den mens wordt vermeld met toepassing op Christus, 8:6, 7, vergeleken met Hebreeën 2:8, want aan Hem en

Zijn middelaarschap is het te danken, dat er nog voordeel en nuttigheid voor ons is overgebleven uit de schenking Gods aan den mens van de heerschappij over deze lagere wereld. Genesis 1:28. En wellicht heeft Christus door op het veulen ener ezelin te rijden een schaduw willen tonen van Zijne macht over den geest des mensen, die geboren is als het veulen eens woudezels, Job 11:12.

3. Het veulen werd gehaald van een plaats, waar ene weg scheiding was, vers 4, alsof Christus wilde tonen, dat Hij gekomen is om diegenen op den rechten weg te leiden, die voor twee wegen stonden en gevaar liepen van op den verkeerden weg te gaan.

4. Christus ontving de blijde hosanna's van het volk, dat is: zowel het welkom dat zij Hem toeriepen, als hun goede wensen voor den voorspoed van Zijn koninkrijk, vers 9. Het was God, die het in het hart dezer lieden had gegeven om hosanna te roepen, zij waren er door geen kunstgrepen toe gebracht, zoals diegenen, die later Kruis hem! kruis hem! hebben geroepen. Christus acht zich geëerd door het geloof en den lof der scharen, en het is God, die de mensen er toe brengt om Hem deze eer te bewijzen.

a. Zij verwelkomden Zijn persoon, vers 9, Gezegend is Hij, die komt, de ho erchomenos, Hij die komen zou, zo dikwijls beloofd en zolang verwacht. Hij komt in den naam des Heeren, als Gods gezant in deze wereld, Gezegend zij Hij, laat Hem onze toejuichingen ontvangen en onze genegenheid, Hij is een gezegende Zaligmaker en brengt zegeningen tot ons, en gezegend zij Hij, die Hem zond. Hij zij gezegend in den naam des Heeren, en laat alle volken en alle tijden Hem gezegend noemen, hoog van Hem denken en met hogen eerbied van Hem spreken.

b. Zij uitten goede wensen voor Zijne belangen, vers 10. Zij geloofden dat Hij, hoe gering en armelijk Zijn optreden ook was, een koninkrijk had, dat weldra in de wereld opgericht zal worden, dat het het koninkrijk was van hun vader David (dien vader zijns lands) het koninkrijk, dat aan hem en zijn zaad tot in eeuwigheid beloofd was, een koninkrijk, dat kwam in den naam des Heeren, door Goddelijk gezag ondersteund. Gezegend zij dat koninkrijk, laat het gefundeerd worden, laat het komen met macht, en laat alle overheid en heerschappij en macht, die er zich tegen stellen, worden neergeworpen, laat het heengaan overwinnende en opdat het overwinne. Hosanna dit koninkrijk, mogen voorspoed en geluk het vergezellen. De eigenlijke betekenis van hosanna vinden wij in Openbaring 7:10. De zaligheid zij onzen God, die op den troon zit, en het Lam. Voorspoed aan den Godsdienst, zowel den natuurlijken als den geopenbaarden, hosanna in de hoogste hemelen! Lof zij onzen God, die in de hoogste hemelen is, God, tot in eeuwigheid gezegend. Of: Laat Hem geprezen worden door Zijne engelen, die in de hoogste hemelen zijn, laat onze hosanna's de echo wezen van de hun. Christus, aldus begeleid en toegejuicht, kwam in de stad, en ging terstond naar den tempel. Hier was geen maaltijd van wijn, die Hem bereid was, geen de minste verfrissing, maar onmiddellijk begaf Hij zich tot Zijn werk, want dat is Zijn spijs en drank geweest. Hij ging naar den tempel, opdat de Schrift zou vervuld worden: Snellijk zal tot Zijn tempel komen die Heere, dien gijlieden zoekt, zonder onmiddellijke kennisgeving van Zijne komst te zenden, Hij zal u verrassen met een dag der bezoeking, want Hij zal zijn als het vuur eens goudsmids en als zeep der vollers, Maleachi 3:1- 3. Hij kwam tot den tempel, en nam er den toestand van in ogenschouw, vers 11. Hij bezag alles rondom, maar zei nog niets. Hij zag er veel onordelijkheid, maar Hij zweeg, Psalm 50:21. Hoewel Hij voornemens was die wanorde te doen ophouden, wilde Hij dit toch niet plotseling doen, om den schijn niet te hebben van het roekeloos te doen. Hij liet voor dien nacht de dingen zoals zij waren met het voornemen om zich den volgenden morgen tot het werk der nodige hervorming te begeven.

Wij kunnen er gerust op zijn, dat God al de boosheid ziet, die er in de wereld is, al houdt Hij er voor het ogenblik geen rekening mede en werpt Hij het niet uit. Zijne aanmerkingen gemaakt hebbende op hetgeen Hij in den tempel zag, trok Christus zich des avonds terug in het huis van een vriend in Bethanië, omdat Hij daar verder verwijderd was van het rumoer der stad en uit den weg van verdacht te worden van de bedoeling om zich aan het hoofd ener partij te stellen.

Markus 11:12-26

Hier is:

I. Christus' vervloeking van den onvruchtbaren vijgenboom. Hij had een gerieflijke rustplaats te Bethanië, en daarom ging Hij derwaarts heen als het tijd was om te rusten, maar Zijn werk was te Jeruzalem, en derwaarts keerde Hij weer in den morgen, en zo ijverig was Hij om aan het werk te komen, dat Hij van Bethanië vertrok zonder ontbeten te hebben, waaraan Hij, eer Hij nog ver op weg was, de behoefte gevoelde, want Hem hongerde, vers 12, daar Hij aan alle onzondige zwakheden onzer natuur onderworpen was. Behoefte aan voedsel gevoelende, ging Hij naar een vijgenboom, dien Hij op enigen afstand zag, en dien Hij, wel versierd zijnde met groene bladeren, ook hoopte verrijkt te vinden met vruchten. Maar Hij vond niet dan bladeren. Hij hoopte enige vruchten te vinden, want hoewel de tijd der inzameling van vijgen nabij was, was hij echter nog niet, zodat men niet kon denken dat de boom reeds vruchten gehad heeft, die echter reeds geplukt waren, want de tijd daarvoor was er nog niet. Of: Hij vond er geen, want het was geen tijd van vijgen, het was geen goed vijgenjaar. Maar deze boom was slechter dan alle andere vijgenbomen, want er was geen enkele vijg op, hoewel hij zo vol was van bladeren. Christus wilde hem echter tot een voorbeeld stellen, niet aan de bomen, maar aan de mensen van dat geslacht, en daarom vervloekte Hij hem met den vloek, die het tegenovergestelde is van den eersten zegen: Wees vruchtbaar. Hij zei tot dezelve: Niemand ete enige vrucht meer van u in der eeuwigheid! vers 14. Zoetigheid en goede vrucht zijn in Jothams gelijkenis, de eer van den vijgenboom, Richteren 9:11, en zijne nuttigheid hierin voor den mens, verkieslijk boven de bevordering van over de bomen gesteld te zijn. Daar nu van ontbloot te zijn was een vloek. Dit nu was bedoeld als een beeld en type van het oordeel, dat over het Joodse volk kwam, tot hetwelk Hij gekomen was, zoekende vrucht en vond ze niet, Lukas 13:6, 7, en hoewel het niet, naar het oordeel in de gelijkenis, terstond uitgehouwen werd, is toch naar het oordeel in de geschiedenis verblinding en verharding over hen gekomen, Romeinen 11:8, 25, zodat zij van nu voortaan tot niets meer nut waren. De discipelen hoorden het oordeel, dat Christus over dien boom uitsprak, en hebben er nota van genomen. Als Christus een wee uitspreekt, dan moet daarop acht worden geslagen en het moet in gedachten worden gehouden, zowel als op de zegeningen, die uit Zijn mond voortkomen en die niet vergeten moeten worden.

II. Zijne zuivering van den tempel van de marktlieden, die hem bezochten, en er als een openbaren weg van maakten. Wij bevinden niet dat Christus elders voedsel gevonden heeft, toen Hij er geen aan den vijgenboom had gevonden, maar de ijver van Gods huis heeft Hem dermate verteerd, dat Hij er zich zelven om vergat, zodat Hij, zo hongerig als Hij was, naar Jeruzalem kwam en terstond naar den tempel ging en de misbruiken begon te bestrijden, die Hij den dag tevoren opgemerkt had, om te tonen dat toen de Verlosser te Zion kwam, Zijne opdracht was de goddeloosheden af te wenden van Jakob, Romeinen 11:26, en dat Hij niet is gekomen, om den tempel af te breken, zoals de valse beschuldiging tegen Hem luidde, maar om hem te reinigen en te louteren, en Zijne kerk tot haar oorspronkelijke rechtheid terug te brengen.

1. Hij dreef uit die verkochten en kochten, keerde de tafelen der wisselaars om (het geld op den grond werpende, waar het de geschiktste plaats voor was) en ook de zitstoelen dergenen, die de duiven verkochten, keerde Hij om. Dit deed Hij als gezaghebbende, als een Zoon in zijn eigen huis. De drek der dochter Zions is afgewassen, niet door kracht, noch door geweld, maar door den Geest des oordeels en door den Geest der uitbranding. En Hij deed het zonder tegenstand te

ontmoeten, want wat Hij deed was blijkbaar recht en goed zelfs voor het geweten van hen, die het misbruik hadden toegelaten en gesteund, omdat zij er winst door verkregen. Het kan een bemoediging wezen voor ijverige hervormers, dat het uitzuiveren van bederf en het opheffen van misbruiken dikwijls een gemakkelijker werk blijkt te zijn, dan men gedacht had. Voorzichtige pogingen daartoe blijken soms boven verwachting voorspoedig en op den weg worden- de leeuwen niet gevonden, die men gevreesd had, er te zullen vinden.

2. Hij liet niet toe, dat iemand enig vat door den tempel droeg, enigerlei goederen of koopwaren, hetzij door den tempel of door de voorhoven des tempels, omdat dit de naaste weg was, en hun moeite van een omweg zou besparen, vers 16. De Joden erkenden dat het een der eerbiedsbetoningen was voor den tempel om den berg van het huis, of den voorhof der heidenen, niet tot een openbaren weg te maken, of er met een pak of bundel in te komen.

3. Hij gaf hier een goede reden voor op, want er is geschreven: Mijn huis zal een huis des gebeds genaamd worden, allen volken, vers 17. Aldus is er geschreven, Jesaja 56:7. Het zal onder alle volken onder dien naam bekend zijn. Het zal allen volken een huis des gebeds zijn. Dit is het geweest bij de eerste oprichting, toen Salomo het ingewijd heeft, was het met het oog op den vreemde, 1 Koningen 8:41. En er was geprofeteerd, dat het dit nog meer zijn zou. Christus wil dat de tempel een type zal zijn van de Evangeliekerk.

a. Een huis des gebeds, nadat Hij de ossen en de duiven, die tot offeranden dienden, had uitgedreven, deed Hij de bestemming van den tempel als huis des gebeds weer herleven, om ons te leren dat wanneer alle brandoffers en slachtoffers zouden opgehouden hebben, de geestelijke offeranden van gebed en lofzegging tot in eeuwigheid zullen blijven.

b. Dat hij dit zijn zou allen volken, en niet voor het volk der Joden alleen, want al wie den naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden, al zijn zij, naar den vleze, niet van het zaad Jakobs. Het was dus ondraaglijk, dat zij hem tot een kuil der moordenaren hebben gemaakt, waardoor zij die volken, welke zij tot den tempel genodigd moesten hebben, er tegen hebben ingenomen. Toen Christus bij het begin van Zijn openbaar dienstwerk de kopers en verkopers heeft uitgedreven, heeft Hij hun slechts gezegd den tempel niet tot een huis van koophandel te maken, Johannes 2:16, maar nu beschuldigt Hij hen, dat zij hem tot een kuil der moordenaren gemaakt hebben, omdat zij van dien tijd af Hem twee malen in den tempel zochten te stenigen, Johannes 8:59, 10:31, of wel omdat de kooplieden bekend waren geworden voor hun bedriegen van de personen, aan wie zij verkochten, en hun misbruik maken van de onwetendheid en de behoeften der landlieden, hetgeen niets minder is dan diefstal. Zij, die ijdele wereldse gedachten in zich toelaten onder de Godsverering, verkeren het huis des gebeds in een huis van koophandel, maar zij, die lange gebeden tot voorwendsel maken om de huizen der weduwen te verslinden, verkeren het in een kuil der moordenaren.

4. Hierover waren de schriftgeleerden en overpriesters ten zeerste verbitterd, vers 18. Zij haatten Hem, en haatten het om door Hem hervormd of verbeterd te worden, maar zij vreesden Hem ook, vreesden dat Hij nu ook hun zitstoelen zou omkeren en hen zou uitwerpen, daar zij er zich wel van bewust waren, dat zij hun ambt ontheiligd en hun macht misbruikt hadden. Zij bevonden dat Hij groten invloed had, dat de ganse schare ontzet was over Zijne leer, en dat alles wat Hij zei een Godsspraak en een wet voor hen was. En wat zou Hij niet durven, wat zou Hij niet kunnen, aldus ondersteund zijnde? Daarom zochten zij, niet hoe zij zich met Hem konden verzoenen, maar hoe zij

Hem zouden doden. Een wanhopige poging, en men zou zo denken, dat zij zelven moesten vrezen hierdoor bevonden te worden tegen God te strijden. Maar zij bekommeren zich niet om hetgeen zij doen moeten om hun eigen macht en grootheid op te houden.

III. Zijn gesprek met de discipelen over het verdorren van den vijgenboom, dien Hij vervloekt had. Als het nu laat geworden was, ging Hij, als naar gewoonte, uit buiten de stad, vers 19, naar Bethanië: het was dus waarschijnlijk reeds donker, zodat zij den vijgenboom niet zien konden. Maar des morgens vroeg voorbijgaande, zagen zij dat de vijgenboom verdord was, van de wortelen af, vers 20. Er is dikwijls in Christus' vervloekingen veel meer opgesloten dan er in uitgedrukt is, gelijk blijkt uit de uitwerking er van. De vloek luidde slechts, dat hij nooit meer vruchten zou dragen, maar de uitwerking gaat verder, hij is verdord van den wortel af. Indien hij geen vrucht meer draagt dan zal hij ook geen bladeren meer hebben om de mensen te bedriegen of teleur te stellen. Merk nu op:

1. Hoe dit de discipelen heeft getroffen. Petrus herinnerde zich Christus' woorden, en zei gans verwonderd: Rabbi! zie, de vijgenboom, dien Gij vervloekt hebt, is verdord, vers 21. Christus' vloek heeft een wondervolle uitwerking, en doet hen terstond verdorren, die bloeiden als een groene inlandse boom. Zij, die door Hem vervloekt worden, zijn in waarheid vervloekt. Dit stelt den aard en den toestand voor der Joodse kerk, die van nu voortaan als een boom was, verdord van den wortel af, niet langer geschikt tot spijze, maar slechts goed om verbrand te worden. De eerste instelling van het Levitische priesterschap was bevestigd en bekrachtigd door het wonder aan een drogen staf, die in een nacht uitbotte, bloesems voortbracht en amandelen droeg, Numeri 17:8, een gelukkig voorteken van het bloeien en het vrucht dragen van dat priesterschap. En nu werd door een tegenovergesteld wonder het einde van dat priesterschap aangeduid door een groenenden boom, die in een nacht verdorde, de rechtvaardige straf van die priesters, die het misbruikt hadden. En het scheen den discipelen zeer vreemd en schier on gelooflijk, dat de Joden, die zolang Gods eigen volk waren geweest, het enige volk, dat Zijn naam beleed in de wereld, aldus verlaten zouden worden. Zij konden zich niet voorstellen hoe die vijgenboom zo spoedig zou verdorren, maar dit is het gevolg van het verwerpen van Christus en van het verworpen worden door Hem.

2. De goede lering, die Christus hun hieruit gaf, want daarvoor was zelfs deze verdorde boom nog vruchtbaar.

a. Christus leerde hun hieruit te bidden in het geloof, vers 22. Hebt geloof op God. Zij bewonderen de kracht van Christus' woord van bevel. Welnu, zegt Christus, een levend, werkzaam geloof zou even grote kracht leggen in uw gebed vers 23, 24. Zo wie tot dezen berg-dezen Olijfberg-zal zeggen: Word opgeheven en in de zee geworpen, zo hij slechts een woord van God heeft in het algemeen of in het bijzonder, om er zijn geloof op te steunen, en niet zal twijfelen in zijn hart, maar zal geloven, dat hetgeen hij zegt geschieden zal, -overeenkomstig de machtiging, die hij er voor heeft, uit hetgeen God gezegd heeft-het zal hem geworden, zo wat hij zegt. Door de kracht en macht van God in Christus zal de grootste moeilijkheid worden overwonnen, en de zaak tot stand worden gebracht. Daarom, vers 24, Alle dingen, die gij biddende begeert, gelooft dat gij ze ontvangen zult, ja, gelooft dat gij ze ontvangt en Hij, die macht heeft ze te geven, zegt: Zij zullen u geworden, Ik zeg u, gij zult, vers 23. Dit nu is toepasselijk: Op dat geloof der wonderen, waarmee de apostelen en eerste predikers van het Evangelie begiftigd waren, hetgeen wonderen deed in natuurlijke zaken, kranken genas, doden opwekte, duivelen uitwierp. Dit was in waarheid het verzetten van bergen. De apostel spreekt van een geloof, dat zulke dingen werkte, en toch gevonden kon worden daar, waar

de heilige liefde niet aanwezig was, 1 Corinthiërs 13:2. Het is toepasselijk op het wonder des geloofs, waarmee alle ware Christenen begiftigd zijn, en dat wonderen doet in geestelijke zaken. Het rechtvaardigt ons, Romeinen 5:1, en verzet aldus bergen van schuld, en werpt ze in de diepte der zee, om nooit meer in het gericht tegen ons op te staan, Micha 7:19. Het reinigt het hart, Handelingen 15:9, en verzet alzo bergen van bederf, en maakt ze tot een vlak veld voor de genade Gods, Zacheria 4:7. Het is door geloof dat de wereld overwonnen wordt, en Satans vurige pijlen uitgeblust worden, ene ziel met Christus gekruisigd wordt, en toch leeft. Door het geloof stellen wij den Heere geduriglijk voor ons, en zien wij Hem, die onzienlijk is, en hebben wij Hem in ons hart, en dit is van kracht om bergen te verzetten, want voor het aangezicht des Heeren, voor het aangezicht van den God Jakobs, beven niet slechts de bergen, Psalm 114:4-7, maar worden zij verzet.

b. Hieraan wordt hier de noodzakelijke beperking van het overmogend gebed toegevoegd, dat wij gewillig en gaarne vergeving schenken aan hen, die ons op de een of andere wijze schadelijk zijn geweest, en dat wij welgezind zijn jegens alle mensen, vers 25, 26. Wanneer gij staat om te bidden, vergeeft. Staan is geen onvoegzame houding bij het gebed, die houding werd gemeenlijk door de Joden aangenomen, vandaar dat hun gebed hun stand wordt genoemd. Als zij wilden zeggen dat de wereld staande werd gehouden door gebed, dan hebben zij dit aldus uitgedrukt: Stationibus stat mundus -De wereld wordt in stand gehouden door staan. Maar de eerste Christenen hebben gewoonlijk de meer eerbiedige houding van knielen aangenomen, inzonderheid op vastendagen, hoewel niet op den dag des Heeren. Als wij ons tot gebed begeven, moeten wij er aan denken te bidden voor anderen, inzonderheid voor onze vijanden en voor hen, die ons onrecht hebben aangedaan. Nu kunnen wij niet in oprechtheid bidden, dat God hun goed zal doen, als wij wrok jegens hen koesteren en hun kwaad wensen. Als wij, voordat wij bidden, anderen benadeeld hebben, dan moeten wij heengaan en ons met hen verzoenen, Mattheus 5:23, 24. Maar als zij ons benadeeld hebben, dan gaan wij sneller te werk, want wij moeten hun terstond en van harte vergiffenis schenken: Omdat dit ons goed op weg brengt om vergeving onzer eigen zonden te verkrijgen: Vergeef, opdat uw Vader u vergeve, dat is, opdat gij bekwaam en geschikt zult worden om vergeving te ontvangen, opdat Hij u kunne vergeven zonder tekort te doen aan Zijne eer, hetgeen het geval zou zijn, indien Hij hun het voordeel en den zegen van Zijne genade zou schenken, die er zo ver af zijn om zich naar Zijn voorbeeld te gedragen. Omdat het gebrek hieraan een volstrekt beletsel is tot het verkrijgen van vergeving van onze zonden. Indien gij niet vergeeft hun, die u beledigd of benadeeld hebben, indien gij hen haat, wrok jegens hen koestert, op wraak zint, en alle gelegenheden te baat neemt om kwaad van hen te spreken, dan zal ook uw hemelse Vader u uwe misdaden niet vergeven. Hieraan behoort gedacht te worden in het gebed, omdat een groot doel, waarmee wij naderen tot den troon der genade, is om vergeving onzer zonden te bidden, en dit behoort onze dagelijkse zorg te zijn, omdat het gebed een deel is van ons dagelijks werk. Onze Heiland dringt hier dikwijls op aan, want het was Zijn grote doel Zijne discipelen er toe te brengen om elkaar lief te hebben.

Markus 11:27-33

Wij hebben hier Christus ondervraagd door het grote sanhedrin betreffende Zijne macht of gezag, want zij maakten aanspraak op de macht om van alle profeten rekenschap te eisen betreffende hun zending. Zij kwamen tot Hem toen Hij in den tempel wandelde, niet voor Zijn vermaak of genoegen, maar om het volk te leren, eerst ene groep, en dan een andere. De peripatetische wijsgeren werden met dien naam bestempeld, omdat zij de gewoonte hadden van al wandelende hun onderwijs te geven. De zuilengangen van de voorhoven des tempels waren bijzonder daartoe geschikt. De voorname Joodse oversten en priesters waren ontevreden, toen zij zagen hoe Hij gevolgd en met aandacht werd aangehoord, en daarom kwamen zij op enigszins plechtige wijze tot Hem, en hebben Hem als het ware voor hun rechterstoel gebracht met deze vraag: Door wat macht doet Gij deze dingen? vers 28. Merk nu op:

I. Hoe hun bedoeling hierbij was Hem in de klem te brengen en te verstrikken. Indien zij het voor het volk konden uitwijzen, dat Hij geen wettige opdracht had, dat Hij niet behoorlijk geordend was, al was Hij er nog zo voor geschikt, en al was Zijne prediking ook nog zo nuttig en goed, dan konden zij tot het volk zeggen, dat zij niet naar Hem behoorden te luisteren. Dit maakten zij tot een laatste toevlucht voor hun hardnekkig ongeloof. Omdat zij vast besloten waren Zijne leer niet aan te nemen, waren zij besloten een gebrek of fout in Zijne opdracht te vinden, waardoor zij haar ongeldig, onwettig konden verklaren, daar zij niet overgelegd was in hun raad en niet door hen bekrachtigd was. Evenzo lossen de Roomsgezinden hun geschil met ons grotendeels op in de zending onzer leraren, en zo zij slechts een voorwendsel hebben om die zending ongeldig of onwettig te verklaren, dan denken zij hun zaak te hebben gewonnen, al hebben wij de Schrift ook nog zozeer aan onze zijde. Maar dit is een vraag, waarop allen, die hetzij als magistraten of als Evangeliedienaars optreden, een goed antwoord gereed moeten hebben, ook als zij zich zelven die vraag doen: Door welke macht doe ik deze dingen? Want hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden? Of hoe kunnen zij met vertrouwen of hoop op een goeden uitslag arbeiden, zo daartoe geen volmacht gegeven is? Jeremia 23:32.

II. Hoe Hij hen volkomen in de engte dreef door de vraag: Wat is uwe mening omtrent den doop van Johannes? Was die uit den hemel of uit de mensen? Op wiens gezag heeft Johannes gepredikt en gedoopt, en discipelen aangenomen? Antwoordt Mij. Vers 30. Handelt billijk en oprecht, en geeft een bepaald antwoord. Door hun vraag op te lossen in de Zijne, geeft onze Heiland te kennen hoe na verwant Zijne leer en doop waren aan die van Johannes. Zij hadden dezelfden oorsprong, dezelfde strekking, hetzelfde doel, namelijk het Evangeliekoninkrijk in te leiden. Christus kon hun des te eerder die vraag voorleggen, daar zij ene commissie uit hun eigen midden naar Johannes hadden afgevaardigd, Johannes 1:19.

Welnu, zegt Christus, wat was de uitslag van uw onderzoek hem betreffende? Zij wisten wel wat zij hiervan dachten, zij konden niet anders dan denken, dat Johannes een man was, van God gezonden. Maar de moeilijkheid bestond hierin, wat ze er nu van zouden zeggen. Mensen, die het zich niet ten plicht stellen om te spreken zoals zij denken, moeten zich zelven wel aldus in verlegenheid brengen.

1. Indien zij erkennen dat de doop van Johannes uit den hemel was, zoals hij ook werkelijk was, dan beschamen zij zich zelven, want Christus zal dit dan terstond tegen hen keren en zeggen: Waarom hebt gij hem dan niet geloofd en hebt gij zijn doop niet ontvangen? Zij konden het niet

dragen, dat Christus dit zeggen zou, maar zij konden het wèl dragen, dat hun eigen geweten dit zei, omdat zij de kunst verstonden het te smoren en tot zwijgen te brengen, en omdat wat hun geweten zei hen wel een weinig kon kwellen en kwetsen, maar hen niet zou beschamen. En diegenen kunnen wel gerust en op hun gemak zijn, wier zorg of bekommernis niet verder gaat dan die van Saul, toen hij, van schuld overtuigd zijnde, zei: Eer mij toch nu voor de oudsten mijns volks, 1 Samuel 15:30.

2. Indien zij zeggen: Uit de mensen, hij was niet van God gezonden, maar zijne leer en zijn doop waren bedenksels van hem zelven, dan stellen zij zich bloot aan de woede des volks, want zij hielden allen van Johannes, dat hij waarlijk een profeet was, en daarom konden zij het niet dragen dat er afkeurend over hem werd gesproken. Er is een vleselijke, slaafse vrees, waaraan niet slechts onderdanen, maar ook boze heersers onderworpen zijn, en die door God gebruikt wordt als een middel om nog enige orde in de wereld te bewaren, en geweld tegen te houden, zodat het niet altijd oprijst tot een roede der goddeloosheid. Voor dit dilemma nu, waarvoor Christus hen gesteld had, waren zij

a. Beschaamd en teleurgesteld, en genoodzaakt een oneervollen aftocht te blazen, door onwetendheid voor te wenden-Wij weten het niet, (en dat was voor die hoogmoedige mensen reeds beschaming genoeg), maar in werkelijkheid door de grootste kwaadwilligheid en eigenzinnigheid aan den dag te leggen. Wij moeten streven om door weldoen datgene te doen wat Christus door Zijne wijsheid heeft gedaan, namelijk den mond te stoppen aan de onwetendheid der dwaze mensen, 1 Petrus 2:15.

b. Christus is er met ere afgekomen, en Hij rechtvaardigde Zijne weigering om op hun gebiedende vraag te antwoorden: Zo zeg Ik u ook niet door wat macht Ik deze dingen doe. Zij verdienden niet dat het hun gezegd werd, want het was duidelijk, dat zij niet streden voor de waarheid, maar voor de zegepraal. Ook was het niet nodig, dat Hij het hun zei, want de werken, die Hij deed, zeiden hun zeer duidelijk dat Hij macht had van God om te doen wat Hij deed, daar niemand de wonderen kon doen, die Hij deed, zo God niet met hem was. Laat hen slechts drie of vier dagen wachten, en Zijne opstanding zal hun zeggen, wie Hem Zijne macht heeft gegeven, want daardoor zal Hij krachtelijk bewezen worden te zijn de Zoon van God, gelijk zij door hun verwerping van Hem, in weerwil hiervan, bewezen zullen worden de vijanden Gods te zijn.

HOOFDSTUK 12

1 En Hij begon door gelijkenissen tot hen te zeggen: Een mens plantte een wijngaard, en zette een tuin daarom, en groef een wijnpersbak, en bouwde een toren, en verhuurde dien aan de landlieden, en reisde buiten 's lands.
2 En als het de tijd was, zond hij een dienstknecht tot de landlieden, opdat hij van de landlieden ontving van de vrucht des wijngaards.
3 Maar zij namen en sloegen hem, en zonden hem ledig heen.
4 En hij zond wederom een anderen dienstknecht tot hen, en dien stenigden zij, en wondden hem het hoofd, en zonden hem henen, schandelijk behandeld zijnde.
5 En wederom zond hij een anderen, en dien doodden zij; en vele anderen, waarvan zij sommigen sloegen, en sommigen doodden.
6 Als hij dan nog een zoon had, die hem lief was, zo heeft hij ook dien ten laatste tot hen gezonden, zeggende: Zij zullen immers mijn zoon ontzien.
7 Maar die landlieden zeiden onder elkander: Deze is de erfgenaam; komt, laat ons hem doden, en de erfenis zal onze zijn.
8 En zij namen en doodden hem, en wierpen hem uit, buiten den wijngaard.
9 Wat zal dan de heer des wijngaards doen? Hij zal komen, en de landlieden verderven, en den wijngaard aan anderen geven.
10 Hebt gij ook deze Schrift niet gelezen: De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoofd des hoeks;
11 Van den Heere is dit geschied, en het is wonderlijk in onze ogen?
12 En zij zochten Hem te vangen, maar zij vreesden de schare; want zij verstonden, dat Hij die gelijkenis op hen sprak; en zij verlieten Hem en gingen weg.
13 En zij zonden tot Hem enigen der Farizeen en der Herodianen, opdat zij Hem in Zijn rede vangen zouden.
14 Dezen nu kwamen en zeiden tot Hem: Meester! wij weten, dat Gij waarachtig zijt, en naar niemand vraagt; want Gij ziet den persoon der mensen niet aan, maar Gij leert den weg Gods in der waarheid; is het geoorloofd, den keizer schatting te geven, of niet? Zullen wij geven, of niet geven?
15 En Hij, wetende hun geveinsdheid, zeide tot hen: Wat verzoekt gij Mij? Brengt Mij een penning, dat Ik hem zie.
16 En zij brachten een. En Hij zeide tot hen: Wiens is dit beeld, en het opschrift? en zij zeiden tot Hem: Des keizers.
17 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Geeft dan den keizer, dat des keizers is, en Gode, dat Gods is. En zij verwonderden zich over Hem.
18 En de Sadduceen kwamen tot Hem, welke zeggen, dat er geen opstanding is, en vraagden Hem, zeggende:
19 Meester! Mozes heeft ons geschreven: Indien iemands broeder sterft, en een vrouw achterlaat, en geen kinderen nalaat, dat zijn broeder deszelfs vrouw nemen zal en zijn broeder zaad verwekken.
20 Er waren nu zeven broeders, en de eerste nam een vrouw, en stervende liet geen zaad na.
21 De tweede nam haar ook, en is gestorven, en ook deze liet geen zaad na; en de derde desgelijks.
22 En al de zeven namen dezelve, en lieten geen zaad na; de laatste van allen is ook de vrouw gestorven.
23 In de opstanding dan, wanneer zij zullen opgestaan zijn, wiens vrouw zal zij van dezen zijn? Want die zeven hebben haar tot een vrouw gehad.

24 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Dwaalt gij niet, daarom, dat gij de Schriften niet weet, noch de kracht Gods?
25 Want als zij uit de doden zullen opgestaan zijn, zo trouwen zij niet, noch worden ten huwelijk gegeven; maar zij zijn gelijk engelen, die in de hemelen zijn.
26 Doch aangaande de doden, dat zij opgewekt zullen worden, hebt gij niet gelezen in het boek van Mozes, hoe God in het doornenbos tot hem gesproken heeft, zeggende: Ik ben de God Abrahams, en de God Izaks, en de God Jakobs?
27 God is niet een God der doden, maar een God der levenden. Gij dwaalt dan zeer.
28 En een der Schriftgeleerden horende, dat zij te zamen in woorden waren, en wetende, dat Hij hun wel geantwoord had, kwam tot Hem, en vraagde Hem: Welk is het eerste gebod van alle?
29 En Jezus antwoordde hem: Het eerste van al de geboden is: Hoor, Israel! de Heere, onze God, is een enig Heere.
30 En gij zult den Heere, uw God, liefhebben uit geheel uw hart, en uit geheel uw ziel, en uit geheel uw verstand, en uit geheel uw kracht. Dit is het eerste gebod.
31 En het tweede aan dit gelijk, is dit: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelven. Er is geen ander gebod, groter dan deze.
32 En de schriftgeleerde zeide tot Hem: Meester, Gij hebt wel in der waarheid gezegd, dat er een enig God is, en er is geen ander dan Hij;
33 En Hem lief te hebben uit geheel het hart, en uit geheel het verstand, en uit geheel de ziel, en uit geheel de kracht; en den naaste lief te hebben als zichzelven, is meer dan al de brandofferen en de slachtofferen.
34 En Jezus ziende, dat hij verstandelijk geantwoord had, zeide tot hem: Gij zijt niet verre van het Koninkrijk Gods. En niemand durfde Hem meer vragen.
35 En Jezus antwoordde en zeide, lerende in den tempel: Hoe zeggen de Schriftgeleerden, dat de Christus een Zoon van David is?
36 Want David zelf heeft door den Heiligen Geest gezegd: De Heere heeft gezegd tot mijn Heere: Zit aan Mijn rechter hand, totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten.
37 David dan zelf noemt Hem zijn Heere, en hoe is Hij zijn Zoon? En de menigte der schare hoorde Hem gaarne.
38 En Hij zeide tot hen in Zijn leer: Wacht u voor de Schriftgeleerden, die daar gaarne willen wandelen in lange klederen, en gegroet zijn op de markten;
39 En de voorgestoelten hebben in de synagogen, en de vooraanzittingen in de maaltijden;
40 Welke de huizen der weduwen opeten, en dat onder den schijn van lang te bidden. Dezen zullen zwaarder oordeel ontvangen.
41 En Jezus, gezeten zijnde tegenover de schatkist, zag, hoe de schare geld wierp in de schatkist; en vele rijken wierpen veel daarin.
42 En er kwam een arme weduwe, die twee kleine penningen daarin wierp, hetwelk is een oort.
43 En Jezus, Zijn discipelen tot Zich geroepen hebbende, zeide tot hen: Voorwaar, Ik zeg u, dat deze arme weduwe meer ingeworpen heeft, dan allen, die in de schatkist geworpen hebben.
44 Want zij allen hebben van hun overvloed daarin geworpen; maar deze heeft van haar gebrek, al wat zij had, daarin geworpen, haar gansen leeftocht.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De gelijkenis van den wijngaard, verhuurd aan ondankbare landlieden, voorstellende de zonde en den ondergang van de Joodse kerk, vers 1-12.

II. Christus beschaming van hen, die Hem zochten te verstrikken met een vraag over het betalen van schatting aan den keizer, vers 13-17.

III. Hoe Hij de Sadduceeën tot zwijgen bracht, die Hem in verwarring zochten te brengen over de leer der opstanding, vers 18-27.

IV. Zijn gesprek met een schriftgeleerde over het eerste en grote gebod der wet, vers 28-34.

V. Hoe Hij de schriftgeleerden in het nauw bracht door Zijne vraag, hoe Christus de Zone David's was, vers 35-37.

VI. Zijne waarschuwing aan het volk om zich te wachten voor de schriftgeleerden, vers 38-40.

VII. Zijn lof van de arme weduwe, die hare twee penningskens in de schatkist wierp, vers 41-44.

Markus 12:1-12

Tevoren had Christus door gelijkenissen aangetoond, hoe Hij bedoelde de Evangeliekerk op te richten, nu begint Hij door gelijkenissen te kennen te geven, dat Hij de Joodse kerk opzij wilde zetten. Deze gelijkenis komt evenzo voor in Mattheus 21:33. Hier kunnen wij opmerken:

I. Dat zij, die de voorrechten genieten der zichtbare kerk, een wijngaard hebben, die hun verhuurd is en vatbaar is voor grote verbeteringen en waarvan met recht verwacht wordt, dat zij de huur, of pacht, zullen betalen. Toen God Jakob Zijne woorden bekendmaakte, Zijne inzettingen en Zijne rechten aan Israël, Psalm 147:19, toen Hij Zijn tempel onder hen oprichtte, Zijne priesters en Zijne inzettingen onder hen instelde, toen heeft Hij hun den wijngaard verhuurd, dien Hij had geplant en omtuind, en waarin Hij een toren had gebouwd, vers 1. Leden van de kerk zijn Gods huurders, en zij hebben een goeden Landheer en een voordelige pacht, waarvan zij, indien zij niet nalatig zijn in hun plichten, goed kunnen leven.

II. Hun, aan wie God Zijn wijngaard verhuurt, zendt Hij Zijne dienstknechten, om hen indachtig te maken aan hetgeen rechtvaardiglijk van hen wordt verwacht, vers 2. Hij was niet haastig in zijne eisen, en niet hoog, want hij zond niet om de huur, voordat de tijd daar was, dat zij hem konden opbrengen, en hij eiste de moeite niet van hen dat zij er geld voor zouden maken, hij was tevreden met de betaling in soort, met vruchten.

III. Het is treurig te denken aan de lage behandeling, die Gods dienstknechten in alle tijden hebben ondervonden van hen, die de voorrechten der kerk hebben genoten en geen vrucht hebben voortgebracht, die daaraan heeft beantwoord. De Oud Testamentische profeten werden vervolgd door hen zelfs, die den naam der Oud Testamentische kerk droegen. Zij sloegen hen en zonden hen ledig heen, vers 3. Dat was slecht, zij wondden hen, en zonden hen henen, schandelijk behandeld zijnde, vers 4, ja ten laatste kwamen zij tot zulk een hoogte van boosheid, dat zij hen doodden, vers 5.

IV. Het was niet te verwonderen, dat zij die de profeten mishandelden, ook Christus zelven hebben mishandeld. God heeft hun ten laatste Zijn Zoon, Zijn geliefden Zoon, gezonden. Het was dus zoveel te barmhartiger van Hem om Hem te zenden, zoals het vriendelijk was in Jakob om Jozef te zenden om zijne broederen te bezoeken, Genesis 37:14. En men kon verwachten dat Hij, dien hun Meester liefhad, ook door hen bemind en ontzien zou worden, vers 6. Zij zullen immers mijn zoon ontzien, en uit eerbied voor hem de pacht betalen. Maar in plaats van hem te ontzien, omdat hij de zoon en erfgenaam was, hebben zij hem juist daarom gehaat, vers 7. Omdat Christus, hen tot bekering en betering van leven roepende, Zijne eisen daartoe met meer gezag had uitgesproken dan de profeten, waren zij tegen Hem nog meer verwoed, en besloten zij Hem te doden, opdat zij alle kerkelijke macht en gezag voor zich zelven konden nemen, en al de eerbied en gehoorzaamheid des volks aan hen alleen bewezen zouden worden. De erfenis zal onze zijn, wij zullen opperheren wezen, het opperste gezag uitoefenen. Er is ene erfenis, die, indien zij behoorlijk den Zoon hadden ontzien, hun geweest zou zijn, een hemelse erfenis, maar die hebben zij versmaad, zij wilden, dat hun erfenis in den rijkdom, de pracht en macht dezer wereld zou bestaan. Zo namen zij Hem en doodden Hem. Zij hadden het nog niet gedaan, maar binnen kort zullen zij het doen, en zij wierpen Hem uit buiten den wijngaard, zij weigerden Zijn Evangelie aan te nemen nadat Hij was heengegaan, het paste niet

in hun systeem, het schikte zich niet naar hun plan, en daarom hebben zij het met verachting en verfoeiing verworpen.

V. Op zo zondige en schaamteloze handelwijze kon niets dan een ontzettend oordeel volgen, vers 9, Wat zal dan de heer des wijngaards doen? Het is gemakkelijk te zeggen wat Hij doen zal, want niets tergender en boosaardiger hadden zij kunnen doen.

1. Hij zal komen en de landlieden verderven, die hij had willen behouden. Toen zij hem nog slechts de vrucht weigerden, heeft hij geen gerechtelijk beslag laten leggen voor de pacht, noch hen uit het bezit gestoten wegens wanbetaling, maar toen zij zijne dienstknechten hebben gedood en zijn zoon, toen besloot hij hen te verderven, en dit geschiedde, toen Jeruzalem werd verwoest en de Joodse natie werd uitgeroeid uit het land.

2. Hij zal den wijngaard aan anderen geven. Indien hij van hen geen pacht ontvangt, zal hij haar van anderen ontvangen, want hij is niet geneigd haar altijd te verliezen. Dit werd vervuld door de inbrenging der heidenen en de overvloedige vrucht, die het Evangelie in de gehele wereld heeft voortgebracht. Colossenzen 1:6. Indien sommigen, van wie wij goede verwachtingen hadden, blijken slecht te zijn, dan volgt daar niet uit dat anderen niet beter zullen wezen. Christus heeft zich in Zijn verlossingswerk hiermede bemoedigd: Hoewel Israël niet verzameld wordt, niet verzameld wordt tot Hem, nochtans zal Hij verheerlijkt worden als een licht om de heidenen te verlichten. Jesaja 49:5, 6.

3. Hun tegenstand tegen Christus' verhoging zal die verhoging niet verhinderen, vers 10, 11. De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, is, in weerwil hiervan, tot een hoofd des hoeks geworden, is bevorderd tot hoeksteen, en als zodanig is hij nuttig en van groten invloed. God wil Christus als Zijn Koning op Zijn heiligen berg Zion, in weerwil van het plan van hen, die Zijne banden willen verscheuren. En de ganse wereld zal zien en erkennen dat die van den Heere geschied is in gerechtigheid jegens de Joden en in ontferming over de heidenen. De verhoging van Christus was van den Heere geschied, van Hem geschiedt het ook, dat Hij verhoogd wordt in ons hart en dat Hij er Zijn troon in opricht, en indien dit geschied is, dan kan het niet anders dan wonderlijk zijn in onze ogen. Welke uitwerking heeft deze gelijkenis gehad op de overpriesters en schriftgeleerden, wier overtuiging van schuld er mede bedoeld was? Zij wisten dat Hij die gelijkenis op hen sprak, vers 12. Zij konden niet anders dan hun eigen gelaat in den spiegel er van zien, en men zou zo denken, dat zij dus ook hun eigen zonde in zo afschuwelijk licht zouden zien, en zien dat hun verderf zo zeker en zo groot was, dat zij er door verschrikt werden, en er toe gebracht zouden zijn om Christus en Zijn Evangelie aan te nemen, dat zij dus tot bekering en berouw zouden komen, zodat zij dan nu ook van hun boosaardig plan tegen Hem zouden afzien. Maar in plaats hiervan zochten zij Hem te vangen, Hem terstond tot hun gevangene te maken, en alzo te vervullen wat Hij zo-even gezegd had, dat zij tegen Hem doen zouden, vers 8. Niets weerhield hen hiervan dan hun ontzag voor het volk. Zij hebben geen eerbied gehad voor Christus, zij hadden gene vreze Gods voor hun ogen, maar zij waren bevreesd dat, zo zij openlijk de hand aan Christus sloegen, het gemeen in opstand zou komen tegen hen, om Hem te verlossen. Zij verlieten Hem en gingen weg, konden zij Hem geen kwaad doen, zij waren vast besloten, dat Hij hun geen goed zou doen, en daarom gingen zij weg, buiten het gehoor van Zijn machtige prediking, opdat zij niet bekeerd en genezen zouden worden. Indien de vooroordelen der mensen door het getuigenis der waarheid niet overwonnen worden, dan worden zij er door versterkt en bevestigd, en indien het bederf des harten door een

getrouwe bestraffing niet ten onder wordt gebracht, dan zal het met nog meer heftigheid tot uitbarsting komen. Indien het Evangelie niet een reuk des levens is ten leven, dan zal het een reuk des doods zijn ten dode.

Markus 12:13-17

Als de vijanden van Christus, die dorstten naar Zijn bloed, geen gelegenheid tegen Hem konden vinden uit hetgeen Hij tot hen gezegd had, dan trachtten zij Hem door hun strikvragen te vangen. Hier verzoeken zij Hem, of liever beproeven zij Hem met ene vraag over het al of niet geoorloofde van den keizer schatting te geven. Wij hadden dit verhaal in Mattheus 22:15.

I. De personen, die zij daartoe gebruikten, waren de Farizeeën en de Herodianen, mensen die in deze zaak tegenover elkaar stonden, maar toch samenwerkten tegen Christus, vers 13. De Farizeeën waren grote voorstanders van de vrijheid der Joden, indien Hij nu zou zeggen: Het is geoorloofd den keizer schatting te geven, dan zouden zij het gemene volk tegen Hem opzetten, en heimelijk zouden de Herodianen hen hierin behulpzaam zijn. De Herodianen waren grote voorstanders van de Romeinse heerschappij, en indien Hij betalen van schatting aan den keizer misbillijkte, dan zouden zij den landvoogd tegen Hem in woede doen ontsteken, en de Farizeeën zouden, tegen hun eigen beginsel in, hieraan mededoen. Het is niets nieuws dat zij, die het omtrent andere dingen onderling oneens zijn, zich tegen Christus saamverbinden.

II. Zij wendden voor dat zij Hem een gewetensvraag ter beslissing wensten voor te leggen, die in de tegenwoordige omstandigheden van groot belang en gewicht was, en zij nemen den schijn aan alsof zij een hogen dunk hadden van Zijne bekwaamheid om haar op te lossen, vers 14. Zij gaven Hem hogen lof, noemden Hem Meester, erkenden Hem als een leraar van den weg Gods, een leraar, die den weg Gods in der waarheid leert, iemand, die leerde wat goed was en naar beginselen der waarheid, die door geen goedkeurende glimlachjes en door geen toornig fronsen der wenkbrauwen er toe gebracht kon worden om ook maar een voetstap van den regel der billijkheid en der Godsvrucht af te wijken. Wij weten, dat gij naar niemand vraagt, want gij ziet den persoon der mensen niet aan. Gij zijt niet bevreesd om, van den enen kant, den landvorst, en van den anderen kant, het volk te mishagen. Gij zegt niets, en gij doet niets dan wat recht en billijk is. Als zij nu meenden wat zij zeiden, dan was hun vervolging en terdoodbrenging van Hem als een bedrieger ene zonde tegen beter weten in, zij kenden Hem en toch kruisigden zij Hem. Maar eens mensen getuigenis zal het sterkst tegen zich zelven gericht blijken, want uit hun eigen mond zullen zij geoordeeld worden. Zij wisten dat Hij den weg Gods in der waarheid leerde, en toch verwierpen zij den raad Gods tegen zich zelven. De betuigingen en het voorgeven der geveinsden zal als getuigenis tegen hen worden aangevoerd, en zo zullen zij dan door zich zelven geoordeeld worden. Maar indien zij dit niet wisten of geloofden, dan hebben zij Gode gelogen met hun mond en Hem gevleid met hun tong.

III. Hun vraag was: Is het geoorloofd den keizer schatting te geven, of niet? Zij wilden gehouden worden voor mensen, die verlangen hun plicht te kennen. Als een volk, dat gerechtigheid doet, vragen zij God naar de rechten der gerechtigheid, terwijl zij in werkelijkheid niets anders begeerden dan te weten wat Hij zou zeggen, in de hoop van Hem, voor welke zijde Hij zich ook zou verklaren, te kunnen beschuldigen. Er is niets, waardoor leraren meer waarschijnlijk verstrikt zullen worden, dan door hen te mengen in twistgedingen over burgerlijk recht, en het vaststellen der grenzen tussen vorst en onderdaan, hetgeen wel behoort gedaan te worden, maar niet behoort gedaan te worden door hen. Zij schenen de beslissing in deze zaak aan Christus over te laten, en Hij was ook in waarheid wel geschikt om haar te beslissen, want door Hem regeren de koningen en stellen de vorsten gerechtigheid. Zij hebben de vraag goed voorgesteld: Zullen wij geven, of niet geven? Zij

schenen besloten zich bij Zijne uitspraak neer te leggen: "Indien gij zegt dat wij schatting moeten betalen, dan zullen wij het doen, al worden wij er door dan ook tot den bedelstaf gebracht. Indien gij zegt dat wij geen schatting moeten geven, dan zullen wij haar niet geven, al moeten wij er dan ook voor verraders om gehouden worden." Velen schijnen begerig hun plicht te kennen, die gans niet geneigd zijn hun plicht te doen, zoals dat met deze hovaardige lieden het geval was, Jeremia 42:20.

IV. Christus besliste de vraag en vermeed den strik door hen te wijzen op de nationale bewilliging, die reeds gegeven was, en waardoor zij er reeds van buitengesloten waren om nog over deze zaak te twisten, vers 15-17.

Hij kende hun geveinsdheid, de boosaardigheid, die zij in hun hart jegens Hem koesterden, terwijl zij Hem met hun mond al die liefde betuigden. Hoe behendig men ook zij met de geveinsdheid, voor den Heere Jezus kan zij niet verborgen blijven. Hij ziet de potscherf, al is zij ook met schuim van zilver overtogen. Hij wist dat hun bedoeling was Hem te verstrikken, en daarom heeft Hij de zaak zo behandeld, dat zij verstrikt werden, dat zij zich door hun eigen woorden verplichtten te doen, wat zij niet wilden doen, namelijk hun belasting eerlijk en rustig op te brengen, en Hij zich tegelijk tegen hun tegenwerpingen kon beschutten. Hij noodzaakte hen te erkennen dat de gangbare munt onder hun volk Romeinse munt was, met den beeldenaar des keizers aan de ene zijde en een opschrift op de keerzijde. Dit zo zijnde, kon de keizer over hun geld ten algemenen nutte beschikken, omdat hij den staat moet besturen en beschermen, en de kosten daarvoor behoren door het algemeen te worden gedragen: Geeft den keizer dat des keizers is. De omloop van het geld gaat uit van hem, als de bron, en daarom moet het tot hem terugkeren. Zover het het zijne is, moet het hem gegeven worden, en in hoever het het zijne is en door hem geëist kan worden, moet beslist worden naar de wet van het rijk, die het prerogatief van den vorst en den eigendom van den onderdaan vastgesteld heeft. De keizer had niet te gebieden over hun geweten, en daar maakte hij ook geen aanspraak op, hij heeft generlei verandering voorgesteld in hun Godsdienst. "Betaalt dus uwe belastingen zonder te murmureren of te twisten, maar houdt tevens wèl in gedachte, dat gij Gode geeft wat Godes is." Wellicht verwees Hij naar de gelijkenis, die Hij zo-even had voorgesteld, en waarin Hij hen veroordeeld heeft, omdat zij den Heer des wijngaards de vrucht niet gaven, vers 2. Velen, die zeer zorgzaam schijnen om aan de mensen te geven wat hun toekomt, bekommeren er zich in het geheel niet om, om aan God de eer Zijns naams te geven, terwijl ons hart en onze beste genegenheden Hem evenzeer toekomen, als ooit pacht aan een landheer of schatting aan een vorst toekwam. Allen, die Christus hoorden, verwonderden zich over de wijze voorzichtigheid van Zijn antwoord, en met hoeveel schranderheid Hij den strik vermeden heeft, maar ik betwijfel of het iemand hunner er toe gebracht heeft om, gelijk zij hadden behoren te doen, zich zelven aan God te geven. Velen zullen de schoonheid en het vernuft van ene leerrede prijzen, die zich voor de Goddelijke wetten, in die leerrede aangetoond, toch niet willen buigen.

Markus 12:18-27

De Sadduceeën, die de deïsten waren van dien tijd, hebben onzen Heere Jezus hier aangevallen, naar het schijnt, niet gelijk de schriftgeleerden en Farizeeën en overpriesters, met een boosaardige bedoeling tegen Zijn persoon: zij waren geen dwepers en vervolgers, maar twijfelaars en ongelovigen, en hun bedoeling was gericht tegen Zijne leer, ten einde de verspreiding daarvan te verhinderen. Zij ontkenden de opstanding, zij loochenden dat er ene wereld van geesten is en enigerlei toestand van straf of beloning hiernamaals. Nu heeft Christus er zich juist aan toegewijd, er Zijn werk van gemaakt, om die grote, fundamentele waarheden, die zij loochenden, vast te stellen en te bewijzen, en de kennis er van heeft Hij veel verder gebracht dan zij ooit tevoren geweest is, en daarom hebben zij er zich nu op toegelegd om Hem hieromtrent in verwarring te brengen.

I. Zie hier hoe zij dit aanlegden. Zij verwijzen naar de aloude wet, volgens welke wanneer een man zonder kinderen na te laten stierf, zijn broeder verplicht was om zijne weduwe te huwen, vers 19. Zij stellen een geval, waarin naar die wet zeven broeders achtereenvolgens de echtgenoten werden van ene vrouw, vers 20. Waarschijnlijk hebben deze Sadduceeën naar hun gewone heiligschennende wijze, deze wet hierdoor in een bespottelijk daglicht willen stellen, om aldus over het gehele stelsel der Mozaïsche inzettingen smaad en verachting uit te storten, als zijnde ongerijmd en lastig in de beoefening. Zij, die Goddelijke waarheden ontkennen, leggen er zich gewoonlijk op toe om Goddelijke wetten en instellingen verachtelijk te maken. Doch dit was slechts in ‘t voorbijgaan, hun hoofddoel was de leer der opstanding aan te vallen, want zij veronderstellen dat, zo er een toekomende staat is,.hij aan den tegenwoordigen gelijk moet wezen, en dan moet die leer, naar zij menen, of bezwaard zijn met deze onoverkomelijke ongerijmdheid, dat ene vrouw in dien staat zeven mannen moet hebben, of anders met de onoplosbare moeilijkheid van de vraag wiens vrouw zij moet wezen. Zie met wat listigheid deze ketters de waarheid ondermijnen, zij ontkennen haar niet, zij zeggen niet: Er kan gene opstanding zijn, neen, zij schijnen er zelfs niet aan te twijfelen, en zij zeggen ook niet: Indien er ene opstanding is, wiens vrouw zal zij zijn? Zoals de duivel tot Christus zei: Indien Gij de Zone Gods zijt. Maar, alsof deze dieren des velds arglistiger zijn dan de slang zelf, wenden zij voor de waarheid te erkennen, alsof zij gene Sadduceeën zijn, o neen, zij niet! Wie zegt dat zij de opstanding loochenen? Zij nemen aan dat er ene opstanding is, en willen geacht worden als begerende hieromtrent onderricht te ontvangen, terwijl het in werkelijkheid hun bedoeling is er den doodsteek aan te geven, en zij denken dat hun dit zal gelukken. Het is de gewone kunstgreep van ketters en Sadduceeën om de waarheid te verwarren, die zij de onbeschaamdheid nog niet hebben van te loochenen.

II. Zie hier de methode van Christus om deze waarheid duidelijk te maken en te bevestigen, die zij willen verduisteren en vernietigen. Dit was ene zaak van gewicht, en daarom is Christus niet licht er over heengegaan, maar heeft Hij er uitvoerig over gesproken, opdat, zo zij al niet werden terecht gebracht, anderen toch bevestigd zouden worden.

1. Hij legt den Sadduceeën dwaling ten laste, en wijt dit aan hun onwetendheid. Zij, die met de leer der opstanding spotten, zoals ook sommigen in onzen tijd doen, willen gehouden worden voor de enige wetenschappelijk ontwikkelde lieden, omdat zij de enige vrijdenkers zijn, terwijl zij in werkelijkheid de dwazen in Israël zijn en de meest slaafse en bevooroordeelde denkers der wereld. Dwaalt gij niet? Het kan niet anders of gij moet uzelven daarvan bewust zijn, en dat de oorzaak uwer dwaling is

a. Dat gij de Schriften niet weet. Niet alsof de Sadduceeën de Schriften niet hadden gelezen, en er wellícht zelfs zeer bedreven in waren, maar toch kon in waarheid van hen gezegd worden dat zij de Schriften niet weten, omdat zij er den zin en de betekenis niet van wisten, maar er een valse uitlegging aan gaven, of wel, zij namen de schriften niet aan als het Woord Gods, maar stelden hun eigen verdorven redeneringen tegenover de Schriften, en wilden niets anders geloven dan hetgeen zij konden zien. Een rechte kennis van de Schrift, als de fontein waaruit thans alle geopenbaarde Godsdienst vloeit, en het fondament waarop de Godsdienst gebouwd is, is het beste voorbehoedmiddel tegen dwaling. Bewaar de waarheid, de waarheid der Schrift, en zij zal u bewaren.

b. Omdat gij de kracht Gods niet weet. Het kon niet anders, of zij wisten dat God almachtig is, maar zij wilden die leer niet toepassen op deze zaak, maar gaven de waarheid prijs aan de tegenwerpingen van de onmogelijkheid er van, welke tegenwerpingen allen beantwoord zouden zijn, indien zij de leer van Gods almacht slechts hadden vastgehouden, waaraan niets onmogelijk is. Het betaamt ons dus en is in ons belang, om hetgeen God eens heeft gesproken, tweemaal te horen, en te geloven, te horen en toe te passen-dat de sterkte-of de macht-Godes is, Psalm 62:12, Romeinen 4:19-21. Dezelfde macht, die lichaam en ziel gemaakt heeft, en ze, zolang zij saamverbonden waren, heeft bewaard, kan ook het lichaam veilig bewaren, en de ziel werkzaam houden, als zij van elkaar gescheiden zijn, en kan ze wederom saam verenigen, want ziet, de arm des Heeren is niet verkort. De macht van God, welke gezien wordt in het wederkeren der lente, Psalm 104:30, in de vernieuwing van het tarwegraan, Johannes 12:24, in de herstelling en wederoprichting van een verlaagd en vernederd volk, Ezechiël 37:12-14, in de wonderdadige opwekking ten leven van zo velen, zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament, en inzonderheid in de opstanding van Christus, Efeziërs 1:19, 20, die allen zijn het onderpand van onze opstanding door dezelfde kracht, Filippenzen 3:21, naar de werking, waardoor Hij ook alle dingen zich zelven kan onderwerpen.

2. Hij vernietigt al de kracht hunner tegenwerping door de leer van den toekomstigen staat in het ware licht te stellen, vers 25. Als zij uit de doden zullen opgestaan zijn, zo trouwen zij niet, noch worden ten huwelijk gegeven. Het is dwaasheid te vragen: Wiens vrouw zal zij van de zeven zijn? Want de betrekking tussen man en vrouw, hoewel ingesteld in het paradijs, zal in het hemelse paradijs niet bekend wezen. Turken en ongelovigen verwachten zinnelijke genietingen in hun paradijs der dwazen, maar Christenen kennen iets beters, zij weten dat vlees en bloed het koninkrijk Gods niet beërven kunnen, 1 Corinthiërs 15:50, en zij verwachten iets beters-namelijk verzadigd te worden met Gods liefde en Gods beeld, Psalm 17:15. Zij zijn gelijk engelen, die in den hemel zijn, en wij weten, dat dezen vrouw noch kinderen hebben. Het is geen wonder dat wij in eindeloze ongerijmdheden verward geraken, als wij onze denkbeelden omtrent de wereld der geesten afmeten naar de dingen van deze wereld der zinnen.

III. Hij grondt de leer van den toekomenden staat en de zaligheid der rechtvaardigen in dien staat op het verbond van God met Abraham, hetwelk God behaagde te erkennen ook na den dood van dien aartsvader, vers 26, 27. Hij beroept zich op de Schrift: Hebt gij niet gelezen in het boek van Mozes? Het is enigermate in ons voordeel als zij met wie wij te doen hebben, de Schriften hebben gelezen, hoewel velen, die ze gelezen hebben, ze verwringen en verdraaien, zoals ook deze Sadduceeën gedaan hebben tot hun eigen verderf. Waar Hij hen naar verwijst is hetgeen God tot Mozes gezegd heeft in het doornenbos: Ik ben de God Abrahams, niet slechts: Ik was dit, maar: Ik ben dit, Ik ben het deel en de gelukzaligheid van Abraham, Ik ben hem een algenoegzaam God. Het is ongerijmd te

denken, dat Gods betrekking tot Abraham zou voortduren en aldus plechtig erkend zou worden, indien Abraham vernietigd is, en dat de levende God het deel en de gelukzaligheid zou zijn van een mens, die dood is en voor eeuwig dood zal blijven, en daarom moet gij tot de gevolgtrekking komen:

1. Dat Abrahams ziel bestaat en handelt in een toestand van afscheiding van het lichaam.

2. Dat bijgevolg ook het lichaam eenmaal verrijzen moet, want er is zulk een aangeboren neiging in een menselijke ziel tot het lichaam, dat een algehele en eeuwigdurende scheiding onbestaanbaar is met de kalmte en rust, en veel meer nog met de gelukzaligheid en blijdschap van die zielen, die den Heere tot hun God hebben. Voor geheel de zaak besluit Hij met de woorden: Gij dwaalt dan zeer. Zij, die de opstanding loochenen, dwalen zeer, en dit behoort hun te worden gezegd.

Markus 12:28-34

De schriftgeleerden en Farizeeën waren-hoe slecht ook overigens-den Sadduceeën vijandig gezind, nu zou men verwacht hebben dat zij, horende hoe Christus hen in dezen redetwist had verslagen, Hem gesteund zouden hebben, zoals zij Paulus gesteund hebben toen hij tegen de Sadduceeën optrad, Handelingen 23:9, maar die uitwerking had het nu niet, omdat Hij niet met hen instemde omtrent de ceremoniën van den Godsdienst, heeft Zijne instemming met hen ten opzichte der hoofdpunten gene achting of eerbied van hen gewonnen. Doch wij hebben hier een bericht omtrent een hunner, een schriftgeleerde, die hoffelijkheid genoeg bezat om nota te nemen van Christus' antwoord aan de Sadduceeën en te erkennen, dat Hij hun wel geantwoord had, vers 28. En wij hebben redenen te hopen, dat hij zich niet met de andere schriftgeleerden heeft verenigd om Christus te vervolgen, want wij zien hier hoe hij zich tot Christus wendt om onderricht, en wel op een betamelijke wijze, niet om Christus te verzoeken, maar nadere kennis met Hem begerende.

I. Hij vroeg: Welk is het eerste gebod van alle? vers 28. Hij bedoelt niet het eerste naar rangorde, maar het eerste in gewicht en betekenis. "Welk is het gebod, dat wij zeer bijzonder in het oog moeten houden, en waaraan onze gehoorzaamheid den grond zal leggen voor onze gehoorzaamheid aan al de overigen?" Niet, alsof enig gebod van God klein of onbeduidend is-zij zijn allen geboden van een groot God- maar sommigen zijn groter of gewichtiger dan anderen, zedelijke voorschriften dan rituele bepalingen, en van sommigen kunnen wij zeggen: Zij zijn de grootsten van allen.

II. Christus gaf een rechtstreeks antwoord op zijne vraag, vers 29-31. Hen, die in oprechtheid onderricht begeren te worden omtrent hun plicht, zal Christus leiden in het recht en Zijn weg leren. Hij zegt hem:

1. Dat het grootste gebod van alle, en waarin allen eigenlijk opgesloten liggen, is het gebod om God lief te hebben uit geheel ons hart.

a. Waar dit het heersend beginsel is in de ziel, daar bestaat de neiging om alle andere plichten te volbrengen. Liefde is de voornaamste genegenheid der ziel, de liefde tot God is de voornaamste genadegave in de wedergeboren ziel.

b. Waar dit niet is, daar wordt niets anders gedaan, dat goed is of dat op de rechte wijze gedaan wordt, of Gode welbehaaglijk is, of lang gedaan wordt. Als wij God liefhebben met geheel ons hart, dan zal ons dit krachtdadiglijk aftrekken van, en ons wapenen tegen, al die dingen, die met Hem mededingen naar den troon in onze ziel en ons aansporen tot alles, waardoor Hij geëerd kan worden en dat Hem welbehaaglijk is, en geen gebod zal zwaar zijn waar dit beginsel heerst en de overhand heeft. Hier in Markus laat onze Heiland dit gebod voorafgaan door de grote leerstellige waarheid, waarop het gegrond is, vers 29, Hoor Israël! de Heere, onze God, is een enig Heere. Indien wij dit vastelijk geloven, dan zal hieruit volgen dat wij Hem uit geheel ons hart zullen liefhebben. Hij is Jehova, die alle beminnelijke volmaaktheden heeft in zich zelven, Hij is onze God, tot wie wij in betrekking staan, en aan wie wij verplicht zijn, en daarom behoren wij Hem lief te hebben, op Hem onze genegenheden te vestigen, onze begeerten naar Hem te laten uitgaan, in Hem onze verlustiging te vinden, en Hij is een enig Heere, daarom moet Hij bemind worden uit geheel ons hart, Hij alleen heeft recht op ons, en daarom moet Hij alleen ons bezitten. Indien Hij een is, dan moet ons hart een

zijn met Hem, en daar er geen andere God is, moet geen mededinger op Zijn troon worden toegelaten.

2. Dat het tweede grote gebod is, onzen naaste lief te hebben als ons zelven, vers 31, even waarlijk en oprecht als wij ons zelven liefhebben en ten opzichte van dezelfde zaken, en wij moeten dit tonen door te doen wat wij wensen dat ons gedaan zal worden. Gelijk wij nu God meer moeten liefhebben dan ons zelven, omdat Hij Jehova is, een wezen, oneindig beter dan wij zelven zijn, en Hem moeten liefhebben uit geheel ons hart, omdat Hij een enig Heere is, en niemand Hem gelijk is, zo moeten wij onzen naaste liefhebben als ons zelven, omdat hij met ons van dezelfde natuur is, onze harten zijn op dezelfde wijze geformeerd, en mijn naaste en ik zijn van een lichaam, van ene maatschappij, die van de wereld der mensheid, en zo hij een mede-Christen is, en tot dezelfde heilige gemeenschap behoort, dan is de verplichting nog sterker. Heeft niet een God ons geschapen? Maleachi 2:10. Heeft niet een Christus ons verlost? Wèl mocht Christus zeggen: Er is geen ander gebod groter dan deze, want in deze wordt de gehele wet vervuld, en als wij er een gewetenszaak van maken om aan deze te gehoorzamen, dan zal gehoorzaamheid aan alle andere als vanzelf hieruit voortvloeien.

III. De schriftgeleerde stemde in met wat Christus gezegd heeft, en weidde er nog over uit, vers 32, 33.

1. Hij prijst Christus' beslissing van deze zaak, Meester, Gij hebt in waarheid gezegd. Christus' verklaring had het getuigenis van den schriftgeleerde niet van node, maar deze schriftgeleerde, een man van gezag zijnde, dacht dat het woord van Christus er in aanzien door zou winnen, als het door hem geprezen en gesteund werd. En het zal getuigen tegen hen, die Christus vervolgd hebben als een bedrieger, dat een hunner, een schriftgeleerde uit hun eigen midden, beleden heeft dat Hij de waarheid heeft gezegd, en haar goed heeft gezegd. Zo moeten wij de woorden van Christus onderschrijven, er ons zegel op zetten, dat zij waar zijn.

2. Hij voegt er nog ene verklaring aan toe. Christus had de grote leerstelling aangehaald, dat de Heere onze God een enig Heere is, en hiermede heeft hij niet slechts ingestemd, maar er nog aan toegevoegd: Er is geen ander dan Hij, en daarom moeten wij ook geen andere goden hebben. Hierdoor worden alle mededingers van Hem buitengesloten, en wordt de troon van ons hart Hem geheel en onverdeeld verzekerd. Christus heeft de grote wet vastgesteld van God lief te hebben uit geheel ons hart, en ook dit wordt door den schriftgeleerde volkomen toegestemd. Wij moeten God liefhebben uit geheel het verstand, als die weten hoe overvolledige redenen wij hebben om Hem lief te hebben. Gelijk onze liefde tot God geheel en onverdeeld moet wezen, zo moet zij ook een verstandige, welbewuste liefde zijn, al onze verstandelijke vermogens moeten aangewend worden om de genegenheden der ziel op God te richten. Christus had gezegd: God en onzen naaste lief te hebben is het grootste van al de geboden, ja, zegt de schriftgeleerde, het is meer dan al de brandoffers en de slachtofferen, Gode meer welbehaaglijk, en ook van meer nut voor ons zelven. Er waren sommigen, die meenden dat de wet der offeranden het grootste van al de geboden was, maar deze schriftgeleerde stemde geredelijk in met Christus, dat de wet der liefde tot God en onzen naaste groter is dan die der offeranden, zelfs dan die der brandoffers, die alleen en uitsluitend de eer Gods bedoelden.

IV. Christus schonk Zijne goedkeuring aan hetgeen hij gezegd had en moedigde hem aan om nog verder onderzoek naar Hem te doen, vers 34.

1. Hij erkende dat hij goed had verstaan, en in zover ook goed en betamelijk had geantwoord. Jezus zag dat hij verstandelijk had geantwoord, en dit behaagde Hem te meer, omdat Hij zo vele schriftgeleerden, mannen van letteren en wetenschap, had ontmoet, die onverstandig hadden geantwoord, als mensen, die geen verstand hadden of begeerden te hebben. Hij antwoordde als iemand, die geest of verstand had, als een met rede begaafden mens, die zijne zinnen goed bij elkaar had, als iemand, wiens geest niet was verblind, wiens oordeel niet was vervalst, en wiens gedachten niet gebonden waren door de vooroordelen, waardoor de andere schriftgeleerden zich zozeer lieten beheersen. Hij antwoordde als iemand, die zich de vrijheid en den tijd gunt om na te denken, en die dan ook werkelijk nagedacht heeft.

2. Hij erkende dat hij goed op den weg was om nog verder te komen: "Gij zijt niet verre van het koninkrijk Gods, het koninkrijk der genade en der heerlijkheid, gij zijt goed op weg om een Christen te worden, een discipel van Christus. Want de leer van Christus dringt het meest aan op deze dingen, is bestemd en heeft de strekking u hiertoe te brengen." Er is voor hen, die van het licht dat zij hebben een goed gebruik maken, en zover gaan als dit licht hen brengt, goede hope, dat zij door de genade Gods nog verder zullen komen. Wat van dezen schriftgeleerde geworden is, wordt ons niet gezegd, maar wij willen gaarne hopen, dat hij den wenk ter harte nam, dien Christus hem gaf, en dat hij, na tot zijn grote voldoening van Hem gehoord te hebben wat het grote gebod der wet was, Hem of Zijn apostelen nu ook zou vragen wat het grote gebod was van het Evangelie. indien hij dit echter niet gedaan heeft, maar op het punt is blijven staan waar hij was, dan moeten wij dit niet vreemd achten, want er zijn velen, die niet verre zijn van het koninkrijk Gods, en er toch nooit in komen. Nu zou men zo gedacht hebben, dat velen hierdoor opgewekt zouden zijn om Hem te raadplegen, maar het had een tegenovergestelde uitwerking.

Niemand durfde Hem meer vragen. Alles wat Hij zei, werd gezegd met zoveel gezag en majesteit, dat iedereen met ontzag voor Hem werd vervuld, zij, die wilden leren, schaamden zich om onderricht te vragen, en zij, die slechts bedoelden te vitten, waren bevreesd om nog iets te vragen.

Markus 12:35-40

I. Christus toont het volk hoe zwak en gebrekkig de schriftgeleerden waren in hun prediking, en hoe onbekwaam om de moeilijkheden op te lossen, die in de Schriften des Ouden Testaments voorkomen, en die zij op zich namen te verklaren. Hiervan geeft Hij een voorbeeld, dat hier niet zo volledig verhaald wordt als in Mattheus. Christus was lerende in den tempel, Hij heeft vele dingen gezegd, die niet vermeld worden, maar van dit gezegde wordt hier nota genomen, omdat het ons zal opwekken om betreffende Christus te onderzoeken, en van Hem zelven onderricht te vragen, want niemand kan een rechte kennis van Hem verkrijgen dan door Hem zelven. Van de schriftgeleerden is zij niet te verkrijgen, want dezen zullen al spoedig uit het veld worden geslagen.

1. Zij verkondigden aan het volk dat de Messias de Zoon van David moest wezen, vers 35, en hierin hadden zij gelijk, hij moest niet slechts uit zijne lenden voortkomen, maar ook zijn troon in bezit nemen, Lukas 1:32, God de Heere zal Hem den troon van zijn vader David geven. De Schrift heeft dit dikwijls gezegd, maar het volk hield het als door de schriftgeleerden gezegd, terwijl de waarheden Gods veeleer uit onzen Bijbel dan als een gezegde van onze leraren aangehaald behoren te worden, want daar is de bron en oorsprong er van te vinden. Dat water is het zoetst. dat onmiddellijk uit de bron zelf geput wordt.

2. Toch konden zij hun niet zeggen, hoe het desniettemin voor David zeer gepast was Hem in den geest, den geest der profetie, zijn Heere te noemen, zoals hij doet in Psalm 110:

1. Zij hadden het volk betreffende den Messias datgene geleerd, hetwelk voor de eer zou wezen van hun volk-dat Hij een Spruit zou wezen van hun koninklijk stamhuis, maar zij hadden zich gene moeite gegeven, om hen te leren wat tot eer was van den Messias zelven, namelijk dat Hij de Zone Gods zou wezen, en als zodanig, en niet anders, David's Heere. Aldus hebben zij de waarheid in ongerechtigheid ten onder gehouden en waren partijdig ten opzichte van het Evangelie, zowel als ten opzichte der wet van het Oude Testament. Zij waren instaat te zeggen en te bewijzen, dat Christus David's Zoon moest wezen, maar als nu iemand het bezwaar opperde: Hoe noemt dan David zelf Hem zijn Heere, dan wisten zij hier geen antwoord op te geven. Diegenen zijn onwaardig om op Mozes' stoel te zitten, die, hoewel instaat om de waarheid te prediken, in zekeren zin toch niet instaat zijn haar te verdedigen, als zij haar gepredikt hebben, of de tegensprekers te overtuigen. Nu heeft het de schriftgeleerden vertoornd, dat hun onwetendheid alzo tentoongesteld werd, en ongetwijfeld heeft het hen nog meer in woede tegen Christus ontstoken, maar de menigte der schare hoorde hem gaarne, vers 37. Wat Hij predikte was verrassend en treffend, wel bestraffend voor de schriftgeleerden, maar zeer leerrijk voor hen, en nooit tevoren hadden zij zulk ene prediking gehoord. Waarschijnlijk was er in Zijne stem en voordracht iets buitengewoon eerbiedwekkends en lieflijks, dat Hem de genegenheid des volks won, want wij bevinden niet dat het de uitwerking had, dat iemand in Hem geloofde of Hem volgde. Hij was hun, wat Ezechiël was voor zijne hoorders, als een lied der minne, als een die schoon van stem is, of die wèl speelt, Ezechiël 33:32. Wellicht hebben sommigen van dezen geroepen Kruis Hem! zoals ook Herodes Johannes de Doper gaarne hoorde, maar hem liet onthoofden.

II. Hij waarschuwt het volk om zich niet te laten bedriegen door de schriftgeleerden, en zich te wachten voor hun hoogmoed en geveinsdheid: Hij zei tot hen in Zijne leer: " Wacht u voor de schriftgeleerden, vers 38, weest op uw hoede, dat gij hun bijzondere meningen niet deelt, noch de

meningen des volks omtrent hen aanneemt." De beschuldiging tegen hen in de parallelplaats, Mattheus 23, is lang, maar hier is zij verkort wedergegeven.

1. Zij doen zich voor als zeer groot, zeer voornaam, want zij gingen in lange klederen, gewaden, die tot op hun voeten neder hingen. Daarin wandelden zij in de straten, als vorsten of rechters. Hun wandelen in zulke klederen was niet zondig, maar wèl dat ze dit beminden, dat zij er zich op verhovaardigden, er naar geschat wilden worden, er om geacht en geëerd wilden worden, zeggende tot hun lange klederen wat Saul tot Samuel zei: Eer mij nu voor dit volk, dit was een uitvloeisel van hoogmoed. Christus wilde dat Zijne discipelen gaan, hun lenden omgord hebbende.

2. Zij deden zich voor als zeer goed, zeer vroom, want zij bidden, zij doen lange gebeden, alsof zij zeer innig vertrouwd waren met den hemel, en er zeer veel te doen hadden. Zij droegen zorg dat het bekend werd, dat zij baden, dat zij lang baden, hetgeen, naar sommigen denken, te kennen gaf dat zij niet slechts voor zich zelven baden, maar ook voor anderen, en dat zij in die gebeden vooral zeer uitvoerig waren. Dit deden zij om zich den schijn te geven van het gebed lief te hebben, niet slechts om Gods wil, wie zij voorgaven hiermede te verheerlijken, maar ook om den wil van hun naasten, die zij beweerden hiermede te dienen.

3. Hun bedoeling hiermede was zich zelven te verhogen. Zij begeerden toegejuicht te worden, zij beminden de begroetingen op de markten en de voorgestoelten in de synagogen en de vooraanzitting in de maaltijden. Dit streelde hun ijdelheid, als hun dit toegestaan werd, dan drukte dit, naar zij dachten, de waardering uit, die zij voor hen hadden, die hen kenden, en anderen, die hen niet kenden, zouden er hen om hoogachten en eren.

4. Zij bedoelden hiermede zich zelven te verrijken. Zij aten de huizen der weduwen op, en maakten zich door een of andere kunstgreep meester van hare goederen. Het was om zich te beschutten tegen de verdenking van oneerlijkheid, dat zij dit masker der vroomheid droegen, en opdat men niet zou denken dat zij zo slecht waren als de slechtsten, namen zij den schijn aan van zo goed te zijn als de besten. Laat men des te slechter gedachten koesteren van bedrog en verdrukking wijl zij lange gebeden hebben ontheiligd, maar laat men van gene gebeden, ja van geen lange gebeden, slechte gedachten koesteren als zij in ootmoed en oprechtheid worden opgezonden, omdat sommigen ze aldus hebben misbruikt. Daar nu ongerechtigheid, aldus vermomd onder een schijn van vroomheid, dubbele ongerechtigheid is, is het oordeel er over dubbel zo zwaar: Dezen zullen zwaarder oordeel ontvangen, zwaarder dan zij, die zonder gebed hebben geleefd, zwaarder dan zij ontvangen zouden hebben, wegens het onrecht, dat zij de arme weduwen hebben aangedaan, indien het niet aldus vermomd ware geweest. De verdoemenis der geveinsden zal de zwaarste verdoemenis zijn.

Markus 12:41-44

Dit verhaal hadden wij niet in Mattheus, het komt slechts hier en in Lukas voor. Het is Christus' lof van een arme weduwe, die twee kleine penningen in de schatkist wierp, hetgeen door onzen Heiland, hoe ijverig ook in Zijn werk der prediking, opgemerkt werd.

I. Er was een openbaar fonds voor liefdadigheid, waarin bijdragen gestort en waaruit bedelingen gedaan werden, een armenbus in den tempel, want werken van liefdadigheid en van Godsvrucht gaan zeer gevoeglijk samen. Waar God geëerd wordt door onze aanbidding, daar betaamt het dat Hij geëerd wordt door hulp aan de armen, en dikwijls vinden wij ook gebeden en aalmoezen saamgevoegd, zoals in Handelingen 10:2, 4. Het is goed om publieke kassen op te richten, waarin liefdegaven voor de armen gestort worden, en het is goed, dat zij die vermogen hebben, iets bij zich zelven wegleggen, naar dat zij welvaren verkregen hebben, 1 Corinthiërs 16:2, opdat zij iets gereed hebben om te geven, als een voorwerp van barmhartigheid zich hun voordoet, iets dat tevoren voor zulk een gebruik werd afgezonderd.

II. Jezus Christus had hier het oog op. Hij was gezeten tegenover de schatkist, en zag hoe de schare geld wierp in de schatkist, niet verdrietig wijl Hij zelf niets had om er in te werpen, en evenmin omdat Hij de beschikking niet had over hetgeen er ingeworpen werd, maar opmerkende wat er in geworpen werd. Onze Heere Jezus neemt nota van hetgeen wij bijdragen voor nuttige of liefdadige doeleinden, of wij het mildelijk of kariglijk geven, of wij het blijmoedig of tegen wil en dank geven, ja Hij ziet op het hart, Hij let op het beginsel. waaruit wij handelen, en wat ons doel is bij het geven, of wij het doen als den Heere, of slechts om door de mensen gezien te worden.

III. Hij zag dat vele rijken veel daarin wierpen, en het was een heerlijk gezicht om rijke lieden weldadig te zien, en te zien dat vele rijken dit waren, en hen niet slechts iets, maar veel in de schatkist te zien werpen. Zij, die rijk zijn, behoren rijkelijk te geven, indien God ons overvloedig geeft, dan verwacht Hij dat wij overvloedig zullen geven aan de armen. En rijke lieden volstaan niet met te zeggen dat zij evenveel geven als anderen, die wellicht minder in de wereld hebben dan zij, zij moeten geven naar evenredigheid van hun vermogen, en zo er zich gene voorwerpen van barmhartigheid aan hen voordoen, die zoveel nodig hebben, dan moeten zij onderzoek naar hen doen, en milddadigheden beraadslagen.

IV. Er kwam een arme weduwe, die twee kleine penningen daarin wierp, hetwelk is een oort, vers 42, en onze Heere Jezus heeft haar hogelijk geprezen. Hij riep Zijne discipelen tot zich, en zei hun hier op te letten, vers 43. Hij zei hun, dat zij wat zij gaf moeilijk kon missen, zij had nauwelijks genoeg voor zichzelve, het was haar ganse leeftocht voor dien dag, en wellicht was het een groot deel van hetgeen zij den vorigen dag door haar arbeid verdiend had, en -,in zover zij dit uit ware liefdadigheid gegeven had-achtte Hij het meer te zijn dan al wat de rijke lieden tezamen in de schatkist hadden geworpen, want zij allen hebben van hun overvloed daarin geworpen, maar zij van haar gebrek, vers 44. Nu zouden velen al gereed zijn geweest om deze arme weduwe te laken, en te denken dat zij verkeerd deed: waarom moet zij aan anderen geven, als zij zelf zo weinig heeft? Men is zich zelven het naast, of, zo zij het al wilde geven, waarom dan niet liever aan een arme, dien zij kende? Waartoe was het nodig, dat zij het naar de schatkist bracht, om er door de overpriesters over te laten beschikken, die, naar wij reden hebben te vrezen, zeer partijdig er mede te werk gingen? Het is zo iets zeldzaams iemand te vinden, die deze arme weduwe niet zou laken, dat wij

niet kunnen verwachten iemand te vinden, die haar zou willen navolgen, en toch heeft onze Heiland haar geprezen, en daarom houden wij er ons van verzekerd, dat zij wijs en wèl gedaan heeft. Als Christus zegt wèl gedaan, dan doet het er niet toe wie anders zegt, en hieruit moeten wij leren:

1. Dat het geven van aalmoezen een kostelijke zaak is, zeer welbehaaglijk aan den Heere Jezus, en als wij er ootmoedig en oprecht in zijn, dan zal Hij het genadiglijk aannemen, al zou het, ten opzichte van sommige omstandigheden, niet het wijste of voorzichtigste in de wereld zijn.

2. Zij, die weinig hebben, behoren aalmoezen te geven uit het weinige, dat zij hebben. Zij, die leven van hun arbeid, als het ware van de hand in den tand, moeten mededelen degenen, die nood heeft, Efeziërs 4:28.

3. Het is zeer goed van ons, ons zelven te bekrimpen en te verloochenen, ten einde des te meer aan de armen te kunnen geven, ons zelven niet slechts het overtollige te ontzeggen, maar ook hetgeen ons gerieflijk is, om barmhartigheid te kunnen beoefenen. In vele gevallen moeten wij ons bekrimpen en behelpen, ten einde anderen van het nodige te voorzien, dat is onze naasten lief te hebben als ons zelven.

4. Openbare instellingen van liefdadigheid behoren aangemoedigd te worden, want zij brengen openbare zegeningen over een volk, en hoewel zij soms wel slecht beheerd kunnen worden, is dit toch geen geldige reden, waarom wij er ons aandeel niet aan zouden geven.

5. Hoewel wij slechts weinig voor een liefdadig doel kunnen afstaan, zo dit weinige naar ons vermogen is, en zo wij het geven met een oprecht hart, zal het door Christus worden aangenomen, die eist naar hetgeen iemand heeft, en niet naar hetgeen hij niet heeft, twee penningskens zullen, als zij op de rechte manier gegeven worden, aangeschreven staan alsof het een grote, rijke gift ware.

6. Het is zeer tot lof van de liefdadigheid, als wij niet slechts naar ons vermogen, maar boven ons vermogen geven, zoals de gemeenten van Macedonië, wier zeer diepe armoede overvloedig geweest is tot den rijkdom hunner goeddadigheid, 2 Corinthiërs 8:3. Als wij uit onzen eigen nodigen voorraad blijmoedig in den nood van anderen kunnen voorzien, zoals de weduwe te Sarepta voor Elia, en Christus voor Zijne vijfduizend gasten, en op God vertrouwen om op andere wijze te voorzien voor ons, dan is dit genade.

HOOFDSTUK 13

1 En als Hij uit den tempel ging, zeide een van Zijn discipelen tot Hem: Meester, zie, hoedanige stenen, en hoedanige gebouwen!
2 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Ziet gij deze grote gebouwen? Er zal niet een steen op den anderen steen gelaten worden, die niet afgebroken zal worden.
3 En als Hij gezeten was op den Olijfberg, tegen den tempel over, vraagden Hem Petrus, en Jakobus, en Johannes, en Andreas, alleen:
4 Zeg ons, wanneer zullen deze dingen zijn? En welk is het teken, wanneer deze dingen allen voleindigd zullen worden?
5 En Jezus, hun antwoordende, begon te zeggen: Ziet toe, dat u niemand verleide.
6 Want velen zullen komen onder Mijn Naam, zeggende: Ik ben de Christus; en zullen velen verleiden.
7 En wanneer gij zult horen van oorlogen, en geruchten van oorlogen, zo wordt niet verschrikt; want dit moet geschieden; maar nog is het einde niet.
8 Want het ene volk zal tegen het andere volk opstaan, en het ene koninkrijk tegen het andere koninkrijk; en er zullen aardbevingen zijn in verscheidene plaatsen, en er zullen hongersnoden wezen, en beroerten. Deze dingen zijn maar beginselen der smarten.
9 Maar ziet gij voor uzelven toe; want zij zullen u overleveren in de raadsvergaderingen, en in de synagogen; gij zult geslagen worden, en voor stadhouders en koningen zult gij gesteld worden, om Mijnentwil, hun tot een getuigenis.
10 En het Evangelie moet eerst gepredikt worden onder al de volken.
11 Doch wanneer zij u leiden zullen, om u over te leveren, zo zijt te voren niet bezorgd, wat gij spreken zult, en bedenkt het niet; maar zo wat u in die ure gegeven zal worden, spreekt dat; want gij zijt het niet, die spreekt, maar de Heilige Geest.
12 En de ene broeder zal den anderen overleveren tot den dood, en de vader het kind; en de kinderen zullen opstaan tegen de ouders, en zullen hen doden.
13 En gij zult gehaat worden van allen, om Mijns Naams wil; maar wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden.
14 Wanneer gij dan zult zien den gruwel der verwoesting, waarvan door den profeet Daniel gesproken is, staande waar het niet behoort, die het leest, die merke daarop! alsdan, die in Judea zijn, dat zij vlieden op de bergen.
15 En die op het dak is, kome niet af in het huis, en ga niet in, om iets uit zijn huis weg te nemen.
16 En die op den akker is, kere niet weder terug, om zijn kleed te nemen.
17 Maar wee den bevruchten en den zogenden vrouwen in die dagen!
18 Doch bidt, dat uw vlucht niet geschiede des winters.
19 Want die dagen zullen zulke verdrukking zijn, welker gelijke niet geweest is van het begin der schepselen, die God geschapen heeft, tot nu toe, en ook niet zijn zal.
20 En indien de Heere de dagen niet verkort had, geen vlees zou behouden worden; maar om der uitverkorenen wil, die Hij heeft uitverkoren, heeft Hij de dagen verkort.
21 En alsdan, zo iemand tot ulieden zal zeggen: Ziet, hier is de Christus; of ziet, Hij is daar; gelooft het niet.
22 Want er zullen valse christussen, en valse profeten opstaan, en zullen tekenen en wonderen doen, om te verleiden, indien het mogelijk ware, ook de uitverkorenen.
23 Maar gijlieden ziet toe; ziet, Ik heb u alles voorzegd!

24 Maar in die dagen, na die verdrukking, zal de zon verduisterd worden, en de maan zal haar schijnsel niet geven.
25 En de sterren des hemels zullen daaruit vallen, en de krachten, die in de hemelen zijn, zullen bewogen worden.
26 En alsdan zullen zij den Zoon des mensen zien, komende in de wolken, met grote kracht en heerlijkheid.
27 En alsdan zal Hij Zijn engelen uitzenden, en zal Zijn uitverkorenen bijeenvergaderen uit de vier winden, van het uiterste der aarde, tot het uiterste des hemels.
28 En leert van den vijgeboom deze gelijkenis; wanneer nu zijn tak teder wordt, en de bladeren uitspruiten, zo weet gij, dat de zomer nabij is.
29 Alzo ook gij, wanneer gij deze dingen zult zien geschieden, zo weet, dat het nabij, voor de deur is.
30 Voorwaar, Ik zeg u, dat dit geslacht niet zal voorbijgaan, totdat al deze dingen zullen geschied zijn.
31 De hemel en de aarde zullen voorbijgaan; maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.
32 Maar van dien dag en die ure weet niemand, noch de engelen, die in den hemel zijn, noch de Zoon, dan de Vader.
33 Ziet toe, waakt en bidt; want gij weet niet, wanneer de tijd is.
34 Gelijk een mens, buiten 's lands reizende, zijn huis verliet, en zijn dienstknechten macht gaf, en elk zijn werk, en den deurwachter gebood, dat hij zou waken;
35 Zo waakt dan want gij weet niet, wanneer de heer des huizes komen zal, des avonds laat, of ter middernacht, of met het hanengekraai, of in den morgenstond;
36 Opdat hij niet onvoorziens kome, en u slapende vinde.
37 En hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik allen: Waakt.

Wij hebben hier de substantie van de profetische rede, die onze Heere Jezus heeft uitgesproken, doelende op de verwoesting van Jeruzalem en de voleinding aller dingen. Het was een van Zijn laatste redevoeringen, gericht, niet tegen het volk maar tegen de priesters, de schriftgeleerden en de ouderlingen, niet uitgesproken in het openbaar, maar voor slechts vier van Zijne discipelen, voor wie Zijne verborgenheid geweest is. Hier is,

I. De gelegenheid tot Zijne voorzegging-toen Zijne discipelen de gebouwen des tempels bewonderden, vers 1, 2, en Hem vroegen naar den tijd, wanneer zij verwoest zullen worden, vers 3, 4.

II. De voorzeggingen zelven.

1. Betreffende het komen van bedriegers, vers 5, 6, 21-23.

2. Betreffende den krijg der volken, vers 7, 8.

3. Betreffende de vervolging der Christenen, vers 9-13.

4. Betreffende de verwoesting van Jeruzalem, vers 14.

5. Betreffende het einde der wereld, vers 24-27.

III. Enige algemene aanduidingen betreffende den tijd van deze dingen, vers 28-32.

VI. Enige praktische gevolgtrekkingen uit dit alles, vers 33-37.

Markus 13:1-4

Wij kunnen hier zien:

I. Hoe geneigd velen van Christus' eigen discipelen geweest zijn, om de dingen te vergoden, die een groot en groots aanzien hadden, en gedurende langen tijd als heilig beschouwd werden. Zij hadden Christus horen klagen over hen, die den tempel tot een moordenaarshol hadden gemaakt, en toch hebben zij, toen Hij er van vertrok, wegens de goddeloosheid, die er in bleef, Hem aangezocht om met het statige gebouw en de versierselen er van even ingenomen te zijn als zij dit waren. Een hunner zei tot Hem: "Meester! zie hoedanige stenen en hoedanige gebouwen! vers 1. Nooit hebben wij in Galilea iets dergelijks gezien, o verlaat deze heerlijke plaats toch niet."

II. Hoe weinig waarde Christus hecht aan uiterlijke pracht, waar geen wezenlijke reinheid is. Ziet gij deze grote gebouwen, zegt Christus, en bewondert gij ze? Ik zeg u, de tijd is nabij wanneer niet een steen op den anderen steen gelaten zal worden, die niet afgebroken zal worden, vers 2. De pracht van dit gebouw zal het niet beveiligen, en in den Heere Jezus geen medelijden er voor opwekken. Hij ziet met ontferming neer op het verderf van kostelijke zielen, en weent over haar, want op dezen stelt Hij een zeer hogen prijs, maar wij bevinden niet dat Hij met enigerlei leedwezen het verderf aanschouwt van een prachtig huis, als Hij er door de zonde is uitgedreven, want zulk een huis heeft weinig waarde in Zijn oog. Met hoe weinig kommer of leedgevoel zegt Hij: Er zal niet een steen op den anderen steen gelaten worden. De sterkte en soliditeit van den tempel bestond grotendeels in de grootte der stenen, en als dezen neergeworpen zijn, zal er spoor noch herinnering van overblijven. Zolang er nog een gedeelte van bleef staan, kon er nog hoop gevoed worden voor ene herstelling, maar welke hoop is er, als niet een steen op den anderen gelaten zal worden?

III. Hoe natuurlijk het voor ons is, te willen weten wat er in de toekomst zal geschieden, en er ook het tijdstip van te willen weten. Wij zullen dikwijls meer verlangend zijn deze dingen te weten, dan te weten wat onze plicht is. Zijne discipelen wisten niet hoe zij deze leer van den ondergang des tempels moesten opnemen. Zij beschouwden den tempel als het koninklijk paleis van hun Meester, waarin zij verwachtten tot hoge ambten bevorderd te zullen worden, daarom waren zij in bekommernis, totdat zij met Hem alleen waren en omtrent deze zaak meer van Hem zouden vernemen. Toen Hij dus terugkeerde naar Bethanië, zat Hij neer op den Olijfberg, tegenover den tempel, vanwaar Hij er het volle gezicht op had, en aldaar zijn vier van hen overeengekomen Hem alleen, dat is in een bijzonder onderhoud, te vragen, wat Hij bedoelde met de verwoesting van den tempel, die zij evenmin begrepen als zij de voorzeggingen van Zijn dood begrepen hebben, zo weinig paste dit in hun plannen en denkbeelden. Hoewel nu slechts deze vier de vraag gedaan hadden, heeft Christus toch Zijne rede ter beantwoording dier vraag waarschijnlijk ten aanhore van al de discipelen uitgesproken, maar toch in het bijzonder, dat is: niet ten aanhore der schare. Hun vraag luidt: Wanneer zullen deze dingen zijn? Zij willen niet in twijfel trekken-of tenminste daar niet den schijn van hebben-of deze dingen al of niet zijn zullen (want hun Meester had hun gezegd, dat zij zijn zullen) maar zij willen hopen, dat dit nog in de verre toekomst ligt. Toch vragen zij niet nauwkeurig naar den dag en het jaar (hierin waren zij bescheiden) maar zij zeggen: Zeg ons: welk is het teken, wanneer deze dingen allen voleindigd zullen worden? Door welke voortekenen zullen zij voorafgegaan worden?

Markus 13:5-13

In antwoord op hun vraag bedoelt onze Heere Jezus niet zozeer hun nieuwsgierigheid te bevredigen, als wel hun geweten voor te lichten. Hij laat hen nog in het duister ten opzichte van de tijden en gelegenheden, die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft, en die het hun niet toekwam te weten, maar Hij geeft hun de nodige waarschuwingen met betrekking tot de gebeurtenissen, die nu weldra zullen plaatshebben.

I. Zij moeten er zorg voor dragen niet misleid te worden door verleiders en bedriegers, die nu weldra zullen opstaan, vers 5 en 6.

"Ziet toe dat u niemand verleide, opdat gij, den waren Messias gevonden hebbende, Hem niet weer verliest onder de menigte van valse Christussen, of verlokt wordt om anderen in mededinging met Hem aan te nemen. Velen zullen komen in Mijn naam (niet in den naam Jezus), maar zeggende: Ik ben de Christus, dus aanspraak makende op de waardigheid, die alleen Mij toekomt. Nadat de Joden den waren Christus verworpen hadden, zijn zij door vele valse Christussen bedrogen geworden, maar nooit tevoren. Deze valse Christussen hebben velen verleid, ziet dus toe dat zij ook u niet verleiden. Als velen bedrogen worden, dan moet dit ons aansporen om voor ons zelven toe te zien.

II. Zij moeten ook wel toezien om niet verschrikt te worden door de geruchten van oorlogen, vers 7, 8. De zonde heeft de oorlogen in de wereld gebracht, en zij ontstaan uit der mensen begeerlijkheden. Maar in sommige tijden worden de volken meer gekweld en geteisterd door oorlogen dan in andere tijden, en zo zal het nu wezen. Toen Christus in de wereld kwam, heerste er algemene vrede, maar kort nadat Hij de wereld verlaten had, woedde overal krijg, Het ene volk zal tegen het andere volk opstaan, en het ene koninkrijk tegen het andere koninkrijk. En wat zal er dan worden van hen, die aan alle volken het Evangelie moeten prediken? Temidden van het krijgsgedruis wordt de stem der wet niet gehoord. Maar weest niet verschrikt.

1. "Laat het gene verrassing voor u zijn: gij moet dit verwachten, en zulke dingen moeten geschieden, want God heeft ze verordineerd om Zijne raadsbesluiten tot stand te brengen. En door de Joodse oorlogen (waarvan Josephus ons een uitvoerig verhaal heeft gegeven) zal God de goddeloosheid der Joden straffen."

2. "Laat het u niet verschrikken, alsof uwe belangen door deze oorlogen in gevaar kwamen, of uw werk er door belemmerd werd, gij hebt er niet mede van doen, en dus behoeft gij ook niet te vrezen er door geschaad te worden." Zij, die de goedkeuring der wereld verachten, haar niet begeren of zoeken, kunnen ook het dreigen der wereld verachten, en behoeven het niet te vrezen. Indien wij ons niet zoeken te verheffen met hen, die hoog en aanzienlijk worden in de wereld, waarom zouden wij dan vrezen te vallen met hen, die in de wereld zijn?

3. "Laat dit niet beschouwd worden als een voorteken van het naderend einde der wereld, want nog is het einde niet, vers 7. Denkt niet dat deze oorlogen de wereld tot haar einde zullen brengen, neen, er zijn andere tussen komende raadsbesluiten, die tussen dit einde en het einde aller dingen vervuld moeten worden, die bestemd zijn om u voor te bereiden op het einde, maar niet om het voor den tijd te verhaasten."

4. "Laat dit niet beschouwd worden als de grootste straf, het zwaarste oordeel Gods, neen, Hij heeft meer pijlen in Zijn pijlkoker, en zij zijn bestemd voor de vervolgers. Zijt niet ontroerd door de geruchten van oorlogen, want zij zijn slechts de beginselen der smarten, daarom behoort gij, in plaats van er door ontroerd te worden, op erger voorbereid te zijn, want er zullen ook aardbevingen zijn in verscheidene plaatsen, die grote menigten onder het puin van hun eigen huizen zullen begraven, en er zullen hongersnoden wezen, waardoor vele armen zullen omkomen uit gebrek aan brood, en beroerten, zodat er voor den in- en uitgaande geen vrede zal wezen. De wereld zal vol wezen van beroerten, maar zijt gijlieden niet ontroerd, van buiten is er krijg, van binnen vrees, maar vreest gijlieden hun vrees niet." De discipelen van Christus kunnen, tenzij het door hun eigen schuld anders is, een heilige gerustheid en kalmte van geest genieten, ook wanneer alles om hen heen in de grootste wanorde en beroering is.

III. Zij moeten wel toezien om niet van Christus te worden afgetrokken en van hun plicht jegens Hem, door het lijden, dat zij om Zijnentwil zullen hebben te verduren. Wederom zegt Hij: Ziet voor uzelven toe, vers 9. Hoewel gij aan het zwaard van den krijg beter zult kunnen ontkomen dan uwe naburen, omdat gij u met de openbare twisten en geschillen niet inlaat, zo weest toch niet al te gerust, want gij zult meer dan anderen blootstaan voor het zwaard der gerechtigheid, en de partijen, die onderling in strijd zijn tegen elkaar, zullen zich verenigen tegen ulieden. Ziet dus toe, dat gij u niet vleit met de hoop op uitwendige welvaart en zulk een aards koninkrijk, als waarvan gijlieden gedroomd hebt, want het is door vele verdrukkingen, dat gij in het koninkrijk Gods moet ingaan. Ziet toe dat gij u niet blootstelt aan moeite en gevaar, en ze uzelven dus niet berokkent. Ziet toe op hetgeen gij zegt en doet, want veler ogen zullen op u gevestigd zijn. Merk nu op:

1. Waarin de kwellingen bestaan, die zij hebben te wachten.

a. Zij zullen van allen gehaat worden, kwelling genoeg! Het denkbeeld van gehaat te zijn is voor een teer gemoed zeer smartelijk, en de vruchten van dien haat moeten een voortdurende kwelling wezen, zij, die kwaadaardig zijn, stichten onheil. Het was niet wegens iets verkeerds in hen, of iets verkeerds door hen gedaan, dat zij gehaat werden, maar om den naam van Christus, omdat zij naar Zijn naam waren genoemd, Zijn naam aanriepen, Zijn naam predikten en in Zijn naam wonderen deden. De wereld haatte hen, omdat Hij hen liefhad.

b. Hun eigen bloedverwanten zullen hen overleveren, zij, aan wie zij het nauwst waren verbonden, en van wier bescherming zij dus afhankelijk waren, Zij zullen u overleveren, u aangeven, en uwe vervolgers zijn. Als een vader een kind heeft, en dat kind is een Christen, dan zal hij van alle natuurlijke liefde worden ontbloot, of zijn natuurlijke liefde zal verzwonden worden door dweepzucht, en zo zal hij zijn eigen kind aan de vervolgers overleveren, alsof hij andere goden diende, Deuteronomium 13:6-10.

c. Hun kerkregeerders zullen de censuur op hen toepassen: "Zij zullen u overleveren aan het grote sanhedrin te Jeruzalem en aan de mindere kerkelijke rechtbanken in andere steden en gij zult geslagen worden in de synagogen met veertig slagen als overtreders van de wet, die in de synagoge werd gelezen". Het is niets nieuws, dat door het verraad der ambtsdragers de wapenen der kerk tegen haar beste vrienden gericht worden.

d. Stadhouders en koningen zullen hun macht tegen hen aanwenden. Daar de Joden de macht niet hadden hen ter dood te brengen, zullen zij den toorn der Romeinse overheden tegen hen gaande maken, zoals zij Herodes tegen Jakobus en Petrus hebben opgezet, en zij zullen u ter dood doen brengen als vijanden van het rijk. Zij moeten ten bloede toe weerstaan, en blijven weerstaan.

2. Wat hun temidden van deze grote benauwdheden tot troost zal wezen.

a. Dat de arbeid, waartoe zij geroepen waren, zal blijven voortgaan en voorspoed zal hebben, in weerwil van al den tegenstand, dien zij zullen ontmoeten, vers 10. Niettegenstaande dit alles, zal het Evangelie aan alle volken gepredikt worden, en voor de verwoesting van Jeruzalem zal er het geklank van uitgaan over de gehele aarde, niet slechts tot het gehele volk der Joden, maar tot alle volken der aarde. Het is voor hen, die om des Evangelies wil lijden, troostrijk dat, hoewel zij verpletterd en terneder geworpen worden, het Evangelie niet vernietigd kan worden, het zal stand houden en de overwinning behalen.

b. Dat hun lijden, in plaats van hun werk te belemmeren, het zal bevorderen. "Als gij voor stadhouders en koningen gesteld wordt, dan zal dit wezen tot een getuigenis voor hen (aldus wordt vers 9 door sommigen gelezen). Het zal u de gelegenheid geven om het Evangelie te prediken aan hen, voor wie gij als misdadigers gebracht zult worden, en tot wie gij anders geen toegang zoudt kunnen verkrijgen." Zo is het een getuigenis voor hen geweest, dat Paulus voor Felix en Festus, en Agrippa en Nero werd gesteld, een getuigenis voor hen betreffende Christus en Zijn Evangelie. Of, zoals wij den tekst lezen: "Het zal wezen een getuigenis tegen hen, tegen de rechters en de vervolgers, die met de uiterste woede hen vervolgen, die na een grondig onderzoek of verhoor, niet slechts onschuldige, maar zeer voortreffelijke personen blijken te zijn. Het Evangelie is voor ons een getuigenis betreffende Christus en den hemel. Indien wij het ontvangen, dan zal het een getuigenis voor ons zijn, het zal ons rechtvaardig maken en behouden, maar zo niet, dan zal het in dien groten dag een getuigenis tegen ons wezen.

c. Dat zij, als zij voor koningen en stadhouders gesteld zullen worden om Christus wil, bijzondere hulp van den hemel zullen ontvangen, om voor Christus' zaak en hun eigen zaak te pleiten, vers 11. "Zijt tevoren niet bezorgd, wat gij spreken zult, hebt er gene zorg over hoe gij tot aanzienlijke personen het woord zult richten, om hun gunst te verwerven. Uwe zaak is rechtvaardig en heerlijk, en behoeft niet ondersteund te worden door vooraf-weloverdachte redevoeringen, maar zo wat u in die ure gegeven zal worden, wat u ingegeven en in de herinnering gebracht zal worden, wat u op het eigen ogenblik in den mond zal gelegd worden, dat spreekt. En vreest niet voor den goeden uitslag er van, omdat het aldus voor de vuist is gesproken, want gij zijt het niet, die spreekt door de kracht van uw eigen wijsheid, van uw overleg en besluit, maar het is de Heilige Geest." Zij, die door Christus worden geroepen om Zijne voorspraak te wezen, zullen van volledige instructies worden voorzien, en als wij in den dienst van Christus bezig zijn, dan kunnen wij op de hulp van den Geest van Christus rekenen.

d. Dat, ten laatste, de hemel vergoeding zal bieden voor alles. "Gij zult op uwen weg velerlei moeite en ontbering hebben te verduren, maar zijt goedsmoeds, uw strijd zal dan vervuld wezen, en uw getuigenis voleindigd, en wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden," vers 13. Volharding wint de kroon: De zaligheid, die hier beloofd is, is meer dan ene bevrijding van kwaad, het is een

eeuwige zaligheid, die een overvloedige beloning zal wezen voor al hun arbeid en lijden. Dit alles hebben wij in Mattheus 10:17 en verder.

Markus 13:14-23

In hun rebelleren tegen de Romeinen en hun vervolgen van de Christenen hebben de Joden hun eigen ondergang verhaast, met kracht en naar verdienste hebben zij God en de mensen tegen zich gewapend, 1 Thessalonicenzen 2:15. Nu hebben wij hier ene voorzegging van dat verderf, dat binnen minder dan veertig jaren over hen gekomen is. Wij hadden dit reeds in Mattheus 24:15 enz. Merk op.

I. Wat desbetreffende hier voorzegd is.

1. Dat de Romeinse heirlegers een inval zullen doen in Judea, en Jeruzalem, de heilige stad, zullen belegeren. Dat was de gruwel der verwoesting, waarvan de Joden gegruwd hebben, en waardoor zij verwoest zijn geworden. Het land van uwen vijand wordt genoemd het land, waarover gij verdrietig zijt, Jesaja 7:16. Het was een gruwel, omdat het niets dan verwoesting met zich bracht. Zij hadden Christus verworpen als een verfoeisel, die hun heil en hun verlossing zou geweest zijn, en nu bracht God een gruwel over hen, die hun verwoesting wezen zal, waarvan aldus gesproken is door Daniël den profeet, Hoofdstuk 9:27, als hetgeen, waardoor het slachtoffer en het spijsoffer ophouden. Dit leger stond waar het niet behoorde, in en rondom de heilige stad, waar de heidenen niet hadden behoren te naderen, en het zou hun ook niet toegelaten zijn tot daar te naderen, indien Jeruzalem niet eerst de kroon hunner heiligheid had ontwijd. Hierover klaagt de kerk, Klaagliederen 1:10. De heidenen gingen in haar heiligdom, waarvan Gij geboden had, dat zij in Uwe gemeenten niet komen zouden. Maar de zonde heeft de bres gemaakt, door welke de heerlijkheid uitging en de gruwel der verwoesting inkwam, en stond waar het niet behoort. Laat nu hij, die dit leest, dit verstaan en trachten het recht te vatten. Profetieën moeten niet al te duidelijk wezen, maar toch wel verstaanbaar voor hen, die ze onderzoeken, en zij worden het best verstaan, door ze eerst met elkaar en daarna met de gebeurtenis te vergelijken.

2. Dat er, als het Romeinse heirleger in het land zou komen, nergens veiligheid of behoudenis zou zijn, behalve door het land te verlaten, en dat wel met allen mogelijken spoed. Het zal niet baten te strijden, de vijanden zullen hun te sterk zijn, of zich te verbergen, want de vijanden zullen hen ontdekken, of te capituleren, de vijanden zullen hun geen kwartier geven. Men zal niet eens zijn leven tot een buit hebben dan door te vluchten naar de bergen buiten Judea, dit behoort dan reeds op het eerste schrikgerucht te worden gedaan om zo goed mogelijk weg te komen. Indien iemand op het dak is, beproevende om van daar de bewegingen des vijands te bespeuren, en hen ziet komen, zo laat hem niet ingaan om iets uit zijn huis weg te nemen, want dit zal slechts tijdverlies voor hem zijn, en tijd is kostbaarder voor hem dan de beste goederen, en het zou hem slechts bezwaren en belemmeren in zijne vlucht. En als hij op den akker is, en vandaar de nadering des vijands ontdekt, hij ga weg, zoals hij is en kere niet weer terug om zijn kleed te nemen, vers 16. Indien hij zijn leven kan redden, laat hem dit als een grote winst beschouwen, al kan hij dan ook niets anders redden, en laat hem God danken, dat hij, hoewel hij zijn aardse bezittingen verloren heeft, toch niet uit het land der levenden is weggenomen.

3. Dat het dan een zeer zware tijd zal zijn voor moeders en zogende vrouwen, vers 17.

Wee de bevruchte vrouwen, die zich naar geen vreemde plaats durven begeven, zich niet met zoveel spoed kunnen bewegen als anderen en hulpeloos zijn. En wee de zogende vrouwen, die niet weten

hoe zij hare kinderkens zouden kunnen achterlaten en evenmin hoe ze mede te nemen. De onbeduidendheid, het ongenoegzame van het schepsel is zo groot, dat er dikwijls een tijd kan wezen, wanneer de grootste gerieflijkheden de grootste lasten en bezwaren worden. Het zou ook zeer bezwaarlijk voor hen zijn, als zij genoodzaakt waren te vluchten in den winter, vers 18, als het weer ongunstig is en de wegen slecht en schier onbegaanbaar zijn, inzonderheid in de bergen, waarheen zij vlieden moesten. Indien er niets tegen te doen is en zware tijden moeten komen, dan is het ons toch geoorloofd te wensen, en er om te bidden, dat, indien het met Gods wil overeenkomt, de omstandigheden zo geregeld en geschikt zijn, dat het lijden er door verzacht wordt, en als de zaken slecht zijn, dan behoren wij te bedenken, dat zij nog erger hadden kunnen wezen. Het is erg tot vluchten genoodzaakt te zijn, maar nog erger zou het wezen als het in den winter ware geweest.

4. Dat er in geheel het Joodse land zulk ene vernieling en verwoesting zal plaatshebben, als waarvan de weerga in gene geschiedenis gevonden wordt, vers 19. Die dagen zullen zulke verdrukking zijn, welker gelijke niet geweest is van het begin der schepselen, die God geschapen heeft, tot nu toe, en ook niet zijn zal, namelijk zulk een samenstel van lijden en van zo langen duur. De verwoesting van Jeruzalem door de Chaldeeën was ontzettend, maar zij wordt door deze verwoesting nog overtroffen. Het dreigde een algemene slachting te worden van het Joodse volk, zo barbaars hebben zij elkaar omgebracht, en de Romeinen verslonden hen allen, zodat, indien hun oorlogen nog een weinig langer hadden geduurd, geen vlees zou behouden zijn geworden. Geen enkele Jood zou in het leven gebleven zijn, maar temidden van Zijn toorn is God gedachtig geweest. Zijner ontferming, en

a. heeft Hij de dagen verkort. Hij liet af van Zijn twist met hen, eer er een algeheel einde met hen gemaakt was. Als kerk en natie was het verderf, dat over hen kwam, volkomen, maar aan vele particuliere personen werd het leven gegeven als een buit, toen de storm voorbij was.

b. Het geschiedde om der uitverkorenen wil, dat die dagen verkort werden, velen van hen zijn er, om den wille der weinigen, die in Christus geloofden en Hem getrouw bleven, te beter om gevaren. Er was ene belofte, dat een overblijfsel behouden zou worden, Jesaja 10:22, en dat God om den wille Zijner knechten hen niet allen zal verderven, Jesaja 65:8, en deze beloften moeten vervuld worden. Gods eigen uitverkorenen roepen dag en nacht tot Hem, en hun gebed moet verhoord worden, Lukas 18:7.

II. Welke aanwijzingen aan de discipelen gegeven worden ten opzichte hiervan.

1. Zij moeten zorg dragen voor hun eigen leven. "Als gij het land ingenomen en de stad belegerd zult zien, dan moet gij u niet vleien met de hoop, dat de vijand zich terug zal trekken, of dat gij gunst in zijne ogen zult vinden, maar zonder verder beraad of uitstel moeten zij, die in Judea zijn, vlieden op de bergen, vers 14. Mengt u niet in den strijd, die u niet aangaat, laat de potscherf twisten met aarden potscherven, maar gij, verlaat het schip, als gij ziet dat het zinkt, zodat gij den dood der onbesnedenen van hart niet sterft.".

2. Zij moeten zorgen voor de behoudenis hunner ziel. "In dien tijd zullen verleiders aan het werk zijn, want zij beminnen het in troebel water te vissen, daarom moet gij alsdan dubbel op uwe hoede zijn. Alsdan, zo iemand tot ulieden zal zeggen: Ziet, hier is de Christus, of ziet, Hij is daar, gelooft het niet, want gij weet, dat Hij in den hemel is, en aan het einde der tijden wederkomen zal om de wereld te

oordelen. Christus aangenomen hebbende, zo laat u niet heentrekken in de strikken van enigerlei antichrist, want er zullen valse christussen en valse profeten opstaan", vers 22. Toen het Evangeliekoninkrijk werd opgericht, heeft Satan al zijne krachten verzameld om het tegen te staan, en heeft daarbij al zijne listen en lagen in het werk gesteld. God heeft dit toegelaten om de oprechtheid van sommigen op de proef te stellen en de geveinsdheid van anderen bloot te leggen, alsmede tot beschaming van hen, die Christus hebben verworpen, toen Hij hun aangeboden werd. Valse christussen zullen opstaan en valse profeten, die hen in hun prediking zullen aanprijzen, of wel de zodanige, die, hoewel zij niet voorgeven christussen te zijn, zich toch voor profeten zullen uitgeven, beproeven zullen de toekomst te voorspellen, en zij zullen tekenen en (leugen) wonderen doen. Zo vroeg reeds is de verborgenheid der ongerechtigheid begonnen te werken, 2 Thessalonicenzen 2:9. Zij zouden, indien het mogelijk ware, ook de uitverkorenen verleiden. Zo schoonschijnend zullen hun woorden wezen, en met zoveel ijver zullen zij er zich op toeleggen om de lieden te bedriegen, dat zij velen zullen aftrekken, die ijverige belijders van den godsdienst zijn geweest, velen van wie men goede hoop scheen te kunnen koesteren, dat zij zouden volharden, want niets zal de kracht hebben om de mensen standvastig te maken, behalve dat fondament Gods, dat onbeweeglijk is: De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn, welke bewaard zullen blijven, als het geloof van anderen aan het wankelen is gebracht, 2 Timotheus 2:18, 19. Zij zouden, indien het mogelijk ware, ook de uitverkorenen verleiden, maar het is niet mogelijk hen te verleiden, wie er ook verhard worden, de uitverkorenen zullen het verkrijgen, Romeinen 11:7. Maar laat de discipelen, uit aanmerking hiervan, wèl toezien, aan wie zij geloof schenken, vers 23. Maar gijlieden, ziet toe. Ene verzekering van te zullen volharden en ene waarschuwing tegen afval kunnen zeer goed samengaan. Hoewel Christus tot hen zei: Ziet toe, volgt daar toch niet uit, dat hun volharding in twijfel getrokken moest worden, want zij werden bewaard door de kracht Gods, en hoewel hun volharding verzekerd was, volgt hier toch niet uit, dat de waarschuwing nodeloos was, want zij moeten bewaard worden door het gebruik van de bestemde middelen. God zal hen bewaren, maar zij moeten zich zelven bewaren. "Ik heb u alles voorzegd, Ik heb u die gevaren voorzegd, opdat gij, door gewaarschuwd te zijn, gewapend kunt wezen, Ik heb u alles voorzegd, wat u nodig was vooruit te weten, en daarom hoedt u van te luisteren naar hen, die voorgeven profeten te zijn en u meer voorzeggen dan Ik u voorzegd heb". De genoegzaamheid der Schrift is een kostelijk argument tegen het luisteren naar hen, die voorgeven geïnspireerd te zijn.

Markus 13:24-27

Deze verzen schijnen te doelen op Christus' wederkomst om de wereld te oordelen. In hun vraag hadden de discipelen de verwoesting van Jeruzalem verward met het einde der wereld, Mattheus 24:3, hetgeen gegrond was op ene vergissing, alsof de tempel bestaan moest zolang de wereld bestaat. Christus herstelt deze vergissing, en toont dat het einde der wereld in die dagen, die andere dagen waarnaar gij vraagt, de dag van Christus' komst en de dag des oordeels, zullen wezen na die verdrukking, en niet gelijktijdig er mede. Laat hen, die leven als het Joodse volk verwoest wordt, er zich voor wachten te denken, dat de Zoon des mensen, omdat Hij dan niet zichtbaar op de wolken verschijnt, ook daarna nooit aldus komen zal. Neen, daarna zal Hij komen. En hier voorzegt Hij:

1. De eindelijke ontbinding van het tegenwoordige samenstel der wereld, zelfs van dat gedeelte er van, dat het minst aan verandering onderhevig schijnt te zijn, het zuiverder en fijner deel er van, de zon zal verduisterd worden, en de maan zal haar schijnsel niet meer geven, want zij zullen overstraald en overschitterd worden door de heerlijkheid van den Zoon des mensen, Jesaja 24:23. De sterren des hemels, die van den beginne hare plaats en haar regelmatige bewegingen hebben behouden, zullen vallen als bladeren in den herfst, en de krachten, die in de hemelen zijn, de hemellichamen, de vaste sterren, zullen bewogen worden.

2. De zichtbare verschijning van den Heere Jezus, aan wie op dien dag het oordeel zal overgegeven worden, vers 26. Alsdan zullen zij den Zoon des mensen zien, komende in de wolken. Waarschijnlijk zal Hij komen boven de plaats, waar Hij zat, toen Hij deze woorden sprak, want de wolken zijn in de lagere delen der lucht. Hij zal komen met grote kracht en heerlijkheid gelijk passend is voor het doel, waarmee Hij komt. Dan zal alle oog Hem zien.

3. De bijeen vergadering tot Hem van al de uitverkorenen, vers 27, Hij zal Zijne engelen uitzenden en zal Zijne uitverkorenen bijeen vergaderen den Heere tegemoet in de lucht, 1 Thessalonicenzen

4. 17.. Zij zullen vergaderd worden van het ene einde der wereld tot het andere, zodat van die algemene vergadering niemand gemist zal worden. Zij zullen vergaderd worden van het uiterste der aarde, het verst verwijderd van de plaats, waar Christus' rechterstoel zal staan, en zij zullen bijeengebracht worden tot het uiterste des hemels, zo zeker, zo snel, zo gemakkelijk zal hun vervoer geschieden, dat niemand hunner verdwaald zal geraken, al worden zij ook van het uiterste der aarde langs een weg, en naar het uiterste des hemels langs een anderen weg gebracht. Een getrouw, gelovig Israëliet zal veilig geleid worden, al was het ook van de uiterste grens van het land der gevangenschap tot de verst verwijderde grens van het land der belofte.

Markus 13:28-37

Wij hebben hier de toepassing van deze profetische leerrede, leert nu op de rechte wijze voorwaarts te zien.

I. "Wat betreft de verwoesting van Jeruzalem, verwacht haar binnen zeer korten tijd, zoals gij, wanneer de tak van den vijgenboom teder wordt en de bladeren uitspruiten, verwacht dat de zomer nabij is, vers 28. Als tweede oorzaken beginnen te werken, dan verwacht gij daar naar de rechte orde en tijd de uitwerkselen van te zien. Evenzo, wanneer gij deze dingen zult zien geschieden, als gij de Joodse natie in een oorlog gewikkeld ziet, verward en verbijsterd door valse christussen en profeten, en zich het ongenoegen der Romeinen op den hals halende, inzonderheid, als gij ziet, dat zij u om uws Meesters wil vervolgen, en daardoor volharden in hetgeen zij deden toen zij Hem ter dood hebben gebracht, en het dus herhalen, zodat zij de mate hunner ongerechtigheid vol doen worden, zegt dan, dat hun ondergang nabij is, ja voor de deur is, en zorgt dienovereenkomstig voor uzelven". Wèl waren al de discipelen, behalve Johannes, weggenomen voor den dag des kwaads, maar het volgende geslacht, dat zij moesten opleiden, zou dit alles beleven, en door de instructies, die Christus naliet, werden zij bewaard van er in te delen.

"Dit geslacht, dat nu opkomt, zal niet voorbijgaan, totdat al deze dingen zullen geschied zijn, waarvan Ik u gesproken heb met betrekking tot Jeruzalem, en weldra zullen zij beginnen te geschieden. En gelijk deze verwoesting nabij, en als het ware binnen het gezicht is, zo is zij ook zeker en gewis. Het raadsbesluit is uitgegaan, het is ene voleinding, die vast besloten is." Daniël 9:27. Christus zegt deze dingen niet bloot en alleen om hen te verschrikken, neen, zij zijn de verklaring van het vaste voornemen Gods, De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, aan het einde des tijds, maar Mijne woorden zullen geenszins voorbijgaan, vers 31. Geen enkele van deze voorzeggingen zal falen om letterlijk vervuld te worden.

II. "Wat betreft het einde der wereld: vraagt niet wanneer dat komen zal, want het is niet betamelijk daarnaar onderzoek te doen, want van dien dag en die ure weet niemand, dit is ene zaak, die nog op verren afstand is. De juiste tijd er van is vastgesteld in den raad Gods, maar is door generlei woord van God geopenbaard, hetzij aan mensen op aarde, of aan engelen in den hemel. De engelen zullen er bijtijds kennis van ontvangen ten einde zich te bereiden voor den dienst op dien dag, en hij zal bekend gemaakt worden aan de kinderen der mensen met het geklank der bazuin, maar voor het ogenblik worden mensen en engelen omtrent het juiste tijdstip hiervan nog in het duister gelaten, opdat zij aan het werk en den dienst van heden al hun aandacht zullen wijden." Maar nu volgt: noch de Zoon. Is er dan iets, dat aan den Zoon onbekend is? Wij lezen wel van een boek, dat verzegeld was, totdat het Lam de zegels opende, maar kende Hij er den inhoud niet van voordat de zegels geopend waren? Was het. niet met Zijn medeweten geschreven? In de eerste tijden der Christenheid zijn er personen geweest, die uit dezen tekst hebben afgeleid, dat er sommige dingen waren, die aan Christus als mens onbekend waren, en hierom Agnoetae werden genoemd. Het is niet ongerijmder om dit te zeggen, beweerden zij, dan te zeggen dat Zijn menselijke ziel smart en angst geleden heeft, en velen van de rechtzinnige kerkvaders hebben daar hun goedkeuring aan gehecht. Sommigen zouden de moeilijkheid willen ontwijken door te zeggen, dat Christus dit sprak met voorzichtig beleid, ten einde verdere vragen van de discipelen te voorkomen. Maar hierop antwoordt een der ouden: Het voegt niet, hier al te nauwkeurig op in te gaan, aldus Leontius bij Dr. Hammond. Het is zeker, zegt aartsbisschop Tillotson, "dat Christus, als God, omtrent generlei zaak onwetend kon zijn,

maar de Goddelijke wijsheid, die in onzen Heiland heeft gewoond, heeft zich meegedeeld aan Zijn menselijke ziel, naar het Goddelijk welbehagen, zodat Zijn menselijke natuur soms dingen niet geweten kan hebben, daarom wordt van Christus gezegd, dat Hij toenam in wijsheid, Lukas 2:52, hetgeen van Hem niet gezegd zou kunnen worden, indien de menselijke natuur van Christus noodzakelijkerwijs, krachtens hare vereniging met de Goddelijke natuur, alles weten moest. Dr. Lightfoot verklaart het aldus: Christus noemt zich den Zoon als den Messias. Nu is de Messias, als zodanig, de knecht des Vaders geweest. Jesaja 42:1, door Hem gezonden en afgevaardigd, en als zodanig beroept Hij zich dikwijls op Zijns Vaders wil en gebod, en erkent Hij, van zich zelven niets te kunnen doen, Johannes 5:19, en evenzo zou van Hem gezegd kunnen worden, dat Hij van of uit zich zelven niets wist. De openbaring van Jezus Christus was de openbaring, die God Hem gegeven heeft, Openbaring 1:1. Hij is dus van mening, dat wij hebben te onderscheiden tussen deze voortreffelijkheden en volmaaktheden, die het uitvloeisel waren van zijn persoonlijke vereniging met de Goddelijke en menselijke natuur, en die, welke het gevolg waren van de zalving des Geestes. Uit de eerste vloeide de oneindige waarheid voort van Zijn persoon en Zijn volmaakt vrij-zijn van alle zonde, maar uit de laatste vloeiden Zijne macht voort om wonderen te doen en Zijne wetenschap van toekomstige gebeurtenissen. Aldus (zegt hij) heeft het Hem behaagd om hetgeen Hij aan Zijne kerk wilde openbaren, niet te ontlenen aan de vereniging van Zijn menselijke natuur met de Goddelijke, maar aan de openbaring des Geestes, waardoor Hij dit nochtans niet wist, maar alleen de Vader wist het, dat is alleen God, de Godheid, want (gelijk aartsbisschop Tillotson het verklaart) het wordt hier niet persoonlijk genomen, in onderscheiding van den Zoon en den Heiligen Geest, maar als de Vader is, fons etprincipium Deitatis -de bron en oorsprong der Godheid.

III. Wat beiden betreft: uw plicht is het te waken en te bidden. Daarom wordt het tijdstip geheim gehouden, opdat gij steeds op uwe hoede zijn zult, vers 33. Ziet toe, wacht u voor alles, dat u ongeschikt zou maken voor uws Meesters komst en waardoor uw geest zozeer in verlegenheid zou gebracht worden, dat gij geen goede rekenschap zoudt kunnen afleggen. Wacht u er voor dat Zijne komst u bij verrassing zou overvallen, en bidt om de genade, die nodig is, om er u geschikt en bereid voor te maken, want gij weet niet wanneer de tijd is, en het is van het grootste belang voor u om iedere dag bereid te zijn op hetgeen iedere dag komen kan. Dit wordt door Hem aan het slot opgehelderd door ene gelijkenis.

1. Onze Meester is weggegaan, en heeft ons iets ter bewaring toevertrouwd, waarvan wij rekenschap moeten geven, vers 34. Hij is gelijk een mens, buitenslands reizende, want Hij is heengegaan om geruimen tijd weg te blijven. Hij heeft op aarde Zijn huis achtergelaten, en Zijn dienstknechten heeft Hij macht gegeven en elk zijn werk. Aan sommigen heeft Hij macht gegeven als opzieners, aan anderen Mij geloven: Waakt, waakt, verwacht Mijne wederkomst, bereidt u, opdat gij onbevlekt en onbestraffelijk van Hem bevonden moogt worden in vrede.

HOOFDSTUK 14

1 En het pascha, en het feest der ongehevelde broden was na twee dagen. En de overpriesters en de Schriftgeleerden zochten, hoe zij Hem met listigheid vangen en doden zouden.
2 Maar zij zeiden: Niet in het feest, opdat niet misschien oproer onder het volk worde.
3 En als Hij te Bethanie was, in het huis van Simon, den melaatse, daar Hij aan tafel zat, kwam een vrouw, hebbende een albasten fles met zalf van onvervalsten nardus, van groten prijs; en de albasten fles gebroken hebbende, goot die op Zijn hoofd.
4 En er waren sommigen, die dat zeer kwalijk namen bij zichzelven, en zeiden: Waartoe is dit verlies der zalf geschied?
5 Want dezelve had kunnen boven de driehonderd penningen verkocht, en die den armen gegeven worden; en zij vergrimden tegen haar.
6 Maar Jezus zeide: Laat af van haar; wat doet gij haar moeite aan? Zij heeft een goed werk aan Mij gewrocht.
7 Want de armen hebt gij altijd met u, en wanneer gij wilt, kunt gij hun weldoen; maar Mij hebt gij niet altijd.
8 Zij heeft gedaan, hetgeen zij konde; zij is voorgekomen, om Mijn lichaam te zalven, tot een voorbereiding ter begrafenis.
9 Voorwaar zeg Ik u: Alwaar dit Evangelie gepredikt zal worden in de gehele wereld, daar zal ook tot haar gedachtenis gesproken worden, van hetgeen zij gedaan heeft.
10 En Judas Iskariot, een van de twaalven, ging heen tot de overpriesters, opdat hij Hem hun zou overleveren.
11 En zij, dat horende, waren verblijd, en beloofden hem geld te geven; en hij zocht, hoe hij Hem bekwamelijk overleveren zou.
12 En op den eersten dag der ongehevelde broden, wanneer zij het pascha slachtten, zeiden Zijn discipelen tot Hem: Waar wilt Gij, dat wij heengaan, en bereiden, dat Gij het pascha eet?
13 En Hij zond twee van Zijn discipelen uit, en zeide tot hen: Gaat henen in de stad, en u zal een mens ontmoeten, dragende een kruik water, volgt dien;
14 En zo waar hij ingaat, zegt tot den heer des huizes: De Meester zegt: Waar is de eetzaal, daar Ik het pascha met Mijn discipelen eten zal?
15 En hij zal u wijzen een grote opperzaal, toegerust en gereed; bereidt het ons aldaar.
16 En Zijn discipelen gingen uit, en kwamen in de stad, en vonden het, gelijk Hij hun gezegd had, en bereidden het pascha.
17 En als het avond geworden was, kwam Hij met de twaalven.
18 En als zij aanzaten en aten, zeide Jezus: Voorwaar, Ik zeg u, dat een van u, die met Mij eet, Mij zal verraden.
19 En zij begonnen bedroefd te worden, en de een na den ander tot Hem te zeggen: Ben ik het? En een ander: Ben ik het?
20 Maar Hij antwoordde en zeide tot hen: Het is een uit de twaalven, die met Mij in den schotel indoopt.
21 De Zoon des mensen gaat wel heen, gelijk van Hem geschreven is; maar wee dien mens, door welken de Zoon des mensen verraden wordt! Het ware hem goed, zo die mens niet geboren ware geweest.
22 En als zij aten, nam Jezus brood, en als Hij gezegend had, brak Hij het, en gaf het hun, en zeide: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam.

23 En Hij nam den drinkbeker, en gedankt hebbende, gaf hun dien; en zij dronken allen uit denzelven.
24 En Hij zeide tot hen: Dat is Mijn bloed, het bloed des Nieuwen Testaments, hetwelk voor velen vergoten wordt.
25 Voorwaar, Ik zeg u, dat Ik niet meer zal drinken van de vrucht des wijnstoks, tot op dien dag, wanneer Ik dezelve nieuw zal drinken in het Koninkrijk Gods.
26 En als zij den lofzang gezongen hadden, gingen zij uit naar den Olijfberg.
27 En Jezus zeide tot hen: Gij zult in dezen nacht allen aan Mij geergerd worden; want er is geschreven: Ik zal den Herder slaan, en de schapen zullen verstrooid worden.
28 Maar nadat Ik zal opgestaan zijn, zal Ik u voorgaan naar Galilea.
29 En Petrus zeide tot Hem: Of zij ook allen geergerd wierden, zo zal ik toch niet geergerd worden.
30 En Jezus zeide tot hem: Voorwaar, Ik zeg u, dat heden in dezen nacht, eer de haan tweemaal gekraaid zal hebben, gij Mij driemaal zult verloochenen.
31 Maar hij zeide nog des te meer: Al moest ik met U sterven, zo zal ik U geenszins verloochenen! En insgelijks zeiden zij ook allen.
32 En zij kwamen in een plaats, welker naam was Gethsemane, en Hij zeide tot Zijn discipelen: Zit hier neder, totdat Ik gebeden zal hebben.
33 En Hij nam met Zich Petrus, en Jakobus, en Johannes, en begon verbaasd en zeer beangst te worden;
34 En zeide tot hen: Mijn ziel is geheel bedroefd tot den dood toe; blijft hier, en waakt.
35 En een weinig voortgegaan zijnde, viel Hij op de aarde, en bad, zo het mogelijk ware, dat die ure van Hem voorbijginge.
36 En Hij zeide: Abba, Vader! alle dingen zijn U mogelijk; neem dezen drinkbeker van Mij weg, doch niet wat Ik wil, maar wat Gij wilt.
37 En Hij kwam, en vond hen slapende, en zeide tot Petrus: Simon! slaapt gij? Kunt gij niet een uur waken?
38 Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt; de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak.
39 En wederom heengegaan zijnde, bad Hij, sprekende dezelfde woorden.
40 En wedergekeerd zijnde, vond Hij hen wederom slapende, want hun ogen waren bezwaard; en zij wisten niet, wat zij Hem antwoorden zouden.
41 En Hij kwam ten derden male, en zeide tot hen: Slaapt nu voort, en rust; het is genoeg, de ure is gekomen; ziet, de Zoon des mensen wordt overgeleverd in de handen der zondaren.
42 Staat op, laat ons gaan; ziet, die Mij verraadt, is nabij.
43 En terstond, als Hij nog sprak, kwam Judas aan, die een was van de twaalven, en met hem een grote schare, met zwaarden en stokken, gezonden van de overpriesters, en de Schriftgeleerden, en de ouderlingen.
44 En die Hem verried, had hun een gemeen teken gegeven, zeggende: Dien ik kussen zal, Die is het, grijpt Hem, en leidt Hem zekerlijk henen.
45 En als hij gekomen was, ging hij terstond tot Hem, en zeide: Rabbi, en kuste Hem.
46 En zij sloegen hun handen aan Hem, en grepen Hem.
47 En een dergenen, die daarbij stonden, het zwaard trekkende, sloeg den dienstknecht des hogepriesters, en hieuw hem zijn oor af.
48 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Zijt gij uitgegaan, met zwaarden en stokken, als tegen een moordenaar, om Mij te vangen?
49 Dagelijks was Ik bij ulieden in den tempel, lerende, en gij hebt Mij niet gegrepen; maar dit geschiedt, opdat de Schriften vervuld zouden worden.

50 En zij, Hem verlatende, zijn allen gevloden.
51 En een zeker jongeling volgde Hem, hebbende een lijnwaad omgedaan over het naakte lijf, en de jongelingen grepen hem.
52 En hij, het lijnwaad verlatende, is naakt van hen gevloden.
53 En zij leidden Jezus henen tot den hogepriester; en bij hem vergaderden al de overpriesters, en de ouderlingen, en de Schriftgeleerden.
54 En Petrus volgde Hem van verre, tot binnen in de zaal des hogepriesters, en hij was mede zittende met de dienaren, en zich warmende bij het vuur.
55 En de overpriesters, en de gehele raad, zochten getuigenis tegen Jezus, om Hem te doden, en vonden niet.
56 Want velen getuigden valselijk tegen Hem, en de getuigenissen waren niet eenparig.
57 En enigen, opstaande, getuigden valselijk tegen Hem, zeggende:
58 Wij hebben Hem horen zeggen: Ik zal dezen tempel, die met handen gemaakt is, afbreken, en in drie dagen een anderen, zonder handen gemaakt, bouwen.
59 En ook alzo was hun getuigenis niet eenparig.
60 En de hogepriester, in het midden opstaande, vraagde Jezus, zeggende: Antwoordt Gij niets? Wat getuigen dezen tegen U;
61 Maar Hij zweeg stil, en antwoordde niets. Wederom vraagde Hem de hogepriester, en zeide tot Hem: Zijt Gij de Christus, de Zoon des gezegenden Gods?
62 En Jezus zeide: Ik ben het. En gijlieden zult den Zoon des mensen zien zitten ter rechter hand der kracht Gods, en komen met de wolken des hemels.
63 En de hogepriester, verscheurende zijn klederen, zeide: Wat hebben wij nog getuigen van node?
64 Gij hebt de gods lastering gehoord; wat dunkt ulieden? En zij allen veroordeelden Hem, des doods schuldig te zijn.
65 En sommigen begonnen Hem te bespuwen, en Zijn aangezicht te bedekken, en met vuisten te slaan, en tot Hem te zeggen: Profeteer! En de dienaars gaven Hem kinnebakslagen.
66 En als Petrus beneden in de zaal was, kwam een van de dienstmaagden des hogepriesters;
67 En ziende Petrus zich warmende, zag zij hem aan, en zeide: Ook gij waart met Jezus den Nazarener.
68 Maar hij heeft het geloochend, zeggende: Ik ken Hem niet, en ik weet niet wat gij zegt. En hij ging buiten in de voorzaal, en de haan kraaide.
69 En de dienstmaagd, hem wederom ziende, begon te zeggen tot degenen, die daarbij stonden: Deze is een van die.
70 Maar hij loochende het wederom. En een weinig daarna, die daarbij stonden, zeiden wederom tot Petrus: Waarlijk, gij zijt een van die; want gij zijt ook een Galileer, en uw spraak gelijkt.
71 En hij begon zichzelven te vervloeken en te zweren: Ik ken dezen Mens niet, Dien gij zegt.
72 En de haan kraaide de tweede maal; en Petrus werd indachtig het woord, hetwelk Jezus tot hem gezegd had: Eer de haan tweemaal gekraaid zal hebben, zult gij Mij driemaal verloochenen. En hij, zich van daar makende, weende.

In dit hoofdstuk begint het bericht van den evangelist betreffende het lijden en den dood van onzen Heere Jezus, en het is voor ons van het grootste belang om niet slechts met de geschiedenis daarvan bekend te wezen, maar ook met de verborgenheid, die er in ligt opgesloten Wij hebben hier

I. Het complot van de overpriesters en schriftgeleerden tegen Christus, vers 1, 2.

II. De zalving van Christus' hoofd bij gelegenheid van een avondmaaltijd in Bethanië, twee dagen voor Zijn dood, vers 3-9.

III. De overeenkomst van Judas met de overpriesters om Hem over te leveren, vers 10, 11.

IV. Christus' eten van het pascha met Zijne discipelen, Zijne instelling van het Avondmaal, en Zijne gesprekken met Zijne discipelen onder en na het avondmaal, vers 12-31.

V. Christus' doodsbenauwdheid in den hof, vers 32-42.

VI. Zijne overlevering door Judas en gevangenneming door de gezondenen van de overpriesters, vers 43-52.

VII. Zijne terechtstelling voor den hogepriester en zijne schuldigverklaring, en de mishandelingen die Hem aldaar werden aangedaan, vers 53-65,

VIII. Petrus' verloochening van Hem, vers 66-72. Het meeste van dat alles hebben wij gehad in Mattheus 24.

Markus 14:1-11

Wij hebben hier voorbeelden:

I. Van de vriendelijkheid van Christus' vrienden, en wat zij deden om Hem eerbied en achting te betonen. Zelfs in en rondom Jeruzalem had Hij vrienden, die Hem liefhadden, en dachten dat zij nooit genoeg voor Hem konden doen, en onder wie, schoon Israël niet wordt vergaderd, Hij heerlijk is en altijd zijn zal.

1. Hier is een vriend, die Hem de vriendelijkheid bewees om Hem tot een avondmaaltijd te nodigen, en Hij was zo vriendelijk van de uitnodiging aan te nemen, vers 3. Hoewel Hij het vooruitzicht had op Zijn naderenden dood, heeft Hij zich toch aan geen droefgeestige teruggetrokkenheid overgegeven, maar was Hij even vrij in den omgang met Zijne vrienden als tevoren.

2. Hier was ook ene vriendin, die hare vriendelijkheid betoonde door Zijn hoofd te zalven met een zeer kostelijke zalf, terwijl Hij aan tafel zat. Dit was een buitengewoon bewijs van eerbied, betoond door een Godvruchtige vrouw, die niets te goed achtte voor Christus om Hem te eren. Nu was de Schrift vervuld: Terwijl de Koning aan Zijn ronde tafel is, geeft mijn nardus haren reuk, Hooglied 1:12. Laat ons Christus zalven als onzen welbeminde, Hem kussen met een kus der genegenheid, en Hem zalven als onzen Soeverein, en Hem kussen met een kus van hulde en trouw. Heeft Hij Zijne ziel uitgestort in den dood voor ons, en zullen wij dan een fles met zalf te kostelijk achten om over Hem uit te storten. Het is opmerkelijk dat zij er zorg voor droeg om al de zalf op Christus' hoofd uit te storten? Zij brak de fles (aldus lezen wij het), maar omdat het een albasten fles was, die niet gemakkelijk gebroken werd, en het ook niet nodig was haar te breken om er de zalf uit te laten vloeien, lezen sommigen hier, zij schudde de fles, of klopte haar tegen den grond, om los te maken wat er in was, opdat het er des te gemakkelijker zou uitvloeien, of zij wreef en schraapte er uit al wat er nog aan de zijwanden van was gebleven. Christus moet geëerd worden met alles wat wij hebben, en wij moeten er niet aan denken om er iets van terug te houden. Geven wij Hem de kostelijke zalf van onze beste genegenheden? Laat Hem er alles van hebben, laat ons Hem beminnen met geheel ons hart.

a. Nu waren er, die hier een verkeerde uitlegging aan gaven. Zij noemden het een verlies der zalf, vers 4. Omdat het in hun hart niet zou opgekomen zijn zich zulk een uitgave te veroorloven om Christus te eren, dachten zij dat zij, die het wel deed, verkwistend was. Gelijk nu de dwaas niet milddadig genoemd behoort te worden, noch de gierige mild, Jesaja 32:5, zo behoort de milddadige niet verkwistend te worden genoemd. Zij wendden voor dat de zalf verkocht en het geld aan de armen gegeven had kunnen worden, vers 5. Maar gelijk een algemene vroomheid ten opzichte van het korban de bijzondere liefdadigheid jegens arme ouders niet moet in den weg staan, Hoofdstuk 7:11, zo moet de algemene liefdadigheid jegens de armen geen bijzondere daad van liefde en eerbied jegens den Heere Jezus verhinderen. Wat uwe hand te doen vindt, dat goed is, doe dit met uwe macht.

b. Onze Heere Jezus gaf er een betere uitlegging aan, dan er uitwendig mede bedoeld scheen. Waarschijnlijk heeft zij niets anders bedoeld, dan om voor het gehele gezelschap haar eerbied voor Hem te tonen en Zijn feestelijk onthaal te vervolledigen. Maar Christus verheft het tot een daad van groot geloof zowel als van grote liefde, vers 8. "Zij is voorgekomen om Mijn lichaam te zalven, tot

ene voorbereiding ter begrafenis, alsof zij voorzag dat Mijne opstanding haar zou beletten om het daarna te doen." Deze begrafenisplechtigheid was een soort van voorteken of inleiding tot Zijn nabij zijnde dood. Zie, hoe Christus hart vervuld was met de gedachte aan Zijn dood, hoe alles daarmee in verband werd gebracht, en hoe gemeenzaam Hij er bij iedere gelegenheid over heeft gesproken. Het is de gewoonte dat voor hen, die ter dood zijn veroordeeld, de doodkist en alle beschikkingen voor hun begrafenis gemaakt worden terwijl zij nog leven, en zo heeft Christus dit aangenomen. Christus' dood en begrafenis waren het uiterste van Zijne vernedering, daarom wilde Hij, hoewel Hij er zich goedsmoeds aan onderwierp, toch dat er ook enig teken van eerbetoon bij zou plaatshebben, dat kon bijdragen om de ergernis van het kruis weg te nemen, en een aanduiding zou zijn, hoe kostelijk in de ogen des Heeren de dood Zijner gunstgenoten is. Christus is nooit triomfantelijk Jeruzalem binnengereden dan toen Hij kwam om er te lijden, en nooit is Zijn hoofd gezalfd, dan voor Zijne begrafenis.

c. Hij heeft deze daad van heldhaftige liefde en eerbied aan de kerk van alle eeuwen aangeprezen, Alwaar dit Evangelie gepredikt zal worden in de gehele wereld, daar zal ook tot hare gedachtenis gesproken worden, vers 9. De eer, welke het weldoen vergezelt, zelfs in deze wereld, kan genoegzaam opwegen tegen den smaad en de verachting, die er over uitgestort worden. De gedachtenis der rechtvaardigen is gezegend en zij, die bespottingen en geselen geproefd hebben, hebben toch een goed getuigenis verkregen, Hebreeën 11:36-39. Aldus werd deze goede vrouw beloond voor hare fles met zalf. -Zij heeft noch haar zalf, noch haar arbeid verloren. Zij heeft er dien goeden naam door verkregen, die beter is dan een kostelijke zalf. Die Christus eren zal Hij eren.

II. Van de boosaardigheid van Christus' vijanden en de toebereidselen door hen gemaakt om Hem leed te berokkenen.

1. De overpriesters, Zijn openlijke vijanden, beraadslaagden hoe zij Hem zouden doden, vers 1.

2. Het feest van het pascha was nabij, en op dat feest moest Hij gekruisigd worden.

a. Opdat Zijn dood en lijden des te meer openbaar zouden zijn, en gans Israël, zelfs die uit de verstrooiing, die van overal voor dit feest naar Jeruzalem kwamen, er getuigen van zouden zijn, alsmede van de wonderen, die er bij plaatshadden,

b. Opdat het anti-type beantwoorden zou aan het type. Christus, ons Pascha, werd voor ons geofferd, en voerde ons uit het diensthuis, terzelfder tijd als het paaslam geofferd werd, en de gedachtenis gevierd werd van Israël's verlossing uit Egypte. Zie nu hoe boosaardig Christus' vijanden zijn geweest. Zij vonden het niet genoeg Hem te verbannen of gevangen te zetten, want het was niet slechts hun doel Hem tot zwijgen te brengen en Hem in Zijn voortgang te stuiten, neen zij wilden zich ook op Hem wreken voor al het goed, dat Hij gedaan heeft. Hoe listig zij waren: Niet in het feest, als het volk samenkomt. Zij zeggen niet: "Opdat zij niet gestoord worden in hun gebeden en Godsverering, en er van afgeleid worden," maar: Opdat niet misschien oproer onder het volk worde, vers 2. Opdat zij niet opstaan en Hem verlossen, en hen aanvallen, die iets tegen Hem ondernemen. Zij, die niets meer begeerden dan lof van mensen, vreesden niets meer dan de woede en het ongenoegen van mensen.

3. Judas, Zijn verborgen, vermomde vijand, sloot ene overeenkomst met hen om Hem over te leveren, vers 10, 11. Hij wordt gezegd te zijn een der twaalven, die Christus' huisgezin waren, gemeenzaam met Hem, opgeleid tot den dienst van Zijn koninkrijk. En hij ging tot de overpriesters, om hun voor deze zaak zijne diensten aan te bieden.

a. Wat hij hun voorstelde was Christus aan hen over te leveren. hun te zeggen wanneer en waar zij Hem konden vinden en grijpen, zonder een oproer onder het volk teweeg te brengen, waarvoor zij bevreesd waren, als zij Hem zouden grijpen als Hij in het openbaar en temidden Zijner bewonderaars verscheen. Wist hij dan welke hulp zij behoefden, en waar zij in hun beraadslagingen mede in de klem zaten? Waarschijnlijkwist hij dat niet, want hun beraadslagingen geschiedden in het verborgen. Wisten zij dan dat hij wel genegen was hen te dienen? Neen, zij konden zich niet voorstellen, dat een Zijner vertrouwden zo laaghartig zou zijn, maar Satan, die in Judas gevaren was, wist hoe nodig zij hem hadden, en kon hem leiden om hun leidsman te zijn, die er op uit waren om Jezus te vangen. De geest, die in al de kinderen der ongehoorzaamheid werkt, weet hen wel bij elkaar te brengen om elkaar behulpzaam te zijn in een boos opzet, en er hen in te verharden met de voorstelling, dat zij door de Voorzienigheid geholpen worden.

b. Wat hij zich voorstelde was, dat hij door die overeenkomst met hen geld zou verkrijgen. Hij bereikte zijn doel, toen zij beloofden hem geld te geven. Gierigheid was de boezemzonde van Judas, zijn eigen ongerechtigheid, en die bracht hem tot de zonde om zijn Meester te verraden. De duivel heeft zijne verzoeking daarnaar ingericht, en hem aldus overwonnen. Er wordt niet gezegd: Zij beloofden hem bevordering (daarnaar ging zijne eerzucht niet uit, maar zij beloofden hem geld te geven. Zie, hoe nodig het ons is dubbel op onze hoede te zijn tegen de zonde, die ons lichtelijk omringt. Wellicht was het de geldgierigheid van Judas, die hem er het eerst toe bracht om Christus te volgen, daar hij de belofte had van de penningmeester van het gezelschap te zullen zijn, en hij er in zijn hart van hield geld te hanteren, en nu er geld was te verkrijgen van de andere zijde, was hij even bereid Hem te verraden, als hij vroeger geweest is Hem te volgen. Als het beginsel van iemands belijdenis van den Godsdienst vleselijk en werelds is en tot een wereldlijk doeleinde moet dienen, dan zal ditzelfde beginsel, als het getij verkeert, de bittere wortel van een snoden en schandelijken afval wezen.

c. Het geld verkregen hebbende, zocht hij hoe hij Hem bekwamelijk overleveren zou, op ene wijze, die het meest behagen zou aan hen, die hem gehuurd hadden. Zie hoe nodig het ons is, om wèl toe te zien, dat wij ons in geen zondige verbintenissen begeven. Indien wij te eniger tijd zo verstrikt zijn met de redenen onzes monds, dan is het van het grootste belang voor ons, om ons te redden door snel terug treden, Spreuken 6:1-5. Het is een regel in onze wet, zowel als in onzen Godsdienst, dat ene verplichting om kwaad te doen, nul en van gener waarde is, zij verplicht tot berouw, niet tot volbrenging. Zie hoe de weg der zonde bergafwaarts gaat-als men er op is, moet men voorwaarts, en wat boze bedenksels velen in hun zondig streven hebben, om hun plannen bekwamelijk te volvoeren, maar in het einde zal het blijken hoeveel kwaad zij er door stichten.

Markus 14:12-31

In dezen verzen hebben wij:

I. Christus' eten van het pascha met Zijne discipelen in den nacht voordat Hij stierf, met de vreugde en lieflijkheid van welke inzetting Hij zich bereidde voor Zijn naderend lijden. Het klaar vooruitzicht van dat lijden heeft Hem niet ongeschikt gemaakt voor de plechtige viering van het feest. Gene beduchtheid voor verdriet of benauwdheid, reeds gekomen of nog komende, moet ons ongeschikt maken voor het deelnemen aan een heilige plechtigheid van onzen Godsdienst, als wij er de gelegenheid toe hebben.

1. Christus at het pascha op den gewonen tijd, toen de andere Joden het ook aten, gelijk Dr. Whitby duidelijk heeft aangetoond, en niet, gelijk Dr. Hammond meent, op den avond tevoren. Het was op den eersten dag van het feest, dat (al de acht dagen van het feest insluitende) het feest der ongehevelde broden genoemd wordt, op dien dag namelijk wanneer zij het pascha slachtten, vers 12.

2. Hij onderrichtte Zijne discipelen hoe de plaats te vinden, waar Hij voornemens was het pascha te eten, en daarbij gaf Hij wederom een blijk van Zijn onfeilbare kennis van verwijderde en toekomstige zaken (die ons gans en al toevallig schijnen) zoals Hij dit bewijs ook had gegeven toen Hij hen zond om de ezelin te halen, waarop Hij zijn intocht deed in Jeruzalem, Hoofdstuk 11:6. "Gaat heen in de stad (want het pascha moest te Jeruzalem gegeten worden), en u zal een mens ontmoeten, dragende een kruik waters (een dienstknecht, uitgezonden om water te halen, om zijns meesters kamers schoon te maken), volgt dien, gaat in waar hij ingaat, vraagt naar den heer des huizes, vers 14, en verzoekt hem u een kamer te wijzen." Ongetwijfeld hadden de inwoners van Jeruzalem gereedgemaakte kamers te huur voor deze gelegenheid, ten gerieve van hen, die van buiten kwamen om het pascha te houden en van zulk ene kamer heeft Christus gebruik gemaakt. Het was dus niet in het huis van een vriend of in een huis, dat Hij tevoren bezocht had, want dan zou Hij gezegd hebben: Gaat tot zulk een vriend, of: Gij weet waar wij vroeger geweest zijn, gaat heen, en bereidt het aldaar. Waarschijnlijk ging Hij waar Hij niet bekend was, teneinde ongestoord met Zijne discipelen te kunnen wezen. Wellicht duidde Hij het aan door een teken, om het te verbergen voor Judas, opdat hij het niet zou weten eer hij zelf tot de plaats kwam, en door zulk een teken om te kennen te geven, dat Hij wil wonen in een rein hart, dat is: gewassen als met rein water. Waar Hij voornemens is te komen, moet Hij voorafgegaan worden door een kruik waters, Jesaja 1:16-18.

3. Hij at het pascha in ene opperzaal, toegerust en gereed, estroomenon, met tapijten belegd (naar het gevoelen van Dr. Hammond) het scheen dus een zeer fraaie eetzaal te zijn. Het was er ver vandaan, dat Christus voor Zijn gewone maaltijden streefde naar iets, dat op statigheid geleek, integendeel, Hij gaf de voorkeur aan het eenvoudige, Hij zat neer op het gras. Maar als Hij een heilig en plechtig feest hield, dan wilde Hij ter ere daarvan de kosten doen van zo fraai ene kamer als Hij krijgen kon. God ziet niet op uitwendige pracht, maar Hij ziet op de tekenen van innerlijken eerbied voor een Goddelijke instelling, welke, naar te vrezen is, aan hen ontbreekt, die om kosten te besparen zich het betamelijke in de openlijke Godsverering ontzeggen.

4. Hij at het met de twaalven, die Zijn huisgezin uitmaakten, om aan hen, die de zorg hebben over een gezin, niet slechts een gezin van eigen kinderen, maar ook van dienstboden, of een gezin van

leerlingen, te leren den Godsdienst onder hen te handhaven en gezamenlijk met hen God te aanbidden. Indien Christus kwam met de twaalven, dan was ook Judas onder hen, hoewel hij er toen op bedacht was zijn Meester te verraden, en uit hetgeen volgt, vers 20, blijkt duidelijk, dat hij er was. Hij is niet weggebleven, ten einde geen achterdocht tegen zich op te wekken. Indien zijn zetel bij dit feest ledig gebleven ware, zij zouden gezegd hebben wat Saul zei van David: Hem is wat voorgevallen, dat hij niet rein is, voorzeker is hij niet rein, 1 Samuel 20:26. Geveinsden zullen, hoewel zij weten hoe gevaarlijk dit voor hen is, zich altijd naar bijzondere inzettingen begeven, om die bij te wonen, ten einde hun reputatie op te houden en hun geheime boosheid te bewimpelen. Christus heeft hem niet uitgesloten van den maaltijd, hoewel Hij zijne goddeloosheid kende, want zij was nog niet openbaar en tot ergernis geworden. Voornemens zijnde om de sleutelen van het koninkrijk der hemelen aan mensen in handen te geven, die slechts naar het uitwendig aanzien kunnen oordelen, heeft Christus hen hierdoor willen besturen en bemoedigen in hun toelatingen tot des Heeren tafel, om genoegen te nemen met ene belijdenis, die door den uitwendigen levenswandel niet weersproken wordt, omdat zij den wortel der bitterheid niet kunnen zien, vòòr hij ontsproten is.

II. Christus' gesprek met Zijne discipelen terwijl zij het pascha aten. Waarschijnlijk liep, naar de gewoonte van het feest, het gesprek over de verlossing van Israël uit Egypte en de bewaring der eerstgeborenen, en was het even aangenaam als dit altijd was bij deze gelegenheid, totdat Christus hun datgene zei, hetwelk beving mengde met hun verheuging.

1. Het was hun lieflijk en aangenaam in het gezelschap van hun Meester, maar Hij zegt hun, dat zij Hem nu terstond zullen verliezen. "De Zoon des mensen is verraden", en zij wisten, want Hij had het hun dikwijls gezegd, wat volgde. Als Hij verraden is, dan zal de volgende tijding luiden, dat Hij gekruisigd en gedood is. God heeft dit omtrent Hem bepaald, en Hij stemt er mede in. De Zoon des mensen gaat heen, gelijk van Hem geschreven is, vers 21. Het was geschreven in de raadsbesluiten Gods, en geschreven in de profetieën van het Oude Testament, en van beiden kan geen tittel of jota ter aarde vallen.

2. Zij vonden behagen in elkanders gezelschap, maar Christus werpt een schaduw over dit lieflijk samenzijn door hun te zeggen: Een van u, die met Mij eet, zal Mij verraden, vers 18. Christus zei dit om, ware het mogelijk, de consciëntie van Judas wakker te schudden, hem op te wekken tot berouw over zijne boosheid en om nog terug te komen van den rand des afgronds, want daartoe was het nog niet te laat. Maar voor zoveel blijkt was hij, wie de waarschuwing het meest gold, er het minst door getroffen. Al de overigen waren er door getroffen.

a. Zij begonnen bedroefd te worden. Gelijk de herinnering aan onze vroegere zonden, zo kan ook de vrees om wederom in zonde te vallen, het lieflijke van onze geestelijke feestvieringen verbitteren en onze blijdschap benevelen. Hier waren de bittere kruiden, die bij dit pascha gegeten werden.

b. Zij begonnen zich zelven te verdenken, De een na den ander zei: Ben ik het? en een ander: Ben ik het? Zij verdienen lof wegens hun Christelijke liefde, die hen drong om eerder zich zelven dan elkaar te verdenken. Het is de wet der liefde om het beste te hopen, 1 Corinthiërs 13:5-7, omdat wij het kwaad in ons zeker weten, kunnen wij er ons zelven ook met meer recht van verdenken dan onze broederen. Er komt hun ook lof toe wegens hun berusten in hetgeen Christus zei. Zij betrouwden meer op Zijne woorden dan op hun eigen hart, daarom zeggen zij niet: "Ik weet zeker dat ik het niet ben", maar: "Ben ik het, Heere? Zie, of er zulk een schadelijke weg in ons is, zulk een wortel der

bitterheid, en ontdek het ons, opdat wij dien wortel mogen uitrukken en dien weg mogen afsluiten". In antwoord nu op hun vraag zegt Christus hun:

A. Wat hen gerust kon stellen. Gij zijt het niet en gij niet, hij is het, die nu met Mij in den schotel indoopt, de tegenstander en vijand is deze boze Judas.

B. Naar men nu zou denken, moet dit Judas heel ongerust hebben gemaakt. Volvoert hij zijn plan, er hangt hem een scherp zwaard boven het hoofd, want: Wee den mens, door welken de Zoon des mensen verraden wordt, hij is verloren, voor eeuwig verloren. Hij zal zijne zonde gewaar worden, als zij hem vinden zal, en het ware hem goed nooit te zijn geboren, nooit het aanzien te hebben gehad ware hem beter dan zulk een rampzalig aanzijn te hebben als hem nu wacht. Zeer waarschijnlijk heeft Judas zich bemoedigd met de gedachte, dat zijn Meester dikwijls gezegd had, dat Hij verraden moest worden. Als het dan geschieden moet, dan zal God toch voorzeker hem niet schuldig houden, die het doet, want wie kan Zijn wil weerstaan? zoals de tegenstander redeneert, Romeinen 9:19. Maar Christus zegt hem dat dit geen verontschuldiging voor hem zijn zal. De Zoon des mensen gaat wel heen, gelijk van Hem geschreven is, als een lam ter slachting, maar wee dien mens, door wie Hij verraden wordt. Gods raadsbesluiten om de zonden der mensen toe te laten en ze te doen uitlopen tot Zijne eer, maken die zonden niet noodzakelijk, en zullen ze niet verontschuldigen, evenmin als zij er de straf voor zullen verzachten. Wèl is Christus door den bepaalden raad en voorkennis Gods overgegeven, maar desniettemin is het "door de handen der onrechtvaardigen, dat Hij aan het kruis gehecht en gedood is," Handelingen 2:23.

III. De instelling van des Heeren Avondmaal.

1. Het werd ingesteld aan het einde van den paasmaaltijd, toen zij voldoende gespijzigd waren met het paaslam, om aan te tonen dat er met des Heeren Avondmaal geen lichamelijke spijziging bedoeld is. Het door zo iets te laten voorafgaan zou wezen Mozes te doen herleven. Neen, het is alleen voedsel voor de ziel, en daarom is zeer weinig, slechts zoveel als tot teken of zinnebeeld kan dienen, daarvoor genoeg. Het was aan het einde van den paasmaaltijd, waardoor het tot een Evangelische inzetting werd gemaakt en daarna opgeheven werd. Zeer veel omtrent de leer en de plichten, het Avondmaal betreffende, wordt ons opgehelderd door de wet van het pascha, Exodus 12, want de Oud Testamentische inzettingen zijn voor ons wel niet bindend, maar met de hulp van den Evangeliesleutel zijn zij leerrijk voor ons. En deze twee inzettingen hier zo dicht bij elkaar vindende, kan het goed wezen ze te vergelijken, en op te merken hoeveel korter en eenvoudiger des Heeren Avondmaal is, dan het Pascha. In vergelijking met de ceremoniële wet is Christus' juk zacht en licht, en Zijne inzettingen zijn geestelijker.

2. Het werd ingesteld door het voorbeeld van Christus zelf, niet met de ceremonie en plechtigheid van ene wet, zoals de inzetting van den doop na Christus' opstanding, Mattheus 28:19, met :"Dit zij vastgesteld op voornoemd gezag," door de macht aan Christus gegeven in hemel en op aarde, vers 18, maar door de handeling van onzen Meester zelven, omdat het bestemd was voor hen, die reeds Zijne discipelen waren en in het verbond met Hem opgenomen, maar het heeft het verplichtende van ene wet, en is bestemd om tot aan Zijne wederkomst volkomen geldig en van kracht te blijven.

3. Het werd ingesteld met dankzegging, aldus moeten de gaven der gewone voorzienigheid ontvangen worden, 1 Timotheus 4:4, 5. Ook bij Zijn andere maaltijden was Hij gewoon te zegenen

en te danken, Hoofdstuk 6:41, 8:7, en wel op zo merkwaardige wijze, dat Hij er aan gekend werd, Lukas 24:30, 31. En hetzelfde deed Hij aan dezen maaltijd.

4. Het werd ingesteld tot ene gedachtenis aan Zijn dood, en daarom brak Hij het brood, om aan te tonen hoe het den Heere behaagde Hem te verbrijzelen, en Hij noemde den wijn, die druivebloed is, het bloed des Nieuwen Testaments. De dood, dien Christus stierf, was een bloedige dood, en er wordt dikwijls melding gemaakt van het bloed, het dierbaar bloed, als van den prijs onzer verlossing, want het bloed is het leven, en heeft verzoening gedaan voor de ziel, Leviticus 17:11-14. De uitstorting van het bloed was de merkbaarste aanduiding van de uitstorting Zijner ziel, Jesaja 53:12. Bloed heeft ene stem, Genesis 4:10, en daarom wordt het bloed zo dikwijls vermeld, wijl het moest spreken, Hebreeën 12:24. Het wordt genoemd het bloed des Nieuwen Testaments, want het verbond der genade werd een testament, en het werd van kracht bij den dood van Christus, den testamentmaker, Hebreeën 9:16. Het wordt gezegd vergoten te zijn voor velen, om velen rechtvaardig te maken, Jesaja 53:11, om vele kinderen tot de heerlijkheid te leiden, Hebreeën 2:10. Het was genoegzaam voor velen, daar het van oneindige waardij is, het is nuttig geweest voor velen, wij lezen van een grote schare, die niemand tellen kan, die hun lange klederen gewassen hebben, en ze wit gemaakt hebben in het bloed des Lams, Openbaring 9:7-14, en nog is het een geopende fontein. Hoe troostrijk is dit voor arme, berouwvolle zondaren, dat het bloed van Christus vergoten is voor velen! indien voor velen, waarom dan ook niet voor mij? Indien voor zondaren, zondaren uit de heidenen, den voornaamste der zondaren, waarom dan niet ook voor mij?

5. Het werd ingesteld om ene bekrachtiging te zijn van het verbond, in Hem, gemaakt met ons, en een teken van de overdracht aan ons van die zegeningen en weldaden, welke ons verkregen zijn door Zijn dood, en daarom brak Hij het brood voor hen, vers 22, en zei: "Neemt, eet" er van. Hij gaf hun den beker en gebood hun er van te drinken, vers 23. Past de leer van Christus gekruisigd toe op uzelven, en laat zij spijs en drank zijn voor uwe zielen, u versterkende, u voedende, u verkwikkende, steun en vertroosting zijnde van uw geestelijk leven.

6. Het was ingesteld met het oog op de zaligheid des hemels, om er een voorsmaak en onderpand van te zijn, en ons daardoor den smaak te benemen voor de genoegens en de verlustiging der zinnen, vers 25. "Ik zal niet meer drinken van de vrucht des wijnstoks, als ene verkwikking voor het lichaam." Daarmee heb Ik afgedaan. Niemand, die geestelijke genietingen gesmaakt heeft, zal terstond naar de genietingen der zinnen verlangen, want hij zegt: de geestelijke zijn beter, Lukas 5:39, maar een iegelijk, die geestelijke genietingen gesmaakt heeft, begeert terstond de eeuwige, want hij zegt: Dezen zijn nog beter, en daarom, laat mij niet meer drinken van de vrucht des wijnstoks, zij is smakeloos voor hen, aan wie het gegeven werd te drinken van de rivier van Gods genietingen, maar, Heere, verhaast den dag, wanneer ik dezelve nieuw zal drinken in het koninkrijk Gods, waar zij altijd nieuw en altijd volmaakt zal wezen.

7. Het werd besloten met een lofzang, vers 26. Hoewel Christus van vijanden omringd was, heeft Hij toch niet uit vrees voor hen den lieflijken plicht van psalmen te zingen nagelaten. Paulus en Silas zongen toen de gevangenen hen hoorden Dit was een Evangelisch lied, en van Evangelietijden wordt in het Oude Testament dikwijls gesproken als van tijden van verheuging, en lof wordt uitgedrukt door zingen. Dit was Christus' zwanenzang, dien Hij zong even voordat Hij inging tot Zijn lijden, Zijne doodsbenauwdheid. Het was waarschijnlijk wat gewoonlijk bij die gelegenheden gezongen werd, namelijk Psalm 113-118. IV. Christus' gesprek met Zijne discipelen toen zij bij maanlicht

naar Bethanië terugkeerden. Als zij den lofzang gezongen hadden, gingen zij uit. Het was nu omtrent den tijd wanneer men zich ter ruste begaf, maar onze Heere Jezus was in Zijn hart zo bezig met Zijn lijden, dat Hij in de tent Zijns huizes niet wilde ingaan, op de koets van Zijn bed niet wilde klimmen en Zijn oogleden geen slaap wilde geven, als dat werk nog gedaan moest worden, Psalm 132:3, 4.. Den Israëlieten was het verboden uit hun huizen te gaan in den nacht, toen zij het pascha aten, uit vrees voor het zwaard van den verderver, Exodus 12, 22, 23.. Maar omdat Christus, de grote Herder, geslagen zou worden, ging Hij voorbedachtelijk uit om zich als kampioen bloot te stellen aan het zwaard.

Zij hebben den verderver ontweken, maar Hij heeft hem overwonnen en de verwoestingen voleind in eeuwighèid.

1. Christus voorzegt hier dat Hij in Zijn lijden door al Zijne discipelen zal worden verlaten, " Gij zult in dezen nacht allen aan Mij geërgerd worden." Ik weet dat gij dit zijn zult, vers 27, en wat Ik u nu zeg, is niets anders dan wat de Schrift u tevoren gezegd heeft: "Ik zal den Herder slaan, en de schapen zullen verstrooid worden." Christus wist dit tevoren, en toch heette Hij hen welkom aan Zijne tafel, Hij voorziet den val Zijner discipelen, en hoe zij zich zullen misdragen, en toch wijst Hij hen niet af. En zo moeten wij niet ontmoedigd zijn om aan des Heeren Avondmaal te komen door de vrees van later weer in zonde te vallen, hoe groter ons gevaar is, hoe meer wij nodig hebben ons te versterken door een naarstig gebruik maken van de heilige inzettingen. Christus zegt hun dat zij aan Hem geërgerd zullen worden, dat zij zullen beginnen te twijfelen of Hij wel waarlijk de Messias was, als zij Hem overweldigd zullen zien door Zijne vijanden. Totnutoe waren zij met Hem gebleven in Zijne verzoekingen, hoewel zij Hem soms geërgerd hadden, hadden zij zich toch niet aan Hem geërgerd, noch Hem den rug toegekeerd, maar nu zal de storm zo fel zijn, dat zij allen hun anker zullen laten glippen en dus gevaar lopen van schipbreuk te lijden. Sommige beproevingen zijn van meer bijzonderen aard, (zoals Openbaring 2:10, "de duivel zal enigen van ulieden in de gevangenis werpen, " maar andere zijn van algemenen aard, ene "ure der verzoeking, die over de gehele wereld komen zal", Openbaring 3:10. Het slaan van den herder heeft dikwijls het verstrooien der schapen tengevolge. Indien overheidspersonen, leraren, hoofden van gezinnen zijn wat zij behoren te zijn, namelijk herders voor hen, die aan hun hoede zijn toevertrouwd, dan zal, zo iets kwalijk met hen gaat, de gehele kudde er onder lijden en er door in gevaar gebracht worden. Maar Christus vertroost hen met de belofte, dat zij zich wederom zullen herstellen, terug zullen keren tot hun plicht en hun vertroosting, vers 28. "Nadat Ik zal opgestaan zijn, zal Ik u vergaderen uit alle plaatsen waarheen gij verstrooid zijt. Ik zal u voorgaan naar Galilea, onze vrienden zien, en aldaar zullen wij van elkaar genieten."

2. Hij voorzegt dat Hij inzonderheid door Petrus verloochend zal worden. Toen zij uitgingen naar den Olijfberg, kunnen wij veronderstellen, dat zij Judas kwijt waren geraakt (hij was stil weggeslopen), waarop de overigen hoge gedachten van zich zelven begonnen te koesteren, zij zouden wel bij hun Meester blijven, toen Judas Hem had verlaten. Maar Christus zegt hun, dat zij, hoewel zij door Zijne genade bewaard zullen blijven van Judas, afval, toch volstrekt niet te roemen zullen hebben op hun standvastigheid. Hoewel God ons bewaart van even slecht te zijn als de slechtsten, moeten wij toch zeer beschaamd zijn bij de gedachte, dat wij niet beter zijn dan wij zijn.

a. Petrus gevoelt er zich gans zeker van, dat hij zich niet zo slecht zal gedragen als de overige discipelen, vers 29, Of zij ook allen geërgerd werden, al zijne broederen, hier tegenwoordig, zo zal

ik toch niet geërgerd worden. Hij denkt zich niet slechts sterker dan anderen, maar zo veel sterker, dat hij den schok der verzoeking gans alleen zal kunnen weerstaan, dat hij standvastig zal blijven, al is er ook niemand bij hem. Het zit ons in het bloed om goed te denken van ons zelven en op ons eigen hart te vertrouwen.

b. Christus zegt hem dat hij slechter zal handelen dan iemand hunner. Allen zullen zij Hem verlaten, maar hij zal Hem verloochenen, niet eenmaal, maar driemaal, en dat wel terstond, "heden, in dezen nacht, eer de haan tweemaal gekraaid zal hebben, zult gij loochenen dat gij Mij ooit gekend hebt, of bekend met Mij geweest zijt, als iemand die zich schaamt en bevreesd is Mij te erkennen."

c. Hij blijft bij zijne belofte, "Al moest ik met U sterven", zal ik U toch blijven aankleven, en ongetwijfeld dacht hij wat hij zei. Judas heeft niets van dien aard gezegd, toen Christus hem zei dat hij Hem zou verraden. Hij zondigde met voorbedachten rade, Petrus door verrassing, Judas heeft de ongerechtigheid bedacht, Micha 2:1, Petrus is door deze misdaad overvallen, Galaten 6:1. Petrus heeft slecht gehandeld toen hij zijn Meester tegensprak. Indien hij met vreze en be ven gezegd had: "Heere, verleen mij de genade van mij te weerhouden van U te verloochenen, leid mij niet in verzoeking, verlos mij van dit boze", dan zou het wellicht voorkomen zijn, maar allen waren zij zo gerust. Zij, die gezegd hadden: Ben ik het, Heere? zeiden nu: "Nooit zal ik dat wezen." Verlost zijnde van hun vrees van Christus te verraden, meenden zij nu veilig te zijn. Maar hij die staat moet leren toezien, dat hij niet valle, en wie zich aangordt, moet zich niet beroemen als die zich losmaakt.

Markus 14:32-42

Christus gaat hier in tot Zijn lijden, en Hij begint met het smartelijkste van alles wat Hij te verduren had, het lijden van Zijne ziel. Wij zien Hem hier in Zijne doodsbenauwdheid, waarvan wij het treurig verhaal reeds in Mattheus gehad hebben. Deze zielsangst was de alsem en gal in Zijne ellende, en hieruit blijkt dat Hij tot gene smart of droefheid gedwongen of genoodzaakt was, maar dat Hij haar vrijwillig over zich liet komen.

I. Hij zonderde zich af om te bidden, "Zit hier neer" (zegt Hij tot Zijne discipelen) "terwijl Ik een weinig verder ga om te bidden". Hij had kort tevoren met hen gebeden, Johannes 17, en nu zegt Hij hun zich terug te trekken, terwijl Hij met een persoonlijke boodschap tot den Vader gaat. Ons bidden met ons gezin zal ons niet verontschuldigen als wij het afzonderlijk gebed nalaten. Toen Jakob zijne worsteling in het gebed stond aan te vangen, "deed hij overtrekken hetgeen hij had, en bleef alleen over, en toen worstelde een man met hem," Genesis 32:23, 24, hoewel hij waarschijnlijk tevoren met zijn gezin had gebeden.

II. Zelfs in die afzondering nam Hij Petrus, en Jakobus en Johannes mede, vers 33, drie bevoegde getuigen van dit deel Zijner vernedering, en hoewel grote geesten er niet op gesteld zijn, dat anderen iets van hun strijd bemerken, heeft Hij zich er niet voor geschaamd dat zij Hem zagen. Deze drie hadden het hoogst opgegeven van hun bekwaamheid en gewilligheid om met Hem te lijden, Petrus hier in dit hoofdstuk, Jakobus en Johannes in Hoofdstuk 10:39 :en daarom laat Christus hen er bij staan en zien welk een strijd Hij had met den bloeddoop en den bitteren beker, ten einde hen er van te overtuigen, dat zij niet geweten hebben wat zij zeiden. Het is voegzaam dat zij, die het meest gerust zijn, het eerst op de proef worden gesteld, ten einde hun hun dwaasheid en zwakheid te tonen.

III. Daar was Hij aan een ontzettende gemoedsbeweging ten prooi, vers 33. "Hij begon verbaasd en zeer beangst te worden", ekthambeisthai, een woord, dat niet in Mattheus gebruikt is, maar veelbetekenend is, het geeft iets te kennen als een afschuw van grote duisternis, zoals die, welke op Abraham viel, of liever iets, dat nog veel erger en schrikkelijker is. "De verschrikkingen Gods rustten zich tegen Hem, en Hij gaf zich over aan de aanschouwing er van, en dat van zeer nabij. Nooit was er ene smart gelijk aan Zijne smart in die ure, nooit heeft iemand ervaring gehad zoals Hij van eeuwigheid gehad heeft van de gunst van God, en daarom heeft nooit iemand zulk ene bewustheid der Goddelijke gunst gehad, als Hij, ja niemand kon die hebben. Toch was er niet de minste wanorde of ongeregeldheid in Zijne gemoedsbeweging, Zijne aandoeningen kwamen niet met heftigheid of onstuimigheid boven, maar onder leiding, al naar zij geroepen werden, want Hij had niet, evenals wij, een verdorven natuur, die er zich in mengde. Indien er op den bodem van water een bezinksel is, dan zal het wel helder schijnen zolang het stil en in rust is, maar als het geschud of bewogen wordt, dan wordt het troebel, zo is het met onze aandoeningen, maar zuiver water in een rein glas blijft helder, al wordt het nog zo heftig bewogen, en zo was het met Christus. Dr. Lightfoot acht het zeer waarschijnlijk, dat de duivel thans in een zichtbare gestalte voor onzen Zaligmaker verscheen, in zijn eigen gedaante en kleur, om Hem te verschrikken en te beangstigen, en Hem af te brengen van Zijne hoop op God (hetgeen hij op het oog had in zijne kwelling van Job, een type van Christus, ten einde hem God te doen vloeken en dan te sterven), en om Hem af te houden van voort te gaan met Zijne onderneming. Al wat Hem daarin zocht te hinderen, beschouwde Hij als komende van Satan, Mattheus 16:23. Toen de duivel Hem verzocht had in de woestijn, wordt van hem

gezegd, dat hij "van Hem week voor een tijd," Lukas 4:13, zich voornemende om den aanval te herhalen, maar dan op een andere wijze. Bemerkende dat hij Hem door gene vleierijen tot zonde kon verlokken, wilde hij nu beproeven Hem door verschrikkingen er toe te brengen, om aldus Zijn voornemen te verijdelen.

IV. Hij hief een droeve klacht aan over Zijne ontroering. "Mijne ziel is geheelbedroefd." zei Hij.

1. Hij is zonde voor ons gemaakt, en daarom was Hij aldus bedroefd, Hij kende volkomen de boosaardigheid der zonde, waarvoor Hij leed, en de hoogste mate van liefde tot God hebbende, die er door beledigd was, en van liefde tot den mens, die er door geschaad en in gevaar werd gebracht, was het geen wonder dat, nu die zonden Hem ordelijk voor ogen gesteld zijn, "Zijne ziel geheel bedroefd was". Nu werd Hem arbeid gemaakt met onze zonden, en werd Hij vermoeid met onze ongerechtigheid.

2. Hij is een vloek voor ons gemaakt, de vervloekingen der wet werden overgedragen op Hem, als onzen Borg en Vertegenwoordiger, niet, zoals oorspronkelijk met ons verbonden, maar als aansprakelijk voor de daad. En toen Zijne ziel aldus geheel bedroefd was geworden, heeft Hij zich als het ware overgegeven, en zich gebogen onder den last, totdat Hij door Zijn dood genoegdoening had gedaan voor de zonde, en daardoor den vloek voor eeuwig had opgeheven. Nu heeft Hij den dood gesmaakt, gelijk van Hem gezegd is, Hebreeën 2:9, hetgeen niet is een verzachtende uitdrukking, alsof Hij den dood slechts gesmaakt-of geproefd-had, neen, Hij heeft den beker met droesem en al gedronken, veeleer is het ene uitdrukking ter versterking. Hij heeft den beker niet snel en opeens geledigd, neen, Hij heeft er al de bitterheid van gesmaakt. Dat was de vrees, waarvan de apostel spreekt, Hebreeën 5:7, een natuurlijke vrees voor pijn en dood, waarvoor de menselijke natuur gans natuurlijk terugschrikt. De overdenking nu van Christus' lijden in Zijne ziel en Zijne smarten voor ons moet ons dienen

a. Om onze zonden bitter te maken. Kunnen wij ooit een gunstige, of ook maar een lichte gedachte koesteren van zonde, als wij zien welk een indruk de zonde (hoewel het slechts toegerekende zonde was) op den Heere Jezus heeft gemaakt? Zal op onze ziel licht zijn, wat zo zwaar was op de Zijne? Is Christus in doodsbenauwdheid geweest om onze zonden, en zullen wij er zelven nooit in doodsbenauwdheid om zijn? Hoe behoren wij te zien op Hem, dien wij hebben geperst, dien wij hebben doorstoken, en rouwklagen en bitterlijk kermen! Het betaamt ons gans zeer bedroefd te zijn om de zonde, omdat Christus dit was, en er nooit mede te schertsen. Indien Christus aldus voor de zonde geleden heeft, zo laat ons ons wapenen met dezelfde gedachte.

b. Om onze smarten te verzoeten. Indien onze ziel te eniger tijd geheel bedroefd is vanwege de verdrukkingen van dezen tegenwoordigen tijd, zo laat ons gedenken, dat onze Meester dat voor ons geweest is, en de discipel is niet meer dan zijn Heere. Waarom zouden wij trachten de smart te verdrijven, als Christus haar om onzentwil heeft gezocht en er zich aan heeft onderworpen, en hierdoor niet slechts den angel er aan ontnomen heeft en haar draaglijk heeft gemaakt, maar er ook kracht in gelegd heeft, en haar nuttig heeft gemaakt (want "door de droefheid des aangezichts wordt het hart gebeterd,") ja er lieflijkheid in gelegd en ook vertroosting. Paulus was droevig, doch altijd blijde. Indien wij geheel bedroefd zijn, dan is het slechts tot den dood toe, dat zal het einde wezen van al onze smarten. Indien Christus de onze is, dan zullen als de ogen gesloten zijn, alle tranen er van afgewist wezen.

V. Hij gebood Zijnen discipelen bij Hem te blijven, niet omdat Hij hun hulp behoefde, maar omdat Hij wilde dat zij Hem zouden aanschouwen en onderwijzing aannemen. Blijft hier en waakt, zei Hij. Tot de andere discipelen had Hij niets anders gezegd dan: Zit hier neer, vers 32, maar tot deze drie zegt Hij: Blijft hier en waakt, alsof Hij van hen meer verwachtte dan van de overigen.

VI. Hij wendde zich tot God in het gebed, vers 35, "Hij viel op de aarde en bad." Het was slechts kort tevoren, dat Hij in het gebed Zijne ogen ophief, Johannes 17:1, maar hier, in doodsbenauwdheid zijnde, viel Hij op zijn aangezicht, zich schikkende naar zijn tegenwoordige vernedering, en ons lerende ons voor onzen God te vernederen, het betaamt ons laag te zijn, als wij in de tegenwoordigheid van den Allerhoogste komen.

1. Als mens bad Hij om afwending van Zijn lijden, dat "zo het mogelijk ware, die ure van Hem voorbijging," vers 35. Laat, indien het mogelijk is, des mensen verlossing geschieden, zonder dat Ik in deze ure van korte, maar zeer scherpe beproeving kom. Wij hebben Zijn eigen woorden, vers 36, Abba Vader. Het Syrisch woord, door Christus gebruikt, is hier behouden, het betekent Vader, om aan te duiden welk een nadruk onze Heere Jezus er op gelegd heeft in Zijne smarten, en Hij wil dat wij er evenzo den nadruk op zullen leggen. Het is met het oog hierop, dat Paulus dit woord behoudt, en het in den mond legt van allen, die den geest der aanneming hebben, hen wordt geleerd te roepen: Abba Vader, Romeinen 8:15, Galaten 4:6. Vader! alle dingen zijn U mogelijk. Zelfs hetgeen wij niet kunnen verwachten, dat voor ons gedaan zal worden, moeten wij mogelijk achten bij God, en als wij ons onderwerpen aan Zijn wil en ons verlaten op Zijne wijsheid en genade, dan moet het wezen met een gelovig erkennen van Zijne macht, en dat alle dingen Hem mogelijk zijn

2. Als middelaar heeft Hij berust in den wil Gods hieromtrent, "Doch niet wat Ik wil' maar wat Gij wilt. Ik weet dat de zaak beslist is, en niet meer veranderd kan worden. Ik moet lijden en sterven, en Ik heet het welkom.

VII. Hij wekte Zijne discipelen, die in slaap waren gevallen, terwijl Hij bad, vers 37, 38. Hij komt om naar hen te zien, daar zij niet gekomen waren om naar Hem te zien, en Hij vindt hen slapende, zo weinig waren zij bewogen door Zijne smarten, Zijne klachten en gebeden. Deze zorgeloosheid was reeds een voorteken van de zonde, waaraan zij zich daarna schuldig zullen maken door Hem te verlaten, en het werd nog verzwaard doordat Hij hen zo kort tevoren had geprezen omdat zij "bij Hem gebleven zijn in Zijne verzoekingen," hoewel zij niet zonder fouten of gebreken waren. Was Hij zo bereid om het goede in hen te zien, en waren zij zo onverschillig voor Hem? Was er hun zo weinig aan gelegen zich Hem behaaglijk te maken ? Zij hadden kort tevoren beloofd niet aan Hem geërgerd te zullen worden, hoe! en dan zo weinig acht op Hem te slaan! zich zo weinig om Hem te bekommeren! Inzonderheid aan Petrus verwijt hij deze slaperigheid, "Simon! slaapt gij? Kai suteknon, - Hoe gij, Mijn zoon? Gij, die zo vast en bepaald beloofd hebt Mij niet te zullen verloochenen, veronachtzaamt gij Mij aldus? Van u had Ik betere dingen verwacht. Kunt gij niet een uur waken?" Hij eiste niet van hem om den gehelen nacht met Hem te waken, slechts een uur. Onze flauwhartigheid en ons weinig volharden in den dienst van Christus worden nog verzwaard door het feit, dat Hij niet te veel van ons vergt, ons niet vermoeit, Jesaja 43, 23.. Hij legt ons geen anderen last op dan te houden wat wij hebben, totdat Hij komt, Openbaring 2:24, 25, en zie, Hij komt haastelijk' Openbaring 3:11. Gelijk Christus die Hij liefheeft kastijdt, als zij zich kwalijk gedragen, zo raadt en vertroost Hij ook, die Hij kastijdt.

1. Het was een zeer wijs en getrouw woord van raadgeving, dat Christus hier tot Zijne discipelen sprak: Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt, vers 38. Het was al erg om te slapen, terwijl Christus in benauwdheid verkeerde, maar zij kwamen nog verder in verzoeking, en indien zij zich niet opmaakten om genade en kracht van God te verkrijgen door het gebed, dan zullen zij nog erger doen, en dat hebben zij ook gedaan, toen zij Hem allen verlieten en vluchtten.

2. Het was een zeer vriendelijke en tedere verontschuldiging van hen, dat Christus er bijvoegde: "de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak." "Ik weet dat de geest gewillig is, gans bereid, ijverig, gij zoudt gaarne wakker blijven, maar gij kunt niet." Dat kan als een rede beschouwd worden voor de vermaning: Waakt en bidt, want, hoewel de geest gewillig is, Ik erken het (gij hebt in oprechtheid u voorgenomen nooit aan Mij geërgerd te zullen worden) maar het vlees is zwak, en zo gij niet waakt en bidt en de middelen gebruikt om te kunnen volharden, dan zult gij desniettemin overwonnen worden. De overweging van de zwakheid van ons vlees moet ons aansporen tot gebed en tot waakzaamheid als wij in verzoeking komen.

VIII. Hij herhaalde Zijne bede aan Zijn Vader, vers 39. "Wederom heengegaan zijnde, bad Hij, zeggende ton auton logon - hetzelfde woord, of dezelfde zaak, Hij sprak tot hetzelfde doel, en wederom, ten derden male. Dit leert ons, dat men altijd bidden moet, en niet vertragen, Lukas 18:1. Hoewel de verhoring van ons gebed niet spoedig komt, moeten wij onze beden toch herhalen, volharden in den gebede, want het gezicht zal nog tot een bestemden tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen en niet liegen, Habakuk 2:3. Toen Paulus door een engel des Satans met vuisten geslagen werd, heeft hij den Heere driemaal gebeden, zoals Christus hier, eer hij een antwoord des vredes ontving, 2 Corinthiërs 12:7, 8. Toen Christus een weinig tevoren in de ontroering Zijner ziel bad: Vader, verheerlijk Uwen naam, ontving Hij onmiddellijk antwoord door ene stem van den hemel: Ik heb hem verheerlijkt, en Ik zal hem wederom verheerlijken, maar nu moet Hij ten tweeden male en ten derden male komen, want de bezoekingen van Gods genade, in antwoord op het gebed, komen vroeg of laat, naar het welbehagen van Zijn wil, opdat wij ons afhankelijk blijven gevoelen.

IX. Hij herhaalde Zijn bezoek aan de discipelen. Zo gaf Hij een bewijs van Zijn voortdurende zorg over Zijne kerk op aarde, zelfs wanneer zij half in slaap is, en niet behoorlijk voor zichzelve bezorgd is, terwijl Hij altijd leeft om Zijn Vader in den hemel voor ons te bidden. Zie, hoe Hij, gelijk het een Middelaar betaamt, voortdurend tussenbeide heen en weer gaat. Hij kwam ten tweeden male tot Zijne discipelen, en vond hen wederom slapende, vers 40. Zie, hoe de zwakheid Christus' discipelen telkens weer overvalt, in weerwil van hun voornemens en besluiten, en hen overmeestert, in weerwil van hun tegenstaan, en welk ene belemmering ons lichaam is voor onze ziel, hetgeen ons moet doen verlangen naar dien zaligen toestand, wanneer wij van dien last ontdaan zullen zijn. Deze tweede keer sprak Hij tot hen als tevoren maar zij wisten niet wat zij Hem antwoorden zouden, Zij schaamden zich over hun slaperigheid, en hadden er geen verontschuldiging voor. Of zij waren er zo door overweldigd, dat zij als mensen, die zich in een toestand tussen slapen en waken bevinden, niet wisten waar zij waren of wat zij zeiden. Maar de derde maal zei Hij hun nu voort te slapen, indien zij wilden, vers 41. Slaapt nu voort en rust. Ik heb uw waken nu niet meer nodig, gij kunt slapen, zo gij wilt. "Het is genoeg " Dat woord hadden wij niet in Mattheus. "Gij zijt genoeg gewaarschuwd om wakker te blijven, en hebt de waarschuwing niet willen aannemen, en nu zult gij zien hoe weinig reden gij hebt om zo gerust te zijn," Apekei, "Ik onthef u van verderen dienst", aldus verstaan sommigen het. "Nu is de ure gekomen, waarin ik wist dat gij Mij allen zult verlaten, zo doet dan nu wat gij wilt", gelijk Hij tot Judas zei: Wat gij doet, doe dit haastelijk. "De Zoon des mensen wordt

overgeleverd in de handen der zondaren, der overpriesters en ouderlingen, die ergsten der zondaren, omdat zij voorwenden heilig te zijn. Staat op, sluimert niet langer, laat ons den vijand tegemoet gaan, want ziet, die Mij verraadt is nabij, en Ik moet er nu niet aan denken te ontkomen." Als wij zien dat ramp en benauwdheid nabij zijn, dan moeten wij ons opwekken om er voor bereid te zijn.

Markus 14:43-52

Wij hebben hier de gevangenneming van onzen Heere Jezus door de beambten van de overpriesters. Dit was wat Zijne vijanden reeds lang op het oog hadden, zij hadden reeds dikwijls lieden uitgezonden om Hem te grijpen, maar Hij was aan hun handen ontkomen omdat Zijne ure nog niet was gekomen, en zij zouden Hem thans evenmin hebben kunnen grijpen, indien Hij zich niet vrijwillig aan hen had overgegeven. Eerst begon Hij te lijden in Zijne ziel, maar daarna in Zijn lichaam, ten einde verzoening te doen voor de zonde, die begint in het hart, maar daarna de leden van het lichaam stelt tot "wapenen der ongerechtigheid."

I. Een bende van ruwe booswichten wordt gebruikt om onzen Heere gevangen te nemen, een grote schare met zwaarden en stokken. Er is geen boosheid zo afschuwelijk, of er zullen onder de kinderen der mensen geschikte werktuigen voor gevonden worden, die daar niet voor terugdeinzen, zo ontzettend verdorven, is het mensdom. Aan het hoofd van dit gespuis is Judas, "een van de twaalven", een van hen, die gedurende vele jaren gemeenzaam met den Heere Jezus hebben omgegaan, in Zijn naam hadden geprofeteerd en in Zijn naam duivelen hadden uitgeworpen, en Hem toch verried. Het is niets nieuws, dat een zeer schoonschijnende belijdenis in een schandelijken afval eindigt. "Hoe zijt gij gevallen, o morgenster!"

II. Mannen van geen mindere betekenis dan de overpriesters en de schriftgeleerden en de ouderlingen hadden hen gezonden en hen aan het werk gesteld, mannen, die voorgaven den Messias te verwachten en bereid te zijn Hem welkom te heten, en toch, als Hij gekomen is, en onmiskenbare bewijzen heeft geleverd dat Hij is, die komen zou, stellen zij zich tegen Hem, omdat Hij hun niet in het gevlei komt, hun pracht en aanzien niet goedkeurt of ondersteunt, niet verschijnt of optreedt als een aards vorst, maar een geestelijk koninkrijk opricht, bekering predikt en een heilige levenswijze, en der mensen gedachten en neigingen naar een andere wereld richt, zodat zij zonder Zijne geloofsbrieven aan een nauwkeurig en onpartijdig onderzoek te onderwerpen, besluiten Hem in minachting te brengen en te vernietigen.

III. Judas verried Hem met een kus, misbruik makende van de vrijheid, die Christus aan Zijne discipelen heeft toegestaan om Hem op de wang te kussen, als zij, na enigen tijd afwezig te zijn geweest, tot Hem terugkeerden. Hij noemde Hem: Rabbi, Rabbi! en kuste hem, alsof hij thans eerbiediger jegens Hem was dan ooit tevoren. Het is genoeg om iemand voor altijd er een afkeer van te doen opvatten om Rabbi, Rabbi genoemd te worden, Mattheus 23:7, daar het met deze plichtpleging was, dat Christus werd verraden. Hij zei hun: Grijpt hem en leidt hem zeker heen. Sommigen denken dat hij dit ironisch zei, wetende dat zij Hem niet konden grijpen zo Hij het niet wilde, dat deze Simson hun banden als gezengde vlasdraden kon verbreken, en hun kon ontkomen, en zo zou hij het geld, en Christus de eer hebben, terwijl er geen leed geschied was, en ik zou ook geneigd zijn dit te denken, maar Satan in hem gevaren zijnde is de boosaardigste bedoeling niet te slecht om haar in hem te veronderstellen. Daarenboven, hij had zijn Meester dikwijls horen zeggen, dat Hij, verraden zijnde, gekruisigd zou worden, en hij had geen reden om er anders over te denken.

IV. Zij grepen Hem en maakten Hem tot hun gevangene, vers 46. Zij sloegen hun handen aan Hem, ruwe gewelddadige handen, en grepen Hem, waarschijnlijk triomferende wijl zij nu gedaan hadden wat zo dikwijls tevergeefs beproefd was geworden.

V. Petrus sloeg om zich heen om zijn Meester te verdedigen en wondde een der aanranders, daar hij zich voor het ogenblik nog de belofte herinnerde om zijn leven te wagen voor zijn Meester. Hij was een dergenen die daarbij stonden, een dergenen, die met Hem waren (zoals de betekenis is van het woord) een van de drie discipelen, die met Hem in den hof waren. Hij trok het zwaard, en bedoelde waarschijnlijk het hoofd af te slaan maar den slag missende, hieuw hij slechts het oor af van een dienstknecht des hogepriesters, vers 47. Het is gemakkelijker voor Christus te strijden dan voor Hem te sterven, maar de goede krijgsknechten van Christus overwinnen niet door anderen het leven te benemen, maar door hun eigen leven te geven. Openbaring 12:11.

VI. Christus spreekt met hen, die Hem hadden gegrepen, en toont hun het ongerijmde van hun handelwijze.

1. Dat zij tegen Hem zijn uitgegaan als tegen een moordenaar, terwijl Hij toch generlei misdaad begaan had, Hij was dagelijks bij hen in den tempel, lerende, als Hij nu boze bedoelingen had, dan zou dit daar op den een of anderen tijd ontdekt zijn, ja, de beambten der overpriesters, die tot den tempeldienst behoorden, hebben zeer waarschijnlijk Zijne leerredenen aldaar gehoord (Ik was bij u in den tempel), had Hij hun dan geen voortreffelijke leerstellingen gepredikt? Zijne vijanden zelven rechters zijnde, konden het getuigen. Waren niet "al de redenen Zijns monds in gerechtigheid"? Was er "iets verdraaids of verkeerds" in? Spreuken 8:8. Aan Zijne vruchten werd Hij gekend als een goede boom, waarom zijn zij dan tegen Hem uitgegaan als tegen een moordenaar?

2. Dat zij aldus in het geheim kwamen om Hem te grijpen, terwijl Hij noch beschaamd noch bevreesd was om openlijk in den tempel te verschijnen. Hij was niet een van degenen, die kwaad doen en het licht haten, Johannes 3:20. Indien hun meesters Hem iets te zeggen hadden, zij konden Hem dagelijks vinden in den tempel, waar Hij op al hun vragen en beschuldigingen bereid was te antwoorden, en daar konden zij dan naar welgevallen met Hem handelen, want de priesters bewaarden den tempel, en hadden de tempelwacht onder hun bevelen, maar Hem aldus te middernacht in de plaats Zijner afzondering te overvallen was even laaghartig als lafhartig. Het was ene handelwijze zoals die van David’s vijand, die in de achterlage der hoeven zit, om den onschuldige in verborgen plaatsen te doden, Psalm 10:8. Maar dat was niet alles. Zij kwamen met zwaarden en stokken, alsof Hij de wapenen had opgevat tegen de regering, en dus de burgerij tegen Hem gewapend moest worden om Hem ten onder te brengen. Die wapenen waren onnodig, maar zij maakten dien ophef, dat vertoon,

a. om zich te beveiligen tegen de woede van sommigen, zij kwamen gewapend, omdat zij het volk vreesden, maar aldus waren zij vervaard waar gene vervaardheid was, Psalm 53:6.

b. Om Hem bloot te stellen aan de woede van anderen. Door met zwaarden en stokken te komen om Hem te grijpen, stelden zij Hem aan het volk voor (want het volk wordt zeer licht onder dien indruk gebracht) als een gevaarlijk oproerig man, en poogden zij aldus hen tegen Hem op te zetten, en hen te doen roepen: Kruis hem! kruis hem! daar zij op geen andere wijze hun doel kunnen bereiken.

VII. Hij berustte in die onwaardige smadelijke bejegening, daar zij in overeenstemming was met de Oud Testamentische voorzeggingen van den Messias. Ik word hard behandeld, maar Ik onderwerp Mij er aan, opdat de Schriften vervuld worden, vers 49.

1. Zie welk een eerbied Christus heeft gehad voor de Schriften, Hij wilde liever alles verdragen, dan dat een titel of jota van het Woord Gods ter aarde zou vallen, en gelijk Hij er het oog op heeft gehad in Zijn lijden, zo heeft Hij ook het oog er op in Zijne heerlijkheid, immers wat doet Christus in het bestuur der wereld anders dan de Schriften vervullen?

2. Zie welk gebruik wij behoren te maken van het Oude Testament, wij moeten er Christus zoeken als den waren schat, die in dien akker is verborgen. Gelijk de geschiedenis van het Nieuwe Testament de profetieën verklaart van het Oude, zo helderen de profetieën van het Oude Testament de geschiedenis van het Nieuwe op.

VIII. Hierop hebben al de discipelen van Christus Hem verlaten, vers 50. Zij, Hem verlatende, zijn allen gevloden. Zij waren vol vertrouwen geweest, dat zij bij Hem zouden blijven, maar zelfs Godvruchtige mensen weten niet wat zij zullen doen, voordat zij op de proef gesteld zijn. Indien het zulk een vertroosting voor Hem was, gelijk Hij nog kort tevoren had te kennen gegeven, dat zij "steeds met Hem zijn gebleven" in Zijn kleinere beproevingen, Lukas 22:28, dan kunnen wij ons wel voorstellen welk een smart het voor Hem was, dat zij Hem nu in Zijn grootste beproevingen verlieten, toen zij Hem van enigen dienst hadden kunnen zijn-toen Hij mishandeld werd door Hem te beschermen, en toen Hij beschuldigd werd door voor Hem te getuigen. Laat hen, die voor Christus lijden, het niet vreemd achten, als zij aldus verlaten worden, als de gehele kudde het gewonde hert schuwt. Zij zijn niet beter dan hun Meester en kunnen niet verwachten beter behandeld te worden door hun vijanden of door hun vrienden. Toen Paulus in gevaar was, is iemand bij hem geweest, maar hebben allen hem verlaten, 2 Timotheus 4:16.

IX. Het gerucht en geraas bracht de buurt in beweging, zodat sommigen in gevaar gebracht werden, vers 51, 52. Dit deel van het verhaal vinden wij bij geen der andere evangelisten. Het is een bericht omtrent zeker jongeling, die, naar het schijnt, geen discipel van Christus was, en evenmin, gelijk sommigen gedacht hebben, een dienstknecht van het huis, waarin Christus het pascha had gegeten, en die Hem volgde om te zien wat er met Hem gebeuren zou, evenals de zonen der profeten, toen zij verstonden dat Elia opgenomen zou worden, tegenover stonden van verre, 2 Koningen 2:7, maar een jongeling, die daar dicht bij woonde, wellicht in het huis, waartoe de hof behoorde. Merk op, hem betreffende:

1. Hoe hij uit zijn bed opgeschrikt werd om een aanschouwer te zijn van Christus' lijden. Zulk ene menigte, aldus gewapend en in het holle van den nacht met zoveel woestheid aankomende in zulk een stil en rustig dorp, moest wel een grote opschudding teweegbrengen. Dit verschrikte dezen jongeling, die wellicht dacht dat er een oproer was ontstaan in de stad, een oproer onder het volk, en hij had de nieuwsgierigheid om te gaan zien wat er voorviel, en zoveel haast had hij om inlichtingen in te winnen, dat hij den tijd niet had om zich te kleden, maar slechts een laken, een lijnwaad, omsloeg, alsof hij als een wandelend spook wilde verschijnen met graf klederen aan, om hen te verschrikken, die hem verschrikt hadden, en zo liep hij in het dicht van het gedrang en vroeg: Wat is er te doen? Toen het hem gezegd was, wilde hij nu wel den afloop er van zien, daar hij ongetwijfeld veel van dezen Jezus gehoord had en van den roep, die van Hem uitging, en zo bleef hij Hem volgen, begerig zijnde te horen wat Hij zeggen zou, en te zien wat Hij zou doen. Sommigen denken dat het feit, dat hij niets anders dan dit lijnwaad om het naakte lichaam had, aanduidt dat hij een dier Joden was, die groter vroomheid beleden dan anderen, ten teken waarvan zij strenger waren in het zich ontzeggen van gerieflijkheden voor het lichaam. Zij gebruikten geen andere

klederen dan een linnen kleed, dat wel aan de eisen der ingetogenheid beantwoordde, maar dun en koud was. Ik geloof echter niet dat dit zijn gewone kleding is geweest.

2. Zie, hoe verschrikt hij weer naar zijn bed vluchtte, toen hij in gevaar was om in Christus' lijden te moeten delen. Zijn eigen discipelen waren van Hem weggevlucht, maar deze jongeling had geen zorg over Hem, en hij dacht dat hij Hem wel veilig kon vergezellen, inzonderheid daar hij, wel verre van gewapend te zijn, niet gekleed was, maar de jongelingen, de Romeinse soldaten, die ter hulp waren geroepen, grepen hem, want alles was vis wat in hun net kwam. Wellicht waren zij nu boos op zich zelven omdat zij de discipelen hadden laten ontkomen, en daar dezen nu buiten hun bereik waren, besloten zij den eersten den besten te grijpen, dien zij in handen konden krijgen, hoewel deze jongeling wellicht tot de striktste sekten der Joden behoorde, hadden de Romeinen toch geen bezwaar om hem bij deze gelegenheid te mishandelen. Zich in gevaar ziende, verliet hij het lijnwaad, waarmee zij hem hadden aangegrepen, en is naakt van hen gevloden. Dit voorval wordt vermeld om aan te tonen welk een barbaarse troep het was, dien zij hadden afgezonden om Christus gevangen te nemen, en hoe ternauwernood de discipelen er aan ontkomen waren om in hun handen te vallen, niets heeft hen daarvoor ook kunnen bewaren dan huns Meesters zorg over hen, Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan, Johannes 18:8. Het duidt ook aan dat er geen trouw of standvastigheid is in hen, die door blote nieuwsgierigheid en niet door geloof en geweten gedrongen worden om Christus te volgen.

Markus 14:53-65

Wij zien hier hoe Christus aangeklaagd, verhoord, schuldig bevonden en ter dood veroordeeld werd door het kerkelijk gerechtshof, het grote sanhedrin, waarvan de hogepriester president was, of rechter, dezelfde Kajafas, die onlangs geoordeeld had dat het nut was Hem, schuldig of niet schuldig, ter dood te brengen, Johannes 11:50, en die dus met recht gewraakt had kunnen worden als te zijn partijdig.

I. Christus wordt voortgejaagd naar Zijn huis, dat zijn "zaal" of paleis, genoemd wordt, zo prachtig en statig was zijne levenswijze, En daar, hoewel het nu in het holle van den nacht was, vergaderden al de overpriesters en de ouderlingen en de schriftgeleerden, die in het geheim waren, gereed om hun prooi te ontvangen, zo verzekerd waren zij van Zijne komst.

II. Petrus volgde Hem van verre, tot zulk een graad van laaghartigheid was zijn zo-even betoonde moed reeds gedaald, vers 54. Maar toen hij aan het paleis van den hogepriester was gekomen, kroop hij lafhartig weg en ging zitten bij de dienaren, ten einde niet verdacht te worden tot Christus te behoren. De haard des hogepriesters was niet de geschikte plaats, en zijne dienaren geen voegzaam gezelschap voor Petrus, maar dit was zijn inkomen in de verzoeking.

III. Grote ijver werd aan den dag gelegd om "voor geld of goede woorden" valse getuigen tegen Christus te verkrijgen. Zij hadden Hem gegrepen als een boosdoener, en nu zij Hem in hun macht hebben, weten zij geen aanklacht tegen Hem in te brengen, Hem geen misdaad ten laste te leggen, maar zij zochten getuigenis tegen Hem, legden aan sommigen strikvragen voor, boden steekpenningen aan anderen, zo zij Hem wilden beschuldigen, en trachten nog anderen te intimideren, als zij het niet wilden, vers 55, 56. De overpriesters en ouderlingen waren er door de wet mede belast om valse getuigen te vervolgen en te straffen, Deuteronomium 19:16, 17, maar nu gaan dezen voor in ene misdaad, die de strekking heeft alle gerechtigheid omver te werpen. Het is de tijd om te roepen "Help, o Heere!" als de regeerders des land de beroerders des lands zijn, en die geroepen zijn om vrede en rechtmatigheid te handhaven, beide vrede en rechtmatigheid verderven.

IV. Eindelijk werd Hij beschuldigd van woorden, die Hij enige jaren geleden gesproken heeft, en die, zoals zij nu voorgesteld werden, den tempel schenen te bedreigen, waarvan zij nu slechts een afgod hadden gemaakt, vers 57, 58, maar de getuigen waren niet eenstemmig, vers 59, want de een zwoer, dat Hij gezegd had: Ik kan den tempel Gods afbreken, en in drie dagen dezelve opbouwen (zo is het in Mattheus), de ander zwoer, dat Hij gezegd had: Ik zal dezen tempel, die met handen gemaakt is, afbreken, en in drie dagen een anderen, zonder handen gemaakt, opbouwen. Nu is er tussen deze getuigenissen een groot verschil, oude isê ên hê marturia, hun getuigenis was niet voldoende, om een hoofdmisdaad vast te stellen- aldus het gevoelen van Dr. Hammond, -zij beschuldigden hem niet van iets, waarop een doodvonnis stond, al wilde men ook de gestrengste uitlegging aan de wet geven.

V. Hij werd door hen aangespoord om Zijn eigen beschuldiger te zijn, vers 60. In drift gerakende, stond de hogepriester op, en zei: Antwoordt gij niets? Dit zei hij onder schijn van gerechtigheid en billijkheid, maar in werkelijkheid met de bedoeling Hem te verschrikken, opdat zij Hem beschuldigen mochten, Lukas 11:53, 54, 20:20. Wij kunnen ons voorstellen met welk een gebaar

van hoogheid en minachting deze trotse hogepriester aan onzen Heere Jezus deze vraag deed. "Welaan, gevangene, gij hoort wat tegen u getuigd wordt, wat hebt gij er tegen in te brengen?" Daarbij deed het hem genoegen, dat Hij nu scheen te zwijgen, die zo dikwijls hen tot zwijgen had gebracht, die met Hem zochten te twisten. Maar Christus antwoordde nog niet, teneinde ons een voorbeeld te geven:

1. Van geduld onder laster en valse beschuldigingen, als wij "gescholden worden niet weer te schelden," 1 Petrus 2:23. En

2. Van voorzichtigheid, als een mens schuldig verklaard wordt om een woord, Jesaja 29:21, en men uit onze verdediging onze misdaad zoekt te bewijzen. Wèl is het een boze tijd, als de voorzichtigen zwijgen, om (het erge niet erger te maken) en hun zaak overgeven aan Hem, die rechtvaardig oordeelt. Maar:

VI. Toen Hem gevraagd werd, of Hij de Christus was, beleed Hij en ontkende niet dat Hij het was, vers 61, 62. Hij vroeg: Zijt gij de Zoon des Gezegenden? dat is de Zoon van God? want gelijk Dr. Hammond opmerkt, als de Joden den naam Gods noemden, voegden zij er gewoonlijk bij: "de eeuwig Gezegende", vandaar dat "de Gezegende" de titel is van God, een bijzondere titel, en toegepast op Christus, Romeinen 9:5. En als bewijs dat Hij de Zoon van God is, roept Hij hen op bij Zijne wederkomst: Gijlieden zult den Zoon des mensen zien zitten ter rechterhand der kracht Gods, dien Zoon des mensen, die nu zo geringen verachtelijk schijnt, dien gij ziet en vertreedt, Jesaja 53:2, 3, zult gij weldra zien en voor Hem sidderen." Nu zou men zo denken, dat een woord als dit, dat onze Heere Jezus gesproken schijnt te hebben met ene verhevenheid en majesteit, niet strokende met Zijn tegenwoordig voorkomen (want door de zwaarste wolk Zijner vernedering drongen nog enige stralen Zijner heerlijkheid door) het hof opgeschrikt moest hebben, en tenminste in de mening van sommigen tot een opschorten van het oordeel geleid moest hebben, en dat zij dus de beraadslagingen zouden schorsen, tot nadere overlegging. Toen Paulus voor de rechtbank handelde van het toekomend oordeel, sidderde de rechter, en heeft hij het verhoor verdaagd, Handelingen 24:25. Maar deze overpriesters waren zo ontzettend verblind door woede en boosaardigheid, dat zij als een paard, dat zich in het krijgsgewoel stort, de vrees belachen, en niet ontsteld zijn, en niet geloven dat het het geluid is der bazuin, Job 39:25, 27, zie ook Job 15:25, 27.

VII. Toen Hij deze belijdenis had afgelegd, verklaarde de hogepriester hem schuldig aan Godslastering, vers 63. Hij scheurde zijne klederen-chitoonas hantou. Sommigen denken dat het zijn priesterlijk gewaad was, dat hij, tot meerdere plechtigheid, bij deze gelegenheid had aangedaan, hoewel het in den nacht was. Gelijk hij tevoren in zijne vijandschap tegen Christus gezegd heeft wat hij niet wist, Johannes 11:51, 52, zo heeft hij nu gedaan wat hij niet wist. Indien aan het scheuren van Sauls mantel de betekenis gegeven werd, dat het koninkrijk van hem gescheurd zou worden, 1 Samuel 15:27, 28, nog wel meer had het scheuren van Kajafas' klederen de betekenis, dat het priesterschap van hem genomen zou worden, gelijk het scheuren van den voorhang bij den dood van Christus de betekenis had, dat nu alles open en bloot gelegd werd. Christus' klederen werden, zelfs toen Hij gekruisigd werd, heel gelaten, en niet gescheurd, want nu het Levitische priesterschap in stukken gescheurd en weggedaan werd, "heeft deze, omdat Hij in der eeuwigheid blijft, een onvergankelijk priesterschap."

VIII. Zij stemden toe dat Hij een Godslasteraar was, en als zodanig des doods schuldig, vers 64. De vraag scheen naar behoren gesteld te zijn: Wat dunkt ulieden? Maar in werkelijkheid was het reeds een uitgesproken oordeel, want de hogepriester had gezegd: Gij hebt de Godslastering gehoord. Hij sprak het eerst zijne mening uit, hij, die als voorzitter van het hof, het laatst had behoren te stemmen. Zo hebben zij dan allen Hem veroordeeld des doods schuldig te zijn: de vrienden, die Hij in het sanhedrin had, waren niet verschenen, waarschijnlijk hadden zij gene oproeping ontvangen om tegenwoordig te zijn.

IX. Zij begonnen Hem nu te mishandelen, en gelijk de Filistijnen met Simson een wreed vermaak met Hem te bedrijven, vers 65. Het schijnt dat sommigen van de priesters zelven, die Hem hadden veroordeeld, zozeer de waardigheid, zowel als de plichten, aan hun ambt verbonden, vergaten, alsmede den ernst, die hun betaamde, dat zij hun dienaren hielpen in het bespotten van een veroordeelden gevangene. Hierin vonden zij tijdverdrijf en vermaak, in afwachting van den morgen, wanneer zij aan hun schandelijk bedrijf de kroon zouden opzetten. Van dezen "nacht der onderhoudingen" (zoals de paasnacht genoemd werd) maakten zij een nacht van goddeloze vrolijkheid. Als zij het nu niet beneden zich hebben geacht om Christus te honen, zullen wij dan iets beneden ons achten, waarmee wij Hem kunnen eren?

Markus 14:66-72

Wij hebben hier het verhaal van Petrus' verloochening van Christus.

1. Het begon, toen hij zich op een afstand van Hem hield. Petrus was Hem gevolgd van verre, vers 54: en nu was hij "beneden in de zaal, aan het lagere einde der zaal. Zij, die schuw of huiverig zijn van Christus, zijn goed op weg om Hem te verloochenen. Zij zijn schuw van de heilige inzettingen en van gemeenschap met de gelovigen, en worden niet gaarne aan de zijde der geminachte Godsvrucht gevonden.

2. Zij werd teweeggebracht doordat hij zich met de dienaren des hogepriesters vergezelde, en onder hen ging zitten. Zij, die het gevaarlijk vinden om in gezelschap met Christus discipelen te zijn, omdat zij daardoor ook in gevaar komen van voor Hem te lijden, zullen bevinden dat het veel gevaarlijker is om in gezelschap van Zijne vijanden te zijn, omdat zij dan gevaar lopen van tegen Hem te zondigen.

3. De verzoeking bestond daarin, dat hij beschuldigd werd een discipel van Christus te zijn, Ook gij waart met Jezus den Nazarener, vers 67, "Deze is een van die", vers 69, "want gij zijt ook een Galileër, men kan dit horen aan uwe spraak, vers 70. Het blijkt niet dat hij er bepaald om gelaakt werd, of er in gevaar door kwam om er als misdadiger om vervolgd te worden, hij werd er slechts om bespot, hij kwam slechts in gevaar dat hij deswege voor een dwaas zou worden gehouden. Terwijl de overpriesters den Meester beledigden, hebben hun dienaren de discipelen beledigd. De zaak van Christus schijnt soms zozeer aan de verliezende zijde te zijn, dat iedereen een steen heeft om er naar te werpen. Toen Job op den mesthoop zat, strekte hij ten spot aan hen, die "kinderen der dwazen en kinderen van geen naam waren, Job 30:8. Maar, alles wel beschouwd, kon de verzoeking toch niet heel ontzettend genoemd worden. Het was slechts een dienstmaagd, die, als bij geval, hem had aangezien, en, voor zoveel blijkt, zonder de bedoeling van he m moeite of leed te veroorzaken. Zij zei: Gij zijt een van die, waarop hij niet had behoeven te antwoorden, of hij had kunnen zeggen: "welnu, als ik dat ben, hoop ik dat daar geen misdaad of verraad in is gelegen."

4. De zonde was zeer groot, hij heeft Christus verloochend voor de mensen, op een ogenblik toen hij Hem had behoren te erkennen en te belijden, en toen hij voor de rechtbank als getuige voor Hem had moeten verschijnen. Christus heeft Zijn discipelen dikwijls Zijn lijden aangekondigd, maar toen dit lijden daar was, was het voor Petrus een zo grote verrassing en verschrikking, alsof hij er nooit tevoren van had gehoord. Hij had hun dikwijls gezegd, dat zij om Zijnentwil moesten lijden, dat zij hun kruis moesten opnemen en Hem volgen, en toch is Petrus zo bevreesd voor lijden, dat hij op het eerste teken of gerucht er van wil liegen en zweren en alles doen om er aan te ontkomen. Toen Christus bewonderd werd en de menigte tot Hem toestroomde, kon hij Hem wel geredelijk erkennen, maar nu Hij verlaten en veracht en ter neergeworpen is, schaamt hij zich Zijner, en wil niet erkennen dat hij in betrekking tot Hem staat.

5. Zeer spoedig volgde zijn berouw. Driemaal heeft hij zijne verloochening herhaald, en de derde keer was het ergste, want toen begon hij zich te vervloeken en te zweren om zijne loochening te bevestigen, en die derde slag, die hem, naar men zou denken, moest verdoofd en terneder geworpen hebben, verschrikte hem en heeft hem opgewekt. Toen kraaide de haan voor de tweede maal, hetgeen hem de woorden zijns Meesters voor den geest bracht, de waarschuwing, die Hij hem had

gegeven met die bijzondere omstandigheid van het tweemaal kraaien van den haan. Door die herinnering werd hij zich zijner zonde bewust en gevoelde hij het verzwarende er van: en bij die gedachte weende hij. Sommigen hebben opgemerkt dat deze evangelist, die naar sommiger mening onder leiding van Petrus geschreven heeft, even uitvoerig over Petrus' zonde spreekt als al de anderen, maar minder uitvoerig over zijn berouw, zijne smart, die Petrus in zijne bescheidenheid niet vergroot wilde hebben, daar hij ook dacht nooit smart genoeg te kunnen gevoelen over zo groot ene zonde. Zijn berouw is hier dus uitgedrukt epibaloon eklaie, op ene wijze waar iets in aangevuld moet worden. "Wenende weende" hij, lezen hier sommigen, die het tot een Hebraïsme maken. Hij weende, en hoe meer hij er aan dacht, hoe meer hij weende. Hij bleef wenen, hij barstte los in tranen, hij wierp zich neer en weende, hij bedekte zich het gelaat en weende, lezen hier sommigen. Hij wierp zijn kleed over zijn hoofd, opdat men niet zou zien dat hij weende, hij sloeg zijne ogen op zijn Meester, die zich omkeerde en hem aanzag, alzo wordt het door Dr. Hammond aangevuld, en deze gissing heeft de meeste waarschijnlijkheid voor zich. Of, zoals wij het verstaan, zijn geest hierbij bepalende, weende hij. Het is geen voorbijgaande gedachte aan hetgeen verootmoedigend is, die volstaan zal, wij moeten er bij verwijlen. Zou het woord niet ook kunnen betekenen: hij legde zich zelven den last op, waardoor zijn aangezicht met schaamte als overdekt werd? Hij deed zoals de tollenaar, die zich op de borst sloeg in smart over zijne zonde, en dit staat gelijk met zijn bitterlijk wenen.

HOOFDSTUK 15

1 En terstond, des morgens vroeg, hielden de overpriesters te zamen raad, met de ouderlingen en Schriftgeleerden, en den gehelen raad, en Jezus gebonden hebbende, brachten zij Hem heen, en gaven Hem aan Pilatus over.
2 En Pilatus vraagde Hem: Zijt Gij de Koning der Joden? En Hij antwoordende, zeide tot hem: Gij zegt het.
3 En de overpriesters beschuldigden Hem van vele zaken; maar Hij antwoordde niets.
4 En Pilatus vraagde Hem wederom, zeggende: Antwoordt Gij niet? Zie, hoe vele zaken zij tegen U getuigen!
5 En Jezus heeft niet meer geantwoord, zodat Pilatus zich verwonderde.
6 En op het feest liet hij hun een gevangene los, wien zij ook begeerden.
7 En er was een, genaamd Bar-abbas, gevangen met andere medeoproermakers, die in het oproer een doodslag gedaan had.
8 En de schare riep uit, en begon te begeren, dat hij deed, gelijk hij hun altijd gedaan had.
9 En Pilatus antwoordde hun, zeggende: Wilt gij, dat ik u den Koning der Joden loslate?
10 Want hij wist, dat de overpriesters Hem door nijd overgeleverd hadden.
11 Maar de overpriesters bewogen de schare, dat hij hun liever Bar-abbas zou loslaten.
12 En Pilatus, antwoordende, zeide wederom tot hen: Wat wilt gij dan, dat ik met Hem doen zal, Dien gij een Koning der Joden noemt?
13 En zij riepen wederom: Kruis Hem.
14 Doch Pilatus zeide tot hen: Wat heeft Hij dan kwaads gedaan? En zij riepen te meer: Kruis Hem!
15 Pilatus nu, willende der schare genoeg doen, heeft hun Bar-abbas losgelaten, en gaf Jezus over, als hij Hem gegeseld had, om gekruist te worden.
16 En de krijgsknechten leidden Hem binnen in de zaal, welke is het rechthuis, en riepen de ganse bende samen;
17 En deden Hem een purperen mantel aan, en een doornenkroon gevlochten hebbende, zetten Hem die op;
18 En begonnen Hem te groeten, zeggende: Wees gegroet, Gij Koning der Joden!
19 En sloegen Zijn hoofd met een rietstok, en bespogen Hem, en vallende op de knieen, aanbaden Hem.
20 En als zij Hem bespot hadden, deden zij Hem den purperen mantel af, en deden Hem Zijn eigen klederen aan, en leidden Hem uit, om Hem te kruisigen.
21 En zij dwongen een Simon van Cyrene, die daar voorbijging, komende van den akker, den vader van Alexander en Rufus, dat hij Zijn kruis droeg.
22 En zij brachten Hem tot de plaats Golgotha, hetwelk is, overgezet zijnde, Hoofdschedelplaats.
23 En zij gaven Hem gemirreden wijn te drinken; maar Hij nam dien niet.
24 En als zij Hem gekruisigd hadden, verdeelden zij Zijn klederen, werpende het lot over dezelve, wat een iegelijk wegnemen zou.
25 En het was de derde ure, en zij kruisigden Hem.
26 En het opschrift Zijner beschuldiging was boven Hem geschreven: DE KONING DER JODEN.
27 En zij kruisigden met Hem twee moordenaars, een aan Zijn rechter-,en een aan Zijn linker zijde.
28 En de Schrift is vervuld geworden, die daar zegt: En Hij is met de misdadigers gerekend.
29 En die voorbijgingen, lasterden Hem, schuddende hun hoofden, en zeggende: Ha! Gij, die den tempel afbreekt, en in drie dagen opbouwt,
30 Behoud Uzelven, en kom af van het kruis.

31 En insgelijks ook de overpriesters, met de Schriftgeleerden, zeiden tot elkander, al spottende: Hij heeft anderen verlost; Zichzelven kan Hij niet verlossen.
32 De Christus, de Koning Israels, kome nu af van het kruis, opdat wij het zien en geloven mogen. Ook die met Hem gekruist waren, smaadden Hem.
33 En als de zesde ure gekomen was, werd er duisternis over de gehele aarde, tot de negende ure toe.
34 En ter negender ure, riep Jezus met een grote stem, zeggende: ELOI, ELOI, LAMMA SABACHTANI, hetwelk is, overgezet zijnde: Mijn God, Mijn God! Waarom hebt Gij Mij verlaten?
35 En sommigen van die daarbij stonden, dit horende, zeiden: Ziet, Hij roept Elias.
36 En er liep een, en vulde een spons met edik, en stak ze op een rietstok, en gaf Hem te drinken, zeggende: Houdt stil, laat ons zien, of Elias komt, om Hem af te nemen.
37 En Jezus, een grote stem van Zich gegeven hebbende, gaf den geest.
38 En het voorhangsel des tempels scheurde in tweeen, van boven tot beneden.
39 En de hoofdman over honderd, die daarbij tegenover Hem stond, ziende, dat Hij alzo roepende den geest gegeven had, zeide: Waarlijk, deze Mens was Gods Zoon!
40 En er waren ook vrouwen, van verre dit aanschouwende, onder welke ook was Maria Magdalena, en Maria, de moeder van Jakobus, den kleine, en van Joses, en Salome;
41 Welke ook, toen Hij in Galilea was, Hem waren gevolgd, en Hem gediend hadden; en vele andere vrouwen, die met Hem naar Jeruzalem opgekomen waren.
42 En als het nu avond was geworden, dewijl het de voorbereiding was, welke is de voorsabbat;
43 Kwam Jozef, die van Arimathea was, een eerlijk raadsheer, die ook zelf het Koninkrijk Gods was verwachtende, en zich verstoutende, ging hij in tot Pilatus, en begeerde het lichaam van Jezus.
44 En Pilatus verwonderde zich, dat Hij alrede gestorven was; en den hoofdman over honderd tot zich geroepen hebbende, vraagde hem, of Hij lang gestorven was.
45 En als hij het van den hoofdman over honderd verstaan had, schonk hij Jozef het lichaam.
46 En hij kocht fijn lijnwaad, en Hem afgenomen hebbende, wond Hem in dat fijne lijnwaad, en leide Hem in een graf, hetwelk uit een steenrots gehouwen was; en hij wentelde een steen tegen de deur des grafs.
47 En Maria Magdalena, en Maria, de moeder van Joses, aanschouwden, waar Hij gelegd werd.

Wat wij in het vorige hoofdstuk van het lijden van Christus gelezen hebben, was slechts het begin of de inleiding, hier hebben wij de voltooiing. Wij lieten Hem, veroordeeld door de overpriesters, doch zij konden slechts hun tanden tonen, bijten konden zij niet. Wij zien Hem nu hier

I. Aangeklaagd voor Pilatus, den Romeinsen stadhouder, vers 1-5.

II. Het verwijtend geroep van het gemene volk tegen Hem, op aanhitsen der priesters, vers 6-14.

III. Hij wordt veroordeeld om onmiddellijk gekruisigd te worden, vers 15. Hij wordt bespot en beledigd als schijnkoning door de Romeinse soldaten, vers 16-19.

V. Hij wordt met allen mogelijken hoon en smaad naar de plaats der terechtstelling gevoerd, vers 20-24.

VI. Aan het kruis genageld tussen twee moordenaren, vers 25 28.

VII. Bespot en beledigd door de voorbijgangers, vers 29-32.

VIII. Voor een wijle verlaten door Zijn Vader, vers 33-36.

IX. Stervende, en scheurende het voorhangsel, vers 37, 38.

X. Het getuigenis voor Hem van den overste over honderd en anderen, vers 39-41.

XI. Begraven in het graf van Jozef van Arimathea, vers 42-47.

Markus 15:1-14

Hier hebben wij:

I. Een beraadslaging, gehouden door het grote sanhedrin ter krachtige vervolging van onzen Heere Jezus. Zij hielden des morgens vroeg tezamen raad er over, en vormden zich tot een grote commissie om wegen en middelen te bedenken om Hem ter dood te doen brengen. Zij verloren geen tijd, maar zetten de zaak ijverig door, eer er een oproer onder het volk over kon ontstaan. De onvermoeide vlijt van boze lieden in het doen van hetgeen slecht is moet ons beschaamd maken over onze traagheid voor hetgeen goed is. Zij, die krijg voeren tegen Christus, zijn vroeg op, "hoe lang zult gij, luiaard, dan neerliggen?"

II. Zijne overlevering als gevangene aan Pilatus, zij bonden Hem. Hij moest het grote offer zijn, en offers moeten met touwen worden gebonden. Psalm 118:24.. Christus werd gebonden, om voor ons de banden gemakkelijk te maken, en ons instaat te stellen om evenals Paulus en Silas in banden te zingen. Het is goed voor ons om dikwijls te denken aan de banden van den Heere Jezus, als verbonden zijnde met Hem, die voor ons werd gebonden. Zij voerden Hem door de straten van Jeruzalem, om Hem bloot te stellen aan smaad en verachting, die, toen Hij slechts een paar dagen tevoren in den tempel leerde, vereerd en geëerbiedigd werd, en wèl kunnen wij ons voorstellen hoe ellendig Hij er na zulk een nacht van mishandeling, als Hij doorstaan had, uitgezien moet hebben, want Hij was met vuisten geslagen, bespogen en beledigd. Zijne overlevering aan de Romeinse macht was een type van het verderf hunner kerk, dat zij hiermede verdiend hadden en dus over zich zelven hadden gebracht, het betekende dat de belofte, het verbond en de woorden Gods, en de zichtbare kerkstaat, die de heerlijkheid waren van Israël en zolang in hun bezit waren geweest, nu aan de heidenen overgeleverd zouden worden. Door den Koning over te leveren, leveren zij in de uitwerking daarvan, het koninkrijk Gods over, hetwelk dus, met hun eigen toestemming, als het ware, van hen genomen en aan een ander volk gegeven wordt. Indien zij Christus hadden overgeleverd om aan de begeerten der Romeinen te voldoen, of om enigerlei nijd en afgunst Hem betreffende te doen ophouden, dan zou het een andere zaak geweest zijn, maar zij hebben vrijwillig Hem overgeleverd, die Israël’s kroon was, aan hen, die Israël’s juk waren.

III. Zijn verhoor door Pilatus begon met de vraag, vers 2, Zijt Gij de koning der Joden? Beweert gij die te zijn, die Messias te wezen, dien de Joden als een wereldlijk vorst verwachten? -Ja, zegt Christus, het is zoals gij zegt, Ik ben de Messias, maar niet zulk een als zij verwachten. Hij is de Koning, die Zijn Israël regeert en beschermt naar den geest, hen, die innerlijk naar de belijdenis des geestes Joden zijn, de Koning, die de vleselijk-gezinde Joden, die in hun ongeloof volharden, zal weerhouden en straffen.

IV. De punten van aanklacht tegen Hem ingebracht, en Zijn stilzwijgen onder hun beschuldigingen. De overpriesters vergaten de waardigheid van hun ambt, toen zij zich tot aanbrengers verlaagden, en in eigen persoon Christus beschuldigden van vele zaken, vers 3, en tegen Hem getuigden, vers 4. Velen van de Oud Testamentische profeten hebben de priesters van hun tijd beschuldigd van grote goddeloosheid, waarin zij "wèl geprofeteerd hebben" van deze priesters, zie Ezechiël 22:26, Hosea 5:1, 6:9, Micha 3:2, Habakuk 5:4, Maleachi 1:6, 2:8. De verwoesting van Jeruzalem wordt gezegd te zijn vanwege de zonden harer profeten, en de misdaden harer priesters, die in het midden van haar het bloed der rechtvaardigen vergoten hebben, Klaagliederen 4:13. Goddeloze priesters zijn

gewoonlijk de slechtsten der mensen. Hoe beter een zaak is, hoe slechter zij wordt als zij verdorven is. Als leken vervolgers waren, werd er gewoonlijk nog meer mededogen bij hen gevonden dan bij de vervolgers onder de geestelijkheid, de priesters. Deze priesters waren zeer ijverig en zeer luidruchtig in hun beschuldiging, maar Christus antwoordde niets, vers 3. Toen Pilatus Hem drong zich te zuiveren van die beschuldigingen, en ook wenste dat Hij dit deed, vers 4, bleef Hij toch nog zwijgen, vers 5, Hij "heeft niet meer geantwoord," waarover Pilatus zich verwonderde, daar hij dit zeer vreemd vond, en heeft Pilatus een rechtstreeks antwoordgegeven, vers 2, maar wilde Zijn vervolgers en valse getuigen niet antwoorden, omdat hetgeen zij tegen Hem aanvoerden blijkbaar vals was, en Hij wist dat Pilatus zelf daarvan overtuigd was. Gelijk het spreken van Christus bewondering opwekte, zo heeft ook Zijn zwijgen bewondering opgewekt.

V. Het voorstel van Pilatus aan het volk om hun Jezus los te laten, daar het de gewoonte was om ter ere van het feest een gevangene vrij te laten. Het volk verwachtte en eiste dat hij deed, gelijk hij hun altijd gedaan had, vers 8. Het was een kwade gewoonte, maar zij wilden haar in stand houden. Nu had Pilatus bemerkt, dat de overpriesters Jezus uit nijd hadden overgeleverd, omdat Hij zulk een vermaardheid had verkregen onder het volk, dat de hun er door op den achtergrond gedrongen werd, vers 10. Het was gemakkelijk te zien, door den ijver der vervolgers te vergelijken met de zwakheid der bewijzen, dat het niet Zijne schuld, maar Zijne deugd, niet iets schadelijks of ergerlijks, maar iets verdienstelijks en heerlijks was, waardoor hun toorn was opgewekt. Toen hij dus vernam dat Hij door de schare geliefd werd, dacht hij veilig een beroep te kunnen doen van de priesters op het volk, en dat zij er fier op zouden zij Hem uit hun handen te verlossen. Hij gaf hun dus een middel aan de hand om het te doen zonder gevaar van oproer, laat hen Zijne loslating eisen, en Pilatus zal hun eis geredelijk inwilligen, en den mond der priesters stoppen door te zeggen, dat het volk op Zijne loslating had aangedrongen. Er was wel nog een andere gevangene, een zekere Barabbas, die enigen invloed had, en dus enige stemmen zou verkrijgen, maar hij twijfelde niet, of Jezus zou de meeste stemmen hebben.

VI. Het algemeen en woedend getier van het volk om Christus ter dood te brengen, en meer bijzonder om Hem te kruisigen. Het was voor Pilatus een grote, teleurstellende verrassing om het volk zozeer onder den invloed der priesters te zien, dat zij allen verlangden dat hun Barabbas losgelaten zou worden, vers 11. Pilatus stond dit tegen zoveel hij kon, "Wat wilt gij dan, dat ik met hem doen zal, dien gij een koning der Joden noemt? Wilt gij dan dat ook hij u zal losgelaten worden?" vers 12. Neen, zeggen zij, Kruis Hem. De priesters hun dit in den mond gelegd hebbende, blijven zij er bij. Als Pilatus hun tegenwerpt: Wat heeft hij dan kwaads gedaan? (een zeer gewichtige vraag in zulk een aangelegenheid) onderstaan zij zich niet te antwoorden, maar roepen te meer, alsof zij al meer en meer door de priesters aangezet en geprikkeld werden: Kruis hem! kruis hem! Nu hebben de priesters, die zeer ijverig waren om zich en hun handlangers onder het volk te verspreiden ten einde het getier te doen aanhouden, zich voorgesteld, dat dit op tweeërlei wijze invloed zou oefenen op Pilatus om Hem te veroordelen.

1. Het kon er hem toe brengen te geloven, dat Christus schuldig was, als hij zag hoe algemeen het geroep tegen Hem was. "Voorzeker" zou Pilatus denken, "hij moet wel een slecht mens wezen, als de gehele wereld hem moede is,'. Hij zou dan tot de gevolgtrekking komen, dat hij verkeerd was ingelicht toen men hem zei, dat Hij zo groot een invloed op het volk had, en dat het dus niet waar was. Maar de priesters hadden zoveel haast gemaakt met de vervolging, dat wij kunnen onderstellen, dat Christus' vrienden, die zich tegen dat geroep zouden verzet hebben, aan het andere

eind der stad waren en niets van de zaak afwisten. Het is de gewone kunstgreep van Satan, om Christus en Zijn Godsdienst eerst in kwaad gerucht te brengen, en dan ter neer te werpen. Als maar eerst deze sekte, zoals zij het noemen, overal weersproken wordt, al is het dan ook zonder reden of oorzaak, dan wordt dit als een genoegzamen grond beschouwd om haar te veroordelen. Maar laat ons personen en zaken naar hun waardij en naar den maatstaf van Gods woord beoordelen, en niet naar het algemeen gerucht.

2. Het zou hem kunnen bewegen Christus. te veroordelen om het volk te behagen, ja uit vrees van hen te mishagen. Hoewel hij nu niet zwak genoeg was om Hem schuldig te geloven, wijl dit hun mening was, was hij toch slecht genoeg om zich door hun getier te laten bewegen om Hem te veroordelen, hoewel hij Hem onschuldig geloofde, hiertoe geleid door "redenen van staat" en de wijsheid dezer wereld. Onze Heere Jezus, als slachtoffer stervende voor de zonden van velen, viel als een slachtoffer van de woede der menigte.

Markus 15:15-21

I. Wij zien hier hoe Pilatus, om aan de boosaardigheid der Joden voldoening te geven, Christus overlevert om gekruisigd te worden, vers 15. Willende der schare genoeg doen, hen bevredigen en tot rust laten komen, heeft hij hun Barabbas losgelaten, die de ergernis en de gesel des volks was, en gaf Jezus over om gekruisigd te worden, die de heerlijkheid en de zegen Zijns volks was. Hoewel hij Hem eerst gegeseld had, in de hoop dat dit hen tevreden zou stellen, maar toen niet voornemens was Hem te kruisigen, ging hij daar toch toe over, want het is niet te verwonderen, dat hij, die er zich toe kon brengen om een onschuldige te geselen, Lukas 23:16, langzamerhand er ook toe gebracht kon worden om hem te kruisigen. Christus werd gekruisigd, want dat was:

1. een bloedige dood, en zonder bloedstorting geschiedt gene vergeving, Hebreeën 9:22. Het bloed is het leven, Genesis 9:4 1), het is het voertuig der levensgeesten, waardoor de ziel aan het lichaam is verbonden, zodat de uitputting van het bloed de uitputting is van het leven. Christus moest Zijn leven voor ons geven, daarom heeft Hij Zijn bloed gestort. Het is bloed, dat voor de ziel verzoening heeft gedaan, Leviticus 17:11, en daarom is inzonderheid bevolen, dat van elk zoenoffer het bloed moest uitgestort worden en gesprengd voor het aangezicht des Heeren. Opdat Christus nu aan al deze typen zou beantwoorden, heeft Hij Zijn bloed uitgestort.

2. Het was een pijnlijke dood, de pijnen waren snerpend, want de dood heeft zijn aanval op de levensdelen gericht door de uitwendige delen, die het gevoeligst zijn. Christus is zo gestorven, dat Hij zich voelde sterven, want Hij was tegelijk de priester en het offer, zodat Hij in het sterven werkzaam was, want Hij heeft Zijne ziel gesteld tot een offer voor de zonde. Tullius noemt de kruisiging Teterrimum suppllcium -Een allerontzettendste straf: Christus wilde den dood en zijn grootste verschrikking tegengaan, en hem aldus overwinnen.

3. Het was een smadelijke dood, de dood van slaven en de ergste boosdoeners, aldus werd hij beschouwd door de Romeinen. Het kruis en de schande worden saamgevoegd. Daar God door de zonde der mensen beledigd was in Zijne eer, is het ter Zijner ere, dat Christus Hem voldoening geeft, niet slechts door zich zelven te verloochenen in, en zich voor een tijd te ontbloten van, de eer, die aan Zijn Goddelijke natuur toekwam, maar door zich te onderwerpen aan den grootsten smaad en schande, die op de menselijke natuur gelegd kon worden. Doch dit was nog niet het ergste.

4. Het was een vloekdood, aldus werd hij door de Joodse wet gebrandmerkt, Deuteronomium 21:23. Een opgehangene is Gode een vloek, ligt onder een bijzonder teken van Gods ongenoegen. Het was de dood, dien Sauls zonen gestorven zijn, toen bloedschuld van huns vaders huis verzoend moest worden, 2 Samuel 21:6. Haman en zijne zonen werden gehangen, Esther 7:10, 9:13. Wij lezen van geen der profeten van het Oude Testament, dat zij gehangen werden, maar nu Christus er zich aan onderworpen heeft om aan een hout te worden gehangen, zijn de smaad en de vloek van die soort van dood volkomen weggenomen, zodat het gene verhindering moet wezen voor de vertroosting van hen, die hetzij onschuldig, hetzij boetvaardig sterven, en ook gene vermindering, maar veeleer ene vermeerdering van de heerlijkheid van hen, die als martelaars voor Christus sterven, om, evenals Hij, aan een hout te worden gehangen.

II. Om aan den brooddronken luim der Romeinse soldaten tegemoet te komen, gaf Pilatus Hem aan hen over om bespot en mishandeld te worden, terwijl de toebereidselen voor de terechtstelling

werden gemaakt. Zij riepen het ganse regiment samen, dat toen de wacht had, en gingen naar een binnenzaal, waar zij onzen Heere Jezus schandelijk beledigden als koning, zoals Hij in de zaal des hogepriesters beledigd werd als profeet en Zaligmaker.

1. Dragen koningen purperen of scharlaken klederen? Zij deden Hem een purperen mantel aan. Deze belediging, Christus aangedaan in Zijne kledij, moet voor Christenen een wenk wezen, dat hun versiersel niet zij klederen aan te trekken, 1 Petrus 3:4. Zal een purperen of scharlaken mantel ene zaak van hovaardij wezen voor een Christen, die ene zaak van smaad en schande was voor Christus?

2. Dragen koningen kronen? Zij vlochten een doornenkroon, en zetten Hem die op. Een kroon van stro, of biezen, zou reeds smaads genoeg zijn geweest, maar er moet ook pijn aan worden toegevoegd. Hij droeg de doornenkroon, die wij hadden verdiend, opdat wij de erekroon zouden dragen, die Hij verdiend heeft. Laat deze doornen ons leren wat Gideon de mannen van Sukkoth heeft geleerd, namelijk de zonde te haten, er ons onbehaaglijk en ongerust onder te gevoelen, en liefde te hebben voor Jezus Christus, die hier een lelie is onder de doornen. Als wij te eniger tijd beproefd worden door een doorn in het vlees, laat het dan onze blijvende vertroosting wezen, dat onze Hogepriester medelijden kan hebben met onze zwakheden, daar Hij zelf ervaren heeft wat doornen in het vlees zeggen willen.

3. Ontvangen koningen de toejuiching van hun onderdanen: O, Koning, leef tot in eeuwigheid"? Ook dat wordt nagebootst, "zij begonnen Hem te groeten, zeggende: Wees gegroet, koning der Joden!" Zulk een vorst en zulk een volk zijn goed genoeg voor elkaar.

4. Aan koningen worden scepters in handen gegeven, de tekenen van heerschappij, gelijk de kroon het teken is der waardigheid, om dit na te bootsen gaven zij een rietstok in zijne rechterhand. Zij die het gezag van Jezus minachten, als onnodig om er aan te gehoorzamen, die geen acht geven op de voorschriften van Zijn woord noch op de bedreigingen van Zijn toorn, geven Hem een rietstok in de hand, ja zelfs slaan zij Hem er mede op Zijn hoofd, gelijk de soldaten hier gedaan hebben, zo groot is de smaad en de belediging, die zij Hem aandoen.

5. Als onderdanen aan hun soeverein hulde deden en trouw zwoeren, plachten zij hem te kussen, en dit schenen ook dezen nu te willen doen, maar in stede hiervan bespogen zij Hem.

6. Koningen placht men geknield toe te spreken, en ook dit hebben zij spottend nagebootst, zij vielen op de knieën en aanbaden Hem. Zij deden dit om Hem te smaden en zich zelven en elkaar ten zijnen koste vrolijk te maken. Door de zonde zijn wij aan schande en eeuwige versmaadheid blootgesteld, maar onze Heere Jezus heeft zich aan dien smaad en schande onderworpen om er ons van te bevrijden. Zo werd Hij bespot, niet in Zijn eigen klederen, maar in die eens anderen, om aan te duiden dat Hij leed, niet om Zijne zonde, onzer was de misdaad, Zijner was de schande. Zij, die voorgeven zich aan Christus te onderwerpen, maar tegelijk ook de wereld en het vlees dienen, doen in werkelijkheid wat zij gedaan hebben, die spottend de knie voor Hem hebben gebogen, en Hem beledigden met hun: Wees gegroet, Gij koning der Joden! Zij, die de knieën buigen voor Christus, maar hun ziel niet buigen, die tot Hem naderen met den mond en Hem eren met de lippen, terwijl hun hart verre van Hem is, doen Hem dezelfde smaadheid aan als deze. soldaten Hem aangedaan hebben.

III. Ter bestemder ure leidden de soldaten Hem van het rechthuis van Pilatus naar de plaats der terechtstelling, vers 20, als een schaap ter slachting. Hij werd weggeleid met de werkers der ongerechtigheid, hoewel Hij niet gezondigd heeft. Om echter Zijn dood onder den last van Zijn kruis, dat Hij moest dragen, de verdere wreedheden, die zij nog aan Hem wilden plegen te voorkomen, dwongen zij enen Simon Cyrene om Zijn kruis voor Hem te dragen. Hij "ging daar voorbij, komende van den akker," en dacht niet aan zo iets. Wij moeten het niet vreemd vinden, als er plotseling een kruis voor ons te dragen is. Het kruis was een zware, moeilijk te hanteren last, maar hij, die het enige ogenblikken droeg, had de eer, dat zijn naam vermeld staat in Gods boek, hoewel hij een onaanzienlijk, onbekend man was, zodat, overal waar dit Evangelie gepredikt wordt, dit als een gedachtenis van hem vermeld wordt. En evenzo, hoewel geen beproeving, geen kruis, als die tegenwoordig is, een zaak van vreugde, maar van droefheid schijnt te zijn, zal zij daarna toch een vreedzame vrucht der gerechtigheid van zich geven degenen, die door dezelve geoefend zijn.

Markus 15:22-32

Wij hebben hier de kruisiging van onzen Heere Jezus.

I. De plaats waar Hij gekruisigd werd, zij werd Golgotha- Hoofdschedelplaats-genaamd, sommigen denken, omdat daar aan boosdoeners het hoofd werd afgehouwen. Het was de gewone plaats der terechtstelling, want Hij is in elk opzicht met de misdadigers gerekend. Ik weet niet welke grond er is voor een oude overlevering, dat in deze plaats onze eerste vader, Adam, begraven werd, en het wordt dan zeer gepast geacht, dat Christus aldaar gekruisigd werd, want gelijk allen in Adam sterven, zo zullen in Christus allen levend gemaakt worden. Tertullianus, Origenes, Chrysostomus en Epiphanius (beroemde namen) nemen er notitie van, ja Cyprianus voegt er zelfs bij: Creditur à piis - Veel vrome mensen geloven, dat het bloed van den gekruisigden Christus neerdruppelde op den schedel van Adam, die in diezelfde plaats was begraven. Iets meer geloofwaardig is de overlevering, dat deze berg Calvarië die berg was in het land van Moria (en voorzeker lag hij in het land van Moria, want aldus werd de landstreek- rondom Jeruzalem genoemd), waarop Izaak geofferd zou worden, maar waar de ram in zijne plaats geofferd werd, en dan had Abraham het oog op dezen dag van Christus, toen Hij die plaats noemde Jehova-Jireh, De Heere zal het voorzien, verwachtende, dat het aldus op den berg des Heeren voorzien zou worden.

II. De tijd wanneer Hij gekruisigd werd. Het was de derde ure, vers 25. Hij werd voor Pilatus gebracht omtrent de zesde ure, Johannes 19:14, volgens de Romeinse tijdrekening, door Johannes gebruikt, en waarmee de onze nog heden ten dage overeenkomt, dat is dus zes ure des morgens, en toen in de derde ure, naar de Joodse tijdrekening, dat is, ongeveer negen ure des morgens, of spoedig daarna, hebben zij Hem aan het kruis genageld. Dr. Lighthooft denkt, dat hier van de derde ure melding wordt gemaakt, om er ene verzwaring van de boosheid der priesters mede aan te duiden, daar zij hier Christus ten dode vervolgden, hoewel het na de derde ure was, toen zij bij den dienst in den tempel tegenwoordig hadden moeten zijn, om dankoffers te offeren, daar het de eerste dag was van het feest der ongehevelde broden, toen er een heilige samenroeping was. Ter eigener stonde, als zij, volgens den plicht van hun ambt, de openlijke Godsverering had- den behoren te leiden, waren zij hier om hun boosaardigheid tegen den Heere Jezus te botvieren. Toch waren dit de mannen, die met zoveel ijver schenen bezield voor den tempel, dat zij Christus veroordeelden, omdat Hij heette tegen den tempel gesproken te hebben. Er zijn velen, die beweren voor de kerk te zijn, maar aan wie er niets aan gelegen is, dat zij zelden of nooit naar de kerk gaan.

III. De smaadheden, die Hem aangedaan waren, toen Hij aan het kruis was genageld, alsof die kruisiging nog niet smadelijk genoeg was, hebben zij er nog allerlei smaadheden aan toegevoegd.

1. Het was de gewoonte om aan de personen, die ter dood gebracht stonden te worden, wijn te geven. In Zijn wijn hebben zij mirre gemengd, die bitter was, en waardoor hij walglijk werd. Hij proefde hem, maar wilde hem niet drinken, Hij was wèl bereid er de bitterheid van aan te nemen, maar niet het nut of voordeel er van.

2. Daar bij hen, evenals bij ons, de klederen der gekruisigden voor den scherprechter waren, hebben de soldaten over Zijne klederen het lot geworpen, vers 24. Zij dobbelden er om, en zo maakten zij zich vrolijk met Zijne ellende, en verdreven zij zich den tijd met dobbelspel, terwijl Hij in pijn aan het kruis hing.

3. Zij stelden een omschrift boven Zijn hoofd, waarmee zij bedoelden Hem te smaden, maar waardoor zij Hem in werkelijkheid eerden en recht lieten wedervaren: De Koning der Joden, vers 26. Hier werd gene misdaad aangevoerd, maar Zijne soevereiniteit erkend. Wellicht heeft Pilatus schande over Christus willen brengen als een teleurgesteld, in het nauw gebracht koning, of over de Joden, die hem door hun lastig en dringend aanhouden gedwongen hadden om Christus tegen zijn eigen geweten in te veroordelen, als een volk, dat geen beter koning verdiende dan Hij scheen te zijn, maar God bestemde dit als ene uitroeping van Christus, zelfs op het kruis, als den Koning Israël's, hoewel Pilatus niet wist wat hij schreef, evenmin als Kajafas wist wat hij zei, Johannes 11:51. Christus gekruisigd is de Koning Zijner kerk, Zijn geestelijk Israël, en zelfs toen Hij aan het kruis hing, was Hij een koning, Zijne en Zijns volks vijanden overwinnende, en over hen triomferende, Colossenzen 2:15. Nu schreef Hij Zijnè wetten in Zijn eigen bloed, en bereidde Hij Zijne gunsten voor Zijne onderdanen. Telkenmale als wij zien op Christus gekruisigd, moeten wij gedenken aan het opschrift boven Zijn hoofd, dat Hij Koning is, en wij moeten ons aan Hem geven als Zijne onderdanen, als die waarlijk Israëlieten zijn.

4. Zij hebben met Hem twee moordenaren gekruisigd, een aan Zijn rechter- en een aan Zijn linkerzijde, en Hem in het midden als den ergsten boosdoener van de drie, vers 27, zo groot ene schande bedoelden zij Hem hiermede aan te doen. En ongetwijfeld heeft Hem dit ontroerd en smart veroorzaakt. Sommigen, die in de gevangenissen zijn geworpen om het getuigenis van Jezus, hebben geklaagd over het gezelschap van vloekende en zwerende medegevangenen, meer dan over elk ander ongerief in hun gevangenis. In het midden nu van de zodanige werd onze Heere Jezus gekruisigd. Terwijl Hij leefde ging Hij, als de gelegenheid er zich toe aanbood, om met zondaren, om hun goed te doen, en nu Hij stierf was Hij tot hetzelfde doel met hen saamgevoegd, want Hij is in de wereld gekomen, en Hij verliet haar, om zondaren zalig te maken, ook den voornaamste der zondaren. Maar deze evangelist wijst inzonderheid op de vervulling der Schrift hierin, vers 28. In de vermaarde voorzegging van Christus' lijden, Jesaja 53:12, is voorspeld geworden dat Hij met de misdadigen zou gerekend worden, omdat Hij zonde voor ons is gemaakt.

5. De toeschouwers, dat is, het merendeel van hen, hebben, in plaats van medelijden te betonen met Zijne smarten, er nog aan toegevoegd door Hem te honen. Voorwaar, nooit is er een voorbeeld geweest van zulk een barbaarse onmenselijkheid, zelfs niet tegenover den snoodsten boosdoener, maar aldus heeft de duivel zijn uiterste woede tegen Hem aan den dag gelegd, en heeft Christus zich onderworpen aan den grootsten smaad, die Hem aangedaan kon worden.

a. Zelfs die voorbijgingen, en in het minst niet met de zaak van doen hadden, spotten met Hem, vers 29. Indien hun hart zo verhard was, dat geen medelijden door zulk een schouwspel bij hen werd opgewekt, dan hadden zij er toch genoeg aan moeten hebben, dat hun nieuwsgierigheid bevredigd was, maar neen, dat is hun niet genoeg. Alsof zij niet slechts van alle menselijk gevoel ontdaan waren, maar ware duivels waren in menselijke gedaante, smalen zij op Hem, en uiten zich met de grootste minachting en verfoeiing van Hem en verontwaardiging over Hem, en schoten hun pijlen op Hem af, namelijk in bittere woorden. Ongetwijfeld hebben de overpriesters hun deze spotredenen ingeblazen: Ha! gij, die den tempel afbreekt en in drie dagen opbouwt, behoud nu uzelven, zo gij kunt, en kom af van het kruis. Zij triomferen alsof, nu zij Hem aan het kruis hebben, er geen gevaar meer was, dat Hij den tempel zou afbreken, terwijl de tempel, waarvan Hij gesproken had, nu werkelijk door Hem afgebroken werd, maar binnen drie dagen zal Hij hem weer opbouwen, en den tempel, waarvan zij spraken, heeft Hij door mensen, die Zijn zwaard en Zijne hand waren, niet vele

jaren daarna afgebroken. Als geruste zondaren denken dat het gevaar voorbij is, dan is het juist gereed hen te overkomen. De dag des Heeren komt als een dief tot hen, die Zijne komst loochenen en zeggen: "Waar is de belofte Zijner toekomst?" en nog veel meer tot hen, die Zijne komst tarten en zeggen: "Dat Hij zich haaste, dat Hij Zijn werk bespoedige."

b. Zelfs de overpriesters, uit de mensen genomen zijnde en voor de mensen verordineerd of gesteld zijnde, behoorden nog medelijden te hebben met de dwalenden, en teder te zijn voor de lijdenden en stervenden, Hebreeën 5:1, 2, maar zij goten edik in plaats van olie in Zijne wonden, zij maakten een praat van de smart van Hem, dien God geslagen had, Psalm 69:27. Zij bespotten Hem, zeggende: Hij heeft anderen verlost, zich zelven kan hij niet verlossen. Hij heeft anderen verlost, hen genezen en geholpen, maar nu blijkt het dat het niet door zijn eigen kracht of macht was, want zich zelven kan hij niet verlossen. Zij tartten Hem, om af te komen van het kruis, zo Hij kon, vers 32. Laat hen dit slechts zien, dan zullen zij geloven, terwijl zij toch niet wilden geloven, toen Hij hun een overtuigender blijk gaf van Zijne macht toen Hij opstond uit het graf. Men zou zo denken, dat deze overpriesters thans ander werk te doen gevonden zouden hebben, indien zij hun plicht niet wilden gaan doen in den tempel, dan zouden zij zich toch bezig hebben kunnen houden in een dienst, die aan hun ambt niet vreemd was, schoon zij den Heere Jezus geen raad of troost wilden bieden, hadden zij toch de moordenaren in hun stervensuur kunnen bijstaan (in Roomse landen zijn de monniken en priesters zeer gedienstig bij misdadigers, die geradbraakt worden, een dood, die zeer veel gelijkt op den dood aan het kruis), maar zij achtten niet, dat dit tot hun werk of roeping behoorde.

c. Zelfs zij, die met Hem gekruist waren, smaadden Hem, vers 32, een hunner deed dit, zo ontzettend was zelfs in de diepte van ellende en aan de poort der eeuwigheid zijn hart nog verhard.

Markus 15:33-41

Wij hebben hier het verhaal van Jezus' sterven, hoe Zijne vijanden Hem smaadden en God Hem eerde bij Zijn dood.

I. Er werd een zware duisternis over de gehele aarde, welke drie uren aanhield, van den middag tot drie uur na den middag. Nu is de Schrift vervuld geworden: Ik zal de zon op den middag doen ondergaan, en het land bij lichten dag verduisteren, Amos 8:9, en Jeremia 15:9. Haar zon is ondergegaan als het nog dag was. De Joden hadden dikwijls van Christus een teken van den hemel begeerd, en nu hadden zij er een, maar zulk een, dat de verblinding hunner ogen betekende. Het was een teken van de duisternis, die reeds gekomen was en nog komen zou over de kerk en het volk der Joden. Zij deden al wat zij konden om de Zon der gerechtigheid uit te blussen, die nu onderging, en waarvan zij het weder opgaan nooit zullen willen erkennen, wat kon men dan anders dan een erger dan Egyptische duisternis bij hen verwachten? Voor hen betekende dit, dat hetgeen tot hun vrede diende nu voor hun ogen werd verborgen, en dat de dag des Heeren nabij was, die voor hen een dag van duisternis en donkerheid zou zijn, Joël 2:12. Het was de macht der duisternis, waaronder zij zich nu bevonden, het waren de werken der duisternis, die zij nu deden, en zodanig zal het rechtvaardig oordeel zijn over hen, die de duisternis liever gehad hebben dan het licht.

II. Tegen het eindigen van deze duisternis heeft onze Heere Jezus in de benauwdheid Zijner ziel uitgeroepen: Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? vers 34. De duisternis betekende de wolk, waaronder de menselijke ziel van Christus nu was, toen Hij haar tot een offer stelde voor de zonde. In zijn boek "Acts and Monuments, (vol. III, p. 160) verhaalt Fox van enen Dr. Hunter, een martelaar uit den tijd van Maria de Bloeddorstige, die, toen hij aan den paal werd vastgebonden om verbrand te worden, dit korte gebed opzond: "Zone Gods, bestraal mij," en onmiddellijk kwam de zon aan den hemel uit een donkere wolk te voorschijn, en scheen hem zo in het gelaat, dat hij genoodzaakt was naar een anderen kant te zien, hetgeen hem tot groten troost was. Onzen Heere Jezus daarentegen werd het licht der zon ontzegd, toen Hij in Zijn lijden was, om aan te duiden dat het licht van Gods aangezicht Hem was onttrokken. En hierover heeft Hij meer geklaagd dan over iets anders, Hij heeft er niet over geklaagd, dat Zijne discipelen Hem hebben verlaten, maar wèl over het verlaten zijn door Zijn Vader.

1. Omdat Zijn geest hierdoor verslagen werd, en dat is iets, pijnlijk en moeilijk te dragen, Spreuken 18:14, dit bracht de wateren tot aan Zijne ziel, Psalm 69:2-4.

2. Omdat Hij inzonderheid hierin zonde voor ons werd gemaakt, onze ongerechtigheden hadden toorn en verbolgenheid verdiend, Romeinen 2:8, en daarom heeft Christus, tot een offer gesteld zijnde, zoveel er van ondergaan als Hij kon, en dit moest wel zwaar en hard vallen aan Hem, die van eeuwigheid af in den schoot des Vaders is geweest, en altijd Zijne vermakingen is geweest. Deze tekenen van den Goddelijken toorn, waaronder Christus zich bevond in Zijn lijden, waren als dat vuur van den hemel, dat in buitengewone gevallen werd gezonden om de offers te verteren, Leviticus 9:24, 2 Kronieken 7:1, 1 Kronieken 18:38, en het is altijd een teken geweest van Gods welbehagen. Het vuur, dat op den zondaar had moeten vallen, indien God niet verzoend ware geworden, viel op het offer, ten teken dat Hij verzoend was, daarom viel het nu op Christus, en heeft Hem dien luiden en bitteren kreet ontwrongen. Toen Paulus als een drankoffer geofferd stond te worden ten dienste der heiligen, kon hij zich verblijden, Filippenzen 2:17, maar gans wat anders is het om geofferd te

worden als een offer voor de zonde van zondaren. En nu, van de zesde ure tot aan de negende ure, werd de zon verduisterd door een buitengewone zoneclips, en als het waar is wat de sterrenkundigen berekenen, dat er in den avond van den dag, waarop Christus gestorven is, een maaneclips was, die natuurlijk was en verwacht werd, en zeven twaalfden van de middellijn der maan verduisterd werden, en van vijf tot zeven uur heeft geduurd, dan is dit merkwaardig en nog van meer betekenis van de duisternis, die toen heerste. Als de zon verduisterd zal worden, zal ook de maan haar schijnsel niet geven.

III. Christus, gebed werd door de bijstanders bespot, vers 35, 36, omdat Hij riep Eli, Eli, (of gelijk Markus het vermeldt naar het Syrische dialect Eloi, Eloi), zeiden zij: Hij roept Elia, hoewel zij zeer goed wisten wat hij zei, en wat het betekende, namelijk Mijn God, Mijn God. Zo hebben zij Hem voorgesteld als biddende tot heiligen, hetzij omdat Hij God had verlaten, of dat God Hem had verlaten, en hierdoor wilden zij Hem al meer en meer gehaat maken bij het volk. Een hunner "vulde een spons met edik" en reikte ze Hem toe op een riet stok. "Laat hem hiermede zijn mond verkoelen, die drank is goed genoeg voor hem," vers 36. Dit was bedoeld als nog een belediging en smaad, en wie het ook was die hem, die het deed weerhield, deed dit slechts om nog meer smaad over den lijder uit te storten. "Houd stil, hij heeft om Elias geroepen, laat ons zien of Elias komt om hem af te nemen, en zo niet, dan kunnen wij hieruit besluiten, dat ook hij hem heeft verlaten."

IV. Wederom riep Jezus met een grote stem, en gaf den geest, vers 37. Nu beval Hij Zijn geest in de handen Zijns Vaders, en hoewel God door geen "lichamelijke oefening" bewogen wordt, heeft toch deze grote stem de grote kracht en vurigheid van geest te kennen gegeven, waarmee Hij tot God riep, om ons te leren om in alles, waarmee wij met God te doen hebben, onze uiterste krachten aan te wenden, en al de plichten van den Godsdienst, inzonderheid dien van onderworpenheid en overgave van ons zelven, van ganser harte te volbrengen, en dan, al zou ook de spraak ons begeven, zodat wij niet, evenals Christus, met een grote stem kunnen roepen, maar God de sterkte is van ons hart, zal dit ons niet begeven. Christus was wezenlijk en werkelijk dood, want Hij gaf den geest, Zijn menselijke ziel ging heen naar de wereld der geesten, en liet Zijn lichaam achter als een stuk leem, waarin geen adem is.

V. Juist op het ogenblik, dat Christus op den berg Calvarië stierf, werd het voorhangsel van den tempel in tweeën gescheurd van boven tot beneden, vers 38. Dit had een zeer grote betekenis, en er werd zeer veel mede te kennen gegeven.

1. Verschrikking voor de ongelovige Joden, want het was een voorteken van de uiterste verwoesting van hun kerk en volk, die niet lang daarna plaatshad. Het was als een verbreken van den stok lieflijkheid, of schoonheid (want dit voorhangsel was buitengewoon prachtig en heerlijk, Exodus 26:31), en dit geschiedde terzelfder tijd, dat zij voor Zijn prijs dertig zilverlingen hebben gegeven. Zacheria 11:10, 12, om het verbond teniet te doen, dat Hij met dat volk gemaakt had. Sommigen denken dat hetgeen Josephus verhaalt van de tempeldeur, die vanzelf geopend werd, en de stem, die riep: "Laat ons van hier gaan", enige jaren voor de verwoesting van Jeruzalem, hetzelfde is als wat hier vermeld wordt, doch dat is niet waarschijnlijk, hoewel het dezelfde betekenis had, overeenkomstig Hosea 5:14 :ik zal verscheuren en heengaan.

2. Het spreekt van grote vertroosting voor alle gelovige Christenen, want het betekent de inwijding en het openleggen voor ons van een versen en levenden weg tot het heiligdom door het bloed van Jezus.

VI. De hoofdman, die het bevel had over het detachement, dat de wacht moest houden bij de tenuitvoerlegging van het doodvonnis, werd overtuigd, en beleed het ook, dat Jezus de Zoon van God was, vers 39. Een zaak, die hem tot deze overtuiging bracht, was dat Hij alzo roepende den geest gegeven had, dat iemand, op het ogenblik, dat hij den geest gaf, instaat was zo te roepen, was zeer verbazingwekkend. Bij alle droevige tonelen van die soort had hij nooit iets dergelijks waar. genomen, en dat iemand, die de kracht had om zo luid te roepen, toch onmiddellijk den geest geeft, ook dit baarde hem grote verwondering, en hij zei tot eer van Christus en tot beschaming van hen, die Hem bespotten en smaadden: Waarlijk, deze mens was Gods Zoon! Maar welke reden had hij om dit te zeggen? Ik antwoord:

1. Hij had reden te zeggen, dat Hij onrechtvaardig leed, en dat Hem zeer groot onrecht was geschied. Hij leed omdat Hij gezegd had dat Hij Gods Zoon was, en het was waar, Hij heeft dit gezegd, zodat, indien Hij onrechtvaardig leed, gelijk duidelijk bleek uit al de omstandigheden van Zijn lijden, dan was ook waar wat Hij zei, en dat was Hij inderdaad Gods Zoon.

2. Hij had reden te zeggen, dat Hij een gunstgenoot des hemels was, voor wie de almachtige kracht Gods werkte, daar de hemel Hem eerde bij Zijn dood, en een toornig gelaat toonde aan Zijne vervolgers. "Voorzeker," denkt hij, "dit moet een Goddelijk persoon wezen, zeer bemind door God". Dit drukt hij uit in zulke bewoordingen, als waardoor Zijn eeuwige generatie als God, en Zijn bijzondere bestemming voor het ambt van Middelaar, werden aangeduid, hoewel hij dit niet zo bedoelde. Zelfs in de diepte van Zijn lijden en Zijne vernedering was onze Heere Jezus de Zoon van God, en Hij is krachtelijk bewezen dit te zijn. V

II. Er waren sommigen van Zijne vrienden, inzonderheid de Godvruchtige vrouwen, die Hem hadden gediend, vers 40, 41. "Er waren ook vrouwen, van verre dit aanschouwende". De mannen durfden zich in het geheel niet laten zien, het grauw was zo woedend en gewelddadig, Currenti cede furori - ga den onstuimigen bergstroom uit den weg, vonden zij thans een goeden raad. De vrouwen durfden niet naderbij komen, maar stonden van verre, overstelpt van smart. Sommigen van die vrouwen worden hier genoemd. Maria Magdalena, zij is Zijne patiënt geweest, en had al hare vertroosting en lieflijkheid te danken aan Zijne goedheid en macht, waardoor zij verlost was geworden van de zeven duivelen, die haar hadden bezeten, en daarom dacht zij nooit genoeg voor Hem te kunnen doen om Hem hare dankbaarheid te bewijzen. Ook Maria was daar, de moeder van Jakobus, den kleine, Jacobus parvus, is het woord, waarschijnlijk aldus genoemd, omdat hij, evenals Zacheus, klein van gestalte was. Deze Maria was de huisvrouw van Klopas, of Alfeus, en zuster van de maagd Maria. Deze vrouwen waren Christus gevolgd van Galilea, hoewel het van haar niet geëist werd, evenals van de mannen, om het feest bij te wonen, maar het is waarschijnlijk, dat zij kwamen in de verwachting, dat Zijn aards koninkrijk nu weldra opgericht zou worden, en grote hoop hadden op bevordering daarin voor haar zelven en hare nabestaanden. Het blijkt duidelijk, dat dit het geval was met de moeder der zonen van Zebedeus, Mattheus 20:21, en Hem nu aan het kruis te zien, dien zij gedacht hadden op een troon te zien, kon niet anders dan een grote teleurstelling voor haar wezen. Zij, die Christus volgen, grote dingen van Hem verwachtende voor deze wereld en door de belijdenis van Zijn Godsdienst, zullen zeer waarschijnlijk droevige teleurstellingen opdoen.

Markus 15:42-47

Wij hebben hier de beschrijving van de begrafenis van onzen Heere Jezus, een plechtige, treurige begrafenis. Merk op:

I. Hoe om het lichaam van Christus verzocht werd. Het was, evenals de dode lichamen van misdadigers, ter beschikking van de regering. Zij, die Hem voortjoegen naar het kruis, hadden bedoeld Zijn graf bij de goddelozen te stellen, maar God heeft bepaald dat Hij bij den rijke in Zijn dood zou zijn, en zo is het ook geschied. Er wordt ons hier gezegd:

1. Wanneer om het lichaam van Christus verzocht werd om het te begraven en waarom er met de begrafenis zoveel haast werd gemaakt: Als het nu avond was geworden, dewijl het de voorbereiding was, welke is de voorsabbat, vers 42. De Joden waren meer strikt in het onderhouden van den sabbat dan van enig ander feest, en daarom, schoon die dag zelf een feestdag was, hebben zij hem meer Godsdienstig gevierd als den voorsabbat, wanneer zij hun huizen en hun tafels toebereidden voor de luisterrijke en blijde viering van den sabbat. De dag voor den sabbat behoort ook onder ons een dag van voorbereiding te zijn voor den sabbat, niet om onze huizen en onze tafels toe te bereiden, maar ons hart, dat, zo veel slechts mogelijk is, dan bevrijd moet wezen van de zorgen en de zaken dezer wereld, en bereid en gestemd moet zijn voor den dienst en de genieting van God. Er moet op den sabbatdag zulk werk gedaan, en zulke voordelen verkregen worden, dat het nodig is om reeds den dag tevoren er voor gereed te zijn, ja de ganse week moet verdeeld worden tussen het goed gebruik van hetgeen den vorigen sabbat verkregen werd en de toebereiding voor den volgenden sabbat.

2. Wie het was, die om het lichaam verzocht en zorg droeg voor een betamelijke begrafenis er van. Het was Jozef van Arimathea, die hier "een eerlijk", of achtbaar, "raadsheer" genoemd wordt, vers 43, een man van aanzien en karakter, die een openbaar ambt van vertrouwen bekleedde, sommigen denken dat het een staatsambt was, en dat hij lid was van Pilatus' staatsraad. Hij scheen echter veeleer een ambt in de kerk te bekleden, en tot het grote sanhedrin der Joden te behoren, of wel tot den raad van den hogepriester. Hij was euschêmoon bouleutes -een raadsheer, die zich in zijn ambt gedroeg zoals hem betaamde. Diegenen, en diegenen alleen, zijn waarlijk achtbaar in een ambt van macht en vertrouwen, die nauwgezet hun plicht betrachten, en wier gedrag en handelwijze strookt met hun ambt. Maar hier wordt hem een nog schoner hoedanigheid toegekend, namelijk dat hij "ook zelf het koninkrijk Gods was verwachtende", het koninkrijk der genade op aarde en der heerlijkheid in den hemel, het koninkrijk van den Messias. Zij, die het koninkrijk Gods verwachten en hopen deel te hebben aan de voorrechten er van, moeten dit tonen door hun ijver om voor Christus' zaak en belang uit te komen, ook dan wanneer zij als verpletterd en terneder geworpen schijnt. Zelfs onder de "eerlijke raadsheren" waren er sommigen, of tenminste een, die het koninkrijk God verwachtten, en wier geloof het ongeloof der overigen zal veroordelen. Dezen man heeft God verwekt tot dezen noodzakelijken dienst, toen geen van Christus' discipelen dien kon of durfde ondernemen, noch de middelen, noch den invloed en den moed er toe bezittende. Jozef, zich verstoutende, ging in tot Pilatus, hoewel hij wist hoe de overpriesters er zich beledigd door zouden achten, die Hem met zoveel schimp en smaad hadden overladen, om nu te zien dat Hem eer werd aangedaan. Toch heeft hij er den moed toe gehad, verstoutte hij zich, wellicht was hij er eerst wel

ietwat voor bevreesd, maar tolmêsas -er den moed toe grijpende, besloot hij dien eerbied aan de overblijfselen van den Heere Jezus te bewijzen, wat er dan ook het gevolg voor hem van zou zijn.

3. Welk een verwondering het bij Pilatus heeft teweeggebracht te horen, dat Hij alrede gestorven was (Pilatus heeft wellicht gedacht, dat Hij zich gered had en was afgekomen van het kruis). Bovenal verwonderde het hem, dat Christus nu reeds gestorven was, dat iemand, die meer dan gewone kracht scheen te hebben, zo spoedig door den dood was overwonnen. Iedere bijzonderheid van Christus' dood was verwonderlijk, want van het begin tot het einde is Zijn naam genoemd Wonderlijk. Pilatus twijfelde (zo verstaan sommigen het) of Hij wel dood was, vrezende bedrogen te worden, en dat het lichaam levend van het kruis zou worden afgenomen en weer bijgebracht, terwijl het vonnis luidde, evenals bij ons, te hangen totdat Hij werkelijk dood was. Hij riep dus den hoofdman over honderd, zijn eigen krijgsbevelhebber, tot zich, en vroeg hem of Hij lang gestorven was, vers 44, of het reeds zolang was sedert zij enig teken van leven in Hem hadden gezien, een ademtocht, of ene beweging, dat zij gerust konden besluiten dat Hij werkelijk dood was. De hoofdman kon hem hiervan de verzekering geven, want hij had zeer bijzonder opgemerkt hoe Hij den geest gaf, vers 39. Hierin was een bijzondere leiding der voorzienigheid, dat Pilatus zo strikt en nauwkeurig was in zijn onderzoek, zodat er geen voorwendsel was te zeggen, dat Hij levend werd begraven, om aldus de waarheid Zijner opstanding te loochenen, en zo volkomen werd dit nu uitgemaakt, dat die tegenwerping ook nooit gemaakt werd. Aldus erlangt de waarheid van Christus soms bevestiging zelfs uit den mond harer vijanden.

II. Hoe het lichaam van Christus begraven werd. Pilatus gaf Jozef verlof om het lichaam af te nemen van het kruis en er naar welgevallen mede te handelen. Het was een wonder dat de overpriesters hem niet waren voorgekomen, en het eerst aan Pilatus om het lichaam gevraagd hadden, om het tentoon te stellen en door de straten te sleuren, maar dat overblijfsel van hun toorn heeft God weerhouden, en Hij gaf dien onwaardeerbaren schat aan Jozef, die hem wist te waarderen, en het hart der overpriesters werd geneigd, dat zij er zich niet tegen verzet hebben.

1. Jozef kocht fijn lijnwaad om er het lichaam mede te omhullen, hoewel men voor zulk een geval oud linnen, dat reeds gebruikt was, allicht voldoende zou gevonden hebben. Bij ons betonen van eerbied aan Christus betaamt het ons vrijgevig te zijn, en Hem te dienen met het beste, dat te verkrijgen is, niet met hetgeen het gemakkelijkst of goedkoopst te verkrijgen is.

2. Hij nam het lichaam af, het vermagerde' mishandelde lichaam, en wond het in het fijne lijnwaad, als een zeer kostbare schat. Onze Heere Jezus heeft bevolen, dat Hij ons sacramenteel overgegeven zou worden in de inzetting van het Avondmaal, dat wij zo moeten ontvangen, dat er het best onze liefde door wordt uitgedrukt voor Hem, die ons heeft liefgehad en voor ons gestorven is.

3. Hij legde Hem in een graf, dat hem toebehoorde. In de geschiedenis van de koningen van Juda vinden wij soms vermeld als een schande over de gedachtenis van goddeloze koningen, dat zij niet begraven werden in de graven der koningen. Onze Heere Jezus is, hoewel Hij geen kwaad maar wel veel goed gedaan heeft, en Hem den troon van Zijn vader David was gegeven, toch in een gewoon graf van het volk begraven, want het was niet in deze wereld, maar in de andere, dat Zijne rust heerlijk zal zijn. Dit graf behoorde aan Jozef. Toen Abraham geen andere bezitting had in het land Kanaän, had hij toch ene grafstede, maar Christus heeft zelfs die niet gehad. Dat graf was uit ene steenrots gehouwen, want Christus stierf om het graf tot ene toevlucht en schuilplaats te maken voor

Zijne heiligen, en uit een rots gehouwen zijnde, is het een sterke toevlucht. "Och of Gij mij in het graf verstaakt!" Christus zelf is ene schuilplaats voor Zijn volk, die "als de schaduw is van een zwaren rotssteen."

4. Hij wentelde een steen tegen de deur des grafs, want dat was de wijze van begraven bij de Joden. Toen Daniël in den kuil der leeuwen werd geworpen, werd een steen op den mond des kuils gelegd om hem daar binnen te houden, gelijk hier voor de deur van Christus' graf, maar die stenen hebben het bezoek der engelen aan de gevangenen niet kunnen beletten.

5. Sommigen van de Godvruchtige vrouwen hebben de begrafenis bijgewoond, en zij "aanschouwden waar Hij gelegd werd", opdat zij na den sabbat konden komen om het dode lichaam te zalven, daar zij hiervoor thans niet den tijd hadden. Toen Mozes, de middelaar en wetgever der Joodse kerk werd begraven, werd er zorg voor gedragen, dat "niemand zijn graf heeft geweten", Deuteronomium 34:6, omdat de eerbied des volks voor hem met hem moest sterven, maar toen onze grote Middelaar en Wetgever begraven werd, is er bijzonder kennis genomen van Zijn graf, omdat Hij weder opstaan moest, en de zorg, die voor Zijn lichaam werd gedragen, wijst op de zorg, die Hij zelf hebben zal voor Zijn lichaam, de kerk. Zelfs als zij een dood lichaam schijnt te zijn, en als een dal dorre doodsbeenderen, dan zal zij toch bewaard blijven voor ene opstanding, ene herleving, evenals de dode lichamen Zijner heiligen, met wier stof een verbond van kracht is, dat niet vergeten zal worden. Onze overdenking van Christus' begrafenis moet er ons toe leiden om aan onze eigen begrafenis te denken, en ons helpen om ons met het graf gemeenzaam te maken, en aldus het bed gemakkelijk voor ons te doen zijn, dat wij ons weldra in de duisternis zullen spreiden. Het veelvuldige denken er aan zou er niet slechts de vrees en verschrikking van wegnemen, maar ons opwekken om, daar de graven altijd gereed zijn voor ons, ons te bereiden voor de graven, Job 17:1.

HOOFDSTUK 16

1 En als de sabbat voorbijgegaan was, hadden Maria Magdalena, en Maria, de moeder van Jakobus, en Salome specerijen gekocht, opdat zij kwamen en Hem zalfden.
2 En zeer vroeg op den eersten dag der week, kwamen zij tot het graf, als de zon opging;
3 En zeiden tot elkander: Wie zal ons den steen van de deur des grafs afwentelen?
4 En opziende zagen zij, dat de steen afgewenteld was want hij was zeer groot.
5 En in het graf ingegaan zijnde, zagen zij een jongeling, zittende ter rechter zijde, bekleed met een wit lang kleed, en werden verbaasd.
6 Maar hij zeide tot haar: Zijt niet verbaasd; gij zoekt Jezus den Nazarener, Die gekruist was; Hij is opgestaan; Hij is hier niet; ziet de plaats, waar zij Hem gelegd hadden.
7 Doch gaat heen, zegt Zijnen discipelen, en Petrus, dat Hij u voorgaat naar Galilea; aldaar zult gij Hem zien, gelijk Hij ulieden gezegd heeft.
8 En zij, haastelijk uitgegaan zijnde, vloden van het graf, en beving en ontzetting had haar bevangen; en zij zeiden niemand iets; want zij waren bevreesd.
9 En als Jezus opgestaan was, des morgens vroeg, op den eersten dag der week, verscheen Hij eerst aan Maria Magdalena, uit welke Hij zeven duivelen uitgeworpen had.
10 Deze, heengaande, boodschapte het dengenen, die met Hem geweest waren, welke treurden en weenden.
11 En als dezen hoorden, dat Hij leefde, en van haar gezien was, geloofden zij het niet.
12 En na dezen is Hij geopenbaard in een andere gedaante, aan twee van hen, daar zij wandelden, en in het veld gingen.
13 Dezen, ook heengaande, boodschapten het aan de anderen; maar zij geloofden ook die niet.
14 Daarna is Hij geopenbaard aan de elven, daar zij aanzaten, en verweet hun hun ongelovigheid en hardigheid des harten, omdat zij niet geloofd hadden degenen, die Hem gezien hadden, nadat Hij opgestaan was.
15 En Hij zeide tot hen: Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle kreaturen.
16 Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden.
17 En degenen, die geloofd zullen hebben, zullen deze tekenen volgen: in Mijn Naam zullen zij duivelen uitwerpen; met nieuwe tongen zullen zij spreken.
18 Slangen zullen zij opnemen; en al is het, dat zij iets dodelijks zullen drinken, dat zal hun niet schaden; op kranken zullen zij de handen leggen, en zij zullen gezond worden.
19 De Heere dan, nadat Hij tot hen gesproken had, is opgenomen in den hemel, en is gezeten aan de rechter hand Gods.
20 En zij, uitgegaan zijnde, predikten overal, en de Heere wrocht mede, en bevestigde het Woord door tekenen, die daarop volgden.

In dit hoofdstuk hebben wij een kort verhaal van de opstanding en hemelvaart van den Heere Jezus en de blijdschap en triomf, die hierdoor aan alle gelovigen bereid is, zullen zeer aangenaam wezen voor hen, die in de vorige hoofdstukken met Christus geleden hebben. Hier is:

I Christus' opstanding aangekondigd door een engel aan de vrouwen, die tot het graf kwamen om Hem te zalven, vers 1-8.

II. Zijne verschijning aan Maria Magdalena, en het bericht, dat zij er van gaf aan de discipelen, vers 9-11.

III. Zijne verschijning aan de twee discipelen op weg naar Emmaus, en het bericht, dat zij er van gaven aan hun broederen, vers 12, 13.

IV. Zijne verschijning aan de elven en de opdracht, die Hij hun gaf om Zijn koninkrijk in de wereld op te richten, met de volledige instructies en geloofsbrieven hiervoor, vers 14-18.

V. Zijn opvaren naar den hemel, den ijver, waarmee de apostelen zich toelegden op hun werk, en hoe God Zijn zegen gaf op hun arbeid, vers 19, 20.

Markus 16:1-8

Nooit is er zulk een sabbat geweest, sedert de sabbat voor het eerst ingesteld werd, als deze was, en die, gelijk de eerste woorden van dit hoofdstuk ons melden, nu voorbij was. Gedurende dien gehelen sabbat lag onze Heere Jezus in het graf. Voor Hem was het een sabbat der ruste, maar een stille sabbat, voor Zijne discipelen was het een treurige sabbat, doorgebracht in tranen en angst. Nooit waren de sabbatsdiensten in den tempel zulk een verfoeisel voor God, hoewel zij dit dikwijls geweest zijn, als zij het nu waren, toen de handen der overpriesters, die er bij voorgingen, vol waren van bloed, het bloed van Christus. Welnu, die sabbat is voorbij, en de eerste dag der week is de eerste dag van een nieuwe wereld. Wij hebben hier:

I. Het liefdevolle bezoek der Godvruchtige vrouwen, die Christus hadden gediend, aan Zijn graf. Het was geen bijgelovig, maar een Godvruchtig bezoek. Zeer vroeg in den morgen, bij het aanbreken van den dag, of nog vroeger, hadden zij haar woning verlaten, maar zij hadden of een langen weg af te leggen, of enig oponthoud gehad, zodat zij pas bij zonsopgang aan het graf kwamen. Zij hadden specerijen gekocht, en kwamen niet slechts om het dode lichaam met hare tranen te besproeien-want door niets kon hare droefheid meer opgewekt worden dan door hetgeen zij gingen verrichten-maar ook om het te zalven met hare specerijen, vers 1. Nicodemus had een grote hoeveelheid droge specerijen gekocht, mirre en aloë, welke dienen om de wonden en het bloed op te drogen, Johannes 19:39. Maar deze vrouwen achtten dit niet genoeg, zij kochten specerijen, wellicht van een andere soort, welriekende oliën, om Hem te zalven. De eer, die anderen aan Christus' naam hebben bewezen, moet ons niet weerhouden van Hem ook onzen eerbied te bewijzen.

II. De zorg, die het baarde, om den steen afgewenteld te krijgen, en het wegnemen dier zorg, vers 3, 4. Zij zeiden tot elkaar, terwijl zij voortgingen, en nabij het graf gekomen waren: Wie zal ons den steen van de deur des grafs afwentelen? want hij was zeer groot, en dus zwaarder dan dat zij hem met verenigde krachten zouden kunnen bewegen. Zij hadden hieraan moeten denken eer zij uitgingen, en dan zou de voorzichtigheid haar geboden hebben niet te gaan, tenzij vergezeld van personen, die dit doen konden. En er was nog een veel grotere moeilijkheid, die zij te boven moesten komen, en waarvan zij niets wisten, namelijk ene wacht van soldaten, daar geplaatst om het graf te bewaken, en die, zo zij eerder waren gekomen, haar van schrik hadden doen teruggaan. Maar hare liefde tot Christus bracht haar tot het graf, en zie nu, hoe op het ogenblik, dat zij er kwamen, die twee moeilijkheden uit den weg waren geruimd, zowel de steen, waarvan zij wisten, als de wacht, waarvan zij niet wisten, waren weg. Zij zagen dat de steen afgewenteld was, dat het eerste ding was, dat haar verbaasde. Zij, die door een heilige begeerte gedreven worden om Christus naarstiglijk te zoeken, zullen bevinden, dat de moeilijkheden op hun weg op wonderbaarlijke wijze worden weggenomen, en dat zij er boven alle verwachting overheen geholpen worden.

III. De verzekering, die haar door een engel gegeven werd, dat de Heere Jezus van de doden was opgestaan, afscheid had genomen van het graf, en hem daar gelaten had om aan hen, die Hem daar zochten, dit te berichten.

1. Zij zijn ingegaan in het graf, een weinig tenminste, en zagen, dat het lichaam van Jezus niet meer was waar zij het des Vrijdagsavonds gelaten hadden. Hij, die het ondernomen heeft, om door Zijn

dood onze schuld te betalen, heeft ons door Zijne opstanding den kwijtbrief verkregen, want het was Zijn ontslag uit de gevangenis-en het was een rechtmatig en wettig ontslag-waaruit bleek dat Hij aan al de eisen der Goddelijke gerechtigheid had voldaan, en dat tevens de zaak in geschil beslecht werd door het onweerlegbaar bewijs, dat Hij de Zoon van God was.

2. Zij zagen een jongeling, zittende ter rechterzijde van het graf. De engel verscheen in de gestalte van een mens, een jongeling, want engelen, hoewel geschapen in den beginne, worden niet oud, maar zijn immer in dezelfden staat van vo1komenheid van schoonheid en kracht, en dat zullen de verheerlijkte heiligen ook zijn, als zij zullen zijn gelijk de engelen. Deze engel zat ter rechterzijde, toen zij in het graf gingen, bekleed met een lang wit kleed, een gewaad, dat tot aan de voeten reikte, zoals de klederen der aanzienlijken. Hem te zien had die vrouwen wèl kunnen bemoedigen, maar zij werden verbaasd of verschrikt. Menigmaal zal hetgeen ons tot vertroosting zou kunnen dienen, door onze vergissingen en ons niet begrijpen, ene verschrikking voor ons zijn.

3. Hij brengt haar vrees tot bedaren door haar te verzekeren, dat er wèl grote oorzaak was tot juichen, maar niet tot vrezen, vers 6, Hij zei tot haar: Zijt niet verbaasd. Gelijk engelen zich verheugen over de bekering van zondaren, zo verheugen zij zich ook in de vertroosting der heiligen. Zijt niet verbaasd want

a. "Gij zijt getrouwe, liefdevolle volgelingen van Jezus Christus, in plaats dus van verschrikt te zijn, behoort gij vertroost en bemoedigd te wezen. Gij zoekt Jezus den Nazarener, die gekruist was." Het vragen en zoeken van gelovige zielen naar Christus heeft bijzonder betrekking op Hem als den Gekruiste, 1 Corinthiërs 2:2, opdat zij Hem kennen en de gemeenschap Zijns lijdens. Zijn verhoogd zijn van de aarde is hetgeen allen tot Hem trekt. Christus' kruis is de banier, waarnaar de volken vragen. Merk op dat hij spreekt van Jezus als van Hem, die gekruist was. "Die zaak is voorbij, gij moet niet zo blijven verwijlen bij de treurige omstandigheden van Zijne kruisiging, dat gij niet instaat zijt om de blijde tijding Zijner opstanding aan te nemen. Hij was gekruisigd in zwakheid, maar dat verhindert niet dat Hij opgewekt is in kracht. Gij, die Hem zoekt, moet dus niet vrezen Hem te missen." Hij was gekruisigd, maar Hij is verheerlijkt, en wel verre dat de schande van Zijn lijden Zijne heerlijkheid vermindert, wordt door de heerlijkheid alle smaad van Zijn lijden volkomen afgewist. Daarom heeft Hij ook na Zijn ingaan tot de heerlijkheid nooit een sluier geworpen over Zijn lijden, en heeft Hij het niet geschroomd, dat er van Zijn kruis wordt gesproken. De engel, die hier Zijne opstanding verkondigt, noemt Hem Jezus, die gekruist was. Hij zelf erkent, Openbaring 1:18, Ik ben die leef, en Ik ben dood geweest, en in het midden der lofzangen van de hemelse heirscharen verschijnt Hij als een Lam, dat geslacht is, Openbaring 5:9.

b. "Het zal dus een goede tijding voor u wezen te horen, dat gij, in stede van Hem, dood zijnde, te zalven, u in Hem kunt verblijden als levend. Hij is opgestaan, Hij is hier niet, niet dood, maar weer levend. Wij kunnen u Hem nu niet tonen, maar later zult gij Hem zien, en nu kunt gij zien de plaats, waar zij Hem gelegd hebben. Gij ziet, Hij is van hier gegaan, noch door Zijne vijanden noch door Zijne vrienden is Hij gestolen, maar Hij is opgestaan.

4. Hij beveelt haar spoedig kennis hiervan te geven aan Zijne discipelen. Aldus zijn zij tot apostelen van de apostelen geworden, hetgeen ene beloning was voor hare 1iefde en trouw jegens Hem, betoond in haar blijven bij Hem aan het kruis, tot aan het graf en tot in het graf. Zij kwamen het eerst en werden het eerst gediend met vertroosting, geen ander uit Zijne discipelen durfde tot Zijn graf

naderen, of onderzoek naar Hem doen, zo weinig gevaar was er, dat zij des nachts zouden komen om Hem te stelen, dat niemand tot Hem naderde dan enige vrouwen, die niet eens den steen konden afwentelen.

a. Zij moeten Zijnen discipelen zeggen dat Hij is opgestaan. Het is een treurige, sombere tijd voor hen, hun geliefde Meester is dood, en al hun blijdschap en hoop zijn begraven in Zijn graf. Zij beschouwen Zijne zaak als terneder geworpen, zij zelven gereed om als een gemakkelijke prooi hunnen vijanden in handen te vallen, zodat er geen kracht of moed in hen is overgebleven. Zij zijn ten einde raad, en ieder hunner bedenkt hoe het best voor zich zelven te zorgen. "O! gaat haastelijk tot hen," zegt de engel, "zegt hun dat hun Meester is opgestaan. Dat zal weer leven en moed in hen opwekken, en hen er voor behoeden om in wanhoop weg te zinken." Christus schaamt zich niet Zijn arme discipelen te erkennen, nu Hij in Zijn staat van verhoging is, Hij schuwt hen niet wegens Zijne verhoging, want Hij droeg er terstond zorg voor dat die hun bekend werd gemaakt. Ook betoont Christus zich niet uiterst gestreng om op te merken wat zij, wier hart oprecht voor Hem is, verkeerds gedaan hebben. De discipelen hadden Hem zeer onvriendelijk verlaten, en toch betuigde Hij deze zorg en belangstelling voor hen. Aan hen, die treuren om den Heere Jezus, zal intijds vertroosting worden gezonden, en ter gelegener tijd zal Hij zich aan hen openbaren.

b. Zij moeten het vooral aan Petrus zeggen. Dit wordt inzonderheid opgemerkt door dezen evangelist, die, naar men veronderstelt, onder leiding van Petrus geschreven heeft. Als het aan de discipelen wordt gezegd, dan wordt het ook aan Petrus gezegd, want ten teken van zijn berouw dat hij zijn Meester verloochend heeft, bleef hij de andere discipelen vergezellen, toch wordt inzonderheid hij genoemd. Zegt het aan Petrus, want het zal een goede tijding voor hem wezen, meer welkom aan hem dan aan een der overigen, wie hij ook zij, want hij treurt wegens zonde, en aan ware boetelingen kan gene tijding meer welkom wezen dan die van de opstanding van Christus, omdat Hij is opgewekt om hun rechtvaardigmaking. Hij zal vrezen dat de blijdschap dier goede tijding niet voor hem bestemd is. Indien de engel alleen gezegd had: "Gaat heen, zegt Zijnen discipelen, dan zou Petrus zuchtend gezegd kunnen hebben: "Ik weet niet of ik mij wel als een hunner kan beschouwen, want ik heb Hem verloochend en verdien nu ook door Hem verloochend te worden." Om dit te voorkomen, heet het: Gaat tot Petrus en zegt hem, dat hij even welkom zal wezen als al de anderen om Hem te komen zien in Galilea. Een gezicht op Christus zal voor een waren boetvaardige zeer welkom zijn, en Christus zal zich zeer gaarne aan een waren boetvaardige tonen, want er is blijdschap in den hemel over hem.

c. Zij moeten hen allen, en met name Petrus, bescheiden tot ene samenkomst in Galilea, gelijk Hij ulieden gezegd heeft, Mattheus 26:32. Op hun reis naar Galilea zullen zij tijd en gelegenheid hebben om zich te herstellen, en zich te herinneren wat Hij hun daar zo dikwijls gezegd heeft, namelijk dat Hij zou lijden en sterven en ten derden dage weder opstaan, terwijl zij, te Jeruzalem verwijlende, onder vreemden en vijanden, zich niet zouden kunnen herstellen van den schrik en den angst, die zij hadden doorstaan, en niet genoeg tot kalmte zouden kunnen komen om de betere tijdingen naar behoren te ontvangen en te begrijpen. Alle samenkomsten van Christus en Zijne discipelen zijn door Hem bepaald en tevoren vastgesteld. Christus vergeet die afspraken nooit, maar zal de Zijnen gewis met den beloofden zegen ontmoeten aan alle plaatsen, waar Hij Zijns naams gedachtenis stichten zal, en bij alle samenkomsten van Christus en Zijne discipelen is Hij altijd het eerst ter plaatse aanwezig, Hij gaat u voor.

IV. Het bericht, dat de vrouwen hiervan brachten aan de discipelen, vers 8. Zij, haastelijk uitgegaan zijnde, vloden van het graf, om zich zoveel mogelijk te spoeden tot de discipelen, terwijl "beving en ontzetting haar had bevangen". Zie hoezeer wij vijanden zijn van ons zelven en van ons eigen genot en onze vertroosting door niet te bedenken en te geloven wat Christus ons gezegd heeft. Christus had haar dikwijls gezegd, dat Hij ten derden dage zou opstaan, hadden zij daar nu behoorlijk acht op gegeven en er geloof aan geschonken, dan zouden zij tot het graf zijn gekomen, verwachtende dat Hij was opgestaan, en dan zouden zij er de tijding van ontvangen hebben met blijde verzekerdheid, en niet met al die verbaasdheid en schrik. Dewijl haar nu bevolen was om het den discipelen te zeggen, omdat dezen het aan geheel de wereld moesten verkondigen, wilden zij het nu aan niemand anders zeggen, zij toonden aan niemand, dien zij ontmoetten, iets daarvan, want zij waren bevreesd, bevreesd, dat de tijding te goed was om waar te kunnen zijn. Onze kwellende vrees en angst verhinderen ons dikwijls om aan Christus en de zielen der mensen de diensten te bewijzen, die wij hun zouden kunnen bewijzen, indien het geloof en de blijdschap des geloofs krachtig in ons waren.

Markus 16:9-13

Wij hebben hier een zeer kort verhaal van twee van Christus' verschijningen, en het weinige geloof, dat het bericht er van bij de discipelen gevonden heeft.

I. Hij verscheen aan Maria Magdalena, aan haar het eerst in den hof, waarvan wij het bijzonder verhaal vinden in Johannes 20:14. Zij was het, uit welke Hij zeven duivelen uitgeworpen had. Er was haar veel vergeven, en er was haar veel gegeven en er was veel voor haar gedaan, en zij heeft veel liefgehad, en Christus heeft haar de eer aangedaan, dat zij de eerste was, die Hem zag na Zijne opstanding. Hoe inniger wij ons aan Christus hechten, hoe eerder wij kunnen verwachten Hem te zien, en hoe meer wij van Hem te zien zullen krijgen.

1. Zij brengt het bericht van hetgeen zij gezien had aan de discipelen, niet slechts aan de elven, maar ook aan hen, die met Hem geweest waren, welke treurden en weenden, vers 10. Nu was het de tijd, waarvan Christus hun gesproken had, en waarin zij zullen schreien en klagelijk wenen, Johannes 16:20. En het was een blijk van hun grote liefde voor Christus, en het diep besef, dat zij hadden van hun verlies van Hem. Maar toen hun geween een paar avonden had vernacht, is, gelijk Christus hun beloofd had, de vertroosting gekomen, "Ik zal u wederom zien, en uw hart zal zich verblijden." Aan wenende discipelen kan geen betere tijding gebracht worden dan de tijding van Christus' opstanding. En wij moeten er ons op toeleggen om vertroosters te zijn van treurende discipelen, door hun onze ervaringen mede te delen, en hun te zeggen wat wij van Christus gezien hebben.

2. Zij konden het bericht, dat hun gebracht werd, niet geloven. Zij hoorden dat Hij levend was, en dat zij Hem gezien had. Het verhaal liet zich wel horen, en toch geloofden zij het niet. Zij wilden niet zeggen dat zij het ver-haal had verzonnen, of dat het hare bedoeling was hen te bedriegen, maar zij vrezen dat zij zelf bedrogen is, en dat zij het zich slechts verbeeldde Hem gezien te hebben. Indien zij de herhaalde voorzeggingen er van uit Zijn eigen mond hadden geloofd, dan zouden zij niet zo ongelovig zijn geweest voor het bericht er van.

II. Hij verscheen aan twee van de discipelen "daar zij wandelden en in het veld gingen," vers 12. Dit heeft ongetwijfeld betrekking op hetgeen voorviel tussen Christus en de twee discipelen op weg naar Emmaus en uitvoerig verhaald wordt door Lukas, hoofdstuk 24:13 en verder. Hier wordt gezegd, dat Hij hun verscheen "in een andere gedaante,', in een ander gewaad dan Hij gewoonlijk droeg, in de gestalte van een reiziger, gelijk Hij in den hof aan Maria Magdalena verscheen in een gewaad, dat haar deed denken dat Hij de hovenier was. Maar dat Hij wezenlijk Zijn eigen gelaat had, blijkt hieruit, dat hun ogen gehouden werden, dat zij Hem niet kenden, en dat zij, toen die belemmering van hun ogen was weggenomen, Hem terstond hebben gekend, Lukas 24:16-31.

1. Deze twee getuigen nu gaven in hun getuigenis dit bewijs van Christus' opstanding, Dezen ook heengaande, boodschapten het aan de anderen, vers 13. Zelven overtuigd zijnde, wensten zij die overtuiging door hun broederen te doen delen, opdat zij er dezelfde vertroosting uit zouden erlangen.

2. Het vond geen geloof bij allen, zij geloofden ook die niet. Zij dachten dat ook zij de slachtoffers waren van een zinsbedrog. Nu was hierin een wijze leiding der voorzienigheid, dat de bewijzen van Christus' opstanding aldus trapsgewijze gegeven en met zo grote omzichtigheid aangenomen werden, opdat dan ook de zekerheid, waarmee de apostelen deze leer later gepredikt hebben, toen

zij hun al er mede op het spel zetten, des te meer overtuiging zou wekken. Wij hebben te meer reden hen te geloven, die zelf zo langzaam tot het geloof zijn gekomen. Hadden zij de zaak terstond op het eerste bericht, zonder bedenking aangenomen, men zou hen voor lichtgelovig hebben kunnen houden, en hun getuigenis zou minder gewicht in de schaal hebben gelegd. Dat zij het echter eerst niet geloofden, toont dat zij het later niet anders dan op goede gronden en uit volle overtuiging hebben geloofd.

Markus 16:14-18

Hier is:

I. De overtuiging, die Christus Zijn apostelen gaf van de waarheid Zijner opstanding, vers 14. Hij zelf verscheen hun, toen zij allen tezamen waren, daar zij aanzaten, hetgeen Hem de gelegenheid gaf om met hen te eten en te drinken, waardoor zij ten volle overtuigd werden, zie Handelingen 10:41. En toen Hij hun verscheen, verweet Hij hun hun ongelovigheid en hardigheid des harten, want zelfs in de algemene bijeenkomst in Galilea waren er nog sommigen, die twijfelden, gelijk wij zien in Mattheus 28:17. De bewijzen der waarheid van het Evangelie zijn zo volledig en duidelijk, dat hun, die het niet aannemen, met recht hun ongeloof verweten kan worden, en dit ongeloof wordt niet veroorzaakt door enigerlei zwakheid of gebrekkigheid der bewijzen, maar door "de hardigheid van hun hart'"hun onverstand en stompzinnigheid. Hoewel zij zelven Hem nog niet gezien hadden, worden zij toch met recht gelaakt "omdat zij niet geloofd hadden degenen, die Hem gezien hadden nadat Hij was opgestaan. Het kwam wellicht ook voort uit den hoogmoed huns harten, dat zij niet geloofden, want zij dachten: "Indien Hij waarlijk is opgestaan, wie zou Hij dan anders lust hebben te eren door zich te tonen, dan ons?" En zo Hij hen voorbijgaat, en zich eerst aan anderen vertoont, dan kunnen zij niet geloven dat Hij het is. Zo zijn er velen, die de leer van Christus voor onwaar houden, omdat zij het beneden zich achten geloof te schenken aan de personen, die Hij verkoren heeft om er de getuigen en de verkondigers van te zijn. Maar het zal in den groten dag als gene verontschuldiging van ons ongeloof worden aangenomen als wij zeggen: "Wij hebben Hem niet gezien nadat Hij was opgestaan" want wij hadden het getuigenis behoren aan te nemen van hen, die Hem wèl gezien hebben.

II. De opdracht, die Hij hun gaf om Zijn koninkrijk op te richten onder de mensen door de prediking van Zijn evangelie, de blijde tijding van verzoening met God door een Middelaar. Merk nu op:

1. Aan wie zij het Evangelie moesten prediken. Totnutoe waren zij alleen gezonden tot de verloren schapen van het huis Israël's, en was het hun verboden te gaan op den weg der heidenen, of in enige stad der Samaritanen. Maar nu is hun opdracht uitgebreid, en zijn zij gemachtigd om heen te gaan in de gehele wereld, in alle delen der wereld, der bewoonde wereld, en het Evangelie van Christus te prediken aan alle creaturen, aan de heidenen zowel als aan de Joden, aan elk menselijk schepsel, dat instaat is het te ontvangen. "Onderricht hen betreffende Christus, de geschiedenis van Zijn leven, en dood, en opstanding. Onderwijst hen in de betekenis en bedoeling er van, deelt hun mede welke voordelen hieruit voortvloeien voor de kinderen der mensen, en nodigt hen allen zonder uitzondering uit, om te komen en er in te delen. Dat is Evangelie. Laat dit gepredikt worden aan alle personen." Deze elf mensen konden het niet zelf aan de gehele wereld prediken, en nog veel minder aan ieder schepsel er in, maar zij en de andere discipelen, zeventig in getal, met degenen, die later aan hen toegevoegd zullen worden, moeten zich verspreiden op verschillende wegen, en overal waar zij gingen, moesten zij het Evangelie meedragen. Zij moesten anderen zenden naar de plaatsen, waar zij zelven niet heen kunnen gaan, kortom, het moet hun levenswerk wezen om die blijde tijding met alle mogelijke getrouwheid en nauwkeurigheid heen te zenden door de gehele wereld, niet als iets dat de mensen moet vermaken en onderhouden, maar als een plechtige boodschap van God aan de mensen, en een verordineerd middel om hen gelukkig en zalig te maken. Verkondigt het aan zo velen gij kunt, en zegt hun, dat zij het wederom aan anderen verkondigen. Het is ene boodschap, waar

ieder belang bij heeft, en daarom moet zij overal ontvangen en welkom geheten worden, wijl zij iedereen welkom heet."

2. Wat de hoofdsom is van het Evangelie, dat zij hebben te prediken, vers 16. "Stelt der wereld leven en dood voor, goed en kwaad. Zegt aan de kinderen der mensen, dat zij allen in een toestand zijn van ellende en gevaar, veroordeeld door hun Vorst, overwonnen en tot slaven gemaakt door hun vijanden." Dit wordt ondersteld in hun gered zijn, dat zij niet zouden behoeven, indien zij niet waren verloren. Gaat nu heen en zegt hun. a "Dat, indien zij het Evangelie geloven en Christus' discipelen worden, indien zij den duivel, de wereld en het vlees verzaken, en zich wijden aan Christus, als aan hun Profeet, Priester en Koning, en aan God in Christus als hun God in het verbond, en hun oprechtheid hierin tonen door hun standvastig blijven bij dat verbond, zij zalig zullen worden, verlost van de schuld en de macht der zonde, zij zal over hen niet heersen, en zij zal hen niet verderven. Hij, die een waar Christen is, zal door Christus worden behouden. De doop is verordineerd als ene inwijdingsplechtigheid, door welke zij, die Christus aannamen, Hem beleden, maar wordt hier genomen veeleer voor de zaak zelf dan voor het teken der zaak, want Simon de tovenaar geloofde en was gedoopt, maar werd toch niet zalig, Handelingen 8:13. Het "geloven met het hart en het belijden van den Heere Jezus met den mond," Romeinen 10:9, schijnt tamelijk hetzelfde te wezen als wat hier bedoeld wordt: Of wel: Wij moeten de Evangeliewaarheden aannemen en instemmen met de Evangelievoorwaarden.

b. "Indien zij niet geloven, indien zij het getuigenis van God betreffende Zijn Zoon niet aannemen, dan kunnen zij niet verwachten op een andere wijze zalig te worden, maar moeten noodzakelijkerwijze omkomen, zij zullen verdoemd worden, veroordeeld door het versmaadde Evangelie en de door hen verbroken geboden der wet." En ook dit is Evangelie, een blijde boodschap, dat niets anders dan ongeloof de mensen zal veroordelen, omdat ongeloof ene zonde is tegen het middel om zalig te worden. In de laatste zinsnede wordt de doop niet genoemd, want niet het eenvoudig gebrek aan den doop, maar het moedwillig minachtend verzuim er van maakt de mensen doemwaardig, want anders zouden kinderen verdoemd worden om de nalatigheid en onheiligheid der ouders.

3. De macht, waarmee zij begiftigd zullen worden ter bevestiging van de leer, die zij prediken, vers 17. Degenen, die geloofd zullen hebben, zullen deze tekenen volgen. Niet, dat allen, die geloven, deze tekenen zullen kunnen tonen, maar sommigen, namelijk zij, die gebruikt werden om het geloof te verbreiden en anderen tot het geloof te brengen, want de tekenen zijn bedoeld voor de ongelovigen, 1 Corinthiërs 14:22. Het heeft veel bijgedragen tot de heerlijkheid en de blijkbaarheid van het Evangelie, dat de predikers niet slechts zelven wonderen hebben gedaan, maar ook aan anderen het vermogen hebben meegedeeld om wonderen te kunnen doen, welke macht sommigen van hen, die geloofd hebben, gevolgd is, waar zij ook heengingen om te prediken. Zij zullen in Christus' naam wonderen doen, dezelfden naam, waarin zij gedoopt zijn, in de kracht, die aan Hem ontleend is, en verkregen wordt op het gebed. Sommigen van die tekenen worden genoemd,

a. Zij zullen duivelen uitwerpen, die macht bestond onder de Christenen meer algemeen dan enige andere, en heeft langer aangehouden, gelijk blijkt uit het getuigenis van Justinus Martyr, Origenes, Irenaeus, Tertullianus, Minutius Felix en anderen, door Hugo de Groot te dezer plaatse aangehaald.

b. Zij zullen "met nieuwe tongen spreken", talen, die zij nooit hadden geleerd, en waarmee zij nooit bekend waren geweest, en dit was een wonder, (een wonder voor het verstand) ter bevestiging der waarheid van het Evangelie, en tevens een middel tot verspreiding van het Evangelie onder de volken, die het niet hadden gehoord. Het bespaarde aan de predikers zeer veel moeite en arbeid voor het leren der talen, en ongetwijfeld waren zij, die door een wonder talen meester zijn geworden, ook volkomen meester van die talen, in al de haar eigen sierlijkheid, even geschikt om te onderwijzen als het gemoed te bewegen, hetgeen een zeer grote aanbeveling was voor hun prediking

c. Slangen zullen zij opnemen. Dit werd vervuld aan Paulus, die niet gekwetst werd door de adder, die zijne hand had gevat, hetgeen door de barbaren als een groot wonder werd erkend, Handelingen 28:5, 6. Zij zullen ongedeerd blijven door het adderengebroedsel in het midden waarvan zij leefden, en door de boosaardigheid van de oude slang.

d. Indien zij door hun vervolgers genoodzaakt worden iets dodelijks te drinken, het zal hun niet schaden, en daarvan worden voorbeelden gevonden in de kerkgegeschiedenis.

e. Zij zullen er niet slechts voor bewaard blijven om zelf geschaad te worden, maar ook instaat zijn goed te doen aan anderen, op kranken zullen zij de handen leggen, en zij zullen gezond worden, gelijk grote menigten gezond werden door de helende aanraking huns Meesters. Vele ouderlingen der kerk hadden dit vermogen, gelijk blijkt uit Jakobus 5:14, waar als een ingesteld teken van deze wonderbare genezing gezegd wordt, dat zij de kranken zalven met olie in den naam des Heeren. Met welk ene zekerheid van voorspoed te zullen hebben konden zij uitgaan ter vervulling van hun opdracht, als zij zulke geloofsbrieven konden overleggen!

Markus 16:19-20

Hier is:

1. Christus verwelkomd in de wereld hierboven, vers 10. De Heere dan, nadat Hij tot hen gesproken had, aan de discipelen gezegd had wat Hij hun te zeggen had, is opgenomen in den hemel, in een wolk, waarvan wij het bijzondere bericht hebben in Handelingen 1:9, en Hij werd niet slechts toegelaten, maar Hem is rijkelijk toegevoegd de ingang in Zijn koninkrijk aldaar. Hij is opgenomen, met plechtige majesteit ontvangen, onder het luid gejuich der hemelse heirscharen, en Hij is gezeten aan de rechterhand Gods. Zitten is een houding der rust, want nu had Hij Zijn werk volbracht, en een houding der heerschappij, want nu heeft Hij bezit genomen van Zijn koninkrijk. Hij is gezeten aan de rechterhand Gods, hetwelk de soevereine waardigheid aanduidt, waartoe Hij bevorderd is, en het algemene Middelaarswerk, dat Hem is toebetrouwd. Al wat God ons betreffende doet, al wat Hij ons geeft, of van ons aanneemt, geschiedt door Zijn Zoon. Thans is Hij verheerlijkt met de heerlijkheid die Hij had eer de wereld was.

2. Christus verwelkomd in de wereld hier beneden. Dat Hij "geloofd is in de wereld" wordt samengevoegd met Zijn "opgenomen wezen in de heerlijkheid", 1 Timotheus 3:16. Wij zien hier hoe de apostelen naarstiglijk voor Hem arbeidden, Zij uitgegaan zijnde, predikten overal, heinde en ver. Hoewel de leer, die zij predikten, geestelijk en hemels was, in lijnrechten strijd met den geest der wereld, hoewel zij zeer veel tegenstand ontmoette, en volkomen ontbloot was van elke wereldlijken steun en alle wereldlijk voordeel, zijn toch de predikers er van noch verschrikt noch beschaamd geweest. Zij waren zo ijverig in de verbreiding van het Evangelie, dat binnen weinige jaren het geluid er van over de gehele aarde is uitgegaan, Romeinen 10:18.

b. Wij zien hier hoe God krachtiglijk met hen mede gewrocht heeft, ten einde hun arbeid voorspoedig te doen zijn, door het woord te bevestigen door tekenen, die daarop volgden, deels door de wonderen, gewerkt op het lichaam der mensen en het die Goddelijk zegel waren op de Christelijke leer, en deels door den invloed, dien het uitoefende op den geest en het gemoed der mensen door de werking van den Geest Gods, Hebreeën 2:4. Dit waren de eigenlijke tekenen, die volgden op het woord: -de hervorming of vernieuwing der wereld, de vernietiging der afgoderij, de bekering van zondaren, de vertroosting der heiligen, en deze tekenen volgen nog altijd op het woord. En opdat dit al meer en meer moge wezen tot eer van Christus en tot welzijn van het mensdom, bidt de evangelist en leert ons Amen te zeggen. Vader in den hemel, laat aldus Uw naam worden geheiligd en Uw koninkrijk komen.

HET EVANGELIE NAAR LUKAS

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN, VAN HET EVANGELIE NAAR DE BESCHRIJVING VAN LUKAS

Wij komen nu tot den arbeid van een ander evangelist; zijn naam is Lukas, dat door sommigen voor ene samentrekking van Lucilius wordt gehouden. Volgens Hiëronymus werd hij geboren te Antiochië. Sommigen zijn van mening, dat hij de enige gewijde schrijver was van niet-Israëlitische oorsprong. Hij was een Jodengenoot en, naar sommiger gissing, tot het Christendom bekeerd door de prediking van den apostel Paulus te Antiochië, en na zijne komst in Macedonië, Handelingen 16:10, zijn onafscheidelijke metgezel. Hij had zich bezig gehouden met de studie en de praktijk der geneeskunde, vandaar dat Paulus hem "den medicijnmeester, den geliefde" noemt, Colossenzen 4:14. Sommigen van de voorgewende ouden beweren, dat hij een schilder was, en een beeld van de maagd Maria geschilderd heeft. Maar Dr. Whitby denkt, dat hij waarschijnlijk een der zeventig discipelen geweest is, daar er niets met zekerheid tegen aangevoerd zou kunnen worden, en dat hij dus een volgeling van Christus was, toen Hij nog op aarde was, en, indien dit zo is, dan moet hij een geboren Israëliet zijn geweest. Ik zie niet in wat hier met recht tegen aangevoerd zou kunnen worden, behalve enige twijfelachtige overleveringen der ouden, waarop men niet kan bouwen, en waartegen het getuigenis van Origenes en Epiphanius ingebracht kan worden, die beiden zeggen, dat hij een der zeventig discipelen is geweest. Men veronderstelt, dat hij dit Evangelie geschreven heeft, toen hij Paulus op zijne reizen heeft vergezeld, en onder zijne leiding; en sommigen denken dat hij de broeder is, van wie Paulus spreekt, 2 Corinthiërs 8:18, en die "lof heeft in het Evangelie door al de gemeenten", in de betekenis, alsof hij in al de gemeenten beroemd was wegens zijn schrijven van dit Evangelie; en dat Paulus dit bedoelt, als hij soms, zoals in Romeinen 2:16, spreekt van zijn Evangelie. Maar voor dat alles bestaat geen grond. Dr. Cave merkt op dat hij ene juiste en nauwkeurige wijze van schrijven heeft; zijn stijl is sierlijk en beschaafd, indrukwekkend en verheven en daarbij duidelijk; en dat hij zich in zuiverder Grieks uitdrukt, dan in de andere gewijde schrijvers gevonden wordt. Onderscheidene zaken verhaalt hij met groter uitvoerigheid dan de andere evangelisten, en inzonderheid handelt hij over de dingen, die tot het priesterlijk ambt van Christus behoren. Het is onzeker omtrent welken tijd dit Evangelie geschreven werd. Sommigen denken, dat het geschreven werd in Achaje, gedurende de reizen van Paulus, zeventien jaren (anderen zeggen twee en twintig jaren) na Christus' hemelvaart; anderen, dat het geschreven werd te Rome, kort vóórdat hij de geschiedenis van de Handelingen der Apostelen heeft geschreven (die een vervolg is van dit Evangelie), toen hij zich daar bevond met Paulus, terwijl deze aldaar een gevangene was en in zijne eigene gehuurde woning heeft gepredikt, met welk bericht deze geschiedenis der Handelingen eindigt; en toen, zegt Paulus, "Lukas alleen" met hem was, 2 Timotheus 4:11. Toen hij zich in die vrijwillige gevangenschap bij Paulus bevond, had hij tijd en gelegenheid, om deze twee geschiedenissen samen te stellen, (en vele uitnemende geschriften is de kerk verschuldigd aan een gevangenis). Indien dit zo is, dan werd het ongeveer zeven en twintig jaren na Christus' hemelvaart geschreven, en in het vierde jaar ongeveer van Nero's regering. Hiëronymus zegt, dat Lukas op vier en tachtigjarigen leeftijd gestorven is, en dat hij nooit gehuwd was. Sommigen schrijven, dat hij den marteldood is gestorven, maar indien dit zo is, dan is het toch onzeker waar en wanneer. Er kan ook inderdaad niet veel meer geloof gehecht worden aan de Christelijke overleveringen betreffende de schrijvers van het Nieuwe Testament, dan aan de Joodse overleveringen betreffende het Oude Testament.

HOOFDSTUK I

1 Nademaal velen ter hand genomen hebben, om in orde te stellen een verhaal van de dingen, die onder ons volkomen zekerheid hebben;
2 Gelijk ons overgeleverd hebben, die van den beginne zelven aanschouwers en dienaars des Woords geweest zijn;
3 Zo heeft het ook mij goed gedacht, hebbende alles van voren aan naarstiglijk onderzocht, vervolgens aan u te schrijven, voortreffelijke Theofilus!
4 Opdat gij moogt kennen de zekerheid der dingen, waarvan gij onderwezen zijt.
5 In de dagen van Herodes, den koning van Judea, was een zeker priester, met name Zacharias, van de dagorde van Abia; en zijn vrouw was uit de dochteren van Aaron, en haar naam Elizabet.
6 En zij waren beiden rechtvaardig voor God, wandelende in al de geboden en rechten des Heeren, onberispelijk.
7 En zij hadden geen kind, omdat Elizabet onvruchtbaar was, en zij beiden verre op hun dagen gekomen waren.
8 En het geschiedde, dat, als hij het priesterambt bediende voor God, in de beurt zijner dagorde.
9 Naar de gewoonte der priesterlijke bediening, hem te lote was gevallen, dat hij zoude ingaan in den tempel des Heeren om te reukofferen.
10 En al de menigte des volks was buiten, biddende, ten ure des reukoffers.
11 En van hem werd gezien een engel des Heeren, staande ter rechter zijde van het altaar des reukoffers.
12 En Zacharias, hem ziende, werd ontroerd, en vreze is op hem gevallen.
13 Maar de engel zeide tot hem: Vrees niet, Zacharias! want uw gebed is verhoord, en uw vrouw Elizabet zal u een zoon baren, en gij zult zijn naam heten Johannes.
14 En u zal blijdschap en verheuging zijn, en velen zullen zich over zijn geboorte verblijden.
15 Want hij zal groot zijn voor den Heere; noch wijn, noch sterken drank zal hij drinken, en hij zal met den Heiligen Geest vervuld worden, ook van zijner moeders lijf aan.
16 En hij zal velen der kinderen Israels bekeren tot den Heere, hun God.
17 En hij zal voor Hem heengaan, in den geest en de kracht van Elias, om te bekeren de harten der vaderen tot de kinderen, en de ongehoorzamen tot de voorzichtigheid der rechtvaardigen, om den Heere te bereiden een toegerust volk.
18 En Zacharias zeide tot den engel: Waarbij zal ik dat weten? Want ik ben oud, en mijn vrouw is verre op haar dagen gekomen.
19 En de engel antwoordde en zeide tot hem: Ik ben Gabriel, die voor God sta, en ben uitgezonden, om tot u te spreken, en u deze dingen te verkondigen.
20 En zie, gij zult zwijgen, en niet kunnen spreken, tot op den dag, dat deze dingen geschied zullen zijn; om dies wil, dat gij mijn woorden niet geloofd hebt, welke vervuld zullen worden op hun tijd.
21 En het volk was wachtende op Zacharias, en zij waren verwonderd, dat hij zo lang vertoefde in den tempel.
22 En als hij uitkwam, kon hij tot hen niet spreken; en zij bekenden, dat hij een gezicht in den tempel gezien had. En hij wenkte hun toe, en bleef stom.
23 En het geschiedde, als de dagen zijner bediening vervuld waren, dat hij naar zijn huis ging.
24 En na die dagen werd Elizabet, zijn vrouw, bevrucht; en zij verborg zich vijf maanden, zeggende:
25 Alzo heeft mij de Heere gedaan, in de dagen, in welke Hij mij aangezien heeft, om mijn versmaadheid onder de mensen weg te nemen.

26 En in de zesde maand werd de engel Gabriel van God gezonden naar een stad in Galilea, genaamd Nazareth;
27 Tot een maagd, die ondertrouwd was met een man, wiens naam was Jozef, uit den huize Davids; en de naam der maagd was Maria.
28 En de engel tot haar ingekomen zijnde, zeide: Wees gegroet, gij begenadigde; de Heere is met u; gij zijt gezegend onder de vrouwen.
29 En als zij hem zag, werd zij zeer ontroerd over dit zijn woord, en overleide, hoedanig deze groetenis mocht zijn.
30 En de engel zeide tot haar: Vrees niet, Maria, want gij hebt genade bij God gevonden.
31 En zie, gij zult bevrucht worden, en een Zoon baren, en zult Zijn naam heten JEZUS.
32 Deze zal groot zijn, en de Zoon des Allerhoogsten genaamd worden; en God, de Heere, zal Hem den troon van Zijn vader David geven.
33 En Hij zal over het huis Jakobs Koning zijn in der eeuwigheid, en Zijns Koninkrijks zal geen einde zijn.
34 En Maria zeide tot den engel: Hoe zal dat wezen, dewijl ik geen man bekenne?
35 En de engel, antwoordende, zeide tot haar: De Heilige Geest zal over u komen, en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen; daarom ook, dat Heilige, Dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden.
36 En zie, Elizabet, uw nicht, is ook zelve bevrucht, met een zoon, in haar ouderdom; en deze maand is haar, die onvruchtbaar genaamd was, de zesde.
37 Want geen ding zal bij God onmogelijk zijn.
38 En Maria zeide: Zie, de dienstmaagd des Heeren; mij geschiede naar uw woord. En de engel ging weg van haar.
39 En Maria, opgestaan zijnde in diezelfde dagen, reisde met haast naar het gebergte, in een stad van Juda;
40 En kwam in het huis van Zacharias, en groette Elizabet.
41 En het geschiedde, als Elizabet de groetenis van Maria hoorde, zo sprong het kindeken op in haar buik; en Elizabet werd vervuld met den Heiligen Geest;
42 En riep uit met een grote stem, en zeide: Gezegend zijt gij onder de vrouwen, en gezegend is de vrucht uws buiks!
43 En van waar komt mij dit, dat de moeder mijns Heeren tot mij komt?
44 Want zie, als de stem uwer groetenis in mijn oren geschiedde, zo sprong het kindeken van vreugde op in mijn buik.
45 En zalig is zij, die geloofd heeft; want de dingen, die haar van den Heere gezegd zijn, zullen volbracht worden.
46 En Maria zeide: Mijn ziel maakt groot den Heere;
47 En mijn geest verheugt zich in God, mijn Zaligmaker;
48 Omdat Hij de nederheid Zijner dienstmaagd heeft aangezien; want zie, van nu aan zullen mij zalig spreken al de geslachten.
49 Want grote dingen heeft aan mij gedaan Hij, Die machtig is, en heilig is Zijn Naam.
50 En Zijn barmhartigheid is van geslacht tot geslacht over degenen, die Hem vrezen.
51 Hij heeft een krachtig werk gedaan door Zijn arm; Hij heeft verstrooid de hoogmoedigen in de gedachten hunner harten.
52 Hij heeft machtigen van de tronen afgetrokken, en nederigen heeft Hij verhoogd.
53 Hongerigen heeft Hij met goederen vervuld; en rijken heeft Hij ledig weggezonden.
54 Hij heeft Israel, Zijn knecht, opgenomen, opdat Hij gedachtig ware der barmhartigheid.

55 (Gelijk Hij gesproken heeft tot onze vaderen, namelijk tot Abraham, en zijn zaad) in eeuwigheid.
56 En Maria bleef bij haar omtrent drie maanden, en keerde weder tot haar huis.
57 En de tijd van Elizabet werd vervuld, dat zij baren zoude, en zij baarde een zoon.
58 En die daar rondom woonden, en haar magen hoorden, dat de Heere Zijn barmhartigheid grotelijks aan haar bewezen had, en waren met haar verblijd.
59 En het geschiedde, dat zij op den achtsten dag kwamen, om het kindeken te besnijden, en noemden het Zacharias, naar den naam zijns vaders.
60 En zijn moeder antwoordde en zeide: Niet alzo, maar hij zal Johannes heten.
61 En zij zeiden tot haar: Er is niemand in uw maagschap, die met dien naam genaamd wordt.
62 En zij wenkten zijn vader, hoe hij wilde, dat hij genaamd zou worden.
63 En als hij een schrijftafeltje geeist had, schreef hij, zeggende: Johannes is zijn naam. En zij verwonderden zich allen.
64 En terstond werd zijn mond geopend, en zijn tong losgemaakt; en hij sprak, God lovende.
65 En er kwam vrees over allen, die rondom hen woonden; en in het gehele gebergte van Judea werd veel gesproken van al deze dingen.
66 En allen, die het hoorden, namen het ter harte, zeggende: Wat zal toch dit kindeken wezen? En de hand des Heeren was met hem.
67 En Zacharias, zijn vader, werd vervuld met den Heiligen Geest, en profeteerde, zeggende:
68 Geloofd zij de Heere, de God Israels, want Hij heeft bezocht, en verlossing te weeg gebracht Zijn volke;
69 En heeft een hoorn der zaligheid ons opgericht, in het huis van David, Zijn knecht;
70 Gelijk Hij gesproken heeft door den mond Zijner heilige profeten, die van het begin der wereld geweest zijn;
71 Namelijk een verlossing van onze vijanden, en van de hand al dergenen, die ons haten;
72 Opdat Hij barmhartigheid deed aan onze vaderen, en gedachtig ware aan Zijn heilig verbond;
73 En aan den eed, dien Hij Abraham, onzen vader, gezworen heeft, om ons te geven.
74 Dat wij, verlost zijnde uit de hand onzer vijanden, Hem dienen zouden zonder vreze.
75 In heiligheid en gerechtigheid voor Hem, al de dagen onzes levens.
76 En gij, kindeken, zult een profeet des Allerhoogsten genaamd worden; want gij zult voor het aangezicht des Heeren heengaan, om Zijn wegen te bereiden;
77 Om Zijn volk kennis der zaligheid te geven, in vergeving hunner zonden,
78 door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods, met welke ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte;
79 Om te verschijnen dengenen, die gezeten zijn in duisternis en schaduw des doods; om onze voeten te richten op den weg des vredes.
80 En het kindeken wies op, en werd gesterkt in den geest, en was in de woestijnen, tot den dag zijner vertoning aan Israel.

Het verhaal dat deze evangelist ons geeft (of liever, dat God ons door hem geeft) van het leven van Christus, begint vroeger dan dat van Mattheus en Markus. Wij hebben reden om God te danken voor allen, gelijk wij reden hebben om Hem te danken voor al de gaven en bekwaamheden van Christus' dienstknechten, die elkaar aanvullen, in dier voege dat hetgeen in den een ontbreekt, in den ander wordt gevonden, zodat zij allen tezamen een schone harmonie vormen. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Lukas' inleiding tot zijn evangelie, of zijn brief van opdracht aan zijn vriend Theophilus. 1-4.

II. De profetie en de geschiedenis van de ontvangenis van Johannes de Doper, die de voorloper van Christus is geweest. vers 5-25.

III. De aankondiging aan de maagd Maria, dat zij de moeder van den Messias zal worden, vers 26-38.

IV. De samenkomst van Maria, de moeder van Jezus, en Elisabeth, de moeder van Johannes, toen zij beiden zwanger waren, en de profetieën, door beiden bij die gelegenheid uitgesproken, vers 39-56.

V. De geboorte en de besnijdenis van Johannes de Doper, zes maanden voor de geboorte van Christus, vers 57-66.

VI. De lofzang van Zacharias, uit dankbaarheid voor de geboorte van Johannes, en in het vooruitzicht op de geboorte van Jezus, 66-79.

VII. Een kort bericht omtrent de kindsheid van Johannes, vers 80. Dit alles geeft ons meer dan een bloot onderhoudend verhaal, want het zal ons leiden om de verborgenheid der Godzaligheid te verstaan, namelijk dat God geopenbaard is in het vlees.

Lukas 1:1-4

Hoofse voorreden en opdrachten, de taal der vleierij, het voedsel en de brandstof voor den hoogmoed, worden zeer terecht door de verstandigen en Godvruchtigen veroordeeld, maar hieruit volgt nog niet dat dezulken, die nuttig en leerrijk zijn, even zo veracht moeten worden, en het is zulk ene voorrede of inleiding waarmee Lukas zijn Evangelie opdraagt aan zijn vriend Theophilus, niet als aan een patroon-ofschoon hij wel een man van aanzien was-om het onder zijne bescherming te stellen, maar als aan zijn kwekeling, die het moet leren en er aan moet vasthouden. Het is niet zeker wie deze Theophilus was, de naam betekent "vriend van God." Sommigen denken dat er geen bepaald persoon mede bedoeld was, maar dat Lukas zijn Evangelie heeft opgedragen aan iedere liefhebber van God, Dr. Hammond noemt enigen van de ouden, die het aldus verstaan hebben, en dan leert dit ons dat zij, die waarlijk liefhebbers van God zijn, het Evangelie van Christus hartelijk welkom zullen heten, daar zijn doel en strekking is ons tot God te brengen. Maar er moet hier toch veeleer aan een bijzonder persoon gedacht worden, waarschijnlijk een overheidspersoon, daar Lukas hem hier dezelfden eretitel geeft, dien Paulus aan Festus, den stadhouder, gaf, Handelingen 26:25, kratiste, welk woord wij daar vertaald vinden door machtigste, en hier door voortreffelijke. De Godsdienst is geen hinderpaal voor beleefdheid of goede manieren, maar leert ons om, overeenkomstig de gebruiken des lands, eer te geven aan wie eer toekomt. Nu valt hier op te merken:

I. Waarom Lukas dit Evangelie geschreven heeft. Het is zeker dat hij gedreven werd door den Heiligen Geest, niet slechts om te schrijven, maar onder het schrijven, maar in beiden als een redelijk wezen, en niet als ene machine, en hij is daarbij geleid om aan te merken:

1. Dat de dingen, waarvan hij schreef, dingen waren, die onder alle Christenen met volkomen zekerheid geloofd werden, dingen dus, waarin zij onderwezen behoren te worden, opdat zij weten wat zij geloven, en dingen, die aan het nageslacht overgeleverd behoren te worden, (daar zij er evenveel belang bij hebben als wij) en om dit te kunnen, moeten zij geschreven worden, hetgeen de zekerste weg is om ze tot het nageslacht te brengen. Hij wil niet schrijven over dingen, die tot twistige samensprekingen leiden, dingen, waarover Christenen gerust onderling kunnen verschillen, en waarover zij zelven nog onbeslist zijn, maar de dingen, die onder ons zeer vastelijk geloofd worden, pragmata peplêrophorêmena, de dingen, die volbracht werden (lezen hier sommigen), die Christus en Zijne apostelen hebben gedaan, gedaan onder omstandigheden, die ten volle zekerheid gaven, dat zij werkelijk gedaan zijn, zodat zij een wel bevestigd en duurzaam geloof hebben gevonden. Hoewel het niet het fondament is van ons geloof, is het toch een steun en hulp voor ons geloof, dat de artikelen onzer geloofsbelijdenis dingen zijn, die reeds lang vast en ontwijfelbaar geloofd werden. De leer van Christus is hetgeen, waarop duizenden van de wijste en beste der mensen met de grootste gerustheid en overtuiging het heil hunner ziel hebben gewaagd.

2. Dat het nodig was om een verhaal van deze dingen in orde te stellen, opdat de geschiedenis van het leven van Christus gerangschikt en in schrift werd gebracht. Als de dingen in orde geschikt zijn, dan kunnen wij ze er des te beter door vinden voor ons eigen gebruik, en bewaren ten gebruike van anderen.

3. Dat velen hadden ondernomen om verhalen van het leven van Christus in omloop te brengen, welmenende personen, velen die het goed bedoeld en ook goed gedaan hebben, en wat zij

wereldkundig hebben gemaakt, heeft ook goed teweeggebracht, al geschiedde het niet door Goddelijke ingeving, en al was het niet zo goed gedaan als wenselijk was, en niet bestemd om duurzaam of blijvend te zijn. Indien de arbeid van anderen in het Evangelie van Christus trouw en in oprechtheid gedaan wordt, dan behoren wij het aan te moedigen en te loven, maar het niet te verachten, al is er ook veel gebrekkigs in. Anderer dienst voor Christus moet niet beschouwd worden als onzen dienst overbodig te maken, integendeel, wij moeten er ons door laten aanvuren tot meer en beter dienen.

4. Dat de waarheid der dingen, die hij had te schrijven, bevestigd werd door het overeenstemmend getuigenis van hen, die er de bevoegde en onwraakbare getuigen van zijn geweest. Wat reeds in geschrifte openbaar was gemaakt, en wat hij nu stond openbaar te maken, kwam overeen met hetgeen mondeling herhaaldelijk meegedeeld werd door hen, die van den beginne zelven aanschouwers en dienaars des woords geweest zijn, vers 2. De apostelen waren dienaars van het woord van Christus, die het Woord is (zo verstaan sommigen dit), of van de leer van Christus, haar zelven ontvangen hebbende, bedienden zij haar aan anderen, 1 Johannes 1:1. Zij hadden geen Evangelie te maken als meesters, maar een Evangelie te prediken als dienaars. De dienaars des woords waren ooggetuigen van de dingen, die zij predikten, en tevens waren zij ook oorgetuigen. Zij zelven hebben de leer van Christus gehoord en Zijne wonderen gezien, zij hadden ze niet bij geruchte en als uit de tweede hand, en daarom konden zij niet anders dan met de grootste verzekerdheid spreken hetgeen zij gezien en gehoord hadden, Handelingen 4:20. Zij zijn dit geweest van den beginne van Christus' openbare bediening, vers 2. Hij heeft Zijne discipelen bij zich gehad, toen Hij Zijn eerste wonder heeft gewerkt, Johannes 2:11. Zij hebben Hem vergezeld al den tijd, in welken Hij onder hen in- en uitgegaan is, Handelingen 1:21, zodat zij niet alleen datgene gehoord en gezien hebben, hetwelk nodig was om hun geloof te bevestigen, maar indien er iets geweest ware, waardoor het geschokt kon worden, dan hadden zij de gelegenheid gehad om het te ontdekken. Het geschreven Evangelie, dat wij op den huidigen dag nog hebben, komt nauwkeurig overeen met het Evangelie, dat in de eerste dagen der kerk gepredikt werd. Hij zelf heeft van tevoren naarstiglijk onderzocht de dingen, waarover hij schrijft, vers 3. Sommigen denken dat hier een stilzwijgende afkeuring in ligt opgesloten van hen, die voor hem geschreven hebben, alsof zij niet naarstiglijk onderzocht hadden de dingen, waarover zij schreven, en er dus ook geen volkomen kennis van hadden, en daarom: "Hier ben ik, zend mij, (- facit indignatio versum -mijn toorn dringt mij de pen op te vatten), of liever, zonder enigerlei afkeuring van hen, verklaart hij zich instaat voor hetgeen hij ondernomen heeft: het heeft mij goed gedocht, hebbende alles-anoothen -van boven -(zoals dit woord eigenlijk vertaald moet worden, want indien hij hetzelfde bedoelde met van den beginne, vers 2, zoals onze overzetting het heeft, dan zou hij ook hetzelfde woord gebruikt hebben) onderzocht, en er dus een nauwkeurige kennis van verkregen. Hij had een naarstig onderzoek naar deze dingen ingesteld, ze achtervolgd (zoals het woord eigenlijk luidt), gelijk van de profeten des Ouden Testaments gezegd wordt, dat zij ondervraagd en onderzocht hebben, 1 Petrus 1:10. Hij had de dingen niet zo licht en oppervlakkig opgenomen als anderen, die voor hem geschreven hebben, maar er zich op toegelegd om er de bijzonderheden van na te gaan. Hij had zijne berichten niet slechts, gelijk de anderen, door overlevering ontvangen, maar door openbaring, waardoor die overlevering bevestigd werd, en waardoor hij voor dwaling of vergissing in de vermelding er van bewaard bleef. Hij zocht het van boven, (gelijk het woord te kennen geeft) en vandaar had hij het, dus zal hij, gelijk Elihu, zijn "gevoelen van verre ophalen." Hij schreef zijne geschiedenis, zoals Mozes de zijne schreef, van dingen, bericht door de overlevering, maar bekrachtigd door de Goddelijke ingeving. Daarom kon hij zeggen, dat hij een volkomen kennis had van deze dingen Hij kende ze akriboos,

nauwkeurig. "Dit nu van boven ontvangen hebbende, heeft het mij goed gedocht het mede te delen", want een talent als dit moet niet begraven worden.

II. Merk op, waarom hij het aan Theofilus zond: "Het heeft mij goed gedocht aan u te schrijven, niet opdat gij vermaardheid aan het werk zoudt geven, maar opdat gij er door gesticht zoudt worden, opdat gij moogt kennen de zekerheid der dingen, waarvan gij onderwezen zijt, vers 4.

1. Hierin ligt opgesloten, dat hij van deze dingen onderwezen was, hetzij voor of na zijn doop, of wel beide voor en na zijn doop, overeenkomstig den regel, Mattheus 28:19, 20. Waarschijnlijk heeft Lukas hem gedoopt, en wist hij hoe wèl hij onderwezen was, peri hoon katêchêthês -betreffende welke gij gecatechiseerd zijt, aldus luidt het woord, de kundigste Christenen begonnen met gecatechiseerd te worden. Theofilus was een aanzienlijk persoon, wellicht van adellijke geboorte, zoveel te meer moeite behoort men zich te geven voor de zodanige, als zij nog jong zijn, om hun de beginselen te leren der woorden Gods, opdat zij gesterkt mogen zijn tegen de verzoekingen, en goed toegerust voor hun hoge positie in de wereld.

2. De bedoeling was dat hij de zekerheid zou kennen van deze dingen, ze duidelijker zou verstaan en vaster zou geloven. Er is in het Evangelie van Christus zekerheid. Er is datgene in, waarop wij kunnen bouwen, en zij, die in de dingen Gods wèl onderwezen werden toen zij nog jong waren, behoren zich later te benaarstigen om de zekerheid van die dingen te kennen. Wij moeten niet slechts weten wat wij geloven, maar waarom wij het geloven, opdat wij instaat zijn rekenschap te geven van de hope, die in ons is.

Lukas 1:5-25

De twee voorgaande evangelisten hebben beiden hun Evangelie doen aanvangen met den doop van Johannes en zijne prediking, welke begon omstreeks zes maanden voordat onze Zaligmaker Zijn openbaar dienstwerk heeft aangevangen, (en nu de zaken zo dicht tot het punt van een grote verandering waren gekomen, waren zes maanden een lange tijd, terwijl die tevoren slechts als een korten tijd beschouwd zouden zijn). En daar nu deze evangelist een meer omstandig verhaal wilde geven van onzes Heilands ontvangenis en geboorte, dan totnutoe gegeven was, besluit hij om evenzo omtrent Johannes de Doper te handelen, die in alles Zijn voorloper is geweest, de morgenster voor de Zon der gerechtigheid. De evangelist doet dit, niet slechts omdat men gaarne iets weten wil omtrent de afkomst en de eerste dagen van hen, die later blijken grote mannen te zijn, maar ook omdat bij het begin van dezen veel wonderbaarlijke dingen geschied zijn, en er voortekenen waren van hetgeen zij later bleken te wezen. Onze door Gods Geest geleide geschiedschrijver begint in deze verzen zijn verhaal met de ontvangenis van Johannes de Doper. Wij hebben te letten op:

I. Het bericht omtrent zijne ouders, vers 5. Zij leefden in de dagen van Herodes, den koning, die een vreemdeling was, en door de Romeinen als onderkoning was aangesteld, daar Judea kort tevoren ene provincie van het Romeinse rijk was geworden. Dit wordt opgemerkt om te tonen, dat de scepter volkomen van Juda was geweken, en dat het nu de tijd was, wanneer volgens de profetie van Jakob, Genesis 49:10, de Silo moest komen. Het geslacht van David was nu gezonken en tot het punt gekomen, waar het weer herleven en bloeien zou in den Messias. Niemand moet wanhopen aan de opwekking en bloei van den Godsdienst, ook dan niet, als de burgerlijke vrijheden verloren zijn. Israël is tot slavernij gebracht, maar nu komt Israël's heerlijkheid. De vader van Johannes de Doper was een priester, een zoon van Aäron, zijn naam is Zacharias. Geen geslacht ter wereld is ooit zo door God geëerd, als het geslacht van Aäron en David, met het ene werd het verbond van het priesterschap aangegaan, met het andere dat van het koningschap. Beiden hadden zij hun ere verbeurd, maar het Evangelie brengt in de latere dagen wederom eer over beiden, op dat van Aäron in Johannes de Doper, op dat van David in Christus, en daarna gingen beiden teniet. Christus was uit het huis van David, Zijn voorloper uit het huis van Aäron, want zijn priesterlijke werkzaamheid en invloed baanden den weg voor Zijn koninklijk gezag en waardigheid. Deze Zacharias was van de dagorde van Abia. Toen het geslacht van Aäron in David's tijd zich vermenigvuldigde, heeft hij ze ter bevordering van een geregelde uitoefening van hun ambt in vier en twintig orden verdeeld, opdat de dienst nooit verzuimd zou worden uit gebrek aan dienaren, of ook slechts aan enkelen in handen zou komen. De achtste van deze was die van Abia, 1 Kronieken 24:10, die afstamde van Eleazar, den oudsten zoon van Aäron, maar Dr. Lightfoot spreekt het vermoeden uit, dat velen van de priestergeslachten gedurende de ballingschap verloren zijn gegaan, zodat zij na hun terugkomst die van andere families hebben opgenomen, welke de namen der hoofden van de onderscheidene orden behielden. Ook de huisvrouw van dezen Zacharias was van de dochters van Aäron, haar naam was Elizabeth, dezelfde naam als Eliseba, de vrouw van Aäron, Exodus 6:22. Josephus zegt dat de priesters zeer strikt waren om te huwen in hun eigen stam, ten einde de priesterschap zonder vermenging in stand te houden. Hetgeen nu van Zacharias en Elizabeth wordt opgemerkt is:

1. Dat zij beiden zeer Godvruchtig waren, vers 6. Zij waren beiden rechtvaardig voor God. Zij waren dit in de ogen van Hem, wiens oordeel voorzeker naar waarheid is, zij waren het wezenlijk en in oprechtheid. Diegenen zijn in waarheid rechtvaardig, die dit zijn voor God, zoals Noach in zijn geslacht, Genesis 7..:

1. Zij maakten zich Gode behaaglijk, en het heeft Hem genadiglijk behaagd hen aan te nemen. Het is zeer gelukkig, als zij, die door het huwelijk saamverbonden zijn, beiden "den Heere aanhangen", en inzonderheid is het nodig, dat de priesters, des Heeren dienstknechten, met hun echtgenoten, hun levensgezellinnen, rechtvaardig zijn voor God, opdat zij voorbeelden der kudde zijn en hun hart verblijden. Zij wandelden in al de geboden en rechten des Heeren, onberispelijk.

a. Hun rechtvaardig zijn voor God bleek uit hun wandel. Zij toonden het, niet door hun spreken, maar door hun werken, door hun wijze van leven, en door den regel, waarnaar zij leefden.

b. Zij bleven zich in alles gelijk, want hun oefeningen der Godsvrucht waren in overeenstemming met hun wandel. Zij wandelden niet slechts in de rechten, of inzettingen, des Heeren, die betrekking hadden op den Goddelijken eredienst, maar ook in de geboden des Heeren, die betrekking hebben op een goeden levenswandel.

c. Zij betoonden een algemene gehoorzaamheid, niet alsof zij nooit op enigerlei wijze tekort kwamen in hun plicht, maar het was hun voortdurend streven om er ten volle aan te beantwoorden.

d. Hierin waren zij wel niet zondeloos maar wel onberispelijk, niemand kon hun een openlijke, ergerlijke zonde ten laste leggen. Zij leidden een eerlijk, onergerlijk leven, zoals het aan leraren en hun gezin zeer bijzonder betaamt, opdat de bediening niet gelasterd worde.

2. Dat zij lang kinderloos geweest zijn, vers 4. Kinderen zijn een erfdeel des Heeren. Maar er zijn velen onder Zijn gehuwde erfgenamen, aan wie dit erfdeel ontzegd is, zij zijn een kostelijke, begerenswaardige zegen, maar er zijn velen, die rechtvaardig zijn voor God en die, indien zij kinderen hadden, ze zouden opvoeden in Zijne vreze, maar die daarmee toch niet gezegend zijn, terwijl de lieden, die van de wereld zijn, overvloeien van kinderen, Psalm 17:14 en hun jonge kinderen uitzenden als ene kudde, Job 21:11. Elizabeth was onvruchtbaar, en zij begonnen er aan te wanhopen ooit kinderen te zullen krijgen, want zij waren verre op hun dagen gekomen, op een leeftijd, wanneer vrouwen die het vruchtbaarst waren, ophouden te baren. Veel uitnemende personen zijn geboren uit moeders, die lang kinderloos zijn geweest, zoals Izaak, Jakob, Jozef, Simson, Samuel, en hier Johannes de Doper, ten einde hun geboorte des te merkwaardiger en de zegen er van des te kostelijker zou zijn voor hun ouders, en om te tonen dat, als God Zijn volk lang laat wachten op den zegen, het Hem soms behaagt om hen te belonen voor hun geduld, door de waardij er van te verdubbelen, als hij komt.

II. De verschijning van een engel aan zijn vader, Zacharias, toen hij het priesterambt bediende in den tempel, vers 8-11. Zacharia, de profeet, was de laatste van het Oude Testament, die met engelen omging, en Zacharias, de priester, de eerste in het Nieuwe Testament. Merk op:

1. Hoe Zacharias bezig was in den dienst van God, vers 8. Hij bediende het priesterambt voor God, in de beurt zijner dagorde. Het was de week zijner wacht, en hij bevond zich op zijn post. Hoewel zijn gezin niet was opgebouwd, en niet groeide of bloeide, heeft hij toch nauwgezet op zijne plaats en op den voor hem bestemden tijd zijn werk gedaan. Ofschoon wij de verlangde zegeningen niet hebben ontvangen, moeten wij ons toch stipt en nauwkeurig aan den ons opgelegden plicht houden, en in ons naarstig waarnemen daarvan kunnen wij hopen, dat zegen en vertroosting ten laatste tot ons zullen komen. Nu was het Zacharias ten lote gevallen, om in deze week zijner wacht des

morgens en des avonds te reukoffers, gelijk evenzo de andere diensten aan de andere priesters ten lote waren gevallen. De diensten werden geregeld naar het lot, opdat sommigen ze niet zouden weigeren, en anderen ze niet voor zich alleen zouden nemen, en opdat, wijl het gehele beleid van het lot van den Heere is, zij de overtuiging en voldoening zouden hebben van door den Heere tot hun werk geroepen te zijn. Dit was niet het reuk- offeren van den hogepriester op den verzoendag, gelijk sommigen gedacht hebben, en daarnaar den tijd van onzes Heilands geboorte meenden te kunnen berekenen, maar het is duidelijk dat het het dagelijkse reukoffers was op het altaar des reukoffers, vers 11, dat zich in den tempel bevond, vers 9, en niet in het heilige der heiligen, waarin de hogepriester inging. De Joden zeggen dat dezelfde priester geen twee maal in geheel zijn leven reukofferde (zij waren zo talrijk), tenminste nooit meer dan ene week. Het is waarschijnlijk, dat dit op een sabbatdag was, want er was ene menigte des volks, vers 10, hetgeen gewoonlijk niet het geval was op een werkdag, en aldus eert God gewoonlijk Zijn dag. En als, naar Dr. Ligthfoot met behulp der Joodse kalenders berekent, deze dagorde van Abia op den zeventienden dag der derde maand viel, de maand Sivan, overeenkomende met een deel van Mei en van Juni, dan is het opmerkenswaardig, dat het gedeelte der wet en der profeten, dat op dezen dag in de synagogen gelezen werd zeer in overeenstemming was met hetgeen toen in den tempel voorviel, namelijk de wet op de Nazareeërs, Numeri 6, en de ontvangenis van Simson, Richteren 13.. Terwijl Zacharias nu reukofferde in den tempel, was al de menigte des volks buiten, biddende, vers 10. Dr. Lightfoot zegt, dat er in de ure des gebeds voortdurend priesters waren van de dagorde, die den dienst had, en als het de sabbatdag was, ook die van de dagorde, die de vorige week den dienst had gehad, en de Levieten, die onder de priesters dienden, en de mannen, die het volk vertegenwoordigden in het leggen hunner handen op de offers, en nog vele anderen, die door Godsvrucht gedrongen, voor die ure hun bezigheden verlieten, om bij den eredienst van God tegenwoordig te zijn. Die allen vormden dan een grote menigte, inzonderheid op sabbatten en feestdagen. Alle dezen begaven zich dan tot stil gebed, want hun stem werd niet gehoord, totdat het geluid ener schel hen waarschuwde, dat de priester ingegaan was om te reukoffers. Merk hier nu op:

a. Dat het ware Israël Gods altijd een biddend volk is geweest, en dat het gebed het grootste en voornaamste deel is van den dienst, waarin wij God ere geven, gunsten van Hem ontvangen, en gemeenschap met Hem onderhouden.

b. Dat toen de rituele en ceremoniële vormen in volle kracht waren, zoals dit offeren van reukwerk, zedelijke en geestelijke plichten er toch mede moesten samengaan, en als het voornaamste beschouwd werden. David wist dat, toen hij op een afstand was van het altaar, zijn gebed ook zonder reukwerk gehoord zou worden, want het kon als reukwerk tot God worden opgezonden, Psalm 141:

2. Maar als hij rondom het altaar ging, dan kon het reukwerk Gode niet welbehaaglijk zijn zonder gebed, evenmin als de schaal zonder de kern enigerlei waarde heeft. c, Dat het voor ons niet volstaat om te zijn, waar God wordt aangebeden, indien ons hart zich niet met de aanbidding verenigt, en alzo instemt met den leraar, die er bij voorgaat. Als de leraar het reukoffer ook nog zo goed volbrengt, in hartgrondig, gepast en oordeelkundig gebed, wat zou het ons baten indien wij niet met hem mede bidden?

d. Al de gebeden, die wij hier in Gods voorhoven tot Hem opzenden, zijn Gode alleen welbehaaglijk en zullen dus alleen verhoring vinden door de kracht van het reukwerk van Christus' voorbede in

den tempel Gods hierboven. Er schijnt ene toespeling te zijn op dit gebruik in den tempeldienst in Openbaring 8:1, 3, 4, waar wij zien dat er een stilzwijgen was in den hemel, zoals er een stilzwijgen was in den tempel, van een half uur, terwijl het volk in stilte het hart ophief tot God in het gebed en dat er een engel was, de engel des verbonds, die veel reukwerks offerde met de gebeden aller heiligen voor den troon. Wij kunnen niet verwachten deel te hebben aan Christus' voorbede, indien wij niet bidden, bidden met onzen geest, en volharden in den gebede. En evenmin kunnen wij verwachten dat onze beste gebeden Gode welbehaaglijk zullen zijn, en ons een antwoord des vredes zullen brengen, anders dan door de tussenkomst van Christus, die altijd leeft om voor ons te bidden. 2.. Hoe hij, aldus bezig zijnde met zijn werk, geëerd werd met het bezoek van een bode, die uit den hemel tot hem werd gezonden, vers 11. Van hem werd gezien een engel des Heeren. Sommigen hebben opgemerkt, dat wij nooit van de verschijning eens engels in den tempel met ene boodschap van God lezen, behalve deze ene keer aan Zacharias, omdat God aldaar andere middelen had om Zijn wil bekend te maken, zoals door de Urim en Tummim, en door ene stem van tussen de cherubs, maar de ark en die stem ontbraken in den tweeden tempel, en daarom werd, als er ene boodschap aan een priester gezonden moest worden in den tempel, een engel daarvoor gebruikt en daardoor werd het Evangelie ingeleid, want, evenals de wet, was ook het Evangelie in den beginne grotelijks door den dienst van engelen gegeven, van welker verschijning wij dikwijls lezen in het Evangelie en de Handelingen, hoewel het beide, voor de wet en het Evangelie, de bedoeling was, om, als zij tot volkomenheid zouden gekomen zijn, een andere, meer geestelijke wijze van gemeenschap tussen God en den mens vast te stellen. Deze engel stond ter rechterzijde van het altaar des reukoffers, aan de noordzijde, zegt Dr. Lightfoot, aan de rechterzijde van Zacharias, vergelijk hiermede Zacheria 3:1, waar Satan staat aan de rechterhand van Jozua, den hogepriester, om hem te weerstaan. Maar Zacharias had een goeden engel aan zijne rechterhand, om hem te bemoedigen. Sommigen denken dat deze engel bij zijne verschijning uit het heilige der heiligen kwam, hetgeen hem aan de rechterzijde des altaars bracht.

3. De indruk, hierdoor teweeggebracht op Zacharias, vers 12. Zacharias, hem ziende, werd ontroerd. Het was ene verrassing, die hem verschrikte en deed vrezen, vreze is op hem gevallen, vers 12. Hoewel hij rechtvaardig was voor God, en onberispelijk van wandel, kon hij toch niet anders dan verschrikt en ontroerd zijn op den aanblik van een persoon, wiens aangezicht met den glans, die van hem uitstraalde, hem als meer dan menselijk deed herkennen. Van dat de mens gezondigd heeft, is zijn geest niet instaat geweest om de heerlijkheid van zulke openbaringen te dragen, en deed zijn geweten hem kwade tijdingen vrezen, die door deze hemelboden tot hem gebracht zouden worden. Zelfs Daniël kon het niet dragen, Daniël 10:8. Daarom verkiest God tot ons te spreken door mensen, zoals wij zelven zijn, wier verschrikking ons niet zal doen vrezen.

III. De boodschap, die de engel hem had te brengen, vers 13. Hij begon zijne boodschap, zoals engelen dit meestal deden, met Vrees niet. Het was wellicht aan Zacharias nooit tevoren ten lote gevallen om te reukoffers en, een zeer ernstig, nauwgezet man zijnde, kunnen wij veronderstellen, dat hij grote zorg droeg om dit goed te doen. Toen hij nu den engel zag, was hij misschien bevreesd dat hij gekomen was om hem te bestraffen wegens een vergissing of verkeerdheid. "Neen", zegt de engel, "vrees niet, ik heb u geen kwade tijding te brengen uit den hemel. Vrees niet, wees kalm, opdat gij rustig en bezadigd de boodschap kunt aanhoren, die ik voor u heb." Laat ons zien waarin zij bestond.

1. De gebeden, die hij dikwijls heeft opgezonden, zullen nu een antwoord des vredes erlangen. Vrees niet, Zacharias, want uw gebed is verhoord.

a. Indien hij bedoelt zijn bijzonder gebed om een zoon, ten einde zijn geslacht voort te planten, dan moeten het de gebeden zijn, die hij vroeger om dien zegen had opgezonden, toen er nog waarschijnlijkheid bestond dat hij kinderen zou krijgen. Maar wij kunnen veronderstellen dat, nu hij en zijne vrouw verre op hun dagen gekomen waren, zij niet meer verwachtten kinderen te zullen krijgen, en er dus ook niet meer om gebeden hebben. Het was hun, evenals Mozes, genoeg en zij spraken tot den Heere niet meer over deze zaak, Deuteronomium 3:26. Maar God, die hem nu dien zegen wilde schenken, gedacht de gebeden, die hij voorlang voor en met zijne huisvrouw had opgezonden, evenals Izaak voor en met de zijne, Genesis 25:21. De gebeden des geloofs worden in den hemel op de rol geschreven en niet vergeten, al wordt ook de zaak, om welke gebeden werd, niet terstond gegeven. Gebeden, die wij hebben opgezonden toen wij jong waren en in de wereld kwamen, kunnen verhoord worden als wij oud zijn en de wereld gaan verlaten. Maar:

b. Indien hij bedoelt het gebed, dat hij thans bad en met het reukwerk opzond, dan kunnen wij veronderstellen dat dit in overeenstemming was met den plicht van zijn ambt, voor het Israël Gods en hun welzijn, en de vervulling der belofte, aan hen gedaan nopens den Messias en de komst van Zijn koninkrijk. "Dit uw gebed is nu verhoord, want uwe huisvrouw zal weldra bevrucht worden en een zoon baren, die de voorloper van den Messias zal wezen." Sommigen van de Joodse schrijvers zeggen zelven, dat de priester, als hij reukofferde, bad om de verlossing en zaligheid der gehele wereld, en dit gebed zal nu verhoord worden. Of:

c. In het algemeen: "De gebeden, die gij nu bidt, en al uwe gebeden zijn door God aangenomen, en zijn voor God gedacht geworden (zoals de engel zei tot Cornelius, toen hij hem bezocht terwijl hij bad, Handelingen 10:31), "en dit zal het teken zijn, dat gij door God zijt aangenomen, uwe vrouw Elizabeth, zal u een zoon baren" Het is voor biddende mensen zeer troostrijk te weten, dat hun gebed verhoord is, en de zegeningen zijn dubbel lieflijk, die wij op het gebed hebben verkregen.

2. Hij zal een zoon hebben in zijn ouderdom bij Elizabeth, zijne huisvrouw, die gedurende langen tijd onvruchtbaar geweest is, opdat door diens geboorte, die schier een wonder was, het volk voorbereid zal worden, om aan te nemen en te geloven, dat uit ene maagd een zoon geboren zou worden, hetgeen een volkomen wonder was. Hem wordt gezegd welken naam hij aan zijn zoon moet geven, gij zult zijn naam heten Johannes, in het Hebreeuws Jehochanan, een naam, dien wij dikwijls in het Oude Testament ontmoeten en die betekent de begenadigde Gods of de door Gods genade gegevene. De priesters moeten God smeken, dat Hij ons genadig zij, Maleachi 1:9, en moeten alzo het volk zegenen, Numeri 6:25. Zacharias heeft nu aldus gebeden, en de engel zegt hem dat zijn gebed verhoord is, en hij zal een zoon hebben, dien hij, ten teken van de verhoring van zijn gebed, zal noemen: De Heere zal genadig zijn, Jesaja 30:18, 19.

3. Deze zoon zal de vreugde zijn van zijne bloedverwanten en vrienden, vers 14. Hij zal een tweede Izaak wezen, uw lachen, en sommigen denken, dat dit deels ook met zijn naam Johannes bedoeld is. Hij zal een welkom kind wezen.

U zal blijdschap en verheuging wezen. Zegeningen, waar lang op gewacht werd, zijn, als zij ten laatste komen, er des te lieflijker om. "Hij zal een zoon wezen, die u reden zal geven om u in hem te

verheugen." Vele ouders zouden, indien zij voorzien konden wat hun kinderen zijn zullen, in plaats van zich te verheugen bij hun geboorte, wensen dat zij nooit geboren waren, maar ik zal u zeggen wat uw zoon zijn zal, en dan behoeft gij u niet met beving te verheugen bij zijne geboorte, zoals de besten wel moeten doen, maar gij zult u met blijdschap kunnen verheugen. Ja, en er zullen velen zijn, die zich bij zijne geboorte zullen verheugen, al de leden van uwe familie zullen zich verheugen, en allen die het goede voor haar wensen, omdat zij tot eer en vertroosting der familie is, vers 58. Alle Godvruchtigen zullen zich verheugen, dat zulk een vroom echtpaar als Zacharias en Elizabeth een zoon heeft, omdat zij hem een goede opvoeding zullen geven, die, naar men mag hopen, hem tot een zegen zal doen zijn voor zijn geslacht. En wellicht zullen velen zich, door een innerlijken aandrang, waarvan zij geen rekenschap kunnen geven, zich verheugen als een voorteken van de blijde dagen, die door het Evangelie komen zullen.

4. Deze zoon zal een bijzonder gunstgenoot, een bevoorrechte des hemels zijn en een bijzondere zegen voor de aarde. De eer van een zoon te hebben is niets, vergeleken bij de eer van zulk een zoon te hebben.

a. Hij zal groot zijn voor den Heere. Diegenen zijn in waarheid groot, die het zijn in Gods ogen, niet zij, die het zijn in de ogen ener ijdele, vleselijk-gezinde wereld. God zal hem geduriglijk voor Zijn aangezicht stellen, zal hem gebruiken voor Zijn werk, hem uitzenden met Zijne boodschappen, en dat zal hem in waarheid groot en achtbaar maken. Hij zal een profeet zijn, ja meer dan een profeet, en deswege even groot als allen, die van vrouwen geboren zijn, Mattheus 11:11. Hij zal leven in grote afzondering van de wereld, buiten het gezicht der mensen, en als hij in het openbaar verschijnt, zal hij gering zijn in zijn voorkomen, maar hij zal groot zijn voor den Heere.

b. Hij zal een Nazareeër zijn, Gode afgezonderd van alles wat verontreinigt, ten teken waarvan hij, naar de wet op het Nazireërschap, wijn noch sterken drank zal drinken, -of liever, noch ouden, noch nieuwen wijn, want de meesten denken dat het woord, hier vertaald door sterken drank, een soort van wijn betekent, wellicht zoals dien wij "gefabriceerden wijn" noemen, of een bedwelmende drank was. Hij zal wezen wat Simson naar het Goddelijk voorschrift geweest is, Richteren 13:7, en Samuel naar de gelofte zijner moeder, een Nazareeër voor het leven. 1 Samuel 1:11. Er wordt van gesproken als van een groot voorbeeld van Gods gunst over Zijn volk, dat Hij hun zonen tot profeten heeft verwekt, en uit hun jongelingen tot Nazareeërs, Amos 2:11, alsof zij, die bestemd waren om profeten te zijn, opgevoed moesten worden onder de tucht van de Nazareeërs. Samuel en Johannes de Doper zijn dit geweest, hetgeen aanduidt dat zij, die uitnemende dienstknechten Gods willen worden en tot uitnemende diensten gebruikt, moeten leren een leven van zelfverloochening te leiden en van doding van het vlees, dood moeten zijn voor de genoegens der zinnen, en hun hart en geest moeten bewaren voor alles wat hen in duisternis en beroering zou kunnen brengen.

c. Hij zal zeer geschikt en bekwaam zijn voor de grote en gewichtige diensten, waartoe hij ter bestemder tijd geroepen zal worden: Hij zal met den Heiligen Geest vervuld worden, ook van zijner moeders lijf aan, en zodra het mogelijk is, zal hij dit blijken te zijn. Merk op: Dat zij, die met den Heiligen Geest vervuld willen zijn, sober en matig moeten wezen, zeer matig in het gebruik van wijn en sterken drank, want dat is het, wat hen hiertoe geschikt maakt.

Wordt niet dronken in wijn, waarin overdaad is, maar wordt vervuld met den Geest, waarmee dat niet bestaanbaar is, Efeziërs 5:18. Dat het mogelijk is, dat de Heilige Geest werkt op kinderkens,

zelfs van hun moeders lijf aan, want Johannes de Doper was toen reeds vervuld met den Heiligen Geest, die intijds bezit nam van zijn hart, en daarvan werd al spoedig een blijk gegeven, toen hij op de nadering van den Zaligmaker van vreugde opsprong in den buik zijner moeder, en later is het zeer spoedig gebleken, dat hij geheiligd was. God heeft beloofd Zijn Geest uit te gieten op het zaad der gelovigen, Jesaja 44:3, en hun "uitspruiten" in hun vroege toewijding aan God is daar de vrucht van, vers 4, 5. Wie kan het water weren, dat dezen niet gedoopt zouden worden, die, voor zoveel wij weten-en meer dan dat kunnen wij ook van de volwassenen niet zeggen, getuige Simon de tovenaar-den Heiligen Geest hebben ontvangen gelijk als ook wij, en in wier hart het zaad der genade gezaaid is? Handelingen 10:47.

e. Hij zal het middel wezen om vele zielen tot God te bekeren en hen te bereiden om het Evangelie van Christus te ontvangen, vers 16, 17. Hij zal gezonden worden aan de kinderen Israël's, het volk der Joden, tot hetwelk ook de Messias het eerst gezonden was, en niet tot de heidenen, tot het gehele volk, en niet slechts tot het geslacht van de priesters, waarmee hij, hoewel zelf tot hen behorende, niet bijzonder vertrouwd was, op wie hij geen groten invloed uitoefende. Hij zal voor Hem heengaan, dat is: voor den Messias, dien zij moeten verwachten te zijn, niet hun Koning in den zin, waarin zij dat gewoonlijk bedoelden, een wereldlijk vorst van hun natie, maar hun Heere en hun God, om hen te regeren en te beschermen, en hen te dienen op ene geestelijke wijze door zijn invloed op hun hart. Thomas wist dit, toen hij tot Christus zei: Mijn Heere en mijn God, hij wist het beter dan Nathanaël, toen deze zei: Rabbi, Gij zijt de Koning Israël's. Johannes zal voor Hem heengaan, een weinig voor Hem, om kennis te geven van Zijne nadering, en het volk te bereiden om Hem te ontvangen. Hij zal heengaan in den geest en de kracht van Elias. Dat is: Ten eerste: Hij zal een man wezen zoals Elias was, en werken doen zoals Elias ze gedaan heeft-evenals hij zal hij een harig kleed dragen en met een lederen gordel omgord zijn, en afgezonderd van de wereld leven, -evenals hij zal hij de noodzakelijkheid prediken van boete en bekering, aan een zeer verdorven en ontaard geslacht-evenals hij zal hij stoutmoedig en ijverig zijn in het bestraffen van zonde en er tegen te getuigen, zelfs in de grootsten en aanzienlijksten, en er om gehaat en vervolgd worden door een Herodes en zijne Herodias, zoals Elias het was door Achab en zijne Izebel. Hij zal in zijn werk, evenals Elias, gedreven en gedragen worden door Gods Geest en kracht, waardoor zijne bediening met heerlijken voorspoed gekroond zal worden. Gelijk Elias de Schriften der profeten van het Oude Testament voorafging, en dit merkwaardig tijdperk der Oud Testamentische bedeling als het ware ingeleid heeft door een weinig schrijvens van hem zelven, 2 Kronieken 21:12, zo is Johannes de Doper voor Christus en Zijne apostelen heengegaan, en heeft hij de Evangeliebedeling ingeleid door de prediking van den hoofdinhoud der Evangelieleer en van den Evangelieplicht: Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen Ten tweede. Hij zal de persoon wezen, van wie geprofeteerd werd door Maleachi, onder den naam van Elia, Maleachi 4:5, die gezonden zal worden, eer de dag des Heeren komt. "Ziet, Ik zend ulieden den profeet Elia", niet Elia den Tisbiet (zoals de LXX den tekst daar verdorven hebben om de Joodse overleveringen te begunstigen) maar een profeet in den geest en de kracht van Elias, zoals de engel het hier verklaart. Hij zal velen der kinderen Israël's bekeren tot den Heere, hun God, hun hart neigen om den Messias aan te nemen en welkom te heten, door de bewustheid van zonde in hen te doen ontwaken met de begeerte naar gerechtigheid. Al wat de strekking heeft om ons af te keren van ongerechtigheid, zoals Johannes' prediking en doop, zal ons tot Christus wenden, als tot onzen Heere en God, want zij die door Gods genade geleid worden om het juk der zonde af te werpen, dat is: de heerschappij der wereld en van het vlees, zullen weldra bewogen worden om het juk van den Heere Jezus op te nemen. Hierdoor zal hij de harten der vaderen bekeren tot de kinderen, dat is: hij zal de harten der Joden neigen tot

de heidenen, hij zal er toe bijdragen om de ingewortelde vooroordelen van de Joden tegen de heidenen te overwinnen, hetgeen geschied is door het Evangelie, waar dit overhand verkreeg, en reeds begonnen door Johannes de Doper, die gekomen is tot een getuige, om van het licht te getuigen, opdat zij allen door hem geloven zouden, die zowel Romeinse soldaten als Joodse Farizeeën doopte en onderwees, den hoogmoed en het zelfvertrouwen genas van die Joden, die er in roemden Abraham tot een vader te hebben, en hun verklaarde dat God uit stenen Abraham kinderen kon verwekken, Mattheus 3:9, hetgeen strekte om hen van hun vijandschap tegen de heidenen te genezen. Dr. Lightfoot merkt op: Het is een standvastig gebruik van de profeten om van de kerk der heidenen te spreken als kinderen van de Joodse kerk, Jesaja 54:5, 6, 13, 60:4, 9, 62:5, 66:12. Toen de Joden, die het geloof van Christus omhelsden, er toe gebracht werden om in gemeenschap te komen met de heidenen, die dat ook deden, toen werd het hart der vaderen bekeerd, dat is hier: gewend tot de kinderen.

En de ongehoorzamen tot de voorzichtigheid der rechtvaardigen, dat is: hij zal het Evangelie inleiden, door hetwelk de heidenen, die nu ongehoorzaam zijn, bekeerd zullen worden, niet zozeer tot hun vaderen, de Joden, als wel tot het geloof in Christus, hier genoemd "de voorzichtigheid", de wijsheid "der rechtvaardigen", in gemeenschap met de gelovige Joden. Of wel: Hij zal het hart der vaderen met de kinderen bekeren, dat is: het hart van ouden en jongen, hij zal het middel wezen om sommigen van elke leeftijd tot Godsvrucht te neigen, een grote hervorming teweeg te brengen in het Joodse volk, hen weg te leiden van een rituelen, traditionelen godsdienst, waarop zij hadden vertrouwd, en heen te leiden naar een wezenlijke, ernstige Godsvrucht, en het gevolg daarvan zal wezen, dat vijandschap gedood zal worden en onenigheid zal ophouden, en zij, die in twist en onenigheid met elkaar leven, zullen in zijn doop verenigd des te beter met elkaar verzoend worden. Dit komt overeen met de beschrijving, die Josephus geeft van Johannes de Doper, Antiq. lib. 18 cap. 7.

"Hij was een goed man, en leerde de Joden de beoefening der deugd, in vroomheid voor God en rechtvaardigheid jegens elkaar, en dat zij behoorden samen te komen en aan elkaar verbonden te blijven in den doop." En hij zegt: "Het volk stroomde naar hem toe, en zij waren ten zeerste ingenomen met zijne leer." Aldus wendde hij het hart van vaderen en kinderen tot God en tot elkaar, door de ongehoorzamen te bekeren tot de wijsheid van de rechtvaardigen. Merk op: Ten eerste. De ware Godsdienst is de wijsheid van de rechtvaardigen, in onderscheiding van de wijsheid dezer wereld. Het is zowel onze wijsheid als onze plicht om Godsdienstig te zijn, daar is zowel billijkheid als verstand in. Ten tweede. Het is niet onmogelijk dat zij, die ongelovig en ongehoorzaam waren, bekeerd zullen worden tot de wijsheid van de rechtvaardigen, Gods genade kan de grootste onwetendheid en het diepst ingewortelde vooroordeel overwinnen. Ten derde. Het grote doel van het Evangelie is de mensen tehuis te brengen bij God, en hen nader te brengen tot elkaar, en op die boodschap is Johannes de Doper uitgezonden. Het twee maal melding maken van zijn bekeren van mensen schijnt ene toespeling te bevatten op den naam van den Tisbiet, die aan Elias gegeven wordt, en die, naar sommigen gevoelen, niet aanduidt van welke landstreek of stad hij was, maar de betekenis heeft van een naamwoord, dat zij dan overzetten door "bekeerder", iemand, die zich veel bezighield met en voorspoedig was in het werk der bekering. Daarom wordt van den Elias van het Nieuwe Testament gezegd, dat hij velen tot den Heere hun God zal bekeren. Hierdoor zal hij den Heere een toegerust volk bereiden, het hart des volks genegen maken om de leer van Christus aan te nemen, opdat zij alzo bereid zijn voor de vertroosting van Zijne komst. Merk op: Ten eerste, Allen, die den Heere toegewijd zullen zijn en in Hem gelukkig gemaakt zullen worden, moeten eerst

voor Hem toebereid worden. Wij moeten door genade in deze wereld toebereid worden voor de heerlijkheid in de andere wereld, door de verschrikkingen der wet voor de vertroostingen des Evangelies, door den geest der dienstbaarheid voor den Geest der aanneming. Ten tweede. Niets heeft een meer dadelijke strekking om de mensen toe te bereiden voor Christus dan de leer der bekering, die geloofd wordt zo, dat men er zich aan onderwerpt. Als hierdoor de zonde verdrietelijk en bezwarend wordt, dan zal Christus zeer dierbaar worden.

IV. Zacharias ongeloof aan de voorzegging van den engel, en de bestraffing, die vanwege dat ongeloof op hem gelegd werd. Hij had alles gehoord wat de engel hem te zeggen had, en nu had hij het hoofd moeten buigen en den Heere aanbidden, zeggende: Uwen dienstknecht geschiede naar het woord, dat gij hebt gesproken", maar het was niet zo. Er wordt ons hier gezegd:

1. Wat zijn ongeloof sprak, vers 18. Hij zei tot den engel: Waarbij zal ik dat weten? Dat was geen ootmoedige bede ter bevestiging van zijn geloof, maar een gemelijke tegenwerping tegen al hetgeen hem gezegd was, als volstrekt ongelooflijk, alsof hij zei: "Dat zal men mij nimmer doen geloven." Hij kon niet anders dan bemerken, dat het een engel was, die tot hem sprak, in de boodschap, die hem gebracht werd, en die betrekking had op Oud Testamentische profetieën, lag reeds het blijk en bewijs der waarheid er van. Er zijn in het Oude Testament vele voorbeelden van mensen, die op hogen leeftijd nog kinderen kregen, toch kan hij niet geloven, dat hij dit kind der belofte zal hebben. "Want ik ben oud en mijne vrouw is niet slechts altijd onvruchtbaar geweest, maar zij is nu verre op hare dagen gekomen, en er is gene waarschijnlijkheid voor, dat zij ooit kinderen zal krijgen." Hij moet dus een teken hebben, want anders zal hij niet geloven. Hoewel de verschijning van den engel, die gedurende langen tijd niet meer plaatsgehad heeft in de kerk, reeds op zichzelve een voldoend teken was, -hoewel hem die bekendmaking geschied was in den tempel, de plaats waar Gods stem gehoord werd, en waar hij geen reden had te denken, dat aan een bozen engel toegelaten zou zijn te komen-hoewel hem de boodschap gegeven werd, toen hij in het gebed was, en reukofferde, -en hoewel een vast geloof aan het grote beginsel van den Godsdienst, dat God almachtig is en er voor Hem niets onmogelijk is, dat wij niet slechts moeten weten, maar ook aan anderen moeten leren, had moeten volstaan om alle tegenwerpingen tot zwijgen te brengen- heeft hij toch, al te veel lettende op de toestand van zijn lichaam en dat zijner vrouw-wat aan een zoon Abrahams voorzeker niet betaamde- aan de beloftenis Gods getwijfeld, Romeinen 4:19, 20.

2. Hoe zijn ongeloof tot zwijgen werd gebracht, en hem vanwege dit ongeloof het zwijgen werd opgelegd.

a. De engel sluit hem den mond door zijn gezag te doen gelden. Vraagt hij: Waarbij zal ik dat weten? Laat hem het hieraan weten: Ik ben Gabriël, vers 19. Hij hecht zijn naam aan zijne profetie, tekent haar als het ware, met zijn eigen hand, teste meipso -neem het aan op mijn woord. Engelen hebben soms geweigerd hun naam te zeggen, zoals aan Manoach en zijne huisvrouw, maar deze engel zegt geredelijk: Ik ben Gabriël, hetgeen betekent de macht Gods, of de machtige Gods, te kennen gevende dat de God, die hem geboden had dit te zeggen, ook machtig was het te volbrengen. Hij maakt zich ook bekend bij zijn naam om hem te herinneren aan de aankondiging van de komst van den Messias, gezonden aan Daniël door den man Gabriël, Daniël 8:16, 9:21. "Ik ben dezelfde, die toen gezonden was, en ben nu gezonden met hetzelfde doel." Hij is Gabriël, die voor God staat, een troondienaar Gods. De eerste staatsministers aan het Perzische hof worden hiermede aangeduid, dat zij het aangezicht des konings zagen, Esther 1:4. "Hoewel ik thans met u spreek, sta

ik toch voor God. Ik weet dat Zijn oog op mij is, en ik durf niet meer zeggen, dan waartoe ik gemachtigd ben. Maar ik verklaar dat ik ben uitgezonden om tot u te spreken en u deze dingen te verkondigen, die alle aanneming wèl waardig zijnde, door u met blijdschap ontvangen behoren te worden.

b. De engel sluit hem in waarheid den mond, door de uitoefening zijner macht. "Opdat gij geen tegenwerpingen en bedenkingen meer zult maken, zie, gij zult zwijgen, vers 20. Indien gij een teken begeert ter ondersteuning van uw geloof, dan zal het er een wezen, dat tevens tot straf dient voor uw ongeloof. Gij zult niet kunnen spreken tot op den dag, dat deze dingen geschied zullen zijn, vers 20. Gij zult stom en doof zijn, hetzelfde woord heeft beide betekenissen, en het is duidelijk dat hij zowel zijn gehoor als zijne spraak had verloren, want zijne vrienden maakten tekenen, om zich door hem te doen verstaan, zij wenkten hem, vers 62, zoals hij hun toegewenkt had, vers 22. Door hem nu met stomheid te slaan heeft God rechtvaardiglijk met hem gehandeld, want hij had Gods woord tegengesproken. Hieruit kunnen wij aanleiding nemen om het geduld Gods en Zijne lankmoedigheid over ons te bewonderen, omdat wij, die zo dikwijls tot oneer van God hebben gesproken, niet, gelijk Zacharias, met stomheid worden geslagen, hetgeen voorzeker geschied zou zijn, indien God met ons had gehandeld naar onze zonden. God heeft vriendelijk met hem gehandeld, teder en genadiglijk. Want Ten eerste. Aldus heeft hij hem belet om nog meer wantrouwende en ongelovige woorden te spreken. Indien hij kwaad gedacht heeft, en niet zelf zijne hand op zijn mond wil leggen, en hem niet met een breidel zal bewaren, dan zal God het doen. Het is beter in het geheel niet te spreken dan onrecht te spreken. Ten tweede. Aldus heeft Hij zijn geloof bevestigd, en niet instaat zijnde tot spreken, is hij des te beter instaat tot denken. Als wij door de bestraffingen, die over ons komen wegens onze zonde, er toe gebracht worden om aan het Woord Gods meer geloof te schenken, dan hebben wij geen reden om er over te klagen.

Ten derde. Aldus werd hij weerhouden van het gezicht bekend te maken en er op te roemen, dat hij anders allicht gedaan zou hebben, terwijl het vooralsnog geheim gehouden moest worden.

Ten vierde. Het was een grote genade, dat Gods woorden ter bestemder tijd vervuld zouden worden, in weerwil van zijn zondig wantrouwen. Het ongeloof van den mens zal de beloften Gods niet tenietdoen, ter bestemder tijd zullen zij vervuld worden, en hij zal niet altijd stom blijven, slechts tot op den dag, dat deze dingen geschied zullen zijn, en dan zullen uwe lippen geopend worden, opdat uw mond des Heeren lof verkondige. Zo is het dat, hoewel God de ongerechtigheid Zijns volks met de roede bezoekt, Hij Zijne goedertierenheid toch niet van hen wegneemt.

V. Zacharias’ terugkeer tot het volk en daarna tot zijn gezin, en de ontvangenis van dit kind der belofte, den zoon zijns ouderdoms.

1. Het volk bleef wachten, dat Zacharias uit den tempel zou komen, daar hij in den naam des Heeren den zegen over hen moest uitspreken, en hoewel hij over den gewonen tijd wegbleef, hebben zij zich toch niet, zoals dit maar al te dikwijls in Christelijke bijeenkomsten gebeurt, weggespoed zonder den zegen te ontvangen. Zij wachtten en waren verwonderd, dat hij zolang vertoefde in den tempel, ook bevreesd zijnde, dat er iets was voorgevallen, dat niet goed was, vers 21.

2. Toen hij naar buiten kwam, was hij sprakeloos, vers 22. Hij had nu het volk moeten laten heengaan met een zegen, maar hij was stom en niet bij machte om het te doen, opdat het volk gezind zou worden om den Messias te verwachten, die den zegen kan gebieden, die in waarheid zegent, en in wie alle geslachten der aarde gezegend worden. Het priesterschap van Aäron zal nu weldra tot zwijgen gebracht en ter zijde gesteld worden, ten einde den weg te bereiden tot de invoering ener betere hoop.

3. Hij trachtte hen door tekenen te doen verstaan, dat hij een gezicht gezien had, want "hij wenkte hun toe en bleef stom," vers 22. Dit stelt ons het zwakke en gebrekkige voor van het Levitische priesterschap in vergelijking met het priesterschap van Christus en de Evangeliebedeling. Het Oude Testament spreekt door tekenen, geeft ons aanduidingen van Goddelijke en hemelse dingen, maar onvolkomen en onzeker: het wenkt ons toe, maar blijft stom. Het is het Evangelie, hetwelk duidelijk verstaanbaar tot ons spreekt, en ons een helder gezicht geeft op hetgeen in het Oude Testament door een spiegel in een duistere rede gezien werd.

4. Hij bleef totdat de dagen zijner bediening vervuld waren. Daar hem ten lote gevallen was om te reukoffers, kon hij dat doen, hoewel hij stom en doof was. Als wij den dienst van God niet zo goed kunnen volbrengen als wij wensen, maar hem toch volbrengen zo goed als wij kunnen, zal God er ons in aannemen.

5. Toen keerde hij terug tot zijn gezin en zijne vrouw werd bevrucht, vers 23, 24. Zij werd bevrucht krachtens de belofte, en er zich van bewust zijnde, verborg zij zich vijf maanden. Zij bleef tehuis, en hield de zaak geheim, en ging niet zoveel uit als zij placht te doen,

a. Om zich te sparen en misdracht te voorkomen.

b. Om generlei ceremoniële verontreiniging op te doen, waardoor inbreuk gemaakt kon worden op het Nazireërschap van haar kind, daar zij zich het bevel herinnerde, dat aan de moeder van Simson in een gelijk geval werd gegeven, en het toepaste op zichzelve: zolang zij zwanger is van een Nazareeër moet zij "niet eten van iets dat van den wijnstok des wijns voortkomt, en wijn en sterken drank zal zij niet drinken, noch iets onreins eten," Richteren 13:14. En hoewel vijf maanden genoemd worden, wegens hetgeen volgde in de zesde maand, kunnen wij toch veronderstellen dat zij gedurende haar gehele zwangerschap aldus heeft gehandeld.

c. Sommigen denken, dat het uit overgrote ingetogenheid was, dat zij zich aldus verborg, zich schamende om te horen zeggen, dat iemand van haar leeftijd nog zwanger was. Zal zij wellust hebben, nadat zij oud geworden is en ook haar heer oud is? Genesis 18:12. Of het was ten teken van hare nederigheid, om den schijn niet te hebben van te roemen op de eer, die God haar aangedaan heeft.

d. Zij verborg zich, of bleef in afzondering: tot gebed, om haar tijd door te brengen in gebed en dankzegging. De heiligen zijn de verborgenen Gods. Zij geeft voor hare afzondering deze reden: Alzo heeft mij de Heere gedaan, Hij heeft niet slechts genadiglijk met mij gedaan door mij een kind te geven, maar mij aldus geëerd door mij een kind te geven, dat een Nazareeër zijn zal" (want dat zal haar man haar schriftelijk te verstaan hebben gegeven). Om mijne versmaadheid onder de mensen weg te nemen, Vruchtbaarheid werd onder de Joden als zulk een grote zegen beschouwd,

vanwege de belofte van de toeneming des volks en het uit hen voortkomen van den Messias, dat het een grote versmaadheid was om onvruchtbaar te zijn, en zij die dit waren, hoe onberispelijk ook in handel en wandel, werden toch geacht schuldig te zijn aan de een of andere grote onbekende zonde, waarvoor zij aldus gestraft werden. Nu juicht Elizabeth, omdat niet alleen deze versmaadheid van haar weggenomen is, maar haar grote eer wordt aangedaan. Alzo heeft mij de Heere gedaan, boven al wat ik gedacht of verwacht heb in de dagen, in welke Hij mij aangezien heeft. In Gods genadige handelingen met ons moeten wij letten op Zijn genadig aanzien van ons. Hij heeft ons aangezien met ontferming en gunst, en daarom heeft Hij aldus met ons gehandeld.

Lukas 1:26-38

Hier wordt ons bericht alles wat voor ons gepast is te weten betreffende de menswording en ontvangenis van onzen gezegenden Zaligmaker zes maanden na de ontvangenis van Johannes. Dezelfde engel Gabriël, die gebruikt werd om aan Zacharias Gods raadsbesluit bekend te maken omtrent zijn zoon, wordt ook hiervoor gebruikt, want het heerlijke werk der verlossing, hetwelk daarin begonnen werd, wordt hierin voortgezet. Gelijk de boze engelen geen verlosten zijn, zo zijn de goede engelen ook geen verlossers, maar zij worden door den Verlosser gebruikt als Zijne boodschappers, en blijmoedig volvoeren zij Zijne boodschappen, omdat zij de ootmoedige dienaren zijn Zijns Vaders en de hartelijke vrienden Zijner kinderen, en die hun welzijn begeren.

I. Er wordt ons hier een bericht gegeven omtrent de moeder onzes Heeren, uit wie Hij geboren zou worden, en schoon wij haar niet moeten aanbidden, behoren wij wel God voor haar te loven.

1. Haar naam was Maria, dezelfde naam als Mirjam, de zuster van Mozes en Aäron. De naam betekent verhoogd, en wèl was het een grote verheffing voor haar om aldus bevoorrecht te zijn boven alle dochters uit het huis van David.

2. Zij was ene dochter uit het koninklijk geslacht, in rechte lijn afstammende van David, en zij zelf en al hare vrienden wisten dit, want zij was bekend onder den titel en de hoedanigheid van het huis David's, hoewel zij arm en gering was in de wereld. Door Gods voorzienigheid en de zorg der Joden om hun geslachtsregisters bij te houden, is zij instaat geweest om dit uit te maken en te bewijzen, en zolang de belofte van den Messias nog vervuld moest worden, was het der moeite waard om de gedachtenis aan die afkomst te bewaren, maar voor hen, die thans tot een lagen staat in de wereld gebracht zijn, is het niet der moeite waard om van hoge afkomst te spreken.

3. Zij was ene maagd, zuiver en onbevlekt, maar ondertrouwd aan een man uit dezelfden koninklijken stam, maar evenals zij in geringe omstandigheden, zodat om beide deze redenen er (gelijk dit ook voegde) gelijkheid tussen hen was. Zijn naam was Jozef, en ook hij was uit het huis van David, Mattheus 1:20. De moeder van Christus was ene maagd, omdat Hij niet door gewone generatie, maar door een wonder geboren moest worden. Dit was nodig, want Hij moest wel der menselijke natuur deelachtig worden, maar niet het bederf dier natuur. Maar Hij werd geboren uit een ondertrouwde maagd, die zich bereidde om in het huwelijk te treden, ten einde den huwelijken staat aldus te eren en datgene niet in minachting te brengen, hetwelk ene instelling was uit den staat der onschuld, doordat de Verlosser uit ene maagd werd geboren.

4. Zij woonde te Nazareth, ene stad in Galilea, een afgelegen hoek des lands, zonder vermaardheid wegens Godsdienstzin of geleerdheid, maar grenzende aan de heidenen, waarom het "Galilea der heidenen" genoemd werd. Dat Christus aldaar bloedverwanten heeft wonen duidt aan, dat er voor de heidenwereld gunst en genade is weggelegd. En Dr. Ligthtfoot merkt, op, dat Jona een geboren Galileër was, en dat Elia en Elisa welbekend waren in Galilea, en deze allen waren vermaarde profeten der heidenen. De engel werd tot haar gezonden te Nazareth. Geen afstand of ongunstige omstandigheid ener plaats zal nadeel opleveren voor hen, aan wie God gunst wil schenken. De engel Gabriël brengt zijne boodschap even blijmoedig aan Maria te Nazareth in Galilea, als aan Zacharias in den tempel te Jeruzalem.

II. De toespraak van den engel tot haar vers 28. Er wordt ons niet gezegd, wat zij deed, of waarmee zij zich bezighield, toen de engel tot haar kwam, maar hij verraste haar met zijne groetenis: Wees gegroet, gij begenadigde. Dit was bedoeld om in haar op te wekken:

1. Ene waardering van zichzelve, en hoewel het zeer zelden nodig is om met dit doel zo iets in het gemoed der mensen op te wekken, is het soms, en voor de zodanige die, gelijk Maria, slechts ogen hebben voor hun nederigheid, nuttig en nodig.

2. Ene verwachting van een belangrijke tijding, niet van verre, maar van boven. Ongetwijfeld bestemt de hemel ongemene gunsten voor ene, aan wie een engel zulk een eerbied betoont. "Wees gegroet", Chaire - verheug u. Het was de gewone vorm van begroeting, zij drukt achting uit voor haar, en welwillendheid jegens haar en haar welzijn.

a. Zij is verwaardigd: Gij begenadigde of gij hoog-bevoorrechte. God heeft door u te verkiezen om de moeder van den Messias te zijn, u een bijzondere eer aangedaan, boven die van Eva om de moeder aller levenden te zijn." De Vulgata vertaalt dit door gratiâ plena -vol van genade, en leidt hieruit af, dat zij meer dan iemand anders de aangeboren of inwonende genadegaven des Geestes had, terwijl het zeker is, dat hier niets anders mede aangeduid wordt dan de bijzondere gunst, haar bewezen in haar te verkiezen om onzen gezegenden Heere te ontvangen en te baren, ene eer, die, daar Hij het Zaad der vrouw moest wezen, aan ene vrouw moest aangedaan worden, niet om haar persoonlijke verdienste, maar zuiver en alleen uit vrije genade, en daartoe werd zij door God uitverkoren. Ja Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U.

b. Zij geniet de tegenwoordigheid Gods. "De Heere is met u, hoewel gij arm en gering zijt, en wellicht thans overlegt hoe aan een levensonderhoud te komen in uw gehuwden staat." Met dit woord heeft de engel het geloof van Gideon opgewekt, Richteren 6:12. De Heere is met u. Aan niets moeten wij wanhopen, aan geen vervulling van enigerlei dienst of werk, aan geen verkrijgen van enigerlei gunst, hoe groot ook, als God met ons is. Dit woord kan haar herinneren aan EMMANUEL, God met ons, dien ene maagd zal ontvangen en baren, Jesaja 7:14, en waarom zal zij deze maagd niet zijn?

c. De zegen Gods is op haar: Gij zijt gezegend onder de vrouwen. Gij zult niet slechts als zodanig door de mensen worden beschouwd, maar gij zult het zijn. Gij, die in deze zaak zo hoog bevoorrecht zijt, kunt verwachten dat gij in andere dingen gezegend zult zijn.. Zij zelve verklaart dit aldus, vers 48, Van nu aan zullen mij zalig spreken al de geslachten. Vergelijk dit met hetgeen Debora zegt van Jael, een andere vrouw, die de roem van hare sekse is geweest, Richteren 5:24.

Gezegend zij zij boven de vrouwen in de tent.

III. De ontsteltenis, die deze toespraak in haar teweegbracht, vers 29. Als zij hem zag, hem en de heerlijkheid, die hem omstraalde, werd zij ontroerd, maar meer nog toen zij hoorde, wat hij tot haar sprak. Indien deze jonge vrouw hoogmoedig en eerzuchtig ware geweest, iemand die naar hoge dingen stond en zich vleide met verwachtingen van deze wereld, dan zou zij gestreeld zijn door zijn woord, er opgeblazen door zijn geworden, en-daar zij, naar wij reden hebben te geloven, een jonge vrouw was met vele gaven van verstand-zou zij ook wel een antwoord gereed hebben gehad, waarin dit te kennen werd gegeven. Doch in plaats hiervan is zij beschaamd en verlegen, daar zij

zich niet bewust is van iets, dat zulke grote dingen verdiende of beloofde, en zij overlegde hoedanig deze groetenis mocht zijn. Was zij van den hemel, of van de mensen? Was het om met haar te schertsen? Was het om haar te verstrikken? Of was er iets wezenlijks en gewichtigs in? Maar wat zij nu ook omtrent deze groetenis gedacht moge hebben, ik geloof niet dat het denkbeeld bij haar is opgekomen, dat zij ooit bestemd of bedoeld was om haar als een gebed te gebruiken, zoals zij eeuwenlang door verdorven, ontaarde en anti-christelijke geslachten in de kerk is gebruikt, nu nog gebruikt wordt, en tienmaal opgezegd wordt tegen eenmaal het gebed des Heeren, in de kerk van Rome. Maar haar nadenken bij deze gelegenheid is een zeer nuttige wenk voor jeugdige personen van haar sekse, als er toespraken tot haar geschieden, om na te denken en te overleggen hoedanig de groetenissen mochten zijn, en vanwaar zij komen en wat zij beogen, ten einde ze dienovereenkomstig aan te nemen, en steeds op hare hoede te kunnen zijn.

IV. De boodschap zelf, die de engel haar had te geven. De engel geeft haar enige ogenblikken rust om te kunnen nadenken, doch bemerkende dat hare verlegenheid hierdoor nog toeneemt, gaat hij voort met zijne boodschap te zeggen, vers 30. Op wat hij reeds gezegd had, antwoordde zij niet, daarom bevestigt hij het.

"Vrees niet, Maria! ik heb geen andere bedoeling dan u te verzekeren, dat gij gunst en genade bij God hebt gevonden, meer dan gij denkt, gelijk er anderen zijn, die denken meer door God begunstigd te zijn dan inderdaad het geval is." Zij, die genade bij God hebben gevonden, moeten geen wantrouwende, verontrustende vrees koesteren. Heeft God u begenadigd ? Vrees niet, al is het ook dat de wereld u donker en dreigend aanziet. Is Hij voor u? Dan doet er niet toe wie tegen u is.

1. Hoewel zij ene maagd is, zal haar de eer geschieden om moeder te worden. Gij zult bevrucht worden, en een zoon baren, en zult Zijn naam heten Jezus, vers 31. Over Eva werd het vonnis uitgesproken dat, hoewel zij de eer zal hebben om de moeder van alle levenden te zijn, met die eer de bitterheid gemengd zal wezen, dat hare begeerte tot haar man zal zijn, en dat hij over haar heerschappij zal hebben, Genesis 3:16. Doch Maria heeft de eer zonder bitter bijmengsel gehad.

2. Hoewel zij arm en onbekend is in de wereld, zal zij de eer hebben om de moeder te zijn van den Messias, haar zoon zal genoemd worden Jezus - dat is: Zaligmaker, zodanig een als de wereld behoeft, veeleer dan een zodanige als de Joden verwachtten.

a. Hij zal zeer nauw verbonden zijn aan de bovenwereld. Hij zal groot zijn, waarlijk groot, onbetwistbaar groot, want Hij zal de Zoon des Allerhoogsten genaamd worden, de Zoon van God, die de Allerhoogste is, van dezelfde natuur, gelijk de zoon van dezelfde natuur is als de vader, en Hem zeer dierbaar, gelijk de zoon den vader dierbaar is. Hij zal genaamd worden-en volkomen terecht, het is geen verkeerde benaming-de Zoon des Allerhoogsten, want Hij is zelf God boven allen te prijzen in der eeuwigheid, Romeinen 9:5. Zij, die de kinderen Gods zijn, al is het ook slechts door aanneming en wedergeboorte, zijn waarlijk groot, en daarom behoren zij ook zeer goed te zijn, 1 Johannes 3:2.

b. Hij zal zeer hoog verheven zijn in de lagere wereld, want, hoewel Hij onder zeer ongunstige omstandigheden geboren wordt en in de gestaltenis eens dienstknechts verschijnt, zal toch God, de Heere, Hem den troon van Zijn vader David geven, vers 32. Hij herinnert haar, dat zij uit den huize David’s is, en dat bijgevolg, daar geen Salische wet en geen recht van eerstgeboorte het erfrecht op

dien troon in den weg stonden, de mogelijkheid niet was buitengesloten, dat zij een erfgenaam van dien troon zou voortbrengen, en zij het dus des te gemakkelijker kon geloven, als haar door een engel van den hemel gezegd werd, dat dit zo zijn zal, dat, nadat de scepter lang van dat aloude en geëerde huis was geweken, hij er nu in terug zal komen, om er in te blijven, niet door opvolging, maar in dezelfde hand en tot in eeuwigheid. Zijn volk wil Hem dien troon niet geven, wil Zijn recht niet erkennen om over hen te heersen, maar de Heere God zal Hem het recht geven om over hen te heersen, Hij heeft Hem gezalfd als koning over Zion, den berg Zijner heiligheid. Hij verzekert haar dat Zijn koninkrijk geestelijk zijn zal, Hij zal over het huis Jakobs koning zijn, niet over Israël naar het vlees, want zij bekommeren zich niet om Hem, en zullen ook niet lang een zelfstandig volk blijven, derhalve moet het een geestelijk koninkrijk zijn, het huis Israël's overeenkomstig de belofte, waarover Hij zal heersen. Dat het eeuwig zijn zal, Hij zal tot in eeuwigheid regeren, en Zijns koninkrijks zal geen einde zijn, zoals er reeds lang een einde was aan de wereldlijke regering van David's huis, en er binnenkort een einde zal komen aan den Israëlitischen staat. Andere kronen zijn niet van geslacht tot geslacht, maar wèl die van Christus, Spreuken 27:24. Het Evangelie is de laatste bedeling, wij hebben geen andere te wachten, naar geen andere uit te zien.

V. De nadere mededeling, die haar gegeven werd in antwoord op hare vraag betreffende de geboorte van dezen vorst.

1. Zij doet een gepaste vraag. "Hoe zal dat wezen?.vers 34. Hoe kan ik thans bevrucht worden? (want dat is het wat de engel bedoelde) dewijl ik geen man bekenne, moet het dan anders dan naar gewone voortteling zijn? Zo ja, laat mij dan weten hoe?" Zij wist dat de Messias uit ene maagd geboren moest worden, indien zij nu Zijne moeder moet zijn, wenst zij te weten hoe. Dit was niet de taal van het wantrouwen, of van twijfel aan hetgeen de engel zei, maar van de begeerte om nader onderricht te worden.

2. Zij ontvangt een bevredigend antwoord, vers 35.

a. Zij zal bevrucht worden door de kracht des Heiligen Geestes, wiens werk en ambt het is te heiligen, en dus de maagd tot dat doel te heiligen of af te zonderen. De Heilige Geest wordt genoemd de kracht des Allerhoogsten. Vraagt zij hoe dit zal wezen? Dit is genoeg om haar over alle moeilijkheden, die er in schijnen te zijn, heen te helpen. Een Goddelijke kracht zal dit ondernemen, niet de kracht eens engels, die er in gebruikt wordt, zoals in andere wonderwerken, maar de kracht van den Heiligen Geest zelven.

b. Zij moet gene vragen doen betreffende het hoe, de wijze waarop, het zal geschieden, want de Heilige Geest, als de kracht des Allerhoogsten, zal haar overschaduwen, zoals de wolk den tabernakel bedekte, toen God er bezit van nam, om hem te verbergen voor hen, die er al te nieuwsgierig de bewegingen van wilden gadeslaan, en er de verborgenheid van wilden begluren. De formering van ieder kindeken in den schoot der moeder, en het binnentreden van den geest des levens er in, is een verborgenheid der natuur. Niemand weet den weg des winds, of hoedanig de beenderen zijn in den schoot ener zwangere vrouw. Prediker 11:5. Wij zijn in het verborgene gemaakt, Psalm 139:15, 16.. En nog zoveel te meer was de formering van het kindeken Jezus ene verborgenheid.

Buiten allen twijfel groot was de verborgenheid der Godzaligheid, God geopenbaard in het vlees, 1 Timotheus 3:16. Het is wat nieuws op de aarde geschapen," Jeremia 31:22, waaromtrent wij niet moeten begeren wijs te zijn boven hetgeen geschreven is.

c. Het kind, dat zij in haar schoot zal ontvangen, is iets heiligs, en moet dus niet door gewone voortteling ontvangen worden, omdat Hij niet in het gewone bederf en de verontreiniging der menselijke natuur moet delen. Met groten nadruk wordt van Hem gesproken als van "dat Heilige," zoals er nooit geweest is, en Hij zal Gods Zoon genaamd worden, als de Zoon des Vaders door eeuwige generatie, ter aanduiding waarvan Hij nu geformeerd zal worden door den Heiligen Geest in deze ontvangenis. Zijn menselijke natuur moet zo voortgebracht worden als het betaamde, om in vereniging te zijn met de Goddelijke natuur.

3. Ter verdere bemoediging van haar geloof wordt haar gezegd, dat hare nicht Elizabeth, hoewel ver op hare dagen gekomen, zwanger was, vers 36. Het is ene eeuw van wonderen, die nu begint, wees dus niet verrast of verwonderd, hier is er een onder uw eigen bloedverwanten, dat waarlijk groot is, hoewel niet zo groot als dit. God is gewoon voort te gaan, op te klimmen, in het werken van wonderen. Grotere werken dan deze zult gij doen. Hoewel Elizabeth van vaders zijde een dochter Aärons was, vers 5, kon zij toch van moeders zijde tot het huis David’s behoren, want deze twee geslachten zijn meermalen door huwelijken met elkaar verbonden, als een onderpand van de vereniging van het koningschap met het priesterschap in den Messias. Deze maand is haar, die onvruchtbaar genaamd was, de zesde. Dit geeft, naar Dr. Lightfoots mening te kennen, dat al de voorbeelden in het Oude Testament van personen, die kinderen kregen, na lang onvruchtbaar te zijn geweest, hetgeen bovennatuurlijk was, ten doel hadden om de wereld toe te bereiden voor het geloof, dat ene maagd een zoon zal baren, hetgeen tegen de natuur was. Daarom heeft Abraham zelfs in de geboorte van Izaak den dag van Christus gezien, zulk een wonder voorzien, in de geboorte van Christus. De engel geeft aan Maria hier de verzekering van, om haar geloof te bemoedigen, en besluit met deze grote waarheid van ontwijfelbare zekerheid en algemene nuttigheid: Want geen ding zal bij God onmogelijk zijn, vers 37, en, indien geen ding, dan ook dit niet. Daarom heeft Abraham aan de beloftenis Gods niet getwijfeld, maar is gesterkt geweest in zijn geloof aan de macht Gods, Romeinen 4:20, 21. Geen woord van God moet ongelooflijk voor ons zijn, zolang als geen werk van God voor Hem onmogelijk is.

VI. Hare berusting in den wil Gods over haar, vers 38. Zij doet zich kennen:

1. Als een gelovige onderdaan onder het gezag Gods: Zie, de dienstmaagd des Heeren. Heere, ik ben tot Uw dienst, ter Uwer beschikking, om te doen wat Gij mij gebiedt." Zij werpt het gevaar niet tegen dat nu wellicht haar huwelijk niet tot stand zal komen, haar goede naam geschaad zal worden, maar laat de uitkomst over aan God, en onderwerpt zich volkomen aan Zijn wil.

2. Als ene, die gelovig de gunst van God verwacht. Zij is niet slechts tevreden, dat het zo zijn zal, maar zij verlangt ootmoedig, dat het zo zijn moge. Mij geschiede naar Uw woord. Ene gunst als deze moet door haar niet gering worden geschat, niet met onverschilligheid door haar beschouwd worden, en God wil voor hetgeen Hij beloofd heeft, gebeden worden, door ons gebed moeten wij ons amen, ons zo zij het, aan de belofte toevoegen. Gedenk, en vervul, het woord, tot Uwen knecht gesproken, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen. Wij moeten, gelijk Maria hier deed, onze begeerten regelen naar het woord Gods, en er onze hoop op gronden. Mij geschiede naar Uw

woord, zo, en niet anders. Hierop ging de engel van haar weg, de boodschap volbracht hebbende, waarop hij was uitgezonden, keerde hij terug, om er verslag van te doen, en nieuwe instructies te ontvangen. Het verkeer met engelen was altijd iets voorbijgaands en van korten duur, in den toekomstigen staat zal het voortdurend en blijvend wezen. Algemeen wordt verondersteld, dat juist op dit ogenblik de maagd door de overschaduwende kracht des Heiligen Geestes bevrucht werd: dewijl de Schrift hieromtrent echter een heilig stilzwijgen bewaart, betaamt het ons niet er nieuwsgierig naar te zijn, en nog minder om er ons met stelligheid over uit te spreken.

Lukas 1:39-56

Wij hebben hier ene ontmoeting van de twee gelukkige moeders, Elizabeth en Maria. Door aan Maria te kennen te geven de gunst aan hare nicht Elizabeth bewezen, heeft de engel haar daar aanleiding toe gegeven vers 38, en soms kan het blijken, dat wij door goede mensen samen te brengen een beter werk hebben verricht dan wij denken, daar zij elkaar bemoedigen, door elkaar hun ervaringen mede te delen. Hier is:

I. Het bezoek van Maria aan Elizabeth. Maria was de jongste, en nog korter geleden zwanger, daarom was het het voegzaamst dat, zo zij samen moeten komen, Maria de reis doen zou, en niet zou staan op den voorrang, dien de hogere waardigheid harer ontvangenis haar verleende, vers 29. Zij stond op, liet hare zaken ten einde deze grotere zaak te behartigen, "in die dagen", te dier tijd (zoals het gewoonlijk verklaard wordt, Jeremia 33:15, 50:4) een paar dagen nadat de engel haar bezocht had, eerst, naar men veronderstelt, enigen tijd nemende tot gebed, of liever, zich heenspoedende naar hare nicht, daar zij hiertoe meer gelegenheid en betere hulp kon hebben in het gezin van een priester. Zij ging meta spoudês -met zorg, vlijt, en spoed, niet zoals de jonge lieden gewoonlijk uitgaan om hun vrienden te bezoeken, om zich te vermaken, maar om onderricht te ontvangen. Zij ging naar het gebergte in ene stad van Juda. Die stad wordt niet genoemd, maar door de beschrijving, die er hier van gegeven wordt, te vergelijken met Jozua 21:10, 11, schijnt het Hebron geweest te zijn, want daar wordt gezegd, dat zij lag op den berg van Juda en behoorde aan de priesters, de zonen van Aäron. Derwaarts spoedde Maria zich heen, hoewel het een lange reis was van over de zes uren.

1. Dr. Lightfoot maakt de gissing, dat zij daar, te Hebron, onzen Zaligmaker zou ontvangen, en dat haar dit door den engel, of op een andere wijze, misschien te kennen was gegeven, en dat zij er daarom met zoveel haast heen reisde. Hij acht het waarschijnlijk, dat de ontvangenis van den Silo, uit den stam van Juda en van het zaad David's, in ene stad van Juda en van David zou plaatshebben, evenals Hij ook geboren moest worden te Bethlehem, een andere stad, welke aan die beiden behoorde. Te Hebron werd de belofte gegeven van Izaak, en werd de besnijdenis in- gesteld. Hier (zegt hij) had Abraham het eerst land, en David zijn eerste kroon. Daar lagen de drie echtparen begraven, Abraham en Sara, Izaak en Rebekka, Jakob en Lea, en, naar in de oudheid geloofd werd, ook Adam en Eva. Hij denkt daarom dat het zeer bijzonder strookt met de harmonie en eenheid, die God in Zijne werken in acht neemt, dat de belofte hare vervulling begon te erlangen door de ontvangenis van den Messias onder de patriarchen, aan wie zij gegeven was. lk zie gene onwaarschijnlijkheid voor deze gissing, maar voeg ter ondersteuning er van er nog dit bij, dat Elizabeth zei, vers 45, deze dingen zullen volbracht worden, alsof zij nog niet volbracht waren, maar aldaar volbracht stonden te worden.

2. Algemeen wordt verondersteld dat zij derwaarts heenging ter bevestiging van haar geloof door het teken, dat de engel haar had gegeven, namelijk de zwangerschap van hare nicht, en om zich met hare zuster-gunstgenoot te verblijden. Daarenboven ging zij er wellicht ook heen, om meer in afzondering te zijn, of om in meer aangenaam gezelschap te wezen dan zij te Nazareth kon hebben. Wij kunnen onderstellen dat zij aan geen van hare naburen te Nazareth mededeling heeft gedaan van de boodschap, die zij van den hemel had ontvangen, en dat zij er toch wel gaarne over wilde spreken, maar niemand ter wereld wist, met wie zij er. vrijelijk over spreken kon behalve hare nicht Elizabeth, en daarom spoedde zij zich tot haar. Het is zeer kostelijk en troostrijk voor hen, in wier

ziel een goed werk der genade is begonnen, en in wie Christus ene gestalte staat te verkrijgen, om met hen te raadplegen, die in hetzelfde geval verkeren, opdat zij dan elkaar hun ervaringen kunnen mededelen, en zij zullen bevinden dat, gelijk in het water het aangezicht is tegen het aangezicht, des mensen hart alzo is tegen den mens, van den Christen tegen den Christen.

II. De ontmoeting tussen Maria en Elizabeth. Maria ging in het huis van Zacharias, maar hij, stom en doof zijnde, hield waarschijnlijk zijne kamer, en zag of ontving niemand, daarom groette zij Elizabeth, vers 40, zei haar dat zij gekomen was om haar te bezoeken, naar haar toestand te vernemen, en zich met haar in hare blijdschap te verblijden. In deze samenkomst nu had er terstond iets buitengewoons plaats, hetwelk strekte tot bevestiging van beider geloof. Maria wist dat Elizabeth zwanger was, maar het blijkt niet, dat aan Elizabeth was bekend gemaakt, dat hare nicht Maria bestemd was om de moeder van den Messias te worden. Wat zij er dus van wist moet door openbaring tot haar gekomen zijn, hetgeen voor Maria een grote bemoediging was.

1. Het kindeken sprong op in haar buik, vers 41. Zeer waarschijnlijk had zij reeds verscheidene weken (want zij was reeds in de zesde maand) het kind voelen bewegen, maar dit was een meer dan gewone beweging van het kind, waardoor zij ontstelde en iets zeer buitengewoons verwachtte, eskirtêse. Het is hetzelfde woord, gebezigd door de

LXX., Genesis 25:22, voor het tezamen stoten van Jakob en Ezau in het lichaam van Rebekka, en van het springen der bergen, Psalm 114:4.. Het kindeken sprong op, om als het ware aan zijne moeder een teken te geven, dat Hij thans nabij was, wiens voorloper hij zijn zou, zes maanden in de bediening, zoals hij het was in wezen of bestaan, of wel, het werd veroorzaakt door een sterken indruk, die op de moeder gemaakt was. Nu begon vervuld te worden wat de engel tot zijn vader had gezegd, vers 15, namelijk dat hij met den Heiligen Geest vervuld zal worden, ook van zijner moeders lijf aan, en wellicht heeft hij zelf hierop gezinspeeld, toen hij zei, Johannes 3:29 :De vriend des bruidegoms verblijdt zich met blijdschap om de stem des bruidegoms, gehoord, wel niet door hem maar door zijne moeder.

2. Elizabeth zelf werd vervuld met den Heiligen Geest, of den Geest der profetie, waardoor haar, evenals door de bijzondere ingeving des Heiligen Geestes, waarmee zij vervuld was, te verstaan werd gegeven dat de Messias nabij was, in wie de profetie zal herleven, en door wie de Heilige Geest overvloediger dan ooit zou worden uitgestort, overeenkomstig de hoop van hen, die de vertroosting Israël's verwachtten. De ongewone beweging van het kindeken in haar lichaam was een teken van de buitengewone beweging van haar geest onder een Goddelijke aandrijving. Zij, die door Christus genadiglijk worden bezocht, kunnen dit weten, doordat zij vervuld worden met den Heiligen Geest, want zo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe.

III. Het welkom, dat Elizabeth, door den Geest der profetie, aan Maria, de moeder onzes Heeren, heeft gegeven, niet als een gewone vriendin of bekende, die een gewoon bezoek brengt, maar als ene, uit wie de Messias zal geboren worden.

1. Zij wenste haar heil wegens deze eer, en hoewel zij er misschien tot aan dit ogenblik niets van heeft geweten, erkent zij die eer met de grootste verzekerdheid en voldoening. Zij riep uit met een grote stem, hetgeen volstrekt niet te kennen geeft (gelijk sommigen denken) dat er een vloer, of muur, tussen haar was, maar wel dat zij als in zielsverrukking was, als in een vervoering van

blijdschap, en zei wat zij wel aan ieder wilde laten weten. Zij zei: Gezegend zijt gij onder de vrouwen, hetzelfde woord, dat de engel tot haar had gezegd, vers 28, want aldus behoort deze wil van God betreffende het eren van Zijn Zoon te geschieden op aarde gelijk als in den hemel. Maar Elizabeth voegt er ene reden bij: Gij zijt gezegend, omdat de vrucht uws buiks gezegend is, daaraan ontleende zij deze uitnemende waardigheid. Elizabeth was de echtgenote van een priester, en reeds bejaard, toch is zij er niet afgunstig op, dat hare bloedverwante, die vele jaren jonger was dan zij, en in elk opzicht haar mindere, de eer zal hebben van in haar maagdelijken staat bevrucht te worden, en de moeder te zijn van den Messias, terwijl de eer, die haar aangedaan was, veel minder groot was. Zij verblijdt er zich in, en is er volkomen tevreden mede, evenals ook later haar zoon, dat zij, die na haar komt, voor haar is geworden, Johannes 1:27, boven haar is gesteld. Daar wij moeten erkennen, dat wij meer door God bevoorrecht zijn dan wij verdienen, zo laat ons dan anderen niet benijden, die nog hoger bevoorrecht zijn dan wij.

2. Zij erkent de nederige vriendelijkheid, waarmee zij zich verwaardigt haar dit bezoek te brengen, vers 43. Vanwaar komt mij dit, dat de moeder mijns Heeren tot mij komt? Zij noemt de maagd Maria de moeder haars Heeren, (gelijk David in den geest den Messias Heere, zijn Heere, heeft genoemd) want zij wist dat Hij Heere zou zijn over allen. Zij heet haar niet slechts welkom in haar huis, hoewel zij misschien in nederige omstandigheden was gekomen, maar zij beschouwt dit bezoek als een grote gunst, die zij zich niet waardig achtte.

Vanwaar komt mij dit? Het is waarlijk gemeend, en niet bij wijze van een compliment, of blote vorm van beleefdheid, dat zij zegt: "Dit is een grotere gunst dan ik kon verwachten." Zij, die vervuld zijn met den Heiligen Geest, koesteren geringe gedachten omtrent hun eigen verdiensten en hoge gedachten van Gods gunst. Haar zoon, de Doper, sprak in diezelfde gemoedsgesteldheid, toen hij zei: Komt Gij tot mij? Mattheus 3:14.

3. Zij deelt haar mede hoe in dit welkom, dat zij haar toeriep, ook door het kindeken in haar schoot gedeeld werd, vers 44. "Gij brengt voorzeker een buitengewone tijding, en brengt een buitengewonen zegen mede, want zie, als de stem uwer groetenis in mijne oren geschiedde, is niet slechts mijn hart opgesprongen van vreugde, hoewel ik niet terstond wist waarom, maar ook het kindeken, dat niet instaat was het te weten. Hij sprong op, als het ware van vreugde, dat de Messias, wiens voorloper hij moest wezen, zelf zo spoedig na hem komen zou. Het kon grotelijks strekken om het geloof der maagd te versterken, dat verzekeringen als deze aan anderen gegeven waren, en ten dele zal nu vervuld worden wat zo dikwijls voorzegd werd, namelijk dat er een algemene vreugde zal wezen voor het aangezicht des Heeren, als Hij komt, Psalm 98:8, 9. Zij prijst haar geloof, en moedigt het aan, vers 44. Zalig is zij, die geloofd heeft. Gelovige zielen zijn heilige zielen, en zullen als zodanig ten laatste bevonden worden. Deze zaligheid komt door geloof, zelfs de zaligheid van aan Christus verwant te zijn, en dat Hij in de ziel geformeerd wordt. Zij zijn zalig, die het woord Gods geloven, want dat woord zal hun niet falen, want de dingen, die haar van den Heere gezegd zijn, zullen volbracht worden. De onaantastbare zekerheid der belofte is de ontwijfelbare gelukzaligheid van hen, die er op bouwen en er hun al van verwachten. De getrouwheid Gods is de zaligheid van het geloof der heiligen. Zij, die zelven de vervulling van Gods beloften hebben ervaren, moeten anderen aanmoedigen om te hopen, dat Hij ook aan hen Zijn woord zal vervullen: Ik zal u vertellen wat Hij aan mijne ziel gedaan heeft.

IV. Maria's lofzang bij deze gelegenheid. Elizabeths profetie was een echo op de groetenis van de maagd Maria, en dit lied is nog een krachtiger echo van deze profetie, en toont haar niet minder vervuld van den Heiligen Geest dan Elizabeth. Wij kunnen ons de maagd Maria voorstellen daar binnenkomende, zeer vermoeid van de reis: maar zij vergeet die vermoeienis, en wordt bezield door een nieuw leven, en kracht en blijdschap na de bevestiging, die zij hier ontvangt van haar geloof, en daar zij door deze plotselinge bezieling en vervoering bevindt, dat dit bedoeld was om hier hare boodschap te zijn, wil zij, vermoeid als zij is, gelijk Abrahams dienstknecht, niet eten of drinken, totdat zij hare woorden gesproken heeft.

1. Hier zijn de uitdrukkingen van blijdschap en lof, terwijl God alleen het voorwerp is van den lof en het middelpunt van de blijdschap. Sommigen vergelijken dit lied met dat, hetwelk haar naamgenoot, Mirjam, de zuster van Mozes, gezongen heeft bij den triomfantelijken uittocht van Israël uit Egypte en hun triomfantelijken doortocht door de Rode Zee, anderen achten de vergelijking beter met het lied van Hanna bij de geboorte van Samuel, hetwelk, evenals dit, van een huiselijken, of familiezegen, overgaat tot een openbaren en algemenen. Dit lied, evenals dat van Hanna, begint met: Mijn hart verheugt zich in den Heere, 1 Samuel 2:11) Merk op hoe Maria hier van God spreekt.

a. Met groten eerbied van Hem, als den Heere.

Mijne ziel maakt groot den Heere. Nooit zag ik Hem zo groot, als nu ik bevind hoe goed Hij is. Zij alleen zijn ver gevorderd in genade, die door deze genade er toe gebracht worden om des te hoger en heerlijker van God te denken, terwijl er van de zodanige zijn, die door voorspoed en hoog aanzien in wereld er toe gebracht worden te zeggen: Wie is de Almachtige, dat wij Hem zouden dienen? Hoe meer eer God ons aandoet, hoe meer wij ons moeten bevlijtigen Hem te eren, en dan alleen kunnen wij op welbehaaglijke wijze den Heere grootmaken, als onze ziel Hem grootmaakt, en al wat binnen ons is. Het werk des lofs moet het werk der ziel zijn.

b. Met een groot welbehagen in Hem als haren Zaligmaker: Mijn geest verheugt zich in God, mijn Zaligmaker. Dat schijnt betrekking te hebben op den Messias, wiens moeder zij zal worden. Zij noemt Hem God, haren Zaligmaker, want de engel had haar gezegd, dat Hij de Zoon des Allerhoogsten zal wezen, en dat Zijn naam zal zijn Jezus, dat is: Zaligmaker. Dat grijpt zij aan en past het toe op zichzelve: Hij is God, mijn Zaligmaker. Zelfs de moeder onzes Heeren moest deel in Hem hebben als haren Zaligmaker, en zou, zonder dat, verloren zijn geweest. En zij roemt meer in de zaligheid, die zij gemeen had met alle gelovigen, dan in die van Zijne moeder te zijn, hetgeen ene eer was, meer bijzonder voor haar, en dit is in overeenstemming met de voorkeur, door Christus gegeven aan gehoorzame gelovigen boven Zijne moeder en broeders, Mattheus 12:50, Lukas 11:27, 58. Zij, die Christus tot hun God en Zaligmaker hebben, hebben grotelijks reden zich te verheugen, zich te verheugen in den geest, dat is: zich te verheugen zoals Christus zich verheugd heeft, Lukas 10:21, met geestelijke blijdschap.

2. Hier worden goede redenen gegeven voor deze blijdschap en lof.

a. Vanwege haarzelve, vers 48, 49. Haar geest verheugt zich in den Heere, vanwege de goede dingen, die Hij voor haar had gedaan, Zijne neerbuigendheid tot en ontferming over haar. Hij heeft de nederheid Zijner dienstmaagd aangezien, dat is: Hij heeft met ontferming op haar neergezien, want dat is het woord, dat gemeenlijk gebruikt wordt. "Hij heeft mij verkoren tot deze eer,

niettegenstaande mijn geringheid en armoede." Ja de uitdrukking schijnt aan te duiden, niet slechts (als toespeling op die van Gideon, Richteren 6:15) dat haar geslacht arm was in Juda, maar dat zij de minste was in het huis haars vaders, alsof zij onder een bijzondere minachting lag bij hare familiebetrekkingen, ten onrechte veronachtzaamd werd, de verworpene van het gezin, en God deed haar deze eer aan, als een zeer overvloedige vergoeding voor die minachting. Ik opper dit denkbeeld te eerder, omdat wij wegens gelijke redenen aan anderen zodanige eer zien aangedaan. Omdat God zag dat Lea gehaat was, opende Hij hare baarmoeder, Genesis 29:31. Omdat Hanna getergd werd om haar te vergrimmen door Peninna, gaf God haar een zoon, 1 Samuel 1:19. Wie door de mensen ten onrechte gedrukt en veracht worden, worden soms door God-inzonderheid als zij het geduldig hebben verdragen-verkoren en verhoogd, Richteren 11:7. Zo ook met Maria. En, als God hare nederheid aanziet, geeft Hij daarmee niet slechts een voorbeeld van Zijne gunst over geheel het menselijk geslacht, daar Hij, gelijk de psalmist zegt, ons gedacht heeft in onze nederheid. Psalm 136:23, maar Hij verzekert haar een blijvende eer (want dat is de eer, die God verleent, eer, die niet voorbijgaat) :" van nu aan zullen mij zalig spreken al de geslachten, zij zullen mij beschouwen als een gelukkige vrouw, die hogelijk geëerd en bevoorrecht is". Allen, die Christus en Zijn Evangelie aannemen, zullen zeggen: Zalig is de buik, die Hem gedragen, en de borsten, die Hij heeft gezogen, Lukas 11:27. Elizabeth had haar herhaaldelijk gezegend genoemd. "Maar dat is niet alles" zegt zij, "alle geslachten, van heidenen zowel als van Joden, zullen mij alzo noemen". Hare ziel maakt groot den Heere wegens de wondervolle dingen, die Hij voor haar gedaan heeft, vers 49. Grote dingen heeft aan mij gedaan Hij, die machtig is. Een groot ding voorwaar! dat ene maagd bevrucht zou worden. Een groot ding voorwaar! dat de Messias, die sedert zo langen tijd aan de kerk was beloofd, en gedurende zo langen tijd door de kerk werd verwacht, nu eindelijk geboren zal worden. Het is de macht des Allerhoogsten, die hierin gezien wordt. Zij voegt er bij: en heilig is Zijn naam, want aldus had Hanna in haar lied gesproken: Er is niemand heilig gelijk de Heere, hetgeen zij verklaart in de volgende woorden: want er is niemand dan Gij, 1 Samuel 2:2. God is een Wezen op zich zelven, en Hij openbaart zich als zodanig, inzonderheid in het werk onzer verlossing. Hij, die machtig is, Hij namelijk, wiens naam heilig is, heeft grote dingen aan mij gedaan. Heerlijke dingen kunnen verwacht worden van Hem, die beide machtig en heilig is, die alles goed en ten beste voor ons doen kan en doen wil.

b. Vanwege anderen. Als moeder van den Messias is de maagd Maria in zekeren zin een openbaar persoon geworden, en daarom wordt zij onmiddellijk begiftigd met een anderen geest, een meer openbaren geest, dan die tevoren in haar was. Daarom richt zij haar blik naar buiten, ziet zij om zich heen, ziet zij voor zich uit, en let op de verschillende handelingen van God met de kinderen der mensen, vers 50 en verder., evenals ook Hanna dat gedaan heeft, 1 Samuel 2:3 en verder. Hierin heeft zij inzonderheid het oog op de komst van den Verlosser, en de openbaring Gods hierin. Het is een zekere waarheid, dat God barmhartigheid heeft weggelegd voor allen, die eerbied hebben voor Zijne majesteit en naar behoren acht slaan op Zijne soevereiniteit en gezag. Maar nooit is dit zo gebleken als in het zenden van Zijn Zoon in de wereld om ons zalig te maken, vers 50. Zijne goedertierenheid is over hen, die Hem vrezen. Dat is altijd zo geweest. Hij heeft altijd met bijzondere gunst neergezien op hen, die met kinderlijken eerbied hebben opgezien tot Hem. Maar Hij heeft deze barmhartigheid zoals nooit tevoren geopenbaard in de zending van Zijn Zoon, om een eeuwige gerechtigheid aan te brengen en een eeuwige verlossing te werken voor hen, die Hem vrezen, en dat wel van geslacht tot geslacht, want er zijn Evangelievoorrechten, die als ene erfenis overgaan van het ene geslacht op het andere, en bestemd zijn om tot in eeuwigheid te wezen. Zij, die God vrezen als hun Schepper en Rechter, worden aangemoedigd om op barmhartigheid van Hem te

hopen door hun Middelaar en Voorspraak, en in Hem is barmhartigheid gevestigd op allen, die God vrezen, vergevende barmhartigheid, genezende barmhartigheid, barmhartigheid, die hen doet aannemen, kronende barmhartigheid van geslacht tot geslacht zolang de wereld bestaat. In Christus bewaart Hij barmhartigheid aan duizenden. Men heeft algemeen opgemerkt, dat God in Zijne voorzienigheid verachting heeft uitgestort over de hoogmoedigen en eer heeft gegeven aan de nederigen, en dit heeft Hij op merkwaardige wijze gedaan in geheel het werk van des mensen verlossing. Gelijk God in Zijne barmhartigheid over haar zich ook machtig heeft betoond, vers 48, 49. zo heeft Hij in Zijne barmhartigheid over degenen, die Hem vrezen, ook een krachtig werk gedaan door Zijn arm. Ten eerste. In den loop Zijner voorzienigheid is het Zijn gewone wijze van doen om de verwachtingen der mensen gans anders te doen uitkomen dan zij het zich beloven. Hoogmoedige mensen denken in alles hun wil te kunnen doorzetten, maar Hij verstrooit hen in de gedachten hunner harten, vernietigt hun maatregelen, laat hun plannen op niets uitlopen, ja, brengt hen naar beneden door diezelfde raadslagen, waardoor zij dachten hun belangen te bevorderen en te beveiligen. De machtigen denken dat zij zich door macht en geweld op hun zetels kunnen handhaven, maar Hij trekt hen af van hun tronen, en werpt die tronen neer, terwijl van den anderen kant de nederigen, die er aan wanhoopten om ooit in de wereld vooruit te komen, en niet anders dachten dan wel altijd in nederen staat te zullen blijven, op wonderbaarlijke wijze verhoogd worden. De opmerking nu betreffende eer geldt ook evenzeer voor rijkdom. Velen, die zo arm waren, dat zij voor zich en hun gezin geen brood hadden, zijn door een verrassende wending van Gods voorzienigheid ten hunnen gunste met goederen vervuld, terwijl van den anderen kant die rijk waren, en niet anders dachten of morgen zou wezen als vandaag, en dat hun berg vaststond en nooit zou wankelen, grotelijks verarmd zijn en ledig werden weggezonden. Het is hetzelfde wat Hanna had opgemerkt en waarover zij had uitgeweid in haar lied, met toepassing op haarzelve en hare tegenstandster, 1 Samuel 2:4-7, en dat zeer tot opheldering dient van hetgeen wij hier hebben. Vergelijk ook Psalm 107:33-41, 113:7-9, en Prediker 9:11. Het behaagt God de verwachting teleur te stellen van hen, die zich grote dingen in de wereld voorspiegelen, en de verwachtingen te overtreffen van hen, die slechts op weinig hopen. Als een rechtvaardige God is het Zijne eer om hen te vernederen, die zich verhogen, en de gerusten te doen sidderen, en als een goede God is het Zijne eer om hen te verhogen, die zich vernederen, en van troost te spreken tot hen, die voor Hem vrezen. Dit blijkt, in de tweede plaats, inzonderheid in de handelwijze der Evangeliegenade:

1. In de geestelijke eer, die zij verleent. Toen de hoogmoedige Farizeeën werden verworpen en de tollenaren en zondaren voor hen ingingen in het koninkrijk der hemelen, -toen de Joden, die de wet der rechtvaardigheid zochten, haar niet verkregen hebben, en de heidenen, die daar niet eens aan gedacht hebben, haar wèl hebben verkregen, Romeinen 9:30, 31, -toen God niet de wijzen naar het vlees, noch de machtigen, noch de edelen heeft verkoren om het Evangelie te prediken en het Christendom in de wereld te planten, maar het dwaze en zwakke der wereld, en het verachte, 1 Corinthiërs 1:26, 27-toen heeft Hij de hoogmoedigen verstrooid en de machtigen van de tronen afgetrokken, maar de nederigen verhoogd. Toen de tirannie werd verbroken van de overpriesters, die reeds lang heerschappij hadden gevoerd over het erfdeel des Heeren, en hoopten dit altijd te zullen doen, en Christus' discipelen, een gezelschap van arme, verachte vissers, door de macht, waarmee zij bekleed werden "op tronen" konden "neerzitten", oordelende de twaalf geslachten Israël's, -toen de macht der vier wereldrijken werd verbroken, en het koninkrijk van den Messias, de steen, die afgehouwen werd zonder handen, de ganse aarde vervulde, -toen zijn de hoogmoedigen verstrooid en de nederigen verhoogd.

2. In den geestelijken rijkdom, dien zij schenkt, vers 53. Hen, die hun behoefte aan Christus inzien en dringend verlangen naar gerechtigheid en leven in Hem, vervult Hij met goederen, met het beste, Hij geeft hun mildelijk, en zij worden overvloedig verzadigd met de zegeningen, die Hij schenkt, of zoals de psalmist het uitdrukt: "Zij worden dronken van de vettigheid Zijns huizes", Psalm 36:9. Zij, die vermoeid en belast zijn, zullen bij Christus rust vinden, en zij, die dorsten, worden geroepen om tot Hem te komen en te drinken, want zij alleen weten Zijne gaven te waarderen. Aan een hongerige ziel is alle bitter zoet, manna is engelenbrood: en voor den dorstige is zuiver water honing uit de rotsstenen. Hen, die rijk zijn, die niet hongerig zijn, die, gelijk Laodicea, denken dat zij geens dings gebrek hebben, vol zijn van zich zelven en van hun eigen gerechtigheid, en denken dat zij zich zelven genoeg zijn, zendt Hij weg van Zijne deur, zij zijn Hem niet welkom, Hij zendt hen ledig weg. Zij komen vol van zich zelven, en worden ledig van Christus weggezonden. Hij zendt hen naar de goden, die zij dienen, naar hun eigen gerechtigheid en kracht, waarop zij vertrouwden. Steeds is het de verwachting geweest, dat de Messias in zeer bijzonderen zin de sterkte en heerlijkheid zou zijn van Zijn volk Israël, en dat is Hij ook, vers 54. Hij heeft Israël, Zijn knecht, opgenomen, antelabeto. Hij heeft hen bij de hand genomen, hen opgeholpen, die gevallen waren en zich zelven niet konden helpen. Zij, die neder gezonken waren onder den last van een verbroken verbond der onschuld, worden opgeholpen, opgenomen, door de zegeningen van een vernieuwd verbond der genade. De zending van den Messias, bij wie hulpe was besteld voor arme zondaren, was de grootste barmhartigheid, die geschieden kon, de grootste hulp, die verleend kon worden aan Zijn volk Israël, en wat dit grootmaakt is: Ten eerste. Dat het is in gedachtenis Zijner barmhartigheid, de barmhartigheid Zijner natuur, de barmhartigheid, die Hij bewaard heeft voor Israël, Zijn knecht. Terwijl deze zegen nog vertoefde te komen, waren zij, die hem verwachtten, dikwijls bereid om te vragen: Heeft God vergeten genadig te zijn? Maar nu heeft Hij doen blijken dat Hij het niet vergeten heeft, maar dat Hij Zijner barmhartigheid gedachtig is geweest. Hij gedacht Zijner vorige goedertierenheid, en herhaalde die voor hen in geestelijke zegeningen, terwijl Hij ze tevoren in tijdelijke gunsten aan hen betoond had. Hij gedacht der dagen vanouds. Waar is Hij, die hen uit de zee opgebracht heeft, uit Egypte? Jesaja 63:11. Hij zal wederom doen hetgeen wat daar het type van geweest is.

Ten tweede. Dat het is ter vervulling Zijner belofte. Het is een goedertierenheid, niet slechts bedoeld, maar uitgesproken, vers 55. Het was gelijk Hij gesproken heeft tot onze vaderen, dat het Zaad der vrouw den kop der slang zou vermorzelen, dat God in de tenten van Sem zou wonen, en inzonderheid aan Abraham, dat in zijn zaad al de geslachten der aarde gezegend zullen worden met de beste van alle zegeningen, met de zegeningen, die tot in eeuwigheid zijn, en tot het zaad, dat voor eeuwig wezen zal, dat is: zijn geestelijk zaad, want zijn vleselijk zaad is korten tijd hierna afgesneden. Wat God gesproken heeft zal Hij volbrengen, wat Hij gesproken heeft tot de vaderen zal Hij volbrengen aan hun zaad, en aan het zaad van hun zaad, in zegeningen, die eeuwig zijn.

Eindelijk. Maria’s terugkeer naar Nazareth, vers 56, nadat zij omtrent drie maanden bij Elizabeth was gebleven, zo lang, dat zij er nu volkomen van overtuigd was, dat zij zwanger was, en om hierin bevestigd te worden door hare nicht Elizabeth. Sommigen denken, dat zij, hoewel haar terugkeer hier vermeld wordt voordat Elizabeth verlost was, omdat de evangelist het verhaal omtrent Maria wilde eindigen, eer hij met het verhaal omtrent Elizabeth voortging, bij hare nicht gebleven was, totdat Elizabeth hersteld was, ten einde haar te verzorgen en met haar te wezen bij hare bevalling, en haar eigen geloof alzo volkomen bevestigd te zien door de volkomen vervulling van Gods belofte aan Elizabeth. Maar de meesten houden zich aan de orde der geschiedenis, zoals zij hier verhaald

wordt, en denken dat zij terugkeerde, toen de tijd van Elizabeth vervuld was, omdat zij nog altijd in afzondering wilde zijn, en zich dus niet daar wilde bevinden, als de geboorte van dat kind der belofte vele mensen naar dit huis zou doen komen. Zij, in wier hart Christus ene gestalte verkregen heeft, vinden meer dan vroeger behagen in eenzaam te zitten en stil te zwijgen.

Lukas 1:57-66

In deze verzen hebben wij:

I. De geboorte van Johannes de Doper, vers 57. Hoewel hij door een wonder in het lichaam zijner moeder was ontvangen, had zijne geboorte toch plaats volgens den gewonen loop der natuur (evenals ook onze Zaligmaker.). De tijd van Elizabeth werd vervuld, dat zij baren zou, en zij baarde een zoon. Beloofde zegeningen kunnen verwacht worden, als de tijd er van vervuld is, en niet eerder.

II. De grote blijdschap, die onder al de nabestaanden van het gezin bij deze buitengewone gelegenheid betoond werd, vers 58. Die daar rondom woonden en hare magen hoorden het, want iedereen zal er van gesproken hebben als van iets, dat aan het wonderbare grensde. Dr. Lightfoot merkt op, dat Hebron door priesters bewoond werd uit het geslacht van Aäron, en dat zij de magen waren van wie hier gesproken wordt, maar dat het omliggende land en de dorpen door de kinderen van Juda werden bewoond, en dat dezen de naburen waren, of, die daar rondom woonden. Nu geven dezen hier blijk:

1. Van een vromen eerbied voor God. Zij erkenden dat de Heere Zijne barmhartigheid grotelijks aan haar bewezen had. Het was ene barmhartigheid, dat de versmaadheid van haar was weggenomen, ene barmhartigheid, dat haar gezin gebouwd zou worden, te meer, daar het een gezin was van een priester, gewijd aan God, en gebruikt in Zijn dienst. Vele dingen werkten samen om die barmhartigheid groot te doen zijn-dat zij lang onvruchtbaar is geweest, en nu oud was geworden, maar inzonderheid, dat het kind groot zou zijn voor den Heere.

2. Vriendelijkheid en achting voor Elizabeth. Toen zij zich verblijdden, verblijdden zij zich met haar. Wij behoren genoegen te smaken in den voorspoed en het welzijn van onze naburen en vrienden, en Gode even dankbaar te zijn voor hun welvaren en hun zegeningen als voor de onze.

III. Het geschil onder hen betreffende den naam van het kind, vers 59. Het geschiedde op den achtsten dag, -gelijk God het had geboden-dat zij kwamen om het kindeken te besnijden. Het was hier te Hebron, dat de besnijdenis het eerst werd ingesteld, en Izaak, die, evenals Johannes de Doper, geboren was uit de belofte, was een der eersten, die er aan onderworpen werd, hij was tenminste de voornaamste, die met deze inzetting beoogd werd. Zij, die zich verblijdden in de geboorte van het kind, kwamen bijeen voor de besnijdenis. Het grootste genot, dat wij in onze kinderen kunnen smaken, is daarin gelegen, dat wij hen overgeven aan God en hun verbondsbetrekking tot Hem erkennen. De doop onzer kinderen behoort ons nog meer blijdschap te schenken dan hun geboorte. Nu was het het gebruik, dat zij bij de besnijdenis hunner kinderen hun tegelijk een naam gaven, omdat, toen Abram besneden werd, God hem een nieuwen naam gaf, en hem Abraham noemde, het is niet ongepast, dat zij naamloos blijven, totdat zij bij hun naam aan God gegeven worden.

1. Nu werd door sommigen voorgesteld, dat hij naar zijn vader Zacharias zou genoemd worden. Wij hebben geen voorbeeld in de Schrift, dat het kind den naam van zijn vader moet dragen, maar wellicht was dit een gewoonte, die later onder de Joden in zwang kwam, zoals nu bij ons, en bedoelden zij hiermede den vader te eren, die waarschijnlijk wel geen tweede kind zou krijgen.

2. De moeder was hier tegen, en wilde dat het kind Johannes zou genoemd worden, vernomen hebbende, hetzij door ingeving van den Heiligen Geest, -dat het waarschijnlijkst is-of wel door een geschreven mededeling van haar echtgenoot, dat God dien naam had aangewezen, vers 60. Hij zal Johannes heten, de genaderijke, omdat hij het Evangelie van Christus zal inleiden, waarin Gods genade helderder uitblinkt dan ooit tevoren.

3. De bloedverwanten opperden bezwaar hiertegen, vers 61, Er is iemand in uwe maagschap, die met dien naam genaamd wordt. Indien hij dus den naam van zijn vader niet mag hebben, zo laat hem dan tenminste naar iemand van de familie genoemd worden, die het ene eer zal achten, dat zulk een kind zijn naam zal dragen. Gelijk zij, die vrienden hebben, vriendschap moeten bewijzen, zo moeten ook zij, die familiebetrekking hebben, hun al die vriendelijke achting betonen. die wij hun verschuldigd zijn.

4. Zij deden een beroep op den vader en wilden beproeven zijne mening omtrent de zaak te leren kennen, want het kwam hem toe het kind een naam te geven, vers 62. Zij wenkten zijn vader, waaruit blijkt dat hij zowel doof als stom was, ja het had zelfs den schijn, alsof hij achteloos, onverschillig was, want anders zouden zij hem wel terstond gevraagd hebben om den naam zijns kinds te schrijven, indien hij, sedert hij met stomheid was geslagen, iets wat het ook zij schriftelijk had meegedeeld. Zij wilden echter zo ver gaan met de zaak als zij konden, en daarom gaven zij hem te kennen waarover het geschil liep, dat alleen door hem beslecht kon worden, waarop hij hun door tekenen te verstaan gaf om hem een schrijftafeltje te geven, zoals toen in gebruik was en met de stift schreef hij: Johannes is zijn naam, vers 63. Niet "zal zijn", of, "wens ik dat hij zijn zal", maar is zijn naam. De zaak is reeds beslist, de engel had hem dien naam gegeven. Toen Zacharias niet kon spreken, schreef hij. Als aan de leraren de mond wordt gestopt, zodat zij niet kunnen prediken, dan kunnen zij, zolang hun handen niet gebonden zijn, nog goed doen door te schrijven. Velen van de martelaren hebben in de gevangenis brieven geschreven aan hun vrienden, die veel nut hebben gesticht, ook de apostel Paulus heeft dit gedaan. Dat Zacharias dezelfden naam schreef, dien Elizabeth had genoemd, heeft de aanwezigen grotelijks verwonderd. Zij verwonderden zich allen, want zij wisten niet dat zij, hoewel gene gemeenschap met elkaar kunnende oefenen van wege de stomheid en doofheid van Zacharias, toch door een en dezelfden Geest geleid werden. Of wellicht verwonderden zij zich, dat hij zo duidelijk en verstaanbaar schreef, hetgeen hij (daar de slag, die hem had getroffen, zeer veel op een verlamming geleek) tevoren niet gedaan had.

5. Hierop herkreeg hij de spraak, vers 64.

Terstond werd zijn mond geopend. De tijd, die tevoren voor zijn zwijgen was vastgesteld, was tot op den dag, dat deze dingen geschied zullen zijn, vers 20, niet al de dingen, die aan Johannes' openbare bediening voorafgaan, maar die, welke betrekking hebben op zijne geboorte en naam, vers 13. Die tijd was nu voorbij, waarop het beslag werd weggenomen en God hem weer den mond opende, Ezechiël 3:27. Dr. Lightfoot maakt ene vergelijking tussen dit geval van Zacharias en dat van Mozes, Exodus 4:24-26, Wegens zijn wantrouwen is Mozes in levensgevaar, gelijk Zacharias om diezelfde zonde met stomheid wordt geslagen, maar na de besnijdenis van zijn kind en de wederopwekking van zijn geloof, wordt daar, evenals hier, het gevaar opgeheven. Ongeloof heeft hem den mond gesloten, en daar hij nu gelooft, is zijn mond weer geopend, hij gelooft, daarom spreekt hij. David lag onder den last zijner zonde, van dat zijn kind ontvangen werd tot enige dagen na zijn geboorte, dan neemt de Heere zijne zonde weg, nu hij berouw heeft, zal hij niet sterven. Zo

ook hier: hij zal niet langer stom zijn, zijn mond werd geopend, hij sprak, God lovende. Als God onze lippen opent, dan moet onze mond Zijn lof verkondigen. Wij kunnen even goed sprakeloos zijn als de spraak niet te gebruiken om God te loven, want dan is onze tong het meest onze eer, als zij gebruikt wordt tot Gods eer.

6. De dingen werden door het gehele land bekend gemaakt, tot grote verbazing van allen, die ze hoorden, vers 65. 66.. De mening, het gevoelen, des volks moet niet geminacht worden, er moet behoorlijk acht op worden geslagen. Er wordt ons hier gezegd,

a. Dat er veel werd gesproken van al deze dingen, zij maakten het onderwerp der gesprekken uit in het gehele gebergte van Judea. Het is te betreuren dat er niet terstond een verhaal van werd opgesteld en in de wereld verspreid.

b. Dat de meeste mensen, die van deze dingen hoorden, er door ontsteld werden. Er kwam vrees over allen, die rondom hen woonden. Indien wij geen goede hope hebben, zoals wij behoorden te hebben, gegrond op het Evangelie, dan kunnen wij verwachten dat de tijding er van ons zal vervullen met vrees. Zij geloofden en sidderden, terwijl zij hadden moeten geloven en juichen.

c. Het wekte de verwachtingen op des volks betreffende dit kindeken, en drong hen om het oog op hem te hebben en te zien wat uit hem worden zou.

Zij namen het ter harte, bewaarden die dingen in hun hart en geheugen, alsof zij voorzagen dat zij later reden zouden hebben om ze zich voor den geest terug te roepen. Wat wij horen en ons nuttig kan zijn, moeten wij bewaren, in gedachtenis houden, ten einde het voort te kunnen brengen ten nutte van anderen, als oude en nieuwe dingen, en opdat wij, als de dingen tot rijpheid komen, op de voortekenen er van terug kunnen zien, en zeggen: "Dit was te verwachten." Zij zeiden bij zich zelven en tot elkaar: "Wat zal toch dit kindeke wezen? Wat zal de vrucht wezen, als dit de knoppen, de kiemen, zijn, of liever, als dit de wortel is uit zo dorre aarde?" Als kinderen in de wereld worden geboren, dan is het zeer onzeker wat zij zullen blijken te zijn, maar soms zijn er reeds vroeg aanduidingen geweest van iets groots, zoals in de geboorte van Mozes, Simson, Samuel, en Johannes. En wij hebben reden om te geloven dat er, toen Johannes zijne bediening aanving, nog sommigen in leven waren, die zich deze dingen konden herinneren, en ze zich ook herinnerd hebben, en ze aan anderen hebben verhaald, hetgeen er veel toe heeft bijgedragen, dat de menigte naar hem toestroomde om hem te horen. Eindelijk: Er wordt gezegd: De hand des Heeren was met hem, dat is: hij was van zijne geboorte af onder de bijzondere zorg en hoede des Almachtigen, als bestemd zijnde voor iets groots en gewichtigs, en daarvan waren vele voorbeelden. Het bleek ook dat de Geest reeds zeer vroeg werkte in zijne ziel. Zodra hij begon te spreken of te lopen, kon men iets buitengewoons in hem bespeuren. God heeft wegen en middelen om op kinderen te werken in hun jeugd, die wij ons niet kunnen verklaren. God heeft nooit ene ziel geschapen, die Hij niet heeft weten te heiligen.

Lukas 1:67-80

Wij hebben hier het lied, waarmee Zacharias God loofde, toen zijn mond geopend was. Hij wordt gezegd in dit lied te hebben geprofeteerd, vers 67, en in den strikten zin van profeteren heeft hij dit ook gedaan, want hij heeft dingen voorzegd betreffende het koninkrijk van den Messias, van wie alle profeten getuigen. Merk op:

I. Hoe hij hiertoe werd bekwaam gemaakt: Hij werd vervuld met den Heiligen Geest, werd in meer dan gewone mate tot dat doel begaafd, hij had een Goddelijke ingeving. God heeft hem niet slechts zijn ongeloof en mistrouwen vergeven -hetgeen bleek uit de opheffing der straf er voor, maar als een voorbeeld van overvloedige genade jegens gelovigen, heeft Hij hem vervuld met den Heiligen Geest en hem de eer aangedaan, om hem tot Zijne eer te gebruiken.

II. Wat de stof was, die hij in zijn lied bezong. Hier wordt niets gezegd betreffende de bijzondere aangelegenheden van zijn gezin, het wegnemen der versmaadheid er van, en het verlenen van eer er aan door de geboorte van dit kind, hoewel hij ongetwijfeld wel tijd gevonden zal hebben om met zijn gezin God hiervoor te danken. Maar in dit lied is hij gans vervuld van het koninkrijk van den Messias en de openbare zegeningen, die er door komen zullen. Hij zou weinig genoegen hebben gesmaakt in de vruchtbaarheid van zijn wijnstok en het hoopvolle van zijn olijfplant, indien hij hierin niet het goede had voorzien van Jeruzalem en den vrede over Israël, en op beiden zegeningen uit Zion, Psalm 128:3, 5, 6.. De Oud Testamentische profetieën worden dikwijls uitgedrukt in lof en in een nieuw lied, en zo is het ook met dit begin der Nieuw Testamentische profetie. Geloofd zij de Heere, de God Israël's. Hij zal de God der ganse aarde genoemd worden, maar Zacharias, sprekende van het werk der verlossing, noemt Hem den Heere, den God Israël's, omdat totnutoe de profetieën beloften en typen van de verlossing aan Israël gegeven waren, en aan hen moesten er thans de eerste aanbiedingen van worden gedaan. Israël was, als uitverkoren volk, een type van de uitverkorenen Gods uit alle natiën, waarop God inzonderheid het oog had in de zending van den Zaligmaker, en daarom wordt Hij hierin genoemd de Heere, de God Israël's. Nu looft Zacharias hier God:

1. Voor het werk der verlossing, dat door den Messias zelf gewerkt zou worden, vers 68-75. Dit is het, waarvan hij vol is, als hij vervuld werd met den Heiligen Geest, en dat is het, waar allen vol van zijn, die den Geest van Christus hebben.

a. In het zenden van den Messias heeft God Zijn volk genadiglijk bezocht, dat Hij gedurende vele eeuwen veronachtzaamd scheen te hebben, en waarvan Hij vervreemd scheen. Hij heeft hen bezocht als een vriend, om kennis te nemen van hun toestand. God wordt gezegd Zijn volk te hebben bezocht in het diensthuis, toen Hij hen verloste, Exodus 3:16, 4:31, Zijn volk te hebben bezocht in hongersnood, toen Hij hun brood gaf, Ruth 1:6. Hij had dikwijls Zijne profeten tot hen gezonden, en gemeenschap met hen blijven onderhouden, maar nu heeft Hij zelf hen bezocht.

b. Hij heeft verlossing teweeggebracht Zijnen volke. Dit was de boodschap, waarmee Christus in de wereld is gekomen, namelijk hen te verlossen, die verkocht waren om de zonde en onder de zonde. Zelfs Gods eigen volk, Zijn Israël, Zijn zoon, Zijn eerstgeborene heeft het nodig verlost te worden, en zonder die verlossing zijn zij verloren. Christus verlost hen tot een duren prijs uit de handen van

Gods gerechtigheid, en Hij verlost hen door Zijne macht uit Satans tirannie, zoals Hij Israël uit Egypte heeft verlost.

c. Hij heeft het verbond van het koningschap vervuld, dat Hij met den vermaardsten Oud Testamentische vorst, namelijk David, gesloten had. Heerlijke dingen werden gesproken van zijn geslacht, dat bij hem hulp besteld was als bij een held, dat zijn hoorn verhoogd zal worden, en dat zijn zaad in eeuwigheid gezet zal worden, Psalm 89:20, 21, 25, 30. Maar dit geslacht was sedert lang, in zekeren zin, verstoten en verworpen, Psalm 89:39. Thans wordt het hierin verheerlijkt dat, volgens de belofte, God aan David wederom een hoorn zal doen uitspruiten, Psalm 132:17, want Hij heeft ons een hoorn der zaligheid opgericht in het huis van David, Zijn knecht, vers 69, dáár, waar hij beloofd en verwacht werd. David wordt Gods dienstknecht genoemd, niet slechts als een Godvruchtig man, maar als een koning, die voor God regeerde, en hij was een werktuig voor de verlossing van Israël, door gebruikt te worden in de regering over Israël, en zo is Christus allen, die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden. Er is in Christus, en in Hem alleen, verlossing voor ons, en het is een hoorn der zaligheid, want het is een eervolle verlossing. Zij is verheven boven alle andere verlossingen, waarvan geen enkele met deze vergeleken kan worden. In haar wordt de heerlijkheid bevorderd van den Verlosser en van de verlosten, en hun hoorn wordt met ere verhoogd. Het is een overvloedige verlossing of zaligheid, een cornucopia -een hoorn des overvloeds, ene verlossing, waardoor wij gezegend worden met geestelijke zegeningen, met hemelse dingen, en dat wel overvloedig. Het is een machtige verlossing, de kracht van het dier is in zijn hoorn. Hij heeft zulk een verlossing opgericht, als waardoor onze geestelijke vijanden neergeworpen zullen worden, en wij tegen hen zullen worden beschermd. In de wagens van deze verlossing zal de Verlosser uitgaan, overwinnende en opdat Hij overwinne.

d. Hij heeft al de dierbare beloften vervuld, die Hij aan de kerk door de vermaardsten der Oud Testamentische profeten heeft gegeven, vers 70.

Gelijk Hij gesproken heeft door den mond Zijner heilige profeten. Zijne leer der verlossing door den Messias wordt bevestigd door een beroep op de profeten, en de grootheid en belangrijkheid dier verlossing hierdoor bewezen en grootgemaakt. Het is dezelfde, waarvan zij hebben gesproken, en die dus verwacht en welkom geheten moet worden, het is de zaligheid, van welke zij ondervraagd en onderzocht hebben, 1 Petrus 1:10, 11, en die dus niet gering geacht moet worden. God doet thans hetgeen, waarvan Hij voorlang had gesproken, en daarom: Zwijg, alle vlees, voor het aangezicht des Heeren, en neem acht op Hem. Zie hoe heilig de profetieën van deze verlossing, of zaligheid, waren. De profeten, die ze hebben uitgesproken, waren heilige profeten, die niet durfden bedriegen, en er naar streefden om heiligheid onder de mensen te bevorderen, en het was de Heilige Geest zelf, die door hen gesproken heeft. Hoe aloud zij waren: van het begin der wereld. Toen de wereld begon heeft God beloofd, dat het Zaad der vrouw den kop der slang zou vermorzelen, die belofte had een weerklank, toen Adam zijne huisvrouw Eva noemde, Eva, leven, om den wille van dit haar Zaad, toen Eva haar eerstgeborene Kaïn noemde, zeggende: Ik heb een man van den Heere verkregen, en een anderen zoon Seth, dat is bestemd of vastgesteld, toen Noach rust werd genoemd, en voorzegde dat God in de tenten van Sem zou wonen. En het was niet lang nadat de nieuwe wereld in Noach was begonnen, dat de belofte aan Abraham werd gedaan, dat in zijn zaad de geslachten der aarde gezegend zullen worden. Wat wondervolle eenheid en samenstemming bespeuren wij onder hen. God heeft dezelfde zaak gesproken door allen, en daarom wordt gezegd, dat het is dia stomatos, niet door de monden, maar door den mond der profeten, want zij allen

spreken van Christus als met eèn mond. Wat nu is deze verlossing, waarvan geprofeteerd werd? Ten eerste. Het is een gered worden van de boosaardigheid onzer vijanden, het is: sootêrian ex echthroon hêmoon - ene verlossing van uit onze vijanden, van tussen hen, en van de hand al dergenen, die ons haten, vers 71. Het is ene verlossing van de zonde en van de heerschappij van Satan over ons door bederf van binnen, zowel als door verleidingen van buiten. De vleselijk-gezinde Joden verwachtten verlost te worden van het juk der Romeinen, maar er werd hun intijds te kennen gegeven, dat het ene verlossing van anderen aard zijn zou. Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden. Mattheus 1:21, opdat zij, namelijk de zonden, niet over hen zullen heersen.

Ten tweede. Het is ene wederherstelling in Gods gunst, het is opdat Hij barmhartigheid deed aan onze vaderen, vers 72. De Verlosser zal niet slechts den kop vermorzelen van de slang, die ons verderf heeft bewerkt, maar Hij zal ons herstellen in de gunst en barmhartigheid van God en Zijn verbond met ons vernieuwen. Hij zal ons, als het ware, wederom in het paradijs voeren, hetgeen aangeduid werd door de belofte aan de vaderen, en het heilig verbond, dat met hen gesloten werd, den eed, dien Hij Abraham, onzen vader, gezworen heeft, vers 73. Merk op:

1. Hetgeen aan de vaderen beloofd en aan ons vervuld werd, is barmhartigheid, zuivere genade, niets is door ons verdiend (wij verdienen slechts toorn en den vloek), maar alles zijn wij verschuldigd aan de goedertierenheid Gods, die genade en leven voor ons bestemd heeft ex mero motu -uit Zijn eigen welbehagen, Hij had ons lief, omdat Hij ons wilde liefhebben.

2. God had hierin het oog op Zijn verbond, Zijn heilig verbond, dat verbond met Abraham: Ik zal u en uw zaad tot een God zijn. Dit nu heeft zijn zaad in werkelijkheid verbeurd door hun overtredingen, dit scheen Hij bij de rampen, die Hij over hen bracht, te hebben vergeten, maar nu wil Hij het gedenken, nu zal Hij doen blijken dat Hij het gedenkt, want hierop is al Zijn wederkeren tot genade gegrond: Leviticus 26:42 :Dan zal Ik gedenken aan Mijn verbond. Ten derde. Het is ene bekwaammaking voor en ene aanmoediging tot den dienst van God. Aldus was de eed, dien Hij Abraham, onzen vader, gezworen heeft: Dat Hij ons kracht en genade zou geven om Hem te dienen, op voor Hem welbehaaglijke en voor ons lieflijke wijze, vers 74, 75. Hier schijnt ene toespeling te zijn op de verlossing van Israël uit Egypte, hetgeen, zegt God aan Mozes, ingevolge was van het verbond, dat Hij met Abraham heeft gemaakt, Exodus 3:6-8, en dat dit de bedoeling was, waarmee Hij hen uitvoerde uit Egypte, dat zij Hem zouden dienen op dezen berg, Exodus 3:12. Het grote doel der Evangeliegenade is niet ons te ontheffen van, maar ons te verbinden tot en aan te moedigen in, den dienst van God. Het Christendom is daarom ook altijd beschouwd als bestemd om ons waarlijk Godsdienstig te maken, ons toe te laten tot den dienst van God, ons er aan te verbinden, en er ons in te verlevendigen. Wij zijn verlost van het ijzeren juk der zonde, opdat onze hals onder het aangename en zachte juk van den Heere Jezus zou komen. De banden, die Hij heeft losgemaakt, Psalm 116:16, dienen om ons te vaster aan Hem te verbinden. Wij worden er door in staat gesteld,

1. Om God te dienen zonder vrees -aphoboos. Wij zijn in een toestand van heilige veiligheid gebracht, opdat wij God met een heilige gerustheid en kalmte des gemoeds zouden kunnen dienen, als de zodanige, die gerust zijn omdat zij geen kwaad vrezen. God moet gediend worden met een kinderlijke vreze, een eerbiedige, gehoorzame vreze, een opwekkende, verlevendigende vreze, maar niet met een slaafse vrees, zoals de luie dienstknecht, die Hem zich voorstelde als een harden onredelijken meester, niet met de vrees, waarin pijn is, niet met de vrees van een wettischen geest,

een geest der dienstbaarheid, maar met de vrijmoedigheid van een evangelischen geest, den geest der aanneming.

2. Om Hem te dienen in heiligheid en gerechtigheid, hetgeen den gansen plicht insluit van den mens jegens God en onzen naaste. Het is zowel de bedoeling als de onmiddellijke strekking van het Evangelie om dat beeld Gods in ons te vernieuwen, waarnaar de mens het eerst geschapen werd en dat bestond in ware rechtvaardigheid en heiligheid, Efeziërs 4:24. Christus heeft ons verlost opdat wij God zouden dienen, niet in den wettischen dienst van slachtofferen en brandoffers, maar in den geestelijken dienst van heiligheid en gerechtigheid, Psalm 50:14.

3. Om Hem te dienen voor Hem, in de plichten Zijner onmiddellijke aanbidding, waarin wij ons den Heere voorstellen, om Hem te dienen als dezulken, die steeds het oog op Hem hebben gericht, en Zijn oog altijd op ons gericht zien, op onzen inwendigen mens: dat is Hem te dienen voor Hem.

4. Om Hem te dienen al de dagen onzes levens. Het doel van het Evangelie is ons te verbinden tot standvastigheid en volharding in den dienst van God, door ons te tonen hoeveel er afhangt van ons niet-teruggaan, en door ons te tonen, hoe Christus ons tot het einde heeft liefgehad, en ons daardoor verbond om Hem tot het einde lief te hebben.

5. Hij loofde God voor het werk van bereiding voor deze verlossing, dat door Johannes de Doper gedaan zou worden, vers 76. Gij, kindeken, hoewel gij nu nog slechts een kind zijt van acht dagen, zult een profeet des Allerhoogsten genaamd worden. Jezus Christus is de Allerhoogste, want Hij is God boven allen te prijzen tot in eeuwigheid, Romeinen 9:5, gelijk met den Vader. Johannes de Doper was Zijn profeet, zoals Aäron Mozes' profeet is geweest, Exodus 7:1. Wat hij zei was als Zijn mond, wat hij deed was als Zijn voorloper. De profetie had sedert lang opgehouden, maar in Johannes herleefde zij, zoals zij in Samuel was herleefd, die geboren was uit een bejaarde moeder, evenals ook Johannes. Johannes' werk was

a. Een volk te bereiden voor de zaligheid door bekering en berouw te prediken als grote Evangelieplichten. Gij zult voor het aangezicht des Heeren heengaan, en slechts een weinig voor Hem om Zijne wegen te bereiden, om de mensen te roepen om plaats voor Hem te maken en zich te bereiden, om Hem te ontvangen. Laat alles uit den weg worden geruimd wat Zijn voortgang belemmert, of het volk verhindert om tot Hem te komen, Jesaja 40:3, 4. Laat alle dalen verhoogd, en alle bergen en heuvelen vernederd worden.

b. Om aan de mensen een algemeen denkbeeld te geven van de zaligheid, opdat zij mochten weten, niet slechts wat te doen, maar wat te verwachten, want de leer, die hij predikte, was dat het koninkrijk der hemelen nabij is gekomen. Er zijn twee dingen, waarin gij moet weten dat deze zaligheid bestaat:

a. De vergeving van hetgeen wij verkeerds gedaan hebben. Het is zaligheid door vergeving der zonden, die zonden, welke de zaligheid in den weg staan, en door welke wij allen aan verderf en veroordeling onderworpen zijn geworden, vers 77. Johannes de Doper gaf het volk te verstaan dat, hoewel hun toestand treurig was vanwege de zonde, hij echter niet wanhopig was, want door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods (de ingewanden der barmhartigheid, zoals het

woord eigenlijk luidt) kan vergeving worden verkregen. Er was in ons niets dan een treurige, erbarmelijke toestand, om ons der Goddelijke barmhartigheid aan te bevelen.

b. Leiding en bestuur tot een betere levenswijze voor het vervolg. De Evangeliezaligheid moedigt ons niet alleen aan om te hopen, dat de werken der duisternis ons vergeven zullen worden, maar geeft ons een helder licht, waarin wij onze gangen richten kunnen. Daarin heeft ons de Opgang uit de hoogte bezocht, vers 78, en ook dit zijn wij aan de barmhartigheid onzes Gods verschuldigd. Christus is anatole -het morgenlicht, de opgaande Zon, Maleachi 4:2. Het Evangelie brengt licht met zich, Johannes 3:19, het laat ons niet omdolen in heidense onwetendheid, of in het maanlicht der Oud Testamentische typen en schaduwen, maar in hetzelve is de dag aangebroken. In Johannes de Doper begon de dageraad aan de kimmen te verschijnen, maar het licht nam toe, en was voortgaande en lichtende tot den vollen dag toe. Wij hebben evenveel reden om den Evangeliedag welkom te heten, als diegenen om den dageraad welkom te heten, die hem lang hebben verwacht.

Ten eerste. Het Evangelie is ontdekkend, het toont ons hetgeen, waaromtrent wij tevoren in volslagen duisternis waren, vers 79, het is "om te verschijnen degenen, die gezeten zijn in duisternis, de verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus. De Opgang uit de hoogte heeft deze duistere wereld bezocht om de heidenen te verlichten, Handelingen 26:18.

Ten tweede. Het is levendmaking, het brengt licht tot hen, die gezeten zijn in duisternis en schaduwen des doods, als veroordeelde gevangenen in het kerkerhol, om hun de tijding te brengen van vergeving, of tenminste van ene opschorting van het oordeel met de mogelijkheid om vergeving te verwerven, het verkondigt de opening der gevangenis, Jesaja 61:1, en brengt het licht des levens. Hoe lieflijk is dat licht! Ten derde. Het is leidend, het richt onze voeten op den weg des vredes, op dien weg, die ons ten laatste tot vrede zal brengen. Het is niet slechts een licht voor onze ogen, maar een licht voor onze voeten, Psalm 119:105, het leidt ons op den weg om vrede te maken met God, een lieflijke, troostrijke gemeenschap met Hem te onderhouden, dien weg des vredes, waarvan wij als zondaren afgedwaald zijn, en dien wij niet hebben gekend, Romeinen 3:17, en nooit uit ons zelven hebben kunnen kennen. In het laatste vers hebben wij een kort bericht van de jongere jaren van Johannes de Doper. Hoewel hij de zoon was van een priester, is hij niet, gelijk Samuel, toen hij nog een kind was, opgegaan om voor het aangezicht des Heeren te dienen, want hij had den weg tot een beter priesterschap te bereiden. Maar hier wordt ons verhaald:

1. Van zijne voortreffelijkheid naar den inwendigen mens. Het kindeken wies op in bekwaamheid van verstand, veel meer dan andere kinderen, zodat hij gesterkt werd in den geest, een krachtig oordeel had en een vastberaden wil. Het verstand en het geweten (welke beiden de lamp des Heeren zijn) waren zo krachtig in hem, dat hij de lagere vermogens van lust en hartstocht reeds intijds volkomen in bedwang had. Hieruit bleek dat hij vroeg vervuld was met den Heiligen Geest, want zij, die sterk zijn in den Heere, zijn gesterkt in den geest.

2. Van zijne geringheid naar den uitwendigen mens. Hij was in de woestijnen, niet alsof hij een kluizenaarsleven leidde, afgezonderd van de menselijke samenleving. Neen, wij hebben reden te geloven, dat hij bij gelegenheid der feesten opging naar Jeruzalem, en op de sabbatdagen de synagogen bezocht, maar zijn voortdurende verblijfplaats was in een der afgelegen huizen in de woestijn van Zuph of Maon, waarvan wij lezen in de geschiedenis van David. Daar bracht hij zijn meesten tijd door in overpeinzing en gebed, maar hij werd niet opgeleid in de scholen of aan de

voeten van den rabbi. Menigeen is geschikt en bekwaam om zeer nuttig te zijn, maar die toch, als het ware, levend begraven is, en velen zijn lang aldus begraven, die bestemd zijn en daardoor bekwaam gemaakt worden voor des te groter arbeid, zoals Johannes de Doper, die slechts in de woestijnen was tot den dag zijner vertoning aan Israël, toen hij dertig jaren oud was. Er is een bestemde tijd voor het betonen van die gunsten aan Israël, welke voor hen zijn bewaard, het gezicht er van is voor een bestemden tijd, dan zal Hij het op het einde voortbrengen, en niet liegen.

HOOFDSTUK 2

1 En het geschiedde in diezelfde dagen, dat er een gebod uitging van den Keizer Augustus, dat de gehele wereld beschreven zou worden.
2 Deze eerste beschrijving geschiedde, als Cyrenius over Syrie stadhouder was.
3 En zij gingen allen om beschreven te worden, een iegelijk naar zijn eigen stad.
4 En Jozef ging ook op van Galilea, uit de stad Nazareth, naar Judea, tot de stad Davids, die Bethlehem genaamd wordt, (omdat hij uit het huis en geslacht van David was);
5 Om beschreven te worden met Maria, zijn ondertrouwde vrouw, welke bevrucht was.
6 En het geschiedde, als zij daar waren, dat de dagen vervuld werden, dat zij baren zoude.
7 En zij baarde haar eerstgeboren Zoon, en wond Hem in doeken, en leide Hem neder in de kribbe, omdat voor henlieden geen plaats was in de herberg.
8 En er waren herders in diezelfde landstreek, zich houdende in het veld, en hielden de nachtwacht over hun kudde.
9 En ziet, een engel des Heeren stond bij hen, en de heerlijkheid des Heeren omscheen hen, en zij vreesden met grote vreze.
10 En de engel zeide tot hen: Vreest niet, want, ziet, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal;
11 Namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus, de Heere, in de stad Davids.
12 En dit zal u het teken zijn: gij zult het Kindeken vinden in doeken gewonden, en liggende in de kribbe.
13 En van stonde aan was er met den engel een menigte des hemelsen heirlegers, prijzende God en zeggende:
14 Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen.
15 En het geschiedde, als de engelen van hen weggevaren waren naar den hemel, dat de herders tot elkander zeiden: Laat ons dan heengaan naar Bethlehem, en laat ons zien het woord, dat er geschied is, hetwelk de Heere ons heeft verkondigd.
16 En zij kwamen met haast, en vonden Maria en Jozef, en het Kindeken liggende in de kribbe.
17 En als zij Het gezien hadden, maakten zij alom bekend het woord, dat hun van dit Kindeken gezegd was.
18 En allen, die het hoorden, verwonderden zich over hetgeen hun gezegd werd van de herders.
19 Doch Maria bewaarde deze woorden alle te zamen, overleggende die in haar hart.
20 En de herders keerden wederom, verheerlijkende en prijzende God over alles, wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was.
21 En als acht dagen vervuld waren, dat men het Kindeken besnijden zou, zo werd Zijn Naam genaamd JEZUS, welke genaamd was van den engel, eer Hij in het lichaam ontvangen was.
22 En als de dagen harer reiniging vervuld waren, naar de wet van Mozes, brachten zij Hem te Jeruzalem, opdat zij Hem den Heere voorstelden;
23 (Gelijk geschreven is in de wet des Heeren: Al wat mannelijk is, dat de moeder opent, zal den Heere heilig genaamd worden.)
24 En opdat zij offerande gaven, naar hetgeen in de wet des Heeren gezegd is, een paar tortelduiven, of twee jonge duiven.
25 En ziet, er was een mens te Jeruzalem, wiens naam was Simeon; en deze mens was rechtvaardig en godvrezende; verwachtende de vertroosting Israels, en de Heilige Geest was op hem.
26 En hem was een Goddelijke openbaring gedaan door den Heiligen Geest, dat hij den dood niet zien zoude, eer hij den Christus des Heeren zou zien.

27 En hij kwam door den Geest in den tempel. En als de ouders het Kindeken Jezus inbrachten, om naar de gewoonte der wet met Hem te doen;
28 Zo nam hij Hetzelve in zijn armen, en loofde God, en zeide:
29 Nu laat Gij, Heere! Uw dienstknecht gaan in vrede naar Uw woord;
30 Want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien,
31 Die Gij bereid hebt voor het aangezicht van al de volken:
32 Een Licht tot verlichting der heidenen, en tot heerlijkheid van Uw volk Israel.
33 En Jozef en Zijn moeder verwonderden zich over hetgeen van Hem gezegd werd.
34 En Simeon zegende henlieden, en zeide tot Maria, Zijn moeder: Zie, Deze wordt gezet tot een val en opstanding veler in Israel, en tot een teken, dat wedersproken zal worden.
35 (En ook een zwaard zal door uw eigen ziel gaan) opdat de gedachten uit vele harten geopenbaard worden.
36 En er was Anna, een profetesse, een dochter van Fanuel, uit den stam van Aser; deze was tot groten ouderdom gekomen, welke met haar man zeven jaren had geleefd van haar maagdom af.
37 En zij was een weduwe van omtrent vier en tachtig jaren, dewelke niet week uit den tempel, met vasten en bidden, God dienende nacht en dag.
38 En deze, te dierzelfder ure daarbij komende, heeft insgelijks den Heere beleden, en sprak van Hem tot allen, die de verlossing in Jeruzalem verwachtten.
39 En als zij alles voleindigd hadden, wat naar de wet des Heeren te doen was, keerden zij weder naar Galilea, tot hun stad Nazareth.
40 En het Kindeken wies op, en werd gesterkt in den geest, en vervuld met wijsheid; en de genade Gods was over Hem.
41 En Zijn ouders reisden alle jaar naar Jeruzalem, op het feest van pascha.
42 En toen Hij twaalf jaren oud geworden was, en zij naar Jeruzalem opgegaan waren, naar de gewoonte van den feestdag;
43 En de dagen aldaar voleindigd hadden, toen zij wederkeerden, bleef het Kind Jezus te Jeruzalem, en Jozef en Zijn moeder wisten het niet.
44 Maar menende, dat Hij in het gezelschap op den weg was, gingen zij een dagreize, en zochten Hem onder de magen, en onder de bekenden.
45 En als zij Hem niet vonden, keerden zij wederom naar Jeruzalem, Hem zoekende.
46 En het geschiedde, na drie dagen, dat zij Hem vonden in den tempel, zittende in het midden der leraren, hen horende, en hen ondervragende.
47 En allen, die Hem hoorden, ontzetten zich over Zijn verstand en antwoorden.
48 En zij, Hem ziende, werden verslagen; en Zijn moeder zeide tot Hem: Kind! waarom hebt Gij ons zo gedaan? Zie, Uw vader en ik hebben U met angst gezocht.
49 En Hij zeide tot hen: Wat is het, dat gij Mij gezocht hebt? Wist gij niet, dat Ik moet zijn in de dingen Mijns Vaders?
50 En zij verstonden het woord niet, dat Hij tot hen sprak.
51 En Hij ging met hen af, en kwam te Nazareth, en was hun onderdanig. En Zijn moeder bewaarde al deze dingen in haar hart.
52 En Jezus nam toe in wijsheid, en in grootte, en in genade bij God en de mensen.

In dit hoofdstuk hebben wij het bericht van de geboorte en de kindsheid van onze Heere Jezus, terwijl wij in het vorige hoofdstuk de mededeling hadden van Zijne ontvangenis, en van de geboorte en kindsheid van Zijn voorloper. De eerstgeborene is hier in de wereld gebracht, laat ons Hem tegemoet gaan met onze hosanna's, ons: gezegend is Hij die komt. Hier is

I. De plaats en andere omstandigheden Zijner geboorte, waardoor Hij bewezen werd de ware Messias te zijn, en zulk een als wij behoeven, maar niet zulk een als de Joden verwachtten, vers 1-7.

II. De aankondiging Zijner geboorte door een engel aan de herders, die zich daar in den omtrek bevonden, het loflied door de engelen bij die gelegenheid gezongen, en de verbreiding van het bericht door de herders, vers 8-20.

III. De besnijdenis van Christus en naamgeving, vers 21.

IV. Zijne voorstelling in den tempel, vers 22-24.

V. Het getuigenis van Simeon en van Anna de profetes, Hem betreffende, vers 25-39.

VI. Christus' opwassen, vers 40-52.

VII. Zijn waarnemen van het Pascha op twaalfjarigen leeftijd, en zijne gesprekken met de leraren in den tempel, vers 41-51. En dit, met hetgeen wij hadden in Mattheus 1 en 2, is alles wat ons omtrent den Heere Jezus bericht wordt totdat Hij Zijn openbaren dienst aanving in het dertigste jaar Zijns ouderdoms.

Lukas 2:1-7

De volheid des tijds was nu gekomen, toen God Zijn Zoon wilde uitzenden, geworden uit ene vrouw, geworden onder de wet, en het was voorzegd, dat Hij te Bethlehem zou geboren worden. Hier nu wordt ons een bericht gegeven omtrent den tijd, de plaats en de wijze, waarop het geschiedde.

I. De tijd wanneer onze Heere Jezus geboren werd. Wij kunnen uit deze verzen verschillende dingen afleiden, die ons doen zien dat het de juiste tijd was.

1. Hij werd geboren in den tijd, toen het vierde wereldrijk op het toppunt was van macht en grootheid, juist toen het meer dan de drie, die er aan voorafgingen, ene wereldheerschappij was geworden. Hij werd geboren in de dagen van keizer Augustus, toen het Romeinse rijk zich verder uitstrekte dan tevoren of daarna, omvattende van den enen kant Parthië en van den anderen kant Brittannië, zodat het toen genoemd werd Ferrarum orbis imperium. -Het rijk der gehele aarde, en hier wordt dat rijk genoemd de gehele wereld, vers 1, want er was nauwelijks enig deel der beschaafde wereld, dat er niet afhankelijk van was. Nu was de tijd daar, dat de Messias geboren moest worden overeenkomstig de profetie van Daniël, Daniël 2:44. In die dagen van die koningen - de koningen der vierde monarchie-zal de God des hemels een koninkrijk verwekken, dat in der eeuwigheid niet zal verstoord worden.

2. Hij werd geboren, toen Judea ene provincie van het Romeinse rijk was geworden, en er schatplichtig aan was, gelijk hieruit blijkt dat, toen aan het gehele Romeinse rijk ene belasting was opgelegd, ook de Joden die belasting hadden te betalen. Jeruzalem was ongeveer zestig jaren tevoren door den Romeinsen generaal Pompejus veroverd, die de regering der kerk toestond aan Hyrkanus, maar niet de staatsregering. Trapsgewijze werd het land al meer ten onder gebracht, totdat het nu eindelijk gans en al aan Rome was onderworpen, want Judea werd bestuurd door Cyrenius, den Romeinsen stadhouder van Syrië, vers 2. De Romeinse schrijvers noemen hem Sulpitius quirinus. Juist in dat tijdsgewricht moest de Messias worden geboren, want de profetie van Jakob duidde aan, dat de Silo zou komen, als de scepter was geweken van Juda en de wetgever van tussen zijne voeten, Genesis 40:10. Dat was de eerste belasting, die in Judea was uitgeschreven, het eerste kenteken van hun dienstbaarheid, daarom moest thans de Silo komen om Zijn koninkrijk op te richten.

3. Er is nog een andere omstandigheid betreffende den tijd, welke in deze algemene beschrijving van al de onderdanen des rijks lag opgesloten, namelijk dat er een algemene vrede heerste in het rijk. De tempel van Janus was nu gesloten, hetgeen nooit plaatshad als er ergens oorlog was, en nu was het voegzaam dat de Vredevorst zou geboren worden, in wiens dagen de zwaarden tot spaden geslagen zouden worden.

II. De plaats, waar onze Heere Jezus geboren zou worden. was zeer opmerkelijk, Hij werd geboren te Bethlehem: aldus was het voorspeld in Micha 5:2, de Schriftgeleerden hebben het zo begrepen, Mattheus 2:5, 6, zo heeft ook het volk het begrepen, Johannes 7:42. De naam der plaats was veelbetekenend. Bethlehem betekent broodhuis, een geschikte plaats om in geboren te worden voor Hem, die het brood des levens is, het brood, dat "uit den hemel is nedergedaald". Maar dat was niet alles. Bethlehem was de stad David’s, waar hij was geboren, daarom moet Hij daar geboren

worden, die de Zoon David's is. Zion werd ook de stad David's genoemd, 2 Samuel 5:7, maar Christus werd daar niet geboren, want Bethlehem was die stad David's, waar hij geboren werd in geringheid om een herder te zijn, en onze Zaligmaker heeft dit tot Zijne geboorteplaats verkoren, toen Hij zich zelven vernederd heeft, niet Zion, waar hij heerste in macht en voorspoed, dat moest een type zijn van de kerk van Christus, dien berg Zion. Toen nu de maagd Maria zwanger was en nabij den tijd, dat zij zou baren, heeft Gods voorzienigheid het zo beschikt, dat alle onderdanen van het Romeinse rijk op bevel van den keizer beschreven moesten worden: dat is, zij moesten aan de daartoe gestelde beambten hun naam opgeven, en zij moesten, naar hun families, of geslachten, in registers worden ingeschreven. Men veronderstelt, dat zij zich als onderdanen van het Romeinse rijk erkenden, hetzij door een bijzondere formule van woorden, of tenminste door de betaling van een kleine schatting, een penning wellicht, ten teken van onderworpenheid en trouw. Aldus zijn zij geregistreerd als vazallen en hebben dit aan zich zelven te danken. Naar deze aanschrijving hebben de Joden (die zeer nauwkeurig waren in de onderscheiding van hun stammen en geslachten) maatregelen genomen, dat zeer bijzonder zorg zou worden gedragen om de gedachtenis er van te bewaren. Zo dwazen ijver betonen zij om de schaduw in wezen te houden, nu zij de zaak zelf verloren hebben. De bedoeling van Augustus was: of zijn hoogmoed te strelen door het aantal zijner onderdanen te kennen en aan de wereld bekend te maken, of een staatkundigen maatregel te nemen ter versterking van zijne regering en haar een geducht aanzien te geven, maar Gods voorzienigheid heeft er iets anders mede bereikt. De gehele wereld moet beschreven worden, -in registers worden ingeschreven-opdat Jozef en Maria het ook zouden zijn. Dit bracht hen van Nazareth in Galilea naar Bethlehem in Judea, omdat zij uit het huis en geslacht van David waren, vers 4, 5, en daar zij arm en nederig waren, hebben zij wellicht hun koninklijke afkomst eerder als een last beschouwd, die hun daarbij nog onkosten veroorzaakte, dan als iets om zich op te verheffen. Omdat het echter moeilijk is aan te nemen, dat alle Joden-vrouwen zowel als mannen-verplicht waren om zich naar de plaats te begeven, vanwaar hun voorouders waren, om daar geregistreerd te worden, en dat wel op een tijd, toen zij zich niet meer, gelijk vroeger, binnen de grenzen hielden van hun stam, kan men de gissing maken, dat die strenge nauwkeurigheid alleen gebruikt werd voor het geslacht van David, waaromtrent de keizer waarschijnlijk bijzondere orders gaf, omdat het de koninklijke familie is geweest, en van wie nog gesproken werd als bestemd om het wederom te zijn, ten einde hun juist getal en sterkte te weten te komen. Verschillende doeleinden der voorzienigheid Gods werden hierdoor tot stand gebracht.

1. Hierdoor werd de maagd Maria in hoog zwangeren toestand naar Bethlehem gebracht, om daar, volgens de voorzegging, verlost te worden, terwijl zij gedacht had in Nazareth te zullen bevallen. Zie hoe de mens wikt, maar God beschikt, en hoe Gods voorzienigheid alles bestuurt en regelt ter vervulling der Schrift, en gebruik maakt van de plannen, die de mensen maken ter bereiking hunner eigen doeleinden, om de Zijne te dienen.

2. Hieruit bleek dat Jezus Christus was uit het zaad van David. Immers, wat voert Zijne moeder anders thans naar Bethlehem, dan omdat zij uit het huis en geslacht van David was? Dit was een gewichtige zaak, die bewezen moest worden, en zulk een authentiek bewijs vereiste. Justin Martyr en Tertullianus, twee der vroegste verdedigers van den Christelijken Godsdienst, beroepen zich op deze registers van het Romeinse rijk, ten bewijze dat Christus uit het huis van David was.

3. Hieruit bleek, dat Hij was geworden onder de wet, want Hij werd, zodra Hij was geboren, een onderdaan van het Romeinse rijk, een knecht dergenen, die heersen, Jesaja 49:7. Velen

veronderstellen dat Hij, geboren zijnde in den tijd dier beschrijving, zowel als Zijn vader en moeder geregistreerd werd, opdat het zou blijken dat Hij zich zelven vernietigd heeft en de gestaltenis eens dienstknechts heeft aangenomen. In plaats dat koningen Hem schatplichtig waren, is Hij, toen Hij in de wereld kwam, zelf schatplichtig geworden.

III. De omstandigheden Zijner geboorte, die zeer gering waren, en daar alle kenmerken van vertoonden. Hij was inderdaad een eerstgeboren zoon, maar het was wel een zeer geringe eer om de eerstgeborene te zijn van zulk een arme vrouw, als Maria was, die geen erfdeel had na te laten, waarop Hij als eerstgeborene Zijn recht zou kunnen doen gelden.

1. Hij bevond zich in de vernederende omstandigheden, die aan alle kinderen gemeen zijn. Hij werd, gelijk andere kinderen, als zij pas geboren zijn, in doeken gewonden, alsof Hij gebonden moest worden, of het nodig had ingeperkt te worden gehouden. Hij, die de donkerheid tot een windeldoek stelde voor de zee, Job 38:9, werd zelf in windeldoeken gebonden. De Vader der eeuwigheid werd een kind des tijds, en van Hem wiens uitgangen zijn vanouds, van de dagen der eeuwigheid, zeiden de mensen: van dezen weten wij van waar hij is, Johannes 7:27. De Oude van dagen werd een kindeken van ene span grootte.

2. Hij bevond zich in vernederende omstandigheden, die Hem alleen eigen waren.

a. Hij werd geboren in een herberg. Die Zone David's, die de heerlijkheid was van Zijns vaders huis, had geen erfdeel tot Zijne beschikking, neen, zelfs niet in de stad David's, geen vriend, die Hem en Zijne moeder een wijkplaats wilden verlenen in hun verlegenheid, om er zich te bed te kunnen begeven. Christus werd geboren in een herberg, om aan te duiden dat Hij slechts voor een wijle, voor een kort verblijf in de wereld kwam, zoals in een herberg, en ons te leren evenzo te doen. Een herberg neemt allen op, die komen, en dat doet ook Christus. Hij hangt de banier der liefde uit als Zijn schild, en wie tot Hem komt zal Hij geenszins uitwerpen, maar hierin verschilt Hij van andere herbergen: Hij heet hen welkom, die komen zonder geld en zonder prijs. Allen worden om niet ontvangen.

b. Hij werd geboren in een stal, want sommigen denken, dat dit de betekenis is van het woord, dat wij vertalen door kribbe, een plaats, waar het vee staat om gevoederd te worden. Omdat er geen plaats was in de herberg, en wegens gebrek aan gerieflijkheden, ja zelfs uit gebrek aan het noodzakelijke, werd Hij neergelegd in de kribbe in plaats van in een wieg. Het woord, dat wij vertalen door doeken, leiden sommigen af van een woord, hetwelk betekent scheuren of verscheuren, en hieruit maken zij op, dat Hij wel verre van goed van kindergoed voorzien te zijn, windselen kreeg, die versleten en gescheurd waren. Dat Hij in een stal werd geboren en neergelegd in een kribbe was: Een blijk van de armoede Zijner ouders. Waren zij rijk geweest, er zou wel plaats voor hen gemaakt zijn, maar, arm zijnde, moeten zij zich behelpen zo goed als zij kunnen. Van het bederf en de ontaarding der zeden in dien tijd, zodat een eerbare en deugdzame vrouw zo barbaars werd behandeld. Indien er maar gewone menselijkheid onder hen geweest ware, zij zouden geen vrouw in barensnood naar een stal hebben verwezen. Het was een voorbeeld van de vernedering van onzen Heere Jezus. Door de zonde zijn wij als een verworpen kindeken geworden, hulpeloos en verloren, en zodanig een was Christus. Aldus beantwoordde Hij aan het type van Mozes, den groten profeet en wetgever van het Oude Testament, die in zijne kindsheid uitgeworpen werd in een kistje van biezen, gelijk Christus in ene kribbe. Christus wilde hierdoor verachting

uitstorten over alle wereldse pracht en heerlijkheid, en ons leren er geen waarde aan te hechten. En daar de Zijnen Hem niet hebben aangenomen, zo moeten wij het niet vreemd vinden, als zij ook ons niet aannemen.

Lukas 2:8-20

De geringste omstandigheden van Christus' vernedering gingen altijd gepaard met enige openbaringen van Zijne heerlijkheid, die er tegen opwogen en er de ergernis van wegnamen, want zelfs toen Hij zich vernederde, heeft God Hem enigermate verhoogd en Hem een voorproef en onderpand gegeven van Zijn toekomstige verhoging. Toen wij Hem zagen in doeken gewonden en neergelegd in de kribbe, waren wij in verzoeking te zeggen: "Voorzeker, deze kan de Zone Gods niet wezen." Maar zie Zijne geboorte bezongen, gelijk zij hier is, van een koor van engelen, en wij zullen zeggen: "Gewis! het kan niemand anders dan de Zone Gods zijn, van wie, toen Hij ingebracht werd in de wereld, gezegd werd: Dat alle engelen Gods Hem aanbidden, Hebreeën 1:6. In Mattheus hadden wij het verhaal hoe van de aankomst van dezen gezant, dezen vorst uit den hemel, kennis werd gegeven aan de wijzen, die heidenen waren, door een ster, hier wordt ons gezegd hoe er mededeling van gedaan werd aan de herders, die Joden waren, door een engel. God verkiest tot ieder te spreken in de taal, waarmee hij het meest bekend is. Zie hier waar de herders zich toen mede bezighielden, zij hielden zich in het veld, dicht bij Bethlehem, en hielden de nachtwacht over hun kudde, vers 8. De engel was niet gezonden tot de overpriesters of de ouderlingen (zij waren geenszins bereid om die tijding te ontvangen), maar tot een gezelschap van arme herders, die, evenals Jakob, oprechte, of eenvoudige, mannen waren, wonende in tenten, niet gelijk Ezau, verstandig op de jacht. De aartsvaders waren herders. Mozes en David inzonderheid werden van het hoeden der schapen geroepen om Gods volk te regeren, en door dit voorbeeld wilde God tonen, dat Hij nog gunst had voor hen, die zich met dien onschuldigen arbeid bezighielden. Aan Mozes werd de tijding van Israël's verlossing uit Egypte gebracht, toen hij schapen hoedde, en aan deze herders, die waarschijnlijk vrome, Godvruchtige mannen waren, werd de tijding van een nog grotere verlossing gebracht. Merk op:

1. Zij waren niet slapende in hun bed, toen hun deze tijding gebracht werd (hoewel velen zeer aangename tijdingen uit den hemel ontvingen in de sluimering op het leger), maar zij hielden zich in het veld, wakende. Zij, die van God willen horen, moeten zich opwekken. Zij waren klaar wakker, en konden dus niet misleid of bedrogen zijn in hetgeen zij zagen en hoorden, gelijk zij, die half in slaap zijn.

2. Zij hielden zich nu bezig, niet met oefeningen der Godsvrucht, maar met de zaken van hun beroep, zij hielden de nachtwacht over hun kudde, om die te beschermen tegen dieven en roofdieren, daar het waarschijnlijk in den zomer was, wanneer zij de kudde den gehelen nacht buiten hielden, zoals wij ook doen, en ze niet in de schaapskooi opsloten. Wij bevinden ons niet buiten den weg van een Goddelijk bezoek, als wij ons op een verstandige manier bezighouden met de zaken van ons beroep en er met God in blijven.

II. Hoe zij verrast werden door de verschijning van een engel, vers 9, Ziet, een engel des Heeren stond bij hen, plotseling-epestê -stond boven hen, zeer waarschijnlijk in de lucht boven hun hoofd, als komende onmiddellijk van den hemel. Dit plotselinge komen van den engel tot hen geeft te kennen, dat zij zo iets weinig gedacht of verwacht hebben, want het is op een voorkomende wijze, dat ons een bezoek gebracht wordt van den hemel, eer wij het weten. Opdat zij er zeker van zouden zijn, dat het een engel was van den hemel, zagen en hoorden zij de heerlijkheid des Heeren om hen heen, zodat de nacht helder werd als de dag, ene heerlijkheid, zoals de verschijning Gods placht te vergezellen, een hemelse heerlijkheid, of een zeer uitnemende heerlijkheid, waarvan zij den glans en

de schittering niet konden verdragen. Dit deed hen vrezen met grote vrees, bracht hen in ontsteltenis, alsof zij een boze tijding zouden vernemen. Zolang wij ons van zoveel schuld bewust zijn, hebben wij reden te vrezen, dat een bode van den hemel een boodschap des toorns voor ons heeft.

III. Waarin de boodschap bestond, die de engel aan de herders bracht, vers 10- 12.

1. Hij zegt hun niet te vrezen. Vreest niet, want wij hebben u niets te zeggen, dat u behoeft te verschrikken, gij behoeft uwe vijanden niet te vrezen, en behoort niet te vrezen voor uwe vrienden.

2. Hij geeft hun overvloedige reden tot blijdschap: "Ziet, ik evangeliseer u grote blijdschap. Ik verklaar het plechtig, en gij hebt reden om die tijding welkom te heten, want zij zal blijdschap brengen al den volke, en niet slechts aan het volk der Joden, dat u heden geboren is de Zaligmaker, de Zaligmaker, die zo lang verwacht is geworden, welke is Christus, de Heere, in de stad David's, vers 11. Jezus is de Christus, de Messias, de Gezalfde, Hij is de Heere, de Heere, van allen, Hij is een vrijmachtige Vorst, ja, Hij is God, want de Heere, in het Oude Testament, staat gelijk met Jehova. Hij is een Zaligmaker, en Hij wil een Zaligmaker zijn voor allen, die Hem aannemen als hun Heere. "De Zaligmaker is geboren, is heden geboren, en daar dit een zaak is van grote blijdschap al den volke, moet dit niet geheim worden gehouden, gij kunt het bekend maken, mededelen aan wie gij wilt. Hij is geboren in de plaats, waar Hij volgens de voorzegging geboren moest worden, in de stad David's, en Hij is u geboren, aan u, Joden, is Hij in de eerste plaats gezonden, om u te zegenen, aan u, herders, hoewel gij arm en gering zijt in de wereld." Dit verwijst naar Jesaja 9:6. Een kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven. U, mensen, is Hij geboren, niet ons, engelen, Hij heeft de natuur der engelen niet aangenomen. Dit voorwaar is een zaak van blijdschap al den volke, grote blijdschap. De lang-verwachte is eindelijk gekomen. Laat hemel en aarde zich verblijden voor dezen Heere, want Hij komt.

3. Hij geeft hun een teken ter bevestiging van hun geloof in deze zaak. "Hoe zullen wij dit kind ontdekken in Bethlehem, dat nu vol is van de afstammelingen van David?" "Gij zult Hem ontdekken aan dit teken: Hij ligt in een kribbe, waar voorzeker nooit tevoren een pasgeboren kind in werd neergelegd". Zij verwachtten dat hun gezegd zou worden: "Gij zult Hem, hoewel een kindeken, gekleed vinden in een kostbaar gewaad, in het beste huis der stad, neerliggende in staatsie, van talrijke bedienden in rijke livrei omgeven". "Neen, gij zult Hem vinden in doeken gewonden, en liggende in de kribbe. Toen Christus hier op aarde was, heeft Hij zich door niets zozeer onderscheiden als door de voorbeelden Zijner vernedering.

IV. Der engelen lofzang tot God en heilswensing aan de mensen bij deze plechtige gelegenheid, vers 13, 14. Niet zodra was de boodschap gezegd door een engel, of er was plotseling met dien engel ene menigte des hemelsen heirlegers, voldoende voorzeker om een koor te vormen, dat door de herders gehoord werd, God lovende, en hun lied was voorzeker niet gelijk dat in Openbaring 14:3, dat niemand kon leren, want het was bestemd om door ons allen geleerd te worden.

1. Laat God de eer hebben van Zijn werk.

"Ere zij God in de hoogste hemelen". Gods welbehagen in mensen, geopenbaard in de zending van Zijn Zoon, strekt Hem grotelijks tot lof, en in de hoogste hemelen zullen de engelen, hoewel zij er zelven geen onmiddellijk belang bij hebben, het tot Zijne eer bezin gen, Openbaring 5, 11, 12.. "Ere

zij God", die in Zijne goedheid en liefde deze gunst heeft beraamd, en haar in Zijne wijsheid op zulk een wijze heeft gewerkt, dat de ene Goddelijke eigenschap niet verheerlijkt zal worden ten koste van een andere, maar de eer van allen krachtig verzekerd en bevorderd wordt. Andere werken Gods zijn tot Zijne eer, maar de verlossing der wereld is tot Zijne "eer in de hoogste hemelen".

2. Laat de mensen er de blijdschap van smaken: "Vrede op aarde, in de mensen een welbehagen". Gods welbehagen in de zending van den Messias bracht vrede in deze lagere wereld, doodde de vijandschap, die de zonde veroorzaakt had tussen God en den mens, en herstelde een vredige gemeenschap. Als God vrede met ons heeft, vloeit alle andere vrede hieruit voort, vrede der consciëntie, vrede met de engelen, vrede tussen Jood en heiden. Vrede is hier genomen voor alle goed, al het goede, dat voortvloeit uit de menswording van Christus. Al het goede, dat wij hebben of hopen, zijn wij verschuldigd aan Gods welbehagen en, zo wij er de vertroosting en lieflijkheid van hebben, moet Hij er de eer van ontvangen. Maar geen vrede, generlei goed, moet verwacht worden, dat on bestaanbaar is met de ere Gods, en dus op generlei weg van zonde, en op geen anderen weg of wijze dan door een Middelaar. Hier werd met grote plechtigheid vrede uitgeroepen: die wil, kome en plukke er de vruchten van. Het is vrede op aarde voor "mensen van welbehagen", staat er in sommige handschriften, en anthroopois eudokias, mensen, die aan God een welbehagen hebben, bereid om met Hem verzoend te worden, of mensen voor wie God een welbehagen heeft, daar zij vaten zijn van Zijne barmhartigheid. Zie hoe welgezind de engelen zijn jegens de mensen, jegens hun welvaren en geluk, hoeveel welbehagen zij hadden in de menswording van den Zone Gods, hoewel Hij hun natuur had voorbijgezien, en behoorden wij dan niet nog veel meer welgezind jegens hen te zijn? Dit is een "getrouw woord", betuigd door een talloos heir van engelen, "en alle aanneming waardig", dat het welbehagen Gods in den mens is ere aan God in de hoogste hemelen en vrede op aarde.

V. Het bezoek der herders aan den pasgeboren Zaligmaker.

1. Zij beraadslaagden er over, vers 15. Zolang de engelen hun loflied zongen, konden zij daar slechts acht op geven, maar "toen zij van hen weggevaren waren naar den hemel" (want als engelen verschenen, zijn zij nooit lang gebleven, maar keerden terstond terug als zij hun boodschap verricht hadden), zeiden de herders tot elkaar: Laat ons dan heengaan naar Bethlehem. Als geen buitengewone boodschappers van de bovenwereld meer te wachten zijn, dan moeten wij gebruik maken van de middelen, die wij hebben om ons geloof te bevestigen en onze gemeenschap met God in deze lagere wereld te onderhouden. En het is geen tekortdoen aan het getuigenis van engelen, of zelfs aan het Goddelijk getuigenis, om het bevestigd te willen verkrijgen door waarneming en ervaring. Doch merk op: Deze herders opperen geen twijfel, zij zeggen niet: "Laat ons heengaan en zien, of het al of niet zo is", neen, zij spreken met verzekerdheid: Laat ons zien het woord, dat er geschied is. Immers wat plaats was er nog over voor twijfel er aan, als de Heere het aldus aan hen bekend had gemaakt? Het woord, door de engelen gesproken, is vast geweest, en ontwijfelbaar waar.

2. Zij hebben terstond dit bezoek afgelegd, vers 16. Zij verloren geen tijd, maar kwamen met haast naar de plaats, waarheen de engelen hun waarschijnlijk meer omstandig heen gewezen hebben, dan hier vermeld wordt (gaat naar den stal van die of die herberg) en daar vonden zij Maria, en Jozef, en het kindeken liggende in de kribbe. De armoedige omstandigheden, waarin zij Christus den Heere vonden, was geen schok voor hun geloof, daar zij zelven wisten wat het is, om in zeer armoedige

omstandigheden te zijn en toch een leven van lieflijke en troostrijke gemeenschap met God te leiden. Wij hebben reden om te denken, dat de herders aan Jozef en Maria het gezicht van engelen, dat zij gehad hadden, verhaald hebben, en van het lied, dat zij de engelen hoorden zingen, hetgeen hun een grote bemoediging was, veel groter dan wanneer de aanzienlijkste vrouwen der stad hun een bezoek hadden gebracht. En waarschijnlijk hebben Jozef en Maria aan de herders meegedeeld welke gezichten zij betreffende dit kindeken gehad hebben, en zo hebben zij door elkaar hun ervaringen mede te delen elkanders geloof grotelijks versterkt.

VI. De zorg, die de herders droegen om het bericht hiervan te verspreiden, vers 17.

Als zij het gezien hadden, hoewel zij in dat kind niets zagen, dat hun aanleiding gaf om te geloven, dat Hij was Christus de Heere. Maar de omstandigheden, hoe armelijk ook, overeenkomende met het teken, dat de engel hun had gegeven, waren zij volkomen overtuigd, en nu spraken zij, zoals de melaatsen, 2 Koningen 7:9.

Deze dag een dag van goede boodschap zijnde, durven wij niet zwijgen, en zo hebben zij dan alom de gehele geschiedenis bekend gemaakt van hetgeen hun was meegedeeld, zowel door de engelen, als door Jozef en Maria, betreffende dit kindeken, dat Hij was de Zaligmaker, Christus de Heere, en dat er in Hem vrede is op aarde, en dat Hij ontvangen was van den Heiligen Geest en geboren uit ene maagd. Dit verhaalden zij aan iedereen, en zij kwamen met elkaar overeen in hun getuigenis hieromtrent. En nu, als Hij in de wereld is, en de wereld Hem niet kent, dan is dit hun eigen schuld, want er is hun genoegzaam kennis gegeven van de zaak. Welken indruk heeft het gemaakt op het volk? Waarlijk: Allen, die het hoorden, verwonderden zich over hetgeen hun gezegd werd van de herders, vers 18. De herders waren eenvoudige, rondborstige, eerlijke mannen, en zij konden hen er niet van verdenken, dat zij de bedoeling hadden hen te misleiden of te bedriegen, wat zij gezegd hadden was dus waarschijnlijk waar, en indien het waar was, dan konden zij niet anders dan er zich over verwonderen, dat de Messias in een stal zou geboren worden, en niet in een paleis, dat engelen er de tijding van brachten aan arme herders, en niet aan de overpriesters. Zij verwonderden zich, maar hebben geen verdere navraag gedaan naar den Zaligmaker, naar hun plicht jegens Hem, of de zegeningen en voorrechten door Hem te verkrijgen, maar zij lieten verder de zaak rusten als een wonder van een dag. O hoe verbazingwekkend was de stompzinnigheid der mensen uit dien tijd! Met recht werden de dingen, die tot hun vrede dienden, voor hun ogen verborgen, daar zij er zo moedwillig de ogen voor sloten.

VII. Het gebruik, dat van die dingen gemaakt werd door hen, die ze geloofden en er den indruk van ontvingen.

1. De maagd Maria maakte ze tot het onderwerp van stille overdenking. Zij zei weinig, maar bewaarde al deze woorden, overleggende die in haar hart, vers 19. Zij voegde de getuigenissen bij elkaar en bewaarde ze, om ze te vergelijken met de ontdekkingen, die haar later gedaan zouden worden. Gelijk zij het stil aan God had overgelaten om hare eerbaarheid te doen blijken, toen die verdacht werd, zo laat zij het ook stil aan Hem over, om hare eer bekend te maken, nu die nog omsluierd is, en het is haar voldoening genoeg te bevinden dat, zo niemand anders achtslaat op de geboorte van haar kind, engelen dit wèl doen. De waarheden van Christus zijn het waard om bewaard te worden, en het middel om ze te bewaren is: ze te overdenken. Bepeinzing is de beste hulp voor het geheugen.

2. De herders maakten ze tot het onderwerp van meer openbaren lof. Zo anderen onaandoenlijk bleven voor deze dingen, zij zelven waren dit niet, vers 20. Zij keerden wederom verheerlijkende en prijzende God over alles, samenstemmende met de engelen. Indien anderen al geen acht willen slaan op de mededeling, die zij deden, God zal de dankzegging aannemen, die zij tot Hem opzonden. Zij prezen God voor hetgeen zij gehoord hadden van een engel, en voor hetgeen zij gezien hadden: het kindeken in de kribbe, en, juist toen zij binnenkwamen, in doeken gewonden, gelijk tot hen gesproken was. Zij dankten God, dat zij Christus gezien hadden, al was het ook in de diepte Zijner vernedering. Gelijk later het kruis van Christus, is nu Zijne kribbe voor sommigen een dwaasheid en een ergernis geworden, maar anderen hebben er de kracht Gods en de wijsheid Gods in gezien en bewonderd.

Lukas 2:21-24

Onze Heere Jezus, geworden zijnde uit een vrouw, was geworden onder de wet, Galaten 4:4. Hij was niet slechts, als de zoon van een dochter van Adam, geworden onder de wet der natuur, maar als de zoon van een dochter van Abraham, was Hij geworden onder de wet van Mozes. Hij heeft Zijn hals gebogen onder dat juk, hoewel het een zwaar juk was, en een schaduw der toekomende dingen. Hoewel hare inzettingen arme en zwakke eerste beginselen waren, en eerste beginselen der wereld, gelijk de apostel ze noemt, heeft Christus zich er aan onderworpen. teneinde ze met des te meer recht en voegzaamheid teniet te doen, en voor ons dit juk weg te nemen.

I. Nu hebben wij hier twee voorbeelden van Zijn geworden-zijn onder die wet en van Zijne onderwerping er aan.

1. Hij werd besneden op den juisten dag, die door de wet er voor was verordineerd, vers 21, als acht dagen vervuld waren, een week na Zijne geboorte, werd Hij besneden. Hoewel het een pijnlijke operatie was (voorwaar gij zijt mij een bloedbruidegom, zei Zippora tot Mozes, vanwege de besnijdenis, Exodus 4:25) heeft Christus haar voor ons ondergaan, ja, daarom heeft Hij er zich aan onderworpen, teneinde een voorbeeld te geven van Zijn vroege gehoorzaamheid, Zijne gehoorzaamheid ten bloede toe. Toen heeft Hij druppelsgewijze Zijn bloed gestort, dat Hij later als in stromen heeft uitgestort.

2. Hoewel het Hem een vreemdeling veronderstelde, die door deze plechtigheid in het verbond met God werd opgenomen, terwijl Hij toch altijd Zijn geliefde Zoon is geweest: ja, hoewel het Hem een zondaar veronderstelde, die het nodig had van zijne onreinheid te worden ontdaan, terwijl er in Hem gene vuiligheid was, en geen overvloed van boosheid, die afgelegd moest worden, heeft Hij er zich toch aan onderworpen, ja Hij heeft er zich daarom aan onderworpen, wijl Hij in gelijkheid, niet slechts van het vlees, maar des zondigen vlezes, wilde komen, Romeinen 8:3.

3. Hoewel Hij zich daardoor tot een schuldenaar der gehele wet heeft gesteld, Galaten 5:3, heeft Hij er zich aan onderworpen, ja, Hij heeft er zich daarom aan onderworpen wijl Hij, schoon vrijgeboren, de gestaltenis eens dienstknechts wilde aannemen. Christus werd besneden:

a. Om aldus te belijden tot het zaad Abrahams te behoren, tot die natie, uit welke, zoveel het vlees aangaat, Christus is voortgekomen, en die het zaad Abrahams zou aannemen, Hebreeën 2:16.

b. Opdat Hij zich borg zou erkennen voor onze zonden, en de bewerker onzer zaligheid. De besnijdenis, zegt Dr. Goodwin, was ons schuldbewijs, waarbij wij ons als schuldenaars der wet erkenden, en Christus, besneden zijnde, heeft er als het ware Zijn handtekening onder geplaatst, daar Hij zonde voor ons is gemaakt. De ceremoniële wet bestond veelal in offers, Christus heeft zich hiermede verplicht te offeren, niet het bloed van stieren of bokken, maar Zijn eigen bloed, waartoe niemand, die tevoren besneden was, zich ooit heeft kunnen verplichten.

c. Opdat Hij de opdracht en toewijding aan God van de kinderen der gemeente door de inzetting, die het zegel der rechtvaardigheid des geloofs is, gelijk de besnijdenis was, en de doop is, zou rechtvaardigen en eren, Romeinen 4:11. En voorzeker, dat Hij besneden werd toen Hij acht dagen oud was, bewijst veel meer voor de toewijding van het zaad der gelovigen door den doop in hun

kindsheid, dan Zijn gedoopt worden op dertigjarigen leeftijd bewijst voor het uitstellen van den doop, totdat zij volwassen zijn. De verandering in den vorm der plechtigheid brengt geen verandering in het wezen der zaak. Naar de gewoonte werd Hem bij Zijne besnijdenis een naam gegeven, Hij werd Jezus, of Jozua, genaamd, want aldus werd Hij genaamd van den engel, eer Hij in het lichaam ontvangen was, Hoofdstuk 1:31, en later aan Zijn vermeenden vader, Jozef, Mattheus 1:21. Het was een gewone, algemeen-bekende naam onder de Joden, evenals ook Johannes, Colossenzen 4:11, en hierin wilde Hij Zijnen broederen gelijk zijn. Het was de naam van twee mannen in het Oude Testament, die uitnemende typen van Hem zijn geweest: Jozua, de opvolger van Mozes, die de bevelhebber was van Israël en Kanaän had veroverd, en Jozua, de hogepriester, die opzettelijk gekroond was met het doel om een type te zijn van Christus als priester op zijn troon, Zacheria 6:11, 13. Die naam was van grote betekenis in verband met Zijne onderneming. Jezus betekent Zaligmaker. Hij werd genoemd, niet naar de heerlijkheid Zijner Goddelijke natuur, maar naar Zijn genaderijke doeleinden als Middelaar, Hij brengt verlossing teweeg.

II. Hij werd voorgesteld in den tempel. Dit geschiedde met het oog op de wet en op den tijd, die door de wet er voor was vastgesteld, namelijk toen Hij veertig dagen oud was, als de dagen harer reiniging vervuld waren. Vele handschriften, en wel authentieke, geven de lezing autoon in plaats van autês, de dagen hunner reiniging, de reiniging beide van moeder en kind, want aldus was het bedoeld in de wet, en hoewel onze Heere Jezus geen onreinheid had, waarvan Hij gereinigd moest worden, heeft Hij er zich toch aan onderworpen, zoals Hij zich aan de besnijdenis had onderworpen, omdat Hij zonde voor ons gemaakt is, en opdat, gelijk wij door de besnijdenis van Christus besneden mochten worden, krachtens onze eenheid en gemeenschap met Hem, met een geestelijke besnijdenis, die zonder handen geschiedt, Colossenzen 2:11, wij ook in de reiniging van Christus geestelijk gereinigd mogen worden van de vuiligheid en het bederf, dat wij met ons in de wereld brachten. Overeenkomstig de wet nu,

1. Werd het kindeken Jezus, een eerstgeboren zoon zijnde, den Heere voorgesteld in een der voorhoven van den tempel. De wet wordt hier aangehaald, vers 23. Al wat mannelijk is, dat de moeder opent, zal den Heere heilig genaamd worden, omdat door een bijzonder bevel van bescherming de eerstgeborenen van Israël gespaard werden toen de eerstgeborenen der Egyptenaren door den verderfengel werden gedood, zodat Christus, als eerstgeborene priester was door een stelliger recht dan dat van Aärons huis. Christus was de eerstgeborene onder vele broederen, en werd den Heere heilig genoemd, zoals nooit iemand anders, toch werd Hij, evenals andere eerstgeborenen, den Heere voorgesteld, en op geen andere wijze. Hoewel Hij pas uit den schoot des Vaders was gekomen, werd Hij Hem toch door een priester voorgesteld, alsof Hij een vreemdeling was, die door iemand ingeleid of voorgesteld moest worden. Zijne voorstelling aan den Heere betekende dat Hij zich den Heere voorstelde als Middelaar, toen Hij Hem tot zich deed naderen, en tot Hem genaken, Jeremia 30:21. Maar overeenkomstig de wet, Numeri 18:15, werd Hij gelost. De eerstgeborene der mensen zult gij ganselijk lossen, voor het geld van vijf sikkelen, Leviticus 27:6 :Numeri 18:16. Doch in geval van armoede was het den priester waarschijnlijk toegelaten minder, of ook wel niets te nemen, want daar wordt hier gene melding van gemaakt. Christus werd den Heere voorgesteld, niet om teruggebracht te worden, want Zijn oor was aan Gods deurpost doorboord om Hem eeuwiglijk te dienen, en hoewel Hij niet, gelijk Samuel, in den tempel gelaten werd, om aldaar te dienen, is Hij toch evenals deze den Heere gegeven, al de dagen, die Hij wezen zal, en dient Hij Hem in den waren tempel, niet met handen gemaakt.

2. De moeder bracht hare offerande, vers 24. Toen zij dezen haar zoon den Heere voorstelde, die het grote offer zijn zou, had zij wel van andere offeranden verschoond kunnen blijven, maar naar hetgeen in de wet gezegd is, die wet, welke nog van kracht was, en dus moest het alzo geschieden, zij moest offeren een paar tortelduiven, of twee jonge duiven. Waren zij vermogend geweest, dan had zij een lam ten brandoffer moeten brengen en een duif tot zondoffer, maar arm zijnde en niet instaat om den prijs van een lam te betalen, brengt zij twee duiven, een ten brandoffer en de andere ten zondoffer, Leviticus 12:6, 8, om ons te leren om in elk naderen tot God, en bovenal bij bijzondere gelegenheden, God te danken voor Zijne zegeningen en goedertierenheden over ons, en tevens om met smart en schaamte onze zonden voor Hem te belijden, en in beiden moeten wij Hem ere geven, ook zal het ons nooit aan stof voor beiden ontbreken. Christus was niet, gelijk anderen, in zonde ontvangen en geboren, zodat voor Hem dit niet, gelijk voor anderen, nodig geweest is, maar, dewijl Hij geworden is onder de wet, heeft Hij er aan voldaan. Aldus betaamde het Hem alle gerechtigheid te vervullen. En nog veel meer betaamt het aan de besten der mensen in te stemmen met de belijdenis van zonde, want wie kan zeggen: Ik heb mijn hart gezuiverd?

Lukas 2:25-40

Zelfs als Hij zich vernedert, wordt aan Christus eer bewezen, ten einde tegen de ergernis er van op te wegen. Opdat wij ons niet zouden stoten aan de geringe omstandigheden Zijner geboorte, hebben engelen Hem eer bewezen, en opdat wij nu niet geërgerd zullen worden, wijl Hij evenals andere kinderen, die in zonde zijn geboren, in den tempel voorgesteld wordt, en dat wel zonder enigerlei plechtigheid, alleen aan Hem eigen, maar stilzwijgend, en in de massa der andere kinderen, doen thans Simeon en Anna Hem ere, door ingeving des Heiligen Geestes daartoe bewogen zijnde.

I. Zeer eervol is het getuigenis voor Hem van Simeon, hetwelk voor het kindeken eerbied aanduidde, en voor de ouders ene bemoediging was, en tot een gelukkige kennismaking van de priesters met den Zaligmaker had kunnen leiden, indien deze wachters niet blind waren geweest. Merk hier nu op:

1. Het bericht, dat ons gegeven wordt omtrent dezen Simeon, of Simon. Hij woonde nu te Jeruzalem, en was voortreffelijk om zijne vroomheid en gemeenschapsoefening met God. Sommige geleerden, die zeer vertrouwd zijn met de Joodse schrijvers, bevinden dat zich te dier tijd te Jeruzalem een zekere Simeon bevond, die een man was van groot aanzien. Hij was de zoon van Hillel, en de eerste, aan wie zij den titel gaven van Rabban, den hoogsten titel, dien zij gaven aan hun leraren, en die nooit aan meer dan zeven hunner toegekend werd. Hij volgde zijn vader Hillel op als voorzitter van het college, door zijn vader opgericht, en van het grote sanhedrin. De Joden zeggen, dat hij begaafd was met een profetischen geest, en dat hij uit zijn ambt ontzet werd, omdat hij getuigde tegen de heersende denkwijze der Joden betreffende het tijdelijk koninkrijk van den Messias. Evenzo maken zij de opmerking, dat er van hem geen gewag wordt gemaakt in hun Mishna, of Boek der overleveringen, hetgeen aanduidt, dat hij geen voorstander was van hun dwaasheden. Tegen deze gissing wordt ingebracht, dat te dier tijd zijn vader, Hillel, nog leefde, en dat hij zelf nog vele jaren daarna heeft geleefd, gelijk blijkt uit de Joodse geschiedenissen. Maar wat dat betreft, er wordt hier niet gezegd, dat hij oud was en zijn woord: Nu laat, Gij, Heere! uwen dienstknecht gaan in vrede, geeft te kennen dat hij bereid en gewillig was om nu te sterven, maar hieruit is niet af te leiden dat hij ook werkelijk spoedig gestorven is. Paulus heeft vele jaren geleefd nadat hij van zijn dood als nabijzijnd gesproken heeft, Handelingen 20:25. Een tweede tegenwerping is, dat de zoon van Simeon Gamaliël was, een Farizeeër en vijand van het Christendom, maar wat dat betreft, het is niets nieuws, dat een getrouw liefhebber van Christus een dweepzieken Farizeeër tot zoon heeft. Wat hier van hem gezegd wordt is:

a. Dat hij rechtvaardig en Godvrezend was, rechtvaardig jegens de mensen en vroom jegens God, die twee hoedanigheden moeten altijd gepaard gaan, de ene zal de andere steunen, maar de ene kan gene vergoeding wezen voor het gebrek van de andere.

b. Dat hij de vertroosting Israël's verwachtte, dat is: de komst van den Messias, in wie alleen het volk van Israël, dat thans ellendig gekweld en verdrukt werd, vertroosting vinden zou. Christus is niet slechts de bewerker van Israël's vertroosting, Hij is er ook de grond en oorzaak van, Hij is de Vertroosting Israël's. Het duurde lang eer Hij kwam, en zij, die geloofden dat Hij komen zou, bleven Zijne komst wachten en begeren, bleven haar hopen m et geduld, bijna had ik gezegd met een zekere mate van ongeduld, totdat Hij kwam. Hij begreep uit boeken, zoals het boek van Daniël, dat de tijd nabij was, en daarom was hij nu meer dan ooit verwachtende. De ongelovige Joden, die nog

verwachten hetgeen reeds gekomen is, gebruiken het als een eed, of plechtige betuiging: Zo waar ik hoop de vertroosting Israël's te zien. De vertroosting Israël's moet verwacht worden, en is het waard dat er op gewacht wordt, en zij zal welkom geheten worden door hen, die haar verwachten en er op blijven wachten.

c. De Heilige Geest was op hem, niet slechts als een Geest der heiligheid, maar als een Geest der profetie, hij was vervuld met den Heiligen Geest en bekwaam gemaakt om dingen te spreken, die hoger waren dan hij.

d. Er was hem een genaderijke belofte gegeven, dat hij voor zijn dood den Messias zou zien, vers 26. Hij onderzocht welken tijd de Geest van Christus in de Oud Testamentische profeten aanduidde, en of die tijd nu nabij was, en hij ontving deze Godsspraak (want dat is de betekenis van het woord) dat hij den dood niet zien zou, eer hij den Messias, den Gezalfde des Heeren, zou zien. Zij, en zij alleen, kunnen kloekmoedig den dood zien, hem zonder verschrikking aanzien, die door het geloof Christus hebben gezien.

2. Het juist van pas-komen van Simeon in den tempel, op het ogenblik toen Christus er voorgesteld werd, vers 27. Toen Jozef en Maria het kind inbrachten om, als het ware, in het kerkregister onder de eerstgeborenen te worden ingeschreven, kwam ook Simeon, door den Heiligen Geest geleid, in den tempel. Dezelfde Geest, die hem gesteund had in zijne hoop, heeft hem nu die vervoering van blijdschap doen smaken. Er werd hem in het oor gefluisterd: "Ga thans naar den tempel, en gij zult zien wat gij verlangt hebt te zien." Zij, die Christus willen zien, moeten naar Zijn tempel gaan, want daar zal de Heere, dien gij zoekt, plotseling komen om u te ontmoeten, en daar moet gij bereid zijn Hem te ontmoeten.

3. Zijn grote vreugde op dit gezicht. Hij nam het in zijne armen, vers 28, hij omhelsde het kindeken met de innigste liefde, legde Hem aan zijn hart, dat gans vol was van blijdschap. Hij nam Hem in zijne armen, om Hem den Heere voor te stellen (naar sommiger mening) om te doen wat der ouders of des priesters was, want verscheidenen der oude schrijvers zeggen, dat hij zelf een priester was. Als wij het bericht, dat het Evangelie ons geeft van Christus, ontvangen en aannemen met een levend geloof, en de aanbieding van Christus, die het ons doet, met liefde en onderworpenheid, dan nemen wij Christus in onze armen. Hem was beloofd, dat hij Christus zou zien, maar de vervulling overtrof nog de belofte, hij houdt Hem in zijne armen.

4. De plechtige verklaring, die hij hierbij aflegt: Hij loofde God en zei: Nu laat Gij, Heere, Uwen dienstknecht gaan in vrede, naar Uw woord, vers 29-33.

a. Hij heeft een lieflijk vooruitzicht voor zich zelven en (hetgeen wel een zeer groot voorrecht is) hij kan zich volkomen verheffen boven de liefde tot het leven en de vrees voor den dood, ja, hij heeft een heilige minachting voor het leven en een begeerte naar den dood: Nu laat Gij, Heere, Uwen dienstknecht gaan in vrede, want mijne ogen hebben de zaligheid gezien, waarvan mij het gezicht beloofd was eer ik sterf. Hier is ene erkenning dat God Zijn woord vervuld heeft, geen tittel van Zijn goede beloften heeft gefaald, gelijk Salomo erkent, 1 Koningen 8:56. Nooit werd de hoop beschaamd van iemand, die op God heeft gehoopt. Een dankzegging er voor. Hij loofde God, dat hij die zaligheid zag in zijne armen, die vele profeten en koningen begeerd hebben te zien en niet zagen. Een belijdenis van zijn geloof, dat dit kind in zijne armen de Zaligmaker was, de zaligheid zelf,

Uwe zaligheid, de zaligheid door U verordineerd, de zaligheid, die Gij bereid hebt. En terwijl het zolang duurde, eer zij kwam, is zij al dien tijd bereid geworden. Het is een vaarwel aan deze wereld. Nu laat Gij Uwen dienstknecht heengaan, daar mijne ogen gezegend werden door dit gezicht, zo laat hen nu gesloten worden, en niets meer zien van deze wereld." Het oog wordt niet verzadigd met zien, Prediker 1:8, voor het Christus gezien heeft, maar dan is het verzadigd. Welk een armzalig aanzien heeft deze wereld voor iemand, die Christus in zijne armen en de zaligheid in zijn oog heeft! Vaart wel nu, gij al mijn vrienden en betrekkingen, vaart wel, mijne genietingen en mijne bezigheden in deze wereld, ja vaarwel, zelfs gij tempel. Het is een verwelkoming van den dood: Nu laat Gij, Heere, Uwen dienstknecht heengaan. De dood is een heengaan, het heengaan der ziel uit het lichaam, aan de wereld der zinnen naar de wereld der geesten. Wij moeten niet heengaan voor God ons ontslaat, want wij zijn Zijne dienstknechten en moeten Zijn dienst niet verlaten, voordat onze tijd vervuld is. Aan Mozes was beloofd dat hij Kanaän zou zien, en dan sterven, maar hij bad dat dit woord veranderd mocht worden, Deuteronomium 3:24, 25. Aan Simeon is beloofd, dat hij den dood niet zien zou, voor hij Christus had gezien, en hij is bereid om dit te verklaren boven hetgeen uitgedrukt was, namelijk als ene kennisgeving aan hem, dat hij zou sterven, als hij Christus gezien heeft. Het zij zo, Heere, zegt hij, laat mij nu heengaan. Zie hier, ten eerste. Hoe troostrijk de dood is voor een Godvruchtige, hij gaat heen als Gods dienstknecht van de plaats van arbeid en zwoegen naar de plaats der rust. Hij gaat heen in vrede, vrede met God, vrede met zijn eigen geweten, in vrede met den dood, er mede verzoend, er mede bekend. Hij gaat heen naar Gods woord, evenals Mozes, naar den mond des Heeren, Deuteronomium 34:5, het woord van bevel: ga op en sterf, het woord der belofte: Ik kom weer en zal u tot Mij nemen. Ten tweede. Wat is de grond dezer vertroosting? Want mijne ogen hebben Uwe zaligheid gezien. Dit duidt meer dan een groot welgevallen aan in dit gezicht, zoals van Jakob: Dat ik nu sterve, nadat ik uw aangezicht gezien heb, Genesis 46:30. Het duidt een gelovige verwachting aan van een gelukzaligen toestand na den dood, door de zaligheid, die hij nu had aanschouwd, en die niet slechts de verschrikking wegneemt van den dood, maar hem tot gewin maakt, Filippenzen 1:21. Zij, die Christus welkom heten, kunnen den dood welkom heten.

a. Hij heeft een lieflijk vooruitzicht voor de wereld en voor de kerk. Deze zaligheid zal wezen een zegen voor de wereld. Zij is bereid voor het aangezicht van al de volkeren, niet om in een hoek te worden verscholen, maar om bekend gemaakt te worden als een licht tot verlichting der heidenen, die nu in duisternis zijn gezeten. Zij zullen door Hem de kennis hebben van Hem, en van God, en van een andere wereld. Dit verwijst naar Jesaja 49:6 :Ik heb u gegeven tot een licht der heidenen, want Christus is gekomen om het licht der wereld te zijn, niet een kaars op den Joodsen kandelaar, maar de Zon der gerechtigheid.

b. Een zegen voor de kerk: tot heerlijkheid van uw volk Israël. Het was een eer voor de Joodse natie, dat de Messias uit een hunner stammen is voortgekomen, dat Hij onder hen werd geboren, heeft geleefd en is gestorven. En van hen, die waarlijk Israëlieten geweest zijn, van het geestelijk Israël, was Hij ook inderdaad de heerlijkheid, en zal dit blijven tot in eeuwigheid, Jesaja 60:19. Zij zullen zich in Hem beroemen. In den Heere zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen het ganse zaad van Israël, Jesaja 45:25. Toen Christus Zijnen apostelen gebood het Evangelie te prediken aan alle volken, heeft Hij zich hiermede tot een licht gemaakt om de heidenen te verlichten, en toen Hij er bijvoegde: beginnende van Jeruzalem, heeft Hij zich tot heerlijkheid gemaakt van Zijn volk Israël.

5. De voorzegging betreffende dit kind, die hij uitsprak met zijn zegen over Jozef en Maria.

Zij verwonderden zich over hetgeen van hem gezegd werd. En omdat zij door hetgeen tot hen gezegd werd getroffen werden, en er hun geloof door werd versterkt, wordt hier nu nog meer tot hen gezegd.

a. Simeon toont hun hoe zij reden hadden om zich te verheugen, want hij zegende hen, vers 34. Hij noemde hen gezegend, die de eer hadden om tot dat kind in betrekking te staan, en het voorrecht hadden om Hem op te voeden. Hij bad voor hen, dat God hen wilde zegenen, en wilde dat ook anderen dit zouden doen. Zij hadden reden om zich te verheugen, want dit kind zal hen niet alleen tot eer en vertroosting zijn, maar Hij zal ook een zegen wezen voor allen. Hij wordt gezet tot een opstanding veler in Israël, dat is: tot bekering van velen tot God, die dood zijn in de zonde, en tot vertroosting van velen in God, die verzonken zijn in smart en vertwijfeling. Zij, tot wier val Hij gezet is, kunnen dezelfden wezen als zij voor wier opstanding Hij gezet is. Hij is gezet eis ptoosin kai anastasin -tot hun val, ten einde hen weer op te richten, om hen te verootmoedigen en klein te maken, en hen af te brengen van alle betrouwen op zich zelven, ten einde verhoogd te worden door hun betrouwen op Christus. Hij doorwondt en Hij heelt, Paulus valt, en wordt wederom opgericht.

b. Hij toont hun ook hoe zij reden hadden om zich te verheugen met beving, overeenkomstig den raad, vanouds gegeven met betrekking tot het koninkrijk van den Messias, Psalm 2:11. Opdat Jozef, en inzonderheid Maria, zich niet zouden verheffen door de uitnemendheid der openbaringen, is hier een doorn in het vlees voor hen, ene bijmenging in hun vreugde, en dat is het wat wij soms nodig hebben. Het is waar: Christus zal een zegen wezen voor Israël, maar er zijn de zodanige in Israël, voor wie Hij tot een val gezet is, wier bederf geprikkeld en opgewekt zal worden, die tegen Hem bevooroordeeld en in woede ontstoken zullen zijn, en zich aan Hem zullen ergeren, en wier zonde en verderf verzwaard zullen worden door de openbaring van Jezus Christus, velen, die voor zich zelven vergif zullen halen uit den balsem van Gilead, en zich tegen den Rotssteen des heils te pletter zullen stoten, en voor wie deze kostelijke hoeksteen een steen des aanstoots zal zijn. Dit verwijst naar de profetie, Jesaja 8:14, 14. Hij zal voor sommigen een heiligdom zijn en voor anderen een strik, 1 Petrus 2:7, 8. Gelijk het lieflijk is te denken hoe velen er zijn, voor wie Christus' Evangelie een reuk des levens ten leven is, zo is het ook droevig te denken aan de velen, voor wie het een reuk des doods ten dode is. Hij is gezet tot een teken. om door sommigen te worden bewonderd, en door velen te worden wedersproken. Veler ogen waren op Hem gericht, gedurende den tijd van Zijn openbare bediening was Hij een teken, maar veler tong is tegen Hem geweest, de zondaren hebben Hem tegengesproken en gesmaad, voortdurend werd Hij bedild en gescholden, en de uitwerking hiervan zal wezen, dat de gedachten uit veler harten geopenbaard worden, vers 35, dat is, bij die gelegenheid zullen de mensen zich tonen in hetgeen zij zijn, zij zullen zich blootgeven, en zich alzo onderscheiden. De verborgen goede neigingen en gezindheden in het hart van sommigen zullen geopenbaard worden door hun aannemen van Christus en door zich met Hem te verenigen, de verborgen boze neigingen en het bederf van anderen, die anders niet zo slecht hadden geschenen, zullen geopenbaard worden door hun vijandschap jegens Christus en hun woede tegen Hem. De mensen zullen geoordeeld worden naar de gedachten van hun hart, hun gedachten omtrent Christus. Zijn zij voor Hem of zijn zij voor Zijne tegenstanders? Het woord Gods is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten, wij worden er door ontdekt aan ons zelven, en zullen er hiernamaals door geoordeeld worden. Het is waar, Christus zal Zijne moeder ten troost wezen, maar verhef u daar niet op, want een zwaard zal door uw eigen ziel gaan. Hij zal een lijdende Jezus

wezen, en, Ten eerste:" Gij zult met Hem lijden, door medegevoelen, meer dan iemand anders van Zijne vrienden, vanwege het innige en nauwe uwer betrekking tot Hem, en de sterke liefde, die gij Hem toedraagt. Toen Hij gescholden en mishandeld werd, was dit een doodsteek in hare beenderen. Toen zij bij Zijn kruis stond en Hem zag sterven, kunnen wij ons haar innerlijke smart wel zo groot voorstellen, dat er in waarheid gezegd kon worden: een zwaard ging haar door de ziel, doorboorde haar het hart. Ten tweede. Gij zult om Hem lijden. Velen vatten dit op als ene voorzegging van haar martelaarschap, en sommigen der ouden zeggen, dat zij daar ook in vervuld werd. Het is goed voor ons om temidden van onze rijkste genietingen en voorspoed in deze wereld te weten, dat ons banden en verdrukkingen aanstaande zijn.

II. Hij wordt opgemerkt door een zekere Anna, ene profetes, opdat een uit elke sekse getuige voor Hem, in wie beiden mannen en vrouwen uitgenodigd worden te geloven, ten einde zalig te worden. Merk op:

1. Het bericht, dat hier omtrent deze Anna wordt gegeven. Zij was:

a. Ene profetes, de Geest der profetie, die in Israël nu al meer dan driehonderd jaren lang had opgehouden, begon nu weer opgewekt te worden. Wellicht wordt er niets meer bedoeld dan dat zij iemand was, meer dan andere vrouwen ervaren in de Schrift, en die het zich ten taak stelde om de jongere vrouwen in de dingen Gods te onderwijzen. Hoewel het voor de kerk een zeer ontaarde tijd was, heeft God zich nochtans niet onbetuigd gelaten.

b. Zij was ene dochter van Fanuel. De naam haars vaders, zegt Hugo de Groot, wordt vermeld om ons Jakobs Fanuel, of Pniël, voor den geest te brengen, Genesis 32:30, omdat de verborgenheid er van thans ontdekt zou worden, wanneer wij in Christus God als het ware van aangezicht tot aangezicht zien zullen, en ons leven behouden blijft. Haar eigen naam betekent genadig.

c. Zij was uit den stam van Aser, dus uit Galilea, en naar sommiger mening wordt hierop gewezen ter weerlegging van hen, die zeiden: Uit Galilea is geen profeet opgestaan, terwijl niet zodra de profetie herleefd was, of zij verscheen uit Galilea.

d. Zij was tot groten ouderdom gekomen, ene weduwe van omtrent vier en tachtig jaren. Sommigen denken, dat zij nu vier en tachtig jaren weduwe was, en dat moet zij ver boven de honderd jaren zijn geweest. Anderen denken, veeleer dan te onderstellen dat iemand die al zo oud was nog zo tot vasten en bidden instaat zou zijn, dat zij slechts vier en tachtig jaren was, en sedert langen tijd weduwe. Hoewel zij reeds jong weduwe was geworden, en met haar man slechts zeven jaren geleefd had, is zij toch nooit hertrouwd, maar is zij tot aan haar dood weduwe gebleven, hetgeen vermeld wordt tot haar lof.

e. Zij leefde in den tempel, of heeft hem tenminste voortdurend bezocht. Sommigen denken dat zij ene woning had in de voorhoven van den tempel, hetzij aldaar onderhouden uit een liefdadigheidsfonds van den tempel, of als profetes, zodat zij daar een geschikt verblijf had om geraadpleegd te worden door hen, die den wille Gods wensten te kennen. Anderen denken dat haar niet wijken uit den tempel niets anders betekende, dan dat zij er steeds alle diensten bijwoonde. Als er enig goed werk gedaan moest worden, was zij gereed en bereid om er aan mede te doen. Zeer waarschijnlijk had zij een eigen woning in de buitengebouwen van den tempel. Behalve haar

voortdurend bijwonen van den openbaren eredienst was zij ook zeer overvloedig in stille oefeningen der Godsvrucht, want met vasten en bidden diende zij God nacht en dag. Geen wereldlijke bezigheid hebbende, of er wellicht niet meer toe instaat zijnde, gaf zij zich gans en al over aan een leven van gebed, en vastte niet slechts tweemaal per week, maar leidde een leven van zelfverloochening en doding van het vlees, en bracht in oefeningen der Godsvrucht den tijd door, dien anderen doorbrengen met eten en drinken en slapen. Zij bad niet slechts op bepaalde uren, zij bad dag en nacht, was altijd in biddende gemoedsstemming, gaf zich over aan het gebed, was overvloedig in plechtige gebeden en zeer bijzonder in voorbede voor anderen. En hierin diende zij God, dat was er de waardij, de voortreffelijkheid van. De Farizeeën vastten dikwijls en deden lange gebeden, maar zij dienden zich zelven en hun eigen begeerlijkheid en hoogmoed, maar deze Godvruchtige vrouw deed niet slechts wat goed was, maar deed het uit een goed beginsel en met een goed doel, zij diende God in haar vasten en bidden en had Zijne eer op het oog. Van onze oefeningen der Godsvrucht moeten wij nooit aflaten, andere plichten hebben hun bestemden tijd, maar bidden moeten wij altijd. Het is lieflijk bejaarde Christenen overvloedig te zien in daden der Godsvrucht, als degenen, die goed doende, niet vertragen, en zich niet boven deze oefeningen verheven achten, of denken dat zij er te oud voor zijn, maar er al meer en meer behagen in vinden, en er al meer en meer de behoefte aan gevoelen totdat zij in den hemel komen. Aan hen, die naarstig en getrouw zijn in het gebruik maken van het licht en van de middelen, die zij hebben, zullen nog meer ontdekkingen gedaan worden. Anna wordt thans overvloedig beloond voor haar veeljarig bijwonen van den tempeldienst.

2. Haar getuigenis van den Heere Jezus, vers 38. Te dierzelver ure daarbij komende, toen het kind werd voorgesteld, en Simeon over Hem sprak, kon zij, die zo voortdurend in den tempel was, die gelegenheid niet missen.

a. Zij heeft insgelijks den Heere beleden, evenals Simeon, en wellicht evenals hij ook gewenst om nu heen te gaan in vrede. Zij heeft insgelijks den Heere gedankt , Zij, aan wie Christus bekend gemaakt wordt, hebben reden genoeg om den Heere te danken voor zo groot een gunstbewijs, en wij moeten tot dien plicht opgewekt en aan gevuurd worden door den lof en de dankzegging van anderen. Waarom zouden wij niet even goed dank aan God toebrengen als zij? Anna stemde in met Simeon, en droeg bij tot de harmonie. Zij heeft den Heere beleden, zij heeft openlijk belijdenis afgelegd van haar geloof betreffende dit kind.

b. Zij heeft, als profetes, anderen omtrent Hem onderwezen. Zij sprak van Hem tot allen, die geloofden dat de Messias komen zou, en die met Hem de verlossing in Jeruzalem verwachtten. Verlossing was de zaak, die nodig was, die verwacht en gewenst werd, verlossing in Jeruzalem. want vandaar moet des Heeren woord uitgaan, Jesaja 2:3. Er waren sommigen te Jeruzalem, die de verlossing verwachtten, doch het waren slechts weinigen, want het schijnt dat Anna bekend was met allen, die met haar den Messias verwachtten. Zij wist waar hen te vinden, of zij wisten haar te vinden, en zij deelde hun de goede tijding mede dat zij den Heere gezien had, en het was een gewichtige tijding, die van Zijne geboorte thans, zoals lat er van Zijne opstanding. Zij, die zelf met Christus bekend zijn, moeten alles doen wat zij kunnen om anderen met Hem bekend te maken.

Eindelijk, een kort bericht omtrent de kindsheid en jeugd van onzen Heere Jezus.

1. Waar Hij haar doorbracht, vers 39. Toen de plechtigheid van het voorstelling van het kind en de reiniging der moeder volbracht was, keerden zij terug naar Galilea. Lukas verhaalt niets meer omtrent hen totdat zij in Galilea terug waren, maar uit Mattheus 2 blijkt, dat zij van Jeruzalem naar Bethlehem waren wedergekeerd, waar de wijzen uit het Oosten hen vonden, en waar zij bleven totdat zij de aanwijzing ontvingen om naar Egypte te vluchten, ten einde aan de boosaardigheid en woede van Herodes te ontkomen, en vandaar terugkeerden toen zij, nadat Herodes was gestorven, de aanwijzing ontvingen om naar hun vorige woning te Nazareth te gaan, vanwaar zij wellicht nu enige jaren afwezig waren geweest. Dit wordt hier genoemd hun stad, omdat zij er lang hadden gewoond, en er hun familiebetrekkingen hadden. En Hij moest ook daarom van Jeruzalem weggaan, wijl Zijn koninkrijk en priesterschap gene verwantschap of gelijkenis moest hebben met de tegenwoordige regering van de Joodse kerk en staat. Hij wordt heengezonden naar een afgelegen, geminachte plaats, want hierin, evenals in andere dingen, moest Hij zich vernederen, zich zelven vernietigen.

2. Hoe Hij haar doorbracht, vers 40. Het betaamde Hem in alles den broederen gelijk te worden, en daarom heeft Hij Zijne kindsheid en jeugd doorgebracht zoals andere kinderen, doch zonder zonde, ja met kennelijke aanduidingen van de Goddelijke natuur, die in Hem woonde. Gelijk andere kinderen wies Hij op in lichaamsgrootte, en in toeneming van verstand in Zijn menselijke ziel, opdat Zijn natuurlijk lichaam een beeld of type zou zijn van zijn geestelijk lichaam, hetwelk, schoon, bezield door een volmaakten geest, toch toeneemt tot de mate van een volkomen man, Efeziërs 4:13, 16. Maar terwijl andere kinderen zwak zijn in verstand en vastberadenheid, was Hij gesterkt in den geest. Door den Geest Gods was Zijn menselijke ziel begiftigd met buitengewone kracht, en al Zijne vermogens verrichtten hun werk en dienst op buitengewone wijze. Hij had een sterk redeneervermogen en een doordringend oordeel. Terwijl dwaasheid in het hart is gebonden van andere kinderen, hetgeen blijkt uit hetgeen zij zeggen en doen, was Hij vervuld met wijsheid, niet door het voordeel te hebben van opvoeding en onderwijs, maar door de werking des Heiligen Geestes. Alles wat Hij zei en deed, was wijs gezegd en wijs gedaan, boven Zijne jaren. Terwijl andere kinderen tonen dat het bederf der natuur in hen aanwezig is, en het onkruid der zonde opgroeit met de tarwe van het verstand, liet Hij blijken dat niets dan de genade Gods over Hem was, -de tarwe ontsproot zonder onkruid-en dat, terwijl andere kinderen van nature kinderen des toorns zijn, Hij grotelijks bemind was door God, en in hoge mate Zijne gunst genoot, dat God Hem liefhad, en op bijzondere wijze zorg voor Hem droeg.

Lukas 2:41-52

Wij hebben hier het enige geschiedkundige bericht omtrent onzen gezegenden Zaligmaker van Zijne kindsheid tot aan den dag van Zijne vertoning aan Israël op negen en twintigjarigen leeftijd, en derhalve is het van groot belang voor ons om hier bijzondere aandacht aan te wijden, want het is vergeefs te wensen, dat wij er meer van hadden. Hier is:

1. Christus' opgaan met Zijne ouders naar Jeruzalem op het feest van het Pascha, vers 41, 42.

I. Het was hun vaste gewoonte om het feest aldaar te vieren, overeenkomstig de wet, hoewel het een lange reis voor hen was en zij arm waren, en dus wellicht niet instaat om er, zonder zich te bekrimpen, de onkosten van te bestrijden. Openbare inzettingen van den Godsdienst moeten bijgewoond worden, en wij moeten de onderlinge bijeenkomst niet nalaten, gelijk sommigen de gewoonte hebben. Wereldlijke zaken moeten wijken voor geestelijke belangen. Jozef en Maria hadden een zoon bij zich in huis, die beter instaat was hen te onderwijzen dan al de rabbijnen te Jeruzalem, toch zijn zij derwaarts opgegaan naar de gewoonte van den feestdag. De Heere bemint de poorten van Zion boven alle woningen van Jakob, en dat behoren ook wij te doen. Wij hebben reden te geloven, dat Jozef evenzo opging voor het Pinksterfeest en het Loofhuttenfeest, want al de mannen moesten daar drie maal in het jaar verschijnen, maar dat Maria slechts opging voor het feest van het Pascha, dat het grootste der drie feesten was, en waarin veel van het Evangelie lag opgesloten.

2. Het kind Jezus heeft toen Hij twaalf jaren oud was hen derwaarts vergezeld. De Joodse leraren zeggen dat kindeken van twaalf jaren al van tijd tot tijd moeten beginnen te vasten, teneinde te leren om op den Groten Verzoendag te vasten, en dat op dertienjarigen leeftijd een kind een "zoon des gebeds" begint te worden, dat is: de plichten op zich moet nemen van het lidmaatschap der kerk, terwijl hij van zijne kindsheid af, krachtens zijne besnijdenis, een zoon des verbonds was. Er wordt niet gezegd dat Jezus toen voor het eerst opging om te aanbidden op het feest, waarschijnlijk had Hij dit reeds enige jaren tevoren gedaan, daar Hij een geest van wijsheid bezat boven Zijne jaren, en allen, die verstandig zijn om te horen, behoren den openbaren eredienst bij te wonen, Nehemia 8:3. Die kinderen, welke vroeg gevorderd zijn in andere dingen, moeten ook vorderen in den Godsdienst. Het is tot eer van Christus dat kinderen den openbaren eredienst bijwonen, en Hij schept behagen in hun Hosanna's. En die kinderen. welke in hun kindsheid Gode werden gewijd, moeten, als zij tot jaren des onderscheids zijn gekomen, geroepen en uitgenodigd worden om tot het Evangelie-pascha, namelijk des Heeren Avondmaal te komen, opdat zij tonen dat hun eigen wil en wens is om zich bij den Heere te voegen.

II. Christus' verwijlen te Jeruzalem nadat Zijne ouders vertrokken waren, zonder dat zij dit wisten, waarmee Hij bedoelde reeds vroeg iets te tonen van hetgeen, waarvoor Hij bestemd was.

1. Zijne ouders keerden niet terug, voordat zij de dagen aldaar voleindigd hadden. Zij bleven er al de zeven dagen van het feest, hoewel het niet volstrekt noodzakelijk was, dat zij er langer dan de eerste twee dagen bleven, na welke velen huiswaarts keerden. Het is goed om tot het einde van een kerkdienst te blijven, gelijk het betaamt aan hen, die zeggen: het is goed hier te zijn, en ons niet weg te spoeden, alsof wij gelijk Doëg waren, die opgehouden werd voor het aangezicht des Heeren.

2. Het kind bleef te Jeruzalem, niet omdat Hij er afkerig van was om naar huis te gaan, of niet gaarne in het gezelschap Zijner ouders was, maar omdat Hij er iets te doen had, en Zijn ouders wilde doen weten, dat Hij een Vader had in den hemel, aan wie Hij meer opmerkzaamheid en eerbied verschuldigd was dan aan hen, en deze Zijn eerbied voor Hem moet niet opgevat worden als oneerbiedigheid jegens hen. Sommigen maken de gissing dat Hij in den tempel achterbleef, want het was gewoonte onder de vrome Joden, om op den morgen van den dag, waarop zij naar huis terugkeerden, eerst naar den tempel te gaan om God te aanbidden. Daar bleef Hij achter en vond er gastvrijheid, totdat zij Hem vonden. Of wellicht bleef Hij in het huis van een anderen vriend, en een kind zoals Hij was moet wel de lieveling geweest zijn van allen, die Hem kenden, zodat iedereen Hem zeker gaarne bij zich wilde hebben, -en dat Hij slechts naar den tempel ging als er dienst was, en zo was Hij dan achtergebleven. Het is goed om jonge lieden gewillig te zien om in het huis des Heeren te blijven, zij zijn dan gelijk Christus.

3. Zijne ouders legden de eerste dagreis af zonder te vermoeden dat Hij was achtergebleven, want zij meenden dat Hij in het gezelschap op den weg was, vers 44. Bij deze gelegenheden was de menigte van reizigers zeer talrijk, vooral op de eerste dagreis, en waren de wegen vol van mensen, en zo dachten zij, dat Hij met sommigen van de buren op weg was, en zij zochten Hem onder de magen en onder de bekenden, die op den weg waren. Hebt gij onzen zoon niet gezien? Of hebt gij Hem gezien? Gelijk de vraag der bruid: Hebt gij dien gezien, dien mijne ziel liefheeft? Dit was een juweel, wel waard om er naar te zoeken. Zij wisten dat iedereen Zijn gezelschap begeerde, en dat Hij bereid was om onder magen en bekenden goed te doen, maar onder hen vonden zij Hem niet, vers 45. Er zijn velen, te velen, die tot onze magen en bekenden behoren, en wier omgang wij niet kunnen mijden, maar onder wie wij weinig of niets van Christus vinden. Toen zij nu in dit of dat gezelschap op den weg niets van Hem konden vernemen, hoopten zij Hem toch te vinden ter plaatse, waar zij dien nacht vertoefd hadden, maar ook daar konden zij geen tijding van Hem krijgen. Vergelijk hiermede Job 23:8, 9.

4. Toen zij Hem niet vonden in de plaats, waar zij den nacht hadden doorgebracht, keerden zij den volgenden morgen terug naar Jeruzalem, Hem zoekende. Zij, die Christus willen vinden. moeten Hem zoeken totdat zij Hem vinden, want ten laatste zal Hij gevonden worden van hen, die Hem zoeken, en Hij zal bevonden worden een milde beloner te zijn voor hen. Zij, die hun vertroosting in Christus hebben verloren en de blijken van hun deel aan Hem, moeten zich bedenken waar en wanneer en hoe zij ze verloren hebben, en moeten terugkeren naar de plaats, waar zij die het laatst gehad hebben, moeten gedenken waarvan zij uitgevallen zijn, en zich bekeren, en de eerste werken doen, en tot hun eerste liefde wederkeren, Openbaring 2:4, 5. Zij, die hun verloren kennis van Christus willen herkrijgen, moeten naar Jeruzalem gaan, de plaats, die Hij verkoren heeft om er Zijn naam te stellen, moeten Zijne inzettingen waarnemen, het Evangelie-Pascha vieren, waar zij kunnen hopen Hem te ontmoeten.

5. Op den derden dag vonden zij Hem in den tempel, in een van de vertrekken, die tot den tempel behoorden, waar de leraren der wet niet hun gerechtszitting hielden, maar veeleer hun scholen voor openbare gesprekken, en daar vonden zij Hem, zittende in het midden der leraren, vers 46, niet staande, als een leerling om door hen ondervraagd en onderwezen te worden, want Hij had hun zulk ene mate van kennis en wijsheid ontdekt, dat zij Hem toelieten om onder hen plaats te nemen, als een medelid van hun vereniging of gezelschap. Dit is een voorbeeld en bewijs, dat Hij niet slechts vervuld was met wijsheid, vers 40, maar dat Hij de begeerte had om haar te vermeerderen, en

vaardigheid had om haar mede te delen. En hierin is Hij een voorbeeld voor kinderen en jonge lieden, die van Christus behoren te leren om zich te verlustigen in het gezelschap van hen, van wie zij iets goeds kunnen leren, en liever te verkiezen om neer te zitten onder de leraren, dan onder de spelers. Laat hen beginnen, als zij twaalf jaren oud zijn, en nog eerder, om kennis te zoeken en het gezelschap van hen, die instaat zijn hun onderricht te geven, het is zulk een moedgevend, veelbelovend teken in jonge lieden, als zij begerig zijn naar onderwijs. Menig jongeling van den leeftijd, waarop Christus toen was, zou met de kinderen in den tempel gespeeld hebben, maar Hij was zittende onder de leraren.

a. Hij hoorde hen. Zij, die willen leren, moeten ras zijn om te horen.

b. Hij ondervroeg hen. Of het was als leraar-als zodanig had Hij macht te vragen-of als leerling-en als zodanig had Hij ootmoed genoeg om te vragen-weet ik niet, of als medelid en mede-onderzoeker naar de waarheid, die door wederzijdse vriendelijke navorsing ontdekt moest worden.

c. Hij antwoordde hun, en Zijne antwoorden waren zeer verrassend en overtuigend, vers 47. Zijn wijsheid en verstand blonken evenzeer uit in Zijne vragen als in Zijne antwoorden, zodat allen, die Hem hoorden zich ontzetten. Nooit hadden zij iemand, die zo jong was, ja nooit hadden zij iemand uit hun grootste leraren, zulke verstandige redenen horen voortbrengen, als zij van Hem hoorden. Evenals David was Hij verstandiger dan al Zijne leraars, ja zelfs dan de ouden, Psalm 119, 99, 100. Nu heeft Christus enkele stralen van Zijne heerlijkheid getoond, maar zij werden terstond weer terug gehouden. Hij gaf hun een proeve-zegt Calvijn-van Zijn Goddelijke wijsheid en kennis. Mij dunkt dat deze openbare verschijning van Christus als een leraar in den tempel, was als Mozes' eerste poging om Israël te verlossen, die door Stefanus in dier voege verklaard wordt, dat hij meende dat zijne broeders zouden verstaan, dat God door zijne hand hun verlossing geven zou, Handelingen 7:24, 25. Zij zouden den wenk hebben kunnen begrijpen en toen verlost zijn kunnen worden, maar zij hebben het niet verstaan. En zo zouden zij nu terstond-voorzover ik weet-Christus gehad kunnen hebben om Zijn werk onder hen te beginnen, maar zij waren slechts ontzet, en verstonden de aanduiding niet, en daarom trekt Hij zich, evenals Mozes, terug in de afzondering, en gedurende vele jaren daarna horen zij niet meer van Hem.

6. Zijne moeder had hierover een vertrouwelijk gesprek met Hem. Toen het gezelschap zich op weg begaf nam zij Hem ter zijde en ondervroeg Hem hieromtrent met grote tederheid en liefde, vers 48. Jozef en Maria werden beiden verslagen toen zij Hem daar vonden, en zagen dat Hem zoveel eerbied betoond werd, zodat Hij zelfs werd toegelaten om neer te zitten onder de leraars, en dat men acht op Hem sloeg. Zijn vader wist dat hij slechts den naam had van Zijn vader te zijn, en daarom zei hij niets. Maar

a. Zijne moeder zei tot Hem, hoe kwalijk zij het namen: Kind! waarom hebt gij ons zo gedaan? Waarom hebt gij ons zulk een angst aangejaagd? Zij waren gereed te zeggen, zoals Jakob van Jozef: Een wild dier heeft hem verscheurd, of: "hij is een nog wreder vijand in handen gevallen, die ten laatste ontdekt heeft dat hij dit kindeke was, dat Herodes enige jaren geleden wilde ombrengen." Wij kunnen ons voorstellen hoe zij door duizenderlei gedachten, de ene nog schrikkelijker dan de andere, gekweld werden. "Waarom nu hebt gij ons dezen angst veroorzaakt? Uw vader en ik hebben u met angst gezocht, niet slechts bevreesd u verloren te hebben, maar verdrietig op ons zelven, omdat wij niet beter zorg voor u hebben gedragen om u bij ons te houden". Diegenen hebben

wel reden om over hun verlies te klagen, die denken dat zij Christus verloren hebben. Maar hun wenen heeft hun zaaien niet verhinderd, zij treurden niet op zulk een wijze, dat zij in wanhoop neder zaten, neen, zij treurden en zochten. Indien wij Christus willen vinden, moeten wij Hem treurende en met angst zoeken, treurende, omdat wij Hem verloren hebben, dat wij Hem tot toorn verwekt hebben, zodat Hij zich van ons terugtrok, en dat wij Hem niet eerder gingen zoeken. Zij, die Hem aldus in droefheid en angst zoeken, zullen Hem ten laatste met zoveel te meer blijdschap vinden.

b. Met zachtheid bestraft Hij hun buitensporige bezorgdheid over Hem, vers 49 :"Wat is het, dat gij Mij gezocht hebt? Gij had gerust kunnen vertrouwen, dat Ik u naar huis gevolgd zou zijn, nadat Ik het werk, dat Ik hier te doen had, gedaan zou hebben. In Jeruzalem kon Ik niet verloren zijn. Wist gij niet dat Ik moest wezen en tois tou patros mou, in Mijns Vaders huis?" zoals sommigen dit lezen. "Waar anders zou de Zoon wezen, die eeuwiglijk in het huis blijft? Ik moet wezen. a: Onder de zorg en bescherming Mijns Vaders, en daarom behoordet gij uwe zorg over Mij op Hem te werpen, en er niet uzelven mede te bezwaren." Christus is een pijl, verborgen in den pijlkoker Zijns Vaders, Jesaja 49:2. Hij draagt ook zorg voor Zijne kerk, en daarom moeten wij nooit wanhopen aan hare veiligheid.

b, Aan het werk Mijns Vaders -zo verstaan wij het-"Ik moet zijn in de dingen Mijns Vaders, en daarom kon Ik niet even spoedig huiswaarts keren als gij. Wist gij niet? Hebt gij nog niet in Mij opgemerkt, dat Ik Mij aan den dienst van den Godsdienst gewijd heb, en Mij dus met de aangelegenheden er van moet bezighouden?" Hierin heeft Hij ons een voorbeeld nagelaten, want het betaamt den kinderen Gods, om in gelijkvormigheid met Christus bezig te zijn met de zaken huns hemelsen Vaders, waarvoor alle andere zaken achtergesteld moeten worden. Wij denken nu dat wij dit woord van Christus zeer goed verstaan, want Hij heeft het verklaard door hetgeen Hij gedaan en gezegd heeft. Het was Zijne opdracht in de wereld, en het was Zijne spijs en drank in de wereld, om den wil Zijns Vaders te doen en Zijn werk te voleindigen, maar toenmaals hebben Zijne ouders het woord niet verstaan, dat Hij tot hen sprak, vers 50. Zij begrepen niet wat Hij toen voor werk had te verrichten voor Zijn Vader in den tempel. Zij geloofden dat Hij de Messias was, die den troon van Zijn vader David behoorde te hebben, maar zij dachten dat dit Hem eerder naar het koninklijk paleis dan naar den tempel moest voeren. Zij verstonden Zijn profetisch ambt niet, en veel van Zijn werk had Hij hierin te verrichten.

Eindelijk. Wij hebben hier hun terugkeer naar Nazareth. Deze flikkering van den glans Zijner heerlijkheid moest van korten duur zijn. Zij was nu voorbij, en het heeft Zijne ouders niet gedrongen om zich te Jeruzalem te vestigen, of er Hem zich te laten vestigen, hoewel dit de plaats was voor bevordering, en waar Hij de beste gelegenheid had om Zijne wijsheid te tonen, heeft Hij zich toch zeer gewillig teruggetrokken in de afzondering te Nazareth, waar Hij gedurende vele jaren als levend begraven was. Ongetwijfeld is Hij drie maal in het jaar voor de feesten opgegaan naar Jeruzalem, maar of Hij ooit weer naar den tempel is gegaan om er met de leraren te redetwisten, wordt ons niet gezegd, het is niet onwaarschijnlijk, dat Hij het gedaan heeft. Maar hier wordt ons gezegd:

1. Dat Hij Zijnen ouders onderdanig was. Hoewel Hij, om te tonen dat Hij meer dan mens was, zich eens van Zijne ouders teruggetrokken heeft om in de dingen Zijns Vaders te zijn, heeft Hij dit vooralsnog niet tot Zijne gewoonte gemaakt, niet dan vele jaren later deed Hij dit, maar nu was Hij hun onderdanig, volgde hun bevelen, ging en kwam zoals zij het Hem zeiden, en heeft ook, naar het schijnt, met Zijn vader in diens beroep als timmerman gearbeid. Hierin heeft Hij een voorbeeld

gegeven aan kinderen om hun ouders gehoorzaam te zijn in den Heere. Geworden zijnde uit ene vrouw, was Hij geworden onder de wet van het vijfde gebod, om aan het zaad der gelovigen te leren zich Hem als een getrouw zaad te bewijzen. Hoewel Zijne ouders arm en gering waren, hoewel Zijn vader slechts Zijn vermeende vader was, was Hij hun toch onderdanig. Hoewel Hij gesterkt was in den geest, en vervuld met wijsheid, ja, hoewel Hij de Zone Gods was, was Hij toch onderdanig aan Zijne ouders, hoe zullen dan zij, die zwak en dwaas zijn, het verantwoorden, als zij hun ouders ongehoorzaam zijn?

2. Dat Zijne moeder, hoewel zij de woorden haars Zoons niet ten volle begreep, ze toch in haar hart bewaarde, verwachtende dat zij haar later verklaard zouden worden, en zij ze dan ten volle zou verstaan en weten zou hoe ze te gebruiken. De woorden der mensen kunnen wij, als zij duister zijn, wel veronachtzamen (Si non vis intelligi, debes negligi - Als het niet verstaanbaar is, heeft het gene waarde), maar van Gods woorden moeten wij dit niet denken. Hetgeen in het eerst duister is, zodat wij niet weten wat er van te maken, kan later duidelijk en gemakkelijk te verstaan worden, daarom moeten wij het voor later bewaren, Johannes 2:22. Datgene, hetwelk ons nu niet nuttig schijnt te zijn, kan ons later van veel nut worden. Een scholier bewaart de regelen der spraakkunst in zijn geheugen, waarvan hij voor het ogenblik het nut niet begrijpt, omdat hem gezegd wordt dat zij hem later nuttig zullen wezen. Evenzo moeten wij met Christus' woorden doen.

3. Dat Hij in alles verwonderlijk toenam, vers 52. Hij nam toe in wijsheid en in grootte. ln de volkomenheid Zijner Goddelijke natuur kon geen toeneming plaatshebben, maar dit wordt bedoeld van Zijn menselijke natuur. Zijn lichaam nam toe in grootte, Hij groeide in de jaren van groei, en Zijne ziel nam toe in wijsheid, in alle de gaven en vermogens der menselijke ziel. Hoewel van Zijne ontvangenis af het eeuwige Woord verenigd was met de menselijke ziel, heeft toch de Godheid, die in Hem woonde, zich trapsgewijze aan Zijne mensheid geopenbaard, ad modum recipientis -naar Zijne bevatting, al naar de vermogens Zijner menselijke ziel er al meer en meer toe instaat waren, werden de gaven, die zij van de Goddelijke natuur ontving, al meer en meer meegedeeld. En Hij nam toe in genade bij God en de mensen, dat is: in al die gaven der genade, die Hem bij God en de mensen aangenaam maakten. Hierin heeft Christus zich geschikt naar Zijn staat van vernedering, zodat gelijk Hij zich neerboog om een zuigeling, een kind te zijn, ook het beeld Gods helderder in Hem schitterde naarmate Hij opgroeide tot man, dan toen Hij nog een zuigeling, een kind was. Jonge lieden behoren, naarmate zij toenemen in grootte, ook toe te nemen in wijsheid, dan zullen zij, naarmate zij toenemen in wijsheid, ook toenemen in genade bij God en de mensen.

HOOFDSTUK 3

1 En in het vijftiende jaar der regering van den keizer Tiberius, als Pontius Pilatus stadhouder was over Judea, en Herodes een viervorst over Galilea, en Filippus, zijn broeder, een viervorst over Iturea en over het land Trachonitis, en Lysanias een viervorst over Abilene;
2 Onder de hogepriesters Annas en Kajafas, geschiedde het woord Gods tot Johannes, den zoon van Zacharias, in de woestijn.
3 En hij kwam in al het omliggende land der Jordaan, predikende den doop der bekering tot vergeving der zonden.
4 Gelijk geschreven is in het boek der woorden van Jesaja, den profeet, zeggende: De stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg des Heeren, maakt Zijn paden recht!
5 Alle dal zal gevuld worden, en alle berg en heuvel zal vernederd worden, en de kromme wegen zullen tot een rechten weg worden, en de oneffen tot effen wegen.
6 En alle vlees zal de zaligheid Gods zien.
7 Hij zeide dan tot de scharen, die uitkwamen, om van hem gedoopt te worden: Gij adderengebroedsels, wie heeft u aangewezen te vlieden van den toekomenden toorn?
8 Brengt dan vruchten voort der bekering waardig; en begint niet te zeggen bij uzelven: Wij hebben Abraham tot een vader; want ik zeg u, dat God zelfs uit deze stenen Abraham kinderen kan verwekken.
9 En de bijl ligt ook alrede aan den wortel der bomen; alle boom dan, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen, en in het vuur geworpen.
10 En de scharen vraagden hem, zeggende: Wat zullen wij dan doen?
11 En hij, antwoordende, zeide tot hen: Die twee rokken heeft, dele hem mede, die geen heeft; en die spijze heeft, doe desgelijks.
12 En er kwamen ook tollenaars om gedoopt te worden, en zeiden tot hem: Meester! wat zullen wij doen?
13 En hij zeide tot hen: Eist niet meer, dan hetgeen u gezet is.
14 En hem vraagden ook de krijgslieden, zeggende: En wij, wat zullen wij doen? En hij zeide tot hen: Doet niemand overlast, en ontvreemdt niemand het zijne met bedrog, en laat u vergenoegen met uw bezoldigingen.
15 En als het volk verwachtte, en allen in hun harten overleiden van Johannes, of hij niet mogelijk de Christus ware;
16 Zo antwoordde Johannes aan allen, zeggende: Ik doop u wel met water; maar Hij komt, Die sterker is dan ik, Wien ik niet waardig ben den riem van Zijn schoenen te ontbinden; Deze zal u dopen met den Heiligen Geest en met vuur;
17 Wiens wan in Zijn hand is, en Hij zal Zijn dorsvloer doorzuiveren, en de tarwe zal Hij in Zijn schuur samenbrengen; maar het kaf zal Hij met onuitblusselijk vuur verbranden.
18 Hij dan, ook nog vele andere dingen vermanende, verkondigde den volke het Evangelie.
19 Maar als Herodes, de viervorst, van hem bestraft werd, om Herodias' wil, de vrouw van Filippus, zijn broeder, en over alle boze stukken, die Herodes deed,
20 Zo heeft hij ook dit nog boven alles daar toegedaan, dat hij Johannes in de gevangenis gesloten heeft.
21 En het geschiedde, toen al het volk gedoopt werd, en Jezus ook gedoopt was, en bad, dat de hemel geopend werd;

22 En dat de Heilige Geest op Hem nederdaalde, in lichamelijke gedaante, gelijk een duif; en dat er
een stem geschiedde uit den hemel, zeggende: Gij zijt Mijn geliefde Zoon, in U heb Ik Mijn
welbehagen!
23 En Hij, Jezus, begon omtrent dertig jaren oud te wezen, zijnde (alzo men meende) de zoon van
Jozef, den zoon van Heli,
24 Den zoon van Matthat, den zoon van Levi, den zoon van Melchi, den zoon van Janna, den zoon
van Jozef,
25 Den zoon van Mattathias, den zoon van Amos, den zoon van Naum, den zoon van Esli, den zoon
van Naggai,
26 Den zoon van Maath, den zoon van Mattathias, den zoon van Semei, den zoon van Jozef, den
zoon van Juda,
27 Den zoon van Johannes, den zoon van Rhesa, den zoon van Zorobabel, den zoon van Salathiel,
den zoon van Neri,
28 Den zoon van Melchi, den zoon van Addi, den zoon van Kosam, den zoon van Elmodam, den
zoon van Er,
29 Den zoon van Joses, den zoon van Eliezer, den zoon van Jorim, den zoon van Matthat, den zoon
van Levi,
30 Den zoon van Simeon, den zoon van Juda, den zoon van Jozef, den zoon van Jonan, den zoon
van Eljakim,
31 Den zoon van Meleas, den zoon van Mainan, den zoon van Mattatha, den zoon van Nathan, den
zoon van David,
32 Den zoon van Jesse, den zoon van Obed, den zoon van Booz, den zoon van Salmon, den zoon
van Nahasson,
33 Den zoon van Aminadab, den zoon van Aram, den zoon van Esrom, den zoon van Fares, den
zoon van Juda,
34 Den zoon van Jakob, den zoon van Izak, den zoon van Abraham, den zoon van Thara, den zoon
van Nachor,
35 Den zoon van Saruch, den zoon van Ragau, den zoon van Falek, den zoon van Heber, den zoon
van Sala,
36 Den zoon van Kainan, den zoon van Arfaxad, den zoon van Sem, den zoon van Noe, den zoon
van Lamech,
37 Den zoon van Mathusala, den zoon van Enoch, den zoon van Jared, den zoon van Malaleel, den
zoon van Kainan,
38 Den zoon van Enos, den zoon van Seth, den zoon van Adam, den zoon van God.

Er wordt ons omtrent den Heere Jezus van Zijn twaalfde jaar totdat Hij zijn dertigste jaar was ingetreden, niets meegedeeld. Wij denken dikwijls dat het ons lieflijk en nuttig zou geweest zijn, indien wij dagboeken, of tenminste jaarboeken hadden, waarin voorvallen omtrent Hem waren opgetekend, maar wij bezitten zoveel als de oneindige Wijsheid het goed en gepast achtte om ons bekend te maken, en zo wij daar geen nut en voordeel uit trekken, dan zouden wij het evenmin als wij meer hadden. De grote bedoeling der evangelisten was ons een bericht te geven van het Evangelie van Christus, dat wij moeten geloven, en door hetwelk wij hopen zalig te worden. Dat begon met de bediening en den doop van Johannes, en daarom haastten zij zich om ons hier bericht van te geven. Wellicht zouden wij kunnen wensen. dat Lukas geheel achterwege had gelaten wat door Mattheus en Markus is verhaald, en alleen geschreven had wat nieuw was, zoals hij in zijn eerste twee hoofdstukken gedaan heeft. Maar het was de wil des Geestes, dat sommige dingen niet slechts uit den mond van twee, maar van drie getuigen bestaan zullen, en wij moeten het geen nodeloze herhaling achten, en dat zullen wij ook niet indien wij in de daarvoor gepaste gemoedsstemming onze overdenking van deze dingen vernieuwen. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Het begin van den doop van Johannes, en het doel en de strekking er van, vers 1-6. Zijne vermaning aan de schare, 7-9, en het bijzonder onderricht, hij gaf aan hen, die wensten dat hun gezegd zou worden, wan hun plichten waren, vers 10- 14.

II. Zijne aankondiging van de nadering van den Messias, vers 15- 18, en de vermelding van zijne gevangenzetting, hoewel die pas later plaatsvond, vers 19, 50.

III. De doop van Christus door Johannes, en het begin hierin van de uitoefening van Zijn profetisch ambt, vers 21, 22.

IV. Zijn stamboom en geslachtsregister, opklimmende tot Adam, vers 23-38.

Lukas 3:1-14

Daar de doop van Johannes een nieuwe bedeling inleidde, was het nodig dat er ons een bijzonder bericht van gegeven werd. Heerlijke dingen waren van Johannes gezegd, hoe hij een zeer bijzonder gunstgenoot des hemels zou wezen en een grote zegen voor deze aarde, Hoofdstuk 1:16, 17, maar wij lieten hem in de woestijnen, en daar bleef hij tot den dag zijner vertoning aan Israël, Hoofdstuk 1:80. Nu breekt die dag dan eindelijk aan, en zeer welkom was hij aan hen, die er op wachtten meer dan zij wachtten op den morgen. Merk hier op:

I. Den datum van het begin van den doop van Johannes, wanneer het was dat hij verscheen. De andere evangelisten zijn dit stilzwijgend voorbijgegaan, maar hier wordt het bericht, opdat de waarheid der zaak bevestigd worde. door de nauwkeurige opgave van den tijd, wanneer zij plaatshad. En die tijd wordt hier aangeduid.

1. Door de regering der heidenen, waaronder de Joden zich toen bevonden, om aan te tonen dat zij een overwonnen volk waren, en het nu dus de tijd was dat de Messias moest komen om op het puin der tijdelijke waardigheid en heerschappij van David en Juda een geestelijk en eeuwig koninkrijk op te richten.

a. Het tijdstip word aangeduid door de regering van den Romeinsen keizer, het was in het vijftiende jaar van Tiberius Caesar, den derden van de twaalf keizers, een zeer slecht mens, overgegeven aan hebzucht, dronkenschap en wreedheid. Zulk een man, zegt Dr. Lightfoot, wordt het eerst genoemd, om ons, als het ware, te leren wat wij te verwachten hebben van die wrede en afschuwelijke stad, waar Satan in alle eeuwen heeft geheerst en geregeerd. Na een lange worsteling was het volk der Joden overwonnen en hun land een provincie van het rijk geworden. Nu waren zij onder de heerschappij van Tiberius, en het land, dat eenmaal onder de regering van David en Salomo tot zo hoog aanzien was gekomen, zodat onderscheidene volken er schatplichtig aan waren geworden, is thans zelf tot een onbeduidend, verachtelijk wingewest van het Romeinse rijk verlaagd en meer vertreden en verdrukt dan beroemd. Een voorbeeld van het woord: -"En quo discordia cives Perduxit miseros -,’Welke ontzettende gevolgen uit burgerlijke onenigheden voortvloeien! De wetgever was nu van tussen de voeten van Juda geweken, en als blijk hiervan, da teren hun openbare daden en handelingen van de regering van den Romeinsen keizer, en daarom moet nu de Silo komen. b Zij wordt gedateerd door de regeringen der onderkoningen, die, onder den Romeinsen keizer, de onderscheidene delen van het Heilige Land bestuurden, hetgeen nog een ander kenteken was van hun onderwerping, want allen waren zij vreemdelingen, hetgeen wel op een treurige verandering wijst van dat volk, wiens heersers uit hen zelven plachten te wezen, Jeremia 30:21, en dit was hun eer. Hoe is het goud zo verdonkerd! Pilatus wordt hier genoemd als stadhouder, president, of procurator, van Judea. Sommige schrijvers stellen hem voor als een slecht man, die geen bezwaar had om leugens te spreken. Hij heeft slecht geregeerd, en werd ten laatste afgezet door Vitellius, president van Syrië, en naar Rome gezonden om zich wegens zijn slecht beheer te verantwoorden. De andere drie worden viervorsten genoemd, volgens sommigen naar de landen, die zij bestuurden, daar zij ieder een vierdedeel uitmaakten van hetgeen geheel en al onder het bestuur van Herodes de Grote geweest was. Anderen denken dat zij aldus genoemd worden naar den erepost, dien zij in de regering bekleedden, zij hadden de vierde plaats, of waren regeerders van den vierden rang: de keizer was de eerste, de proconsul, die ene provincie bestuurde, de tweede, een koning de derde, en een viervorst de vierde. Dat is de mening van Dr.

Lightfoot. 2, Door de regering der Joden onder hen zelven, om te tonen dat zij een verdorven volk waren, en dat het dus tijd was voor den Messias om te komen en ene hervorming onder hen teweeg te brengen, vers 3. Annas en Kajafas waren hogepriesters. God had verordineerd dat er maar een hogepriester op een tijd zou wezen, maar hier waren twee tegelijk, die, volgens sommigen, om het andere jaar dienst deden. De een was de hogepriester, en de andere de sagan, zoals de Joden hem noemden, om den dienst voor hem waar te nemen als hij ziek was, of, gelijk anderen zeggen: de een was hogepriester en vertegenwoordigde Aàron, en dat was Kajafas. Annas, de andere, was nasi, of hoofd van het sanhedrin, en vertegenwoordigde Mozes. Maar voor ons is er slechts een hogepriester, een Heere over allen, aan wie al het oordeel is overgegeven.

II. De oorsprong en strekking van den doop van Johannes.

1. De oorsprong was uit den hemel. Het woord Gods geschiedde tot Johannes, vers 2. Hij heeft van God de volle opdracht en de volledige instructies ontvangen om te doen wat hij deed. Het is dezelfde uitdrukking, die gebruikt wordt betreffende de profeten des Ouden Testaments, Jeremia 1:2, want Johannes was een profeet, ja meer dan een profeet, in hem is de profetie herleefd, die zo langen tijd had opgehouden. Er wordt ons niet gezegd hoe het woord des Heeren geschiedde tot Johannes, of het was door een engel, zoals bij zijn vader, of door een droom, of visioen, of stem, maar het was op ene wijze, die voor hem voldoende was, en dat moet zij ook voor ons wezen. Johannes wordt hier genoemd de zoon van Zacharias, om ons te verwijzen naar hetgeen de engel zei tot zijn vader, toen hij hem de verzekering gaf, dat hij een zoon zou hebben. Het woord des Heeren geschiedde tot hem in de woestijn, want hen, die God bekwaam maakt voor Zijn dienst, zal Hij weten te vinden, waar zij ook zijn. Gelijk het woord Gods niet gebonden is in een gevangenis, zo is het ook niet verloren in een woestijn. Het woord des Heeren heeft zich een weg gebaand om tot Ezechiël te komen onder de gevangenen bij de rivier van Chebar, en tot Johannes op het eiland Patmos. Johannes was de zoon eens priesters, hij was nu zijn dertigste jaar ingetreden, en dus kon hij naar de gewoonte van den tempel nu tot den tempeldienst worden toegelaten, waar hij vijf jaren als kandidaat tot die waardigheid de diensten had moeten bijwonen. Maar God had hem tot een eervoller dienst geroepen, en daarom wordt hij, niet ingeschreven zijnde in de archieven van den tempel, door den Heiligen Geest hier opgetekend en vermeld als: Johannes, de zoon van Zacharias, begon zijne bediening op zulke tijd.

2. Het doel zijner bediening was al het volk dezes lands weg te leiden van hun zonden en te doen wederkeren tot hun God, vers 3. Hij kwam in al het omliggende land der Jordaan, de omgeving zijner woonplaats, het deel des lands, dat het eerst door de Israëlieten in bezit was genomen, toen zij onder aanvoering van Jozua het Land der Belofte binnenkwamen. Daar werd de Evangeliebanier het eerst opgericht. Johannes woonde in het eenzaamste gedeelte des lands, maar toen het woord des Heeren tot hem geschiedde, verliet hij zijne woestijnen en kwam in het bewoonde gedeelte des lands. Zij, die het liefst in de afzondering zijn, moeten haar goedsmoeds verlaten als God hen naar de woelige plaatsen roept. Hij kwam uit de woestijn in al het omliggende land met enige kentekenen van onderscheiding, predikende een nieuwen doop, niet een sekte, of partij, maar ene belijdenis of onderscheidend kenteken. Het teken, of de plechtigheid was een zodanige als onder de Joden in gewoon gebruik was, wassing met water, waardoor soms Jodengenoten werden toegelaten, of aangenomen, of ook wel discipelen van den een of anderen vermaarden leraar, maar de betekenis was bekering tot vergeving der zonden, dat is: allen, die zich aan zijn doop onderwierpen:

a. Waren hierdoor verplicht om zich te bekeren van hun zonden, berouw te hebben van hetgeen zij verkeerds gedaan hadden, en het niet weer te doen. Het eerste beleden zij, en het was van groot belang voor hen om oprecht te zijn in hun belijdenis, het laatste beloofden zij, en het was in hun belang om hun belofte te houden. Hij legde hun de verplichting op, niet van ceremoniële handelingen, zoals de ouden ze voorschreven, maar om hun hart en hun levenswijze te veranderen, al hun overtredingen van zich weg te werpen, een nieuw hart te verkrijgen en een nieuw leven te leiden. Het doel van het Evangelie, dat nu begon, was de mensen vroom en Godvruchtig te maken, heilig en hemelsgezind, ootmoedig en zachtmoedig, sober en kuis, rechtvaardig en eerlijk, barmhartig en vriendelijk, goed in elke zin, die vroeger gans anders waren, en dat is: zich te bekeren.

b. Hierdoor waren zij verzekerd vergeving hunner zonden te zullen ontvangen nadat zij zich bekeerd zouden hebben. Gelijk de doop, dien hij hun toediende, hen verplichtte om zich niet aan de macht der zonde te onderwerpen, zo heeft hij hun de genadige kwijtschelding verzegeld van de schuld der zonde. Bekeert u van al uwe overtredingen, zo zal de ongerechtigheid u niet tot een aanstoot worden, in overeenstemming met het woord des Heeren door de Oud Testamentische profeten, Ezechiël 18:30.

III. De vervulling der Schrift in de bediening van Johannes. De andere evangelisten verwezen ons naar dezelfden tekst, waarnaar hier verwezen wordt, namelijk Jesaja 40:3. Het is geschreven in het boek der woorden van Jesaja, den profeet, die hij hoorde van God, die hij sprak voor God, die woorden, welke geschreven werden voor de toekomende geslachten. Onder dezen wordt gevonden dat er ene stem des roependen in de woestijn zou wezen, Johannes is die stem, een heldere, duidelijke stem, een luide stem, een verstaanbare stem, hij roept: Bereidt den weg des Heeren, maakt Zijne paden recht! Het werk van Johannes is den weg te banen voor het Evangelie naar het hart der mensen, hen in zulk een gemoedsstemming te brengen, dat Christus hun welkom is en zij welkom zijn aan Christus. Lukas is breedvoeriger in de aanhaling dan Mattheus en Markus, en past ook de volgende woorden op Johannes' bediening toe, vers 5, 6. Alle dal zal gevuld worden. Dr. Hammond verstaat dit als ene voorzegging van de verwoesting, die over het volk der Joden komen zou wegens hun ongeloof. Het land zal door de schansgravers van het Romeinse leger effen gemaakt worden, en door hen worden verwoest, en dan zal er een zichtbaar onderscheid gemaakt worden tussen de onboetvaardigen aan den enen kant en de gelovige aannemers aan het Evangelie van Christus van den anderen kant.

1. De nederigen zullen er door verrijkt worden met genade: Alle dal, dat laag ligt, zal gevuld en verhoogd worden.

2. De hoogmoedigen zullen er door vernederd worden, die op zich zelven betrouwen, de verwaanden, die hun eigen hoofd verheffen, zullen versmaadheid over zich zien uitgestort. Alle berg en heuvel zal vernederd worden. Indien zij zich bekeren, worden zij vernederd in het stof, indien niet, tot in de diepste hel.

3. Zondaren zullen tot God worden bekeerd: De kromme wegen zullen tot een rechten weg worden, en evenzo ook de kromme, gekronkelde neigingen des harten, want hoewel niemand recht kan maken wat God krom gemaakt heeft, Prediker 7:13, kan God toch door Zijne genade recht maken wat de zonde krom gemaakt heeft.

4. Moeilijkheden, die hinderend en ontmoedigend waren op den weg naar den hemel, zullen weggeruimd worden: de oneffen wegen zullen tot effen wegen gemaakt worden, en zij, die Gods wet beminnen, zullen groten vrede hebben, en geen aanstoot. Het Evangelie heeft den weg naar den hemel vlak gemaakt en gemakkelijk te vinden, effen en gemakkelijk om er op te wandelen.

5. De grote zaligheid zal meer ten volle ontdekt worden dan ooit tevoren, en die ontdekking zal zich veel verder verspreiden, vers 6, Alle vlees zal de zaligheid Gods zien, niet slechts de Joden, maar ook de heidenen. Allen zullen haar zien, zij zal hun voorgesteld en aangeboden worden, mensen van allerlei soort zullen haar zien, haar genieten en er het voorrecht en voordeel van hebben. Als door het gevangen-leiden van alle hoge gedachten tot de gehoorzaamheid van Christus, en door het vlak-maken der ziel en de verwijdering van alle hindernissen, die den weg versperren voor Christus en Zijne genade, een weg is gebaand voor het Evangelie naar het hart, bereidt u dan om de zaligheid Gods welkom te heten.

IV. Zijn algemene waarschuwingen en vermaningen aan hen, die zich onderwierpen aan zijn doop, vers 7-9, In Mattheus wordt gezegd, dat hij dezelfde dingen zei tot velen van de Farizeeën en Sadduceeën, die tot zijn doop kwamen, Mattheus 3:7-10, maar hier wordt gezegd dat hij dit zei tot de scharen, die uitkwamen om van hem gedoopt te worden, vers 7. Het was de strekking van zijne prediking voor allen, die tot hem kwamen, en hij heeft haar ten genoege der Farizeeën en Sadduceeën niet veranderd of gewijzigd, als zij tot hem kwamen, neen, hij sprak even duidelijk en openhartig voor hen als voor zijn andere hoorders. En gelijk hij de groten niet vleide, zo heeft hij ook de scharen niet gevleid of hun het hof gemaakt. Hij heeft de zonde bestraft in de scharen, zowel als in de Farizeeën en Sadduceeën, en allen heeft hij gelijkelijk gewaarschuwd tegen den toekomenden toorn, want indien zij niet allen dezelfde fouten hadden, zij hadden er toch, die even erg waren. Merk hier nu op:

1. Dat het schuldige, verdorven geslacht der mensheid een adderengebroedsel is geworden, niet slechts vergiftigd, maar giftig, hatelijk bij

God, en elkaar hatende. Dit verheerlijkt het geduld Gods, Zijne lankmoedigheid, waardoor Hij het menselijk geslacht op aarde laat voortbestaan en dit addernest niet heeft uitgeroeid. Eens heeft Hij het gedaan door water, en Hij zal het weer doen door vuur. 2 Dit adderengebroedsel ontvangt den raad, om te vlieden voor den toekomenden toorn die hen stellig wacht, indien zij blijven wat zij zijn, en het feit, dat zij een schare, een menigte vormen, zal hun volstrekt gene beveiliging zijn, want voor God zal het noch een smaad, noch een verlies zijn om hen af te snijden. Wij worden niet slechts voor dien toorn gewaarschuwd, maar ook op den weg gesteld om hem te ontvlieden, zo wij slechts bijtijds uitzien. 3.. Den toekomenden toorn kunnen wij niet anders ontvlieden dan door bekering. Zij, die zich onderwerpen aan den doop der bekering, hebben hiermede het bewijs geleverd, dat zij gewaarschuwd werden om den toorn te ontvlieden, en dat zij de waarschuwing ter harte genomen hebben, en door onzen doop belijden wij, dat wij uit Sodom gevlucht zijn uit vrees voor hetgeen over ons komen zou. 4.. Zij, die belijden bekeerd te zijn, moeten als bekeerden en boetvaardigen leven, vers 8.

Brengt dan vruchten voort der bekering waardig, want anders zult gij, niettegenstaande uwe belijdenis van bekering, den toekomenden toorn niet kunnen ontvlieden. Uit de vruchten der bekering zal blijken, of zij al of niet oprecht is. Door de verandering onzer levenswijze moet de

verandering blijken van onze gezindheid des harten. 5.. Indien wij in hart en leven niet werkelijk heilig zijn, zal onze belijdenis van den Godsdienst en onze betrekking tot God en Zijne kerk ons van generlei nut zijn. Begint nu niet u van dezen groten plicht der bekering voor verontschuldigd te houden door bij uzelven te zeggen: Wij hebben Abraham tot een vader. Wat zal het ons baten, kinderen te zijn van Godvruchtige ouders, als wij zelf niet Godvruchtig zijn, tot de kerk te behoren, als wij niet werkelijk in het verbond zijn opgenomen? 6.. Wij hebben dus geen reden om te steunen op onze uitwendige voorrechten en onze uitwendige belijdenis van den Godsdienst, want God heeft ons of onze diensten niet van node, Hij kan zonder ons voor Zijn eigen eer en Zijne belangen volkomen zorgen en ze veilig bewaren. Indien wij afgesneden en verdaan werden, zou Hij zich ene kerk kunnen formeren uit hetgeen ons het onmogelijkst of onwaarschijnlijkst toeschijnt, zelfs uit stenen kan Hij Abraham kinderen verwekken. 7.. Hoe ernstiger belijdenis wij afleggen van bekering, hoe meer hulp en bemoediging wij ontvingen voor onze bekering, hoe zwaarder en ontzettender ons verderf zal zijn, als wij geen vruchten voortbrengen der bekering waardig. Nu het Evangelie begint gepredikt te worden, nu het koninkrijk der hemelen nabij is, nu is het, dat de bijl aan den wortel der bomen is gelegd. Bedreigingen tegen de goddelozen en onboetvaardigen zijn nu schrikkelijker dan tevoren, evenals de bemoedigingen voor de boetvaardigen nu troostrijker zijn. Ziet dan nu toe, hoe gij u gedraagt. 8.. Onvruchtbare bomen zullen ten laatste in het vuur worden geworpen: dat is er de geschiktste plaats voor. Alle boom dan, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen, en in het vuur geworpen. Indien hij niet dient, om tot eer van Gods genade vrucht voort te brengen, zo laat hem dan dienen tot brandstof tot eer van Zijne gerechtigheid.

V. De bijzondere onderrichtingen, die hij gegeven heeft aan onderscheidene personen, die een onderzoek bij hem instelden naar hun plichten: het volk, of de scharen, de tollenaren en de krijgslieden. Sommigen van de Farizeeën en Sadduceeën kwamen tot zijn doop, maar wij bevinden niet dat zij vragen: Wat zullen wij doen? Zij dachten dat zij wisten wat zij te doen hadden, evengoed als hij het hun kon zeggen, of wel, zij waren besloten te doen wat zij wilden, niettegenstaande alles wat hij hun zou zeggen. Maar de scharen, de tollenaren en de krijgslieden, die wisten dat zij onrecht hadden gedaan, en hadden beter moeten doen, en zich ook bewust waren van grote onwetendheid en onbekendheid met de wet Gods, waren zeer bijzonder begerig om die dingen na te vorsen : Wat zullen wij doen? Zij, die gedoopt zijn moeten onderwezen worden, en die hen gedoopt hebben, moeten elke gelegenheid aangrijpen om hen te onderwijzen, Mattheus 28:19, 20. Zij, die in het algemeen bekering belijden en bekering beloven, moeten hiervan doen blijken door bijzondere voorbeelden en bewijzen van een veranderde levenswijze, van een verbetering van gedrag en wandel, al naar hun plaats en positie dit medebrengen. Zij, die hun plicht wensen te doen, moeten hun plicht kennen en er navraag naar doen. Het eerste goede woord, dat Paulus na zijne bekering heeft gesproken, was: Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal? Dezen hier, vragen niet: "Wat zal die man doen?" maar "Wat zullen wij doen?" Welke vruchten, der bekering waardig, zullen wij voortbrengen? Johannes geeft aan ieder hunner, naar zijn plaats en stand, antwoord.

a. Hij zegt aan de scharen wat hun plicht is, en dat is barmhartig te zijn en liefdadigheid te beoefenen, vers 11, Die twee rokken heeft, en er bijgevolg een van kan missen, hij geve, of lene tenminste, aan hem, die er geen heeft, om zich warm te houden. Wellicht zag hij onder zijne hoorders sommigen, die overladen waren met klederen, terwijl anderen schier omkwamen in hun lompen, en hij legt hun, die het overtollige hadden, den plicht op, om bij te dragen tot verlichting en ondersteuning van hen, aan wie het nodige ontbrak. Het Evangelie eist barmhartigheid, en niet offerande, en de bedoeling er van is ons allen er toe te brengen om al het goed te doen, dat wij kunnen. Voedsel en deksel zijn de

twee steunsels des levens. Wie spijze missen kan, hij dele mede hem, die gebrek heeft aan het dagelijks brood, zowel als hij, die klederen te missen heeft. Van hetgeen wij hebben zijn wij slechts rentmeesters, en wij moeten het gebruiken naar de aanwijzing onzes Meesters.

b. Hij zegt aan de tollenaren, de inzamelaars van de inkomsten des keizers, wat hun plicht is, vers 13. Eist niet meer, dan hetgeen u gezet is. Zij moeten recht doen tussen de regering en den koopman, en bij het innen der belastingen het volk niet verdrukken, die belastingen niet drukkender maken dan de wet ze gemaakt heeft. Zij moeten niet denken dat zij, wijl het hun ambt was er voor te zorgen, dat het volk den vorst niet tekort deed in zijne rechten, door de macht, die hun verleend was, hard mochten wezen voor het volk, gelijk zij, aan wie een weinig macht is gegeven, geneigd zijn er misbruik van te maken. "Neen, houdt u aan de registers voor de inning der belastingen, en acht het voldoende dat gij voor den keizer inzamelt wat des keizers is, en verrijkt uzelven niet door meer te nemen" De openbare inkomsten moeten gebruikt worden voor den openbaren dienst, niet om aan de hebzucht van bijzondere personen te voldoen. Hij zegt den tollenaren niet, dat zij hun betrekking moeten opgeven, dat zij niet meer naar het tolhuis moeten gaan om de inkomende rechten te ontvangen, neen, het ambt is wettig en nodig, maar zij moeten er rechtvaardig en eerlijk in zijn.

c. Hij zegt den krijgslieden wat hun plicht is, vers 14. Sommigen denken dat deze krijgslieden tot de Joodse natie behoorden en den Joodsen Godsdienst beleden, anderen denken dat zij Romeinen waren, want het was niet waarschijnlijk, dat Joden de Romeinen wilden dienen, of dat de Romeinen Joden in de garnizoenen bij hun eigen volk zouden vertrouwen, en dan is dit een vroeg voorbeeld van heidenen, die het Evangelie aannamen en zich er aan onderwierpen. Militairen neigen zelden tot den Godsdienst, toch hebben dezen zich zelfs aan de strenge belijdenis van den Doper onderworpen, en begeerden zij het woord van bevel van hem te ontvangen. Wat moeten wij doen? Zij, die meer dan andere mensen in doodsgevaar zijn, hebben er wel zeer groot belang bij om te vragen, wat zij doen moeten om in vrede te worden bevonden. In antwoord op hun vraag zegt Johannes hun niet, dat zij de wapens moeten neerleggen en den dienst verlaten, maar hij waarschuwt hen tegen de zonde, waaraan krijgslieden zich gemeenlijk schuldig maken, want dat is vrucht der bekering waardig: dat wij ons wachten voor onze ongerechtigheid. Zij moeten niet schadelijk zijn voor de mensen, bij wie zijn ingekwartierd waren, en over wie zij in gezag waren gesteld: Doet niemand overlast. Uw plicht is het den vrede te bewaren, en te voorkomen dat de mensen elkaar geweld aandoen doet dus zelf niemand geweld of overlast. Schudt niemand is de eigenlijke betekenis van dit woord. "Jaag niemand vrees of verschrikking aan, want het oorlogszwaard moet, evenals het zwaard der gerechtigheid, ene verschrikking wezen voor de boosdoeners, maar ene bescherming voor hen, die weldoen, Weest niet ruw en lomp in uwe kwartieren, perst den mensen geen geld af door hen te verschrikken. Vergiet geen oorlogsbloed in tijden van vrede, weest voor man noch vrouw onbeleefd. Hebt niets te doen met de barbaarse verwoestingen, die door krijgsheiren soms worden aangericht." Zij moeten ook niemand valselijk beschuldigen bij de regering. ten einde zich gevreesd te maken, en op die wijze steekpenningen te kunnen ontvangen. Zij moeten ook niet schadelijk zijn voor hun medekrijgsknechten, want sommigen denken, dat dit woord: "beschuldigt niet valselijk," inzonderheid op hen ziet. "Weest niet haastig om bij uwe meerderen over elkaar te klagen, ten einde u te wreken op hen, tegen wie gij iets hebt, of het gezag te ondermijnen van hen, die boven u zijn, ten einde hun plaats in te nemen." Verdrukt niemand, is naar sommiger mening de betekenis van die woorden, zoals ze door de LXX in verscheidene plaatsen van het Oude Testament gebruikt worden. Zij moeten zich niet overgeven aan muiterij, of wegens hun bezoldiging met hun generaals twisten: Laat u vergenoegen met uwe bezoldingen. Als gij

ontvangt waarvoor gij overeengekomen zijt, zo mort niet omdat het niet meer is. Als de mensen ontevreden zijn met hetgeen zij hebben, zullen zij allicht anderen verdrukken en beledigen. Zij, die nooit denken, dat zij zelven genoeg hebben, zullen niet terugdeinzen voor onrechtvaardige handelingen om meer te verkrijgen en anderen tekort te doen. Het is een regel voor alle dienstknechten om tevreden te zijn met hun bezoldingen, want zij, die zich overgeven aan ontevredenheid, stellen zich bloot aan vele verzoekingen, en het is verstandig om zijn voordeel te doen met hetgeen men heeft.

Lukas 3:15-20

Thans naderen wij tot den tijd der openbare verschijning van onzen Heere Jezus, niet lang na de morgenster verrijst de zon aan de kim. Er wordt ons hier gezegd:

I. Hoe het volk naar aanleiding van den doop en de bediening van Johannes er toe gebracht werd om aan den Messias te denken, Hem zich voor te stellen als aan de deur, als reeds gekomen. Aldus was de weg des Heeren bereid, en was het volk bereid om Christus welkom te heten, want als de verwachtingen der mensen zijn opgewekt, dan wordt het verwachte dubbel welkom. Toen zij nu bemerkten welk een voortreffelijke leer het was, die Johannes predikte, en van hoe Goddelijke kracht zij vergezeld ging, en welk een strekking zij had om ene hervorming teweeg te brengen in de wereld, begonnen zij te bedenken dat het nu de tijd was, waarop de Messias moest verschijnen. De scepter was van Juda geweken, want zij hadden geen koning dan den keizer, ja, en ook de wetgever was geweken van tussen zijne voeten, want Herodes had nu onlangs het sanhedrin omgebracht. Daniëls zeventig weken liepen ten einde, en daarom waren er nu slechts drie of vier jaren na welke, naar zij dachten, het koninkrijk der hemelen openbaar zou worden, Lukas 19:11. Nooit was voor den verdorven staat der Joden meer behoefte aan ene hervorming, en voor hun ellendig-verdrukten staat meer behoefte aan verlossing, dan nu. En de volgende gedachte, die bij hen opkwam, was: Is deze niet degene, die komen zou? Alle denkende mensen peinsden, overlegden in hun harten van Johannes, of hij niet mogelijk de Christus ware. Wèl had hij niets van de uitwendige pracht en grootheid, waarmee zij over het algemeen den Messias verwachtten, maar zijn leven was nauwgezet en heilig, zijne prediking krachtig en gezaghebbend, en dus: waarom. zouden wij niet mogen denken, dat hij de Messias is en dat hij weldra zijne vermomming zal afwerpen, om dan in meer glans en heerlijkheid op te treden? Hetgeen de mensen doet nadenken en bij zich zelven overleggen, bereidt den weg voor Christus.

II. Hoe Johannes alle aanspraak afwees op de eer van zelf de Messias te zijn, maar hen bevestigde in hun verwachting van Hem, die wezenlijk de Messias was, vers 16, 17. Johannes' ambt als heraut bestond in aan te kondigen, dat het koninkrijk Gods en de koning van dat koninkrijk nabij waren, daarom heeft hij, na aan allerlei mensen ieder afzonderlijk gezegd te hebben wat zij doen moesten- "Gij moet dit doen, en gij moet dat doen" -hen nog gezegd wat zij allen moesten doen: zij moeten verwachten, dat de Messias nu weldra zal verschijnen. En dit dient tot antwoord op hun overleggingen en gesprekken nopens hem zelven. Hoewel hij hun gedachten niet kende, heeft hij toch door hun dit te verklaren, er op geantwoord.

1. Hij verklaart dat het uiterste wat hij voor hen doen kon was: hen te dopen met water. Hij had geen toegang tot den Geest, dien kon hij niet gebieden, of op Hem werken, hij kon hen slechts vermanen om zich te bekeren, en hun verzekeren dat zij op hun bekering vergeving van zonden zouden verkrijgen. Hij kon de bekering niet in hen werken, en hun gene vergiffenis verlenen.

2. Hij verwijst hen naar, geeft hen als het ware over aan, Jezus Christus, voor wie hij gezonden was om Hem den weg te bereiden, en aan wie hij gaarne bereid was de genegenheid, die het volk voor hem had, over te dragen. Hij wilde hen niet langer onder elkaar laten redetwisten over de vraag of hij al of niet de Messias was, hij verlangde dat zij zouden uitzien naar Hem, die het werkelijk was.

a. Johannes erkent dat in den Messias groter voortreffelijkheid was dan hij bezat, dat Hij in alle opzichten boven hem te verkiezen is, Hij is iemand, wiens schoenriem hij zich niet waardig acht te ontbinden, hij acht zich zelven onwaardig om de geringste Zijner dienstknechten te zijn, Hem bij het uit- en aantrekken Zijner schoenen behulpzaam te wezen. Johannes was profeet, ja meer dan een profeet, meer profeet dan een der Oud Testamentische profeten, maar Christus was een Profeet, meerder en groter dan Johannes, want het was beide door den Geest van Christus en de genade van Christus, dat alle profeten geprofeteerd hebben, en Johannes onder hen, 1 Petrus 1:10, 11. Dit was een grote waarheid, die Johannes is komen prediken, maar de wijze, waarop hij het uitdrukt, toont zijne nederigheid, en daarin laat hij den Heere Jezus niet slechts recht wedervaren, maar eert hij Hem tevens. "Hij is iemand, wie is niet waardig ben te naderen, ja zelf niet als een dienstknecht." Het betaamt ons op zo hoog-eerbiedige wijze van Christus te spreken, en met zoveel nederigheid van ons zelven.

b. Hij erkent dat Hij grotere kracht bezit dan hij had: "Hij is sterker dan ik, doet wat ik niet doen kan, zowel voor de vertroosting der gelovigen als voor de verschrikking van de geveinsden." Zij dachten dat er een wonderbare kracht uitging van Johannes, maar wat was die, vergeleken bij de kracht en macht, waarmee Jezus bekleed was! Johannes kan niet meer dan dopen met water, ten teken dat zij zich behoorden te reinigen, maar Christus kan en zal dopen met den Heiligen Geest. Hij kan den Geest geven om het hart te reinigen, niet slechts zoals water het vuil afwast van de buitenzijde, maar zoals vuur het schuim en vuil uitzuivert dat in het binnenste is, en het metaal doet smelten, opdat het in een nieuwen vorm gegoten kan worden. Johannes kan slechts een onderscheidende leer prediken en door woord en teken "het kostelijke van het snode uittrekken", maar Christus heeft Zijne wan in Zijne hand, waarmee Hij de tarwe van het kaf volkomen kan en zal afscheiden. Hij zal Zijn dorsvloer doorzuiveren, het is de Zijne, en daarom zal Hij hem doorzuiveren, en Hij zal de ongelovige en onboetvaardige Joden uit Zijne kerk werpen, en in Zijne kerk bevestigen allen, die Hem getrouwelijk volgen. Johannes kan slechts van troost spreken tot hen, die het Evangelie aannemen, en, evenals de andere profeten, tot de rechtvaardigen zeggen, dat het hun wel zal gaan, maar Jezus Christus zal hun troost geven. Johannes kan hun slechts beloven, dat zij behouden zullen worden, maar Christus kan hen behouden, kan hen zalig maken: Hij zal de tarwe in Zijne schuur samenbrengen. Goede, ernstige, degelijke mensen zal Hij thans samenbrengen in Zijne kerk op aarde, die uit zulke mensen bestaan zal, en weldra zal Hij hen vergaderen in Zijne kerk in den hemel, waar zij voor altijd beschut zullen zijn. Johannes kan de geveinsden slechts dreigen, en den onvruchtbaren bomen aanzeggen, dat zij uitgehouwen en in het vuur geworpen zullen worden, maar Christus kan die bedreiging ten uitvoer brengen, Hij zal hen, die als kaf zijn, licht en ledig en waardeloos, met onuitblusselijk vuur verbranden. Johannes verwijst hier naar Maleachi 3:18, 4:1, 2. Dan, als de dorsvloer doorzuiverd is, zult gijlieden wederom zien het onderscheid tussen den rechtvaardige en den goddeloze, want ziet, die dag komt, brandende als een oven. De evangelist besluit zijn bericht van Johannes' prediking met een "En zo voort", vers 18.

Hij dan ook nog vele andere dingen vermanende, die niet vermeld worden, verkondigde den volke het Evangelie. Ten eerste: Johannes was een liefdevol prediker, hij was parakaloon-vermanende, smekende, hij legde zijnen hoorders de zaken aan het hart, hij hield zich aan zijne leer, als iemand wie het ernst is. Ten tweede: Hij was een praktisch prediker. Veel van zijne prediking bestond in vermanen, hen opwekkende tot hun plicht, hen hieromtrent den weg wijzende, en hen met geen bespiegelingen bezighoudende. Ten derde: Hij was een populair prediker, een prediker dus, die gaarne gehoord werd door het volk. Hoewel hij schriftgeleerden en Farizeeën, mannen van

beschaving en geleerdheid, onder zijn gehoor had, en ook Sadduceeën, mannen van de vrije gedachte, zoals zij zich gaarne noemden, richtte hij zich toch tot het volk, pros ton laon -de leken, en schikte zich naar hun bevatting, daar hij zich onder hen den meesten voorspoed beloofde. Ten vierde, Hij was een Evangelisch prediker, want dat is de betekenis van het woord eueggelizeto. -Hij predikte den volke het Evangelie, in al zijne vermaningen wees hij de mensen op Christus, wekte hij hun verwachtingen van Hem op en moedigde hen aan. Als wij de mensen aansporen tot plichtsbetrachting, dan moeten wij hen op Christus wijzen voor gerechtigheid en voor kracht. Ten vijfde, Hij was een overvloedig prediker, polla men kai hetera -vele en verschillende dingen. Hij predikte veel, liet niet na den gehelen raad Gods te verkondigen, en hij bracht afwisseling, verscheidenheid in zijne prediking, zodat zij, die door de ene waarheid niet werden getroffen, of er geen indruk van ontvingen, onder den invloed ener andere konden komen.

III. Hoe aan Johannes' prediking voor goed een einde werd gemaakt. Temidden van zijn nuttigen, zo veelbelovenden arbeid werd hij door de boosaardigheid van Herodes in den kerker geworpen, vers 19, 20. Als Herodes, de viervorst, van hem bestraft werd, niet slechts wegens zijn leven in bloedschande met de huisvrouw van zijn broeder Filippus, maar ook over alle boze stukken, die Herodes deed - want zij, die slecht zijn in het ene, zijn het gewoonlijk ook in vele andere dingen. Herodes kon de bestraffing niet verdragen, hij vatte een tegenzin tegen hem op wegens zijne oprechtheid en zo heeft hij bij al zijne goddeloosheid nog daartoe gedaan, hetgeen inderdaad boven alles was, dat hij Johannes in de gevangenis gesloten heeft, die brandende en lichtende kaars onder een korenmaat heeft gezet. Omdat hij zijne bestraffingen niet kon verdragen, moeten anderen van het voorrecht beroofd worden van zijn onderwijs en raad te ontvangen. Een weinig goed zal hij nog kunnen doen aan hen, die toegang tot hem hadden in de gevangenis, maar dit was niets, in vergelijking met hetgeen hij had kunnen doen, indien hij, evenals vroeger, vrij het land door had kunnen gaan. Wij kunnen niet denken aan deze daad van Herodes zonder het grootste medelijden, noch aan Gods toelating er van zonder de diepte te bewonderen van de Goddelijke raadsbesluiten, waarvan wij de reden niet kunnen bevroeden. Moet hem het zwijgen worden opgelegd, die. de stem des roependen is in de woestijn? Moet zulk een prediker in de gevangenis worden opgesloten, dien men in de voorhoven des tempels had moeten laten optreden? Maar aldus moet het geloof zijner discipelen beproefd worden, aldus moet het ongeloof worden gestraft van hen, die hem verwierpen, aldus moet hij, in lijden, zowel als in prediking, Christus' voorloper zijn, en aldus moet hij, na ongeveer anderhalf jaar het volk te hebben bereid voor Christus, nu plaats voor Hem maken. De Zon opgegaan zijnde, moet de morgenster natuurlijk verdwijnen.

Lukas 3:21-38

De evangelist vermeldt Johannes' gevangenneming voor den doop van Christus, hoewel zij bijna een jaar later plaatshad, omdat hij de geschiedenis van Johannes' bediening wilde eindigen, om dan die van Christus in te leiden, Nu hebben wij hier:

I. Een kort bericht van Christus' doop, die meer uitvoerig door Mattheus is meegedeeld. Jezus kwam om van Johannes gedoopt te worden, en werd ook door hem gedoopt, vers 21, 22.

1. Er wordt hier gezegd, dat toen al het volk gedoopt werd, Jezus ook gedoopt werd, allen die toen tegenwoordig waren. Christus wilde het laatst gedoopt worden, onder het gewone volk, en na hen. Aldus heeft Hij zich vernederd, heeft Hij zich vernietigd, als een der minsten en geringsten, ja als minder dan de minsten. Hij zag hoe grote scharen aldus toebereid werden om Hem te ontvangen, en toen verscheen Hij

2. Er wordt opgemerkt, dat Christus bad toen Hij gedoopt werd, hetgeen in Mattheus niet wordt vermeld, gedoopt zijnde en biddende. Hij deed gene belijdenis van zonde, zoals anderen, want Hij had gene zonden te belijden, maar Hij bad, zoals anderen, want aldus wilde Hij gemeenschap oefenen met Zijn Vader. De innerlijke en geestelijke genade, waarvan de sacramenten de uitwendige en zichtbare tekenen zijn, moet verkregen worden op het gebed, en daarom moeten zij altijd gepaard gaan met gebed. Wij hebben reden te denken dat Christus nu bad om die openbaring van Gods gunst over Hem, welke onmiddellijk volgde. Hij bad om de ontdekking van Gods gunst jegens Hem en om de nederdaling van den Geest. Wat aan Christus beloofd was, moet Hij verkrijgen door gebed: Eis van Mij, en Ik zal U geven, enz. Aldus wilde Hij het gebed eren, er ons aan binden, er ons toe aanmoedigen.

3. Toen Hij bad, werd de hemel geopend. Hij, die door Zijne macht de wateren vaneen heeft gescheiden, om er een weg door heen te banen naar Kanaän, heeft nu door Zijne macht de lucht gekliefd, een ander vloeibaar element, om een weg van gemeenschap te openen met het hemelse Kanaän. Aldus werd er voor Christus, en door Hem voor ons, een verse en levende weg geopend naar het heiligdom. De zonde had den hemel gesloten, het gebed van Christus heeft hem weer geopend. Het gebed is ene inzetting, die den hemel opent: Klopt en u zal opengedaan worden.

4. De Heilige Geest daalde op Hem neer in lichamelijke gedaante. Onze Heere Jezus zal nu den Geest ontvangen in grotere mate dan tevoren,.ten einde Hem voor Zijn profetisch ambt bekwaam te maken, Jesaja 61:1. Als Hij begint te prediken, is de Geest des Heeren op Hem. Nu wordt dit hier door een bewijs, dat door de zinnen waargenomen kon worden, uitgedrukt ter Zijner bemoediging in Zijn werk, en tot voldoening van Johannes de Doper, want hem was tevoren gezegd, dat hem door dit teken bekend zou worden gemaakt wie Christus is. Dr. Lightfoot oppert de mening, dat de Heilige Geest in lichamelijke gedaante nederdaalde, opdat Hij geopenbaard zou worden als een persoonlijke zelfstandigheid, en niet bloot als een werking van de Godheid, en dus- zegt hij-werd een volledig, duidelijk en merkbaar bewijs gegeven van de Drie-eenheid bij het begin van het Evangelie, en zeer voegzaam is dit geschied bij den doop van Christus, die de instelling van den doop tot het teken zou maken van de belijdenis van dat geloof in de leer der Drie-eenheid, Vader, Zoon en Heilige Geest.

5. Ene stem geschiedde uit den hemel, van God den Vader, van de hoogwaardige heerlijkheid - zoals het in 2 Petrus 1:17 is uitgedrukt-Gij zijt Mijn geliefde Zoon. Hier en in Markus wordt dit uitgedrukt als gesproken tot Christus, in Mattheus als gesproken van Hem: Deze is Mijn geliefde Zoon. Het komt op hetzelfde neer, het was bedoeld als ene bekendmaking aan Johannes, en als zodanig was het juist uitgedrukt door: Deze is Mijn geliefde Zoon, en evenzo als een antwoord op, of verhoring van Zijn gebed, en als zodanig wordt het het best uitgedrukt door: Gij zijt. Het was voorzegd van den Messias: Ik zal hem zijn tot een Vader, en hij zal Mij zijn tot een zoon, 2 Samuel 7:14. Ik zal hem ten eerstgeborenen zoon stellen. Psalm 89:28. Ook was voorzegd, dat Hij Gods uitverkorene zou zijn, in wie Zijne ziel een welbehagen heeft, Jesaja 42:1, en dienovereenkomstig wordt Hem hier verklaard: Gij zijt Mijn geliefde Zoon, in U heb Ik Mijn welbehagen.

II. Een uitvoerig bericht van Christus' stamboom, die door Mattheus korter wordt vermeld. Hier is:

1. Zijn leeftijd: Hij begon omtrent dertig jaren oud te wezen. Zo oud was Jozef, toen hij voor Farao stond, Genesis 41:46, David, toen hij begon te regeren, 2 Samuel 5:4, en op dien leeftijd gingen de priesters in tot de volle uitoefening van hun ambt, Numeri 4:3. Dr. Lightfoot acht het, door de wijze van uitdrukking, die hier gebruikt is, duidelijk dat Hij toen juist Zijn negen en twintigste jaar volbracht had, en Zijn dertigste was ingetreden, in de maand Tisri, dat Hij daarna drie en een half jaar heeft geleefd, en gestorven is, toen Hij twee en dertig en een half jaar oud was. Drie en een half jaar, het tijdperk van Christus openbaar dienstwerk, is een zeer merkwaardig tijdperk in de Schrift. Drie jaar en zes maanden was in den tijd van Elias de hemel gesloten, Lukas 4:25, Jakobus 5:17. Dit was de halve week, waarin de Messias het verbond zou bevestigen, Daniël 9:27. Dit tijdperk wordt in de profetische Schriften aangeduid door de uitdrukking: een tijd en tijden en een halve tijd, Daniël 12:7, Openbaring 12:14, en door twee en veertig maanden, en duizend twee honderd en zestig dagen, Openbaring 11:2, 3. Het is de tijd, vastgesteld voor het profeteren der getuigen, die met zakken bekleed zijn, in overeenstemming met Christus' prediking in Zijne vernedering gedurende eenzelfde tijdperk.

2. Zijn stamboom, vers 23 en verder. Mattheus had ons daar reeds iets van meegedeeld. Hij gaat niet verder dan tot Abraham, maar Lukas klimt op tot aan Adam. Mattheus' bedoeling was aan te tonen, dat Christus de zoon was van Abraham, in wie alle geslachten der aarde gezegend zijn, en dat Hij erfgenaam was van den troon van David, en daarom begint hij met Abraham, en brengt het geslachtsregister tot op Jakob, den vader van Jozef, een mannelijke erfgenaam van het huis van David. Maar Lukas, bedoelende aan te tonen, dat Christus het Zaad der vrouw was, dat den kop der slang zou vermorzelen, voert Zijn stamboom op tot Adam, en doet hem aanvangen met Eli, of Heli, die de vader was, niet van Jozef, maar van de maagd Maria. Het verschil bij de twee evangelisten in de geslachtslijst van Christus is een struikelblok geweest voor de ongelovigen, die het woord bedillen, maar het is uit den weg geruimd door den arbeid van geleerde mannen, zowel in de eerste eeuwen van de Christelijke kerk, als in latere tijden, waarnaar wij verwijzen. Mattheus ontleent het geslachtsregister aan Salomo, wiens nakomelingschap eindigt in Jechonias, het wettelijk recht ging toen over op Salathiël, die van het huis was van Nathan, een anderen zoon van David, wiens linie hier door Lukas wordt gevolgd, en aldus al de koningen van Juda uitlaat. Het is goed voor ons, dat onze zaligheid niet afhangt van onze bekwaamheid om al die moeilijkheden op te lossen, ook wordt het Goddelijk gezag der evangeliën er niet in het minst door verzwakt, want het is niet te denken dat de evangelisten deze geslachtsregisters zelf naar hun eigen weten, of door Goddelijke ingeving hebben opgesteld, maar dat zij ze naar de authentieke registers van de

geslachtslijsten der Joden hebben afgeschreven. In deze registers vonden zij den stamboom van Jakob, den vader van Jozef, zoals die opgegeven is in Mattheus, en den stamboom van Heli, den vader van Maria, zoals hij hier door Lukas is vermeld. En dat is de betekenis van hoos enomizeto, vers 23, niets "alzo men meende", als alleen betrekking hebbende op Jozef, maar uti sancitum est lege - gelijk het is opgetekend in de boeken, waaruit blijkt dat Jezus zowel van vaders als van moederszijde de zoon van David was, getuige dit extract uit hun eigen registers, dat door iedereen in dien tijd met het oorspronkelijke kon worden vergeleken, en verder behoefden de evangelisten niet te gaan, ja, indien zij daarvan waren afgeweken, zouden zij hun doel niet hebben bereikt. Dat het in dien tijd niet werd tegengesproken, is voor ons thans bewijs genoeg dat het een juist en nauwkeurig afschrift was. Voorts is het opmerkenswaardig, dat, toen deze Joodse geslachtsregisters nog dertig of veertig jaren bestaan hadden, nadat deze uittreksels er van vervaardigd waren, dus lang genoeg om er de evangelisten in te rechtvaardigen, allen met den Joodsen staat tenietgingen, want zij waren nu niet langer nodig. Er is ene moeilijkheid tussen Abraham en Noach, die ons enigszins in verlegenheid brengt, vers 35, 36. Sala wordt daar genoemd als de zoon van Kaïnan, en deze als de zoon van Arfaxad, terwijl Sala de zoon was van Arfaxad, Genesis 10:24, 11:12, en Kaïnan aldaar niet wordt aangetroffen. Maar hieromtrent kan het volstaan te zeggen, dat de zeventig Joodse overzetters, die voor de geboorte van onzen Zaligmaker het Oude Testament in het Grieks hebben vertaald, om redenen, die hun het best bekend waren, dezen Kaïnan hebben ingelast, en Lukas, die onder de Griekse Joden heeft geschreven, was verplicht om van deze vertaling gebruik te maken, en dus de zaak te nemen, zoals hij haar vond. De geslachtslijst eindigt met de woorden: den zoon van Adam, den zoon van God.

a. Volgens sommigen ziet dit op Adam, die op bijzondere wijze de zoon van God was, daar hij meer onmiddellijk dan iemand zijner nakomelingen door de schepping van Gods geslacht was.

b. Volgens anderen ziet het op Christus, zodat dan de laatste woorden van deze geslachtslijst Zijn Goddelijke en menselijke naturen aanduiden. Hij was beide de Zoon van Adam en de Zoon van God, opdat Hij een geschikte Middelaar zou zijn tussen God en de kinderen van Adam, en de kinderen van Adam door Hem er toe gebracht zouden worden, kinderen Gods te zijn.

HOOFDSTUK 4

1 En Jezus, vol des Heiligen Geestes, keerde wederom van de Jordaan, en werd door den Geest geleid in de woestijn;
2 En werd veertig dagen verzocht van den duivel; en at gans niet in die dagen, en als dezelve geeindigd waren, zo hongerde Hem ten laatste.
3 En de duivel zeide tot Hem: Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg tot dezen steen, dat hij brood worde.
4 En Jezus antwoordde hem, zeggende: Er is geschreven, dat de mens bij brood alleen niet zal leven, maar bij alle woord Gods.
5 En als Hem de duivel geleid had op een hogen berg, toonde hij Hem al de koninkrijken der wereld, in een ogenblik tijds.
6 En de duivel zeide tot Hem: Ik zal U al deze macht, en de heerlijkheid derzelver koninkrijken geven; want zij is mij overgegeven, en ik geef ze, wien ik ook wil;
7 Indien Gij dan mij zult aanbidden, zo zal het alles Uw zijn.
8 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Ga weg van Mij, satan, want er is geschreven: Gij zult den Heere, uw God, aanbidden, en Hem alleen dienen.
9 En hij leidde Hem naar Jeruzalem, en stelde Hem op de tinne des tempels, en zeide tot Hem: Indien Gij de Zoon Gods zijt, werp Uzelven van hier nederwaarts;
10 Want er is geschreven, dat Hij Zijn engelen van U bevelen zal, dat zij U bewaren zullen;
11 En dat zij U op de handen nemen zullen, opdat Gij Uw voet niet te eniger tijd aan een steen stoot.
12 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Er is gezegd: Gij zult den Heere, uw God, niet verzoeken.
13 En als de duivel alle verzoeking voleindigd had, week hij van Hem voor een tijd.
14 En Jezus keerde wederom, door de kracht des Geestes, naar Galilea; en het gerucht van Hem ging uit door het gehele omliggende land.
15 En Hij leerde in hun synagogen, en werd van allen geprezen.
16 En Hij kwam te Nazareth, daar Hij opgevoed was, en ging, naar Zijn gewoonte, op den dag des sabbats in de synagoge; en stond op om te lezen.
17 En Hem werd gegeven het boek van den profeet Jesaja; en als Hij het boek opengedaan had, vond Hij de plaats, daar geschreven was:
18 De Geest des Heeren is op Mij, daarom heeft Hij Mij gezalfd; Hij heeft Mij gezonden, om den armen het Evangelie te verkondigen, om te genezen, die gebroken zijn van hart;
19 Om den gevangenen te prediken loslating, en den blinden het gezicht, om de verslagenen heen te zenden in vrijheid; om te prediken het aangename jaar des Heeren.
20 En als Hij het boek toegedaan en den dienaar wedergegeven had, zat Hij neder; en de ogen van allen in de synagoge waren op Hem geslagen.
21 En Hij begon tot hen te zeggen: Heden is deze Schrift in uw oren vervuld.
22 En zij gaven Hem allen getuigenis, en verwonderden zich over de aangename woorden, die uit Zijn mond voortkwamen; en zeiden: Is deze niet de Zoon van Jozef?
23 En Hij zeide tot hen: Gij zult zonder twijfel tot Mij dit spreekwoord zeggen: Medicijnmeester! genees Uzelven; al wat wij gehoord hebben, dat in Kapernaum geschied is, doe dat ook hier in Uw vaderland.
24 En Hij zeide: Voorwaar Ik zeg u, dat geen profeet aangenaam is in zijn vaderland.

25 Maar Ik zeg u in der waarheid: Er waren vele weduwen in Israel in de dagen van Elias, toen de hemel drie jaren en zes maanden gesloten was, zodat er grote hongersnood werd over het gehele land.
26 En tot geen van haar werd Elias gezonden, dan naar Sarepta Sidonis, tot een vrouw, die weduwe was.
27 En er waren vele melaatsen in Israel, ten tijde van den profeet Elisa; en geen van hen werd gereinigd, dan Naaman, de Syrier.
28 En zij werden allen in de synagoge met toorn vervuld, als zij dit hoorden.
29 En opstaande, wierpen zij Hem uit, buiten de stad, en leidden Hem op den top des bergs, op denwelken hun stad gebouwd was, om Hem van de steilte af te werpen.
30 Maar Hij, door het midden van hen doorgegaan zijnde, ging weg.
31 En Hij kwam af te Kapernaum, een stad van Galilea, en leerde hen op de sabbatdagen.
32 En zij versloegen zich over Zijn leer, want Zijn woord was met macht.
33 En in de synagoge was een mens, hebbende een geest eens onreinen duivels; en hij riep uit met grote stemme,
34 Zeggende: Laat af, wat hebben wij met U te doen, Gij Jezus Nazarener? Zijt Gij gekomen, om ons te verderven? Ik ken U, wie Gij zijt, namelijk de Heilige Gods.
35 En Jezus bestrafte hem, zeggende: Zwijg stil, en ga van hem uit. En de duivel, hem in het midden geworpen hebbende, voer van hem uit, zonder hem iets te beschadigen.
36 En er kwam een verbaasdheid over allen; en zij spraken samen tot elkander, zeggende: Wat woord is dit, dat Hij met macht en kracht den onreinen geesten gebiedt, en zij varen uit?
37 En het gerucht van Hem ging uit in alle plaatsen des omliggenden lands.
38 En Jezus, opgestaan zijnde uit de synagoge, ging in het huis van Simon; en Simons vrouws moeder was met een grote koorts bevangen, en zij baden Hem voor haar.
39 En staande boven haar, bestrafte Hij de koorts, en de koorts verliet haar; en zij van stonde aan opstaande, diende henlieden.
40 En als de zon onderging, brachten allen, die kranken hadden, met verscheidene ziekten bevangen, die tot Hem, en Hij leide een iegelijk van hen de handen op, en genas dezelve.
41 En er voeren ook duivelen uit van velen, roepende en zeggende: Gij zijt de Christus, de Zone Gods! En hen bestraffende, liet Hij die niet spreken, omdat zij wisten, dat Hij de Christus was.
42 En als het dag werd, ging Hij uit, en trok naar een woeste plaats; en de scharen zochten Hem, en kwamen tot bij Hem, en hielden Hem op, dat Hij van hen niet zou weggaan.
43 Maar Hij zeide tot hen: Ik moet ook anderen steden het Evangelie van het Koninkrijk Gods verkondigen; want daartoe ben Ik uitgezonden.
44 En Hij predikte in de synagogen van Galilea.

Wij verlieten Christus toen Hij pas gedoopt was, en door ene stem van den hemel en de nederdaling des Heiligen Geestes op Hem als Gods geliefde Zoon werd erkend. In dit hoofdstuk nu hebben wij

I. Een verdere toebereiding van Hem voor Zijn openbare bediening door Zijn verzocht worden in de woestijn, waarvan wij hetzelfde verhaal hebben in Mattheus, vers 1-13.

II. Zijn ingaan tot Zijn openbaren arbeid in Galilea, vers 14, 15, inzonderheid:

1. Te Nazareth, de stad, waar Hij opgevoed was, vers 16-30, waarvan wij geen melding vinden gemaakt in Mattheus.

2. Te Kapernaum, waar Hij na bewonderenswaardig gepredikt te hebben, vers 31, 32, den duivel uitwierp uit een bezetene, vers 33-37, de schoonmoeder van Petrus genas van de koorts, vers 38, 39, en nog vele anderen, die ziek of bezeten waren, vers 40, 41, waarna Hij in andere steden van Galilea hetzelfde deed, vers 42-44.

Lukas 4:1-13

De laatste woorden van het vorige hoofdstuk, Jezus den zoon van Adam, duiden Hem aan als het Zaad der vrouw, dit zijnde, zien wij Hem hier, overeenkomstig de belofte, den kop der slang vermorzelen, den duivel, die onze eerste ouders door ene verzoeking had bedrogen en overwonnen, in al zijne verzoekingen teleurstellen, zodat hij volkomen verslagen moest afdeinzen. Zo heeft hij reeds bij den aanvang van den krijg weerwraak op hem geoefend, en den overwinnaar overwonnen. In dit verhaal van Christus' verzoeking hebben wij er op te letten:

I. Hoe Hij er op voorbereid en bekwaam gemaakt was. Hij, die Hem de beproeving beschikte, heeft Hem er voor toegerust, want, hoewel wij niet weten wat ons te wachten staat, of welken strijd wij zullen te strijden hebben, wist Christus dit wèl, en dienovereenkomstig was Hij er op bereid, en zo zal God, naar wij hopen, ook voor ons voorzien.

1. Hij was vol van den Heiligen Geest, die, gelijk ene duif, op Hem was nedergedaald. Hij bezat nu de gaven en de vertroostingen des Heiligen Geestes in grotere mate dan ooit tevoren. Diegenen zijn goed gewapend tegen de sterkste verzoekingen, die vol zijn van den Heiligen Geest.

2. Hij was pas wedergekeerd van de Jordaan, waar Hij gedoopt was, en door ene stem uit den hemel erkend was geworden als de geliefde Zoon van God, en aldus was Hij voor dezen strijd toebereid. Als wij de heerlijkste en troostrijkste gemeenschap met God hebben gesmaakt, en het duidelijkste blijk van Zijne gunst hebben ontvangen, dan kunnen wij een aanval verwachten van Satan-het rijkste schip wordt als buit door den zeerover begeerd-,en dat God hem dit zal toelaten, opdat de kracht Zijner genade in ons geopenbaard en verheerlijkt zal worden.

3. Hij werd door den Geest geleid in de woestijn', door den goeden Geest, die Hem als een kampioen naar het strijdperk voerde om te strijden tegen den vijand, dien Hij zeker was te zullen overwinnen. Dat Hij in de woestijn geleid werd,

a. Verschafte aan den verzoeker enig voordeel, want daar had hij Hem alleen, zonder vergezeld te zijn van een vriend. door wiens gebed en goeden raad Hij in de ure der verzoeking bijgestaan kon worden. Wee hem, die alleen is! Hij kon den Satan enig voordeel geven, daar Hij Zijn eigen kracht kende, wij kunnen dat niet, en mogen dit niet, daar wij onze eigen zwakheid kennen.

b. Hij verkreeg voor zich zelven enig voordeel gedurende Zijn veertigdaags vasten in de woestijn. Wij kunnen veronderstellen, dat Hij gans verzonken was in heilige overdenking, in de bepeinzing van hetgeen Hij op zich had genomen om te volbrengen, en het werk dat Hem wachtte, dat Hij al Zijn tijd doorbracht in onmiddellijke, innige gemeenschapsoefening met den Vader, zoals Mozes op den berg, zonder enigerlei afleiding of stoornis. Van al de dagen van Christus' leven in het vlees schijnen dezen het naast bij te komen aan de volmaaktheid van het hemelse leven der engelen en dit heeft Hem bereid voor de aanvallen van Satan, en hierdoor werd Hij er tegen versterkt.

4. Hij bleef vasten, vers 2, Hij at gans niet in die dagen. Dit vasten was gans en al een wonder, evenals het vasten van Mozes en Elia, en toont Hem, evenals hen, te zijn een profeet van God gezonden. Waarschijnlijk was Hij in de woestijn van Horeb, dezelfde woestijn, waarin Mozes en Elia gevast hebben. Gelijk Hij, door zich af te zonderen in de woestijn, zich volkomen onverschillig

betoonde voor de wereld, zo heeft Hij zich door Zijn vasten volkomen onverschillig betoond voor het lichaam, en Satan kon niet gemakkelijk vat krijgen op hen, die aldus los zijn van, en dood zijn voor, de wereld en het vlees. Hoe meer wij het lichaam bedwingen, en het tot dienstbaarheid brengen, hoe minder voordeel Satan over ons zal verkrijgen.

II. Hoe Hij aangevallen werd door de ene verzoeking na de andere, en hoe Hij het doel van den verzoeker in iedere aanval verijdelde, en aldus meer dan overwinnaar is geworden. "Veertig dagen werd Hij verzocht van den duivel", vers 2, niet door innerlijke inblazingen, want de overste dezer wereld had aan Christus niets, en hij kon Hem dus geen zondige gedachten ingeven, maar door een uitwendig aanzoeken, wellicht in de gestalte ener slang, zoals toen hij onze eerste ouders heeft verzocht. Maar aan het einde der veertig dagen kwam hij naderbij, is hij, als het ware handgemeen met Hem geworden, toen hij bemerkte, dat Hem hongerde, vers 2. Waarschijnlijk is onze Heere Jezus toen begonnen rond te zien onder de bomen, of Hij er ook iets dat eetbaar was aan kon ontdekken, hetgeen den duivel aanleiding gaf om Hem het volgende voorstel te doen.

1. Hij verzocht Hem tot wantrouwen in Zijns Vaders zorg over Hem, en dus nu maar voor zich zelven te gaan zorgen, zich het benodigde te verschaffen op een wijze, zoals Zijn Vader het niet voor Hem had bestemd, vers 13. In dien gij Gods Zoon zijt, zoals de stem uit den hemel verklaarde, zeg tot dezen steen dat hij brood worde.

a. Ik raad u aan dit te doen, want God, indien Hij uw Vader is, heeft u vergeten, en het zal lang duren eer Hij u hetzij raven of engelen zendt om u te voeden. Als wij er aan beginnen te denken om onze eigen lofbeschikkers te zijn, en door onze eigen zorgen en wijze maatregelen te leven, zonder afhankelijk te zijn van de Goddelijke voorzienigheid, rijkdom te verkrijgen door onze kracht en de sterkte onzer hand, dan moeten wij dit beschouwen als ene verzoeking van Satan en het als zodanig afwijzen, het is Satans raad om onafhankelijk te zijn van God.

b. Ik tart u dit te doen, zo gij het kunt, indien gij het niet doet, dan zal ik zeggen, dat gij de Zone Gods niet zijt, want Johannes de Doper heeft onlangs gezegd dat God uit stenen Abraham kinderen kan verwekken, hetgeen toch nog groter is. Gij hebt dus de macht niet van den Zoon van God, indien gij u uit stenen geen brood maakt, als gij het nodig hebt, want dat is geringer. Zo is God zelf in de woestijn verzocht geworden: Zou God een tafel kunnen toerichten in de woestijn? Zou Hij ook brood kunnen geven? Psalm 78:19, 20. Christus heeft aan de verzoeking niet toegegeven, Hij wilde dien steen niet in brood verkeren, al was het ook dat Hem hongerde.

Ten eerste. Omdat Hij niet doen wilde wat Satan Hem zei te doen, want dat zou den schijn hebben gehad, alsof er tussen Hem en den overste der duivelen een verdrag was. Wij moeten niets doen, dat den schijn heeft van den duivel plaats te geven. Wonderen zijn gewrocht ter bevestiging van het geloof, en de duivel had geen geloof, dat bevestigd moest worden, en daarom wilde Hij voor hem geen wonder doen. Hij deed Zijne tekenen in de tegenwoordigheid Zijner discipelen, Johannes 20:30, en inzonderheid het beginsel der tekenen toen Hij water in wijn veranderde, opdat Zijne discipelen in Hem zouden geloven, Johannes 2:11, maar hier in de woestijn had Hij gene dis, slechts achtereenvolgend zien kan, men moet zich omwenden, eerst een gedeelte beschouwen, en dan een ander gedeelte. Aldus dacht de duivel onzen Zaligmaker te misleiden door een deceptie visus, een zinsbedrog, en door Hem te doen geloven, dat hij Hem al de koninkrijken der wereld kon tonen, Hem tevens het denkbeeld in te boezemen, dat hij Hem al die koninkrijken kon geven. Hij

verklaarde stoutmoedig dat deze koninkrijken hem allen overgegeven waren, dat hij de macht had er over te beschikken met al hun heerlijkheid, ze te geven aan wie hij wilde, vers 6. Sommigen denken dat hij hiermede voorgaf een engel des lichts te zijn, en dat hij, als een der engelen, die over de koninkrijken gesteld waren, al de anderen had verdrongen, zodat hem de beschikking over allen was toevertrouwd, en hij ze in den naam van God aan Hem kon geven, wetende dat zij voor Hem bestemd waren, maar bezwaard door de voorwaarde, dat Hij moest neervallen om hem te aanbidden, hetgeen een goede engel zo weinig zou geëist hebben, dat hij het niet toegelaten zou hebben, zelfs niet na het tonen van veel groter dingen dan dezen, gelijk blijkt uit Openbaring 19:10, 22:9. Mij komt het echter veeleer voor, dat hij aanspraak maakte op deze macht als Satan, en als hem overgegeven zijnde, niet door den Heere, maar door de volken en koningen dezer koninkrijken, die hun macht en hun eer den duivel hebben overgegeven, Efeziërs 2:2. Vandaar dat hij genoemd wordt de god dezer wereld, en de overste dezer wereld. Den Zoon van God was beloofd, dat Hij de heidenen zou hebben tot Zijn erfdeel, Psalm 2:8. "Wel", zegt de duivel, "de heidenen zijn de mijnen, zij zijn mijne onderdanen en volgelingen, evenwel, zij zullen de uwen zijn, ik zal ze aan u geven, op voorwaarde dat gij er mij voor aanbidt en zegt, dat zij het loon zijn, dat ik u gegeven heb, gelijk anderen voor u gedaan hebben, Hosea 2:11, en er in bewilligt, om ze door mij, van mij en onder mij te hebben en te houden." Hij eiste hulde en aanbidding van Hem. Indien gij dan mij zult aanbidden, zo zal het alles uwe zijn, vers 7.

Ten eerste. Hij wilde dat Hij zelf hem zou aanbidden. Wellicht bedoelde hij het niet in dien zin, dat Hij dan nooit meer God zou aanbidden, maar dat Hij hem in vereniging met God zou aanbidden, want de duivel weet dat, zo hij eens als deelgenoot wordt aangenomen, hij weldra de enige eigenaar zal zijn. Ten tweede. Hij wilde een verdrag met Hem sluiten, waardoor Hij zich zou verbinden om, als Hij, volgens de belofte aan Hem gedaan, bezit zou verkregen hebben van de koninkrijken dezer wereld, gene verandering zou brengen in hun Godsdienst, maar aan de volken zou toelaten en veroorloven, om, gelijk zij totnutoe gedaan hadden, den duivelen te offeren, 1 Corinthiërs 10:20, dat Hij de demonaanbidding in de wereld zou staande houden, en dan kan Hij, zo het Hem behaagt, al de macht en heerlijkheid der koninkrijken voor zich nemen. Laat wie wil den rijkdom en al de heerlijkheid dezer aarde nemen, Satan heeft alles wat hij begeert, zo hij slechts het hart der mensen heeft, hun genegenheid en hun neigingen, en hun aanbidding, werken kan in de kinderen der ongehoorzaamheid, want dan is het, dat hij hen wezenlijk verslindt.

b. Hoe onze Heere Jezus over deze verzoeking zegevierde. Hij heeft haar beslist afgewezen, haar met afschuw verworpen, vers 8, "Ga weg van Mij, Satan! Ik kan dit niet aanhoren. Hoe! den vijand van God aanbidden, van God, wie Ik ben komen dienen? en van den mens, dien Ik ben komen verlossen? Neen, dat zal Ik nooit doen." Over ene verzoeking als deze moest niet worden geredeneerd, zij moest terstond worden afgewezen, en zij werd ook dadelijk neergeworpen met een woord: Er is geschreven: Gij zult den Heere, uwen God, aanbidden, en Hem alleen dienen, Hem, en geen ander. Daarom wil Christus Satan niet aanbidden, en evenmin zal Hij, wanneer Hem de koninkrijken der aarde door Zijn Vader overgegeven zullen zijn, hetgeen weldra zal geschieden, ook maar het minste of geringste overblijfsel van de aanbidding des duivels er in laten bestaan blijven. Neen, zij zal volkomen uitgeroeid worden, overal waar Zijn Evangelie komt. Hij zal geen schikking met hem aangaan. Veelgodendom en afgoderij moeten neergeworpen worden, als het koninkrijk van Christus wordt opgericht. De mensen moeten van de macht des Satans bekeerd worden tot God, van de aanbidding der duivelen tot de aanbidding van den enig levenden en waarachtigen God. Dat is de grote Goddelijke wet, die Christus onder de mensen zal herstellen, en onder de

gehoorzaamheid waarvan Hij hen door Zijn heiligen Godsdienst brengen zal: Dat God alleen gediend en aangebeden moet worden. Al wie dus een schepsel tot voorwerp van Godsdienstige verering stelt, al was het een heilige of een engel, of de maagd Maria, gaat lijnrecht in tegen Christus' bedoeling en vervalt weer tot het heidendom. 3.. Hij verzocht Hem tot zelfmoord door een vermetel vertrouwen op de bescherming Zijns Vaders. Let hier op:

a. Hetgeen hij bedoelde met deze verzoeking: Indien gij de Zone Gods zijt, werp uzelven hier nederwaarts, vers 9. Hij wilde Hem naar een nieuw bewijs laten zoeken dat Hij de Zone Gods was, alsof het bewijs, dat Zijn Vader Hem had gegeven door de stem van den hemel en de nederdaling des Geestes op Hem, niet voldoende was, hetgeen een onteren van God zou geweest zijn, alsof Hij namelijk niet het juiste of rechte middel had gebruikt om er Hem de verzekering van te geven, en het zou ook een blijk zijn geweest van twijfel, of de Geest wel werkelijk in Hem woonde, hetgeen juist het grote en meest overtuigende bewijs was voor Hem zelven, dat Hij de Zone Gods was, Hebreeën 1:8, 9. Hij wilde Hem naar een nieuwe methode doen zoeken om dit in de wereld bekend te maken. De duivel geeft te kennen dat het in een afgelegen, onbekenden hoek der wereld was, dat Hij als de Zone Gods werd erkend, onder een gezelschap van gans gewone mensen, die tot den doop van Johannes kwamen, dat Zijne eer werd bekend gemaakt. Maar als Hij nu van de tinne des tempels, onder al de groten en aanzienlijken, die den tempeldienst bijwoonden, zich als den Zone Gods wilde verklaren, en dan, als bewijs er van, zich nederwaarts zou werpen en ongedeerd blijven, dan zou Hij terstond door iedereen als een bode des hemels ontvangen worden. Aldus wil Satan dat Hij Zijn eigen eer zal zoeken op Zijn eigen wijze-in minachting van die, welke God Hem had aangedaan- en zich in den tempel te Jeruzalem zal openbaren, terwijl God bestemd had, dat Hij meer geopenbaard zou worden onder Johannes' bekeerlingen, aan wie Zijne leer meer welkom zou zijn dan aan de priesters. Waarschijnlijk koesterde hij de hoop dat, hoewel hij Hem niet neer kon werpen, of Hem het minste letsel toebrengen, zo hij Hem er echter toe kon brengen, dat Hij zich zelven neerwierp, de val Zijn dood zou veroorzaken, en dan zou hij Hem voorgoed uit den weg hebben.

b. Hoe hij deze verzoeking ondersteunde en er op aandrong. Er is geschreven, zei hij, vers 10. Christus had tegen hem de Schrift aangehaald, en nu wilde hij tonen dat hij evengoed de Schrift kon aanhalen. Het is iets gans gewoons onder ketters en verleiders de Schriften te verdraaien en ze ten dienste der grootste goddeloosheid aan te wenden. Er is geschreven, dat Hij Zijne engelen van u bevelen zal, indien gij Zijn Zoon zijt, dat zij u op de handen nemen zullen. En nu Hij zich op de tinne des tempels bevond, kon Hij inzonderheid dezen dienst der engelen verwachten, want zo Hij de Zone Gods was, was de tempel de plaats waar Hij wezen moest, Hoofdstuk 2:46, en indien er ene plaats is onder de zon, waar een voortdurende wacht van engelen is, dan moet het die plaats wezen, Psalm 68:18. Het is waar, God heeft de bescherming der engelen beloofd, om ons aan te moedigen om op Hem te vertrouwen, niet om Hem te verzoeken, zo ver de belofte gaat van Gods tegenwoordigheid met ons, zo ver gaat de belofte van den dienst der engelen, maar niet verder. Zij zullen u bewaren, als gij gaat op den grond, waar uw weg ligt, maar niet als gij u aanmatigt om door de lucht te vliegen.

c. Hoe Hij teleurgesteld en verslagen werd in zijne verzoeking, vers 12. Christus haalde Deuteronomium 6:16 aan, waar gezegd wordt: Gij zult den Heere, uwen God, niet verzoeken, door een teken te begeren ten bewijze der Goddelijke openbaring, als Hij u reeds datgene gegeven heeft, wat genoeg is en volstaan kan, want dat heeft Israël gedaan, toen zij God verzochten in de woestijn, zeggende: Hij heeft ons water gegeven uit de rots, maar zou Hij ook vlees kunnen geven? Hieraan

zou Christus zich schuldig maken, indien Hij zei: "Hij heeft wel bewezen, wel doen blijken, dat Ik Gods Zoon ben, door den Geest op Mij te doen nederdalen, dat het grotere is, maar kan Hij ook Zijn engelen van Mij bevelen, dat het kleinere, het mindere is?"

III. Wat de einduitkomst en het gevolg was van den strijd, vers 13. Onze zegevierende Verlosser heeft het veld behouden, en is overwinnaar gebleven, niet slechts voor zich zelven, maar ook voor ons.

1. De duivel had zijn pijlkoker geledigd: Hij had alle verzoeking voleindigd. Christus had hem de gelegenheid gegeven om al wat hij kon tegen hem te zeggen en te doen, hij liet hem toe al zijne krachten te beproeven, en toch versloeg Hij hem. Heeft Christus, verzocht zijnde, geleden, totdat al de verzoeking voleindigd was? En moeten wij dan niet ook verwachten door alle beproevingen heen te gaan, heen te gaan door de ure der verzoeking, die voor ons bepaald en bestemd is?

2. Toen verliet hij het slagveld. Hij week van Hem, hij zag, dat het nutteloos was Hem aan te vallen, hij vond niets in Hem, waarop zijn vurige pijlen vat konden hebben, Hij had geen zwakke zijde, geen zwak of onbewaakt deel in Zijn muur, en daarom gaf Satan de zaak op. Indien wij den duivel weerstaan, dan zal hij van ons vlieden.

3. Maar hij volhardde in zijne boosaardigheid tegen Hem, en week van Hem met het voornemen Hem wederom aan te vallen, achri kairou -voor een tijd, of, tot aan den tijd, dat hij weer op Hem losgelaten zou worden, niet als verzoeker, om Hem tot zonde te verleiden, en aldus Zijn hoofd te treffen, hetgeen hij thans had beproefd, maar waarin hij volkomen gefaald had, maar als een vervolger, om Hem te doen lijden door Judas en de andere zwakke werktuigen, die hij gebruikte, en aldus Zijne verzenen te vermorzelen, dat hem gezegd was te zullen doen, Genesis 3:15, al zou dit ook het vermorzelen van zijn eigen hoofd tengevolge hebben. Hij week thans totdat de tijd kwam, dien Christus de macht der duisternis noemde, Hoofdstuk 22:53, en de overste dezer wereld wederkomen zou. Johannes 14:30.

Lukas 4:14-30

Nadat Christus den bozen geest had overwonnen, heeft Hij doen blijken hoezeer Hij onder den invloed was van den goeden Geest, en, zich verdedigd hebbende tegen de aanvallen des duivels, begint Hij nu zelf aanvallenderwijs te werk te gaan, en die aanvallen op hem te richten door Zijne prediking en Zijne wonderen, die hij niet weerstaan of afweren kon. Merk op:

I. Wat hier in het algemeen van Zijne prediking wordt gezegd, en hoe zij werd ontvangen in Galilea, een afgelegen deel des lands, ver van Jeruzalem. Het behoorde tot Christus' vernedering, dat Hij aldaar Zijn dienstwerk begonnen heeft. Maar:

1. Daarheen kwam Hij door de kracht des Geestes. Dezelfde Geest, die Hem bekwaam had gemaakt voor Zijn profetisch ambt, heeft Hem krachtig geneigd daarheen te gaan. Hij moest niet wachten op een beroep van mensen, want Hij had licht en leven in zich zelven.

2. Daar leerde Hij in hun synagogen, hun openbare plaatsen van Godsverering, waar zij bijeenkwamen, niet gelijk in den tempel voor ceremoniële diensten, maar voor zedelijke oefeningen der Godsvrucht, om het woord te lezen, te verklaren en toe te passen, om te bidden en te danken, en ter oefening der kerkelijke tucht, dit kwam meer dikwijls voor sedert de ballingschap, toen de ceremoniële eredienst der verdwijning nabij was.

3. Hij deed dit op een wijze, die Hem een grote vermaardheid verwierf. Het gerucht van Hem ging uit door het gehele omliggende land, vers 14, en het was een goed gerucht, want, vers 15, Hij werd van allen geprezen. Iedereen bewonderde Hem, en prees Hem: nooit in hun leven hadden zij zulk ene prediking gehoord. Voor het eerst had Hij nu geen smaad en geen tegenspreken te verduren, allen prezen of verheerlijkten Hem, en er was nog niemand, die Hem hoonde of vernederde.

II. Van Zijne prediking te Nazareth, de stad, waar Hij was opgevoed, en hoe zij aldaar ontvangen werd. En hier wordt ons gezegd hoe Hij daar predikte, en hoe Hij er vervolgd werd.

1. Hoe Hij er predikte. Daarbij hebben wij te letten.

a. Op de gelegenheid, die Hij er toe had: "Hij kwam te Nazareth", toen Hij in andere plaatsen reeds vermaardheid had verworven, in de hoop, dat hierdoor tenminste iets van de minachting en het vooroordeel zou weggenomen worden, waarmee Zijne landslieden op Hem zien zouden. Daar nam Hij de gelegenheid waar om te prediken, in de synagoge, de geschikte plaats, waar Hij gewoon was den dienst bij te wonen, voordat Hij in het openbaar was opgetreden, vers 16. Wij behoren, als wij er de gelegenheid toe hebben, de openbare Godsdienstoefeningen bij te wonen. Maar nu Hij zijn openbaar dienstwerk had aangevangen, heeft Hij er gepredikt. Waar de menigte der vissen waren, daar heeft deze wijze visser Zijn net uitgeworpen. Op den sabbatdag, den geschikten tijd, dien de vrome Joden doorbrachten, niet in een bloot ceremonieel rusten van wereldlijken arbeid, maar in de plichten van Gods aanbidding, gelijk zij vanouds de profetenscholen bezocht hebben op de nieuwe maanden en de sabbaten. Het is goed om den sabbat te vieren in plechtige bijeenkomsten.

b. Zijne roeping er toe. Hij stond op om te lezen. Zij hadden in hun synagogen op elke sabbat zeven personen om te lezen, de eerste een priester, de tweede een Leviet, en de andere vijf Israëlieten, die

tot deze synagoge behoorden. Wij bevinden dat Christus dikwijls in andere synagogen heeft gepredikt, maar nooit dat Hij er heeft gelezen, behalve in deze synagoge te Nazareth, waarvan Hij vele jaren lid is geweest. Nu bood Hij Zijn dienst aan, zoals Hij wellicht dikwijls gedaan had, Hij las een gedeelte uit de profeten, Handelingen 13:15. Het lezen der Schrift is een zeer gepast werk in de Godsdienstige bijeenkomsten, en Christus zelf heeft het niet beneden zich geacht om dat werk te doen. Hem werd gegeven het boek van den profeet Jesaja, hetzij door den overste der synagoge, of door den dienaar, vermeld in vers 20, zodat Hij geen indringer was, maar behoorlijk gemachtigd was pro hac vice -voor deze gelegenheid. Het tweede gedeelte der Schrift, dat op dien dag gelezen moest worden, uit de profetie van Jesaja zijnde, werd Hem dit boek gegeven om het er uit te lezen.

c. Den tekst, waarover Hij predikte. Hij stond op om te lezen, om ons eerbied te leren bij het lezen en het horen van het woord Gods. Toen Ezra het boek der wet opende, stond al het volk, Nehemia 8:6. Zo heeft ook Christus hier gedaan, toen Hij las in het boek der profeten. Het boek Hem nu gegeven zijnde, opende Hij het. De boeken des Ouden Testaments waren in zekeren zin gesloten, totdat Christus ze geopend heeft, Jesaja 29:11. Het Lam, dat geslacht is, is waardig het boek te nemen en zijne zegelen te openen, want Hij kan openen niet slechts het boek, maar ook het verstand. Hij vond de plaats, die op dien dag naar volgorde gelezen moest worden, en waarop Hij niet gewezen behoefde te worden, Hij vond haar spoedig en las haar, en nam haar tot Zijn tekst. Nu was Zijn tekst genomen uit Jesaja 61:1, 2, die hier uitvoerig is aangehaald. Het was ene beschikking der voorzienigheid Gods, dat op dien dag dat gedeelte der Schrift gelezen moest worden, dat zo duidelijk van den Messias spreekt, opdat zij gene verontschuldiging zouden hebben, die Hem niet kenden, hoewel zij de stemmen der profeten hoorden, die op elke sabbatdag gelezen werden, en die van Hem getuigden, Handelingen 13:27. Deze tekst geeft een volledig bericht van Christus' onderneming, en het werk, dat Hij is komen doen in de wereld. Merk op: Ten eerste, Hoe Hij voor dat werk bekwaam werd gemaakt. De Geest des Heeren is op mij. Al de gaven des Geestes waren Hem meegedeeld, niet met mate, zoals aan de andere profeten, maar zonder mate, Johannes 3:34. Hij is nu gekomen door de kracht des Geestes, vers 14.

Ten tweede, Hoe Hij gezonden was: Daarom heeft Hij mij gezalfd, Hij heeft mij gezonden. Zijn buitengewone bekwaamheid of bevoegdheid stond gelijk met een volmacht, Zijn gezalfd-zijn duidt zowel Zijne geschiktheid aan voor als Zijne roeping tot het werk. Hen, die God voor een werk of dienst bestemt, zalft Hij er ook voor. Omdat God Mij gezonden heeft, heeft Hij ook Zijn Geest met Mij gezonden.

Ten derde. Wat Zijn werk was, Hij was bekwaam gemaakt en gezonden,

1. Om een groot profeet te zijn. Hij is gezalfd om te prediken, dat wordt hier driemaal vermeld, want dat was het werk, waartoe Hij thans inging. Merk op:

a. Voor wie Hij moest prediken: voor de armen, voor hen, die arm waren in deze wereld, die door de Joodse leraren geminacht werden, en die zij niet waardig keurden om onderwezen te worden, voor hen, die arm van geest waren, de zachtmoedigen en nederigen, en voor hen, die wezenlijk treurden om hun zonden, aan hen zal het Evangelie en de genade welkom wezen, en zij zullen ze ontvangen, Mattheus 11:5.

b. Wat Hij zou prediken. Over het algemeen moet Hij het Evangelie prediken. Hij is gezonden om euaggelizesthai -hen te evangeliseren, niet alleen om voor hen te prediken, maar om die prediking van kracht en uitwerking te doen zijn, haar niet slechts te brengen tot hun oren, maar tot hun harten. Drie dingen heeft Hij te prediken:

a. Loslating aan de gevangenen. Het Evangelie is ene verkondiging van vrijheid zoals die van Israël in Egypte en in Babylon. Door de verdienste van Christus kunnen zondaren verlost worden van de banden der schuld, en door Zijn geest en genade van de slavernij van het bederf. Het is een bevrijding uit de ergste slavernij, welke allen ten deel valt, die gewilligen bereid zijn om Christus tot hun Hoofd te maken, en zich door Hem willen laten regeren.

b. Het gezicht aan de blinden. Hij is gekomen, niet slechts om hun door het woord Zijns Evangelies licht te brengen, die in duisternis zijn gezeten, maar om door de kracht Zijner genade het gezicht te geven aan hen, die blind waren, niet slechts aan de heidenwereld, maar aan iedere onwedergeboren ziel, dat is niet slechts in gevangenschap, maar in blindheid, zoals Simson en Zedekia. Christus is gekomen om ons te zeggen, dat Hij een ogenzalf voor ons heeft, die wij slechts behoeven te vragen om haar te verkrijgen, dat, indien ons gebed is: Heere, dat onze ogen geopend mogen worden, Zijn antwoord zijn zal: Wordt ziende.

c. Het aangename jaar des Heeren, vers 19. Hij kwam om de wereld te doen weten, dat God, dien zij beledigd hadden, met hen verzoend wilde zijn, hen wilde aannemen op nieuwe voorwaarden, dat er nu een tijd is van welbehagen in de mensen. Dit ziet op het jaar der vrijlating, of jubeljaar, dat het aangename jaar was voor dienstbaren, die dan in vrijheid werden gesteld, voor schuldenaars, tegen wie dan alle recht en aanspraak ophielden, en voor hen, die hun land verpand hadden, want dan werd het weer hun eigendom. Christus is gekomen om het geklank der bazuin van het jubeljaar te doen horen, en zalig zij, die dat geklank horen, Psalm 89:16. Het was een aangename tijd, want het was de dag der zaligheid.

2. Christus is gekomen om een groot geneesmeester te zijn, want Hij was gezonden om te genezen die gebroken zijn van harte, om het neergedrukte geweten te vertroosten en te genezen, om vrede te geven aan hen, die ontroerd en verootmoedigd waren wegens hun zonden en in vrees voor Gods toorn, en hen tot rust te brengen, die vermoeid en beladen waren onder den last der schuld en des bederfs.

3. Om een groot Verlosser te zijn. Hij verkondigt niet slechts vrijheid aan de gevangenen, zoals Cyrus gedaan heeft aan de Joden in Babylon (al wie wil, kan opgaan), maar Hij stelt hen in vrijheid, die verpletterd waren, door Zijn Geest neigt Hij hen en stelt hen instaat om gebruik te maken van de vrijheid, die hun geschonken is, zoals toenmaals door niemand gedaan werd dan door hen, wier geest God verwekte, Ezra 1:5. Hij is gekomen om in den naam van God arme zondaren te ontslaan en vrij te laten, die schuldenaars en gevangenen waren van de Goddelijke gerechtigheid. De profeten konden slechts vrijheid uitroepen, maar Christus is gekomen als gezaghebbende, als de macht hebbende om op aarde de zonden te vergeven, om in vrijheid te stellen, en daarom wordt er hier deze zinsnede bijgevoegd. Dr. Lightfoot denkt dat Christus, naar de vrijheid, die de Joden aan de lezers toestonden, om in hun lezing Schrift met Schrift te vergelijken ter verklaring van den tekst, dit er bijgevoegd heeft uit Jesaja 58:6, waar het tot plicht wordt gesteld van het aangename jaar om "de ellendigen vrij los te laten", en waar de zinsnede, door de LXX gebruikt, gelijkluidend is met deze.

c. Hier is Christus' toepassing van dezen tekst op Hem zelven, vers 21. Toen Hij hem had gelezen, rolde Hij het boek op, en gaf het terug aan den dienaar, en zat neer, overeenkomstig de gewoonte der Joodse leraren, dagelijks zat Hij in den tempel, lerende, Mattheus 26:55. Nu begon Hij Zijne rede aldus: Heden is deze Schrift in uwe oren vervuld. Hetgeen Jesaja geschreven heeft als profetie, heb Ik nu voor u gelezen als geschiedenis. Het begon nu vervuld te worden door Christus' ingaan tot Zijn openbare bediening, nu, in het bericht, dat zij gehoord hadden van Zijne prediking en Zijne wonderen in andere plaatsen, nu in Zijne prediking voor hen, in hun eigen synagoge. Zeer waarschijnlijk ging Christus voort en toonde inzonderheid hoe deze Schrift vervuld was in de leer, die Hij predikte betreffende het nabijgekomen-zijn van het koninkrijk, dat dit was een prediken van vrijheid, en gezicht, en genezing, en al de zegeningen van het aangename jaar des Heeren. Vele andere genaderijke woorden zijn uit Zijn mond voortgekomen, waarvan dezen slechts het begin waren, want Christus heeft dikwijls lange redevoeringen gehouden, waarvan wij slechts een kort bericht hebben. Dit was genoeg om zeer veel in te leiden: Heden is deze Schrift vervuld. Al de Schriften des Ouden Testaments, die vervuld moesten worden in den Messias, zijn ook vervuld in den Heere Jezus, hetgeen overvloedig bewijst dat Hij het was, die komen zou. Het is voegzaam om in de voorzienigheid Gods de vervulling der Schriften op te merken. De werken Gods zijn de vervulling niet slechts van Zijn verborgen woord, maar ook van Zijn geopenbaard woord, en het zal ons helpen om beide de Schriften en de voorzienigheid Gods te verstaan, als wij ze met elkaar vergelijken.

e. Wij hebben hier de aandacht en de bewondering der hoorders. Hun aandacht, vers 20, De ogen van allen in de synagoge -en zeer waarschijnlijk waren er velen-waren op Hem geslagen, in gespannen verwachting van hetgeen Hij zou zeggen, daar zij in den laatsten tijd zoveel van Hem hadden gehoord. Het is goed, om bij het horen des woords het oog op den leraar gevestigd te houden, door wie God tot ons spreekt, want gelijk het oog het hart aandoet, zo volgt het hart meestal het oog, en dwaalt af, of blijft stil, al naar het oog afdwaalt, of gevestigd blijft. Of liever, laat ons hieruit leren om het oog gevestigd te houden op Christus, die door den leraar tot ons spreekt.

Wat zegt mijn Heere tot Zijne dienstknechten? Hun bewondering, vers 22. Zij gaven Hem allen getuigenis, dat Hij verwonderlijk goed sprak, nuttig en ter zake. Zij allen prezen Hem, en verwonderden zich over de aangename woorden, die uit Zijn mond voortkwamen, en toch blijkt uit hetgeen volgt, dat zij niet in Hem geloofden. Het is mogelijk dat zij, die bewonderaars zijn van goede leraren en een goede prediking, toch zelf geen ware Christenen zijn. Merk op: Ten eerste. Wat zij bewonderden: De woorden van genade die uit Zijn mond voortkwamen. De woorden van genade, goede woorden, en gesproken op tedere, hartinnemende wijze. Christus' woorden zijn aangenaam, woorden van genade, want genade is uitgestort in Zijne lippen, Psalm 45:3, woorden van genade vloeiden van Zijne lippen. En deze woorden van genade moeten bewonderd worden, Christus' naam was Wonderlijk, en in niets was Hij dit meer dan in Zijne genade, in de woorden van Zijne genade, en de kracht waarvan zij vergezeld waren. Wèl kunnen wij ons verwonderen, dat Hij zulke woorden van genade tot zulke onwaardigen als wij zijn gesproken heeft. Ten tweede. Wat hun verwondering deed toenemen, en dat was de overweging van Zijn oorsprong. Zij zeiden: Is deze niet de zoon van Jozef? en bijgevolg: is hij niet van geringe afkomst en weinige ontwikkeling of geleerdheid? Sommigen hebben, dit bedenkende, wellicht des te meer aanleiding gevonden om Zijn aangename woorden van genade te bewonderen, tot de gevolgtrekking komende dat Hij van God geleerd moest zijn, want zij wisten dat niemand anders Hem had onderwezen, terwijl anderen door deze overweging hun verwondering over Zijne woorden van genade voelden afnemen, tot de

slotsom kwamen dat er niets werkelijks bewonderenswaardigs in was, hoezeer zij er ook den schijn van hadden, omdat Hij de zoon van Jozef was. Kan van iemand, die zo gering is, iets groots of opmerkenswaardigs voortkomen?

f. Christus' voorkomen van ene tegenwerping, die Hij wist in het hart Zijner hoorders te bestaan. Wat die tegenwerping was, vers 23. Gij zult zonder twijfel tot Mij dit spreekwoord zeggen: Medicijnmeester! genees uzelven! Omdat gij weet dat Ik de zoon ben van Jozef, uw nabuur, zult gij verwachten dat Ik wonderen onder ulieden zal doen, zoals Ik in andere plaatsen gedaan heb, gelijk men verwacht dat een geneesheer, als hij bekwaam is, niet slechts zich zelven, maar ook die van zijn gezin en zijne broederschap zal genezen. De meeste van Christus' wonderen waren genezingen. "Waarom zouden dan de kranken in uw eigen stad niet genezen worden, evengoed als de kranken in andere steden?" Zij waren bestemd om de mensen te genezen van hun ongeloof. "Waarom zou dan de ziekte des ongeloofs, indien het inderdaad ene ziekte is, niet evengoed genezen worden in hen, die van uw eigen stad zijn, zowel als in die van anderen? Wat wij gehoord hebben dat in Kapernaum geschied is, en waarvan zoveel gesproken is, "doe dat ook hier in uw vaderland." Zij waren verheugd over Christus' woorden van genade, doch slechts omdat zij hoopten, dat zij de inleiding zouden zijn voor sommigen van Zijn wondere werken. Zij verlangden dat hun kreupelen en blinden, hun kranken en melaatsen genezen en geholpen zouden worden, dat de last hunner stad verlicht zou worden, en dat was het voornaamste, waarnaar zij uitzagen en verlangden. Zij dachten dat hun eigen stad even waardig was als andere steden om het toneel van wonderen te zijn, en waarom zou Hij de mensen niet eerder hierheen dan naar andere plaatsen trekken. En waarom zouden Zijne buren en bekenden ook niet eerder het voorrecht en voordeel genieten van Zijne prediking en Zijne wonderen, dan iemand anders? Hoe Hij antwoordt op deze tegenwerping.

Ten eerste. Door een duidelijke en bepaalde reden, waarom Hij Nazareth niet tot Zijn hoofdkwartier wilde maken, vers 24, omdat het namelijk over het algemeen waar is, datgene profeet aangenaam is in zijn vaderland, tenminste niet zo aangenaam, noch met zoveel waarschijnlijkheid van welslagen in zijn streven om goed te doen, als in een anderland. De ondervinding heeft dit geleerd. Als een profeet met boodschappen en wonderen van genade gezonden werd, waren slechts weinigen van zijne landslieden, die zijne afkomst en opleiding kenden, instaat hem te ontvangen. Dat is de mening van Dr. Hammond. Gemeenzaamheid brengt minachting teweeg, en wij zijn licht geneigd gering te denken van hen, met wie wij gemeenzaam verkeren. En diegenen zullen nauwelijks als profeten geëerd worden, die wèl bekend zijn geweest als gewone mensen, als particulieren. Wat van verre komt, en duur gekocht is, wordt meer gewaardeerd dan hetgeen op eigen grond geteeld of gemaakt is, hoewel het in werkelijkheid voortreffelijker is. Dit komt ook voort uit de afgunst, die naburen gewoonlijk van elkaar hebben, zodat zij het niet kunnen dragen om in hem hun meerdere te zien, dien zij nog zo kort geleden als hun mindere hebben beschouwd. Zo heeft Christus geweigerd te Nazareth wonderen of iets buitengewoons te doen, vanwege het ingewortelde vooroordeel, dat zij daar tegen Hem hadden.

Ten tweede. Door treffende voorbeelden van twee der vermaardste profeten van het Oude Testament, die hun gunsten liever onder vreemden wilden bewijzen dan onder hun eigen landslieden, en dat wel ongetwijfeld onder Goddelijk bestuur en aanwijzing. Elia onderhield ene weduwe van Sarepta, een stad in Sidon, ene vrouw, die vervreemd was van het burgerschap Israël's, toen er hongersnood was in het land, vers 25, 26. Wij vinden die geschiedenis in 1 Koningen 17:9 en verder. Er wordt hier gezegd, dat de hemel drie jaar en zes maanden gesloten was, terwijl in

Koningen 18:1 staat, dat Elia zich in het derde jaar aan Achab vertoonde, en dat er regen was, maar dat was niet het derde jaar van de droogte, maar het derde jaar van Elia's verblijf bij de weduwe te Sarepta. Gelijk God zich hierin wilde tonen als een Vader der wezen en een Rechter der weduwen, zo wilde Hij zich ook betonen als overvloedig in genade over allen, zelfs over de heidenen.

1. Elisa reinigde Naäman den Syriër van zijne melaatsheid, hoewel hij een Syriër was, en niet slechts een vreemdeling, maar een vijand van Israël, vers 27. Er waren vele melaatsen in Israël ten tijde van den profeet Elisa, inzonderheid vier, die de tijding brachten van het opbreken van het beleg van Samaria, dat in der haast was geschied, zodat zij den buit hunner tenten lieten om Samaria te verrijken, toen Elisa zelf zich in de belegerde stad bevond, en dit ook de vervulling was van zijne profetie, 2 Koningen 7:1, 3, enz. Wij bevinden echter niet dat Elisa hen reinigde, neen, niet eens als een beloning voor hun diensten en de goede tijding, die zij brachten, alleen deze Syriër werd door hem gereinigd, want niemand anders had geloof om zich tot den profeet om reiniging te wenden. Christus zelf heeft dikwijls groter geloof gevonden onder heidenen dan in Israël. En hier maakt Hij melding van deze beide voorbeelden om te tonen, dat Hij de gunst Zijner wonderen niet schonk naar een bijzonder aanzien, maar naar Gods wijze beschikking. En het volk van Israël zou met evenveel recht tot Elia of Elisa, als de lieden van Nazareth tot Christus, hebben kunnen zeggen: Medicijnmeester! genees uzelven. Ja meer, Christus werkte wonderen, wel niet onder Zijne stadgenoten, maar toch onder Israëlieten, terwijl deze grote profeten de hun onder heidenen hebben gewerkt. Het voorbeeld der heiligen kan geen slechte daad goed maken, maar zal er wel toe bijdragen om een goede daad van de blaam te zuiveren, die gemelijke, lichtgeraakte lieden er op werpen.

2. Hoe Hij te Nazareth vervolgd werd.

a. Wat hen tot toorn prikkelde was Zijn opmerken van de gunst, die God door Elia en Elisa aan de heidenen heeft getoond. Zij werden allen in de synagoge met toorn vervuld, als zij dit hoorden, vers 28. Zij werden dit allen, een grote verandering sedert vers 22, toen zij zich verwonderen over de aangename woorden, die uit Zijn mond voortkwamen, zo ongestadig zijn de meningen en genegenheden der menigte, zozeer wispelturig. Indien zij geloof hadden gevoegd bij de aangename, genaderijke woorden van Christus, waarover zij zich verwonderden, dan zouden zij door Zijn laatste woorden opgewekt zijn om toe te zien, dat zij de gelegenheden, die hun werden geboden, niet door hun zonden veronachtzaamden, maar zij streelden slechts hun oren, en gingen niet verder, en daarom waren Zijn laatste woorden een wanklank in hun oren, en prikkelden hun bederf. Het vertoornde hen dat Hij, dien zij als den zoon van Jozef kenden, zich met deze grote profeten durfde vergelijken, en hen vergeleek met de mannen van dien verdorven tijd, toen allen de knie voor Baäl hadden gebogen. Maar hetgeen inzonderheid hen in woede ontstak was, dat Hij te kennen gaf dat God genade en goedertierenheid had weggelegd voor de heidenen, een denkbeeld, dat den Joden onverdraaglijk was, Handelingen 22:21, 22. Hun vrome voorouders verheugden zich in de hoop van de heidenen tot de kerk te zien toegevoegd-getuigen velen van David's psalmen en de profetieën van Jesaja-maar toen dit ontaarde geslacht zelf het verbond had verbeurd, was hun de gedachte hatelijk, dat anderen er in opgenomen zouden worden.

b. Zij waren in zo hoge mate vertoornd, dat zij een aanslag beproefden op Zijn leven. Dit was bij het begin van Zijn openbaar dienstwerk een zware beproeving, maar tevens een proeve van de behandeling, die Hij ondervond, toen Hij tot de Zijnen is gekomen en zij Hem niet hebben

aangenomen. Met onstuimigheid stonden zij tegen Hem op, vielen Hem in de rede, verstoorden hun eigen Godsdienstoefening, want zij konden niet blijven tot de dienst in hun synagoge geëindigd was.

Zij wierpen Hem uit buiten de stad, als iemand, die geen verblijf in hun midden waardig was, hoewel Hij er zo lang gevestigd was geweest. Zij stieten den Zaligmaker en de zaligheid van zich af, alsof Hij aller afschrapsel was. Hoe rechtvaardiglijk zou Hij vuur van den hemel op hen hebben kunnen afroepen! Maar dit was de dag Zijner lankmoedigheid. Zij leidden Hem op den top des bergs met het doel Hem van de steilte af te werpen, als iemand wie het niet betaamde te leven. Hoewel zij wisten hoe onschuldig Hij zoveel jaren onder hen had geleefd, hoe heilig Zijn wandel was geweest-hoewel zij zulk een goed gerucht van Hem hadden gehoord, en zo-even nog zelf Zijn aangename, genaderijke woorden hadden bewonderd, -hoewel het rechtvaardig zou geweest zijn om Hem aan te horen en Hem de vrijheid te geven zich nader te verklaren, joegen zij Hem voort in woede, of liever razernij, om Hem op de meest-barbaarse wijze om het leven te brengen, Soms waren zij gereed Hem te stenigen om de goede werken, die Hij deed, Johannes 10:32, hier omdat Hij de goede werken niet deed, die zij van Hem verwachtten. Tot zulk een hoogte van goddeloosheid was hun geweldenarij geklommen.

c. Maar Hij ontkwam, omdat Zijne ure nog niet was gekomen. Ongedeerd ging Hij door het midden van hen weg. Hetzij dat Hij hun ogen verblindde, zoals God de ogen der inwoners van Sodom en de Syriërs had verblind, of hun handen had gebonden, of hen in verwarring had gebracht, zodat zij niet konden doen wat zij voornemens waren, want Zijn werk was nog niet afgedaan, het was pas begonnen, Zijn ure was nog niet gekomen, toen zij gekomen was, heeft Hij zich vrijwillig overgegeven. Zij verdreven Hem, en Hij ging weg. Hij zou Nazareth vergaderd hebben, maar zij hebben niet gewild, en daarom is hun huis hun woest gelaten. Het heeft nog toegedaan aan den smaad, dat Hij Jezus van Nazareth was, dat het niet slechts ene plaats was, waaruit geen goeds kon zijn of komen. maar dat het zulk een goddeloze, ruwe en onbeschaafde plaats was, en die zich zo onvriendelijk voor Hem betoonde. Toch was hierin een beschikking van Gods voorzienigheid, dat Hij zo weinig door de mannen van Nazareth geacht of gewaardeerd werd, want anders zou het den schijn gehad hebben van ene samenspanning tussen Hem en Zijn oude bekenden. Maar nu, hoewel zij Hem niet hebben ontvangen, er waren anderen, die het wèl deden.

Lukas 4:31-44

Nadat Christus uitgeworpen was van Nazareth kwam Hij te Kapernaum, een andere stad van Galilea. Het bericht, dat wij in deze verzen hebben van Zijne prediking en Zijne wonderen aan deze plaats, hebben wij tevoren gehad in Markus 1:21 en verder. Merk op:

I. Zijne prediking: Hij leerde hen op de sabbatdagen, vers 31. In het horen van het gepredikte woord, als een inzetting Gods, aanbidden wij God, en dat is een voegzaam werk voor de sabbatdagen. Christus' prediking heeft het volk zeer getroffen, vers 32, zij versloegen zich over Zijne leer. Ieder woord, dat Hij zei, was van gewicht, en er werden hun verwonderlijke ontdekkingen door gedaan. De leer zelf was verbazingwekkend, en niet bloot omdat zij gepredikt werd door iemand, die geen geleerde opleiding heeft gehad. Zijn woord was met macht, er was een gebiedende macht in, en er ging kracht van uit om op het geweten der mensen te werken. De leer, die Paulus predikte, bewees zich van God te zijn, doordat zij was in betoning des geestes en der kracht.

II. Zijne wonderen. Er worden ons hier:

1. Inzonderheid twee genoemd, welke Christus toonden te zijn:

a. Een bedwinger en overwinnaar van Satan in de wereld der mensheid en in de zielen des volks, door Zijne macht om hem uit te werpen uit het lichaam van hen, die door hem bezeten waren, want Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou. De duivel is een onreine geest, zijn natuur staat lijnrecht tegenover die van den reinen en heiligen God, en is ontaard van hetgeen zij geweest is in den beginne. Deze onreine geest werkt in de kinderen der mensen, in de zielen van velen, zoals toen in het lichaam der mensen. Het is mogelijk, dat zij die zeer onder de macht en de werking zijn van Satan toch in de synagoge worden aangetroffen onder de aanbidders van God. Zelfs de duivelen weten en geloven dat Jezus Christus de Heilige Gods is, door God is gezonden, en heilig is. Zij geloven en sidderen. Deze onreine geest riep uit met grote stem, onder een angstige verwachting van het oordeel, en bevreesd dat Christus nu gekomen was om hem te verderven. Onreine geesten zijn onderhevig aan voortdurenden angst. De duivelen hebben niets te doen met Jezus Christus en begeren niet iets met Hem te doen te hebben, want Hij heeft de natuur der engelen niet aangenomen. Christus heeft den duivel onder bedwang: Hij bestrafte hem, zeggende: Zwijg stil, en dit woord sprak Hij met macht- phimoothêti -Wees gemuilband. Christus legde hem niet slechts het zwijgen op, maar stopte hem den mond, en dwong hem tegen zijn zin te zwijgen. Bij dat verbreken van Satans macht toont de overwonnen vijand zijne boosaardigheid, en Christus, de overwinnaar' Zijn alles-beheersende genade. Ten eerste. De duivel toonde hier wat hij gedaan zou hebben, toen hij den man met kracht en woede in het midden wierp, alsof hij hem wilde verpletteren. Maar, ten tweede, Christus toonde wat macht Hij over hem had door hem niet slechts te noodzaken om van hem uit te gaan, maar van hem uit te gaan zonder hem in het minst te deren of te beschadigen, zonder hem bij het heengaan slag of stoot toe te brengen. Satan zal hen, die hij niet kan verderven, alle leed toebrengen, dat hij kan, maar het is een troost dat hij hen niet verder kan deren, dan Christus hem toelaat, ja, werkelijk leed zal hij hun niet kunnen toebrengen. Hij ging van hem uit zonder hem iets te beschadigen, dat is: de arme man was dadelijk volkomen wel, hoewel de duivel met zoveel woede van hem was uitgegaan, dat allen, die tegenwoordig waren, dachten dat hij hem in stukken gescheurd had. Christus' macht over de duivelen werd algemeen erkend en

aangebeden, vers 36. Niemand twijfelde aan de waarheid of echtheid van het wonder, het was klaarblijkelijk boven allen twijfel verheven, ook werd geen denkbeeld geopperd om er de heerlijkheid van te verkleinen, want er kwam ene verbaasdheid over allen, en zij spraken samen tot elkaar, zeggende: wat woord is dit! Zij, die voorgaven duivelen uit te werpen, deden het met allerlei toverspreuken of bezweringen, om den duivel tevreden te stellen en hem in slaap te wiegen, als het ware, maar Christus gebood hun met gezag en macht, die zij niet konden betwisten of weerstaan. Zelfs de overste van de macht der lucht is Zijn vazal en siddert voor Hem. Dit heeft evenzeer als iets anders er toe bijgedragen om Hem vermaard te maken. Dit voorbeeld van Zijne macht, dat heden ten dage door velen van zo weinig betekenis wordt geacht, werd toen door hen, die er ooggetuigen van waren-en dit waren geen dwazen, maar mensen van onderscheidingsvermogen-verheerlijkt en werd beschouwd, als Hem grotelijks verheerlijkende, vers 37. Op het bericht hiervan ging het gerucht van Hem uit, meer dan ooit tevoren, in alle plaatsen des omliggenden lands. Er werd van onzen Heere Jezus, toen Hij Zijn openbaar dienstwerk begon, zeer veel gesproken, meer dan later, toen het nieuwe van de zaak er af was, en dus ook de bewondering der mensen er voor afnam.

b. Christus betoonde zich een genezer van krankheden. ALS bedwinger van Satan treft Hij den wortel van des mensen ellende, namelijk Satans vijandschap, de oorsprong van al het kwaad, als genezer van krankheden treft Hij een der wijdst-uitgestrekte takken er van, een der meest-voorkomende rampen van het menselijk leven, en dat is ziekte van het lichaam, die in de wereld is gekomen met de zonde, en er zoveel toe bijdraagt om onze weinige dagen vol van onrust te doen zijn. Onze Heere Jezus is gekomen om den prikkel hieruit weg te nemen, en als aanduiding van dit oogmerk heeft Hij, toen Hij op aarde was, Zijne leer willen bevestigen door zulke wonderen meestal, als waardoor de krankheden zelf weggenomen werden. Van alle lichaamskrankheden zijn er geen meer algemeen en meer noodlottig voor volwassen personen dan koortsen. Dezen komen plotselijk, en snijden plotselijk het getal der maanden der mensen in het midden af. Soms zijn zij epidemisch, en dan verslaan zij in zeer weinig tijds hare duizenden. Nu zien wij hier hoe Christus iemand van koorts geneest door een woord te spreken. Dit geschiedde in het huis van Simon, de patiënt was de moeder van Simons huisvrouw, vers 38, 39. Christus is een gast, die het onthaal, dat men Hem geeft, goed zal belonen, zij, die Hem welkom heten in hun huis en hun hart, zullen daar niets bij verliezen, Hij komt met genezing. Zelfs gezinnen, die door Christus worden bezocht, kunnen bezocht worden door ziekte. Huizen, die gezegend worden door Zijn onderscheidende gunsten, zijn toch ook onderhevig aan de gewone rampen van dit leven. Simons vrouws moeder was met een grote koorts bevangen. Heere, zie dien Gij liefhebt, is ziek. Zelfs Godvruchtige mensen kunnen soms door de zwaarste beproevingen worden getroffen, zwaarder dan anderen. Zij was met een groot koorts bevangen, een heftige, hoge, gevaarlijke koorts, wellicht was haar hoofd er door aangetast, zodat zij ijlde. Koorts, die in den beginne nog heel licht is, kan langzamerhand blijken gevaarlijk te zijn, maar dit was al dadelijk een grote koorts. Geen leeftijd is gevrij waard tegen ziekte. Waarschijnlijk was Petrus' schoonmoeder reeds bejaard, en toch was zij door koorts bevangen. Als onze bloedverwanten ziek zijn, moeten wij ons ten hunnen behoeve tot Christus wenden met geloof en gebed, zij baden Hem voor haar en er is een bijzondere belofte, dat het gebed des geloofs den zieke zal behouden. Christus heeft een tedere zorg voor Zijn volk, als zij ziek of in benauwdheid zijn. Hij stond boven haar als iemand, die bezorgd voor haar is en medelijden met haar heeft. Christus had, en heeft nog, een soevereine macht over lichaamskwalen. Hij bestrafte de koorts en gebood haar door een enkel woord sprekens weg te gaan, en zij-de koorts, "verliet haar". Hij zegt tot krankheden: "Gaat", en zij gaan, "komt", en zij komen, en nog kan Hij koortsen, zelfs grote koortsen, bestraffen. Het is een bewijs dat Christus genezingen wonderdadig waren, dat zij in een

ogenblik geschiedden: "Zij is van stonde aan opgestaan." Waar Christus in herstel uit ziekte een nieuw leven geeft, bedoelt Hij en verwacht Hij, dat het inderdaad een nieuw leven zijn zal, meer dan ooit besteed in Zijn dienst en tot Zijne eer. Als krankheden bestraft worden, en wij van het ziekbed opstaan, dan moeten wij er ons toe begeven om Jezus Christus te dienen. Zij, die Christus dienen, moeten bereid zijn al de Zijnen te dienen om Zijnentwil. Zij diende hen lieden, niet slechts Hem, die haar had genezen, maar hen, die Hem voor haar hadden gebeden. Wij moeten dankbaar trachten te wezen aan hen, die voor ons gebeden hebben.

2. Een algemeen bericht van vele andere wonderen van dezelfde soort door Christus verricht.

a. Hij genas velen, die met verscheidene ziekten bevangen waren, ja allen, die om genezing tot Hem kwamen, allen zonder uitzondering, en het was als de zon onderging, vers 40, aan den avond van dien sabbatdag, dien Hij in de synagoge had doorgebracht. Het is goed om een vollen sabbatdag werk te doen, overvloedig te zijn in het werk van den dag, in het een of ander goed werk, zelfs tot zonsondergang g, zoals diegenen, die den sabbat en het werk van den sabbat ene verlustiging noemen. Hij genas allen, die met ziekten bevangen waren, armen zowel als rijken, en ofschoon zij met verscheidene ziekten bevangen waren, zodat er geen grond was om te vermoeden, dat Hij slechts een specifiek middel tegen sommige kwalen bezat. Hij had een geneesmiddel voor elke ziekte. Het teken, dat Hij bij Zijne genezingen gebruikte, was den kranken de handen op te leggen, niet Zijne handen voor hen op te heffen, want Hij genas als machthebbende. Hij genas door Zijn eigen macht. En aldus heeft Hij dat teken willen eren, dat later gebruikt werd voor het mededelen van den Heiligen Geest.

b. Hij wierp den duivel uit vele bezetenen, vers 41. Aan die bezetenen werd ene belijdenis ontwrongen. Zij zeiden: Gij zijt de Christus, de Zone Gods, maar zij zeiden het, schreeuwende van woede en toorn, het was als een bekentenis op de pijnbank, en daarom werd zij niet als getuigenis toegelaten. Christus bestrafte hen, Hij liet hun niet toe te spreken, te zeggen dat zij wisten, dat Hij de Christus was, opdat het gans en al zou blijken, dat Hij de overwinning over hen had behaald, maar geen verdrag met hen had gesloten.

3. Wij hebben hier Zijn vertrek van Kapernaum vers 42, 43.

a. Hij trok zich voor een wijle terug in een eenzame plaats. Het was slechts weinig tijd, dien Hij zich voor den slaap gunde, niet slechts omdat weinig Hem genoeg was, maar omdat Hij met weinig tevreden was, en zich nooit aan gemakzucht heeft overgegeven, maar, als het dag werd, ging Hij uit en trok naar een woeste plaats, niet om er voortdurend als een kluizenaar te leven, maar om soms alleen te wezen met God, gelijk zij dit zelfs behoren te doen, die het meest te doen hebben in openbaren arbeid, want anders zal hun arbeid niet welslagen, en zij zullen bevinden dat zij nooit minder alleen zijn, dan wanneer zij op die wijze alleen zijn.

b. Hij keerde terug naar de plaats der woelingen en naar het werk, dat Hij er te doen had. Hoewel een woeste plaats gerieflijk kan wezen voor afzondering, is zij toch niet geschikt voor een voortdurende verblijfplaats of woonstede: want wij zijn niet in de wereld gezonden om voor ons zelven te leven, maar om God te verheerlijken en goed te doen in ons geslacht. Hij werd ernstig aangezocht om te Kapernaum te blijven. Het volk was zeer aan Hem gehecht, meer, vrees ik, omdat Hij hun kranken had genezen, dan omdat Hij hun bekering had gepredikt. Zij zochten Hem, zij

deden navraag waar Hij heengegaan was, en schoon het in een woeste plaats was, kwamen zij tot bij Hem. Een woestijn is geen woestijn als wij er met Christus zijn. Zij hielden Hem op, dat Hij van hen niet zou weggaan, zodat, indien Hij wegging, het niet was omdat Hij geen uitnodiging had om te blijven. Zijn voormalige naburen te Nazareth hadden Hem van zich weggedreven, maar Zijn nieuwe bekenden te Kapernaum baden Hem zeer dringend om bij hen te blijven. Het moet de dienaren van Christus niet ontmoedigen, dat sommigen hen verwerpen, want er zullen anderen zijn, die hen en hun boodschap welkom heten. Hij wilde het licht des Evangelies liever verspreiden in vele plaatsen, dan het in ene plaats te houden, opdat geen plaats er aanspraak op zou maken de moederkerk te wezen voor de overige. Hoewel Hij welkom was te Kapernaum, en er overvloedig goed gedaan had, is Hij toch uitgezonden om ook andere steden het Evangelie van het koninkrijk Gods te verkondigen. Zij, die bevoorrecht zijn met het Evangelie, moeten willen dat anderen dat voorrecht met hen delen, en er niet het monopolie, het alleenbezit, van begeren, en die leraren, welke niet van ene plaats verdreven worden, kunnen toch wel naar een andere plaats worden getrokken door het vooruitzicht van er meer nut te kunnen doen. Hoewel Christus in de synagoge te Kapernaum niet tevergeefs had gepredikt, wilde Hij daar toch niet aan gebonden zijn, maar predikte in de synagogen van Galilea, vers 44.

Bonum est sui diffusivum. Wat goed is verspreidt zich vanzelf. Het is gelukkig voor ons dat onze Heere Jezus zich niet aan ene plaats of aan een volk heeft gebonden, maar overal, waar twee of drie in Zijn naam zijn vergaderd, zal Hij in hun midden wezen, en in het Galilea der heidenen is Hij in zeer bijzonderen zin tegenwoordig in de synagogen der Christenen.

HOOFDSTUK 5

1 En het geschiedde, als de schare op Hem aandrong, om het Woord Gods te horen, dat Hij stond bij het meer Gennesareth.
2 En Hij zag twee schepen aan den oever van het meer liggende, en de vissers waren daaruit gegaan, en spoelden de netten.
3 En Hij ging in een van die schepen, hetwelk van Simon was, en bad hem, dat hij een weinig van het land afstak; en nederzittende, leerde Hij de scharen uit het schip.
4 En als Hij afliet van spreken, zeide Hij tot Simon: Steek af naar de diepte, en werp uw netten uit om te vangen.
5 En Simon antwoordde en zeide tot Hem: Meester, wij hebben den gehelen nacht over gearbeid, en niet gevangen; doch op Uw woord zal ik het net uitwerpen.
6 En als zij dat gedaan hadden, besloten zij een grote menigte vissen, en hun net scheurde.
7 En zij wenkten hun medegenoten, die in het andere schip waren, dat zij hen zouden komen helpen. En zij kwamen, en vulden beide de schepen, zodat zij bijna zonken.
8 En Simon Petrus, dat ziende, viel neder aan de knieen van Jezus, zeggende: Heere! ga uit van mij; want ik ben een zondig mens.
9 Want verbaasdheid had hem bevangen, en allen, die met hem waren, over de vangst der vissen, die zij gevangen hadden;
10 En desgelijks ook Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeus, die medegenoten van Simon waren. En Jezus zeide tot Simon: Vrees niet; van nu aan zult gij mensen vangen.
11 En als zij de schepen aan land gestuurd hadden, verlieten zij alles, en volgden Hem.
12 En het geschiedde, als Hij in een dier steden was, ziet, er was een man vol melaatsheid; en Jezus ziende, viel hij op het aangezicht, en bad Hem, zeggende: Heere! zo Gij wilt, Gij kunt mij reinigen.
13 En Hij, de hand uitstrekkende, raakte hem aan; en zeide: Ik wil, word gereinigd! En terstond ging de melaatsheid van hem.
14 En Hij gebood hem, dat hij het niemand zeggen zou; maar ga heen, zeide Hij, vertoon uzelven den priester, en offer voor uw reiniging, gelijk Mozes geboden heeft, hun tot een getuigenis.
15 Maar het gerucht van Hem ging te meer voort; en vele scharen kwamen samen om Hem te horen, en door Hem genezen te worden van hun krankheden.
16 Maar Hij vertrok in de woestijnen, en bad aldaar.
17 En het geschiedde in een dier dagen, dat Hij leerde, en er zaten Farizeen en leraars der wet, die van alle vlekken van Galilea, en Judea, en Jeruzalem gekomen waren; en de kracht des Heeren was er om hen te genezen.
18 En ziet, enige mannen brachten op een bed een mens, die geraakt was, en zochten hem in te brengen, en voor Hem te leggen.
19 En niet vindende, waardoor zij hem inbrengen mochten, overmits de schare, zo klommen zij op het dak, en lieten hem door de tichelen neder met het beddeken, in het midden, voor Jezus.
20 En Hij ziende hun geloof, zeide tot hem: Mens, uw zonden zijn u vergeven.
21 En de Schriftgeleerden en de Farizeen begonnen te overdenken, zeggende: Wie is Deze, Die gods lastering spreekt? Wie kan de zonden vergeven, dan God alleen?
22 Maar Jezus, hun overdenkingen bekennende, antwoordde en zeide tot hen: Wat overdenkt gij in uw harten?
23 Wat is lichter te zeggen: Uw zonden zijn u vergeven, of te zeggen: Sta op en wandel?

24 Doch opdat gij moogt weten, dat de Zoon des mensen macht heeft op de aarde, de zonde te vergeven (zeide Hij tot den geraakte): Ik zeg u, sta op, en neem uw beddeken op, en ga heen naar uw huis.
25 En hij, terstond voor Hem opstaande, en opgenomen hebbende hetgeen, daar hij op gelegen had, ging heen naar zijn huis, God verheerlijkende.
26 En ontzetting heeft hen allen bevangen, en zij verheerlijkten God, en werden vervuld met vreze, zeggende: Wij hebben heden ongelofelijke dingen gezien.
27 En na dezen ging Hij uit, en zag een tollenaar, met name Levi, zitten in het tolhuis, en zeide tot hem: Volg Mij.
28 En hij, alles verlatende, stond op en volgde Hem.
29 En Levi richtte Hem een groten maaltijd aan, in zijn huis; en er was een grote schare van tollenaren, en van anderen, die met hen aanzaten.
30 En hun Schriftgeleerden en de Farizeen murmureerden tegen Zijn discipelen, zeggende: Waarom eet en drinkt gij met tollenaren en zondaren?
31 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Die gezond zijn, hebben den medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn.
32 Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaren tot bekering.
33 En zij zeiden tot Hem: Waarom vasten de discipelen van Johannes dikmaals, en doen gebeden, desgelijks ook de discipelen der Farizeen, maar de Uwe eten en drinken?
34 Doch Hij zeide tot hen: Kunt gij de bruiloftskinderen, terwijl de Bruidegom bij hen is, doen vasten?
35 Maar de dagen zullen komen, wanneer de Bruidegom van hen zal weggenomen zijn, dan zullen zij vasten in die dagen.
36 En Hij zeide ook tot hen een gelijkenis: Niemand zet een lap van een nieuw kleed op een oud kleed; anders zo scheurt ook dat nieuwe het oude, en de lap van het nieuwe komt met het oude niet overeen.
37 En niemand doet nieuwen wijn in oude leder zakken; anders zo zal de nieuwe wijn de leder zakken doen bersten, en de wijn zal uitgestort worden, en de leder zakken zullen verderven.
38 Maar nieuwen wijn moet men in nieuwe leder zakken doen, en zij worden beide te zamen behouden.
39 En niemand, die ouden drinkt, begeert terstond nieuwen; want hij zegt: De oude is beter.

In dit hoofdstuk hebben wij

I. Christus predikende uit het schip van Petrus, bij gebrek aan een beteren kansel, vers 1-3.

II. Zijne beloning aan Petrus voor dit lenen van zijn schip, bestaande in een wonderbare visvangst, waarmee Hij hem en zijn deelgenoten te kennen gaf, dat Hij voornemens was hen tot vissers van mensen te maken, vers 4-11.

III. Zijn reinigen van een melaatse, vers 12-15.

IV. Een kort bericht van Zijn bidden in de eenzaamheid en Zijn openbaren dienst, vers 16, 17.

V. Zijne genezing van den geraakte, vers 18-26.

VI. Zijne roeping van Levi, den tollenaar, en Zijn verkeer met tollenaren bij die gelegenheid, vers 27-32.

VII. Zijn rechtvaardigen van Zijne discipelen wegens hun minder-herhaaldelijk vasten dan de discipelen van Johannes en der Farizeeën, vers 33-39.

Lukas 5:1-11

De gebeurtenis, die hier wordt verhaald, heeft naar tijdsorde plaats gehad voor de twee wonderen, die aan het einde van het vorige hoofdstuk vermeld zijn, en is dezelfde, die ons meer in het kort door Mattheus en Markus wordt meegedeeld, namelijk Christus' roeping van Petrus en Andreas om vissers van mensen te zijn, Mattheus 4:18, Markus 1:16. Zij hadden toen de wonderdadige visvangst er niet bij verhaald, daar zij slechts de roeping Zijner discipelen op het oog hadden, maar Lukas geeft ons deze geschiedenis als een der vele tekenen, die Jezus in de tegenwoordigheid Zijner discipelen gedaan heeft, en die niet in de voorafgaande boeken geschreven zijn, Johannes 20:30, 31. Merk hier op:

I. Hoe grote scharen Christus' prediking hebben bijgewoond: Het geschiedde, als de schare op Hem aandrong, om het woord Gods te horen, vers 1. Zo groot was die schare, dat geen huis hen bevatten kon, zodat Hij genoodzaakt was hen mede te nemen naar het strand, opdat zij ook herinnerd zouden worden aan de belofte, gedaan aan Abraham, dat zijn zaad zou wezen als het zand aan den oever der zee, Genesis 22:17, en dat er toch slechts het overblijfsel van behouden zou worden, Romeinen 9:27. Het volk lag tegen Hem aan, zoals er in het oorspronkelijke eigenlijk staat, zij toonden eerbied voor Zijne prediking, maar die wel van ietwat ruwheid vergezeld ging voor Zijn persoon, hetgeen wel enigszins te verontschuldigen was, want zij drongen op Hem aan. Sommigen zouden het als ene oneer voor Hem beschouwd hebben, dat het gemene volk zulk een ophef van Hem maakte, terwijl geen van de oversten of van de Farizeeën in Hem geloofde. Maar Hij achtte het een eer voor zich, want hun zielen waren even kostelijk als die der groten en aanzienlijken, en het is niet zozeer Zijn doel om de machtigen, als wel om vele kinderen tot God te brengen. Het was voorzegd, dat tot Hem de volken verzameld zullen worden, Genesis 49:10. Christus was een volksprediker, en hoewel Hij op twaalfjarigen leeftijd instaat was om met de leraren te redetwisten, heeft Hij op dertigjarigen leeftijd er de voorkeur aan gegeven om naar de bevatting van het gewone volk te prediken. Zie hoe het volk genot vond in een goede prediking, al was het ook onder uitwendig zeer ongerieflijke omstandigheden. Zij drongen op Hem aan om het woord Gods te horen, zij konden bemerken, dat het het woord Gods was, door de Goddelijke kracht, die er van uitging, en daarom waren zij zeer begerig het te horen.

II. Hoe weinige gerieflijkheden Christus had bij Zijn prediken. Hij stond bij het meer van Gennesareth, vers 1, op gelijke hoogte met de schare, zodat zij Hem noch konden zien noch konden horen. Hij was als verloren onder hen, iedereen trachtte dicht bij Hem te komen, Hij werd gedrongen, en er was gevaar dat Hij in het water gedrongen zou worden, wat zal Hij doen? Het schijnt dat Zijne hoorders niets wisten te bedenken, of niets hadden om Hem enig gemak te bezorgen, maar er waren twee schepen of vissersboten, aan den oever gebracht, het ene behorende aan Simon en Andreas, het andere aan Zebedeus en zijne zonen, vers 2. Eerst zag Christus, naar Mattheus ons bericht, Hoofdstuk 4:18, Petrus en Andreas op enigen afstand bezig met vissen, maar Hij wachtte tot zij aan land kwamen, en de vissers, dat is de dienstknechten, er uit waren gegaan, om hun netten te spoelen, en ze voor het ogenblik op zij te werpen. Zo is dan Christus toen in het schip gegaan, dat aan Simon behoorde, en verzocht hem het Hem te lenen om dienst te doen voor kansel, en hoewel Hij het hem had kunnen bevelen, bad Hij hem toch liever, om een weinig van het land af te steken, dat wel ongunstiger was om gehoord te worden, maar Christus wilde het aldus, ten einde beter gezien te kunnen worden, en het is Zijn verhoogd zijn, dat de mensen tot Hem trekt. De wijsheid roept op de spits der hoge plaatsen, Spreuken 8:2. Het duidt aan dat Christus een sterke

stem had-in waarheid sterk, want Hij heeft haar de doden doen horen-en dat Hij niet wenste het zich zelven gemakkelijk te maken. Daar zat Hij neer en leerde het volk de goede wetenschap des Heeren.

III. Hoe Christus hierop zeer bijzonder kennis maakte met deze vissers. Zij hadden tevoren al enigen omgang met Hem gehad, welke begonnen was bij den doop van Johannes, Johannes 1:40, 41, zij waren met Hem te Kana in Galilea, Johannes 2:2, en in Judea, Johannes 4:3. Maar zij waren nog niet geroepen om Hem voortdurend te vergezellen, en daarom zien wij hen hier bezig in hun beroep. Maar nu was het, dat zij tot inniger gemeenschap met Christus geroepen werden.

1. Nadat Christus geëindigd had te prediken, beval Hij Petrus weer aan het werk van zijn beroep te gaan: Steek af naar de diepte, en werp uwe netten uit, vers 4, Het was geen sabbatdag, en daarom heeft Hij hen, zodra de prediking geëindigd was, aan het werk gesteld. De tijd, die op weekdagen in de openbare Godsdienstoefeningen wordt doorgebracht, kan slechts een kleine verhindering voor ons wezen in den tijd, en een grote bevordering voor de goede gesteldheid van geest en gemoed in onze wereldlijke aangelegenheden. Hoe goedsmoeds kunnen wij ons tot de plichten van ons beroep begeven, als wij op den berg zijn geweest bij God, en vandaar een dubbelen zegen hebben medegebracht op onze wereldlijke bezigheden, zodat zij voor ons geheiligd worden door het woord en door gebed! Wij handelen verstandig en plichtmatig als wij onze Godsdienstige verrichtingen zo inrichten, dat zij gunstig werken op onze wereldlijke zaken, en onze wereldlijke zaken zo inrichten, dat zij niet vijandig aan Godsdienstige verrichtingen in den weg staan.

2. Petrus heeft Christus' prediking bijgewoond, en nu zal Christus hem vergezellen bij zijn vissen. Hij bleef met Christus aan den oever, en nu zal Christus met hem afsteken naar de diepte. Zij, die Christus voortdurend willen volgen, zullen Hem tot voortdurenden gids hebben.

3. Christus gaf aan Petrus en zijn scheepsvolk bevel om hun netten uit te werpen in de zee, hetgeen zij, in gehoorzaamheid aan Hem, deden, hoewel zij den gehelen nacht zwaar gearbeid hadden, doch niets hadden gevangen, vers 4, 5. Wij kunnen hier opmerken:

a. Hoe treurig en verdrietig hun arbeid was geweest, Meester, wij hebben den gehelen nacht over gearbeid, den gehelen nacht, toen wij in ons bed hadden moeten zijn om te slapen, en niet gevangen, wij hebben vergeefse moeite gedaan. Men zou zo gedacht hebben, dat dit ene verontschuldiging voor hen zou geweest zijn, om niet naar de leerrede te gaan luisteren, maar zij hadden zoveel liefde voor het woord van God, dat het verfrisschender en verkwikkender voor hen was na dien vermoeienden nacht, dan de zoetste slaap zou geweest zijn. Maar zij zeggen het aan Christus, nu Hij hun beveelt om weer te gaan vissen. Sommige bedrijven zijn veel vermoeiender dan andere, en veel meer gevaarlijk, maar Gods voorzienigheid heeft het voor het algemene welzijn zo beschikt, dat er geen nuttig bedrijf is, al is het ook nog zo ontmoedigend, of er zijn sommigen, die er bijzonder aanleg en geschiktheid voor hebben. Zij, die hun beroep uitoefenen, en er met grote gemakkelijkheid veel winst mede behalen, behoren met medelijden te denken aan hen, die het hun niet anders dan onder grote vermoeienis kunnen uitoefenen, terwijl zij er toch nauwelijks het dagelijks brood mede verdienen. Als wij den gehelen nacht hebben gerust, laat ons dan hen niet vergeten, die den gehelen nacht hebben gearbeid, zoals Jakob, toen hij Labans schapen heeft gehoed. Maar hoe zwaar het beroep ook zij, het is goed om er de mensen naarstig in te zien zodat zij er het meest-mogelijke nut en voordeel uit trekken. Deze vissers, die zich op die wijze vlijtig getoond hebben, heeft Christus tot

Zijne gunstgenoten verkoren. Zij waren geschikt om bevorderd te worden tot goede krijgsknechten van Jezus Christus, daar zij aldus geleerd hadden verdrukkingen of ontberingen te lijden. Zelfs zij, die het vlijtigst zijn in hun beroep, hebben er dikwijls teleurstellingen in, zij, die den gehelen nacht over gearbeid hebben, hebben toch niet gevangen, want de loop is niet altijd der snellen. God wil ons naarstig hebben, uit zuivere gehoorzaamheid aan Zijn gebod en in afhankelijkheid van Zijne goedheid, veeleer dan door de verzekering van wereldsen voorspoed. Wij moeten onzen plicht doen en dan verder de zaak aan God overgeven. Als wij vermoeid zijn van ons wereldlijk beroep, en teleurstelling ondervinden in onze wereldse zaken, dan zijn wij welkom om tot Christus te komen, en onze zaak voor Hem bloot te leggen, die er kennis van zal nemen.

b. Hoe geredelijk zij gehoorzaamheid betoond hebben aan het gebod van Christus: Doch op Uw woord zal ik het net uitwerpen. Hoewel zij den gehelen nacht over gearbeid hadden, zullen zij toch, indien Christus het gebiedt, den arbeid hervatten, want zij weten, dat die op den Heere wachten, de kracht vernieuwd zal worden, gelijk het werk hunner handen vernieuwd wordt, voor iedere nieuwen dienst zullen zij een nieuwen voorraad van genoegzame genade ontvangen. Hoewel zij niets hebben gevangen, zullen zij, indien Christus hun gebiedt het net uit te werpen, hopen nu iets te zullen vangen. Wij moeten niet snel of plotseling ons beroep verlaten, omdat wij er den voorspoed niet in hebben, dien wij verwacht hadden. De bedienaren van het Evangelie moeten voortgaan met het net uit te werpen, al hebben zij wellicht lang gearbeid en niets gevangen, en dit is genade, als wij onvermoeid voort arbeiden, al zien wij er ook geen vruchten van. Zij hebben hierin het oog op Christus' woord, en steunen er op: "Op Uw woord zal ik het net uitwerpen, omdat Gij het gebiedt, en Gij het aanmoedigt." Wij zullen waarschijnlijk welslagen, als wij de leiding van Christus' woord volgen.

4. De menigte der vissen, die zij vingen, was zo groot, dat het als een wonder beschouwd moest worden, vers 6 :Zij besloten een grote menigte vissen zodat hun net scheurde, en desniettegenstaande verloren zij er geen, dat wel vreemd was. Het was zulk een grote trek, dat zij geen handen genoeg hadden om hem op te halen, zodat zij verplicht waren hun deelgenoten, die op een afstand waren, te ver om hun roepen te kunnen horen, te wenken om hen te komen helpen, vers 7. Maar het sterkste bewijs van de grootte van den trek was, dat hij beide schepen vulde met vissen, zodat zij te zwaar geladen werden en zij bijna zonken, en de vissen dan door hun eigen zwaarte voor de vissers verloren zouden gaan. Op die wijze is een al te groot geworden bezitting, die uit het water was opgeheven, teruggekeerd naar de plaats vanwaar zij is gekomen. Gesteld eens dat dit schepen waren van vijf of zes ton, hoe groot een menigte van vissen moet er dan niet geweest zijn, om die beide schepen niet slechts te vullen, maar te overladen! Nu heeft Christus door dezen groten trek van vissen:

a. Bedoeld Zijne heerschappij te tonen over de zee, zowel als over het land, over haar schatten en over haar baren. Aldus wilde Hij tonen de Zoon des mensen te zijn, onder wiens voeten alles gezet was, inzonderheid de vissen der zee, en hetgeen de paden der zeeën doorwandelt, Psalm 8:9.

b. Hij bedoelde hiermede de leer te bevestigen, die Hij zo-even van uit Petrus' schip had gepredikt. Wij kunnen wel veronderstellen, dat het volk aan den oever, dat de leerrede gehoord had, en er wel enig besef van had, dat de prediker een profeet was van God gezonden, nauwkeurig Zijne bewegingen heeft gadegeslagen, en daar bleef verwijlen om te zien wat Hij nu ging doen, en dit wonder, dat zo onmiddellijk volgde, zal ene bevestiging zijn geweest van hun geloof, dat Hij minstens een profeet was van God gezonden.

c. Hij bedoelde hiermede Petrus te belonen voor het lenen van zijne boot, want heden zal Christus' Evangelie, zoals voorheen Zijne ark in het huis van Obed Edom, voorzeker een rijke vergoeding geven voor een vriendelijk onthaal. Niemand zal ene deur toesluiten of een vuur aansteken in Gods huis om niet, Maleachi 1:10. Christus' beloningen voor diensten, bewezen aan Zijn naam, zijn zeer ruim en overvloedig.

d. Hij wilde hiermede een proeve geven aan hen, die Zijne gezanten zullen zijn in de wereld, van den voorspoed op, het welslagen van, hun zending, dat zij, hoewel zij voor een tijd en aan een bijzondere plaats arbeiden en niet vangen, toch het middel zullen zijn om velen tot Christus te brengen, en velen in het Evangelienet te besluiten.

5. De indruk door deze wonderbare visvangst op Petrus teweeggebracht was zeer merkwaardig.

a. Alle belanghebbenden waren met verbaasdheid bevangen, en des te meer verbaasd wijl zij belanghebbenden waren. Verbaasdheid had allen, die met Petrus waren, bevangen over de vangst der vissen, die zij gevangen hadden, vers 9. Zij waren allen verrast en verwonderd, en hoe meer zij er over nadachten, hoe meer zij getroffen waren van verbazing -ik had haast gezegd: als van den donder getroffen waren-bij de gedachte er aan, desgelijks ook Jakobus en Johannes, die medegenoten waren van Simon, vers 10, en die naar het schijnt, tevoren niet zo bekend waren geweest met Christus als Simon en Andreas. Nu waren zij er des te meer door getroffen, omdat zij het beter dan anderen hebben begrepen. Zij, die wel bekend waren met deze zee, en haar waarschijnlijk reeds jarenlang hadden bevaren, hadden er nooit met een trek zoveel vissen uit zien komen, of die er ook maar nabij kwam, en daarom konden zij niet in verzoeking komen om het wonder te verkleinen, zoals anderen dat wellicht gedaan zouden hebben door het denkbeeld op te werpen, dat dit nu eens toevallig zo was, en dat zulk een vangst eigenlijk wel altijd zou kunnen plaatshebben. Het strekt grotelijks tot bevestiging van het blijkbare van Christus' wonderen, dat zij, die er het best mede bekend waren, ze het meest hebben bewonderd. Omdat zij er het meeste belang bij hadden en er door bevoordeeld werden. Petrus en zijne medegenoten hebben door deze grote visvangst groot gewin gehad, het was een rijke buit voor hen, en daarom bracht het hen in vervoering, en hun blijdschap was een hulp voor hun geloof. Als Christus' wonderwerken voor ons inzonderheid werken van genade zijn, dan gebieden zij inzonderheid ons geloof in Zijne leer.

b. Meer dan al de anderen was Petrus in zo hoge mate van verbazing getroffen, dat hij neerviel aan de voeten van Jezus, waar Hij neerzat in het achterschip, en sprak als iemand, die in vervoering is van blijdschap en niet weet waar hij is of wat hij zegt: Heere! ga uit van mij, want ik ben een zondig mens, vers 8. Niet alsof hij vreesde dat die zware lading van vissen hem zou doen zinken, omdat hij een zondig mens was, maar hij achtte zich de gunst onwaardig van Christus' tegenwoordigheid in zijn schip, veeleer achtte hij zich waardig dat die tegenwoordigheid hem meer een verschrikking dan een vertroosting zou zijn. Dit woord van Petrus kwam voort uit hetzelfde beginsel als waardoor zij onder het Oude Testament zo dikwijls bij een buitengewone tentoonspreiding van de Goddelijke heerlijkheid en majesteit zeiden: Ik ben gans bevreesd en bevende. Het was de taal van Petrus' ootmoed en zelfverloochening, waarin niet het geringste was te bespeuren van der duivelen tongval, toen zij zeiden: Wat hebben wij met u te doen, Jezus, gij Zoon van God? Zijne betekenis was zeer juist, en voegt ons allen: Heere, ik ben een zondig mens. Zelfs de beste mensen zijn zondige mensen, en moeten steeds bereid zijn dit te erkennen, inzonderheid om het voor Jezus Christus te erkennen, immers, tot wie anders zullen zondige mensen heengaan dan tot Hem, die in de wereld is gekomen

om zondaren zalig te maken? De gevolgtrekking, die hij er uit afleidde, zou juist hebben kunnen zijn, hoewel zij het in werkelijkheid niet was. Indien ik een zondig mens ben, en ik ben dit, dan behoor ik te zeggen: "O Heere, kom tot mij", of laat mij tot U komen, want anders ben ik verloren, voor eeuwig verloren." Maar bedenkende hoe grotelijks zondige mensen reden hebben om te sidderen voor den heiligen God en Zijn toorn te vrezen, kan Petrus wel verontschuldigd worden, als hij in het besef van zijne zondigheid en snoodheid plotseling uitroept: Ga uit van mij. Hen, die Christus voornemens is tot de innigste bekendheid met Hem toe te laten, doet Hij eerst gevoelen en begrijpen dat zij verdienen om op den grootsten afstand van Hem geplaatst te worden. Wij allen moeten ons als zondige mensen bekennen, en hiermede erkennen dat Jezus Christus dus met recht van ons zou uitgaan, van ons zou wijken, maar daarom moeten wij neervallen aan Zijne knieën, om Hem te bidden niet van ons te wijken, want wee ons, zo Hij ons verlaat, zo de Zaligmaker wijkt van den zondigen mens.

6. Hoe Christus hieruit aanleiding genomen heeft om aan Petrus, vers 10, en spoedig daarna om aan Jakobus en Johannes, Mattheus 4:21, Zijn voornemen te kennen te geven om hen tot Zijne apostelen aan te stellen, tot werktuigen te maken om Zijn Godsdienst in de wereld te planten. Hij zei tot Simon, die meer dan de anderen verbaasd was over deze ontzaglijk grote visvangst: Gij zult grotere dingen dan dezen zien en doen, vrees niet, laat dit u niet verbazen, vrees niet dat Ik, na u deze eer aangedaan te hebben, niet nog meer voor u doen zal. Neen, van nu voortaan zult gij mensen vangen, door ze te besluiten in het Evangelienet, hetwelk een groter voorbeeld is van de macht des Verlossers en van Zijne gunst over u, dan dit is, het zal een meer verbazingwekkend en voordeel-aanbrengend wonder wezen dan dit wonder der visvangst." Toen door Petrus' prediking op een dag drie duizend zielen tot de gemeente werden toegedaan, is aan dit type van deze grote visvangst ten volle beantwoord.

Eindelijk. Het vaarwel der vissers aan hun beroep, teneinde Christus voortdurend te vergezellen, vers 11, Als zij de schepen aan land gestuurd hadden, verlieten zij alles, en volgden Hem. In plaats van ene markt te zoeken voor hun vis om zoveel mogelijk winst te behalen uit dit wonder, hebben zij alles verlaten en zijn Hem gevolgd, meer verlangend om de belangen van Christus te dienen, dan hun eigen wereldlijk belang te bevorderen. Het is opmerkelijk, dat zij alles verlieten om Christus te volgen, toen het hun zo voorspoedig ging in hun beroep, meer zelfs dan ooit tevoren.

Als het vermogen overvloedig aanwast, en wij dus het meest in verzoeking zijn er het hart op te zetten, en wij het verlaten ter wille van den dienst van Christus, dan is dit genade.

Lukas 5:12-16

Hier is:

I. De genezing van een melaatse, vers 12-14. Het verhaal er van hebben wij beide in Mattheus en Markus gehad. Hier wordt gezegd, dat het in een der steden was, vers 12. Het was in Kapernaum, maar de evangelist wilde de stad niet noemen, misschien wel omdat dit een blaam zou werpen op het bestuur dier stad, dat er een melaatse in was toegelaten. Van dezen man wordt gezegd, dat hij vol van melaatsheid was. Hij had die ziekte in hoge mate, hetgeen een des te juister voorstelling is van onze natuurlijke verontreiniging door de zonde, wij zijn vol van deze melaatsheid, van onzen hoofdschedel af tot de voetzool toe is er niets geheels in ons. Laat ons nu hieruit leren:

1. Wat wij te doen hebben ten opzichte van onze geestelijke melaatsheid.

a. Wij moeten Jezus zoeken, navraag naar Hem doen, ons met Hem bekendmaken, en de ontdekkingen, die het Evangelie ons doet van Christus, als de meest aangename en welkome ontdekkingen beschouwen, die ons gedaan kunnen worden.

b. Wij moeten ons voor Hem verootmoedigen, zoals deze melaatse, die, toen hij Jezus zag, op het aangezicht viel. Wij moeten ons schamen vanwege onze verontreiniging, en in de bewustheid er van, blozen, ons schamen om ons aangezicht voor den heiligen Jezus op te heffen.

c. Wij moeten vurig verlangen van die verontreiniging gereinigd te worden, genezen van de ziekte der zonde, die ons ongeschikt maakt om gemeenschap te oefenen met God.

d. Wij moeten vast geloven aan Christus' bekwaamheid en macht om ons te reinigen: Heere, Gij kunt m ij reinigen, hoewel ik vol ben van melaatsheid. Christus' verdienste en genade moeten niet in twijfel worden getrokken.

e. Wij moeten dringend zijn in ons gebed om vergevende en vernieuwende genade: Hij viel op het aangezicht en bad Hem. Zij, die gereinigd willen worden, moeten het als een gunst beschouwen, wèl waardig om er om te bidden.

f. Wij moeten ons aan den goeden wil van Christus aanbevelen: Heere! zo Gij wilt, Gij kunt mij reinigen. Dit is niet zozeer de taal van zijn schroom of mistrouwen in den goeden wil van Christus, als wel van zijne onderworpenheid aan den wil, den goeden wil van Jezus Christus.

2. Wat wij van Christus mogen verwachten, als wij ons aldus tot Hem wenden.

a. Wij zullen Hem meedogend vinden en gans bereid om kennis te nemen van onzen toestand, vers 13, Hij, de hand uitstrekkende, raakte hem aan. Toen Christus deze melaatse wereld bezocht, ongevraagd en ongebeden, toonde Hij hoe diep Hij zich kon neerbuigen om goed te doen. Zijn aanraken van den melaatse was een grote, neerbuigende goedheid, maar die goedheid is nog veel groter voor ons, als Hij medegevoel heeft met onze zwakheden.

b. Wij zullen Hem zeer meedogend bevinden en bereid om ons te helpen. Ik wil, zei Hij, "twijfel daar nooit aan, die tot Mij komt om genezen te worden, zal Ik geenszins uitwerpen". Hij is gewilliger om melaatse zielen te reinigen, dan zij het zijn om gereinigd te worden.

c. Wij zullen Hem algenoegzaam bevinden, en machtig om ons te genezen en te reinigen, al zijn wij ook nog zo vol van deze afzichtelijke melaatsheid. Een woord, een aanraking van Christus bracht de zaak tot stand: terstond ging de melaatsheid van hem. Als Christus zegt: "Ik wil, word gerechtvaardigd, word geheiligd," dan is de zaak geschied, want Hij heeft macht om op aarde de zonde te vergeven, en macht om den Heiligen Geest te geven, 1 Corinthiërs 6:11.

3. Wat Hij eist van hen, die gereinigd zijn, vers 14. Heeft Christus Zijn woord uitgezonden en ons genezen? Dan moeten wij

a. Zeer ootmoedig zijn, vers 14 :Hij gebood hem, dat hij het niemand zeggen zou. Dit is geen verbod om het te zeggen tot eer van Christus, maar hij moet het niet zeggen tot zijn eigen eer. Zij, die door Christus genezen en gereinigd zijn, moeten weten dat Hij het gedaan heeft op zulk een wijze, als waardoor het roemen voor altijd wordt uitgesloten. b, Wij moeten zeer dankbaar wezen, en de Goddelijke genade dankbaar erkennen: Ga heen, vertoon uzelven den priester, en offer voor uwe reiniging. Christus eiste gene betaling van hem, maar wel dat hij het offer der dankzegging zou brengen aan God, zo ver was Hij er vandaan om Zijne macht te gebruiken ten nadele van de wet van Mozes.

c. Wij moeten ons stipt aan onzen plicht houden, ga tot den priester. Den man, dien Christus gezond heeft gemaakt, vond Hij in den tempel, Johannes 5:14. Zij, die door ziekte of beproeving verhinderd werden om den openbaren eredienst bij te wonen, moeten, als die verhindering is weggenomen, er zich met des te meer ijver heen begeven, en er des te meer getrouw aan deelnemen.

4. Christus' openbare dienstvaardigheid aan de mensen, en Zijn verborgen gemeenschapsoefening met God, dezen worden hier saamgevoegd, om aan elkaar glans en luister bij te zetten.

a. Hoewel niemand ooit zoveel genot vond in afzondering als Christus, bevond Hij zich toch dikwijls onder de menigte om goed te doen, vers 1 5. Hoewel de melaatse zwijgen moest, kon de zaak toch niet verborgen blijven, het gerucht van Hem ging te meer voort. Hoe meer Hij zich onder den sluier der nederigheid zocht te verbergen, hoe meer het volk Hem opmerkte, want eer is als een schaduw, die vliedt van hem, die haar najaagt-er is geen eer voor hem, die zijn eigen eer zoekt-maar degenen volgt, die haar afwijst. Hoe minder goeds de mensen van zich zelven zeggen, hoe meer anderen van hen zeggen zullen. Maar Christus achtte het een kleine eer voor zich, dat Zijn gerucht van Hem voortging, het was Hem veel groter eer dat hierdoor grote scharen er toe gebracht werden om door Hem beweldadigd te worden. Door Zijne prediking. Zij kwamen samen om Hem te horen en onderwijs van Hem te ontvangen betreffende het koninkrijk Gods. Door Zijne wonderen. Zij kwamen om door Hem genezen te worden van hun krankheden. Dat heeft hen gelokt om Hem te horen, dat heeft Zijne leer bevestigd en aanbevolen.

b. Hoewel niemand ooit in het openbaar zoveel goed gedaan heeft, heeft Hij toch tijd gevonden voor Godvruchtige afzondering tot gebed, vers 1 6. Hij vertrok in de woestijnen, en bad aldaar. Niet alsof Hij het nodig had om hetzij tegen afleiding of praalvertoning te moeten waken, maar Hij wilde ons

een voorbeeld geven, daar wij het wel nodig hebben om onze gebedsoefeningen zo in te richten, dat wij tegen die beide verkeerdheden op onze hoede kunnen zijn. Wij zullen ook verstandig doen, als wij onze zaken zo regelen, dat ons openbaar werk en ons verborgen werk elkaar niet in den weg zijn. Het verborgen gebed moet in het verborgen geschieden, en zij, die nog zoveel te doen hebben in het beste werk der wereld, moeten daar toch altijd een bepaalden tijd voor afgezonderd houden.

Lukas 5:17-26

Hier is:

I. Een algemeen bericht van Christus' prediking en wonderen, vers 17.

1. Het geschiedde in een dier dagen, dat Hij leerde, niet op een sabbatdag, want dan zou hij het gezegd hebben, maar op een werkdag, zes dagen zult gij arbeiden, niet slechts voor de wereld, maar voor de ziel en haar welvaren. Het prediken en het horen van het woord Gods zijn goede werken, als zij goed gedaan worden, op werkdagen zowel als op sabbatdagen. Het was niet in de synagoge, maar in een particulier huis, want zelfs daar, waar wij gewoonlijk met onze vrienden samenzijn en omgang hebben, is het niet ongepast om goede lering te geven en te ontvangen.

2. Daar leerde Hij, en, gelijk tevoren, vers 15, genas Hij, de kracht des Heeren was er om hen te genezen, -ên eis ta iasthai autous. Zij was machtig om hen te genezen, zij werd uitgeoefend, aangewend, om hen te genezen, diegenen te genezen, die Hij onderwees (aldus kunnen wij het verstaan) hun zielen te genezen, hen te genezen van geestelijke krankheden, en hun een nieuw leven, een nieuwe natuur te geven. Zij, die het woord van Christus in geloof ontvangen, zullen bevinden dat er van dat woord Goddelijke kracht uitgaat om hen te genezen, want Christus is gekomen met Zijne vertroostingen, om te genezen die gebroken zijn van harte, Hoofdstuk 4:18. De kracht des Heeren is aanwezig met het woord, aanwezig voor hen, die er om bidden en er zich aan onderwerpen, aanwezig om hen genezen. Of het kan verstaan worden (en over het algemeen wordt het ook zo verstaan) van de genezing van hen, die ziek waren naar het lichaam, en tot Hem gekomen zijn om genezen te worden. Wanneer er ook gelegenheid of aanleiding toe was, nooit behoefde Christus Zijne kracht te zoeken, zij was altijd aanwezig om te genezen.

3. Er waren enige aanzienlijken in deze vergadering, meer dan gewoonlijk, naar het schijnt. Er zaten Farizeeën en leraren der wet, zij zaten niet aan Zijne voeten om van Hem te leren, anders zou ik gaarne de volgende zinsnede verstaan hebben als verwijzende naar hen, van wie onmiddellijk tevoren gesproken was (de kracht des Heeren was er om hen te genezen). Waarom zou het woord van Christus niet ook hun hart bereiken? Maar, naar hetgeen volgt, vers 21, schijnt het dat zij niet genezen werden, maar dat zij Christus bedilden, hetgeen ons noopt dit als van anderen gesproken te beschouwen, en niet van hen, want zij zaten daar als mensen, die er geen belang bij hadden, voor wie het woord van Christus als niets was. Zij zaten er als toeschouwers, als critici en spionnen, om iets te vinden, waarop zij een verwijt of beschuldiging konden gronden. Hoevelen zijn er in het midden van onze bijeenkomsten, waar het Evangelie gepredikt wordt, die niet zitten onder het woord, maar er bij zitten! Voor hen is het als een "voorbijgaande gedachte", die hun niet aangaat, maar geenszins als ene boodschap, die hun is gezonden. Zij willen wel, dat wij voor hen zullen prediken, maar de prediking moet niet tot hen gericht zijn, moet niet op hen toegepast worden. Deze Farizeeën en schriftgeleerden-of leraren der wet-kwamen van alle kanten van Galilea en Judea en Jeruzalem, zij kwamen van alle delen des lands. Waarschijnlijk hadden zij een afspraak gemaakt om op dien tijd en aan die plaats samen te komen, om te zien welke aanmerkingen zij konden maken op Christus en op hetgeen Hij zei en deed. Zij waren saamverbonden, zoals zij, die zeiden: Komt aan, laat ons gedachten tegen Jeremia denken, en laat ons hem slaan met de tong, Jeremia 18:18. Geef ons te kennen, en wij zullen het te kennen geven, Jeremia 20:10. Christus ging voort met Zijn werk

van prediken en genezen, alsof Hij deze Farizeeën en leraren der Joodse kerk niet zag, daar bij zittende, en die, naar Hij wist, Hem minachtten, en een gelegenheid zochten om Hem te verstrikken.

II. Een bijzonder bericht van de genezing van den geraakte, dat over het algemeen door beide voorgaande evangelisten op gelijke wijze wordt meegedeeld, wij zullen dus slechts kortelijk stilstaan bij:

1. De leerstellingen, die ons door het verhaal dezer genezing geleerd en bevestigd worden:

a. Dat zonde de bron en oorzaak is van alle krankheden, en de vergeving der zonde de enige grond is, waarop herstel uit ziekte vertroostend gebouwd kan worden. Zij legden vervuld met vreze, met eerbied en ontzag voor God, met ene overtuiging dat Hij de Messias was, waaraan de vrees gepaard ging, dat Hij door de natie niet behandeld werd zoals Hij behoorde behandeld te worden, hetgeen in het einde hun verderf en ondergang tengevolge zou hebben. Wellicht waren het soortgelijke gedachten, die hen vervulden met vreze, en tevens met bezorgdheid voor zich zelven.

Lukas 5:27-39

Dit alles, behalve het laatste vers, hebben wij reeds in Mattheus en Markus gehad. Het is niet een verhaal van een wonder in de natuur, dat door onzen Heere Jezus werd gewrocht, maar wel van sommige der wonderen van genade, die, voor hen, die deze dingen recht begrijpen, geen minder-sterke bewijzen zijn dan de andere, dat Christus van God gezonden is.

I. Het was een wonder van Zijne genade, dat Hij een tollenaar uit het tolhuis riep, om Zijn discipel en volgeling te zijn, vers 27. Het was een wonderbare goedheid, dat Hij arme vissers, mannen van den nederigsten stand, tot die eer toeliet, maar nog veel meer verwonderlijk was het, dat Hij tollenaren, mannen die alles behalve ter goeder naam en faam bekend stonden, toeliet. Hierin heeft Christus zich vernederd, verscheen Hij in gelijkheid des zondigen vlezes. Hierdoor heeft Hij er zich aan blootgesteld om den hatelijken naam te verkrijgen-dien Hij dan ook verkregen heeft-van een vriend van tollenaren en zondaren te zijn.

II. Het was een wonder Zijner genade, dat de roeping zo krachtig was, dat zij onmiddellijk gevolgd werd, vers 28. Hoewel de personen, die dit beroep uitoefenden, over het algemeen niet Godsdienstig gezind waren, heeft deze tollenaar toch ter wille van den Godsdienst een goede betrekking aan het tolhuis verlaten, hoewel zij waarschijnlijk zijne broodwinning was en hij goede kans had op bevordering. Hij stond op en volgde Christus. Er is geen hart te hard voor Christus' geest en genade om er op te werken, en er zijn op den weg van des zondaars bekering geen moeilijkheden, die Hij niet kan overwinnen.

III. Het was een wonder van Zijne genade, dat Hij niet slechts een bekeerden tollenaar in Zijn huisgezin wilde opnemen, maar zich ook in het gezelschap van onbekeerde tollenaren wilde bevinden, ten einde de gelegenheid te hebben om goed te doen aan hun ziel. Hij heeft zich hierin gerechtvaardigd door er op te wij zen, dat dit in overeenstemming was met het doel, waartoe Hij in de wereld was gekomen. Hier, voorwaar, is een wonder van genade, dat Christus het onderneemt om de geneesmeester te zijn van zielen, die ziek zijn door de zonde, en op het punt van aan de kwaal te sterven (Hij is geneesmeester door Zijn ambt, vers. 31) -dat Hij bijzonder achtslaat op de kranken, op zondaren als Zijne patiënten, overtuigde, ontwaakte zondaren, die beseffen, dat zij den geneesmeester van node hebben-dat Hij gekomen is om zondaren, de grootsten der zondaren, tot bekering te roepen, en hun te verzekeren, dat zij op hun bekering vergeving zullen erlangen, vers 32. Dit is inderdaad het verkondigen van grote blijdschap.

IV. Het was een wonder Zijner genade, dat Hij met zoveel geduld het tegenspreken der zondaren tegen Hem zelven en tegen Zijne discipelen heeft verdragen, vers 30. Hij heeft geen toorn te kennen gegeven wegens de vitterij der schriftgeleerden en Farizeeën, hetgeen Hij rechtvaardiglijk had kunnen doen, maar Hij antwoordde hun met verstand en zachtmoedigheid, en in plaats van die gelegenheid te baat te nemen, om Zijn ongenoegen tegen de Farizeeën te doen blijken, zoals Hij later gedaan heeft, of hen weer te beschuldigen, heeft Hij die gelegenheid aangegrepen om Zijn medelijden te betonen voor arme tollenaren, een andere soort van zondaren, en hen te bemoedigen.

V. Het was een wonder van Zijne genade, dat Hij bij de tucht, waarin Hij Zijne discipelen opleidde, acht sloeg op hun gestel, en hun diensten in verhouding bracht tot hun kracht en hun weerstandsvermogen, en de omstandigheden waarin zij zich bevonden. Men laakte Zijn gedrag,

omdat Hij Zijne discipelen niet zo dikwijls liet vasten als die van de Farizeeën en van Johannes de Doper, vers 33. Maar Hij drong het meest aan op hetgeen de ziel is van het vasten, de doding der zonde, de kruisiging van het vlees, en het leiden van een leven van zelfverloochening, hetgeen beter is dan vasten en lichamelijke boetedoening, zoals barmhartigheid beter is dan offerande.

VI. Het was een wonder van Zijne genade, dat Christus de beproevingen Zijner discipelen voor latere tijden bewaarde, als zij door Zijne genade er beter op toebereid en er voor geschikt zouden zijn, dan zij dit in den beginne waren. Thans waren zij als de bruiloftskinderen, terwijl de bruidegom bij hen is, en zij grote vreugde smaken, daar iedere dag een feestdag is. Christus werd overal waar Hij kwam welkom geheten, en om Zijnentwil ook zij, en vooralsnog ontmoeten zij weinig of geen tegenstand, maar dit zal niet altijd zo zijn.

De dagen zullen komen, wanneer de bruidegom van hen zal weggenomen zijn, vers 35. Als Christus hen zal verlaten, en hun hart vol is van droefheid, en hun handen van werk, en de wereld vol van vijandschap en woede tegen hen, dan zullen zij vasten, dan zullen zij niet zo goed gevoed worden als nu. Wij lijden honger, en lijden dorst, en zijn naakt, 1 Corinthiërs 4:11. Dan zullen zij veel meer Godsdienstige vasten houden dan thans, want Gods voorzienigheid zal er hen toe roepen, dan zullen zij den Heere dienen en vasten, Handelingen 13:2.

VII. Het was een wonder van Zijne genade, dat Hij hun oefeningen der Godsvrucht regelde naar hun kracht. Hij wilde geen nieuwen lap laken op een oud kleed doen, vers 36, en geen nieuwen wijn in oude lederen zakken, vers 37, 38. Hij wilde hun niet terstond, nadat Hij hen uit de wereld had geroepen, het stipte en strenge van het discipelschap opleggen, opdat zij niet in verzoeking zouden komen om weg te gaan. Toen God Israël uitvoerde uit Egypte, wilde Hij hen niet op den weg van het land der Filistijnen leiden, opdat het hun niet zou rouwen en zij zouden wederkeren naar Egypte, Exodus 13:17. Zo wilde Christus Zijne volgelingen langzamerhand en trapsgewijze opleiden tot de tucht van Zijn gezin, want niemand, die ouden wijn drinkt, zal plotseling en terstond nieuwen begeren, of er smaak in hebben, maar zeggen: De oude is beter, omdat hij er aan gewoon is, vers 39. De discipelen zullen in verzoeking zijn van te denken, dat hun oude levenswijze beter was, totdat zij langzamerhand tot den weg, waarop zij geroepen werden, opgeleid zijn. Of wel, beschouw het van de andere zijde. "Laat hen voor een wijle gewoon raken aan Godsdienstige oefeningen, dan zullen zij er even overvloedig in zijn als gij, maar wij moeten niet te veel gehaast met hen zijn." Calvijn beschouwt het als ene vermaning aan de Farizeeën om niet te roemen op hun vasten, en er niet zoveel ophef van te maken, en Zijne discipelen niet te verachten, omdat zij zich niet op dezelfde wijze onderscheidden, want de belijdenis der Farizeeën was in waarheid pralend en schitterend, zoals nieuwe wijn, die fonkelend en schuimend is, terwijl toch alle verstandige lieden zeggen: "de oude is beter", want, hoewel hij zijne niet zo schoon geeft in den beker, is hij toch meer verwarmend en meer gezond. Hoewel Christus' discipelen niet zoveel van de gedaante der Godzaligheid hadden, hebben zij er toch meer de kracht van gehad.

HOOFDSTUK 6

1 En het geschiedde op den tweeden eersten sabbat, dat Hij door het gezaaide ging; en Zijn discipelen plukten aren, en aten ze, die wrijvende met de handen.
2 En sommigen der Farizeen zeiden tot hen: Waarom doet gij, wat niet geoorloofd is te doen op de sabbatten?
3 En Jezus, hun antwoordende, zeide: Hebt gij ook dat niet gelezen, hetwelk David deed, wanneer hem hongerde, en dengenen, die met hem waren?
4 Hoe hij ingegaan is in het huis Gods, en de toonbroden genomen en gegeten heeft, en ook gegeven dengenen, die met hem waren, welke niet zijn geoorloofd te eten, dan alleen den priesteren.
5 En Hij zeide tot hen: De Zoon des mensen is een Heere ook van den sabbat.
6 En het geschiedde ook op een anderen sabbat, dat Hij in de synagoge ging, en leerde. En daar was een mens, en zijn rechterhand was dor.
7 En de Schriftgeleerden en de Farizeen namen Hem waar, of Hij op den sabbat genezen zou; opdat zij enige beschuldiging tegen Hem mochten vinden.
8 Doch Hij kende hun gedachten, en zeide tot den mens, die de dorre hand had: Rijs op, en sta in het midden. En hij opgestaan zijnde, stond over einde.
9 Zo zeide dan Jezus tot hen: Ik zal u vragen: Wat is geoorloofd op de sabbatten, goed te doen, of kwaad te doen, een mens te behouden, of te verderven?
10 En hen allen rondom aangezien hebbende, zeide Hij tot den mens: Strek uw hand uit. En hij deed alzo; en zijn hand werd hersteld, gezond gelijk de andere.
11 En zij werden vervuld met uitzinnigheid, en spraken samen met elkander, wat zij Jezus doen zouden.
12 En het geschiedde in die dagen, dat Hij uitging naar den berg, om te bidden, en Hij bleef den nacht over in het gebed tot God.
13 En als het dag was geworden, riep Hij Zijn discipelen tot Zich, en verkoos er twaalf uit hen, die Hij ook apostelen noemde:
14 Namelijk Simon, welken Hij ook Petrus noemde; en Andreas zijn broeder, Jakobus en Johannes, Filippus en Bartholomeus;
15 Mattheus en Thomas, Jakobus, den zoon van Alfeus, en Simon genaamd Zelotes;
16 Judas Jakobi, en Judas Iskariot, die ook de verrader geworden is.
17 En met hen afgekomen zijnde, stond Hij op een vlakke plaats, en met Hem de schare Zijner discipelen, en een grote menigte des volks van geheel Judea en Jeruzalem, en van den zeekant van Tyrus en Sidon;
18 Die gekomen waren, om Hem te horen, en om van hun ziekten genezen te worden, en die van onreine geesten gekweld waren; en zij werden genezen.
19 En al de schare zocht Hem aan te raken; want er ging kracht van Hem uit, en Hij genas ze allen.
20 En Hij, Zijn ogen opslaande over Zijn discipelen, zeide: Zalig zijt gij, armen, want uwer is het Koninkrijk Gods.
21 Zalig zijt gij, die nu hongert; want gij zult verzadigd worden. Zalig zijt gij, die nu weent; want gij zult lachen.
22 Zalig zijt gij, wanneer u de mensen haten, en wanneer zij u afscheiden, en smaden, en uw naam als kwaad verwerpen, om des Zoons des mensen wil.
23 Verblijdt u in dien dag, en zijt vrolijk; want, ziet, uw loon is groot in den hemel; want hun vaders deden desgelijks den profeten.
24 Maar wee u, gij rijken, want gij hebt uw troost weg.

25 Wee u, die verzadigd zijt, want gij zult hongeren. Wee u, die nu lacht, want gij zult treuren en wenen.
26 Wee u, wanneer al de mensen wel van u spreken, want hun vaders deden desgelijks den valsen profeten.
27 Maar Ik zeg ulieden, die dit hoort: Hebt uw vijanden lief; doet wel dengenen, die u haten.
28 Zegent degenen, die u vervloeken, en bidt voor degenen, die u geweld doen.
29 Dengene, die u aan de wang slaat, biedt ook de andere; en dengene, die u den mantel neemt, verhindert ook den rok niet te nemen.
30 Maar geeft een iegelijk, die van u begeert; en van dengene, die het uwe neemt, eist niet weder.
31 En gelijk gij wilt, dat u de mensen doen zullen, doet gij hun ook desgelijks.
32 En indien gij liefhebt, die u liefhebben, wat dank hebt gij? Want ook de zondaars hebben lief degenen, die hen liefhebben.
33 En indien gij goed doet dengenen, die u goed doen, wat dank hebt gij? Want ook de zondaars doen hetzelfde.
34 En indien gij leent dengenen, van welke gij hoopt weder te ontvangen, wat dank hebt gij? Want ook de zondaars lenen den zondaren, opdat zij evengelijk weder mogen ontvangen.
35 Maar hebt uw vijanden lief, en doet goed, en leent, zonder iets weder te hopen; en uw loon zal groot zijn, en gij zult kinderen des Allerhoogsten zijn; want Hij is goedertieren over de ondankbaren en bozen.
36 Weest dan barmhartig, gelijk ook uw Vader barmhartig is.
37 En oordeelt niet, en gij zult niet geoordeeld worden; verdoemt niet, en gij zult niet verdoemd worden; laat los, en gij zult losgelaten worden.
38 Geeft, en u zal gegeven worden; een goede, neergedrukte, en geschudde en overlopende maat zal men in uw schoot geven; want met dezelfde maat, waarmede gijlieden meet, zal ulieden wedergemeten worden.
39 En Hij zeide tot hen een gelijkenis: Kan ook wel een blinde een blinde op den weg leiden? Zullen zij niet beiden in de gracht vallen?
40 De discipel is niet boven zijn meester; maar een iegelijk volmaakt discipel zal zijn gelijk zijn meester.
41 En wat ziet gij den splinter, die in uws broeders oog is, en den balk, die in uw eigen oog is, merkt gij niet?
42 Of hoe kunt gij tot uw broeder zeggen: Broeder, laat toe, dat ik den splinter, die in uw oog is, uitdoe; daar gij zelf den balk, die in uw oog is, niet ziet? Gij geveinsde! doe eerst den balk uit uw oog, en dan zult gij bezien, om den splinter uit te doen, die in uws broeders oog is.
43 Want het is geen goede boom, die kwade vrucht voortbrengt, en geen kwade boom, die goede vrucht voortbrengt;
44 Want ieder boom wordt uit zijn eigen vrucht gekend; want men leest geen vijgen van doornen, en men snijdt geen druif van bramen.
45 De goede mens brengt het goede voort uit den goeden schat zijns harten; en de kwade mens brengt het kwade voort uit den kwaden schat zijns harten; want uit den overvloed des harten spreekt zijn mond.
46 En wat noemt gij Mij, Heere, Heere! en doet niet hetgeen Ik zeg?
47 Een iegelijk, die tot Mij komt, en Mijn woorden hoort, en dezelve doet, Ik zal u tonen, wien hij gelijk is.

48 Hij is gelijk een mens, die een huis bouwde, en groef, en verdiepte, en leide het fondament op
een steenrots; als nu de hoge vloed kwam, zo sloeg de waterstroom tegen dat huis aan, en kon het
niet bewegen; want het was op de steenrots gegrond.
49 Maar die ze gehoord, en niet gedaan zal hebben, is gelijk een mens, die een huis bouwde op de
aarde zonder fondament; tegen hetwelk de waterstroom aansloeg, en het viel terstond, en de val van
datzelve huis was groot.

In dit hoofdstuk hebben wij Christus' verklaring van de zedelijke wet, die Hij niet gekomen is om te verbreken, maar te vervullen en aan te vullen door Zijn Evangelie.

I. Hier is een bewijs van het wettige van werken der noodzakelijkheid, en werken der barmhartigheid op den sabbatdag, in de eerste ter rechtvaardiging Zijner discipelen in hun aren-plukken, en in het tweede van Hem zelven in Zijne genezing van een dorre hand op dien dag, vers 1 -11.

II. Zijne afzondering tot gebed in het verborgen, vers 12.

III. Zijne roeping van de twaalf apostelen, vers 13-16.

IV. Zijne genezing van de scharen, die onder verschillende krankheden leden en tot Hem waren gekomen, vers 17-19.

V. De rede, die Hij hield voor Zijne discipelen en de scharen, hen onderwijzende in hun plichten jegens God en den mens, vers 28-49.

Lukas 6:1-11

Het verhaal van deze twee voorvallen hebben wij zowel in Mattheus als in Markus gehad, Mattheus 12:1, Markus 2:23, 3:1, en hoewel die gebeurtenissen niet op dezelfden dag plaatshadden, zijn zij toch samengevoegd, omdat zij beiden moesten dienen om de misvattingen der schriftgeleerden en Farizeeën betreffende den sabbatdag te herstellen. Zij legden groter nadruk op de lichamelijke rust op dien dag, en eisten grotere stiptheid en strengheid hierbij, dan de wetgever bedoeld had.

I. Christus rechtvaardigt Zijne discipelen in een werk der noodzakelijkheid voor zich zelven op dien dag, namelijk het plukken van korenaren, toen hun hongerde. Dit verhaal heeft hier een datum, dien wij bij de andere evangelisten niet gehad hebben: op den tweeden eersten sabbat, vers 1, dat is, naar de mening van Dr. Whitby, de eerste sabbat na den tweeden dag der ongehevelde broden, van welken dag af zij de zeven weken telden tot aan het Pinksterfeest, waarvan zij den eerste sabbat een deuteroprooton noemden, den tweede deuterodeuteron, enz. Wij behoeven, Gode zij dank, hieromtrent niet kritisch te zijn. Of deze omstandigheid vermeld wordt om te kennen te geven, dat deze sabbat als bijzonder heilig en eerwaardig beschouwd werd, waardoor de ergernis, die de discipelen gaven, dan nog verzwaard werd, of slechts aanduidde, dat het de eerste sabbat was na het offer van de eerstelingen der vruchten, de tijd van het jaar, als het koren bijna rijp is, is van geen groot belang. Wij kunnen opmerken:

1. Dat Christus' discipelen nooit, maar inzonderheid niet op den sabbat, kieskeurig behoren te zijn voor hun voedsel, maar zich moeten vergenoegen met hetgeen het gemakkelijkst te verkrijgen is en er dankbaar voor zijn. Deze discipelen plukten aren en aten ze, vers 1, een weinigje was hun genoeg, en in dat weinigje vonden zij nu juist geen uitgezochte spijze, geen lekkernij.

2. Velen, die zelf schuldig zijn aan de grootste misdaden, zijn zeer vlug in het laken van anderen om de onschuldigste zaken of handelingen, vers 12. De Farizeeën twistten met hen, daar zij, naar hun oordeel, deden wat niet geoorloofd is te doen op de sabbatdagen, terwijl zij zelven zich op de sabbatdagen meer dan op andere dagen met lekkernijen voedden.

3. Jezus Christus zal Zijne discipelen rechtvaardigen als zij ten onrechte worden gelaakt, en zal hen erkennen en genoegen met hen nemen in menige zaak, waarvan de mensen zeggen dat het hun niet geoorloofd is te doen. Hoe goed is het voor ons, dat wij niet door mensen zullen geoordeeld worden, en dat Christus onze Voorspraak zal zijn!

4. Ceremoniële verordeningen kunnen, in een geval van noodzakelijkheid, op zijde worden gezet, zoals de priesters het zich toe-eigenen van de toonbroden hebben nagelaten, toen David door de beschikking van Gods voorzienigheid zich in zulk een groten nood bevond, dat hij die toonbroden moest hebben, of anders in het geheel geen brood had, vers 3, 4. En indien Gods verordeningen aldus nagelaten of op zijde gezet konden worden voor gewichtiger zaken of groter goed, hoeveel te meer dan niet de inzettingen van mensen.

5. Werken der noodzakelijkheid zijn zeer bijzonder geoorloofd op den sabbat, maar wij moeten ons wèl wachten om deze vrijheid niet in losbandigheid te verkeren, en Gods vriendelijke vergunning niet ten nadele van het werk van den dag te misbruiken.

6. Hoewel Jezus Christus werken van noodzakelijkheid toeliet op den sabbatdag, wil Hij toch, dat wij zullen weten en gedenken, dat het Zijn dag is, en daarom in Zijn dienst en tot Zijne eer moet besteed worden, vers 5 :De Zoon des mensen is een Heere ook van den sabbat. In het koninkrijk van den Verlosser moet de sabbat in dag des Heeren verkeerd worden. In sommige opzichten moet de eigenschap er van veranderd worden, en hij moet voornamelijk ter ere van den Verlosser worden waargenomen, gelijk tevoren ter ere van den Schepper. Ten teken hiervan zal hij niet slechts een nieuwen naam hebben, de dag des Heeren -hoewel de oude naam toch niet wordt vergeten, want nog is het een sabbat, een dag der ruste-maar ook overgebracht worden op een nieuwen dag, den eersten dag der week.

II. Hij rechtvaardigt zich zelven in het doen van werken van barmhartigheid aan anderen op den sabbatdag. Merk hieromtrent op:

I. Op den sabbatdag ging Christus in de synagoge. Het is onze plicht om, als wij er de gelegenheid toe hebben, den sabbat te heiligen in Godsdienstige bijeenkomsten. Op den sabbat behoort er een heilige samenroeping te zijn, en zonder geldige reden moet onze plaats er niet ledig wezen. 2.. Op den sabbatdag leerde Hij in de synagoge. Onderwijs-geven en van Christus ontvangen is een zeer voegzaam werk op den sabbatdag en in de synagoge. Christus gebruikte iedere gelegenheid om te leren, niet slechts Zijne discipelen, maar ook de scharen. 3.. De zieke, dien Christus genas, was een Zijner hoorders. Een mens, wiens rechterhand dor was, kwam om van Christus te leren. Of hij enige verwachting had om door Christus genezen te worden, blijkt niet. Maar zij, die door de genade van Christus genezen willen worden, moeten gewillig en bereid zijn om van Christus te leren. 4.. Onder hen, die de hoorders waren van Christus' voortreffelijke leer en de ooggetuigen van Zijn heerlijke wonderen, waren sommigen, die met geen ander doel gekomen waren dan om met Hem te twisten, vers 7. De schriftgeleerden en Farizeeën wilden Hem niet, gelijk het aan edelmoedige tegenstanders betaamd zou hebben, behoorlijk vooruit waarschuwen dat, zo Hij op den sabbatdag genas, zij dit voor ene overtreding van het vierde gebod zouden houden, hetgeen zij eershalve en naar rechtvaardigheid hadden behoren te doen, omdat er geen precedent voor het geval was-niemand had ooit genezen zoals Hij genas, en het dus ook geen reeds beslist geval was. Maar op laaghartige wijze hebben zij Hem beloerd, zoals de leeuw zijne prooi, of Hij ook op den sabbatdag zou genezen, opdat zij enige beschuldiging tegen Hem mochten vinden, en Hem konden overvallen met ene vervolging. 5.. Jezus Christus heeft zich niet geschaamd en was niet bevreesd om Zijn voornemen der genade te erkennen ten aanhore van hen, die naar Hij wist er zich tegen stelden, vers 8. Hij kende hun gedachten en wat zij voorhadden, en Hij gebood den man op te rijzen en in het midden te staan, waardoor Hij ook het geloof en den moed van den patiënt op de proef stelde. 6.. Hij deed een beroep op Zijne tegenstanders zelven en op de overtuiging van hun natuurlijk geweten, en vroeg hun of het de bedoeling was van het vierde gebod om de mensen te weerhouden van goed te doen op den sabbatdag, het goed dat de hand vindt om te doen, waartoe zij de gelegenheid hebben, en dat niet goed naar een anderen dag kan worden verschoven, vers 9. Wat is geoorloofd op de sabbatten? goed te doen, of kwaad te doen? Geen slechte mensen zijn zo dwaas en onredelijk als vervolgers, die er zich op toeleggen om kwaad te doen aan mensen wegens hun goed doen.

7. Hij genas dien armen mens, en gaf hem terstond het gebruik weer van zijne rechterhand, door slechts een woord te spreken, ofschoon Hij wist dat zijne vijanden er zich niet slechts aan zouden ergeren, maar er tegen Hem gebruik van zouden maken, vers 10. Laat ons niet weerhouden worden

van onzen plicht of van ons nuttig zijn aan anderen, wegens de verdrukking, die er voor ons het gevolg van zal zijn..

8. Zijne tegenstanders werden er des te meer in woede om ontstoken tegen Hem, vers 11. In plaats van door dit wonder overtuigd te worden, zoals zij hadden behoren te wezen, dat Hij een leraar was van God gezonden-in plaats van Hem lief te krijgen als een weldoener der mensen-werden zij vervuld met uitzinnigheid, vertoornd, omdat zij Hem niet door vrees konden af houden van goed te doen, of de belangstelling en liefde des volks voor Hem konden verminderen. Zij waren als razend op Christus, razend op het volk, razend op zich zelven. Toorn is ene uitzinnigheid of razernij, van korten duur, boosaardigheid is er ene van langen duur, onmachtige boosaardigheid, inzonderheid teleurgestelde boosaardigheid, en dat was de hun. Toen zij niet konden beletten dat Hij dit wonder deed, spraken zij samen met elkaar, wat zij Jezus doen zouden, hoe zij het zouden aanleggen om Hem te verderven. Wèl kunnen wij verbaasd staan dat de kinderen der mensen slecht genoeg zijn, om aldus te handelen, en dat de Zone Gods zo geduldig en lankmoedig is om het te verdragen.

Lukas 6:12-19

In deze verzen wordt de Heere Jezus ons voorgesteld in het verborgene, de afzondering, in Zijn gezin en in het openbaar, en steeds handelende in overeenstemming met zich zelven.

I. In de afzondering zien wij Hem in gebed tot God, vers 12. Deze evangelist vestigt dikwijls de aandacht op Christus' afzondering, om ons een voorbeeld te geven van het gebed in het verborgen, door hetwelk wij dagelijks gemeenschap moeten onderhouden met God, en zonder hetwelk het niet mogelijk is dat de ziel kan welvaren. In die dagen, toen Zijne vijanden vervuld waren met uitzinnigheid en woede tegen Hem, en met elkaar beraadslaagden wat zij Hem zouden doen, ging Hij uit om te bidden, ten einde alzo te beantwoorden aan het type van David, Psalm 109:4 :Voor mijne liefde, staan zij mij tegen, maar ik was steeds in het gebed. Hij was alleen met God, het geschiedde dat Hij uitging naar den berg om te bidden, waar Hij niet gehinderd of gestoord kon worden, nooit zijn wij minder alleen, dan wanneer wij aldus alleen zijn. Dat er een gerieflijke plaats op dezen berg gebouwd was, waar Godvruchtige mensen zich tot gebed in de eenzaamheid konden terugtrekken, zoals sommigen denken, en dat het deze plaats van gebed is, die bedoeld wordt met hê proseuchê tou Theou, schijnt mij onzeker. Hij ging naar den berg om er alleen te zijn, en bijgevolg zal Hij waarschijnlijk niet heengegaan zijn naar ene plaats, die ook door anderen bezocht werd. Hij was lang alleen met God. Hij bleef den nacht over in het gebed tot God. Wij vinden een half uur een langen tijd om in de binnenkamer door te brengen in gebed, maar Christus bleef een gehelen nacht over in overdenking en stil gebed. Wij hebben heel veel te verhandelen voor den troon der genade, en wij behoorden ons grotelijks te verlustigen in gemeenschapsoefening met God, en hierdoor kunnen wij soms een langen tijd door- brengen in het gebed.

II. In Zijn gezin zien wij Hem Zijn onmiddellijke volgelingen en metgezellen aanwijzen, die de voortdurende hoorders moeten zijn van Zijne leer en de ooggetuigen van Zijne wonderen, opdat zij later uitgezonden kunnen worden als apostelen, Zijne boodschappers aan de wereld, om haar het Evangelie te prediken, en er Zijne kerk in te stichten, vers 13. Nadat Hij den gehelen nacht had overgebracht in het gebed, zou men gedacht hebben dat Hij als het dag was geworden, nu rust zou hebben genomen, en een wijle zich aan den slaap hebben overgegeven. Maar neen, zodra iemand zich bewoog riep Hij Zijne discipelen tot zich. In ons dienen van God behoort het onze voorname zorg te zijn geen tijd te verliezen, maar het einde van den enen plicht het begin te maken van den volgenden. Evangeliedienaren moeten met zeer plechtig gebed tot hun dienst worden ingeleid. De apostelen waren twaalf in getal. Hun namen worden hier voor de derde maal opgegeven, maar alle drie keren worden zij in een andere volgorde vermeld, om zowel aan leraren als aan de andere Christenen te leren niet zoveel waarde te hechten aan voorrang, er niet op gesteld te zijn om hem te geven, en nog veel minder om hem te nemen, maar hem te beschouwen als iets dat niet der moeite waard is om op te letten, en er genoegen mede te nemen zoals het valt of uitkomt. Hij, die in Markus Thaddeus en in Mattheus Lebbeus wordt genoemd, en wiens toenaam Thaddeus was, wordt hier genoemd Judas, de broeder van Jakobus, hij is dezelfde, die den brief van Judas heeft geschreven. Simon, die in Mattheus en Markus Kananites wordt genoemd, wordt hier genoemd Simon Zelotes, wellicht om zijn groten ijver voor den Godsdienst. Betreffende deze hier genoemde twaalven hebben wij reden te zeggen wat de koningin van Scheba van Salomo's dienaren zei: Welgelukzalig zijn uwe mannen, welgelukzalig deze uwe dienstknechten, die gedurig voor uw aangezicht staan, die uwe wijsheid horen. Nooit zijn mensen zo bevoorrecht geweest, en toch was een hunner een duivel en

bleek een verrader te zijn, vers 16, en toch heeft Christus, toen Hij hem verkoos, zich niet in hem bedrogen.

III. In het openbaar zien wij Hem prediken en genezen, de twee grote werken, waaraan Hij Zijn tijd besteedde, vers 17. Met de twaalven kwam Hij af van den berg, en stond op een vlakke plaats, gereed om hen te ontvangen, die tot Hem kwamen, en weldra was om Hem heen vergaderd, niet slechts de schare Zijner discipelen, die hem plachten te vergezellen, maar ook een grote menigte des volks, een gemengde schare van geheel Judea en Jeruzalem. Ofschoon dat deel van Galilea, waar Christus toen was, op ruim twintig mijlen afstands was van Jeruzalem, -hoewel er te Jeruzalem overvloed was van vermaarde rabbijnen, die een groten naam en veel invloed hadden-kwamen zij toch tot Christus. Zij kwamen ook van den zeekant van Tyrus en Sidon. Hoewel zij, die daar woonden, meestal kooplieden waren, en op de grenzen waren van de Kanaänieten, waren sommigen van hen toch wel gezind om Christus te horen, de zodanige waren door het gehele land verspreid, hier een en daar een.

1. Zij kwamen om Hem te horen, en Hij predikte voor hen. Zij, die in hun nabijheid geen goede prediking kunnen horen, doen beter er een verren weg voor af te leggen dan er maar zonder te blijven. Het is der moeite waard om ver te reizen ten einde het woord van Christus te horen, en er andere zaken voor te laten.

2. Zij kwamen om door Hem genezen te worden, en Hij genas hen. Sommigen van hen hadden kwellingen des lichaams, en anderen der ziel, sommigen waren ziek, en anderen hadden duivelen, maar allen werden, na zich tot Christus gewend te hebben, genezen, want Hij had macht over krankheden en duivelen, vers 17 en 18, over de uitwerkselen en de oorzaken. Ja het scheen dat zij, die over geen bijzondere krankheden hadden te klagen, toch een grote versterking en vernieuwing als het ware, van hun gezondheid hebben bespeurd door de kracht, die van Hem uitging, want, vers 19, al de schare zocht Hem aan te raken, zij, die gezond waren, zowel als zij, die ziek waren, en allen bevonden zij zich op de een of andere wijze beter door Hem: Hij genas hen allen. En wie is er, die voor het een of ander gene genezing behoeft? Er is in Christus een volheid van genade, een genezende kracht in Hem, gereed om van Hem uit te gaan, die genoegzaam is voor allen, genoeg voor ieder.

Lukas 6:20-26

Hier begint een praktische redevoering van Christus, welke voortgezet wordt tot aan het einde van dit hoofdstuk, het meeste er van wordt gevonden in de Bergrede, Mattheus 5-7. Sommigen denken dat deze rede op een anderen tijd en aan een andere plaats werd gehouden, en er zijn meer voorbeelden van, dat Christus in Zijne redevoeringen op verschillende tijden dezelfde dingen gezegd heeft, of dingen van gelijke strekking. Maar het is waarschijnlijk, dat dit slechts een uittreksel of kort begrip is, dat de evangelist ons geeft van deze rede, en dat er in Mattheus wellicht ook slechts ene verkorting van is, het begin en het slot zijn tamelijk gelijk, en het verhaal van de genezing van den dienstknecht van den overste over honderd volgt er terstond op, hier zowel als daar. Maar dit is niet van overwegend belang. In deze verzen hebben wij:

I. Zaligsprekingen over lijdende heiligen, zij worden gelukkige mensen genoemd, hoewel de wereld hen beklaagt, vers 20. Hij sloeg Zijne ogen op over Zijne discipelen, niet slechts over de twaalven, maar over de gehele schare van hen, vers 14, en richtte Zijne rede tot hen, want toen Hij de kranken had genezen in de vlakte, ging Hij weer op den berg om te prediken. Daar zat Hij neer, als machthebbende, Mattheus 5:1, en daar komen zij tot Hem, en tot hen richt Hij Zijne rede, op hen heeft Hij haar toegepast, en hen geleerd om haar op zich zelven toe te passen. Toen Hij als ene waarheid had vastgesteld: Zalig zijn de armen van geest, voegde Hij er bij: Zalig zijt gij, armen. Alle gelovigen, die de voorschriften des Evangelies aannemen en er naar leven, mogen de beloften des Evangelies op zich zelven toepassen en er van leven. De toepassing, die er hier van gemaakt wordt, schijnt inzonderheid bestemd om de discipelen te bemoedigen met betrekking tot de ontberingen en moeilijkheden, die hun deel zullen zijn bij hun volgen van Christus.

1. "Gij zijt arm, gij hebt alles verlaten om Mij te volgen. Gij zijt tevreden om met Mij van aalmoezen te leven, en moet nooit verwachten in Mijn dienst tot enigerlei wereldse bevordering te geraken. Gij moet hard werken en het zwaar hebben, zoals de armen, maar in uwe armoede zijt gij gezegend, zijt gij zalig, zij zal uwe zaligheid, uw gelukkig zijn, niet in den weg staan, ja, gij zijt er zalig door, al uwe verliezen zullen u ruimschoots vergoed worden, want uwer is het koninkrijk der hemelen, al de vertroostingen en genade van Zijn koninkrijk hier, en al de heerlijkheid en genietingen van Zijn koninkrijk hiernamaals, zullen uwer zijn, ja zij zijn reeds uwer". Christus' armen zijn rijk in geloof, Jakobus 2:5.

2. Gij hongert nu, vers 21, gij zijt niet zo verzadigd als anderen, dikwijls staat gij met honger op, uwe voeding is zo gering, of wel, gij hebt zoveel ijver voor uw werk, dat gij geen tijd hebt om brood te eten, gij zijt reeds blijde met enige korenaren tot een maaltijd, en aldus hongert gij nu in deze wereld, maar in de andere wereld zult gij verzadigd worden, zult gij niet meer hongeren en niet meer dorsten".

3. "Gij weent nu, stort dikwijls tranen, tranen van berouw, tranen van medegevoel, gij behoort tot de treurenden in Zion. Maar welgelukzalig zijt gij, uw tegenwoordige smarten staan uw toekomstige blijdschap niet in den weg, zij zijn er de toebereidingen voor: gij zult lachen. Er zijn triomfen voor u weggelegd, gij zaait in tranen, en zult weldra met gejuich maaien", Psalm 136:5, 6.. Zij, die thans droefheid hebben naar God, zullen zich vertroostingen vergaderen, of liever, God vergadert vertroostingen voor hen, en de dag komt wanneer hun mond met gelach zal vervuld zijn en hun lippen met gejuich, Job 8:21.

4. "Gij lijdt thans onder de kwaadwilligheid der wereld. Gij moet alle slechte behandeling verwachten, die een boosaardige wereld u om Christus' wil kan aandoen, omdat gij Hem dient en Zijne belangen voorstaat. Gij moet verwachten dat goddeloze mensen u zullen haten, omdat uwe leer en uw leven hen veroordelen, en zij, die de macht der kerk in handen hebben, zullen u afscheiden, zullen u noodzaken u af te scheiden, en dan zullen zij u er voor in den ban doen, en u onder de smadelijkste censuur leggen. Zij zullen anathema's tegen u uitspreken als tegen ergerlijke en onverbeterlijke misdadigers. Zij zullen dit doen met allen mogelijken ernst en plechtigheid, met een pralend beroep op den hemel, om de wereld te doen geloven, en bijna ook uzelven, dat hun vonnis over u bevestigd en bekrachtigd is in den hemel. Aldus zullen zij pogen u hatelijk te maken in de ogen van anderen en ene verschrikking voor uzelven. Men onderstelt, dat dit eigenlijk het denkbeeld is van aphorisoosin humas zij zullen u uitwerpen uit hun synagogen. "En zij, die deze macht niet hebben, zullen niet nalaten u, zoveel zij kunnen, hun kwaadwilligheid te tonen, want zij zullen u smaden, zullen u van de zwaarste misdaden beschuldigen, waaraan gij volkomen onschuldig zijt, zullen u in een zeer ongunstig daglicht stellen, u een slechten naam geven, dien gij niet verdient, zij zullen uwen naam als kwaad verwerpen, uwen naam als Christenen, als apostelen: zij zullen alles doen wat zij kunnen om deze namen gehaat te maken". Dat is de toepassing van de achtste zaligspreking, Mattheus 5:10-12. "Ene behandeling als deze schijnt hard, maar zalig zijt gij, wanneer gij aldus behandeld wordt. Wel verre dat dit uw geluk zal in den weg staan, zal het er juist veel toe bijdragen. Het is ene eer voor u, zoals het voor een dapper held ene eer is om in den dienst zijns konings in den krijg te worden gebruikt, en daarom: verblijdt u in dien dag, en zijt vrolijk, vers 23. Verdraagt het niet slechts, maar juicht er in, Want"

a. Hierdoor zijt gij grotelijks verwaardigd in het koninkrijk der genade, want gij wordt behandeld zoals de profeten, die voor u geweest zijn, en niet slechts behoeft gij er dus niet om beschaamd te zijn, maar gij kunt er u met volle recht in verheugen, want het zal een blijk en bewijs voor u zijn, dat gij wandelt in dezelfden geest en in dezelfde voetstappen, verbonden zijt aan dezelfde zaak en gebruikt wordt in dezelfden dienst met hen.

b. "Hiervoor zult gij overvloedig beloond worden in het koninkrijk der heerlijkheid, niet slechts uwe diensten voor Christus, maar ook uw lijden voor Christus zal in rekening worden gebracht:. Uw loon is groot in de hemelen." Waagt het met uw lijden, in het vaste geloof dat de heerlijkheid des hemels voor al die ontberingen en verdrukkingen ruimschoots vergoeding zal bieden, zodat, indien gij thans om Christus' wil verliezen lijdt, gij in het einde toch niets bij Hem zult verliezen".

II. En nu hebben wij weëen, uitgesproken over de voorspoedige zondaren, als zijnde zeer rampzalige mensen, al is het ook, dat de wereld hen benijdt. Dezen hadden wij niet in Mattheus. De beste verklaring van deze weeën, vergeleken met de voorafgaande zaligsprekingen, schijnt wel de gelijkenis van den rijken man en Lazarus. Lazarus had den zegen, de gelukzaligheid, der armen, van hen, die thans hongeren en wenen, want in Abrahams schoot zijn al de beloften, aan de zodanige gegeven, aan hem vervuld geworden, maar de rijke man had het wee, dat hier volgt, daar hij ook den aard had van hen, over wie dit wee wordt uitgesproken.

1. Hier is een wee over de rijken, dat is, over hen, die op rijkdom vertrouwen, die overvloed hebben van de goederen dezer wereld en, in plaats van er God mede te dienen, ze slechts dienstbaar maken aan hun lusten, wee hun, want zij hebben hun troost weg, datgene, waarin zij hun geluk gesteld hebben, en dat zij voor hun deel wilden hebben, vers 24. Zij hebben in hun leven hun

goed ontvangen, dat, in hun schatting, het beste was, al het goed, dat zij waarschijnlijk ooit van God zullen ontvangen. Gij, die rijk zijt, zijt in verzoeking uw hart te stellen op een lokkende wereld, en te zeggen: "Ziel! neem rust in de genieting er van, dit is mijne rust tot in eeuwigheid, hier zal ik wonen", en dan: wee u." Het is de dwaasheid van wereldsgezinden dat zij de dingen dezer wereld tot hun troost maken, terwijl zij slechts bestemd waren om hun tot gerief te zijn. Zij behagen er zich in, beroemen er zich op, maken ze tot hun hemel op aarde, en voor hen zijn de vertroostingen Gods klein en van gene waardij. Het is hun ongeluk, dat zij er mede weggezonden worden als hun vertroostingen. Laat hen het weten tot hun verschrikking, dat, als zij van deze dingen gescheiden zullen zijn, er ook een einde is aan al hun vertroosting, er is voor goed een eind aan, en niets blijft hun over dan eeuwige rampzaligheid.

2. Hier is een wee over hen, die verzadigd zijn, vers 25, die meer hebben dan hun hart kan begeren, Psalm 73:7, welker buik vervuld is met de verborgen schatten dezer wereld, Psalm 17:14, die als zij die in overvloed bezitten, vervuld zijn, en denken genoeg te hebben, zij behoeven niets meer, zij wensen niets meer, Openbaring 3:17. Alrede zijt gij verzadigd, alrede zijt gij rijk geworden, 1 Corinthiërs 4:8. Zij zijn vervuld van zich zelven, zonder God en zonder Christus. Wee de zodanige, want zij zullen hongeren, zij zullen weldra ontbloot en ontledigd worden van alles, waarop zij zich zo verhovaardigen, en als zij al deze dingen, die hun volheid uitmaken, in de wereld achtergelaten zullen hebben, dan zullen zij lusten en begeerlijkheden medebrengen, die door de wereld, waar zij heengaan, niet bevredigd zullen worden, want al de verlustiging der zinnen, waarvan zij nu zo vol zijn, zal in de hel ontzegd worden en in den hemel weggedaan zijn.

3. Hier is een wee over hen, die nu lachen, die altijd tot vrolijkheid geneigd zijn, en altijd iets hebben, om zich vrolijk mede te maken, die geen andere vreugde kennen dan in hetgeen vleselijk en zinnelijk is, en van het goed dezer wereld geen ander gebruik weten te maken, dan om zich toe te geven in die vleselijke en zinnelijke genietingen, waardoor droefheid, zelfs de droefheid naar God, uit hun hart wordt verbannen, en die zich altijd vermaken met het lachen van den dwaas. Wee de zodanige, want het is slechts nu, slechts voor een kleinen tijd, dat zij lachen, weldra zullen zij treuren en wenen, zullen zij eeuwiglijk treuren en wenen in ene wereld, waar niets anders is dan wenen en weeklagen, eindeloos treuren, zonder verlichting en zonder dat er verhelpen aan is.

4. Hier is een wee over hen, van wie al de mensen wèl spreken, dat is: wier grote en enige zorg het is om lof en toejuiching van mensen te verkrijgen, die zich hiernaar schatten meer dan naar de gunst van God en Zijne goedkeuring, vers 26. "Wee u, dat is, het zou een slecht teken zijn, een teken van ontrouw aan hetgeen u toebetrouwd is, en aan de zielen der mensen, indien gij zo zoudt prediken, dat niemand er aan geërgerd wordt, want het is uw plicht de mensen op hun gebreken te wijzen, en zo gij dat doet, zoals gij het behoort te doen, dan zult gij de kwaadwilligheid opwekken, die nooit wèl spreekt. De valse profeten, die uwe vaders gevleid hebben en hun zachte dingen profeteerden, werden ook inderdaad geliefkoosd, van hen werd wèl gesproken, en, indien gij evenzo geprezen wordt, dan zult gij met recht verdacht worden van even bedrieglijk gehandeld te hebben als zij". Wij moeten wensen de goedkeuring te verkrijgen van hen, die verstandig en Godvruchtig zijn, en wij behoren niet onverschillig te wezen voor hetgeen de mensen van ons zeggen: maar, gelijk wij den smaad der dwazen in Israël behoren te verachten, zo moeten wij ook evenzeer hun lof verachten.

Lukas 6:27-36

Deze verzen komen overeen met Mattheus 5:38 tot aan het einde van dat hoofdstuk: Ik zeg ulieden, die dit hoort, vers 27, u allen, die hoort, en niet slechts de discipelen, want dit zijn leringen van algemeen belang. Die oren heeft om te horen, die hore. Zij, die naarstiglijk horen naar Christus, zullen bevinden dat Hij hun iets te zeggen heeft, dat wèl waard is, dat zij het horen. Dit nu zijn de lessen, die Christus ons hier leert:

I. Dat wij aan ieder moeten geven wat hem toekomt, eerlijk en rechtvaardig moeten zijn in al onze handelingen, vers 31 : Gelijk gij wilt, dat u de mensen doen zullen, doet gij hun ook desgelijks, want dat is uwen naaste lief te hebben als uzelven. Wat wij redelijkerwijs verwachten, dat ons gedaan zal worden, hetzij in rechtvaardigheid of in barmhartigheid en liefde, door anderen, indien zij in onzen toestand waren en wij in den hunnen, dat moeten wij hun doen. Wij moeten onze ziel stellen in de plaats van hun ziel en dan medelijden met hen hebben en hen helpen, zoals wij wensen en met recht verwachten, dat ons medelijden en hulp bewezen zal worden.

II. Dat wij gewillig moeten zijn om te geven aan hen, die in nood zijn, vers 30. Geeft een iegelijk, die van u begeert, een iegelijk, die een geschikt voorwerp is van barmhartigheid, die gebrek heeft aan het nodige, waarin gij kunt voorzien uit uwen overvloed. Geeft aan hen, die niet instaat zijn zich zelven te helpen, aan hen, die geen vrienden of bloedverwanten hebben, instaat om hun te hulp te komen " Christus wil dat Zijne discipelen bereid zijn om uit te delen, en gewillig om mede te delen naar hun vermogen in gewone gevallen, en boven hun vermogen in buitengewone gevallen.

III. Dat wij edelmoedig moeten zijn om vergiffenis te schenken aan hen, die ons benadeeld hebben.

1. Wij moeten niet op het uiterste punt van ons recht staan: degenen, die u den mantel neemt, hetzij door bedrog of geweld, verhinder hem door geen middelen van geweld, ook den rok te nemen, vers 29. Laat hem dien ook hebben, veeleer dan er om te vechten. En "van hem, die uw goed neemt", (zoals, volgens Dr. Hammond, hier gelezen moet worden) "het van u leent, moet gij het niet terugeisen, indien zij door de beschikkingen van Gods voorzienigheid onmachtig zijn om te betalen, stelt de wet niet tegen hen te werk, maar lijd liever verliezen dan hen "bij de keel te grijpen", Mattheus 18:28. Als iemand, die u geld schuldig is, wegloopt en uw goed medeneemt, kwel u niet, en ontsteek u niet in toorn tegen hem.

2. Wij moeten niet streng zijn om een onrecht, dat ons is aangedaan, te wreken: Degenen, die u aan de wang slaat, moet gij niet voor het gerecht gaan vervolgen, maar bied hem ook de andere, dat is: zie het voorbij, al loopt gij hierdoor ook gevaar van opnieuw door hem aangevallen of beledigd te worden, hetgeen gewoonlijk als verontschuldiging wordt aangevoerd voor het verklagen van den belediger of aanrander bij het gerecht. Als iemand u aan de wang slaat, moet gij, veeleer dan den slag terug te geven, bereid zijn er nog een te ontvangen. Dat is: laat het aan God over om uwe zaak te bepleiten, maar zit gij stil neer onder de belediging. Indien wij aldus handelen, zal God onze vijanden-in zover zij ook Zijne vijanden zijn-op het kinnebakken slaan, zodat de tanden der goddelozen worden verbroken, Psalm 3:8, want Hij heeft gezegd: Mijne is de wraak, en dat zal Hij tonen, als wij de w raak aan Hem overlaten.

3. Ja meer: wij moeten goed doen aan hen, die ons kwaad doen. Dat is het, wat onze Heiland ons voornamelijk in deze verzen wil leren, als een wet, die bijzonder aan Zijn Godsdienst eigen is, een deel uitmaakt van de volmaaktheid er van.

a. Wij moeten welwillend wezen voor hen, die ons beledigd hebben, of ons schade hebben berokkend. Wij moeten niet slechts onze vijanden liefhebben en hun een goed hart toedragen, maar hun ook goed doen, even bereid zijn om hun, als om aan ieder ander, een goeden dienst te bewijzen, indien zij het nodig hebben, en wij er toe instaat zijn. Wij moeten er ons op toeleggen om, als de gelegenheid er zich toe aanbiedt, door daden te tonen dat er geen wrok in ons hart is tegen hen, en dat wij niet op wraak zinnen. Vervloeken zij ons, spreken zij kwaad van ons, wensen zij ons kwaad? Doen zij ons geweld in woord of daad? Pogen zij ons verachtelijk of gehaat te maken? Laat ons hen zegenen en voor hen bidden, laat ons wèl van hen spreken, het goede voor hen wensen, inzonderheid voor hun ziel, en voorbede voor hen doen bij God. Dit wordt herhaald in vers 35. Hebt uwe vijanden lief en doet hun goed. Om ons dezen moeilijken plicht aan te bevelen, wordt hij voorgesteld als een daad van edelmoedigheid, waartoe slechts weinigen instaat zijn. Lief te hebben die ons liefhebben, daar is niets bijzonders in, niets dat bijzonder aan Christus' discipelen eigen is, want ook zondaren hebben lief degenen, die hen liefhebben. Daarin is gene zelfverloochening gelegen, het is slechts het volgen der natuur, zelfs in haar verdorven toestand, vers 32. Er is ons geen dank verschuldigd als wij hen liefhebben, die zeggen en doen wat wij gaarne hebben, dat zij zullen zeggen en doen. "En -vers 33- indien gij goed doet degenen, die u goed doen en hun vriendelijkheid met vriendelijkheid vergeldt, dan geschiedt dit uit het beginsel van gewoonte, eer en dankbaarheid, en daarom: wat dank hebt gij? Welk een eer zijt gij hiermede voor den naam van Christus, welk een vermaardheid, of goed gerucht, doet gij er van uitgaan? want ook de zondaars, die niets van Christus of van Zijne leer weten, doen hetzelfde. U betaamt het echter iets te doen, dat voortreffelijker en uitnemender is, hierin moet gij uwe naasten overtreffen, gij moet doen wat zondaars niet zullen doen, en waartoe hun beginsel ook niet kan reiken, gij moet kwaad met goed vergelden, niet omdat wij dan daarvoor dank zullen oogsten, maar omdat wij dan onzen God zijn tot een naam en tot lof, en Hij den dank zal ontvangen.

b. Wij moeten goed en vriendelijk zijn voor hen, van wie wij generlei nut of voordeel voor ons zelven kunnen verwachten, vers 35. Leent zonder iets weer te hopen. Hiermede wordt bedoeld het lenen der rijken van een weinig geld aan de armen voor hun nooddruft, om zich het dagelijks brood te kopen voor hen en hun gezin, of om hen uit de gevangenis te houden. In zulk een geval moeten wij lenen met het voornemen geen interest te eisen voor wat wij lenen, hetgeen wij wèl, en met volle recht, kunnen eisen van hen, die geld lenen om er handel mede te drijven. Maar dat is nog niet alles: wij moeten lenen, ofschoon wij reden hebben te vermoeden, dat wij het geleende zullen verliezen, lenen aan hen, die zo arm zijn, dat het niet waarschijnlijk is, dat zij het terug kunnen betalen. Dit gebod kan het best opgehelderd worden door de wet van Mozes, Deuteronomium 15:7-10, die hen verplichtte aan een armen broeder te lenen zoveel als hij nodig had, al was ook het jubeljaar nabij. Hier zijn twee beweegredenen voor deze edelmoedige liefdadigheid. Het zal ons tot nut en voordeel strekken, want ons loon zal groot zijn, vers 35. Wat op aarde uit een waar beginsel van liefdadigheid gegeven of geleend wordt, zal ons in de andere wereld heerlijk en ruim vergoed worden. Gij zult niet slechts betaald, maar beloond worden, grotelijks beloond, er zal tot u worden gezegd: Komt, gij gezegenden, beërft het koninkrijk. Het zal ons tot eer strekken, want hierin zullen wij Gode gelijkvormig zijn in Zijne goedheid, die de grootste heerlijkheid is: Gij zult kinderen des Allerhoogsten zijn, zult door Hem als Zijne kinderen worden erkend, daar gij Hem gelijkt. Het is de

heerlijkheid Gods, dat Hij goedertieren is over de ondankbaren en bozen, de gaven der gemene voorzienigheid schenkt ook aan de slechtsten der mensen, die Hem elke dag tergen en tegen Hem rebelleren, en deze gaven zelfs tot Zijne oneer misbruiken. Hieruit leidt Hij de gevolgtrekking af, vers 36, Weest dan barmhartig, gelijk ook uw Vader barmhartig is. Dit verklaart Mattheus 5:48, Weest dan gijlieden volmaakt, gelijk uw Vader, die in de hemelen is, volmaakt is. Volgt uwen Vader na in die dingen, die Zijn heerlijkste volmaaktheden zijn. Zij, die barmhartig zijn, gelijk God barmhartig is, zelfs over de ondankbaren en bozen, zijn volmaakt, zoals God volmaakt is, aldus behaagt het Hem het te beschouwen en aan te nemen, hoewel wij er zo oneindig in tekortkomen. De liefde, of de liefdadigheid, wordt de band der volmaaktheid genoemd, Colossenzen 3:14. Het behoort ons sterk aan te sporen om barmhartig te zijn over onze broederen, zelfs over dezulken. die ons schade hebben toegebracht of ons beledigd hebben, niet slechts omdat God dit is over anderen, maar omdat Hij het is over ons, hoewel wij boos en ondankbaar geweest zijn en het nog zijn, het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat wij niet vernield zijn.

Lukas 6:37-49

Al deze gezegden van Christus hebben wij tevoren in Mattheus gehad, sommigen er van in hoofdstuk 7, anderen in andere plaatsen. Het waren woorden, of gezegden, die Christus dikwijls gebruikt heeft, zij behoefden slechts uitgesproken te worden, dan was het gemakkelijk genoeg ze toe te passen. Hugo de Groot is van mening, dat wij hier niet vitachtig moeten zijn in het zoeken naar den samenhang of het verband, het zijn gouden volzinnen, zoals Salomo's spreuken. Laat ons hier opmerken:

I. Dat wij zeer billijk en onbevooroordeeld moeten zijn in ons laken van anderen, omdat wij zelf toegevendheid behoeven.

Daarom oordeelt anderen niet, want dan zult gij zelf niet geoordeeld worden, verdoemt anderen niet, want dan zult gij niet verdoemd worden, vers 37. Betracht jegens anderen die liefde, welke geen kwaad denkt, alle dingen verdraagt, alle dingen gelooft en hoopt, en dan zullen anderen die liefde ook jegens u betrachten. God. zal u niet oordelen en verdoemen, en de mensen zullen het niet. Zij, die barmhartig zijn over den naam van andere mensen, zullen bevinden dat anderen barmhartig zijn over hun naam.

II. Als wij van een gevende en vergevende gezindheid zijn, dan zullen wij zelf er het voordeel van genieten: Vergeeft, en u zal vergeven worden. Als wij de beledigingen vergeven, die anderen ons aangedaan hebben, dan zullen anderen ons onze onachtzaamheden vergeven. Indien wij den mensen hun misdaden tegen ons vergeven, dan zal God ons onze misdaden tegen Hem vergeven. En Hij zal niet minder den milddadige gedenken, die milddadigheden beraadslaagt: Geeft, en u zal gegeven worden, vers 38. God in Zijne voorzienigheid zal het u lonen, het is Hem geleend, en Hij is niet onrechtvaardig, dat Hij het zou vergeten, Hebreeën 6:10, maar Hij zal het terugbetalen. De mensen zullen het wedergeven in uwen schoot, want God maakt dikwijls gebruik van mensen als Zijne werktuigen, niet slechts om wraak te oefenen, maar om rechtvaardiglijk te belonen. Indien wij op de rechte wijze aan anderen geven, als zij het nodig hebben, dan zal God het hart van anderen neigen om ons te geven, als wij het nodig hebben, en dat wel mildelijk, een goede, neergedrukte en geschudde en overlopende maat. Zij, die overvloedig zaaien, zullen overvloedig maaien. Dien God beloont, beloont Hij overvloedig.

III. Wij moeten verwachten behandeld te worden zoals wij anderen behandelen, met dezelfde maat, waarmee gijlieden meet, zal ulieden wedergemeten worden. Zij, die hard handelen met anderen, moeten erkennen wat Adoni-Bezek erkend heeft, Richteren 1:7, namelijk dat God rechtvaardig is, als anderen hard met hen handelen, en zij kunnen verwachten in hun eigen munt betaalt te krijgen. Maar zij, die goedertierenlijk handelen met anderen, hebben reden te hopen, dat God hun vrienden zal verwekken als zij het nodig hebben, die goedertierenlijk met hen zullen handelen. Hoewel in de voorzienigheid niet altijd deze regel te bespeuren is, omdat de volledige en nauwkeurige vergelding bewaard wordt voor een andere wereld, kunnen wij er toch genoeg van zien om ons te weerhouden van alle daden van strengheid, en ons aan te moedigen in alle daden van goedertierenheid en liefde.

IV. Zij, die de leiding volgen van onwetenden en dwalenden, zullen naar alle waarschijnlijkheid met hen omkomen, vers 39 :Kan ook wel een blinde een blinde op den weg leiden? Kunnen de Farizeeën, die verblind zijn door hoogmoed, vooroordeel en dweepzucht, het blinde volk op den

rechten weg leiden ? Zullen zij niet beiden in de gracht vallen? Hoe kunnen zij iets anders verwachten? Zij, die zich door de algemene denkwijze, de zeden en gewoonten dezer wereld laten leiden, zijn zelf blind, en worden door blinden geleid, en zullen omkomen met de wereld, die in duisternis is gezeten. Zij die onwetend en op goed geluk af de menigte volgen om kwaad te doen, volgen de blinden op den breden weg, die tot het verderf leidt.

V. Christus' volgelingen kunnen geen betere behandeling in de wereld verwachten, dan die hun Meester ondervonden heeft, vers 40. Laat hen zich niet voorstellen meer eer of genoegen in de wereld te zullen hebben, dan Christus gehad heeft, noch streven naar de wereldse pracht en grootheid, die Hij nooit begeerd heeft, maar steeds heeft afgewezen. Laat hen in wereldse aangelegenheden ook niet staan naar de macht, die Hij niet op zich heeft willen nemen, maar een iegelijk, die zich volmaakt een bevestigd discipel, wil tonen, moet wezen zoals zijn Meester was- dood voor de wereld en alles wat er in is, zoals zijn Meester dat geweest is. Laat hem een leven leiden van arbeid en zelfverloochening, zoals zijn Meester, en zich tot een dienstknecht stellen van allen. Laat hem zich neerbuigen, en arbeiden, en al het goed doen, dat hij kan, en dan zal hij een volslagen discipel zijn.

VI. Zij, die anderen bestraffen en zoeken te verbeteren, hebben er grotelijks belang bij om wel toe te zien, dat zij zelven onberispelijk zijn, onnozel en onstraffelijk, vers 41, 42.

1. Hun betaamt het slecht de fouten en gebreken van anderen te laken, die hun eigen fouten en gebreken niet kennen. Het is gans ongerijmd, dat iemand denkt zo scherp van gezicht te zijn, dat hij kleine gebreken in anderen kan ontdekken, zoals een splinter in het oog, als hij zelf zo ongevoelig en verstompt is, dat hij den balk in zijn eigen oog niet bespeurt.

2. Diegenen zijn gans ongeschikt om anderen te helpen zich te verbeteren, wier verbeterende liefde niet tehuis begint, dat is, met hen zelven. Hoe kunt gij uw broeder uw dienst aanbieden, om den splinter uit zijn oog te doen, waarvoor een goed oog nodig is, zowel als een goede, vaste hand, als gij een balk in uw eigen oog hebt, en er niet over klaagt?

3. Diegenen dus, die nuttig willen zijn voor de zielen van anderen, moeten eerst doen blijken, dat zij voor hun eigen ziel hebben gezorgd. Te helpen om den splinter uit te doen uit het oog uws broeders, is een goed werk, maar wij moeten er ons voor bekwaam maken door met ons zelven te beginnen, en dan zal de verbetering van ons leven door den invloed van ons voorbeeld er toe bijdragen, dat anderen hun leven beteren.

VII. Wij kunnen verwachten dat der mensen woorden en daden zijn naar dat zij zelven zijn, naar dat hun hart is, en naar dat hun beginselen zijn.

1. Het hart is de boom, en de woorden en daden zijn vruchten naar den aard van den boom, vers 43, 44. Indien iemand wezenlijk een goed man is, indien er een beginsel van genade is in zijn hart, en de heersende neiging zijner ziel naar God en den hemel is, dan zal hij, al brengt hij wellicht geen overvloedige vrucht voort, en al zijn sommige van zijne vruchten wellicht bedorven, en al is hij soms als een boom in den winter, toch geen kwade vruchten voortbrengen. Ofschoon hij u niet al het goed doet dat hij kan en moest, zal hij u toch in geen belangrijke zaak schaden. Indien hij geen slechte manieren kan verbeteren, zal hij toch geen goede manieren bederven. Indien de vrucht, die iemand

voortbrengt, een kwade vrucht is, indien iemands vroomheid de strekking heeft om het gemoed te bederven, indien iemands wandel slecht is, indien hij een dronkaard of een hoereerder is, een vloeker of een leugenaar, indien hij in enigerlei opzicht onrechtvaardig en onnatuurlijk is, dan is zijne vrucht kwade vrucht, en gij kunt er van verzekerd wezen, dat hij geen goede boom is. Van den anderen kant: geen kwade boom brengt goede vruchten voort, al kan hij groene bladeren voortbrengen, want men leest geen vijgen van doornen, en men snijdt geen druif van bramen. Gij kunt, zo het u behaagt, vijgen op doornen steken en een tros druiven aan een braamstruik hangen, maar zij zijn niet het natuurlijk voortbrengsel van de bomen, en kunnen dat ook niet zijn, en evenzo kunt gij geen goed gedrag verwachten van hen, die een slechten aard hebben. Indien de vrucht goed is, dan kunt gij hieruit opmaken dat de boom goed is, indien de wandel heilig, hemelsgezind en ordelijk is, dan kunt gij, hoewel gij niet onfeilbaar het hart kent, toch in liefde hopen, dat het oprecht voor God is, want iedere boom wordt uit zijn eigen vrucht gekend. Maar een dwaas spreekt dwaasheid, Jesaja 32:6, en hierin komt de ervaring van heden overeen met het spreekwoord der ouden, dat van de goddelozen goddeloosheid voortkomt, 1 Samuel 24:14.

2. Het hart is de schat, en de woorden en daden zijn de voortbrengselen van dien schat, vers 45. Dit hadden wij in Mattheus 12:34, 35. De heersende liefde van God en Christus in het hart stempelt den mens tot een goeden mens. Zij verrijkt den mens, voorziet hem van een ruim fonds om ten voordele van anderen te gebruiken. Uit zulk een goeden schat kan een mens het goede voortbrengen. Maar waar de liefde tot de wereld en het vlees heersen, daar is een kwade schat in het hart, waaruit de kwade mens het kwade voortbrengt, en naar hetgeen voortgebracht is kunt gij weten wat er in het hart is, gelijk gij weten kunt wat er in het vat is, water of wijn, naar hetgeen er uitgeschept wordt, Johannes 2:8. Uit den overvloed des harten spreekt de mond, wat de mond gewoonlijk spreekt, spreekt met vermaak en verlustiging, komt in het algemeen overeen met hetgeen in het hart is, die uit de aarde is, spreekt uit de aarde, Johannes 3:31. Niet, alsof een goed man niet wel eens een slecht woord spreekt, of een slecht man niet wel eens een goed woord spreekt, als hij het kan aanwenden om een slechte zaak te bevorderen, maar meestal is het hart zoals de woorden zijn, ijdel of ernstig, daarom moet het onze zorg zijn dat ons hart vervuld worde, niet slechts met goed, maar met overvloed van goed.

VIII. Het is niet genoeg de woorden van Christus te horen, wij moeten ze doen, niet genoeg ons Zijne dienstknechten te bekennen, wij moeten ons ten nauwgezetten plicht stellen Hem te gehoorzamen.

1. Het is Hem beledigen als wij Hem Heere, Heere noemen, alsof wij Hem geheel en al ten dienste stonden, zo wij er ons niet van harte toe begeven Zijn wil te doen en de belangen van Zijn koninkrijk te dienen. Wij doen niets dan spotten met Christus, evenals zij, die in smadelijke minachting tot Hem zeiden: Wees gegroet, koning der Joden, als wij Hem zo dikwijls Heere Heere noemen en toch wandelen in de wegen van ons hart en de aanschouwing onzer ogen. Waarom noemen wij Hem in ons gebed Heere Heere, (vergel. Mattheus 7:21, 22) indien wij niet doen wat Hij zegt? Die zijn oor afwendt van de wet te horen, diens gebed zal een gruwel zijn.

2. Het is onszelf bedriegen, als wij denken dat een blote belijdenis van den Godsdienst ons zal behoeden, dat het horen van de woorden van Christus ons in den hemel zal brengen, als wij ze niet ook doen. Dit heldert Hij op door ene gelijkenis, vers 47-49, die aantoont

a. Dat zij alleen zeker gaan voor de eeuwigheid en stand kunnen houden in tijden van beproeving, die niet slechts tot Christus komen als leerlingen en Zijne woorden horen, maar ze ook doen, die in alles spreken en handelen overeenkomstig de vastgestelde regelen van Zijn heiligen Godsdienst. Zij zijn als een huis, dat op een rots gebouwd is. Dat zijn zij, die zich moeite geven in den Godsdienst, evenals degenen, die op een rots bouwen, -die evenals zij, laag beginnen, diep graven, hun hoop vestigen op Christus, die de Rots der eeuwen is (en niemand kan een ander fundament leggen), dat zijn zij, die voorzien voor hiernamaals, die zich bereiden op het ergst, die zich zelven tot een schat een goed fundament wegleggen tegen het toekomende, voor de komende eeuwigheid, 1 Timotheus 6:19. Die alzo handelen, doen wel voor zich zelven, want in tijden van verzoeking en vervolging zullen zij vasthouden aan hun oprechtheid, wanneer anderen uitvallen van hun vastigheid, zoals het zaad op den steenachtigen grond, zullen zij staan in den Heere. Zij zullen temidden van de grootste moeilijkheden en benauwdheden hun vertroosting en vrede, hun hoop en blijdschap bewaren. De stormen en vloeden der beproeving zullen hen niet doen wankelen, want hun voeten zijn op een rots gesteld. Hun eeuwig welzijn is verzekerd. In den dood en het oordeel zijn zij veilig. De gehoorzame gelovigen worden in de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid en zullen nooit omkomen.

b. Dat zij, die het laten blijven bij het blote horen der woorden van Christus. en er niet naar leven, zich een noodlottige teleurstelling bereiden: "Hij, die hoort en niet doet-die zijn plicht kent, maar hem veronachtzaamt-is gelijk een mens, die een huis bouwde op de aarde zonder fundament." Hij vleit zich met een hoop, waarvoor geen grond bestaat, en zijne hoop zal hem begeven als hij de vertroosting er van het meest nodig heeft, en als hij er de verwezenlijking van verwacht. Als de waterstromen heftig tegen zijn huis slaan, is het weg, het zand, waarop het gebouwd was, is weggespoeld, en terstond valt het. Zodanig is de hoop van den geveinsde, zij is als een huis der spin en de uitblazing der ziel.

HOOFDSTUK 7

1 Nadat Hij nu al Zijn woorden voleindigd had, ten aanhore des volks, ging Hij in te Kapernaum.
2 En een dienstknecht van een zeker hoofdman over honderd, die hem zeer waard was, krank zijnde, lag op zijn sterven.
3 En van Jezus gehoord hebbende, zond hij tot Hem de ouderlingen der Joden, Hem biddende, dat Hij wilde komen, en zijn dienstknecht gezond maken.
4 Dezen nu, tot Jezus gekomen zijnde, baden Hem ernstelijk, zeggende: Hij is waardig, dat Gij hem dat doet;
5 Want hij heeft ons volk lief, en heeft zelf ons de synagoge gebouwd.
6 En Jezus ging met hen. En als Hij nu niet verre van het huis was, zond de hoofdman over honderd tot Hem enige vrienden, en zeide tot Hem: Heere, neem de moeite niet; want ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen.
7 Daarom heb ik ook mijzelven niet waardig geacht, om tot U te komen; maar zeg het met een woord, en mijn knecht zal genezen worden.
8 Want ik ben ook een mens, onder de macht van anderen gesteld, hebbende krijgsknechten onder mij, en ik zeg tot dezen: Ga, en hij gaat; en tot den anderen: Kom! en hij komt; en tot mijn dienstknecht: Doe dat! en hij doet het.
9 En Jezus, dit horende, verwonderde Zich over hem; en Zich omkerende, zeide tot de schare, die Hem volgde: Ik zeg ulieden: Ik heb zo groot een geloof zelfs in Israel niet gevonden.
10 En die gezonden waren, wedergekeerd zijnde in het huis, vonden den kranken dienstknecht gezond.
11 En het geschiedde op den volgenden dag, dat Hij ging naar een stad, genaamd Nain, en met Hem gingen velen van Zijn discipelen, en een grote schare.
12 En als Hij de poort der stad genaakte, zie daar, een dode werd uitgedragen, die een eniggeboren zoon zijner moeder was, en zij was weduwe en een grote schare van de stad was met haar.
13 En de Heere, haar ziende, werd innerlijk met ontferming over haar bewogen, en zeide tot haar: Ween niet.
14 En Hij ging toe, en raakte de baar aan; (de dragers nu stonden stil) en Hij zeide: Jongeling, Ik zeg u, sta op!
15 En de dode zat overeind, en begon te spreken. En Hij gaf hem aan zijn moeder.
16 En vreze beving hen allen, en zij verheerlijkten God, zeggende: Een groot Profeet is onder ons opgestaan, en God heeft Zijn volk bezocht.
17 En dit gerucht van Hem ging uit in geheel Judea, en in al het omliggende land.
18 En de discipelen van Johannes boodschapten hem van al deze dingen.
19 En Johannes, zekere twee van zijn discipelen tot zich geroepen hebbende, zond hen tot Jezus, zeggende: Zijt Gij Degene, Die komen zou, of verwachten wij een anderen?
20 En als de mannen tot Hem gekomen waren, zeiden zij: Johannes de Doper heeft ons tot U afgezonden, zeggende: Zijt Gij, Die komen zou, of verwachten wij een anderen?
21 En in dezelfde ure genas Hij er velen van ziekten en kwalen, en boze geesten; en velen blinden gaf Hij het gezicht.
22 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Gaat heen, en boodschapt Johannes weder de dingen, die gij gezien en gehoord hebt, namelijk dat de blinden ziende worden, de kreupelen wandelen, de melaatsen gereinigd worden, de doven horen, de doden opgewekt worden, den armen het Evangelie verkondigd wordt.
23 En zalig is hij, die aan Mij niet zal geergerd worden.

24 Als nu de boden van Johannes weggegaan waren, begon Hij tot de scharen van Johannes te zeggen: Wat zijt gij uitgegaan in de woestijn te aanschouwen? Een riet, dat van den wind ginds en weder bewogen wordt?
25 Maar wat zijt gij uitgegaan te zien? Een mens, met zachte klederen bekleed? Ziet, die in heerlijke kleding en wellust zijn, die zijn in de koninklijke hoven.
26 Maar wat zijt gij uitgegaan te zien? Een profeet? Ja, Ik zeg u, ook veel meer dan een profeet.
27 Deze is het, van welken geschreven is: Ziet, Ik zende Mijn engel voor uw aangezicht, die Uw weg voor U heen bereiden zal.
28 Want Ik zeg ulieden: Onder die van vrouwen geboren zijn, is niemand meerder profeet, dan Johannes de Doper; maar de minste in het Koninkrijk Gods is meerder dan hij.
29 En al het volk, Hem horende, en de tollenaars, die met den doop van Johannes gedoopt waren, rechtvaardigden God.
30 Maar de Farizeen en de wetgeleerden hebben den raad Gods tegen zichzelven verworpen, van hem niet gedoopt zijnde.
31 En de Heere zeide: Bij wien zal Ik dan de mensen van dit geslacht vergelijken, en wien zijn zij gelijk?
32 Zij zijn gelijk aan de kinderen, die op de markt zitten, en elkander toeroepen, en zeggen: Wij hebben u op de fluit gespeeld, en gij hebt niet gedanst; wij hebben u klaagliederen gezongen, en gij hebt niet geweend.
33 Want Johannes de Doper is gekomen, noch brood etende, noch wijn drinkende; en gij zegt: Hij heeft den duivel.
34 De Zoon des mensen is gekomen, etende en drinkende, en gij zegt: Ziet daar, een Mens, Die een vraat en wijnzuiper is, een Vriend van tollenaren en zondaren.
35 Doch de wijsheid is gerechtvaardigd geworden van al haar kinderen.
36 En een der Farizeen bad Hem, dat Hij met hem ate; en ingegaan zijnde in des Farizeers huis, zat Hij aan.
37 En ziet, een vrouw in de stad, welke een zondares was, verstaande, dat Hij in des Farizeers huis aanzat, bracht een albasten fles met zalf.
38 En staande achter Zijn voeten, wenende, begon zij Zijn voeten nat te maken met tranen, en zij droogde ze af met het haar van haar hoofd, en kuste Zijn voeten, en zalfde ze met de zalf.
39 En de Farizeer, die Hem genood had, zulks ziende, sprak bij zichzelven, zeggende: Deze, indien Hij een profeet ware, zou wel weten, wat en hoedanige vrouw deze is, die Hem aanraakt; want zij is een zondares.
40 En Jezus antwoordende, zeide tot hem: Simon! Ik heb u wat te zeggen. En hij sprak: Meester! zeg het.
41 Jezus zeide: Een zeker schuldheer had twee schuldenaars; de een was schuldig vijfhonderd penningen, en de andere vijftig;
42 En als zij niet hadden om te betalen, schold hij het hun beiden kwijt. Zeg dan, wie van dezen zal hem meer liefhebben?
43 En Simon, antwoordende, zeide: Ik acht, dat hij het is, dien hij het meeste kwijtgescholden heeft. En Hij zeide tot hem: Gij hebt recht geoordeeld.
44 En Hij, Zich omkerende naar de vrouw, zeide tot Simon: Ziet gij deze vrouw? Ik ben in uw huis gekomen; water hebt gij niet tot Mijn voeten gegeven; maar deze heeft Mijn voeten met tranen nat gemaakt, en met het haar van haar hoofd afgedroogd.
45 Gij hebt Mij geen kus gegeven; maar deze, van dat zij ingekomen is, heeft niet afgelaten Mijn voeten te kussen.

46 Met olie hebt gij Mijn hoofd niet gezalfd; maar deze heeft Mijn voeten met zalf gezalfd.
47 Daarom zeg Ik u: Haar zonden zijn haar vergeven, die vele waren; want zij heeft veel liefgehad; maar dien weinig vergeven wordt, die heeft weinig lief.
48 En Hij zeide tot haar: Uw zonden zijn u vergeven.
49 En die mede aanzaten, begonnen te zeggen bij zichzelven: Wie is Deze, Die ook de zonden vergeeft?
50 Maar Hij zeide tot de vrouw: Uw geloof heeft u behouden; ga heen in vrede.

In dit hoofdstuk zien wij hoe Christus de leer, die Hij in het vorige hoofdstuk heeft gepredikt, bevestigt door twee heerlijke wonderen.

I. De genezing van iemand op een afstand, namelijk den dienstknecht van den overste over honderd, vers 1-10, en de opwekking van een dode, namelijk den zoon der weduwe te Naïn, vers 11-18.

II. Hoe Christus het geloof bevestigt van Johannes, die nu in de gevangenis is, en van sommigen zijner discipelen, door hem een kort bericht te zenden van de door Hem gewrochte wonderen, in antwoord op ene vraag, die Hij van hem ontvangen heeft, vers 19-23, waaraan Hij een eervol getuigenis voor Johannes toevoegt, en een rechtvaardige bestraffing van de mannen van dat geslacht wegens hun minachting van hem en van zijne leer, vers 24-35.

III. Hoe Christus een boetvaardige vertroost, die zich tot Hem had gewend met tranen van droefheid naar God wegens hare zonde, haar de verzekering gevende dat hare zonden haar vergeven zijn: en hoe Hij zich rechtvaardigt wegens de gunst, die Hij haar betoonde tegenover de vitterij van een hoogmoedigen Farizeeër vers 36-50.

Lukas 7:1-10

Er is enig verschil ten opzichte van de geschiedenis van den dienstknecht van den overste over honderd, zoals zij hier wordt meegedeeld, en zoals wij haar in Mattheus 8:5 en verder. gehad hebbèn. Daar werd gezegd dat de hoofdman tot Christus kwam, en hier wordt gezegd, dat Hij eerst enige ouderlingen der Joden tot Hem zond, vers 3, en daarna enige andere vrienden, vers 6. Maar de regel is, dat wij geacht worden te doen hetgeen wij doen door een ander -quod facimus per alium, id ipsum facere judicamur. Van den overste kon men zeggen, dat hij deed wat hij deed door zijne gevolmachtigden, zoals men van een eigendom bezit neemt door zijn procureur. Maar waarschijnlijk is de hoofdman eindelijk toch zelf gekomen, toen Christus tot hem zei: U geschiede gelijk gij geloofd hebt, Mattheus 8:13. Er wordt hier gezegd dat onze Heere Jezus dit wonder gewrocht heeft nadat Hij al Zijne woorden voleindigd had, ten aanhore des volks. vers 1. Wat Christus zei, zei Hij in het openbaar, wie wilde kon komen om Hem te horen: In het verborgen heb Ik niets gesproken, Johannes 18:20. Om nu een onloochenbaar bewijs te geven van het gezag van Zijn gepredikt woord, geeft Hij hier een onbetwistbaar bewijs van de kracht en macht van Zijn genezend woord. Hij, die zulk ene heerschappij had over het rijk der natuur, dat Hij krankheden kon gebieden, heeft ongetwijfeld zulk een vrijmacht in het rijk der genade om plichten te kunnen opleggen, die ingaan tegen vlees en bloed, en tot de waarneming er van te verplichten, onder bedreiging van de zwaarste straf bij het niet nakomen er van. Dit wonder werd gedaan te Kapernaum, waar de meesten van Christus' grote wonderwerken hebben plaatsgehad, Mattheus 11:23.

I. De zieke dienstknecht van den hoofdman was zijn meester zeer waard, vers 2. Het was tot lof van den dienstknecht, dat hij door zijn naarstigheid en trouw, en een blijkbare belangstelling in en zorg voor zijn meester en zijne belangen, zich de achting en genegenheid zijns meesters verworven heeft. Dienstknechten behoren er zich op toe te leggen zich hun meesters waard te doen zijn. Het was ook evenzeer tot lof van den meester, dat hij, een goeden dienstknecht hebbende, hem wist te waarderen. Vele meesters, die trots en gebiedend zijn, achten dat het voor de beste dienstknechten al gunst genoeg is, zo zij hen niet beknorren, of niet wreed voor hen zijn, terwijl zij toch vriendelijk voor hen behoren te wezen, teder en zorgdragend voor hun welzijn.

II. Die meester, van Jezus gehoord hebbende, was bereid zich tot Hem te wenden, vers 3. Meesters behoren zeer bijzonder zorg te dragen voor hun dienstknechten als zij ziek zijn, en hen niet te veronachtzamen. De hoofdman bad, dat Christus wilde komen en zijn dienstknecht gezond maken. Thans kunnen wij ons door trouw en vurig gebed tot Christus in den hemel wenden, en behoren dit te doen, als er ziekte is in ons gezin, want nog is Christus de grote geneesmeester.

III. Hij zond sommigen van de ouderlingen der Joden tot Christus, om Hem de zaak bloot te leggen en voor hem te pleiten, denkende dat dit een groter blijk van achting voor Christus was dan wanneer hij zelf kwam, omdat hij een onbesneden heiden was, met wie, naar hij meende, Christus, een profeet zijnde, niet zou willen spreken. Om die reden zond hij Joden, die hij als de gunstgenoten des hemels erkende, en ook geen gewone Joden, maar ouderlingen der Joden, personen van gezag, opdat de waardigheid der boodschappers een eerbewijzing zou zijn voor Hem, tot wie zij gezonden werden. Balak zond vorsten tot Bileam.

IV. De ouderlingen der Joden waren hartelijke pleitbezorgers voor den hoofdman: zij baden Hem ernstelijk, vers 4, zij drongen zeer bij Hem aan op de zaak, pleitten voor den hoofdman op hetgeen hij nooit voor zich zelven zou gepleit hebben, namelijk dat hij waardig was, dat Christus dat voor hem zou doen. Indien enig heiden waardig was dat hem zulk een gunst zou bewezen worden, dan voorzeker was hij het. De hoofdman zei: Ik ben niet waardig zulk een bezoek te ontvangen, Mattheus 8:8, maar de ouderlingen der Joden achtten hem waardig om de genezing te verkrijgen, aldus zal de nederige van geest de eer ondersteunen .

Laat een vreemde u prijzen en niet uw mond. Doch waar zij bijzonder den nadruk op legden was, dat hij, hoewel een heiden zijnde, toch voor het Joodse volk en hun Godsdienst zeer welgezind was, vers 5. Zij dachten dat er evenveel nodig was bij Christus als bij hen om het vooroordeel tegen hem, als een heiden en Romein, en officier van het leger, weg te nemen, en daarom zeggen zij hier:

1. Dat hij het volk der Joden genegen was: Hij heeft ons volk lief, (dat van weinige heidenen gezegd kon worden). Waarschijnlijk had hij het Oude Testament gelezen, waardoor men licht tot een zeer hoge achting voor de Joodse natie kon komen, als zijnde boven alle andere volken door den hemel begunstigd. Zelfs veroveraars, overwinnaars, en die machtig zijn, behoren genegenheid te koesteren voor de overwonnenen, over wie zij macht hebben.

2. Dat hij ook hun Godsdienst welgezind was, hij heeft hun te Kapernaum een nieuwe synagoge gebouwd, daar die, welke zij hadden, of bouwvallig of niet groot genoeg was om het volk te kunnen bevatten, en de inwoners niet bij machte waren om er zelf een te bouwen. Hiermede betuigde hij zijn eerbied voor den God van Israël, zijn geloof, dat Hij de enig levende en ware God is, en zijne begeerte om, evenals Darius, in de gebeden tot Israël's God gedacht te worden, Ezra 6:10. Deze hoofdman heeft op zijn eigen kosten een synagoge gebouwd, en waarschijnlijk zijne soldaten, die daar in garnizoen waren, bij het bouwen behulpzaam laten zijn, ten einde hen voor lediggang te bewaren. Het bouwen van een plaats van bijeenkomst ter Godsverering is een goed werk, een blijk van liefde tot God en Zijn volk, en zij, die dergelijke goede werken doen, zijn dubbele eer waardig.

V. Jezus Christus was zeer bereidvaardig om den hoofdman vriendelijkheid te bewijzen. Terstond ging Hij met hen, vers 6, hoewel hij een heiden was, want is Hij de Zaligmaker der Joden alleen? Is Hij het niet ook der heidenen? Ja, ook der heidenen. De hoofdman achtte zich niet waardig om tot Christus te komen, vers 7, maar Christus achtte hem waardig om tot hem te gaan, want die zich zelven vernederen, zullen verhoogd worden.

VI. Toen de hoofdman vernam, dat Christus hem de eer deed om in zijn huis te komen, gaf hij nog verder blijk van zijn ootmoed en zijn geloof. Aldus worden de genadegaven der heiligen verlevendigd door Christus' naderen tot hen. Als Hij niet verre van het huis was, en dit aan den hoofdman werd bericht, heeft deze, in plaats van zijn huis tot Zijne ontvangst toe te bereiden, vrienden gezonden om Hem tegemoet te gaan met vernieuwde betuigingen:

1. Van zijn ootmoed:" Heere! neem de moeite niet, want ik ben zulk een eer niet waardig, daar ik een heiden ben." Dit duidt niet slechts aan, hoe gering hij over zich zelven dacht, in weerwil van zijn hoge positie, maar ook hoe hoge gedachten hij koesterde van Christus, in weerwil van Zijn lagen staat in de wereld. Hij wist een profeet Gods te eren, al was hij ook veracht en verworpen door de mensen.

2. Van zijn geloof. Heere, neem de moeite niet, want ik weet dat dit niet nodig is, Gij kunt mijn dienstknecht genezen, zonder onder mijn dak te komen, door die almachtige kracht, waarvan geen gedachte kan afgesneden worden

1. Zeg het met een woord, en mijn knecht zal genezen worden. Zover was deze hoofdman er vandaan om te willen wat Naäman van den profeet had gewild, dat hij zou uitkomen en staan, en zijne hand over de plaats zou strijken, en hem aldus zou genezen, 2 Koningen 5:11. Hij verklaart dit geloof door ene vergelijking, ontleend aan zijn beroep, en hij vertrouwt dat Christus even gemakkelijk de ziekte kan gebieden weg te gaan, als hij een zijner soldaten bevelen kan geven, even gemakkelijk een engel kan zenden met opdracht om dezen dienstknecht te genezen, als hij een soldaat op een boodschap kan uitzenden, vers 8. Christus heeft soevereine macht over alle schepselen en hun doen, Hij kan, naar het Hem behaagt, den loop der natuur veranderen, kan hare wanorde herstellen en hare verzwakking in het menselijk lichaam doen ophouden, want Hem is alle macht gegeven.

VII. Onze Heere Jezus heeft grotelijks behagen gehad in het geloof van den hoofdman, en was er des te meer over verwonderd wijl hij een heiden was. En daar nu het geloof van den hoofdman Christus heeft geëerd, zie hoe Christus nu zijn geloof eert, vers 9 :Jezus dit horende, verwonderde zich, en zich omkerende, zei tot de schare, die Hem volgde, Ik heb zo groot een geloof zelfs in Israël niet gevonden. Christus wil dat zij, die Hem volgen, de voorbeelden van geloof zullen opmerken, die hun soms worden voorgesteld-inzonderheid als zij gevonden worden onder hen, die Christus niet zo van nabij volgen door hun belijdenis- opdat wij ons door kracht van hun geloof zullen schamen over het zwakke en wankelende van het onze.

VIII. De genezing werd terstond en volkomen tot stand gebracht, vers 10. Die gezonden waren wisten, dat hun boodschap volbracht was, en zijn dus wedergekeerd, en toen vonden zij den kranken dienstknecht gezond, zonder dat er een spoor van zijne ziekte was overgebleven. Christus zal kennis nemen van den droeven toestand van arme dienstknechten, en zal gereed en bereid zijn hen te helpen, want er is bij Hem gene aanneming des persoons. Ook zijn de heidenen niet buitengesloten van het voorrecht Zijner genade, ja, dit was een voorbeeld van dat veel groter geloof, dat onder de heidenen gevonden zou worden, dan onder de Joden, nadat het Evangelie gepredikt zal zijn.

Lukas 7:11-18

Hier hebben wij de geschiedenis van Christus' opwekking van den zoon der weduwe te Naïn, die gestorven was, en nu uitgedragen werd om begraven te worden. Mattheus en Markus hebben dit niet vermeld, Mattheus heeft er slechts in het algemeen melding van gemaakt in Christus' antwoord aan de discipelen van Johannes, Mattheus 11:5, dat de doden worden opgewekt, Merk op:

I. Waar en wanneer dit wonder werd gewrocht. Het was op den volgenden dag nadat Hij den dienstknecht van den hoofdman had genezen, vers 11. Christus heeft iedere dag goed gedaan, Hij had nooit reden om te klagen dat Hij een dag had verloren. Het geschiedde bij de poort van een kleine stad, genaamd Naïn, niet ver van Kapernaum, dezelfde stad waarschijnlijk als Naïs, waarvan door Hiëronymus wordt gesproken.

II. Wie er de getuigen van waren. Het is zo goed mogelijk door getuigen bevestigd, want het was geschied ten aanschouwe van twee scharen van mensen, die elkaar in, of nabij, de stadspoort ontmoetten. Er was een schare van discipelen en anderen, die Christus vergezelden, vers 11, en een schare van bloedverwanten, vrienden en naburen, die de begrafenis van den jongeling bijwoonden, vers 12. Aldus was een voldoend aantal daar aanwezig om de waarheid van dit wonder te getuigen, dat nog een groter bewijs opleverde van Christus' Goddelijke macht dan Zijne genezing van kranken, want door geen kracht der natuur, of enig ander middel, kunnen doden opgewekt worden.

III. Hoe het door onzen Heere Jezus werd gewrocht.

1. De persoon, die opgewekt werd, was een jongeling, in het begin zijner dagen afgesneden door den dood-een gewoon geval, de mens komt voort als een bloem, en wordt afgesneden. Dat hij werkelijk dood was, werd algemeen erkend. Er kon geen bedrieglijke afspraak in het geval zijn, want Christus kwam de stad in en had hem niet gezien, voor Hij hem nu op de lijkbaar zag. Hij werd uitgedragen uit de stad, want de begraafplaatsen der Joden waren buiten hun steden, en op enigen afstand er van. Deze jongeling was de enige zoon zijner moeder, en zij was ene weduwe. Zij was afhankelijk van hem als den staf haars ouderdoms, maar hij bleek een gebroken rietstok, iedere mens is dit, zelfs in zijn besten toestand. Hoe talrijk, hoe verscheiden, hoe zeer rampspoedig zijn de beproevingen der beproefden in deze wereld! Welk een tranendal is deze wereld! Welk een Bochim, ene plaats voor hen die wenen! Wèl kunnen wij ons voorstellen hoe diep de smart was van deze arme moeder om haar enigen zoon (op zulk een smart wordt gewezen als zijnde de grootste van alle smarten, Zacheria 12:10) en zij was nu nog te groter omdat zij ene weduwe was, verbroken door breuk op breuk, en er een volkomen einde van gemaakt aan al hare vertroostingen. Een grote schare van de stad was met haar om haar te beklagen en te vertroosten.

2. Christus toonde zowel Zijn mededogen als Zijne macht, toen Hij hem opwekte, ten einde een proeve te geven van die beiden, die zo helder uitblinken in des mensen verlossing.

a. Zie hoe meedogend Hij is jegens de beproefden, vers 13. Toen de Heere de arme weduwe zag, die haren zoon volgde naar het graf, werd Hij innerlijk met ontferming overhaar bewogen. Hier was geen bede of verzoek tot Hem gericht ten haren behoeve, niet eens, dat Hij woorden van troost tot haar zou spreken, maar ex mero motu -zuiver en alleen uit de goedheid van Zijn natuur, was Hij met haar begaan. Het geval was droevig, en Hij beschouwde het met medelijden. Zijn oog bewoog Zijn

hart, en Hij zei tot haar: Ween niet. Christus is begaan met de treurenden, de ongelukkigen, en dikwijls voorkomt Hij hen met de zegeningen Zijner goedheid. Hij heeft het werk onzer verlossing en zaligheid op zich genomen door Zijne liefde en door Zijne genade, Jesaja 63:9. Welk een lieflijk denkbeeld geeft dit van de ontferming van den Heere Jezus en de menigte Zijner barmhartigheden, dat ons zeer tot vertroosting kan wezen, als wij in droefheid zijn! Laat arme weduwen zich hiermede vertoosten in hare smart, dat Christus medelijden met haar heeft en hare ziel in benauwdheden kent, en, zo anderen hare droefheid verachten, Hij doet dit niet. Christus zei: Ween niet, en Hij kon er haar een reden voor geven, die niemand anders haar geven kon: "Ween niet om een doden zoon, want hij zal zo aanstonds een levende zoon worden." Dit was een reden, gepast voor hare omstandigheden, maar er is een reden, die geldt voor allen, die in Jezus ontslapen zijn, en die van gelijke kracht is tegen overmatige droefheid om hun dood-dat zij weer opstaan zullen, zullen opstaan in heerlijkheid, en daarom moeten wij niet treuren als degenen, die gene hope hebben, 1 Thessalonicenzen 4:13. Laat Rachel, die weent om hare kinderen, hare ogen weerhouden van tranen, want er is verwachting in uw einde, spreekt de Heere, want uwe kinderen zullen wederkomen tot hun landpale, Jeremia 31:17. En laat ons lijden in zulk een tijd tot kalmte en bedaren worden gebracht door het denken aan Christus' medelijden.

b. Zie hoe Zijne bevelen triomferen zelfs over den dood, vers 14. Hij ging toe, en raakte de baar aan, of de doodkist, waarop, of waarin, de dode lag, want voor Hem zal dat geen verontreiniging zijn. Hierdoor gaf Hij aan de dragers te kennen, dat zij niet moesten voortgaan, Hij had iets aan dien doden jongeling te zeggen. Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale, ik heb verzoening gevonden, Job 33:24. Hierop bleven zij, die hem droegen, stilstaan, en hebben waarschijnlijk de baar van hun schouders neergelaten op den grond, en openden de doodkist, indien zij gesloten was. En toen zei Hij plechtig, als gezaghebbende bij wie uitkomsten zijn tegen den dood: Jongeling, Ik zeg u, sta op. De jongeling was dood, en kon niet door zijn eigen kracht opstaan (evenmin als zij, die geestelijk dood zijn door de misdaden en de zonden), en toch was het voor Christus gene ongerijmdheid om hem te gebieden op te staan, als er met dat woord van gebod kracht uitging om leven in hem te brengen. De roepstem des Evangelies tot alle mensen, inzonderheid tot jonge mensen, luidt: "Staat op, staat op van de doden, en Christus zal u licht en leven geven." Christus' heerschappij over den dood bleek uit de onmiddellijke uitwerking van Zijn woord, vers 15.

De dode zat overeind, zonder hulp van anderen. Toen Christus leven in hem verwekte, deed hij dit blijken door zijn overeind zitten. Hebben wij genade van Christus? Laat ons het doen blijken. Een ander bewijs dat hij leefde, was dat hij begon te spreken, want als Christus ons geestelijk leven geeft, opent Hij onze lippen in gebed en dankzegging. En eindelijk, Hij wilde den jongeling, aan wie Hij een nieuw leven had geschonken, niet verplichten om met Hem te wandelen als Zijn discipel, Hem diensten te bewijzen (hoewel hij Hem zijn leven, zijn bestaan verschuldigd was), en nog minder wilde Hij hem medenemen als een trofee om hem te vertonen, en alzo eer door hem te verkrijgen, neen, Hij gaf hem aan zijne moeder, om bij haar te blijven als een gehoorzame zoon, want Christus' wonderen waren wonderen van barmhartigheid, en dit was een daad van grote barmhartigheid voor deze weduwe. Nu was zij vertroost naar den tijd, waarin zij beproefd was geweest, en nog veel meer, want nu kon zij op dien zoon zien als op een bijzonderen gunstgenoot des hemels met meer genot en vreugde, dan wanneer hij niet ware gestorven.

IV. Welken invloed dit had op het volk, vers 19, vreze beving hen allen. Het maakte hen bevreesd een dode levend uit zijne doodkist te zien opstaan op straat, op het bevel van een mens. Zij waren

allen getroffen van verbazing over dat wonder, en verheerlijkten God. De Heere en Zijne goedheid moeten, evenzeer als de Heere en Zijne majesteit, gevreesd worden. De gevolgtrekking, die zij er uit afleiden, was: Een groot profeet is onder ons opgestaan, de grote profeet, naar wie wij zolang hebben uitgezien, ongetwijfeld is hij bezield door Gods Geest, daar Hij aldus leven kan inblazen in een dode, en in hem heeft God Zijn volk bezocht, om hen te verlossen, gelijk dit verwacht werd, Lukas 1:68. Dit voorwaar zou voor hen allen, die de vertroosting Israël's verwachtten, als een leven zijn uit den dood. Wanneer dode zielen aldus door een Goddelijke kracht, die uitgaat van het Evangelie, tot geestelijk leven worden opgewekt, dan moeten wij God verheerlijken, en het beschouwen als een genadige bezoeking van Zijn volk. Het bericht van dit wonder ging uit,

1. In het gehele land, vers 17. Dit gerucht van Hem, dat Hij de grote profeet was, ging uit door geheel Judea, dat op een groten afstand lag, en door geheel Galilea, dat het omliggende land was. De meesten ontvingen dit bericht van Hem, maar weinigen geloofden in Hem, of gaven zich aan Hem. Velen hebben het gerucht van Christus' Evangelie in hun oren, die er den geur en smaak niet van hebben in hun ziel.

2. Zeer bijzonder werd de tijding hiervan gebracht aan Johannes de Doper, die nu in de gevangenis was, vers 18. De discipelen van Johannes boodschapten hem van al deze dingen, opdat hij zou weten dat, ofschoon hij gebonden was, het woord des Heeren niet was gebonden. Gods werk bleef voortgaan, hoewel hij ter zijde was gesteld.

Lukas 7:19-35

Over het algemeen hebben wij deze woorden omtrent Johannes de Doper, door Christus gesproken, nadat Johannes Hem had laten vragen, of Hij al of niet de Messias was, reeds gehad in Mattheus 11:2-19, zoals zij ook hier worden meegedeeld.

I. De boodschap, door Johannes de Doper aan Christus gezonden, en het antwoord, dat Hij hem gaf. Merk op:

1. De grote zaak betreffende Christus, die wij hebben te onderzoeken, is of Hij het is, die komen zou om zondaren te verlossen en zalig te maken, of dat wij een anderen moeten verwachten, vers 19, 20. Wij zijn er zeker van, dat God de komst van een Zaligmaker beloofd heeft, en even zeker zijn wij er van, dat Hij ter bestemder tijd Zijne belofte zal volbrengen. Indien deze Jezus die beloofde Messias is, dan zullen wij Hem ontvangen, en naar geen anderen uitzien, maar zo neen, dan zullen wij in onze verwachting volharden, en, schoon Hij vertoeft, zullen wij Hem blijven verwachten.

2. Het geloof van Johannes de Doper zelven, of tenminste dat van zijne discipelen, moest hieromtrent bevestiging erlangen, want Christus had zich nog niet openlijk verklaard werkelijk de Messias te zijn, ja Hij wilde zelfs niet dat Zijne discipelen, die Hem als zodanig kenden, er van zouden spreken, voordat de bewijzen er van volledig geleverd zouden zijn in Zijne opstanding. De voorname mannen der Joodse kerk hadden Hem niet erkend en ook had Hij geen invloed verkregen, waardoor Hij op den troon van Zijn vader David geplaatst zou worden. Niets van die grootheid en macht was aan Hem te bespeuren, waarmee, naar men dacht, de Messias zou verschijnen, en daarom is het niet vreemd, dat zij vragen: Zijt Gij de Messias? niet twijfelende of, zo Hij het niet was, Hij hun zou zeggen wie anders zij te verwachten hebben.

3. Christus liet het over aan Zijne werken om Hem te prijzen in de poorten, om te zeggen wat Hij was en het te bewijzen. Terwijl Johannes' boodschappers met Hem waren, heeft Hij in die ure vele genezingen gewrocht, hetgeen wellicht te kennen geeft, dat zij slechts een uur bij Hem bleven, en hoeveel werk werd door Christus in een span des tijds niet af- gedaan! vers 21. Hij genas velen van ziekten en kwalen des lichaams, en van boze geesten, die of waanzin of neerslachtigheid teweegbrachten, en velen blinden gaf Hij het gezicht. Hij vermenigvuldigde de genezingen, opdat er geen grond zou zijn om bedrog te vermoeden, en toen, vers 22, zei Hij hun: Gaat heen en boodschapt Johannes weer de dingen, die gij gezien en gehoord hebt. Hij en zij konden nu gemakkelijk tot de slotsom komen en zeggen wat ook velen uit de schare zeiden, Johannes 7:31 :Wanneer de Christus zal gekomen zijn, zal Hij ook meer tekenen doen dan die, welke deze gedaan heeft? Deze genezingen, die zij Hem zagen tot stand brengen, waren niet slechts een bevestiging van Zijne zending, zij waren er tevens de verklaring van. De Messias moest komen om een zieke wereld te genezen, om licht en gezicht te geven aan hen, die in duisternis zijn gezeten, en om boze geesten te overwinnen en in bedwang te houden. Gij ziet dat Jezus dit doet voor het lichaam der mensen, en daarom moet gij tot de gevolgtrekking komen, dat Hij het is, die komen zou om het te doen voor de zielen der mensen, en gij moet geen ander verwachten. Tot zijne wonderen in het rijk der natuur heeft Hij dit toegedaan in het rijk der genade, vers 22 :den armen wordt het Evangelie gepredikt, hetgeen naar zij wisten, door den Messias gedaan zou worden, want Hij was gezalfd om een blijde boodschap te brengen den zachtmoedigen Jesaja 61:1, en de zielen der nooddruftigen te verlossen,

Psalm 72:13. Oordeelt dus zelf, of gij iemand kunt verwachten, die meer ten volle zal beantwoorden aan den aard en de eigenschappen van den Messias en het grote doel Zijner komst.

4. Hij gaf hun een wenk van het gevaar, waarin de mensen waren om, in weerwil van deze blijken en bewijzen dat Hij de Messias is, tegen Hem bevooroordeeld te zijn, vers 23.

Zalig is hij, die aan Mij niet zal geërgerd worden. Wij bevinden ons hier in een toestand van op-de-proefstelling, en het is in overeenstemming met dien toestand dat, gelijk er genoegzame redenen zijn om de waarheid te bevestigen voor hen, die eerlijk en onpartijdig er naar zoeken en wier hart bereid is haar te ontvangen, er evenzo bezwaren en tegenwerpingen zijn om de waarheid te omsluieren voor hen, die zorgeloos, wereldsgezind en zinnelijk zijn. Christus' opvoeding te Nazareth, Zijn wonen in Galilea, de geringheid van Zijne familie en betrekkingen, Zijne armoede en het verachtelijke aanzien Zijner volgelingen-deze en dergelijke zaken waren voor velen stenen des aanstoots, struikelblokken, waar al Zijne wonderen hen niet over heen konden helpen. Hij is zalig, want hij is wijs, nederig en welgezind, die door deze vooroordelen niet wordt overwonnen. Het is een teken dat God hem gezegend heeft, want het is door Zijne genade, dat hij over die struikelblokken heen geholpen is, en hij zal in waarheid gezegend, zalig zijn in Christus.

II. Wij hebben hier den hogen lof aan Johannes de Doper toegekend door Christus, niet terwijl diens boodschappers nog tegenwoordig waren (opdat Hij den schijn niet zou hebben van hem te vleien) maar toen zij weggegaan waren, vers 24, om het volk bewust te maken van de voorrechten, die hun door Johannes' bediening ten deel waren gevallen, en waarvan zij nu door zijne gevangenschap waren verstoken. Laat hen nu eens bedenken wat zij uitgegaan zijn in de woestijn te aanschouwen, wie het was, van wie zoveel werd gesproken, en die zulk een grote en algemene verwondering had teweeggebracht. "Welnu", zegt Christus, "Ik zal het u zeggen "

1. Hij was een man, die zich in alles volkomen gelijk bleef, een man van onwankelbare standvastigheid. Hij was geen riet, dat van den wind ginds en weer bewogen wordt, eerst in ene richting en dan weer in een andere, draaiende met elke wind, hij was standvastig als een rots, niet wispelturig als een riet. Indien hij zich als een riet voor Herodes had kunnen buigen, en zich gevoegd en geplooid had naar het hof, dan zou hij er een gunsteling geweest zijn, maar hij achtte op geen van deze dingen.

2. Hij was een man van ongeëvenaarde zelfverloochening, een groot voorbeeld van minachting van de wereld. Hij was geen man met zachte klederen bekleed en in wellust levende, vers 25, integendeel, hij woonde in een woestijn, en heeft zich in overeenstemming hiermede gekleed en gevoed. In plaats van het lichaam op te smukken en te vertroetelen, heeft hij het bedwongen en tot dienstbaarheid gebracht.

3. Hij was een profeet, had zijne opdracht en zijne instructies onmiddellijk van God, en niet van een mens of door een mens. Van geboorte was hij een priester, maar hier wordt nooit op gelet, want zijne heerlijkheid als profeet stelde de eer van zijn priesterschap in de schaduw. Ja, hij was meer, hij was veel meer dan een profeet, vers 26, dan enig profeet van het Oude Testament, want zij hebben van Christus gesproken uit de verte, hij sprak van Hem als zijnde aan de deur.

4. Hij was de voorloper en wegbereider van den Messias, en van hem zelven is in het Oude Testament geprofeteerd. Deze is het van welken geschreven is, Maleachi 3:1, Ziet, Ik zend Mijn engel voor Uw aangezicht, vers 27. Eer Hij den Meester zelf zond, zond Hij een boodschapper, om kennis te geven van Zijne komst, en het volk te bereiden om Hem te ontvangen. Indien de Messias als een wereldlijk vorst had moeten verschijnen, zoals de Joden Hem verwachtten, dan zou Zijn boodschapper of in de pracht en praal zijn verschenen van een generaal, of in het sierlijk, kleurrijk gewaad van een wapenkoning, maar het was een voorafgaande, volkomen duidelijke aanduiding van den geestelijken aard van Christus' koninkrijk, dat de bode, dien Hij voor Zijn aangezicht zond om Zijn weg te bereiden, dit deed door bekering te prediken en verbetering van der mensen hart en leven. Voorzeker was dat koninkrijk niet van deze wereld, hetwelk aldus werd ingeleid.

5. Deswege was hij zo groot, dat er werkelijk geen groter profeet geweest is dan hij. Profeten waren de grootsten, die uit vrouwen geboren zijn, meer eerbiedwaardig dan koningen en vorsten, en van alle profeten was Johannes de grootste. Het land wist niet welk een kostelijk, welk een onwaardeerbaar man het bezat, toen Johannes rondging om te prediken. En toch is de minste in het koninkrijk Gods meerder dan hij. De minste Evangeliedienaar, die van den Heere genade heeft verkregen om bekwaam en getrouw te zijn in zijn arbeid, of de minste der apostelen en eerste predikers van het Evangelie, dienende onder een meer uitnemende bedeling, hebben een eervoller ambt dan Johannes de Doper. De geringsten van hen, die het Lam volgen, overtreffen verre de grootsten van hen, die Hem voorafgingen. Zij, die dus leven onder de Evangeliebedeling, hebben oneindig groter verantwoordelijkheid.

III. Wij hebben hier de rechtvaardige bestraffing van dat geslacht, op hetwelk noch de bediening van Johannes, noch die van Christus zelf, enigen invloed heeft uitgeoefend.

1. Christus toont hier welk een minachting Johannes de Doper werd aangedaan, terwijl hij predikte en doopte.

a. Zij, die hem enigen eerbied betoonden, behoorden tot het gewone volk, die in de ogen van de voornamen der wereld, eerder een smaad dan een eer voor hem waren, vers 29. Het volk, de ongeletterde menigte, waarvan gezegd werd: Deze schare, die de wet niet kent, is vervloekt, Johannes 7:49, en de tollenaars, mensen van een slechten naam, als zijnde over het algemeen mensen van slechte zeden, of die daarvoor werden gehouden, dezen waren het, die met zijn doop gedoopt werden en zijne discipelen zijn geworden, en dezen, hoewel heerlijke gedenktekenen der Goddelijke genade, hebben toch Johannes in het oog der wereld niet verheerlijkt. Door hun bekering en verbetering van hun levenswandel hebben zij echter God gerechtvaardigd, Zijne wijsheid gerechtvaardigd in het verordineren van zulk een man als Johannes de Doper was om de voorloper van den Messias te zijn. Hierdoor hebben zij getoond, dat dit de beste methode was, die gevolgd kon worden, want voor hen was zij niet ijdel of verloren, wat zij dan ook voor anderen moge zijn.

b. De grote mannen van hun kerk en hun volk, de beschaafden en de staatsmannen, die hem in het oog der wereld eer hadden kunnen aandoen, hebben hem al de oneer aangedaan, die zij konden. Wel gingen zij hem horen, maar lieten zich niet van hem dopen, vers 30. De Farizeeën, die als de vroomsten en Godsdienstigsten golden, en de wetgeleerden, die beroemd waren om hun geleerdheid, inzonderheid om hun kennis van de Schrift, hebben den raad Gods tegen zich zelven

verworpen, zij hebben de genade Gods door den doop van Johannes tevergeefs ontvangen. In de zending van dezen boodschapper onder hen heeft God het goede voor hen bedoeld, hun zaligheid, en indien zij met den raad Gods hadden ingestemd, dan zou die voor hen geweest zijn, en zij zouden voor eeuwig gelukkig zijn ge worden, maar zij verwierpen hem, wilden er niet in berusten, en nu was hij tegen hen, hij was hun ten verderve. De weldaad, die voor hen bestemd was, ontging hun, en dat niet alleen, maar zij verbeurden de genade Gods, deden zelf een grendel aan hun deur en, door de tucht af te wijzen, die hen geschikt moest maken voor het koninkrijk van den Messias, sloten zij zelven er zich buiten, en niet slechts sloten zij zich zelven uit, maar zij verhinderden ook anderen door hen in den weg te staan.

2. Hij toont hier de vreemde verdorvenheid van de mensen van dat geslacht in hun vitterij beide op Johannes en Christus, en het vooroordeel, dat zij tegen hen koesterden.

a. Zij hebben de handelwijze door God gevolgd om hun goed te doen als een zaak van scherts behandeld, vers 31. Bij wie zal Ik dan de mensen van dit geslacht vergelijken? Wat kan Ik bedenken, dat dwaas of ongerijmd genoeg is om hen er door voor te stellen? Zij zijn gelijk aan de kinderen, die op de markt zitten, die op niets acht geven, dat ernstig is, maar gans vervuld zijn van spel en vermaak. Alsof God slechts met hen schertste in Zijne methodes om hun goed te doen, zoals kinderen op de marktplaats met elkaar zijn, vers 32. Zij maken zich van alles af met een grapje, en worden er niet meer door bewogen dan door de een of andere vertoning. Dit is het verderf van duizenden, zij kunnen er nooit toe komen om ernstig aan de belangen hunner ziel te denken. Grijsaards, zittende in het sanhedrin, waren slechts als kinderen, zittende op de markten, en niet meer bewogen door hetgeen tot hun eeuwigen vrede dient, dan mensen, die zich tot kinderspel begeven. O hoe verbazingwekkend is de stompzinnigheid en ijdelheid van de blinde en goddeloze wereld! Moge de Heere hen opwekken uit hun gerustheid!

b. Nog vonden zij het een of ander om op te vitten. Johannes de Doper was een man van strenge zeden, leefde veel in de eenzaamheid, en had bewondering moeten opwekken, wijl hij zulk een nederig, sober verloochenend man was. Er had naar hem geluisterd moeten worden als naar een man van diep nadenken, maar hetgeen tot zijn lof was, werd hem tot smaad aangerekend. Omdat hij gekomen is, noch brood etende, noch wijn drinkende, even vrijelijk, overvloedig en vrolijk als anderen, zegt gij: "Hij heeft een duivel, hij is een naargeestig mens, hij is bezeten, zoals hij, die onder de graven verwijlde, al is hij niet even woest als deze." Onze Heere Jezus heeft een vrijer levenswijze gevolgd, Hij is gekomen etende en drinkende, vers 34. Hij ging wel eens eten bij de Farizeeën, hoewel Hij wist dat zij Hem niet beminden, en bij tollenaars, hoewel Hij wist dat zij Hem geen eer waren in de ogen der wereld, maar in de hoop van aan beiden goed te doen, is Hij op gemeenzame wijze tot hen gegaan. Hieruit blijkt dat de dienstknechten van Christus zeer verschillend kunnen zijn van aard en neiging, zeer verschillend in hun wijze van prediken en van leven, en toch allen goed en nuttig kunnen zijn, verscheidenheid van gaven, maar ieder tot hetgeen oorbaar is. Daarom moet niemand zich aan anderen ten maatstaf stellen, en geen hard oordeel stellen over hen, die niet juist zo doen of handelen als hij. Johannes de Doper heeft van Christus getuigd, en Christus heeft Johannes de Doper geprezen, hoewel zij in hun wijze van leven gans tegenovergesteld waren aan elkaar. Maar de vijanden van beiden hebben hen beiden gelaakt. Dezelfde mensen, die Johannes hadden voorgesteld als gekrenkt in zijn verstand, omdat hij gekomen is etende noch drinkende, stelden onzen Heere Jezus voor als verdorven van zeden, omdat Hij gekomen is etende en drinkende. Hij is een vraat en wijnzuiper. De kwaadwilligheid spreekt nooit goed. Zie de

boosaardigheid van goddeloze mensen, en hoe zij alles in een slecht daglicht stellen, dat zij in het Evangelie ontmoeten en in de predikers en belijders er van. Hiermede denken zij hen in minachting te brengen, maar in werkelijkheid verderven zij slechts zich zelven.

3. Hij toont dat desniettemin God in de behoudenis van een verkoren overblijfsel zal verheerlijkt worden, vers 35. De wijsheid is gerechtvaardigd geworden van al hare kinderen. Er zijn de zodanige, die zich der wijsheid geven als hare kinderen, en door de genade Gods zullen zij zich overgeven aan de leiding en de heerschappij der wijsheid, en zo zullen zij de wijsheid rechtvaardigen in de middelen, die zij aanwendt om hen tot die onderwerping te brengen, want voor hen hebben zij kracht van uitwerking, en aldus blijken zij goed gekozen te zijn. De kinderen der wijsheid zijn hieromtrent eenstemmig, allen scheppen zij behagen in de methode der genade, die de Goddelijke wijsheid volgt, en zij denken er nooit minder gunstig over, wijl zij door sommigen bespot wordt.

Lukas 7:36-50

Wanneer en waar deze gebeurtenis heeft plaatsgehad blijkt niet. Deze evangelist volgt niet zo nauwkeurig orde en tijd in zijn verhaal als de andere evangelisten, maar zij wordt hier vermeld bij gelegenheid, dat aan Christus verweten werd een vriend van tollenaren en zondaren te zijn, om aan te tonen, dat het slechts tot hun welzijn was en om hen tot bekering te brengen, dat Hij met hen omging, en dat zij, die Hij in Zijne nabijheid toeliet, mensen waren, die een beter leven leidden, of goede hoop gaven dat zij dit zouden doen. Wie deze vrouw was, die hier zo groot een genegenheid voor Christus aan den dag legde, blijkt niet, gemeenlijk houdt men haar voor Maria Magdalena, maar hiervoor vind ik geen grond in de Schrift. Deze wordt beschreven-Hoofdstuk 8:2 en Markus 16:19- als ene uit wie Christus zeven duivelen had uitgeworpen, maar daarvan wordt hier geen melding gemaakt, en daarom is zij het waarschijnlijk ook niet geweest. Merk hier nu op:

I. Het beleefde onthaal van Christus bij een Farizeeër, en Zijn vriendelijke aanneming er van, vers 36. Een der Farizeeën bad Hem, dat Hij met hem ate, hetzij omdat hij dacht, dat het hem een goeden naam zou bezorgen om zulk een gast aan zijne tafel te hebben, of wel, omdat Zijn gezelschap hem, zijn gezin en zijne vrienden aangenaam zou onderhouden. Het blijkt dat deze Farizeeër niet in Christus geloofde, want hij wil Hem niet als profeet erkennen, vers 39, en toch heeft onze Heere Jezus zijne uitnodiging aangenomen, ingegaan zijnde in des Farizeeërs huis, zat Hij aan, opdat zij zouden zien, dat Hij dezelfde vrijheid nam met Farizeeën als met tollenaars, in de hoop van hun goed te doen. En diegenen kunnen zich verder wagen in het gezelschap van hen, die tegen Christus en Zijn Godsdienst bevooroordeeld zijn, die genoeg wijsheid en genade hebben om hen te onderwijzen en met hen te redeneren, dan anderen dit kunnen.

II. Den groten eerbied, Hem betoond door een arme boetvaardige zondares, terwijl Hij in des Farizeeërs huis aanzat. Het was ene vrouw in de stad, die een zondares was, een heidense vrouw, een hoer, denk ik, als zodanig bekend en berucht. Zij hoorde dat Jezus in des Farizeeërs huis aanzat, en bekeerd zijnde van haar bozen levenswandel door Zijne prediking, kwam zij om Hem hare dankbaarheid te betonen, geen andere gelegenheid hebbende om dit te doen dan door Zijne voeten te wassen en ze met de een of andere welriekende zalf te zalven, die zij tot dat doel had medegebracht. De wijze van aan tafel te zitten in dien tijd was in dier voege, dat hun voeten ten dele achter hen waren. Deze vrouw nu zag Christus niet in het gelaat, maar kwam achter Hem, en deed het werk ener dienstmaagd, wier dienst bestond in de voeten der gasten te wassen, 1 Samuel 25:41 en de zalf te bereiden. Nu kunnen wij in hetgeen deze goede vrouw gedaan heeft opmerken:

1. Haar diepe verootmoediging wegens de zonde. Zij stond achter Hem, wenende. Hare ogen, die tot ingang en uitgang der zonde gebruikt waren, maakt zij nu tot een fontein van tranen. Haar gelaat, dat zij weleer bedekt had met blanketsel, is thans bezoedeld door wenen. Heur haar, dat zij weleer gevlochten en versierd had, wordt nu als handdoek door haar gebruikt om Christus' voeten af te drogen. Wij hebben reden te geloven, dat zij tevoren reeds getreurd had om de zonde, maar nu zij de gelegenheid heeft om in Christus' tegenwoordigheid te komen, begon de wonde opnieuw te bloeden en werd hare smart vernieuwd. Het voegt berouwhebbenden, om telkens als zij tot Christus naderen, hun droefheid naar God te vernieuwen en hun schaamte over de zonde als Hij verzoening doet, Ezechiël 16:63.

2. Haar sterke genegenheid voor den Heere Jezus. Dit was het wat door onzen Heere Jezus bijzonder opgemerkt werd, dat zij veel heeft liefgehad, vers 42, 47. Zij wies Zijne voeten, ten teken van haar gewillige bereidvaardigheid tot de geringste diensten, waarmee zij Hem kon eren. Ja, zij wies ze met hare tranen, tranen van blijdschap, zij was als in vervoering van vreugde, om zich zo nabij den Zaligmaker te bevinden, dien hare ziel liefhad. Zij kuste Zijne voeten, als ene, die onwaardig was der kussen van Zijn mond, waarnaar de bruid zo verlangde, Hooglied 1:2. Het was een kus der aanbidding zowel als der genegenheid. Zij droogde ze af met het haar van haar hoofd, als ene, die gans gewijd is aan Zijne eer. Haar ogen zullen water opleveren om ze te wassen, en heur haar zal een handdoek zijn om ze af te drogen, en zij zalfde Zijne voeten met de zalf, Hem hierdoor erkennende als den Messias, den Gezalfde. Zij zalfde Zijne voeten ten teken van hare instemming met Gods voornemen om Zijn hoofd te zalven met olie der vreugde. Alle ware boetvaardigen hebben een hartelijke liefde voor den Heere Jezus.

III. Hoe de Farizeeër zich ergerde wegens Christus' toelating van dit betoon van eerbied van deze boetvaardige, vers 39. Hij sprak bij zich zelven -weinig vermoedende dat Christus wist wat hij dacht- "Deze, indien hij een profeet ware, zou dan zoveel kennis hebben om te bemerken, dat deze vrouw ene zondares is, ene heidin, een vrouw van slechten naam, en hij zou dan ook zoveel heiligheid hebben, om haar niet toe te laten tot hem te naderen. Immers kan zo iemand tot een profeet naderen, zonder dat zijn hart er tegen opkomt?" Zie hoe hoogmoedige en enghartige mensen geneigd zijn te denken, dat anderen even hoogmoedig en bedillend zijn als zij. Simon zou, indien zij hem had aangeraakt, gezegd hebben: Houd u tot uzelven, en naak tot mij niet, want ik ben heiliger dan gij, Jesaja 65:5, en hij dacht dat Christus dit ook zou zeggen.

IV. Christus' rechtvaardiging van de vrouw in hetgeen zij Hem deed, en van Hem zelven in het toe te laten. Christus wist wat de Farizeeër bij zich zelven sprak, en antwoordde er op: Simon, Ik heb u wat te zeggen, vers 40. Hoewel Hij vriendelijk onthaald was aan zijne tafel, bestrafte Hij hem toch zelfs daar, wegens hetgeen Hij verkeerd in hem zag, en wilde de zonde in hem niet verdragen. Aan hen, tegen wie Christus iets heeft, heeft Hij iets te zeggen, want Zijn geest zal bestraffen. Simon is bereid Hem aan te horen, hij sprak: Meester, zegt het. Hoewel hij niet kon geloven dat Hij een profeet was, (omdat hij niet zo stipt en streng was als hij) kan hij Hem toch de eer aandoen van Hem den titel van Meester te geven onder hen, die Heere, Heere! roepen, maar niet doen wat Hij zegt. In Zijn antwoord aan den Farizeeër redeneert Christus aldus: -Het is waar, deze vrouw is een begenadigde zondares, hetgeen onderstelt dat zij een boetvaardige zondares is. Wat zij aan Hem deed, was een uitdrukking van haar grote liefde voor haar Zaligmaker, door wie hare zonden vergeven zijn. Indien zij, die zulk een grote zondares is geweest, vergeving heeft verkregen, dan is het redelijkerwijs te verwachten, dat zij haar Zaligmaker meer liefheeft dan anderen, en daar groter blijken van zou geven dan anderen, en indien dit de vrucht was van hare liefde en voortvloeide uit de bewustheid van de vergeving harer zonden, dan voegde het Hem die aan te nemen, en het voegde den Farizeeër zeer slecht er over geërgerd te zijn. Nu had Christus hier nog een nadere bedoeling mede. De Farizeeër twijfelde of Hij een profeet was of niet, ja eigenlijk ontkende hij het, maar Christus toont aan dat Hij meer is dan een profeet, want Hij is een, aan wie macht is gegeven op aarde de zonden te vergeven, en aan wie de liefde en dankerkentenis toekomen van boetvaardige, begenadigde zondaren. In Zijn antwoord nu:

1. Noodzaakt hij Simon door ene gelijkenis te erkennen dat, hoe groter zondares deze vrouw geweest is, hoe groter liefde zij be- hoorde te betonen aan Jezus Christus, als hare zonden vergeven

zijn, vers 41-43. Een man had twee schuldenaars, die beiden onmachtig waren te betalen, maar de een was hem tien maal meer schuldig dan de ander. Vrij en edelmoedig heeft hij aan beiden de schuld kwijtgescholden, en heeft de wet niet tegen hen ingeroepen, heeft niet bevolen dat zij en hun kinderen als slaven verkocht zouden worden, of hen den pijners overgeleverd. Nu waren zij zich beiden wel bewust van de grote vriendelijkheid en goedheid, die zij hadden ontvangen, maar wie van dezen zal hem, den schuldeiser, meer liefhebben? Voorzeker, zegt de Farizeeër, hij, dien hij het meeste kwijtgescholden heeft, en hierin heeft hij recht geoordeeld. Wij nu, verplicht zijnde te vergeven, gelijk ons, naar wij hopen, vergeven is, kunnen hieruit den plicht leren tussen schuldenaar en schuldheer.

a. De schuldenaar behoort, indien hij iets heeft om te betalen, zijn schuldeiser te voldoen. Niemand kan iets het zijne noemen, of er wezenlijk genot van hebben, dan hetgeen het zijne is, als al zijn schulden betaald zijn.

b. Indien God in Zijne voorzienigheid den schuldenaar onmachtig heeft gemaakt om zijne schuld te betalen, dan behoort de schuldeiser niet streng jegens hem te zijn, hij moet de uiterste strengheid der wet niet tegen hem inroepen, maar moet hem zijne schuld kwijtschelden. "Summum jus est summa injuria -Overdreven strengheid van de wet wordt onrechtvaardigheid. Laat de onbarmhartige schuldeiser deze gelijkenis lezen, Mattheus 18:23 en verder., en sidderen, want diegenen zullen het oordeel hebben zonder barmhartigheid, die gene barmhartigheid betonen.

c. De schuldenaar, die bij zijne schuldeisers barmhartigheid heeft gevonden, behoort hun zeer dankbaar te zijn, en, zo hij hen op geen andere wijze kan belonen, moet hij hen liefhebben. Sommige schuldenaars, die onvermogend zijn om te betalen, zijn nijdig en boosaardig, in plaats van dankbaar jegens hun schuldeisers, die verliezen door hen lijden, en kunnen hun geen goed woord geven, alleen maar omdat zij klagen, terwijl het aan hen, die verliezen lijden, toch wel vergund is te spreken. Maar deze gelijkenis spreekt van God als Schepper (of liever, van den Heere Jezus zelven, want Hij is het, die vergeeft, en die door den schuldenaar bemind wordt) en zondaren zijn de schuldenaars, en zo kunnen wij hier leren: a. Dat zonde een schuld is, en zondaars schuldenaars zijn van God Almachtig. Als schepselen hebben wij een schuld van gehoorzaamheid aan de geboden der wet, en wegens het niet betalen er van, als zondaren, zijn wij strafschuldig. Wij hebben onze interest niet betaald, ja meer, wij hebben het goed onzes Meesters doorgebracht, en aldus zijn wij Zijne schuldenaars geworden. God heeft een rechtszaak tegen ons wegens het onrecht, dat wij Hem aangedaan hebben, en het plichtverzuim, waaraan wij ons tegenover Hem hebben schuldig gemaakt. b. Dat sommigen vanwege de zonde dieper bij God in de schuld zijn dan anderen: De een was schuldig vijf honderd penningen, en de andere vijftig. De Farizeeër was de minste schuldenaar, hetgeen hij van zich zelven niet dacht, veeleer dacht hij dat God zijn schuldenaar was, Lukas 18:10, 11. Deze vrouw, die een bekende, ergerlijke zondares was geweest, was de grootste schuldenares. Sommige zondaren zijn in zich zelven grotere schuldenaars dan anderen, en sommige zondaars zijn vanwege verschillende verzwarende omstandigheden grotere schuldenaars, zoals zij die in het openbaar een zeer ergerlijk leven hebben geleid, die gezondigd hebben tegen meer licht en kennis, tegen de overtuiging van hun eigen geweten en tegen waarschuwingen, tegen meer zegeningen en meer genademiddelen.

c. Dat onze schuld-of zij groter of kleiner is-in elk geval meer bedraagt dan wij kunnen betalen: Zij hadden niet om te betalen, zij hadden niets om tot een verdrag met den schuldeiser te komen, want

de schuld is groot, en wij hebben volstrekt niets om haar af te doen. Zilver en goud zal onze schuld niet betalen, en evenmin zal zij door offeranden kunnen afgedaan worden, neen, zelfs door geen duizenden van rammen. Gene gerechtigheid van ons zelven zal haar betalen, ons berouw niet en onze gehoorzaamheid voor het vervolg niet, want daartoe zijn wij reeds gehouden en verplicht, en het is God die haar in ons werkt. d. Dat de God des hemels bereid is armen zondaren vrij en om niet op evangelievoorwaarden vergiffenis te schenken, al is hun schuld ook nog zo groot. Als wij ons bekeren en in Christus geloven, zal onze ongerechtigheid ons niet tot een aanstoot worden, zij zal niet tegen ons ingebracht worden. God heeft Zijn naam bekend gemaakt als genadig en barmhartig, ons gaarne onze zonde vergevende, en Zijn Zoon vergiffenis hebbende verworven voor boetvaardige zondaars, belooft het Evangelie hun die vergiffenis, en Zijn Geest verzegelt haar en geeft er hun de vertroosting van. e. Dat zij, wier zonden vergeven zijn, verplicht zijn Hem lief te hebben, die hun vergeven heeft, en hoe meer hun vergeven is, hoe meer zij Hem behoren lief te hebben. Hoe groter zondaar iemand geweest is voor zijne bekering, hoe meer hij er zich op moet toeleggen om voor God te arbeiden, en hoe meer zijn hart verwijd moet zijn tot gehoorzaamheid. Toen een vervolgende Saul een Evangelie-predikende Paulus is geworden, heeft hij overvloediger gearbeid.

2. Hij past deze gelijkenis toe op den verschillenden aard en de verschillende handelwijze van den Farizeeër en de zondares ten opzichte van Christus. Hoewel de Farizeeër Christus niet als profeet wilde erkennen, schijnt Christus bereid te zijn hem als gerechtvaardigde te erkennen, te erkennen dat hij een begenadigde was, iemand die vergeving heeft ontvangen, al was hem dan ook minder vergeven. Hij heeft inderdaad ook wel enige liefde aan Christus betoond, Hem nodigende in zijn huis, maar het. was toch niets in vergelijking met hetgeen door deze arme vrouw betoond werd. Merk op, zegt. Christus tot hem, "dat zij iemand is, aan wie veel vergeven is geworden, daarom kon, naar uw eigen oordeel, verwacht worden, dat zij veel meer zal liefhebben dan gij, en zo blijkt het ook. "Ziet gij deze vrouw? vers 44. Gij ziet haar aan met minachting, maar bedenk hoeveel vriendelijker zij voor Mij is dan gij zijt, moet Ik dan uwe vriendelijkheid aannemen en de hare afwijzen?

a. Gij hebt niet eens bevolen dat Mij een bekken met water gebracht zou worden om Mijne voeten te wassen, toen Ik vermoeid en beslijkt van Mijne wandeling bij u intrad, hetgeen Mij een verkwikking zou geweest zijn, maar zij heeft veel meer dan dat gedaan, zij heeft Mijne voeten gewassen met hare tranen, tranen der liefde voor Mij, tranen van smart om hare zonde, en zij heeft ze afgedroogd met de haren haars hoofds, ten teken van haar grote liefde voor Mij.

b. "Gij hebt niet eens Mijne wang gekust, -hetgeen een gewone uitdrukking was van een hartelijk en liefdevol welkom aan een vriend- maar deze heeft niet afgelaten van Mijne voeten te kussen, vers 45.

c. "Gij hebt Mij niet eens van een weinig gewone olie voorzien, om er naar de gewoonte Mijn hoofd mede te zalven, maar zij heeft een fles met kostelijke zalf aan Mijne voeten ten koste gelegd, vers 46, zover heeft zij u in alles overtroffen." De reden, waarom sommige mensen de moeite en de kosten van ijverige Christenen voor den Godsdienst afkeuren, is dat zij niet bereid zijn om hetzelfde te doen, maar besloten hebben om hun Godsdienst goedkoop en gemakkelijk te hebben.

3. Hij bracht het vitten van den Farizeeër tot zwijgen. Ik zeg u, Simon, hare zonden zijn haar vergeven, die vele waren, vers 47. Hij erkent dat zij schuldig was aan vele zonden. "Maar zij zijn haar vergeven, en daarom is het geenszins onvoegzaam voor Mij om haar vriendelijkheid aan te nemen. Zij zijn haar vergeven, want zij heeft veel liefgehad." Het behoorde overgezet te worden door: daarom heeft zij veel liefgehad, wat het is duidelijk, dat haar veel-liefhebben niet de oorzaak, maar het gevolg was van hare vergiffenis en van haar troostrijke bewustheid er van. Want wij hebben God lief omdat Hij ons eerst liefgehad heeft, Hij heeft ons niet vergeven omdat wij Hem eerst liefhadden. Maar dien weinig vergeven wordt -zoals aan u-die heeft weinig lief, zoals gij weinig liefhebt. Hiermede geeft Hij aan den Farizeeër te kennen, dat zijne liefde voor Christus zo gering was, dat Hij reden had om te vragen of hij Hem in het geheel wel oprechte liefde toedroeg, en bijgevolg, of zijne zonden, die vergelijkenderwijs weinige waren, wel vergeven zijn. In plaats van aan grote zondaars de genade te misgunnen, die zij bij Christus vinden, als zij bekeerd zijn, moeten wij door hun voorbeeld worden opgewekt om ons zelven te onderzoeken, of wij inderdaad wel vergeving hebben ontvangen en Christus liefhebben.

4. Hij bracht hare vrees tot bedaren, daar zij waarschijnlijk door des Farizeeërs houding en gedrag ontmoedigd was, maar toch niet zo aan die mismoedigheid wilde toegeven om weg te vluchten.

a. Christus zei tot haar: Uwe zonden zijn u vergeven, vers 48. Hoe meer wij uitdrukking geven aan onze smart over de zonde en aan onze liefde voor Christus, hoe duidelijker blijk wij zullen hebben van de vergeving onzer zonden, want het is door te ervaren dat er een werk van genade is ons is gewrocht, dat wij de verzekerdheid verkrijgen van ene daad van genade voor ons gewrocht. Hoe wel was zij beloond voor hare moeite en onkosten, toen zij met dit woord van Christus werd weggezonden: Uwe zonden zijn u vergeven! en welk een krachtige weerhouding zal dit voor haar wezen om terug te vallen in de zonde!

b. Hoewel er personen tegenwoordig waren, die in hun hart met Christus twistten wijl Hij het op zich nam de zonden te vergeven, en de zondaren vrij te spreken, vers 49, zoals zij, van wie wij lezen in Mattheus 9:3, bleef Hij toch bij wat Hij gezegd had, want gelijk Hij daar bewezen had macht te hebben om de zonde te vergeven, door den geraakte te genezen, en dus geen acht wilde slaan op de vitterij, zo wilde Hij nu tonen dat Hij zich verlustigde in het vergeven van zonde. Hij bemint het om tot boetvaardigen van vergeving en vrede te spreken. Hij zei tot de vrouw: Uw geloof heeft u behouden, vers 50. Het zal de vertroosting, die zij smaakt in de vergeving harer zonde, bevestigen en verdubbelen, dat zij gerechtvaardigd was door haar geloof. Al die uitdrukkingen van droefheid over de zonde en liefde tot Christus waren de uitwerkselen en de vruchten van haar geloof, en dewijl van alle genadegaven het het geloof is, dat het meeste God eert, zo heeft Christus boven alle andere genadegaven het meest het geloof geëerd. Zij, die weten, dat hun geloof hen heeft behouden, kunnen heengaan in vrede, kunnen hun weg gaan met blijdschap.

HOOFDSTUK 8

1 En het geschiedde daarna, dat Hij reisde van de ene stad en vlek tot de andere, predikende en verkondigende het Evangelie van het Koninkrijk Gods; en de twaalven waren met Hem;
2 En sommige vrouwen, die van boze geesten en krankheden genezen waren, namelijk Maria, genaamd Magdalena, van welke zeven duivelen uitgegaan waren;
3 En Johanna, de huisvrouw van Chusas, den rentmeester van Herodes, en Susanna, en vele anderen, die Hem dienden van haar goederen.
4 Als nu een grote schare bijeenvergaderde, en zij van alle steden tot Hem kwamen, zo zeide Hij door gelijkenis:
5 Een zaaier ging uit, om zijn zaad te zaaien; en als hij zaaide, viel het ene bij den weg, en werd vertreden, en de vogelen des hemels aten dat op.
6 En het andere viel op een steenrots, en opgewassen zijnde, is het verdord, omdat het geen vochtigheid had.
7 En het andere viel in het midden van de doornen, en de doornen mede opwassende, verstikten hetzelve.
8 En het andere viel op de goede aarde, en opgewassen zijnde, bracht het honderdvoudige vrucht voort. Dit zeggende, riep Hij: Wie oren heeft, om te horen, die hore.
9 En Zijn discipelen vraagden Hem, zeggende: Wat mag deze gelijkenis wezen?
10 En Hij zeide: U is het gegeven, de verborgenheden van het Koninkrijk Gods te verstaan; maar tot de anderen spreek Ik in gelijkenissen, opdat zij ziende niet zien, en horende niet verstaan.
11 Dit is nu de gelijkenis: Het zaad is het Woord Gods.
12 En die bij den weg bezaaid worden, zijn dezen, die horen; daarna komt de duivel, en neemt het Woord uit hun hart weg, opdat zij niet zouden geloven, en zalig worden.
13 En die op de steenrots bezaaid worden, zijn dezen, die, wanneer zij het gehoord hebben, het Woord met vreugde ontvangen; en dezen hebben geen wortel, die maar voor een tijd geloven, en in den tijd der verzoeking wijken zij af.
14 En dat in de doornen valt, zijn dezen, die gehoord hebben, en heengaande verstikt worden door de zorgvuldigheden, en rijkdom, en wellusten des levens, en voldragen geen vrucht.
15 En dat in de goede aarde valt, zijn dezen, die, het Woord gehoord hebbende, hetzelve in een eerlijk en goed hart bewaren, en in volstandigheid vruchten voortbrengen.
16 En niemand, die een kaars ontsteekt, bedekt dezelve met een vat, of zet ze onder een bed; maar zet ze op een kandelaar, opdat degenen, die inkomen, het licht zien mogen.
17 Want er is niets verborgen, dat niet openbaar zal worden; noch heimelijk, dat niet bekend zal worden, en in het openbaar komen.
18 Ziet dan, hoe gij hoort; want zo wie heeft, dien zal gegeven worden; en zo wie niet heeft, ook hetgeen hij meent te hebben, zal van hem genomen worden.
19 En Zijn moeder en Zijn broeders kwamen tot Hem, en konden bij Hem niet komen, vanwege de schare.
20 En Hem werd geboodschapt van enigen, die zeiden: Uw moeder en Uw broeders staan daar buiten, begerende U te zien.
21 Maar Hij antwoordde en zeide tot hen: Mijn moeder en Mijn broeders zijn dezen, die Gods Woord horen, en datzelve doen.
22 En het geschiedde in een van die dagen, dat Hij in een schip ging, en Zijn discipelen met Hem; en Hij zeide tot hen: Laat ons overvaren aan de andere zijde van het meer. En zij staken af.

23 En als zij voeren, viel Hij in slaap; en er kwam een storm van wind op het meer, en zij werden vol waters, en waren in nood.
24 En zij gingen tot Hem, en wekten Hem op, zeggende: Meester, Meester, wij vergaan! en Hij, opgestaan zijnde, bestrafte den wind en de watergolven, en zij hielden op, en er werd stilte.
25 En Hij zeide tot hen: Waar is uw geloof? Maar zij, bevreesd zijnde, verwonderden zich, zeggende tot elkander: Wie is toch Deze, dat Hij ook de winden en het water gebiedt, en zij zijn Hem gehoorzaam?
26 En zij voeren voort naar het land der Gadarenen, hetwelk is tegenover Galilea.
27 En als Hij aan het land uitgegaan was, ontmoette Hem een zeker man uit de stad, die van over langen tijd met duivelen was bezeten geweest; en was met geen klederen gekleed, en bleef in geen huis, maar in de graven.
28 En hij, Jezus ziende, en zeer roepende, viel voor Hem neder, en zeide met een grote stem: Wat heb ik met U te doen, Jezus, Gij Zone Gods, des Allerhoogsten, ik bid U, dat Gij mij niet pijnigt!
29 Want Hij had den onreinen geest geboden, dat hij van den mens zou uitvaren; want hij had hem menigen tijd bevangen gehad; en hij werd met ketenen en met boeien gebonden, om bewaard te zijn; en hij verbrak de banden, en werd van den duivel gedreven in de woestijnen.
30 En Jezus vraagde hem, zeggende: Welke is uw naam? En hij zeide: Legio. Want vele duivelen waren in hem gevaren.
31 En zij baden Hem, dat Hij hun niet gebieden zou in den afgrond heen te varen.
32 En aldaar was een kudde veler zwijnen, weidende op den berg; en zij baden Hem, dat Hij hun wilde toelaten in dezelve te varen. En Hij liet het hun toe.
33 En de duivelen, uitvarende van den mens, voeren in de zwijnen; en de kudde stortte van de steilte af in het meer; en versmoorde.
34 En die ze weidden, ziende hetgeen geschied was, zijn gevlucht; en heengaande boodschapten het in de stad, en op het land.
35 En zij gingen uit, om te zien hetgeen geschied was, en kwamen tot Jezus, en vonden den mens, van welken de duivelen uitgevaren waren, zittend aan de voeten van Jezus, gekleed en wel bij zijn verstand; en zij werden bevreesd.
36 En ook, die het gezien hadden, verhaalden hun, hoe de bezetene was verlost geworden.
37 En de gehele menigte van het omliggende land der Gadarenen baden Hem, dat Hij van hen wegging; want zij waren met grote vreze bevangen. En Hij, in het schip gegaan zijnde, keerde wederom.
38 En de man, van welken de duivelen uitgevaren waren, bad Hem, dat hij mocht bij Hem zijn. Maar Jezus liet hem van Zich gaan, zeggende:
39 Keer weder naar uw huis, en vertel, wat grote dingen u God gedaan heeft. En hij ging heen door de gehele stad, verkondigende, wat grote dingen Jezus hem gedaan had.
40 En het geschiedde, als Jezus wederkeerde, dat Hem de schare ontving; want zij waren allen Hem verwachtende.
41 En ziet, er kwam een man, wiens naam was Jairus, en hij was een overste der synagoge; en hij viel aan de voeten van Jezus, en bad Hem, dat Hij in zijn huis wilde komen.
42 Want hij had een enige dochter, van omtrent twaalf jaren, en deze lag op haar sterven. En als Hij heenging, zo verdrongen Hem de scharen.
43 En een vrouw, die twaalf jaren lang den vloed des bloeds gehad had, welke al haar leeftocht aan medicijnmeesters ten koste gelegd had; en van niemand had kunnen genezen worden,
44 Van achteren tot Hem komende, raakte den zoom Zijns kleeds aan; en terstond stelpte de vloed haars bloeds.

45 En Jezus zeide: Wie is het, die Mij heeft aangeraakt? En als zij het allen miszaakten, zeide Petrus en die met hem waren: Meester, de scharen drukken en verdringen U, en zegt Gij: Wie is het, die Mij aangeraakt heeft?
46 En Jezus zeide: Iemand heeft Mij aangeraakt; want Ik heb bekend, dat kracht van Mij uitgegaan is.
47 De vrouw nu, ziende, dat zij niet verborgen was, kwam bevende, en voor Hem nedervallende, verklaarde Hem voor al het volk, om wat oorzaak zij Hem aangeraakt had, en hoe zij terstond genezen was.
48 En Hij zeide tot haar: Dochter, wees welgemoed, uw geloof heeft u behouden; ga heen in vrede.
49 Als Hij nog sprak, kwam er een van het huis des oversten der synagoge, zeggende tot hem: Uw dochter is gestorven; zijt den Meester niet moeielijk.
50 Maar Jezus, dat horende, antwoordde hem, zeggende: Vrees niet, geloof alleenlijk, en zij zal behouden worden.
51 En als Hij in het huis kwam, liet Hij niemand inkomen, dan Petrus, en Jakobus, en Johannes, en den vader en de moeder des kinds.
52 En zij schreiden allen, en maakten misbaar over hetzelve. En Hij zeide: Schreit niet; zij is niet gestorven; maar zij slaapt.
53 En zij belachten Hem, wetende, dat zij gestorven was.
54 Maar als Hij ze allen uitgedreven had, greep Hij haar hand en riep, zeggende: Kind, sta op!
55 En haar geest keerde weder, en zij is terstond opgestaan; en Hij gebood, dat men haar te eten geven zoude.
56 En haar ouders ontzetten zich; en Hij beval hun, dat zij niemand zouden zeggen hetgeen geschied was.

Het meeste in dit hoofdstuk is ene herhaling van verschillende passages uit Christus' prediking en van Zijne wonderen, die wij tevoren in Mattheus en Markus gehad hebben. Zij zijn allen van zoveel belang, dat zij wel waard zijn herhaald te worden, en daarom zijn zij ook herhaald opdat uit den mond, niet slechts van twee, maar van drie getuigen elk woord bestaan zal. Hier is

I. Een algemeen bericht van Christus' prediking, en hoe Hij het levensonderhoud voor zich en Zijn talrijk gezin uit de liefdadige bijdragen van vrome mensen verkreeg, 1-3.

II. De gelijkenis van den zaaier en de vierderlei soort van grond, met de verklaring er van, en enige gevolgtrekkingen, die er uit afgeleid worden, vers 4-18.

III. De voorkeur, die Christus gaf aan Zijn gehoorzame discipelen, boven Zijn naaste bloedverwanten naar het vlees, vers 19-21.

IV. Zijn stillen van een storm op zee door het spreken van een woord, vers 22-25.

V. Zijn uitwerpen van een legioen duivelen uit een man, die er door bezeten was, vers 26-40.

VI. Zijne genezing van de vrouw, die den vloed des bloeds had, en Zijne opwekking van het dochtertje van Jaïrus, vers 41-56.

Lukas 8:1-3

Er wordt ons hier gezegd:

I. Wat Christus tot Zijn levenswerk heeft gemaakt-het was prediking. In dat werk was Hij onvermoeid, ging Hij rond goed doende, vers 1, daarna -en too kathexês -ordine -ter bestemder tijd, of wijze. Christus stelde zich zijn werk voor, en deed het geregeld. Hij hield zich aan een volgorde in Zijn arbeid, zodat het einde van een goed werk het begin was van een ander. Merk hier nu op:

1. Waar Hij predikte: Hij ging rond, dioodeue -peragrabat. Hij was een reizend prediker. Hij bepaalde zich niet tot ene plaats, maar heeft de stralen van Zijn licht overal heen verspreid.

Circumibat -Hij trok om, of deed Zijn omgang, als een rechter, daar Hij wellicht heeft bevonden, dat Zijne prediking het meest welkom was waar zij nieuw was. Hij ging van de ene stad en vlek tot de andere, opdat niemand onwetendheid zou kunnen voorwenden. Hierin heeft Hij Zijn discipelen een voorbeeld gegeven. Zij moesten door de landen der aarde heentrekken, zoals Hij door de steden van Israël. En Hij bepaalde zich ook niet tot de steden, maar bezocht ook de vlekken, of dorpen, bewoond door landlieden, om te prediken voor de inwoners der dorpen, Richteren 5:11.

2. Wat Hij predikte: Hij verkondigde het Evangelie van het koninkrijk Gods, dat het nu onder hen stond opgericht te worden. Het waren blijde tijdingen van het koninkrijk Gods, die Jezus verkondigd heeft, om aan de kinderen der mensen te zeggen dat God bereid was hen onder Zijne bescherming te nemen, die gewillig waren om weer te keren tot hun trouw en gehoorzaamheid. Het waren blijde tijdingen voor de wereld, dat er hoop was, dat zij bekeerd en verzoend zou worden.

3. Wie bij Hem waren: De twaalven waren met Hem, niet om te prediken, als Hij tegenwoordig was, maar om van Hem te leren wat en hoe zij later zullen prediken, en, als het nodig was, om gezonden te worden naar plaatsen, waar Hij niet heen kon gaan. Zalig waren deze dienstknechten, die Zijne wijsheid hoorden.

II. Vanwaar Hij het nodige levensonderhoud had. Hij leefde van de goedheid Zijner vrienden. Er waren sommige vrouwen, die dikwijls Zijne prediking bijwoonden, die Hem dienden met hare goederen, vers 2, 3. Sommigen van haar worden genoemd, maar er waren vele anderen, die met ijver waren aangedaan voor de leer van Christus, en zich in gerechtigheid verplicht achtten haar aan te moedigen, daar zij er voor zich zelven de weldadigheid van hadden ervaren, en ook in liefde, daar zij hoopten, dat ook vele anderen er het nut en voordeel van zouden genieten.

1. Het waren dezulken, die voor het merendeel Christus' patiënten geweest zijn, en de levende gedenktekenen waren van Zijne macht en genade, zij waren door Hem genezen van boze geesten en krankheden. Sommigen van haar waren gestoord geweest in hare geestvermogens, neerslachtig en treurig, anderen hadden ziekte des lichaams, en Hij was een volmaakte geneesmeester voor haar geweest. Hij is de geneesmeester van lichaam en ziel, en zij, die door Hem genezen zijn, moeten bedenken hoe zij het Hem zullen vergelden. Ons belang noopt ons Hem aan te hangen, opdat wij Hem terstond om hulp kunnen vragen, in geval van ene wederinstorting, en onze dankbaarheid

noopt ons Hem en Zijn Evangelie te dienen, Hem, die ons door het Evangelie heeft verlost en behouden.

2. Een van haar was Maria Magdalena, van welke zeven duivelen uitgegaan waren, een zeker voor een onzeker getal. Sommigen denken dat zij zeer slecht en goddeloos geweest is, en dan kunnen wij onderstellen dat zij de vrouw was, die ene zondares was geweest, en van wie even tevoren melding is gemaakt, Hoofdstuk 7:37. Dr. Lightfoot, die in sommige Talmoedische schriften gevonden heet, dat Maria Magdalena betekent: Maria de haarvlechtster, denkt dat dit op haar van toepassing is, daar zij in de dagen van hare ongerechtigheid en schande bekend was voor die vlechtingen des haars, die gesteld is tegenover een eerbaar gewaad, 1 Timotheus 2:9. Maar ofschoon zij een oneerbare vrouw is geweest, heeft zij op hare bekering en verandering van levenswijze toch barmhartigheid verkregen, en is zij een ijverige discipelin van Christus geworden. De grootste zondaren moeten niet wanhopen vergeving te verkrijgen, en hoe slechter iemand geweest is voor zijne bekering, hoe meer hij zich na de bekering beijveren moet om iets voor Christus te doen. Of liever: zij was ene die zeer droefgeestig, zwaarmoedig was geweest, en dan was zij waarschijnlijk Maria, de zuster van Lazarus, die ene vrouw was bezwaard van geest, en oorspronkelijk van Magdala afkomstig kon zijn, maar verhuisd was naar Bethanië. Deze Maria Magdalena was bij het kruis van Christus en bij Zijn graf, en, indien zij niet Maria, de zuster van Lazarus was, heeft deze bijzondere gunstgenote van Christus of toen Hem niet vergezeld, of de evangelist heeft haar niet opgemerkt. Noch het een noch het ander kan door ons ondersteld worden, zegt Dr. Lightfoot. Evenwel moet hiertegen opgemerkt worden, dat Maria Magdalena genoemd wordt onder de vrouwen, die Jezus gevolgd waren van Galilea, Mattheus 27:55, 56, terwijl Maria, de zuster van Lazarus, te Bethanië woonde.

3. Een andere was Johanna, de huisvrouw van Chusas, den rentmeester van Herodes. Zij was (volgens sommigen) zijne huisvrouw geweest, maar nu zijne weduwe, in gegoede omstandigheden. Indien zij nu zijne huisvrouw was, dan hebben wij reden te denken dat haar man, hoewel tot aanzien en bevordering gekomen aan het hof van Herodes, het Evangelie had aangenomen en er volkomen in bewilligde, dat zijne vrouw zowel ene hoorderes van Christus zijn zou, als zou bijdragen tot Zijn onderhoud.

Lukas 8:4-21

De vorige paragraaf begon met een bericht van Christus' ijver in het prediken, vers 1, deze begint met een bericht van den ijver des volks om Hem te horen, vers 4. Hij ging in iedere stad om te prediken, en nu zou men denken dat zij zich tevreden zouden stellen met Hem te horen, als Hij in hun stad kwam (wij kennen de zodanige, die zich daarmee tevreden gesteld zouden hebben), maar er waren er, die "van alle steden tot Hem kwamen", die niet wilden wachten totdat Hij tot hen kwam, en ook niet dachten dat zij Hem nu genoeg gehoord hadden, toen Hij van hen wegging, maar Hem tegemoet gingen als Hij tot hen kwam, en Hem volgden als Hij van hen wegging. Hij heeft zich ook hierom niet voor verontschuldigd gebonden om nu naar die steden te gaan, wijl er uit die steden sommigen tot Hem gekomen waren, want, hoewel dezen er geweest zijn, was er in de meesten toch geen ijver genoeg om hen tot Hem te voeren, en daarom zal Hij-zo groot is Zijn neerbuigende goedheid-tot hen gaan, want Hij is gevonden van hen, die Hem niet zochten, Romeinen 10:20. Jesaja 65:1. Het schijnt dat er een grote toeloop van mensen was. Een grote schare was bijeen vergaderd, overvloed van vissen om er het net voor uit te werpen, en Hij was even bereid en gewillig om te leren, als zij om onderwezen te worden. In deze verzen nu hebben wij:

I. Noodzakelijke en voortreffelijke regelen voor het horen des woords in de gelijkenis van den zaaier, en de verklaring en toepassing er van, en dit alles hebben wij reeds twee malen meer uitvoerig gehad. Toen Christus deze gelijkenis voorstelde:

1. Waren de discipelen begerig te weten wat er de betekenis van was, vers 9. Zij vroegen Hem: "Wat mag deze gelijkenis wezen?" Wij behoren zeer ernstig te verlangen om de ware bedoeling en de gehele strekking te kennen van het woord, dat wij horen, opdat wij niet in dwaling zijn of slechts gebrekkige kennis hebben.

2. Christus maakte hen bewust van het grote voorrecht en voordeel, dat er voor hen in gelegen was om de gelegenheid te hebben van bekend te worden met de verborgenheid en de betekenis van Zijn woord, welke gelegenheid anderen niet hadden: U is het gegeven, vers 10. Zij, die onderwijs van Christus begeren te ontvangen, moeten weten en bedenken welk een voorrecht het is om door Hem onderwezen te worden, welk een onderscheidend voorrecht om in het licht-zulk een licht! - te worden geleid, terwijl anderen in duisternis-zulk een duisternis, worden gelaten! Zalig zijn wij, en voor altijd de schuldenaars der vrije genade, indien dezelfde zaak, die voor anderen ene gelijkenis is, die slechts strekt om hen te vermaken, voor ons een duidelijke waarheid is, door welke wij verlicht en bestuurd worden, en naar den regel waarvan wij worden gevormd. Aangaande nu de gelijkenis zelf en de verklaring er van hebben wij op te merken,

a. Dat het hart des mensen als de grond is voor het zaad van Gods woord, het is instaat het te ontvangen en er vruchten van voort te brengen, maar, tenzij dat zaad er in gezaaid wordt, zal het niets goeds of van waarde voortbrengen. Wij hebben er dus voor te zorgen om zaad en grond tot elkaar te brengen. Waartoe hebben wij het zaad in de Schrift, indien het niet gezaaid wordt? En waartoe hebben wij den grond in ons eigen hart, indien hij niet met dat zaad wordt bezaaid?

b. Het welslagen van het zaad is over het algemeen naar den aard van den grond, al naar deze bereid of niet bereid is, het zaad te ontvangen. Het woord Gods is ons, al naar wij zijn, een reuk des levens ten leven, of een reuke des doods ten dode.

c. De duivel is een listig en boosaardig vijand, die er zich op toelegt om ons te verhinderen ons nut en voordeel te doen met het woord Gods. Hij neemt het woord weg uit het hart van zorgeloze of onverschillige hoorders, opdat zij niet zouden geloven en zalig worden, vers 12. Dit wordt hier bijgevoegd om ons te leren,

a. Dat wij niet zalig kunnen worden, zo wij niet geloven. Het woord des Evangelies zal voor ons geen woord zijn ter behoudenis, tenzij het gevoegd is bij geloof.

b. Dat de duivel daarom alles doet wat hij kan om ons van het geloof af te houden, zo op ons te werken, dat wij het woord niet geloven, als wij het horen en lezen, of, zo wij er voor het ogenblik acht op geven, het ons weer te doen vergeten, en het van ons te laten doorvloeien, Hebreeën 2:1.

c. Of, zo wij het in gedachtenis houden, vooroordelen er tegen in ons te wekken, of er ons van af te leiden naar iets anders, en dat alles doet hij, opdat wij niet zouden geloven en zalig worden, opdat wij niet zouden geloven en ons verblijden, terwijl hij gelooft en siddert.

d. Waar het woord Gods met onverschilligheid wordt gehoord, daar zal men het gewoonlijk ook met minachting beschouwen. In de gelijkenis wordt er hier bijgevoegd dat het zaad, dat bij den weg viel, vertreden werd, vers 5. Zij, die moedwillig hun oren sluiten voor het woord, vertreden het onder hun voeten, zij verachten het woord des Heeren.

e. Zij, op wie het woord wel enigen indruk maakt, maar geen diepen en duurzamen indruk, zullen in tijden van beproeving hun geveinsdheid aan den dag leggen, zoals het zaad op de steenrots, waar het geen wortel kon schieten, vers 13. Dezen geloven voor een tijd, een wijle, hun belijdenis belooft iets, maar in den tijd der verzoeking wijken zij af van hun goed begin. Hetzij de verzoeking ontstaat uit de vriendelijke lonkjes, of van het dreigend, misnoegd aanzien der wereld, zij worden er even gemakkelijk door overwonnen.

f. De wellusten des levens zijn even gevaarlijke en noodlottige doornen om het goede zaad des woords te verstikken als alle andere zaken. Dit wordt er hier bijgevoegd, vers 14, maar wordt door de andere evangelisten niet vermeld. Zij, die niet verstikt zijn in de zorgvuldigheden des levens, noch verlokt zijn door de bedrieglijkheid van den rijkdom, maar roemen dat zij daar dood voor zijn, kunnen toch afgehouden worden van den hemel door traagheid en onverschilligheid, de zucht tot gemak en genot. De verlustiging der zinnen kan de ziel verderven, zelfs zulke verlustigingen, die op zich zelven wettig of geoorloofd zijn, maar waaraan men zich al te veel overgeeft. g, Het is niet genoeg dat er vrucht voortgebracht wordt, zij moet ook in volstandigheid worden voortgebracht, zij moet geheel rijp zijn. Indien zij dit niet is, dan is het alsof er in het geheel gene vrucht was voortgebracht, want wat in Mattheus en Markus gezegd wordt onvruchtbaar te zijn, is hetzelfde met wat hier gezegd wordt geen vrucht te voldragen, want voor het tot volkomenheid-brengen van een werk is volharding nodig.

h. De goede aarde, die goede vruchten voortbrengt, is een eerlijk en goed hart, welgezind om onderwijs te ontvangen, vers 15, een hart, vrij van zondige verontreiniging. en standvastig voor God en voor plicht. Een oprecht hart, een teder hart, en een hart, dat voor Zijn woord beeft, is een eerlijk en goed hart, dat, het woord gehoord hebbende, het verstaat-zo is het in Mattheus, en het bewaart-

zo is het hier-gelijk de aarde het zaad niet slechts ontvangt, maar het bewaart, en de maag het voedsel of de medicijn niet slechts ontvangt, maar ook bewaart.

i. Waar het woord wèl bewaard wordt, daar worden vruchten voortgebracht in lijdzaamheid. Ook dat is hier bijgevoegd. Er moet zowel een geduldig verdragen als een geduldig wachten zijn, geduld onder het lijden van verdrukking en vervolging, welke ontstaan kan om den wille des woords, geduld om te volharden in goed doen.

j. Uit aanmerking van dit alles moeten wij "toezien hoe wij horen," vers 18, toezien op, ons wachten voor, de dingen, die ons zouden verhinderen ons voordeel te doen met het woord, dat wij horen, bij en onder het horen waken over ons hart, en toezien, dat het ons niet verraadt, toezien om niet zorgeloos en onachtzaam te horen, en dat wij in generlei opzicht vooroordelen koesteren tegen het woord, dat wij horen, toezien op onze gemoedsgesteldheid, nadat wij het woord gehoord hebben, opdat wij wat wij gewonnen hebben, niet weer verliezen.

II. Noodzakelijke onderrichtingen, gegeven aan hen, die bestemd zijn het woord te prediken, en ook aan hen, die het hebben gehoord.

1. Zij, die de gaven ontvangen hebben, moeten haar bedienen. Leraren, aan wie de prediking des Evangelies is toevertrouwd, mensen, die zich het woord ten nutte hebben gemaakt, en hierdoor instaat zijn om voor anderen nuttig te wezen, moeten zich beschouwen als lichtende kaarsen, leraren moeten in plechtige, gezaghebbende prediking, en andere Christenen moeten in broederlijke, gemeenzame redenen en gesprekken hun licht verspreiden, want een kaars moet niet bedekt worden met een vat of onder een bed gezet worden, vers 16. Leraren en Christenen moeten het licht der wereld zijn, voorhoudende het woord des levens. Hun licht moet schijnen voor de mensen, zij moeten niet slechts goed zijn, maar ook goed doen.

2. Wij moeten verwachten dat hetgeen nu in het verborgen gedaan wordt, en uit ongeziene beweegredenen, weldra openbaar en bekend gemaakt zal worden, vers 17. Wat u in het verborgen toevertrouwd is, moet door u openbaar gemaakt worden, want uw Meester heeft u geen talenten gegeven om ze in de aarde te begraven, maar om er handel mede te doen. Laat hetgeen nu verborgen is, bekend gemaakt worden, want indien het niet openbaar gemaakt wordt door u, dan zal het openbaar gemaakt worden tegen u, het zal als getuigenis worden ingebracht van uw verraad.

3. De gaven, die wij hebben, zullen ons of gelaten, of van ons weggenomen worden, naar dat wij ze al of niet gebruiken tot eer van God en de stichting der broederen: Zo wie heeft, dien zal gegeven worden, vers 18. Hij, die gaven heeft, en er goed mede doet, zal er meer ontvangen, hij, die zijn talent begraaft, zal het verliezen. Van hem, die niet heeft, zal weggenomen worden ook dat hij heeft. Zo staat het in Markus, hetgeen hij meent te hebben, zo is het in Lukas. De genade, die verloren is, was slechts schijnbare genade, zij is nooit echt geweest. Wat de mensen niet gebruiken hebben zij slechts in schijn, en een vertoon van Godsdienst zal verloren en verbeurd worden. Zij zijn uit ons uitgegaan, maar zij waren uit ons niet, 1 Johannes 2:19. Laat ons wel toezien dat wij wezenlijk genade hebben, dat de wortel der zaak in ons gevonden wordt. Dat is een goed deel hetwelk hun, die het hebben, nooit ontnomen zal worden.

III. Grote bemoediging, gegeven aan hen, die zich getrouwe hoorders betonen van het woord, door daders te zijn van het werk, in een bijzonder voorbeeld van Christus' achting voor Zijne discipelen, door hen boven Zijn naaste bloedverwanten te stellen, vers 19-21, waarvan wij het verhaal reeds tweemaal gehad hebben. Merk op:

1. Welk een toeloop er was naar Christus. Er waren zoveel mensen om Hem heen, dat men niet kon genaken tot Hem, die, welk een gedrang er ook om Hem heen was, zich toch niet van Zijne hoorders liet wegdringen.

2. Sommigen van Zijn naaste bloedverwanten toonden de minste begeerte om Hem te horen. In plaats van naar binnen te gaan, wat zij gemakkelijk gekund hadden, zo zij slechts bijtijds waren gekomen, begerende Hem te horen, stonden zij buiten, begerende Hem te zien, en waarschijnlijk bedoelden zij slechts, uit dwaze vrees dat Hij oververmoeid zou worden door te spreken, Hem te noodzaken Zijne rede af te breken.

3. Jezus Christus wilde liever bezig zijn met Zijn werk, dan spreken met Zijne vrienden. Hij wilde niet ophouden met prediken, om met Zijne moeder en Zijne broeders te gaan spreken, want het was Zijn spijs en drank om aldus bezig te zijn.

4. Het behaagt Christus om diegenen als Zijn naaste en dierste betrekkingen te erkennen, die het woord Gods horen en doen, zij zijn Hem meer dan Zijne moeder en broeders.

Lukas 8:22-39

Wij hebben hier twee grote, majestueuze blijken van de macht van onzen Heere Jezus, die wij tevoren reeds gehad hebben-Zijne macht over de winden, en Zijne macht over de duivelen, zie Markus 4:5.

1. Zijne macht over de winden, die machten der lucht, die zulke verschrikkingen zijn voor den mens, inzonderheid op zee, en den dood van zeer velen veroorzaken. Merk op:

1. Christus gebood Zijnen discipelen in zee te gaan, opdat Hij Zijne heerlijkheid zou openbaren op het water in het stillen der baren, en een daad van vriendelijkheid zou doen aan een armen bezetenen aan de overzijde van het water. "Hij ging in een schip met Zijne discipelen," vers 22. Zij, die Christus' bevelen gehoorzamen, kunnen zich verzekerd houden van Zijne tegenwoordigheid. Als Christus Zijne discipelen zendt, gaat Hij met hen. En zij, met wie Christus is, kunnen overal onbevreesd heengaan. Hij zei: Laat ons overvaren aan de andere zijde van het meer, want Hij had daar een goed werk te verrichten. Hij zou met een kleinen omweg over land hebben kunnen gaan, maar Hij verkoos over het water te gaan, ten einde Zijne wonderwerken te tonen in de diepte.

2. Zij, die bij kalm weer in zee steken, ja zelfs op het woord van Christus, moeten zich toch bereiden op een storm, en op het uiterste gevaar in dien storm. Er kwam een storm van wind op het meer, vers 23, alsof hij daar was en nergens anders. En weldra werd hun schip zo geslingerd door de baren, dat het vol water werd, en zij in nood waren, in levensgevaar. Wellicht had de duivel, die de overste is van de macht der lucht en die onder de toelating Gods winden doet ontstaan, enig vermoeden, naar aanleiding van enige woorden, die Christus wellicht gesproken had van aan de andere zijde van het meer te gaan ten einde het legioen duivelen uit te werpen uit den armen bezetene, en wierp hij daarom dien storm tegen het schip, waarin Hij zich bevond, met het doel, om het zo mogelijk te doen zinken. en alzo Zijne overwinning te voorkomen.

3. Christus sliep in dien storm, vers 23. Een weinig lichamelijke verkwikking is Hem nodig, en Hij wilde die genieten, wanneer dit Hem het minst hinderde in Zijn arbeid. De discipelen van Christus kunnen de genaderijke tegenwoordigheid hebben van Christus op zee, en in een storm, en toch schijnt het alsof Hij slaapt, Hij komt hen wellicht niet dadelijk te hulp, neen, zelfs niet wanneer de nood op het uiterste gekomen schijnt. Aldus wil Hij hun geloof en hunne lijdzaamheid beproeven, en hen er toe brengen om Hem door hun gebed te doen opwaken, en alzo hun uitredding des te meer welkom te doen zijn, als zij ten laatste tot stand wordt gebracht..

4. Een klacht tot Christus wegens ons gevaar en de benauwdheid, waarin Zijne kerk verkeert, is voldoende om Hem te doen opwaken en ons ter hulp te komen, vers 24, Meester, Meester! riepen zij, wij vergaan! Het middel om onze vrees tot bedaren te brengen is, om er mede tot Christus te gaan en ze Hem te kennen te geven. Zij, die in oprechtheid Christus Meester noemen, en Hem met vurigheid van geloof aanroepen als hun Meester, kunnen er van verzekerd wezen dat Hij hen niet zal laten omkomen. Voor arme zielen, die onder bewustheid zijn van schuld en in vrees voor den toorn Gods, is gene verlichting zo kostelijk en afdoend, als om tot Christus te gaan, en Hem Meester te noemen, en te zeggen: "Zo Gij mij niet helpt en redt, moet Ik omkomen."

5. Het is het werk van Christus om stormen tot bedaren te brengen, gelijk het Satans werk is om ze te doen ontstaan. Christus kan dit doen, Hij heeft het gedaan, Hij verlustigt zich er in om het te doen, want Hij is gekomen om vrede op aarde te verkondigen. Hij bestrafte den wind en de watergolven, en onmiddellijk hielden zij op, vers 24, niet zoals op andere tijden, langzamerhand, maar plotseling werd er stilte. Aldus toonde Christus dat Hij, hoe de duivel er ook aanspraak op maakt de overste van de macht der lucht te zijn, hem toch ook hier gebonden houdt.

6. Als ons gevaar voorbij is, dan betaamt het ons ons te schamen om onze vrees, en aan Christus de eer te geven van Zijne macht. Toen Christus storm en watergolven tot bedaren had gebracht, waren zij verblijd omdat zij gestild waren, Psalm 107:30.. En toen

a. Bestraft Christus hen om hun buitensporige vrees: Waar is uw geloof? vers 25. Er zijn velen, die wel waar geloof hebben, maar zij moeten het nog zoeken, als zij het reeds hebben te oefenen. Zij sidderen en zijn ontmoedigd, als de omstandigheden er dreigend voor hen uitzien. Een kleinigheid maakt hen moedeloos, en waar is dan hun geloof?

b. Zij geven Hem de eer Zijner macht: Zij, bevreesd zijnde, verwonderden zich. Zij, die den storm hadden gevreesd, hebben, nu het gevaar voorbij was, met goede reden Hem gevreesd, die den storm had gestild, en zij zeiden tot elkaar: Wie is toch deze! Wèl hadden zij mogen zeggen: "Wie is een God gelijk Gij?" Want het is Gods kroonrecht het bruisen der zeeën te stillen, het bruisen harer golven, Psalm 65:8.

II. Zijne macht over den duivel, den overste van de macht der lucht. In de gebeurtenis, die nu verhaald zal worden, komt Hij tot sterker worsteling met hem, dan toen Hij de winden gebood. Nadat de storm gestild was, kwamen zij terstond tot de haven hunner begeerte, in "het land der Gadarenen", en gingen er aan land, vers 26, 27, en weldra ontmoette Hij wat Zijn werk was, om hetwelk te verrichten Hij het wèl der moeite waard heeft geacht om den storm te trotseren. Wij hebben zeer veel te leren uit dit verhaal betreffende deze wereld van helse, boze geesten, die, hoewel zij nu gewoonlijk niet op dezelfde wijze werken als toen, ons toch wel reden geven om er ten allen tijde op onze hoede tegen te zijn.

1. Deze boze geesten zijn zeer talrijk. Zij, door welke deze enkele man was bezeten, noemden zich Legio, vers 30, want vele duivelen waren in hem gevaren, van over langen tijd was hij met duivelen bezeten geweest, vers 27. Maar zij, die hem reeds lang hadden bezeten, hebben wellicht, -daar zij op de een of andere wijze de komst van den Zaligmaker hadden voorzien, om hen aan te vallen, en bevindend, dat zij dit door den storm, dien zij hadden verwekt, niet hadden kunnen voorkomen, -om versterking gezonden, daar zij nu tot een beslissenden slag wilden komen, in de hoop van Hem nu te sterk te zullen zijn, die reeds zoveel onreine geesten had uitgeworpen, en Hem thans de nederlaag te doen lijden. Zij waren, of wilden tenminste geacht worden, een legioen te zijn, schrikkelijk als slagorden met banieren, en nu tenminste te zijn, wat het twintigste legioen van het Romeinse leger, dat gedurende langen tijd te Chester in garnizoen lag, heette legio victrix -een overwinnend legioen.

2. Zij hebben een ingewortelden haat tegen den mens en zijne vertroostingen en gerieflijkheden. Deze man, die zolang door de duivelen was bezeten, onder hun invloed zijnde, was met geen klederen gekleed en bleef in geen huis, vers 27, hoewel kleding en woning twee van de noodzakelijke steunsels dezes levens zijn. En dewijl de mens een natuurlijke vrees heeft voor de

woningen der doden, dwongen zij dien mens in de graven te verblijven, ten einde hem aldus des te meer een verschrikking te doen zijn voor zich zelven en voor allen, die hem omringden, zodat zijne ziel evenveel reden had als de ziel van wie ook, om het leven moede te zijn en "verworging en dood te kiezen," veeleer dan het leven.

3. Zij zijn sterk, woest en ontembaar, zij verafschuwen het om onder bedwang te zijn: Hij werd met ketenen en boeien gebonden, ten einde zich zelven en anderen geen kwaad te kunnen doen, maar hij verbrak de banden, vers 29. Zij, die zich door niemand laten regeren, tonen hiermede dat zij onder de heerschappij zijn van Satan, en dit is de taal van de zodanige betreffende God en Christus, hun beste vrienden, die hen noch van iets, noch tot iets willen binden dan tot hun eigen welzijn: Laat ons hun banden verscheuren. Hij werd van den duivel gedreven. Zij, die onder Christus' heerschappij zijn, worden lieflijk getrokken met mensenzielen, met touwen der liefde, zij, die onder de heerschappij des duivels zijn, worden woest en met geweld gedreven.

4. Zij zijn in woede ontstoken tegen onzen Heere Jezus, en hebben een groten angst voor en afgrijzen van Hem. Toen de man, die door hen bezeten was, en die sprak zoals zij wilden dat hij spreken zou, Jezus zag, kreet hij als iemand, die in doodsbenauwdheid is, en viel voor Hem neer, om Zijn toorn af te bidden, en erkende Hem als Zone Gods, des Allerhoogsten, die oneindig boven hem en machtiger was dan hij, maar betuigde dat hij niet in verbond was met Hem (hetgeen de Godslasterlijke vitterij van de schriftgeleerden en Farizeeën wel tot zwijgen had moeten brengen). Wat heb ik met u te doen? De duivelen zijn noch gezind om Christus dienst te bewijzen, noch hebben enigerlei verwachting om voordeel door of van Hem te verkrijgen. Wat hebben wij met u te doen? Maar zij vreesden Zijne macht en Zijn toorn. Zij zeggen niet: "Ik smeek U, behoud mij," maar ik bid u, dat gij mij niet pijnigt. Zie, wiens taal zij spreken, die slechts vrees hebben voor de hel, als een plaats der pijniging, maar geen begeerte hebben naar den hemel, als een plaats van heiligheid en liefde.

5. Zij staan volkomen onder het bevel en onder de macht van onzen Heere Jezus, en zij wisten het, want zij baden hem dat Hij hun niet gebieden zou in den afgrond te varen, in de plaats hunner pijniging, hetgeen Hij, zij erkennen het, gemakkelijk en met recht kon doen. O welk ene vertroosting is het voor het volk des Heeren, dat al de machten der duisternis onder het bedwang zijn van den Heere Jezus! Hij heeft hen allen geketend. Hij kan, wanneer het Hem behaagt, hen naar hun eigen plaats doen heengaan.

6. Zij scheppen er behagen in kwaad te doen. Toen zij bevonden dat zij genoodzaakt zouden worden om van dien armen mens uit te gaan, baden zij, dat Christus hun zou toelaten om in een kudde zwijnen te varen, vers 32. Toen de duivel voor het eerst den mens in een ongelukkigen toestand bracht, heeft hij ook een vloek gebracht over de ganse schepping, en zij werd zijner vijandschap onderworpen, en als een voorbeeld van deze zijn algemene vijandschap zien wij hier hoe hij, toen hij den man niet kon verderven, de zwijnen heeft willen verderven. Indien hij de mensen niet kan schaden in hun lichamen, zal hij hen schaden in hun bezittingen, die somwijlen een grote verzoeking blijken te zijn, om de mensen van Christus af te houden, zoals dit hier ook het geval was. Christus liet hun toe in de zwijnen te varen, om het land tot de overtuiging te brengen van het kwaad, dat de duivel er kon doen, indien Hij het hem toelaat. Niet zodra hadden de duivelen er het verlof toe ontvangen, of zij voeren in de zwijnen, en niet zodra waren zij er in gevaren, of de ganse kudde stortte zich van de steilte af in het meer en verdronk. Want het is een wonder van genade indien zij,

die door Satan bezeten worden, niet in het verderf worden gestort. Dit, en nog andere voorbeelden, toont, dat deze briesende leeuw en rode draak zoekt wat en wie hij zou kunnen verslinden.

7. Als de macht des duivels in een ziel is verbroken, dan herstelt zich die ziel en komt weer in een rechten gemoedstoestand, hetgeen veronderstelt dat zij, die door Satan worden bezeten, zich zelven niet meer bezitten.

De mens, van welken de duivelen uitgevaren waren, zat aan de voeten van Jezus, vers 35. Zolang hij onder de macht des duivels was, zou hij zich vijandig op Jezus hebben willen werpen, maar nu zit hij aan Zijne voeten, hetgeen een teken is, dat hij weer wel bij zijn verstand was gekomen. Indien God ons bezit, dan laat Hij ons het bestuur over, en het genot van, ons zelven behouden, maar als Satan ons bezit, berooft hij ons van beiden. Laat dan zijne macht in onze ziel worden verbroken, en laat Hem komen, die recht heeft op ons hart, en laat ons Hem ons hart geven, want nooit behoren wij meer ons zelven toe, dan wanneer wij Hem toebehoren. Laat ons nu zien wat dit wonder van het uitwerpen van een legioen duivelen uit dezen mens uitgewerkt heeft.

a. Wat dit heeft uitgewerkt bij de lieden van die landstreek, die er hun zwijnen door verloren hadden. Die ze weidden, ziende hetgeen geschied was, zijn gevlucht, en heengaande boodschapten het in de stad en op het land, vers 34, met het doel wellicht van het volk tegen Christus op te zetten.

Zij verhaalden hoe de bezetene was verlost geworden, vers 36, dat het geschied was door de duivelen in de zwijnen te doen varen, hetgeen een hatelijke voorstelling der zaak kon zijn, alsof Christus den mens niet anders uit hun macht had kunnen verlossen dan door hun de zwijnen over te leveren. Het volk ging uit om te zien wat er geschied was, er onderzoek naar te doen, en zij werden bevreesd, vers 35, zij werden met grote vrees bevangen, vers 37, zij waren er door verrast en verbaasd, en wisten niet wat zij er van zeggen zouden. Zij dachten meer aan de vernieling der zwijnen dan aan de verlossing van hun armen, gekwelden nabuur, en hoe het land nu van de verschrikking van zijn waanzin was bevrijd, en daarom baden Hem de gehele menigte, dat Hij van hen wegging, uit vrees, dat Hij nog meer oordelen over hen zou brengen, terwijl toch in werkelijkheid niemand voor Christus bevreesd behoeft te wezen, die zijne zonden wil nalaten en zich aan Christus wil overgeven. Maar Christus hield hen aan hun woord: Hij ging in het schip en keerde terug. Diegenen verliezen hun Zaligmaker en hun hoop in Hem, die hun zwijnen liever hebben.

b. Welke uitwerking dit had op den armen mens, die er door hersteld was geworden. Hij begeerde Christus' bijzijn even sterk, als anderen het vreesden. Hij bad Hem, dat hij mocht bij Hem zijn, zoals anderen bij Hem waren, die Hij van boze geesten en krankheden genezen had, vers 2, dat Christus hem een beschermer en leraar zou zijn, en dat hij Christus tot een naam zou zijn en tot lof. Hij was er afkerig van om onder deze ruwe en verdierlijkte Gadarenen te verwijlen, die begeerden dat Christus van hen zou weggaan.

Verzamel mijne ziel niet met deze zondaren! Maar Christus wilde hem niet medenemen, Hij zond hem naar huis om aan hen, die hem kenden, te verkondigen wat grote dingen God hem gedaan heeft, opdat hij aldus een zegen zou worden voor zijn land, zoals hij er tevoren een last en kwelling voor geweest was. Soms moeten wij ons de voldoening zelfs van geestelijke voordelen en vertroostingen ontzeggen, om de gelegenheid te hebben anderen van dienst te zijn. Wellicht heeft Christus geweten dat, wanneer hun toorn over het verlies hunner zwijnen een weinig bekoeld was,

zij in betere gezindheid zouden zijn om over het wonder na te denken, en daarom liet Hij den man bij hen blijven als een levend gedenkteken er van, en om hen voortdurend te kunnen vermanen ten goede.

Lukas 8:40-56

Christus werd verdreven door de Gadarenen, zij waren Hem moede en wilden zich gaarne van Hem ontdoen. Maar toen Hij het meer had overgestoken en terugkeerde tot de Galileërs, hebben dezen Hem met blijdschap ontvangen, want zij wensten en verwachtten allen Zijne terugkomst, en daarom heetten zij Hem van harte welkom, vers 40. Indien sommigen de gunsten niet willen aannemen, die Christus hun biedt, anderen willen het wèl. Indien de Gadarenen zich niet laten verzamelen, zijn er toch velen, onder wie Christus verheerlijkt zal worden. Nadat Christus Zijn werk aan de andere zijde van het water volbracht had, keerde Hij terug, en vond nieuw werk te doen in de plaats van waar Hij gekomen was. Aan hen, die er zich toe begeven om goed te doen, zal de gelegenheid er voor nooit ontbreken. De armen en nooddruftigen hebt gij altijd met u. Evenals in Mattheus en Markus hebben wij ook hier twee wonderen, die als in elkaar gevlochten zijn-de opwekking van het dochtertje van Jaïrus en de genezing der vrouw, die den vloed des bloeds had, toen Hij zich, omringd van een grote schare van mensen, op weg naar het huis van Jaïrus bevond. Wij hebben hier:

I. Een openbaar verzoek aan Christus van een overste der synagoge, wiens naam was Jaïrus, ten behoeve van zijn dochtertje, dat zeer ziek was en, naar allen die haar omringden, vreesden, "op haar sterven lag., Dat verzoek was zeer nederig en eerbiedig. Jaïrus, hoewel hij een overste was, viel aan de voeten van Jezus, Hem aldus erkennende als een overste boven hem. Hij was zeer dringend. Hij bad Hem dat Hij in zijn huis wilde komen, het geloof, of tenminste de gedachte, van den overste over honderd niet hebbende, die van Christus slechts begeerde dat Hij het woord der genezing op een afstand zou spreken. Maar Christus bewilligde in zijn verzoek, Hij ging met hem. Het krachtige geloof zal geprezen, maar het zwakke geloof toch niet verworpen worden. In huizen, waar ziekte en dood zijn, is de tegenwoordigheid van Christus zeer begerenswaardig. Toen Christus heenging, verdrongen Hem de scharen, sommigen uit nieuwsgierigheid om Hem te zien, anderen uit genegenheid voor Hem. Laat ons niet klagen over gedrang der scharen, zo wij slechts op den weg des plichts zijn en goed doen, maar anders zal ieder verstandig mens zich zoveel mogelijk op een afstand houden van zulk een gedrang.

II. Hier is een vrouw, die zich in stilte, in het geheim tot Christus wendt om genezing. Het is een vrouw, die ziek was door den vloed des bloeds, die haar lichaam ondermijnde en haar beurs ledig maakte, want zij had al haar leeftocht aan medicijnmeesters te koste gelegd, maar was er niet beter door geworden, vers 43. Wegens den aard harer ziekte wilde zij er niet gaarne in het openbaar over klagen (overeenkomstig de ingetogenheid van hare sekse schuwde zij zelfs om er van te spreken), en daarom nam zij de gelegenheid te baat om tot Christus te komen in het midden der menigte: hoe meer mensen er waren, dacht zij, hoe minder het waarschijnlijk was, dat zij opgemerkt zou worden. Haar geloof was zeer sterk, want zij twijfelde niet, of zij zou door de blote aanraking van den zoom Zijns kleeds genezen worden, daar zij Hem beschouwde als zulk een volle bron van zegeningen, dat zij als het ware Hem hare genezing kon ontstelen, zonder dat Hij het bemerkte. Zo is menige ziel genezen en geholpen en behouden door Christus, toen zij als verloren was in een menigte, en niemand acht op haar sloeg. De vrouw ontwaarde terstond ene verandering ten goede in zich, en dat zij van hare kwaal was genezen, vers 44. Gelijk de gelovigen troostrijke gemeenschap hebben met Christus, zo hebben zij ook troostrijke mededelingen van Hem incognito in het verborgen, een spijze om te eten, die de wereld niet weet, een blijdschap, waarmee geen vreemde zich kan vermengen.

III. Wij hebben nu de ontdekking van deze geheime genezing tot eer zowel van den geneesmeester als van de zieke.

1. Christus bemerkt dat er ene genezing gewrocht is: er is kracht van Mij uitgegaan, vers 46. Zij, die genezen zijn door de kracht, die van Christus is uitgegaan, moeten het erkennen, want Hij weet het. Hij spreekt er hier van, niet bij wijze van klacht, alsof Hij er door verzwakt of wel verongelijkt was, maar in welbehagen. Het was Hem ene verlustiging dat kracht van Hem was uitgegaan om goed te doen, en Hij heeft dit ook de geringsten niet misgund, zij waren er even welkom aan, als aan het licht en de warmte der zon. Ook was er, wijl er kracht van Hem was uitgegaan, daarom niet minder kracht in Hem gebleven, want Hij is een overvloeiende fontein.

2. De arme zieke erkent nu haar toestand en de weldaad, die zij had ontvangen: De vrouw nu, ziende dat zij niet verborgen was, kwam bevende, en voor Hem neervallende, verklaarde Hem voor al het volk, om wat oorzaak zij Hem aangeraakt had, vers 47. De overweging, dat wij voor Christus niet verborgen kunnen blijven, moet ons er toe brengen ons hart voor Hem uit te storten, al onze zonde en al ons verdriet voor Hem bloot te leggen. Waar een zaligmakend geloof is, kan toch ook nog een beven zijn. Zij had Hem aangeraakt, omdat zij geloofde dat die aanraking haar zou genezen, en zo was het ook. Christus' patiënten behoren elkaar hun ervaringen mede te delen.

3. De grote geneesmeester bevestigt hare genezing en zendt haar weg met de vertroosting er van: Zijt welgemoed, uw geloof heeft u behouden, vers 48. Jakob heeft Isaak's zegen steelsgewijze verkregen en door een list, maar toen het bedrog ontdekt was, heeft Izaak hem voorbedachtelijk bevestigd. Hij werd op slinkse wijze verkregen, maar het werd openlijk bekrachtigd. Evenzo ook deze genezing. Hij is gezegend, ook zal hij gezegend zijn, zo ook hier: Zij is genezen, en zal genezen zijn.

IV. Hier is een bemoediging voor Jaïrus om de macht van Christus niet te mistrouwen, hoewel zijne dochter nu gestorven was, en zij, die hem de tijding er van brachten, hem aanrieden om den Meester nu niet verder om haar moeilijk te zijn. Vrees niet, zei Christus, geloof alleenlijk. Ons geloof in Christus moet stoutmoedig zijn, evenals wij ook in onzen ijver voor Hem stoutmoedig moeten zijn. Zij, die gewillig zijn om iets voor Hem te doen, kunnen er staat op maken, dat Hij grote dingen voor hen zal doen, boven hetgeen zij kunnen bidden of denken. Als de zieke gestorven is, is er geen plaats meer voor het gebed of voor het gebruik der middelen, hier echter, hoewel het kind gestorven is: geloof alleenlijk, en alles zal wel zijn. Post mortem medicus -na den dood den doctor te roepen, is ongerijmd, maar niet post mortum Christus - Christus na den dood aan te roepen.

V. De toebereidselen om haar tot het leven terug te roepen.

1. Christus' keuze van hen, die getuigen moesten zijn van het wonder. Een schare volgde Hem, maar zij waren wellicht ruw en luidruchtig, het was ook niet voegzaam om zulk een schare in het huis van een aanzienlijk man te laten komen, vooral niet, nu het gezin in rouw en droefheid was, daarom zond Hij hen weg, maar niet omdat Hij bevreesd was het wonder voor hun onderzoekende blikken te laten geschieden, want Lazarus en den zoon der weduwe heeft Hij ten aanschouwe van allen opgewekt. Hij nam niemand mede dan Petrus en Jakobus en Johannes, het driemanschap onder Zijne discipelen, waarmee Hij het vertrouwelijkste was, bedoelende dat deze drie, en de ouders van

het kind, de enige toeschouwers zouden zijn van het wonder, daar zij een voldoend getal uitmaakten om er de waarheid van te getuigen.

2. Hoe Hij de rouwbedrijvenden in hun misbaar beteugelde. Zij schreiden allen en maakten misbaar, want het schijnt een aanvallig kind geweest te zijn, dierbaar niet slechts aan hare ouders, maar ook aan verwanten en naburen. Maar Christus zegt hun niet te wenen, want zij is niet dood, maar slaapt. Hij bedoelde dit voor haar bijzonder geval, dat zij niet dood was voor altijd, maar dat zij weldra tot het leven zal terugkeren, zodat het voor hare vrienden zou wezen, alsof zij slechts enige uren had geslapen. Maar het is van toepassing op allen, die in den Heere sterven, daarom moeten wij niet om hen treuren als degenen, die geen hope hebben, want voor hen is de dood slechts een slaap, niet slechts omdat hij een rust is van den arbeid en de moeite van dit leven, maar ook omdat er een opstanding zal zijn, een opwaken en weder opstaan tot al de heerlijkheid van de dagen der eeuwigheid. Het was een troostrijk woord, dat Christus sprak tot deze treurenden, maar zij hebben het goddelooslijk bespot, en hebben Hem er om belachen, hier was aldus een parel, geworpen voor de zwijnen. Zij waren onwetend omtrent de Schriften van het Oude Testament, die het niet als iets ongerijmds bespotten om den dood een slaap te noemen. Maar uit dat kwade is toch dit goede voortgekomen, dat de waarheid van het wonder er door werd aangetoond, want zij wisten dat het kind was gestorven, zij waren er zeker van, en daarom heeft niets dan de kracht Gods haar in het leven kunnen terugroepen. Wij bevinden niet dat Hij antwoordde, maar weldra heeft Hij zich verklaard, tot hun overtuiging hoop ik, zodat zij nooit meer Zijn woord hebben belachen. Maar Hij dreef hen allen uit, vers 54. Zij waren onwaardig om van dit wonderwerk getuigen te zijn. Zij, die in het midden van hun rouwbedrijf zo vrolijk waren, dat zij lachten om hetgeen Hij zei te zullen doen, hebben wellicht iets gevonden waarover zij konden lachen in hetgeen Hij gedaan heeft, en daarom worden zij met recht uitgedreven.

VI. Haar wederkeren tot het leven, na een kort verblijf in de gemeente der doden. Hij greep hare hand (zoals wij doen als wij iemand uit den slaap willen opwekken en overeind helpen), en Hij riep, zeggende: Kind, sta op, vers 55. Aldus paart zich de hand van Christus' genade aan de roepstem Zijns woords om haar kracht en uitwerking te geven. Wat in de andere evangelisten slechts stilzwijgend te verstaan werd gegeven, wordt hier uitgedrukt namelijk dat haar geest is wedergekeerd. hare ziel keerde weer om haar lichaam levend te maken. Dit bewijst duidelijk dat de ziel bestaat en handelt in een toestand van afscheiding van het lichaam, en dus is zij onsterfelijk, dat de dood deze lamp des Heeren niet uitblust, maar haar als uit een donkere lantaarn neemt. Zij is niet, gelijk Hugo de Groot terecht opmerkt, de krasis, of temperament van het lichaam, maar zij is anthupostation ti- iets dat op zichzelf bestaat, en na den dood ergens anders is, dan waar het lichaam is. Waar de ziel van dat kind in dien tussentijd geweest is, wordt ons niet gezegd, zij was in de hand van den Vader der geesten, tot wie alle zielen na den dood terugkeren. Toen haar geest wederkeerde, stond zij op, en deed door hare beweging blijken dat zij leefde, evenals zij dit ook liet blijken door haar eetlust, want Christus gebood dat men haar te eten geven zou. Gelijk nieuwgeboren kinderkens, zo begeren ook zij, die pas ten leven zijn opgewekt, geestelijk voedsel, opdat zij daardoor mogen opwassen. Het verwondert ons niet dat wij in het laatste vers zien, dat hare ouders zich ontzetten, maar indien dit te kennen geeft, dat zij alleen, en niet de overige bijstanders, die Christus hebben belachen, zich ontzet hebben, dan kunnen wij ons wel verwonderen over hun stompzinnigheid, die wellicht de reden was, waarom Christus niet wilde dat het bekend gemaakt werd, evenzeer als om een voorbeeld te geven van Zijne nederigheid.

HOOFDSTUK 9

1 En Zijn twaalf discipelen samengeroepen hebbende, gaf Hij hun kracht en macht over al de duivelen, en om ziekten te genezen.
2 En Hij zond hen heen, om te prediken het Koninkrijk Gods, en de kranken gezond te maken.
3 En Hij zeide tot hen: Neemt niets mede tot den weg, noch staven, noch male, noch brood, noch geld; noch iemand van u zal twee rokken hebben.
4 En in wat huis gij ook zult ingaan, blijft aldaar, en gaat van daar uit.
5 En zo wie u niet zullen ontvangen, uitgaande van die stad, schudt ook het stof af van uw voeten, tot een getuigenis tegen hen.
6 En zij, uitgaande, doorgingen al de vlekken, verkondigende het Evangelie, en genezende de zieken overal.
7 En Herodes, de viervorst, hoorde al de dingen, die van Hem geschiedden; en was twijfelmoedig, omdat van sommigen gezegd werd, dat Johannes van de doden was opgestaan.
8 En van sommigen, dat Elias verschenen was; en van anderen, dat een profeet van de ouden was opgestaan.
9 En Herodes zeide: Johannes heb ik onthoofd; wie is nu Deze, van Welken ik zulke dingen hoor? En hij zocht Hem te zien.
10 En de apostelen, wedergekeerd zijnde, verhaalden Hem al wat zij gedaan hadden. En Hij nam hen mede en vertrok alleen in een woeste plaats der stad, genaamd Bethsaida.
11 En de scharen, dat verstaande, volgden Hem; en Hij ontving ze, en sprak tot hen van het Koninkrijk Gods; en die genezing van node hadden, maakte Hij gezond.
12 En de dag begon te dalen; en de twaalven, tot Hem komende, zeiden tot Hem: Laat de schare van U, opdat zij, heengaande in de omliggende vlekken en in de dorpen, herberg nemen mogen, en spijze vinden; want wij zijn hier in een woeste plaats.
13 Maar Hij zeide tot hen: Geeft gij hun te eten. En zij zeiden: Wij hebben niet meer dan vijf broden, en twee vissen; tenzij dan dat wij heengaan en spijs kopen voor al dit volk;
14 Want er waren omtrent vijf duizend mannen. Doch Hij zeide tot Zijn discipelen: Doet hen nederzitten bij zaten, elk van vijftig.
15 En zij deden alzo, en deden hen allen nederzitten.
16 En Hij, de vijf broden en de twee vissen genomen hebbende, zag op naar den hemel, en zegende die, en brak ze, en gaf ze den discipelen, om der schare voor te leggen.
17 En zij aten en werden allen verzadigd; en er werd opgenomen, hetgeen hun van de brokken overgeschoten was, twaalf korven.
18 En het geschiedde, als Hij alleen was biddende, dat de discipelen met Hem waren, en Hij vraagde hen, zeggende: Wie zeggen de scharen, dat Ik ben?
19 En zij, antwoordende, zeiden: Johannes de Doper; en anderen: Elias; en anderen: Dat enig profeet van de ouden opgestaan is.
20 En Hij zeide tot hen: Maar gijlieden, wie zegt gij, dat Ik ben? En Petrus, antwoordende, zeide: De Christus Gods.
21 En Hij gebood hun scherpelijk en beval, dat zij dit niemand zeggen zouden;
22 Zeggende: De Zoon des mensen moet veel lijden, en verworpen worden van de ouderlingen, en overpriesters, en Schriftgeleerden, en gedood en ten derden dage opgewekt worden.
23 En Hij zeide tot allen: Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelven, en neme zijn kruis dagelijks op, en volge Mij.

24 Want zo wie zijn leven behouden wil, die zal het verliezen; maar zo wie zijn leven verliezen zal, om Mijnentwil, die zal het behouden.
25 Want wat baat het een mens, die de gehele wereld zou winnen, en zichzelven verliezen, of schade zijns zelfs lijden?
26 Want zo wie zich Mijns en Mijner woorden zal geschaamd hebben, diens zal de Zoon des mensen Zich schamen, wanneer Hij komen zal in Zijn heerlijkheid, en in de heerlijkheid des Vaders, en der heilige engelen.
27 En Ik zeg u waarlijk: Er zijn sommigen dergenen, die hier staan, die den dood niet zullen smaken, totdat zij het Koninkrijk Gods zullen gezien hebben.
28 En het geschiedde, omtrent acht dagen na deze woorden, dat Hij medenam Petrus, en Johannes, en Jakobus, en klom op den berg, om te bidden.
29 En als Hij bad, werd de gedaante Zijns aangezichts veranderd, en Zijn kleding wit en zeer blinkende.
30 En ziet, twee mannen spraken met Hem, welke waren Mozes en Elias.
31 Dewelke, gezien zijnde in heerlijkheid, zeiden Zijn uitgang, dien Hij zoude volbrengen te Jeruzalem.
32 Petrus nu, en die met hem waren, waren met slaap bezwaard; en ontwaakt zijnde, zagen zij Zijn heerlijkheid, en de twee mannen, die bij Hem stonden.
33 En het geschiedde, als zij van Hem afscheidden, zo zeide Petrus tot Jezus: Meester, het is goed, dat wij hier zijn; en laat ons drie tabernakelen maken, voor U een, en voor Mozes een, en voor Elias een; niet wetende, wat hij zeide.
34 Als hij nu dit zeide, kwam een wolk, en overschaduwde hen; en zij werden bevreesd, als die in de wolk ingingen.
35 En er geschiedde een stem uit de wolk, zeggende: Deze is Mijn geliefde Zoon; hoort Hem!
36 En als de stem geschiedde, zo werd Jezus alleen gevonden. En zij zwegen stil, en verhaalden in die dagen niemand iets van hetgeen zij gezien hadden.
37 En het geschiedde des daags daaraan, als zij van den berg afkwamen, dat Hem een grote schare in het gemoet kwam.
38 En ziet, een man van de schare riep uit, zeggende: Meester, ik bid U, zie toch mijn zoon aan; want hij is mij een eniggeborene.
39 En zie, een geest neemt hem, en van stonde aan roept hij, en hij scheurt hem, dat hij schuimt, en wijkt nauwelijks van hem, en verplettert hem.
40 En ik heb Uw discipelen gebeden, dat zij hem zouden uitwerpen, en zij hebben niet gekund.
41 En Jezus, antwoordende, zeide: O ongelovig en verkeerd geslacht, hoe lang zal Ik nog bij ulieden zijn, en ulieden verdragen? Breng uw zoon hier.
42 En nog, als hij naar Hem toekwam, scheurde hem de duivel, en verscheurde hem; maar Jezus bestrafte den onreinen geest, en maakte het kind gezond, en gaf hem zijn vader weder.
43 En zij werden allen verslagen over de grootdadigheid Gods. En als zij allen zich verwonderden over al de dingen, die Jezus gedaan had, zeide Hij tot Zijn discipelen:
44 Legt gij deze woorden in uw oren: Want de Zoon des mensen zal overgeleverd worden in der mensen handen.
45 Maar zij verstonden dit woord niet, en het was voor hen verborgen, alzo dat zij het niet begrepen; en zij vreesden van dat woord Hem te vragen.
46 En er rees een overlegging onder hen, namelijk, wie van hen de meeste ware.
47 Maar Jezus, ziende de overlegging hunner harten, nam een kindeken, en stelde dat bij Zich;

48 En zeide tot hen: Zo wie dit kindeken ontvangen zal in Mijn Naam, die ontvangt Mij; en zo wie Mij ontvangen zal, ontvangt Hem, Die Mij gezonden heeft. Want die de minste onder u allen is, die zal groot zijn.
49 En Johannes antwoordde en zeide: Meester! wij hebben een gezien, die in Uw Naam de duivelen uitwierp, en wij hebben het hem verboden, omdat hij U met ons niet volgt.
50 En Jezus zeide tot hem: Verbied het niet; want wie tegen ons niet is, die is voor ons.
51 En het geschiedde, als de dagen Zijner opneming vervuld werden, zo richtte Hij Zijn aangezicht, om naar Jeruzalem te reizen.
52 En Hij zond boden uit voor Zijn aangezicht; en zij, heengereisd zijnde, kwamen in een vlek der Samaritanen, om voor Hem herberg te bereiden.
53 En zij ontvingen Hem niet, omdat Zijn aangezicht was als reizende naar Jeruzalem.
54 Als nu Zijn discipelen, Jakobus en Johannes, dat zagen, zeiden zij: Heere, wilt Gij, dat wij zeggen, dat vuur van den hemel nederdale, en dezen verslinde, gelijk ook Elias gedaan heeft?
55 Maar Zich omkerende, bestrafte Hij hen, en zeide: Gij weet niet van hoedanigen geest gij zijt.
56 Want de Zoon des mensen is niet gekomen om der mensen zielen te verderven, maar om te behouden. En zij gingen naar een ander vlek.
57 En het geschiedde op den weg, als zij reisden, dat een tot Hem zeide: Heere, ik zal U volgen, waar Gij ook heengaat.
58 En Jezus zeide tot hem: De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten; maar de Zoon des mensen heeft niet, waar Hij het hoofd nederlegge.
59 En Hij zeide tot een anderen: Volg Mij. Doch hij zeide: Heere, laat mij toe, dat ik heenga, en eerst mijn vader begrave.
60 Maar Jezus zeide tot hem: Laat de doden hun doden begraven; doch gij, ga heen en verkondig het Koninkrijk Gods.
61 En ook een ander zeide: Heere, ik zal U volgen; maar laat mij eerst toe, dat ik afscheid neme van degenen, die in mijn huis zijn.
62 En Jezus zeide tot hem: Niemand, die zijn hand aan den ploeg slaat, en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het Koninkrijk Gods.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De opdracht van Christus aan Zijn twaalf apostelen, om gedurende enige tijd uit te gaan om het Evangelie te prediken, en die prediking te bevestigen door wonderen, vers 1-6.

II. Den angst van Herodes wegens de toenemende grootheid van onzen Heere Jezus, vers 7-9.

III. Den terugkeer der apostelen tot Christus, Zijne afzondering met hen in een eenzame plaats. den groten toeloop des volks tot hen in weerwil hiervan, en zijne spijziging van vijf duizend mannen met vijf broden en twee visjes, vers 10-17.

IV. Zijn gesprek met Zijne discipelen, betreffende Hem zelven, Zijn lijden voor hen, en hun lijden voor Hem, vers 18-27.

V. Christus' gedaanteverandering, vers 28-36.

VI. De genezing van een maanziek kind, vers 36-42.

VII. De herhaalde kennisgeving, die Christus Zijn discipelen gaf van Zijn aanstaand lijden, vers 43-45.

VIII. Zijne beteugeling van de eerzucht Zijner discipelen, vers 46-48, en van het zich alleen toe-eigenen van de macht over duivelen, vers 49, 50.

IX. De bestraffing, die Hij hun gaf, wegens hun al te groten toorn om ene belediging, Hem aangedaan door een dorp der Samaritanen, vers 51-56.

X. Zijn antwoord aan verscheidene personen. die geneigd waren Hem te volgen, maar niet na rijp beraad, niet ijverig en van harte, vers 57-62.

Lukas 9:1-9

En hij zocht Hem te zien.

Wij hebben hier:

I. De methode, door Christus gevolgd voor de verbreiding van Zijn Evangelie en om het licht er van overal te doen doordringen. Hij zelf had rondreizen gedaan, predikende en genezende, maar Hij kon slechts aan een plaats tegelijk wezen, en daarom zond Hij nu Zijn twaalf discipelen uit, die thans genoegzaam onderwezen waren in den aard der tegenwoordige bedeling, en instaat om anderen te onderwijzen en hun over te leveren wat zij van den Heere hadden ontvangen. Laat hen zich verspreiden, sommigen naar deze zijde, anderen naar een andere zijde, om het koninkrijk Gods te prediken, daar het nu door hun Meester stond opgericht te worden, om het volk bekend te maken met den geestelijken aard en strekking er van en hen te bewegen om in de voordelen en voorrechten er van te delen. Ter bevestiging van hun leer, die nieuw en verbazingwekkend was, gans verschillend van die der schriftgeleerden en Farizeeën, en wijl er zoveel van afhing of de mensen haar al of niet ontvingen, gaf Hij hun macht om wonderen te doen, vers 1, 2. Hij gaf hun macht over al de duivelen, om hen uit te werpen van de mensen, die door hen bezeten werden, al waren ze ook nog zo talrijk, zo listig, zo woest en zo hardnekkig. Christus bedoelde een algehele omverwerping, de volslagen ondergang van het rijk der duisternis, en daarom gaf Hij hun macht over alle duivelen. Tevens machtigde Hij hen om kranken te genezen, waardoor zij overal waar zij kwamen, welkom zouden geheten worden, en niet slechts der mensen verstand zouden overtuigen, maar ook hun genegenheid zouden winnen. Dit was hun opdracht. Nu hebben wij te letten op:

1. Hetgeen Christus hun aanwees te doen ter volvoering hunner opdracht te dier tijd, toen zij niet ver moesten weggaan, en niet lang moesten uitblijven.

a. Zij moeten er niet op uit zijn om zich door hun uitwendig voorkomen in de schatting der mensen aan te bevelen. Nu zij beginnen zelfstandig op te treden, moeten zij er noch in hun kledij, noch in iets anders anders willen uitzien, dan toen zij Hem volg- den, zij moeten heengaan, zoals zij waren, hun kledij niet veranderen, ja niet eens nieuwe schoenen aandoen.

b. Zij moeten afhankelijk zijn van Gods voorzienigheid en de vriendelijkheid hunner vrienden, om hen te voorzien van hetgeen zij nodig hadden. Zij moeten brood noch geld medenemen, en toch geloven dat zij geen gebrek zullen lijden. Christus wil niet dat Zijne discipelen huiverig zijn om de vriendelijkheid hunner vrienden aan te nemen, veeleer moeten zij haar verwachten. Paulus heeft echter oorzaak gezien om zich niet aan dien regel te houden, toen hij liever arbeidde met zijne handen dan anderen tot last te zijn.

c. Zij moeten niet van logies veranderen, alsof zij vreesden dat zij, die hun gastvrijheid verleenden, hun moede waren. Zij hebben daar geen reden toe, want de ark is een gast, die altijd goed betaalt voor het onthaal, dat zij ontvangt. In wat huis gij ook zult ingaan, blijft aldaar, vers 4, opdat de mensen weten waar u te vinden, opdat uwe vrienden weten, dat gij niet traag zijt om hen te dienen, en uwe vijanden mogen weten, dat gij noch beschaamd, noch bevreesd zijt hen te ontmoeten, blijft aldaar, totdat gij uit die stad vertrekt, blijft bij hen, bij wie gij gewoon zijt te verblijven.

d. Zij moeten gezaghebbend optreden, waarschuwingen doen horen aan hen, die hen afwezen, en van vertroosting spreken tot hen, die hen hebben ontvangen, vers 5. Indien er een plaats is, die u niet wil ontvangen, indien de overheid u toelating weigert, en u dreigt als landlopers te behandelen, dan moet gij u hun niet opdringen, noch u onder hen in gevaar begeven, maar hen overgeven aan het oordeel Gods, schudt ook het stof af van uwe voeten tot een getuigenis tegen hen." Het zal, als het ware, als getuigenis tegen hen aangevoerd worden, dat de evangelieboden onder hen zijn gekomen, om hun genade en vrede aan te bieden, want dit stof hebben zij daar achtergelaten, zodat, indien zij omkomen in hun ongeloof, hierdoor hun bloed op hun hoofd zal komen. Schudt het stof af van uwe voeten, dat wil zoveel zeggen als dat gij hun stad verlaat en niets meer met hen van doen wilt hebben.

2. Wat zij deden ter volvoering van deze opdracht, vers 6. Zij gingen uit van de tegenwoordigheid huns Meesters, terwijl zij toch Zijn geestelijke tegenwoordigheid bleven genieten, Zijn oog en Zijn arm gingen met hen, zij doorgingen al de vlekken, al de steden of vlekken, die op hun weg lagen, verkondigende het Evangelie en genezende de zieken overal. Hun werk was hetzelfde als dat huns Meesters, goed doen beide aan ziel en lichaam.

II. Wij hebben hier de twijfelmoedigheid en den toorn van Herodes over deze dingen. De mededeling van Christus' macht aan hen, die in Zijn naam waren uitgezonden en handelden op Zijn gezag, was meer dan iets anders een verbazingwekkend en overtuigend bewijs, dat Hij de Messias was, dat Hij niet slechts zelf wonderen kon doen, maar aan anderen de macht kon geven om ook wonderen te doen. Dit heeft meer dan iets anders Zijn roem verbreid, en maakte de stralen van deze Zon der gerechtigheid des te krachtiger door de terug straling van de aarde, van zulke geringe, ongeletterde mannen als de apostelen waren, die niet anders hadden om zich aan te bevelen. of om enigerlei verwachting van zich op te wekken, dan dat zij met Jezus geweest waren, Handelingen 4:13. Als het land ziet dat de zodanige de kranken genezen in den naam van Jezus, dan wordt hierdoor ontsteltenis opgewekt. Let nu op:

1. De verschillende gissingen en redeneringen, welke hierdoor werden opgewekt bij de mensen, die, hoewel zij niet op de rechte wijze over Jezus dachten, toch niet anders konden, dan met eerbied over Hem denken, en geloven dat Hij een buitengewoon persoon was, iemand die van een andere wereld was gekomen, dat of Johannes de Doper, die onlangs om de zaak Gods vervolgd en gedood was, of een der oude profeten, die voorlang om dezelfde zaak vervolgd en gedood waren, uit de doden was opgestaan, om beloond te worden voor zijn lijden door de eer, die hem nu werd aangedaan, of dat Elia, die in een vurigen wagen levend in den hemel was opgenomen, als een bode van den hemel was verschenen, vers 7, 8.

2. De grote verlegenheid, die dit in den geest van Herodes teweegbracht. Toen hij hoorde al de dingen, die van Christus geschiedden, ontwaakte zijn schuldig geweten, en hij kwam met hen tot de gedachte, dat Johannes van de doden was opgestaan. Hij had gedacht zich voor goed van Johannes ontslagen te hebben, en nooit meer door hem lastig gevallen te worden, maar het schijnt dat hij zich vergist heeft, of Johannes is weer levend geworden, of hier is een ander in zijn geest en kracht, want God zal zich niet zonder getuigen laten. "Wat zal ik nu doen?" zegt Herodes, "Johannes heb ik onthoofd, wie is nu deze? Zet hij het werk van Johannes voort, of is hij gekomen om Johannes' dood te wreken? Johannes doopte, maar deze doopt niet, Johannes heeft geen wonder gedaan, maar hij doet wonderen, en daarom schijnt hij nog meer te duchten dan Johannes." Zij, die God

tegenstaan, zullen zich hoe langer zo meer in verlegenheid bevinden. Evenwel, hij zocht Hem te zien, om te weten of Hij al of niet op Johannes geleek, maar hij zou wel spoedig uit den droom geholpen zijn, indien hij navraag had gedaan naar hetgeen duizenden wisten, namelijk dat Jezus gepredikt en wonderen gedaan heeft, lang voordat Johannes onthoofd was, en dat Hij dus Johannes niet kon zijn, die van de doden was opgestaan. Hij zocht Hem te zien, waarom ging hij dan niet tot Hem? Waarschijnlijk, omdat hij het beneden zich achtte om hetzij tot Hem te gaan, of Hem te ontbieden. Hij had genoeg van Johannes de Doper, en wilde liever niets meer van doen hebben met zulke bestraffers van zonde. Hij begeerde Hem te zien, maar wij bevinden niet, dat hij Hem ooit gezien heeft, voordat hij Hem voor zijn rechterstoel zag, en toen heeft hij met zijne krijgslieden Hem veracht en bespot, Lukas 23:11. Had hij nu gevolg gegeven aan zijne gedachte, en was hij heengegaan om Hem te zien, wie weet, of er niet een gelukkige verandering in hem zou zijn gewrocht! Maar het nu uitstellende en van zich af schuivende, werd zijn hart verhard, en toen hij Hem zag, was hij even bevooroordeeld tegen Hem als ieder ander.

Lukas 9:10-17

Wij hebben hier:

I. Het verslag van de twaalven aan hun Meester van den voorspoed op hun arbeid. Zij waren niet lang weggebleven, maar wedergekeerd zijnde, verhaalden zij Hem al wat zij gedaan hadden, zoals het betaamt aan dienstknechten, die op een boodschap waren uitgezonden. Zij verhaalden Hem wat zij gedaan hadden, opdat, zo zij iets niet goed hadden gedaan, zij een volgende keer zich voor het verkeerde zouden wachten.

II. Hun afzondering om een weinig te kunnen rusten. Hij nam hen mede en vertrok alleen in een woeste plaats, opdat zij daar een weinig ontspanning konden hebben van hun arbeid. Hij, die rust bevolen heeft voor onzen dienstknecht en onze dienstmaagd, wil ook Zijne dienstknechten doen rusten. Zij die het meest openbare ambt bekleden en het nuttigst en werkzaamst zijn, moeten soms eens een wijle in afzondering gaan, zowel voor de rust van hun lichaam, om er nieuwe krachten voor te verzamelen, als om hun geest door stille overdenking voor verderen arbeid in het openbaar geschikt te maken.

III. Den toeloop des volks tot Hem, en de vriendelijke ontvangst, die zij bij Hem vonden. Zij volgden Hem, hoewel het in een woeste plaats was, want het is geen woestijn waar Christus is. En ofschoon zij hierdoor de rust verstoorden, die Hij voor zich en Zijne discipelen daar gezocht heeft, heette Hij hen toch welkom, vers 11. Vrome ijver kan wel tot verontschuldiging dienen voor een weinig ruwheid, zo heeft Christus het beschouwd, en zo moeten ook wij het beschouwen. Hoewel zij op een ongelegen tijd kwamen, heeft Christus hun toch dat gegeven, waar zij om kwamen.

1. Hij sprak tot hen van het koninkrijk Gods' aan welks wetten zij moeten gehoorzamen, en met welks voorrechten zij gezegend kunnen worden.

2. En die genezing van node hadden, maakte Hij gezond. In de bewustheid van hun behoefte aan genezing hebben zij zich tot Hem gewend. Al was de ziekte ook nog zo ingeworteld en ongeneeslijk voor een arts, al waren de patiënten ook nog zo arm en gering, Christus genas hen. Er is in Christus genezing voor allen, die haar behoeven, hetzij voor de ziel of voor het lichaam. Nog altijd heeft Christus macht over lichamelijke ziekte, en geneest Hij Zijn volk, die genezing nodig hebben. Soms ziet Hij dat wij de ziekte nodig hebben voor het welzijn onzer ziel, meer dan de genezing tot verlichting des lichaams, en dan moeten wij gewillig zijn om een weinig tijds bedroefd te zijn, omdat het nodig is, maar als Hij ziet, dat wij genezing nodig hebben, dan zullen wij genezen worden. De dood is Zijn dienstknecht om de heiligen van alle krankheden te genezen. Hij geneest geestelijke krankheden door Zijne genade, door Zijne vertroostingen, en heeft voor ieder wat zijn toestand behoeft, verlichting uit elke nood.

IV. De overvloedige voorziening van Christus voor de scharen, die tot Hem waren gekomen. Met vijf broden en twee visjes spijzigde Hij vijf duizend mannen. Wij hebben dit verhaal twee maal tevoren gehad, en zullen het nogmaals ontmoeten, het is het enige wonder van onzen Zaligmaker, dat door alle vier de evangelisten verhaald wordt. Laat ons slechts opmerken:

I. Dat zij, die Christus naarstiglijk volgen in den weg van plicht, en daarin zich zelven verloochenen, of zich blootstellen aan ongemak wegens hun ijver voor Gods huis, zeer bijzonder onder Zijne hoede en zorg zijn, zij kunnen steunen en betrouwen op Jehova-Jireh -De Heer zal voorzien. Hij zal hen, die Hem vrezen en getrouw dienen, geen gebrek laten hebben aan enig goed. 2.. Onze Heere Jezus was milddadig en vriendelijk. Zijne discipelen zeiden: Laat de schare van u, opdat zij spijze vinden, maar Christus zei: Neen, geeft gij hun te eten. Laat hetgeen wij hebben gegeven worden zo ver het reikt. Aldus heeft Hij aan evangeliedienaars zowel als aan gewone Christenen geleerd om herbergzaam te zijn zonder murmureren, 1 Petrus 4:9. Zij, die slechts weinig hebben, moeten met dat weinige doen wat zij kunnen, en dat is een middel om het te vermeerderen. Er is een, die uitstrooit, dewelke nog meer toegedaan wordt.

3. Jezus Christus heeft niet slechts medicijn' maar ook spijze voor allen, die zich tot Hem wenden, Hij maakt niet slechts gezond die genezing van node hebben, de ziekte der ziel genezende, Hij spijzigt ook die voedsel van node hebben, onderhoudt het geestelijk leven, voorziet in de behoefte er van en vervult de wensen en begeerten er van. Christus behoedt niet slechts de ziel voor omkomen door hare krankheden, Hij voedt ook de ziel ten eeuwigen leven en versterkt haar voor alle geestelijke oefeningen.

4. Al de gaven van Christus moeten door de kerk op een geregelde, ordelijke wijze ontvangen worden: Doet hen neerzitten, bij groepen, elk van vijftig, vers 14. Er wordt hier gelet op het aantal van elke groep, die Christus aanwees om de uitdeling der spijze te vergemakkelijken, en ook om het aantal der gasten gemakkelijker te kunnen tellen. 5, Als wij spijze en verkwikking voor het lichaam ontvangen, dan moeten wij opzien naar den hemel, Christus deed dit, om het ons te leren. Wij moeten erkennen, dat wij ze van God ontvangen, dat wij onwaardig zijn ze te ontvangen, en dat wij ze allen verschuldigd zijn aan het middelaarschap van Christus, door wie de vloek is weggenomen en het verbond des vredes gemaakt is, -dat wij afhankelijk zijn van Gods zegen er over om ze voor ons dienstig te doen zijn, en dien zegen begeren. 6.. Door den zegen van Christus kan men met een weinig veel doen en ver komen. Het weinige, dat de rechtvaardige heeft is beter dan de overvloed veler goddelozen, en- Beter is een gerecht van groen moes, waar ook liefde is, dan een gemeste os, en haat daarbij. 7.. Wie Christus voedt, verzadigt Hij. Aan wie Hij geeft, geeft Hij genoeg, gelijk er in Hem genoeg is voor allen, zo is er ook genoeg voor ieder. Hij vervult elke hongerende ziel, verzadigt haar met het goede van Zijn huis. Hier werden brokken opgenomen, die overgeschoten waren, om ons er van te verzekeren, dat in het huis onzes Vaders overvloed is van brood, wij zijn niet nauw of beperkt in Hem.

Lukas 9:18-27

In deze verzen hebben wij Christus, sprekende met Zijne discipelen over de grote dingen, die het koninkrijk Gods aangaan, en er wordt van ene omstandigheid in Zijne rede hier melding gemaakt, die wij in de andere evangelisten niet gehad hebben namelijk dat Christus alleen was biddende, en Zijne discipelen met Hem, toen Hij over deze dingen begon te spreken, vers 18. Merk op:

1. Hoewel Christus veel werk te doen had in het openbaar, vond Hij toch tijd om alleen en in afzondering te zijn, ten einde met zich zelven, met Zijn Vader en met Zijne discipelen te kunnen spreken.

2. Als Christus alleen was, bad Hij. Het is goed voor ons om onze eenzaamheid te benuttigen tot gebed, opdat, als wij alleen zijn, wij niet alleen zullen zijn, maar den Vader met ons zullen hebben.

3. Als Christus alleen was, biddende, waren Zijne discipelen met Hem, om zich te verenigen met Zijn gebed, zodat het aldus een gebed was van het gezin. Hoofden van gezinnen moeten met de leden van hun gezin bidden, ouders met hun kinderen, meesters met hun dienstboden, leraren en onderwijzers met hun leerlingen en pupillen.

4. Christus bad met hen, voor Hij hen ondervroeg, opdat zij door Zijn gebed voor hen bestuurd en bemoedigd zouden worden om Hem te antwoorden. Wij moeten met en voor diegenen bidden, aan wie wij onderwijs geven.

I. Betreffende Hem zelven, en Hij vraagt:

1. Wat de scharen van Hem zeggen: Wie zeggen de scharen, dat Ik ben? Christus wist het beter dan Zijne discipelen, maar Hij wilde hen, door de vergissing van anderen omtrent Hem, bewust maken van hun voorrecht, dat zij ingeleid waren in Zijne kennis en in de waarheid Hem betreffende. Wij moeten kennis nemen van de dwaling en de onwetendheid van anderen, ten einde Hem er des te meer dankbaar voor te wezen, die zich aan ons heeft geopenbaard, en niet aan de wereld, en medelijden te hebben met hen, en te doen wat wij kunnen om hen te helpen en hen te onderwijzen. Zij zeggen Hem welke gissingen zij omtrent Hem gehoord hebben in hun gesprekken met de scharen. De leraren zouden beter weten hoe hun onderwijs, hun bestraffingen en vermaningen in te richten voor het volk, indien zij meer in gesprek met hen kwamen, en dus gemeenzamer met hen bekend werden. Zij zouden dan beter weten wat te zeggen om hun dwaalbegrippen te bestrijden, hun ongeregeldheden te verbeteren, hun vooroordelen weg te nemen. Hoe vertrouwelijker de arts met zijn patiënt spreekt en omgaat, hoe beter hij weet wat hij voor hem doen moet. Sommigen zeiden dat Hij Johannes de Doper was, die slechts kort tevoren was onthoofd, anderen Elias, of een der oude profeten, ieder en alles, behalve wie en wat Hij werkelijk was.

2. Wat zij, de discipelen, van Hem zeiden. "Ziet nu het voordeel en voorrecht van uw discipelschap, gij weet beter." "Dat doen wij ook", zegt Petrus, "dank zij onzen Meester er voor, wij weten, dat Gij zijt de Christus Gods, de Gezalfde Gods, de beloofde Messias". Het is een zaak van onuitsprekelijke vertroosting voor ons, dat onze Heere Jezus Gods Gezalfde is, want dan heeft Hij ook ontwijfelbaar gezag en macht voor Zijne onderneming, want Zijn gezalfd zijn betekent, dat Hij er toe verordineerd is, er bekwaam en bevoegd toe is. Nu zou men verwacht hebben dat Christus

Zijnen discipelen, die zo ten volle bekend waren met en overtuigd waren van deze waarheid, zou bevelen om haar bekend te maken aan allen die zij ontmoetten, maar neen, Hij gebood hun scherpelijk, dat zij dit -vooralsnog-niemand zeggen zouden, want er is een tijd voor alle dingen. Na Zijne opstanding, die het bewijs er van voltooide, heeft Petrus den tempel er van doen weerklinken, dat God dezen Jezus tot een Heere en Christus gemaakt heeft, Handelingen 3:36. Maar thans waren de bewijzen nog niet gereed om in hun geheel overgelegd te worden, en daarom moet het nog verborgen blijven, hieruit kunnen wij dus opmaken, dat het geloof er aan toen nog niet nodig was ter zaligheid.

II. Betreffende Zijn eigen lijden en dood, waarvan Hij totnutoe nog weinig gesproken had. Nu Zijne discipelen wèl bevestigd waren in het geloof, dat Hij de Christus was, en instaat zijn het te dragen, spreekt Hij er uitdrukkelijk van en met grote stelligheid, vers 22. Dit komt hier als een reden, waarom zij vooralsnog niet moeten prediken, dat Hij de Christus is, want de wonderen, die Zijn dood en opstanding zullen vergezellen, zullen het overtuigendst bewijs zijn, dat Hij de Christus Gods is. Het was door Zijne verhoging aan de rechterhand des Vaders, dat Hij ten volle verklaard werd de Christus te zijn, evenals door het zenden daarna van den Geest, Handelingen 2:33, en daarom wacht, totdat dit zal geschied zijn.

III. Betreffende hun lijden voor Hem. Zo weinig moeten zij er aan denken Zijn lijden te willen voorkomen of te beletten, dat zij zich veeleer op hun eigen lijden moeten voorbereiden.

1. Wij moeten ons gewennen aan zelfverloochening en lijdzaamheid, vers 23. Dit is de beste toebereiding voor het martelaarschap. Wij moeten een leven leiden van zelfverloochening, doding van het vlees en verachting van de wereld. Wij moeten ons niet toegeven in lusten of gemak, want dan zal het hard en moeilijk wezen om Christus' wil zwaar werk, vermoeienis en gebrek te verdragen. Wij zijn dagelijks onderworpen aan beproeving en lijden, en wij moeten er ons naar schikken, en berusten in den wil van God, en leren verdrukkingen te verdragen. Op den weg des plichts vinden wij dikwijls een kruis en, hoewel wij het ons niet zelf moeten opleggen, moeten wij toch, als het ons opgelegd is, het opnemen, het Christus achterna dragen, en er ons geestelijk voordeel mede doen.

2. Wij moeten de zaligheid onzer ziel stellen boven alle mogelijke wereldlijke belangen. Rekent er op:

a. Dat hij, die om zijne vrijheid of zijne bezittingen, zijne macht en bevordering in de wereld, ja zelfs zijn leven te behouden, Christus en Zijne waarheid verloochent, moedwillig zijne consciëntie geweld aandoet en zondigt tegen God, niets slechts geen behouder, maar een onuitsprekelijk verliezer zal zijn, als de tijd daar is om de winst- en verliesrekening op te maken, dan zal hij, die op deze voorwaarden zijn leven behouden wil, het verliezen. Hij zal verliezen wat van oneindig meer waardij is, zijn kostelijke ziel.

b. Wij moeten ook vast geloven dat, als wij omdat wij Christus aanhangen en onzen Godsdienst belijden, ons leven verliezen, wij het tot ons onuitsprekelijk voordeel zullen behouden, want wij zullen overvloedig beloond worden in de opstanding der rechtvaardigen, wanneer wij het opnieuw als een eeuwig en onverderflijk leven zullen ontvangen.

c. Dat het gewin der gehele wereld, als wij Christus verlaten voor de belangen der wereld, er zover vandaan zou zijn om ene vergoeding te wezen voor het eeuwig verlies en verderf der ziel, dat het er gans onevenredig aan is, vers 25. Indien wij nu eens al den rijkdom, de eer en het genot der wereld zouden gewinnen door Christus te verloochenen, maar aldus ons zelven voor de gehele eeuwigheid zouden verliezen, en ten laatste uitgeworpen zouden worden, welk goed zal ons werelds gewin ons dan doen? Merk op, dat in Mattheus en Markus het ontzettend gevolg is voorgesteld als een verliezen van onze eigen ziel, en hier als een verliezen van ons zelven, hetgeen duidelijk te kennen geeft, dat onze ziel onze persoon is. De ziel is de mens, en het is wèl met ons of niet wèl met ons al naar het wèl of niet wèl is met onze ziel. Indien zij onder het gewicht van haar eigen schuld en bederf voor eeuwig omkomt, dan is het zeker dat wij verloren zijn. Het lichaam kan niet gelukkig zijn, indien de ziel ongelukkig is in de andere wereld, maar de ziel kan gelukkig zijn, al is ook het lichaam in deze wereld grotelijks beproefd en verdrukt. Indien een mens zelf verworpen is, ê zêmiootheis - indien hij geschaad is, of indien hij gestraft is, si mulctetur -indien er door het rechtvaardig oordeel van Christus een boete is op zijne ziel, wijl hij Zijne zaak en belangen verraderlijk verlaten heeft, indien al zijn geluk, al zijne zaligheid verbeurd-verklaard is, waar is dan zijn gewin? Wat is zijne hoop?

3. Daarom moeten wij ons Christus en Zijn Evangelie nooit schamen, noch ons schamen omdat wij de ongenade en smaad der wereld te dragen hebben om onze trouwe aanhankelijkheid aan Hem en het Evangelie, vers 26.

Want zo wie zich Mijns en Mijner woorden zal geschaamd hebben, dien zal de Zoon des mensen zich schamen, en terecht. Toen de dienst en de eer van Christus om zijn getuigenis en zijne werkzaamheid vroegen, verloochende hij die, omdat het belang van Christus een geminacht belang was, en overal weersproken werd, en daarom kan hij niets anders verwachten dan dat in den groten dag, wanneer zijne zaak nodig heeft om door Christus verdedigd te worden, Christus zich zal schamen om zulk een bloothartige, wereldsgezinde, lage geest te erkennen, en zeggen zal: "Hij is geen der Mijnen, hij behoort Mij niet toe." Gelijk Christus een staat van vernedering en verhoging heeft gehad, zo is het ook met Zijne zaak. Diegenen, en diegenen alleen, die bereid zijn als zij lijdt mede te lijden, zullen mede heersen als zij heerst. Maar zij, die het niet van zich kunnen verkrijgen om te delen in haar smaad en ongenade, en te zeggen: Indien dit gering is, dan zal ik mij nog geringer houden dan alzo, zullen voorzeker niet delen in haar triomf. Merk hier op, hoe Christus om zich en Zijne volgelingen te ondersteunen onder de tegenwoordige versmaadheid, op heerlijke en majestueuze wijze spreekt van den luister Zijner wederkomst, in het vooruitzicht waarvan Hij het kruis heeft verdragen en de schande veracht.

a. Hij zal komen in Zijne heerlijkheid. Dit werd niet vermeld in Mattheus en Markus. Hij zal komen in de heerlijkheid des Middelaars, in al de heerlijkheid, die Hij bij den Vader had, eer de wereld was, Johannes 17:5. Hij zal komen in al de heerlijkheid, die de Vader Hem gegeven heeft, toen Hij Hem deed neerzitten aan Zijne rechterhand, en Hem gegeven heeft tot een Hoofd der gemeente, in al de heerlijkheid, die Hem toekomt als de handhaver van de heerlijkheid Gods en de werker van de heerlijkheid van al de heiligen. Dat is Zijn eigen heerlijkheid.

b. Hij zal komen in de heerlijkheid des Vaders. De Vader zal door Hem de wereld oordelen, en daarom zal Hij Hem in het oordeel openlijk erkennen als het afschijnsel Zijner heerlijkheid, en het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid.

c. Hij zal komen in de heerlijkheid der heilige engelen. Zij zullen Hem allen vergezellen, en Hem dienen, en Hem alles toevoegen wat luister kan bijzetten aan Zijne verschijning. Hoe heerlijk zal Jezus' verschijning wezen in dien dag! Zo wij het geloofden, wij zouden ons thans Zijns en Zijns woord nooit schamen.

Eindelijk. Om hen te bemoedigen onder lijden voor Hem, verzekert Hij hun dat het koninkrijk Gods nu weldra opgericht zal worden, in weerwil van den groten tegenstand, die er aan geboden werd, vers 27. "Hoewel de wederkomst van den Zoon des mensen nog zeer ver is, zal het koninkrijk Gods toch nu, in dezen tijd, terwijl sommigen hier tegenwoordig, nog leven, komen met kracht." Zij zagen het koninkrijk Gods, toen de Geest werd uitgestort, toen het Evangelie in geheel de wereld werd gepredikt, en de volken er door tot Christus werden gebracht, zij zagen het koninkrijk Gods triomferen over de heidense natiën in hare bekering, en over de Joodse natie in haar ondergang.

Lukas 9:28-36

Wij hebben hier het verhaal van Christus' gedaanteverandering, welke bedoeld was als een proeve of voorbeeld van Zijne heerlijkheid, waarin Hij komen zal om de wereld te oordelen, waarvan Hij zo-even had gesproken, en bijgevolg als ene bemoediging voor Zijne discipelen om voor Hem te lijden en zich nooit Zijns te schamen. Wij hadden dit verhaal reeds in Mattheus en Markus, en het is wel waard om herhaald te worden, en opnieuw door ons te worden bepeinsd ter bevestiging van ons geloof in den Heere Jezus, als het afschijnsel van Zijns Vaders heerlijkheid en als het Licht der wereld, tot vervulling van ons hart met hoge en eervolle gedachten nopens Hem, in weerwil van Zijn bekleed zijn met een lichaam, en om ons enig denkbeeld te geven van de heerlijkheid, tot welke Hij inging bij Zijne hemelvaart, en waarin Hij thans verschijnt binnen den voorhang, en tot opwekking en bemoediging van onze hoop en verwachting betreffende de heerlijkheid, die voor alle gelovigen in de toekomende wereld is weggelegd.

I. Hier is een bijzonderheid in het verhaal, waardoor het schijnt te verschillen van de twee andere evangelisten, die deze verheerlijking hebben beschreven. Zij zeiden dat het was zes dagen na de voorgaande woorden. Lukas zegt dat het was omtrent acht dagen, dat is: dat het heden voor een week was, dus met zes volle dagen er tussen, en het was de achtste dag. Sommigen denken dat het nacht was, toen Christus van gedaante werd veranderd, omdat de discipelen met slaap bezwaard waren, zoals bij Zijne doodsbenauwdheid, en des nachts zal Zijne verschijning in glans en heerlijkheid des te schitterender geweest zijn. Indien het in den nacht was, dan wordt de tijdberekening des te meer twijfelachtig en onzeker, waarschijnlijk was het in den nacht, tussen den zevenden en achtsten dag, en zo was het dan nu omtrent acht dagen..

II. Hier worden ook verscheidene belangrijke bijzonderheden bijgevoegd en verklaard.

1. Er wordt ons hier gezegd, dat Christus de eer ontving. toen Hij biddende was. Hij klom op den berg om te bidden, zoals Hij dikwijls deed, vers 28, en als Hij bad, werd de gedaante Zijns aangezichts veranderd. Toen Christus zich zelven vernederde om te bidden, is Hij aldus verhoogd geworden. Hij wist tevoren dat dit toen voor Hem bestemd was, en daarom zoekt Hij het door gebed. Christus zelf moet bidden om de gunsten, die voor Hem weggelegd waren en Hem waren beloofd: Eis van Mij, en Ik zal U geven, Psalm 2:8. En aldus bedoelde Hij eer te leggen op den plicht des gebeds, en het ons aan te bevelen. Het is een gedaante veranderende, hart veranderende plicht, als ons hart er door opgeheven en verwijd wordt, zodat wij er de heerlijkheid des Heeren in aanschouwen, dan zullen wij naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd worden, van heerlijkheid tot heerlijkheid, 2 Corinthiërs 3:18. Door het gebed verkrijgen wij ons de wijsheid, genade, en blijdschap, die het aangezicht doen blinken.

2. Lukas gebruikt niet het woord van gedaante veranderd - metamorphoote, (dat door Mattheus en Markus gebruikt werd) wellicht omdat het zo veelvuldig gebruikt wordt in de heidense theologie, maar hij gebruikt ene uitdrukking, die een gelijke betekenis heeft, to eidos tou prosopou heteron -de vorm van Zijn aangezicht was anders dan het geweest was, Zijn aangezicht blonk veel sterker dan het aangezicht van Mozes toen hij van den berg kwam, en Zijne kleding was wit en zeer blinkende. Zij was exastraptoon -schitterend als weerlicht, (een woord, dat alleen hier wordt gebruikt) zo dat Hij gans en al met licht bekleed scheen te zijn, om zich te bedekken met het licht, als met een kleed.

3. In Mattheus en Markus werd gezegd, dat van hen werden gezien Mozes en Elias, hier wordt gezegd dat zij gezien werden in heerlijkheid, om ons te leren, dat de heiligen, die van de aarde zijn weggegaan, in de heerlijkheid zijn, zich bevinden in een staat van heerlijkheid, zij blinken in heerlijkheid. Hij, in de heerlijkheid zijnde, zijn zij met Hem verschenen in heerlijkheid, zoals weldra ook alle heiligen met Hem in heerlijkheid zullen verschijnen.

4. Hier wordt ons gezegd wat het onderwerp was der bespreking tussen Christus en de twee grote profeten des Ouden Testaments. Zij spraken van Zijn uitgang, dien Hij zou volbrengen te Jeruzalem. Elegon tên exodon autou -Zijn exodus, Zijn heengaan, dat is: Zijn dood.

a. De dood van Christus wordt hier Zijn uitgang genoemd, Zijn verlaten van de wereld. Mozes en Elias hebben er in die gedachte tot Hem van gesproken, om Hem er mede te verzoenen, en het vooruitzicht er van voor Zijn menselijke natuur gemakkelijker te maken. De dood der heiligen is hun exodus, hun uittocht uit het Egypte dezer wereld, hun bevrijding uit het diensthuis. Sommigen denken dat de hemelvaart van Christus hier mede ingesloten is in dat heengaan, want de uittocht van Israël uit Egypte was een heengaan in triomf, en dat was ook Zijn heengaan van de aarde naar den hemel.

b. Deze uitgang moet Hij volbrengen, want aldus was het besloten, de zaak was onveranderlijk vastgesteld in den raad Gods.

c. Hij moet hem volbrengen te Jeruzalem, hoewel Hij meestal in Galilea verblijf hield: want Zijn boosaardigste vijanden waren te Jeruzalem, en daar was de zetel van het sanhedrin, dat het op zich nam om de profeten te oordelen.

d. Mozes en Elias spraken hiervan, om te kennen te geven dat het lijden van Christus en Zijn ingaan tot de heerlijkheid hetgeen was, waarvan Mozes en de profeten hadden gesproken, Lukas 24:26, 27, 1 Petrus 1:11.

e. Onze Heere Jezus was, zelfs in Zijne gedaanteverandering, bereid om in gesprek te treden over Zijn lijden en dood, om ons te leren dat het denken aan den dood, daar hij ons heengaan is uit deze wereld naar een andere, nooit ontijdig is, maar zeer bijzonder tijdig, als wij verhoogd worden, opdat wij ons niet zouden verheffen. Laat ons, in onze grootste heerlijkheid op aarde, gedenken dat wij hier geen blijvende stad hebben.

5. Hier wordt ons gezegd, wat ons tevoren niet gezegd was, dat de discipelen met slaap waren bezwaard, vers 32. Toen het visioen eerst begon, waren Petrus, Jakobus en Johannes slaperig. Het was of laat, of zij waren vermoeid, of in den vorigen nacht in hun rust gestoord. Of wellicht was er een lieflijke, kalmerende lucht, of waren er harmonieuze geluiden, die hen tot sluimeren uitlokten, als ene inleiding tot het visioen. Het kan ook zijn voortgekomen uit zondige zorgeloosheid en achteloosheid, toen Christus met hen in gebed was, dat zij op Zijn gebed niet behoorlijk acht sloegen, en om hen hiervoor te straffen werden zij gelaten om nu voort te slapen, toen Hij begon van gedaante veranderd te worden, zodat zij de gelegenheid verloren om te zien hoe dit wonder gewrocht werd. Deze drie sliepen toen Christus in Zijne heerlijkheid was, zoals zij daarna sliepen, toen Hij in doodsbenauwdheid was. Zie de zwakheid der menselijke natuur, zelfs in de besten, en hoezeer zij de genade Gods van node hebben. Men zou zo denken dat deze discipelen door niets zo getroffen zouden zijn, dan door de heerlijkheid en door de doodsbenauwdheid van hun Meester, en

beide de heerlijkheid en de doodsbenauwdheid, nog wel in de hoogste mate, en toch was het een noch het ander instaat hen uit den slaap te houden. Hoe nodig is het ons God om opwekkende genade te bidden, ons niet slechts levend, maar ook levendig te maken! Opdat zij echter bevoegde getuigen zouden zijn van dit teken van den hemel bij hen, die er om een vroegen, zijn zij na een wijle ontwaakt, en toen hebben zij een juist gezicht gehad op al die heerlijkheid, zodat zij instaat waren een bijzonder bericht te geven, gelijk een hunner ook gedaan heeft, van hetgeen er geschiedde toen zij met Christus op den heiligen berg waren, 1 Petrus 1:18.

6. Hier wordt opgemerkt dat, toen Mozes en Elias op het punt waren om van Hem te scheiden, Petrus zei: Meester! het is goed, dat wij hier zijn, en laat ons drie tabernakelen maken. Aldus gebeurt het dikwijls dat wij de waardij onzer zegeningen dan eerst beseffen, als wij op het punt zijn van ze te verliezen, en er het voortduren niet eerder van begeren, voor zij op het punt zijn van weggenomen te worden. Petrus zei dit, niet wetende wat hij zei. Zij weten niet wat zij zeggen, die spreken van tabernakelen te maken op aarde voor de verheerlijkte heiligen in den hemel, die betere woningen hebben in den tempel aldaar, en verlangen om er weer te keren.

7. Er wordt hier betreffende de wolk, die hen overschaduwde, bijgevoegd, dat zij bevreesd werden als die in de wolk ingingen. De wolk was een teken van Gods meer bijzondere tegenwoordigheid. Het was in een wolk, dat God vanouds bezit nam van den tabernakel en den tempel, en als de wolk de tent der samenkomst bedekte, kon Mozes niet ingaan, Exodus 40:34, 35, en toen zij den tempel vervulde, konden de priesters vanwege die wolk niet staan om te dienen, 2 Kronieken 5:14. Dit was zodanig een wolk, geen wonder dus dat de discipelen vreesden om er in te gaan. Maar laat nooit iemand bevreesd zijn om in een wolk te gaan met Jezus Christus, want Hij zal er hen gewis veilig doorheen brengen.

8. De stem, die van den hemel kwam, wordt hier en in Markus niet zo ten volle beschreven als in Mattheus: Deze is Mijn geliefde Zoon, hoort Hem! Hoewel de woorden: in dewelke Ik Mijn welbehagen heb, die wij zowel in Mattheus als Petrus hebben, hier niet zijn uitgedrukt, zijn zij toch in dat: Deze is Mijn geliefde Zoon begrepen, want, dien Hij liefheeft en in wie Hij een welbehagen heeft, is van gelijke betekenis, wij zijn aangenomen in den geliefde.

Eindelijk. Van de apostelen wordt hier gezegd, dat zij de zaak geheim hielden. Zij verhaalden in die dagen niemand iets van hetgeen zij gezien hadden, de openbaring er van bewarende voor een andere gelegenheid, wanneer de bewijzen, dat Christus de Zone Gods is, volledig geleverd zullen zijn door de uitstorting des Heiligen Geestes, en die leer dan in de gehele wereld verkondigd zal worden. Gelijk er een tijd is om te spreken, zo is er ook een tijd om te zwijgen. Alles is schoon en nuttig op zijn tijd.

Lukas 9:37-42

In Mattheus en Markus volgt deze gebeurtenis onmiddellijk op Christus gedaanteverandering en Zijn gesprek daarna met de discipelen, maar hier wordt gezegd, dat het was daags daaraan, als zij van den berg afkwamen, hetgeen ene bevestiging is van het vermoeden, dat de verheerlijking van Christus op den berg in den nacht heeft plaatsgehad, en het schijnt dat zij, hoewel zij gene tabernakelen maakten, zoals Petrus had voorgesteld, toch enige beschutting gevonden hebben om te kunnen rusten gedurende dien nacht, want het was niet voor den volgenden dag, dat zij van den berg afkwamen, en toen vond Hij enige wanorde onder Zijne discipelen, hoewel zij niet zo erg was, als die Mozes vond toen hij van den berg afkwam. Als wijze en vrome mensen in hun geliefde afzondering zijn, dan zullen zij goed doen met eens te bedenken, of hun tegenwoordigheid ook wellicht op hun openbare standplaats wordt vereist. Merk op in dit verhaal:

1. Hoe ijverig het volk was om Christus bij Zijne terugkomst te ontvangen. Hoewel Hij slechts kort afwezig was geweest, kwam Hem een grote schare tegemoet, gelijk op andere tijden een grote schare Hem volgde, want aldus was het van Hem voorzegd: Tot Hem zullen de volken vergaderd worden.

2. Hoe dringend de vader van het maanzieke kind bij Christus aanhield om hulp, vers 38 :Ik bid U, zie toch mijn zoon aan, dat is zijn verzoek, en het is zeer bescheiden, een medelijdende blik van Christus is genoeg om alles in orde te brengen. Laat ons ons zelven en onze kinderen tot Christus brengen om door Hem te worden aangezien. Hij pleit er op dat hij zijn enig kind is. Zij, die veel kinderen hebben, kunnen tegen de beproeving, die zij hebben in het ene, de vertroosting doen opwegen, die zij hebben in de andere, maar als het een enig kind is, dat is een grievend leed, de beproeving hierin kan opgewogen worden door de liefde van God, die Zijn eniggeboren Zoon voor ons heeft overgegeven.

3. Hoe treurig de toestand was van het kind, vers 39. Hij was onder de macht van een bozen geest, die hem nam, en krankheden van dien aard zijn schrikkelijker dan die, welke uit bloot-natuurlijke oorzaken voortkomen. Als de aanval over hem kwam, zonder enig teken van waarschuwing, dan riep hij plotseling, en menigmaal hebben zijne kreten het hart van zijn liefhebbenden vader verscheurd. Deze boze geest scheurde hem, en verpletterde hem, en week nauwelijks van hem, en niet anders dan met een dodelijken greep, als het ware, bij het heengaan. O hoe zwaar zijn de beproevingen der beproefden in deze wereld! En welk een kwaad doet Satan aan hen. die hij bezit! Maar zalig zij, die toegang hebben tot Christus!

4. Hoe onvolkomen het geloof was der discipelen. Ofschoon Christus hun macht had gegeven over onreine geesten, konden zij toch dezen bozen geest niet uitwerpen, vers 40. Zij hebben of de macht mistrouwd, van waar hun kracht moest komen, of de opdracht, die hun was gegeven, of zij hebben zich niet naar behoren geoefend in het gebed, hierom worden zij door Christus bestraft. O ongelovig en verkeerd geslacht. Dr. Clarke vat dit op als gesproken tot de discipelen: "Zult gij nog zo ongelovig zijn en zo vol van wantrouwen, dat gij de opdracht, die Ik u gaf, niet kunt uitvoeren?"

5. Hoe afdoend en volkomen de genezing was, die Christus aan dit kind heeft gewrocht, vers 42. Christus kan voor ons doen wat de discipelen niet kunnen: Jezus bestrafte den onreinen geest toen hij hem het meest kwelde en scheurde. De duivel wierp het kind neer en scheurde hem, verwrong

hem, alsof hij hem in stukken wilde scheuren. Maar een enkel woord van Christus maakte het kind gezond, en herstelde de schade, die de duivel hem had toegebracht. En er wordt hier bijgevoegd, dat Hij hem zijn vader wedergaf. Als onze kinderen uit ziekte worden hersteld, moeten wij hen beschouwen, als aan ons teruggegeven, hen ontvangen als levend uit de doden, en zoals toen wij hen voor het eerst ontvingen. Het is troostrijk om hen uit de hand van Christus te ontvangen, Hem ze ons te zien wedergeven: "Hier, neem dit kind, en wees dankbaar, neem het, en voed het op voor Mij, want gij hebt het van Mij terugontvangen. Neem het, maar stel er uw hart niet te veel op." Met waarschuwingen als dezen behoren ouders hun kinderen uit Christus' handen te ontvangen, om hen dan weer met vertroosting in het hart in Zijne handen over te geven.

Lukas 9:43-50

Wij kunnen hier opmerken:

I. Den indruk, door Christus' wonderen teweeggebracht op allen, die ze gezien hebben, vers 43 :Zij werden allen verslagen over de grootdadigheid Gods, die zij wel moesten bemerken in al de wonderen, door Christus gewrocht. De werken van Gods almachtige kracht zijn verbazingwekkend, inzonderheid die, welke door de hand van den Heere Jezus gewrocht zijn, want Hij is de kracht Gods en Zijn naam is Wonderlijk. Hun verbazing was algemeen, zij allen verwonderden zich. De oorzaken er van waren algemeen: zij verwonderden zich over al de dingen, die Jezus gedaan had. In al Zijne daden en handelingen was iets buitengewoons en verrassends.

II. Hoe Christus Zijn aanstaand lijden aankondigde aan Zijne discipelen: De Zoon des mensen zal overgeleverd worden in der mensen handen, in de handen van goddeloze mensen, mensen van het slechtste karakter, het zal hun toegelaten worden Hem naar welgegevallen te mishandelen. Wat de andere evangelisten hebben uitgedrukt, wordt hier stilzwijgend te kennen gegeven: Zij zullen Hem doden. Maar wat hier bijzonder opgemerkt moet worden is:

1. Het verband hiervan met hetgeen onmiddellijk voorafgaat. de verwondering des volks bij het zien van Christus' wonderen, vers 43 :Als zij allen zich verwonderden over al de dingen die Jezus gedaan had, zei Hij tot Zijne discipelen. Zij hadden een geliefkoosd denkbeeld van Zijn tijdelijk koninkrijk, dat Hij zou heersen, en zij met Hem in wereldlijke praal en macht, en nu dachten zij, dat door Zijn grootmachtige daden de zaak gemakkelijk tot stand kon worden gebracht, en dat de invloed, dien Hij door Zijne wonderen op het volk had verkregen, hiertoe zou medewerken. Daarom heeft Christus, die wist wat er in hun hart was, deze gelegenheid gebruikt om hun nogmaals te zeggen, wat Hij hun tevoren reeds gezegd had, dat het er zo ver vandaan was, dat Hem mensen overgeleverd zouden worden, dat Hij integendeel overgeleverd zal worden in de handen der mensen, dat Hij, wel verre van in ere te leven, een schandelijken dood zal sterven, en dat al Zijne wonderen en de invloed, dien Hij er door verkregen heeft op het hart des volks, dit niet zullen kunnen beletten.

2. De plechtige inleiding, waarmee Hij hun dit bekend maakt: "Legt gij deze woorden in uwe oren, geeft zeer bijzonder acht op hetgeen Ik u zeg, en mengt er geloof mede, laat uwe denkbeelden omtrent het tijdelijk koninkrijk van den Messias uwe oren er niet voor toestoppen, noch u onwillig maken om het te geloven. Stemt toe wat Ik zeg, en onderwerpt u er aan." Laat het doordringen tot uw hart, luidt het in de Syrische en Arabische overzetting. Het woord van Christus doet ons geen goed, tenzij wij het laten doordringen tot ons verstand en ons hart.

3. De onverklaarbare stompzinnigheid der discipelen ten opzichte van de voorzegging van Christus' lijden. In Markus wordt gezegd: Zij verstonden dat woord niet. Het was duidelijk genoeg, maar zij wilden het niet verstaan in den letterlijken zin, omdat dit niet strookte met hun denkbeelden, en zij konden het niet verstaan in een anderen zin, en zij vreesden van dat woord Hem te vragen, opdat zij niet ontgoocheld en uit hun lieflijken droom opgewekt zouden worden. Maar hier wordt er bijgevoegd: het was voor hen verborgen, alzo dat zij het niet begrepen, vanwege de zwakheid van het geloof en de kracht van het vooroordeel. Wij kunnen niet denken, dat het in genade voor hen verborgen was, opdat zij niet als verzwolgen zouden worden door overgrote smart bij het

vooruitzicht er van, maar het scheen een paradox, omdat zij het zelf tot een paradox voor zich maakten.

III. De bestraffing door Christus van Zijne discipelen wegens hun twisten over wie van hen de meeste ware, vers 46-48. Wij hebben dit reeds vroeger gehad en treurig genoeg, wij zullen het nogmaals ontmoeten. Merk hier op dat:

1. Eerzucht en strijd om voorkeur en voorrang en om meerderheid zonden zijn, die de discipelen van onzen Heere Jezus zeer lichtelijk omringen, en waarvoor zij verdienen streng bestraft te worden, die vloeien voort uit bederf, dat zij volstrekt ten onder moeten houden en doden, vers 46. Zij, die verwachten groot te zijn in de wereld, streven gewoonlijk naar hoge dingen. Niets minder voldoet hen dan de meeste te zijn. Dit stelt hen bloot aan zeer veel verzoeking en moeite, waarvoor diegenen veilig zijn, die tevreden zijn om klein te wezen, de minsten te zijn, minder dan de minsten.

2. Jezus Christus is volkomen bekend met al de gedachten en bedoelingen van ons hart: Hij zag de overlegging hunner harten, vers 47. Gedachten zijn voor Hem woorden, en fluisteringen als luide kreten. Het is een goede reden, waarom wij onze gedachten streng in toom moeten houden, want Christus neemt er kennis van.

3. Christus wil dat Zijne discipelen zullen streven naar de eer, die verkregen wordt door kalmen ootmoed, en niet naar die, welke door rusteloze, naar hoogheid hakende eerzucht wordt verkregen. Christus nam een kindeken, en stelde dat bij zich, vers 47. - Hij heeft altijd met tederheid en vriendelijkheid van kleine kinderen gesproken- en Hij stelde hun dit kind ten voorbeeld.

a. Laat hen de gezindheid hebben van dit kind, nederig en rustig en op hun gemak, laat hen niet haken naar wereldse praal en pracht, naar grootheid of weidse titels, maar daar even dood onverschillig voor zijn als dit kind, laat hen even weinig wrok of haat koesteren jegens hun mededingers als dit kind. Laat hen gewillig wezen om de minsten te zijn, indien dat kan bijdragen om hen nuttig te maken voor anderen, zich neerbuigen tot het geringste werk, als zij er goed mede kunnen doen.

b. Laat hen er zich van verzekerd houden, dat dit de weg is tot bevordering, want hierdoor zullen zij de achting winnen hunner broederen. Zij, die Christus liefhebben, zullen hen daarom ontvangen in Zijn naam, want zij zijn Hem het meest gelijkvormig. Evenzo zullen zij zodoende ook Zijne gunst verwerven, want Christus zal de vriendelijkheid, hun bewezen, beschouwen als Hem zelven aangedaan. Zo wie dit kindeken ontvangen zal in Mijn naam, een prediker van het Evangelie, die van zodanige gezindheid is, die ontvangt Mij, en wie Mij ontvangt, in zodanige leraar, ontvangt Hem, die Mij gezonden heeft. En tot welke grotere eer kan iemand in deze wereld komen, dan om door de mensen ontvangen te worden als een boodschapper van God en Christus, en dat God en Christus zich erkennen ontvangen en welkom geheten te zijn in hem? Deze eer hebben alle ootmoedige discipelen van Jezus Christus, en dus zullen diegenen waarlijk groot zijn, die de minsten zijn onder hen.

IV. Christus' bestraffing van Zijne discipelen wegens hun ontmoedigen van iemand d ie Hem eerde en diende, maar niet tot hun gezelschap behoorde, niet slechts niet behoorde tot de twaalven of niet een der zeventigen was, maar ook niet een van hen, die zich met hen vergezelden of hen hoorden,

maar die, door nu en dan Christus gehoord te hebben, in Hem geloofde, en op ernstige wijze met geloof en gebed gebruik maakte van Zijn naam om duivelen uit te werpen. Nu hebben zij:

1. Dezen man bestraft en weerhouden, zij wilden hem niet laten bidden en prediken, ofschoon hij het deed tot eer van Christus, goed deed aan de mensen en Satans rijk verzwakte, omdat hij Christus niet met hen volgde. Hij scheidde zich af van hun kerkgemeenschap, was niet evenals zij geordend, betoonde hun geen eerbied, en gaf hun niet de rechterhand der gemeenschap. Indien er nu ooit een gezelschap van Christenen in deze wereld geweest is, die reden hadden om het zwijgen op te leggen aan hen, die niet tot hun gemeenschap behoorden, dan waren het toen de twaalf discipelen, en toch

2. Heeft Jezus Christus hen bestraft wegens hetgeen zij deden, en hen gewaarschuwd om het niet weer te doen, zij, noch degenen, die zich de opvolgers der apostelen noemen: Verbiedt het niet, vers 50, veeleer moet gij hem aanmoedigen, want hij heeft dezelfde bedoeling die gij hebt, al is het ook dat hij om redenen, die hem zelf het best bekend zijn, met u niet volgt, hij zal u in hetzelfde einde ontmoeten, al is het ook dat hij u niet vergezelt op dezelfden weg. Gij doet wèl te doen zoals gij doet, maar hieruit volgt nog niet dat hij verkeerd doet, en dat gij wel doet met hem onder een verbod te stellen, want die tegen ons niet is, is voor ons, en behoort dus door ons erkend en gesteund te worden. Wij moeten geen vrienden verliezen, daar wij zo weinig vrienden hebben en zoveel vijanden. Zij kunnen trouwe volgelingen van Christus bevonden worden en als zodanig door Hem worden aangenomen, al is het ook dat zij met ons niet volgen, Markus 9:38, 39. O hoeveel kwaad, dat de kerk wordt berokkend zelfs door hen, die roemen op hun betrekking tot Christus en zeggen te ijveren voor Zijne eer, zou voorkomen kunnen worden, indien deze Schriftuurplaats overdacht en ter harte werd genomen.

Lukas 9:51-56

Deze gebeurtenis wordt door geen der andere evangelisten meegedeeld, en zij schijnt hier verhaald te worden wegens de verwantschap er van met de vorige, want ook hier worden de discipelen door Christus bestraft, omdat zij om Zijnentwil ijverden. Daar hebben zij, onder schijn van ijver voor Christus, afgescheidenen willen onder bedwang leggen en tot zwijgen brengen, hier willen zij onder diezelfden schijn ongelovigen ter dood brengen. Voor het ene zowel als voor het andere heeft Christus hen bestraft, want een geest van enghartigheid en vervolging staat lijnrecht tegenover den geest van Christus en van het Christendom. Merk hier op:

I. De bereidvaardigheid en vastberadenheid van onzen Heere Jezus in de voortzetting van Zijne onderneming om ons te verlossen en zalig te maken. Daarvan hebben wij hier een voorbeeld, vers 51 :Als de dagen Zijner opneming vervuld werden, zo richtte Hij Zijn aangezicht om naar Jeruzalem te reizen. Merk op:

1. Er was een tijd bepaald voor het lijden en sterven van onzen Heere Jezus, en Hij wist zeer goed wanneer die tijd was, en Hij had er een heldere en stellige voorkennis van, en toch was Hij er zover vandaan om zich daarom uit den weg te houden, dat Hij juist toen het meest in het openbaar optrad en het meeste werk deed, wetende dat Hem nog slechts weinig tijds overbleef.

2. Toen Hij lijden en dood zag naderen, zag Hij er doorheen en richtte zijn oog op de heerlijkheid, die zou volgen, Hij beschouwde het als den tijd, wanneer Hij opgenomen zou worden in heerlijkheid, 1 Timotheus 3:16, opgenomen in de hoogste hemelen, om daar op den troon te worden geplaatst. Mozes en Elias spraken van Zijn dood als van Zijn heengaan uit deze wereld, waardoor de dood voor Hem zijne verschrikking verloor, maar Hij ging verder, en beschouwde hem als Zijn overgang naar een betere wereld, waardoor de dood voor Hem begeerlijk werd. Alle goede Christenen kunnen voor zich zelven deze denkbeelden koesteren omtrent den dood, en kunnen hem hun opgenomen worden noemen, om met Christus te zijn waar Hij is. Laat hen hun hoofd opheffen, als de tijd hunner opneming nabij is.

3. Bij het vooruitzicht van de vreugde, die Hem was voorgesteld, heeft Hij Zijn aangezicht gericht om naar Jeruzalem te reizen, naar de plaats, waar Hij zal lijden en sterven. Hij was vast besloten derwaarts heen te gaan, en wilde er niet van afgehouden worden. Hij ging terstond naar Jeruzalem, omdat daar nu Zijn werk en roeping lag. Hij ging er regelrecht heen, zonder omweg te maken of andere steden te bezoeken, hetgeen, indien Hij het wèl gedaan had, het onnodig voor Hem gemaakt zou hebben om door Samaria te gaan. Hij ging er blijmoedig en goedsmoeds heen, hoewel Hij wist wat Hem daar overkomen zou. Hij heeft niet gefaald en werd niet ontmoedigd, maar heeft Zijn aangezicht gesteld als een keisteen, wetende dat Hij niet slechts gerechtvaardigd, maar ook verheerlijkt zou worden. Hoe moest ons dit beschaamd maken wegens onze traagheid in het doen en lijden voor Christus! Wij gaan terug, en richten ons aangezicht af van den dienst van Hem, die Zijn aangezicht steeds gesteld heeft tegen allen tegenstand, ten einde het werk onzer verlossing te volbrengen.

II. De onbeschoftheid der Samaritanen in een zeker vlek (dat niet genoemd is, omdat het niet verdiende genoemd te worden) die Hem niet wilden ontvangen, en Hem niet wilden toelaten zich in hun stad te verversen, ofschoon Zijn weg er doorheen lag. Merk hier op:

1. Hoe beleefd Hij zich jegens hen gedroeg: Hij zond boden uit voor Zijn aangezicht, sommigen van Zijne discipelen, om te vernemen of Hij voor zich en Zijn gezelschap herberg bij hen zou kunnen vinden, want Hij wilde niet komen om hun aanstoot te geven, of hun schrik aan te jagen door het aantal Zijner volgelingen. Hij zond hen om herberg voor Hem te bereiden, niet voor praalvertoon, maar voor gerieflijkheid, opdat Zijne komst hen niet onverwachts zou overvallen.

2. Hoe onbeleefd zij zich gedroegen jegens Hem, vers 53. Zij ontvingen Hem niet, wilden niet toelaten dat Hij in hun vlek zou komen, maar gaven bevel aan hun wacht om Hem terug te wijzen. Hij zou betaald hebben voor hetgeen Hij bestelde, en zou een edelmoedige gast onder hen geweest zijn en hun goed gedaan hebben, hun het Evangelie hebben gepredikt, zoals Hij enigen tijd tevoren in een andere stad der Samaritanen gedaan had, Johannes 4:41. Hij zou, indien zij het gewild hadden, de grootste zegen voor hun plaats geweest zijn, en toch weigerden zij Hem toegang. Zulk ene behandeling is dikwijls aan het Evangelie en de Evangeliedienaren te beurt gevallen. De reden nu was, omdat Zijn aangezicht was als reizende naar Jeruzalem, zij bespeurden dat Hij in die richting ging. De grote strijd tussen de Joden en de Samaritanen betrof de plaats der aanbidding-of het Jeruzalem was, of Gerizim, nabij Sichar, Johannes 4:20. En die strijd tussen hen was zo hevig, dat de Joden gene gemeenschap wilden houden met de Samaritanen, en dezen niet met hen, Johannes 4:9. Toch kunnen wij veronderstellen, dat zij aan andere Joden geen herberg onder hen geweigerd hebben, als zij opgingen tot hun feesten, want indien dit hun gewoonte was geweest, dan zou Christus geen poging gedaan hebben om herberg bij hen te vinden, en het zou ook voor sommige Galileërs een grote omweg geweest zijn, als zij anders dan door Samaria naar Jeruzalem hadden moeten reizen. Maar zij waren zeer bijzonder vertoornd op Christus, die een vermaard leraar was, wijl Hij den tempel te Jeruzalem erkende als de wettige plaats der Godsverering, terwijl de priesters van dien tempel toch zulke bittere vijanden van Hem waren, hetgeen, naar zij hadden gehoopt, Hem vandaar weggedreven zou hebben, om in hun tempel te komen aanbidden, waardoor die tempel dan beroemd zou zijn geworden. Toen zij echter zagen dat Hij desniettemin naar Jeruzalem wilde gaan, wilden zij Hem de gewone beleefdheid niet bewijzen, die zij Hem waarschijnlijk bij vorige gelegenheden op Zijne reis derwaarts wel bewezen hadden.

III. De verontwaardiging, die Jakobus en Johannes over deze belediging hebben getoond, vers 54. Toen deze twee de boodschap hoorden, die gebracht werd, waren zij terstond in toorn ontstoken, en met niets minder willen zij tevreden zijn dan wraak over die belediging dan dat deze stad het lot van Sodom zal treffen.

Heere, zeggen zij, wilt Gij dat wij zeggen, dat vuur van den hemel nederdale? niet slechts om hen te verschrikken, maar om hen te verslinden.

1. Er was hierin nu wel iets prijzenswaardigs, want zij toonden:

a. Een groot vertrouwen in de macht, die zij van Jezus Christus hadden ontvangen, ofschoon dit nu niet bijzonder in hun opdracht genoemd was, toch kunnen zij door een woord te spreken vuur van den hemel doen nederdalen. Theleis eipoomen -Wilt Gij dat wij het woord spreken en de zaak is geschied.

b. Een grote ij ver voor de eer huns Meester. Zij namen het zeer kwalijk, dat Hij die overal waar Hij kwam goed deed en een hartelijk welkom vond, een weigering ontving van enige ellendige

Samaritanen om door hun plaats te gaan of er te vertoeven, zij konden er niet zonder verontwaardiging aan denken, dat hun Meester aldus met minachting werd behandeld.

c. Een onderworpenheid, niettemin, aan huns Meesters wil en behagen. Zij willen dit niet doen, of Christus moet er hun verlof toe geven: Wilt Gij dat wij dit doen?

d. Een acht geven op het voorbeeld van de profeten, die voor hen geweest zijn. Het is doen wat Elia gedaan heeft. Zij zouden aan zo iets niet gedacht hebben, indien Elia het niet had gedaan aan de krijgslieden, die gekomen waren om hem gevangen te nemen, en dat wel herhaaldelijk, 2 Kronieken 1:10, 12. Zij dachten dat dit precedent hun volmacht hiertoe was, zo geneigd zijn wij om aan het voorbeeld van Godvruchtige mensen een verkeerde toepassing te geven, en ons er door gerechtvaardigd te achten in onze ongeregelde handelingen, terwijl de omstandigheden toch volstrekt niet gelijk zijn.

2. Maar hoewel er in hetgeen zij zeiden wel iets was, dat recht was, was er toch nog veel meer verkeerds in, want:

a. Dit was volstrekt niet de eerste maal, dat onze Heere Jezus aldus beledigd werd, getuigen de lieden van Nazareth, die Hem uit hun stad wierpen, en de Gadarenen, die Hem baden dat Hij uit hun landpalen zou weggaan, en toch heeft Hij geen oordeel over hen ingeroepen, maar de belediging stil verdragen.

b. Dit waren Samaritanen, van wie men niets beters kon verwachten, en wellicht hadden zij ook gehoord, dat Christus aan Zijne discipelen had verboden om in enige stad der Samaritanen in te gaan, Mattheus 10:5. Daarom was het niet zo slecht in hen als in anderen, die meer van Christus wisten, en zoveel weldaden van Hem hadden ontvangen.

c. Het waren wellicht ook slechts weinigen uit die plaats, die iets van de zaak afwisten, of Hem die lompe boodschap hadden gezonden, terwijl er misschien velen in de stad waren, die, indien zij geweten hadden dat Christus zo dicht in hun nabijheid was, uitgegaan zouden zijn om Hem te verwelkomen, en moet dan nu de gehele stad in de as gelegd worden om de slechtheid van enkelen? Willen zij de rechtvaardigen met de goddelozen verdelgen?

d. Hun Meester had nooit vuur van den hemel doen nederdalen, ja Hij had geweigerd aan de Farizeeën een teken van den hemel te geven, toen zij er om vroegen, Mattheus 16:1, 2, en waarom denken zij dan dat zij het moeten doen? Jakobus en Johannes waren de twee discipelen, die Christus Boanerges -zonen des donders -had genoemd, Markus 3:17, is hun dat niet genoeg, moeten zij ook zonen zijn van den bliksem?

e. Het voorbeeld van Elia was op dit geval niet van toepassing. Elia was gezonden om de verschrikkingen der wet te tonen en daarvan de bewijzen te geven, en als een stoutmoedig bestraffer te getuigen tegen de afgoderij en goddeloosheid van het hof van Achab, en het was volkomen recht dat zijne zending aldus bewezen werd. Thans echter moet ene bedeling der genade worden ingeleid, waarmee zulk een tentoonspreiding der Goddelijke gerechtigheid niet in overeenstemming is. Aartsbisschop Tillotson is van mening dat hun aanwezigheid in Samaria, waar Elia vuur van den hemel had doen neerkomen, er toe heeft kunnen bijdragen om dit in hun gedachten te doen

opkomen, het was misschien wel op dezelfde plaats, maar hoewel de plaats dezelfde was, de tijden waren veranderd.

IV. Zijne bestraffing van Jakobus en Johannes wegens hun vurigen, woesten ijver, vers 55.

Zich omkerende in rechtvaardig ongenoegen, bestrafte Hij hen, want zo wie Hij lief heeft, die bestraft en kastijdt Hij, inzonderheid voor hetgeen zij doen, dat onregelmatig is en hun niet betaamt, onder een schijn van ijver voor Hem.

1. Hij toont hun inzonderheid hun vergissing: Gij weet niet van hoedanigen geest gij zijt, dat is: "Gij bemerkt niet in welk een slechte gezindheid gij zijt, hoeveel hoogmoed, hartstocht en persoonlijke wraakzucht verborgen is onder dien schijn van ijver voor uw Meester." Er kan in het hart van vrome mensen veel bederf schuilen, ja zelfs bovenkomen, zonder dat zij er zich van bewust zijn.

b. Gij bedenkt niet van welken goeden geest of gezindheid, volkomen tegenovergesteld hieraan, gij behoorde te wezen. Voorzeker moet gij nog leren, hoewel gij reeds zo langen tijd aan het leren zijt, wat de geest van Christus en van het Christendom is. Is het u niet geleerd uwe vijanden lief te hebben, en te zegenen die u vervloeken, en om genade niet om vuur van den hemel over hen in te roepen? Gij weet niet, hoe uwe gezindheid, uwe gemoedsgesteldheid hieromtrent in strijd is met de bedoeling van het Evangelie. Gij zijt thans niet onder de bedeling der dienstbaarheid, en verschrikking, en dood, maar onder de bedeling der liefde, en vrijheid, en genade, die ingeleid werd met de verkondiging van vrede op aarde en welbehagen in mensen, waarnaar gij u behoort te voegen, maar waar gij u niet, door verwensingen als deze, behoort tegen te stellen.

2. Hij legt hun het doel en de algemene strekking bloot van Zijn Godsdienst, vers 56 :De Zoon des mensen zelf is niet gekomen, en zendt u dus ook daartoe niet uit, om der mensen zielen te verderven, maar om te behouden. Hij bedoelde Zijn heiligen Godsdienst te verbreiden door liefde en door alles wat lieflijk en aantrekkelijk is, niet door vuur en zwaard, door bloed en een algemene slachting, door wonderen van genezing, niet door plagen en wonderen van verwoesting, zoals die, door welke Israël werd uitgevoerd uit Egypte. Christus is gekomen om alle vijandschap te doden, niet om haar te koesteren. Diegenen hebben voorzeker den geest des Evangelies niet, die er op uit zijn om allen, die niet van hun gevoelen en hun weg zijn, te vervloeken en door geweld en vervolging uit te roeien allen, wier geweten hun niet toelaat te doen zoals zij doen, of te zeggen wat zij zeggen. Christus is gekomen, niet slechts om der mensen zielen te behouden, maar ook hun leven-getuigen de vele wonderen, die Hij deed ter genezing van krankheden, welke anders dodelijk zouden geweest zijn, door welke, evenals door duizend andere voorbeelden van weldoen, het blijkt dat Christus wil dat Zijne discipelen goed zullen zijn jegens allen, zoveel dit slechts in hun vermogen is, maar niemand leed zullen doen, dat zij de mensen tot Zijne kerk zullen trekken met mensenzielen en touwen der liefde, maar er niet aan moeten denken om er de mensen heen te drijven met de roede des gewelds of den gesel der tong.

V. Zijn heengaan van deze plaats. Niet slechts wilde Christus hen niet straffen voor hun ruwe onafhankelijkheid, maar Hij wilde ook niet staan op Zijn recht van over den weg te reizen (waartoe Hij dezelfde vrijheid had als Zijne naburen), wilde zich niet met geweld een doortocht verschaffen, kalm en vreedzaam ging Hij naar een ander vlek, waar de mensen niet zo gierig en enghartig waren, daar rustte Hij en verkwikte zich, en ging toen Zijns weegs. Als er een sterke stroom van tegenstand

is, dan is het verstandig om er voor uit den weg te gaan, veeleer dan er tegen in te willen gaan. Indien sommigen zeer ruw en onbeschoft zijn, dan moeten wij, in plaats van ons er over te willen wreken, beproeven of wij bij anderen niet meer beleefdheid zullen vinden.

Lukas 9:57-62

Wij hebben hier een bericht omtrent drie verschillende personen, die zich aanboden om Christus te volgen, en het antwoord, dat Christus aan ieder van hen heeft gegeven. Van de eerste twee hebben wij al gelezen in Mattheus 8:19-22.

I. Hier is iemand, die ijverig en voortvarend is, hij wil Christus onmiddellijk volgen, maar hij schijnt te haastig, roekeloos en onbedacht geweest te zijn, hij heeft niet neergezeten om eerst de kosten te overrekenen.

1. Hij geeft Christus een veelomvattende belofte, vers 57. Het geschiedde op den weg, als zij reisden, opgaande naar Jeruzalem, waar men verwachtte dat Christus het eerst in heerlijkheid zou verschijnen, dat een tot Hem zei: Heere! ik zal U volgen, waar Gij ook heengaat. Dit moet ook inderdaad het besluit wezen van allen, die waarlijk als Christus' discipelen bevonden willen worden, zij volgen het Lam waar het ook heengaat, Openbaring 14:4, al is het ook door vuur en water, door gevangenis en dood.

2. Christus geeft hem een nodige waarschuwing, om zich van zijn volgen van Hem geen grote dingen voor te stellen in de wereld, maar dat hij integendeel op armoede en geringheid moet rekenen, want de Zoon des mensen heeft niet, waar Hij het hoofd nederlegge. Wij kunnen dit beschouwen

a. als de voorstelling van den zeer geringen staat onzes Heeren Jezus in deze wereld. Hij ontbeerde niet slechts de genietingen en de sieraden, die grote vorsten gewoonlijk hebben, maar zelfs het benodigde, hetgeen zelfs de vossen hebben en de vogelen des hemels. Zie aan welk een diepte van armoede onze Heere Jezus zich om onzentwil heeft onderworpen, ten einde de waardij en de verdienste Zijner genoegdoening te verhogen en voor ons de genade te verkrijgen, dat wij door Zijne armoede rijk zouden worden. 2 Corinthiërs 8:9. Hij, die alles gemaakt heeft, heeft voor zich zelven geen woonstede gemaakt, geen eigen huis, waar Hij Zijn hoofd kon neerleggen, anderen moesten Hem een plaats der ruste verlenen, aan anderen was Hij Zijn levensonderhoud verschuldigd. Hij noemt zich hier de Zoon des mensen, een zoon van Adam, deelhebber aan vlees en bloed. Hij roemt in Zijn zich neerbuigen tot ons, niet slechts tot de geringheid onzer natuur, maar tot den geringsten toestand in die natuur, om Zijne liefde voor ons te betuigen en ons een heilige minachting te leren van deze wereld en de grote dingen, die er in zijn, en voortdurend het oog op een andere wereld gericht te houden. Christus is aldus arm geweest om voor Zijn volk armoede te heiligen en te verzoeten. De apostelen hadden geen vaste woonplaats, 1 Corinthiërs 4:11, hetgeen zij des te gemakkelijker konden dragen, wijl zij wisten dat hun Meester er ook geen gehad heeft, 2 Samuel 11:11. Wij kunnen wel tevreden zijn, als het ons gaat zoals het Christus gegaan is.

b. Als dit in overweging gevende aan hen, die Zijne discipelen willen worden. Indien wij Christus willen volgen, dan moeten wij alle gedachten opgeven van grote dingen in deze wereld, en er niet op rekenen iets anders door onzen Godsdienst te zullen gewinnen dan den hemel, gelijk wij ook vast moeten besluiten met niets minder tevreden te zijn. Laat ons de belijdenis van het Christendom niet met wereldlijke voordelen willen vermengen. Christus heeft ze gescheiden, laat ons ze niet willen samenvoegen, integendeel, wij moeten verwachten door vele verdrukkingen het koninkrijk der hemelen te zullen binnengaan, ons zelven te moeten verloochenen en ons kruis te moeten opnemen. Christus zegt aan dezen man waarop hij te rekenen heeft, indien hij Hem volgt, namelijk op koude

en ongemak, een hard en moeilijk leven en minachting in de wereld, indien hij zich hieraan niet kan onderwerpen, dan moet hij er niet aan denken Hem te volgen. Dit woord schijnt hem te hebben doen teruggaan, maar het zal gene ontmoediging wezen voor hen, die weten wat er in Christus is en in den hemel, dat hier tegen opweegt.

II. Hier is een ander, die besloten schijnt Christus te volgen, maar om een dag uitstel vraagt, vers 59. Tot dezen man is Christus' roeping eerst gekomen, Hij zei tot hem: Volg Mij. Hij, die uit eigen beweging het voorstel had gedaan, vlood weg toen Hij van de moeilijkheden en bezwaren hoorde, die er mede vergezeld gingen, maar deze man, die door Christus geroepen werd, heeft wel eerst geaarzeld, maar later, naar het schijnt, toegegeven, zo waar was het woord van Christus: Gij hebt Mij niet uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren, Johannes 16:16. Het is niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt (gelijk die onbesuisde ijveraar uit de vorige verzen), maar des ontfermenden Gods, die de roeping geeft en haar van kracht en uitwerking maakt, zoals hier bij dezen man. Merk op:

1. De verontschuldiging, die hij maakte: "Heere! laat mij toe dat ik heenga, en eerst mijn vader begrave. Ik heb tehuis een ouden vader, die niet lang meer kan leven en mij, zolang hij leeft, nog nodig heeft. Laat mij gaan, om tot aan zijn dood bij hem te blijven, en als ik mijn laatste liefdediensten aan hem volbracht heb, dan zal ik alles doen wat mijn plicht is." Wij kunnen hier drieërlei verzoekingen zien, waardoor wij in gevaar zijn om van Christus afgehouden te worden en belet te worden om Hem te volgen, en waartegen wij dus op onze hoede moeten zijn.

a. Wij worden in verzoeking gebracht om het bij een algemeen discipelschap te laten blijven, waardoor wij los en vrij zijn, en niet naderbij komen om ons stipt en voortdurend aan Hem over te geven.

b. Wij worden verzocht om uit te stellen hetgeen wij weten onze plicht te zijn, het te verschuiven tot op een anderen tijd. Als wij maar eenmaal van die zorg of deze moeilijkheid af zijn, als wij met deze of die zaak klaar zijn gekomen, onze bezittingen tot zulk of zulk een hoogte hebben gebracht, dan zullen wij er aan beginnen te denken Godsdienstig te zijn, en zo worden wij van al onzen tijd beroofd, door ons van den tegenwoordigen tijd te laten beroven.

c. Wij worden in verzoeking gebracht te denken, dat de plicht jegens onze bloedverwanten ons vrijstelt van onzen plicht jegens Christus. Het schijnt inderdaad een geldige verontschuldiging: "Laat mij heengaan om mijn vader te begraven, -laat mij zorg dragen voor mijn gezin, voorziening maken voor mijne kinderen, en dan zal ik er aan denken om Christus te gaan dienen", terwijl toch het koninkrijk Gods en zijne gerechtigheid in de eerste plaats gezocht moet worden.

2. Christus' antwoord hierop, vers 60 :Laat de doden hun doden begraven Gesteld eens (hetgeen toch niet waarschijnlijk is) dat er slechts doden zijn om de doden te begraven, of geen anderen dan dezulken, die oud en stervende zijn, zo goed als dood zijn, en tot geen anderen dienst geschikt, maar gij hebt ander werk te doen, gij, ga heen en verkondig het koninkrijk Gods. Niet, alsof Christus Zijne dienstknechten en volgelingen onnatuurlijk wil hebben, onze Godsdienst leert ons vriendelijk en goed te zijn in iedere betrekking, godzaligheid te oefenen in ons eigen huis en den voorouderen wedervergelding te doen. Maar wij moeten dit dienstbetoon niet tot een verontschuldiging maken van onzen plicht jegens God. Indien de naaste en dierbaarste bloedverwant, dien wij in de wereld

hebben, in den weg staat om ons van Christus af te houden, dan is het nodig, dat wij een ijver hebben, die ons vader en moeder doet vergeten, zoals Levi gedaan heeft, Deuteronomium 33:9. Deze discipel werd geroepen om een leraar te zijn, en daarom moet hij niet ingewikkeld worden in de handelingen des leeftochts, 2 Timotheus 2:4. En het is een regel dat wij, als Christus ons roept tot een plicht, niet te rade gaan met vlees en bloed, Galaten 1:15, 16. Geen verontschuldiging kan toegelaten worden om ons vrij te stellen van dadelijke gehoorzaamheid aan de roepstem van Christus.

III. Hier is een ander, die bereid is Christus te volgen, maar hij moet eerst nog een weinig tijd hebben, om er met zijne vrienden over te spreken. Merk op:

1. Zijn verzoek om verlof, vers 61. " Heere", zei hij, ik zal U volgen, ik heb geen ander plan of voornemen, ik ben er vast toe besloten, maar laat mij eerst toe, dat ik afscheid neme van degenen, die in mijn huis zijn". Dit scheen billijk, het was hetgeen Elisa verlangde toen Elia hem riep: Dat ik toch mijn vader en moeder kusse, daarna zal ik u navolgen, en het werd hem toegestaan. Maar de bediening des Evangelies heeft de voorkeur, en is dringender dan de dienst der profeten, en daarom werd het hier niet toegestaan. Laat mij- apotaxasthai tois eis ton oikon mou -laat mij heengaan en mijn huiselijke aangelegenheden in orde brengen, er bevelen en aanwijzingen voor geven, aldus wordt deze zin door sommigen opgevat. Hetgeen hier nu verkeerd in was, is:

a. Dat hij zijn volgen van Christus beschouwde als een treurige, lastige en gevaarlijke zaak, het was voor hem als ging hij sterven, daarom moet hij afscheid nemen van zijne vrienden, die hij nooit weer zal zien, of tenminste niet met genot en vertroosting, terwijl hij toch door Christus te volgen tot groter troost en zegen voor hen had kunnen wezen, dan door bij hen te blijven.

b. Dat zijn hart meer in zijn wereldlijke aangelegenheden scheen te zijn, dan het behoorde te wezen, en dan bestaanbaar kon zijn met een trouw en nauwgezet volbrengen van zijn plicht als volgeling van Christus. Hij scheen te hunkeren naar zijne betrekkingen en familiebelangen, en hij kon er niet gemakkelijk en naar behoren van scheiden, maar kleefde hen aan. Misschien had hij reeds eenmaal afscheid van hen genomen, maar "wie afkerig is van heengaan, zegt dikwijls vaarwel", en daarom moet hij hun nu nog eens vaarwel zeggen, want zij zijn in zijn huis.

c. Dat hij gewillig was, om zich in verzoeking te begeven van afgeleid te worden van zijn voornemen om Christus te volgen. Hun vaarwel te gaan zeggen, die in zijn huis zijn, het zou wezen zich bloot te stellen aan de sterkst-mogelijke overredingen om van besluit te veränderen, want allen zullen er tegen zijn, en zullen hem bidden en smeken om hen toch niet te verlaten. Nu was het vermetelheid in hem, om zich aan zulk een verzoeking bloot te stellen. Zij, die besluiten om met hun Maker te wandelen en hun Verlosser te volgen, moeten tot het vaste besluit komen, om zelfs in geen gesprek te treden met hun verzoeker.

2. De bestraffing, die Christus hem gaf wegens dit verzoek, vers 62. Niemand, die zijne hand aan den ploeg slaat, en voornemens is zich aan het werk van ploegen te wijden, ziet naar hetgeen achter is, want dan laat hij plekken ongeploegd, en dan zal de grond, dien hij beploegd heeft, niet geschikt zijn om bezaaid te worden. Zo ook gij, indien gij voornemens zijt Mij te volgen en de voordelen te oogsten van dit te doen, maar achterwaarts ziet naar een werelds leven, en daarnaar hunkert, indien

gij omziet, zoals de huisvrouw van Lot omgezien heeft naar Sodom, waarop hier gezinspeeld schijnt, dan zijt gij niet bekwaam tot het koninkrijk Gods.

a. "Gij zijt geen aarde, geschikt om het goede zaad van het koninkrijk Gods te ontvangen, indien gij dus halverwege blijft steken in uw ploegen, en het niet ten einde brengt"

b. "Gij zijt geen zaaier, geschikt om het goede zaad des koninkrijks te zaaien, indien gij den ploeg niet beter houdt." Het ploegen is voor het zaaien. Gelijk diegenen niet geschikt zijn om met Goddelijke vertroostingen bezaaid te worden, wier braakland niet eerst gebroken, dat is ter bebouwing bereid is, zo zijn ook diegenen niet geschikt om voor het zaaien gebruikt te worden, die het braakland niet weten te bewerken, maar, als zij de hand aan den ploeg geslagen hebben, telkens omzien, en er aan denken om er maar van af te laten. Zij, die met het werk Gods beginnen, moeten besluiten er mede voort te gaan, want anders zal er niets van terechtkomen. Achterwaarts zien neigt tot teruggaan, en teruggaan leidt ten verderve. Diegenen zijn niet geschikt voor den hemel, die, als zij hun aangezicht hemelwaarts gericht hebben, omkeren. Hij, en hij alleen’ zal zalig worden, die volhardt tot het einde.

HOOFDSTUK 10

1 En na dezen stelde de Heere nog andere zeventig, en zond hen heen voor Zijn aangezicht, twee en twee, in iedere stad en plaats, daar Hij komen zou.
2 Hij zeide dan tot hen: De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige; daarom, bidt den Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitstote.
3 Gaat henen; ziet, Ik zend u als lammeren in het midden der wolven.
4 Draagt geen buidel, noch male, noch schoenen; en groet niemand op den weg.
5 En in wat huis gij zult ingaan, zegt eerst: Vrede zij dezen huize!
6 En indien aldaar een zoon des vredes is, zo zal uw vrede op hem rusten; maar indien niet, zo zal uw vrede tot u wederkeren.
7 En blijft in datzelve huis, etende en drinkende, hetgeen van hen voorgezet wordt; want de arbeider is zijn loon waardig; gaat niet over van het ene huis in het andere huis.
8 En in wat stad gij zult ingaan, en zij u ontvangen, eet hetgeen ulieden voorgezet wordt.
9 En geneest de kranken, die daarin zijn, en zegt tot hen: Het Koninkrijk Gods is nabij u gekomen.
10 Maar in wat stad gij zult ingaan, en zij u niet ontvangen, uitgaande op haar straten, zo zegt:
11 Ook het stof, dat uit uw stad aan ons kleeft, schudden wij af op ulieden; nochtans zo weet dit, dat het Koninkrijk Gods nabij u gekomen is.
12 En Ik zeg u, dat het dien van Sodom verdragelijker wezen zal in dien dag, dan dezelve stad.
13 Wee u, Chorazin, wee u, Bethsaida, want zo in Tyrus en Sidon de krachten geschied waren, die in u geschied zijn, zij zouden eertijds, in zak en as zittende, zich bekeerd hebben.
14 Doch het zal Tyrus en Sidon verdragelijker zijn in het oordeel, dan ulieden.
15 En gij, Kapernaum, die tot den hemel toe verhoogd zijt, gij zult tot de hel toe nedergestoten worden.
16 Wie u hoort, die hoort Mij; en wie u verwerpt, die verwerpt Mij; en wie Mij verwerpt, die verwerpt Dengene, Die Mij gezonden heeft.
17 En de zeventigen zijn wedergekeerd met blijdschap, zeggende: Heere, ook de duivelen zijn ons onderworpen, in Uw Naam.
18 En Hij zeide tot hen: Ik zag den satan, als een bliksem, uit den hemel vallen.
19 Ziet, Ik geve u de macht, om op slangen en schorpioenen te treden, en over alle kracht des vijands; en geen ding zal u enigszins beschadigen.
20 Doch verblijdt u daarin niet, dat de geesten u onderworpen zijn; maar verblijdt u veel meer, dat uw namen geschreven zijn in de hemelen.
21 Te dier ure verheugde Zich Jezus in den geest, en zeide: Ik dank U, Vader! Heere des hemels en der aarde; dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard; ja, Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U.
22 Alle dingen zijn Mij van Mijn Vader overgegeven; en niemand weet, wie de Zoon is, dan de Vader; en wie de Vader is, dan de Zoon, en dien het de Zoon zal willen openbaren.
23 En Zich kerende naar de discipelen, zeide Hij tot hen alleen: Zalig zijn de ogen, die zien, hetgeen gij ziet.
24 Want Ik zeg u, dat vele profeten en koningen hebben begeerd te zien, hetgeen gij ziet, en hebben het niet gezien; en te horen, hetgeen gij hoort, en hebben het niet gehoord.
25 En ziet, een zeker wetgeleerde stond op, Hem verzoekende, en zeggende: Meester, wat doende zal ik het eeuwige leven beerven?
26 En Hij zeide tot hem: Wat is in de wet geschreven? Hoe leest gij?

27 En hij, antwoordende, zeide: Gij zult den Heere, uw God, liefhebben, uit geheel uw hart, en uit geheel uw ziel, en uit geheel uw kracht, en uit geheel uw verstand; en uw naaste als uzelven.
28 En Hij zeide tot hem: Gij hebt recht geantwoord; doe dat, en gij zult leven.
29 Maar hij, willende zichzelven rechtvaardigen, zeide tot Jezus: En wie is mijn naaste?
30 En Jezus, antwoordende, zeide: Een zeker mens kwam af van Jeruzalem naar Jericho, en viel onder de moordenaars, welke, hem ook uitgetogen, en daartoe zware slagen gegeven hebbende, heengingen, en lieten hem half dood liggen.
31 En bij geval kwam een zeker priester denzelven weg af, en hem ziende, ging hij tegenover hem voorbij.
32 En desgelijks ook een Leviet, als hij was bij die plaats, kwam hij, en zag hem, en ging tegenover hem voorbij.
33 Maar een zeker Samaritaan, reizende, kwam omtrent hem, en hem ziende, werd hij met innerlijke ontferming bewogen.
34 En hij, tot hem gaande, verbond zijn wonden, gietende daarin olie en wijn; en hem heffende op zijn eigen beest, voerde hem in de herberg en verzorgde hem.
35 En des anderen daags weggaande, langde hij twee penningen uit, en gaf ze den waard, en zeide tot hem: Draag zorg voor hem: en zo wat gij meer aan hem ten koste zult leggen, dat zal ik u wedergeven, als ik wederkom.
36 Wie dan van deze drie dunkt u de naaste geweest te zijn desgenen, die onder de moordenaars gevallen was?
37 En hij zeide: Die barmhartigheid aan hem gedaan heeft. Zo zeide dan Jezus tot hem: Ga heen, en doe gij desgelijks.
38 En het geschiedde, als zij reisden, dat Hij kwam in een vlek; en een zekere vrouw, met name Martha, ontving Hem in haar huis.
39 En deze had een zuster, genaamd Maria, welke ook, zittende aan de voeten van Jezus, Zijn woord hoorde.
40 Doch Martha was zeer bezig met veel dienens, en daarbij komende, zeide zij: Heere, trekt Gij U dat niet aan, dat mijn zuster mij alleen laat dienen? Zeg dan haar, dat zij mij helpe.
41 En Jezus, antwoordende, zeide tot haar: Martha, Martha, gij bekommert en ontrust u over vele dingen;
42 Maar een ding is nodig; doch Maria heeft het goede deel uitgekozen, hetwelk van haar niet zal weggenomen worden.

In dit hoofdstuk hebben wij

I. De ruime opdracht van Christus aan de zeventig discipelen om het Evangelie te prediken, en het te bevestigen door wonderen, en de volledige instructies, die Hij hun gaf hoe zich te gedragen bij de volvoering van hun opdracht, en grote bemoedigingen hieromtrent, vers 1-16.

II. Het rapport der zeventig discipelen aan hun Meester be- treffende den uitslag hunner handelingen, en Zijne rede hierover, vers 17-24.

III. Christus' gesprek met een wetgeleerde betreffende den weg naar den hemel, en het onderricht, dat Hij hem gaf door ene gelijkenis, om iedereen als zijn naaste te beschouwen, aan wie hij vriendelijkheid kan bewijzen, of van wie hij vriendelijkheid kan ontvangen, vers 25- 37.

IV. Christus' onthaal in het huis van Martha, de bestraffing, die Hij haar gaf wegens haar bezorgd zijn over wereldse zaken, en Zijn prijzen van Maria wegens hare zorg voor hare ziel, vers 33-42.

Lukas 10:1-16

Wij hebben hier de uitzending der zeventig discipelen, twee en twee, naar verschillende delen des lands, om het Evangelie te prediken en wonderen te werken in de plaatsen, die Christus zelf voornemens was te bezoeken, ten einde Hem den weg te bereiden. Dit wordt door de andere evangelisten niet vermeld, maar de instructies, die hun hier worden gegeven, komen vrijwel overeen met die aan de twaalven. Merk op:

I. Hun getal: zij waren zeventig. Gelijk Christus in de keuze van twaalf apostelen het oog had op de twaalf patriarchen, de twaalf stammen en de twaalf vorsten dier stammen, zo schijnt Hij hier het oog te hebben op de zeventig oudsten van Israël. Zo velen zijn er met Mozes en Aäron opgeklommen tot den berg, en hebben de heerlijkheid van den God Israël's gezien, Exodus 24:1-9, en zo velen zijn er later verkoren om Mozes bij te staan in de regering, tot welk einde de Geest der profetie over hen gekomen is, Numeri 11:24, 25. De twaalf waterfonteinen en zeventig palmbomen te Elim waren een type van de twaalf apostelen en de zeventig discipelen, Exodus 15:27. Het waren zeventig oudsten der Joden, die door Ptolemaeus, koning van Egypte, waren aangesteld om het Oude Testament in het Grieks te vertalen, welke overzetting deswege de Septuaginta genoemd wordt. Het grote sanhedrin bestond ook uit dit getal.

1. Het verheugt ons te zien, dat Christus zoveel volgelingen had, geschikt om uitgezonden te worden, Zijn arbeid, hoewel Hij zoveel tegenstand ontmoet heeft, is niet tevergeefs geweest. Christus' invloed is een toenemende invloed, en Zijne volgelingen zullen, hoewel zij evenals Israël in Egypte verdrukt worden, toch evenals zij vermenigvuldigen. Ofschoon deze zeventigen Hem niet zo van nabij en zo voortdurend volgden als de twaalven, waren zij toch de getrouwe hoorders van Zijne leer en getuigen van Zijne wonderen, en zij geloofden in Hem. De drie personen, van wie aan het einde van het vorige hoofdstuk wordt gesproken, zouden tot deze zeventig hebben kunnen behoren, indien zij zich in ernst tot de zaak hadden begeven. Deze zeventig waren degenen, van wie Petrus spreekt als de mannen, die met ons omgegaan hebben al den tijd, in welken de Heere Jezus onder ons in- en uitgegaan is, Handelingen 1:21. Velen van hen, die de metgezellen waren van de apostelen, van wie wij lezen in de Handelingen en in de Brieven, kunnen wel tot deze zeventig discipelen hebben behoord.

2. Het is verblijdend te zien, dat er voor zoveel leraren werk was, hoorders voor zoveel predikers. Aldus begon het mostaardzaadje te groeien, en de zuurdesem zich door het meel te verspreiden, ten einde het geheel te doorzuren.

II. Hun werk. Hij zond hen twee en twee, opdat zij elkaar konden versterken en bemoedigen. Indien zij vallen, de een richt zijn metgezel op. Hij zond hen, niet naar al de steden Israël's, zoals Hij de twaalven gezonden heeft, maar alleen in iedere stad en plaats, daar Hij komen zou, vers 1. Hij zond hen als Zijne herauten en wij moeten onderstellen, hoewel het niet bericht wordt, dat Christus spoedig daarna is heengegaan naar al die plaatsen, waarheen Hij hen gezonden had, hoewel Hij in iedere plaats slechts kort kon verwijlen. Er werden hun twee dingen bevolen te doen, dezelfde die Christus deed overal waar Hij kwam.

1. Zij moeten de kranken genezen, vers 9, hen genezen in den naam van Jezus, hetgeen de mensen zal doen verlangen Jezus zelf te zien, en hen bereid zal doen zijn Hem te ontvangen, wiens naam zo grote macht uitoefende.

2. Zij moeten verkondigen dat het koninkrijk Gods nabij is, nabij hen is: "Zegt hun dit: Het koninkrijk Gods is nabij u gekomen, en zo gij slechts om u heen wilt zien, zijt gij goed op weg om er in toegelaten te worden. Het is nu de tijd uwer bezoeking, weet en verstaat het." Het is goed om opmerkzaam gemaakt te worden op onze voorrechten en goede gelegenheden, opdat wij ze aangrijpen. Als het koninkrijk Gods nabij ons gekomen is, dan moeten wij uitgaan om het te ontmoeten.

III. De instructies, die Hij hun geeft.

1. Zij moeten uitgaan, biddende, vers 2, en in hun gebed moeten zij:

a. Bewogen zijn door den nood van de zielen der mensen, die om hulp roepen. Zij moeten om zich heen zien, zien hoe groot de oogst is, hoeveel mensen er zijn, aan wie het Evangelie gepredikt moet worden, en die ook gewillig zijn het aan te nemen, ja wier verwachting thans is opgewekt van de komst van den Messias en van Zijn koninkrijk. Er was koren, dat verloren stond te gaan uit gebrek aan handen om het in te zamelen. Evangeliepredikers behoren zich toe te leggen op hun werk met innige, zorgzame belangstelling in, en zorg over, de kostelijke zielen, ze beschouwende als de schatten dezer wereld, die voor Christus moeten gewonnen worden. Het moet hun ook ter harte gaan, dat de arbeiders zo weinigen zijn. Er waren wel zeer veel Joodse leraren, maar zij waren geen arbeiders, zij hebben geen zielen ingezameld voor Gods koninkrijk, maar voor hun eigen belangen en hun partij. Zij, die zelf goede leraren zijn, wensen dat er meer goede leraren zullen zijn, want er is werk voor meer. Kooplieden wensen gewoonlijk dat er slechts weinigen zijn, die zich met hun handel bezighouden, maar Christus wil dat de arbeiders in Zijn wijngaard het een zaak zullen vinden om over te klagen, als de arbeiders weinigen zijn.

b. Zij moeten ernstig begeren hun opdracht van God te ontvangen, dat Hij hen zal uitzenden als arbeiders in Zijn oogst, die de Heer des oogstes is, en dat Hij ook anderen zal zenden, want als God hen uitzendt, dan kunnen zij hopen dat Hij met hen zal gaan en hun voorspoed zal geven. Laat hen dus met den profeet zeggen: Zie hier ben ik, zend mij henen, Jesaja 6:8. Het is wenselijk om onze opdracht van God te ontvangen, dan kunnen wij vrijmoedig heengaan.

2. Zij moeten uitgaan en verwachten moeite en vervolging te zullen ontmoeten. Ziet, Ik zend u als lammeren in het midden der wolven, maar gaat uws weegs en besluit ook daarmee uw geestelijk voordeel te doen. Uwe vijanden zullen als wolven zijn, wreed en bloeddorstig, en gereed u te verscheuren, in hun dreiging en smaadredenen zullen zij zijn als huilende wolven om u te verschrikken, in hun vervolging van u zullen zij wezen als hongerige wolven om u te verslinden. Gij echter moet wezen als lammeren, vreedzaam en lijdzaam, als een gemakkelijke prooi voor hen. Het zou zeer hard geweest zijn om hen aldus als schapen te zenden onder de wolven, indien Hij hen niet begiftigd had met Zijn geest en Zijne kloekmoedigheid.

3. Zij moeten zich niet bezwaren met een last van mondvoorraad, alsof zij op een verre reis waren, maar steunen en betrouwen op God en hun vrienden voor hetgeen zij nodig zullen hebben: Draagt

geen buidel om er geld in te doen, noch male om er klederen of mondbehoeften in mee te dragen, noch schoenen zoals tevoren tot de twaalven, hoofdstuk 6:3, -en groet niemand op den weg. Dit bevel gaf Elisa aan zijn knecht, toen hij hem zond om naar het gestorven kind der Sunamietische te zien, 2 Koningen 4:29. Niet alsof Christus wil, dat Zijne dienstknechten ruw en onhoffelijk zijn, stuurs of ongemanierd, maar:

a. Zij moeten heengaan als mensen, die haast hebben om naar een bepaalde plaats te komen, waar zij een boodschap moeten brengen, zich van een opdracht hebben te kwijten, en op hun weg daarheen moeten zij zich door geen nodeloze ceremoniën of complimenten laten ophouden.

b. Zij moeten heengaan als mannen van zaken, zaken, die betrekking hebben op een andere wereld, en daaraan moeten zij zich ijverig wijden en al hun aandacht schenken, en daarom moeten zij zich niet met gesprekken over wereldlijke aangelegenheden inlaten. Minister verbi est, hoc age -Gij zijt een dienaar des Woords, wijd u aan uw ambt.

c. Zij moeten heengaan als ernstige mensen, mensen die in droefheid zijn. Het was de gewoonte van rouwbedrijvenden om gedurende de eerste zeven dagen van hun rouw tot niemand te spreken, Job 2:13, dus ook niemand te groeten. Christus was een man van smarten, en het was voegzaam dat Zijne boodschappers Hem door dit en andere tekenen zouden gelijken, en dat zij zich ook ontroerd en aangedaan zullen tonen door de rampen der mensheid, die zij kwamen verlichten.

4. Zij moeten tonen niet slechts hun goeden wil, maar Gods goeden wil, aan allen, tot wie zij kwamen, en den goeden uitslag er van overlaten aan Hem, die het hart kent, vers 5, 6.

a. De last, hun gegeven, luidde: In wat huis gij zult ingaan, zegt eerst: Vrede zij dezen huize. Zij worden hier verondersteld in particuliere huizen te gaan, want, niet toegelaten zijnde in de synagogen, waren zij genoodzaakt te prediken, waar men er hun de vrijheid toe gaf. Daar zij nu voor hun openbare prediking naar woonhuizen gedreven werden, zijn zij er derwaarts ook voor heengegaan. Evenals hun Meester hebben zij bij de huizen gepredikt, Handelingen 5:42, 20:20. De gemeente van Christus is in den beginne grotendeels de gemeente in huis geweest. Hun wordt opgedragen te zeggen: Vrede zij dezen huize, vrede zij allen onder dit dak, vrede zij dit gezin en allen, die er toe behoren. Vrede zij u was de gewone vorm van begroeting onder de Joden. Zij moeten dien groet niet vormelijk gebruiken, naar de gewoonte was, voor hen, die zij op weg ontmoetten, want zij moeten hem plechtig gebruiken voor hen, wier huizen zij binnentraden. Groet niemand op den weg uit blote vormelijkheid, maar zegt tot hen, wier huis gij binnentreedt: Vrede zij u, met ernst en in werkelijkheid, want met die groet is meer bedoeld dan met een gewone beleefdheidsformule. Christus' dienstknechten gaan in geheel de wereld, om in Christus' naam te zeggen: Vrede zij u. Ten eerste: Wij moeten vrede voorstellen aan allen, vrede door Jezus Christus prediken, het Evangelie des vredes verkondigen, het verbond des vredes, vrede op aarde, en tot de kinderen der mensen de uitnodiging richten om te komen en er de vruchten van te genieten. Ten tweede. Wij moeten voor allen om vrede bidden. Wij moeten vurig het heil wensen van de zielen van hen, voor wie wij prediken, en die wensen opzenden tot God in het gebed, en het kan goed zijn hun te laten weten dat wij aldus voor hen bidden, en hen zegenen in den naam des Heeren.

b. De uitslag zal verschillend zijn, al naar de gemoedsgesteldheid is van hen, tot wie zij hun prediking richten en voor wie zij bidden. Naar dat de inwoners al of niet kinderen des vredes zijn, zal hun

vrede op het huis rusten, of er niet op rusten. "Recipitur ad modum recipientis -De hoedanigheid van den ontvanger bepaalt den aard der ontvangst. "Sommigen zult gij ontmoeten, die zonen des vredes zijn, die door de werkingen der Goddelijke genade, ingevolge de aanwijzingen van het Goddelijk raadsbesluit, bereid zijn het woord des Evangelies in het licht en de liefde er van te erkennen, en hun hart zo zacht als was te laten zijn. om er de indrukken van te ontvangen. Diegenen zijn geschikt en bekwaam gemaakt om de vertroostingen des Evangelies te ontvangen, in wie een goed werk der genade gewrocht is. Wat hen betreft, uw vrede zal hen ontdekken en op hen rusten, uwe gebeden voor hen zullen verhoord worden, de beloften des Evangelies zullen aan hen bevestigd worden, de voorrechten er van aan hen worden verleend, en de vruchten er van zullen hun bijblijven, als het goede deel, dat niet van hen zal worden weggenomen." "Gij zult anderen ontmoeten, die volstrekt niet gezind zijn uwe boodschap te horen, of er acht op te slaan, ganse huizen, waarin niet een zoon des vredes is." Nu is het zeker, dat onze vrede niet op hen zal komen, zij hebben part noch deel aan de zaak, de zegen, die op de zonen des vredes rust, zal nooit op de zonen Belials komen, ook kan niemand de zegeningen van het verbond verwachten, die niet onder de verplichting des verbonds wil komen. Maar hij zal tot ons wederkeren, niet slechts om door ons zelven te worden genoten, maar ook om meegedeeld te worden aan anderen, aan hen, die wij vervolgens zullen ontmoeten, aan hen, die zonen des vredes zijn.

5. Zij moeten de vriendelijkheid aannemen van hen, die hun gastvrijheid verlenen, vers 7, 8.

a. "Zij, die het Evangelie ontvangen, zullen ook u ontvangen, die het predikt, en u gastvrijheid verlenen, gij moet niet denken bezittingen of goederen te zullen verkrijgen, maar wèl kunt gij op uw levensonderhoud rekenen. En koestert geen achterdocht omtrent het welkom, dat men u biedt, weest niet bevreesd tot last te zijn, maar eet en drinkt vrijmoedig en van harte hetgeen van hen voorgezet wordt, want welke vriendelijkheid men u ook betoont, het is slechts een kleine vergelding voor de vriendelijkheid, die gij hun bewijst door hun de blijde boodschap des vredes te brengen. Gij zult haar verdienen, want de arbeider is zijn loon waardig, de arbeider in het werk der Evangeliebediening is dit, indien hij werkelijk een arbeider is, en het is geen daad van liefdadigheid, maar van recht, in hen, die onderwezen worden in het woord, om mede te delen van hun goederen aan hen, die hen onderwijzen."

b. Weest niet kieskeurig omtrent uw spijs en drank: eet en drinkt hetgeen van hen voorgezet wordt, vers 7, 8. Weest dankbaar voor eenvoudig voedsel, en maakt er geen aanmerkingen op, al is het ook niet naar de regelen der kunst toebereid. Weinig voegt het aan Christus' discipelen om lekkernijen te begeren. Gelijk Hij hen niet gebonden heeft aan het bijgelovige vasten der Farizeeën, zo wil Hij hun ook de weelderige maaltijden der Epicuriërs niet veroorloven. Waarschijnlijk heeft Christus hier het oog op de inzettingen der ouden omtrent hun spijzen, die zoveel en velerlei waren, dat zij, die ze waarnamen, uiterst kritisch waren, gij zoudt hun nauwelijks een spijze kunnen voorzetten, of er was het een of ander gewetensbezwaar tegen, maar Christus wilde niet dat zij op deze dingen zullen acht geven, maar dat zij zullen eten wat hun voorgezet wordt niets ondervragende om des gewetens wil.

6. Zij moeten het oordeel Gods aankondigen over hen, die hen en hun boodschap afwijzen en verwerpen. "In wat stad gij zult ingaan en zij u niet ontvangen, indien daar niemand geneigd is uwe leer te horen, zo verlaat hen, vers 10. Indien zij u geen welkom willen bieden in hun huis, zo geeft hun dan waarschuwingen op de straat." Hij beveelt hun te doen wat Hij ook den apostelen had

bevolen, Hoofdstuk 9:5. "Zegt tot hen, niet met toorn, of minachting, of met wrok, maar met medelijden over hun arme, omkomende zielen, en een heilig afgrijzen van het verderf, dat zij over zich brengen: Ook het stof, dat uit uwe stad aan ons kleeft, schudden wij af op ulieden," vers 11. Ontvangt van hen generlei vriendelijkheid, hebt geen verplichting aan hen. Het is dien profeet des Heeren duur te staan gekomen, die een maal spijze heeft aangenomen bij een profeet in Bethel, 1 Koningen 13:2 1, 22. Zegt hun dat gij het stof hunner stad niet wilt meedragen, laat hen het voor zich houden, want zij zijn stof." Het zal een getuigenis wezen voor Christus' boodschappers, dat zij daar op bevel huns Meesters geweest zijn. Maar het zal een getuigenis zijn tegen de weigeraars, dat zij Christus' boodschappers niet wilden ontvangen, hun niets ter verkwikking hebben aangeboden, niet eens water om hun voeten te wassen, zoo- dat zij genoodzaakt waren het stof er van af te schudden. "Maar zegt hun duidelijk, zodat zij er zeker van kunnen zijn: Het koninkrijk Gods is nabij u gekomen, er is u een gunstige aanbieding gedaan, zo gij er het voordeel niet van hebt, is dit uw eigen schuld. Het Evangelie is u aan de deur gebracht, indien gij er uwe deuren voor sluit, dan is uw bloed op uw eigen hoofd. Nu het koninkrijk Gods nabij u is gekomen, en gij er niet in wilt komen, is uw zonde onverschoonbaar en uwe veroordeling ondraaglijk" Hoe gunstiger aanbiedingen wij hebben van genade en leven door Christus, hoe meer verantwoording wij er voor schuldig zijn, als wij deze aanbiedingen veronachtzamen: Het zal voor die van Sodom verdraaglijker wezen in dien dag, dan die stad. Die van Sodom hebben de waarschuwing in den wind geslagen, die Lot hun gaf, maar het Evangelie te verwerpen is een groter misdaad, en zal dienovereenkomstig gestraft worden in dien dag. Hij bedoelt den dag des oordeels, vers 14, maar noemt hem met klem en nadruk dien dag, omdat het de laatste grote dag is, de dag, waarop wij rekenschap zullen hebben te geven van de dagen des tijds, en ons lot beslist zal worden voor de dagen der eeuwigheid. Bij deze gelegenheid herhaalt de evangelist

a. Het bijzonder oordeel over deze steden, waarin de meeste van Christus' grote werken zijn gewrocht, van welke wij gelezen hebben in Mattheus 11:20 en verder. Chorazin, Bethsaida en Kapernaüm, allen gelegen aan de zee van Galilea, waar Christus het gemeenzaamst verkeerde, zijn de plaatsen, die hier worden vermeld. Zij hadden grote voorrechten. Christus krachten waren daar geschied, en die krachten waren allen betoningen van genade, werken van barmhartigheid. Hierdoor waren zij tot den hemel toe verhoogd, niet slechts geëerd, maar in de gelegenheid gesteld om gelukkig te zijn, zij waren zo nabij den hemel gebracht, als uitwendige middelen hen slechts brengen konden. Gods bedoeling in hen aldus te begunstigen was hen tot bekering en verbetering des levens te brengen, hen in zak en as te doen neerzitten, in verootmoediging wegens de zonden, die zij bedreven hadden, en in ootmoedige onderwerping aan Gods bestuur. Hun verijdeling van dit bedoelen, waardoor zij de genade Gods dan ook tevergeefs ontvangen hebben. Er wordt stilzwijgend te kennen gegeven, dat zij zich niet hebben bekeerd, al de wonderen van Christus hebben de uitwerking niet op hen gehad om hen tot betere gedachten nopens Hem te brengen, of hun slechter gedachten in te boezemen over de zonde, zij hebben geen vruchten voortgebracht, der voorrechten waardig, die zij genoten. Zedelijk gesproken was er reden te denken dat, zo Christus gegaan ware naar Tyrus en Sidon, heidense steden, aldaar dezelfde leer had gepredikt en dezelfde wonderen had gewerkt, die Hij in de steden van Israël gewerkt heeft, zij zich reeds voorlang bekeerd zouden hebben, zo snel zou hun bekering geschied zijn, en dat wel in zak en as, zo diepgaand zou hun verootmoediging geweest zijn. Om nu de wijsheid van God te verstaan in Zijn geven van de middelen der genade aan hen, die ze niet wilden gebruiken, en Zijn onthouden er van aan hen, die dat wel gewild zouden hebben, moeten wij wachten op den groten dag der openbaring. Het oordeel over hen, die aldus de genade Gods tevergeefs ontvangen hebben, zal ontzettend

wezen. Zij, die aldus waren verhoogd en hun verhoging niet hebben gebruikt, zullen neergeworpen worden met schande en versmaadheid. Zij zullen zich werpen onder de menigte der belijders, die naar den hemel gaan, maar tevergeefs, zij zullen neergestoten worden tot hun eeuwige smart en teleurstelling in de diepste hel, en voor hen zal de hel inderdaad hel zijn. In den dag des oordeels zal het Tyrus en Sidon beter vergaan, het zal hun verdraaglijker zijn dan aan die steden.

b. De algemene regel, waaraan Christus zich houdt ten opzichte van hen, tot wie Hij Zijne dienstknechten zendt: Hij zal zich achten behandeld te zijn, zoals zij Zijne dienstknechten behandelen, vers 16. Wat aan den gezant gedaan wordt, wordt als het ware gedaan aan den vorst, die hem zendt.

Wie u hoort, die hoort Mij, wie u hoort en acht op u slaat, eer Mij daarin. Maar wie u verwerpt, die verwerpt Mij, en zal gerekend worden Mij de beledigingen te hebben aangedaan, ja, hij verwerpt degene, die Mij gezonden heeft, Zij, die den Christelijken godsdienst verachten, verachten ook evenzeer den natuurlijken Godsdienst, waarvan hij de vervolmaking en vervollediging is. En zij, die de getrouwe dienstknechten van Christus verachten, die, al haten of vervolgen zij hen ook niet, toch gering van hen denken, hen met minachting aanzien, zullen gerekend worden verachters te zijn van God en Christus.

Lukas 10:17-24

Christus zond de zeventig discipelen uit toen Hij opging naar Jeruzalem voor het Loofhuttenfeest, toen Hij niet openlijk, maar als in het verborgen opging, Johannes 7:10, daar Hij zo velen van Zijn gewone volgelingen had uitgezonden. Dr. Lightfoot denkt dat het voor Zijne terugkomst was van dat feest, en terwijl Hij nog te Jeruzalem was, of te Bethanië, dat er dichtbij lag, (want daar was Hij, vers 38) dat zij, of tenminste sommigen van hen, tot Hem wederkeerden. Nu wordt ons hier gezegd: l. Welk bericht zij Hem gaven van den uitslag van hun tocht. Zij zijn wedergekeerd met blijdschap, vers 17, niet klagende over de vermoeienis van hun reis, noch over enigerlei tegenstand of ontmoediging, die zij hadden ondervonden, maar zich verblijdende over hun voorspoed, inzonderheid in hun uitwerpen van onreine geesten: Heere! ook de duivelen zijn ons onderworpen in Uwen naam. Hoewel er in hun opdracht slechts van het genezen van kranken gesproken was, vers 9, was toch ongetwijfeld het uitwerpen van duivelen daaronder begrepen, en daarin hadden zij heerlijken voorspoed gehad.

1. Hiervan geven zij de eer aan Christus: Het is in, of door Uwen naam. Al onze overwinningen over Satan worden verkregen door de kracht, ontleend aan Jezus Christus. In Zijn naam moeten wij in het strijdperk treden met onze geestelijke vijanden, en welke voordelen wij ook behalen, Hij moet er den lof voor ontvangen, indien het werk gedaan moet worden in Zijn naam, dan komt ook aan Zijn naam de eer er van toe.

2. Zij verlustigen zich in de vertroosting er van, zij spreken er van met gejuich: Ook de duivelen, die machtige vijanden, zijn ons onderworpen. De heiligen kennen geen grotere vreugde of voldoening in hun overwinningen, dan in die welke zij over Satan hebben behaald. Indien duivelen ons onderworpen zijn, wie of wat kan dan voor ons bestaan.

II. Hoe Hij hun bericht heeft ontvangen.

1. Hij bevestigde wat zij zeiden, als overeenkomende met Zijne waarneming, vers 28. Mijn hart en Mijn oog gingen met u. Ik heb uw voorspoed opgemerkt, en Ik zag den Satan als een bliksem uit den hemel vallen. Satan en zijn rijk vielen voor de prediking des Evangelies. "Ik zie hoe het is", zegt Christus, "naarmate gij grond wint wordt door Satan grond verloren". Hij valt, zoals de bliksem van den hemel valt, zo plotseling, zo onherstelbaar, zo zichtbaar, dat allen het kunnen bemerken en zeggen, "Zie hoe het rijk van Satan wankelt, zie hoe het valt." Zij triomfeerden in het uitwerpen van duivelen uit het lichaam der mensen, Christus ziet, en verblijdt zich in den val des duivels, door het afnemen van zijn invloed op de zielen der mensen, hetgeen zijne macht in de lucht wordt genoemd. Hij voorziet dat dit slechts de voorproef is van hetgeen geschieden zal en reeds begonnen is te geschieden-het verderven van Satans rijk in de wereld door de uitroeiing der afgoderij en het zich keren der natiën tot het geloof in Christus. Satan valt uit den hemel, als hij valt van den troon in der mensen hart, Handelingen 26:18. En Christus voorzag dat de prediking van het Evangelie, die als een bliksem door de wereld zal vliegen, overal waar zij kwam, Satans koninkrijk zal neerwerpen. Nu zal de overste dezer wereld buiten geworpen worden. Sommigen hebben hier een anderen zin aan gegeven, als terugziende op den val der engelen en bedoeld als een waarschuwing aan Zijne discipelen, opdat hun voorspoed hen niet opgeblazen zal maken. Ik zag engelen door hoogmoed in duivelen verkeerd, dat was de zonde, waarvoor Satan uit den hemel werd geworpen, waar hij een

engel des lichts geweest is. Ik zag het, en ik geef u een wenk, opdat ook gij niet opgeblazen wordt en in het oordeel des duivels valt, die gevallen is door hoogmoed". 1 Timotheus 3:6.

2. Hij herhaalde hun opdracht, bekrachtigde haar en breidde haar uit: Ziet, Ik geef u de macht om op slangen te treden, vers 19. Aan hem, die heeft en van hetgeen hij heeft een goed gebruik maakt, zal meer gegeven worden. Zij hadden van hun macht een krachtig gebruikt gemaakt tegen Satan, en nu betrouwt Christus hun nog grotere macht toe.

a. Een aanvallende macht, om op slangen en schorpioenen te treden, duivelen en boze geesten, de oude slang: "Gij zult in Mijn naam haar kop vermorzelen, volgens de eerste belofte, Genesis 3:15. Komt, zet uw voet op den nek uwer vijanden, op deze leeuwen en adders zult gij treden, waar gij hen ook ontmoet, gij zult hen vertreden, Psalm 91:13. Gij zult op al de macht treden van den vijand, en het koninkrijk van den Messias zal overal op de puinhopen van het rijk des duivels worden opgericht. Gelijk de duivelen u thans onderworpen waren, zo zullen zij het nog zijn.

b. Ene macht ter verdediging, geen ding zal u enigszins beschadigen, geen slangen en geen schorpioenen, indien gij er mede gekastijd zoudt worden, of indien gij er onder in de gevangenis wordt geworpen, zult gij ook door de giftigste dezer schepselen niet beschadigd worden, zoals het was met Paulus, Handelingen 28:5, en zoals het beloofd is in Markus 16:18. indien goddeloze mensen als slangen voor u zijn, en zo gij woont onder deze schorpioenen (zoals in Ezechiël 2:6), dan kunt gij hun woede verachten, en er op treden, zij behoeft u niet te verontrusten, want zij hebben geen macht tegen u, dan die hun van boven gegeven is, zij kunnen sissen, maar zij kunnen niet schaden. Gij kunt u vermaken over het hol van een adder, de dood zelf zal geen leed doen noch verderven, Jesaja 11:8, 9, 25:8.

3. Hij wees hun aan hoe zij hun blijdschap in het rechte kanaal moesten leiden, vers 20 :Doch verblijdt u daarin niet, dat de geesten u onderworpen zijn, dat zij dit geweest zijn en nog zullen zijn. Verblijdt u hierin niet bloot als u tot eer zijnde, en als een bevestiging uwer zending, en die u een trap hoger stelt dan andere Godvruchtige mensen, verblijdt u daar niet alleen in, of daar voornamelijk in, maar verblijdt u veel meer dat uwe namen geschreven zijn in de hemelen, want het is in het boek des leven des Lams, dat zij zijn geschreven. Alle gelovigen hebben uit genade recht op het erfdeel der kinderen en hebben de aanneming tot kinderen ontvangen, en den Geest der aanneming, hetwelk de voorproef is van dat erfdeel, en zo zijn zij dan opgenomen in Zijn huisgezin. Dit nu is een zaak van blijdschap, grotere blijdschap dan over het uitwerpen van duivelen. De macht om kinderen Gods te worden moet hoger gewaardeerd worden dan de macht om wonderen te doen, want wij lezen van hen, die in Christus' naam duivelen hebben uitgeworpen, zoals Judas gedaan heeft, en die toch in den groten dag door Christus verloochend zullen worden. Maar zij, wier namen geschreven zijn in den hemel, zullen nooit omkomen, zij zijn Christus' schapen, aan wie Hij het eeuwige leven zal geven. Wij moeten ons meer verblijden in zaligmakende genade dan in geestelijke gaven, heilige liefde is een uitnemender weg dan het spreken in vreemde talen.

4. Hij zond een plechtige dankzegging op tot Zijn Vader, wijl Hij zulke geringe personen als Zijne discipelen waren tot zo hogen en eervollen dienst wilde gebruiken, vers 21, 22. Dit hadden wij tevoren, Mattheus 11:25-27, slechts gaat hier de bijvoeging vooraf: Te dier ure verheugde zich Jezus in den geest. Het was voegzaam, dat er bijzonder op die ure gelet zou worden, omdat er weinige van zulke uren geweest zijn, want Hij was een man van smarten. In die ure, toen Hij Satan zag

vallen, en den voorspoed hoorde van Zijne dienstknechten, in die ure verheugde Hij zich. Niets verblijdt het hart van Jezus zozeer als de goede voortgang van het Evangelie, en deszelfs grondwinnen op Satan door de bekering van zielen tot Christus. Christus' blijdschap was een degelijke blijdschap, een innerlijke verheuging: Hij verheugde zich in den geest, maar Zijne blijdschap was als diepe wateren, zij maakte geen gerucht of gedruis, het was een blijdschap, waarmee een vreemde zich niet zal vermengen. Eer Hij er zich toe begaf om Zijn Vader te danken, wekte Hij zich op om zich te verheugen, want gelijk dankbare lof de echte taal is van heilige vreugde, zo is heilige vreugde de wortel en oorsprong van dankbaren lof. Hij zegt hier dank voor twee dingen:

a. Voor hetgeen van den Vader geopenbaard was door den Zoon: Ik dank U, Vader! Heere des hemels en der aarde, vers 21. In al onze aanbidding van Hem moeten wij het oog op Hem hebben als den Schepper van hemel en aarde, en als den Vader van onzen Heere Jezus Christus, en in Hem, onzen Vader. Waar Hij nu voor dankt is:

a. Dat Gods raadsbesluiten betreffende des mensen verzoening met Hem geopenbaard waren aan sommigen van de kinderen der mensen, die ook geschikt konden zijn om anderen te onderwijzen, en het is God, die door Zijn Zoon deze dingen tot ons gesproken heeft, en ze door Zijn Geest in ons heeft geopenbaard, Hij heeft datgene geopenbaard, hetwelk van het begin der wereld verborgen is geweest.

b. Dat zij geopenbaard waren aan kinderkens, aan hen, die van geringe bekwaamheid waren, wier afkomst of opleiding geen grote verwachtingen van hen gaf, die slechts kinderen waren in het verstand, totdat God door Zijn Geest hun vermogens ophief en verruimde, hen voorzag met Zijne kennis, en hun de bekwaamheid gaf om haar mede te delen. Wij hebben reden om God te danken, niet zozeer voor de eer, die Hij hiermede den kinderkens heeft aangedaan, als wel voor de eer, die Hij er zich zelven mede gedaan heeft door in zwakheid kracht te volbrengen.

c. Dat Hij, terwijl Hij ze den kinderkens heeft geopenbaard, ze voor de wijzen en verstandigen, de heidense filosofen en de Joodse rabbijnen, heeft verborgen. Hij heeft hun de dingen des Evangelies niet geopenbaard, hen niet gebruikt om Zijn koninkrijk te prediken. Gode zij er voor gedankt, dat de apostelen niet van hun scholen gehaald werden: want, Ten eerste: Zij zouden allicht geneigd zijn geweest om hun denkbeelden en begrippen met de leer van Christus te vermengen, waardoor zijgelijk later bleek-verdorven zou zijn geworden. Want in de eerste eeuwen is het Christendom zeer verdorven geworden door de Platonische wijsbegeerte en door de Judaïserende leraren.

Ten tweede. Indien rabbijnen en filosofen tot apostelen waren gemaakt, dan zou de voorspoed van het Evangelie toegeschreven zijn aan hun geleerdheid en vernuft, aan de kracht hunner bewijsvoeringen en welsprekendheid, en daarom moeten zij niet gebruikt worden, opdat zij er zich zelven de eer niet van zouden geven, en ook anderen hun niet al te veel er van zouden toeschrijven. Zij werden voorbijgegaan om dezelfde redenen ongeveer, waarom het getal van Gideons leger zo verminderd werd. Nog is des volks te veel, Richteren 7:4. Wel is waar, Paulus heeft een geleerde opleiding gehad onder de wijzen en verstandigen, maar hij is een kindeke geworden, toen hij een apostel werd, hij heeft de beweeglijke woorden der menselijke wijsheid ter zijde gelaten, ze allen vergeten, en maakte noch vertoning met, of gebruik van, een andere kennis dan die van Christus en dien gekruisigd, 1 Corinthiërs 2:2, 4. Dat God hierin gehandeld heeft in vrijmacht: Ja Vader! want alzo is geweest het welbehagen voor U. Indien God Zijne genade en de kennis van Zijn Zoon geeft

aan sommigen, van wie men geen grote verwachtingen zou koesteren, en haar niet geeft aan anderen, van wie wij denken dat zij beter instaat zouden zijn om ze met goeden uitslag bekend te maken, dan moet dit voor ons volstaan: aldus heeft het Gode behaagd, wiens gedachten oneindig hoger zijn dan onze gedachten. Hij verkiest de uitdeling van Zijn Evangelie toe te vertrouwen aan de handen van hen, die het met Goddelijke kracht en nadruk zullen verkondigen, veeleer dan aan hen, die er hun menselijke kunst van welsprekendheid in zullen tentoonspreiden.

b. Voor de geheimenis tussen den Vader en den Zoon, vers 22. Het grote vertrouwen, dat de Vader stelt in den Zoon: Alle dingen zijn Mij van Mijn Vader overgegeven, alle wijsheid en kennis, alle macht en gezag, al de genade en vertroosting, die bestemd zijn voor het verkoren overblijfsel, het is alles overgegeven in de handen van den Heere Jezus, in Hem moet al de volheid wonen, en aan Hem moet zij worden ontleend, Hij is de grote beheerder, die al de zaken van Gods koninkrijk regelt. De goede verstandhouding, die er heerst tussen den Vader en den Zoon, en hun gemeenschap met elkaar, waarin geen schepsel toegelaten kan worden: Niemand weet wie de Zoon is, dan de Vader, die Hem bezat in het beginsel Zijns wegs, voor Zijne werken van toen aan, Spreuken 8:22, noch wie de Vader is, en wat Zijne raadsbesluiten zijn, dan de Zoon, die van eeuwigheid af in den schoot des Vaders was, een voedsterling bij Hem was en dagelijks Zijne vermakingen, Spreuken 8:30, en dien het de Zoon zal willen openbaren. Het Evangelie is de openbaring van Jezus Christus, aan Hem zijn wij al de ontdekkingen verschuldigd, die ons gedaan zijn omtrent den wil van God voor onze zaligheid, en hier spreekt Hij er van als van hetgeen Hem toebetrouwd is, als een grote verlustiging voor Hem zelven, en waarvoor Hij Zijn Vader dankbaar was.

5. Hij wees er de discipelen op hoe goed het voor hen was, dat hun deze dingen geopenbaard zijn, vers 23, 24. Na zich tot Zijn Vader te hebben gewend, keert Hij zich nu naar Zijne discipelen, bedoelende hen te doen beseffen hoezeer het strekte tot hun gelukzaligheid, zowel als tot heerlijkheid en eer van God, dat zij de verborgenheden des koninkrijks kenden, en gebruikt werden om ook anderen tot die kennis te brengen, in aanmerking nemende:

a. Welk een stap het is tot iets beters. Hoewel de blote kennis van deze dingen niet behoudt, brengt zij ons toch op den weg der behoudenis: Zalig zijn de ogen, die zien hetgeen gij ziet. God zegent hen hierin, en zo het niet is om hun eigen schuld, zal het een eeuwig gezegendzijn, een eeuwige zaligheid wezen voor hen.

b. Welk een stap het is boven hen, die hen voorgingen, zelfs van de grootste heiligen, en die het meest door den hemel bevoorrecht waren: Vele profeten en rechtvaardigen (zo is het in Mattheus 13:17) vele profeten en koningen (zo is het hier) hebben begeerd de dingen te zien en te horen, waarmee gij dagelijks innig en gemeenzaam vertrouwd zijt, en hebben ze niet gezien en niet gehoord. De eer en het geluk der Nieuw Testamentische heiligen overtreffen zeer ver zelfs die van de profeten en koningen van het Oude Testament, hoewel ook zij hoog bevoorrecht waren. De algemene denkbeelden, die de Oud Testamentische heiligen hadden, overeenkomstig hetgeen hun te kennen was gegeven omtrent de genade en de heerlijkheid van het koninkrijk van den Messias, hebben hen duizendmaal doen wensen, dat hun lot bewaard zou zijn gebleven voor die gezegende dagen, en dat zij het wezen mochten zien der dingen, waarvan zij slechts de flauwe schaduwen hadden. Het denken aan de grote voorrechten, die wij hebben in het licht van het Nieuwe Testament, boven hetgeen zij hadden, die in Oud Testamentische tijden hebben geleefd, behoort onzen ijver op te

wekken om ze te gebruiken en er ons voordeel mede te doen, want anders, zo wij dit niet doen, zal het ons oordeel wegens dit verzuim verzwaren.

Lukas 10:25-37

Wij hebben hier Christus' gesprek met een wetgeleerde over zekere gewetenszaken, omtrent welke goed ingelicht te zijn voor ons allen van het grootste belang is, en die inlichting ontvangen wij hier van Christus, hoewel de vragen Hem met geen goede bedoelingen gedaan zijn.

I. Het is voor ons van belang te weten wat het goede is, dat wij in dit leven moeten doen, ten einde het eeuwige leven te kunnen verkrijgen. Ene vraag desbetreffende werd aan onzen Zaligmaker gedaan door een zeker wetgeleerde of schriftgeleerde, met het blote doel Hem te verzoeken, niet met het doel om door Hem onderwezen te worden, vers 25. De wetgeleerde stond op en vroeg Hem: Meester! wat doende zal ik het eeuwige leven beërven? Indien Christus daar iets bijzonders voor wist of had voor te schrijven, dan zou hij het door deze vraag van Hem te weten komen, en er Hem misschien om kunnen tentoonstellen als tegenstander van Mozes, indien niet, dan zou hij Zijne leer tentoonstellen als nutteloos en nodeloos, daar zij geen andere aanwijzing kon geven om de gelukzaligheid te verkrijgen, dan die zij reeds hadden ontvangen. Of wellicht had hij gene boze bedoelingen tegen Christus, zoals sommige schriftgeleerden ze hadden, en wilde hij slechts een weinig met Christus spreken, zoals de mensen naar de kerk gaan om eens te horen wat de leraar zegt. Het was een goede vraag: Wat doende zal ik het eeuwige leven beërven? Maar al het goede ging er van af, als zij gedaan werd met een slechte bedoeling, of wel met een laag, onbeduidend doel. Het is niet genoeg van de dingen Gods te spreken en er onderzoek naar te doen, wij moeten het doen met passende belangstelling. Als wij van het eeuwige leven en den weg, die er heen voert, op zorgeloze, onverschillige wijze spreken, als bloot onderwerp van gesprek, inzonderheid als stof tot twisting, dan gebruiken wij Gods naam ijdelijk, zoals hier deze wetgeleerde gedaan heeft. De vraag nu gesteld zijnde, merk op:

1. Hoe Christus hem verwijst naar de Goddelijke wet, en hem zei hare aanwijzing te volgen. Hoewel Hij de gedachten en bedoelingen van zijn hart kende, heeft Hij hem toch niet geantwoord naar de dwaasheid er van, maar naar de wijsheid van de vraag, die hij deed. Hij antwoordde met een wedervraag: Wat is in de wet geschreven? hoe leest gij? vers 26. Hij kwam om Christus te ondervragen en Hem te kennen, maar Christus zal hem ondervragen en hem zich zelven doen kennen. Hij spreekt tot Hem als een wetgeleerde, als iemand die zeer vertrouwd is met de wet, de studie van zijn beroep zal hem inlichten, laat hem nu handelen naar zijne kennis, en dan zal hem het eeuwige leven niet ontgaan. Het zal ons op onzen weg naar den hemel van groot nut zijn om goed te bedenken wat geschreven is in de wet, en wat wij daar lezen. Wij moeten ons wenden tot onzen Bijbel, tot de wet, zoals zij nu is in de hand van Christus, en wandelen op den weg, die ons daar getoond is. Het is een groot voorrecht en genade, dat wij de geschreven wet hebben, dat zij ons tot volkomen zekerheid hierdoor is, en dus ook geschikt om verder verspreid te worden en langer te duren. Daar zij geschreven is, is het onze plicht haar te lezen, haar te lezen met verstand, en te bewaren en te onthouden wat wij lezen, zodat wij als er de gelegenheid toe is, instaat zijn te zeggen wat in de wet geschreven is en hoe wij lezen. Hierop moeten wij ons beroepen, daaraan moeten wij onze leer toetsen, en hiermede alle twisting doen eindigen, dit moet onze Godsspraak zijn, onze keursteen, onze regel, onze gids. Wat is geschreven in de wet? Hoe lezen wij? Indien er licht in ons is, dan zal dit betrekking hebben op dat licht.

2. Hoe goed hij sprak over de wet, over de voornaamste geboden der wet, tot wier waarneming wij ons moeten verplichten, als wij het eeuwige leven willen beërven. Hij heeft zich niet, als een

Farizeeër, beroepen op de inzettingen der ouden, maar als een goed bijbelkundige, klemde hij zich vast aan de twee eerste en grote geboden der wet, als die welke hij dacht, dat het stiptst onderhouden moesten worden, ten einde het eeuwige leven te verkrijgen, en waarin ook alle anderen lagen opgesloten, vers 27.

a. Wij moeten God liefhebben uit geheel ons hart, moeten op Hem zien als op het beste van alle wezens, in zich zelven hoogst-beminnelijk en oneindig volmaakt en voortreffelijk, als iemand, aan wie wij de grootste verplichting hebben en dus de grootste dankbaarheid verschuldigd zijn. Wij moeten Hem waarderen, en ons zelven schatten naar onze verhouding tot Hem, wij moeten ons in Hem verlustigen en ons geheel en volkomen aan Hem wijden. Onze liefde tot Hem moet oprecht, hartelijk en vurig zijn, het moet een alles-overtreffende liefde zijn, een liefde, sterk als de dood, maar een verstandige liefde, waarvan wij goede rekenschap kunnen geven, en de gronden er voor kunnen aantonen. Het moet een onverdeelde liefde zijn, Hij moet geheel onze ziel hebben, en moet gediend worden met alles wat in ons is. Wij moeten buiten Hem niets anders liefhebben, dan wat wij voor Hem liefhebben en in ondergeschiktheid aan Hem.

b. Wij moeten onzen naaste liefhebben als ons zelven, hetgeen ons gemakkelijk zal vallen, indien wij, zoals wij behoren, God meer liefhebben dan ons zelven. Wij moeten voor allen het goede wensen en voor niemand het kwade, wij moeten in de wereld al het goed doen dat wij kunnen, en geen kwaad, en het ons ten regel stellen om aan anderen te doen wat wij wensen, dat zij ons zullen doen: dit is onzen naaste lief te hebben als ons zelven.

3. Christus' goedkeuring van hetgeen hij zei, vers 28. Hoewel hij gekomen was om Hem te verzoeken, heeft Christus toch wat hij goed zei geprezen. Gij hebt recht geantwoord. Christus zelf hechtte zich aan deze als aan de twee grote geboden der wet, Mattheus 22:37, beiden kwamen dus hierin overeen. Zij, die goed doen, hebben lof en dien moeten ook zij hebben, die goed spreken. In zover is het recht, maar nu blijft nog het moeilijkste deel van het werk: Doe dat, en gij zult leven, zult gij het eeuwige leven beërven

4. Zijne poging om aan de overtuiging te ontkomen, die door dit antwoord bij hem zou kunnen ontstaan. Toen Christus zei: Doe dat, en gij zult leven, begon hij te begrijpen, dat Christus hem tot de erkentenis wilde brengen, dat hij dit niet gedaan had, en dat hij dus nu behoorde te gaan vragen wat hij doen moest, waarheen hij zich moest wenden om vergeving zijner zonden te verkrijgen: een erkenning ook, dat hij dit in het vervolg niet volkomen kon doen in zijn eigen kracht, en dus de vraag moest doen, werwaarts zich te wenden om de kracht, die hem hiertoe instaat stellen zal, maar hij wilde zich rechtvaardigen, en dus wilde hij dit gesprek liever niet voortzetten, maar zei, naar zin en bedoeling, wat iemand anders gezegd heeft, Mattheus 19:20, Al deze dingen heb ik onderhouden van mijne jonkheid af. Velen doen goede vragen veeleer met het doel om zich te rechtvaardigen, dan om zich inlichtingen te verschaffen, eerder hovaardiglijk om te tonen hoeveel goed er in hen is, dan in ootmoed om te zien wat er slecht en verkeerd in hen is.

II. Het is voor ons van belang te weten wie onze naaste is, dien wij, volgens het tweede grote gebod, verplicht zijn lief te hebben. Dat is een andere vraag van den wetgeleerde, die hij slechts deed, om van de andere af te komen, opdat Christus hem, bij de voortzetting van het gesprek er over, niet zou noodzaken zich zelven te veroordelen, terwijl hij bij zich zelven besloten had zich te rechtvaardigen. Wat betreft het liefhebben van God, hij was bereid er niets meer van te zeggen,

maar betreffende zijn naaste, hij was er zeker van hieraan volkomen voldaan te hebben, want hij is altijd zeer vriendelijk en welwillend en hoffelijk geweest voor allen, die hem omringen. Merk nu op:

1. Wat het valse begrip was der Joodse leraren omtrent deze zaak. Dr. Lightfoot haalt hun eigen woorden aan, als volgt: "Waar God zegt: Gij zult uwen naaste liefhebben, zondert Hij uit alle heidenen, want zij zijn onze naasten niet, maar alleen diegenen zijn het, welke van onze eigen natie en Godsdienst zijn." Zij wilden geen Israëliet ter dood brengen wegens den moord op een heiden, want hij was zijn naaste niet. Wèl zeggen zij dat zij geen heiden moeten doden, met wie zij niet in oorlog zijn, maar als zij een heiden in doodsgevaar zagen, dan achtten zij zich niet verplicht om te helpen om zijn leven te redden, Zulke goddeloze gevolgtrekkingen hebben zij afgeleid van dat heilig verbond van bijzonderen aard, waardoor God hen had onderscheiden, en door het aldus te misbruiken, hebben zij het verbeurd, en heeft God de verbondszegeningen overgebracht op de heidenwereld, waaraan zij zelfs de gewone gunsten wilden ontzeggen.

2. Hoe Christus dit onmenselijk denkbeeld terechtwees, en door ene gelijkenis aantoonde, dat hij, van wie wij een vriendelijkheid nodig hebben te ontvangen, en dien wij gereed vinden ons de vriendelijkheid te betonen, die wij nodig hebben, door ons als onzen naaste beschouwd moet worden, en bijgevolg moeten wij ook allen, die onze vriendelijkheid behoeven, als onze naasten beschouwen en hun dienovereenkomstig vriendelijkheid bewijzen, al zijn zij ook niet van ons volk en onzen Godsdienst. Let nu op:

a. De gelijkenis zelf, die ons een armen Jood voorstelt in benauwende omstandigheden, en die ondersteund en geholpen werd door een goeden Samaritaan. Laat ons hier zien, hoe hij mishandeld werd door zijne vijanden. De brave man reisde vreedzaam voor zijn wettige zaken over den weg, en het was een lange weg, die van Jeruzalem naar Jericho leidde, vers 30. De vermelding dezer plaatsen geeft te kennen dat het een gebeurde zaak, geen gelijkenis was, waarschijnlijk was het kort-geleden gebeurd, juist zoals het hier verhaald wordt. De voorvallen onder de leiding van Gods voorzienigheid kunnen ons veel leren, als wij ze zorgvuldig opmerken en er ons geestelijk voordeel mede doen, zij zouden dan van evenveel waarde zijn als de gelijkenissen, die tot lering uitgedacht worden, en zij zouden nog dieper indruk maken. Deze arme man viel onder de moordenaars. Of het Arabieren, plunderaars, waren, die van roof leefden, of losbandige snoodaards van zijn ei gen volk. of sommige Romeinse soldaten, die in weerwil van de strenge krijgstucht in hun leger, die slechte daad bedreven hebben, blijkt niet, maar zij waren zeer barbaars, zij namen hem niet alleen zijn geld af, maar ook zijne klederen, en, opdat hij niet instaat zou zijn hen te vervolgen, of wellicht alleen om hun wrede neiging bot te vieren (want anders, wat gewin was er in zijn bloed?) hebben zij hem gewond, en lieten hem half dood liggen, op het punt van aan zijne wonden te sterven. Wij kunnen hier een rechtmatige verontwaardiging gevoelen voor struikrovers, die zich van alle menselijke gevoel hebben ontdaan, en als onredelijke dieren zijn geworden, roofdieren, voortgebracht om gevangen en gedood te worden, en tevens kunnen wij niet dan met medelijden denken aan hen, die zulke goddelozen en onredelijken mensen in handen vallen, en zo het in onze macht is, moeten wij bereid zijn hen te helpen. Welk een reden hebben wij om God te danken, als wij voor het gevaar van rovers bewaard worden. Hoe hij veronachtzaamd werd door hen, die zijne vrienden hadden moeten wezen, die niet slechts tot zijn eigen volk en Godsdienst behoorden, maar van wie de een een priester en de ander een Leviet was, mannen dus, die met een openbaar ambt waren bekleed, ja zelfs waren zij mannen, die op heiligheid aanspraak maakten, en wier ambt hen tot teder mededogen verplichtte, Hebreeën 5:2, die aan anderen hun plicht hadden moeten leren in een dergelijk geval,

namelijk degenen te redden, die ter dood gegrepen is, maar zij zelven wilden het niet doen. Dr. Lightfoot zegt, dat vele priesters hun woonplaats hadden in Jericho, en van daar opgingen naar Jeruzalem, als het hun beurt was om er dienst te doen, en dan weer teruggingen, waardoor op dien weg zeer dikwijls priesters heen en weer gingen, die dan van Levieten vergezeld waren. Zij kwamen dien weg af, en zagen den armen gewonden man liggen. Waarschijnlijk hebben zij zijn kermen gehoord, en moesten zij wel bemerken dat hij, zo hem gene hulp werd verleend, zou moeten omkomen. De Leviet bespeurde hem niet slechts, maar hij kwam, en zag hem, vers 32. Maar zij gingen tegenover hem voorbij, toen zij zagen in welken toestand hij zich bevond, gingen zij hem zo ver mogelijk uit den weg, als om een schijn te hebben van te kunnen zeggen, Wij hebben het niet geweten. Het is treurig wanneer zij, die voorbeelden moesten zijn van barmhartigheid, monsters zijn van wreedheid, als zij, die door op de goedertierenheden Gods te wijzen, de ingewanden der barmhartigheid moeten openen van anderen, de hun toesluiten. Hoe hij geholpen en bijgestaan werd door een vreemdeling, een zeker Samaritaan, iemand uit dat volk, dat door de Joden meer dan alle anderen veracht en verfoeid werd, en waarmee zij geen omgang wilden hebben. Deze man bezat nog iets menselijks, vers 33. De priester had zijn hart verhard tegen iemand van zijn eigen volk, maar de Samaritaan had het zijne geopend voor iemand van een ander volk. Hem ziende, werd hij met innerlijke ontferming bewogen, zonder in overweging te nemen van welk land hij was. Schoon hij een Jood was, was hij toch een mens, een mens in ongelukkigen toestand, en de Samaritaan heeft geleerd alle mensen te eren. Hij weet niet hoe spoedig hij in hetzelfde geval van dien ongelukkige kan verkeren, en daarom heeft hij medelijden met hem, zoals hij wenste en verwachtte dat men met hem medelijden zou hebben, als hij zich in zulk een toestand zou bevinden. Dat zulk een grote liefde in een Samaritaan zou gevonden worden werd misschien even verwonderlijk geacht als het grote geloof, dat Christus in een Romein heeft bewonderd. en in een Kananese vrouw, maar in werkelijkheid is dit niet zo, want medelijden is het werk des mensen, maar geloof is het werk van Goddelijke genade. Het mededogen van dezen Samaritaan was geen droog medelijden, hij achtte het niet genoeg te zeggen: Word genezen, word geholpen, maar toen hij zijne ziel opende voor dezen ongelukkige, heeft hij ook zijne hand tot hem uitgestrekt. Jesaja 58:7, 10, Spreuken 31:20. Zie hoe vriendelijk deze goede Samaritaan was. Ten eerste. Hij ging tot den armen man, van wie de priester en de Leviet op een afstand zijn gebleven. Ongetwijfeld heeft hij hem gevraagd, hoe hij in zo beklagenswaardigen toestand gekomen is, en hem zijn leedwezen er over te kennen gegeven. Ten tweede. Bij gebrek aan betere geneeskundige hulp, heeft hij zelf hem zo goed hij kon geneeskundig behandeld. Hij verbond zijne wonden, maakte daarvoor gebruik van zijn eigen linnen waarschijnlijk, en goot er olie en wijn in, die hij wellicht bij zich had, wijn om de wonde te wassen, en olie om haar te verzachten en te doen sluiten. Hij deed al wat hij kon om de pijn te verlichten en het gevaar van zijne wonden af te wenden, als iemand wiens hart met hem bloedde. Ten derde. Hij hief hem op zijn eigen beest, en ging zelf te voet, en voerde hem in de herberg. Het is een grote zegen om herbergen te hebben op den weg, waar wij voor ons geld voedsel en rust kunnen bekomen. Wellicht zou de Samaritaan, indien hij dit oponthoud niet had gehad, dien avond aan het einde zijner reis zijn gekomen, maar uit medelijden met dien armen man, brengt hij den nacht door in de herberg. Sommigen denken dat de priester en de Leviet voorwendden den armen man niet te hulp te kunnen komen, omdat zij gehaast waren om hun dienst in den tempel te gaan waarnemen. Wij onderstellen dat deze Samaritaan voor zaken op reis was, maar hij begreep dat zijn zaken, en ook het offeren aan God plaats moesten geven aan een werk der barmhartigheid, als dit. Ten vierde. Hij verzorgde hem in de herberg, bracht hem te bed, voorzag hem van geschikt voedsel en goede bediening, en wellicht heeft hij ook met hem gebeden. Ten vijfde. Alsof het zijn eigen kind was of iemand, voor wie het zijn plicht was te zorgen, heeft hij, toen hij des morgens vertrok, geld achtergelaten bij den

waard, om voor hem besteed te worden, en gaf zijn woord te zullen betalen, als er meer onkosten moesten gemaakt worden. Twee penningen van hun geld hadden een waarde van ongeveer vijf en zeventig cents van ons geld, hetgeen naar de waarde der dingen in dien tijd, ver kon strekken, evenwel, het was slechts als een a conto voor het volle bedrag. Dit alles was vriendelijk en edelmoedig, zoveel als men van een vriend had kunnen verwachten, of van een broeder, en het wordt hier gedaan door een vreemde, een buitenlander. Nu is deze gelijkenis van toepassing voor nog iets anders, dan waarvoor zij oorspronkelijk bedoeld werd. Op uitnemende wijze stelt zij de liefde van God, onzen Zaligmaker, in het licht voor den. zondigen, ongelukkigen mens. Wij waren gelijk deze arme, in benauwdheid verkerende reiziger. Satan, onze vijand, had ons beroofd, ons naakt uitgetogen en ons gewond, dat is het kwaad, dat de zonde ons gedaan heeft. Van nature waren wij meer dan half dood, wij waren dubbel dood door de misdaden en de zonden, volkomen onmachtig om ons zelven te helpen, want wij waren krachteloos. De wet van Mozes heeft, evenals de priester en de Leviet, de dienaren der wet, ons aangezien, maar ons geen medelijden betoond, ons geen hulp of verlichting gegeven, maar ging tegenover ons voorbij, daar zij noch mededogen noch macht had ons te helpen, maar nu komt de gezegende Jezus, de goede Samaritaan (en bij wijze van smaad en verwijt hebben zij van Hem gezegd: hij is een Samaritaan), Hij ontfermt zich over ons, verbindt onze bloedende wonden, Psalm 147:3, Jesaja 61:1, giet er-niet olie en wijn in, maar hetgeen on eindig kostelijker is: Zijn eigen bloed. Hij verzorgt ons, en zegt ons al de kosten onzer genezing op Zijne rekening te stellen, en dit alles, terwijl Hij toch niet tot ons behoorde, voordat het Hem door Zijn vrijwillige, neerbuigende goedheid behaagd heeft, te worden als tot ons behorende, hoewel dan nog oneindig ver boven ons. Dit verheerlijkt den rijkdom Zijner liefde, en verplicht ons allen te zeggen: "Hoeveel zijn wij Hem verschuldigd, en wat zullen wij Hem vergelden?"

b. De toepassing der gelijkenis. De waarheid, er in vervat, wordt aan des wetgeleerden eigen mond ontwrongen. Zeg Mij, zegt Christus, wie van deze drie dunkt u de naaste geweest te zijn desgenen, die onder de moordenaren gevallen was? vers 36, de priester, de Leviet, of de Samaritaan? Wie van dezen heeft den plicht van den naaste gedaan?" Hierop wilde de wetgeleerde niet antwoorden, zoals hij had behoren te antwoorden: "Ongetwijfeld de Samaritaan, maar: die barmhartigheid aan hem gedaan heeft, hij heeft zich ongetwijfeld als naaste gedragen, en ik kan niet anders zeggen, dan dat het een goed werk was om aldus een armen Jood voor omkomen te behoeden". De plicht, hieruit afgeleid, wordt den wetgeleerde nu aan het hart gelegd Ga heen, en doe gij desgelijks. De plicht van vrienden en betrekkingen is wederzijds, de aanspraak en het recht, van vrienden, broeders, naburen, zijn, gelijk Hugo de Groot hier zegt: toon pros ti, aan beide zijden gelijkelijk bindend: indien de ene zijde verbonden is, kan de andere zijde niet los zijn, zoals in alle contracten overeen wordt gekomen. Indien een Samaritaan wel doet met een in nood zijnden Jood bij te staan, dan voorzeker doet een Jood niet wel, zo hij weigert om een in nood zijnden Samaritaan te hulp te komen. Petimusque damasque vicissim -Deze vriendelijke diensten moeten wederkerig bewezen worden. "Daarom, ga heen en doe zoals de Samaritaan gedaan heeft, telkenmale als de gelegenheid er zich toe aanbiedt, betoon barmhartigheid aan hen, die uwe hulp behoeven, en doe het vrijwillig, met belangstelling en medelijden, al zijn zij ook niet van uw volk of uwe geloofsbelijdenis, of kerkgemeenschap. Laat uwe barmhartigheid aldus ruim, uitgebreid zijn, eer gij roemt dat gij het grote gebod zijt nagekomen van uwen naaste lief te hebben." Deze wetgeleerde liet zich zeer voorstaan op zijne geleerdheid en kennis der wetten, en daarin dacht hij Christus zelf in verwarring of verlegenheid te hebben gebracht, maar Christus zendt hem ter schole bij een Samaritaan, om van hem zijn plicht te leren. "Ga heen, en doe gij zoals hij gedaan heeft." Het is de plicht van een iegelijk onzer om, in onze plaats en naar ons vermogen, allen te helpen, die in nood of benauwdheid zijn, en

inzonderheid behoren wetgeleerden dit te doen, en hierin moeten wij streven velen te overtreffen, die er zich op verheffen priesters of Levieten te zijn.

Lukas 10:38-42

In dit verhaal kunnen wij opmerken:

I. Het onthaal, dat Martha in haar huis voor Christus en Zijne discipelen heeft bereid, vers 38. Merk op:

1. De komst van Christus in het vlek, waar Martha woonde. Als zij reisden, (Christus reisde met Zijne discipelen) kwam Hij, en zij met Hem, in een zeker vlek. Dit vlek was Bethanië, nabij Jeruzalem, werwaarts Christus nu opging, en onderweg deed Hij dit vlek-of dorp- aan. Onze Heere Jezus ging het land door goed doende, Handelingen 10:38, als het ware licht der wereld Zijne stralen en Zijn invloed overal heen verspreidende. Waar Christus ook heenging, zijn Zijne discipelen met Hem gegaan. Christus heeft de landelijke vlekken en dorpen geëerd door Zijne tegenwoordigheid en gunst, en niet slechts de grote volkrijke steden, want gelijk Hij afzondering verkoos, zo heeft Hij ook armoede begunstigd.

2. Zijn ontvangst in Martha's huis: Een zekere vrouw, met name Martha, ontving Hem in haar huis, en maakte Hem welkom, want zij was de huisverzorgster. Toen onze Heere Jezus op aarde was, was Hij zo arm, dat Hij genoodzaakt was Zijn levensonderhoud van Zijne vrienden te ontvangen. Hoewel Hij Zions Koning was, had Hij noch in, noch nabij Jeruzalem, een eigen huis. Sommigen van Zijn bijzondere vrienden beminde Hij meer dan andere vrienden, en hen heeft Hij het meest bezocht. Dit gezin nu had Hij lief, Johannes 11:5, en dikwijls heeft Hij zich zelven te gast bij hen genood. Christus' bezoeken zijn tekenen van Zijne liefde, Johannes 14:23. Er zijn de zodanige geweest, die Christus, toen Hij hier op aarde was, vriendelijk in hun huizen ontvangen hebben. Het wordt Martha's huis genoemd, want waarschijnlijk was zij weduwe, en bestuurde zij de huishouding. Hoewel het kostbaar was om Christus te onthalen, want Hij kwam niet alleen, maar nam Zijne discipelen mede, wilde zij toch op de kosten niet zien. (Hoe kunnen wij wat wij hebben beter besteden dan in den dienst van Christus!) Ja, hoewel het toen gevaarlijk begon te worden Hem te ontvangen, inzonderheid zo nabij Jeruzalem, bekommerde zij zich niet om het gevaar, waaraan zij zich om Zijns naams wil blootstelde. Ofschoon er velen waren, die Hem verwierpen, en Hem niet wilden ontvangen, was er toch ene, die Hem welkom heette. Hoewel Christus overal weersproken wordt, is er toch een overblijfsel van gelovigen, waaraan Hij dierbaar is, en dat dierbaar is aan Hem.

II. Hoe Maria, de zuster van Martha, acht gaf op het woord van Christus, vers 39.

1. Zij hoorde Zijn woord. Het schijnt, dat onze Heere Jezus zodra Hij in Martha's huis kwam, terwijl men nog bezig was met de toebereidselen voor Zijn onthaal, zich tot Zijn groot werk begaf van het Evangelie te prediken. Weldra zette Hij zich plechtig neer, want Maria zat aan Zijne voeten om Hem te horen, hetgeen aanduidt dat Hij een aaneengeschakelde redevoering hield. Een goede leerrede is er niet minder goed om wijl zij in een huis wordt uitgesproken, en de bezoeken onzer vrienden behoren zo ingericht te worden, dat zij tot geestelijk nut en voordeel dienen. Maria, dien schat in handen hebbende, zat neer om hem te gebruiken, er haar voordeel mede te doen, niet wetende wanneer zulk een gelegenheid zich ooit weer voor haar zou voordoen. Daar Christus bereid is om te spreken, moeten wij ras zijn om te horen.

2. Zij zat om te horen, hetgeen op grote aandacht wijst. Haar gemoed was kalm en zij besloot te blijven luisteren, niet nu en dan een woord op te vangen, maar alles te horen wat door Christus gesproken werd. Zij zat aan Zijne voeten, als leerlingen aan de voeten van hun leraren, als zij hun voordrachten houden, vandaar dat Paulus gezegd wordt te zijn opgevoed aan de voeten van Gamaliël. Ons zitten aan Christus' voeten, als wij Zijn woord horen, betekent ene onderworpenheid en volkomen overgave van ons zelven aan de leiding er van. Wij moeten of neerzitten aan Christus' voeten, of tot Zijn voetbank worden gemaakt, maar zo wij thans bij Hem aan Zijne voeten zitten, zullen wij weldra met Hem op Zijn troon zitten.

III. Martha's zorg over haar huislijke aangelegenheden: Doch Martha was zeer bezig met veel dienens, vers 40, en dat was de reden waarom zij niet was waar Maria was-zittende aan Christus' voeten om Zijn woord te horen. Zij zorgde voor het onthaal van Christus en van hen, die met Hem gekomen waren. Wellicht had zij niet vooraf bericht ontvangen van Zijne komst en was zij niet goed voorzien van het nodige, terwijl zij toch wenste om bij die gelegenheid alles in goede orde te hebben, want niet iedere dag had zij zulke gasten. Hoofden van gezinnen weten welk een zorg en bedrijvigheid vereist worden, als er een maaltijd voor vele gasten bereid moet worden. Merk hier op:

1. Het loffelijke, dat niet voorbijgezien moet worden.

a. Hier was een prijzenswaardige eerbied voor onzen Heere Jezus, want wij hebben reden te denken, dat het niet uit zucht naar praalvertoon was, maar uit zuivere begeerte om Hem hare liefde te tonen, dat zij dit gastmaal heeft aangericht. Zij, die Christus waarlijk liefhebben, vinden dat hetgeen zij aan Hem en tot Zijne eer ten koste leggen, goed besteed is.

b. Een prijzenswaardige zorg voor haar huislijke zaken. Uit de achting, die dit gezin onder de Joden genoot, Johannes 11:19, blijkt dat zij personen waren van aanzien, toch heeft Martha het niet beneden zich geacht om zelf de hand te slaan aan het dienen in het gezin, als de gelegenheid dit meebracht. Het is de plicht van haar, die zorg hebben voor een gezin, om de gangen van haar huis te beschouwen. Praalzucht en gemakzucht zijn oorzaak, dat vele gezinnen veronachtzaamd worden.

2. Hier is ook iets verkeerds, waarop mede gelet dient te worden.

a. Zij was voor veel dienens. Zij had er haar hart op gesteld, om een luisterrijk gastmaal aan te richten, groten overvloed, grote verscheidenheid en grote nauwkeurigheid naar de wijze en gewoonte der plaats. Zij was in zorg of kommer, peri pollên diakonian -over veel dienens. Het betaamt den discipelen van Christus niet om van veel dienens te houden, om te streven naar verscheidenheid, lekkernij en overtolligheid in spijs en drank, welk nut is er in zoveel dienens, als men met veel minder toe kan?

b. Zij was er over ontrust, periespato -zij werd er door verbijsterd. Welke ook de zorgen zijn, die de voorzienigheid Gods over ons brengt, wij moeten er nooit door verbijsterd worden. Zorg is goed, en is plicht, maar ontrust of verbijsterd zijn is zonde en dwaasheid.

b. Zij was bezig met veel dienens, toen zij bij hare zuster had moeten zijn, zittende aan Christus' voeten om Zijn woord te horen. Wereldlijke bezigheden worden een strik voor ons, wanneer zij ons beletten God te. dienen en goeds voor onze ziel te verkrijgen.

IV. Martha's beklag bij Christus over hare zuster Maria, wijl zij haar bij deze gelegenheid niet hielp in de huislijke bezigheden, vers 40. "Heere! trekt Gij U dat niet aan, dat mijne zuster-aan wie het even goed aangaat als aan mij, om alles in goede orde te hebben -mij alleen laat dienen? Zend haar dus weg, en beveel haar mij te komen helpen."

1. Deze klacht van Martha kan beschouwd worden als een blijk van haar wereldsgezindheid, het was de taal van haar overmatige zorg en drukte. Zij spreekt alsof zij zeer gebelgd is op hare zuster, anders zou zij Christus niet met de zaak hebben lastig gevallen. Het overmatige in wereldse zorgen en aangelegenheden is dikwijls oorzaak van onrust in het gezin en onenigheid onder familiebetrekkingen. Daarenboven zullen zij, die zelf zich zozeer bekommeren om wereldse zaken, allicht geneigd zijn hen te laken en te berispen, die dit niet doen, en terwijl zij zich zelven rechtvaardigen in hun wereldsgezindheid, en anderen beoordelen naar hun gedienstigheid voor hen in hun wereldse bezigheden, zijn zij spoedig bereid om diegenen te veroordelen, die zich aan Godsdienstige belangen wijden, alsof zij hierdoor het voornaamste, de hoofdzaak, zoals zij het noemen, veronachtzaamden. Martha, vertoornd zijnde op hare zuster, beriep zich op Christus, en wilde dat Hij zou zeggen, dat haar toorn billijk was ontstoken. Heere! trekt Gij U dat niet aan, dat mijne zuster mij alleen laat dienen? Het is alsof Christus zich soms met tedere zorg over haar had uitgelaten ten opzichte van haar rust en welzijn, en niet wilde dat zij zich zoveel moeite gaf, en dat zij daarom nu verwachtte dat Hij hare zuster zou zeggen haar te helpen. Als Martha bezorgd en ontrust is, wil zij dat Maria, en Christus, en allen ook bezorgd en ontrust zullen zijn, anders is zij niet tevreden. Zij hebben niet altijd het recht aan hun zijde, die het ijverigst zijn om zich op God te beroepen, daarom moeten wij wèl acht geven, opdat wij niet te eniger tijd zullen verwachten, dat Christus onzen onrechtvaardigen twist zal twisten. De zorgen, die Hij op ons werpt, mogen wij goedsmoeds werpen op Hem, maar niet die, welke wij ons dwaselijk zelf op den hals halen. Hij zal de beschermer zijn van de armen en benadeelden, maar niet van hen, die woelziek zijn en anderen kwellen.

2. Zij kan beschouwd worden als een afkeuring, en bijgevolg een ontmoediging van Maria's vroomheid en Godsdienstigheid. Hare zuster had er haar om moeten loven, had haar moeten zeggen dat zij wèl deed, maar in plaats hiervan, veroordeelt zij haar als tekortkomende in plichtsbetrachting. Het is niets vreemds of ongewoons dat zij, die ijverig zijn voor den Godsdienst, ontmoediging en verhindering ondervinden van degenen, die hen omringen, niet slechts tegenstand van vijanden, maar afkeuring en blaam van vrienden. David's vasten en zijn huppelen voor de ark werden hem als versmaadheid aangerekend.

V. Christus' bestraffing van Martha wegens haar overmatige zorg en bekommernis, vers 41. Zij beriep zich op Hem, en Zijn oordeel is tegen haar: Martha, Martha! gij ontrust en bekommert u over vele dingen, maar een ding is nodig.

1. Hij bestraft haar, hoewel Hij toen haar gast was. Hare verkeerdheid bestond in haar overbezorgd-zijn om Hem te onthalen, en zij verwachtte hierin door Hem gerechtvaardigd te worden, maar in plaats hiervan heeft Hij haar openlijk berispt. Zo wie Christus liefheeft, bestraft en

kastijdt Hij. Zelfs zij, die aan Christus dierbaar zijn, zullen, als zij iets verkeerds doen, daar spoedig van horen. Maar Ik heb iets tegen u.

2. Toen Hij haar bestrafte, noemde Hij haar bij haar naam, Martha, want bestraffing zal dan waarschijnlijk goed doen, als zij niet in het algemeen, maar in het bijzonder gesproken wordt tegen personen en zaken, zoals Nathan David heeft bestraft: Gij zijt die man. Hij herhaald e haar naam: Martha, Martha, Hij spreekt als iemand. die in ernst is, en zeer bezorgd voor haar welzijn. Zij, die in de zorgen van dit leven verwikkeld zijn, worden er niet gemakkelijk van los gewikkeld. Hun moeten wij telkens en nogmaals toeroepen: O land. land, land! hoor des Heeren woord!

3. Hetgeen waarvoor Hij haar bestrafte, was haar ontrust en bekommerd zijn over vele dingen. Het behaagde Hem niet, dat zij dacht Hem te behagen met een rijk en overvloedig gastmaal, en met zich te kwellen om het voor Hem toe te bereiden, terwijl Hij ons wil leren om, gelijk wij niet zinnelijk moeten zijn in het gebruik dezer dingen, zo ook niet zelfzuchtig te zijn door te willen, dat anderen last en moeite zullen hebben, zo wij slechts onzen zin krijgen. Christus bestraft haar zowel om het hevige van hare zorg, ("Gij zijt bekommerd en ontrust, verdeeld en beroerd door uwe zorg"), als om het veelomvattende er van, "over vele dingen", gij strekt uwe hand uit naar vele genietingen, en zo wordt gij ontrust door vele teleurstellingen. Arme Martha, gij hebt vele dingen om u over te kwellen, en dit maakt u gemelijk en verdrietig, terwijl minder drukte evengoed ware geweest. Overmatige zorg en onrust over vele dingen in deze wereld is een verkeerdheid, die dikwijls voorkomt onder Christus' discipelen. Dit mishaagt Christus ten hoogste, en hierdoor komen zij dikwijls onder de bestraffing der Voorzienigheid Gods. Indien zij zich kwellen zonder rechte oorzaak, dan is het recht voor Hem iets over hen te beschikken, waarover zij zich kunnen kwellen.

4. Hetgeen de zonde en dwaasheid van hare zorg verzwaarde was, dat slechts een ding nodig was. Het is een lage, platte betekenis, die door sommigen hieraan wordt gegeven, namelijk dat Martha in zorg was om vele gerechten op tafel te kunnen brengen, terwijl er slechts een nodig was, een genoeg zou zijn. Een ding is nodig -henos de esti chreia. Nemen wij het in dien zin, dan geeft het ons een regel voor matigheid, geen verscheidenheid of lekkernijen te begeren, maar tevreden te zijn met een enkel gerecht, of al was het slechts met de helft, Spreuken 23:1 -3. Een gewrongen uitlegging wordt er door sommigen van de ouden aan gegeven: Slechts eenheid is nodig, in tegenstelling met verbijstering en ontroering. Er is een onverdeeld hart nodig om te kunnen acht geven op het woord, geen verdeeld hart, dat door haast en gejaagdheid heen en weer wordt gedreven zoals het hart van Martha toen was. Met het ene nodige wordt gewis bedoeld hetgeen Maria had gekozen- het zitten aan Christus' voeten om Zijn woord te horen. Zij was ontrust over vele dingen, toen zij zich met een enkele zaak had moeten bezighouden. Godsvrucht verenigt het hart, dat door de wereld was verdeeld. De vele dingen, waarover zij ontrust was, waren nodeloos, terwijl het ene, dat zij veronachtzaamde, nodig was. Martha's zorg en werk waren goed op hun eigen tijd en in hun eigen plaats, maar nu had zij iets anders te doen, dat onuitsprekelijk veel m eer nodig was, en daarom het eerst gedaan en het meest behartigd moest worden. Zij verwachtte dat Christus Maria zou laken omdat zij niet deed wat Martha deed, maar Hij laakte Martha omdat zij niet deed wat Maria deed, en wij zijn er zeker van, dat Christus' oordeel rechtvaardig is. De dag zal komen, wanneer Martha zal wensen, dat zij gedaan had wat Maria deed.

VI. Christus' goedkeuring en lof van Maria wegens haar ernstige vroomheid: Maria heeft het goede deel uitgekozen. Maria zei niets om zich te verdedigen, maar daar Martha zich op den Meester beroepen heeft, wil zij zich gaarne aan Zijn oordeel onderwerpen, en hier hebben wij dat oordeel.

1. Zij heeft met recht de voorkeur gegeven aan datgene, hetwelk de voorkeur verdiende, want een ding is nodig, dat ene, dat zij gedaan heeft, namelijk zich overgeven aan de leiding van Christus, en de wet uit Zijn mond te ontvangen. Ernstige Godsvrucht is een nodige zaak. Zij is het ene nodige, want zonder haar zal niets ons goed doen, en niets anders zal met ons gaan in de andere wereld.

2. Zij had hierin goed en verstandig voor haar zelve gehandeld. Christus rechtvaardigde Maria tegenover het verwijt harer zuster. Hoe wij ook door mensen om onzen ijver en Godsvrucht gelaakt en veroordeeld worden, onze Heere Jezus zal aan onze zijde wezen: Gij, o Heere, zult voor mij antwoorden. Laat ons dan den vromen ijver van niemand veroordelen, opdat wij Christus niet tegen ons stellen, en laat ons nooit ontmoedigd zijn, als wij om onzen vromen ijver gelaakt worden, want Christus is voor ons. Vroeg of laat zal Maria in hare keus gerechtvaardigd worden, evenals alle anderen, die deze keus doen en er bij blijven Doch dit was niet alles, Hij prees haar om hare wijsheid: zij heeft het goede deel uitgekozen, want zij verkoos om bij Christus te zijn, haar deel met Hem te hebben, zij koos de betere bezigheid en het betere geluk, en sloeg een beteren weg in om Christus te eren en Hem te behagen door Zijn woord in haar hart te ontvangen, dan Martha gedaan heeft door voor Zijn onthaal in haar huis te zorgen.

Een deel met Christus is een goed deel, het is een deel voor de ziel en voor de eeuwigheid, het deel, dat Christus geeft aan Zijne gunstgenoten, Johannes 13:8, die Christus deelachtig zijn, Hebreeën 3:14, en deelgenoten zijn met Christus, Romeinen 8:17.

b. Het is een deel, dat van hen, die het hebben, nooit weggenomen zal worden. Een deel in dit leven zal voorzeker van ons weggenomen worden, op zijn laatst wanneer wij er van weggenomen zullen worden, maar niets zal ons scheiden van de liefde van Christus en van ons deel in die liefde. Mensen en duivelen kunnen het niet van ons wegnemen, en God en Christus zullen het niet wegnemen.

c. Het is de wijsheid en de plicht van een iegelijk onzer om dit goede deel te kiezen, den dienst van God te kiezen voor onze bezigheid, ons werk, en de gunst van God voor ons geluk, en een deel in Christus ter bevordering van beiden. In bijzondere gevallen moeten wij datgene kiezen, hetwelk een Godsdienstige strekking heeft, en datgene het beste achten wat het beste is voor onze ziel. Maria had de keus om of met Martha in de huiselijke zorgen te delen, en den naam te krijgen van een goede huishoudster te zijn, of aan de voeten van Christus te zitten en zich een ijverig discipelin te betonen, en door deze hare keus in het bijzonder, oordeelt Christus over hare keus in het algemeen.

d. Zij, die dit goede deel kiezen, zullen niet slechts hebben wat zij verkiezen, maar in den groten dag zal hun keus geprezen worden.

HOOFDSTUK 11

1 En het geschiedde, toen Hij in een zekere plaats was biddende, als Hij ophield, dat een van Zijn discipelen tot Hem zeide: Heere, leer ons bidden, gelijk ook Johannes zijn discipelen geleerd heeft.
2 En Hij zeide tot hen: Wanneer gij bidt, zo zegt: Onze Vader, Die in de hemelen zijt! Uw Naam worde geheiligd. Uw Koninkrijk kome. Uw wil geschiede, gelijk in den hemel, alzo ook op de aarde.
3 Geef ons elken dag ons dagelijks brood.
4 En vergeef ons onze zonden; want ook wij vergeven aan een iegelijk, die ons schuldig is. En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze.
5 En Hij zeide tot hen: Wie van u zal een vriend hebben, en zal ter middernacht tot hem gaan, en tot hem zeggen: Vriend! leen mij drie broden;
6 Overmits mijn vriend van de reis tot mij gekomen is, en ik heb niet, dat ik hem voorzette;
7 En dat die van binnen, antwoordende, zou zeggen: Doe mij geen moeite aan; de deur is nu gesloten, en mijn kinderen zijn met mij in de slaapkamer; ik kan niet opstaan, om u te geven.
8 Ik zeg ulieden: Hoewel hij niet zou opstaan en hem geven, omdat hij zijn vriend is, nochtans om zijner onbeschaamdheid wil, zal hij opstaan, en hem geven zoveel als hij er behoeft.
9 En Ik zeg ulieden: Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden.
10 Want een iegelijk, die bidt, die ontvangt; en die zoekt, die vindt; en die klopt, dien zal opengedaan worden.
11 En wat vader onder u, dien de zoon om brood bidt, zal hem een steen geven, of ook om een vis, zal hem voor een vis een slang geven?
12 Of zo hij ook om een ei zou bidden, zal hij hem een schorpioen geven?
13 Indien dan gij, die boos zijt, weet uw kinderen goede gaven te geven, hoeveel te meer zal de hemelse Vader den Heiligen Geest geven dengenen, die Hem bidden?
14 En Hij wierp een duivel uit, en die was stom. En het geschiedde, als de duivel uitgevaren was, dat de stomme sprak; en de scharen verwonderden zich.
15 Maar sommigen van hen zeiden: Hij werpt de duivelen uit door Beelzebul, den overste der duivelen.
16 En anderen, Hem verzoekende, begeerden van Hem een teken uit den hemel.
17 Maar Hij, kennende hun gedachten, zeide tot hen: Een ieder koninkrijk, dat tegen zichzelf verdeeld is, wordt verwoest; en een huis, tegen zichzelf verdeeld zijnde, valt.
18 Indien nu ook de satan tegen zichzelven verdeeld is, hoe zal zijn rijk bestaan? Dewijl gij zegt, dat Ik door Beelzebul de duivelen uitwerp.
19 En indien Ik door Beelzebul de duivelen uitwerp, door wien werpen ze uw zonen uit? Daarom zullen dezen uw rechters zijn.
20 Maar indien Ik door den vinger Gods de duivelen uitwerp, zo is dan het Koninkrijk Gods tot u gekomen.
21 Wanneer een sterke gewapende zijn hof bewaart, zo is al wat hij heeft in vrede.
22 Maar als een daarover komt, die sterker is dan hij, en hem overwint, die neemt zijn gehele wapenrusting, daar hij op vertrouwde, en deelt zijn roof uit.
23 Wie met Mij niet is, die is tegen Mij; en wie met Mij niet vergadert, die verstrooit.
24 Wanneer de onreine geest van den mens uitgevaren is, zo gaat hij door dorre plaatsen, zoekende rust; en die niet vindende, zegt hij: Ik zal wederkeren in mijn huis, daar ik uitgevaren ben.
25 En komende, vindt hij het met bezemen gekeerd en versierd.

26 Dan gaat hij heen, en neemt met zich zeven andere geesten, bozer dan hij zelf is, en ingegaan zijnde, wonen zij aldaar; en het laatste van dien mens wordt erger dan het eerste.
27 En het geschiedde, als Hij deze dingen sprak, dat een zekere vrouw, de stem verheffende uit de schare, tot Hem zeide: Zalig is de buik, die U gedragen heeft, en de borsten, die Gij hebt gezogen.
28 Maar Hij zeide: Ja, zalig zijn degenen, die het Woord Gods horen, en hetzelve bewaren.
29 En als de scharen dicht bijeenvergaderden, begon Hij te zeggen: Dit is een boos geslacht; het verzoekt een teken, en hetzelve zal geen teken gegeven worden, dan het teken van Jonas, den profeet.
30 Want gelijk Jonas den Ninevieten een teken geweest is, alzo zal ook de Zoon des mensen zijn dezen geslachte.
31 De koningin van het Zuiden zal opstaan in het oordeel met de mannen van dit geslacht, en zal ze veroordelen; want zij is gekomen van de einden der aarde, om te horen de wijsheid van Salomo; en ziet, meer dan Salomo is hier.
32 De mannen van Nineve, zullen opstaan in het oordeel met dit geslacht, en zullen hetzelve veroordelen; want zij hebben zich bekeerd op de prediking van Jonas; en ziet, meer dan Jonas is hier!
33 En niemand, die een kaars ontsteekt, zet die in het verborgen, noch onder een koornmaat, maar op een kandelaar, opdat degenen, die inkomen, het licht zien mogen.
34 De kaars des lichaams is het oog: wanneer dan uw oog eenvoudig is, zo is ook uw gehele lichaam verlicht; maar zo het boos is, zo is ook uw gehele lichaam duister.
35 Zie dan toe, dat niet het licht, hetwelk in u is, duisternis zij.
36 Indien dan uw lichaam geheel verlicht is, niet hebbende enig deel, dat duister is, zo zal het geheel verlicht zijn, gelijk wanneer de kaars met het schijnsel u verlicht.
37 Als Hij nu dit sprak, bad Hem een zeker Farizeer, dat Hij bij hem het middagmaal wilde eten; en ingegaan zijnde, zat Hij aan.
38 En de Farizeer, dat ziende, verwonderde zich, dat Hij niet eerst, voor het middagmaal, Zich gewassen had.
39 En de Heere zeide tot hem: Nu gij Farizeen, gij reinigt het buitenste des drinkbekers en des schotels; maar het binnenste van u is vol van roof en boosheid.
40 Gij onverstandigen! Die het buitenste heeft gemaakt, heeft Hij ook niet het binnenste gemaakt?
41 Doch geeft tot aalmoes, hetgeen daarin is; en ziet, alles is u rein.
42 Maar wee u, Farizeen, want gij vertient munte, en ruite, en alle moeskruid, en gij gaat voorbij het oordeel en de liefde Gods. Dit moest men doen, en het andere niet nalaten.
43 Wee u, Farizeen, want gij bemint het voorgestoelte in de synagogen, en de begroetingen op de markten.
44 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden, want gij zijt gelijk de graven, die niet openbaar zijn, en de mensen, die daarover wandelen, weten het niet.
45 En een van de wetgeleerden, antwoordende, zeide tot Hem: Meester! als Gij deze dingen zegt, zo doet Gij ook ons smaadheid aan.
46 Doch Hij zeide: Wee ook u, wetgeleerden! want gij belast de mensen met lasten, zwaar om te dragen, en zelven raakt gij die lasten niet aan met een van uw vingeren.
47 Wee u, want gij bouwt de graven der profeten, en uw vaders hebben dezelve gedood.
48 Zo getuigt gij dan, dat gij mede behagen hebt aan de werken uwer vaderen; want zij hebben ze gedood, en gij bouwt hun graven.
49 Waarom ook de wijsheid Gods zegt: Ik zal profeten en apostelen tot hen zenden, en van die zullen zij sommigen doden, en sommigen zullen zij uitjagen;

50 Opdat van dit geslacht afgeeist worde het bloed van al de profeten, dat vergoten is van de grondlegging der wereld af.
51 Van het bloed van Abel, tot het bloed van Zacharia, die gedood is tussen het altaar en het huis Gods; ja, zeg Ik u, het zal afgeeist worden van dit geslacht!
52 Wee u, gij wetgeleerden, want gij hebt den sleutel der kennis weggenomen; gijzelven zijt niet ingegaan, en die ingingen, hebt gij verhinderd.
53 En als Hij deze dingen tot hen zeide, begonnen de Schriftgeleerden en Farizeen hard aan te houden, en Hem van vele dingen te doen spreken;
54 Hem lagen leggende, en zoekende iets uit Zijn mond te bejagen, opdat zij Hem beschuldigen mochten.

In dit hoofdstuk

I. Leert Christus Zijne discipelen te bidden, en wekt hen op tot vurig, aanhoudend en dringend gebed, vers 1-13. Hij beantwoordde de lasterlijke aantijging der Farizeeën, dat Hij duivelen uitwierp krachtens een verbond met Beëlzebub, den overste der duivelen, en toont de ongerijmdheid en goddeloosheid van die beschuldiging aan, vers 14-26.

III. Hij toont aan, dat de eer van gehoorzame discipelen groter is, dan die van Zijn eigen moeder, vers 27, 28.

IV. Hij bestraft de mannen van dat geslacht wegens hun ongeloof en hardnekkigheid, in weerwil van al de middelen ter overtuiging, die hun worden geboden, vers 29-36.

V. Hij bestraft zeer streng de Farizeeën en wetgeleerden wegens hun geveinsdheid, hun hoogmoed, hun verdrukken der gewetens van hen, die zich hun onderwierpen, en hun haten en vervolgen van hen, die tegen hun boosheid getuigden, vers 37-54.

Lukas 11:1-13

Het gebed is een der wetten van den natuurlijken Godsdienst. De mens, die nooit bidt, zijn Maker niet verheerlijkt, Zijne gunst niet gevoelt en zijne afhankelijkheid van Hem niet erkent, is verdierlijkt, is een buitensporig wezen. Een groot doel dus van het Christendom is ons te helpen in het gebed, ons den plicht er van aan het hart te leggen, en ons aan te moedigen om er nut en voordeel van te verwachten. Hier nu vinden wij:

I. Christus zelf biddende in een zekere plaats, waarschijnlijk waar Hij gewoon was te bidden, vers 1. Als God werd tot Hem gebeden, als mens bad Hij, en, hoewel Hij een Zoon was, heeft Hij deze gehoorzaamheid geleerd. Deze evangelist heeft zeer bijzonder acht geslagen op het veelvuldig bidden van Christus, meer dan de andere evangelisten. Toen Hij gedoopt werd, Hoofdstuk 3:21, bad Hij, Hij vertrok in de woestijn en bad aldaar, Hoofdstuk 5:16, Hij ging uit naar den berg, om te bidden, en Hij bleef den nacht over in het gebed, Hoofdstuk 6:12, Hij was alleen biddende, Hoofdstuk 9:18, En als Hij bad, werd de gedaante Zijns aangezichts veranderd, Hoofdstuk 9:29, en hier is Hij in een zekere plaats biddende. Aldus was Hij, als een ware zoon van David, steeds in het gebed, Psalm 109:4.. Of Christus nu hier alleen was, toen Hij bad, en de discipelen dit slechts wisten, of dat Hij met hen bad, is onzeker, het waarschijnlijkste is dat zij bij Hem waren, en zich met Hem verenigden in het gebed.

II. Zijne discipelen wendden zich tot Hem om leiding in hun gebed. Toen Hij biddende was, als Hij ophield, zei een hunner tot Hem: Heere! leer ons bidden. De gaven en genade van anderen moeten ons opwekken om ze vuriglijk voor ons zelven te begeren. Hun ijver moet ons aansporen om hen na te volgen, en op heilige wijze met hen te wedijveren, waarom zouden wij niet even goed doen als zij? Zij kwamen tot Hem met dit verzoek als Hij ophield, want zij wilden Hem niet storen terwijl Hij nog in het gebed was, zelfs niet voor dat goede doel. Een zijner discipelen zei, uit naam der overigen, en wellicht door hen hiertoe aangewezen: Heere, leer ons bidden. Hoewel Christus geneigd is te onderwijzen, wil Hij er toch om gebeden worden, en Zijne discipelen moeten tot Hem gaan om onderwezen te worden. Hun verzoek is dus:

1. Heere, leer ons bidden, geef ons een regel, of voorbeeld, dat wij in ons bidden kunnen volgen, en leg ons de woorden in den mond. Het betaamt den discipelen van Christus om zich tot Hem te wenden. Heere, leer ons bidden, is reeds een goed gebed, en een zeer nodig gebed, want het is moeilijk om goed te bidden, en Jezus Christus alleen kan ons leren bidden door Zijn woord en door Zijn Geest. "Heere, leer mij wat bidden is, Heere, wek mij op tot dien plicht, Heere, leid mij, zeg mij waar ik om bidden moet, Heere, geef mij genade tot bidden, opdat ik God welbehaaglijk diene in het gebed, Heere, leer mij de rechte woorden gebruiken in het gebed, geef mij mond en wijsheid in gebed, opdat ik spreke zoals het behoort, leer mij wat ik zeggen zal".

2. Bij hun verzoek wijzen zij op het voorbeeld van Johannes de Doper: "gelijk ook Johannes zijn discipelen geleerd heeft. Hij droeg zorg om zijne discipelen in dezen nodigen plicht te onderwijzen, en wij wensen onderwezen te worden, zoals zij het waren, want wij hebben een beteren leermeester dan zij hadden,'. Dr. Lightfoot's mening hieromtrent is dat, terwijl de gebeden der Joden meestal bestonden in aanbidding en lofzegging van God, Johannes zijne discipelen zulke gebeden geleerd heeft, die meer een verzoeken of vragen inhielden, want van hen wordt gezegd dat zij gebeden doen, Hoofdstuk 5:33. Het woord betekent gebeden, die eigenlijk smekingen zijn. "Heere, leer ons dit, om

het te kunnen voegen bij die lofzeggingen van den naam Gods, waaraan wij van onze kindsheid af gewoon waren." In overeenstemming hiermede heeft Christus hun een gebed geleerd, dat geheel uit een vragen, verzoeken, of smeken bestaat, zelfs de toegevoegde lofzegging weglatende, en het Amen, dat gewoonlijk bij dankzegging gebruikt werd, 1 Corinthiërs 14:16, en in de psalmen alleen bij de lofzeggingen gevoegd werd. Deze discipel had niet nodig gehad het voorbeeld van Johannes aan te voeren, Christus was meer bereid om te onderwijzen dan Johannes de Doper ooit geweest is, en heeft inzonderheid beter geleerd hoe te bidden dan Johannes zijn discipelen geleerd heeft, of leren kon.

III. Christus gaf hun bestuur en leiding voor het gebed in ongeveer dezelfde bewoordingen als tevoren in Zijne bergrede, Mattheus 6:9 en verder. Wij kunnen niet denken dat zij het hadden vergeten, maar zij hadden meer en vollediger onderricht moeten hebben, en Hij heeft het vooralsnog niet geschikt geoordeeld het hun te geven. Als de Geest over hen uitgestort zal worden, dan zullen zij alle gebed opgesloten vinden in deze weinige woorden, en dan zullen zij instaat zijn, om het in hun eigen woorden nog uit te breiden. In Mattheus was het: "Gij dan bidt aldus", hier is het: Wanneer gij bidt, zo zegt, hetgeen aanduidt, dat het gebed des Heeren bestemd was om als formule van gebed, en ook als leidraad bij het bidden gebruikt te werden.

1. Er is enig verschil tussen het gebed des Heeren in Mattheus en in Lukas, waaruit blijkt dat het Christus bedoeling niet was ons aan deze bepaalde woorden te binden, want dan zou er geen verschil of verscheidenheid geweest zijn. Er is verschil in de vierde bede. In Mattheus bidden wij: "Geef ons heden ons dagelijks brood", hier: "Geef ons elke dag-kath hêmeran, dag aan dag, dat is: "Geef ons elke dag het brood. dat ons lichaam behoeft", niet: "Geef ons heden brood voor veel volgende dagen", maar zoals de Israëlieten het manna hadden, "Laat ons heden het brood hebben voor heden en morgen voor morgen, want aldus kunnen wij in voortdurende afhankelijkheid blijven van God, zoals kinderen van hun ouders, en kunnen onze zegeningen iedere dag opnieuw uit Zijne hand ontvangen, en ons onder nieuwe verplichtingen bevinden om elke dag het werk van den dag te doen, naar de plicht van den dag het meebrengt, omdat wij iedere dag van God het nodige voor den dag ontvangen, naar de nood van den dag het vereist." Er is ook enig verschil in de vijfde bede. ln Mattheus is het: "Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven", hier is het: Vergeef ons onze zonden, hetgeen bewijst dat onze zonden onze schulden zijn, want ook wij vergeven", niet alsof ons vergeven aan hen, die tegen ons misdaan hebben, onze vergeving van God kan verdienen, of Hem er toe kan bewegen ons te vergeven (Hij vergeeft om Zijns naams wil, en om Zijns Zoons wil) maar het is een noodzakelijke bevoegdmaking om vergeving te ontvangen, en, zo God haar in ons heeft gewerkt, dan kunnen wij pleiten op dat werk Zijner genade om nadruk te leggen op onze bede om vergeving onzer zonden. "Heere, vergeef ons, want Gij zelf hebt ons geneigd om anderen te vergeven." Er is hier nog een bijvoeging, wij pleiten niet slechts in het algemeen: Wij vergeven onzen schuldenaren, maar in het bijzonder: "Wij belijden te vergeven aan een iegelijk, die ons schuldig is, een iegelijk zonder uitzondering. Wij vergeven onzen schuldenaren in dier voege, dat wij geen wrok jegens hen koesteren, jegens niemand kwalijk gezind zijn, maar ware liefde hebben voor allen, zonder enige uitzondering, hoe ook genaamd." De lofzegging aan het einde is hier geheel weggelaten, evenals ook het Amen, want Christus wilde hen vrijlaten om of deze, of een andere lofzegging, ontleend aan David’s psalmen, te gebruiken, of liever, Hij liet dit hier open, om plaats te geven aan een lofzegging, meer bijzonder gepast voor de Christelijke inrichting, die eer en heerlijkheid toeschrijft aan den Vader, den Zoon en den Heiligen Geest.

2. Maar in substantie, in het wezen, is het toch een en hetzelfde gebed, wij zullen er hier dus enige algemene leringen uit afleiden.

a. Dat wij in het gebed tot God moeten komen zoals kinderen tot een Vader. Vader van ons allen en van het gehele mensdom, maar op bijzondere wijze een Vader van alle discipelen van Jezus Christus Laat ons dan met onze beden voor ons zelven en voor anderen tot Hem gaan met nederige vrijmoedigheid, steunende op Zijne goedheid en macht.

b. Dat wij terzelfder tijd in hetzelfde gebed, dat wij tot God opzenden voor ons zelven, er alle kinderen der mensen bij moeten insluiten, als Gods schepselen en onze medeschepselen. Een ingeworteld beginsel van algemene liefde en van Christelijke, geheiligde menslievendheid moet in ons wezen en ons bezielen voor dit gebed, dat in zulke bewoordingen vervat is, dat het aan dit edele beginsel kan beantwoorden.

c. Dat wij, ter bevestiging van de gewoonte van hemelsgezindheid, die ons in geheel onzen wandel moet bezielen en regeren, in al onze gebeden met het oog des geloofs moeten opzien tot den hemel, en God, tot wie wij bidden, moeten beschouwen als onzen Vader in den hemel, zodat wij gemeenzamer worden met de wereld hierboven, en ons beter bereiden voor onzen toekomenden staat.

d. Dat wij in ons gebed, evenals in de strekking van ons leven, eerst het koninkrijk Gods en zijne gerechtigheid moeten zoeken, door ere toe te schrijven aan Zijn naam, Zijn heiligen naam, en macht en kracht aan Zijne regering en bestuur, zowel aan dat van Zijne voorzienigheid in de wereld, als aan dat van Zijne genade in de kerk. O dat beiden geopenbaard. tentoongespreid mochten worden, en wij en anderen meer blijkbaar tot onderwerping aan die beiden gebracht mochten worden!

e. Dat de beginselen en verrichtingen van de wereld hierboven, de onzichtbare wereld (waarmee wij dus alleen door het geloof bekend gemaakt worden) het grote origineel-de archetupon zijn, waarmee wij moeten begeren, dat de beginselen en handelingen van de wereld hier beneden, in ons, zowel als in anderen, meer in overeenstemming zullen zijn. Deze woorden: gelijk in den hemel alzo ook op de aarde hebben betrekking op al de eerste drie beden, "Vader, Uw naam worde geheiligd en verheerlijkt, Uw koninkrijk kome, hebbe de overhand, en Uw wil geschiede op deze aarde, die thans vervreemd is van Uw dienst, zoals in den hemel hierboven, die geheel aan Uw dienst gewijd is."

f. Dat allen, die getrouw en oprecht het koninkrijk Gods en zijne gerechtigheid zoeken, ootmoedig kunnen hopen dat hun, in zover het de oneindige Wijsheid goed acht, alle andere dingen zullen toegeworpen worden, en dat zij er in het geloof om mogen bidden. Indien het onze eerste en voornaamste begeerte is, dat Gods naam geheiligd zal worden, Zijn koninkrijk zal komen, en Zijn wil zal geschieden, dan mogen wij vrijmoedig tot den troon der genade komen voor ons dagelijks brood, hetwelk dan voor ons geheiligd zal worden, als wij Gode geheiligd zijn en God door ons wordt geheiligd.

g. Dat wij in ons gebed om tijdelijke zegeningen gematigd moeten zijn in onze begeerten, en ze moeten beperken tot het genoegzame, het toereikende. De uitdrukking, hier gebruikt voor elke dag, of dag aan dag, staat gelijk met onze uitdrukking dagelijks brood, daarom denken sommigen, dat wij

een andere betekenis moeten zoeken voor het woord epiousios dan die van dagelijks, die wij er aan geven, en dat het betekent ons noodzakelijk brood, het brood, dat geschikt is voor hetgeen onze natuur vereist, de vrucht, die uit de aarde wordt voortgebracht voor ons lichaam, dat ult de aarde gemaakt is en aards is, Psalm 104:14..

h. Dat zonden schulden zijn, die wij dagelijks aangaan, en waarvoor wij dus iedere dag om vergeving moeten vragen. Wij geraken niet slechts elke dag ten achteren met onze huur door verzuim of nalaten van plicht, en tekortkoming in plicht, maar stellen ons iedere dag bloot aan de straf der wet, zowel als aan het verbeuren der voorrechten van het verbond, door ons doen, onze handelingen. Met iedere dag wordt de rekening onzer schuld groter, en het is een wonder van genade, dat wij zoveel aanmoedigingen ontvangen om elke dag tot den troon der genade te komen om te bidden om vergeving voor onze zonden van dagelijkse zwakheden en gebreken. God vergeeft menigvuldiglijk, meer dan zeventig maal zeven maal.

i. Dat wij geen reden hebben om te verwachten, en ook niet met vertrouwen kunnen bidden, dat God onze zonden tegen Hem zal vergeven, indien wij niet in oprechtheid en uit een waarlijk Christelijk beginsel van liefde, hun vergeven, die ons te eniger tijd beledigd of schade berokkend hebben. Als de woorden van onzen mond dit gebed zijn, terwijl de overdenking van ons hart-zoals dikwijls gebeurt-tegelijk wraak en wrok is jegens onze broederen, dan worden wij niet aangenomen, en dan kunnen wij ook geen antwoord des vredes verwachten

j. Dat verzoeking tot zonde evenzeer door ons gevreesd en afgebeden moet worden, als verderf door de zonde, en het moet evenzeer onze zorg en ons gebed zijn, dat de kracht der zonde in ons verbroken worde, als dat de schuld der zonde van ons worde weggenomen en hoewel de verzoeking veel bekoring en vleiends voor ons heeft, moeten wij toch zeer ernstig en vurig zijn in ons gebed tot God, om er niet in verzoeking door te worden geleid tot zonde, en door de zonde tot verderf worden gebracht.

k. Dat wij op God moeten steunen en Hem moeten aanroepen om verlossing van alle kwaad. En wij moeten bidden, niet slechts om n iet aan ons zelven te worden overgelaten ten einde niet in kwaad te vervallen, maar ook om niet aan Satan te worden overgelaten om kwaad over ons te brengen. Dr. Lightfoot verstaat het als ene bede om verlost te worden van den boze, dat is, den duivel en oppert het denkbeeld, dat wij inzonderheid tegen de verschijningen van den duivel behoren te bidden en om niet door hem bezeten te worden. De discipelen werden gebruikt om duivelen uit te werpen, en daarom moesten zij bidden om bewaard te worden tegen de bijzondere boosaardigheid, die hij ongetwijfeld tegen hen had.

IV. Hij wekt op tot dringend aanhouden en vurigheid in het gebed door aan te tonen:

1. Dat wij door zulk dringend aanhouden reeds veel van mensen gedaan kunnen krijgen, vers 5-8. Gesteld eens dat iemand in een plotseling opkomend geval bij een buurman een paar broden gaat lenen op een ongeschikt uur in den nacht, niet voor zich zelven, maar voor een vriend, die onverwacht tot hem is gekomen. Zijn buurman is niet gezind hem te helpen, want hij heeft hem met zijn kloppen uit den slaap opgewekt, en daardoor in een gemelijke stemming gebracht, en hij heeft heel veel ter zijner verontschuldiging aan te voeren, als hij hem afwijst. De deur is gesloten en gegrendeld, zijne kinderen zijn te bed en slapen met hem in hetzelfde vertrek, en als hij rumoer

maakt, zal hij hen storen in hun slaap. Zijne dienstboden slapen, en hij kan zich door hen niet doen horen, en wat hem zelf betreft, hij zal kou-vatten, zo hij opstaat om hem te helpen. Maar zijn buurman wil zich niet laten afwijzen, en daarom blijft hij maar kloppen, en hij zegt dat hij dat zal blijven doen, totdat hij verkregen heeft hetgeen waar hij om komt, zodat hij, om hem kwijt te raken, het hem wel moet geven. "Om zijner onbeschaamdheid wil, zal hij opstaan, en hem geven zoveel als hij er behoeft." Hij stelt deze gelijkenis voor met dezelfde bedoeling, als waarmee Hij die in Hoofdstuk 18:1 voorstelt, namelijk dat men altijd bidden moet en niet vertragen. Niet alsof men door dat dringend aanhouden, die "onbeschaamdheid" op God kan werken, wij kunnen Hem niet lastig zijn, evenmin als wij door lastig zijn Zijn raadsbesluit zouden kunnen veranderen. Wij overmogen bij de mensen door dit dringend aanhouden, omdat het hun mishaagt, maar bij God omdat het Hem behaagt. Deze gelijkenis nu kan ons van nut wezen,

a. Om ons te leiden in het gebed. Wij moeten tot God komen met vrijmoedigheid en vertrouwen om hetgeen wij behoeven, zoals een man naar het huis van een nabuur of vriend gaat, die, naar hij weet, hem liefheeft, en geneigd is hem vriendelijkheid te betonen, Wij moeten komen om brood, om het nodige, waar wij niet buiten kunnen. Wij moeten tot Hem komen voor anderen, zowel als voor ons zelven. Deze man kwam niet om brood voor zich, maar voor zijn vriend. De Heere nam het aangezicht van Job aan, toen hij bad voor zijne vrienden, Job 42:9, 10. Wij kunnen met geen boodschap tot God gaan, die Hem meer welbehaaglijk is, dan wanneer wij tot Hem gaan om genade, die ons in staat stelt goed te doen, velen te voeden met onze lippen, hen te onthalen en te stichten, die tot ons komen. Wij kunnen met des te meer vrijmoedigheid tot God gaan, als wij in moeilijkheid zijn, als het ene moeilijkheid is, die wij niet ons zelven op den hals gehaald hebben door dwaasheid of zorgeloosheid, maar er door de leiding van Gods voorzienigheid in zijn gekomen. Deze man zou toen geen brood nodig gehad hebben, indien zijn vriend niet onverwacht tot hem was gekomen. De zorg, die Gods voorzienigheid op ons werpt, kunnen wij vrijmoedig op Gods voorzienigheid werpen. Wij moeten sterk aanhouden in het gebed, en in hetzelve waken met alle gedurigheid.

b. Om ons aan te moedigen in het gebed. Indien het dringend aanhouden aldus bij een mens heeft overmocht, die er vertoornd om was, hoe veel te meer dan niet bij God, die oneindig vriendelijker en bereidwilliger is om ons goed te doen, dan wij het zijn voor elkaar, en die om ons dringend aanhouden, onze "onbeschaamdheid", niet toornig is, maar er een welbehagen in heeft, inzonderheid als het is om geestelijke zegeningen te verkrijgen, dat wij zo aanhouden in den gebede. Indien Hij ons gebed niet terstond verhoort, zal Hij het toch ter bestemder tijd verhoren, zo wij slechts volharden in den gebede.

2. Dat God beloofd heeft ons dat te geven waar wij Hem om vragen. Wij hebben niet slechts de goedheid van Zijn aard om er troost aan te ontlenen, maar ook het woord, dat Hij heeft gesproken, vers 9, 10: Bidt, en u zal gegeven worden, hetzij de zaak zelf, waar gij om vraagt, of hetgeen dat er aan gelijk is, hetzij de wegneming van den doorn in het vlees, of wel genade, die genoeg is. Wij hebben dit tevoren gehad in Mattheus 7:7, 8. Ik zeg ulieden. Wij hebben het uit Christus' eigen mond, die de bedoeling en de gezindheid kent Zijns Vaders, en in wie alle beloften Ja en Amen zijn. Wij moeten niet slechts bidden, wij moeten ook zoeken in het gebruik der middelen, ons gebed helpen en steunen door ons streven, en in het vragen en zoeken moeten wij blijven dringen, aanhouden, nog altijd kloppen aan dezelfde deur, en dan zullen wij ten laatste overmogen, niet slechts door onze gebeden in samenstemming met anderen, maar door ons afzonderlijk gebed, ons

gebed in de binnenkamer of de eenzaamheid. Een iegelijk, die bidt, die ontvangt, zelfs de geringste heilige, die bidt in het geloof.

Deze ellendige riep, en de Heere hoorde, Psalm 34:7. Als wij God bidden om die dingen, welke Christus ons hier aanwijst om er om te bidden, dat Zijn naam worde geheiligd, dat Zijn koninkrijk kome en Zijn wil geschiede, dan moeten wij hiervoor dringend aanhouden, moe- ten niet zwijgen, al den dag niet en al den nacht niet, wij moeten niet stilzwijgen voor Hem, totdat Hij bevestige, en totdat Hij Jeruzalem stelle tot een lof op aarde," Jesaja 62:6, 7.

V. Hij geeft ons onderricht en moedigt ons aan tot het gebed uit aanmerking van onze betrekking tot God als een Vader. Hier is:

1. Een beroep op de ingewanden der barmhartigheid van aardse vaders. "Laat iemand van u, die vader is en het hart kent eens vaders, eens vaders genegenheid voor een kind, en zorg over een kind, Mij zeggen of hij, als zijn zoon hem om brood vraagt voor zijn ontbijt, hem een steen zal geven om er mede te ontbijten. Indien hij hem om een vis vraagt voor zijn middagmaal, of hij hem voor een vis een slang zal geven, die hem bijt en vergiftigt? Of, zo hij hem om een ei vraagt voor zijn avondmaaltijd, of hij hem in plaats daarvan een schorpioen zal aanbieden? Gij weet dat gij jegens uw eigen kinderen niet zo onnatuurlijk zoudt kunnen wezen", vers 11, 12.

2. Een toepassing hiervan op de zegeningen van onzen hemelsen Vader, vers 13. Indien dan gij, die boos zijt, geeft, en weet hoe te geven, goede gaven aan uwe kinderen, hoe veel te meer zal God u den Geest geven. Hij zal goede gaven geven luidt het bij Mattheus. Merk op:

a. De leiding, die Hij ons geeft voor hetgeen waar wij om moeten bidden. Wij moeten bidden om den Heiligen Geest, niet slechts als iets dat noodzakelijk is, ten einde goed te kunnen bidden, maar als insluitende alle goede gaven, om welke wij bidden, meer behoeven wij niet om ons gelukkig te maken, want de Geest is de werker van geestelijk leven en het onderpand van het eeuwige leven. Het is voor ons allen van het uiterste belang om vurig en voortdurend om de gave des Heiligen Geestes te bidden.

b. De aanmoediging, die Hij ons geeft om te hopen dat dit gebed verhoord zal worden: Uw hemelse Vader zal geven. Het is in Zijne macht den Geest te geven, Hij heeft alle goede dingen te geven, die opgesloten zijn in dat ene, maar dat is nog niet alles, het is in Zijne belofte, de gave des Heiligen Geestes is in het verbond, Handelingen 2:33, 38, en het wordt hier afgeleid uit de bereidwilligheid van ouders, om te voorzien in de behoeften hunner kinderen en hun begeerten in te willigen, als zij natuurlijk en betamelijk zijn. Indien het kind vraagt om een slang, of een schorpioen, zal de vader hem die uit vriendelijkheid weigeren, maar hij zal hem niet weigeren wat goed en nodig voor hem is, en hem voeden kan. Als Gods kinderen om den Geest vragen, dan vragen zij in werkelijkheid om brood, want de Geest is de staf des levens, ja Hij is de oorzaak van het leven der ziel. Indien onze aardse ouders, hoewel boos zijnde, toch zo goed en vriendelijk zijn, indien zij, hoewel zwak zijnde, toch zo kundig zijn, dat zij niet slechts geven, maar geven met verstand en overleg wat het beste is, op de beste wijze, en op den besten tijd, hoewel te meer zal onze hemelse Vader, die de vaders van ons vlees oneindig ver overtreft in wijsheid en goedheid, ons den Heiligen Geest geven. Indien aardse ouders zo gewillig zijn om de kosten te doen voor de opvoeding hunner kinderen, aan wie zij

hun bezittingen willen nalaten, hoe veel te meer zal onze hemelse Vader den Geest van kinderen geven aan allen, die door Hem voorbeschikt zijn om het erfdeel van kinderen te ontvangen.

Lukas 11:14-26

Den hoofdinhoud van deze verzen hebben wij gehad in Mattheus 12:22 en verder. Christus geeft hier een algemeen bewijs van Zijn Goddelijke zending, door een bijzonder bewijs van zijne macht over Satan, en Zijne overwinning, op hem behaald, was ene aanduiding van het grote doel, waarmee Hij in de wereld gekomen is, namelijk om de werken des duivels te verbreken. Ook geeft Hij hier een proeve van den goeden uitslag dier onderneming. Hier werpt Hij een duivel uit, die den armen bezetene stom maakte, in Mattheus wordt ons gezegd, dat hij blind en stom was. Toen de duivel door het woord van Christus uitgeworpen was, heeft de stomme terstond gesproken, als weerklank op Christus' woord, en zijne lippen waren geopend om Zijn lof te verkondigen. l. Sommigen waren getroffen door dit wonder. De scharen verwonderden zich, zij bewonderden de macht van God, inzonderheid daarover, dat die macht uitgeoefend werd door de hand van enen, die zo gering was in Zijn voorkomen, dat iemand, die het werk deed van den Messias, zo weinig van de praal en pracht vertoonde, waarmee zij den Messias verwachtten.

II. Anderen hebben er zich aan geërgerd, en dezen hebben, om hun ongeloof te rechtvaardigen, het denkbeeld opgeworpen dat het krachtens een verbond was met Beëlzebub, den overste der duivelen, dat Hij dit deed, vers 15. Het schijnt dat er in het rijk des duivels oversten zijn, hetgeen veronderstelt dat er ook ondergeschikten, of minderen, moeten wezen. Nu wilden zij dat men zou denken, of tenminste zou zeggen, dat er ene overeenkomst was getroffen tussen Christus en den duivel, dat de duivel over het geheel genomen het voordeel er van zou hebben, en in het einde de overwinning zou wegdragen. maar dat, om hiertoe te geraken, hij in bijzondere gevallen aan Christus het voordeel zou toestaan en er in zou toestemmen, om zich dan, namelijk in die bijzondere gevallen, terug te trekken. Ter bevestiging van dit denkbeeld, en om aan Christus' wondermacht het hoofd te bieden, hebben sommigen van Hem geëist, dat Hij hun een teken uit den hemel zou geven, vers 16, ten einde Zijne leer te bevestigen door de een of andere verschijning in de wolken, zoals er op den berg Sinaï was, toen de wet werd gegeven, alsof een teken uit den hemel, dat zij door hun schranderheid niet zouden kunnen wederleggen, hun dan niet evengoed door een verdrag of afspraak met den overste van de macht der lucht, die werkt in alle kracht en wonderen der leugen, gegeven had kunnen worden, als door het uitwerpen van een duivel, zelfs zou dit niet nadelig geweest zijn voor zijn tegenwoordig belang, terwijl het uitwerpen van den duivel dit blijkbaar wèl was. Hardnekkig ongeloof zal nooit om een verontschuldiging verlegen zijn, al is die verontschuldiging dan ook nog zo beuzelachtig of ongerijmd. Christus geeft hun hier een volledig en afdoend antwoord op hun vitterij, waarin Hij aantoont:

1. Dat men zich hoegenaamd niet zou kunnen voorstellen. dat zulk een listig vorst als Satan is, ooit zijne toestemming zou geven tot maatregelen, die zulk een dadelijke strekking hadden om hem te verderven en zijn eigen rijk te ondermijnen, vers 17, 18. Zij hielden hun tegenwerping voor zich, bevreesd zijnde om haar uit te spreken, opdat zij niet weerlegd en teniet gedaan zou worden, maar Jezus kende hun gedachten, zelfs toen zij die zorgvuldig verborgen meenden te houden, en Hij zei: "Het kan niet anders of gij zelf moet het ongegronde, en bijgevolg het kwaadwillige, van deze beschuldiging inzien, want het is een erkende grondregel, bevestigd door de dagelijkse ervaring, dat generlei belang, dat tegen zichzelf verdeeld is, kan standhouden, het meer-openbare belang niet van een koninkrijk, en evenmin het meer-bijzondere belang van een huis of gezin, noch het ene noch het andere kan standhouden, als het tegen zichzelf verdeeld is. Satan zou hierin handelen tegen zich zelven, niet slechts door het wonder, dat hem verdreef uit zijn bezit van het lichaam der mensen,

maar nog veel meer in de leer, voor welker verklaring en bevestiging het wonder geschied is, en die de dadelijke strekking heeft om Satans invloed op het hart der mensen te verbreken, door het doden der zonde, en de mensen er toe te brengen om God te dienen. Indien nu Satan aldus tegen zich zelven verdeeld is, dan zou hij zijn eigen ondergang verhaasten, hetgeen gij niet kunt veronderstellen dat een vijand doen zal, die met zoveel list te werk gaat om zich te bevestigen, en er zozeer op bedacht is om zijn rijk in stand te houden

2. Het was zeer partijdig en boosaardig van hen om datgene toe te schrijven aan een verdrag met Satan, hetwelk zij in anderen, die van hun eigen volk waren, bewonderden en toejuichten, vers 19 : Door wie werpen hen uwe zonen uit? Sommigen van uw eigen geslacht, als Joden, ja sommigen van uw eigen volgelingen, als Farizeeën, hebben het ondernomen, om in den naam van den God van Israël duivelen uit te werpen, en zij werden nooit beschuldigd van zulk een hels verbond te hebben gesloten, als waarvan gij Mij nu beschuldigt. Het is grove geveinsdheid om in hen, die ons bestraffen, te veroordelen hetgeen wij goedvinden in hen, die ons vleien.

3. Dat zij, door de overtuiging van dat wonder tegen te staan, vijanden waren van zich zelven, zich zelven benadeelden, hun eigen deur toegrendelden om het goede uit hun ei gen huis te houden, daar zij het koninkrijk Gods verwierpen, vers 20. "Indien Ik door den vinger Gods de duivelen uitwerp, zoals gij zelf kunt zien dat ik doe, zo is ongetwijfeld het koninkrijk Gods tot u gekomen, het koninkrijk van den Messias biedt zich u aan met al zijn voordelen en voorrechten, en, zo gij het afwijst, ligt dit voor uwe rekening." ln Mattheus is het door den Geest Gods, hier, door den vinger Gods: de Geest is de arm des Heeren, Jesaja 53:1. Zijn grootste en machtigste werken zijn gewrocht door Zijn Geest, maar indien de Geest in dit werk gezegd wordt de vinger des Heeren te zijn, dan kan dit wellicht aanduiden hoe gemakkelijk Christus het gedaan heeft, hoe licht het Hem viel Satan te verslaan, namelijk met den vinger Gods, de aanwending van de Goddelijke macht in mindere mate dan in andere gevallen. Hij behoefde Zijn eeuwigen arm niet te ontbloten, als het Hem behaagt, wordt deze briesende leeuw als een mot verpletterd door de aanraking van een vinger. Wellicht is hier een toepassing op de erkenning van Farao’s tovenaars, toen zij in het nauw gebracht waren, Exodus 8:19 :Dit is de vinger Gods. Indien nu hierin het koninkrijk Gods tot u is gekomen, en gij door deze vitterijen en lasteringen bevonden wordt er tegen te strijden, dan zal het over u komen als een overwinnende macht, waartegen gij niet bestand zijt".

4. Dat Zijn uitwerpen van duivelen in werkelijkheid hun verderf was, en het verderf hunner macht, want het bevestigde ene leer, die de onmiddellijke strekking had het rijk des duivels te verstoren, vers 21, 23. Wellicht zijn er sommigen geweest, die de mindere duivelen hadden uitgeworpen door een verdrag met Beëlzebub, hun overste, maar dat was dan zonder wezenlijke schade of nadeel voor Satan en zijn rijk, wat hij aan den enen kant verloor, heeft hij aan den anderen kant gewonnen. De duivel en zodanige duivelbezweerders speelden een spel van "opzettelijk verliezen" zoals wij dit noemen, en terwijl de verloren post van zijn leger week, heeft het hoofdkorps gewonnen, de invloed van Satan op de zielen der mensen werd er niet in het minst door verzwakt. Maar als Christus duivelen uitwierp, behoefde Hij dit niet te doen door een verdrag met hen, want Hij was sterker dan zij, en kon het doen door Zijne kracht, en Hij deed het in dier voege, dat Satans macht er door verbroken werd en zijn groot plan vernietigd werd door die leer en die genade, die de macht der zonde verbreken en waardoor Satans heir verslagen en uiteengedreven wordt, hem zijn gehele wapenrusting ontnomen en zijn roof verdeeld wordt, hetgeen nooit door den enen duivel aan den anderen gedaan werd of gedaan zal worden. Dit nu is van toepassing op Christus’ overwinningen

over Satan, zowel in de wereld als in het hart van bijzondere personen, door de macht, die de prediking Zijns Evangelies heeft vergezeld en nog blijft vergezellen. En zo kunnen wij hier opmerken:

a. Den ellendigen toestand van een onbekeerden zondaar. In zijn hart, dat bereid was tot ene woonstede Gods, heeft de duivel zijn paleis, en alle krachten en vermogens der ziel, door hem gebruikt wordende in den dienst der zonde, zijn zijne goederen, zijne bezittingen. Het hart van elke onbekeerden zondaar is het paleis des duivels, waarin hij woont en heerst, hij werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid. Het hart is een paleis, een edele woonstede, maar het ongeheiligde hart is des duivels paleis. Zijn wil wordt gehoorzaamd, zijne belangen worden gediend, de gewapende macht is in zijne hand, hij maakt zich meester van den troon in de ziel. Als een sterke gewapende bewaart de duivel dit paleis: hij doet alles wat hij kan om het zich te verzekeren en het te versterken tegen Christus. Al de vooroordelen, waarmee hij der mensen hart verhardt tegen waarheid en heiligheid, zijn de sterkten, die hij opwerpt ter bewaring van zijn paleis, dat paleis is zijn garnizoen. Er is in het paleis van een onbekeerde ziel een soort van vrede, zolang de duivel, als een sterke gewapende, het in zijne macht heeft. De zondaar heeft een goede mening van zich zelven, is heel gerust en heel vrolijk, koestert geen twijfel betreffende zijn goeden staat, heeft geen vrees voor het toekomend oordeel, hij vleit zich in zijn eigen ogen en roept zich zelven vrede toe. Eer Christus verscheen, was alles rustig en kalm, omdat alles een weg ging, maar de prediking van het Evangelie heeft dien vrede in het paleis des duivels verstoord.

b. De wondervolle verandering, die gemaakt wordt door de bekering, die Christus' overwinning is op den overweldiger. Satan is een sterke gewapende, maar onze Heere Jezus, als God, als Middelaar, is sterker dan hij. Spreken wij van sterkte, Hij is sterk: er zijn meer met ons dan tegen ons. Merk op: De wijze, waarop Hij de overwinning behaalt: hij overvalt hem, als al wat hij heeft in vrede is, en hij denkt dat het altijd het zijne zal blijven, en overmeestert hem. De bekering van ene ziel tot God is Christus' overwinning van den duivel en zijne macht over die ziel, daar Hij der ziel hare vrijheid teruggeeft, en Zijn invloed en heerschappij over haar herneemt. De blijken van deze overwinning. Ten eerste. Hij ontneemt hem zijn gehele wapenrusting, waarop hij vertrouwde. De duivel is een tegenstander, die gerust is, hij betrouwt op zijne wapenrusting, zoals Farao op zijne rivier, Ezechiël 29:3. Maar Christus ontwapent hem. Als de macht der zonde en van het bederf in de ziel is verbroken, als de vergissingen hersteld en de ogen geopend zijn, als het hart verootmoedigd en veranderd is, ernstig en geestelijk is gemaakt, dan is Satans wapenrusting weggenomen. Ten tweede. Hij deelt den roof uit, Hij neemt er zelf bezit van. Al de gaven van geest, ziel en lichaam, de bezitting, de macht, de invloed, tevoren gebruikt in den dienst der zonde en van Satan, worden thans aan gewend tot den dienst van Christus en gebruikt voor Hem. Maar dit is niet alles: Hij deelt den roof uit onder Zijne volgelingen en, Satan overwonnen hebbende, geeft Hij aan alle gelovigen het voordeel, dat uit die overwinning voortvloeit. Hieruit komt Christus nu tot de gevolgtrekking dat, wijl het doel en strekking van Zijne leer en Zijne wonderen is, de macht van den duivel, dien groten vijand van het menselijk geslacht, te verbreken, het nu ook de plicht is van allen, om zich met Hem te verenigen en Zijne leiding te volgen, Zijn Evangelie aan te nemen, en deszelfs belangen te behartigen, want anders zullen zij geacht worden het met den vijand te houden, vers 23 :Wie met Mij niet is, die is tegen Mij. Zij dus, die de leer van Christus verwierpen en Zijne wonderen minachtten, werden beschouwd als Zijne tegenstanders en Satans medestanders.

5. Dat er een zeer groot verschil was tussen het uitgaan van den duivel bij verdrag en zijne uitwerping door dwang. Van de personen, uit wie Christus hem uitgeworpen heeft, heeft hij daarna

nooit weer bezit kunnen nemen, want aldus luidde Christus' bevel, Markus 9:25, terwijl hij, indien hij uitgegaan was, weer ingekomen zou zijn, als hij het geschikt voor zich achtte, want dat is de wijze van doen van den onreinen geest, als hij vrijwillig en met bedoeling van den mens uitvaart, vers 24-26. De overste der duivelen kan verlof, ja kan bevel geven aan zijne ondergeschikten, om zich terug te trekken, of een terugtocht te veinzen, om de arme misleide ziel in een hinderlaag te lokken, maar Christus brengt den vijand een volkomen en beslissende nederlaag toe, eens voor goed, eens voor altijd. Met dit deel van Zijn betoog heeft Hij nog een verdere bedoeling namelijk den toestand voor te stellen van hen aan wie het Evangelie was aangeboden, onder wie en in wie God begonnen is de macht des duivels te verbreken en zijn rijk te verstoren-maar zij verwerpen Zijn raad tegen zich zelven, en vallen terug in hun onderworpenheid aan Satan. Hier hebben wij:

a. Den toestand van den formelen geveinsde, zijn schone, heldere zijde, en zijn donkere zijde. Zijn hart blijft nog altijd het huis des duivels, hij noemt het het zijne, en hij behoudt er zijn invloed, en toch is de onreine geest er uitgegaan. Hij werd niet uitgeworpen door de kracht der bekerende genade, er was niets te bespeuren van dat geweld, dat het koninkrijk der hemelen wordt aangedaan, maar hij is uitgegaan, heeft zich voor een tijd teruggetrokken, zodat die mens niet, gelijk tevoren, onder de macht van Satan scheen te zijn, en zijner verzoeking niet zo gehoor gaf. Satan is weggegaan, of hij heeft zich veranderd in een engel des lichts. Het huis is met bezemen gekeerd, gereinigd van gewone, grove besmettingen, door een gedwongen belijdenis van zonde, zoals die van Farao-een geveinsd berouw er over, zoals dat van Achab, -en een gedeeltelijke verbetering van leven, zoals bij Herodes viel waar te nemen. Er zijn de zodanige, die de besmettingen der wereld ontvloden zijn, en toch nog onder de macht zijn van den god dezer wereld, 2 Petrus 2:20. Het huis is met bezemen gekeerd, maar het is niet gewassen, en Christus heeft gezegd: Indien Ik u niet was, gij hebt geen deel aan Mij, het huis moet gewassen worden, of het is Zijn huis niet. Met bezemen keren neemt slechts het losse vuil weg, terwijl de zonde, die den zondaar omringt, waarmee hij behept is, zijne lievelingszonde, onaangetast blijft. Het wordt ontdaan van het vuil, dat zichtbaar is voor het oog der wereld, maar het wordt niet doorzocht om het verborgen vuil te ontdekken, Mattheus 23:25. Het wordt met bezemen gekeerd, maar de melaatsheid zit in den muur, en zal er blijven totdat iets anders gedaan wordt. Het huis is versierd met algemene gaven der genade, het is niet voorzien met enigerlei ware genade, het is slechts versierd met de beeltenis der genadegaven. Simon de tovenaar was versierd met geloof, Bileam met goede begeerten, Herodes met eerbied voor Johannes, de Farizeeën met velerlei uitwendige verrichtingen. Het is versierd, maar het is als een potscherf met schuim van zilver overtogen, het is al verf en vernis, niets dat echt, niets dat duurzaam is. Het huis is versierd, maar de bezitting is onveranderd, het heeft zich nooit aan Christus onderworpen, en is nooit door den Geest bewoond. Wachten wij ons er dus voor om te rusten in hetgeen een mens kan hebben, terwijl hij toch tekort komt.

b. Hier is de toestand van een finalen afvallige, in wie de duivel wederkeert nadat hij van hem was uitgegaan. Dan gaat hij heen, en neemt met zich zeven andere geesten, bozer dan hij zelf is, vers 26, een zeker voor een onzeker getal, zoals zeven duivelen gezegd worden van Maria Magdalena te zijn uitgeworpen.

Zeven boze geesten staan tegenover de zeven Geesten Gods, Openbaring 3:1. Dezen worden gezegd bozer te zijn dan hij zelf is. Het schijnt dat zelfs de duivelen niet allen even boos zijn, waarschijnlijk is de mate hunner boosheid, nu zij gevallen zijn, evenredig aan de mate hunner heiligheid voor zij gevallen waren. Als de duivel het meeste kwaad wil doen, gebruikt hij hen, die

nog bozer zijn dan hij zelf is. Dezen gaan in zonder enige moeite of tegenstand, zij worden verwelkomd, en zij wonen aldaar, daar werken zij, daar heersen zij, en het laatste van dien mens wordt erger dan het eerste. Geveinsdheid is de grote weg, die naar afval heenleidt. Indien het hart aan de zonde en Satan gehecht blijft, dan zullen schijn en schaduw op niets uitlopen, zij, die hun hart niet recht gesteld hebben, zullen niet lang standvastig blijven. Waar verborgen schuilhoeken der zonde in wezen blijven onder den dekmantel van een zichtbare belijdenis, daar wordt het geweten verdorven, God wordt getergd en, als het ware gedwongen, om Zijn weerhoudende genade weg te nemen, en de verborgen geveinsde wordt gewoonlijk een openbare afvallige. Het laatste, de laatste toestand, van zulk een mens is erger dan het eerste, zowel ten opzichte van de zonde als van de straf. Afvalligen zijn gewoonlijk de slechtsten der mensen, de ijdelsten en de diepst gezonkenen, de stoutmoedigsten en vermetelsten, hun geweten is toegeschroeid, en hun zonden zijn meer dan alle anderen verzwarend. God plaatst dikwijls het merkteken van Zijn ongenoegen op hen in deze wereld, en in de toekomende wereld zullen zij te zwaarder oordeel ontvangen.

Lukas 11:27-28

Deze plaats hebben wij niet aangetroffen in de andere evangelisten, en wij kunnen haar niet, gelijk Dr. Hammond, in verband brengen met die, waar de moeder en de broeders van Christus begeren met Hem te spreken, want ook deze evangelist verhaalt dit, in hoofdstuk 8:19, maar de onderbreking is tamelijk gelijk aan die, welke daar is meegedeeld, en, evenals toen, werd er aanleiding tot lering in gevonden.

1. De toejuiching, die een liefdevolle, eerzame, welmenende vrouw den Heere Jezus gebracht heeft, na Zijn uitnemende redenen aangehoord te hebben. Terwijl schriftgeleerden en Farizeeën ze verachtten en lasterden, heeft deze vrouw-en waarschijnlijk was zij een vrouw van rang en aanzien-ze bewonderd, evenals de wijsheid en kracht, waarmee Hij sprak. Als Hij deze dingen sprak, vers 27, met overtuigende kracht, was een zekere vrouw uit de schare zo voldaan toen zij hoorde hoe Hij de Farizeeën had beschaamd en verslagen, en zich van hun lage beschuldigingen had gezuiverd, dat zij zich niet kon bedwingen om uit te roepen: "Zalig is de buik, die U gedragen heeft! Welk een bewonderenswaardig, voortreffelijk man is deze! Gewis, nooit is er een groter of beter uit ene vrouw geboren, zalig de vrouw, die Hem tot zoon heeft. Ik zou mij zelve gelukkig geacht hebben om de moeder te zijn van een, die spreekt zoals nooit een mens gesproken heeft, die zoveel van de genade des hemels in zich heeft en zo groot een zegen is voor deze aarde". Dit was wèl gesproken, daar het haar hogen eerbied voor Christus uitdrukte, en dat wel om den wille Zijner leer, en het was niet verkeerd, dat hierdoor eer afstraalde op Maria, Zijne moeder, want het kwam overeen met wat zij zelve gezegd had, Hoofdstuk 1:48 :Van nu aan zullen mij zalig spreken al de geslachten, zelfs reeds sommigen uit dit geslacht, hoe slecht het ook was. Aan allen, die het woord van Christus geloven, is de persoon van Christus dierbaar, en ene eer, 1 Petrus 2:7. Toch moeten wij wel acht geven om niet, gelijk deze goede vrouw, al te veel de eer te verheffen van Zijn natuurlijke maagschap, en Hem aldus te kennen naar het vlees, terwijl wij Hem voortaan aldus niet meer moeten kennen.

2. Christus nam hieruit aanleiding om hen meer zalig te noemen, die Zijn getrouwe en gehoorzame volgelingen zijn, dan haar, die Hem gebaard en gezoogd heeft. Hij ontkent niet wat deze vrouw gezegd heeft, Hij wijst haar eerbied voor Hem en Zijne moeder niet af, maar Hij leidt haar van dit naar hetgeen van hoger belang is, ook voor haar zelve. Ja, veeleer, zalig zijn zij, die. het woord Gods horen en bewaren, vers 28. Hij acht hen zalig, en Zijn zeggen dat zij dit zijn maakt hen zalig, en moet ons van Zijne mening doen zijn. Gedeeltelijk was dit bedoeld als ene bestraffing van haar wegens haar al te veel hechten aan Zijn lichamelijke tegenwoordigheid en Zijn menselijke natuur, deels ook als een aanmoediging voor haar om te hopen, dat zij even zalig zal zijn als Zijne moeder, wier zaligheid zij zou willen benijden, indien zij het woord Gods wilde horen en bewaren. Het is wèl een groot voorrecht om het woord Gods te horen, maar toch zijn slechts zij in waarheid zalig, dat is gezegend van den Heere, die het horen en bewaren, het bewaren in hun geheugen, het bewaren als hun gids en regel in dit leven.

Lukas 11:29-36

De rede van Christus in deze verzen toont twee dingen:

I. Wat het teken is, dat wij van God mogen verwachten ter bevestiging van ons geloof. Het grote en meest overtuigende bewijs, dat Christus van God is gezonden, en waarop zij na al de tekenen, die hun reeds gegeven waren, nog wachtten, was Christus' opstanding uit de doden. Hier is:

1. Een bestraffing van het volk, de scharen, wegens hun vragen om andere tekenen, dan die Hij hun reeds gegeven had, en wel in zo groten overvloed: De scharen waren dicht bijeen vergaderd, vers 29, een grote menigte, die niet zozeer verwachtten dat hun consciëntie ingelicht zou worden door de leer van Christus, als wel dat hun nieuwsgierigheid bevredigd zou worden door Zijne wonderen. Christus wist wat die menigte tezamen bracht, zij kwamen om een teken te verzoeken, zij kwamen om te zien, om iets te hebben, waarover zij konden spreken als zij naar huis gingen, en het is een boos geslacht, dat door niets wakker geschud of tot overtuiging kon worden gebracht, ja zelfs niet door de grootste en meest tastbare tentoonspreiding der Goddelijke macht en goedheid.

2. Een belofte, dat hun nog een teken gegeven zal worden, verschillend van die, welke hun reeds gegeven waren, namelijk het teken van Jona, den profeet, hetwelk in Mattheus verklaard wordt als betekenende de opstanding van Christus. Gelijk Jona, die in de zee geworpen werd, daar drie dagen verbleef, en toen levend uit de zee opkwam en den Ninevieten bekering predikte, een teken voor hen was, waarop zij zich bekeerden van hun bozen weg, zo zal de dood en de opstanding van Christus, en de prediking van Zijn Evangelie onmiddellijk daarna aan de heidenwereld, de laatste waarschuwing zijn aan het Joodse volk. Indien zij daardoor tot een heilige jaloersheid worden opgewekt, dan is het wel, maar zo dit geen invloed ten goede op hen uitoefent, zo moeten zij niets dan een algeheel verderf, een volkomen ondergang verwachten: Alzo zal ook de Zoon des mensen (een teken) zijn dezen geslachte, vers 30, een teken, sprekende tot hen, hoewel een teken, dat door hen weersproken wordt.

3. Een waarschuwing, tot hen gericht, om zich dit teken ten nutte te maken, want het gevaar ligt voor hun rekening, zo zij het niet doen.

a. De koningin van het zuiden zal opstaan in het oordeel tegen hen, en hun ongeloof veroordelen, vers 31. Zij was vervreemd van het burgerschap Israël's, en heeft toch zo geredelijk geloof geschonken aan het bericht, dat zij hoorde omtrent de heerlijkheid van een koning van Israël, dat zij, in weerwil van de vooroordelen, die wij maar al te geneigd zijn op te vatten tegen vreemdelingen, toch van de uiterste einde der aarde gekomen is om zijne wijsheid te horen, niet slechts om hare nieuwsgierigheid te bevredigen, maar om haar geest te verlichten, inzonderheid door de kennis van den waren God en Zij ne aanbidding, hetgeen in de geschiedenis vermeld is ter harer ere, en zie, meer dan Salomo is hier -pleion Solomoontos, dat is, zegt Dr. Hammond, meer wijsheid en meer hemelse, Goddelijke leer dan ooit in Salomo, s woorden of geschriften was, en toch willen deze ongelukkige Joden generlei acht slaan op hetgeen Christus tot hen zegt, hoewel Hij in hun midden is.

b. De Ninevieten zullen in het gericht tegen hen opstaan en hun onboetvaardigheid veroordelen, vers 32, Zij hebben zich bekeerd op de prediking van Jona, maar hier is ene prediking, welke die van Jona oneindig overtreft, die krachtiger is en meer doet opwaken, en met een verderf dreigt, veel

ontzettender dan dat, waar Nineve mede bedreigd werd, en toch wordt er niemand door opgeschrikt, om zich van zijn bozen weg te bekeren, zoals de Ninevieten gedaan hebben.

II. Wat het teken is, dat God van ons verwacht als blijk van ons geloof, namelijk de ernstige beoefening van den Godsdienst, dien wij belijden te geloven, en de bereidwilligheid om alle Goddelijke waarheden te omhelzen, als zij ons helder en duidelijk voorgesteld worden. Merk nu op:

1. Dat zij het licht hadden met al de voorrechten, die zij konden begeren. Want God, de kaars des Evangelies ontstoken hebbende, heeft Hij haar niet in het verborgen gezet, of onder een korenmaat, Christus heeft in geen hoek gepredikt. Den apostelen werd bevolen het Evangelie te prediken aan alle creaturen, en Christus zowel als Zijne dienstknechten, de Wijsheid en hare dienstmaagden roepen in het voorste der woelingen, vers 33. Het is een groot voorrecht, dat het licht des Evangelies op een kandelaar is gesteld, zodat allen, die inkomen het mogen zien, en er bij mogen zien waar zij zijn, en waar zij heengaan, en wat de ware, zekere en enige weg is tot de zaligheid.

2. Het licht hebbende, was het nu zaak voor hen om ook het gezicht te hebben, want waartoe anders hadden zij het licht? Al is het voorwerp nog zo duidelijk zichtbaar, indien het gezichtsvermogen niet in orde is, helpt het ons niet. De kaars des lichaams is het oog, vers 34, dat het licht der kaars ontvangt, als zij in de kamer wordt gebracht. Zo is het licht der ziel het verstand, het oordeel, en haar vermogen om te onderscheiden tussen goed en kwaad, waarheid en leugen. Al naar dit nu is, zo is het licht der Goddelijke openbaring voor ons, en is ons voordeel en genot er van, het is een reuk des levens ten leven, of des doods ten dode.

a. Indien dit oog der ziel eenvoudig is, indien het helder ziet, de dingen ziet zoals zij zijn en er onpartijdig over oordeelt, indien het alleen naar waarheid uitgaat, en haar zoekt om haar zelfs wil, zonder kwade nevenbedoelingen, dan is het gehele lichaam, dat is: de ganse ziel vol van licht, zij omhelst het Evangelie en houdt er aan vast, hetwelk beide kennis en blijdschap voor de ziel meebrengt. Hiermede wordt hetzelfde bedoeld als met die goede aarde, die het woord ontvangt en verstaat. Als ons verstand het Evangelie toelaat in zijn volle licht, dan vervult het de ziel, en het heeft genoeg om haar te vervullen. En indien de ziel aldus met het licht des Evangelies vervuld is, niet hebbende enig deel, dat duister is, -indien al hare gaven en bekwaamheden onderworpen zijn aan de heerschappij en den invloed van het Evangelie, en niets ongeheiligd blijft, -dan zal geheel de ziel verlicht zijn, vol zijn van heiligheid en vertroosting. Zij was de duisternis zelf, maar nu is zij licht in den Heere, gelijk wanneer de kaars met het schijnsel u verlicht, vers 36. Het Evangelie zal komen in die zielen, wier deuren en vensters geopend zijn om het te ontvangen, en waar het komt, zal het licht met zich brengen. Maar,

b. Indien het oog der ziel boos is-indien het oordeel vervalst is door de verdorven neigingen van het hart, door hoogmoed en afgunst, door liefde tot de wereld en zingenot, -indien het verstand bevooroordeeld is tegen de Goddelijke waarheden, en besloten om ze niet toe te laten, al komen zij ook met nog zulke overtuigende bewijzen, dan is het geen wonder dat het gehele lichaam, de gehele ziel, duister is, vers 34. Hoe kunnen diegenen onderricht, inlichting, leiding of vertroosting van het Evangelie ontvangen, die er moedwillig de ogen voor sluiten? En wat hoop is er voor de zodanige? Hoe zijn zij te helpen? De gevolgtrekking, die er dus van afgeleid wordt, is: Ziet dan toe, dat niet het licht, hetwelk in u is, duisternis is, vers 35. Ziet toe, dat niet het oog van het verstand verblind wordt door partijdigheid, vooroordeel en zondige bedoelingen. Weest oprecht in uw zoeken naar

waarheid, en bereid om haar te ontvangen in het licht, de liefde en de kracht er van, en niet als de mensen van dit geslacht, voor wie Christus gepredikt heeft, die nooit in oprechtheid begeerd hebben Gods wil te kennen, noch voornemens waren hem te doen. Geen wonder dus dat zij voort wandelden in duisternis, eindeloos hebben gedwaald, en voor eeuwig zijn omgekomen.

Lukas 11:37-54

Christus zegt hier vele van de dingen tot een Farizeeër en zijne gasten, in een bijzonder gesprek aan tafel, die Hij later in een openbare rede in den tempel heeft gezegd, Mattheus 23, want hetgeen Hij in het openbaar sprak kwam overeen met hetgeen Hij in afzonderlijke gesprekken zei, en had dezelfde strekking. Hij wilde niet zeggen in een hoek, in het verborgen, wat Hij niet in het openbaar zou durven zeggen en handhaven, en evenmin wilde Hij bestraffingen richten tot zondaren in het algemeen, die Hij niet in het bijzonder op hen zou durven toepassen, als Hij hen ontmoette, want Hij was en is de getrouwe Getuige. Wij zien hier:

I. Hoe Christus ten middagmaal inging bij een Farizeeër, die Hem beleefdelijk hiertoe had uitgenodigd, vers 37. Als Hij dit sprak, terwijl Hij nog sprak, heeft een zeker Farizeeër het verzoek tot Hem gericht om het middagmaal bij hem te komen eten, en dat wel terstond, want het was etenstijd. Wij willen gaarne hopen, dat de Farizeeër zo ingenomen was met Christus' rede, dat hij Hem ene vriendelijkheid en achting wilde betonen, en dat hij verlangde naar meer van Zijn bijzijn, dat hij Hem daarom uitnodigde en Hem in waarheid welkom heette. Toch hebben wij wel enige reden om te vermoeden, dat het met een boze bedoeling was, om Zijne rede voor de scharen af te breken, en de gelegenheid te hebben om Hem te verstrikken en iets uit Hem te krijgen, dat aanleiding kon geven om Hem te beschuldigen en te smaden, vers 53, 54. Wij kennen de bedoeling niet van dezen Farizeeër, maar, welke die ook was, Christus kende haar. Indien hij kwaad bedoelde, dan zal hij te weten komen dat Christus hem niet vreest, indien hij goed bedoelde, dan zal hij bemerken dat Christus bereid is hem goed te doen, en zo ging Hij in en zat aan. Christus' discipelen moeten van Hem leren om vriendelijk en gezellig te wezen, niet somber of gemelijk, niet stug of stuurs te zijn. Ofschoon wij voorzichtigheid moeten betrachten ten opzichte van de mensen met wie wij omgaan, behoeven wij daarom niet stijf en streng te zijn, en moeten wij niet uit de wereld gaan.

II. Hoe de Farizeeër er zich aan ergerde-gelijk lieden van zijne soort zich hierom ook aan de discipelen hadden geërgerd-dat Christus niet eerst, voor het middagmaal, zich gewassen had, vers 38. Hij verwonderde zich dat een zo heilig man, een profeet, een man van zoveel Godsvrucht en zo strengen levenswandel, aan tafel ging zonder vooraf zijne handen gewassen te hebben, inzonderheid nu hij uit zo gemengd gezelschap kwam, en daar er toch in des Farizeeërs eetzaal ongetwijfeld alle benodigdheden voor gereed stonden, zodat hij niet behoefde te vrezen moeite of last te veroorzaken, en de Farizeeër zelf en al zijne gasten zich voorzeker gewassen hebben, zodat het dan niet vreemd, of zonderling zou schijnen, indien hij het deed. Waarom heeft hij zich dan niet gewassen? Welk kwaad zou hij er mede gedaan hebben? Was het dan niet door de regelen der kerk voorgeschreven? Zo was het, en daarom heeft Christus het niet willen doen, omdat Hij wilde getuigen tegen hun aanmatiging om iets als een Godsdienstige handeling verplichtend te stellen, dat God hun niet had geboden. De ceremoniële wet bestond in onderscheidene wassingen, maar deze wassing behoorde daar niet toe, en daarom wilde Christus haar niet verrichten, zelfs niet uit inschikkelijkheid jegens den Farizeeër, die Hem had genodigd, en ofschoon Hij wist dat Zijn nalaten er van ergernis zou geven.

III. De scherpe bestraffing, die Christus, naar aanleiding hiervan, aan de Farizeeën heeft gegeven, zonder verontschuldiging te vragen, zelfs aan den Farizeeër, wiens gast Hij nu was, want ten opzichte van het boze moeten wij ook onze beste vrienden niet sparen.

1. Hij bestraft hen omdat zij Godsdienstigheid legden in dingen, die slechts uitwendig zijn en onder het oog vallen van den mens, terwijl die, welke de ziel aangaan en onder het oog Gods vallen, niet slechts door hen achtergesteld, maar geheel teniet gedaan werden, vers 39, 40. Merk hier nu op:

a. De ongerijmdheid, waaraan zij zich schuldig maakten: "Gij Farizeeën, gij reinigt slechts de buitenzijde: gij wast uwe handen met water, maar gij wast uw hart niet van boosheid, dit is vol van begeerlijkheid en boosheid, begeerlijkheid naar der mensen bezittingen, en boosheid, kwaadwilligheid, jegens goede mensen." Diegenen kunnen nooit als zindelijke dienstboden beschouwd worden, die slechts de buitenzijde van den drinkbeker reinigen, waaruit hun meesters drinken, of van den schotel, waarvan zij eten, en er niet om geven de binnenzijde te reinigen, terwijl het vuil, dat zich daar bevindt, toch van onmiddellijken invloed is op hetgeen hij eet en drinkt. Bij elke Godsdienstige verrichting is de gemoedsgesteldheid als het binnenste van den beker en den schotel, de onreinheid daarvan besmet de handeling, om ons dus van ergerlijke, gruwelijke misdaden te onthouden, terwijl wij toch onder de heerschappij leven van geestelijke slechtheid, is een even grote belediging van God, als het een belediging zou zijn van een meester, als zijn dienstknecht hem een beker zou geven, die van buiten van alle stof en onreinheid ontdaan is, maar van binnen vol van spinnen en spinrag is. "Roof en boosheid," dat is: heersende wereldsgezindheid, en heersende kwaadaardigheid, waarvoor de mensen denken wel een dekmantel te kunnen vinden, zijn de gevaarlijke, doemwaardige zonden van velen, die het buitenste van den drinkbeker gereinigd hebben van de grovere, meer ergerlijke en onverschoonlijke zonden van hoererij en dronkenschap.

b. Een bijzonder voorbeeld van het ongerijmde er van: Gij onverstandigen! die het buitenste heeft gemaakt, heeft Hij niet ook het binnenste gemaakt? vers 40. Heeft niet die God, die in de wet van Mozes onderscheidene ceremoniële wassingen heeft verordend, waarmee gij u rechtvaardigt in deze handelingen, die gij het volk oplegt, niet ook verordineerd dat gij uw hart zoudt reinigen? Hij, die wetten heeft gemaakt voor hetgeen van buiten is, heeft Hij niet juist in deze wetten nog meer bedoeld hetgeen van binnen is, en door andere wetten getoond hoe weinig acht Hij sloeg op de reiniging van het vlees en het wegdoen van het vuile daarvan, indien het hart niet gereinigd is? Of, het kan betrekking hebben op God, niet slechts als Wetgever, maar (hetgeen de woorden veeleer schijnen aan te duiden) als Schepper. Heeft niet God, die ons dit lichaam gemaakt heet (en het is op een heel vreeslijke wijze wonderbaarlijk gemaakt), ook de ziel gemaakt, die op nog vreeslijker wijze en nog wonderbaarlijker gemaakt is? indien Hij nu beiden gemaakt heeft, dan verwacht Hij terecht, dat wij voor beiden zullen zorg dragen, en dus niet alleen het lichaam zullen wassen, waarvan Hij de formeerder is, en de handen zullen wassen ter ere van Zijn werk, maar den geest zullen reinigen, waarvan Hij de Vader is, en het hart gereinigd zullen krijgen van de melaatsheid, die er in is. Hieraan heeft Hij een regel toegevoegd, om onze tijdelijke zegeningen en gerieflijkheden rein voor ons te maken, vers 41. "In plaats van uwe handen te wassen voor gij gaat eten: geeft aalmoes van zulke dingen als gij hebt" (ta enonta -van zulke dingen als u voorgezet zijn, en bij u zijn), "laat de armen er hun deel van hebben, en dan zijn alle dingen u rein, en kunt gij ze met een gevoel van aangenaamheid gebruiken." Hier is een duidelijke toespeling op de wet van Mozes, die er in voorzag dat zekere gedeelten van de inkomsten van hun land aan den Leviet, den vreemdeling, den wees en de weduwe gegeven zouden worden, en als dat gedaan was, dan was hetgeen zij voor hun eigen gebruik hadden, hun rein, en konden zij in het geloof er een zegen over vragen, Deuteronomium 26:12-15. Dan kunnen wij goedsmoeds de gaven van Gods goedheid zelf genieten, als wij delen zenden degenen, voor welken niets bereid is, Nehemia 8:11. Job heeft zijn bete niet alleen gegeten, maar de wees heeft er van mede gegeten, en zo was zij hem rein, Job 31:17, dat is, geoorloofd om gebruikt

te worden, en dan alleen kan zij ook met aangenaamheid worden gebruikt. Wat wij hebben is het onze niet, tenzij God er van heeft wat Hem toekomt, en het is door vrijgevigheid aan de armen, dat wij de vrijheid kunnen hebben om van onze tijdelijke zegeningen te genieten.

2. Hij bestraft hen om hun nadruk-leggen op beuzelingen, terwijl zij de gewichtiger zaken der wet veronachtzaamden, vers 42. Zij waren zeer nauwkeurig in het onderhouden van die wetten, welke slechts betrekking hadden op de middelen van den Godsdienst, inzonderheid die, welke betrekking hadden op het onderhoud der priesters: Gij vertient munte en ruite, betaalt die tienden ten volle in natura, en scheept de priesters niet af met een modus decimandi, of ene schikking. Hierdoor verkregen zij onder het volk den naam van nauwgezette waarnemers der wet, en invloed bij de priesters, die de macht hadden om hun menige vriendelijkheid te bewijzen, geen wonder dus zo priesters en Farizeeën er op uit waren elkanders handen te sterken. Nu veroordeelt Christus hen niet om die nauwgezetheid in het betalen der tienden, (dit moest men doen) maar omdat zij dachten dat dit ene vergoeding kon wezen voor hun verwaarlozen van grotere plichten, want

a. Die wetten, welke betrekking hebben op het essentiële van den Godsdienst, hebben zij als niets geacht. Gij gaat voorbij het oordeel en de liefde Gods. Gij stelt het u niet tot gewetensplicht om aan de mensen te geven wat hun toekomt en aan God uw hart.

3. Hij bestraft hen wegens hun hoogmoed en hun ijdelheid, hun hechten aan voorrang en den lof van mensen, vers 43 :Gij bemint het voorgestoelte in de synagogen, of consistories, (waar de ouderlingen vergaderden voor de regering der kerk), indien gij die zetels niet hebt, gaat uwe eerzucht er naar uit om ze te verkrijgen, indien gij ze hebt, zijt gij er trots op, en gij bemint de begroetingen op de markten, om de eerbewijzingen van het volk te ontvangen." Het is niet het zitten in de voorgestoelten, of het ontvangen van begroetingen, dat bestraft wordt, maar het beminnen er van.

4. Hij bestraft hen wegens hun geveinsdheid en hun verbloemen van de boosheid van hun hart en de goddeloosheid van hun leven ouder een schoonschijnend voorgeven, vers 44. "Gij zijt gelijk de graven, overgroeid met gras, die daardoor niet openbaar zijn, en de mensen, die daarover wandelen, weten het niet, waardoor zij de ceremoniële verontreiniging kunnen opdoen, die naar de wet veroorzaakt werd door een graf aan te raken." Deze Farizeeën waren van binnen vol van gruwelen, zoals een graf vol is van bederf, vol van begeerlijkheid, afgunst en boosaardigheid, maar wisten dit zo kunstig te verbergen onder een schijn van vroomheid, dat het niet openbaar werd, zodat zij, die met hen omgingen en hun leer volgden, besmet werden met zonde, bederf en slechte zeden, zonder dat zij, wegens hun schijn van vroomheid, gevaar van hen vreesden. De besmetting drong zich in en werd onmerkbaar overgenomen, en zij, die aldus besmet werden, dachten volstrekt niet dat zij zich in een gevaarlijken toestand bevonden.

IV. Zijn getuigenis ook tegen de wetgeleerden, of schriftgeleerden, die er zich op toelegden de wet te verklaren in overeenstemming met de inzetting der ouden, gelijk de Farizeeën de wet waarnamen naar deze inzetting.

1. Een van dezen heeft kwalijk genomen wat Christus tegen de Farizeeën had gezegd, vers 45, Meester, als gij deze dingen zegt, zo doet gij ook ons smaadheid aan, want wij zijn schriftgeleerden, zijn wij nu daarom geveinsden?" Het is iets gans gewoons, dat onverootmoedigde zondaren

bestraffing smaadheid noemen. Het is de wijsheid van hen, die begeren hun zonde gedood te zien, om een goed gebruik te maken van smaadheid, die uit kwaadwilligheid voortkomt, en haar aldus in bestraffing te verkeren. Indien wij op die wijze van onze gebreken kunnen horen, en ze kunnen

verbeteren, dan is het wel, maar het is de dwaasheid van hen, die gehuwd zijn aan hun zonden en besloten zijn er niet van te scheiden, om een slecht gebruik te maken van de getrouwe en vriendelijke vermaningen, die hun gegeven worden en voortkomen uit liefde, en er hun hartstochten door te laten opwekken, alsof zij als smaadheid bedoeld waren, zich vertoornen tegen hun bestraffers, en zich rechtvaardigen in hun afwijzen van de bestraffing. Zo klaagde de profeet, Jeremia 6:10 :Het woord des Heeren is hun tot een smaad, zij hebben geen lust daartoe. Deze wetgeleerde omhelsde de zaak van den Farizeeër, en zo maakte hij zich tot deelgenoot in zijne zonde.

2. Hierop begon onze Heere Jezus hen te bestraffen, vers 46 :Wee ook u, wetgeleerden, en wederom, vers 52, Wee u, gij wetgeleerden! Zij achtten zich zalig in het aanzien, dat zij genoten bij het volk, dat hen voor gelukkige mensen hield, omdat zij de wet bestudeerden, er steeds mede bezig en vertrouwd waren, en de eer genoten van het volk te onderwijzen in de kennis er van, maar Christus riep wee over hen, want Hij ziet niet zoals de mens ziet. Dit was rechtvaardig jegens hem, die den Farizeeër voorstond en met Christus twistte, omdat Hij hem bestraft had. Zij, die zich vertoornen om de bestraffing aan anderen, en die bestraffing beschouwen als ene smaadheid, hun zelven aangedaan, verkrijgen hierdoor niets dan een wee over zich zelven.

a. De wetgeleerden worden bestraft, omdat zij de diensten der Godsverering voor anderen zwaarder en voor zich zelven lichter maakten dan God ze gemaakt heeft, vers 46 :Gij belast de mensen met lasten, zwaar om te dragen, door uwe inzettingen, die hun vele vrijheden ontnemen, welke God hun had toegestaan, en hen verplichten tot velerlei slavernij, die God hun nooit had opgelegd, en dit om uw gezag te doen gelden en het volk in ontzag voor u te houden, en zelf raakt gij die lasten niet aan met een van uwe vingeren, dat is: Gij wilt er uzelven niet mede belasten, noch u gebonden achten door de beperkingen, waarmee gij anderen belemmert. Door de omheiningen, die zij om de wet wilden maken, wilden zij zich den schijn geven voor een zeer nauwgezette waarneming der wet te zijn, maar zo gij hun praktijken kon zien, zoudt gij bevinden, dat zij zelf niet alleen niets om die heiningen geven, maar zich ook om de wet zelf niet bekommeren, zoals men zegt dat de biechtvaders in de Roomse kerk met hun biechtelingen doen. Gij wilt ze niet verlichten voor hen, over wie gij macht hebt, gij wilt ze niet aanraken, dat is: om ze of af te schaffen, of er vrijstelling van te geven wanneer zij bezwarend worden voor het volk. Zij zullen wel beide handen gebruiken om zich vrijstelling te verschaffen van een wet Gods, maar geen vinger uitsteken om het strenge te verzachten van de inzettingen der ouden.

b. Zij worden bestraft wegens hun voorwenden van eerbied voor de nagedachtenis der profeten, die door hun vaderen gedood werden, terwijl zij toch diegenen van hun eigen tijd haatten en vervolgden, die met een zelfde boodschap tot hen gezonden waren, namelijk om hen tot be- kering te roepen en hen op Christus te wijzen, vers 47-49. Onder meer voorgeven van vroomheid hebben deze geveinsden ook de graven der profeten gebouwd, dat is: zij hebben gedenktekenen opgericht op hun graf, ter eervolle nagedachtenis van hen, waarschijnlijk met breedvoerige opschriften vol van hogen lof van hen. Zij waren niet zo bijgelovig om hun overblijfselen als iets heiligs te bewaren en te vereren, of te denken dat hun gebeden Gode welbehaaglijker zouden zijn als zij die opzonden van de graven der martelaren: zij hebben geen wierook voor hen gebrand, of tot hen gebeden, of bij

God gepleit op hun verdiensten, die goddeloosheid hebben zij aan hun geveinsdheid niet toegevoegd. Maar, alsof zij zich als de kinderen der profeten erkenden, hun erfgenamen en uitvoerders van hun wilsbeschikking, hebben zij de monumenten, die aan hun nagedachtenis gewijd waren, hersteld en versierd. In weerwil hiervan, hadden zij een ingekankerden haat tegen diegenen van hun eigen tijd, die in den geest en de kracht dezer profeten tot hen kwamen, en hoewel zij de gelegenheid nog niet hadden om daar heel ver in te gaan, zullen zij het toch spoedig genoeg doen, want de wijsheid Gods zei, dat is, Christus zelf heeft het aldus verordineerd en heeft het nu voorzegd, dat zij de profeten en apostelen, die tot hen gezonden werden, zullen vervolgen en doden. De wijsheid Gods zal hen aldus op de proef stellen en hun hatelijke geveinsdheid aan het licht brengen, door hun profeten te zenden, om hen te bestraffen wegens hun zonden en hen te waarschuwen voor de oordelen Gods. Deze profeten zullen zich als apostelen, of boden, gezonden van den hemel bewijzen door tekenen, en wonderen, en gaven des Heiligen Geestes. Of, Ik zal hun profeten zenden onder den titel en de benaming van apostelen, die toch met evenveel gezag zullen optreden als de oude profeten, en dezen zullen zij niet slechts tegenspreken en tegenstaan, maar vervolgen en doden. Christus voorzag dit, en toch heeft Hij gehandeld zoals het der wijsheid Gods betaamde in hen te zenden, want Hij wist hoe dit zou uitlopen ter Zijner verheerlijking, door de vergelding zowel van de vervolgers als van de vervolgden in den toekomenden staat. Dat God daarom een andere betekenis zal hechten aan hun bouwen der graven van de profeten, dan wat zij voorgaven er mede te bedoelen, en het zal verklaard worden als hun instemming met de daden hunner vaderen, vers 45, want, daar het uit hun tegenwoordige handelingen bleek, dat zij geen rechte waardering hadden van hun profeten, zal aan het bouwen hunner graven die betekenis worden gegeven, dat zij besloten waren hen in hun graven te houden, die er door hun vaderen heen gedreven werden. Josia, die in werkelijkheid achting en waardering had voor de profeten, achtte het genoeg om het graf van den man Gods te Bethel niet te verstoren: Dat niemand zijne beenderen verroere, 2 Koningen 23:17, 18. Indien deze wetgeleerden verder willen gaan met de zaak, en hun graven willen bouwen, dan is dit zulk een overdrijving, dat zij een boze bedoeling doet vermoeden, namelijk dat zij dienen moet om er een bozen aanslag tegen de profetie zelf mede te bemantelen. zoals de kus van een verrader, als die zijn vriend zegent met luider stem, zich des morgens vroeg opmakende, het zal hem tot een vloek gerekend worden, Spreuken 27:14. Dat zij niet anders moeten verwachten dan gerekend te worden als degenen, die de maat der vervolging vol maken, vers 50, 51. Zij houden dien handel als het ware bij erfopvolging aan, en daarom zijn zij verantwoordelijk voor de schuld der firma, de schuld namelijk, die zij is aangegaan van het bloed van Abel, toen de wereld begon, tot het bloed van Zacharia, en zo verder tot aan het einde van den Joodsen staat, het zal afgeëist worden van dit geslacht, dit laatste geslacht van de Joden, wier zonde in het vervolgen van Christus' apostelen al de zonden van dien aard zal overtreffen, waaraan hun vaderen zich hebben schuldig gemaakt, en aldus den toorn over zich zullen brengen tot het einde, 1 Thessalonicenzen 2:15. Hun verwoesting door de Romeinen was zo ontzettend, dat zij geacht kon worden de voltooiing te zijn geweest van Gods wraak over dat vervolgende geslacht.

c. Zij worden bestraft wegens hun tegenstaan van het Evangelie van Christus, en omdat zij alles deden wat zij slechts konden om er den voortgang en den voorspoed van te verhinderen, vers 52. Zij hadden niet, volgens den plicht van hun ambt, die schriften van het Oude Testament getrouwelijk voor het volk verklaard, die op den Messias wezen. Indien de wetgeleerden hen ingeleid hadden in het rechte begrip dier schriften, dan zouden zij Hem en Zijne leer geredelijk hebben aangenomen, maar in plaats hiervan hebben zij die Schriftuurplaatsen verdorven en verwrongen, en als het ware een nevel voor de ogen des volks doen ontstaan door hun verdorven uitleggingen ervan. En dat

wordt genoemd het wegnemen van den sleutel der kennis, in plaats van dien sleutel te gebruiken voor het volk, en hen te helpen om hem op de rechte wijze te gebruiken, zij hebben hem voor hen verborgen, en dat wordt in Mattheus genoemd het koninkrijk der hemelen te sluiten voor de mensen, Mattheus 23:13. Zij, die den sleutel der kennis wegnemen, sluiten het koninkrijk der hemelen. Zij hebben zelf het Evangelie van Christus niet omhelsd, ofschoon zij door hun bekendheid met het Oude Testament wel moesten weten dat de tijd was vervuld en dat het koninkrijk Gods nabij was gekomen. Zij zagen de profetieën vervuld in dat koninkrijk, dat onze Heere Jezus stond op te richten, en toch wilden zij zelf er niet ingaan. Ja meer. zij deden al wat zij konden om hen, die zonder hun leiding of hulp ingingen, te hinderen en te ontmoedigen, door hen te dreigen dat zij hen zouden uitwerpen uit de synagoge en door hen op andere wijze te verschrikken. Het is slecht voor een volk om afkerig te zijn van openbaring, maar erger nog is het, om er tegenstander van te zijn. Eindelijk: Aan het einde van het hoofdstuk wordt ons gezegd met welk een boosaardigheid de Schriftgeleerden en Farizeeën Hem lagen legden, vers 53, 54. Zij konden die scherpe bestraffingen niet verdragen, die zij toch moesten erkennen rechtvaardig te zijn, maar om wat Hij in het bijzonder tot hen gezegd had, kon Hij niet vervolgd worden, en evenmin konden zij er een halsstraffelijke beschuldiging op gronden, daarom hebben zij, wijl Zijne bestraffingen in warme bewoordingen waren uitgedrukt, gehoopt Hem tot drift te kunnen prikkelen. Zij begonnen hard aan te houden, Hem met woede aan te vallen, om Hem van vele dingen te doen spreken, Hem netelige kwesties voor te stellen, Hem lagen leggende om iets van Hem te horen, dat dienstbaar kon zijn aan hun plan om Hem gehaat te maken bij het volk, of tot een doorn in het oog der regering. Aldus hebben zij gelegenheid tegen Hem gezocht, evenals David's vijanden, die den gansen dag zijne woorden verdraaiden, Psalm 56:6. Een Belialsman graaft kwaad. Getrouwe bestraffers van zonde moeten verwachten vele vijanden te hebben, en moeten een wacht zetten voor hun mond, van wege hun verspieders, die acht nemen op hun hinking. De profeet klaagt over degenen in zijn tijd, die een mens schuldig maken om een woord, en leggen dien strikken, die hen bestraft in de poort, Jesaja 29:21. Laat ons, om beproevingen van dien aard met geduld te verdragen en er met voorzichtigheid door heen te komen, dezen aanmerken, die zodanig een tegenspreken van de zondaren tegen zich heeft verdragen.

HOOFDSTUK 12

1 Daarentussen als vele duizenden der schare bijeenvergaderd waren, zodat zij elkander vertraden, begon Hij te zeggen tot Zijn discipelen: Vooreerst wacht uzelven voor den zuurdesem der Farizeen, welke is geveinsdheid.
2 En er is niets bedekt, dat niet zal ontdekt worden, en verborgen, dat niet zal geweten worden.
3 Daarom, al wat gij in de duisternis gezegd hebt, zal in het licht gehoord worden; en wat gij in het oor gesproken hebt, in de binnenkamers, zal op de daken gepredikt worden.
4 En Ik zeg u, Mijn vrienden: Vreest u niet voor degenen, die het lichaam doden, en daarna niet meer kunnen doen.
5 Maar Ik zal u tonen, Wien gij vrezen zult: vreest Dien, Die, nadat Hij gedood heeft, ook macht heeft in de hel te werpen; ja, Ik zeg u, vreest Dien!
6 Worden niet vijf musjes verkocht voor twee penningskens? En niet een van die is voor God vergeten.
7 Ja, ook de haren uws hoofds zijn alle geteld. Vreest dan niet; gij gaat vele musjes te boven.
8 En Ik zeg u: Een iegelijk, die Mij belijden zal voor de mensen, dien zal ook de Zoon des mensen belijden voor de engelen Gods.
9 Maar wie Mij verloochenen zal voor de mensen, die zal verloochend worden voor de engelen Gods.
10 En een iegelijk, die enig woord spreken zal tegen den Zoon des mensen, het zal hem vergeven worden; maar wie tegen den Heiligen Geest gelasterd zal hebben, dien zal het niet vergeven worden.
11 En wanneer zij u heenbrengen zullen in de synagogen, en tot de overheden en de machten, zo zijt niet bezorgd, hoe of wat gij tot verantwoording zeggen, of wat gij spreken zult;
12 Want de Heilige Geest zal u in dezelve ure leren, hetgeen gij spreken moet.
13 En een uit de schare zeide tot Hem: Meester, zeg mijn broeder, dat hij met mij de erfenis dele.
14 Maar Hij zeide tot hem: Mens, wie heeft Mij tot een rechter of scheidsman over ulieden gesteld?
15 En Hij zeide tot hen: Ziet toe en wacht u van de gierigheid; want het is niet in den overvloed gelegen, dat iemand leeft uit zijn goederen.
16 En Hij zeide tot hen een gelijkenis, en sprak: Eens rijken mensen land had wel gedragen;
17 En hij overleide bij zichzelven, zeggende: Wat zal ik doen, want ik heb niet, waarin ik mijn vruchten zal verzamelen.
18 En hij zeide: Dit zal ik doen; ik zal mijn schuren afbreken, en grotere bouwen, en zal aldaar verzamelen al dit mijn gewas, en deze mijn goederen;
19 En ik zal tot mijn ziel zeggen: Ziel! gij hebt vele goederen, die opgelegd zijn voor vele jaren, neem rust, eet, drink, wees vrolijk.
20 Maar God zeide tot hem: Gij dwaas! in dezen nacht zal men uw ziel van u afeisen; en hetgeen gij bereid hebt, wiens zal het zijn?
21 Alzo is het met dien, die zichzelven schatten vergadert, en niet rijk is in God.
22 En Hij zeide tot Zijn discipelen: Daarom zeg Ik u: Zijt niet bezorgd voor uw leven, wat gij eten zult, noch voor het lichaam, waarmede gij u kleden zult.
23 Het leven is meer dan het voedsel, en het lichaam dan de kleding.
24 Aanmerkt de raven, dat zij niet zaaien, noch maaien, welke geen spijskamer noch schuur hebben, en God voedt dezelve; hoeveel gaat gij de vogelen te boven?
25 Wie toch van u kan, met bezorgd te zijn, een el tot zijn lengte toedoen?
26 Indien gij dan ook het minste niet kunt, wat zijt gij voor de andere dingen bezorgd?

27 Aanmerkt de lelien, hoe zij wassen; zij arbeiden niet, en spinnen niet; en Ik zeg u: ook Salomo in al zijn heerlijkheid is niet bekleed geweest als een van deze.
28 Indien nu God het gras dat heden op het veld is, en morgen in den oven geworpen wordt, alzo bekleedt, hoeveel meer u, gij kleingelovigen!
29 En gijlieden, vraagt niet, wat gij eten, of wat gij drinken zult; en weest niet wankelmoedig.
30 Want al deze dingen zoeken de volken der wereld; maar uw Vader weet, dat gij deze dingen behoeft.
31 Maar zoekt het Koninkrijk Gods, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden.
32 Vreest niet, gij klein kuddeken, want het is uws Vaders welbehagen, ulieden het Koninkrijk te geven.
33 Verkoopt hetgeen gij hebt, en geeft aalmoes. Maakt uzelven buidels, die niet verouden, een schat, die niet afneemt, in de hemelen, daar de dief niet bijkomt, noch de mot verderft.
34 Want waar uw schat is, aldaar zal ook uw hart zijn.
35 Laat uw lendenen omgord zijn, en de kaarsen brandende.
36 En zijt gij den mensen gelijk, die op hun heer wachten, wanneer hij wederkomen zal van de bruiloft, opdat, als hij komt en klopt, zij hem terstond mogen opendoen.
37 Zalig zijn die dienstknechten, welke de heer, als hij komt, zal wakende vinden. Voorwaar, Ik zeg u, dat hij zich zal omgorden, en zal hen doen aanzitten, en bijkomende, zal hij hen dienen.
38 En zo hij komt in de tweede nacht wake, en komt in de derde wake, en vindt hen alzo, zalig zijn dezelve dienstknechten.
39 Maar weet dit, dat, indien de heer des huizes geweten had, in welke ure de dief zou komen, hij zou gewaakt hebben, en zou zijn huis niet hebben laten doorgraven.
40 Gij dan, zijt ook bereid; want in welke ure gij het niet meent, zal de Zoon des mensen komen.
41 En Petrus zeide tot Hem: Heere! zegt Gij deze gelijkenis tot ons, of ook tot allen?
42 En de Heere zeide: Wie is dan de getrouwe en voorzichtige huisbezorger, dien de heer over zijn dienstboden zal zetten, om hun ter rechter tijd het bescheiden deel spijze te geven?
43 Zalig is de dienstknecht, welken zijn heer, als hij komt, zal vinden, alzo doende.
44 Waarlijk, Ik zeg ulieden, dat hij hem over al zijn goederen zetten zal.
45 Maar indien dezelve dienstknecht in zijn hart zou zeggen: Mijn heer vertoeft te komen; en zou beginnen de knechten en de dienstmaagden te slaan, en te eten en te drinken, en dronken te worden;
46 Zo zal de heer deszelven dienstknechts komen ten dage, in welken hij hem niet verwacht, en ter ure, die hij niet weet; en zal hem afscheiden, en zal zijn deel zetten met de ontrouwen.
47 En die dienstknecht, welke geweten heeft den wil zijns heeren, en zich niet bereid, noch naar zijn wil gedaan heeft, die zal met vele slagen geslagen worden.
48 Maar die denzelven niet geweten heeft, en gedaan heeft dingen, die slagen waardig zijn, die zal met weinige slagen geslagen worden. En een iegelijk, wien veel gegeven is, van dien zal veel geeist worden; en wien men veel vertrouwd heeft, van dien zal men overvloediger eisen.
49 Ik ben gekomen, om vuur op de aarde te werpen; en wat wil Ik, indien het alrede ontstoken is?
50 Maar Ik moet met een doop gedoopt worden; en hoe worde Ik geperst, totdat het volbracht zij!
51 Meent gij, dat Ik gekomen ben, om vrede te geven op de aarde? Neen, zeg Ik u, maar veeleer verdeeldheid.
52 Want van nu aan zullen er vijf in een huis verdeeld zijn, drie tegen twee, en twee tegen drie.
53 De vader zal tegen den zoon verdeeld zijn, en de zoon tegen den vader; de moeder tegen de dochter; en de dochter tegen de moeder; de schoonmoeder tegen haar schoondochter, en de schoondochter tegen haar schoonmoeder.

54 En Hij zeide ook tot de scharen: Wanneer gij een wolk ziet opgaan van het westen, terstond zegt gijlieden: Er komt regen; en het geschiedt alzo.
55 En wanneer gij den zuidenwind ziet waaien, zo zegt gij: Er zal hitte zijn; en het geschiedt.
56 Gij geveinsden, het aanschijn der aarde en des hemels weet gij te beproeven; en hoe beproeft gij dezen tijd niet?
57 En waarom oordeelt gij ook van uzelven niet, hetgeen recht is?
58 Want als gij heengaat met uw wederpartij voor de overheid, zo doet naarstigheid op den weg, om van hem verlost te worden; opdat hij misschien u niet voor den rechter trekke, en de rechter u den gerechtsdienaar overlevere, en de gerechtsdienaar u in de gevangenis werpe.
59 Ik zeg u: Gij zult van daar geenszins uitgaan, totdat gij ook het laatste penningsken betaald zult hebben.

In dit hoofdstuk vinden wij onderscheidene voortreffelijke redenen, die onze Heiland bij verschillende gelegenheden heeft uitgesproken, waarvan velen dezelfde strekking hebben, als die wij in Mattheus bij dergelijke gelegenheden gehad hebben. Want wij kunnen onderstellen, dat onze Heere Jezus op verschillende tijden en voor verschillende hoorders dezelfde leer gepredikt en op dezelfde plichten aangedrongen heeft, en dat een der evangelisten ze nam, zoals Hij ze op een tijd, en een ander zoals Hij ze op een anderen tijd heeft uitgesproken, en wij hebben het nodig om aldus gebod op gebod, regel op regel te hebben.

I. Christus waarschuwt Zijne discipelen om zich te wachten voor geveinsdheid en voor laf hartigheid in het belijden van het Christendom en in het prediken van het Evangelie, vers 1-12

II. Hij waarschuwt tegen gierigheid, bij gelegenheid dat Hem hieromtrent een voorstel gedaan was, en Hij heldert die waarschuwing op door de gelijkenis van den rijken man, die plotseling temidden van zijn wereldse plannen en verwachtingen door de dood werd weggenomen, vers 13-21.

III. Hij moedigt Zijne discipelen aan om al hun zorgen op God te werpen, en gerust te leven in afhankelijkheid van Zijne voorzienigheid, en Hij vermaant hen om den Godsdienst hun voornaamste levensdoel te doen zijn, vers 22-34.

IV. Hij wekt hen op tot waakzaamheid voor de komst huns Meesters, uit aanmerking van het loon, dat hun gegeven zal worden, die getrouw worden bevonden, en de straf, die het deel zal zijn van hen, die ontrouw worden bevonden, vers 35-48.

V. Hij zegt hun. dat zij beproeving en vervolging moeten verwachten, vers 49 -53.

VI. Hij vermaant het volk om toch te letten op den gelegen tijd van Gods genade, en om intijds zich met God te verzoenen, vers 54-59.

Lukas 12:1-12

I. Wij vinden hier een zeer talrijke schare bijeengekomen, om Christus te horen prediken. De schriftgeleerden en Farizeeën zochten Hem te beschuldigen en Hem kwaad te berokkenen, maar de scharen, die niet onder de macht waren van hun vooroordelen en hun afgunst, bewonderden Hem nog, kwamen tot Hem, en deden Hem eer aan. Intussen, vers 1, terwijl hij in des Farizeeërs huis was, strijdende met hen, die Hem lagen legden, kwamen de scharen bijeen voor een namiddagpreek, een leerrede na het middagmaal, na het middagmaal bij een Farizeeër, en Hij wilde hen niet teleurstellen. Hoewel Hij in de ochtendpreek, toen zij dicht bijeen vergaderd waren, Hoofdstuk 11:29, hen strengelijk had bestraft, als "een boos geslacht, dat een teken begeert", gingen zij Hem toch opnieuw horen. Zoveel beter konden de scharen hun bestraffingen dragen, dan de Farizeeën de hun. Hoe meer de Farizeeën het volk van Christus poogden weg te drijven, hoe meer zij naar Hem toestroomden. Hier waren vele duizenden der scharen bijeen vergaderd, zodat zij elkaar vertraden in hun streven om vooraan te komen, ten einde Hem goed te kunnen horen. Het is een heerlijk gezicht om de mensen aldus ijverig tot de prediking des woords te zien komen, te zien hoe zij zich aan ongemak blootstellen en aan gevaar, liever dan een gelegenheid te missen om iets goeds te verkrijgen voor hun ziel. W ie zijn dezen, die daar komen gevlogen als duiven tot hare vensters? Jesaja 60:8. Als het net uitgeworpen is, waar zulk een grote menigte van vissen is, dan kan men hopen dat sommigen er van in het net besloten zullen worden.

II. Het onderricht, dat Hij Zijn volgelingen gaf ten aanhore van deze scharen.

1. Hij begon met een waarschuwing tegen geveinsdheid. Dit zei Hij in de eerste plaats tot Zijne discipelen. hetzij tot de twaalven, of tot de zeventigen. Dezen waren meer bijzonder Zijne pleegkinderen, Zijn gezin, Zijne school, en daarom heeft Hij inzonderheid hen gewaarschuwd als Zijn geliefde kinderen. Zij deden krachtiger belijdenis van den Godsdienst dan anderen, en geveinsdheid hierin was de zonde, waaraan zij het meest blootstonden. Zij moesten prediken voor anderen, en zo zij hun plicht verzaakten, het woord verdierven en bedrieglijk handelden, dan zou die geveinsdheid in hen slechter zijn dan in anderen. Daarenboven er was een Judas onder hen, die een geveinsde was, en Christus wist het en wilde hem hierdoor doen opschrikken, of hem elke verontschuldiging benemen. Voorzover wij weten, waren Christus' discipelen de beste mensen van de wereld, toch hadden zij het nodig om tegen geveinsdheid te worden gewaarschuwd. Christus zei dit tot de discipelen ten aanhore van deze talrijke scharen, veeleer dan het hun te zeggen in de afzondering, ten einde aan de waarschuwing groter gewicht bij te zetten, en der wereld te doen weten, dat Hij geen geveinsdheid in bescherming zou nemen, neen, ook niet in Zijn eigen discipelen. Merk hier nu op:

a. De beschrijving van de zonde, tegen welke Hij hen waarschuwt: zij is de zuurdesem der Farizeeën. Zij is zuurdesem, zij verspreidt zich als zuurdesem, dringt den gehelen mens binnen, doortrekt hem en alles wat hij doet, evenals zuurdesem doet zij opzwellen en doorzuren, want zij doet hem opgeblazen zijn van hoogmoed, maakt hem bitter door nijd en boosheid, maakt dat zijn dienst Gode niet welbehaaglijk is. Zij is de zuurdesem der Farizeeën, de zonde, die bij hen overheersend is. Wacht u van hen na te volgen, weest niet van hun geest en gezindheid, veinst niet in het Christendom, zoals zij veinzen in het Judaïsme, maakt uw Godsdienst niet tot een deksel der boosheid, zoals zij hun Godsdienst daartoe maken.

b. Een goede reden hiertegen: "Want er is niets bedekt, dat niet zal ontdekt worden, vers 2, 3. Het dient nergens toe om te veinzen, want vroeg of laat komt de waarheid aan het licht, en een valse tong is maar voor een ogenblik. Indien gij in de duisternis spreekt wat u niet betaamt en niet bestaanbaar is met uw openbare belijdenis, dan zal het in het licht gehoord worden, op de een of andere wijze zal het ontdekt worden, het gevogelte des hemels zou de stem wegvoeren, Prediker 10:20, en uwe dwaasheid en valsheid zullen openbaar worden. De ongerechtigheid, die verborgen is onder een schijn van vroomheid, zal ontdekt worden, wellicht reeds in deze wereld, zoals die van Judas en Simon de tovenaar, op zijn laatst in den groten dag, wanneer de verborgen dingen der mensen openbaar zullen worden, in het gericht zullen gebracht worden, Prediker 2:14, Romeinen 2:1 6. Indien de Godsdienst der mensen niet vermag de boosheid van hun hart te overwinnen en te genezen, dan zal hij niet altijd tot een deksel kunnen dienen. De dag komt, wanneer de geveinsden van hun vijgenbladeren ontdaan zullen worden.

2. Hieraan voegt Hij voor hen den last toe om getrouw te zijn aan hetgeen hun toebetrouwd is, en het niet te verraden uit lafhartige vrees. Sommigen geven aan vers 2, 3 de betekenis van ene waarschuwing tot hen gericht, om de dingen niet te verbergen, waarin zij onderwezen waren en die zij in de wereld moesten prediken. Hetzij de mensen willen horen of niet willen horen, zegt hun de waarheid, de gehele waarheid, en niets dan de waarheid, wat tot u gesproken werd, en wat gij onder elkaar besproken hebt, in het verborgen, en in hoeken, predikt dat in het openbaar, wie er zich ook aan moge ergeren, want indien gij mensen behaagt, dan zijt gij Christus' dienaren niet, en kunt gij Hem niet behagen, Galaten 1:10. Maar dit was er nog het ergste niet van: zeer waarschijnlijk zal het een lijdende zaak zijn, hoewel nooit een zaak, die te gronde gaat, laat hen zich dus wapenen met moed, en er worden hier onderscheidene beweeggronden bijgebracht om hen te stalen in een heilige vastberadenheid voor hun werk. Bedenkt dat:

a. De macht uwer vijanden beperkt is, vers 4 :Ik zeg u, Mijnen vrienden, (Christus' discipelen zijn Zijne vrienden), vreest niet, ontrust u niet door kwellenden angst wegens de macht en de woede der mensen. Zij, die door Christus als Zijne vrienden worden erkend, behoeven geen vijanden te vrezen.

Vreest niet, neen zelfs niet voor degenen, die het lichaam doden. Laat het niet in de macht zijn van spotters, of zelfs van moordenaars, om u weg te drijven van uw arbeid, want gij, die geleerd hebt te triomferen over den dood, kunt zeggen, zelfs van hen: Laat hen het ergste doen dat zij kunnen, daarna kunnen zij niets meer doen, de onsterfelijke ziel leeft, en is gelukkig, geniet van haar God, en tart hen allen. Diegenen kunnen Christus' discipelen geen wezenlijk kwaad doen, en behoren dus niet gevreesd te worden, die slechts het lichaam kunnen doden, want zij zenden dit slechts wat eerder in de rust, en de ziel tot hare blijdschap en verlustiging.

b. God moet meer worden gevreesd dan de machtigste mensen: Ik zal u tonen wie gij vrezen zult, vers 5, opdat gij den mens minder en God meer zult vrezen. Mozes overwon zijne vrees voor den toorn des konings door te zien op den Onzienlijke. Door Christus te belijden kunt gij den toorn der mensen gaande maken, die toch niet verder gaan kunnen dan u ter dood te brengen (en zonder Gods toelating kunnen zij ook dat niet), maar door Christus te verloochenen zult gij den toorn gaande maken van God, die macht heeft u in de hel te werpen, en die macht kan niet worden weerstaan. Van twee kwaden nu kiest men het minste, en het grootste wordt gevreesd, en daarom: Ik zeg u, vreest Hem. "Het is waar", zei de vrome martelaar, bisschop Hooper, "het leven is zoet, en de dood is bitter, maar het eeuwige leven is zoeter, en de eeuwige dood bitterder".

c. Het leven van goede Christenen en goede leraren is onder de bijzondere zorg der Goddelijke voorzienigheid, vers 6, 7. Om ons in tijden van moeilijkheid en gevaar te bemoedigen, moeten wij ons begeven tot de eerste beginselen en er op bouwen. Een vast geloof nu aan de leer van Gods algemene voorzienigheid zal ons geruststellen in tijden van gevaar en ons bemoedigen om op God te vertrouwen als wij op den weg des plichts zijn. In Zijn zorgende voorzienigheid neemt God kennis van de geringste schepselen, zelfs van musjes. Hoewel zij van zo weinig waarde zijn, dat vijf er van verkocht worden voor twee penningskens, is toch niet een er van voor God vergeten, er wordt voor voorzien, en er wordt kennis genomen van zijn dood. Gij gaat vele musjes te boven, en daarom kunt gij er zeker van wezen, dat gij niet wordt vergeten. Al zijt gij gekerkerd, gebannen, vergeten door uwe vrienden, zo is toch in het oog des Heeren de dood der heiligen kostelijker dan de dood van musjes. In Zijne voorzienigheid neemt God kennis van de minste belangen der discipelen van Christus, Ja, ook de haren uws hoofds zijn allen geteld, vers 7, en nog veel meer zijn uwe zuchten en tranen geteld, en de droppelen van uw bloed, dat gij om Christus' wil hebt gestort. Er wordt rekening gehouden van al uwe verliezen, opdat zij mogen, en ongetwijfeld ook zullen, vergoed worden tot uw onuitsprekelijk voordeel.

d. Gij zult in den groten dag door Christus beleden of verloochend worden, naar gij thans Hem belijdt of verloochent, vers 8, 9. Ten einde ons op te wekken om Christus te belijden voor de mensen, wordt ons verzekerd, dat-wát wij ook om onze trouw aan Hem mogen verliezen of lijden, en hoe duur het ons ook moge te staan komen, zij, die thans Christus belijden, door Hem in den groten dag beleden zullen worden voor de engelen Gods, ter hunner eeuwige vertroosting en ere. Jezus Christus zal belijden, niet alleen dat Hij voor hen heeft geleden, en dat zij het voordeel deelachtig moeten worden van Zijn lijden, maar ook dat zij geleden hebben voor Hem, en dat Zijn koninkrijk en belangen op aarde bevorderd werden door hun lijden, en wat groter eer kan hun worden aangedaan? Om ons er van terug te houden Christus te verloochenen en Zijne waarheid en wegen lafhartig te verzaken, wordt ons hier verzekerd dat zij, die Christus verloochenen en verraderlijk van Hem weggaan, een schrikkelijk verlies zullen lijden, al zouden zij er hier ook alles, ja zelfs het leven door winnen, en al was het ook een koninkrijk, want zij zullen voor de engelen Gods worden verloochend. Christus zal hen niet kennen, zal hen niet erkennen, zal hun geen gunst betonen, hetgeen hun tot eeuwige verschrikking en versmaadheid zal wezen. Door den nadruk, die hier gelegd wordt op hun beleden of verloochend worden voor de engelen Gods, schijnt het een groot deel uit te maken van de gelukzaligheid der verheerlijkte heiligen, dat zij niet slechts recht zullen staan, maar hoog zullen staan in de achting der heilige engelen, zij zullen hen liefhebben en hen eren en erkennen, indien zij Christus' dienstknechten zijn, zij zijn hun mede dienstknechten, en zullen hen aannemen als hun metgezellen. Daarentegen zal een groot deel van de rampzaligheid der verdoemde zondaren hierin gelegen zijn, dat de heilige engelen hen zullen verzaken, en de getuigen zullen zijn, niet slechts van hun schande, maar van hun ellende, want zij zullen gepijnigd worden voor de heilige engelen, Openbaring 14:10, die hun geen verlichting zullen geven.

e. De boodschap, waarop zij binnenkort uitgezonden zullen worden, was van het hoogste en uiterste gewicht voor de kinderen der mensen, tot wie zij gezonden werden, vers 10. Laat hen vrijmoedig zijn in de prediking van het Evangelie, want een zwaarder oordeel zal vallen op hen, die hen verwierpen (na de uitstorting des Heiligen Geestes, die de laatste methode zou zijn om hen tot overtuiging te brengen) dan op hen, die thans Christus zelven verwierpen en Hem tegenstonden: Gij zult grotere werken doen dan dezen, en bijgevolg zal de straf over hen, die de gaven en werkingen des Geestes in u lasteren, groter zijn. Een iegelijk, die enig woord spreken zal tegen den Zoon des

mensen, zich zal stoten aan het geringe van Zijn uitwendige verschijning, en minachtend en boosaardig over Hem spreken zal, voor hem is nog verontschuldiging mogelijk: Vader, vergeef hun, want zij weten niet wat zij doen. Maar aan hem, die den Heiligen Geest lastert, die de Christelijke leer lastert en boosaardiglijk tegenstaat, nadat de Heilige Geest zal zijn uitgestort, en nadat Hij getuigd heeft van Christus' verheerlijking, Handelingen 2:33, 5:32, zal het voorrecht der vergeving van zonden ontzegd worden, zij zullen geen voordeel hebben van Christus en Zijn Evangelie. Gij kunt het stof uwer voeten afschudden op hen, die alzo doen, en hen als ongeneeslijk opgeven, zij hebben de bekering en vergeving der zonden verbeurd, om welke te geven Christus verhoogd werd, en die u opgedragen zijn te prediken. De zonde was ongetwijfeld des te meer onbeschaamd en vermetel, en bijgevolg de zaak ook wanhopiger, onder het voortduren der buitengewone gaven en werkingen des Geestes in de gemeente, welke bestemd waren tot een teken den ongelovigen, 1 Corinthiërs 14:22. Er was hoop voor de zodanige, die, hoewel zij in den beginne niet door hen overtuigd werden, hen toch bewonderden, maar zij, die hen lasterden, werden verzaakt.

f. Welke beproevingen ook over hen zouden komen, zij zullen er voor bekrachtigd en met ere er door geholpen worden. vers 11, 12. De getrouwe martelaar voor Christus heeft niet slechts lijden te ondergaan, maar ook een getuigenis af te leggen, een goede belijdenis te betuigen, en hij moet dit goed doen, opdat Christus' zaak er niet onder lijde, en indien dat zijne zorg is, zo laat hem haar op God werpen. Wanneer zij u heenbrengen zullen in de synagogen, voor kerkregeerders, voor de Joodse gerechtshoven, of tot de overheden en machten, heidense heersers, regeerders van den staat, om ondervraagd te worden betreffende uwe leer, waarin zij bestaat en welke bewijzen er voor zijn, zo zijt niet bezorgd hoe of wat gij tot verantwoording zeggen zult ter uwer redding. Overlegt niet door welke kunst der welsprekendheid gij uwe rechters kunt vertederen, of door welke kunstgrepen der wet gij u kunt redden, indien het Gods wil is dat gij vrijgesproken wordt, en uw tijd is nog niet gekomen, dan zal Hij uwe vrijspraak teweegbrengen. Het zij uw doel uwen Meester te dienen, maar weest er niet om verlegen of in verwarring, want de Heilige Geest, als een Geest der wijsheid, zal u in die ure leren hetgeen gij spreken moet, en hoe gij moet spreken, zodat het ter ere is van God en Zijne zaak.

Lukas 12:13-21

In deze verzen hebben wij:

I. Het aanzoek, dat zeer ten ontijde gedaan werd bij Christus door een van Zijne hoorders, die van Hem verlangde dat Hij als bemiddelaar zou optreden tussen hem en zijn broeder betreffende ene familiebezitting, vers 13 :Meester, zeg mijn broeder, spreek tot hem als profeet, spreek als koning, spreek met gezag, hij is iemand, die acht zal slaan op hetgeen Gij zegt, zeg hem dat hij met mij de erfenis dele.

1. Sommigen denken dat deze broeder hem onrecht deed, en dat hij zich tot Christus wendde om recht te verkrijgen, daar hij wist dat een rechtsgeding kostbaar was. Zijn broeder was iemand, die door de Joden Ben chamasin een zoon der gewelddadigheid -genoemd werd, die niet slechts zijn eigen deel van de bezitting nam, maar ook dat zijns broeders, en het met geweld van hem terughield. Zulke broeders zijn er in de wereld, die geen het minste besef hebben van billijkheid of natuurlijke liefde, en hen tot hun prooi maken, die zij behoorden te beschermen. Zij, die aldus verongelijkt worden, hebben een God, tot wie zij zich kunnen begeven, en die recht en gerechtigheid zal laten wedervaren aan hen, die verdrukt zijn.

2. Anderen denken, dat hij van zins was zijn broeder onrecht te doen, en wilde dat Christus hem hierin behulpzaam zou zijn, dat hij, terwijl de wet aan den oudsten broeder een dubbel deel gaf van de bezitting, en de vader zelf niet anders dan naar dezen regel over zijn goed kon beschikken, Deuteronomium 21:16, 17, wilde dat Christus die wet zou veranderen en zijn broeder zou verplichten de erfenis gelijkelijk met hem te delen, en hem dus evenveel zou toewijzen als zijn broeder. Ik vermoed dat dit het geval zal geweest zijn, omdat Christus hieruit aanleiding neemt om te waarschuwen tegen gierigheid, pleonexia -ene begeerte om meer te hebben, meer dan God in Zijne voorzienigheid ons heeft toegewezen. Het was geen wettige begeerte om het zijne te verkrijgen, maar een zondige begeerte om meer dan het zijne te verkrijgen.

II. Christus' weigering om in die zaak tussenbeide te treden, vers 14 :Mens, wie heeft Mij tot een rechter of scheidsman over ulieden gesteld? In zaken van dien aard wil Christus zich noch wetgevende macht aanmatigen om den vastgestelden regel voor het erfrecht te veranderen, noch een rechterlijke macht om over geschillen tussen hen te beslissen. Hij zou de taak des rechters en des wetgevers hebben kunnen vervullen evengoed als Hij die van den arts vervuld heeft, en rechtskwesties even gelukkig hebben kunnen oplossen, als Hij krankheden heeft genezen, maar Hij wilde niet, want dat was niet in Zijne opdracht gelegen. Wie heeft Mij tot een rechter gesteld? Waarschijnlijk zinspeelde Hij op de belediging, die Mozes aangedaan werd door een zijner broederen in Egypte, en die Stefanus den Joden verweet, Handelingen 7:27, 35. "Indien Ik Mij aanbood om dit te doen, gij zoudt Mij honend toevoegen wat gij Mozes toegevoegd hebt: Wie heeft u tot een rechter of scheidsman gesteld?" Hij herstelt de vergissing van dien man, wil zijn beroep niet toelaten (het was coram non judice -niet voor den bevoegden rechter) en zo wijst Hij dit verzoek af. Indien hij gekomen ware om Zijne hulp te vragen in het verkrijgen van de hemelse erfenis, dan zou Christus hem Zijn bijstand hebben verleend, maar met deze zaak heeft Hij niet van doen: Wie heeft Mij tot een rechter gesteld? Jezus Christus was geen overweldiger, Hij nam geen andere eer of macht op zich, dan die Hem gegeven was, Hebreeën 5:5. Voor alles wat Hij deed kon Hij zeggen

door wat macht Hij het deed en wie Hem die macht had gegeven. Dit nu toont ons wat de aard en inrichting is van Christus' koninkrijk. Het is een geestelijk koninkrijk, en het is niet van deze wereld.

1. Het mengt zich niet met de zaken der burgerlijke overheid, en neemt den vorsten het gezag niet uit hun handen. Het Christendom laat, ten opzichte van het burgerlijk gezag, de zaken zoals zij waren.

2. Het mengt zich niet in burgerlijke rechtszaken, het stelt alleen ten plicht recht te doen, overeenkomstig de gevestigde regelen der billijkheid, maar heerschappij is niet gegrond in genade.

3. Het moedigt onze verwachtingen niet aan van werelds voordeel te verkrijgen door den Godsdienst. Indien deze mens een discipel van Christus wil wezen, en verwacht dat Christus hem, uit aanmerking hiervan, zijns broeders bezitting zal geven, dan vergist hij zich, het loon van Christus' discipelen is van een anderen aard.

4. Het moedigt ons niet aan om met onze broeders te strijden, streng en hoog te zijn in onze eisen, maar veeleer om van ons recht afstand te doen, om des vredes wil.

5. Het staat den evangeliedienaren niet toe om zich te bemoeien met de zaken van dit leven, 2 Timotheus 2:4, het woord Gods na te laten om de tafelen te dienen. Er zijn personen, wier werk dit is, laat het hun overgelaten worden.

Tractent fabrilia fabri -Ieder werkman houde zich aan zijn eigen vak.

III. De noodzakelijke waarschuwing, die Christus naar aanleiding hiervan tot Zijne hoorders richt. Hoewel Hij niet gekomen is om een scheidsman of verdeler te zijn van der mensen bezittingen, is Hij toch wèl gekomen om een gids te zijn voor hun consciëntie ten opzichte er van, en Hij wil dat allen zich zullen wachten voor het verdorven beginsel, dat zij in anderen als den wortel zagen van zoveel kwaad. Hier is:

1. De waarschuwing zelf: Ziet toe, en wacht u van de gierigheid, horate -"Geeft acht op uzelven, houdt een waakzaam oog op uw eigen hart, opdat er geen beginselen van gierigheid insluipen, en phulassesthe - bewaart uzelven, houdt streng de hand aan uw eigen hart, opdat er geen beginsel van gierigheid in heerse en de wet voorschrijve". Gierigheid is een zonde, waartegen wij voortdurend nodig hebben te waken, en waarvoor wij dus ook dikwijls gewaarschuwd moeten worden.

2. De reden hiervoor, of een argument om aan deze waarschuwing kracht bij te zetten.

Want het is niet in den overvloed gelegen, dat iemand leeft uit zijne goederen, dat is: ons geluk en ons gevoel van behaaglijkheid hangen niet af van groten rijkdom in deze wereld.

a. Het leven der ziel is er stellig niet van afhankelijk, en de ziel is de mens. De dingen der wereld schikken zich niet naar den aard der ziel, voorzien niet in hare behoeften, bevredigen hare verlangens niet, en hebben haar duur niet.

b. Ja meer, zelfs het leven en het geluk des lichaams bestaan niet in den overvloed dezer dingen, want velen leven zeer tevreden en behaaglijk, en komen gemakkelijk door de wereld, die toch

weinig van haren rijkdom bezitten, beter is een gerecht van groen moes, waar ook liefde is, dan een gemeste os en haat daarbij, en van den anderen kant, velen leiden een zeer ongelukkig leven, die toch veel van de dingen dezer wereld hebben, zij bezitten overvloed, maar vinden er genot noch vertroosting in, zij doen hun ziel gebrek hebben van het goede, Prediker 4:8. Velen, die overvloed hebben, zijn ontevreden en gemelijk, zoals Achab en Haman, en welk goed doet hun overvloed hun dan?

3. De verduidelijking hiervan door ene gelijkenis, waarvan de strekking is de dwaasheid aan te tonen van vleselijk-gezinde wereldlingen terwijl zij leven, en hun rampzaligheid als zij sterven, hetgeen bedoeld is niet alleen als ene bestraffing voor dien man, die zich tot Christus had gewend met een verzoek, rakende zijne bezitting, terwijl hij in geen zorg was over zijne ziel in een andere wereld, maar ook om kracht bij te zetten aan die nodige waarschuwing, tot ons allen gericht: wacht u van de gierigheid. De gelijkenis beschrijft ons het leven en den dood van een rijke, en laat het aan ons over te oordelen, of hij een gelukkige mens was.

a. Hier is een bericht van zijn wereldsen rijkdom en overvloed, vers 16. "Eens rijken mensen land had wel gedragen -Choora - regio -het land. Hij had een heel land voor zich, ene heerlijkheid, hij was een kleine vorst. Zijn rijkdom was grotendeels gelegen in de voortbrengselen der aarde, want de koning zelfs wordt van het veld gediend, Prediker 5:8. Hij had heel veel land, en zijn land was vruchtbaar, veel wilde meer hebben, en hij had meer. De vruchtbaarheid der aarde is een grote zegen, maar het is een zegen, dien God dikwijls schenkt aan slechte mensen, voor wie zij een strik is, opdat wij niet denken te kunnen oordelen over Zijne liefde of Zijn haat naar hetgeen voor onze ogen is.

b. Hier zijn de overleggingen van zijn hart temidden van dezen overvloed. Er wordt ons hier gezegd wat hij overlegde bij zich zelven, vers 17. De God des hemels weet en ziet wat wij in ons zelven denken, en wij zijn er Hem rekenschap voor schuldig. Hij is zowel een opmerker als een oordeler van de gedachten en voornemens des harten. Wij vergissen ons als wij denken dat gedachten verborgen, en dat gedachten vrij zijn. Laat ons hier opmerken: Waarover zijne zorg ging. Toen hij een buitengewonen oogst zag op zijn land, heeft hij, in plaats van God er voor te danken of zich te verheugen in de gelegenheid, die het hem gaf om des te meer goed te doen, zich gekweld met de gedachte: "Wat zal ik doen?" want ik heb niet, waarin ik mijne vruchten zal verzamelen?" Hij spreekt als iemand, die geen raad weet, in grote verlegenheid is. Wat zal ik nu doen? De armste bedelaar in het land, die niet wist hoe aan een maal eten te komen, zou geen woord hebben kunnen zeggen, dat meer angst of zorg uitdrukte. Ontrustende zorg is gewoonlijk de vrucht van den overvloed in deze wereld, en het gewone gebrek van hen, die overvloed hebben. Hoe meer de mensen hebben, hoe meer zorg en verlegenheid zij er mede hebben, en hoe groter zorg zij hebben om te houden wat zij hebben, en er nog aan toe te voegen, hoe te sparen en hoe uit te geven, zodat de overvloed zelf van de rijken hen niet laat slapen, wegens hun denken aan hetgeen zij doen moeten met hetgeen zij hebben, en hoe zij er over zullen beschikken. De rijke man schijnt dit al zuchtende te zeggen: Wat zal ik doen? En zo gij vraagt: Wat is het, dat u ontrust? dan is het antwoord, dat hij overvloed van rijkdom heeft, en een bergplaats er voor wenst, dat is alles. Wat zijne plannen waren, als uitkomst van zijne zorg en overleggingen, en zij waren al even dwaas als die zorgen en overleggingen, vers 18. Dit zal ik doen, en het is het beste plan, dat ik kan volbrengen: ik zal mijne schuren afbreken, want zij zijn te klein, en grotere bouwen, en zal aldaar verzamelen al dit mijn gewas, en deze mijne goederen, en dan zal ik gerust en op mijn gemak zijn. Ten eerste nu, was het dwaasheid in hem om

de vruchten des lands zijne vruchten en zijne goederen te noemen. Hij schijnt hier den nadruk op te leggen, waardoor hij zich gestreeld voelt, mijn gewas en mijne goederen, terwijl toch hetgeen wij hebben ons slechts geleend is tot ons gebruik, het eigendomsrecht blijft in God, wij zijn slechts rentmeesters van de goederen onzes Heeren, houders van den grond onzes Heeren, zolang het Hem behaagt. Het is Mijn koren (zegt God) en Mijn wijn, Hosea 2:8, 9. Ten tweede, het was dwaasheid in hem om wat hij had op te leggen, en dan te denken dat hij het goed besteed had. Daar zal ik het alles verzamelen, alsof niets aan de armen gegeven moest worden, niets aan zijne familie, niets aan den Leviet en den vreemdeling, den wees en de weduwe, het moet alles in de grote schuur.

Ten derde. Het was dwaasheid in hem om met de vermeerdering van zijn rijkdom ook zijne lusten en begeerlijkheden te vermeerderen, om, toen zijn land overvloediger voortbracht dan gewoonlijk, dadelijk van grotere schuren te gaan spreken, alsof het volgende jaar noodzakelijkerwijs even vruchtbaar zal zijn als dit jaar, en nog overvloediger, terwijl toch de schuur in het volgende jaar evenveel te groot kan blijken te zijn, als zij nu te klein is. Op jaren van overvloed volgen gewoonlijk jaren van hongersnood, zoals in Egypte gebeurd is, en daarom zou het beter zijn om nu een gedeelte aan mijten te zetten. Ten vierde. Het was dwaasheid in hem te denken, dat hij door nieuwe schuren te bouwen van zijn zorgen zou afkomen, want reeds het bouwen er van zou zijne zorgen vermeerderen, dat weten diegenen, die iets van bouwlust en bouwen weten. Het middel, dat God voorschrijft ter verdrijving van buitensporige zorgen, is voorzeker afdoend, maar door het middel, dat de wereld er voor aan de hand doet, worden zij slechts vermeerderd. Daarenboven, als hij dit gedaan zal hebben, zullen er weer andere zorgen voor hem zijn, hoe groter de schuren, hoe groter de zorgen, Prediker 5:10. Ten vijfde. Het was dwaasheid in hem om al die plannen te maken zonder enig voorbehoud. Dit zal ik doen: ik zal mijne schuren afbreken, en ik zal grotere bouwen, ja, dat zal ik, zonder ook maar te denken aan dit zeer nodige voorbehoud: Indien de Heere wil, en ik leef, Jakobus 4:13, 15. Stellige, besliste plannen zijn dwaze plannen, want onze tijden zijn in Gods hand, en niet in de onze, en wij weten zelfs niet wat morgen geschieden zal. Wat zijn aangename hoop en verwachting was, als hij deze plannen ten uitvoer zou hebben gelegd. Ik zal tot mijne ziel zeggen, in het geloof aan die veiligheid en zekerheid, hetzij God het zegt of niet: Ziel, gij hebt (in deze schuren) vele goederen, die opgelegd zijn voor vele jaren, neem rust, eet, drink, wees vrolijk, vers 11. Ook hier blijkt zijne dwaasheid, even sterk in het genieten van zijn rijkdom als in het najagen er van. Ten eerste. Het was dwaasheid in hem om zijn genieten van zijn rijkdom uit te stellen, totdat hij zijne plannen desbetreffende ten uitvoer had gelegd. Als hij grotere schuren gebouwd en ze gevuld heeft (hetgeen een werk van tijd is) dan zal hij rust nemen, kon hij dat nu niet evengoed gedaan hebben? Hugo de Groot haalt hier de geschiedenis aan van Pyrrhus, die het plan maakte om zich meester te maken van Sicilië, Afrika en andere plaatsen ten einde zijne overwinningen voort te zetten. Wel, zegt zijn vriend Cyneas, en wat moeten wij daarna doen? Postea vivemus, zegt hij, "Dan zullen wij leven, At hoc jam licet, zegt Cyneas, Wij kunnen nu leven, als wij willen. Ten tweede. Het was dwaas in hem er zo zeker van te zijn, dat zijn goederen opgelegd waren voor vele jaren, alsof zijn grotere schuren meer veiligheid boden dan zijn kleinere, terwijl zij toch in een uur tijds tot den grond toe afgebrand konden worden met al wat er in was, misschien wel door het inslaan van den bliksem, waartegen hij ze niet beveiligen kon. Enkele jaren kunnen een grote verandering teweegbrengen, mot en roest kunnen verderven, of dieven kunnen doorbreken en stelen. Ten derde. Het was dwaasheid in hem te rekenen op een zekere rust of gemak, als hij overvloed van rijkdom in deze wereld heeft opgelegd, terwijl er zoveel is, dat den mensen temidden van hun grootsten overvloed onrust baart. Eèn dode vlieg kan een ganse vaas met kostelijke zalf bederven, en een doorn een gans bed van dons. Pijn en lichaamskrankheid, onaangenaamheid van bloedverwanten, en inzonderheid een

schuldig geweten, kunnen een mens zijne rust ontroven, al heeft hij ook nog zoveel van den rijkdom dezer wereld. Ten vierde. Het was dwaasheid in hem te denken. dat hij van zijn overvloed geen ander gebruik zal maken dan te eten en te drinken en vrolijk te zijn, het vlees te koesteren, aan zinnelijke lusten toe te geven, zonder enigerlei gedachte om goed te doen aan anderen, en er beter door instaat gesteld te worden God en Zijn geslacht te dienen, alsof wij leven om te eten en niet eten om te leven, en alsof het geluk van den mens in niets anders bestond, dan om het zingenot zo hoog moge- lijk op te voeren. Ten vijfde. Het was van al die dwaasheden de grootste, om dit tot zijne ziel te zeggen. Indien hij had gezegd: Lichaam, neem rust, want gij hebt vele goederen opgelegd voor vele jaren, dan zou dit nog zin gehad hebben, maar de ziel, beschouwd als een onsterfelijke geest, scheidbaar van het lichaam, had volstrekt geen belang in een schuur vol van koren, of een zak vol met goud. Indien hij de ziel had gehad van een zwijn, hij zou haar gelukkig hebben gemaakt met eten en drinken, maar wat is dit voor de ziel van een mens, die behoeften en begeerten heeft, waaraan deze dingen volstrekt niet kunnen voldoen? Het is de grote ongerijmdheid, waaraan de kinderen dezer wereld zich schuldig maken, dat zij de ziel willen bedelen met den rijkdom der wereld en de genietingen der zinnen.

c. Hier is Gods oordeel over dit alles, en wij zijn er zeker van, dat Zijn oordeel overeenkomstig de waarheid is. De mens zei tot zich zelven, zei tot zijne ziel: Neem rust. Indien God dit ook had gezegd, die mens zou gelukkig geweest zijn, en Zijn Geest getuigt met den geest der gelovigen om hun rust te geven. Maar God zei gans wat anders, en naar Zijn oordeel, niet naar het onze, moeten wij staan of vallen, 1 Corinthiërs 4:3, 4. Zijne naburen zegenden hem, Psalm 10:3, loofden hem, omdat hij zich zelven goed deed, Psalm 49:19, maar God zei: Gij dwaas! in dezen nacht zal men uwe ziel van u afeisen, vers 20. God zei tot hem, dat is: verordineerde dit omtrent hem, en liet het hem weten, hetzij door zijn eigen consciëntie, of door een hem wakker schuddende leiding van de voorzienigheid, of liever door beiden. Dit werd gezegd, toen zijne genoegzaamheid vol was, Job 20:22, toen zijn ogen wakende werden gehouden door zijne zorgen en plannen omtrent het vergroten zijner schuren, niet door er een paar zolders of ruimten aan toe te voegen, hetgeen aan zijn doel beantwoord zou hebben, maar door ze af te breken en grotere te bouwen, hetgeen slechts nodig was om aan zijn gril te voldoen. Toen hij dit plan beraamde, en het tot uitvoering had gebracht, en zich in slaap wiegde met het behaaglijk denkbeeld van vele jaren van genot door zijn gemaakte verbeteringen, toen heeft God dit tot hem gezegd. Zo is Belsasar verschrikt geworden door het handschrift op den muur, temidden van al zijn vrolijk feestgedruis. Let nu op hetgeen God zei. De hoedanigheid, die Hij hem toeschreef: Gij dwaas, gij Nabal, zinspelende op de geschiedenis van Nabal, dien dwaas (zijn naam is Nabal, en dwaasheid is bij hem) wiens hart in zijn binnenste bestierf en als een steen werd, toen hij zich vrolijk maakte in zijn overvloed bij zijn maaltijd met zijne schaapherders. Vleselijkgezinde wereldlingen zijn dwazen, en de dag komt, wanneer God hen bij hun eigen naam zal noemen, Gij dwaas, en dan zullen zíj zich zelven zo noemen. Het vonnis, dat Hij over hem uitsprak, een doodvonnis: In dezen nacht zal men uwe ziel van u afeisen en hetgeen gij bereid hebt, wiens zal het zijn? Hij dacht goederen te hebben, die gedurende vele jaren de zijne zullen wezen, maar hij moet er in dezen nacht van scheiden, hij dacht zelf er van te genieten, maar hij moet ze nalaten aan hij weet niet wie. De dood van vleselijk-gezinde wereldlingen is ellendig op zichzelf, en voor hen schrikkelijk.

Ten eerste. Het is een dwangbevel, een arrest, het is het opeisen van de ziel, die ziel, van welke gij zulk een dwaas gemaakt hebt, wat hebt gij van doen met een ziel, als gij er geen beter gebruik van weet te maken? Uw ziel zal geëist worden, dat geeft te kennen, dat hij er niet gaarne van wilde

scheiden. Een Godvruchtig man, die zijn hart van deze wereld heeft afgetrokken, zal zijn ziel bij den dood goedsmoeds overgeven, maar van een wereldling wordt zij met geweld afgescheurd, voor hem is het een verschrikking om deze wereld te verlaten. Zij zullen uwe ziel van u afeisen. God zal haar eis en, Hij zal er rekenschap van eisen. "Man, vrouw, wat hebt gij met uw ziel gedaan? Geef rekenschap van uw rentmeesterschap." Zij zullen, dat is: boze engelen als de boodschappers van Gods gerechtigheid. Gelijk goede engelen Godvruchtige zielen ontvangen om ze heen te voeren naar hare vreugde, zo ontvangen boze engelen de ongodvruchtige zielen om ze heen te voeren naar de plaats der pijniging, zij zullen haar opeisen als een schuldige ziel om te worden gestraft. De duivel eist uwe ziel op als de zijne, want zij heeft zich ook werkelijk aan hem gegeven.

Ten tweede. Het is een onverwacht dwangbevel. Het is in den nacht, en de verschrikkingen van den nacht zijn het schrikkelijkst. Voor een Godvruchtige is de tijd des doods dagtijd, het is zijn dageraad. Maar voor een wereldling is het nacht, een donkere nacht, in smart zal hij liggen. Het is in dezen nacht, dezen nacht van heden, zonder uitstel, men kan geen borgtocht stellen, om geen dag uitstel vragen. Dezen lieflijken nacht, als. gij u nog vele jaren belooft, nu moet gij sterven en naar het oordeel gaan. Gij belooft uzelven nog menige vrolijken dag en vrolijken nacht, en nog menig vrolijk feest, maar hier is temidden van dat alles het einde van alles, Jesaja 21:4.

Ten derde. Het is het achterlaten van al die dingen, waarvoor zij gearbeid en gezwoegd hebben, om ze later te kunnen bezitten. Alles waar zij hun geluk in gesteld, hun hoop op gebouwd en hun verwachtingen van gekoesterd hebben, moeten zij verlaten. Hun eer zal hen niet nadalen, Psalm 49:17, maar zij zullen even naakt uit de wereld gaan als zij er in gekomen zijn, en zij zullen geen voordeel hebben uit al wat zij bijeengeschraapt hebben, er geen vruchten van plukken in den dood, in het oordeel of hun eeuwigen staat.

Ten vierde. Het is die dingen achterlaten aan zij weten niet wie. Wiens zal het zijn? Voorzeker niet het uwe, en gij weet niet wat zij zullen blijken te zijn, voor wie gij ze bestemd hebt, uwe kinderen en bloedverwanten, of zij wijs of dwaas zullen wezen, Prediker 2:18, 19, of zij uwe nagedachtenis zullen zegenen of vervloeken, ene eer zullen wezen voor uwe familie, of een schande, of zij goed of kwaad zullen doen met hetgeen gij hun nalaat, of zij het zullen bewaren of doorbrengen. Ja, gij weet niet eens of zij, voor wie gij het bestemd hebt, niet verhinderd zullen zijn om er van te genieten, zodat het iemand anders ten deel valt, aan wie gij weinig denkt. En al weet gij ook aan wie gij het nalaat, dan weet gij toch niet aan wie zij het zullen nalaten, of wie het ten slotte in handen komen zal. Menigeen zou, als hij had kunnen voorzien aan wie na zijn dood zijn huis komen zal, het liever verbrand dan verfraaid hebben.

Ten vijfde. Het is een bewijs van zijne dwaasheid. Vleselijk-gezinde wereldlingen zijn dwazen terwijl zij leven, Psalm 49:14, maar hun dwaasheid komt het meest uit als zij sterven: In zijn laatste zal hij een dwaas zijn, Jeremia 17:11, want dan zal het blijken, dat hij zich moeite gaf om schatten op te leggen in ene wereld, waarvan hij zich wegspoedde, terwijl hij geen zorg had om ze op te leggen in de wereld, waar hij zich heenspoedde. Eindelijk. Wij hebben hier de toepassing dezer gelijkenis, vers 21. Alzo is het met dien, zulk een dwaas is hij in Gods oordeel, die zich zelven schatten vergadert, en niet rijk is in God. Dat is de wijze, en dat is het einde van zulk een man. Merk hier op:

1. De beschrijving van een wereldling. Hij vergadert zich zelven schatten, voor het lichaam, voor de wereld, voor zich zelven in tegenstand met God, voor dat eigen-ik, dat verloochend moet worden.

a. Zijne dwaling bestaat hierin, dat hij zijn vlees zichzelf acht te zijn, alsof het lichaam de mens was. Indien het ik recht begrepen wordt, dan is het alleen de ware Christen, die zich schatten vergadert. en wijs is voor zich zelven, Spreuken 9:12.

b. Het is zijn dwaling, dat hij er zich mede bezighoudt om op te leggen voor het vlees. dat hij opleggen voor zich zelven noemt. Al zijn arbeid is voor zijn mond, Prediker 6:7, voorziening makende voor het vlees.

c. Het is zijn dwaling, dat hij die dingen als zijne schatten beschouwt, die aldus vergaderd zijn voor de wereld, en het lichaam, en het leven dat nu is, zij zijn de schatten, waarop hij betrouwt, en waar zijn hart aan gehecht is.

d. De grootste dwaling van allen is, dat hij er zich niet om bekommert rijk te zijn in God, rijk in de schatting Gods, wiens schatting dat wij rijk zijn, ons rijk maakt, Openbaring 2:9, rijk in de dingen Gods, rijk in geloof, Jakobus 2:5, rijk in goede werken, in de vruchten der gerechtigheid, 1 Timotheus 6:18, rijk in genade en vertroosting en geestelijke gaven. Velen, die overvloed hebben in deze wereld, zijn gans ontbloot van hetgeen hun ziel zal verrijken, hen rijk zal maken in God, rijk voor de eeuwigheid.

2. De dwaasheid en ellende van een wereldling. Alzo is hij. Onze Heere Jezus Christus, die weet wat het einde der dingen zijn zal, heeft ons hier gezegd wat zijn einde wezen zal. Het is de onuitsprekelijke dwaasheid van de meeste mensen om den rijkdom dezer wereld meer lief te hebben en meer te zoeken dan den rijkdom der andere wereld, hetgeen bloot voor het lichaam is en voor den tijd, meer dan hetgeen voor de ziel is en voor de eeuwigheid.

Lukas 12:22-40

Onze Heere Jezus beijvert zich hier Zijnen discipelen enige nodige en nuttige lessen in te prenten, die Hij hun tevoren reeds geleerd had, en waarop Hij later gelegenheid zal hebben nogmaals aan te dringen, want zij hebben gebod op gebod en regel op regel nodig. "Daarom", wijl er zo velen zijn, die door gierigheid ten ondergang worden gebracht en door een buitensporige liefde voor den rijkdom dezer wereld, zeg Ik u, Mijne discipelen, wacht u er voor. Gij, o mens Gods! vlied deze dingen, zowel als gij, o mens van de wereld, 1 Timotheus 6:11.

I. Hij gebiedt hun zich niet te kwellen met ontrustende, in verwarring brengende bezorgdheid voor het nodige levensonderhoud: Zijt niet bezorgd voor uw leven, vers 22. In de voorafgaande gelijkenis had Hij ons gewaarschuwd tegen de soort van gierigheid, waaraan de rijken het meest onderhevig zijn, en die bestaat in een vleselijk behagen-scheppen in den overvloed van het goed dezer wereld. Nu zouden de discipelen kunnen denken dat zij hiervan niet in gevaar waren, want zij hadden geen overvloed of verscheidenheid van goederen om in te roemen, en daarom waarschuwt Hij hen tegen een andere soort van gierigheid, waarmee zij het meest verzocht worden, die slechts weinig in de wereld bezitten, hetgeen het geval was m et de discipelen, zelfs in hun besten tijd van voorspoed, maar nog veel meer thans, nu zij alles hadden verlaten om Christus te volgen. Deze openbaart zich in een angstig bezorgd zijn omtrent het nodige levensonderhoud: Zijt niet bezorgd voor uw leven, hetzij voor de bewaring er van, als het in gevaar is, of voor de voorziening, die er voor gemaakt moet worden, voor voedsel of kleding, wat gij eten zult, of waarmee gij u kleden zult. Dit is de waarschuwing, waarop Hij zeer had aangedrongen, Mattheus 6:25 en verder., en de argumenten, hier gebruikt, zijn tamelijk gelijk, zij zijn bedoeld om ons aan te moedigen om al onze zorgen op God te werpen, hetgeen het rechte middel is om ons rust te verschaffen. Aanmerkt dan:

1. Dat wij op God, die het meerdere voor ons gedaan heeft, kunnen rekenen ook voor het mindere. Hij heeft, zonder enige zorg of overleg onzerzijds. ons het leven en een lichaam gegeven, en daarom kunnen wij het Hem ook gerust overlaten om ons van spijs te voorzien voor het onderhoud van dat leven, en van kleding ter bescherming van dat lichaam.

2. Dat wij op God, die voor de mindere schepselen zorgt, gerust kunnen steunen om voor goede Christenen te voorzien. Betrouwt op God voor spijze, want Hij voedt de raven, vers 24, zij zaaien, noch maaien, zij geven zich geen zorg en doen geen moeite om vooruit in het nodige voor zich te voorzien, en toch worden zij gevoed, komen zij niet om van gebrek. Bedenkt dan nu hoeveel gij de vogelen, de raven, te boven gaat. Betrouwt op God voor kleding, want Hij bekleedt de lelies, vers 27, 28. Zij bereiden niets voor hun kleding, zij arbeiden niet, zij spinnen niet. De wortel in den grond is een naakt ding en zonder versiersel, en toch, als de bloem opwast, is zij wonderschoon. Indien nu God de bloemen, die verwelkende dingen zijn, aldus bekleed heeft, zal Hij dan niet veel meer u bekleden met zodanige kleding als geschikt voor u is, even gepast is voor uwe natuur als de hare voor haar. Toen God Israël spijzigde met manna in de woestijn, heeft Hij ook zorg gedragen voor hun kleding, want, hoewel Hij hen niet voorzag van nieuwe klederen, heeft Hij toch er in voorzien, dat die zij hadden niet aan hen verouderd zijn, Deuteronomium 8:4, hetgeen dus op hetzelfde neerkomt. Aldus zal Hij Zijn geestelijk Israël bekleden, maar dan moeten zij ook niet ongelovig zijn. Ons overmatig zorgen komt voort uit de zwakheid van ons geloof, want een krachtig, praktisch geloof in de algenoegzaamheid Gods, in Zijne verbondsbetrekking tot ons als Vader, en inzonderheid in Zijn dierbare beloften, die betrekking hebben zowel op dit leven als op het

toekomende, zou door God machtig zijn om de sterkten van deze ontrustende en ontroerende voorstellingen onzer verbeelding neer te werpen.

3. Onze bezorgdheid is vruchteloos, ijdel en onbeduidend, en daarom is het dwaasheid om er aan toe te geven. Zij zal ons onze wensen niet doen verkrijgen, en daarom behoort zij ook onze rust niet te verstoren, vers 25. Wie toch van u kan, met bezorgd te zijn, ene el tot zijne lengte toedoen, of ook maar een duim, kan een jaar toedoen tot zijn leven, of ook maar een uur ? Indien gij nu niet instaat zijt te doen wat het minste is, indien het niet in uwe macht is uw statuur te veranderen, waarom zoudt gij voor de andere dingen bezorgd zijn, die evenzeer buiten uwe macht zijn, en waaromtrent het even nodig is om ons op de voorzienigheid Gods te verlaten? Gelijk het is met onze statuur, zo is het ook met onzen staat, het is onze wijsheid, om hem te nemen zoals hij is, en er zoveel mogelijk ons voordeel mede te doen, want door te tobben en ons te kwellen zullen wij hem niet beter maken.

4. Een overmatig najagen en zoeken van de dingen dezer wereld, zelfs van de nodige dingen, is zeer weinig voegzaam of betamelijk voor de discipelen van Christus, vers 29, 30. Wàt anderen ook mogen doen, "vraagt gijlieden niet, wat gij eten of wat gij drinken zult", kwelt uzelven niet met knagende zorg, en vermoeit u niet met onophoudelijk zwoegen, loopt niet haastig her- en derwaarts met de vraag wat gij eten zult en drinken, zoals David's vijanden, die omzweven om spijs, Psalm 59:16, of gelijk de arend, die van verre de spijze speurt, Job 39:31. Laat de discipelen van Christus niet aldus hun voedsel zoeken, weest niet wankelmoedig, mê meteoorizesthe -weest niet als meteoren in de lucht, die met iedere wind heren derwaarts gedreven worden, gij moet niet, evenals zij, u verheffen en vallen, maar blijft uzelven gelijk, weest kalm en gelijkmoedig, laat uw hart vast en bereid zijn, leeft niet in zorgvolle spanning, laat uw hart niet voortdurend geslingerd worden tussen hoop en vrees. Laat de kinderen Gods niet ongerust zijn, want

a. Dit zou hen gelijk doen zijn aan de kinderen der wereld: Al deze dingen zoeken de volken der wereld, vers 30. Zij, die slechts zorg dragen voor het lichaam en niet voor de ziel, slechts voor deze wereld en niet voor de andere, zien niet verder dan naar wat zij zullen eten en drinken, en, geen algenoegzamen God hebbende om op te vertrouwen, bezwaren zij zich met angstige zorgen omtrent deze dingen. Maar u betaamt dit niet. Gij, die geroepen zijt uit de wereld, behoort niet aldus der wereld gelijkvormig te worden, en niet te wandelen op den weg dezes volks, Jesaja 8:11, 12. Als overmatige zorgen de overhand in ons krijgen, dan moeten wij denken: "Wat ben ik, een Christen of een heiden? Gedoopt, of niet gedoopt? Indien ik een Christen, een gedoopte ben, zal ik mij dan rangschikken onder de heidenen, en mij bij hen voegen in hun streven?"

b. Het is onnodig voor hen om zich te ontrusten door zorg voor het nodige levensonderhoud, want zij hebben een Vader in den hemel, die voor hen wil en zal zorgen.

Uw Vader weet dat gij deze dingen behoeft, Hij denkt hieraan, en zal voorzien in uwe nooddruft naar Zijn rijkdom in heerlijkheid, want Hij is uw Vader, die u onderworpen heeft aan deze nooddruft, en daarom zal Hij er Zijn mededogen naar richten, uw Vader, die u onderhoudt en een erfdeel voor u weglegt, en daarom zal Hij er voor zorgen dat gij geen gebrek hebt aan enig goed.

c. Zij hebben betere dingen te doen, vers 31. Maar zoekt het koninkrijk Gods, en geeft hier acht op, gij, Mijne discipelen, die het koninkrijk Gods zult hebben te prediken. Laat uw hart in uw werk zijn,

en laat het uw grote zorg zijn om dat goed te doen, dan zal dit uwe gedachten voor goed afleiden van de buitensporige zorg over de dingen dezer wereld. En laat allen, die een ziel hebben, welke behouden moet worden, het koninkrijk Gods zoeken, waarin zij alleen veilig en behouden kunnen zijn. Zoekt er toegang in, zoekt er bevordering in, zoekt het koninkrijk der genade, zoekt daar onderdanen van te zijn, het koninkrijk der heerlijkheid, om daar vorsten in te zijn, en dan zullen al deze dingen u toegeworpen worden. Behartigt de zaken uwer ziel met naarstigheid en zorg, en vertrouwt dan op God voor al uw andere zaken.

d. Zij hebben betere dingen te verwachten, want Vrees niet, gij klein kuddeken! Om overmatige zorgen uit ons hart te verbannen, is het nodig dat vrees en angst onderdrukt worden. Als wij ons angstig maken met vrees voor komend kwaad, dan brengen wij ons tot het uiterste van zorg om het te vermijden, terwijl het met dat al toch wellicht slechts een schepsel onzer verbeelding zal blijken te zijn. Daarom, vrees niet, gij klein kuddeken, maar hoop ten einde toe, want het is uws Vaders welbehagen, ulieden het koninkrijk te geven. Dat troostrijk woord hebben wij niet in Mattheus gehad. Christus' kudde in deze wereld is klein, Zijne schapen zijn weinig talrijk, en zwak. De kerk is een wijngaard, een hof, een kleine plek, vergeleken met de woestijn dezer wereld, gelijk Israël, 1 Koningen 20:27, die als twee blote geitenkudden waren, toen de Syriërs het land vervulden. Hoewel het een klein kuddeken is, door anderen ver overtroffen in aantal, en daarom ook in gevaar van overstelpt en overmeesterd te worden door zijne vijanden, is het toch de wil van Christus dat zij niet zullen vrezen. Vrees niet, gij klein kuddeken, maar beschouw uzelf als veilig onder de bescherming en het geleide van den groten en goeden Herder, en wees gerust." God heeft een koninkrijk weggelegd voor allen, die tot Christus' klein kuddeken behoren, een kroon der heerlijkheid, 1 Petrus 5:4, een troon, Openbaring 3:21, onnaspeurlijke rijkdommen, de bijzondere schatten van koningen en landen. De schapen ter rechterhand worden geroepen om te komen en het koninkrijk te beërven, het is hunner tot in eeuwigheid, een koninkrijk voor ieder. Het koninkrijk wordt gegeven overeenkomstig het welbehagen des Vaders, het wordt gegeven, niet als afdoening ener schuld, maar uit genade, ja Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U. Het koninkrijk behoort Hem, en mag Hij met het Zijne niet doen wat Hij wil? De gelovige hoop en vooruitzichten van het koninkrijk moeten de vrees van Christus' klein kuddeken in deze wereld tot zwijgen brengen. "Vrees geen droefheid, want al zou die ook komen, zij zou toch gene scheiding maken tussen u en het koninkrijk, dat is zeker, dat is nabij." Het is geen kwaad, waarvoor men behoeft te sidderen, als de gedachte er aan ons niet kan scheiden van de liefde Gods. "Vrees geen gebrek aan iets, dat goed voor u is, want indien het uws Vaders welbehagen is, u het koninkrijk te geven, dan behoeft gij er niet aan te twijfelen, dat Hij de kosten op weg er heen voor u dragen zal."

II. Hij beveelt hun om hun roeping en verkiezing vast te maken door hun schat in den hemel op te leggen, vers 33, 34. Zij, die dit gedaan hebben, kunnen voor alle gebeurtenissen van den tijd volkomen gerust zijn.

1. Weest los van de wereld en van al uwe bezittingen er in: Verkoopt hetgeen gij hebt, en geeft aalmoes, dat is: "veeleer dan niet te hebben wat nodig is om de wezenlijk-nooddruftigen bij te staan, verkoopt wat gij overtolligs hebt, al wat gij missen kunt van hetgeen dient tot uw onderhoud en dat van uw gezin, en geeft het den armen." Verkoopt wat gij hebt, indien gij bevindt dat het u hinderlijk of bezwarend is in den dienst van Christus. Denkt niet dat gij in het verderf gestort zijt, indien gij, om het getuigenis van Jezus, beboet, in de gevangenis geworpen of verbannen wordt, en daardoor genoodzaakt zijt uwe bezittingen te verkopen, al zijn zij ook het erfdeel uwer vaderen. Verkoopt niet

om geld bijeen te schrapen of op te hopen, of omdat gij er door woeker meer mede kunt winnen, maar verkoopt en geeft aalmoes. Wat op de rechte wijze in aalmoezen gegeven wordt, wordt op de beste interest gezet, en onder de beste waarborgen van soliditeit.

2. Zet uw hart op de andere wereld, en hebt van die wereld uwe verwachtingen. Maakt uzelven buidels, die niet verouden, die niet ledig raken, niet van goud, maar van genade in het hart en goede werken in het leven, dat zijn buidels, die niet verouden. Genade zal met ons mede gaan in de andere wereld, want zij is ingeweven in de ziel, en onze goede werken zullen ons volgen, want God is niet onrechtvaardig, dat Hij ze zou vergeten. Dat zullen de schatten zijn in den hemel, die ons voor de eeuwigheid zullen verrijken.

a. Het is een schat, die nooit uitgeput zal zijn, wij kunnen er voor de eeuwigheid op teren, er is geen gevaar van er ooit den bodem van te zullen zien.

b. Het is een schat, waarvan wij geen gevaar lopen beroofd te zullen worden, want geen dief kan er bij komen, wat opgelegd is in den hemel, is buiten het bereik der vijanden.

c. Het is een schat, die niet zal bederven, de mot verderft hem niet, zoals zij de klederen verderft, die wij nu dragen. Nu zal het hieruit blijken of wij onzen schat hebben in den hemel, als ons hart daar is, terwijl wij nog hier zijn, vers 34, indien wij veel aan den hemel denken en er ons oog op gevestigd houden, indien wij ons verlevendigen door de hoop op dien schat, en ons in bedwang houden door de vrees van hem te verliezen. Maar indien uw hart gezet is op de aarde en de dingen der aarde, dan is het te vrezen dat gij daar uw schat e n deel in hebt, en dus in het verderf zult gestort zijn als gij haar verlaat.

III. Hij gebiedt hun bereid te zijn en zich bereid te houden voor de komst van Christus, wanneer allen, die hun schat opgelegd hebben in den hemel, in het genot er van zullen komen, vers 35 en verder.

1. Christus is onze Meester, en wij zijn Zijne dienstknechten, niet slechts werkende dienstknechten, maar opwachtende dienstknechten, dienstknechten, die Hem ere doen, Hem vergezellen en op Zijne wenken letten. Zo iemand Mij dient, die volge Mij. Zij volgen het Lam, waar het ook heengaat. Maar dat is niet alles. Zij moeten Hem ook eren door op Hem te wachten, Zijne wederkomst te verwachten. Wij moeten wezen als mensen, die op hun heer wachten, die laat opzitten, omdat hij laat uitblijft, ten einde gereed te zijn om Hem te ontvangen.

2. Christus, onze Meester, zal, ofschoon Hij thans van ons is weggegaan, wederkomen, terugkeren van de bruiloft, van het vieren der bruiloft daar buiten, om haar tehuis te voltooien. Christus' dienstknechten bevinden zich nu in een staat van verwachting, uitziende naar de heerlijke verschijning huns Meesters, alles doende met het oog hierop. Hij zal komen om kennis te nemen van Zijne dienstknechten, en daar dit dan de dag der toetsing is, zullen zij, al naar zij bevonden worden, of bij Hem blijven, of ter deur uit verwezen worden.

3. De tijd der wederkomst onzes Meesters is onzeker. Het zal in den nacht wezen, ver in den nacht, als Hij Zijne komst lang zal hebben uitgesteld, en velen zullen hebben opgehouden van naar Hem uit te zien, in de tweede nachtwake, even voor middernacht, of in de derde nachtwake, terstond na

middernacht, vers 38. Zijn komen tot ons bij onzen dood is onzeker, en voor velen zal het zeer onverwacht zijn, want in welke ure gij het niet meent, zal de Zoon des mensen komen, zonder voorafgaande waarschuwing. Dit duidt niet slechts de onzekerheid aan van den tijd Zijner komst, maar de heersende gerustheid bij het grootste deel van het mensdom, die onnadenkend zijn, en volstrekt geen achtslaan op de waarschuwingen, die hun gegeven zijn, zodat, wanneer Hij ook komt, het in een ure zal zijn, in welke zij het niet menen.

4. Wat Hij eist en verwacht van Zijne dienstknechten is, dat zij bereid zullen zijn om Hem, wanneer Hij ook komt, terstond open te doen, vers 36, dat is: dat zij in een gemoedsstemming zullen zijn om Hem te ontvangen, of liever, om door Hem ontvangen te worden, dat zij bevonden worden als Zijne dienstknechten, in de houding die hun betaamt, hun lenden om- gord, ene toespeling op de dienstknechten, die gereed en bereid zijn om te gaan, waar hun meester hen heenzendt, hun lange klederen opgeschort (díe hen anders bij het gaan zouden hinderen) en hun kaarsen brandende, waarmee zij hun meester moeten bijlichten om in het huis en op zijne kamer komen.

5. Die dienstknechten zullen gelukkig, zalig zijn, die bereid bevonden worden en in een goede gemoedsstemming, als hun Heere komen zal, vers 37. Zalig zijn die dienstknechten, die, na lang gewacht te hebben, in den toestand blijven van wachten tot aan de ure, wanneer hun Heere komt, en dan wakker bevonden worden en zich bewust van Zijne nadering, van Zijn eerste kloppen. En wederom: vers 38, Zalig zijn die dienstknechten, want dan zal het de tijd wezen van hun bevordering. Hier wordt hun een eer aangedaan, als waarvan men nauwelijks een voorbeeld zal vinden onder de mensen: Hij zal hen doen aanzitten, en bijkomende, zal Hij hen dienen. Want dat de bruidegom aan tafel bedient, is niets ongewoons, maar zijne dienstknechten te dienen, dat is niet naar de wijze der mensen. Maar Jezus Christus was onder Zijne discipelen als een die dient, en om Zijne neerbuigendheid te tonen, heeft Hij eens zich zelven omgord en hen gediend, toen Hij hun de voeten heeft gewassen, Johannes 13:4, 5. Het betekende de blijdschap, waarmee zij ontvangen zullen worden door den Heere Jezus in de andere wereld, waar Hij hun is voorgegaan om hun plaats te bereiden, en Hij heeft hun gezegd dat Zijn Vader hen zal eren, Johannes 12:26.

6. Wij zijn daarom in onzekerheid gelaten betreffende den juisten tijd Zijner komst, opdat wij steeds bereid zullen zijn, want er is geen grote verdienste in gelegen, dat iemand zich bereidt op een aanval wanneer hij van tevoren het juiste ogenblik weet, wanneer die aanval zal plaatshebben. Indien de heer des huizes geweten had, in welke ure de dief komen zou, hij zou gewaakt hebben, al was hij anders ook nog zulk een zorgeloos mens. Hij zou gewaakt en de dieven weggeschrikt hebben, vers 39. Maar wij weten niet in welke ure ons het alarmsein gegeven zal worden, en daarom moeten wij steeds wakende en op onze hoede zijn. Of wel, dit kan den rampzaligen toestand aanduiden van hen, die te dezen opzichte zorgeloos en ongelovig zijn. Indien den heer des huizes bericht ware gegeven van zijn gevaar dat hij in dien nacht beroofd zou worden, hij zou zijn opgebleven om zijn huis te beveiligen, maar ons is kennis gegeven van den dag van des Heeren komst, dat zij zal wezen als van een dief in den nacht, ter beschaming en ten verderve van alle geruste zondaren, en toch waken wij niet. Indien de mensen zulk een zorg dragen voor hun huizen, o laat ons dan toch wijs zijn in zorg voor onze zielen: Gij dan, zijt ook bereid, even bereid als die heer des huizes zou zijn, indien hij wist in welke ure de dief komen zou.

Lukas 12:41-53

Hier is:

I. De vraag, die Petrus aan Christus deed bij gelegenheid van de voorgaande gelijkenis, vers 41. Heere! zegt Gij deze gelijkenis tot ons, die Uw gestadige volgelingen zijn, tot ons, die leraren zijn, of ook tot allen, die komen om door U onderwezen te worden, tot al de hoorders en, in hen, tot alle Christenen? Evenals zo dikwijls, was Petrus ook nu de woordvoerder der discipelen. Wij hebben reden om God te danken, dat er zulke ijverige, voortvarende mensen zijn, die de gaven hebben om zich te uiten, hun gedachten in woorden te brengen, laat de zodanige zich wachten voor hoogmoed. Nu wenst Petrus dat Christus zich nader zal verklaren, dat Hij den pijl der voorgaande gelijkenis zal richten naar het doel, dat Hij er mede op het oog had. Hij noemt het ene gelijkenis, omdat zij belangrijk en leerrijk is. Heere, zei Petrus, was zij bestemd voor ons alleen, of voor allen? Hierop geeft Christus een direct antwoord, Markus 13:37. Hetgeen ik u zeg, dat zeg Ik allen: Waakt. Hier echter schijnt Hij aan te tonen, dat de apostelen er in de eerste plaats belang bij hadden. Het is voor ons allen van belang om voor ons zelven te nemen, wat Christus in Zijn woord voor ons bedoeld heeft, en dus hieromtrent te vragen: Zegt gij dit tot ons? Tot mij? Spreek. Heere, want Uw knecht hoort. Behoort mij dit woord? Spreek het tot mijn hart.

II. Christus' antwoord op deze vraag, gericht tot Petrus en de overige discipelen. Indien hetgeen Christus tevoren gezegd heeft hen niet inzonderheid aangaat, maar hen en ook andere Christenen, die allen moeten waken en bidden om Zijne komst, als Zijne dienstknechten, dan is toch hetgeen volgt meer bijzonder van toepassing op leraren, die de huisbezorgers zijn van Christus' huis. Onze Heere Jezus nu zegt hun hier:

1. Wat hun plicht is als huisbezorgers, en wat er aan hun zorg is toevertrouwd.

a. Zij zijn aangesteld om, onder Christus, de bestuurders te zijn van het huisgezin Gods, onder Christus, wiens het huis is. Leraren ontlenen aan Christus de macht om het Evangelie te prediken, en de inzettingen van Christus te bedienen, en de zegelen van het verbond der genade uit te delen.

b. Hun opdracht is om aan Gods kinderen en dienstknechten hun bescheiden deel spijze te geven, het deel dat geschikt voor hen is, en voor hen bestemd is, overtuiging, vermaning en vertroosting aan die dit nodig hebben. Suum cuique -aan ieder het zijne, Dit is het woord der waarheid recht te snijden, 2 Timotheus 2:15.

c. Het hun "ter rechter tijd" te geven, op den tijd en de wijze, die meest gepast zijn voor den aard en den toestand van hen, die gevoed moeten worden, een woord ter rechter tijd met den moede.

d. Hierin moeten zij zich getrouw betonen en wijs, getrouw aan hun Meester, die hen op dien post van vertrouwen gesteld heeft, en getrouw aan hun mededienstknechten, ten wiens behoeve zij daar geplaatst zijn, en wijs, om van de gelegenheid gebruik te maken om hun Meester te eren en het gezin te dienen. Leraren moeten zo wel bekwaam als getrouw zijn.

2. Wat hun geluk zal zijn, indien zij zich getrouw en wijs betonen, vers 43. Zalig is de dienstknecht,

a. Die doet, en niet lui of traag is, niet aan gemakzucht toegeeft. Zelfs de bestuurders der huishouding moeten "doende" zijn, en zich tot aller dienstknechten maken.

b. Die alzo doende is, doende zoals hij behoort doende te zijn, hun het deel der spijze gevende, door openbare prediking en bijzondere toepassing.

c. Die gevonden wordt alzo doende, als zijn Heere komt, die volhardt tot den einde, in weerwil van de moeilijkheden, die hij op zijn weg ontmoet. Nu wordt zijn geluk, zijne zaligheid voorgesteld door de bevordering van een huisbezorger, die zich in de lagere rangen van den dienst getrouw en bekwaam heeft betoond, hij zal tot hoger en meer omvattenden dienst bevorderd worden, vers 44, Ik zeg ulieden, dat hij hem over al zijne goederen zal zetten, zoals Jozefs bevordering aan het hof van Farao. Leraren, die van God de genade ontvangen om getrouw te zijn, zullen verdere genade verkrijgen om overvloedig beloond te worden voor hun getrouwheid in den dag des Heeren.

3. Welk een ontzettende afrekening er zijn zal, indien zij verraderlijk en ontrouw bevonden worden, vers 45, 46. Indien die dienstknecht twistziek en onheilig begint te worden, dan zal hij ter verantwoording geroepen en streng gestraft worden. Wij hebben dit alles reeds gehad in Mattheus, en daarom zullen wij hier slechts opmerken,

a. Dat onze beschouwing van Christus' wederkomst als iets van nog zeer verre de oorzaak is van al deze ongeregeldheden, die de gedachte er aan schrikkelijk voor ons maken. Hij zegt in zijn hart: Mijn heer vertoeft te komen. Christus' lankmoedigheid wordt zeer dikwijls verkeerdelijk opgevat als Zijn vertoeven, Zijn uitstellen, ter ontmoediging van Zijn volk, en ter bemoediging van Zijne vijanden.

b. De vervolgers van Gods volk worden gewoonlijk overgelaten aan hun gerustheid en hun zinnelijke lusten, zij slaan hun mededienstknechten, en dan gaan zij eten en drinken met de dronkaards, gans onbekommerd over hun eigen zonden en over het lijden hunner broederen, zoals de koning en Haman, die zaten en dronken toen de stad Susan verward was. Aldus drinken zij, om het geroep van hun eigen geweten te smoren.

c. De dood en het oordeel zullen ontzettend wezen voor alle goddelozen, maar inzonderheid voor slechte leraren. Het zal hen overvallen, ter ure, die zij niet weten. Het zal de beslissing voor hen zijn ter eindeloze ellende, zij zullen afgescheiden worden, en hun deel zal gezet worden met de ontrouwen.

4. Welk ene verzwaring het zijn zal van hun zonde en hun straf, dat zij hun plicht gekend, maar niet gedaan hebben, vers 47, 48: Die dienstknecht, welke geweten heeft den wil zijns heren, en hem niet gedaan heeft, die zal met vele slagen geslagen worden, zal zwaarder straf ontvangen, maar hij, die dezelve niet geweten heeft, die zal met weinige slagen geslagen worden, uit aanmerking hiervan zal zijne straf verzacht worden. Hier schijnt ene toespeling te zijn op de wet, die onderscheid maakte tussen zonden, bedreven uit onwetendheid, en zonden, bedreven met opgeheven hand, Leviticus 5:15 enz., Numeri 15:29, 30, evenals ook op een andere wet betreffende het aantal slagen, gegeven aan een boosdoener, naar den aard der misdaad, Deuteronomium 25:2, 3. Nu is

a. onwetendheid omtrent onzen plicht enigszins ene verschoning van onze zonde. Hij, die den wil zijns heren niet geweten heeft, door zorgeloosheid, of onachtzaamheid, of omdat hij niet zo goed in

de gelegenheid geweest is als anderen om tot de kennis er van te komen, en gedaan heeft dingen, die slagen waardig zijn, zal wèl geslagen worden, want hij zou zijn plicht beter hebben moeten weten, doch met weinige slagen, ten dele, niet geheel, is zijne onwetendheid hem ene verontschuldiging. Zo hebben de Joden door onwetendheid Christus ter dood gebracht, Handelingen 3:17, 1 Corinthiërs 2:8, en Christus heeft voor hen gepleit op die onwetendheid, en ter hunner verontschuldiging aangevoerd: Zij weten niet wat zij doen.

b. Het kennen van onzen plicht is ene verzwaring onzer zonde. Die dienstknecht, welke geweten heeft den wil zijns heren, maar toch zijn wil niet gedaan heeft, die zal met vele slagen geslagen worden. God zal hem rechtvaardiglijk meer straf opleggen wegens zijn misbruik van de middelen der kennis, die Hij hem gegeven heeft, en waarvan anderen een beter gebruik zouden hebben gemaakt, omdat er zeer veel moedwil en minachting uit spreekt als men zondigt tegen kennis. Hoeveel zwaarder straf zullen diegenen dus waardig geacht worden, behalve nog de vele slagen, die hun eigen geweten hun geeft! Kind, gedenk. Er wordt een goede reden hiervoor bijgevoegd: Een iegelijk, dien veel gegeven is, van dien zal veel geëist worden, inzonderheid als het hem gegeven werd als een aanvertrouwd pand, waarvan hij rekenschap verschuldigd is. Hun, die grotere geestesgaven hebben dan anderen, meer kennis, meer geleerdheid, meerdere bekendheid met de Schriften, aan hen is veel gegeven, en dienovereenkomstig zal hun verantwoording moeten zijn.

III. Voorts spreekt Christus nog over Zijn eigen lijden, dat Hij verwachtte, en over het lijden Zijner volgelingen. Hij wil dat ook zij in de verwachting daarvan zullen leven. In het algemeen, vers 49 :Ik ben gekomen om vuur op de aarde te werpen. Hieronder verstaan sommigen de prediking van het Evangelie, en de uitstorting des Geestes, heilig vuur. Christus heeft dit gezonden om de wereld te louteren, haar schuim te zuiveren, haar kaf te verbranden, en het was reeds ontstoken. Het Evangelie was begonnen gepredikt te worden, er waren reeds inleidingen tot, of voorbereidingen van, de uitstorting des Geestes. Christus doopte met den Heiligen Geest en met vuur, deze Geest daalde neer in vurige tongen. Maar naar hetgeen volgt schijnt er veeleer het vuur der vervolging onder verstaan te moeten worden. Christus is er de werker niet van, daar het de zonde is der brandstichters, der vervolgers, maar Hij laat het toe, ja meer, Hij verordineert het, als een louterend vuur ter toetsing van de vervolgden. Dit vuur was reeds ontstoken in de vijandschap der vleselijk-gezinde Joden jegens Christus en Zijne volgelingen. Wat wil Ik, indien het alrede ontstoken is? Wat gij doet, doe het haastelijk, "Indien het alrede ontstoken is, wat wil ik? Zal Ik op de uitblussing er van wachten? Neen, want het moet over Mij komen, en over allen, en het zal ter heerlijkheid Gods zijn."

1. Hij zelf moet veel lijden, Hij moet heengaan door het vuur, dat alrede ontstoken is, vers 50. Ik moet met een doop gedoopt worden. Beproevingen worden bij vuur en ook bij water vergeleken, Psalm 66:12 :69:2, 3. Het lijden van Christus was van beiderlei aard. Hij noemt het een doop, Mattheus 20:22, want Hij was er mede besprengd, zoals Israël gedoopt was in de wolk, en er in gedompeld, zoals Israël gedoopt was in de zee, 1 Corinthiërs 10:2. Hij moet besprengd worden met Zijn eigen bloed, en met het bloed Zijner vijanden, Jes 63:3. Zie hier,

a. Christus' voorzien van Zijn lijden, Hij wist wat Hij moest ondergaan, en hoe noodzakelijk het was dat Hij het zou ondergaan. Ik moet met een doop gedoopt worden. Hij noemt Zijn lijden met een naam, die het verzacht, het is een doop, geen verdelgende vloed, Ik moet er in gedompeld worden, niet er in verdrinken, en met een naam, waardoor het geheiligd wordt, want de doop is een heilige

plechtigheid. Christus heeft zich in Zijn lijden toegewijd aan de eer Zijns Vaders, en zich zelven tot priester geheiligd in eeuwigheid, Hebreeën 7:27, 28.

b. Christus' voortvarendheid om dat lijden te ondergaan: Hoe word Ik geperst, totdat het volbracht zij! Hij verlangde naar den tijd, wanneer Hij zal lijden en sterven, het oog hebbende op de heerlijke uitkomst van dat lijden. Het is een toespeling op een vrouw in barensnood, in pijn om te baren, en die hare pijnen welkom heet, omdat zij de geboorte verhaasten van het kind, en zij wenst de pijnen scherp en sterk. opdat het werk er door bespoedigd worde. Christus' lijden was de arbeid Zijner ziel, dien Hij blijmoedig onderging, in de hoop dat Hij daardoor zaad zal zien, Jesaja 53:10, 11. Zo had Hij Zijn hart gezet op de verlossing en zaligheid van den mens.

2. Hij zegt aan hen, die Hem omringen, dat ook zij moeilijkheden en verdrukkingen te verdragen zullen hebben, vers 51. Meent gij dat Ik gekomen ben, om vrede te geven op de aarde? u een vreedzaam bezit te geven van de aarde, en uitwendigen voorspoed op de aarde? Hiermede wordt te kennen gegeven, dat zij bereid waren aan zulke gedachten plaats te geven, ja, dat zij in de mening verkeerden, dat het Evangelie overal op aarde welkom zal geheten worden, dat alle mensen het zullen omhelzen, en zich dus zullen beijveren om de predikers er van een gerust en aangenaam leven te doen leiden, en hen in hoog aanzien te houden, dat Christus, indien Hij hun al geen pracht en macht zou geven, hun tenminste vrede zou geven, en hierin waren zij aangemoedigd door onderscheidene plaatsen in het Oude Testament, die spreken van den vrede in het koninkrijk van den Messias, hetgeen zij gaarne wilden verstaan van uitwendigen vrede. Maar, zegt Christus, "gij zult u vergissen, de uitkomst zal het tegendeel doen zien, vleit u dus niet met een ijdele hoop. Gij zult bevinden

a. Dat de uitwerking van de prediking des Evangelies verdeeldheid zal zijn. Niet alsof doel en strekking van het Evangelie niet was om de kinderen der mensen onder elkaar te verenigen, hen in heilige liefde saam te verbinden, indien allen het wilden aannemen, zou dit er het gevolg van zijn. Maar er zijn zeer velen, die het niet slechts niet willen ontvangen, maar het tegenstaan, wier bederf er door geprikkeld wordt, en die verwoed zijn op hen, die het wèl ontvangen, en zo betoont het zich niet als de oorzaak, maar als de aanleiding tot verdeeldheid. Terwijl de sterke gewapende zijn huis bewaakte, In de heidenwereld was al wat hij had in vrede, alles was rustig, want allen gingen een weg, de sekten der filosofen verdroegen zich met elkaar, kwamen tamelijk wel met elkaar overeen, en dit was ook zo met de aanbidders van verschillende godheden. Maar toen het Evangelie werd gepredikt, en velen er door werden verlicht, en van de macht van Satan bekeerd werden tot God, toen was er beroering, er ontstond een geluid, er ontstond beweging, Ezechiël 37:7. Sommigen onderscheidden zich door het Evangelie te omhelzen, en anderen vertoornden zich omdat zij dit deden. Ja, en onder hen, die het Evangelie ontvingen, zal nog verschil van gevoelen komen in ondergeschikte zaken, waardoor mede verdeeldheid zal ontstaan, en Christus laat dit toe om heilige redenen, 1 Corinthiërs 11:18, opdat de Christenen onderlinge verdraagzaamheid zouden leren en beoefenen. Romeinen 14:1, 2.

b. Dat deze verdeeldheid ook particuliere gezinnen zal binnendringen, en de prediking van het Evangelie aanleiding zal geven tot onenigheid onder de naaste bloedverwanten, vers 53 :De vader zal tegen den zoon verdeeld zijn, en de zoon tegen den vader, als de een Christen wordt en de ander niet, want de een, die Christen wordt, zal zich beijveren om door bewijsvoering en tederheid ook den ander hiertoe te bewegen, 1 Corinthiërs 7:16. Niet zodra was Paulus bekeerd, of hij sprak en

handelde tegen de Griekse Joden, Handelingen 9:29. Die in het ongeloof volhardt, zal geprikkeld zijn en degene haten en vervolgen, die door zijn geloof en zijne gehoorzaamheid getuigt tegen zijn ongeloof en ongehoorzaamheid en ze veroordeelt. Een geest van dweepzucht en vervolging zal de sterkste banden van bloedverwantschap en natuurlijke liefde verbreken, zie Mattheus 10:35, 24:7. Zelfs moeders en dochters twisten met elkaar over den Godsdienst, en zij, die niet geloven, worden zo heftig en honend, dat zij bereid zijn hen, die geloven, over te leveren in de handen van bloedgierige vervolgers, hoewel zij hun anders zeer na en dierbaar zijn. Wij zien in de Handelingen, dat overal, waar het Evangelie kwam, vervolging werd opgewekt, het werd overal tegen gesproken, er ontstond geen kleine beroerte vanwege den weg des Heeren. Laat de discipelen van Christus zich dus geen vrede op aarde voorspiegelen, want zij worden gezonden als schapen in het midden der wolven.

Lukas 12:54-59

Aan de discipelen hun les gegeven hebbende in de vorige verzen, wendt Christus zich nu tot de scharen, om hun de hun te geven, vers 54.

Hij zei ook tot de scharen, Hij predikte ad populum, voor het volk, zowel als adclerum voor degeestelijkheid. Hij wilde hen in het algemeen even verstandig hebben ten opzichte van hun ziel, als zij het waren voor uiterlijke omstandigheden. Hij noemt twee zaken:

I. Zij moeten leren den weg te onderscheiden, dien God met hen houdt, teneinde dienovereenkomstig bereid te zijn. Zij waren weerkundig, en door waarneming van wind en wolken konden zij voorzien of er regen of hitte zou komen, vers 54, 55, en naar zij voorzagen dat het weer zijn zou, hebben zij hun hooi en koren in de schuren gebracht, of wel zich voor een reis toegerust. Zelfs omtrent de weersverandering geeft God ons waarschuwingen, en de menselijke kunst heeft ons door barometers en thermometers, die weersverandering nog duidelijker weten voor te stellen. De weersvoorspellingen, waarvan hier gesproken wordt, berusten op gedurige waarnemingen, uit hetgeen geweest is maken wij op hetgeen zijn zal. Zie het nut der ervaring, door kennis te nemen kunnen wij er toe komen om kennis te geven. Wie wijs is, zal opmerken en leren. Zie nu:

1. De bijzonderheden der voorspellingen: Wanneer gij een wolk ziet opgaan van het westen -de Hebreeën zouden zeggen uit de zee -wellicht is zij in den beginne niet groter dan eens mans hand, 1 Koningen 18:44, terstond zegt gijlieden, er komt regen, en het geschiedt alzo. En wanneer gij den zuidenwind ziet waaien, zo zegt gij: Er zal hitte zijn (want de hete landen van Afrika liggen niet ver zuidwaarts van Judea), en het geschiedt. Toch heeft de natuur zich niet zo vast aan zulk een spoor verbonden, of wij kunnen ons soms in die voortekenen vergissen.

2. De gevolgtrekkingen, hieruit afgeleid, vers 56. "Gij geveinsden, die voorgeeft wijs te zijn, maar het niet werkelijk zijt, die voorgeeft den Messias te verwachten en Zijn koninkrijk" (want de meeste Joden deden dit) "en toch geenszins geneigd zijt het te ontvangen, hoe is het dat gij dezen tijd niet onderscheidt, dat gij niet bemerkt dat het, volgens de aanduidingen in de Oud Testamentische profetieën, nu de tijd is dat de Messias moet verschijnen, en dat overeenkomstig de kenmerken, die van Hem gegeven zijn, Ik het ben? Waarom bespeurt gij niet, dat gij nu een gelegenheid hebt, die gij niet lang zult houden, en die gij wellicht nooit weer hebben zult, om u een deel te verzekeren in het koninkrijk Gods en in de voorrechten van dat koninkrijk?" Nu is het de wel-aangename tijd, nu of nooit. Het is de dwaasheid en ellende van den mens, dat hij zijn tijd niet weet, Prediker 9:12. Dat was het verderf van de mensen van dat geslacht, dat zij den tijd hunner bezoeking niet bekend hebben, Hoofd. 19:44. Maar het hart eens wijzen zal tijd en wijze weten, dat was de wijsheid van de kinderen van Issaschar, die ervaren waren in het verstand der tijden, 1 Kronieken 12:32. Hij voegt er bij: Waarom oordeelt gij ook van uzelven niet al waren u deze sterke alarmtekenen niet gegeven-hetgeen recht is? vers 57. Gij zijt niet alleen stompzinnig en achteloos in zaken, die van zuiver Goddelijke openbaring zijn, en let niet op de wenken, die u hierdoor gegeven worden, maar gij zijt dit ook ten opzichte van het licht en de wet der natuur." Het Christendom heeft de rede en de natuurlijke consciëntie aan zijne zijde, en, indien de mensen zich de vrijheid wilden veroorloven om "te oordelen wat recht is", dan zouden zij spoedig bevinden, dat al de wetten van Christus betreffende alle dingen, recht zijn, dat niets meer billijk is op zichzelf, of meer betamelijk voor ons, dan ons er aan te onderwerpen en er ons door te laten besturen en regeren.

II. Laat hen zich haasten om met God verzoend te worden, eer het te laat is, vers 58, 59.

1. Voor onze tijdelijke zaken achten wij het verstandig om met hen, tegen wie wij niet bij machte zijn te strijden, een overeenkomst te treffen op de beste voorwaarden, die wij kunnen bedingen, eer het hiervoor te laat is, en wij aan de gestrengheid der wet worden overgegeven. Als gij heengaat met uwe wederpartij voor de overheid, waarop een beroep gedaan is, en gij weet dat hij het voordeel over u heeft, en gij gevaar loopt van veroordeeld te worden, dan weet gij dat het de voorzichtigste weg is om de zaak in der minne met hem te schikken, zo doe naarstigheid op den weg, om van hem verlost te worden, kwijtschelding te verkrijgen, opdat niet recht tegen u gesproken worde overeenkomstig de wet, een vonnis over u geveld en aan u voltrokken zal worden. Verstandige lieden laten hun twistgedingen niet tot het uiterste komen, maar trachten ze intijds bij te leggen.

2. Laat ons evenzo handelen ten opzichte van de zaken onzer ziel. Door de zonde hebben wij God tot onze wederpartij gemaakt, wij hebben Zijn ongenoegen tegen ons opgewekt, en Hij heeft zowel het recht als de macht aan Zijne zijde, zodat het gans doelloos is om de twistzaak met Hem voort te zetten, want zowel voor het gerecht als in den krijg zouden wij worden verslagen. Christus, aan wie al het oordeel is overgegeven, is de overheid voor wie wij ons haasten te verschijnen. Als wij een gerechtelijk onderzoek voor Hem moeten doorstaan, en er in volharden om ons te willen rechtvaardigen, dan zal de rechtszaak voorzeker in ons nadeel uitvallen, de Rechter zal ons den gerechtsdienaar overleveren, en wij zullen in de gevangenis der hel geworpen worden, de schuld zal tot den laatsten penning van ons worden ingevorderd, hoewel wij niet bij machte zijn haar te voldoen, zij zal voortdurend van ons worden geëist, totdat ook het laatste penningske betaald is, hetgeen in eeuwigheid niet zal geschieden. Christus' lijden was kort, maar de waardij er van maakt het tot een volkomen genoegdoening. In het lijden van veroordeelde zondaren moet hetgeen er in tekort komt in waardij, vergoed worden door den eindelozen duur. Laat ons dan naarstigheid doen om verlost te worden uit de handen van God als tegenpartij, en in Zijne handen te komen als Vader, en dat wel terwijl wij op den weg zijn, waarop hier den meesten nadruk gelegd wordt. Zolang wij leven zijn wij "op den weg", en nu is het onze tijd, om, door bekering en geloof, door Christus (die de Middelaar is, zowel als de Rechter) den twist ten einde te brengen, eer het te laat is. Aldus was God in Christus, de wereld met zich zelven verzoenende. Laat ons den arm des Heeren aangrijpen, die uitgestrekt is in genaderijke aanbieding om vrede te maken, en wij zullen vrede maken, Jesaja 27:4, 5, want wij kunnen niet tezamen wandelen tenzij wij overeengekomen zijn.

HOOFDSTUK 13

1 En er waren te dierzelfder tijd enigen tegenwoordig, die Hem boodschapten van de Galileers, welker bloed Pilatus met hun offeranden gemengd had.
2 En Jezus antwoordde, en zeide tot hen: Meent gij, dat deze Galileers zondaars zijn geweest boven al de Galileers, omdat zij zulks geleden hebben?
3 Ik zeg u: Neen zij; maar indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen desgelijks vergaan.
4 Of die achttien, op welke de toren in Siloam viel, en doodde ze; meent gij, dat deze schuldenaars zijn geweest, boven alle mensen, die in Jeruzalem wonen?
5 Ik zeg u: Neen zij; maar indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan.
6 En Hij zeide deze gelijkenis: Een zeker man had een vijgeboom, geplant in zijn wijngaard; en hij kwam en zocht vrucht daarop, en vond ze niet.
7 En hij zeide tot den wijngaardenier: Zie, ik kome nu drie jaren, zoekende vrucht op dezen vijgeboom, en vind ze niet; houw hem uit; waartoe beslaat hij ook onnuttelijk de aarde?
8 En hij, antwoordende, zeide tot hem: Heer, laat hem ook nog dit jaar, totdat ik om hem gegraven en mest gelegd zal hebben;
9 En indien hij vrucht zal voortbrengen, laat hem staan; maar indien niet, zo zult gij hem namaals uithouwen.
10 En Hij leerde op den sabbat in een der synagogen.
11 En ziet, er was een vrouw, die een geest der krankheid achttien jaren lang gehad had, en zij was samengebogen, en kon zich ganselijk niet oprichten.
12 En Jezus, haar ziende, riep haar tot Zich, en zeide tot haar: Vrouw, gij zijt verlost van uw krankheid.
13 En Hij legde de handen op haar; en zij werd terstond weder recht, en verheerlijkte God.
14 En de overste der synagoge, kwalijk nemende, dat Jezus op den sabbat genezen had, antwoordde en zeide tot de schare: Er zijn zes dagen, in welke men moet werken; komt dan in dezelve, en laat u genezen, en niet op den dag des sabbats.
15 De Heere dan antwoordde hem en zeide: Gij geveinsde, maakt niet een iegelijk van u op den sabbat zijn os of ezel van de kribbe los, en leidt hem heen om te doen drinken?
16 En deze, die een dochter Abrahams is, welke de satan, ziet, nu achttien jaren gebonden had, moest die niet losgemaakt worden van dezen band, op den dag des sabbats?
17 En als Hij dit zeide, werden zij allen beschaamd, die zich tegen Hem stelden; en al de schare verblijdde zich over al de heerlijke dingen, die van Hem geschiedden.
18 En Hij zeide: Wien is het Koninkrijk Gods gelijk, en waarbij zal Ik hetzelve vergelijken?
19 Het is gelijk aan een mostaardzaad, hetwelk een mens genomen en in zijn hof geworpen heeft; en het wies op, en werd tot een groten boom, en de vogelen des hemels nestelden in zijn takken.
20 En Hij zeide wederom: Waarbij zal Ik het Koninkrijk Gods vergelijken?
21 Het is gelijk aan een zuurdesem, welken een vrouw nam, en verborg in drie maten meels, totdat het geheel gezuurd was.
22 En Hij reisde van de ene stad en vlek tot de andere, lerende, en richtende Zijn reis naar Jeruzalem.
23 En er zeide een tot Hem: Heere, zijn er ook weinigen, die zalig worden? En Hij zeide tot hen:
24 Strijdt om in te gaan door de enge poort; want velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen;

25 Namelijk nadat de Heer des huizes zal opgestaan zijn, en de deur zal gesloten hebben, en gij zult beginnen buiten te staan, en aan de deur te kloppen, zeggende: Heere, Heere, doe ons open! en Hij zal antwoorden en tot u zeggen: Ik ken u niet, van waar gij zijt.
26 Alsdan zult gij beginnen te zeggen: Wij hebben in Uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken, en Gij hebt in onze straten geleerd.
27 En Hij zal zeggen: Ik zeg u, Ik ken u niet, van waar gij zijt; wijkt van Mij af, alle gij werkers der ongerechtigheid!
28 Aldaar zal zijn wening en knersing der tanden, wanneer gij zult zien Abraham, en Izak, en Jakob, en al de profeten in het Koninkrijk Gods, maar ulieden buiten uitgeworpen.
29 En daar zullen er komen van Oosten en Westen, en van Noorden en Zuiden, en zullen aanzitten in het Koninkrijk Gods.
30 En ziet, er zijn laatsten, die de eersten zullen zijn; en er zijn eersten, die de laatsten zullen zijn.
31 Te dienzelfden dage kwamen er enige Farizeen, zeggende tot Hem: Ga weg, en vertrek van hier; want Herodes wil U doden.
32 En Hij zeide tot hen: Gaat heen, en zegt dien vos: Zie, Ik werp duivelen uit, en maak gezond, heden en morgen, en ten derden dage worde Ik voleindigd.
33 Doch Ik moet heden, en morgen, en den volgenden dag reizen; want het gebeurt niet, dat een profeet gedood wordt buiten Jeruzalem.
34 Jeruzalem, Jeruzalem! gij, die de profeten doodt, en stenigt, die tot u gezonden zijn, hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkerwijs een hen haar kiekens onder de vleugelen vergadert; en gijlieden hebt niet gewild?
35 Ziet, uw huis wordt ulieden woest gelaten. En voorwaar, Ik zeg u, dat gij Mij niet zult zien, totdat de tijd zal gekomen zijn, als gij zult zeggen: Gezegend is Hij, Die komt in den Naam des Heeren!

In dit hoofdstuk hebben wij

I. Het gebruik, dat door Christus gemaakt werd van ene tijding, die Hem gebracht werd betreffende enige Galileërs, die onlangs door Pilatus waren ter dood gebracht, toen zij offerden in den tempel te Jeruzalem, vers 1-5.

II. De gelijkenis van den onvruchtbaren vijgenboom, waarin wij gewaarschuwd worden om vruchten voort te brengen, waardig der bekering, tot welke Hij ons geroepen heeft, vers 6-9.

III. Christus' genezing ener zieke vrouw op den sabbatdag, en hoe Hij zich hierin rechtvaardigt, vers 11-17. Ene herhaling van de gelijkenis van het mostaardzaad en den zuurdesem, vers 18-22.

IV. Zijn antwoord op de vraag omtrent het getal van hen, die zalig worden, vers 24-30.

V. De minachting, door Hem betoond voor Herodes' kwaadaardigheid en dreigementen, en het oordeel over Jeruzalem uitgesproken, vers 32-35.

Lukas 13:1-5

Wij hebben hier:

I. De tijding aan Christus gebracht omtrent enige Galileërs, die onlangs ter dood waren gebracht, welker bloed Pilatus met hun offeranden gemengd had, vers 1. Laat ons nagaan:

1. Wat dit voor een tragische gebeurtenis geweest is. Het wordt hier. kortelijk meegedeeld, en het wordt door geen der geschiedschrijvers uit dien tijd vermeld. Josephus maakt wel melding van het terdoodbrengen van enige Samaritanen door Pilatus, die onder aanvoering van een oproerigen leider zich op luidruchtige wijze naar den berg Gerizim begaven, waar de Samaritaanse tempel was, maar wij kunnen volstrekt niet toegeven, dat dit verhaal identiek is met het verhaal, dat wij hier vinden. Sommigen denken dat deze Galileërs tot de partij behoorden van Judas Gauloninta, ook Judas de Galileër genoemd, Handelingen 5:37, die het gezag des keizers niet erkende en weigerde hem schatting te betalen. Of wellicht waren dezen, Galileërs zijnde, door Pilatus slechts verdacht tot die partij te behoren, en werden zij barbaars vermoord, omdat zij, die in verbond waren met dien pretendent, buiten zijn bereik waren. De Galileërs, onderdanen zijnde van Herodes, is het waarschijnlijk, dat deze gewelddaad de oorzaak was van den twist tussen Herodes en Pilatus, waarvan wij lezen in Hoofdstuk 23:12. Er wordt ons niet gezegd hoe groot hun getal was, wellicht waren het slechts weinigen, op wie Pilatus zeer bijzonder gebeten was (en dat daarom de zaak door Josephus werd voorbijgezien), maar de bijzonderheid, die wèl genoemd wordt, is dat Pilatus hun bloed met hun offeranden gemengd had in het voorhof van den tempel. Hoewel zij wellicht reden hadden om den toorn van Pilatus te vrezen, wilden zij toch niet onder voorwendsel van die vrees van Jeruzalem wegblijven, waar zij, volgens de wet, verplicht waren op te gaan om te offeren. Dr. Lightfoot acht het waarschijnlijk, dat zij zelf hun offers geslacht hebben (hetgeen geoorloofd was, want zij zeggen dat het werk der priesters aanving met de sprenging van het bloed), en dat de dienaren van Pilatus hen daar overvielen op het ogenblik, dat zij niet op hun hoede waren (want de Galileërs waren anders heethoofdige mensen, die meestal goed gewapend waren) en hun bloed met hun offeranden vermengden, alsof het Gode even aangenaam was. De heiligheid der plaats en der plechtigheid beschermde hen niet tegen de woede van een onrechtvaardigen rechter, die God niet vreesde en geen mens ontzag. Het altaar, dat een heiligdom en wijkplaats placht te wezen, is nu ene hinderlaag, ene plaats van gevaar en moord geworden.

2. Waarom het toen, op dien tijd, aan onzen Heere Jezus bericht werd.

a. Misschien wel bloot als een nieuwstijding, die Hij, naar zij dachten, reeds gehoord had, en als een zaak, die zij betreurden en die Hij, naar zij geloofden, ook zou betreuren, want de Galileërs waren Zijne landslieden. Treurige voorvallen moeten door ons opgemerkt worden, en zij moeten ook aan anderen bekend gemaakt worden, opdat zij en wij er onder den indruk van komen, en er een gepast gebruik van maken.

b. Wellicht was het bestemd als een bevestiging van hetgeen Christus aan het einde van het vorige hoofdstuk gezegd had betreffende de noodzakelijkheid om ons intijds met God te verzoenen, eer wij den gerechtsdienaar worden overgeleverd, dat is: aan den dood, en aldus in de gevangenis worden geworpen, wanneer het te laat zal wezen om tot een overeenkomst te geraken. "Meester", zeggen zij, "hier is weer een voorbeeld van sommige mensen, die plotseling den gerechtsdienaar werden

overgeleverd, door den dood werden weggerukt, toen zij dit weinig verwachtten, en daarom is het ons allen wel zeer nodig om bereid te zijn." Het zal ons zeer nuttig zijn om het woord van God te verklaren en het op ons zelven toe te passen, door op de handelingen van Gods voorzienigheid te letten.

c. Wellicht wilden zij Hem opwekken om, daar Hij zelf van Galilea was en een profeet was, die groten invloed had in dat gewest, een middel te vinden om den dood dezer Galileërs op Pilatus te wreken. Indien zij zulke gedachten koesterden, dan waren zij ten enenmale in dwaling, want Christus ging nu op naar Jeruzalem, om overgeleverd te worden in de handen van Pilatus, en om Zijn bloed-niet te laten vermengen met Zijne offerande-maar het zelf als een offer te laten gemaakt worden.

d. Wellicht werd dit aan Christus bericht om Hem terug te houden van op te gaan naar Jeruzalem, om daar te aanbidden, vers 22, opdat Pilatus Hem niet zou behandelen zoals hij deze Galileërs had behandeld, en van Hem zou zeggen wat hij waarschijnlijk om zijne wreedheid te rechtvaardigen, van deze Galileërs gezegd had, namelijk, dat zij, naar de wijze van Absalom, onder schijn van te komen offeren, een opstand wilden verwekken. Uit vrees nu, dat Pilatus, als hij daar eens mede begon, ook nog verder zou gaan, achtten zij het raadzaam dat Christus hem vooreerst uit den weg zou blijven.

e. Christus antwoord geeft te kennen dat zij Hem dit zeiden met een boosaardigen, zijdelingsen wenk, dat Pilatus wel onrechtvaardig was in hen te doden, maar dat zij ongetwijfeld in het verborgen slechte mensen geweest zijn, daar God anders Pilatus niet toegelaten zou hebben om hen zo barbaars om het leven te brengen. Het was zeer hatelijk, want veeleer dan hen als martelaars te erkennen, al zijn zij ook offerende gestorven, en dat zij wellicht om hun Godsvrucht ter dood zijn gebracht, veronderstellen zij zonder enigen schijn van bewijs, dat zij boosdoeners waren, en wellicht om geen andere reden, dan omdat zij niet van hun partij waren, met hen van gevoelen verschilden, of wel de een of andere twistzaak met hen hadden. Het lot, dat hun bereid was, kon niet slechts een gunstige, maar zelfs een eervolle mening van hen doen opvatten, doch moet nu volgens hen een rechtvaardig oordeel Gods over hen worden genoemd, hoewel zij toch niet wisten waarvoor.

II. Christus' antwoord op dit bericht, waarin Hij het:

1. Steunt door een ander, gelijksoortig verhaal, als voorbeeld hoe de mensen soms plotseling door den dood worden weggenomen. Niet lang geleden is de toren van Siloam gevallen, waarbij achttien personen gedood en onder het puin begraven werden. Dr. Lightfoot vermoedt dat deze toorn nabij het badwater van Siloam, of Bethesda, stond, en dat hij behoorde tot die zalen bij het badwater, waar de kranken lagen, die wachtten op de roering des waters, Johannes 5:3, en dat de gedoden tot dezen hebben behoord, of dat er sommigen onder waren, die zich in dat badwater plachten te reinigen voor den tempeldienst, want het was dicht bij den tempel. Wie zij nu ook waren, het was een treurige gebeurtenis, maar van zulke ongelukken horen wij dikwijls, want gelijk de vogelen, die gevangen worden met den strik, alzo worden de kinderen der mensen verstrikt ter bozer tijd, wanneer die haastelijk over hen valt, Prediker 9:12. Torens, die tot veiligheid gebouwd zijn, blijken dikwijls der mensen verderf te wezen.

2. Hij waarschuwde Zijne hoorders om van deze en dergelijke gebeurtenissen geen slecht gebruik te maken, er geen aanleiding uit te nemen om hen, die zwaar lijden, te berispen of te bestraffen, alsof hun zwaar lijden een teken was, dat zij grote zondaars zijn. Meent gij dat deze Galileërs, die gedood

werden terwijl zij offerden, zondaars geweest zijn boven al de Galileërs, omdat zij zulks geleden hebben? Ik zeg u, neen zij, vers 2, 3. Wellicht waren zij, die Hem het gebeurde met de Galileërs mededeelden, Joden, die zich verheugden over alles wat hun stof kon bieden om boze aanmerkingen te maken op de Galileërs, en daarom gaf Christus hun, als antwoord hierop, het verhaal van die mensen te Jeruzalem, die zo ontijdig aan hun einde waren gekomen, wat met wat mate gij meet, zal u wedergemeten worden. Meent gij dat die achttien, die hun dood vonden onder het puin van den toren te Siloam, terwijl zij wellicht hun genezing verwachtten van het badwater van Siloam, schuldenaars zijn geweest der Goddelijke gerechtigheid, boven alle mensen, die in Jeruzalem waren? Ik zeg u, neen zij. Hetzij dit nu voor of tegen ons is, wij moeten ons aan dien regel houden, dat wij over der mensen zonden niet kunnen oordelen naar hun lijden in deze wereld, want velen worden in den smeltkroes geworpen als goud, dat gezuiverd wordt, niet als schuim of kaf, dat verbrand wordt. Daarom moeten wij niet hard zijn in ons oordeel over hen, die meer dan hun naburen worden beproefd, zoals Jobs vrienden gedaan hebben in hun bestraffingen van hem, opdat wij geen droefheid toevoegen aan hen die reeds bedroefd zijn, ja, opdat wij niet trouweloos zijn aan het geslacht der rechtvaardigen, Psalm 73:15. Als wij willen oordelen, dan hebben wij genoeg te doen met ons zelven te oordelen, want wij kunnen ook liefde en haat niet kennen uit hetgeen voor ons aangezicht is, want alle ding wedervaart aan allen, Prediker 9:1, 2. Wij zouden dan ook even goed tot de gevolgtrekking kunnen komen dat de verdrukkers, onder anderen Pilatus, aan wier zijde macht en voorspoed zijn, de grootste heiligen zijn, als dat de verdrukten, en onder anderen deze Galileërs, die allen wenen en geen vertrooster hebben, ja, zelfs niet in den priester en den Leviet, die het altaar bedienen, de grootste zondaars zijn. Laat ons in dat oordeel over anderen doen, zoals wij wensen dat ons gedaan zal worden: Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt. Mattheus 7:1.

3. Op deze gebeurtenis grondde Hij een roeping tot bekering, aan ieder hunner dit opschrikkend woord toevoegende: Indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen desgelijks vergaan, vers 3, 5.

a. Dit geeft te kennen dat wij allen verdienen te vergaan, om te komen, zoals zij omgekomen zijn, en indien ons gedaan ware naar onze zonden, naar de ongerechtigheid onzer heilige dingen, dan zou voorlang reeds ons bloed door den rechtvaardigen God vermengd zijn met onze offeranden.

b. Dat het voor ons allen dus van het hoogste belang is, dat wij ons bekeren, dat wij leed dragen over hetgeen wij verkeerds gedaan hebben, en het niet weer doen. De oordelen Gods over anderen zijn luide roepstemmen tot ons om ons te bekeren. Zie hoe Christus van alles gebruik heeft gemaakt om ons dezen plicht aan het hart te leggen, namelijk den plicht der bekering.

c. Dat bekering het middel is om aan vergaan te ontkomen, en het is een onfeilbaar middel, zo zal de ongerechtigheid niet uw verderf worden,) maar op geen andere voorwaarden.

d. Dat, indien wij ons niet bekeren, wij evenals anderen voor ons, voorzeker zullen vergaan. Sommigen leggen den nadruk op het woord desgelijks, en passen het toe op het verderf, dat over de Joden stond te komen, inzonderheid over die van Jeruzalem, die door de Romeinen verdaan werden ten tijde van hun Paasfeest, en dus werd hun bloed, evenals dat van deze Galileërs, vermengd met hun offeranden, en velen van hen, in Jeruzalem en in andere plaatsen, werden gedood door het neerstorten van muren en gebouwen, die boven hun hoofd neergestoten werden, zodat zij stierven evenals zij, die door den val van den toren van Siloam gedood werden. Maar ongetwijfeld ziet het verder, tenzij wij ons bekeren, zullen wij voor eeuwig omkomen, zoals dezen in deze wereld

omgekomen zijn. Dezelfde Jezus, die ons roept om ons te bekeren, omdat het koninkrijk der hemelen nabij is gekomen, zegt ons, ons te bekeren, omdat wij anders zullen vergaan, zodat Hij ons leven en dood heeft voorgesteld, goed en kwaad, en ons voor de keuze daarvan gesteld heeft.

e. Het omkomen van diegenen in hun onboetvaardigheid, welke het hardst en strengst waren in hun oordeel over anderen, zal zeer bijzonder verzwarend zijn.

Lukas 13:6-9

Deze gelijkenis is bedoeld om nadruk te leggen op het woord van waarschuwing, dat er onmiddellijk aan voorafgaat: Indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan, tenzij gij uw leven betert, zult gij ten ondergang gedoemd zijn, evenals de onvruchtbare vijgenboom uitgehouwen zal worden, indien hij geen vruchten voortbrengt.

I. Deze gelijkenis betreft in de eerste plaats het volk der Joden. God heeft hen verkoren tot Zijn eigendom, heeft hen gemaakt tot een volk, dat nabij Hem is, Hij gaf hun het voorrecht boven alle andere volken om Hem te kennen en te dienen, en Hij verwachtte van hen in erkentelijkheid hiervoor gehoorzaamheid en plichtsbetrachting, die Hij, als tot Zijne eer en verheerlijking uitlopende, als vruchten zou hebben beschouwd. Maar zij hebben Zijne verwachting teleurgesteld, zij hebben hun plicht niet betracht, zij waren een smaad veeleer dan ene eer voor hun belijdenis. Hierop heeft Hij het rechtvaardig besluit genomen hen te verlaten, hen af te snijden, hun hun voorrechten te ontnemen, hen zonder kerk te laten, en hun staat te vernietigen. Maar op Christus' voorbede, evenals vanouds op Mozes' voorbede, heeft Hij hun genadiglijk nog uitstel verleend, den tijd der genade verlengd, het, als het ware, nog een jaar met hen beproefd, door hun apostelen te zenden, hen tot bekering te roepen, hun in den naam van Christus vergeving aan te bieden op hun bekering. In sommigen van hen werd bekering gewerkt, dezen brachten vrucht voort, en voor hen was alles toen wel. Maar het gros van het volk bleef onboetvaardig en onvruchtbaar, en over hen is onherstelbaar verderf gekomen, ongeveer veertig jaren later zijn zij uitgehouwen en in het vuur geworpen, zoals Johannes de Doper het hun gezegd had, Mattheus 3:10, over welk gezegde van hem deze gelijkenis verder uitweidt.

II. Maar zij heeft ongetwijfeld nog een verdere strekking, en is bedoeld ter opwaking van allen, die in het genot zijn van de voorrechten der zichtbare kerk, opdat zij wèl toezien, dat de neiging van hun geest en de richting van hun leven beantwoorden aan hun belijdenis en de gelegenheden en voorrechten, die hun geschonken zijn, want dat is de vrucht, die vereist wordt. Merk hier nu op:

1. De voorrechten van dezen vijgenboom. Hij was geplant in een wijngaard, in beteren grond, en waar er meer zorg voor gedragen en meer moeite aan besteed werd, dan aan andere vijgenbomen, die gewoonlijk niet in wijngaarden, maar aan den weg groeiden, want de wijngaarden waren voor de wijnstokken. Deze vijgenboom behoorde aan "een zeker man", die er moeite en kosten aan deed. De kerk Gods is Zijn wijngaard, onderscheiden van anderen, en omtuind, Jesaja 5:1, 2. Wij zijn vijgenbomen, die door onzen doop in dezen wijngaard geplant zijn, wij hebben ene plaats en een naam in de zichtbare kerk, en dit is ons voorrecht en geluk. Het is een onderscheidende gunst: Hij heeft met andere volken alzo niet gedaan.

2. Des eigenaars verwachting er van: hij kwam en zocht vrucht daaraan, en hij had reden haar te verwachten. Hij zond niet, maar kwam zelf, waardoor hij zijn verlangen te kennen gaf om vrucht te vinden. Christus is in deze wereld gekomen, Hij kwam tot de Zijnen, tot de Joden, vrucht zoekende, De God des hemels eist en verwacht vrucht van hen, die een plaats hebben in Zijn wijngaard. Hij heeft Zijn oog op hen, die van het Evangelie genieten, om te zien of hun leven er mede in overeenstemming is, Hij zoekt naar blijken dat de middelen der genade, die zij bezitten, hun goed doen.

Bladeren helpen niet, het roepen van Heere, Heere, bloesems zijn niet voldoende-het goed begin, het veel beloven, -er moet vrucht zijn. Onze gedachten, woorden en daden moeten in overeenstemming wezen met het Evangelie, met licht en liefde.

3. De teleurstelling in zijne verwachting. Hij vond ze niet, in het geheel niet, geen enkele vijg. Het is droevig te denken hoevelen de voorrechten genieten van het Evangelie, en toch niets doen tot eer van God, of om te beantwoorden aan het doel, waarmee Hij hun die voorrechten heeft toevertrouwd, en dit is Hem een teleurstelling, en voor den Geest Zijner genade ene smart.

a. Hij klaagt hierover bij den wijngaardenier: Ik kom, zoekende vrucht, maar ben teleurgesteld-Ik vind ze niet, zoekende goede druiven, maar zie, er zijn stinkende druiven, Hij heeft smart van zulk een geslacht.

b. Hij verzwaart dit nog door twee zaken: -dat Hij lang had gewacht en toch werd teleurgesteld. Gelijk Hij niet hoog was in zijne verwachtingen-hij verwachtte slechts vrucht, niet veelvrucht-zo was Hij ook niet haastig, Hij kwam drie jaren, jaar na jaar, dit toepassende op de Joden, Hij kwam in een tijdsbestek voor de Babylonische gevangenschap, in een ander tijdsbestek daarna, en in nog een ander tijdsbestek in de prediking van Johannes de Doper en van Christus zelf. Of het kan een toespeling wezen op de drie jaren van Christus' openbare bediening, die nu ten einde liepen. Over het algemeen leert het ons dat het geduld Gods zich uitstrekt tot lankmoedigheid over velen, die het Evangelie hebben en er geen vruchten van voortbrengen, en van dit geduld wordt een schandelijk misbruik gemaakt, waardoor God tot nog groter strengheid wordt opgewekt. Hoeveel malen drie jaren is God tot menig onzer gekomen, zoekende vrucht, maar heeft er niet gevonden, of zo goed als geen, of erger dan geen. Dat deze vijgenboom niet alleen geen vruchten voortbracht, maar schade deed, hij besloeg onnuttiglijk de aarde, hij nam de plaats in van een vruchtbaren boom, en was schadelijk voor allen, die er om heen stonden. Zij, die geen goed doen, zullen gewoonlijk kwaad doen door den invloed van hun slecht voorbeeld, zij bedroeven en ontmoedigen hen, die goed zijn, zij verharden en bemoedigen hen, die slecht zijn. En de schade is des te groter, en de grond des te meer onnut ingenomen, als het een hoge, breedgetakte boom is, een oude boom, die daar reeds lang stond.

4. Het vonnis, dat er over geveld wordt: Houw hem uit. Hij zei dit tot den wijngaardenier, tot Christus, aan wie al het oordeel is overgegeven, aan de leraren, die in Zijn naam dat oordeel moeten uitspreken. Niets anders kan voor onvruchtbare bomen worden verwacht, dan dat zij uitgehouwen worden. Gelijk de onvruchtbare wijngaard ontmanteld, open en bloot werd gelegd, Jesaja 5:5, 6, zo zullen de onvruchtbare bomen in den wijngaard buiten worden geworpen om te verdorren, Johannes 15:6. Hij wordt uitgehouwen door de oordelen Gods, inzonderheid de geestelijke oordelen, zoals die over de ongelovige Joden, Jesaja 6:9, 10. Hij wordt uitgehouwen door den dood, en in het vuur der hel geworpen, en met reden, want, waarom beslaat hij ook onnuttelijk de aarde? Wat reden is er voor om hem zonder enig nut een plaats in den wijngaard te geven?

5. De voorbede van den wijngaardenier. Christus is de grote Voorbidder, Hij leeft altijd om voor ons te bidden. Leraren zijn voorbidders, zij, die den wijngaard verzorgen, moeten er voor bidden, voor hen, tot wie wij onze prediking richten, moeten wij bidden, want wij moeten volharden in het gebed en in de bediening des woords. Let nu op:

a. Hetgeen waar hij om bidt, namelijk om uitstel: Heere, laat hem ook dit jaar. Hij bidt niet: "Heere, laat hem nooit uitgehouwen worden", maar, "Heere, nu niet." Heere, neem den wijngaardenier niet weg, weerhoud den dauw niet, ruk den boom niet uit." Het is wenselijk dat aan een onvruchtbaren boom nog uitstel wordt verleend. Sommigen hebben nog geen genade om zich te bekeren, maar het is genade voor hen, dat hun nog tijd gelaten wordt om zich te bekeren, gelijk het was voor de oude wereld, waaraan honderd twintig jaren toegestaan werden, om zich met God te verzoenen. Wij zijn het verschuldigd aan Christus, den groten Voorbidder, dat onvruchtbare boom en niet onmiddellijk uitgehouwen worden, zonder Zijn tussenbeide treden ware na de zonde van Adam de gehele wereld uitgehouwen, maar Hij zei: Heere, laat haar, en Hij is het, die alles in wezen houdt. Wij worden aangemoedigd om God te bidden om een genaderijk uitstel voor onvruchtbare vijgenbomen: "Heere, laat hen, verleng hun proeftijd nog, verdraag hen nog een wijle, en wacht om genadig te zijn!" Zo behoren wij in de bres te staan om den toorn af te wenden. Zulk een genadig uitstel is echter maar voor een tijd: Laat hem ook nog dit jaar, een korten tijd, maar voor een voldoenden proeftijd. Als God lang geduld en verdragen heeft, dan kunnen wij hopen dat Hij nog een weinig langer geduld zal hebben, maar wij kunnen niet verwachten dat Hij altijd zal dulden en verdragen. Uitstel kan door het gebed van anderen voor ons verkregen worden, maar gene kwijtschelding, daartoe is ons eigen geloof nodig, onze bekering en ons gebed, zonder dezen gene vergeving.

b. Hoe hij belooft dit uitstel te zullen benuttigen, als het verkregen is: totdat ik om hem gegraven en mest zal gelegd hebben. Ons gebed moet over het algemeen gesteund worden door onze pogingen. De wijngaardenier schijnt te zeggen: "Heere, wellicht ben ik tekort gekomen in hetgeen ik er voor te doen had, maar laat hem nog dit jaar, en dan zal ik meer doen om hem vruchtbaar te maken." Aldus moeten wij in al onze gebeden vragen om Gods genade met een nederig voornemen en besluit om onzen plicht te doen, want anders spotten wij met God, en tonen dat wij de genade, waarom wij bidden, niet recht waarderen. Wij moeten, inzonderheid als wij God bidden om genade voor ons zelven of anderen, ons gebed laten volgen door naarstigheid in het gebruik van de middelen der genade. De wijngaardenier belooft het zijne te doen, en daarin leert hij evangeliedienaars het hun te doen. Hij zal om den boom graven en er mest om leggen. Onvruchtbare Christenen moeten wakker geschud worden door den schrik des Heeren, de verschrikkingen der wet, waardoor het braakland gebraakt wordt, en daarna moeten zij aangemoedigd worden door de beloften des Evangelies, die verwarmen en vet maken, zoals mest den boom. Beide methodes moeten beproefd worden, de ene is een toebereiding voor de andere.

c. Hoe hij de zaak nu laat: "Laat ons beproeven en zien wat wij in een jaar nog kunnen doen, en, zo hij dan vrucht draagt, laat hem staan, vers 9. Het is mogelijk, ja meer, er is hoop, dat hij nog vruchtbaar zal worden". In die hoop zal de eigenaar er nog geduld mede hebben, en de wijngaardenier zal er zich moeite mede geven, en, indien het den gewensten uitslag heeft, zullen beiden er zich in verblijden, dat hij niet uitgehouwen werd. De woorden: "laat hem staan" zijn niet in den oorspronkelijken tekst, de uitdrukking is kort, afgebroken als het ware: "Indien hij vrucht zal voortbrengen"! -vul den zin aan naar uw goedvinden, zodat hij uitdrukt hoezeer eigenaar en wijngaardenier verblijd zullen zijn. Indien hij vrucht voortbrengt, zal er oorzaak zijn tot vreugde, tot verheuging, want dan hebben wij wat wij wensten. Maar het kan niet beter uitgedrukt worden dan zoals wij het doen door het woord wel . Als onvruchtbare belijders van den Godsdienst na lang onvruchtbaar geweest te zijn zich bekeren en vruchten voortbrengen, dan zullen zij bevinden, dat alles wel is. God zal verblijd zijn, want Hij zal geprezen en verheerlijkt worden, des leraars handen zullen gesterkt worden, en zulke boetvaardigen zullen thans blijdschap hebben en weldra hun kroon

ontvangen. Ja meer, er zal blijdschap over wezen in den hemel, de aarde zal niet langer onnut worden beslagen, maar verbeterd zijn, de wijngaard verfraaid en de goede bomen er in beteren toestand gebracht worden. Wat den boom zelf betreft, het is er wel mede, niet alleen zal hij niet uitgehouwen worden, maar zegen van God ontvangen, Hebreeën 6:7. Hij zal gereinigd worden en meer vrucht dagen, Johannes 15:2, want de Vader is de landman, die hem verzorgt, en ten laatste zal hij van den wijngaard op aarde overgeplant worden in het paradijs hierboven. Maar Hij laat er op volgen: Indien niet, zo zult gij hem namaals uithouwen. Merk hier op: Dat God, hoewel Hij onvruchtbare belijders lang verdraagt, hen toch niet altijd zal verdragen, Zijn geduld zal een einde nemen, en zo het misbruikt wordt, zal het plaats geven aan den toorn, die geen einde neemt. Onvruchtbare bomen zullen ten laatste voorzeker uitgehouwen en in het vuur worden geworpen. Hoe langer God gewacht heeft, en hoe meer Hij aan hen ten koste gelegd heeft, hoe groter hun verderf zal zijn. Uitgehouwen te worden daarna, na al deze verwachtingen er van, die gesprekken er over, die zorg er voor, dat zal treurig wezen, voorwaar, en het oordeel zal er door verzwaard worden. Het uithouwen is wel een werk, dat gedaan zal worden, maar het is geen werk, waarin God behagen schept, want let hier op: de eigenaar zei tot den wijngaardenier: Houw hem uit, want hij beslaat onnuttelijk de aarde. "Neen", zegt de wijngaardenier, "indien dit ten laatste geschieden moet, gij zult hem uithouwen, laat mijne hand daar niet in wezen". Zij, die thans voorbede doen voor onvruchtbare bomen en aan hen arbeiden, zullen, als die bomen onvruchtbaar blijven, tevreden zijn om ze uitgehouwen te zien, en zullen dan ook geen woord meer ten hunnen gunste hebben te zeggen. Hun beste vrienden zullen berusten in het rechtvaardig oordeel Gods, ja meer, ten dage, dat het geopenbaard zal worden, zullen zij het toejuichen en loven, Openbaring 15:3, 4.

Lukas 13:10-17

Hier is:

I. De wonderdadige genezing van ene vrouw, die gedurende langen tijd onder een geest der ziekte geweest was. Onze Heere Jezus bracht Zijne sabbatten door in de synagogen, vers 10. Wij moeten er een gewetenszaak van maken om dit te doen, als wij er de gelegenheid toe hebben, en niet denken dat wij den sabbat evengoed tehuis met het lezen van een goed boek kunnen doorbrengen, want de Godsdienstige samenkomsten zijn een Goddelijke instelling, waarvoor wij moeten getuigen, al is het dan ook slechts met twee of drie. En als Hij op den sabbatdag in de synagoge was, leerde Hij aldaar-ên didaskoon. Het geeft een voortdurende handeling te kennen: Hij leerde het volk nog wetenschap. Als Hij leerde, was Hij in Zijn element. Om nu de leer, die Hij predikte, te bevestigen en haar aan te bevelen als getrouw en alle aanneming waardig, heeft Hij een wonder gewrocht, een wonder van barmhartigheid.

1. Het voorwerp van barmhartigheid, dat zich voordeed, was ene vrouw in de synagoge, die een geest der ziekte achttien jaren lang gehad had, vers 11. Zij had ene ziekte, die een boze geest, onder de toelating Gods, over haar gebracht had, en die van zulk een aard was, dat zij door sterke stuiptrekkingen saamgebogen was en zich ganselijk niet kon oprichten. Daar zij nu gedurende zo langen tijd in den toestand was, was hare ziekte ongeneeslijk, zij kon niet rechtop staan, niet de houding hebben, die als der mensen eer boven het dier geacht wordt. Hoewel zij nu die ziekte had, die haar misvormde en haar een ellendig voorkomen gaf, en terwijl, naar men mag veronderstellen, alle beweging pijnlijk voor haar geweest moet zijn, is zij op den sabbatdag toch naar de synagoge gegaan. Zelfs lichaamskrankheid, of zij moet zeer hevig zijn, moet ons niet afhouden van den openlijken eredienst op den sabbat, want God kan ons boven onze verwachting helpen.

2. Het aanbod van genezing aan iemand, die haar niet zocht, toont de voorkomende barmhartigheid en genade van Christus. Jezus, haar ziende, riep haar tot zich, vers 12. Het blijkt niet dat zij zich tot Hem had gewend, of enigerlei verwachting van Hem had, maar voor zij riep, antwoordde Hij. Zij kwam om door Hem onderwezen te worden, iets goeds te ontvangen voor hare ziel, en toen gaf Christus haar deze verlichting van hare lichaamskrankheid. Zij, wier eerste en voornaamste zorg is voor hun ziel, zorgen aldus ook op de beste wijze voor hun lichaam, want de andere dingen zullen hun toegeworpen worden. In Zijn Evangelie roept en nodigt Christus diegenen om tot Hem te komen om genezing, die onder geestelijke krankheden lijden, en indien Hij ons roept, dan zal Hij ons ongetwijfeld ook helpen, als wij tot Hem komen.

3. De genezing, die onmiddellijk krachtig en afdoend gewrocht werd, toont Zijn almachtige kracht. Hij legde de handen op haar, en zei: Vrouw, gij zijt verlost van uwe ziekte. Hoewel gij er zolang onder geleden hebt, zijt gij er nu ten laatste van ontheven. Laat diegenen niet wanhopen, wier ziekte verouderd en als ingeworteld is, die gedurende zeer langen tijd er onder beproefd werden. God kan hen ten laatste verlossen, en daarom, hoewel Hij vertoeft, verbeidt Hem. Hoewel het een geest der ziekte was, een boze geest, onder wiens macht zij zich bevond, heeft Christus toch meer macht dan Satan, Hij is sterker. Hoewel zij zich ganselijk niet kon oprichten, kon Christus haar toch oprichten, en haar in staat stellen zich op te richten. Zij, die gebogen was, werd terstond weer recht, en zo werd de Schrift vervuld, Psalm 146:8 :De Heere richt de gebogenen op. Deze genezing stelt het werk van Christus, genade voor in de ziel der mensen.

a. In de bekering van zondaren. Ongeheiligde harten zijn onder dezen geest der ziekte, zij zijn verwrongen, de vermogens der ziel zijn gans en al buiten haar plaats en buiten de orde, zij zijn neergebogen naar de dingen op de aarde. O curvæ in terram animæ! -Lage zielen, die zich naar de aarde buigen! Zij kunnen zich ganselijk niet oprichten tot God en den hemel, de neiging der ziel in haar natuurlijken toestand is in gans tegenovergestelde richting. Zulke gebogen zielen zoeken niet om tot Christus te komen, maar Hij roept ze tot zich, legt haar de hand op van Zijne genade en macht, spreekt een woord van genezing tot haar, waardoor Hij ze verlost van hare ziekte, de ziel recht maakt, haar in orde brengt, haar verheft boven wereldse bedenkingen, en hare genegenheden hemelwaarts richt. Hoewel de mens niet recht kan maken wat God krom gemaakt heeft, Prediker 7:13, kan de genade van God toch wel recht maken wat door de zonde van den mens krom is geworden.

b. In de vertroosting der Godvruchtigen. Velen van Gods kinderen zijn langen tijd onder een geest van ziekte, een geest der gebondenheid. Door overheersende smart en vrees zijn hun zielen neergebogen en onrustig in hen, zij zijn krom geworden, uitermate zeer neergebogen, zij gaan den gansen dag in het zwart, Psalm 38:7. Maar door Zijn Geest der aanneming verlost Christus hen ter rechter tijd van deze ziekte, en richt hen op.

4. De dadelijke uitwerking van de genezing op de ziel der lijderes, zowel als op haar lichaam. Zij verheerlijkte God, gaf Hem den lof voor hare genezing, aan wie alle lof toekomt. Als gebogen zielen recht gemaakt worden, zullen zij dit tonen door God te verheerlijken.

II. De ergernis, die hieraan genomen werd door den overste van de synagoge, alsof onze Heere Jezus een snode misdaad had gedaan in de genezing dezer vrouw. Hij nam het kwalijk, omdat het op den sabbatdag was, vers 14. Men zou zo denken dat het wonder hem had moeten overtuigen, dat hier een Goddelijk werk der barmhartigheid. was geschied, en dat de omstandigheid, dat het de sabbatdag was, die overtuiging niet teniet had kunnen doen, maar welk licht is zo helder en sterk, dat een geest van dweepzucht en vijandschap tegen Christus en Zijn Evangelie der mensen ogen er niet voor zal toesluiten? Nooit was aan de synagoge, waarvan hij de overste was, zulk een eer geschied als die, welke Christus haar nu aangedaan heeft, en toch was die overste verontwaardigd er over. Wèl heeft hij de onbeschaamdheid niet gehad om met Christus te twisten, maar hij zei tot de schare, zich door hetgeen hij zei eigenlijk ongunstig uitlatende over Christus: Er zijn zes dagen, in welke men moet werken, komt dan in dezelve en laat u genezen, en niet op den dag des sabbats. Zie van hoe weinig gewicht hij de wonderen achtte, die door Christus werden gewrocht, alsof dat zaken waren, die zo maar vanzelf spraken, niets anders dan wat elke dag door kwakzalvers gedaan werd. "Gij kunt komen, en elke dag van de week genezen worden." In zijne ogen waren Christus' genezingen zeer alledaagse, onbelangrijke zaken. Zie ook hoe hij aan de wet een veel verdere strekking gaf, dan die er oorspronkelijk mede bedoeld werd, of er door een juiste uitlegging aan gegeven kon worden, door genezen of genezen worden door ene aanraking der hand, of het spreken van een woord, tot een werk te maken, dat op den sabbatdag verboden is. Dit was blijkbaar het werk Gods, en heeft God, door ons de verplichting op te leggen om op dien dag niet te werken, zich zelven ook die verplichting opgelegd? Hetzelfde Hebreeuwse woord chesid betekend Godvruchtig en barmhartig, om aan te duiden dat werken van barmhartigheid in zekeren zin ook werken der Godsvrucht zijn, 1 Timotheus 5:4, en dus zeer betamelijk op den sabbatdag.

III. Hoe Christus zich rechtvaardigt in hetgeen Hij gedaan heeft, vers 15 :De Heere dan antwoordde hem, zoals Hij anderen geantwoord heeft, die met dezelfde vitterijen bij Hem waren aangekomen. Gij geveinsde. Christus, die het hart der mensen kent, kan hen wel geveinsden noemen, die door ons niet aldus genoemd mogen worden, daar het is ons aanmatiging zou zijn. Wij moeten liefderijk oordelen, en kunnen slechts oordelen naar het uitwendig aanzien. Christus wist dat hij wezenlijk vijandschap koesterde jegens Hem en Zijn Evangelie, dat hij die vijandschap slechts bemantelde met een schijn van ijver voor den sabbatdag, en dat hij, toen hij het volk zei op de zes dagen te komen om zich te laten genezen, in werkelijkheid niet wenste dat zij ooit genezen zouden worden. Christus kon hem dit hebben gezegd, maar Hij verwaardigde zich met hem te redeneren over de zaak, en:

1. Hij beroept zich op het gewone gebruik onder de Joden, dat nooit door iemand afgekeurd werd, namelijk op den sabbatdag hun vee te drenken. Het vee, dat op stal gehouden werd, werd altijd op den sabbat van de kribbe losgemaakt en heengeleid om het te laten drinken. Het zou barbaars geweest zijn om dit niet te doen, want de rechtvaardige kent het leven zijner beesten, zijner beesten, die hem dienen. Het vee op den sabbatdag latende rusten, gelijk de wet gebood, zou het erger geweest zijn dan het te laten werken, als zij het op dien dag lieten vasten, zoals de Ninevieten op hun vastendag met hun vee gedaan hebben, daar het hun verboden werd om hun vee op dien dag te laten weiden of water te laten drinken, Jona 3:7.

2. Hij past dit toe op dit geval, vers 16. "Moet aan den os en den ezel op den sabbatdag barmhartigheid worden betoond, moet aan de dieren zoveel tijd en moeite ten koste gelegd worden op elke sabbat, om losgemaakt te worden van de kribbe en, wellicht langs een verren weg, heengeleid te worden om te drinken, en dan weer teruggeleid worden, en zal dan niet deze vrouw, door slechts ene aanraking met de hand en een woord sprekens, losgemaakt worden van een veel drukkender band, en een veel grotere smart dan het voor de dieren zou zijn om een dag zonder water te blijven?" Want denk:

a. Zij is ene dochter van Abraham, op de verwantschap met wie gij allen fier zijt, zij is uwe zuster, en zal haar dan een gunst ontzegd worden, die gij aan een os en een ezel toestaat door u hiervoor een weinig vrijstelling te verlenen van de veronderstelde strengheid der wet? Zij is ene dochter Abrahams, en heeft dus recht op den zegen van den Messias, op het brood der kinderen.

b. Zij is ene, die door Satan gebonden was. Hij heeft de hand gehad in hare beproeving, en daarom was het niet slechts ene daad van barmhartigheid jegens deze arme vrouw, maar ook van Godsvrucht, om de macht des duivels te verbreken.

c. Zij is achttien jaren lang in dien beklagenswaardigen toestand geweest, en daarom moest, nu de gelegenheid er was om haar te verlossen, daar geen dag langer mede gewacht worden, zoals gij gewild had, want ieder uwer zou toch een achttienjarige beproeving wel als lang genoeg beschouwd hebben.

IV. De verschillende uitwerking, die dit had op hen, die Hem hoorden. Hij had genoegzaam bewezen, niet slechts dat het geoorloofd, maar uiterst recht en voegzaam was om deze arme vrouw op den sabbatdag te genezen, en wel openlijk in de synagoge, opdat allen getuigen zouden zijn van het wonder. Merk nu op:

1. Welk ene beschaming die was voor de boosaardigheid Zijner vervolgers: Als Hij dit zei, werden zij allen beschaamd, die zich tegen Hem stelden, vers 17. Zij waren tot zwijgen gebracht, en waren er over geërgerd, dat zij geen woord meer wisten te zeggen. Het was gene beschaming, die tot bekering leidde, maar ene, die veeleer toorn bij hen teweegbracht. Vroeg of laat zullen al de tegenstanders van Christus, van Zijne leer en Zijne wonderen, beschaamd gemaakt worden.

2. Welk een bevestiging dit was voor het geloof van Zijne vrienden, al de schare, die een beter besef had van de dingen, en onpartijdiger oordeelde dan hare oversten, verblijdde zich over al de heerlijke dingen, die van Hem geschiedden. De beschaming Zijner vijanden was de blijdschap Zijner volgelingen, de een ergerde zich over het toenemen van Zijn invloed, de ander juichte er over. De dingen, die Christus deed, waren heerlijke dingen, zij waren dit allen, en wij behoren er ons in te verblijden. Al wat tot eer is van Christus, is tot vertroosting van de Christenen.

Lukas 13:18-22

Hier is:

I. De voortgang van het Evangelie voorzegd in twee gelijkenissen, die wij tevoren gehad hebben in Mattheus 13:31-33. Het koninkrijk van den Messias is het koninkrijk Gods, want het bevordert Zijne eer. Dit koninkrijk was nu nog ene verborgenheid, en over het algemeen waren de mensen er nog in duisternis over, verkeerden zij er in dwaling over. Als wij nu iets willen aanduiden of beschrijven aan hen, die er niets van weten, doen wij dit gaarne door gelijkenissen. "Zo en zo iemand kent gij niet, maar ik zal u zeggen op wie hij gelijkt". Evenzo wil Christus hier tonen, waaraan het koninkrijk Gods gelijk is, vers 18.

"Waarbij zal Ik het koninkrijk Gods vergelijken? vers 20. Het zal geheel anders zijn dan gij denkt, en het zal werken en zijn doel bereiken op een gans andere wijze dan gij verwacht."

1. "Gij denkt dat het groot zal zijn, en plotseling tot volkomenheid zal geraken, maar gij dwaalt, het is gelijk aan een mostaardzaad, iets heel kleins, dat weinig plaats inneemt, weinig of geen vertoning maakt, en zeer weinig belooft, maar wanneer het in aarde gezaaid is, die er voor geschikt is, dan wordt het tot een groten boom", vers 18. Velen zijn wellicht bevooroordeeld geweest tegen het Evangelie en wilden niet tot gehoorzaamheid er aan gebracht worden, omdat zijn aanvang zo gering was. Zij waren gereed van Christus te zeggen: "Zou deze ons kunnen behouden?" En van Zijn Evangelie: "Zou daar ooit iets goeds van kunnen komen?" Nu wil Christus dit vooroordeel wegnemen, door hun te verzekeren dat, hoewel het begin gering is, het laatste toch zeer vermeerderd zal worden, zodat velen zullen komen, gevlogen als een wolk, om in zijne takken te nestelen en er veiliger te zijn dan in Nebukadnezars boom, Dan, 4:21.

2. "Gij denkt dat het zich baan zal breken door uitwendige middelen, door de natiën te onderwerpen en legerscharen te overwinnen, maar het zal werken als zuurdesem, stil en onmerkbaar, zonder enigerlei kracht of geweld, vers 21. Een weinig zuurdesem doorzuurt het gehele deeg, zo zal de leer van Christus op verwonderlijke wijze haar geur in de wereld van het mensdom verspreiden, hierin triomfeert zij, dat de reuk der kennis er van op onverklaarbare wijze openbaar wordt in alle plaatsen, boven hetgeen men verwacht zou hebben, 2 Corinthiërs 2:14. Maar gij moet het tijd geven, wacht op den uitslag van de prediking des Evangelies aan de wereld, en gij zult bevinden dat het wonderen doet, en verandering brengt in de eigenschap van de zielen der mensen. Langzamerhand zal het "geheel gezuurd zijn, zullen zo velen den geur des Evangelies ontvangen, als er, gelijk het meel voor den zuurdesem, toe bereid zijn."

II. Wordt Christus' reis naar Jeruzalem vermeld: Hij reisde van de ene stad en vlek tot de andere, lerende, vers 22. Hier vinden wij Christus rondtrekkend, maar als een rondtrekkende prediker, reizende naar Jeruzalem, voor het feest der vernieuwing des tempels, dat in den winter gevierd werd, als het reizen bezwarend is, maar desniettemin wilde Hij het werk Zijns Vaders gaan doen, en daarom, welke steden of vlekken er ook op Zijn weg lagen, overal heeft Hij gepredikt, in de vlekken of dorpen, zowel als in de steden. Overal waar Gods voorzienigheid ons heenbrengt, moeten wij er naar streven om al het goed te doen dat wij kunnen.

Lukas 13:23-30

Wij hebben hier:

I. Een vraag, die onzen Heere Jezus gedaan werd. Wie het was, die de vraag deed, wordt ons niet meegedeeld, of het een vriend was of een vijand, want aan beiden heeft Hij grote vrijheid gegeven om Hem te ondervragen, en Hij heeft op de bedoelingen en bedenkingen van hun hart geantwoord. De vraag was: Zijn er ook weinigen, die zalig worden? -ei oligoi hei soozomenoi, - indien de zaligen weinigen zijn? "Meester, ik heb gehoord dat Gij dit zegt, is het waar?"

1. Het was wellicht een vitzuchtige vraag. Hij stelde haar Hem voor, Hem verzoekende, met de bedoeling Hem een strik te spannen en Zijner vermaardheid afbreuk te doen. Indien Hij zou zeggen dat velen zalig worden, zouden zij Hem van loszinnigheid beschuldigen, als iemand, die de zaligheid al te gemakkelijk maakt, indien weinig, zij zouden Hem ten laste leggen al te stijf en enghartig te zijn. De Joodse leraren zeiden dat geheel Israël ene plaats in de toekomende wereld zal hebben, zou Hij dat durven tegenspreken? Zij, die een verdorven mening als ingezogen hebben, zijn gans bereid om die mening tot maatstaf te stellen, waarnaar zij aller mensen denkbeelden beoordelen, en door niets verraden de mensen meer hun onwetendheid, hun aanmatiging en partijdigheid, dan door hun oordeel over de zaligheid van anderen.

2. Het was wellicht een vraag der nieuwsgierigheid, of der bespiegeling, waarover hij onlangs met zijne metgezellen een twistgesprek heeft gehad, waarna allen overeengekomen waren om Christus er over te raadplegen. Velen zijn meer begerig te weten wie zalig zal worden en wie niet, dan wat zij moeten doen om zalig te worden. Gewoonlijk vraagt men: "Zou die en die behouden zijn?" Maar het is goed, dat wij behouden kunnen worden zonder dat te weten.

3. Wellicht was het een vraag der verwondering. Hij had opgemerkt hoe streng en stipt de wet van Christus was, en hoe slecht de wereld was, en die twee zaken vergelijkende, roept hij: "Hoe weinigen zijn er, die zalig worden!" Wij hebben reden om ons er over te verwonderen, dat van de velen, tot wie het woord der zaligheid gezonden wordt, er zo weinigen zijn voor wie het een woord der behoudenis is.

4. Het was wellicht een onderzoekende vraag: "Indien er weinigen zijn, die zalig worden, wat dan?" Welken invloed zou dit hebben op mij?" Het is voor ons allen van groot belang om ons nut te doen met de grote waarheid van het geringe aantal van hen, die zalig worden.

II. Christus' antwoord op deze vraag, dat ons toont welk gebruik wij van deze waarheid moeten maken. Onze Heiland gaf geen direct antwoord op de vraag, want Hij is gekomen om het geweten der mensen voor te lichten, niet om hun nieuwsgierigheid te bevredigen. Vraag niet: "Hoevelen zullen zalig worden?" Maar, hetzij er velen zijn of weinigen: "Zal ik een hunner wezen?" Niet: "Wat zal er worden van die of die, en wat zal die man doen?" Maar: "Wat zal ik doen, en wat zal er van mij worden?" In het antwoord van Christus hebben wij te letten op:

1. Een opwekkende vermaning en aanwijzing: Strijdt om in te gaan door de enge poort. Dit wordt gezegd niet tot hem alleen, die de vraag gedaan had, maar tot allen, tot ons, het staat in het meervoud: Strijdt gijlieden. Allen, die zalig willen worden, moeten ingaan door de enge poort,

moeten een algemene verandering ondergaan, ene verandering, die op niets minder neerkomt dan op wedergeboren te worden, en zij moeten zich aan een strenge tucht onderwerpen. Zij, die door deze enge poort willen ingaan, moeten hiervoor strijden. Het is een moeilijke zaak om in den hemel te komen, een doel, dat niet zonder veel zorg en moeite bereikt wordt, en waarvoor wij ons hebben te benaarstigen. Wij moeten strijden, worstelen met God in den gebede, worstelen zoals Jakob geworsteld heeft, strijden tegen de zonde en tegen Satan. Wij moeten strijden in iedere plicht van den Godsdienst, strijden met ons eigen hart-agoonizesthe -in benauwdheid zijn, strijden als zij, die om den prijs lopen, ons tot het uiterste toe er voor inspannen.

2. Onderscheidene overwegingen, om aan die vermaning kracht bij te zetten. O dat wij er allen door opgeschrikt en opgewekt mogen worden! Het zijn overwegingen, die wèl kunnen strekken om een antwoord te geven op de vraag: Zijn er ook weinigen, die zalig worden?

a. Bedenk hoe velen er zijn, die zich wel enige moeite geven om zalig te worden, en toch omkomen, omdat zij zich niet genoeg moeite geven, en dan zult gij zeggen dat er weinigen zijn, die zalig worden, en dat het voor ons van het hoogste belang is om te strijden. Velen zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen, zij zoeken, maar zij strijden niet. De reden, waarom sommigen de genade en eer niet verkrijgen, is omdat zij het laten blijven bij een traag zoeken van datgene, hetwelk niet zonder moeizaam streven bereikt kan worden. Zij willen gaarne gelukkig zijn, en hebben een hogen dunk van heiligheid, en doen ook wel een paar goede stappen om zowel gelukkig als heilig te worden. Maar hun overtuigingen zijn zwak, zij denken niet na over hetgeen zij weten en geloven, en bijgevolg zijn hun begeerten flauw en hun pogingen zwak, en er is kracht noch standvastigheid in hun voornemens en besluiten, en zo blijven zij ten achteren, en verliezen den prijs, omdat zij niet voorwaarts streven. Christus verzekert dit op Zijn woord: Ik zeg u, en wij kunnen het op Zijn woord geloven, want Hij kent zowel de raadsbesluiten Gods, als het hart van de kinderen der mensen.

b. Denk aan den dag der onderscheiding, die aanstaande is, en aan de beslissingen van dien dag, en gij zult zeggen dat er weinigen zijn, die zalig worden, en dat het van het uiterste belang voor ons is om te strijden: De heer des huizes zal opstaan en de deur sluiten, vers 25. Christus is de Heer des huizes, die kennis zal nemen van allen, die Zijn huis bezoeken en het aanhangen, Hij zal de komenden en gaanden onderzoeken. Nu schijnt het alsof Hij de deur vrijlaat, maar de dag komt, wanneer Hij zal opstaan en de deur toesluiten. Welke deur? Een deur van onderscheiding. Binnen den tempel der gemeente zijn er thans vleselijke belijders, die in den buitensten voorhof aanbidden, en geestelijke belijders, die binnen den voorhang aanbidden. Tussen deze twee is de deur nu nog open, en zij komen bijeen voor dezelfde uitwendige verrichtingen. Maar als de Heer des huizes zal opgestaan zijn, dan zal de deur tussen hen worden gesloten, zodat zij, die in den buitensten voorhof zijn, buitengesloten kunnen blijven, overgelaten om door de heidenen te worden vertreden. Openbaring 11:2. Wat hun betreft, die vuil zijn, sluit de deur voor hen, en laat hen nog vuil zijn, en laat hen, die binnen zijn, binnen gehouden worden, opdat zij die heilig zijn, nog geheiligd worden. De deur wordt gesloten om "het kostelijke uit te trekken van het snode", en opdat de zondaars niet bestaan in de vergadering der rechtvaardigen. Dan zult gij wederkeren en tussen hen onderscheiden. Een deur der afwijzing en uitsluiting. De deur der genade is langen tijd voor hen opengebleven, maar zij wilden er niet binnentreden, wilden niets verplicht zijn aan de gunst dier deur, zij hoopten langs een anderen weg te kunnen binnen klimmen, in den hemel te komen door eigen verdienste, en daarom zal, als de Heer des huizes zal opgestaan zijn, die deur rechtvaardiglijk door Hem worden gesloten, laat hen niet denken er door binnen te gaan, maar nu hun eigen maatregelen nemen. Zo

heeft God, toen Noach veilig in de ark was, de deur gesloten, om allen buiten te sluiten, die gesteund en betrouwd hebben op hun eigen toevluchtsoorden tegen den naderenden vloed.

c. Bedenk hoevelen, die er zeer gerust op waren dat zij zalig zullen worden, in den dag der toetsing verworpen zullen worden, zodat die gerustheid vals was en hen heeft misleid, en gij zult zeggen, dat er weinigen zijn, die zalig worden, en dat het voor ons allen zaak is om te strijden. Bedenk hoe verzekerd zij er van waren toegelaten te zullen worden, en hoe ver hun hoop hen had gevoerd, zelfs tot aan de poort des hemels. Daar staan zij, en kloppen, kloppen, alsof zij daar volmacht toe hadden, kloppen, alsof zij tot het huis behoorden, zeggende: "Heere, Heere, doe ons open! want wij geloven recht te hebben om binnen te komen, laat ons binnen, laat ons toe onder de zaligen, want wij hebben ons bij hen gevoegd." Velen gaan verloren door hun ongegronde hoop op den hemel, een hoop, die zij nooit in twijfel trokken, en die tot de gevolgtrekking komen dat hun staat recht is, omdat zij er nooit aan getwijfeld hebben. Zij noemen Christus Heere, alsof zij Zijne dienstknechten waren, ja, ten teken van hun aandringen, verdubbelen zij den naam, en zeggen: Heere, Heere. Zij verlangen thans in te gaan door die deur, welke zij tevoren veronachtzaamd hebben, en zouden thans gaarne onder die ernstige Christenen willen komen, die zij tevoren hebben veracht. Welken grond zij hadden voor hun betrouwen. Laat ons zien waar zij op pleiten, vers 26.

Ten eerste. Zij zijn Christus' gasten geweest, hebben vertrouwelijken omgang met Hem gehad en gedeeld in Zijne gunsten. Wij hebben in Uwe tegenwoordigheid gegeten en gedronken, aan Uw tafel. Judas heeft brood gegeten met Christus, heeft met Hem de hand in den schotel ingedoopt. Onder den dekmantel hunner uitwendige belijdenis ontvangen de geveinsden het Avondmaal des Heeren, en hierin delen zij in het brood der kinderen, alsof zij kinderen waren. Ten tweede. Zij zijn Christus' hoorders geweest, hebben onderwijs van Hem ontvangen, waren wèl bekend met Zijne leer en Zijne wet: "Gij hebt in onze straten geleerd -een onderscheidende gunst, die aan weinigen was te beurt gevallen, en voorzeker als een onderpand mocht beschouwd worden van onderscheidende gunst voor nu, immers: Zoudt Gij ons wèl onderwijzen, maar niet zalig maken?" Hoe hun vertrouwen bedrogen zal uitkomen, en al hun pleitgronden als beuzelachtig verworpen zullen worden. Christus zal tot hen zeggen, Ik ken u niet, vanwaar gij zijt, vers 25. En wederom, vers 27, Ik zeg u, Ik ken u niet, wijkt van Mij. Hij ontkent de waarheid niet van hetgeen waarop zij pleiten, zij hadden in Zijne tegenwoordigheid gegeten en gedronken, maar niet zodra hadden zij van Zijn brood gegeten, of zij hebben de verzenen tegen Hem verheven. Hij had in hun straten geleerd, maar zij hebben Zijn onderwijs versmaad en wilden er zich niet aan onderwerpen, Daarom is het, dat Hij: Ten eerste hen verloochent:" Ik ken u niet, gij behoort niet tot Mijn gezin." De Heere kent degenen, die Zijne zijn, maar die dit niet zijn, kent Hij niet, Hij heeft niets met hen van doen.

Ik ken u niet vanwaar gij zijt. Gij behoort Mij niet, gij zijt niet van boven, gij zijt geen spruiten van Mijn huis, geen ranken van Mijn wijnstok.

Ten tweede. Hij bant hen: wijkt van Mij. Het is de hel der hel om van Christus te wijken, het hoofdbestanddeel in de rampzaligheid der verdoemden. "Gaat weg van Mijne deur, hier is niets voor u, neen, niet eens een droppel water." Ten derde. Hij beschrijft hun hoedanigheid, die de reden is van dit vonnis: Gij zijt werkers der ongerechtigheid. Dat is hun verderf, dat zij onder voorgeven van vroomheid hun verborgen zonden hebben aangehouden, en des duivels vuile werk hebben gedaan, terwijl zij Christus' livrei droegen. Hoe ontzettend hun straf zal wezen, vers 28. Aldaar zal zijn wening en knersing der tanden, de hoogste graad van smart en toorn. En hetgeen er de oorzaak van

is en er toe bijdraagt, is het gezicht der gelukzaligheid van hen, die verlost en behouden zijn. Gij zult de patriarchen en profeten in het koninkrijk Gods zien, en zelf uitgeworpen zijn. Merk hier op: Ten eerste. Dat de Oud Testamentische heiligen in het koninkrijk Gods zijn, dezen hebben nut en voordeel gehad van den Messias, die gestorven zijn voor Zijne komst, want zij hebben van verre Zijn dag gezien en zijn er door vertroost geworden.

Ten tweede. Dat Nieuw Testamentische zondaren buiten geworpen zullen worden uit het koninkrijk Gods. Dit geeft te kennen dat zij zich zullen binnendringen, vertrouwen zullen toegelaten te worden, maar tevergeefs, zij zullen met schande buiten geworpen worden, daar zij part noch deel aan de zaak hebben.

Ten derde. Dat het gezicht op de heerlijkheid der heiligen een grote verzwaring zal zijn van de rampzaligheid der zondaren, zij zullen in zoverre het koninkrijk Gods zien, dat zij er de profeten in zullen zien, die zij gehaat en veracht hebben, en zich zelven, hoewel zij er zich zo zeker van waanden, uitgeworpen. Dat is het, waarover zij knarsetanden, Psalm 112:10..

d. Bedenk wie het zijn, die zalig zullen worden, niettegenstaande zij komen van oosten en westen, en dat de laatsten de eersten zullen zijn, vers 29, 30 Uit hetgeen Christus zei blijkt, dat weinigen zalig zullen worden van hen, van wie dit zo waarschijnlijk werd geacht, daar zij er zo goed voor op weg schenen te zijn. Maar toch moet gij niet zeggen, dat het Evangelie dan tevergeefs gepredikt is: want, hoewel Israël niet wordt vergaderd, zal Christus toch worden verheerlijkt. Uit alle delen der heidenwereld zullen er velen komen, die in deze wereld toegelaten zullen worden in het koninkrijk der genade, en in de andere wereld in het koninkrijk der heerlijkheid. Het is dus duidelijk dat wij, als wij in den hemel komen, velen zullen ontmoeten, die wij niet gedacht hebben daar te zullen vinden, en velen zullen missen, die wij stellig gedacht hebben er te zullen zien. Zij, die aanzitten in het koninkrijk Gods, zijn dezulken, die zich moeite hebben gegeven om er te komen, want zij kwamen van verre-van het oosten en het westen, van het noorden en het zuiden. Zij zijn door velerlei klimaat heengegaan, hebben zich door vele moeilijkheden en ontmoedigingen een weg gebaand. Dit toont aan, dat zij, die dat koninkrijk willen binnengaan, moeten strijden, zoals de koningin van Scheba, die van de einden der aarde is gekomen om te horen de wijsheid van Salomo. Zij, die thans in den dienst van God en Godsdienst reizen, zullen weldra in het koninkrijk Gods neerzitten om te rusten. Velen, die goed op weg schenen te zijn naar den hemel, zijn achtergebleven, en anderen, die zo ten achteren schenen te zijn, gans uit den weg schenen geworpen, zullen den prijs winnen en wegdragen, en daarom is het zaak voor ons te strijden om in te gaan. Laat ons, gelijk Paulus dit begeert voor de Joden, door den ijver der heidenen tot een heilige jaloersheid verwekt worden, Romeinen 11:14. Zal ik mij door jongeren laten voorbijstreven? Zal ik, die het eerst den loop ben begonnen en het meest nabij was, den hemel missen, als anderen, voor wie dit zoveel minder waarschijnlijk scheen, den hemel binnengaan? Indien men er komt door te strijden, waarom zou ik dan niet strijden?

Lukas 13:31-35

Hier is:

I. Een wenk aan Christus betreffende het gevaar, dat Hem dreigt van Herodes, nu Hij zich in Galilea, binnen het rechtsgebied van Herodes, bevond, vers 31. Enige Farizeeën (want van die sekte waren er in het gehele land) kwamen tot Christus, met ene betuiging van vriendschap en bezorgdheid voor Zijne veiligheid, zeggende: Ga weg, en vertrek van hier, want Herodes wil U doden, zoals hij Johannes gedood heeft. Sommigen denken dat deze Farizeeën hier volstrekt geen grond voor hadden, dat Herodes zich in dien zin niet had uitgelaten, maar dat zij die leugen hebben verzonnen, om Hem uit Galilea te verdrijven, waar Hij een groten en toenemenden invloed had, en Hem heen te drijven naar Judea, waar, zoals zij wisten, diegenen waren, die het werkelijk op Zijn leven toelegden. Daar Christus' antwoord echter direct aan Herodes gericht is, schijnt het dat de Farizeeën wèl grond hadden voor hetgeen zij zeiden, en dat Herodes verwoed was op Christus, en kwaad tegen Hem beraamde, wegens het eervolle getuigenis, dat Hij van Johannes de Doper had gegeven, en van de leer der bekering, die Johannes had gepredikt. Herodes wilde Christus wel gaarne kwijt zijn uit zijn gebied, en Hem niet durvende ter dood brengen, hoopte hij Hem door deze dreigende boodschap weg te schrikken.

II. Hoe Hij de woede van Herodes en ook die der Farizeeën heeft getart, Hij vreest noch den een, noch de anderen. Gaat heen, en zegt dien vos, vers 32. Door hem vos te noemen duidt Hij zijn waar karakter aan, want hij was listig als een vos, die bekend is voor zijne listen, zijn verraad en laagheid, en zijn rond loeren ver van zijn hol. En hoewel het een zwart, afzichtelijk karakter is, was het voor Christus toch niet onvoegzaam, om hem dit toe te schrijven, en voor Hem was het ook geen overtreden van die wet: Van den overste uws volks zult gij geen kwaad spreken, (Handelingen 23:5). Want Christus was een profeet, en profeten zijn altijd vrij in hun spreken, als zij vorsten en groten bestraffen. Ja Christus was meer dan een profeet, Hij was koning, Hij was de Koning der koningen, en de grootsten onder de kinderen der mensen zijn Hem verantwoording schuldig, en daarom was het voegzaam voor Hem om dien trotsen koning bij zijn waren naam te noemen, maar hieraan kunnen wij geen voorbeeld nemen. Gaat heen, en zegt dien vos, ja, en ook dezen vos (want zo is het in het oorspronkelijke têi aloopeki tautêi) "dien Farizeeër, wie hij ook zijn moge, die Mij dit in het oor fluistert, laat hem weten, dat Ik hem niet vrees, noch acht sla op zijne dreiging. Want:

1. "Ik weet dat Ik moet sterven, weldra moet sterven, Ik verwacht het en reken er op, den derden dag, dat is: zeer spoedig, Mijn ure is nabij". Het zal ons grotelijks helpen om boven de vrees des doods te zijn, en de vrees voor hen, die macht hebben om te doden, om ons met den dood gemeenzaam te maken, hem te verwachten, er aan te denken, er mede om te gaan, hem aan de deur te zien. "Indien Herodes Mij doodt, zal hij Mij niet verrassen of verschrikken.

2. "Ik weet dat de dood Mij niet slechts n iet schaden zal, maar dat hij tot Mijne verhoging leidt, en daarom zegt hem, dat Ik hem niet vrees, als Ik sterf, word Ik voleindigd. Dan zal Ik het moeilijkste van Mijn werk volbracht hebben, Ik zal Mijne taak voltooid hebben, teleioumai -Ik zal geheiligd zijn. Van Christus wordt gezegd dat Hij, toen Hij stierf, zich heeft geheiligd, Hij heeft zich met Zijn eigen bloed geheiligd tot Zijn priesterlijke bediening.

3. "Ik weet dat hij, noch iemand anders, Mij kan doden, voordat Ik Mijn werk volbracht heb. Gaat heen, en zegt hem dat Ik zijn onmachtige woede niet tel. Ik werp duivelen uit en maak gezond, heden en morgen, dat is: "Nu en nog een korten tijd, in weerwil van hem en van al zijn dreigementen. Ik moet reizen, Ik moet Mijn voorgenomen reis voortzetten, en hij heeft de macht niet het Mij te beletten. Ik moet nog het land doorgaan, predikende en genezende, heden, en morgen, en den volgenden dag." Het is goed voor ons om op den tijd, die nog voor ons is, te zien als op een korten tijd, twee of drie dagen is wellicht het uiterste, opdat wij opgewekt worden om het werk van den dag in zijn dag te doen. En het is met betrekking tot de macht en kwaadwilligheid onzer vijanden troostrijk voor ons, dat zij geen macht kunnen hebben om ons te doden zolang God nog een werk voor ons te doen heeft. De getuigen werden niet gedood, voordat zij hun getuigenis voleindigd hadden.

4. "Ik weet dat Herodes Mij geen kwaad kan doen, niet slechts omdat Mijn tijd nog niet is gekomen, maar omdat de bestemde plaats voor Mijn dood Jeruzalem is, dat niet binnen zijn rechtsgebied ligt. Het gebeurt niet dat een profeet gedood wordt buiten Jeruzalem, dat is: elders dan te Jeruzalem. Als een ware profeet ter dood gebracht werd, werd hij vervolgd als een valse profeet. Nu heeft niemand het ondernomen profeten gerechtelijk te vervolgen en te oordelen, dan het grote sanhedrin, dat steeds te Jeruzalem zetelde, het was een zaak, waarvan de lagere gerechtshoven geen kennis namen, en dus, als een profeet gedood zal worden, moet het te Jeruzalem zijn.

III. Zijne klacht over Jeruzalem, en Zijn aankondiging des toorns over deze stad, vers 34, 35. Dit hebben wij gehad in Mattheus 23:37 -39. Wellicht is dit niet in Galilea gezegd, maar de evangelist, die de bedoeling niet had om het op de rechte plaats aan te halen, last het hier in bij gelegenheid, dat Christus zei dat Hij te Jeruzalem ter dood gebracht zal worden. De goddeloosheid van personen en plaatsen, die in hogere mate dan anderen belijden Godsdienstig te zijn en tot God in betrekking te staan, is zeer bijzonder tergend en grievend voor den Heere Jezus. Hoe aandoenlijk spreekt Hij over de zonde en het verderf dier heilige stad! Jeruzalem, Jeruzalem! Zij, die in zeer ruime mate genieten van de middelen der genade, maar er geen goeds uit verkrijgen voor hun ziel, worden dikwijls er tegen bevooroordeeld. Zij, die naar de profeten niet wilden horen noch hen welkom wilden heten, die hun door God werden gezonden, doodden hen en stenigden hen. Als der mensen bederf niet wordt overwonnen, dan wordt het geprikkeld. Jezus Christus heeft zich bereid getoond, vrijwillig bereid, om arme zielen, die tot Hem komen, te ontvangen, en onder Zijne zorg en hoede te houden, als zij zich tot Hem wenden om bescherming. Hoe menigmaal heb Ik uwe kinderen willen bijeen vergaderen, met zorg en tederheid, gelijkerwijs ene hen hare kiekens onder de vleugelen vergadert. De reden waarom zondaren niet door den Heere Jezus beschermd en verzorgd worden, zoals de kiekens door de hen, is dat zij het niet willen. Ik wilde, heb menigmaal gewild, maar gijlieden hebt niet gewild. Christus' gewilligheid verzwaart der zondaren onbereidwilligheid, en maakt dat hun bloed op hun hoofd komt. Het huis, dat Christus verlaat, wordt woest gelaten. De tempel, hoe rijk ook versierd en druk bezocht, wordt toch woest gelaten, als Christus hem verlaat. Hij laat hem over aan hen, zij hadden er een afgod van gemaakt, laat hen hem nu voor zich houden, Christus zal er niet meer komen. Christus onttrekt zich rechtvaardiglijk aan hen, die Hem van zich wegdrijven. Zij wilden door Hem niet vergaderd worden, en daarom zegt Hij: Gij zult Mij niet meer zien, gij zult Mij niet meer horen, zoals Mozes tot Farao zei, toen hij hem uit zijne tegenwoordigheid verdreef, Exodus 10:28, 29.. Het oordeel van den groten dag zal krachtig de ongelovigen overtuigen, die thans niet overtuigd willen worden. Dan zult gij zeggen Gezegend is Hij, die komt, dat is: Dan zoudt

gij blijde wezen om u te bevinden onder hen, die dat zeggen. Waarom wilt gij niet zien, dat Ik de Messias ben voor het te laat is!"

HOOFDSTUK 14

1 En het geschiedde, als Hij gekomen was in het huis van een der oversten der Farizeen, op den sabbat, om brood te eten, dat zij Hem waarnamen.
2 En ziet, er was een zeker waterzuchtig mens voor Hem.
3 En Jezus, antwoordende, zeide tot de wetgeleerden en Farizeen, en sprak: Is het ook geoorloofd op den sabbat gezond te maken?
4 Maar zij zwegen stil. En Hij nam hem, en genas hem, en liet hem gaan.
5 En Hij, hun antwoordende, zeide: Wiens ezel of os van ulieden zal in een put vallen, en die hem niet terstond zal uittrekken op den dag des sabbats?
6 En zij konden Hem daarop niet weder antwoorden.
7 En Hij zeide tot de genoden een gelijkenis, aanmerkende, hoe zij de vooraanzittingen verkozen; zeggende tot hen:
8 Wanneer gij van iemand ter bruiloft genood zult zijn, zo zet u niet in de eerste zitplaats; opdat niet misschien een waardiger dan gij van hem genood zij;
9 En hij, komende, die u en hem genood heeft, tot u zegge: Geef dezen plaats; en gij alsdan zoudt beginnen met schaamte de laatste plaats te houden.
10 Maar wanneer gij genood zult zijn, ga heen en zet u in de laatste plaats; opdat, wanneer hij komt, die u genood heeft, hij tot u zegge: Vriend, ga hoger op. Alsdan zal het u eer zijn voor degenen, die met u aanzitten.
11 Want een iegelijk, die zichzelven verhoogt, zal vernederd worden; en die zichzelven vernedert, zal verhoogd worden.
12 En Hij zeide ook tot dengene, die Hem genood had: Wanneer gij een middagmaal of avondmaal zult houden, zo roep niet uw vrienden, noch uw broeders, noch uw magen, noch uw rijke geburen; opdat ook dezelve u niet te eniger tijd wedernoden, en u vergelding geschiede.
13 Maar wanneer gij een maaltijd zult houden, zo nood armen, verminkten, kreupelen, blinden;
14 En gij zult zalig zijn, omdat zij niet hebben, om u te vergelden; want het zal u vergolden worden in de opstanding der rechtvaardigen.
15 En als een van degenen, die mede aanzaten, deze dingen hoorde, zeide hij tot Hem: Zalig is hij, die brood eet in het Koninkrijk Gods.
16 Maar Hij zeide tot hem: Een zeker mens bereidde een groot avondmaal, en hij noodde er velen.
17 En hij zond zijn dienstknecht uit ten ure des avondmaals, om den genoden te zeggen: Komt, want alle dingen zijn nu gereed.
18 En zij begonnen allen zich eendrachtelijk te ontschuldigen. De eerste zeide tot hem: Ik heb een akker gekocht, en het is nodig, dat ik uitga, en hem bezie; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd.
19 En een ander zeide: Ik heb vijf juk ossen gekocht, en ik ga heen, om die te beproeven; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd.
20 En een ander zeide: Ik heb een vrouw getrouwd, en daarom kan ik niet komen.
21 En dezelve dienstknecht weder gekomen zijnde, boodschapte deze dingen zijn heer. Toen werd de heer des huizes toornig, en zeide tot zijn dienstknecht: Ga haastelijk uit in de straten en wijken der stad, en breng de armen, en verminkten, en kreupelen, en blinden hier in.
22 En de dienstknecht zeide: Heere, het is geschied, gelijk gij bevolen hebt, en nog is er plaats.
23 En de heer zeide tot den dienstknecht: Ga uit in de wegen en heggen; en dwing ze in te komen, opdat mijn huis vol worde;
24 Want ik zeg ulieden, dat niemand van die mannen, die genood waren, mijn avondmaal smaken zal.

25 En vele scharen gingen met Hem; en Hij, Zich omkerende, zeide tot hen:
26 Indien iemand tot Mij komt en niet haat zijn vader, en moeder, en vrouw, en kinderen, en broeders, en zusters, ja, ook zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn.
27 En wie zijn kruis niet draagt, en Mij navolgt, die kan Mijn discipel niet zijn.
28 Want wie van u, willende een toren bouwen, zit niet eerst neder, en overrekent de kosten, of hij ook heeft, hetgeen tot volmaking nodig is?
29 Opdat niet misschien, als hij het fondament gelegd heeft, en niet kan voleindigen, allen, die het zien, hem beginnen te bespotten.
30 Zeggende: Deze mens heeft begonnen te bouwen, en heeft niet kunnen voleindigen.
31 Of wat koning, gaande naar den krijg, om tegen een anderen koning te slaan, zit niet eerst neder, en beraadslaagt, of hij machtig is met tien duizend te ontmoeten dengene, die met twintig duizend tegen hem komt?
32 Anderszins zendt hij gezanten uit, terwijl degene nog verre is, en begeert, hetgeen tot vrede dient.
33 Alzo dan een iegelijk van u, die niet verlaat alles, wat hij heeft, die kan Mijn discipel niet zijn.
34 Het zout is goed; maar indien het zout smakeloos geworden is, waarmede zal het smakelijk gemaakt worden?
35 Het is noch tot het land, noch tot den mesthoop bekwaam; men werpt het weg. Wie oren heeft, om te horen, die hore.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De genezing van een waterzuchtigen mens door onzen Heere Jezus op een sabbatdag, en hoe Hij zich hieromtrent rechtvaardigde tegenover hen, die er zich aan hadden geërgerd, dat Hij dit op dien dag gedaan had, vers 1-6.

II. Een les in nederigheid, gegeven aan hen, die naar de hoogste plaatsen stonden, vers 7-11.

III. Een les in barmhartigheid aan hen, die de rijken aan feestmaaltijden onthaalden, en de armen niet spijzigden, vers 12-14.

IV. Den voortgang van het Evangelie, voorzegd in de gelijkenis van de genodigden aan een feestmaal, betekenende de verwerping der Joden en van alle anderen, die hun hart op deze wereld hebben gesteld, en de aanneming van de heidenen, en van alle anderen, die komen, ontledigd van hun eigen-ik, om vervuld te worden van Christus, vers 15-24.

V. De grote wet voor het discipelschap, met een waarschuwing aan allen, die Christus willen volgen, om dit welberaden te doen, en inzonderheid aan leraren, vers 25-35.

Lukas 14:1-6

In dit verhaal zien wij:

I. Dat de Zoon des mensen is gekomen, etende en drinkende, gemeenzaam omgaande met allerlei mensen, het gezelschap niet afwijzende van tollenaren, hoewel dezen een slechten naam hadden, noch van Farizeeën, hoewel dezen Hem een kwaad hart toedroegen, maar van beiden vriendelijke uitnodigingen aannemende, ten einde, zo mogelijk, aan beiden goed te doen. Hier kwam Hij in het huis van een der oversten der Farizeeën, wellicht een overheidspersoon, op den sabbat, om brood te eten, vers 1. Zie hoe gunstrijk God voor ons is, dat Hij ons, zelfs op Zijn eigen dag, tijd toestaat voor verkwikking van het lichaam, en hoe zorgzaam wij behoorden te wezen om die vrijheid niet te misbruiken, of haar in losbandigheid te verkeren. Christus kwam daar om slechts brood te eten, de verversing te nemen, die op den sabbat noodzakelijk was. Voor onze maaltijden op den sabbatdag moeten wij zeer zorgvuldig waken tegen alle overdaad. Op sabbatdagen moeten wij doen wat Mozes en Jethro gedaan hebben: brood eten voor het aangezicht Gods, Exodus 18:12, en, zoals van de eerste Christenen gezegd werd, op den dag des Heeren, eten en drinken als degenen, die wederom moeten bidden voor wij ons ter ruste begeven, opdat wij daar niet ongeschikt voor zijn.

II. Dat Hij het land doorging goeddoende. Overal waar Hij kwam zocht Hij naar gelegenheden om goed te doen, en heeft Hij niet slechts gebruik gemaakt van die, welke zich als vanzelf aan Hem voordeden. Hier nu was een zeker waterzuchtig mens voor Hem, vers 5. Wij bevinden niet, dat hij uit zich zelven den Heere om genezing vroeg, noch dat zijne vrienden dit deden, maar Christus kwam hem voor met de zegeningen Zijner goedheid, en eer hij riep, heeft Hij hem geantwoord. Het is gelukkig om te wezen waar Christus is, voor Hem te zijn, in Zijne tegenwoordigheid, hoewel hij Hem niet was voorgesteld. Deze man was waterzuchtig, waarschijnlijk in zeer hoge mate, en scheen er hevig door gezwollen. Waarschijnlijk was hij een bloedverwant van den Farizeeër, in wiens huis hij nu verbleef, hetgeen meer waarschijnlijk is dan dat hij een genodigde gast was aan zijne tafel.

III. Dat Hij het tegenspreken van de zondaren tegen zich heeft verdragen: Zij namen Hem waar, vers 1. Het schijnt dat de Farizeeër, die Hem genodigd had, dit gedaan heeft met het doel om twist met Hem te zoeken. Indien dit zo was, dan heeft Christus het geweten, en toch ging Hij, want Hij wist zich opgewassen te zijn tegen de listigsten onder hen, en wist Zijne gangen te richten met het oog op hen, die Hem waarnamen. Zij, die waargenomen worden, moeten zeer voorzichtig zijn. Het is, gelijk Dr. Hammond opmerkt, tegen alle wetten der gastvrijheid om te trachten iets te doen ten nadele van den gast, dien men genodigd heeft, want zo iemand staat dan onder de bescherming van zijn gastheer. Deze wetgeleerden en Farizeeën deden als de vogelaar, die in stilte loert om den vogel in zijn strik te krijgen, en zwegen stil, en handelden in stilte. Toen Christus hun vroeg, of zij het geoorloofd achtten om op den sabbatdag gezond te maken (en hierin wordt gezegd dat Hij hun geantwoord heeft, want het was een antwoord op hun gedachten, en gedachten zijn voor Jezus Christus woorden), wilden zij ja noch neen zeggen, want hun bedoeling was Hem aan te klagen, niet door Hem onderwezen te worden. Zij wilden niet zeggen dat het geoorloofd was gezond te maken, want hiermede zouden zij zich zelven verhinderen Hem dit als een misdaad aan te rekenen, en toch was de zaak zo duidelijk en vanzelf sprekend, dat zij zich schaamden te zeggen dat het niet geoorloofd was. Godvruchtige mensen zijn dikwijls vervolgd geworden omdat zij iets gedaan hebben, dat hun vervolgers zelf, zo zij slechts hun geweten toelieten te spreken, niet anders dan als

geoorloofd en goed zouden moeten erkennen. Christus heeft menig goed werk gedaan, waarvoor zij naar Hem en naar Zijn naam stenen hebben geworpen.

IV. Dat Christus zich niet wilde laten verhinderen om goed te doen door den tegenstand en het tegenspreken der zondaren. Hij nam hem, en genas hem, en liet hem gaan, vers 4. Wellicht nam Hij hem ter zijde, in een ander vertrek, en genas hem aldaar, omdat Hij noch zich zelven wilde laten uitbazuinen-zo groot was Zijne nederigheid- noch Zijne tegenstanders wilde prikkelen-zo groot was Zijne wijsheid, de zachtmoedigheid Zijner wijsheid. Hoewel wij ons door de boosaardigheid onzer vijanden niet moeten laten weerhouden van onzen plicht te doen, moeten wij hem toch op zulk een wijze trachten te doen als waardoor het minst ergernis of aanstoot wordt gegeven. Of wel, Hij nam hem, dat is: Hij legde de handen op hem, om hem te genezen, epilabomenos, complexus -Hij omhelsde hem, nam hem in zijne armen, hoe gezwollen hij ook was (want waterzuchtigen zijn dit meestal) en gaf hem weer den rechten vorm, de gezonde gestalte. Men zou denken dat de genezing van waterzucht, evenzeer als van iedere ziekte, langzaam en trapsgewijze zou gaan, maar Christus heeft zelfs die ziekte terstond en volkomen genezen. Toen liet Hij hem gaan, opdat de Farizeeën hem niet zouden aanvallen omdat hij genezen was, hoewel hij er zuiver lijdelijk onder geweest is, want aan welke ongerijmdheden zouden mensen als dezen zich niet al schuldig maken?

V. Dat onze Heere Jezus niets gedaan heeft dan hetgeen Hij kon rechtvaardigen ter overtuiging en beschaming van hen, die met Hem twistten, vers 5, 6. Nog steeds antwoordde Hij op hun gedachten, en legde Hij hun het zwijgen op uit schaamte, die tevoren stilzwegen uit listigheid. Hij deed dit door zich te beroepen op hun eigen handelwijze, zoals Hij bij dergelijke gelegenheden placht te doen, ten einde hun te tonen dat zij, door Hem te veroordelen, zich zelven veroordeelden. Wiens ezel of os van ulieden zal in een put vallen en die hem niet terstond zal uittrekken op den dag des sabbats, terstond, het niet uitstellende tot de sabbat voorbij is, opdat het dier niet omkome? Het is niet zozeer uit medelijden met het arme schepsel, dat zij dit doen, als wel uit eigenbelang. Het is hun os, en hun ezel, die geld waard is, waardoor zij zich vrijstelling geven van de wet des sabbats om hem te redden. Dit was nu een blijk hunner geveinsdheid, en dat het niet uit werkelijke achting was voor den sabbat, dat zij het afkeurden dat Christus op den sabbatdag genas (dat was slechts een voorwendsel), maar in werkelijkheid, omdat zij zich vertoornden over de wonderdadige goede werken, die Christus gedaan heeft, en het bewijs, dat Hij er mede leverde van Zijn Goddelijke zending, en den invloed, dien Hij er door verkreeg op het volk. Velen kunnen zich zeer gemakkelijk uit eigenbelang ontheffen van hetgeen, waarvan zij zich niet kunnen ontheffen als het moet dienen ter bevordering van de ere Gods en het welzijn hunner broederen. Deze vraag bracht hen tot zwijgen: Zij konden Hem daarop niet wederantwoorden, vers 6. Christus zal gerechtvaardigd worden als Hij spreekt, en alle mond zal gestopt worden voor Hem.

Lukas 14:7-14

Onze Heere Jezus geeft ons hier een voorbeeld van een nuttig en stichtelijk gesprek aan tafel, als wij aanzitten met onze vrienden. Wij bevinden dat, als er niemand aan Zijne tafel was dan Zijne discipelen, die Zijn eigen gezin uitmaakten, Zijne gesprekken met hen tot nuttige stichting waren, en dat niet alleen, maar ook als Hij zich in het gezelschap van vreemden bevond, ja zelfs met vijanden, die Hem waarnamen, nam Hij de gelegenheid waar om het verkeerde in hen te bestraffen, en hen te onderwijzen. Hoewel de goddelozen nog tegenover Hem waren, heeft Hij toch niet (gelijk David) gezwegen van het goede, Psalm 39:2, 3, want in weerwil van hun terging, was Zijn hart niet heet in Zijn binnenste. Wij moeten niet slechts geen "vuile rede" aan onze tafel toelaten, zoals die van de huichelende spotachtige tafelbroeders, maar wij moeten ons ook niet vergenoegen met gewone onschuldige gesprekken, daar wij de gelegenheid moeten aangrijpen van Gods goedheid om tot Zijn lof te spreken, en ook de gewone dingen geestelijk voor ons te maken. Dan zouden de lippen des rechtvaardigen er velen voeden. Onze Heere Jezus bevond zich onder personen van rang en aanzien, maar toch als een, die zonder aanneming des persoons is.

I. Hij neemt de gelegenheid waar om de gasten te bestraffen wegens hun streven naar de eerste zitplaatsen, en geeft hun naar aanleiding daarvan een les in nederigheid.

1. Hij bemerkte hoe deze wetgeleerden en Farizeeën de eerste zitplaatsen wilden innemen aan het boveneinde der tafel, vers 7. Hij had die soort van mensen daar reeds in het algemeen van beschuldigd, Hoofdstuk 11:43. Hier richt Hij die beschuldiging tegen bijzondere personen, want Christus zal ieder het zijne geven. Hij bemerkte hoe zij de vooraanzittingen verkozen, ieder, die binnenkwam, trachtte de beste plaats, die hij kon bemachtigen, in te nemen. Zelfs in de gewone handelingen van het leven is Christus' oog op ons, Hij aanmerkt wat wij doen, niet alleen in de Godsdienstige bijeenkomsten, maar aan onze tafels, en maakt er aanmerkingen op.

2. Hij zag hoe zij, die aldus naar die eerste plaatsen dongen, zich dikwijls blootstelden aan beschaming, terwijl zij, die bescheiden waren, en zich op de laatste plaatsen nederzetten, er dikwijls achting door wonnen.

a. Zij, die bij het binnenkomen de eerste plaatsen innemen, kunnen soms gedwongen worden die plaatsen te ruimen voor iemand, waardiger dan zij zijn, vers 8, 9. Het moest onze hoge gedachten van ons zelven in toom houden, als wij bedenken hoevelen er zijn, die waardiger zijn dan wij, niet slechts in wereldlijken rang, maar wegens hun persoonlijke verdiensten en begaafdheden. In plaats van er trots op te wezen, dat zo velen ons plaatsruimen, moest het verootmoedigend voor ons zijn, dat er zo velen zijn, voor wie wij plaats moeten maken. De heer van het feest zal zijne gasten rangschikken, en zal niet toelaten dat de waardigste niet op de plaats is, die hem toekomt, en zal dus de vrijheid nemen om hem, die deze plaats wederrechtelijk had ingenomen, naar een lagere plaats te verwijzen. Geef dezen plaats, en dat zal een schande wezen, die voor het gehele gezelschap hem wordt aangedaan, die zich verbeeldde waardiger te zijn dan hij werkelijk was. Hoogmoed zal beschaamd worden, en hoogmoed komt voor den val.

b. Zij, die bij het binnenkomen zich vergenoegen met de laatste plaatsen, zullen zeer waarschijnlijk hoger opgevoerd worden, vers 10. Ga heen, en zet u in de laatste plaats, in de sterke veronderstelling dat hij, die u genood heeft, gasten zal hebben, die waardiger zijn dan gij zijt, maar

wellicht is dit niet het geval, en dan zal tot u gezegd worden: Vriend, ga hoger op. De heer van het feest zal zo rechtvaardig jegens u wezen om u niet aan het lager einde der tafel te laten, omdat gij zo bescheiden waart van er u neer te zetten. Het middel om zich hoog te verheffen is laag te beginnen, en dit beveelt den mens aan bij hen, die hem omringen: Alsdan zal het u eer zijn voor degenen, die met u aanzitten. Zij zullen zien dat gij een achtbaar mens zijt, meer dan zij eerst van u dachten, en uit het duister uwer nederigheid zal de u aangedane eer des te helderder schitteren. Zij zullen ook zien dat gij een ootmoedig mens zijt, dat is de grootste eer. Onze Heiland verwijst hier naar den raad van Salomo, Spreuken 25:6, 7. Sta niet in de plaats der groten, want het is beter dat men tot u zegge: Kom hier bovenaan, dan dat men u vernedere. En Dr. Lightfoot haalt ene gelijkenis aan van een der rabbijnen, die ongeveer aldus luidt: "Drie mannen", zei hij, "waren tot een feestmaal genodigd. De een zat het hoogst, want, zei hij, ik ben een prins, de ander zat in de plaats, die daarop volgde, want, zei hij, ik ben een wijze, de andere had de laagste plaats, want, zei hij, ik ben slechts een nederig man. De koning echter liet den nederigen man op de hoogste plaats zitten, en den prins op de laagste."

3. Hij paste dit toe in het algemeen, en wil dat wij allen zullen leren niet te trachten naar de hoge dingen, maar ons te vergenoegen met het geringe, evenals om andere redenen ook om deze, dat hoogmoed en eerzucht schandelijk zijn voor de mensen, want die zich zelven verhoogt, zal vernederd worden, terwijl ootmoed en zelfverloochening in werkelijkheid achtbaar zijn: die zich zelven vernedert, zal verhoogd worden, vers 11. Wij zien in andere voorbeelden dat de hoogmoed des mensen hen zal vernederen, maar dat de nederige van geest de eer zal vasthouden, en de nederigheid gaat voor de eer.

II. Hij neemt de gelegenheid waar om den gastheer te bestraffen, omdat hij zoveel rijken had genodigd, die de middelen hadden om in hun eigen huis hun middagmaal te hebben, terwijl hij veeleer de armen had moeten nodigen, of, hetgeen op hetzelfde neerkomt, delen had moeten zenden aan hen, voor wie niets bereid was, en die zelf niet instaat waren zich een goed maal eten te verschaffen, Nehemia 8:11. Onze Heiland leert ons hier dat het beter is om hetgeen wij hebben te gebruiken tot liefdadige doeleinden, daar het dan betere vrucht zal dragen, dan het te gebruiken voor een rijke, weelderige manier van huishouden.

1. Laat het uwe begeerten niet zijn om de rijken te onthalen: nodig niet uwe vrienden, noch uwe broeders, noch uwe magen, noch uwe rijke geburen, vers 12. Dit is geen verbod om de zodanige te onthalen, er kunnen gelegenheden voor zijn, het kan goed zijn om vriendschap te onderhouden met bloedverwanten en naburen. Maar:

a. "Maak dat niet tot uw gewone wijze van doen, geef daarvoor zo weinig geld uit als mogelijk is, opdat gij er niet door in de onmogelijkheid wordt gebracht om uw geld beter te besteden, namelijk in aalmoezen. Gij zult bevinden dat het zeer kostbaar is en veel moeite veroorzaakt, een maaltijd aan de rijken zou de kosten kunnen bestrijden van vele maaltijden voor de armen. Salomo zegt: Die den rijke geeft komt zeker tot gebrek, Spreuken 22:16. "Geeft", (zegt Plinius, Epist.) "aan uwe vrienden, maar laat het uw arme vrienden zijn, niet aan hen, die u niet nodig hebben."

b. Wees er niet trots op. Velen richten maaltijden aan met geen ander doel dan om vertoning te maken, zoals Ahasveros gedaan heeft, Esther 1:3, 4. En zij denken dat het hun geen eer is, als zij

geen personen van hogen rang aan hun tafel hebben, en aldus beroven zij hun gezin, om aan hun grillen te voldoen.

c. Leg het er niet op toe om in uw eigen munt betaald te krijgen". Dat is het wat door onzen Heiland in zulke gastmalen wordt afgekeurd. Gij doet dit gewoonlijk in de hoop van nu ook door hen genodigd te worden, en aldus zal u dan vergelding geschieden, gij zult onthaald worden op dezelfde kostelijke spijzen, als die gij uwe vrienden hebt voorgezet, en dit zal uw zinnelijkheid en uw zucht naar weelde voeden, en zo zult gij er in het einde niets bij winnen.

2. Wees ijverig om de armen te ondersteunen, vers 13, 14: Wanneer gij een maaltijd zult houden, in plaats van u te voorzien met kostbare en zeldzame spijzen, breng op uwe tafel eenvoudig, gezond voedsel, in genoegzamen overvloed, dat niet zo duur zal zijn, en nodig armen en verminkten, mensen die niets hebben om van te leven, en ook niet instaat zijn om voor hun levensonderhoud te werken. Dezen zijn voorwerpen van barmhartigheid, zij hebben gebrek aan het nodige, geef het hun, en zij zullen het u vergelden met hun gebed, en zullen uwe spijze loven, die de rijken wellicht zullen minachten. Zij zullen heengaan en God voor u danken, terwijl de rijken heengaan en u wellicht smaden. Zeg niet dat gij er aldus bij zult verliezen, daar zij u geen vergelding doen kunnen, neen, het is interest voor u, en wel onder de beste waarborgen van betaling, want het zal u vergolden worden in de opstanding der rechtvaardigen. Er zal een opstanding der rechtvaardigen zijn, een toekomende staat der rechtvaardigen. Er is een staat der gelukzaligheid voor hen weggelegd in de andere wereld, en wij kunnen er zeker van zijn, dat der barmhartigen in de opstanding der rechtvaardigen gedacht zal worden, want aalmoezen zijn gerechtigheid. Werken van barmhartigheid kunnen in deze wereld wellicht niet vergolden worden, want de dingen dezer wereld zijn niet de beste dingen, en daarom betaalt God de beste mensen niet met deze dingen, maar zij zullen hun loon geenszins verliezen, zij zullen vergolden worden in de opstanding. Het zal blijken dat de langste reizen de rijkste winst opleveren, en dat de barmhartigen niets zullen verliezen, maar onuitsprekelijk veel zullen winnen, doordat hun loon uitgesteld is tot aan de opstanding.

Lukas 14:15-24

Hier is nog ene rede van onzen Heiland, waarin Hij den maaltijd, waaraan Hij genodigd was, geestelijk maakt, hetgeen ook een middel is om onder de gewone handelingen des levens onze gesprekken heilig te doen zijn.

I. De aanleiding tot deze rede werd gegeven door een der aanzittende gasten, die, toen Christus regelen aanwees voor het houden van maaltijden, tot Hem zei: Zalig is hij, die brood eet in het koninkrijk Gods, vers 15, hetgeen, naar sommigen ons zeggen, een gewone spraakwijze was onder de rabbijnen.

1. Maar met welk doel haalt deze man hier dit gezegde aan?

a. Wellicht heeft hij, bemerkende, dat Christus eerst de gasten en daarna den heer des huizes bestrafte, en vrezende dat dit het gezelschap zou ontstemmen, dit gezegd om het gesprek af te leiden. Of:

b. Vol van bewondering voor de goede regelen van ootmoed en barmhartigheid, die Christus hun thans had gegeven, maar er aan wanhopende om ze in den tegenwoordigen, zeer ontaarden staat van zaken in beoefening te zien gebracht, verlangt hij naar het koninkrijk Gods, waarin deze en andere goede wetten de overhand zullen hebben, en spreekt hij hen zalig, die ene plaats in dit koninkrijk zullen hebben. Of:

c. Christus van de opstanding der rechtvaardigen gesproken hebbende als ene vergelding voor daden van barmhartigheid jegens de armen, stemt hij in met wat Hij gezegd had: "Ja, Heere, zij, die vergelding zullen ontvangen in de opstanding der rechtvaardigen, zullen brood eten in het koninkrijk, en dat is een grotere vergelding, dan een tegenuitnodiging te ontvangen aan de tafel van den aanzienlijkste op aarde". Of:

d. Bemerkende dat Christus zwijgt, na de voorafgaande lessen gegeven te hebben, wenste hij nog verdere gesprekken van Hem uit te lokken, omdat hetgeen Hij reeds gezegd had, hem zo wonderveel genoegen had gedaan, en hij wist niets, dat Hem meer waarschijnlijk tot spreken zou opwekken, dan de vermelding van het koninkrijk Gods. Zelfs zij, die zelf de gaven niet hebben om een goed gesprek gaande te houden, behoren nu en dan eens een woord te zeggen om het te ondersteunen en te bevorderen.

2. Wat deze man nu zei was een duidelijke en erkende waarheid, en zij werd gepast aangehaald, nu zij aan den maaltijd waren, want wij moeten uit de gewone dingen aanleiding nemen om te denken aan en te spreken van die hemelse en geestelijke dingen, die er in de Schrift mede vergeleken worden, want dat is een der doeleinden, waarvoor wij er gelijkenissen aan ontlenen. En het zal ons goed wezen om, als wij de gaven van Gods voorzienigheid ontvangen, door die gaven heen te zien naar de gaven Zijner genade, de betere dingen. Deze gedachte zal zeer ter gelegener tijd wezen, als wij spijze gebruiken ter verkwikking van het lichaam. Zalig is hij, die brood eet in het koninkrijk Gods.

a. In het koninkrijk der genade, in het koninkrijk van den Messias, dat verwacht werd binnenkort opgericht te zullen worden.

b. In het koninkrijk der heerlijkheid, bij de opstanding. De zaligheid des hemels is een eeuwigdurendfeest, zalig zijn zij, die daar zullen aanzitten aan het feestmaal, waarvan zij niet meer opstaan.

II. De gelijkenis, die onze Heere Jezus bij die gelegenheid heeft voorgesteld, vers 16, enz. Christus stemt in met den man in hetgeen hij gezegd heeft: "Het is zeer waar, zalig zijn zij, die delen zullen in de voorrechten van het koninkrijk van den Messias. Maar wie zijn zij, die van dat voorrecht zullen genieten? Gij, Joden, die er alleen recht op meent te hebben, zult het over het algemeen verwerpen, en de heidenen zullen er het meest in delen". Dit toont Hij aan in ene gelijkenis, want, indien Hij dit in duidelijke, eenvoudige woorden had uitgesproken, zouden de Farizeeën het niet verdragen hebben. In deze gelijkenis nu kunnen wij opmerken:

1. De vrije genade en goedertierenheid van God, uitblinkende in het Evangelie van Christus. Het blijkt:

a. In de rijke voorziening, die Hij heeft gemaakt voor arme zielen, voor hun voeding, hun verkwikking en hun onderhoud, vers 16. Een zeker mens bereidde een groot avondmaal. Er is in Christus en in de genade van het Evangelie hetgeen voedsel en een feestmaal is voor de ziel van den mens, die haar eigen vatbaarheden kent, voor de ziel van een zondaar, die hare behoefte kent en hare ellende. Het wordt genoemd een avondmaal, omdat in die landen de avondmaaltijd de voornaamste was, omdat hij genoten werd als het werk van den dag was afgelopen. De openbaring der Evangeliegenade aan de wereld was de avond van den dag der wereld, en de genieting van de volheid dier genade, die in den hemel is weggelegd, wordt bewaard voor den avond van onzen dag.

b. In de genaderijke uitnodiging, die ons is gegeven om te komen en in die voorziening te delen. Hier is: Een algemene uitnodiging: "Hij noodde er velen". Christus heeft het ganse volk der Joden genodigd, om in de voorrechten en weldaden van Zijn Evangelie te delen. Er is voorraad genoeg voor allen, die komen, het werd voorzegd als een maaltijd voor alle volken. Jesaja 25:6. Gelijk Christus in Zijn Evangelie een goed, rijk huis houdt, zo houdt Hij ook een open huis. Een bijzondere kennisgeving, toen de tijd voor het avondmaal nabij was, werd de dienstknecht uitgezonden om hen er aan te herinneren: Komt, want alle dingen zijn nu gereed. Toen de Geest werd uitgestort en de Evangeliekerk was geplant, werden zij, die tevoren reeds waren uitgenodigd, nu meer gedrongen om toch terstond te komen. Alle dingen zijn nu gereed, de volle ontdekking der Evangelieverborgenheid is gedaan, alle inzettingen des Evangelies zijn ingesteld, het gezelschap der Christenen is nu ingelijfd, en, hetgeen de kroon is van alles, de Heilige Geest is nu gegeven. Dit is de roepstem, die thans tot ons komt: Alle dingen zijn nu gereed: nu is het de welaangename tijd, het is nu, en was nog niet lang, het is nu, en zal niet lang meer zijn, het is een tijd van genade, die spoedig voorbij zal zijn, daarom komt nu, stelt niet uit, neemt de uitnodiging aan, gelooft dat gij welkom zult zijn: Eet, vrienden, drinkt, en wordt dronken, o liefsten. Hooglied 5:1.

2. Het koele onthaal, dat aan de genade des Evangelies te beurt valt. De genode gasten weigerden te komen. Zij zeiden niet ronduit of botweg, dat zij niet wilden komen, maar zij begonnen allen zich eendrachtelijk te ontschuldigen, vers 18. Men zou gedacht hebben dat zij allen eendrachtelijk tot een

goed avondmaal zouden gekomen zijn, nu zij er zo vriendelijk toe uitgenodigd waren, wie zou zulk een uitnodiging afwijzen? Maar integendeel, allen vonden zij het een of ander voorwendsel om zich van de uitnodiging af te maken. Dit ziet op het algemeen verzuim der Joodse natie om zich bij Christus te voegen en de aanbiedingen Zijner genade aan te nemen, alsmede hun minachting voor de uitnodiging. Het geeft ook de onwilligheid te kennen van de meeste mensen om aan de roepstem des Evangelies gehoor te geven. Zij schamen zich om voor hun weigering uit te komen, maar zij wensen voor verontschuldigd gehouden te worden, zij allen-ato mias, -sommigen vullen den zin aan met-ooras -allen terstond. Zij konden voor de vuist antwoorden, en behoefden er niet over na te denken, behoefden hun antwoord niet vooraf te overleggen, zij behoefden gene verontschuldiging te zoeken. Anderen vullen hem aan met gnoomês, zij waren eenstemmig. Hier waren twee kopers, die zoveel haast hadden om heen te gaan en hun koop te bezien, dat zij geen tijd konden vinden voor dit avondmaal. De een had land gekocht. Hij had een akker gekocht, die hem als een goede koop was voorgesteld, en hij moet gaan zien, of dit al of niet zo was, en daarom: ik bid u, houd mij voor verontschuldigd, Zijn hart was zo gezet op de vergroting van zijn bezit, dat hij noch beleefd kon zijn jegens zijn vriend, noch goed kon zijn voor zich zelven, Zij, wier hart vervuld is van de wereld, en die zo gaarne huis aan huis trekken, en akker aan akker brengen, hebben dove oren voor de nodiging des Evangelies. Maar welk een beuzelachtige verontschuldiging! Hij zou de bezichtiging van dien akker wel hebben kunnen uitstellen tot den volgenden dag, en hem dan nog wel op dezelfde plaats en in dezelfden toestand gevonden hebben, waarin hij nu was. Een ander had levende have gekocht voor zijn land, ik heb vijf juk ossen gekocht voor den ploeg, en ik moet gaan zien of zij geschikt zijn voor mijn doel, en daarom houd mij ditmaal voor verontschuldigd. De eerste duidt aan het overmatige behagen in de wereld, deze de overmatige zorg en bezorgdheid ten opzichte van de wereld, die de mensen van Christus en Zijne genade afhouden. Beiden geven te kennen een voorkeur aan het lichaam boven de ziel, aan de dingen des tijds boven die der eeuwigheid. Het is zeer slecht om, als wij geroepen worden tot een plicht, met verontschuldigingen aan te komen om hem te verzuimen, het is een teken dat wèl de overtuiging er is, dat het een plicht is, maar niet de gezindheid om hem te volbrengen. Die dingen, welke hier als verontschuldigingen worden aangevoerd, waren:

a. Kleine dingen, en van weinig belang. Het zou voegzamer geweest zijn te zeggen: "Ik ben uitgenodigd om brood te eten in het koninkrijk Gods, en daarom moet ik voor verontschuldigd gehouden worden om den akker of de ossen te gaan bezien." Geoorloofde dingen. Dingen, die op zichzelf goed en geoorloofd zijn, blijken, als het hart er al te veel op wordt gezet, noodlottige hinderpalen voor den Godsdienst te zijn-Licitus perimus omnes. Het is moeilijk om onze wereldse zaken zo in te richten, dat zij ons niet van onze geestelijke belangen afhouden, en dat behoort onze grote zorg te zijn.

b. Hier was iemand, die pas getrouwd was, en zijne vrouw niet kon verlaten, om naar een avondmaal te gaan, neen zelfs niet voor een enkele maal, vers 28. Ik heb ene vrouw getrouwd, en daarom kan ik niet komen. Hij beweert dat hij niet kan, maar de waarheid is dat hij niet wil. Zo wenden velen onbekwaamheid, onmacht, voor, om de plichten van den Godsdienst te volbrengen, terwijl zij er in werkelijkheid tegenzin in hebben. Hij heeft ene vrouw getrouwd. Het is waar, den pas gehuwden werd door de wet toegestaan om in hun eerste huwelijksjaar niet naar den krijg te gaan, Deuteronomium 24:5, maar zou dit hem ook vrijstellen om op te gaan tot de feesten des Heeren, die door alle mannen jaarlijks moesten bijgewoond worden? En nog veel minder zal het een verontschuldiging zijn om tot het evangeliefeest te gaan, waarvan de anderen slechts de typen waren.

De genegenheid, die wij onzen bloedverwanten toedragen, blijkt maar al te dikwijls een hindernis voor onzen plicht jegens God. Adam verontschuldigde zich met: de vrouw, die Gij bij mij gegeven hebt, overreedde mij te eten, hier was het: De vrouw overreedde mij niet te eten. Hij zou hebben kunnen gaan en zijne vrouw medegenomen hebben, zij zouden beiden welkom geweest zijn.

3. Het bericht, dat den heer van het feest gegeven werd omtrent de belediging, hem aangedaan door zijne vrienden, die hij genodigd had, en die hem nu toonden, hoe weinig zij hem waardeerden, vers 21. Die dienstknecht wedergekomen zijnde, boodschapte deze dingen zijn heer, zei hem met verbazing dat hij waarschijnlijk wel alleen zou blijven voor zijn avondmaal, want de gasten, die genood waren, hadden het nu te druk met hun zaken, hoewel zij intijds gewaarschuwd waren, en er hun bezigheden dus naar hadden kunnen schikken. Hij stelde de zaak niet erger en niet beter voor dan zij was, maar verhaalde nauwkeurig hoe het er mede gelegen was. Evangeliepredikers moeten verslag doen van den uitslag hunner bediening. Zij moeten het nu doen voor den troon der genade. Indien zij zien van den arbeid hunner ziel moeten zij met dankzegging tot God gaan, indien zij tevergeefs arbeiden, moeten zij tot God gaan met hun klacht. Zij zullen het hiernamaals doen voor den rechterstoel van Christus, zij zullen als getuigen voorgebracht worden tegen hen, die volharden in hun ongeloof en er in omkomen, om te bewijzen dat zij behoorlijk uitgenodigd zijn geworden, en voor hen, die de uitnodiging hebben aangenomen: Zie, mij en de kinderen, die Gij mij hebt gegeven. De apostel voert dit aan als een reden, waarom de mensen het oor moeten lenen aan het woord van God, dat hun door Zijne dienstknechten wordt gezonden, want zij waken voor uwe zielen, als die rekenschap geven zullen, Hebreeën 13:17.

4. Des meesters rechtvaardigen toorn over deze belediging: Toen werd de heer des huizes toornig, vers 21. De ondankbaarheid van hen, die op de evangelie-aanbiedingen geen acht slaan, en de smaad, dien zij hierdoor den God des hemels aandoen, verwekken Hem grotelijks tot toorn, en met recht. Misbruikte genade brengt den grootsten toorn teweeg. Het oordeel, dat hij over hen uitsprak was: Niemand van die mannen, die genood waren, zal mijn avondmaal smaken. Dit was gelijk het vonnis, dat over het ondankbare Israël geveld werd, toen zij het schone, lieflijke land hebben veracht: God heeft gezworen in Zijn toorn: Zo zij in Mijne rust zullen ingaan! Genade veracht is genade verbeurd, zoals Ezau's geboorterecht. Zij, die Christus niet willen hebben als zij Hem kunnen hebben, zullen Hem niet hebben als zij Hem zouden willen hebben. Zelfs zij, die genood waren, zullen, als zij de nodiging gering achten, afgewezen worden, als de deur eenmaal gesloten is, zal aan de dwaze maagden de toegang geweigerd worden.

5. Hoe er zorg werd gedragen, dat de tafel voorzien werd van gasten, zowel als van spijzen. Ga - zegt hij tot den dienstknecht-ga eerst in de straten en wijken der stad, en nodig, niet de kooplieden, die van pakhuis of markt terugkeren, noch de winkeliers, die nu hun winkels sluiten, zij zullen voor verontschuldigd gehouden willen worden, de een gaat naar zijn kantoor om zijne boeken op te maken, een ander gaat naar de herberg om met een vriend een fles wijn te drinken. Maar nodigt hen, die zeer gaarne zullen komen: de armen, en verminkten, en kreupelen, en blinden, de gewone bedelaars." De dienstknecht maakt niet de tegenwerping, dat het een schande zal zijn voor den meester en zijn huis om zulke gasten aan zijne tafel te hebben, want hij kent zijne bedoeling, en weldra zijn er zeer veel van zulke gasten in huis gebracht. Heere, het is geschied, gelijk gij bevolen hebt. Velen van de Joden zijn toegebracht niet van de schriftgeleerden en Farizeeën, zoals die, met welken Christus thans aanzat, en die er zeker van waren gasten te zullen zijn aan de tafel van den Messias, maar tollenaren en zondaren, dat zijn de armen en verminkten. Maar nog is er plaats voor

meer gasten, en spijze genoeg voor allen. Ga dan, in de tweede plaats, in de wegen en heggen. "Ga uit op het land, en vergader de zwervelingen, of hen, die nu in den avond huiswaarts keren van hun dagwerk op den akker van het maken van heggen of het graven van sloten, en dwing hen in te komen, niet door geweld van wapenen, maar door kracht van betoog. Spreek ijverig en dringend met hen, want het zal nodig zijn hen er van te overtuigen, dat de uitnodiging oprecht gemeend is en geen scherts. Zij zullen bedeesd en bescheiden zijn, zij zullen nauwelijks geloven dat zij welkom zullen zijn, dring dus sterk bij hen aan, en ga niet van hen weg, voor gij hen overtuigd en ge wonnen hebt." Dit ziet op de roeping der heidenen, tot wie de apostelen zich moesten keren, als de Joden de aanbieding zouden afslaan, en met hen is de kerk gevuld. Merk hier nu op:

a. Dat de voorziening, die er in het Evangelie voor kostelijke zielen gemaakt is, blijken zal niet tevergeefs te zijn gemaakt, want, zo sommigen haar verwerpen, anderen zullen haar dankbaar aannemen. Christus vertroost er zich mede, dat hoewel "Israël zich niet zal laten verzamelen, Hij nochtans zal verheerlijkt worden, en een licht der heidenen zal zijn", Jesaja 49:5, 6. God zal ene kerk in de wereld hebben, hoewel er sommigen uit de kerk gestoten zullen worden, want de ongelovigheid van den mens zal het geloof van God niet tenietdoen.

b. Dat zij, die zeer arm en gering zijn in de wereld, aan Christus even welkom zullen wezen als de rijken en aanzienlijken, ja meer, menigmaal is het Evangelie het voorspoedigst geweest onder hen, die arbeiden onder zeer ongunstige omstandigheden, zoals de armen, en lichaamskranken, zoals de verminkten en de kreupelen en blinden. Christus verwijst hier duidelijk naar hetgeen Hij even tevoren gezegd had ter onzer besturing, om armen, verminkten, kreupelen en blinden aan onze tafel te nodigen, vers 13. Want de overweging van den steun, dien Christus' Evangelie geeft aan de armen, moet ons aansporen om liefderijk en barmhartig jegens hen te zijn. Zijn neerbuigende goedheid jegens hen en Zijn mededogen met hen moet de onze opwekken.

c. Dat het Evangelie dikwijls de heerlijkste uitwerking heeft op hen, van wie men dit het minst waarschijnlijk zou geacht hebben, en van wie men niet zou gedacht hebben, dat zij er zich ooit aan zouden onderwerpen. De tollenaren en hoeren zijn voor de schriftgeleerden en Farizeeën ingegaan in het koninkrijk Gods, en zo zullen de laatsten de eersten zijn, en de eersten de laatsten. Laat ons niet zo gerust zijn omtrent hen, die het ijverigst schijnen te zijn, en zo ver gevorderd, en laat ons niet wanhopen aan hen, die zo weinig verwachting van zich geven.

d. Dat Christus' dienstknechten zeer vaardig en zeer dringend moeten zijn in hun uitnodiging tot den Evangeliemaaltijd: Ga haastelijk uit, vers 21, verlies geen tijd, want alle dingen zijn nu gereed. Roept hen om heden te komen, terwijl het nog heden genaamd wordt, en dwingt hen in te komen, door hen vriendelijk toe te spreken en hen te trekken met mensenzielen, met touwen der liefde. Niets kan ongerijmder wezen dan om hieraan een argument te ontlenen voor gewetensdwang in zaken den Godsdienst betreffende: "Gij moet deelnemen aan des Heeren Avondmaal, of gij zult beboet of gevangen gezet worden, of uwe bezittingen, uw vermogen verliezen." Voorzeker was het niets van dien aard, dat hier met dwingen bedoeld wordt, maar wèl wordt liefde en overreding bedoeld, want de wapenen van onzen krijg zijn niet vleselijk.

e. Hoewel er velen ingebracht zijn om in de voordelen en weldaden van het Evangelie te delen, toch is er nog plaats, want de rijkdom van Christus is onnaspeurlijk en onuitputtelijk, er is in Hem genoeg voor allen, en genoeg voor ieder, en het Evangelie sluit niemand uit, dan die zichzelf buitensluit.

f. Hoewel Christus’ huis groot is, zal het toch ook vol zijn, het zal vol zijn, als het getal der uitverkorenen compleet is, en zo velen als Hem gegeven zijn, tot Hem gebracht zullen wezen.

Lukas 14:25-35

Zie hoe Christus zich in Zijne lering regelde naar hen, tot wie Hij sprak, en hoe Hij aan een iegelijk zijn deel spijze gaf. Aan de Farizeeën predikte Hij ootmoed en barmhartigheid. In deze verzen richt Hij Zijn rede tot de scharen, die naar Hem toestroomden, en zeer ijverig schenen om Hem te volgen, dezen vermaant Hij om de voorwaarden van het discipelschap goed te begrijpen, eer zij het op zich nemen om zich als discipelen te bekennen, en wel te overwegen wat zij doen. Zie hier:

I. Hoe ijverig de mensen waren om Christus te horen, vers 25. Vele scharen gingen met Hem, velen uit liefde, en nog meerderen om bij het gezelschap te zijn, uit nieuwsgierigheid, want waar velen zijn, zullen meerderen komen. Het was een gemengde schare, zoals die, welke met Israël uit Egypte ging, en zoals wij haar altijd kunnen verwachten in de kerk aanwezig te zijn, daarom zal het nodig zijn dat de leraren zorgvuldig acht geven om het kostelijke van het snode uit te trekken.

II. Hoe Hij wil dat zij bedachtzaam zullen wezen in hun ijver. Zij, die Christus willen volgen, moeten zich op het ergste voorbereiden.

1. Hij zegt hun, wat het ergste is, waarop zij hebben te rekenen, het is zo tamelijk hetzelfde, als hetgeen Hij voor hen en om hunnentwil heeft geleden. Hij neemt aan dat zij geneigd zijn Zijne discipelen te wezen, ten einde bekwaam gemaakt te worden voor Zijn koninkrijk, en daarin tot bevordering te geraken. Zij verwachtten dat Hij zou zeggen: "Zo iemand tot Mij komt en Mijn discipel wordt, die zal groten rijkdom en overvloedige eer ontvangen, laat het gerust aan Mij over om hem tot een groot en aanzienlijk man te maken." Maar wat Hij hun zegt is hiervan het volkomen tegenovergestelde.

a. Zij moeten bereid zijn, datgene te verlaten wat hun zeer dierbaar is, en daarom moeten zij tot Hem komen gans en al gespeend aan hun aardse genietingen, zij moeten daar dood voor wezen, zodat zij er zich goedsmoeds van kunnen scheiden veeleer dan hun deel aan Christus op te geven, vers 26. Een mens kan Christus' discipel niet wezen, of hij moet haten vader en moeder, ja zijn eigen leven. Hij is niet oprecht, hij zal niet standvastig en volhardend zijn, tenzij hij Christus meer liefheeft dan iets, wat het ook zij, in deze wereld, en bereid is om te scheiden van hetgeen hij kan en moet verlaten, hetzij als een offer, als Christus door ons scheiden er van verheerlijkt kan worden (zo was het met de martelaren, die hun leven niet liefgehad hebben tot den dood toe), of als ene verzoeking, als wij, door er van te scheiden meer bekwaam gemaakt worden om Christus te dienen. Aldus heeft Abraham zijn vaderland verlaten, en heeft Mozes het hof van Farao verlaten. Er wordt hier geen melding gemaakt van huizen en akkers, de wijsbegeerte zal den mens leren om met minachting op deze dingen te zien, maar het Christendom voert hoger op. Ieder goed man bemint zijne bloedverwanten, en toch, als hij een discipel van Christus is, moet hij, vergelijkenderwijs gesproken, hen haten, hij moet hen minder liefhebben dan Christus, zoals van Lea gezegd wordt, dat zij gehaat was, omdat Rachel meer bemind was. Niet alsof hun persoon op enigerlei wijze of in welke mate het ook zij, gehaat moet worden, maar onze troost en onze voldoening in hen moet als het ware verzwolgen worden door, opgaan in, onze liefde tot Christus, zoals het was met Levi, toen hij tot zijn vader zei: ik zie hem niet, Deuteronomium 33:9. Als onze plicht jegens onze ouders in mededinging komt met onzen blijkbaren plicht jegens Christus, dan moeten wij aan Christus de voorkeur geven. Indien wij of Christus moeten verloochenen, of uitgebannen, verstoten worden door onze bloedverwanten en vrienden (zoals dit met velen van de eerste Christenen geschied is)

dan moeten wij liever hun gezelschap dan Zijne gunst verliezen. Iedereen heeft zijn eigen leven lief, niemand heeft het ooit gehaat, maar wij kunnen Christus' discipelen niet zijn, indien wij Hem niet meer liefhebben dan ons zelven, zodat wij liever ons leven laten verbitteren door wrede slavernij, ja, het ons liever laten ontnemen door een wreden dood, dan Christus te onteren, of van Zijne waarheid en Zijne wegen af te wijken. De ervaring van de genietingen van het geestelijk leven, en de gelovige hoop en het vooruitzicht op het eeuwige leven, zal deze harde rede licht en lieflijk maken. Als vanwege het woord verdrukking en vervolging ontstaan, dan zal het de grote vraag zijn, of wij Christus dan wel onze bloedverwanten en ons eigen leven liever hebben, ja zelfs in dagen van vrede worden wij te dien opzichte dikwijls op de proef gesteld. Zij, die den dienst van Christus afwijzen, de gelegenheden om gemeenschap met Hem te oefenen ongebruikt laten, zich schamen om Hem te belijden uit vrees van hierdoor een bloedverwant of vriend te mishagen of een klant te verliezen, geven reden om te vermoeden, dat zij dien bloedverwant of vriend, of begunstiger meer liefhebben, dan zij Christus liefhebben.

b. Dat zij gewillig moeten zijn om te dragen wat zeer zwaar is, vers 27. Wie zijn kruis niet draagt zoals zij, die ter kruisdood veroordeeld waren, in onderwerping aan het vonnis, en in verwachting van de volvoering er van, en aldus Mij navolgt overal waar Ik hem voorga, die kan Mijn discipel niet zijn, dat is (zegt Dr. Hammond) hij is niet voor Mij geschikt, en daar Mijn dienst voorzeker vervolging met zich brengt, is die dienst ook niet geschikt voor hem, niet naar zijn smaak. Hoewel de discipelen van Christus niet allen gekruisigd worden, hebben zij toch allen een kruis te dragen, alsof zij er op moeten rekenen gekruisigd te worden. Zij moeten er mede tevreden zijn in kwaad gerucht te worden gebracht, met smaad en schande te worden beladen, want geen naam is smadelijker dan die van furcifer -drager van de galg. Hij moet zijn kruis dragen en Christus navolgen, dat is: hij moet het dragen in den weg des plichts, als het op dien weg ligt. Hij moet het dragen als Christus hem er toe roept, en het dragen met het oog op Christus, en aan Hem bemoediging ontlenen, en leven in de hoop van door Hem beloond te zullen worden.

2. Hij zegt hun dat zij hierop moeten rekenen, en het dan bij zich zelven wèl moeten overleggen. Daar Hij jegens ons zo rechtvaardig is geweest, dat Hij ons duidelijk en onomwonden gezegd heeft welke moeilijkheden het voor ons zal opleveren om Hem te volgen, zo laat ons zo rechtvaardig zijn jegens ons zelven om de zaak ernstig te overwegen, eer wij het op ons nemen om belijdenis te doen van den Godsdienst. Jozua noodzaakte het volk om wèl te bedenken wat zij deden, toen zij beloofden den Heere te zullen dienen, Jozua 24:19. Het is beter nooit te beginnen dan niet voort te gaan, eer wij dus beginnen moeten wij wèl bedenken wat het zeggen wil voort te gaan. Dat is op redelijke, verstandige wijze te handelen, en zoals het mannen betaamt, en zoals wij ook in andere zaken handelen. De zaak van Christus kan een nauwkeurig onderzoek doorstaan. Satan toont het fraaiste en beste, maar verbergt het slechtste, omdat zijn best niet kan opwegen tegen zijn slechtst, maar het best van Christus kan zeer ruimschoots opwegen tegen Zijn slechtst. Dit overwegen der zaak is nodig om te kunnen volharden, vooral in tijden van lijden. Onze Heiland toont er hier de noodzakelijkheid van door twee gelijkenissen, de eerste, aantonende dat wij de kosten moesten overrekenen van onzen Godsdienst, de tweede dat wij er de gevaren van onder de ogen moeten zien.

a. Als wij het op ons nemen den Godsdienst te belijden, dan zijn wij als iemand, die het onderneemt een toren te bouwen, en daarom moeten wij de kosten er van berekenen, vers 28-30. Wie van u, willende een toren bouwen, of een deftig huis voor zich zelven, zit niet eerst neer en overrekent de

kosten? En hij moet er aan denken dat de kosten stellig veel hoger zullen zijn, dan zijne werklieden zeggen. Laat hem die opgaven vergelijken met zijne beurs, opdat hij zich niet belachelijk make, door een bouw te beginnen, dien hij niet instaat is te voleindigen. Allen, die het op zich nemen belijdenis te doen van den Godsdienst, ondernemen een toren te bouwen, niet zoals de toren van Babel, in tegenstand van den hemel, en die daarom onvoleindigd is gebleven, maar in gehoorzaamheid aan den hemel, en die daarom ook zijn hoek- of sluitsteen zal hebben. Begin laag, en leg het fondament diep, leg het op de rots, maak het werk solide, en dan, streef hoog, zo hoog als de hemel. Zij, die voornemens zijn dien toren te bouwen, moeten neerzitten en de kosten overrekenen. Laat hen bedenken wat het hun zal kosten om hun zonden te doden, zelfs de hun meest-dierbare lusten en begeerlijkheden. Het zal hun te staan komen op een leven van zelfverloochening en waakzaamheid, en een gestadig najagen van heilige plichten. Het kan hun wellicht te staan komen op het verlies van hun goeden naam onder de mensen, van hun bezitting en hun vrijheid, en alles wat hun dierbaar is in deze wereld, ja zelfs hun eigen leven. En indien het ons op dit alles te staan komt, wat is dit in vergelijking met wat het aan Christus gekost heeft om de voorrechten en voordelen van den Godsdienst voor ons te verkrijgen, die tot ons kwamen zonder geld en zonder prijs? Niets is schandelijker dan met den Godsdienst goed te beginnen, en dan te blijven steken. Iedereen zal met recht met zo iemand den spot drijven, daar hij uit gebrek aan volharding nu al zijn arbeid en moeite tevergeefs besteed heeft. Wij verliezen dan wat wij gearbeid hebben, 2 Joh 8, en al wat wij gedaan en geleden hebben is tevergeefs. Galaten 3:4.

b. Als wij het ondernemen om Christus' discipelen te zijn, dan zijn wij als iemand, die uitgaat ten krijg, en dus denken moet aan wat hij hiermede waagt, welke moeilijkheden hij zal hebben te overwinnen, vers 31, 32. Een koning, die aan een naburig vorst den oorlog verklaart, overweegt of hij bij machte is te overwinnen, en zo niet, dan zal hij de gedachte aan oorlog laten varen. De toestand van een Christen in deze wereld is een oorlogstoestand. Is niet het leven van den Christen een leven van krijg? Er zijn vele passen op onzen weg, die met het zwaard betwist moeten worden, ja voor iedere voetstap, dien wij doen, moeten wij strijden, zo rusteloos zijn onze geestelijke vijanden in hun tegenstand. Wij moeten ook overwegen of wij de verdrukking kunnen verdragen, die een goed krijgsknecht van Jezus Christus moet verwachten, waarop hij moet rekenen, eer wij dienst nemen onder de banier van Christus, of wij instaat zullen zijn, de machten van hel en aarde, die als twintig duizend sterk tegen ons opkomen, het hoofd te kunnen bieden. Het is beter om een zo goed mogelijk verdrag met de wereld te sluiten, dan voor te geven haar te verzaken, en als dan later verdrukking en vervolging ontstaan, tot haar weer te keren. De jongeling, die het niet van zich kon verkrijgen om Christus' wil afstand te doen van zijne bezittingen, heeft beter gedaan met bedroefd van Christus weg te gaan, dan geveinsd bij Hem te blijven. Deze gelijkenis heeft nog een andere toepassing, en kan beschouwd worden als bedoeld om ons te leren spoedig te beginnen Godsdienstig te zijn, veeleer dan met omzichtigheid te beginnen, en kan hetzelfde betekenen als Mattheus 5:25, Weest haastelijk welgezind jegens uwe wederpartij. Zij, die volharden in de zonde, voeren krijg tegen God, en dat is de onnatuurlijkste, ongerechtvaardigste krijg, zij rebelleren tegen hun wettigen soeverein, wiens regering zo volmaakt goed en rechtvaardig is. De hoogmoedigste en vermetelste zondaar is echter niet bestand tegen God, de onevenredigheid van sterkte en macht is veel groter, dan hier verondersteld wordt te bestaan tussen tien duizend en twintig duizend. Tergen wij den Heere? Zijn wij sterker dan Hij? Gewis niet: wie kent de sterkte Zijns toorns? Uit aanmerking hiervan is het zaak voor ons om vrede met Hem te sluiten. Wij behoeven gene gezanten te zenden om vredesvoorwaarden te vragen, zij zijn ons reeds aangeboden, en zij zijn onverwerpelijk en in de hoogste mate in ons voordeel. Laat ons er bekend mede worden, en vrede

hebben, doe dit bijtijds, terwijl hij nog verre is, want in zulke gevallen is uitstel hoogst gevaarlijk en wordt het sluiten van den vrede er zeer door bemoeilijkt. Maar hier is de toepassing der gelijkenis, vers 33, hetgeen wij hebben te overwegen, als wij belijdenis willen doen van den Godsdienst. Salomo zegt: voer oorlog met wijze raadslagen, Spreuken 20:18, want die het zwaard trekt, werpt de schede weg..En evenzo: doet met wijze raadslagen belijdenis van den Godsdienst, als die weet, dat, tenzij gij alles wat gij hebt verlaat, gij Christus' discipelen niet zijn kunt, dat is: tenzij gij er op rekent alles te moeten verlaten, en er in toestemt, want allen, die Godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden, en moeten toch Godzaliglijk blijven leven.

3. Hij waarschuwt hen tegen afval in hun gezindheid van den waren Christelijken geest, want dat zou hen gans onbruikbaar maken, vers 34, 35.

a. Goede Christenen zijn het zout der aarde, inzonderheid goede leraren, Mattheus 5:13. En dit zout is goed, en zeer nuttig. Door hun onderwijs en hun voorbeeld, waarmee zij hun gesprekken kruiden, weren zij er het bederf van, en zetten zij er levendigheid, geur en smaak aan bij.

b. Ontaarde Christenen, die, liever dan hetgeen zij hebben in de wereld te verlaten, hun belijdenis laten varen, en dan natuurlijk, vleselijk, wereldsgezind, en gans en al ontbloot worden van een Christelijke gezindheid, zijn als zout, dat smakeloos is geworden, evenals hetgeen door chemisten het caput mortuum genoemd wordt, waaraan al het zout onttrokken is, en dat is het meest onnutte en meest waardeloze ding der wereld, er is generlei kracht of goede eigenschap in overgebleven. Het kan nooit meer in goeden toestand komen: Waarmee zal het smakelijk gemaakt worden? Gij kunt het niet zouten. Dit duidt aan, dat het uiterst moeilijk, ja schier onmogelijk is, om een afvallige terecht te brengen, Hebreeën 6:4-6. Indien het Christendom niet overmogend is, om de mensen van hun wereldsgezindheid en zinnelijkheid te genezen, indien dat middel tevergeefs beproefd is, dan moet men wel tot de gevolgtrekking komen, dat hun toestand wanhopig is. Het is tot niets nut. Het is niet, gelijk mest, geschikt voor het land, om het te bemesten, en evenmin zal er iets goeds van komen, als men het op den mesthoop laat verrotten, er is niets meer uit te halen. Een belijder van den Godsdienst, wiens gemoed verdorven is, is het lafste schepsel van de wereld. Als hij spreekt van de dingen Gods, waarvan hij wel enige kennis heeft, dan is het toch zo onbeholpen, dat niemand er iets aan heeft, het is een spreuk in den mond van een zot. Het wordt verzaakt, men werpt het weg, als iets, waarmee men niets meer te doen wil hebben. Zulke ergernis-gevende belijders behoren uitgeworpen te worden uit de kerk, niet alleen omdat zij al de eer en de voorrechten van hun kerklidmaatschap hebben verbeurd, maar omdat er gevaar is dat anderen door hen worden besmet. Onze Heiland besluit dit met ene opwekking tot allen, om hier wèl op te letten, en er door gewaarschuwd te zijn: Wie oren heeft om te horen, die hore. Kan het vermogen om te horen wel beter gebruikt worden dan met naar het woord van Christus te horen, inzonderheid naar de waarschuwing, die Hij ons geeft voor het gevaar van afvallig te worden, en het gevaar dat er voor ons uit ontstaat, als wij afvallig worden?

HOOFDSTUK 15

1 En al de tollenaars en de zondaars naderden tot Hem, om Hem te horen.
2 En de Farizeen en de Schriftgeleerden murmureerden, zeggende: Deze ontvangt de zondaars, en eet met hen.
3 En Hij sprak tot hen deze gelijkenis, zeggende:
4 Wat mens onder u, hebbende honderd schapen; en een van die verliezende, verlaat niet de negen en negentig in de woestijn, en gaat naar het verlorene, totdat hij hetzelve vinde?
5 En als hij het gevonden heeft, legt hij het op zijn schouders, verblijd zijnde.
6 En te huis komende, roept hij de vrienden en de geburen samen, zeggende tot hen: Weest blijde met mij; want ik heb mijn schaap gevonden, dat verloren was.
7 Ik zeg ulieden, dat er alzo blijdschap zal zijn in den hemel over een zondaar, die zich bekeert, meer dan over negen en negentig rechtvaardigen, die de bekering niet van node hebben.
8 Of wat vrouw, hebbende tien penningen, indien zij een penning verliest, ontsteekt niet een kaars, en keert het huis met bezemen, en zoekt naarstiglijk, totdat zij dien vindt?
9 En als zij dien gevonden heeft, roept zij de vriendinnen en de geburinnen samen, zeggende: Weest blijde met mij; want ik heb den penning gevonden, dien ik verloren had.
10 Alzo, zeg Ik ulieden, is er blijdschap voor de engelen Gods over een zondaar, die zich bekeert.
11 En Hij zeide: Een zeker mens had twee zonen.
12 En de jongste van hen zeide tot den vader: Vader, geef mij het deel des goeds, dat mij toekomt. En hij deelde hun het goed.
13 En niet vele dagen daarna, de jongste zoon, alles bijeenvergaderd hebbende, is weggereisd in een ver gelegen land, en heeft aldaar zijn goed doorgebracht, levende overdadiglijk.
14 En als hij het alles verteerd had, werd er een grote hongersnood in datzelve land, en hij begon gebrek te lijden.
15 En hij ging heen, en voegde zich bij een van de burgers deszelven lands; en die zond hem op zijn land om de zwijnen te weiden.
16 En hij begeerde zijn buik te vullen met den draf, dien de zwijnen aten; en niemand gaf hem dien.
17 En tot zichzelven gekomen zijnde, zeide hij: Hoe vele huurlingen mijns vaders hebben overvloed van brood, en ik verga van honger!
18 Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan, en ik zal tot hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen den Hemel, en voor u;
19 En ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden; maak mij als een van uw huurlingen.
20 En opstaande ging hij naar zijn vader. En als hij nog ver van hem was, zag hem zijn vader, en werd met innerlijke ontferming bewogen; en toe lopende, viel hem om zijn hals, en kuste hem.
21 En de zoon zeide tot hem: Vader, ik heb gezondigd tegen den Hemel, en voor u, en ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden.
22 Maar de vader zeide tot zijn dienstknechten: Brengt hier voor het beste kleed, en doet het hem aan, en geeft hem een ring aan zijn hand, en schoenen aan de voeten;
23 En brengt het gemeste kalf, en slacht het; en laat ons eten en vrolijk zijn.
24 Want deze mijn zoon was dood, en is weder levend geworden; en hij was verloren, en is gevonden! En zij begonnen vrolijk te zijn.
25 En zijn oudste zoon was in het veld; en als hij kwam, en het huis genaakte, hoorde hij het gezang en het gerei,
26 En tot zich geroepen hebbende een van de knechten, vraagde, wat dat mocht zijn.

27 En deze zeide tot hem: Uw broeder is gekomen, en uw vader heeft het gemeste kalf geslacht, omdat hij hem gezond weder ontvangen heeft.
28 Maar hij werd toornig, en wilde niet ingaan. Zo ging dan zijn vader uit, en bad hem.
29 Doch hij, antwoordende, zeide tot den vader: Zie, ik dien u nu zo vele jaren, en heb nooit uw gebod overtreden, en gij hebt mij nooit een bokje gegeven, opdat ik met mijn vrienden mocht vrolijk zijn.
30 Maar als deze uw zoon gekomen is, die uw goed met hoeren doorgebracht heeft, zo hebt gij hem het gemeste kalf geslacht.
31 En hij zeide tot hem: Kind, gij zijt altijd bij mij, en al het mijne is uwe.
32 Men behoorde dan vrolijk en blijde te zijn; want deze uw broeder was dood, en is weder levend geworden; en hij was verloren, en is gevonden.

"Slechte zeden", zegt men, "brengen goede wetten voort", zo heeft het murmureren der Farizeeën tegen de genade van Christus, en de gunst, die Hij aan tollenaars en zondaars betoonde, gelegenheid gegeven tot een vollediger openbaring van die genade, dan wij anders wellicht gehad zouden hebben, in de drie gelijkenissen, die ons in dit hoofdstuk zijn gegeven, die allen dezelfde strekking hebben, namelijk aan te tonen. niet slechts wat God in het Oude Testament heeft gezegd en gezworen: dat Hij geen lust heeft in den dood des zondaars maar daarin, dat hij zich bekeert en leeft. Hier is:

I. De ergernis, die het den Farizeeën gaf dat Christus omging en sprak met heidenen en tollenaren, en dat Hij hun het Evangelie predikte, vers 1, 2. Hoe Hij zich rechtvaardigt door te wijzen op het doel, dat Hij hiermede had, en de goede uitwerking er van in velen van hen, welk doel was: hen tot bekering te brengen en tot verbetering van hun levenswijze, daar er toch niets was, dat Gode welbehaaglijker kon zijn, hetgeen Hij aantoont in de gelijkenissen:

1. Van het verloren schaap, dat met grote vreugde tehuis werd gebracht, vers 4-7.

2. Van den verloren penning, die met blijdschap teruggevonden werd, 8-10.

3. Van den verloren zoon, die een doorbrenger was geweest, maar terugkeerde naar het huis zijns vaders, en met grote blijdschap werd ontvangen. hoewel zijn oudere broeder, evenals deze schriftgeleerden en Farizeeën, er zich aan ergerden, vers 11-32.

Lukas 15:1-10

Hier is:

I. De ijver van de tollenaars en zondaars om Christus' prediking te horen. Vele scharen van Joden gingen met Hem, Hoofdstuk 14:25, met zulk een verzekerdheid van toegelaten te zullen worden in het koninkrijk Gods, dat Hij het nodig vond om datgene tot hen te zeggen, hetwelk hun ijdel vertrouwen aan het wankelen kon brengen. Hier zijn het scharen van tollenaars en zondaars, die tot Hem naderden met een ootmoedige vrees van door Hem verworpen te worden, en voor hen vond Hij het nodig woorden van bemoediging te spreken, inzonderheid, omdat er hoogmoedige mensen waren, die met toorn en minachting op hen neerzagen. Onder de tollenaars, die de belastingen moesten innen voor de Romeinen, waren wellicht wel slechte mensen, maar men beijverde zich om aan allen dien slechten naam te geven, hetgeen voortkwam uit het vooroordeel der Joodse natie tegen hun ambt. Soms worden zij gelijk gesteld met hoeren, Mattheus 21:32, hier en elders met zondaars, de zodanige, die een openbaar slecht leven leidden, en omgingen met hoeren, bekende lichtmissen. Sommigen denken dat de zondaars, die hier bedoeld zijn, heidenen waren, en dat Christus zich thans in het Overjordaanse bevond, of in het Galilea der heidenen. Dezen naderden tot Hem, toen de scharen der Joden, die Hem gevolgd waren, zich na Zijne rede aan het einde van het vorige hoofdstuk wellicht terug hadden getrokken, zoals later de heidenen op hun beurt tot de apostelen gingen, nadat de Joden hen hadden verworpen. Zij naderden tot Hem, daar zij niet dichter tot Hem durfden naderen, dan voldoende was om Hem te kunnen horen. Zij naderden tot Hem, niet, gelijk sommigen, uit nieuwsgierigheid, om Hem te zien, noch als anderen, die genezing van Hem begeerden, maar om Zijn voortreffelijke leer te horen. In al ons naderen tot Christus moet het ons voornaamste doel zijn Hem te horen, het onderricht te horen, dat Hij ons geeft, en het antwoord op onze gebeden.

II. Hoe de schriftgeleerden en Farizeeën hierdoor geërgerd werden. Zij murmureerden, en verkeerden dit tot versmaadheid van onzen Heere Jezus. Deze ontvangt de zondaars en eet met hen, vers 2.

1. Zij waren vertoornd, omdat aan tollenaren en heidenen de middelen der genade waren toegestaan, dat zij tot bekering werden geroepen, en aangemoedigd om op hun bekering op vergeving te hopen, want zij beschouwden hun toestand als wanhopig, en dachten dat aan niemand dan aan de Joden het voorrecht geschonken werd van bekering en vergeving, hoewel de profeten aan de heidenen bekering hadden gepredikt, inzonderheid Daniël aan Nebukadnezar.

2. Zij achtten het een verkleining van Christus, en onbestaanbaar met de waardigheid van Zijn karakter, om zich gemeenzaam te maken met zulke soort van mensen, hen toe te laten in Zijn gezelschap en met hen te eten. Zij schaamden zich om het afkeurenwaardig in Hem te noemen, dat Hij voor hen predikte, hoewel dit het was wat hen het meest in woede ontstak, en daarom verweten zij Hem dat Hij met hen at, hetgeen meer direct en meer in het oog lopend tegen de inzetting der ouden was. Blaam en afkeuring zullen niet slechts de onschuldigste en voortreffelijkste personen treffen, maar ook de onschuldigste en voortreffelijkste daden of handelingen, en wij moeten dit niet vreemd achten.

III. Hoe Christus zich hierin rechtvaardigt door aan te tonen dat, hoe slechter de lieden waren voor wie Hij predikte, hoe meer het God zou verheerlijken, en hoe meer blijdschap er zou zijn in den hemel, indien zij door Zijne prediking tot bekering werden gebracht. Het zou in den hemel lieflijker zijn heidenen tot de aanbidding van den waren God te zien gebracht dan te zien dat de Joden hiermede voortgaan, en tollenaren en zondaren tot een ordelijk leven te zien komen, dan te zien dat schriftgeleerden en Farizeeën voortgaan met zulk een leven te leiden. Dit maakt Hij hun duidelijk door twee gelijkenissen, die beide dezelfde uitlegging hebben.

1. De gelijkenis van het verloren schaap. Iets dergelijks hadden wij in Mattheus 18:12. Daar was zij bestemd om aan te tonen de zorg Gods voor de bewaring der heiligen, als ene reden, waarom wij hen niet moeten verachten of beledigen, hier is zij bedoeld om het welbehagen aan te tonen, dat God heeft in de bekering van zondaars, als een reden, waarom wij er ons in behoren te verblijden. Wij hebben hier:

a. Het geval van een zondaar, die op zondige wegen gaat. Hij is gelijk een verloren schaap, een schaap, dat van de kudde weggedwaald is. Hij is verloren voor God, die de eer en den dienst niet van hem heeft, die Hij van hem moest hebben, verloren voor de kudde, die gene gemeenschap met hem heeft, verloren voor zich zelven, hij weet niet waar hij is, hij dwaalt eindeloos om, is voortdurend er aan blootgesteld om de prooi te worden van roofdieren, onderworpen aan angst en schrik, weg van onder de zorg des herders, en gebrek hebbende aan groene weiden. En uit zich zelven kan hij den weg naar de kudde niet weder vinden.

b. De zorg van den God des hemels over arme verdwaalde zonderen. Hij blijft zorgen voor de schapen, die niet afgedwaald zijn, zij zijn veilig in de woestijn. Maar er moet een bijzondere zorg gedragen worden voor dit verloren schaap, en hoewel hij een aanzienlijke kudde heeft van honderd schapen, wil hij toch dit ene niet verliezen, maar zoekt hij het, en legt zeer veel zorg aan den dag. In het vinden er van. Hij volgt het, vraagt er naar, ziet er naar rond, totdat hij het vindt. God volgt de afvallige zondaars met de roepstemmen van Zijn woord, en het strijden van Zijn Geest, totdat ten laatste de gedachte in hen gewerkt is om terug te keren. In het tehuis brengen er van. Hoewel hij het gans vermoeid weervindt, uitgeput door al het dwalen, en niet instaat om naar huis gedreven te worden, verlaat hij het toch niet, laat hij het nu niet omkomen, zeggende: Het is niet waard om naar huis gebracht te worden, maar hij legt het op zijne schouders, en brengt het met grote tederheid en veel moeite in de schaapskooi. Dit is zeer toepasselijk op het grote werk der verlossing. Het mensdom is afgedwaald, Jesaja 53:6. De waardij van het ganse geslacht was voor God niet zo groot als die van dat ene schaap voor hem, die er honderd had, welk verlies zou het voor God zijn geweest, indien zij allen waren omgekomen ? Er is een wereld van heilige engelen, die als de negen en negentig schapen zijn, een schone, aanzienlijke kudde, maar toch zendt God Zijn Zoon, om te zoeken en zalig te maken dat verloren was, Hoofdstuk 19:10. Van Christus wordt gezegd dat Hij de lammeren in Zijne armen zal vergaderen en in Zijn schoot dragen, waarmee Zijne ontferming over en tederheid jegens arme zondaren wordt te kennen gegeven. Hier wordt van Hem gezegd dat Hij ze draagt op Zijne schouderen, waarmee de macht wordt aangeduid, waarmee Hij hen steunt en staande houdt, diegenen kunnen nooit omkomen, die Hij op Zijne schouderen draagt.

c. Het welbehagen, dat God heeft in berouwhebbende zondaars, die tot Hem wederkeren. Hij legt het op Zijne schouders, verblijd zijnde, dat zijne moeite om het te zoeken niet tevergeefs is geweest, en de blijdschap is des te groter, omdat hij schier geen hoop meer had van het te zullen vinden, en

hij roept de vrienden en de geburen samen, de herders, die in zijne nabijheid hun kudde weiden, zeggende tot hen: Weest blijde met mij. Wellicht was er onder de liederen, die de herders zongen, een, dat voor zulk ene gelegenheid diende, en waarvan deze woorden het refrein konden wezen: Weest blijde met mij, want ik heb mijn schaap gevonden, dat verloren was, terwijl zij nooit zongen: Weest blijde met mij, want ik heb er geen verloren. Let er op dat hij het zijn schaap noemt, hoewel het een verloren, dwalend schaap is. Hij heeft er recht op (alle zielen zijn Mijne) en hij zal het zijne opeisen, en daarom gaat hij zelf uit om het te zoeken: ik heb het gevonden. Hij heeft geen dienstknecht gezonden, maar Zijn eigen Zoon, de grote en goede Herder, die zal vinden, wat Hij zoekt, en die gevonden zal worden van hen, die Hem niet zoeken.

2. De gelijkenis van den verloren penning.

a. Die hem verloren had, wordt hier verondersteld ene vrouw te zijn, die hartstochtelijker bedroefd zal zijn om haar verlies en ook meer verblijd zal zijn, als zij het verlorene gevonden heeft, dan wellicht een man zou zijn, en dus meer geschikt is om het doel der gelijkenis in het licht te stellen. Zij heeft tien penningen, en van die tien verliest zij er slechts een. Laat dit ons hoge gedachten doen koesteren van de Goddelijke goedertierenheid, dat er niettegenstaande de zondigheid en ellende van de wereld der mensheid, negen tegen een, ja, in de vorige gelijkenis zijn er negen en negentig tegen een van Gods schepping, die aan hun oprechtheid hebben vastgehouden, in wie God geprezen wordt en in wie Hij nooit onteerd was. O welk een talloos heir van wezens, talloze werelden wellicht van wezens, die nooit verloren waren, nooit afgeweken waren van de wetten en van het doel hunner schepping!

b. Het verlorene was een penning, een zilverstuk, drachmên -het vierde van een sikkel. De ziel is zilver, van innerlijke waardij, geen onedel metaal, zoals ijzer of lood, maar zilver, de zilvermijnen waren koninklijke mijnen. Het Hebreeuwse woord voor zilver is ontleend aan het begerenswaardige er van. Het is een zilveren munt, want dat was het drachma, het is gestempeld met Gods beeld en opschrift, en daarom moet het aan God gegeven worden. Die penning was, vergelijkenderwijs, toch ook van geringe waardij, gelijkstaande met zevenendertig en een halve cent van ons geld, waarmee te kennen wordt gegeven dat, indien zondige mensen overgelaten werden aan hen zelven, zodat zij omkomen, God er niets bij zou verliezen. Dat zilver was verloren in vuil, in stof en drek, ene ziel, gedompeld in de wereld en bedwelmd door liefde tot de wereld en zorg voor de wereld, is als een geldstuk in het slijk, ieder zou zeggen: hoe jammer dat zij daar ligt.

c. Er wordt hier zeer veel moeite gedaan om den penning te zoeken. De vrouw ontsteekt een kaars, om hem te zoeken, achter de deur, onder de tafel en in elke hoek van het huis, zij keert het huis met bezemen en zoekt naarstiglijk, totdat zij dien vindt. Dit stelt de onderscheidene middelen en methodes voor, door God gebruikt, om verloren zielen tot zich terug te brengen. Hij heeft de kaars des Evangelies ontstoken, niet om zich zelven den weg te wijzen tot ons, maar ons den weg te wijzen tot Hem, ons aan ons zelven te ontdekken, Hij heeft het huis "met bezemen gekeerd" door de overtuiging van het woord, Hij zoekt naarstiglijk, Zijn hart is er op gesteld, om verloren zielen tot zich te brengen.

d. Hier is grote vreugde wegens het vinden er van: Weest blijde met mij, want ik heb den penning gevonden, dien ik verloren had, vers 9. Zij, die zich verblijden, begeren dat anderen zich met hen zullen verblijden, zij die vrolijk zijn wensen, dat anderen met hen vrolijk zijn. Zij was blijde het

geldstuk teruggevonden te hebben, al zou zij het dan ook uitgeven om hen te onthalen, die zij uitnodigde om vrolijk met haar te zijn, De aangename verrassing van het vinden brengt haar voor het ogenblik in vervoering, eurêka, eurêka -ik heb gevonden, ik heb gevonden, is de taal der vreugde.

3. De verklaring van deze twee gelijkenissen is van gelijke strekking, vers 7, 10. "Er is blijdschap in den hemel, blijdschap voor de engelen Gods over een zondaar, die zich bekeert," gelijk deze zondaren en tollenaren zich bekeerd hebben, sommigen van hen tenminste (en indien slechts een hunner zich heeft bekeerd, dan zou Christus het nog wel Zijner moeite waardig hebben geacht) meer dan over een groot aantal rechtvaardigen, die geen bekering van node hebben. Merk op:

a. Het berouw en de bekering van zondaars op aarde zijn oorzaken van vreugde en blijdschap in den hemel. Het is mogelijk dat de grootste zondaars tot bekering worden gebracht. Zolang er leven is, is er hoop, en zelf aan de slechtsten moet men niet wanhopen, als zij berouw hebben en zich bekeren, zullen zij barmhartigheid verkrijgen. Maar dit is nog niet alles, God zal er zich in verlustigen om hun genade te betonen, zal hun bekering een loon, een vergoeding achten voor alles wat Hij aan hen ten koste heeft gelegd. Er is altijd blijdschap in den hemel. God verblijdt zich in al Zijne werken, maar inzonderheid in de werken Zijner genade. Hij verblijdt er zich in goed te doen aan berouwvolle zondaars, en wel met geheel Zijne ziel. Hij verblijdt zich niet slechts over de bekering van kerken en natiën, maar zelfs over een zondaar, die zich bekeert, al is er slechts een. De goede engelen zullen zich er over verblijden, dat hun genade wordt betoond, zo ver is het er vandaan, dat zij er ontevreden over zouden zijn, hoewel zij, die van hun natuur zijn en gezondigd hebben, aan het verderf worden overgelaten, en hun geen genade wordt betoond, hoewel deze zondaars, die zich bekeren, die zo gering zijn en zo slecht waren, op hun bekering in gemeenschap met hen worden opgenomen, weldra hun gelijkvormig zullen zijn en met hen gelijk gesteld zullen worden. De bekering van zondaars is de blijdschap der engelen, en zeer gaarne worden zij na hun bekering gedienstige geesten voor hen, hun ten goede. De verlossing der mensheid was oorzaak van vreugde voor de engelen, want zij zongen: Ere zij God in de hoogste hemelen, Hoofdstuk 2:14.

b. Er is meer blijdschap over een zondaar, die zich bekeert, die zich afkeert van een openbaar, slecht, goddeloos leven, en zich van harte tot een rein, heilig, Godsdienstig leven wendt, dan over negen en negentig rechtvaardigen, die de bekering niet van node hebben, meer blijdschap over de verlossing en zaligheid van den gevallen mens dan over de bewaring en bevestiging van de engelen, die staande zijn gebleven, en dus ook werkelijk de bekering niet van node hadden, meer blijdschap over de bekering van zondaars uit de heidenen en van die tollenaren, die nu Christus hoorden prediken, dan over al den lof en Godsdienstige verrichtingen, en al het o God, ik dank U, van de Farizeeën en de andere, zich zelven rechtvaardigende Joden, die dachten dat zij de bekering niet van node hadden, en dat God dus zeer blijde over hen moest wezen, en zich op hen moest beroemen als op degenen, die Hem het meest tot eer waren. Maar Christus zegt hun dat het gans anders is, dat God veel meer geloofd wordt door, en dat Hij groter welbehagen heeft in, het berouwvolle verbroken hart van een dezer geminachte en benijde zondaars, dan in al de lange gebeden van de schriftgeleerden en Farizeeën, die niets verkeerds in zich konden bespeuren. Ja zelfs is er meer blijdschap over een zo groten zondaar, zulk een Farizeeër als Paulus geweest is in zijn tijd, dan over de regelmatige bekering van iemand, die zich altijd goed en fatsoenlijk gedragen heeft en, vergelijkenderwijs, de bekering niet van node heeft, niet zulk een algemene verandering van leven als deze grote zondaars nodig hebben. Niet alsof het niet het beste is om niet af te dwalen, maar de genade Gods, beide in de kracht en in de ontferming dier genade, is meer tentoongespreid in de

terugbrenging van grote zondaars, dan in de leiding van hen, die nooit van den goeden weg zijn afgeweken. En menigmaal zijn zij, die voor hun bekering grote zondaars zijn geweest, uitnemender en ijveriger in het goede gebleken na hun bekering, van dewelke Paulus een voorbeeld is, en daarom is God grotelijks in hem verheerlijkt, Galaten 1:24. Zij, aan wie veel vergeven is, zullen veel liefhebben. Dat is: gesproken naar den mens. Wij gevoelen levendiger vreugde wegens het terugverlangen van hetgeen wij verloren hadden, dan over hetgeen wij voortdurend gehad en genoten hebben, over gezondheid na ziekte, dan over gezondheid zonder ziekte. Het is als een leven uit de doden. Een gestadig leven van Godsdienstigheid kan in zichzelf van groter waardij zijn, maar het plotseling zich-afwenden van een slecht leven en van den weg der zonde, kan een verrassender blijdschap teweegbrengen. Indien er nu zulk een blijdschap is in den hemel over de bekering van zondaars, dan moeten de Farizeeën al zeer vervreemd zijn geweest van een hemelsen geest en gezindheid, daar zij alles deden wat zij konden om die bekering te verhinderen, en er gegriefd om waren, zich vertoornden op Christus, als Hij een werk deed, dat meer dan alles den hemel welbehaaglijk was.

Lukas 15:11-32

Wij hebben hier de gelijkenis van den verloren zoon, waarvan strekking en doel gelijk zijn aan die der twee vorige, namelijk aan te tonen, hoe welbehaaglijk Gode de bekering is van zondaren, van grote zondaren, en hoe bereid Hij is de zodanige te ontvangen, en op hun bekering aan te nemen. Maar de bijzonderheden van deze gelijkenis doen den rijkdom der Evangeliegenade veel meer ten volle uitkomen dan de twee vorige, en zij is van onuitsprekelijk nut geweest voor arme zondaren, zowel ter hunner leiding als ter hunner bemoediging om zich te bekeren en tot God te wenden, en zij zal dit blijven zolang de wereld zal bestaan.

I. De gelijkenis stelt God voor als den Vader van geheel het mensdom, van het ganse geslacht van Adam. Wij allen zijn Zijn geslacht, wij hebben allen een Vader, een God heeft ons allen geschapen, Maleachi 2:10. Uit Hem hadden wij ons wezen, in Hem hebben wij het nog, en van Hem ontvangen wij ons levensonderhoud. Hij is onze Vader, want Hij voedt ons op en verzorgt ons, en Hij zal ons in Zijn testament stellen, of er ons uitlaten, al naar wij al of niet Zijn gehoorzame kinderen zijn. Onze Heiland geeft hiermede aan die trotse Farizeeën te verstaan, dat deze tollenaars en zondaars, die zij zozeer verachtten, hun broeders waren, delende met hen in dezelfde natuur, en dat zij zich dus behoorden te verblijden over enigerlei goedheid, die hun betoond wordt. God is een God, niet alleen der Joden, maar ook der heidenen, Romeinen 3:29, eenzelfde Heere van allen, rijk zijnde over allen, die Hem aanroepen.

II. Zij stelt de kinderen der mensen voor als van verschillend karakter, hoewel allen in betrekking staan tot God als tot hun gemenen Vader. Hij had twee zonen, een van dezen een degelijk, ernstig jongeling, teruggetrokken van aard en van strenge levenswijze, zelfs sober, maar volstrekt niet vriendelijk en toegevend voor hen, die hem omringden, iemand, die zijne opvoeding gestand deed, en er niet gemakkelijk van af te leiden zou zijn. De ander wuft en vluchtig, ongeduldig onder bedwang, zwerfziek, en gaarne de wereld willende ingaan om zijn fortuin te beproeven. Valt hij in verkeerde handen, dan wordt hij licht een deugniet, een lichtmis, in weerwil van de deugzame opvoeding, die hij genoten heeft. Deze stelt de tollenaars en zondaars voor, die Christus tot bekering poogt te brengen, en de heidenen, tot wie de apostelen gezonden zullen worden om hun bekering te prediken. De eerste stelt de Joden voor in het algemeen, en in het bijzonder de Farizeën, die Hij poogde te verzoenen met die genade van God, welke aan zondaars was aangeboden en geschonken. De jongere zoon is de verkwister, wiens aard en toestand hier den aard en toestand moeten voorstellen van een zondaar, van een iegelijk onzer in onzen natuurlijken staat, maar inzonderheid van sommigen. Hem betreffende hebben wij op te merken:

1. Zijne uitspatting en omzwerving, toen hij een verkwister was, en de buitensporigheid en ellende waartoe hij verviel. Er wordt ons gezegd:

a. Wat het verzoek was, dat hij tot zijn vader richtte, vers 12. Vader! geef mij Hij zou dit verzoek wel vriendelijker en met meer eerbied hebben kunnen uitspreken, zoals: "Ik bid u, geef mij," of, "zo het u goeddunkt, geef mij", maar neen, het verzoek is eigenlijk een eis-geef mij het deel des goeds, dat mij toekomt, niet: dat gij goedvindt m ij toe te bedelen, maar dat mij toekomt. Het is verkeerd en het begin van nog erger, als de mensen Gods gaven beschouwen als iets, dat Hij hun schuldig is. "Geef mij het deel, geheel m ijn kindsdeel, dat m ij toekomt,, niet "Probeer het met mij een weinig, en zie hoe ik beheer, en vertrouw mij dan dienovereenkomstig meer toe, " maar, "Geef het mij

terstond alles in bezit, en dan zal ik hierna niets verwachten als erfgoed." De grote dwaasheid van zondaars en hetgeen hen ten verderve voert is, dat zij tevreden zijn met hun deel in handen te hebben, nu, in dit leven hun goed te ontvangen. Zij hebben slechts ogen voor de dingen, die gezien worden, die tijdelijk zijn, en begeren slechts hetgeen hen voor het ogenblik voldoet, maar om de toekomende gelukzaligheid bekommeren zij zich niet. En waarom verlangde hij zijn deel zelf in handen te hebben? Was het om zich toe te leggen op zaken, er handel mede te gaan drijven, en het zodoende te vermeerderen? Neen, daar dacht hij niet aan. Maar hij was de regering van zijn vader moede, de goede orde en tucht in het gezin zijns vaders waren hem te vervelend en te bezwarend, hij hield van de vrijheid, die valselijk aldus wordt genoemd, maar in werkelijkheid de grootste slavernij is, want dat is de vrijheid om te kunnen zondigen. Zie deze dwaasheid in veel jonge mannen, die een Godsdienstige opvoeding hebben ontvangen, maar ongeduldig zijn onder de beperking hunner opvoeding, en denken dat zij nooit hun eigen heer en meester zullen zijn, voor zij alle Gods banden verscheurd en Zijne touwen van zich hebben geworpen, en inplaats er van, zich met touwen van hun eigen lusten hebben gebonden. Hier is de oorsprong van den afval der zondaars van God, zij willen niet gebonden zijn aan de regelen van Gods bestuur, zij willen zelf als goden zijn, geen ander goed en kwaad kennende dan wat hunzelven behaagt. Hij wilde gaarne weg zijn van onder zijns vaders oog, want dat heeft altijd een beslag op hem gelegd, hem dikwijls in toom gehouden. Beschroomdheid voor God en de wens om geen geloof te slaan aan Zijne alwetendheid, zijn op den bodem van de goddeloosheid der goddelozen. Hij wantrouwde zijns vaders beheer. Hij wilde het deel des goeds zelf in handen hebben, want hij dacht dat zijn vader iets voor de toekomst voor hem wilde opleggen, zodat hij hem dan in zijn tegenwoordige uitgaven zou moeten beperken, en dat was hem niet naar den zin. Hij was groots op zichzelven, en hij had een hogen dunk van zijn eigen bekwaamheid. Hij dacht dat hij, als hij zelf zijn deel maar in handen had, het veel beter kon beheren dan zijn vader, en er veel meer mee kon uitrichten. Er worden meer jonge lieden in het verderf gestort door hoogmoed, dan door enigerlei andere zonde. Onze eerste ouders hebben zich en al de hunnen ten verderve gebracht door de dwaze eerzucht van onafhankelijk te willen zijn, en zelfs aan God gene verplichting te hebben, en dit ligt op den bodem van der zondaren volharden in de zonde-zij willen voor zichzelven zijn en voor zichzelven zorgen.

b. Hoe vriendelijk zijn vader voor hem was.

Hij deelde hun het goed. Hij berekende wat hem ter beschikking stond om tussen zijne zonen te verdelen, gaf den jongste zijn deel, en bood den oudste het zijne aan, hetwelk een dubbel deel moest wezen, maar deze scheen gewenst te hebben, dat zijn vader het nog in handen bleef houden, en wij kunnen zien wat hij hiermede verkreeg, vers 31. Al het mijne is uwe. Hij verkreeg alles. De vader gaf den jongsten zoon wat hij vroeg, en de zoon kon zich niet beklagen over enigerlei onrecht hem aangedaan bij de verdeling, hij had zoveel als hij verwachtte, en misschien nog meer. Zo kon hij dan nu zijns vaders vrien delijkheid zien, zien hoe bereid hij was om hem ter wille te zijn en het hem gemakkelijk te maken, en dat hij dus niet zulk een onvriendelijke vader was als hij hem zich wilde voorstellen, toen hij naar een voorwendsel zocht om hem te verlaten. En zo zal hij weldra zien hoe dwaas hij was, en volstrekt niet zulk een wijs beheerder van zijn goed als hij wel dacht. God is een vriendelijke Vader voor al Zijne kinderen, Hij geeft hun allen het leven, en den adem, en alle dingen, zelfs aan de bozen en ondankbaren, dieilen autois ton bion - Hij bedoelde hun leven. Doordat God ons leven geeft, stelt Hij ons instaat Hem te dienen en te verheerlijken.

c. Hoe hij zich gedroeg toen hij nu zijn deel des goeds zelf in handen had. Hij legde er zich op toe om het zo spoedig mogelijk door te brengen en, zoals het gewoonlijk gaat met verkwisters, in weinig tijds bracht hij zichzelven tot den bedelstaf: niet vele dagen daarna, vers 13. Als God ons, al is het voor nog zo weinig tijds, aan onszelven overlaat, dan zal het niet lang duren voor wij van Hem afwijken. Als de teugel der weerhoudende genade weg is, dan zijn wij spoedig verloren. De jongste zoon was besloten terstond weg te gaan, en daarom heeft hij alles bijeenvergaderd. Zondaars, die van God wegdwalen, stellen hun alles in de waagschaal. De toestand nu van dien verkwister in zijn omzwerven stelt ons een zondigen staat voor, dien treurlgen, ellendigen staat, waartoe de mens is vervallen. -Een zondige staat is een toestand van afwijking en verwijdering van God.

Ten eerste. Het is het zondige der zonde, dat zij afval is van God. Hij is weggereisd van zijns vaders huis. Zondaars ontvlieden God, zij zijn van Hem afgehoereerd, zij zeggen Hem trouw en gehoorzaamheid op, zijn als een dienstknecht, die uit zijn dienst wegloopt, of als een vrouw, die verraderlijk haar echtgenoot verlaat, en zij zeggen tot God: Wijk van mij. Zij gaan zover van hem weg als zij kunnen. De wereld is het vergelegen land, waarin zij zich met der woon vestigen en waarin zij tehuis zijn, en in den dienst en de genieting der wereld besteden zij al wat zij hebben. Ten tweede. Het is de ellende der zondaren, dat zij ver van God zijn, van Hem, die de fontein is van alle goed, en dat zij zich al verder en verder van Hem verwijderen. Wat is de hel zelf anders dan een ver zijn van God! -Een zondige staat is een staat van verkwisting. Aldaar heeft hij zijn goed doorgebracht, levende overdadiglijk, vers 13, hij bracht het door met hoeren, vers 30, en in weinig tijds had hij het alles verteerd, vers 14. Hij kocht fraaie klederen, gaf veel uit aan spijs en drank, gaf gastmalen, ging om met hen, die hem hielpen om binnen weinig tijds wat hij had op te maken. Wat deze wereld betreft, zij, die overdadiglijk leven en verkwisten wat zij hebben, zullen veel te verantwoorden hebben, daar zij ter voldoening hunner boze lusten besteden wat nodig is tot onderhoud van henzelven en van hun gezin. Maar dit moet geestelijk worden toegepast. Moedwillige zondaars verkwisten hun vaderlijk erfdeel, want zij misbruiken hun gedachten en al de vermogens hunner ziel, maken een verkeerd gebruik van hun tijd en alle goede gelegenheden, die zij hebben om wel te doen en God te dienen. Zij begraven niet slechts het hun toevertrouwde talent, zij verduisteren en verkwisten het, terwijl zij er handel mede moesten doen tot eer huns Meesters, en de gaven der voorzienigheid, die hun geschonken waren om hen instaat te stellen God te dienen en een zegen te zijn voor hun medemensen, worden gebruikt als voedsel en brandstof voor hun lusten. De ziel, die voor de wereld zwoegt en slaaft, verkwist haar goed en leeft overdadig.

Een enig zondaar verderft veelgoeds, Prediker 9:18. Het goed, dat hij verderft, is van waarde, en het behoort hem niet, het is het goed zijns Heeren, dat hij verkwist, en hij heeft er rekenschap van te geven. Een zondige staat is een staat van gebrek. Toen hij alles wat hij had met hoeren had doorgebracht, verlieten zij hem, om een andere prooi te zoeken, en er werd een grote hongersnood in datzelve land, alles was schaars en duur, en hij begon gebrek te lijden, vers 14. Moedwillige verkwisting heeft bitter gebrek tengevolge. O verdadig leven in den tijd, wellicht in een kleinen tijd, brengt de mensen tot broodsgebrek, inzonderheid als slechte tijden de gevolgen verhaasten van slechte huishoudkunde, terwijl goede huishoudkunde voor de slechte tijden voorziening zou gemaakt hebben. Dit stelt de ellende voor van zondaars, die hun eigen zegeningen hebben verspild, de gunst van God, hun deel in Christus, het strijden des Geestes, de vermaningen der conscientie-zij hebben het alles weggegeven voor het genot der zinnen en den rijkdom der wereld, en dan komen zij om uit gebrek er aan. Zondaars hebben gebrek aan het nodige voor hun ziel, zij hebben er voedsel noch kleding voor, evenmin als enigerlei voorraad voor hiernamaals-Een zondige staat is als een land,

waarin hongersnood heerst, een grote hongersnood, want de hemel is als koper, de dauw van Gods gunst en zegen is onttrokken, of teruggehouden, en wij moeten wel gebrek hebben aan het goede, als God het ons onthoudt), en de aarde is als ijzer (des zondaars hart, dat goede dingen behoorde voort te brengen, is dor en onvruchtbaar). Zondaars zijn erbarmelijk arm, en wat dit nog verzwaart, is dat zij zichzelven in dien toestand gebracht hebben, en er zich in houden door den voorraad, die hun wordt aangeboden, af te wijzen. -Een zondige staat is een lage staatvan dienstbaarheid. Toen het overdadig leven van dien jongeling hem tot gebrek lijden had gebracht, bracht het gebrek hem tot dienstbaarheid. Hij ging heen, en voegde zich bij een van de burgers deszelven lands, vers 15. Hetzelfde slechte leven, dat tevoren voorgesteld was door overdadig leven, wordt nu voorgesteld door een dienstbaar of slaafs leven, want zondaars zijn slaven. De duivel is de burger van dat land, want hij is zowel in de stad als op het land. Zondaars voegen zich bij hem, verhuren zich in zijn dienst om zijn werk te doen, op zijne wenken tot alles gereed te zijn en van hem onderhoud te erlangen. Zij, die de zonden doen zijn dienstknechten der zonde, Johannes 8:34. Hoe heeft deze jonge man van edele afkomst zich vernederd en verlaagd, toen hij zich verhuurde voor zulk een dienst en aan zulk een meester! Die zond hem op zijn land, niet om de schapen te weiden (dat werk was eervol, Jakob en Mozes, en David hebben schapen gehoed) maar om de zwijnen te weiden. Het werk van de dienstknechten des duivels is voorraad te verzamelen voor het vlees, en er de begeerlijkheden van te verzorgen, en dat is niet beter dan gulzige, vuile, geraasmakende zwijnen te weiden, en hoe zouden redelijke, onsterflijke zielen zich meer kunnen verlagen? -Een zondige staat is een staat van voortdurende ontevredenheid. Toen de verkwister gebrek begon te lijden, dacht hij zichzelven te helpen door in dienst te gaan, en nu moet hij tevreden zijn met wat, niet het huis, maar het veld oplevert, maar dat is slechts armoedige kost. Hij begeerde zijn buik te vullen met den draf, dien de zwijnen aten, er zijn honger mede te stillen en zijn lichaam te voeden, vers 16. Een fraaie toestand, waartoe die jonge heer was gekomen! Het voedsel der zwijnen te begeren! De zondaren, die als zij afwijken van God, zich allerlei genot en voldoening beloven, zullen voorzeker teleurgesteld worden, zij arbeiden voor hetgeen niet verzadigen kan, Jesaja 55:2. Hetgeen de aanstoot is hunner ongerechtigheid zal nooit hun ziel verzadigen, noch hun ingewanden vullen, Ezechiel 7:19. Draf is voedsel voor de zwijnen, maar niet voor mensen. De rijkdom der wereld en het vermaak der zinnen dienen voor het lichaam, maar wat zijn zij voor de kostelijke zielen? Zij passen er niet voor, zij bevredigen haar niet, zij voorzien niet in hare noden en behoeften. Die er zich mede vergenoegt, weidt zich aan wind. Hosea 12:2, voedt zich met as, Jesaja 44:20. - Een zondige toestand is een toestand, waarvoor van generlei schepsel verlichting is te wachten. Toen deze doorbrenger zijn brood niet kon verdienen door werken, begaf hij zich tot bedelen, maar niemand gaf hem, omdat men wist dat hij al deze ellende zelf over zich had gebracht, en omdat hij liederlijk was en iedereen ergerde, met zulke armen heeft men het minste medelijden. In de toepassing der gelijkenis geeft dit te kennen dat zij, die van God afwijken, door geen schepsel geholpen kunnen worden. Het is tevergeefs, dat wij roepen tot de wereld en het vlees-de goden, die wij hebben gediend-zij hebben hetgeen de ziel zal vergiftigen, maar zij hebben niets om haar te geven, dat haar kan voeden en verzadigen. lndien gij Gods hulp weigert, hoe zal het schepsel u dan kunnen helpen? Een zondige toestand is een toestand des doods, vers 24, 32. Een zondaar is niet slechts dood naar de wet, dewijl hij onder het vonnis des doods is, maar ook dood in toestand, dood door de misdaden en de zonden, ontbloot van geestelijk leven, geen vereniging met Christus, geen oefening der geestelijke zintuigen, geen leven voor God, en daarom dood. De verkwister in het vergelegen land was dood voor zijn vader en zijne familie, afgesneden van hen als een lid van het lichaam of een tak van den boom, en daarom dood, en dit is zijn eigen doen. -Een zondige toestand is een verloren toestand: Deze mijn zoon was verloren -verloren voor alles wat goed is-verloren voor alle deugd en eer-

verloren voor het huis zijns vaders, zij hadden vreugde noch blijdschap van hem. Zielen, die afgescheiden zijn van God, zijn verloren zielen, verloren als een reiziger, die van den weg afgeraakt is, en zo de oneindige genade het niet voorkomt, zullen zij weldra verloren zijn als een schip, dat op zee is gezonken, onherroepelijk verloren. -Een zondige toestand is een toestand van waanzin en razernij. Dit wordt te kennen gegeven door die uitdrukking in vers 17, tot zichzelven gekomen zijnde, welke aanduidt, dat hij buiten zichzelven was geweest. Voorzeker was hij dit toen hij zijns vaders huis verliet, en nog veel meer was hij het toen hij zich bij den burger van dat land voegde.

Onzinnigheden zijn in het hart der zondaars, Prediker 6:3. Satan heeft bezit gekregen van de ziel, en hoe razend-waanzinnig was hij, die door het legioen duivelen was bezeten! Evenals de krankzinnigen verderven de zondaren zich door dwaze begeerlijkheden, en daarbij bedriegen zij zich nog met deze dwaze verwachtingen, en van alle kranken zijn zij het meest vijandig aan hun eigen genezing.

2. Wij hebben hier zijn wederkeren van zijn omzwerven, zijn boetvaardig terugkeren tot zijn vader. Toen hij tot den uitersten nood was gekomen, bedacht hij hoe het in zijn belang was om naar huis te gaan. Wij moeten ook aan de ergsten niet wanhopen, want zolang er leven is, is er hoop. De genade Gods kan het hardste hart vertederen, en aan den sterksten stroom van het bederf een gelukkige wending geven. Merk hier nu op:

a. Wat de aanleiding wat tot zijn terugkeer en berouw. Het was de benauwdheid, waarin hij zich bevond, toen hij gebrek leed, kwam hij tot zichzelven. Beproevingen, geheiligd door Gods genade, blijken een gelukkig middel te zijn om zondaren van de dwaling huns wegs te bekeren. Daardoor wordt het oor geopend voor de tucht, en het hart geneigd om onderricht te ontvangen, en zij zijn ook het tastbare bewijs van de ijdelheid der wereld en het noodlottige, het boosaardige der zonde. Pas dit nu geestelijk toe. Als wij bevinden hoe onmachtig de schepselen zijn om ons gelukkig te maken, als wij alle andere middelen tot hulp en verlichting voor onze ziel tevergeefs hebben beproefd, dan is het tijd om aan een terugkeer tot God te denken. Als wij zien hoe buiten Christus allen armzalige vertroosters zijn, geneesmeesters zonder enigerlei waardij voor een ziel, die zucht onder de schuld en de macht der zonde, en hoe niemand ons geeft wat wij behoeven, dan voorzeker zullen wij ons om hulp en troost tot Jezus Christus wenden.

b. Wat er de toebereiding voor was. Toen hij weer tot zichzelven was gekomen, zei hij: Hoeveel huurlingen mijns vaders hebben overvloed van brood!" Nadenken is de eerste stap tot bekering, Ezechiel 18:28. "Hij ziet toe," dat is: hij denkt na, en bekeert zich." Toezien, nadenken is tot onszelven inkeren, over onszelven nadenken, het een met het ander vergelijken, en dientengevolge een besluit nemen. Let nu op hetgeen het was dat hij bedacht of overwoog. Hij overwoog het vreeslijke van zijn toestand: Ik verga van honger, want ik zie geen middel om mij hulp te verschaffen. Zondaren zullen zich niet tot den dienst van Christus begeven, voor zij zichzelven tot een toestand gebracht zien, waarin zij op het punt staan van om te komen in den dienst der zonde, en de overweging daarvan moet ons uitdrijven tot Christus. Meester, behoud ons, wij vergaan. En hoewel wij op die wijze tot Christus worden uitgedreven, zal Hij ons daarom toch niet uitwerpen, of er zich door onteerd achten, dat wij aldus gedwongen en genoodzaakt waren om tot Hem te komen, maar veeleer zal Hij er zich door geëerd achten, dat in zo wanhopigen toestand tot Hem de toevlucht wordt genomen. Hij overwoog hoeveel beter zijn toestand zou worden, indien hij slechts terugkeerde: Hoeveel huurlingen mijns vaders, de geringsten van het gezin, de dagloners, hebben overvloed van brood, zo uitnemend is zijn huis ingericht. Er is in het huis onzes Vaders brood voor

het gehele gezin. Dit wordt ons geleerd door de twaalf toonbroden, die immer op de heilige tafel van het heiligdom lagen, voor elken stam een brood. Er is overvloed genoeg voor allen, en ook nog genoeg voor hen, die zich bij Zijne dienstknechten willen voegen, genoeg en nog overig om er barmhartigheid mede te bewijzen. Nog is er plaats: er zijn kruimkens, die afvallen van Zijne tafel, waar velen nog zeer blijde mede zijn zouden, nog dankbaar voor zouden zijn. Zelfs voor de huurlingen, die tot Gods huisgezin behoren, is nog goed gezorgd, ook de geringsten, die zich tot den dienst in Zijn gezin willen begeven, om Zijn werk te doen en afhankelijk te zijn van Zijn loon, zullen goed verzorgd worden. Het bedenken hiervan moet voor zondaren, die van God zijn afgedwaald, een bemoediging wezen om tot Hem terug te keer en. Aldus redeneert de overspeelster bij zichzelve, als zij in hare boelen teleurgesteld is: Ik zal heengaan en keren weer tot mijn vorigen man, want toen was mij beter dan nu, Hosea 2:6.

c. Wat het doel of oogmerk er van was. Daar zijn toestand nu zo slecht is, en beter kan worden door een terugkeer tot zijn vader, leidt zijne overweging hem eindelijk tot deze gevolgtrekking, tot dit besluit: Ik zal opstaan, en tot mijn vader gaan. Goede voornemens zijn goede dingen, maar het goede ten uitvoer brengen er van is alles in alles. Hij bepaalde wat hij doen zou. Ik zal opstaan, en tot mijn vader gaan. Hij zal er niet langer over nadenken, maar terstond opstaan en heengaan. Hoewel hij zich in een vergelegen land bevindt, op groten afstand van het huis zijns vaders, zal hij, hoe ver de weg ook is, toch wederkeren. Elke voetstap bij het afdwalen van God, kost een voetstap op den weg om tot Hem weer te keren. Hoewel hij zich bij een burger van dat land had gevoegd, maakt hij toch geen bezwaar om zich van hem los te maken. Wij zijn schuldenaars niet aan het vlees, wij hebben hoegenaamd gene verplichting aan onze Egyptische aandrijvers, wij be- hoeven hun den dienst niet vooruit op te zeggen, wij zijn volkomen vrij om wanneer wij maar willen, hun dienst te verlaten. Zie met hoe grote vastberadenheid hij spreekt: "Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan, ik ben vast besloten, wat er ook het gevolg van moge wezen, ik zal het doen, veeleer dan hier te blijven en van honger om te komen." Hij besloot wat hij zou zeggen. Waar berouw is een opstaan en komen tot God. Zie, wij komen tot U. Maar welke woorden zullen wij met ons nemen? Hier overweegt hij wat hij zal zeggen. Bij al ons spreken tot God is het goed om tevoren bij ons zelven te overleggen wat wij zeggen zullen, ten einde Hem onze zaak ordelijk voor te stellen en onzen mond met argumenten te vullen, Job 23:41. Wij hebben vrijheid tot spreken, en wij behoren ernstiglijk bij ons zelven te overwegen, hoe wij van die vrijheid tot het uiterste gebruik kunnen maken, zonder haar te misbruiken. Laat ons zien, wat hij zich voornam te zeggen.

Ten eerste. Hij wilde zijn schuld en dwaasheid belijden. Ik heb gezondigd. In zover wij allen gezondigd hebben, is het nodig en betaamt het ons te erkennen dat wij gezondigd hebben. De belijdenis van zonde wordt vereist als een noodzakelijke voorwaarde tot vrede en vergeving. Als wij ons onschuldig verklaren, dan stellen wij ons bloot aan een rechterlijk onderzoek, dat ongetwijfeld op onze veroordeling zal uitlopen. Bekennen wij ons schuldig, met een berouwvol, boetvaardig en gehoorzaam hart, dan beroepen wij ons op het verbond der genade, hetwelk vergeving belooft aan hen, die hun zonden belijden.

Ten tweede. Hij zal zijne schuld niet licht voorstellen, er geen verzachtende omstandigheden voor aanvoeren, maar haar eerder verzwaren en vergroten. Ik heb gezondigd tegen den hemel en voor u. Laat hen, die ongehoorzaam zijn aan hun aardse ouders, hieraan denken, zij zondigen tegen den hemel en voor God. Zonden tegen hen zijn zonden tegen God. Laat ons allen hieraan denken, als aan hetgeen onze zonden uiterst zondig maakt, en er ons uiterst bedroefd om behoort te maken.

1. Zonde bedreven door minachting van Gods gezag over ons: Wij hebben gezondigd tegen den hemel. God wordt hier de Hemel genoemd, om aan te duiden hoe hoog Hij boven ons is verheven, alsmede om Zijne heerschappij over ons te kennen te geven, want "de hemel heerst". De boosaardigheid der zonde reikt hoog, zij is gericht tegen den hemel. Van den vermetelen zondaar wordt gezegd, dat hij zijn mond gezet heeft tegen den hemel, Psalm 73:9. Maar het is een onmachtige boosheid, want wij kunnen den hemel niet schaden. Ja, het is een dwaze boosheid, wat tegen den hemel gericht is, zal wederkeren op het hoofd van hem, die het gericht heeft, Psalm 7:17. Zonde is een belediging van den God des hemels, zij is een verbeuring van de heerlijkheid en de blijdschap des hemels, en een tegenspraak van de bedoelingen van het koninkrijk der hemelen.

2. Zij wordt bedreven in minachting van Gods oog, dat op ons gevestigd is. "Ik heb gezondigd tegen den hemel, en toch voor U en onder Uw oog", een grotere belediging kan Hem niet worden aangedaan.

Ten derde. Hij wilde er zich zelven om oordelen en veroordelen, erkennen dat hij al de voorrechten van het gezin had verbeurd: ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden, vers 19. Hij ontkent of verloochent de bloedverwantschap niet-het was al waar hij op kon betrouwen-maar hij erkent, dat zijn vader die betrekking met recht zou kunnen loochenen en zijne deur voor hem sluiten. Hij zelf had het deel des goeds, dat hem toekwam, opgeëist, en hij had geen reden om iets meer te verwachten. Het betaamt zondaren om zich onwaardig te erkennen om enigerlei gunst van God te ontvangen, en zich voor Hem te vernederen en te verootmoedigen.

Ten vierde. Toch wilde hij om toelating verzoeken in het gezin, al was het ook om er de geringste plaats in te nemen, den nederigsten post te bekleden: Maak mij als een van uwe huurlingen, dat is goed genoeg, ja nog te goed voor mij." Ware boetvaardigen hebben een hoge waardering voor Gods huis en de voorrechten er van, en zullen blijde zijn met iedere plaats er in, al is het ook slechts als dorpelwachters, Psalm 84:11. Indien het hem als tuchtiging is opgelegd om bij de dienstboden te zitten, dan zal hij zich daar niet slechts aan onderwerpen, maar het, in vergelijking met zijn tegenwoordigen toestand, nog een bevordering achten. Zij, die wederkeren tot God, tegen wie zij in opstand zijn gekomen, kunnen niet anders dan verlangend zijn om op de een of andere wijze in Zijn dienst gebruikt te worden, instaat gesteld te worden om Hem te dienen en te eren. "Maak mij als een uwer huurlingen, opdat ik kunne tonen, dat ik het huis mijns vaders thans even liefheb, als ik het tevoren heb geminacht." Ten vijfde. ln dit alles wilde hij zijn vader beschouwen als vader: Ik zal opstaan, en tot mijn vader gaan, en ik zal tot hem zeggen: Vader. Op God te zien als op een Vader en als onzen Vader zal ons zeer nuttig wezen in onze bekering en ons terugkeren tot Hem. Het zal onze smart over de zonde waar, echt, doen zijn en ons aanmoedigen om op vergeving te hopen. God schept er behagen in om zowel door berouwvolle zondaars als door bidders Vader genoemd te worden. Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon?

d. De tenuitvoerbrenging van dat voornemen: Opstaande, ging hij naar zijn vader. Zijn goed besluit bracht hij onverwijld tot uitvoering, hij smeedde het ijzer terwijl het nog heet was, en verschoof de zaak niet tot een meer-gelegen tijd. Het is in ons belang om spoedig naar onze overtuiging te handelen. Hebben wij gezegd dat wij willen opstaan en gaan? Zo laat ons terstond opstaan en komen. Hij kwam niet maar halverwege, en wendde niet voor dat hij nu te vermoeid was en niet verder kon gaan, neen, zwak en uitgeput van vermoeienis als hij was, bracht hij de reis ten einde. Zo gij u bekeren zult, Israël! bekeer u tot Mij, en doe de eerste werken.

3. Wij hebben hier zijne ontvangst en zijn onthaal bij zijn vader. Hij ging tot zijn vader, maar was hij welkom? Ja, hartelijk welkom. En, in het voorbijgaan gezegd, dit is een voorbeeld voor ouders, wier kinderen dwaas en ongehoorzaam zijn geweest, indien zij tot inkeer komen en zich onderwerpen, dan moeten zij (de ouders) niet hard en streng jegens hen zijn, maar zich in zulk een geval laten leiden door de wijsheid, die van boven is, en die gezeggelijk en vol barmhartigheid is. Laat hen hierin navolgers zijn van God, barmhartig zijn gelijk Hij barmhartig is. Maar in de eerste en voornaamste plaats is dit bedoeld om de genade en barmhartigheid van God in het licht te stellen, die Hij betoont aan zondaren, welken berouwvol tot Hem wederkeren, en Zijne bereidwilligheid om hun vergiffenis te schenken. Merk hier nu op:

a. De grote liefde, waarmee de vader den zoon heeft ontvangen. Als hij nog ver van hem was, zag hem zijn vader, vers 20. Hij heeft zijne goedheid en vriendelijkheid aan den dag gelegd, voordat de zoon zijn berouw en zijn leedwezen kon te kennen geven, want God voorkomt ons met de zegeningen Zijner goedheid. Eer wij roepen antwoordt Hij, want Hij weet wat in ons hart is. Ik zei: Ik zal belijdenis van mijne overtredingen doen voor den Heere, en Gij vergaaft de ongerechtigheid mijner zonde, Psalm 32:5. Hoe levendig zijn de beelden, die hier worden voorgesteld! Hier waren ogen der goedertierenheid, en die ogen hadden een zeer scherp gezichtsvermogen: Als hij nog ver van hem was, zag hem zijn vader, eer iemand anders van het gezin hem bespeurde, alsof hij zich op de spits bevond van een hogen toren, vanwaar hij uitzag op den weg, waarop zijn zoon was gegaan, terwijl gedachten als deze in zijn hart waren: "O mocht ik mijn ongelukkigen zoon daar nog eens naar huis zien komen!" Dit geeft Gods verlangen te kennen naar de bekering van zondaren en Zijne bereidwilligheid om hen tegemoet te gaan, die tot Hem komen.

Hij zal de mensen aanschouwen, als zij van Hem weg dwalen, om te zien of zij ook tot Hem zullen wederkeren, en Hij bespeurt reeds de eerste neiging daartoe in hen. Hier waren ingewanden der barmhartigheid, die rommelden en zich als binnen in hem omkeerden op het zien van zijn zoon, hij werd met innerlijke ontferming bewogen. Ellende is het voorwerp van mededogen, zelfs de ellende van een zondaar, hoewel hij zelf haar over zich gebracht heeft, heeft God toch medelijden er mede. Zijne ziel werd verdrietig over den arbeid, of de moeite, van Israël, Richteren 10:16. Hier waren voeten der barmhartigheid, en die hadden een vluggen tred: toelopende, Dit duidt aan hoe snel God bereid is genade te betonen. De verloren zoon kwam langzaam onder den last van schaamtegevoel en vrees, maar de tedere vader liep toe om hem met aanmoediging tegemoet te komen. Hier waren armen der barmhartigheid, en die armen strekten zich uit om hem te omhelzen, hij viel hem om zijn hals. Hoewel hij schuldig was en slagen verdiend had, hoewel hij vuil was, en pas van het werk van zwijnenhoeden kwam, zodat ieder, die niet de sterkste en tederste ontferming had van een vader, er van gewalgd zou hebben om hem aan te raken, neemt hij hem in zijne armen en drukt hem aan zijn hart. Zo dierbaar zijn ware boetvaardigen aan God, zo welkom zijn zij aan den Heere Jezus. Hier waren lippen der barmhartigheid, en die drupten honingzeem, hij kuste hem. Die kus gaf hem niet slechts de verzekering van welkom te zijn, maar was ook het zegel zijner vergeving. Al zijn vorige dwaasheden zijn vergeven, worden niet meer tegen hem genoemd, ook wordt er geen enkel woord van verwijt tegen hem gericht. Dit was gelijk het kussen van Absalom door David, 2 Samuel 14:33. En dit geeft te kennen hoe bereid en gewillig de Heere Jezus is om arme boetvaardige zondaren te ontvangen en overeenkomstig den wil Zijns Vaders aan te nemen.

b. De boetvaardige onderwerping van den armen verloren zoon aan zijn vader, vers 21. Hij zei tot hem: Vader! ik heb gezondigd. Gelijk het tot lof is van des goeden vaders vriendelijkheid, dat hij

haar toonde eer de zoon nog zijn berouw had te kennen gegeven, zo is het tot lof van des zoons berouw, dat hij dit uitsprak nadat zijn vader hem al die vriendelijkheid had betoond. Toen hij den kus had ontvangen, die zijne vergiffenis bezegelde, zei hij toch: Vader, ik heb gezondigd. Ook zij, die vergeving hunner zonden hebben ontvangen en er de troostrijke bewustheid van hebben, moeten er toch een oprecht berouw over hebben in hun hart, en met hun mond moeten zij hiervan belijdenis doen, ook wegens die zonden, waarvan zij reden hebben te hopen dat zij vergeven zijn. David schreef den 51 sten Psalm, nadat Nathan gezegd had: De Heere heeft ook uwe zonde weggenomen, gij zult niet sterven. Ja meer, de troostrijke bewustheid van de vergeving der zonde moet onze smart er over vergroten, en dat is echte, evangelische smart, die door zulk ene gedachte wordt vermeerderd. Opdat gij het gedachtig zijt, en u schaamt, en niet meer uw mond opent vanwege uwe schande, wanneer Ik voor u verzoening doen zal voor al hetgeen gij gedaan hebt, Ezechiël 16:63. Hoe meer wij Gods bereidwilligheid zien om ons te vergeven, hoe moeilijker het voor ons moet zijn om ons zelven te vergeven.

c. Hoe heerlijk deze vriendelijke vader voor zijn tot hem wedergekeerden zoon heeft gezorgd. Hij wilde voortgaan met zijne onderwerping uit te spreken, maar er is een woord, dat hij zich voorgenomen had te zeggen, vers 19, dat wij niet bevinden dat hij gezegd heeft, vers 21, en dat was: Maak mij als een uwer huurlingen. Wij kunnen niet denken dat hij het had vergeten, en nog minder dat hij hieromtrent van gedachte was veranderd en nu minder verlangend was om in het gezin te zijn, of minder gewillig om er een huurling te wezen, dan toen hij dit voornemen had opgevat, maar zijn vader viel hem in de rede, voorkwam dat hij dit zeggen zou. "Houd op, mijn zoon, spreek niet meer van uwe onwaardigheid, gij zijt mij van harte welkom, en hoewel gij niet waardig zijt een zoon genoemd te worden, zult gij behandeld worden als een dierbare zoon, een troetelkind," Hij, die reeds dadelijk op die wijze ontvangen en onthaald wordt, behoeft niet te vragen om als een huurling gemaakt te worden. Zo is Efraïm, toen hij zich beklaagde, door God vertroost geworden, Jeremia 31:18-20. Het is vreemd, dat hier geen enkel woord van bestraffing is: "Waarom zijt gij niet bij uw hoeren gebleven en bij uw zwijnen? Nooit hebt gij den weg naar huis kunnen terugvinden, voor gij met uw eigen roede herwaarts heen gedreven werd." Neen, er is hier niets van dien aard, hetgeen aanduidt dat God, als Hij de zonden van ware boetvaardigen vergeeft, ze vergeet, ze niet meer tegen hen gedenkt, Ezechiël 18:22. Maar dat is nog niet alles: hier wordt op rijke, koninklijke wijze voor hem voorzien, overeenkomstig zijn geboorte en stand, ver boven hetgeen hij heeft verwacht of heeft kunnen verwachten. Hij zou het voldoende hebben geacht, en er zeer dankbaar voor zijn geweest, indien zijn vader acht op hem had geslagen, hem gezegd had naar de keuken te gaan om met de dienstboden het middagmaal te gebruiken, maar voor hen, die wederkeren tot hun plicht en zich overgeven aan Zijne genade, doet God boven hetgeen zij kunnen bidden of denken. Die verkwister kwam tehuis, geslingerd tussen hoop en vrees, vrees van afgewezen en uitgeworpen te zullen worden, en hoop om ontvangen en aangenomen te zullen worden, maar zijn vader was niet slechts beter voor hem dan zijne vrees hem deed verwachten, maar ook nog beter dan hetgeen hij had gehoopt-hij heeft hem niet slechts ontvangen, maar ontvangen met achting en eer. Hij kwam tehuis in lompen, en zijn vader heeft hem niet slechts gekleed, maar ook versierd. Hij zei tot zijne dienstknechten, die op het bericht dat zijn zoon was gekomen allen op zijne bevelen wachtten: Brengt hier voor het beste kleed, en doet het hem aan. De geringste oude klederen, die in huis waren, zouden nog goed genoeg zijn geweest, maar de vader vraagt niet om een rok voor hem, maar om een kleed, het gewaad van een vorst, of van een aanzienlijk man, het beste kleed-ten stolên tên prootên. Er is een dubbele nadruk: dat kleed, het voornaamste kleed, gij weet welk ik bedoel, " het eerste kleed (zo kan het ook gelezen worden), het kleed, dat hij droeg, voor hij zijn

zwerftocht begon. Als afvalligen zich bekeren, en hun eerste werken doen, dan zullen zij ontvangen worden en gekleed in hun eerste klederen. " Brengt hier voor dat kleed, en doet het hem aan, hij zal zich sc hamen het te dragen, en denken dat het hem niet past, die in zo vuile plunje thuis was gekomen, gij moet het hem niet slechts aanbieden, gij moet het hem aandoen, en geeft een ring aan zijne hand, een zegelring met het familiewapen, ten teken dat hij als lid der familie wordt erkend." Rijke lieden droegen ringen, en zijn vader geeft hiermede te kennen, dat hoewel hij zijn deel verkwist had, hij voornemens was om hem, op zijne bekering en berouw, een ander deel te geven. Hij kwam tehuis barrevoets, wellicht wel met stuk-gelopen voeten, en daarom: "doet hem schoenen aan de voeten, om het hem gemakkelijk te maken." Aldus voorziet Gods genade voor ware boetelingen.

Ten eerste. De gerechtigheld van Christus is het kleed, het voornaamste kleed, waarmee zij bekleed worden, zij doen aan den Heere Jezus Christus, zijn bekleed met deze Zon. De mantel der gerechtigheid is het kleed des heils, Jesaja 61:10. Dit beste kleed is een nieuwe natuur, ware boetvaardigen zijn er mede bekleed, daar zij geheel en al geheiligd zijn.

Ten tweede. Het onderpand des Geestes, door wie wij verzegeld zijn, is de ring aan de hand. Nadat gij geloofd hebt, zijt gij verzegeld geworden. Zij, die geheiligd zijn, zijn versierd en vereerd, en tot macht verheven, zoals Jozef door Farao, toen deze hem een ring gaf. "Doet een ring aan zijne hand, opdat die hem een voortdurende herinnering zij aan zijns vaders vriendelijkheid, en hij haar nooit vergete".

Ten derde. De bereidheid van het Evangelie des vredes is als schoenen voor de voeten, Efeziërs 6:15, zodat het, als wij dit hiermede vergelijken, (zegt Hugo de Groot) betekent dat God, als Hij ware boetvaardigen in gunst aanneemt, gebruik van hen maakt, om door hun onderwijs, of tenminste door hun voorbeeld, anderen tot overtuiging en bekering te brengen. Als David vergeving heeft erlangd, zal hij de overtreders Gods wegen leren, en als Petrus bekeerd is, zal hij zijne broederen versterken. Of wel, het geeft te kennen dat zij blijmoedig en vastberaden voort zullen gaan op den weg van den Godsdienst, zoals een man, die schoenen aan zijne voeten heeft, dat beter kan dan hij, die barrevoets gaat. Hij kwam hongerig tehuis, en zijn vader heeft hem niet slechts gevoed, maar hem op een feestmaal onthaald, vers 23. Brengt het gemeste kalf, dat lang bewaard werd voor de een of andere zeer bijzondere gelegenheid, en slacht het, opdat mijn zoon zich verzadige met het beste, dat wij hebben. Koud vlees zou goed genoeg zijn geweest, of ook de resten van den vorigen maaltijd, maar hij zal versch-bereide spijzen en warm vlees hebben, en het gemeste kalf kon tot geen beter doeleinde dienen. Er is door onzen hemelsen Vader voortreffelijke spijze voorzien voor allen, die opstaan en tot Hem komen. Christus zelf is het brood des levens, Zijn vlees is waarlijk spijs, en Zijn bloed is waarlijk drank, in Hem is een feestmaal voor de zielen, een maaltijd van vettigheid. Het was wel een grote verandering voor dezen verkwister, die nog zo kort tevoren begeerde zijn buik te vullen met den draf, dien de zwijnen aten. Hoe zoet zal de voorziening zijn van het nieuwe verbond, en de smaak van zijne vertroostingen, voor hen, die tevergeefs gearbeid hebben om voldoening in het schepsel te vinden. Nu bevond hij dat zijne woorden waar en juist zijn geweest: In het huis mijns vaders is overvloed van brood.

d. De grote blijdschap en verheuging, teweeggebracht door zijne terugkomst. Het gemeste kalf was niet slechts bestemd om een feestmaaltijd te zijn voor hem, maar voor het gehele gezin: "Laat ons eten en vrolijk zijn, want het is een goede dag, een feestdag, want deze mijn zoon was dood, en is weer levend geworden. Toen hij op zijn zwerftocht was, dachten wij dat hij dood was, daar wij in

zo langen tijd niets van hem hebben gehoord, maar ziet, hij leeft, hij was verloren, wij gaven hem op als verloren, wij wanhoopten er aan om ooit weer van hem te horen, maar hij is gevonden." Merk op: De bekering ener ziel van de zonde tot God is de opwekking dier ziel uit den dood tot het leven, en het vinden van hetgeen verloren scheen, het is een grote, wondervolle en gelukkige verandering. Wat in zich zelven dood was, is levend geworden, wat voor God en Zijne kerk verloren was, is gevonden, en wat onnut was, is nu nuttig geworden, Filemon 11. Het is ene verandering als die op het gelaat des aardrijks, wanneer de lente wederkeert. De bekering van zondaren is den God des hemels zeer welbehaaglijk, en allen, die tot Zijn huisgezin behoren, moeten er zich in verblijden, die in den hemel zijn doen het, en die op aarde zijn behoren het te doen. Het was de vader, die begon met zich te verblijden, en zijne blijdschap aan al de anderen mededeelde. Wij moeten ons dus verheugen over de bekering van zondaars, omdat er Gods plan door wordt ten uitvoer gebracht, het is de toebrenging tot Christus van hen, die de Vader Hem heeft gegeven, en in wie Hij voor altijd verheerlijkt zal worden. Wij verblijden ons om uwentwil voor onzen God, met het oog op Hem, 1 Thessalonicenzen 3:9. Gij zijt onze blijdschap voor onzen Heere Jezus Christus, die de Heer is van het gezin, 1 Thessalonicenzen 2:1 9. Het gezin stemde in met den meester, zij begonnen vrolijk te zijn. Gods kinderen en dienstknechten moeten op dezelfde wijze als Hij door de dingen aangedaan worden.

4. Het morren en de afgunst van den oudsten broeder, welke beschreven worden bij wijze van bestraffing der schriftgeleerden en Farizeeën, om hun de dwaasheid en boosheid aan te tonen van hun misnoegen wegens de bekering van tollenaren en zondaren en de gunst, die Christus hun toonde, En Hij stelt dit zo voor, dat de zaak er niet door verergerd wordt, maar hun nog het voorrecht wordt gelaten van oudste broeders te zijn. De Joden hadden deze voorrechten (al waren de heidenen ook begunstigd), want de prediking van het Evangelie moet beginnen van Jeruzalem. Als Christus hen bestrafte wegens hun gebreken, heeft Hij hen toch altijd met zachtmoedigheid toegesproken, ten einde hen gunstig te stemmen jegens de arme tollenaars. Maar onder den oudsten broeder kunnen wij diegenen verstaan, die werkelijk goed zijn, en dat wel van hun jeugd af aan, nooit afgedwaald zijn, geen losbandig leven hebben geleid en, vergelijkenderwijs, gene bekering van node hebben, op hen zijn de woorden: Kind, gij zijt altijd bij mij, zonder enige zwarigheid -toepasselijk, maar niet op de schriftgeleerden en Farizeeën. Merk nu betreffende den oudsten broeder op,

a. Hoe dwaas en gemelijk hij was wegens de ontvangst, die aan zijn broeder te beurt viel, en hoe die hem tegen de borst was. Hij schijnt buiten in het veld geweest te zijn, toen zijn broeder thuiskwam, en op het ogenblik toen hij terugkeerde was de vrolijkheid begonnen. Als hij kwam en het huis genaakte, hoorde hij het gezang en gerei, hetzij terwijl de maaltijd bereid werd, of liever nadat zij gegeten hadden en verzadigd waren, vers 25. Hij vroeg wat dat mocht zijn, vers 26, en hem werd meegedeeld dat zijn broeder was gekomen en dat zijn vader een feestmaal had aangericht om hem welkom te heten, en dat er een groot vreugdebetoon was omdat hij hem gezond weder ontvangen heeft, vers 27. Hij had hem hugiainonta -in gezondheid, naar ziel en lichaam, ontvangen. Hij had hem ontvangen, niet slechts gezond naar het lichaam, maar als boetvaardige, tot zich zelven gekomen, gans verzoend met het huis zijns vaders, genezen van zijn ondeugden en liederlijke neigingen, want anders zou hij niet gezond zijn ontvangen. Dit nu ergerde hem in de hoogste mate: Hij werd toornig en wilde niet ingaan, vers 28, niet slechts omdat hij besloten was zelf geen deel te nemen aan de vreugde, maar omdat hij er zijn ongenoegen over wilde tonen en aan zijn vader te kennen wilde geven, dat hij zijn broeder had behoren buiten te sluiten. Dit wijst op een algemeen gebrek.

a. ln de gezinnen der mensen. Zij, die altijd een steun en troost zijn geweest voor hun ouders, denken dat zij nu ook alleen recht hebben op de gunst hunner ouders, en zijn geneigd om al te scherp op hen te zien, die overtreden hebben, en hun de vriendelijkheid hunner ouders te misgunnen.

b. ln het huisgezin Gods. Zij, die vergelijkenderwijs onschuldig zijn, weten maar zelden medelijden te hebben met hen, die blijkbaar boetvaardig zijn. De taal der zodanige hebben wij hier in hetgeen de oudste broeder zei, vers 29, 30, en het is geschreven ter waarschuwing van hen, die door de genade Gods voor ergerlijke zonden bewaard zijn gebleven, en op den weg van deugd en soberheid zijn gehouden, opdat zij niet in de gelijkheid dier overtreding zondigen. Laat ons de bijzonderheden er van nagaan.

Ten eerste. Hij beroemde zich op zijn deugd en gehoorzaamheid. Niet slechts was hij niet weggelopen van het huis zijns vaders, zoals zijn broeder gedaan heeft, maar hij had er zich tot een dienstknecht in gemaakt, en dat wel gedurende langen tijd: Zie, ik dien u nu zo vele jaren, en heb nooit uw gebod overtreden. Het komt maar al te dikwijls voor dat zij, die beter zijn dan anderen, er zich op beroemen, ja er zich zelfs tegenover God op beroemen, alsof Hij hun er iets voor schuldig was, er hun dankbaar voor moest wezen. Ik ben geneigd te denken dat deze oudste broeder meer zei dan waar was, toen hij roemde dat hij nooit zijns vaders gebod had overtreden, want ik geloof dat hij dan niet zo hardnekkig zijns vaders bede zou hebben afgewezen. Evenwel laat ons aannemen dat hij, vergelijkenderwijs gesproken. zijn vader niet zo ongehoorzaam is geweest als zijn broeder. O, hoe hebben deugdzame mensen het nodig om zich tegen hoogmoed in acht te nemen, een bederf, dat uit de as van allerlei ander bederf voorkomt! Zij, die gedurende langen tijd God hebben gediend, en voor grove zonden bewaard zijn gebleven, hebben zeer veel om ootmoedig dankbaar voor te wezen, maar niets om er hoogmoedig op te roemen.

Ten tweede. Hij beklaagde zich over zijn vader, alsof hij niet zo vriendelijk voor hem was als hij wel behoorde te wezen, voor hem, die zo gehoorzaam was en altijd zijn plicht had gedaan: Gij hebt mij nooit een bokje gegeven, opdat ik met mijne vrienden mocht vrolijk zijn. Hij was nu uit zijn hu meur, anders zou hij die klacht niet gedaan hebben, immers indien hij ooit om zo iets gevraagd had, ongetwijfeld zou het hem terstond zijn toegestaan, en wij hebben reden te denken dat hij het niet heeft begeerd, maar het slachten van het gemeste kalf bracht hem er toe om die wrevelige opmerking te maken. Als mensen driftig zijn, zullen zij allicht iets zeggen, dat hun in een kalm ogenblik niet over de lippen zou komen. Hij at en dronk aan zijns vaders tafel, en was menigmaal vrolijk met hem geweest in het gezin, maar zijn vader had hem nooit een bokje gegeven, dat slechts een gering bewijs was van genegenheid, vergeleken met het gemeste kalf. Zij, die een hogen dunk hebben van zich zelven en van hun diensten, zijn geneigd om harde gedachten te koesteren van hun meester en zijne gunsten gering te achten. Wij behoren ons zelven volkomen onwaardig te achten der goedertierenheden, die het Gode behaagd heeft ons te schenken, en daarom moeten wij niet klagen. Hij zou wel een bokje hebben kunnen krijgen om vrolijk te zijn met zijne vrienden daarbuiten, terwijl het gemeste kalf, dat zozeer zijne afgunst opwekte, aan zijn broeder werd gegeven, niet om vrolijk te zijn met zijne vrienden buitenshuis, maar met het gezin in huis. Het vrolijk zijn van Gods kinderen behoort te wezen met hun Vader en Zijn huisgezin, in gemeenschap met God en Zijne heiligen, en niet met andere vrienden. Ten derde. Hij was in een zeer boos humeur jegens zijn broeder, hard in hetgeen hij van hem dacht en zei. Sommige deugdzame lieden worden licht overvallen door dit gebrek, en zij geven er zich veel te veel in toe, om met minachting neer te zien op hen, die hun goeden naam niet zo rein bewaard hebben als zij, zuur en gemelijk jegens hen te zijn, ja

zelfs wanneer zij deugdelijke blijken hebben gegeven van hun berouw en bekering en hun betere wijze van leven. Dat is niet de geest van Christus, maar van de Farizeeën. Laat ons de voorbeelden er van bijbrengen.

1. Hij wilde niet ingaan, of zijn broeder moest buiten geworpen worden. Hij zal niet met zijn broeder in een huis zijn, neen, zelfs niet in het huis zijns vaders. Dat was de taal van den Farizeeër: Houd u tot uzelven, en naak tot mij niet, want ik ben heiliger dan gij, Jesaja 65:5, en Ik ben niet gelijk de andere mensen, of ook gelijk deze tollenaar, Hoofdstuk 18:11. Hoewel wij het gezelschap behoren te schuwen van die zondaars, door wie wij in gevaar zijn van besmet te worden, moeten wij toch het gezelschap niet schuwen van boetvaardige zondaars, die ons goed kunnen doen. Hij zag dat zijn vader hem ingelaten had, maar toch wilde hij niet tot hem ingaan. Wij denken te goed over ons zelven, als wij het niet van ons kunnen verkrijgen, om diegenen te ontvangen, die door God werden ontvangen, en hen tot gunst, vriendschap en gemeenschap met ons toe te laten, van wie wij reden hebben te denken dat God hun gunst bewijst, en die in vriendschap en gemeenschap met Hem worden opgenomen.

2. Hij wilde hem niet broeder noemen, maar deze uw zoon, hetgeen aanmatigend klinkt, en niet zonder afkeuring van zijn vader, alsof zijne toegevendheid hem tot een doorbrenger had gemaakt: "Hij is uw zoon, uw lieveling". Het vergeten van de betrekking, waarin wij staan tot onze broederen als broederen, en het loochenen van die betrekking zijn op den bodem van al het verzuimen van onzen plicht jegens hen en ons tegenstrijdig handelen met dien plicht. Laat ons aan onze betrekkingen, zowel die naar den vleze als die in den Heere, den titel geven, die hun toekomt. Laat de rijken de armen broeders noemen, en laat de onschuldigen de boetvaardigen ook aldus noemen.

3. Hij verzwaarde zijns broedersfouten, stelde ze in het donkerste licht, en poogde zijn vader tegen hem te vertoornen: hij is uw zoon, die uw goed met hoeren doorgebracht heeft. Het is waar, hij had zijn deel des goeds dwaselijk genoeg doorgebracht, (of het al of niet met hoeren was, is ons tevoren niet gezegd, dit was wellicht slechts de taal van des oudsten broeders afgunst en kwaadwilligheid) maar dat hij al zijn goed zijns vaders had doorgebracht, was niet waar, de vader had nog een ruim vermogen. Dit nu toont hoe geneigd wij zijn om in de afkeuring, die wij over onze broeders uitspreken, alles in het donkerste daglicht te stellen, in de zwartste kleuren te schilderen, hetgeen niet is te doen zoals wij wensen dat ons gedaan zal worden, noch zoals onze hemelse Vader met ons doet, die de ongerechtigheden niet zo ten uiterste gadeslaat, Psalm 130:3..

4. Hij misgunde hem de vriendelijkheid, die zijn vader hem betoonde: "hem hebt gij het gemeste kalf geslacht, alsof hij zulk een zoon was als hij wezen moest." Het is zeer verkeerd om aan boetvaardigen de genade Gods te misgunnen, en een boos oog te hebben omdat het Zijne goed is. Gelijk wij ook aan de ergste zondaren de gaven van Gods algemene voorzienigheid niet moeten misgunnen (" Uw hart zij niet nijdig over de zondaren"), zo moeten wij ook aan hen, die de grootste zondaars geweest zijn, de gaven niet misgunnen van de liefde des verbonds, als zij bekeerd zijn. Wij moeten hun hun vergeving niet misgunnen, of hun vrede en vertroosting, ja, ook de buitengewone gaven niet, die God hun schenkt, en waardoor zij uitnemend welbehaaglijk en nuttig worden. Voor zijne bekering is Paulus een doorbrenger geweest, hij heeft het goed zijns hemelsen Vaders doorgebracht door de verwoesting, die hij heeft aangericht in de gemeente, maar toen hem na zijne bekering een grotere mate van genade was gegeven, en meer eer dan aan de andere apostelen, hebben zij, die de oudere broeders waren, Christus hadden gediend toen hij Hem vervolgde, en

nooit Zijn gebod hadden overtreden, hem zijne visioenen en openbaringen niet benijd, noch zijne meerdere nuttigheid in ruimèren kring, maar zij hebben God in hem verheerlijkt, hetgeen ons ten voorbeeld moet zijn, als het tegenovergestelde van dezen oudsten broeder.

b. Zien wij nu hoe gunstrijk en vriendelijk de houding zijns vaders was tegenover hem, toen hij aldus bitter en gemelijk gestemd was. Dit is even verrassend. Mij dunkt dat de genade en goedertierenheid van Christus schier even helder uitblinken in Zijn teder en zachtmoedig verdragen van knorrige, gemelijke heiligen, voorgesteld door dezen oudsten broeder, als tevoren in Zijn ontvangst van zondaren, voorgesteld door den jongsten broeder, den verloren zoon. De discipelen van Christus zelf hadden vele zwakheden, en waren mensen van gelijke bewegingen als anderen, maar Christus heeft hen verdragen, zoals een voedster hare kinderen, 1 Thessalonicenzen 2:7. Toen hij niet wilde ingaan, ging zijn vader uit, en bad hem, sprak met zachtmoedigheid tot hem, gaf hem goede woorden, en begeerde dat hij zou inkomen. Hij zou met recht hebben kunnen zeggen: "Als hij niet wil inkomen, zo laat hem buiten blijven, sluit de deur voor hem, en laat hem elders logies zoeken. Is dit niet mijn huis? En mag ik er niet in doen wat mij behaagt? Is het gemeste kalf niet van mij? En mag ik er niet mede doen wat mij lust?" Neen, gelijk hij den jongsten zoon tegemoet ging, zo gaat hij nu uit om den oudsten te winnen. Hij heeft geen dienstknecht met een vriendelijke boodschap tot hem gezonden, maar hij ging zelf. Dit nu is, ten eerste, bedoeld om ons de goedheid van God voor te stellen, hoe verwonderlijk zachtmoedig en lokkend Hij geweest is voor hen, die zeer verwonderlijk weerstrevend en tergend waren. Hij redeneert met Kaïn: Waarom zijt gij ontstoken? Hij heeft Israël's zeden verdragen in de woestijn, Handelingen 13:18. Hoe zachtmoedig heeft God met Elia gesproken, toen hij in bittere, gemelijke stemming was, 1 Koningen 19:4, en inzonderheid met Jona, wiens zielstoestand nagenoeg gelijk was aan dien van den oudsten zoon, want hij was ontrust en beroerd wegens het berouw van Nineve, en de barmhartigheid, die er aan betoond werd, zoals de oudste zoon deswege ontrust en beroerd was. En de vragen: Is uw toorn billijk ontstoken? en: Ik zou die grote stad Nineve niet verschonen? zijn niet ongelijk aan het ernstige betoog van den vader hier aan den oudsten broeder. Ten tweede. Het dient ter lering van alle meerderen om zich zachtmoedig en vriendelijk te betonen tegenover hun minderen, zelfs als zij onrecht hebben en er zich hartstochtelijk in verdedigen-en niets is meer dan dat tergend en prikkelend. Toch moeten ook dan de vaders hun kinderen niet tot nog meer toorn verwekken, en laat meesters er zich voor wachten te dreigen, en laat beiden alle zachtmoedigheid betonen. Zijn vader verzekerde hem dat zijn vriendelijke ontvangst van den jongsten zoon gene berisping of afkeuring van hem, den oudsten, bedoelde, en hem ook niet nadelig zou zijn, vers 31. "Gij zult er niet minder wèl om varen, en er niets minder om bezitten. Kind! gij zijt altijd bij mij, de ontvangst van hem is geen verwerping van u, en wat aan hem besteed is, zal u geen gevoelig verlies doen lijden, zal geen merkbare vermindering veroorzaken van hetgeen ik voor u bestemd heb. Gij blijft nog altijd recht hebben op het pars enitia (zoals het in on ze wet heet) het dubbele deel (zoals de Joodse wet het noemde), gij zult zijn hæres ex asse (zo heet het in de Romeinse wet), al het mijne is het uwe, door een onwraakbaar recht". Heeft hij hem geen bokje gegeven om met zijne vrienden vrolijk te zijn, hij heeft hem vergund voortdurend brood te eten aan zijne tafel, en het is beter om gelukkig te zijn met onzen Vader in den hemel, dan vrolijk met enigerlei vriend, dien wij hebben in deze wereld. Het is voor al de kinderen Gods, die zich dicht aan het huis huns Vaders houden, een onuitsprekelijk geluk dat zij bij Hem zijn en altijd bij Hem blijven. In deze wereld zijn zij dit door het geloof, in de toekomende wereld zullen zij het zijn door genietingen, en al het Zijne is het hun, want indien zij kinderen zijn, dan zijn zij ook erfgenamen, Romeinen 8:17. Daarom moeten wij aan anderen Gods genade niet misgunnen, want omdat zij er in delen, hebben wij er toch niet minder om. Indien wij

ware gelovigen zijn, dan is alles wat Gods is, en alles wat Hij heeft, onzer, en zo anderen er toe komen om ware gelovigen te zijn, dan is alles wat Hij is en alles wat Hij heeft, ook hunner, en toch hebben wij er dan niets minder om, gelijk zij, die in het licht en de warmte der zon wandelen er al de weldaden van genieten, terwijl anderen er niet minder in kunnen delen, want Christus in Zijne kerk is gelijk aan hetgeen gezegd wordt van de ziel in het lichaam: zij is tota in toto -het geheel in het geheel, en toch tota in qualibet parte -het geheel in ieder deel. Zijn vader gaf hem een goede reden voor al die buitengewone vreugde in het gezin: Men behoorde dan vrolijk en blijde te zijn, vers 32. Hij zou zich vergenoegd kunnen hebben met zijn eigen gezag te handhaven: "Het was mijn wil, dat het gezin vrolijk en blijde zou zijn," Stat pro ratione voluntas -Mijne reden is dat ik het wil. Maar zelfs hun, die gezag hebben, betaamt het niet om er zich altijd op te beroepen, het zou er slechts in minachting door komen. Het is beter een overtuigende reden te geven, zoals de vader hier doet, "Men behoorde, het was betamelijk, dat wij blijde en vrolijk zijn wegens den terugkeer van een verloren zoon, meer dan wegens de volharding in het goede van een gehoorzamen zoon, want, hoewel de laatste een groter zegen is voor het gezin, geeft de eerste door zijn terugkeer meer merkbaar genoegen. Elk gezin zou meer in vervoering van blijdschap geraken wegens de opwekking van een gestorven kind ten leven, ja zelfs wegens het herstel van een kind uit een ziekte, die men dodelijk achtte, dan over het leven en de voortdurende gezondheid van vele kinderen." God zal gerechtvaardigd worden als Hij spreekt, en alle vlees zal vroeg of laat voor Zijn aangezicht zwijgen. Wij bevinden niet dat de oudste broeder geantwoord heeft op hetgeen zijn vader zei, hetgeen aanduidt dat hij volkomen tevreden was gesteld en berust heeft in zijns vaders wil, en wel verzoend was met zijn broeder, en zijn vader herinnerde er hem aan dat hij zijn broeder was: Deze uw broeder. Hoewel een Godvruchtige zich wel eens niet altijd zo beheerst, om in zijn humeur te blijven, zal hij toch door Gods genade weer in zijn humeur komen, hoewel hij valt, wordt hij toch niet weggeworpen. Maar wat de schriftgeleerden en Farizeeën betreft, voor wier overtuiging dit in de eerste plaats bedoeld was, zij schijnen volhard te hebben in hun onwil tegen de zondaars uit de heidenen en tegen het Evangelie van Christus, omdat het dien gepredikt werd.

HOOFDSTUK 16

1 En Hij zeide ook tot Zijn discipelen: Er was een zeker rijk mens, welke een rentmeester had; en deze werd bij hem verklaagd, als die zijn goederen doorbracht.
2 En hij riep hem, en zeide tot hem: Hoe hoor ik dit van u? Geef rekenschap van uw rentmeesterschap; want gij zult niet meer kunnen rentmeester zijn.
3 En de rentmeester zeide bij zichzelven: Wat zal ik doen, dewijl mijn heer dit rentmeesterschap van mij neemt? Graven kan ik niet; te bedelen schaam ik mij.
4 Ik weet, wat ik doen zal, opdat, wanneer ik van het rentmeesterschap afgezet zal wezen, zij mij in hun huizen ontvangen.
5 En hij riep tot zich een iegelijk van de schuldenaars zijns heeren, en zeide tot den eersten: Hoeveel zijt gij mijn heer schuldig?
6 En hij zeide: Honderd vaten olie. En hij zeide tot hem: Neem uw handschrift, en nederzittende, schrijf haastelijk vijftig.
7 Daarna zeide hij tot een anderen: En gij, hoeveel zijt gij schuldig? En hij zeide: Honderd mudden tarwe. En hij zeide tot hem: Neem uw handschrift, en schrijf tachtig.
8 En de heer prees den onrechtvaardigen rentmeester, omdat hij voorzichtiglijk gedaan had; want de kinderen dezer wereld zijn voorzichtiger, dan de kinderen des lichts, in hun geslacht.
9 En Ik zeg ulieden: Maakt uzelven vrienden uit den onrechtvaardigen Mammon, opdat, wanneer u ontbreken zal, zij u mogen ontvangen in de eeuwige tabernakelen.
10 Die getrouw is in het minste, die is ook in het grote getrouw; en die in het minste onrechtvaardig is, die is ook in het grote onrechtvaardig.
11 Zo gij dan in den onrechtvaardigen Mammon niet getrouw zijt geweest, wie zal u het ware vertrouwen?
12 En zo gij in eens anders goed niet getrouw zijt geweest, wie zal u het uwe geven?
13 Geen huisknecht kan twee heren dienen; want of hij zal den enen haten, en den anderen liefhebben, of hij zal den enen aanhangen, en den anderen verachten; gij kunt God niet dienen en den Mammon.
14 En al deze dingen hoorden ook de Farizeen, die geldgierig waren, en zij beschimpten Hem.
15 En Hij zeide tot hen: Gij zijt het, die uzelven rechtvaardigt voor de mensen; maar God kent uw harten; want dat hoog is onder de mensen, is een gruwel voor God.
16 De wet en de profeten zijn tot op Johannes; van dien tijd af wordt het Koninkrijk Gods verkondigd, en een iegelijk doet geweld op hetzelve.
17 En het is lichter, dat de hemel en de aarde voorbijgaan, dan dat een tittel der wet valle.
18 Een iegelijk, die zijn vrouw verlaat, en een andere trouwt, die doet overspel; en een iegelijk, die de verlatene van den man trouwt, die doet ook overspel.
19 En er was een zeker rijk mens, en was gekleed met purper en zeer fijn lijnwaad, levende allen dag vrolijk en prachtig.
20 En er was een zeker bedelaar, met name Lazarus, welke lag voor zijn poort vol zweren;
21 En begeerde verzadigd te worden van de kruimkens, die van de tafel des rijken vielen; maar ook de honden kwamen en lekten zijn zweren.
22 En het geschiedde, dat de bedelaar stierf, en van de engelen gedragen werd in den schoot van Abraham.
23 En de rijke stierf ook, en werd begraven. En als hij in de hel zijn ogen ophief, zijnde in de pijn, zag hij Abraham van verre, en Lazarus in zijn schoot.

24 En hij riep en zeide: Vader Abraham, ontferm u mijner, en zend Lazarus, dat hij het uiterste zijns vingers in het water dope, en verkoele mijn tong; want ik lijde smarten in deze vlam.
25 Maar Abraham zeide: Kind, gedenk, dat gij uw goed ontvangen hebt in uw leven, en Lazarus desgelijks het kwade; en nu wordt hij vertroost, en gij lijdt smarten.
26 En boven dit alles, tussen ons en ulieden is een grote klove gevestigd, zodat degenen, die van hier tot u willen overgaan, niet zouden kunnen, noch ook die daar zijn, van daar tot ons overkomen.
27 En hij zeide: Ik bid u dan, vader, dat gij hem zendt tot mijns vaders huis;
28 Want ik heb vijf broeders; dat hij hun dit betuige, opdat ook zij niet komen in deze plaats der pijniging.
29 Abraham zeide tot hem: Zij hebben Mozes en de profeten, dat zij die horen.
30 En hij zeide: Neen, vader Abraham, maar zo iemand van de doden tot hen heenging, zij zouden zich bekeren.
31 Doch Abraham zeide tot hem: Indien zij Mozes en de profeten niet horen, zo zullen zij ook, al waren het, dat er iemand uit de doden opstond, zich niet laten gezeggen.

Het doel van Christus' rede in dit hoofdstuk is ons allen op te wekken om deze wereld zo te gebruiken, als haar niet misbruikende, met onze bezittingen en genietingen hier zo te handelen, dat zij in de andere wereld voor ons en niet tegen ons zullen getuigen, want zij zullen of het een of het ander doen, al naarmate wij ze hier gebruikt of misbruikt hebben.

I. Als wij er goed mede doen, en hetgeen wij hebben gebruiken voor werken der Godsvrucht of der barmhartigheid, zullen wij er in de toekomende wereld de voordelen van inoogsten. Dit toont Hij aan in de gelijkenis van den onrechtvaardigen rentmeester, die het goed zijns meesters zo schrander wist te gebruiken, nadat hij van zijn rentmeesterschap ontzet was, dat hij toen nog een goed bestaan had. De gelijkenis zelven hebben wij in vers 1-8, de verklaring en toepassing er van in vers 9-13, en de minachting der Farizeeën voor de leer, die Christus hun predikte, weshalve Hij hen scherpelijk bestrafte, waarbij nog andere gewichtige woorden gevoegd zijn. in vers 14-18.

II. Indien wij, in plaats van goed te doen met onze wereldlijke bezittingen, ze gebruiken om er onze lusten mede te voeden en onze zucht naar weelde en genot, en hulp weigeren aan de armen, dan zullen wij gewis voor eeuwig omkomen, en de dingen dezer wereld, die aldus misbruikt werden, zullen onze ellende en pijniging slechts vermeerderen. Dit toont Hij in de gelijkenis van den rijken man en Lazarus, die ook nog een verdere strekking heeft namelijk ons op te wekken om de waarschuwing ter harte te nemen, ons gegeven in het geschreven woord, en geen onmiddellijke boodschappen uit de andere wereld te verwachten, vers 19-31.

Lukas 16:1-18

Wij vergissen ons, als wij denken dat het doel van Christus' leer en heiligen Godsdienst was ons te vermaken met denkbeelden over Goddelijke mysteriën, of ons te onderhouden met denkbeelden over Goddelijke goedertierenheden. Neen, de Goddelijke openbaring hiervan in het Evangelie is bedoeld om ons aan te sporen en op te wekken tot het beoefenen van Christelijke plichten, en inzonderheid tot den plicht van weldadigheid te oefenen, goed te doen aan hen, die behoefte hebben aan iets dat wij hebben of voor hen doen kunnen. Dit wordt ons hier door den Heiland op het hart gedrukt, daar Hij ons er aan herinnert, dat wij slechts uitdelers zijn der menigerlei genaden Gods: en daar wij in menig opzicht ontrouw geweest zijn en de gunst onzes Heeren verbeurd hebben, zullen wij wijs doen met te bedenken hoe wij op een andere wijze een goed en nuttig gebruik kunnen maken van hetgeen wij in de wereld hebben. Gelijkenissen moeten niet verwrongen worden, dat is: de oorspronkelijke bedoeling er van moet niet uit het oog worden verloren, en dus moeten wij er niet uit afleiden, dat iemand ons werkelijk kan helpen of bijstaan als wij onder het ongenoegen Gods liggen, maar dat wij in het algemeen hetgeen wij hebben op zulk een wijze in werken van Godsvrucht en barmhartigheid moeten besteden, dat wij het aan de andere zijde van dood en graf getroost en gerust kunnen weder vinden. Willen wij wijs handelen, dan moeten wij even naarstig zijn om onzen rijkdom te gebruiken voor werken van Godsvrucht en barmhartigheid, ten einde ons toekomstig, eeuwig welzijn te bevorderen, als wereldse mensen zich beijveren om hun geld op de voordeligste wijze te beleggen. Beschouwen wij thans:

I. De gelijkenis zelf, waarin al de kinderen der mensen voorgesteld worden als rentmeesters van hetgeen zij hebben in de wereld. Wat wij ook bezitten, God is er de eigenaar van, wij hebben er slechts het gebruik van, en dat wel naar aanwijzing van onzen groten leenheer, en tot Zijne eer en verheerlijking. Rabbi Kimchi, aangehaald door Dr. Ligthfoot, zegt: "Deze wereld is een huis, de hemel is er het dak van, de sterren het licht, de aarde met haar vruchten een toebereide tafel, de Heer van het huis is de heilige en gezegende God, de mens is de rentmeester, in wiens handen de goederen van dat huis zijn overgegeven, indien hij zich goed gedraagt, zal hij gunst vinden in de ogen van zijn Heer, indien niet, dan zal hij van zijn rentmeesterschap ontzet worden". Nu is hier:

1. De oneerlijkheid van dezen rentmeester, Hij bracht de goederen zijns heren door, verduisterde ze, maakte er een verkeerd gebruik van, of liet ze door onachtzaamheid teloorgaan, en hierom werd hij bij zijn heer verklaagd, vers 1. Wij allen staan bloot aan deze beschuldiging. Wij hebben van hetgeen God ons toevertrouwd heeft in deze wereld geen goed gebruik gemaakt, en opdat wij nu door onzen Heere deswege niet geoordeeld zullen worden, is het in ons belang dat wij ons zelven oordelen.

2. Zijn ontslag uit zijne betrekking. Zijn heer riep hem, en zei tot hem: "Hoe hoor ik dit van u? Ik heb betere dingen van u verwacht." Hij spreekt als iemand, wie het leed doet teleurgesteld te zijn in hem en in de noodzakelijkheid te verkeren van hem uit zijn dienst weg te zenden, het ontroert hem dit te horen. Maar de rentmeester kan het niet ontkennen, en dus is er aan de zaak niets te doen, hij moet rekening en verantwoording afleggen en weldra vertrekken, vers 2. Dit nu is bedoeld om ons te leren

a. Dat wij allen weldra van ons rentmeesterschap in deze wereld ontheven zullen worden, wij zullen niet altijd in het genot zijn van de dingen, die wij nu hebben. De dood zal komen en ons van ons

rentmeesterschap ontslaan, zal ons het vermogen en de gelegenheid ontnemen, die wij nu hebben om goed te doen, en anderen zullen komen en ze in onze plaats bezitten.

b. Dat ons ontslag van ons rentmeesterschap bij onzen dood recht is, is wat wij verdiend hebben, want wij hebben onzes Heeren goederen doorgebracht, en hierdoor het vertrouwen, dat in ons gesteld werd, verbeurd, zodat wij niet kunnen klagen over onrecht, dat ons aangedaan is.

c. Dat wij, als ons rentmeesterschap van ons genomen wordt, er aan onzen Heere rekenschap van moeten geven: Na den dood het oordeel. Wij worden behoorlijk gewaarschuwd zowel van ons ontslag als van de rekenschap, die van ons geëist wordt, en behoren er dikwijls aan te denken.

3. Zijn wijs overleg daarna. Nu begon hij te bedenken: Wat zal ik doen? vers 3. Hij zou wel gedaan hebben met dit van tevoren te bedenken, eer hij door zijn dwaasheid en ontrouw een zo goede betrekking ging verliezen, maar het is beter om laat dan om nooit na te denken. Daar ons nu allen kennis is gegeven, dat ons rentmeesterschap binnenkort van ons genomen zal worden, behoren wij te bedenken wat wij dan doen zullen. Hij moet leven: waar zal hij zich voor zijn levensonderhoud heen wenden?

a. Hij weet dat hij niet zoveel naarstigheid en vlijt bezit om te kunnen werken voor zijn brood. Graven kan ik niet. Maar waarom kan hij niet graven? Hij schijnt noch oud noch kreupel te zijn, de zaak is hij is lui. Zijn ik kan niet betekent eigenlijk ik wil niet. Het is geen natuurlijke, maar een zedelijke onbekwaamheid, waaronder hij lijdt. Indien zijn meester, toen hij hem ontsloeg als rentmeester, hem als arbeider of dagloner in zijn dienst had gehouden en een aandrijver over hem gesteld had, dan zou deze hem wel aan het graven gezet hebben. Hij kan niet graven, want hij is niet gewoon aan dat werk. Dit duidt aan dat wij het levensonderhoud onzer ziel door geen arbeid voor deze wereld kunnen verkrijgen, noch iets door onze eigen bekwaamheid voor onze ziel kunnen doen.

b. Hij weet dat hij niet zoveel ootmoed of nederigheid bezit om zijn brood te winnen door bedelen, te bedelen schaam ik mij. Dat was de taal van zijn hoogmoed, zoals de vorige van zijn traagheid. Zij, die in den weg van Gods voorzienigheid in de onmogelijkheid zijn gekomen om zich zelven te helpen, moeten zich niet schamen anderen om hulp te vragen. Deze rentmeester had meer reden om zich te schamen wegens zijn bedriegen van zijn meester, dan om zijn brood te bedelen.

c. Daarom besluit hij zich de schuldenaars zijns meesters te vriend te maken, of zijne huurders, die met hun pacht ten achteren waren, en daarvan schriftelijke schuldbewijzen hadden gegeven. Ik weet wat ik doen zal, vers 4. Mijn heer zendt mij weg uit zijn huis. Ik heb zelf geen huis om er heen te gaan. Ik ben bekend met de huurders of pachters van mijn heer, heb hun menige goeden dienst bewezen, en nu zal ik hun er nog een doen, die hen zo aan m ij zal verplichten, dat zij m ij welkom zullen heten in hun huis, en mij op het beste wat zij hebben zullen onthalen, en zolang ik leef zal ik, totdat ik iets beters heb, ten hunnen koste leven, en van huis tot huis bij hen gaan." Het middel nu om hen tot zijne vrienden te maken was de rekening van hetgeen zij zijn heer schuldig waren met een aanzienlijk deel te verminderen, en het op die wijze te boeken. Zo zond hij dan naar iemand, die zijn heer honderd vaten olie schuldig was (in die waar betaalde hij zijne pacht), Neem uw handschrift, zei hij, hier is het, en, neerzittende schrijf haastelijk vijftig, vers 6, en zo heeft hij dan zijne schuld tot op de helft verminderd. Let er op dat hij haast had om dit te doen. Schrijf haastelijk, opdat men er ons

niet bij betrappe dat wij aan het onderhandelen zijn, en men verdenking ga koesteren." Hij wendde zich toen tot een ander, die zijn heer honderd mudden tarwe schuldig was, diens rekening heeft hij met een vijfde verminderd, hij zei hem tachtig te schrijven, vers 7. Waarschijnlijk heeft hij met nog anderen hetzelfde gedaan, meer of minder van hun schuld afdoende, al naarmate hij meerdere of mindere vriendelijkheid van hen verwachtte. Zie hieraan hoe onzekere dingen onze wereldlijke bezittingen zijn, dat zijn zij het meest voor hen, die er het meest van hebben, die al de zorg er voor aan anderen overdragen, en hen aldus in staat stellen om hen te bedriegen, omdat zij zich de moeite niet willen geven met hun eigen ogen te zien. Zie ook hoeveel verraad en bedrog gevonden worden zelfs in hen, die op een post van vertrouwen zijn gesteld. Hoe moeilijk is het iemand te vinden, in wie men wezenlijk vertrouwen kan stellen! God zij waarachtig, maar alle mens is leugenachtig. Hoewel deze rentmeester wegens oneerlijkheid ontslagen wordt, gaat hij toch nog voort oneerlijkheid te bedrijven. Zo zeldzaam is het dat de mens zich van zijne fouten verbetert, al is het ook dat hij er schade en nadeel van heeft. 4- De goedkeuring hiervan, de heer prees den onrechtvaardigen rentmeester, omdat hij voorzichtiglijk gedaan had, vers 8. Dat kan bedoeld zijn van zijn heer, de heer van dien rentmeester, die hoewel hij voorzeker toornig moest wezen om zijn bedrog, toch behagen vond in zijn vernuft en overleg ten bate van zich zelven. Maar als wij het in dien zin nemen, dan moet het laatste deel van het vers de woorden bevatten van onzen Heere, en daarom denk ik, dat het gehele vers van Hem bedoeld is. Christus heeft, als het ware, gezegd: "Toont mij iemand zo bekwaam en verstandig als deze man, die zo goed voor zich zelven weet te zorgen, zo goed elke gelegenheid ten zijnen eigenen nutte en voordeel weet aan te wenden, en in zijn toekomstige behoeften weet te voorzien." Hij prijst hem, niet omdat hij bedrieglijk heeft gehandeld jegens zijn meester, maar omdat hij met zo verstandig overleg gehandeld heeft voor zich zelven. Maar wellicht heeft hij hierin toch ook wèl gehandeld voor zijn meester, en slechts rechtvaardig met de pachters. Hij wist op hoe harde voorwaarden hij met hen had gehandeld, zodat zij hun pacht niet konden betalen, maar gedrukt en in de engte gebracht door zijne strengheid, waren zij met de pacht ten achteren, en zo zullen zij met hun gezin hoogst-waarschijnlijk gans en al tot armoede vervallen. ln overweging hiervan heeft hij nu, bij zijn vertrek, gedaan zoals hij beide naar recht en barmhartigheid behoorde te doen, niet slechts hen van een deel hunner achterstallige pacht ontheffende, maar die pacht ook voor het vervolg verminderende. "Hoeveel zijt gij schuldig?" kan betekenen: "Hoe hoog is uw pacht ? Kom, ik zal u gemakkelijker voorwaarden stellen, maar die toch niet lichter of gemakkelijker zijn dan zij behoren te wezen". Hij was vroeger alleen maar uit op de belangen zijns meesters, maar nu begint hij ook eens aan die van de pachters te denken, opdat hij hun gunst kunne verwerven, als hij die zijns meesters heeft verloren. De vermindering van hun pacht zou een duurzame vriendelijkheid jegens hen zijn, en hen waarschijnlijk meer tot dankbaarheid stemmen dan alleen ene vermindering der achterstallige pacht gedaan zou hebben. Dit overleg nu om zich een goed bestaan in deze wereld te verzekeren, maakt ons beschaamd wegens ons gebrek aan voorzorg ten opzichte van de andere wereld. De kinderen dezer wereld, die hun deel er in verkiezen en hebben, zijn voorzichtiger in hun geslacht, handelen met meer overleg, gaan beter te rade met hun wereldlijke belangen en voordelen, dan de kinderen des lichts, die het Evangelie genieten, in hun geslacht, dat is: in de zaken betreffende hun ziel en de eeuwigheid. De wijsheid, die wereldse mensen aanwenden voor de zaken dezer wereld, moet door ons nagevolgd worden ten opzichte van de belangen onzer ziel. Zij gaan uit van het beginsel om de gelegenheden, die zich voordoen, goed te gebruiken, datgene het eerst te doen wat het nodigste is, in zomer en herfst op te garen voor den winter, een goeden koop te sluiten als hun die wordt aangeboden, betrouwen te hebben in hetgeen waar is, en niet in hetgeen vals is. O dat wij aldus wijs mochten zijn in onze geestelijke zaken!

b. De kinderen des lichts worden gewoonlijk door de kinderen dezer wereld overtroffen en voorbijgestreefd. Niet alsof de kinderen dezer wereld waarlijk wijs zijn, zij zijn het slechts in hun geslacht. Maar daarin zijn zij wijzer dan de kinderen des lichts in het hun, want hoewel ons aangezegd is, dat ons rentmeesterschap weldra van ons genomen zal worden, maken wij voor dien dag toch niet de voorziening, die wij er voor behoorden te maken. Wij leven alsof wij altijd hier zullen zijn, en alsof er na dit leven geen ander leven was, en zijn niet zo zorgzaam als deze rentmeester geweest is, om voor het hiernamaals te voorzien. Hoewel wij als kinderen des lichts, van dat licht tot hetwelk door het Evangelie leven en onsterflijkheid gebracht zijn, niet anders kunnen, of wij moeten een andere wereld voor ons zien, bereiden wij er ons toch niet op voor, zenden er onze beste zaken en onze beste genegenheden niet heen, zoals wij toch behoorden te doen.

II. De toepassing van deze gelijkenis, en de gevolgtrekkingen, die er uit afgeleid worden, vers 9. "Ik zeg ulieden, u mijne discipelen", (want tot hen was de gelijkenis gesproken, vers1) "hoewel gij weinig hebt in deze wereld, bedenkt hoe gij met dat weinige goed kunt doen". Merk op:

1. Wat het is, waartoe de Heere Jezus ons hier vermaant, namelijk te voorzien voor onze toelating tot de zaligheid in de andere wereld, door een goed gebruik te maken van onze bezittingen in deze wereld: "Maakt uzelven vrienden uit den onrechtvaardigen mammon, zoals de rentmeester zich met het goed zijns meesters diens pachters tot vrienden gemaakt heeft." Het is de wijsheid van de mannen der wereld om met hun geld om te gaan op zulk een wijze, dat zij er later het voordeel van trekken, en niet slechts op het tegenwoordige ogenblik, daarom zetten zij het uit op interest, kopen er land voor of steken het in het ene of andere fonds. Nu moeten wij van hen leren om zodanig een gebruik te maken van ons geld, dat het er ons te beter om zal gaan in de toekomende wereld, gelijk zij doen in de hoop van later meer welvaart te zullen genieten in deze wereld, en het dus uit te werpen op het water, opdat wij het na vele dagen vinden zullen, Prediker 11:1. Alles wat wij bezitten is het goed onzes Heeren, zolang wij er echter over beschikken, moeten wij er een zo goed mogelijk gebruik van maken tot eer van onzen God en tot welzijn van onzen naaste, dat is onze plicht jegens Hem en dat is tevens verstandig overleg voor ons zelven. De dingen dezer wereld zijn de onrechtvaardige mammon of de bedrieglijke mammon, niet alleen omdat zij dikwijls verkregen worden door bedrog en ongerechtigheid, maar omdat zij, die er op betrouwen voor tevredenheid en geluk, voorzeker bedrogen zullen uitkomen, want rijkdom is vergankelijk en zal teleurstelling baren aan hen, die er hoge verwachtingen van koesteren. Hoewel wij nu op dien onrechtvaardigen mammon niet mogen vertrouwen voor ons geluk, mogen en moeten wij er toch gebruik van maken ten bate van hetgeen wèl ons waar geluk uitmaakt. Wij kunnen er gene voldoening in vinden, maar wij mogen er vrienden uit maken, niet bij wijze van koop of verdienste, maar door aanbeveling. Zo kunnen wij God en Christus tot onze vrienden maken, de goede engelen en de heiligen tot onze vrienden, en de armen tot onze vrienden, en het is een begerenswaardige zaak om deze vrienden te hebben als wij rekenschap zullen hebben af te leggen van ons rentmeesterschap in den toekomenden staat. Bij den dood zullen wij allen falen hotan eklipête -als gij verduisterd wordt. De dood verduistert ons. Van een koopman wordt gezegd dat hij faalt, als hij bankroet gaat. Wij allen moeten weldra aldus falen, de dood sluit den winkel, verzegelt de handen. Onze gemakken en genoegens op aarde zullen ons falen, vlees en hart zullen bezwijken. Zo behoort het dan onze grote zorg te zijn, om er ons van te verzekeren dat, zo wij bij den dood falen, wij ontvangen zullen worden in de eeuwige tabernakelen, de eeuwige woningen in den hemel. Die woningen in den hemel zijn eeuwig, niet met handen gemaakt, maar eeuwig, 2 Corinthiërs 5:1. Christus is ons voorgegaan om een plaats te bereiden voor hen, die de Zijnen zijn, en is daar gereed om hen te ontvangen, de schoot van

Abraham is gereed hen te ontvangen en, als een wacht van engelen hen derwaarts heenvoert, is een koor van engelen gereed om hen daar te ontvangen. De arme heiligen, die voorgegaan zijn naar de heerlijkheid, zullen hen ontvangen, die in deze wereld hen geholpen hebben, hun bijstand hebben verleend in hun nooddruft. Dat is een goede reden, waarom wij hetgeen wij hebben in de wereld gebruiken zullen tot eer van God en tot welzijn van onze broederen, ten einde ons een schat weg te leggen op goede zekerheid, een goed fondament tegen het toekomende. Zie 1 Timotheus 6:19, waardoor dit hier verklaard wordt.

2.. De argumenten, die Hij gebruikt om aan de vermaning om overvloedig te zijn in werken van Godsvrucht en barmhartigheid, nog meer klem en nadruk te geven.

a. Indien wij van de gaven van Gods voorzienigheid geen recht gebruik maken, hoe kunnen wij dan die tegenwoordige en toekomstige troostrijke genietingen van Hem verwachten, die de gaven zijn van Zijn geestelijke genade? Onze Heiland vergelijkt ze hier en toont ons dat, hoewel het getrouw gebruik van de dingen dezer wereld niet geacht kan worden enigerlei gunst uit de hand van God te verdienen, onze ontrouw in het gebruik er van met recht als een verbeuring kan beschouwd worden van die genade, die noodzakelijk is om ons tot de heerlijkheid te brengen, en dat is het wat door onzen Zaligmaker hier wordt aangetoond, vers 10-14. De schatten dezer wereld zijn de mindere, de geringere genade en ere zijn de meerdere. Indien wij nu ontrouw zijn in het mindere, indien wij de dingen dezer wereld tot andere doeleinden gebruiken, dan waartoe zij ons gegeven waren, dan kan met recht gevreesd worden, dat wij ook ontrouw zullen zijn in het gebruik der gaven van Gods genade, dat wij ook die gaven tevergeefs ontvangen zullen hebben, en dat zij ons daarom ontzegd zullen worden. Die getrouw is in het minste, die is ook in het grote getrouw. Hem, die God dient en goed doet met zijn geld, zal God dienen en goed doen met de edeler en kostelijker talenten van wijsheid en genade en geestelijke gaven, en het onderpand des hemels, maar hij, die het ene talent van den rijkdom dezer wereld begraaft, zal de vijf talenten van geestelijken rijkdom nooit vermeerderen. God onthoudt Zijn genade aan geldgierige, wereldsgezinde mensen, meer dan wij weten of vermoeden. De rijkdommen dezer wereld zijn bedrieglijk en onzeker, zij zijn de onrechtvaardige mammon, die ons snel ontvlucht, en zo wij er enig voordeel van willen trekken, moeten wij ons haasten, doen wij dit niet, hoe kunnen wij dan verwachten dat ons geestelijke schatten toevertrouwd zullen worden, die de enig ware rijkdommen zijn? vers 11. Laat ons hiervan overtuigd wezen, dat diegenen waarlijk rijk, en zeer rijk zijn, die rijk zijn in geloof, rijk zijn in God, rijk in Christus, in de beloften en in den voorsmaak des hemels, en laat ons daarom in dezen onzen schat opleggen, van dezen ons deel verwachten, dezen in de eerste plaats bedenken en behartigen, het koninkrijk Gods en zijne gerechtigheid, en, zo ons dan andere dingen worden toegeworpen, ze gebruiken in ordine ad spiritualia -in geestelijken zin, zodat wij, door ze goed te gebruiken, den waren rijkdom des te meer zullen vasthouden, en instaat worden gesteld om nog meerdere genade van God te ontvangen, want God geeft wijsheid, en wetenschap, en vreugde den mens, die goed is voor Zijn aangezicht, Spreuken 2:26, dat is, aan een ruimhartigen, liefderijken mens, een mens, die getrouw is in den onrechtvaardigen mammon, aan dien geeft Hij den waren rijkdom. De rijkdommen dezer wereld zijn eens anderen. Zij zijn ta allotria, niet van ons zelven, want zij zijn vreemd aan de ziel, aan haar natuur en aan haar belangen. Zij zijn niet van ons, want zij zijn van God, Hij heeft er eerder en meer recht op dan wij, Hij is de bezitter, de eigenaar, wij hebben slechts het vruchtgebruik er van. Zij zijn eens anderen, wij hebben ze van anderen, wij gebruiken ze voor anderen, Waar het goed vermenigvuldigt, daar vermenigvuldigen ook die het eten, wat nuttigheid hebben dan de bezitters daarvan, dan het gezicht hunner ogen? En weldra moeten wij ze aan anderen laten, wij

weten niet aan wie. Maar geestelijke en eeuwige schatten behoren ons (zij gaan in tot de ziel, die er het bezit van krijgt) en zij zijn onafscheidelijk van ons, zij zijn het goede deel, dat niet van ons weggenomen zal worden. Als wij Christus tot den onze maken, en den hemel tot ons eigendom, dan hebben wij hetgeen wij in waarheid het onze kunnen noemen. Maar hoe kunnen wij verwachten, dat God ons daarmee zal verrijken, als wij Hem niet dienen met onze wereldlijke bezittingen, waarvan wij slechts de rentmeesters zijn?

b. Wij hebben geen ander middel om ons dienstknechten Gods te betonen dan ons zo gans en al aan Zijn dienst te wijden, dat wij den mammon, dat is: al ons wereldlijk gewin, gebruiken in Zijn dienst, vers 13. Geen huisknecht kan twee heren dienen, wier bevelen zo onbestaanbaar zijn met elkaar als die van God en den mammon. Indien iemand de wereld wil liefhebben, en zich daaraan wil houden, dan kan het niet anders of hij zal God haten en Hem verachten. Al zijne aanspraken op Godsdienst zal hij ondergeschikt maken aan zijn wereldlijke belangen, en de dingen Gods zal hij slechts tot hulpmiddel maken om de wereld te kunnen dienen. En van den anderen kant, indien iemand God wil liefhebben en Hem wil aankleven, dan zal hij, vergelijkenderwijs, de wereld haten (telkenmale als de wereld in mededinging komt met God) en haar verachten, en al zijn handel en voorspoed in de wereld zal hij op de een of andere wijze dienstbaar maken tot bevordering van den Godsdienst, en de dingen der wereld zullen hem tot hulpmiddelen zijn om God te dienen en zijn eigen zaligheid te werken. De zaak wordt ons hier duidelijk voorgesteld: Gij kunt God niet dienen en den mammon. Zo onderscheiden zijn hun belangen, dat zij nooit samen kunnen vloeien. Indien wij dus besloten zijn God te dienen, dan moeten wij den dienst der wereld verzaken en afzweren.

3. Er wordt ons hier gezegd hoe deze leer van Christus door de Farizeeën ontvangen werd, en hoe Christus hen heeft bestraft.

A. Zij hebben Hem goddelooslijk bespot, vers 14. Al deze dingen hoorden ook de Farizeeën, die geldgierig waren. Zij konden Hem niet tegenspreken, maar zij beschimpten Hem. Laat ons dit beschouwen:

a. Als hun zonde, en de vrucht van hun geldgierigheid, die hun heersende zonde was, hun eigen ongerechtigheid. Er zijn velen, die hoog opgeven van hun Godsdienstigheid, veel kennis hebben, en overvloedig zijn in uitwendige oefeningen van den Godsdienst, maar toch te gronde gaan door hun liefde tot de wereld, en er is ook niets, dat meer het hart verhardt tegen het woord van Christus. Deze geldgierige Farizeeën konden het niet dragen, dat datgene werd aangeraakt, hetwelk hun Delila was, hun lievelingszonde, hierom beschimpten zij Hem, exemuktêrizon auton -zij haalden hun neus voor Hem op, of snoten hun neus tegen Hem. Het is een uitdrukking van de uiterste minachting, het woord des Heeren is hun tot een smaad, Jeremia 6:10. Zij belachten Hem, omdat Hij zo lijnrecht inging tegen de mening en de wijze van doen der wereld, omdat Hij poogde hen te doen aflaten van een zonde, die zij besloten waren aan te houden. Het is iets gans gewoons dat diegenen spotten met het woord van God, die er zich niet door willen laten regeren, maar zij zullen ten laatste bevinden, dat zij er op die wijze niet afkomen.

b. Als Zijn lijden. Onze Heere Jezus heeft niet slechts het tegenspreken der zondaars verdragen, maar ook hun minachting, zij hebben Hem den gansen dag bespot. Hij, die sprak zoals nooit een mens heeft gesproken, werd belachen en bespot, opdat Zijn getrouwe dienstknechten, wier prediking onrechtvaardiglijk bespot wordt, er niet ontmoedigd om zouden worden. Het is geen

schande voor een mens om uitgelachen te worden, maar wel dat hij verdient om uitgelachen te worden. Christus' apostelen werden bespot, en geen wonder! de discipel is niet meerder dan zijn Heere.

B. Hij heeft hen rechtvaardiglijk bestraft, niet wijl zij Hem beschimpten (Hij wist de schande te verachten) maar wijl zij zichzelf misleidden met een schijn van vroomheid, terwijl zij aan de kracht der Godzaligheid gans vreemd waren, vers 15. Hier is hun schoonschijnend uiterlijk, ja, dat scheen waarlijk prachtig te zijn.

Ten eerste. Zij rechtvaardigden zich voor de mensen, zij ontkenden alle kwaad, dat hun ten laste werd gelegd, zelfs door Christus. Zij maakten aanspraak om beschouwd te worden als mensen van buitengemene vroomheid en heiligheid, en rechtvaardigden zich deswege. "Gij zijt degenen, die dat doet, zoals nooit iemand anders het deed, die er werk van maakt, om den goeden dunk der mensen voor u te winnen, en die u, terecht of ten onrechte, voor de wereld rechtvaardigt: gij zijt hiervoor bekend." Ten tweede. Zij waren in hoog aanzien bij de mensen. De mensen spraken hen niet slechts vrij van alle schuld, maar zij loofden hen, vereerden hen, niet slechts als goede mensen, maar als de besten der mensen. Hun gevoelens werden beschouwd als orakelen, hun wenken als wetten, en hun praktijken als onaantastbare voorschriften. Hun afzichtelijk binnenste, dat onder het oog Gods lag: "God kent uwe harten, en die zijn voor Hem een verfoeisel, want zij zijn vol van allerlei boosheid." Het is dwaasheid om ons zelven te rechtvaardigen voor de mensen en te denken, dat het volstaat om ons ten einde toe te handhaven, en ons vrij en gerechtvaardigd te doen uitgaan in den groten dag, dat de mensen geen kwaad van ons weten, want God, die ons hart kent, weet het kwaad van ons, dat niemand anders kan weten. Het behoort onze waardering van ons zelven en ons vertrouwen in ons zelven teniet te doen, dat God ons hart kent en hoeveel bedrog er in schuilt, want wij hebben reden om ons zelven te vernederen en te wantrouwen.

Ten derde. Het is dwaasheid om mensen en zaken te beoordelen naar de mening der mensen er over, er mede te drijven op den stroom van de algemene schatting, want dat hoog is onder de mensen, die oordelen naar den uiterlijken schijn, is wellicht een gruwel voor God, die de dingen ziet zoals zij zijn, en wiens oordeel-daarvan houden wij ons verzekerd-naar waarheid is. Daarentegen zijn er de zodanige, die door de mensen veracht en veroordeeld worden, maar door God worden aangenomen, 2 Corinthiërs 10:18.

c. Hij keerde zich van hen af, en wendde zich tot de tollenaren en zondaren, als waarschijnlijk meer toegankelijk zijnde voor Zijn Evangelie dan deze geldgierige, verwaande Farizeeën, vers 16. De wet en de profeten waren voorzeker tot op Johannes, de Oud Testamentische bedeling, die beperkt was tot u, Joden, bleef tot aan de verschijning van Johannes de Doper, en gij scheen het monopolie der gerechtigheid en des heils te hebben, en hierdoor zijt gij opgeblazen, en het wint u de achting der mensen, dat gij de wet en de profeten bestudeert, maar sedert Johannes de Doper verschenen is, is het koninkrijk Gods verkondigd, een Nieuw Testamentische bedeling, die de mensen volstrekt niet schat naar hun geleerd-zijn in de wet, maar een iegelijk doet geweld op het Evangeliekoninkrijk, heidenen zowel als Joden, en niemand acht zich verplicht tot de beleefdheid, om zijne meerderen voor hem te laten ingaan of buiten te blijven, totdat de oversten en de Farizeeën hem daarin zijn voorgegaan. Het is niet zozeer een politieke, nationale instelling, zoals de Joodse staatsinrichting geweest is, toen de zaligheid was uit de Joden, maar het is tot een bijzondere, persoonlijke zaak gemaakt, en daarom dringt ieder, die er van overtuigd is dat hij ene ziel heeft, die behouden moet

worden, en dat er ene eeuwigheid is, waarvoor voorziening gemaakt moet worden, om binnen te komen, opdat hij door geen beuzelen of complimenten maken buiten blijft. Sommigen geven er dezen zin aan: zij beschimpten Christus, omdat Hij met minachting sprak van rijkdom, want, dachten zij, waren er dan niet veel beloften van rijkdom en andere goede dingen dezer wereld in de wet en in de profeten? En zijn niet velen van de besten van Gods dienstknechten, zoals Abraham en David, zeer rijk geweest? "Het is waar," zegt Christus, "zo was het, maar nu het koninkrijk Gods is begonnen verkondigd te worden, nemen de zaken een anderen keer, nu is het: zalig zijn de armen, en de treurenden, en de vervolgden." De Farizeeën hebben, om het volk te belonen voor hun verering van hen, hun een gemakkelijken, goedkopen, vormelijken Godsdienst toegestaan. "Maar." zegt Christus, "nu het Evangelie verkondigd wordt, zijn de ogen des volks opengegaan, en gelijk zij nu niet meer zo hogen eerbied voor de Farizeeën kunnen hebben, als zij tevoren voor hen hadden, kunnen zij zich ook niet meer vergenoegen met die onverschilligheid voor den Godsdienst, waarin zij opgevoed zijn, maar met een heilig geweld dringen zij het koninkrijk Gods binnen." Zij, die naar den hemel willen gaan, moeten er zich moeite voor geven, moeten tegen den stroom op roeien, moeten zich heendringen door de menigte, die den tegenovergestelden weg uitgaat.

d. Toch blijft Hij protesteren tegen enigerlei bedoeling om de wet teniet te doen, vers 17. Het is lichter dat de hemel en de aarde voorbijgaan, parelthein -voorbijgaan, hoewel de fondamenten der aarde en de pilaren des hemels zo vast gegrond zijn, dan dat een tittel der wet valle. De zedelijke wet is bevestigd en bekrachtigd, en geen tittel daarvan faalt, de plichten, die zij gebiedt, zijn nog plichten, de zonden, die zij verbiedt, zijn nog zonden. Ja meer, de geboden er van worden verklaard en versterkt door het Evangelie, en hebben er een geestelijker aanzien door gekregen. De ceremoniële wet is vervolmaakt in het Evangelie, en de schaduwen er van zijn vervuld door het Evangelie, geen tittel daarvan valt, want zij is ingedrukt in het Evangelie, waar, hoewel de kracht er van als wet weggenomen is, het beeld er van als type toch nog helder uitkomt, getuige de brief aan de Hebreeën. Er waren sommige dingen, die door de wet oogluikend zijn toegelaten, ter voorkoming van groter kwaad, waarvan de vergunning door het Evangelie voorzeker is weggenomen, maar zonder enigerlei schade of nadeel voor de wet, zoals voor de echtscheiding, vers 18. dat wij tevoren gehad hebben in Mattheus 5:32, 19:9. Christus wil geen echtscheiding toelaten, want Zijn Evangelie is bestemd om den bitteren wortel van der mensen verdorven lusten en hartstochten aan te tasten, ze te doden, ze uit te roeien, en daarom moet die toegeeflijkheid voor hen ophouden, welke in die toelating der echtscheiding lag opgesloten, want hoe meer aan die lusten en hartstochten wordt toegegeven, hoe sterker en veeleisender zij worden.

Lukas 16:19-31

Gelijk de gelijkenis van den verloren zoon ons de genade van het Evangelie heeft voorgesteld, hetgeen voor ons allen bemoedigend is, zo stelt deze ons den toekomenden toorn voor, en is bestemd om ons wakker te schudden, en wel moeten diegenen vast in slaap zijn in de zonde, die er niet door opgewekt worden. De Farizeeën spotten met Christus' rede tegen wereldsgezindheid, nu was deze gelijkenis bedoeld om die spotters tot ernstig nadenken te brengen. De strekking van het Evangelie van Christus is ons te verzoenen met armoede en beproeving, en ons te wapenen tegen de neiging tot wereldsgezindheid en zinnelijkheid. Door nu de gordijnen weg te schuiven, en ons te doen zien wat van die beide het einde zal wezen in de andere wereld, gaat deze gelijkenis zeer ver om die twee grote doeleinden tot stand te brengen. Deze gelijkenis is niet als de andere gelijkenissen van Christus, waarin geestelijke dingen voorgesteld worden door beelden, ontleend aan wereldlijke zaken, zoals die van den zaaier en het zaad (behalve die van de schapen en bokken) den verloren zoon en eigenlijk al de anderen, behalve deze. Maar hier zijn de geestelijke dingen zelf voorgesteld in een verhaal of beschrijving van den verschillenden staat van goed en slecht in deze wereld en in de toekomende. Maar wij behoeven het niet een geschiedenis van een bijzonder voorval te noemen, maar het is een feit, dat iedere dag waar is, namelijk dat arme, Godvruchtige lieden, die door de mensen veronachtzaamd en vertreden worden, door den dood uit hun ellende weggenomen worden, en dan in de hemelse vreugde en zaligheid komen, die hun des te lieflijker en heerlijker is door de tegenstelling met hun vorige smarten en wederwaardigheden, en dat rijke epicuristen, die in weelde leven en on barmhartig zijn voor de armen, sterven, en heengaan naar een toestand van ondraaglijke pijniging, die hun des te zwaarder en smartelijker valt door het leven van zinnelijk genot, dat zij geleid hebben, en er gene verlichting voor hun smarten te verkrijgen is. Is dit ene gelijkenis? Welke vergelijking komt er in voor? Het gesprek tussen Abraham en den rijken man is slechts ene illustratie, of aanschouwelijk voorbeeld, van de beschrijving, ten einde haar treffender te maken, evenals dat tussen God en Satan in de geschiedenis van Job Onze Heiland is gekomen om ons bekend te maken met een andere wereld, en ons de bet rekking te doen zien, die er is tussen deze en die wereld, en hier doet Hij dat. In deze beschrijving, (want zo wil ik haar het liefst noemen) kunnen wij opmerken:

I. Den verschillenden toestand van een goddelozen rijke en een Godvruchtigen arme in deze wereld. Wij weten dat, gelijk sommigen in den laatsten tijd, zo ook de Joden vanouds, voorspoed als een der kenmerken beschouwden van een ware kerk, van een Godvruchtig mens en een gunstgenoot des hemels, zodat het hun nauwelijks mogelijk was gunstige gedachten te koesteren van een arme. Christus heeft zich bij alle gelegenheden beijverd om die dwaling te herstellen, hier doet Hij het zeer uitvoerig, waar wij zien:

1. Een goddeloze-en wel een, die eeuwig rampzalig zijn zal-op het toppunt van voorspoed, vers 19. Er was een zeker rijk mens. Naar het Latijn noemen wij hem gewoonlijk Dives -een rijk man, maar, gelijk bisschop Tillotson opmerkt, er is hem geen naam gegeven, zoals aan den armen man, omdat het hatelijk zou geweest zijn om in zulk ene beschrijving een bepaalden rijke te noemen, of aan te duiden, en kwaadwilligheid zou opgewekt hebben, maar anderen zeggen, dat Christus den rijke niet zoveel eer wilde bewijzen om hem te noemen, hoewel hij wellicht dacht dat toen hij zijne landerijen naar zijn naam noemde, die naam wel langer in herinnering zou blijven, dan die van den bedelaar aan zijne poort, die hier echter bewaard is gebleven, terwijl die van den rijke der vergetelheid is prijsgegeven. Nu wordt ons hier betreffende dezen rijken man gezegd:

a. Dat hij gekleed was met purper en zeer fijn lijnwaad, en dat was zijne versiering. Hij had fijn lijnwaad, zoveel hij begeerde, en ongetwijfeld iedere dag schoon, lijnwaad voor den dag en lijnwaad voor den nacht, en dat was voor zijn genoegen. Hij had purper voor staatsie, want dat was de dracht van vorsten, waarom sommigen de gissing gewaagd hebben dat Christus er Herodes mede bedoeld heeft. Hij (Herodes) verscheen nooit anders dan in grote pracht en staatsie.

b. Hij leefde allen dag vrolijk en prachtig. Zijne tafel was voorzien van alle verscheidenheid en lekkernij, die door natuur of kunst konden voortgebracht worden, zijn buffet rijk versierd met zilver, zijne dienaren, die hem aan tafel bedienden, waren gekleed in rijke livrei, en de gasten, die aan zijne tafel aanzaten, waren ongetwijfeld de zodanige, die naar zijne mening hem eer houden doen. Welnu, wat voor kwaad stak er in dat alles? Het is geen zonde rijk te zijn, geen zonde om purper en fijn lijnwaad te dragen, of een rijk voorzienen dis te hebben, indien iemands staat en vermogen daarmee in overeenstemming zijn. Er wordt ons ook niet gezegd dat hij al dien rijkdom door bedrog, verdrukking of afpersing had verkregen, noch dat hij dronken was, of anderen dronken maakte, maar Christus wilde hiermede aantonen dat men groten rijkdom kan bezitten in deze wereld, een groten staat kan voeren en allerlei genietingen kan hebben, en toch onder Gods vloek en toorn kan zijn, en aldus voor eeuwig omkomen. Naar het rijk of prachtig leven, dat iemand leidt, kan men niet oordelen, hetzij dat God hem liefheeft door hem zoveel te geven, of dat hij God liefheeft omdat hij zoveel van Hem heeft ontvangen, in deze dingen bestaat het geluk niet. Dat overvloed en genot gevaarlijk zijn en voor velen een noodlottige verzoeking tot weelde en zinnelijkheid, en een vergeten van God en van de andere wereld. Deze man zou gelukkig hebben kunnen zijn, indien hij geen grote bezittingen en genietingen had gehad. Dat het toegeven aan gemak en genot voor het lichaam menige ziel ten verderve voert. Het is waar: goede spijzen te eten en goede klederen te dragen is geoorloofd, maar even waar is het, dat dit maar al te dikwijls hoogmoed en zucht naar weelde voedt, zodat het ons dan tot zonde voert. Dat feestmaaltijden voor ons zelven en onze vrienden aan te richten, terwijl wij den nood en het gebrek der armen vergeten, God tot toorn verwekt en de ziel ten verderve leidt. De zonde van dezen rijken was niet zozeer gelegen in zijne klederen of zijne spijzen, maar wel daarin dat hij alleen aan zich zelven dacht en alleen voor zich zelven zorgde.

2. Hier is een Godvruchtige, iemand die eeuwig zalig zal wezen, die nu in de diepte is van jammer en ellende, vers 20. Er was een zeker bedelaar, met name Lazarus. Een bedelaar van dien naam, uitnemend vroom, en in grote ellende, was waarschijnlijk onder de vrome mensen van dien tijd wel bekend: een bedelaar, zoals bijvoorbeeld Eleazar, of Lazarus. Sommigen denken dat Eleazar een naam is om een arme aan te duiden, want hij betekent hulp van God, waartoe zij de toevlucht moeten nemen, die ontbloot zijn van andere hulp. Deze arme man was ten toppunt van ellende gekomen ten opzichte der uitwendige dingen.

a. Zijn lichaam was vol zweren, evenals dat van Job Ziek en zwak te zijn naar het lichaam is een grote beproeving, maar zweren veroorzaken den patiënt meer pijn, en verwekken meer walging en afkeer bij de omringenden.

b. Hij was genoodzaakt zijn brood te bedelen en zich te vergenoegen met zulke overblijfsels van de tafel der rijken, als zij hem geven wilden. Hij was zo kreupel en pijnlijk, dat hij niet lopen kon, maar door den een of anderen medelijdende gedragen en aan de poort van den rijke werd neergelegd. Zij, die niet instaat zijn de armen te helpen met hun beurs, moeten hen helpen door zich moeite voor hen te geven, zij, die hen niet kunnen ondersteunen met hun geld, moeten hen ondersteunen met hun

arm, zij, die zelf niets hebben om hun te geven, moeten hen of brengen, of voor hen gaan, tot degenen, die het wèl hebben. In zijn armoede en kommer had Lazarus niets van zich zelven om van te leven, gene bloedverwanten tot wie hij zich om bijstand kon wenden, en de gemeente, of het armbestuur, heeft ook de zorg voor hem niet op zich genomen. Het is een voorbeeld van de ontaarding der Joodse kerk in dien tijd, dat zij zulk een Godvruchtig man als Lazarus van gebrek aan het nodige voedsel liet omkomen. Merk nu op wat hij van de tafel des rijken hoopte: hij begeerde verzadigd te worden van de kruimkens, vers 21. Hij verwachtte geen schotel van die tafel te zullen krijgen, hoewel hij er wel een had behoren te ontvangen, en wel een der beste, maar hij zou al dankbaar geweest zijn voor de kruimkens, die van de tafel afvallen, de resten der spijzen van den rijke, die aan de honden gegeven worden. De arme spreekt smekingen, en moet tevreden zijn met wat hij kan krijgen. Nu wordt dit hier opgemerkt: Ten eerste. Om te tonen, wat de nood was van den arme, en in welke gemoedsstemming hij daarbij verkeerde. Hij was arm, maar hij was arm van geest, tevreden in zijne armoede. Hij lag aan de poort des rijken, niet klagend, niet schreeuwend of geweld makend, maar stil en bescheiden, begerende verzadigd te worden van de kruimkens. Deze ongelukkige was een goed en vroom man, en in gunst bij God. Het is dikwijls het lot van de kostelijkste heiligen en dienstknechten Gods om grotelijks beproefd te zijn in deze wereld, terwijl de goddelozen voorspoedig zijn en overvloed hebben, Psalm 73:7, 10, 14. Hier is een kind des toorns en erfgenaam der hel, zittende in het huis, vrolijk en prachtig levende, en een kind der liefde en erfgenaam des hemels, liggende aan de poort, omkomende van honger. Kan dus iemands geestelijke toestand beoordeeld worden naar zijn uiterlijke omstandigheden? Ten tweede. De stemming van den rijke jegens h em. Er wordt ons niet gezegd dat hij hem mishandelde, of hem verbood aan zijne poort te liggen, of hem boze woorden toevoegde, maar wèl wordt te kennen gegeven dat hij hem veronachtzaamde, zich zijner niet aantrok, generlei zorg voor hem had. Hier was een wezenlijk voorwerp van barmhartigheid, en wel een zeer aandoenlijk voorbeeld, dat voor zichzelf sprak, het was hem aan zijne poort gebracht. De arme had een goed karakter en een goed gedrag, alles sprak ten zijnen gunste. Iets heel gerings zou voor hem een grote weldaad geweest zijn, maar toch nam de rijke geen kennis van zijn toestand, hij gaf geen bevel om hem in huis te brengen, of hem een onderkomen te geven in de schuur, of in een der buitengebouwen, maar hij liet hem aan de poort liggen. Het is niet genoeg de armen niet te verdrukken of te vertreden, wij zullen in den groten dag ook ontrouwe rentmeesters bevonden worden van onzes Heeren goed, indien wij hen niet helpen en ondersteunen. De reden, die voor het schrikkelijkst oordeel gegeven wordt: is, Ik ben hongerig geweest, en gij hebt Mij niet te eten gegeven. Het is mij een raadsel hoe rijke lieden, die het Evangelie van Christus gelezen hebben, en zeggen dat zij het geloven, zo onbekommerd kunnen zijn als zij dikwijls zijn, ten opzichte van den nood en de ellende der armen en beproefden. Zijn gebruik van de honden. De honden kwamen en likten zijne zweren. De rijke hield honden, jachthonden wellicht, of andere honden voor zijn vermaak en genoegen, en dezen werden goed gevoed en verzorgd, terwijl de arme Lazarus niet genoeg kreeg om het leven te kunnen behouden. Diegenen zullen hiernamaals zeer veel hebben te verantwoorden, die hun honden voeden, maar de armen veronachtzamen. En het is een grote verzwaring van de onbarmhartigheid van veel rijke lieden, dat zij aan hun dwaasheid en grillen te koste leggen hetgeen zou kunnen voorzien in de behoefte van menig goed Christen en hem het hart zou verheugen. Diegenen beledigen God, ja smaden de menselijke natuur, die hun paarden en honden overvoederen, en de gezinnen hunner armen honger laten lijden. Deze honden nu kwamen en likten de zweren van den armen Lazarus, hetgeen beschouwd kan worden: Ten eerste. Als een verzwaring van zijne ellende. Zijn zweren waren bloedend, hetgeen de honden lokte om ze te likken, zoals zij het bloed likten van Naboth en Achab, 1 Koningen 21:19. En wij lezen van "de tong der honden, gestoken in het bloed van vijanden,"

Psalm 68:24. Zij vielen hem aan terwijl hij nog leefde, alsof hij reeds dood was, en hij had de kracht niet om hen af te houden of te verjagen, en ook had geen der bedienden de vriendelijkheid om hen te verwijderen. De honden waren als hun meester, en dachten zich heerlijk te onthalen aan dit mensenbloed. Of, Ten tweede. Het kan beschouwd worden als een verlichting voor hem in zijne ellende, alla kai, de meester was hard van hart voor hem, maar de honden kwamen en likten zijne zweren, hetgeen ene verzachting voor hem was, daar de zweren door dat likken der honden week en lenig werden. Er wordt hier niet gezegd dat zij ze uitzogen, maar dat zij ze likten, hetgeen er goed voor was. De honden waren vriendelijker voor hem dan hun meester.

II. Het verschil in toestand tussen dezen Godvruchtigen arme, en dien goddelozen rijke, bij en na den dood. Totnutoe schijnt alles in het voordeel te zijn van den rijke, maar Exitus acta probat -Laat ons een wijle wachten en er het einde van zien.

1. Beiden stierven, vers 22, 23. De bedelaar stierf, en de rijke stierf ook. De dood is het gemene lot van rijken en armen, van Godvruchtigen en goddelozen, daar ontmoeten zij elkaar. De een sterft in de kracht zijner volkomenheid, en een ander sterft met een bittere ziel, maar zij liggen tezamen neer in het stof, Job 21:23, 25, 26. De dood begunstigt den rijke niet om zijn rijkdom, noch den arme om zijne armoede. De heiligen sterven, om aan het einde te komen van hun leed en te kunnen ingaan tot de heerlijkheid en de vreugde. Zondaren sterven, om rekenschap te gaan afleggen van hun doen. Beide rijken en armen hebben zich te bereiden op den dood, want hij wacht beiden. Moes sceptra ligonibus æquat de dood verenigt den scepter met de spade, " klopt evengoed aan de poort van het paleis als aan de deur der hut".

2. De bedelaar stierf het eerst. God neemt dikwijls de Godvruchtigen weg uit de wereld, als Hij er de bozen nog in laat groeien en bloeien. Het was een voorrecht voor den bedelaar, dat er zo spoedig een einde kwam aan zijne ellende, en daar hij geen andere schuil- of rustplaats kon vinden, werd hij verborgen in het graf, waar de vermoeiden van kracht rusten.

3. De rijke stierf ook en werd begraven. Er wordt niets gezegd van de begrafenis van den arme. Men heeft ergens een kuil gegraven en er, zonder enigerlei plechtigheid, zijn lichaam in geworpen, hij had een ezelsbegrafenis, ja het was nog een wonder dat zij, die de honden zijne zweren lieten likken, hen ook niet zijn gebeente lieten afknagen. Maar de rijke had een statige begrafenis, er waren rouwdragers, die hem vergezelden naar het graf, er werd een statig monument op geplaatst, zeer waarschijnlijk werd er een lijkrede over hem gehouden, waarin tot lof zijner deugden werd gesproken, en van zijn rijke levenswijze, en van de goede tafel, die hij hield, welke geprezen werd door hen, die er mede hebben aangezeten. Van den goddeloze wordt gezegd dat hij met niet weinig ophef naar zijn graf wordt gebracht en in de tombe wordt neergelegd, en, ware het mogelijk, de kluiten des dals zouden hem zoet gemaakt worden, Job 21:32, 33. Hoe volkomen vreemd is de ceremonie van een begrafenis aan het geluk van een mens!

4. De bedelaar stierf, en werd van de engelen gedragen in den schoot van Abraham. Hoe zeer ver heeft de eer aangedaan aan zijne ziel door deze heenvoering naar haar rust, de eer overtroffen, die den rijke werd aangedaan, door dat zijn lichaam met zoveel statige plechtigheid naar het graf werd gebracht! Merk op:

a. Dat zijne ziel bestond in een staat van afscheiding van het lichaam. Zij stierf niet, zij is niet ontslapen met het lichaam: zijne kaars werd niet met hem uitgeblust, zij leefde en werkte, en wist wat zij deed en wat aan haar gedaan werd.

b. Zijne ziel ging heen naar een andere wereld, naar de wereld der geesten, zij keerde weer tot God, die haar had gegeven, naar het land harer geboorte, dit ligt opgesloten in het gezegde, dat zij gedragen werd. De geest des mensen gaat opwaarts.

c. Engelen namen de zorg er voor op zich, zij werd van engelen gedragen. Zij zijn dienende geesten van de erfgenamen der zaligheid, niet slechts terwijl zij leven, maar ook als zij sterven, er is hun een last omtrent hen opgedragen, om hen op hun handen te dragen, niet slechts op hun heen en weer reizen op de aarde, maar op hun grote reis naar hun langdurig tehuis in den hemel, om beide hun gids en hun wachter te zijn door het gebied van het onbekende en onveilige. De ziel des mensen heeft, als zij niet aan de aarde gebonden en verkleefd is, zoals dit met ongeheiligde zielen het geval is, een elasticiteit in zich, waardoor zij zich opwaarts beweegt, zodra zij van het lichaam bevrijd is, maar Christus wil de Zijnen toch daar niet aan toevertrouwen, en daarom zendt Hij bijzondere boden om haar tot Hem te brengen. Men zou denken dat een engel volstaat, maar hier zijn meer, evenveel, als die om Elia gezonden werden. Van Amasis, koning van Egypte, werd de wagen getrokken door koningen, maar wat was die eer vergeleken bij deze eer? In de kracht van Christus' hemelvaart varen de heiligen ten hemel, maar dit geleide van engelen was hun toegevoegd tot sieraad en staatsie. De heiligen zullen niet slechts veilig, maar met eerbewijzen tehuis gebracht worden. Wat waren de dragers bij de begrafenis van den rijken man, hoewel zij ongetwijfeld van den hoogsten rang waren, vergeleken bij de dragers van Lazarus? De engelen schuwden niet hem aan te raken, want zijn zweren waren op zijn lichaam, niet op zijne ziel, die werd Gode rein, zonder vlek of rimpel, of iets dergelijks, voorgesteld. "Komt nu, gezegende engelen", zei een Godvruchtige op het ogenblik van zijn verscheiden, "komt en doet nu uw dienst."

d. Zij werd gedragen in Abrahams schoot. De Joden drukten de gelukzaligheid der rechtvaardigen na den dood uit op drieërlei wijze: - zij gaan naar den hof van Eden, zij gaan om onder den troon der heerlijkheid te wezen, en zij gaan naar den schoot van Abraham, en het is de laatste uitdrukking, waarvan onze Heiland hier gebruik maakt. Abraham was de vader der gelovigen, en waarheen zouden de zielen der gelovigen anders vergaderd worden dan tot hem, die, als een teder vader, hen in zijn schoot legt, inzonderheid bij hun aankomst, om hen welkom te heten en hen te verkwikken, daar zij zo pas van de smarten en de vermoeienissen der wereld aankomen? Hij werd gedragen naar zijn schoot, dat is, om aan een feestmaal met hem deel te nemen, want bij feestmaaltijden, zegt men, leunen de gasten aan elkanders borst, en de heiligen in den hemel zitten aan met Abraham, Izaak en Jakob. Abraham was een groot en rijk man, maar in den hemel versmaadt hij het niet om den armen Lazarus in zijn schoot te leggen of aan zijne borst te laten rusten. Rijke en arme heiligen ontmoeten elkaar in den hemel. Deze arme Lazarus, die niet binnen de poort van den rijken man mocht toegelaten worden, wordt naar de eetzaal, het slaapvertrek, van het hemelse paleis geleid, en hij wordt in den schoot van Abraham neergelegd, dien de rijke gulzigaard het versmaad zou hebben om bij de honden zijner kudde te stellen.

5. Wat gij nu na het bericht van des rijken mans dood en begrafenis het eerst van hem hoort is, dat hij in de hel zijne ogen ophief, zijnde in de pijn, vers 23.

a. Zijn staat is rampzalig. Hij is in de hel, in hades, in den staat der afgescheiden zielen, en daar bevindt hij zich in de diepste ellende, in de ergste benauwdheid. Gelijk de zielen der gelovigen, terstond nadat zij van den last des vlezes bevrijd zijn, in de vreugde en gelukzaligheid zijn, zo zijn de goddeloze, ongeheiligde zielen, terstond nadat zij door den dood van de genietingen des vlezes zijn weggenomen, in de rampzaligheid en eeuwige pijn, die nog vermeerderd en vervolledigd zal worden na de opstanding. Deze rijke man had zich gans en al aan de genoegens van de wereld der zinnen gewijd, was er gans door ingenomen, had ze tot zijn deel gekozen, en daarom was hij volstrekt ongeschikt voor de genoegens van de wereld der geesten. Voor zulk een vleselijk-gezinden geest als de zijne, zouden die ook geen genot of genoegen opgeleverd hebben, hij kon er geen smaak in vinden, en daarom wordt hij er natuurlijk van uitgesloten. Maar dit is nog niet alles: hij was hard van hart voor Gods armen, en daarom wordt hij niet alleen afgesneden van genade, maar er zal ook een onbarmhartig oordeel over hem gaan, en hij valt onder de straf des gevoels, zowel als onder de straf van het verlies.

b. De rampzaligheid van zijn staat wordt verzwaard door zijne kennis van de gelukzaligheid van Lazarus. Hij hief zijne ogen op en zag Abraham van verre, en Lazarus in zijn schoot. Het is de ziel, die in de pijn was, en het zijn de ogen van zijn geest, die opgeheven zijn. Nu begon hij eens na te gaan wat er van Lazarus geworden was. Hij vindt hem niet waar hij zelf is, ja, hij ziet hem duidelijk, en even stellig als hij hem met zijn lichamelijke ogen gezien heeft, van verre in den schoot van Abraham. Diezelfde verzwaring van de rampzaligheid der verdoemden hadden wij tevoren in Hoofdstuk 13:28, Gij zult zien Abraham, Izaak en Jakob, en al de profeten in het koninkrijk Gods, maar ulieden buiten geworpen. Hij zag Abraham van verre. Abraham te zien moet lieflijk wezen, zouden wij denken, maar hem van verre te zien was pijnigend. Nabij zich zag hij duivelen en verdoemde metgezellen, een schrikkelijk gezicht, en pijnlijk, van verre zag hij Abraham. Alles wat in de hel gezien wordt is ene verzwaring der rampzaligheid. Hij zag Lazarus in zijn schoot. Diezelfden Lazarus, op wie hij met zoveel minachting had neergezien, als zijner aandacht niet waardig, ziet hij nu verhoogd en benijdenswaardig. Zijn zien van hem bracht hem zijn eigen wreed en barbaars gedrag jegens hem voor den geest, en hem te zien in de gelukzaligheid, maakte zijn eigen rampzaligheid nog zwaarder.

III. Wij hebben hier een bericht van hetgeen er voorviel tussen den rijken man en Abraham in den staat der afscheiding, een staat van afscheiding van elkaar, en van beiden van deze wereld. Hoewel zulke gesprekken tussen verheerlijkte heiligen en veroordeelde zondaren waarschijnlijk wel niet plaats zullen hebben, is het toch zeer voegzaam, en hetgeen ook gewoonlijk gedaan wordt in beschrijvingen, inzonderheid de zodanige, die bestemd zijn om het gemoed te bewegen, om door zulke gesprekken ene voorstelling te geven van hetgeen er omgaat in het gemoed van den een, zowel als van den ander. En daar wij veroordeelde zondaren gepijnigd zien voor het Lam, dat is in de tegenwoordigheid des Lams, Openbaring 14:10, en de getrouwe dienstknechten Gods ziende op hen, die tegen het verbond overtreden hebben, daar, waar hun worm niet sterft en hun vuur niet zal uitgeblust worden, Jesaja 66:24, moet zulk een gesprek niet ongepast of onbestaanbaar geacht worden. In dat gesprek nu hebben wij:

I. Het verzoek van den rijken man aan Abraham om enige verzachting van zijn tegenwoordige ellende, vers 24. Ziende Abraham van verre, riep hij tot hem, hij riep luid, als iemand wie het zeer ernst is, iemand, die in smart en pijn is, kreten mengende met zijne beden, om aan die beden kracht bij te zetten door medelijden op te wekken. Hij, die gewoon was geweest luid te bevelen, smeekt nu

overluid, luider dan Lazarus ooit aan zijne poort heeft gesmeekt of gebeden. De liederen voor zijne drinkgelagen zijn allen in klaagzangen verkeerd. Let hier

a. Op den titel, dien hij aan Abraham geeft: Vader Abraham. Er zijn velen in de hel, die Abraham vader kunnen noemen, die naar den vleze van Abrahams zaad zijn geweest, ja, en ook velen, die in naam en belijdenis de kinderen waren van het verbond, dat met Abraham gemaakt is. Deze rijke man heeft wellicht in zijn vleselijke vrolijkheid Abraham en de geschiedenis van Abraham bespot, zoals de spotters van den laatsten tijd doen, maar nu geeft hij hem den titel van eerbied: Vader Abraham. De dag komt, wanneer goddeloze mensen zeer gaarne met de rechtvaardigen bekend zouden willen zijn, aanspraak zouden willen maken op bloedverwantschap met hen, hoewel zij hen nu minachten. In deze beschrijving stelt Abraham Christus voor, want aan Hem is al het oordeel overgegeven, en het is Zijn gevoelen, dat hier door Abraham wordt uitgesproken. Zij, die Christus minachten, zullen Hem weldra het hof maken met Heere, Heere!

b. De voorstelling, die hij hem geeft van zijn tegenwoordigen beklagenswaardigen toestand: Ik lijd smarten in deze vlam. Het is de pijniging zijner ziel, waarover hij klaagt, de toorn Gods is een vuur, dat zich vasthecht aan een schuldig geweten, zulk een vuur is de afschuw van den geest en de verwijtingen van een zichzelf beschuldigend, zichzelf veroordelend hart. Niets is voor het lichaam schrikkelijker en pijnlijker dan om door vuur gefolterd te worden, daarom worden hierdoor de smarten en kwellingen der veroordeelde zielen voorgesteld.

c. Zijn verzoek aan Abraham uit aanmerking van deze ellende: ontferm u mijner! De dag komt, wanneer zij, die de Goddelijke ontferming zo gering achten, er vurig om zullen bidden. O genade, genade, als het heden der genade voorbij is, en er geen aanbiedingen van genade meer gedaan worden. Hij, die zich niet heeft ontfermd over Lazarus, verwacht toch nu dat Lazarus zich over hem zal ontfermen, "want", denkt hij, "Lazarus is goedhartiger en medelijdender van aard dan ik ooit geweest ben." De bijzondere gunst, waarom hij vraagt is: Zend Lazarus, dat hij het uiterste zijns vingers in het water dope, en verkoele mijne tong. Hier klaagt hij inzonderheid over de kwelling in zijne tong, alsof hij daarin meer gepijnigd werd dan in een ander deel: de straf beantwoordende aan de zonde. De tong is een der organen van de spraak, en door de pijniging daarvan wordt hij herinnerd aan al de boze woorden, die hij gesproken heeft tegen God en den mens, zijn vloeken en zweren, en Godslastering, aan al zijn harde redenen en zijn vuile redenen, door zijne woorden is hij veroordeeld, en daarom wordt hij in zijn tong gepijnigd. De tong is ook een der organen van den smaak, en daarom zal de pijniging daarvan hem herinneren aan zijn overmatigen smaak voor het genot der zinnen. Hij begeert een droppel water om zijne tong te verkoelen: Hij zegt niet: "Vader Abraham, laat m ij halen om in uw schoot te liggen, waar Lazarus ligt". Ongeheiligde zielen begeren de zaligheid niet van den hemel, en kunnen haar ook niet begeren, ja, hij zegt niet: "Vader Abraham, geef bevel tot mijne verlossing uit deze ellende, help mij om uit dezen afgrond te komen", want daaraan heeft hij volkomen gewanhoopt, maar hij vraagt om zo klein een zaak als mogelijk is, een droppel waters om zijne tong te verkoelen, al was het dan ook maar voor een ogenblik. Hij begeert dat Lazarus hem dien droppel water zal brengen. Soms had ik het vermoeden, dat hij hiermede een boze bedoeling had voor Lazarus, dat hij hoopte om hem, zo hij onder zijn bereik kwam, te kunnen weerhouden om naar den schoot van Abraham terug te keren. Het hart, dat vervuld is van woede tegen God, is ook vervuld. van woede tegen het volk van God. Maar wij willen liefderijker gedachten koesteren, zelfs van een veroordeelden zondaar, en veronderstellen dat hij bedoelde hier eerbied te betonen aan Lazarus, als aan iemand, aan wie hij thans gaarne verplichting zou willen

hebben. Hij noemt hem, omdat hij hem kent, en denkt dat Lazarus wel geneigd zou zijn, om hem, uit oude bekendschap. dezen dienst te bewijzen. Hugo de Groot citeert hier Plato, de pijniging beschrijvende van de zielen der goddelozen, en onder anderen zegt hij: "zij roepen voortdurend om hen, die zij vermoord hebben, of die zij hebben benadeeld, en eisen hen op om hun het onrecht vergeven, dat zij hun berokkend hebben." Er komt een dag, wanneer zij, die nu het volk Gods haten en verachten, gaarne vriendelijkheid van hen zullen willen ontvangen. 2.. Het antwoord van Abraham op dit verzoek. Hij heeft het, over het algemeen, afgewezen. Hij wilde hem geen droppel water toestaan om zijne tong te verkoelen. De veroordeelden in de hel zullen geen de minste vermindering of verzachting hebben van hun pijniging. Indien wij thans den tijd onzer gelegenheden gebruiken, dan kunnen wij een volkomen en duurzame verzadiging hebben in de stromen der genade, maar zo wij thans de aanbieding verontachtzamen, dan zullen wíj in de hel tevergeefs naar den minsten droppel van barmhartigheid uitzien. Zie, hoe rechtvaardiglijk deze rijke man betaald krijgt in zijn eigen munt. Aan hem, die een kruimken weigerde, wordt een droppel ontzegd. Thans wordt tot ons gezegd: "Bidt, en u zal gegeven worden", maar, zo wij dien welaangenamen tijd laten voorbijgaan, kunnen wij vragen en dan zal ons niet gegeven worden. Maar dat is niet alles: indien Abraham alleen gezegd had: "Gij zult niets verkrijgen tot leniging van uwe smarten", het zou treurig geweest zijn, maar hij zegt veel, dat aan die smarten nog toedoet. de vlam nog heter maakt, want in de hel zal alles een pijniging zijn.

a. Hij noemt hem kind, een vriendelijke, beleefde titel, maar hier dient hij slechts tot verzwaring der weigering van zijn verzoek, waardoor de ingewanden der barmhartigheid eens vaders voor hem toegesloten worden. Hij was een kind geweest, een zoon, maar een rebellerende zoon, en nu is hij een verzaakte, onterfde zoon. Zie de dwaasheid dergenen, die steunen op dezen pleitgrond: Wij hebben Abraham tot een vader, als wij zo iemand in de hel vinden, en die er waarschijnlijk voor eeuwig zal blijven, dien Abraham kind noemt

b. Hij herinnert hem aan hetgeen zijn eigen toestand en de toestand van Lazarus geweest is in hun leven: "Kind, gedenk." Dit is een snijdend woord. De herinneringen der veroordeelde zielen zullen hare pijnigers, zijn, en het geweten zal dan ontwaakt wezen om zijn werk te doen, hetwelk er hier niet aan toegelaten werd. Niets zal meer olie gieten in de vlammen der hel dan dit: kind, gedenk. Thans worden de zondaar s geroepen om te gedenken, maar zij doen het niet, zij willen het niet, zij vinden middelen om het te vermijden. "Kind, gedenk uwen Schepper, uwen Verlosser, gedenk aan uw einde", maar zij zijn doof voor deze memento’s, en vergeten hetgeen, waarvoor zij hun herinneringsvermogen ontvangen hebben, rechtvaardiglijk zal daarom hun eeuwige ellende voortkomen uit een "kind, gedenk, waarvoor zij dan niet doof zullen kunnen wezen. Welk een ontzettend geklank zal dat in onze oren wezen: "Kind, gedenk de vele waarschuwingen, die u gegeven zijn om niet in deze plaats der pijniging te komen, waarop gij geen acht hebt willen slaan, gedenk de schone aanbiedingen, die u gedaan zijn van eeuwig leven en heerlijkheid, die gij niet hebt willen aannemen!" Maar hetgeen, waaraan thans herinnerd wordt, is dat gij uw goed ontvangen hebt in uw leven. Hij zegt hem niet dat hij dit goed misbruikt heeft, maar dat hij het heeft ontvangen. Gedenk welk een milden weldoener God voor u geweest is, hoe bereid Hij was u wel te doen, gij kunt dus niet zeggen dat Hij u iets verschuldigd is, neen, zelfs geen droppel water. Wat Hij u gaf, hebt gij ontvangen, en dat was alles. Gij hebt Hem er nooit een ontvangbewijs van gegeven in een dankbare erkentenis er van, en nog veel minder hebt gij er ooit een dankbare vergelding voor gedaan, of er een goed gebruik van gemaakt, gij zijt van Gods zegeningen het graf geweest, waarin zij begraven werden, niet de akker, waarin zij werden gezaaid. Gij hebt uw goed ontvangen, hebt

het ontvangen en gebruikt, alsof het uw eigendom was, en gij er niet in het minst verantwoording voor schuldig waart. Of liever, het was hetgeen gij als uw goed verkoren hebt, hetgeen in uw oog het beste was, waarmee gij tevreden waart als met uw deel. Gij had spijs en drank, en rijke, fraaie klederen, en dat waren de dingen, die uw geluk uitmaakten, zij waren uw loon, uwe vertroosting, de penning, waarvoor gij overeengekomen waart, en gij hebt hem gehad. Gij waart voor het goede in uw leven, en had geen gedachten voor betere dingen in een ander leven, en daarom hebt gij ook gene reden om ze te verwachten. De dag van uw goed is voorbij, en nu is het de dag voor uw kwaad, van vergelding voor al uw boze dagen. Gij hebt den laatsten droppel uit de fiolen der barmhartigheid reeds gehad, dien gij als uw deel kon ver wachten, en er blijft niets over dan fiolen des toorns zonder vermenging." "Gedenk tevens het kwade, dat Lazarus ontvangen heeft. Gij benijdt hem zijne zaligheid hier, maar bedenk hoe ruim een deel van ellende hij in zijn leven gehad heeft. Gij had zoveel goed als men gedacht zou hebben, dat aan zo slecht een mens ten deel kon vallen, en hij had zoveel kwaad, als men gedacht zou hebben van zo goed een man het deel te kunnen wezen. Hij heeft zijn kwaad ontvangen, heeft het met geduld verdragen, heeft het ontvangen uit de hand van God, zoals Job, Hoofdstuk 2:10. Zouden wij het goede van God ontvangen, en het kwade niet ontvangen? Hij heeft het ontvangen als medicijn om zijn geestelijke krankheden te genezen, en de genezing heeft plaatsgehad." Evenals goddeloze mensen alleen in dit leven goede dingen hebben, en bij den dood voor eeuwig van alle goed zijn afgescheiden, zo hebben Godvruchtige mensen alleen in dit leven kwade dingen, en worden na den dood voor altijd buiten het bereik er van gesteld. Door hem nu aan die zaken te herinneren doet Abraham zijne consciëntie ontwaken, om te gedenken hoe hij met Lazarus had gehandeld, toen hij zwelgde in zijn goed, en Lazarus kermde onder zijn kwaad, hij kan niet vergeten dat hij toen Lazarus niet heeft willen helpen, hoe kan hij dan nu verwachten dat Lazarus hem te hulp zal willen komen? Indien Lazarus in zijn leven later rijk was geworden, en hij arm, dan zou Lazarus het zijn plicht hebben geacht om hem bij te staan, en hij zou hem dan zijn vroegere onvriendelijkheid niet hebben verweten, maar in den toekomenden staat van beloning en vergelding moeten zij, die thans door God en de mensen beter behandeld worden dan zij verdienen, verwachten dat een ieder vergolden zal worden naar zijn werk.

c. Hij herinnert hem aan Lazarus' tegenwoordige gelukzaligheid, en aan zijn eigen rampzaligheid: Maar nu zijn de omstandigheden veranderd, en zullen dit blijven, nu wordt hij vertroost, en gij lijdt smarten. Het behoefde hem niet gezegd te worden, dat hij smarten leed, hij gevoelde dit maar al te sterk. Evenzo wist hij dat iemand, die in den schoot van Abraham ligt, daar ongetwijfeld vertroost moest worden, maar toch herinnert Abraham er aan, opdat hij, door het ene met het andere te vergelijken, de rechtvaardigheid Gods zou zien in verdrukking te vergelden degenen, die Zijn volk verdrukken, en die verdrukt wordt verkwikking, 2 Thessalonicenzen 1:6, 7. De hemel is vertroosting, en de hel is kwelling, en de hemel is blijdschap, de hel is wening en weeklagen. Zodra de ziel het lichaam verlaat, gaat zij of naar den hemel, of naar de hel, naar vertroosting of pijn, maar zij slaapt niet, is in geen vagevuur. De hemel zal in waarheid hemel wezen voor hen, die derwaarts heengaan door vele en grote rampen en verdrukkingen in deze wereld, voor hen, die genade hadden, maar hier weinig van de vertroosting er van gesmaakt hebben (wellicht heeft hun ziel geweigerd vertroost te worden), maar als zij ontslapen zijn in Christus, dan kunt gij in waarheid zeggen: "Nu worden zij vertroost, nu worden al hun tranen afgewist en is al hun vrees verdwenen." In den hemel is eeuwige vertroosting. En, van den anderen kant: de hel zal in waarheid hel zijn voor hen, die derwaarts heengaan van uit het midden hunner genietingen en genoegens der zinnen. Voor hen is de pijniging des te sterker, gelijk tijdelijke rampen beschreven worden te zijn voor de tedere

en wellustige vrouw, die niet verzocht heeft haar voetzool op de aarde te zetten, omdat zij zich wellustig en teder hield, Deuteronomium 28:56.

d. Hij verzekert hem dat het nergens toe dient te denken door den dienst van Lazarus enigerlei verlichting verkrijgen, want, vers 26, Boven dit alles, en nog erger, tussen ons en ulieden is een grote kloof gevestigd, een onoverkomelijke, een grote, diepe afgrond, zodat er geen verkeer kan wezen tussen de verheerlijkte heiligen en de veroordeelde zondaren. De vriendelijkste heilige in den hemel kan geen bezoek brengen aan de gemeente der doden en veroordeelden, om vertroosting of hulp te brengen aan iemand, die daar is en eens tot zijne vrienden heeft behoord, degenen, die van hier tot u willen overgaan, zouden niet kunnen. "Zij kunnen niet aflaten van het aangezicht huns Vaders te zien, noch van het werk rondom Zijn troon, om water voor u te halen, dat maakt geen deel uit van hun werk". De stoutmoedigste zondaar in de hel kan zich geen weg banen van uit die gevangenis, kan niet over deze grote kloof heenkomen. Die daar zijn, kunnen van daar tot ons niet overkomen. Het is niet te verwachten, want de deur der genade is gesloten, de brug is opgehaald, er is geen uitgaan op parool, of erewoord, of onder borgstelling, neen, zelfs voor geen uur. Geloofd zij God! in deze wereld is geen kloof gevestigd tussen den staat der natuur en den staat der genade, maar wij kunnen overgaan van den een tot den anderen, van de zonde tot God, maar indien wij sterven in onze zonde, indien wij ons in den afgrond des verderfs storten, dan is er geen uitkomen meer. Het is een put, waarin geen water is, en waaruit geen verlossing is. Het raadsbesluit Gods heeft deze kloof gevestigd, en de gehele wereld kan haar niet dempen of wegnemen. Hierdoor wordt dit rampzalig wezen aan wanhoop overgelaten, het is nu te laat voor enigerlei verandering van toestand, of ook maar de minste verzachting of verlichting. Het zou in den tijd voorkomen zijn kunnen worden, maar in de eeuwigheid kan het niet worden verholpen. De staat der veroordeelde zondaars is vastgesteld door een onveranderlijk en onherroepelijk vonnis. Een steen is voor de deur van den afgrond gewenteld, die niet afgewenteld kan worden. 3.. Zijn nader verzoek aan Abraham, niet voor zich zelven, -zijn mond is gestopt, en hij heeft geen woord in te brengen tegen Abrahams weigering van een droppel water. Veroordeelde zondaren zullen het weten, dat hun vonnis rechtvaardig is, en zij kunnen hun ellende niet verzachten of verminderen door er tegen te protesteren. En daar hij nu geen droppel water kan verkrijgen om zijne tong te verkoelen, kunnen wij onderstellen dat hij zijne tong kauwde van pijn, gelijk gezegd wordt van hen, op wie een der fiolen van Gods toorn is uitgegoten. Openbaring 16:10. De kreten, die hij, naar wij wel kunnen onderstellen, nu uitstiet, waren afgrijslijk, daar hij nu echter de gelegenheid heeft om met Abraham te spreken, zal hij er gebruik van maken ten bate van zijne bloedverwanten, die hij heeft achtergelaten, nu hij haar toch niet ten eigen nutte kan aanwenden.. Wat dit nu betreft:

a. Hij vraagt dat Lazarus naar zijns vaders huis zal gezonden worden, om er een boodschap te brengen: Ik bid u dan, vader! vers 27. Wederom wendt hij zich tot Abraham, en ten opzichte dier bede is hij dringend, houdt hij aan: "Ik bid u, o weiger m ij dit niet." Toen hij op aarde was, zou hij gebeden kunnen hebben en verhoord zijn kunnen worden, maar nu bidt hij tevergeefs. "Omdat gij mijn vorig verzoek hebt afgewezen, zult gij toch nu voorzeker wel zo meedogend zijn, om dit toe te staan", of "dewijl er dan een grote kloof gevestigd is, en er dus aan geen ontkoming van hier te denken valt, o zend hem dan toch om hun hier-komen te voorkomen", of, "hoewel er een grote kloof is tussen u en mij, is er toch zulk een kloof niet tussen u en hen, zend hem dan derwaarts. Zend hem terug naar het huis mijns vaders, hij weet zeer goed waar het is, hij is er menigmaal geweest, daar er hem de kruimkens geweigerd werden, die van de tafel afvielen. Hij weet dat ik daar vijf broeders heb, als hij hun verschijnt, zullen zij hem kennen, en zullen achtslaan op hetgeen hij hun zegt, want zij

wisten dat hij een eerlijk, waarheidlievend man is. Laat hem voor hen getuigen, laat hem hun zeggen in welken staat ik mij bevind, en dat ik mijzelf daartoe gebracht heb door mijne weelde en zinnelijkheid en mijne onbarmhartigheid jegens de armen. Laat hem hen waarschuwen om niet in mijne voetstappen te treden, noch te gaan op den weg waarop ik hen geleid heb, en hen gelaten heb, opdat ook zij niet komen in deze plaats der pijniging, vers 28. Sommigen maken de opmerking, dat hij slechts van vijf broeders spreekt, waaruit zij opmaken dat hij geen kinderen had, anders zou hij die ook wel genoemd hebben, en dan was het nog ene verzwaring van zijne onbarmhartigheid, dat hij geen kinderen te verzorgen had. Nu wilde hij dat zij op hun zondigen weg tot stilstaan gebracht zullen worden. Hij zegt niet: "Geef mij verlof om tot hen te gaan, om voor hen te getuigen", want hij wist dat er een kloof gevestigd was, en hij wanhoopte er aan om ene zending te verkrijgen, die zo gunstig was voor hem zelven. Zijne komst bij hen zou hen verschrikken, maar "zend Lazarus wiens toespraak minder schrikkelijk voor hen zijn zal, terwijl zijn getuigenis toch voldoende zal zijn, om hen van hun zonden weg te schrikken." Nu begeerde hij hun verderf te voorkomen, deels uit liefde voor hen, voor wie hij wel enige natuurlijke genegenheid moest hebben. Hij kende hun gezindheid, hun verzoekingen hun onwetendheid, hun onnadenkendheid, en hij wenste het verderf te voorkomen, waarin zij zich stortten. Maar het was deels ook uit liefde voor zich zelven, want hun komen tot hen in die plaats der pijniging zou een verzwaring zijn van zijne ellende, daar hij er toe had medegewerkt om hun den weg daarheen te wijzen, gelijk het zien van Lazarus ook een verzwaring was van zijne rampzaligheid. Als deelgenoten in de zonde er toe komen om deelgenoten te zijn in de ellende, gelijk onkruid, dat in bundeltjes gebonden wordt voor het vuur, dan zullen zij voor elkaar ene verschrikking wezen.

b. Abraham ontzegt hem ook deze gunst. In de hel wordt geen verzoek toegestaan. Gelijk zij, die des rijken mans bidden tot Abraham een rechtvaardiging achten van hun bidden tot afgestorven heiligen, ver te zoeken hadden naar bewijzen, als zij het doen van een verdoemd zondaar als voorbeeld er van moeten aanhalen, zo hebben zij ook weinig aanmoediging om dat voorbeeld te volgen, als zij zien hoe al zijn bidden tevergeefs is. Abraham laat hen over aan het getuigenis van Mozes en de profeten. de gewone middelen tot overtuiging en bekering. Zij hebben het geschreven woord, dat zij kunnen lezen en horen lezen. "Laat hen acht nemen op dat woord der profetie, dat zeer vast is, want God zal voor hen van Zijn gewone methode der genade niet afwijken". Hier is hun voorrecht: Zij hebben Mozes en de profeten, en hier is hun plicht: Dat zij die horen, en er geloof mede mengen (Hebreeën 4:2), en dat zal volstaan om hen van deze plaats der pijniging verre te houden." Hieruit blijkt, dat er in het Oude Testament, in Mozes en de profeten, genoegzame bewijzen zijn om hen tot overtuiging te brengen, die er met onpartijdigheid naar horen, dat er na dit leven een ander leven is, en een staat van beloning en van straf voor goede mensen en voor slechte mensen, want dat was het, waarvan de rijke man zijne broeders wilde verzekeren, en daarvoor worden zij naar Mozes en de profeten verwezen.

c. Hij dringt nog verder aan op zijn verzoek, vers 30 : "Neen, vader Abraham, vergun mij om hier nog op aan te dringen. Het is waar, zij hebben Mozes en de profeten en, indien zij er slechts behoorlijk acht op wilden slaan, dan zou dit ook genoeg zijn, maar zij doen dit niet, zij willen het niet, maar toch zou men kunnen hopen dat, zo iemand van de doden tot hen heenging, zij zich zouden bekeren, want dat zou een meer zichtbaar en tastbaar bewijs voor hen zijn. Aan Mozes en de profeten zijn zij gewoon, en daarom slaan zij er minder acht op, maar dit zou iets nieuws zijn, iets meer opschrikkends, gewis, dat zou hen wel tot bekering brengen en tot een verandering van hun

boze levenswijze." Dwaze mensen zijn geneigd om alle middelen ter overtuiging beter te vinden dan die, welke door God gekozen en verordineerd zijn.

d. Abraham volhardt bij zijne weigering, en wel met een afdoende reden, vers 31. "Indien zij Mozes en de profeten niet horen, en het getuigenis niet willen geloven, en de waarschuwingen niet willen ter harte nemen. die zij geven, zo zullen zij ook, al ware het, dat er iemand uit de doden opstond, zich niet laten gezeggen. Indien zij de openbaring niet geloven, de openbaring aan iedereen, welke bevestigd is door wonderen, er zou ook door een bijzonder getuigenis aan hen alleen geen indruk op hen teweeggebracht worden". De zaak is reeds lang beslist en bepaald, dat God zal spreken door Mozes en zulke profeten, en niet door bijzondere boodschappers van den hemel. Israël heeft dit aan den berg Sinaï verkozen, omdat zij de verschrikkingen van zulke boden niet konden dragen. Een bode van de doden zou niet meer kunnen zeggen dan wat door de Schrift wordt gezegd, en zou het ook met niet meer gezag kunnen zeggen. Er zou evenveel reden zijn tot de verdenking, dat dit een bedrog of een zinsbedrog zou zijn, als om dit van de Schrift te denken, ja zelfs meer, en ongelovigen voor het ene zouden het ook voor het andere zijn. Dezelfde kracht van bederf, die door het getuigenis van het geschreven woord heen breekt, zou voorzeker ook over het getuigenis van een bode van de doden zegevieren, hoewel een zondaar op het eerste gezicht van zulk een getuige verschrikt zou wezen, zou hij toch als die schrik voorbij was, zijn hart wederom verharden. De Schrift is thans het gewone middel, waardoor God ons Zijn wil bekendmaakt, en dit middel volstaat. Het is aanmatiging in ons, zo wij God een ander middel willen voorschrijven, en wij hebben geen grond om te verwachten, of om te bidden, dat de genade Gods op een andere wijze zal werken, als wij Zijn middel verwerpen. Wat onze Heiland hier zei werd spoedig bevestigd in de ongelovige Joden, die Mozes en de profeten niet wilden horen, en ook Christus en de apostelen niet wilden horen, en zich ook niet lieten gezeggen, al was het ook dat Lazarus van de doden was opgestaan (het was wellicht met het oog op hem, dat Christus dezen armen man Lazarus genoemd heeft), ja meer, zij beraadslaagden om hem ter dood te brengen, en zij hebben Hem, die Lazarus uit de doden had opgewekt, ook ter dood gebracht, en zij wilden zich ook door Hem niet laten gezeggen, hoewel ook Hij van de doden was opgestaan. Toen Eutichus tot het leven was opgewekt, zijn de mensen, die er bij tegenwoordig waren, naar de prediking van Paulus blijven luisteren, maar hebben zich niet naar Eutichus gewend om hem te ondervragen, Handelingen 20:10, 11. Laat ons dan geen visioenen of verschijningen begeren, noch de doden vragen, maar wenden wij ons tot de wet en tot de getuigenis, Jesaja 8:19, 20, want dat is het profetische woord, dat zeer vast is, en waarop wij ons gerust kunnen verlaten.

HOOFDSTUK 17

1 En Hij zeide tot de discipelen: Het kan niet wezen, dat er geen ergernissen komen; doch wee hem, door welken zij komen;
2 Het zoude hem nuttiger zijn, dat een molensteen om zijn hals gedaan ware, en hij in de zee geworpen, dan dat hij een van deze kleinen zou ergeren.
3 Wacht uzelven. En indien uw broeder tegen u zondigt, zo bestraf hem; en indien het hem leed is, zo vergeef het hem.
4 En indien hij zevenmaal daags tegen u zondigt, en zevenmaal daags tot u wederkeert, zeggende: Het is mij leed; zo zult gij het hem vergeven.
5 En de apostelen zeiden tot den Heere: Vermeerder ons het geloof.
6 En de Heere zeide: Zo gij een geloof hadt als een mostaardzaad, gij zoudt tegen dezen moerbezienboom zeggen: Word ontworteld, en in de zee geplant, en hij zou u gehoorzaam zijn.
7 En wie van u heeft een dienstknecht ploegende, of de beesten hoedende, die tot hem, als hij van den akker inkomt, terstond zal zeggen: Kom bij, en zit aan?
8 Maar zal hij niet tot hem zeggen: Bereid, dat ik te avond zal eten, en omgord u, en dien mij, totdat ik zal gegeten en gedronken hebben; en eet en drink gij daarna?
9 Dankt hij ook denzelven dienstknecht omdat hij gedaan heeft, hetgeen hem bevolen was? Ik meen, neen.
10 Alzo ook gij, wanneer gij zult gedaan hebben al hetgeen u bevolen is, zo zegt: Wij zijn onnutte dienstknechten; want wij hebben maar gedaan, hetgeen wij schuldig waren te doen.
11 En het geschiedde, als Hij naar Jeruzalem reisde, dat Hij door het midden van Samaria en Galilea ging.
12 En als Hij in een zeker vlek kwam, ontmoetten Hem tien melaatse mannen, welke stonden van verre;
13 En zij verhieven hun stem, zeggende: Jezus, Meester! ontferm U onzer!
14 En als Hij hen zag, zeide Hij tot hen: Gaat heen en vertoont uzelven den priesteren. En het geschiedde, terwijl zij heengingen, dat zij gereinigd werden.
15 En een van hen, ziende, dat hij genezen was, keerde wederom, met grote stemme God verheerlijkende.
16 En hij viel op het aangezicht voor Zijn voeten, Hem dankende; en dezelve was een Samaritaan;
17 En Jezus, antwoordende, zeide: Zijn niet de tien gereinigd geworden, en waar zijn de negen?
18 En zijn er geen gevonden, die wederkeren, om Gode eer te geven, dan deze vreemdeling?
19 En Hij zeide tot hem: Sta op, en ga heen; uw geloof heeft u behouden.
20 En gevraagd zijnde van de Farizeen, wanneer het Koninkrijk Gods komen zou, heeft Hij hun geantwoord en gezegd: Het Koninkrijk Gods komt niet met uiterlijk gelaat.
21 En men zal niet zeggen: Ziet hier, of ziet daar, want, ziet, het Koninkrijk Gods is binnen ulieden.
22 En Hij zeide tot de discipelen: Er zullen dagen komen, wanneer gij zult begeren een der dagen van den Zoon des mensen te zien, en gij zult dien niet zien.
23 En zij zullen tot u zeggen: Ziet hier, of ziet daar is Hij; gaat niet heen, en volgt niet.
24 Want gelijk de bliksem, die van het ene einde onder den hemel bliksemt, tot het andere onder den hemel schijnt, alzo zal ook de Zoon des mensen wezen in Zijn dag.
25 Maar eerst moet Hij veel lijden, en verworpen worden van dit geslacht.
26 En gelijk het geschied is in de dagen van Noach, alzo zal het ook zijn in de dagen van den Zoon des mensen.

27 Zij aten, zij dronken, zij namen ten huwelijk, zij werden ten huwelijk gegeven, tot den dag, op welken Noach in de ark ging, en de zondvloed kwam, en verdierf ze allen.
28 Desgelijks ook, gelijk het geschiedde in de dagen van Lot; zij aten, zij dronken, zij kochten, zij verkochten, zij plantten, zij bouwden;
29 Maar op den dag, op welken Lot van Sodom uitging, regende het vuur en sulfer van den hemel, en verdierf ze allen.
30 Even alzo zal het zijn in den dag, op welken de Zoon des mensen geopenbaard zal worden.
31 In dienzelven dag, wie op het dak zal zijn, en zijn huisraad in huis, die kome niet af, om hetzelve weg te nemen; en wie op den akker zijn zal, die kere desgelijks niet naar hetgeen, dat achter is.
32 Gedenkt aan de vrouw van Lot.
33 Zo wie zijn leven zal zoeken te behouden, die zal het verliezen; en zo wie hetzelve zal verliezen, die zal het in het leven behouden.
34 Ik zeg u: In dien nacht zullen twee op een bed zijn; de een zal aangenomen, en de ander zal verlaten worden.
35 Twee vrouwen zullen te zamen malen; de ene zal aangenomen, en de andere zal verlaten worden.
36 Twee zullen op den akker zijn; de een zal aangenomen, en de ander zal verlaten worden.
37 En zij antwoordden en zeiden tot Hem: Waar, Heere? En Hij zeide tot hen: Waar het lichaam is, aldaar zullen de arenden vergaderd worden.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Enige bijzondere redenen van Christus voor Zijne discipelen, waarin Hij hen leert om zich te wachten van ergernis te geven, en het onrecht, dat hun aangedaan wordt, te vergeven, vers 1- 4. Hij moedigt hen aan om te bidden om vermeerdering van geloof, vers 5, 6, en leert hun dan nederigheid, wèlken dienst of arbeid zij ook voor God verrichten, vers 7-10.

II. Zijne reiniging van tien melaatsen, en hoe slechts een dezer Hem daarvoor dankte, en deze ene Samaritaan, vers 11-19.

III. Zijne rede voor de discipelen bij gelegenheid van ene vraag der Farizeeën, wanneer het koninkrijk Gods komen zou, vers 20-37.

Lukas 17:1-10

Hier wordt ons geleerd:

I. Dat het geven van ergernissen grote zonde is, die wij allen behoren te vermijden, en waartegen wij op onze hoede moeten zijn, vers 1, 2. Wij kunnen niet anders verwachten, of er zullen ergernissen komen, in aanmerking genomen de verdorvenheid en eigenzinnigheid van den mens, en de wijze bedoelingen en raadsbesluiten van God, die zelfs door deze ergernissen Zijn werk zal tot stand brengen, en uit het kwade het goede zal doen voortkomen. Het is schier onmogelijk, dat er gene ergernissen komen, en daarom is het ons nodig er tegen te voorzien, maar wee hem, door welken zij komen! zijn oordeel zal zwaar zijn, vers 2, schrikkelijker dan dat van de ergste boosdoeners, die veroordeeld zijn om in de zee geworpen te worden, want zij vergaan onder een last van schuld, zwaarder dan die van molenstenen. Dit bevat een wee over:

1. Vervolgers, die de minsten van Christus' kleinen schade of nadeel toebrengen, in woord of daad, waardoor zij ontmoedigd worden in den dienst van Christus en in het betrachten van hun plicht, of in gevaar zijn van er geheel in verhinderd te worden.

2. Over verleiders, die de waarheid van Christus en Zijne inzettingen verderven, en aldus den geest der discipelen beroeren, want zij zijn het, door wie ergernissen komen.

3. Over hen, die, terwijl zij belijden Christenen te zijn, een ergerlijk leven leiden, en hierdoor de handen van Gods kinderen verslappen en hun hart bedroeven, want door hen komen ergernissen, en het is geen vermindering van hun schuld, en zal ook geen vermindering zijn van hun straf, dat het niet kan wezen, dat er geen ergernissen komen.

II. Dat het vergeven van beledigingen een grote plicht is, dien een iegelijk onzer nauwgezet moet betrachten, vers 3. Wacht uzelven. Dit kan zien zowel op hetgeen voorafgaat als op hetgeen volgt: Wacht uzelven, dat gij niet een dezer kleinen ergert. Leraren moeten zeer voorzichtig zijn, opdat zij niets zeggen of doen, dat ene ontmoediging kan wezen voor zwakke Christenen, zij behoren zeer voorzichtig te zijn uit vrees hiervoor. Of: Als uw broeder tegen u zondigt, u enig leed doet, u smaadt of beledigt, indien hij medeplichtig is aan nadeel, dat u toegebracht is in uwe bezitting, of aan uw goeden naam, wacht uzelven, dat gij niet in toorn of drift geraakt, opdat gij niet onbedachtelijk spreekt, en roekeloos zweert u te zullen wreken: Gelijk als hij mij gedaan heeft, zo zal ik hem doen, Spreuken 24:29. Geef wel acht op hetgeen gij zegt in zulk een ogenblik, opdat gij niet iets verkeerds zegt.

1. Indien het u veroorloofd is hem te bestraffen, wordt u geraden het te doen. Ver- heel uwe gevoeligheid niet, smoor haar niet, geef er lucht aan. Breng hem zijne verkeerdheid onder het oog, toon hem waarin hij niet wèl gedaan heeft, niet billijk jegens u heeft gehandeld, en, het kan wezen dat gij bemerkt (en gij moet het zeer gaarne willen bemerken) dat gij hem misverstaan hebt, dat het geen zonde was tegen u, of niet aldus bedoeld was, maar dat het een vergissing was, en dan zult gij hem om vergeving vragen, dat gij hem misverstaan hebt, zoals Jozua 22:30, 31.

2. U wordt geboden hem, op zijn berouw, vergeving te schenken, en volkomen met hem verzoend te zijn: Indien het hem leed is, zo vergeef het hem. Vergeet de belediging, denk er niet meer aan en

nog veel minder moogt gij het hem verwijten. En al heeft hij er ook geen berouw van, moet gij toch geen wrok tegen hem koesteren en niet op wraak zinnen, maar zo hij niet tenminste zegt, dat het hem leed is, zijt gij niet verplicht om zo vrij en gemeenzaam met hem om te gaan als tevoren. Indien hij schuldig is aan grove zonde, tot ergernis van de Christelijke gemeente, waarvan hij lid is, zo laat hen ernstig en met zachtmoedigheid bestraft worden voor zijne zonde, en, op zijn berouw en bekering, weer tot vriendelijke gemeenschap worden toegelaten. Dit wordt door den apostel vergeving genoemd, 2 Corinthiërs 2:7.

3. Gij moet dit herhalen iedere keer, dat hij zijne overtreding herhaalt, vers 4. Indien hij verondersteld kan worden zo onachtzaam of zo onbeschaamd te zijn, dat hij zevenmaal daags tegen u zondigt, en even dikwijls zegt dat het hem leed is, en belooft niet weer op die wijze tegen u te zondigen, zo ga voort met hem te vergeven. "Dwalen is menselijk." Christenen behoren vergevingsgezind te zijn, bereid om van ieder het beste te denken, en het aan ieder, die hen omringt, gemakkelijk te maken. Zij moeten haastig welgezind zijn om fouten te verschonen, niet om ze te vergroten, en zij moeten er zich op toeleggen om even duidelijk te tonen, dat zij vergeven wat tegen hen misdreven is, als anderen tonen hoe zij het hun ten kwade duiden.

III. Dat wij er allen behoefte aan hebben, dat ons geloof wordt versterkt, want, naarmate die genadegave toeneemt, nemen ook alle andere genadegaven toe. Hoe vaster wij in de leer van Christus geloven, en met hoe meer vertrouwen wij ons op de genade van Christus verlaten, hoe beter, in alle opzichten, het voor ons zijn zal. Let hier nu:

1. Op het verzoek der discipelen aan Christus om versterking van hun geloof, vers 5. De apostelen zelf-zo worden zij hier genoemd-hoewel zij eerste staatsministers waren in Christus' koninkrijk, erkenden toch de zwakheid en onvolkomenheid van hun geloof, en bespeurden hun behoefte aan Christus' genade tot vermeerdering er van, zij zeiden tot den Heere: Vermeerder ons geloof en vervul wat er aan ontbreekt. Laat de ontdekkingen des geloofs helderder zijn, de begeerten van het geloof sterker, het vertrouwen des geloofs vaster en meer bepaald, de toewijding des geloofs meer volkomen en vastberaden, en de verlustiging des geloofs meer aangenaam zijn. De vermeerdering van ons geloof is hetgeen wij ernstig en vurig moeten begeren, en die begeerte moeten wij Gode met bidden en smeken bekendmaken. Sommigen zijn van mening, dat zij deze bede tot Christus hebben gericht toen Hij hun den plicht voorhield om te vergeven wat tegen hen misdreven wordt. "Heere, vermeerder ons het geloof, of wij zullen nooit instaat zijn zo moeilijk een plicht te vervullen." Geloof in Gods vergevende genade zal ons in staat stellen om heen te komen over de grootste moeilijkheden, die op den weg liggen van onze vergeving aan onzen broeder. Anderen denken dat het bij een andere gelegenheid was, toen de apostelen faalden in het doen van het een of ander wonder, en door Christus bestraft werden om de zwakheid van hun geloof, zoals in Mattheus 17:16 en verder. Tot Hem, die hen laakte, moeten zij zich wenden om genade tot verbetering, tot Hem roepen zij: Heere, vermeerder ons het geloof.

2. De verzekering, die Christus hun gaf van de wonderbare kracht van waar geloof, vers 6, Zo gij een geloof had als een mostaardzaad, zo klein als een mostaardzaad, maar het uwe is nog kleiner dan het kleinste, of zo scherp als mostaardzaad, zo prikkelend, zo opwekkend voor alle andere gaven der genade, als mostaardzaad opwekkend is voor de levensgeesten, en daarom gebruikt wordt bij verlamming, gij zoudt wonderen doen, die verre overtreffen die, welke gij nu doet, niets zou te moeilijk voor u zijn, dat geschikt is om tot eer van God gedaan te worden en tot bevestiging

van de leer, die gij predikt, ja, al was het ook het verplanten eens booms van de aarde in de zee. (Zie Mattheus 17:20.) Gelijk er niets onmogelijk is bij God, zo zijn ook alle dingen mogelijk dien, die gelooft.

IV. Dat wij, wat wij ook doen in den dienst van Christus, zeer nederig moeten zijn, en ons niet moeten verbeelden dat wij enigerlei gunst van Hem kunnen verdienen, of als een schuld van Hem kunnen eisen, ook zelfs de apostelen, die zoveel meer dan anderen voor Christus gedaan hebben, moeten niet denken dat zij Hem hierdoor tot hun schuldenaar gemaakt hebben.

1. Wij zijn allen Gods dienstknechten, (Zijne apostelen en Evangeliedienaren zijn dit in bijzonderen zin), en als dienstknechten zijn wij gehouden en verplicht om alles wat wij kunnen te doen tot Zijne eer. Al onze kracht en al onze tijd moeten voor Hem gebruikt en besteed worden, want wij zijn ons zelfs niet, noch kunnen wij zelf over ons beschikken, want wij zijn ter beschikking onzes Meesters.

2. Als dienstknechten Gods betaamt het ons onzen tijd te gebruiken ter vervulling van onze plichten, er is ons allerlei werk opgedragen te doen, en zo moeten wij het einde van den enen arbeid laten samenvloeien met het begin van een anderen. De dienstknecht, die op den akker geploegd heeft of de beesten heeft gehoed, heeft, als hij tehuis komt, nog ander werk te doen, hij moet aan tafel dienen, vers 7, 8. Als wij ons hebben beziggehouden met den plicht van een Godsdienstig gesprek, dan zal dit ons niet vrijstellen van de beoefening der Godsvrucht in het bijwonen der openbare Godsverering, nadat wij voor God hebben gewerkt, moeten wij Hem nog dienen, en dat wel voortdurend.

3. Onze voornaamste zorg hier moet wezen om den plicht te doen, aan onze betrekking verbonden, en het dan verder aan onzen Meester over te laten, om er ons de vertroosting van te doen smaken, wanneer en hoe het Hem goeddunkt. Geen dienstknecht verwacht dat zijn meester tot hem zal zeggen: Kom bij, en zit aan, daarvoor is het tijd genoeg, als wij met ons dagwerk gereed zijn. Laat ons zorg hebben om ons werk te voleindigen, en het goed te doen, en dan zal ter bestemder tijd het loon komen.

4. Het is voegzaam dat Christus voor ons bediend wordt: Bereid, dat ik te avond zal eten, en eet en drink gij daarna. Twijfelende Christenen zeggen dat zij Christus de eer Zijner liefde niet kunnen geven, zoals zij moesten, omdat zij er de vertroosting nog niet van verkregen hebben, maar dat is verkeerd. Laat Christus eerst de eer er van hebben, laat ons Hem dienen met onzen lof, en dan zullen wij eten en drinken in de vertroosting dier liefde, en daarin is een feestmaaltijd.

5. Als Christus' dienaren Hem bedienen, dan moeten zij zich gorden, zich losmaken van alles, dat hen belemmert, en, door zich ijverig met hun hart tot hun werk te begeven, er zich geschikt voor maken, zij moeten opschorten de lenden huns verstands. Als wij bereid hebben voor Christus' onthaal, bereid hebben dat Hij te avond zal eten, dan moeten wij ons gorden om Hem te dienen. Dat wordt van dienstknechten verwacht, en Christus kan het van ons eisen, maar Hij dringt er niet op aan. Hij was onder Zijne discipelen als een, die dient, en is niet, gelijk andere meesters, gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, getuige Zijn wassen van de voeten der discipelen.

6. Christus, dienstknechten verdienen geen dank voor enigerlei dienst, dien zij Hem bewijzen. Dankt Hij ook dien dienstknecht? Acht hij dat hij hem er iets voor schuldig is ? Geenszins. Geen goede

werken, die wij doen, kunnen ons iets uit de hand Gods verdienen. Wij verwachten Gods gunst, niet omdat wij Hem door onze diensten tot onzen schuldenaar gemaakt hebben, maar omdat Hij door Zijne beloften zich zelven tot een schuldenaar heeft gemaakt van Zijn eigen eer, en hierop mogen wij bij Hem pleiten, maar niet op onze verdienste.

7. Al wat wij voor Christus doen, al is het ook meer dan sommige anderen doen, is toch niets meer dan hetgeen wij verplicht zijn voor Hem te doen. Al zouden wij ook gedaan hebben al wat ons bevolen was, en helaas, in vele dingen komen wij er tekort in, dan is er toch nog geen werk, waartoe wij niet verplicht waren, het is slechts waartoe wij gehouden en verplicht waren door het eerste en grote gebod van God lief te hebben met geheel ons hart en geheel onze ziel, waarin het alleruiterste ligt opgesloten.

8. De beste dienstknechten van Christus, zij, die de beste diensten bewijzen, moeten ootmoedig erkennen dat zij onnutte dienstknechten zijn, alhoewel zij niet die onnutte dienstknechten zijn, welke hun talenten begraven en in de buitenste duisternis geworpen worden, maar ten opzichte van Christus, en van enig nut en voordeel, dat uit hun diensten voor Hem kan voortvloeien, zijn zij onnut, onze goedheid raakt niet tot God, ook is het voor Hem geen gewin dat onze wegen volmaakt zijn, Psalm 16:2, Job 22:2, 35:7. God kan door onze diensten geen gewin hebben, en daarom kan Hij er geen schuldenaar door gemaakt worden. Hij heeft ons niet nodig, onze diensten kunnen aan Zijne volmaaktheden niets toevoegen. Daarom betaamt het ons ons zelven onnutte dienstknechten te noemen, want God is zalig zonder ons, maar zonder Hem zijn wij verloren.

Lukas 17:11-19

Wij hebben hier een bericht van de genezing van tien melaatsen, dat wij bij geen der andere evangelisten gehad hebben. De Joden dachten dat melaatsheid ene ziekte was, die als straf werd aangewend voor een bijzondere zonde, en die meer dan elke andere ziekte een teken was van Gods ongenoegen, daarom heeft Christus, die gekomen is om de zonde weg te nemen en den toorn af te wenden, er bijzonder zorg voor gedragen om de melaatsen te reinigen, die Hij op Zijn weg ontmoette. Christus was nu op weg naar Jeruzalem, ongeveer halverwege, waar Hij in vergelijking met Jeruzalem en Galilea, slechts weinig bekenden had. Hij bevond zich nu in een grensland, de grenzen tussen Samaria en Galilea. Hij ging dien weg, om deze melaatsen te vinden en te genezen, want Hij is gevonden van degenen, die Hem niet zochten. Merk op:

I. De bede dezer melaatsen tot Christus gericht. Zij waren tien in getal, want, hoewel zij van den omgang met anderen waren buitengesloten, hadden zij toch de vrijheid om met hen te verkeren, die door dezelfde ziekte waren aangetast, hetgeen hun enigszins tot troost strekte, daar het hun de gelegenheid gaf om samen te beraadslagen en elkaar medelijden te betonen. Zij ontmoetten Christus, als Hij in een zeker vlek kwam. Zij wachtten niet totdat Hij zich verkwikt had door van de vermoeienis Zijner reis een weinig uit te rusten, maar zij ontmoetten Hem toen Hij, moede als Hij was, in het vlek kwam, maar toch heeft Hij hen niet afgewezen, of hun genezing uitgesteld. Zij stonden van verre, wetende dat de wet hen verplichtte op een afstand te blijven. De bewustheid onzer geestelijke melaatsheid behoort ons zeer ootmoedig te maken in ons naderen tot Christus. Wie zijn wij, dat wij zouden naderen tot Hem, die oneindig rein is? Wij zijn onrein. Hun verzoek was eenstemmig en zeer dringend, vers 13. Zij verhieven hun stem, daar zij op een afstand waren, zeggende: Jezus, Meester, ontferm U onzer! Zij, die van Christus hulp verwachten, moeten Hem aannemen als hun Meester, en tot Zijn dienst bereid zijn. Indien Hij Meester is, dan zal Hij Jezus, een Zaligmakerzijn, en anders niet. Zij vragen niet in het bijzonder om van hun melaatsheid genezen te worden, maar: ontferm U onzer, en het is genoeg om ons op de ontferming van Christus te beroepen, want Zijne barmhartigheden hebben geen einde. Zij hadden den roem van Jezus gehoord (hoewel Hij niet veel verkeer had in die landstreek, en dit moedigde hen aan om zich tot Hem te wenden, en zo slechts een hunner de zo gemakkelijk uit te spreken bede tot Hem wilde richten, zullen al de anderen er mede instemmen.

II. Christus zond hen tot de priesters, om door hen onderzocht te worden, want zij waren het, die over de gevallen van melaatsheid hadden te oordelen. Hij heeft hun niet bepaald gezegd dat zij genezen zullen worden, maar Hij gebood hun zich den priesters te vertonen, vers 14. Dit was een op-de-proef-stelling van hun gehoorzaamheid, en het was betamelijk haar op de proef te stellen, zoals dit ook met Naäman geschiedde: Ga heen, en was u in de Jordaan. Zij, die gunsten verwachten van Christus, moeten ze aannemen zoals Hij ze hun geeft. Sommigen van deze melaatsen waren wellicht bereid te morren tegen dit voorschrift of bevel. "Laat Hem of ons genezen, of zeggen dat Hij het niet wil, maar ons niet met een vergeefse boodschap naar de priesters zenden", maar overstemd door de anderen, gingen zij toch allen naar den priester. Daar de ceremoniële wet nog van kracht was, droeg Christus er zorg voor dat zij werd nagekomen, en dat haar goede naam hooggehouden werd, alsmede dat aan de priesters de verschuldigde eer werd bewezen ten opzichte van de zaken, die tot hun ambt behoorden. Waarschijnlijk had Hij hier echter nog een andere bedoeling, namelijk om de uitspraak of het getuigenis van den priester te hebben voor het

volkomene van de genezing, en tevens dat de priester, en anderen door hem, opgewekt zouden worden om te vragen naar enen, die zulk een macht had over lichaamskrankheden.

III. Het geschiedde, terwijl zij heengingen, dat zij gereinigd werden, en dus ook geschikt om door den priester onderzocht te worden en een getuigschrift van hem te ontvangen, dat zij rein waren. Wij kunnen verwachten, dat God ons in genade zal ontmoeten, als wij in den weg des plichts worden bevonden. Doen wij dat, dan zal God voor ons doen wat wij niet kunnen. Ga heen, woon de inzettingen bij van den Godsdienst, ga heen en bid, en lees de Schrift: Ga heen, en vertoon u den priesters: ga heen, en leg uwe zaak bloot voor een getrouw en gelovig leraar en, hoewel de middelen in en op zich zelven u niet zullen genezen, zal God u genezen in het vlijtig gebruik maken van de middelen.

IV. Een van hen, en slechts een, "keerde wederom, om God te verheerlijken, vers 15.

Ziende dat hij genezen was, is hij, in plaats van voorwaarts te gaan naar den priester om door hem rein verklaard te worden, en aldus uit zijne afzondering te worden ontslagen, hetgeen het enige was, dat de overigen op het oog hadden, teruggekeerd tot Hem, die de werker was van zijne genezing, dien hij de eer er van wilde geven, eer hij er het voordeel van ontving. Hij scheen zeer hartelijk en vol liefde te zijn geweest in het uiten zijner dankbaarheid: met grote stem God verheerlijkende, erkennende dat zijne genezing van Hem kwam, en hij hief zijne stem op in lof en dank, zoals hij het tevoren gedaan had in gebed, vers 13. Zij, die genade van God hebben ontvangen, moeten dit bekendmaken aan anderen, opdat ook zij God loven, en door hun ervaring aangemoedigd worden om op Hem te vertrouwen. Maar hij heeft ook aan Christus bijzonderen dank gebracht, vers 16. Hij viel op het aangezicht voor Zijne voeten, nam de ootmoedigste houding aan, Hem dankende. Wij behoren te danken voor de gunstbewijzen, die Christus ons schenkt, inzonderheid voor herstel uit ziekte, en wij behoren spoed te maken met onzen lof en dank, en dit niet uit te stellen, opdat door den tijd de bewustheid der zegening niet verflauwe. Het betaamt aan het zaad Jakobs, evenals aan hem, om zich de minste van Gods weldaden onwaardig te erkennen, als zij ze hebben ontvangen, zowel als wanneer zij er nog om vragen.

V. Christus merkte dien enen op, die zich aldus had onderscheiden, want hij schijnt een Samaritaan geweest te zijn, terwijl de overigen Joden waren, vers 16. De Samaritanen waren afgescheidenen van de Joodse kerk, en zij hadden de zuivere kennis en aanbidding van God niet, die de Joden hadden, en toch was het een hunner, die God verheerlijkte, terwijl de Joden het vergaten, of, toen het hun voorgesteld werd, het weigerden. Merk hier nu op:

1. De bijzondere notitie, die Christus van hem nam, van zijne dankbaarheid, en van de ondankbaarheid van hen, die gedeeld hadden in de genade, die hem was te beurt gevallen-dat hij, die vervreemd was van het burgerschap Israël's, de enige was, die was wedergekeerd om Gode ere te geven, vers 17, 18. Zie hier:

a. Hoe rijk Christus is in goeddoen: Zijn niet de tien gereinigd geworden? Hier was een genezing in het groot, een gans hospitaal genezen door een woord sprekens. Er is overvloed van genezende, reinigende kracht in het bloed van Christus, voldoende voor al Zijn patiënten, al zijn er ook nog zo velen. Hier zijn tien tegelijk genezen, wij zullen nooit minder genade hebben, omdat anderen er in delen.

b. Hoe arm wij zijn in onze dankbaarheid: "Waar zijn de negen? Waarom zijn zij niet teruggekeerd om hun dankbaarheid uit te spreken?" Dit geeft te kennen dat ondankbaarheid een zeer algemene zonde is. Van de velen, die genade van God ontvangen, zijn er slechts weinigen, zeer weinigen, die wederkeren, om op de rechte wijze te danken (nauwelijks een in tien), die vergelden naar de weldaad, die hun werd bewezen.

c. Hoe diegenen soms het meest dankbaar blijken te zijn, van wie men dit het minst verwacht had. Een Samaritaan betuigt dank, een Jood doet het niet. Zo zijn er velen, die den geopenbaarden Godsdienst belijden, en overtroffen, voorbijgestreefd worden, ja gans beschaamd worden gemaakt door sommigen, die slechts door den natuurlijken Godsdienst worden geleid en geregeerd, niet slechts in zedelijke deugd, maar in vroomheid en Godsvrucht. Dit dient hier ter verzwaring van de ondankbaarheid dier Joden, van wie Christus spreekt, als het zeer kwalijk nemende dat Zijne goedheid en vriendelijkheid zo weinig door hen gewaardeerd werden. En het geeft te kennen hoe rechtvaardiglijk Hij toornt wegens de ondankbaarheid van de wereld van het mensdom, voor wie Hij zoveel heeft gedaan, en van wie Hij zo weinig heeft ontvangen.

2. De grote bemoediging, die Christus hem gaf, vers 19. De anderen hadden hun genezing, en die heeft Hij niet van hen weggenomen, gelijk Hij rechtvaardiglijk had kunnen doen wegens hun ondankbaarheid, terwijl zij toch zulk een goed voorbeeld van dankbaarheid voor hun ogen hadden, maar deze man zag zijne genezing bevestigd, en nog wel vergezeld van ene lofspraak: Uw geloof heeft u gezond gemaakt. De anderen waren gezond gemaakt door de macht van Christus, uit mededogen met hun lijden en in antwoord op hun gebed, maar hij was gezond gemaakt door zijn geloof, waardoor Christus hem onderscheiden zag van de anderen. Tijdelijke zegeningen worden verdubbeld en lieflijk voor ons gemaakt, als zij ontvangen worden op het gebed des geloofs, en er voor gedankt wordt door den lof des geloofs.

Lukas 17:20-37

Wij hebben hier een rede van Christus betreffende het koninkrijk Gods, dat is: het koninkrijk van den Messias, dat nu gevestigd, of opgericht, stond te worden, en waarvan grote verwachtingen gekoesterd werden.

I. Hier is een vraag van de Farizeeën hieromtrent, die de aanleiding was tot deze rede. Zij vroegen Hem wanneer het koninkrijk Gods komen zou, het zich voorstellende als een wereldlijk koninkrijk, waardoor het Joodse volk boven alle natiën der aarde bevoorrecht en verheven zou worden. Zij waren ongeduldig om tijding te horen van zijn nadering, zij hadden wellicht vernomen dat Christus Zijne discipelen geleerd had er om te bidden, en zij hadden lang verkondigd dat het nabij was gekomen. "Wanneer," zeggen de Farizeeën, "zal die heerlijke komst nu plaatshebben? Wanneer zullen wij dit lang-verwachte koninkrijk aanschouwen?"

II. Christus' antwoord op deze vraag, het eerst gericht tot de Farizeeën, en daarna tot Zijn eigen discipelen, die het beter konden verstaan, vers 22. Wat Hij tot beiden gezegd heeft, zegt Hij ook tot ons.

1. Dat het koninkrijk van den Messias een geestelijk, geen wereldlijk of uitwendig koninkrijk zal zijn. Zij vroegen wanneer het zou komen. "Gij weet niet wat gij vraagt," zegt Christus, "het kan komen zonder dat gij er u van bewust wordt." Want het heeft niet, zoals andere koninkrijken, een uitwendig vertoon. De bloei en de uitbreiding, alsmede de omwentelingen in die koninkrijken worden door de volken der aarde opgemerkt, en de nieuwsbladen worden er mede gevuld, en zij verwachtten dat dit ook met dit koninkrijk zo zijn zou. "Neen", zegt Christus,

a. "Het zal stil en ongemerkt komen, zonder praal of pracht, en zonder gedruis, het komt niet met uiterlijk gelaat", meta paratêreseoos -met uitwendig vertoon. Zij wensten hun nieuwsgierigheid bevredigd te zien betreffende den tijd er van, waarop Christus hun geen antwoord geeft, maar Hij wil hun dwaling verhelpen ten opzichte van den aard er van: "Het komt u niet toe de tijden te weten van dat koninkrijk, dat zijn verborgen dingen, die niet voor u zijn, maar de grote bedoelingen van dat koninkrijk zijn geopenbaarde dingen." Als Messias, de Vorst, komt om Zijn koninkrijk op te richten, dan zullen zij niet zeggen: Ziet hier, of ziet daar, zoals wanneer een vorst reist om zijne provincies te bezoeken, iedereen roept: Hij is hier, of hij is daar, want "waar de koning is, daar is het hof." Christus zal niet komen met al zulk gepraat, Zijn koninkrijk zal niet in deze of gene bijzondere plaats opgericht worden, noch zal het hof van dat koninkrijk hier of daar zijn, al naar de mensen van dit of dat land afkomstig zijn, of in deze of die plaats verblijven, alsof zij hierdoor dichter bij of verder af van dat koninkrijk zouden zijn. Zij, die het Christendom of de kerk tot deze plaats, of die partij willen beperken, roepen: Ziet hier, of Ziet daar, terwijl toch niets meer dan dat in strijd is met de bedoelingen van het katholieke Christendom, evenzo doen ook zij, die voorspoed en uitwendige pracht als kenmerken stellen van de ware kerk.

b. Het zal een geestelijken invloed hebben: Het koninkrijk Gods is binnen ulieden. Het is niet van deze wereld, Johannes 18:36. Zijn heerlijkheid werkt niet op der mensen verbeelding, maar op hun geest, hun gemoed, en het oefent macht uit over hun ziel en hun consciëntie, daarvan ontvangt het hulde, en niet slechts van hun lichaam. Het koninkrijk Gods zal geen verandering brengen in der mensen uitwendigen toestand, maar in hun hart en hun leven. Het komt dan, als het diegenen

ootmoedig en ernstig maakt en hemelsgezind, die hoogmoedig en ijdel en vleselijk waren, -als het diegenen van de wereld speent, die aan de wereld gehuwd waren. Ziet dus uit naar het koninkrijk Gods in de veranderingen, de omwentelingen van het hart, niet in die van de burgerlijke regering. Het koninkrijk Gods is onder ulieden, aldus lezen sommigen den tekst. "Gij vraagt, wanneer het zal komen, en bemerkt niet dat het reeds begonnen is opgericht te worden in uw midden. Het Evangelie wordt gepredikt, het is bevestigd door wonderen, het is omhelsd geworden door zeer velen, zodat het onder uw volk is, hoewel niet in uw hart." Het is de dwaasheid van veel nieuwsgierige vragers naar de toekomst, om uit te zien en te verwachten als nog te moeten komen, hetgeen reeds in hun midden is.

2. Dat de oprichting van dat koninkrijk zeer veel tegenstand zal ontmoeten en door zeer velen belemmerd zal worden, vers 22. De discipelen dachten dat zij altijd voorspoed zouden hebben op hun werk, dat zij overal de overwinning zouden wegdragen, maar Christus zegt hun dat het anders zijn zal: "Er zullen dagen komen, eer gij uw getuigenis volbracht en uw werk gedaan zult hebben, wanneer gij zult begeren een der dagen van den Zoon des mensen te zien, - zulk een dag als wij nu hebben-"van voorspoed en voortgang van het Evangelie, en gij zult dien niet zien. "In het begin zult gij inderdaad wondervollen voorspoed hebben" -en dien hadden zij ook, toen op een dag duizenden tot de gemeente werden toegedaan-"maar denkt niet dat het altijd zo zijn zal, neen, gij zult vervolgd worden en verstrooid, tot zwijgen gebracht en in de gevangenis geworpen worden, zodat gij geen gelegenheid zult hebben om onbevreesd het Evangelie te prediken, zoals gij die nu hebt. Nadat zij er voor een wijle van genoten hebben, zullen de mensen beginnen er onverschillig voor te worden, zodat gij dan later niet zo groot een oogst van zielen voor Christus zult kunnen inzamelen als in den beginne en niet zulke grote menigten zien komen aangevlogen als duiven tot hare vensters." Dit ziet heen naar de discipelen in latere eeuwen, zij moeten veel teleurstelling verwachten, het Evangelie zal niet altijd met dezelfde vrijheid en dezelfden voorspoed gepredikt worden. Leraren en gemeenten zullen soms onder uitwendig bedwang komen. De leraren zullen naar de uithoeken des lands gedrongen worden, en plechtige bijeenkomsten worden verstoord en uiteengedreven. Dan zullen zij wensen zulke dagen van goede gelegenheid te zien als zij tevoren gehad hebben, sabbatdagen, sacramentsdagen, dagen van prediking, dagen van gebed, dat zijn dagen van den Zoon des mensen, waarin wij van Hem horen en gemeenschap met Hem hebben. De tijd kan komen, wanneer wij tevergeefs naar zulke dagen verlangen. God leert ons de waardij kennen van zulke zegeningen door het gemis er van. Het betaamt ons om, terwijl zij er zijn, ze te gebruiken, er winst mede te doen en in de jaren van overvloed op te garen voor de jaren van hongersnood. Soms zullen zij onder innerlijke belemmering zijn, niet zulke tekenen hebben van de tegenwoordigheid van den Zoon des mensen, als zij vroeger gehad hebben. De Geest heeft zich van hen teruggetrokken, zij zien hun tekenen niet, de engel daalt niet neer om het water te beroeren, er heerst grote stompzinnigheid onder de kinderen der mensen, en een grote lauwheid onder de kinderen Gods. Dan zullen zij wensen zulke overwinnende dagen van den Zoon des mensen te zien, als zij soms gezien hebben, toen Hij voortreed met Zijn boog en Zijn kroon, overwinnende en opdat Hij overwonne, maar zullen ze niet zien. Wij moeten niet denken dat Christus’ kerk en zaak verloren zijn, omdat zij niet altijd even zichtbaar de overhand hebben.

3. Dat wij naar Christus en Zijn koninkrijk niet moeten uitzien in een bepaalde plaats, Zijne verschijning zal algemeen en overal tegelijk wezen, vers 23, 24. "Zij zullen tot u zeggen: Ziet hier, of daar is Hij. Hier is een, die de Joden uit de macht der verdrukkende Romeinen zal verlossen, of dáár is een, die de Christenen uit de handen van de verdrukkende Joden zal bevrijden. Hier is de

Messias, en dáár is een profeet, hier op dezen berg of daar te Jeruzalem, zult gij de ware kerk vinden. Gaat niet heen, en volgt niet, geeft geen acht op zulke voorstellingen. Het koninkrijk Gods was niet bestemd om de heerlijkheid te zijn van een particulier volk, maar om licht te geven aan de heidenen, want gelijk de bliksem, die van het ene einde onder den hemel bliksemt en tot onder het andere schijnt, plotseling en onweerstaanbaar, alzo zal ook de Zoon des mensen wezen in Zijn dag."

a. De oordelen, die de Joodse natie zullen verderven, om de Christenen uit hun handen te verlossen, zullen als bliksemen door het land gaan, zullen alles van het ene einde tot het andere verwoesten, en zij, die voor dit verderf getekend zijn, kunnen het niet meer ontwijken of weerstaan, dan zij een bliksemstraal ontwijken of weerstaan kunnen.

b. Het Evangelie, dat Christus' koninkrijk moet oprichten in de wereld, zal als bliksemen door de natiën heen vliegen. Het koninkrijk van den Messias is geen lokale zaak, maar moet wijd en ver over de ganse oppervlakte der aarde verbreid worden, het zal schijnen van Jeruzalem naar alle zijden, en dat wel in een ogenblik. De koninkrijken der aarde zullen van den zuurdesem des Evangelies doortrokken zijn, eer zij het weten. De trofeeën van Christus' overwinningen zullen opgericht worden op de puinhopen van het rijk des duivels, zelfs in die landen, welke nooit aan het Romeinse juk konden onderworpen worden. De bedoeling, waarmee Christus' koninkrijk werd opgericht, was niet om ene natie groot te maken, maar om alle natiën goed te maken-tenminste uit alle natiën sommigen, en dit doel zal bereikt worden, hoewel de heidenen woeden en de koningen der aarde zich met al hun macht er tegen stellen.

4. Dat de Messias moet lijden eer Hij moet regeren, vers 25. Eerst moet Hij veel lijden, veel harde dingen, en verworpen worden van dit geslacht, en als Hij aldus behandeld wordt, moeten Zijne discipelen ook niets anders verwachten dan te zullen lijden en om Zijnentwil verworpen te worden. Zij dachten dat het koninkrijk van den Messias in uitwendige pracht en praal opgericht zou worden. Neen, zegt Christus, wij moeten door het kruis tot de kroon komen. De Zoon des mensen moet veel lijden. Pijn, en schande, en dood, daarin bestaat dat vele. Hij moet verworpen worden door dit geslacht van ongelovige Joden, eer Hij door een ander geslacht van gelovige heidenen kan worden aangenomen, opdat Zijn Evangelie de eer hebbe van te triomferen over den grootsten tegenstand van hen, die er den grootsten steun aan hadden behoren te geven, en zo zal de uitnemendheid der kracht blijken te zijn van God, en niet van den mens, want, hoewel Israël niet wordt verzameld, zal Hij nochtans verheerlijkt worden tot aan de einden der aarde.

5. Dat de oprichting van het koninkrijk van den Messias de inleiding zal zijn van de verwoesting van het Joodse volk, dat dan in een diepen slaap van gerustheid zal verzonken zijn, verzonken ook in zinnelijkheid, zoals de oude wereld in den tijd van Noach, en Sodom in de dagen van Lot, vers 26 en verder. Merk op:

a. Hoe het tevoren met zondaars geweest is, en in welke houding of gemoedsgesteldheid de oordelen Gods, waarvoor zij gewaarschuwd waren geworden, hen eindelijk hebben gevonden. Sla een terugblik op de oude wereld, toen alle vlees zijn weg verdorven had op de aarde, en de aarde vervuld was met wrevel. Kom wat nader tot onzen tijd, en gedenk hoe het geweest is met de mannen van Sodom, die boos waren en grote zondaars tegen den Heere. Merk nu op, betreffende deze beiden: a. Dat zij behoorlijk waren gewaarschuwd voor het verderf, dat wegens hun zonden over hen komen zou. Noach was een prediker der gerechtigheid voor de oude wereld, en dat was

Lot voor de inwoners van Sodom. Zij hebben hun intijds kennis gegeven wat het einde zou wezen van hun goddeloze handelingen, en dat dit einde niet meer ver was. Dat zij op de hun gegeven waarschuwingen geen acht sloegen, er niet aan geloofden, er zich niet om bekommerden. Zij waren zeer gerust, gingen gans onbezorgd voort met hun zaken: zij aten, zij dronken, gaven zich toe in hun genietingen, en bekommerden zich om niets anders dan om het vlees te verzorgen, rekenden op de bestendigheid van hun tegenwoordigen bloeienden toestand, en gingen dus huwelijken aan, zij huwden en werden ten huwelijk gegeven, opdat hun geslachten en huisgezinnen opgebouwd zouden worden. Zij waren allen zeer vrolijk, dat waren ook de mannen van Sodom, en toch hadden zij het ook zeer druk: zij kochten, zij verkochten, zij plantten, zij bouwden. Dat was alles zeer geoorloofd, maar de fout school daarin, dat zij al te veel aan deze dingen hechtten, daaraan uitsluitend hun hart gaven, zodat zij zin noch lust had- den om zich tegen de bedreigde oordelen te voorzien. Terwijl zij als de mannen van Nineve hadden behoren te wezen, vastende en biddende, berouw hebbende en hun leven beterende op de aankondiging van het naderend oordeel, gingen zij rustig voort vlees te eten en wijn te drinken, als God riep tot geween en tot rouwklage, Jesaja 22:12, 13. b. Dat zij volhardden in hun gerustheid en hun zinnelijkheid, totdat het bedreigde oordeel kwam. Tot aan den dag, dat Noach in de ark ging, en Lot van Sodom uitging, heeft niets, dat hun gezegd of gedaan werd, hen kunnen opschrikken of doen ontwaken. Hoewel de stompzinnigheid der zondaren in een zondigen weg even vreemd als onverschoonbaar is, moeten wij het toch niet vreemd achten, want het is niet zonder voorbeeld. Het is het pad der eeuw, dat de ongerechtige lieden betreden hebben, die sluimerend naar de hel zijn gegaan, alsof hun verdoemenis sluimerde terwijl zij sluimerden,

c. Dat God zorg droeg voor de behoudenis der Zijnen, die geloofden en vreesden, en de waarschuwing, die zij aan anderen gaven, ook zelf ter harte namen. Noach ging in de ark, en daar was hij veilig, Lot ging uit Sodom, en zo ging hij het kwaad uit den weg. Gaan sommigen achteloos en roekeloos het verderf tegemoet, dat zal gene verhindering wezen voor de behoudenis van hen, die geloven, d. Dat zij verrast, overvallen werden door het verderf, dat zij niet wilden vrezen, en er tot hun onuitsprekelijk afgrijzen door werden verzwolgen. De zondvloed kwam, en verdierf al de zondaren der oude wereld, vuur en sulfer kwamen en verdierven al de zondaren van Sodom. God heeft veel pijlen in Zijn pijlkoker, en gebruikt welke Hij wil om krijg te voeren tegen Zijn rebellerende onderdanen, want Hij kan welke Hij wil van kracht en uitwerking doen zijn. Hetgeen hier echter inzonderheid bedoeld wordt is, aan te tonen welk een ontzettende verrassing het verderf zal wezen voor hen, die zich zo gerust aan hun zinnelijke genietingen overgeven.

b. Hoe het nu nog met de zondaren zijn zal, vers 30. Even alzo zal het zijn in den dag, op welken de Zoon des mensen geopenbaard zal worden. Als Christus komt om de Joodse natie door de Romeinse legers te verderven, dan zal het gros dier natie in even zulke gerustheid en stompzinnigheid worden bevonden. Zij zijn thans door Christus gewaarschuwd, en na Hem zullen zij door de apostelen worden gewaarschuwd, zoals Noach en Lot hun tijdgenoten hebben gewaarschuwd, maar het zal alles tevergeefs zijn. Zij zullen in hun gerustheid volharden, zullen voortgaan met hun veronachtzamen en hun tegenstaan van Christus en Zijn Evangelie, totdat alle Christenen uit het midden van hen zijn uitgegaan en naar hun toevluchtsoord der veiligheid zijn gegaan. God zal aan gene zijde der Jordaan voor hen zorgen, en dan zal een stortvloed van oordelen komen, die al de ongelovige Joden zal verdoen. Men zou gedacht hebben dat deze rede van onzen Zaligmaker, die in het openbaar was uitgesproken en niet lang daarna in de wereld werd bekend gemaakt, hen wakker geschud zou hebben, maar het was niet zo, want het hart des volks was verhard tot hun verderf. Even alzo zullen, als Jezus Christus komt om de wereld te oordelen, de zondaars in dezelfde geruste,

zorgeloze houding worden gevonden, gans onverschillig voor het naderend oordeel, hetwelk daarom over hen zal komen als een strik, en evenzo gaan de zondaars van alle tijden gerust voort op hun boze wegen, zonder aan hun einde te denken, of aan de rekenschap, die zij hebben te geven. "Wee den gerusten te Zion".

6. Dat het van Zijne discipelen en volgelingen de zorg moet zijn om zich te dien dage van de ongelovige Joden te onderscheiden, en dat zij hen verlatende, hun stad en hun land aan hen overlatende, op een gegeven teken moeten vluchten naar de richting, die hun dan aangewezen zal worden. Laat hen zich terugtrekken zoals Noach in de ark, en Lot te Zoar. Gij zoudt Jeruzalem gemeesterd hebben, maar zij is niet genezen, en daarom: Vliedt uit het midden van haar, en redt een iegelijk zijne ziel, Jesaja 51:6, 9. Deze hun vlucht van Jeruzalem moet snel geschieden en door geen zorg over hun wereldse zaken vertraagd worden, vers 51: Wie op het dak zal zijn, als het alarmteken gegeven wordt, en zijn huisraad in huis, die kome niet af om het weg te nemen, omdat hij er geen tijd voor heeft, en ook omdat het medenemen van zijn goed hem in zijn vlucht zou belemmeren. Laat hem in zulk een tijd geen achtslaan op zijn huisraad, als het schier een wonder van genade zal wezen, indien zijne ziel -dat is zijn leven, hem tot een buit zal zijn. Het zal beter wezen om zijn huisraad achter te laten, dan te blijven om er zorg voor te dragen, en om te komen met de ongehoorzamen. Het zal zaak voor hen zijn om te doen wat aan Lot en zijn gezin bevolen was te doen: Behoudt u om uws levens wil. "Wordt behouden van dit verkeerd geslacht".

a. Als zij ontkomen zijn, moeten zij er niet aan denken terug te keren, vers 32. Gedenkt aan de vrouw van Lot, en laat haar ene waarschuwing voor u zijn, om niet slechts dit Sodom te ontvlieden (want alzo is Jeruzalem geworden, Jesaja 1:10), maar te volharden in uwe vlucht en niet, evenals zij, om te zien. Hebt er geen afkeer van om een plaats te verlaten, die ten verderve is gewijd, wie of wat gij er ook in achter moet laten, dat u nog zo dierbaar is. Laat hen, die het Sodom van den natuurlijken staat hebben verlaten, voorwaarts gaan, en niet eens een vriendelijken blik achter zich werpen. Laat hen niet terug zien, opdat zij niet in verzoeking komen van terug te gaan, ja opdat dit niet aangezien worde als een teruggaan met het hart, of als een blijk dat het hart achtergebleven is. De vrouw van Lot werd in een zoutpilaar veranderd, om een blijvend gedenkteken te zijn van Gods ongenoegen over afvalligen, die beginnen in den geest en eindigen in het vlees.

b. Er zal geen ander middel wezen om hun leven te redden dan door de Joden te verlaten, en, zo zij hun leven dachten te kunnen redden door ene verbintenis met hen, dan zullen zij zich teleurgesteld zien, vers 33, "Zo wie zijn leven zal zoeken te behouden door af te wijken van zijn Christendom en toe te geven aan de Joden, die zal het met hen verliezen en in de algemene ramp omkomen." Maar wie bereid is zijn leven te wagen met de Christenen, op dezelfden grond waarop zij het wagen, die part en lot met hen wil hebben in leven en in sterven, die zal zijn leven behouden, want hij zal zich het eeuwige leven verzekeren, en in dien tijd zal het meer waarschijnlijk een middel zijn om het leven te behouden, dan om met de Joden lotgemeen te zijn, of bij hen veiligheid te zoeken. Zij doen het best, die op God vertrouwen in den weg des plichts.

7. Dat alle goede Christenen voorzeker dit verderf zullen ontkomen, doch velen slechts ternauwernood, vers 34-36. Als Gods oordelen alles verwoesten, dan zal Hij krachtige, afdoende maatregelen nemen om de Zijnen te behouden, door merkwaardige leidingen Zijner voorzienigheid onderscheidende tussen hen en anderen, die hun het naast waren: twee zullen op een bed zijn, de een zal aangenomen en de ander zal verlaten worden, de een uit den brand weggerukt en naar een

veilige plaats gebracht, terwijl de ander in het algemene verderf mede omkomt. Hoewel het zwaard allen verteert, en aan allen enerlei schijnt te wedervaren, toch zal het vroeg of laat blijken dat de Heere kent degenen, die de Zijnen zijn, en degenen, die dit niet zijn, en dat Hij het kostelijke van het snode uittrekt. Wij zijn er zeker van, dat de Rechter der ganse aarde recht zal doen, en daarom, als Hij een oordeel zendt om den dood Zijns Zoons te wreken op hen, die Hem gekruisigd hebben, dan zal Hij er zorg voor dragen, dat geen van hen, die Hem hebben verheerlijkt en geroemd hebben in Zijn kruis, door dat oordeel zal worden weggenomen.

8. Dat dit werk van onderscheiding en afscheiding gedaan zal worden aan alle plaatsen, zover het koninkrijk Gods zal reiken, vers 37.

Waar, Heere? Zij hadden gevraagd naar den tijd, en hieromtrent heeft Hij hun nieuwsgierigheid niet willen bevredigen, daarom doen zij nu een andere vraag: "Waar, Heere? Waar zullen zij, die aangenomen worden, veilig zijn? Waar zullen zij, die verlaten worden, omkomen?" Het antwoord is spreekwoordelijk en kan zo verklaard worden, dat het de vraag naar alle kanten beantwoordt: Waar het lichaam is, aldaar zullen de arenden vergaderen.

a. Waar ook de ten verderve gewijde bozen zijn, daar zullen zij door de oordelen Gods worden gevonden, evenals waar ook een dood lichaam is, de roofvogels er op af zullen komen. De Joden hebben zich tot een dood lichaam gemaakt, hatelijk en afzichtelijk voor Gods heiligheid en gerechtigheid, waar ook iemand van dat ongelovig geslacht is, het oordeel Gods zal hem treffen, zal op hem neerkomen, als de arend op zijne prooi. Uwe hand zal al Uwe vijanden vinden, Psalm 21:9, al stelden zij hun nest tussen de sterren, Obadja 4. De Romeinse soldaten zullen de Joden opsporen in alle hoeken en holen, en niemand hunner zal ontkomen.

b. Waar de Godvruchtigen ook zijn, die getekend zijn ter behoudenis, zij zullen gevonden worden in de zalige genieting van Christus. Gelijk de ontbinding der Joodse kerk zich naar alle kanten zal uitstrekken, zo zal het ook met de instelling der Christelijke kerk wezen. Waar Christus ook is, zullen de gelovigen tot Hem toestromen en Hem ontmoeten, zoals arenden om hun prooi, zonder dat hun den weg gewezen werd, door het instinct der nieuwe natuur. Nu is Christus waar Zijn Evangelie is, waar Zijne inzettingen zijn, waar Zijne kerk is, Want waar twee of drie vergaderd zijn in Zijn naam, daar is Hij in het midden van hen, en daar zullen dus ook anderen tot Hem vergaderd worden Het koninkrijk van den Messias zal geen bepaalde plaats tot metropolis of hoofdstad hebben, zoals Jeruzalem voor de Joodse kerk geweest is, waar alle Joden zich heen moesten begeven, maar waar het lichaam is, waar het Evangelie gepredikt en de sacramenten bediend worden, daar zullen vrome zielen komen, daar zullen zij Christus vinden, en door het geloof zich in Hem verblijden. Aan alle plaats waar Christus Zijns naams gedachtenis sticht, daar zal Hij tot Zijn volk komen en hen zegenen, Johannes 4:21, 1 Timotheus 2:8. Veel goede schriftverklaarders verstaan dit van de bijeen vergadering der heiligen met Christus in het koninkrijk der heerlijkheid: Vraag niet, waar het dode lichaam zijn zal, en hoe zij er den weg heen zullen vinden, want zij zullen onder onfeilbare leidingen wezen, tot Hem, die hun levend, leven gevend Hoofd is, en het middelpunt van hun eenheid, tot Hem zullen de volken verzameld worden.

HOOFDSTUK 18

1 En Hij zeide ook een gelijkenis tot hen, daartoe strekkende, dat men altijd bidden moet, en niet vertragen;
2 Zeggende: Er was een zeker rechter in een stad, die God niet vreesde, en geen mens ontzag.
3 En er was een zekere weduwe in dezelfde stad, en zij kwam tot hem, zeggende: Doe mij recht tegen mijn wederpartij.
4 En hij wilde voor een langen tijd niet; maar daarna zeide hij bij zichzelven: Hoewel ik God niet vreze, en geen mens ontzie;
5 Nochtans, omdat deze weduwe mij moeielijk valt, zo zal ik haar recht doen, opdat zij niet eindelijk kome, en mij het hoofd breke.
6 En de Heere zeide: Hoort, wat de onrechtvaardige rechter zegt.
7 Zal God dan geen recht doen Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, hoewel Hij lankmoedig is over hen?
8 Ik zeg u, dat Hij hun haastelijk recht doen zal. Doch de Zoon des mensen, als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?
9 En Hij zeide ook tot sommigen, die bij zichzelven vertrouwden, dat zij rechtvaardig waren, en de anderen niets achtten, deze gelijkenis:
10 Twee mensen gingen op in den tempel om te bidden, de een was een Farizeer, en de ander een tollenaar.
11 De Farizeer, staande, bad dit bij zichzelven: O God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen, rovers, onrechtvaardigen, overspelers; of ook gelijk deze tollenaar.
12 Ik vast tweemaal per week; ik geef tienden van alles, wat ik bezit.
13 En de tollenaar, van verre staande, wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar den hemel, maar sloeg op zijn borst, zeggende: O God! wees mij zondaar genadig!
14 Ik zeg ulieden: Deze ging af gerechtvaardigd in zijn huis, meer dan die; want een ieder, die zichzelven verhoogt, zal vernederd worden, en die zichzelven vernedert, zal verhoogd worden.
15 En zij brachten ook de kinderkens tot Hem, opdat Hij die zou aanraken; en de discipelen, dat ziende, bestraften dezelve.
16 Maar Jezus riep dezelve kinderkens tot Zich, en zeide: Laat de kinderkens tot Mij komen, en verhindert hen niet; want derzulken is het Koninkrijk Gods.
17 Voorwaar, zeg Ik u: Zo wie het Koninkrijk Gods niet zal ontvangen als een kindeken, die zal geenszins in hetzelve komen.
18 En een zeker overste vraagde Hem, zeggende: Goede Meester, wat doende zal ik het eeuwige leven beerven?
19 En Jezus zeide tot hem: Wat noemt gij Mij goed? Niemand is goed, dan Een, namelijk God.
20 Gij weet de geboden: Gij zult geen overspel doen; gij zult niet doden; gij zult niet stelen; gij zult geen valse getuigenis geven; eer uw vader en uw moeder.
21 En hij zeide: Al deze dingen heb ik onderhouden van mijn jonkheid aan.
22 Doch Jezus, dit horende, zeide tot hem: Nog een ding ontbreekt u; verkoop alles, wat gij hebt, en deel het onder de armen, en gij zult een schat hebben in den hemel; en kom herwaarts, volg Mij.
23 Maar als hij dit hoorde, werd hij geheel droevig; want hij was zeer rijk.
24 Jezus nu, ziende, dat hij geheel droevig geworden was, zeide: Hoe bezwaarlijk zullen degenen, die goed hebben, in het Koninkrijk Gods ingaan!
25 Want het is lichter, dat een kemel ga door het oog van een naald, dan dat een rijke in het Koninkrijk Gods inga.

26 En die dit hoorden, zeiden: Wie kan dan zalig worden?
27 En Hij zeide: De dingen, die onmogelijk zijn bij de mensen, zijn mogelijk bij God.
28 En Petrus zeide: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn U gevolgd.
29 En Hij zeide tot hen: Voorwaar, Ik zeg ulieden, dat er niemand is, die verlaten heeft huis, of ouders, of broeders, of vrouw, of kinderen, om het Koninkrijk Gods;
30 Die niet zal veelvoudig weder ontvangen in dezen tijd, en in de toekomende eeuw het eeuwige leven.
31 En Hij nam de twaalven bij Zich, en zeide tot hen: Ziet, wij gaan op naar Jeruzalem, en het zal alles volbracht worden aan den Zoon des mensen, wat geschreven is door de profeten.
32 Want Hij zal den heidenen overgeleverd worden, en Hij zal bespot worden, en smadelijk behandeld worden, en bespogen worden.
33 En Hem gegeseld hebbende, zullen zij Hem doden; en ten derden dage zal Hij wederopstaan.
34 En zij verstonden geen van deze dingen; en dit woord was voor hen verborgen, en zij verstonden niet, hetgeen gezegd werd.
35 En het geschiedde, als Hij nabij Jericho kwam, dat een zeker blinde aan den weg zat, bedelende.
36 En deze, horende de schare voorbijgaan, vraagde, wat dat ware.
37 En zij boodschapten hem, dat Jezus de Nazarener voorbijging.
38 En hij riep, zeggende: Jezus, Gij Zone Davids, ontferm U mijner!
39 En die voorbijgingen, bestraften hem, opdat hij zwijgen zou; maar hij riep zoveel te meer: Zone Davids, ontferm U mijner!
40 En Jezus, stil staande, beval, dat men denzelven tot Hem brengen zou; en als hij nabij Hem gekomen was, vraagde Hij hem,
41 Zeggende: Wat wilt gij, dat Ik u doen zal? En hij zeide: Heere! dat ik ziende mag worden.
42 En Jezus zeide tot hem: Word ziende; uw geloof heeft u behouden.
43 En terstond werd hij ziende, en volgde Hem, God verheerlijkende. En al het volk, dat ziende, gaf Gode lof.

In dit hoofdstuk hebben wij

I. De gelijkenis van de weduwe, die dringend aanhoudt dat haar recht zal geschieden, bedoeld om ons vurigheid te leren in het gebed, 1-8.

II. De gelijkenis van den Farizeeër en den tollenaar, bestemd om ons te leren ootmoedig te zijn, en ons in het gebed wegens onze zonde te verootmoedigen, vers 9-14.

III. Christus' gunst jegens kleine kinderen, die tot Hem gebracht werden, vers 15-17.

IV. De op-de-proef-stelling van een rijk man, om te zien of hij Christus meer liefhad dan zijn rijkdom, zijn falen bij die proef, en Christus' gesprek met Zijne discipelen bij deze gelegenheid, vers 18-30.

V. Christus' voorspelling van Zijn lijden en dood, vers 31-34, Zijne genezing van een blinde, vers 35-43. Deze vier Schriftuurplaatsen hebben wij tevoren in Mattheus en Markus gehad.

Lukas 18:1-8

Van deze gelijkenis hangt de sleutel aan de deur, de strekking en bedoeling er van zijn reeds vooruit aangeduid. Christus heeft haar voorgesteld met het doel ons te leren dat men altijd bidden moet en niet vertragen, vers 1. Zij veronderstelt dat het volk Gods een biddend volk is, al Gods kinderen zijn in voortdurende gemeenschap met Hem, en hebben ook hun bijzondere tijden en gelegenheden, om met Hem te spreken en Hem met hun nood en hun begeerten bekend te maken. Het is ons voorrecht en onze eer, dat wij mogen bidden. Het is onze plicht, wij behoren te bidden, wij zondigen als wij het verzuimen. Het moet ons voortdurend werk zijn, wij behoren altijd te bidden, het is hetgeen, dat door den dagelijksen plicht wordt vereist. Wij moeten bidden en het bidden nooit moede worden, noch er aan denken om er van af te laten, totdat het bidden als verzwolgen wordt in eeuwigdurenden lof. Maar wat hier inzonderheid bedoeld schijnt, is ons standvastigheid en volharding te leren in ons bidden om geestelijke zegeningen, hetzij in betrekking tot ons zelven of tot de kerk Gods. Als wij bidden om kracht tegen onze geestelijke vijanden, onze lusten en ons bederf, die onze ergste vijanden zijn, dan moeten wij volharden in den gebede, bidden en niet vertragen, want wij zullen Gods aangezicht niet tevergeefs zoeken. Zo behoren wij ook te bidden om verlossing van Gods volk uit de handen van hun vervolgers en verdrukkers.

I. Christus toont door ene gelijkenis de kracht van het dringend aanhouden bij mensen, die er door bewogen zullen worden, als niets anders genoeg invloed op hen heeft, om hen te laten doen wat recht is. Hij geeft u een voorbeeld van een eerlijke zaak, die gunstig door een onrechtvaardigen rechter beslist was, niet omdat zij billijk was of zijn medelijden opwekte, maar zuiver en alleen omdat hij er lastig door werd gevallen. Merk hier op:

1. Het slechte karakter van den rechter, die in een zekere stad was. Hij heeft God niet gevreesd en geen mens ontzien, hij bekommerde zich noch om zijn geweten, noch om zijn goeden naam. Hij had geen ontzag voor den toorn Gods over hem, evenmin als voor de afkeuring der mensen van zijn gedrag en handelwijze. Of wel: hij bekommerde zich niet om jegens God of mensen zijn plicht te doen, hij was volkomen vreemd aan Godsvrucht en eer, en had daar zelfs geen begrip van. Het is niet vreemd dat zij, die de vreze huns Scheppers van zich afgeworpen hebben, hoegenaamd geen achtslaan op hun medeschepselen, waar geen vreze Gods is, is geen goeds te verwachten. Zulk een ongodsdienstigheid en onmenselijkheid is slecht in iedereen, maar zeer slecht in een rechter, die de macht in handen heeft, in welker gebruik hij door de beginselen van Godsdienst en gerechtigheid geleid moest worden. Zo hij zich hierdoor niet laat leiden, zal hij in plaats van goed te doen met zijne macht, gevaar lopen van er kwaad mede te doen. Goddeloosheid ter plaatse des gerichts was een der ergste kwaden, die Salomo gezien heeft onder de zon, Prediker 3:16.

2. De verdrukte zaak ener arme weduwe, die er door genoodzaakt werd zich op hem te beroepen, daar zij verongelijkt werd door iemand, die dacht haar door macht en verschrikking te overbluffen en te overstelpen. Blijkbaar was het recht aan hare zijde, maar in haar verzoek dat haar recht gedaan zou worden, schijnt zij zich niet aan de formaliteiten der wet gehouden te hebben, maar zich van dag tot dag tot den rechter zelf, in zijn eigen huis te hebben gewend, al maar roepende: Doe mij recht tegen mijne wederpartij. Zij wenste zich niet op hem te wreken wegens iets, dat hij haar had aangedaan, zij verlangde slechts dat hij verplicht zou worden haar hetgeen hij van haar in bezit had terug te geven, en dat hem de macht zou ontnomen worden om haar nog langer te verdrukken. Arme weduwen hebben dikwijls vele tegenstanders, die op barbaarse wijze hun voordeel doen met

haar hulpeloosheid en haar verkorten in hare rechten, haar het weinigje, dat zij hebben, ontroven, en aan de overheidspersonen is zeer bijzonder bevolen, niet slechts de weduwe niet te verdrukken, Jeremia 22:3, maar den wees recht te doen en de twistzaak der weduwe te handelen, Jesaja 1:17, haar beschermers te zijn, dan zijn zij als goden, want God is alzo, Psalm 68:6.

3. De moeilijkheden, die zij voor hare zaak ontmoette: Hij wilde voor een langen tijd niet. Volgens zijne gewoonte zag hij haar bars aan, nam geen notitie van hare zaak, maar liet al het onrecht, dat hare wederpartij haar deed, oogluikend toe, want zij had de middelen niet om hem steekpenningen te geven. Er was ook geen voornaam man, voor wie hij ontzag had, die ten haren gunste sprak, zodat hij volstrekt niet geneigd was haar herstel van onrecht te bezorgen, en hijzelf was zich bewust van de reden zijner traagheid, en kon dus niet anders dan bij zich zelven erkennen, dat hij God niet vreesde en geen mens ontzag. Het is treurig dat een mens zo goed weet wat er slecht in hem is, zonder dat hij er zich om bekommert om van dat slechte af te komen.

4. Hoe zij hare zaak won door dezen onrechtvaardigen rechter voortdurend lastig te vallen, vers 5. "Omdat deze weduwe mij moeilijk valt, zal ik acht geven op hare zaak en haar recht doen, niet zozeer uit vrees dat zij mij door haar geroep in een kwaad gerucht zal doen komen, als wel uit vrees dat haar geroep mij zal vermoeien, want zij is besloten mij geen rust te geven, voordat het gedaan is, en daarom zal ik het doen, ten einde mij verdere moeite te besparen en dus hoe eerder hoe beter dan maar." Aldus heeft zij door haar aanhoudend bidden en smeken verkregen, dat haar recht gedaan werd. Zij smeekte er om aan zijne deur, zij volgde hem op straat, zij deed hem haar verzoek in de publieke rechtszaal, altijd klonk haar geroep: Doe mij recht tegen mijne wederpartij, hetgeen hij genoodzaakt was te doen om van haar ontslagen te komen, want, hoe slecht hij ook was, heeft zijn geweten hem toch niet toegelaten haar in de gevangenis te werpen wegens belediging van het hof.

II. Hij past dit toe ter bemoediging van Gods biddend volk, om te bidden met geloof en vurigheid, en er in te volharden.

1. Hij verzekert hun dat God hun ten laatste genadig zal zijn, vers 6 :Hoort wat de onrechtvaardige rechter zegt, hoe hij zich geheel overwonnen verklaart door dat dringend aanhouden.

Zal God dan geen recht doen Zijnen uitverkorenen? Merk hier op:

a. Wat het is, dat zij begeren en verwachten: dat God Zijnen uitverkorenen recht zal doen. Er zijn mensen in de wereld, die Gods volk zijn, Zijne uitverkorenen, een keurvolk, een verkoren volk. En hierop heeft Hij het oog in alles wat Hij voor hen doet, het is omdat zij Zijne uitverkorenen zijn, en tengevolge van Zijne uitverkiezing van hen. Gods uitverkorenen hebben zeer veel beproevingen in deze wereld, er zijn vele wederpartijders, die tegen hen strijden. Satan is hun grote wederpartij. Wat zij verlangen en verwachten is, dat God hen zal bewaren en beschermen, dat Hij de belangen Zijner kerk zal verzekeren in de wereld, en Zijne genade in het hart.

b. Wat hiervoor van Gods volk geëist wordt: zij moeten dag en nacht tot Hem roepen. Niet alsof Hij hun betoog en hun vermaningen nodig heeft, of door hun pleiten kan bewogen worden, maar Hij heeft hun dit ten plicht gesteld, en daaraan heeft Hij genade beloofd. Wij behoren zeer bijzonder te wezen in ons bidden tegen onze geestelijke vijanden, zoals Paulus gedaan heeft: Hierover heb ik den

Heere driemaal gebeden, opdat hij van mij zou wijken, en zoals deze weduwe. Heere, dood dit bederf. Heere, wapen mij tegen deze verzoeking. Wij behoren bezorgd te zijn over, en ons het lot aan te trekken van, de vervolgde en verdrukte kerken, en te bidden dat God haar recht zal doen en haar in veiligheid zal stellen. En hieromtrent moeten wij zeer dringend zijn, wij moeten roepen met vurigheid en ernst, wij moeten dag en nacht roepen, als degenen, die geloven dat hun gebed ten laatste verhoord zal worden, wij moeten worstelen met God als degenen, die den zegen weten te waarderen en zich niet willen laten afwijzen. Aan Gods biddend volk wordt gezegd, dat zij voor Hem niet zullen zwijgen", Jesaja 62:67.

c. Welke ontmoedigingen zij kunnen hebben in hun gebeden en hun verwachtingen. Hij kan lankmoedig over hen zijn, zal wellicht niet terstond voor hen optreden als antwoord op hun gebed. Hij is makrothumoon ep autois -Hij oefent geduld jegens de tegenstanders Zijns volks, en oefent geen wrake op hen, en Hij oefent het geduld Zijns volks, en pleit niet voor hen, treedt niet voor hen op. Lang heeft Hij het geroep der zonde verdragen van de Egyptenaren, die Israël verdrukten, en het geschrei der smart van hen, die verdrukt werden.

d. Welke verzekerdheid zij hebben, dat ten laatste ontferming komen zal, al wordt zij ook uitgesteld, en hoe die verzekerdheid ondersteund wordt door hetgeen de onrechtvaardige rechter zegt. Indien deze weduwe heeft overmocht door haar dringend aanhouden bij den rechter, hoeveel te meer zullen Gods uitverkorenen dan niet overmogen. Want: Deze weduwe was een vreemde, die tot den rechter in generlei betrekking stond, maar Gods biddend volk zijn Zijne uitverkorenen, die Hij kent en liefheeft, in wie Hij zich verlustigt, en voor wie Hij altijd heeft gezorgd. Zij was slechts een persoon, maar Gods biddend volk zijn velen, die allen voor dezelfde zaak tot Hem komen, en samenstemmen om te vragen wat zij behoeven, Mattheus 18:19. Gelijk de heiligen in den hemel den troon der heerlijkheid omringen met hun verenigd lofgezang, zo belegeren de heiligen op aarde den troon der genade met hun verenigd gebed. Zij kwam tot een rechter, die haar gebood op een afstand te blijven, wij komen tot een Vader, die ons zegt vrijmoedig tot Hem te komen, en ons leert te roepen: Abba, Vader. Zij kwam tot een onrechtvaardigen rechter, wij komen tot een rechtvaardigen Vader, Johannes 17:25, Een, die acht geeft op Zijn eigen eer en op het welzijn van Zijn arme schepselen, inzonderheid die, welke in moeite of benauwdheid zijn, zoals weduwen en wezen. Zij kwam tot dezen rechter zuiver en alleen voor haar eigen zaak en belang, maar God zelf is betrokken in de zaak, die wij van Hem begeren, en wij kunnen zeggen: Sta op, Heere, twist Uwe twistzaak, en Wat zult Gij dan Uw groten naam doen? Zij had geen vriend, om voor haar te spreken en kracht bij te zetten aan hare bede, en meer invloed te oefenen dan zij bezat, maar wij hebben een Voorspraak bij den Vader, Zijn eigen Zoon, die altijd leeft om voor ons te bidden, en: een machtigen, overmogenden invloed heeft in den hemel. Geen belofte had zij van welslagen, gene aanmoediging was haar gegeven om te vragen, maar ons wordt de gouden scepter toegereikt, ons wordt gezegd te bidden, en de belofte gegeven dat wij zullen ontvangen. Zij kon slechts op zekere uren van den dag toegang verkrijgen tot den rechter, maar wij mogen dag en nacht tot God roepen, en in alle uren van den dag en den nacht, en daarom kunnen wij des te eerder hopen door dringend aanhouden te zullen overmogen. Haar aanhouden was den rechter lastig, en zij zou kunnen vrezen dat het hem zou vertoornen en tegen haar zou innemen, maar ons aanhouden is Gode welbehaaglijk, het gebed des oprechten is Zijn welgevallen, en daarom kunnen wij hopen dat het, zo net een krachtig, vurig gebed is, veel zal uitwerken.

2. Hij geeft hun te kennen dat zij desniettemin het wachten op Hem moede zullen beginnen te worden, vers 8. Maar hoewel hun zulke verzekeringen gegeven zijn, dat God Zijnen uitverkorenen recht zal doen, zal de Zoon des mensen, als Hij komt, ook geloof vinden op de aarde? De Zoon des mensen zal komen, om Zijnen uitverkorenen recht te doen, de zaak der vervolgde Christenen tegen de vervolgende Joden te bepleiten. Hij zal komen in Zijne voorzienigheid, om de zaak van Zijn verongelijkt volk te bepleiten in iedere eeuw, en op den groten dag zal Hij komen om te twistzaak van Zion voor altijd te beslechten. Wanneer Hij nu komt, zal Hij geloof vinden op de aarde? In de vraag ligt een sterke ontkenning opgesloten: Neen, Hij zal het niet, Hij zelf voorziet het.

a. Dit veronderstelt dat alleen op aarde geloof nodig is, want de zondaars in de hel gevoelen wat zij niet wilden geloven, en de heiligen in den hemel genieten, aanschouwen wat zij geloofd hebben.

b. Het onderstelt dat geloof de grote zaak is, waarnaar Jezus Christus uitziet. Hij ziet neer op de kinderen der mensen, en vraagt niet: Is daar onschuld? maar: Is daar geloof? Hij vroeg naar het geloof van hen, die zich om genezing tot Hem hebben gewend.

c. Het onderstelt dat, zo er geloof was, al was het nog zo klein of zo weinig, Hij het zou ontdekken. Zijn oog is op den zwaksten gelovige, hoe onbekend ook of hoe onaanzienlijk.

d. Er is voorzegd dat Christus, als Hij komt om de zaak Zijns volks te bepleiten, slechts weinig geloof zal vinden naar verhouding van hetgeen men zou verwachten. Dat is:

A. In het algemeen zal Hij slechts weinige Godvruchtigen vinden, weinigen, die waarlijk Godvruchtig zijn. Velen, die de gedaante der Godzaligheid hebben, maar weinigen, die geloof hebben, eerlijk en oprecht zijn, ja Hij zal weinig getrouwheid vinden onder de mensen, de getrouwen zijn weinig geworden onder de mensen, Psalm 12:2. Tot aan het einde der tijden zal er reden zijn voor deze klacht. De wereld zal niet beter worden, neen, niet als zij haar einde nadert. Slecht is zij, en slecht zal zij zijn, en het slechtste zal zij wezen voor Christus' komst, de laatste tijden zullen de gevaarlijkste wezen.

B. In het bijzonder. Hij zal slechts weinigen vinden, die geloof hebben betreffende Zijne komst. Als Hij komt om Zijnen uitverkorenen recht te doen, dan ziet Hij of er ook geloof is om te helpen en te ondersteunen, en Hij verwondert zich dat er geen is, Jesaja 49:16, 63:5. Het geeft te kennen dat Christus, zowel in Zijn bijzonder komen tot hulp van Zijn volk, als in Zijn algemeen komen aan het einde des tijds, Zijne komst zolang kan, en zal vertragen, dat Ten eerste, Slechte mensen haar zullen tarten, zeggende: Waar is de belofte Zijner toekomst? 2 Petrus 3:4. Zij zullen Hem tarten te komen, Jesaja 5:19, Amos 5:18 :en Zijn uitstel zal hen verharden in hun boosheid, Mattheus 24:8. Ten tweede. Zelfs Zijn eigen volk zal beginnen er aan te wanhopen, en tot de gevolgtrekking komen dat Hij, omdat Hij niet komt op den door hen berekenden tijd. in het geheel niet zal komen. Gods tijd om voor Zijn volk te verschijnen is, als de zaken op het uiterste zijn gekomen, en Zion begint te zeggen: De Heere heeft mij verlaten, Jesaja 49:14, 40:27. Maar dit is onze troost, dat wanneer de bestemde tijd daar is, het blijken zal dat het ongeloof des mensen de beloftenis God niet teniet zal doen.

Lukas 18:9-14

Ook van deze gelijkenis is doel en betekenis er vooraf bijgevoegd, en in vers 9 wordt ons gezegd wie het waren, tegen wie zij gericht was. Hij bestemde haar tot overtuiging van sommigen, "die bij zich zelven vertrouwden, dat zij rechtvaardig waren, en de anderen niets achtten". Het waren dezulken, die:

1. Een hogen dunk hadden van zich zelven en van hun eigen braafheid. Zij dachten zich zo heilig te zijn, als zij slechts behoefden te wezen, en heiliger dan hun naburen, en deze konden tot type of voorbeeld dienen voor hen allen. Maar dat was nog niet alles.

2. Zij vertrouwden bij zich zelven voor God, en hadden niet slechts een hogen dunk van hun eigen gerechtigheid, maar steunden en betrouwden op de verdienste daarvan, als zij zich tot God wendden. Zij vertrouwden bij zich zelven dat zij rechtvaardig waren, zij dachten God tot hun schuldenaar gemaakt te hebben, en alles van Hem te kunnen eisen, en

3. Zij verachtten anderen, zagen met minachting op hen neer, als niet waardig om bij hen vergeleken te worden. Nu wilde Christus door deze gelijkenis aan de zodanige hun dwaasheid tonen, en dat zij zich hierdoor uitsloten van Gods gunst en welgevallen. Het wordt ene gelijkenis genoemd, hoewel er geen vergelijking in gevonden wordt. Het is veeleer ene beschrijving van het verschil in gezindheid en taal van hen, die hovaardiglijk zich zelven rechtvaardigen, en hen die zich zelven ootmoedig veroordelen, en van hun verschillenden staat voor God. Het is een dagelijks voorkomend feit.

I. Hier begeven beiden zich tot den plicht des gebeds, in dezelfde plaats en op dezelfden tijd, vers 10. Twee mensen gingen op in den tempel (want de tempel stond op een heuvel) om te bidden. Het was niet in de ure van het openbaar gebed, maar zij gingen er heen voor hun bijzondere gebedsoefening, zoals vrome mensen in dien tijd gewoon waren te doen, toen de tempel niet slechts de plaats, maar ook het middel der aanbidding was, en God had in antwoord op Salomo’s gebed beloofd, dat elk gebed, dat op de rechte wijze in of naar de richting van dat huis gedaan werd, deswege des te eerder verhoord zou worden. Christus is onze tempel, en op hem moeten wij bij al ons naderen tot God het oog hebben. De Farizeeër en de tollenaar gingen beiden naar den tempel om te bidden. Onder de aanbidders van God in de zichtbare kerk is een vermenging van goed en kwaad, van sommigen, die Gode welbehaaglijk zijn, en van anderen, die het niet zijn, en zo is het altijd geweest sedert Kaïn en Abel hun offeranden op hetzelfde altaar hebben gebracht. De Farizeeër, trots als hij was, achtte zich toch niet boven het gebed verheven, en de tollenaar kon, hoe ootmoedig hij ook was, niet denken dat hij van het voorrecht was buitengesloten van het gebed, maar wij hebben reden te denken dat zij er met een zeer verschillend inzicht heengingen.

1. De Farizeeër ging op naar den tempel om te bidden, omdat het een publieke plaats was, meer publiek dan de hoeken der straten en daarom zullen veler ogen op hem gericht zijn, die zijne vroomheid zullen loven, daar die wellicht boven hun verwachting was. Wat Christus zei van het karakter der Farizeeën, namelijk dat zij al hun werken doen om van de mensen gezien te worden, geeft ons aanleiding tot dit vermoeden. De geveinsden volbrengen de uitwendige handelingen van den Godsdienst met geen ander doel, dan om een goeden naam te verkrijgen of te behouden. Er zijn velen, die wij elke dag in den tempel zien, en die, naar te vrezen is, wij op den groten dag niet aan Christus’ rechterhand zullen zien.

2. De tollenaar ging naar den tempel, om dat hij bestemd was om een bedehuis te zijn voor alle volken, Jesaja 56:7. De Farizeeër kwam in den tempel voor ene plichtpleging, de tollenaar voor zaken, de Farizeeër om er te verschijnen, vertoning te maken, de tollenaar om er zijn verzoek te doen. God ziet in welke gezindheid en met welk doel wij komen om Zijn eredienst bij te wonen, en daarnaar zal Hij ons oordelen.

II. Des Farizeeërs toespraak (want ik kan het geen gebed noemen) tot God. Hij bad dit bij zich zelven, vers 11, 12. Staande bij zich zelven, dat is: alleen, of afgezonderd van de anderen, bad hij aldus -zo lezen sommigen den tekst. Hij was geheel vervuld van zich zelven, had niets op het oog dan zich zelven, zijn eigen lof, en niet Gods eer of heerlijkheid, of, staande op ene plaats, waar iedereen hem zien kon, waar hij zich onderscheidde, of, zich met veel statigheid plaatsende, bad hij aldus. Hetgeen hij nu verondersteld wordt te zeggen toont:

1. Dat hij bij zich zelven vertrouwde dat hij rechtvaardig was. Hij zei veel goede dingen van zich zelven, die wij willen onderstellen waar te zijn. Hij was vrij van grove en ergerlijke zonden, hij was geen rover of afperser, geen woekeraar, niet drukkend voor schuldenaars of onderhorigen, maar billijk en vriendelijk voor allen, die van hem afhankelijk waren. In geen zijner handelingen was hij onrechtvaardig, hij deed niemand onrecht, evenals Samuel kon hij zeggen: Wiens os of wiens ezel heb ik genomen? Hij was geen overspeler, maar wist zijn vat te bezitten in heiligmaking en ere. Maar dit was nog niet alles, hij vastte twee maal ter week, als ene daad, deels van matigheid en deels van Godsvrucht. De Farizeeën en hun discipelen vastten twee maal per week, Maandag en Donderdag. Aldus verheerlijkte hij God in zijn lichaam. Maar dit was niet alles: overeenkomstig de wet gaf hij tienden van alles wat hij bezat, en zo heeft hij God verheerlijkt met zijn werelds goed. Dit alles nu was zeer goed en prijzenswaardig. Ellendig is de toestand van hen, die bij de gerechtigheid van dezen Farizeeër achterblijven, en toch werd hij niet aangenomen, en waarom niet?

a. Zijn dank aan God hiervoor, hoewel op zichzelf zeer goed, schijnt toch slechts een blote formaliteit geweest te zijn. Hij zegt niet: Door de genade Gods ben ik dat ik ben, zoals Paulus gezegd heeft, maar hij maakt er zich luchtigjes van af met een: o God, ik dank U, dat slechts als een fraaie, schoonklinkende inleiding bedoeld is voor een snoevende, verwaande verheerlijking van zich zelven.

b. Hij roemt er op, verwijlt er bij met genot, alsof alles wat hij in den tempel te doen had bestond in aan God Almachtig te zeggen hoe bijzonder goed hij was, en met de geveinsden van wie wij lezen in Jesaja 58:3, is hij bereid te zeggen: Waarom vasten wij, en Gij ziet het niet aan?

c. Hij betrouwde er op als gerechtigheid, heeft het niet slechts vermeld, maar het aangevoerd als iets, waardoor hij zich verdienstelijk heeft gemaakt bij God, Hem tot zijn schuldenaar had gemaakt.

d. Er is in alles wat hij zegt geen enkel woord van gebed. Hij ging op naar den tempel om te bidden, maar hij vergat zijne boodschap, was zo vervuld van zich zelven en zijne braafheid, dat hij niet dacht nog iets anders nodig te hebben, neen, niet de gunst en de genade van God, die hij, naar het scheen, niet der moeite waard vond om er om te vragen.

2. Dat hij anderen niets achtte. Hij koesterde lage gedachten van alle mensen, behalve van zich zelven: Ik dank U dat ik niet ben gelijk de andere mensen. Hij spreekt onbepaald, alsof hij beter was

dan ieder ander. Wij kunnen reden hebben God te danken, dat wij niet zijn gelijk sommige mensen, die openbaar slecht en goddeloos zijn, maar dit zo maar in het algemeen en onbepaald te zeggen, alsof wij alleen goed waren en alle anderen slecht, dat is een oordelen in massa.

b. Hij had inzonderheid lage gedachten van dezen tollenaar, dien hij waarschijnlijk in den voorhof der heidenen had achtergelaten, en in wiens gezelschap hij geraakt was bij het binnentreden van den tempel. Hij wist dat hij een tollenaar was, en heeft dus liefdeloos de gevolg- trekking gemaakt dat hij een afperser en onrechtvaardig was. Gesteld eens dat het zo was, en dat hij dit wist, wat behoefde hij er kennis van te nemen, het hier op te merken? Kon hij zijne gebeden niet opzeggen -en dat was al wat de Farizeeën deden-zonder zijne naburen te smaden? Of dit was een deel van zijn: O God! ik dank U." En was hij even ingenomen met des tollenaars slechtheid als met zijn eigen braafheid? Er kon geen duidelijker bewijs zijn, niet slechts van zijn gebrek aan ootmoed en barmhartigheid, maar ook van zijn heersenden hoogmoed en kwaadwilligheid, als dit geweest is.

III. Hier is des tollenaars spreken tot God, dat wel het tegenovergestelde was van dat van den Farizeeër, even vol van ootmoed en verootmoediging als het zijne was van hoogmoed en pralerij, even vol van berouw over de zonde en begeerte naar God, als het zijne was van betrouwen op zich zelven en in zijn eigen gerechtigheid en genoegzaamheid.

1. Hij drukte zijn berouw en zijn ootmoed uit in hetgeen hij deed. Zijne houding, toen hij zich tot bidden begaf, was ene uitdrukking van groten ernst en ootmoed, en het gepaste gewaad van een verbroken, boetvaardig en gehoorzaam hart. Hij stond van verre. De Farizeeër stond, maar hij had zich zo ver mogelijk naar het boveneinde van den voorhof gedrongen. De tollenaar bleef op een afstand in het besef van zijne onwaardigheid om tot God te naderen, en wellicht ook uit vrees van ergernis te geven aan den Farizeeër en hem te storen, daar hij bemerkte dat hij met minachting op hem neerzag. Hiermede erkende hij dat God hem rechtvaardiglijk van verre zou kunnen kennen en hem in den staat van eeuwigen afstand van Hem zou kunnen zenden, en dat het een grote gunst was, dat het Gode behaagde hem zo nabij te laten komen.

b. Hij wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar den hemel, en nog veel minder zijne handen, zoals de gewoonte was bij het bidden. Hij heeft zijn hart opgeheven tot God in den hemel, in heilige begeerten, maar door het heersend gevoel van schaamte en verootmoediging heeft hij zijne ogen niet opgeheven in heilig vertrouwen en moed. Zijne ongerechtigheden gingen over zijn hoofd als een zware last, Psalm 38:5, zodat hij niet heeft kunnen zien, Psalm 40:13. Het terneergeslagene in zijn voorkomen is ene aanduiding van de terneer-geslagenheid van zijn hart bij de gedachte aan zonde. Hij sloeg op zijne borst, in heilige verontwaardiging tegen zich zelven wegens de zonde. "Aldus zou ik mijn boos hart willen slaan, de giftige fontein, waaruit al de stromen der zonde vloeien, zo ik het bereiken kon." Des zondaars hart slaat hem het eerst in berouwvolle bestraffing, 2 Samuel 24:10. David’s hart sloeg hem. Zondaar, wat hebt gij gedaan? En dan slaat hij zijn hart in boetvaardig berouw: Ik ellendig mens! Van Efraïm wordt gezegd, dat hij zich op de heup klopt, Jeremia 31:19. Grote rouwbedrijvenden worden voorgesteld als trommelende op hare harten. Nahum 2:7.

2. Hij heeft het uitgedrukt in hetgeen hij zei. Zijn gebed was kort. Vrees en schaamte beletten hem om veel te zeggen, zuchten en gekerm verslonden zijne woorden, maar wat hij zei was doeltreffend. O God! wees mij zondaar genadig! En geloofd zij God, dat ons dit gebed is bewaard gebleven als

een gebed dat verhoord werd, en dat wij er zeker van zijn, dat hij afging gerechtvaardigd in zijn huis, en dat zullen ook wij, als wij het bidden zoals hij het gebeden heeft, door Jezus Christus.

O God! wees mij zondaar genadig, de God der oneindige genade zij mij genadig, want, zo Hij het niet is, ben ik voor eeuwig verloren, voor eeuwig rampzalig. O God! wees mij genadig, want ik ben wreed geweest voor mij zelven. Hij erkent zich een zondaar van nature, door hetgeen hij gedaan heeft, schuldig te zijn voor God. "Zie, ik ben te gering, wat zou ik U antwoorden?" De Farizeeër ontkent dat hij een zondaar is, geen zijner naburen kan hem iets ten laste leggen, en hij ziet geen reden waarom hij zich zelven zou beschuldigen van iets dat hij verkeerd gedaan heeft, hij is rein, hij is rein van zonde. Maar de tollenaar beschrijft zich niet anders dan als een zondaar, een van misdaad overtuigde voor den rechterstoel Gods. Hij kan op niets steunen of vertrouwen dan op Gods genade. De Farizeeër heeft nadruk gelegd op de verdienste van zijn vasten en van zijne tienden, maar de arme tollenaar wijst alle gedachten van verdiensten af, en neemt de toevlucht tot genade als tot zijne vrijstad, en grijpt de hoornen aan van dat altaar. "De gerechtigheid veroordeelt mij, niets zal m ij redden dan genade, genade." Vurig bidt hij om het voorrecht van die genade. "O God, wees mij genadig, wees met mij verzoend, vergeef mij mijne zonden, ontvang mij met gunst, heb mij lief." Hij komt als een bedelaar om een aalmoes, als hij op het punt staat van om te komen van honger. Waarschijnlijk heeft hij die bede met vurigheid en ernst herhaald, wellicht heeft hij meer van diezelfde strekking gezegd, heeft hij in het bijzonder zijne zonden beleden, en de bijzondere gunstbewijzen genoemd, die hij begeerde en van God verwachtte, maar toch, dit was het referein van het lied: O God! wees mij zondaargenadig!

IV. Hoe de tollenaar door God wordt aangenomen. Wij hebben gezien hoe verschillend deze twee tot God hebben gesproken, het is nu wel der moeite waard om er onderzoek naar te doen wat voor beiden de uitslag was. Er waren de zodanige, die den Farizeeër zullen prijzen, hem bij zijn naar huis gaan zullen toejuichen, en met minachting op den kruipenden, huilenden tollenaar zullen neerzien. Maar onze Heere Jezus, voor wie alle harten open liggen, aan wie alle begeerten bekend zijn, en voor wie geen geheim verborgen is, die volkomen bekend is met alles wat er in den hemel gebeurt, verzekert ons dat deze arme, berouwvolle, verbroken tollenaar afging gerechtvaardigd in zijn huis, meer dan de ander. De Farizeeër dacht dat zo een van beiden gerechtvaardigd werd, hij het moest wezen, veeleer dan de tollenaar. "Neen", zegt Christus, "Ik zeg ulieden, verklaar het met de meeste stelligheid, het is de tollenaar, veeleer dan de Farizeeër. De trotse Farizeeër gaat heen, verworpen door God, wel verre dat zijne dankzegging welbehaaglijk is, is hij Gode een verfoeisel. Hij is niet gerechtvaardigd, zijne zonden zijn niet vergeven, van de verdoemenis is hij niet verlost, hij is niet aangenomen als gerechtvaardigd in Gods oog, omdat hij zo rechtvaardig is in zijn eigen ogen, maar op zijn ootmoedig spreken tot God verkrijgt de tollenaar vergeving zijner zonden, en hij, dien de Farizeeër niet bij de honden zijner kudde zou willen stellen, stelt God bij de kinderen van Zijn huisgezin. De reden, die hiervoor gegeven wordt, is dat het Gods eer is de hovaardigen te weerstaan, maar den nederigen genade te geven.

1. Hoogmoedigen, die zich zelven verhogen, zijn mededingers van God, en daarom zullen zij voorzeker vernederd worden. In Zijn spreken met Job wijst God op dit bewijs, dat Hij God is, dat Hij op allen hoogmoedige ziet en hem tenonderbrengt, Job 40:7.

2. Ootmoedige mensen, die zich zelven vernederen, zijn onderworpen aan God, en zij zullen verhoogd worden. God heeft verhoging weggelegd voor hen, die haar ontvangen als een gunst, niet

voor hen, die haar eisen als een recht, als iets, dat Hij hun verschuldigd is. Hij zal verhoogd worden in de liefde Gods en in de gemeenschap met Hem, en ten laatste zal hij verhoogd worden tot den hemel. Zie, hoe de straf beantwoordt aan de zonde: Die zich zelven verhoogt, zal vernederd worden. Zie hoe de beloning in overeenstemming is met den plicht: Die zich zelven vernedert, zal verhoogd worden. Zie ook de macht van Gods genade, daar Hij uit het kwade het goede doet voortkomen: de tollenaar is een groot zondaar geweest, en uit de grootheid van zijne zonde is de grootheid van zijn berouw voortgekomen, spijze kwam voort uit den eter. Zie hier tegenover de macht van Satans boosheid, daar hij uit het goede het kwade doet voortkomen. Het was goed dat de Farizeeër geen afperser was en niet onrechtvaardig was, maar de duivel heeft hem, tot zijn verderf, daar hoogmoedig op gemaakt.

Lukas 18:15-17

Dit verhaal hebben wij reeds bij Mattheus en Markus aangetroffen, zeer gepast volgt het hier op de geschiedenis van den tollenaar, als een bevestiging van de waarheid, die door deze gelijkenis in het licht gesteld moest worden, dat diegenen Gode welbehaaglijk zijn en door Hem geëerd zullen worden, die zich vernederen, en voor hen heeft Christus zegeningen weggelegd, de keurigste en de beste zegeningen. Merk hier op:

1. Zij, die zelf in Christus zijn gezegend, moeten begeren dat ook hun kinderen in Hem gezegend zullen wezen, en zij behoren hun eerbied voor Hem te doen blijken, door gebruik van Hem te maken, en hun ware liefde voor hun kinderen aan den dag te leggen door hun zorg voor de belangen hunner ziel. Zij brachten kinderkens tot Hem, zeer jonge kinderen, die nog niet konden lopen, zuigelingen, zoals sommigen denken. Geen kinderen zijn te klein, te jong, om tot Christus te worden gebracht, die weet hoe hun vriendelijkheid te betonen, die nog niet instaat zijn Hem dienst te bewijzen.

2. Een enkele genaderijke aanraking van Christus zal onze kinderen gelukkig maken. Zij brachten de kinderkens tot Hem, opdat Hij die zou aanraken ten teken van de toepassing van Zijne genade en Zijn Geest op hen, want dat baant altijd den weg voor Zijn zegen, dien zij verwachten, Jesaja 44:3. Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten, en dan Mijn zegen op uwe nakomelingen.

3. Het is niets vreemds dat zij, die zich tot Christus wenden voor hen zelven of voor hun kinderen, ontmoedigd worden, zelfs door hen, die hierin behoorden te steunen en aan te moedigen: De discipelen, dat ziende, dachten dat, indien dit toegelaten werd, het eindeloze vermoeienis opleveren zou voor hun Meester, en daarom bestraften zij hen, zagen ze nors en onvriendelijk aan. De bruid klaagt over de wachters, Hooglied 3:3, 5:7.

4. Velen, die door de discipelen worden bestraft, worden door den Meester genodigd: Jezus riep de kinderkens tot zich, toen zij, wegens de bestraffing der discipelen, weggingen. Zij hebben geen beroep gedaan van de discipelen op hun Meester, maar de Meester heeft kennis genomen van hun geminachte zaak.

5. Het is Christus' wil en bedoeling dat kinderkens tot Hem gebracht worden, en Hem als levende offeranden tot Zijne eer zullen aangeboden worden. "Laat de kinderkens tot Mij komen, en verhindert hen niet, laat niets gedaan worden om hen te verhinderen, want zij zullen even welkom zijn als ieder ander." De belofte is aan ons en ons zaad, en daarom zal Hij, die de beloofde zegeningen heeft uit te delen, hen met ons bij zich welkom heten.

6. De kinderen, aan wie het koninkrijk Gods toebehoort, behoren ook zelf aan dat koninkrijk, gelijk de kinderen van vrijen vrij zijn. Indien de ouders leden zijn van de zichtbare kerk, dan zijn de kinderen het ook, want indien de wortel heilig is, zo zijn ook de takken heilig.

7. Zo welkom zijn de kinderen aan Christus, dat die volwassenen Hem het meest welkom zijn, die het meest de gezindheid der kinderen in zich hebben, vers 17. Zo wie het koninkrijk Gods niet zal ontvangen als een kindeken, dat is: er het voorrecht en voordeel van ontvangen met ootmoed en dankbaarheid, zonder, gelijk de Farizeeër, er aanspraak op te maken als op iets dat hij verdiend

heeft, maar gaarne erkent het zuiver en alleen verschuldigd te zijn aan de vrije genade Gods, zoals de tollenaar gedaan heeft, tenzij iemand tot zulk een zelf-verloochenende gemoedsstemming gebracht is, zal hij geenszins inkomen in dat koninkrijk. Zij moeten het koninkrijk Gods ontvangen als kinderen, hun bezittingen ontvangen door afkomst en erfrecht, niet door aankoop, en het dan huns Vaders vrije gave noemen.

Lukas 18:18-30

In deze verzen hebben wij:

I. Christus' gesprek met een overste, die wel geneigd was om zich door Hem op den weg naar den hemel te laten leiden. Hierin kunnen wij opmerken:

1. Dat het lieflijk en zalig is personen van aanzien in de wereld zich van anderen van hun rang en stand te zien onderscheiden door zorg over hun ziel en voor het toekomende leven. Lukas neemt er nota van, dat hij een overste was. Weinigen onder de oversten hadden enigerlei eerbied voor Christus, maar hier was er een, die wel eerbied voor Hem had. Of hij een overste was in de kerk of in den staat blijkt niet, wel dat hij iemand was, die met gezag was bekleed.

2. De grote vraag voor ons allen is, wat wij hebben te doen om het eeuwige leven te beërven. Dit sluit in een geloof aan een eeuwig leven na dit leven, dat de atheïsten en ongelovigen niet bezitten, zulk een zorg om er zich van te verzekeren, als een onnadenkende en zorgeloze wereld niet kent, en zulk een bereidwilligheid om zich aan alle voorwaarden te onderwerpen ten einde er zich van te verzekeren, als diegenen niet hebben, welke slechts voor de wereld en het vlees leven.

3. Zij, die het eeuwige leven willen beërven moeten zich wenden tot Jezus Christus als hun Meester, hun leermeester, dat is hier de betekenis van het woord didaskale, en hun regerenden of besturenden Meester, en dat zullen zij Hem gewis bevinden te zijn. De weg naar den hemel kan niets anders geleerd worden dan in de school van Christus, door hen, die er komen en er blijven.

4. Zij, die tot Christus komen als tot hun Meester, moeten geloven dat Hij niet slechts een Goddelijke zending heeft, maar ook een Goddelijke goedheid. Christus wilde dezen overste doen weten, dat zo hij Hem goed begreep door Hem goed te noemen, hij Hem daarmee eigenlijk God noemde, en dat was Hij ook werkelijk, vers 19. "Wat noemt gij Mij goed? Gij weet dat niemand goed is dan een, namelijk God, houdt gij Mij dus voor God? Zo ja, dan hebt gij gelijk."

5. Onze Meester, Christus zelf, heeft den weg naar den hemel niet anders gemaakt dan hij geweest is voor Zijne komst, Hij heeft hem duidelijker, gemakkelijker en aangenamer gemaakt, en Hij heeft voorzien voor onze hulp in geval wij een misstap doen. Gij weet de geboden. Christus is niet gekomen om de wet en de profeten te ontbinden, maar ze te vervullen en te bevestigen. Wilt gij het eeuwige leven beërven: regel u naar de geboden.

6. De plichten van de tweede tafel der wet moeten nauwgezet worden waargenomen om gelukkig te kunnen zijn, en wij moeten niet denken dat enigerlei vrome handeling, hoe schoon ook, ene vergoeding kan wezen voor het verzuimen of veronachtzamen er van. En het is ook niet genoeg om ons vrij te houden van een grove overtreding dier geboden, maar wij moeten deze geboden weten zoals Christus ze verklaard heeft in de bergrede, in hun strekking en geestelijken aard, en ze alzo houden.

7. De mensen achten zich onschuldig, omdat zij onwetend zijn, zo ook deze overste. Hij zei: Al deze dingen heb ik onderhouden van mijne jonkheid aan, vers 21. Hij weet niet meer kwaad van zich zelven dan de Farizeeër van zich wist, vers 11. Hij roemt er op dat hij reeds vroeg het pad der

deugd had betreden, en er tot op den huidigen dag op was blijven wandelen, en dat hij in geen enkel opzicht had overtreden. Indien hij bekend ware geweest met de strekking en den geestelijken aard der wet van God, en met de bewegingen van zijn eigen hart-indien hij slechts een wijle Christus' discipel ware geweest en van Hem geleerd had, hij zou volmaakt het tegendeel hebben gezegd: "Al deze dingen heb ik verbroken van mijne jonkheid af, in gedachte, in woord en daad."

8. De grote dingen, waaraan wij onzen geestelijken staat kunnen toetsen, zijn hoe wij gezind en geneigd zijn ten opzichte van Christus en van onze broederen, tot deze wereld en de toekomende wereld, daaraan werd ook deze man getoetst. Want:

a. Indien hij een ware genegenheid heeft voor Christus, dan zal hij komen en Hem volgen, acht geven op Zijne leer, zich onderwerpen aan Zijne tucht, wat het hem ook moge kosten. Niemand zal het eeuwige leven beërven, die niet gewillig is part en lot te hebben met den Heere Jezus, het Lam te volgen waar het ook heengaat.

b. Indien hij een ware genegenheid heeft voor zijne broederen, dan zal hij, naar de gelegenheid zich voordoet, uitdelen onder de armen, die Gods ontvangers zijn van hetgeen Hem uit onze goederen toekomt.

c. Indien hij gering denkt over deze wereld, zoals hij behoort te doen, dan zal hij niet aarzelen om, zo het nodig is, te verkopen wat hij heeft, ten einde Gods armen te kunnen ondersteunen.

d. Indien hij hoge gedachten koestert van de andere wereld, gelijk hij behoort te doen, dan zal hij niets anders verlangen dan een schat te hebben in den hemel, en zal dat als een overvloedige beloning beschouwen voor alles wat hij verlaten of verloren heeft, of in deze wereld voor God heeft te koste gelegd.

9. Er zijn velen, die zeer veel prijzenswaardigs hebben, en toch omkomen, omkomen omdat een ding hun ontbreekt, zo was het met dezen overste, hierom heeft hij met Christus gebroken. Met al Zijne voorwaarden was hij tevreden, behalve met die ene, die hem zou scheiden van zijne goederen: Ik bid u, houd mij hieromtrent voor verontschuldigd. Op deze voorwaarde wilde hij de overeenkomst niet aangaan.

10. Velen zijn ongenegen om Christus te verlaten, maar verlaten Hem toch. Na een langdurigen strijd tussen hun overtuiging en hun bederf, zal het bederf ten laatste de overwinning behalen. Het doet hun leed dat zij niet God kunnen dienen en den mammon, maar zo een van de twee opgegeven moet worden, dan zal het hun God wezen, en niet hun wereldlijk gewin.

II. Christus' gesprek met Zijne discipelen bij deze gelegenheid, waarin wij kunnen opmerken dat:

1. Rijkdom voor velen een grote hinderpaal is op den weg naar den hemel. Christus nam nota van den weerzin, het leedwezen, waarmee de rijke man zich van Hem losmaakte. Hij zag dat hij geheel droevig geworden was, en Hij was bedroefd over hem, maar hieruit leidt Hij af: Hoe bezwaarlijk zullen degenen, die goed hebben, in het koninkrijk Gods ingaan! Indien deze overste maar even weinig werelds goed had gehad als Petrus, en Jakobus en Johannes, hij zou het waarschijnlijk wel verlaten hebben om Christus te volgen, maar vele goederen hebbende, had dit een groten invloed op

hem, en hij verkoos liever afscheid van Christus te nemen, dan zich de verplichting op te leggen om over zijne goederen tot liefdadige doeleinden te beschikken. Christus verklaart zeer nadrukkelijk dat het voor de rijken moeilijk is zalig te worden: Het is lichter dat een kameel ga door het oog van een naald, dan dat een rijke in het koninkrijk Gods inga, vers 25. Dit is een spreekwoordelijke uitdrukking om aan te duiden hoe uiterst moeilijk de zaak is.

2. Er is in het hart van alle mensen zulk een algemene liefde voor deze wereld en de dingen, die er in zijn, dat daar Christus als noodzakelijk voor de zaligheid den eis stelt om los te zijn van deze wereld, het waarlijk zeer moeilijk is, dat iemand in den hemel komt. Indien wij of alles moeten verkopen, of met Christus breken, "wie kan dan zalig worden?" vers 22. Zij vinden niet, dat hetgeen Christus eist hard of onredelijk is. Neen, het is zeer voegzaam dat zij, die de eeuwige zaligheid verwachten in de andere wereld, bereid en gewillig zullen zijn om, in verwachting daarvan, alles op te geven wat hun in deze wereld lief en dierbaar is. Maar zij weten hoe innig het hart van vele mensen gehecht is aan deze wereld, en zij wanhopen er schier aan hen ooit hiertoe gebracht te zien.

3. Er zijn zulke moeilijkheden op den weg onzer zaligheid, dan zij niet anders dan door de almacht Gods te overwinnen zijn, door die genade Gods, welke almachtig is en waarvoor mogelijk is, hetgeen alle geschapen macht of wijsheid te boven gaat. De dingen, die onmogelijk zijn bij de mensen -en volstrekt onmogelijk is het, dat de mensen zulk ene verandering teweegbrengen in hun gemoed, dat zij zich van de wereld af en tot God wenden, het staat gelijk met het klieven der zee en het terugdrijven der Jordaan-"zijn mogelijk bij God." Zijne genade kan inwerken op de ziel, zodat hare neiging in een andere richting gaat, en Hij is het, die in ons werkt beide het willen en het werken.

4. Er is in ons een neiging om al te veel te spreken van hetgeen wij verlaten en verloren hebben, of van hetgeen wij gedaan en geleden hebben voor Christus. Dit wordt gezien in Petrus: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn U gevolgd, vers 28. Als de gelegenheid er zich toe leende, kon hij het niet laten om zijne genegenheid en die zijner broederen voor Christus groot te maken, daar zij alles verlaten hebben om Hem te volgen. Maar wel verre dat wij ons hierop beroemen mogen, moeten wij veeleer erkennen, dat het niet der moeite waard is om opgemerkt te worden, en beschaamd zijn dat wij er leedwezen bij gevoelden, en het ons nog moeite heeft gekost, en dat wij er later nog wel eens naar terugverlangd hebben.

5. Wat wij ook voor Christus verlaten of te koste gelegd hebben, het zal ons zeer zeker overvloedig vergoed worden in deze en in de toekomende wereld, in weerwil van onze zwakheid en tekortkomingen, vers 29, 30. Niemand heeft het gerieflijke verlaten van zijne goederen, of het troostrijke van zijne betrekkingen en vrienden, om het koninkrijk Gods, opdat zij hem geen belemmering zouden zijn in zijne diensten aan dat koninkrijk of in zijne genietingen er van, die niet zal veelvoudig weder ontvangen in dezen tijd in de genade en vertroostingen van Gods Geest, in het genot van gemeenschapsoefening met God en van een goed geweten, voorrechten en voordelen, die voor hen, die ze weten te waarderen en te gebruiken, een ruime vergoeding zullen wezen voor al hun verliezen. Maar dat is niet alles, in de toekomende wereld zullen zij het eeuwige leven ontvangen, en dat was de zaak, waarop de overste oog en hart gezet scheen te hebben.

Lukas 18:31-35

Hier is:

I. Christus' kennisgeving aan Zijne discipelen van Zijn naderend lijden en sterven, en van de heerlijke uitkomst er van, waarvan Hij zelf een volkomen voorkennis had, en Hij achtte het nodig hen hieromtrent te waarschuwen, opdat het hen minder plotseling overvallen en verschrikken zou. Er zijn hier twee dingen, die bij de andere evangelisten niet voorkomen,

1. Van Christus' lijden wordt hier gesproken als van de vervulling der Schriften, door welke overweging Christus zich er mede verzoende, en hen er mede wilde verzoenen. "Het zal alles volbracht worden aan den Zoon des mensen, wat geschreven is door de profeten, inzonderheid het lijden, dat Hij zal ondergaan. De Geest van Christus in de Oud-Testamentische profeten heeft tevoren getuigd het lijden, en de heerlijkheid daarna volgende, 1 Petrus 1:11. Dit bewijst dat de Schriften het woord Gods zijn, want zij zijn nauwkeurig en volledig vervuld geworden, en dat Jezus Christus van God was gezonden, want zij zijn vervuld in Hem, deze was het, die komen zou, want al wat betreffende den Messias voorzegd was, is bevestigd in Hem. En Hij wilde zich aan alles onderwerpen, opdat de Schriften zouden vervuld worden, zodat er geen tittel of jota van ter aarde zou vallen. Hierdoor wordt de ergernis van het kruis vernietigd, en wordt het eerbaar. Alzo is er geschreven, en alzo moest de Christus lijden.

2. Het is op de schande en versmaadheid, die Christus in Zijn lijden werden aangedaan, dat hier de meeste nadruk wordt gelegd. De andere evangelisten hadden gezegd dat Hij zou bespot worden, maar hier is er bijgevoegd, dat Hij hubristhêsetai, smadelijk gehandeld zal worden - Hij zal met smaad en schande worden overladen, alle mogelijke smaad zal over Hem worden uitgestort. Dit was het deel van Zijn lijden, waardoor Hij op geestelijke wijze voldaan heeft aan Gods gerechtigheid wegens de belediging, die wij Hem hebben aangedaan in Zijne eer, door de zonde. Hier is een bijzonder voorbeeld van smaad, die Hem werd aangedaan, namelijk dat Hij bespogen zou worden, hetgeen inzonderheid voorzegd was, Jesaja 50:6. Maar, evenals altijd, heeft Christus, als Hij van Zijn lijden en dood sprak, ook hier Zijne opstanding voorzegd, als hetgeen zowel de verschrikking als den smaad wegnam van Zijn lijden: "ten derden dage zal Hij weder opstaan".

II. Hoe de discipelen hierdoor in verwarring geraakten. Dit was zo in strijd met de denkbeelden, die zij omtrent den Messias en Zijn koninkrijk koesterden, zulk een teleurstelling van hun verwachting van hun Meester, en zulk een tenietdoen van al hun maatregelen, dat zij geen van deze dingen verstonden, vers 34. Hun vooroordelen waren zo sterk, dat zij ze niet letterlijk wilden verstaan, en op een andere wijze konden zij ze niet verstaan, zodat zij ze dan ook in het geheel niet verstonden. Het was een verborgenheid, het was een raadsel voor hen, het moet zo zijn, maar zij achtten het onmogelijk om het te doen rijmen met de eer en heerlijkheid van den Messias, en het doel van de oprichting van Zijn koninkrijk. Dit woord was voor hen verborgen, kekrummenon ap, autoon, het was apocrief voor hen, zij konden het niet aannemen, wat hun betrof, zij hadden het Oude Testament dikwijls gelezen, maar zij hebben er nooit iets in kunnen zien, dat vervuld zou worden in de schande en den dood van den Messias. Zij waren zo ijverig bezig met de profetieën, die spraken van Zijne heerlijkheid, dat zij die voorbijzagen, welke spraken van Zijn lijden. De schriftgeleerden en wetgeleerden hadden er hen bij moeten bepalen, er hun aandacht op moeten vestigen, zij hadden het in hun geloofsbelijdenis en hun catechismus moeten schrijven, evengoed als het andere, maar dat

strookte niet met hun bedoeling, en daarom lieten zij het weg. Het is omdat de mensen hun Bijbel ten halve lezen, dat zij in allerlei dwalingen vervallen, en even partijdig zijn met de profeten als zij het zijn met de wet. Zij houden slechts van de zachte dingen, Jesaja 30:10. Zo zijn ook wij bij het lezen der nog onvervulde profetieën maar al te zeer geneigd om hoge verwachtingen te koesteren van den heerlijken toestand der kerk in de laatste dagen. Maar wij zien haar woestijnstaat van vernedering voorbij, wij verbeelden ons zo gaarne dat die toestand van vernedering en vervolging voorbij is, en er nu slechts kalme en vredige tijden te wachten zijn. En als dan verdrukking en vervolging komen, verstaan wij het niet, verstaan niet wat er gedaan wordt, hoewel ons zo duidelijk mogelijk gezegd is dat wij door vele verdrukkingen in het koninkrijk Gods moeten ingaan.

Lukas 18:35-43

Christus is gekomen, niet slechts om licht te brengen aan een duistere wereld, en ons aldus de voorwerpen te tonen, die wij voor ogen moeten hebben, maar ook om het gezicht te geven aan blinde zielen, en door het orgaan te genezen hen instaat te stellen die voorwerpen te zien. Als teken hiervan heeft Hij velen van hun lichamelijke blindheid genezen. Hier hebben wij het bericht van een blinde nabij Jericho, aan wie Hij het gezicht had gegeven. Markus bericht ons van enen, en noemt hem, dien Hij genezen had, toen Hij van Jericho uitging. Mattheus spreekt van twee, die Hij genas als Hij van Jericho uitging, Mattheus 20:30. Lukas zegt, dat het was en tooi eggizein auton -als Hij nabij Jericho was, hetgeen kon wezen zowel toen Hij er kwam, als toen Hij er van uitging. Merk op:

I. Deze arme blinde zat aan den weg bedelende, vers 35. Hij schijnt niet alleen blind maar ook arm geweest te zijn, hij bezat niets om van te leven, hij had geen betrekkingen, die hem onderhielden, des te gepaster embleem is hij van de wereld en het mensdom, die Christus is komen genezen en behouden, zij zijn ellendig en jammerlijk, want zij zijn beide arm en blind, Openbaring 3:17. Hij zat bedelende, want hij was blind, en kon niet werken voor zijn brood. Diegenen behoren door de liefdadigheid ondersteund te worden, die in den weg van Gods voorzienigheid niet instaat zijn hun brood te verdienen. Zulke voorwerpen van barmhartigheid aan den weg moeten niet door ons voorbijgezien worden. Christus heeft hier een gunstig oog geslagen op een gewonen bedelaar en, hoewel er onder de zodanige bedriegers zijn, moeten wij toch niet denken dat allen dit zijn.

II. Horende het gedruis der voorbijgaande schare, vroeg hij wat dat ware? vers 36. Dit hebben wij tevoren niet gehad. Het leert ons dat het goed is weetgierig te zijn, en dat zij, die het zijn, er wel vroeg of laat nut en voordeel van zullen hebben. Zij, die het gezicht derven, moeten des te meer gebruik maken van hun gehoor, en als zij met hun eigen ogen niet zien kunnen, moeten zij, door navraag te doen, anderer ogen gebruiken. Dat heeft deze blinde gedaan, en hierdoor kwam hij te weten dat Jezus van Nazareth voorbijging, vers 27. Het is goed om in den weg van Christus te zijn, en als wij de gelegenheid hebben om ons tot Hem te wenden, haar niet te laten voorbijgaan.

III. Er is in zijn gebed veel geloof en veel vurigheid: Jezus, gij Zone David's, ontferm U mijner, vers 38. Hij erkent Christus de Zone David's te zijn, de beloofde Messias, hij gelooft, dat Hij is Jezus, een Zaligmaker, hij gelooft, dat Hij machtig is hem te helpen, en vraagt ernstig en vurig om Zijne gunst. Ontferm U mijner, vergeef mij mijne zonden, ontferm U over mijne ellende. Christus is een barmhartig Koning, zij, die zich tot Hem wenden als den Zone David's, zullen bevinden dat Hij dit is, en zij vragen genoeg voor zich zelven als zij bidden: Ontferm U onzer, want Christus' genade omvat allen.

IV. Zij, aan wie het waarlijk ernst is om Christus' gunst en zegen te erlangen, zullen er zich niet van laten afhouden om ze te zoeken, er om te blijven vragen, al ontmoeten zij dan ook tegenstand en bestraffing. Die voorbijgingen bestraften hem, als zijnde den Meester lastig, luidruchtig en onbescheiden, en zij geboden hem te zwijgen, maar hij ging voort, hield aan met zijne bede, ja de bestraffing, die hij ontving was slechts als een dam voor een vollen stroom, hij doet hem slechts te meer zwellen. Hij riep zoveel te meer: Zone David's, ontferm U mijner! Zij, die verhoring willen vinden op hun gebed, moeten dringend aanhouden in hun gebed. Deze geschiedenis aan het einde van het hoofdstuk geeft hetzelfde te kennen als de gelijkenis aan het begin van het hoofdstuk, dat men altijd bidden moet, en niet vertragen.

V. Christus geeft aanmoediging aan arme bedelaars, die door de mensen met norse blikken worden aangezien, en nodigt hen tot zich, en is bereid hen te ontvangen en welkom te heten: Hij beval, dat men hem tot Hem brengen zou. Christus heeft meer tederheid en mededogen voor kommervolle smekelingen dan Zijne volgelingen. Hoewel Christus nu op reis was, bleef Hij toch staan en beval, dat men hem tot Hem zou brengen. Zij, die hem hadden bestraft, moeten hem nu helpen om tot Christus te komen.

VI. Hoewel Christus al onze behoeften kent, wil Hij ze toch van ons horen, vers 41. Wat wilt gij dat Ik u doen zal? Door onze zaak voor God bloot te leggen, door Hem onze noden en onze lasten voor te stellen, leren wij den zegen te waarderen, dien wij zoeken te verkrijgen, en dat hebben wij nodig, want anders zijn wij niet geschikt hem te ontvangen. Deze man stortte zijne ziel uit voor Christus, toen hij zei: Heere! dat ik ziende mag worden. Aldus behoren wij bij bijzondere gelegenheden in bijzonderheden te treden in ons gebed.

VII. Het gebed des geloofs, geleid en bestuurd door Christus' bemoedigende beloften en daarop gegrond, zal niet tevergeefs worden opgezonden, ja, het zal niet slechts een antwoord des vredes ontvangen, maar ook der ere, vers 42, Christus zei: Word ziende, uw geloof heeft u behouden. Waar geloof zal vurigheid in het gebed teweegbrengen, en beiden tezamen zullen de vruchten van Christus' gunst doen komen, en zij zijn dubbel troostrijk als zij in dien weg tot ons komen, als wij behouden worden door ons geloof.

VIII. De genade van Christus behoort dankbaar erkend te worden, tot eer van God, vers 43. De arme bedelaar zelf, die het gezicht terug had ontvangen, volgde Christus, God verheerlijkende. Christus heeft er Zijn werk van gemaakt Zijn Vader te verheerlijken, en zij, die door Hem genezen werden, behaagden Hem het meest als zij God loofden, gelijk diegenen het meest Gode zullen behagen, die Christus loven en Hem eren, want, belijdende, dat Hij de Heere is, is dit tot heerlijkheid Gods des Vaders. Het is tot eer van God, als wij Christus volgen, gelijk zij doen, wier ogen geopend zijn. Het volk, dat ziende, kon zich niet onthouden van Gode lof te geven, die zulk een macht had gegeven aan den Zoon des mensen, en door Hem zoveel gunst had betoond aan de kinderen der mensen. Wij moeten God loven zowel voor de genade betoond aan anderen, als voor die, welke aan ons zelven werd bewezen.

HOOFDSTUK 19

1 En Jezus, ingekomen zijnde, ging door Jericho.
2 En zie, er was een man, met name geheten Zacheus; en deze was een overste der tollenaren, en hij was rijk;
3 En zocht Jezus te zien, wie Hij was; en kon niet vanwege de schare, omdat hij klein van persoon was.
4 En vooruitlopende, klom hij op een wilden vijgeboom, opdat hij Hem mocht zien; want Hij zou door dien weg voorbijgaan.
5 En als Jezus aan die plaats kwam, opwaarts ziende, zag Hij hem, en zeide tot hem: Zacheus! haast u, en kom af; want Ik moet heden in uw huis blijven.
6 En hij haastte zich en kwam af, en ontving Hem met blijdschap.
7 En allen, die het zagen, murmureerden, zeggende: Hij is tot een zondigen man ingegaan, om te herbergen.
8 En Zacheus stond, en zeide tot den Heere: Zie, de helft van mijn goederen, Heere, geef ik den armen; en indien ik iemand iets door bedrog ontvreemd heb, dat geef ik vierdubbel weder.
9 En Jezus zeide tot hem: Heden is dezen huize zaligheid geschied, nademaal ook deze een zoon van Abraham is.
10 Want de Zoon des mensen is gekomen, om te zoeken en zalig te maken, dat verloren was.
11 En als zij dat hoorden, voegde Hij daarbij, en zeide een gelijkenis; omdat Hij nabij Jeruzalem was, en omdat zij meenden, dat het Koninkrijk Gods terstond zou openbaar worden.
12 Hij zeide dan: Een zeker welgeboren man reisde in een ver gelegen land, om voor zichzelven een koninkrijk te ontvangen, en dan weder te keren.
13 En geroepen hebbende zijn tien dienstknechten, gaf hij hun tien ponden, en zeide tot hen: Doet handeling, totdat ik kome.
14 En zijn burgers haatten hem, en zonden hem gezanten na, zeggende: Wij willen niet, dat deze over ons koning zij.
15 En het geschiedde, toen hij wederkwam, als hij het koninkrijk ontvangen had, dat hij zeide, dat die dienstknechten tot hem zouden geroepen worden, wien hij het geld gegeven had; opdat hij weten mocht, wat een iegelijk met handelen gewonnen had.
16 En de eerste kwam, en zeide: Heer, uw pond heeft tien ponden daartoe gewonnen.
17 En hij zeide tot hem: Wel, gij goede dienstknecht, dewijl gij in het minste getrouw zijt geweest, zo heb macht over tien steden.
18 En de tweede kwam, en zeide: Heer, uw pond heeft vijf ponden gewonnen.
19 En hij zeide ook tot dezen: En gij, wees over vijf steden.
20 En een ander kwam, zeggende: Heer, zie hier uw pond, hetwelk ik in een zweetdoek weggelegd had;
21 Want ik vreesde u, omdat gij een straf mens zijt; gij neemt weg, wat gij niet gelegd hebt, en gij maait, wat gij niet gezaaid hebt.
22 Maar hij zeide tot hem: Uit uw mond zal ik u oordelen, gij boze dienstknecht! Gij wist, dat ik een straf mens ben, nemende weg, wat ik niet gelegd heb, en maaiende, wat ik niet gezaaid heb.
23 Waarom hebt gij dan mijn geld niet in de bank gegeven, en ik, komende, had hetzelve met woeker mogen eisen?
24 En hij zeide tot degenen, die bij hem stonden: Neemt dat pond van hem weg, en geeft het dien, die de tien ponden heeft.
25 En zij zeiden tot hem: Heer, hij heeft tien ponden.

26 Want ik zeg u, dat een iegelijk, die heeft, zal gegeven worden; maar van degene, die niet heeft, van dien zal genomen worden ook wat hij heeft.
27 Doch deze mijn vijanden, die niet hebben gewild, dat ik over hen koning zoude zijn, brengt ze hier, en slaat ze hier voor mij dood.
28 En dit gezegd hebbende, reisde Hij voor hen heen, en ging op naar Jeruzalem.
29 En het geschiedde, als Hij nabij Beth-fage en Bethanie gekomen was, aan den berg, genaamd den Olijfberg, dat Hij twee van Zijn discipelen uitzond,
30 Zeggende: Gaat henen in dat vlek, dat tegenover is; in hetwelk inkomende, zult gij een veulen gebonden vinden, waarop geen mens ooit heeft gezeten; ontbindt hetzelve, en brengt het.
31 En indien iemand u vraagt: Waarom ontbindt gij dat, zo zult gij alzo tot hem zeggen: Omdat het de Heere van node heeft.
32 En die uitgezonden waren, heengegaan zijnde, vonden het, gelijk Hij hun gezegd had.
33 En als zij het veulen ontbonden, zeiden de heren van hetzelve tot hen: Waarom ontbindt gij het veulen?
34 En zij zeiden: De Heere heeft het van node.
35 En zij brachten hetzelve tot Jezus. En hun klederen op het veulen geworpen hebbende, zetten zij Jezus daarop.
36 En als Hij voort reisde, spreidden zij hun klederen onder Hem op den weg.
37 En als Hij nu genaakte aan den afgang des Olijfbergs, begon al de menigte der discipelen zich te verblijden, en God te loven met grote stemme, vanwege al de krachtige daden, die zij gezien hadden;
38 Zeggende: Gezegend is de Koning, Die daar komt in den Naam des Heeren! Vrede zij in den hemel, en heerlijkheid in de hoogste plaatsen!
39 En sommigen der Farizeen uit de schare zeiden tot Hem: Meester, bestraf Uw discipelen.
40 En Hij, antwoordende, zeide tot hen: Ik zeg ulieden, dat, zo deze zwijgen, de stenen haast roepen zullen.
41 En als Hij nabij kwam, en de stad zag, weende Hij over haar,
42 Zeggende: Och, of gij ook bekendet, ook nog in dezen uw dag, hetgeen tot uw vrede dient! Maar nu is het verborgen voor uw ogen.
43 Want er zullen dagen over u komen, dat uw vijanden een begraving rondom u zullen opwerpen, en zullen u omsingelen, en u van alle zijden benauwen;
44 En zullen u tot den grond nederwerpen, en uw kinderen in u; en zij zullen in u den enen steen op den anderen steen niet laten; daarom dat gij den tijd uwer bezoeking niet bekend hebt.
45 En gegaan zijnde in den tempel, begon Hij uit te drijven degenen, die daarin verkochten en kochten,
46 Zeggende tot hen: Er is geschreven: Mijn huis is een huis des gebeds; maar gij hebt dat tot een kuil der moordenaren gemaakt.
47 En Hij leerde dagelijks in den tempel; en de overpriesters, en de Schriftgeleerden, en de oversten des volks zochten Hem te doden.
48 En zij vonden niet, wat zij doen zouden; want al het volk hing Hem aan, en hoorde Hem.

In dit hoofdstuk hebben wij

I. De bekering van Zacheus, den tollenaar te Jericho, vers 1-10.

II. De gelijkenis van de ponden, door den koning aan zijne dienstknechten toevertrouwd, en van zijn rebellerende burgers, vers 11-27.

III. Christus' triomfantelijke intocht -hoe armelijk die dan ook was- in Jeruzalem, en Zijn klacht in het vooruitzicht van het verderf, dat over die stad zou komen, vers 28-44.

IV. Zijn leren in den tempel, en Zijn verdrijven van de kopers en verkopers uit den tempel, vers 45-48.

Lukas 19:1-10

Er zijn ongetwijfeld velen tot geloof in Christus bekeerd, van wie gene melding is gemaakt in de Evangeliën, maar de bekering van sommigen, waarbij iets buitengewoons viel op te merken, wordt verhaald, zoals hier die van Zacheus. Christus ging door Jericho, vers 1. Deze stad was gebouwd onder een vloek, maar Christus eerde haar door Zijne tegenwoordigheid, want het Evangelie neemt den vloek weg. Hoewel zij niet gebouwd had moeten worden, was het toch geen zonde om er in te wonen, toen zij gebouwd was. Christus ging nu van de overzijde der Jordaan naar Bethanië, bij Jeruzalem, om Lazarus op te wekken. Als Hij op weg was om een goed werk te doen, heeft Hij er altijd nog meerdere bij gedaan. Hij heeft zowel aan de ziel als aan het lichaam der mensen goed gedaan, hier hebben wij een voorbeeld van Zijn goed doen aan de ziel. Merk op:

I. Wie en wat deze Zacheus was. Zijn naam duidt hem aan als een Jood. Zaccai was een naam, die veel onder de Joden voorkwam, zij hadden omstreeks dien tijd een zeer vermaarden rabbi van dien naam. Merk op:

1. Zijn beroep en den post dien hij bekleedde: hij was een overste der tollenaren, ontvanger-generaal, andere tollenaars waren beambten onder hem, hij was, naar sommiger mening, pachter van de inkomende rechten. Wij lezen dikwijls van tollenaars, die tot Christus kwamen, maar hier was iemand, die een overste was der tollenaars, iemand met gezag bekleed, die naar Hem vroeg. God heeft Zijn overblijfsel onder alle standen en rangen. Christus is gekomen om ook zelfs den voornaamsten der zondaren te behouden, en daarom ook zelfs den voornaamsten der tollenaars.

2. Zijne omstandigheden in de wereld, hij was rijk. De mindere tollenaars waren gewoonlijk mensen van gering vermogen en lagen stand in de maatschappij, maar hij, die de overste der tollenaren was, had een groot vermogen bijeengegaard. Christus had onlangs aangetoond hoe moeilijk het is voor rijken om tot het koninkrijk Gods in te gaan, maar brengt nu terstond een voorbeeld bij van een rijke, die verloren was, maar gevonden is, zonder, gelijk de verloren zoon, eerst tot armoede en gebrek vervallen te zijn.

II. Hoe hij in den weg van Christus is gekomen, en wat de aanleiding was zijner bekendheid met Hem.

1. Hij wenste zeer Jezus te zien, te zien wat soort van mens Hij was, daar hij zoveel over Hem had horen spreken, vers 3. Het is natuurlijk voor ons om, indien wij kunnen, hen te gaan zien, wier roem tot onze oren is door- gedrongen, daar wij allicht geneigd zijn te denken dat er iets buitengewoons op hun gelaat is te lezen, en wij zullen dan later tenminste kunnen zeggen dat wij dezen of dien beroemden man gezien hebben. Maar het oog wordt niet verzadigd met zien. Wij behoren nu te trachten Jezus te zien met het oog des geloofs, te zien wie Hij is, wij moeten Hem zien in de heilige inzettingen, ons daartoe begeven met het verlangen in ons hart: Wij wilden Jezus zien.

2. Hij kon zijne nieuwsgierigheid niet bevredigen in deze zaak, omdat hij klein van persoon was, en de schare zeer talrijk. Christus heeft er zich niet op toegelegd om zich te vertonen, Hij werd niet op de schouderen der mensen gedragen) zoals de paus in processies) opdat iedereen Hem zou kunnen zien, noch Hij noch Zijn koninkrijk kwam met uiterlijk gelaat, dat is met praalvertoon. Hij reed niet in een open wagen, zoals vorsten, maar, als onzer een, verloor Hij zich in de menigte, want het was

nu de tijd Zijner vernedering. Zacheus was klein van gestalte, al de hem omringenden staken boven hem uit, zodat hij Jezus niet te zien kon krijgen. Velen, die klein van gestalte zijn, hebben een grote ziel en zijn levendig van geest. Wie zou niet liever een Zacheus dan een Saul wezen, hoewel deze van zijne schouderen en opwaarts hoger was dan al het volk? Laat hen, die klein van gestalte zijn, niet bezorgd wezen om iets aan hun lengte toe te doen.

3. Omdat hij in zijne nieuwsgierigheid niet teleurgesteld wilde wezen, vergat hij zijne deftigheid als overste der tollenaren, en liep als een knaap vooruit en klom op een wilden vijgenboom, opdat hij Hem mocht zien. Zij, die in waarheid Jezus willen zien, zullen de geschikte middelen daartoe gebruiken en zich door vele en velerlei moeilijkheden en tegenstand een weg banen, want zij willen zich gaarne moeite getroosten om Hem te zien te krijgen. Zij, die zich klein bevinden moeten alle middelen aanwenden om zich op te heffen om Christus te kunnen zien, en zich niet schamen te erkennen dat zij die middelen nodig hebben. Laat geen dwerg wanhopen om met goede hulp door hoog te doelen hoog te reiken.

III. Hoe Christus hem opmerkte en hem riep tot nadere kennismaking, vers 5, en de krachtdadige uitwerking dier roeping, vers 6.

1. Christus nodigde zich zelven in het huis van Zacheus, niet twijfelende, of Hij zou er een hartelijk welkom vinden. Overal waar Christus komt brengt Hij Zijn eigen welkom mede, Hij opent het hart en neigt het om Hem te ontvangen. Christus zag op naar den boom, en zag Zacheus. Hij kwam om op Christus te zien en besloot goede nota van Hem te nemen, maar weinig dacht hij, dat Christus van hem nota zou nemen. Dat was een te grote eer, ver boven hetgeen hij verdiende, zodat de gedachte er aan niet eens bij hem kon opkomen. Zie, hoe Christus hem is voorgekomen met de zegeningen Zijner goedheid, en zijne verwachting heeft overtroffen, en zie hoe hij het zwakke begin aanmoedigde en voorwaarts hielp. Hij die zo gaarne Christus wilde kennen, zal van Hem gekend worden, hij, die slechts begeerde Hem te zien, zal toegelaten worden om met Hem te spreken. Aan hen, die in het weinige getrouw zijn, zal meer toevertrouwd worden. En soms zal het gebeuren dat van hen, die komen om het woord van Christus te horen uit blote nieuwsgierigheid, het geweten zal ontwaken en het hart veranderd zal worden. Christus noemde hem bij zijn naam, Zacheus, want Hij kent de Zijnen bij naam, zijn zij niet in Zijn register? Hij had, evenals Nathanaël, Johannes 1:49, kunnen vragen: Vanwaar kent Gij mij? Maar eer hij op den wilden vijgenboom klom, zag Christus hem en kende hem. Hij gebood hem zich te haasten en af te komen. Zij, die door Christus worden geroepen, moeten afkomen, zich verootmoedigen, en er niet aan denken om door hun eigen gerechtigheid tot den hemel te kunnen opklimmen, en zij moeten zich haasten om af te komen, want uitstel is gevaarlijk. Zacheus moet niet aarzelen, maar zich haasten, hij weet, dat het een zaak is, waarvoor geen rijp beraad nodig is, hij behoeft niet te overwegen of hij zulk een gast in zijn huis zal ontvangen. Hij moet afkomen, want Christus wil heden zich verversen in zijn huis, en er een paar uren met hem doorbrengen. Zie, Hij staat aan de deur, en hij klopt. Zacheus was in vervoering van vreugde over de eer, die aan zijn huis geschiedde, vers 6, hij haastte zich en kwam af, en ontving Hem met blijdschap, en dat hij Hem in zijn huis ontving was ene aanduiding, een teken, dat hij Hem ook in zijn hart ontving. Als Christus ons roept, moeten wij ons haasten Zijne roepstem te beantwoorden, en als Hij tot ons komt, moeten wij Hem met blijdschap ontvangen.

Heft uwe hoofden op, gij poorten. Wel mogen wij Hem met blijdschap ontvangen, die alle goed met zich brengt, en als Hij bezit neemt van de ziel, er fonteinen van blijdschap in opent, die springen

zullen tot in het eeuwige leven. Hoe dikwijls heeft Christus tot ons gezegd: Doe Mij open, als wij gelijk de bruid ons verontschuldigden, Hooglied 5:2, 3. Zacheus' voortvarendheid om Christus te ontvangen zal ons beschaamd maken. Wij kunnen nu Christus niet onthalen in ons huis, maar wij hebben Zijne discipelen, en wat aan hen gedaan wordt, beschouwt Hij als aan Hem zelven gedaan.

IV. De ergernis des volks wegens deze vriendelijke begroeting tussen Christus en Zacheus. De enghartige, bedilzieke Joden murmureerden, zeggende: Hij is tot een zondigen man ingegaan, para hamartoolooi andri, en waren zij zelf dan geen zondige mensen? Was het niet Christus' boodschap in de wereld om te zoeken en zalig te maken mensen, die zondaars zijn? Maar zij vinden, dat Zacheus een zondaar is meer dan allen, die te Jericho waren, zulk een zondaar als met wie om te gaan ongepast is. Nu was het zeer onrechtvaardig Christus te laken wijl Hij naar zijn huis ging, want,

1. Hoewel hij een tollenaar was, en velen van de tollenaars inderdaad slechte mensen waren, volgde hier toch niet uit, dat alle tollenaars slecht waren. Wij moeten er ons voor wachten om mensen in massa te veroordelen, of hen te veroordelen wegens het algemeen gerucht over hen, want voor Gods rechterstoel zal een iegelijk geoordeeld worden naar dat hij persoonlijk is.

2. Hoewel hij een zondaar geweest is, volgt hier nog niet uit, dat hij nu nog even slecht is als tevoren, hoewel zij wisten dat zijn vroeger leven slecht was, zou Christus toch kunnen weten dat zijne gemoedsgesteldheid nu goed is. God geeft der bekering plaats, en dat moeten ook wij.

3. Ofschoon hij nu een zondaar was, behoren zij er toch Christus niet om te laken dat Hij tot hem ging, want Hij liep geen gevaar van kwaad op te doen van een zondaar, of door hem besmet te worden, maar wel kon Hij veel hoop koesteren van een zondaar goed te doen: waar anders behoort een arts heen te gaan dan naar een zieke? Zie echter hoe hetgeen goed gedaan is, verkeerd uitgelegd kan worden.

V. De bewijzen, door Zacheus in het openbaar gegeven, dat hij, hoewel hij een zondaar geweest is, thans echter een berouwhebbende, een wezenlijk-bekeerde zondaar is, vers 8. Hij denkt niet gerechtvaardigd te worden door zijne werken, zoals de Farizeeër, die zich beroemde op hetgeen hij gedaan had, maar door de genade Gods zal hij door zijn goede werken de oprechtheid tonen van zijn geloof en zijn berouw, en hier verklaart hij wat hij besloten is te doen. Hij legde deze verklaring af, staande, opdat hij gezien en gehoord zou worden door hen, die murmureerden, omdat Christus in zijn huis ging, met den mond doet men belijdenis van berouw, zowel als van geloof. Hij stond, hetgeen aanduidt, dat hij het welberaden en plechtig zei, naar den aard van een gelofte aan God. Hij wendde er zich mede tot Christus, niet tot het volk-zij waren zijne rechters niet-maar tot den Heere, hij stond, als het ware, voor Zijn rechterstoel. Wat wij goed doen, moeten wij als aan Hem doen, wij moeten ons op Hem beroepen, ons Hem behaaglijk maken in onze oprechtheid, in al onze goede voornemers en besluiten. Hij laat blijken dat er een verandering is in zijn hart -en dat is bekering- want er is een verandering in zijn wijze van leven en doen. Zijne besluiten hebben betrekking op de plichten van de tweede tafel der wet, want bij alle gelegenheden heeft Christus daar nadruk op gelegd, en zij zijn in overeenstemming met zijn staat en karakter, want daaruit zal het best de oprechtheid van ons berouw en onze bekering blijken.

1. Zacheus was een man van vermogen, en terwijl hij totnutoe slechts voor zich zelven schatten had verzameld, en er zich zelven schade mede toegebracht heeft, besluit hij nu voortaan alleen voor God

te leven, en met zijn rijkdom goed te doen aan anderen. Zie, de helft van mijne goederen, Heere! geef ik den armen. Niet: "zal ik door mijn testament, als ik sterf, den armen geven", maar "ik geef het, geef het thans". Waarschijnlijk had hij gehoord van het proefgebod, dat Christus aan een ander rijk man had gegeven, namelijk alles wat hij had te verkopen en het den armen te geven, Mattheus 19:21, en hoe deze hierop met Christus gebroken heeft. "Dat zal ik niet", zegt Zacheus, "ik stem er geheel mede in. Hoewel ik totnutoe onbarmhartig geweest ben jegens de armen, zal ik hun nu te hulp komen, hun, daar ik dien plicht zolang verzuimd heb, nu des te meer geven, tot zelfs de helft van mijne goederen." Dat is een zeer ruim deel om tot werken der Godsvrucht en liefdadigheid af te zonderen. De Joden plachten te zeggen, dat een vijfde van iemands jaarlijks inkomen aan goede werken besteed, al zeer wel was, en een bedrag dat ook ongeveer door de wet werd geëist. Maar Zacheus wilde veel verder gaan, en de helft aan de armen geven, hetgeen hem zou verplichten om alle onnodige uitgaven te mijden, zodat zijne besparing hierop hem instaat zou stellen om velen te helpen uit hetgeen hem overtollig was. Indien wij slechts matiger waren, en meer zelfverloochening hadden, wij zouden ook liefdadiger zijn, en zo wij met minder voor ons zelven tevreden waren, wij zouden meer hebben om aan de behoeftigen te geven. Hij maakt hier melding van als van een vrucht zijner bekering. Wel betaamt het hun, die tot God bekeerd zijn, om barmhartig te wezen jegens de armen.

2. Zacheus was er zich wel van bewust, dat hij al wat hij bezat niet op wettige of billijke wijze had verkregen, maar deels door onwettige middelen, en hij belooft om wat hij op die wijze had verkregen terug te geven. "Indien ik iemand iets door bedrog (of door vals aangeven) ontvreemd heb, of iemand verongelijkt heb door mijn ambt als tollenaar, meer van hem eisende dan hetgeen door de wet was vastgesteld, dan beloof ik het hem vierdubbel weer te geven." Dat was de restitutie, of teruggave, waartoe een dief verplicht werd, Exodus 22:1. Hij schijnt duidelijk te erkennen, dat hij onrecht gepleegd heeft. Zijn ambt van tollenaar bood hem gelegenheid om onrecht te doen, kooplieden door bedrog geld af te persen, ten einde daardoor de gunst der regering voor zich te winnen. Ware boetvaardigen zullen zich niet slechts in het algemeen schuldig erkennen voor God maar in het bijzonder hun eigen ongerechtigheid in het licht stellen, die welke hen in hun ambt of beroep lichtelijk omringt, en waaraan zij zich hebben schuldig gemaakt. Dat hij onrecht gedaan had door valse beschuldiging, dat was de verzoeking, waaraan de tollenaars waren blootgesteld, en waartegen Johannes de Doper hen inzonderheid had gewaarschuwd, Hoofdstuk 3:14. Zij hadden het oor der regering, en alles werd uitgelegd ten gunste van de inkomsten van den staat, hetgeen hun de gelegenheid gaf om, zo zij iemand een kwaad hart toedroegen, aan hun wraaklust te voldoen. Hij belooft, als hij iemand benadeeld had, het hem viervoudig te vergoeden, in zover hij zich het toegebrachte nadeel kon herinneren, of uit zijne boeken kon ontdekken. Hij zegt niet: "Als mij een proces wordt aangedaan en ik genoodzaakt word tot schadevergoeding (sommigen zijn eerlijk, als zij niet anders kunnen), maar hij zal het vrijwillig, uit eigen beweging doen. Zij, die er van overtuigd zijn onrecht gedaan te hebben, kunnen de oprechtheid van hun leedwezen er over niet anders tonen, dan door vergoeding te doen. Hij denkt niet dat zijn geven van de helft zijner goederen aan de armen het onrecht zal vergoeden, dat hij gedaan heeft. God haat den roof in het brandoffer, en wij moeten eerst recht doen, en dan weldadigheid liefhebben. Het is geen liefdadigheid, maar geveinsdheid, om te geven hetgeen ons niet toebehoort, en wij moeten datgene niet als het onze beschouwen, waaraan wij niet op een eerlijke wijze gekomen zijn, noch datgene, hetwelk het onze niet is, als wij al onze schulden betaald en rechtmatige vergoeding voor onrecht gedaan hebben.

VI. Christus' goedkeuring en aanneming van Zacheus' bekering, waardoor Hij zich tevens rechtvaardigde wegens zijn ingaan in zijn huis als gast, vers 9, 10.

1. Zacheus wordt nu verklaard een gelukkig mens te zijn. Hij is bekeerd van de zonde tot God, hij heeft Christus welkom geheten in zijn huis, hij is een eerlijk, liefdadig, vroom man geworden: Heden is dezen huize zaligheid geschied. Nu hij bekeerd is, is hij in waarheid zalig, behouden, zalig gemaakt van zijne zonden, van de schuld dier zonden, van de macht dier zonden, al de voorrechten en weldaden der zaligheid, der behoudenis, zijn zijn deel. Christus is in zijn huis gekomen, en waar Christus komt, brengt Hij zaligheid met zich. Hij is, en zal zijn, de oorzaak der eeuwige zaligheid voor allen, die Hem erkennen, zoals Zacheus Hem erkend heeft. Maar dat is niet alles. Heden is dezen huize zaligheid geschied. Als Zacheus bekeerd is, dan zal hij meer dan hij ooit geweest is, een zegen wezen voor zijn huis. Hij zal de middelen der genade en des heils tot zijn huis brengen, want nu is hij in waarheid een zoon van Abraham, en daarom zal hij, evenals Abraham, zijn huis bevelen den weg des Heeren te houden. Die met kwade gierigheid giert voor zijn huis, brengt er een vloek over, Habakuk 2:9, maar hij, die barmhartig is voor de armen, bewijst vriendelijkheid aan zijn eigen huis en brengt er zegen en heil over, voor het tijdelijke tenminste, Psalm 112:3.. Als Zacheus zelf tot Christus gebracht is, komt ook zijn gezin met Christus in betrekking, en zijne kinderen worden toegelaten als leden Zijner kerk, en aldus geschiedt dezen huize zaligheid, omdat hij een zoon is van Abraham, en daarom deelheeft in Gods verbond met Abraham, dien zegen van Abraham, die tot de tollenaren komt, en tot de heidenen door het geloof, dat God hun en hunnen kinderen een God zal zijn, en daarom, als hij gelooft, geschiedt zijnen huize zaligheid, evenals aan het huis van den stokbewaarder, tot wie gezegd werd: Geloof in den Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden, gij en uw huis, Handelingen 16:31. Zacheus is van geboorte een zoon van Abraham, maar, een tollenaar zijnde, wordt hij geacht een heiden te zijn. Heidenen en tollenaren worden gelijk gesteld, Mattheus 18:17. En als zodanig meden de Joden allen omgang met hem, en zij verwachtten dat Christus dit ook zou doen, maar Hij toont dat Zacheus een oprecht-berouwhebbende zijnde, rectus in curia, is geworden, een evengoed zoon van Abraham is, alsof hij nooit een tollenaar was geweest, hetgeen hem dus niet meer verweten mag worden.

2. Wat Christus gedaan had om hem inzonderheid tot een gelukkig, een zalig mens te maken, was in overeenstemming met het grote doel, waartoe Hij in de wereld is gekomen, vers 10. Hij had reeds tevoren met hetzelfde argument Zijn omgang met tollenaren gerechtvaardigd, Mattheus 9:13. Daar heeft Hij gezegd, dat Hij gekomen is om zondaars tot bekering te roepen, nu zegt Hij dat Hij is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was, to apoloolos -het verlorene. Merk op:

a. Den betreurenswaardigen toestand van de kinderen der mensen: zij waren verloren, en hier wordt van het ganse geslacht der mensen gesproken als van een lichaam. Door den val is de gehele wereld van het mensdom een verloren wereld geworden, verloren zoals een stad verloren is, als zij gemene zaak maakt met de rebellen, zoals een reiziger verloren is, als hij in een woestijn van den weg is afgedwaald, zoals een zieke verloren is, als zijne ziekte ongeneeslijk is, of zoals een gevangene verloren is, als het doodvonnis over hem is uitgesproken.

b. De genaderijke bedoeling van den Zone Gods, Hij is gekomen om te zoeken en zalig te maken, te zoeken ten einde zalig te maken, te behouden. Hij is van den hemel op de aarde gekomen-een lange reis- om het verlorene te zoeken-hetgeen weggedwaald en dus verdwaald was, en het terecht te brengen, Mattheus 18:11, 12, en zalig te maken te behouden wat verloren was, hetgeen omkwam en

in zekeren zin vernietigd, afgesneden was. Christus ondernam de redding van hetgeen reeds als verloren was opgegeven, Hij heeft het ondernomen om diegenen tot zich zelven te brengen, die verloren waren voor God en alle goedheid. Christus kwam in deze wereld om haar te zoeken en zalig te maken. Zijn doel was te behouden, toen er in niemand anders heil of verlossing was. Om dat doel te bereiken heeft Hij gezocht, alle middelen aangewend, om die verlossing tot stand te brengen. Hij zoekt hen, die niet waardig waren gezocht te worden, Hij zoekt hen, die Hem niet zochten en, gelijk Zacheus hier niet naar Hem vroegen.

Lukas 19:11-27

Onze Heere Jezus is nu op weg naar Jeruzalem, om er Zijn laatste pascha te vieren, toen Hij moest lijden en sterven. Nu wordt ons hier gezegd:

I. Hoe de verwachtingen Zijner vrienden bij deze gelegenheid hoger klommen. Zij meenden dat het koninkrijk Gods terstond zou openbaar worden, vers 11. De Farizeeën verwachtten het omtrent dezen tijd, Hoofdstuk 17:20, en het schijnt dat ook Christus' discipelen het nu verwachtten, maar beiden koesterden hieromtrent dwaalbegrippen. De Farizeeën dachten dat het door den een of anderen wereldlijken vorst zou ingeleid worden. De discipelen dachten dat hun Meester het zou inleiden, maar met wereldlijke pracht en praal en macht, waarmee Hij zich, naar zij wisten, door de macht, die Hij bezat om wonderen te werken, zo Hem dit behaagde, spoedig kon bekleden. Jeruzalem, oordeelden zij, moet de zetel wezen van Zijn koninkrijk, en nu Hij daarheen op weg is, twijfelen zij er niet aan, of zij zullen er Hem weldra op den troon zien. Zelfs vrome mensen zijn onderhevig aan dwalingen betreffende Christus' koninkrijk, en om er zich verkeerde voorstellingen van te maken, en zij zijn licht geneigd te denken, dat hetgeen voor later is weggelegd onmiddellijk zal plaatshebben.

II. Hoe hun verwachting werd teleurgesteld, en de vergissingen, waarop die verwachting gegrond was, terecht werden gewezen. Hij doet dit in drie dingen:

1. Zij verwachtten dat Hij nu terstond in heerlijkheid zou verschijnen, maar Hij zegt hun dat het nog lang zal duren, eer Hij openlijk in Zijn koninkrijk bevestigd zal worden. Hij is als een zeker welgeboren man, want Hij is de Heere van den hemel, en heeft door Zijn geboorte recht op het koninkrijk, maar hij reisde in een ver gelegen land, om voor zich zelven een koninkrijk te ontvangen. Christus moet naar den hemel gaan, om daar neer te zitten aan de rechterhand des Vaders en van Hem eer en heerlijkheid te ontvangen, eer de Geest werd uitgestort, waardoor Zijn koninkrijk op aarde opgericht werd, en alvorens er voor Hem een kerk in de heidenwereld werd gevestigd. Hij moet het koninkrijk ontvangen en dan terugkeren. Christus is teruggekeerd, toen de Geest werd uitgestort, toen Jeruzalem werd verwoest, omstreeks welken tijd het geslacht, beide van vrienden en vijanden, waarmee Hij persoonlijk omgang heeft gehad, geheel door den dood was weggenomen, was heengegaan om rekenschap te geven. Maar Zijn voornaamste wederkomst, welke hier bedoeld is, is die, welke op den groten dag zal plaatshebben en welke wij nog te wachten zijn. Datgene, hetwelk zij dachten onmiddellijk te zullen verschijnen, zal, zegt Christus hun, niet verschijnen voordat deze zelfde Jezus, die in den hemel is opgenomen, alzo zal wederkomen, zie Handelingen 1:11.

2. Zij verwachtten dat Zijne apostelen en onmiddellijke volgelingen tot eer en waardigheid zouden bevorderd worden, dat zij allen tot prinsen en rijksgroten, raadsheren en rechters zouden gemaakt worden, met al de pracht en de voordelen van het hof en van de stad. Maar Christus zegt hun hier dat Hij, in plaats hiervan, hen bestemde om mannen van zaken te zijn, zij moeten geen andere bevordering in de wereld verwachten, dan die van de handelswijk der stad. Hij zal hun fondsen geven te beheren, om ze te gebruiken in Zijn dienst en voor de belangen van Zijn koninkrijk onder de mensen. Dat is de ware eer voor een Christen en voor een leraar, die, indien wij er waarlijk naar verlangen, ons instaat zal stellen om met heilige minachting op alle wereldse eer neer te zien. De apostelen hebben de eerzucht gekoesterd om aan Zijne rechter- en linkerhand te zitten in Zijn koninkrijk, rust genietende na hun tegenwoordig arbeiden en zwoegen, en eer na de minachting,

waarmee zij thans beschouwd en behandeld werden, en de gedachte hieraan streelde hen. Maar Christus zegt hun hetgeen, zo zij het recht verstonden, hen vervullen zou van zorg, en bezorgdheid, en ernstige gedachten, in plaats van de eerzuchtige gedachten, waarvan thans hun hoofd was vervuld.

a. Zij hebben nu een groot werk te doen. Hun Meester verlaat hen, om Zijn koninkrijk te gaan ontvangen, en bij het scheiden geeft Hij hun ieder een pond, dat, volgens de kanttekening in onzen Bijbel zevenendertig gulden, vijftig cents bedraagt. Dit heeft dezelfde betekenis als de talenten in de gelijkenis, die met deze parallel is (Mattheus 25), al de gaven, waarmee de apostelen waren begiftigd, en de bekwaamheden, die zij hadden om Christus' belangen in de wereld te dienen, en anderen, leraren en Christenen, gelijk als zij, doch in mindere mate. Maar wellicht is de gelijkenis, aldus voorgesteld, bestemd om hen nederiger te maken, hun eer in deze wereld is slechts die van kooplieden, en wel kooplieden, niet van de voornaamste soort, die met grote kapitalen handel drijven, maar arme handelaren, aan wie het veel zorg en hoofdbrekens kost, om het weinige, dat zij hebben, winstgevend te maken. Hij gaf deze ponden aan zijne dienstknechten, niet om zich rijke livreien te kopen, en nog minder plechtgewaden en prachtige equipages, zoals zij hadden verwacht, maar met dezen last: Doet handeling, totdat ik kom -Weest bedrijvig, houdt u bezig, gelijk de eigenlijke betekenis is van het woord. "Gij wordt uitgezonden om het Evangelie te prediken, ene kerk voor Christus op te richten in de wereld, de volken tot gehoorzaamheid des geloofs te brengen, en hen er in op te bouwen. Gij zult kracht ontvangen om dit te doen, want gij zult vervuld worden met den Heiligen Geest", Handelingen 1:8. Als Christus blies op de elf discipelen, zeggende: Ontvangt den Heiligen Geest, toen heeft Hij hun tien ponden gegeven. "Geeft nu wèl acht op uw zaken", zegt Hij, "begeeft u met ernst en ijver aan het werk, en volhardt er in. Geeft uzelven te koste om al het goed te doen, dat gij kunt aan de zielen der mensen, en ze tot Christus te brengen." Alle Christenen hebben zaken voor Christus te doen in deze wereld, en inzonderheid leraren, de eersten zijn niet gedoopt, en de laatsten zijn niet geordend, om lui of traag te wezen. Aan hen, die geroepen zijn, om werk te doen voor Christus, schenkt Hij er de nodige gaven toe, en, aan den anderen kant: van hen, aan wie Hij kracht geeft, verwacht Hij diensten. Hij geeft hun de ponden over met dezen last: Gaat heen, werkt, doet handeling. Aan een iegelijk wordt de openbaring des Geestes gegeven tot hetgeen oorbaar is, 1 Corinthiërs 12:7. En een iegelijk, gelijk hij gave ontvangen heeft, alzo bediene hij die aan de anderen, 1 Petrus 4:10. Wij moeten volharden in ons werk, totdat de Meester komt, in weerwil van alle moeilijkheid en tegenstand, zij alleen, die volharden tot den einde, zullen zalig worden.

b. Zij zullen weldra een grote rekenschap hebben af te leggen. Deze dienstknechten worden tot Hem geroepen om te tonen welk gebruik zij hebben gemaakt van de gaven, die hun werden geschonken, welken dienst zij hebben verricht voor Christus, welk goed zij hebben gedaan aan de zielen der mensen, opdat Hij weten mocht, wat een iegelijk met handelen gewonnen had. Merk op: Zij, die naarstig en getrouw in den dienst van Christus handelen, zullen winners zijn. Dat kunnen wij niet zeggen van de zaken dezer wereld, menig bekwaam en vlijtig handelsman heeft in zijn zaken verliezen geleden. Maar zij, die voor Christus handelen, zullen winnen. Hoewel Israël zich niet laat verzamelen, zullen zij nochtans verheerlijkt worden. De bekering der zielen is het winnen der zielen, iedere oprecht-bekeerde is zuivere winst voor Jezus Christus. Leraren zijn slechts Zijne agenten, en aan Hem moeten zij rekenschap geven van de vis, die zij in het evangelienet hebben besloten, van de gasten, die zij bewogen hebben om tot het bruiloftsmaal te komen, dat is: wat zij met handelen gewonnen hebben. Merk nu op: Ten eerste. De goede rekenschap, die door sommigen der

dienstknechten gegeven werd, en de goedkeuring des Meesters van hen. Twee hunner worden als voorbeeld gegeven, vers 16, 19.

1. Zij hadden beiden goede winst gedaan, hoewel geen gelijke winst. De een had met zijn handel tien ponden gewonnen, en een ander vijf. Zij, die naarstig en getrouw zijn in het dienen van Christus, worden gewoonlijk gezegend, door tot een zegen gesteld te worden in de plaats hunner inwoning. Van den arbeid hunner ziel zullen zij zien, en hun arbeid is niet ijdel. En toch zullen niet allen, die gelijkelijk getrouw zijn, ook gelijkelijk voorspoedig wezen. En wellicht wordt ook te kennen gegeven dat zij wel beiden getrouw waren, maar dat een van beiden zich meer moeite heeft gegeven, zich ijveriger op zijn werk heeft toegelegd, dan de ander, en daarom ook meer voorspoed had. Paulus was voorzeker de dienstknecht, die tien ponden gewonnen had, het dubbele van hetgeen een der overigen gedaan had, want hij heeft overvloediger gearbeid dan zij allen en het Evangelie van Christus vervuld.

2. Beiden hebben zij hun verplichtingen erkend jegens hun Meester, wijl Hij hun deze bekwaamheid en gelegenheid had gegeven om Hem te dienen. Heere, het is niet mijne naarstigheid, maar Uw pond, dat tien ponden gewonnen heeft. Gode moet al de eer worden toegebracht van hetgeen wij gewonnen hebben, niet ons, maar Hem zij de eer, Psalm 115:

1. Paulus, die de tien ponden gewonnen heeft, erkent: Ik heb gearbeid, doch niet ik. Door de genade Gods ben ik dat ik ben, en doe ik wat ik doe, en Zijne genade is niet ijdel geweest, 1 Corinthiërs 15:10. Hij wil niet spreken van hetgeen God gedaan heeft door hem, Romeinen 15:18. 3.. Beiden werden zij geprezen wegens hun naarstigheid en trouw. Wel, gij goede dienstknecht, vers 17. En hij zei dit ook tot den anderen, vers 19. Zij, die doen wat goed is, zullen lof hebben. Doe wel, en Christus zal tot u zeggen: wel gedaan, of: het is wel, en als Hij zegt: Het is wel, doet het er niet heel veel toe als anderen wat anders zeggen, zie Genesis 4:7. Zij werden bevorderd naar verhouding van de winst, die zij verkregen hebben. "Dewijl gij in

het minste getrouw zijt geweest, en niet gezegd hebt: Men kan evengoed stil blijven zitten, als met een pond handel gaan drijven, wat kan men met zo gering een fonds uitrichten? maar u ootmoedig en eerlijk tot het werk hebt begeven om met dat geringe winst te doen, zo heb macht over tien steden." Diegenen zijn goed op weg om voorspoedig te zijn, die klein beginnen. Die wel gediend hebben, verkrijgen zich zelven een goeden opgang. 1 Timotheus 3:13. Twee dingen worden den apostelen hiermede beloofd.

a. Dat zij, als zij zich moeite hebben gegeven om vele kerken te vestigen, de voldoening en de eer zullen hebben van er opzieners over te zijn en ze te besturen, er zal hun grote achting worden betoond, en zij zullen delen in de liefde van goede Christenen. Die den vijgenboom bewaart, zal zijne vrucht eten, en hij, die arbeidt in woord en leer, zal dubbele eer waardig geacht worden.

b. Dat zij, indien zij naar den wil van Christus hun geslacht gediend hebben, al is het ook dat zij in deze wereld veracht en verguisd worden, en wellicht evenals de apostelen onder smaad en vervolging er uit heengaan, toch in de andere wereld met Christus zullen heersen, met Hem zullen zitten op Zijn troon, en macht zullen hebben over de heidenen, Openbaring 2:26. De zaligheid in den hemel zal een veel grotere bevordering zijn van een Godvruchtigen leraar of Christen, dan het voor een armen koopman zou wezen, die met veel moeite tien ponden gewonnen heeft, om tot regent van

tien steden gemaakt te worden. Hij, die slechts vijfponden gewonnen had, kreeg heerschappij over vijf steden. Dat duidt aan, dat er trappen van heerlijkheid zijn in den hemel, ieder vat zal gelijkelijk vol zijn, maar niet even groot. En de trappen der heerlijkheid zullen wezen naar verhouding van de mate van nut, dat hier gesticht werd.

Ten tweede. De kwade rekenschap, die door een hunner werd gegeven, en het oordeel over hem uitgesproken wegens zijne luiheid en ontrouw, vers 20 enz. "Heere! zie hier uwpond, het is waar, ik heb het niet vermeerderd, maar ik heb het toch ook niet verminderd, ik heb het veilig in een zweetdoek weggelegd." Dit stelt de onverschilligheid voor van hen, die gaven hebben maar zich nooit de moeite getroosten om er goed mede te doen aan anderen. Het is hun volkomen onverschillig of het met de belangen van Christus' koninkrijk goed of slecht staat, wat hun betreft, zij geven er niet om, doen er geen moeite voor, geven er geen geld voor uit, stellen er niets voor in de waagschaal. Dat zijn de dienstknechten, die hun pond wegleggen in een zweetdoek, die het voldoende achten te zeggen, dat zij geen kwaad hebben gedaan in de wereld, maar geen goed deden.

2. Hij rechtvaardigde zijn verzuim door een reden, die de zaak wel erger maar niet beter maakte, vers 21, ik vreesde u, omdat gij een straf mens zijt, streng en onbuigzaam. Gij neemt weg wat gij niet gelegd hebt. Hij dacht dat zijn meester een harden dienst vorderde van zijne dienstknechten, toen hij van hen eiste en verwachtte, dat zij zijne ponden zouden vermeerderen, en dat dit was een maaien waar hij niet had gezaaid, terwijl het in werkelijkheid een maaien was waar hij wèl had gezaaid, en hij, gelijk de landman, een oogst verwachtte naar verhouding van het gezaaide. Hij had geen reden om zijns meesters strengheid te duchten, noch hem te laken wegens hetgeen hij verwachtte, dit was een vals voorgeven, een beuzelachtige, ongegronde verontschuldiging, een ijdele uitvlucht voor zijne traagheid, die door hoegenaamd niets te verontschuldigen was. Het pleiten van trage belijders, om zich te verontschuldigen, als hun rekenschap gevraagd wordt, zal bevonden worden meer tot hun schande te zijn dan tot hun rechtvaardiging.

3. Wat hij tot zijne verschoning aanvoerde, wordt tegen hem gericht: Uit uw mond zal ik u oordelen, gij boze dienstknecht, vers 22. Hij zal veroordeeld worden wegens zijne misdaad, maar geoordeeld worden door zich zelven, door zijn eigen pleitgrond. "Indien gij het hard vond, dat ik winst verwachtte van den handel, die de meeste winst zou opgeleverd hebben, maar toch mijne belangen enigszins had behartigd, dan zoudt gij het geld in de bank gedaan hebben, het in een der fondsen hebben gestoken, zodat ik dan niet slechts het mijne had teruggekregen, maar nog interest bovendien, dat dan wel minder voordelig zou zijn geweest, maar toch nog iets zou hebben opgeleverd. Indien hij, naar hij voorgeeft, niet durfde handelen uit vrees van het kapitaal te verliezen, waarvoor hij verantwoordelijk was aan zijn heer, dan verontschuldigt dit hem toch niet wegens zijn verzuim van het geld in een solide zaak op interest gezet te hebben. Wat ook de voorwendsels zijn van trage belijders, waarmee zij hun traagheid zoeken te verontschuldigen, de ware reden is een heersende onverschilligheid voor de belangen van Christus en Zijn koninkrijk en hun koelheid daarvoor. Zij geven er niet om of de Godsdienst veld wint of achteruit gaat, als zij slechts op hun gemak kunnen leven.

4. Zijn pond wordt hem ontnomen, vers 24. Het is betamelijk, dat diegenen hun gaven verliezen, die ze niet willen gebruiken, en dat zij, die ontrouw hebben gehandeld, niet langer vertrouwd worden.

Waarom zou aan hen, die hun Meester niet willen dienen met hetgeen Hij hun schenkt, toegelaten worden er zich zelven mede te dienen? Neemt dat pond van hem weg.

5. Het wordt gegeven aan hem, die de tien ponden had. Als hiertegen geprotesteerd wordt door de bijstanders, omdat hij toch al zoveel had ("Heere, hij heeft tien ponden, vers 25), wordt hierop geantwoord, vers 26 :Een iegelijk, die heeft, zal gegeven worden. Het is de regel der gerechtigheid,

a. Dat diegenen het meest aangemoedigd zullen worden, die het vlijtigst geweest zijn, en dat zij, die zich de meeste inspanning getroost hebben om goed te doen, er meer en ruimer gelegenheid voor zullen krijgen, en in een ruimer en hoger sfeer van nuttige werkzaamheid zullen geplaatst worden. Aan hem, die verkregen heeft, zal meer worden gegeven, opdat hij in staat gesteld worde om nog meer te ontvangen.

b. Dat zij, die hun gaven hebben, alsof zij ze niet hadden, die ze doelloos bezitten, er geen goed mede doen, er van beroofd moeten worden. Aan hen, die er naar streven om de genade, die zij hebben, te doen toenemen, zal God meer mededelen, zij, die haar veronachtzamen en haar laten vervallen, kunnen niets anders verwachten dan dat God dit ook doen zal. Deze nodige waarschuwing geeft Christus aan Zijne discipelen, opdat zij niet, terwijl zij hunkeren naar aardse eer en heerlijkheid, hun werk veronachtzamen, en aldus de zaligheid in den hemel tekortkomen.

6. Wat zij nog verder verwachtten was, dat zodra hei koninkrijk Gods zou verschijnen, de gehele Joodse natie er zich aan zou onderwerpen, en dat dan al hun tegenzin tegen Christus en Zijn Evangelie terstond zou verdwijnen, maar Christus zegt hun, dat na Zijn heengaan, het gros van hen zal volharden in hun hardnekkigheid en opstand, en dat dit hun verderf zal tengevolge hebben. Dit wordt hier getoond.

a. In de boodschap, die zijne burgers hem nazonden, vers 14. Zij hebben Hem niet slechts tegengestaan, terwijl Hij nog in geringen staat verkeerde, maar toen Hij heenging om Zijn koninkrijk te ontvangen, hebben zij in hun vijandschap tegen Hem volhard, geprotesteerd tegen Zijne heerschappij, en gezegd: Wij willen niet dat deze koning over ons zij. Dit werd vervuld in het overwegend ongeloof der Joden na de hemelvaart van Christus en de oprichting van het Evangeliekoninkrijk. Zij wilden hun hals niet krommen onder het juk, noch de spits van Zijn gouden scepter aanraken. Zij zeiden: Laat ons Zijne banden verscheuren, Psalm 2:1-3, Handelingen 4:26. Het is de taal van alle ongelovigen, zij zouden er nog in kunnen toestemmen, dat Christus hen behoudt en zalig maakt., maar zij willen niet dat Hij Koning over hen zij, terwijl Christus toch alleen een Zaligmaker is voor hen, voor wie Hij ook Vorst is, en die bereid zijn Hem te gehoorzamen.

b. In het oordeel, dat bij zijn terugkeer over hen werd uitgesproken: Deze mijne vijanden, die niet hebben gewild dat ik over hen koning zou zijn, brengt hen hier, vers 29. Als Zijn getrouwe onderdanen bevorderd en beloond worden, dan zal Hij wraak doen over Zijne vijanden, inzonderheid over het Joodse volk, welks vonnis hier wordt uitgesproken. Toen Christus Zijn Evangeliekoninkrijk had opgericht, en hiermede de bediening van het Evangelie heeft geëerd, kwam Hij om afrekening te houden met de Joden, alstoen werd in herinnering tegen hen gebracht, dat zij tegen Zijn koninklijk ambt hadden geprotesteerd, toen zij zeiden: "Wij hebben geen koning dan den keizer", en zij Hem ook niet als Koning wilden erkennen. Zij hebben zich op den keizer beroepen, en tot den keizer zullen zij gaan, de keizer zal hun verderf zijn. Het koninkrijk Gods is verschenen

toen er wraak gedaan werd over de onverzoenlijke vijanden van Christus en Zijne regering, zij werden gebracht en voor Zijn aangezicht doodgeslagen. Nooit werd in enigen krijg zulk een slachting aangericht als in den oorlog der Joden. Dat volk heeft het beleefd, dat het Christendom de heidenwereld overwonnen heeft, ten spijt van hun vijandschap en tegenstand, en toen werd het weggedaan als schuim. De toorn van Christus is over hen gekomen tot het einde, 1 Thessalonicenzen 2:15, 16, en hun verwoesting strekte grotelijks tot eer van Christus en den vrede der kerk. Maar dit is ook toepasselijk op alle anderen, die in hun ongeloof volharden en er ongetwijfeld in zullen omkomen. Een algeheel verderf zal voorzeker het deel wezen van al de vijanden van Christus, in den dag der wrake zullen zij allen voor Hem gebracht en gedood worden.

Brengt hen hier, tot een schouwspel voor heiligen en voor engelen, zie Jozua 10:22, 24. "Brengt hen hier, dat zij de heerlijkheid en zaligheid zien van Christus en Zijne volgelingen, die zij hebben gehaat en vervolgd. Brengt hen hier om hun beuzelachtige plannen te verijdelen, en het oordeel te ontvangen, dat zij verdiend hebben. Brengt hen, en doodt hen voor Mijn aangezicht, zoals Agag voor Samuel." De Zaligmaker, dien zij geminacht hebben, zal er bij staan en hen zien doden, en Hij zal ten hunnen behoeve niet tussenbeide treden. Zij, die niet willen dat Christus Koning over hen zij, zullen beschouwd en behandeld worden als Zijne vijanden. Wij zijn geneigd te denken, dat geen anderen Christus' vijanden zijn, dan de vervolgers van het Christendom, of tenminste de spotters, maar gij ziet dat diegenen daarvoor gehouden zullen worden, aan wie de voorwaarden der zaligheid mishagen, die zich niet aan Christus' juk willen onderwerpen, maar hun eigen meesters willen zijn. Allen, die door de genade van Christus niet geregeerd willen worden, zullen onvermijdelijk door den toorn van Christus omkomen.

Lukas 19:28-40

Wij hebben hier hetzelfde verhaal van Christus' triomfantelijken intocht in Jeruzalem-hoe die dan ook was-dat wij tevoren in Mattheus en Markus gehad hebben, laat ons hier dus slechts opmerken:

I. Dat Jezus Christus bereid en gewillig was om voor ons te lijden. Hij reisde voor hen heen, gebonden door den Geest, naar Jeruzalem, wel wetende wat aldaar met Hem zou geschieden, en toch ging Hij vooruit, opgaande naar Jeruzalem, vers 28. Hij was de voorste van het gezelschap, alsof Hij er naar verlangde op de plaats te zijn, er naar verlangde te velde te trekken en den strijd te beginnen. Was Hij zo bereid om voor ons te lijden en te sterven, en zullen wij dan aarzelen om Hem dienst te bewijzen?

II. Het was volstrekt niet onbestaanbaar met Christus' nederigheid, noch met Zijn tegenwoordigen staat van vernedering, om kort voor Zijn dood een openlijken intocht te houden in Jeruzalem. Op die wijze heeft men meer nota van Hem genomen, zodat dan ook de schande en smaad van Zijn dood des te meer zouden uitkomen.

III. Christus heeft het recht om heerschappij te oefenen over alle schepselen, en Hij kan, naar het Hem behaagt, gebruik van hen maken. Niemand bezit zijn eigendom tegen Christus, Hij heeft er eerder en meer recht op, en daarom behoren wij het Hem af te staan, als Hij het van ons eist. Christus liet ene ezelin en haar veulen halen van de krib huns eigenaars, toen Hij hun diensten nodig had, en dit mocht Hij doen, want de beesten op duizend bergen zijn Zijne, en de tamme dieren evenzo.

IV. Christus heeft aller mensen hart onder Zijn oog en in Zijne hand. Hij kon het hart neigen van hem, wie de ezelin en het veulen toebehoorden, om er in te bewilligen dat zij weggenomen werden, zodra hem gezegd werd dat de Heere die van node had.

V. Zij, die op Christus' boodschap uitgaan, kunnen er zeker van zijn dat zij zullen welslagen, vers 32. Die uitgezonden waren, vonden het gelijk Hij hun gezegd had, en de eigenaars gans bereid om ze af te staan. Het is troostrijk voor Christus' boden, dat zij brengen zullen hetgeen, waarvoor zij uitgezonden waren, indien de Heere het waarlijk van node heeft.

VI. De discipelen van Christus, die hetgeen Hij van node heeft en zij zelf niet hebben, van anderen voor Hem halen, moeten niet denken dat zij nu genoeg gedaan hebben, neen, als zij zelf iets hebben, waarmee Hij gediend en geëerd kan worden, dan moeten zij bereid zijn er Hem mede te dienen. Velen kunnen wel bereid zijn Christus te dienen op kosten van anderen, terwijl zij zelf niets voor Hem te koste willen leggen, maar deze discipelen hebben niet slechts de ezelin en het veulen voor Hem gehaald, maar zij hebben hun eigen klederen op het veulen geworpen, en waren gans bereid ze als tuig voor het dier te gebruiken, ten einde het hun Meester gemakkelijk te maken en Hem te eren.

VII. Christus' triomf is dankensstof voor de discipelen. Toen Christus nabij Jeruzalem kwam heeft God het plotseling in het hart van al de menigte der discipelen gegeven, niet slechts van de twaalven, maar van zeer veel anderen, die daar ook met Hem gekomen waren, zich te verblijden en God te loven, vers 37, en hun klederen onder Hem op den weg te spreiden, vers 36. Dit was een gewone uiting van vreugde, zoals bij het Loofhuttenfeest. Merk op:

1. Wat de stof of de aanleiding was van hun blijdschap en lof. Zij loofden God vanwege al de krachtige daden, die zij gezien hadden, al de wonderen, die Christus had gewrocht, inzonderheid de opwekking van Lazarus, die bijzonder vermeld is in Johannes 12:17, 18. Dat bracht hun ook anderen voor den geest, want nieuwe wonderen en zegeningen moeten de herinnering aan vorigen opwekken.

2. Hoe zij hun vreugde en hun lof hebben geuit, vers 38. Gezegend is de Koning, die daar komt in den naam des Heeren. Christus is de Koning, Hij komt in den naam des Heeren, bekleed met Goddelijk gezag, gezonden van den hemel, om de wet te geven en over vrede te handelen. Gezegend zij Hij. Laat ons Hem loven, make God Hem voorspoedig. Hij is gezegend tot in eeuwigheid, en wij zullen het goede van Hem zeggen. Vrede zij in den hemel. De Gods des hemels zende vrede, doe Zijne onderneming welslagen, en dan zal er ere zijn in de hoogste hemelen. Het zal strekken tot eer en heerlijkheid van den Allerhoogsten God, en de engelen, de heerlijke bewoners der wereld hierboven, zullen er Hem de eer van geven. Vergelijk dit lied van de heiligen op aarde met dat der engelen, Hoofdstuk 2:14. Beiden komen overeen om eer te geven aan God in de hoogste hemelen. Daarin is van beiden lof het middelpunt. De engelen zeggen: Vrede op aarde, zich verblijdende in de voorrechten en weldaden, die de mensen op aarde hebben door Christus. De heiligen zeggen: Vrede zij in den hemel, zich verheugende in het voorrecht, dat de engelen hebben door Christus. Zodanig is de gemeenschap, die wij hebben met de heilige engelen, dat, gelijk zij zich verblijden in den vrede op aarde, wij ons verheugen in den vrede in den hemel, den vrede, dien God maakt in Zijne hoogten, Job 25:2, en beiden in Christus, die "alle dingen verzoend heeft tot zich zelven, hetzij de dingen, die op de aarde, hetzij de dingen, die in de hemelen zijn."

VIII. Christus’ triomfen en de blijde lofzeggingen Zijner discipelen zijn een doorn in het oog der trotse Farizeeën, die vijanden zijn van Hem en van Zijn koninkrijk. Er waren onder de schare sommige Farizeeën, die zo weinig met hen instemden, dat zij in toorn tegen hen waren ontstoken, en daar Christus een toonbeeld was van nederigheid en ootmoed, dachten zij dat Hij zodanige juichkreten niet zou toelaten, en dus verwachtten zij dat Hij Zijne discipelen zou bestraffen, vers 39. Maar het is Christus’ eer, dat Hij, gelijk Hij de verachting der hovaardigen veracht, den lof der nederigen aanneemt.

IX. Of nu de mensen Christus al of niet loven, Hij wil, en zal en moet geloofd worden, vers 40 :Zo dezen zwijgen, en niet spreken tot lof van het koninkrijk van den Messias, zullen de stenen roepen, veeleer dan dat Christus niet geloofd en geprezen zal worden. Dit werd dan ook letterlijk vervuld, toen de mensen Christus bespotten aan het kruis, en Zijn eigen discipelen een diep stilzwijgen bewaarden, heeft de aarde gebeefd en zijn de rotsen gescheurd. De Farizeeën willen den lof van Christus tot zwijgen brengen, maar zij kunnen hun doel niet bereiken, want, gelijk God uit stenen Abraham kinderen kan verwekken, zo kan Hij zich ook uit den mond dezer kinderen lof toebereiden.

Lukas 19:41-48

De grote gezant van den hemel doet hier Zijn openbare intrede in Jeruzalem, niet om er geëerd, maar om er verworpen te worden. Hij wist in welk een nest van adders Hij zich ging werpen, en toch, zie hier twee voorbeelden van Zijne liefde voor die plaats, en Zijn grote deelneming in haar lot.

I. De tranen, die Hij stortte over het naderend verderf der stad, vers 41. Als Hij nabij kwam, en de stad zag, weende Hij over haar. Waarschijnlijk was het, toen Hij de glooiing van den Olijfberg afkwam, waar Hij het volle gezicht op de stad had, de grote uitgestrektheid er van, en de vele statige gebouwen er in, en Zijn oog deed Zijn hart aan, en Zijn hart wederom Zijn oog. Zie hier:

1. Van hoe tederen aard Christus was. Nooit lezen wij dat Hij lachte, maar dikwijls vinden wij Hem in tranen. Aan diezelfde plaats heeft Zijn vader David geweend en degenen, die bij hem waren, ofschoon hij en zij krijgslieden waren. Er zijn ogenblikken en toestanden, wanneer het voor de kloekste mannen geen schande is om weg te smelten in tranen.

2. Dat Jezus Christus weende temidden van Zijn zegepraal, weende toen allen, die Hem omringden, juichten en zich verblijdden, om te tonen hoe weinig de toejuichingen des volks Hem konden verheffen. Aldus wilde Hij ons leren ons te verheugen met beving, en blijde te zijn als niet blijde zijnde. Indien de voorzienigheid de schoonheid van onze triomfen niet ontsiert, dan kunnen wij zelf wel redenen zien om ze met onze smart te omfloersen.

3. Dat Hij weende over Jeruzalem. Er zijn steden, over welke men kan wenen, en over gene meer dan over Jeruzalem, die de heilige stad geweest is en de vreugde der ganse aarde, zo zij ontaard is. Maar waarom heeft Christus geweend bij het zien van Jeruzalem? Was het omdat "daar ginds de stad ligt, waarin Ik verraden en gebonden, gegeseld en bespogen, ter dood veroordeeld en gekruisigd moet worden?" Neen, Hijzelf geeft de reden op van Zijne tranen.

a. Jeruzalem heeft den dag der genade niet gebruikt. Hij weende, en zei: Och, of gij ook bekendet, ook nog in dezen uwen dag, indien gij ook heden nog bekendet, terwijl u het Evangelie wordt verkondigd en de verlossing u wordt aangeboden, indien gij ten laatste u bedacht en verstond wat tot uwen vrede dient, hoe gij vrede kunt hebben met God en hoe gij uw geestelijk en eeuwig heil kunt verzekeren-maar gij hebt den tijd uwer bezoeking niet bekend, vers 44. Er is in de wijze van spreken iets plotselings, iets afgebrokens: Of gij bekendet! O dat gij haddet, zoals sommigen het lezen, evenals dat: "Och, dat Mijn volk naar Mij gehoord had, Psalm 81:14, Jesaja 48:18. Of "indien gij had bekend, het ware wel met u", zoals met den vijgenboom, hoofdstuk 13:9. "Hoe gelukkig zou het voor u geweest zijn!" Of, "indien gij had bekend, gij zoudt over uzelve geweend hebben, en dan zou Ik niet behoeven te wenen over u, maar Mij veeleer verblijd hebben." Wat Hij zegt, legt al de schuld van Jeruzalems naderend verderf op haar zelve. Er zijn dingen, die tot onzen vrede dienen, die wij allen behoren te kennen en te begrijpen, de wijze waarop vrede gemaakt wordt, de aanbiedingen van vrede, die gedaan zijn, de voorwaarden, waarop wij de weldaden des vredes kunnen genieten. De dingen, die tot onzen vrede dienen, zijn de dingen, die betrekking hebben op ons tegenwoordig en toekomend welzijn, die behoren wij te kennen en te behartigen. Er is een tijd der bezoeking, wanneer de dingen, die tot onzen vrede dienen, door ons gekend kunnen worden, en dat wel tot ons heil en welzijn. Als wij in ruime mate van de middelen der genade kunnen genieten, en het woord Gods krachtig onder ons wordt gepredikt-als de Geest met ons twist en ons eigen

geweten ontwaakt is -dan is het de tijd der bezoeking, waarvan wij behoren gebruik te maken tot ons geestelijk nut en voordeel. En wat hun betreft, die langen tijd den dag hunner bezoeking hebben veronachtzaamd, indien ten laatste, in dezen hunnen dag, hun ogen worden geopend en zij zich bezinnen, dan zal alles nog wel met hen zijn. Diegenen zullen niet afgewezen worden, die nog ter elfder ure komen om in den wijngaard te werken. Het is de verbazingwekkende dwaasheid van zeer velen, die de middelen der genade hebben, dat zij den dag van hun goede gelegenheid ongebruikt laten voorbijgaan. en het zal noodlottige gevolgen voor hen hebben. De dingen, die tot hun vrede dienen, zijn hun geopenbaard, maar zij slaan er geen acht op, bekommeren er zich niet om, zij verbergen er hun ogen voor, alsof zij het niet waard waren opgemerkt te worden. Zij weten niet dat het de welaangename tijd, de dag der zaligheid is, en zo laten zij hem voorbijgaan, en komen om uit blote zorgeloosheid. Niemand is zo blind als zij, die niet willen zien, en voor niemands ogen zijn de dingen, die tot vrede dienen, meer stellig verborgen, dan voor hen, die ze den rug toekeren. De zonde en dwaasheid van hen, die volharden in hun minachting van het Evangelie en de Evangeliegenade, zijn een grote smart voor den Heere Jezus, en moeten dat ook voor ons zijn. Hij ziet met wenende ogen op verloren zielen, die onboetvaardig blijven en roekeloos hun verderf tegemoet gaan. Hij zou liever willen dat zij zich bekeren en leven, dan dat zij aldus voortgaan en sterven, want Hij wil niet dat iemand hunner zal omkomen.

b. Jeruzalem kan den dag harer verwoesting niet ontkomen. De dingen, die tot haar vrede dienen, zijn nu, in zekeren zin, voor hare ogen verborgen. Niet, dat hun daarna het Evangelie niet door de apostelen werd gepredikt: het ganse huis Israël's werd geroepen om zeker te weten, dat Christus hun vrede was, Handelingen 2:36, en grote scharen werden er van overtuigd en bekeerd. Maar wat betreft het gros der natie en zij die de leiders des volks waren, zij waren onder het ongeloof verzegeld, God had hun gegeven een geest des diepen slaaps, Romeinen 11:8. Zij waren zo bevooroordeeld tegen en verwoed op het Evangelie en de weinigen, die het omhelsden, dat niets minder dan een wonder van Goddelijke genade, -gelijk dat, waardoor Paulus bekeerd werd-op hen kon werken, en men kon niet verwachten, dat zulk een wonder gewrocht zou worden, en zo zijn zij dan rechtvaardig overgegeven aan verblinding en verharding. De dingen des vredes zijn niet verborgen voor de ogen van afzonderlijke personen, maar het is nu te laat om te denken dat het Joodse volk als zodanig, een Christelijk volk zal worden door Christus aan te nemen. En daarom zijn zij opgeschreven ten verderve, hetgeen Christus hier voorziet en voorzegt als het onvermijdelijk gevolg van hun verwerping van Christus. Het veronachtzamen der grote zaligheid brengt meermalen tijdelijke oordelen over een volk, zo was het met Jeruzalem in minder dan veertig jaren daarna, toen alles wat Christus hier voorzegd heeft, letterlijk en nauwkeurig werd vervuld. De Romeinen belegerden de stad, wierpen ene omgraving rondom haar op, en hebben de inwoners van alle zijden omsingeld en benauwd. Josephus verhaalt dat Titus in zeer korten tijd een muur opwierp. die de stad geheel insloot, waardoor er geen mogelijkheid was om te ontkomen. Zij hebben haar tot den grond neergeworpen. Titus gebood zijnen soldaten den grond der stad om te spitten, zij werd geheel met den grond gelijk gemaakt. met uitzondering van drie torens, Zie Josephus, Geschiedenis der Joodse oorlogen, lib. 5, cap. 27, lib. 7, cap. 1. Niet slechts de stad, maar ook de bewoners werden neergeworpen (uwe kinderen in u) door de wrede slachting, die onder hen werd aangericht, en er werd nauwelijks een steen op den anderen gelaten. Dat was voor hun kruisigen van Christus, dat was, omdat zij den dag hunner bezoeking niet hebben bekend. Laat andere steden en volkeren er een waarschuwend voorbeeld aan nemen.

II. De ijver, dien Hij toonde voor de dadelijke reiniging van den tempel. Hoewel hij eerlang verwoest moet worden, volgt hier toch niet uit, dat er nu intussen geen zorg voor gedragen moet worden.

1. Christus zuiverde hem van degenen, die hem ontwijdden. Hij ging terstond naar den tempel, en begon uit te drijven degenen, die daarin verkochten en kochten, vers 45. Hierdoor heeft Hij getoond dat Hij, hoewel men Hem voorstelde als een vijand van den tempel-en dat was de misdaad, waarvan men Hem voor den hogepriester beschuldigde -meer, en meer ware, liefde had voor den tempel dan zij, die zoveel eerbied hadden voor zijn korban, zijn schatkist, als een heilige zaak, want zijne reinheid was meer tot zijne heerlijkheid dan zijn rijkdom dit was. Christus geeft een reden op voor Zijn verjagen van de kooplieden uit den tempel, vers 46. De tempel is een huis des gebeds, afgezonderd tot gemeenschapsoefening met God: de kopers en verkopers maakten hem tot een kuil der moordenaren, door de bedrieglijke handelingen, die er plaatshadden en volstrekt niet geduld mochten worden, want dit leidde de gedachten af van hen, die er kwamen om te bidden.

2. Hij maakte er het best-mogelijke gebruik van, want Hij leerde dagelijks in den tempel, vers 47. Het volstaat niet dat ene kerk uitgezuiverd wordt van bederf, maar de prediking van het Evangelie moet aangemoedigd worden. Merk nu op, toen Christus in den tempel predikte, hoe kwaadwillig de kerkregeerders tegen Hem waren, hoe ijverig zij naar een gelegenheid zochten, of liever naar een voorwendsel, om Hem kwaad te doen, vers 47. De overpriesters, en de schriftgeleerden, en de oversten des volks, het grote sanhedrin, dat naar Hem had moeten horen, en ook het volk had moeten oproepen om naar Hem te horen, zochten Hem te doden.

b. Hoe eerbiedig het geringe volk jegens Hem was. Het volk hing Hem aan, en hoorde Hem. Zijn meesten tijd bracht Hij door op het land, en dan predikte Hij niet in den tempel, maar als Hij het deed, bewees het volk Hem groten eerbied, luisterde aandachtig naar Zijne prediking, en liet geen gelegenheid voorbijgaan om Hem te horen. Sommigen lezen dit: "Al het volk, Hem horende, koos Zijne zijde, en dit past hier zeer goed bij als een reden, waarom Zijne vijanden niet vonden wat zij doen zouden tegen Hem. Zij zagen dat het volk tegen hen in opstand zou komen, als zij geweld jegens Hem pleegden. Totdat Zijne ure was gekomen heeft Zijn invloed op het gemene volk Hem beschermd, maar toen Zijne ure was gekomen, heeft de invloed der overpriesters op het volk Hem doen overleveren.

HOOFDSTUK 20

1 En het geschiedde in een van die dagen, als Hij in den tempel het volk leerde, en het Evangelie verkondigde, dat de overpriesters, en Schriftgeleerden, met de ouderlingen daarover kwamen,
2 En spraken tot Hem zeggende: Zeg ons, door wat macht Gij deze dingen doet; of wie Hij is, Die U deze macht heeft gegeven?
3 En Hij, antwoordende, zeide tot hen: Ik zal u ook een woord vragen, en zegt Mij:
4 De doop van Johannes, was die uit den Hemel, of uit de mensen?
5 En zij overleiden onder zich, zeggende: Indien wij zeggen: Uit den Hemel; zo zal Hij zeggen: Waarom hebt gij dan hem niet geloofd?
6 En indien wij zeggen: Uit de mensen; zo zal ons al het volk stenigen; want zij houden voor zeker, dat Johannes een profeet was.
7 En zij antwoordden, dat zij niet wisten, vanwaar die was.
8 En Jezus zeide tot hen: Zo zeg Ik u ook niet, door wat macht Ik deze dingen doe.
9 En Hij begon tot het volk deze gelijkenis te zeggen: Een zeker mens plantte een wijngaard, en hij verhuurde dien aan landlieden, en trok een langen tijd buiten 's lands.
10 En als het de tijd was, zond hij tot de landlieden een dienstknecht, opdat zij hem van de vrucht des wijngaards geven zouden; maar de landlieden sloegen denzelven, en zonden hem ledig heen.
11 En wederom zond hij nog een anderen dienstknecht; maar ook dien geslagen en smadelijk behandeld hebbende, zonden zij hem ledig heen.
12 En wederom zond hij nog een derden; maar zij verwondden ook dezen, en wierpen hem uit.
13 En de heer des wijngaards zeide: Wat zal ik doen? Ik zal mijn geliefden zoon zenden; mogelijk dezen ziende, zullen zij hem ontzien.
14 Maar als de landlieden hem zagen, overleiden zij onder elkander, en zeiden: Deze is de erfgenaam; komt, laat ons hem doden, opdat de erfenis onze worde.
15 En als zij hem buiten den wijngaard uitgeworpen hadden, doodden zij hem. Wat zal dan de heer des wijngaards hun doen?
16 Hij zal komen en deze landlieden verderven, en zal den wijngaard aan anderen geven. En als zij dat hoorden, zeiden zij: Dat zij verre!
17 Maar Hij zag hen aan, en zeide: Wat is dan dit, hetwelk geschreven staat: De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is tot een hoofd des hoeks geworden?
18 Een iegelijk, die op dien steen valt, zal verpletterd worden, en op wien hij valt, dien zal hij vermorzelen.
19 En de overpriesteren en de Schriftgeleerden zochten te dierzelver ure de handen aan Hem te slaan; maar zij vreesden het volk; want zij verstonden, dat Hij deze gelijkenis tegen hen gesproken had.
20 En zij namen Hem waar, en zonden verspieders uit, die zichzelven veinsden rechtvaardig te zijn; opdat zij Hem in Zijn rede vangen mochten, om Hem aan de heerschappij en de macht des stadhouders over te leveren.
21 En zij vraagden Hem, zeggende: Meester, wij weten, dat Gij recht spreekt en leert, en den persoon niet aanneemt, maar den weg Gods leert in der waarheid.
22 Is het ons geoorloofd den keizer schatting te geven, of niet?
23 En Hij, hun arglistigheid bemerkende, zeide tot hen: Wat verzoekt gij Mij?
24 Toont Mij een penning; wiens beeld en opschrift heeft hij? En zij, antwoordende, zeiden: Des keizers.
25 En Hij zeide tot hen: Geeft dan den keizer, dat des keizers is, en Gode, dat Gods is.

26 En zij konden Hem in Zijn woord niet vatten voor het volk; en zich verwonderende over Zijn antwoord, zwegen zij stil.
27 En tot Hem kwamen sommigen der Sadduceen, welke tegensprekende zeggen, dat er geen opstanding is, en vraagden Hem,
28 Zeggende: Meester! Mozes heeft ons geschreven: Zo iemands broeder sterft, die een vrouw heeft, en hij sterft zonder kinderen, dat zijn broeder de vrouw nemen zal, en zijn broeder zaad verwekken.
29 Er waren nu zeven broeders; en de eerste nam een vrouw, en hij stierf zonder kinderen.
30 En de tweede nam die vrouw, en ook deze stierf zonder kinderen.
31 En de derde nam dezelve vrouw; en desgelijks ook de zeven, en hebben geen kinderen nagelaten, en zijn gestorven.
32 En ten laatste na allen stierf ook de vrouw.
33 In de opstanding dan, wiens vrouw van dezen zal zij zijn? Want die zeven hebben dezelve tot een vrouw gehad.
34 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: De kinderen dezer eeuw trouwen, en worden ten huwelijk uitgegeven;
35 Maar die waardig zullen geacht zijn die eeuw te verwerven en de opstanding uit de doden, zullen noch trouwen, noch ten huwelijk uitgegeven worden;
36 Want zij kunnen niet meer sterven, want zij zijn den engelen gelijk; en zij zijn kinderen Gods, dewijl zij kinderen der opstanding zijn.
37 En dat de doden opgewekt zullen worden, heeft ook Mozes aangewezen bij het doornenbos, als hij den Heere noemt den God Abrahams, en den God Izaks, en den God Jakobs.
38 God nu is niet een God der doden, maar der levenden; want zij leven Hem allen.
39 En sommigen der Schriftgeleerden, antwoordende, zeiden: Meester! Gij hebt wel gezegd.
40 En zij durfden Hem niet meer iets vragen.
41 En Hij zeide tot hen: Hoe zeggen zij, dat de Christus Davids Zoon is?
42 En David zelf zegt in het boek der psalmen: De Heere heeft gezegd tot mijn Heere: Zit aan Mijn rechter hand,
43 Totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten.
44 David dan noemt Hem zijn Heere; en hoe is Hij zijn Zoon?
45 En daar al het volk het hoorde, zeide Hij tot Zijn discipelen:
46 Wacht u van de Schriftgeleerden, die daar willen wandelen in lange klederen, en beminnen de groetingen op de markten, en de voorgestoelten in de synagogen, en de vooraanzittingen in de maaltijden;
47 Die der weduwen huizen opeten, en onder een schijn lange gebeden doen; dezen zullen zwaarder oordeel ontvangen.

In dit hoofdstuk hebben wij

I. Christus' antwoord op de vraag der overpriesters naar Zijne macht of gezag, vers 1-8.

II. De gelijkenis van den wijngaard verhuurd aan onrechtvaardige en oproerige landlieden, vers 9-19.

III. Christus' antwoord op de vraag, die Hem gedaan werd betreffende het al of niet geoorloofde om den keizer schatting te geven, vers 20-26.

IV. Zijne handhaving van de grote fundamentele leerstelling van de Joodse en Christelijke instellingen-de opstanding der doden en den toekomenden staat, tegenover de dwaze vitterij der Sadduceeën, vers 27-38.

V. Hoe Hij de schriftgeleerden in verlegenheid bracht met de vraag, hoe de Messias de zoon van David is, vers 39-44.

VI. Zijne waarschuwing aan de discipelen om zich in acht te nemen voor de schriftgeleerden, vers 45-47, hetgeen wij alles reeds in Mattheus en Markus hebben gehad, waarom wij er hier niet breedvoerig over zullen spreken, behalve over de bijzonderheden, die wij daar niet gehad hebben.

Lukas 20:1-8

In dit verhaal wordt hier niets toegevoegd bij hetgeen wij in de andere evangelisten gehad hebben, behalve in het eerste vers, waar ons gezegd wordt:

I. Dat Hij toen het volk leerde in den tempel, en het Evangelie verkondigde. Christus was een prediker van Zijn eigen Evangelie. Hij heeft niet slechts de zaligheid voor ons gekocht, maar haar ons ook verkondigd, hetgeen een sterke bevestiging is van de waarheid van het Evangelie en ons zeer bemoedigt om het aan te nemen, want het is een teken, dat Christus er Zijn hart op had gezet, dat het ontvangen en aangenomen zou worden. Hierdoor wordt tevens grote eer aangedaan aan de predikers van het Evangelie en aan hun ambt en werk, hoezeer zij dan ook door een ijdele wereld gesmaad en veracht worden. Het geeft eer aan hen, die het Evangelie prediken voor het volk. Christus heeft zich neergebogen in Zijne prediking tot de vatbaarheid van het volk, en leerde hen. En het was, toen Hij aldus het Evangelie predikte voor het volk, dat Hij gestoord en in de rede werd gevallen. Satan en zijne werktuigen doen alles wat zij kunnen om te verhinderen dat het Evangelie gepredikt wordt aan het volk, want er is niets, dat den invloed van het rijk van Satan meer dan dit verzwakt.

II. Dat van de vijanden hier gezegd wordt, dat zij Hem overkwamen, hetgeen aanduidt:

1. Dat zij dachten Hem te overrompelen met deze vraag. Zij overvielen Hem plotseling, hopende, dat Hij geen antwoord zou kunnen geven, alsof het iets ware, waaraan Hij zelf nooit had gedacht.

2. Dat zij dachten Hem met deze vraag te zullen verschrikken. Zij overkwamen Hem allen tegelijk, en met heftigheid. Maar hoe zou Hij door den toorn der mensen kunnen verschrikt worden, als het toch in Zijn eigen macht stond hem op te binden en te doen strekken tot Zijn lof, zie Psalm 76:11. Uit deze geschiedenis zelf kunnen wij leren:

a. Dat het niet vreemd geacht moet worden, indien hetgeen zo klaar is als de dag bestreden of ontkend wordt, als iets dat toch slechts zeer twijfelachtig is, door hen, die hun ogen sluiten voor het licht. Christus' wonderen hebben zeer duidelijk getoond door wat macht Hij deze dingen deed en hebben het zegel op Zijne zending gezet, en toch is dit het, dat hier in twijfel werd getrokken.

b. Indien zij, die Christus' gezag betwijfelen of betwisten, zich zelven slechts ondervroegen omtrent de duidelijkste en eenvoudigste beginselen van den Godsdienst, dan zou hun dwaasheid voor ieders ogen blijken. Christus antwoordt deze priesters en schriftgeleerden met een vraag betreffende den doop van Johannes, een eenvoudige vraag, die de geringste van het volk zou kunnen beantwoorden. Was hij uit den hemel of uit de mensen? Allen wisten zij dat hij uit den hemel was, er was niet in, dat een aardse strekking had, hij was geheel en al uit den hemel, uit God. En deze vraag bracht hen in verlegenheid, wierp hen ter neer en deed hen beschaamd staan voor al het volk.

c. Het is niet vreemd dat zij, die zich door wereldse belangen laten regeren, de eenvoudigste waarheden ten onder houden, de krachtigste overtuiging tot zwijgen brengen en smoren, zoals deze priesters en schriftgeleerden gedaan hebben, die, om hun aanzien op te houden, niet wilden erkennen dat de doop van Johannes uit den hemel was, en geen andere reden hadden om niet te zeggen dat hij

uit de mensen was, dan omdat zij het volk vreesden. Welk goed kan men verwachten van mensen van zodanige geest?

d. Aan hen, die de kennis welke zij hebben begraven, zal rechtvaardiglijk meerdere kennis worden onthouden. Het was rechtvaardig in Christus, dat Hij weigerde rekenschap te geven van Zijn macht aan hen, die wisten dat de doop van Johannes uit den hemel was, en hem toch niet wilden geloven, noch voor hun kennis wilden uitkomen, vers 7, 8.

Lukas 20:9-19

Christus heeft deze gelijkenis gesproken tegen hen, die besloten waren Zijn gezag niet te erkennen, al bleek dit gezag ook nog zo duidelijk en overtuigend, en zij komt hier zeer gepast om aan te tonen dat zij, door Zijn gezag in twijfel te trekken, hun eigen gezag hebben verbeurd. Hun verloochenen van den heer des wijngaards was de nietigverklaring van hun pacht van den wijngaard, en een opgeven van al hun rechten en aanspraken.

I. Er is aan de gelijkenis hier niets toegevoegd, wij hadden haar evenzo bij Mattheus en Markus. De strekking er van is aan te tonen, dat de Joodse natie, door de profeten en ook Christus zelf te vervolgen, God zozeer tot toorn had verwekt, dat Hij hun hun kerkelijke voorrechten had ontnomen en hen prijs had gegeven aan het verderf. Zij leert ons:

1. Dat zij, die de voorrechten der zichtbare kerk genieten, als huurders zijn van een wijngaard, dien zij moeten verzorgen en waarvoor zij huur moeten betalen. Door een geopenbaarden Godsdienst te geven en de orde er van vast te stellen in de wereld, heeft God een wijngaard geplant, dien Hij verhuurt aan het volk, onder hetwelk Zijn tabernakel is, vers 9. En zij hebben wijngaardwerk te verrichten. nodig en voortdurend werk, maar dat tevens aangenaam en nuttig is, en winst oplevert. Terwijl de mens vanwege de zonde veroordeeld was de aarde te bebouwen, is aan hen, die een plaats hebben in de kerk, het werk teruggegeven, dat Adam in den staat der onschuld had te verrichten, den hof te bouwen en te bewaren, want de kerk is een paradijs en Christus is er de boom des levens in. Zij moeten ook wijngaardvruchten aan den Heer des wijngaards hebben aan te bieden. Er moet huur betaald, en er moeten diensten bewezen worden, die, hoewel zij niet evenredig zijn aan de waardij van den wijngaard, toch gedaan en toch betaald moeten worden.

2. Dat het het werk van Gods dienstknechten is om hen, die de voorrechten der kerk genieten, te roepen en aan te sporen, om dienovereenkomstig vrucht voort te brengen. Zij zijn Gods inzamelaars van huur, die de landlieden aan hun achterstallen moeten herinneren, of liever, hen er aan moeten herinneren, dat zij een landheer hebben, die verwacht van hen te zullen horen, de erkentenis van hen te ontvangen, dat zij afhankelijk van Hem zijn en verplichtingen aan Hem hebben, vers 10. De Oud Testamentische profeten werden met deze boodschap tot de Joodse kerk gezonden, om de gehoorzaamheid en de plichtsbetrachting van hen te eisen, die zij Gode verschuldigd waren.

3. Dat het dikwijls van Gods getrouwe dienstknechten het lot is geweest, om door Zijne huurders gruwelijk mishandeld te worden. Zij werden geslagen en smadelijk gehandeld door hen, die besloten waren hen ledig weg te zenden. Zij, die besloten zijn hun plicht jegens God niet te volbrengen, kunnen het niet dragen er aan herinnerd of er toe opgeroepen te worden. Sommigen van de beste mensen der wereld hebben er de slechtste, de hardste behandeling van ondervonden, en dat wel tot loon van hun beste diensten.

4. Dat God Zijn Zoon in de wereld heeft gezonden om hetzelfde werk, waarmee de profeten bezig waren geweest, voort te zetten, namelijk om de vruchten des wijngaards voor God in te zamelen, en men zou gedacht hebben, dat Hij ontvangen en geëerbiedigd zou worden. De profeten spraken als dienstknechten: Zo spreekt de Heere, maar Christus als Zoon, onder de Zijnen: Voorwaar, Ik zeg u. Hun zulk ene eer bewijzende van Hem te zenden, moeten zij nu gewonnen zijn, zou men zo denken.

5. Dat zij, die Christus' dienstknechten verwerpen, Hem zelven ook zouden verwerpen, indien Hij onder hen verscheen, want het is beproefd geworden, en toen bleek het dat de vervolgers en moordenaars van Zijne dienstknechten, de profeten, de vervolgers en de moordenaars waren van Hem zelven. Deze is de erfgenaam, zeiden zij, komt, laat ons hem doden. Toen zij de dienstknechten doodden, werden hun andere dienstknechten gezonden. "Maar zo wij slechts den zoon kunnen doden, dan zal ons nooit een andere zoon gezonden worden, er is geen andere zoon, en bijgevolg zullen wij dan ook niet langer lastig gevallen worden met dit manen om de huur, en kunnen wij in het rustig bezit blijven van den wijngaard." De schriftgeleerden en Farizeeën stelden zich voor, dat, zo zij Christus slechts uit den weg konden ruimen, zij wel altijd heer en meester zouden blijven in de Joodse kerk, en daarom hebben zij dien stouten stap gedaan, zij hebben Hem buiten den wijngaard uitgeworpen en gedood.

6. Dat met de terdoodbrenging van Christus de mate der ongerechtigheid van de Joden vol was geworden, en hierdoor een onherstelbaar verderf over hen werd gebracht. Er kon niets anders verwacht worden, dan dat God deze boze landlieden zal verderven. Zij begonnen met hun huur niet te betalen, maar gingen voort met de dienstknechten te slaan en te doden, en ten laaste ook hun jongen Meester zelven. Zij, die leven in het verzuim van hun plicht jegens God, weten niet tot welk een mate van zonde en verderf zij zich heen spoeden.

II. Aan de toepassing der gelijkenis wordt hier toegevoegd wat wij tevoren niet gehad hebben, namelijk hun afbidden van dat oordeel, vers 16. Als zij dat hoorden, zeiden zij: Dat zij verre! Mè genoito. -Dat geschiede nooit! Hoewel zij moesten erkennen, dat voor zulk een zonde zulk een straf rechtvaardig was. en hetgeen te wachten was, toch konden zij het niet dragen om het te horen. Het is een voorbeeld van de dwaasheid en domheid van zondaren, dat zij voortgaan op hun zondigen weg, hoewel zij tegelijk het verderf voorzien en vrezen, waarop die weg moet uitlopen. En let op het zelf bedrog, dat zij pleegden, toen zij dachten dat lot te kunnen ontgaan door een koel: Dat zij verre! terwijl zij overigens niets deden om het te voorkomen, zal dit de bedreiging dan ijdel maken? Neen, zij zullen weten wiens woord stand houdt: Gods woord of het hun. Let nu op hetgeen Christus zegt in antwoord op hun kinderachtig af bidden van hun straf.

1. Hij zag hen aan. Dat wordt alleen door dezen evangelist opgemerkt, vers 17. Hij zag hen aan met medelijden en ontferming, bedroefd hen aldus zich zelven te zien bedriegen tot hun eigen verderf, Hij zag hen aan, om te zien of zij ook zouden blozen over hun eigen dwaasheid, of wel, dat Hij op hun gelaat enig teken kon bespeuren van berouw of vertedering.

2. Hij verwees hen naar de Schrift: Wat is dan dit, hetwelk geschreven staat: Hoe kunt gij aan het oordeel Gods ontkomen, als gij de verhoging niet kunt beletten van Hem, dien gij veracht en verwerpt? Het woord van God heeft het gezegd: De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is tot een hoofd des hoeks geworden. De Heere Jezus zal aan de rechterhand des Vaders verhoogd worden. Al het oordeel is Hem overgegeven, Hij heeft alle macht, Hij is de hoeksteen en de sluitsteen der kerk, en dit zo zijnde, kunnen Zijne vijanden niets anders verwachten dan verwoest te zullen worden. Zelfs zij, die Hem gering achten, die over Hem struikelen, die aan Hem geërgerd worden, zullen verpletterd worden -het zal hun verderf zijn, maar wat hen betreft, die Hem niet slechts verwerpen, maar Hem haten en vervolgen, zoals de Joden gedaan hebben, op hen zal Hij vallen en hen vermorzelen. Het oordeel van boosaardige vervolgers zal veel zwaarder zijn dan van zorgeloze ongelovigen. Eindelijk. Er wordt ons gezegd hoe de overpriesters en schriftgeleerden in

woede waren ontstoken wegens deze gelijkenis, vers 19. Zij verstonden dat Hij deze gelijkenis tegen hen gesproken had, en dat had Hij ook. Een schuldig geweten heeft geen aanklager nodig, maar in plaats van nu toe te geven aan de overtuiging van hun geweten, werden zij verwoed op Hem, die dezen sluimerenden leeuw in hun binnenste had doen ontwaken, en zochten zij de handen aan Hem te slaan. Hun bederf kwam in opstand tegen hun overtuiging, en behield de overhand. En het was niet omdat er enigerlei vreze Gods voor hun ogen was, of dat zij besef hadden van Zijn toorn, dat zij toen niet terstond de handen aan Hem sloegen, maar alleen omdat zij het volk vreesden. Zij waren volkomen bereid Zijne woorden waar te maken: Deze is de erfgenaam, komt, laat ons hem doden. Als het hart van de kinderen der mensen er ten volle op gezet is om kwaad te doen, dan zal de ernstigste waarschuwing, zowel voor de zonde, die zij gaan bedrijven, als voor de gevolgen, die er uit zullen voortkomen, geen indruk op hen maken. Christus zegt hun dat zij, in plaats van den Zone Gods te kussen, Hem zullen doden, waarop zij hadden behoren te zeggen: Wat, is uw knecht een hond? Maar in waarheid zeggen zij dit: "Dat zullen wij ook, laat ons er maar terstond mede beginnen". En hoewel zij de straf hunner zonde af bidden, maken zij, als in een adem, het plan om de zonde te begaan.

Lukas 20:20-26

Wij zien hier, hoe Christus den strik ontwijkt, dien Zijne vijanden Hem hebben gespannen, door Hem ene vraag te doen betreffende het betalen van schatting. Wij hebben dit verhaal reeds gehad in Mattheus en Markus. Hier is:

I. Het kwaad, dat zij voor Hem beraamden, en dat wordt hier meer in bijzonderheden verhaald dan tevoren. Het plan was: Hem aan de heerschappij en de macht des stadhouders over te leveren, vers 20. Op wettelijke wijze konden zij zelf Hem niet ter dood brengen, noch op een andere wijze dan door een volksoproer, waarop zij niet konden rekenen, daar zij nu Zijne rechters niet konden wezen, wilden zij er zich gaarne toe lenen Zijne aanklagers te zijn, en dus zullen zij zelf ene klacht tegen Hem inleveren. Zij hoopten, zo zij slechts den toorn des stadhouders tegen Hem konden opwekken, hun doel te bereiken. Het was een gewone kunstgreep van vervolgzieke kerkregeerders, om de wereldlijke macht als werktuig hunner kwaadaardigheid te gebruiken, en de koningen der aarde te noodzaken hun vuil werk te doen, terwijl dezen, indien zij er niet toe aangezet waren geworden hun naasten met rust gelaten zouden hebben, zoals Pilatus Christus met rust gelaten heeft, totdat de overpriesters en schriftgeleerden hem op Christus hebben gewezen. Maar aldus moet door hun gevloekte staatkunde Christus' woord vervuld worden, dat Hij den heidenen overgeleverd zou worden.

II. De personen, die zij gebruikten. Mattheus en Markus zeggen ons, dat het discipelen waren van de Farizeeën, met sommige Herodianen. Hier wordt er bijgevoegd, dat het verspieders waren, die zich zelven veinsden rechtvaardig te zijn, Het is niets nieuws, dat slechte mensen zich voordoen als rechtvaardigen, en de meest-goddeloze bedoelingen verbergen onder een zeer schoonschijnend uiterlijk. De duivel kan zich veranderen in een engel des lichts, en een Farizeeër zich voordoen in het gewaad en de taal spreken van een discipel van Christus. Een spion moet zich vermommen. Deze verspieders moeten zich voordoen als waardering hebbende voor Christus' oordeel, en het aan te nemen als een Godsspraak, en daarom moeten zij Zijn raad inwinnen nopens ene gewetenszaak. Evangeliedienaren moeten op hun hoede zijn en zich inachtnemen voor sommigen, die zich veinzen rechtvaardig te zijn, en zij behoren voorzichtig te zijn gelijk de slangen, als zij zich onder adderengebroedsels bevinden.

III. De vraag, die zij Hem voorstelden, en waarmee zij hoopten Hem te verstrikken. Zij beginnen op zeer hoffelijken toon: Meester! wij weten dat gij recht spreekt en leert, vers 21. Aldus dachten zij Hem te vleien om vrij en openlijk met hen te spreken, en daarmee hun doel te bereiken. Die trots zijn en gaarne geprezen worden, zullen door vleierij overal toe gebracht kunnen worden, maar grotelijks vergisten zij zich, die dachten hiermede den nederigen Jezus te kunnen bedriegen. Hij was niet ingenomen met het vleiend getuigenis van zulke geveinsden, en achtte er zich niet door geëerd. Het is waar, dat Hij den persoon niet aanneemt, maar het is even waar, dat Hij aller harten kent, en het hun kende en de zeven gruwelen, die er in waren, al spraken zij nog zo schone woorden. Het was zeker, dat Hij den weg Gods in der waarheid leerde, maar Hij wist dat zij onwaardig waren om door Hem onderwezen te worden, die gekomen waren om Hem in Zijne rede te vangen, niet om naar Zijne rede te luisteren en Zijne woorden ter harte te nemen. Hun vraag is zeer netelig: "Is het ons geoorloofd" -dit is hier in Lukas er bijgevoegd-"den keizer schatting te geven-ons Joden, ons het vrijgeboren zaad Abrahams, ons, die schatting betalen aan den Heere, mogen wij schatting betalen aan den keizer?" Hun hoogmoed en hun gierigheid maakten er hen afkerig van belasting op te

brengen, en nu willen zij de vraag stellen, of het ook eigenlijk wel geoorloofd was. indien Christus nu zou zeggen dat het geoorloofd was, zou het volk dat kwalijk nemen, want zij verwachtten dat Hij, die zei de Messias te zijn, hen wel in de eerste plaats van het Romeinse juk zou bevrijden, en hen zou steunen in hun weigering van schatting aan den keizer. Indien Hij echter zou zeggen dat het niet geoorloofd was, gelijk zij verwachtten dat Hij zeggen zou (want indien Hij niet van die mening was, dachten zij, dan zou Hij niet zo bemind kunnen wezen bij het volk), dan zouden zij iets hebben om Hem van te beschuldigen bij den stadhouder, en dat was alles wat zij verlangden.

IV. Zijn ontwijken van den strik, dien zij Hem gespannen hadden: Hij bemerkte hun arglistigheid, vers 23. Zij, die het arglistigst zijn in hun bedoelingen tegen Christus en Zijn Evangelie, kunnen met al hun slimheid hun bedoelingen toch niet voor Hem verbergen. Hij kan de slimste vermommingen doorzien en de gevaarlijkste strikken verbreken, want zeker het net wordt tevergeefs gespreid voor de ogen van allerlei gevogelte. Hij gaf hun geen direct antwoord, maar bestrafte hen wegens hun poging om Hem te bedriegen. -Wat verzoekt gij Mij? en vroeg hun Hem een penning te tonen, een gangbaar muntstuk onder de kooplieden. -Toont Mij een penning, en toen vroeg Hij wiens munt dit was, wiens op- schrift het droeg. Zij erkenden dat het de munt was des keizers. "Welnu", zegt Christus, "gij had dan eerst behoren te vragen of het geoorloofd is des keizers munt onder ulieden te ontvangen en er mede te betalen, haar als een wettig betaalmiddel te erkennen. Daar gij dit echter met algemene instemming erkend hebt, hebt gijzelf de zaak reeds tot een beslissing gebracht, en ongetwijfeld behoort gij schatting te geven aan hem, die u voorzien heeft van dit gerief voor uw handel, er u in beschermt, en met zijn gezag instaat voor de waardij van uw geld. Gij moet dus den keizer geven wat des keizers is. In burgerlijke zaken behoort gij u te onderwerpen aan de burgerlijke overheid, indien dus de keizer u beschermt in uw burgerlijke rechten door wetten en rechtsbedeling, dan behoort gij hem schatting te betalen, maar in heilige zaken is God alleen uw Koning. Gij zijt niet verplicht des keizers godsdienst te omhelzen. Gij moet Gode geven wat Gods is, Hem alleen aanbidden, en geen gouden beeld dat de keizer opgericht heeft." En wij moeten Hem eren en aanbidden op de wijze als door Hem is voorgeschreven, en niet naar de bedenksels van den keizer. God alleen heeft de macht en het recht om te zeggen: Mijn zoon, geef Mij uw hart.

V. Hoe zij hierdoor verward en beschaamd werden.

1. De strik is gebroken. Zij konden Hem in Zijn woord niet vatten voor het volk. Zij konden niets vinden, waardoor zij den stadhouder of het volk tegen Hem konden opzetten.

2. Christus wordt geëerd, zelfs de grimmigheid des mensen zal Hem loffelijk maken. Zij verwonderden zich over Zijn antwoord, het was zo voorzichtig en onberispelijk, en zulk een blijk van die wijsheid en oprechtheid, die het aangezicht verlichten, Prediker 8:1.

3. Hun mond was gestopt, zij zwegen stil. Zij hadden er niets tegen in te brengen, en durfden Hem niets meer vragen, uit vrees van door Hem beschaamd en voor het volk tentoongesteld te worden.

Lukas 20:27-38

Dit gesprek met de Sadduceeën hebben wij tevoren gehad, juist zoals wij het hier hebben, behalve dat Christus hier een meer volledige beschrijving geeft van den toekomenden staat. Merk hier op: l. In alle eeuwen zijn er mensen geweest van een verdorven geest, die gepoogd hebben de fundamentele beginselen van den geopenbaarden Godsdienst omver te werpen. Gelijk er thans deïsten zijn, die zich vrijdenkers noemen, maar in werkelijkheid valsdenkers zijn, zo waren er in den tijd van onzen Heiland op aarde Sadduceeën, die spotten met de leer van de opstanding der doden en het leven van de toekomende wereld, hoewel die duidelijk geopenbaard waren in het Oude Testament, en artikelen waren van de Joodse geloofsbelijdenis. De Sadduceeën, welke, tegensprekende, zeggen dat er geen opstanding is, geen toekomende staat, hetgeen van anastasis de betekenis kan wezen, niet slechts geen terugkeer tot leven van het lichaam, maar geen voortduring van het leven der ziel, geen wereld van geesten, geen staat van beloning of vergelding van hetgeen in het lichaam is geschied. Neem dit weg, en er blijft geen Godsdienst meer over.

II. Het is iets gans gewoons dat zij, die zich ten doel stellen de waarheid Gods te ondermijnen, haar verwarren en van allerlei moeilijkheden omringen. Dat hebben ook deze Sadduceeën gedaan. Toen zij het geloof der mensen in de leer der opstanding wilden verzwakken, stelden zij ene vraag, gegrond op de onderstelling der opstanding, die, naar zij dachten, niet op bevredigende wijze beantwoord kon worden. Het verhaal, dat zij deden, was misschien waar, het kon tenminste gebeurd zijn, dat ene vrouw achtereenvolgens zeven mannen heeft gehad. Wiens vrouw nu zal zij wezen in de opstanding? Maar het deed er volstrekt niet toe, wiens vrouw zij was, want als de dood een einde maakt aan die betrekking, dan wordt zij daarna nooit weer vernieuwd of hersteld.

III. Er is een groot verschil in den toestand van de kinderen der mensen op aarde en dien van de kinderen Gods in den hemel, een zeer grote ongelijkheid tussen deze wereld en die wereld, en wij doen onrecht aan ons zelven en aan de waarheid van Christus, als wij naar onze tegenwoordige genietingen in de wereld ons een denkbeeld willen vormen van de wereld der geesten.

1. De kinderen der mensen in deze wereld huwen en worden ten huwelijk uitgegeven. De kinderen dezer eeuw, dit geslacht, de goeden en de slechten, trouwen en geven hun kinderen ten huwelijk. Veel van hetgeen wij in deze wereld te doen hebben bestaat in het opbouwen en verzorgen van een gezin. Veel van ons genot in deze wereld vinden wij in onze bloedverwanten, onze vrouwen en kinderen, dat is de neiging der menselijke natuur. Het huwelijk is ingesteld tot lieflijkheid en vertroosting van het menselijk leven in deze wereld, waar wij ons lichaam met ons omdragen. Het is ook een middel tegen de hoererij, opdat natuurlijke begeerten niet verdierlijken, maar geleid en in toom worden gehouden. De kinderen dezer wereld sterven en verdwijnen van het toneel, en daarom trouwen zij en geven hun kinderen ten huwelijk, opdat de wereld van het mensdom voorzien worde van de nodige rekruten, zodat, als het ene geslacht voorbijgaat, een ander geslacht in zijn plaats treedt, en er sommigen zijn van hun nakomelingen, aan wie zij de vruchten van hun arbeid kunnen nalaten, en inzonderheid opdat de uitverkorenen Gods in latere eeuwen daar zullen zijn om een heilig zaad te verwekken dat den Heere dient, Maleachi 2:15, en Hem aangeschreven wordt tot in geslachten.

2. De toekomende wereld is gans wat anders, zij wordt die eeuw, of die wereld genoemd, bij wijze van nadruk, en om de voortreffelijkheid er van aan te duiden boven de andere. Er zijn meer

werelden dan een, een tegenwoordige, zichtbare wereld, en een toekomende, onzichtbare wereld, en het is voor een iegelijk onzer van groot belang om de werelden te vergelijken, deze wereld met die wereld, en in onze gedachten en zorgen de voorkeur te geven aan die, welke het verdient. Merk nu op:

a. Wie de inwoners zullen zijn van die wereld: Die waardig geacht zullen worden haar te verwerven, dat is: die deel hebben aan Christus' verdiensten, waarmee Hij haar voor ons gekocht heeft, en er een heilige geschiktheid voor hebben, die in hen gewerkt is door den Geest, wiens werk het is ons er voor toe te bereiden. Zij hebben geen wettelijke waardigheid vanwege iets dat in hen is, of door hen gedaan is, maar een evangelische waardigheid, vanwege den onschatbaren prijs, dien Christus betaald heeft voor de verkregen verlossing. Het is een toegerekende waardigheid, door welken wij verheerlijkt worden, zowel als een toegerekende gerechtigheid, door welke wij gerechtvaardigd worden, kataxioothentes, zij zijn met die wereld in overeenstemming gebracht, dat is: er voor geschikt gemaakt. Het strijdige, dat in de verdorven natuur is, is weggenomen, en door de genade Gods zijn de neigingen der ziel in overeenstemming gebracht met dien staat. Door genade zijn zij waardig gemaakt en waardig geacht die eeuw-dat is die wereld-te verwerven. Dat geeft te kennen dat er enige moeilijkheid bestaat om er te komen, en gevaar van er niet te komen. Wij moeten alzo lopen, dat wij dien prijs verkrijgen. Zij zullen de opstanding der doden verkrijgen, dat is: de zalige opstanding, want die der verdoemenis (zoals Christus haar noemt, Johannes 5:29) is veeleer ene opstanding ten dode, een tweede dood, een eeuwige dood, dan van den dood.

b. Wat de zalige staat der inwoners van die wereld zal zijn, kunnen wij evenmin beschrijven als bevatten, 1 Corinthiërs 2:9. Zie wat Christus er hier van zegt. Zij zullen noch trouwen noch ten huwelijk uitgegeven worden. Zij, die ingegaan zijn tot de vreugde huns Heeren, zijn geheel vervuld daarvan, en hebben de vreugde niet nodig van den bruidegom in zijne bruid. De liefde in die wereld der liefde is volkomen als de liefde der engelen, die de reinste liefde, waarmee wij ons in deze wereld der zinnen behagen, in de schaduw stelt, ja haar geheel doet wegzinken. Waar het lichaam zelf een geestelijk lichaam zal zijn, daar zullen de genietingen der zinnen gebannen zijn, en waar een volkomenheid is van heiligheid, daar is geen huwelijk nodig als voorbehoedmiddel tegen de zonde. In dat nieuwe Jeruzalem zal niets binnenkomen, dat verontreinigt. Zij kunnen niet meer sterven, en dat wordt opgegeven als een reden waarom zij niet trouwen. In deze wereld van sterven moet het huwelijk bestaan, ten einde de leegten aan te vullen, die door den dood worden veroorzaakt, maar waar geen begrafenissen zijn, is ook geen behoefte aan bruiloften. Dat is de kroon der vertroosting en lieflijkheid van die wereld, dat daar geen dood is, die alle schoonheid ontsiert, alle lieflijkheid van deze wereld omfloerst. Hier heerst de dood, daar is hij voor eeuwig buitengesloten. Zij zijn den engelen gelijk. Bij de andere evangelisten werd gezegd: "Zij zijn als de engelen" -hoos aggeloi -maar hier wordt gezegd, dat zij den engelen gelijk zijn isaggeloi -de gelijken der engelen, zij hebben ene heerlijkheid en zaligheid, die in geen enkel opzicht minder is dan die der heilige engelen. Zij hebben hetzelfde gezicht, worden gebruikt in dezelfden dienst, delen in dezelfde vreugde als de heilige engelen. De heiligen zullen, als zij in den hemel komen, genaturaliseerd worden, en, hoewel van nature vreemdelingen, hebben zij toch, dit burgerrecht voor een grote som verkregen hebbende, die Christus voor hen betaald heeft, in alle opzichten gelijke voorrechten met hen, die vrijgeboren waren, als de engelen namelijk, die de inboorlingen zijn van dat land. Zij zullen de metgezellen zijn van de engelen, omgang hebben met die zalige geesten, die hen tederlijk liefhebben, en met een ontelbaar gezelschap, tot hetwelk zij thans in geloof, hoop en liefde gekomen zijn. Zij zijn de kinderen Gods, en zo zijn zij dan als de engelen, die kinderen Gods genoemd worden. In het erfdeel

der kinderen zal de aanneming tot kinderen voltooid zijn. Vandaar dat van de gelovigen gezegd wordt, dat zij verwachten de aanneming tot kinderen, namelijk de verlossing des lichaams, Romeinen 8:23. Want voordat het lichaam verlost is uit het graf, is de aanneming niet volkomen. Nu zijn wij kinderen Gods, 1 Johannes 3:2. Wij hebben den aard en de gezindheid van kinderen, maar die zullen pas volkomen en volmaakt zijn als wij in den hemel komen. Zij zijn kinderen der opstanding, dat is: zij zijn bekwaam gemaakt voor het werk en de genietingen van den toekomenden staat, zij zijn voor die wereld geboren, zij behoren tot dat huisgezin, zij zijn er hier voor opgevoed, en zullen er daar hun erfdeel in hebben. Zij zijn kinderen Gods, daar zij kinderen zijn der opstanding. God erkent alleen diegenen als Zijne kinderen, die kinderen zijn der opstanding, die van boven geboren zijn, verwant zijn aan de wereld der geesten, en toebereid zijn voor die wereld, kinderen zijn van dat gezin.

IV. Het is een ontwijfelbare waarheid, dat er een leven is na dit leven, en van die waarheid zijn uitnemende ontdekkingen gedaan in de eerste eeuwen der kerk, vers 37, 38. Mozes heeft dit aangewezen, daar het Mozes werd aangewezen bij den doornenbos, en hij heeft het ons aangewezen, "als hij den Heere noemt den God Abrahams, en den God Isaak’s en den God Jakobs". Abraham, Izaak en Jakob waren toen dood ten opzichte van onze wereld, zij hadden haar vele jaren tevoren verlaten, en hun lichaam was in de spelonk van Machpela tot stof vergaan, hoe heeft God dan kunnen zeggen, niet: "Ik was, maar Ik ben de God van Abraham? Het is ongerijmd dat de levende God en fontein des levens tot hen in betrekking blijft als hun God, indien er van hen niets meer in wezen was, dan hetgeen in de spelonk lag, niet onderscheiden van het gewone stof. Wij moeten dus tot de gevolgtrekking komen, dat zij toen in een andere wereld in wezen waren, want God is niet een God der doden, maar der levenden. Lukas voegt er hier bij: Want zij leven Hem allen, dat is: allen die, evenals zij, ware gelovigen zijn, hoewel zij gestorven zijn, leven, hun zielen leven, de geest keert weer tot God, die hem gegeven heeft, Prediker 12:7, zij leven Hem als den Vader der geesten, en, aan het einde des tijds zullen door de kracht Gods hun lichamen leven, want Hij roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren, omdat Hij de God is, die de doden levend maakt, Romeinen 4:17. Maar er is nog meer in: als God zich den God noemt van deze aartsvaders, dan bedoelt Hij dat Hij hun heil en hun deel was, een almachtige, algenoegzame God voor hen, Genesis 17:1, hun zeer groot loon, Genesis 15:1. Nu blijkt duidelijk uit hun geschiedenis, dat Hij in deze wereld nooit voor hen gedaan heeft hetgeen beantwoordt aan de ware bedoeling en den vollen omgang van die grote onderneming, en daarom moet er een leven zijn na dit leven, waarin Hij datgene voor hen doen zal, wat een volkomen kwijting zal zijn van die belofte-dat Hij hun een God zal zijn, hetgeen Hij instaat is te doen, want zij leven Hem allen, en Hij bezit hetgeen iedere ziel gelukkig kan maken, die Hem leeft, genoeg voor allen, genoeg voor ieder.

Lukas 20:39-47

De schriftgeleerden bestudeerden de wet en verklaarden haar voor het volk. Zij waren vermaard wegens hun wijsheid en eer, maar de meesten hunner waren vijanden van Christus en Zijn Evangelie. Nu hebben wij hier sommigen van hen, die Hem hoorden, en betreffende hen hebben wij in deze verzen vier dingen, die wij ook tevoren reeds hadden:

I. Wij zien hier, hoe zij het antwoord prezen, dat Christus den Sadduceeën had gegeven betreffende de opstanding: Sommigen der schriftgeleerden zeiden: Meester! Gij hebt wèl gezegd, vers 39. Christus had het getuigenis Zijner tegenstanders, dat Hij wèl gezegd had, en de schriftgeleerden waren Zijne vijanden, omdat Hij zich niet wilde voegen naar de inzettingen der ouden, maar als Hij de fundamentele handelingen van den Godsdienst handhaafde en verdedigde, dan hebben zelfs de schriftgeleerden Hem geprezen en erkend, dat Hij wèl gezegd had. Velen, die zich Christenen noemen, blijven zelfs hierbij nog achter.

II. Wij zien hen getroffen van ontzag voor Christus, en voor Zijne wijsheid en macht, vers 40. Zij durfden Hem niet meer iets vragen, omdat zij zagen dat Hij te zwaar, te moeilijk was voor allen, die met Hem streden. Zijn eigen discipelen, hoewel zij zwak waren, durfden met elke vraag tot Hem komen, omdat zij gewillig waren Zijne leer aan te nemen, maar de Sadduceeën, die Zijne leer tegenspraken en bedilden, durfden Hem geen vragen meer doen.

III. Wij zien hen hier verward en verlegen, in de engte gedreven door een vraag betreffende den Messias, vers 41. Het was uit vele Schriftuurplaatsen duidelijk, dat Christus de zoon van David moest zijn, zelfs de blinde wist dit, Hoofdstuk 18:39, en toch was het duidelijk, dat David den Messias zijn Heere noemde, vers 42, 44, zijn eigenaar en regeerder en weldoener: De Heere heeft gezegd tot mijnen Heere. God zei het tot den Messias, Psalm 110:

1. Indien Hij nu zijn zoon is, waarom noemt hij Hem dan zijn Heere? Indien Hij zijn Heere is, waarom noemen wij Hem dan zijn zoon? Dit gaf Hij hun ter overweging, maar zij konden die schijnbare tegenstrijdigheid niet oplossen. Geloofd zij God, dat wij het wèl kunnen, dat wij weten dat Christus als God David's Heere was, maar Christus als mens David's Zoon was. Hij was zowel de wortel als het geslacht David's, Openbaring 22:16. Door Zijn menselijke natuur was Hij het geslacht David's, een spruit van zijne familie, door Zijn Goddelijke natuur was Hij de wortel David's, uit wie deze zijn leven en bestaan had en alle voorziening der genade.

IV. Wij vinden hen hier beschreven in hun slecht karakter, terwijl de discipelen openlijk worden gewaarschuwd om tegen hen op hun hoede te zijn, vers 45-47. Wij hadden dit evenzo in Markus 12:38, en meer uitvoerig in Mattheus 23.. Christus zegt tot Zijne discipelen: Wacht u van de schriftgeleerden, dat is:

1. "Hoedt u er voor van door hen tot zonde te worden vervoerd, hun wijze van doen te leren, hun maatregelen aan te nemen, wacht u voor den geest, de gezindheid, waardoor zij geregeerd worden. Weest gijlieden niet in de Christelijke kerk, wat zij zijn in de Joodse kerk.

2. "Hoedt u van door hen in moeilijkheid gebracht te worden", in dezelfden zin, waarin Hij gezegd had, Mattheus 10:17. Wacht u voor de mensen, want zij zullen u overleveren in de

raadsvergaderingen, " wacht u voor de schriftgeleerden, want dat zullen zij doen. Wacht u voor hen, want":

a. "Zij zijn hoogmoedig, zij willen wandelen in lange klederen op de straten, als personen, die verheven zijn boven beroep of bedrijf (want werkzame, bedrijvige mensen gingen met omgorde lenden) en als degenen, die staat en rang innamen." In hun hart beminden zij het, dat het volk op de markten voor hen boog, opdat men zag welk een eerbied hun bewezen werd, en zij waren zeer trots op den voorrang, dien men hun liet in alle openbare vergaderplaatsen. Zij beminden de voorgestoelten in de synagogen, en de vooraanzittingen in de maaltijden, en als zij daar geplaatst waren, zagen zij met trotsen eigenwaan op zich zelven en met grote minachting op allen, die hen omringden. Ik zit als ene koningin.

b. Zij waren hebzuchtig en onderdrukkend, en gebruikten hun godsdienst als een dekmantel voor misdaden. Zij "eten de huizen der weduwen op, weten hare bezittingen in handen te krijgen, om ze dan door den een of anderen kunstgreep tot hun eigendom te maken", of, zij leven en teren op haar, en eten op wat zij hebben, en de weduwen zijn een gemakkelijke prooi voor hen, omdat zij zich licht door hun schoonschijnende voorwendsels laten misleiden, onder een schijn doen zij lange gebeden, wellicht lange gebeden met de weduwen, als dezen in droefheid en rouw verkeren, alsof zij niet alleen medelijden met haar hadden, maar ook vrome zorg en bekommernis, en zich dus poogden aangenaam bij haar te maken en hare achting te verwerven, om zodoende haar geld en bezittingen in handen te krijgen. Aan zulke vrome lieden zou men voorzeker ongeteld goud kunnen toevertrouwen, maar zij zullen er de rekenschap van geven, die hun goeddunkt. Christus spreekt in weinige woorden hun oordeel uit: Dezen zullen zwaarder oordeel ontvangen, een dubbele veroordeling, zowel voor hun misbruik maken van de arme weduwen, wier huizen zij opaten, als voor hun misbruik maken van den Godsdienst, en inzonderheid van het gebed, dat zij gebruikten als een vromen fraaien schijn, om des te zekerder hun wereldse en goddeloze plannen te kunnen volvoeren, want geveinsde vroomheid is dubbele ongerechtigheid.

HOOFDSTUK 21

1 En opziende, zag Hij de rijken hun gaven in de schatkist werpen.
2 En Hij zag ook een zekere arme weduwe twee kleine penningen daarin werpen.
3 En Hij zeide: Waarlijk, Ik zeg u, dat deze arme weduwe meer dan allen heeft ingeworpen.
4 Want die allen hebben van hun overvloed geworpen tot de gaven Gods; maar deze heeft van haar gebrek, al den leeftocht, dien zij had, daarin geworpen.
5 En als sommigen zeiden van den tempel, dat hij met schone stenen en begiftigingen versierd was, zeide Hij:
6 Wat deze dingen aangaat, die gij aanschouwt, er zullen dagen komen, in welke niet een steen op den anderen steen zal gelaten worden, die niet zal worden afgebroken.
7 En zij vraagden Hem, zeggende: Meester, wanneer zullen dan deze dingen zijn, en welk is het teken, wanneer deze dingen zullen geschieden?
8 En Hij zeide: Ziet, dat gij niet verleid wordt; want velen zullen er komen onder Mijn Naam, zeggende: Ik ben de Christus; en de tijd is nabij gekomen, gaat dan hen niet na.
9 En wanneer gij zult horen van oorlogen en beroerten, zo wordt niet verschrikt; want deze dingen moeten eerst geschieden; maar nog is terstond het einde niet.
10 Toen zeide Hij tot hen: Het ene volk zal tegen het andere volk opstaan, en het ene koninkrijk tegen het andere koninkrijk.
11 En er zullen grote aardbevingen wezen in verscheidene plaatsen, en hongersnoden, en pestilentien; er zullen ook schrikkelijke dingen, en grote tekenen van den hemel geschieden.
12 Maar voor dit alles, zullen zij hun handen aan ulieden slaan, en u vervolgen, u overleverende in de synagogen en gevangenissen; en gij zult getrokken worden voor koningen en stadhouders, om Mijns Naams wil.
13 En dit zal u overkomen tot een getuigenis.
14 Neemt dan in uw harten voor, van te voren niet te overdenken, hoe gij u verantwoorden zult;
15 Want Ik zal u mond en wijsheid geven, welke niet zullen kunnen tegenspreken, noch wederstaan allen, die zich tegen u zetten.
16 En gij zult overgeleverd worden ook van ouders, en broeders, en magen, en vrienden; en zij zullen er sommigen uit u doden.
17 En gij zult van allen gehaat worden om Mijns Naams wil.
18 Doch niet een haar uit uw hoofd zal verloren gaan.
19 Bezit uw zielen in uw lijdzaamheid.
20 Maar wanneer gij zien zult, dat Jeruzalem van heirlegers omsingeld wordt, zo weet alsdan, dat haar verwoesting nabij gekomen is.
21 Alsdan die in Judea zijn, dat zij vlieden naar de bergen; en die in het midden van dezelve zijn, dat zij daaruit trekken; en die op de velden zijn, dat zij in dezelve niet komen.
22 Want deze zijn dagen der wraak, opdat alles vervuld worde, dat geschreven is.
23 Doch wee den bevruchten en den zogenden vrouwen in die dagen, want er zal grote nood zijn in het land, en toorn over dit volk.
24 En zij zullen vallen door de scherpte des zwaards, en gevankelijk weggevoerd worden onder alle volken; en Jeruzalem zal van de heidenen vertreden worden, totdat de tijden der heidenen vervuld zullen zijn.
25 En er zullen tekenen zijn in de zon, en maan, en sterren, en op de aarde benauwdheid der volken met twijfelmoedigheid, als de zee en watergolven groot geluid zullen geven;

26 En den mensen het hart zal bezwijken van vrees en verwachting der dingen, die het aardrijk zullen overkomen; want de krachten der hemelen zullen bewogen worden.
27 En alsdan zullen zij den Zoon des mensen zien komen in een wolk, met grote kracht en heerlijkheid.
28 Als nu deze dingen beginnen te geschieden, zo ziet omhoog, en heft uw hoofden opwaarts, omdat uw verlossing nabij is.
29 En Hij zeide tot hen een gelijkenis: Ziet den vijgeboom, en al de bomen.
30 Wanneer zij nu uitspruiten, en gij dat ziet, zo weet gij uit uzelven, dat de zomer nu nabij is.
31 Alzo ook gij, wanneer gij deze dingen zult zien geschieden, zo weet, dat het Koninkrijk Gods nabij is.
32 Voorwaar Ik zeg u, dat dit geslacht geenszins zal voorbijgaan, totdat alles zal geschied zijn.
33 De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.
34 En wacht uzelven, dat uw harten niet te eniger tijd bezwaard worden met brasserij en dronkenschap, en zorgvuldigheden dezes levens, en dat u die dag niet onvoorziens over kome.
35 Want gelijk een strik zal hij komen over al degenen, die op den gansen aardbodem gezeten zijn.
36 Waakt dan te aller tijd, biddende, dat gij moogt waardig geacht worden te ontvlieden al deze dingen, die geschieden zullen, en te staan voor den Zoon des mensen.
37 Des daags nu was Hij lerende in den tempel; maar des nachts ging Hij uit, en vernachtte op den berg, genaamd den Olijf berg.
38 En al het volk kwam des morgens vroeg tot Hem in den tempel, om Hem te horen.

In dit hoofdstuk hebben wij de opmerkzaamheid en de goedkeuring, die Christus schonk aan een arme weduwe, die twee kleine penningen in de schatkist wierp. vers 1-4.

II. Ene voorzegging van toekomstige gebeurtenissen in antwoord op een vraag Zijner discipelen hieromtrent, vers 5-7. Van hetgeen er gebeuren zou tussen dezen tijd en de verwoesting van Jeruzalem- valse Christussen opstaande, bloedige oorlogen en vervolging van Christus' volgelingen. vers 8-19. 2.. Van die verwoesting zelf, vers 20-24.

3. Van de wederkomst van Jezus Christus om de wereld te oordelen, onder het type en beeld daarvan, vers 25-38.

III. Een praktische toepassing hiervan, bij wijze van waarschuwing en raadgeving, vers 3436, en een bericht van Christus' prediking, en hoe het volk Hem hoorde, vers 37-39.

Lukas 21:1-4

Dit korte verhaal hebben wij tevoren in Markus gehad. Het wordt tweemaal meegedeeld om ons te leren:

1. Dat liefdadigheid jegens de armen een hoofdzaak is in den Godsdienst. Onze Heere Jezus heeft haar bij alle gelegenheden geprezen en aanbevolen. Hij had nu juist gesproken van de barbaarsheid der schriftgeleerden, die de arme weduwen opaten, Hoofdstuk 20, en dit is nu wellicht bedoeld als ene verzwaring er van, dat de arme weduwen de beste weldoensters waren van de publieke fondsen, waar de schriftgeleerden de beschikking over hadden.

2. Dat Jezus Christus Zijn oog op ons gevestigd heeft, en ziet wat wij aan de armen geven, en wat wij bijdragen tot werken van Godsvrucht en liefdadigheid. Hoewel Christus vervuld was van Zijne. prediking, zag Hij op om te zien welke gaven in de schatkist geworpen werden. Hij ziet of wij ruim en mild geven naar verhouding van hetgeen wij hebben, of dat wij er gierig en laag in zijn, ja Zijn oog dringt nog dieper door, Hij ziet of wij met barmhartigheid en gewilligheid geven, of aarzelend of met weerzin. Dit behoort ons bevreesd te maken van in onzen plicht hieromtrent tekort te komen. De mensen kunnen bedrogen worden door verontschuldigingen, die Christus weet ijdel en beuzelachtig te zijn. En dit behoort ons aan te moedigen, om er overvloedig in te wezen, zonder te begeren dat de mensen het zullen weten, het is genoeg dat Christus het weet, Hij ziet in het verborgen, en zal in het openbaar vergelden.

3. Dat Christus de liefdadigheid der armen op een bijzondere wijze ziet en aanneemt. Zij, die niets hebben om te geven, kunnen toch zeer veel doen ter ondersteuning der armen om hen te helpen, die zich zelven niet kunnen helpen, of voor hen te vragen, die voor zich zelven niet kunnen vragen. Maar hier was ene, die zelf arm was, en het weinige dat zij had in de schatkist wierp. Het waren slechts twee kleine penningen, die een oort maken, maar Christus vond het een liefdadigheid, groter en ruimer dan van al de anderen: Zij heeft meer dan allen ingeworpen. Christus laakt haar niet, zeggende dat het onvoorzichtig van haar was te geven, wat zij zelf nodig had, of ijdel, omdat zij met de rijken hare gaven in de schatkist wierp, neen, Hij looft hare milddadigheid en hare bereidwilligheid om het weinigje, dat zij had, af te staan tot heerlijkheid Gods, hetgeen voortkwam uit geloof aan en afhankelijkheid van Gods voorzienigheid, om voor haar te zorgen. Jehova-Jireh - De Heere zal het voorzien.

4. Dat wij voor alles wat een offerande Gods genoemd kan worden, eerbied moeten hebben, en er met blijmoedigheid, naar ons vermogen, ja zelfs boven ons vermogen, voor behoren bij te dragen. Die allen hebben geworpen tot de offeranden Gods. Wat gegeven wordt tot onderhoud van den eredienst en het Evangelie, voor de verspreiding en bevordering van den Godsdienst, de opvoeding der jeugd, de bevrijding van gevangenen, de ondersteuning van weduwen en vreemdelingen, en het onderhoud van arme gezinnen, wordt gegeven tot de offeranden Gods, en zal als zodanig worden aangenomen en vergolden.

Lukas 21:5-19

Zie hier:

I. Met welk een bewondering sommigen van de uitwendige pracht en heerlijkheid van den tempel hebben gesproken, en van dezen waren sommigen ook Christus' discipelen, en zij maakten er Hem opmerkzaam op, dat hij met schone stenen en begiftigingen versierd was, vers 5. De buitenzijde was opgebouwd van fraaie stenen, en van binnen was hij versierd en verrijkt met de geschenken, voor dat doel geofferd, en die waren er in opgehangen. Zij dachten dat hun Meester even getroffen zou zijn door die dingen, als zij het waren, en er ook de verwoesting, evenals zij, van zou betreuren. Als wij spreken van den tempel, dan behoort het te wezen van Gods tegenwoordigheid er in en van de inzettingen Gods, die er in bediend worden, en de gemeenschap, die Zijn volk er met Hem heeft. Als wij spreken van de kerk, dan is het iets erbarmelijks, om ons gesprek te laten lopen over hare sieraden, ceremoniën en inkomsten, de waardigheid en het gezag van hare ambtsdragers en regeerders, want des Konings dochter is geheel verheerlijkt inwendig.

II. Met welk een geringschatting Christus er van gesproken heeft, en met welk een zekerheid, dat hij eerlang verwoest zal worden, vers 6. Wat deze dingen aangaat, die gij aanschouwt, die kostelijke dingen, waarvoor gij zulk een liefde koestert, er zullen dagen komen, in welke niet een steen op den anderen steen zal gelaten worden. Dat gebouw, hetwelk zo schoon is, dat, naar men zou denken, niemand het van zich zou kunnen verkrijgen om het te verwoesten, en zo sterk schijnt te zijn, dat men zou denken, dat niemand bij machte zou wezen het neer te werpen, zal toch volslagen verwoest worden. En dit zal geschieden zodra de geestelijke tempel der Evangeliekerk (die van deze schaduw het wezen is) in de wereld zal beginnen te bloeien. Indien wij door het geloof het verdwijnen en vergaan voorzien van alle uitwendige heerlijkheid, dan moeten wij er ons hart niet op zetten zoals zij, die zo ver niet kunnen of niet willen voor zich uitzien.

III. Met welk een nieuwsgierigheid zij, die Hem omringden, vroegen naar den tijd, wanneer die grote verwoesting zal plaatshebben: Meester! wanneer zullen dan deze dingen zijn? vers 7. Het is natuurlijk voor ons te willen weten wat in de toekomst zal gebeuren, en wanneer het zal gebeuren, hetgeen ons echter niet toekomt te weten, daar het van veel groter belang voor ons is te vragen wat onze plicht is bij het vooruitzicht van die dingen, en hoe wij er ons op kunnen voorbereiden, hetgeen ons wèl toekomt te weten. Zij vragen: Welk is het teken, wanneer deze dingen zullen geschieden? Zij vragen niet om een teken, dat zij terstond kunnen zien, geen teken voor heden om de voorzegging te bevestigen, en hen er toe te brengen om het te geloven (daarvoor was Christus' woord hun genoeg), maar wat in de toekomst het teken zal zijn van de naderende vervulling der voorzegging, waardoor zij er aan herinnerd kunnen worden. Christus had hen geleerd op die tekenen der tijden te letten.

IV. Hoe duidelijk en volledig Christus deze vragen beantwoordt, voor zoveel het nodig was om hen voor te lichten omtrent hun plicht, want alle kennis is begerenswaardig, die bevorderlijk is aan plichtsbetrachting.

1. Zij moeten verwachten te horen van valse Christussen en valse profeten, en valse profetieën, vers 8 :Velen zullen er komen onder Mijn naam, Hij zegt niet in Mijn naam, hoewel er toch ook bedriegers waren, die voorgaven een opdracht van Hem te hebben ontvangen, zoals in Handelingen

19:13, maar die zich den titel en de hoedanigheid van Messias wederrechtelijk zouden toe-eigenen. Velen gaven voor de Joodse kerk en natie van de Romeinen te zullen bevrijden, en den tijd te bepalen, wanneer die bevrijding gewrocht zou worden, waardoor grote menigten in een strik gevallen zijn. Zij zullen zeggen hoti ego eimi -Ik ben het, of ik ben, alsof zij dien onmededeelbaren naam van God wilden aannemen, waarmee Hij zich bekend heeft gemaakt, toen Hij kwam om Israël uit Egypte te verlossen: Ik ben. En om het volk aan te moedigen hen te volgen, voegden zij er bij: "De tijd is nabij gekomen, wanneer aan Israël het koninkrijk weer opgericht zal worden, en allen, die mij willen volgen, zullen er in delen." Hieromtrent nu geeft Hij hun een nodige waarschuwing.

a. "Ziet, dat gij niet verleid wordt, denkt niet dat Ik zal wederkomen in uitwendige pracht en heerlijkheid, om den troon des koninkrijks in bezit te nemen. Neen, niets van dien aard moet gij verwachten, want Mijn koninkrijk is niet van deze wereld." Toen zij ijverig en bezorgd vroegen: Meester, wanneer zullen dan deze dingen zijn? was Christus' eerste woord: Ziet, dat gij niet verleid wordt. Zij, die het weetgierigst zijn omtrent de dingen Gods (hoewel het zeer goed is dit te wezen) zijn het meest in gevaar om verleid te worden, en hebben het meest nodig op hun hoede te zijn.

b. "Gaat dan hen niet na. Gij weet dat de Messias gekomen is, en gij moet niet uitzien naar een anderen, daarom behoort gij niet eens naar hen te luisteren, moet gij niets met hen van doen hebben." Indien wij zeker zijn dat Jezus is de Christus, en dat Zijne leer het Evangelie van God is, dan moeten wij doof zijn voor alle geroep omtrent een anderen Christus en een ander Evangelie.

2. Zij moeten verwachten te horen van grote schuddingen en beroeringen onder de volken, en van veel ontzettende oordelen over de Joden en hun naburen.

a. Er zullen bloedige oorlogen wezen, vers 10. Het ene volk zal tegen het andere volk opstaan, een deel van het Joodse volk tegen het andere deel, of liever, het gehele volk tegen de Romeinen. Aangemoedigd door de valse Christussen, hebben zij goddelooslijk gepoogd het Romeinse juk af te werpen door de wapenen op te vatten tegen de Romeinse machten. Toen zij de vrijheid hadden verworpen, waarmee Christus hen vrij heeft willen maken, werden zij aan zich zelven overgelaten, om zich door zondige middelen de burgerlijke vrijheid te verschaffen, en daar die middelen zondig waren, konden zij er ook geen voorspoed op hebben.

b. Er zullen aardbevingen zijn, "grote aardbevingen in verscheidene plaatsen, die niet slechts het volk zullen verschrikken, maar huizen en steden zullen verwoesten, en vele mensen onder het puin zullen begraven."

c. Er zullen hongersnoden en pestilentiën zijn, de gewone nasleep van oorlog, die de vruchten der aarde vernielt en, door de mensen aan slecht weer bloot te stellen, terwijl zij dan ook weinig of slecht voedsel hebben, besmettelijke ziekten veroorzaakt. God heeft velerlei middelen om een tergend en weerstrevend volk te straffen. Met de vier soorten van oordelen, waarvan de Oud Testamentische profeten zo dikwijls spreken, wordt ook door de Nieuw Testamentische profeten gedreigd, want hoewel in Evangelietijden geestelijke oordelen meer algemeen zijn, maakt God toch ook wel gebruik van tijdelijke oordelen.

d. Er zullen ook schrikkelijke dingen en grote tekenen van den hemel geschieden, ongewone verschijnselen in de wolken, kometen, die de gewone aanschouwens verschrikken en altijd

beschouwd werden als voortekenen van kwaad. Hieromtrent nu luidt de waarschuwing: Wordt niet verschrikt. Anderen zullen er door verschrikt worden, maar gij, wordt niet verschrikt. Wat betreft die schrikkelijke verschijnselen, zij moeten u geen vrees aanjagen, uw oog ziet verder, ziet boven den zichtbaren hemel, dringt door tot den troon van Gods regering in de hoogste hemelen. "Ontzet u niet voor de tekenen des hemels, dewijl zich de heidenen voor dezelve ontzetten, Jeremia 10:2. En wat betreft de hongersnoden en pestilentiën, gij valt in de handen Gods, die aan de Zijnen beloofd heeft, dat zij in de dagen des hongers verzadigd zullen worden, en dat Hij hen zal redden van de zeer verderflijke pestilentie, vertrouwt dus op Hem en vreest niet. Ja, wanneer gij zult horen van oorlogen, als er strijd is van buiten en van binnen vrees, zo weest dan toch niet verschrikt, gij kent het ergste wat deze oordelen u kunnen doen, en daarom weest er niet bevreesd voor, want: Ten eerste. Het is in uw belang om nog zoveel mogelijk uw voordeel te doen met hetgeen is, of komt, want door uwe vrees kan er toch niets aan veranderd worden, deze dingen moeten eerst geschieden, er is niets aan te verhelpen, gij zult wijs handelen, als gij u verlichting bezorgt door u te schikken naar de omstandigheden." Ten tweede. "Er is nog erger te wachten, gij moet u niet vleien met de gedachte, dat gij spoedig het einde zult zien van deze moeilijkheden, neen, gij zult dit niet zo spoedig zien als gij denkt, nog is terstond het einde niet, het is niet terstond, niet plotseling. Weest niet verschrikt, want indien gij zo spoedig begint mismoedig te worden, hoe zult gij dan staande kunnen blijven onder hetgeen nog verder over u komen zal?"

3. Zij moeten verwachten zelf tot tekenen en wonderen in Israël gesteld te worden. De vervolging, die zij zullen hebben te ondergaan, zal een voorteken zijn der verwoesting van de stad en den tempel, die Hij nu voorzegd had. Ja meer, dit zal het eerste teken zijn van hun naderend verderf: "Voor dit alles zullen zij hun handen aan ulieden slaan. Het oordeel zal beginnen van het huis Gods, gij moet het eerst lijden, tot waarschuwing van hen, opdat, zo zij nog tot denken instaat zijn, zij zullen bedenken en bij zich zelven overleggen: Indien dit aan het groene hout gedaan wordt, wat zal aan het dorre geschieden?" Zie 1 Petrus 4:17, 18. Maar dat is niet alles, dit moet niet slechts beschouwd worden als het lijden van de vervolgden, maar als de zonde van de vervolgers. Voordat Gods oordelen over hen gebracht zijn, zullen zij de maat hunner ongerechtigheid vol maken, door de handen aan u te slaan." Het verderf, de ondergang van een volk, wordt altijd ingeleid door zijn zonde, en niets brengt een zekerder of ontzettender verderf dan de zonde der vervolging. Dat is een teken, dat Gods toorn tot het einde komt over een volk, als hun toorn tot het einde komt tegen Gods dienstknechten. Wat dit nu betreft:

a. Christus zegt hun welke harde dingen zij zullen te lijden hebben om Zijns naams wil, overeenkomende met hetgeen Hij hun gezegd had, toen Hij hen voor het eerst riep om Hem te volgen, Mattheus 10.. Zij moeten weten welk loon hun te wachten staat, opdat zij kunnen neerzitten en de kosten overrekenen. Aan Paulus, die van hen allen het meest gearbeid en het meest geleden heeft, thans niet onder hen zijnde, werd door Christus zelven gezegd, hoeveel hij lijden moest om Zijnen naam, Handelingen 9:16, zo nodig is het dat allen, die godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, op vervolging zullen rekenen. De Christenen, die oorspronkelijk Joden waren geweest, en met hen gelijken eerbied hadden voor het Oude Testament en al het wezenlijke van hun Godsdienst, slechts ten opzichte der ceremoniën met hen verschillende, konden denken dat zij op een zachte behandeling hunnerzijds mochten rekenen, maar Christus zegt hun dat niet te verwachten: "Neen, zij zullen het ijverigst zijn om u te vervolgen. Zij zullen hun eigen kerkelijke macht tegen u gebruiken, u overleveren in de synagogen om er gegeseld te worden, en gebrandmerkt met hun anathema's. Zij zullen den toorn der overheden tegen u gaande maken, zij zullen u overleveren in de gevangenissen,

opdat gij voor koningen en stadhouders getrokken zult worden, om Mijns naams wil, ten einde door hen te worden gestraft. Uw eigen bloedverwanten zullen u overleveren, vers 16, uwe ouders, broeders, en magen, en vrienden, zodat gij niet zult weten in wie vertrouwen te stellen, of waar veiligheid te vinden. Uw Godsdienst zal tot een halsmisdaad verklaard worden, en gij zult geroepen worden om tot den bloede toe tegen te staan. Sommigen uit u zullen zij doden, wel verre dat gij eer of rijkdom moet verwachten, moet gij niets anders verwachten dan den dood in de meest-afschrikkende vormen. Wat meer is: Gij zult van allen gehaat worden om Mijns naams wil". Dat is erger dan de dood, en het is vervuld geworden toen de apostelen niet slechts tot den dood werden verwezen, maar tot een schouwspel zijn geworden der wereld en geacht werden als uitvaagsel der wereld, en aller afschrapsel, 1 Corinthiërs , 4:9, 13. Zij werden van allen gehaat, dat is: van alle slechte mensen, die het licht des Evangelies niet konden verduren (omdat het hun boze daden ontdekte), en zij dus al diegenen haatten, die dat licht brachten, zij zouden hen gaarne hebben willen verscheuren. De boze wereld, die het haatte om hervormd te worden, haatte Christus, den groten hervormer, en, om Zijnentwil, ook al de Zijnen. De oversten der Joodse kerk, die wel wisten dat, zo het Evangelie ingang vond onder de Joden, het met hun wederrechterlijk verkregen en misbruikte macht gedaan zou zijn, hebben er zich met alle kracht tegen gesteld, het in een slechten reuk gebracht, en aldus de predikers en belijders er van gehaat gemaakt bij het volk.

b. Hij moedigt hen aan om kloekmoedig stand te houden onder hun beproevingen, voort te gaan met hun werk, in weerwil van den tegenstand, dien zij van alle kanten zullen ontmoeten. God zal voor zich zelven en voor hen eer en heerlijkheid uit hun lijden doen voortkomen: "Dit zal u overkomen tot ene getuigenis", vers 13. Dat gij aldus tot een merkteken gesteld en openlijk vervolgd wordt, zal ten gevolge hebben, dat men op u en uwe leer des te meer zal acht geven, er zal naar uwe leer en uwe wonderen des te meer navraag worden gedaan. Dat gij voor koningen en stadhouders gesteld zult worden, zal u de gelegenheid geven om hun het Evangelie te prediken, die anders nooit onder het geklank er van gekomen zouden zijn. Dat gij zulke zware dingen lijdt, en gehaat wordt door mensen van de slechtste levenswijze, zal een getuigenis wezen dat gij goed zijt, want anders zouden zulke mensen uwe vijanden niet zijn. Uwe kloekmoedigheid, uwe blijmoedigheid en uwe standvastigheid onder lijden zullen een getuigenis voor u zijn, dat gij gelooft wat gij predikt, dat gij door Goddelijke kracht wordt ondersteund, en dat de Geest van God op u rust. God zal u bijstaan, u erkennen en u te hulp komen in uw lijden. Gij zijt Zijne voorspraken of pleitbezorgers, en gij zult wel voorzien worden van instructies, vers 14, 15. In plaats van uw hart er toe te zetten om een antwoord te beramen op de beschuldigingen, die tegen u worden ingebracht, of op de ondervraging, waaraan gij zult worden onderworpen voor de kerkelijke of burgerlijke gerechtshoven, moet gij integendeel voornemen in uw hart, van tevoren niet te overdenken, hoe gij u verantwoorden zult, steunt niet op uwe gevatheid of uw vernuft, uw beleid en uwe voorzichtigheid, mistrouwt de onmiddellijke en buitengewone hulp niet der Goddelijke genade, wanhoopt niet haar te zullen ontvangen. Denkt er niet aan om u in de zaak van Christus door uw eigen verstand en de gewone hulp der Goddelijke voorzienigheid te redden, zoals gij dit wellicht zoudt kunnen, als het slechts uw eigen zaak gold, maar rekent op een bijzondere hulp der Goddelijke genade, want die beloof Ik u: Ik zal u mond en wijsheid geven. Hieruit blijkt, dat Christus God is, want het is Gods kroonrecht wijsheid te geven, en Hij is het, die den mens den mond gemaakt heeft. Mond en wijsheid tezamen stellen den mens volkomen instaat om te dienen en te lijden, wijsheid om te weten wat te zeggen, en een mond, om het te zeggen, zoals het behoort gezegd te worden. Het is een groot geluk om beide stof en woorden te hebben, om er God mede te eren en er goed mede te doen, een voorraadschuur in het hart te hebben, wèl voorzien van nieuwe en oude dingen, en een deur der sprake, om die dingen te

voorschijn te brengen. Zij, die Christus' zaak bepleiten, kunnen er op rekenen dat Hij hun mond en wijsheid zal geven, waar zij ook geroepen worden om er voor te pleiten, maar inzonderheid als zij om Zijns naams wil voor de overheden gebracht worden. Er wordt niet gezegd dat Hij een engel van den hemel zal zenden, om voor hen te antwoorden, hoewel Hij dit zou kunnen, maar dat Hij hun mond en wijsheid zal geven om hen instaat te stellen zelf te antwoorden, hetgeen hun een grotere eer aandoet, en van hen eist dat zij de gaven en bekwaamheden gebruiken, waarvan Christus hen voorzien heeft, en het strekt des te meer tot eer en heerlijkheid Gods, die zich lof heeft toebereid uit den mond der kinderkens, om den vijand en wraakgierige te doen ophouden. Als Christus aan Zijne getuigen mond en wijsheid geeft, zijn zij instaat om voor Hem en voor zich zelven datgene te zeggen, hetwelk hun tegenstanders niet instaat zijn te weerleggen of te weerstaan, zodat zij beschaamd gemaakt en tot zwijgen gebracht zijn. Dit is op merkwaardige wijze vervuld geworden terstond na de uitstorting van den Heiligen Geest, door wie Christus Zijnen discipelen dezen mond en die wijsheid gegeven heeft, toen de apostelen voor de priesters en oversten gebracht werden, en zij hun zo geantwoord hebben, dat zij er door beschaamd gemaakt werden, Handelingen 4:5 en Handelingen 6.. "Door al het leed en de moeite, die zij u zullen aandoen, zult gij toch geen wezenlijk nadeel ondervinden, vers 18, Doch niet een haar uit uw hoofd zal verloren gaan." Zullen sommigen van hen hun hoofd verliezen, en dan toch geen haar verliezen? Het is een spreekwoordelijke uitdrukking, waardoor de grootste veiligheid en onschendbaarheid wordt te kennen gegeven, zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament wordt zij dikwijls in dien zin gebruikt. Sommigen denken dat dit betrekking heeft op het levensbehoud van al de Christenen, die er onder de Joden waren, toen dezen door de Romeinen werden omgebracht. De geschiedschrijvers zeggen dat geen enkele Christen bij die gelegenheid is omgekomen. Anderen brengen het in verband met den dood van grote menigten om den wille van Christus, en nemen het dan in overdrachtelijken zin, zoals Christus gezegd heeft: Die zijne ziel zal verloren hebben om mijnentwil, zal haar vinden. "Niet een haar uit uw hoofd zal verloren gaan, of, Ten eerste, Ik zal er kennis van nemen." Daarom had Hij gezegd: Ook uwe haren des hoofds zijn allen geteld, Mattheus 10:30. Er wordt rekening van gehouden, zodat er geen van verloren gaat, zonder dat Hij het mist. Ten tweede, "Het zal wezen met een geëvenredigde vergoeding." Wij achten niet datgene verloren, hetwelk voor goede doeleinden wordt aangewend en voordeel oplevert. Als wij om Christus' naams wil het lichaam laten, dan is het toch niet verloren, integendeel, het is wèl besteed. Ten derde. "Het zal overvloedig beloond worden, als de rekening van winst en verlies wordt opgemaakt, dan zult gij bevinden dat niets verloren gegaan is, maar dat gij integendeel groot gewin hebt in dadelijke vertroosting, inzonderheid in de vreugde van een eeuwig leven." Zodat wij, hoewel om Christus' wil verliezen lijdende, in het einde toch niets door Hem zullen verliezen. "Daarom is het uw plicht en uw belang om, temidden van uw eigen lijden en van het lijden der natie, een heilige oprechtheid en kalmte van gemoed te bewaren, waardoor gij altijd rustig kunt zijn, vers 19 :"Bezit uwe zielen in uwe lijdzaamheid", verkrijgt en behoudt bezit van uwe ziel." Sommigen lezen dit als een belofte: "Gij kunt, of zult uwe zielen bezitten." Het komt alles op hetzelfde neer. Ten eerste. Het is onze plicht en ons belang om ten allen tijde, maar inzonderheid in tijden van gevaar en beproeving, ons het bezit onzer zielen te verzekeren, niet slechts opdat zij niet verderven en voor eeuwig verloren zullen gaan, maar ook thans niet in verwarring zullen geraken, en ons bezit er van niet gestoord of gehinderd worde. "Bezit uwe zielen, weest meesters van uzelven, behoudt het gezag en de heerschappij van het verstand, en houdt de opbruising der hartstochten in bedwang, opdat noch smart noch vrees titanisch over u kunne heersen, of u het bezit en het genot van uzelven kunne ontroven." Als wij in moeilijke tijden van niets anders het bezit kunnen houden, zo laat ons ons verzekeren van hetgeen, waarvan wij ons kunnen verzekeren, en het bezit blijven behouden van onze zielen. "Zet, in tijden van lijden, geduld op wacht ter bewaring van uwe zielen, houdt daardoor

uwe zielen kalm en in een goede stemming, en sluit al die indrukken buiten, die u zouden kunnen verontrusten en uwen vrede verstoren."

Lukas 21:20-28

Na hun een denkbeeld te hebben gegeven van den tijd der ongeveer acht en dertig volgende jaren, gaat Hij er nu toe over om hun te tonen, waarop al deze dingen tenslotte zullen uitlopen, namelijk op de verwoesting van Jeruzalem en de volkomen verstrooiing der Joodse natie, hetgeen een kleine oordeelsdag zal wezen, een type en voorbeeld van Christus' wederkomst, waarvan, niet zo volledig als hier, gesproken werd in de gelijkluidende plaats (Mattheus 24), waar er, als het ware, slechts een blik op wordt gegeven, want de verwoesting van Jeruzalem zal voor hen, wier hart er aan gehecht was, als de verwoesting der wereld zijn.

I. Hij zegt hun dat zij Jeruzalem belegerd zullen zien, van heirlegers omsingeld, vers 20, de Romeinse heirlegers, en als zij dat zagen, dan konden zij daaruit opmaken, dat hare verwoesting nabij gekomen is, want hiermede zal de belegering onvermijdelijk eindigen, al zal zij dan ook van langen duur zijn. God zal, evenals in Zijne genade, zo ook in Zijn oordeel, wat Hij begint ook voleindigen.

II. Hij waarschuwt hen om, op dit gegeven teken, op hun eigen veiligheid bedacht te zijn, vers 21. Alsdan dat die in Judea zijn, het land verlaten, en vlieden naar de bergen, en die in het midden van haar (namelijk van Jeruzalem) zijn, dat zij daaruit trekken, voordat de stad wordt ingesloten, en-zoals wij thans zeggen-de loopgraven geopend zijn. En laat hen, die in de dorpen en vlekken van den omtrek zijn, niet in de stad gaan, denkende dat zij daar veilig zullen zijn. Gijlieden: verlaat een stad en een land, die, naar gij ziet, door God verlaten werden, overgegeven aan het verderf. Gaat uit van haar, Mijn volk.

III. Hij voorzegt de schrikkelijke verwoesting, die over het Joodse volk zal komen, vers 22. Deze zijn dagen der wraak, waarvan zo dikwijls door de Oud Testamentische profeten gesproken is geworden, en die het verderf van deze tergende natie zullen voltooien. Al hun voorzeggingen moeten nu vervuld worden, en het bloed van al de Oud Testamentische martelaars zal nu van hen geëist worden. Alles, dat geschreven is, moet ten laatste vervuld worden. Na dagen van geduld, zo lang misbruikt, zullen nu dagen der wraak komen, want uitstel van straf is geen vergeving en geen kwijtschelding van straf. De grootheid dezer verwoesting wordt voorgesteld:

1. Door de oorzaak er van. Het is wraak over dit volk, de toorn Gods, die dit verterende vuur zal ontsteken.

2. Door de bijzondere verschrikking, die zij zal wezen voor zwangere vrouwen en voor zogende vrouwen. Wee den bevruchten en zogenden vrouwen, niet slechts omdat zij het meest onderhevig zijn aan angst en schrik, en het minst instaat zijn om voor haar eigen veiligheid te zorgen, maar omdat het een zeer zware marteling voor haar zal zijn, om te bedenken dat zij kinderen gebaard en gezoogd hebben voor de moordenaars.

3. Door de algemene verwarring onder het volk. Er zal grote nood zijn in het land, want de mensen zullen niet weten wat te doen, of hoe zij zich zelven kunnen helpen.

IV. Hij beschrijft de einduitkomst van de worstelingen tussen de Joden en de Romeinen, en waartoe zij ten slotte zullen komen.

1. Grote menigten van hen zullen vallen door de scherpte des zwaards. Men heeft berekend, dat in dezen oorlog der Joden meer dan elf maal honderd duizend mensen door de scherpte des zwaards zijn gevallen. De belegering van Jeruzalem was inderdaad een militaire executie.

2. De overigen zullen gevankelijk weggevoerd worden, niet onder een enkel volk, als toen de Chaldeeën hen hadden overwonnen en ten onder gebracht, hetgeen hun de gelegenheid had gegeven om bij elkaar te blijven en zich aan elkaar te houden, maar onder alle volken, waardoor het hun onmogelijk werd met elkaar in gemeenschap te blijven, en nog veel minder om een aaneengesloten lichaam te zijn.

3. Jeruzalem zal van de heidenen vertreden worden. Toen de Romeinen er zich meester van hadden gemaakt, hebben zij de stad gans en al verwoest, als een rebellerende, slechte stad, schadelijk voor koningen en landen, en bijgevolg hatelijk voor hen.

V. Hij beschrijft de grote verschrikking, die algemeen onder het volk zal heersen. "Er zullen tekenen zijn in de zon, en maan, en sterren, wondertekenen aan den hemel en hier in de lagere wereld, de zee en de watergolven zullen groot geluid geven, beroerd zijnde door stormen en orkanen, zoals nooit tevoren gekend waren, boven de gewone werking der natuurlijke oorzaken. Hierdoor zal een algemene verwarring en ontsteltenis teweeggebracht worden op de aarde, benauwdheid der volken met twijfelmoedigheid." vers 25. Onder de volken verstaat Dr. Hammond de onderscheidene regeringen, of tetrarchies der Joodse natie. Judea, Samaria en Galilea zullen tot den uitersten nood gebracht worden. "Den mensen zal het hart bezwijken van vrees, vers 26, zij zullen gans ontmoedigd zijn, sterven van vrees." Aldus worden dan diegenen den gansen dag gedood, door wie Christus' apostelen het waren, Romeinen 8:36, dat is: zij zijn den gansen dag in vrees van gedood te zullen worden, wegzinkende onder hetgeen op hen drukt, en toch nog sidderende van vrees voor nog erger, en verwachting der dingen, die het aardrijk zullen overkomen. Als het oordeel begint van het huis Gods, dan zal het daar niet eindigen, het zal wezen alsof de gehele wereld in duigen valt, en waar zou men dan veilig kunnen zijn? De krachten der hemelen zullen bewogen worden, en dan moeten de grondzuilen der aarde wel wankelen. Aldus zullen de tegenwoordige Joodse staatsregeling, Godsdienst, wetten en regering vernietigd, ontbonden worden door een reeks van ongeëvenaarde rampen, die vergezeld gaan van de alleruiterste verwarring. Zo is de opvatting van Dr Clarke. Maar onze Heiland maakt gebruik van. deze figuurlijke uitdrukkingen, omdat zij aan het einde des tijds in letterlijken zin vervuld zullen worden, wanneer de hemelen zullen toegerold worden als een boek, en al hun krachten niet slechts bewogen zullen worden, maar verbroken, en de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden, 2 Petrus 3:10, 12. Gelijk die dag een en al verschrikking en verwoesting was voor de ongelovige Joden, zo zal de grote dag dat wezen voor alle ongelovigen.

VI. Hij maakt dit tot een soort van verschijning van den Zoon des mensen: Alsdan zullen zij den Zoon des mensen zien komen in ene wolk met grote kracht en heerlijkheid vers 27. De verwoesting van Jeruzalem was op een bijzondere wijze ene daad van Christus' oordeel, het oordeel, dat den Zoon des mensen is overgegeven. Zijn Godsdienst kon nooit volkomen gevestigd zijn dan door de verwoesting van den tempel en de opheffing van het Levitische priesterschap en de Levitische inzettingen, waarnaar zelfs bekeerde Joden en ook velen uit de heidenen nog steeds hunkerden, totdat zij tenietgedaan waren, zodat dit met recht beschouwd kon worden als een komen van den

Zoon des mensen met grote kracht en heerlijkheid, doch niet zichtbaar, maar in de wolken, want ten einde zulke oordelen uit te voeren, zijn wolken en donkerheid rondom Hem. Nu was dit:

1. Een blijk en bewijs van de eerste komst van den Messias, gelijk sommigen dit verstaan. De ongelovige Joden zullen tot de overtuiging komen, dat Jezus de Messias is, als het te laat zal zijn, zij, die Hem niet wilden zien komen in de kracht Zijner genade om hen te behouden, zullen Hem moeten zien komen in de kracht van Zijn toorn, om hen te verderven, zij, die niet hebben gewild, dat Hij over hen zou heersen, zullen moeten zien en gevoelen dat Hij over hen triomfeert.

2. Het was een onderpand van Zijne wederkomst. In de verschrikking van dien dag zullen zij den Zoon des mensen zien komen in ene wolk, met al de verschrikkingen van den laatsten dag. Zij zullen er een proeve van zien, een flauwe gelijkenis er van. Indien nu dit zo schrikkelijk is, wat zal dan dat, namelijk de grote oordeelsdag zijn?

VII. Ten opzichte van de verschrikkingen van dien dag spreekt Hij al Zijn getrouwen discipelen moed in, vers 28 :Als nu deze dingen beginnen te geschieden, als Jeruzalem belegerd is en alles samenwerkt tot verderf der Joden, zo ziet gijlieden omhoog, wanneer anderen naar omlaag zien, ziet op naar den hemel, in geloof, hoop en gebed, en heft uwe hoofden opwaarts, blijmoedig en met vertrouwen, omdat uwe verlossing nabij is.

1. Toen Christus kwam om de Joden te verderven, kwam Hij om de Christenen, die door hen verdrukt en vervolgd werden, te verlossen, en toen "hadden de gemeenten vrede".

2. Als Hij ten laatsten dage komt om de wereld te oordelen, dan zal Hij al de Zijnen verlossen van hun kwellingen. En het vooruitzicht van dien dag is voor alle goede Christenen even aangenaam, als het voor de bozen en goddelozen ontzettend is. Zelfs hun dood is dat, zij kunnen hun hoofden opheffen met blijdschap, wetende dat hun verlossing nabij is, hun heengaan om tot hun Verlosser te komen.

VIII. Hier is een woord van voorzegging, dat verder reikt dan op het verderf der Joodse natie, en niet gemakkelijk begrepen wordt, wij hebben het in vers 24 :Jeruzalem zal van de heidenen vertreden worden, totdat de tijden der heidenen vervuld zullen zijn.

1. Sommigen verstaan het van het verledene, zo bijvoorbeeld Dr. Hammond. De heidenen, die Jeruzalem hebben veroverd, zullen het in bezit houden, en dan zal het zuiver heidens zijn. totdat de tijden der heidenen vervuld zullen zijn, totdat een groot deel der heidenwereld Christelijk is geworden, en dan, nadat Jeruzalem door keizer Hadrianus herbouwd zal wezen, met uitsluiting van alle Joden er van, zullen vele Joden Christenen worden, zich voegen bij de Christenen uit de heidenen, om ene kerk op te richten te Jeruzalem, die daar gedurende langen tijd zal bloeien.

2. Anderen, zoals Dr. Whitby, verstaan het van de toekomst. Jeruzalem zal in het bezit zijn der heidenen, van de een of andere soort meestal, totdat de tijd komt, wanneer de volken, die nog ongelovig gebleven zijn, het Christelijk geloof zullen omhelzen, en de koninkrijken dezer wereld Christus' koninkrijken zullen geworden zijn, en dan zullen alle Joden bekeerd worden. Jeruzalem zal dan door hen worden bewoond, en dan zullen zij noch hun stad langer door de heidenen vertreden worden.

Lukas 21:29-38

Hier is het slot van deze rede.

I. Schrijft Christus Zijnen apostelen voor te letten op de tekenen der tijden, waarnaar zij, indien zij een oog hadden voor de overige aanwijzingen, met evenveel zekerheid konden oordelen, als zij naar het uitbotten der bomen kunnen oordelen, dat de zomer nabij is, vers 29-31. Gelijk er in het rijk der natuur een aaneenschakeling is van oorzaken, zo is er in het rijk der voorzienigheid een gevolg van een gebeurtenis uit een andere gebeurtenis voortkomende. Als wij een volk de mate zijner ongerechtigheden zien vol maken, dan kunnen wij hieruit besluiten dat zijn verderf nabij is. Als wij het verderf van vervolgende machten zien voortschrijden, dan kunnen wij hieruit opmaken, dat het koninkrijk Gods nabij is, dat het, wanneer de tegenstand die er aan geboden wordt, weggenomen is, veld zal winnen. Gelijk het ons geoorloofd is de wisseling der jaargetijden te voorspellen, als de tweede oorzaken zijn begonnen te werken, zo kunnen en mogen wij uit de schikking der gebeurtenissen iets ongewoons verwachten, als God reeds ontwaakt is uit Zijn heilige woning, Zacheria 2:13. Zo staat dan stil, en ziet het heil des Heeren.

II. Hij beveelt hun op deze dingen te zien, noch als iets twijfelachtigs, noch als iets dat nog verre is, (want dan zouden zij den gewensten indruk niet op hen teweegbrengen) maar als iets dat zeker en zeer nabij is. Het verderf der Joodse natie:

1. Was nabij, vers 32. Dit geslacht zal geenszins voorbijgaan, totdat alles zal geschied zijn. Er leefden toen sommigen, die het zouden zien, sommigen, die er nu de voorzegging van hoorden.

2. Het was zeker, het vonnis was onherroepelijk, het was een bepaalde, vast-besloten voleinding, het raadsbesluit was uitgegaan, vers 33 :De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, veeleer dan dat een woord van Mij zal voorbijgaan: ja, zij zullen zeker voorbijgaan, maar Mijne woorden zullen geenszins voorbijgaan, hetzij men ze aanneemt of niet aanneemt, kracht van uitwerking zullen zij hebben, en niet een er van zal ter aarde vallen, 1 Samuel 3:19.

III. Hij waarschuwt hen tegen vleselijke gerustheid en zinnelijkheid, waardoor zij zich ongeschikt zouden maken voor de tijden van beproeving, die aanstaande waren, en die hen dan plotseling zouden overvallen en met schrik en ontzetting vervullen, vers 34, 35: Wacht uzelven. Dat is het woord van bevel aan alle discipelen van Christus. "Wacht uzelven, dat gij niet overmeesterd wordt door verzoekingen, noch er aan overgeleverd wordt door uw eigen bederf". Wij kunnen niet veilig zijn, als wij ons aan vleselijke gerustheid overgeven. Het is ten allen tijde, maar inzonderheid in sommige tijden, zeer nodig om zeer voorzichtig te zijn. Zie hier:

1. Wat ons gevaar is: dat de dag des doods en des oordeels ons onverhoeds zal overvallen, als wij hem niet verwachten en er niet voor bereid zijn, -opdat, als wij geroepen worden om onzen Heere te ontmoeten, datgene niet het verst van onze gedachten zal zijn, hetwelk ten allen tijde ons het naast aan het hart moest wezen, en hij ons niet als een strik zal overkomen, want aldus zal hij de meeste mensen overkomen, die op den gansen aardbodem gezeten zijn, en slechts de dingen der aarde bedenken, en geen gemeenschap hebben met den hemel, over hen zal hij komen als een strik,

Prediker 9:12. Hij zal hun ene verschrikking en verwoesting zijn, hij zal hen in onuitsprekelijken angst brengen en hen tot nog schrikkelijker oordeel vasthouden.

2. Wat onze plicht is-uit aanmerking van dat gevaar: wij moeten ons wachten, dat onze harten niet te eniger tijd bezwaard worden, overladen worden door allerlei lasten, waardoor wij ongeschikt en onbekwaam worden om te doen hetgeen wij moeten doen, om ons voor den dood en het oordeel te bereiden. Er zijn twee dingen, tegen welke wij op onze hoede moeten zijn, om er onze harten niet door te laten bezwaren:

a. Het toegeven aan de lusten des lichaams: Wacht uzelven, dat uwe harten niet te eniger tijd bezwaard worden met brasserij en dronkenschap, het onmatig gebruik van spijs en drank, die het hart bezwaren, niet slechts met de schuld, die men er zich door oplaadt, maar met de kwade gevolgen, die zulke wanordelijkheden teweegbrengen op de ziel, zij maken den mens stompzinnig en zonder leven voor zijn plicht, dood en lusteloos in zijn plicht, zij verdoven de consciëntie, en maken dat de geest onaandoenlijk blijft voor de dingen, die het aandoenlijkst zijn.

b. Het bovenmate najagen van de goederen dezer wereld. Het hart wordt overladen, bezwaard met de zorgvuldigheden dezes levens. Het eerste is de strik, waarin diegenen vallen, die zich overgeven aan zingenot, het laatste is de strik, waarin de mannen van zaken verward raken, die rijk willen worden. Het is ons nodig om voor beiden op onze hoede te zijn, niet slechts opdat niet, als de tijd van onzen dood komt, maar opdat niet te eniger tijd, onze harten aldus bezwaard worden. Ons waken tegen de zonde en onze zorg over onze ziel moeten voortdurend zijn, wij moeten er nooit van aflaten.

IV. Hij raadt hun zich te bereiden voor dien groten dag, vers 36. Zie hier:

1. Wat ons doel moet wezen: dat wij waardig geacht mogen worden te ontvlieden al deze dingen, opdat wij, als Gods oordelen zijn uitgegaan, voor het kwade bewaard mogen blijven, en of niet door de algemene rampen getroffen zullen worden, of dat die rampen voor ons niet zullen wezen wat zij voor anderen zijn, dat wij ten dage des doods aan den prikkel er van mogen ontkomen, welke is de toorn Gods en de verdoemenis der hel. Maar het moet ons streven zijn, niet slechts om daaraan te ontkomen, maar ook om te staan voor den Zoon des mensen, niet slechts als vrijgesproken door onzen Rechter, Psalm 1:5, vrijmoedigheid te hebben in den dag van Christus (dat wordt verondersteld in ons ontkomen of ontvlieden van al deze dingen) maar om te staan voor Zijn aangezicht, Hem dienende op te wachten als onzen Meester, voortdurend te staan voor Zijn troon, en Hem dag en nacht te dienen in Zijn tempel, Openbaring 7:15, altijd, evenals de engelen, Zijn aangezicht te zien, Mattheus 18:10. Evenals vroeger, Hoofdstuk 20:35, wordt hier van de heiligen gezegd, dat zij waardig geacht zijn. Door het goede werk Zijner genade in hen maakt God hen geschikt voor deze zaligheid, en door de welwillendheld en liefde Zijner genade jegens hen, acht Hij hen er voor waardig, maar, zoals Hugo de Groot hier zegt, een groot deel van onze waardigheid ligt in de erkenning van onze onwaardigheid.

2. Wat wij bij het najagen van dat doel hebben te doen: Waakt dan te aller tijd, biddende. Waakzaamheid en gebed moeten samengaan, Nehemia 4:9. Zij, die den toekomenden toorn willen ontvlieden, en zich van de toekomende gelukzaligheid willen verzekeren, moeten waken en bidden, en moeten dat altijd doen, het tot het voortdurend werk huns levens maken.

a. Om over zich zelven te waken. "Waakt tegen de zonde, waakt voor iedere plicht, waakt om gebruik te maken van iedere gelegenheid om goed te doen. Waakt, en blijft wakker in de verwachting van de komst uws Heeren, opdat gij in de rechte gezindheid moogt zijn om Hem te ontvangen en welkom te heten."

b. Om gemeenschap te blijven oefenen met God: weest dan te allen tijde biddende, weest immer in de gezindheid hiertoe, houdt er geregelde tijden voor aan, weest er overvloedig in, bidt bij alle gelegenheden. Diegenen zullen waardig geacht worden een leven van lof te leiden in de andere wereld, die in deze wereld een leven leiden van gebed.

V. In de laatste twee verzen hebben wij een bericht, hoe Christus de drie of vier dagen heeft doorgebracht tussen Zijn intocht in Jeruzalem en den nacht, in welken Hij werd verraden.

1. Des daags was Hij lerende in den tempel. Christus predikte op werkdagen zowel als op sabbatdagen. Hij was een onvermoeid prediker, Hij predikte in weerwil van tegenstand, en in het midden dergenen, die, naar Hij wist, gelegenheid tegen Hem zochten.

2. Des nachts ging Hij uit, om in het huis van een vriend op den Olijfberg te vernachten, ongeveer twintig minuten buiten de stad. Waarschijnlijk had Hij ook vrienden in de stad, die Hem gaarne geherbergd zouden hebben, maar des avonds trok Hij zich gaarne terug uit het gewoel en gedruis der stad, ten einde meer tijd te hebben voor stille afzondering tot gebed, nu Zijne ure nabij kwam.

3. Vroeg in den morgen was Hij wederom in den tempel, waar Hij een rede hield voor hen, die Hem wilden horen, en het volk was ijverig om naar iemand te horen, die ijverig was om voor hen te prediken, vers 38. Al het volk kwam des morgens vroeg, heen stromende naar den tempel om Hem te horen, hoewel de overpriesters en schriftgeleerden alles deden wat zij konden, om het volk tegen Hem in te nemen. Soms moet de smaak, dien ernstige, eerlijke en eenvoudige mensen aan den dag leggen voor een goede prediking, meer gewaardeerd worden dan die van de vernuftigen en geleerden, die met aanzien en macht bekleed zijn.

HOOFDSTUK 22

1 En het feest der ongehevelde broden, genaamd pascha, was nabij.
2 En de overpriesters en de Schriftgeleerden zochten, hoe zij Hem ombrengen zouden; want zij vreesden het volk.
3 En de satan voer in Judas, die toegenaamd was Iskariot, zijnde uit het getal der twaalven.
4 En hij ging heen en sprak met de overpriesters en de hoofdmannen, hoe hij Hem hun zou overleveren.
5 En zij waren verblijd, en zijn het eens geworden, dat zij hem geld geven zouden.
6 En hij beloofde het, en zocht gelegenheid, om Hem hun over te leveren, zonder oproer.
7 En de dag der ongehevelde broden kwam, op denwelken het pascha moest geslacht worden.
8 En Hij zond Petrus en Johannes uit, zeggende: Gaat heen, en bereidt ons het pascha, opdat wij het eten mogen.
9 En zij zeiden tot Hem: Waar wilt Gij, dat wij het bereiden?
10 En Hij zeide tot hen: Ziet, als gij in de stad zult gekomen zijn, zo zal u een mens ontmoeten, dragende een kruik waters; volgt hem in het huis, daar hij ingaat.
11 En gij zult zeggen tot den huisvader van dat huis: De Meester zegt u: Waar is de eetzaal, daar Ik het pascha met Mijn discipelen eten zal?
12 En hij zal u een grote toegeruste opperzaal wijzen, bereidt het aldaar.
13 En zij, heengaande, vonden het, gelijk Hij hun gezegd had, en bereidden het pascha.
14 En als de ure gekomen was, zat Hij aan, en de twaalf apostelen met Hem.
15 En Hij zeide tot hen: Ik heb grotelijks begeerd, dit pascha met u te eten, eer dat Ik lijde;
16 Want Ik zeg u, dat Ik niet meer daarvan eten zal, totdat het vervuld zal zijn in het Koninkrijk Gods.
17 En als Hij een drinkbeker genomen had, en gedankt had, zeide Hij: Neemt dezen, en deelt hem onder ulieden.
18 Want Ik zeg u, dat Ik niet drinken zal van de vrucht des wijnstoks, totdat het Koninkrijk Gods zal gekomen zijn.
19 En Hij nam brood, en als Hij gedankt had, brak Hij het, en gaf het hun, zeggende: Dat is Mijn lichaam, hetwelk voor u gegeven wordt; doet dat tot Mijn gedachtenis.
20 Desgelijks ook den drinkbeker na het avondmaal, zeggende: Deze drinkbeker is het nieuwe testament in Mijn bloed, hetwelk voor u vergoten wordt.
21 Doch ziet, de hand desgenen, die Mij verraadt, is met Mij aan de tafel.
22 En de Zoon des mensen gaat wel heen, gelijk besloten is; doch wee dien mens, door welken Hij verraden wordt!
23 En zij begonnen onder elkander te vragen, wie van hen het toch mocht zijn, die dat doen zou.
24 En er werd ook twisting onder hen, wie van hen scheen de meeste te zijn.
25 En Hij zeide tot hen: De koningen der volken heersen over hen; en die macht over hen hebben, worden weldadige heren genaamd.
26 Doch gij niet alzo; maar de meeste onder u, die zij gelijk de minste, en die voorganger is, als een die dient.
27 Want wie is meerder, die aanzit, of die dient? Is het niet die aanzit? Maar Ik ben in het midden van u, als een die dient.
28 En gij zijt degenen, die met Mij steeds gebleven zijt in Mijn verzoekingen.
29 En Ik verordineer u het Koninkrijk, gelijkerwijs Mijn Vader dat Mij verordineerd heeft;

30 Opdat gij eet en drinkt aan Mijn tafel in Mijn Koninkrijk, en zit op tronen, oordelende de twaalf geslachten Israels.
31 En de Heere zeide: Simon, Simon, ziet, de satan heeft ulieden zeer begeerd om te ziften als de tarwe;
32 Maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude; en gij, als gij eens zult bekeerd zijn, zo versterk uw broeders.
33 En hij zeide tot Hem: Heere, ik ben bereid, met U ook in de gevangenis en in den dood te gaan.
34 Maar Hij zeide: Ik zeg u, Petrus, de haan zal heden niet kraaien, eer gij driemaal zult verloochend hebben, dat gij Mij kent.
35 En Hij zeide tot hen: Als Ik u uitzond, zonder buidel, en male, en schoenen, heeft u ook iets ontbroken? En zij zeiden: Niets.
36 Hij zeide dan tot hen: Maar nu, wie een buidel heeft, die neme hem, desgelijks ook een male; en die geen heeft, die verkope zijn kleed, en kope een zwaard.
37 Want Ik zeg u, dat nog dit, hetwelk geschreven is, in Mij moet volbracht worden, namelijk: En Hij is met de misdadigen gerekend. Want ook die dingen, die van Mij geschreven zijn, hebben een einde.
38 En zij zeiden: Heere! zie hier twee zwaarden. En Hij zeide tot hen: Het is genoeg.
39 En uitgaande, vertrok Hij, gelijk Hij gewoon was, naar den Olijfberg; en Hem volgden ook Zijn discipelen.
40 En als Hij aan die plaats gekomen was, zeide Hij tot hen: Bidt, dat gij niet in verzoeking komt.
41 En Hij scheidde Zich van hen af, omtrent een steenworp; en knielde neder en bad,
42 Zeggende: Vader, of Gij wildet dezen drinkbeker van Mij wegnemen, doch niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede.
43 En van Hem werd gezien een engel uit den hemel, die Hem versterkte.
44 En in zwaren strijd zijnde, bad Hij te ernstiger. En zijn zweet werd gelijk grote droppelen bloeds, die op de aarde afliepen.
45 En als Hij van het gebed opgestaan was, kwam Hij tot Zijn discipelen, en vond hen slapende van droefheid.
46 En Hij zeide tot hen: Wat slaapt gij? Staat op en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt.
47 En als Hij nog sprak, ziet daar een schare; en een van de twaalven, die genaamd was Judas, ging hun voor, en kwam bij Jezus, om Hem te kussen.
48 En Jezus zeide tot hem: Judas, verraadt gij den Zoon des mensen met een kus?
49 En die bij Hem waren, ziende, wat er geschieden zou, zeiden tot Hem: Heere, zullen wij met het zwaard slaan?
50 En een uit hen sloeg den dienstknecht des hogepriesters, en hieuw hem zijn rechteroor af.
51 En Jezus, antwoordende, zeide: Laat hen tot hiertoe geworden; en raakte zijn oor aan, en heelde hem.
52 En Jezus zeide tot de overpriesters, en de hoofdmannen des tempels, en ouderlingen, die tegen Hem gekomen waren: Zijt gij uitgegaan met zwaarden en stokken als tegen een moordenaar?
53 Als Ik dagelijks met u was in den tempel, zo hebt gij de handen tegen Mij niet uitgestoken; maar dit is uw ure, en de macht der duisternis.
54 En zij grepen Hem en leidden Hem weg, en brachten Hem in het huis des hogepriesters. En Petrus volgde van verre.
55 En als zij vuur ontstoken hadden in het midden van de zaal, en zij te zamen nederzaten, zat Petrus in het midden van hen.

56 En een zekere dienstmaagd, ziende hem bij het vuur zitten, en haar ogen op hem houdende, zeide: Ook deze was met Hem.
57 Maar hij verloochende Hem, zeggende: Vrouw, ik ken Hem niet.
58 En kort daarna een ander, hem ziende, zeide: Ook gij zijt van die. Maar Petrus zeide: Mens, ik ben niet.
59 En als het omtrent een uur geleden was, bevestigde dat een ander, zeggende: In der waarheid, ook deze was met Hem; want hij is ook een Galileer.
60 Maar Petrus zeide: Mens, ik weet niet, wat gij zegt. En terstond, als hij nog sprak, kraaide de haan.
61 En de Heere, Zich omkerende, zag Petrus aan; en Petrus werd indachtig het woord des Heeren, hoe Hij hem gezegd had: Eer de haan zal gekraaid hebben, zult gij Mij driemaal verloochenen.
62 En Petrus, naar buiten gaande, weende bitterlijk.
63 En de mannen, die Jezus hielden, bespotten Hem, en sloegen Hem.
64 En als zij Hem overdekt hadden, sloegen zij Hem op het aangezicht, en vraagden Hem, zeggende: Profeteer, wie het is, die U geslagen heeft?
65 En vele andere dingen zeiden zij tegen Hem, lasterende.
66 En als het dag geworden was, vergaderden de ouderlingen des volks, en de overpriesters en Schriftgeleerden, en brachten Hem in hun raad,
67 Zeggende: Zijt Gij de Christus, zeg het ons. En Hij zeide tot hen: Indien Ik het u zeg, gij zult het niet geloven;
68 En indien Ik ook vraag, gij zult Mij niet antwoorden, of loslaten;
69 Van nu aan zal de Zoon des mensen gezeten zijn aan de rechter hand der kracht Gods.
70 En zij zeiden allen: Zijt Gij dan de Zoon Gods? En Hij zeide tot hen: Gij zegt, dat Ik het ben.
71 En zij zeiden: Wat hebben wij nog getuigenis van node? Want wij zelven hebben het uit Zijn mond gehoord.

Wat zij overigens ook mogen uitlaten, al de evangelisten geven ons een omstandig verhaal van den dood en de opstanding van Christus, omdat Hij gestorven is om onze zonden en opgestaan is ter onzer rechtvaardigmaking. Deze evangelist is even uitvoerig als de anderen, en voegt er nog verscheidene bijzonderheden aan toe, die wij tevoren niet gehad hebben. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Het complot om Jezus gevangen te nemen, en hoe Judas daaraan deelnam, vers 1-6.

II. Christus' eten van het Pascha met Zijne discipelen, vers 7-18.

III. De instelling van des Heeren Avondmaal, vers 19, 20.

IV. Christus' gesprek met Zijne discipelen na het avondmaal over verschillende onderwerpen, vers 21-38.

V. Zijne doodsbenauwdheid in den hof, vers 39-46.

VI. Zijne gevangenneming met behulp van Judas, vers 47-53.

VII. Zijne verloochening door Petrus, vers 54-62.

VIII. De behandeling, die Hij te verduren had van hen, die Hem bewaakten, en Zijn verhoor en veroordeling door de kerkelijke rechtbank, vers 63-71.

Lukas 22:1-6

Het jaar der verlosten is nu gekomen, dat van eeuwigheid in het Goddelijk raadsbesluit was vastgesteld en bepaald, en waarnaar zij, die de vertroosting Israël's verwachtten, lang hadden uitgezien. Na de wenteling van vele eeuwen, is het nu eindelijk gekomen, Jesaja 63:4. En het is opmerkelijk, dat het reeds in de eerste maand is van dat jaar, dat de verlossing gewerkt werd, zozeer was onze Heiland gedrongen om Zijne onderneming ten uitvoer te brengen, zo was Hij geperst, totdat het volbracht was. Het was in dezelfde maand, en op dezelfden tijd der maand-het hoofd der maanden, Exodus 12:2- dat God door Mozes Israël heeft uitgevoerd uit Egypte, opdat het antitype aan het type zou beantwoorden. Christus wordt hier overgeleverd, als het feest der ongehevelde broden nabij was, vers 1. Ongeveer even lang voor het feest als zij begonnen toebereidselen er voor te maken, werden hier toebereidselen gemaakt voor het offeren van ons Pascha. Hier hebben wij:.

1. Zijn gezworen vijanden, die het beramen, vers 2, de overpriesters, mannen van een heilig aanzien, en de schriftgeleerden, mannen van wetenschap, zochten hoe zij Hem ombrengen zouden, hetzij door list of geweld. Konden zij handelen naar hun wil en wens, het zou spoedig gedaan zijn geworden, maar "zij vreesden het volk", en dat nu wel te meer, wijl zij zagen hoe gaarne en ijverig dat naar Zijne prediking luisterde.

II. Een verraderlijk discipel, Judas, die toegenaamd was Iskariot, voegde zich bij hen en bood hun zijne hulp aan. Hij wordt hier aangeduid als zijnde uit het getal der twaalven, het uitgelezen en zozeer bevoorrecht twaalftal. Men zou er zich over kunnen verwonderen dat Christus, die alle mensen kende, een verrader in dat getal zou opnemen, en dat een uit dat getal, die Christus toch moest kennen, zo laaghartig kon zijn om Hem te verraden, maar Christus had met wijze en heilige bedoelingen Judas onder Zijne discipelen toegelaten, en hoe hij, die Christus zo wèl kende, er toch toe gekomen is om Hem te verraden, wordt ons hier meegedeeld: de Satan voer in Judas, vers 3. Het was het werk van den duivel, die dacht hierdoor Christus' onderneming te doen mislukken, Hem het hoofd te zullen verbrijzelen, maar het bleek dat hij Hem slechts de verzenen kon vermorzelen. Wie het ook zij, die Christus of Zijne waarheid en weg verraadt, het is altijd Satan, die hem er toe aanzet. Judas wist hoe grotelijks de overpriesters begeerden Christus in handen te krijgen, maar dat zij dit niet veilig konden zonder de hulp van iemand zoals hij, die bekend was met de plaatsen, waar Hij zich terugtrok tot afzondering. Daarom ging hij zelf tot hen, om het hun voor te stellen, vers 4. Het is moeilijk te zeggen, waardoor aan Christus' koninkrijk meer schade of nadeel wordt toegebracht, door de macht en list van Zijn openlijke vijanden, of door het verraad en de zelfzucht van Zijn voorgewende vrienden, ja zonder deze laatsten zouden de vijanden niet zo licht hun doel kunnen bereiken. Als gij Judas in gemeenschap ziet met de overpriesters, dan kunt gij er zeker van zijn dat er kwaad wordt gebrouwen, het is met geen goed oogmerk, dat zij de hoofden bij elkaar steken.

III. De uitslag van de overeenkomst, die zij met elkaar aangingen.

1. Judas moet hun Christus overleveren, hij moet hen geleiden naar de plaats, waar zij zich zonder gevaar van een volksoploop teweeg te brengen, van Hem meester konden maken, en hierover waren zij verblijd.

2. Zij moeten hem hiervoor een som gelds geven, en hierover zal hij verblijd zijn, vers 5, zij zijn het eens geworden, dat zij hem geld geven zouden. Toen de koop gesloten was, zocht Judas gelegenheid om Hem hun over te leveren. Waarschijnlijk heeft hij listiglijk aan Petrus en Johannes, die gemeenzamer dan hij met hun Meester bekend waren, gevraagd, waar Hij op zulk of zulk een tijd zijn zou, en waar Hij zich na het eten van het pascha zou terugtrekken, en zij hadden geen scherpzinnigheid genoeg om verdenking tegen hem op te vatten. Op de een of andere wijze was hij dan ook spoedig te weten gekomen wat hij wilde weten, en bepaalde hij den tijd en de plaats waar het geschieden zou, in de afwezigheid der schare en zonder oproer.

Lukas 22:7-20

Welk een hoopvol vooruitzicht hadden wij van het vele goede,. dat Christus doen zou door Zijne prediking gedurende het feest der ongehevelde broden, hetwelk zeven dagen duurde, als het volk elke morgen, en vroeg in den morgen, zo ijverig en aandachtig was om Hem te horen! Maar er wordt een einde aan gemaakt. Hij moet een werk beginnen van een anderen aard, maar waarmee Hij meer goed zal doen dan met het andere, want de lijdensdagen van Christus en van Zijne kerk zijn geen ledige of werkeloze dagen. Nu hebben wij hier:

I. De toebereidselen, die getroffen worden voor Christus' eten van het pascha met Zijne discipelen, op den dag der ongehevelde broden, op dewelke het pascha moest geslacht worden, naar de wet, vers 7. Christus was geworden onder de wet, en heeft er de verordeningen van waargenomen, inzonderheid die van het Pascha, om ons te leren evenzo de inzettingen van Zijn Evangelie waar te nemen, inzonderheid die van des Heeren Avondmaal, en ze niet te verzuimen. Waarschijnlijk ging Hij des morgens naar den tempel om te prediken, toen Hij Petrus en Johannes een anderen weg uitzond om het pascha te bereiden. Zij, die personen hebben, welke hun tijdelijke aangelegenheden voor hen bezorgen, moeten niet denken dat dit hun vergunt lui of traag te zijn, integendeel, zij kunnen zich hierdoor des te meer met geestelijken arbeid bezighouden of met openbaren arbeid, Hij wees hun, die Hij daartoe gebruikte, aan waar zij heen moesten gaan, vers 9, 10. Zij moesten een man volgen, die een kruik waters droeg, en deze moest hun ten gids zijn in het huis. Christus zou hun het huis hebben kunnen beschrijven, waarschijnlijk was het een huis, dat zij kenden, en Hij zou niets anders hebben behoeven te zeggen, dan: "Gaat naar het huis van die of die, of naar een huis in die of die straat, met dit of dat kenteken, enz. Maar Hij gaf hun die aanwijzing om hen te leren, dat zij stap voor stap de leiding van Gods voorzienigheid moeten volgen. Zij gingen, niet wetende waar zij komen zouden, noch wie zij volgden. Aan het huis gekomen zijnde, moeten zij den huisvader verzoeken hun een eetzaal te wijzen, vers 11, en hij zal hun verzoek geredelijk inwilligen, vers 12. Of dit nu het huis was van een vriend, of een openbaar huis, een soort van herberg, blijkt niet, maar de discipelen vonden hun gids, en het huis, en de eetzaal, juist zoals Hij ze hun had beschreven, vers 13, want diegenen behoeven geen teleurstelling te vrezen, die op Christus' woord uitgaan, overeenkomstig de orders, die hun zijn gegeven, en zij brachten alles in gereedheid voor het pascha, vers 13.

II. De viering van het Pascha overeenkomstig de wet. Als de ure gekomen was, dat zij tot het avondmaal zouden komen, zat Hij aan, waarschijnlijk aan het boveneinde der tafel, en de twaalf apostelen met Hem, Judas niet uitgezonderd, want het is mogelijk dat zij, wier hart ingenomen is door Satan en vervuld is van alle boosheid en goddeloosheid, nog een schonen schijn van Godsdienstigheid bewaren, en in de uitwendige beoefening er van gevonden worden, en zolang dit in het hart is en niet uitbreekt in ergerlijke zaken, kunnen aan de zodanige de uitwendige voorrechten niet ontzegd worden van hun uitwendige belijdenis. Hoewel Judas zich reeds aan een openlijke daad van verraad had schuldig gemaakt, was zij toch niet openlijk bekend geworden, en Christus laat hem toe om met de overigen aan te zitten. Merk nu op:

1. Hoe Christus dit Pascha welkom heet, om ons te leren evenzo Zijn Pascha welkom te heetten, namelijk des Heeren Avondmaal, en er ons met lust en liefde toe te begeven, vers 15 :Ik heb grotelijks begeerd, dit pascha met u te eten, eer dat Ik lijde. Hij wist dat het de inleiding zou zijn tot Zijn lijden, en Hij begeerde het, omdat het strekken zou tot heerlijkheid Zijns Vaders en de

verlossing der mensen. Hij verlustigde er zich in om zelfs dat gedeelte te doen van den wil van God betreffende Hem als Middelaar. Zullen wij dan traag zijn en aarzelen om enigerlei dienst te verrichten voor Hem, die zo ijverig en voortvarend is geweest om het werk onzer verlossing tot stand te brengen? Zie welk een liefde Hij had voor de discipelen. Hij begeerde het te eten met hen, opdat Hij en zij nog enigen tijd tezamen konden zijn, met hen, en niemand anders, om nog met elkaar in het bijzonder te kunnen spreken, hetgeen te Jeruzalem niet anders dan bij deze gelegenheid kon geschieden. Hij stond nu op het punt van hen te verlaten, maar Hij begeerde grotelijks dit pascha met hen te eten, eer Hij zou lijden, alsof de vertroosting daarvan Hem blijmoediger door Zijn lijden heen zou helpen, en het Hem gemakkelijker zou maken, minder zwaar om te dragen. Ons Evangelie-Pascha, door het geloof gegeten met Jezus Christus, zal een voor- treffelijke toebereiding zijn voor lijden en beproeving, ja voor den dood zelf.

2. Hoe Christus hiermede afscheid neemt van het pascha der wet, aanduidende dat Hij hierdoor alle inzettingen der ceremoniële wet als opgeheven beschouwt, waarvan die van het pascha een der eerste en voornaamste geweest is, vers 16. Ik zeg u, dat Ik niet meer daarvan zal eten, en door Mijne discipelen zal het ook niet meer gevierd worden, totdat het vervuld zal zijn in het koninkrijk Gods.

a. Het was vervuld toen Christus, ons Pascha, voor ons geslacht is, 1 Corinthiërs 5:7. Dat type, die afschaduwing, werd ter zijde gesteld, omdat nu in het koninkrijk Gods het wezen was gekomen, dat van die afschaduwing de plaats innam.

b. Het was vervuld in des Heeren Avondmaal, ene inzetting van het Evangeliekoninkrijk, waarin het Pascha vervuld is geworden, en dat door de discipelen na de uitstorting des Heiligen Geestes dikwijls gevierd werd, zoals wij zien in Handelingen 2:42, 46. Zij aten er van, en van Christus kan gezegd worden, dat Hij met hen at vanwege de geestelijke gemeenschap, die zij met Hem hadden in deze inzetting. Van Hem wordt gezegd dat Hij avondmaal met hen houdt, en zij met Hem, Openbaring 3:20. Maar,

c. De volkomen vervulling van deze gedachtenisviering der vrijheid zal plaatshebben in het koninkrijk der heerlijkheid, wanneer geheel het geestelijk Israël Gods bevrijd zal zijn van de slavernij van zonde en dood, en in het bezit van het beloofde land gesteld zal zijn. Wat Hij gezegd had van het eten van het paaslam, herhaalt Hij betreffende het drinken van den paaswijn, den beker der dankzegging, waarin het ganse gezelschap aan het einde van den paasmaaltijd den gastheer bescheid deed. Dezen beker nam Hij, volgens de gewoonte, zei dank voor de verlossing van Israël uit Egypte en de bewaring hunner eerstgeborenen, en toen zei Hij: Neemt dezen, en deelt hem onder ulieden, vers 17. Dit wordt naderhand niet gezegd van den beker des sacraments, die waarschijnlijk van meer gewicht en waardij was, daar hij het Nieuwe Testament was in Zijn bloed, kan Hij hem in ieders hand geven om hen te leren er de bijzondere toepassing van te maken op hun eigen zielen, maar wat den paasbeker betreft, die afgeschaft stond te worden, daarvan volstaat het te zeggen: "Neemt hem, en deelt hem onder ulieden, doet er mede wat gij wilt, want wij zullen hem niet meer nodig hebben, vers 18. Ik zal niet meer drinken van de vrucht des wijnstoks, ik wil niet dat er meer van ge. dronken zal worden, totdat het koninkrijk Gods zal gekomen zijn, totdat de Geest is uitgestort, en dan zult gij in des Heeren Avondmaal de gedachtenis vieren van een veel heerlijker verlossing, waarvan beide de verlossing uit Egypte en de viering van het Pascha typen en voorbeelden zijn geweest. De tijd is nu zo nabij, dat het koninkrijk Gods zal opgericht worden, dat gij niet nodig hebt

te eten of te drinken, voordat het gekomen is". Christus' sterven op den volgenden dag heeft het geopend. Gelijk nu Christus met veel welbehagen afscheid heeft

genomen van al de wettelijke feesten (die natuurlijk met het Paasfeest hebben opgehouden) om de Evangelische feesten in hun plaats te zien, zowel de geestelijke als de sacramentele, zo kunnen goede Christenen, als zij weggeroepen worden uit de strijdende kerk om heen te gaan naar de triomferende kerk, blijmoedig zelf hun geestelijke maaltijden voor de meer sacramentele, voor den eeuwigen feestmaaltijd inruilen.

III. De instelling van des Heeren Avondmaal, vers 19, 20. Het Pascha en de verlossing uit Egypte waren typische en profetische tekenen van een komenden Christus, die, door te sterven, ons van zonde en dood zou verlossen en van de tirannie van Satan, maar zij zullen niet meer zeggen: De Heere leeft, die ons uitgevoerd heeft uit het land van Egypte, een veel grotere verlossing zal deze in de schaduw stellen, en daarom is des Heeren Avondmaal ingesteld om een gedenkteken, ene gedachtenisviering te zijn van een Christus, die reeds gekomen is, die ons door Zijn sterven verlost heeft, en het is Zijn dood, die ons in deze inzetting op bijzondere wijze voor ogen is gesteld.

1. Het verbreken van Christus' lichaam als een offerande voor ons, wordt hier in herinnering gebracht door de breking des broods, en de offers onder de wet werden het brood onzes Gods genoemd, Leviticus 21:6, 8, 17: Dit is Mijn lichaam, hetwelk voor u gegeven wordt. En op dat offer is een feestmaaltijd ingesteld, waarin wij het op ons zelven moeten toepassen, om er de vertroosting en het voordeel van te hebben. Dat brood, hetwelk voor ons gegeven is, is aan ons gegeven om spijze te zijn voor onze ziel, want niets kan meer voedend en verzadigend wezen voor onze ziel dan de leer van Christus' verzoening voor de zonde, en de verzekerdheid dat wij deel hebben aan die verzoening, dat brood, hetwelk voor ons gebroken en gegeven is om voor de schuld te voldoen van onze zonden, is gebroken en aan ons gegeven, om de begeerte onzer ziel te verzadigen. En dit doen wij ter gedachtenis van hetgeen Hij voor ons gedaan heeft, toen Hij voor ons is gestorven, en tot een gedenkteken van hetgeen wij doen, door ons tot deelgenoten te maken van Hem en ons in een eeuwig verbond aan Hem te verbinden, gelijk de steen, dien Jozua opgericht heeft tot een getuigenis, Jozua 24:27.

2. Het vergieten van Christus' bloed, waardoor de verzoening gedaan werd, (want het is het bloed, dat voor de ziel verzoening zal doen, Leviticus 17:11), voorgesteld door den wijn in den beker, en die beker wijn is een teken en kenmerk van het Nieuwe Testament, of nieuwe verbond, dat met ons gemaakt is. Het brengt in gedachtenis de verkrijging van het verbond door het bloed van Christus, en bevestigt de beloften van het verbond, die in Hem allen ja en amen zijn. Dat zal verfrissend en verkwikkend zijn voor onze ziel, zoals wijn, die het hart verheugt. In al onze gedachtenisvieringen van Christus' bloed, dat vergoten werd, moeten wij het beschouwen als vergoten voor ons, wij hadden het nodig, wij grijpen het aan, wij hopen er door bevoorrecht en beweldadigd te worden, die mij liefgehad heeft, en zich zelven voor mij overgegeven heeft. En in al onze beschouwingen van het Nieuwe Testament moeten wij het oog hebben op het bloed van Christus, die er leven en bestaan aan heeft gegeven, en ons al de beloften er van verzegelt. Ware het niet vanwege het bloed van Christus, wij zouden nooit een Nieuw Testament gehad hebben, en ware het niet vanwege het Nieuwe Testament, wij zouden nooit de betekenis gekend hebben van Christus, bloed, dat vergoten werd.

Lukas 22:21-38

Wij hebben hier Christus' gesprek met Zijne discipelen na het avondmaal, waarvan veel hier nieuw is, en in Johannes' Evangelie zullen wij nog andere bijvoegingen vinden. Wij behoren een voorbeeld aan Hem te nemen om ons gezin en onze vrienden met zulk een gesprek aan tafel te onderhouden en te stichten, als goed en nuttig is tot stichting, hetgeen tot genade kan strekken van de hoorders, maar inzonderheid als wij aan de tafel des Heeren zijn geweest, opdat wij door onze Christelijke gesprekken elkaar in een goede gemoedsstemming houden. De zaken, waarover Christus hier sprak, waren van groot gewicht, en betroffen de omstandigheden van het ogenblik.

I. Hij sprak met hen over hem, die Hem zou verraden, en onder hen tegenwoordig was.

1. Hij geeft hun te kennen, dat de verrader zich nu in hun midden bevond, dat hij een hunner was, vers 21. Door dit na de instelling van des Heeren Avondmaal te plaatsen, hoewel het in Mattheus en Markus er voor geplaatst is, schijnt het duidelijk, dat Judas het Avondmaal des Heeren heeft ontvangen, van dat brood gegeten en van dien beker gedronken heeft, want, nadat de plechtigheid voorbij was, zei Christus: Ziet, de hand desgenen, die Mij verraadt, is met Mij aan de tafel. Er zijn de zodanige geweest, die met Christus brood hebben gegeten. en Hem toch hebben verraden.

2. Hij voorzegt dat het verraad ten uitvoer zal worden gebracht, en het beoogde gevolg zal hebben, vers 22 :De Zoon des mensen gaat wel heen, gelijk besloten is, gaat heen naar de plaats, waar Hij verraden en overgeleverd zal worden, want Hij is door den raad en de voorkennis van God overgeleverd, anders zou Judas Hem niet kunnen overleveren. Christus werd niet heen gedreven naar Zijn lijden, maar is er blijmoedig heengegaan. Hij zei: Zie, Ik kom.

3. Hij dreigt den verrader: wee dien mens, door welken Hij verraden wordt. Noch het geduld der heiligen onder hun lijden, noch de raad Gods betreffende hun lijden, zal een verontschuldiging kunnen zijn voor hen, die de hand hebben in dat lijden, of die hen vervolgen. Hoewel God had bepaald dat Christus verraden zou worden, en Hij zelf er zich blijmoedig aan heeft onderworpen, is Judas' zonde of straf er toch niet minder om.

4. Hij verschrikt de overige discipelen, zodat zij zich zelven verdenken, door te zeggen dat het een hunner zal zijn, zonder hem echter te noemen, vers 23. Zij begonnen onder elkaar te vragen, zich zelven te ondervragen, zich zelven de vraag voor te houden, wie van hen het toch mocht zijn, die dat doen zou, die zich zo laaghartig zou betonen jegens zo goed een Meester. De vraag was niet: "Zijt gij het?" of "Is het die en die?" maar: Ben ik het?

II. Betreffende den strijd onder hen om den voorrang of de oppermacht.

1. Zie waarover de twist liep. Wie van hen scheen de meeste te zijn. Zodanige en zo herhaalde twisting onder de discipelen betreffende waardigheid en macht, voordat de Geest over hen was uitgestort, was een droevig voorteken van dezelfden strijd om en liefde tot oppermacht in de kerken, nadat de Geest wegens hun zonde van hen geweken zou zijn. Hoe onbestaanbaar is dit met hetgeen in het vorige vers staat. Zij onderzochten en vroegen wie de verrader zou zijn, en hier vragen zij wie de vorst of gebieder zal zijn. Kon zulk een voorbeeld van ootmoed, en zulk een voorbeeld van hoogmoed en ijdelheid, in dezelfde mensen gevonden worden, en dat wel op schier hetzelfde

ogenblik? Dat is als zoet en bitter water, dat terzelfder tijd uit dezelfde bron voortkomt. Hoe is toch het bedrieglijke hart des mensen in tegenspraak met zich zelven!

2. Zie wat Christus zegt tot deze twisting. Hij heeft hen niet, gelijk te verwachten zou zijn, scherpelijk bestraft (Hij had hen om dezelfde zaak reeds zo dikwijls bestraft) maar op zachtmoedige wijze heeft Hij er hun de zonde en dwaasheid van aangetoond.

a. Het was zich gelijk te stellen met de koningen der volken, die op wereldse pracht en wereldse macht gesteld zijn, vers 25. Zij heersen over hun onderdanen, en zijn er steeds op uit om ook heerschappij te voeren over de vorsten, die in hun nabijheid wonen, hoewel zij even goed zijn als zij, als zij hen slechts minder sterk of machtig geloven. Het oefenen van heerschappij betaamt meer aan de koningen der volken, dan aan de dienstknechten van Christus. Doch merk op: zij, die deze heerschappij uitoefenen, de macht over hen hebben, het op zich nemen om den scepter te voeren en wetten uit te vaardigen, worden weldadige heren genoemd.

Euergetas, weldoeners, zij noemen zich zelven aldus, en hun vleiers noemen hen zo, en ook zij, die er zich toe zetten om hun eigen belang te dienen. Er wordt beweerd dat zij weldoeners geweest zijn, en dat zij deswege tot heerschappij voeren toegelaten zullen worden, ja dat zij, door heerschappij te oefenen, weldoeners zijn. Hoe zij ook zich zelven dienen, zij willen geacht worden hun land te dienen. Een der Ptolomei werd toegenaamd Euergetes, De Weldoener. Door dit nu op te merken geeft onze Heiland te kennen: a. Dat goed te doen veel meer eervol is dan een groot aanzien te hebben, want deze vorsten, die de schrik waren van de machtigen, wilden niet aldus genoemd worden, veel liever wilden zij de weldoeners der nooddruftigen heten, zodat naar hun eigen bekentenis, een weldoener van zijn land veel meer gewaardeerd wordt dan een heerser van zijn land, b. Dat goed te doen het zekerste middel is om groot te wezen, want anders zouden zij, die er naar streven om heersers te zijn, zich niet zoveel zorg en moeite geven om weldoeners genoemd te worden. Nu wilde Hij dat Zijne discipelen zouden geloven, dat het hun grootste eer zou zijn, om al het goed in de wereld te doen, dat zij kunnen. Zij zullen in waarheid weldoeners zijn van de wereld, door er het Evangelie te brengen. Laat hen zich naar dien titel waarderen, waarop zij recht hebben, en dan behoeven zij er niet over te twisten, wie hunner de meeste zal zijn-want zij zullen allen groter zijn, groter zegen voor de mensheid dan de koningen der aarde, die heerschappij over haar voeren. Indien zij datgene hebben, hetwelk blijkbaar de grootste eer is, namelijk weldoeners te zijn, laat hen dan het mindere, namelijk van heersers te zijn, verachten.

b. Het was zich ongelijkvormig te maken aan de discipelen van Christus, en ongelijkvormig aan Christus zelven, Doch gij niet alzo, vers 26, 27. "Het is nooit de bedoeling geweest, dat gij op een andere wijze zult heersen dan door de kracht der waarheid en genade, maar wèl dat gij zoudt dienen." Als kerkregeerders streven naar pracht en macht en zich staande houden door wereldlijke belangen en invloeden, dan verlagen zij hun ambt, en het is een voorbeeld van ontaarding, zoals bij Israël, toen zij een koning begeerden gelijk de volken, die rondom hen woonden, terwijl toch de Heere hun Koning was. Zie hier, wat de regel is, dien Christus aan Zijne discipelen heeft gegeven. "De meeste onder u, dat is de oudste, aan wie voorrang behoort gegeven te worden vanwege zijn leeftijd, die zij als de jongste, zowel ten opzichte van nederigheid van plaats (laat hem zich neerbuigen om bij de jongeren te zitten, en vrij en gemeenzaam met hen zijn), als ten opzichte van arbeid en werk. Wij zeggen: Juniores adlabores, seniores ad honores -Laat de jongen werken en de ouden ere ontvangen. Maar laat de ouden zich moeite geven, zowel als de jongen, hun leeftijd en

hun eer, in plaats van hun rust en gemak te waarborgen, verplichten hen tot dubbelen arbeid. En hij, die de voornaamste, die voorganger is, ho hegoumenos -de president van het college of van de vergadering, hij zij als een, die dient, hoos ho diakonoon als de diaken, dat is de dienaar, laat hem zich neerbuigen tot het geringste en tot den zwaarsten dienst voor het algemene welzijn, indien dit nodig is. Wat het voorbeeld was, dat Hij zelf voor dien regel heeft gegeven: Wie is meerder, die aanzit of die dient? die dient of die gediend wordt? Nu was Christus onder hen juist als iemand, die aan tafel dient. Het was er zo ver af, dat Hij statigheid of voornaamheid vertoonde, of Zijn gemak nam, door diensten voor Zijn persoon van hen te eisen, dat Hij bereid was om hun elke dienst der vriendelijkheid te bewijzen, zoals bleek toen Hij hun de voeten heeft gewassen. Zullen dan diegenen den vorm en de houding aannemen van vorsten, die zich volgelingen noemen van Hem, die de gestalte eens dienstknechts heeft aangenomen?

c. Zij moeten niet staan naar wereldse eer en grootheid, omdat Hij hogere eer voor hen heeft weggelegd, eer van een anderen aard, een koninkrijk, een feestmaaltijd, een troon voor ieder hunner, waarin zij allen gelijkelijk zullen delen, zodat zij niet nodig zullen hebben om den voorrang te strijden, vers 28-30, Merk op: a. Dat Christus Zijne discipelen looft om hun getrouwheid jegens Hem, en dit was hun eer genoeg, zij behoeven naar geen grotere eer te staan. Het wordt gezegd als een lofspraak: "Gij zijt degenen, die met Mij steeds gebleven zijt in Mijne verzoekingen, gij zijt degenen, die Mij trouw ter zijde zijt gebleven, toen anderen Mij hebben verlaten en Mij den rug hebben toegekeerd." Christus had Zijne verzoekingen, Hij was veracht en verworpen door de mensen, gesmaad en gehoond, en Hij heeft het tegenspreken der zondaren verdragen. Maar Zijne discipelen bleven bij Hem, en zijn in Zijne benauwdheden benauwd geweest. Het was slechts weinig hulp, die zij Hem konden geven, weinig dienst, dien zij Hem konden bewijzen, evenwel, Hij beschouwt het als ene daad van liefde en vriendelijkheid jegens Hem, dat zij met Hem zijn gebleven, en Hij erkent dit en prijst hen er voor, hoewel het toch door de hulp was van Zijne genade, dat zij getrouw zijn gebleven. Christus' discipelen waren zeer gebrekkig in hun plichtsbetrachting. Wij zien hen schuldig aan velerlei vergissingen en zwakheden, zij waren onbevattelijk en vergeetachtig, en dikwijls hebben zij onbezonnen gehandeld, maar hun Meester ziet het alles voorbij en vergeet het: Hij verwijt hun hun zwakheid en tekortkomingen niet, maar geeft hun dit merkwaardig getuigenis: "Gij zijt degenen, die met Mij steeds gebleven zijt." Aldus prijst Hij hen bij het scheiden, om te tonen hoe bereid Hij is, om ook de zwakke diensten vriendelijk op te nemen en te waarderen, van hen, wier hart oprecht is voor Hem. De beloning, die Hij hun zal toekennen voor hun trouw: "Ik verordineer-diatithemai, ik vermaak u, of Ik laat u na, een koninkrijk." Of wel: Zoals Mijn Vader Mij een koninkrijk heeft verordineerd, zo verordineer Ik u een koninkrijk, opdat gij moogt eten en drinken aan Mijne tafel. Versta dit: ten eerste. Van hetgeen voor hen gedaan zal worden in deze wereld. God heeft Zijn Zoon een koninkrijk gegeven onder de mensen, de Evangeliekerk, waarvan Hij het levende, levenwekkende, regerende Hoofd is. Dit koninkrijk verordineerde Hij Zijnen apostelen en hunnen opvolgers in de bediening van het Evangelie, opdat zij de vertroostingen en de voorrechten zouden genieten van het Evangelie, helpen zouden om ze aan anderen mede te delen door de Evangelieinzettingen, op tronen zouden zitten als dienaren en ambtsdragers der kerk, niet slechts verklarend, maar vermanend, de twaalf geslachten Israël's oordelende, die nog volharden in hun ongeloof, en den toorn Gods aankondigende over hen, het Israël des Evangelies, het geestelijk Israël, regerende door de ingestelde kerkelijke tucht, die met zachtmoedigheid en liefde wordt uitgeoefend. Dat is de eer, die voor u is weggelegd. Of, Ten tweede. Van hetgeen voor hen gedaan zou worden in de andere wereld, en ik houd het er voor, dat dit voornamelijk bedoeld is. Laat hen

voortgaan met hun dienst in deze wereld, hun bevordering, hun verhoging, zal plaatshebben in de andere wereld. God zal hun het koninkrijk geven, waarin zij voorzeker zullen hebben:

1. De keurigste spijzen, want zij zullen eten en drinken aan Christus' tafel in Zijn koninkrijk, waarvan Hij had gesproken, vers 16, 18. Zij zullen delen in de blijdschap en de genietingen, die het loon waren van Zijn arbeid en Zijn lijden. Hun ziel zal volkomen verzadiging vinden in het zien en genieten van God, en zij zullen het kostelijkste gezelschap hebben in de volkomenheid der liefde, zoals aan een feestmaal.

2. De hoogste waardigheid. "Er zal niet slechts voor u aan de koninklijke tafel voorzien worden, zoals voor Mefiboseth aan David's tafel, maar gij zult verhoogd worden op den koninklijken troon, gij zult met Mij zitten in Mijn troon, Openbaring 3:21. In den groten dag zult gij gezeten zijn op tronen, als bijzitters van Christus, om Zijn oordeel over de twaalf stammen Israël's goed te keuren en er juichend mede in te stemmen. Indien de heiligen de wereld zullen oordelen, 1 Corinthiërs 8:2, hoeveel te meer dan niet de kerk!

III. Betreffende Petrus' verloochening van Christus, en in dit deel van het gesprek kunnen wij opmerken:

1. Hoe Christus in het algemeen aan Petrus kennis geeft van des duivels voornemen omtrent hem en de overige apostelen, vers 31. De Heere zei: Simon, Simon! let op hetgeen Ik u zal zeggen, ziet de Satan heeft ulieden zeer begeerd, u allen in zijne handen te hebben, om te ziften als de tarwe. Petrus, die voor hen allen de woordvoerder of mond placht te wezen om tot Christus te spreken, wordt hier tot hun oor gemaakt, en wat bedoeld is als een waarschuwing aan allen: (gij zult allen aan Mij geërgerd worden) wordt gericht tot Petrus, omdat hij voornamelijk er in betrokken was, daar de verzoeker het zeer bijzonder op hem gemunt had. Satan heeft u zeer begeerd. Waarschijnlijk had Satan de discipelen bij God beschuldigd, dat zij Christus uit vuil eigenbelang gevolgd waren, er niets anders mede op het oog hebbende als zich te verrijken en tot aanzien te komen in deze wereld, zoals hij ook Job had beschuldigd. "Neen", zegt God, "het zijn eerlijke, oprechte mannen". "Laat mij toe hen op de proef te stellen", zegt Satan, "en inzonderheid Petrus". Hij begeerde hen om hen te ziften, opdat hij zou kunnen tonen dat zij kaf en niet tarwe zijn. De moeilijkheden en benauwdheden, die nu over hen zullen komen, waren ziftend, zullen doen blijken wat er in hen is, maar dat was niet alles: Satan begeerde hen te ziften door zijne verzoekingen, hij poogde door deze beproevingen hen tot zonde te brengen, hen zo te ziften, dat de tarwe weggevaagd wordt, en er niets overblijft dan kaf. Merk op, dat Satan hen niet kon ziften, of God moest hem dit toelaten, Hij begeerde hen, zoals hij God om verlof vroeg Job te verzoeken en op de proef te stellen. Exêitêsato -"Hij heeft u gedaagd, heeft het ondernomen om u als een gezelschap van geveinsden aan de kaak te stellen, inzonderheid Petrus, die van u allen de ijverigste, de voortvarendste is." Sommigen opperen het denkbeeld, dat Satan verlof vroeg om hen te ziften als hun straf voor het strijden om den voorrang, in welken strijd Petrus wellicht het warmst is geweest. "Laat hen aan mij over om hen hierover te ziften."

2. De bijzondere bemoediging, die Hij met betrekking tot deze beproeving aan Petrus heeft gegeven. Ik heb voor u gebeden, want hoewel hij hen allen begeert, is het hem vergund zijn sterksten aanval op u te richten: gij zult het heftigst worden aangegrepen, maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude, dat het niet volkomen en voor altijd zal ophouden. Indien in een ure van verzoeking het geloof staande blijft, dan kunnen wij wel vallen, doch niet worden weggeworpen. Het geloof zal

de vurige pijlen van Satan uitblussen. Hoewel de gelovigen dikwijls falen en tekortkomen in hun geloof, zal het toch nooit geheel en voor altijd ophouden. Hun zaad, hun wortel blijft in hen. Het is om de bemiddeling, de voorbede van Jezus Christus, dat het geloof Zijner discipelen, hoewel soms droevig geschud en aan het wankelen gebracht, toch niet vernietigd is, indien zij aan zich zelven waren overgelaten, zij zouden falen, bezwijken, maar zij worden bewaard door de kracht Gods en het gebed van Christus. De voorbede van Christus is niet slechts algemeen voor allen, die geloven, maar ook voor bijzondere gelovigen (Ik heb voor u gebeden), hetgeen een aanmoediging is voor ons om voor ons zelven te bidden, en een drangreden om ook voor anderen te bidden.

3. Den last, dien Hij aan Petrus gaf, om anderen te helpen, als hij zelf door God geholpen zal zijn, Als gij eens zult bekeerd zijn, zo versterk uwe broeders, als gij door Gods genade weder opgericht zijt, en tot berouw en bekering zijt gebracht, zo doe wat gij kunt om ook anderen op te richten, als gij bevonden hebt, dat uw geloof er voor bewaard is gebleven van op te houden, zo arbeid om het geloof van anderen te versterken en te bevestigen, als gij zelf genade van God zult hebben verkregen, zo bemoedig anderen om te hopen, dat ook zij barmhartigheid zullen verkrijgen. Zij, die in zonde zijn gevallen, moeten er van bekeerd worden, zij, die ter zijde zijn afgeweken, moeten terugkeren, zij, die hun eerste liefde hebben verlaten, moeten hun eerste werken doen. Zij, die door genade bekeerd zijn van zonde, moeten doen wat zij kunnen om hun broederen, die staan, te versterken, en hun val te voorkomen, Psalm 51:13-15, 1 Timotheus 1:13.

4. Petrus' verklaard besluit om Christus aan te kleven, wat het hem ook moge kosten, vers 33 :Heere! ik ben bereid, met U ook in de gevangenis en in den dood te gaan. Dat was een groot woord, maar ik geloof dat het niet meer uitdrukte, dan hij op dat ogenblik meende, en hij dacht dat hij het gestand zou doen. Judas heeft nooit zo geprotesteerd tegen zijn verraden van Christus, hoewel hij er dikwijls voor gewaarschuwd was, want zijn hart was even vast besloten om het kwaad te doen, als het hart van Petrus er tegen opkwam. Al de ware discipelen van Christus begeren oprechtelijk Hem te volgen, waar Hij ook heengaat en waar hen dit ook zou heenvoeren, al was het in een gevangenis, of al was het buiten de wereld.

5. Christus' uitdrukkelijke voorzegging, dat hij Hem driemaal zal verloochenen, vers 34 :"Ik zeg u, Petrus (gij kent uw eigen hart niet, maar gij moet voor een wijle aan uzelven worden overgelaten, opdat gij het zult leren kennen, en er nooit meer op zult vertrouwen), de haan zal heden niet kraaien, eer gij driemaal zult verloochend hebben, dat gij Mij kent". Christus kent ons beter dan wij ons zelven kennen, en Hij kent het kwaad, dat in ons is en door ons gedaan zal worden, en waarvan wij zelf geen vermoeden hebben. Het is gelukkig voor ons, dat Christus beter weet dan wij, waar wij zwak zijn en waar Hij dus tot ons moet komen met Zijne genade, die ons genoeg is, dat Hij weet hoe ver de verzoeking de overhand zal hebben, en wanneer Hij dus het woord zal spreken: "Tot hiertoe zal zij komen, en niet verder."

IV. Betreffende den toestand van al de discipelen.

1. Hij beroept zich op hen omtrent hetgeen geweest is, vers 35. Hij had erkend dat zij trouwe dienaren voor Hem geweest zijn, vers 28. Nu verwacht Hij bij het scheiden, dat zij zullen erkennen, dat Hij een vriendelijk en zorgzaan Meester voor hen geweest is van dat zij alles verlaten hebben, om Hem te volgen: Als Ik u uitzond zonder buidel, heeft u ook iets ontbroken? Hij erkent dat Hij hen in een zeer armelijken toestand had uitgezonden, barrevoets, zonder geld in hun beurs, omdat zij

niet ver weg moesten gaan, en niet lang weg moesten blijven, en Hij wilde hen aldus leren om afhankelijk te zijn van de voorzienigheid Gods, en onder God, van de goedheid hunner vrienden. indien God ons aldus uitzendt in de wereld, zo laat ons gedenken, dat meerderen dan wij zijn, aldus armelijk zijn begonnen. Maar toch wil Hij dat zij desniettemin zullen erkennen, dat hun niets ontbroken heeft, zij hebben toen even rijkelijk en geriefelijk geleefd als ooit tevoren, en dit hebben zij geredelijk erkend: "Niets, Heere, ik heb alles, en ik heb overvloed." Het is goed voor ons om dikwijls te gedenken aan al de leidingen van Gods voorzienigheid in ons leven, en op te merken hoe wij in kommer en moeilijkheden door geholpen zijn. Christus is een goede Meester, en Zijn dienst is een goede dienst, want hoewel Zijne dienstknechten soms in zeer kommervolle omstandigheden kunnen verkeren, zal Hij hen toch helpen, en hoewel Hij hen beproeft, zal Hij hen toch niet verlaten. Jehova-jireh. Wij moeten achten goed behandeld te zijn, en moeten niet klagen, maar dankbaar zijn, als wij het nodige levensonderhoud hebben gehad, al hebben wij dan ook geen overtolligheden of lekkernijen gehad. en al hebben wij ook van de hand in den tand moeten leven, en van de goedheid onzer vrienden. De discipelen leefden van de bijdragen van vrienden, en toch hebben zij niet geklaagd, dat hun bestaan hachelijk en onzeker was, maar erkenden tot eer van hun Meester, dat het voldoende was, er had hun niets ontbroken.

2. Hij geeft hun kennis van een zeer grote verandering, die nu weldra in hun omstandigheden zal plaatshebben. Want:

a. Hij, hun Meester, gaat nu in tot Zijn lijden, dat Hij hun dikwijls voorzegd had, vers 37. Ik zeg u dat nog dit, hetwelk geschreven is, in Mij moet volbracht worden, namelijk: En Hij is met de misdadigen gerekend -Hij moet lijden en sterven als een kwaaddoener, en in gezelschap van sommigen van de snoodste boosdoeners. Dat is het wat nog vervuld moet worden, na al het andere, en dan zal hetgeen van Mij geschreven is een einde hebben, dan zal Ik zeggen: Het is volbracht. Het kan voor lijdende Christenen ene vertroosting zijn, zoals het voor den lijdenden Christus ene vertroosting geweest is, dat hun lijden voorzegd is, bepaald is in den raad des hemels, en weldra een einde zal nemen in de vreugde des hemels. Het is geschreven betreffende hen, en het zal een einde hebben, een goed einde.

b. Daarom moeten zij kommer en benauwdheden verwachten, en niet denken dat zij nu zulk een aangenaam en gemakkelijk leven zullen hebben, als zij gehad hebben, neen, er zal verandering wezen van toneel. Zij moeten thans in zekere mate lijden met hun Meester, en als Hij heengegaan is, moeten zij verwachten gelijk Hij te zullen lijden. De dienstknecht is niet meerder dan zijn Heere. Zij moeten nu niet verwachten, dat hun vrienden even goed en milddadig voor hen zullen zijn als tevoren, en daarom: Wie een buidel heeft, die neme hem, want hij kan hem nodig hebben. Zij moeten verwachten, dat hun vijanden heftiger zullen zijn dan tevoren in hun toorn jegens hen, zij zullen dus zowel wapens als mondvoorraad nodig hebben: die geen zwaard heeft waarmee hij zich tegen rovers en moordenaars kan verdedigen, 2 Corinthiërs 11:26, zal bevinden, dat hij er grote behoefte aan heeft, en soms wensen dat hij zijn kleed verkocht had, om er zich een te kopen. Dit is slechts bedoeld om aan te tonen, dat de tijden zeer gevaarlijk zullen zijn, zodat niemand zich veilig zou achten, of hij moest een zwaard aan zijne zijde hebben. Maar het zwaard des Geestes is het zwaard, waarmee de discipelen van Christus zich moeten voorzien. Christus voor ons geleden hebbende, moeten wij ons wapenen met dezelfde gedachte, 1 Petrus 4:1, ons wapenen met de verwachting van benauwdheid en leed, opdat het ons niet plotselijk overvalle, en met een heilige onderworpenheid aan den wil Gods, opdat er in ons binnenste geen tegenstand zij, en dan zijn wij

beter toegerust, dan wanneer wij een kleed hadden verkocht om een zwaard te kopen. Hierop onderzoeken de discipelen wat hun sterkte is, en bevinden dat zij met hun allen twee zwaarden bezitten, vers 38, waarvan het ene aan Petrus toebehoorde. De Galileërs gingen gewoonlijk met een zwaard op reis. Christus zelf droeg er geen, maar Hij was er niet tegen dat Zijne discipelen het droegen. Maar Hij geeft hun te kennen, hoe weinig Hij wenste dat zij hierop zouden steunen, toen Hij zei: Het is genoeg, hetgeen sommigen denken ironisch gesproken te zijn: "Twee zwaarden onder twaalf man! Gij zijt, voorwaar! voortreffelijk gewapend, nu onze vijanden in grote menigte tegen ons uitgaan, en ieder hunner een zwaard heeft!" Maar twee zwaarden zijn voldoende voor hen, die er geen behoeven, daar zij God zelven hebben tot het schild hunner hoop en het zwaard hunner hoogheid, Deuteronomium 33:29.

Lukas 22:39-46

Wij hebben hier het ontzettend verhaal van Christus' doodsbenauwdheid in den hof, even voor Hij verraden en overgeleverd werd, hetgeen uitvoerig door de andere evangelisten verhaald is. Hierin heeft Christus zich geschikt naar dat deel Zijner onderneming, dat nu aanving, namelijk het stellen van Zijne ziel tot een schuldoffer. Hij heeft Zijn eigen ziel smart aangedaan wegens de zonde, waarvoor Hij verzoening stond te doen, en met de vrees voor den toorn Gods, waaraan de mens zich door de zonde had blootgesteld, waarvan het Hem behaagde als offer het merkteken te ontvangen, daar het verteerd worden van een offer door vuur van den hemel het zekerste teken was, dat het was aangenomen. Hierin is Christus met de machten der duisternis in het strijdperk getreden, hun al het voordeel gevende, dat zij konden wensen, en heeft hen toch overwonnen.

I. Wat wij in dit verhaal reeds tevoren gehad hebben is:

1. Dat toen Christus uitging, de discipelen (elf hunner, want Judas was reeds weggeslopen) Hem, hoewel het nacht was, en zij een langen weg hadden af te leggen, gevolgd zijn. Daar zij totnutoe bij Hem zijn gebleven in Zijne verzoekingen, wilden zij Hem ook thans niet verlaten.

2. Dat Hij heenging naar de plaats, waar Hij gewoon was zich af te zonderen, hetgeen aanduidt dat Christus zich aan afzondering had gewend, dikwijls alleen was, om ons te leren het ook te zijn ten einde vrijelijk gemeenschap te oefenen met God en met ons eigen hart. Hoewel Christus geen andere gerieflijkheid had tot afzondering dan een hof, heeft Hij zich toch afgezonderd. Dit behoren wij inzonderheid te doen, als wij aan de tafel des Heeren geweest zijn, want dan hebben wij werk te verrichten, waarvoor wij alleen moeten zijn.

3. Dat Hij Zijne discipelen vermaande om te bidden, opdat zij, hoewel de naderende beproeving niet vermeden kon worden, er toch niet door in verzoeking zouden komen om te zondigen, dat zij, wanneer zij in den grootsten angst en het grootste gevaar zouden zijn, toch geen neiging zouden hebben om Christus te verlaten, bidt, dat gij bewaard moogt blijven voor zonde.

4. Dat Hij zich van hen terugtrok, en zelf bad, zij hadden hun boodschap te brengen voor den troon der genade, en Hij de Zijne, en daarom was het gepast dat zij niet tezamen, maar afzonderlijk zouden bidden. Soms, als zij om dezelfde dingen hadden te vragen, hebben zij tezamen gebeden. Hij trok zich omtrent een steenworp van hen terug in den hof, hetgeen naar sommiger berekening ongeveer vijftig of zestig schreden is, en daar knielde Hij neer (zo luidt hier het verhaal) op den naakten grond, maar de andere evangelisten zeggen dat Hij later op Zijn aangezicht viel, en bad dat, zo het de wil van God was, deze lijdensbeker van Hem voorbij mocht gaan. Dat was de taal van die onschuldige vrees voor lijden, die Hij, wezenlijk en waarlijk mens zijnde, in Zijne natuur gevoelen moest.

5. Dat Hij, wetende dat het de wil Zijns Vaders was, dat Hij zou lijden en sterven, en dat, de zaak nu beslist zijnde, dit voor onze verlossing en zaligheid noodzakelijk was, Hij die bede nu terstond terugnam, er niet op aandrong, maar zich aan den wil Zijns hemelsen Vaders onderwierp: doch niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede, niet de wil van Mijn menselijke natuur, maar de wil van God, gelijk die van Mij in de rol des boeks is geschreven, dien Ik lust heb te doen, laat dien wil geschieden, Psalm 40:8, 9. 6. Dat Zijne discipelen sliepen, terwijl Hij bad, en toen zij zelf hadden

behoren te bidden, vers 45. Als Hij van het gebed opgestaan was, kwam Hij tot Zijne discipelen, en vond hen slapende, onbekommerd om Zijne smart, maar zie, welk een gunstige verklaring er hier aan gegeven wordt, en die wij bij de andere evangelisten niet gehad hebben-Hij vond hen slapende van droefheid. De grote smart, die zich van hen had meester gemaakt bij het treurig afscheid, dat hun Meester dien avond hun had gegeven, had hun krachten uitgeput, hen dof en zwaarmoedig gemaakt, waardoor zij (daar het nu ook laat in den nacht was) slaperig waren geworden. Dit leert ons om aan de zwakheid onzer broederen de beste uitlegging te geven, en, zo er een oorzaak voor is, gunstiger voor hen dan ene andere, haar dan aan die oorzaak toe te schrijven. 7.. Dat, toen Hij hen wekte, Hij hen vermaande om te bidden, vers 46. Wat slaapt gij? Waarom veroorlooft gij u te slapen? Staat op en bidt. Schudt die slaperigheid van u af, opdat gij instaat zijt te bidden, en bidt om genade, ten einde instaat te zijn uwe slaperigheid af te schudden. Dit was als de opwekking van den opperschipper tot Jona in den storm, Jona 1:6 :Sta op, roep tot uwen God. Als wij bevinden dat wij, hetzij door uitwendige omstandigheden of door innerlijke neiging, in verzoeking komen, dan is het ons nodig op te staan en te bidden: "Heere, help mij in dezen tijd van nood". Maar,

II. Er zijn in dit verhaal drie dingen, die wij bij de andere evangelisten niet gehad hebben:

1. Dat, toen Christus in doodsbenauwdheid was, van Hem werd gezien een engel uit den hemel, die Hem versterkte, vers 43. Het was een voorbeeld van de diepe vernedering van onzen Heere Jezus, dat Hij de hulp van een engel nodig had, en haar wilde aannemen. De invloed der Goddelijke natuur trok zich voor het ogenblik terug, en toen was Hij, ten opzichte van Zijn menselijke natuur, voor een wijle minder dan de engelen, en was Hij instaat hun hulp te ontvangen. Hij werd toen niet verlost van Zijn lijden, maar Hij werd er onder gesterkt en gesteund, en dat stond er aan gelijk. Indien God aan de schouders evenredige kracht geeft met den last, dien zij te dragen hebben, dan hebben wij geen reden tot klagen ten opzichte van wat het ook zij, dat Hij ons oplegt. David erkent dat het een voldoend antwoord was op zijn gebed in den dag der benauwdheid, dat Hij hem versterkt heeft met kracht in zijne ziel, Psalm 138:3, en dat erkent ook de Zone David's. De engelen hebben den Heere Jezus gediend in Zijn lijden. Hij had legioenen van hen kunnen hebben om Hem te bevrijden, ja, die ene zou dit gekund hebben, die zou de gehele bende van mensen, die kwamen om Hem gevangen te nemen, hebben kunnen overwinnen en verdrijven, maar hij diende Hem slechts om Hem te versterken. en dit bezoek zelf van den engel dat hij Hem nu bracht in Zijne smart, toen Zijne vijanden waakten en Zijne vrienden sliepen, was zulk een gelegen teken der Goddelijke gunst, dat het Hem grotelijks heeft moeten versterken. Doch dat was niet alles: hij heeft Hem waarschijnlijk ook iets gezegd om Hem te versterken, Hem er aan herinnerd dat Zijn lijden strekte tot eer en heerlijkheid Zijns Vaders, en ook tot Zijn eigen eer en heerlijkheid, en tot heil en zaligheid van hen, die Hem gegeven waren, hij sprak van de vreugde, die Hem was voorgesteld, van het zaad, dat Hij zien zal, met deze en dergelijke redenen heeft hij Hem bemoedigd om goedsmoeds voort te gaan, en hetgeen vertroostend is, is ook versterkend. Wellicht heeft hij iets gedaan om hem te versterken, heeft hij Zijn zweet en Zijne tranen afgewist, Hem wellicht een hartsterking toegediend zoals na Zijne verzoeking in de woestijn, of, het kan wezen, dat hij Hem bij den arm vatte, Hem ophielp van den grond, of Hem ondersteunde toen Hij op het punt was van in zwijm te vallen, en in deze diensten van den engel heeft de Heilige Geest enischuoon auton -kracht in Hem gelegd, want dat is de betekenis van het woord. Voorzeker, het behaagde den Heere hem te verbrijzelen, doch heeft Hij naar de grootheid Zijner macht met Hem getwist? Job 23:6. Neen, maar Hij heeft hem versterkt, kracht in Hem gelegd, naar Zijne belofte, Psalm 89:22, Jesaja 49:8, 50:7.

2. Dat Hij, in zwaren strijd zijnde, te ernstiger bad, vers 44. Naarmate Zijne smart en benauwdheid heviger werden, werd Hij ook dringender in het gebed, niet alsof er tevoren enigerlei lauwheid of onverschilligheid was in Zijn gebed, maar er was nu groter aandrang en vurigheid in, hetgeen werd uitgedrukt door Zijne stem en gebaren. Het gebed, hoewel nooit ontijdig, is zeer bijzonder tijdig en gepast als wij in benauwdheid verkeren, en hoe zwaarder onze benauwdheid, hoe vuriger en hoe meer herhaaldelijk wij moeten bidden. Nu was het, dat Christus gebeden en smekingen met sterke roeping en tranen geofferd heeft, en verhoord werd uit de vrees, Hebreeën 5:7, en in Zijne vrees geworsteld heeft, zoals Jakob met den engel.

3. Dat in deze doodsbenauwdheid Zijn zweet werd gelijk grote droppelen bloeds, die op de aarde afliepen. Het zweet ontstond met de zonde, en was een deel van den vloek, Genesis 3:19. En daarom heeft Christus, toen Hij zonde voor ons werd gemaakt, en een vloek voor ons is geworden, zwaar geleden onder zweet, opdat wij in het zweet Zijns aanschijns brood kunnen eten, en opdat Hij al onze beproevingen voor ons zou heiligen en verzoeten. Er is strijd onder de critici, of dit zweet slechts vergeleken wordt bij droppelen bloeds, veel dikker zijnde dan zweet gewoonlijk is, daar de poriën Zijns lichaams meer dan gewoonlijk geopend waren, of dat er wezenlijk bloed uit de capillaire vaten mede gemengd was, zodat het in kleur aan bloed gelijk was, en met recht een bloedig zweet kon genoemd worden, maar de zaak is van geen groot belang. Sommigen achten dat ook toen Christus Zijn bloed voor ons gestort heeft, want zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving. Elke porie was, als het ware, een bloedende wond, en Zijn bloed heeft al Zijne klederen bevlekt. Dit toonde den arbeid Zijner ziel. Hij was nu buiten, in de open lucht, in een koel jaargetijde, op den kouden grond, diep in den nacht, waardoor, naar men zou denken, zweet naar binnen gedreven zou worden, maar Hem breekt het zweet uit, waaruit blijkt hoe zwaar Zijne zielsbenauwdheid is geweest.

Lukas 22:47-53

Toen Satan zich teleurgesteld zag in zijne poging om onzen Heere Jezus te verschrikken en Zijne gemoedsrust te verstoren, nam hij, naar zijn gewone wijze van doen, zijn toevlucht tot geweld, en komt met ene bende om Hem gevangen te nemen, en Satan was in hen. Hier is:

I. De aanduiding van Hem door Judas. Een talrijke bende komt opdagen, en aan hun hoofd is Judas, want hij is de leidsman geweest dergenen, die Jezus vingen, zij wisten niet waar Hem te vinden, maar hij bracht hen naar de plaats. Toen zij er gekomen waren, wisten zij niet wie van degenen, die daar waren, Jezus was, maar Judas zei hun: dien ik kussen zal, die is het, en zo kwam hij dan bij Jezus, om Hem te kussen, naar de vrijheid en gemeenzaamheid, die onze Heere Jezus Zijnen discipelen had toegestaan. Lukas neemt nota van de vraag, die Christus hem deed: "Judas! verraadt gij den Zoon des mensen met een kus? Hoe! is dat het teken? vers 48. Moet de Zoon des mensen verraden worden, alsof iets voor Hem verborgen gehouden kon worden, een complot tegen Hem worden gesmeed, zonder dat Hij het weet? Moet een van Zijn eigen discipelen Hem verraden, alsof Hij een harde Meester voor hen geweest was, of verdiend had dat zij Hem leed berokkenen? Moet Hij verraden worden met een kus? Moet het teken van vriendschap als werktuig gebruikt worden voor verraad? Is ooit een teken van liefde aldus misbruikt en ontwijd geworden? Niets kan voor den Heere Jezus een grotere belediging of smart zijn dan verraden te worden, en verraden te worden met een kus, door hen die belijden in betrekking tot Hem te staan en genegenheid voor Hem te koesteren. Dat doen zij, die onder voorwendsel van ijver voor Zijne eer Zijne dienstknechten vervolgen, of die, onder den dekmantel van een schijnbare liefde voor vrije genade, een slag toebrengen aan den wortel der heiligheid en der nauwgezetheid van wandel. Er zijn vele voorbeelden van, dat Christus verraden werd met een kus door hen, die onder een schijn van Godzaligheid de kracht der Godzaligheid bestrijden. Het ware goed, zo hun eigen geweten deze vraag tot hen richtte, die Christus hier tot Judas richt: Verraadt gij den Zoon des mensen met een kus? En zal Hij dat niet ten kwade duiden? Zal Hij dit niet wreken?

II. De poging, die Zijne discipelen aanwendden om Hem te verdedigen, vers 49. Ziende wat er geschieden zou, dat deze gewapende mannen gekomen waren om Hem te grijpen, zeiden zij: Heere! zullen wij met het zwaard slaan? Gij hebt ons vergund twee zwaarden te hebben, zullen wij er nu gebruik van maken? Nooit is dit meer nodig geweest dan nu, en waartoe hebben wij ze, zo. wij ze niet gebruiken? Zij doen de vraag, alsof zij zonder de toestemming huns Meesters het zwaard niet zouden getrokken hebben, maar zij waren in te veel haast en in te veel vuur en ijver om op het antwoord te wachten. Maar Petrus, een slag richtende op het hoofd van een der dienstknechten van den hogepriester, miste het doel, en hieuw hem slechts het rechteroor af. Gelijk Christus, door hen ter aarde te werpen, die gekomen waren om Hem gevangen te nemen, toonde wat Hij zou kunnen doen, zo heeft ook Petrus door deze daad getoond, wat hij had kunnen doen in zo goed ene zaak, indien hij er verlof toe had gehad. Lukas bericht ons hier:

1. Hoe Christus den slag verontschuldigde: Laat hen tot hiertoe geworden, vers 51. Dr. Whitby is van mening, dat Hij dit zei tot Zijne vijanden, die gekomen waren om Hem gevangen te nemen, ten einde hen tevreden te stellen, opdat zij hierdoor er niet toe gebracht zouden worden, om op de discipelen aan te vallen, wier bewaring en bescherming Hij op zich had genomen. "Ziet deze belediging voorbij, zij deden dit zonder door Mij er toe gemachtigd te zijn, en de slag zal niet herhaald worden." Hoewel Christus de macht had hen neer te vellen, hen dood ter aarde te werpen,

geeft Hij hun goede woorden, vraagt hen, als het ware, om vergeving voor den aanval door een Zijner volgelingen op hen gericht, om ons te leren, ook zelfs aan onze vijanden goede woorden te geven.

2. Hoe Hij de wonde genas, hetgeen meer dan een voldoende vergoeding was voor het aangedane onrecht of leed: Hij raakte zijn oor aan, en heelde hem, bevestigde het oor weer aan zijn hoofd, zodat hij niet eens als gebrandmerkt behoefde weg te gaan, hoewel hij dit verdiend had. Hiermede gaf Christus hun een bewijs:

a. Van Zijne macht. Hij, die kon genezen, zou ook, als Hem dit behaagde, kunnen verderven, waardoor het in hun belang zou zijn geweest zich aan Hem te onderwerpen. Indien zij Petrus den slag teruggegeven hadden, dan zou Hij hem onmiddellijk hebben genezen, en wat zou een klein regiment niet kunnen doen, waarin zich zulk een arts daarbij bevond, die de kranken en gewonden onmiddellijk afdoende hulp kon verlenen?

b. Van Zijne goedheid en barmhartigheid. Christus gaf hier een heerlijk voorbeeld van Zijn eigen voorschrift om goed te doen aan degenen, die ons haten, zoals Hij het ons daarna gaf van te bidden voor hen, die ons geweld doen. Zij, die kwaad met goed vergelden, doen zoals Christus gedaan heeft. Men zou gedacht hebben dat deze edelmoedige daad van vriendelijkheid hen getroffen en overwonnen zou hebben, dat zulke vurige kolen op hun hoofd gehoopt, hen zouden vertederd hebben, zodat zij Hem niet konden binden als een kwaaddoener, die zich zulk een weldoener had betoond, maar hun hart was verhard.

III. Hoe Christus op ernstige wijze de aanvoerders der bende, die gekomen was om Hem gevangen te nemen, op het verkeerde van hun doen opmerkzaam maakte, en hun wees op het ongerijmde van al hun maatregelen van geweld, vers 52, 53. Mattheus verhaalt het als gezegd tot de scharen. Lukas zegt ons dat het gesproken was tot de overpriesters en de hoofdmannen des tempels, deze laatsten hadden het bestuur over de onderscheidene ordeningen der priesters, en worden daarom hier gesteld tussen de overpriesters en de ouderlingen, zodat het allen geestelijken waren, behorende tot den tempeldienst, die tot dit hatelijk werk werden gebruikt, sommigen zelfs van den hoogsten rang hebben zich verlaagd om er zich ook in te laten zien. Zie hier nu:

1. Hoe Christus met hen redeneert over hun wijze van doen. Waartoe was het nodig, dat zij in het holle van den nacht uitgingen, gewapend met zwaarden en stokken? Zij wisten dat Hij geen weerstand zou bieden, het gepeupel niet tegen hen zou opzetten. Hij had nooit iets gedaan, dat hierop geleek. Waarom zijt gij dan uitgegaan als tegen een moordenaar? Zij wisten ook dat Hij zich niet zou verbergen, zich niet schuil zou houden, want dagelijks was Hij met hen in den tempel, in hun midden, en nooit heeft Hij gepoogd zich te verbergen, evenmin als zij hun handen tegen Hem hadden uitgestoken. Voordat Zijne ure was gekomen, was het dwaasheid te denken dat zij zich meester van Hem konden maken, en toen Zijne ure gekomen was, was het dwaasheid om al dit vertoon te maken van macht en geweld om Hem gevangen te nemen.

2. Hoe Hij berust in hun doen, en dit hebben wij tevoren niet gehad. Maar dit is uwe ure, en de macht der duisternis. Hoe hard het ook schijne, dat Ik aldus blootgesteld ben aan uw geweld, Ik onderwerp er Mij aan want aldus is het in den raad Gods bepaald. Dit is de ure, die u toegestaan is, om uwen wil aan Mij te doen. Voor Mij is een ure bestemd om er rekenschap van te geven. Thans

is het aan de macht der duisternis, Satan, den geweldhebber der duisternis dezer wereld, toegelaten om al het kwaad te doen dat hij kan, de verzenen te vermorzelen van het zaad der vrouw, en Ik ben besloten te berusten, laat hem het ergste doen wat hij kan. De Heere belacht hem, want Hij ziet, dat zijn dag -zijn ure komt, Psalm 37:13. Laat het ons tot kalmte brengen onder de overmacht van de vijanden der kerk, laat het ons rust en kalmte geven in de ure des doods, dat

a. Het slechts een ure is, die aan onzen tegenstander vergund is om over ons te triomferen, een korte tijd, een bepaalde tijd.

b. Het is hun ure, die hun verordineerd is, waarin het hun vergund is hun krachten te beproeven, opdat de Almacht des te meer verheerlijkt zal worden in hun val.

c. Het is de macht der duisternis, die nu heerst, maar de duisternis moet wijken voor het licht, en de macht der duisternis zal zich hebben te onderwerpen aan den Vorst des lichts. Christus was bereid om te wachten op Zijn triomf, totdat Zijn strijd volstreden was, en dat moeten ook wij.

Lukas 22:54-62

Wij hebben hier de treurige geschiedenis van Petrus' verloochening van zijn Meester, op het ogenblik toen Hij terechtstond voor den hogepriester, en toen zij, die van het complot waren, gereed waren om hun prooi te ontvangen, en het materiaal voor Zijne beschuldiging te verzamelen voor het sanhedrin, zodra het dag zou geworden zijn, vers 66. Maar er wordt hier niet, zoals door de andere evangelisten, nota van genomen, dat Christus nu een verhoor onderging bij den hogepriester: er wordt slechts gezegd, dat Hij in het huis des hogepriesters gebracht werd, vers 54. De wijze van uitdrukking is echter opmerkelijk. Zij grepen Hem, en leidden Hem weg, en brachten Hem, hetgeen, dunkt mij, gelijkt op hetgeen van Saul vermeld wordt, 1 Samuel 15:12, hij is omgetogen, en doorgetrokken, en afgekomen, en aanduidt dat zij, zelfs nadat zij zich van hun prooi meester hadden gemaakt, nog in verwarring waren, en uit vrees voor het volk, of liever, inwendig door schrik bevangen wegens hetgeen zij gezien en gehoord hadden, Hem langs een verren omweg gebracht hadden, of eigenlijk, dat zij niet wisten, waarheen zij Hem voortjoegen vanwege de onrust en gejaagdheid in hun eigen hart. Merk nu op:

I. Petrus' val.

1. Het begon in een laag wegkruipen. Hij volgde Christus, toen Hij als gevangene werd weggeleid, dat was goed, en toonde liefde en bezorgdheid voor zijn Meester. Maar hij volgde van verre, teneinde buiten gevaar te zijn. Hij dacht de zaak te schikken, Christus te volgen en aldus zijn geweten te bevredigen, maar slechts van verre te volgen, om aldus niet in kwaad gerucht te komen en geen schade te lijden.

2. Het kwaad ging voort voor Petrus, door dat hij zich op een afstand bleef houden, en het gezelschap zocht van de dienaren des hogepriesters, toen hij zich aan de zijde zijns Meesters had moeten bevinden. De dienaren hadden een vuur ontstoken in het midden van de zaal, en zij zaten tezamen neer om over hun nachtelijke expeditie te spreken. Waarschijnlijk was Malchus onder hen, en Petrus zat in het midden van hen, alsof hij tot hen behoorde, hij wilde tenminste dat hij daarvoor gehouden zou worden. Zijn val bestond in het loochenen van alle bekendheid met Christus, of dat hij in enigerlei betrekking tot Hem had gestaan, hij verloochende Hem, omdat Hij zich nu in moeite en gevaar bevond. Door een eenvoudige, onbeduidende dienstmaagd van het huis werd hem ten laste gelegd, dat hij een volgeling was van dezen Jezus, ten opzichte van wie er nu zoveel te doen was. Zij zag hem ernstig aan, terwijl hij daar bij het vuur zat, alleen maar omdat hij een vreemdeling was, iemand, dien zij tevoren niet gezien had, en tot de gevolgtrekking komende, dat er in dit nachtelijk uur geen onverschillige toeschouwers daar konden zijn, en hem niet kennende als tot het huis van den hogepriester behorende, besluit zij dat hij een der volgelingen van Jezus moest wezen. Of wellicht was zij in den tempel geweest en had er Jezus gezien, en Petrus bij Hem, Hem dienende, en herinnerde zij zich dat toen ook deze met Hem was, en zei zij het. En Petrus had den moed niet om de beschuldiging als waar te erkennen, en evenmin had hij de tegenwoordigheid van geest om haar af te leiden, hetgeen hij op velerlei wijze had kunnen doen en daarom ontkent hij haar ronduit: Vrouw! ik ken hem niet.

3. Hij valt voor de tweede maal, vers 58, Kort daarna, eer hij tijd had om zich te bezinnen, een ander, hem ziende, zei: Ook gij zijt van die, al zit gij nog zo stil en sluw onder de dienaren des hogepriesters. Mens! zegt Petrus, ik ben niet. En een derde maal ongeveer een uur later (want, zegt

de verzoeker, nu hij gevallen is, moet hij nog dieper vallen, totdat er geen opstaan meer mogelijk is) bevestigde dat een ander, zeggende: in der waarheid, ook deze was met hem, laat hem het loochenen zo hij kan, maar gij kunt allen zien dat hij ook een Galileër is. Maar hij, die eens gelogen heeft, is in zeer sterke verzoeking om het nogmaals te doen, in de leugen te volharden, het begin dier zonde is gelijk een, die het water opening geeft. Petrus ontkent nu niet alleen, dat hij een discipel van Christus is, maar ook dat hij iets van Hem weet, vers 60. Mens! ik weet niet, wat gij zegt, ik heb nooit van dien Jezus gehoord".

II. Petrus' wederoprichting. Zie, hoe gelukkig hij tot zich zelven is gekomen, of liever, hoe Gods genade hem heeft opgericht. Hoe dit gebeurde:

1. De haan kraaide op het ogenblik, toen Petrus voor de derde maal loochende dat hij Christus kende, dit verschrikte hem en bracht hem tot nadenken. Kleine voorvallen kunnen grote gevolgen teweegbrengen.

2. De Heere, zich omkerende, zag Petrus aan. Deze bijzonderheden vinden wij niet bij de andere evangelisten, maar zij is zeer opmerkelijk. Christus wordt hier genoemd de Heere, want hierin bleek veel Goddelijke kennis, macht en genade. Hoewel Christus nu met Zijn rug naar Petrus was gekeerd en een verhoor onderging (toen, naar men zou menen, Hij wel aan iets anders had te denken) wist Hij toch alles wat Petrus gezegd had. Christus let meer op hetgeen wij zeggen en doen, dan wij denken. Toen Petrus Christus verloochende, heeft Christus hem toch niet verloochend, hoewel Hij hem rechtvaardiglijk had kunnen verlaten en verstoten, hem had kunnen verloochenen voor Zijn Vader. Het is goed en gelukkig voor ons, dat Christus niet met ons handelt zoals wij handelen met Hem. Christus zag Petrus aan, niet twijfelende of Petrus zal er zich spoedig van bewust worden, want Hij wist dat, hoewel hij Hem had verloochend met zijne lippen, zijn oog toch nog op Hem gericht zou zijn. En hoewel Petrus zich nu aan een zeer zware misdaad schuldig had gemaakt, heeft Christus hem toch niet willen aanspreken, teneinde hem niet te beschamen of hem bloot te stellen aan gevaar, Hij zag hem slechts aan met een blik, waar Petrus alleen de betekenis van kon verstaan, en zeer veel werd door dien blik uitgedrukt.

a. Het was een blik, die hem van zonde overtuigde. Petrus had gezegd, dat hij Christus niet kende. Christus keerde zich om en zag hem aan, alsof Hij wilde zeggen: "Kent gij Mij niet, Petrus? Zie Mij aan, en zeg Mij dit dan."

b. Het was een bestraffende blik. Wij kunnen onderstellen, dat Hij hem aanzag met een gefronst voorhoofd, of op ene wijze, die hem Zijn misnoegen te kennen gaf. Laat ons bedenken met welk een toornig gelaat Christus ons, en met recht, aanziet als wij gezondigd hebben.

c. Het was een verwijtende blik. "Hoe! Petrus, zijt gij het, die Mij nu verloochent, daar gij had behoren te komen om ten Mijnen gunste te getuigen? Hoe! gij, een discipel? Gij, die de eerste en de ijverigste geweest zijt om Mij te belijden als den Zone Gods, en die plechtig beloofd hebt Mij nooit te zullen verloochenen?"

d. Het was een blik van ontferming en medelijden, Hij zag hem aan met tederheid. "Arme Petrus! hoe zwak is uw hart! Hoe zijt gij gevallen en zoudt gij verloren zijn, indien Ik u niet te hulp kom!"

e. Het was een blik van bestiering. Christus' oog was op hem om hem te leiden en te besturen, Hij gaf hem een wenk om weg te gaan van dat treurig gezelschap, zich terug te trekken, eens na te denken, en dan zal hij zien wat hij te doen heeft.

f. Het was een veelbetekenende blik: hij gaf te kennen dat er genade zal komen in het hart van Petrus, waardoor hij instaat gesteld zal worden tot berouw en bekering. Zonder dien blik zou het kraaien van den haan hem niet tot bekering hebben gebracht, en dat zullen ook de uitwendige middelen niet zonder de krachtdadige inwerking der genade. Er ging kracht uit van dien blik om het hart van Petrus te veranderen, en hem weer tot zich zelven te brengen.

3. Petrus werd indachtig het woord des Heeren. De genade Gods werkt in en door het woord Gods, brengt het in de herinnering terug, laat het doordringen tot het gemoed, en geeft aldus een gelukkige wending aan de ziel. Tolle et lege -Neem en lees.

4. En Petrus naar buiten gaande weende bitterlijk. Een enkele blik van Christus deed hem wegsmelten in tranen van droefheid naar God vanwege de zonde. De kaars was pas uitgegaan, en toen werd zij door een kleinigheid weer ontstoken. Christus zag op de overpriesters, maar heeft op hen geen indruk gemaakt, zoals op Petrus, in wie het Goddelijk zaad was gebleven om opgewekt te worden. Het was niet de blik van Christus, maar de genade Gods, die er mede vergezeld ging, waardoor Petrus werd opgericht en hersteld.

Lukas 22:63-71

Gelijk tevoren in de andere Evangeliën wordt ons hier meegedeeld:

I. Hoe onze Heere Jezus door de dienaren van den hogepriester mishandeld is geworden. De lage, ruwe en barbaarse dienaren vergaderden zich tegen Hem. De mannen, die Jezus hielden, die Hem in bewaring hadden totdat de raad zitting zou genomen hebben, bespotten Hem, en sloegen Hem, vers 63. Zij wilden Hem niet toestaan een ogenblik rust te nemen, hoewel Hij den gansen nacht niet geslapen had, zij willen Hem niet tot kalmte laten komen, hoewel Hij voortgejaagd was om gerechtelijk verhoord te worden, en Hem geen tijd was gegeven om er zich op voor te bereiden. Zij dreven een spel met Hem, die treurige nacht voor Hem zal voor hen een vrolijke nacht wezen, en de gezegende Jezus moet, evenals Simson voor de Filistijnen, hun tot spel en vermaak dienen. Zij blinddoekten Hem, en zoals in het spel van jongelieden onder elkaar, sloegen zij Hem op het aangezicht en bleven dit doen, totdat Hij den persoon zou genoemd hebben, die Hem sloeg, vers 64, waarmee zij ene belediging bedoelden van Zijn profetisch ambt, en die kennis van verborgen dingen, die Hij, naar men zei, bezat. Er wordt ons niet meegedeeld dat Hij iets gezegd heeft, Hij heeft het alles gedragen en verdragen, de hel was losgelaten, en Hij liet toe dat zij het ergste deed wat zij kon. Groter smaad kon den gezegenden Jezus niet worden aangedaan, toch was dit slechts een voorbeeld uit velen van wat Hem aangedaan werd, want vele andere dingen zeiden zij tegen Hem, lasterende, vers 65. Zij, die Hem veroordeelden als Godslasteraar, waren zelf de snoodste Godslasteraars, die ooit bestaan hebben.

II. Hoe Hij beschuldigd en veroordeeld werd door het grote sanhedrin, bestaande uit de ouderlingen des volks, en de overpriesters en schriftgeleerden, die allen vroeg op waren, en tezamen vergaderden, als het dag was geworden, ongeveer vijf ure des morgens, om die zaak tot een einde te brengen. Zij hebben dit kwaad gewerkt op hun legers, en zodra het licht van den morgenstond kwam, hebben zij het gedaan, Micha 2:1. Voor geen goed werk zouden zij zo vroeg zijn opgestaan. Het is slechts een kort bericht, dat wij hier hebben van Zijn verhoor voor deze kerkelijke rechtbank.

1. Zij vragen Hem: Zijt Gij de Christus? Over het algemeen hebben Zijne volgelingen Hem geloofd de Christus te zijn, maar zij konden niet bewijzen, dat Hij dit ooit totidem verbis -in zoveel woorden, gezegd heeft, en daarom dringen zij er nu bij Hem op aan, dat Hij het hun zeggen zou, vers 67. Indien zij Hem die vraag gedaan hadden met bereidwilligheid om te erkennen dat Hij de Christus was, en Hem als zodanig aan te nemen, zo Hij hun een voldoend bewijs kon geven dat Hij het was, het zou wel geweest zijn, en het zou voor altijd wel met hen geweest kunnen zijn, maar zij vroegen het met het vaste voornemen Hem niet te geloven, en met de bedoeling Hem te verstrikken.

2. Met recht klaagt Hij over hun onbillijke en onrechtvaardige behandeling. vers 67, 68. Als Joden beleden zij allen den Messias te verwachten, en dat wel nu, in dezen tijd. Geen ander verscheen, of was verschenen, die voorgaf de Messias te zijn. Hij had geen mededinger, en het was ook niet waarschijnlijk dat Hij er een zou hebben. Hij had verbazingwekkende bewijzen gegeven, dat er Goddelijke kracht van Hem uitging, waardoor Zijne aanspraak van de Messias te zijn wel waard was, om er een vrij en onpartijdig onderzoek naar in te stellen. Het zou niet meer dan recht geweest zijn voor deze leiders des volks, als zij Hem in hun raad onderzocht hadden als een kandidaat voor het Messiasschap, maar niet voor hun rechterstoel als een misdadiger. "Maar", zegt Hij, "als Ik u zeg dat Ik de Christus ben, en er u ook nog zo overtuigende bewijzen van geef, dan zijt gij toch

vastbesloten niet te geloven. Waartoe wordt die zaak voor ulieden gebracht, die er reeds van tevoren tegen ingenomen zijt, en besloten hebt om haar, terecht of te onrecht, te veroordelen?"

b. "Indien Ik u vraag welke bezwaren gij hebt in te brengen tegen de bewijzen, die Ik u geef, gij zult Mij niet antwoorden of loslaten." Hij doelt hier op hun stilzwijgen als Hij hun een vraag deed, die hen er toe gebracht zou kunnen hebben om Zijn gezag te erkennen, Hoofdstuk 20:5-7. Zij waren noch onpartijdige rechters, noch onpartijdige twistredenaars, als zij door een argument in het nauw waren gebracht, wilden zij liever zwijgen dan te bekennen dat zij overtuigd zijn. Gij zult Mij niet antwoorden, of loslaten, indien Ik de Christus niet ben, dan behoorde gij te antwoorden op de redenen, die Ik opgeef dat Ik het wèl ben. Indien Ik het ben, gij behoorde Mij los te laten, maar gij wilt noch het een, noch het ander.

3. Hij verwees hen naar Zijne wederkomst voor het volledig bewijs dat Hij de Christus is, tot hun beschaming, daar zij nu het bewijs niet wilden erkennen ter hunner overtuiging, vers 69. "Van nu aan zal de Zoon des mensen gezeten zijn-en gezien worden te zijn gezeten-aan de rechterhand der kracht Gods, en dan zult gij niet behoeven te vragen of Hij al of niet de Christus is."

4. Hieruit leidden zij af, dat Hij zich opwierp als den Zone Gods, en vroegen Hem of Hij dit was, vers 70, Zijt gij dan de Zone Gods? Hij noemde zich zelven den Zoon des mensen, verwijzende naar Daniëls visioen van eens mensen zoon, die tot den Oude van dagen kwam, Daniël 7:13, 14. Maar zij begrepen zoveel dat, indien Hij deze Zoon des mensen was, Hij ook de Zoon van God moest wezen. En zijt gij dat? Hieruit blijkt dat het het geloof was der Joodse kerk, dat de Messias beide Zoon des mensen en Zoon van God moet zijn.

5. Hij erkent de Zoon van God te zijn: Gij zegt dat Ik het ben, dat is: "Ik ben zoals gij zegt." Vergelijk Markus 14:62. Jezus zei: Ik ben het. Het bevestigt Christus' getuigenis van zich zelven, dat Hij de Zone Gods was, dat Hij er bij bleef toen Hij wist, dat Zijn blijven er bij Hem zou doen lijden.

6. Hierop grondden zij Zijne veroordeling, vers 71 :Wat hebben wij nog getuigenis van node? Het is waar, zij hadden geen verder getuigenis van node om te bewijzen, dat Hij zei dat Hij de Zoon van God was, maar hadden zij geen verder getuigenis van node om te bewijzen dat Hij het niet was, eer zij Hem veroordeelden als een Godslasteraar, omdat Hij zei dat Hij het was? Drong het niet tot hen door, dat het toch mogelijk kon zijn, dat Hij het was, en aan welk een gruwelijke misdaad zij zich schuldig zouden maken door Hem ter dood te brengen? Neen, zij wisten het niet, en verstonden het niet. Zij kunnen niet denken dat het mogelijk is, dat Hij de Messias zou zijn, al was Hij ook nog zo bekleed met Goddelijke macht en genade, indien Hij niet, gelijk zij verwachtten, in wereldse praal en grootheid verschijnt. Hun ogen verblind zijnde door met bewondering hierop te staren, rennen zij voort met hun gevaarlijke vervolging, gelijk een paard zich in den strijd stort.

HOOFDSTUK 23

1 En de gehele menigte van hen stond op, en leidde Hem tot Pilatus.
2 En zij begonnen Hem te beschuldigen, zeggende: Wij hebben bevonden, dat Deze het volk verkeert, en verbiedt den keizer schattingen te geven, zeggende, dat Hij Zelf Christus, de Koning is.
3 En Pilatus vraagde Hem, zeggende: Zijt Gij de Koning der Joden? En Hij antwoordde hem en zeide: Gij zegt het.
4 En Pilatus zeide tot de overpriesters en de scharen: Ik vind geen schuld in dezen Mens.
5 En zij hielden te sterker aan, zeggende: Hij beroert het volk, lerende door geheel Judea, begonnen hebbende van Galilea tot hier toe.
6 Als nu Pilatus van Galilea hoorde, vraagde hij, of die Mens een Galileer was?
7 En verstaande, dat Hij uit het gebied van Herodes was, zond hij Hem heen tot Herodes, die ook zelf in die dagen binnen Jeruzalem was.
8 En als Herodes Jezus zag, werd hij zeer verblijd; want hij was van over lang begerig geweest Hem te zien, omdat hij veel van Hem hoorde; en hoopte enig teken te zien, dat van Hem gedaan zou worden.
9 En hij vraagde Hem met vele woorden; doch Hij antwoordde hem niets.
10 En de overpriesters en de Schriftgeleerden stonden, en beschuldigden Hem heftiglijk.
11 En Herodes met zijn krijgslieden Hem veracht en bespot hebbende, deed Hem een blinkend kleed aan, en zond Hem weder tot Pilatus.
12 En op denzelfde dag werden Pilatus en Herodes vrienden met elkander; want zij waren te voren in vijandschap tegen den anderen.
13 En als Pilatus de overpriesters, en de oversten, en het volk bijeengeroepen had, zeide hij tot hen:
14 Gij hebt dezen Mens tot mij gebracht, als een, die het volk afkerig maakt; en ziet, ik heb Hem in uw tegenwoordigheid ondervraagd, en heb in dezen Mens geen schuld gevonden, van hetgeen daar gij Hem mede beschuldigt;
15 Ja, ook Herodes niet; want ik heb ulieden tot hem gezonden, en ziet, er is van Hem niets gedaan, dat des doods waardig is.
16 Zo zal ik Hem dan kastijden en loslaten.
17 En hij moest hun op het feest een loslaten.
18 Doch al de menigte riep gelijkelijk, zeggende: Weg met Dezen, en laat ons Bar-abbas los.
19 Dewelke was om zeker oproer, dat in de stad geschied was, en om een doodslag, in de gevangenis geworpen.
20 Pilatus dan riep hun wederom toe, willende Jezus loslaten.
21 Maar zij riepen daartegen, zeggende: Kruis Hem, kruis Hem!
22 En hij zeide ten derden male tot hen: Wat heeft Deze dan kwaads gedaan? Ik heb geen schuld des doods in Hem gevonden. Zo zal ik Hem dan kastijden en loslaten.
23 Maar zij hielden aan met groot geroep, eisende, dat Hij zou gekruist worden; en hun en der overpriesteren geroep werd geweldiger.
24 En Pilatus oordeelde, dat hun eis geschieden zou.
25 En hij liet hun los dengene, die om oproer en doodslag in de gevangenis geworpen was, welken zij geeist hadden; maar Jezus gaf hij over tot hun wil.
26 En als zij Hem wegleidden, namen zij een Simon van Cyrene, komende van den akker, en legden hem het kruis op, dat hij het achter Jezus droeg.
27 En een grote menigte van volk en van vrouwen volgde Hem, welke ook weenden en Hem beklaagden.

28 En Jezus, Zich tot haar kerende, zeide: Gij dochters van Jeruzalem! weent niet over Mij, maar weent over uzelven, en over uw kinderen.
29 Want ziet, er komen dagen, in welke men zeggen zal: Zalig zijn de onvruchtbaren, en de buiken, die niet gebaard hebben, en de borsten, die niet gezoogd hebben.
30 Alsdan zullen zij beginnen te zeggen tot de bergen: Valt op ons; en tot de heuvelen: Bedekt ons.
31 Want indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal aan het dorre geschieden?
32 En er werden ook twee anderen, zijnde kwaaddoeners, geleid, om met Hem gedood te worden.
33 En toen zij kwamen op de plaats, genaamd Hoofdschedel plaats, kruisigden zij Hem aldaar, en de kwaaddoeners, den een ter rechter zijde en den ander ter linker zijde.
34 En Jezus zeide: Vader, vergeef het hun; want zij weten niet, wat zij doen. En verdelende Zijn klederen, wierpen zij het lot.
35 En het volk stond en zag het aan. En ook de oversten met hen beschimpten Hem, zeggende: Anderen heeft Hij verlost, dat Hij nu Zichzelven verlosse, zo Hij is de Christus, de Uitverkorene Gods.
36 En ook de krijgsknechten, tot Hem komende, bespotten Hem, en brachten Hem edik;
37 En zeiden: Indien gij de Koning der Joden zijt, zo verlos Uzelven.
38 En er was ook een opschrift boven Hem geschreven, met Griekse, en Romeinse en Hebreeuwse letters: DEZE IS DE KONING DER JODEN.
39 En een der kwaaddoeners, die gehangen waren, lasterde Hem, zeggende: Indien Gij de Christus zijt, verlos Uzelven en ons.
40 Maar de andere, antwoordende, bestrafte hem, zeggende: Vreest gij ook God niet, daar gij in hetzelfde oordeel zijt?
41 En wij toch rechtvaardiglijk; want wij ontvangen straf, waardig hetgeen wij gedaan hebben; maar Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan.
42 En hij zeide tot Jezus: Heere, gedenk mijner, als Gij in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn.
43 En Jezus zeide tot hem: Voorwaar, zeg Ik u: Heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn.
44 En het was omtrent de zesde ure, en er werd duisternis over de gehele aarde, tot de negende ure toe.
45 En de zon werd verduisterd, en het voorhangsel des tempels scheurde midden door.
46 En Jezus, roepende met grote stemme, zeide: Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest. En als Hij dat gezegd had, gaf Hij den geest.
47 Als nu de hoofdman over honderd zag, wat er geschied was, verheerlijkte hij God, en zeide: Waarlijk, deze Mens was rechtvaardig.
48 En al de scharen, die samengekomen waren om dit te aanschouwen, ziende de dingen, die geschied waren, keerden wederom, slaande op hun borsten.
49 En al Zijn bekenden stonden van verre, ook de vrouwen, die Hem te zamen gevolgd waren van Galilea, en zagen dit aan.
50 En zie, een man, met name Jozef, zijnde een raadsheer, een goed en rechtvaardig man,
51 (Deze had niet mede bewilligd in hun raad en handel) van Arimathea, een stad der Joden, en die ook zelf het Koninkrijk Gods verwachtte;
52 Deze ging tot Pilatus, en begeerde het lichaam van Jezus.
53 En als hij hetzelve afgenomen had, wond hij dat in een fijn lijnwaad, en legde het in een graf, in een rots gehouwen, waarin nog nooit iemand gelegd was.
54 En het was de dag der voorbereiding, en de sabbat kwam aan.
55 En ook de vrouwen, die met Hem gekomen waren uit Galilea, volgden na en aanschouwden het graf, en hoe Zijn lichaam gelegd werd.

56 En wedergekeerd zijnde, bereidden zij specerijen en zalven; en op den sabbat rustten zij naar het gebod.

In dit hoofdstuk wordt de geschiedenis van Christus' lijden en dood voortgezet en ten einde gebracht. Wij hebben hier

I. Zijne terechtstelling voor Pilatus, den Romeinsen stadhouder, vers 1-5.

II. Zijn verhoor voor Herodes, den viervorst van Galilea. onder de opperheerschappij der Romeinen, vers 6-12.

III. Pilatus' worsteling met het volk om Jezus los te laten, zijn herhaald getuigenis omtrent Zijne onschuld, maar hoe hij tenslotte toegeeft aan hun aandrang om Hem te veroordelen en te kruisigen, vers 13-25. IV, Een bericht van hetgeen voorviel toen zij Hem wegleidden om gekruisigd te worden, en Zijne toespraak aan het volk, vers 26-31.

V. Een bericht van hetgeen gebeurde op de plaats der terechtstelling, en de smaadheden, die Hem aldaar aangedaan werden, vers 32-38,

VI. De bekering van een der moordenaars, toen Christus aan het kruis hing, vers 39- 43.

VII. Den dood van Christus, en de wonderen die toen plaatshadden, vers 41-49.

VIII. Zijne begrafenis, vers 50-56.

Lukas 23:1-12

Door de geestelijke rechtbank was onze Heere Jezus veroordeeld als een Godslasteraar, maar die boosheid was zo onmachtig mogelijk, want toen zij Hem veroordeeld hadden, wisten zij dat zij Hem toch niet ter dood konden brengen, en daarom namen zij dan ook andere maatregelen.

I. Zij beschuldigden Hem voor Pilatus. De gehele menigte van hen stond op, toen zij zagen dat zij in hun eigen gerechtshof niet verder met Hem konden gaan, en leidde Hem tot Pilatus' hoewel het geen rechtsdag was, geen zitting van het gerechtshof plaatshad, en zij eisten recht tegen Hem, niet als Godslasteraar-dat was geen misdaad, waarvan Pilatus kennis nam-maar als iemand, die de Romeinse heerschappij ongenegen was, hetgeen zij in hun hart als geen misdaad beschouwden, of, zo het er een was, dan voorzeker waren zij er veel meer schuldig aan dan Hij, maar het beantwoordde aan hun doel, en het is opmerkelijk, dat de voorgewende misdaad, waarvoor zij de Romeinse macht gebruikten om Christus te verderven, de werkelijke misdaad is geweest, waarvoor de Romeinse machten niet lang daarna hen zelven verwoest en verpletterd hebben.

1. Hier is de beschuldiging, die zij tegen Hem hebben ingebracht, vers 2, en waarmee zij ijver voor den keizer voorwendden, om zich bij Pilatus aangenaam te maken, maar het was kwaadwilligheid jegens Christus en niets anders. Zij stelden Hen (ten onrechte) voor als:

a. het volk tot opstand aansporende tegen den keizer. Het was waar, en Pilatus wist het, dat er een algemene ontevredenheid heerste tegen de Romeinse heerschappij, en zij verlangden slechts naar ene gelegenheid om hun juk af te schudden, nu willen zij echter Pilatus doen geloven, dat deze Jezus het was, die deze ontevredenheid aankweekte, terwijl zij zelf er de aanstokers van waren: Wij hebben bevonden dat deze het volk verkeert, alsof hen tot Gods regering te bekeren hen verkeerde tegen het burgerlijk bestuur, terwijl toch niets meer strekt om de mensen tot goede onderdanen te maken, dan hen tot Christus' getrouwe volgelingen te maken. Christus had inzonderheid geleerd dat zij den keizer schatting behoorden te geven, hoewel Hij wist dat Hij daardoor sommigen ergernis zou geven, en toch wordt Hij nu valselijk beschuldigd, dat Hij verbiedt den keizer schatting te geven. Onschuld is geen beschutting tegen laster.

b. Als zich opwerpende als mededinger van den keizer, hoewel het juist de reden was, waarom zij Hem verwierpen en Hem niet wilden erkennen als den Messias, dat Hij niet in wereldlijke praal en macht verscheen en zich niet opwierp als een wereldlijk vorst, noch aanbood iets te doen tegen den keizer, toch is dit het, waarvan zij Hem beschuldigen, namelijk dat Hij zei, dat Hij zelf Christus, de Koning is. Hij heeft gezegd, dat Hij de Christus is, en indien Hij dat is, dan is Hij ook Koning, maar geen koning, die ooit den keizer onrust zou veroorzaken. Toen Zijne volgelingen Hem koning wilden maken, Johannes 6:15, wees Hij dit af, hoewel Hij door de vele wonderen, die Hij wrocht, getoond heeft dat, indien Hij des keizers mededinger had willen zijn, Hij hem zeer gemakkelijk overwonnen zou hebben.

2. Zijn antwoord op de beschuldiging. Pilatus vroeg Hem, zeggende: Zijt gij de koning der Joden? vers 3. Waarop Hij antwoordde: Gij zegt het, dat is: "Het is zoals gij zegt, dat Ik recht heb om over het Joodse volk te regeren, maar in mededinging met de schriftgeleerden en Farizeeën, die in Godsdienstige zaken hen tiranniseren, niet in mededinging met den keizer, wiens bestuur slechts hun burgerlijke belangen betreft". Christus' koninkrijk is gans en al geestelijk, en zal zich niet mengen met

de rechtsmacht des keizers. Of, Gij zegt het, maar kunt gij het bewijzen? Welk bewijs hebt gij er voor?" Allen, die Hem kenden, wisten het tegendeel, namelijk dat Hij nooit voorgewend heeft de Koning der Joden te zijn, in tegenstand met den keizer als opperheer, of met de stadhouders, door hem gezonden, maar wèl het tegendeel.

3. Pilatus' verklaring van Zijne onschuld, vers 4. Hij zei tot de overpriesters en de scharen, die zich bij hen schenen aangesloten te hebben in de vervolging: Ik vind gene schuld in dezen mens. Heeft hij zich schuldig gemaakt aan overtredingen uwer wet, dat gaat mij niet aan, daar behoef ik mij niet mede in te laten, maar ik vind niets in hem, dat hem strafbaar maakt voor ons gerechtshof.

4. De aanhoudende woede en het geweld der vervolgers, vers 5. In plaats van tot matiging te zijn gebracht door Pilatus' verklaring van Zijne onschuld, en te bedenken, gelijk zij hadden behoren te doen, of zij niet de schuld van onschuldig bloed over zich brachten, geraakten zij slechts in nog heftiger woede. Wij bevinden niet dat zij met een bijzonder feit voor den dag konden komen, en nog veel minder met enig bewijs voor zulk een feit, maar zij besluiten om hun zin door te drijven met luidruchtigheid, het herhaaldelijk op hogen toon te zeggen, al kunnen zij het dan ook niet bewijzen: Hij beroert het volk -spoort hen aan om in opstand te komen tegen den keizer- lerende door geheel Judea, begonnen hebbende van Galilea tot hier toe. Hij heeft het volk beroerd, of opgewekt, maar niet tot oproerigheid, maar wel tot hetgeen deugdzaam en prijzenswaardig was. Hij heeft hen geleerd, maar zij konden Hem geen lering ten laste leggen, die de strekking had den openbaren vrede te verstoren, of die aan de regering reden tot bezorgdheid of achterdocht kon geven.

II. Zij beschuldigden Hem voor Herodes.

1. Pilatus verwees Hem en Zijne zaak naar Herodes. De beschuldigers maakten melding van Galilea, het noordelijk deel van Kanaän. "Is hij van die landstreek?" zegt Pilatus, "is hij een Galileër?" vers 6. "Ja," zeggen zij, "daar is zijn hoofdkwartier, daar heeft hij zijn meesten tijd doorgebracht". "Laat ons hem dan tot Herodes zenden", zegt Pilatus, "want Herodes is nu in de stad, en het is niet meer dan recht dat hij kennis neemt van zijne zaak, daar hij tot zijn rechtsgebied behoort." Pilatus had er reeds meer dan genoeg van, en was zeer begerig om zich die zaak van den hals te schuiven, hetgeen de ware reden schijnt te zijn, waarom hij Hem naar Herodes zond. Maar God heeft het alles verordineerd, omdat hieruit des te duidelijker bleek, dat de Schriften vervuld werden, zoals wij zien in Handelingen 4:26, 27. alwaar het woord van David in Psalm 2:2, De koningen der aarde zijn tezamen opgestaan, en de oversten zijn bijeen vergaderd tegen den Heere en tegen Zijn Gezalfde, uitdrukkelijk gezegd wordt vervuld te zijn in Herodes en Pontius Pilatus.

2. Herodes was zeer gaarne bereid om Hem in het verhoor te nemen, vers 8, Als Herodes Jezus zag, werd hij zeer verblijd, en wellicht des te meer verblijd, omdat hij Hem als gevangene en in banden zag. Hij had veel van Hem gehoord in Galilea, waar gedurende langen tijd schier over niets gesproken werd dan over Zijne wonderen, en hij verlangde Hem te zien, niet omdat hij enigerlei genegenheid had voor zijne leer, maar uit zuivere nieuwsgierigheid, en het was slechts om die te bevredigen, dat hij hoopte enig teken te zien, dat van Hem gedaan zou worden, waarover hij dan zijn leven lang zou kunnen spreken, Daarom vraagde hij Hem met vele woorden, ten einde Hem eindelijk tot iets te brengen, waarin Hij Zijne macht kon tonen. Wellicht ondervroeg hij Hem betreffende verborgen dingen, of over de toekomst, of over Zijne genezing van krankheden. Maar Jezus antwoordde hem niets, noch wilde hem de voldoening geven van een enkel wonder voor hem

te doen. Aan den armsten bedelaar, die Hem om een wonder vroeg ter verlichting van zijne ellende, werd dit nooit geweigerd, maar dien hoogmoedigen vorst, die alleen om zijne nieuwsgierigheid te bevredigen om een wonder vroeg, wordt het wèl geweigerd. Hij zou Christus en de wonderen door Hem gewerkt dikwijls in Galilea hebben kunnen zien, maar hij wilde niet, en daarom wordt nu terecht gezegd: Nu wil hij ze zien, maar zal ze niet zien, zij zijn verborgen van voor zijne ogen, omdat hij den dag zijner bezoeking niet bekend heeft. Herodes dacht dat hij, nu hij Hem in banden voor zich heeft, Hem zou kunnen gebieden een wonder te doen, maar om nieuwsgierigheid te bevredigen worden gene wonderen gedaan, en de Almacht staat ook de grootste vorsten niet ten dienste om hun wensen en wenken op te volgen.

3. Zijne vervolgers verschenen tegen Hem voor Herodes, want zij gunden zich geen rust in hun vervolging. Zij stonden en beschuldigden Hem heftiglijk, vers 10, stoutmoedig en onbeschaamd is de eigenlijke betekenis van het woord. Zij wilden Herodes doen geloven dat Hij ook Galilea door Zijn oproerige denkbeelden had vergiftigd. Het is niets nieuws dat goede mensen en goede leraren, die oprechte en zeer nuttige vrienden zijn van het burgerlijk bestuur, valselijk beschuldigd worden van oproerige denkbeelden te verbreiden en der regering vijandig te zijn.

4. Herodes gedroeg zich zeer beledigend jegens Hem. Hij met zijne krijgslieden, zijne dienaren en beambten en voorname personen, verachtten Hem. Zij achtten Hem als niets, gelijk de eigenlijke betekenis is dier woorden. Ontzettende goddeloosheid! Hem als niets te achten, die alle dingen gemaakt heeft. Zij bespotten Hem als een dwaas, want zij wisten dat Hij vele wonderen gedaan had ten behoeve van anderen, waarom wilde hij dan nu geen wonder doen ten behoeve van zich zelven? Of, zij bespotten Hem als iemand, die zijne macht had verloren en zwak was geworden als andere mensen. Herodes, die bekend was geweest met Johannes de Doper, en ook meer kennis had van Christus dan Pilatus, was beledigender dan Pilatus jegens Christus geweest is, want kennis zonder genade maakt de mensen slechts vernuftiger in de boosheid. Herodes deed Christus een blinkend kleed aan, een kleed van een opzichtige kleur, om Hem als een schijnkoning tentoon te stellen, en daarmee heeft Hij de krijgslieden van Pilatus geleerd om Hem later op dezelfde wijze te beledigen. Hij ging hun voor in die mishandeling.

5. Herodes zond Hem terug naar Pilatus, en dit bleek een gelegenheid voor hen te zijn om vrienden te worden, daar zij tevoren in vijandschap met elkaar geleefd hadden. Herodes kon geen wonder te zien krijgen, en toch wilde hij Hem niet veroordelen als een kwaaddoener, en daarom zond hij Hem terug naar Pilatus, vers. 11, en hiermede beantwoordde hij aan Pilatus' beleefdheid door hem den gevangene te zenden, en deze wederzijdse plichtpleging met de boodschap die zij er bij zonden, bracht hen tot een betere verstandhouding, dan er vroeger tussen hen geheerst had, vers 12.

Zij waren tevoren in vijandschap tegen elkaar, waarschijnlijk omdat Pilatus de Galileërs had gedood, die de onderdanen waren van Herodes, Lukas 13:1, of om een andere soortgelijke oorzaak van twist, als er gewoonlijk tussen vorsten en groten der aarde plaatsheeft. Merk op, hoe zij, die in twist en onenigheid leefden met elkaar, zich toch samen tegen Christus kunnen verenigen, zoals Gebal en Ammon en Amalek, hoewel onderling verdeeld, toch saamverbonden waren tegen het Israël Gods, Psalm 83:8. Christus is de grote vredestichter, beiden Herodes en Pilatus erkenden Zijne onschuld, en hun overeenstemming hierin maakte een einde aan hun onenigheid ten opzichte van andere dingen.

Lukas 23:13-25

Hier zien wij den gezegenden Jezus aan smaad en dood overgegeven door het grauw, en onder het gedruis en rumoer van een volksoploop, teweeggebracht door de boosaardigheid en list van de overpriesters, als werktuigen van den overste van de macht der lucht, voortgejaagd naar het kruis.

I. Plechtig betuigt Pilatus te geloven, dat Hij niets gedaan heeft, dat des doods of der banden waardig is. En dit gelovende, had hij Hem onmiddellijk behoren los te laten, en dat niet alleen, hij had Hem ook moeten beschermen tegen de woede der priesters en van het gemeen, en Zijne vervolgers verantwoordelijk stellen voor hun slechte handelwijze jegens Hem. Maar zelf een slecht mens zijnde, had hij geen vriendelijke gezindheid voor Christus, en daar hij zich op andere wijze vergrepen had, was hij bevreesd om, hetzij den keizer of het volk, te mishagen, en zo heeft hij, uit gebrek aan oprechtheid "de overpriesters, en de oversten, en het volk, dat hij als een oproerige menigte uit elkaar had behoren te drijven, en te verbieden om tot hem te naderen, bijeengeroepen om te horen wat zij te zeggen hebben, aan wie hij geen gehoor had moeten verlenen, daar hij toch duidelijk zag door welken geest zij gedreven werden, vers 14. Gij hebt dezen mens tot mij gebracht, zegt hij, en omdat ik achting en eerbied voor u heb, heb ik hem in uwe tegenwoordigheid onderzocht, en aangehoord alles wat gij tegen hem hebt in te brengen, maar ik vind geen schuld in hem, gij kunt hetgeen, waarvan gij hem beschuldigt, niet bewijzen."

II. Hij beroept zich hiervoor op Herodes, vers 15, "ik heb ulieden tot hem gezonden, die verondersteld wordt meer van hem te weten dan ik, en hij heeft hem teruggezonden, zonder hem aan iets verkeerds schuldig te hebben bevonden, ja zelfs zonder een blijk van misnoegen, naar zijne mening heeft hij niets gedaan, dat des doods waardig is. Hij heeft om hem gelachen als een zwakkeling, een nietig onbeduidend mens, maar hem niet als een gevaarlijk mens getekend." Hij achtte hem eerder waanzinnig dan misdadig.

III. Hij stelt voor Hem los te laten, zo zij er slechts in willen toestemmen. Dat had hij behoren te doen zonder er hun verlof voor te vragen, Fiat justitia, nuat coelum -Laat het recht zijn loop hebben, al zou ook de hemel instorten. Maar mensenvrees heeft menigeen in dien strik doen vallen, dat hij, terwijl recht moest geschieden, al zouden ook hemel en aarde tegen elkaar stoten, ene onrechtvaardigheid gepleegd heeft, tegen zijn geweten heeft gehandeld, veeleer dan een oud bouwvallig huis boven zich te zien instorten. Pilatus verklaart Hem onschuldig, en daarom is hij gezind Hem los te laten, maar om het volk te believen:

1. Zal hij Hem loslaten als een misdadiger, daar hij hun toch een moest loslaten, vers 17, zodat, terwijl Hij losgelaten had moeten worden door ene daad van gerechtigheid, zonder er iemand iets voor verplicht te zijn, hij Hem wilde loslaten uit genade, door ene gratie, die Hij dan aan het volk te danken zou hebben.

2. Zal hij Hem kastijden en loslaten. Indien er nu geen schuld in hem gevonden was, waarom moest Hij dan gekastijd worden? Er is evenveel onrecht in een onschuldige te geselen als te kruisigen, en het kon ook niet gerechtvaardigd worden door het voorwendsel, dat dit het volk zou bevredigen, Hem het voorwerp te maken van hun medelijden, die nu het voorwerp was van hun afgunst. Wij moeten geen kwaad doen, opdat er het goede uit zal voortkomen.

IV. Het volk verkoos liever Barabbas losgelaten te zien, Barabbas, een berucht misdadiger, die niets had om zich in hun gunst aan te bevelen, dan de stoutmoedigheid zijner misdaden. Hij was gevangen genomen "om zeker oproer, dat in de stad geschied was, en om een doodslag" (van alle misdaden onder de mensen de minst-vergeeflijke), toch werd aan dezen misdadiger boven Christus de voorkeur gegeven. "Weg met dezen! en laat ons Barabbas los!" vers 18, 19. En geen wonder, dat zulk een man de gunsteling en lieveling is van zulk een gespuis, hij, die waarlijk een oproermaker was, liever dan Hij, die in waarheid getrouw was, maar valselijk van oproerigheid werd beschuldigd.

V. Toen Pilatus er voor de tweede maal op aandrong, dat Christus losgelaten zou worden, riepen zij: Kruis hem! kruis hem! vers 20, 21. Zij willen niet slechts dat Hij zal sterven, maar dat Hij dien ontzettenden dood zal sterven, met niets minder zijn zij tevreden, dan dat Hij gekruist zal worden: Kruis hem! kruis hem!

VI. Toen Pilatus voor de derde maal met hen redeneerde, om hun het onredelijke en onrechtvaardige er van te tonen, werden zij des te heftiger en dringender in hun eis, vers 22 :"Wat heeft deze dan kwaads gedaan? Noemt zijne misdaad. Ik heb gene schuld des doods in hem gevonden, en gij kunt niet zeggen welke schuld des doods gij in hem hebt gevonden, en daarom zo gij slechts het woord wilt spreken, zal ik hem dan kastijden en loslaten." Maar hoe meer men aan de volkswoede toegeeft, hoe heftiger zij wordt: zij hielden aan met groot geroep, met groot geweld en geschreeuw, niet verzoekende, maar eisende dat hij zou gekruist worden, alsof zij op het feest evenveel recht hadden om de kruisiging te eisen van een onschuldige, als de loslating van een schuldige.

VII. Eindelijk geeft Pilatus toe aan hun aandrang. De stem des volks en der overpriesters had de overhand. Pilatus was niet tegen hen bestand, hij liet er zich door hen toe brengen om in tegenspraak te handelen met zijne overtuiging en neiging. Hij had den moed niet, om tegen zo sterk een stroom in te gaan, maar oordeelde dat hun eis geschieden zou, vers 24. Hier kon men zeggen: Het recht is achterwaarts geweken en de gerechtigheid staat van verre, want de waarheid struikelt op de straat, en wat recht is kan er niet inkomen, Jesaja 49:14. Men heeft gewacht naar recht, maar ziet, het is verdrukking, naar gerechtigheid, maar ziet, het is geschreeuw, Jesaja 5:7. Dit wordt herhaald in vers 25, met de verzwarende omstandigheid van de loslating van Barabbas: Hij liet hun los degenen, die om oproer en doodslag in de gevangenis geworpen was, die hierdoor verhard zal worden in zijne boosheid, en nog meer kwaad zal doen, omdat zij hem geëist hadden, daar hij gans en al aan hen gelijk was, maar Jezus gaf hij over tot hun wil, en barbaarser kon hij niet met Hem handelen, dan door Hem over te geven tot den wil van hen, die Hem haatten met een volkomen haat, en wier barmhartigheden wreed waren.

Lukas 23:26-31

Wij zien hier den gezegenden Jezus, het Lam Gods, als een lam ter slachting geleid, om geofferd te worden. Het is vreemd, dat zij zoveel haast maakten met Zijn rechtsgeding. Hoe konden zij zoveel werk doen in zo weinig tijds, hoewel zij met zoveel groten der aarde te doen hadden, om hen op te wachten en in te lichten, waarvoor gemeenlijk veel tijds geëist wordt. Hij werd bij het aanbreken van den dag voor de overpriesters gebracht, Hoofdstuk 22:66, daarna voor Pilatus, toen voor Herodes, daarna weer voor Pilatus, en er schijnt een langdurige worsteling over Hem te hebben plaatsgehad tussen Pilatus en de scharen. Hij werd gegeseld, met doornen gekroond, smadelijk gehandeld, en dit alles geschiedde in ongeveer vier of vijf uur tijds, of op zijn meest in zes uur, want Hij werd gekruist tussen negen en tien uur. Christus' vervolgers besluiten geen tijd te verliezen, uit vrees dat Zijne vrienden aan de andere zijde der stad bericht zouden krijgen van hetgeen zij deden, en zouden opstaan om Hem te verlossen. Nooit is iemand op dergelijke haastige wijze als het ware de wereld uit gejaagd als Christus, maar Hij zelf heeft gezegd: Een kleinen tijd, en gij zult Mij niet zien, ja wèl een kleinen tijd, voorwaar! Daar zij Hem nu ter dood heenvoerden, bevinden wij, dat er iemand was,

I. Die Zijn kruis droeg, hij was genaamd Simon, een Cyreniër, die waarschijnlijk een vriend van Christus geweest is en als zodanig bekend stond, en dit werd hem aangedaan om hem te smaden, zij legden hem het kruis van Christus op, dat hij het achter Jezus droeg, vers 26, opdat Jezus er niet onder zou bezwijken en sterven, waardoor dan de verdere boosaardigheid, die zij nog tegen hem in den zin hadden, voorkomen zou geworden zijn. Het was medelijden, maar een wreed medelijden, dat Hem die verlichting bezorgde.

II. Vele treurenden, ware treurenden, volgden Hem, die weenden en Hem beklaagden. Dat waren niet slechts zijne vrienden, maar ook mensen uit het gewone volk, die Hem niet vijandig waren, en door medelijden met Hem waren bewogen, omdat zij van Zijn roem hadden gehoord, en hoe voortreffelijk en weldoend een mens Hij was, en reden hadden te geloven dat Hij onrechtvaardig leed. Dit trok een grote menigte volks achter Hem, zoals dit gemeenlijk bij terechtstellingen plaatsheeft, inzonderheid als zij, die ter dood gebracht worden, personen van aanzien zijn. Een grote menigte van volk en van vrouwen volgde Hem, sommigen bewogen door medelijden, anderen door nieuwsgierigheid, maar ook dezen (zowel als Zijn bijzondere vrienden en bekenden) weenden en beklaagden Hem. Hoewel er velen waren, die Hem smaadden en bespotten, waren er toch ook sommigen, die Hem waardeerden en Hem beklaagden, en die bedroefd over Hem waren en deelden in Zijn lijden. Het sterven van den Heere Jezus kan wellicht een natuurlijke aandoening teweegbrengen in velen, die vreemd zijn aan Godsvrucht, velen wenen over Christus, die niet in Hem geloven en Hem niet boven alles liefhebben. Nu wordt ons hier meegedeeld wat Christus tot deze treurenden gezegd heeft. Hoewel men zou kunnen denken dat Hij nu gans vervuld zou zijn van Zijn eigen zaak, vond Hij toch tijd, en had Hij een hart om kennis te nemen van hun tranen. Christus stierf, betreurd en beweend, en Hij heeft een fles voor de tranen van hen, die om Hem treurden. Hij keerde zich tot haar, hoewel zij vreemdelingen voor Hem waren, en zei haar, niet over Hem te wenen, maar over zich zelven. Hij leidt haar klagen en wenen in een ander kanaal, vers 28.

1. Hij geeft haar een algemene aanwijzing voor haar rouwklage: Gij dochters van Jeruzalem! weent niet over Mij. Niet, dat zij afkeuring verdienden wegens haar wenen over Hem, veeleer moeten zij er voor geloofd worden. Het waren voorzeker harde harten, die onbewogen konden blijven door zulk

lijden van zulk een persoon, maar zij moeten niet alleen wenen over Hem-het waren vruchteloze tranen, die zij om Hem stortten-laat hen veeleer wenen over zich zelven en over hare kinderen, met het oog op de verwoesting, die over Jeruzalem komen zal, die sommigen van haar nog konden beleven, en door de rampen, die er van vergezeld zullen gaan, zelven getroffen zullen worden. Met hare kinderen zal dit tenminste het geval zijn, en over dezen moeten zij bezorgd en bekommerd zijn. Als wij met het oog des geloofs Christus gekruist aanschouwen, dan behoren wij te wenen, niet over Hem, maar over ons zelven. Wij moeten door den dood van Christus niet aangedaan zijn zoals over den dood van een gewoon persoon, met wiens ramp wij medelijden hebben, of van een gewoon vriend, van wie wij nu waarschijnlijk gescheiden zullen worden. De dood van Christus was iets gans bijzonders, het was Zijne overwinning van, Zijn triomf over, Zijne vijanden, het was onze verlossing, de verwerving van het eeuwige leven voor ons. Laat ons dus wenen, niet over Hem, maar over onze zonden, en over de zonden van onze kinderen, die de oorzaak waren van Zijn dood, en laat ons wenen van vrees-dat waren de tranen, die hier voorgeschreven waren-voor de ellende, die wij over ons zullen brengen, indien wij Zijn liefde veronachtzamen en Zijn genade verwerpen, zoals het Joodse volk gedaan heeft, dat de verwoesting en het verderf over hen bracht, die hier worden voorzegd. Als onze dierbare bloedverwanten en vrienden sterven in Christus, dan hebben wij geen reden om over hen te wenen, die den last des vlezes hebben afgelegd, volmaakt zijn geworden in heiligheid, ingegaan zijn tot volmaakte rust en vreugde, maar over ons en onze kinderen, die achterblijven in ene wereld van zonde en smart en verzoeking.

2. Hij geeft haar een bijzondere reden, waarom zij moeten wenen over zich zelven en over hare kinderen: "Want ziet er komen treurige tijden voor uwe stad, zij zal verwoest worden, en gij zult delen in het algemene verderf." Toen Christus' discipelen treurden met ene droefheid naar God, omdat Hij hen ging verlaten, heeft Hij hun tranen afgewist met de belofte, dat zij Hem weer zullen zien, en dat zij zich dan zullen verblijden, Johannes 16:22. Maar toen deze dochters van Jeruzalem Hem slechts met ene droefheid naar de wereld beweenden, leidde Hij hare tranen in een ander kanaal, en zei haar, dat haar reden tot wenen gegeven zal worden. Laat hen zich gedragen als ellendigen, treuren en wenen, Jakobus 4:9. Hij zelf had kort tevoren geweend over Jeruzalem, en nu zegt Hij haar er over te wenen. Christus' tranen moeten ook onze tranen doen vloeien. Laat de dochters van Zion, die Christus erkennen als haar Koning, zich in Hem verblijden, want Hij komt om haar te verlossen, maar laat de dochters van Jeruzalem, die slechts over Hem wenen maar Hem niet aannemen als haar Koning, wenen en sidderen bij de gedachte aan Zijne komst om haar te oordelen. Nu wordt de verwoesting van Jeruzalem voorspeld door twee spreekwoordelijke gezegden, die toen gevoeglijk gebruikt konden worden, en die haar beiden als zeer schrikkelijk aanduiden:.dat hetgeen de mensen gewoonlijk vrezen, dan door hen begeerd zal worden: kinderloos te zijn en levend begraven te worden.

a. Zij zullen wensen kinderloos te zijn. Terwijl zij, die geen kinderen hebben, gewoonlijk haar benijden, die ze wèl hebben, zoals Rachel Lea benijdde, zullen alsdan zij, die kinderen hebben, hen zulk een last bevinden, als zij zullen zoeken te ontkomen door de vlucht, en zulk een hartverscheurende smart zal haar kwellen, als zij hen of zullen zien omkomen van honger, of gedood door het zwaard, dat zij haar zullen benijden, die geen kinderen hebben, en zeggen: Zalig zijn de onvruchtbaren, en de buiken, die niet gebaard hebben, die geen kinderen hebben, om ze den doodslager over te leveren, of ze weg te rukken uit zijne handen. Het zal niet slechts diegenen slecht vergaan, die dan zwanger zullen zijn, of kinderen aan de borst zullen hebben, zoals Christus zei, Mattheus 24:19, maar het zal ook ontzettend wezen voor haar, die kinderen gehad en gezoogd

hebben, en ze nu in leven hadden, zie Hosea 9:11-14. Zie de ijdelheid van het schepsel en het onzekere van zijn aardse vertroostingen, want de veranderingen der Voorzienigheid ons betreffende, kunnen van zulk een aard zijn, dat die dingen, waarin wij ons verblijd en verlustigd hebben als de grootste zegeningen, de grootste lasten voor ons kunnen worden, en ons de grootste zorg en het zwaarste leed kunnen veroorzaken.

b. Zij zullen wensen levend begraven te zijn: Alsdan zullen zij beginnen te zeggen tot de bergen: Valt op ons, en tot de heuvelen: Bedekt ons, vers 30. Ook dit verwijst naar ene plaats in dezelfde profetie als de vorige, Hosea 10:8. Zij zullen wensen verborgen te zijn in de duisterste holen of spelonken, ten einde buiten het gedruis te wezen van die rampen. Zij zullen beschut willen zijn, tot elke prijs, al is het ook, dat zij dan tot gruis vermorzeld worden. Dat zal inzonderheid de taal wezen van de groten, de rijken, de machtigen, Openbaring 6:16. Zij, die tot Christus de toevlucht niet wilden nemen, zich niet onder Zijne bescherming wilden stellen, zullen dan tevergeefs roepen tot de heuvelen en de bergen om hen te beschutten tegen Zijn toorn.

3. Hij toont aan, hoe natuurlijk het voor haar was om deze verwoesting af te leiden uit Zijn lijden. Indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal aan het dorre geschieden? vers 31. Sommigen denken, dat dit ontleend is aan Ezechiël 20:47. "Ik zal een vuur in u aansteken, hetwelk in u allen groenen boom en allen dorren boom verteren zal." Deze woorden kunnen toegepast worden:

a. Meer bijzonder op de verwoesting van Jeruzalem, die Christus hier voorzegd heeft, en die de Joden, door Hem ter dood te brengen, over zich zelven gebracht hebben: "Indien zij (de Joden en de inwoners van Jeruzalem) dit doen aan het groene hout, indien zij aldus een onschuldig en voortreffelijk man mishandelen om zijn goede werken, hoe zal God dan handelen met hen wegens dit hun doen, met hen, die zich tot dor hout hebben gemaakt, een boos en verdorven geslacht, dat nergens toe deugt? Indien dit hun zonde is, wat denkt gij zal dan hun straf zijn?" Of, neem het aldus: "Indien zij, (de Romeinen, hun rechters en hun krijgslieden) Mij aldus mishandelen, Mij, die er hun niet de minste reden toe gegeven heb, en die voor hen als een groene boom ben, wat zullen zij dan doen aan Jeruzalem en de Joodse natie, die hen zozeer tot toorn zal verwekken, en zich voor hen als dor hout maken, als brandstof voor het vuur hunner verbolgenheid? Indien God toelaat, dat deze dingen aan Mij gedaan worden, wat zal Hij verordineren om te doen aan die onvruchtbare bomen, waarvan zo dikwijls gezegd is, dat zij uitgehouwen worden en in het vuur geworpen? Mattheus 3:10, 7:19.

b. Zij kunnen meer in het algemeen toegepast worden op alle openbaringen van Gods toorn tegen de zonde en de zondaars: "Indien God Mij overlevert aan zulk lijden, omdat Ik tot een offer gemaakt ben voor de zonde, wat zal Hij dan met de zondaren zelven doen?" Christus was een groene boom, vruchtbaar en bloeiend, indien nu zulke dingen aan Hem gedaan werden, kunnen wij hieruit nagaan wat aan het geslacht der mensen gedaan zou zijn, indien Hij niet tussenbeide ware getreden, en wat gedaan zal worden aan hen, die dor hout blijven, dorre bomen, niettegenstaande alles wat er gedaan is om hen tot vruchtbare bomen te maken. Indien God dit gedaan heeft aan den Zoon Zijner liefde, toen Hij Hem de zonde slechts toegerekend bevond, wat zal Hij dan doen aan het geslacht Zijns toorns, als Hij de zonde heersende in hen bevindt? Indien de Vader er een welbehagen in had deze dingen te doen aan het groene hout, waarom zou Hij er dan afkerig van zijn ze te doen aan het dorre hout? De overdenking van het bittere lijden van onzen Heere Jezus moet ontzag in ons werken voor de gerechtigheid Gods, moet ons voor Hem doen beven. Bij Christus vergeleken, zijn de beste

heiligen slechts dor hout, indien Hij lijdt, waarom zouden ook zij niet verwachten te zullen lijden? En wat dan zal de verdoemenis der zondaren zijn?

Lukas 23:32-43

In deze verzen hebben wij:

I. Onderscheidene passages betreffende het lijden van Christus, die wij ook tevoren bij Mattheus en Markus gehad hebben.

1. Dat twee anderen, zijnde kwaaddoeners, met Hem naar de strafplaats geleid werden. Waarschijnlijk waren dezen reeds enigen tijd geleden ter dood veroordeeld, en was het bepaald dat zij op dien dag ter dood gebracht zouden worden, hetgeen waarschijnlijk tot voorwendsel diende, waarom er zoveel haast gemaakt werd met Jezus gerechtelijk te verhoren en te veroordelen, opdat Hij en deze twee kwaaddoeners tegelijk terechtgesteld konden worden.

2. Dat Hij gekruisigd werd op ene plaats genaamd Calvarië, kranion, de Griekse naam voor Golgotha -Hoofdschedelplaats, ene plaats van schande, om ook nog die versmaadheid aan Zijn lijden toe te doen, maar van veel betekenis, want daar triomfeerde Hij over den dood, als het ware op den eigen mesthoop des doods. Hij werd gekruisigd. Zijne handen en voeten werden genageld aan het kruis, dat nog op den grond lag, en toen werd het opgericht en vastgesteld in de aarde, of in een holte, die gereed gemaakt was om het er in te plaatsen. Dit was, meer dan iedere andere, een pijnlijke en smadelijke wijze van terdoodbrenging.

3. Dat Hij gekruisigd werd in het midden van twee kwaaddoeners, alsof Hij de ergste was der drie. Aldus werd Hij niet slechts als een overtreder behandeld, maar met hen geteld, als de ergste van hen beschouwd.

4. Dat de krijgslieden, die met de uitvoering van het doodvonnis waren belast, Zijne klederen voor zich namen, als een hun toekomend loon en ze door het lot onder elkaar verdeelden. Verdelende Zijne klederen, wierpen zij het lot. De waardij er van was zo gering, dat, zo zij verdeeld werden, die waardij zo goed als niet was, en daarom hebben zij er om geloot.

5. Dat Hij bespot en gehoond werd, met allen mogelijken smaad en verachting werd behandeld, toen Hij werd opgericht aan het kruis. Het was vreemd, dat zoveel barbaarsheid in de menselijke natuur gevonden zou worden. Het volk stond en zag het aan, onbekommerd en onbewogen, veeleer vermaak vindende in dat schouwspel, en de oversten, die men vanwege hun ambt voor mannen van verstand en van eer zou houden, stonden daar onder het gemeen en beschimpten Hem, om er aan de bijstanders het voorbeeld van te geven, en zij zeiden: Anderen heeft hij verlost, dat hij nu zich zelven verlosse. Aldus werd Hij gesmaad om de goede werken, die Hij gedaan had, alsof het deswege was, dat zij Hem kruisigden. Zij triomfeerden over Hem, alsof zij Hem hadden overwonnen, terwijl juist Hij meer dan overwinnaar was. Zij tartten Hem om zich te verlossen van het kruis, toen Hij door het kruis anderen verloste: Dat hij nu zich zelven verlosse, zo hij is de Christus, de uitverkorene Gods. Zij wisten dat de Christus de uitverkorene Gods was, door Hem verordineerd en Hem dierbaar. "Indien hij, als de Christus, ons volk zou willen verlossen van de Romeinen (een ander denkbeeld konden zij zich niet vormen van den Messias) laat hem dan zich zelven verlossen van de Romeinen, die hem nu in hun macht hebben." Aldus bespotten Hem de Joodse oversten, als onderworpen door de Romeinen, in plaats dat Hij hen had onderworpen. De Romeinse soldaten bespotten Hem als den koning der Joden: "Een volk juist goed voor zulk een

vorst, en een vorst juist goed voor zulk een volk." Zij bespotten Hem, vers 36, 37. Zij vermaakten zich met Zijn lijden, het was een kortswijl voor hen, en toen zij zelf een wrange, zure soort van wijn dronken, zoals hun gewoonlijk toebedeeld werd, vroegen zij Hem spottend en tergend of Hij met hen wilde drinken, hun bescheid wilde doen. En zij zeiden: Indien gij de Koning der Joden zijt, zo verlos uzelven, want, gelijk de Joden Hem vervolgden als een valsen Messias, zo vervolgden de Romeinen Hem in de mening, dat Hij zich als koning had opgeworpen.

6. Dat het opschrift boven Zijn hoofd, dat Zijne misdaad moest aanduiden, luidde: Deze is de koning der Joden, vers 38. Hij wordt ter dood gebracht, omdat hij heeft voorgewend de koning der Joden te zijn, zo hebben zij het bedoeld, maar God heeft het bedoeld als een verklaring van hetgeen Hij werkelijk was, in weerwil van Zijn tegenwoordige versmaadheid is Hij de Koning der Joden, de Koning der kerk, en Zijn kruis is de weg naar Zijn kroon. Dit was geschreven in wat men de drie geleerde talen noemt, in het Grieks, het Latijn en het Hebreeuws, want diegenen zijn het best geleerd, die Christus hebben geleerd. Het was geschreven in deze drie talen, opdat het door alle mensen gelezen en aan alle mensen bekend zou worden, maar God bedoelde het in de betekenis, dat het Evangelie van Christus aan alle volken gepredikt zou worden, beginnende van Jeruzalem, en in alle talen zou worden gelezen. Door de heidense filosofie is de Griekse taal, door de Romeinse wetten en regering is het Latijn vermaard ge-. worden, en het Hebreeuws overtrof ze allen, omdat in die taal het Oude Testament was geschreven. In deze drie talen is Jezus Christus als Koning geproclameerd. Studenten, die zich aan de hogescholen in deze drie talen oefenen, behoren zich ten doel te stellen om door het gebruik er van, beter met Christus bekend te worden.

II. Hier zijn twee passages, die wij tevoren niet gehad hebben, en zij zijn zeer merkwaardig.

1. Christus' gebed voor Zijne vijanden, vers 34, Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen. Zeven merkwaardige woorden heeft Christus gesproken, nadat Hij aan het kruis was genageld en voor Hij stierf, en dit is het eerste er van. Een reden waarom Hij den kruisdood moest sterven was, opdat Hij tot het laatste ogenblik vrij zou kunnen zijn om te spreken, om aldus Zijn Vader te verheerlijken en de Hem omringenden te stichten. Zodra Hij aan het kruis was gehecht, of terwijl zij er Hem aan vastnagelden, heeft Hij dit gebed gebeden, waarin wij hebben te letten op

a. De bede: Vader, vergeef het hun. Men zou gedacht hebben dat Hij zou bidden: "Vader, verteer hen: de Heere zie het aan, en vergelde het." De zonde, waaraan zij zich nu schuldig maakten, zou met volle recht onvergeeflijk gemaakt kunnen zijn, en met recht zouden zij bij name uitgezonderd hebben kunnen worden van de akte van kwijtschelding, maar neen, voor hen inzonderheid bidt Hij. Thans heeft Hij' gelijk van Hem voorzegd was, voor de overtreders gebeden, Jesaja 53:12, en Zijn gebed moet saamgevoegd worden met Zijn gebed in Johannes 17, om het voorbeeld te vervolledigen, dat Hij gegeven heeft van Zijne voorbede binnen den voorhang, het ene voor de heiligen, en het andere voor de zondaars. Nu hadden al de woorden van Christus aan het kruis, zowel als Zijn lijden, een verdere strekking dan zij op den eersten aanblik schenen te hebben. Dit was een woord van den Middelaar, dat de bedoeling en de betekenis van Zijn dood verklaarde. "Vader, vergeef het hun, niet slechts dezen maar allen, die zich bekeren en het Evangelie geloven", en Hij heeft niet bedoeld dat hun op enigerlei andere wijze vergeving zal worden geschonken. "Vader, hetgeen waarvoor Ik nu lijd en sterf bestaat hierin, dat arme zondaars begenadigd mogen worden." De grote zaak, waarvoor Christus gestorven is, is dat Hij vergeving van zonde voor ons zou verwerven. Dat is de inhoud van Christus' voorbede voor allen, die zich bekeren en geloven in

de kracht Zijner genoegdoening. Zijn bloed spreekt dit: Vader, vergeef hun. De grootste zondaars kunnen door Christus, als zij zich bekeren, hopen genade te zullen vinden. Hoewel zij Zijne vervolgers en moordenaars waren, bad Hij: Vader, vergeef het hun.

b. Den pleitgrond: want zij weten niet wat zij doen. Want indien zij het geweten hadden, zij zouden Hem niet gekruisigd hebben. 1 Corinthiërs 2:8. Er was een sluier, een bedeksel op Zijne heerlijkheid en op hun verstand, en hoe konden zij door die twee bedekselen heen zien? Zij riepen Zijn bloed in over zich en over hun kinderen: maar hadden zij geweten wat zij deden, zij zouden dien wens niet gewenst hebben. Zij, die Christus kruisigen, weten niet wat zij doen. Zij, die kwaad spreken van den Godsdienst, spreken kwaad van hetgeen zij niet kennen, en dit is, omdat zij het niet willen kennen. Er is een soort van onwetendheid, die in zekere mate de zonde verontschuldigt: onwetendheid uit gebrek aan de middelen om kennis te verkrijgen, of aan vermogen om onderwijs in zich op te nemen, door ongunstige omstandigheden bij de opvoeding of door onachtzaamheid. Zij, die Christus gekruisigd hebben, werden door hun oversten onwetend gehouden, en hun werden vooroordelen tegen Hem ingeblazen, zodat zij dachten dat zij met hetgeen zij tegen Christus en Zijne leer deden, Gode een dienst bewezen, Johannes 16:2. Met de zodanige behoren wij medelijden te hebben, en voor hen behoren wij te bidden. Dit gebed van Christus is niet lang daarna verhoord geworden, toen velen van hen, die de hand gehad hebben in Zijn dood, door de prediking van Petrus bekeerd werden. Dit is ook geschreven als een voorbeeld voor ons. Ten eerste. Wij moeten in het gebed God Vader noemen, en tot Hem komen met eerbied en vertrouwen, zoals kinderen tot hun Vader.

Ten tweede. De grote zaak, die wij voor ons zelven en voor anderen van God moeten begeren, is: vergeving van zonde. Ten derde. Wij moeten bidden voor onze vijanden, voor hen, die ons haten en vervolgen, hun zonden en overtredingen verzacht voorstellen, niet verzwaard, zoals onze eigen zonden. Zij weten niet wat zij doen, misschien was het ene feil. En wij moeten vurig zijn in ons gebed tot God om de vergeving hunner zonden tegen ons. Dit is het voorbeeld, dat Christus gegeven heeft van Zijn eigen voorschrift, Mattheus 5:44, 45: Hebt uwe vijanden lief, en het voorschrift wordt er zeer door versterkt, want indien Christus zulke vijanden liefhad en voor hen gebeden heeft, welke vijanden kunnen wij dan hebben, voor wie wij niet verplicht zouden zijn te bidden, die wij niet zouden moeten liefhebben?

2. De bekering van den moordenaar aan het kruis, die een heerlijk voorbeeld is van Christus' triomferen over overheden en machten, zelfs toen dezen over Hem schenen te triomferen. Christus werd gekruisigd tussen twee moordenaren, en in hen werden de verschillende uitwerkselen gezien, die door het kruis van Christus teweeg gebracht zouden worden op de kinderen der mensen, aan wie het in de prediking van het Evangelie nabij zou worden gebracht. Zij zijn allen kwaaddoeners, allen schuldig voor God. Nu is het kruis van Christus voor sommigen een reuk des levens ten leven, en voor anderen een reuk des doods ten dode. Voor hen, die omkomen, is het dwaasheid, maar voor hen, die behouden worden, is het de wijsheid Gods en de kracht Gods.

a. Een der kwaaddoeners bleef verhard tot het einde toe. Dicht bij het kruis van Christus, "lasterde hij Hem," evenals de anderen, vers 39. Indien gij de Christus zijt, gelijk zij zeggen, verlos uzelven en ons. Hoewel hij nu in pijn en doodsbenauwdheid was, zich in het dal der schaduw des doods bevond, heeft dit zijn trots hart toch niet vernederd, hem niet geleerd een goede rede op te geven, een goed woord tot zijn medelijder te spreken. Al stiet gij den dwaas in een mortier met een stamper in het midden van het gestoten graan, zijne dwaasheid zou niet van hem afwijken. In en op zichzelf

zal geen ramp of benauwdheid in een boos hart verandering teweegbrengen, maar soms zal zij het bederf prikkelen, dat zij, naar men zou menen, gedood zou hebben. Hij tart Christus uit om zowel zich zelven als hen beiden te verlossen. Er zijn sommigen, die onbeschaamd genoeg zijn om Christus te lasteren, en toch nog verwachten door Hem behouden te zullen worden, ja die tot de gevolgtrekking komen dat Hij, zo Hij hen niet verlost, niet als de Zaligmaker beschouwd moet worden.

b. De andere moordenaar werd ten laatste vertederd. In Mattheus en Markus werd gezegd, dat "ook de moordenaars, die met Hem gekruisigd waren, Hem lasterden." Sommigen denken dat dit bij wijze van spreken gezegd is van twee, maar bedoeld is van een hunner, maar anderen zijn van mening dat zij Hem in den beginne beiden hebben gesmaad en gelasterd, totdat het hart van een hunner op wondervolle wijze veranderd is, en dat toen ook zijne taal, zijne woorden plotseling anders zijn geworden. Toen deze kwaaddoener op het punt was van in Satans handen te vallen, werd hij als een brandhout uit het vuur gerukt, tot een gedenkteken gemaakt van Gods genade, en werd Satan overgelaten om te brullen als een leeuw, wie men zijne prooi ontrukt. Dit moet voor niemand ene aanmoediging zijn, om zijne bekering uit te stellen tot aan zijne stervensuur, of te hopen dat hij op zijn sterfbed nog wel genade zal vinden, want, hoewel het zeker is, dat waar berouw nooit te laat komt, is het ook even zeker, dat laat berouw zelden waar of oprecht is. Niemand kan er zeker van zijn, dat hij bij of voor zijn sterven tijd zal hebben om zich te bekeren, maar iedereen kan er zeker van wezen, dat hij de gunstige gelegenheid niet zal hebben, die deze moordenaar gehad heeft, die zich in gans buitengewone omstandigheden bevond. Hem is Christus nooit tevoren aangeboden, hij heeft geen dag van genade gehad, hij was bestemd om tot een zeer bijzonder voorbeeld gesteld te worden van de kracht van Christus' genade, op het ogenblik, dat Hij door zwakheid gekruist was. Christus, Satan overwonnen hebbende in het verderf van Judas en de bewaring van Petrus, richt nu ook deze trofee op van Zijne zegepraal over hem in de bekering van dezen kwaaddoener, als een voorbeeld van hetgeen Hij vermag. Wij zullen het buitengewone van dit geval zien als wij letten op de buitengewone werkingen van Gods genade in hem, welke bleek in hetgeen hij zei. Hier werden in luttel tijds zoveel blijken gegeven van de gezegende verandering, die in hem gewrocht was, dat er in zo klein een tijdsbestek niet meer gegeven hadden kunnen worden.

Ten eerste. Hoor wat hij tot den anderen kwaaddoener zegt, vers 40, 41.

1. Hij bestrafte hem om zijn lasteren van Christus, als ontbloot zijnde van de vreze Gods en van allen Godsdienstzin, Vreest gij ook God niet? Dit geeft te kennen, dat het de vreze Gods was, die hem weerhield van de menigte te volgen in dat kwaad. "Ik vrees God, en daarom durf ik dit niet doen, en vreest ook gij God niet? Allen, wier ogen geopend zijn, zien dat dit op den bodem ligt van de goddeloosheid der goddelozen, dat zij de vreze Gods niet voor hun ogen hebben. "Indien er nog enige menselijkheid in u was, gij zoudt niet spotten met uw medelijder, gij zijt toch in hetzelfde oordeel, gij bevindt u in dezelfden toestand, ook gij zijt een stervende, wat dus deze boze lieden ook mogen doen, u betaamt het al heel weinig om een stervende te beledigen."

2. Hij erkent dat hij verdient wat hem aangedaan is: wij toch rechtvaardiglijk. Waarschijnlijk werden zij beiden voor dezelfde misdaad ter dood gebracht, en daarom sprak hij met des te meer stelligheid: Wij ontvangen straf, waardig hetgeen wij gedaan hebben. Dit verheerlijkt de Goddelijke genade, als handelende op onderscheidene wijze. Deze twee waren elkanders metgezellen in de zonde en in het lijden, en toch wordt de een behouden, terwijl de andere omkomt, twee, die tot nu toe tezamen

dezelfden weg waren gegaan, en nu wordt de een aangenomen, en de ander verlaten. Hij zegt niet: Gij toch rechtvaardiglijk, maar wij. Ware boetvaardigen erkennen de rechtvaardigheid Gods in al de straffen van hun zonde. God heeft rechtvaardiglijk gedaan, maar wij hebben goddelooslijk gedaan.

3. Hij gelooft dat Christus ten onrechte leed. Hoewel Hij in twee gerechtshoven was veroordeeld, en behandeld werd alsof Hij de grootste kwaaddoener was, is deze berouwvolle moordenaar door Zijn houding en gedrag onder het lijden er toch van overtuigd, dat Hij "niets onbehoorlijks gedaan heeft-ouden atopon niets ongerijmds, niets dat voor Hem onbetamelijk was, of niet strookte met Zijne waardigheid. De overpriesters wilden dat Hij gekruisigd zou worden tussen de kwaaddoeners, als een hunner, maar deze moordenaar heeft meer gezond verstand dan zij, hij erkent, dat Hij niet een hunner is, niet tot hen behoort, Of hij tevoren van Christus en Zijne wonderen gehoord heeft, blijkt niet, maar de Geest der genade heeft hem verlicht met deze kennis, en hem instaat gesteld te zeggen: Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan.

Ten tweede. Hoor wat hij zegt tot den Heere Jezus, Heere! gedenk mijner als Gij in Uw koninkrijk zult gekomen zijn, vers 42. Dat is het gesprek van een stervenden zondaar tot een stervenden Zaligmaker. Het was de eer van Christus, dat aldus tot Hem werd gebeden, hoewel Hij aan het kruis bespot en gesmaad werd. Het was de zaligheid van den moordenaar, dat hij aldus bad. Wellicht heeft hij nooit tevoren gebeden, en werd hij nu, in dit laatste ogenblik zijns levens, verhoord. Zolang er leven is, is er hoop, en zolang er hoop is, is er plaats voor gebed. Let op zijn geloof in dat gebed. In zijne belijdenis van zonde, vers 41, toonde hij bekering tot God. In dat gebed toont hij geloof in onzen Heere Jezus Christus. Hij erkent Hem als Heere, hij erkent dat Hij een koninkrijk heeft, en dat Hij nu inging tot dat koninkrijk, dat Hij in dat koninkrijk macht en gezag heeft, en dat diegenen zalig zijn, aan wie Hij gunst betoont, dit alles te geloven en te belijden was op dat ogenblik van den dag wel iets zeer groots. Christus was nu in de diepte van schande en smaad, door Zijn eigen discipelen verlaten, door Zijn eigen volk bespot en gehoond, lijdend als een bedrieger, iemand die voorgeeft te zijn wat hij niet is, en door Zijn Vader niet verlost. Hij heeft deze belijdenis afgelegd, voordat de wonderen plaats hadden, waardoor Hij in Zijn lijden geëerd werd, en de hoofdman over honderd werd opgeschrikt, ja voorwaar, wij hebben zo groot een geloof zelfs in Israël niet gevonden. Hij geloofde in een leven na dit leven, en begeerde in dat leven gelukkig, zalig te zijn, niet, zoals de andere moordenaar, verlost te zijn van het kruis, maar goed verzorgd te zijn, nadat het kruis hem het ergste had doen lijden. Let ook op zijn ootmoed, in dat gebed. Al wat hij vraagt is: Heere, gedenk mijner. Hij bidt niet: Heere, bevorder mij, of verhoog mij (zoals zij vroegen Mattheus 20:21) hoewel hij, de ere hebbende zoals een van de discipelen die had, om te drinken van Christus' drinkbeker, en met Zijn doop gedoopt te worden, hetzij aan Zijne rechterhand of aan Zijne linkerhand in Zijn lijden, toen Zijn eigen discipelen Hem hadden verlaten, een schijn van reden zou gehad hebben, om, evenals zij, te vragen aan Zijne rechterhand en Zijne linkerhand te zitten in Zijn koninkrijk. Nauwe bekendheid met lijden heeft dit soms teweeggebracht, Jeremia 52:31, 32. Maar het denkbeeld is verre van hem. Al wat hij vraagt is: Heere, gedenk mijner, zich op Christus verlatende voor de wijze, waarop Hij hem zou gedenken. Het is een verzoek zoals dat van Jozef aan den opperschenker, Genesis 40:14, en dit verzoek vond meer ingang, de overste der schenkers vergat Jozef, maar Christus heeft dezen moordenaar gedacht. Er is in dat gebed ook aandrang en vurigheid. Hij heeft er, als het ware, zijne ziel in gelegd: "Heere, gedenk mijner, dat is mij genoeg, meer begeer ik niet, in Uwe hand geef ik mijne zaak over. Door Christus gedacht te worden nu Hij in Zijn koninkrijk is, dat is het, dat wij vurig moeten begeren, en waarvoor wij moeten bidden, en dat zal genoeg wezen om levend en stervend ons welvaren te verzekeren. In Zijn

koninkrijk doet Christus voorbede voor ons. "Heere, gedenk mijner en bid voor mij." Dáár heerst Hij. "Heere, gedenk mijner, en heers in mij door Uwen Geest. Hij bereidt daar ene plaats voor de Zijnen. "Heere, gedenk mijner en bereid mij ene plaats, gedenk mijner als ik sterf, gedenk mijner in de opstanding," Zie Johannes 14:13. Let nu op: Christus' buitengewone gunstbetoning aan hem. "Jezus zei tot hem- in antwoord op zijn gebed-Voorwaar zeg Ik u, ik, de Amen, de getrouwe Getuige, Ik zeg Amen op dit gebed, plaats er Mijn fiat, het zij zo, onder, ja gij zult meer hebben dan gij vraagt. Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn", vers 43. Merk op: Ten eerste. Tot wie dit gezegd werd: tot den berouwhebbenden moordenaar, tot hem, en niet tot zij metgezel. Christus aan het kruis is gelijk Christus op den troon, want nu is het oordeel dezer wereld, de een gaat heen met een vloek, de ander met een zegen. Hoewel Christus zich nu zelf in doodsstrijd bevond, had Hij toch een woord van troost voor een armen boetvaardige, die zich aan Hem overgaf. Zelfs grote zondaars zullen, indien zij waarlijk boetvaardig zijn, door Christus niet slechts de vergeving hunner zonden verwerven, maar ook ene plaats in het paradijs Gods, Hebreeën 9:15. Het verheerlijkt den rijkdom der vrije genade, dat verraders en rebellen niet slechts vergeving zullen erlangen, maar ook verhoogd, en wel zo heerlijk verhoogd, zullen worden.

Ten tweede. Door wie dit gezegd werd. Dit was wederom een woord van den Middelaar. En hoewel Christus het bij een bijzondere gelegenheid had gesproken, had het toch een algemene strekking, namelijk, om de ware bedoeling en betekenis van Zijn lijden te verklaren. Gelijk Hij stierf om de vergeving van zonden voor ons te verkrijgen, vers 34, zo heeft Hij daarmee ook het eeuwige leven voor ons verworven. Door dit woord is ons te verstaan gegeven, dat Jezus Christus stierf om voor alle boetvaardige, gehoorzame gelovigen het koninkrijk der hemelen te openen.

1. Christus deelt ons hier mede dat Hij zelf naar het paradijs ging, naar hades -de onzichtbare wereld. Zijn menselijke ziel ging heen, naar de plaats der afgescheiden zielen, niet naar de plaats der verdoemden, maar naar het paradijs, de plaats der zaligen. Hierdoor verzekert Hij ons dat Zijne genoegdoening was aangenomen, en de Vader een welbehagen in Hem had, want anders ware Hij niet naar het paradijs gegaan. Dat was het begin van de vreugde, die Hem was voorgesteld, waarvan het vooruitzicht Hem heeft vertroost. Door het kruis ging Hij naar de kroon, en wij moeten niet denken dat wij er door een anderen weg zullen komen, of dat wij anders dan door lijden geheiligd zullen worden. 2 Hij maakt aan alle berouwhebbende gelovigen bekend dat zij, als zij sterven, daar met Hem zullen zijn. Thans heeft Hij als priester deze zaligheid voor hen gekocht, en als koning is Hij bereid ze hun te schenken wanneer zij er voor toebereid zullen zijn. Zie hier, hoe de zaligheid des hemels ons is voorgesteld.

a. Het is een paradijs, een lusthof, het paradijs Gods, Openbaring 2:7, zinspelende op den hof van Eden, waarin onze eerste ouders in hun staat der onschuld geplaatst werden. In den tweeden Adam wordt ons alles teruggegeven wat wij in den eersten Adam hebben verloren, ja meer, want in plaats van het aardse wordt ons een hemels paradijs geschonken.

b. Het is daar te zijn met Christus. Dat is de gelukzaligheid des hemels, Christus te zien, bij Hem te zitten en Zijne heerlijkheid te delen, Johannes 17:24.

c. Het is terstond na den dood. "Heden zult gij met Mij zijn, heden avond, voor morgen. De zielen der gelovigen, nadat zij den last des vlezes hebben afgelegd, zijn onmiddellijk in de vreugde en de gelukzaligheid, de geesten der rechtvaardigen zijn dan terstond volmaakt. Lazarus gaat weg van de

aarde, en wordt terstond vertroost, Paulus wordt ontbonden, en is dan terstond met Christus, Filippenzen 1:23.

Lukas 23:44-49

In deze verzen hebben wij, drie dingen:

I. Christus' sterven verheerlijkt door de wonderen, waarvan het vergezeld ging. Er worden hier slechts twee genoemd, waarvan wij ook tevoren het bericht gehad hebben.

I. De verduistering der zon op den middag. Het was nu omtrent de zesde ure, dat is naar onze verdeling van den dag twaalf uur des middags, en er werd duisternis over de gehele aarde, tot de negende ure toe. De zon was verduisterd, en terzelfder tijd was de lucht zeer zwaar bewolkt, en die beide omstandigheden hebben tezamen die dikke duisternis teweeggebracht, welke drie uren lang heeft aangehouden, niet drie dagen, zoals die van Egypte.

2. Het scheuren van het voorhangsel des tempels. Het vorige wonder was aan den hemel, dit wonder geschiedde in den tempel, want die beiden zijn Gods huis, en toen de Zone Gods aldus mishandeld werd, kon het niet anders, of er moest in die beide huizen Gods toorn en verontwaardiging over gevoeld en getoond worden. Door het scheuren van het voorhangsel werd de wegneming aangeduid van de ceremoniële wet, die een scheidsmuur was tussen Joden en heidenen, en ook van andere beletselen voor onzen toegang tot God, zodat wij thans met vrijmoedigheid kunnen toegaan tot den troon der genade.

II. Christus' sterven verklaard, vers 46, door de woorden, waarmee Hij den laatsten adem uitblies. Jezus had met een grote stem geroepen, toen Hij zei: Waarom hebt Gij Mij verlaten? Aldus lezen wij in Mattheus en Markus, en ook dit schijnt Hij met luider stem gezegd te hebben, opdat al het volk het zou horen. En wat Hij zei, was: Vader, in Uwe handen beveel Ik Mijnen geest. Hij ontleende die woorden aan Zijn vader David, Psalm 31:6. Niet, dat Hij het nodig had, dat Hem woorden in den mond gelegd werden, maar Hij verkoos gebruik te maken van David's woorden, om te tonen dat het de Geest van Christus was, die in de Oud Testamentische profeten heeft getuigd, en dat Hij is gekomen om de Schriften te vervullen. Christus stierf met woorden der Schrift op de lippen. Aldus leert Hij ons gebruik te maken van de taal der Schrift als wij tot God spreken.

1. Tot God sprekende, noemt Hij Hem Vader. Toen Hij klaagde dat Hij verlaten was, riep Hij Eli, Eli, Mijn God, Mijn God, om echter te tonen, dat die ontzettende zielsangst nu voorbij was, noemt Hij God hier Vader. Toen Hij Zijn leven, Zijne ziel, voor ons overgaf, heeft Hij voor ons God Vader genoemd, opdat wij door Hem de aanneming zouden hebben tot kinderen.

2. Christus maakte gebruik van deze woorden in bijzonderen zin voor zich zelven, als Middelaar. Thans ging Hij Zijne ziel tot een schuldoffer stellen voor onze zonde, Jesaja 53:10, ging Hij Zijne ziel geven tot een rantsoen voor velen, Mattheus 20:28, door den eeuwigen Geest zich zelven opofferen, Hebreeën 9:14. Hij zelf was beide de priester en het offer, onze zielen waren verbeurd, en nu gaf Hij Zijne ziel tot een losprijs voor de onze. De prijs moet in de handen Gods worden betaald, daar Hij door onze zonde werd beledigd, en nu heeft Christus het ondernomen om daar genoegdoening voor te geven. Door deze woorden heeft Hij het offer geofferd, heeft Hij, als het ware, Zijne hand gelegd op deszelfs hoofd, en het overgegeven: "Ik leg het neer in Uwe handen. Vader, neem Mijn leven, Mijne ziel, in plaats van het leven en de zielen der zondaars voor wie Ik sterf." De goede wil van den offeraar was nodig om het offer aannemelijk te maken. Nu heeft Christus die bereidwilligheid

getoond om zich te offeren, gelijk als Hij haar reeds getoond heeft, toen het Hem voor het eerst werd voorgesteld, Hebreeën 10:9, 10: Zie, Ik kom om Uwen wil te doen, in welken wil wij geheiligd zijn:

3. Christus geeft hiermede ook Zijne afhankelijkheid te kennen van Zijn Vader voor Zijne opstanding door de hereniging van Zijne ziel met Zijn lichaam, Hij beveelt Zijn geest in de handen Zijns Vaders om ontvangen te worden in het paradijs, en ten derden dage weer verenigd te worden met Zijn lichaam. Hieruit blijkt dat, gelijk onze Heere Jezus een waar menselijk lichaam had, Hij ook een redelijke ziel had, die in een toestand van afscheiding van het lichaam bestaan heeft, en aldus Zijnen broederen gelijk was gemaakt. Deze ziel gaf Hij over in de hand Zijns Vaders, gaf Hij over in Zijne bewaring, rustende in de hope, dat zij niet in hades gelaten zou worden, of in haar staat van afscheiding van het lichaam, niet zolang tot het lichaam bederf zou zien.

4. Hierdoor heeft Christus ons een voorbeeld nagelaten, heeft Hij deze woorden van David gepast gemaakt voor stervende heiligen, ze, als het ware, voor hun gebruik geheiligd. Bij het sterven moeten wij het meest zorg hebben voor onze ziel, en wij kunnen niet beter zorgen voor haar welzijn, dan door haar te bevelen in de handen van God als een Vader, om geheiligd en bestuurd te worden door Zijn Geest en genade, en bij den dood haar te bevelen in Zijne handen om volkomen gemaakt te worden in heiligheid en gelukzaligheid. Wij moeten tonen dat wij vrijwillig bereid zijn om te sterven, dat wij vastelijk geloven in een leven na dit leven, en er naar verlangen, door te zeggen: Vader, in Uwe handen beveel ik mijn geest.

III. Het nut en voordeel van Christus' sterven door den indruk, dien het teweegbracht op hen, die er getuigen van waren.

1. De hoofdman over honderd, die het bevel voerde over de wacht, was zeer getroffen door hetgeen hij zag, vers 47. Hij was een Romein, een heiden, een vreemdeling voor de vertroostingen Israël's, en desniettemin verheerlijkte hij God. Nooit had hij zulke treffende voorbeelden gezien van Goddelijke macht, en daarom heeft hij er aanleiding in gevonden God te aanbidden als den Almachtige. En hij getuigde voor den geduldigen lijder: Waarlijk, deze mens was rechtvaardig, en is onrechtvaardiglijk ter dood gebracht. Gods tentoonspreiding Zijner macht om Hem eer te doen was een duidelijk bewijs Zijner onschuld. Bij Mattheus en Markus gaat zijn getuigenis nog verder: Waarlijk, deze was Gods Zoon. Maar voor hem komt dit op hetzelfde neer, want indien Hij rechtvaardig was, heeft hij volkomen terecht gezegd, dat Hij Gods Zoon was, en daarom moet dit getuigenis omtrent Hem aangenomen worden, want indien dit vals was, dan zou Hij ook niet rechtvaardig zijn.

2. Ook de overigens onverschillige toeschouwers kwamen onder den indruk van hetgeen gebeurd was. Hiervan wordt nota genomen in vers 48. Al de scharen, die samengekomen waren om dit te aanschouwen, zoals dit altijd is bij zulke gelegenheden, ziende de dingen, die geschied waren, konden niet anders dan in een ernstige stemming komen voor het ogenblik, wàt zij dan ook daarna mochten zeggen of doen. Zij keerden wederom, slaande op hun borsten.

a. Voor het ogenblik namen zij de zaak zeer ter harte. Zij beschouwden het als een boze zaak, dat Hij ter dood was gebracht, en zij konden niets anders denken, of er zou deswege een oordeel Gods over hun volk komen. Waarschijnlijk waren het wel dezelfde lieden, die kruis hem, kruis hem!

hadden geroepen, en Hem, toen Hij aan het kruis werd genageld, hadden bespot en gelasterd, maar nu waren zij zo ontsteld en verschrikt door de duisternis en de aardbeving en de buitengewone wijze van Zijn sterven, dat niet alleen hun mond gestopt was, maar ook hun geweten wakker geschud werd, en in naberouw over hetgeen zij gedaan hadden, hebben zij, evenals de tollenaar, zich op de borst geslagen als mensen, die vertoornd waren op zich zelven. Sommigen denken dat dit een gelukkige schrede was in de richting van het goede werk, dat later in hen werd gewrocht, toen zij verslagen werden in het hart, Handelingen 2:37. Toch schijnt het dat de indruk nu spoedig voorbijging, zij keerden wederom slaande op hun borsten. Zij toonden geen verder teken van eerbied voor Christus, hebben niet meer naar Hem gevraagd, of een onderzoek nopens Hem ingesteld, maar gingen naar huis, en wij hebben reden te geloven dat zij in luttel tijds de zaak hadden vergeten. Zo zijn velen, aan wie Christus voor de ogen geschilderd is in het woord en de sacramenten, als onder hen gekruist zijnde, een weinig aangedaan, maar het is niet van langen duur, zij slaan zich op de borst en keren weer. Zij zien Christus' gelaat in den spiegel der inzettingen, en bewonderen Hem, maar zij gaan heen, en vergeten terstond hoedanig Hij was, en welke reden er voor hen is om Hem lief te hebben.

3. Zijn eigen vrienden en volgelingen waren verplicht op een afstand te blijven, maar naderden toch zoveel zij konden en durfden, om te zien wat er geschied was, vers 49. Al Zijne bekenden, allen die Hem kenden en door Hem gekend werden, stonden van verre, uit vrees dat zij, zo zij nabij Hem kwamen, gevangen zouden worden genomen als Zijne begunstigers. Dit was een deel van Zijn lijden, zoals het ook een deel was van het lijden van Job, Job 19:13. Mijne broeders heeft Hij verre van mij gedaan, en die mij kennen, zeker zij zijn van mij vervreemd. Zie ook Psalm 88:19. Ook de vrouwen, die Hem tezamen gevolgd waren van Galilea, zagen dit aan, niet wetende wat zij er van denken zouden, niet zo gereed als zij behoorden te wezen, om ze als stellige voortekenen van Zijne opstanding te beschouwen. Thans was Christus gesteld tot een teken, dat wedersproken zal worden, zoals voorzegd werd door Simeon, opdat de gedachten uit vele harten geopenbaard worden, Hoofdstuk 2:34, 35.

Lukas 23:50-56

Wij hebben hier een bericht van Christus' begrafenis, want Hij moet niet slechts ter dood gebracht worden, maar ook in het stof des doods worden gelegd, Psalm 22:16, overeenkomstig het vonnis, Genesis 3:19, Gij zult tot stof wederkeren. Merk op:

I. Wie Hem begroef. Zijne bekenden stonden van verre, zij hadden noch geld om de kosten, noch moeds genoeg om de blaam te dragen van Hem een eerlijke begrafenis te bezorgen, maar God verwekte iemand, die beide geld en moed daarvoor had, "een man, met name Jozef, vers 50. Hij wordt aangeduid als een goed en rechtvaardig man, een man met een vlekkelozen naam wegens zijne deugd en Godsvrucht, niet slechts rechtvaardig jegens allen, maar ook goed voor allen, die hem nodig hadden (en zorg voor het begraven der doden, gelijk betaamt aan de hoop op de opstanding der doden, is een voorbeeld van goedheid en weldadigheid). Hij was een aanzienlijk man, een raadsheer, een senator, een lid van het sanhedrin, een der ouderlingen van de Joodse kerk. Dit van hem gezegd hebbende, was het nodig er bij te voegen, dat hij, hoewel behorende tot de corporatie van hen, die Christus ter dood hadden gebracht, niet mede bewilligd had in hun raad en handel, vers 51, hoewel de meerderheid er voor was, had hij er tegen geprotesteerd, en had hij de schare niet gevolgd om kwaad te doen. De boze raad of handel, waarin wij niet bewilligd hebben, zal ons niet toegerekend worden. Maar hij had niet slechts openlijk te kennen gegeven, dat hij verschilde van de vijanden van Christus, maar in het verborgen heeft hij ingestemd met Zijne vrienden, hij zelf verwachtte ook het koninkrijk Gods. Hij geloofde de Oud Testamentische profetieën van den Messias en Zijn koninkrijk en verwachtte er de vervulling van. Dat was de man, die bij deze gelegenheid blijk gaf waren eerbied voor den Heere Jezus gehad te hebben. Er zijn velen, die hart hebben voor Christus' belangen, die, hoewel zij geen vertoon maken in hun uitwendige belijdenis er van, toch meer bereid zijn om Hem, als de genegenheid er zich toe aanbiedt, werkelijken dienst te bewijzen, dan anderen, die meer vertoon en meer gerucht maken.

II. Wat hij deed voor die begrafenis.

1. Hij ging tot Pilatus, den rechter, die Hem had veroordeeld, en begeerde het lichaam van Jezus, want hij had er de beschikking over, en hoewel hij mannen genoeg bijeen had kunnen brengen om het lichaam met geweld weg te nemen, wilde hij toch liever den wettelijken weg volgen en de zaak op vreedzame wijze tot stand brengen.

2. Hij nam het af van het kruis, en wel met zijn eigen handen naar het schijnt, en wond het in fijn lijnwaad. Men zegt dat het de gewoonte der Joden was, om het lichaam der doden in te wikkelen, zoals wij met kleine kinderen doen, en dat dit de betekenis is van het woord, dat hier gebruikt is, zodat hij het stuk linnen, dat hij er voor gekocht had, in stukken sneed en er windselen van maakte, om er het lichaam mede te omwinden. Van Lazarus wordt gezegd, dat hij gebonden was aan handen en voeten, Johannes 11:44. Voor de heiligen zijn grafklederen windselen, die zij zullen ontgroeien en afwerpen, als zij tot de rijpheid zijn gekomen van een volkomen man.

III. Waar hij begraven werd. In een graf, in een rots gehouwen, opdat de gevangenis des grafs sterk zou zijn, evenals de kerk, toen zij in duisternis was gebracht, hare wegen toegemuurd zag met uitgehouwen stenen, Klaagliederen 3:2, 9. Maar het was een graf waarin nog nooit iemand gelegd was, want Hij werd begraven om ene reden, als waarom nooit tevoren iemand begraven werd,

slechts opdat Hij ten derden dage door Zijn eigen kracht weer zou opstaan, en Hij moest, als nooit iemand anders, over het graf triomferen.

IV. Wanneer Hij begraven werd. Op den dag der voorbereiding, toen de sabbat aankwam, vers 54. Dit wordt als reden gegeven, waarom er met de begrafenis zulk een haast gemaakt werd, namelijk dat de sabbat aankwam, waardoor hun aandacht voor ander werk vereist werd: de toebereiding voor den sabbat en het uitgaan om hem te verwelkomen. Het wenen moet het zaaien niet beletten. Hoewel zij in tranen waren om den dood van Christus, moeten zij zich toch begeven tot het heiligen van den sabbat, en als de sabbat aankomt, moet er voorbereiding zijn. Onze wereldlijke aangelegenheden moeten zo geschikt en geregeld worden, dat zij ons sabbatswerk niet in den weg staan, en onze heilige liefde daarvoor moet zo opgewekt zijn, dat wij er ons met lust en ijver toe kunnen begeven.

V. Wie de begrafenis bijwoonden, geen der discipelen, alleen de vrouwen, die met Hem gekomen waren uit Galilea, vers 55, en die, gelijk zij bij Hem stonden terwijl aan het kruis hing, Hem nu ook volgden, gans in tranen ongetwijfeld, en het graf aanschouwden, waar het was, welken weg er heenleidde, en hoe Zijn lichaam gelegd werd. Hiertoe werden zij geleid, niet door nieuwsgierigheid, maar door hare liefde voor den Heere Jezus, welke sterk was als de dood en door vele wateren niet uitgeblust kon worden. Hier was een stille maar geen plechtige begrafenis, en toch was Zijne rust heerlijk.

VI. Welke toebereidselen er gemaakt werden voor het balsemen van Zijn lichaam na de begrafenis, vers 56. Wedergekeerd zijnde, bereidden zij specerijen en zalven, hetgeen veeleer een blijk was van hare liefde dan van haar geloof, want zo zij herdacht en geloofd hadden wat Hij haar zo dikwijls had gezegd, namelijk dat Hij ten derden dage zou opstaan, dan zouden zij hiervoor kosten en moeite hebben kunnen sparen, wetende dat weldra aan Zijn lichaam grotere eer bewezen zou worden door de heerlijkheid Zijner opstanding, dan zij er door de kostbaarste specerijen en zalven aan be- wijzen konden. Maar hoe druk zij het ook hadden met deze toebereidselen, "op den sabbat rustten zij", en deden er generlei dienstwerk op, niet slechts naar de gewoonte van haar volk, maar naar het gebod haars Gods, hetwelk, hoewel de dag veranderd is, evenwel nog steeds ten volle van kracht is: Gedenkt den sabbatdag, dat gij dien heiligt.

HOOFDSTUK 24

1 En op den eersten dag der week, zeer vroeg in den morgenstond, gingen zij naar het graf, dragende de specerijen, die zij bereid hadden, en sommigen met haar.
2 En zij vonden den steen afgewenteld van het graf.
3 En ingegaan zijnde, vonden zij het lichaam van den Heere Jezus niet.
4 En het geschiedde, als zij daarover twijfelmoedig waren, zie, twee mannen stonden bij haar in blinkende klederen.
5 En als zij zeer bevreesd werden, en het aangezicht naar de aarde neigden, zeiden zij tot haar: Wat zoekt gij den Levende bij de doden?
6 Hij is hier niet, maar Hij is opgestaan. Gedenkt, hoe Hij tot u gesproken heeft, als Hij nog in Galilea was,
7 Zeggende: De Zoon des mensen moet overgeleverd worden in de handen der zondige mensen, en gekruisigd worden, en ten derden dage wederopstaan.
8 En zij werden indachtig Zijner woorden.
9 En wedergekeerd zijnde van het graf, boodschapten zij al deze dingen aan de elven, en aan al de anderen.
10 En deze waren Maria Magdalena, en Johanna, en Maria, de moeder van Jakobus, en de andere met haar, die dit tot de apostelen zeiden.
11 En haar woorden schenen voor hen als ijdel geklap, en zij geloofden haar niet.
12 Doch Petrus opstaande, liep tot het graf, en nederbukkende, zag hij de linnen doeken, liggende alleen, en ging weg, zich verwonderende bij zichzelven van hetgeen geschied was.
13 En zie, twee van hen gingen op denzelfden dag naar een vlek, dat zestig stadien van Jeruzalem was, welks naam was Emmaus;
14 En zij spraken samen onder elkander van al deze dingen, die er gebeurd waren.
15 En het geschiedde, terwijl zij samen spraken, en elkander ondervraagden, dat Jezus Zelf bij hen kwam, en met hen ging.
16 En hun ogen werden gehouden, dat zij Hem niet kenden.
17 En Hij zeide tot hen: Wat redenen zijn dit, die gij, wandelende, onder elkander verhandelt, en waarom ziet gij droevig?
18 En de een, wiens naam was Kleopas, antwoordende, zeide tot Hem: Zijt Gij alleen een vreemdeling te Jeruzalem, en weet niet de dingen, die deze dagen daarin geschied zijn?
19 En Hij zeide tot hen: Welke? En zij zeiden tot Hem: De dingen aangaande Jezus den Nazarener, Welke een Profeet was, krachtig in werken en woorden, voor God en al het volk.
20 En hoe onze overpriesters en oversten Denzelven overgeleverd hebben tot het oordeel des doods, en Hem gekruisigd hebben.
21 En wij hoopten, dat Hij was Degene, Die Israel verlossen zou. Doch ook, benevens dit alles, is het heden de derde dag, van dat deze dingen geschied zijn.
22 Maar ook sommige vrouwen uit ons hebben ons ontsteld, die vroeg in den morgenstond aan het graf geweest zijn;
23 En Zijn lichaam niet vindende, kwamen zij en zeiden, dat zij ook een gezicht van engelen gezien hadden, die zeggen, dat Hij leeft.
24 En sommigen dergenen, die met ons zijn, gingen heen tot het graf, en bevonden het alzo, gelijk ook de vrouwen gezegd hadden; maar Hem zagen zij niet.
25 En Hij zeide tot hen: O onverstandigen en tragen van hart, om te geloven al hetgeen de profeten gesproken hebben!

26 Moest de Christus niet deze dingen lijden, en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan?
27 En begonnen hebbende van Mozes en van al de profeten, legde Hij hun uit, in al de Schriften, hetgeen van Hem geschreven was.
28 En zij kwamen nabij het vlek, daar zij naar toegingen; en Hij hield Zich, alsof Hij verder gaan zou.
29 En zij dwongen Hem, zeggende: Blijf met ons; want het is bij den avond, en de dag is gedaald. En Hij ging in, om met hen te blijven.
30 En het geschiedde, als Hij met hen aanzat, nam Hij het brood, en zegende het, en als Hij het gebroken had, gaf Hij het hun.
31 En hun ogen werden geopend, en zij kenden Hem; en Hij kwam weg uit hun gezicht.
32 En zij zeiden tot elkander: Was ons hart niet brandende in ons, als Hij tot ons sprak op den weg, en als Hij ons de Schriften opende?
33 En zij, opstaande ter zelfder ure, keerden weder naar Jeruzalem, en vonden de elven samenvergaderd, en die met hen waren;
34 Welke zeiden: De Heere is waarlijk opgestaan, en is van Simon gezien.
35 En zij vertelden, hetgeen op den weg geschied was, en hoe Hij hun bekend was geworden in het breken des broods.
36 En als zij van deze dingen spraken, stond Jezus Zelf in het midden van hen, en zeide tot hen: Vrede zij ulieden!
37 En zij verschrikt en zeer bevreesd geworden zijnde, meenden, dat zij een geest zagen.
38 En Hij zeide tot hen: Wat zijt gij ontroerd, en waarom klimmen zulke overleggingen in uw harten?
39 Ziet Mijn handen en Mijn voeten; want Ik ben het Zelf; tast Mij aan, en ziet; want een geest heeft geen vlees en benen, gelijk gij ziet, dat Ik heb.
40 En als Hij dit zeide, toonde Hij hun de handen en de voeten.
41 En toen zij het van blijdschap nog niet geloofden, en zich verwonderden, zeide Hij tot hen: Hebt gij hier iets om te eten?
42 En zij gaven Hem een stuk van een gebraden vis, en van honigraten.
43 En Hij nam het, en at het voor hun ogen.
44 En Hij zeide tot hen: Dit zijn de woorden, die Ik tot u sprak, als Ik nog met u was, namelijk dat het alles moest vervuld worden, wat van Mij geschreven is in de Wet van Mozes, en de Profeten, en Psalmen.
45 Toen opende Hij hun verstand, opdat zij de Schriften verstonden.
46 En zeide tot hen: Alzo is er geschreven, en alzo moest de Christus lijden, en van de doden opstaan ten derden dage.
47 En in Zijn Naam gepredikt worden bekering en vergeving der zonden, onder alle volken, beginnende van Jeruzalem.
48 En gij zijt getuigen van deze dingen.
49 En ziet, Ik zende de belofte Mijns Vaders op u; maar blijft gij in de stad Jeruzalem, totdat gij zult aangedaan zijn met kracht uit de hoogte.
50 En Hij leidde hen buiten tot aan Bethanie, en Zijn handen opheffende, zegende Hij hen.
51 En het geschiedde, als Hij hen zegende, dat Hij van hen scheidde, en werd opgenomen in den hemel.
52 En zij aanbaden Hem, en keerden weder naar Jeruzalem met grote blijdschap.
53 En zij waren allen tijd in den tempel, lovende en dankende God.

Onze Heere Jezus is glorierijk afgegaan naar den dood, in weerwil van de boosaardigheid Zijner vijanden, die alles deden wat zij konden om Zijn dood smadelijk te maken, maar nog heerlijker was Zijne verrijzenis, waarvan wij een bericht hebben in dit hoofdstuk, en deze evangelist geeft vollediger bewijzen van Christus' opstanding dan wij bij Mattheus en Markus vinden. Hier is:

1. De verzekering, gegeven door twee engelen aan de vrouwen, die het graf bezochten, dat de Heere Jezus van de doden was opgestaan, overeenkomstig Zijn eigen woord, waarnaar de engelen haar verwijzen, vers 1-7, en het bericht hiervan aan de apostelen, vers 8-11,

II. Het bezoek van Petrus aan het graf, en hetgeen hij er ontdekte, vers 12.

III. Christus' gesprek met de twee discipelen op den weg naar Emmaus en hoe Hij zich aan hen bekendmaakt, vers 13-35.

IV. Zijne verschijning aan de elf discipelen aan den avond van dezelfden dag, vers 36-49. v. Het afscheid, dat Hij van hen nam, Zijne hemelvaart, en de blijdschap en lofzegging Zijner discipelen, die Hij achterliet, vers 50-53.

Lukas 24:1-12

De wijze, waarop de hereniging van Christus' ziel met Zijn lichaam plaatshad, is ene verborgenheid, een van die verborgen dingen, die niet voor ons zijn, maar de gewisse kentekenen of bewijzen van Zijne opstanding, dat Hij waarlijk van de doden was opgestaan, en daarmee bewezen is te zijn de Zoon van God, zijn geopenbaarde dingen, die voor ons zijn en voor onze kinderen. Sommigen daarvan hebben wij in deze verzen, die in substantie hetzelfde verhalen, dat wij in Mattheus en Markus gehad hebben. l. Wij zien hier de liefde en den eerbied, die de Godvruchtige vrouwen, welke Christus gevolgd waren, Hem betoonden nadat Hij gestorven en begraven was, vers 1. Zodra zij konden, nadat de sabbat voorbij was, gingen zij naar het graf om Zijn lichaam te balsemen, niet om het van het lijnwaad te ontdoen, waarin Jozef het gewikkeld had, maar om het hoofd en het aangezicht te zalven, en wellicht ook de gewonde handen en voeten, en er specerijen op te strooien, zoals wij bloemen plegen te strooien over het dode lichaam en op het graf onzer vrienden, ten einde onze goeden wil te tonen om voor de overblijvenden iets van het afzichtelijke weg te nemen van den dood, zo wij het slechts konden. De ijver van deze Godvruchtige vrouwen voor Christus bleef aanhouden. De specerijen, die zij op den avond voor den sabbat met grote onkosten hadden toebereid, hebben zij bij nadere overweging niet voor iets anders bestemd, zij zeiden niet: Waartoe dit verlies? neen, op den vroegen morgen na den sabbat brachten zij ze naar het graf. Het is een voorschrift der liefdadigheid: Een iegelijk doe, gelijk hij in zijn hart voorneemt, 2 Corinthiërs 9:7. Wat voor Christus bereid is, moet ook voor Christus gebruikt worden. Er wordt hier kennis genomen van de namen dezer vrouwen, Maria Magdalena, en Johanna, en Maria, de moeder van Jakobus, ernstige, deftige vrouwen schijnen zij geweest te zijn. Er wordt ook nota genomen van anderen, die met haar waren, vers 1, en nog eens in vers 10. Zij, die zich niet bij haar hadden gevoegd om de specerijen te bereiden, wilden toch met haar gaan naar het graf, alsof na Christus' dood het aantal Zijner vrienden toenam, Johannes 12:24, 32. Toen de dochters van Jeruzalem zagen hoe begerig de bruid naar haren welbeminde was, verlangden zij Hem met haar te zoeken, Hooglied 6:1, en zo was het ook met deze andere vrouwen. De ijver van sommigen wekt dien van anderen op.

II. Hare verrassing en verlegenheid, toen zij den steen afgewenteld vonden en het graf ledig, vers 2, 3. Zij waren hier zeer twijfelmoedig over, vers 4, terwijl zij juist reden hadden om er zich over te verheugen, namelijk dat zij den steen van het graf afgewenteld vonden (waaruit bleek dat Hij wettelijk ontslagen was en verlof had om van het graf uit te komen) en dat zij het lichaam van den Heere Jezus niet vonden, waaruit bleek dat Hij gebruik had gemaakt van Zijn ontslag en was uitgegaan. Goede Christenen zijn dikwijls twijfelmoedig om hetgeen hen juist zou moeten vertroosten en bemoedigen.

III. Het eenvoudig, duidelijk bericht van Christus' opstanding, dat zij ontvingen van twee engelen, die haar verschenen in blinkende klederen, niet slechts wit, maar blinkend, zodat er glans van uitstraalde. Eerst zagen zij een engel, buiten het graf, die terstond naar binnen ging en neerzat bij een anderen engel in het graf, een aan het hoofd en een aan de voeten, waar het lichaam van Jezus gelegen had, aldus kunnen de verhalen der evangelisten met elkaar overeen worden gebracht. Toen de vrouwen de engelen zagen, waren zij bevreesd, dat zij haar een slechte tijding hadden mede te delen, maar in plaats van hen te ondervragen, neigden zij het aangezicht naar de aarde, om haar dierbaren Meester te zoeken in het graf. Zij wensten Hem liever in Zijne grafklederen te zien, dan zelfs engelen in hun blinkende klederen. Een stervende Jezus heeft meer schoonheid in de ogen van

een gelovige dan zelfs engelen voor hem hebben. Evenals de bruid, toen zij door den wachter gevonden werd (en engelen worden wachters genoemd) treden deze vrouwen in geen ander gesprek met hen dan dit: Hebt gij dien gezien, dien mijne ziel liefheeft? De engelen bestraffen de vrouwen wegens het ongerijmde van haar zoeken: Wat zoekt gij den levende bij de doden? vers 5. Hiermede wordt aan Christus het getuigenis gegeven dat Hij leeft, van welken getuigd wordt, dat Hij leeft, Hebreeën 7:8, en dat is de vertroosting van al de heiligen: Ik weet dat mijn Verlosser leeft, want omdat Hij leeft, zullen ook wij leven. Maar ene bestraffing wordt gegeven aan hen, die Hem zoeken onder de doden-die Hem zoeken onder de dode helden, die de heidenen hebben aangebeden, alsof Hij slechts een hunner was-die Hem zoeken in een beeld, of een crucifix, het werk van der mensen handen, of onder ongeschreven overleveringen en de verzinselen van mensen. Inderdaad kan gezegd worden van allen, die geluk of voldoening verwachten van het schepsel, of in dezen onvolmaakten staat volmaaktheid, dat zij den levende zoeken bij de doden.

1. Zij verzekeren haar dat Hij van de doden is opgestaan, vers 6 :"Hij is hier niet, maar Hij is opgestaan, opgestaan door Zijn eigen kracht, Hij heeft Zijn graf verlaten, om er niet in weer te keren." Deze engelen waren bevoegde getuigen, want zij waren opzettelijk van den hemel gezonden met orders voor Zijne vrijlating uit het graf. En wij zijn er zeker van, dat hun bericht waar is, zij zouden geen leugen durven zeggen.

2. Zij verwijzen haar naar Zijn eigen woorden: Gedenkt, hoe Hij tot u gesproken heeft, als Hij nog in Galilea was. Indien zij de voorzegging hadden geloofd en er behoorlijk acht op hadden geslagen, dan zouden zij de vervulling dier voorzegging ook gemakkelijk geloofd hebben, opdat dus die tijding niet zo verrassend en verwonderlijk zou zijn, als zij voor haar scheen te wezen, herhalen de engelen wat Christus zo dikwijls tot haar gezegd had: De Zoon des mensen moet overgeleverd worden in de handen der zondige mensen, en hoewel dit door den bepaalden raad en voorkennis Gods geschied was, waren zij, die het gedaan hebben, er toch niet minder zondig om, dat zij het deden. Hij had haar gezegd dat Hij gekruisigd moest worden. Voorzeker konden zij niet vergeten hebben wat zij met zoveel smart hebben vervuld gezien, moest dat haar dan ook niet in herinnering brengen hetgeen er altijd op volgde, namelijk dat Hij ten derden dage zou opstaan? Deze engelen van den hemel brengen geen nieuw Evangelie, maar, evenals de engelen der gemeente, doen zij haar gedenken aan de woorden van Christus, en leren haar ze te gebruiken en toe te passen. I

V. Hoe zij genoegen namen met dit bericht, vers 8. De vrouwen schenen er in toe te stemmen, zij werden indachtig aan Zijne woorden, toen zij haar aldus voor den geest werden gebracht, en zo komen zij tot de gevolgtrekking dat, indien Hij was opgestaan, dit niets meer was dan zij konden verwachten, en nu schaamden zij zich over de toebereidselen, die zij hadden gemaakt om Hem op den derden dag te zalven, die zo dikwijls gezegd had, dat Hij ten derden dage zou opstaan. Een tijdige herinnering aan de woorden van Christus zal ons helpen om Zijne voorzienigheid goed te begrijpen.

V. Het bericht, dat zij hiervan brachten aan de apostelen: Wedergekeerd zijnde van het graf, boodschapten zij al deze dingen aan de elven en aan al de anderen, vers 9. Het blijkt niet dat zij zich toen allen bij elkaar bevonden, zij waren verstrooid, een iegelijk naar het zijne, er waren wellicht nauwelijks twee of drie van hen in dezelfde woning, maar de ene ging tot sommigen van hen, en een andere naar anderen, zodat zij binnen weinig tijds er op dien morgen allen bericht van hadden. Doch er wordt ons gezegd, vers 11, hoe dat bericht ontvangen werd: Hare woorden schenen voor hen als

ijdel geklap, en zij geloofden haar niet. Zij dachten dat het slechts de verbeelding was der vrouwen, schreven het toe aan dwaze verbeelding, want ook zij hadden Christus' woorden vergeten, hadden het nodig om er aan herinnerd te worden, niet slechts aan hetgeen Hij hun enigen tijd geleden in Galilea had gezegd, maar aan hetgeen Hij hun zeer kort tevoren had gezegd in den nacht, in dewelke Hij verraden werd: Wederom een kleinen tijd, en gij zult Mij zien. Men kan zich slechts verbazen over de stompzinnigheid van deze discipelen-die zelf zo dikwijls beleden hadden te geloven, dat Christus de Zoon van God was en de ware Messias, aan wie zo dikwijls door Hem gezegd was dat Hij moest sterven en weder opstaan van de doden, en daarna zou ingaan tot Zijne heerlijkheid, die Hem meer dan eens de doden zagen opwekken-dat zij zo traag zouden zijn om te geloven, dat Hij zich zelven op zou wekken. Het was vreemd, voorwaar, dat zij het zo vreemd vonden om te geloven! Later werd met volle recht door hen de klacht geuit tegen anderen, die nu met volle recht tegen hen zelven kon worden uitgesproken: Wie heeft onze prediking geloofd?

VI. Het onderzoek, dat toen door Petrus werd ingesteld, vers 12. Het was Maria Magdalena, die hem het bericht had gebracht, gelijk blijkt uit Johannes 20:12, waar dit verhaal van zijn heenlopen naar het graf meer in bijzonderheden wordt meegedeeld.

1. Petrus haastte zich naar het graf, toen hem dit bericht gebracht werd. Wellicht schaamde hij zich, dat Maria Magdalena hem daar voor was geweest, en toch zou hij misschien niet zo bereid zijn geweest er heen te gaan, indien de vrouwen hem niet hadden gezegd, dat de wacht gevlucht was. Velen, die zeer vlug zijn als er geen gevaar is, zijn lafhartig als het gevaar aanwezig is. Petrus, die den dag tevoren van zijn Meester was weggelopen, liep nu tot het graf..

2. Hij zag in het graf, zag hoe ordelijk de linnen doeken, waarin Christus gewikkeld was geweest, afgenomen en opgevouwen waren, liggende alleen, maar dat het lichaam weg was. Hij was zeer nauwkeurig bij dit onderzoek, alsof hij liever zijn eigen ogen dan het getuigenis der engelen wilde geloven.

3. Hij ging weg, niet veel wijzer-naar hij dacht-dan toen hij kwam, zich verwonderende bij zich zelven over hetgeen geschied was. Had hij zich de woorden van Christus herinnerd, dan zou dat reeds genoeg zijn geweest om hem er van te overtuigen, dat Hij van de doden was opgestaan, maar ze vergeten hebbende, is hij slechts verbaasd over de zaak en weet niet wat hij er van denken moet. Menige zaak is ons onbegrijpelijk en brengt ons in verlegenheid, die ons duidelijk en nuttig zou zijn, zo wij de woorden van Christus slechts goed begrepen, en ze altijd in onze gedachten en in ons hart hadden.

Lukas 24:13-35

Deze verschijning van Christus aan de twee discipelen op den weg naar Emmaus was tevoren slechts even vermeld door Markus, Hoofdstuk 16:12, hier wordt zij uitvoerig verhaald. Het gebeurde op dezelfden dag van Christus' opstanding, den eersten dag van de nieuwe wereld, die met Hem verrees. Een van deze twee discipelen was Kleopas, of Alfeus, van wie de ouden zeggen dat hij een broeder was van Jozef, den vermeenden vader van Christus, wie de andere was, is niet zeker. Sommigen denken dat het Petrus was, en het schijnt inderdaad dat Christus inzonderheid aan Petrus op dien dag verschenen was, de elven hebben er onder elkaar van gesproken, vers 34, en Paulus maakte er ook melding van, 1 Corinthiërs 15:5. Maar het kon Petrus niet geweest zijn, die een van deze twee was, want hij was een der elven, tot wie de twee terugkeerden. Daarenboven kennen wij Petrus te goed om niet te weten, dat zo hij een van deze twee was geweest, hij, en niet Kleopas, de voornaamste spreker zou geweest zijn. Het was een dergenen, die zich met de elven vergezelden, en van wie gesproken wordt in vers 9. Nu hebben wij hier te letten op:

I. De wandeling en het gesprek van deze twee discipelen. Zij gingen naar een vlek, welks naam was Emmaus, dat naar men berekent, op ruim twee uren gaans van Jeruzalem was gelegen, hier wordt gezegd, dat het zestig stadiën van Jeruzalem was, vers 13. Of zij daarheen gingen voor zaken, of om een vriend te bezoeken, blijkt niet. Ik vermoed dat zij huiswaarts keerden naar Galilea, met voornemen om nu maar verder niet naar dezen Jezus te vragen, dat zij wensten zich terug te trekken en hun gezelschap hadden verlaten zonder afscheid te nemen, want de berichten, die zij in den morgen hadden gehoord van Zijne opstanding, schenen hun als ijdelgeklap, en indien dat zo was, dan was het ook niet te verwonderen, dat zij er aan dachten om nu maar op de beste wijze naar huis te gaan. Maar al voortgaande spraken zij tezamen onder elkaar van al deze dingen, die er gebeurd waren, vers 14. Zij hadden den moed niet om in dit tijdsgewricht te Jeruzalem over deze dingen te spreken, of om te beraadslagen over hetgeen nu gedaan moest worden, uit vrees voor de Joden, maar toen zij buiten het gehoor der Joden waren, konden zij er met meerdere vrijheid over spreken. Zij spraken van al deze dingen, met zich zelven redenerende over het al of niet waarschijnlijke van Christus' opstanding, want bleek zij waar te zijn, dan wilden zij naar Jeruzalem terugkeren, doch zo niet, dan wilden zij voortreizen naar Galilea. Het betaamt den discipelen van Christus om, als zij tezamen zijn, met elkaar te spreken van Zijn dood en opstanding, aldus kunnen zij elkanders kennis vermeerderen, elkanders geheugen te hulp komen, en elkanders Godvruchtige genegenheden opwekken.

II. Het goede gezelschap, dat zij op hun weg ontmoetten, toen Jezus kwam en zich bij hen voegde, vers 15. Het geschiedde terwijl zij samen spraken en elkaar ondervraagden, en wellicht warm werden onder de discussie, de een hopende dat hun Meester was opgestaan en Zijn koninkrijk zou oprichten, terwijl de ander er aan wanhoopte, dat Jezus zelf bij hen kwam, als een vreemdeling, die dezelfden weg ging, en hun zei dat hij gaarne in hun gezelschap zou willen gaan. Wij kunnen opmerken ter onzer aanmoediging om Christelijke en opbouwende gesprekken onder elkaar te hebben, dat, waar slechts twee zich met zulk soort van werk goed bezighouden, Christus zich als derde bij hen zal voegen. Als zij, die den Heere vrezen, met elkaar spreken, dan merkt de Heere er op en hoort, en dan is Hij in waarheid met hen, zodat twee, die aldus in geloof en liefde saamverbonden zijn, een drievoudig snoer worden, dat niet haast gebroken wordt, Prediker 4:12. In hun samenspreking met en ondervraging van elkaar, zochten zij Christus, en zie, nu komt Christus tot hen. Die Christus zoeken, zullen Hem vinden, Hij zal zich openbaren aan hen, die naar Hem vragen,

en Hij zal kennis schenken aan hen, die gebruik maken van de middelen, die zij hebben om hun kennis te vermeerderen. Toen de bruid de wachters vroeg naar Hem, dien hare ziel liefhad, was zij slechts een weinigje van hen weggegaan, en zij vond Hem. Hooglied 3:4. Maar hoewel Christus nu bij hen was, waren zij er zich niet dadelijk van bewust, vers 16 : Hun ogen werden gehouden, dat zij Hem niet kenden, Er schijnt ene verandering geweest te zijn in het voorwerp (want in Markus wordt gezegd, dat Hij hun geopenbaard is in een andere gedaante) en tevens was er een soort van belemmering in hun gezichtsvermogen (want hier wordt gezegd dat hun ogen gehouden werden), of, zoals sommigen denken, er was verwarring in het medium, de lucht was zo beneveld, dat zij niet konden onderscheiden wie Hij was. Wat hier nu ook de oorzaak van moge geweest zijn, het is een feit, dat zij Hem niet kenden. Christus had het zo geschikt, dat zij des te vrijer met Hem, en Hij met hen kon spreken, opdat het zou blijken, dat Zijn woord en de invloed, die er van uitging, niet afhankelijk was van Zijn lichamelijke tegenwoordigheid, waaraan de discipelen al te veel gehecht waren, en waarvan zij gespeend moesten worden. Hij kan hen onderwijzen en hun hart verwarmen door anderen, met wie Hij geestelijk tegenwoordig zal zijn, en die op onzichtbare wijze door Zijne genade geleid zullen worden.

III. Het gesprek tussen Christus en hen, terwijl Hij hen kende, en zij Hem niet kenden. Gelijk het nu gewoonlijk gaat wanneer vrienden elkaar onbekend of onder ene vermomming ontmoeten, doen Christus en Zijne discipelen elkaar vragen.

1. De eerste vraag van Christus aan hen betreft hun droefheid, die duidelijk op hun aangezicht stond te lezen: Wat redenen zijn dit, die gij, wandelende onder elkaar verhandelt, en waarom ziet gij droevig? vers 17. Het is een zeer vriendelijke vraag. Merk op:

a. Dat zij droevig waren, dat was zelfs voor een vreemdeling te bespeuren. Zij hadden hun dierbaren Meester verloren, en, naar zij vreesden, waren zij in hun verwachting nopens Hem teleurgesteld. Zij hadden de zaak opgegeven, en wisten niet wat te doen om haar weer te herstellen. Christus' discipelen hebben ook wel reden om droevig te zijn, als Hij zich van hen terugtrekt, om te vasten, als de Bruidegom van hen is weggenomen. Hoewel Hij van de doden is opgestaan, hebben zij het of niet geweten, of niet geloofd, en zo waren zij dan nog in droefheid. Christus' discipelen zijn dikwijls droevig, als zij alle reden hebben om zich te verblijden, maar door de zwakheid van hun geloof kunnen zij de hun aangeboden vertroosting niet aannemen. Droevig zijnde, spraken zij met elkaar over Christus. Het voegt Christenen om over Christus te spreken. Indien ons hart zo vol was van Hem en van hetgeen Hij voor ons gedaan en geleden heeft, als het moet wezen, dan zou uit den overvloed des harten de mond spreken, niet slechts van God en Zijne voorzienigheid, maar van Christus, en van Zijne genade en liefde. Goed gezelschap en goede gesprekken zijn een uitmuntend tegengift tegen heersende droefgeestigheid. Toen Christus' discipelen droevig waren, gingen zij niet ieder voor zich in de eenzaamheid, maar bleven, zoals Hij hen uitgezonden had, twee aan twee, want twee zijn beter dan een, inzonderheid in tijden van droefheid. Als wij lucht geven aan de smart, kunnen wij er ons wellicht verlicht door gevoelen, en door er over te spreken kunnen wij wellicht in een betere gemoedsgesteldheid komen. Zij, die deelgenoten zijn in droefheid, kunnen en behoren elkaar te vertroosten, van de zodanige komt soms de beste vertroosting.

b. Christus voegde zich bij hen en vroeg naar het onderwerp van hun gesprek en naar de oorzaak hunner droefheid. Wat redenen zijn dit? Hoewel Christus nu in Zijn staat van verhoging was gekomen, bleef Hij toch even teder bezorgd voor Zijne discipelen. Hij spreekt als iemand, wie het

leed doet hen bedroefd te zien. Waarom ziet gij droevig? Genesis 40:7. Onze Heere Jezus merkt op de smart en droefheid Zijner discipelen, en in hun benauwdheid is Hij benauwd. Hierin heeft Christus ons geleerd een vriendelijken omgang met elkaar te hebben. Christus trad hier in gesprek met twee zeer ernstige personen, hoewel Hij een vreemdeling voor hen was en zij Hem niet kenden, en zij van hun kant hebben Hem zeer geredelijk te woord gestaan. Het betaamt geen Christenen om gemelijk, nors of schuw te zijn, maar om welbehagen te vinden in goed gezelschap. Ook wordt ons hiermede geleerd medelijdend te zijn. Als wij onze vrienden in smart en droefheid zien, dan behoren wij, gelijk Christus hier deed, kennis te nemen van hun smart en hun den besten raad en troost te geven dien wij hun kunnen geven: Weent met de wenenden.

2. In antwoord hierop doen zij Hem ene vraag betreffende Zijn vreemdelingschap. Zijt gij alleen vreemdeling te Jeruzalem, en weet niet de dingen, die deze dagen daarin geschied zijn? Merk op:

a. Kleopas geeft Hem een hoffelijk antwoord. Hij vraagt Hem niet ruw en lomp: "Wat gaat het u aan waarover wij spreken?" om dan vervolgens te zeggen, dat hij zich maar met zijn eigen zaken moet bemoeien. Wij behoren beleefd te zijn jegens hen, die beleefd zijn jegens ons, en ons in woord en daad op een verplichtende wijze jegens iedereen te gedragen. Het was een gevaarlijke tijd voor Christus' discipelen, toch was hij niet wantrouwend jegens dien vreemdeling, hij verdacht hem niet van het plan om ene klacht tegen hen in te leveren, of hen in moeilijkheden te willen brengen. De liefde is niet ergdenkend.

b. Hij is zelf vol van Christus, van Zijn lijden en van Zijn dood, en verwondert er zich over, dat niet iedereen hiervan vervuld is. "Hoe! zijt gij zulk een vreemdeling te Jeruzalem, dat gij niet weet, wat daar aan onzen Meester gedaan is?" Diegenen zijn in waarheid vreemdelingen te Jeruzalem, die niets weten van den dood en van het lijden van Christus. Hoe! zijn zij dochters van Jeruzalem, die zo weinig met Christus bekend zijn, dat zij vragen: Wat is uw liefste meer dan een ander liefste?

c. Hij is gans bereid om aan dezen vreemdeling inlichtingen te geven omtrent Christus, en verder met hem over deze zaak te spreken. Hij zou niet willen dat enig mens onkundig blijft nopens Christus. Zij, die zelf kennis hebben aan Christus gekruisigd, moeten doen wat zij kunnen om die kennis te verspreiden, en anderen met Hem bekend te maken. En het is opmerkelijk dat deze discipelen, die zo ijverig waren om den vreemdeling te onderrichten, door hem onderwezen werden, want aan dien die heeft, en wat hij heeft gebruikt, zal gegeven worden.

d. Uit hetgeen Kleopas zegt, blijkt dat de dood van Christus veel beroering in Jeruzalem heeft teweeggebracht, zodat men zich niet kon voorstellen, dat iemand daar zozeer vreemdeling zou zijn om er niet van gehoord te hebben, de gehele stad sprak er van, in alle gezelschappen werd er over geredeneerd. Aldus is het feit algemeen bekend geworden, dat na de uitstorting des Geestes verklaard zou worden.

3. Bij wijze van antwoord vraagt Christus naar hun kennis, vers 19. Hij zei tot hen: Welke? zich aldus nog meer vreemd houdende. Jezus Christus heeft Zijn lijden gering geacht in vergelijking met de vreugde, die Hem was voorgesteld en die er het loon van was. Zie met wat onverschilligheid Hij terugziet op Zijne heerlijkheid. Welke? Hij had reden om te weten wat die dingen waren, want zeer bittere en zware dingen zijn zij voor Hem geweest, en toch vraagt Hij: Welke? In de blijdschap dat de zaligheid, de verlossing der mensen, nu was teweeggebracht, was de benauwdheid vergeten. Om

onzentwil had Hij een welbehagen in zwakheid, om ons te leren er een welbehagen in te hebben om Zijnentwil. Diegenen, aan wie Christus onderwijs wil geven, worden eerst door Hem onderzocht en ondervraagd omtrent hetgeen zij reeds geleerd hebben, zij moeten Hem zeggen welke dingen zij weten, en dan zal Hij hun zeggen wat de betekenis is dier dingen, en hen tot de verborgenheid er van inleiden.

4. Hierop geven zij Hem een nauwkeurig bericht omtrent Christus, en zeggen hoe het op dit ogenblik met Zijne zaak gelegen is. Let op het verhaal dat zij doen, vers 19, en verder.

a. Zij geven een beknopt overzicht van Christus' leven en van Zijn karakter. De dingen, waarvan zij vervuld zijn, betreffen Jezus van Nazareth (zo werd Hij gewoonlijk genoemd) die een profeet was, een leraar, van God gezonden. Hij predikte een ware en voortreffelijke leer, die blijkbaar haar oorsprong had in den hemel, en wier strekking hemelwaarts was. Hij heeft de leer bevestigd door vele heerlijke wonderen, wonderen van genade en ontferming, zodat Hij krachtig was in werken en woorden voor God en al het volk, dat is: Hij was een groot gunstgenoot des hemels en een grote zegen voor deze aarde. Hij was grotelijks bemind door God, en geliefd bij het volk. Hij was Gode welbehaaglijk, en was zeer vermaard in het land. Velen zijn groot voor al het volk, en worden door het volk gestreeld, die niet groot zijn voor God, zoals de schriftgeleerden en Farizeeën, maar Christus was krachtig beide in Zijn leer en in Zijn daden, voor God en al het volk. Diegenen waren vreemdelingen te Jeruzalem, die dat niet wisten.

b. Hier is een bescheiden verhaal van Zijn lijden en Zijn dood, vers 20. "Hoewel Hij beide aan God en mensen zo dierbaar was, hebben toch onze overpriesters en oversten Hem overgeleverd in de macht der Romeinen, tot het oordeel des doods en zij hebben Hem gekruisigd." Het is vreemd dat zij de zaak niet met zwarter kleuren hebben geschilderd, dat zij hen, die schuldig waren aan de kruisiging van Christus, niet zwaarder belast hebben, maar wellicht oordeelden zij het voorzichtiger, om sprekende tot een vreemdeling, zich te onthouden van allen blaam op de overpriesters en oversten, hoe rechtvaardig die ook zijn zou.

c. Hier is een te-kennen-geven van hun teleurstelling in Hem, als de reden hunner droefheid: Wij hoopten dat hij was degene, die Israël verlossen zou, vers 21. "Wij behoren tot hen, die Hem niet slechts beschouwden als een profeet, gelijk Mozes, maar ook, gelijk Mozes, als een verlosser." Door hen, die de verlossing, en daarin de vertroosting Israël's, verwachtten, werd op Hem gesteund, werden grote dingen van Hem verwacht. Indien nu uitgestelde hoop het hart krenkt, hoe zal dan niet teleurgestelde hoop, en inzonderheid een zodanige hoop, het hart doden. Maar zie hoe zij datgene tot den grond hunner wanhoop maakten, hetwelk, zo zij het slechts goed hadden begrepen, de zekerste grond hunner hoop was, namelijk het sterven van den Heere Jezus. Wij hoopten (zeggen zij), dat hij was degene, die Israël verlossen zou. En is Hij dan niet degene, die Israël verlost? Betaalt Hij niet door Zijn dood den prijs hunner verlossing? Was het, om Israël van zijn zonde te kunnen verlossen, niet noodzakelijk dat Hij zou lijden? Zodat zij, nu dat moeilijkste deel van Zijn werk volbracht was, meer dan ooit reden hebben om te hopen, dat Hij degene is, die Israël zou verlossen, en toch zijn zij nu gereed om de zaak als hopeloos op te geven.

d. Wij hebben hier een bericht van hun tegenwoordige verlegenheid met betrekking tot Zijne opstanding. "Het is heden de derde dag sedert Hij gekruisigd werd en gestorven is, en dat was de dag, waarop verwacht werd dat Hij, indien ooit, uit het graf zou opstaan, zou opstaan in uitwendige

pracht en heerlijkheid, en zich in het openbaar zou vertonen in eer, zoals Hij drie dagen tevoren in smaad en verachting werd gezien. Maar wij bespeuren hier geen tekenen van, niets vertoont zich van hetgeen wij verwacht hebben, tot overtuiging en beschaming van Zijne vervolgers en tot vertroosting van Zijne discipelen, maar alles zwijgt." Zij erkennen dat er een gerucht onder hen liep, dat Hij was opgestaan, maar zij schijnen daar m et grote verachting van te spreken, als van iets, waaraan zij hoegenaamd geen geloof sloegen, vers 22, 23: Sommige vrouwen uit ons hebben ons ontsteld (en dat was al) die vroeg in den morgenstond aan het graf zijn geweest, en zijn lichaam niet vindende, kwamen zij en zeiden, dat zij ook een gezicht van engelen gezien hadden, die zeggen dat hij leeft. Maar wij denken dat zij het zich slechts verbeeld hebben, dat dit niet werkelijk zo was, want engelen zouden tot de apostelen zijn gezonden, en niet tot de vrouwen, en vrouwen laten zich zo licht bedriegen. Zij erkennen dat sommigen van de apostelen het graf bezocht hebben en het ledig hebben gevonden, vers 24. "Maar Hem zagen zij niet, en daarom hebben wij reden te vrezen, dat Hij niet is opgestaan, want indien Hij het ware, dan, voorzeker, zou Hij zich aan hen vertoond hebben, zodat wij over het geheel niet veel reden hebben te denken, dat Hij is opgestaan, en daarom koesteren wij thans ook geen verwachting meer van Hem, onze hoop was met Hem aan het kruis genageld en begraven in Zijn graf."

e. Onze Heere Jezus, schoon hun van aangezicht onbekend blijvende, openbaart zich aan hen door Zijn woord. Hij bestraft hen om hun gedachteloosheid en de zwakheid van hun geloof in de Schriften des Ouden Testaments: O onverstandigen en tragen van hart om te geloven, vers 25. Als Christus ons verbiedt om tot onzen broeder gij dwaas te zeggen, dan is de bedoeling hiervan ons te weerhouden van onredelijke verwijtingen te doen, maar niet om een rechtvaardige bestraffing te geven. Christus noemt hen dwazen, niet in de betekenis van goddelozen, in welken zin het ons verboden is iemand aldus te noemen, maar in de betekenis van zwakken. Hij mocht hen dwazen noemen, want Hij keut onze dwaasheid, de dwaasheid, die in ons hart gebonden is. Diegenen zijn dwazen, die handelen tegen hun eigen belangen, dat deden zij, die het getuigenis niet wilden aannemen, dat hun gegeven was van huns Meesters opstanding, en er de vertroosting van afwezen. Wat als dwaasheid in hen veroordeeld wordt, is: Ten eerste. Hun traagheid om te geloven. Gelovigen worden door atheïsten, ongelovigen en vrijdenkers als dwazen gebrandmerkt, en hun allerheiligst geloof wordt voor dwaas en dom bijgeloof uitgekreten, maar Christus zegt ons dat zij dwazen zijn, die traag van hart zijn om te geloven, en van het geloof teruggehouden worden door vooroordelen, die zij nooit onpartijdig onderzocht hebben. Ten tweede. Hun traagheid om te geloven de Schriften der profeten. Hij laakt hen niet zozeer wegens hun traagheid om het getuigenis der vrouwen en der engelen te geloven, maar wel om hetgeen er de oorzaak van was, hun traagheid om te geloven de profeten, want indien zij aan de profeten des Ouden Testaments behoorlijk aandacht hadden geschonken, dan zouden zij er even zeker van geweest zijn, dat Christus dien morgen (daar het de derde dag was na Zijn dood) van de doden was opgestaan, als zij er zeker van. waren, dat de zon was opgegaan, want de opeenvolging der gebeurtenissen, zoals die vastgesteld was door de profetie, is niet minder zeker en onverbreekbaar dan die, welke bepaald en vastgesteld is door de voorzienigheid. Waren wij slechts meer vertrouwd met de Goddelijke raadsbesluiten, die in de Schrift bekend zijn gemaakt, wij zouden niet onderhevig zijn aan die verlegenheid en verbijstering, waarin wij ons zo dikwijls verwarren en verstrikken. Hij toont hun dat het lijden van Christus, dat zulk een struikelblok voor hen was, en hen ongeschikt maakte om in Zijne heerlijkheid te geloven, in werkelijkheid de verordineerde weg was tot Zijne heerlijkheid, en dat Hij er langs geen anderen weg toe had kunnen komen, vers 26. "Moest de Christus (de Messias) niet deze dingen lijden, en alzo in Zijne heerlijkheid ingaan? Was het niet verordineerd, en was het raadsbesluit

niet bekend gemaakt, dat de beloofde Messias eerst moest lijden, en daarna heersen, dat Hij door Zijn kruis tot Zijn kroon moest komen? Hadden zij nooit het drie en vijftigste hoofdstuk van Jesaja en het negende hoofdstuk van Daniël gelezen, waarin de profeten zo duidelijk spreken van het lijden van Christus, en de heerlijkheid daarna volgende? 1 Petrus 1:11. Het kruis van Christus was hetgeen, waarmee zij zich niet konden verzoenen, en nu toont Hij hun hier twee dingen, die de ergernis van het kruis wegnemen. Ten eerste. Dat de Messias deze dingen moest lijden, weshalve dit lijden niet slechts geen hinderpaal was, alsof Hij daarom de Messias niet zijn kon, maar er integendeel juist het bewijs van was, gelijk de beproevingen der heiligen een blijk en bewijs zijn van hun kindschap, en het was er zover vandaan, dat dit lijden hun hoop vernietigde, dat het integendeel juist de grond was hunner hoop. Hij zou geen Zaligmaker hebben kunnen zijn, als Hij niet een Lijder geweest was. Christus heeft vrijwillig het werk onzer verlossing op zich genomen. maar, het op zich genomen hebbende, was het nodig dat Hij zou lijden en sterven. Ten tweede. Dat, wanneer Hij deze dingen geleden zou hebben, Hij zou ingaan in Zijne heerlijkheid, hetgeen Hij deed door Zijne opstanding-dat was Zijne eerste schrede opwaarts. Het wordt Zijne heerlijkheid genoemd, omdat Hij er volle recht op had, en het was de heerlijkheid, die Hij had eer de wereld was. Hij moest er toe ingaan, want hierin, zowel als in Zijn lijden, moest de Schrift vervuld worden. Hij moest eerst lijden, en daarna ingaan in Zijne heerlijkheid, en aldus is de versmaadheid van het kruis voor eeuwig weggenomen, en wordt ons geleerd om de doornenkroon te verwachten, en daarna de erekroon. Hij verklaarde hun de Schriften van het Oude Testament, die gesproken hebben van den Messias, en Hij toonde hun hoe zij vervuld waren in Jezus van Nazareth, en nu kan Hij hun meer van Hem zeggen, dan zij Hem tevoren hadden kunnen zeggen, vers 27. Begonnen hebbende van Mozes, den eersten schrijver van het Oude Testament, die door de ingeving des Heiligen Geestes had geschreven, ging Hij nu verder naar volgorde, door al de profeten, en legde hun uit in al de Schriften, hetgeen van Hem geschreven was, aantonende dat het lijden, waardoor Hij nu heen was gegaan, wel verre van de profetieën der Schrift Hem betreffende teniet te doen, er juist de vervulling van was. Hij begon met Mozes, die de eerste belofte heeft geboekt, waarin duidelijk voorzegd was dat van den Messias de verzenen vermorzeld zouden worden, maar dat hierdoor de kop der slang onherstelbaar vermorzeld zou worden. Deze dingen zijn verspreid door al de Schriften betreffende Christus, en het is zeer nuttig en voordelig om ze te verzamelen en samen te voegen. Gij kunt in geen deel der Schrift ver gaan, of gij ontmoet iets, dat betrekking heeft op Christus, ene profetie, ene belofte, een gebed, het een of andere type, want Hij is de ware schat, verborgen in den akker des Ouden Testaments. De gouden draad der Evangeliegenade loopt door geheel het weefsel des Ouden Testaments. Een straal van dat licht is overal te bespeuren. De dingen betreffende Christus moeten verklaard worden. De Moorman, hoewel hij een geleerde was, pretendeerde toch niet dat hij ze verstond, zo er niet iemand was, die hem onderrichtte, Handelingen 8:31, want zij werden op duistere wijze meegedeeld, overeenkomstig die bedeling, maar nu de voorhang is weggenomen, wordt het Oude Testament verklaard door het Nieuwe. Jezus Christus zelf is de beste Schriftverklaarder, inzonderheid van de Schriften, die Hem zelven betreffen, en zelfs na Zijne opstanding was dit de weg, waarop Hij de mensen leidde in de kennis van de verborgenheid betreffende Hem zelven, niet door nieuwe denkbeelden te berde te brengen, onafhankelijk van de Schrift, maar door hun te tonen hoe de Schriften vervuld zijn en door hen aan te sporen om die Schriften te bestuderen. Zelfs de Openbaring van Johannes is niets anders dan een tweede deel van de Oud Testamentische profetieën, en heeft er voortdurend het oog op. Indien de mensen Mozes en de profeten niet geloven, zijn zij ongeneeslijk. Bij het bestuderen der Schrift is het goed om methodisch te werk te gaan en ze naar volgorde te nemen, want het Oud Testamentische licht heeft trapsgewijze geschenen tot den vollen dag toe, en het is goed om op te merken, hoe God veelmaal

en op velerlei wijze (de volgende voorzeggingen licht verspreidende over de voorgaande) tot de vaderen gesproken heeft betreffende Zijn Zoon, door wie Hij nu gesproken heeft tot ons. Sommigen beginnen hun Bijbel aan het verkeerde einde, die het eerst de Openbaring bestuderen, maar Christus heeft ons hier geleerd om met. Mozes te beginnen. Zover nu het gesprek tussen Christus en de Emmaüsgangers.

IV. Thans zien wij hoe Christus zich ten laatste aan hen ontdekt. Men zou wel zeer veel gegeven hebben voor een exemplaar van de leerrede, die Christus voor hen hield op den weg, van de verklaring van den Bijbel, die Hij hun gaf, maar het is niet voegzaam geoordeeld, dat wij die zouden hebben, wij hebben er de substantie van in andere delen der Schrift. De discipelen zijn er zo door bekoord, dat zij vinden te vroeg aan het einde hunner reis gekomen te zijn, maar dat waren zij toch. Zij kwamen nabij het vlek, daar zij naar toegingen, vers 28, waar zij schijnen besloten te hebben den nacht over te blijven. En nu:

1. Verzoeken zij Hem dringend bij hen te blijven. Hij hield zich alsof Hij verder gaan zou. Hij zei niet dat Hij verder gaan wilde, maar hun scheen het alsof Hij verder ging en niet bereid was om met hen in het huis huns vriends te gaan, daar dit voor een vreemdeling niet betaamde, tenzij hij uitgenodigd werd. Hij zou ook verder gegaan zijn, indien zij Hem niet dringend verzocht hadden met hen te blijven, zodat hier van generlei veinzerij sprake kan zijn. Als een vreemdeling terughoudend is, weet iedereen wat dit betekent, namelijk dat hij zich niet aan de onbeleefdheid wil schuldig maken van zich in te dringen in uw huis, of op te dringen aan uw gezelschap. Maar zo gij duidelijk laat blijken, dat gij begeert hem als gast te hebben, of als uw metgezel, dan zal hij uwe uitnodiging daartoe waarschijnlijk aannemen, en dat was het wat Christus deed, toen Hij zich hield alsof Hij verder wilde gaan. Zij, die wensen dat Christus met hen zal blijven, moeten Hem hiertoe uitnodigen, en er Hem toe dringen. Hoewel Hij dikwijls gevonden wordt van hen, die Hem niet zochten, kunnen toch alleen zij, die zoeken, er zeker van zijn te zullen vinden, en als Hij zich van ons schijnt te onttrekken, dan is dit slechts om ons dringend smeken uit te lokken, dat Hij bij ons blijven zal, evenals dit hier ook geschiedde.

Zij dwongen Hem, beiden hebben zij Hem aangegrepen, met vriendelijk geweld, zeggende: Blijf met ons. Zij, die het genot en het nut hebben ervaren van gemeenschap met Christus, kunnen niet anders dan begerig zijn om nog meer van Zijn bijzijn te genieten en Hem smeken, niet slechts om den gansen dag met hen te wandelen, maar om des nachts bij hen te blijven. Als de dag gedaald en het bij den avond geworden is, dan beginnen wij er aan te denken om ons ter ruste te begeven, en dan is het voegzaam om ons oog te vestigen op Christus, en Hem te bidden met ons te blijven, zich aan ons te openharen, en ons hart te vervullen van goede gedachten nopens Hem en van goede neigingen tot Hem. Christus gaf toe aan hun aandrang: Hij ging in om met hen te blijven. Zo bereidwillig is Christus om nog verder onderricht en vertroosting te geven aan hen, die gebruik maken van hetgeen zij reeds hebben ontvangen. Hij heeft beloofd, dat indien iemand de deur opendoet, om Hem welkom te heten, Hij tot hem zal inkomen, Openbaring 3:20.

2. Hij openbaarde zich aan hen, vers 30, 31. Wij kunnen veronderstellen dat Hij de gesprekken met hen voortzette, die op weg begonnen waren, want gij moet spreken van de dingen God als gij in uw huis zit, en als gij op den weg gaat. Terwijl de avondmaaltijd gereed werd gemaakt (dat wellicht zeer spoedig was afgelopen, daar de spijzen zo gering en zo weinig talrijk waren) heeft Hij hen waarschijnlijk onderhouden met zulke redenen, als goed waren tot nuttige stichting, en zo heeft Hij

hen, ook terwijl zij aanzaten, gevoed met de redenen Zijns monds. Toch hebben zij nog weinig gedacht dat het Jezus zelf was, die al dien tijd met hen sprak, totdat het Hem eindelijk behaagde zich aan hen te openbaren, en toen heen te gaan. Zij begonnen te vermoeden dat Hij het was, toen Hij, als zij aanzaten, den dienst op zich nam van den heer des huizes, en dien dienst verrichtte op de Hem eigen wijze, zoals Hij dien placht te verrichten, als Hij met Zijne discipelen aanzat, zodat zij Hem hieraan herkenden. Hij nam het brood, en zegende het, en als Hij het gebroken had, gaf Hij het hun. Dit deed Hij met Zijn gewone houding van gezag en genegenheid, met hetzelfde voorkomen en dezelfde gebaren, met dezelfde uitdrukkingen wellicht in het bidden om een zegen, en in het geven van het brood aan hen. Dit was geen wonderdadige maaltijd, zoals die met de vijf broden, en geen sacramentele maaltijd, zoals de eucharistie, maar een gewone maaltijd, toch heeft Christus hier hetzelfde gedaan, wat Hij bij die andere maaltijden deed, om ons te leren onze gemeenschap te onderhouden met God door Christus bij de gewone gaven Zijner voorzienigheid, zowel als bij bijzondere inzettingen, bij elke maaltijd om een zegen te vragen en er dankzegging voor te doen, en te zien hoe ons dagelijks brood ons gegeven en voor ons gebroken wordt door de hand van Jezus Christus, den Meester, niet slechts van het grote gezin, maar van alle gezinnen. Waar wij ook neerzitten om te eten, laat ons Christus aan het boveneinde der tafel plaatsen, onze spijzen gebruiken als gezegend door Hem, eten en drinken, ter Zijner ere, tevreden en dankbaar ontvangen wat het Hem behaagt ons toe te bedelen, al is het voedsel dan ook nog zo grof of gering. Wel kunnen wij het blijmoedig ontvangen, als wij door het geloof kunnen zien, dat het uit Christus' hand tot ons komt en met Zijn zegen. Nu werden hun ogen geopend, en toen zagen zij wie het was, en toen kenden zij Hem. Wat het ook was, dat Hem tot hiertoe voor hen verborgen had gehouden, het was nu uit den weg geruimd, de nevelen waren weggevaagd, de sluier was opgelicht, en toen twijfelden zij niet, of het was hun Meester. Met wijze en heilige bedoelingen kon Hij een andere gedaante aannemen, maar niemand kon Zijne gedaante aannemen, en dus moest Hij het zijn. Zie, hoe Christus door Zijn Geest en Zijne genade zich bekendmaakt aan de zielen Zijns volks. Hij opent hun de Schriften, want die zijn het, die van Hem getuigen aan hen, die ze onderzoeken en er Hem in zoeken. Hij ontmoet hen aan Zijne tafel, in de instelling van des Heeren Avondmaal, en gewoonlijk ontdekt Hij zich daar nog nader aan hen, Hij maakt zich aan hen bekend in de breking des broods. Maar het werk wordt voltooid door de ogen te openen van hun geest, er de schellen van te doen afvallen, zoals die van de ogen van Paulus na zijne bekering. indien Hij, die de openbaring geeft, niet ook het verstand geeft, dan zijn wij nog in het duister.

3. Onmiddellijk daarna verdween Hij: Hij kwam weg uit hun gezicht. Aphantos egeneto -Hij trok zich van hen terug, was plotseling uit hun gezicht verdwenen. Of, Hij werd on- zichtbaar voor hen. Het schijnt, dat Christus' lichaam na Zijne opstanding, hoewel het hetzelfde lichaam was, waarin Hij leed en stierf, gelijk blijkt uit de tekenen er in, toch in zover veranderd was, dat het zichtbaar of onzichtbaar werd, al naar Hij dit geschikt oordeelde, hetgeen een stap was tot de verheerlijking er van. Zodra Hij Zijnen discipelen een blik op Hem gegeven had, was Hij weer verdwenen. Zulke korte, voorbijgaande ogenblikken van het aanschouwen van Christus hebben wij in deze wereld, wij zien Hem, maar na een wijle verliezen wij Hem weer uit het gezicht. Als wij in den hemel komen, zal ons zien van Hem niet onderbroken worden.

V. Wij hebben hier de opmerking van deze discipelen nopens hun samenspreking met Christus, en het bericht, dat zij er hun broederen te Jeruzalem van hebben gebracht.

1. De opmerking van ieder hunner over den invloed, dien Christus' rede op hen had uitgeoefend, vers 32. Zij zeiden tot elkaar: Was ons hart niet brandende in ons? "Voorzeker was het zo met mij," zegt de een. "Zo was het ook met mij," zegt de ander, "nooit in mijn leven heb ik mij zo door iemands woorden bewogen gevoeld." En zo vergelijken zij dan wat er in hun hart was omgegaan bij de herinnering aan de rede, die Christus voor hen gehouden heeft. Zij vonden die prediking krachtig, eer zij nog wisten wie de prediker was. Zij had hun de dingen zeer duidelijk gemaakt, en wat meer is, zij had een Goddelijke gloed met een Goddelijk licht in hun ziel gebracht, waardoor hun hart brandend werd in hun binnenste, en er een heilig vuur van Godvruchtige liefde in hen ontstoken werd. Dit nu merken zij op ter bevestiging van hun geloof, dat het inderdaad, gelijk zij ten laatste zagen, Jezus zelf was, die al dien tijd met hen gesproken had. "Hoe dwaas waren wij, dat wij niet eerder bemerkten wie Hij was! Want niemand dan Hij, geen woord dan het Zijne, kon ons hart zo brandende in ons maken, Hij moet het wezen, die den sleutel heeft van het hart, het kon niemand anders wezen." Zie hier:

a. Welke prediking goed zal doen-ene prediking namelijk zoals die van Christus, een eenvoudige prediking, geschikt voor onze bevatting-Hij sprak tot ons op den weg, en een schriftuurlijke prediking -Hij opende ons de Schriften, de Schriften, die op Hem betrekking hebben De evangeliedienaars moeten den mensen hun Godsdienst tonen in den Bijbel, moeten hun tonen dat zij hun geen andere leer prediken, dan die daarin vervat is, zij moeten tonen dat zij den Bijbel tot de fontein maken van hun kennis en tot den grondslag van hun geloof. De verklaring van die Schriften, welke spreken van Christus, heeft de onmiddellijke strekking om het hart der discipelen te verwarmen, hen op te wekken en te vertroosten.

b. Welk horen goed zal doen -een horen, waarbij het hart brandende is, als wij zeer bewogen worden door de dingen Gods, inzonderheid door de liefde van Christus in Zijn sterven voor ons, en als ons hart daarbij uitgaat in liefde tot Hem, uitgaat in heilige begeerten en oefeningen der Godsvrucht, dan is ons hart brandende in ons, als onze harten opgeheven worden en zijn als de vonken, die zich verheffen tot vliegen, als zij zich opwaarts verheffen tot God, en als ontstoken worden in heiligen ijver en toorn tegen de zonde, in ons zelven en in anderen, en als wij in zekere mate gelouterd en gereinigd zijn van de zonde door den geest des oordeels en den geest der uitbranding, dan kunnen wij zeggen: "Door genade is ons hart aldus brandende in ons."

2. Het bericht, dat zij hiervan brachten aan hun broederen te Jeruzalem, vers 33. Zij, opstaande ter zelver ure. Zij waren in zulk een vervoering van blijdschap, doordat Christus zich aan hen ontdekt had, dat zij niet konden blijven om hun avondmaaltijd te eindigen, maar met allen spoed wederkeerden naar Jeruzalem, hoewel het bij den avond was. Indien zij er aan gedacht hebben, om hun betrekking tot Christus te doen ophouden, dan werden die gedachten nu al spoedig uit hun hart gebannen, en er was niets meer nodig om hen tot Zijne kudde terug te voeren. Zij schenen tenminste voornemens geweest te zijn om dien nacht te Emmaus over te blijven, maar nu zij Christus hadden gezien, konden zij niet rusten, voor zij de goede tijding hadden gebracht aan de discipelen, ter bevestiging van hun wankelend geloof en ter vertroosting van hun bedroefd hart, met de vertroosting, met welke zij van God vertroost zijn geworden. Het is de plicht van hen, aan wie Christus zich geopenbaard heeft, om aan anderen te vertellen wat Hij aan hun ziel gedaan heeft. Als gij bekeerd, onderwezen, vertroost zult zijn, zo versterk uwe broederen. Deze discipelen waren zelf gans vervuld van de zaak, en zij moeten tot hun broederen gaan, om lucht te geven aan hun blijdschap, zowel als om hun de overtuiging te geven, dat hun Meester was opgestaan. Merk op:

a. Hoe zij hen vonden, toen zij bij hen binnenkwamen, sprekende over hetzelfde onderwerp en nog een ander bewijs mededelende van Christus' opstanding. Zij vonden de elven, met degenen, die gewoonlijk met hen samenkwamen, laat in den nacht samen vergaderd om tezamen te bidden wellicht, en te beraadslagen over hetgeen hun thans te doen stond, en zij vonden hen, zeggende onder elkaar (legontas is hetgeen de elven zeiden, niet de twee, gelijk duidelijk blijkt uit het oorspronkelijke), en toen deze twee binnenkwamen, herhaalden zij het voor hen met blijdschap en triomf: De Heere is waarlijk opgestaan, en is van Simon gezien, vers 24. Dat Petrus Hem voor de andere discipelen gezien had, blijkt uit 1 Corinthiërs 15:5, waar de apostel zegt: Hij is van Cefas gezien, daarna van de twaalven. Daar de engelen aan de vrouwen bevolen hadden om het inzonderheid aan Petrus te zeggen, Markus 16:7, ter zijner vertroosting, is het hoogstwaarschijnlijk dat onze Heere Jezus zelf zich nog diezelfden dag aan Petrus vertoond heeft, hoewel wij daar geen afzonderlijk verhaal van hebben, ten einde het woord Zijner boodschappers te bevestigen. Dit had hij aan zijne broederen verteld, doch merk op dat Petrus dit nu niet zelf verkondigt of er op roemt (hij vond dat dit geen boetvaardige betaamde) maar de andere discipelen spreken er van met gejuich en blijdschap, De Heere is waarlijk opgestaan, ontoos -wezenlijk, het is nu onbetwistbaar zeker, geen twijfel blijft meer over, want Hij is niet slechts aan de vrouwen verschenen, maar ook aan Simon.

b. Hoe zij hun getuigenis ondersteunden met het verhaal van hetgeen zij gezien hadden, vers 35. Zij vertelden hetgeen op den weg geschied was. De woorden, door Christus op den weg tot hen gesproken, een verwonderlijke uitwerking en invloed op hen gehad hebbende, worden hier voorgesteld als dingen, die op den weg geschied waren, want de woorden, die Christus spreekt, zijn geen holle klanken, zij zijn geest en leven, en wondervolle dingen worden er door gedaan, gedaan op den weg, in het voorbijgaan als het ware, als het niet verwacht of gedacht wordt. Zij vertelden ook hoe Hij hun ten laatste bekend was geworden in het breken des broods, hoe, toen Hij hun zegeningen toebedeelde, God hun ogen had geopend om te zien wie Hij was. Het zou zeer nuttig zijn voor de ontdekking en bevestiging der waarheid, als Christus' discipelen hun waarnemingen en ervaringen met elkaar vergeleken, en elkaar mededeelden wat zij zelf weten en in zich zelven hebben ervaren.

Lukas 24:36-49

Op dezelfden dag Zijner opstanding is Christus vijf malen gezien: door Maria Magdalena alleen in den hof, Johannes 20:14, door de vrouwen, als zij heengingen om Zijnen discipelen te boodschappen, Mattheus 28:9, door Petrus alleen, door de twee discipelen, gaande naar Emmaus, en nu in den laten avond door de elven, waarvan wij het verhaal hebben in deze verzen, als ook in Johannes 20:19. Merk op:

1. De grote verbazing, die Zijne verschijning bij hen teweegbracht. Hij kwam zeer ter rechter tijd tot hen in, toen zij elkaar de bewijzen mededeelden von Zijne opstanding. Als zij van deze dingen spraken, en misschien op het punt waren om het wezenlijke dier bewijzen nog in twijfel te trekken, en te beraadslagen over hetgeen zij nu te doen hadden, stond Jezus zelf in het midden van hen en stelde de zaak dus buiten twijfel. Zij, die het beste gebruik maken, dat zij kunnen, van de bewijzen, die hun ter vertroosting kunnen strekken, kunnen nog verdere verzekerdheid verwachten, en dat de Geest van Christus zal getuigen met hunnen geest (gelijk Christus hier getuigde met de discipelen, en hun getuigenis bevestigde), dat zij kinderen Gods zijn en met Christus zijn opgestaan. Let op:

1. Den troost, dien Christus hun toespreekt.

Vrede zij ulieden. Dit geeft in het algemeen te kennen, dat het een vriendelijk bezoek was, dat Christus hun nu bracht, een bezoek van liefde en vriendschap. Hoewel zij Hem zeer onvriendelijk hadden verlaten in Zijn lijden, neemt Hij nu toch de eerste gelegenheid waar, om hen allen tezamen te bezoeken, want Hij handelt niet met ons naar dat wij het verdienen. Zij schonken geen geloof aan hen, die Hem gezien hadden, daarom komt Hij nu zelf, opdat zij in hun ontroostbare ongelovigheid niet zullen volharden. Hij had beloofd, dat Hij hen na Zijne opstanding in Galilea zou zien, maar Hij was zo verlangend hen te zien, en te vertroosten, dat Hij het tijdstip des weerziens vervroegt en hen reeds te Jeruzalem bezoekt. Christus doet dikwijls nog meer dan Hij gezegd heeft, maar nooit minder. Nu is Zijn eerste woord tot hen: Vrede zij ulieden, niet bij wijze van plichtpleging, maar vertroostend. Het was een gewone vorm van begroeting onder de Joden, en Christus wilde er Zijn gewone gemeenzaamheid met hen mede te kennen geven, hoewel Hij tot Zijn staat van verhoging was gekomen. Er zijn velen, die, als zij bevorderd zijn, hun oude vrienden vergeten, of zij gedragen zich hooghartig jegens hen, maar Christus zien wij even vrij en ongedwongen met hen als tevoren. Zo heeft Christus hun met het eerste woord willen te kennen geven, dat Hij niet kwam om Petrus te bestraffen wegens zijne verloochening van Hem, of om de overigen hun wegvluchten van Hem te verwijten, neen, Hij kwam in vrede, om hun te kennen te geven, dat Hij hun vergiffenis had geschonken en met hen verzoend was.

2. Hun schrik, vers 37. Zij waren verschrikt, en "meenden dat zij een geest zagen", omdat Hij zonder gedruis tot hen was ingekomen, en in hun midden stond eer zij er zich van bewust waren. Het woord, gebruikt in Mattheus 24:26, toen zij zeiden: "Het is een spooksel", is phantasma, het is een spooksel, een verschijning, maar het woord, dat hier gebruikt wordt, is pneuma, het woord, dat eigenlijk een geest betekent, zij dachten dat het een geest was, niet bekleed met een wezenlijk lichaam. Hoewel wij verbonden zijn aan, en gemeenschap hebben met, de wereld der geesten, en wij er ons heen spoeden, is het toch, zolang wij in deze wereld der zinnen en der stof zijn, ene verschrikking voor ons, als een geest in zoverre van zijn aard veranderd is, dat hij zichtbaar voor ons wordt en met ons spreekt, want dat is iets buitengewoons en voorspelt iets buitengewoons.

II. De grote voldoening, die Zijne toespraak hun veroorzaakte, waarin wij hebben,

1. De bestraffing, die Hij hun gaf wegens hun onnodige en ongegronde vrees: Wat zijt gij ontroerd, en waarom klimmen zulke overleggingen (van vrees en verschrikking) in uwe harten? vers 38. Merk hier op:

a. Dat er, als wij ontroerd zijn, allicht overleggingen in onze harten opklimmen, die ons kwaad doen. Soms wordt de ontroering veroorzaakt door de overleggingen, die in ons hart opklimmen, onze smart en onze vrees ontstaan uit de dingen, die de schepselen zijn onzer verbeelding. Soms zijn de gedachten, die in ons hart opkomen, veroorzaakt door de ontroering, van buiten is er strijd, en dan komt er vrees van binnen. Bij hen, die droefgeestig en ontroerd zijn, komen gedachten op in het hart, die een oneer zijn voor God, en die onrust teweegbrengen in hen zelven. Ik ben afgesneden van voor Uwe ogen. De Heere heeft mij verlaten en vergeten.

b. Dat velen van de onroerende gedachten, waardoor ons hart ontrust wordt, ontstaan uit onze vergissingen omtrent Christus. Zij dachten dat zij een geest zagen, toen zij Christus zagen, en dat veroorzaakte hun die ontsteltenis. Wij vergeten, dat Christus onze oudste Broeder is, en beschouwen Hem op zo groot een afstand van ons te zijn, als de wereld der geesten is van deze wereld, en daarmee verschrikken wij ons. Als Christus ons door Zijn Geest overtuigt en verootmoedigt, als Hij ons door Zijne voorzienigheid beproeft en bekeert, vergissen wij ons in Hem, denkende dat Hij ons kwaad wil, en dat ontrust ons.

c. Dat al de ontroerende gedachten, die te eniger tijd in ons hart opkomen, den Heere Jezus bekend zijn, zodra zij ontstaan, en dat zij Hem mishagen. Hij berispte Zijne discipelen wegens deze overleggingen, om ons te leren er ons zelven om te bestraffen. Wat buigt gij u neer, o mijne ziel, en wat zijt gij onrustig in mij? Waarom komen gedachten in ons op, die noch waar noch goed zijn, die evenmin grond hebben als vrucht, maar onze blijdschap in God verstoren, ons ongeschikt maken voor onzen plicht, aan Satan voordeel geven, en ons van de vertroostingen beroven, die voor ons zijn weggelegd?

2. Het bewijs, dat Hij hun gaf van Zijne opstanding, zowel om hun vrees te doen zwijgen, door hen te overtuigen dat Hij geen geest was, als om hun geloof te versterken in de leer, die zij der wereld moesten gaan verkondigen, door hen ten volle te overtuigen van Zijne opstanding. Hij geeft hun twee bewijzen:

a. Hij toont hun Zijn lichaam, inzonderheid Zijne handen en voeten. Zij zagen dat Hij de gestalte en gelaatstrekken had van hun Meester, maar is het niet Zijn geest? "Neen", zegt Christus, "ziet Mijne handen en voeten, gij ziet dat Ik handen en voeten heb, en dus heb Ik een waar lichaam. Gij ziet dat Ik deze handen en voeten kan bewegen, en dus heb Ik een levend lichaam, en gij ziet de tekenen der nagelen in Mijne handen en voeten, en dus is het Mijn eigen lichaam, hetzelfde dat gij hebt zien kruisigen, en geen geleend lichaam". Hij stelt dit beginsel vast: een geest heeft geen vlees en benen, een geest is niet samengesteld uit grove stof, geformeerd met onderscheidene leden, en bestaande uit verschillende, ongelijksoortige delen, zoals ons lichaam. Hij zegt ons niet wat een geest is (het is tijd genoeg om dat te weten, als wij tot de wereld der geesten heengaan), maar wel wat hij niet is: een geest heeft geen vlees en benen. Hieruit leidt Hij nu af: Ik ben het zelf, met wie gij zo gemeenzaam

bekend zijt geweest, met wie gij zo vertrouwelijken omgang hebt gehad. Ik ben het zelf, in wie gij reden hebt u te verblijden, maar geen reden hebt om bevreesd voor te wezen." Zij, die Christus recht kennen, Hem kennen als den hun, zullen geen reden hebben om verschrikt te wezen bij Zijne verschijning. Hij beroept zich op hun ogen, Hij toont hun Zijne handen en voeten, die van de nagelen doorboord waren. Christus heeft er de tekenen van behouden in Zijn verheerlijkt lichaam, opdat zij de bewijzen zouden hebben, dat Hij het zelf was, en Hij wilde dat die tekenen gezien zouden worden. Naderhand toonde Hij ze aan Thomas, want Hij schaamt zich Zijn lijden voor ons niet, weinig reden hebben wij dus om het ons te schamen, of om ons ons lijden voor Hem te schamen. Gelijk Hij Zijne wonden hier toont aan Zijne discipelen, ter versterking en bevestiging van Zijne instructies aan hen, zo toonde Hij ze Zijn Vader ter versterking Zijner voorbede bij Hem. Hij verschijnt in den hemel als een Lam, staande als geslacht, Openbaring 5:6. Zijn bloed spreekt, Hebreeën 12:24. In de kracht Zijner genoegdoening bidt Hij voor ons. Hij zegt tot den Vader, gelijk hier tot de discipelen: Zie Mijne handen en voeten, Zacheria 13:6, 7. Hij beroept zich op hun aanraking: Tast Mij aan, en ziet. Hij wilde toen niet dat Maria Magdalena Hem zou aanraken, Johannes 20:17. Maar den discipelen vertrouwt Hij dit toe, opdat zij, die Zijne opstanding moesten gaan prediken en hierom zullen moeten lijden, er zelf ten volle van overtuigd zouden zijn. Hij zei hun Hem aan te tasten, opdat zij er van overtuigd zouden zijn, dat Hij geen geest was. Indien er nu werkelijk geen geesten waren, of verschijningen van geesten, (waaraan de discipelen gelijk uit dit en andere voorbeelden blijkt, geloofden) dan zou het voor Christus nu de geschikte tijd zijn geweest, om hen uit de dwaling te helpen, door hun te zeggen dat er niets van dien aard bestaat, maar Christus schijnt het als toegestemd te beschouwen, dat er verschijningen van geesten geweest zijn en nog zijn kunnen, waartoe zou het anders nodig geweest zijn, zich al die moeite te geven om er hen van te overtuigen dat Hij er geen was? Er waren in de eerste tijden der Christelijke kerk vele ketters, of, ik denk veeleer, dat het atheïsten waren, die zeiden dat Christus nooit een stoffelijk lichaam gehad heeft, maar een bloot phantasma, dat noch werkelijk geboren was, noch in waarheid geleden heeft. Het waren, naar men ons zegt, de Valentinianen en de Manicheën, en de volgelingen van Simon de tovenaar, die deze buitensporige denkbeelden koesterden, zij werden Dokêtai en Phantusiastai genoemd. Geloofd zij God, deze ketterijen zijn reeds lang begraven, en wij weten en zijn verzekerd, dat Jezus Christus geen geest, geen verschijning was, maar dat Hij wezenlijk en waarlijk een lichaam had, zelfs na Zijne opstanding.

b. Hij eet met hen, om te tonen dat Hij een waar en wezenlijk lichaam had, en dat Hij gaarne vrij en gemeenzaam met Zijne discipelen wilde omgaan, zoals de ene vriend met den anderen vriend. Petrus legt hier groten nadruk op, Handelingen 10:41, ons, die met Hem gegeten en gedronken hebben, nadat Hij uit de doden was opgestaan. Toen zij Zijne handen en voeten zagen, wisten zij toch nog niet wat te zeggen. Toen zij het van blijdschap nog niet geloofden, en zich verwonderden, vers 41. Het was hun zwakheid, hun gebrek, dat zij niet geloofden, dat zij nog niet geloofden, eti epistountoon autoon -nog waren zij ongelovigen. Het versterkt in hoge mate de waarheid van Christus' opstanding, dat de discipelen zo traag waren om het te geloven. In plaats van Zijn lichaam te stelen en te zeggen: Hij is opgestaan, als Hij het niet is, gelijk de overpriesters voorgaven dat zij doen zouden, zijn zij bereid om telkens en nogmaals te zeggen: "Hij is niet opgestaan", als Hij het wèl is, Dat zij er eerst niet aan geloofden en er de onomstotelijkste bewijzen voor eisten, toont dat, toen zij er later wèl aan geloofden, en er alles, ook hun leven, voor veil hadden, de zaak voor hen gans klaarblijkelijk was. Hoewel nu deze ongelovigheid een zwakheid van hen was, was zij toch wel te verontschuldigen, want het was niet uit minachting voor de bewijzen, die hun geboden werden, dat zij niet geloofden.

Ten eerste. Het was uit blijdschap, dat zij het niet geloofden, evenals Jakob, toen men hem berichtte dat Jozef nog leefde, zij achtten de tijding te kostelijk en heerlijk om waar te kunnen zijn. Als daarom het geloof en de hoop zwak zijn, omdat de liefde en het verlangen sterk zijn, dan zal dat zwakke geloof te hulp gekomen, maar niet verworpen worden. Ten tweede, Zij verwonderden zich, zij dachten dat het niet slechts te goed, maar ook te groot was, om waar te kunnen zijn, vergetende zowel de Schriften als de macht van God. Ter hunner verdere overtuiging en bemoediging vroeg Hij om iets te eten. Te Emmaus heeft Hij aangezeten met de twee discipelen, maar er wordt niet bij gezegd, dat Hij met hen gegeten heeft. Opdat dit nu niet als bezwaar of tegenwerping zou gelden, heeft Hij hier werkelijk met hen en met de overigen gegeten, om te tonen dat Zijn lichaam wezenlijk en waarlijk tot het leven was wedergekeerd, hoewel Hij niet voortdurend met hen at en dronk of sprak, zoals Hij vroeger gedaan had, (en zoals Lazarus gedaan heeft na zijne opstanding, die niet slechts was wedergekeerd tot het leven, maar tot zijn vorigen staat in het leven, om later weer te sterven), omdat dit niet voegde bij den staat, waartoe Hij was opgewekt Zij gaven Hem een stuk van een gebraden vis en van honigraten, vers 42. De honigraat werd allicht gebruikt als saus bij den gebraden vis, want Kanaän was een land, overvloeiende van melk en honing. Dit was gering voedsel, maar als het het voedsel is der discipelen, zal hun Meester het evenals zij nuttigen, want in het koninkrijk van onzen Vader zullen zij zich voeden zoals Hij zich voedt, zij zullen met Hem eten en drinken in Zijn koninkrijk.

3. Het inzicht, dat Hij hun gaf in het woord van God, dat zij hadden gehoord en gelezen, waardoor geloof in de opstanding van Christus in hen gewerkt werd, en alle moeilijkheden uit den weg werden geruimd.

a. Hij verwijst hen naar het woord, dat zij van Hem hadden gehoord, toen Hij nog met hen was, en evenals de engel, herinnert Hij hen hieraan, vers 44. Dit zijn de woorden die Ik -menigmaal in het bijzonder-tot u sprak, als Ik nog met u was. Wij zouden beter begrijpen wat Christus doet, indien wij ons slechts beter herinnerden wat Hij heeft gezegd, en zo wij de kunst verstonden van dit met elkaar te vergelijken.

b. Hij verwijst hen naar het woord, dat zij hadden gelezen in het Oude Testament, naar hetwelk het woord, dat zij van Hem gehoord hadden, heen wees: Alles moet vervuld worden, wat van Mij geschreven is. Christus had hun dezen algemenen wenk gegeven, om er hun verwachtingen naar te regelen-dat al wat zij betreffende den Messias in het Oude Testament geschreven vonden, in Hem vervuld moest worden, hetgeen omtrent Zijn lijden geschreven was, zowel als hetgeen betreffende Zijn koninkrijk was geschreven. Deze dingen had God samengevoegd in de voorzegging, en men kon niet denken dat zij gescheiden zouden worden in de vervulling. Alles moest vervuld worden, tot zelfs het zwaarste, het ontzettendste, tot zelfs den edik, Hij kon niet sterven voor Hij dien gedronken had, omdat Hij voordat Hij dien gedronken had, niet kon zeggen: Het is volbracht. De onderscheidene delen van het Oude Testament worden hier genoemd, daar elk er van dingen bevat omtrent Christus: De wet van Mozes, dat is, de Pentateuch, of de vijf boeken door Mozes geschreven- de Profeten, bevattende de boeken, die niet slechts zuiver profetisch zijn, maar ook die historische boeken, die door profetische mannen geschreven zijn, -de Psalmen, bevattende de andere geschriften, die zij de Hagiographa noemden. Zie door wat verschillende geschriften God vanouds Zijn wil heeft geopenbaard, maar allen ontstonden uit een en dezelfden Geest, die door deze Schriften kennis gaf van de komst en van het koninkrijk van den Messias, want dezen geven getuigenis al de profeten.

c. Door een dadelijke werking op hun gemoed, waarvan zij zich wel bewust moesten wezen, gaf Hij hun de ware bedoeling en betekenis te vatten van de Oud Testamentische profetieën betreffende Christus, en ze allen in Hem vervuld te zien.

Toen opende Hij hun verstand, opdat zij de Schriften verstonden, vers 45. In Zijne rede voor de twee discipelen, nam Hij den sluier weg van het hart, door het verstand te openen. Merk hier op, dat Jezus Christus door Zijn Geest werkt op het verstand der mensen, op het verstand van allen, die Zijne zijn. Hij heeft toegang tot onzen geest, en kan er onmiddellijk invloed op uitoefenen. Het is opmerkelijk, hoe Hij nu na Zijne opstanding een voorbeeld gaf van de twee grote werkingen van Zijn Geest op den geest der mensen. Zijn verlichten van hun verstandelijke vermogens door een Goddelijk licht, als Hij het verstand opende van Zijne discipelen, en Zijne versterking van de werkzame vermogens door een Goddelijken gloed, toen Hij hun hart brandende in hen maakte. Zelfs Godvruchtige mensen hebben het nodig, dat hun verstand geopend wordt, want hoewel het niet duisternis is, zoals het dat is van nature, zijn zij toch ten opzichte van vele dingen in het duister. David bidt: Open mijne ogen. Geef mij verstand. En Paulus, die zoveel weet van Christus, ziet in dat hij nodig heeft meer van Hem te leren. De wijze, waarop Christus geloof werkt in de ziel om er tot den troon te geraken, is door het verstand te openen om het bewijs te zien der dingen, die geloofd. moeten worden. Aldus komt Hij in de ziel door de deur, terwijl Satan als een dief en rover langs een anderen weg inklimt. Het doel van het openen des verstands is, dat wij de Schriften zullen verstaan, niet dat wij wijs zullen zijn boven hetgeen geschreven is, maar dat wij verstandiger zullen zijn in hetgeen geschreven is, en er wijs door gemaakt zullen worden tot zaligheid. De Geest in het Woord en de Geest in het hart zeggen hetzelfde. Christus' leerlingen leren in deze wereld nooit iets boven hun Bijbel, maar zij hebben nodig al meer en meer uit hun Bijbel te leren, machtiger te worden in de Schrift. Om rechte gedachten van Christus te hebben en onze vergissingen nopens Hem te herstellen, is niets anders nodig, dat dat wij de Schriften leren verstaan.

4. De instructies, die Hij hun gaf als apostelen, die gebruikt moesten worden om Zijn koninkrijk op te richten in de wereld. Terwijl hun Meester nog met hen was, verwachtten zij tot ereposten bevorderd te worden, waarin zij nu door Zijn dood teleurgesteld werden. "Neen", zegt Christus, nu zult gij juist op die ereposten gesteld worden, Gij zijt getuigen van deze dingen, vers 48, gij zult ze in geheel de wereld moeten bekendmaken, niet als een gerucht of als een nieuwstijding, maar om ze te verklaren en te bevestigen als getuigenis bij het onderzoek der grote zaak, die zolang hangende was tussen God en Satan, en waarvan het gevolg of de uitkomst zal zijn het neerwerpen en uitwerpen van den overste dezer wereld. Gij zijt zelf ten volle verzekerd van deze dingen, gij zijt er de oor- en de ooggetuigen van, gaat dan heen en verzekert er de wereld van, en dezelfde Geest, die u verlicht heeft, zal met u wezen om ook anderen te verlichten." Nu wordt ons hier gezegd:

a. Wat zij moeten prediken. Zij moeten het Evangelie prediken, zij moeten het Nieuwe Testament prediken als de volkomen vervulling van het Oude, als de voortzetting en voleindiging der Goddelijke openbaring. Zij moeten hun Bijbel medenemen (inzonderheid als zij prediken voor de Joden, ja zelfs heeft Petrus, in zijn eerste preek voor de heidenen, dezen geraden de profeten te onderzoeken, Handelingen 10:43, en het volk tonen wat er vanouds betreffende den Messias geschreven was, benevens de heerlijkheid en genade van Zijn koninkrijk, en dan moeten zij hun zeggen dat, naar hun zeker en ontwijfelbaar weten, het alles in den Heere Jezus vervuld was. De grote Evangeliewaarheid betreffende den dood en de opstanding van Jezus Christus, moet aan de kinderen der mensen worden verkondigd, vers 46. Alzo is er geschreven in het verzegelde boek der

raadsbesluiten Gods van eeuwigheid, de rol des boeks van het verbond der verlossing, en alzo is er geschreven in het open boek des Ouden Testaments, onder de dingen, die geopenbaard zijn, en dat daarom alzo de Christus lijden moest, want de Goddelijke raadsbesluiten moeten ten uitvoer worden gebracht, en er moet zorg voor worden gedragen, dat geen der woorden Gods ter aarde zal vallen. "Gaat heen, en zegt der wereld": Ten eerste. "Dat Christus geleden heeft, gelijk van Hem geschreven is. Gaat heen, predikt Christus gekruisigd, schaamt u Zijn kruis niet, schaamt u het lijden van Jezus niet. Zegt hun wat Hij heeft geleden, en waarom Hij heeft geleden, en hoe alle Schriften des Ouden Testaments in Zijn lijden vervuld zijn. Zegt hun dat Hij moest lijden, dat dit noodzakelijk was tot wegneming van de zonde der wereld en de verlossing van het mensdom van den dood en het verderf, ja meer, het betaamde Hem door lijden geheiligd te worden," Hebreeën 2:10 :Ten tweede. "Dat Hij ten derden dage van de doden is opgestaan, waardoor niet slechts al de ergernis van het kruis werd weggenomen, maar Hij ook krachtelijk bewezen is te zijn de Zoon van God, en dat ook hierin de Schriften vervuld zijn, -zie 1 Corinthiërs 15:3, 4-, gaat heen, zegt der wereld hoe menigmaal gij Hem gezien hebt, nadat Hij van de doden is opgestaan, en hoe vertrouwelijk gij met Hem gesproken hebt. Uwe ogen zien het, gelijk Jozef zei tot zijne broeders, toen hij zich aan hen bekendmaakte, en dit voor hen was als een leven uit de doden) dat mijn mond tot u spreekt, Genesis 45:12. Gaat heen en zegt hun dat Hij, die dood was, leeft, leeft tot in eeuwigheid, en dat Hij de sleutels heeft der hel en des doods. De grote evangelieplicht van berouw en be- kering moet den kinderen der mensen op het hart gedrukt worden. Bekering van zonde moet gepredikt worden in den naam van Christus en op Zijn gezag, vers 47. Aan alle mensen alom moet verkondigd en bevolen worden, dat zij zich bekeren, Handelingen 17:30. "Gaat heen, en zegt aan al het volk, dat de God, die hen heeft gemaakt, de Heere, die hen heeft verlost en vrijgekocht, verwacht en eist, dat zij zich terstond nadat hun dit bekendgemaakt is, zullen afwenden van de aanbidding der goden en zich wenden zullen tot den God, die hen heeft gemaakt, en dat niet alleen, maar dat zij zich ook zullen afwenden van den dienst der wereld en van het vlees, om zich tot den dienst van God in Christus te begeven, dat zij alle zondige gewoonten moeten doden, en alle zondige praktijken moeten verlaten, dat hun hart en hun leven moeten veranderd worden, dat zij gans en al moeten worden vernieuwd." Het grote Evangelievoorrecht van de vergeving der zonden moet aan allen worden voorgesteld, aan allen worden verzekerd, die zich bekeren en het Evangelie geloven. "Gaat heen, en zegt aan een schuldige wereld, die voor Gods rechterstoel schuldig verklaard en veroordeeld is, dat er een acte van straffeloosheid is uitgevaardigd voor allen, die zich bekeren en geloven, waardoor zij niet slechts begenadigd, maar ook verhoogd zullen worden. Zeg hun dat er hoop is voor hen.

b. Aan wie zij moeten prediken. Aan wie moeten zij deze voorstellen gaan doen. en hoever strekt zich hun opdracht uit? Er wordt hun hier gezegd: Dat zij dit moeten prediken aan alle volken. Zij moeten zich verspreiden, gelijk de zonen van Noach na den zondvloed, sommigen naar den enen kant, en anderen naar een anderen kant, en dit licht brengen overal waar zij heengaan. De profeten hadden bekering en vergeving van zonden gepredikt aan de Joden, maar de apostelen moeten dit prediken aan de gehele wereld. Niemand is vrijgesteld van de verplichting, die het Evangelie den mensen oplegt, om zich te bekeren, en niemand is buitengesloten van de onwaardeerbare voorrechten, die begrepen zijn in de vergeving van zonden, dan alleen diegenen, die door hun ongeloof en hun onboetvaardigheid hun eigen deur er voor toegrendelen. Dat zij moeten beginnen van Jeruzalem. Daar moeten zij hun eerste evangeliepreek houden, daar moet de Evangeliekerk het eerst geformeerd worden, daar moet de dageraad van den Evangeliedag opgaan, en vandaar moet het licht uitgaan tot aan de einden der aarde. En waarom moeten zij daar beginnen. Ten eerste. Omdat het alzo was geschreven, en daarom betaamde het hun die methode te volgen. Uit Zion zal

de wet uitgaan, en des Heeren woord uit Jeruzalem, Jesaja 2:3, zie ook Joël 2:32, 3:16, Obadja 21, Zacheria 14:8. Ten tweede. Omdat daar de feiten geschied zijn, waarop het Evangelie gegrond is, daarom zijn zij daar het eerst getuigd, waar, indien er een ware oorzaak voor had bestaan, zij het best bestreden en weerlegd hadden kunnen worden. Zo krachtig, zo helder was dat eerste stralen der heerlijkheid van den verrezen Verlosser, dat Hij de stoutmoedige vijanden durft tarten, die Hem een schandelijken dood deden sterven. Beginnende van Jeruzalem, opdat de overpriesters hun krachten kunnen beproeven, om het Evangelie te vernietigen, en in woede kunnen ontsteken, als zij zich teleurgesteld zien. Ten derde. Omdat Hij ons nog een voorbeeld wilde geven van onzen vijanden vergiffenis te schenken. Jeruzalem had Hem de grievendste belediging aangedaan-de oversten zowel als de scharen-waarvoor die stad wel had kunnen verwachten om bij name uitgezonderd te zijn van de acte der straffeloosheid, maar neen, zo ver is het daar vandaan, dat de eerste aanbieding der Evangeliegenade aan Jeruzalem wordt gedaan, en er in weinig tijds duizenden tot deelgenoten dier genade gemaakt worden.

c. Welke hulp zij bij hun prediking zullen ontvangen. Zij worden hier tot een zeer groot werk geroepen, op een zeer grote en uitgebreide schaal, inzonderheid als hierbij in aanmerking wordt genomen de tegenstand, dien zij zullen ontmoeten, en het lijden, dat er voor hen mede gepaard zal gaan. Indien zij dus vragen: "Wie is tot deze dingen bekwaam?" dan is hier het antwoord gereed: "Ziet, Ik zend de belofte Mijns Vaders op u, gij zult aangedaan zijn met kracht uit de hoogte, vers 49. Hij verzekert hun hier dat binnen zeer korten tijd de Geest over hen uitgestort zal worden in grotere mate dan ooit tevoren, en dat zij hierdoor toegerust zullen worden met al de gaven en de genade, die nodig waren tot volbrenging van deze grote opdracht, daarom moeten zij te Jeruzalem blijven, en niet ingaan tot hun arbeid voordat dit zal geschied zijn. Zij, die den Heiligen Geest ontvangen, worden hierdoor aangedaan met kracht uit de hoogte, een bovennatuurlijke kracht, een kracht, hoger dan hun eigen kracht, zij is van boven, en daarom trekt zij de ziel naar boven. Christus' apostelen zouden nooit Zijn Evangelie hebben kunnen planten en Zijn koninkrijk oprichten in de wereld, zoals zij het gedaan hebben, indien zij niet aangedaan waren geworden met deze kracht, en hun heerlijke, bewonderenswaardige daden bewijzen, dat een uitnemende kracht in en door hen heeft gewerkt. Deze kracht uit de hoogte was de belofte des Vaders, de grote belofte des Nieuwen Testaments, gelijk de belofte der komst van Christus die was van het Oude Testament. En indien het de belofte des Vaders is, kunnen wij er zeker van zijn, dat die belofte onverbreekbaar, en het beloofde onschatbaar is. Christus wilde Zijne discipelen niet verlaten voordat de tijd nabij was, dat deze belofte vervuld werd. Het was slechts tien dagen na de hemelvaart van Christus, dat de Geest neerkwam. Christus' gezanten moeten wachten, totdat zij hun volmacht hebben ontvangen, en niet op hun zending uitgaan, eer zij van volledige instructies en geloofsbrieven voorzien zijn. Hoewel men zou denken dat er nooit zoveel haast nodig was als nu, om het Evangelie te prediken, moeten de predikers toch wachten, totdat zij aangedaan zullen zijn met kracht uit de hoogte, en te Jeruzalem blijven, hoewel die plaats gevaarlijk voor hen is, omdat daar de belofte des Vaders hen moest vinden, Joël 2:28.

Lukas 24:50-53

Deze evangelist gaat de plechtige samenkomst van Christus met Zijne discipelen in Galilea voorbij, maar wat Hij daar en bij andere gelegenheden tot hen zei, voegt hij toe aan hetgeen Hij tot hen zei bij Zijn eerste bezoek aan hen in den avond van den dag toen Hij is opgestaan, en nu heeft hij nog slechts Zijne hemelvaart te berichten, waarvan wij in deze verzen een kort verhaal vinden. Daarin wordt ons gezegd:

I. Hoe plechtig Christus afscheid heeft genomen van Zijne discipelen. Daar Christus zich ten doel had gesteld hemel en aarde met elkaar te verzoenen, er de Middelaar van te zijn en te blijven, was het nodig dat Hij Zijne handen zou leggen op beiden, en heen en weer zou gaan, van den hemel naar de aarde, en dan weer van de aarde naar den hemel. in beide werelden had Hij zaken te verrichten, dientengevolge kwam Hij van den hemel naar de aarde in Zijne menswording, om hier Zijn werk te doen, en dit volbracht hebbende, keerde Hij terug naar den hemel, om daar te wonen en onze zaken bij den Vader te behartigen: Merk op:

1. Vanwaar Hij opvoer: van Bethanië, nabij Jeruzalem, grenzende aan den Olijfberg. Daar heeft Hij uitnemende diensten verricht tot eer van Zijn Vader, en daar is Hij ingegaan tot Zijne heerlijkheid. Daar was de hof, waarin Zijn lijden begon, daar is Hij in doodsbenauwdheid geweest, en Bethanië betekent huis der smart. Zij, die naar den hemel willen gaan, moeten er uit het huis des lijdens en der smart heengaan, uit doodsbenauwdheid in de vreugde. De Olijfberg was reeds lang aangewezen als de plaats van Christus' hemelvaart: Zijne voeten zullen te dien dage staan op den Olijfberg. Zacheria 14:4. En hier was het, dat Hij kort tevoren Zijn triomfantelijken intocht in Jeruzalem begon, Hoofdstuk 19:29.

2. Wie de getuigen waren van Zijne hemelvaart. Hij leidde Zijne discipelen uit om het te zien. Het was waarschijnlijk vroeg in den morgen, dat Christus ten hemel is gevaren, voordat de mensen op de been waren, want na Zijne opstanding heeft Hij zich nooit openlijk aan het gehele volk vertoond, doch alleen aan de verkoren getuigen. De discipelen hebben Hem niet zien opstaan uit het graf, omdat Zijne opstanding bewezen kon worden, doordat zij Hem daarna levend gezien hebben, maar wèl zagen zij Hem ten hemel varen, omdat zij op geen andere wijze een zichtbaar bewijs daarvan konden verkrijgen. Zij werden uitgeleid met het doel Hem te zien opvaren, zij hadden het oog op Hem toen Hij opvoer, en zagen niet naar een anderen kant.

3. Op wat wijze Hij afscheid van hen nam: Zijne handen opheffende, zegende Hij hen. Hij is niet in ongenoegen van hen gescheiden, maar in liefde, Hij heeft een zegen nagelaten. Hij hief Zijne handen op, zoals de hogepriester als hij het volk zegende, zie Leviticus 9:22. Hij zegende als gezaghebbende, Hij gebood den zegen, dien Hij had gekocht, Hij zegende hen zoals Jakob zijne zonen had gezegend. De apostelen waren nu als de vertegenwoordigers der twaalf stammen, zodat Hij, door hen te zegenen, geheel Zijn geestelijk Israël heeft gezegend, en den naam Zijns Vaders op hen gelegd heeft. Hij zegende hen zoals Jakob zijne zonen, en Mozes de stammen heeft gezegend, bij het scheiden, om te tonen dat Hij de Zijnen, die in de wereld waren, liefgehad hebbende, zo heeft Hij hen liefgehad tot het einde.

4. Hoe Hij hen verliet: Als Hij hen zegende, scheidde Hij van hen, niet alsof Hij weggenomen werd voordat Hij alles gezegd had, wat Hij te zeggen had, maar om aan te duiden dat Zijn scheiden van

hen geen einde maakte aan Zijn zegenen van hen, want de voorbede, die Hij in den hemel ging doen voor al de Zijnen, is een voortduring van den zegen. Hij begon hen te zegenen op aarde, maar Hij ging naar den hemel om er mede voort te gaan. Christus heeft thans Zijne apostelen uitgezonden om aan de wereld Zijn Evangelie te prediken, en Hij geeft hun Zijn zegen, niet alleen voor hen zelven, maar om in Zijn naam gegeven te worden aan allen, die door hun woord in Hem zullen geloven, want in Hem moesten al de geslachten der aarde gezegend worden.

5. Hoe Zijne hemelvaart wordt beschreven.

a. Hij werd van hen gescheiden, van hun hoofd weggenomen, zoals Elia van het hoofd van Elisa werd weggenomen. De liefste vrienden moeten scheiden. Zij, die ons liefhebben en voor ons bidden en ons onderwijzen, moeten van ons gescheiden worden. Het was niet te verwachten dat wij Christus' lichamelijke tegenwoordigheid altijd in de wereld zouden hebben, zij, die Hem. gekend hebben naar den vleze, moeten Hem voortaan niet meer aldus kennen.

b. Hij werd opgenomen in den hemel, niet met geweld, maar door Zijn eigen daad en handeling. Gelijk Hij opstond van de doden, zo is Hij ten hemel gevaren, door Zijn eigen kracht, doch vergezeld van engelen. Er was geen vurige wagen nodig en geen vurige paarden, Hij kende den weg, en de Heere van den hemel zijnde, kon Hij er zelf terugkeren. Hij voer op in een wolk, zoals de engel in de vlam van Manoachs offer, Richteren 13:20.

II. Hoe blijmoedig Zijne discipelen Hem bleven dienen, en in Hem God dienden, zelfs nu Hij van hen gescheiden is.

1. Zij bewezen Hem hulde bij Zijn heengaan, om te kennen te geven dat zij, hoewel Hij nu naar een ver gelegen land heenging, toch Zijn trouwe onderdanen zullen blijven, en dat zij zeer gaarne wilden dat Hij over hen zou heer- schen. Zij aanbaden Hem, vers 52. Christus verwacht aanbidding van hen, die zegeningen van Hem ontvangen. Hij zegende hen, en ten teken van dankbaarheid hiervoor aanbaden zij Hem. Deze nieuwe tentoonspreiding van Christus' heerlijkheid ontlokte hun nieuwe erkenning en aanbidding er van. Zij wisten dat Hij, hoewel van hen gescheiden, toch kennis kon nemen van hun aanbidding van Hem. De wolk, die Hem wegnam van hun ogen, heeft hen noch hun diensten verborgen voor Zijne ogen.

2. Zij keerden weer naar Jeruzalem met grote blijdschap. Daar was hun bevolen te blijven totdat de Geest over hen uitgestort zou zijn, en dientengevolge zijn zij daarheen gegaan, hoewel zij er zich in gevaar zouden bevinden. Daarheen gingen zij, en daar bleven zij met grote blijdschap. Dat was een wondervolle verandering, uitwerking en gevolg van de opening van hun verstand. Toen Christus hun zei dat Hij hen ging verlaten, heeft droefheid hun hart vervuld, maar nu zij Hem zien heengaan, zijn zij vervuld van blijdschap, ten laatste overtuigd zijnde, dat het hun en de kerk nut was dat Hij zou weggaan, om den Trooster te zenden. De heerlijkheid van Christus is de blijdschap, de zeer uitnemende blijdschap van alle ware gelovigen, zelfs terwijl zij nog in deze wereld zijn, en veel meer nog zal zij hun blijdschap zijn, als zij heengaan naar het nieuwe Jeruzalem, en Hem daar vinden in Zijne heerlijkheid.

3. Zij waren overvloedig in oefeningen der Godsvrucht terwijl zij daar de belofte des Vaders verwachtten, vers 53.

a. Zij woonden den tempeldienst bij in de uren des gebeds. God had den tempel toen nog niet geheel verlaten, en daarom hebben zij het ook niet gedaan. Zij waren allen tijd in den tempel, evenals hun Meester als Hij te Jeruzalem was. De Heere bemint de poorten van Zion, en dat behoren ook wij te doen. Sommigen denken dat zij als discipelen, hun plaats van bijeenkomst hadden in een der vertrekken van den tempel, dat aan een hun welgezinden Leviet behoorde, maar anderen denken dat dit niet voor de overpriesters en de oversten des tempels verborgen had kunnen blijven, noch dat dezen dit oogluikend zouden toegelaten hebben.

b. Zij wisten dat de tempeloffers vervangen waren door Christus' offerande, maar met de tempelzangen konden zij nog instemmen. Terwijl wij wachten op Gods beloften, moeten wij uitgaan om ze te ontmoeten met onze lofzangen. God te loven en te danken is een werk, dat nooit ontijdig is, er is niets, dat het hart beter bereidt om den Heiligen Geest te ontvangen, dan heilige blijdschap en lofzegging. De vrees wordt tot bedaren gebracht, de smart wordt verzoet en gelenigd, de hoop levendig gehouden. Het amen ten besluite schijnt door de kerk en door ieder gelovige aan de lezing van het Evangelie toegevoegd te moeten worden, instemming te kennen gevende met de waarheden van het Evangelie, en een hartelijke vereniging met al de discipelen van Christus in het loven en prijzen van God.

Amen. Laat Hem voortdurend geloofd en geprezen worden.

HET EVANGELIE NAAR JOHANNES

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN, VAN HET EVANGELIE NAAR DE BESCHRIJVING VAN JOHANNES

Het is van geen overwegend belang om een onderzoek in te stellen naar den tijd wanneer, en de plaats waar, dit Evangelie geschreven werd; wij zijn er zeker van, dat het door de inspiratie Gods gegeven werd aan Johannes, den broeder van Jakobus, een der twaalf apostelen, onderscheiden door de eervolle aanduiding van den discipel, dien Jezus liefhad, een van de eerste drie helden van den Zone David's, die Hij medenam om getuigen te zijn van Zijne afzonderingen, inzonderheid van Zijne verheerlijking op den berg, en van Zijne zielsbenauwdheid in den hof. De ouden zeggen ons, dat Johannes het langst van al de twaalf apostelen geleefd heeft, en de enige was onder hen, die een' natuurlijken dood gestorven is, daar al de overigen het martelaarschap hebben ondergaan. Sommigen van hen (van de ouden namelijk) zeggen, dat hij dit Evangelie te Efeze heeft geschreven op verzoek van de leraren der onderscheidene Aziatische gemeenten, tegenover de ketterij van Corinthus en de Ebionieten, die onzen Heere voor een bloot mens hielden. Zeer waarschijnlijk heeft hij het geschreven vóór zijne verbanning naar het eiland Patmos, want dáár schreef hij zijn Openbaring, het slot waarvan bestemd scheen te zijn om den canon der Heilige Schrift te sluiten, en, indien dat zo is, dan was dit Evangelie niet later geschreven. Ik kan dus geen geloof schenken aan die latere kerkvaders, die zeggen, dat hij het gedurende zijne ballingschap geschreven heeft, of na zijne terugkomst uit die ballingschap, vele jaren na de verwoesting van Jeruzalem, toen hij, volgens een hunner, negentig, en volgens een ander honderd jaren oud was. Wél is het duidelijk, dat hij van de vier evangelisten de laatste was, die geschreven heeft, en zijn Evangelie vergelijkende met die van hen, kunnen wij opmerken:

1. Dat hij verhaalt wat door hen werd weggelaten; hij schrijft het laatst, en zo is zijn Evangelie als de achterhoede, of het opzamelende leger; het leest op, wat de anderen voorbij waren gegaan. Zo is er ook ene latere verzameling bij Salomo's wijze gezegden gevoegd, Spreuken 25:1, die toch ver achter bleef bij zijne eigenlijke spreuken, 1 Koningen 4:32.

2. Dat hij ons meer geeft van de verborgenheid van datgene, waarvan de andere Evangelisten ons alleen de geschiedenis hebben gegeven. Het was nodig, dat eerst de feiten vastgesteld zouden worden, hetgeen geschiedde in hun verhaal van de dingen, die Jezus begonnen heeft beide te doen en te leren, Lukas 1:1; Handelingen 1:1. Dit nu geschied zijnde uit den mond van twee of drie getuigen, zal Johannes nu tot de volmaaktheid voortvaren, Hebreeën 6:1, niet wederom het fondament leggende, maar er op voortbouwende, en ons meer binnen het voorhangsel voerende. Sommigen van de ouden merken op, dat de andere evangelisten meer van de ta soomatika de lichamelijke dingen van Christus geschreven hebben; maar dat Johannes schrijft van de ta pneumatika de geestelijke dingen van Het Evangelie, het leven en de ziel er van, daarom hebben sommigen dit Evangelie den sleutel der Evangelisten genoemd. Hier is het, dat ene deur geopend is in den hemel, en de eerste stem, die wij horen, is: Kom hier op, kom hoger op. Sommigen van de ouden, die meenden, dat de vier dieren in het visioen van Johannes de vier evangelisten voorstelden, achtten, dat Johannes zelf de vliegende adelaar is, wijl hij zich zo hoog verheft, en zulk een helderen blik heeft in Goddelijke en hemelse zaken.

HOOFDSTUK 1

1 In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God.
2 Dit was in den beginne bij God.
3 Alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt, en zonder Hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is.
4 In Hetzelve was het Leven, en het Leven was het Licht der mensen.
5 En het Licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft hetzelve niet begrepen.
6 Er was een mens van God gezonden, wiens naam was Johannes.
7 Deze kwam tot een getuigenis, om van het Licht te getuigen, opdat zij allen door hem geloven zouden.
8 Hij was het Licht niet, maar was gezonden, opdat hij van het Licht getuigen zou.
9 Dit was het waarachtige Licht, Hetwelk verlicht een iegelijk mens, komende in de wereld.
10 Hij was in de wereld, en de wereld is door Hem gemaakt; en de wereld heeft Hem niet gekend.
11 Hij is gekomen tot het Zijne, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen.
12 Maar zo velen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven;
13 Welke niet uit den bloede, noch uit den wil des vlezes, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn.
14 En het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader), vol van genade en waarheid.
15 Johannes getuigt van Hem, en heeft geroepen, zeggende: Deze was het, van Welken ik zeide: Die na mij komt, is voor mij geworden, want Hij was eer dan ik.
16 En uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade.
17 Want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden.
18 Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, Die in den schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard.
19 En dit is de getuigenis van Johannes, toen de Joden enige priesters en Levieten afzonden van Jeruzalem, opdat zij hem zouden vragen: Wie zijt gij?
20 En hij beleed en loochende het niet; en beleed: Ik ben de Christus niet.
21 En zij vraagden hem: Wat dan? Zijt gij Elias? En hij zeide: Ik ben die niet. Zijt gij de profeet? En hij antwoordde: Neen.
22 Zij zeiden dan tot hem: Wie zijt gij? opdat wij antwoord geven mogen degenen, die ons gezonden hebben; wat zegt gij van uzelven?
23 Hij zeide: Ik ben de stem des roependen in de woestijn: Maakt den weg des Heeren recht, gelijk Jesaja, de profeet, gesproken heeft.
24 En de afgezondenen waren uit de Farizeen;
25 En zij vraagden hem en spraken tot hem: Waarom doopt gij dan, zo gij de Christus niet zijt, noch Elias, noch de profeet?
26 Johannes antwoordde hun, zeggende: Ik doop met water, maar Hij staat midden onder ulieden, Dien gij niet kent;
27 Dezelve is het, Die na mij komt, Welke voor mij geworden is, Wie ik niet waardig ben, dat ik Zijn schoenriem zou ontbinden.
28 Deze dingen zijn geschied in Bethabara, over de Jordaan, waar Johannes was dopende.
29 Des anderen daags zag Johannes Jezus tot zich komende, en zeide: Zie het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt!

30 Deze is het, van Welken ik gezegd heb: Na mij komt een Man, Die voor mij geworden is, want Hij was eer dan ik.
31 En ik kende Hem niet; maar opdat Hij aan Israël zou geopenbaard worden, daarom ben ik gekomen, dopende met het water.
32 En Johannes getuigde, zeggende: Ik heb den Geest zien nederdalen uit den hemel, gelijk een duif, en bleef op Hem.
33 En ik kende Hem niet; maar Die mij gezonden heeft, om te dopen met water, Die had mij gezegd: Op Welken gij den Geest zult zien nederdalen, en op Hem blijven, Deze is het, Die met den Heiligen Geest doopt.
34 En ik heb gezien, en heb getuigd, dat Deze de Zoon van God is.
35 Des anderen daags wederom stond Johannes, en twee uit zijn discipelen.
36 En ziende op Jezus, daar wandelende, zeide hij: Ziet, het Lam Gods!
37 En die twee discipelen hoorden hem dat spreken, en zij volgden Jezus.
38 En Jezus Zich omkerende, en ziende hen volgen, zeide tot hen: (1:39) Wat zoekt gij? En zij zeiden tot Hem: Rabbi! (hetwelk is te zeggen, overgezet zijnde, Meester) waar woont Gij?
39 (1:40) Hij zeide tot hen: Komt en ziet! Zij kwamen en zagen, waar Hij woonde, en bleven dien dag bij Hem. En het was omtrent de tiende ure.
40 (1:41) Andreas, de broeder van Simon Petrus, was een van de twee, die het van Johannes gehoord hadden, en Hem gevolgd waren.
41 (1:42) Deze vond eerst zijn broeder Simon, en zeide tot hem: Wij hebben gevonden den Messias, hetwelk is, overgezet zijnde, de Christus.
42 (1:43) En hij leidde hem tot Jezus. En Jezus, hem aanziende, zeide: Gij zijt Simon, de zoon van Jonas; gij zult genaamd worden Cefas, hetwelk overgezet wordt Petrus.
43 (1:44) Des anderen daags wilde Jezus heengaan naar Galilea, en vond Filippus, en zeide tot hem: Volg Mij.
44 (1:45) Filippus nu was van Bethsaida, uit de stad van Andreas en Petrus.
45 (1:46) Filippus vond Nathanael en zeide tot hem: Wij hebben Dien gevonden, van Welken Mozes in de wet geschreven heeft, en de profeten, namelijk Jezus, den zoon van Jozef, van Nazareth.
46 (1:47) En Nathanael zeide tot hem: Kan uit Nazareth iets goeds zijn? Filippus zeide tot hem: Kom en zie.
47 (1:48) Jezus zag Nathanael tot Zich komen, en zeide van hem: Zie, waarlijk een Israeliet, in welken geen bedrog is.
48 (1:49) Nathanael zeide tot Hem: Van waar kent Gij mij? Jezus antwoordde en zeide tot hem: Eer u Filippus riep, daar gij onder den vijgeboom waart, zag Ik u.
49 (1:50) Nathanael antwoordde en zeide tot Hem: Rabbi! Gij zijt de Zone Gods, Gij zijt de Koning Israels.
50 (1:51) Jezus antwoordde en zeide tot hem: Omdat Ik u gezegd heb: Ik zag u onder de vijgeboom, zo gelooft gij; gij zult grotere dingen zien dan deze.
51 (1:52) En Hij zeide tot hem: Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden: Van nu aan zult gij den hemel zien geopend, en de engelen Gods opklimmende en nederdalende op den Zoon des mensen.

Doel en oogmerk van dit hoofdstuk zijn ons geloof te bevestigen in Christus als den eeuwigen Zone Gods, en waren Messias en Zaligmaker der wereld, opdat wij er toe gebracht worden Hem te ontvangen en op Hem te steunen als onzen Profeet, Priester en Koning, en ons door Hem te laten regeren, onderwijzen en behouden. Hiertoe hebben wij hier:

I. Een bericht nopens Hem van den door Gods Geest ingegeven schrijver zelven, reeds in den beginne blootleggende datgene, waarvan geheel zijn boek het bewijs moet zijn, vers 1-5, en, wederom, vers 10-14, en, nogmaals vers 16-18.

II. Het getuigenis van Johannes de Doper omtrent Hem, vers 6-9, en, wederom, vers 15, maar het volledigst en het meest in bijzonderheden tredende vers 19-37.

III. Zijne bekendmaking van zich zelven aan Andreas en Petrus, vers 38-42, aan Filippus en Nathanaël. vers 43-51.

Johannes 1:1-5

Augustinus zegt (de Civitate Dei, lib. X. cap. 29) dat zijn vriend Simplius hem heeft verhaald hoe hij een Platonisch wijsgeer had horen zeggen, dat deze eerste verzen van Johannes' Evangelie waard waren om in letters van goud te worden geschreven. En de geleerde Franciscus Junius verhaalt in zijn eigen levensbeschrijving, dat hij in zijne jeugd loszinnige denkbeelden had omtrent den Godsdienst, maar door Gods genade op wonderbaarlijke wijze terecht gebracht werd door, als bijgeval, deze verzen te lezen in een Bijbel, dien zijn vader opzettelijk ergens neergelegd had, waar zijn oog er op vallen moest. Hij zegt zozeer getroffen te zijn geweest door het Goddelijke van den inhoud en het majestueuze van den stijl, dat hij sidderde, en zo verbaasd was, dat hij dien gehelen dag nauwelijks wist waar hij was of wat hij deed, en van dat ogenblik dateert hij het begin van zijn Godsdienstig leven. Laat ons dan nu eens nagaan wat er in die zo krachtige regelen gelegen is. De evangelist stelt hier de grote waarheid vast, die hij voorstelt te bewijzen, nl. dat Jezus Christus God is, een met den Vader. Merk op:

I. Van wie hij spreekt, het Woord, ho Logos. Het is een idioom, dat bijzonder aan de geschriften van Johannes eigen is. Zie 1 Johannes 1:1, 5:7, Openbaring 19:13. Maar sommigen denken, dat Christus bedoeld is met het Woord in Handelingen 20:32, Hebreeën 4:12, Lukas 1:2. De Chaldeeuwse parafrase noemt den Messias zeer dikwijls Me'emra, het Woord van Jehova, en spreekt van vele dingen in het Oude Testament, gezegd door den Heere te zijn gedaan, als gedaan door dat Woord des Heeren. Zelfs den Joden werd geleerd, dat het Woord Gods hetzelfde is als God. Aan het einde zijner rede, vers 18, zegt de evangelist ons duidelijk waarom hij Christus het Woord noemt-nl. omdat Hij is de eniggeboren Zoon, die in den schoot des Vaders is, en Hem ons heeft verklaard. Woord is tweeledig: Logos endiathetos -het woord gedacht, en logos prophorikos het woord uitgesproken. Het logos ho esoo en ho exoo, ratio en oratio - begrip en uiting. Er is dus het gedachte woord, dat het eerste en enig onmiddellijke voortbrengsel is van de ziel (al wier werkingen geschieden door denken) en een is met de ziel. En zo wordt dus de tweede Persoon in de Drie-eenheid gevoeglijk het Woord genoemd, want Hij is de eengeborene van den Vader, die eeuwige essentiële Wijsheid, welke de Heere bezat, zoals de ziel de gedachte bezit, in het beginsel Zijns wegs, Spreuken 8:22. Er is niets, waarvan wij meer zeker zijn dan dat wij denken, en toch niets waaromtrent wij meer in het duister zijn dan hoe wij denken, wie kan het ontstaan der gedachte in de ziel verklaren? Dan, voorwaar, kan ook de voortbrenging en geboorte van den eeuwigen geest wel erkend worden te behoren tot de grote verborgenheden der Godzaligheid, waarvan wij de diepte niet kunnen peilen, terwijl wij haar toch aanbidden. 2. Er is het geuite woord, en dat is de spraak, het voornaamste en natuurlijkste kenteken van den geest. En aldus is Christus het Woord, want door Hem heeft God in deze laatste dagen tot ons gesproken, Hebreeën 1:1, en ons bevolen Hem te horen, Mattheus 17:5. Hij heeft ons Gods wil en bedoeling bekend gemaakt, zoals iemands woorden en sprake zijne gedachten bekend maken, zo ver het hem behaagt, en niet verder. Christus wordt de wondervolle Spreker genoemd, die verborgen dingen spreekt. (Zie Daniël 8:13 in de kanttekening op den Statenbijbel). Hij is het Woord, sprekende tot ons van God, en tot God voor ons. Johannes de Doper was de stem, maar Christus het Woord. Het Woord zijnde, is Hij de Waarheid, de Amen, de getrouwe Getuige van den wil en de bedoeling Gods.

II. Wat hij van Hem zegt, genoeg om zonder enige tegenspraak te bewijzen, dat Hij God is. Hij verklaart en stelt vast:

1. Zijn bestaan in den beginne. In den beginne was het Woord. Dit duidt Zijn bestaan aan, niet slechts voor Zijne menswording, maar ook voor allen tijd. Het begin van den tijd, toen alle schepselen werden voortgebracht, vond dit eeuwige Woord reeds in wezen. De wereld was van den beginne, maar het Woord was in den beginne. De eeuwigheid wordt gewoonlijk uitgedrukt als zijnde voor de grondlegging der wereld. Aldus wordt de eeuwigheid van God aangeduid en beschreven. Eer de bergen geboren waren, Psalm 90:2, zo ook Spreuken 8:23. Het Woord was in wezen, voordat de wereld een begin had. Hij, die was in den beginne, heeft nooit een begin gehad, en dus was Hij eeuwig, achronos -zonder begin van tijd, zegt Nonnus.

2. Zijn gelijktijdig bestaan met den Vader: Het Woord was bij God en het Woord was God. Laat niemand zeggen, dat wij, hen uitnodigende om tot Christus te komen, hen van God willen afleiden, want Christus is bij God en is God, dit wordt herhaald in vers 2. Dit, waarin wij geloven en dat wij prediken, was in den beginne bij God, dat is: Hij was dit van eeuwigheid af. In den beginne was de wereld van God, daar zij door Hem was geschapen, maar het Woord was bij God, daar het altijd bij Hem geweest is. Het Woord was bij God:

a. In wezen en zelfstandigheid, want het Woord was God: een onderscheiden Persoon, want Hij was bij God, en toch dezelfde in wezen, want Hij was God, Hebreeën 1:3.

b. In welbehagen en gelukzaligheid. Er was ene heerlijkheid en zaligheid, die Christus bij God had eer de wereld was, Hoofdstuk 17:5, de Zoon oneindig gelukzalig in den schoot Zijns Vaders, en niet minder des Vaders verlustiging, de Zoon Zijner liefde, Spreuken 8:30.

c. In raad en bedoeling. De verborgenheid van des mensen verlossing door dit Woord, dat vlees is geworden, was voor alle eeuwen verborgen in God, Efeziërs 3:9. Hij, die het ondernomen heeft ons tot God te brengen, 1 Petrus 3:18, is zelf van eeuwigheid af bij God geweest, zodat deze grote zaak van der mensen verzoening met God van eeuwigheid af tussen Vader en Zoon was overeengekomen, en die beiden verstaan elkaar volkomen hierin, Zacheria 6:13, Mattheus 11:27. Hij was als een voedsterling bij Hem voor dezen dienst, Spreuken 8:30. Hij was bij God, en daarom wordt Hij gezegd van den Vader te zijn uitgegaan.

3. Zijn werkzaam zijn in de schepping der wereld, vers 3. Dit wordt hier:

a. Uitdrukkelijk verklaard: Alle dingen zijn door hetzelve gemaakt. Hij was bij God, niet alleen in dier voege, dat Hij bekend was met de Goddelijke raadsbesluiten van eeuwigheid af, maar om werkzaam te zijn in hetgeen God deed in het begin des tijds. Toen was ik bij Hem, Spreuken 8:30. Door een woord heeft God de wereld gemaakt, Psalm 33:6, en dat Woord was Christus. Door Hem, niet als een ondergeschikt werktuig, maar als gelijke mede-arbeider, heeft God "de wereld gemaakt", Hebreeën 1:2, niet als de werkman houwt met zijne bijl, maar gelijk het lichaam ziet met het oog.

b. Het tegendeel wordt ontkend: Zonder hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is, van den hoogsten engel tot den geringsten worm. In dat werk deed God de Vader niets zonder Hem. Dit nu bewijst dat Hij God is, want die dit alles gebouwd heeft, is God, Hebreeën 3:4. De God Israël's heeft zich hiermede dikwijls bewezen God te zijn, dat Hij alle dingen gemaakt heeft, Jesaja 40:12, 28, 41:4, Jeremia 10:11, 12. Het bewijst de uitnemendheid van den Christelijken Godsdienst, dat de

Oorsprong en Grondlegger er van dezelfde is als de Oorsprong en Grondlegger der wereld. Hoe voortreffelijk moet die instelling zijn, die hare inrichting ontleent aan Hem, die de Bron is van alle uitnemendheid! Als wij Christus vereren, dan vereren wij Hem, aan wie de aartsvaders ere gaven als den Schepper der wereld, en van wie alle schepselen afhankelijk zijn. Dit toont hoe bevoegd en geschikt Hij was voor het werk onzer verlossing en zaligheid. Er is hulpe besteld bij een, die waarlijk een Held, een Machtige is, want zij werd besteld bij Hem, die alle dingen gemaakt heeft, en Hij is gesteld tot Werker van onze zaligheid, die de Werker is van ons bestaan.

4. De oorsprong van licht en leven, die in Hem is: In hetzelve was het leven, vers 4. Dat bewijst verder, dat Hij God is, en in elk opzicht geschikt voor Zijne onderneming, want Hij heeft leven in zich zelven, Hij is niet slechts de ware God, maar de levende God. God is leven, Hij zweert bij zich zelven, als Hij zegt: Zo waarachtig als Ik leef. b, Alle levende schepselen hebben hun leven in Hem, niet slechts was al de stof der schepping door Hem gemaakt, maar al het leven in de schepping is aan Hem ontleend en wordt door Hem onderhouden. Het was het Woord Gods, dat het gewemel van levende zielen heeft voortgebracht, Genesis 1:20, Handelingen 17:25. Hij is het Woord, bij hetwelk de mens meer leeft dan bij brood, Mattheus 4:4.

c. Redelijke schepselen hebben hun licht van Hem, het leven, hetwelk het licht der mensen is, komt van Hem. Het leven in den mens is iets groters en verheveners dan het in andere schepselen is, het is redelijk, en niet bloot dierlijk. Toen de mens een levende ziel werd, was zijn leven licht, zijne vermogens en vatbaarheden onderscheidden hem van, en gaven hem waardigheid boven, de dieren, die vergaan. De ziel des mensen is ene lamp des Heeren, en het was het eeuwige Woord, dat deze lamp ontstoken heeft. Het licht der rede is, evenals het leven der zinnen, aan Hem ontleend en van Hem afhankelijk. Dit bewijst, dat Hij geschikt is om onze zaligheid te werken, want leven en licht, geestelijk en eeuwig leven en licht, zijn de twee grote dingen, díe de gevallen mens, die zozeer onder de macht ligt van dood en duisternis, nodig heeft. Van wie kunnen wij eerder het licht der Goddelijke openbaring verwachten dan van Hem, die ons het licht der menselijke rede schonk? En indien, toen God ons natuurlijk leven gaf, dat leven in Zijn Zoon was, hoe bereid moesten wij dan niet zijn om het Evangelie-verhaal aan te nemen en te geloven, dat Hij ons eeuwig leven heeft gegeven, en dat ook dit leven is in Zijn Zoon!

5. De openbaring van Hem aan de kinderen der mensen. Men zou de tegenwerping kunnen maken: Indien dit eeuwige Woord aldus alles in alles was bij de schepping der wereld, hoe komt het dan, dat Hem zo weinig opmerking werd geschonken? Hierop antwoordt hij, vers 5. Het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft hetzelve niet begrepen. Merk op:

a. De ontdekking van het eeuwige Woord aan de gevallen wereld, zelfs nog voor dat het vlees is geworden: Het licht schijnt in de duisternis. Licht is klaarblijkelijk, en doet zich kennen, dit licht, van hetwelk het licht der mensen komt, heeft geschenen, en schijnt nog.

Als God schijnt het eeuwige Woord in de duisternis van het natuurlijk geweten. Hoewel de mensen door den val duisternis geworden zijn, is toch hetgeen van God gekend kan worden, in hen geopenbaard, Romeinen 1:19. 20. Het licht der natuur is dat licht, hetwelk in de duisternis schijnt. Geheel het menselijk ge- slacht heeft een innerlijk besef, ene bewustheid van iets van de kracht van het Goddelijk Woord, scheppende, zowel als gebiedende, zonder die bewustheid, welke alle mensen met zich omdragen, zou de aarde een hel zijn, een plaats der buitenste duisternis. Geloofd zij

God, dat dit nog zo niet is. Het eeuwige Woord heeft als Middelaar geschenen in de duisternis van de Oud-Testamentische typen en beelden, en de profetieën en beloften van den Messias van den beginne. Hij, die geboden heeft, dat het licht van deze wereld uit de duisternis zou schijnen, is zelf gedurende langen tijd een licht geweest. schijnende in de duisternis, er was een deksel op dat licht, 2 Corinthiërs 3:13.

b. De onmacht der ontaarde wereld om deze ontdekking te ontvangen en te geloven: De duisternis heeft hetzelve niet begrepen, de meeste mensen hebben de genade Gods in deze ontdekkingen tevergeefs ontvangen. De wereld van het mensdom begreep het natuurlijke licht niet, dat in hun verstand was, maar zijn verijdeld geworden in hun overleggingen, betreffende den eeuwigen God en het eeuwige Woord, Romeinen 1:21, 28. De duisternis van dwaling en zonde overweldigde en verduisterde dit licht. God spreekt eens of tweemaal, doch men let daar niet op, Job 33:14. De Joden, die het licht des Ouden Testaments hadden, hebben er toch Christus niet in begrepen. Gelijk er een deksel was op Mozes' aangezicht, zo was er ook een deksel op het hart des volks. In de duisternis van de typen en afschaduwingen heeft het licht geschenen, maar zo groot was de duisternis van hun verstand, dat zij het niet konden zien. Daarom was het nodig, dat Christus zou komen, om zowel de dwalingen der heidenwereld te herstellen, als de waarheden der Joodse kerk te volmaken.

Johannes 1:6-14

De evangelist wil Johannes de Doper laten optreden om een eervol getuigenis van Jezus Christus af te leggen. Eer hij dit nu doet, hebben wij in deze verzen: I, Een bericht nopens den getuige, dien hij wil laten optreden. Zijn naam was Johannes, hetgeen betekent genaderijk, zijn levenswandel was streng, maar daarom was hij niet minder begiftigd met genade. Nu wordt ons hier in het algemeen van hem gezegd:

1. Dat hij een mens was van God gezonden. Betreffende Jezus Christus had de evangelist gezegd, dat Hij bij God was, en dat Hij God was, maar van Johannes zegt hij, dat hij een mens was, een bloot mens. Het behaagt God om tot ons te spreken door mensen, zoals wij zelven zijn. Johannes was een groot man, maar hij was een mens, een mensenzoon, hij was van God gezonden, hij was Gods bode, aldus wordt hij genoemd in Maleachi 3:1. God gaf hem beide zijne zending en zijne boodschap, zijne geloofsbrieven en zijne instructies. Johannes heeft geen wonder gedaan. en wij bevinden ook niet, dat hij visioenen had, of dat hem openbaringen gedaan werden Maar de nauwgezetheid en reinheid van zijn leven en van zijne leer, en de directe strekking van beiden om de wereld te hervormen en de belangen van Gods koninkrijk bij de mensen te bevorderen, waren duidelijke blijken, dat hij van God was gezonden. Er wordt ons hier gezegd:

2. Wat zijn ambt en werk was, vers 7. Deze kwam tot een getuigenis, een ooggetuige. Hij kwam eis marturian -tot een getuigenis. De wettelijke inzettingen zijn gedurende langen tijd een getuigenis voor God geweest in de Joodse kerk. Door dezen werd de geopenbaarde Godsdienst in wezen gehouden, vandaar dat wij lezen van den tabernakel der getuigenis, de ark der getuigenis de wet en de getuigenis. Maar thans zal de goddelijke openbaring in een ander kanaal worden geleid, thans is de getuigenis van Christus de getuigenis Gods, 1 Corinthiërs 1:6 , 2:1. Onder de heidenen heeft God zich voorzeker niet onbetuigd gelaten, Handelingen 14:17, maar den Verlosser is onder hen geen getuigenis gegeven. Er heerste een diep stilzwijgen omtrent Hem totdat Johannes de Doper kwam tot ene getuigenis van Hem. Merk nu op:

a. Wat hij getuigde: Hij kwam om van het licht te getuigen. Licht is iets, dat van zichzelf getuigt, daar zijn klaarheid vanzelf blijkt, maar voor hen, die hun ogen sluiten voor het licht, is het nodig, dat er de zodanige zijn. die er getuigenis van geven. Het licht van Christus heeft der mensen getuigenis niet nodig, maar de duisternis der wereld heeft haar wèl nodig. Johannes was als de nachtwacht, die rondom de stad gaat en de nadering van het morgenlicht aankondigt aan hen, die hun ogen gesloten hebben, en niet gaarne zelven opmerken, of als de wachter, die aangesteld was, om aan hen, die hem vroegen: Wat is er van den nacht? te zeggen: De morgenstond is gekomen, en wilt gijlieden vragen, vraagt, Jesaja 21: 11, 12. Hij was van God gezonden om der wereld aan te zeggen, dat de lang verwachte Messias nu gekomen is, die een licht zou zijn tot verlichting der heidenen, en tot heerlijkheid van Zijn volk Israël, en te verkondigen, dat die bedeling nu nabij was, welke het leven en de onsterflijkheid aan het licht zal brengen.

b. Het doel van zijn getuigenis: Opdat zij allen door hem geloven zouden, niet in hem, maar in Christus, wiens weg hij moest bereiden. Hij leerde de mensen om door hem op Christus te zien, en door hem tot Christus te komen, door de leer van de bekering van de zonde tot het geloof in Christus. Hij bereidde de mensen om Christus en Zijn Evangelie aan te nemen, door hen te doen ontwaken tot het besef hunner zonde, en opdat zij, hun ogen hierdoor geopend zijnde, bereid

zouden zijn om de stralen van het Goddelijk licht tot zich toe te laten, hetwelk in den Persoon en de leer van den Messias hen nu ging beschijnen. Indien zij dit getuigenis van mensen slechts wilden aannemen, dan zullen zij bevinden, dat het getuigenis Gods meerder is, 1 Johannes 5:9, Johannes 10:41. Merk op, dat de bedoeling was, dat door hem allen zouden geloven, niemand uitsluitende van den weldadigen invloed zijner bediening, die er zich zelven niet van hebben buitengesloten, zoals zeer velen gedaan hebben, die den raad Gods tegen zich hebben verworpen, en aldus de genade Gods tevergeefs hebben ontvangen.

3. Wij worden hier gewaarschuwd voor de vergissing van hem te houden voor het licht, die slechts gekomen was om van het licht te getuigen, vers 8. Hij was het licht niet, dat beloofd en verwacht werd, hij was slechts gezonden om van dat grote en heersende licht te getuigen. Hij was ene ster, zoals die welke de wijzen uit het Oosten den weg naar Christus wees, maar hij was niet de Zon, niet de Bruidegom, maar een vriend des Bruidegoms, niet de Vorst, maar Zijn voorloper. Er waren er, die bij den doop van Johannes zijn blijven staan, en niet verder zagen, zoals die Efeziërs, Handelingen 19:3. Om deze vergissingen te herstellen, toont de evangelist, terwijl hij op zeer eervolle wijze van hem spreekt, evenwel, dat hij plaats moet maken voor Christus. Hij was groot als de profeet van den Allerhoogste, maar hij was de Allerhoogste niet. Wij moeten er ons evenzeer voor wachten om leraren te overschatten, als om hen te onderschatten, zij zijn onze heren niet, en zij hebben gene heerschappij over ons geloof, maar zij zijn dienaren, door wie wij geloven, bezorgers van het huis onzes Heeren. Wij moeten ons niet met onvoorwaardelijk geloof overgeven aan hun leiding, want zij zijn het licht niet, maar wij moeten acht geven op hun getuigenis en het ontvangen, want zij zijn gezonden om van het licht te getuigen, laat ons hen dan als zodanig achten en eren, maar niet anders. Indien Johannes gezegd had, dat hij het licht was, dan zou hij niet eens een getrouw getuige zijn geweest van het Licht. Zij, die zich de ere van Christus aanmatigen, verbeuren de ere van Christus' dienaren te zijn, maar Johannes was, hoewel hij het licht niet was, toch zeer nuttig aan het licht. Diegenen kunnen ons van zeer veel nut wezen, die toch slechts schijnen met een licht, dat zij aan het Licht ontleend hebben.

II. Eer hij voortgaat met Johannes' getuigenis, keert hij terug om ons nog een nader bericht te geven van dezen Jezus, van wie Johannes getuigenis gaf. Bij den aanvang van het hoofdstuk de heerlijkheid Zijner Godheid aangetoond hebbende, gaat hij er nu toe over om de genade Zijner menswording aan te tonen, benevens Zijne gunstbewijzen aan den mens als Middelaar.

1. Christus was het waarachtige Licht, vers 9, niet alsof Johannes de Doper een vals licht was, of een dwaallicht, maar, in vergelijking met Christus, was hij een zeer klein licht. Christus is het grote Licht, dat verdient aldus. genoemd te worden. Andere lichten worden slechts op figuurlijke en dubbelzinnige wijze aldus genoemd: Christus is het waarachtige licht. De bron van alle kennis en van alle vertroosting moet wel het waarachtige licht zijn. Hij is het ware licht, ten bewijze waarvan wij niet gewezen worden op de uitstraling Zijner heerlijkheid in de onzichtbare wereld (de stralen, waarmee Hij deze verlicht) maar op die stralen van Zijn licht, die naar beneden gericht zijn, en waardoor deze onze duistere wereld verlicht wordt. Maar hoe verlicht Christus een iegelijk, die in de wereld komt?

a. Door Zijn scheppende kracht verlicht Hij een iegelijk mens met het licht der rede, het leven, hetwelk het licht der mensen is, is van Hem, al de ontdekkingen en bestieringen der rede, al het genot, dat zij ons doet smaken, en al de schoonheid, waarmee zij ons versiert, zijn van Christus.

b. Door de verkondiging van Zijn Evangelie aan alle volken verlicht Hij een iegelijk mens. Johannes de Doper was een licht, maar hij verlichtte slechts Jeruzalem en Judea en het gebied rondom de Jordaan, evenals een kaars, die slechts een kamer verlicht, maar Christus is het waarachtige licht, want Hij is een licht om de heidenen te verlichten. Zijn eeuwig Evangelie moet gepredikt worden aan alle natie en taal, Openbaring 14:6. Gelijk de zon, die iedere mens verlicht, die zijne ogen wil openen en haar licht wil ontvangen, Psalm 19:7, waarmee de prediking van het Evangelie wordt vergeleken, Romeinen 10:18. De Goddelijke openbaring moet thans niet meer, zoals vroeger, bepaald worden tot een enkel volk, maar verbreid worden onder alle volken, Mattheus 5:15.

c. Door de werkingen van Zijn Geest en genade verlicht Hij allen, die verlicht zijn tot zaligheid, en zij, die niet door Hem verlicht zijn, komen om in duisternis. Van de kennis der heerlijkheid Gods wordt gezegd, dat zij is in het aangezicht van Jezus Christus, en zij wordt vergeleken met het licht, dat bij den aanvang bevolen werd om uit de duisternis te schijnen, en hetwelk verlicht een iegelijk mens komende in de wereld. Welk licht een mens ook heeft, hij is het verschuldigd aan Christus, hetzij het natuurlijk of bovennatuurlijk licht is.

2. Christus was in de wereld, vers 10. Hij was in de wereld als het essentiële Woord, voor Zijne menswording, onderhoudende alle dingen, maar dit spreekt van Zijn in de wereld zijn, toen Hij onze natuur heeft aangenomen, en onder ons heeft gewoond, Hoofdstuk 16:28. Ik ben in de wereld gekomen. De Zoon des Allerhoogste was hier in deze lagere wereld, dat licht in deze duistere wereld, dat heilige in deze zondige, onreine wereld. Hij heeft het ondernomen de wereld met God te verzoenen, en daarom was Hij in de wereld, om er over te onderhandelen, en die zaak te regelen en tot stand te brengen, om voor de wereld aan Gods gerechtigheid te voldoen, en aan de wereld Gods gunst te ontdekken. Hij was in de wereld, maar niet van de wereld, en Hij juicht, als Hij kan zeggen. Ik ben niet meer in de wereld, Hoofdstuk 17:11. De grootste eer, die ooit aangedaan werd aan deze wereld, welke zo gering en onbeduidend een deel is van het heelal, bestond hierin, dat de Zone Gods eenmaal in de wereld geweest is. en gelijk het onze genegenheid moet opwekken voor de dingen, die boven zijn, dat Christus dáár is, zo moet het ons verzoenen met ons tegenwoordig verblijf in deze wereld, dat Christus eens hier geweest is. Voor een wijle was Hij in de wereld, maar daar wordt van gesproken als van iets, dat voorbij is, en zo zal ook van ons weldra gezegd worden: Zij waren in de wereld. O mochten wij, als wij niet meer hier zijn, zijn waar Christus is: Merk hier nu op:

a. Welke reden Christus had, om het meest liefdevolle en eerbiedige welkom in deze wereld te verwachten, want de wereld is door Hem gemaakt. Omdat Hij zelf de wereld gemaakt heeft, is Hij gekomen om de wereld, die verloren was, te behouden. Waarom zou Hij er zich niet om bekommeren om het licht te doen herleven, dat Hij zelf had ontstoken, een leven wederom op te wekken, dat Hij zelf had ingestort, het beeld te vernieuwen, dat oorspronkelijk door Hem zelven was ingedrukt? De wereld is door Hem gemaakt, en behoort Hem dus hulde te doen.

b. Welk koud onthaal Hij er echter vond: de wereld heeft Hem niet gekend. De grote Schepper, Regeerder en Verlosser der wereld was in de wereld, en geen of weinigen van de inwoners der wereld hebben het bespeurd. De os kent zijn bezitter, maar de dommere wereld kende Hem niet. Zij hebben Hem niet erkend, hebben Hem niet welkom geheten, omdat zij Hem niet kenden, en zij hebben Hem niet gekend, omdat Hij zich niet bekend heeft gemaakt op de wijze, zoals zij het verwachtten-in uitwendige heerlijkheid en majesteit. Zijn koninkrijk kwam niet met uiterlijk gelaat,

omdat het een koninkrijk der toetsing was. Wanneer Hij komen zal als Rechter, dan zal de wereld Hem kennen.

3. Hij is gekomen tot het Zijne, vers 11, niet slechts tot de wereld, die de Zijne was, maar tot het volk van Israël, dat in bijzonderen zin, en boven alle volken, het Zijne was. Uit hen was Hij, onder hen woonde Hij, en tot hen was Hij het eerst gezonden. In dien tijd waren de Joden een laag en veracht volk, de kroon huns hoofds was afgevallen, maar in gedachtenis van het verbond van ouds, heeft Christus, hoe slecht en hoe armzalig zij ook waren, zich niet geschaamd om hen als de Zijnen te beschouwen.

Ta idia -Zijn eigen dingen, niet tous idious -Zijn eigen personen, zoals ware gelovigen genoemd worden, Hoofdstuk 13:1. De Joden waren de Zijnen, zoals iemands huis, landerijen en goederen zijne zijn, die hij gebruikt en bezit, maar gelovigen zijn de Zijnen, zoals iemands vrouw en kinderen de zijnen zijn die hij bemint en van wie hij geniet. Hij is gekomen tot het Zijne, de Zijnen, om hen te zoeken en zalig te maken, omdat zij de Zijnen waren. Hij was gezonden tot de verloren schapen van het huis Israël's, want Hij was het, wiens de schapen waren. Merk nu op:

a. Dat de grote meerderheid van hen Hem verworpen heeft, de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Hij had reden te verwachten, dat de Zijnen Hem welkom geheten zouden hebben, in aanmerking genomen hoe grote verplichtingen zij aan Hem hadden en hoe schoon de gelegenheden waren, die hun nu geboden werden om tot Zijne kennis te komen. Zij hadden de orakelen Gods, die hun tevoren zeiden wanneer en waar zij Hem moesten verwachten, en uit welken stam en welk geslacht Hij zou voortkomen. Hij is zelf onder hen gekomen, ingeleid door tekenen en wonderen, Hij zelf het grootste wonder, en daarom wordt van hen niet gezegd, wat van de wereld gezegd werd, vers 10, dat zij Hem niet hebben gekend, maar de Zijnen hebben Hem, ofschoon zij Hem wel moesten kennen, niet aangenomen, zij hebben Zijne leer niet aangenomen, hebben Hem niet verwelkomd als den Messias, maar hebben zich tegen Hem versterkt. De overpriesters, die in bijzonderen zin de Zijnen waren (want de Levieten waren Gods stam) stonden vooraan om Hem te smaden Dit nu was zeer onrechtvaardig, omdat zij de Zijnen waren, weshalve Hij recht had op hun eerbied, en het was zeer onvriendelijk en ondankbaar, omdat Hij tot hen is gekomen om hen te zoeken en te behouden, en aldus er naar gestreefd heeft hun eerbied te verwerven. Er zijn velen, die naar hun belijdenis Christus' eigen zijn, maar Hem toch niet aannemen, omdat zij geen afstand willen doen van hun zonden, en niet willen, dat Hij over hen zal heersen.

b. Dat er toch een overblijfsel was van personen, die Hem erkenden en Hem trouw bleven. Hoewel de Zijnen Hem niet hebben aangenomen, zijn er toch de zodanige geweest, die Hem wèl hebben aangenomen: Maar zo velen Hem aangenomen hebben. Hoewel Israël zich niet liet verzamelen, is Christus nochtans verheerlijkt geworden. Hoewel het gros van deze natie volhardde en omkwam in ongeloof, zijn er toch velen van hen er toe gebracht geworden, om zich aan Christus te onderwerpen, en ook nog vele anderen, die van dezen stal niet waren. Merk hier op de omschrijving en de eigenschap van den waren Christen. welke zijn: dat hij Christus aanneemt en in Zijn naam gelooft, het laatste verklaart het eerste. Een Christen te zijn is in waarheid te geloven in Christus' naam: het is in te stemmen met de Evangelie-ontdekking en met het Evangelievoorstel Hem betreffende. Zijn naam is het Woord Gods, de Koning der koningen, de Heere onze gerechtigheid, Jezus Zaligmaker. Nu is te geloven in Zijn naam te erkennen, dat Hij is wat deze grote namen Hem aanduiden te zijn, en er mede in te stemmen, dat Hij dit zijn zal voor ons. Geloven in Christus' naam

is ook Hem aan te nemen als ene gave van God. Wij moeten Zijne leer aannemen als waar en goed, Zijne wet aannemen als rechtvaardig en heilig, Zijne aanbiedingen aannemen als vriendelijk en voordelig, en wij moeten het beeld aannemen van Zijne genade, en de indruksels Zijner liefde als het heersende beginsel van onze genegenheden en daden. De waardigheid en het voorrecht van den waren Christen zijn tweeledig: Ten eerste. Het voorrecht der aanneming, waardoor zij onder het getal van Gods kinderen geplaatst worden: dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden. Tot nu toe behoorde de aanneming alleen den Joden (Israël is Mijn eerstgeborene), maar nu zijn heidenen, door geloof in Christus, kinderen Gods, Galaten 3:26. Zij hebben macht, exousian -gezag, want niemand neemt deze macht zelf, dan hij die er door het Evangelie toe gemachtigd is. Aan hen heeft Hij het recht gegeven, aan hen heeft Hij dien voorrang geschonken. Al de heiligen hebben deze macht. Het is het onuitsprekelijk voorrecht van alle goede Christenen, dat zij kinderen Gods worden. Van nature waren zij kinderen des toorns, kinderen dezer wereld. Indien zij kinderen Gods zijn, dan zijn zij dat geworden, tot kinderen Gods gemaakt. Fiunt, non nascunter Christiani -de mensen worden niet als Christenen geboren, zij worden het gemaakt, zegt Tertullianus. Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, 1 Johannes 3:1. God noemt hen Zijne kinderen, zij noemen Hem Vader, en zij hebben recht en aanspraak op al de voorrechten van kinderen. Het voorrecht der aanneming zijn wij geheel en alleen verschuldigd aan Jezus Christus, Hij gaf die macht aan hen, die in Zijn naam geloven. God is Zijn Vader, en dus ook onze Vader, en het is krachtens onzen ondertrouw met Hem en onze vereniging met Hem, dat wij tot God in betrekking staan als tot onzen Vader. Het was in Christus, dat wij tevoren verordineerd zijn tot aanneming, van Hem ontvangen wij zowel het kenmerk als den Geest der aanneming, en Hij is de Eerstgeborene onder vele broederen. De Zoon van God is Zoon des mensen geworden, opdat de zonen en dochters der mensen de zonen en dochters des Allerhoogsten zouden worden.

Ten tweede. Het voorrecht der wedergeboorte, vers 13: welke uit God geboren zijn. Al de kinderen Gods zijn wedergeboren, allen, die zijn aangenomen, zijn wedergeboren. Deze werkelijke verandering gaat altijd gepaard met die betrekkelijke verandering. Waar God de waardigheid van kinderen verleent, schept Hij de natuur en de neiging van kinderen. De mensen kunnen dat niet als zij kinderen aannemen, adopteren. Nu hebben wij hier een bericht omtrent den oorsprong van deze nieuwe geboorte.

1. Ontkennenderwijs.

a. Zij wordt niet voortgeplant door de natuurlijke voortteling onzer ouders. Het is niet uit den bloede, noch uit den wit des vlezes, noch uit vergankelijk zaad, 1 Petrus 1:23. De mens wordt genoemd vlees en bloed, omdat hij daaruit zijn oorsprong heeft, maar wij worden niet kinderen Gods, zoals wij kinderen worden van onze natuurlijke ouders. De genade zit niet, evenals het bederf, in het bloed. De verontreinigde mens gewon een zoon naar zijne gelijkenis, Genesis 5:3, maar de geheiligde en vernieuwde mens gewint geen zoon naar die gelijkenis. De Joden roemden op hun afkomst en het edele bloed, dat in hun aderen stroomde: Wij zijn Abrahams zaad, en hunner was de aanneming, omdat zij uit dat bloed geboren waren, maar deze Nieuw-Testamentische aanneming is op geen zodanige natuurlijke betrekking gegrond.

b. Zij is niet voortgebracht door de natuurlijke kracht van onzen wil. Gelijk zij niet is uit den bloede, noch uit den wil des vlezes, zo is zij ook niet uit den wil des mans, die gebukt gaat onder het zedelijk onvermogen om zich tot het goede te bepalen, zodat het beginsel van het Goddelijk leven niet door

ons geplant is, het is de genade Gods, die ons gewillig maakt om de Zijnen te wezen. Evenmin kunnen menselijke wetten of geschriften ene ziel heiligen of wedergeboren doen worden, indien zij het konden, dan zou de nieuwe geboorte uit den wil des mans zijn. Maar:

2. Bevestigender wijze: zij is uit God. Deze nieuwe geboorte zijn wij verschuldigd aan het woord Gods als het middel, 1 Petrus 1:23, en aan den Geest Gods als den groten en enigen Werker er van. Ware gelovigen zijn uit God geboren, 1 Johannes 3:9. En dit is nodig voor hun aanneming. want wij kunnen de liefde Gods niet verwachten, indien wij niet iets van Zijn beeld hebben, en geen aanspraak maken op het voorrecht der aanneming, indien wij niet onder de macht zijn der wedergeboorte. 4. Het Woord is vlees geworden, vers 14. Hierdoor wordt Christus' menswording duidelijker uitgedrukt dan door hetgeen voorafgaat. Door Zijn Goddelijke tegenwoordigheid was Hij altijd in de wereld, en door Zijn profeten is Hij tot het Zijne gekomen. Maar nu de volheid des tijds daar was, is Hij op een andere wijze uitgezonden, geworden uit ene vrouw, Galaten 4:4, God, geopenbaard in het vlees, naar het geloof en de hoop van den Godvruchtigen Job In mijn vlees zal ik God aanschouwen, Job 19:26 1). Merk hier op:

a. De menselijke natuur van Christus, waarmee Hij omsluierd was, hetgeen hier op tweeërlei wijze wordt uitgedrukt. Het Woord is vlees geworden. Overmits dan de kinderen des vlezes en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden, Hebreeën 2:14. De Socinianen stemmen toe, dat Christus beide God en mens is, maar zij zeggen, dat Hij mens was, en tot God gezet was, zoals Mozes, Exodus 7:1, in lijnrechte tegenspraak met Johannes, die zegt, Theos ên, Hij was God, maar sarx egeneto -Hij is vlees geworden Vergelijk hiermede vers 1. Dat geeft te kennen. niet slechts, dat Hij wezenlijk en waarlijk mens was, maar dat Hij zich aan de ellende en rampen der menselijke natuur heeft onderworpen. Hij is vlees geworden, het geringste. het laagste bestanddeel van den mens. Vlees duidt den mens aan als zwak, en Hij is door zwakheid gekruisigd, 2 Corinthiërs 13:4. Vlees duidt den mens aan als sterflijk en stervende, Psalm 78:30, en Christus "is gedood in het vlees", 1 Petrus 3:18. Ja meer: vlees duidt den mens aan als besmet door de zonde, Genesis 6:3, en Christus is, hoewel Hij volkomen heilig en onnozel was, verschenen in gelijkheid des zondigen vlezes, Romeinen 8:3, en is zonde voor ons gemaakt, 2 Corinthiërs 5:21. Toen Adam gezondigd had, zei God tot hem: stof zijt gij, niet slechts omdat hij uit stof genomen was, maar omdat hij door de zonde in stof was verzonken. Zijn val heeft hem soomatoun tên psuchên, gans in lichaam verkeerd, als het ware, heeft hem aards gemaakt, daarom is Hij, die een vloek voor ons is geworden, vlees geworden, en heeft de zonde veroordeeld in het vlees, Romeinen 8:3. Verwonder u hierover, dat het eeuwige Woord vlees is geworden, als vlees toch zulk een slechten naam had verkregen, dat Hij, die alle dingen gemaakt heeft, zelf vlees is geworden, een der geringste, laagste dingen, en zich onderworpen heeft aan hetgeen waarboven Hij zo ver verheven was. De stem, die het Evangelie inleidde, riep: Alle vlees is gras, Jesaja 40:6, ten einde de liefde des Verlossers des te heerlijker te doen uitkomen, die, om ons te verlossen en te behouden, vlees is geworden, en verwelkt is als gras, maar het Woord des Heeren, dat vlees is geworden, blijft tot in eeuwigheid, toen Hij vlees is geworden, heeft Hij niet opgehouden het Woord Gods te zijn. Hij heeft onder ons gewoond, hier in deze lagere wereld. De natuur des mensen aangenomen hebbende, heeft Hij zich in de plaats en den toestand van andere mensen gesteld. Het Woord zou vlees hebben kunnen worden en wonen onder de engelen, maar een lichaam aangenomen hebbende, gelijk aan het onze, heeft Hij met ons ook in dezelfde wereld gewoond. Hij heeft gewoond onder ons, aardwormen, onder ons, die Hij niet nodig had, onder ons, die bedorven en verdorven waren en in opstand tegen God. De Heere God kwam en woonde zelfs bij de wederhorigen, Psalm 68:19 1).

Hij, die gewoond heeft onder engelen, deze edele en voortreffelijke wezens, is gekomen en heeft gewoond onder ons, adderengebroedsels, onder ons, zondaren, hetgeen erger voor Hem was dan David's wonen in Mesach en Kedar, of Ezechiël's wonen bij schorpioenen, of het wonen der gemeente van Pergamus waar de troon des Satans is. Als wij zien op de bovenwereld, de wereld der geesten, hoe laag en verachtelijk schijnt ons dan dit vlees, dit lichaam. hetwelk wij met ons omdragen, en deze wereld, die ons is toebedeeld, en hoe moeilijk het is voor iemand met een nadenkend gemoed om er zich mede te verzoenen! Maar dat het eeuwige Woord vlees is geworden, evenals wij, met een lichaam bekleed was, evenals wij, in deze wereld heeft gewoond, dat heeft beide de wereld en het lichaam geëerd, en moet ons gewillig maken om, zo lang God een werk voor ons te doen heeft, in het vlees te blijven, want Christus heeft in deze lagere wereld gewoond. hoe slecht zij ook is, totdat Hij het werk volbracht had, dat Hij er in te doen had. Hoofdstuk 17:4. Hij heeft gewoond onder de Joden, opdat de Schrift zou vervuld worden, Zacheria 2:10. Hoewel de Joden onvriendelijk voor Hem waren, is Hij toch onder hen blijven wonen, ofschoon Hij (naar sommige oude schrijvers verhalen) door Abgarus. koning van Edessa, tot een betere behandeling was uitgenodigd, is Hij toch niet van die natie geweken. Hij heeft onder ons gewoond. Hij was in de wereld, niet als een reiziger, die slechts een nacht overblijft, maar Hij woonde onder ons, hield er een langdurig verblijf. Het oorspronkelijke woord is merkwaardig, eskênoosen en hemin -Hij woonde onder ons, Hij woonde als in een tabernakel, hetgeen te kennen geeft: Ten eerste. Dat Hij hier in zeer geringe omstandigheden heeft gewoond, zoals herders, die in tenten wonen. Hij heeft niet onder ons gewoond als in een paleis, maar als in een tent, want Hij had niet, waar Hij het hoofd zou neerleggen, en Hij was steeds op weg. Ten tweede. Dat Hij als in een militairen staat heeft geleefd. Krijgslieden verwijlen in tenten, Hij had reeds voorlang den oorlog verklaard aan het zaad der slang, en nu trekt Hij in persoon te velde, richt Zijn standaard op, slaat Zijne tent op, om den krijg voort te zetten. Ten derde. Dat Zijn verblijf onder ons niet altijddurend zou zijn. Hij woonde hier als in ene tent, niet in een huis, niet als tehuis zijnde. Door in tenten te wonen hebben de aartsvaders beleden, dat zij gasten en vreemdelingen waren op de aarde, en een beter vaderland zochten, en dat heeft ook Christus gedaan, ons een voorbeeld nalatende, Hebreeën 13:13, 14. Ten vierde. Dat, gelijk God van ouds in den tabernakel van Mozes heeft gewoond door de Shechina, tussen de cherubs, zo woont Hij thans in de menselijke natuur van Christus, dat is nu de ware Shechina, het symbool van Gods bijzondere tegenwoordigheid. En het is in en door Christus dat wij ons voor alle dingen tot God moeten wenden, en van Hem de Goddelijke orakelen verkrijgen.

b. De stralen Zijner Goddelijke heerlijkheid hebben zich echter door dit omhulsel van vlees een weg naar buiten gebaand: Wij hebben Zijne heerlijkheid aanschouwd, ene heerlijkheid als des Eengeborenen van den Vader, vol van genade en waarheid. Nog is de zon de bron van licht, al is zij ook verduisterd, of achter wolken verborgen, zo was ook Christus nog het afschijnsel van Zijns Vaders heerlijkheid, zelfs toen Hij in deze lagere wereld onder ons heeft gewoond. En hoe gering de Joden nu ook over Hem dachten, toch waren er, die door den sluier heen zagen. Merk op: Wie de getuigen waren van Zijne heerlijkheid: wij, Zijne discipelen en volgelingen, die het vrijst en gemeenzaamst met Hem zijn omgegaan, wij, onder wie Hij heeft gewoond. Andere mensen ontdekken hun zwakheden aan hen, met wie zij het gemeenzaamst zijn, maar zo was het niet met Christus, zij, die het vertrouwdst met Hem waren, hebben het meest van Zijne heerlijkheid gezien. Gelijk het was met Zijne leer -de discipelen kenden er de verborgenheden van, terwijl anderen haar onder den sluier der gelijkenissen hadden, -zo was het met Zijn Persoon, zij zagen de heerlijkheid Zijner Godheid, terwijl anderen slechts het omhulsel zagen Zijner menselijke natuur. Hij openbaarde

zich aan hen, en niet aan de wereld. Deze getuigen waren van een voldoend aantal, twaalf, gans ene jury van getuigen, mannen van eenvoud en oprechtheid, ver verwijderd van alles wat naar valsheid of bedrog zweemde. Welk bewijs zij er van hadden: Wij hebben Zijne heerlijkheid aanschouwd. Zij ontleenden hun bewijs niet aan geruchten, zij zelven zijn ooggetuigen geweest van deze bewijzen, waarop zij hun getuigenis grondden, dat Hij de Zoon was des levenden Gods: Wij hebben aanschouwd. Het woord betekent een vast, blijvend zien, dat hun de gelegenheid gaf om waar te nemen. Deze apostel verklaart dit zelf: Wat wij u van het Woord des levens verklaren is "hetgeen wij gezien hebben met onze ogen, hetgeen wij aanschouwd hebben’"1 Johannes 1:1. Wat de heerlijkheid was: de heerlijkheid als des Eengeborenen van den Vader. De heerlijkheid van het Woord, dat vlees is geworden. was zulk ene heerlijkheid als voegde aan den Eengeboren Zoon van God, en kon niet de heerlijkheid eens anderen zijn. Jezus Christus is de Eengeborene des Vaders. Gelovigen zijn kinderen Gods door de bijzondere gunst der aanneming en door de bijzondere genade der wedergeboorte. Zij zijn in zekeren zin homoiousioi -van een gelijke natuur, 2 Petrus 1:4, en zij dragen het beeld van Zijne volmaaktheden, maar Christus is homousios -van dezelfde natuur, en is het uitgedrukte beeld van Zijn Persoon, en de Zoon van God door een eeuwige generatie. De engelen zijn zonen Gods, maar tot geen hunner heeft Hij ooit gezegd, Heden heb Ik u gegenereerd, Hebreeën 1:5. Hij was duidelijk verklaard te zijn de Eengeborene des Vaders door hetgeen van Zijne heerlijkheid aanschouwd werd, toen Hij onder ons heeft gewoond. Hoewel Hij ten opzichte van uitwendige omstandigheden in de gestaltenis eens dienstknechts was, was Zijne gedaante toch, vanwege de lieflijkheid Zijner genade, als die van den vierde in den vurigen oven, gelijk de Zoon van God. Zijn Goddelijke heerlijkheid blonk uit in de heiligheid en het hemelse van Zijne leer, in Zijne wonderen, die van velen de erkenning afdwongen dat Hij de Zoon van God was, zij blonk uit in de reinheid, de goedheid en weldadigheid van geheel Zijn wandel. Gods goedheid is Zijne heerlijkheid, en Hij ging het land door goed doende, in alles sprak en handelde Hij als God, verschenen in het vlees. Wellicht had de evangelist inzonderheid het oog op de heerlijkheid van Zijne gedaanteverandering, waarvan hij een ooggetuige is geweest, 2 Petrus 1:16-18. Dat God Hem Zijn geliefden Zoon noemde, in wie Hij een welbehagen had, gaf te kennen, dat Hij de Eengeborene des Vaders is geweest, maar het volle bewijs daarvan was Zijne opstanding. Het voordeel, dat zij hiervan hadden, onder wie Hij heeft gewoond. Hij woonde onder hen vol van genade en waarheid. In den ouden tabernakel, waarin God woonde, was de wet, in dezen was genade, in dien waren typen, in dezen was waarheid. Het vleesgeworden Woord was in ieder opzicht bevoegd en bekwaam voor Zijn werk als Middelaar, want Hij was vol van genade en waarheid, de twee grote zaken, die de gevallen mens nodig had, en hierdoor, zowel als door de Goddelijke macht en majesteit, die Hij tentoonspreidde’ is Hij krachtelijk bewezen te zijn de Zoon van God. Ten eerste. Hij had ene volheid van genade en waarheid voor zich zelven, Hij had den Geest zonder mate. Hij was vol van genade, ten volle welbehaaglijk aan Zijn Vader, en daarom bevoegd en geschikt om voorbede voor ons te doen, en vol van waarheid, ten volle onderricht in de dingen, die Hij moest openbaren, en daarom geschikt om ons te onderwijzen. Hij had ene volheid van kennis en ene volheid van mededogen. Ten tweede. Hij had ene volheid van genade en waarheid voor ons. Hij ontving, om te geven, en God had een welbehagen in Hem, ten einde, in Hem, een welbehagen te hebben in ons, en dit was de waarheid van de typen der wet.

Johannes 1:15-18

In deze verzen:

I. Begint de evangelist ons wederom het getuigenis te geven van Johannes de Doper omtrent Christus, vers 15. Hij had gezegd, in vers 8, dat hij gekomen was om te getuigen, hier zegt hij ons, dat hij dienvolgens dan ook getuigd heeft. Merk hier op:

1. Hoe hij zijn getuigenis heeft uitgedrukt. Hij heeft geroepen, overeenkomstig de voorzegging, dat hij de stem des roependen zou zijn. De Oud-Testamentische profeten hebben luid geroepen, om den mensen hun zonden te tonen, deze Nieuw-Testamentische profeet heeft luide geroepen, om den mensen hun Zaligmaker te tonen. Dit geeft te kennen:

a. Dat het een openlijk getuigenis was, uit geroepen en afgekondigd opdat allerlei mensen er kennis van zouden nemen, want allen hadden er belang bij. Valse leraren verleiden in het geheim, maar de Wijsheid verheft hare stem op de spits der hoge plaatsen aan den weg.

b. Dat hij dit getuigenis vrij en van harte heeft gegeven. Hij heeft geroepen, als iemand, die wel verzekerd was van de waarheid, waarvan hij getuigde, en die waarheid ook wel genegen was. Hij. die op Christus' nadering in moeders lijf opsprong van vreugde, heeft nu met een zelfde juichen des geestes Zijn openbare verschijning welkom geheten.

2. Wat hij getuigde. Hij beroept zich op hetgeen hij gezegd heeft bij den aanvang zijner bediening, toen hij hun zei Enen te verwachten, die na hem zou komen, wiens voorloper hij was, nooit iets anders gewild of bedoeld hebbende dan Hem den weg te bereiden. Dat had hij hun van den beginne te verstaan gegeven. Het is voor een Evangeliedienaar zeer troostrijk het getuigenis van zijn geweten te hebben, dat hij zijn dienstwerk met goede beginselen en oprechte bedoelingen heeft aangevangen, alleen het oog hebbende op de eer en heerlijkheid van Christus. Wat hij toen gezegd heeft, past hij nu toe op dezen Jezus, dien hij onlangs gedoopt had, en die toen op zo merkwaardige wijze door den hemel erkend is geworden: Deze was het, van welken ik zei. Johannes heeft hun niet gezegd dat zodanig iemand binnen kort onder hen zou verschijnen, om het daarna aan hen over te laten om Hem te ontdekken, maar hierin is hij verder gegaan dan alle Oud-Testamentische profeten, dat hij den Persoon zeer bijzonder aanduidde: "Deze was het, dezelfde van wie ik u gesproken heb, en op Hem is alles wat ik gezegd heb van toepassing." Wat nu was het, dat hij gezegd heeft?

a. Hij had aan dezen Jezus den voorrang toegekend: "Die na mij komt, in den tijd Zijner geboorte en openbare verschijning, heeft den voorrang boven mij, Hij, die mij opvolgt, om te prediken en discipelen te vormen, is een uitnemender Persoon, en dat wel in alle opzichten, gelijk de vorst, die door herauten wordt voorafgegaan, hoger staat dan deze herauten. Jezus Christus, die de Zoon des Allerhoogsten genoemd zou worden, Lukas 1:32, had den voorrang boven Johannes de Doper, die slechts een profeet des Allerhoogsten genoemd zou worden, Lukas 1:76. Johannes was een dienaar des Nieuwen Testaments, maar Christus was de Middelaar des Nieuwen Testaments. En hoewel Johannes een groot man was, een groten naam en een groten invloed had, was hij toch volvaardig om de voorkeur en voorrang te geven aan wie dit toekwam. Alle dienstknechten van Christus moeten Hem en Zijne belangen stellen boven hen zelven en hun eigen belangen. Diegenen zullen een slechte verantwoording doen, die het hun zoeken, niet hetgeen van Christus Jezus is, Filippenzen

2:21. Hij komt na mij, en heeft toch den voorrang boven mij. God deelt Zijne gaven uit naar Zijn welbehagen, en meermalen stelt Hij, evenals Jakob, den jongere boven den oudere. Paulus heeft hen, die voor hem in Christus geweest zijn, zeer ver overtroffen.

b. Hij gaf er een goede reden voor. Hij was eer dan ik, prootos mou hên -Hij was mijn eerste, Hij was mijn eerste Oorzaak, mijn Oorsprong. De Eerste is een van Gods namen, Jesaja 44:6. Hij is voor mij, is mijn Eerste. Ten opzichte van ouderdom: Hij was voor mij, want Hij was voor Abraham, Hoofdstuk 8:58. Ja Hij was voor alle dingen, Colossenzen 1:17. Ik ben slechts van gisteren. Hij is van eeuwigheid. Het was slechts in die dagen, dat Johannes kwam, Mattheus 3:1, maar de uitgangen van onzen Heere Jezus zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid, Micha 5:1. Dat bewijst de twee naturen in Christus. Als mens is Christus na Johannes gekomen ten opzichte van Z n openbare verschijning, als God was Christus voor hem, en hoe zou Hij anders dan door een eeuwig bestaan voor hem kunnen wezen? Ten opzichte van meerderheid, want Hij was mijn Prins, zo worden sommige vorsten de eerste genoemd, prooton. " Hij is het, om wiens wil en tot wiens dienst ik gezonden ben: Hij is mijn Meester, ik ben Zijn dienstknecht en bode".

II. En nu keert hij zich weer tot het spreken van Jezus Christus, hij kan niet voortgaan met het getuigenis van Johannes de Doper voor vers 19. Het 16 de vers staat blijkbaar in verband met vers 14, waar van het Woord, dat vlees is geworden, wordt gezegd, dat Hij vol was van genade en waarheid. Nu maakt hij dit hier niet slechts tot een reden van aanbidding, maar ook van dankbaarheid, want, uit deze Zijne volheid hebben wij allen ontvangen. Hij heeft gaven genomen voor mensen, Psalm 68:9, om ze aan mensen te geven, Efeziërs 4:8. Hij was vervuld, opdat Hij alles in allen zou vervullen, Efeziërs 1:23, opdat Hij onze schatkamers zou vervullen, Spreuken 8:21. Hij heeft ene fontein, overvloeiende van volheid: allen hebben wij ontvangen. " Wij allen, apostelen," lezen sommigen dit. Wij hebben de gunst van dit apostelschap ontvangen, dat is genade, en de geschiktheid er voor, dat is waarheid. Of liever: Allen wij, gelovigen, zo velen als Hem aangenomen hebben, hebben van Hem ontvangen, vers 16. Alle ware gelovigen ontvangen uit Christus, volheid, de beste en grootste heiligen kunnen zonder Hem niet leven, de geringsten en zwaksten kunnen leven door Hem. Hierdoor wordt het hoogmoedig roemen uitgesloten, dat wij niets hebben, dat wij niet hebben ontvangen, en wordt verbijsterende vrees tot zwijgen gebracht, dat wij niets nodig hebben, of wij kunnen het ontvangen. Laat ons zien wat het is, dat wij hebben ontvangen.

1. Wij hebben ontvangen genade voor genade. Al wat wij van Christus ontvangen ligt opgesloten in dat ene woord genade, wij hebben kai charis -ook genade, zo groot ene gave, zo rijk, zo onwaardeerbaar, niet minder hebben wij ontvangen dan genade, dit is ene gave, waarvan met nadruk gesproken moet worden. Het wordt herhaald, genade voor genade, want voor elke steen van dit gebouw, zowel als voor den hoofdsteen, moeten wij roepen: Genade, genade. Merk op:

a. Den ontvangen zegen. Het is genade, Gods goede wil over ons, en het goede werk in ons. Gods goede wil werkt het goede werk, en dan maakt het goede werk ons bekwaam voor verdere tekenen van Zijn goeden wil. Gelijk de uitgehouwen bak water ontvangt uit de volheid der bron, de takken sappen ontvangen uit de volheid van den wortel, en de lucht licht uit de volheid der zon, zo ontvangen wij genade uit de volheid van Christus.

b. De wijze waarop zij ontvangen wordt: Genade voor genade -charis anti charitos. De zinsnede is ietwat vreemd, en er zijn verschillende uitleggingen aan gegeven, welke allen nuttig en dienstig zijn

om den onnaspeurlijken rijkdom der genade van Christus in het licht te stellen. Genade voor genade duidt het vrije aan van deze genade. Het is genade om den wille der genade, genade uit genade (aldus Hugo de Groot). Wij ontvangen genade, niet om onzentwil, (dit zij ons bekend) maar alzo, o Vader, is geweest het welbehagen voor U. Het is ene gave, naar de genade, Romeinen 1 2:6. Het is genade aan ons, om den wille van de genade aan Jezus Christus. God had een welbehagen in Hem, en aldus heeft Hij door Hem een welbehagen in ons, Efeziërs 1:6. De volheid van deze genade. Genade voor genade is overvloed van genade, (aldus Camero) de ene genade gehoopt op de andere, zoals huid voor huid is huid na huid, al wat iemand heeft, Job 2:4. Het is een zegen uitgestort, zodat er geen plaats is om hem te ontvangen, veel verlossing, de ene genade is een onderpand van een andere genade. Jozef: Hij zal toevoegen. Het is zulk ene volheid, als die genoemd wordt de volheid Gods, waarmee wij vervuld zijn. Wij zijn niet nauw in de genade van Christus, als wij niet nauw zijn in onze ingewanden. Het nut dezer genade. Genade voor genade is genade om genade te bevorderen. Genade om door ons zelven te worden beoefend, Godvruchtige gewoonten voor Godvruchtige daden. Genade om tegenover anderen te worden beoefend in den dagelijksen omgang, genade is een talent, waarmee handel gedreven moet worden. De apostelen ontvingen genade, Romeinen 1:5, Efeziërs 3:8, ten einde haar aan anderen te bedienen, 1 Petrus 4:10. De genade des Nieuwen Testaments in de plaats gesteld van die van het Oude Testament (aldus Beza). En deze zin of betekenis wordt bevestigd door hetgeen volgt, vers 17, want het Oude Testament had genade in type, of afschaduwing, het Nieuwe Testament heeft genade in waarheid. Er was ene genade onder het Oude Testament, het Evangelie werd toen verkondigd, Galaten 3:8, maar die genade is vervangen door de Evangelie-genade, een "uitnemende heerlijkheid," 2 Corinthiërs 3:10. De ontdekkingen der genade zijn thans helderder, de uitdelingen der genade overvloediger. Het geeft de vermeerdering en de voortduring te kennen der genade. Genade voor genade is de bevestiging en volmaking van de ene genade door de andere. Wij worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, van den enen trap van heerlijke genade naar een anderen, 2 Corinthiërs 3:18. Zij, die ware genade hebben, hebben haar voor meerdere genade, Jakobus 4:6. Als God genade geeft, dan zegt Hij: ontvang dit als begin, in afkorting, als het ware, want die het beloofd heeft, zal het volbrengen. Het betekent de gelijkvormigheid der genade in de heiligen aan de genade, die in Christus Jezus is (aldus Ds. Clark). Genade voor genade is genade in ons, beantwoordende aan genade in Hem, gelijk de indruk op het was beantwoordt aan het zegel. De genade, die wij van Christus ontvangen, doet ons naar hetzelfde beeld in gedaante veranderen, 2 Corinthiërs 3:18, het beeld Zijns Zoons, Romeinen 8:29, het beeld des hemelsen, 1 Corinthiërs 15:49.

2. Wij hebben ontvangen genade en waarheid, vers 17. In vers 14 had hij gezegd, dat Christus was vol van genade en waarheid, hier zegt hij, dat door Hem genade en waarheid tot ons zijn gekomen. Van Christus ontvangen wij genade, dat is ene snaar, die hij voortdurend tokkelt, hij kan er niet van aflaten. Betreffende deze genade wijst hij in dit vers nog op twee dingen:

a. Dat zij veel hoger staat en veel voortreffelijker is dan de wet van Mozes: de wet is door Mozes gegeven, en zij was een heerlijke ontdekking, zowel van Gods wil betreffende den mens, als van Zijn goeden wil jegens den mens, maar het Evangelie van Christus is een veel duidelijker openbaring of aantoning beide van onzen plicht en van ons geluk. Hetgeen door Mozes was gegeven, was dreigend en schrikwekkend, verbonden met strafbepalingen, ene wet, die geen leven kon geven, en gegeven was met allerlei verschrikking, Hebreeën 12:18, maar wat door Jezus Christus is gegeven, is van gans anderen aard, het heeft al de weldadige nuttigheid der wet, maar niet de verschrikking,

want het is genade, zaligmakende genade, Titus 2:11, heersende genade, Romeinen 5:21. Het is ene wet, maar een heilzame wet. Het Evangelie wordt gekenmerkt door tederheid en liefde, niet door den vloek en de verschrikkingen der wet.

b. Dat zij in verband staat met waarheid: genade en waarheid. In het Evangelie hebben wij de ontdekking van de grootste waarheden, die aangenomen moeten worden door het verstand, zowel als van de rijkste genade, die aangenomen moet worden door den wil en de genegenheden. Het is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat is: het is genade en waarheid. De aanbiedingen der genade zijn oprecht, wij kunnen er gerust op vertrouwen: zij zijn gedaan in ernst, want het is genade en waarheid. Het is genade en waarheid met betrekking tot de wet, door Mozes gegeven. Want het is de vervulling van al de Oud-Testamentische beloften. In het Oude Testament vinden wij dikwijls goedertierenheid en waarheid saamgevoegd, dat is: goedertierenheid overeenkomstig de belofte, en zo wordt ook hier door genade en waarheid genade overeenkomstig de belofte aangeduid, zie Lukas 1:72 en 1 Koningen 8:56. Het is de substantie, het wezen, van alle Oud-Testamentische typen en schaduwen. Er was genade zowel in de inzettingen voor Israël verordineerd, als in de leidingen van Gods voorzienigheid betreffende Israël, maar het was slechts ene afschaduwing van het goede, dat komen zou, nl. van de genade, die ons toegebracht zou worden door de openbaring van Jezus Christus. Hij is het ware Paaslam, de ware zondebok, het ware manna. Zij hadden genade in het beeld, de voorstelling wij hebben genade in den Persoon, dat is genade en waarheid. Genade en waarheid is geworden, egeneto, is gemaakt, hetzelfde woord dat in vers 3 gebruikt is, waar van Christus gezegd wordt, dat Hij alle dingen gemaakt heeft. De wet is bekend gemaakt door Mozes, maar het wezen van deze genade en waarheid, evenals de ontdekking er van, zijn wij aan Jezus Christus verschuldigd, zij was door Hem gemaakt, zoals de wereld in den beginne door Hem gemaakt was, en het is door Hem, dat deze genade en waarheid bestaan.

3. Door Christus ontvangen wij nog een andere zaak, n.l. een heldere openbaring van God, vers 18. Hij heeft ons God verklaard, God, dien niemand ooit gezien heeft. Dat was de genade en waarheid, die door Christus is geworden, de kennis van God en het bekend zijn met Hem. Merk op:

a. De ongenoegzaamheid van alle andere ontdekkingen: Niemand heeft ooit God gezien. Dit geeft te kennen, dat God, geestelijk zijnde, onzichtbaar is voor onze lichamelijke ogen, Hij is een Wezen, dat geen mens gezien heeft, noch zien kan, 1 Timotheus 6, 16. Daarom is het ons nodig te leven door het geloof, door hetwelk wij den Onzienlijke zien, Hebreeën 11:27. Dat de openbaring van God in het Oude Testament in vergelijking met de openbaring van Hem door Christus, zeer kort en onvolkomen was. Niemand heeft ooit God gezien, dat is: hetgeen voor de menswording van Christus van God gezien en bekend was, is als niets, vergeleken bij hetgeen thans van Hem gezien en bekend is. Het leven en de onsterflijkheid zijn thans in veel helderder licht gesteld dan toen. Dat geen der Oud-Testamentische profeten zo bevoegd en bekwaam was om den wil en de bedoeling van God aan de kinderen der mensen kenbaar te maken, als onze Heere Jezus, want geen hunner heeft ooit God gezien. Mozes heeft de gelijkenis des Heeren aanschouwd. Numeri 12:8. maar hem werd gezegd, dat hij Zijn aangezicht niet zou kunnen zien, Exodus 33:20. Maar Christus' heilige Godsdienst beveelt zich hierdoor bij ons aan, dat hij gesticht werd door Enen, die God gezien heeft, en meer van Zijn wil wist dan ooit iemand anders.

b. De algenoegzaamheid der Evangelie-ontdekking bewezen door haren Ontdekker. De eniggeboren Zoon, die in den schoot des Vaders is, die heeft Hem ons verklaard. Merk hier op:

Hoe geschikt Hij was, om deze ontdekking te doen. en hoe Hij er in ieder opzicht bevoegd toe was. Hij, en Hij alleen was waardig het boek te nemen, en zijne zegelen te openen, Openbaring 5:9. Want: Ten eerste. Hij is de eniggeboren Zoon, en wie zou den Vader zo goed kunnen kennen als de Zoon? of in wie wordt de Vader beter gekend dan in den Zoon? Mattheus 11:27. Hij is met den Vader van dezelfde natuur, zodat, wie Hem gezien heeft, den Vader heeft gezien, Hoofdstuk 14:9. De dienstknecht weet niet zo goed wat zijn heer doet, als de zoon het weet, Hoofdstuk 15:15. Mozes is getrouw geweest als een dienaar, maar Christus als Zoon. Ten tweede. Hij is in den schoot des Vaders. Hij was dáár van eeuwigheid. Toen Hij hier op aarde was. is Hij toch, als God, in den schoot des Vaders geweest, en derwaarts is Hij wedergekeerd, toen Hij ten hemel is gevaren. In den schoot des Vaders, dat is: in den schoot Zijner bijzondere liefde, Hem dierbaar, in Hem had Hij een welbehagen, Hij was steeds Zijne verlustiging. Alle Gods heiligen zijn in Zijne hand, maar Zijn Zoon was in Zijn schoot, een in aard en wezen, en daarom in de hoogste mate een in liefde. 2. In den schoot van Zijn verborgen raad. Gelijk er een wederzijds welbehagen was, zo was er ook een wederzijdse bewustheid tussen Vader en Zoon, een wederzijds kennen, Mattheus 11:27. Niemand was zo geschikt als Hij om God bekend te maken, want niemand kende zo goed Zijn wil en bedoelingen. Van onze verborgenste raadslagen wordt gezegd, dat wij ze in onzen boezem houden (in pectore), Christus was bekend met den verborgen raad Zijns Vaders. De profeten zaten als leerlingen aan Zijne voeten, Christus lag aan Zijn boezem, als een vriend, Efeziërs 3:11. Hoe vrij Hij was in deze ontdekking: Hij heeft verklaard. Het woord Hem staat niet in den oorspronkelijken tekst. Hij heeft datgene van God verklaard, dat geen mens ooit gezien of geweten heeft, niet slechts hetgeen verborgen was van God, maar hetgeen verborgen was in God, Efeziërs 3:9, exegêsato -het betekent een duidelijke, heldere en volledige ontdekking, niet door algemene of duistere wenken, maar door bijzondere uitleggingen, zodat de wil van God en de weg der zaligheid thans voor iedereen duidelijk is gemaakt, door iedereen gemakkelijk begrepen kan worden. Dat is de genade, dat is de waarheid, die door Jezus Christus is geworden.

Johannes 1:19-28

Wij hebben hier de getuigenis van Johannes, die hij gegeven heeft aan de boden, die van Jeruzalem gezonden waren om hem te ondervragen. Merk hier op:

I. Wie gezonden waren en wie hen zond.

1. Die tot hem zonden, waren "de Joden te Jeruzalem", het grote sanhedrin, of de grote raad, die te Jeruzalem zetelde en de Joodse kerk vertegenwoordigde en kennis nam van alle zaken, den Godsdienst betreffende. Men zou gedacht hebben, dat zij, die de bronnen waren van geleerdheid, de leidslieden der kerk, door hun boeken de tijden zo goed moeten verstaan hebben, dat zij wisten, dat de Messias nabij was, en dus ook terstond Zijn voorloper moesten herkend hebben en hem geredelijk geloof hebben geschonken, maar in plaats hiervan zenden zij boden, die hem een kruisverhoor laten ondergaan. Wereldlijke geleerdheid, eer en macht zullen maar zelden het hart der mensen neigen om het Goddelijk licht te ontvangen.

2. De afgezondenen waren:

a. Priesters en Levieten, waarschijnlijk leden van den raad, mannen van geleerdheid, ernst en gezag. Johannes de Doper was zelf een priester uit het zaad van Aäron, en daarom betaamde het, dat hij alleen door priesters ondervraagd zou worden. Van Johannes' bediening was voorzegd, dat zij de kinderen van Levi zal reinigen. Maleachi 3:3, en daarom waren zij naijverig op hem en op zijne reformatie.

b. Zij waren uit de Farizeeën, trots, eigengerechtig, denkende gene bekering van node te hebben, en dus konden zij den man niet verdragen, die het zich ten taak had gesteld om bekering te prediken.

II. Op welke boodschap zij uitgezonden waren. Het was om een onderzoek in te stellen nopens Johannes en zijn doop. Zij hebben hen niet gezonden om Johannes tot hen te voeren, waarschijnlijk omdat zij het volk vreesden, opdat het volk ter plaatse waar Johannes was niet tot opstand geprikkeld zou worden, of opdat het volk ter plaatse waar zij waren, niet met hem bekend zou worden en onder zijn invloed zou komen, en zo dachten zij het goed om hem te laten waar hij was. Zij stellen een onderzoek bij hem in:

1. Om hun nieuwsgierigheid te bevredigen, zoals de Atheners navraag deden naar de leer van Paulus, Handelingen 17:19, 20. Zij hadden zulk een trotsen eigenwaan, dat de leer der bekering voor hen een vreemde leer was.

2. Om hun gezag te doen gelden. Zij dachten groot en voornaam te zijn, toen zij rekenschap eisten van den man, die door iedereen geacht werd een profeet te zijn, en hem voor hun rechterstoel daagden. Het was met de bedoeling hem te vernietigen, hem tot stilzwijgen te doemen, zo zij er slechts een schijn van reden voor konden vinden, want zij waren afgunstig op zijn toenemenden invloed, en zijne bediening kwam niet overeen met de Mozaïsche bedeling onder welke zij zo lang geleefd hadden, noch met het denkbeeld, dat zij zich van het koninkrijk van den Messias hadden gevormd.

III. Het antwoord, dat hij hun gaf, en de rekenschap, die hij aflegde van zich zelven en van zijn doop, en in die beide heeft hij van Christus getuigd.

1. Betreffende zich zelven en wat hij beleed te zijn. Zij vroegen hem- Gij, wie zijt gij ? Johannes' verschijning in de wereld was verrassend. Hij was in de woestijn tot den dag zijner vertoning aan Israël. Er was iets in zijn geest, zijn wandel, zijne leer, dat eerbied afdwong, maar hij heeft zich niet, gelijk verleiders gewoon zijn te doen, voor een grote of machtige uitgegeven. Hij legde er zich meer op toe om goed te doen dan om groot te schijnen, en daarom sprak hij niet van zich zelven, voor hij wettelijk ondervraagd werd. Diegenen spreken het best voor Christus, die het minst over zich zelven spreken, wier werken hen prijzen, en niet hun lippen. Hij antwoordt op hun ondervraging.

a. Ontkennenderwijs. Hij was niet die grote, waarvoor sommigen hem hielden. Gods getrouwe getuigen zijn meer op hun hoede tegen onbehoorlijke eerbied dan tegen onrechtvaardige minachting. Paulus schrijft met evenveel warmte tegen hen, die hem overschatten, en zeiden: Ik ben van Paulus, als tegen hen, die hem onderschatten, en zeiden, dat zijn lichamelijke tegenwoordigheid zwak was, en hij scheurde zijne klederen, toen hij een god genoemd werd. Johannes ontkent, dat hij de Christus is, vers 20. Hij beleed: Ik ben de Christus niet, die thans verwacht wordt. De dienstknechten van Christus moeten gedenken, dat zij de Christus niet zijn, en daarom moeten zij zich Zijne macht en kroonrechten niet aanmatigen, noch zich den lof toe-eigenen, die Hem alleen toekomt. Zij zijn Christus niet, en daarom moeten zij over Gods erfdeel niet heersen, noch zich ene heerschappij aanmatigen over het geloof der Christenen. Zij kunnen gene genade en vrede scheppen, zij kunnen niet verlichten en bekeren, niet levend maken en vertroosten, want zij zijn Christus niet. Merk op hoe nadrukkelijk dit hier van Johannes gezegd wordt.

Hij beleed, en loochende het niet, en beleed, het duidt zijne vurigheid en standvastigheid aan om dit te betuigen. Verzoeking tot hoogmoed en ons ene ere aan te matigen, die ons niet toekomt, moet met kracht en ernst worden weerstaan. Toen men Johannes voor den Messias hield, heeft hij dit niet oogluikend toegelaten, of het zich stilzwijgend laten aanleunen, met een "Si populus vult decepi, decipiatur" -indien de lieden bedrogen willen zijn, zo laat hen bedrogen wezen, maar openlijk en plechtig zonder dubbelzinnigheid, beleed hij: "Ik ben de Christus niet'"hoti ouk eimi ego ho Christos -Ik ben niet de Christus, niet ik, een ander is nabij, die het is, maar ik ben het niet. Zijn ontkennen dat hij zelf de Christus is, wordt genoemd zijn belijden en niet loochenen van Christus. Zij, die zich verootmoedigen en zich vernederen, belijden hierdoor Christus en geven Hem ere, maar zij, die zich zelven niet willen verloochenen, verloochenen hierdoor Christus. Hij ontkent, dat hij Elias is, vers 21. De Joden verwachtten, dat de persoon van Elias weer zou keren van den hemel en onder hen zou wonen, en daar stelden zij zich grote dingen van voor. Horende van Johannes' karakter, van zijne leer en zijn doop, en bemerkende dat hij verscheen als iemand, die, als het ware, onverwacht van uit den hemel was neergekomen in hetzelfde deel des lands, vanwaar Elia in den hemel was opgenomen, is het niet te verwonderen, dat zij bereid waren hem voor dezen Elia te houden. Maar ook deze eer wees hij af. Wel was van hem onder den naam van Elia geprofeteerd, Maleachi 4:5, en hij kwam in den geest en de kracht van Elias, Lukas 1:17, en hij was ook de Elias, die komen zou, Mattheus 1 l:14, maar hij was niet de persoon van Elias, niet de Elias, die in den vurigen wagen ten hemel was gevaren, daar deze Christus heeft ontmoet, toen Hij op den berg van gedaante werd veranderd. Hij was de Elias, dien God had beloofd, niet de Elias, van wie zij in hun dwaasheid droomden. Elias is gekomen, en zij hebben hem niet gekend, Mattheus 17:12, ook heeft hij zich niet aan hen bekend gemaakt als de Elias, omdat zij zich een Elias beloofden, dien God hun niet had

beloofd. Hij ontkent, dat hij is de profeet. Ten eerste. Hij was niet de profeet, van wie Mozes zei, dat de Heere hem zou verwekken uit het midden hunner broederen, als hij (Mozes). Indien zij dit bedoelden, dan behoefden zij die vraag niet te doen, want die profeet was niemand anders dan de Messias, en hij had reeds gezegd: Ik ben de Christus niet. Ten tweede. Hij was niet zulk een profeet als zij verwachtten en wensten, die gelijk Samuel en Elia en sommigen van de andere profeten, zich met de publieke zaken zou inlaten, en hen van het Romeinse juk zou verlossen. Ten derde. Hij was niet een der oude profeten, opgewekt van de doden, zoals zij er een verwachtten, die voor Elia zou komen, gelijk Elia voor den Messias. Ten vierde. Hoewel Johannes een profeet was, ja meer dan een profeet, had hij zijn openbaringen toch niet door dromen en nachtgezichten, zoals de profeten des Ouden Testaments, zijne opdracht en zijn werk waren van een anderen aard en behoorden toe een andere bedeling. Indien Johannes gezegd had, dat hij Elia was, en een profeet was, dan zou hij zijn zeggen wel hebben kunnen bewijzen, maar de bedienaren van het Evangelie behoren zich ten allen tijde met de grootste voorzichtigheid uit te laten, zowel om het volk niet te bevestigen in hun dwalingen, als ook, en inzonderheid, om aan niemand aanleiding te geven om hoger van hen te denken dan betamelijk is.

b. Bevestigenderwijs. Die afgezonden waren om hem te ondervragen drongen aan op een bepaald antwoord, vers 22, zich beroepende op het gezag van hen, door wie zij gezonden waren, en waaraan hij, naar zij verwachtten, eerbied zou betonen. "Zeg ons, wie zijt gij? Niet opdat wij u geloven en door u gedoopt zullen worden, maar opdat wij antwoord geven mogen degenen, die ons gezonden hebben, en het niet van ons gezegd kan worden, dat wij, als dwazen, van een vergeefse reis t, huiskomen." Johannes werd voor een oprecht man gehouden, en daarom geloofden zij, dat hij hun geen ontwijkend antwoord zou geven, maar open en rondborstig zou zijn, een duidelijk antwoord zou geven op een duidelijke vraag: Wat zegt gij van uzelven? En dat deed hij dan ook. Hij zei: Ik ben de stem des roependen in de woestijn. Merk op: Dat hij zijn antwoord geeft in de woorden der Schrift, om te tonen, dat de Schrift in hem vervuld was, en dat zijn ambt steunde op Goddelijk gezag. Hetgeen de Schrift zegt van het ambt der Evangeliebediening, moet dikwijls overdacht worden door hen, die deze hoge roeping hebben, en zich zelven moeten beschouwen als alleen datgene te zijn wat het Woord Gods hen maakt. Hij geeft zijn antwoord in zeer ootmoedige, bescheidene en zelf-verloochenende uitdrukkingen. Hij verkoos die Schrift op zich toe te passen, die niet zijne waardigheid, maar zijn plicht en zijne afhankelijkheid te kennen geeft, die hem aanduidt als klein en gering: Ik ben de stem, alsof hij vox et praeterea nihil -bloot ene stem, was. Wat hij omtrent zich zelven zegt zou hun nuttig kunnen wezen, hen kunnen opwekken om naar hem te luisteren, want hij was de stem, zie Jesaja 40:3, ene stem om te ontstellen en te ontroeren, een duidelijke stem, om te onderwijzen. Leraren zijn slechts de stem, het voertuig, waarvan het Gode behaagt zich te bedienen om Zijn wil kenbaar te maken. Wat zijn Paulus en Apollos anders dan boodschappers? Hij was een menselijke stem. Het volk was bereid om de wet te ontvangen door de stem van donderslagen en een zeer luide bazuin, die hen deden sidderen, maar om het Evangelie te ontvangen werden zij bereid door de stem van een mens, gelijk als wij, een zachte, liefelijke stem, zo als die waarin God kwam tot Elia, 1 Koningen 19:12. Hij was de stem eens roependen, hetgeen aanduidt:.

1. Zijn ernst en aandrang in zijn roepen van het volk tot bekering, hij riep uit de keel en hield niet in. Evangeliedienaren moeten prediken als degenen wie het ernst is, die zelven bewogen zijn door de dingen, door welke zij anderen willen bewegen. Woorden, die als het ware bevriezen op de lippen des sprekers, zullen het hart der hoorders niet ontdooien.

2. Zijn openlijke bekendmaking van de leer, die hij predikte, hij was de stem eens roependen, zodat allerlei mensen hem konden horen en letten op hetgeen hij zei: Roept de wijsheid niet? Spreuken 8:1. Het was in de woestijn, dat deze stem riep, in ene plaats der stilte en der eenzaamheid, buiten het gedruis en het gewoel der wereld en der wereldse zaken. Hoe meer wij ons terugtrekken uit het gewoel der wereldse zaken, hoe meer wij bereid zijn om van God te horen. Wat hij riep was: Maakt den weg des Heeren recht, dat is: hij kwam om de vergissingen der mensen betreffende Gods weg te herstellen. Het is zeker, dat Gods weg recht is, maar de schriftgeleerden en Farizeeën hebben hem door hun verdorven uitleggingen van de wet krom en verdraaid gemaakt. Nu riep Johannes de mensen om tot den oorspronkelijken regel terug te keren. Hij kwam om de mensen te bereiden en geneigd te maken om Christus en Zijn Evangelie aan te nemen. Het is ene toespeling op de voorlopers van een vorst of een grote der aarde, die riepen: Maakt plaats. Als God tot ons komt, moeten wij bereid zijn Hem te ontmoeten, en aan het woord des Heeren vrijen loop te laten. Zie Psalm 24:7.

3. Zijn getuigenis betreffende zijn doop.

a. De vraag der afgezondenen luidde: Waarom doopt gij, indien gij de Christus niet zijt, noch Elias, noch de profeet? vers 25. Zij hebben geredelijk verstaan, dat de doop zeer gepast gebruikt wordt, als een heilige plechtigheid, want de Joodse kerk had er nevens de besnijdenis gebruikt van gemaakt voor de toelating van proselieten, om aan te duiden, dat zij nu van hun vroegeren staat gereinigd waren. Daarna is dit teken ook in de Christelijke kerk aangenomen, want Christus stond naar gene nieuwigheden, en dat moeten Zijne dienstknechten ook niet. Zij verwachtten, dat er in de dagen van den Messias gebruik van gemaakt zou worden, omdat beloofd was, dat alsdan ene fontein geopend zou worden, Zacheria 13:1, en rein water op hen gesprengd zou worden, Ezechiël 36:25. Algemeen werd aangenomen dat Christus, en Elias en de profeet zouden dopen, als zij kwamen om een verontreinigde wereld te reinigen. De Goddelijke gerechtigheid heeft de oude wereld doen verdrinken in hare onreinheid, maar de Goddelijke genade heeft er in voorzien dat de nieuwe wereld van hare onreinheid gereinigd zou worden. Daarom wilden zij weten door wat macht of gezag Johannes doopte. Zijne ontkenning, dat hij Elias was of de profeet, deed hen dan nu deze vraag stellen: Waarom doopt gij dan? Het is niets nieuws, dat iemands nederigheid of bescheidenheid als een wapen tegen hem wordt gebruikt, en ten zijnen nadele, maar het is beter dat de mensen van de geringe gedachten, die wij van ons zelven koesteren, gebruik maken om ons te vertreden, dan dat de duivel gebruik maakt van onze hoge gedachten omtrent ons zelven, om ons te verleiden tot hoogmoed en ons in zijn oordeel te doen vallen.

b. Wat Johannes getuigde van zijn doop. Hij erkende, dat hij slechts de bedienaar was van het uitwendig teken: Ik doop met water, en dat is alles. Ik ben niets meer, en doe niets meer dan wat gij ziet, ik heb geen anderen titel dan Johannes de Doper, de geestelijke genade, waarvan de doop het teken is, kan ik niet mededelen. Paulus was in zorge, dat toch niemand van hem zou denken boven hetgeen men zag, dat hij was, 2 Corinthiërs 12:6, en ook Johannes de Doper vreesde hiervoor. Dienaren moeten zich niet voordoen als meesters. Hij wees hen op Enen, die meerder was dan hij, en, zo zij het toelieten, datgene voor hen zou doen, dat hij niet kon: "Ik doop u met water, en dat is het uiterste van mijne opdracht, ik heb niets anders te doen. dan u hierdoor heen te leiden naar Enen, die na mij komt, en u aan Hem over te geven". Het grote werk van Christus' dienstknechten is alle mensen tot Hem te leiden. Wij prediken niet ons zelven, maar Christus Jezus den Heere. Johannes zei aan deze afgezondenen hetzelfde wat hij aan het volk gezegd heeft, vers 15. Deze was

het, van wie ik zei. Johannes was standvastig en eenvormig in zijne getuigenis, niet als een riet, dat door den wind heen en weer wordt bewogen. Het sanhedrin was naijverig op zijn invloed op het volk, maar hij vreest niet hun te zeggen, dat er Een nabij is, die hem ver zal overtreffen. Ten eerste. Hij spreekt hun van Christus' tegenwoordigheid onder hen, dat Hij thans onder hen tegenwoordig is: Hij staat midden onder ulieden, dien gij niet kent. Christus stond onder het gewone volk, en was als een hunner. Er ligt veel ware grootheid verborgen in deze wereld, onbekendheid is dikwijls het lot van wezenlijke voortreffelijkheid. De heiligen zijn Gods verborgenen, daarom kent de wereld hen niet. God zelf is ons dikwijls meer nabij dan wij weten. De Heere is aan deze plaats, en ik heb het niet geweten. Zij bleven staren in hun verwachting van den Messias en zeiden: Zie Hij is hier. of, zie Hij is daar, toen het koninkrijk Gods reeds onder hen lieden was, Lukas 17:21. Ten tweede. Hij spreekt hun van Christus' uitnemendheid boven hem, Hij komt na mij, en is toch voor m ij geworden. Dat had hij tevoren reeds gezegd. nu voegt hij er bij: wie ik niet waardig ben, dat ik Zijn schoenriem zou ontbinden. Ik kan niet op een dag met Hem genoemd worden, het is een te grote eer voor mij, om in den geringsten post van dienst bij Hem geplaatst te worden, 1 Samuel 25:41. Zij, aan wie Christus dierbaar is, achten Zijn dienst, ook zelfs tot in de geringste en meest geminachte bijzonderheden er van, als een grote eer, Psalm 84:11. Indien zo groot een man als Johannes zich de eer onwaardig achtte om in Christus' nabijheid te zijn, hoe onwaardig moeten wij ons zelven dan niet achten! Nu zou men denken, dat deze overpriesters en Farizeeën, toen hun de nadering van den Messias te kennen werd gegeven, terstond zouden vragen, wie en waar deze voortreffelijke Persoon was, en wie zou dan meer instaat zijn geweest het hun te zeggen dan hij, die hun reeds deze algemene inlichting had verstrekt? Maar neen, zij dachten niet, dat zij iets hier mede van doen hadden, zij kwamen om Johannes lastig te vallen, niet om onderricht van hem te ontvangen, zodat hun onwetendheid moedwillig was, zij zouden met Christus bekend hebben kunnen worden, maar zij wilden niet.

Eindelijk. Er wordt ook nota genomen van de plaats, waar dit alles geschied was: in Bethabara, over den Jordaan, vers 28. Beth-abara betekent huis van den overtocht. Sommigen denken, dat het aan die plaats was, waar Israël door den Jordaan trok, om onder aanvoering van Jozua in het Beloofde Land te komen, dáár werd dan ook de weg geopend naar den Evangeliestaat door Jezus Christus. Het was op een groten afstand van Jeruzalem, over den Jordaan, waarschijnlijk omdat hetgeen hij daar deed, het minst aanstoot zou geven aan de regering. Amos moest naar buiten, op het land, gaan om te profeteren, niet in de nabijheid van het hof, maar het was treurig, dat Jeruzalem hetgeen tot haren vrede diende zo ver van zich weg deed. Hij heeft deze belijdenis afgelegd terzelfder plaatse, waar hij doopte, opdat allen, die tot zijn doop kwamen, er getuigen van zouden zijn, en niemand zou kunnen zeggen, dat zij niet wisten wat zij van Hem denken zouden.

Johannes 1:29-36

In deze verzen wordt ons het getuigenis meegedeeld van Johannes betreffende Jezus Christus, hetwelk hij afgelegd heeft voor zijn eigen discipelen. Zodra Christus gedoopt was, werd Hij terstond naar de woestijn gedreven om er verzocht te worden, en dáár was Hij veertig dagen. Gedurende Zij ne afwezigheid was Johannes voortgegaan met van Hem te getuigen, en tot het volk van Hem te spreken, maar nu was Jezus eindelijk tot hem gekomen, wedergekeerd zijnde uit de woestijn der verzoeking. Zodra die strijd voorbij was, is Jezus onmiddellijk teruggekeerd tot Johannes, die predikende en dopende was. Nu is Christus verzocht geworden ons ten voorbeeld en ter bemoediging, en dit leert ons:

1. Dat het zware en moeilijke van den staat der verzoeking ons moet aansporen, om ons dicht aan de inzettingen te houden, in te gaan in Gods heiligdom, Psalm 73:17. Onze strijd met Satan moet ons nopen om ons dicht te houden aan de gemeenschap der heiligen: twee zijn beter dan een.

2. Dat wij ons door de ere der overwinning niet verheven moeten achten boven de inzettingen Christus had getriomfeerd over Satan, en is gediend geworden door engelen, en toch keert Hij, met dat al, terug naar de plaats, waar Johannes predikte en doopte. Zo lang wij ons nog aan deze zijde van den hemel bevinden, moeten wij, welke buitengewone bezoekingen der genade wij ook gehad mogen hebben, ons toch stipt en strikt aan de gewone middelen der genade houden, en er in wandelen met God. Nu hebben wij hier twee getuigenissen van Johannes omtrent Christus, maar deze twee zijn tot een.

I. Zijn getuigenis van Christus op den eersten dag, toen hij Hem uit de woestijn zag komen, en hier zijn vier zaken, die hij van Christus getuigt, toen hij Hem voor zijne ogen zag:

1. Dat Hij is het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt, vers 29. Laat ons hier leren,

a. Dat Jezus Christus het Lam Gods is, hetgeen Hem aanduidt als het grote Offer, waardoor verzoening gedaan is voor de zonde, en de mens met God verzoend is. Onder alle offers der wet is het het lam, waarop hij wijst, niet slechts omdat het lam een zinnebeeld is van zachtmoedigheid, en Christus als een "lam ter slachting geleid moest worden, Jesaja 53:7, maar met een bijzondere heen wijzing naar het dagelijks offer, dat elke morgen en avond geofferd werd, en altijd een lam was, Exodus 29: 38, en een type was van Christus, als het eeuwige zoenoffer, welks bloed voortdurend spreekt. Naar het paaslam, welks bloed, op de deurposten gesprenkeld, de Israëlieten vrijwaarde tegen den slag van den verderfengel. Christus is ons Pascha. 1 Corinthiërs 5:7. Hij is het Lam Gods, door Hem voorgesteld, Romeinen 3:25, Hij was Hem geheiligd, Hoofdstuk 17:19, en door Hem aangenomen, in Hem had Hij een welbehagen. Het lot, dat op den bok viel, die als een zondoffer geofferd moest worden, werd het lot voor den Heere genoemd, Leviticus 16:8, 9, en zo wordt Christus, die verzoening zou doen voor de zonde, het "Lam Gods" genoemd.

b. Dat Jezus Christus, als het Lam Gods de zonde der wereld wegneemt. Dat was Zijn werk, Hij verscheen. Hij is geopenbaard "om de zonde teniet te doen, door Zijn eigene offerande, Hebreeën 9:26. Johannes de Doper had de mensen geroepen tot bekering van hun zonde. teneinde er vergeving voor te ontvangen. Nu toont hij hier, hoe en door wie die vergeving verwacht kon worden, welken grond van hope wij hebben, dat onze zonden vergeven zullen worden, nadat wij er

van bekeerd zijn, hoewel ons berouw of onze bekering er gene voldoening voor kunnen geven. Dezen grond van hope hebben wij-Jezus Christus is het Lam Gods. Hij neemt de zonde weg. De Middelaar zijnde tussen God en den mens, neemt Hij datgene weg, hetwelk boven alle andere dingen beledigend is voor Gods heiligheid, en het geluk der mensen verwoest. Hij is gekomen, Ten eerste. Om door de verdienste van Zijn dood de schuld der zonde weg te nemen, het oordeel teniet te doen, en door ene acte van straffeloosheid, die aan alle berouwvolle en gehoorzame gelovigen ten goede komt, de aanklacht tegen het mensdom te vernietigen. Ten tweede. Om door den Geest Zijner genade de kracht der zonde weg te nemen, zodat zij geen heerschappij over ons heeft, Romeinen 6:14. Als het Lam Gods wast Christus ons in Zijn eigen bloed, dat is: Hij rechtvaardigt en heiligt ons-Hij neemt de zonde weg. Hij is ho hairoon. Hij neemt de zonde der wereld weg, hetgeen niet een enkele daad, maar een voortdurende handeling aanduidt, het is Zijn voortdurend ambt en werk om de zonde weg te nemen, hetgeen zulk een werk van tijd is, dat het niet voltooid zal zijn, voordat er geen tijd meer is. Altijd door neemt Hij de zonde weg door de voortdurende voorspraak van Zijn bloed in den hemel en den voortdurenden invloed van Zijne genade op aarde. Hij neemt de zonde der wereld weg, verkrijgt genade voor allen, die zich bekeren en in het Evangelie geloven, van welk land, welke natie, welke taal of tong zij ook zijn mogen. De offeranden der wet hadden slechts betrekking op de zonden van Israël, om er verzoening voor te doen, maar het Lam Gods werd geofferd om ene verzoening te zijn voor de zonden der gehele wereld, 1 Johannes 1:2. Dit is bemoedigend voor ons geloof: indien Christus de zonde der wereld wegneemt, waarom dan ook niet mijne zonde? Christus richtte Zijne kracht tegen het hoofdkorps van het leger der zonde, Hij trof den wortel en legde het toe op de omverwerping van dat boze, waarin geheel de wereld lag. Hij doet dit door haar op zich te nemen. Hij is het Lam Gods, dat de zonde der wereld op zich neemt, gelijk de lezing in de kanttekening luidt, Hij heeft de zonde voor ons gedragen, en zo heeft Hij haar van ons weggedragen, Hij heeft veler zonden gedragen, gelijk als Israël's zonden op het hoofd van den weggaanden bok gelegd werden, Leviticus 16:21. God had de zonde kunnen wegnemen door den zondaar weg te nemen, zoals Hij de zonde der oude wereld wegnam, maar Hij heeft een weg gevonden om de zonde teniet te doen en toch den zondaar te sparen, door Zijn Zoon tot zonde te maken voor ons.

c. Dat het onze plicht is om met het oog des geloofs het Lam Gods te zien, dat aldus de zonde der wereld wegneemt. Zie Hem de zonde wegnemen, en laat dit onzen haat tegen de zonde vermeerderen, en er ons vaster tegen besloten doen zijn. Laat ons niet datgene vasthouden, hetwelk het Lam Gods is komen wegnemen, want Christus zal of onze zonden, of ons wegnemen. Laat het onze liefde tot Christus doen toenemen, die ons heeft liefgehad en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed, Openbaring 1:5. Wát God ook van ons wegneemt, zo Hij er onze zonden ook mede wegneemt, hebben wij reden om dankbaar te zijn, maar gene reden tot klagen.

2. Dat deze het was, van wie hij tevoren had gesproken, vers 30, 31. Deze is het, van welken ik gezegd heb: Na mij komt een man. Johannes had boven al de profeten die ere, dat, terwijl zij van Hem spraken als van Enen, die komen zou, hij Hem reeds gekomen zag.

Deze is het. Hij ziet Hem nu, hij ziet Hem nabij, Numeri 24:17. Zulk een verschil is er tussen tegenwoordig geloof en een toekomstig zien. Thans hebben wij Enen lief, dien wij niet gezien hebben, dan zullen wij Hem zien, dien onze ziel liefheeft, wij zullen Hem zien, en zeggen: Deze is het, van wie ik zei: mijn Christus, en mijn Al, mijn Geliefde en mijn Vriend. Johannes noemt Christus een man -auêr, een sterke man: gelijk de man, de Spruite, de man van Gods rechterhand. Hij verwijst

naar hetgeen hij zelf tevoren van Hem gezegd heeft. Deze is het, van wie ik zei. Zij, die de heerlijkste dingen van Christus gezegd hebben, zullen nooit reden hebben om wat zij gezegd hebben te willen herroepen, integendeel, hoe meer zij Hem kennen, hoe meer zij bevestigd worden in hun schatting en waardering van Hem. Johannes denkt nog even gering van zich zelven en heeft nog even hoge gedachten van Christus als ooit tevoren. Hoewel Christus in geen uitwendige pracht of majesteit verschijnt, schaamt Johannes zich toch niet om te erkennen, Deze is het, dien ik bedoelde, die voor mij geworden is. En het was nodig, dat Johannes hun aldus den Persoon zou tonen, want anders zouden zij niet kunnen geloven, dat iemand van zo gering voorkomen de Man zou zijn, van wie Johannes zo grote dingen gezegd had. Hij protesteert tegen elk denkbeeld van afspraak of geheime overeenkomst met dezen Jezus: En ik kende Hem niet. Hoewel er bloedsbetrekking tussen hen was (Elisabeth was ene nicht van Maria), waren zij toch volstrekt niet met elkaar bekend, Johannes heeft Jezus niet persoonlijk gekend voor hij Hem tot zijn doop zag komen. Hun levenswijze was verschillend: Johannes had zijn tijd doorgebracht in de woestijn, in de eenzaamheid, Jezus te Nazareth, in den omgang met mensen. Zij onderhielden gene gemeenschap met elkaar, opdat het duidelijk zou blijken, dat de zaak door de leiding en beschikking des hemels tot stand kwam, en niet door een plan, dat door de personen tezamen beraamd was. En gelijk hij alle afspraak ontkende, zo wees hij ook alle slinkse bedoelingen of partijdigheid van zich af. Ja meer, daar hij zulk een vreemdeling voor Hem zijnde, niet uit vooringenomenheid op zo eervolle wijze van Hem kon spreken, zou hij ook om diezelfde reden in het geheel niet anders van Hem hebben kunnen spreken, dan hetgeen hem van Boven gegeven werd te spreken. en daarop beroept hij zich, Hoofdstuk 3:27. Die onderwezen zijn, geloven en belijden Enen, dien zij niet gezien hebben, en zalig zijn zij, die aldus geloven. Het grote oogmerk van Johannes' prediking en doop was Jezus in te leiden, opdat Hij aan Israël zou geopenbaard worden, ben ik gekomen, dopende met water. Hoewel Johannes Jezus niet kende van aangezicht, wist hij toch, dat Hij geopenbaard zou worden. Wij kunnen de zekerheid hebben van iets, waarvan wij den aard en de bedoeling niet volkomen kennen. Wij weten, dat de gelukzaligheid van den hemel aan Israël zal geopenbaard worden, maar kunnen haar toch niet beschrijven. De algemene verzekerdheid, die Johannes had, dat Christus geopenbaard zou worden, heeft gediend om hem met ijver en vastberadenheid zijn werk te laten doen, hoewel de bijzonderheden er van hem onbekend bleven: Daarom ben ik gekomen. Onze verzekerdheid van de realiteit der dingen, hoewel zij niet gezien worden, is voldoende om ons op te wekken tot onzen plicht. God openbaart zich trapsgewijze aan Zijn volk. In het eerst heeft Johannes niets meer van Christus geweten, dan dat Hij geopenbaard zou worden, in de vaste overtuiging daarvan is hij gekomen, dopende, en nu wordt hij bevoorrecht met een aanschouwen van Hem. Zij, die op het woord van God geloven wat zij niet zien, zullen weldra zien wat zij geloven. De bediening des Woords en der sacramenten heeft niets anders ten doel dan de mensen tot Christus te brengen, en Hem al meer en meer bekend te maken. De doop met water bereidde den weg voor de openbaring van Christus, daar er ons bederf en onze onreinheid door verondersteld werden en hij onze reiniging betekende door Hem, die de geopenbaarde Fontein is.

3. Dat deze het was, op wie de Geest uit den hemel was nedergedaald, als ene duivel Ter bevestiging van zijn getuigenis betreffende Christus verklaart hij het buitengewone verschijnsel, dat hij bij Zijn doop had gezien, en hoe God zelf toen van Hem getuigd heeft. Dat was een zeer gewichtig bewijs voor Christus' zending. Om ons nu van de waarheid hiervan te verzekeren, wordt ons hier gezegd, vers 32-34,:

a. Dat Johannes de Doper het gezien heeft. Hij getuigde, hij heeft het niet bloot verhaald, maar het plechtig betuigd, met al den ernst en de plechtigheid van een afgelegd getuigenis. Hij maakte er een beëdigde verklaring van: Ik heb den Geest zien nederdalen uit den hemel. Johannes kon den Geest niet zien, maar hij zag de duive, die een teken en voorstelling was van den Geest. De Geest kwam nu op Christus, om Hem bekwaam te maken voor Zijn werk, en om Hem bekend te maken in de wereld. Christus werd bekend gemaakt, niet door het nederdalen van ene kroon op Hem, of door gedaanteverandering, maar door de nederdaling op Hem van den Geest als ene duive, teneinde Hem bekwaam te maken voor Zijn werk. Aldus werd het eerste getuigenis ook aan de apostelen gegeven door de nederdaling van den Geest op hen. Gods kinderen worden openbaar gemaakt door hun genadegaven, hun heerlijkheid wordt bewaard voor hun toekomstigen staat. De Geest daalde neer van den hemel, want alle goede gave, en alle volmaakte gifte is van boven. Hij daalde neer gelijk ene duif -een embleem van zachtmoedigheid, dat Hem geschikt maakte om te onderwijzen. De duif bracht den olijftak des vredes, Genesis 8, 11. De Geest, die op Christus nederdaalde, bleef op Hem gelijk voorzegd was, Jesaja 11:2. De Geest heeft Hem niet bij wijlen gedreven, zoals Simson, Richteren 13:25, maar ten allen tijde. De Geest was Hem gegeven zonder mate, het was Zijn voorrecht, dat de Geest altijd op Hem was, zodat Hij nooit zelf onbekwaam gevonden kon worden voor Zijn werk, noch zonder de middelen om te voorzien voor hen, die van Hem genade zoeken te verkrijgen.

k. Dat hem gezegd was dit te verwachten, waardoor het bewijs ongemeen versterkt en bevestigd wordt. Het was niet bloot de gissing van Johannes, dat Hij, op wie hij den Geest zag nederdalen, voorzeker de Zoon van God was, maar een vastgesteld teken, dat hem tevoren gegeven was, en waaraan hij het met zekerheid kon weten, vers 33. Ik kende Hem niet. Hij legt er zeer den nadruk op, dat hij niets meer van Hem wist dan andere mensen, behalve door openbaring. Maar die mij gezonden heeft om te dopen heeft mij dit teken gegeven: Op welken gij den Geest zult zien nederdalen, en op Hem blijven, deze is het. Zie hier wat vasten grond Johannes had voor zijne bediening en zijn doop.

Ten eerste. Hij ging niet zonder gezonden te zijn. God zond hem om te dopen. Hij had ene volmacht van den hemel voor hetgeen hij deed. Als de roeping eens leraars duidelijk is, dan kan hij getroost en goedsmoeds zijn, al is er niet altijd even duidelijk vrucht op zijn arbeid te zien. Ten tweede. Hij had ook voorspoed op zijn werk, want, toen hij gezonden was om te dopen met water, werd hij gewezen op Enen, die zou dopen met den Heiligen Geest. Onder dit denkbeeld werd aan Johannes geleerd Christus te verwachten, als Enen, die deze bekering en geloof zou geven, waartoe hij de mensen riep, en het zalige en heerlijke gebouw zou voltooien, waarvan hij nu den grond legde. Het is voor de dienstknechten van Christus in hun bediening van de uitwendige tekenen een grote vertroosting, dat Hij, wiens dienstknechten zij zijn, de genade, welke door die tekenen wordt voorgesteld, schenken kan, en aldus leven, ziel en kracht kan leggen in hun bediening, tot het hart kan doen doordringen, wat zij spreken voor het oor, blazen kan op de dorre doodsbeenderen, tol welke zij profeteren. Zie hoe vasten grond hij had voor zijne aanduiding van den Persoon van den Messias. God had hem tevoren een teken gegeven, zoals Hij aan Samuel een teken had gegeven betreffende Saul: Op welken gij den Geest zult zien nederdalen, en op Hem blijven, deze is het. Dit voorkwam niet slechts iedere vergissing, maar gaf hem vrijmoedigheid voor zijn getuigenis. Zulk ene verzekering ontvangen hebbende, kon hij met zekerheid spreken. Toen dit aan Johannes tevoren gezegd was, moest zijne verwachting hierdoor wel hoog gespannen zijn, maar toen nu de

gebeurtenis volkomen beantwoordde aan de voorzegging, kon het niet anders of zijn geloof moet er zeer door bevestigd zijn geworden, en, deze dingen zijn geschreven, opdat wij zouden geloven.

4. Dat Hij is de Zoon van God. Dat is het besluit of de gevolgtrekking van Johannes' getuigenis, datgene waarin alle bijzonderheden als in een middelpunt samenkomen, dat is het feit, dat aangetoond, bewezen moet worden, vers 34.

Ik heb gezien, en heb getuigd, dat deze de Zoon van God is.

a. De waarheid, hier uitgesproken, is: dat deze de Zoon van God is. De stem van den hemel verkondigde, en Johannes stemde er mede in, niet slechts dat Hij zou dopen met den Heiligen Geest op en door Goddelijk gezag, maar dat Hij zelf een Goddelijke natuur heeft. Dat was het bijzondere Christelijke geloof, dat Jezus de Zoon van God is, Mattheus 16:16, en hier is er de eerste formulering van.

b. Johannes' getuigenis er van: "Ik heb gezien, en ik heb getuigd. Niet slechts nu getuig ik, maar ik heb getuigd, zodra ik het gezien heb." Wat hij gezien heeft, beijverde hij zich te getuigen, zoals zij in Handelingen 4:20:Wij kunnen niet laten te spreken hetgeen wij gezien en gehoord hebben. Wat hij getuigde was hetgeen hij gezien had. Christus' getuigen waren ooggetuigen, en dus des te meer geloofwaardig, zij hebben niet "naar horen zeggen" of "naar lopende geruchten" gesproken, 2 Petrus 1:16

II. Johannes' getuigenis van Christus op den volgenden dag, vers 35, 36, waarbij valt op te merken, dat hij:

1. Iedere gelegenheid te baat nam om de mensen tot Christus te leiden: Johannes stond, en ziende Jezus, daar wandelende. Johannes schijnt zich op dat ogenblik van de schare teruggetrokken te hebben, en in bijzonder gesprek te zijn met twee van zijne discipelen. Evangeliedienaren moeten niet slechts in hun openbare prediking, maar ook in hun bijzondere gesprekken, van Christus getuigen en Zijne belangen dienen. Hij zag Jezus op enigen afstand wandelende, maar ging toch zelf niet tot Hem, omdat hij alles wilde vermijden wat ook maar den minsten schijn zou hebben van in afspraak met Hem te staan. Hij was ziende op Jezus emblepsas, hij hield zijne ogen op Hem gevestigd. Zij, die anderen tot Christus willen brengen, moeten zelven voortdurend en ijverig Hem beschouwen, aan Hem denken. Johannes had Christus tevoren gezien, 1 Johannes 1:1, maar nu zag hij op Hem.

2. Hij herhaalde hetzelfde getuigenis, dat hij den dag tevoren aan Christus had gegeven, hoewel hij ook op een andere grote waarheid nopens Hem had kunnen wijzen, maar hiermede wilde hij tonen, dat hij standvastig was in zijn getuigenis en er zich in gelijk bleef. Zijne leer was in den bijzonderen kring van vrienden dezelfde als in het openbaar, zoals ook de leer van Paulus dat was, Handelingen 20:20. 21. Het is goed om hetgeen wij gehoord hebben nog eens te horen herhalen, Filippenzen 3:1. De leer van Christus' offerande, om de zonde der wereld weg te nemen, moet voorzeker door alle goede leraren herhaaldelijk en met klem en nadruk worden verkondigd: Christus, het Lam Gods, Christus en dien gekruisigd.

3. Hij bedoelde dit inzonderheid voor zijn twee discipelen, die bij hem stonden, hij was gaarne bereid hen aan Christus over te geven, te dien einde heeft hij voor hun oren van Christus getuigd,

opdat zij verlof zouden hebben, hem te verlaten om Christus te volgen. Hij achtte niet, dat hij de discipelen verloren had, die van hem tot Christus overgingen, evenmin als een schoolmeester acht zijn scholier verloren te hebben, die van zijne school naar de universiteit gaat. Johannes verzamelde discipelen, niet voor zich zelven, maar voor Christus, om hen voor den Heere te bereiden, Lukas 1:17. Wel verre van naijverig te zijn op Christus' toenemenden invloed, was er niets dat hij vuriger begeerde. Ootmoedige, edelmoedige zielen geven gaarne aan anderen den lof, die hun toekomt, zonder bevreesd te zijn er zich zelven door te verkleinen. Wij zullen aan onze eigen eer niet tekortdoen, als wij aan ieder de eer geven, die hem toekomt.

Johannes 1:37-43

Wij zien hier, hoe twee discipelen van Johannes tot Jezus overgaan, terwijl een hunner nog een derde meebrengt, en dezen waren de eerstelingen van Christus' discipelen. Zie hoe klein de kerk was in haar begin, en wat de dageraad is geweest van haar dag van grote dingen.

1. Andreas, en nog een ander met hem, waren de twee, die door Johannes op Christus werden gewezen, vers 37. Wie de andere was, wordt ons hier niet gezegd, sommigen denken, dat het Thomas geweest is, hoofdstuk 21:2, anderen dat het Johannes zelf geweest is, de schrijver van dit Evangelie, die gewoon is zijn naam zorgvuldig te verbergen, Hoofdstuk 13:23, en 20:3.

1. Wij zien hier hun bereidwilligheid om tot Christus over te gaan. Zij hoorden Johannes van Christus spreken als van het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt, en dat maakte, dat zij Hem volgden. Voor een ontwaakte ziel is het krachtigste argument, de dringendste reden om Christus te volgen, dat Hij het is, en Hij alleen, die de zonde wegneemt.

2. De vriendelijke opmerking, die Christus hun schonk, vers 38. Zij kwamen achter Hem, en schoon Christus hun dus den rug keerde, werd Hij hen toch spoedig gewaar, Hij keerde zich om en zag hen volgen. Christus neemt zeer spoedig kennis van de eerste bewegingen der ziel, die naar Hem uitgaat, van den eersten stap, die gezet wordt op den weg naar den hemel, Jes 64:5, Lukas 15:20. Hij wachtte niet, tot zij Hem verlof vroegen om tot Hem te mogen spreken, maar sprak hen aan. Welke gemeenschap er ook is tussen ene ziel en Christus, Hij is het, die het gesprek begint. Hij zei tot hen: Wat zoekt gij? Dit was gene bestraffing voor hun vrijmoedigheid om in Zijn gezelschap te komen, Hij, die gekomen is om ons te zoeken, heeft er nooit iemand om bestraft, dat hij Hem zocht, integendeel, het is een vriendelijke uitnodiging om Zijne kennis te maken, daar Hij hen verlegen en bescheiden zag. "Komt, wat hebt gij Mij te zeggen? Wat is uwe bede? Wat is uw verzoek?" Zij, wier werk het is de mensen te onderrichten omtrent den staat hunner ziel, behoren nederig te wezen en zachtmoedig, en toegankelijk, en zij moeten hen aanmoedigen, die zich tot hen wenden. De vraag, die Christus hun deed, moeten wij allen ons zelven doen, als wij Christus beginnen te volgen, en belijdenis willen doen van Zijn heiligen Godsdienst: Wat zoekt gij? "Wat beogen, wat begeren wij?" Zij, die Christus volgen, en toch de wereld zoeken, of zich zelven zoeken, of den lof van mensen, bedriegen zich zelven. "Wat zoeken wij in het zoeken van Christus? Zoeken wij een leraar. een heerser en verzoener? Zoeken wij in ons volgen van Christus de gunst van God en het eeuwige leven?" Indien ons oog hierin eenvoudig is, dan zijn wij geheel verlicht.

3. Hun bescheiden vragen naar Zijne woonplaats: Rabbi, waar woont Gij? Door Hem Rabbi te noemen, geven zij te kennen, dat hun bedoeling in tot Hem te komen was, om door Hem onderwezen te worden. Rabbi betekent meester, een leermeester, de Joden noemden hun geleerden rabbijnen. Het woord komt van rab, multus of magnus, een rabbi, een groot man, een, in wie, zoals wij zeggen, veel is. Nooit was er zulk een rabbi als onze Heere Jezus, zulk een grote, in wie al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn. Dezen kwamen tot Christus om Zijne leerlingen te wezen, en dat moeten allen, die zich tot Hem wenden. Johannes had hun gezegd, dat Hij het Lam Gods was, dit Lam nu is, als Rabbi, waardig het boek te nemen en de zegelen te openen, Openbaring 5:9. En tenzij wij ons aan Hem overgeven om door Hem bestuurd en onderwezen te worden, zal Hij onze zonden niet wegnemen. Door te vragen waar Hij woonde, geven zij het verlangen te kennen om meer met Hem bekend te worden. Christus was een vreemdeling in die

landstreek, zodat zij bedoelden waar de herberg was, waarin Hij overnachtte, want daar wilden zij dan op een geschikt uur tot Hem komen, het uur, dat Hij hun noemen zou, zij wilden zich niet ruw bij Hem indringen. als het ogenblik er niet toe geschikt was. Wellevendheid en goede manieren betamen hun, die Christus volgen. En daarenboven, zij hoopten meer van Hem te verkrijgen, dan zij in een kort gesprek op den weg hebben konden. Zij besloten het tot hun grote zaak, niet maar tot een bijzaak, te maken om met Christus te spreken. Zij, die gemeenschap hebben met Christus, kunnen niet anders dan begeren, nog meer gemeenschap met Hem te hebben, zij vervolgen om meer van Hem te kennen. Zij verlangen naar een vaste gemeenschap met Hem, zodat zij kunnen neerzitten aan Zijne voeten en zich kunnen houden aan Zijne instructies. Het is niet genoeg om nu en dan eens met Christus te zijn, wij moeten bij Hem blijven.

4. Christus' vriendelijke uitnodiging: Hij zei tot hen: Komt en ziet. Op die wijze moeten begeerte naar Christus en naar gemeenschap met Hem worden ondersteund en aangemoedigd. Hij nodigt hen in Zijne woning, hoe dichter wij tot Christus naderen, hoe meer wij van Zijne schoonheid en voortreffelijkheid gewaar worden. Bedriegers houden hun invloed op hun volgelingen staande door hen op een afstand te houden, maar hetgeen waardoor Christus zich in hun achting en genegenheid wil aanbevelen was, dat zij zouden komen en zien. "Komt en ziet, hoe gering Mijne woning is, hoe armoedig Ik er ben ingericht, opdat gij geen wereldlijk voordeel verwacht door Mij te volgen, zoals diegenen, die aan de schriftgeleerden en Farizeeën het hof maakten en hen rabbi noemden. Komt en ziet waarop gij te rekenen hebt zo gij Mij volgt". Zie Mattheus 8:20. Hij nodigt hen om onmiddellijk te komen, zonder uitstel. Zij vroegen waar Hij woonde, opdat zij Hem op een meer gelegen tijd hun opwachting konden maken, maar Christus nodigt hen om terstond te komen en te zien, geen tijd is beter dan de tegenwoordige tijd. Laat ons hieruit leren:

a. Ten opzichte van anderen, dat het het beste is om de mensen te nemen, als zij er in een goede stemming voor zijn. het ijzer te smeden terwijl het heet is.

b. Ten opzichte van ons zelven, dat wij verstandig doen door dadelijk de gelegenheid aan te grijpen: "Nu is het de welaangename tijd", 2 Corinthiërs 6:2.

5. Hun blijmoedig en (ongetwijfeld) dankbaar aannemen van Zijne uitnodiging: Zij kwamen en zagen waar Hij woonde, en bleven dien dag bij Hem. Dat was grotere bescheidenheid, en heeft hun daarom ook meer goed gedaan, dan wanneer zij Zijn aanbod hadden afgewezen. Zij gingen geredelijk met Hem: Zij kwamen en zagen waar Hij woonde. Godvruchtige zielen nemen gaarne en van harte Christus' genaderijke uitnodigingen aan, zoals David, Psalm 27:8. Zij vroegen niet, of het hun geriefelijk bij Hem gemaakt zou worden, maar wilden gaarne genoegen nemen met wat zij bij Hem vinden zouden. Het is goed om met Christus te zijn, waar dan ook. Zij waren zo tevreden met hun onthaal, dat zij dien gehelen dag bij Hem bleven. (Meester, het is goed, dat wij hier zijn) en Hij heette hen welkom. Het was omtrent de tiende ure. Sommigen denken dat Johannes de Romeinse tijdrekening volgt, en dat het dus tien ure des morgens was, en dat zij tot aan den avond bij Hem bleven. Anderen denken, dat Johannes, evenals de andere evangelisten, den tijd rekende, volgens de Joodse indeling van den dag, en dat het vier uur na middag was, en zij dien nacht en den volgenden dag bij Hem bleven. Dr. Lightfoot maakt de gissing, dat die volgende dag een sabbatdag was, en dat zij, daar het reeds laat was, niet voor den sabbat naar huis terug konden gaan. Daar het onze plicht is, om, waar wij ook zijn, den sabbat zoveel mogelijk tot onze stichting en geestelijk heil door te brengen, zijn diegenen welzalig, die door ene levendige oefening van geloof, liefde, en

Godsvrucht hun sabbatten doorbrengen in gemeenschap met Christus. Dat zijn in waarheid dagen des Heeren, dagen van den Zoon des mensen.

II. Andreas bracht zijn broeder Petrus tot Christus. Indien Petrus de eerstgeborene van Christus' discipelen ware geweest, dan zouden de papisten daar veel ophef van maken, hij is werkelijk later meer uitnemend geworden in gaven. maar Andreas had de eer van het eerst met Christus bekend te zijn geworden, en het middel te zijn geweest om Petrus tot Hem te brengen. Merk op:

1. Het bericht, dat Andreas aan Petrus gegeven heeft, met een wenk om tot Christus te komen.

a. Hij vond hem. Hij vond eerst zijn broeder Simon, zijn vinden duidt aan, dat hij hem gezocht heeft. Simon ging met Andreas om Johannes te horen prediken en door hem gedoopt te worden, en Andreas wist waar hij hem zoeken moest. Wellicht is de andere discipel, die bij hem was, terzelfder tijd uitgegaan om een vriend te zoeken, maar Andreas is het eerst geslaagd. Hij vond eerst Simon, die alleen gekomen was om Johannes te horen, maar zijne verwachting wordt overtroffen, hij ontmoette Jezus.

b. Hij zei hem, wie zij hadden gevonden: Wij hebben gevonden den Messias. Merk op: Dat hij spreekt met nederigheid, niet: "Ik heb gevonden", de ere der ontdekking zich zelven toeschrijvende, maar "Wij hebben", er zich in verblijdende om dit met anderen te delen. Hij spreekt juichend. Wij hebben die parel van grote waarde gevonden, dien waren schat, en hem gevonden hebbende, maakt hij het bekend, zoals de melaatsen, 2 Koningen 7:9, want hij weet, dat hij niet minder van Christus zal hebben en genieten door Hem met anderen te delen. Hij spreekt met verstand: Wij hebben gevonden den Messias, hetgeen meer was dan tot nu toe gezegd werd. Johannes had gezegd: Hij is het Lam Gods, en de Zoon van God, hetgeen Andreas vergelijkt met de Schriften des Ouden Testaments, en uit die vergelijking maakt hij op, dat Hij de Messias is, beloofd aan de vaderen, want nu is de volheid des tijds gekomen. Door aldus Gods getuigenissen tot zijne betrachting te maken, spreekt hij duidelijker van Christus dan zijn leraar van Hem gesproken heeft, Psalm 119:99.

c. Hij bracht hem tot Jezus, hij wilde het niet ondernemen om hem zelven te onderwijzen, maar bracht hem naar de bron, bewoog hem om tot Christus te komen en leidde hem tot Hem in. Dit nu was een blijk van ware liefde voor zijn broeder, zijn eigen broeder, zoals hij hier genoemd wordt, omdat hij hem zeer dierbaar was. Wij behoren met bijzondere zorg en ijver het geestelijk welzijn zoeken te bevorderen van onze nabestaanden, want hun betrekking tot ons vermeerdert zowel de verplichting als de gelegenheid om goed te doen aan hun ziel. Het was ook een gevolg van het gesprek, dat hij heden met Christus gehad heeft. Dat wij voor ons zelven nut en voordeel gehad hebben van de middelen der genade, zal het duidelijkst blijken uit onzen Godvruchtigen omgang met anderen. Hieruit bleek het, dat Andreas met Jezus geweest was, dat hij zo van Hem was vervuld, dat hij op den berg was geweest, want zijn aangezicht blonk. Hij wist, dat in Christus genoeg was voor allen, en, gesmaakt hebbende dat Hij goedertieren is, kon hij niet rusten voordat degenen, die hij liefhad, het ook gesmaakt hadden. Wie waarlijk genade heeft, haat monopolies, en wenst anderen te doen delen in zijn heil.

2. Het onthaal dat aan Petrus te beurt viel bij Jezus Christus, wie hij er niet minder welkom om was, dat hij door den invloed zijns broeders tot hem was gekomen, vers 42. Merk op:

a. Dat Christus hem noemt bij zijn naam: Jezus, hem aanziende, zei: Gij zijt Simon, de zoon van Jonas. Het schijnt, dat Petrus aan Christus volkomen vreemd was, en indien dat zo is, dan is dit een bewijs van Christus' alwetendheid, dat Hij op den eersten aanblik, zonder enigerlei navraag, hem zijn naam en den naam zijns vaders kon zeggen. De Heere kent degenen, die Zijne zijn. Hij kent hen en al hun omstandigheden. Maar het was een voorbeeld van Zijn neerbuigende genade en gunst, dat Hij hem aldus vertrouwelijk en vriendelijk bij zijn naam noemde, hoewel hij van geringe afkomst was. Het was een voorbeeld van Gods gunst aan Mozes, dat Hij hem bij name kende, Exodus 33:17. Sommigen vestigen de aandacht op de betekenis dier namen: Simon, gehoorzaam, Jona -ene duive. Een gehoorzame gemoedsgesteldheid, als die ener duive, maakt ons geschikt om Christus' discipelen te zijn.

b. Dat Hij hem een nieuwen naam gaf: Cefas. Uit dat geven van een nieuwen naam blijkt Christus gunst jegens hem. Een nieuwe naam duidt de een of andere grote waardigheid aan, Openbaring 2:17, Jesaja 62:2 Hierdoor heeft Christus niet slechts den smaad afgewist van zijn geringe afkomst, maar hem aangenomen als een lid van Zijn eigen gezin. De naam, dien Hij hem gaf, wijst op zijne trouw aan Christus. Gij zult genaamd worden Cefas (het Hebreeuwse woord voor een steen) hetwelk overgezet wordt Petrus. Petrus' natuurlijke geaardheid was onbuigzaam, stoutmoedig en vastberaden, en ik denk, dat dit de voornaamste reden is, waarom Christus hem Cefas noemt-een steen. Toen Christus later voor hem gebeden heeft, dat zijn geloof niet zou ophouden, en hij aldus standvastig zou zijn voor Christus zelf, en hem tegelijk beval zijne broederen te versterken, zich te koste te geven ter ondersteuning van anderen, heeft Hij hem gemaakt wat Hij hem hier noemt, Cefas, een steen. Zij, die tot Christus komen, moeten komen met een vast besluit om Hem trouw en standvastig aan te kleven, als een steen te zijn, vast en solide, en het is door Zijne genade, dat zij het zijn. Zijn zeggen tot hen: Weest standvastig, maakt hen standvastig. Nu wordt hier niet meer door bewezen, dat Petrus de enige rots was, waarop de kerk gebouwd is, dan het noemen van Jakobus en Johannes Boanerges bewijst, dat zij de enige zonen des donders zijn, of dat Joses de enige zoon der vertroosting was, omdat hij Barnabas werd genoemd.

Johannes 1:44-52

Wij hebben hier de roeping van Filippus en Nathanaël.

I. Filippus werd onmiddellijk, door Christus zelven geroepen, niet zoals Andreas, die door Johannes op Christus gewezen werd, noch als Petrus, die door zijn broeder tot Hem werd gebracht. God heeft onderscheidene middelen en wegen om Zijne uitverkorenen tot Zich te brengen, maar welke middelen Hij ook gebruikt, Hij is aan geen enkel middel gebonden.

1. Filippus werd op een voorkomende wijze geroepen: Jezus vond Filippus. Christus zocht ons en vond ons, eer wij naar Hem gevraagd hebben. De naam Filippus is van Grieksen oorsprong, en veel gebruikt onder de heidenen, hetgeen voor sommigen een bewijs is van de ontaarding der Joodse kerk van dien tijd, en hun gelijkvormigheid aan de heidenen, toch heeft Christus zijn naam niet veranderd.

2. Hij werd des anderen daags geroepen. Zie met hoeveel ijver Christus zich op Zijn werk heeft toegelegd. Als er werk gedaan moet worden voor God, behoren wij geen dag te verliezen. Doch merk op, dat Christus nu een of twee op een dag riep. maar nadat de Geest was uitgestort, zijn op een dag duizenden krachtdadig geroepen, waarin het woord vervuld is, dat Hij gesproken heeft in Hoofdstuk 14:12.

3. Jezus wilde heengaan naar Galilea om hem te roepen. Christus zal allen vinden, die Hem gegeven zijn, wáár zij zich ook bevinden, en geen hunner zal verloren gaan.

4. Filippus werd door de kracht van Christus, die uitging met het woord: "Volg Mij" er toe gebracht om een discipel te worden. Zie den aard van het ware Christendom, het is een volgen van Christus, het is ons over te geven aan Zijn bestuur en leiding, het is in Zijne voetstappen te wandelen. Zie de kracht van Christus' genade, waardoor Zijn woord overwint, Zijn roepstem gehoorzaamd wordt, het is de scepter Zijner sterkte.

5. Er wordt ons meegedeeld, dat Filippus van Bethsaïda was, en ook Andreas en Petrus waren van die stad, vers 45. Deze uitnemende discipelen ontleenden geen eer aan hun geboorteplaats, maar deden er ere op afstralen, hebben er ere aan bijgezet. Bethsaïda betekent het huis der netten, omdat het meestal door vissers bewoond werd. Vandaar heeft Christus discipelen gekozen, die met buitengewone gaven begiftigd zouden worden, en die dus de gewone voorrechten van geleerdheid niet van node hadden. Bethsaïda was een goddeloze plaats, Mattheus 11:21, toch was ook dáár een overblijfsel naar de verkiezing der genade.

II. Nathanaël werd door Filippus genodigd om tot Christus te komen, en van hem wordt veel gezegd. Waaromtrent wij kunnen opmerken:

1. Wat er voorviel tussen Filippus en Nathanaël, waarin een opmerkelijk mengsel van vromen ijver en van zwakheid valt waar te nemen, zoals die gewoonlijk bij eerstbeginnenden gevonden wordt, die nog slechts vragen naar den weg naar Zion. Hier is:

a. Het blijde nieuws dat Filippus aan Nathanaël mededeelt, vers 46. Evenals tevoren Andreas, zo kan ook Filippus, na zelf Christus enigermate te hebben leren kennen, niet rusten voor hij den reuk dier kennis openbaar heeft gemaakt. Hoewel Filippus slechts kortelings met Christus is bekend geworden, treedt hij toch ter zijde om Nathanaël te zoeken. Ook als wij de heerlijkste gelegenheid hebben om goeds te verkrijgen voor onze eigen ziel, moeten wij nog gelegenheid zoeken om goed te doen aan de zielen van anderen, gedenkende aan de woorden van den Heere Jezus: Het is zaliger te geven dan te ontvangen, Handelingen 20:35. "O!" zegt Filippus, wij hebben dien gevonden, van welken Mozes in de wet geschreven heeft, en de profeten. Merk hier op: In welk een vervoering van vreugde Filippus was door zijn bekend worden met Christus: "Wij hebben Hem gevonden, van wie wij zo dikwijls gesproken hebben, naar wie wij zo lang verlangd, dien wij zo lang verwacht hebben, eindelijk is Hij gekomen, en wij hebben Hem gevonden. Welk een voorrecht het voor hem was om zo goed bekend te zijn met de Schriften des Ouden Testaments, waardoor zijn hart en zijn verstand toebereid werden om het licht des Evangelies te ontvangen. "Hem, van wie Mozes en de profeten hebben geschreven". Wat geheel en van eeuwigheid af in het boek der Goddelijke raadsbesluiten was geschreven, was gedeeltelijk, op verschillende tijden en velerlei wijzen gekopieerd in het boek der Goddelijke openbaringen. Heerlijke dingen waren geschreven betreffende het Zaad der vrouw, het Zaad van Abraham, den Silo, den Profeet gelijk Mozes, den Zone David's, EMMANUEL, den Man, de Spruit, den Messias, den Vorst. Filippus had deze dingen bestudeerd en was er van vervuld, hetgeen hem geredelijk Christus welkom deed heten. Welke vergissingen hij nog maakte, met welke zwakheid hij nog bevangen was, hij noemde Christus Jezus van Nazareth, terwijl Hij toch van Bethlehem was, hij noemt Hem den zoon van Jozef, terwijl Hij slechts diens vermeende zoon was. Eerstbeginnenden in den Godsdienst zijn aan vergissingen onderhevig, welke door den tijd en de genade Gods hersteld zullen worden. Het was zijne zwakheid om te zeggen: Wij hebben Hem gevonden, want Christus vond hen, eer zij Christus hebben gevonden. Hij heeft nog niet, gelijk Paulus, begrepen, dat hij van Christus Jezus gegrepen was, Filippenzen 3:12.

b. Nathanaels bedenking hiertegen: Kan uit Nazareth iets goeds zijn? vers 46. Zijne voorzichtigheid was prijzenswaardig. Hij heeft niet lichtvaardig ingestemd met alles wat gezegd werd, maar hij onderzocht en overwoog het. Onze stelregel is: Onderzoek alle dingen. Maar zijne bedenking ontstond uit onwetendheid. Indien hij bedoelde, dat uit Nazareth niets goeds kon komen, dan was dit om zijne onbekendheid met de Goddelijke genade, alsof die in de ene plaats van minder kracht en uitwerking was dan in een andere plaats, of aan der mensen dwaze en gemelijke opmerkingen gebonden was. Indien hij bedoelde, dat de Messias, het grote Goed, niet uit Nazareth kon komen, dan had hij hierin gelijk. In de wet had Mozes gezegd, dat Hij uit Juda zou voortkomen, en de profeten hadden Bethlehem aangewezen als de plaats Zijner geboorte, maar dan was hij toch onbekend met het feit, dat deze Jezus te Bethlehem was geboren, zodat de vergissing van Filippus in Hem Jezus van Nazareth te noemen, deze tegenwerping heeft uitgelokt. De vergissingen der predikers doen dikwijls vooroordelen ontstaan bij de hoorders.

c. Het korte antwoord van Filippus op deze bedenking: Kom en zie. Het was zijne zwakheid, waardoor hij er geen voldoend antwoord op kon geven, maar zo gaat het gewoonlijk met pas-beginnenden in den Godsdienst. Wij kunnen wel genoeg weten om zelven voldaan te wezen, en toch niet instaat zijn genoeg te zeggen, om het vitten van spitsvondige tegenstanders tot zwijgen te brengen. Nu toonde hij zijne wijsheid en zijn ijver, dat hij zijne tegenwerping zelf niet kunnende beantwoorden, hem tot Enen wilde laten gaan, die het wèl kon: Kom en zie. Laat ons niet staan

redeneren en moeilijkheden opwerpen voor ons zelven, waar wij niet over heen kunnen, maar laat ons heengaan en met Christus zelf spreken, en dan zullen die moeilijkheden terstond verdwijnen. Het is dwaasheid om den tijd in twijfelachtigen redetwist door te brengen, die beter en nuttiger besteed zou kunnen worden in oefening der Godsvrucht. Kom en zie, niet: "Ga en zie", maar Kom, en ik zal met u medegaan, zoals in Jesaja 2:3. Naar aanleiding van dit gesprek tussen Filippus en Nathanaël kunnen wij opmerken: Ten eerste. Dat velen van den Godsdienst teruggehouden worden door de onredelijke vooroordelen, die zij er tegen opgevat hebben wegens de een of andere omstandigheid, die er geheel vreemd aan is.

Ten tweede. De beste manier om die vooroordelen weg te nemen, welke zij tegen den Godsdienst koesteren, is ze te onderzoeken en te toetsen, en er niet op te antwoorden voordat wij de zaken onderzocht hebben.

2. Wat er voorviel tussen Nathanaël en onzen Heere Jezus. Hij kwam en zag, en dat wel niet tevergeefs.

a. Onze Heere Jezus gaf een eervol getuigenis van Nathanaels oprechtheid. Jezus zag Nathanaël tot zich komen, en ging hem met een gunstrijke aanmoediging tegemoet. Hij zei van hem tot de Hem omringenden, terwijl Nathanaël zelf reeds binnen het bereik was van Zijne stem: Zie waarlijk een Israëliet. Merk op: Dat Hij hem prees, niet om hem te vleien, of hem op te blazen met een goeden dunk van zich zelven, maar wellicht omdat Hij wist, dat hij een nederig, bescheiden man was, indien al niet een droefgeestig man, iemand, die harde en geringe gedachten koesterde van zich zelven en maar al te gereed was om aan zijn eigen oprechtheid te twijfelen. Door Zijn getuigenis heeft Christus die zaak buiten twijfel gesteld. Nathanaël had meer dan een der andere kandidaten voor het discipelschap bedenkingen geopperd tegen Christus, maar Christus toonde hiermede, dat Hij dit verontschuldigde, heeft niet ten kwade geduid wat hij verkeerds gezegd had, omdat Hij wist, dat zijn hart oprecht was. Hij heeft hem niet tegengeworpen: Kan uit Kana iets goeds zijn? Hoofdstuk 21:2, Kana, een onbekend vlek in Galilea? Neen, Hij geeft hem dezen vriendelijken lof, om ons aan te moedigen in de hope van door Christus aangenomen te zullen worden, in weerwil van onze zwakheid, en ons te leren met achting te spreken van hen, die zonder oorzaak minachtend over ons gesproken hebben, en hun den lof te geven, die hun toekomt. Dat Hij hem loofde om zijne oprechtheid. Ten eerste. Zie waarlijk een Israëliet. Het is Christus' kroonrecht te weten wat de mensen waarlijk zijn, wij kunnen slechts het beste van hen hopen. De gehele natie bestond uit Israëlieten in naam, maar die zijn niet allen Israël die uit Israël zijn, Romeinen 9:6. Hier echter was waarlijk een Israëliet.

1. Een oprecht volger van het goede voorbeeld van Israël, wiens karakter was aangeduid als te zijn een oprecht man in tegenstelling met Ezau, die een man was verstandig ter jacht, een loos jager. Nathanaël was een ware zoon van den oprechten Jakob, hij was niet slechts van zijn zaad, maar van zijn geest.

2. Een oprecht belijder van het geloof van Israël, hij was trouw aan den Godsdienst, dien hij beleed, en leefde naar zijne belijdenis, hij was wezenlijk zo goed als hij scheen, en zijn praktijk strookte met zijne belijdenis. Hij is de Jood, die het in het verborgen is, Romeinen 2:29, en zo is hij ook de Christen. Ten tweede. Hij is iemand in wie geen bedrog is-dat is het karakter, de aard van een waar Israëliet, een waar Christen: geen bedrog jegens de mensen, een man zonder list of boosheid, een

man, dien men kan vertrouwen, geen bedrog jegens God. dat is: oprecht in zijn berouw over de zonde, oprecht in zijn verbond met God, in wiens geest geen bedrog is, Psalm 32:2. Hij zegt niet: geen schuld, maar geen bedrog. Hoewel hij in vele zaken dwaas en vergeetachtig is, is hij toch nergens onoprecht in, is hij niet goddelooslijk van God afgegaan. Er was gene schuld in hem, die hij in zich goedkeurde. Zie waarlijk een Israëliet.

1. "Let op hem, en doet zoals hij doet".

2. "Bewondert hem, ziet hem aan, en verwondert u". De geveinsdheid der schriftgeleerden en Farizeeën was zo doorgedrongen tot de Joodse kerk en natie, en hun Godsdienst was zo verbasterd door formalisme en wereldwijsheid, dat een Israëliet, die dit waarlijk was, een man was om zich over te verwonderen, een wonder van genade, dat hij iemand als Job was, Job 1:8.

b. Nathanaël is hierover zeer verbaasd, waarop Christus hem nog een verder bewijs geeft van Zijne alwetendheid en een vriendelijke herinnering aan vroeger betoonde Godsvrucht. Nu zien wij hier Nathanaels nederigheid, daar hij geheel van zijn stuk raakt door de vriendelijke opmerking, die Christus hem schonk: Van waar kent Gij mij? mij, die Uwe kennisneming niet waardig ben? Wie ben ik, Heere, Heere? 2 Samuel 7:18. Dat was een blijk van zijne oprechtheid, dat hij den lof, die hem gegeven werd, niet met beide handen aangreep, maar hem afwees. Christus kent ons beter dan wij ons zelven kennen. Wij weten niet wat in het hart eens mensen is door hem in het gelaat te zien, maar alle dingen zijn naakt en geopend voor Christus, Hebreeën 4:12, 13. Kent Christus ons? Laat ons ijveren om Hem te kennen. Hier zien wij hoe Christus zich nog verder aan hem openbaart. Eer u Filippus riep, zag Ik u.

Ten eerste. Hij geeft hem te verstaan, dat Hij hem kende, en aldus openbaart Hij hem Zijne Godheid. Het is Gods kroonrecht alle mensen en alle dingen onfeilbaar te kennen, en hieraan heeft Christus zich bij menige gelegenheid bewezen God te zijn. Van den Messias was voorzegd, dat Hij snel van bevatting zal zijn in de vreze des Heeren, Jesaja 11:3 1) dat is: in het beoordelen van de oprechtheid en de mate van de vreze Gods in anderen, en dat Hij naar het gezicht Zijner ogen niet zal richten. Hier beantwoordt Hij aan die voorzegging, 2 Timotheus 2:19.

Ten tweede. Dat Hij, eer Filippus hem riep, hem onder den vijgenboom gezien heeft, dit toont een bijzondere vriendelijkheid voor hem.

1. Zijn oog was op hem, eer Filippus hem riep, toen Nathanaël voor het eerst met Christus bekend werd. Christus kent ons eer wij Hem kennen, Jesaja 45:4, Galaten 4:9.

2. Zijn oog was op hem, toen hij onder den vijgenboom was, dat was een bijzonder teken, hetwelk door niemand dan Nathanaël verstaan werd. "Toen gij u terugtrok onder den vijgenboom in uwen hof, en dacht, dat geen oog u zag, was Mijn oog op u, en zag Ik hetgeen Mij zeer welbehaaglijk was". Zeer waarschijnlijk heeft Nathanaël onder den vijgenboom gedaan wat Izaak gedaan heeft in het veld, nl. zich overgegeven aan overpeinzing, gebed en gemeenschapsoefening met God. Misschien was het in die ure en aan die plaats, dat hij zich met een onverbreekbaar verbond aan den Heere had gegeven. Christus zag in het verborgen, en door deze openlijke kennisneming er van heeft Hij hem gedeeltelijk in het openbaar vergolden. Het neerzitten onder den vijgenboom duidt rust en kalmte van geest aan, hetgeen zeer bevorderlijk is aan gemeenschapsoefening met God. Micha 4:4,

Zacheria 3:10. Hierin was Nathanaël waarlijk een Israëliet, dat hij, gelijk Israël, alleen met God worstelde, Genesis 32:24, niet bad, zoals de geveinsden, op de hoeken der straten, maar onder den vijgenboom.

c. Hierdoor verkreeg Nathanaël de volle verzekerdheid des geloofs in Jezus Christus, uitgedrukt in die schone belijdenis: Rabbi! Gij zijt de Zone Gods, Gij zijt de Koning Israël's, dat is, in een woord: Gij zijt de ware Messias. Merk hier op hoe vastelijk hij geloofde met het hart. Hoewel hij nog kortelings behept was met vooroordelen omtrent Christus, waren deze nu alle verdwenen. Door geloof te werken werpt Gods genade alle ijdele verbeeldingen omver. Nu vraagt hij niet meer: "Kan uit Nazareth iets goeds zijn?" Want hij gelooft, dat Jezus van Nazareth het hoogste Goed is, en dienvolgens neemt hij Hem aan. Hoe vrijmoedig hij heeft beleden met den mond. Zijne belijdenis heeft den vorm ener aanbidding, gericht tot den Heere Jezus zelven, hetgeen een gepaste manier is om ons geloof te belijden. Ten eerste. Hij erkent en belijdt Christus' profetisch ambt, door Hem Rabbi te noemen, een titel, die door de Joden gemeenlijk aan hun leraren gegeven werd. Christus is de grote Rabbi, aan wiens voeten wij allen onderwezen moeten worden. Ten tweede. Hij belijdt Zijn Goddelijke natuur en Zijne zending door Hem den Zone Gods te noemen, dien Zoon van God, van wie gesproken wordt in Psalm 2:7. In gestalte en voorkomen was Hij een mens, daar Hij echter Goddelijke kennis had, kennis van het hart, kennis van dingen, die op een afstand en in het verborgen geschiedden, komt Nathanaël deswege tot de gevolgtrekking, dat Hij de Zone Gods moet wezen. Ten derde. Hij belijdt: Gij zijt de Koning Israël's, die Koning Israël's, dien wij zo lang hebben verwacht. indien Hij de Zone Gods is, dan is Hij Koning van het Israël Gods. Nathanaël bewijst zich hiermede waarlijk een Israëliet te zijn, dat hij den Koning Israël's zo geredelijk erkent en zich aan Hem onderwerpt.

d. Hierop geeft Christus aan Nathanaël hoop op nog grotere dingen, vers 50, 51. Christus is zeer teder voor pas-bekeerden, en zal een goed begin, al is het ook zwak, aanmoedigen, Mattheus 12:20. Hij geeft hier Zijn welgevallen in, en (naar het schijnt) Zijne bewondering van, het vaardige geloof van Nathanaël te kennen: Omdat Ik u gezegd heb, Ik zag u onder den vijgenboom, zo gelooft gij. Hij verwondert er zich over, dat zulk een gering teken van Christus' Goddelijke kennis zulk ene uitwerking had, het was een bewijs, dat Nathanaels hart tevoren reeds toebereid was, anders zou dit werk niet zo plotseling tot stand zijn gekomen. Het strekt grotelijks tot eer van Christus en Zijne genade, als op de eerste aanmaning het hart zich aan Hem onderwerpt. Hij belooft hem veel meer hulp voor de bevestiging en vermeerdering van zijn geloof, dan hij voor de teweegbrenging er van ontvangen heeft.

Ten eerste. In het algemeen: Gij zult grotere dingen zien dan deze, sterkere bewijzen, dat Ik de Messias ben, nl. de wonderen van Christus en Zijne opstanding.

1. Aan wie heeft, en een goed gebruik maakt van hetgeen hij heeft, zal meer gegeven worden.

2. Zij, die waarlijk in het Evangelie geloven, zullen bevinden dat de bewijzen er van voor hen toenemen en sterker worden, zij zullen steeds meer reden vinden om het te geloven.

3. Wat Christus aan Zijn volk in dit leven van zich zelven openbaren zal, Hij heeft grotere dingen dan deze aan hen te openbaren, ene heerlijkheid, die nog verder geopenbaard zal worden.

Ten tweede. In het bijzonder. "Niet alleen gij, maar gij allen, Mijne discipelen, voor wier geloofsbevestiging dit bestemd is, gij zult den hemel zien geopend." Dat is meer, dan aan Nathanaël te zeggen, dat Hij hem onder den vijgenboom gezien heeft. Dit wordt ingeleid met het plechtig: Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden, hetgeen de aandacht gebiedt voor hetgeen gezegd is, als zijnde van groot belang en gewicht, en een volle instemming er mede eist, als zijnde ontwijfelbaar waar: "Ik zeg het, op wiens woord gij kunt steunen, amen, amen." Niemand anders dan Christus heeft dit woord aan het begin van een volzin gebruikt, hoewel de Joden het dikwijls gebruiken aan het einde van een gebed. en het dan soms verdubbelen. Het is een plechtige betuiging. Christus wordt de Amen genoemd, Openbaring 3:14, en als zodanig wordt het ook hier door sommigen verstaan, Ik, de Amen, de Amen, zeg ulieden. Ik, de getrouwe Getuige. De verzekerdheid, die wij hebben van de heerlijkheid, die nog geopenbaard zal worden, is gegrond op het woord van Christus. Zie nu wat het is, waar Christus hun de verzekering van geeft: Van nu aan, of binnen kort, zult gij den hemel geopend zien.

A. Het is een geringe titel, dien Christus hier aanneemt: De Zoon des mensen, een titel, die Hem dikwijls in het Evangelie wordt gegeven, maar altijd slechts door Hem zelven. Nathanaël had Hem den Zone Gods genoemd, en den Koning Israël's, Hij zelf noemt zich Zoon des mensen.

a. Om Zijne nederigheid aan te duiden temidden van de ere. die Hem wordt aangedaan.

b. Om hun Zijne mensheid te doen verstaan, die even goed als Zijne Godheid geloofd moet worden.

c. Om op Zijn tegenwoordigen staat van vernedering te wijzen, opdat Nathanaël niet zou verwachten, dat deze Koning Israël's in uitwendige pracht zou verschijnen.

B. Maar het zijn grote dingen, die Hij hier voorzegt: Gij zult den hemel zien geopend, en de engelen Gods opklimmende en nederdalende op den Zoon des mensen.

a. Sommigen verstaan dit in letterlijken zin, als wijzende op een bijzondere gebeurtenis. Hetzij, dat er een visioen was van Christus' heerlijkheid, waarin dit nauwkeurig vervuld werd, en waarvan Nathanaël ooggetuige was, zoals Petrus. Jakobus en Johannes ooggetuigen waren van Zijne verheerlijking op den berg. Er waren vele dingen, die Christus gedaan heeft in de tegenwoordigheid van Zijne discipelen, die niet geschreven zijn, Hoofdstuk 20:30, en waarom dan ook niet dit? Of wel: het was vervuld in de velerlei bedieningen van de engelen aan den Heere Jezus verricht, inzonderheid bij Zijne hemelvaart, toen de hemel geopend was om Hem te ontvangen, en de engelen opklommen en nederdaalden om Hem te vergezellen, te dienen en ere te bewijzen, en dat wel voor de ogen der discipelen. Christus' hemelvaart was het grote blijk Zijner zending en heeft het geloof Zijner discipelen grotelijks versterkt. Het kan ook zien op Jezus' wederkomst, om de wereld te oordelen, wanneer de hemelen geopend zullen zijn, en alle oog Hem zien zal, en de engelen Gods rondom Hem zullen opklimmen en nederdalen, als Zijne dienaren, en zeer veel werks zal er op dien dag gedaan worden. 2 Thessalonicenzen 1:10. Nog anderen vatten het op in overdrachtelijken zin, als sprekende van ene reeks van gebeurtenissen, die van nu aan zullen beginnen, en aldus kunnen wij het verstaan: Van Christus' wonderen. Nathanaël geloofde, omdat Christus, gelijk de profeten van ouds, hem verborgen dingen kon zeggen, maar wat betekent dat? Christus leidt nu ene bedeling in van wonderen, veel groter dan dit, alsof de hemel geopend ware, en zulk een kracht en macht zal door den Zoon des mensen geoefend worden, alsof de engelen, die uitnemend zijn in kracht,

voortdurend Zijne bevelen volbrachten. Onmiddellijk daarna begon Christus wonderen te doen, Hoofdstuk 2:11. Of wel, van Zijn Middelaarschap en de zalige gemeenschap, die Hij gevestigd heeft tussen hemel en aarde, in de verborgenheid waarvan de discipelen trapsgewijze in geleid stonden te worden. Ten eerste Door Christus, als Middelaar, zij zullen den hemel zien geopend, opdat wij zullen ingaan in het heiligdom door Zijn bloed, Hebreeën 10:19, 20, den hemel geopend, opdat wij er door het geloof een blik in zullen slaan, en er ten laatste zullen binnengaan, thans de heerlijkheid des hemels zullen aanschouwen, en hiernamaals in zullen gaan in de vreugde onzes Heeren. En ten tweede. Zij zullen engelen zien, opklim mende en nederdalende op den Zoon des mensen. Door Christus hebben wij gemeenschap met, nut en voordeel van, de heilige engelen, en zijn de dingen, die op de aarde, en de dingen, die in de hemelen zijn, verzoend en tot elkaar gebracht. Christus is voor ons de Jakobsladder, Genesis 28:12, waarop, ten goede der heiligen, de engelen voortdurend opklimmen en nederdalen.

HOOFDSTUK 2

1 En op den derden dag was er een bruiloft te Kana in Galilea; en de moeder van Jezus was aldaar.
2 En Jezus was ook genood, en Zijn discipelen, tot de bruiloft.
3 En als er wijn ontbrak, zeide de moeder van Jezus tot Hem: Zij hebben geen wijn.
4 Jezus zeide tot haar: Vrouw, wat heb Ik met u te doen? Mijn ure is nog niet gekomen.
5 Zijn moeder zeide tot de dienaars: Zo wat Hij ulieden zal zeggen, doet dat.
6 En aldaar waren zes stenen watervaten gesteld, naar de reiniging der Joden, elk houdende twee of drie metrieten.
7 Jezus zeide tot hen: Vult de watervaten met water. En zij vulden ze tot boven toe.
8 En Hij zeide tot hen: Schept nu, en draagt het tot den hofmeester; en zij droegen het.
9 Als nu de hofmeester het water, dat wijn geworden was, geproefd had (en hij wist niet, van waar de wijn was; maar de dienaren, die het water geschept hadden, wisten het), zo riep de hofmeester den bruidegom.
10 En zeide tot hem: Alle man zet eerst den goeden wijn op, en wanneer men wel gedronken heeft, alsdan den minderen; maar gij hebt den goeden wijn tot nu toe bewaard.
11 Dit beginsel der tekenen heeft Jezus gedaan te Kana in Galilea, en heeft Zijn heerlijkheid geopenbaard; en Zijn discipelen geloofden in Hem.
12 Daarna ging Hij af naar Kapernaum, Hij, en Zijn moeder, en Zijn broeders, en Zijn discipelen; en zij bleven aldaar niet vele dagen.
13 En het pascha der Joden was nabij, en Jezus ging op naar Jeruzalem.
14 En Hij vond in den tempel, die ossen, en schapen, en duiven verkochten, en de wisselaars daar zittende.
15 En een gesel van touwtjes gemaakt hebbende, dreef Hij ze allen uit den tempel, ook de schapen en de ossen; en het geld der wisselaren stortte Hij uit, en keerde de tafelen om.
16 En Hij zeide tot degenen, die de duiven verkochten: Neemt deze dingen van hier weg; maakt niet het huis Mijns Vaders tot een huis van koophandel.
17 En Zijn discipelen werden indachtig, dat er geschreven is: De ijver van Uw huis heeft mij verslonden.
18 De Joden antwoordden dan, en zeiden tot Hem: Wat teken toont Gij ons, dat Gij deze dingen doet?
19 Jezus antwoordde en zeide tot hen: Breekt dezen tempel, en in drie dagen zal Ik dezelve oprichten.
20 De Joden zeiden dan: Zes en veertig jaren is over dezen tempel gebouwd, en Gij, zult Gij dien in drie dagen oprichten?
21 Maar Hij zeide dit van den tempel Zijns lichaams.
22 Daarom, als Hij opgestaan was van de doden, werden Zijn discipelen gedachtig, dat Hij dit tot hen gezegd had, en zij geloofden de Schrift, en het woord, dat Jezus gesproken had.
23 En als Hij te Jeruzalem was, op het pascha, in het feest, geloofden velen in Zijn Naam, ziende Zijn tekenen, die Hij deed.
24 Maar Jezus Zelf betrouwde hun Zich zelven niet, omdat Hij hen allen kende,
25 En omdat Hij niet van node had, dat iemand getuigen zou van den mens; want Hij Zelf wist, wat in den mens was.

Aan het einde van het vorige hoofdstuk hadden wij een bericht omtrent de eerste discipelen, die door Jezus geroepen werden, Andreas en Petrus, Filippus en Nathanaël. Dezen waren de eerstelingen voor God en het Lam, Openbaring 14:4. In dit hoofdstuk hebben wij

I. Het bericht van het eerste wonder door Jezus gewrocht-het water in wijn verkeerd te Kana, in Galilea. vers 1-11. en, Zijne verschijning te Kapernaum, vers 12. 11. Het bericht van het eerste pascha, dat Hij te Jeruzalem hield nadat Hij Zijn openbare bediening had aangevangen, Zijn verdrijven van de kopers en verkopers uit den tempel, vers 13-17, en, het teken, dat Hij gaf aan hen, die hierom met Hem twistten, vers 18-29, met een bericht omtrent sommigen, die bijna geloofden, en Hem daarop voor een tijd gevolgd zijn, vers 23 -25 , maar Hij kende hen te goed om vertrouwen in hen te stellen.

Johannes 2:1-11

Wij hebben hier de geschiedenis van Christus' wonderdadige verandering van water in wijn op een bruiloft te Kana in Galilea. Er waren enkelen, die zo welgezind waren, dat zij in Christus geloofden en Hem volgden, als Hij geen wonder deed, maar het was niet waarschijnlijk, dat velen aldus gezind zouden zijn, voordat Hij een antwoord kon geven aan hen, die Hem vroegen: Wat teken toont gij ons? Hij zou tevoren wonderen hebben kunnen doen, ze tot Zijn gewone, dagelijkse handelingen hebben kunnen maken, daar echter wonderen bestemd waren tot heilige plechtige zegelen Zijner leer, heeft Hij er gene gewerkt, voor Hij Zijne leer begon te prediken. Let nu op:

I. De gelegenheid van dat wonder. Maimonides rekent het Mozes tot eer aan, dat al de wonderen, die hij in de woestijn gewrocht heeft, uit noodzakelijkheid geschied zijn, wij hadden voedsel nodig, hij bracht ons het manna, en zo heeft ook Christus gedaan. Let op:

1. Den tijd: Op den derden dag nadat Hij in Galilea kwam. De evangelist houdt een dagboek van gebeurtenissen, want er ging geen dag voorbij, zonder dat er iets buitengewoons voorviel of gezegd werd. Onze Meester heeft Zijn tijd beter besteed dan Zijne dienstknechten hem besteden, en nooit heeft Hij zich ter ruste begeven met de klacht van den Romeinsen keizer, dat Hij een dag verloren heeft.

2. De plaats: het was te Kana in Galilea, in den stam van Aser, Jozua 19:28, waarvan tevoren gezegd was, dat hij "koninklijke lekkernijen zal leveren", Genesis 49:20. Christus begon Zijne wonderen te werken in een afgelegen hoek des lands, ver van Jeruzalem, dat het openbare toneel van handelen was, om te tonen, dat Hij gene eer van mensen zocht. Hoofdstuk 5:41, maar de nederigen wilde eren. Zijne leer en Zijne wonderen zouden door de eenvoudige en eerlijke Galileërs niet zo tegengestaan worden, als door de trotse en bevooroordeelde rabbi's en wereldgroten te Jeruzalem.

3. De gelegenheid was ene bruiloft, waarschijnlijk was, hetzij de bruid, of de bruidegom, of wellicht beiden, aan onzen Heere Jezus verwant. Van de moeder van Jezus wordt gezegd, dat zij daar was, niet dat zij genood was, zoals Jezus en Zijne discipelen, hetgeen aanduidt, dat zij daar als tehuis was. Merk op de ere, die Christus aan de instelling des huwelijks gedaan heeft, niet slechts door Zijne tegenwoordigheid, maar door Zijn eerste wonder er voor te doen, omdat het in den staat der onschuld werd ingesteld en gezegend, omdat Hij daardoor nog een zaad Gods zocht, omdat het gelijkt op de mystieke vereniging tussen Hem en Zijne kerk, en omdat Hij voorzag, dat in het pausdom de huwelijksplechtigheid van den enen kant onbehoorlijk tot sacrament zou worden verheven, terwijl van den anderen kant de huwelijke staat verlaagd zou worden, als zijnde onbestaanbaar met enigerlei heilig ambt of bediening. Er was een huwelijk-gamos, een bruiloftsfeest om de plechtigheid op te luisteren. Huwelijken gingen gewoonlijk van ene feestviering vergezeld, Genesis 29:22, Richteren 14:10, ten teken van vreugde en vriendelijke achting en ter bevestiging der liefde.

4. Christus en Zijne moeder en Zijne discipelen waren de voornaamste gasten aan het feestmaal. De moeder van Jezus (dat was haar eretitel) was daar. Er wordt gene melding gemaakt van Jozef, en wij besluiten hieruit, dat hij toen reeds gestorven was. Jezus was genood, en Hij kwam, nam de uitnodiging aan, en vierde feest met hen, om ons te leren achting te betonen aan onze

bloedverwanten, omgang met hen te hebben, al zijn zij ook gering of van weinig aanzien in de wereld. Christus moest op een andere wijze optreden dan Johannes de Doper, die gekomen is, noch etende, noch drinkende, Mattheus 11:18, 19. Het is de wijsheid der verstandigen om zich er op toe te leggen het gezellig verkeer met anderen aangenaam en nuttig te maken, veeleer dan het steeds te ontwijken.

a. Er was ene bruiloft, en Jezus was ook genood. Het is zeer begerenswaardig, om, als er ene bruiloft is, de tegenwoordigheid van Jezus Christus te hebben, Zijn genaderijke, geestelijke tegenwoordigheid, het huwelijk door Hem erkend en gezegend te hebben. Dan is het huwelijk in waarheid eerlijk: en zij, die trouwen in den Heere, 1 Corinthiërs 7:39, trouwen niet zonder Hem. Zij, die Christus tegenwoordig willen hebben bij hun huwelijk, moeten Hem nodigen door gebed, dat is de bode, die tot Hem in den hemel moet worden gezonden, en Hij zal komen. Gij zult roepen, en Ik zal antwoorden. En Hij zal het water in wijn veranderen.

c. De discipelen waren ook genodigd, de vijf, die Hij had geroepen, Hoofdstuk 1, want toen had Hij nog geen anderen, zij behoorden tot Zijn gezin, en waren met Hem genodigd. Zij hadden zich toevertrouwd aan Zijne zorg, en zij hebben spoedig bevonden, dat Hij wel gene schatten bezat, maar goede vrienden had. Zij, die Christus volgen, zullen feest met Hem houden, zij zullen hebben wat Hij heeft, dat Hij hun belooft, Hoofdstuk 12:26, Waar Ik ben, aldaar zal ook Mijn dienaar zijn. Liefde voor Christus wordt getoond door liefde voor de Zijnen, om Zijnentwil, onze goedheid raakt niet tot Hem, maar tot de heiligen. Calvijn merkt op hoe vrijgevig de gastheer was, daar hij, hoewel hij klein van middelen schijnt geweest te zijn, toch vier of vijf meer vreemdelingen genodigd had, dan hij gedacht had, omdat zij volgelingen waren van Christus, hetgeen aantoont, zegt hij, dat er meer vrijgevigheid en ware vriendschap is onder sommige personen van geringen stand, dan onder velen van een hogere klasse der maatschappij.

II. Het wonder zelf, waarbij valt op te merken:

1. Dat er wijn ontbrak, vers 3. Er was gebrek bij een feestmaaltijd. Er was voor een goeden voorraad gezorgd, maar alles was verbruikt. Zolang wij in deze wereld zijn, zullen wij ons soms in verlegenheid bevinden, zelfs als wij denken, dat onze genoegzaamheid vol is' kan het ons soms bang wezen. Als men voortdurend uitgeeft, is er soms, eer wij het weten, niets meer om uit te kunnen geven. Er was gebrek op ene bruiloft. Zij, die zich in den huwelijken staat hebben begeven, er toe gekomen zijn om de zorgvuldigheden dezer wereld te kennen, moeten verwachten, dat zij verdrukking zullen hebben in het vlees, en op teleurstelling rekenen. Naar het schijnt was Christus met Zijne discipelen de oorzaak van dat gebrek, omdat het gezelschap nu groter was dan waarop men gerekend had, maar die zich in verlegenheid brengt voor Christus, zal er niets bij verliezen.

2. De moeder van Jezus zocht Hem aan om hare vrienden bij te staan in deze verlegenheid. Er wordt ons meegedeeld, vers 3-5, wat er tussen Christus en Zijne moeder bij die gelegenheid is voorgevallen.

a. Zij maakt Hem bekend met de moeilijkheden, waarin zij zich bevinden, vers 3. "Zij zei tot Hem: Zij hebben geen wijn". Sommigen denken, dat zij geen wonderdadige voorziening door Hem verwachtte (Hij had toen nog geen wonder gedaan) maar dat zij wenste, dat Hij een vriendelijke verontschuldiging zou bieden aan het gezelschap, en alzo den goeden naam van den bruidegom zou

ophouden, of dat Hij (naar Calvijns gissing) het gebrek aan wijn zou vergoeden door heilige en nuttige gesprekken. Het waarschijnlijkst is echter, dat zij een wonder verwachtte, want zij wist, dat Hij nu als de grote Profeet zou verschijnen, de Profeet gelijk Mozes, die zo dikwijls ter rechter tijd in de behoeften van Israël had voorzien, en, hoewel dit het eerste wonder was, dat Hij in het openbaar heeft gewrocht, had Hij wellicht haar en haar echtgenoot in hun nederigen staat hulp verleend. De bruidegom zou om meer wijn hebben kunnen zenden, maar zij wilde liever tot de bron gaan. Wij behoren zorg te hebben over, medegevoel te hebben met, de noden en behoeften van onze vrienden, en niet slechts het onze te zoeken. Wij zullen verstandig handelen zo wij ons, wegens onze of onzer vrienden verlegenheid, door het gebed tot Christus begeven. Maar daarbij moeten wij Christus niet willen voorschrijven wat Hij doen moet, maar met ootmoed onze noden voor Hem blootleggen, en het dan aan Hem overlaten om te doen wat goed is in Zijne ogen.

a. Hij bestrafte haar hierom, want Hij zag er meer verkeerds in dan wij, anders zou Hij het niet aldus behandeld hebben. Hier is de bestraffing zelve: Vrouwe! wat heb Ik met u te doen? Zo wie Christus lief heeft, die bestraft en kastijdt Hij. Hij noemt haar vrouwe, niet moeder. Als wij trots of verwaand beginnen te worden, dan moeten wij herinnerd worden aan hetgeen wij zijn, nl. mannen en vrouwen, zwakke, dwaze en verdorven mensen. De vraag ti emoi kai soi, zou gelezen kunnen worden: Wat gaat dit Mij of u aan? Wat gaat het ons aan, dat zij gebrek hebben? Maar het werd altijd gebruikt zoals in onze overzetting: Wat heb Ik met u te doen? zoals Richteren 11:12, 2 Samuel 16:10, Mattheus 8:29. Het geeft dus te kennen gevoeligheid over iets, dat verkeerd gezegd of gedaan is, maar dat toch volstrekt niet onbestaanbaar is met den eerbied en de onderworpenheid, die Hij aan Zijne moeder bewees overeenkomstig het vijfde gebod, Lukas 2:51, want er was een tijd, dat het Levi tot lof strekte, dat hij tot zijn vader zei: Ik zie hem niet, of ik kende hem niet, Deuteronomium 33:9. Nu was dit bedoeld, ten eerste, als ene bestraffing van Zijne moeder, wijl zij zich mengde in ene zaak, die ene daad Zijner Godheid betrof, die van haar niet afhankelijk was, en waarvan zij de moeder niet was. Hoewel Hij als mens David's Zoon en haar Zoon was, was Hij toch, als God, David's Heere en haar Heere, en Hij wilde dat zij dít zou weten. De grootste ere, waartoe wij geraken, moet ons niet ons zelven doen vergeten, noch de plaats, waar wij moeten staan, en de gemeenzaamheid, die ons door het verbond der genade wordt toegelaten, mag gene minachting, oneerbiedigheid of aanmatiging bij ons wekken.

Ten tweede. Het was bedoeld als ene lering voor anderen onder Zijne betrekkingen, of bloedverwanten (van wie er velen tegenwoordig waren), dat zij nooit moesten verwachten, dat Hij uit aanmerking van Zijne verwantschap naar het vlees ooit enig wonder zou doen, of dat Hij hierin voldoening zou schenken aan hen, die te dien opzichte niets meer voor Hem waren dan andere mensen. In de dingen Gods moeten wij niemands aangezicht kennen.

Ten derde. Het is een blijvend getuigenis tegen de afgoderij, waaraan, naar Hij voorzag, Zijne kerk zich in latere eeuwen zou overgeven, door een onbetamelijke ere te bewijzen aan de maagd Maria, ene misdaad, waaraan, naar bekend is, de Rooms Katholieken, zoals zij zich noemen, schuldig zijn, als zij haar de koningin des hemels noemen, de zaligheid der wereld, hun middelaarster, hun leven en hun hoop, niet slechts steunende op hare verdienste en voorbede, maar haar smekende haar Zoon te bevelen hun goed te doen. Monstra te esse matrem -Toon, dat gij Zijne moeder zijt. Jussu matris impera salvatori. Leg den Zaligmaker uw moederlijk bevel op. Zegt Hij hier niet uitdrukkelijk, als een wonder gewerkt zal worden, zelfs in de dagen Zijner vernedering, en Zijne moeder slechts door een wenk hare tussenkomst of voorspraak wilde te kennen geven: Vrouwe, wat heb Ik met u te

doen? Dit was duidelijk bedoeld om zodanige grove afgoderij en gruwelijke Godslastering te voorkomen, of er het ergerlijke van in het licht te stellen. De Zoon van God is verordineerd tot onze Voorspraak bij den Vader, maar de moeder onzes Heeren was nooit bestemd of aangewezen om onze voorspraak te zijn bij den Zoon. De reden voor deze bestraffing. Mijne ure is nog niet gekomen. Voor alles wat Christus deed, en voor alles wat Hem gedaan werd, had Hij Zijne ure, den bestemden tijd, en den geschiktsten tijd, waaraan strikt en nauwkeurig werd vastgehouden. Ten eerste, "Mijne ure om wonderen te doen is nog niet gekomen." Toch heeft Hij dit wonder gedaan voordat die ure daar was, omdat Hij voorzag, dat het geloof van Zijne discipelen, die Hem nog zo kort geleden gevolgd waren, er door versterkt zou worden, vers 11, hetgeen het doel was van al Zijne wonderen, zo dat dit een voorproef was van de vele wonderen, die Hij zou werken, als Zijne ure er voor gekomen was. Ten tweede. "Mijne ure om in het openbaar wonderen te doen is nog niet gekomen, spreek er dus niet zo openlijk over." Ten derde. "Is de ure voor Mij nog niet gekomen, om Mij aan uw moederlijk gezag te onttrekken nu Ik reeds als Profeet ben begonnen te handelen?" Aldus Gregorius Nyssen.

Ten vierde. "Mijne ure om dit wonder te werken is nog niet gekomen." Zijne moeder stelde Hem voor te helpen, toen de wijn begon te ontbreken, of schaars te worden (aldus zou vers 3 gelezen kunnen worden) maar Zijne ure was nog niet gekomen, voordat de wijnvoorraad geheel uitgeput was en er dus volstrekt gebrek was, niet slechts om alle vermoeden af te snijden, dat iets van den nog overgebleven wijn met water gemengd was, maar ook om ons te leren, dat des mensen uiterste nood de geschikte tijd voor God ls om Zijn volk te hulp te komen. Zijne ure is gekomen, als wij in den alleruitersten nood zijn gekomen, en niet weten wat te doen. Dat heeft hen bemoedigd, die op Hem wachtten, om te geloven, dat. hoewel Zijne ure nog niet gekomen was, Zijne ure echter komen zou. Het uitstel der genade moet niet aangemerkt worden als een afwijzen van het gebed. Op het einde zal Hij het voortbrengen.

c. Desniettemin heeft zij zich bemoedigd met de verwachting, dat Hij hare vrienden zou helpen in hun verlegenheid, want zij zei tot de dienaars, dat zij acht moesten geven op Zijne bevelen, vers 5. Zij heeft de bestraffing vriendelijk en met onderworpenheid opgenomen, en er niet op geantwoord. Het is het beste, om gene bestraffing van Christus te verdienen, maar als men haar verdiend heeft, dan behoort men er nederig en stil onder te zijn, en haar als ene vriendelijkheid te beschouwen, Psalm 141:5. Zij bleef hopen op Christus' goedertierenheid, en dat Hij haar hare begeerte zou geven. Als wij in Christus tot God komen om enigerlei gunst of zegen, dan zijn er twee dingen, die ons ontmoedigen: Ten eerste. De bewustheid van onze dwaasheden en zwakheden. "Gewis, zulke gebrekkige gebeden, als die wij opzenden, kunnen gene verhoring vinden".

Ten tweede. Een gevoel van onzes Heeren misnoegen en van Zijne bestraffing. De beproevingen houden aan, de uitredding komt niet, en God schijnt vertoornd te zijn door ons gebed. Dat was hier het geval van de moeder onzes Heeren, en toch bemoedigde zij zich met de hoop, dat Hij haar ten laatste een antwoord des vredes zal geven, om ons te leren met God te worstelen door het geloof en vurigheid te hebben in het gebed, zelfs als Hij in Zijne voorzienigheid in tegenheid met ons schijnt te wandelen. Wij moeten tegen hoop op hoop geloven, Romeinen 4:18. Zij zei den dienaars op Hem zelven het oog te hebben, en zich niet tot haar te wenden, gelijk zij waarschijnlijk gedaan hadden. Zij laat alle aanspraak varen om invloed op Hem te kunnen oefenen, of voorspraak bij Hem te zijn' laat de verwachting hunner ziel alleen van Hem wezen, Psalm 62:6. Zij zei hun Zijne bevelen stipt op te volgen, zonder te redetwisten, en zonder vragen te doen. Zich zelf van schuld bewust zijnde in het

willen voorschrijven aan Hem wat Hij te doen had, waarschuwt zij de dienaars om niet dezelfde fout te begaan, en acht te geven zowel op den tijd wanneer, als op de wijze waarop, Hij in de behoefte zou voorzien. "Zo wat Hij ulieden zal zeggen, doet dat, al zoudt gij het ook ongerijmd of ongeschikt vinden. Indien Hij zegt: Geeft den gasten water, als zij om wijn vragen, doet het. Indien Hij u zegt: Schenkt uit de ledige flessen, doet het. Hij is bij machte om enkele droppelen wijn zo te vermenigvuldigen, dat ieder een goede teuge heeft." Zij, die gunsten verwachten van Christus, moeten Zijne bevelen gehoorzamen. De weg des plichts is de weg om zegen te ontvangen, en tegen Christus' wijze van handelen moeten wij gene bezwaren inbrengen.

d. Ten laatste heeft Christus op wonderdadige wijze in hun behoeften voorzien, want Hij doet dikwijls meer dan Hij belooft, maar nooit minder. Het wonder bestond in het veranderen van water in wijn, de substantie van water verkreeg een nieuwen vorm, met alle eigenschappen en kenmerken van wijn. Zulk ene transformatie of herschepping is een wonder, maar de transsubstantiatie der Roomse kerk, waarbij de substantie veranderd wordt, terwijl de kenmerkende hoedanigheden er van blijven, is iets gedrochtelijks. Hierdoor heeft Christus zich betoond als de God der natuur, die den wijn uit de aarde doet voortkomen, Psalm 104:14, 15. Het extraheren van het druivebloed uit de vochtige aarde, elk jaar opnieuw, is niet minder een werk van macht, dewijl dit echter naar de gewone wetten der natuur geschiedt, is het niet zulk een wonderwerk als het veranderen van water in wijn. Het begin van Mozes' wonderen was het veranderen van water in bloed, Exodus 4:9, 7:20, het begin van Christus' wonderen was het veranderen van water in wijn, waardoor het onderscheid wordt aangeduid tussen de wet van Mozes en het Evangelie van Christus. De vloek der wet verkeert water in bloed, de gewone gemakken en genoegens des levens in bitterheid en verschrikking, de zegen van het Evangelie verandert water in wijn. Hiermede heet Christus getoond, dat Zijne zending in de wereld was om voor alle gelovigen de aardse zegeningen en weldaden te verhogen en te veredelen. Van den Silo wordt gezegd: Hij wast Zijn kleed in den wijn, Genesis 49:11, het water om te wassen in wijn verkeerd zijnde. En de roepstem, de nodiging, des Evangelies luidt: Komt tot de wateren, en koopt wijn, Jesaja 55:1. Door de omstandigheden, waarvan het wonder vergezeld ging, werd het nog verheerlijkt en tevens gevrijwaard tegen alle verdenking van bedrog, want: Ten eerste. Het geschiedde in de watervaten, vers 6. Aldaar waren zes stenen watervaten gesteld. Merk op:

1. Voor welk gebruik deze watervaten bestemd waren: voor de reiniging van ceremoniële verontreinigingen, verordineerd door de wet van God en door de inzettingen der ouden.

De Joden eten niet, tenzij dat zij eerst de handen dikmaals wassen, Markus 7:3, en zij gebruikten veel water voor dat wassen, om welke reden daar zes grote watervaten gesteld waren. Het was een spreekwoord onder hen: "Wie veel water gebruikt om te wassen, zal veel rijkdom in de wereld vergaderen."

2. Tot welk gebruik Christus ze bestemd heeft, gans verschillend van hun oorspronkelijke bestemming nl. om den wonderdadigen wijn te bevatten. Aldus is Christus gekomen om de genade des Evangelies te brengen, die als wijn is, die God en mens vrolijk maakt, Richteren 9:13, in plaats van de schaduwen der wet, die als water waren, zwakke en arme eerste beginselen. Het waren watervaten, die nooit gebruikt waren om wijn te bevatten, en zij waren van steen, dat niet geschikt is om geur of smaak van vroegere vloeistoffen te bewaren, die er in konden geweest zijn, indien er dan ooit wijn in geweest was. Zij bevatten ieder twee of drie metrieten, twee of drie maten, de

hoeveelheid is onzeker, maar zeer aanzienlijk. Wij kunnen er ons van verzekerd houden, dat al die wijn niet bestemd was om op dit feestmaal gedronken te worden, maar wel als een vriendelijke gave tot later gebruik van de jonggehuwden, gelijk de olie voor de arme weduwe, om van de opbrengst haren schuldheer te betalen, en bij het overige te leven, 2 Koningen 4:7. Christus geeft, Zijner waardig, overvloediglijk, naar den rijkdom Zijner heerlijkheid. Het is de taal des schrijvers om te zeggen: "elk houdende twee of drie metrieten", want de Heilige Geest zou den inhoud juist en nauwkeurig hebben kunnen opgeven, ons hiermede (zoals in Hoofdstuk 6:19) lerende om ons voorzichtig uit te laten over dingen, waarvan wij geen volstrekte zekerheid hebben.

Ten tweede. De watervaten werden door de dienaars tot boven toe gevuld met water, zoals Christus het hun gebood, vers 7. Evenals Mozes, de dienstknecht des Heeren, op Gods bevel tot de rots ging om er water uit te doen voortkomen, zo hebben deze dienaars, op Christus' bevel, zich naar het water begeven, om wijn te halen. Evenals gene moeilijkheden den arm van Gods macht kunnen weerhouden, zo kan geen onwaarschijnlijkheid tegen het woord Zijns gebods worden aangevoerd.

Ten derde. Het wonder werd plotseling gewrocht, en op ene wijze, waardoor het grotelijks wordt verheerlijkt.

A. Zodra zij de watervaten gevuld hadden zei Hij terstond: Schept nu, vers 8, en het geschiedde.

a. Zonder enigerlei ceremonie voor het oog der toeschouwers. Men zou, evenals Naäman gedacht hebben, dat Hij zou uitkomen, en staan, en den naam des Heeren, Zijns Gods aanroepen, 2 Koningen 5:11. Neen, Hij zit stil op Zijne plaats, zegt geen woord, maar wil de zaak, en aldus werkt Hij haar. Christus doet grote en wonderbare dingen zonder gerucht of gedruis, op verborgen wijze werkt Hij voor ieder waarneembare veranderingen. Soms heeft Christus bij het doen van Zijne wonderen woorden en tekenen gebruikt, maar het was om der schare wil, die rondom stond, Hoofdstuk 11:42.

b. Zonder enige aarzeling of onzekerheid in Zijn eigen gemoed. Hij zei niet: "Schept nu, en laat het Mij proeven", niet wetende of de zaak geschied was zoals Hij het wilde, maar met de grootst-mogelijke zekerheid, hoewel het Zijn eerste wonder was, zendt Hij het eerst tot den hofmeester. Gelijk Hij wist wat Hij wilde, zo wist Hij ook wat Hij kon, en heeft dus Zijn werk niet eerst beproefd of onderzocht, maar alles was goed, zeer goed, zelfs in den beginne.

B. Onze Heere Jezus zei tot de dienaars

a. te scheppen, niet om het in het vat te laten en er bewonderd te worden, maar het te scheppen om gedronken te worden. Alle Christus' werken zijn nuttig, zijn tot gebruik, Hij geeft aan niemand een talent om het te begraven, maar om er handel mede te doen. Heeft Hij uw water in wijn veranderd, u kennis en genade gegeven? Het is om er nut mede te doen tot hetgeen oorbaar is, en daarom: Schep nu. Zij, die Christus willen kennen, moeten Hem op de proef stellen in het gebruik der gewone middelen, en dan kunnen zij er een buitengewone werking van verwachten. Hetgeen weggelegd is voor allen, die God vrezen, heeft Hij gewrocht voor degenen, die op Hem betrouwen. Psalm 31:20, opdat zij door de beoefening van geloof te voorschijn brengen, wat voor hen was weggelegd.

b. Het aan den hofmeester te brengen. Sommigen denken, dat deze hofmeester slechts de voornaamste gast was, die aan het boveneinde der tafel zat. Maar, indien dat zo is, dan voorzeker zou onze Heere Jezus op die plaats hebben moeten zitten, want Hij was, in elk opzicht, de voornaamste gast, maar het schijnt, dat iemand anders aan het boveneinde der kamer was gezeten, waarschijnlijk iemand, die deze plaats beminde, Mattheus 23:6, en haar verkoos, Lukas 14:7. En, overeenkomstig Zijn eigen regel en voorschrift, zat Christus in de laatste plaats. Maar hoewel Hij niet geacht werd de voornaamste, de heer van het feest te zijn, heeft Hij zich toch vriendelijk welgezind betoond voor het feest, en hoewel niet de aanlegger er van, was Hij toch wel de grootste weldoener er van. Anderen denken, dat deze hofmeester de opziener en leider van het feest was, hetzelfde als de symposiarcha van Plutarchus, wiens ambt het was te zorgen, dat ieder genoeg had, en niemand te veel, en dat er gene wanorde of onbetamelijkheid zou heersen. Feesten vereisen opzieners, omdat velen, als zij aan den maaltijd zijn, niet toezien op zich zelven. Sommigen denken, dat deze hofmeester een priester of Leviet was, die het gebed voor en na den maaltijd moest uitspreken, en dat Christus zich den beker liet brengen om hem te zegenen en er God voor te danken, want de buitengewone tekenen van Christus' tegenwoordigheid en macht moesten de gewone regelen van het Godsdienstig gebruik vervangen noch verdringen.

Ten vierde. De wijn, op zo wonderdadige wijze voorzien, was van de beste soort en hoedanigheid, hetgeen erkend werd door den hofmeester, en dat dit werkelijk zo was, maar geen spel was van zijne verbeelding, is zeker, daar hij niet wist, waar die wijn vandaan kwam, vers 9. 10.

1. Het was zeker, dat het wijn was. De hofmeester wist dit, toen hij hem dronk, hoewel hij niet wist van waar hij was, de dienaars wisten het, maar hadden hem nog niet geproefd. Indien de proever den wijn had zien scheppen, of indien zij, die hem schepten, hem geproefd hadden, dan zou men iets aan hun verbeelding kunnen toeschrijven, maar nu is er voor die verdenking geen plaats.

2. Dat het de beste wijn was Christus' werken bevelen zich aan, zelfs bij hen, die er den Werker niet van kennen. Hetgeen door wonderen werd voortgebracht, was altijd het

beste in zijne soort. Deze wijn was lijviger en geuriger dan gewone wijn. Op een zekeren toon van vrolijkheid spreekt hij hiervan tot den bruidegom. als zijnde iets ongewoons. De gewone wijze van doen was anders. Goede wijn doet men het best uitkomen bij het begin van den maaltijd, als het hoofd der gasten nog helder is en hun eetlust nog opgewekt, zodat zij er smaak in kunnen hebben en hem dus zullen loven, maar, als zij goed gedronken hebben, hun hoofd niet meer zo helder is, en hun eetlust minder wordt, dan is goede wijn aan hen verspild, minder goede zal hun dan evengoed kunnen dienen. Zie hierin het ijdele van al de genoegens der zinnen: men krijgt er spoedig te veel van en wordt er toch nooit door voldaan, hoe meer men ze geniet, hoe minder aangenaam zij ons worden. De bruidegom bewees zijn vrienden de aangename verrassing door den besten wijn voor het laatst te bewaren. Gij hebt den goeden wijn tot nu toe bewaard, niet wetende aan wie zij dien goeden wijn te danken hadden, brengt hij den dank der gasten over aan den bruidegom. Zij weten niet, dat Ik haar het koren en den most en de olie gegeven heb, Hosea 2:7. Hoewel Christus nu door aldus overvloedig voor de gasten te voorzien en daarbij een sober blijmoedig gebruik van wijn toelaat, inzonderheid in tijden van verheuging, Nehemia 8:10, doet Hij hiermede toch Zijn eigen waarschuwing niet teniet, noch maakt Hij er ook maar in het minst inbreuk op, waarmee Hij ons zegt niet te eniger tijd -dus ook niet op ene bruiloft-bezwaard te worden met brasserijen en dronkenschap, Lukas 21:34. Als Christus zo veel goeden wijn gaf voor hen, die reeds wel

gedronken hadden, dan wilde Hij hiermede hun soberheid op de proef stellen, en hun leren zowel overvloed te hebben als gebrek te lijden. Gedwongen matigheid is een deugd, die geen lof verdient: maar als de Goddelijke voorzienigheid ons in overvloed voorziet van de genietingen der zinnen, en de Goddelijke genade ons dan in staat stelt om er een matig gebruik van te maken, dan is dit prijzenswaardige zelfverloochening. Het was ook Zijne bedoeling, dat er wat zou overblijven van den wijn ter bevestiging van de waarheid van het wonder voor het geloof van anderen. En wij hebben reden om te denken, dat de gasten aan deze tafel zo wèl onderwezen waren, of ten minste nu zo in ontzag werden gehouden door de tegenwoordigheid van Christus, dat niemand hunner zich aan een overdadig gebruik er van schuldig maakte. Deze twee overwegingen naar aanleiding van deze geschiedenis kunnen volstaan om ons ten allen tijde te versterken tegen de verzoeking tot onmatigheid.

Ten eerste. Dat onze spijs en drank de gaven zijn van Gods goedheid over ons, en onze vrijheid om ze te gebruiken, en ons lieflijk genot in ze te gebruiken zijn wij aan Christus' Middelaarschap verschuldigd, waarom het ondankbaar en goddeloos is om er misbruik van te maken.

Ten tweede. Dat Christus, waar wij ook zijn, het oog op ons gevestigd heeft, wij moesten brood eten voor het aangezicht Gods, Exodus 18:12, dan zouden wij ons zelven weiden-dat is voeden-zonder vreze. Hij heeft ons hier ook een voorbeeld gegeven van Zijne wijze van handelen met hen, die met Hem handelen, namelijk, het beste te bewaren voor het laatst, en daarom moeten zij in vertrouwen met Hem handelen. Het loon voor hun diensten en de vergoeding voor hun lijden zijn weggelegd voor de toekom ende wereld, het is ene heerlijkheid, die geopenbaard moet worden. De genoegens der zonde geven hun wijn in den beker, maar in het einde bijten zij als een slang, maar de genoegens van den Godsdienst zijn lieflijkheden tot in eeuwigheid.

III. Aan het einde van dit verhaal, vers 11, wordt ons gezegd:

1. Dat dit het beginsel was der tekenen, die Jezus deed. Vele wonderen, Hem betreffende, zijn gedaan bij Zijne geboorte en Zijn doop, en Hij zelf was het grootste wonder van allen, maar dit was het eerste wonder, dat door Hem gedaan werd. Hij zou wonderen hebben kunnen doen, toen Hij in het midden der leraren zat, hen horende en hen ondervragende, maar Zijne ure was toen nog niet gekomen. Hij had sterkte, maar er was een tijd voor de verberging Zijner sterkte.

2. Dat Hij hierin Zijne heerlijkheid heeft geopenbaard, hiermede heeft Hij bewezen de Zoon van God te zijn, en dat Zijne heerlijkheid was als die van den Eengeborenen des Vaders. Hij heeft hiermede ook den aard en het doel van Zijn ambt blootgelegd, de macht eens Gods, en de genade eens Zaligmakers zijn geopenbaard in al Zijne wonderen, in dit wonder werd inzonderheid de heerlijkheid van den lang-verwachten Messias geopenbaard.

3. Dat Zijne discipelen in Hem geloofden. Zij, die door Hem geroepen werden, Hoofdstuk 1, die geen wonder hadden gezien en Hem toch gevolgd waren, zagen nu dit wonder, hebben er in gedeeld, werden er door versterkt. Ook het oprechte geloof is in den aanvang nog zwak. De krachtigste mannen zijn eens kinderkens geweest, en dat zijn ook de krachtigste Christenen eerst geweest. De openbaring van Christus' heerlijkheid is de grote bevestiging van het geloof der Christenen.

Johannes 2:12-22

Hier hebben wij:

I. Het kort bezoek van Christus aan Kapernaum, vers 12. Het was een grote en volkrijke stad, omtrent ene dagreis van Kana, en zij wordt Zijne stad genoemd, Mattheus 9:1, omdat Hij er in Galilea Zijn hoofdkwartier had en Hij daar de weinige rust genoot, die Zijn voortdurend werk Hem toeliet. Het was een drukke plaats, waar vele mensen kwamen, en Christus heeft haar gekozen, opdat het gerucht van Zijne leer en Zijne wonderen zich vandaar verder verbreiden zou. Let op:

1. Het gezelschap. dat Hem derwaarts volgde: Zijne moeder, Zijne broeders en Zijne discipelen. Waar Christus ook heenging, nergens ging Hij alleen, maar nam hen mede, die zich onder Zijne hoede en leiding hadden gesteld, ten einde hen te onderwijzen en getuigen te doen zijn van Zijne wonderen. Hij kon ook niet alleen gaan, want zij volgden Hem, omdat zij de lieflijkheid beminden van Zijne leer, of het aangename van Zijn wijn, Hoofdstuk 6:26. Zijne moeder, hoewel Hij haar onlangs te verstaan had gegeven, dat Hij in het werk Zijner bediening op haar niet meer acht zou geven dan op ieder ander, is Hem toch gevolgd, niet om voorspraak bij Hem te zijn, maar om van Hem te leren. Ook Zijne broeders en andere verwanten, die op de bruiloft geweest waren, en op wie het wonder, dat aldaar gewerkt was, indruk had gemaakt, benevens de discipelen, die Hem volgden, waar Hij ook heenging. vergezelden Hem. Het schijnt wel, dat Christus' wonderen in den beginne meer indruk maakten op de mensen dan later, toen zij er, als het ware aan gewoon waren geworden, zodat het vreemde er toen voor hen af was.

2. Hij verbleef toen aldaar niet vele dagen, daar Hij nu slechts de kennismaking wilde beginnen, die Hij later zou voortzetten. Christus wilde Zijn werk en Zijne weldaden niet tot ene plaats bepalen, omdat velen Hem nodig hadden. Hij wilde Zijne volgelingen ook leren zich slechts als vreemdelingen en bijwoners in deze wereld te beschouwen, en Zijne dienstknechten om de gelegenheden aan te grijpen en te gaan waar hun werk hen heenvoert. Wij vinden thans Christus niet in de synagogen, maar Hij onderwijst Zijne vrienden, en aldus is Hij trapsgewijze ingegaan tot Zijn werk. Het is goed voor jonge leraren om zich door vrome en stichtelijke toespraken in besloten kring te oefenen, ten einde zich des te beter voor te bereiden op hun arbeid in het openbaar. Hij bleef niet lang te Kapernaum, omdat het Pascha nabij was, en Hij moest het te Jeruzalem vieren, want alles is schoon op zijn tijd. Het mindere goed moet plaats maken voor het grotere, en alle de woningen van Jakob moeten achterstaan bij de poorten van Zion.

II. Hij hield het pascha te Jeruzalem. Het was het eerste na Zijn doop, en de evangelist houdt aantekening van ieder pascha, dat Hij daarna gehouden heeft, vier in getal, het vierde, waarop Hij geleden heeft (drie jaren na dit) en het was nu een half jaar na Zijn doop. Christus, geworden zijnde onder de wet, heeft het pascha te Jeruzalem gehouden, zie Exodus 23:17. Aldus leerde Hij ons door Zijn voorbeeld een stipt waarnemen der Goddelijke inzettingen en een vlijtig bijwonen van de Godsdienstige bijeenkomsten. Hij ging op naar Jeruzalem toen het pascha nabij was, ten einde daar te zijn met de eersten. Het wordt het pascha der Joden genoemd, omdat het bijzonder het hun was, (Christus is ons Pascha), weldra zal God het niet meer als het Zijne erkennen. Christus heeft jaarlijks het pascha te Jeruzalem gehouden, van dat Hij twaalf jaren oud was, in gehoorzaamheid aan de wet, maar nu Hij Zijn openbaren dienst heeft aangevangen, kunnen wij iets meer van Hem verwachten dan tevoren. Er worden ons hier twee dingen meegedeeld, die Hij gedaan heeft:

1. Hij reinigde den tempel, vers 14-17. Merk hier op:

a. De eerste plaats, waar wij Hem te Jeruzalem vinden, is de tempel, en Hij scheen zich niet in het openbaar vertoond te hebben, voordat Hij dáár was, want Zijne tegenwoordigheid en prediking aldaar vormden de heerlijkheid van dat laatste huis, die groter zou wezen dan van het eerste, Haggai 2:9. Er was voorzegd: Maleachi 3:1:Ik zal Mijn engel (of bode) zenden, Johannes de Doper, hij heeft nooit in den tempel gepredikt, maar snellijk zal tot Zijn tempel komen die Heere, dien gijlieden zoekt, snellijk na de verschijning van Johannes de Doper, zodat dit de tijd, en de tempel de plaats was, wanneer en waar de Messias verwacht moest worden.

b. Het eerste werk, waaraan wij Hem bezig zien in den tempel, was de reiniging er van, want aldus was het voorzegd, Maleachi 3:2, 3. Hij zal zitten louterende, en Hij zal de kinderen van Levi reinigen. Nu was de tijd der reformatie gekomen. Christus kwam om de grote Hervormer te zijn, en, naar de wijze der hervormende koningen van Juda, heeft Hij eerst het verkeerde uitgezuiverd, (en ook dat placht pascha-werk te zijn, zoals in den tijd van Hizkia, 2 Kronieken 30:14, 15, en van Josia, 2 Koningen 23:4 en verder.), en hun daarna geleerd te doen wat recht is. Zuiver eerst den ouden zuurdesem uit, en houd dan het feest. Christus' doel, waarmee Hij in de wereld is gekomen, was de wereld te hervormen, en Hij verwacht, dat allen, die tot Hem komen, hun hart en leven zullen hervormen, of reinigen, Genesis 35:2. Dat heeft Hij ons geleerd door den tempel te reinigen. Zie hier wat het bederf was, dat uitgezuiverd moest worden. In een der tempel-voorhoven vond Hij ene markt, en wel in dien, welke het voorhof der heidenen genaamd werd binnen den berg van dat huis. Daar verkochten zij ossen, en schapen, en duiven, voor de offers, naar wij veronderstellen, niet voor gewoon gebruik, maar voor het gemak van hen, die van buiten kwamen en hun offers niet in natura konden medebrengen, Deuteronomium 14:24-26. Die mar kt werd wellicht bij het badwater van Bethesda gehouden, Hoofdstuk 5:2, maar werd door de overpriesters toegelaten in den tempel, om den wille van vuil gewin, want ongetwijfeld was de huur der staanplaatsen voor de verkopers en hetgeen betaald moest worden door hen, die er de offerdieren kwamen kopen, en voor het bewijs, dat die dieren zonder gebrek waren, een aanzienlijke bron van inkomsten voor hen. Door liefde tot het geld ontstaat groot bederf in de kerk, 1 Timotheus 6:5, 10. Dáár werd ook geld gewisseld ten gerieve van hen, die elk jaar een halven sikkel moesten betalen voor den dienst des tabernakels, Exodus 30:12, en ongetwijfeld behaalden zij daar winst mede. De maatregel, door onzen Heere gevolgd, om dat bederf uit te zuiveren. Hij had dit alles in den tempel gezien, toen Hij er als particulier in kwam, maar nooit heeft Hij die lieden uitgedreven, voor Hij openlijk als Profeet was opgetreden. Hij bracht gene klacht in bij de overpriesters, want Hij wist, dat zij deze misbruiken steunden. Maar Hij zelf heeft: Ten eerste de schapen en de ossen en hen, die ze verkochten, "uitgedreven uit den tempel". Hij heeft nooit geweld gebruikt om iemand den tempel in te drijven, maar alleen om hen uit te drijven, die hem ontwijdden. Hij heeft de schapen en de ossen niet voor zich zelven genomen, Hij heeft ze niet in beslag genomen of verbeurd verklaard, hoewel zij in Zijns Vaders huis en erf schade en nadeel aanrichtten. Hij dreef ze slechts uit, en hun eigenaars er bij. Hij maakte een gesel van touwtjes, waarmee zij waarschijnlijk hun schapen en ossen voortgeleid hadden, maar op den grond hadden geworpen, waar Christus ze opnam. Zondaars bereiden zelven de gesels, waarmee zij uitgedreven zullen worden van den tempel des Heeren. Hij heeft geen gesel gemaakt om de overtreders te kastijden (Zijne straffen zijn van een anderen aard) doch slechts om het vee er mede uit te drijven, Hij bedoelde slechts hen te hervormen, of te verbeteren, Romeinen 13:3, 4, 2 Corinthiërs 10:8.

Ten tweede. Het geld der wisselaars stortte Hij uit, to kerma -het klein geld -het Nummorum Famulus. Door dat uitstorten van het geld toonde Hij er Zijne minachting van, Hij wierp het op den grond, ter aarde, gelijk het zelf ook aarde of slijk was. Door het omkeren der tafelen toonde Hij Zijn misnoegen jegens hen, die den Godsdienst voor werelds gewin gebruiken. Geldwisselaars in den tempel zijn er ene ergernis. Het is goed om bij hervormingen grondig te werk te gaan, Hij dreef ze allen uit den tempel. Hij stortte niet slechts het geld uit, maar, door de tafelen om te keren, heeft Hij ook dat bedrijf van daar uitgeworpen.

Ten derde. Hij zei tot degenen, die de duiven (de offers der armen) verkochten: Neemt deze dingen van hier weg. Hoewel de duiven minder plaats besloegen dan de ossen en schapen, en ook minder hinderlijk waren, mochten zij daar toch niet toegelaten worden. De musjes en de zwaluwen waren welkom, die werden overgelaten aan Gods voorzienigheid, Psalm 84:4, maar niet de duiven, die tot gewin der mensen gebruikt werden. Gods tempel moet tot geen duivenslag gemaakt worden. Maar let op Christus' voorzichtigheid in Zijn ijver. Toen Hij de ossen en schapen uitdreef, konden hun eigenaars ze volgen, toen Hij het geld uitstortte, konden zij het weer oprapen, maar als Hij de duiven had laten vliegen, dan zouden zij ze wellicht niet terug hebben gekregen, daarom zei Hij tot degenen, die de duiven verkochten: Neemt deze dingen van hier weg. Onze ijver moet altijd met voorzichtigheid gepaard gaan, opdat wij zelven niet iets doen, dat onbetamelijk is, of schade berokkent aan anderen.

Ten vierde. Hij gaf hun een goede reden voor hetgeen Hij deed: Maakt niet het huis Mijns Vaders tot een huis van koophandel. Kracht van bestraffing moet vergezeld gaan van redenen ter overtuiging.

A. Hier is ene reden, waarom zij den tempel niet moesten ontwijden, omdat hij Gods huis was, en dus niet tot een huis van koophandel gemaakt moest worden. Koophandel is goed op de beurs, maar niet in den tempel. Het was datgene te vervreemden, hetwelk aan de ere Gods gewijd was, het was heiligschennis, het was God te beroven. Het was datgene, hetwelk heilig en plechtig was, te verlagen en gemeen te maken. Het was een hinderen en verstoren van Godsdienstplechtigheden, waarbij men ernstig en aandachtig behoorde te zijn. Het was inzonderheid een smaad en belediging van de vreemdelingen, om bij hun aanbidding gedwongen te wezen om onder schapen en ossen te zijn, en gestoord te worden door het rumoer en gedruis van de markt, want deze markt werd in het voorhof der heidenen gehouden. Het was den Godsdienst dienstbaar te maken aan wereldse belangen, want het gewijde der plaats zal de markt bevorderlijk geweest zijn. Diegenen maken Gods huis tot een huis van koophandel, wier hart vervuld is van wereldse zaken, als zij de Godsdienstoefening bijwonen, zoals die van wie gesproken wordt in Amos 8:5, en in Ezechiël 33:31. Evenzo ook diegenen, die den Goddelijken eredienst verrichten voor vuil gewin, en de gaven des Heiligen Geestes verkopen, Handelingen 8:18.

B. Hier is ene reden, waarom het voor Hem van zo veel belang was om het te reinigen, het was het huis Zijns Vaders. Daarom had Hij ook macht en gezag om het te reinigen, want Hij was, als de Zoon, getrouw in geheel Zijn huis, Hebreeën 3:5, 6. Door God Zijn Vader te noemen, geeft Hij te kennen, dat Hij de Messias was, van wie gezegd is: Die zal Mijn naam een huis bouwen, en Ik zal hem zijn tot een Vader. 2 Samuel 7:13, 14. Daarom had Hij ijver om het te reinigen: "Het is Mijns Vaders huis, en daarom kan Ik het niet dragen om het ontheiligd en Hem onteerd te zien". Indien God onze Vader in de hemelen is, en indien het dus onze begeerte is, dat Zijn naam worde geheiligd,

dan kan het niet anders of het moet ons een grievende smart zijn, Hem onteerd te zien. Christus' tempelreiniging kan dus met recht tot Zijn grote werken gerekend worden. "Onder al de grote werken van Christus", zegt Hiëronymus, "schijnt dit mij het grootste". In aanmerking genomen:

a. Dat Hij het deed zonder den bijstand van een Zijner vrienden. Waarschijnlijk zou het niet moeilijk geweest zijn om het gepeupel, dat een grote verering had voor den tempel, tegen de ontwijders er van op te doen staan, maar Christus heeft nooit iets aangemoedigd, dat wanordelijk was of tot oproer kon leiden. Er was niemand om Hem te ondersteunen, maar Zijn eigen arm heeft het gewrocht.

b. Dat Hij het deed zonder tegenstand te ontmoeten van Zijne vijanden, hetzij van de marktlieden zelf, of van de overpriesters, die er hen toelieten, en de posse templi -de tempelmacht, tot hun beschikking hadden. Maar het misbruik was te duidelijk om gerechtvaardigd of verdedigd te kunnen worden, het eigen geweten der zondaars is de beste vriend van de hervormers. Toch was dat niet alles: er ging een Goddelijke kracht van uit, ene macht, die den geest der mensen beheerste, en in hun lijdelijkheid, hun geen weerstand bieden, was dat woord der Schrift, Maleachi 3:2, 3, vervuld: Wie zal bestaan als Hij verschijnt? Ten vijfde hebben wij hier ene opmerking Zijner discipelen hieromtrent, vers 17:Zij werden indachtig, dat er geschreven is: De ijver van Uw huis heeft mij verslonden. Zij waren eerst wel ietwat verwonderd om Hem, op wie zij gewezen waren als op het Lam Gods, in zulk een gloed van verontwaardiging te zien, en Hem, dien zij geloofden de koning Israël's te zijn, zo weinig statigheid te zien aannemen, om zelf zodanig een werk te gaan verrichten, maar er kwam hun een Schriftwoord in de gedachte, waardoor zij deze handelwijze zeer goed in overeenstemming konden brengen, zowel met de zachtmoedigheid van het Lam Gods, als met de majesteit van den koning Israël's, want David, sprekende van den Messias, merkt dien ijver op voor Gods huis, en ziet dat die ijver zo sterk is, dat hij Hem verteerde, hij vergat er zich zelven door, Psalm 69:10. Merk nu op:

1. Dat de discipelen de betekenis verstonden van hetgeen Christus deed, door zich de Schrift te herinneren: Zij werden indachtig dat er geschreven is. Het woord van God en de werken van God verklaren en verduidelijken elkaar. Duistere Schriftuurplaatsen worden opgehelderd door hare vervulling in den weg van Gods voorzienigheid, en moeilijke wegen van Gods voorzienigheid worden geëffend en gemakkelijk gemaakt door ze te vergelijken met de Schrift. Zie van hoe groot nut het is voor de discipelen van Christus om tehuis te zijn in ja machtig te zijn in de Schrift. Schriftwaarheden in hun geheugen te hebben, waardoor zij tot alle goed werk volmaakt worden toegerust.

2. De Schriftuurplaats, waaraan zij indachtig werden gemaakt, was zeer gepast en dienstig: De ijver van Uw huis heeft mij verslonden. Hierin is David een type geweest van Christus, dat hij ijverde voor Gods huis, Psalm 132:2.

3. Wat hij er voor deed, deed hij uit al zijne kracht, 1 Kronieken 29:2. Het laatste gedeelte van dat vers, Psalm 69:10, wordt toegepast op Christus, Romeinen 15:3, gelijk het eerste gedeelte er van hier op Hem wordt toegepast. Al de gaven der genade, welke in de Oud-Testamentische heiligen gevonden werden, blonken in de hoogste mate uit in Christus, inzonderheid die van ijver voor Gods huis, en gelijk zij hierin typen waren van Christus, zo zijn zij er voorbeelden in voor ons. Merk op:

a. Jezus Christus was met ijver aangedaan voor het huis Gods, Zijne kerk. Hij heeft het liefgehad en heeft steeds geijverd voor deszelfs eer en welvaren.

b. Deze ijver heeft Hem verteerd, hij heeft Hem zich doen vernederen, te koste geven, zich doen blootstellen aan gevaar. Mijn ijver heeft mij doen vergaan, Psalm 119:139. IJver voor Gods huis verbiedt ons te rade te gaan met onze eigen eer, ons gemak en onze veiligheid, als die onzen plicht en den dienst van Christus in den weg staan, en soms zal die ijver onze ziel zo ver en zo snel wegvoeren op den weg des plichts, dat ons lichaam er geen gelijken tred mede kan houden, en ons even doof maken als onze Meester geweest is voor hen, die Hem aanmaanden om zich zelven te sparen, medelijden te hebben met zich zelven. Het misbruik, waartegen hier geijverd werd, zou men wel als klein en onbeduidend hebben kunnen beschouwen, iets dat wel oogluikend toegelaten kon worden, maar Christus' ijver was zo groot, dat Hij hen zelfs niet kon dragen of dulden, die in den tempel kochten en verkochten. "Indien Hij nu eens dronkaards in den tempel had gevonden," zegt Augustinus, "hoe veel zwaarder zou dan niet Zijn misnoegen geweest zijn!" 2. Na aldus den tempel gereinigd te hebben, gaf Christus aan hen, die er Hem om vroegen, een teken, om te bewijzen op wiens gezag Hij het gedaan had. Merk hier op:

a. Hun vragen om een teken. De Joden antwoordden dan, dat is: de scharen en hun leiders. Joden zijnde, hadden zij veeleer aan Zijne zijde moeten staan, Hem hulp moeten verlenen om de ere huns tempels hoog te houden, maar neen, zij komen er tegen op. Zij, die zich met allen ernst tot het werk der reformatie begeven, moeten tegenstand verwachten. Als zij niets tegen de zaak zelf weten in te brengen, stellen zij Zijn recht om het te doen in twijfel. Wat teken toont gij ons, om te bewijzen, dat gij gemachtigd zijt om deze dingen te doen? Het was voorzeker een goed werk om den tempel te reinigen, maar wat had hij het op zich te nemen om het te doen, hij, die hier generlei ambt bekleedde? Zij beschouwden het als ene uitoefening van rechtsmacht, en zij vonden, dat Hij moest bewijzen een profeet te zijn, ja meer dan een profeet. Maar was dan de zaak zelf niet reeds een teken? Zijne macht om zo velen van hun plaats te verdrijven, zonder tegenstand te ontmoeten, was een bewijs van Zijn gezag, Hij, die met zo Goddelijke macht was gewapend, was voorzeker ook met een Goddelijke opdracht gewapend. Wat was dezen kopers en verkopers, dat zij vloden, dat zij achterwaarts keerden? Voorzeker was het "voor het aangezicht des Heeren," Psalm 114:5, 7, geen mindere tegenwoordigheid dan deze.

b. Christus' antwoord op deze vraag, vers 19. Hij heeft niet terstond een wonder gedaan om hen te overtuigen, maar gaf hun een teken in iets dat later gebeuren zou, waarvan de waarheid zou blijken uit de gebeurtenis zelf, overeenkomstig Deuteronomium 18:21, 22. Het teken nu, dat Hij hun geeft, is Zijn eigen dood en opstanding. Hij verwijst hen naar hetgeen: Ten eerste. Zijn laatste teken zou wezen. Indien zij niet overtuigd zouden worden door hetgeen zij zagen en hoorden, zo laat hen wachten. Ten tweede. Het grote teken, waardoor Hij bewezen werd de Messias te zijn, want van Hem was voorzegd, dat Hij verwond zou worden, Jesaja 53:5, uitgeroeid, Daniël 9:26, en dat Hij toch gene verderving zou zien, Psalm 16:10. Deze dingen zijn vervuld in den gezegenden Jezus, en dus was Hij in waarheid de Zoon van God, en kon Hij gezag oefenen in den tempel, het huis Zijns Vaders. Hij voorzegt Zijn dood en opstanding, niet in duidelijke bewoordingen, maar in overdrachtelijke uitdrukkingen, evenals toen Hij later hun een teken gaf, en het noemde het teken van Jonas den profeet, zo ook hier: Breekt dezen tempel, en in drie dagen zal Ik dezelve oprichten. Aldus heeft Hij in gelijkenissen gesproken tot hen, die moedwillig onwetend waren, opdat zij niet zouden bemerken, Mattheus 13:13, 14. Zij, die niet willen zien, zullen niet zien. Ja, die

overdrachtelijke zegswijze bleek zulk een struikelblok voor hen te zijn, dat zij als getuigenis tegen Hem werd aangevoerd om te bewijzen, dat Hij een Godslasteraar was, Mattheus 26:60, 61. Indien zij Hem nederig naar de betekenis hadden gevraagd van Zijne woorden, Hij zou het hun gezegd hebben, en dan zou het hun een reuke des levens ten leven geweest zijn, maar zij waren besloten om te vitten, en zo bleek het hun dan een reuke des doods ten dode te wezen. Zij, die niet overtuigd wilden wezen, werden verhard, en de wijze van uitdrukking van deze voorzegging heeft de vervulling der voorzegging teweeggebracht. Ten eerste. Hij voorzegt Zijn dood door de boosaardigheid der Joden in deze woorden: Breekt dezen tempel, dat is: "Gij zult hem breken, Ik weet, dat gij het zult. Ik zal u toelaten hem te breken." Bij den aanvang Zijner openbare bediening heeft Christus helder en duidelijk voorzien al wat Hij bij het einde er van te lijden zou hebben, en toch is Hij er goedsmoeds mede voortgegaan. Het is goed om reeds bij den aanvang op het ergste voorbereid te zijn. Ten tweede. Hij voorzegt Zijne opstanding door Zijn eigen kracht: In drie dagen zal Ik dezelve oprichten. Er waren anderen, die opgericht werden, maar Christus heeft zich zelven opgericht, heeft zelf het leven hernomen. Hij heeft die zaak uitgedrukt door breken en weder oprichten van den tempel. Ten eerste. Omdat Hij zich nu ging rechtvaardigen voor Zijne reiniging van den tempel, dien zij hadden ontwijd, alsof Hij gezegd had: Gij, die den enen tempel ontheiligt, zult een anderen tempel breken, en Ik zal Mijn gezag doen blijken, door te reinigen wat gij ontreinigd hebt, en door op te richten wat gij zult breken en neerwerpen". Den tempel te ontwijden is hem neer te werpen, en hem te hervormen is hem weer op te richten. Ten tweede. Omdat de dood van Christus in waarheid het verwoesten is geweest van den Joodsen tempel, de teweegbrenging er van, en Zijne opstanding was de oprichting van een anderen tempel, de Evangeliekerk, Zacheria 6:12. De wegneming van hun plaats en volk, Hoofdstuk 11:48, was de rijkdom der wereld, Amos 9:11, Handelingen 15:16.

c. Hun vitterij op dat antwoord: Zes en veertig jaren is over dezen tempel gebouwd, vers 20. "Tempelwerk ging altijd langzaam, en kunt gij dit dan zo vlug bewerkstelligen?" Nu tonen zij hier enige kennis, zij wisten te zeggen hoe lang er over den tempel gebouwd was. Dr. Lightfoot berekent, dat er juist zes en veertig jaren verlopen waren tussen de fondamentlegging van Zerubbabels tempel in het tweede jaar van Cyrus, en de volledige vestiging van den tempeldienst in het 32ste jaar van Artaxerxes, en evenzo van den aanvang van Herodes' tempelbouw in het 18de jaar zijner regering tot aan diezelfden tijd, toen de Joden zeiden, dat het juist zes en veertig jaren was oolikodomêthê, is over dezen tempel gebouwd. Zij tonen echter nog meer onwetendheid. Ten eerste. Van de betekenis van Christus' woorden. Men begaat dikwijls grote vergissingen door letterlijk op te vatten hetgeen, waarvan de Schrift in figuurlijken zin spreekt. Hoe zeer veel kwaad is er niet gesticht door aan de woorden: Dit is Mijn lichaam, een lichamelijke en vleselijke uitlegging te geven! Ten tweede. Van de almacht van Christus, alsof Hij niet meer kon doen dan een ander. Hadden zij geweten, dat Hij het was, die alle dingen in zes dagen geschapen heeft, zij zouden het niet zo ongerijmd hebben geacht, dat Hij den tempel in drie dagen weder oprichten kon.

d. De verdediging van Christus' antwoord tegen hun vitterij. De moeilijkheid wordt spoedig weggenomen door de verklaring van de uitdrukkingen: Hij zei dit van den tempel Zijns lichaams, vers 21. Hoewel Christus in Zijne reiniging van den tempel een groten eerbied er voor aan den dag heeft gelegd, wil Hij toch, dat wij zullen weten, dat de heiligheid des tempels, waarvoor Hij zo ijverde, slechts typisch was, en ons er toe leiden moet om te denken aan een anderen tempel, waarvan deze slechts de afschaduwing was, terwijl Christus er het wezen van is, Hebreeën 9:9, Colossenzen 2:17. Sommigen denken, dat Hij, toen Hij zei: Breekt dezen tempel, op Zijn eigen lichaam wees, of er de hand op legde, dit is zeker: Hij sprak van den tempel Zijns lichaams". Het

lichaam van Christus is de ware tempel, waarvan die te Jeruzalem het type was. Evenals de tempel, was het gebouwd door onmiddellijke aanwijzing Gods: Gij hebt mij het lichaam toebereid, Hebreeën 10:5. Evenals de tempel, was het een heilig huis, het wordt genoemd dat heilige. Evenals de tempel was het de woning van Gods heerlijkheid, dáárin heeft het eeuwige Woord gewoond, de ware Shechina. Hij is EMMANUEL -God met ons. De tempel was de plaats en het middel van gemeenschap tussen God en Israël: daar heeft God zich aan hen geopenbaard, dáár hebben zij zich en hun dienst Hem voorgesteld. Zo spreekt God tot ons door Christus, en wij spreken tot Hem. Zij, die aanbaden, zagen heen naar dat huis, 1 Koningen 8:30, 35. 1) Zo moeten wij God aanbidden met het oog op Christus.

e. Ene opmerking der discipelen hierover, welke lang daarna hier ingelast werd ter opheldering van deze geschiedenis, vers 22. Als Hij opgestaan was van de doden, werden Zijne discipelen gedachtig, dat Hij dit tot hen gezegd had. In vers 17 zagen wij, dat zij indachtig werden wat tevoren van Hem geschreven was, en hier zien wij, hoe zij zich herinnerden wat zij van Hem hadden gehoord. Het geheugen van Christus' discipelen moet wezen gelijk aan den schat van dien heer des huizes, voorzien van nieuwe en oude dingen, Mattheus 13:52. Merk nu op: wanneer zij zich deze woorden herinnerden: als Hij opgestaan was van de doden. Het schijnt, dat zij op dat ogenblik Christus' bedoeling niet ten volle hebben begrepen, want zij waren nog slechts kinderkens in kennis, maar zij bewaarden die woorden in hun hart, en later zijn zij hun even verstaanbaar als nuttig geworden. Het is goed op te merken en te horen wat hierna zal zijn, Jesaja 42:23. De jongeren in jaren en belijdenis moeten al die waarheden als een schat bewaren, waarvan zij nu de betekenis nog niet recht verstaan, want zij zullen hun later nuttig zijn, als zij meer gevorderd zijn zullen. Van de leerlingen van Pythagoras zei men, dat zijne voorschriften in hen schenen te bevriezen tot zij veertig jaren oud waren, en dan begonnen zij te ontdooien, en zo is ook dit gezegde van Christus weer opgeleefd in de herinnering Zijner discipelen, als Hij van de doden was opgestaan, en waarom toen? Ten eerste. Omdat toen de Geest was uitgestort om dingen in hun herinnering terug te roepen, die Christus tot hen gezegd had, Hoofdstuk 14:26. Op den eigen dag, dat Christus van de doden is opgestaan, heeft Hij hun verstand geopend, Lukas 24:45. Ten tweede. Omdat dit woord van Christus toen vervuld werd. Toen de tempel Zijns lichaams gebroken en, ten derden dage, weder opgericht was, toen hebben zij, onder andere woorden van Christus, zich ook dit herinnerd. Een nauwkeurig acht geven op de vervulling der Schrift is zeer bevorderlijk aan het rechte verstaan der Schrift. De profetie wordt verklaard door de gebeurtenis. Welk gebruik zij er van maakten: Zij geloofden de Schrift en het woord, dat Jezus gesproken had, hun geloof hieraan werd bevestigd en ontving er nieuwe kracht en steun door. Zij waren traag van hart om te geloven, Lukas 24:25, maar als zij dan tot geloof kwamen, was het ook een vast, onwrikbaar geloof. De Schrift en het woord van Christus zijn hier samengevoegd, niet omdat zij nauwkeurig overeenkomen of samenstemmen, maar omdat zij zich wederkerig ophelderen en versterken. Toen de discipelen hetgeen zij in het Oude Testament hadden gelezen en uit Christus' eigen mond hadden gehoord vervuld zagen in Zijn dood en opstanding, zijn zij er des te meer door bevestigd geworden in hun geloof er aan.

Johannes 2:23-25

Hier hebben wij een bericht van den voorspoed op Christus' prediking en wonderen te Jeruzalem, toen Hij daar het pascha vierde. Merk op:

I. Dat onze Heere Jezus, toen Hij op het pascha te Jeruzalem was, gepredikt en wonderen gedaan heeft. Dat de mensen in Hem geloofden duidt aan, dat Hij predikte, en er wordt uitdrukkelijk gezegd, dat zij de tekenen zagen, die Hij deed. Hij was nu te Jeruzalem, de heilige stad, vanwaar het woord des Heeren uit zou gaan. Zijne woonplaats was meestal in Galilea, en daarom heeft Hij veel te arbeiden gehad, als Hij eens te Jeruzalem was. De tijd was een heilige tijd, het feest, een tijd, door God verordineerd voor Zijn dienst. Op het paasfeest onderwezen de Levieten de goede kennis des Heeren, 2 Kronieken 30:22,) en Christus nam die gelegenheid waar om te prediken, toen vele mensen bijeenkwamen, en aldus heeft Hij de Goddelijke inzetting van het pascha erkend en geëerd.

II. Dat hierdoor velen er toe gebracht werden om te geloven in Zijn naam, Hem te erkennen als een leraar van God gekomen, zoals Nicodemus gedaan heeft, Hoofdstuk 3:2, een groot profeet, en waarschijnlijk hebben zij, die de verlossing in Jeruzalem verwachtten, geloofd, dat Hij de beloofde Messias was, zo bereid waren zij om die blinkende Morgenster bij haar eerste verschijning welkom te heten.

III. Dat Jezus zich zelven hun echter niet toebetrouwde, vers 24, ouk episteuen heauton autois. Het is hetzelfde woord, dat gebruikt is voor in Hem te geloven, zodat in Christus te geloven wil zeggen ons zelven aan Hem en Zijne leiding toe te betrouwen. Christus zag geen reden om enig vertrouwen te stellen in deze nieuw-bekeerden te Jeruzalem, waar Hij vele vijanden had, die Hem zochten te verderven, hetzij:

1. Omdat zij, of tenminste sommigen van hen, onoprecht waren, en Hem zouden verraden, indien de gelegenheid er zich toe voordeed, of indien zij er sterk toe in verzoeking kwamen. Hij had onder de Galileërs meer discipelen, die Hij kon vertrouwen, dan onder de inwoners van Jeruzalem. In gevaarlijke tijden en plaatsen is het verstandig om wel toe te zien in wie gij vertrouwen stelt, memnêso apistein -leer te wantrouwen. Of:

2. Omdat zij zwak waren, en ik zou willen hopen, dat dit het ergste er van was, niet dat zij verraderlijk waren en voornemens waren Hem kwaad te doen, maar,

a. dat zij vreesachtig waren, dat het hun ontbrak aan ijver en moed en zij door vreesaanjaging er toe gebracht konden worden om iets verkeerds te doen. In tijden van moeilijkheden en gevaar kan in lafaards geen vertrouwen gesteld worden. Of

b. Zij waren onstuimig, het ontbrak hun aan tact en bescheidenheid. Die van Jeruzalem bouwden hun verwachtingen wellicht op de wereldlijke regering van den Messias, meer dan anderen dit deden, en in die verwachting zouden zij allicht een stouten stap wagen tegen de regering, indien Christus zich aan hen had toevertrouwd, en zich aan hun hoofd had gesteld, maar dat wilde Hij niet, want Zijn koninkrijk is niet van deze wereld. Onrustige, onstuimige lieden behoren wij te schuwen, zoals onze Meester hier gedaan heeft, al is het ook, dat zij evenals deze lieden, belijden in Christus te geloven.

IV. Dat de reden, waarom Hij zich niet aan hen toebetrouwde, was dat Hij hen kende, vers 25, de boosheid kende van sommigen en de zwakheid van anderen. De evangelist gebruikt deze gelegenheid, om Christus' alwetendheid aan te tonen.

1. Hij kende alle mensen, niet slechts hun namen en hun aangezichten, zoals het ons mogelijk is velen te kennen, maar hun aard en karakter, hun neigingen en hun bedoelingen, zoals wij geen enkelen mens kennen, ja, nauwelijks ons zelven. Hij kent alle mensen, want Zijn machtige hand heeft allen gemaakt, Zijn doordringend oog ziet hen, doorziet hen. Hij kent Zijn listige vijanden, en al hun verborgen plannen, Zijn valse vrienden, en hun waar karakter, in wat zij wezenlijk zijn, in weerwil van alles wat zij voorgeven te zijn. Hij kent hen, die in waarheid de Zijnen zijn, Hij kent hun oprechtheid, en ook hun zwakheid. Hij weet wat maaksel zij zijn.

2. Hij had niet van node, dat iemand getuigen zou van den mens. Zijne kennis ontstond niet uit hetgeen Hem meegedeeld werd door anderen, maar door Zijn eigen onfeilbaar inzicht. Het is het ongeluk van aardse vorsten, dat zij door de ogen van anderen moeten zien, en met de oren van anderen moeten horen, en de dingen moeten nemen, zoals zij hun worden voorgesteld, maar Christus gaat zuiver en alleen af op Zijn eigen kennis. Engelen zijn Zijne boden, maar niet Zijne spionnen, want Zijn eigen ogen doorlopen de ganse aarde, 2 Kronieken 16:9. Het kan ons troost geven met betrekking tot Satans beschuldigingen, dat Christus zijne kenschetsing van der mensen karakter niet zal aannemen.

3. Hij zelf wist wat in den mens was. in bijzondere personen, zowel als in den aard en het geslacht der mensen. Wij weten wat door mensen gedaan wordt, Christus weet wat in hen is, Hij beproeft het hart en de nieren. Dat is het kroonrecht van het essentiële, eeuwige Woord, Hebreeën 4:12, 13. Wij matigen ons Zijn kroonrecht aan, als wij ons verstouten der mensen hart te oordelen. Hoe geschikt is Christus om de Zaligmaker der mensen te zijn, hoe zeer geschikt om de Geneesmeester te wezen, die zulk een volkomen kennis heeft van den toestand van den zieke, van zijn gestel en van zijne kwaal, zo volkomen weet wat in hem is! Hoe geschikt ook om de Rechter van allen te wezen! Want het oordeel van Hem, die alle mensen kent, alles weet wat in de mensen is, moet wel naar waarheid wezen. Dit nu was al de voorspoed, dien Christus' prediking en wonderen te Jeruzalem gehad heeft op deze reize. De Heere komt tot Zijn tempel, en tot Hem komen slechts enige zwakke, eenvoudige lieden, van wie Hij geen ere kon ontvangen, en in wie Hij geen vertrouwen kon stellen, in het einde echter zal het woord der profetie vervuld worden: van den arbeid Zijner ziel zal Hij vrucht zien.

HOOFDSTUK 3

1 En er was een mens uit de Farizeen, wiens naam was Nicodemus, een overste der Joden;
2 Deze kwam des nachts tot Jezus, en zeide tot Hem: Rabbi, wij weten, dat Gij zijt een Leraar van God gekomen; want niemand kan deze tekenen doen, die Gij doet, zo God met hem niet is.
3 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien.
4 Nicodemus zeide tot Hem: Hoe kan een mens geboren worden, nu oud zijnde? Kan hij ook andermaal in zijner moeders buik ingaan, en geboren worden?
5 Jezus antwoordde: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Zo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in het Koninkrijk Gods niet ingaan.
6 Hetgeen uit het vlees geboren is, dat is vlees; en hetgeen uit den Geest geboren is, dat is geest.
7 Verwonder u niet, dat Ik u gezegd heb: Gijlieden moet wederom geboren worden.
8 De wind blaast, waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid; maar gij weet niet, van waar hij komt, en waar hij heen gaat; alzo is een iegelijk, die uit den Geest geboren is.
9 Nicodemus antwoordde en zeide tot Hem: Hoe kunnen deze dingen geschieden?
10 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zijt gij een leraar van Israël, en weet gij deze dingen niet?
11 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Wij spreken, wat Wij weten, en getuigen, wat Wij gezien hebben; en gijlieden neemt Onze getuigenis niet aan.
12 Indien Ik ulieden de aardse dingen gezegd heb, en gij niet gelooft, hoe zult gij geloven, indien Ik ulieden de hemelse zou zeggen?
13 En niemand is opgevaren in den hemel, dan Die uit den hemel neergekomen is, namelijk de Zoon des mensen, Die in den hemel is.
14 En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden;
15 Opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.
16 Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.
17 Want God heeft Zijn Zoon niet gezonden in de wereld, opdat Hij de wereld veroordelen zou, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden.
18 Die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is alrede veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd in den Naam des eniggeboren Zoons van God.
19 En dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is, en de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het licht; want hun werken waren boos.
20 Want een iegelijk, die kwaad doet, haat het licht, en komt tot het licht niet, opdat zijn werken niet bestraft worden.
21 Maar die de waarheid doet, komt tot het licht, opdat zijn werken openbaar worden, dat zij in God gedaan zijn.
22 Na dezen kwam Jezus en Zijn discipelen in het land van Judea, en onthield Zich aldaar met hen, en doopte.
23 En Johannes doopte ook in Enon bij Salim, dewijl aldaar vele wateren waren; en zij kwamen daar, en werden gedoopt.
24 Want Johannes was nog niet in de gevangenis geworpen.
25 Er rees dan een vraag van enigen uit de discipelen van Johannes met de Joden over de reiniging.
26 En zij kwamen tot Johannes, en zeiden tot hem: Rabbi, Die met u was over de Jordaan, Welken gij getuigenis gaaft, zie, Die doopt, en zij komen allen tot Hem.

27 Johannes antwoordde en zeide: Een mens kan geen ding aannemen, zo het hem uit den hemel niet gegeven zij.
28 Gijzelven zijt mijn getuigen, dat ik gezegd heb: Ik ben de Christus niet; maar dat ik voor Hem heen uitgezonden ben.
29 Die de bruid heeft, is de bruidegom, maar de vriend des bruidegoms, die staat en hem hoort, verblijdt zich met blijdschap om de stem des bruidegoms. Zo is dan deze mijn blijdschap vervuld geworden.
30 Hij moet wassen, maar ik minder worden.
31 Die van boven komt, is boven allen; die uit de aarde is voortgekomen, die is uit de aarde, en spreekt uit de aarde. Die uit den hemel komt, is boven allen.
32 En hetgeen Hij gezien en gehoord heeft, dat getuigt Hij; en Zijn getuigenis neemt niemand aan.
33 Die Zijn getuigenis aangenomen heeft, die heeft verzegeld, dat God waarachtig is.
34 Want Dien God gezonden heeft, Die spreekt de woorden Gods; want God geeft Hem den Geest niet met mate.
35 De Vader heeft den Zoon lief, en heeft alle dingen in Zijn hand gegeven.
36 Die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven; maar die den Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem.

In dit hoofdstuk hebben wij

I. Christus gesprek met Nicodemus, een Farizeeër, over de grote verborgenheid van het Evangelie waaromtrent Hij hem nu onderricht, vers 1-21. Het gesprek van Johannes den Doper met zijne discipelen, betreffende Christus, bij gelegenheid van Zijne komst dicht bij de plaats waar Johannes was, vers 22-36, waarin hij oprecht en getrouw afstand doet aan Hem van alle eer en invloed.

Johannes 3:1-21

Aan het einde van het vorige hoofdstuk hebben wij gezien, dat te Jeruzalem weinigen tot Christus gebracht werden, maar toch wel sommigen, en hier is er een van en wel een aanzienlijke. Het is der moeite waard om een groten weg af te leggen ten einde de verlossing te bewerken, al was het van slechts ene ziel. Merk op:

I. Wie deze Nicodemus is. Niet velen van de machtigen en edelen zijn geroepen, maar toch sommigen, en hier was er een. Niet velen van de oversten of van de Farizeeën, evenwel:

1. Hier is een mens uit de Farizeeën, een geleerde. Er moet niet gezegd worden, dat al de volgelingen van Christus ongeleerde, onwetende mensen zijn geweest. De beginselen der Farizeeën en de eigenaardigheden hunner sekte waren in strijd met den geest van het Christendom, toch waren er sommigen in wie die hoge gedachten werden neergeworpen en tot de gehoorzaamheid van Christus gebracht. De genade van Christus is machtig om den sterksten tegenstand te verbreken.

2. Hij was een overste der Joden, een lid van het grote sanhedrin, een senator, een raadsheer, een man van gezag in Jeruzalem. Hoe slecht de zaken ook stonden, sommige oversten waren welgezind, maar zij konden weinig goed doen, omdat de stroom hun zo sterk tegen was, zij werden overstemd door de meerderheid, die verdorven was, zodat zij het goed niet konden doen, dat zij wensten te doen. Toch is Nicodemus op zijne plaats gebleven, en deed hij wat hij kon, zo hij al niet kon wat hij wilde.

II. Zijn plechtige toespraak tot onzen Heere Jezus Christus, vers 2. Zie hier:

1. Wanneer hij kwam: Deze kwam des nachts tot Jezus. Hij heeft met Jezus een bijzonder onderhoud gezocht, en achtte het niet genoeg om Zijn openbare redevoeringen te horen. Hij wilde een afzonderlijk gesprek met Hem hebben, waarbij hij vrij en onbelemmerd met Hem kon wezen. Een persoonlijk onderhoud met bekwame en getrouwe leraren over de belangen onzer ziel zou ons van groot nut kunnen wezen, Maleachi 2:7. Hij heeft dit gesprek des nachts gehad, hetgeen beschouwd kan worden

a. als ene daad van bescheidenheld en voorzichtigheid. Christus was den gehelen dag bezig met openbaren arbeid, en hij wilde Hem daarin niet storen, en zo heeft hij dan gewacht op Christus' ure, en bezocht Hem in Zijn vrijen tijd. De belangen van ons zelven of van ons gezin moeten achterstaan bij de belangen van het publiek, het algemeen. Het grotere goed heeft de voorkeur boven het kleinere. Christus had vele vijanden, daarom moet Nicodemus incognito tot Hem komen, want, zo het den overpriesters bekend werd, zouden zij er in te meer woede door ontstoken worden.

b. Als een blijk van ijver en voortvarendheid. Nicodemus was een man van zaken en kon over dag geen tijd vinden voor een bezoek aan Christus, daarom wilde hij dien tijd liever van zijn vermaak of genoegen in den avond afnemen, of wel van zijn nachtrust, dan om in het geheel niet met Christus te kunnen spreken. Terwijl anderen sliepen, vergaderde hij kennis, zoals David door overpeinzing, Psalm 63:7, 119:148. Het was waarschijnlijk reeds in den eigen nacht, volgende op den dag, toen hij Zijne wonderen had gezien, en hij wilde de eerste gelegenheid niet verzuimen om ten opzichte zijner overtuiging tot volkomen klaarheid te komen. Hij wist niet, hoe spoedig Christus de stad

wellicht ging verlaten, of wat er van nu tot aan een volgend feest kon gebeuren, en zo wilde hij dan geen tijd verliezen. In den nacht kon zijn gesprek met Christus vrijer zijn, en was er minder kans om gestoord te worden. Dat waren Noctes Christiana -Christelijke nachten, oneindig meer leerrijk dan de Noctes Atticæ -Attische nachten. Of

c. Als een blijk van vrees en lafhartigheid. Hij was bang, of hij schaamde zich om bij Christus gezien te worden, en daarom kwam hij des nachts. Als de Godsdienst uit de mode is, dan zijn er vele Nikodemussen, inzonderheid onder de oversten, die Christus en Zijn Godsdienst meer genegen zijn dan zij willen weten. Doch merk op: Ten eerste, dat Christus, hoewel hij des nachts kwam, hem toch welkom heette, zijne oprechtheid aannam en zijne zwakheid vergaf, hij nam zijn temperament in aanmerking, dat wellicht vreesachtig was, en de verzoeking, die zijne plaats en ambt voor hem meebracht, en hiermede heeft Hij Zijnen dienstknechten geleerd allen mensen alles te worden, een goed begin aan te moedigen, al is dit dan ook zwak. Paulus predikte in het bijzonder aan degenen, die in achting waren, Galaten 2:2. Ten tweede. Hoewel hij nu des nachts kwam, heeft hij toch later, toen de gelegenheid daar was, Christus openlijk erkend, Hoofdstuk 7:50, 19:39. De genade, die in het eerst slechts als een mostaardzaadje is, kan tot een groten boom worden.

2. Wat hij zei. Hij kwam niet om met Christus over politiek en staatszaken te spreken, (hoewel hij een overste was) maar over de belangen van zijn eigen ziel en haar heil, en zonder omwegen komt hij terstond tot de zaak. Hij noemt Christus Rabbi, hetwelk betekent een groot man, zie Jesaja 19:20. Hij zal hun een Heiland en Meester (of grote) zenden, een Heiland en een Rabbi, zoals er in den grondtekst staat. Er is hoop voor hen, die eerbied hebben voor Christus, hoge gedachten van Hem koesteren, en wèl van Hem spreken. Hij zegt aan Christus hoe ver hij reeds gekomen is: Wij weten dat Gij zijt een leraar. Merk nu op:

a. Zijne verklaring betreffende Christus: Gij zijt een leraar van God gekomen, niet opgeleid noch geordend door mensen, zoals andere leraren, maar gesteund door Goddelijke ingeving en Goddelijk gezag. Hij, die de soevereine Heerser zou wezen, is eerst gekomen als Leraar, want Hij wilde heersen door rede, niet door strengheid, door de macht der waarheid en niet van het zwaard. De wereld lag verzonken in onwetendheid en dwaling, de Joodse leraren waren verdorven, en brachten hen op een dwaalweg: Het is tijd voor den Heere, dat Hij werke. Hij was een leraar van God gekomen, van God, als den Vader van alle barmhartigheid, in ontferming over een duistere, misleide wereld, van God, als den Vader des lichts en de Fontein der waarheid, al het licht en al de waarheid, waarop wij onze ziel kunnen wagen.

b. Zijne verzekerdheid hiervan: Wij weten, niet ik slechts, maar ook anderen, dit nam hij aan als vaststaande, daar de zaak zo duidelijk, zo klaarblijkelijk was. Wellicht wist hij, dat verscheidene Farizeeën en oversten, met wie hij omgang had, zijne overtuiging deelden, maar de genade niet hadden om er voor uit te komen. Wij kunnen ook onderstellen, dat hij in het meervoud sprak (wij weten) omdat hij een paar vrienden en leerlingen had medegebracht, om onderricht van Christus te ontvangen, daar hij wist dat dit onderwijs van belang was voor allen. "Meester," zegt hij, "wij komen met de begeerte om onderwezen te worden, om Uwe leerlingen te zijn, want wij zijn er volkomen van overtuigd, dat Gij een Goddelijke leraar zijt."

c. De grond dier verzekerdheid: "Niemand kan deze tekenen doen, die Gij doet, zo God met hem niet is. Hier worden wij verzekerd van de waarheid van Christus' wonderen, en dat zij geen

nagemaakte of schijnbare wonderen waren. Hier was Nicodemus, een oordeelkundig, verstandig, onderzoekend man, iemand, die alle reden en alle gelegenheid had om ze te onderzoeken, die er zo ten volle van overtuigd was, dat het wezenlijke wonderen waren, dat hij er toe gekomen is om te handelen tegen zijne belangen en tegen den stroom van de mannen van zijn stand en rang, die tegen Christus bevooroordeeld waren. Er wordt ons aangewezen welke gevolgtrekkingen uit Christus' wonderen af te leiden: nl. dat wij Hem hebben te ontvangen als een leraar van God gekomen. Zijne wonderen waren Zijne geloofsbrieven. De loop der natuur kon niet veranderd worden dan door de macht van den God der natuur, die-des zijn wij zeker-de God is der waarheid en der goedheid, en nooit Zijn zegel op leugen of bedrog zou zetten.

III. Het gesprek, dat hierop tussen Christus en Nicodemus plaatshad, of liever, de rede, welke Christus voor hem gehouden heeft, en wellicht een schets of uittreksel was van Christus' openbare prediking-zie vers 11 en 12. -Onze Heiland spreekt hier van vier dingen:

1. Van de noodzakelijkheid en den aard der wedergeboorte, vers 3-8. Dit nu hebben wij te beschouwen:

a. Als een gepast antwoord op Nicodemus' toespraak. Jezus antwoordde, vers 3. Dat antwoord was of ene bestraffing van hetgeen Hij gebrekkigs zag in de toespraak van Nicodemus. Het was niet genoeg Christus' wonderen te bewonderen en Zijne zending te erkennen, hij moet ook wedergeboren worden. Het is duidelijk, dat hij verwachtte, dat het koninkrijk der hemelen, het koninkrijk van den Messias, nu weldra openbaar zou worden. Hij wordt intijds het aanbreken gewaar van dien dag, en overeenkomstig de heersende denkbeelden der Joden, verwacht hij, dat het in uitwendigen glans en heerlijkheid zal verschijnen. Hij twijfelt niet of deze Jezus, die deze wonderen werkt, of de Messias is, of Zijn profeet, en daarom komt hij Hem hulde brengen, en hoopt aldus voor zich zelven deel te verkrijgen in de voordelen van dat koninkrijk. Maar Christus zegt hem, dat hij geen nut of voordeel kan hebben van die verandering van staat, tenzij er ene verandering van geest, van gemoed, in hem plaatsheeft, ene verandering van beginsel en neigingen, gelijkstaande met een nieuwe geboorte. Nicodemus kwam des nachts. "Maar dat gaat niet," zegt Christus, Zijn Godsdienst moet openlijk voor de mensen beleden worden. Aldus de verklaring van Dr. Hammond. Of een antwoord op wat Hij bedoeld zag in Nicodemus' toespraak. Als Nicodemus Christus erkende als een leraar van God gekomen, aan wie een buitengewone openbaring van den hemel was toebetrouwd, gaf hij duidelijk de begeerte te kennen om te weten wat die openbaring inhield, en ene bereidwilligheid om haar aan te nemen, en Christus verklaart haar.

b. Als krachtig en bepaald door onzen Heere Jezus verklaard: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u.

Ik, de Amen, zeg het, zoals het gelezen kan worden. Ik, de getrouwe en waarachtige Getuige. De zaak is onherroepelijk vastgesteld: tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het koninkrijk Gods niet zien. "Dit zeg Ik u, hoewel gij een Farizeeër, een leraar van Israël zijt." Merk op: Wat vereist wordt: wedergeboren te zijn, dat is: Ten eerste: Wij moeten een nieuw leven leiden. De geboorte is het begin des levens, wedergeboren te zijn is opnieuw te beginnen, gelijk zij, die tot nu toe of zeer verkeerd, of tot zeer weinig nut geleefd hebben. Wij moeten er niet aan denken om het oude gebouw wat te repareren, of op te knappen, wij moeten van den grond op weder opbouwen.

Ten tweede. Wij moeten een nieuwe natuur hebben, nieuwe beginselen, nieuwe neigingen, nieuwe oogmerken. Wij moeten geboren worden, anoothen, hetwelk zowel denuo -wederom, als desuper -van boven, betekent.

1. Wij moeten opnieuw geboren worden, aldus wordt het woord genomen, Galaten 4:9, en ab initio -van het begin, van voren aan, Lukas 1:3. Door onze eerste geboorte waren wij verdorven, in zonde en ongerechtigheid geformeerd, daarom moeten wij een tweede geboorte ondergaan, onze ziel moet opnieuw geformeerd en verlevendigd worden.

2. Wij moeten van boven geboren worden, aldus wordt het woord gebruikt door den evangelist, Hoofdstuk 3:31, 19:11, en ik acht, dat dit inzonderheid hier bedoeld is, zonder het andere uit te sluiten, want van boven geboren te zijn veronderstelt wedergeboren te zijn. Maar deze nieuwe geboorte heeft haar oorsprong van den hemel, Hoofdstuk 1:13, en strekt zich naar den hemel, het is geboren te zijn tot een Goddelijk en hemels leven, een leven van gemeenschap met God en de bovenwereld, en daartoe moet gedeeld worden in de Goddelijke natuur, en moet "het beeld des hemelsen gedragen worden." De onvermijdelijke noodzakelijkheid hiervan: "Tenzij dat iemand (wie hij ook zij, die der menselijke natuur en dus ook haar bederf deelachtig is) wederom geboren worde, hij kan het koninkrijk Gods niet zien, het koninkrijk van den Messias, begonnen in genade en voleindigd in heerlijkheid." Tenzij wij van boven geboren zijn, kunnen wij dit niet zien. Dit is, ten eerste. Wij kunnen er den aard niet van begrijpen. De zaken, het koninkrijk Gods betreffende (waarin Nicodemus onderwezen wenste te worden) zijn van zulk een aard, dat de ziel opnieuw geformeerd moet worden-de natuurlijke mens moet een geestelijke mens worden-eer hij instaat is ze te ontvangen of te begrijpen, 1 Corinthiërs 2:14. Ten tweede. Wij kunnen er de vertroosting niet van aannemen, kunnen gene nuttigheid verwachten van Christus en Zijn Evangelie, part noch deel aan de zaak hebben. De wedergeboorte is volstrekt noodzakelijk voor ons geluk op aarde en onze zaligheid in den hemel. In aanmerking genomen wat wij van nature zijn, hoe bedorven en zondig, -wat God is, in wie alleen wij gelukkig kunnen zijn, -en wat de hemel is, waarvoor de volkomenheid onzer zaligheid bewaard blijft, -zal het uit den aard der zaak blijken, dat wij wedergeboren moeten wezen, omdat het onmogelijk is, dat wij gelukkig zijn, indien wij niet heilig zijn, 1 Corinthiërs 6:11, 12. De grote waarheid van de noodzakelijkheid der wedergeboorte aldus plechtig uitgesproken zijnde:

A. Lokt dit van Nicodemus de tegenwerping uit: Hoe kan een mens geboren worden, nu oud zijnde? vers 4, zo oud als ik nu ben, geroon oon -een oud man zijnde? Hieruit blijkt

a. Zijne zwakheid in kennis. Wat Christus geestelijk gezegd heeft, schijnt hij lichamelijk en vleselijk te hebben opgevat, alsof er geen ander middel was om een onsterfelijke ziel wedergeboren te doen worden, opnieuw te formeren, dan door ook een nieuw lichaam er voor te scheppen, en dat terug te brengen naar den rotssteen, waaruit het gehouwen was, alsof er zulk een verband was tussen de ziel en het lichaam, dat er geen nieuwe formering van het hart kan zijn, zonder dat ook de beenderen opnieuw geformeerd worden. Evenals de andere Joden heeft ook Nicodemus zich ongetwijfeld veel laten voorstaan op zijn eerste geboorte, met hare waardigheden en voorrechten, -de plaats er van: het Heilige Land, wellicht de heilige stad, -zijne maagschap, zoals die, waarin Paulus kon roemen, Filippenzen 3:5. En daarom baart het hem grote verwondering te horen van wedergeboren te moeten worden. Kon hij een betere geboorte, een betere opvoeding hebben gehad, dan als Israëliet te zijn geboren en opgevoed, zou er een geboorte kunnen wezen, die hem meer recht en aanspraak

gaf op ene plaats in het koninkrijk van den Messias? Het is waar, zij beschouwden een proseliet uit de heidenen als een nieuwgeborene, maar zij konden zich niet voorstellen hoe een Jood, een Farizeeër, ooit in betere conditie kon komen door wedergeboren te worden, daarom denkt hij, dat hij, zo hij wedergeboren moest worden, het van haar moest wezen, uit wie hij het eerst geboren was. Zij, die zich verhovaardigen op hun eerste geboorte, zullen moeilijk tot een nieuwe geboorte komen.

b. Zijne bereidwilligheid om onderwezen te worden. Hij keert Christus niet den rug toe vanwege dat harde gezegde, maar gans onbevangen erkent hij zijne onwetendheid, hetgeen de begeerte aanduidt om beter ingelicht te worden, en zo beschouw ik dit, veeleer dan te denken, dat hij zulke grove denkbeelden had van de nieuwe geboorte, waarvan

Christus sprak: "Heere, doe mij dit verstaan, want het is mij een raadsel, ik ben zo dwaas en onwetend, dat ik mij niet kan voorstellen hoe iemand anders dan uit zijne moeder geboren kan worden". Als wij in het Woord Gods datgene vinden, hetwelk duister en moeilijk te begrijpen is, dan moeten wij met ootmoed en naarstigheid de middelen blijven gebruiken, die ons tot meer kennis kunnen leiden, totdat God het ons openbaart.

B. Het wordt door onzen Heere Jezus nader verklaard, vers 5-8. Uit de tegenwerping neemt Hij aanleiding om:

a. Te herhalen en te bevestigen wat Hij gezegd had, vers 5. "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, hetzelfde wat Ik tevoren gezegd heb". Het woord Gods is niet ja en neen, maar ja en amen, wat Hij gezegd heeft, daar zal Hij bij blijven, wie het ook moge tegenspreken, ook zal Hij, vanwege de onwetendheid en dwaling der mensen, niets terugnemen van hetgeen Hij gezegd heeft. Hoewel Nicodemus de verborgenheid der wedergeboorte niet begreep, stelt Christus er toch, even stellig als tevoren, de noodzakelijkheid van vast. Het is dwaasheid te denken aan de verplichting der Evangeliegeboden te kunnen ontkomen door een beroep op het duistere of onbegrijpelijke er van, Romeinen 3:3, 4.

b. Om te verduidelijken wat Hij betreffende de wedergeboorte had gezegd, ter verklaring waarvan Hij verder aantoont:

a. Wie de Werker is van deze gezegende verandering. Wedergeboren te zijn is uit den Geest te zijn geboren, vers 5-8. De verandering wordt niet gewrocht door onze wijsheid of kracht, maar door de kracht en den invloed van den gezegenden Geest der genade. Het is de heiligmaking des Geestes, 1 Petrus 1:2, en de vernieuwing des Heiligen Geestes, Titus 3:5. Het woord, waardoor Hij werkt, is Zijne inspiratie: en tot het hart, waarop gewerkt wordt, heeft Hij toegang.

b. Den aard dezer verandering, en wat het is, dat gewerkt wordt. Het is geest, vers 6. Zij, die wedergeboren zijn, zijn geestelijk gemaakt, gelouterd van het schuim en den droesem der zinnelijkheid. De invloed der redelijke en onsterfelijke ziel heeft de heerschappij herkregen, die zij over het vlees behoort te hebben. De Farizeeën stelden hun Godsdienst in uitwendige reinheid en uitwendige plechtigheden, en geestelijk te worden zou voor hen inderdaad een grote verandering, een machtige ommekeer wezen, niet minder dan een nieuwe geboorte.

c. De noodzakelijkheid dezer verandering. Ten eerste. Christus toont hier, dat het uit den aard der zaak noodzakelijk is, want wij zijn niet geschikt om in te gaan in het koninkrijk Gods, voor wij wedergeboren zijn, Hetgeen uit het vlees geboren is, dat is vlees, vers 6. Hier is onze ziekte met de oorzaak er van, en die oorzaak is van zodanige aard, dat er geen ander middel is ter genezing dan wedergeboren te worden.

1. Er wordt ons hier gezegd wat wij zijn. Wij zijn vlees niet slechts, niet slechts stoffelijk, maar verdorven. De ziel is nog een geestelijke substantie, maar zo verbonden aan het vlees, zo gevangen onder den wil van het vlees, zo bevangen met lust voor de genietingen van het vlees, zo werkzaam om voor het vlees voorziening te maken, dat zij met recht vlees wordt genoemd, zij is vleselijk. En welke gemeenschap kan er nu zijn tussen God, die een Geest is, en ene ziel in dezen toestand?

2. Hoe wij aldus geworden zijn: door uit het vlees te zijn geboren. Het is een bederf, dat ons aangeboren is, en daarom kunnen wij geen nieuwe natuur hebben, of wij moeten wedergeboren worden. De bedorven natuur, die vlees is, ontstaat uit onze eerste geboorte, en daarom moet de nieuwe natuur, die geest is, uit de tweede geboorte ontstaan. Nicodemus sprak van andermaal in zijner moeders buik ingaan en geboren worden, maar, al zou dit kunnen, waartoe zou het nut zijn? Al zou hij honderd maal uit zijne moeder geboren worden, de zaak zou er niet beter om worden, want wat uit het vlees geboren is, dat is vlees, het reine kan niet voortkomen uit het onreine. Hij moet uitzien naar een anderen oorsprong, hij moet uit den Geest geboren worden, of hij kan niet geestelijk worden. Kortom, de zaak staat aldus: de mens is zo gemaakt, dat hij bestaat uit lichaam en ziel, maar bij zijne schepping had zijn geestelijk deel zozeer het overwicht over zijn stoffelijk deel, dat hij een levende ziel werd genoemd, Genesis 2:7. Maar door toe te geven aan de begeerlijkheid van het vlees in het eten van de verboden vrucht, heeft hij de rechtvaardige heerschappij der ziel prijs gegeven aan de tirannie van zinnelijke lusten, en toen was hij niet langer een levende ziel, maar is hij vlees geworden: Stof zijt gij. De levende ziel werd dood en werkeloos, aldus is hij ten dage, dat hij gezondigd heeft, voorzeker gestorven, en alzo is hij aards geworden. In zijn ontaarden staat gewon hij een zoon naar zijn beeld, de menselijke natuur, die geheel in zijne hand was overgegeven, heeft hij, aldus verdorven en ontaard zijnde, voortgeplant, en in diezelfden toestand wordt zij nog steeds voortgeplant. Bederf en zonde zijn ingeweven in onze natuur, wij zijn in ongerechtigheid geboren, waardoor het noodzakelijk wordt, dat de natuur wordt veranderd. Het is niet genoeg een nieuw kleed aan te trekken, of een nieuw gelaat te vertonen, wij moeten den nieuwen mens aandoen, wij moeten nieuwe schepselen wezen. Ten tweede. Christus maakt dit nog verder noodzakelijk door Zijn eigen woord: Verwonder u niet, dat Ik u gezegd heb: Gijlieden moet wederom geboren worden, vers 7.

1. Christus heeft het gezegd, en gelijk Hij Zijn zeggen nooit herroepen heeft en nooit herroepen zal, zo kan ook geheel de wereld Zijn zeggen niet tegenspreken, dat wij moeten wedergeboren worden. Hij, die de grote Wetgever is, wiens wil wet is, -Hij, die de grote Middelaar is van het Nieuwe Verbond, en volmacht heeft om de voorwaarden te regelen, waarop wij met God verzoend kunnen worden en in Hem gelukkig kunnen zijn, -Hij, die de grote Geneesmeester is der zielen, hun toestand kent en weet wat ter hunner genezing nodig is, Hij heeft gezegd: Gijlieden moet wederom geboren worden. "Ik heb u gezegd hetgeen waar allen belang bij hebben, gij, gij allen, de een zowel als de ander, gijlieden moet wederom geboren worden, niet slechts het gemene volk, maar de oversten, de leraren van Israël."

2. Wij moeten er ons niet over verwonderen, want als wij nadenken over de heiligheid van den God, met wie wij te doen hebben, het grote doel onzer verlossing, de verdorvenheid onzer natuur, en den aard der zaligheid, die ons voorgesteld is, dan zullen wij het niet vreemd vinden, dat er zoveel nadruk op wordt gelegd, als op het ene nodige, dat wij wederom geboren moeten worden. Deze verandering wordt door twee vergelijkingen verduidelijkt. Ten eerste. Het weder barende werk des Geestes wordt vergeleken bij water, vers 5. Wedergeboren te zijn is geboren te zijn uit water en uit Geest, dat is: uit den Geest, werkende gelijk water, gelijk Met den Heiligen Geest en met vuur, Mattheus 3:11, betekent met den Heiligen Geest als met vuur. Hetgeen hier voornamelijk bedoeld is, is te tonen, dat de Geest in de heiliging ener ziel:

a. Haar reinigt en zuivert als water, hare vuilheid wegneemt, waardoor zij ongeschikt was voor het koninkrijk Gods. Het is het bad der wedergeboorte, Titus 3:5. Gij zijt afgewassen, 1 Corinthiërs 6:11. zie ook Ezechiël 36:25.

b. Haar verkoelt en verfrist, zoals water het gewonde hert en den vermoeiden reiziger. De Geest wordt vergeleken bij water, Hoofdstuk 7:38, 39, Jesaja 44:3. In de eerste schepping zijn de vruchten des hemels uit water geboren, Genesis 1:20, en wellicht is het met toespeling hierop, dat zij, die van boven geboren zijn, gezegd worden uit water te zijn geboren. Het is waarschijnlijk, dat Christus het oog had op de inzetting des doops, die Johannes had gebruikt, en die Hij zelf begon te gebruiken. Gij moet wederom geboren worden uit den Geest, welke wedergeboorte door den Geest aangeduid wordt door de wassing met water, als het zichtbare teken van de geestelijke genade, niet alsof allen die gedoopt zijn, of alleen zij, die gedoopt zijn, zalig worden, maar zonder die nieuwe geboorte, die gewerkt wordt door den Geest, aangeduid en betekend wordt door den doop, zal niemand beschouwd worden als de beschermde, bevoorrechte onderdanen van het koninkrijk der hemelen. De Joden kunnen niet delen in de voorrechten en weldaden van het koninkrijk van den Messias, waarnaar zij zo lang hebben uitgezien, tenzij dan dat zij afstand doen van alle verwachting om door de werken der wet gerechtvaardigd te worden, en zich onderwerpen aan den doop der bekering, den groten plicht des Evangelies, tot vergeving der zonden, het grote voorrecht des Evangelies.

Ten tweede. Het wordt vergeleken bij wind: De wind blaast, waarheen hij wil, alzo is een iegelijk, die uit den Geest geboren is, vers 8. Hetzelfde woord (pneuma) betekent zowel de wind als de Geest. De Geest kwam op de apostelen in een geweldigen, gedrevenen wind, Handelingen 2:2, Zijn krachtige invloed op het hart van zondaren wordt vergeleken bij het blazen van den wind, Ezechiël 37:9, en Zijn lieflijke invloeden op de ziel der heiligen bij den noordenwind en den zuidenwind, Hooglied 4:16. Deze vergelijking wordt hier gebruikt om aan te tonen:

1. Dat de Geest bij de wedergeboorte vrij en naar Zijn eigen welbehagen werkt. De wind blaast waarheen hij wil voor ons, wacht niet naar onze bevelen en is er ook niet aan onderworpen. God richt en bestuurt hem, hij doet Zijn woord, Psalm 148:8. De Geest doet Zijne invloeden gevoelen waar en wanneer, in wie, en op welke wijze en in welke mate, het Hem behaagt, delende aan een iegelijk in het bijzonder, gelijkerwijs Hij wil, 1 Corinthiërs 12:11.

2. Dat Hij krachtiglijk werkt, en met blijkbaar gevolg: gij hoort zijn geluid, hoewel de oorzaken er van verborgen zijn, zijn toch de uitwerkingen er van openbaar. Als de ziel er toe gebracht wordt om te treuren over de zonde, te zuchten onder den last van het bederf, te smachten naar Christus, te

roepen Abba Vader, dan horen wij het geluid des Geestes, wij bevinden dat Hij werkt, zoals in Handelingen 9:11.

Zie, hij bidt.

3. Dat Hij werkt op geheimenisvolle, verborgen wijze: gij weet niet, van waar hij komt, en waar hij heengaat. Hoe hij zijne kracht vergadert en dan weer verspreidt, is ons een raadsel, en zo is ook de wijze van werken des Geestes ene verborgenheid voor ons. Door wat weg is de Geest des Heeren doorgegaan? 1 Koningen 22:24. Zie Prediker 11:5, en vergelijk die plaats met Psalm 139:14. 2. Wij hebben hier ene rede van Christus over de gewisheid en verhevenheid der Evangeliewaarheden naar aanleiding van de zwakheid van Nicodemus. Hier is:

a. De tegenwerping, die door Nicodemus nog gemaakt wordt, vers 9:Hoe kunnen deze dingen geschieden? Christus' uitlegging van de leer en de noodzakelijkheid der wedergeboorte schijnt het hem nog niet duidelijker te hebben gemaakt. Het bederf der natuur, die haar noodzakelijk maakt, en de weg des Geestes, die haar uitvoerbaar maakt, zijn voor hem even grote verborgenheden als de zaak zelf. Hoewel hij Christus in het algemeen als een Goddelijk leraar had erkend, was hij toch niet genegen Zijn onderwijs aan te nemen, als het niet overeenkwam met de denkbeelden, waarin hij was opgevoed. Zo zijn er velen, die belijden de leer van Christus in het algemeen aan te nemen, maar toch de waarheden des Christendoms niet willen geloven, en zich aan de wetten er van niet willen onderwerpen dan voorzover het hun behaagt. Christus zal hun leraar zijn, mits zij de lessen mogen kiezen, die zij van Hem willen leren. Nu erkent Nicodemus zelf, dat hij Christus, bedoeling niet begrijpt: "Hoe kunnen deze dingen geschieden? Het zijn dingen, die ik niet begrijp, mijn verstand kan ze niet vatten." Aldus zijn de dingen, die des Geestes Gods zijn, den natuurlijken mens dwaasheid. Hij is er niet slechts van vervreemd, waardoor zij hem duister zijn, hij is er ook tegen bevooroordeeld, en daarom zijn zij hem dwaasheid. Omdat deze leer hem nu onbegrijpelijk was (het was door zijn eigen zin en wil dat hij haar niet begreep) twijfelt hij aan de waarheid er van, alsof zij, voor hem een paradox zijnde, daarom op zich zelve een chimera, een hersenschim, was. Velen hebben zulk een hogen dunk van hun eigen bekwaamheid, dat zij denken dat hetgeen zij niet kunnen geloven, ook niet kan worden bewezen, door de wijsheid hebben zij Christus niet gekend.

b. De bestraffing, die Christus hem geeft wegens zijne stompzinnigheid en onwetendheid. "Zijt gij een leraar van Israël-Didaskalos -een leraar, een onderwijzer, iemand, die op den stoel van Mozes zit, en toch niet slechts onbekend is met de leer der wedergeboorte, maar ook niet instaat haar te begrijpen?" Dat woord is ene bestraffing:

A. voor hen, die het op zich nemen anderen te onderwijzen, en toch zelven onwetend en onbekwaam zijn in het woord der gerechtigheid.

B. Voor hen, die hun tijd doorbrengen in denkbeelden en ceremoniën in den Godsdienst te leren en te onderwijzen, in spitsvondigheden en kritische aanmerkingen op de Schrift, terwijl zij op hetgeen praktisch is en strekken kan om hart en leven te verbeteren geen acht slaan. Twee woorden in deze bestraffing hebben grote kracht en nadruk: -Ten eerste. De plaats waar Nicodemus' werkkring was: in Israël, waar zo vele middelen tot kennis voorhanden waren, waar de openbaring Gods was. Hij zou dit uit het Oude Testament hebben kunnen leren.

Ten tweede. De dingen, waarin hij onwetend was: deze dingen, deze noodzakelijke dingen, deze grote dingen, deze Goddelijke dingen. Had hij dan nooit Psalm 51:7, 12 gelezen en Ezechiël 18:31, 36:25, 26 ?

c. Christus' rede hierop over de zekerheid en verhevenheid der Evangeliewaarheden, vers 11-13, om de dwaasheid aan te tonen van hen, die deze dingen vreemd achten, en ze ons onderzoek aan te bevelen. Merk hier op dat de waarheden, die Christus leerde, zeer gewis waren, en waarop wij vastelijk aan kunnen, vers 11: Wij spreken wat we weten. Wij, wie bedoelt Hij buiten zich zelven? Sommigen verstaan het van hen, die van Hem en met Hem getuigen op aarde, de profeten en Johannes de Doper, zij spraken wat zij wisten en gezien hadden, en waarvan zij zelven ten volle overtuigd waren, de Goddelijke openbaring brengt haar eigen bewijs met zich. Anderen verstaan het van hen, die van den hemel hebben getuigd, den Vader en den Heiligen Geest, de Vader was met Hem, de Geest des Heeren was op Hem, daarom spreekt Hij in het meervoud, zoals in Hoofdstuk 14, Wij zullen tot hem komen. Merk op, ten eerste. Dat de waarheden van Christus ontwijfelbaar zeker zijn. Wij hebben alle reden om verzekerd te wezen, dat de woorden van Christus getrouwe woorden zijn, als die waarop wij onze ziel kunnen wagen, want Hij is niet slechts een geloofwaardig getuige, die ons niet zou willen bedriegen, maar ook een bevoegd getuige, die zelf niet bedrogen kon zijn: Wij getuigen wat wij gezien hebben. Hij sprak niet van horen zeggen, maar volgens de blijkbare waarheid, en dus ook met de grootste verzekerdheid. Wat Hij sprak van God, van de onzichtbare wereld, van den hemel en van de hel, van den Goddelijken wil omtrent ons en de raadsbesluiten des vredes, was wat Hij wist, en gezien had, want Hij was een voedsterling bij Hem, Spreuken 8:30. Al wat Christus sprak, sprak Hij uit Zijn eigen kennis en weten. Ten tweede. Dat het ongeloof der zondaren zeer verzwaard wordt door de volstrekte zekerheid van de waarheden van Christus. Zo zeker zijn die dingen, en zo duidelijk, en toch neemt gij ons getuigenis niet aan! Velen blijven ongelovig omtrent dingen, waarvan de geloofwaardigheid toch zo overtuigend blijkt, dat zij er geen geloof aan kunnen weigeren. Hoewel de waarheden, die Christus leerde, meegedeeld werden in de taal en de uitdrukkingen van gewone aardse dingen, waren zij toch in hun aard zeer verheven en hemels. Dit wordt te kennen gegeven in vers 12:Indien Ik ulieden de aardse dingen gezegd heb, dat is: u gesproken heb van de grote dingen Gods, in gelijkenissen, ontleend aan aardse dingen, om ze daardoor gemakkelijker verstaanbaar te maken, zoals dat van de nieuwe geboorte en den wind, -indien Ik Mij aldus gevoegd heb naar uwe vatbaarheid, en in uw eigen taal heb gesproken, en u Mijne leer niet kan doen verstaan, -wat zoudt gij dan doen, indien Ik Mij voegde naar den aard der dingen, en met de tong der engelen sprak, die taal, welke stervelingen niet kunnen spreken? Indien zulke gemeenzame uitdrukkingen reeds struikelblokken voor u zijn, wat zouden dan afgetrokken denkbeelden voor u wezen, en de geestelijke dingen in hun eigen licht getekend? Hieruit kunnen wij leren: Ten eerste: de hoogte en diepte te bewonderen van Christus' leer, zij is een grote verborgenheid der Godzaligheid. De dingen des Evangelies zijn hemelse dingen, buiten den weg van het onderzoek van het menselijk verstand, en nog veel meer buiten het bereik van deszelfs ontdekkingen.

Ten tweede. Om dankbaar de neerbuigende goedheid van Christus te erkennen, daar het Hem behaagt de manier der Evangelie-openbaringen naar onze bevatting te schikken, tot ons te spreken als tot kinderen. Hij weet wat maaksel wij zijn, dat wij uit de aarde zijn, en dat onze plaats is op de aarde, en daarom spreekt Hij aardse zaken tot ons, en maakt Hij de zichtbare en tastbare dingen tot het voertuig der geestelijke dingen, teneinde ze gemakkelijker verstaanbaar voor ons te maken. Dat heeft Hij gedaan beide in de gelijkenissen en in de sacramenten. Ten derde. Om het bederf te

betreuren van onze natuur en onze uiterste ongeschiktheid om de waarheden van Christus te ontvangen en vast te houden. Aardse dingen worden veracht, omdat zij laag, of gemeen zijn, en hemelse omdat zij duister en diepzinnig zijn, en zo zal er, welke methode ook gevolgd wordt, altijd iets op aan te merken zijn, Mattheus 11:17, maar de Wijsheid is, en zal, gerechtvaardigd worden van hare kinderen. Onze Heere Jezus, en Hij alleen, was geschikt om ons een zo vaststaande en zo verheven leer te openbaren: Niemand is opgevaren in den hemel dan Hij, vers 13.

Ten eerste. Niemand dan Christus was instaat ons den wil Gods tot onze zaligheid te openbaren. Nicodemus sprak Christus aan als profeet, maar hij moet weten, dat Hij groter is dan al de Oud-Testamentische profeten, want niemand hunner is opgevaren in den hemel. Zij schreven door Goddelijke ingeving, en niet door of uit hun eigen kennis, Hoofdstuk 1:18. Mozes is opgeklommen tot den berg, maar niet in den hemel. Niemand is tot de gewisse kennis van God en van de hemelse dingen gekomen, zoals Christus, Mattheus 11:27. Onzer is het niet om naar den hemel te zenden om instructies, wij moeten wachten op de instructies, die het den hemel behagen zal ons te zenden, Spreuken 30:4, Deuteronomium 30:12.

Ten tweede. Jezus Christus is machtig, en geschikt, en alleszins bevoegd, om ons den wil van God te openbaren, want Hij is het, die van den hemel neergekomen is, en in den hemel is.

Hoe zult gij geloven, indien Ik ulieden de hemelse (dingen) zou zeggen? had Hij gezegd in vers 12. Nu geeft Hij hier:

1. Een voorbeeld van die hemelse dingen, waarvan Hij hun niet kon spreken, als Hij hun spreekt van Enen, die neergekomen is van den hemel, en toch de Zoon des mensen is, de Zoon des mensen en toch in den hemel is. Indien de wedergeboorte van de ziel des mensen zulk ene verborgenheid is, wat is dan de menswording van den Zone Gods? Dat zijn in waarheid Goddelijke en hemelse dingen. Wij hebben hier ene aanduiding van de twee onderscheidene naturen van Christus in een Persoon. Zijn Goddelijke natuur, in welke Hij neergekomen is van den hemel, Zijn menselijke natuur, in welke Hij de Zoon des mensen is, en de vereniging dezer twee in dat feit, dat Hij de Zoon des mensen zijnde, toch in den hemel is.

2. Hij geeft hun een blijk van Zijne macht om van hemelse dingen tot hen te spreken, en hen in te leiden in de verborgenheid van het koninkrijk der hemelen door hun te zeggen:

a. Dat Hij van den hemel is neergekomen. Het verkeer tussen God en den mens begon hier boven, de eerste aandrang daartoe kwam niet van deze aarde, maar van den hemel. Wij hebben Hem lief, en zenden tot Hem, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad en tot ons gezonden heeft. Hierdoor wordt aangeduid:

A. Christus' Goddelijke natuur. Hij, die neergekomen is van den hemel, is voorzeker meer dan mens, Hij is de Heere uit den hemel, 1 Corinthiërs 15:47.

B. Zijn vertrouwd zijn met de Goddelijke raadsbesluiten, want komende uit het hof des hemels, was Hij er van eeuwigheid af mede bekend.

C. De openbaring Gods. Onder het Oude Testament worden Gods gunsten jegens Zijn volk uitgedrukt door Zijn horen van den hemel, 2 Kronieken 7:14, het aanschouwen van den hemel, Psalm 80:15, het zenden van den hemel, Psalm 57:4, het spreken van den hemel. Nehemia 9:13. Maar het Nieuwe Testament toont ons God neder komende van den hemel, om ons te onderwijzen en te behouden. Dat Hij aldus is neergekomen is een bewonderenswaardige verborgenheid, want de Godheid kan niet van plaats veranderen, en Hij heeft ook Zijn lichaam niet van den hemel gebracht, maar dat Hij aldus ter onzer verlossing is neergekomen, is nog bewonderenswaardiger genade, hierin heeft Hij Zijne liefde jegens ons bevestigd.

b. Dat Hij is de Zoon des mensen, die Mensenzoon, van wie gesproken wordt door Daniël (7:13), met wie de Joden altijd gedacht hebben, dat de Messias wordt bedoeld. Door zich de Zoon des mensen te noemen, toont Christus, dat Hij is de tweede Adam, want de eerste Adam was de vader des mensen. En uit al de Oud-Testamentische titels van den Messias heeft Hij dezen gekozen, omdat er Zijne nederigheid het best door wordt uitgedrukt, en ook omdat hij het meest in overeenstemming was met Zijn tegenwoordigen staat van vernedering.

c. Dat Hij in den hemel is. Thans, nu Hij met Nicodemus spreekt op de aarde, is Hij, als God, toch in den hemel. De Zoon des mensen, als zodanig, was niet in den hemel voor Zijne hemelvaart, maar Hij, die de Zoon des mensen was, was door Zijn Goddelijke natuur overal tegenwoordig, en inzonderheid in den hemel. Aldus kon de Heere der heerlijkheid, als zodanig, niet gekruisigd worden, evenmin als God, als zodanig, Zijn bloed kon storten, toch was de Persoon, die de Heere der heerlijkheid was, gekruisigd, 1 Corinthiërs 2:8, en heeft God de kerk verkregen door Zijn eigen bloed, Handelingen 20:28. Zo innig is de vereniging der twee naturen in een Persoon, dat er onderlinge mededeling is van eigenschappen. Hij zegt niet: hos esti, maar ho oon too ouranoo, God is de ho oon Hij, die is, en de hemel is de woonplaats Zijner heiligheid.

3. Christus spreekt hier van het grote doel van Zijne komst in de wereld, en de zaligheid van hen, die in Hem geloven, vers 14-18. Hier hebben wij de pit en het merg van geheel het Evangelie, het getrouwe woord dat Jezus Christus gekomen is om te zoeken de kinderen der mensen en hen te verlossen van den dood en weer te geven aan het leven. Nu zijn zondaren dood in tweeërlei opzicht. a, Gelijk iemand, die dodelijk gewond, of ziek is aan een ongeneeslijke kwaal, gezegd wordt een ten dode opgeschrevene te zijn, want hij is stervende, en zo is Christus gekomen om ons te verlossen, door ons te genezen, zoals het zien op de koperen slang de Israëlieten genas, vers 14, 15.

b. Gelijk iemand, die rechtvaardiglijk veroordeeld is om te sterven wegens een onvergeeflijke misdaad, een dode is, hij is dood voor de wet, en met betrekking tot dit deel van ons gevaar is Christus gekomen als een Vorst of Rechter, ene acte van straffeloosheid of amnestie afkondigende. Dit behouden is hier gesteld tegenover veroordelen, vers 16-18. Jezus Christus is gekomen om ons te behouden door ons te genezen, zoals de kinderen Israël's, die gebeten waren door de vurige slangen, genezen werden en in het leven bleven door op de koperen slang te zien, De geschiedenis hiervan vinden wij in Numeri 21:6-9. Het was het laatste wonder, dat

door de hand van Mozes ging voor zijn dood. Nu kunnen wij in dat type van Christus opmerken: Ten eerste. Den dodelijken, verderf-aanbrengenden aard der zonde, die hierin ligt opgesloten. De schuld der zonde is gelijk de pijn, veroorzaakt door den beet der vurige slang, de macht van het bederf is als het venijn, dat er door uitgestort wordt. De duivel is de oude slang, arglistig van den

beginne, Genesis 3:1, maar van toen aan vurig, en zijne verzoekingen zijn vurige pijlen, zijn aanval is schrikwekkend, zijne overwinningen zijn verderfelijk. Vraag aan het geweten, dat ontwaakt is, vraag aan veroordeelde zondaren, en zij zullen u zeggen, dat, hoe lieflijk de verlokkingen der zonde ook zijn, zij in haar einde bijten zal als ene slang, Spreuken 23:30-32. Gods toorn tegen ons van wege de zonde is als die vurige slangen, die God onder Zijn volk heeft gezonden om hen te straffen wegens hun murmureren. De vervloekingen der wet zijn als vurige slangen, en dat zijn ook alle de tekenen van den toorn Gods.

Ten tweede. Het krachtige geneesmiddel, dat gegeven is tegen deze dodelijke ziekte. De toestand van arme zondaren is jammerlijk, maar is hij wanhopig? Gode zij dank, neen, niet wanhopig, er is balsem in Gilead. De Zoon des mensen is verhoogd, zoals de koperen slang door Mozes verhoogd werd, waardoor de Israëlieten, die gebeten waren, genezen zijn.

1. Het was een koperen slang, waardoor zij genezen werden. Koper is blinkend, wij lezen van Christus' voeten, dat zij blinkend koper gelijk waren, Openbaring 1:15. Het is duurzaam, Christus is dezelfde. Zij werd gemaakt in den vorm ener vurige slang, en had toch geen gif, geen angel, gevoeglijk Christus voorstellende, die zonde voor ons gemaakt is, en toch gene zonde gekend heeft, in gelijkheid des zondigen vlezes is gezonden, en toch niet zondig is geweest, even onschadelijk als ene slang van koper. De slang was een gevloekt schepsel, Christus is een vloek voor ons geworden. Hetgeen hen genas herinnerde hen aan hun ziekte, zo wordt in Christus ons de zonde vurig en schrikwekkend voorgesteld.

2. Zij werd opgericht op een stang, en zo moet de Zoon des mensen verhoogd worden, aldus betaamde het Hem, Lukas 24:26, 46. Geen geneesmiddel thans. Christus wordt verhoogd,

a. In Zijne kruisiging. Hij was verhoogd aan het kruis. Zijn dood wordt ene verhoging genoemd, Hoofdstuk 12:32, 33. Hij werd verhoogd, opgeheven, als een schouwspel, als een teken, verhoogd tussen hemel en aarde, alsof Hij beiden onwaardig was, en door beiden was verlaten.

b. In Zijne verheffing. Hij was verhoogd aan de rechterhand des Vaders, om te geven bekering en vergeving van zonden, Hij was verhoogd aan het kruis, om nog verder verhoogd te worden tot de kroon.

c. In de prediking en bekendmaking van Zijn eeuwig Evangelie, Openbaring 14:6. De slang werd opgericht, opdat al de duizenden van Israël haar zouden zien. Christus wordt ons voorgesteld in het Evangelie, voor de ogen geschilderd, Christus is opgericht tot ene banier, Jesaja 11:10.

3. Zij werd opgericht door Mozes. Christus is geworden onder de wet van Mozes, en Mozes heeft van Hem getuigd.

4. Aldus opgericht zijnde, was zij bestemd tot genezing van hen, die door de vurige slangen gebeten waren. Hij, die de plaag zond, heeft ook het geneesmiddel gegeven. Niemand anders kon ons verlossen en behouden dan Hij, wiens gerechtigheid ons had veroordeeld. Het was God zelf, die het rantsoen heeft gevonden, en de kracht en uitwerking er van hangen af van Zijne verordinering. De vurige slangen waren gezonden om hen te straffen voor hun verzoeken van Christus (zoals de

apostel zegt 1 Corinthiërs 10:9) en toch werden zij genezen door de kracht, die van Hem uitging. Hij, tegen wie wij gezondigd hebben, is onze vrede.

Ten derde. De manier om dit geneesmiddel toe te passen, nl. door te geloven, hetgeen een duidelijke toespeling is op het zien der Israëlieten op de koperen slang om er door genezen te worden. Indien een Israëliet, die gebeten was, zich of zo weinig bewust was van zijne pijn en van het gevaar, waarin hij verkeerde, of zo weinig vertrouwen had in het woord van Mozes, dat hij niet zag op de koperen slang, dan is hij rechtvaardiglijk aan zijne wonde gestorven, maar een iegelijk, die er op zag, bleef levend. Numeri 21:9. Indien iemand zijne ziekte door de zonde, of de methode van genezing door Christus, zo weinig telt, dat hij Christus niet aanneemt op Zijn eigen voorwaarden, dan is zijn bloed op zijn hoofd. Hij heeft gezegd: Ziet op Mij en wordt behouden, Jesaja 45:22 1), ziet en leeft. Wij moeten behagen scheppen in, en instemmen met, de methoden, die de oneindige Wijsheid gevolgd heeft, om een schuldige wereld te behouden, door het middelaarschap van Jezus Christus als het grote Zoenoffer en de grote Voorspraak.

Ten vierde. De grote aanmoediging, die ons gegeven is om op Hem te zien door het geloof.

1. Het was te dien einde, dat Hij verhoogd werd, opdat Zijne volgelingen behouden zouden worden, en dit doel zal Hij bereiken.

2. De aanbieding der zaligheid, door Hem gedaan, is algemeen, dat een iegelijk, zonder uitzondering, die in Hem gelooft, door Hem bevoorrecht en beweldadigd zal worden.

3. De aangeboden zaligheid is volkomen.

a. Zij zullen niet verderven, zullen niet sterven aan hun wonden, hoewel zij pijnlijk verschrikt zijn, zal de ongerechtigheid hen niet tot een aanstoot worden. Maar dat is niet alles.

b. Zij zullen het eeuwige leven hebben. Zij zullen niet slechts niet sterven aan hun wonden in de woestijn, maar zij zullen Kanaän bereiken (waar zij nu op het punt stonden binnen te gaan), zij zullen de beloofde ruste genieten. Jezus Christus is ons komen behouden door ons te vergeven, opdat wij door het vonnis der wet niet zouden sterven, vers 16, 17. Hier, voorwaar, is het Evangelie, een blijde boodschap, de beste, die ooit van den hemel op aarde is gekomen. Hier is veel, hier is alles in een weinig, het woord der verzoening in miniatuur.

Ten tweede. Hier is Gods liefde in het geven van Zijn Zoon aan de wereld, vers 16, waar wij drie dingen hebben:

1. De grote Evangelieverborgenheid geopenbaard. Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft. De liefde van God den Vader is de oorsprong van onze wedergeboorte door den Geest, en van onze verzoening door de verhoging van den Zoon. Jezus Christus is de eniggeboren Zoon van God. Dat verheerlijkt Zijne liefde in Zijn geven van Hem voor ons, in Zijn geven van Hem aan ons. Nu weten wij, dat Hij ons liefheeft, als Hij Zijn eniggeboren Zoon voor ons gegeven heeft, hetgeen niet slechts Zijne waardigheid in Hem zelven uitdrukt, maar ook Zijn geliefd-zijn door den Vader, Hij is ten allen tijde Zijne vermakingen geweest. Het heeft Gode behaagd Zijn eniggeboren Zoon te geven voor de verlossing en zaligheid der mensen. Hij heeft

Hem niet slechts met volkomen en ruime volmacht in de wereld gezonden om vrede te sluiten tussen den hemel en de aarde, maar Hij gaf Hem, dat is, Hij heeft Hem overgegeven om voor ons te lijden en te sterven, als het grote Zoenoffer. Het wordt hier gegeven als ene reden, waarom Hij verhoogd moest worden, want aldus was het bestemd en besloten door den Vader, die Hem te dien einde gegeven heeft, en Hem daartoe een lichaam had toebereid. Zijne vijanden zouden Hem niet hebben kunnen nemen, indien Zijn Vader Hem niet had gegeven. Hoewel Hij nog niet gekruisigd was, was Hij door den bepaalden raad van God toch overgegeven, Handelingen 2:23. Ja meer, God heeft Hem gegeven, dat is: Hij heeft Hem aangeboden aan allen, en gegeven aan ware gelovigen voor alle doeleinden des nieuwen verbonds. Hij heeft Hem gegeven om onze profeet te zijn, een getuige des volks, de hogepriester onzer belijdenis, om onze vrede te wezen, om hoofd der gemeente te wezen, en hoofd over alle dingen in de gemeente, om alles voor ons te zijn wat wij nodig hebben. Hierin heeft God Zijne liefde aan de wereld bevestigd: alzo lief heeft God de wereld gehad, zo wezenlijk, zo rijk. Nu zullen Zijne schepselen zien, dat Hij hen liefheeft en het goede voor hen wil. De wereld van den gevallen mens heeft Hij zo liefgehad, als Hij die der gevallen engelen niet liefhad, Romeinen 5: 8, 1 Johannes 4:10. Zie, en verwonder u, dat de grote God zulk een onwaardige wereld liefgehad heeft. Dat de heilige God zulk een boze wereld zou liefhebben met ene liefde van welwillendheid, terwijl Hij haar toch met generlei welbehagen kon aanzien. Dat, voorwaar, was de tijd der minnen, Ezechiël 16:6, 8. De Joden hadden de ijdele, verwaande gedachte, dat de Messias alleen tot hun volk in liefde zou worden gezonden, en hen zou bevoorrechten ten koste van hun naburen, maar Christus zegt hun, dat Hij tot de gehele wereld in liefde is gekomen, tot de heidenen zowel als tot de Joden, 1 Johannes 2:2. Hoewel er velen uit de wereld van het mensdom omkomen, is toch Gods geven van Zijn eniggeboren Zoon een voorbeeld van Zijne liefde voor de gehele wereld, omdat door Hem een algemene aanbieding van leven en zaligheid gedaan is aan allen. Het is liefde jegens de oproerige, in opstand gekomen provincie, om ene proclamatie van vergeving en straffeloosheid uit te vaardigen voor allen, die willen komen, er op gebogen knieën op pleiten en terugkeren tot trouw en gehoorzaamheid. Alzo lief heeft God de afvallige, gevallen wereld gehad, dat Hij Zijn Zoon gezonden heeft met dit prachtige voorstel, dat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve. De zaligheid was uit de Joden, maar nu is Christus tot zaligheid tot aan het uiterste der aarde, een gemene zaligheid.

2. Hier is de grote Evangelieplicht, en die is: te geloven in Jezus Christus, dien God aldus heeft gegeven, gegeven voor ons, gegeven aan ons, de gave aan te nemen, en aan het doel van den Gever te beantwoorden. Wij moeten ongeveinsd en van harte instemmen met het getuigenis, dat God in Zijn woord aan Zijn Zoon heeft gegeven. God, Hem aan ons gegeven hebbende om onze profeet, priester en koning te zijn, moeten wij ons zelven geven om door Hem geregeerd, onderwezen en behouden te worden.

3. Hier is het grote Evangelievoorrecht: Dat een iegelijk, die in Christus gelooft, niet zal verderven. Dat had Hij tevoren gezegd, en hier herhaalt Hij het. Het is de onuitsprekelijke zaligheid van alle ware gelovigen, waarvoor zij tot in eeuwigheid Christus verplicht zijn:

a. Dat zij behouden zijn van de rampzaligheid der hel, verlost van neer te dalen in het verderf, zij zullen niet verderven. God heeft hun zonden weggenomen, zij zullen niet sterven, ene begenadiging is verkregen, en aldus is de vervallenverklaring herroepen.

b. Zij hebben recht verkregen op de blijdschap des hemels: zij zullen het eeuwige leven hebben. De schuldigverklaarde verrader is niet slechts begenadigd, maar bevorderd, een gunsteling geworden, behandeld als een, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft. Uit het gevangenhuis gekomen, om koning te zijn, Prediker 4:14. Indien wij gelovigen zijn, dan zijn wij kinderen, en indien kinderen, dan zijn wij ook erfgenamen. Ten tweede. Hier is Gods bedoeling, waarmee Hij Zijn Zoon in de wereld gezonden heeft: het was opdat de wereld door Hem zou behouden worden. Hij kwam in de wereld met behoudenis in Zijn oog, met behoudenis in Zijne hand. Daarom is de voornoemde aanbieding van leven en zaligheid oprecht, en zal gestand gedaan worden voor allen, die haar aannemen door het geloof, vers 17. God heeft Zijn Zoon in de wereld gezonden, in deze schuldige, oproerige, afvallige wereld. zond Hem als Zijn gezant, niet zoals Hij soms engelen had gezonden als bezoekers, maar als wonende in de wereld. Van dat de mens gezondigd heeft, heeft hij altijd de nadering en verschijning gevreesd van een boodschapper uit den hemel, daar hij zich bewust was van schuld, en het oordeel verwacht heeft: Wij zullen zeker sterven, omdat wij God gezien hebben. Indien dus de Zoon van God zelf komt, dan is het voor ons van belang te vragen met welke boodschap Hij komt: Is het vrede? Of, gelijk zij al sidderend aan Samuel gevraagd hebben: Is uwe komst met vrede? En deze Schriftuurplaats antwoordt: Met vrede.

1. Hij is niet gekomen om de wereld te veroordelen. Wij hadden reden genoeg om te verwachten, dat Hij haar zou veroordelen, want het is een schuldige wereld, zij is schuldig verklaard, en welke reden zou men kunnen opgeven, waarom het oordeel niet zou worden uitgesproken, en waarom het vonnis niet volgens de wet zou worden voltrokken? Dat ene bloed, uit hetwelk het ganse geslacht der mensen gemaakt is, Handelingen 17:26, is niet slechts besmet met een erfelijke kwaal, zoals Gehazi's melaatsheid, maar ook besmet met een erfelijke schuld, zoals die der Amalekieten, met wie de oorlog des Heeren was van geslacht tot geslacht, en rechtvaardiglijk kan ene wereld, als deze, veroordeeld worden. En indien God gezonden zou willen hebben om haar te veroordelen, Hij zou engelen tot Zijn dienst gehad hebben om de fiolen Zijns toorns over haar uit te storten, een cherub met een vlammend zwaard om het oordeel uit te voeren. Indien de Heere ons had willen doden, Hij zou Zijn Zoon niet onder ons gezonden hebben. Hij kwam voorzeker met macht om gericht te houden, Hoofdstuk 5:22, 27, maar Hij is niet begonnen met een gericht der veroordeling, heeft niet met ons gehandeld naar ons verbreken van het verbond, maar ons tot een nieuw gerechtelijk onderzoek toegelaten voor een troon der genade.

2. Hij is gekomen, opdat de wereld door Hem zou behouden worden, ene deur der behoudenis voor de wereld geopend zou worden, en een iegelijk, die wilde, er door zou kunnen ingaan. God was in Christus de wereld met zich zelven verzoenende, en haar aldus behoudende. Ene acte van straffeloosheid is afgekondigd, door Christus is ene wet ter genezing gemaakt, en met de wereld van het mensdom wordt niet gehandeld naar de strengheid van het eerste verbond, maar naar den rijkdom der genade van het tweede, opdat de wereld door Hem zou behouden worden, want zij kon nooit anders behouden worden dan door Hem, de zaligheid is in geen anderen. Dit is een blijde tijding voor een van schuld overtuigd geweten, genezing voor verbroken beenderen en bloedende wonden, dat Christus, onze Rechter, niet is gekomen om te veroordelen, maar om te behouden.

3. Uit dit alles wordt de zaligheid van ware gelovigen afgeleid: Die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, vers 18. Hoewel hij een zondaar is geweest, een groot zondaar, en schuldig is bevonden (habes confitentem reum -door zijn eigen bekentenis) wordt toch op zijn geloof het oordeel gestuit, en hij wordt niet veroordeeld. Dit geeft meer dan een uitstel te kennen, hij wordt niet

veroordeeld, dat is: hij is vrijgesproken, hij wordt van rechtsvervolging ontslagen, - ou krinetai, hij is niet geoordeeld, er wordt niet naar streng recht met hem gehandeld, naar hetgeen zijne zonden verdiend hebben. Hij is aangeklaagd, en hij kan zich niet onschuldig verklaren, maar hij kan pleiten op een noli prosequi -en met Paulus zeggen: Wie is het, die verdoemt? Christus is het, die gestorven is. Hij wordt beproefd, door God gekastijd, door de wereld vervolgd, maar hij wordt niet veroordeeld. Het kruis kan hem wellicht zwaar drukken, maar hij is verlost van den vloek, veroordeeld door de wereld wellicht, maar niet veroordeeld met de wereld, Romeinen 8:1, 1 Corinthiërs 11:32.

4. Ten slotte spreekt Christus over de jammerlijke toestand van hen, die in ongeloof en moedwillige onwetendheid volharden, vers 18-21.

a. Lees hier het oordeel over hen, die niet in Christus willen geloven, zij zijn alrede veroordeeld. Merk op: Hoe groot de zonde is van ongelovigen, zij wordt nog verzwaard door de majesteit van den Persoon, dien zij gering schatten, zij geloven niet in den naam des eniggeboren Zoons van God, die oneindig waar is, en verdient geloofd te worden, oneindig goed, en verdient omhelsd en aangenomen te worden. Om ons te verlossen heeft God Enen gezonden, die Hem het dierbaarst was, zal Hij ons dan ook niet het dierbaarst zijn? Zullen wij niet geloven in Zijn naam, die een naam heeft boven allen naam? Hoe groot de ellende is der ongelovigen, zij zijn alrede veroordeeld, hetgeen aanduidt: Ten eerste. Een stellige veroordeling. Zij kunnen er even zeker van zijn in den groten dag veroordeeld te zullen worden, alsof zij alrede veroordeeld waren.

Ten tweede. Een tegenwoordige veroordeling. De vloek rust reeds op hen, de toorn Gods heeft hen aangegrepen. Zij zijn alrede veroordeeld, want hun eigen hart veroordeelt hen.

Ten derde. Ene veroordeling, gegrond op hun vroegere schuld. Hij is alrede veroordeeld, want hij is door zijne zonden blootgesteld aan de wet, de verplichting der wet is in volle kracht tegen hem, omdat hij geen deel heeft door het geloof aan de nietigverklaring door het Evangelie, hij is alrede veroordeeld, omdat hij niet heeft geloofd. Ongeloof kan in waarheid de grote veroordelende zonde worden genoemd, omdat het ons onder de schuld laat van al onze andere zonden, het is ene zonde tegen het geneesmiddel, zodat er geen beroep op ene belofte meer overblijft.

b. Lees ook het oordeel over hen, die Hem niet eens hebben willen kennen, vers 19. Vele weetgierige lieden hadden kennis aan Christus, aan Zijne leer en Zijne wonderen, maar zij waren tegen Hem bevooroordeeld, en wilden niet in Hem geloven, omdat de meerderheid verdwaasd, zorgeloos en stompzinnig was, en Hem niet wilde kennen. En dit is het oordeel, de zonde, die hen ten verderve bracht, "dat het licht in de wereld is gekomen, en de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het licht". Merk hier nu op: Dat het Evangelie licht is, en toen het Evangelie kwam, kwam licht in de wereld. Licht getuigt van zichzelf, want het is klaarblijkelijk, dat is ook het Evangelie, het bewijst zijn eigen Goddelijken oorsprong. Licht is ontdekkend, en verder, "het licht is zoet", en verblijdt het hart. Het is een licht, schijnende in een duistere plaats, en wèl zou zonder hetzelve de wereld een duistere plaats zijn. Het is gekomen in de gehele wereld, Colossenzen 1:6, en is niet beperkt tot een plaats, zoals het Oud-Testament-licht was. Het is de onuitsprekelijke dwaasheid van de meeste mensen, dat zij de duisternis liever gehad hebben dan het licht, liever dan dit licht. De Joden beminden de duistere schaduwen hunner wet, en het onderricht van hun blinde leidslieden hadden zij liever dan de leer van Christus. De heidenen beminden hun bijgelovigheden en hun dienst

van een onbekenden God, dien zij onwetend aanbaden, meer dan den redelijken dienst, die door het Evangelie wordt voorgeschreven. Zondaren, die verknocht waren aan hun lusten, hadden hun onwetendheid en dwalingen, die hen steunden in hun zonden, meer lief, dan de waarheden van Christus, die hen van hun zonden gespeend en gescheiden zouden hebben. Des mensen afval begon in ene voorliefde voor verboden kennis, en blijft standhouden door ene voorliefde voor verboden onwetendheid. De ongelukkige mens is ingenomen met zijne ziekte, hij bemint zijne slavernij, en wil niet vrij gemaakt worden, wil niet gezond gemaakt worden. De ware reden, waarom de mensen de duisternis liever hebben dan het licht, is omdat hun werken boos zijn. Zij beminnen de duisternis, omdat zij denken, dat zij ene verontschuldiging is van hun boze werken, en zij haten het licht, omdat het hun den goeden dunk ontneemt, dien zij van zich zelven hadden, door hun hun zondigheid en ellende te tonen. Hun toestand is treurig, en omdat zij besloten zijn hem niet te willen verbeteren, zijn zij besloten hem niet te willen zien. Moedwillige onwetendheid kan zo weinig tot verontschuldiging der zonde dienen op den groten dag, dat zij juist het oordeel zal verzwaren: dit is het oordeel, dit is het wat de zielen verderft, dat zij hun ogen sluiten voor het licht, en niet eens in gesprek willen komen met Christus en Zijn Evangelie, zij trotseren God, want aan de kennis Zijner wegen hebben zij geen lust, Job 21:14. Wij zullen in het oordeel rekenschap moeten geven, niet slechts van de kennis, die wij hadden en niet gebruikten, maar ook van de kennis, die wij hadden kunnen hebben, maar niet wilden hebben, niet slechts van de kennis tegen welke wij gezondigd hebben, maar ook van de kennis, die wij verzondigd hebben. Ter verdere opheldering hiervan toont Hij, vers 20, 21, dat, al naar der mensen hart en leven goed of slecht is, hun beschouwing zal wezen van het licht, dat Christus in de wereld gebracht heeft.

Ten eerste. Het is niet vreemd, dat zij die kwaad doen, en besloten zijn in het kwaad te volharden, het licht des Evangelies haten, want algemeen heeft men opgemerkt, dat een iegelijk, die kwaad doet, het licht haat, vers 20. Uit schaamtegevoel en vrees voor straf zoeken kwaaddoeners zich te verbergen, Job 24:13, enz. Zondige werken zijn werken der duisternis, van den begínne reeds heeft de zonde verberging gezocht, Job 31:33. De goddelozen worden door het licht uitgeschud, Job 38:12, 13. Aldus is het Evangelie voor de goddeloze wereld ene verschrikking: zij komen tot het licht niet, maar blijven er zo ver van weg als zij kunnen, opdat hun werken niet bestraft worden. Het licht van het Evangelie is in de wereld gezonden om de boze werken der zondaren te bestraffen, ze openbaar te maken, Efeziërs 5:13, om den mensen hun overtredingen te tonen, te tonen datgene zonde te zijn, dat niet als zonde beschouwd werd, hun het kwaad te tonen van hun overtredingen, opdat de zonde bovenmate werd zondigende door het gebod. Het Evangelie heeft zijne overtuigingen van schuld ten einde plaats te bereiden voor zijne vertroostingen. Hierom is het, dat boosdoeners het licht des Evangelies haten. Er zijn de zodanige geweest, die kwaad gedaan hebben en er berouw van hadden, en dan dit licht welkom hebben geheten, zoals de tollenaren en de hoeren. Maar hij, die het kwade doet, het doet en besluit er mede voort te gaan, haat het licht, en kan het niet verdragen, dat hem op zijne fouten wordt gewezen. Al de tegenstand, dien het Evangelie in de wereld ontmoet heeft, komt voort uit het boze hart, waarop de boze zijn invloed uitoefent. Christus wordt gehaat, omdat de zonde wordt bemind. Zij, die niet tot het licht komen, doen hieruit blijken een verborgen haten van het licht. indien zij geen afkeer hadden van de zaligmakende kennis, zij zouden niet zo tevreden neerzitten in de hen veroordelende onwetendheid.

Ten tweede. Oprechte harten, daarentegen, die zich in hun oprechtheid Gode behaaglijk maken, heten dat licht welkom, vers 21. Die de waarheid doet, komt tot het licht. Het schijnt dus, dat het Evangelie wel vele vijanden had, maar toch ook sommige vrienden. Algemeen kan men opmerken,

dat de waarheid gene schuilhoeken zoekt. Zij, die het eerlijk bedoelen en ook eerlijk handelen, schuwen geen onderzoek, maar begeren dit veeleer. Dat is toepasselijk op het licht des Evangelies, gelijk het de boosdoeners van schuld overtuigt en verschrikt, zo bevestigt en vertroost het hen, die in hun oprechtheid wandelen. Let hier nu op den aard van een goeden mens, een Godvruchtige.

a. Hij is iemand, die de waarheid doet, dat is: hij handelt in alles naar waarheid en oprechtheid. Hoewel hij soms tekort komt in goed doen, het goede, dat hij zou willen doen, doet hij toch de waarheid, hij streeft naar eerlijkheid en oprechtheid. Hij heeft zijne gebreken, maar houdt toch vast aan zijne oprechtheid, zoals Gajus, die trouwelijk doet, 3 Joh 5, zoals Paulus, 2 Corinthiërs 1:12, zoals Nathanaël, Hoofdstuk 1:47, zoals Asa, 1 Koningen 15:14. Hij is iemand, die tot het licht komt. Hij is bereid de Goddelijke openbaring te ontvangen en te omhelzen, in zover zij hem een Goddelijke openbaring blijkt te zijn, welk ongemak er voor hem ook uit moge voortkomen. Hij, die de waarheid doet, wenst de waarheid gaarne zelf te leren kennen, en wil dat ook zijne daden bekend worden. Een Godvruchtige houdt zich veel bezig met zelfonderzoek, en wenst, dat God hem zal kennen en doorgronden, Psalm 26:2. Hij verlangt te weten wat de wil Gods is, en is vast besloten hem te doen, al druist hij ook nog zo zeer in tegen zijn eigen wil en zijn eigen belangen.

b. De aard van een goed werk: het wordt gedaan in God, in vereniging met Hem door het geloof, en in gemeenschap met Hem door de liefde. Onze werken zijn goed, en zullen den toets kunnen doorstaan, als de wil van God er den regel, en de ere Gods er het doel van is, als zij gedaan worden in Zijne kracht, om Zijnentwil, Hem, en niet den mensen. En indien het ons, in het licht des Evangelies, blijkt, dat onze werken aldus gedaan zijn, Galaten 6:4, 2 Corinthiërs 1:12. Tot zover het gesprek van Christus met Nicodemus. Er is waarschijnlijk veel meer tussen hen voorgevallen, en het had een goede uitwerking, want wij bevinden, Hoofdstuk 19:39, dat Nicodemus, hoewel in het eerst wel wat verward en verbijsterd, later toch een getrouw discipel van Christus is geworden.

Johannes 3:22-36

In deze verzen hebben wij:

I. Christus' vertrek naar het land van Judea, vers 22, waar Hij met Zijne discipelen verbleef.

1. Nadat onze Heere Jezus Zijn openbaar dienstwerk had aangevangen, heeft Hij veel gereisd, zoals ook de aartsvaders gedaan hebben. Het behoorde grotelijks tot Zijn staat van vernedering, dat Hij geen vaste woonplaats had, maar, evenals Paulus, in reizen menigmaal is geweest, en evenzo was het ook een voorbeeld van Zijn onvermoeiden ijver in het werk, waarvoor Hij in de wereld was gekomen, dat Hij rondtrok om het te kunnen doen, menige moeizamen voetstap heeft Hij afgelegd om goed te doen aan de zielen. De Zon der gerechtigheid heeft een wijden cirkel beschreven om Zijn licht en Zijne warmte te verspreiden, Psalm 19:6.

2. Hij placht niet lang te Jeruzalem te blijven. Hoewel Hij er dikwijls heenging, is Hij toch altijd, evenals nu, spoedig naar het land teruggekeerd. Na dezen, nadat Hij dit gesprek met Nicodemus gehad heeft, kwam Hij in het land van Judea, niet zozeer tot meerdere afzondering, (hoewel nederige en onbekende plaatsen den nederigen Jezus het meest schikten in Zijn staat van vernedering) als wel om meer nuttig te kunnen zijn. Wellicht hebben Zijne prediking en Zijne wonderen het meest gerucht gemaakt te Jeruzalem, de bron van alle nieuwstijdingen, maar zij deden er het minste goed, dáár, waar de aanzienlijkste mannen van de Joodse kerk den meesten invloed hadden.

3. Toen Hij in het land van Judea kwam, gingen Zijne discipelen met Hem, want dezen waren het, die met Hem steeds gebleven zijn in Zijne verzoekingen. Velen, die tot Hem toestroomden te Jeruzalem, konden Hem niet volgen naar het land, zij hadden er niets te doen, maar Zijne discipelen vergezelden Hem. Als de ark verreist, dan is het beter om ook te verreizen en haar te volgen (zoals zij gedaan hebben, van wie wij lezen in Jozua 3:3) dan zonder haar stil te blijven zitten, al was het ook in Jeruzalem zelf.

4. Dáár onthield Hij zich met hen, dietribe -Hij ging met hen om, hield gesprekken met hen. Hij heeft zich niet voor Zijn gemak en genoegen teruggetrokken op het land, maar om vrijer met Zijne discipelen te kunnen omgaan, zie Hooglied 7:11, 12. Zij, die bereid zijn om met Christus te gaan, zullen Hem bereid vinden om bij hen te blijven. Men veronderstelt, dat Hij nu vijf of zes maanden in die landstreek gebleven is.

5. Dáár doopte Hij, Hij liet als discipelen toe de zodanige, die in Hem geloofden, en meer eerlijkheid en moed hadden, dan die te Jeruzalem waren, Hoofdstuk 2:24. Johannes begon te dopen in het land van Judea, Mattheus 3:1, daarom is Christus aldaar begonnen, want Johannes had gezegd: Er is Een, die na mij komt. Hij zelf doopte niet met Zijn eigen hand, maar Zijne discipelen deden het op Zijn bevel en naar Zijne aanwijzing, gelijk blijkt uit Hoofdstuk 4:2. Maar het dopen Zijner discipelen was Zijn dopen. De heilige inzettingen zijn van Christus, al worden zij ook door zwakke mensen bediend.

II. Johannes' volharding in zijn werk, zo lang hij er de gelegenheid toe had, vers 23, 24. Hier wordt ons gezegd:

1. Dat Johannes doopte. In zijn wezen was de doop van Christus gelijk aan dien van Johannes, want Johannes getuigde van Christus, en daarom waren zij volstrekt niet met elkaar in strijd. Maar:

a. Christus begon het werk der prediking en des doops, voordat Johannes het had neergelegd, ten einde gereed te zijn om Johannes' discipelen te ontvangen, als hij weggenomen zou worden, en aldus kon het werk zonder stoornis voortgaan. Het is voor mensen, die een werkzaam, nuttig leven leiden, ene vertroosting om diegenen te zien, die hun plaats zullen innemen en hun werk zullen voorzetten.

b. Johannes volhardde in zijn werk van prediken en dopen, ofschoon Christus er nu mede begonnen was, want, naar de mate der gave hem gegeven, wilde hij de belangen van Gods koninkrijk blijven bevorderen. Er was nog werk te doen voor Johannes, want Christus was nog niet algemeen bekend, en het hart des volks was nog niet ten volle bereid voor Hem door berouw en bekering. Van den hemel had Johannes zijne orders ontvangen, en hij wilde voortgaan met zijn werk totdat hij vandaar contraorders zou ontvangen. Hij voegt zich nu niet bij Christus, gaat niet tot Hem, opdat, hetgeen vroeger tussen hen was voorgevallen, niet den schijn zou hebben van ene afspraak of samenspanning, maar hij gaat voort met zijn arbeid, totdat hij door Gods voorzienigheid er van afgeroepen wordt. De grotere gaven van sommigen maken den arbeid van anderen, die bij hen achterstaan, niet onnodig of nutteloos, er is werk genoeg voor allen. Diegenen zijn gemelijk en weerstrevend, die neerzitten en niets doen, omdat zij zich door anderen overtroffen zien. Al is het, dat wij slechts een talent hebben, moeten wij er toch rekenschap van geven, en al bemerken wij ook, dat wij weldra zullen heengaan, moeten wij tot den einde toe blijven voortgaan.

2. Dat hij doopte in Enon bij Salim, plaatsen, die wij nergens elders vermeld vinden, waarom de geleerden in grote verlegenheid zijn om ze aan te duiden. Wáár zij nu ook geweest mogen zijn, het schijnt dat Johannes van plaats tot plaats ging. Hij achtte niet, dat er een bijzondere kracht of heiligheid was in den Jordaan, omdat Jezus er in gedoopt was, wat voor hem een reden zou geweest zijn om dáár te blijven, maar als hij er reden toe vond, ging hij tot andere wateren. Evangeliedienaren moeten gaan waar goede gelegenheid is voor hun ambt en werk. Hij koos ene plaats, waar veel water was hudata polla -vele wateren, dat is: vele stromen van water, zodat er, overal, waar hij personen gewillig bevond om den doop te ondergaan, water voorhanden was om er hen in te dopen, ondiep wellicht, zoals gewoonlijk het geval is, waar vele beekjes zijn, maar die toch aan het doel beantwoorden. En in dat land was overvloed van water een kostelijke zaak.

3. Dat dáár de mensen kwamen en gedoopt werden Hoewel zij niet in zo grote en talrijke scharen kwamen als bij zijn eerste optreden, bleef hij toch niet zonder bemoediging, want er waren toch nog personen, die tot hem kwamen en hem erkenden. Sommigen achten, dat dit zowel van Jezus als van Johannes gezegd is: Zij kwamen daar en werden gedoopt, dat is: sommigen kwamen tot Johannes en werden door hem gedoopt, en sommigen tot Jezus en werden door Hem gedoopt, en daar hun doop een was, waren ook hun harten een.

4. Er wordt bij opgemerkt, vers 24, dat Johannes nog niet in de gevangenis was geworpen, ten einde de geschiedenis duidelijk te maken door er op te wijzen, dat deze handelingen plaatshadden voor hetgeen verhaald is in Mattheus 4:12. Zolang Johannes in vrijheid was, heeft hij nooit afgelaten van zijn werk, ja hij scheen er zich met nog meer ijver op te hebben toegelegd, daar hij zag, dat zijn

tijd kort was, hij was nog niet in de gevangenis geworpen, maar hij verwachtte, dat dit weldra geschieden zou, Hoofdstuk 9:4.

III. Een strijd van "de discipelen van Johannes met de Joden over de reiniging," vers 25. Zie, hoe het Evangelie van Christus niet is gekomen om vrede op aarde te brengen, maar verdeeldheid. Merk op:

1. Wie de twistenden waren: Sommigen uit de discipelen van Johannes en de Joden, die zich niet aan zijn doop der bekering hadden onderworpen. De zondige wereld wordt verdeeld in boetvaardigen en onboetvaardigen. In dezen strijd schijnen de discipelen van Johannes de aanvallers te zijn geweest, de uitdaging is van hen uitgegaan, waaruit blijkt dat zij nieuwelingen waren, die meer ijver dan bescheidenheid hadden. Aan de waarheden Gods werd dikwijls geschaad door de ruwheid en roekeloosheid van hen, die het op zich hadden genomen ze te verdedigen, eer zij daartoe geschikt waren.

2. Waarover zij twistten: de reiniging, of Godsdienstige wassingen.

a. Wij kunnen onderstellen, dat Johannes' discipelen zijn doop roemden, zijne reiniging prezen, als instar omnium -alle anderen overtreffende, er de voorkeur aan gaven boven alle andere reinigingen der Joden, en zij hadden gelijk, maar pas-bekeerden zijn maar al te licht geneigd tot roemen op het door hen verkregene, terwijl hij, die den schat vindt, hem behoorde te verbergen, totdat hij zeker is van zijn bezit, en er in den eersten tijd niet zo veel over moest spreken.

b. Van hun kant hebben de Joden met even stellige verzekerdheid de reinigingen geroemd en geprezen, die onder hen in gebruik waren, zowel die, welke door de wet van Mozes waren ingesteld, als die welke door de inzettingen der ouden waren voorgeschreven. Voor de eersten hadden zij het gezag van Gods bevel, voor de laatsten het gezag van het kerkgebruik. Nu is het zeer waarschijnlijk, dat de Joden, den voortreffelijken aard en het doel van den doop van Johannes niet kunnende ontkennen, den doop van Christus er tegen inbrachten, hetgeen aanleiding gaf tot de klacht, die nu volgt, vers 26:"Hier is", zeggen zij, "de doop van Johannes aan de ene plaats, en terzelfder tijd doopt Jezus aan een andere plaats, en daarom is de doop van Johannes, die door zijne discipelen zo hoog geroemd wordt, of gevaarlijk en van boze gevolgen voor den vrede in kerk en staat, daar hij, gelijk gij ziet, de deur openzet voor allerlei partijschappen. Nu Johannes begonnen is, zal voortaan iedere nog zo geringe leraar zich als doper gaan opwerpen. Of, op zijn best genomen, is die doop gebrekkig, onvolkomen. Indien in den doop van Johannes, dien gij zo roemt, iets goeds is, staat toch ginds de doop van Jezus er boven, zodat gij reeds in de schaduw gesteld zijt door een groter licht, en zo zal er naar uwen doop weldra geen navraag meer zijn." Aldus worden door de toeneming van het Evangelielicht tegenwerpingen gemaakt tegen het Evangelie, alsof kindsheid en mannelijken leeftijd in strijd waren met elkaar, en de bovenbouw in strijd was met het fondament. Er was gene reden voor om den doop van Christus aan te voeren tegen den doop van Johannes, want zij waren zeer goed met elkaar bestaanbaar.

IV. Ene klacht, waarmee Johannes' discipelen tot hun meester kwamen betreffende Christus en Zijn doop, vers 26. In verlegenheid gebracht door bovengenoemde tegenwerping, en waarschijnlijk er door verontrust en enigszins vertoornd, komen zij tot hun meester en zeggen: "Rabbi! die met u was, en door u gedoopt was, doopt nu zelf, en alle mensen komen tot hem, zult gij dit toelaten?" Dit werd veroorzaakt door hun begeerte naar disputeren. Het is iets heel gewoons, dat mensen, die in een

dispuut het onderspit hebben moeten delven, diegenen aanvallen, die hun geen leed doen. Indien deze discipelen van Johannes niet begonnen waren te twisten over reiniging, eer zij de leer des doops goed begrepen, dan zouden zij zonder hartstocht op de tegenwerping hebben kunnen antwoorden. In hun klacht spreken zij eerbiedig tot hun eigen meester, Rabbi, maar zeer achteloos spreken zij van onzen Heiland, hoewel zij Hem niet noemen.

1. Zij geven te kennen, dat het een onbegrijpelijke aanmatiging was van Christus, dat Hij nu op eigen gezag ging dopen, alsof Johannes, deze plechtigheid des doops het eerst in toepassing gebracht hebbende, er nu ook het monopolie van moest hebben, een patent, als het ware, voor de uitvinding. "Die met u was over den Jordaan, als uw discipel, zie-en verwonder u, diezelfde doopt en neemt u het werk uit de handen." Zo wordt de neerbuigende goedheid en minzaamheid van den Heere Jezus, zoals Zijn zich laten dopen door Johannes, dikwijls onrechtvaardiglijk en onvriendelijk tegen Hem gekeerd.

2. Zij menen, dat dit een blijk van ondankbaarheid was jegens Johannes. Hij, wie gij getuigenis gaaft, doopt, alsof Jezus al Zijne vermaardheid te danken had aan het goede getuigenis, dat Johannes van Hem had afgelegd, maar dit nu onwaardiglijk had misbruikt ten nadele van Johannes. Maar Christus had het getuigenis van Johannes niet nodig, Hoofdstuk 5:36. Hij heeft meer ere op Johannes doen afstralen, dan Hij aan hem ontleend heeft, maar het is ons eigen om te denken, dat anderen ons meer verschuldigd zijn dan zij in werkelijkheid zijn. En daarenboven: Christus' doop was volstrekt gene belemmering, maar wel de grootste verbetering van den doop van Johannes, want deze moest slechts den weg banen tot Christus. Johannes was rechtvaardig jegens Christus in zijne getuigenis van Hem, en Christus' beantwoorden aan dat getuigenis heeft Johannes bediening eerder verrijkt dan verarmd.

3. Zij maken de gevolgtrekking, dat Johannes' doop er geheel door verduisterd zal worden, op den achtergrond zal geraken: "Zij komen allen tot hem, zij, die ons plachten te volgen, stromen nu naar hem toe, het is dus tijd, dat wij op onze hoede zijn." Het was inderdaad niet vreemd, dat allen tot Hem kwamen. Voor zoveel Christus geopenbaard is, zal Hij verheerlijkt worden, maar waarom is dit een grief voor de discipelen van Johannes? Het streven naar het monopolie van achting en eer is ten allen tijde het verderf der kerk geweest, en de schande van hare leden en leraren, evenals ook het wedijveren der belangen en een onderlinge naijver op elkaar. Wij dwalen grotelijks als wij denken, dat de uitnemende gaven en genade, de zegenrijke arbeid van den een tot vermindering en verkleining moet strekken van den ander, die genade heeft ontvangen om getrouw te zijn, want de Geest is vrij, "delende aan een iegelijk in het bijzonder, gelijkerwijs Hij wil. Paulus verblijdde zich in het nut, dat gesticht werd zelfs door zijne tegenstanders, Filippenzen 1:18. Wij moeten het God overlaten om Zijn eigen werktuigen te kiezen en te gebruiken naar het Hem behaagt, en niet begeren, dat ons alleen dat voorrecht geschonken zal worden.

V. Hier is Johannes' antwoord op de klacht zijner discipelen, vers 27 en verder. Zijne discipelen verwachtten, dat hij die zaak even kwalijk zou nemen als zij, maar Christus' openbaring aan Israël was voor Johannes gene verrassing, maar juist hetgeen hij verwachtte, het was voor hem gene verontrusting, maar juist hetgeen hij wenste. Daarom stuitte hij de klacht, evenals Mozes gedaan heeft: Zijt gij voor mij ijverende? En hij nam deze gelegenheid waar om het getuigenis te bevestigen, dat hij tevoren van Christus als zijn Meerdere had afgelegd, terwijl hij van harte gaarne den invloed, dien hij in Israël had, aan Hem overdraagt. In hetgeen hij hier spreekt is deze eerste

Evangeliedienaar (want dat is Johannes geweest) een treffelijk voorbeeld voor alle leraren, om zich zelven te vernederen en den Heere Jezus te verhogen.

1. In vergelijking met Christus vernedert Johannes zich, vers 27-29. Hoe meer anderen ons verheffen, hoe meer wij ons moeten verootmoedigen en versterken tegen de verzoeking van vleierij en toejuiching, en het ijveren onzer vrienden voor onze eer door ons onze plaats te herinneren en te gedenken wat wij zijn, 1 Corinthiërs 3:5.

a. Johannes berust in de Goddelijke beschikking en is er mede tevreden, dat een mens geen ding kan aannemen, zo het hem uit den hemel niet gegeven is, vanwaar alle goede gaven komen, Jakobus 1:17, een algemene waarheid, die in dit geval zeer toepasselijk is. Verschillende bedieningen zijn overeenkomstig de leiding en aanwijzing der Goddelijke voorzienigheid, verschillende gaven overeenkomstig de bedeling der Goddelijke genade. Ware eer neemt niemand zich zelven aan, Hebreeën 5:4. In de bewegingen en daden van het geestelijk leven zijn wij even noodzakelijk en voortdurend afhankelijk van Gods genade, als wij in de bewegingen en daden van het natuurlijke leven afhankelijk zijn van Gods voorzienigheid. Dit wordt nu hier als reden opgegeven:

A. Waarom wij hen niet moet benijden, die een groter aandeel hebben van gaven dan wij hebben, of zich in een ruimeren werkkring bewegen. Johannes herinnert er zijne discipelen aan, dat Jezus hem niet zo ver zou overtreffen, indien Hij het niet van den hemel had ontvangen, want als mens en als Middelaar heeft Hij gaven ontvangen, en indien God Hem den Geest heeft gegeven zonder mate, vers 34, moeten wij Hem dat dan misgunnen, of er over morren? Diezelfde reden geldt ook voor anderen. Indien het Gode behaagt aan anderen meer bekwaamheid en meer voorspoed te geven dan aan ons, moet dit ons dan mishagen, zodat wij Hem beschouwen als onrechtvaardig, onverstandig en partijdig? Mattheus 20:15.

B. Waarom wij niet ontevreden moeten zijn, al staan wij bij anderen achter in gaven en in bruikbaarheid, en al is het ook dat wij door hun uitnemendheid in de schaduw worden gesteld. Johannes was bereid te erkennen, dat het de gave, de vrije gave des hemels was, die hem tot prediker, profeet en doper had gemaakt, het was God, die hem de liefde en achting des volks had doen verwerven, en, zo zijn invloed thans afneemt, Gods wil geschiede! Hij, die geeft, kan ook weer ontnemen. Wat wij van den hemel ontvangen moeten wij nemen, zoals het is gegeven. Nu heeft Johannes nooit ene opdracht voor een altijddurend ambt ontvangen, maar slechts voor de tijdelijke waarneming van een ambt, dat dus spoedig voorbij zou zijn, en daarom kan hij, als hij zijn dienstwerk volbracht heeft, het rustig aanzien, dat het verouderd en uit den tijd is geraakt. Sommigen geven een geheel andere betekenis aan deze woorden: Johannes had zich moeite gegeven met zijne discipelen, om hen de betrekking te doen verstaan, die zijn doop had op Christus, die na hem zou komen, en toch voor hem geworden is, en datgene voor hen zou doen, dat hij niet kon doen, en toch hechten zij zich nu aan Johannes, en morren zij over den voorrang van Christus boven hem. "Wel," zegt Johannes, "ik zie, dat een mens geen ding kan aannemen (dat is bemerken, of begrijpen) zo het hem uit den hemel niet gegeven is." De arbeid der leraren is vruchteloos, tenzij Gods genade er kracht van uitwerking aan geve. De mensen verstaan niet wat zeer duidelijk en eenvoudig is, en geloven niet hetgeen gans blijkbaar is, tenzij het hun van den hemel gegeven wordt te verstaan en te geloven.

b. Johannes beroept zich op het getuigenis, dat hij tevoren van Christus had afgelegd, vers 28. Gij kunt mij getuigenis geven, dat ik telkens en nogmaals gezegd heb: Ik ben de Christus niet, maar ik ben voor Hem henen gezonden. Zie hoe standvastig Johannes was in zijn getuigenis van Christus, niet als een riet, dat van den wind ginds en weer bewogen wordt." Noch de donkere, dreigende blikken van de overpriesters, noch de vleierijen van zijn eigen discipelen konden hem bewegen om te dien opzichte een anderen toon aan te slaan. Dit moet hier nu dienen om zijne discipelen van het onredelijke hunner klacht te overtuigen. Zij hadden gesproken van het getuigenis, dat hun meester van Jezus heeft afgelegd, vers 26. "Welnu", zegt Johannes, "weet gij dan niet meer wat dit getuigenis geweest is? Brengt u dat voor den geest, en gij zult het antwoord hebben op uw vittende aanmerking. Heb ik niet gezegd: Ik ben de Christus niet? Waarom wilt gij m ij dan als een mededinger beschouwen van Hem, die het wèl is? Heb ik niet gezegd: dat ik voor Hem heen uitgezonden ben? Waarom acht gij het dan vreemd, dat ik voor Hem uit den weg ga? Het is troostrijk voor hem zelven, dat hij nooit aanleiding heeft gegeven aan zijne discipelen om hem als mededinger van Christus te beschouwen, maar integendeel, hen gewaarschuwd heeft voor die dwaling. Het is voor getrouwe leraren ene voldoening, dat zij op hun plaats gedaan hebben wat zij konden om de buitensporigheden te voorkomen, waarin hun gemeente vervallen is. Niet slechts had Johannes hen niet aangemoedigd om te hopen, dat hij de Messias was, maar hij had hun duidelijk en onomwonden het tegendeel gezegd, hetgeen hem nu ene voldoening was. Het wordt gewoonlijk als ene verontschuldiging aangevoerd voor hen, aan wie onrechtmatige eer wordt bewezen, als zij zich die laten welgevallen, dat-si populus vult decipi, decipiatur -indien de mensen bedrogen willen wezen, zo laat hen dan bedrogen zijn, maar dat is een slechte grondregel voor hen, wier plicht en roeping het is om den mensen uit den droom te helpen, hun een verkeerden waan te ontnemen. Een waarachtige lip zal bevestigd worden.

c. Johannes sprak zijn grote voldoening uit over den voortgang van Christus en de toeneming van Zijn invloed. Wel verre van dit, evenals zijne discipelen, te betreuren, verheugde hij er zich in. Dit drukt hij uit door een sierlijke vergelijking, vers 29. Hij vergelijkt onzen Heiland bij een bruidegom:" Die de bruid heeft, is de bruidegom. Komen allen tot Hem? Het is wel, tot wie anders zullen zij heengaan? Zit Hij op den troon van der mensen genegenheden? Wie anders zou daar moeten zitten? Het is Zijn recht, tot wie anders dan tot den bruidegom moet de bruid gebracht worden?" Van Christus werd in het Oude Testament geprofeteerd als een bruidegom, Psalm 45. "Het Woord is vlees geworden, opdat de ongelijkheid der naturen geen beletsel zou zijn voor het huwelijk. Er is voorziening getroffen voor de reiniging der kerk, opdat de bezoedeling der zonde gene verhindering zou opleveren. Christus heeft zich zijne gemeente ondertrouwd, Hij heeft de bruid, want Hij heeft hare liefde, Hij heeft hare belofte, de gemeente is Christus onderdanig. In zover bijzondere zielen Hem in geloof en liefde toegewijd zijn, in zover heeft de Bruidegom de bruid. Hij vergelijkt zich zelven bij den vriend des bruidegoms, die hem vergezelt om hem te eren en te dienen, hem bijstaat om het huwelijk te bevorderen, een goed woord voor hem spreekt, zijn invloed gebruikt ten zijnen behoeve, zich verblijdt als het huwelijk voortgang heeft, bovenal als het doel bereikt is, en hij de bruid heeft. Al wat Johannes gedaan heeft in zijn prediken en dopen was Hem in te leiden, en nu Hij gekomen is, heeft hij wat hij heeft verlangd, want: de vriend des bruidegoms, die staat en hem hoort, staat om hem te verwachten en hem op te wachten, verblijdt zich met blijdschap om de stem des bruidegoms, omdat hij, na lang verwacht te zijn tot de bruiloft is gekomen. Getrouwe leraren zijn vrienden van den Bruidegom, om Hem aan te bevelen aan de genegenheid en de keuze van de kinderen der mensen, om brieven en boodschappen van Hem te brengen, want Jezus dingt naar de liefde Zijns volks bij volmacht, en hierin moeten zij Hem getrouw wezen. De vrienden van den

Bruidegom moeten staan en de stem des Bruidegoms horen, moeten instructies van Hem ontvangen, en op Zijne orders letten, moeten begeren bewijzen te hebben, dat Christus tot hen spreekt en in hen spreekt, 2 Corinthiërs 13:3, dat is de stem des Bruidegoms. De verbintenis der zielen met Jezus Christus in geloof en liefde, is de vervulling der blijdschap van ieder Godvruchtig leraar. Indien de dag van Christus' bruiloft de dag is van de vreugde Zijns harten, Hooglied 3:11, dan moet hij dit ook wel wezen van hen, die Hem liefhebben, en het goede wensen voor Hem en Zijne eer en koninkrijk. Grotere blijdschap hebben zij niet.

d. Hij acht het zeer voegzaam en nodig, dat de vermaardheid en de invloed van Christus toenemen, en de zijnen afnemen, vers 30:Hij moet wassen, maar ik minder worden. Indien zij treuren over den toenemenden invloed en grootheid van den Heere Jezus, dan zullen zij voortdurend meer reden hebben om te treuren, zoals zij, die toegeven aan afgunst en nijd. Johannes spreekt van Christus' wassen en zijn minder worden, niet slechts als noodzakelijk en onvermijdelijk, iets dat niet verholpen kan worden, en dat men dus moest dragen, maar als iets dat hoogst rechtvaardig en lieflijk is, en hem een algehele voldoening is. Het was hem zeer welgevallig te zien, dat het koninkrijk van Christus veld won: Hij moet wassen. Gij denkt, dat Hij veel gewonnen heeft, maar dat is niets in vergelijking met wat Hij nog winnen zal. Het koninkrijk van Christus is, en zal zijn een toenemend koninkrijk, gelijk het licht van den morgen, gelijk het mostaardzaad. Het heeft hem geenszins mishaagd, dat het gevolg hiervan was een afnemen van zijn eigen invloed: Ik moet minder worden. Alle geschapen voortreffelijkheid is onder die wet, zij moet minder worden. Aan alle volmaaktheid heb ik een einde gezien. Het uitstralen van Christus' heerlijkheid doet den glans van elke andere heerlijkheid tanen. De heerlijkheid, die naar mededinging staat met Christus, de heerlijkheid der wereld en van het vlees, neemt af en verliest terrein in de ziel, naarmate de kennis en de liefde van Christus toenemen en veld winnen, maar hier wordt dit gezegd van hetgeen Hem dienstbaar is. Naarmate het licht van den morgen toeneemt, zal het licht der morgenster afnemen. Indien ons minder worden in het minst bij kan dragen tot grootmaking van den naam van Christus, moeten wij er ons blijmoedig aan onderwerpen, en tevreden zijn om iets te wezen, of niets te wezen, opdat Christus alles zij.

2. Johannes de Doper bevordert en verhoogt hier Christus en onderricht zijne discipelen Hem betreffende, opdat zij, in plaats van er om te treuren, dat zo velen tot Hem komen, zij zelven tot Hem komen zullen.

a. Hij onderricht hen omtrent de waardigheid van Christus' Persoon, vers 31. Die van boven komt, die van den hemel komt, is boven allen. Hier veronderstelt hij Zijn Goddelijken oorsprong, dat Hij van boven is gekomen, van den hemel, hetgeen niet slechts Zijn Goddelijke afkomst aanduidt, maar ook Zijn Goddelijke natuur. Hij had een bestaan voor Zijne ontvangenis, een hemels bestaan. Niemand dan Hij, die van den hemel is gekomen, was er toe geschikt, om ons den wil des hemels te tonen, of ook den weg naar den hemel. Toen God den mens wilde verlossen, heeft Hij van boven gezonden. Hieruit leidt hij Zijn Goddelijk gezag af: Hij is boven allen, boven alle dingen en boven alle personen, God boven allen te prijzen tot in eeuwigheid. Het is vermetele aanmatiging om Hem den voorrang te willen betwisten. Als wij komen te spreken van de eer van den Heere Jezus, dan bevinden wij, dat zij alle bevatting en beschrijving te boven gaat, en wij kunnen slechts dit zeggen: Hij is boven allen. Van Johannes de Doper is gezegd: "Onder degenen, die van vrouwen geboren zijn, is niemand opgestaan meerder dan Johannes de Doper". Maar het neerkomen van Christus van den hemel zette Hem zulk een waardigheid bij, dat Hij er niet van werd ontdaan door vlees te

worden, nog was Hij boven allen. Dit doet hij nog meer uitkomen door de geringheid van hen, die met Hem in mededinging stonden: Die uit de aarde is voortgekomen, die is uit de aarde, is aards. Die zijn oorsprong heeft uit de aarde, heeft zijn voedsel uit de aarde, gaat om met aardse zaken, en die gaan hem ter harte, daarover gaat zijne zorg. De mens is uit de aarde voortgekomen, niet slechts Adam, in den beginne, maar ook wij zijn uit het leem afgesneden, Job 33:6. Beschouw den rotssteen, waaruit wij gehouwen zijn. Daarom is des mensen gestel aards, niet slechts is zijn lichaam zwak en sterflijk, maar zijne ziel is verdorven en vleselijk, en neigt sterk tot de aardse dingen. De profeten en apostelen waren van hetzelfde maaksel als andere mensen, zij waren slechts aarden vaten, hoewel er een rijke schat in gelegd was, en zullen dezen dan mededingers van Christus kunnen zijn? Laat de potscherven twisten met aarden potscherven, Jesaja 45:9 1), maar laat hen niet wedijveren met Hem, die van den hemel is gekomen.

b. Betreffende de voortreffelijkheid en zekerheid Zijner leer. Het mishaagde zijne discipelen, dat Christus' prediking meer werd bewonderd en gevolgd dan de zijne, maar hij zegt hun, dat daar reden genoeg toe was. Want,

A. Hij, voor zich, sprak uit de aarde, en dat doen allen, die uit de aarde zijn. De profeten waren mensen, en spraken als mensen, van hen zelven konden zij niet spreken dan uit de aarde, 2 Corinthiërs 3:5. Vergeleken met de prediking van Christus, was de prediking van de profeten en van Johannes laag en flauw, gelijk de hemel hoger is dan de aarde, zo waren Zijne gedachten hoger dan hun gedachten. Door hen heeft God op aarde gesproken, maar in Christus spreekt Hij van den hemel.

B. Maar Hij, die van den hemel komt, is niet slechts in Zijn persoon, maar ook in Zijne leer, boven alle de profeten, die ooit op aarde geleefd hebben, niemand onderwijst gelijk Hij. De leer van Christus wordt ons hier aanbevolen: Ten eerste. Als onfeilbaar zeker en gewis, en die dus als zodanig ontvangen en aangenomen moet worden, vers 32: Hetgeen Hij gezien en gehoord heeft, dat getuigt Hij. Zie hier:

1. Christus' Goddelijke kennis, Hij getuigde niets anders dan hetgeen Hij gezien en gehoord had, hetgeen, waarvan Hij ten volle onderricht en volkomen mede bekend was. Hetgeen Hij van den Goddelijken aard en de onzichtbare wereld had ontdekt, was wat Hij had gezien, wat Hij van de bedoeling Gods openbaarde, was wat Hij onmiddellijk van Hem had gehoord. De profeten getuigden hetgeen hun in dromen en nachtgezichten door middel van engelen was bekend gemaakt, maar niet hetgeen zij gezien en gehoord hadden. Johannes was de stem des roependen, die zei: "Maak plaats voor den Getuige, en zwijg stil om naar Zijne bevelen te horen", maar dan laat hij het verder aan den Getuige over, om zelf Zijn getuigenis te geven, en aan den Rechter om zelf Zijn last te doen horen. Het Evangelie van Christus is geen twijfelachtige mening, gelijk ene hypothese of een nieuw denkbeeld in de filosofie, die men vrij is te geloven of niet te geloven, maar het is ene openbaring van den wil Gods, die zelf van eeuwige waarheid is en van oneindig belang voor ons.

2. Zijn Goddelijke genade en goedheid: het behaagde Hem om hetgeen Hij had gezien en gehoord ons bekend te maken, omdat Hij wist, dat wij er zo grotelijks belang bij hadden. Wat Paulus in den derden hemel had gezien en gehoord, kon hij niet getuigen, 2 Corinthiërs 12:4, maar Christus wist uiting te geven aan hetgeen Hij gezien en gehoord had. Christus' prediking wordt hier Zijn getuigen genoemd, om aan te duiden:

a. Het overtuigende, het blijkbare er van, het werd niet meegedeeld als ene nieuwstijding van horen zeggen, maar het werd getuigd, zoals voor ene rechtbank met grote voorzichtigheid en verzekerdheid.

b. Den liefdevollen ernst, waarmee het werd uitgesproken, het werd betuigd met belangstelling en aandrang, zoals in Handelingen 18:5. Uit de zekerheid van Christus' leer neemt Johannes aanleiding om het ongeloof te betreuren van de meeste mensen, hoewel Hij getuigt wat onfeilbaar waar is, neemt toch niemand Zijn getuigenis aan, dat is: zeer weinigen, bijna niemand, niemand, in vergelijking met het getal dergenen, die het afwijzen. Zij nemen het niet aan, zij willen het niet horen, of er geloof aan slaan. Hiervan spreekt hij, niet als ene zaak om zich over te verbazen, dat zulk een getuigenis niet aangenomen zou worden. (Wie heeft onze prediking geloofd? Hoe stompzinnig en dwaas zijn de meeste mensen, welke vijanden zijn zij van zich zelven!) maar als ene zaak van smart. Johannes' discipelen waren gegriefd, omdat allen tot Christus kwamen, vers 26, zij dachten, dat Hij al te veel volgelingen had. Maar Johannes gevoelt smart omdat niemand tot Hem kwam, hij vond het aantal Zijner volgelingen veel te klein. Het ongeloof der zondaren is de smart der heiligen. Hierom was het, dat Paulus in grote droefheid was, Romeinen 9:2. Hij neemt hieruit aanleiding om het geloof te prijzen van het uitverkoren overblijfsel, vers 33:Die Zijn getuigenis aangenomen heeft (en van de zodanige waren er, hoewel weinig) die heeft verzegeld dat God waarachtig is. God is waarachtig, al is het ook, dat wij het niet verzegelen, God zij waarachtig, maar alle mens leugenachtig, Zijne waarheid heeft niet nodig om haar te steunen, maar door het geloof doen wij ons zelven de eer aan van Zijne waarheid te onderschrijven, en hiermede acht God zich geëerd. Gods beloften zijn allen ja en amen, door het geloof stellen wij er ons amen onder, zoals in Openbaring 22, 20. Hij, die het getuigenis van Christus aanneemt, onderschrijft niet slechts de waarheid van Christus, maar de waarheid Gods, want Zijn naam is het Woord Gods, de geboden Gods en het getuigenis van Christus zijn saamgevoegd, Openbaring 12:17. Door in Christus te geloven verzegelen wij: Ten eerste, dat God getrouw is aan al de beloften, die Hij betreffende Christus gedaan heeft, hetgeen Hij gesproken heeft door den mond van al Zijn heilige profeten, hetgeen Hij onzen vaderen gezworen heeft, het is alles vervuld, en geen tittel of jota er van is ter aarde gevallen, Lukas 1:70, enz. Handelingen 13:32, 33.

Ten tweede. Dat Hij getrouw is aan al de beloften, die Hij gedaan heeft in Christus, wij kunnen in alle gerustheid onze ziel wagen op Gods waarheid, overtuigd zijnde, dat Hij getrouw is, wij willen zeer gaarne op goed geloof met Hem handelen, en alles in deze wereld verlaten, om de zaligheid, die ons bereid is, deelachtig te worden. Hierin eren wij Gods getrouwheid, wie gij vertrouwen schenkt, eert gij.

Ten derde, zij wordt ons aangeprezen als een Goddelijke leer, niet Zijn eigen, maar diens, die Hem gezonden heeft, vers 34:Want dien God gezonden heeft, die spreekt de woorden Gods, die Hij gezonden was om ze te spreken, en waartoe Hij ook bekwaam was gemaakt, want God geeft Hem den Geest niet met mate. De profeten waren als boden, die brieven van den hemel brachten, maar Christus kwam in de hoedanigheid van gezant, en als zodanig onderhandelt Hij met ons, want:

1. Hij sprak de woorden Gods, en in niets van hetgeen Hij zei was menselijke zwakheid te bespeuren, zowel de stof, of inhoud, als de taal waren Goddelijk. Hij bewees zich van God gezonden te zijn, vers 2, en daarom moeten Zijne woorden aangenomen worden als de woorden Gods.

2. Hij sprak, zoals geen ander profeet gesproken heeft, want God geeft Hem niet den Geest met mate. Niemand kan de woorden Gods spreken zonder den Geest Gods, 1 Corinthiërs 2:10, 11. De Oud-Testamentische profeten hadden den Geest, en in verschillende mate, 2 Koningen 2:9, 10. Maar terwijl God hun den Geest gaf met mate, 1 Corinthiërs 12:4, heeft Hij Hem aan Christus zonder mate gegeven, alle volheid heeft in Hem gewoond, de volheid der Godheid, een onmetelijke volheid. In Christus was de Geest niet als in een vat, maar als in een bron, als in den bodemlozen oceaan. "De profeten," zegt Dr. Whitby, "die den Geest hadden in beperkte mate, en slechts met betrekking tot een bijzondere openbaring, hebben soms van zich zelven gesproken, maar Hij, in wie de Geest altijd woonde, heeft altijd de woorden Gods gesproken".

c. Betreffende de macht en het gezag, waarmee Hij bekleed was, dat Hem boven alle anderen den voorrang geeft, en waardoor Hij een naam boven allen naam heeft verkregen. Hij is de geliefde Zoon des Vaders, vers 35, de Vader heeft den Zoon lief. De profeten waren getrouw als dienstknechten, maar Christus als Zoon, zij werden gebruikt als dienstknechten, maar Christus geliefd als Zoon, ten allen tijde was Hij Zijne vermakingen, Spreuken 8:30. De Vader had een welbehagen in Hem, Hij heeft Hem niet slechts liefgehad, maar Hij heeft Hem lief, Hij is Hem blijven liefhebben, zelfs in Zijn staat van vernedering, Hij heeft Hem om Zijne armoede en lijden niet minder liefgehad. Hij is Heere van allen. Als een blijk van Zijne liefde voor Hem, heeft de Vader "alle dingen in Zijne hand gegeven." Liefde is edelmoedig. De Vader had zulk een welbehagen en zulk een vertrouwen in Hem, dat Hij hem als den groten Gemachtigde voor het mensdom heeft aangesteld. Hem den Geest zonder mate gegeven hebbende, gaf Hij Hem alle dingen, want hierdoor werd Hij geschikt en bevoegd om Heer en Bestuurder van alles te wezen. Het is de ere van Christus en de onuitsprekelijke vertroosting van alle Christenen, dat de Vader alle dingen in de handen van den Middelaar heeft gegeven. Ten eerste. Alle macht, aldus wordt het verklaard in Mattheus 28:18. Al de werken der schepping onder Zijne voeten gelegd zijnde, zijn alle zaken der verlossing in Zijne handen gegeven, Hij is Heere van alles. Engelen zijn Zijne dienaren, duivelen zijn Zijne gevangenen. Hij heeft macht over alle vlees, de heidenen zijn Hem tot een erfdeel gegeven. Het rijk der voorzienigheid is Hem ter bestiering gegeven. Hij heeft macht om de voorwaarden vast te stellen van het verbond des vredes, als de grote Plenipotentiaris, om Zijne kerk te regeren als de grote Wetgever, om de Goddelijke gunsten uit te delen als de grote Aalmoezenier, en allen ter verantwoording te roepen als de grote Rechter. Beide de gouden scepter en de ijzeren roede zijn in Zijne hand gegeven. Ten tweede. Alle genade is in Zijne hand gegeven, als het kanaal, waardoor zij tot ons komt, alle dingen, al die goede dingen, die God aan de kinderen der mensen bedoelde te geven, het eeuwige leven en alles wat daartoe leidt. Wij zijn niet waardig, dat de Vader deze dingen in onze handen zou geven, want wij hebben ons tot kinderen Zijns toorns gemaakt, daarom heeft Hij den Zoon Zijner liefde als Beheerder voor ons verordineerd, en de dingen, die Hij voor ons bestemd heeft, geeft Hij in Zijne handen, die waardig is, en zowel ere voor zich zelven als gunsten voor ons verdiend heeft. Zij zijn in Zijne handen gegeven, om door Hem ons in handen gegeven te worden. Dat is een grote aanmoediging voor ons geloof, dat de schatten van het Nieuwe Verbond in een zo betrouwbare, zo vriendelijke, zo goede hand zijn gegeven, de hand van Hem, die ze voor ons heeft verkregen, en ons voor zich heeft verkregen, daar Hij ons gekocht heeft met Zijn bloed, en die machtig is alles te bewaren wat Hem door God en de gelovigen is toebetrouwd. Hij is het voorwerp van dat geloof, hetwelk tot de grote voorwaarde is gemaakt van de eeuwige gelukzaligheid, en hierin heeft Hij den voorrang boven alle anderen: Die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven, vers 36. Wij hebben hier de toepassing van hetgeen hij gezegd had betreffende Christus en Zijne leer, en het is beslissend voor de gehele zaak. Indien God den Zoon deze ere heeft aangedaan, dan

moeten wij Hem eren door het geloof. Gelijk God ons door het getuigenis van Jezus Christus, wiens woord het voertuig is der Goddelijke gunsten, goede dingen heeft doen aanbieden en toekomen, zo ontvangen wij die gunsten door het getuigenis te geloven, en dat woord aan te nemen als waar en goed. Die wijze van ontvangen beantwoordt gevoeglijk aan die wijze van geven. Wij hebben hier de hoofdsom en inhoud van dat Evangelie, hetwelk aan alle schepsel gepredikt moet worden, Markus 16:16. Hier is: Ten eerste. De zalige toestand van alle ware Christenen: Die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven. Het is de kenmerkende eigenschap van ieder waar Christen, dat hij gelooft in den Zoon van God, niet slechts gelooft, dat wat Hij zegt waar is, maar in Hem gelooft, instemt met Hem, vertrouwt op Hem. De zegen van het ware Christendom is niets minder dan het eeuwige leven, dat is het wat Christus voor ons verkregen en ons geschonken heeft, het kan niets minder wezen dan de zaligheid ener onsterfelijke ziel, haar gelukkig zijn in een onsterfelijke God. Ware gelovigen hebben nu reeds het eeuwige leven, zij zullen het niet slechts hiernamaals hebben, zij hebben het thans. Want:

a. Zij hebben er een goede borgstelling voor. De acte, bij welke het gepasseerd is, is verzegeld en hun in handen gegeven, en aldus hebben zij het, of wel, in de handen van hun Borg en Pleitbezorger voor hen, en aldus hebben zij het, al is ook het werkelijk bezit nog niet aan hen overgegaan. Zij hebben den Zoon van God, en in Hem hebben zij leven, en den Geest Gods, het onderpand van dat leven.

b. Zij hebben er ook den troostrijken voorsmaak van in de dadelijke gemeenschap met God en de tekenen van Zijne liefde. Genade is het begin der heerlijkheid.

Ten tweede. Den rampzaligen toestand de ongelovigen: Die den Zoon ongehoorzaam is is verloren, in het verderf gestort, ho apeithoon. Het woord sluit zowel ongeloof als ongehoorzaamheid in. Een ongelovige is iemand, die geen vertrouwen stelt in de leer van Christus, en zich niet onderwerpt aan de regering van Christus. Diegenen nu, die noch door Christus onderwezen, noch door Christus geregeerd willen worden, kunnen noch in deze, noch in de toekomende wereld gelukkig zijn, hij zal het leven niet zien, dat leven, hetwelk Christus gekomen is om ons te schenken. Hij zal het niet genieten, hij zal er geen troostrijk vooruitzicht op hebben, zal er nooit iets van te zien krijgen behalve zoveel als genoeg is, om hem het verlies er van te doen betreuren. Zij kunnen niet anders dan rampzalig zijn: de toorn Gods blijft op den ongelovige, Hij is niet slechts onder den toorn Gods, die even gewis de dood is der ziel als Zijne gunst haar leven is, maar die toorn Gods blijft op hem. Al de toorn, waaraan hij zich door zijn verbreken der wet heeft blootgesteld, is, zo hij niet wordt weggenomen door de genade van het Evangelie. op hem gevestigd. Om zijn dagelijkse en werkelijke overtredingen komt Gods toorn over hem en blijft op hem. Oude rekeningen liggen onafgedaan, en nieuwe worden er aan toegevoegd, elke dag wordt iets gedaan om de mate vol te maken, en niets om haar te ontledigen. Alzo blijft de toorn Gods, en wordt vergaderd en bewaard tot aan den groten dag des toorns.

HOOFDSTUK 4

1 Als dan de Heere verstond, dat de Farizeen gehoord hadden, dat Jezus meer discipelen maakte en doopte dan Johannes;
2 (Hoewel Jezus zelf niet doopte, maar Zijn discipelen),
3 Zo verliet Hij Judea, en ging wederom heen naar Galilea.
4 En Hij moest door Samaria gaan.
5 Hij kwam dan in een stad van Samaria, genaamd Sichar, nabij het stuk land, hetwelk Jakob zijn zoon Jozef gaf.
6 En aldaar was de fontein Jakobs. Jezus dan, vermoeid zijnde van de reize, zat alzo neder nevens de fontein. Het was omtrent de zesde ure.
7 Er kwam een vrouw uit Samaria om water te putten. Jezus zeide tot haar: Geef Mij te drinken.
8 (Want Zijn discipelen waren heengegaan in de stad, opdat zij zouden spijze kopen.)
9 Zo zeide dan de Samaritaanse vrouw tot Hem: Hoe begeert Gij, Die een Jood zijt, van mij te drinken, die een Samaritaanse vrouw ben? Want de Joden houden geen gemeenschap met de Samaritanen.
10 Jezus antwoordde en zeide tot haar: Indien gij de gave Gods kendet, en Wie Hij is, Die tot u zegt: Geef Mij te drinken, zo zoudt gij van Hem hebben begeerd, en Hij zoude u levend water gegeven hebben.
11 De vrouw zeide tot Hem: Heere! Gij hebt niet om mede te putten, en de put is diep; van waar hebt Gij dan het levend water?
12 Zijt Gij meerder dan onze vader Jakob, die ons den put gegeven heeft, en hijzelf heeft daaruit gedronken, en zijn kinderen en zijn vee?
13 Jezus antwoordde, en zeide tot haar: Een ieder, die van dit water drinkt, zal wederom dorsten;
14 Maar zo wie gedronken zal hebben van het water, dat Ik hem geven zal, dien zal in eeuwigheid niet dorsten; maar het water, dat Ik hem zal geven, zal in hem worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven.
15 De vrouw zeide tot Hem: Heere, geef mij dat water, opdat mij niet dorste, en ik hier niet moet komen, om te putten.
16 Jezus zeide tot haar: Ga heen, roep uw man, en kom hier.
17 De vrouw antwoordde en zeide: Ik heb geen man. Jezus zeide tot haar: Gij hebt wel gezegd: Ik heb geen man.
18 Want gij hebt vijf mannen gehad, en dien gij nu hebt, is uw man niet; dat hebt gij met waarheid gezegd.
19 De vrouw zeide tot Hem: Heere, ik zie, dat Gij een profeet zijt.
20 Onze vaders hebben op dezen berg aangebeden; en gijlieden zegt, dat te Jeruzalem de plaats is, waar men moet aanbidden.
21 Jezus zeide tot haar: Vrouw, geloof Mij, de ure komt, wanneer gijlieden, noch op dezen berg, noch te Jeruzalem, den Vader zult aanbidden.
22 Gijlieden aanbidt, wat gij niet weet; wij aanbidden, wat wij weten; want de zaligheid is uit de Joden.
23 Maar de ure komt, en is nu, wanneer de ware aanbidders den Vader aanbidden zullen in geest en waarheid; want de Vader zoekt ook dezulken, die Hem alzo aanbidden.
24 God is een Geest, en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid.
25 De vrouw zeide tot Hem: Ik weet, dat de Messias komt (Die genaamd wordt Christus); wanneer Die zal gekomen zijn, zo zal Hij ons alle dingen verkondigen.

26 Jezus zeide tot haar: Ik ben het, Die met u spreek.
27 En daarop kwamen Zijn discipelen en verwonderden zich, dat Hij met een vrouw sprak. Nochtans zeide niemand: Wat vraagt Gij, of: Wat spreekt Gij met haar?
28 Zo verliet de vrouw dan haar watervat, en ging heen in de stad en zeide tot de lieden:
29 Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?
30 Zij dan gingen uit de stad, en kwamen tot Hem.
31 En ondertussen baden Hem de discipelen, zeggende: Rabbi, eet.
32 Maar Hij zeide tot hen: Ik heb een spijs om te eten, die gij niet weet.
33 Zo zeiden dan de discipelen tegen elkander: Heeft Hem iemand te eten gebracht?
34 Jezus zeide tot hen: Mijn spijs is, dat Ik doe den wil Desgenen, Die Mij gezonden heeft, en Zijn werk volbrenge.
35 Zegt gijlieden niet: Het zijn nog vier maanden, en dan komt de oogst? Ziet, Ik zeg u: Heft uw ogen op en aanschouwt de landen; want zij zijn alrede wit om te oogsten.
36 En die maait, ontvangt loon, en vergadert vrucht ten eeuwigen leven; opdat zich te zamen verblijde, beide, die zaait en die maait.
37 Want hierin is die spreuk waarachtig: Een ander is het, die zaait, en een ander, die maait.
38 Ik heb u uitgezonden, om te maaien, hetgeen gij niet bearbeid hebt; anderen hebben het bearbeid, en gij zijt tot hun arbeid ingegaan.
39 En velen der Samaritanen uit die stad geloofden in Hem, om het woord der vrouw, die getuigde: Hij heeft mij gezegd alles, wat ik gedaan heb.
40 Als dan de Samaritanen tot Hem gekomen waren, baden zij Hem, dat Hij bij hen bleef; en Hij bleef aldaar twee dagen.
41 En er geloofden er veel meer om Zijns woords wil;
42 En zeiden tot de vrouw: Wij geloven niet meer om uws zeggens wil; want wij zelven hebben Hem gehoord, en weten, dat Deze waarlijk is de Christus, de Zaligmaker der wereld.
43 En na de twee dagen ging Hij van daar en ging heen naar Galilea;
44 Want Jezus heeft Zelf getuigd, dat een profeet in zijn eigen vaderland geen eer heeft.
45 Als Hij dan in Galilea kwam, ontvingen Hem de Galileers, gezien hebbende al de dingen, die Hij te Jeruzalem op het feest gedaan had; want ook zij waren tot het feest gegaan.
46 Zo kwam dan Jezus wederom te Kana in Galilea, waar Hij het water wijn gemaakt had. En er was een zeker koninklijk hoveling, wiens zoon krank was, te Kapernaum.
47 Deze, gehoord hebbende, dat Jezus uit Judea in Galilea kwam, ging tot Hem, en bad Hem, dat Hij afkwame, en zijn zoon gezond maakte; want hij lag op zijn sterven.
48 Jezus dan zeide tot hem: Tenzij dat gijlieden tekenen en wonderen ziet, zo zult gij niet geloven.
49 De koninklijke hoveling zeide tot Hem: Heere, kom af, eer mijn kind sterft.
50 Jezus zeide tot hem: Ga heen, uw zoon leeft. En de mens geloofde het woord, dat Jezus tot hem zeide, en ging heen.
51 En als hij nu afging, kwamen hem zijn dienstknechten tegemoet, en boodschapten, zeggende: Uw kind leeft!
52 Zo vraagde hij dan van hen de ure, in welke het beter met hem geworden was. En zij zeiden tot hem: Gisteren te zeven ure verliet hem de koorts.
53 De vader bekende dan, dat het in dezelve ure was, in dewelke Jezus tot hem gezegd had: Uw zoon leeft. En hij geloofde zelf, en zijn gehele huis.
54 Dit tweede teken heeft Jezus wederom gedaan, als Hij uit Judea in Galilea gekomen was.

Het was meer dan iets anders de heerlijkheid van het land Israël's, dat het "Emmanuel's land" was, Jesaja 8:8, niet slechts het land Zijner geboorte, maar het toneel van Zijne prediking en Zijne wonderen. In de dagen van onzen Zaligmaker op aarde was dit land verdeeld in drie delen: Judea in het Zuiden, Galilea in het Noorden, en tussen die beiden was Samaria gelegen. Nu zien wij Christus in dit hoofdstuk in al deze drie delen des lands.

I. Vertrekkende van Judea vers 1-3.

II. Reizende door Samaria, en hoewel dit slechts een bezoek als in het voorbijgaan was, neemt het toch de meeste plaats in.

1. Zijne komst in Samaria vers 4-6.

2. Zijn gesprek met de Samaritaanse vrouw aan de bron, vers 7-26.

3. Hoe de vrouw Hem bekend maakt in de stad, vers 27-30.

4. Christus' gesprek met de discipelen intussen, vers 31-38.

5. De goede uitwerking hiervan onder de Samaritanen, vers 39-42.

III. Wij vinden Hem voor enigen tijd verblijvende in Galilea, vers 43-46, en, Zijne genezing van den zoon des koninklijken hovelings, die op sterven lag, vers 46-54.

Johannes 4:1-3

Wij lezen van Christus' komst in Judea, Hoofdstuk 3:22, nadat Hij het feest had gehouden te Jeruzalem, en nu verliet Hij Judea vier maanden voor den oogst, zoals gezegd is in vers 35, zodat Hij dan ongeveer zes maanden in Judea is gebleven om te bouwen op het fondament, dat Johannes gelegd had. Wij hebben geen bijzonder bericht omtrent Zijne prediking en Zijne wonderen aldaar, slechts wordt in het algemeen gezegd, in vers 1,

I. Dat Hij discipelen maakte. Hij heeft er velen toegebracht om Zijne leer te omhelzen, en Hem te volgen als een leraar van God gekomen. Zijn arbeid was voorspoedig, niettegenstaande den tegenstand, dien Hij ontmoette, Psalm 110:2, 3, mathêtas poiei -het betekent hetzelfde als mathêteuoo -te discipelen. Vergelijk Genesis 12:5, de zielen, die zij verkregen hadden, die zij gemaakt hadden (zoals de eigenlijke betekenis is van het woord), die zij tot proselieten hadden gemaakt. Het is Christus' kroonrecht om discipelen te maken, eerst om ze aan Zijne voeten te brengen, en daarna om ze te formeren naar Zijn wil. De Christen wordt gemaakt, niet geboren, zegt Tertullianus.

II. Dat Hij hen, die Hij tot discipelen maakte, door Zijne discipelen liet dopen, of met water wassen, vers 2.

1. Omdat Hij een verschil wilde stellen tussen Zijn doop en dien van Johannes, die allen zelf doopte, want hij doopte als een dienstknecht, Christus als Meester.

2. Hij wilde zich meer bepalen tot het werk der prediking dat het voortreffelijkste was, 1 Corinthiërs 1:17.

3. Hij wilde Zijne discipelen eren door hen hiertoe te machtigen en te gebruiken, en hen alzo tot meerderen dienst op te leiden.

4. Indien Hij sommigen zelf gedoopt had, dan zouden dezen allicht geneigd zijn zich hierop te laten voorstaan, en anderen te minachten, hetgeen Hij wilde voorkomen, evenals Paulus, 1 Corinthiërs 1:13, 14.

5. Hij wilde zich de ere voorbehouden van te dopen met den Heiligen Geest, Handelingen 1:5.

6. Hij wilde ons leren, dat de kracht en uitwerking der sacramenten niet afhangt van de hand, die ze bedient, alsmede dat hetgeen door Zijne dienstknechten volgens Zijne aanwijzing gedaan wordt, door Hem erkend wordt als door Hem zelven gedaan.

III. Dat Hij meer discipelen maakte en doopte dan Johannes, niet slechts meer dan Johannes toen maakte en doopte, maar meer dan hij ooit gedurende zijn ganse bediening had gedoopt. Christus' omgang en toespraak waren innemender dan die van Johannes. Zijne wonderen werkten overtuiging, en de genezingen, die Hij gratis tot stand bracht, waren zeer uitlokkend.

IV. Dat de Farizeeën hiervan onderricht werden. Zij hoorden wat grote scharen door Hem gedoopt werden, want zij hadden van Zijn eerste optreden af een naijverig oog op Hem, en het ontbrak hun

niet aan spionnen om hun bericht omtrent Hem te geven. Toen de Farizeeën dachten van Johannes ontslagen te zijn, (want deze was nu gekerkerd) en zich hierover verheugden, verscheen Jezus, die hun een grotere kwelling was dan Johannes ooit geweest is. De getuigen zullen immer te voorschijn komen. Wat hen hinderde was, dat Christus zo vele discipelen maakte. De voorspoed van het Evangelie verbittert deszelfs vijanden, en het is een teken, dat het veld wint, als de machten der duisternis er zo verwoed tegen zijn.

V. Dat onze Heere Jezus zeer goed wist wat er aan de Farizeeën tegen Hem bericht werd. Waarschijnlijk wilden de aanbrengers, dat hun namen niet genoemd zouden worden, en waren de Farizeeën er gans niet op gesteld dat hun plannen bekend zouden worden, maar niemand kan zich zo diep versteken, dat hij zijn raad voor den Heere verbergt, Jesaja 29:15, en Christus wordt hier de Heere genoemd. Hij wist wat aan de Farizeeën gezegd werd, en hoe veel, en het is waarschijnlijk, dat het de waarheid te buiten ging, want het is niet waarschijnlijk, dat Jezus toen reeds meerderen had gedoopt dan Johannes, maar aldus werd de zaak voorgesteld om Hem als des te meer gevaarlijk voor te stellen, zie 2 Koningen 6:12.

VI. Dat hierop onze Heere Jezus Judea verliet en wederom heenging naar Galilea.

1. Hij verliet Judea, omdat Hij er waarschijnlijk ten dode toe vervolgd zou zijn geworden, zo groot was de woede der Farizeeën tegen Hem, en hun goddeloze begeerte om Hem reeds terstond te doden. Om aan hun lagen te ontkomen, verliet Christus het land en ging naar ene plaats, waar hetgeen Hij deed minder prikkelend voor hen zou zijn, dan wanneer Hij het als onder hun ogen deed. Want

a. Zijne ure was nog niet gekomen, Hoofdstuk 7:30, de tijd, die in den raad Gods bepaald was en in de Oud-Testamentische profetieën wanneer de Messias uitgeroeid zou worden. Hij had Zijn getuigenis nog niet voleindigd, en daarom wilde Hij zich niet aan hun aanslagen blootstellen.

b. De discipelen, die Hij in Judea had verkregen, waren nog niet instaat verdrukkingen te verduren, en daarom wilde Hij hen niet in gevaar brengen.

c. Hiermede gaf Hij een voorbeeld van Zijn eigen regel, of voorschrift: Wanneer zij u in deze stad vervolgen, vliedt in de andere. Wij worden tot geen lijden geroepen, dat wij, zonder te zondigen, kunnen vermijden, en daarom mogen wij wel van plaats veranderen, hoewel wij niet, om ons leven te redden, van Godsdienst mogen veranderen. Christus stelde zich in veiligheid, niet door een wonder, maar in den gewonen, menselijken weg, ter besturing en bemoediging van Zijn lijdend volk.

2. Hij vertrok naar Galilea, omdat Hij daar werk te doen had, en omdat Hij er vele vrienden en minder vijanden had. Hij ging thans naar Galilea.

a. Omdat Johannes' bediening er thans den weg voor Hem had bereid, want Galilea, dat onder het rechtsgebied van Herodes stond, was het laatste toneel van Johannes' werkzaamheid als doper.

b. Omdat Johannes' gevangenneming er thans plaats voor Hem had gemaakt. Dat licht nu onder ene korenmaat gesteld zijnde, zal de gezindheid des volks nu niet meer verdeeld zijn tussen hem en Christus. Alzo kunnen beiden de vrijheid en de beperking van Godvruchtige leraren aan het

Evangelie bevorderlijk zijn, Filippenzen 1:12. Maar wat nut is het, dat Hij voor Zijne veiligheid naar Galilea gaat? Herodes, de vervolger van Johannes, zal nooit de beschermer worden van Jezus. Chemnitius tekent hierbij aan: "De vromen hebben in dit leven de zodanige, tot wie zij heen kunnen vlieden, maar zij hebben niemand, die hun een schuilplaats kan bieden, buiten U, o God!"

Johannes 4:4-26

Wij hebben hier een bericht van het goed, dat Christus in Samaria gedaan heeft, toen Hij door die landstreek ging om in Galilea te komen. Zowel van afkomst als van Godsdienst waren de Samaritanen bastaard-Joden, de nakomelingen van de kolonisten, die de Assyrische koning er heenzond na de gevankelijke wegvoering der tien stammen, en die zich met de armen, die in het land waren achtergelaten, en later ook nog met vele andere Joden, vermengden. Zij aanbaden alleen den Gods Israël's, voor wie zij een tempel oprichtten op den berg Gerizim, in mededinging met dien te Jeruzalem. Er heerste grote vijandschap tussen hen en de Joden, de Samaritanen wilden Christus niet in hun stad toelaten, toen zij zagen, dat Hij naar Jeruzalem reisde, Lukas 9:53. De Joden dachten, dat zij Hem met geen slechter naam konden noemen dan door te zeggen: Hij is een Samaritaan. Toen de Joden voorspoed hadden, maakten de Samaritanen aanspraak op bloedverwantschap met hen, Ezra 4:2, maar als de Joden in druk of benauwdheid waren, dan waren zij Meden en Perzen, zie Josephus, Antiq. lib. XI. cap, 8, lib. XII. cap. 7. Merk nu op:

I. Christus, komst in Samaria. Hij heeft Zijnen discipelen bevolen, dat zij niet moesten ingaan in enige stad der Samaritanen, Mattheus 10:5, dat is: er het Evangelie niet moesten prediken, of wonderen doen. Ook Hij heeft er niet openlijk gepredikt of er een wonder gedaan, Zijn oog was op de verloren schapen van het huis Israël's. Als Hij hier ene vriendelijkheid deed, dan was dit als het ware toevallig, slechts een kruimke van het brood der kinderen, dat nu en dan eens van des Meesters tafel viel.

1. Zijn weg van Judea naar Galilea liep door Samaria, vers 4. Hij moest door Samaria gaan. Er was geen andere weg, of Hij had aan de overzijde der Jordaan moeten gaan, hetgeen een lange omweg zou geweest zijn. De Goddelozen en onheiligen zijn thans zo vermengd met Gods Israël, dat wij, tenzij wij uit de wereld gaan, niet kunnen vermijden om door der zodanige gezelschap heen te gaan, 1 Corinthiërs 5:10. Daarom hebben wij aan onze rechterhand en onze linkerhand de wapenrusting der gerechtigheid nodig, opdat wij noch hun aanstoot geven, noch door hen besmet worden. Wij behoren in gene plaatsen van verzoeking te gaan, tenzij wij er moeten heengaan, en dan nog behoren wij er niet te wonen, maar er ons door heen te spoeden. Sommigen denken, dat Christus door Samaria moest gaan vanwege het goede werk, dat Hij er te doen had, een arme vrouw moest er bekeerd worden, een verloren schaap worden gezocht en gevonden. Dat was werk naar Zijn hart, en daarom moest Hij door dezen weg gaan. Het was gelukkig voor Samaria, dat het op Christus' weg lag, dat Hem de gelegenheid gaf hen te bezoeken. Als Ik bij u voorbijging, zei Ik tot u: Leef, Ezechiël 16:6.

2. Zijne pleisterplaats was dan nu in ene stad van Samaria.

a. Die plaats wordt beschreven. Zij wordt Sichar genoemd, waarschijnlijk hetzelfde als Sichem, ene plaats, waarvan wij dikwijls lezen in het Oude Testament. Zo worden in het verloop der tijden de namen van plaatsen dikwijls verbasterd. Sichem leverde den eersten proseliet op, die ooit tot de kerk van Israël is gekomen, Genesis 34:24, en nu is het de eerste plaats, waar het Evangelie buiten de gemeenschap van Israël werd gepredikt, zoals Dr. Lightfoot opmerkt, evenals ook, dat het dal Achor, hetwelk tot ene deur der hope was gegeven, hope voor de arme heidenen, voorbij deze stad liep, Hosea 2:14. Abimelech werd hier tot koning gemaakt, het was ook de residentie van Jerobeam. Maar als de evangelist ons aan de oudheden der plaats wil herinneren, wijst hij op

Jakob's invloed aldaar, die er hoger ere aan gaf dan zij van de gekroonde hoofden ontving. Hier lag Jakob's grond, het stuk lands, dat hij aan zijn zoon Jozef gaf, wiens gebeente er begraven werd, Genesis 48:22, Jozua 24:32. Dit wordt waarschijnlijk vermeld om aan te duiden, dat Christus, toen Hij daar dichtbij uitrustte, naar aanleiding van het stuk lands dat Jakob aan Jozef gaf, nadacht over het getuigenis, dat de ouden door het geloof hebben bekomen. Hiëronymus wilde in het Heilige land wonen, opdat het gezicht dier plaatsen hem te meer aan de Bijbelse verhalen zou herinneren. Hier was Jakob's put, dien hij groef, of ten minste voor zich en zijn gezin gebruikte. Wij vinden van dezen put geen melding gemaakt in het Oude Testament, maar de overlevering noemde hem Jakob's fontein.

b. De houding van onzen Heere Jezus aan deze plaats: vermoeid zijnde van de reize, zat Hij alzo neer nevens de fontein. Wij zien hier onzen Heere Jezus: Lijdende onder de gewone vermoeidheid van reizigers.

Hij was vermoeid van Zijne reize. Hoewel het nog slechts de zesde ure was en Hij nog slechts een halve dagreis volbracht had, was Hij toch moede, of, omdat het de zesde ure was, de tijd van de hitte des daags, was Hij moede. Hier zien wij: Ten eerste, dat Hij waarlijk mens was, onderworpen aan de gewone zwakheden der menselijke natuur. Met de zonde is zware arbeid en vermoeienis in de wereld gekomen, Genesis 3:19, en daarom heeft Christus, een vloek voor ons geworden zijnde, er zich aan onderworpen. Ten tweede. Dat Hij een arm man was, want anders zou Hij te paard of in een wagen hebben gereisd. Tot deze geringheid heeft Hij zich voor ons vernederd, dat Hij al Zijne reizen te voet heeft afgelegd. Toen knechten te paard waren, gingen vorsten als knechten op de aarde, Prediker 10:7. Als het ons gemakkelijk wordt gemaakt, zo laat ons denken aan de vermoeienissen van onzen Meester. Hij schijnt geen sterk man geweest te zijn, geen sterk lichaamsgestel te hebben gehad. Zijne discipelen schenen toen niet vermoeid te zijn geweest, want zij gingen zonder bezwaar in de stad, terwijl hun Meester neerzat en geen stap verder kon. Het fijnste lichaamsgestel is het meest vatbaar voor vermoeienis, en kan die het slechtst verdragen. Wij zien Hem hier de toevlucht nemen tot het gewone gerief van reizigers: Vermoeid zijnde, zat Hij neer nevens de fontein. Hij zat daar op een ongeriefelijke plaats, koud en hard. Hij had geen rustbank om zich op neer te vlijen, geen gemakkelijken stoel om eens in uit te rusten, maar nam voor lief wat te krijgen was, om ons te leren niet kieskeurig of veeleisend te zijn voor de geriefelijkheden van dit leven, maar ons met het geringe, het nederige te vergenoegen. Aldus zat Hij neer in ongemakkelijke houding zoals vermoeide reizigers plegen neer te zitten, die te afgemat zijn om nog voor gemak en geriefelijkheid te zorgen.

II. Zijn gesprek met de Samaritaanse vrouw, dat hier uitvoerig wordt meegedeeld, terwijl Christus' redetwist met de leraren, en Zijn gesprek met Mozes en Elias op den berg in stilzwijgen worden begraven. Dit gesprek kan onder vier hoofden gebracht worden.

1. Zij spreken over het water, vers 7-15.

a. Er wordt nota genomen van de omstandigheden, die aanleiding gaven tot dat gesprek. Er komt ene vrouw uit Samaria om water te putten. Hierdoor wordt hare armoede aangeduid, zij had gene dienstmaagd om het water te putten, en hare naarstigheid: zij wilde het zelf doen. Zie hier: Ten eerste. Hoe eerlijke, nederige arbeid en vlijt door God werd erkend en goedgekeurd. Christus werd aan de herders bekend gemaakt, toen zij nachtwake hielden bij hun kudde. Ten tweede. Hoe door

Gods voorzienigheid heerlijke doeleinden tot stand worden gebracht door voorvallen, die slechts toevallig schijnen plaats te hebben. De ontmoeting dezer vrouw met Christus aan de fontein kan ons herinneren aan de geschiedenis van Rebekka, Rachel en de dochter van Jethro, die allen met haar toekomstigen echtgenoot kennis maakten, in aanraking werden gebracht met geen minderen dan Izaak, Jakob en Mozes, toen zij naar de fontein gingen om water te putten. Ten derde, hoe de voorkomende genade Gods de mensen soms onverwacht onder de middelen der bekering brengt. Hij wordt gevonden van hen, die Hem niet zochten. Zijne discipelen waren heengegaan in de stad, opdat zij zouden spijze kopen. Hieruit valt te leren, Ten eerste. Ene les van rechtvaardigheid en eerlijkheid. De spijze, die Christus at, werd door Hem gekocht en betaald, zoals ook Paulus gedaan heeft, 2 Thessalonicenzen 3:8. Ten tweede, van dagelijkse afhankelijkheid van Gods voorzienigheid: Zorg niet voor den dag van morgen. Christus ging niet in de stad om te eten, maar zond Zijne discipelen om Zijne spijze te halen, niet omdat Hij gewetensbezwaar had om in een Samaritaanse stad te eten, maar:

1. Omdat Hij aan die fontein een goed werk te doen had, dat gedaan kon worden, terwijl zij op provisie uit waren. Het is verstandig om de ledige ogenblikken voor iets goeds te gebruiken, opdat ook van den tijd geen deel verloren ga. Terwijl voor Petrus het middagmaal bereid werd, viel hij in een vertrekking van zinnenHand. 10:10.

2. Omdat het stiller en meer in afzondering, goedkoper en eenvoudiger was om Zijn middagmaal naar die plek te laten brengen, dan om er naar de stad voor te gaan. Wellicht was Zijn beurs schraal voorzien, en wilde Hij ons overleg en spaarzaamheid leren, uit te geven naar hetgeen wij hebben, en niet boven hetgeen wij hebben. Hij heeft ons ten minste willen leren niet naar grote dingen te staan. Christus kon Zijn middagmaal even goed aan de fontein nuttigen, als in de beste herberg der stad. Laat ons ons gedragen naar de omstandigheden. Dit gaf nu aan Christus de gelegenheid om met deze vrouw over geestelijke belangen te spreken, en Hij maakte er gebruik van. Hij heeft dikwijls gepredikt voor grote scharen, die Hem volgden om door Hem onderwezen te worden, hier verwaardigt Hij zich om een enkel persoon, ene vrouw, te onderwijzen, een arme vrouw, een vreemdelinge, een Samaritaanse, ten einde Zijne dienstknechten te leren hetzelfde te doen, als die weten welk een heerlijke zaak het is, om, al is het ook een enkele ziel, te helpen redden van den dood.

b. Laat ons nu de bijzonderheden nagaan van dat gesprek. Jezus begint met een bescheiden verzoek om een teuge waters: Geef Mij te drinken. Hij, die om onzentwil arm is geworden, wordt hier een bedelaar, opdat zij, die gebrek hebben en niet instaat zijn te graven, zich niet zullen schamen te bedelen. Christus vroeg er om, niet slechts omdat Hij het nodig had, en hare hulp nodig had om er aan te komen, maar omdat Hij een gesprek met haar wilde aanknopen, en ons te leren om ook aan de geringsten iets verplicht te willen zijn, als de nood het vereist. In Zijn arme leden vraagt, bedelt, Christus nu nog, en een beker koud waters, gelijk deze hier, in Zijn naam aan hen gegeven, zal zijn loon geenszins verliezen. Hoewel de vrouw Zijne bede niet afwijst, maakt zij er toch aanmerking op, dat Hij niet naar den aard en de gezindheid Zijns volks handelt, vers 9. Hoe begeert gij? Merk op, ten eerste. Welk een dodelijke vijandschap er heerste tussen de Joden en Samaritanen. De Joden houden gene gemeenschap met de Samaritanen. De Samaritanen waren de wederpartijders van Juda, Ezra 4:1, waren immer kwaadwillig jegens hen. De Joden waren zeer boosaardig gezind jegens de Samaritanen. "Zij zagen op hen als geen deel hebbende aan de opstanding, deden hen in den ban en vloekten hen in den heiligen naam van God, het heilig en hoogheerlijk wetboek, en met

den vloek van het hoger en lager gericht, en stelden als wet, dat geen Israëliet van iets zal eten, dat van een Samaritaan is, want het zou zijn alsof hij zwijnenvlees at". Aldus Dr. Lighfoot naar Rabbi Tanchum. Godsdienstwisten zijn gewoonlijk van alle twisten de onverzoenlijkste. De mensen zijn geschapen om met elkaar om te gaan, maar als de mensen, omdat de een aanbidt in een tempel, en de ander in een anderen, den dienst der menselijkheid weigeren, gene liefde beoefenen, de gewone beleefdheid niet eens in acht nemen, gemelijk en onnatuurlijk willen wezen, minachtend en bedilziek, en dat wel onder schijn van ijver voor den Godsdienst, dan tonen zij duidelijk, dat, hoe waar hun Godsdienst ook zijn moge, zij niet waarlijk Godsdienstig zijn, maar onder voorgeven van ijver voor den Godsdienst, het doel van den Godsdienst voorbijzien. Ten tweede. Hoe gans bereid de vrouw was om Christus den hoogmoed en de kwaadwilligheid van het Joodse volk te verwijten. Hoe begeert gij, die een Jood zijt, van mij te drinken? Aan Zijn gewaad, of Zijn dialect, of wel aan beiden, herkende zij Hem als Jood, en zij vindt het vreemd, dat Hij niet in hetzelfde uiterste van afkeer van de Samaritanen vervalt, als de andere Joden. Aan alle zijden worden gematigde mannen, zoals Jozua en zijne vrienden, als een wonderteken beschouwd, Zacheria 3:8. Deze vrouw verwondert zich over twee dingen:

1. Dat Hij om deze vriendelijkheid vroeg, want de hoogmoed der Joden bracht hen er toe om liever alle ontberingen te verduren, dan iets aan een Samaritaan te danken te hebben. Het maakte een deel uit van Christus' vernedering, dat Hij uit de Joodse natie was geboren, die zich nu niet alleen in een slechten toestand bevond, onderworpen zijnde aan de Romeinen, maar ook een slechten naam had onder de volken. Met welk ene minachting vroeg Pilatus: Ben ik een Jood? Aldus heeft Hij zich niet slechts vernietigd, maar ook in den smaad en de verguizing Zijns volks willen delen, maar hierin heeft Hij ons een voorbeeld gegeven van tegen den stroom van het algemene bederf in te gaan. Evenals onze Meester moeten wij goedheid en vriendelijkheid bewijzen, al is ook de aard van ons land en de gezindheid onzer partij streng en ontoegevend, of afstotend. Deze vrouw verwachtte, dat Christus als andere Joden zou zijn, maar het is onrechtvaardig om aan ieder afzonderlijk persoon de fouten en gebreken van zijn volk toe te schrijven: er is geen regel zonder uitzondering.

2. Zij verwondert er zich over, dat Hij die vriendelijkheid verwachtte van haar, die een

Samaritaanse was. "Gij Joden zoudt het aan iemand uit ons volk weigeren, waarom zouden wij het dan aan iemand van uw volk toestaan? Aldus worden twist en haat eindeloos voortgeplant door wraak en wederwraak. Christus gebruikt deze gelegenheid om haar in Goddelijke dingen te onderwijzen: Indien gij de gave Gods kende, en wie Hij is, die tot u zegt: Geef Mij te drinken, zo zoudt gij van Hem hebben begeerd, vers 10. Merk op: Ten eerste. Hij gaat niet in op hare tegenwerping omtrent de vijandschap tussen de Joden en de Samaritanen. Sommige geschillen worden het best uit den weg geruimd door er geen acht op te slaan, en alle gelegenheid te mijden om er in woordenwisseling over te komen. Christus wil deze vrouw bekeren, niet door haar te tonen, dat de Samaritaanse Godsverering uit scheurmakerij voortkwam (hoewel dit werkelijk zo was) maar door haar op haar eigen onwetendheid en zedeloosheid te wijzen, en op hare behoefte aan een Zaligmaker.

Ten tweede. Hij doet haar begrijpen, dat zij thans de gelegenheid had (een veel betere gelegenheid dan zij wel dacht) om datgene te verkrijgen, wat haar tot onuitsprekelijk nut en voordeel zou wezen. Zij bezat de middelen niet, die de Joden hadden, om de tekenen der tijden te onderscheiden, en

daarom zegt Christus haar uitdrukkelijk, dat er nu een tijd van genade voor haar was, dit was de tijd harer bezoeking.

A. Hij geeft haar te verstaan wat zij moest weten, maar waaraan zij onkundig was. "Indien gij de gave Gods kende," dat is, gelijk de volgende woorden het verklaren: "wie Hij is, die tot u zegt: Geef Mij te drinken. Indien gij wist wie Ik ben." Zij zag, dat Hij een Jood was, een arme, vermoeide reiziger, maar Hij wilde, dat zij nog iets m eer zou weten van Hem, dan wat Hij haar toescheen. Jezus Christus is de Gave Gods, het rijkste teken van Gods liefde voor ons, en de kostelijkste schat van alle goed voor ons, ene gave, niet ene schuld, wier betaling wij van God konden eisen, niet ene lening, die Hij van ons terug zal vragen, maar ene gave, een vrije gave, Hoofdstuk 3:16. Het is een onuitsprekelijk voorrecht dat ons die gave Gods voorgesteld en aangeboden wordt, en dat wij instaat worden gesteld haar aan te nemen. "Hij, die de Gave Gods is, wordt u thans voorgesteld, Hij is het, die tot u spreekt en zegt: Geef Mij te drinken, deze Gave komt bedelende tot u." Hoewel Christus ons voorgesteld wordt en ons in en door Zijn Evangelie tot zich lokt, zijn er toch zeer velen, die Hem niet kennen. Zij weten niet, wie het is, die tot hen spreekt in het Evangelie en zegt: Geef Mij te drinken", zij bemerken niet, dat het de Heere is, die hen roept.

B. Hij hoopt van haar wat zij gedaan zou hebben, indien zij Hem gekend had. Voorzeker zou zij Hem dan niet een zo ruw en onhoffelijk antwoord gegeven hebben, ja, wel verre van Hem te beledigen, zou zij zich met ene bede tot Hem gericht hebben: Gij zoudt van Hem hebben begeerd. Zij, die ene weldaad van Christus willen ontvangen, moeten er Hem om vragen, moeten vurig en dringend zijn in het gebed tot God er om. Zij, die Christus recht kennen, zullen Hem zoeken, en zo wij Hem niet zoeken, is dit een teken, dat wij Hem niet kennen, Psalm 9:11. Christus weet wat zij, aan wie de middelen tot kennis ontbreken, gedaan zouden hebben, indien zij ze gehad hadden, Mattheus 11:21.

C. Hij verzekert haar van hetgeen Hij voor haar gedaan zou hebben, indien zij zich tot Hem had gewend: Hij zou u levend water gegeven hebben (en u gene verwijtingen hebben gedaan, zoals gij aan Mij). Met dit levend water wordt bedoeld de Geest, die niet is gelijk water op den bodem van een put, om een weinig waarvan Hij gevraagd had, maar gelijk levend, of stromend water, dat oneindig kostelijker was. De Geest der genade is als levend water, zie Hoofdstuk 7:38. Onder dit beeld zijn de zegeningen van den Messias beloofd in het Oude Testament, Jesaja 12:3, 35:7, 44:3, 55:1, Zacheria 14:8. De genadegaven des Geestes en Zijne vertroostingen verzadigen de dorstige ziel, die haar eigen natuur en behoefte kent. Jezus Christus kan en wil den Heiligen Geest geven aan hen, die er Hem om bidden, want Hij heeft ontvangen om te geven. De vrouw heeft tegenwerpingen tegen den genaderijken wenk, dien Christus haar geeft en maakt er vittende aanmerkingen op, vers 11, 12. Gij hebt niet om mede te putten, en daarenboven: Zijt gij meerder dan onze vader Jakob? Wat Hij in overdrachtelijken zin had gesproken, vat zij op in letterlijken zin. Dat heeft ook Nicodemus gedaan. Zie hoe verwarde begrippen diegenen hebben van geestelijke zaken, die zo gans en al vervuld zijn van de zichtbare dingen. Zij bewijst wel enige achting voor Zijn persoon, daar zij Hem Heere noemt, maar weinig eerbied voor hetgeen Hij zei, waarmee zij slechts den spot drijft.

Ten eerste. Zij acht Hem niet instaat om haar enigerlei water te bezorgen, niet uit de fontein, waarbij zij zich bevonden: Gij hebt niet om mede te putten, en de put is diep. Dit zei zij, daar zij de macht niet kende van Christus, want Hij, die de dampen doet opklimmen van het einde der aarde, heeft niets van node om mede te putten. Maar er zijn van de zodanige, die Christus voor niets meer willen

vertrouwen dan voor zoveel zij zien kunnen, en Zijne belofte niet willen geloven, tenzij de middelen om haar te vervullen zichtbaar zijn: alsof Hij gebonden was aan onze manier van werken, aan onze methodes, en geen water kon putten zonder gebruik te maken van onze emmers. Minachtend vraagt zij: Van waar hebt gij dan het levend water? Ik zie niet, waar gij het vandaan zoudt krijgen. De bronwel van dat levende water, dat Christus heeft voor hen, die tot Hem komen, is verborgen, door geen mensenoog ontdekt. De fontein des levens is in Christus verborgen. Christus heeft genoeg voor ons, hoewel wij niet zien vanwaar Hij het heeft.

Ten tweede. Zij acht het niet mogelijk, dat Hij haar van beter water kon voorzien dan dat, hetwelk zij wèl zich zelve maar Hij haar niet kon verschaffen. Zijt gij meerder dan onze vader Jakob, die ons den put gegeven heeft? Wij willen eens veronderstellen, dat de overlevering gegrond is, dat Jakob zelf daaruit gedronken heeft, en zijne kinderen en zijn vee. En dan zien wij hieruit de macht en de voorzienigheid van God, waardoor de waterfonteinen zijn blijven vloeien van geslacht tot geslacht, door middel van den omloop der rivieren, zoals het bloed in het lichaam, Prediker 1:7, en waartoe de eb en vloed der zee misschien ook medewerken, zoals de pulsatie van het hart. Ook blijkt hieruit de eenvoudige levenswijze van den aartsvader Jakob. Zijn drank was water, het water uit dezelfde fontein drenkte hem, zijne kinderen en zijn vee. Maar, toegevend dat dit waar was, heeft zij zich toch in verscheidene opzichten vergist, zoals:

a. als zij Jakob vader noemt. Welk recht hadden de Samaritanen om zich tot het zaad van Jakob te rekenen? Zij stamden af van de gemengde menigte, die de koning van Assyrië in de steden van Samaria had doen wonen: wat hebben zij dan met Jakob van doen? Omdat zij de aanranders waren van Israël's rechten, en de onrechtmatige bezitters waren van Israël's land, waren zij daarom ook de erfgenamen van Israël's bloed en ere? Hoe ongerijmd waren deze aanmatigingen!

b. Zij dwaalt ook, als zij deze fontein Jakob's gift noemt, daar hij haar evenmin gegeven heeft, als Mozes het manna gegeven heeft, Hoofdstuk 6:32. Maar zo zijn wij maar al te zeer geneigd om de brengers van Gods gaven als de gevers er van te beschouwen, en zo sterk te zien op de handen door welke zij heengaan, dat wij de hand vergeten, waaruit zij gekomen zijn. Jakob gaf haar aan zijne zonen, niet aan hen. Aldus maken de vijanden der kerk zich niet slechts wederrechtelijk meester van de voorrechten der kerk, maar behouden ze voor zich alleen.

c. Zij vergiste zich door van Christus te spreken als niet waardig om met onzen vader Jakob te worden vergeleken. Al te veel eerbied voor de oudheid brengt er toe om Gods genade in de Godvruchtigen van onzen tijd gering te achten. Christus beantwoordt deze vitterij en bewijst, dat het levende water, dat Hij kon geven, veel beter was dan het water uit Jakob's put, vers 13, 14. Hoewel zij zo verkeerd sprak, heeft Christus haar niet verstoten, maar haar onderricht en bemoedigd. Hij toont haar: Ten eerste. Dat het water uit Jakob's put slechts tijdelijke voorziening gaf en een voorbijgaand genot schonk: Een ieder, die van dit water drinkt, zal wederom dorsten. Het is niet beter dan ander water, het zal voor het ogenblik den dorst lessen, maar de dorst zal terugkeren, en binnen weinige uren zal men even grote behoefte hebben aan, en even veel begeerte hebben naar, water als ooit tevoren. Dit duidt aan:

1. De zwakheid van ons lichaam in dezen tegenwoordigen staat, het is en blijft nooddruftig, hunkerend naar de voldoening van zijne behoefte. Het leven is een vuur, ene lamp, die spoedig uit

zal gaan, indien er niet voortdurend nieuwe toevoer van brandstof of olie aan gegeven wordt. De natuurlijke hitte verteert zich zelve.

2. De onvolkomenheid van al ons genot en gerief in deze wereld, zij zijn niet duurzaam, en wij vinden er geen blijvende voldoening in. Van welk water der genietingen wij ook drinken, wij zullen wederom dorsten. De spijs en drank van gisteren zullen niet volstaan voor het werk van heden.

Ten tweede. Dat het levende water, hetwelk Hij zou geven, duurzame bevrediging en genot zou schenken, vers 14. De waardij van Christus' gaven komt het sterkst uit, als zij vergeleken worden met de dingen dezer wereld, want dan blijkt het, dat zij niet te vergelijken zijn. Een iegelijk, die deel heeft aan den Geest der genade en de vertroostingen van het eeuwig Evangelie:

A. Zal nimmermeer dorsten, hij zal nooit gebrek hebben aan hetgeen de begeerten zijner ziel overvloedig bevredigt. Hij zal wel verlangen, maar niet verkwijnen. Een verlangende dorst heeft hij, hij verlangt al meer en meer van God, en naar God, maar een vertwijfelende dorst heeft hij niet.

B. Hij zal nimmermeer dorsten, omdat het water, dat Christus geeft, ene fontein van water in hem zal worden. Nooit kan hij tot den uitersten nood van gebrek komen. die in zich zelven ene fontein van steeds nieuwen voorraad en voldoening heeft.

a. Immer bereid, want zij zal in hem wezen. Het beginsel der genade, in hem geplant, is de bron zijner vertroosting, Hoofdstuk 7:38. Een goed man wordt verzadigd van zich zelven, want Christus woont in zijn hart. De zalving blijft in hem, hij behoeft niet heen te sluipen naar de wereld om vertroosting te verkrijgen, het werk en het getuigenis des Geestes in het hart geven hem een vasten grond der hope en een overlopende fontein van blijdschap.

b. Nooit falende, want zij zal in hem worden ene fontein van water. Hij, die slechts een em mer water in zijn bereik heeft, behoeft, zo lang als die duurt, geen dorst te lijden, maar weldra zal die emmer leeg wezen. Maar de gelovigen hebben in zich ene fontein van water, overvloeiende. De beginselen en genegenheden, welke door Christus' heiligen Godsdienst gevormd worden in de ziel van hen, die onder de macht er van gebracht worden, zijn deze fontein van water.

a. Zij is springende, steeds in beweging, waardoor het krachtige wordt aangeduid van de werkingen der genade. Indien goede waarheden stil en onbeweeglijk zijn in onze ziel, evenals stilstaand water, dan beantwoorden zij niet aan het doel, waartoe wij ze ontvangen hebben. Indien er een goede schat is in het hart, dan moeten wij daaruit goede dingen voortbrengen.

b. Zij is springende tot in het eeuwige leven, hetgeen aanduidt: Ten eerste. Het doel van de werkingen der genade. Een geheiligde ziel heeft het oog op den hemel, daarnaar streeft zij, dien bedoelt zij. daarvoor doet zij alles, met niets minder wil zij tevreden zijn. Het geestelijk leven streeft naar volmaking in het eeuwige leven. Ten tweede. De standvastigheid van die werkingen, zij blijft streven, totdat zij de volmaaktheid bereikt heeft. Ten derde. De kroon er van, het eeuwige leven. Het levende water ontspringt in den hemel, en daarom verheft het zich naar den hemel, Prediker 1:7. Is dat water dan nu niet beter dan het water uit Jakob's put? De vrouw verzoekt Hem (hetzij in scherts of in ernst) haar iets van dat water te geven, vers 15. Geef mij dat water, opdat mij niet dorste. Sommigen denken dat zij op honende wijze sprak, hetgeen Christus had gezegd bespottende

als blote zotteklap, en, al smalende en spottende begeert zij niet van Hem, maar tart zij Hem om haar dat water te geven. "Een prachtige uitvinding! Het zal mij veel smart besparen als ik nooit meer dorst heb, en ook heel veel moeite en arbeid, als ik niet meer hier moet komen om te putten. Anderen zijn echter van mening, dat het een wel gemeende, maar zwakke en onwetende begeerte was. Zij begreep, dat Hij iets zeer goeds en nuttigs bedoelde, en daarom zegt zij "op goed geluk af" Amen. Wat dit nu ook zij, laat mij het hebben: Wie zal mij het goede doen zien? Gemak, ene besparing van arbeid is voor arbeidende mensen een zeer te waarderen goed. Zelfs zij, die zwak en onwetend zijn, kunnen nog een flauwe, aarzelende begeerte hebben naar Christus en Zijne gaven, enige goede wensen om genade en heerlijkheid te verkrijgen. Vleselijk-gezinde harten zullen in hun beste wensen toch niets hogers dan vleselijke doeleinden op het oog hebben. "Geef het mij", zegt zij, "niet opdat ik het eeuwige leven moge hebben, (hetwelk Christus haar voorstelde) "maar opdat ik hier niet moet komen om te putten." 2. Het volgende onderwerp van gesprek met deze vrouw betreft haar man, vers 16-18. Het was niet om van het gesprek over het water des levens af te komen, dat Christus nu hierover begon, zoals velen doen, die met elke nietigheid in een gesprek voor den dag zullen komen, om maar van het ernstige onderwerp af te kunnen komen, maar het was met een genaderijke bedoeling, dat Christus dit hier ter sprake brengt. Hij bevond, dat hetgeen Hij omtrent Zijne genade en het eeuwige leven gezegd had, weinig indruk op haar had gemaakt, omdat zij niet van zonde overtuigd is geworden. Het gesprek over het levende water daarom voor het ogenblik daarlatende, legt Hij er zich nu op toe om haar geweten te doen ontwaken, de wonde te openen der schuld, waarna zij dan des te gemakkelijker het geneesmiddel der genade zal zien en begrijpen. Dat is de wijze, waarop met zielen gehandeld moet worden, zij moeten er eerst toe gebracht worden om vermoeid en belast te zijn onder den last der zonde, en dan tot Christus worden gebracht om rust te verkrijgen, eerst "verslagen in het hart worden", en dan genezen. Dat is de wijze, waarop de geestelijke medicijn moet toegediend worden, en zo wij die orde niet volgen, beginnen wij aan het verkeerde einde. Merk op:

a. Met hoeveel bescheidenheid en betamelijkheid Christus dit gesprek inleidt, vers 16:Ga heen, roep uwen man, en kom hier. Dat bevel scheen gans natuurlijk: "Roep uwen man, opdat hij u onderwijze, u helpe om de dingen te begrijpen, die u zo onbekend zijn." De vrouwen, die willen leren, moeten haar eigen mannen vragen 1 Corinthiërs 14:35, die bij haar moeten wonen met verstand, 1 Petrus 3:7. "Roep uwen man, opdat hij met u moge leren, en gij dan tezamen erfgenamen moogt zijn der genade des levens. Roep uwen man, opdat hij getuige zij van hetgeen er tussen ons voorvalt." Aldus heeft Christus ons willen leren om te "bezorgen hetgeen eerlijk is voor alle mensen, en te betrachten hetgeen welluidt." Dit bevel had ook een goed doel, want nu zal Hij de gelegenheid hebben om haar hare zonde te doen gedenken. Er is overleg en voorzichtigheid nodig voor het bestraffen, zoals die door de wijze vrouw van Thekoa aan den dag werd gelegd, 2 Samuel 14:20.

b. Hoe ijverig de vrouw de overtuiging van zonde zocht te vermijden, en hoe zij zich toch onbemerkt schuldig verklaart, eer zij het weet hare fout bekent. Zij zei: Ik heb geen man. Dit haar zeggen gaf niets anders te kennen dan dat zij niet wilde, dat er van haar man gesproken werd, en dat ook over het geheel maar niet verder van de zaak gesproken zou worden. Zij wilde niet, dat haar man daar zou komen, opdat bij een verder gesprek de zaak niet uit zou komen tot hare beschaming, en daarom: "Laat ons nu maar van iets anders spreken: Ik heb geen man. Zij wilde voor ene maagd of weduwe gehouden worden, terwijl zij toch, al had zij geen man, geen van beiden was. Het vleselijk hart is zeer vindingrijk om overtuiging te ontwijken en te beletten, dat zij post vat in de ziel, want het wendt alles aan om de zonde te verhelen.

b. Hoe onze Heere Jezus haar geweten toch tot overtuiging weet te brengen. Waarschijnlijk heeft Hij meer gezegd, dan hier bericht wordt, want zij dacht, dat Hij haar alles zei wat zij ooit gedaan heeft, vers 29, maar wat hier wordt meegedeeld betreft hare mannen. Hier is: Een verrassend verhaal van haar vroeger gedrag: Gij hebt vijf mannen gehad. Het was ongetwijfeld niet hare smart, of beproeving-dat zij zo vele mannen door den dood had verloren-maar hare zonde, die Christus bedoelde haar te verwijten, hetzij dat zíj van hare mannen was weggelopen, en met anderen was gaan leven, of dat zij wegens haar onreinen, onkuisen, trouwelozen wandel, hen had genoopt haar een scheidbrief te geven, of dat zij door indirecte, onwettige, middelen van hen gescheiden was. Zij, die zulke schandelijke gedragingen voor onbeduidend houden, en achten dat de schuld weg is, zodra het spreken er van ophoudt, moeten bedenken, dat Christus van alles rekening houdt. Een strenge bestraffing van haar tegenwoordige levenswijze: Dien gij nu hebt is uw man niet. Zij was of niet met hem getrouwd, of hij had een andere vrouw, of, wat het waarschijnlijkst is, haar vroegere man, of mannen, waren nog in leven, zodat zij nu leefde in overspel. Zie echter met hoeveel zachtheid Christus er haar van spreekt: Hij noemt haar niet lichtekooi, maar zegt haar: "Hij met wie gij thans leeft, is uw man niet", en dan laat Hij het aan haar geweten over om het overige te zeggen. Bestraffingen zullen gewoonlijk het nuttigst zijn, als zij het minst beledigend zijn. Hij geeft een betere uitlegging aan hare woorden dan zij ogenschijnlijk verdienden, daar zij slechts naar uitvluchten zocht om de zaak te kunnen ontwijken: "Gij hebt wel gezegd: ik heb geen man", en wederom: dat hebt gij met waarheid gezegd". Wat zij bedoelde als ene ontkenning van het feit, heeft Hij ten haren gunste uitgelegd, of het tenminste tegen haar gekeerd als ene bekentenis van hare schuld. Zij, die zielen willen winnen, moeten ze in het beste licht trachten te beschouwen, waardoor zij kunnen hopen op hun goede geaardheid te werken, in plaats van hen in het slechtste licht te beschouwen, waardoor zij dan slechts verbittering werken.

3. Het volgende onderwerp van gesprek met de vrouw betreft de plaats der aanbidding, vers 19-24.

a. De vrouw stelt Christus ene gewetenszaak voor betreffende de plaats der aanbidding, vers 19, 24. De aanleiding, die zij hiertoe had: Heere! ik zie, dat gij een profeet zijt. Zij ontkent de waarheid niet van hetgeen, waarvan Hij haar had beschuldigd, maar door haar stilzwijgen erkent zij het rechtmatige der bestraffing. Zij vertoornt er zich ook niet over zoals velen, bij wie men den vinger op de wonde legt. Zij schrijft Zijn blaam ook niet toe aan den algemenen af keer der Joden voor de Samaritanen, maar-hetgeen iets zeer zeldzaams is-zij kan het dragen om op hare gebreken te worden gewezen. Doch zij gaat verder: Ten eerste. Zij spreekt met eerbied tot Hem, noemt Hem Heere. Aldus behoren wij hen te eren, die getrouwelijk met ons omgaan. Dit was het gevolg, de uitwerking, van Christus' zachtmoedigheid in Zijne bestraffing van haar. Hij gebruikte geen boze woorden tegen haar, en zo heeft zij er zich ook tegenover Hem van onthouden. Ten tweede. Zij erkent Hem als profeet, als iemand, die in gemeenschap was met den hemel. De macht van Christus' woord in de ontdekking van het hart, en om het geweten te overtuigen van verborgen zonden, is een groot bewijs van deszelfs Goddelijk gezag, 1 Corinthiërs 14:24, 25. Ten derde. Zij begeert nog verder onderricht van Hem. Er zijn velen, die zich niet vertoornen tegen hun bestraffers, en hen niet beledigen, maar toch bevreesd voor hen zijn en hun uit den weg blijven, maar deze vrouw wenste nog verder te spreken met den persoon, die haar hare fouten onder het oog had gebracht. De zaak zelf, die zij voorstelde omtrent de plaats der openlijke Godsverering. Sommigen denken, dat zij hierover begon om een verder spreken over hare zonde te voorkomen. Twistgesprekken over den Godsdienst blijken dikwijls zeer nadelig voor ernstige Godsvrucht, maar zij schijnt het goed bedoeld te hebben, Zij wist, dat zij God moest aanbidden, en wenst het op de rechte wijze te doen, en nu zij

met een profeet sprak, vraagt zij om inlichting en leiding. Wij zullen verstandig handelen, als wij gebruik maken van alle gelegenheden om kennis op te doen omtrent de dingen Gods. Als wij ons in het gezelschap bevinden van hen, die geschikt zijn om te onderwijzen, zo laat ons dan ijverig wezen om te leren, en een goede vraag gereed hebben voor hen, die instaat zijn om een goed antwoord te geven. Joden en Samaritanen waren het eens, dat God aangebeden moet worden (zelfs zij, die dwaas genoeg waren om valse goden te aanbidden, waren niet dom en verdierlijkt genoeg, om er in het geheel geen te aanbidden) en dat de Godsverering een zaak van groot gewicht is: de mensen zouden er niet over strijden, indien zij dachten, dat zij er geen belang bij hebben. De zaak in geschil tussen hen was de plaats, waar zij God moesten aanbidden. Let er op, hoe zij de zaak voorstelt: Ten eerste. Wat betreft de Samaritanen: Onze vaders hebben op dezen berg aangebeden, dicht bij deze stad en deze fontein. Dáár was de Samaritaanse tempel gebouwd door Sanballat, ten gunste waarvan zij dit denkbeeld opperde: Wat de tempel ook moge wezen, de plaats was heilig, het was de berg Gerizim, de berg, op welken de zegeningen werden uitgesproken, en sommigen denken, dat het dezelfde berg was, waarop Abraham zijn altaar bouwde, Genesis 12:6, 7, en Jakob het zijne, Genesis 23. 18-20. 2. Dat voor de aanbidding aldaar het eerwaardige pleit van de gewoonte van oudsher.

Onze vaders hebben op dezen berg aangebeden. Zij acht, dat zij de eerwaardige oudheid, de overlevering en de opvolging aan hun zijde hebben. Een ijdele wandeling zoekt zich dikwijls te rechtvaardigen door het feit, dat zij van de vaderen overgeleverd is. Maar zij had weinig reden om te roemen op hun vaders, want toen Antiochus de Joden vervolgde, hebben de Samaritanen uit vrees van in hun lijden te moeten delen, niet slechts alle betrekking of bloedverwantschap met de Joden verloochend, maar hun tempel aan Antiochus overgegeven, met verzoek, dat hij aan Jupiter Olympus zou gewijd en naar zijn naam zou genoemd worden. Josephus, Antiq. lib. XII, cap. 7.

Ten tweede. Ten opzichte van de Joden: gijlieden zegt, dat te Jeruzalem de plaats is, waar men moet aanbidden. De Samaritanen regelden zich naar de vijf boeken van Mozes, en sommigen denken, dat zij alleen dezen als canoniek aannamen. Hoewel zij daar nu dikwijls de plaats vermeld vonden, die God wilde kiezen, werd de naam dier plaats er toch niet genoemd. Den tempel te Jeruzalem zagen zij ook ontdaan van veel van zijn oude heerlijkheid, en daarom achtten zij zich vrij om een andere plaats ter aanbidding op te richten, altaar tegen altaar.

b. Christus’ antwoord op deze gewetensvraag, vers 21 en verder. Zij, die zich tot Christus wenden om onderwezen te worden, zullen bevinden, dat Hij zachtmoedig is en den zachtmoedigen Zijn weg zal leren. Hier nu: Toont Hij geringachting voor de vraag, zoals zij die had voorgesteld, betreffende de plaats der aanbidding, vers 21. "Vrouw, geloof Mij als profeet en let op hetgeen Ik zeg. Gij verwacht, dat er ene ure komen zal, wanneer, hetzij door een openbaring Gods, of door een bijzondere leiding Zijner voorzienigheid, die zaak, hetzij ten voordele van Jeruzalem, of van den berg Gerizim zal beslist worden, maar Ik zeg u, dat de ure komt, wanneer dat geen vraag meer zijn zal. Hetgeen gij van zoveel belang en gewicht hebt leren achten, zal dan als een gans onverschillige zaak beschouwd worden". Het zal onzen hartstocht in ons strijden tot bedaren brengen, als wij bedenken dat de dingen, waarvan wij thans zo vervuld zijn, en waarover wij zoveel gerucht en geraas maken, weldra zullen verdwijnen, en niet meer zijn, juist datgene, waarover wij strijden, gaat voorbij. De ure komt, wanneer gijlieden, noch op dezen berg, noch te Jeruzalem, den Vader zult aanbidden. Ten eerste. Het voorwerp der aanbidding wordt verondersteld nog hetzelfde te zijn-God, als de Vader.

Onder dit denkbeeld hebben zelfs de heidenen God aangebeden, de Joden deden het, waarschijnlijk ook de Samaritanen.

Ten tweede. Maar er zal een einde worden gemaakt aan alle moeilijkheden en geschillen omtrent de plaats der aanbidding. De nabij zijnde ontbinding van den Joodsen staat en de oprichting van den evangeliestaat zullen die zaak vrij laten, en alles met elkaar gemeen doen zijn, zodat het gans onverschillig zijn zal waar de mensen God zullen aanbidden, want zij zullen aan generlei plaats gebonden zijn, noch aan deze, noch aan die, maar overal zullen zij God kunnen aanbidden. De aanbidding Gods is thans, onder het Evangelie, aan geen enkele plaats toegeëigend, zoals onder de wet, maar het is Gods wil, dat de mensen bidden in alle plaatsen, 1 Timotheus 2:8, Maleachi 1:11. Ons verstand leert ons om met hetgeen betamelijk en geschikt is te rade te gaan ten opzichte onzer plaatsen van aanbidding, maar onze Godsdienst geeft geen voorkeur aan de ene plaats boven de andere, ten opzichte van hetgeen heilig en Gode behaaglijk is. Zij, die aan ene Godsdienstoefening de voorkeur geven alleen maar om de plaats, waar zij gehouden wordt, (al was het gebouw ook even prachtig en met evenveel plechtigheid ingewijd als Salomo's tempel) vergeten dat de ure gekomen is, wanneer daar in Gods schatting geen verschil in is, neen, niet tussen Jeruzalem, dat zo vermaard was voor heiligheid, en den berg in Samaria, die zo berucht was wegens goddeloosheid. Hij legt den nadruk op andere dingen ten opzichte der Godsverering. Als Hij de plaats der aanbidding van zo weinig betekenis acht, heeft Hij hiermede onze belangstelling in de zaak zelf niet willen verminderen, waarover Hij dus nu uitvoerig zal gaan spreken.

Ten eerste. Wat betreft den tegenwoordigen stand van het geschil, beslist Hij tegen de Samaritaanse aanbidding, en ten gunste van de Joden, vers 22. Hij zegt haar hier:

1. Dat de Samaritanen zeer zeker ongelijk hadden, niet slechts omdat zij op dien berg aanbaden, hoewel dit, zolang de keuze van Jeruzalem nog van kracht was, zondig was, maar ook omdat zij zich vergisten in het voorwerp hunner aanbidding. Indien de aanbidding zelf ware geweest wat zij behoorde te zijn, dan zou de afscheiding van Jeruzalem nog voorbij gezien kunnen worden, zoals onder de beste regeringen het offeren op hoogten geduld werd. Maar gijlieden aanbidt wat gij niet weet. Zij aanbaden den God Israël's, den waren God, Ezra 4:2, 2 Koningen 17:32, maar zij waren in grove onwetendheid verzonken, zij aanbaden Hem als den God van het land, 2 Koningen 17:27, 33, als een lokale godheid, zoals de goden der volken, terwijl God gediend moet worden als God, als de oorzaak van alles, de Heere. Het is er zo ver af dat onwetendheid de moeder zou zijn van vroomheid, dat zij er veeleer de moordenares van is. Zij, die God onwetend aanbidden, offeren het blinde, en het is een slachtoffer der zotten.

2. Dat de Joden zeer zeker gelijk hadden. Want:

a. Wij weten wat wij aanbidden. Wij bewegen ons op vasten grond in onze aanbidding, want ons volk wordt onderwezen en opgevoed in de kennis van God, zoals Hij zich in de Schrift heeft geopenbaard." Zij, die door de Schrift enige kennis van God hebben verkregen (al is die kennis dan nog onvolkomen) kunnen Hem aanbidden met vertroosting voor zich zelven en op Hem welbehaaglijke wijze, want zij weten wat zij aanbidden. Elders veroordeelt Christus het bederf in de Joodse aanbidding, Mattheus 15:9, en toch verdedigt Hij hier de aanbidding zelf, de aanbidding kan waar zijn, waar zij toch niet geheel zuiver is. Het heeft onzen Heere Jezus behaagd om zich onder de aanbidders van God te rangschikken: Wij aanbidden. Hoewel Hij een Zoon was (en de zonen zijn

vrij) heeft Hij toch in de dagen Zijner vernedering deze gehoorzaamheid geleerd. Laat ook de grootsten, de voornaamsten onder de mensen de aanbidding Gods niet beneden zich achten, want ook de Zone Gods heeft haar niet beneden zich geacht.

b. De zaligheid is uit de Joden, en daarom weten zij wat zij aanbidden, en op welken grond zij aanbidden. Niet, dat alle Joden zalig werden, of dat het onmogelijk was dat velen uit de heidenen en Samaritanen zalig zouden worden, want in allen volke is die Hem vreest en gerechtigheid werkt, Hem aangenaam, maar de Werker der eeuwige zaligheid is voortgekomen uit de Joden, verschijnt onder hen, en is gezonden om hen het eerst te zegenen. Het middel der eeuwige zaligheid is hun gegeven. Het woord der zaligheid is hun gezonden, Handelingen 13:26. Het was hun overgegeven, en andere natiën hebben het van hen ontvangen. Dat woord was hun een betrouwbare gids voor hun Godsverering, zij wisten wat zij aanbaden. Aan hen waren de woorden Gods toebetrouwd, Romeinen 3:2, en de dienst van God, Romeinen 9:4. De Joden aldus bevoorrecht zijnde, was het aanmatiging in de Samaritanen om met hen te willen wedijveren.

Ten tweede. Hij beschrijft de evangelische aanbidding, welke alleen Gode welbehaaglijk was. Aangetoond hebbende, dat de plaats van geen gewicht of belang is, gaat Hij er nu toe over om aan te tonen wat noodzakelijk en onmisbaar is-namelijk dat wij God aanbidden in geest en in waarheid, vers 23, 24. De nadruk moet niet gelegd worden op de plaats, waar wij God aanbidden, maar op den gemoedstoestand, waarin wij Hem aanbidden. De beste manier van geschillen omtrent de mindere aangelegenheden in den Godsdienst uit den weg te ruimen is, om ijverig te zijn in de grotere. Zij, die het tot hun dagelijkse zorg maken om in den geest te aanbidden, zullen, naar men zou denken, er geen onderwerp van strijd van maken, of men hier of daar zal aanbidden. Christus had met recht aan de Joodse aanbidding de voorkeur gegeven boven de Samaritaanse, toch geeft Hij er hier het onvolmaakte van te kennen. De aanbidding was ceremonieel, Hebreeën 9:1, 10. De aanbidders waren meestal vleselijk, vreemd aan het innerlijke van den Goddelijken eredienst. Het is mogelijk, dat wij beter zijn dan anderen, en toch niet zo goed als wij zijn moesten. Wij moeten recht wezen, niet slechts ten opzichte van het voorwerp onzer aanbidding, maar ook in de wijze van onze aanbidding, en dat is wat Christus ons hier leert. Merk op:

A. De grote en heerlijke omwenteling, waardoor deze verandering komen zou. De ure komt, en is nu, de vastgestelde tijd, waarvan van ouds bepaald was wanneer hij zou komen en hoe lang hij zou duren. Die tijd is tot op een uur vastgesteld, zo nauwkeurig en juist zijn de raadsbesluiten Gods, de duur er van is beperkt tot ene ure, zo nabij en dringend is de gelegenheid der Goddelijke genade, 2 Corinthiërs 6:2. Die ure komt, zij komt in haar volle kracht, luister en volmaaktheid, zij is nu in haar beginsel. De volle dag komt, de dageraad er van breekt aan.

B. De gezegende verandering zelf. In Evangelietijden zullen de ware aanbidders den Vader aanbidden in geest en waarheid. Als schepselen aanbidden wij den Vader van allen, als Christenen aanbidden wij den Vader van onzen Heere Jezus. De verandering nu zal wezen:

a. In den aard der aanbidding. Christenen zullen God aanbidden, niet in de ceremoniële waarneming van de Mozaïsche instellingen, maar in geestelijke inzettingen, minder bestaande in lichamelijke oefeningen, maar meer bezield en versterkt door Goddelijke kracht. De wijze van aanbidding, door Christus ingesteld, is redelijk en verstandig, gezuiverd van de uitwendige plechtigheden, waardoor de Oud-Testamentische aanbidding zowel omfloersd als belemmerd was. Dit wordt de ware

aanbidding genoemd, in tegenstelling met die, welke typisch was. De wettelijke diensten waren tegenbeelden van de ware, Hebreeën 9:24. Zij, die van het Christendom tot Judaïsme vervielen, worden gezegd met den geest te beginnen, en te voleindigen met het vlees, Galaten 3:3. Dusdanig was het verschil tussen de Oud-Testamentische en de Nieuw-Testamentische inzettingen.

b. In den aard en de gemoedsgesteldheid der aanbidders, en zo zijn de ware aanbidders goede Christenen, onderscheiden van de geveinsden, allen moeten, en zullen, God aanbidden in geest en waarheid. Er wordt van gesproken, vers 23, als van hun kenmerkende eigenschap, en vers 24, als van hun plicht. Van allen, die God aanbidden, wordt vereist, dat zij Hem aanbidden in geest en waarheid. Wij moeten God aanbidden: a. In geest, Filippenzen 3:3. Wij moeten steunen op Gods Geest voor kracht en hulp, onze ziel stellen onder Zijn invloed en Zijne werkingen, wij moeten onzen eigen geest wijden aan, en gebruiken in, den dienst van God, Romeinen 1:9, wij moeten Hem aanbidden met standvastigheid en vurige liefde, met al wat binnen in ons is. Geest wordt soms genomen voor de nieuwe natuur, in tegenstelling met het vlees, hetwelk de verdorven natuur is, en God aldus te aanbidden met onzen geest is Hem te aanbidden met onze genade, Hebreeën 12:28. b. In waarheid, dat is: in oprechtheid. God eist niet slechts het innerlijke in onze aanbidding, maar ook waarheid in het binnenste, Psalm 51:8. Wij moeten meer geven om de kracht dan om den vorm, moeten Gods ere op het oog hebben, en niet om van de mensen gezien te worden, toegaan met een waarachtig hart, Hebreeën 10:22.

Ten derde. Hij duidt de redenen aan, waarom God aldus aangebeden moet worden.

A. Omdat in Evangelietijden alleen diegenen als de ware aanbidders aangemerkt worden. Het Evangelie richt een geestelijke wijze van aanbidding op, zodat de belijders van het Evangelie niet oprecht zijn in hun belijdenis, niet leven naar het licht en de wetten van het Evangelie, indien zij God niet in geest en waarheid aanbidden.

B. Omdat de Vader ook dezulken zoekt, die Hem alzo aanbidden. Dit geeft te kennen

a. Dat zulke aanbidders zeer zeldzaam zijn. De poort der geestelijke aanbidding is nauw.

b. Dat zodanige aanbidding noodzakelijk is, hetgeen waarop de God des hemels aandringt. Als God naar aanbidders een onderzoek instelt, dan zal de vraag niet wezen: Wie heeft te Jeruzalem aangebeden? maar wèl: Wie heeft aangebeden in geest? Dat zal de toetssteen wezen.

c. Dat God in zulk ene aanbidding en in zulke aanbidders een welbehagen heeft.

Ik heb ze begeerd, Psalm 132:13, 14.

d. Dat er van zulke aanbidders een overblijfsel is geweest, en altijd zijn zal, dat Hij zulke aanbidders zoekt, duidt aan, dat Hij ze maakt. In alle tijden vergadert God zich een geslacht van geestelijke aanbidders.

C. Omdat God een Geest is. Christus is gekomen om ons God te verklaren, Hoofdstuk 1:18, en Hij heeft dit omtrent Hem verklaard. Hij verklaarde het aan deze arme Samaritaanse vrouw, want ook de geringsten hebben er het grootste belang bij om God te kennen, en met het doel om hare

dwalingen betreffende de Godsverering weg te nemen, en niets kon meer daartoe bijdragen dan een rechte kennis van God. God is een Geest, want Hij is een oneindig en eeuwig Verstand, onlichamelijk, onstoffelijk, onzienlijk, en onverderflijk. Het is gemakkelijker te zeggen wat God niet is, dan wat Hij is, een geest heeft geen vlees en benen, maar wie weet den weg van een geest? Indien God geen geest was, Hij zou niet volmaakt kunnen zijn, noch oneindig, noch eeuwig, noch onafhankelijk, noch de Vader der geesten. Het geestelijke van de Goddelijke natuur is een zeer goede reden voor het geestelijke van den Goddelijken eredienst. Indien wij God, die een Geest is, niet aanbidden in den geest, dan geven wij Hem niet de ere Zijns naams, en volbrengen dus gene daad van aanbidding, en dan kunnen wij ook niet hopen op gunst en om door Hem aangenomen te worden, en zo missen wij dan het doel der aanbidding, Mattheus 15:8, 9. 4. Het laatste onderwerp van gesprek met deze vrouw betreft den Messias, vers 25, 26. Merk hier op:

a. Het geloof der vrouw, door hetwelk zij den Messias verwacht. Ik weet dat de Messias komt, - wanneer die zal gekomen zijn, zo zal Hij ons alle dingen verkondigen. Zij had tegen hetgeen Christus gezegd had, niets in te brengen, voor zoveel zij wist, zou Zijne rede wel gevoegd hebben in den mond van den Messias, die toen verwacht werd, slechts van Hem wilde zij het aannemen, en intussen achtte zij het het best om haar oordeel op te schorten. Aldus hebben velen geen hart voor het goed, dat zij in de hand hebben, omdat zij iets beters menen op het oog te hebben, en zo misleiden zij zich, en vleien zich met het denkbeeld van later wel te zullen verkrijgen, wat zij thans veronachtzamen. Merk hier op: wie zij verwacht: Ik weet, dat de Messias komt. Waarin de Joden en de Samaritanen ook verschilden, zij waren het eens in de verwachting van den Messias en Zijn koninkrijk. De Samaritanen namen de Schriften van Mozes aan, en waren ook niet onbekend met de profeten en de hoop van het Joodse volk. Zij, die het minst wisten, wisten dit toch, dat de Messias verwacht werd, zo algemeen en onbetwist was die verwachting, welke thans meer dan ooit gespannen was, want de scepter was van Juda geweken, Daniël's weken liepen ten einde, zodat zij tot de slotsom komt, niet alleen, dat Hij zal komen, maar erchetai -"Hij komt", Hij is nabij. De Messias, die genaamd wordt Christus. Hoewel de evangelist het Hebreeuwse woord Messias behoudt (hetwelk de vrouw gebruikte ter ere van de heilige taal, en van de Joodse kerk, welke het gemeenzaam gebruikte) draagt hij er toch zorg voor, daar hij ten gerieve der heidenen schrijft, om het over te zetten door een Grieks woord van dezelfde betekenis, die genaamd wordt Christus - Gezalfde, het voorbeeld gevende van den regel des apostels, dat al wat in een onbekende of minder verspreide taal gezegd wordt, vertolkt moet worden, 1 Corinthiërs 14:27, 28. Wat zij van Hem verwacht. "Hij zal ons alle dingen verkondigen, betreffende den dienst van God, die ons nodig zijn te weten, Hij zal datgene zeggen wat wij moeten doen om wat er gebrekkigs in ons is te verbeteren. Hij zal onze dwalingen uit den weg ruimen en een einde maken aan onze twisten. Hij zal ons den wil en de bedoeling Gods duidelijk maken en niets terughouden." Hierin ligt ene erkenning opgesloten: Ten eerste. Van het gebrekkige en onvolkomene van hetgeen zij nu ontdekt hadden omtrent den Goddelijken wil, en de regeling, die zij hadden voor den Goddelijken eredienst, het kon degenen, die daar toegaan, niet heiligen. Daarom verwachtten zij een groten vooruitgang en verbetering ten opzichte van Godsdienstige zaken, een tijd van hervorming. Ten tweede. Van de macht en bekwaamheid van den Messias om deze verandering tot stand te brengen. Hij zal ons alle dingen verkondigen, die wij weten moeten, en waaromtrent wij nu twisten, in het duister zijn. Hij zal vrede brengen door ons in alle waarheid te leiden en de nevelen der dwaling te verdrijven. Het schijnt, dat dit de vertroosting was der vromen in die duistere tijden, dat het licht zou opgaan, als zij in verlegenheid waren en zich niet wisten te redden, dan zeiden zij: Als de Messias komt, zal Hij ons

alle dingen verkondigen, zoals wij thans wellicht spreken van Zijne wederkomst: thans zien wij als door een spiegel, maar dan zullen wij van aangezicht tot aangezicht aanschouwen.

b. De gunst van onzen Heere Jezus door zich aan haar bekend te maken, Ik ben het, die met u spreek, vers 26. Nooit heeft Christus zich aan iemand zo uitdrukkelijk bekend gemaakt, als hier aan deze arme Samaritaanse vrouw, en aan den blinde, Hoofdstuk 9:37, neen, niet aan Johannes de Doper, toen deze tot Hem zond, Mattheus 11:4. 5, neen, niet aan de Joden, toen zij van Hem eisten, dat Hij hun zeggen zou of Hij de Christus was, Hoofdstuk 10:24. Maar Christus wilde aldus ere geven aan hen, die arm en veracht zijn, Jakobus 2:6. Voor zover wij weten, heeft deze vrouw nooit gelegenheid gehad, om Christus' wonderen te zien, die het gewone middel ter overtuiging waren. Voor hen, die het voorrecht niet hebben van de uitwendige middelen van kennis en genade, heeft God verborgen wegen en middelen om dit gebrek te vergoeden, daarom moeten wij over de zodanige liefderijk oordelen. God kan het licht der genade doen schijnen in het hart, ook wanneer Hij het licht des Evangelies niet doet schijnen voor de ogen. Deze vrouw was beter dan anderen toebereid om zulk ene openbaring te ontvangen, zij was vol van verwachting van den Messias, en gans bereid om door Hem onderwezen te worden. Christus zal zich openbaren aan hen, die met een oprecht en nederig hart met Hem bekend wensen te worden.

Ik ben het, die met u spreek. Zie hier: Ten eerste. Hoe nabij Jezus Christus haar was, toen zij niet wist wie Hij was, Genesis 28:16. Velen treuren over Christus' afwezigheid, en verlangen naar Zijne tegenwoordigheid, terwijl Hij intussen tot hen spreekt. Ten tweede. Hoe Christus zich aan ons bekendmaakt door met ons te spreken: Ik, die tot u spreek, zo nabij, zo innig, zo overtuigend, met zulk ene zekerheid en zulk een gezag. Ik ben het.

Johannes 4:27-42

Wij hebben hier het overige van het verhaal van hetgeen er gebeurde, toen Christus in Samaria was, na het lange onderhoud, dat Hij met de vrouw heeft gehad.

I. De stoornis in het gesprek door de komst der discipelen. Er is waarschijnlijk meer gesproken dan hier meegedeeld wordt, maar juist toen Christus zich aan haar als den waren Messias had bekend gemaakt, kwamen de discipelen. De dochters van Jeruzalem zullen mijne liefde niet opwekken, noch wakker maken, totdat het Hem luste.

1. Zij verwonderden zich, dat Christus met deze vrouw in gesprek was, verwonderden zich, dat Hij zo ernstig sprak (zoals zij wellicht al van verre gezien hebben) met ene vrouw, een vreemde vrouw alleen (Hij placht meer terughoudend te zijn) inzonderheid met een Samaritaanse, die niet behoorde tot de verloren schapen van het huis Israël's. Zij dachten, dat hun Meester even schuw zou zijn van de Samaritanen als de andere Joden, ten minste, dat Hij hun het Evangelie niet zou prediken. Zij verwonderden zich, dat Hij zich verwaardigde om met zulk een arme, verachtelijke vrouw te spreken, vergetende wat verachtelijke mannen zij zelven waren, toen Christus hen het eerst tot Zijne gemeenschap had geroepen.

2. Toch berustten zij er in, zij wisten dat Hij er een goede reden voor had en er iets goeds mede op het oog had, waarvan Hij hun geen rekenschap behoefde te geven, en daarom heeft niemand hunner gevraagd: Wat vraagt Gij? of Wat spreekt Gij met haar? Aldus is het goed, om, wanneer ons bijzondere moeilijkheden voorkomen in het Woord, of in de voorzienigheid Gods, ons in het algemeen hiermede tevreden te stellen, dat alles wèl is wat Jezus Christus zegt en doet. Wellicht was er wel iets verkeerds in hun verwondering dat Christus met de vrouw sprak, het was iets, zoals de ergernis van de Farizeeën vanwege Zijn eten met tollenaren en zondaren. Maar wat zij nu ook mogen gedacht hebben, zij zeiden niets. Zo gij kwaad bedacht hebt, de hand op den mond! ten einde te beletten dat die boze gedachte in een boos woord wordt verkeerd, Spreuken 30:32, Psalm 39:2-4. II. Het bericht der vrouw aan hare naburen omtrent den buitengewonen persoon, dien zij zo gelukkig ontmoet had, vers 28, 29. Merk hier op:

1. Hoe zij vergat, waarvoor zij aan de fontein gekomen was, vers 28. Omdat de discipelen gekomen waren en het gesprek hadden onderbroken, en wellicht ook omdat zij bemerkte, dat zij er niet mede ingenomen waren, ging zij heen. Uit beleefdheid voor Christus trok zij zich terug, opdat Hij Zijn middagmaal zou kunnen gebruiken. Zij genoot van Zijn gesprek, maar wilde niet lomp wezen, alles heeft een bestemden tijd. Zij dacht, dat Christus, na Zijn middagmaal gebruikt te hebben, Zijne reis zou voortzetten, en daarom haastte zij zich om er hare geburen mede in kennis te stellen, opdat zij spoedig komen zouden. Nog een kleinen tijd is het licht bij ulieden. Zie, hoe zij haar tijd gebruikte, als het ene goede werk gedaan was, begon zij aan een ander. Als de gelegenheid om iets goeds te verkrijgen voorbij is, of gestoord wordt, dan moeten wij naar ene gelegenheid uitzien om goed te doen, als wij het Woord gehoord hebben, dan is het tijd om er van te spreken. Er wordt nota van genomen, dat zij haar watervat verliet.

a. Zij verliet het uit vriendelijkheid voor Christus, opdat Hij water zou hebben om bij Zijn middagmaal te drinken, want schoon water was Zijn drank, voor anderen heeft Hij water in wijn

verkeerd, niet voor zich zelven. Vergelijk dit met Rebekka's beleefdheid jegens Abrahams dienstknecht, Genesis 24:18, en zie de belofte in Mattheus 10:42.

b. Zij verliet het, om zich des te eerder naar de stad te kunnen spoeden en deze goede tijding te brengen. Zij, wier werk en roeping het is om den naam van Christus te verkondigen, moeten zich niet bezwaren of belemmeren door iets, dat hen daarin kan hinderen of op- houden. Als de discipelen tot vissers van mensen gemaakt worden, dan moeten zij alles verlaten.

c. Zij verliet haar watervat als er niet om gevende, er zich niet om bekommerende, daar zij nu gans vervuld was van betere dingen. Zij, die tot de kennis van Christus gebracht worden, tonen dit door een heilige minachting van deze wereld en de dingen dezer wereld. En zij, die nog pas bekend zijn geworden met de dingen Gods, moeten verontschuldigd worden, als zij in den beginne zo ingenomen worden door de nieuwe wereld, waarin zij gekomen zijn, dat de dingen dezer wereld voor een tijd gans en al door hen veronachtzaamd schijnen te worden. Ds. Hildersham heeft in een zijner leerredenen over dezen tekst naar aanleiding van dat voorbeeld diegenen ruimschoots gerechtvaardigd, die op weekdagen hun wereldse zaken verlaten om een Evangelieprediking te kunnen bijwonen.

2. Hoe zij bedacht was op hare boodschap in de stad, want haar hart was er in. Zij ging heen in de stad, en zei tot de lieden-waarschijnlijk de lieden, die het bestuur der stad vormden en gezag uitoefenden, die zij misschien daar voor openbare aangelegenheden bijeen vergaderd vond, of, tot de lieden, dat is-tot iedereen, dien zij op straat ontmoette. Zij verkondigde het in het voorste der woelingen, en riep: Komt, ziet een mens, die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb: Is deze niet de Christus? Merk op:

a. Hoe verlangend zij was om hare vrienden en geburen met Christus bekend te doen worden. Toen zij dien schat had gevonden riep zij de vriendinnen en geburinnen samen (zoals in Lukas 15:9), niet slechts om zich met haar te verblijden, maar om met haar te delen, wetende, dat er genoeg was om haar zelve te verrijken en ook allen, die met haar wilden delen. Zij, die zelven met Jezus geweest zijn en vertroosting in Hem gevonden hebben, behoren alles te doen wat zij kunnen om ook anderen tot Hem te brengen. Heeft Hij ons de eer aangedaan om zich aan ons bekend te maken? Zo laat ons Hem de eer aandoen om Hem aan anderen bekend te maken, en wij kunnen ook ons zelven geen grotere eer bewijzen. Deze vrouw wordt een apostel. "Zij, die uitging als een toonbeeld van onreinheid, keert weer als een lerares van Evangelische waarheid", zegt Aretius. Christus had haar gezegd haar man te roepen, en zij dacht, dat dit haar genoeg volmacht of bevoegdheid gaf, om iedereen te roepen. Zij ging in de stad, de stad, waar zij woonde, onder hare bloedverwanten en bekenden. Hoewel ieder, aan wie ik in de gelegenheid ben goed te doen, mijn naaste is, heb ik toch de beste gelegenheid, en bevind ik mij dus onder de grootste verplichting, om goed te doen aan hen, die in mijne nabijheid wonen. "In de plaats waar de boom valt", laat hem daar ten nutte gemaakt worden.

b. Hoe oprecht en openhartig zij was in hare mededeling omtrent den vreemdeling, dien zij had ontmoet. Zij zegt hun duidelijk en onomwonden wat haar er toe had gebracht om Hem te bewonderen: Hij heeft mij gezegd alles, wat ik gedaan heb. Er wordt niets anders bericht dan hetgeen Hij haar gezegd had betreffende hare mannen, maar het is niet onwaarschijnlijk, dat Hij haar ook over haar andere zonden had gesproken. Of wel: dat Hij haar gesproken heeft over dingen, die,

naar zij wist, niet door gewone middelen tot Zijne kennis konden gekomen zijn, gaf haar de overtuiging, dat Hij haar alles had kunnen zeggen wat zij ooit gedaan had. Indien Hij een Goddelijke kennis heeft, dan moet Hij alwetend zijn. Hij zei haar, wat aan niemand bekend was dan aan God en haar eigen geweten. Door twee dingen was zij getroffen: Ten eerste, door den omvang Zijner kennis. Wij zelven kunnen niet zeggen alles, wat wij ooit gedaan hebben (er gebeurt veel, waarop wij niet letten, en zeer veel, dat wij vergeten), maar Jezus Christus kent al de gedachten, woorden en daden van al de kinderen der mensen, Hebreeën 4:13. Hij heeft gezegd: Ik weet uwe werken. Ten tweede. Door de macht van Zijn woord. Het maakte een groten indruk op haar, dat Hij haar sprak van haar verborgen zonden, en dat wel met zulk een onverklaarbare kracht, dat zij, over een enkele gesproken zijnde, overtuigd was van alle, en geoordeeld was wegens alle. Zij zegt niet: "Komt, ziet een mens, die mij wonderlijke dingen gezegd heeft betreffende de Godsverering en de wetten dienaangaande, dat Hij het geschil had beslecht over dezen berg en Jeruzalem, een mens, die zich den Messias noemt", maar Komt, ziet een mens, die mij van mijne zonden heeft gesproken. Zij blijft juist bij dat deel van het gesprek, dat zij, naar men zou denken, het liefst moest willen vermijden, maar de ondervonden bewijzen van de macht van Christus' woord en Geest, zijn van alle anderen het krachtigst en overtuigendst, en die kennis van Christus, waarin wij geleid worden door de overtuiging van zonde en door verootmoediging, zal waarschijnlijk het gezondst zijn en het meest tot behoudenis strekken. Zij nodigt hen uit om te komen en te zien Hem, van wie zij zulk een hoog denkbeeld heeft opgevat. Niet bloot: Komt en beschouwt Hem (zij nodigt hen niet tot Hem als tot ene vertoning), maar: "Komt, en spreekt met Hem, en gij zult bevinden, dat er zulk ene kracht is in Zijn woord, dat zij alle andere blijken en kenmerken te boven gaat". Zij, die weinig anders doen kunnen om anderen tot overtuiging en bekering te brengen, kunnen en moeten hen tot die middelen der genade brengen, die zij zelven van zoveel kracht en uitwerking hebben bevonden. Jezus bevond zich nu aan het einde der stad. Komt nu, en ziet Hem. Als de middelen om tot de kennis van God te geraken zo onder ons bereik worden gebracht, dan zijn wij niet te verontschuldigen, zo wij ze veronachtzamen. Zullen wij ons niet over den drempel begeven, als Hij aan onze deur is, en Hem zien, wiens dag profeten en koningen begeerd hebben te zien? Zij besluit om zich op hen zelven te beroepen, en op hun eigen gevoelen, als de proef genomen is. "Is deze niet de Christus?" Zij zegt niet bepaald en beslist: "Hij is de Messias", hoe duidelijk en helder zij hiervan voor zich zelve ook overtuigd is, maar met voorzichtigheid maakt zij melding van den Messias, aan wie zij anders niet zouden gedacht hebben, en beroept zich dan op hen zelven er voor, zij wil hun haar geloof niet opdringen, maar stelt het hun slechts voor. Door zulk een billijk, en toch krachtig beroep op hen te doen wordt der mensen geweten soms getroffen, eer zij er zich nog van bewust zijn.

c. Hoe zij met hare uitnodiging goed geslaagd is: Zij dan gingen uit de stad, en kwamen tot Hem, vers 30. Hoewel het zeer onwaarschijnlijk kon geacht worden, dat ene vrouw van zo gering aanzien en zulk een slecht karakter de eer zou hebben van het eerst onder de Samaritanen den Messias ontdekt te hebben, heeft het toch Gode behaagd om hun hart te neigen om acht te slaan op haar bericht, en het niet als ijdele praat in den wind te slaan. Er was een tijd, toen melaatsen de eersten waren om aan Samaria de tijding te brengen van een grote verlossing, 2 Koningen 7:3 en verder. Zij kwamen tot Hem, zij hebben niet tot Hem gezonden om Hem te vragen in de stad te komen, maar ten teken van eerbied voor Hem en van wege hun ernstige begeerte om Hem te zien, gingen zij uit tot Hem. Zij, die Christus willen kennen, moeten Hem ontmoeten waar Hij Zijns naams gedachtenis sticht.

III. Christus' gesprek met Zijne discipelen terwijl de vrouw afwezig was, vers 31-38. Zie hoe naarstig onze Heere Jezus was om den tijd uit te kopen, elke minuut er van te bezuinigen om er wel in te doen. Toen de discipelen naar de stad waren gegaan, was Zijn gesprek met de vrouw stichtelijk en passend voor haar toestand, toen zij naar de stad was gegaan, was Zijn gesprek met hen niet minder stichtelijk en gepast voor hun toestand. Het zou goed zijn, indien ook wij aldus de ledige ogenblikken gebruikten, opdat er geen van verloren ga. In dit gesprek hebben wij te letten op twee dingen:

1. Hoe Christus Zijne verlustiging in Zijn werk uitdrukt. Zijn werk was te zoeken en zalig te maken hetgeen verloren was, het land door te gaan, goed doende. Met dit werk vinden wij Hem nu geheel bezig. Want:

a. Hij verzuimde te eten en te drinken, om aan dien arbeid te kunnen blijven. Toen Hij neerzat bij de fontein, was Hij vermoeid en had Hij behoefte aan verkwikking, maar die gelegenheid om zielen te redden deed Hem vermoeienis en honger vergeten. En zo weinig bekommerde Hij zich om Zijne spijze, dat Zijne discipelen genoodzaakt waren Hem tot gebruik er van uit te nodigen. Zij baden Hem, zij drongen Hem, zeggende: Rabbi, eet. Het was een blijk van hun liefde voor Hem, dat zij Hem tot eten nodigden, opdat Hij niet flauw zou worden uit gebrek aan voedsel, maar het was een nog groter blijk van Zijne liefde voor de zielen, dat Hij het nodig had om er toe uitgenodigd te worden. Laat ons hieruit leren een heilige onverschilligheid te koesteren zelfs voor het nodige levensonderhoud in vergelijking met geestelijke dingen. Zo weinig was er Hem aan gelegen, dat zij dachten dat Hem iemand gedurende hun afwezigheid spijze gebracht had, vers 33:Heeft Hem iemand te eten gebracht? Zo weinig begeerte had Hij naar Zijn middagmaal, dat zij dachten dat Hij het reeds gebruikt had. Zij, voor wie de Godsdienst het levenswerk is, zullen, als daar iets voor te doen is, dat hun aandacht eist, er den voorrang aan geven boven spijs en drank ter verzorging van hun lichaam, evenals Abrahams dienstknecht, die niet wilde eten voordat hij zijne woorden gesproken had ten behoeve van zijn heer, Genesis 24:33, en evenals Samuel, die niet wilde aanzitten voordat hij David gezalfd had, 1 Samuel 16:11.

b. Zijn werk was Hem spijs en drank. Het werk, dat Hij gedaan had door de vrouw te onderwijzen, het werk, dat Hij nog te doen had onder de Samaritanen. Het vooruitzicht, dat Hij nu had om aan velen goed te doen, was Hem spijs en drank, dat was Hem het grootst-mogelijke genot. Nooit heeft een hongerige, of een Epicureër zo verlangend uitgezien naar een overvloedig feestmaal en in keur van spijzen zoveel genot gesmaakt, als onze Heere Jezus heeft uitgezien naar de gelegenheid om wel te doen aan de zielen. Hiervan zegt Hij, dat het een spijze was, die Zijne discipelen niet wisten. Zij hebben zich niet voorgesteld, dat Hij plan of vooruitzicht had, om het Evangelie te planten onder de Samaritanen. Dat was ene werkzaamheid, waaraan zij nooit hadden gedacht. Door Zijn Evangelie en Zijn Geest doet Christus meer goed aan de zielen der mensen dan Zijn eigen discipelen weten of verwachten. Dat kan ook van goede Christenen gezegd worden, die leven door het geloof, dat zij ene spijze hebben, die anderen niet weten, ene blijdschap, waarin een vreemde zich niet kan mengen. Dat nu deed hen vragen: Heeft Hem iemand te eten gebracht? Zo geneigd waren zelfs Zijn eigen discipelen om wat Hij in gelijkenissen sprak, vleselijk op te vatten. Dat de reden waarom Zijn werk Hem spijs en drank was, was, omdat het Zijns Vaders werk, Zijns Vaders wil was: Mijne spijs is, dat Ik doe den wil desgenen, die Mij gezonden heeft, vers 34. De zaligheid van zondaren is de wil van God, en hen hiertoe te onderwijzen is Zijn werk, 1 Timotheus 2:4. Er is een uitverkoren overblijfsel, welker zaligheid in bijzonderen zin Zijn wil is. Christus is in de wereld gezonden om de

mensen tot God te brengen, hen Hem te doen kennen en in Hem gelukkig te doen zijn. Dit werk deed Hij met ijver en zielsverlustiging. Als Zijn lichaam voedsel van node had, was Zijne ziel zo vervuld van zijne levenstaak, dat Hij honger en dorst vergat, aan geen spijs of drank dacht. Niets kon Hem aangenamer of lieflijker wezen dan om goed te doen, als Hij tot spijs uitgenodigd werd, ging Hij goed doen, want ten allen tijde is dat Zijne spijze geweest. Hij was niet slechts ten allen tijde bereid om aan Zijn werk te gaan, maar Hij was ijverig om het te voltooien, het in allen dele te voleindigen. Hij was besloten het nooit op te geven, of er van af te laten voor Hij kon zeggen: Het is volbracht. Velen hebben en betonen ijver om te beginnen, maar geen ijver om het voort te zetten ten einde toe, maar onze Heere Jezus was er op bedacht om Zijn werk te voltooien. Hierin heeft onze Meester ons een voorbeeld nagelaten, opdat wij leren den wil Gods te doen, zoals Hij hem gedaan heeft:

1. Met naarstigheid, als dezulken die er hun levenstaak van maken.

2. Met genot en verlustiging, als in ons element.

3. Met standvastigheid en volharding, niet slechts bedacht zijnde ons werk te doen, maar het te voleindigen. 2. Zie hier, hoe Christus, Zijne verlustiging te kennen gegeven hebbende in het doen van Zijn werk, Zijne discipelen nu ook opwekt tot naarstigheid in hun werk. Zij waren arbeiders met Hem, en daarom moesten zij arbeiders wezen gelijk Hij, moest hun werk hun spijs en drank zijn, zoals het Zijne dit voor Hem was. Het werk, dat zij te doen hadden, was het Evangelie te prediken en het koninkrijk van den Messias op te richten. Dit werk vergelijkt Hij hier nu bij een oogsten, het inzamelen van de vruchten der aarde, en die gelijkenis houdt Hij vol in Zijn gehele rede, vers 35-38. De Evangelietijd is de oogsttijd, en Evangeliewerk is oogstwerk. De oogst is tevoren bepaald en verwacht, zo was het ook met het Evangelie. De oogsttijd is een drukke tijd, dan moeten alle handen aan den arbeid, een iegelijk moet voor zich zelven arbeiden, opdat hij de genadegaven en vertroostingen des Evangelies kunne oogsten, Evangeliedienaren moeten werken voor God, om zielen voor Hem in te zamelen. De oogsttijd is gelegenheid, een korte en beperkte tijd, die niet altijd zal duren, en oogstwerk is werk, hetwelk dan, of in het geheel niet, gedaan moet worden. Zo is ook de tijd der genietingen van het Evangelie een bijzondere tijd, die voor zijn eigen doeleinden gebruikt moet worden, want, als hij voorbijgegaan is, kan hij niet teruggeroepen worden. De discipelen moesten een oogst van zielen inzamelen voor Christus. Nu stelt Hij hun hier drie dingen voor om hen tot naarstigheid hiertoe op te wekken:

a. Dat het een noodzakelijk werk was, en de gelegenheid er voor zeer dringend, vers 35:"Gij zegt: Het zijn nog vier maanden en dan komt de oogst, maar Ik zeg u: De landen zijn alrede wit om te oogsten. Hier is een gezegde van Christus' discipelen betreffende den korenoogst, er zijn nog vier maanden, en dan komt de oogst, hetgeen genomen kan worden in het algemeen. -"Gij zegt ter bemoediging van den zaaier in den zaaitijd, dat het nog slechts vier maanden zijn tot aan den oogst." Bij ons is het slechts vier maanden ongeveer tussen het zaaien van gerst en het oogsten, zo was het waarschijnlijk ook bij hen ten opzichte van ander graan. Of wel, in bijzonderen zin: nu, in dezen tijd, rekent gij uit, dat het naar den gewonen loop der voorzienigheid nog vier maanden zijn tot aan den oogst". De Joodse oogst begon met het Pascha, veel vroeger in het jaar dan bij ons, waaruit blijkt, dat deze reis van Christus van Judea naar Galilea in den winter plaatshad, tegen het einde van November, want om goed te doen, heeft Hij in alle weer gereisd. God heeft ons niet slechts ieder jaar een oogst beloofd, maar heeft ook de weken van den oogsttijd bestemd, zodat wij weten

wanneer wij hem kunnen verwachten, en daarnaar onze maatregelen kunnen nemen. Een gezegde van Christus betreffende den Evangelie-oogst. Zijn hart was evenzeer gezet op de vruchten van Zijn Evangelie, als het hart van anderen op de vruchten der aarde, en daarheen wilde Hij de gedachten Zijner discipelen leiden. Aanschouwt de landen, want zij zijn alrede wit om te oogsten. Ten eerste. Hier in deze plaats, waar zij nu waren, was oogstwerk voor Hem te doen. Zij wensten dat Hij zou eten, vers 31. "Eten!" zegt Hij. "Ik heb ander werk te doen, dat nodiger is, ziet wat scharen van Samaritanen uit de stad over de velden komen, bereid om het Evangelie te ontvangen". Er waren waarschijnlijk reeds velen in het gezicht. De ijver en lust der mensen om het Evangelie te horen is een grote aansporing van de naarstigheid en opgewektheid der leraren om het te prediken. Ten tweede. In andere plaatsen, over het gehele land was er oogstwerk genoeg voor allen. "Denkt aan den toestand des lands, en gij zult bevinden, dat er menigten zijn, even bereid om het Evangelie te ontvangen, als een rijp korenveld om geoogst te worden". De velden waren nu wit gemaakt om te oogsten.

1. Door het raadsbesluit Gods, geopenbaard in de profetieën van het Oude Testament. Nu was het de tijd voor de bijeen vergadering der volken tot Christus, en dat er velen toegedaan zouden worden tot de gemeente, en de grenzen er van uitgebreid zouden worden, en daarom was het tijd voor hen om te werken. Het is een grote aanmoediging voor ons om ons tot een werk voor God te begeven, als wij door de tekenen der tijden verstaan, dat het het juiste ogenblik is voor dat werk, want dan zal het voorspoedig zijn.

2. Door de gezindheid en toebereiding der mensen. Johannes de Doper had den Heere een toegerust volk bereid, Lukas 1:17. Sedert hij het koninkrijk Gods is begonnen te prediken, heeft een iegelijk er geweld op gedaan, Lukas 16:16. Daarom was dit de tijd voor de predikers van het Evangelie om zich met alle kracht tot het werk te begeven, om de sikkel te zenden en te maaien, toen de oogst rijp was, Openbaring 14:15. Het was thans een noodzakelijk werk, het zou jammer zijn, om zulk een tijd te laten voorbijgaan. Indien het koren, dat rijp is, niet gemaaid wordt, dan zal het uitvallen en verloren gaan, de vogelen des hemels zullen het oppikken. Indien zielen, die onder overtuiging van zonde zijn en ene neiging ten goede hebben, thans niet geholpen worden, dan zal hun moedgevend begin op niets uitlopen, en zij zullen een prooi worden van bedriegers. Het was thans ook een gemakkelijk werk, als het hart des volks bereid is, dan zal het werk haastiglijk gedaan worden, 2 Kronieken 29:36. Het kan niet anders of de leraren moeten zich opgewekt gevoelen om zich moeite te geven voor de prediking des Woords, als de mensen er behagen in vinden om het te horen.

b. Dat het een nuttig en voordelig werk was, waarmee zij zich zelven zullen bevoordelen, vers 36. Die maait ontvangt loon, en dat zult ook gij. Christus heeft zich verbonden om hen, die Hij in Zijn werk gebruikt, goed te belonen, want nooit zal Hij doen zoals Jojakim, die zijns naasten dienst om niet gebruikte, Jeremia 22:13, of gelijk zij, die het loon der werklieden, die hun landen gemaaid hebben, verkort hebben, Jakobus 5:4. Hoewel Christus' maaiers dag en nacht tot Hem roepen, zullen zij toch nooit reden hebben, om tegen Hem te roepen, of te zeggen, dat Hij een harde Meester is. Die maait zal niet slechts loon ontvangen, hij ontvangt het reeds. Er is in den dienst van Christus een dadelijk, een tegenwoordig loon. en Zijn werk is deszelfs eigen loon. Christus' maaiers hebben vrucht, hij vergadert vrucht ten eeuwigen leven, dat is: hij zal zich zelven behouden, en die hem horen, 1 Timotheus 4:16. Indien de getrouwe maaier zijn eigen ziel behoudt, dan is dat overvloedig vrucht voor zijn eigen rekening, het is vrucht, vergaderd ten eeuwigen leven, en indien hij

daarenboven nog het middel is om ook de zielen van anderen te behouden, dan is daar vrucht vergaderd. Zielen, vergaderd voor Christus, zijn vruchten, goede vruchten, de vruchten, die Christus zoekt, zij zijn vergaderd voor Christus, Romeinen 1:13, zij zijn vergaderd ten eeuwigen leven, Hooglied 8:11, 12. Het is de vertroosting voor getrouwe Evangeliedienaren, dat hun werk ene strekking heeft tot eeuwige zaligheid van kostelijke zielen. Zij hebben blijdschap: opdat zich tezamen verblijden, beide die zaait en die maait. De leraar, die het gelukkige werktuig is om een goed werk te beginnen, is hij, die zaait, zoals Johannes de Doper, hij, die gebruikt wordt om het voort te zetten en te voleindigen, is hij, die maait, en beiden zullen zich tezamen verblijden. Hoewel aan God al de eer behoort gegeven te worden voor den voorspoed van het Evangelie, kunnen getrouwe leraren er toch vertroosting voor zich zelven aan ontlenen. De maaiers delen in de blijdschap van den oogst, hoewel het voordeel, de opbrengst er van den meester toekomt, 1 Thessalonicenzen 2:19. De leraren, die verschillend begaafd en verschillend gebruikt worden, moeten zo weinig elkaar benijden, dat zij zich veeleer wederkerig moeten verheugen in elkanders voorspoed. Hoewel alle dienstknechten van Christus niet allen even bruikbaar, noch even voorspoedig zijn, zullen zij toch allen, indien zij genade van den Heere hebben verkregen om getrouw te zijn, ten laatste tezamen ingaan in de vreugde huns Heeren. Dat het een gemakkelijk werk was, een werk, dat reeds ten halve door hun voorgangers voor hen gedaan was.

Een ander is het, die zaait, en een ander, die maait, vers 37, 38. Soms wordt hier een zwaar oordeel mede aangeduid over hem, die zaait, Micha 6:15, Deuteronomium 28:30, gij zult zaaien, en een ander zal maaien, zoals Deuteronomium 6:11.

Huizen vol van alles goeds, die gij niet gevuld hebt. Zo hier. Mozes en de profeten, en Johannes de Doper, hadden den weg bereid voor het Evangelie, hadden het goede zaad gezaaid, waarvan de Nieuw-Testamentische leraren de vruchten inzamelden. Ik zond u om te maaien, waaraan gij, vergelijkenderwijs, geen arbeid besteed hebt, Jesaja 40:3-5. Dit geeft twee dingen te kennen nopens de Oud-Testamentische bediening. -Ten eerste. Dat zij ver achter stond bij de Nieuw-Testamentische bediening. Mozes en de profeten zaaiden, maar van hen kan men niet zeggen dat zij maaiden, zo weinig vrucht hebben zij op hun arbeid gezien. Hun geschriften hebben veel meer goed gedaan nadat zij ons verlieten, dan zij ooit door hun prediking hebben gedaan. Ten tweede. Dat zij zeer dienstig was voor de Nieuw-Testamentische bediening en er den weg voor bereid heeft. De geschriften der profeten, die elke sabbat in de synagoge gelezen werden, hebben bij het volk de verwachting opgewekt van den Messias, en hen alzo bereid om Hem welkom te heten. Ware het niet om het zaad, door de profeten gezaaid, dan zou deze Samaritaanse vrouw niet hebben kunnen zeggen: Wij weten, dat de Messias komt. In zeker opzicht zijn de schriften van het Oude Testament nuttiger voor ons dan zij konden wezen voor hen, voor wie zij het eerst geschreven waren, omdat zij door de vervulling er van beter begrepen worden, 1 Petrus 1:12, Hebreeën 4:2, Romeinen 16:25, 26. Dit geeft ook twee dingen te kennen omtrent de bediening van Christus' apostelen. Ten eerste. Dat het een vruchtbare bediening was. Zij waren maaiers, die een groten oogst van zielen inzamelden voor Jezus Christus, en in zeven jaren meer gedaan hebben voor de vestiging van het koninkrijk Gods onder de mensen, dan de profeten in twee maal zo veel eeuwen gedaan hadden.

Ten tweede. Dat zij vergemakkelijkt was inzonderheid onder de Joden, tot wie zij het eerst gezonden waren, door de Schriften der profeten. De profeten zaaiden met tranen, roepende: "Wij hebben tevergeefs gearbeid", de apostelen maaiden met gejuich, zeggende: Gode zij dank, die ons allen tijd doet triomferen. Van den arbeid van leraren, die gestorven zijn, kunnen veel goede

vruchten geoogst worden door mensen, die hen overleven, en leraren, die hen opvolgen. Johannes de Doper en zij die hem hielpen hadden gearbeid, en de discipelen van Christus gingen in tot hun arbeid, bouwden op hun fondament, en oogstten de vruchten, die zij hadden gezaaid. Zie hoe veel reden wij hebben om God te danken voor hen, die ons zijn voorgegaan, voor hun prediking en hun geschriften, voor wat zij, in hun dag, hebben gedaan en geleden, want wij zijn ingegaan tot hun arbeid, hun studie en hun diensten hebben het werk voor ons zo veel te lichter gemaakt. En als de arbeiders van ouds en de arbeiders van heden ten dage, zij, die ter derde ure in den wijngaard kwamen, en zij die ter elfder ure gekomen zijn, elkaar op den dag der verantwoording ontmoeten, zullen zij elkaar zo weinig de eer benijden van hun respectieve diensten, dat zij die zaaiden en zij die maaiden zich tezamen zullen verblijden, en de grote Heere van den oogst zal van allen en voor alles de ere ontvangen.

IV. De goede uitwerking van dit bezoek van Christus aan de Samaritanen (in het voorbijgaan) en de vrucht, die nu al terstond onder hen ingezameld werd, vers 39-42. Zie den indruk, die op hen gemaakt was.

1. Door het getuigenis der vrouw betreffende Christus. Hoewel dit het getuigenis was van slechts een enkel persoon, en die persoon ene vrouw was van een slechten naam, en haar getuigenis slechts hierin bestond: Hij heeft mij gezegd alles wat ik gedaan heb, had dit toch op velen een invloed ten goede. Men zou gedacht hebben, dat Zijn spreken tot de vrouw over haar verborgen zonden hen bevreesd zou gemaakt hebben om tot Hem te komen, daar Hij ook hun over hun verborgen zonden en gebreken zou kunnen spreken, maar zij willen het liever hierop wagen, dan niet met Hem bekend te worden, die, naar zij reden hadden te geloven, een profeet was. En tot twee dingen zijn zij gebracht:

a. Om het woord van Christus te geloven, vers 39. Velen der Samaritanen uit die stad geloofden in Hem, om het woord der vrouw. Zij geloofden in Hem in zoverre, dat zij Hem voor een profeet hielden en begerig waren om door Hem den wil Gods te leren verstaan. Dit wordt gunstig voorgesteld als een geloven in Hem. Let er nu op: a. Wie zij waren, die geloofden: Velen van de Samaritanen, die dus niet van het huis Israël's waren. Hun geloof was niet slechts ene verzwaring van het ongeloof der Joden, van wie men beter verwacht zou hebben, maar ook een voorproeve van het geloof der heidenen, die datgene welkom zouden heten, dat door de Joden was verworpen. b. Uit welken beweeggrond zij geloofden: "om het woord der vrouw." Zie hier, Ten eerste. Hoe het Gode soms behaagt om zeer zwakke werktuigen te gebruiken om een goed werk te beginnen en voort te zetten. Een kleine jonge dochter leidde een groot heer tot Elisa, 2 Koningen 5:2.

Ten tweede. Hoe grote hoop houts een klein vuur aansteekt. Door een arme vrouw te onderwijzen heeft onze Heiland Zijn onderwijs door geheel een stad verspreid. Laat geen leraar onachtzaam wezen in zijne prediking, noch ontmoedigd worden, omdat hij slechts weinige of onaanzienlijke hoorders heeft, want, door hun goed te doen, kan dat goed tot meerderen worden gebracht, en tot hen, die van meer aanzien en gewicht zijn. Indien iedereen zijn naaste en iedereen zijn broeder onderwees, dan zouden zeer velen onderricht bekomen. Filippus verkondigde het Evangelie aan een enkel aanzienlijk heer in zijn wagen op den weg, en deze nam het niet slechts zelf aan, maar nam het mede in zijn land, en heeft het aldaar verbreid. Ten derde. Zie hoe goed het is om uit de ervaring van Christus te spreken en van de dingen Gods. Deze vrouw kon slechts weinig van Christus zeggen,

maar wat zij zei, sprak zij met gevoel: Hij heeft mij alles gezegd wat ik gedaan heb. Diegenen zullen het waarschijnlijkst goed doen, die zeggen kunnen wat God aan hun ziel gedaan heeft, Psalm 66:16.

b. Zij werden er toe gebracht om dringend te vragen, dat Hij bij hen zou blijven, vers 40. Toen zij tot Hem kwamen baden zij Hem, dat Hij bij hen bleve. Op het bericht der vrouw geloofden zij dat Hij een profeet was, en kwamen zij tot Hem, en toen zij Hem zagen, heeft het geringe van Zijn voorkomen en de blijkbare armoede van Zijn uitwendigen staat hun achting voor Hem en hun verwachting van Hem niet verminderd, maar hebben zij Hem nog als een profeet geëerd. Er is hoop voor hen, die het algemene vooroordeel zijn te boven gekomen, dat tegen echte waardij in nederige omstandigheden wordt gekoesterd. Zalig zij, die op den eersten aanblik van Christus niet aan Hem geërgerd worden. Het was er zo ver af, dat zij aan Hem geërgerd werden, dat zij Hem baden om bij hen te blijven, om Hem hun eerbied te kunnen betonen, en Hem met de ere en de vriendelijkheid te kunnen onthalen, die aan Zijn persoon en hoedanigheid verschuldigd waren. Gods profeten en dienstknechten zijn welkome gasten voor allen, die het Evangelie in oprechtheid hebben aangenomen, zoals voor Lydia, Handelingen 16:15. Ten einde onderwijs van Hem te ontvangen. Zij, die van God geleerd zijn, zijn begerig om nog meer te leren en om meer met Christus bekend te worden. Velen zouden toegestroomd zijn tot iemand, die zich voor een waarzegger uitgaf en hun zou zeggen wat hun lotgevallen zijn zullen, maar dezen begaven zich tot Enen, die hun zou zeggen wat hun zonden zijn en wat hun plicht is. De geschiedschrijver schijnt er nadruk op te leggen, dat zij Samaritanen waren, zoals in Lukas 10:33, 27:16. De Samaritanen hadden niet zo den naam van Godsdienstig te zijn als de Joden, maar toch hebben de Joden, die Christus' wonderen hebben gezien, Hem van zich weggedreven, terwijl de Samaritanen, die Zijne wonderen niet zagen en in Zijne gunst niet deelden, Hem baden om bij hen te blijven. Het bewijs van den voorspoed des Evangelies is niet altijd in overeenstemming met hetgeen men zou verwachten. Door de zeden en gewoonten van hun land hadden de Samaritanen geleerd den omgang met Joden te schuwen. Er waren Samaritanen, die geweigerd hebben Christus in hun stad toe te laten, Lukas 9:53, maar dezen baden Hem om bij hen te blijven. Het zal den lof van onze liefde voor Christus en Zijn woord zeer verhogen, indien zij het vooroordeel van opvoeding en gewoonte overwint en den blaam der mensen gering acht. Nu wordt ons gezegd, dat Christus aan hun bede gehoor gaf.

Ten eerste. Hij bleef aldaar. Hoewel het ene stad der Samaritanen was, bijna grenzende aan hun tempel, is Hij er toch, daartoe uitgenodigd zijnde, verbleven. Ofschoon Hij op reis was en verder gaan moest, is Hij toch, de gelegenheid hebbende om goed te doen, aldaar gebleven. Hetgeen strekken kan om ons eigenlijk doel en streven te bevorderen, kan geen wezenlijke belemmering voor ons zijn. Toch bleef Hij er slechts twee dagen, omdat Hij andere plaatsen moest bezoeken en ander werk te doen had, en deze twee dagen waren het deel dezer stad uit de weinige dagen van onzes Zaligmakers verblijf op de aarde.

Ten tweede. Er wordt ons gezegd welke indruk door Christus' eigen woorden en door Zijn persoonlijken omgang met hen teweeggebracht werd, vers 41, 42. Wat Hij zei en deed wordt hier niet verhaald, ook niet of Hij al of niet hun kranken genas, maar in de uitwerking wordt gezien, dat hetgeen Hij zei en deed hun de overtuiging gaf, dat Hij de Christus was, en de arbeid van een leraar wordt het best gekend aan de vruchten er van. Hun horen van Hem had reeds een goede uitwerking, maar nu zagen Hem hun ogen, en daarvan was de uitwerking:

1. Dat hun aantal toenam, vers 41. Er geloofden er veel meer. Velen, die niet bewogen wilden worden om uit de stad tot Hem uit te gaan, kwamen onder Zijn invloed toen Hij onder hen kwam, zodat ook zij in Hem geloofden. Het is troostrijk om het getal der gelovigen te zien toenemen, en soms kan de ijver van sommigen het middel zijn, om velen tot een heiligen wedijver op te wekken, Romeinen 11:14.

2. Dat hun geloof wies. Zij, op wie gewerkt was door het bericht der vrouw, vonden nu reden om te zeggen: Wij geloven niet meer om uws zeggens wil. vers 42. Hun geloof nam toe in drieërlei opzicht:

a. In hetgeen zij geloofden. Op het getuigenis der vrouw geloofden zij, dat Hij een profeet was, of een buitengewoon boodschapper van den hemel, maar nu zij met Hem gesproken en verkeerd hebben, geloven zij, dat Hij is de Christus, de Gezalfde, die aan de vaderen beloofd en door hen verwacht werd, en dat Hij, de Christus zijnde, de Zaligmaker der wereld is, want het werk. waarvoor Hij gezalfd was, was: Zijn volk zalig te maken van hun zonden. Zij geloofden, dat Hij niet slechts de Zaligmaker was der Joden, maar der wereld, en zij hoopten er mede onder begrepen te zijn, ofschoon zij Samaritanen waren, want de belofte luidde, dat Hij het heil Gods zou zijn tot aan het einde der aarde, Jesaja 49:6.

b. In de zekerheid er van, hun geloof vorderde tot volle verzekerdheid: Wij weten, dat deze waarlijk is de Christus, geen voorgewende Christus, maar een wezenlijke, geen typische Zaligmaker, zoals velen onder het Oude Testament, maar een, die het in waarheid en wezenlijkheid is. Naar zulk ene verzekerdheid van Goddelijke waarheid behoren wij te streven. Het moet niet wezen: Wij achten het waarschijnlijk en willen gaarne veronderstellen dat Jezus de Christus is, maar: Wij weten, dat deze waarlijk de Christus is.

c. In den grond of oorzaak er van, die een soort van geestelijke gewaarwording en ervaring was: Wij geloven niet meer om uws zeggens wil: want wij zelven hebben Hem gehoord. Tevoren hadden zij geloofd om haars zeggens wil, en dat was goed, het was een stap op den goeden weg, maar nu vinden zij meer en vaster grond voor hun geloof. Nu geloven wij, omdat wij zelven Hem gehoord hebben, en zulke uitnemende en Goddelijke waarheden gehoord hebben, gepaard aan zo gebiedende macht en klaarblijkelijkheid, dat wij er ten volle van overtuigd en verzekerd zijn, dat deze is de Christus. Het is gelijk aan wat de koningin van Scheba van Salomo zei, 1 Koningen 10:6, 7: "De helft is mij niet aangezegd". De Samaritanen, die geloofd hadden om des zeggens wil der vrouw, ontvingen nu meerder licht, want "aan wie heeft, zal gegeven worden," aan hem, die getrouw is in het kleine, zal meer toevertrouwd worden. Aan dit voorbeeld kunnen wij zien, hoe het geloof is uit het gehoor. Het geloof komt tot geboorte, door de prediking te horen van mensen. Om des zeggens wil der vrouw, hebben deze Samaritanen in zoverre geloofd, dat zij kwamen en zagen, kwamen en de proef namen. Aldus wordt door het onderricht van ouders en predikers, en het getuigenis der kerk en van onze ervaren naburen de leer van Christus ons ter kennismaking aanbevolen, en worden wij geneigd om haar als hoogstwaarschijnlijk te beschouwen. Maar het geloof komt tot wasdom, kracht en rijpheid door het getuigenis te horen van Christus zelven, en dit gaat verder, het beveelt Zijne leer aan om door ons omhelsd te worden, en verplicht ons haar als ontwijfelbaar zeker te geloven. Om des zeggens wil van hen, die ons mededeelden, dat zij in de Schriften het eeuwige leven hebben gevonden, werden wij bewogen om die Schriften te onderzoeken, maar nu ook wij er het eeuwige leven in hebben gevonden, de verlichtende, vernieuwende, heiligende, vertroostende kracht des Woords hebben ervaren, nu geloven wij, niet

om hun zeggens wil, maar omdat wij ze zelven onderzocht hebben, en ons geloof is niet in wijsheid der mensen, maar in de kracht Gods, 1 Corinthiërs 2:5, 1 Johannes 5:9, 10. Aldus werd het zaad des Evangelies gezaaid in Samaria. Van welke uitwerking dit later is geweest, blijkt niet, maar wij bevinden, dat, toen Filippus vier of vijf jaar later het Evangelie in Samaria predikte, hij er zulk een gezegend overblijfsel vond van het goede werk, dat nu gewerkt was, dat "de scharen zich eendrachtelijk hielden aan hetgeen van Filippus gezegd werd", Handelingen 8:5, 6, 8. Maar gelijk sommigen zich neigden tot goed, zo neigden anderen zich tot kwaad, daar zij onder den invloed kwamen van Simon den tovenaar, en zich door hem lieten leiden, vers 9, 10.

Johannes 4:43-54

In deze verzen hebben wij:

I. Christus' komst in Galilea, vers 43. Hoewel Hij even welkom was onder de Samaritanen als Hij overal elders zijn kon, en er meer vrucht had op Zijn arbeid, heeft Hij hen toch "na twee dagen" verlaten, niet zozeer omdat zij Samaritanen waren, en omdat Hij diegenen niet in hun vooroordeel tegen Hem wilde bevestigen, die zeiden: "Hij is een Samaritaan" (Hoofdstuk 8:48), maar omdat Hij "ook anderen steden het Evangelie van het koninkrijk Gods moest verkondigen", Lukas 4:43. Hij "ging heen naar Galilea", want daar bracht Hij veel van Zijn tijd door. Zie hier nu waar Christus heenging.

1. Naar Galilea, in de landstreek Galilea, maar niet naar Nazareth, de hoofdplaats, om ene reden, die Jezus hier zelf opgeeft, "zelf heeft getuigd", die den aard kende van Zijne landslieden, het hart van alle mensen en de ervaring van alle profeten, welke is: "dat een profeet in zijn eigen vaderland geen eer heeft". Profeten behoorden ere te hebben, omdat God hun ere heeft gegeven, en omdat wij door hen goeds ontvangen, of kunnen ontvangen. De ere, verschuldigd aan de profeten des Heeren, is hun zeer dikwijls geweigerd niet alleen, maar zij werden met verachting en smaad bejegend. Deze verschuldigde eer wordt hun het vaakst in hun eigen vaderland geweigerd, Lukas 4:24, Mattheus 13:57. Niet dat dit algemeen en altijd waar is-er is geen regel zonder uitzondering-maar meestal is het waar. Jozef werd het meest door zijne broeders gehaat, toen hij een profeet begon te worden. David werd geminacht door zijn broeder, 1 Samuel 17:28, Jeremia werd benijd en benadeeld door de mannen van Anathoth, Jeremia 11:21, Paulus door zijne landslieden, de Joden, en Christus' naaste bloedverwanten spraken met zeer weinig waardering van Hem, Hoofdstuk 7:5. Der mensen hoogmoed en nijd komen er tegen op, om zich te laten onderwijzen door hen, die hun school- en speelmakkers geweest zijn. Zucht naar hetgeen nieuw is, van verre komt en met moeite wordt verkregen, als uit de lucht voor hen schijnt te vallen, maakt dat de mensen personen en zaken minachten, die zij lang gekend hebben, aan wie zij gewoon zijn geraakt, en van wie zij de opkomst gezien hebben. Het is zeer ontmoedigend voor een leraar om zich onder mensen te begeven, die voor hem noch voor zijn arbeid waardering hebben. Christus wilde niet naar Nazareth gaan, omdat Hij wist hoe weinig eerbied of achting Hem daar betoond zou worden. God is rechtvaardig, als Hij Zijn Evangelie onthoudt aan hen, die de bedienaars er van minachten. Zij, die de boden bespotten, verbeuren den zegen der boodschap. Mattheus 21:35, 41.

2. Welk een onthaal Hij vond onder de Galileërs van het land, vers 45:Zij ontvingen Hem", heetten Hem welkom, en hebben met blijdschap naar Zijne leer geluisterd. Christus en Zijn Evangelie worden niet tevergeefs gezonden, indien zij gene eer hebben bij sommigen, bij anderen zullen zij die eer wel hebben. De reden, die aangeduid wordt, waarom deze Galileërs zo bereid waren Christus te ontvangen, is, dat zij "de dingen hadden gezien, die Hij te Jeruzalem had gedaan," vers 45. Zij waren naar Jeruzalem opgegaan voor het feest, het feest van het pascha. De Galileërs woonden op verren afstand van Jeruzalem, en hun weg daarheen liep door het land der Samaritanen, en voor een Jood was het lastig om door dat land te reizen, erger voor hen dan het dal Baka was van ouds, maar in gehoorzaamheid aan Gods gebod gingen zij op naar het feest, en daar zijn zij bekend geworden met Christus. Wie naarstig en getrouw de inzettingen van den Godsdienst waarnemen, zullen vroeg of laat er meer geestelijk goed door ontvangen dan zij denken. Te Jeruzalem zagen zij Christus' wonderen, waardoor Hij en Zijne leer ten hoogste aan hun geloof en hun liefde werden aanbevolen.

De wonderen werden gewrocht ten gunste van hen. die te Jeruzalem waren, maar de Galileërs, die er slechts voor een kort bezoek vertoefden, hebben er meer nut en voordeel van ontvangen dan zij, voor wie zij voornamelijk bedoeld waren. Zo kan het woord, dat voor een gemengde schare gepredikt wordt, soms meer tot stichting zijn van hoorders, die slechts een enkele maal den dienst bijwonen, dan voor hen, die er voortdurend komen.

3. Naar welke stad Hij heenging. Als Hij naar ene stad wilde gaan, verkoos Hij daartoe Kana in Galilea, "waar Hij het water wijn gemaakt had", vers 46. Dáár ging Hij heen, om te zien, of er ook enige blijvende goede vruchten waren van dat wonder, en zo ja, om dan hun geloof te bevestigen, en hetgeen Hij geplant had te bewateren. De evangelist maakt hier melding van dat wonder om ons te leren, om hetgeen wij van Christus' werken gezien hebben, in gedachtenis te houden.

II. Zijne genezing van den zoon des koninklijken hovelings, die ziek was. Deze geschiedenis wordt door geen der andere evangelisten meegedeeld. Het feit in het algemeen is vervat in Mattheus 4:23. Merk op:

1. Wie de verzoeker, en wie de zieke was. De verzoeker was een edelman, een koninklijk hoveling, de zieke was zijn zoon. "Er was een zeker koninklijk hoveling". Regulus (in het Latijn) een kleine koning, aldus genoemd, hetzij om de uitgestrektheid zijner bezittingen, of de uitgebreidheid zijner macht, of de grootsheid van zijn paleis. Sommigen denken, dat het zijn rang of waardigheid aanduidt-hij was een hoveling en bekleedde een hoog aanzienlijk ambt bij den persoon des konings. Anderen, dat er de partij door wordt aangeduid, waartoe hij behoorde-hij was een Herodiaan, een koningsgezinde, een voorstander van het koninklijk prerogatief, die de belangen voorstond van de Herodessen, vader en zoon, Lukas 8:3, of Manahen, de zoogbroeder van Herodes, Handelingen 13:1. Er waren heiligen ook in het huis des keizers. De vader is een edelman, en toch is de zoon ziek, want titels en ere-ambten zullen gene personen en gene huisgezinnen vrijwaren tegen ziekte en dood. Van Kapernaum, waar deze edelman woonde, tot Kana waar Christus nu was, was de afstand vijftien mijlen, toch heeft de beproeving, waardoor zijn gezin was getroffen, hem dien verren afstand doen gaan om tot Christus te komen.

2. Hoe hij zijn verzoek tot Christus heeft gericht, als tot den Geneesmeester, die zijn ziek kind kon genezen. Gehoord hebbende, dat "Jezus uit Judea in Galilea kwam" en bevindende, dat Hij niet naar Kapernaum kwam, maar zich naar de andere zijde des lands begaf "ging hij tot Hem, en bad Hem, dat Hij afkwam en zijn zoon gezond maakte", vers 47. Zie hier

a. Zijn tedere liefde voor zijn zoon, toen hij ziek was spaarde hij gene moeite om hulp voor hem te verkrijgen.

b. Zijn grote achting voor onzen Heere Jezus, daar hij zelf tot Hem ging, Hem zijne opwachting maakte, terwijl hij een dienaar tot Hem had kunnen zenden, en dat hij Hem bad, terwijl men zou denken dat hij, als een met gezag bekleed man, Hem had kunnen bevelen om tot hem te komen. Ook de grootsten en aanzienlijksten moeten, als zij tot God komen, nederige verzoekers worden. Ten opzichte nu van de zaak, waarvoor hij kwam, kunnen wij in zijn geloof een mengsel opmerken. Er was oprechtheid in, hij geloofde dat Christus zijn zoon kon genezen, hoewel deze gevaarlijk ziek was. Waarschijnlijk hadden de gewone artsen hem opgegeven, maar hij geloofde, dat Christus hem kon genezen, hoe erg de kwaal ook was. Toch was er ook zwakheid in zijn geloof, hij geloofde dat

Christus kon genezen, maar hij schijnt gedacht te hebben, dat Hij die genezing niet in de verte kon tot stand brengen, en daarom bad hij Hem, dat Hij zou afkomen om hem te genezen, evenals Naäman, verwachtende, dat Hij zou komen en Zijne hand over den zieke zou strijken, alsof Hij niet anders dan door lichamelijke aanraking genezen kon. Aldus zijn wij geneigd den Heilige Israël's te beperken, en Hem aan onze vormen te binden. De overste over honderd, een heiden, een krijgsman, had zulk een krachtig geloof, dat hij kon zeggen: "Heere, ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen," Mattheus 8:8. Deze edelman, een Jood, wil dat Christus zal afkomen, hoewel het ruim ene dagreis was, en wanhoopt aan de genezing zo Hij niet komt, alsof hij Christus moest onderrichten op wat wijze Hij te werk moest gaan. Wij worden aangemoedigd tot bidden, maar het wordt ons niet veroorloofd Hem voor te schrijven op wat wijze. Heere, genees mij, maar hetzij door een woord of door ene aanraking, Uw wil geschiede.

3. De zachte bestraffing, die hij deswege ontving, vers 48:"Jezus zei tot hem: Ik zie hoe het met u gelegen is: "Tenzij dat gijlieden tekenen en wonderen ziet, zo zult gij niet geloven, zoals de Samaritanen geloofd hebben, hoewel zij geen tekenen of wonderen gezien hebben, en daarom moet Ik onder ulieden wonderen werken." Ofschoon hij een edelman was, zich nu in angst en droefheid bevond om zijn zoon, en aan Christus hoge achting had betoond door van zoverre tot Hem te komen, heeft Christus hem toch bestraft. Der mensen aanzien of waardigheid in deze wereld zal hen niet vrijwaren tegen de bestraffingen van het woord of van de voorzienigheid, want Christus bestraft niet naar het gehoor Zijner oren, maar met rechtmatigheid, Jesaja 11:3, 4. Merk op, dat Christus, om hem toe te bereiden voor den zegen, hem eerst zijne zonde en zwakheid toont, en dan zijne bede inwilligt. Hen, die Christus voornemens is te eren met Zijne gunst, verootmoedigt Hij eerst door hun Zijn misnoegen te tonen. De Trooster begint met van zonde te overtuigen. Herodes was begerig een teken te zien, Lukas 23:8, en deze hoveling, evenals de meerderheid van het volk, had dezelfde begeerte. Wat nu gelaakt wordt is:

a. Dat zij, hoewel door geloofwaardige en onbetwistbare berichten van de wonderen, die Hij aan andere plaatsen gewrocht had, gehoord hebbende, toch niet wilden geloven, tenzij zij met hun eigen ogen zagen, Lukas 4:23. Zij moeten hierin hun zin krijgen, of zij geloven niet, laten zich niet overtuigen. Het land moet begunstigd, hun nieuwsgierigheid bevredigd worden door tekenen en wonderen, anders zullen zij niet geloven, al is het ook, dat Christus' leer voldoende bewezen is door wonderen, die Hij elders gewrocht heeft. Evenals Thomas, laten zij zich door generlei bewijs overtuigen dan door het bewijs, dat zij zelven voorschrijven.

b. Dat zij, terwijl zij onderscheidene wonderen hadden gezien, welker waarheid en echtheid zij niet konden betwijfelen of ontkennen, maar die integendeel genoegzaam bewezen, dat Christus een leraar was van God gezonden, tot wie zij zich nu hadden moeten wenden om onderwezen te worden in Zijne leer, die hen door haar innerlijke voortreffelijkheid zachtkens verder geleid zou hebben in het geloof tot geestelijke volkomenheid, niet verder willen gaan, dan waartoe zij door tekenen en wonderen gedreven zouden worden. De geestelijke kracht van het woord deed hen niet aan, trok hen niet aan, maar alleen de voelbare en zichtbare kracht der wonderen, welke tekenen zijn voor de ongelovigen, terwijl de profetie is voor hen, die geloven, 1 Corinthiërs 14:22. Zij, die slechts wonderen bewonderen, maar de profetie verachten, rangschikken zich onder de ongelovigen.

4. Zijn dringend aanhouden in zijne bede, vers 49. "Heere! kom af, eer mijn kind sterft". In dit zijn antwoord hebben wij iets:

a. Dat prijzenswaardig is. Hij nam de bestraffing aan met geduld en onderworpenheid, hij sprak tot Christus met eerbied. Hoewel hij een dergenen was, die zachte klederen droegen, kon hij toch bestraffing verdragen. Het behoort niet tot de voorrechten der aanzienlijken in de wereld om verheven te zijn boven de bestraffingen van het woord van Christus, maar het is een teken van een goed humeur en een goede gezindheid, inzonderheid in hen, die tot de groten der wereld behoren, als zij, zonder vertoornd te worden, op hun gebreken gewezen kunnen worden. En, gelijk hij de bestraffing niet opnam als ene belediging, zo heeft hij haar ook niet als ene afwijzing zijner bede beschouwd, daarom bleef hij aanhouden met zijn verzoek, bleef hij worstelen, totdat hij overmocht. Ja meer, hij kan aldus bij zich zelven geredeneerd hebben: "Indien Christus mijne ziel geneest, dan voorzeker zal Hij ook mijn zoon genezen, indien Hij mij geneest van mijn ongeloof, dan zal Hij hem genezen van zijne koorts". Dat is de methode, die door Christus gevolgd wordt, eerst werkt Hij op ons, en dan werkt Hij voor ons, en er is hoop, als wij Hem deze methode zien volgen.

b. Iets dat afkeurenswaardig is, namelijk zijne zwakheid. Hij schijnt geen acht te slaan op Christus' bestraffing, hij zegt er niets van, hetzij om schuld te belijden of om zich te verontschuldigen, want hij is zo vervuld van bezorgdheid over zijn kind, dat hij aan niets anders kon denken. De droefheid der wereld staat ons profiteren van Christus' woord zeer in den weg. Overmatige zorg en smart zijn doornen, die het goede zaad verstikken. Hij bleef de zwakheid nog openbaren van zijn geloof in de macht van Christus. Ten eerste. Hij wil, dat Christus zal afkomen, denkende dat Hij het kind anders geen goed zou kunnen doen. Het is moeilijk om tot de overtuiging te komen, dat afstand van tijd en plaats gene verhindering of belemmering is voor de kennis en de macht van onzen Heere Jezus, toch is dit zo, Hij ziet van verre, want "Zijne ogen doortrekken het ganse land", en Hij werkt van verre, want het woord Zijner kracht "loopt zeer snel". Ten tweede. Hij gelooft, dat Christus een ziek kind kan genezen, maar niet, dat Hij een gestorven kind kan opwekken, en daarom: "Kom af, eer mijn kind sterft", alsof het dan te laat zou zijn, terwijl Christus toch dezelfde macht heeft over den dood, als over ziekte. Hij vergat dat Elia en Elisa kinderen van den dood hebben opgewekt, en is Christus' macht minder dan de hun? Zie hoe gehaast hij is: Kom af, eer mijn kind sterft", alsof er gevaar was, dat Christus den tijd zou laten voorbijgaan. "Wie gelooft, die zal niet haasten", maar geeft zich over aan Christus. "Heere, wat, en wanneer het U behaagt".

5. Het antwoord des vredes, dat Christus hem ten laatste geeft, vers 50. "Ga heen, uw zoon leeft." Christus geeft ons hier een voorbeeld:

a. van Zijne macht, dat Hij niet slechts kon genezen, maar kon genezen met zoveel gemakkelijkheid, zonder de moeite van een bezoek. Hier wordt niets gezegd, niets gedaan, niets bevolen, dat gedaan moet worden, en toch is de genezing gewerkt: "Uw zoon leeft". De genezende stralen van de Zon der gerechtigheid verspreiden weldadige invloeden van het ene einde des hemels tot het andere, en niets is verborgen voor hare hitte. Hoewel Christus thans in den hemel is, en Zijne kerk op aarde, kan Hij zenden van de hoogte. Deze edelman wilde, dat Christus zou afkomen en zijn zoon genezen, Christus zal zijn zoon genezen, en niet afkomen. En aldus wordt de genezing des te schielijker gewrocht, de vergissing van den edelman hersteld, en zijn geloof bevestigd, zodat de zaak op Christus' manier beter geschied is. Als Hij ons ontzegt wat wij vragen, dan geeft Hij wat ons veel meer nuttig en voordelig is. Wij vragen om verlichting van smart, Hij geeft ons geduld. Zijne macht werd uitgeoefend door Zijn woord. Door te zeggen: Uw zoon leeft, toonde Hij, dat Hij leven heeft in zich zelven, en macht heeft om levend te maken die Hij wil. Christus' zeggen: Uwe ziel leeft, maakt haar levend.

b. Van Zijn mededogen. Hij zag hoe de edelman in angst was om zijn zoon, en zijn natuurlijke liefde openbaarde zich in dat woord: Eer mijn kind, mijn geliefd kind, sterft, en daarom liet Christus de bestraffing rusten, en gaf hem de verzekering van het herstel zijns kinds, want Hij weet hoe een vader zich ontfermt over zijn kinderen.

6. Het geloof van den edelman in het woord van Christus: Hij geloofde, en ging heen. Hoewel Christus hem niet in dier voege ter wille was, dat Hij met hem afging, is hij toch tevreden met Christus' wijze van handelen, en acht dat hij zijne zaak gewonnen heeft. Hoe snel, hoe gemakkelijk wordt hetgeen er aan ons geloof ontbreekt, door het woord en de macht van Christus vervuld. Nu ziet hij geen teken of wonder, en toch gelooft hij dat het wonder geschied is. Christus zei: Uw zoon leeft, en de man geloofde Hem, geloofde niet slechts in de alwetendheid van Christus, dat Hij wist, dat het kind hersteld was, maar ook in de almacht van Christus, dat de genezing gewerkt was door Zijn woord. Hij had hem stervende verlaten, en toch heeft hij, toen Christus zei: Hij leeft, evenals de vader der gelovigen tegen hoop op hoop geloofd, en niet getwijfeld door ongeloof. Christus zei: Ga heen, en als blijk van de oprechtheid van zijn geloof is hij heengegaan, en heeft noch aan Christus, noch aan zich zelven meer last of moeite veroorzaakt. Hij heeft Christus niet gedrongen om af te komen, hij heeft niet gezegd: "Al is hij ook hersteld, zal uw bezoek mij toch aangenaam en welkom wezen". Neen, hij schijnt nu nergens meer om bekommerd te zijn, maar, evenals Hanna, ging hij zijns weegs, en zijn aangezicht was niet meer droevig. Als iemand, die gans overtuigd was, haastte hij zich niet om nog dien eigen avond tehuis te komen, maar keerde hij langzaam en bedaard terug, als iemand wiens hart volkomen gerustgesteld was.

7. De verdere bevestiging van zijn geloof door hetgeen hij bij zijn terugkeer van zijne dienstknechten hoorde. Zijne dienstknechten gingen hem tegemoet met de blijde tijding van de herstelling des kinds, vers 51. Waarschijnlijk ontmoetten zij hem niet ver van zijn huis, en wetende, hoe hun meester in zorge was, wensten zij hem zo spoedig mogelijk gerust te stellen. David's dienstknechten waren er afkerig van hem te zeggen, dat het kind gestorven was. Christus zei: uw zoon leeft, en nu zeggen de dienstknechten hem hetzelfde. Goede tijdingen zullen hen ontmoeten, die hopen op Gods woord. Hij vroeg hun in welke ure het beter met hem geworden was, vers 52, niet alsof hij twijfelde aan den invloed van Christus' woord op het herstel van het kind, maar omdat hij zijn geloof bevestigd wenste te zien, ten einde hen te kunnen overtuigen, aan wie hij het wonder zou verhalen, want het was een gewichtige omstandigheid. Het is goed om ons van alle versterkende bewijzen te voorzien, die ons geloof in het woord van Christus kunnen bevestigen, opdat het kunne toenemen tot volle verzekerdheid. Toon mij een teken ten goede. Het naarstige vergelijken van Christus' werken met Zijn woord zal ons van groot nut zijn ter versterking van ons geloof. Dat was de wijze van handelen door dezen edelman gevolgd: Hij vraagde van de dienaren de ure, in welke het beter met hem was geworden. En zij zeiden tot hem: Gisteren te zeven ure (om een uur namiddag, of, gelijk sommigen denken, dat deze evangelist den tijd rekent: om zeven ure des avonds) verliet hem de koorts, begon hij niet slechts beter te worden, maar was hij plotseling volkomen wel. Zo "bekende dan de vader, dat het in dezelve ure was, in dewelke Jezus tot hem gezegd had: "Uw zoon leeft." Gelijk het Woord Gods, als wij het goed bestuderen, ons zal helpen Zijne voorzienigheid te verstaan, zo zal Gods voorzienigheid ons helpen, als wij er goed acht op geven, om Zijn Woord te verstaan, want iedere dag vervult God de Schrift. Twee dingen hielpen om zijn geloof te bevestigen: Ten eerste. Dat het herstel van het kind plotseling, en niet trapsgewijze heeft plaatsgehad. Zij noemen den juisten tijd en het uur: Gisteren, niet omstreeks, maar te zeven ure verliet hem de koorts, niet, begon de koorts af te nemen, maar verliet zij hem, in een ogenblik. Het woord van Christus heeft niet gewerkt zoals

onze medicijnen, die tijd moeten hebben om te werken, en wellicht slechts door verwachting, wat men thans suggestie noemt, genezen, neen, bij Christus is het: dictum factum. Hij sprak, en het was er, niet: Hij sprak, en het begon te werken. Ten tweede. Dat het juist op het ogenblik was, dat Christus tot hem sprak: in dezelfde ure. Het gelijktijdige der gebeurtenissen verhoogt de schoonheid en de harmonie der voorzienigheid. Let op den tijd, en de zaak zelf zal er te heerlijker om blijken, want alles is schoon op zijn tijd, op den eigen tijd, wanneer het beloofd is, zoals de verlossing van Israël, Exodus 12:41, op dezelfden tijd als er voor gebeden wordt, zoals Petrus' bevrijding, Handelingen 12:12. Voor het werk der mensen veroorzaakt afstand van plaats oponthoud en vertraging, maar zo is het niet met het werk van Christus. De vergeving, en vrede, en vertroosting, en geestelijke genezing, die Hij spreekt in den hemel, worden, indien het Hem aldus behaagt, op hetzelfde ogenblik gewerkt en tot stand gebracht in de zielen der gelovigen, en als deze twee in den groten dag met elkaar vergeleken zullen worden, dan zal Christus verheerlijkt worden in Zijne heiligen en wonderbaar worden in allen, die geloven.

8. De gelukkige uitwerking hiervan. Die genezing bracht ook verlossing en zaligheid mede voor dit gezin. De edelman zelf geloofde. Tevoren had hij het woord van Christus geloofd met betrekking tot deze bijzondere zaak, maar nu geloofde hij in Christus als den Messias, en werd een Zijner discipelen. Aldus kan de bijzondere ervaring van de macht en de krachtige uitwerking van een woord van Christus het gelukkige middel zijn om het ganse gezag van Christus' heerschappij in de ziel te brengen en te bevestigen. Christus' heeft velerlei wegen en middelen om het hart te winnen, en door het schenken van een tijdelijken zegen kan een weg gebaand worden voor grotere en betere dingen. Ook zijn gehele huis geloofde.

a. Van wege het belang, dat allen bij het wonder hadden, waardoor de bloem en de hoop van het gezin gespaard bleef. Dat heeft hen allen getroffen, hierdoor werd Christus hun dierbaar, en werden Hem hun beste gedachten gewijd.

b. Vanwege den invloed, dien het hoofd van het gezin op allen uitoefende. Het hoofd van een gezin kan aan hen, die onder zijne zorg en hoede zijn, geen geloof geven, hij kan hen ook niet dwingen te geloven, maar wel kan hij het middel wezen om uitwendige vooroordelen uit den weg te ruimen, die de werking belemmeren van het getuigenis, en dan is het werk al voor meer dan de helft gedaan. Abraham was dies wege vermaard, Genesis 18:19, en ook Jozua, Hoofdstuk 24:15. Dit was een edelman, en waarschijnlijk had hij een groot gezin, maar als hij in Christus' school komt, brengt hij hen allen mede. Welk een gezegende verandering had er plaats in dat huis, veroorzaakt door de ziekte van het kind! Dat behoort ons te verzoenen met beproevingen, wij weten niet wat goed er uit kan voortkomen. De bekering van dezen edelman en zijn gezin te Kapernaum kan er wellicht toe geleid hebben, dat Christus er later heenging en er, als het ware, Zijn hoofdkwartier in Galilea vestigde. Als aanzienlijke mannen het Evangelie aannemen, dan kunnen zij het middel wezen om het tot de plaats hunner inwoning te brengen.

9. De opmerking van den evangelist betreffende deze genezing, vers 54. Dit tweede teken, verwijzende naar Hoofdstuk 2:11, waar het veranderen van water in wijn gezegd wordt het eerste te zijn. Dat eerste teken had plaats spoedig naar Zijn eersten terugkeer uit Judea, het tweede kort na Zijn tweede terugkomst van daar. In Judea had Hij vele wonderen gedaan, Hoofdstuk 3:2, 4:45. Zij hadden de eerste aanbieding, maar van daar verdreven zijnde, heeft Christus in Galilea wonderen gedaan. Hier of daar zal Christus altijd een welkom vinden. De mensen kunnen, als hun dit lust, de

zon buiten hun huis sluiten, maar zij kunnen haar niet buiten de wereld sluiten. Dit wordt aangeduid als het tweede wonder:

1. Om ons te herinneren aan het eerste, enige maanden tevoren aan deze zelfde plaats gewrocht. Nieuwe zegeningen moeten de oude in herinnering brengen, zoals de oude zegeningen ons moeten aanmoedigen om op nieuwe te hopen. Christus houdt rekening van Zijne gunstbewijzen, al doen wij het ook niet.

2. Om ons te doen weten, dat deze genezing voorafging aan de vele genezingen in Galilea gewrocht, waarvan de andere evangelisten ons bericht geven, Mattheus 4:23, Markus 1:34, Lukas 4:40. Daar de zieke tot den hogeren stand behoorde, is er van deze genezing waarschijnlijk meer gesproken, zodat hierdoor ganse scharen van kranken tot Hem gezonden werden, toen deze edelman zelf zich tot Christus wendde, werd hij door velen hierin nagevolgd. Hoe zeer veel goed kunnen voorname mannen doen, als zij vrome mannen zijn!

HOOFDSTUK 5

1 Na dezen was een feest der Joden, en Jezus ging op naar Jeruzalem.
2 En er is te Jeruzalem aan de Schaapspoort, een badwater, hetwelk in het Hebreeuws toegenaamd wordt Bethesda, hebbende vijf zalen.
3 In dezelve lag een grote menigte van kranken, blinden, kreupelen, verdorden, wachtende op de roering des waters.
4 Want een engel daalde neder op zekeren tijd in dat badwater, en beroerde het water; die dan eerst daarin kwam, na de beroering van het water, die werd gezond, van wat ziekte hij ook bevangen was.
5 En aldaar was een zeker mens, die acht en dertig jaren krank gelegen had.
6 Jezus, ziende dezen liggen, en wetende, dat hij nu langen tijd gelegen had, zeide tot hem: Wilt gij gezond worden?
7 De kranke antwoordde Hem: Heere, ik heb geen mens, om mij te werpen in het badwater, wanneer het water beroerd wordt; en terwijl ik kom, zo daalt een ander voor mij neder.
8 Jezus zeide tot hem: Sta op, neem uw beddeken op, en wandel.
9 En terstond werd de mens gezond, en nam zijn beddeken op en wandelde. En het was sabbat op dezelve dag.
10 De Joden zeiden dan tot dengene, die genezen was: Het is sabbat; het is u niet geoorloofd het beddeken te dragen.
11 Hij antwoordde hun: Die mij gezond gemaakt heeft, Die heeft mij gezegd: Neem uw beddeken op, en wandel.
12 Zij vraagden hem dan: Wie is de Mens, Die u gezegd heeft: Neem uw beddeken op, en wandel?
13 En die gezond gemaakt was, wist niet, Wie Hij was; want Jezus was ontweken, alzo er een grote schare in die plaats was.
14 Daarna vond hem Jezus in den tempel, en zeide tot hem: Zie, gij zijt gezond geworden; zondig niet meer, opdat u niet wat ergers geschiede.
15 De mens ging heen, en boodschapte den Joden, dat het Jezus was, Die hem gezond gemaakt had.
16 En daarom vervolgden de Joden Jezus, en zochten Hem te doden, omdat Hij deze dingen op den sabbat deed.
17 En Jezus antwoordde hun: Mijn Vader werkt tot nu toe, en Ik werk ook.
18 Daarom zochten dan de Joden te meer Hem te doden, omdat Hij niet alleen den sabbat brak, maar ook zeide, dat God Zijn eigen Vader was, Zich zelven Gode evengelijk makende.
19 Jezus dan antwoordde en zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De Zoon kan niets van Zich zelven doen, tenzij Hij den Vader dat ziet doen; want zo wat Die doet, hetzelve doet ook de Zoon desgelijks.
20 Want de Vader heeft den Zoon lief, en toont Hem alles, wat Hij doet; en Hij zal Hem groter werken tonen dan deze, opdat gij u verwondert.
21 Want gelijk de Vader de doden opwekt en levend maakt, alzo maakt ook de Zoon levend, Die Hij wil.
22 Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel den Zoon gegeven;
23 Opdat zij allen den Zoon eren, gelijk zij den Vader eren. Die den Zoon niet eert, eert den Vader niet, Die Hem gezonden heeft.

24 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Die Mijn woord hoort, en gelooft Hem, Die Mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven, en komt niet in de verdoemenis, maar is uit den dood overgegaan in het leven.
25 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De ure komt, en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven.
26 Want gelijk de Vader het leven heeft in Zich zelven, alzo heeft Hij ook den Zoon gegeven, het leven te hebben in Zich zelven;
27 En heeft Hem macht gegeven, ook gericht te houden, omdat Hij des mensen Zoon is.
28 Verwondert u daar niet over, want de ure komt, in dewelke allen, die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen;
29 En zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis.
30 Ik kan van Mij zelven niets doen. Gelijk Ik hoor, oordeel Ik, en Mijn oordeel is rechtvaardig; want Ik zoek niet Mijn wil, maar den wil des Vaders, Die Mij gezonden heeft.
31 Indien Ik van Mij zelven getuig, Mijn getuigenis is niet waarachtig.
32 Er is een ander, die van Mij getuigt, en Ik weet, dat de getuigenis, welke hij van Mij getuigt, waarachtig is.
33 Gijlieden hebt tot Johannes gezonden, en hij heeft der waarheid getuigenis gegeven.
34 Doch Ik neem geen getuigenis van een mens; maar dit zeg Ik, opdat gijlieden zoudt behouden worden.
35 Hij was een brandende en lichtende kaars; en gij hebt ulieden voor een korten tijd in zijn licht willen verheugen.
36 Maar Ik heb een getuigenis meerder, dan die van Johannes; want de werken, die Mij de Vader gegeven heeft, om die te volbrengen, dezelve werken, die Ik doe, getuigen van Mij, dat Mij de Vader gezonden heeft.
37 En de Vader, Die Mij gezonden heeft, Die heeft Zelf van Mij getuigd. Gij hebt noch Zijn stem ooit gehoord, noch Zijn gedaante gezien.
38 En Zijn woord hebt gij niet in u blijvende; want gij gelooft Dien niet, Dien Hij gezonden heeft.
39 Onderzoekt de Schriften; want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben; en die zijn het, die van Mij getuigen.
40 En gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben.
41 Ik neem geen eer van mensen;
42 Maar Ik ken ulieden, dat gij de liefde Gods in uzelven niet hebt.
43 Ik ben gekomen in den Naam Mijns Vaders, en gij neemt Mij niet aan; zo een ander komt in zijn eigen naam, dien zult gij aannemen.
44 Hoe kunt gij geloven, gij, die eer van elkander neemt, en de eer, die van God alleen is, niet zoekt?
45 Meent niet, dat Ik u verklagen zal bij den Vader; die u verklaagt, is Mozes, op welken gij gehoopt hebt.
46 Want indien gij Mozes geloofde, zo zoudt gij Mij geloven; want hij heeft van Mij geschreven.
47 Maar zo gij zijn Schriften niet gelooft, hoe zult gij Mijn woorden geloven?

Wij hebben in de Evangeliën een getrouw verhaal van hetgeen Jezus begonnen is beide te doen en te leren, Handelingen 1:1. Deze twee zijn ineen geweven, omdat hetgeen Hij leerde verklaarde hetgeen Hij deed, en wat Hij deed bevestigde hetgeen Hij leerde. Dienovereenkomstig hebben wij in dit hoofdstuk een wonder en ene leerrede.

I. Het wonder was de genezing van een zieke, een verlamde, die acht en dertig jaren ziek was geweest en de omstandigheden, waaronder de genezing plaatshad, vers 1-16.

II. De leerrede, die Jezus uitsprak ter Zijner rechtvaardiging en verdediging voor het sanhedrin, toen Hij als een misdadiger vervolgd werd, wijl Hij den man op den sabbatdag had genezen, waarin Hij:

1. Zijn gezag handhaaft als de Messias en Middelaar tussen God en den mens, vers 17-29, 2. Dit bewijst door het getuigenis van Zijn Vader, van Johannes de Doper, van Zijne wonderen en van de Schriften des Ouden Testaments, en de Joden veroordeelt wegens hun ongeloof, vers 30-47.

Johannes 5:1-16

Deze wonderdadige genezing wordt door geen der andere evangelisten vermeld, zij bepalen zich meestal bij de wonderen in Galilea gewrocht, maar Johannes verhaalt die, welke Hij te Jeruzalem gedaan heeft. Betreffende dit wonder hebben wij te letten op:

I. Den tijd, wanneer het gewrocht werd: het was op een feest der Joden, dat is: het paasfeest, want dat werd het meest algemeen gevierd. Hoewel Christus in Galilea woonde, ging Hij toch op naar Jeruzalem op het feest, vers 1.

1. Omdat het ene inzetting Gods was, die Hij, als onderdaan, wilde waarnemen, daar Hij "geworden is onder de wet," hoewel Hij als Zoon zich op vrijstelling er van had kunnen beroepen. Aldus heeft Hij ons willen leren Godsdienstige bijeenkomsten bij te wonen, Hebreeën 10:25.

2. Omdat het ene gelegenheid was om goed te doen, want:

a. Er waren dan vele mensen bijeengekomen, het was een algemene samenkomst, ten minste van ernstig-denkende personen uit alle oorden des lands, behalve nog proselieten van andere natiën, en de Wijsheid moet roepen in het voorste der woelingen, Spreuken 1:21.

b. Men kon hopen, dat zij in een goede stemming verkeerden, want zij waren saamgekomen ter Godsverering en om hun tijd in oefening der Godsvrucht door te brengen, en in zulk een gemoedsstemming kan het hart allicht voor het ontvangen van meer licht geopend worden.

II. De plaats waar deze genezing gewrocht werd, het badwater Bethesda, dat een wonderdadige geneeskracht bezat, en hier in bijzonder- heden beschreven wordt, vers 2-4.

1. Waar het gelegen was: "te Jeruzalem aan de schapenmarkt, epi têi probatikêi. Het zou evengoed overgezet kunnen worden door de schaapskooi, waar de schapen bijeengehouden worden, of de schaapspoort, waarvan wij lezen in Nehemia 3:1, door welke de schapen binnengebracht werden, als de schapenmarkt waar zij verkocht werden. Sommigen denken, dat het nabij den tempel lag, en indien dit zo is, dan bood het een treurig, maar ook een zeer nuttig ge zicht voor hen, die den tempel bezochten.

2. Hoe het genoemd werd. Het was een poel (een vijver of badwater) die in het Hebreeuws genaamd wordt Bethesda, d.i. huis van barmhartigheid, want er werd veel van Gods barmhartigheid gezien jegens kranken. In ene wereld van zoveel ellende als deze, is het goed, dat er enige Bethesda's- huizen van barmhartigheid zijn (geneesmiddelen tegen die krankheden), opdat het toneel niet gans en al treurigheid zij. Een armhuis noemt Dr. Hammond het. Dr. Lightfoot oppert de gissing, dat het de opperste vijver was, Jesaja 7:2, en de oude vijver, Jesaja 22:11, dat het gebruikt werd voor wassing na verontreiniging volgens de ceremoniële wet, ten gerieve waarvan de zalen gebouwd waren, waarin men zich kon ontkleden en kleden, maar in den laatsten tijd was dat water geneeskrachtig geworden.

3. Hoe de inrichting was: het had vijf zalen, gaanderijen, of overdekte wandelplaatsen, waarin de kranken lagen. Aldus heeft de barmhartigheid der mensen samengewerkt met de goedertierenheid

Gods tot verlichting van de beproefden. De natuur levert geneesmiddelen op, maar de mensen moeten de ziekenhuizen stichten.

4. Hoe het door kranken en kreupelen bezocht werd, vers 3. In dezelve lag een grote menigte van kranken. Hoe velerlei zijn de beproevingen der beproefden in deze wereld! Hoe vele kranken aan alle plaatsen! Het kan ons goed doen om soms de ziekenhuizen te bezoeken, ten einde in de rampen en ellende van anderen aanleiding te vinden om God te danken voor onze zegeningen. De evangelist noemt drie soorten van kranken, die daar lagen, blinden, kreupelen, verdorden, of mensen, die hetzij in een bijzonder lichaamsdeel, zoals de man, die een verdorde hand had, of wel gans en al verlamd waren. Dezen worden genoemd, omdat zij het minst instaat zijnde zich zelven te helpen om in het water te komen, het langst in de zalen lagen te wachten. Zij, die aan deze lichaamskwalen leden, namen de moeite om van verre te komen, en hadden het geduld om lang te wachten op genezing. Een iegelijk onzer zou hetzelfde gedaan hebben, en wij behoren het ook te doen. Maar ach! mochten de mensen even wijs zijn ten opzichte van hun ziel, en even veel zorg hebben om van hun geestelijke krankheden genezen te worden! Van nature zijn wij in geestelijke zaken gans onmachtig en verlamd, blinden, kreupelen, verdorden, maar er is ruimschoots voorziening gemaakt voor onze genezing, zo wij slechts de orders willen volgen.

5. De geneeskracht van dat water, vers 4.

Een engel daalde neer op zekeren tijd in dat badwater en beroerde het water, die dan eerst daarin kwam, na de beroering van het water, die werd gezond. Dat deze geneeskracht natuurlijk, of liever kunstmatig was, en ontstond uit de wassing der offers, die aan het water, ik weet niet welke geneeskracht mededeelden, zelfs v oor blinden, en dat de engel een bode was, een gewone man, die gezonden werd om het water te beroeren, is een denkbeeld, waarvoor hoegenaamd geen grond bestaat, er was in den tempel een vertrek, dat aangewezen en gebruikt werd voor de wassing der offers. Over het algemeen zijn de Schriftverklaarders het er over eens, dat de geneeskracht van dat water bovennatuurlijk was. Het is waar: de Joodse schrijvers, die niet karig zijn in hun spreken over alles wat tot roem en lof van Jeruzalem is, maken hoegenaamd geen gewag van dat geneeskrachtige badwater: maar wellicht is de oorzaak van hun stilzwijgen hierin gelegen, dat het als een voorteken beschouwd werd van de nadering van den Messias. Die nu ontkenden, dat Hij gekomen is, hebben dus zorgvuldig dit teken Zijner komst verborgen gehouden, zodat dit nu het enige bericht is, dat wij er van hebben. Merk op:

a. De toebereiding van het geneesmiddel door een engel, die afdaalde in dat badwater en het water beroerde. Engelen zijn Gods dienstknechten en vrienden der mensen, en zij zijn misschien meer werkzaam in het wegnemen of doen ophouden van krankheden (zoals boze engelen werkzaam zijn om ze in de wereld te brengen) dan wij weten of vermoeden. Raphael, de apocriefe naam van een engel, betekent Gods medicijn, of liever, Gods geneesmeester. Zie tot welk gering dienstbetoon de engelen zich verwaardigen, ten behoeve der Godvruchtigen. Indien wij den wil Gods konden doen zoals de engelen hem doen, dan zouden wij niets dan de zonde beneden ons achten. De beroering van het water was het teken van de afdaling des engels, zoals de gang in de toppen der moerbeziënbomen het teken was voor David, hij moest dan uittrekken ten strijde, en die kranken moesten zich dan inspannen om in het water te komen. De wateren van het heiligdom zijn genezend, als zij in beweging worden gebracht. Leraren moeten de gave opwekken, die in hen is. Als zij koud, loom en dof zijn, dan bezinkt het water en heeft gene kracht tot genezing. De engel daalde af om het

water te beroeren, niet dagelijks, en wellicht niet dikwijls, maar op zekeren tijd, sommigen denken, dat het bij de drie plechtige feesten was om er luister en lieflijkheid aan bij te zetten, of nu en dan, naar de Oneindige Wijsheid goeddocht. God is vrij in het betonen Zijner gunstbewijzen. a, De werking der medicijn: die dan eerst daarin kwam werd gezond, Hier is een wonderbare uitgestrektheid van die geneeskracht, welke ziekte het ook was, door dit water werd zij genezen. Natuurlijke en kunstmatige baden zijn in sommige gevallen even schadelijk, als zij in andere gevallen nuttig en heilzaam zijn, maar dit was een geneesmiddel tegen elke ziekte, zelfs tegen die, welke uit tegenovergestelde oorzaken ontstaan zijn. De kracht van het wonder zal overmogen en welslagen, waar de kracht der natuur van generlei uitwerking is. Een wonderbare beperking der geneeskracht, ten opzichte der personen, die genezen werden. Die het eerst in het water kwam, had er het voordeel van, dat is: hij of zij, die terstond in het water kwam, werd genezen, niet zij, die draalden en later in het water kwamen. Dit leert ons de gelegenheden waar te nemen en te gebruiken, en goed uit onze ogen te zien, opdat wij geen tijd of gunstige gelegenheid laten voorbijgaan, die wellicht nooit terug zal komen. De engel beroerde het water, maar de kranken moesten er zelf zien in te komen. God heeft kracht gelegd in de Schrift en de inzettingen, want Hij wil dat wij genezen worden, maar indien wij er geen behoorlijk gebruik van maken, dan is dit onze eigen schuld, wij willen niet genezen worden. Dit nu is het enig bericht dat wij hebben omtrent dit wonder, het is onzeker wanneer het begon en wanneer het eindigde. Naar sommiger gissing begon het toen Eliasib, de hogepriester, den muur rondom Jeruzalem begon te bouwen, en hem heiligde door gebed, en dat God Zijn welbehagen er in te kennen gaf door die geneeskracht in het water van den naburigen vijver te leggen. Sommigen denken, dat het nu onlangs, bij de geboorte van Christus, was begonnen. Naar aanleiding van de vermelding door Josephus, Antiq. lib. XV Cap, 7, ener grote aardbeving in het zevende jaar der regering van Herodes, dertig jaar voor de geboorte van Christus, meent Dr. Lightfoot, dat, terwijl er bij nederdaling van engelen aardbevingen plachten te zijn, de engel toen voor het eerst neerkwam om het water te beroeren. Sommigen denken dat het ophield, toen Christus dit wonder deed, anderen, dat het ophield bij Christus' dood, hoe dit zij, het had een grote en genaderijke betekenis. Ten eerste. Het was een teken van Gods welbehagen in dat volk, en ene aanduiding, dat, hoewel zij zo langen tijd zonder profeten en zonder wonderen geweest zijn, God hen toch niet had verstoten, ofschoon zij nu een verdrukt en veracht volk waren, en velen bereid waren te zeggen: Waar zijn al Zijne wonderen, die onze vaders ons verteld hebben? God heeft hun hierdoor doen weten, dat Hij nog goedertieren was over de stad hunner bijeenkomsten. Hieruit kunnen wij aanleiding nemen om Gods macht en goedheid te erkennen in de minerale wateren, die zoveel bijdragen tot de gezondheid der mensen, want God heeft de fonteinen der wateren gemaakt, Openbaring 14:7. Ten tweede. Het was een type van den Messias, die de geopende Fontein is, en het was bestemd om de verwachting des volks op te wekken van Hem, die de Zon der gerechtigheid is, en opgaat met genezing onder Zijne vleugelen. Deze wateren werden vroeger gebruikt tot reiniging, thans tot genezing, om zowel de reinigende als de genezende kracht aan te duiden van het bloed van Christus, het weergaloze bad, hetwelk al onze krankheden geneest. De wateren van Siloa, die dezen vijver vulden, duidden het koninkrijk aan van David, en van Christus, den Zone David's, Jesaja 8:6, het is dus zeer gepast, dat er thans deze geneeskracht in gelegd was. Het bad der wedergeboorte is voor ons als het badwater van Bethesda, onze geestelijke krankheden genezend, niet slechts op zekere bepaalde tijden, maar op alle tijden. Die wil, kome.

III. De zieke, in wie deze genezing gewerkt was, vers 5, een mens, die acht en dertig jaren ziek gelegen had.

1. Zijne ziekte was bedroevend. Hij leed aan zwakheid, machteloosheid, hij had het gebruik zijner ledematen verloren, ten minste aan ene zijde, zoals meestal bij verlamming. Het is treurig, als het lichaam zo zwak en machteloos is, dat het, in plaats van het werktuig der ziel te zijn, zelfs voor de zaken dezes levens haar tot last geworden is. Hoe veel reden hebben wij niet om God te danken voor lichaamskracht, haar te gebruiken voor Hem, en medelijden te hebben met hen, die Zijne gevangenen zijn.

2. De lange duur van zijne ziekte was verdrietelijk: acht en dertig jaren! Hij was langduriger lam dan de meeste mensen leven. Velen zijn gedurende zo langen tijd ongeschikt voor de werkzaamheden des levens, dat zij, gelijk de psalmist, klagen tevergeefs geschapen te zijn, geschapen tot lijden, niet tot arbeiden en dienen, geboren om voortdurend te sterven. Zullen wij klagen over een enkelen moeizaam doorgebrachten nacht, of over een aanval van ziekte, wij, die wellicht gedurende vele jaren nauwelijks geweten hebben wat het is om een dag ziek te zijn, terwijl vele anderen, beteren dan wij zijn, nauwelijks hebben geweten wat het is om een dag gezond te wezen? Wat Ds. Baxter over deze Schriftuurplaats schrijft, is zeer aandoenlijk: "Hoe groot ene goedertierenheid was het om acht en dertig jaren onder Gods heilzame tucht geleefd te hebben! O mijn God", zegt hij, "ik dank U voor dezelfde tucht van acht en vijftig jaren. Hoe veilig is zulk een leven in vergelijking van een leven van volkomen voorspoed en genot!"

IV. De genezing en de omstandigheden, die er mede gepaard gingen, kortelijk verhaald, vers 6-9.

1. "Jezus hem ziende liggen". Merk op dat Christus, als Hij opging naar Jeruzalem niet de paleizen bezocht, maar de hospitalen, hetgeen een blijk is van Zijne nederigheid en neerbuigende goedheid, en ene aanduiding van het grote doel, waarmee Hij in de wereld is gekomen, namelijk om kranken en gewonden te zoeken en te genezen. Er was hier in Bethesda een grote menigte van arme kreupelen, maar Christus richtte Zijn oog op dezen ene en koos hem uit al de anderen, omdat hij de oudste was in het huis, en in erbarmelijker toestand was dan al de anderen, en Christus verlustigt zich er in de hulpelozen te helpen, en Hij zal zich ontfermen over wie Hij zich ontfermen zal. Wellicht hebben zijne metgezellen in het lijden met hem gespot, omdat hij zo dikwijls teleurgesteld was in zijne hoop op genezing, daarom heeft Christus hem als Zijn patiënt aangenomen. Het is Zijne eer om aan de zijde der zwakken te wezen, en hen te ondersteunen en te helpen, die door de sterkeren gesmaad en achtergesteld worden.

2. Hij wist, hoe lang hij in dien treurigen toestand daar gelegen had. Zij, die langdurige beproevingen hebben geleden, kunnen zich vertroosten met het denkbeeld, dat God rekening houdt van dien langdurigen tijd, en dat Hij weet wat maaksel wij zijn.

3. Hij vroeg hem: Wilt gij gezond worden? Een vreemde vraag aan iemand, die zo langen tijd ziek was geweest. Er waren sommigen, die ook werkelijk niet gezond gemaakt wilden worden, omdat hun kwalen en lichaamsgebreken hen tot verontschuldiging dienden om te bedelen en hun leven in luiheid door te brengen, maar deze arme man was even onbekwaam om te gaan bedelen als om te werken, toch heeft Christus hem die vraag gedaan.

a. Om uitdrukking te geven aan Zijn medelijden met hem. Met tedere belangstelling doet Christus onderzoek naar de begeerten van hen, die in benauwdheid of kom mer zijn, Hij wenst te weten wat hun verzoek en hun bede is. "Wat zal Ik voor u doen?"

b. Om hem op de proef te stellen en te zien of hij de genezing te danken wilde hebben aan Hem, tegen wie de groten en aanzienlijken bevooroordeeld waren, en die ook anderen tegen Hem zochten te bevooroordelen.

c. Om hem de waardij van den zegen te leren verstaan, en zijne begeerte er naar op te wekken. In geestelijk opzicht zijn de mensen gans niet bereid om genezen te worden van hun zonden, zij doen er niet gaarne afstand van. Is dat doel nu eens bereikt, zijn de mensen gewillig om gezond gemaakt te worden, dan is het werk al half gedaan, want Christus is gewillig om te genezen, als wij slechts gewillig zijn om genezen te worden, Mattheus 8:3.

4. Die arme kreupele neemt de gelegenheid waar om zijne klacht te vernieuwen en het treurige van zijn toestand bloot te leggen, waardoor het heerlijke zijner genezing nog te meer uitkomt: Heere, ik heb geen mens, om mij te werpen in het badwater, vers 7. Hij schijnt Christus' vraag op te vatten als ene beschuldiging van onverschilligheid en onachtzaamheid. "Indien gij gezond had willen worden, gij zoudt wel beter de gelegenheid hebben waargenomen, en reeds voorlang in het genezende water zijn gekomen." "Neen, Heere", zegt de arme man, "het is niet uit gebrek aan goeden wil, maar aan een goeden vriend, dat ik nog niet genezen ben. Ik heb gedaan wat ik kon om mij zelven te helpen, maar tevergeefs, en er is niemand, die mij helpen wil."

a. Hij denkt er niet aan een ander middel om genezen te worden dan door deze wateren, en verlangt naar geen ander betoon van vriendschap dan hulp om er in te komen. Daarom heeft, toen Christus hem genas, zijne verbeelding niet kunnen bijdragen tot die genezing, want aan zo iets heeft hij niet eens gedacht.

b. Hij klaagt over gebrek aan vrienden, om hem in het water te helpen. "Ik heb geen mens, geen vriend, om mij dien dienst te bewijzen." Men zou gedacht hebben, dat sommigen van hen, die zelf genezen waren, hem hun bijstand geboden zouden hebben, maar het is iets gewoons, dat de armen gene vrienden hebben, niemand zorgt voor hun ziel. Het is evenzeer barmhartigheid om voor kranken en hulpelozen te werken, als om hen te ondersteunen, en zo zijn dus de armen in de gelegenheid om barmhartig te zijn jegens elkaar, en zij behoren dit ook te zijn, hoewel wij slechts zelden zien, dat zij het zijn, ik zeg het tot hun schande.

c. Hij betreurt zijn ongeluk, dat het dikwijls gebeurde, dat een ander hem voor was juist op het ogenblik, wanneer hij in het water zou gaan. Slechts een stap tussen hem en genezing, en toch blijft hij ziek. Niemand was barmhartig genoeg om hem te zeggen: "Gij zijt er erger aan toe dan ik, ga gij dus voor, en ik zal wachten tot den volgenden keer, want boven de oude spreuk van "elk voor zich" schijnt men zich niet te kunnen verheffen. Zo dikwijls teleurgesteld zijnde, begint hij te wanhopen, en nu is het Christus' tijd om hem te hulp te komen, Hij verlustigt er zich in te helpen als de nood op het hoogst is geklommen. Let er op met hoeveel zachtmoedigheid deze man spreekt van de onvriendelijkheid van hen, die hem omringen, zonder zich gemelijk over hen uit te laten. Gelijk wij dankbaar moeten wezen voor de minste vriendelijkheid, zo behoren wij ook geduldig te zijn onder de grootste veronachtzaming, en al is onze gevoeligheid over veronachtzaming ook nog zo rechtvaardig, onze uitdrukkingen behoren toch kalm te zijn. Merk ook nog verder op tot zijn lof, dat hij, hoe lang ook vergeefs gewacht hebbende, toch nog bij het badwater bleef liggen, hopende dat hem vroeg of laat hulp gezonden zou worden, Habakuk 2:3.

5. Hierop geneest onze Heere Jezus hem door een woord sprekens, hoewel hij hierom noch gevraagd, noch er ook zelfs aan gedacht had. Hier is:

a. Het woord, dat Hij zei: Sta op, neem uw beddeken op, vers 8. Sta op en wandel wordt hem geboden, een vreemd bevel aan een verlamde, die reeds lang het gebruik zijner ledematen had verloren, maar dit Goddelijk woord was het voertuig der Goddelijke macht, het was een bevel aan de ziekte om weg te gaan, aan de natuur om sterk te zijn, maar het wordt uitgedrukt als een bevel aan hem om zich te bewegen, zich in te spannen. Hij moet opstaan en wandelen, dat is: pogen dit te doen, en in de poging zal hij kracht ontvangen om het te doen. De bekering van een zondaar is de genezing van een chronische ziekte. Dit geschiedt gewoonlijk door het woord, een woord van bevel. Sta op, en wandel, bekeer u, en leef, maak u een nieuw hart, hetgeen niet meer de kracht in ons onderstelt, om dit te doen zonder de genade Gods, de onderscheidende genade, dan hier zodanig ene kracht in den verlamden man ondersteld wordt. Maar indien hij nu niet beproefd had zich zelven te helpen, hij zou niet genezen zijn geworden, en dan zou dat zijne schuld zijn geweest. Toch volgt hier niet uit, dat, toen hij opstond en wandelde, hij dit door zijn eigen kracht gedaan heeft, neen, het was door de kracht van Christus, en Hij moet er al de ere voor ontvangen. Christus zei hem niet op te staan en in het water te gaan, maar op te staan en te wandelen. Christus heeft voor ons gedaan wat de wet niet heeft kunnen doen, en heeft haar ter zijde gezet. Hij krijgt bevel om zijn beddeken op te nemen. Ten eerste. Om te doen blijken, dat de genezing volkomen was en gans wonderbaarlijk, want hij heeft niet langzamerhand zij ne krachten teruggekregen, neen, van het uiterste van zwakheid en onmacht geraakte hij plotseling tot de hoogste mate van lichaamskracht, zodat hij instaat was om een even zwaren last te dragen, als iemand die er even lang aan gewend was, als hij er van afgewend was. Hij, die zo-even nog niet instaat was om zich om te keren op zijn bed, was in het volgende ogenblik instaat zijn bed te dragen. Aan den geraakte, Mattheus 9:6, werd bevolen naar zijn huis te gaan, maar deze man had waarschijnlijk geen huis, het hospitaal was zijn tehuis, en daarom wordt hem bevolen op te staan en te wandelen. Ten tweede. Het was om de genezing bekend te maken, want daar het de sabbatdag was moest ieder, die op straat wat droeg, in het oog vallen, iedereen zou vragen wat dat betekende, en aldus zou het bericht dier genezing tot eer van God alom verspreid worden. Ten derde. Christus wilde zodoende getuigen tegen de inzetting der ouden, die de wet van den sabbat, tegen de oorspronkelijke bedoeling er van, overdreven streng maakte, en Hij wilde tevens tonen, dat Hij een Heere was van den sabbat en macht had om er de veranderingen aan te maken, die Hem goed dachten. Jozua en het heirleger Israël's zijn, toen God het hun gebood, op den sabbat rondom Jericho gegaan, en zo heeft deze man, in gehoorzaamheid aan het bevel, dat hem gegeven was, zijn bed gedragen. Het geval kan zich voordoen, dat het een werk van noodzakelijkheid of barmhartigheid wordt, om op den sabbat een bed te dragen. Maar hier was het nog meer, het was een werk der Godsvrucht, daar het zuiver en alleen tot eer van God bedoeld was. Ten vierde. Hij wilde hiermede het geloof en de gehoorzaamheid van den patiënt op de proef stellen. Door openlijk zijn bed te dragen stelde hij zich bloot aan de afkeuring en blaam van de kerkelijke rechtbank, en was hij, op zijn minst, onderhevig om in de synagoge gegeseld te worden. Zal hij zich nu uit gehoorzaamheid aan Christus hieraan blootstellen? Voorzeker. Zij, die door Christus' woord genezen zijn, moeten zich ook door Zijn woord laten leiden en best uren, wat het hun ook moge kosten.

b. De kracht en uitwerking van dat woord, vers 9. Er lag een Goddelijke kracht in, en terstond werd de mens gezond, en nam zijn beddeken op en wandelde. Hij gevoelde. hoe de kracht van Christus' woord hem genas: terstond werd hij gezond. Welk een blijde verrassing was dit voor den armen

kreupele, zich plotseling zo wel, zo sterk te gevoelen, zo volkomen instaat zich zelven te helpen! In welk een nieuwe wereld gevoelde hij zich verplaatst, en als in een ogenblik! Voor Christus is niets te moeilijk, niets onmogelijk! Hij gehoorzaamde aan het woord van Christus' bevel aan hem. Hij nam zijn beddeken op en wandelde, en bekommerde er zich niet om, dat hij deswege door iemand gelaakt of gedreigd zou worden. Het bewijs, dat wij geestelijk gezond gemaakt zijn, is dat wij opstaan en wandelen. Heeft Christus on ze geestelijke krankheden genezen? Zo laat ons heengaan overal waar Hij ons zendt, en opnemen alles wat Hem behaagt ons op te leggen, en laat ons wandelen voor Zijn aangezicht.

V. Wat er van den man na zijne genezing is geworden. Er wordt ons hier meegedeeld:

1. Wat er is voorgevallen tussen hem en de Joden, die hem op den sabbatdag zijn bed zagen dragen, want op dien dag was de genezing gewrocht, en het was de sabbat, die in de paasweek viel, en daarom groot was, Hoofdstuk 19:31. Christus' werk was van zulk een aard, dat Hij er geen onderscheid voor behoefde te maken tussen sabbatdagen en andere dagen, want Hij was altijd bezig in het werk Zijns Vaders, maar Hij heeft op dien dag vele merkwaardige genezingen tot stand gebracht, misschien wel om Zijne kerk aan te moedigen om die geestelijke gunstbewijzen van Hem te verwachten bij hun waarnemen van den Christelijken sabbat, waarvan Zijn wonderdadige genezingen typen en afschaduwingen zijn geweest.

a. De Joden twistten met den man, omdat hij op den sabbatdag zijn bed droeg, zeggende, dat het hem niet geoorloofd was, vers 10. Het blijkt niet, dat zij overheidspersonen waren, die de macht hadden hem te straffen, of lieden uit het volk, die hem slechts konden aanklagen, maar in zoverre waren zij prijzenswaardig, dat zij, niet wetende op wiens gezag hij het deed, ijverden voor de ere van den sabbat, en het niet met onverschilligheid konden aanzien, dat hij ontheiligd werd, zoals Nehemia, Nehemia 13:17.

b. De man rechtvaardigde zijn doen door een gezag, dat hem kon ondersteunen en verdedigen, vers 11. "Ik doe dit niet uit minachting voor den sabbat of voor de wet, maar uit gehoorzaamheid aan Enen, die, door m ij gezond te maken, m ij het onmiskenbare bewijs heeft gegeven, dat Hij groter, meerder is dan die beiden. Hij, die zulk een wonder kon doen om mij gezond te maken, kon mij ongetwijfeld ook zulk een bevel geven om mijn bed te dragen, Hij, die de krachten der natuur kon beheersen, kan ongetwijfeld ook beslissen omtrent ene wet, inzonderheid in een geval, waar zij niet tot het eigenlijke wezen der wet behoort. Hij, die zo vriendelijk was om m ij gezond te maken, zou niet zo onvriendelijk zijn om m ij iets te bevelen, dat zondig is". Door de genezing van een anderen verlamde heeft Christus Zijne macht bewezen om de zonden te vergeven, hier om de wet te geven, indien zijne vergeving geldig is, dan zijn Zijne wetten het ook, en van die beiden zijn Zijne wonderen het bewijs.

c. De Joden vroegen verder wie hem daartoe gemachtigd had, vers 12. Wie is de mens? Merk op, hoe zorgvuldig zij voorbij zagen hetgeen een grond zou kunnen zijn voor hun geloof in Christus. Zij vragen niet, neen zelfs niet uit nieuwsgierigheid: "Wie is het, die u gezond gemaakt heeft?". Terwijl zij zeer ijverig letten op iets, dat ten nadele van Christus aangevoerd kon worden. (Wie is het, die u gezegd heeft: Neem uw beddeken op?) zijn zij er op uit om den patiënt, onder bedreiging van straf, als getuige tegen zijn arts te doen optreden en zijn verrader te zijn. In hun vraag tonen zij besloten te zijn Christus niet anders dan als bloot mens te beschouwen.

Wie is de mens? Want nooit zullen zij Hem als Zoon van God erkennen, al geeft Hij er hun ook de overtuigendste bewijzen van dat Hij het is. Zij zijn ook besloten Hem voor een slecht mens te houden, en nemen als bewezen aan, dat Hij, die den man gebood zijn beddeken te dragen, welke blijken Hij ook kon tonen van Zijn Goddelijke opdracht en zending, een overtreder is, en als zodanig zullen zij Hem dan ook vervolgen. "Wie is de mens, die zulke orders heeft durven geven?"

d. De arme man was niet instaat hun enigerlei inlichting omtrent Hem te geven: Hij wist niet, wie Hij was, vers 13. Christus was hem onbekend, toen Hij hem genas. Waarschijnlijk had hij Jezus horen noemen, maar hij had Hem nooit gezien, en daarom kon hij niet zeggen dat Hij het was. Christus bewijst menige goeden dienst aan hen, die Hem niet kenden, Jesaja 45:4, 5. Hij verlicht, versterkt, verlevendigt, vertroost ons, en wij wisten niet wie Hij is, en evenmin weten wij hoeveel wij dagelijks door Zijne bemiddeling ontvangen. Deze man, niet met Christus bekend zijnde, kon niet werkelijk geloven door Hem genezen te zullen worden, maar Christus kende zijne gemoedsgesteldheid, en regelde daarnaar Zijne gunsten, zoals Hij dit in dezelfde omstandigheden voor den blinde deed, Hoofdstuk 9:36. Onze verbondsbetrekking tot en onze gemeenschap met God komen niet zozeer voort uit ons kennen van Hem, als uit Zijn kennen van ons. Wij kennen God, ja veel meer, wij worden van God gekend, Galaten 4:9. Voor het ogenblik bleef Hij onbekend, want zodra Hij de genezing gewerkt had, was Jezus ontweken, maakte Hij zich onbekend, zoals sommigen hier lezen, alzo er een grote schare in die plaats was. Dit wordt vermeld om aan te tonen, hetzij: Ten eerste. Hoe Christus was ontweken-door zich terug te trekken uit de menigte, zodat Hij niet van anderen onderscheiden kon worden. Hij, die de banier draagt boven tien duizend, heeft zich dikwijls gemaakt tot een onder een grote menigte. Het is somwijlen het lot van hen, die zich door hun uitnemende diensten hebben onderscheiden, om op een ne lijn gesteld te worden met de grote menigte, en voorbij gezien te worden. Of, ten tweede. Waarom Hij was ontweken, omdat er een grote schare was, en Hij zorgvuldig zowel de toejuiching vermeed van hen, die het wonder zouden bewonderen en verheffen, als de afkeuring van hen, die Hem zouden blameren als een sabbatschender. Zij, die in hun geslacht werkzaam zijn voor God, moeten verwachten om door kwaad gerucht en goed gerucht te zullen gaan, en is het wijs en verstandig om zo veel mogelijk buiten het gehoor van die beiden te blijven, opdat wij ons door het ene niet zouden verheffen, en door het andere niet bovenmate neergedrukt zouden worden. Christus liet het aan het wonder zelf over om zich den mensen aan te bevelen en aan den man, die genezen was, aan wie het wonder dus gewerkt was, om het te rechtvaardigen.

2. Hetgeen er voorviel tussen hem en onzen Heere Jezus bij hun volgende ontmoeting, vers 14. Merk hier op:

a. Waar Christus hem vond: in den tempel, de plaats der openlijke Godsverering. Als wij de openbare Godsdienstoefeningen bijwonen, dan kunnen wij verwachten Christus te zullen ontmoeten, en onze kennismaking met Hem te zullen vernieuwen. Merk op, Christus ging naar den tempel. Hoewel Hij vele vijanden had, verscheen Hij toch in het openbaar, omdat Hij daar Zijn getuigenis gaf aan de Goddelijke inzettingen en de gelegenheid had om goed te doen. De man, die genezen was, ging naar den tempel. Dáár vond hem Christus op dezelfden dag, dat hij genezen was, naar het schijnt. Derwaarts heeft hij zich terstond begeven.

Ten eerste. Omdat hij door zijne kwaal gedurende langen tijd er van af was gehouden. Wellicht is hij er in geen acht en dertig jaren geweest, en daarom, zodra het beslag is opgeheven. zal zijn eerste

bezoek wezen aan den tempel, gelijk Hizkia zijn voornemen daartoe te kennen heeft gegeven, Jesaja 38:22. Welk zal het teken zijn, dat ik ten huize des Heeren zal opgaan? Ten tweede. Omdat hij in zijn herstel een goede reden had om derwaarts heen te gaan, hij ging naar den tempel om dank te brengen aan God voor zijne genezing. Als God ons te eniger tijd uit ziekte heeft opgericht, dan behoren wij met plechtige lofzegging tot Hem te naderen, Psalm 116:18, 19, en dat wel hoe eerder hoe beter, terwijl het besef van de ontvangen weldaad nog levendig in ons is.

Ten derde. Omdat hij, door zijn bed te dragen, minachting scheen te betonen voor den sabbat, en nu wilde hij tonen, dat hij den sabbat eerde, en nauwgezet den sabbat begeerde te heiligen in hetgeen het voornaamste was, namelijk in de openbare Godsverering. Werken van noodzakelijkheid en barmhartigheid zijn geoorloofd, maar als die verricht zijn, dan moeten wij naar den tempel gaan.

b. Wat Hij tot hem zei. Als Christus ons genezen heeft, dan heeft Hij nog niet met ons afgedaan, Hij begeeft er zich nu toe om zijne ziel te genezen, en ook dit door het woord. Hij geeft hem ene herinnering aan zijne genezing: Zie, gij zijt gezond geworden. Hij bevond zich gezond. maar Christus vestigde er toch nog zijne aandacht op. Zie, denk er ernstig over na, hoe plotseling, hoe wonderbaar, hoe goedkoop hoe gemakkelijk de genezing was, bewonder haar, zie, en verwonder u, gedenk er aan, laat de indruk er van u bijblijven, en nooit uitgewist worden, Jesaja 38:9. Hij geeft hem ene waarschuwing tegen de zonde, in aanmerking er van. Zie, gij zijt gezond geworden, zondig niet meer. Hierin ligt opgesloten, dat zijne ziekte ene straf is geweest voor zonde, hetzij een merkwaardig in het oog lopende zonde, of alleen maar ene zonde in het algemeen, wij weten het niet, maar wèl weten wij, dat de zonde oorzaak is van ziekte, Psalm 107:17, 18. Sommigen maken de opmerking, dat Christus tot geen Zijner patiënten van zonde spreekt behalve tot dezen verlamde, en tot een ander, die aan een gelijksoortige ziekte leed, Markus 2:5. Zolang deze chronische ziekten duurden, werd er de uitwendige daad van vele zonden door voorkomen, en daarom was bij het verdwijnen der onmacht, waakzaamheid des te meer noodzakelijk. Christus geeft te kennen dat zij, die gezond gemaakt zijn, die ontheven zijn van de dadelijke, merkbare straf der zonde, in gevaar verkeren van een terugkeer tot de zonde als de verschrikking en het bedwang voorbij zijn, tenzij door Gods genade de fontein der zonde opgedroogd wordt. Als de benauwdheid, die den stroom slechts stremde, voorbij is, dan zullen de wateren hun gewonen loop hernemen, en daarom is waakzaamheid zo hoog nodig, opdat wij na den zegen der genezing niet wederkeren tot dwaasheid. De ellende, waarvan wij verlost zijn, waarschuwt ons om niet meer te zondigen, de pijn der zonde gevoeld hebbende, legt de genade, waardoor wij gezond gemaakt zijn, ons de verplichting op om niet weer te overtreden tegen Hem, die ons genezen heeft. Van elke beschikking van Gods voorzienigheid gaat ene stem uit, die ons toeroept: Ga heen, zondig niet meer. Deze man begon zijn nieuwe leven zeer hoopgevend, in den tempel, maar toch vond Christus het nodig om hem deze waarschuwing te geven, want het is iets zeer gewoons, dat mensen, als zij ziek zijn, veel beloven, na hun herstel ook iets volbrengen, maar na een wijle weer alles vergeten. Hij waarschuwt hem voor zijn gevaar, als hij tot zijn vorige zondige levenswijze terugkeert: opdat u niet wat ergers geschiede. Christus, die het hart kent van alle mensen, wist dat hij een dezulke was, die van de zonde weggeschrikt moeten worden. Acht en dertig jaren van verlamming is, zou men zo denken, waarlijk al erg genoeg, toch is er nog iets ergers, dat hem zal overkomen, indien hij terugvalt in zonde, nadat God hem zulk ene verlossing geschonken heeft, Ezra 9:13, 14. Het hospitaal, waarin hij lag, was een somber, treurig verblijf, maar de he! is dit nog veel meer. Het oordeel over afvalligen is iets veel ergers dan acht en dertig jaren van verlamming.

VI. Laat ons nu, na dit onderhoud tussen Christus en Zijn patiënt, in de twee volgende verzen opmerken:

1. Het bericht, dat deze arme, eenvoudige man van Christus aan de Joden heeft gegeven, vers 15. Hij zei hun, dat het Jezus was, die hem gezond had gemaakt. Wij hebben reden te denken, dat hij dit tot eer van Christus heeft bedoeld en tot welzijn der Joden, weinig denkende, dat Hij, die zo veel macht en goedheid had, vijanden kon hebben. Maar zij, die het goede wensen voor Christus' koninkrijk, moeten de voorzichtigheid hebben der slangen, opdat zij met hun ijver niet meer kwaad dan goed doen, en gene paarlen werpen voor de zwijnen.

2. De woede en vijandschap der Joden tegen Hem: Daarom vervolgden de Joden Jezus. Zie:

a. Hoe ongerijmd en onredelijk hun vijandschap tegen Christus was. Daarom dat Hij een armen kranken mens gezond had gemaakt, en hiermede den openbaren last had verlicht, daar hij waarschijnlijk van de openbare liefdadigheid had geleefd, daarom vervolgden zij Hem, dus omdat Hij goed deed in Israël.

b. Hoe wreed en bloeddorstig die vijandschap was: zij zochten Hem te doden. Niets minder dan Zijn bloed kon hen tevreden stellen.

c. Hoe dit ging onder schijn van eerbied voor den sabbat, want de voorgewende misdaad was, dat Hij deze dingen op den sabbat deed, alsof deze omstandigheid genoeg was om de beste daden te bederven, en Hem aanstotelijk te maken, wiens daden en handelingen anders bij uitstek verdienstelijk waren. Aldus zullen geveinsden dikwijls hun wezenlijke vijandschap tegen de kracht der Godzaligheid bedekken onder voorgewenden ijver voor de gedaante der Godzaligheid.

Johannes 5:17-30

Wij hebben hier Christus' rede bij gelegenheid, dat Hij beschuldigd werd een sabbatschender te zijn, en het schijnt Zijne verdediging geweest te zijn voor het sanhedrin, toen Hij bij hen was aangeklaagd. Of het op dezelfden dag, of wel twee of drie dagen later was, blijkt niet, waarschijnlijk was het op dezelfden dag. Merk op:

I. De leer, door Hem vastgesteld, door welke Hij hetgeen Hij deed op den sabbatdag rechtvaardigde, vers 17. Jezus antwoordde hun. Dit onderstelt, dat Hem iets ten laste was gelegd, of dat Hij wat zij tot elkaar zeiden, toen zij Hem zochten te doden, vers 16, heeft geweten, en dat Hij hun daarop antwoordde: Mijn Vader werkt tot nu toe, en Ik werk ook. Een ander maal heeft Hij, in antwoord op dergelijke beschuldiging, gewezen op het voorbeeld van David's eten van de toonbroden, het slachten der offers door de priesters, en het drenken van het vee op den sabbatdag door het volk. Maar hier gaat Hij hoger en voert het voorbeeld aan van Zijn Vader en Zijn Goddelijk gezag. Alle andere verwering daarlatende, blijft Hij staan bij die, welke instar omnium - gelijk was aan het geheel, of aan allen, en die Hij genoemd heeft in Mattheus 12:8. De Zoon des mensen is een Heere ook van den sabbat, maar hier weidt Hij er nog verder over uit.

1. Hij wijst er op, dat Hij de Zoon van God is, dit is duidelijk te kennen gegeven in het noemen van God als Zijn Vader. Dit zo zijnde, is Zijne heiligheid aan geen twijfel onderhevig en Zijne vrijmacht onbetwistbaar, en dan kan Hij de veranderingen aanbrengen in de wet, die Hem goeddunken. Voorzeker zullen zij den Zoon ontzien, die de erfgenaam is van alle dingen.

2. Dat Hij medearbeider is met God.

a. Mijn Vader werkt tot nu toe. Het voorbeeld van Gods rusten van al Zijn werk op den zevenden dag is in het vierde gebod als grond aangegeven om dien dag waar te nemen als een sabbat, of dag der ruste. Nu heeft God slechts gerust van zulk werk, als Hij op de zes dagen gedaan heeft, maar anders werkt Hij tot nu toe. Hij werkt iedere dag, op sabbatdagen en op weekdagen, alle schepselen onderhoudende en besturende, en door de gewone leiding Zijner voorzienigheid al de bewegingen en werkingen der natuur doende medewerken tot Zijne eer en heerlijkheid. Als ons dus bevolen wordt te rusten op den sabbat, worden wij hiermede toch niet teruggehouden om datgene te doen, hetwelk onmiddellijk strekken kan tot heerlijkheid Gods, zoals dit het geval was met het dragen van zijn bed door den herstelden zieke.

b. Ik werk, niet slechts: daarom mag ik ook werken, door, evenals Hij goed te doen op de sabbatdagen, zowel als op de andere dagen, maar Ik werk met Hem. Gelijk God alle dingen door Christus geschapen heeft, zo onderhoudt en bestuurt Hij ze ook allen door Hem, Hebreeën 1:3. Dit stelt alles wat Hij doet boven bedenking of bedilling, Hij, die zo groot een Werker is, moet ook wel een onbetwistbaar Bestuurder zijn, Hij, die alles doet, is van alles Heere, en dus ook Heere van den sabbat. Dit bijzondere deel van Zijn gezag wilde Hij nu handhaven en hoog houden, omdat Hij dit weldra nog verder zal doen blijken in het verschuiven van den zevenden tot den eersten dag.

II. De ergernis, die door deze leer bij hen werd opgewekt, vers 18. Daarom zochten dan de Joden te meer Hem te doden. Zijne verontschuldiging werd Zijne beschuldiging, alsof Hij door zich te rechtvaardigen hetgeen reeds erg was nog erger had gemaakt. Zij, die door het woord van Christus

niet verlicht willen worden, zullen er door vertoornd en geprikkeld worden, en niets vertoornt de vijanden van Christus zo zeer als Zijne handhaving van Zijn gezag, Psalm 2:3-5. Zij zochten Hem te doden.

1. Omdat Hij den sabbat had geschonden, want, Hij mag zeggen wat Hij wil om zich te rechtvaardigen, zij zijn besloten om Hem, terecht of te onrecht, voor schuldig te houden aan sabbatsschennis. Als boosaardigheid en afgunst op den rechterstoel zitten, dan hebben rede en recht voor de balie slechts te zwijgen, want, wat zij ook mogen zeggen, het zal toch verwerpelijk worden geacht.

2. Maar dat niet alleen, Hij had ook gezegd, dat God Zijn Vader is. Nu wenden zij ijver voor voor Gods ere, gelijk tevoren voor de eer van den sabbat, en beschuldigen Christus van de zware misdaad van Godslastering, daar Hij zich Gode gelijk maakt, en het zou ook inderdaad een zware, afschuwelijke misdaad geweest zijn, indien het niet waar was. Het was de zonde van Lucifer, ik zal den Allerhoogste gelijk worden. Nu was dit:

a. terecht afgeleid uit hetgeen Hij zei, dat Hij de Zoon van God was, en dat God Zijn Vader was, patera idion -Zijn eigen Vader, de Zijne, zoals van niemand anders. Hij had gezegd, dat Hij werkte met Zijn Vader, door hetzelfde gezag en kracht, en hierdoor heeft Hij zich Gode gelijk gemaakt.

Ecce intteligunt Judaei, quod non inttelligunt Ariani, -Zie de Joden begrijpen wat de Arianen niet begrijpen

b. Maar het werd Hem ten onrechte als misdaad toegerekend, dat Hij zich Gode gelijk maakte, want Hij was, en is God, even gelijk met den Vader, Filippenzen 2:6. Daarom maakt Christus gene bedenking tegen deze beschuldiging, alsof zij Zijne woorden verkeerd begrepen hadden, of er een gedwongen uitlegging aan gaven, neen, Hij handhaaft Zijn gezegde, en bewijst dat Hij in macht en heerlijkheid Gode even gelijk is.

III. Christus' rede bij deze gelegenheid, welke onafgebroken voortgezet wordt tot aan het einde van het hoofdstuk. In deze verklaart en bevestigt Hij Zijne opdracht als Middelaar en gevolmachtigde in het verbond tussen God en den mens. En gelijk de ere, waarop Hem hierdoor het recht gegeven wordt van zulk een aard is, dat het aan geen schepsel toekomt haar te ontvangen, zo is ook het werk, dat Hem hierdoor wordt opgedragen en toevertrouwd van zulk een aard, dat het voor geen schepsel mogelijk is om het te doen of te volbrengen, en daarom is Hij God, en even gelijk met den Vader.

1. In het algemeen. Hij is een met den Vader in alles wat Hij doet als Middelaar, en er heerste hieromtrent een volmaakte harmonie tussen hen. Het wordt ingeleid met het plechtige Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, vers 19, Ik, de Amen, de Amen, zeg het. Hiermede wordt aangeduid, dat de dingen, die Hij zegt:

a. Zeer groot en van ontzaglijk belang zijn, en waaraan de diepste aandacht geschonken behoort te worden.

b. Zeer waar en gewis zijn, en waarmee men ongeveinsd behoort in te stemmen.

c. Dat het zaken zijn van zuiver Goddelijke openbaring, dingen, die Christus ons gezegd heeft, en waarmee wij anders niet bekend zouden kunnen worden. Betreffende die eenheid van den Zoon met den Vader zegt Hij in het algemeen twee dingen: Dat de Zoon zich schikt naar den Vader, vers 19, De Zoon kan niets van zich zelven doen, tenzij Hij den Vader dat ziet doen, want zo wat die doet, hetzelve doet ook de Zoon desgelijks. De Heere Jezus, als Middelaar, is: Ten eerste. Gehoorzaam aan den wil des Vaders, zo geheel en volkomen gehoorzaam, dat Hij niets van zich zelven kan doen, in dezelfden zin als er gezegd wordt: God kan niet liegen, kan zich zelven niet verloochenen, hetgeen de volmaaktheid uitdrukt van Zijne waarheid, niet ene onvolkomenheid van kracht of vermogen. Zo ook hier: Christus was zo volkomen toegewijd aan den wil Zijns Vaders, dat het voor Hem niet mogelijk was om ergens afzonderlijk in te handelen.

Ten tweede. Hij let op des Vaders raadsbesluit, Hij kan, Hij wil niets doen dan wat Hij den Vader ziet doen. Niemand kan het werk Gods uitvinden, maar de eengeboren Zoon, die in Zijn schoot was, ziet wat Hij doet, is innig bekend en vertrouwd met Zijne bedoelingen, en heeft het plan er van steeds voor Zijne ogen. Wat Hij in geheel Zijne onderneming als Middelaar gedaan heeft, was het nauwkeurige afschrift van hetgeen de Vader deed, dat is: wat Hij bedoelde en bestemde, toen Hij in Zijn eeuwigen raad het plan onzer verlossing heeft vastgesteld, en die maatregelen heeft genomen, die nooit verbroken konden worden, en nooit veranderd behoefden te worden. Het was de kopie van het grote origineel, het was Christus' getrouwheid, zoals het Mozes' getrouwheid was, dat hij alles deed naar het voorbeeld, dat hem op den berg getoond was. Dit wordt uitgedrukt in den tegenwoordigen tijd, "wat Hij den Vader ziet doen", om dezelfde reden waarom toen Hij op aarde was, gezegd werd, dat Hij in den hemel is, Hoofdstuk 2:13, en in den schoot des Vaders is, Hoofdstuk 1:18. Gelijk Hij zelfs toen door Zijn Goddelijke natuur tegenwoordig was in den hemel, zo waren de dingen, gedaan in den hemel, tegenwoordig in Zijne kennis, Zijn weten er van. Wat de Vader in Zijne raadsbesluiten gedaan heeft, dat heeft de Zoon steeds op het oog gehad, en had Hij nu nog op het oog, zoals David in den geest van Hem gezegd heeft: Ik stel den Heere geduriglijk voor mij, Psalm 16:8.

Ten derde. Toch is Hij gelijk met den Vader in werking, want "zo wat die -de Vader-doet, hetzelve doet ook de Zoon desgelijks." Hij deed dezelfde dingen, niet zulke dingen, maar tauta, dezelfde dingen, en Hij deed ze op dezelfde wijze, homoioos, desgelijks, met hetzelfde gezag, dezelfde vrijheid en wijsheid, met dezelfde kracht en uitwerking. Worden door den Vader bepaalde wetten vastgesteld, herroepen en gewijzigd? Beheerst Hij de natuur, kent Hij het hart der mensen? De Zoon doet en vermag hetzelfde. De macht van den Middelaar is een Goddelijke macht. Dat de Vader den Zoon mededeelt, vers 20. Merk op: Ten eerste. Zijn beweeggrond hiertoe: De Vader heeft den Zoon lief. Hij heeft verklaard: Deze is Mijn geliefde Zoon. Hij was niet slechts welgezind voor, welwillend jegens de onderneming, Hij had een oneindig welbehagen in den Ondernemer. Christus werd nu gehaat door de mensen, Hij was een, aan welken het volk een gruwel heeft, Jesaja 49:7, maar Hij vertroostte zich hiermede, dat de Vader Hem liefhad.

Ten tweede. De voorbeelden er van. Hij toont het:

1. In hetgeen Hij Hem mededeelt. Hij toont Hem alles wat Hij doet. Des Vaders maatregelen omtrent het maken en besturen der wereld zijn den Zoon getoond, opdat Hij dezelfde maatregelen zal nemen voor de formering en het bestuur der kerk, welk werk een duplicaat moest wezen van het werk der schepping en der voorzienigheid, en daarom wordt zij de toekomende wereld genoemd.

Hij toont Hem alles, ha autos poisi, wat Hij doet, dat is: wat de Zoon doet, zoals het overgezet zou kunnen worden, al wat de Zoon doet, doet Hij onder de leiding des Vaders, Hij toont Hem.

2. In hetgeen Hij zal mededelen. Hij zal Hem tonen, dat is, zal Hem bestemmen voor, en leiden tot, grotere werken dan deze.

a. Werken van grotere kracht en macht dan de genezing van een verlamde, want Hij zal de doden opwekken, en Hij zal zelf opstaan van de doden. Door de kracht der natuur, met het gebruik der middelen kan ene ziekte met der tijd genezen worden, maar nooit kan de natuur door het gebruik van enig middel te eniger tijd doden opwekken.

b. Werken van groter gezag dan het machtigen van den man om zijn beddeken te dragen op den sabbat. Zij dachten, dat dit een stout waagstuk was, maar wat betekende dit in vergelijking met Zijne opheffing van geheel de ceremoniële wet, en Zijne instelling van nieuwe verordeningen, dat Hij weldra doen zal opdat gij u verwondert. Nu beschouwden zij Zijn werk met minachting en verontwaardiging, maar weldra zal Hij doen wat zij met verbazing zullen aanschouwen, Lukas 7:16. Velen worden er toe gebracht om zich over Christus' werken te verwonderen, waardoor Hij er de ere van ontvangt, die er niet toe gebracht worden om te geloven, waardoor zij er het nut en voordeel van zouden hebben. 2. In het bijzonder. Hij bewijst Zijn even gelijk zijn met den Vader door sommige van de werken, die Hij doet, in bijzonderheden te vermelden, als in het bijzonder werken Gods zijnde. Hierover wordt verder uitgeweid in vers 21 -30. Hij doet, en zal doen, hetgeen inzonderheid het werk is van Gods almachtige kracht-het opwekken van doden en het geven van leven, vers 21, 25, 26, 28. Hij doet, en zal doen, hetgeen het bijzondere werk is van Gods soevereine heerschappij en van Zijn rechtsgebied-oordelende en het oordeel uitvoerende, vers 22-24, 27. Deze twee zijn ineengestrengeld als na aan elkaar verwant en verbonden, en wat eens gezegd is, wordt herhaald en ingeprent. Voeg deze twee tezamen en zij zullen het bewijs leveren dat Christus' woorden niet onjuist of verkeerd waren, waarmee Hij zich even gelijk met den Vader heeft verklaard.

a. Let op hetgeen hier gezegd is betreffende de macht van den Middelaar om de doden op te wekken en om leven te geven. Zie Zijn gezag, of Zijne volmacht om dit te doen, vers 21. Gelijk de Vader de doden opwekt en levend maakt, alzo maakt ook de Zoon levend, die Hij wil. Ten eerste. Het is Gods kroonrecht om de doden op te wekken, en om leven te geven, Hij, die het eerst den adem des levens den mens ingeblazen heeft, en hem aldus tot een levende ziel heeft gemaakt, zie Deuteronomium 32:39, 1 Samuel 2:6, Psalm 68:21, Romeinen 4:17. Dat heeft God gedaan door de profeten Elia en Elisa, en het was ene bevestiging van hun zending. Ene opstanding van de doden lag nooit op den gewonen weg der natuur, is nooit binnen den gedachtekring gevallen van hen, die alleen den omvang der natuurkrachten hebben bestudeerd, van wie een der algemeen aangenomen axioma's er lijnrecht tegenover stond: A privatione ad habitum non datur regressus. Het bestaan, eenmaal uitgeblust zijnde, kan niet opnieuw worden ontstoken. Daarom werd het dan ook te Athene bespot als ene ongerijmdheid, Handelingen 17:32. Het is zuiver en alleen het werk van een Goddelijke almacht, en de kennis er van wordt zuiver en alleen door Goddelijke openbaring verkregen. Dit wilden de Joden erkennen.

Ten tweede. De Middelaar wordt met dit kroonrecht bekleed, Hij maakt levend, die Hij wil, geeft leven aan wie Hij wil, en wanneer Hij wil. Hij geeft het leven niet door een natuurlijke

noodwendigheid, zoals de zon, welker stralen natuurlijkerwijze opwekken en verlevendigen, neen, Hij handelt als een vrij werkend Wezen, heeft de aanwending Zijner kracht in Zijn eigen hand, en wordt in het gebruiken er van nooit gedwongen noch bedwongen. En gelijk Hij de macht heeft, zo heeft Hij ook de wijsheid en de vrijmacht van een God: Hij heeft de sleutelen der hel en des doods, Openbaring 1:18, niet als een dienstknecht om te openen en te sluiten naar het hem bevolen wordt, want Hij heeft ze als den sleutel David's, waarvan Hij de Heer en Meester is, Openbaring 3:7. Hierdoor wordt een onafhankelijk vorst aangeduid, wiens macht door niemand of niets beperkt is, Daniël 5:19. Dien hij wilde, doodde hij, en dien hij wilde, behield hij in het leven. Van Christus is dit zonder hyperbool waar. Zijne bekwaamheid om dit te doen. Hij heeft macht, om evenals de Vader, levend te maken, die Hij wil, omdat Hij, evenals de Vader, leven heeft in zich zelven. Niet slechts heeft Hij een bestaan uit zich zelven, zonder het aan iemand anders te ontlenen, of er van iemand anders afhankelijk voor te zijn, Exodus 3:14, maar Hij is ook de vrijmachtige Gever van leven, Hij heeft in zich zelven de beschikking over het leven en over alle goed (want soms is dit de betekenis. van leven), het wordt alles ontleend aan Hem, het is alles afhankelijk van Hem. Voor Zijne schepselen is Hij de Fontein des levens en van alle goed, de Oorsprong van hun bestaan en de Werker van hun welzijn, de levende God en de God van alle levenden.

Ten tweede. Even zeker is het, dat Hij den Zoon gegeven heeft het leven te hebben in zich zelven. Gelijk de Vader de Oorsprong is van alle natuurlijk leven en goed, daar Hij de grote Schepper is, zo is de Zoon, als de Verlosser, de Oorsprong van alle geestelijk leven en goed, is Hij voor de kerk, wat de Vader is voor de wereld, zie 1 Corinthiërs 8:6, Colossenzen 1:19. Het koninkrijk der genade en al het leven in dat koninkrijk zijn even volkomen en volstrekt in de hand des Verlossers als het rijk der voorzienigheid in de hand is van den Schepper. En gelijk God, die aan alle dingen hun bestaan geeft, Zijn bestaan uit en in zich zelven heeft, zo heeft Christus, die leven geeft, zich door Zijn eigen kracht en macht opgewekt van de doden, Hoofdstuk 10:18. Zijn handelen overeenkomstig deze macht en bekwaamheid. Leven hebbende in zich zelven, en gemachtigd zijnde leven te geven aan wie Hij wil, zijn dienovereenkomstig en uit kracht hiervan door het woord Zijner kracht tweeërlei opstanding tot stand gebracht van welke beiden hier gesproken wordt.

Ten eerste. Ene opstanding, die nu is, vers 29, ene opstanding van den dood der zonde tot het leven der gerechtigheid, door de macht van Christus' genade. De ure komt en is nu. Het is ene opstanding, die reeds is aangevangen, en verder voortgezet zal worden, als de doden de stem zullen horen van den Zone Gods. Deze opstanding wordt duidelijk onderscheiden van die in vers 28, waar gesproken wordt van de opstanding ten laatsten dage. Deze zegt niets- zoals die-van de doden in hun graven, en van hen allen, en van hun uitgaan uit de graven. Nu:

1. Denken sommigen, dat dit vervuld was in hen, die Hij wonderdadig tot het leven heeft teruggeroepen, het dochtertje van Jaïrus, de zoon der weduwe en Lazarus, en het is opmerkelijk, dat allen, die door Christus werden opgewekt, toegesproken werden, zoals: Gij dochtertje, sta op! Jongeling, sta op. Lazarus, kom uit, terwijl zij, die onder het Oude Testament opgewekt werden, niet werden opgewekt door een woord, maar door andere middelen, 1 Koningen 17:21, 2 Koningen 4:34, 13:21. Sommigen verstaan het van de heiligen, die met Christus zijn opgewekt, maar wij lezen niet, dat de stem van den Zoon van God hen geroepen heeft. Maar:

2. Ik versta het veeleer van de kracht van Christus' leer ter herstelling en levendmaking van hen, die dood waren door de misdaden en de zonden, Efeziërs 2:1. De ure was komende, wanneer dode

zielen levend gemaakt zouden worden door de prediking des Evangelies, een geest des levens van God haar vergezellende, ja, die ure was toen, terwijl Christus op aarde was. Het kan inzonderheid betrekking hebben op de roeping der heidenen, welke gezegd wordt als een leven te zijn uit de doden, en, naar sommigen denken, voorgesteld werd door Ezechiël's visioen (Hoofdstuk 37: en voorzegd werd in Jesaja 26:19. Uwe doden zullen leven. Maar het moet toegepast worden op den wondervollen voorspoed van het Evangelie, beide onder Joden en heidenen, ene ure welke nog is, en nog komende is, totdat al de uitverkorenen krachtdadig geroepen zullen zijn. Zondaren zijn geestelijk dood, ontbloot van geestelijk leven, gevoel, kracht en beweging, dood voor God, ellendig, maar zich noch van hun ellende bewust, noch instaat om er zich uit op te heffen. De bekering ener ziel tot God is hare opstanding van den dood tot het leven. Zij begint dan eerst te leven, als zij begint Gode te leven, als zij naar Hem uitgaat, zich tot Hem uitstrekt. Het is door de stem van den Zoon van God, dat zielen tot geestelijk leven worden opgewekt, dat geschiedt door Zijne kracht, en die kracht wordt meegedeeld door Zijn woord. De doden zullen horen, zullen horende gemaakt worden, om de stem van den Zoon van God te verstaan, te ontvangen en te geloven, haar te horen als Zijne stem, en dan geeft de Geest er leven door, want anders doodt de letter. De stem van Christus moet door ons gehoord worden, opdat wij er door mogen leven. Zij, die horen en acht geven op hetgeen zij horen, zullen leven. Hoort, en uwe ziel zal leven, Jesaja 55:3.

Ten tweede. Een toekomstige opstanding, Daarvan wordt gesproken in vers 28, 29, en het wordt ingeleid met: "Verwondert u niet over wat Ik gezegd heb van de eerste opstanding, verwerpt het niet als ongelooflijk en ongerijmd, want aan het einde des tijds zult gij een meer waarneembaar en verbazingwekkender bewijs zien van de macht en het gezag van den Zoon des mensen". Gelijk Zijn eigen opstanding bewaard bleef om het laatste, afdoende bewijs te zijn van Zijn persoonlijke zending. zo zal de opstanding van alle mensen een gelijk bewijs zijn van Zijne opdracht, die volvoerd zal worden door Zijn Geest. Merk hier nu op:

A. Wanneer die opstanding zijn zal. De ure komt, het is bepaald tot ene ure, zo juist en nauwkeurig is die grote gebeurtenis vastgesteld. Het oordeel is niet uitgesteld sine die -tot op een onbepaalden dag, neen, Hij heeft een dag vastgesteld. De ure komt.

a. Zij is nog niet gekomen, het is niet de ure, waarvan gesproken wordt in vers 25, die ure komt, en is nu. Diegenen zijn in een gevaarlijke dwaling vervallen, die zeiden, dat de opstanding alrede geschied is. Maar:

b. Zij zal gewisselijk komen: zij is komende, is elke dag nabij, zij is aan de deur. Hoe ver af zij nog is, weten wij niet, maar wèl weten wij, dat zij onfeilbaar beraamd en onveranderlijk vastgesteld is.

B. Wie opgewekt zullen worden: Allen, die in de graven zijn, allen, die sedert den aanvang des tijds gestorven zijn, en allen, die tot aan het einde des tijds sterven zullen. Er was gezegd: Velen zullen ontwaken, Daniël 12:2, Christus zegt hier, dat die velen allen zullen zijn.

Allen moeten voor den Rechter verschijnen, en daarom moeten allen opgewekt worden, ieder afzonderlijk persoon, en het volledig aantal van alle personen, iedere ziel zal wederkeren tot haar lichaam, elk been tot zijn been. Het graf is het gevangenhuis der dode lichamen, waar zij vastgehouden worden, hun oven, waarin zij verteerd worden, Job 24:19. Maar in het vooruitzicht van hun opstanding, kunnen wij het hun bed noemen, waarin zij slapen, totdat zij gewekt zullen

worden, hun schathuis, waarin zij opgelegd worden tot later gebruik. Zelfs zij, die niet in een graf gelegd zijn, zullen opstaan, maar omdat de meesten wèl in een graf gelegd zijn, gebruikt Christus hier deze uitdrukking: allen, die in de graven zijn. De Joden gebruikten het woord sheol voor graf, hetgeen betekent de staat, of toestand der doden, allen, die in dezen staat zijn, zullen horen.

C. Hoe zij opgewekt zullen worden. Er worden hier twee dingen gezegd:

a. De werkende oorzaak van deze opstanding: Zij zullen Zijne stem horen, dat is: Hij zal hen haar doen horen zoals Hij Lazarus het woord deed horen, Kom uit. De stem zal vergezeld gaan van een Goddelijke kracht, om leven in hen te brengen, en hen instaat te stellen haar te gehoorzamen. Toen Christus opstond uit het graf, werd gene stem gehoord, geen woord werd gesproken, maar wij bevinden, dat er bij de opstanding van de kinderen der mensen van drie stem men wordt gesproken, 1 Thessalonicenzen 4:16. De Heere zal nederdalen met een geroep, het gejuich eens konings, met de stem des archangels, hetzij Christus zelf, de Vorst der engelen, of de opperbevelhebber, onder Hem, van de hemelse heirscharen, en met de bazuin Gods, de krijgsklaroen het teken gevende tot den krijg, de bazuin van den rechter ter oproeping om ten gerichte te komen.

b. De uitwerking hiervan: En zullen uitgaan uit hun graven, als gevangenen uit hun gevangenhuis, zij zullen opstaan uit het stof, Jesaja 52:1, 2. 11. Maar dat is niet alles, zij verschijnen voor Christus' rechterstoel, zij zullen uitgaan als degenen, die verhoord moeten worden, uitgaan om voor de balie te komen, ten einde in het openbaar hun vonnis te ontvangen.

D. Waartoe zij opgewekt zullen worden, tot een verschillenden staat van gelukzaligheid of rampzaligheid, overeenkomstig hun verschillend karakter, tot een staat van vergelding naar wat zij in hun proeftijd gedaan hebben.

a. Die het goede gedaan hebben, zullen uitgaan tot de opstanding des levens: zij zullen wederom leven, eeuwig leven. Bij welken naam de mensen ook genoemd worden, welke schone belijdenis zij ook afleggen, in den groten dag zal het alleen wèl wezen met hen, die het goede gedaan hebben, gedaan hebben wat Gode welbehaaglijk en anderen nuttig is geweest. De opstanding van het lichaam zal ene opstanding zijn ten leven voor allen, die oprecht en standvastig geweest zijn in goed doen, en voor hen alleen. Zij zullen niet slechts openlijk vrijgesproken worden, zoals wij zeggen van een begenadigd misdadiger, hij heeft zijn leven, maar zij zullen toegelaten worden in de tegenwoordigheid Gods, en dat is leven, is beter dan leven, en met overvloedige vertroostingen vertroost worden. Leven is gelukkig te zijn, en zij zullen boven alle vreze des doods verheven worden, dat is in waarheid leven, waarin de sterflijkheid voor altijd is verzwolgen.

b. Die het kwade gedaan hebben tot de opstanding der verdoemenis, zij zullen herleven om voor altijd stervende te zijn. De Farizeeën dachten, dat er alleen ene opstanding der rechtvaardigen was, maar Christus herstelt die dwaling. In den dag des oordeels zullen boosdoeners, welke aanspraken zij ook willen laten gelden, als bozen behandeld worden. Voor de boosdoeners, die hetgeen zij verkeerd gedaan hebben niet door berouw en bekering hebben uitgewist, zal de opstanding ene opstanding zijn ter verdoemenis. Zij zullen uitgaan om openlijk schuldig bevonden te worden aan opstand tegen God, en zij zullen openlijk veroordeeld worden tot eeuwigdurende straf, om daartoe gevonnist te worden, en er onmiddellijk heen gezonden te worden zonder enig uitstel. Zodanig zal de opstanding wezen.

b. Let op hetgeen hier gezegd wordt betreffende des Middelaars macht om het oordeel uit te voeren, vers 22-24, 27. Gelijk Hij een almachtige kracht heeft, zo heeft Hij ook een vrijmachtig rechtsgebied, en wie is er zo geschikt om de grote zaken van het andere leven te besturen en te regelen als Hij, die de Vader en de Fontein des levens is? Hier is Christus' afvaardiging tot het ambt van rechter, waarvan hier tweemaal gesproken wordt, vers 22. De Vader heeft al het oordeel den Zoon gegeven, en wederom in vers 27, Hij heeft Hem macht gegeven. Ten eerste. De Vader oordeelt niemand. Niet alsof de Vader afstand heeft gedaan van de regering, maar het behaagt Hem door Jezus Christus te regeren, zodat de mens niet onder den angst is van onmiddellijk met God te moeten handelen, maar de vertroostende geruststelling heeft van toegang tot Hem te hebben door een Middelaar. De Vader oordeelt niemand, dat is:

1. Hij regeert ons niet door het blote recht der schepping, maar door het verbond, en naar zekere voorwaarden, vastgesteld door een Middelaar. Ons geschapen hebbende, kan Hij met ons doen wat Hem behaagt, zoals de pottenbakker met het leem, maar toch maakt Hij slechts gebruik van Zijne macht om ons te trekken met mensenzelen.

2. Hij bepaalt onzen eeuwigen staat niet naar het verbond der onschuld, en ook maakt Hij geen gebruik van het voordeel, dat Hij over ons heeft door ons verbreken van dat verbond. De Middelaar, ondernomen hebbende een plaats bekledende genoegdoening te geven, is Hem de zaak overgegeven, en God is bereid een nieuw verdrag met ons aan te gaan, niet onder de wet van den Schepper, maar onder de genade van den Verlosser.

Ten tweede. Hij heeft al het oordeel den Zoon overgegeven. Hij heeft Hem gesteld tot Heere van allen, Handelingen 10:36, Romeinen 14:9, zoals Jozef in Egypte, Genesis 41:40. Dit was voorzegd, Psalm 72:1, Jesaja 11:3, 4, Jeremia 23:5, Micha 5:1, Psalm 67:5, 96:13, 98:9. Alle oordeel is onzen Heere Jezus overgegeven, want:

1. Hem is de administratie toevertrouwd van het rijk der voorzienigheid. Hij is een Hoofd boven alle dingen, Efeziërs 1:22, het Hoofd eens iegelijk mans, 1 Corinthiërs 11:3, Alle dingen bestaan door Hem, Colossenzen 1:17.

2. Hij is gemachtigd wetten te maken, die onmiddellijk het geweten binden. "Ik zeg u", dat is de formule, waarin thans de wetten van het koninkrijk der hemelen zijn voorgesteld. Het is verordineerd door den Heere Jezus, en door Zijn gezag.

3. Hij is gemachtigd om de voorwaarden vast te stellen van het nieuwe verbond, en de vredesvoorwaarden op te maken tussen God en den mens, het is God in Christus, die de wereld verzoent, en aan Hem heeft Hij macht gegeven om het eeuwige leven te schenken. Het boek des levens is het boek des Lams, bij Zijne uitspraak moeten wij staan of vallen.

4. Hem is opgedragen om den oorlog voort te zetten en te beëindigen met de machten der duisternis, den overste dezer wereld te oordelen en buiten te werpen, Hoofdstuk 12:31. Hem is opgedragen, niet slechts te oordelen, maar krijg te voeren, Openbaring 19:11. Allen, die strijden willen voor God tegen den Satan, moeten dienst nemen onder Zijne banier.

5. Hij is aangesteld tot enigen uitvoerder des gerichts op den groten dag. Over het algemeen hebben de oude kerkvaders deze woorden opgevat als de kronende daad van Zijne rechtsmacht. Het laatste en algemene oordeel is den Zoon des mensen overgegeven, het is Zijn tribunaal, het is de rechterstoel van Christus, het is Zijn gevolg van machtige engelen, Hij zal de rechtszaken onderzoeken en het oordeel uitspreken, Handelingen 17:31.

Ten derde. Hij heeft Hem macht gegeven ook gericht te houden, vers 27. Merk op:

1. Welke macht het is, waarmee onze Verlosser is bekleed: macht om gericht uit te voeren , Hij heeft niet slechts een wetgevende en rechterlijke macht, maar ook een uitvoerende macht. De uitdrukking is hier inzonderheid gebruikt voor een gericht ter veroordeling, Judas 15, poiêsai krisin - gericht uit te oefenen over allen, hetzelfde als Zijn: wraak doende, 2 Thessalonicenzen 1:8. Het verderf over onboetvaardige zondaren komt van de hand van Christus, Hij, die het oordeel over hen uitvoert, is dezelfde, die de zaligheid voor hen gewerkt zou hebben, waardoor het oordeel onwraakbaar wordt, en er is geen verhaal op, geen appel van het vonnis des Verlossers, de zaligheid zelf kan hen niet zalig maken, die door den Zaligmaker worden veroordeeld, waardoor het verderf onherstelbaar wordt.

2. Vanwaar Hij die macht had, de Vader heeft Hem die macht gegeven. Christus' macht als Middelaar is Hem verleend, Hij handelt als des Vaders Plaatsbekleder, als des Heeren Gezalfde, de Christus des Heeren. Dit alles nu strekt grotelijks tot eer van Christus, Hem onschuldig bewijzende aan de misdaad van Godslastering als Hij verklaart Gode evengelijk te zijn. En het strekt ook zeer ter vertroosting van alle gelovigen, daar zij zich met de grootste gerustheid aan zulke handen kunnen toevertrouwen. Hier zijn de redenen (redenen van staat) waarom Hem die opdracht is gegeven. Al het oordeel is Hem overgegeven om twee redenen: Ten eerste. Omdat Hij de Zoon des mensen is, hetgeen drie dingen te kennen geeft: -

1. Zijne vernedering en genadige, neerbuigen de goedheid. De mens is een worm, de mensenzoon is een worm, toch was dit de aard, de hoedanigheid, die de Verlosser heeft aangenomen, om gevolg te geven aan de raadsbesluiten der liefde. Tot dezen lagen staat heeft Hij zich willen neerbuigen, heeft Hij zich willen onderwerpen aan al de vernederingen, die hiermede gepaard gingen, omdat het Zijns Vaders wil was. Tot beloning nu van deze bewonderenswaardige gehoorzaamheid, heeft God Hem die waardigheid geschonken. Omdat Hij zich verwaardigde de Zoon des mensen te zijn, heeft Zijn Vader Hem tot Heere gesteld over allen, Filippenzen 2:8, 9.

2. Zijne verwantschap met ons. De Vader heeft Hem het bestuur over de kinderen der mensen gegeven, omdat Hij, de Zoon des mensen zijnde, van dezelfde natuur is met hen over wie Hij gesteld is, en daarom des te meer onwraakbaar is en des te meer aannemelijk als Rechter. Zijn Heerser zal uit het midden van hen voortkomen, Jeremia 30:21. Hiervan was deze wet een type: Uit het midden uwer broederen zult gij een koning over u stellen, Deuteronomium 17:15.

3. Dat Hij de beloofde Messias was. In het vermaarde visioen van Zijn koninkrijk en heerlijkheid, Daniël 7:13, 14, wordt Hij eens mensen zoon genoemd, en Psalm 8:5-7,:Gij doet Hem heersen over de werken Uwer handen. Hij is de Messias, en daarom is Hij met al die macht bekleed. De Joden hebben den Christus gewoonlijk Zoon van David genoemd, maar Christus noemt zich gewoonlijk de

Zoon des mensen, dat was de nederiger titel, en duidt Hem aan als Vorst en Zaligmaker, niet slechts van het Joodse volk, maar van geheel het geslacht der mensen.

Ten tweede. Opdat allen den Zoon eren, vers 23. Van het eren van Jezus Christus wordt hier gesproken als van het grote doel Gods (de Zoon bedoelde den Vader te eren, en daarom bedoelde de Vader den Zoon te verheerlijken, Johannes 13:32), en van den groten plicht des mensen als instemming met dat doel. Indien God wil, dat de Zoon geëerd zal worden, dan is het de plicht van allen, aan wie Hij bekend is gemaakt, Hem te eren. Merk hier op:

1. Den eerbied, die aan onzen Heere Jezus bewezen moet worden: wij moeten den Zoon eren, moeten Hem beschouwen als Een, die geëerd moet worden, zowel wegens de allesovertreffende uitnemendheid en volmaaktheden in Hem zelven, als om de betrekking, waarin Hij staat tot ons, en wij moeten er ons op toeleggen Hem dienovereenkomstig te eren, wij moeten belijden, dat Hij de Heere is, en Hem aanbidden, wij moeten Hem eren, die om onzentwil gesmaad werd.

2. De mate er van: gelijk zij den Vader eren. Dit onderstelt, dat het onze plicht is den Vader te eren, want de geopenbaarde Godsdienst is gegrond op den natuurlijken Godsdienst, en leidt ons om den Zoon te eren, Hem te eren met Goddelijke eer. Wij moeten den Verlosser eren met dezelfde eer, waarmee wij den Schepper eren. Zo ver was het er vandaan, dat Hij zich schuldig maakte aan Godslastering, als Hij zich zelven even gelijk aan God verklaarde, dat het de grootste belediging is, waaraan wij ons kunnen schuldig maken, als wij Hem voor iets anders verklaren. De waarheden en wetten van den Christelijken Godsdienst, voor zoveel zij geopenbaard zijn, zijn even heilig en eerbiedwaardig als die van den natuurlijken Godsdienst, en moeten in gelijke eer en waardij gehouden worden. Want wij hebben dezelfde verplichting aan Christus, den Oorsprong of Werker van ons welzijn, als aan den Oorsprong van ons zijn, ons bestaan, en zijn even noodwendig afhankelijk van de genade des Verlossers, hetgeen een voldoende grond is voor deze wet-den Zoon te eren, gelijk wij den Vader eren. Om deze wet nog te versterken, is er bijgevoegd: Die den Zoon niet eert, eert den Vader niet, die Hem gezonden heeft. Sommigen wenden eerbied voor voor den Schepper, en spreken van Hem met ontzag, terwijl zij met onverschilligheid of minachting spreken van den Verlosser, maar laat dezulken weten, dat de eer en de belangen van den Vader en den Zoon zo onafscheidelijk saamverbonden zijn, dat de Vader zich nooit geëerd acht door iemand, die den Zoon onteert. Smaadheden, den Heere Jezus aangedaan, vallen terug op God zelf, en zullen als zodanig in den hemel verklaard en gerekend worden. De Zoon zo zeer des Vaders ere omhelsd hebbende, dat Hij de smadingen, Gode aangedaan, op zich heeft genomen, Romeinen 15:3, wordt de ere des Zoons niet minder omhelsd door den Vader, en zo acht Hij zich getroffen in Hem. De reden hiervan is, dat de Zoon door den Vader gezonden is, van Hem Zijne opdracht ontvangen heeft, het is de Vader, die Hem gezonden heeft. Beledigingen, een gezant aangedaan, worden volkomen terecht ten kwade geduid en gewroken door den vorst, die hem gezonden heeft. En naar dezen regel zullen zij, die waarlijk den Zoon eren, ook den Vader eren, Filippenzen 2:11. Hier is de regel volgens welken de Zoon Zijn last volvoert: Die hoort en gelooft, heeft het eeuwige leven, vers 24. Hier hebben wij de kern van geheel het Evangelie. De inleiding er toe gebiedt aandacht voor een hoogst gewichtige zaak, en instemming met ene zaak, die volkomen zeker is. "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, Ik aan wie, naar gij hoort, al het oordeel is overgegeven, Ik, op wiens lippen een Goddelijke uitspraak is. Ontvangt van Mij des Christens kenmerk en voorrecht." Ten eerste. Het kenmerk eens Christens: Die Mijn woord hoort en gelooft Hem, die Mij gezonden heeft. Een waar Christen te zijn is:

1. Het woord van Christus te horen. Het is niet genoeg, om onder het gehoor er van te zijn, wij moeten er acht op geven, zoals leerlingen op het onderricht van hun leermeesters, en er naar handelen, zoals dienstknechten de bevelen hunner meesters volbrengen, wij moeten het horen en gehoorzamen, ons houden aan het Evangelie van Christus als aan den vasten regel voor ons geloof en onzen wandel.

2. Hem te geloven, die Hem gezonden heeft, want het is Christus' bedoeling ons tot God te brengen. En, gelijk Hij de Oorsprong is van alle genade, zo is Hij ook het Voorwerp van alle geloof. Christus is onze Weg, God is onze Rust. Wij moeten God geloven, als hebbende Jezus Christus gezonden, en Hem aanbevolen hebbende aan ons geloof en onze liefde, door Zijne heerlijkheid te openbaren in het aangezicht van Jezus Christus, 2 Corinthiërs 4:6, als Zijn Vader en onzen Vader.

Ten tweede. Het voorrecht van den Christen, waarin alle ware Christenen deelhebben. Zie wat wij door Christus verkrijgen:

1. Het voorrecht der begenadiging: hij komt niet in de verdoemenis. De genade van het Evangelie is een volledige kwijtschelding van den vloek der wet. Een gelovige zal niet slechts niet liggen onder de verdoemenis in de eeuwigheid, hij zal er thans niet onder komen, niet in gevaar er van komen, Romeinen 8:1, niet komen in de verdoemenis, ja niet eens in staat van beschuldiging gesteld worden.

2. Ene handvest van voorrechten: Hij is overgegaan van den dood in het leven, hij is in het bezit gesteld van tegenwoordig geluk in geestelijk leven en hij heeft het recht verkregen op toekomstig geluk in het eeuwige leven. De strekking van het eerste verbond was: Doe dit, en leef, die dat doet, zal er door leven. Dit nu bewijst Christus even gelijk te zijn met den Vader, dat Hij macht heeft om hetzelfde voordeel, dezelfde weldaad te schenken aan de hoorders van Zijn woord, dat beloofd of voorgesteld was aan de houders der oude wet, dat is: leven. Hoort en leeft, gelooft en leeft. Daar kunnen wij onze ziel op wagen, als wij ons niet instaat bevinden om te doen en te leven, zie Hoofdstuk 17:2. Hier is de rechtmatigheid van Zijne handelingen ter volvoering van dezen last, vers 30. Alle oordeel Hem overgegeven zijnde, moeten wij wel vragen hoe, op wat wijze Hij het doet. En hier is Zijn antwoord op die vraag: Mijn oordeel is rechtvaardig. Al de daden van Christus' regering, beiden voor wetgeving en voor oordeel, zijn nauwkeurig in overeenstemming met de regelen der billijkheid, Spreuken 8:8. Geen der beslissingen of uitspraken van den Verlosser kan gewraakt worden, daarom zal, gelijk geen Zijner wetten ingetrokken kan worden, er ook geen beroep kunnen plaatshebben van Zijne oordelen of uitspraken. Zijne oordelen Zijn gewis rechtvaardig, want zij zijn geleid: Ten eerste. Door de wijsheid Zijns Vaders: Ik kan van Mij zelven niets doen, niets zonder den Vader, maar gelijk Ik hoor, oordeel Ik, zoals Hij tevoren gezegd heeft, vers 19. De Zoon kan niets van zich zelven doen, tenzij Hij den Vader dat ziet doen, zo ook hier: niets dan wat Hij den Vader hoort zeggen: Gelijk Ik hoor:

1. Van de verborgen, eeuwige raadsbesluiten des Vaders, zo oordeel Ik. Wensen wij te weten, waarop wij kunnen rekenen in onze handelingen met God? Hoor het woord van Christus. Wij behoeven niet door te dringen in de Goddelijke raadsbesluiten, die verborgen dingen, die ons niet behoren, ons niet toekomen, maar wij moeten acht geven op de geopenbaarde orders van Christus' bestuur en oordeel, die ons ten onfeilbaren gids zijn. Want wat Christus beslist heeft, is een nauwkeurige kopie van hetgeen de Vader vastgesteld heeft.

2. Van de bekend-geworden berichten van het Oude Testament. In het volbrengen van geheel Zijne onderneming had Christus het oog op de Schriften, en daarnaar heeft Hij zich gedragen, ten einde ze te vervullen: In de rol des boeks is van Mij geschreven. Aldus leerde Hij ons niets te doen van ons zelven, maar, gelijk wij horen van het woord van God, alzo over de dingen te oordelen, en diensvolgens te handelen.

Ten tweede. Door des Vaders wil: mijn oordeel is rechtvaardig, en kan niet anders dan rechtvaardig zijn, want Ik zoek niet Mijn wil, maar den wil des Vaders, die Mij gezonden heeft. Niet alsof de wil van Christus tegenovergesteld was aan den wil des Vaders, zoals in ons het vlees tegen den geest is, maar:

1. Christus had, als mens, de natuurlijke, onschuldige neigingen van de menselijke natuur, bewustheid van smart en van genot, ene neiging tot leven, een afkeer van den dood, toch heeft Hij zich zelven niet behaagd, is Hij daarmee niet te rade gegaan, toen Hij uitging op deze onderneming, maar heeft Hij volkomen berust in den wil Zijns Vaders.

2. Wat Hij deed als Middelaar was n iet het gevolg van een bijzonder voornemen, of bedoeling van Hem zelven, wat Hij zocht was niet voor zich zelven, om aan eigen wensen of begeerten te voldoen, neen, Hij was er in geleid door den wil Zijns Vaders, en het doel, dat Hij zich had voorgesteld. Daaraan heeft onze Heiland zich bij alle gelegenheden gehouden, hierdoor heeft Hij zich altijd laten leiden. Aldus heeft onze Heere Jezus Zijne zending blootgelegd (hetzij dan al of niet tot overtuiging van Zijne vijanden) tot Zijn eigen eer en tot eeuwige vertroosting Zijner vrienden, die Hem hier aanschouwen als machtig om volkomen zalig te maken.

Johannes 5:31-47

In deze verzen bewijst en bevestigt onze Heere Jezus de opdracht, waarvan Hij gesproken had, en toont aan, dat Hij van God gezonden was om de Messias te zijn.

I. Zijn eigen getuigenis omtrent Hem zelven stelt Hij ter zijde, vers 31:Indien Ik van Mij zelven getuig, hoewel mijne getuigenis onfeilbaar waar is, zult gij toch naar den gewonen regel des rechts onder de mensen, haar niet als een wettig bewijs erkennen.

1. Dat strekt tot schande der mensen, daar het hun gebrek aan waarheid en oprechtheid onderstelt. Voorzeker mogen wij in alle bedaardheid zeggen wat David gezegd heeft in zijn haasten: Alle mensen zijn leugenaars, want anders zou men nooit als stelregel hebben kunnen aannemen, dat eens mensen getuigenis van zich zelven verdacht is, dat men er niet op aan kan. Het is een teken, dat de liefde voor zich zelven sterker is dan de liefde voor de waarheid. En toch:

2. Strekt het tot eer van den Zoon van God en toont Zijn wonderbare nederigheid, dat, hoewel Hij de getrouwe Getuige is, de waarheid zelf, die eisen kan op Zijn woord te worden geloofd, het Hem toch behaagd heeft van Zijn voorrecht af te zien, en zich, ter bevestiging van ons geloof, beroept op Zijne getuigen.

II. Hij wijst dan op anderen, die van Hem getuigen, dat Hij van God gezonden was.

1. De Vader zelf heeft van Hem getuigd, vers 32. Er is een ander, die van Mij getuigt. Ik acht, dat dit bedoeld is van God, den Vader, want Christus maakt er melding van tegelijk met zijn eigen getuigenis, Hoofdstuk 8:18:Ik ben het, die van Mij zelven getuig, en de Vader, die Mij gezonden heeft, getuigt van Mij. Merk op,

a. Het zegel, dat de Vader zet op Zijne opdracht: Hij getuigt van Mij, Hij heeft dit niet slechts gedaan door ene stem van den hemel, maar doet het nog door de tekenen Zijner tegenwoordigheid bij Mij. Zie, wie het zijn, van wie God wil getuigen. Het zijn degenen, die Hij zendt en in Zijn dienst gebruikt. Aan wie Hij ene zending toevertrouwt, geeft Hij geloofsbrieven mede. Het zijn zij, die van Hem getuigen, dat heeft Christus gedaan. God zal hen erkennen en eren, door wie Hij erkend, beleden en geëerd wordt. Het zijn zij, die weigeren van zich zelven te getuigen, zoals Christus geweigerd heeft van zich zelven te getuigen God zal er zorg voor dragen, dat zij die zich zelven vernederen, en hun eigen eer niet zoeken, daar niets bij zullen verliezen.

b. Christus' voldoening in dit getuigenis: Ik weet, dat de getuigenis, welke hij van Mij getuigt, waarachtig is. Ik heb de volkomen zekerheid, dat Ik een Goddelijke zending heb, Ik twijfel er geen ogenblik aan. Aldus had Hij het getuigenis in zich zelven. De duivel verzocht Hem er aan te twijfelen, of Hij wel de Zoon van God was, maar nooit heeft Hij aan die verzoeking toegegeven.

2. Johannes de Doper getuigde van Christus, vers 33, en verder. Zijn werk was den weg voor Hem te bereiden, en de mensen op Hem te wijzen. Zie het Lam Gods.

a. Het getuigenis van Johannes was een plechtig en openbaar getuigenis. "Gijlieden hebt een gezantschap van priesters en Levieten tot Johannes gezonden, hetgeen hem in de gelegenheid stelde

openlijk bekend te maken wat hij te zeggen had. Dat was dus een rechterlijk getuigenis. Het was een waar getuigenis. Hij heeft der waarheid getuigenis gegeven, zoals een getuige behoort te doen, de gehele waarheid en niets dan de waarheid. Christus zegt niet: "Hij heeft van Mij getuigd" (hoewel iedereen wist, dat hij dit gedaan heeft) maar, als eerlijk man heeft hij van de waarheid getuigd. Nu was Johannes algemeen bekend als zulk een heilig, Godvruchtig man, die zozeer der wereld was afgestorven, en zo vertrouwd was met goddelijke zaken, dat men zich niet kon voorstellen, dat hij schuldig kon wezen aan zulk een bedrog om van Christus te zeggen wat hij gezegd heeft, indien het niet overeenkomstig de waarheid was, en indien hij er niet volkomen zeker van was.

b. Twee dingen worden betreffende het getuigenis van Johannes hier bij gevoegd: Dat het was ene getuigenis ex abundanti -meer dan Hij behoefde of nodig had, vers 34. Ik neem gene getuigenis van een mens. Hoewel Christus het gepast vond om Johannes' getuigenis aan te halen, was het toch met de betuiging, dat dit niet opgenomen of uitgelegd moest worden ten nadele van het kroonrecht Zijner zelfgenoegzaamheid. Christus heeft gene brieven van aanbeveling van node, gene getuigschriften, gene getuigenissen, dan die in Zijn eigen waardij en voortreffelijkheid zijn gelegen. Waarom heeft Christus dan hier de getuigenis van Johannes aangevoerd? Waarom? Dit zeg Ik, opdat gijlieden zoudt behouden worden. In geheel Zijne rede had Hij dit op het oog, niet Zijn eigen leven te redden, maar de zielen van anderen te behouden. Hij wees op Johannes' getuigenis, omdat hij, tot hen behorende, een hunner zijnde, men kon hopen, dat zij er naar zouden luisteren. Christus begeert en bedoelt de zaligheid zelfs van Zijne vijanden en vervolgers. Het woord van Christus is het gewone middel der zaligheid. In Zijn woord neemt Christus onze zwakheid in aanmerking, en buigt Hij zich neer tot onze bevatting, te rade gaande, niet zozeer met hetgeen zo groot een Vorst past te zeggen, als wel met hetgeen wij instaat zijn te dragen, en wat ons het waarschijnlijkst goed zal doen. Dat het een getuigenis was ad hominem -op den man af, omdat Johannes de Doper iemand was, voor wie zij eerbied hadden, vers 35, hij was een licht onder ulieden. Merk op: Ten eerste. De hoedanigheid van Johannes den Doper: hij was een brandende en lichtende kaars. Christus heeft dikwijls op eervolle wijze van Johannes gesproken. Hij was nu in de gevangenis, in nood, maar Christus geeft hem den lof, die hem toekomt, en wij moeten altijd bereid zijn dat te doen voor allen, die God getrouwelijk dienen.

1. Hij was een licht, niet phoos -lux, licht, aldus was Christus het Licht, maar luknos lucerna, een licht dat ontleend is. Zijn ambt was een duistere wereld te verlichten met de kennisgeving van de nadering van den Messias, voor wie hij als de morgenster is geweest.

2. Hij was een brandend licht, hetgeen oprechtheid aanduidt, geschilderd vuur kan wel schijnend gemaakt worden, maar hetgeen brandt, is wezenlijk vuur. Het geeft ook zijne werkzaamheid, zijn ijver en vurigheid te kennen, zijn brandende liefde tot God en de zielen der mensen. Vuur werkt altijd op zichzelf of op iets anders, en dat is ook het geval met een getrouw Evangeliedienaar.

3. Hij was een schijnend licht, hetgeen of zijn voorbeeldigen levenswandel aanduidt, waarin ons licht behoort te schijnen, Mattheus 5:16, of een uitnemenden, wijd-verspreiden invloed. Hij was voortreffelijk in de ogen van anderen, hoewel hij gaarne in afzondering en onbekendheid wilde blijven, hij was in de woestijnen, maar zijne leer, zijn doop, zijn leven waren van zulk een aard, dat hij een zeer merkwaardig man was en de ogen des volks tot zich trok.

Ten tweede. De genegenheid des volks voor hem: gij hebt ulieden voor een korten tijd in zijn licht willen verheugen.

1. Zij waren bij de verschijning van Johannes als in vervoering, êthelesate, gij schiep behagen u te verheugen in zijn licht. Gij waart er fier op zulk een man in uw midden te hebben, hij was de ere van uw land, gij waart gewillig, agalliasthênai -gewillig, of bereid te dansen, veel gerucht te maken over dat licht, zoals knapen over een vreugdevuur.

2. Het was slechts voorbijgaand. "Gij beminde hem pros hooran -voor ene ure, voor ene wijle, zoals kinderkens houden van iets nieuws. Gij vond voor ene wijle behagen in Johannes den Doper, maar waart hem en zijne bediening spoedig moede, en gij zei, dat hij een duivel had, en nu hebt gij hem in de gevangenis. Velen, die in het eerst zeer ingenomen zijn met het Evangelie, zullen het later verachten en verwerpen, het is iets zeer gewoons, dat belijders, die luid spreken en zich op den voorgrond dringen, verkoelen en geheel afvallen. Dezen hier verheugden zich in het licht van Johannes den Doper, maar hebben nooit in dat licht gewandeld, en daarom zijn zij er ook niet bij gebleven, zij waren als de steenachtige aarde. Zolang Herodes de vriend was van Johannes den Doper, hebben zij hem bemind en geliefkoosd, maar toen hij het misnoegen van Herodes had gaande gemaakt, onttrok ook het volk hem zijne gunst. "Gij waart gewillig Johannes te steunen pros hooran, dat is: voor tijdelijke doeleinden (zoals sommigen dit opvatten). Gij waart blijde met hem, in de hoop hem als uw werktuig te gebruiken, door zijn invloed, en door zijn naam en roem, om het Romeinse juk af te schudden, en de burgerlijke vrijheid en ere voor uw land te herkrijgen". Nu maakt Christus melding van hun eerbied voor Johannes om hen te veroordelen wegens hun tegenwoordigen tegenstand tegen Hem zelven, aan wie Johannes getuigenis had gegeven. Indien zij in hun verering voor Johannes trouw waren gebleven, zoals zij behoord hadden te doen, dan zouden zij Christus hebben aangenomen. Hij maakt melding van dit voorbijgaan van hun eerbied, om God te rechtvaardigen dat Hij hun, zoals nu geschied was, Johannes' bediening had ontnomen, en dat licht onder een korenmaat had gesteld.

3. Christus' eigen werken getuigden van Hem, vers 36:Ik heb ene getuigenis, meerder dan die van Johannes, want, zo wij de getuigen geloven van mannen, door God gezonden, zoals Johannes, de onmiddellijke getuigenis Gods, en die niet door den dienst van mensen gegeven wordt, is meerder, 1 Johannes 5:9. Merk op, dat, hoewel de getuigenis van Johannes minder krachtig en van minder aanbelang was, het onzen Heere toch behaagd heeft er gebruik van te maken. Wij moeten blijde zijn met al den steun, dien wij kunnen verkrijgen ter bevestiging van ons geloof, al is het ook, dat er geen afdoend bewijs door verkregen wordt, en wij moeten geen enkel getuigenis krachteloos verklaren onder voorgeven, dat anderen meer beslissend zijn, wij hebben ze allen nodig. Die meerdere getuigenis nu bestond in de werken, die de Vader Hem gegeven heeft te volbrengen. Dat is:

a. den gansen loop Zijns levens en van Zijne bediening-Zijn openbaren aan ons van God en van Gods wil, de oprichting van Zijn koninkrijk onder de mensen. Zijne hervorming van de wereld, Zijn verderven van het rijk van Satan, Zijn herstellen van den gevallen mens in zijn oorspronkelijke reinheid en gelukzaligheid, Zijn uitstorten van de liefde tot God en tot elkaar in het hart der mensen-al het werk, waarvan Hij, toen Hij stierf, gezegd heeft: Het is volbracht, het was alles, van het begin tot het einde: opus Deo dignum -een werk, Gode waardig. Al wat Hij zei en deed was heilig en hemels, een Goddelijke reinheid, kracht en genade blonk er in uit, overvloedig bewijzende, dat Hij van God gezonden was.

b. In het bijzonder. De wonderen, die Hij wrocht ten bewijze van Zijn Goddelijke zending, getuigden van Hem. Nu wordt hier gezegd: Dat deze werken Hem door Zijn Vader gegeven waren, dat is: dat Hij beide bestemd en gemachtigd was ze te werken, want, als Middelaar heeft Hij beide de opdracht en de kracht aan Zijn Vader ontleend. Zij zijn Hem gegeven te volbrengen, Hij moet al die wonderwerken doen, die de raad en de voorkennis Gods tevoren bepaald hadden, dat zij gedaan zouden worden, en Zijn volbrengen er van bewijst een Goddelijke macht, want Gods werk is volkomen. Deze werken hebben van Hem getuigd, hebben bewezen, dat Hij van God was gezonden, en dat hetgeen Hij van zich zelven zei waar was, Hebreeën 2:4, Handelingen 2:22. Dat de Vader Hem gezonden heeft als Vader, niet zoals een meester zijn dienstknecht op ene boodschap uitzendt, maar zoals een vader zijn zoon zendt om bezit te nemen. Indien God Hem niet had gezonden, Hij zou Hem niet hebben ondersteund, zou Hem niet hebben verzegeld, zoals Hij gedaan heeft door de werken, die Hij Hem te doen gaf, want de Schepper der wereld zal nooit de misleider der wereld zijn,

4. Hij wijst meer volledig dan tevoren op de getuigenis Zijns Vaders Hem betreffende, vers 37. De Vader, die Mij gezonden heeft, die heeft zelf van Mij getuigd. De vorst is niet gewoon zelf zijn gezant te volgen om viva voce -door te spreken -zijne zending te bevestigen. Maar het heeft Gode behaagd zelf van Zijn Zoon te getuigen door ene stem van den hemel bij gelegenheid van Zijn doop, Mattheus 3:1 7: Dat is Mijn Gezant, deze is Mijn geliefde Zoon. De Joden achtten Bath-kol -de dochter ener stem, ene stem van den hemel te zijn, een van de middelen, door welke God Zijn wil en bedoeling te kennen gaf, en door dat middel heeft Hij Christus openlijk en plechtig erkend, en Hij heeft dit herhaald, Mattheus 17:5. God zal getuigenis afleggen van hen, die door Hem gezonden worden, als Hij ene opdracht geeft, zal Hij niet falen die opdracht te bezegelen, Hij, die zich nooit onbetuigd heeft gelaten, Handelingen 14:17, zal ook Zijne dienstknechten niet onbetuigd laten, die op Zijne boodschappen uitgaan. Waar God geloof eist, zal Hij niet falen er genoegzaam bewijs voor te leveren, zoals Hij betreffende Christus ook gedaan heeft. Wat betreffende Christus getuigd moest worden bestond voornamelijk hierin, dat God, dien wij beledigd hadden, bereid was Hem als Middelaar aan te nemen. Hieromtrent nu heeft Hij zelf ons volkomen voldoening gegeven (en Hij was het geschiktst om dit te doen) verklarende een welbehagen in Hem te hebben, indien wij dit nu ook hebben, dan is het werk gedaan. Nu zou men kunnen vragen: indien God zelf aldus van Christus getuigd heeft, hoe kwam het dan, dat Hij door het Joodse volk en zijne oversten niet algemeen aangenomen werd? Hierop antwoordt Christus, dat dit niet vreemd geacht moest worden, ook kon hun ongelovigheid Zijne geloofwaardigheid niet tenietdoen, en wel om twee redenen: -Omdat zij niet bekend waren met zulke buitengewone openbaringen van God en Zijn wil: Gij hebt noch Zijne stem ooit gehoord, noch Zijne gedaante gezien. Zij betoonden zich even onbekend met God, hoewel zij beleden tot Hem in betrekking te staan, als wij ten opzichte van iemand, dien wij nooit gezien of gehoord hebben. "Maar waarom spreek Ik tot u van Gods getuigenis van Mij? Gij kent Hem niet, gij weet niets van Hem, gij hebt gene gemeenschap met Hem." Onbekendheid met God is de ware reden van der mensen verwerping van de getuigenis, die Hij van Zijn Zoon heeft gegeven. Een recht begrip van den natuurlijken Godsdienst zou ons zulk een heerlijke gepastheid ontdekken in den Christelijken Godsdienst, dat ons hart geneigd en gezind zou worden om hem te omhelzen. Sommigen geven hier deze betekenis aan: "De Vader heeft van Mij getuigd door ene stem, en het nederdalen ener duive, dat iets zo buitengewoons is, dat gij nooit tevoren iets dergelijks gezien of gehoord hebt, en toch geschiedde om mijnentwil die stem en die nederdaling der duive, ja, en gij zoudt die stem hebben kunnen horen, gij zoudt die duive hebben kunnen zien nederdalen, evenals de anderen, indien gij de prediking van Johannes trouw had bijgewoond, maar door haar te

veronachtzamen, hebt gij die getuigenis gemist. Omdat zij niet aangedaan, of getroffen, waren door de gewone middelen, door welke God zich aan hen had geopenbaard: Zijn woord hebt gij niet in u blijvende, vers 38. Zij hadden de Schriften des Ouden Testaments, hadden dezen hen niet geneigd moeten maken om Christus te ontvangen? Ja, indien zij den rechten invloed op hen hadden gehad. Maar: Ten eerste. Het woord Gods was niet in hen, het was onder hen, in hun land, in hun handen, maar niet in hen, niet in hun hart, niet heersende in hun ziel, maar slechts schijnende in hun ogen en klinkende in hun oren. Wat baatte het hun, dat hun de woorden Gods waren toe- vertrouwd? Romeinen 3:2, als deze woorden niet heersten in hen? Indien dit wèl zo ware, dan zouden zij Christus geredelijk hebben aangenomen. Ten tweede. Het was niet in hen blijvende. Er zijn velen, in wie het woord Gods wel komt, en voor ene wijle zijn zij ook onder den indruk er van, maar het blijft niet in hen, het is niet voortdurend in hen, zoals iemand in zijn tehuis is, het is er slechts nu en dan, zoals een reiziger in een herberg. Indien het woord in ons blijft, als wij er gemeenschap mede hebben door menigvuldige overpeinzing, er bij iedere gelegenheid mede te rade gaan, er ons naar regelen in onzen levenswandel, dan zullen wij geredelijk de getuigenis van den Vader aannemen betreffende Christus, zie Hoofdstuk 7:17. Maar hoe bleek het, dat het woord Gods niet blijvende in hen was? Dat is hieruit gebleken: Gij gelooft dien niet, dien Hij gezonden heeft. Er was in het Oude Testament zo veel betreffende Christus gezegd, om het volk te leren wanneer en waar zij naar Hem hadden uit te zien, en aldus de ontdekking van Hem te vergemakkelijken, dat zo zij behoorlijk over deze dingen hadden nagedacht, zij wel tot de overtuiging hadden moeten komen, dat Christus van God gezonden was, zodat hun niet geloven in Christus een onmiskenbaar teken was, dat het woord Gods niet blijvende was in hen. De inwoning van het woord, den Geest, en Gods genade in ons wordt het best getoetst aan hare uitwerkselen, inzonderheid door ons ontvangen van wat Hij zendt, de geboden, de boodschappers, de leidingen Zijner voorzienigheid, en zeer bijzonder Christus, dien Hij gezonden heeft.

5. De laatste getuigenis, die Hij noemt, is het Oude Testament, hetwelk van Hem getuigde, en daarop beroept Hij zich, vers 39. Onderzoekt de Schriften, ereunate.

a. Dit kan gelezen worden, hetzij: Gij onderzoekt de Schriften, en gij doet er wèl aan. Dagelijks leest gij ze in uwe synagogen, gij hebt rabbi’s, en leraren, en schriftgeleerden, die er hun werk van maken ze te bestuderen en te verklaren." De Joden roemden op den bloei der schriftgeleerdheid in de dagen van Hillel, die ongeveer twaalf jaren na Christus’ geboorte gestorven is, en zij achtten sommigen van hen, die toen leden waren van het sanhedrin, als de schoonheid hunner wijsheid en den roem hunner wet, en Christus erkent, dat zij ook wezenlijk de Schriften onderzochten, maar het was een zoeken van hun eigen eer. "Gij onderzoekt de Schriften, en daarom zoudt gij, indien gij niet willens blind waart, in Mij geloven." Het is mogelijk, dat de mensen grote kennis hebben van de letter der Schrift, en toch vreemd zijn aan de kracht en den invloed er van. Of: Gelijk wij het lezen: Onderzoekt de Schriften, en aldus was het tot hen gezegd: Ten eerste. Bij wijze van beroep. "Gij zegt de Schriften aan te nemen en te geloven, hier zal Ik Mij met u aan de uitspraak van den rechter onderwerpen, laat de Schrift dus rechter zijn, mits gij niet aan de letter hangen blijft" (hoerere in cortice) "maar haar wilt onderzoeken". Als men zich op de Schrift beroept, moet men haar onderzoeken. Onderzoek al de Schriften, vergelijk de ene plaats met de andere en verklaar de ene door de andere. Evenzo moeten wij bijzondere plaatsen zeer grondig onderzoeken, en zien, niet wat zij op het eerste gezicht schijnen te zeggen, maar wat zij wezenlíjk zeggen.

Ten tweede. Dit is gesproken tot ons bij wijze van raadgeving, of bevel aan alle Christenen om de Schriften te onderzoeken. Allen, die Christus willen vinden, moeten de Schriften onderzoeken, ze niet slechts lezen of horen, maar ze onderzoeken, hetgeen aanduidt:

1. Naarstigheid in het onderzoeken, arbeid en studie, grote inspanning van den geest.

2. Begeerte en doel om te vinden. Wij moeten geestelijk voordeel beogen bij het lezen en onderzoeken der Schrift en dikwijls vragen: "Waarnaar doe ik onderzoek?" Wij moeten zoeken als naar verborgen schatten, Spreuken 2:4, als degenen die graven naar goud, of duiken naar paarlen, Job 28:1-11. Dat heeft de Bereërs geadeld, Handelingen 17:11.

b. Nu zijn er twee dingen, die ons bevolen worden hierbij op het oog te hebben: de hemel, als ons doel, en Christus, als onze Weg. Wij moeten de Schriften onderzoeken om den hemel, ons groot doel, te vinden. Want gij meent in dezelven het eeuwige leven te hebben. De Schrift verzekert ons van een eeuwigen staat, ons voorgesteld, en biedt ons het eeuwige leven in dien staat. Zij bevat de kaart, waarop hij getekend en beschreven is, het voorrecht, waardoor men er komt, den weg, die er henen leidt, en het fondament waarop de hoop er op gegrond is, en het is wel der moeite waard te zoeken, waar wij zo zeker zijn van te zullen vinden. Maar tot de Joden zegt Jezus Christus alleen: "gij meent in de Schrift het eeuwige leven te hebben, omdat, hoewel zij het geloof aan en de hoop op het eeuwige leven behielden, en hun verwachting er van grondden op de Schriften, zij hierin echter hebben misgetast, dat zij het van het blote lezen en bestuderen der Schriften verwachtten. Het was een gewoon, doch verdorven gezegde onder hen: "Hij, die de woorden der wet heeft, heeft het eeuwige leven." Zij dachten zeker te zijn van den hemel, indien zij zekere gedeelten der Schrift, daartoe aangewezen door de inzettingen der ouden, van buiten konden opzeggen, en zij dachten, dat het gemene volk vervloekt was, omdat zij aldus de wet niet wisten, Hoofdstuk 7:49. En zo kwamen zij dan tot de gevolgtrekking, dat alle geleerden ongetwijfeld zalig worden. Wij moeten de Schrift onderzoeken om Christus te vinden, als zijnde de verse en levende Weg, die tot dat doel heenleidt. Dezen, de grote en voorname getuigen, zijn het, die van Mij getuigen. De Schriften, zelfs die van het Oude Testament, getuigen van Christus, en door haar getuigt God van Hem. De Geest van Christus, die in de profeten was, heeft tevoren van Hem getuigd. 1 Petrus 1:11, getuigd van de bedoelingen en beloften Gods omtrent Hem. De Joden wisten zeer goed, dat het Oude Testament van den Messias getuigde, en waren ook oordeelkundig in hun opmerkingen over de plaatsen, die hierover handelen, en toch waren zij onachtzaam in de toepassing er van. Daarom moeten wij de Schriften onderzoeken, en kunnen wij hopen bij dat onderzoek het eeuwige leven te zullen vinden, omdat zij van Christus getuigen, want dit is het eeuwige leven, Hem te kennen, 1 Johannes 5:11. Christus is de schat, verborgen in den akker der Schrift, het water in die bron.

c. Bij dit getuigenis voegt Hij ene bestraffing wegens hun ongeloof en hun goddeloosheid in vier opzichten, inzonderheid hun veronachtzaming van Hem en van Zijne leer: "Gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben," vers 40. Gij onderzoekt de Schriften, gij gelooft de profeten, die, zoals gij wel moet zien, van Mij getuigen, en toch wilt gij tot Mij niet komen, naar wie zij u heen wijzen." Hun vervreemding van Christus was de schuld, niet zozeer van hun verstand als van hun wil. Dit wordt uitgedrukt als ene klacht: Christus bood het leven aan, maar het werd niet aangenomen. Er is in Jezus Christus leven voor arme zielen, wij kunnen het leven hebben, het leven der vergeving, en genade, en vertroosting, en heerlijkheid. Leven is de volkomenheid van ons bestaan en sluit alle geluk in, en Christus is ons leven. Zij, die dat leven wensen te hebben, moeten

tot Jezus Christus er voor komen, wij kunnen het verkrijgen, zo wij er om tot Hem komen. Het onderstelt ene instemming van het verstand met de leer van Christus, en met het getuigenis omtrent Hem gegeven. Het is gelegen in de toestemming van den wil in Zijn bestuur en genade, en het brengt een ongeveinsde onderwerping te weeg van ons hart en onze genegenheden aan Zijn wil en gebod. De enige reden, waarom zondaren sterven, is dat zij niet tot Christus willen komen om leven en zaligheid van Hem te ontvangen. Het is niet omdat zij niet kunnen, maar omdat zij niet willen. Zij willen het aangeboden leven niet aannemen, omdat het geestelijk en Goddelijk is, en zij willen het niet aannemen op de voorwaarden, waarop het hun is aangeboden, en zij willen ook de bestemde middelen daartoe niet gebruiken. Zij willen niet genezen worden, want zij willen zich aan de methode der genezing niet onderwerpen. De moedwil en de hardnekkigheid der zondaren in het afwijzen van de aanbiedingen der genade zijn een grote smart voor den Heere Jezus, en waarover Hij klaagt. De woorden, vers 41: Ik neem gene eer van mensen, staan in een tussenzin, om ene tegenwerping te voorkomen, alsof Hij Zijn eigen eer of heerlijkheid zocht, en zich tot hoofd ener partij opwierp, door allen te verplichten tot Hem te komen en Hem toe te juichen. Hij heeft de toejuiching der mensen noch begeerd, noch gezocht: Hij heeft niet gestreefd naar dien wereldsen glans en pracht, waarin de vleselijk-gezinde Joden verwachtten, dat de Messias zou verschijnen. Hij gebood hun, die Hij genas, Hem niet bekend te maken, en onttrok zich aan hen, die Hem koning wilden maken. Hij had de toejuiching der mensen niet. In plaats van eer te ontvangen van mensen, heeft Hij zeer veel versmaadheid van mensen ontvangen, want Hij heeft zich zelven vernietigd.

3. Hij had de toejuiching der mensen niet nodig, zij heeft niets toegevoegd aan de ere van Hem, dien al de engelen Gods aanbidden, ook heeft zij Hem niet anders behaagd dan in zover zij overeenkomstig den wil des Vaders was, en strekken kon tot het geluk van hen, die door Hem ere te geven, veel groter eer van Hem ontvingen. Hun gebrek aan liefde tot God: Ik ken ulieden, dat gij de liefde Gods in uzelven niet hebt, vers 42. Waarom zou het Mij verwonderen, dat gij niet tot Mij komt, daar u toch zelfs het eerste beginsel van den natuurlijken Godsdienst ontbreekt, welke is de liefde tot God? De reden, waarom de mensen Christus veronachtzamen, is, dat zij God niet liefhebben, want indien wij God waarlijk liefhadden, dan zouden wij ook Hem liefhebben, die Zijn uitgedrukt beeld is, en dan zouden wij ons haasten om tot Hem te komen, door wie alleen wij in Gods gunst hersteld kunnen worden. Hij beschuldigde hen, in vers 37, van onbekendheid met God, en hier van gebrek aan liefde tot Hem, de mensen hebben gene liefde tot God, omdat zij gene begeerte hebben Hem te kennen. Let op: Ten eerste. De misdaad, die hun ten laste gelegd wordt: Gij hebt de liefde Gods niet in u. Zij beweerden grote liefde te hebben tot God, en dachten dit te bewijzen door hun ijver voor de wet, den tempel en den sabbat, en toch waren zij in werkelijkheid zonder de liefde Gods. Er zijn velen, die een fraaie belijdenis van den Godsdienst afleggen, maar toch hun gebrek aan liefde tot God tonen door hun veronachtzaming van Zijne geboden, zij haten Zijne heiligheid en onderschatten Zijne goedheid. Het is de liefde Gods in ons, de liefde, die zetelt in ons hart, een levend, werkzaam beginsel in het hart, die God wil aannemen, de liefde, die in ons hart is uitgestort, Romeinen 5:5.

Ten tweede. Het bewijs voor deze beschuldiging, door de persoonlijke kennis van Christus, die de harten onderzoekt, Openbaring 2:23, en weet wat in den mens is, Ik ken u. Christus doorziet al onze bedekselen, en tot een iegelijk onzer kan Hij zeggen: Ik ken u.

1. Christus kent de mensen beter dan hun naburen hen kennen. Het volk dacht, dat de Schriftgeleerden en Farizeeën zeer vrome en Godvruchtige mensen waren, maar Christus wist, dat zij de liefde Gods niet in zich hadden.

2. Christus kent de mensen beter dan zij zich zelven kennen. Deze Joden hadden een zeer goeden dunk van zich zelven, maar Christus wist hoe verdorven hun binnenste was, in weerwil van het schoonschijnende uiterlijk. Wij kunnen ons zelven bedriegen, maar Hem kunnen wij niet bedriegen.

3. Christus kent mensen, die Hem niet kennen en niet willen kennen. Hij ziet op hen, die al hun best doen om hun ogen van Hem af te wenden, en noemt diegenen bij hun naam, hun waren naam, die Hem niet gekend hebben. Een andere misdaad, die hun ten laste gelegd wordt, is hun bereidwilligheid

om valse Christussen en valse profeten te ontvangen, terwijl zij hardnekkig Hem tegenstonden, die de ware Messias is, vers 43. Ik ben gekomen in den naam Mijns Vaders, en gij neemt Mij niet aan, zo een ander komt in zijn eigen naam, dien zult gij aannemen. Ontzet u hierover, gij hemelen, want Mijn volk heeft twee boosheden gedaan, Jeremia 2:12, 13. Grote boosheden, voorwaar! Ten eerste. Zij hebben: den springader des levenden waters verlaten, want zij hebben Christus niet willen aannemen, die gekomen is in den naam Zijns Vaders, Zijne opdracht had van Zijn Vader, en alles deed tot Zijne eer.

Ten tweede. Zij hebben zich zelven bakken uitgehouwen, gebroken bakken. Zij horen naar ieder, die in zijn eigen naam tot hen komt. Zij geven hun eigen zegeningen op, hetgeen al erg genoeg is, en het is voor valse ijdelheden, dat nog erger is. Merk hier op:

1. Het zijn valse profeten, die komen in hun eigen naam, die lopen zonder gezonden te zijn, en slechts zich zelven bedoelen.

2. Het is rechtvaardig in God, dat Hij hen bedrogen liet worden door valse profeten, die de liefde der waarheid niet hebben aangenomen, 2 Thessalonicenzen 2:10, 11. De dwalingen van den antichrist zijn de rechtvaardige straf voor hen, die de leer van Christus niet gehoorzamen. Zij, die hun ogen sluiten voor het ware licht, worden door het oordeel Gods overgegeven om eindeloos om te dwalen in vals licht, en door ieder ignis fatuus ter zijde te worden afgeleid.

3. Het is de grote dwaasheid van velen, dat zij een afkeer hebben van oude waarheden, terwijl zij iedere nieuwe dwaling met geestdrift ontvangen, zij walgen van het manna, en ondertussen voeden zij zich met as. Nadat de Joden Christus en Zijn Evangelie hadden verworpen, werden zij voortdurend bedrogen door valse Christussen en valse profeten, Mattheus 24:24, en hun neiging om de zodanige te volgen veroorzaakte die beroeringen en opstanden, welke hun val verhaastten. Er wordt hun hier ook hoogmoed en ijdelheid ten laste gelegd, en als gevolg daarvan, ongeloof, vers 44. Scherpelijk hun ongeloof bestraft hebbende, doet Hij, als een wijs geneesheer, onderzoek naar de oorzaak er van, en legt Hij de bijl aan den wortel. Zij veronachtzaamden en onderschatten Christus, omdat zij zich zelven bewonderden en overschatten, Hier is: Ten eerste. Hun eerzucht naar wereldse grootheid. Christus verachtte haar: vers 41. Zij hebben er hun hart op gezet. Gij neemt eer van elkaar. Dat is: "Gij verwacht een Messias in uitwendige pracht en belooft uzelven wereldse eer door Hem te zullen verkrijgen.

Gij neemt eer:

1. "Gij begeert haar te ontvangen, en streeft hiernaar in al uw doen."

2. "Gij geeft eer aan anderen en juicht hen toe, met geen ander doel dan dat zij op hun beurt u zullen eren en toejuichen." Het is de kunstgreep van den hoogmoedige ere toe te werpen aan anderen, opdat zij op hem zelven terug zal vallen.

3. "Gij draagt er zorg voor om alle eer voor uzelven te behouden, haar tot uw eigen partij te bepalen, alsof gij het monopolie had van hetgeen eervol is". De achting of eerbied, die u betoond wordt, neemt gij aan voor uzelven, en geeft haar niet aan God, en daarin handelt gij dan zoals Herodes gehandeld heeft. De mensen en hun gevoelens te vergoden, en zich dan door hen te laten vergoden is, een afgoderij, die evengoed als elke andere indruist tegen het Christendom.

Ten tweede. Hun veronachtzamen van geestelijke eer, welke hier genoemd wordt de eer, die van God alleen is, deze zochten zij niet, om deze bekommerden zij zich niet. Ware eer is die, welke alleen van God komt, diegenen zijn in waarheid eerbaar en acht baar, die door Hem in het verbond worden opgenomen, en met wie Hij gemeenschap oefent. Deze eer hebben al de heiligen. Allen, die in Christus geloven, ontvangen door Hem de eer, die van God komt. Hij is niet partijdig, Hij zal ere geven waar Hij genade geeft. Deze eer, die van God komt, moeten wij zoeken, moeten wij op het oog hebben, met niets minder moeten wij tevreden wezen, Romeinen 2:29. Wij moeten haar ons loon achten, zoals de Farizeeën den lof der mensen. Zij, die niet tot Christus komen, en zij, die naar wereldse eer streven, tonen dat zij niet de eer zoeken, die van God komt, en dat is hun dwaasheid en hun verderf.

Ten derde. De invloed, dien dit had op hun ongeloof. "Hoe kunt gij geloven, als gij aldus gezind zijt?" Let hier op:

1. Dat de moeilijkheid om te geloven uit ons zelven voortkomt en uit ons bederf, wij maken ons zelf het werk zwaar, en dan klagen wij dat wij het niet doen kunnen.

2. Dat de eerzucht, het streven naar wereldse eer, een grote hinderpaal is voor het geloof in Christus. Hoe kunnen zij geloven, die van den lof en de toejuiching der mensen hun afgod maken? Als de belijdenis en het oefenen van ernstige Godsvrucht uit de mode zijn, overal tegengesproken worden, -als men zich over Christus en Zijne volgelingen verbaast, als een Christen te zijn hetzelfde is als een "gesprenkelde vogel" te zijn (en dat is gewoonlijk het geval) hoe kunnen zij dan geloven, wier hoogste eerzucht het is een schoon gelaat te tonen naar het vlees? 6. De laatste getuige, op wie Hij zich beroept, is Mozes, vers 45 en verder. De Joden hadden een grote verering voor Mozes, en lieten er zich op voorstaan Mozes' discipelen te zijn, zij gaven voor Mozes aan te hangen in hun tegenstand tegen Christus. Maar Christus toont hun hier:

a. Dat Mozes een getuige was tegen de ongelovige Joden, en hen verklaagde bij den Vader. Die u verklaagt is Mozes. Dit kan verstaan worden: of: Als het verschil aantonende tussen de wet en het Evangelie. Mozes, dat is de wet, verklaagt u, want door de wet is de kennis der zonde, zij veroordeelt u, zij is hun, die op haar betrouwen, ene bediening des doods en der verdoemenis. Maar het doel van Christus' Evangelie is niet ons te verklagen: Meent niet, dat Ik u verklagen zal. Christus

is niet in de wereld gekomen om iedereen te bedillen, met iedereen te twisten, of als iemand, die de handelingen der mensen bespioneert, of om misdaden uit te lokken, neen, Hij is gekomen om een Voorspraak niet om een beschuldiger te zijn, om verzoening teweeg te brengen tussen God en den mens, niet om hen nog meer van elkaar te verwijderen. Welke dwazen waren zij dan, die Mozes aanhingen tegenover Christus, en onder de wet wilden zijn? Galaten 4:21. Of, als het blijkbaar onredelijke aantonende van hun ongeloof: "Denkt niet, dat Ik Mij van uwe rechtbank op Gods rechtbank zal beroepen, en u zal tarten om dáár te verantwoorden wat gij tegen Mij doet, zoals de belaagde onschuld gewoonlijk doet, neen, dat heb Ik niet nodig, gij zijt alrede aangeklaagd en voor het hof des hemels gedaagd. Mozes zelf zegt genoeg om u schuldig te doen verklaren en u te doen veroordelen om uw ongeloof". Zij moeten zich ten opzichte van Christus niet vergissen, hoewel Hij een profeet was, zal Hij Zijn in vloed in den hemel niet gebruiken tegen hen, die Hem hebben vervolgd, Hij heeft niet, gelijk Elia, God aangesproken tegen Israël, Romeinen 11:2:noch, evenals Jeremia, begeerd Gods wraak van hen te zien, Jeremia 20:12. In stede van hen, die Hem kruisigden, bij den Vader te verklagen, heeft Hij gebeden: Vader, vergeef hun. En laat hen zich ook niet vergissen omtrent Mozes, alsof hij hen zou steunen in hun verwerpen van Christus, neen, die u verklaagt is Mozes, op welken gij gehoopt hebt. Uitwendige voorrechten en voordelen zijn gewoonlijk de ijdele hoop van hen, die Christus en Zijne genade verwerpen. De Joden hoopten op Mozes en dachten, dat zij behouden zouden worden, omdat zij zijne wetten en inzettingen hadden. Zij, die betrouwen op hun voorrechten, zonder ze te gebruiken, zullen niet slechts in hun vertrouwen teleurgesteld worden, maar diezelfde voorrechten zullen tegen hen getuigen.

b. Dat Mozes een getuige was voor Christus en Zijne leer, vers 46, 47.

Hij heeft van Mij geschreven. Mozes heeft inzonderheid van Christus geprofeteerd als het Zaad der vrouw, het Zaad van Abraham, den Silo, den groten Profeet. De ceremoniën van de wet van Mozes waren een voorbeeld degene, die komen zou. De Joden maakten Mozes tot den patroon, of beschermer, van hun oppositie tegen Christus, maar Christus toont hun hier hun dwaling, wel verre dat Mozes tegen Christus geschreven zou hebben, heeft hij voor Hem geschreven, en van Hem geschreven. Maar Christus legt hier den Joden ten laste, dat zij Mozes niet geloofden. Hij had gezegd, vers 45, dat zij op Mozes betrouwden, maar hier bewijst Hij hun, dat zij Mozes niet geloofden. Zij betrouwden op zijn naam, maar zij namen zijne leer niet aan in haar waren zin en. betekenis, hetgeen in de geschriften van Mozes betreffende den Messias was, hebben zij niet recht begrepen, en zij hebben er ook geen geloof aan gehecht. Hij bewijst die beschuldiging uit hun ongeloof aan Hem: Indien gij Mozes geloofde, zo zoudt gij Mij geloven. De zekerste toetssteen voor het geloof is gelegen in hetgeen het uitwerkt. Velen zeggen dat zij geloven, maar zij worden gelogenstraft door hun daden, want indien zij de Schriften geloofden, zij zouden anders handelen. Zij, die het ene deel der Schrift wezenlijk geloven, zullen ook de gehele Schrift geloven. De profetieën van het Oude Testament zijn zo volkomen vervuld in Christus, dat zij, die Christus verwierpen, hiermede die profetieën loochenden. Uit hun niet geloven van Mozes leidt Hij af, dat het niet vreemd was, dat zij Hem verwierpen: Zo gij zijne schriften niet gelooft, hoe zult gij Mijne woorden geloven? Hoe zou men kunnen denken dat gij Mijne woorden zoudt geloven? Indien gij de gewijde Schriften niet gelooft, de orakelen in zwart op wit, hoe zult gij Mijne woorden geloven, daar op het gesproken woord gewoonlijk minder gelet wordt dan op het geschreven woord. Indien gij Mozes niet gelooft, voor wie gij zulk een hoge verering hebt, hoe zult gij Mij geloven, dien gij met zoveel minachting aanziet? Zie Exodus 6:11. Indien gij niet gelooft wat Mozes van Mij gesproken en geschreven heeft, hetgeen een krachtig getuigenis voor Mij is, hoe zult gij dan geloof hebben in Mij

en in Mijne zending? Indien wij de premissen niet erkennen, hoe zullen wij dan de er uit afgeleide gevolgtrekking erkennen? De waarheid van den Christelijken Godsdienst een zaak van zuiver Goddelijke openbaring zijnde, hangt zij ook af van het Goddelijk gezag der Schrift, indien wij dus niet in de Goddelijke ingeving dier Schiften geloven, hoe zullen wij dan de leer van Christus aannemen? Aldus eindigt Christus' pleitrede voor zich zelven ter beantwoording van de tegen Hem ingebrachte beschuldiging. Wat zij uitgewerkt heeft is ons onbekend: maar voor het ogenblik schijnt hun mond gestopt te zijn geweest, en uit schaamtegevoel moesten zij de vervolging wel opgeven, maar toch bleef hun hart onveranderd.

HOOFDSTUK 6

1 Na dezen vertrok Jezus over de zee van Galilea, welke is de zee van Tiberias.
2 En Hem volgde een grote schare, omdat zij Zijn tekenen zagen, die Hij deed aan de kranken.
3 En Jezus ging op den berg, en zat aldaar neder met Zijn discipelen.
4 En het pascha, het feest der Joden, was nabij.
5 Jezus dan, de ogen opheffende, en ziende, dat een grote schare tot Hem kwam, zeide tot Filippus: Van waar zullen wij broden kopen, opdat deze eten mogen?
6 (Doch dit zeide Hij, hem beproevende; want Hij wist Zelf, wat Hij doen zou.)
7 Filippus antwoordde Hem: Voor tweehonderd penningen brood is voor dezen niet genoeg, opdat een iegelijk van hen een weinig neme.
8 Een van Zijn discipelen, namelijk Andreas, de broeder van Simon Petrus, zeide tot Hem:
9 Hier is een jongsken, dat vijf gerstebroden heeft, en twee visjes; maar wat zijn deze onder zo velen?
10 En Jezus zeide: Doet de mensen neerzitten. En er was veel gras in die plaats. Zo zaten dan de mannen neder, omtrent vijf duizend in getal.
11 En Jezus nam de broden, en gedankt hebbende, deelde Hij ze den discipelen, en de discipelen degenen, die neergezeten waren; desgelijks ook van de visjes, zoveel zij wilden.
12 En als zij verzadigd waren, zeide Hij tot Zijn discipelen: Vergadert de overgeschoten brokken, opdat er niets verloren ga.
13 Zij vergaderden ze dan, en vulden twaalf korven met brokken van de vijf gerstebroden, welke overgeschoten waren degenen, die gegeten hadden.
14 De mensen dan, gezien hebbende het teken, dat Jezus gedaan had, zeiden: Deze is waarlijk de Profeet, Die in de wereld komen zou.
15 Jezus dan, wetende, dat zij zouden komen, en Hem met geweld nemen, opdat zij Hem Koning maakten, ontweek wederom op den berg, Hij Zelf alleen.
16 En als het avond geworden was, gingen Zijn discipelen af naar de zee.
17 En in het schip gegaan zijnde, kwamen zij over de zee naar Kapernaum. En het was alrede duister geworden, en Jezus was tot hen niet gekomen.
18 En de zee verhief zich, overmits er een grote wind waaide.
19 En als zij omtrent vijf en twintig of dertig stadiën gevaren waren, zagen zij Jezus, wandelende op de zee, en komende bij het schip; en zij werden bevreesd.
20 Maar Hij zeide tot hen: Ik ben het; zijt niet bevreesd.
21 Zij hebben dan Hem gewilliglijk in het schip genomen; en terstond kwam het schip aan het land, daar zij naar toe voeren.
22 Des anderen daags de schare, die aan de andere zijde der zee stond, ziende, dat aldaar geen ander scheepje was dan dat ene, daar Zijn discipelen ingegaan waren, en dat Jezus met Zijn discipelen in dat scheepje niet was gegaan, maar dat Zijn discipelen alleen weggevaren waren;
23 (Doch er kwamen andere scheepjes van Tiberias, nabij de plaats, waar zij het brood gegeten hadden, als de Heere gedankt had.)
24 Toen dan de schare zag, dat Jezus aldaar niet was, noch Zijn discipelen, zo gingen zij ook in de schepen, en kwamen te Kapernaum, zoekende Jezus.
25 En als zij Hem gevonden hadden over de zee, zeiden zij tot Hem: Rabbi, wanneer zijt Gij hier gekomen?
26 Jezus antwoordde hun en zeide: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: gij zoekt Mij, niet omdat gij tekenen gezien hebt, maar omdat gij van de broden gegeten hebt, en verzadigd zijt.

27 Werkt niet om de spijs, die vergaat, maar om de spijs, die blijft tot in het eeuwige leven, welke de Zoon des mensen ulieden geven zal; want Dezen heeft God de Vader verzegeld.
28 Zij zeiden dan tot Hem: Wat zullen wij doen, opdat wij de werken Gods mogen werken?
29 Jezus antwoordde en zeide tot hen: Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, Dien Hij gezonden heeft.
30 Zij zeiden dan tot Hem: Wat teken doet Gij dan, opdat wij het mogen zien, en U geloven? Wat werkt Gij?
31 Onze vaders hebben het Manna gegeten in de woestijn; gelijk geschreven is: Hij gaf hun het brood uit den hemel te eten.
32 Jezus dan zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Mozes heeft u niet gegeven het brood uit den hemel; maar Mijn Vader geeft u dat ware Brood uit den hemel.
33 Want het Brood Gods is Hij, Die uit den hemel nederdaalt, en Die der wereld het leven geeft.
34 Zij zeiden dan tot Hem: Heere, geef ons altijd dit Brood.
35 En Jezus zeide tot hen: Ik ben het Brood des levens; die tot Mij komt, zal geenszins hongeren, en die in Mij gelooft, zal nimmermeer dorsten.
36 Maar Ik heb u gezegd, dat gij Mij ook gezien hebt, en gij gelooft niet.
37 Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen; en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen.
38 Want Ik ben uit den hemel nedergedaald, niet opdat Ik Mijn wil zou doen, maar den wil Desgenen, Die Mij gezonden heeft.
39 En dit is de wil des Vaders, Die Mij gezonden heeft, dat al wat Hij Mij gegeven heeft, Ik daaruit niet verlieze, maar hetzelve opwekke ten uitersten dage.
40 En dit is de wil Desgenen, Die Mij gezonden heeft, dat een iegelijk, die den Zoon aanschouwt, en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe; en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage.
41 De Joden dan murmureerden over Hem, omdat Hij gezegd had: Ik ben het Brood, Dat uit den hemel nedergedaald is.
42 En zij zeiden: Is deze niet Jezus, de Zoon van Jozef, Wiens vader en moeder wij kennen? Hoe zegt Deze dan: Ik ben uit den hemel nedergedaald?
43 Jezus antwoordde dan, en zeide tot hen: Murmureert niet onder elkander.
44 Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke; en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage.
45 Er is geschreven in de profeten: En zij zullen allen van God geleerd zijn. Een iegelijk dan, die het van den Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij.
46 Niet dat iemand den Vader gezien heeft, dan Die van God is; Deze heeft den Vader gezien.
47 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Die in Mij gelooft, heeft het eeuwige leven.
48 Ik ben het Brood des levens.
49 Uw vaders hebben het Manna gegeten in de woestijn, en zij zijn gestorven.
50 Dit is het Brood, dat uit den hemel nederdaalt, opdat de mens daarvan ete, en niet sterve.
51 Ik ben dat levende Brood, dat uit den hemel nedergedaald is; zo iemand van dit Brood eet, die zal in der eeuwigheid leven. En het Brood, dat Ik geven zal, is Mijn vlees, hetwelk Ik geven zal voor het leven der wereld.
52 De Joden dan streden onder elkander, zeggende: Hoe kan ons deze Zijn vlees te eten geven?
53 Jezus dan zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden: Tenzij dat gij het vlees des Zoons des mensen eet, en Zijn bloed drinkt, zo hebt gij geen leven in uzelven.
54 Die Mijn vlees eet, en Mijn bloed drinkt, die heeft het eeuwige leven; en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage.
55 Want Mijn vlees is waarlijk Spijs, en Mijn bloed is waarlijk Drank.

56 Die Mijn vlees eet, en Mijn bloed drinkt, die blijft in Mij, en Ik in hem.
57 Gelijkerwijs Mij de levende Vader gezonden heeft, en Ik leve door den Vader; alzo die Mij eet, dezelve zal leven door Mij.
58 Dit is het Brood, dat uit den hemel nedergedaald is; niet gelijk uw vaders het Manna gegeten hebben, en zijn gestorven. Die dit Brood eet, zal in der eeuwigheid leven.
59 Deze dingen zeide Hij in de synagoge, lerende te Kapernaum.
60 Velen dan van Zijn discipelen, dit horende, zeiden: Deze rede is hard; wie kan dezelve horen?
61 Jezus nu, wetende bij Zichzelven, dat Zijn discipelen daarover murmureerden, zeide tot hen: Ergert ulieden dit?
62 Wat zou het dan zijn, zo gij den Zoon des mensen zaagt opvaren, daar Hij te voren was?
63 De Geest is het, Die levend maakt; het vlees is niet nut. De woorden, die Ik tot u spreek, zijn geest en zijn leven.
64 Maar er zijn sommigen van ulieden, die niet geloven. Want Jezus wist van den beginne, wie zij waren, die niet geloofden, en wie hij was, die Hem verraden zou.
65 En Hij zeide: Daarom heb Ik u gezegd, dat niemand tot Mij komen kan, tenzij dat het hem gegeven zij van Mijn Vader.
66 Van toen af gingen velen Zijner discipelen terug, en wandelden niet meer met Hem.
67 Jezus dan zeide tot de twaalven: Wilt gijlieden ook niet weggaan?
68 Simon Petrus dan antwoordde Hem: Heere, tot Wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens.
69 En wij hebben geloofd en bekend, dat Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods.
70 Jezus antwoordde hun: Heb Ik niet u twaalf uitverkoren? En een uit u is een duivel.
71 En Hij zeide dit van Judas, Simons zoon, Iskariot; want deze zou Hem verraden, zijnde een van de twaalven.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Het wonder der broden, vers 1-14,

II. Christus' wandelen op het water, vers 15-21,

III. De toestroming des volks tot Hem te Kapernaum, vers 22-25,

IV. Zijne samenspreking met hen naar aanleiding van het wonder der broden, waarin Hij hen bestraft wegens hun zoeken van de spijze, die vergaat, en hen aanspoort om naar geestelijke spijze uit te zien, vers 26, 27, hun tonende hoe zij moeten arbeiden voor geestelijke spijze, vers 28, 29, en waarin die geestelijke spijze bestaat, vers 30-59,

V. Hun ontevredenheid om hetgeen Hij gezegd had, en Zijne bestraffing, die Hij hun deswege gaf, vers 60-65,

VI. Veler afval van Hem, en Zijne rede tot de discipelen, die Hem bleven volgen bij die gelegenheid, vers 66-71.

Johannes 6:1-14

Wij hebben hier het bericht van Jezus' spijziging van vijf duizend mannen met vijf broden en twee visjes, welk wonder ook in dit opzicht merkwaardig is, dat het de enige daad is in het leven van Christus, die door alle vier evangelisten vermeld wordt. Johannes, die gewoonlijk geen melding maakt van hetgeen door hen verhaald wordt, die voor hem geschreven hebben, maakt hier echter wèl melding van, omdat de volgende rede er mede in verband staat. Merk op:

I. De plaats en den tijd, waar en wanneer dit wonder gewrocht werd, welke opgetekend zijn tot meerder bewijs van de waarheid der geschiedenis. Er wordt niet gezegd, dat het eens op zekeren tijd- niemand weet waar-gebeurd is, neen, de omstandigheden zijn nauwkeurig opgegeven, opdat naar het feit een onderzoek kan worden ingesteld.

1. De landstreek, waarin het voorviel, vers 1. Hij vertrok over de zee van Galilea, elders genoemd "de zee van Genesareth,', hier "de zee van Tiberias", naar ene stad in de nabijheid, die onlangs door Herodes vergroot en verfraaid werd, en aldus genoemd was ter ere van keizer Tiberius, en waarvan hij waarschijnlijk zijne hoofdstad had gemaakt. Christus is deze binnenzee niet direct overgestoken, maar is langs de kust naar een andere plaats aan dezelfde zijde gevaren. Het is niet God verzoeken om over water te reizen, als er een goede gelegenheid voor is, zelfs naar die plaatsen, die wij ook over land kunnen bereiken, want Christus heeft nooit den Heere, Zijn God verzocht, Mattheus 4:7.

2. Het gezelschap, dat bij Hem was: Hem volgde een grote schare, omdat zij Zijne tekenen zagen, vers 2. Terwijl onze Heere Jezus het land doorging goeddoende, leefde Hij voortdurend in het midden der scharen, die Hem meer moeite veroorzaakten dan ere gaven. Vrome mensen, die nuttig zijn voor anderen, moeten niet klagen over drukte, als zij God dienen in hun geslacht, het zal tijd genoeg voor ons zijn om te genieten, als wij in de wereld komen, waar wij God zullen genieten. Christus' wonderen heeft velen achter Hem getrokken, die toch niet wezenlijk tot Hem getrokken waren. Door het vreemde ervan werd hun nieuwsgierigheid bevredigd, maar de kracht er van heeft toch niet hun geweten overtuigd.

3. Christus koos ene plaats, die geschikt was om hen te onthalen, vers 3. Jezus ging op den berg, en zat aldaar neer met Zijne discipelen, ten einde beter gezien en gehoord te kunnen worden door de scharen, die Hem gevolgd waren. Het was een spreekgestoelte door de natuur gevormd, en niet zoals dat van Ezra, dat opzettelijk daarvoor gemaakt was. Christus was er nu toe gekomen een veldprediker te zijn, een prediker in de open lucht, maar Zijn woord was er niet minder om, en niet minder waardig om aangenomen te worden door hen, die Hem nog volgden, niet slechts als Hij uitging naar een woeste plaats, maar ook als Hij op een berg ging. Dáár zat Hij neer, zoals leraren in cathedra -op den leerstoel. Hij zat daar niet op Zijn gemak, niet in staatsie, maar wel als Een met gezag bekleed, bereid om verzoek of bede te ontvangen van hen, die tot Hem kwamen. Hij zat neer met Zijne discipelen. Hij verwaardigde zich hen bij Hem te laten neerzitten, ten einde hen te eren voor de schare, en hun een voorproef te geven van de heerlijkheid, waarin zij weldra met Hem gezeten zullen zijn. Er wordt van ons gezegd, dat wij mede gezet zijn in den hemel in Christus Jezus. Efeziërs 2:6.

4. Den tijd, wanneer het was. De eerste woorden: Na dezen, betekenen niet, dat dit onmiddellijk gevolgd is op hetgeen in het vorige hoofdstuk verhaald is, want het was geruimen tijd daarna, zij

hebben slechts de betekenis van na verloop van tijd. Maar er wordt ons gezegd, dat het was, toen het Pascha nabij was, hetgeen hier opgetekend is:

a. Omdat dit wellicht al de apostelen van hun onderscheidene expedities terug had doen komen, waarop zij als reizende predikers waren uitgezonden, ten einde hun Meester te vergezellen naar Jeruzalem om het feest te houden.

b. Omdat het de gewoonte der Joden was de nadering van het pascha dertig dagen tevoren met enige plechtigheid te vieren, zo hebben zij er dan lang tevoren naar uitgezien, hebben met het oog daarop de wegen in orde gebracht, bruggen hersteld, zo dit nodig was, en over de inzetting van het Pascha met elkaar gesproken.

c. Omdat wellicht de nadering van het Pascha, toen iedereen wist, dat Christus zou opgaan naar Jeruzalem en dus enigen tijd afwezig zou zijn, de schare des te ijveriger tot Hem deed gaan. Het vooruitzicht van onze goede gelegenheden te verliezen om goeds voor onze ziel te ontvangen, behoort ons op te wekken om er een dubbel goed gebruik van te maken zolang wij ze hebben. En als plechtige feesten naderen, dan is het goed om er ons op te bereiden door op het woord van Christus te letten.

II. Het wonder zelf. En hiervoor hebben wij te letten op:

1. De notitie, die Christus nam van de scharen, die tot Hem waren gekomen, vers 5. Jezus dan de ogen opheffende, en ziende, dat een grote schare tot Hem kwam. Het waren ongetwijfeld arme, geringe lieden, want uit de zodanige bestaan gewoonlijk de volksmenigten, inzonderheid in zulke afgelegen hoeken des lands. Toch toonde Christus er behagen in te hebben, dat zij tot Hem gekomen waren, en was Hij bezorgd voor hun welzijn, om ons te leren ons neer te buigen tot de geringen, en zodanige niet bij de honden onzer kudde te stellen, die Christus bij de lammeren van Zijne kudde gesteld heeft. De zielen der armen zijn even dierbaar aan Christus en behoren ook ons even dierbaar te zijn als de zielen der rijken.

2. Het onderzoek door Hem ingesteld naar de wijze om in hun behoeften te voorzien. Hij richtte zich tot Filippus, die van den beginne Zijn discipel was geweest en al Zijne wonderen gezien had, inzonderheid het wonder van het veranderen van water in wijn, en dus kon men verwachten, dat hij zou zeggen: "Heere, indien het U behaagt, zult Gij hen allen gemakkelijk kunnen spijzigen". Zij die, evenals Israël, getuigen zijn geweest van Christus' werken en gedeeld hebben in het voordeel er van, zijn niet te verontschuldigen als zij zeggen: Zou God ene tafel kunnen toerichten in de woestijn? Filippus was van Bethsaïda, in de nabijheid van welke stad Christus zich nu bevond, en daarom zou hij hen het best aan mondvoorraad uit de eerste hand kunnen helpen, waarschijnlijk waren de meesten uit het gezelschap hem ook bekend, en was hij in zorge over hen. Nu vroeg Christus: Van waar zullen wij broden kopen, opdat dezen eten mogen?

a. Hij acht het een besliste zaak, dat zij allen met Hem moeten eten. Men zou zo denken, dat Hij, hen genezen en onderwezen hebbende, nu genoeg voor hen gedaan had, en dat zij nu veeleer hadden moeten overleggen, hoe Hem en Zijne discipelen te onthalen, want sommigen van hen waren waarschijnlijk rijk, en wij weten, dat Christus en Zijne discipelen arm waren, toch zorgt Hij er nu voor hen te onthalen. Zij, die Christus' geestelijke gaven willen aannemen, zullen, in plaats van er

voor te betalen, er voor betaald worden. Hun zielen gevoed hebbende met het brood des levens, voedt Christus nu ook hun lichaam, om te tonen dat de Heere voor het lichaam is, en ons aan te moedigen tot bidden om ons dagelijks brood, en ons een voorbeeld te geven van medelijden met de armen, Jakobus 2:15, 16.

b. Zijne vraag is: Van waar zullen wij broden kopen? Zijne armoede in aanmerking genomen, zou men denken, dat Hij veeleer zou vragen: Van waar zullen wij geld hebben om brood voor hen te kopen? Maar Hij wil liever alles wat Hij heeft ten koste leggen dan hen gebrek te laten lijden. Hij wil kopen om te geven, en wij moeten arbeiden om te kunnen geven, Efeziërs 4:28.

3. Het doel van deze vraag, het was slechts om het geloof van Filippus op de proef te stellen, want Hij wist zelf wat Hij doen zou, vers 6. Onze Heere Jezus is nooit ten einde raad, hoe moeilijk het geval ook is, Hij weet wat Hij te doen heeft, Handelingen 15:18. Hij weet de gedachten, die Hij denkt over Zijn volk, Jeremia 29:11, en Hij verkeert nooit in het onzekere, als wij het niet weten, dan weet Hij zelf wat Hij doen zal.

b. Als Christus Zijn volk in onzekerheid laat ten opzichte van het een of het ander, dan is het Zijne bedoeling hen op de proef te stellen. De vraag bracht Filippus in verlegenheid, maar Christus stelde hem die vraag voor om hem te beproeven of hij zou zeggen: "Heere, indien Gij Uwe macht ten hunnen behoeve wilt aanwenden, dan behoeven wij geen brood te kopen."

4. Het antwoord van Filippus op deze vraag, Voor twee honderd penningen brood is voor dezen niet genoeg, vers 7. " Meester, het dient nergens toe om te spreken van het kopen van brood voor dezen, want er is hier in den omtrek niet zoveel brood te krijgen, en wij hebben ook zoveel geld niet, vraag slechts aan Judas, die de beurs heeft". Twee honderd penningen van hun geld staat gelijk met ongeveer twee en zeventig gulden van het onze, en zo zij die som ineens uitgeven, dan hebben zij niets over en zullen zelven honger moeten lijden. Hugo de Groot berekent, dat voor twee honderd penningen nauwelijks genoeg zou zijn voor twee duizend mensen, maar Filippus wilde zo zuinig mogelijk doen, ieder slechts een weinig geven, en de natuur, zeggen wij, is met weinig tevreden. Let op die zwakheid van Filippus' geloof, dat hij, alsof de Heere van dat gezin een gewoon persoon was, in deze verlegenheid slechts op gewone wijze voorziening verwachtte. Christus zou thans tot hem hebben kunnen zeggen, wat Hij later tot hem gezegd heeft: Ben Ik zo langen tijd met u geweest, en hebt gij Mij niet gekend, Filippus? Of, gelijk God tot Mozes in een zelfde geval gezegd heeft: zou dan des Heeren hand verkort zijn? Wij zijn maar al te geneigd Gods macht te mistrouwen, als de zichtbare en gewone middelen ontbreken, dat is: Hem niet verder te vertrouwen dan wij Hem zien kunnen.

5. Het bericht dat Christus ontving van een ander discipel betreffende den voorraad, dien zij hadden. Het was Andreas, hier aangeduid als de broeder van Simon Petrus, hoewel hij in het discipelschap ouder was dan Petrus, en het middel geweest is om Petrus tot Christus te brengen. Maar Petrus heeft hem later zo ver overtroffen, dat hij aangeduid wordt door zijne betrekking tot Petrus. Hij maakte Christus nu bekend met hetgeen zij bij zich hadden, en hierin kunnen wij zien:

b. De kracht zijner liefde voor hen, over wie hij zijn Meester bezorgd zag, daar hij bereid was alles te brengen wat zij hadden, hoewel hij niet wist of zij er later zelf geen gebrek aan zouden hebben, en iedereen zou gezegd hebben, dat men het eerst voor zich zelven moet zorgen. Hij heeft dien

voorraad niet verborgen gehouden, onder voorgeven van er verstandiger mede om te gaan dan de Meester, maar eerlijk noemt hij Hem den gehelen voorraad. Hier is een jongsken, paidarion -een kleine knaap, die waarschuwing gewoon was het gezelschap te volgen, zoals zoetelaars een legerkamp volgen om levensmiddelen te verkopen, en de discipelen hadden wat hij bij zich had voor zich besteld, en het bestond uit vijf gerstebroden en twee visjes. Die provisie was grof en gewoon, gerstebroden. Kanaän was een land van tarwe, Deuteronomium 8:8, deszelfs inwoners werden gewoonlijk gespijsd met het vette der tarwe, Psalm 81:17, maar Christus en Zijne discipelen waren al blijde met gerstebrood. Hieruit volgt nu niet, dat wij altijd gehouden zijn zulk grof voedsel te nuttigen, en daar iets Godsdienstigs in te vinden. -Als God ons fijnere spijzen geeft, zo laat ons ze aannemen en er dankbaar voor zijn -maar wèl volgt hieruit, dat wij geen smakelijke spijzen moeten begeren, Spreuken 23:3, niet moeten murmureren als wij ons met grof voedsel moeten behelpen, maar er tevreden en dankbaar voor moeten zijn, het was gerstebrood, dat Christus had, en het is beter dan wij verdienen. Laat ons ook de geringe spijzen der armen niet minachten, gedenkende dat Christus er zich mede vergenoegd heeft. Die voorraad was gering en ontoereikend, er waren slechts vijf broden, en die waren zo klein, dat een jongske ze kon dragen, en wij bevinden, dat twintig gerstebroden met nog andere eetwaren ter aanvulling, niet voldoende waren om zonder wonder voor honderd mensen een middagmaal op te leveren, 2 Koningen 4:42, 43. Er waren slechts twee visjes (duo opsaria) zo klein, dat een er van slechts een brokje was. Ik houd het er voor dat die visjes gezouten waren, want zij hadden geen vuur om ze te bereiden. De voorraad van brood was klein, maar de voorraad van vis was naar verhouding nog kleiner, zodat menige bete droog broods genuttigd moest worden, eer men er een maaltijd van had, maar zij waren er tevreden mede. Brood is spijs voor onzen honger, maar van hen, die murmureerden om vlees, wordt gezegd: zij begeerden spijze naar hun lust, Psalm 78:18. Andreas was gewillig dat die voorraad aan het volk gegeven zou worden, voor zover hij dan strekte. Een mistrouwende vrees van zelf gebrek te zullen hebben moet ons niet weerhouden in onze liefdadigheid aan anderen. b, Zie de zwakheid van zijn geloof in dat woord: Wat zijn deze onder zo velen? Dit aan te bieden aan zo groot een menigte mensen is ene bespotting. Filippus en hij hadden het wezenlijke besef niet van Christus' macht (waarvan zij toch zo rijke ervaring hadden) dat zij behoorden te hebben. Wie heeft het leger van Israël gevoed in de woestijn? Hij, die door een enig man duizend kon jagen, kon ook met een enkel brood duizend mensen voeden.

6. Christus' orders aan de discipelen om de gasten te doen neerzitten, vers 10:"Doet de mensen neerzitten, al is het ook, dat gij niets hebt om hen voor te zetten, en laat dat aan Mij over." Dat was als een kopen zonder geld, maar Christus wilde hiermede hun gehoorzaamheid op de proef stellen. Let nu:

a. Op het ameublement van de eetzaal: Er was veel gras in die plaats, hoewel het een woeste plaats was. Zie hoe milddadig de natuur is, zij "doet het gras op de bergen uitspruiten, Psalm 147:8. Dat gras werd niet gegeten, God geeft niet slechts genoeg, maar meer dan genoeg. Hier was dit overvloedige gras op de plaats waar Christus predikte, het Evangelie brengt nog andere zegeningen met zich: De aarde geeft haar gewas, Psalm 67:7. Dit overvloedige gras maakte de plaats geriefelijk voor hen, die op den grond moesten zitten, en diende hen tot kussens, of bedden, zoals die waarop zij aanzaten aan den maaltijd, Esther 1:6, en, in aanmerking genomen wat Christus zegt van het gras des velds, Mattheus 6:29, 30, waren die bedden voortreffelijker dan die van Ahasveros, de pracht der natuur is het heerlijkst.

b. Het aantal der gasten: Omtrent vijf duizend, een groot feestmaal, voorstellende het Evangelie, dat een feestmaal is voor alle volken, Jesaja 25:6, een feestmaal voor allen, die komen.

7. De uitdeling, vers 11. Merk op:

a. Dat zij geschiedde met dankzegging. Wij behoren Gode dank te zeggen voor ons voedsel, want het is een zegen om het te hebben, en wij hebben het uit de hand van God en moeten het ontvangen met dankzegging, 1 Timotheus 4:4, 5. En dat is het lieflijke in onze tijdelijke zegeningen, dat zij ons de stof aanbieden voor en de gelegenheid geven tot dien heerlijken plicht der dankzegging. Hoewel onze levensmiddelen grof en schaars zijn, behoren wij God toch te danken voor hetgeen wij hebben.

b. Het werd uitgedeeld uit de hand van Christus door de handen der discipelen, vers 11. Al onze gerieflijkheden komen oorspronkelijk uit de hand van Christus tot ons, wie ze ook tot ons moge brengen, Hij is het, die ze ons zendt, Hij deelt uit aan hen, die uitdelen aan ons. Voor de uitdeling van het brood des levens aan hen, die Hem volgen, behaagt het Hem gebruik te maken van Zijne discipelen, zij zijn de dienaren aan Christus' tafel, of liever Zijne huisbezorgers, om aan ieder ter rechter tijd het bescheiden deel spijze te geven.

c. Het geschiedde tot algemene voldoening. Zij hebben ieder niet een weinig genomen, neen, allen hadden zij zoveel zij wilden, zij waren niet op rantsoen gesteld, maar hadden een vollen maaltijd, en in aanmerking genomen hoe lang zij gevast hadden, met welk een eetlust zij dus aanzaten, hoe aangenaam dit wonderdadige voedsel geweest kan zijn, meer aangenaam dan gewoon voedsel, was het niet weinig, waaraan zij genoeg hadden, toen zij vrij van alle onkosten zoveel aten als zij wilden. Christus is niet karig voor hen, die Hij voedt met het brood des levens, Psalm 81:11. Er waren slechts twee visjes, en toch hadden zij er van zoveel zij wilden. Hij heeft die niet bewaard voor de aanzienlijker gasten onder hen, en de armen slechts met droog brood weggezonden, neen, Hij heeft allen gelijkelijk onthaald, want zij waren allen even welkom. Zij, die het zich voeden met vis vasten noemen, doen smaadheid aan Christus' feestmaal hier, dat een volkomen maaltijd was.

8. De zorg, die gedragen werd voor de resten.

a. Christus' orders hiervoor, vers 12.

Als zij verzadigd waren, en ieder het merkbare getuigenis in zich had van de waarheid van het wonder, zei Christus tot de discipelen, de dienaren, die Hij gebruikte: Vergadert de overgeschoten brokken. Wij moeten altijd zorg dragen om geen van Gods goede gaven te verspillen, want hoewel zij ons ruim en ten volle zijn toebedeeld, is het toch onder de voorwaarde, dat er geen moedwillige verkwisting zij. De Joden waren zeer nauwgezet om geen brood teloor te laten gaan, het niet op den grond te laten vallen of het te vertreden. "Wie brood veracht, valt in den afgrond der armoede," was een spreekwoord onder hen. Hoewel Christus nieuwen voorraad kon gebieden telkenmale als het Hem behaagde, wilde Hij toch, dat de overgeschoten brokken vergaderd zouden worden. Als wij verzadigd zijn, moeten wij ons herinneren, dat er anderen zijn, die gebrek lijden, en ook wij zelven kunnen er nog toe komen gebrek te moeten lijden. Zij, die het vermogen willen hebben om liefdadigheid te beoefenen, moeten zuinig en zorgzaam zijn. Indien deze overgeschoten brokken van het brood op het gras waren blijven liggen, dan zouden de dieren en de vogelen er op af zijn gekomen, maar voedsel, dat geschikt is voor den mens, gaat teloor als men het voor de dieren

overlaat. Christus heeft dit bevel om de overgeschoten brokken te vergaderen niet gegeven, voordat allen verzadigd waren, wij moeten niet beginnen te sparen en te bewaren, voordat alles uitgegeven is wat r aar behoren is, want dat is een meer dan betamelijk terughouden. Ds. Baxter merkt hier aan: "Hoe veel te minder behoren wij dan Gods Woord. of hulpmiddelen, of onzen tijd, of andere dergelijke grote zegeningen teloor te laten te gaan!"

b. Het opvolgen van deze orders, vers 13, Zij vergaderden ze dan, en vulden twaalf korven met brokken, hetgeen een bewijs was, niet slechts van de waarheid van het wonder, dat zij gevoed waren, niet met verbeelding, maar met werkelijke spijze (getuigen de resten) maar van de grootheid er van, zij waren niet slechts verzadigd, maar dit alles was nog overgebleven. Zie hoe ruim de Goddelijke milddadigheid is, zij vult niet slechts den beker, zij doet hem overvloeien, brood genoeg, ja overvloed van brood, in het huis onzes Vaders. De brokken vulden twaalf korven, een voor iedere discipel, aldus werden zij met interest betaald voor hun bereidwilligheid om hetgeen zij hadden af te staan voor den algemenen, of openbaren dienst, zie 2 Kronieken 31:10. De Joden stellen het zich ten wet, om, als zij een maaltijd gebruikt hebben, een stuk brood op tafel te laten, waarop de zegen der dankzegging na den maaltijd kan rusten, want het is een vloek over den goddeloze, dat er niets overig zal zijn, dat hij ete, Job 20:21.

III. Wij zien hier den invloed, dien dit wonder had op hen, die er de weldaad van genoten hebben, vers 14:zij zeiden: Deze is waarlijk de profeet. Zelfs de Joden uit de gans gewone volksklasse verwachtten, dat de Messias in de wereld komen zou, en dat Hij een groot profeet zou zijn. Zij spraken hier met stelligheid van Zijne komst. De Farizeeën verachtten hen, als niet wetende de wet, maar zij schijnen toch meer geweten te hebben van Hem, die het einde der wet is, dan de Farizeeën. De wonderen door Christus gewrocht hebben klaarlijk bewezen, dat Hij de beloofde Messias was, een leraar van God gekomen, de grote profeet, en het kon niet anders of zij moesten aan de verbaasde aanschouwers er van de overtuiging geven, dat Hij het was, die komen zou. Er waren velen, die de overtuiging hadden, dat Hij de profeet was, die in de wereld komen zou, maar toch Zijne leer niet van harte aannamen, want zij hebben er niet in volhard. Er is in de vermogens van verdorven, ongeheiligde zielen zulk een gebrek aan samenhang en consequentie, dat het voor de mensen mogelijk is Christus als den profeet te erkennen, die komen zou, terwijl zij Hem toch geen gehoor geven.

Johannes 6:15-21

Hier zien wij, hoe Christus zich terugtrok van de scharen.

1. Let op hetgeen Hem bewoog om zich terug te trekken: het was omdat Hij bemerkte, dat zij, die Hem erkenden als den profeet, die komen zou, zouden komen, en Hem met geweld nemen, opdat zij Hem koning maakten, vers 15. Nu hebben wij hier een voorbeeld:

a. Van den ongeregelden ijver van sommigen van Christus' volgelingen, zij willen niets minder dan Hem koning maken. Dit nu was een daad van ijver voor de eer van Christus, en tegen de minachting, die de heersende partij in de Joodse kerk Hem betoonde. Het deed hun leed om zo groot een weldoener der wereld er zo weinig in geëerd te zien, en dewijl dus de koningstitel als de hoogste ere beschouwd werd, wilden zij Hem koning maken, wetende, dat de Messias koning moest zijn, en indien Hij een profeet was gelijk Mozes, dan moest Hij ook een soevereine vorst en wetgever zijn. En zo zij Hem niet op den heiligen berg Zion tot die waardigheid kunnen verheffen, dan zullen zij zich voorlopig met een berg in Galilea tevreden stellen. Zij, die door Christus met de koninklijke keurspijzen des hemels gevoed werden, behoren, uit dankbaarheid voor dit gunstbetoon, Hem tot hun koning te maken, Hem op den troon te plaatsen van hun hart, laat Hem, die ons gespijzigd heeft, over ons heersen. Maar het was een ongeregelde ijver, want, Ten eerste. Hij was gegrond op ene dwaling betreffende den aard van Christus' koninkrijk, alsof dit koninkrijk van deze wereld zou zijn en Hij in uitwendige pracht moest verschijnen, ene kroon op Zijn hoofd, en een leger aan Zijne voeten, zulk een koning, als zij Hem maken wilden, hetgeen een even sterke verkleining was van Zijne heerlijkheid, als om goud te vernissen of een robijn te beschilderen. Juiste denkbeelden omtrent Christus' koninkrijk zullen ons bij de rechte methoden doen blijven om het te bevorderen. Ten tweede. Die ijver werd opgewekt door liefde tot het vlees, zij wilden Hem tot hun koning maken, die hen, zonder dat zij er voor behoefden te werken, zo overvloedig kon spijzigen, hen kon verlossen van den vloek om hun brood in het zweet huns aanschijns te moeten eten. Ten derde. Het was om een werelds doeleinde te bevorderen, zij hoopten, dat dit een schone gelegenheid zou zijn om het Romeinse juk, dat zij zo moede waren, af te schudden, als zij iemand aan hun hoofd hadden, die een leger goedkoper van levensmiddelen kon voorzien, dan een ander een gewoon huisgezin. Zij waren verzekerd van de zenuw van den oorlog, hen kon niet falen, zij moesten voorspoed hebben en hun aloude vrijheden herwinnen. Aldus wordt de Godsdienst dikwijls onteerd om voor wereldse belangen te dienen. "Jezus wordt gemeenlijk gezocht, niet om Zijnentwil, maar voor iets anders", zegt Augustinus. Ja meer, het was, ten vierde, een woelig, oproerig pogen, een verstoren van den openbaren vrede, het land zou er een toneel des oorlogs door worden, en blootgesteld aan den toorn der Romeinen. Ten vijfde. Het was tegen den zin en het bedoelen van den Heere Jezus zelven, want zij wilden Hem nemen met geweld, of Hij er al of niet in bewilligde. Zij, die Christus ene eer opdringen, die Hij van hun hand niet begeerd heeft, mishagen Hem en doen Hem de grootste oneer aan. Zij, die zeggen: Ik ben van Christus in oppositie tegen hen, die van Apollos en Cefas zijn (Christus dus tot een partijhoofd maken) nemen Hem met geweld, om Hem tegen Zijn zin tot koning te maken.

b. Wij hebben hier een voorbeeld van den ootmoed en de zelfverloochening van den Heere Jezus, toen zij Hem koning wilden maken, ontweek Hij. Wel verre van dit plan te ondersteunen, heeft Hij het verijdeld. Hierin heeft Hij een getuigenis nagelaten: a. tegen het streven naar wereldse eer, waarvoor Hij volkomen onvatbaar was, en Hij wil dat ook wij voor zodanige eerzucht als dood

zullen zijn. Indien zij gekomen waren om Hem met geweld tot een gevangene te maken, Hij zou hen met niet meer ijver hebben kunnen ontwijken, dan nu zij Hem koning wilden maken. Laat ons dan niet begeren de afgod te zijn der menigte, of naar ijdele eer verlangen. b. Tegen partijzucht en oproer, verraad en muiterij, en alles wat st rekt om den landsvrede te verstoren. Hieruit blijkt, dat Hij geen vijand was van den keizer, en ook niet gewild heeft dat Zijne volgelingen dit zijn zouden, integendeel, zij moeten "de stillen in het land zijn". Hij wil, dat Zijne dienstknechten alles afwijzen wat naar muiterij zweemt, en dat zij hun invloed alleen ten gunste van hun werk zullen aanwenden.

2. Merk op werwaarts Hij zich terugtrok: Hij ontweek wederom op den berg -eis to oros, den berg, waar Hij gepredikt had, vers 3, van waar Hij was neergekomen in de vlakte om het volk te spijzigen, en toen keerde Hij er alleen terug om in afzondering te zijn. Hoewel Christus zo nuttig was in het voorste der woelingen, wilde Hij soms toch alleen zijn, om ons te leren ons nu en dan af te zonderen van de wereld, ten einde des te vrijer gemeenschap te oefenen met God en onze eigen ziel: "en", zegt de ernstige Christen, "men is nooit minder alleen. dan wanneer men alleen is." De openbare diensten moeten de oefeningen der Godsvrucht in de eenzaamheid niet verdringen.

II. Wij hebben nu den nood der discipelen op zee. Die met schepen ter zee afvaren, handel doende op de grote wateren, die zien de werken des Heeren. Als Hij spreekt, doet Hij een stormwind opstaan, Psalm 107:23, 24. Pas dit toe op deze discipelen.

1. Hun afgaan naar de zee in een schip, vers 16, 17. Als het avond geworden was, en zij hun dagwerk volbracht hadden, was het tijd om den blik naar huis te richten, en daarom gingen zij aan boord en zetten koers naar Kapernaum. Zij deden dit op bijzondere aanwijzing van hun Meester, met de bedoeling (schijnt het wel) om hen uit weg te krijgen van de verzoeking om steun te bieden aan hen, die Hem koning wilden maken.

2. Hier is de storm, die opkwam en het woord Gods vervulde. Zij waren discipelen van Christus, en bevonden zich op den weg des plichts. Christus was op den berg en bad voor hen, en toch waren zij nu in nood. De gevaren en beproevingen van dezen tegenwoordigen tijd kunnen zeer wel samengaan met ons deel hebben aan Christus en Zijne voorbede. Zij waren kortelings onthaald aan Christus' tafel, maar na den zonneschijn van lieflijkheid en vertroosting is storm te verwachten.

a. Het was alrede duister geworden, waardoor de storm nog gevaarlijker werd. Soms zijn Gods kinderen in benauwdheid, en kunnen den weg niet zien om er uit te geraken: in het duister ten opzichte van de oorzaak hunner benauwdheid, het doel en de strekking er van, en wat het einde er van zal wezen.

b. Jezus was tot hen niet gekomen. Toen zij in den storm waren, waarvan wij lezen in Mattheus 8:23 en verder. was Jezus met hen, maar nu had hun welbeminde zich onttrokken en was weggegaan. De afwezigheid van Christus is het, die de benauwdheden der Christenen zo zeer verzwaart.

c. De zee verhief zich, overmits er een grote wind waaide. Het weer was kalm en fraai toen zij in zee staken (zij waren niet zo vermetel om in een storm onder zeil te gaan), maar de storm stak op toen zij op zee waren. In tijden van kalmte en rust moeten wij ons voorbereiden op onrust en beroering, want die kan komen als wij er het minst op verdacht zijn. Laat het de Godvruchtigen vertroosten, als zij in een storm op zee zijn, dat Christus' discipelen het ook waren, en laat de beloften van onzen

goedertieren God een tegenwicht wezen voor de bedreigingen van een onstuimige, toornige zee. Al zijn zij ook in een storm en in het duister, zijn zij er toch niet erger aan toe dan Christus' discipelen geweest zijn. Wolken en donkerheid kunnen soms rondom de kinderen des lichts en des dags zijn.

3. Wij hebben nu Christus' tijdige nadering, toen zij zich in dat gevaar bevonden, vers 19.

Zij hadden geroeid (door den tegenwind waren zij genoodzaakt de roeiriemen te gebruiken), omtrent vijf en twintig of dertig stadiën. De Heilige Geest, die dit verhaal heeft ingegeven, zou met juistheid het getal der stadiën hebben kunnen opgeven, daar dit echter slechts een bijkomende omstandigheid is, werd zij overgelaten aan de gissing van den schrijver. En toen zij nu een goed eind op zee waren, zagen zij Jezus, wandelende op de zee. Zie hier:

a. Christus' macht over de wetten der natuur, om ze naar Zijn welbehagen te beheersen of te doen ophouden. Het is natuurlijk, dat zware lichamen in het water zinken, maar Christus wandelde op het water als op droog land, hetgeen groter was dan Mozes' klieven van het water en er door heen te wandelen.

b. Christus' zorg over Zijne discipelen in den nood: Hij kwam bij het schip, want daarvoor wandelde Hij op het water, zoals Hij op den hemel vaart tot hulp Zijns volks, Deuteronomium 33:26. Hij zal hen niet zonder troost laten, als Hij ziet, dat zij door onweder voortgedreven, ongetroost zijn. Als zij, gelijk Johannes, verbannen zijn naar afgelegen oorden, of-gelijk Paulus en Silas-opgesloten in ene gevangenis, dan zal Hij toch toegang tot hen vinden en nabij hen zijn.

c. De vertroosting, die Christus' Zijn discipelen geeft in hun vreze. Zij werden bevreesd, meer bevreesd voor een spooksel (want zij dachten een spooksel te zien) dan voor den wind en de golven. Het is schrikkelijker om met de oversten der duisternis te worstelen dan met een stormachtige zee. Toen zij dachten een demon te zien, die wellicht den storm had verwekt, waren zij meer verschrikt dan zij waren toen zij niets zagen dan hetgeen natuurlijk was. Onze werkelijke gevaren worden dikwijls zeer verzwaard door onze ingebeelde gevaren, de schepselen onzer eigen verbeelding. Zelfs de naderingen van troost en uitredding worden dikwijls zo verkeerd begrepen en uitgelegd, dat zij de aanleiding worden van vrees en verwarring. Dikwijls zijn wij niet slechts meer geschrikt dan gedeerd, maar soms het meest verschrikt als wij op het punt staan van geholpen te worden. Maar hoe liefderijk heeft Christus hun vrees tot bedaren gebracht door dat woord van medelijden en ontferming, vers 20:Ik ben het, zijt niet bevreesd. Niets is krachtiger om zondaren tot overtuiging te brengen dan dat woord: Ik ben Jezus, dien gij vervolgt, en niets is krachtiger om de heiligen te vertroosten dan dat woord: "Ik ben Jezus, dien gij liefhebt, Ik ben het, die u liefheb, en het goede voor u wil, zijt niet bevreesd voor Mij, noch voor den storm." Als benauwdheid nabij is, dan is Christus nabij.

4. Hun spoedige aankomst aan de haven hunner bestemming, vers 17.

a. Zij heetten Christus welkom in het schip, zij hebben Hem gewilliglijk in het schip genomen. Als Christus zich voor een wijle verwijdert, dan is dit om zich des te meer dierbaar te doen zijn bij Zijne terugkomst aan Zijne discipelen, die Zijne tegenwoordigheid waarderen boven alles, Hooglied 3:4.

b. Christus bracht hen veilig naar de kust: terstond kwam het schip aan het land, daar zij naar toe voeren. Het schip der kerk, waarin Christus' discipelen zich met alles wat zij hebben, hebben ingescheept, kan wel zeer heen en weer worden geslingerd, en in grote benauwdheid zijn, toch zal het ten laatste veilig de haven binnenlopen, geslingerd op zee, maar niet verongelukt, neergeworpen, doch niet verdorven, de braambos brandende, doch niet verteerd. De macht en de tegenwoordigheid van den Koning der kerk zal hare verlossing bespoedigen en gemakkelijk maken, en de moeilijkheid overwinnen, waarvoor de bekwaamheid en den ijver van al haar andere vrienden tekortschoten. De discipelen hadden hard geroeid, maar konden toch niet hun doel bereiken, voordat Christus in het schip was, en toen was het werk plotseling volbracht. Als wij Christus Jezus, den Heere, hebben aangenomen, Hem gewilliglijk hebben aangenomen, kunnen wij, hoewel de nacht duister en de wind stormachtig is, ons toch hiermede vertroosten, dat wij weldra aan de kust zullen zijn, en er zelfs dichter bij zijn dan wij denken. Menige twijfelende, bekommerde ziel wordt door een lieflijke verrassing naar den hemel overgebracht, eer zij het weet.

Johannes 6:22-27

In deze verzen hebben wij:

I. Het nauwkeurig onderzoek door het volk naar Christus ingesteld, vers 23, 24. Zij zagen de discipelen naar zee gaan, zij zagen Christus zich terugtrekkende naar den berg, waarschijnlijk met een wenk, dat Hij begeerde alleen te zijn voor ene wijle, daar zij er echter hun hart op gezet hadden om Hem koning te maken, hebben zij Hem willen opwachten bij Zijne terugkomst, daar ook op den volgenden dag hun ijver nog niet verkoeld was.

1. Zij waren in grote verlegenheid omtrent Hem. Hij was weggegaan, en zij wisten niet wat er van Hem was geworden. Zij zagen, dat daar geen boot was dan die, waarin de discipelen waren afgevaren. De Voorzienigheid had dit zo beschikt ter bevestiging van het wonder van Zijn wandelen op de zee, want er was geen andere boot, waarin Hij kon gegaan zijn. Zij hadden ook gezien, dat Jezus niet met Zijne discipelen in het schip was gegaan, maar dat dezen zonder Hem in zee waren gestoken, en Hem aan hun zijde van het water hadden gelaten. Zij, die Christus willen vinden, moeten nauwkeurig al Zijne bewegingen gadeslaan, en de tekenen leren verstaan van Zijne tegenwoordigheid en afwezigheid, ten einde daarnaar hun koers te richten.

2. Zij waren zeer ijverig om Hem te zoeken. Zij zochten in den omtrek, en toen zij zagen dat Jezus aldaar niet was, noch Zijne discipelen (noch Hij zelf, noch iemand anders, die hun inlichting kon geven) besloten zij Hem elders te zoeken. Zij, die Christus willen vinden, moeten Hem naarstiglijk zoeken, Hem zoeken totdat zij Hem vinden, zij moeten gaan van zee tot zee, om het woord Gods te zoeken, veeleer dan er zonder te blijven leven, en zij, die door Christus met het brood des levens gespijzigd werden, moeten hun zielen in ernstige begeerten naar Hem doen uitgaan. In gemeenschap met Christus wenst hij, die vee! heeft, nog meer te ontvangen. Nu besluiten zij om naar Kapernaum te gaan om Hem te zoeken. Daar bevond zich Zijn hoofdkwartier, en daar heeft Hij ook meestal gewoond. Derwaarts waren Zijne discipelen heengegaan, en zij wisten, dat Hij niet lang van hen afwezig zou blijven. Zij, die Christus willen vinden, moeten op de voetstappen der kudde afgaan. Gods voorzienigheid gaf hun de gunstige gelegenheid om er over zee heen te kunnen gaan, dat de kortste weg was, want er kwamen andere scheepjes van Tiberias, dat verderop lag aan dezelfden oever, dichtbij, hoewel niet zo dicht bij, de plaats, waar zij het brood gegeten hadden, en in deze scheepjes konden zij spoedig naar Kapernaum komen, waarheen die boten ook waarschijnlijk op weg waren. Zij, die in oprechtheid Christus zoeken, de gelegenheid zoeken om gemeenschap met Hem te oefenen, worden gewoonlijk door Gods voorzienigheid daarin geholpen en geleid. De gelegenheid hebbende om melding te maken van hun eten van het vermenigvuldigde brood, voegt de evangelist er bij: als de Heere gedankt had, vers 11. Zo getroffen waren de discipelen door de dankzegging huns Meesters, dat zij nooit den indruk konden vergeten, dien zij op hen gemaakt had, het was hun lieflijk de Godvruchtige woorden te gedenken, die toen uit Zijn mond zijn voortgekomen. Dat was het schone en lieflijke van dien maaltijd, en wat hem merkwaardig heeft gemaakt, hun hart was brandende in hen.

3. Zij maakten gebruik van de gelegenheid, die zich aanbood, zij gingen ook in de schepen en kwamen te Kapernaum, zoekende Jezus. Zij hebben niet gedraald, niet uitgesteld, in de hoop van Hem wel aan deze zijde van het water weer te zien, neen, hun overtuiging sterk en hun begeerte warm zijnde, zijn zij Hem terstond gevolgd. Goede voornemens lopen soms op niets uit, omdat zij

niet bijtijds ten uitvoer zijn gebracht. Zij kwamen te Kapernaum, en voor zoveel blijkt, hadden deze onoprechte volgelingen van Christus een kalmen, aangenamen overtocht, terwijl die van Zijn oprechte discipelen ruw en stormachtig was. Het is niet vreemd, dat de beste mensen het soms het ergst hebben in deze boze wereld. Zij kwamen, zoekende Jezus. Zij, die Christus willen vinden en vertroosting in Hem willen vinden, moeten bereid zijn zich moeite te geven, en evenals dezen, zee en land omreizen om Hem te zoeken en te dienen, die van den hemel op de aarde is gekomen om ons te zoeken en zalig te maken.

II. Den goeden uitslag van hun onderzoek: Zij hebben Hem gevonden over de zee, vers 25. Christus zal, vroeg of laat, gevonden worden van hen, die Hem zoeken, en het is wel der moeite waard de zee over te steken, ja om van zee tot zee te gaan, en van de rivier tot aan de einden der aarde, om Christus te zoeken, zo wij Hem slechts ten laatste vinden. Deze lieden zijn later gebleken onoprecht te zijn, niet gedreven door een goed beginsel, en toch hebben zij zo groot een ijver betoond. Geveinsden kunnen zeer vooraan staan in het waarnemen van Gods inzettingen. Als de mensen niets anders van hun liefde voor Christus hebben te tonen, dan hun bijwonen van predikatie en bidstond, en hun liefde voor een goede prediking, dan hebben zij reden om te denken, dat zij niet beter zijn dan deze schare, die zo ijverig Christus gezocht heeft. Maar hoewel deze lieden nu geen betere beginselen hadden, en Christus dat wist, was Hij toch gewillig om van hen gevonden te worden, en hen in gemeenschap met zich toe te laten. Al zouden wij ook het hart der geveinsden kennen, moeten wij, zolang hun belijdenis goed is, hen toch niet afsnijden van onze gemeenschap, en nog veel minder mogen wij dit, als wij hun hart niet kennen.

III. De vraag, die zij Hem deden, nadat zij Hem gevonden hadden: Rabbi! wanneer zijt gij hier gekomen? Naar vers 59 schijnt het, dat zij Hem in de synagoge hadden gevonden. Zij wisten dat dit de plaats was, waar zij Christus het waarschijnlijkst vinden zouden. Het was Zijne gewoonte om de openbare Godsdienstoefeningen bij te wonen, Lukas 4:16. Christus moet gezocht en zal gevonden worden in de bijeenkomsten van Zijn volk, en in de bediening der sacramenten, het behaagt Hem de openbare Godsverering door Zijne tegenwoordigheid te eren, en er zich bekend te maken. Dáár vonden zij Hem, en al wat zij Hem nu te zeggen hebben is: Rabbi! wanneer zijt gij hier gekomen? Zij zagen, dat Hij geen koning gemaakt wilde worden, en daarom spreken zij daar nu niet meer van, maar zij noemen Hem Rabbi, hun leraar. Hun vraag betreft niet slechts den tijd, maar ook de wijze van Zijne komst aldaar, niet slechts wanneer, maar "hoe zijt gij hier gekomen?" Want er was geen schip om Hem over te varen. Zij waren nieuwsgierig in hun vraag naar Christus' bewegingen, maar gans niet bezorgd, om op hun eigene acht te geven.

IV. Het antwoord, dat Christus hun gaf (wat ging het hun aan wanneer en hoe Hij hier was gekomen?), het was een antwoord zoals zij er een nodig hadden.

1. Hij legt het verdorven beginsel bloot, dat hen er toe gebracht had om Hem te volgen, vers 26. "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, Ik, die het hart doorgrond en weet wat er in den mens is, Ik, de Amen, de getrouwe Getuige, Openbaring 3:14, 15, g ij zoekt Mij, en daar doet ge wèl aan, maar het is niet uit een goed beginsel". Christus weet niet slechts wat wij doen, maar waarom wij het doen. Dezen hebben Christus gevolgd:

a. Niet om den wille van Zijne leer: niet omdat gij tekenen gezien hebt. De tekenen waren de grote bevestiging van Zijne leer. Nicodemus zocht Hem naar aanleiding van Zijne tekenen, Hoofdstuk 3:2,

en leidde de kracht Zijner werken af uit de waarheid van Zijn woord, maar deze lieden waren zo stompzinnig en achteloos, dat zij nooit hieraan gedacht hebben. Maar:

b. Zij deden het om huns buiks wil: omdat gij van de broden gegeten hebt en verzadigd zijt, niet omdat Hij hen had onderwezen, maar omdat Hij hen had gevoed. Hij had hun gegeven: a. Een volledig maal eten, zij hadden gegeten en zijn verzadigd geworden, en sommigen van hen waren misschien zo arm, dat zij in lang niet geweten hadden wat het is om genoeg te hebben, te eten en nog over te laten. b. Een keurig maal eten, gelijk de wonderdadige wijn van de beste was, zo zal de wonderdadige spijze waarschijnlijk meer dan gewoon aangenaam zijn geweest. cc. Een goedkoop maal eten, dat hun niets heeft gekost, er werd hun gene rekening gegeven. Velen volgen Christus om de broden en niet uit liefde. Dat doen zij, die met hun belijdenis van den Godsdienst werelds voordeel op het oog hebben, omdat zij er tot eer en aanzien door kunnen komen. Quanti profuit nobis haecfabula de Christo. Hoe voordelig is ons die fabel omtrent Christus niet geweest! heeft een der pausen gezegd. Deze lieden gaven Christus den eretitel van Rabbi, en betoonden Hem groten eerbied, toch heeft Hij hun getrouwelijk hun geveinsdheid onder het oog gebracht. Hieruit moeten Zijne dienstknechten leren degenen niet te vleien, zich niet door schone woorden te laten omkopen om vrede te roepen voor allen, die hen rabbi noemen, maar getrouwe bestraffing te geven als daar oorzaak voor is.

2. Hij wijst hun betere beginselen aan, vers 27, werkt om de spijs, die blijft tot in het eeuwige leven. Met de Samaritaanse vrouw had Hij over geestelijke dingen gesproken onder het beeld van water, hier spreekt Hij er van onder de gelijkenis van spijs, naar aanleiding van de broden, die zij gegeten hadden. Zijn doel is:

a. Ons te matigen in ons werelds streven: Werkt niet om de spijs, die vergaat. Dat verbiedt geen eerlijken arbeid voor het brood onzes bescheiden deels, 2 Thessalonicenzen 3:12. Maar wij moeten de dingen dezer wereld niet onze voornaamste zorg of belang maken. De dingen dezer wereld zijn spijze, die vergaat. Wereldse rijkdom, eer en genot zijn spijze, zij voedt de verbeelding (en dikwijls is dit dan ook alles), en vult den buik. Dat zijn dingen, waarnaar de mensen hongeren als naar spijze, en waarmee zij zich overladen, en zolang als zij duren kan het vleselijk-gezinde hart het voor lief nemen en er van leven, maar zij vergaan, zij zijn van een vergankelijken aard, verdorren vanzelf, en zijn aan duizend ongevallen blootgesteld. Zij, die er het meest van hebben, zijn er niet zeker van ze te zullen hebben zo lang als zij leven, maar wèl zijn zij er zeker van ze te verliezen, ze te moeten verlaten, als zij sterven. Daarom doen wij dwaas om daarvoor met buitengewonen ijver te werken. Ten eerste. Wij moeten in het Godsdienstige niet werken voor die vergankelijke spijze, dat is: wij moeten onzen Godsdienst niet dienstbaar maken aan wereldse belangen, in oefeningen der Godsvrucht geen wereldlijke voordelen op het oog hebben.

Ten tweede. Wij moeten in het geheel niet werken voor deze spijze, dat is: wij moeten van deze vergankelijke dingen niet ons voornaamste goed maken, noch onze zorg en moeite er voor tot ons voornaamste werk, noch deze dingen het eerst of het meest zoeken, Spreuken 23:4, 5.

b. Ons tot een Godvruchtig streven op te wekken en aan te sporen. "Besteedt uwe moeite aan iets beters, werkt voor de spijze, die der ziele behoort", waarvan Hij aantoont: a. Dat zij onuitsprekelijk begerenswaardig is: Het is ene spijze, die blijft tot in het eeuwige leven. Dat het een geluk is, hetwelk duren zal zolang als wij duren, het verduurt niet slechts de eeuwigheid, maar het zal ons voeden en

versterken tot het eeuwige leven. De zegeningen van het nieuwe verbond zijn onze toebereiding tot het eeuwige leven, ons behoedmiddel er voor, ons onderpand er van. b. Dat zij ontwijfelbaar verkrijgbaar is. Zullen al de schatten der wereld doorzocht, en alle vruchten der aarde bijeen vergaderd worden om ons van ene spijze te voorzien, die duren zal tot in het eeuwige leven? Neen, "de zee zegt: "Zij is niet bij mij." Het gesloten goud kan voor haar niet gegeven worden, maar het is datgene, hetwelk de Zoon des mensen geven zal-hên doosei, hetzij welke spijze, of welk leven de Zoon des mensen geven zal. Merk hier op: Ten eerste. Wie deze spijze geeft: de Zoon des mensen, de grote Heer des huizes en Meester van den voorraad, aan wie de administratie van het koninkrijk Gods onder de mensen is toevertrouwd, en de uitdeling van de genadegaven en vertroostingen van dat koninkrijk, en die macht heeft ons het eeuwige leven te geven met al de middelen er van en toebereidselen er voor. Er wordt ons gezegd er voor te werken, alsof wij het door onze eigen vlijt en inspanning kunnen verkrijgen, en alsof, gelijk een heiden gezegd heeft: Dii laboribus omnia verdunt - de goden alle voordelen verkopen aan de vlijtigen. Maar al hebben wij er nog zoveel voor gewerkt, dan hebben wij het toch niet verdiend als ons loon, neen, de Zoon des mensen geeft het. En wat is vrijer dan ene gave? Het is ene bemoediging, dat Hij, die het heeft te geven, de Zoon des mensen is, want nu kunnen wij hopen, dat de kinderen der mensen, die het zoeken en er voor werken, niet zullen falen om het te verkrijgen.

Ten tweede. Welke macht Hij heeft om het te geven, want dezen heeft God de Vader verzegeld, touton gar ho Patêr esphragisen ho Theos -want dezen heeft de Vader verzegeld (bewezen en betuigd) God te zijn, aldus wordt dit door sommigen gelezen, Hij heeft Hem verklaard de Zoon van God te zijn met macht. Hij heeft Hem verzegeld, dat is: Hij heeft Hem volle macht gegeven om tussen God en den mens te handelen, als Gods gezant bij den mens, en des mensen voorspraak bij God, en Hij heeft deze Zijne opdracht bewezen door wonderen. Hem macht gegeven hebbende, heeft Hij ons de verzekering daarvan gegeven, Hem onbeperkte macht gegeven hebbende, heeft Hij ons overtuigd door ontwijfelbare bewijzen er van, zodat, gelijk Hij met vertrouwen voort kan gaan in Zijne onderneming voor ons, wij ons even gerust aan Hem kunnen overgeven. God de Vader verzegelde Hem met den Geest, die op Hem bleef, door de stem van den hemel, door het getuigenis, dat Hij Hem gaf in tekenen en wonderen. De Goddelijke openbaring is volledig in Hem, in Hem is het gezicht en de profetie verzegeld, Daniël 9:24 1), Hem verzegelen alle gelovigen, dat Hij waar is, Hoofdstuk 3:33, en in Hem zijn zij allen verzegeld, 2 Corinthiërs 1:22.

Johannes 6:28-59

Of deze samenspreking plaatshad met de lieden van Kapernaum, in wier synagoge Christus zich nu bevond, of met hen, die van de andere zijde der zee gekomen waren, is niet zeker en van weinig aanbelang. Het is echter een voorbeeld van Christus' vriendelijke neerbuigendheid, dat Hij hun verlof gaf Hem vragen te doen, en de stoornis niet ten kwade duidde of opnam als ene belediging, al behoorden de vragers ook tot de geringsten Zijner hoorders, en ofschoon zij Zijne onmiddellijke volgelingen niet waren. Zij, die geschikt willen zijn om te onderwijzen, moeten naarstig zijn om te horen, en er zich op toeleggen om te kunnen antwoorden. De leraren zullen verstandig handelen, indien zij, als hun ongepaste en onnutte vragen gedaan worden, daar aanleiding uit nemen om een antwoord te geven, dat nuttig is, zodat wel de vraag ter zijde wordt gesteld, maar de vrager toch onderricht wordt.

I. Daar Christus hun nu gezegd had, dat zij voor de spijze, waarvan Hij gesproken had, moesten werken, vragen zij, welk werk zij moeten doen, en Hij antwoordt, vers 28, 29.

1. Hun vraag was gepast genoeg, vers 28.

Wat zullen wij doen, opdat wij de werken Gods mogen werken? Sommigen houden dit voor een onbeschaamde vraag: "Welke werken Gods kunnen wij doen, die meer en beter zijn dan die wij in gehoorzaamheid aan de wet van Mozes doen?" Ik beschouw het echter veeleer als een ootmoedige, ernstige vraag, welke toont dat zij, voor het ogenblik ten minste, in een goede gemoedsstemming zijn, gewillig om hun plicht te kennen en te doen. En ik stel mij voor dat zij, die deze vraag deden: hoe en wat, vers 30, en zij, die het verzoek deden, vers 34, niet dezelfde personen waren, die murmureerden, vers 41, 42, en streden, vers 52, want dezen worden uitdrukkelijk de Joden genoemd, die uit Judea gekomen waren (want, strikt genomen, werden dezen Joden genoemd) om te vitten, terwijl die mensen uit Galilea waren gekomen, om onderwezen te worden. Deze vraag nu geeft hun overtuiging te kennen, dat zij die eeuwigdurende spijze wilden verkrijgen:

a. Er naar moeten streven om iets groots te doen. Zij, die hun blik hoog richten in hun verwachtingen, en de heerlijkheid Gods wensen deelachtig te worden, moeten ook hun streven hoog richten en er zich op toeleggen de werken Gods te doen, werken, die Hij eist en aanneemt, werken Gods onderscheiden van de werken van wereldse mensen in hun werelds streven. Het is niet genoeg de woorden Gods te spreken, wij moeten de werken Gods doen.

b. Bereid moeten zijn om alles te doen, wat het ook zij.

Wat zullen wij doen? Heere, ik ben bereid alles te doen wat Gij mij zult aanwijzen te doen, al gaat het ook in tegen vlees en bloed, Handelingen 9:6.

2. Christus' antwoord was duidelijk genoeg, vers 29. Dit is het werk Gods, dat gij gelooft. Merk op:

a. Dat het werk des geloofs het werk Gods is. Zij vragen naar de werken Gods (in het meervoud), bekommerd zijnde over vele dingen, maar Christus wijst hen op een werk, dat alles in zich sluit, het ene nodige: dat gij gelooft, dat in de plaats treedt van al de werken der ceremoniële wet, het werk, dat nodig is om alle andere werken welbehaaglijk te doen zijn, en ze teweegbrengt, want zonder

geloof kunt gij Gode niet behagen. Het is Gods werk, want Hij werkt het in ons, het onderwerpt de ziel aan Zijn werken op ons, en wekt de ziel op om te werken voor Hem.

b. Dat geloof het werk Gods is, hetwelk zich verenigt met Christus, en op Hem steunt. Het is te geloven in Hem, als door God gezonden, als den Gevolmachtigde in de grote zaak des vredes tussen God en den mens, als zodanig op Hem te betrouwen, en ons aan Hem over te geven, zie Hoofdstuk 14:1.

II. Christus, hun gezegd hebbende, dat de Zoon des mensen hun die spijze zou geven, vragen zij verder omtrent Hem, en Hij beantwoordt hun vraag.

1. Zij vragen naar een teken, vers 30:Wat teken doet gij dan? Zij hadden in zoverre gelijk, dat, daar Hij geloof van hen vraagt, Hij Zijne geloofsbrieven moet tonen, en door een wonder bewijzen, dat Hij van God was gezonden. Daar Mozes zijne zending door tekenen heeft bewezen, was het nodig, dat Christus, die gekomen is om de ceremoniële wet op te heffen, op dezelfde wijze Zijne zending bewijzen zou: Wat werkt Gij? Welke blijvende hoedanigheden van Goddelijke macht zult Gij geven aan uwe leer? Zij hebben echter hierin misgetast:

a. Dat zij de vele wonderen voorbijzagen, die Hij alrede gewrocht had, en die het overvloedig bewijs Zijner Goddelijke zending waren. Is dit ene ure van den dag om te vragen: Wat teken doet Gij? inzonderheid te Kapernaum, de stapelplaats der wonderen, waar Hij zo vele krachten gedaan had, wonderen die de betekenis van Zijn ambt en Zijne onderneming zozeer deden uitkomen? Waren niet deze zelfde lieden nog onlangs wonderdadiglijk door Hem gespijzigd? Niemand is zo blind als zij, die niet willen zien, want zij kunnen zo blind zijn, dat zij twijfelen of het wel dag is, terwijl de zon in hun ogen schijnt.

b. Dat zij aan de wonderdadige spijziging van Israël in de woestijn de voorkeur gaven boven al de wonderen door Christus gewrocht, vers 31. Onze vaders hebben het manna gegeten in de woestijn, en om aan de tegenwerping kracht bij te zetten halen zij de Schrift aan: Hij gaf hun het brood uit den hemel te eten, genomen uit Psalm 78:23, Hij gaf hemels koren. Welk een goed gebruik zou gemaakt kunnen worden van de geschiedenis, waarnaar zij verwijzen! Het was een gedenkwaardig voorbeeld van Gods macht en goedheid, dat dikwijls tot eer van God vermeld is geworden, Nehemia 9:20, 21. Zie echter hoe deze lieden haar bederven en er een slecht gebruik van maken. Christus bestraft hen om hun voorliefde voor wonderdadig brood, en zegt hun het hart niet te stellen op de spijze, die vergaat. "Maar", zeggen zij, "spijzen voor den buik is het grote goed, dat God aan onze vaders in de woestijn heeft gegeven, waarom zouden wij dan niet werken voor die spijzen? Indien God ze zo hoog heeft geschat, wie zijn wij, dat wij ze niet hoog zouden schatten? Christus had vijf duizend mensen gespijzigd met vijf broden, en had hun dat als een teken gegeven, dat Hij van God was gezonden, maar onder schijn van de wonderen van Mozes te verheerlijken, onderschatten zij stilzwijgend dit wonder van Christus, en ontwijken er het bewijs van. Christus heeft Zijne duizenden gespijzigd, maar Mozes zijne honderdduizenden: Christus heeft hen slechts eens gespijzigd, en toen heeft Hij hen bestraft, die Hem gevolgd waren in de hoop van nog door Hem gespijzigd te worden, en hen afgescheept met ene rede over geestelijke spijze, maar Mozes heeft zijne volgelingen veertig jaren lang gespijzigd, en wonderen waren voor hen gene zeldzaamheden, maar hun dagelijks brood. Christus spijzigde hen met brood uit de aarde, gerstebrood, en vissen uit de zee, maar Mozes heeft Israël gevoed met brood uit den hemel, engelenspijze. Zo hoog hebben

deze Joden opgegeven van het manna, dat hun vaders hebben gegeten, maar hun vaders hebben dat manna evenzeer geminacht, als zij nu de gerstebroden minachtten, zij noemden het zeer licht brood, Numeri 21:5. Zo geneigd zijn wij om de blijken van Gods macht en genade in onzen eigen tijd voorbij te zien of gering te achten, terwijl wij voorgeven vol van bewondering te zijn voor de wonderen, waarvan onze vaders ons verteld hebben. Gesteld nu eens, dat dit wonder van Christus overtroffen werd door dat van Mozes, er waren dan toch andere voorbeelden, waarin Christus' wonderen de zijne overtroffen, en daarenboven, alle ware wonderen bewijzen een Goddelijke leer, al zijn zij niet allen gelijkelijk groot in de bijzonderheden, welke allen verschilden al naar de gelegenheid het vereiste. Zo ver het manna de gerstebroden overtrof, zo ver, ja nog veel verder, overtrof de leer van Christus de wet van Mozes, en Zijn hemelse inzettingen de vleselijke verordeningen van die bedeling. 2 Hier is Christus' antwoord op deze vraag, waarin:

a. Hij hun vergissing herstelt betreffende het typische manna. Het was waar, dat hun vaders het manna hadden gegeten in de woestijn. Maar het was niet Mozes, die het hun gegeven had, zij waren er hem niet voor verplicht, hij was slechts het werktuig, en daarom moeten zij over hem heen zien naar God. Wij vinden zelfs niet, dat Mozes God om het manna gebeden heeft, en hij heeft onbedachtelijk gesproken, toen hij zei: zullen wij water voor ulieden uit deze steenrots hervoorbrengen? Mozes heeft hun noch dat brood, noch dat water gegeven. Het werd hun niet, zoals zij zich verbeeldden, uit den hemel gegeven, uit de hoogste hemelen, maar slechts uit de wolken, en daarom was het niet zoveel beter dan dat, hetwelk, naar zij dachten, uit de aarde voortkwam. Omdat de Schrift zegt: "Hij gaf hun brood uit den hemel, volgt daar nog niet uit, dat het hemels brood was, of bestemd was om voedsel te zijn voor de ziel. Verkeerd-begrepen uitdrukkingen van de Schrift veroorzaken vele vergissingen omtrent de dingen Gods.

c. Hij geeft hun inlichting betreffende het ware manna, waarvan dat manna het type geweest is: Mijn Vader geeft u dat ware brood uit den hemel, datgene, hetwelk waarlijk en eigenlijk het brood uit den hemel is, waarvan het manna slechts de afschaduwing is geweest, is nu gegeven, niet aan uwe vaders, die gestorven zijn, maar aan u van dezen tegenwoordigen tijd, voor wie deze betere dingen zijn weggelegd. Hij geeft u thans dit brood uit den hemel, dat met recht zo genoemd wordt. Zo ver de troon van Gods heerlijkheid boven de wolken der lucht is, zo ver overtreft het geestelijk brood van het eeuwig Evangelie het manna. Door God Zijn Vader te noemen maakt Hij zich bekend als groter te zijn dan Mozes, want Mozes is slechts als een dienstknecht getrouw geweest, Christus als Zoon, Hebreeën 3:5, 6.

III. Geantwoord hebbende op hun vragen, neemt Christus nu uit hun tegenwerping van het manna aanleiding om van zichzelf te spreken onder de gelijkenis van brood, en van geloven onder de gelijkenis van eten en drinken, waartoe met Zijne samenvoeging van het eten van Zijn vlees en het drinken van Zijn bloed, met opmerkingen hierover van Zijne hoorders, het overige van deze samenspreking gebracht kan worden.

1. Christus had van zichzelf gesproken als van de grote gave Gods, en het ware brood, vers 32, en nu verklaart en bevestigt Hij dit uitvoerig, opdat wij Hem op de rechte wijze zullen kennen.

a. Hij toont hier, dat Hij het ware brood is, telkens en nogmaals wordt dit door Hem herhaald, vers 33, 35, 48-51. Merk op dat Christus brood is, datgene is voor de ziel, wat brood is voor het lichaam, het geestelijk leven voedt en onderhoudt (er de staf van is) zoals brood het lichamelijk

leven, het is de staf des levens. De leerstellingen van het Evangelie betreffende Christus, dat Hij de Middelaar is tussen God en den mens, dat Hij onze vrede is, onze gerechtigheid, onze Verlosser: bij deze dingen leeft men. Ons lichaam zou beter kunnen leven zonder voedsel, dan onze ziel zonder Christus. Het broodkoren moet verbrijzeld worden, Jesaja 28:28, ook Christus werd verbrijzeld. Hij was geboren te Bethlehem, het broodhuis, en Hij is afgeschaduwd door het toonbrood. Dat Hij het brood Gods is, vers 33, Goddelijk brood, Hij is het, die van God is, vers 46, brood, dat Mijn Vader geeft, vers 32, dat Hij tot voedsel onzer zielen gemaakt heeft, het brood van Gods huisgezin, het brood Zijner kinderen. De Levitische offers worden het brood Gods genoemd, Leviticus 21:21, 22, 1) en Christus is het grote offer, Christus in Zijn woord en in Zijne inzettingen, het feestmaal op het offer. Dat Hij is het brood des levens, vers 35, en wederom in vers 48, zinspelende op den boom des levens in het midden van den hof van Eden, die voor Adam het zegel was van dat deel van het verbond: Doe dit en leef, waarvan hij kon eten en leven. Christus is het brood des levens, want Hij is de vrucht van den boom des levens. Ten eerste. Hij is het levende brood (aldus verklaart Hij zich zelven, vers 51): Ik ben dat levende brood. Brood op zichzelf is een dood ding, en voedt niet anders dan door de hulp van de vermogens van een levend lichaam, maar Christus is zelf levend brood, en voedt door Zijn eigen kracht. Het manna was een dood ding, als het slechts een nacht overbleef, bedierf het en kwamen er wormen in, maar Christus is eeuwig levend, brood, dat nooit beschimmelt, nooit oud wordt. De leer van Christus gekruisigd is thans even versterkend en vertroostend voor den gelovige als zij ooit geweest is, en Zijn Middelaarschap is nog van evenveel waardij en kracht als ooit tevoren.

Ten tweede. Hij geeft der wereld het leven. vers 33, geestelijk en eeuwig leven, het leven der ziel in vereniging en gemeenschap met God hier, en in het zien en genieten van Hem hiernamaals, een leven, dat alle gelukzaligheid in zich sluit. Het manna heeft slechts het leven bewaard en onderhouden, heeft het leven niet bewaard en eeuwigdurend gemaakt, veel minder nog hersteld, maar Christus geeft leven aan hen, die dood waren in de zonde. Het manna was slechts verordineerd voor het leven der Israëlieten, maar Christus is gegeven voor het leven der wereld, niemand is buitengesloten van de weldaad van dit brood, dan die er zich zelven van buitensluiten. Christus is gekomen om leven te brengen in het hart der mensen, beginselen, die welbehaaglijke daden teweegbrengen. Dat Hij het brood is, dat uit den hemel nedergedaald is, dit wordt hier dikwijls herhaald vers 33, 50, 51, 58. Dit geeft te kennen: Ten eerste. De Godheid van Christus' Persoon. Als God had Hij een bestaan in den hemel, vanwaar Hij gekomen is, om onze natuur aan te nemen. Ik ben uit den hemel nedergedaald, waaruit wij Zijne oudheid kunnen afleiden, Hij was in den beginne bij God, Zijne macht, want de hemel is het uitspansel Zijner sterkte, en Zijn gezag, Hij kwam met een Goddelijke opdracht. Ten tweede. Den Goddelijken oorsprong van al het goed, dat ons door Hem toevloeit. Hij komt, niet slechts katabas -dat nederdaalde, vers 51, maar katabainooi -dat nederdaalt, Hij is nederdalende, hetgeen een voortdurende mededeling aanduidt van licht, liefde en leven, van God aan de gelovigen door Christus, zoals het manna dagelijks nederdaalde, zie Efeziërs 1:3, Omnia desuper -Alle dingen van boven. Dat Hij het brood is, waarvan het manna het type is geweest, vers 58, het brood, het ware brood, vers 32. Gelijk de rots, uit welke zij dronken, Christus was, zo was het manna, dat zij aten geestelijk brood, 1 Corinthiërs 10:3, 4. Het manna was aan Israël gegeven, zo is Christus aan het geestelijk Israël gegeven. Er was manna genoeg voor allen, zo is in Christus ene volheid van genade voor alle gelovigen, hij, die van dat manna veel vergadert, zal, als hij het gaat. gebruiken, niets overhouden, en hij, die weinig vergadert, zal, wanneer zijne genade volkomen zal gemaakt zijn in heerlijkheid, bevinden dat hem niet ontbrak. Het manna moest des morgens verzameld worden, en, gelijk de schrijver van de Wijsheid van Salomo ons zegt (Boek der Wijsheid 16:20) het was

naar ieders smaak, en hun, die geloven, is Christus dierbaar. Israël leefde van het manna totdat zij in Kanaän kwamen, en Christus is ons leven. Er was ene gedachtenis van het manna bewaard in de ark, en evenzo van Christus in des Heeren Avondmaal, als het voedsel der ziel.

b. Hij toont hier, waarin Zijne onderneming bestond, en wat Zijne boodschap was in de wereld. De beeldspraak nu ter zijde latende, spreekt Hij klaar en duidelijk van Zijn werk onder de mensen, vers 38-40. Hij verzekert ons in het algemeen, dat Hij voor het werk Zijns Vaders van den hemel is gekomen, vers 38, niet opdat Ik Mijn wil doe, maar den wil degene, die Mij gezonden heeft. Hij is van den hemel gekomen, hetgeen Hem als een verstandelijk werkzaam wezen aanduidt, die vrijwillig naar deze lagere wereld is afgedaald-een lange reize en een grote stap afwaarts. In aanmerking genomen de heerlijkheid van de wereld, vanwaar Hij kwam, en de ellende der wereld, waar Hij heenging, mogen wij wèl vragen: "Wat bewoog Hem tot zulk een tocht?" Hier zegt Hij ons, dat Hij niet is gekomen om Zijn eigen wil te doen, maar den wil Zijns Vaders, niet alsof Hij een wil had, die in strijd of in mededinging was met den wil Zijns Vaders, maar zij, tot wie Hij sprak, konden dit allicht denken. "Neen", zegt Hij, "Mijn eigen wil is niet de drijfveer, die Mij doet handelen, noch het richtsnoer waaraan Ik Mij houd, Ik ben gekomen om den wil te doen degene, die Mij gezonden heeft". Dat is: Ten eerste. Christus is niet als een particulier persoon in de wereld gekomen, die slechts voor zich zelven handelt, maar in publieke hoedanigheid, om voor anderen te handelen als gezant, of gevolmachtigde, aangesteld door een openbare opdracht. Hij kwam in de wereld als de grote agent Gods, en de grote geneesmeester der wereld. Het was geen bijzondere aangelegenheid, die Hem hier gebracht heeft, Hij kwam om zaken te regelen tussen partijen, en dezen waren geen minderen dan de grote Schepper en geheel de schepping. Ten tweede. Toen Christus in de wereld was, heet Hij geen particulier doel beoogd, noch had Hij enig afzonderlijk belang, onderscheiden van die van hen, voor wie Hij handelde. Het doel van geheel Zijn leven was God te verheerlijken en goed te doen aan de mensen. Daarom is Hij ook nooit te rade gegaan met Zijn eigen gemak, Zijn eigen veiligheid of rust, maar toen Hij Zijn leven moest afleggen, heeft Hij, schoon Zijn menselijke nat uur daarvoor terugschrikte, daar geen acht op geslagen, maar Zijn wil als mens opgelost in den wil van God: Niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt. Hij maakt ons, in het bijzonder, bekend met dien wil des Vaders, dien Hij is komen doen, want hier ontvouwt Hij het raadsbesluit, dat Hij had uit te voeren, de instructies, die Hij had op te volgen.

Ten eerste. De bijzondere instructies, aan Christus gegeven, namelijk dat Hij geheel het verkoren overblijfsel zou verlossen, en dit is het verbond der verlossing tussen den Vader en den Zoon, vers 39:Dit is de wil des Vaders, die Mij gezonden heeft, dit is de opdracht, Mij toevertrouwd, dat al wat Hij Mij gegeven heeft, Ik daaruit niet verlieze. Er is een zeker aan al van de kinderen der mensen, door den Vader aan Jezus Christus gegeven, om het voorwerp te zijn Zijner zorg, en Hem aldus tot een naam en tot lof te zijn, Hem gegeven tot een erfdeel en ene bezitting. Laat Hem alles voor hen doen wat hun toestand vereist, hen onderwijzen en genezen, hun schuld betalen, hun zaak bepleiten, hen toebereiden en bewaren voor het eeuwige leven. De Vader zou naar Zijn welgevallen over hen kunnen beschikken, als schepselen was hun leven en bestaan aan Hem ontleend, als zondaren was hun leven en bestaan aan Hem verbeurd. Hij zou ter voldoening van Zijne gerechtigheid hen verkocht kunnen hebben, hen den pijnigers overgeleverd kunnen hebben, maar Hij verkoos hen om gedenktekenen te zijn van Zijne barmhartigheid, en gaf hen over aan den Zaligmaker. Hen, die God verkoos om de voorwerpen te zijn van Zijn bijzondere liefde, heeft Hij aan de handen van Christus ter bewaring toevertrouwd. Jezus Christus heeft op zich genomen, om van hen, die Hem aldus door den Vader gegeven waren, niemand te verliezen. Van de vele kinderen, die Hij tot de heerlijkheid

zou leiden, zal er geen gemist worden, allen zullen zij komen, Mattheus 18:14. Geen van hen zal verloren gaan wegens den onvoldoenden prijs om hen vrij te kopen, of wegens ongenoegzame genade om hen te heiligen. Christus' zorg voor hen, die Hem gegeven zijn, strekt zich ook uit tot de opstanding van hun lichaam, maar hetzelve opwekken ten uitersten dage, hetgeen veronderstelt alles wat voorafgaat, maar dit is de voltooiing en de kroon van het werk. Het lichaam maakt deel uit van den mens, en is daarom ook een deel van het door Christus vrijgekochte, het behoort tot de beloften, en daarom zal het niet verloren gaan. Wat Hij op zich heeft genomen is niet slechts, dat Hij niemand zal verliezen, maar ook dat Hij niets zal verliezen, geen deel van den persoon, en dus niet het lichaam, Christus' onderneming zal niet voltooid wezen voor de opstanding, als de ziel en het lichaam der heiligen herenigd zullen wezen, en vergaderd tot Christus, opdat Hij ze den Vader kunne voorstellen: Zie daar Ik en de kinderen, die Gij Mij gegeven hebt, Hebreeën 2:13, 2 Timotheus 1:12.
4. De bron en oorsprong van dat alles is de vrijmachtige wil van God, de raad Zijns willens, waarnaar Hij dit alles werkt. Dit was het gebod, dat Hij Zijn Zoon gegeven heeft, toen Hij Hem in de wereld heeft gezonden, en waarop de Zoon steeds het oog gevestigd heeft.

Ten tweede. De openbare instructies, die aan de kinderen der mensen gegeven waren, op wat wijze en op welke voorwaarden zij de zaligheid door Christus konden verkrijgen, en dat is het verbond der genade tussen God en den mens. Wie de bijzondere personen waren, die aan Christus gegeven waren, is ene geheimenis, ene verborgenheid. De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn, wij niet, en het voegt ook niet, dat wij hen kennen, maar hoewel hun namen verborgen zijn, hun aard, hun hoedanigheden zijn bekend gemaakt. Er is op evangelievoorwaarden ene aanbieding van leven en zaligheid gedaan, opdat zij, die aan Christus gegeven werden, er door tot Hem gebracht zullen worden, en anderen niet te verontschuldigen zouden zijn, vers 40, Dit is de wil - de geopenbaarde wil- degene, die Mij gezonden heeft, de overeengekomen methode, naar welke met de kinderen der mensen gehandeld moet worden, dat een iegelijk, Jood of heiden, die den Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe, en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage. Dit voorwaar is Evangelie, goede tijding. Geeft het niet een nieuw leven om dit te horen?

1. Dat het eeuwige leven te verkrijgen is, dat het on ze eigen schuld zou zijn, zo wij het niet deelachtig worden, dat, terwijl na Adams zonde de toegang tot den boom des levens gesloten werd, hij door de genade van den tweeden Adam weer is opengesteld. De erekroon is ons voorgesteld als de prijs onzer hoge roeping, voor welken wij moeten lopen om hem te verkrijgen.

2. Iedereen kan die kroon verkrijgen. Dit Evangelie moet gepredikt, deze aanbieding gedaan worden aan allen, en niemand kan zeggen: het is niet voor mij, Openbaring 22:17.

3. Dit eeuwige leven is verzekerd aan allen, die geloven in Christus, en alleen aan hen. Die den Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, zal zalig worden. Sommigen verstaan dit aanschouwen als ene beperking in de voorwaarde tot zaligheid alleen tot hen, aan wie die openbaring van Christus en Zijne genade gedaan is. Iedereen, die de gelegenheid heeft om met Christus bekend ie worden, en er zulk een goed gebruik van maakt, dat hij in Hem gelooft, zal het eeuwige leven hebben, zodat niemand veroordeeld zal worden wegens ongeloof (hoe ook om andere zonden) dan zij, aan wie het Evangelie gepredikt is, die, gelijk deze Joden hier, vers 36, Christus aanschouwd hebben, maar toch niet in Hem hebben geloofd, Hem hebben gekend, en toch niet op Hem hebben vertrouwd. Ik houd het er echter voor, dat dit aanschouwen hier hetzelfde betekent als geloven, want het is theoroon, hetgeen niet zozeer betekent het zien der ogen, zoals vers 36, heoorakate me -gij hebt Mij gezien,

als wel ene aanschouwing van den geest. Een iegelijk, die den Zoon aanschouwt, dat is: in Hem gelooft, ziet Hem met het oog des geloofs, waardoor wij bekend worden met de leer des Evangelies omtrent Hem. Het is op Hem te zien zoals de Israëlieten, die door de vurige slangen gebeten waren, op de koperen slang zagen. Christus eist geen blind geloof, Hij eist niet, dat wij ons de ogen zullen laten uitsteken om Hem te volgen, maar dat wij Hem zullen zien. zien op welken grond wij in Hem geloven. Het geloof is dan eerst goed, als wij niet geloven van horen zeggen (geloven zoals de kerk gelooft) maar als het het gevolg is van nadenken over, en inzicht in, de redenen der geloofwaardigheid. Nu ziet U mijn oog. Wij zelven hebben Hem gehoord.

4. Zij, die in Jezus Christus geloven om het eeuwige leven te verkrijgen, zullen door Zijne macht opgewekt worden ten uitersten dage. Hij had dit, als Zijns Vaders wil, in opdracht, vers 39, en hier verklaart Hij dit plechtig als Zijne onderneming, Ik zal hem opwekken, hetgeen betekent, niet de terugkeer van het lichaam tot het leven, maar het stellen van den gehelen mens in het volle bezit van het beloofde eeuwige leven. 2. Laat ons nu zien, welke opmerkingen er door Christus' hoorders gemaakt zijn naar aanleiding van Zijn spreken van zich zelven als van het brood des levens, dat van den hemel gekomen is.

a. Toen zij hoorden van het brood Gods, dat leven geeft, hebben zij er van harte om gebeden, vers 34. Heere! geef ons altijd dit brood. Ik kan niet denken, dat zij dit spottend gezegd hebben, zoals de meeste schriftverklaarders dit opvatten: "Geef ons zulk brood, indien gij het kunt, laat ons er mede gespijzigd worden, niet met een enkelen maaltijd, zoals met de vijf broden, maar altijd, " alsof dit gebed van geen beter gehalte was dan dat van den onboetvaardigen moordenaar: Indien gij de Christus zijt, behoud uzelven en ons. Ik houd het er voor, dat dit verzoek wel in onwetendheid, maar toch ook in oprechtheid gedaan is, want zij noemen Hem Heere, en begeren deel te hebben in hetgeen Hij geeft, wat Hij er dan ook mede moge bedoelen. Algemene en verwarde begrippen omtrent Goddelijke dingen brengen in vleselijkgezinde harten ene soort van begeerte er naar teweeg, zoals Bileams wens om den dood des rechtvaardigen te sterven. Zij, die een vage, onduidelijke kennis hebben van de dingen Gods, die mensen zien wandelen als bomen, doen een onduidelijk gebed om geestelijke zegeningen. Zij denken, dat de gunst van God iets goeds is, dat de hemel heerlijk is, en zij kunnen niet anders dan wensen Gods gunst deelachtig te worden en in den hemel te zullen komen, terwijl zij toch volstrekt gene waardering hebben voor, noch begeerte naar, de heiligheid, welke voor die beide noodzakelijk is. Laat dit de begeerte onzer ziel zijn: hebben wij gesmaakt, dat de Heere goedertieren is, zijn wij gespijzigd met het Woord Gods en in het Woord met Christus? zo laat ons zeggen: "Heere, geef ons altijd dit brood, laat het brood des levens ons dagelijks brood zijn, het hemelse manna ons voortdurend feestmaal, en laat ons nooit het gebrek er aan kennen.

b. Maar toen zij verstonden, dat Jezus met dit brood des levens zichzelf bedoelde, hebben zij het veracht. Of het dezelfde personen waren, die er om gevraagd hadden, vers 34, of anderen uit de menigte, blijkt niet, het schijnen anderen geweest te zijn, want zij worden Joden genoemd. Nu wordt gezegd, vers 41:De Joden dan murmureerden over Hem. Dit volgt terstond na die plechtige verklaring van Christus omtrent Gods wil en Zijn eigen onderneming betreffende de zaligheid der mensen, vers 39, 40, en voorzeker waren dit sommigen van de meest-gewichtige en genaderijke woorden, die ooit uit den mond van onzen Heere Jezus zijn voortgekomen, en ten hoogste alle aanneming waardig zijn. Men zou gedacht hebben, dat zij, evenals Israël in Egypte, toen zij hoorden, dat God hen aldus had bezocht, hun hoofd zouden hebben gebogen om te aanbidden, maar

integendeel, in plaats van het hun gedane aanbod aan te nemen, murmureerden zij. Zij hebben Zijne woorden wel niet openlijk tegengestaan en tegengesproken, maar onder elkaar fluisterden zij minachtend, en zochten elkaar er tegen te bevooroordelen. Er zijn velen, die de leer van Christus niet openlijk tegenspreken (hun aanmerkingen er tegen zijn zo zwak en ongegrond, dat zij of zich schamen om er voor uit te komen, of bevreesd zijn om tot zwijgen te worden gebracht) maar in hun hart zeggen zij, dat zij er niet van houden. Wat hen nu ergerde, was: Dat Christus verklaarde, dat Hij van den hemel gekomen was, vers 41, 42. Zij hadden gehoord van engelen, die van den hemel gekomen zijn, maar nooit van een mens, de bewijzen voorbijziende, die Hij hun had gegeven, dat Hij meer dan mens was. Wat, naar zij dachten, hen hierin rechtvaardigde, was, dat zij Zijn aardse afkomst kenden.

Is deze niet Jezus, de zoon van Jozef, wiens vader en moeder wij kennen? Zij namen het kwalijk, dat Hij zei van den hemel gekomen te zijn, terwijl Hij toch een hunner was. Zij spreken minachtend van Zijn gezegenden naam, Jezus: Is deze niet Jezus? Zij nemen als bewezen aan, dat Jozef wezenlijk Zijn vader was, terwijl deze slechts Zijn vermeende vader was. Vergissingen omtrent den Persoon van Christus, alsof Hij bloot Mens is, ontvangen en geboren door gewone generatie, veroorzaken de ergernis, die men neemt aan Zijne leer en Zijn ambt. Zij, die Hem op ene lijn stellen met de andere kinderen der mensen, wier vader en moeder wij kennen, zullen natuurlijkerwijs afdoen aan de ere Zijner genoegdoening, en aan de verborgenheid van Zijne onderneming, en, evenals deze Joden hier, murmureren zij wegens Zijne belofte van ons te zullen opwekken ten uitersten dage. 3. Gesproken hebbende van geloof als het grote werk Gods, vers 29, spreekt Hij nu verder uitvoerig over dat werk, om er ons in te onderrichten en te bemoedigen.

a. Hij toont wat het is in Christus te geloven. In Christus te geloven is tot Christus te komen. Die tot Mij komt, is dezelfde, als die in Mij gelooft, vers 35, en wederom, vers 37, die tot Mij komt, en zo ook in vers 44 en 45. Bekering tot God is tot Hem komen, Jeremia 3:22, als tot ons hoogste goed en ons hoogste doel, en zo is geloof in onzen Heere Jezus Christus een komen tot Hem als tot onzen Vorst en Zaligmaker, en onzen Weg tot den Vader. Het geeft een uitgaan te kennen van onze genegenheid naar Hem, want dat zijn de bewegingen der ziel en welbehaaglijke daden. Het is een wegkomen van al die dingen, die Hem tegenstaan, of in mededinging met Hem willen komen, en een komen tot de voorwaarden, waarop ons leven en zaligheid door Hem worden aangeboden. Toen Hij hier op aarde was, bestond het tot Hem komen in meer dan een bloot heengaan naar de plaats, waar Hij was, en zo is het thans meer dan een bloot komen tot Zijn woord en Zijne inzettingen. Het is zich te voeden met Christus, vers 51. Zo iemand van dit brood eet. Het eerste duidt aan een zich wenden tot Christus, dit duidt aan het toepassen van Christus op ons, ons Hem toe te eigenen met lust en liefde, opdat wij leven van Hem ontvangen, en kracht, en vertroosting. Het is ons met Hem te voeden, zoals de Israëlieten zich met het manna hebben gevoed, de vleespotten van Egypte hebbende verlaten, en niet steunende op den arbeid hunner handen (om daarvan te eten) maar zuiver levende van het brood, dat hun van den hemel was gegeven.

b. Hij toont wat verkregen wordt door in Christus te geloven. Wat zal Hij ons geven, als wij tot Hem komen? In welk opzicht zal het ons beter gaan, als wij ons met Hem voeden? Gebrek en dood zijn de dingen, die wij het meest vrezen, zo wij slechts verzekerd kunnen zijn van de geriefelijkheden van ons leven, en het voortduren van ons leven te midden dier geriefelijkheden, dan hebben wij genoeg, deze twee zaken nu zijn hier aan de ware gelovigen verzekerd. Zij zullen nooit gebrek hebben, nooit hongeren en nooit dorsten, vers 35. Begeerten hebben zij, ernstige begeerten, maar die zijn zo goed

en zo tijdig en zo ruim vervuld, dat het geen honger of dorst kan genoemd worden, want honger en dorst zijn pijnlijk. Zij, die van het manna aten en van de rots dronken, hebben daarna wederom gehongerd en gedorst. Het manna stond hen tegen, het water uit de rots faalde. Maar er is in Christus zulk ene overvloeiende volheid, dat zij nooit uitgeput kan worden en er komen zulke immer vloeiende mededelingen van Hem, dat zij nooit kunnen ophouden. Zij zullen nooit sterven, niet eeuwig sterven, want: Ten eerste. Hij, die in Christus gelooft, heeft het eeuwige leven, vers 47, hij heeft er de verzekerdheid van, hij heeft er het onderpand van, hij heeft het in de belofte en in de eerstelingen, den voorsmaak. Vereniging met Christus en gemeenschapsoefening met God in Christus zijn het begin van het eeuwige leven. Ten tweede. Terwijl zij, die van het manna aten gestorven zijn, is Christus zulk brood, dat de mens er van kan eten en nooit sterven, vers 49, 50.

Merk hier op:

1. De ongenoegzaamheid van het typische manna: Uwe vaders hebben het manna gegeten in de woestijn, en zijn gestorven. Er kan dikwijls goed gebruik gemaakt worden van den dood onzer vaders, hun graven spreken tot ons, en hun monumenten zijn onze gedenktekenen, tekenen om ons inzonderheid hieraan te herinneren, dat de grootste overvloed van de keurigste spijze onzen levensdraad niet zal verlengen en den dood niet zal afweren. Zij, die het manna, het engelenbrood, hebben gegeten, zijn, evenals andere mensen, gestorven. Er kon in hun spijs niets verkeerds zijn, waardoor hun dagen verkort werden, hun dood kon ook niet verhaast zijn door de vermoeienis van het leven (want zij hebben noch gezaaid noch gemaaid) en toch zijn zij gestorven.

a. Velen hunner stierven, door den onmiddellijken slag van Gods wrake over hun ongeloof en hun murmureren, want, ofschoon zij die geestelijke spijze hebben gegeten, heeft God in velen van hen toch geen welgevallen gehad, want zij zijn in de woestijn ter neer geslagen, 1 Corinthiërs 10:3-5. Hun eten van het manna was hun gene beveiliging tegen den toorn Gods, zoals het geloof in Christus het ons is.

b. De overigen van hen stierven in den loop der natuur, en hun dode lichamen vielen onder een Goddelijk vonnis in die woestijn, waarin zij het manna gegeten hadden. In diezelfden tijd, toen wonderen het dagelijks brood waren, werd het menselijk leven teruggebracht tot den duur, dien het nu heeft, gelijk blijkt uit Psalm 90:10. Laten zij dus niet zo roemen op het manna.

2. De algenoegzaamheid van het ware manna, waarvan het eerste het type geweest is: Dit is het brood, dat uit den hemel nederdaalt, de ware Goddelijke en hemelse spijze, opdat de mens daarvan ete, en niet sterve, dat is: niet valle onder den toorn Gods, die dodelijk is voor de ziel, niet sterve den tweeden dood, neen, noch den eersten dood finaal en onherstelbaar. Niet sterve, dat is: niet omkome, niet fale om het hemelse Kanaän te bereiken, zoals de Israëlieten gefaald hebben om het aardse Kanaän te bereiken uit gebrek aan geloof, hoewel zij van het manna hebben gegeten. Dit wordt nog verder verklaard door de belofte in de volgende woorden: Zo iemand van dit brood eet, die zal in der eeuwigheid leven, vers 51. Dat is de betekenis van dit niet sterven, hij gaat wel af naar den dood, maar hij zal er door heengaan naar die wereld, waar geen dood meer zijn zal. Eeuwig te leven is niet slechts eeuwig te bestaan (de veroordeelden in de hel zullen eeuwig bestaan, de ziel des mensen is geschapen voor een eeuwigen staat), maar om eeuwig gelukkig te bestaan. En omdat het lichaam moet sterven, als water moet wezen, dat ter aarde wordt uitgestort, neemt Christus hier op

zich om ook dat weer te vergaderen, (zoals te voren in vers 44. Ik zal hem opwekken ten uitersten dage) en ook dat zal eeuwig leven.

c. Hij toont welke bemoedigingen wij hebben om in Christus te geloven. Christus spreekt hier van sommigen, die Hem gezien hebben en toch niet geloofden, vers 36. Zij zagen Zijn Persoon en Zijne wonderen, en hoorden Hem prediken, en toch werd er geen geloof in hen gewrocht. Geloof is niet altijd het uitwerksel van zien, de krijgslieden waren ooggetuigen van Zijne opstanding, en toch, in plaats van in Hem te geloven, hebben zij Hem belogen, zodat het moeilijk is de mensen tot geloof in Christus te brengen, en, door de werking van den Geest der genade, hebben zij, die niet gezien hebben, toch geloofd. Ter bemoediging van ons geloof, worden wij hier verzekerd van twee dingen: Ten eerste. Dat de Zoon allen welkom zal heten, die tot Hem komen, vers 37:"die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen", Hoe welkom moest dit woord niet zijn aan onze ziel, dat ons welkom heet aan Christus! Die tot Mij komt, het staat in het enkelvoud, gunst aanduidende, niet slechts voor alle gelovigen in het algemeen, maar voor iedere particuliere ziel, die zich tot Christus wendt. De plicht, die hier geëist wordt, is een zuivere Evangelieplicht: tot Christus te komen, opdat wij door Hem tot God komen. Zijne schoonheid en Zijne liefde, deze twee aantrekkelijke hoedanigheden, moeten ons tot Hem trekken, de bewustheid van nood, en vrees, en gevaar, moeten ons tot Hem uitdrijven. Deze belofte is ene zuivere Evangeliebelofte: zal Ik geenszins uitwerpen, ou mê ekbagoo exoo. Er zijn twee ontkenningen Ik zal niet, neen, Ik zal niet.

1. Er wordt hier zeer veel gunst te kennen gegeven. Wij hebben reden te vrezen, dat Hij ons zal uitwerpen. Als wij denken aan onze nietigheid, aan onze onwaardigheid om te komen, en onze zwakheid in het komen, dan kunnen wij met recht verwachten door Hem met toornige blikken aangezien te worden, dat Hij Zijne deur voor ons zal sluiten, maar Hij voorkomt die vreze met deze verzekering, dat Hij dat niet doen zal, ons niet om onze geringheid zal versmaden, ons niet zal verstoten of verwerpen, hoewel wij zondig zijn. Komen arme leerlingen tot Hem om onderwezen te worden? Hoewel zij stompzinnig en traag van begrip zijn, zal Hij hen toch niet uitwerpen. Komen arme kranken tot Hem om genezen te worden, arme cliënten om raad van Hem te ontvangen? Hoewel hun toestand, of hunne zaak, slecht staat, en hoewel zij met ledige handen komen, zal Hij hen toch geenszins uitwerpen. Maar,

2. Er ligt nog meer gunst in opgesloten dan uitgedrukt is, als er gezegd wordt, dat Hij hen geenszins zal uitwerpen, dan betekent dit, dat Hij hen zal ontvangen en onthalen, hun alles zal geven waarvoor zij tot Hem komen. Gelijk Hij hen bij hun eerste komen niet zal afwijzen, zo zal Hij hen daarna wegens geen misnoegen uitwerpen. Zijne "genadegiften en roeping zijn onberouwelijk". Ten tweede. Dat de Vader ter bestemder tijd allen, die Hem gegeven waren, tot Hem zal brengen. In de verbondshandelingen tussen den Vader en den Zoon, welke betrekking hebben op des mensen verlossing, heeft de Zoon de rechtvaardigmaking, de heiligmaking en zaliging op Zich genomen van allen, die tot Hem komen, en zo heeft de Vader, de Bron en Oorsprong van bestaan, van leven en genade op Zich genomen, om allen, die Hij Hem gegeven heeft, tot Hem te brengen. In de eerste plaats nu, verzekert Hij ons, dat dit geschieden zal: Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen, vers 37. Christus had geklaagd, vers 36, over hen, die, schoon zij Hem gezien hadden, toch niet in Hem wilden geloven, en dan voegt Hij er dit bij,

A. Ter hunner overtuiging, duidelijk te kennen gevende, dat, zo zij volharden in hun niet komen tot Hem, en niet geloven in Hem dit een stellig teken zal wezen, dat zij niet behoorden tot de

uitverkiezing der genade, want hoe kunnen wij denken, dat God ons aan Christus heeft gegeven, indien wij ons zelven aan de wereld geven en aan het vlees? 2 Petrus 1:10.

B. Tot Zijne eigene vertroosting en bemoediging. "Israël zal zich niet verzamelen laten, nochtans zal Ik verheerlijkt worden." De verkiezing is geschied en is blijvend, hoewel zeer velen verblind en verhard worden, Romeinen 11:7. Hoewel Hij velen Zijner schepselen verliest, verliest Hij toch niemand van hen, die Hem toevertrouwd werden. Al wat de Vader Hem gegeven heeft, zal tot Hem komen. Hier hebben wij:

a. De verkiezing beschreven. Al wat Mij de Vader geeft, pan ho didoosi -alles wat de Vader Mij geeft, de personen der uitverkorenen en alles wat hun behoort, al hun diensten, al hun belangen. Gelijk alles wat Hij heeft het hun is, zo is alles wat zij hebben het Zijne, en Hij spreekt van hen als van Zijn alles, zij zijn Hem in vollen loon gegeven voor Zijne onderneming. Niet slechts alle personen, maar alle dingen zijn vergaderd in Christus, Efeziërs 1:10, en verzoend, Colossenzen 1:20. Van het geven van het verkoren overblijfsel aan Christus wordt gesproken, vers 39, als van iets dat gedaan is, Hij heeft ze gegeven, omdat, toen de Eengeborene in de wereld gebracht werd, de schenking, als het ware, vernieuwd werd, Hebreeën 10:5, en verder. Thans zal God Hem de Heidenen geven tot Zijn erfdeel Psalm 2:8, ten einde Hem in het bezit te stellen van "de verwoeste erfenissen", Jesaja 49:8, en Hem "een deel te geven van velen", Jesaja 53:12. En hoewel de Joden, die Hem zagen, niet in Hem geloofden, zullen dezen toch (zegt Hij) tot Mij komen, de andere schapen, die niet van dezen stal zijn, zullen toegebracht worden, Hoofdstuk 10:15, 16, zie ook Handelingen 13:45-48.

b. De uitwerking er van verzekerd. Zij zullen tot Mij komen. Dit is geen belofte maar een voorzegging: zo velen als er in den raad Gods ten leven verordineerd waren, zullen tot het leven gebracht worden door tot Christus gebracht te worden. Zij zijn verstrooid, vermengd onder de volken, toch zal niemand hunner worden vergeten, geen korrel van Gods koren zal teloor gaan, gelijk beloofd is in Amos 9:9. Van nature zijn zij vervreemd van Christus, en hebben zij een afkeer van Hem, en toch zullen zij komen. Gelijk Gods alwetendheid verbonden is om ze allen te ontdekken, zo is Zijne almacht verbonden om ze allen in te brengen. Niet: zij zullen tot Mij gedreven worden, maar, zij zullen vrijwillig komen, zij zullen gewillig gemaakt worden.

Ten tweede. Hij maakt ons hier bekend met de wijze waarop het gedaan zal worden. Hoe zullen zij, die aan Christus gegeven zijn, tot Hem gebracht worden?

A. Hun verstand zal verlicht worden, dit is beloofd in vers 45, 46. Er is geschreven in de profeten, die van deze dingen tevoren hebben gesproken: Zij zullen allen van Godgeleerd zijn, dit vinden wij in Jesaja 54:14, en Jeremia 31:34.

Zij zullen Mij allen kennen. Om in Jezus Christus te geloven is het nodig, dat wij van God geleerd zijn, dat is:

a. Dat ons een Goddelijke openbaring gedaan is, dat ons ontdekt is wat wij aangaande Christus hebben te geloven, en waarom wij het moeten geloven. Er zijn dingen, die zelfs de natuur ons leert, maar om ons tot Christus te brengen, daarvoor is een hoger licht nodig.

b. Dat er een werk Gods in ons gewrocht wordt, waardoor wij instaat gesteld worden om die geopenbaarde waarheden te verstaan en aan te nemen. Door ons verstand te geven, maakt God ons geleerder dan de dieren der aarde, maar door ons geloof te geven leert Hij ons meer dan aan den natuurlijken mens. Aldus zijn al de kinderen der kerk, allen, die oprecht zijn, van God geleerd, Hij heeft hun opvoeding op zich genomen. Hieruit kan dus de gevolgtrekking worden afgeleid, dat een iegelijk, die van den Vader gehoord en geleerd heeft, tot Christus komt, vers 45. Hierin ligt opgesloten, dat niemand tot Christus zal komen dan zij, die van den Vader gehoord en geleerd hebben. Nooit zullen wij tot Christus gebracht worden dan onder Goddelijk geleide. Tenzij God door Zijne genade ons verstand verlicht, ons oordeel onderricht, onze dwalingen herstelt, en ons de waarheid, gelijk zij is in Jezus, niet slechts zegt, opdat wij horen, maar ons onderwijst, opdat wij leren, zullen wij er nooit toe gebracht worden om in Christus te geloven. Dat dit Goddelijk onderwijs zo noodwendig het geloof van Gods uitverkorenen teweegbrengt, dat wij tot de gevolgtrekking kunnen komen, dat zij, die niet tot Christus komen, den Vader nooit gehoord, noch van Hem geleerd hebben, want, hadden zij dit wèl. dan zouden zij ongetwijfeld tot Christus zijn gekomen. Te vergeefs zeggen de mensen. dat zij van God geleerd zijn, indien zij niet in Christus geloven, want Hij onderwijst niets anders, Galaten 1:8, 9. Zie, hoe God met de mensen handelt als met redelijke wezens, hen trekt met mensenzelen, eerst hun verstand opent, en dan daar door, op regelmachtige wijze, invloed uitoefent op de mindere vermogens, aldus in komt door de deur, terwijl Satan, als een dief, van elders inklimt. Opdat nu niemand zou dromen van ene zichtbare verschijning van God, den Vader, voegt Hij er bij, vers 46. Niet dat iemand den Vader gezien heeft, of-gelijk hier tevens in ligt opgesloten-dat iemand Hem zien kan met lichamelijke ogen, of verwachten kan van Hem te leren zoals Mozes van Hem geleerd heeft, met wie Hij van aangezicht tot aangezicht heeft gesproken, maar door der mensen ogen te verlichten en hen te onderwijzen werkt God op geestelijke wijze. De Vader der geesten heeft toegang tot, en invloed op, den geest der mensen, zonder dat zij het bemerken. Zij, die Zijn aangezicht niet hebben gezien, hebben Zijne macht gevoeld. En toch is er Een. die gemeenzaam bekend is met den Vader, Hij, die van God is, Christus zelf, heeft den Vader gezien, Hoofdstuk 1:18. Jezus Christus is van God op bijzondere wijze, Hij is God uit God, Licht uit Licht, niet slechts van God gezonden, maar uit God geboren voor dat de werelden geschapen waren. Het is het voorrecht van Christus om den Vader gezien te hebben, Hem en Zijne raadsbesluiten volkomen te kennen. Zelfs die verlichting, welke de toebereiding is tot geloof. komt tot ons door Christus. Zij, die van den Vader leren, moeten, daar zij zelven Hem niet kunnen zien, van Christus leren, die alleen Hem gezien heeft. Gelijk alle Goddelijke ontdekkingen door Christus gedaan worden, zo wordt door Hem alle Goddelijke macht uitgeoefend.

B. Hun wil zal geneigd worden. Indien de ziel des mensen thans hare oorspronkelijke rechtheid bezat, dan zou er om invloed te oefenen op den wil niets meer nodig zijn dan de verlichting van het verstand. maar in de verdorvene ziel des mensen is de wil in opstand tegen de rechte voorschriften van het verstand, een bedenken des vlezes, dat vijandschap is tegen God, en vijandschap is tegen het Goddelijk licht en de Goddelijke wet. Daarom wordt een werk der genade vereist, dat werkt op den wil en dat hier trekken wordt genoemd, vers 44. Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, die Mij gezonden heeft, hem trekke. De Joden murmureerden tegen de leer van Christus, niet alleen wilden zij zelven haar niet aannemen, maar het vertoornde hen, dat anderen haar aannamen. Christus hoorde hun verborgen fluisteren, en zei, vers 43, Murmureert niet onder elkaar. "Geeft elkaar niet de schuld, dat gij een af keer hebt van Mijne leer, alsof die afkeer algemeen was, neen, het is uwe schuld, de schuld van uwe verdorvene gezindheid, die zo groot is, dat zij met zedelijke onmacht gelijk staat, en de schuld van uwe antipathie tegen de waarheden Gods, en uwe

vooroordelen er tegen, die zo sterk zijn, dat niets anders dan de kracht Gods ze kan overwinnen". En zo staat het met het gehele mensdom. Niemand kan tot Mij komen, kan er zich toe brengen om de Evangelie voorwaarden aan te nemen, tenzij, de Vader, die Mij gezonden heeft, hem trekke, vers 44. Merk op:

a. Den aard van het werk, het is trekken, hetgeen niet ene kracht aanduidt, die op den wil wordt geoefend, maar ene verandering, die in den wil wordt teweeggebracht, waardoor wij van onwillig gewillig worden gemaakt en aan de ziel ene nieuwe neiging wordt gegeven, waardoor zij zich naar God buigt. Dit schijnt meer dan ene zedelijke overreding, want door deze is het in de macht des mensen om te trekken, en het moet toch gene fysieke aandrift genoemd worden, want het ligt buiten den weg der natuur, maar Hij, die door Zijne scheppende macht den geest des mensen in zijn binnenste heeft geformeerd, en het hart des mensen formeert door den invloed Zijner voorzienigheid, weet aan de ziel ene nieuwe neiging of gezindheid te geven, haar in overeenstemming te brengen met Zijn wil, zonder evenwel aan hare natuurlijke vrijheid geweld te doen. Het is een trekken, dat niet slechts onderwerping, maar ene blijmoedige instemming teweegbrengt, een welgevallen er in: Trek ons, en wij zullen u nalopen.

b. De noodzakelijkheid er van.

Niemand, die zich in zulk een zwakken, hulpelozen staat bevindt, kan, zonder dat trekken, tot Christus komen. Gelijk wij gene natuurlijke werking kunnen verrichten zonder de medewerking der gewone voorzienigheid, zo kunnen wij gene daad doen, die zedelijk goed is, zonder den invloed van bijzondere genade, waarin de nieuwe mens leeft, zich beweegt, en is, evenzeer als de bloot natuurlijke mens in de Goddelijke voorzienigheid.

c. De Werker er van: De Vader, die Mij gezonden heeft. De Vader, Christus gezonden hebbende, zal Hem doen welslagen, want Hij zou Hem op gene vruchteloze boodschap hebben uitgezonden. Christus, ondernomen hebbende om zielen tot de heerlijkheid te brengen, heeft God Hem daarvoor beloofd, ze tot Hem te brengen, en Hem aldus bezit te geven van hen, op wie Hij Hem recht gegeven heeft. Daar God het rijk van Israël door ene belofte aan David gegeven heeft, heeft Hij ten laatste het hart des volks tot hem geneigd, en evenzo, Christus gezonden hebbende om zielen te behouden, zendt Hij de zielen tot Hem om door Hem behouden te worden.

d. De kroon en volmaking van dat werk: En Ik zal hem opwekken ten uitersten dage. Dit wordt vier maal gezegd in deze rede, en ongetwijfeld zijn er al de tussenliggende en voorbereidende werkingen der Goddelijke genade in begrepen. Als Hij hen opwekt ten uiterste dage, dan zal Hij de laatste hand leggen aan Zijne onderneming, dan zal Hij den hoofdsteen voortbrengen. Indien Hij dit op zich neemt, dan voorzeker, kan Hij alles, en dan zal Hij alles doen wat er voor nodig is. Laten onze verwachtingen dan gericht zijn op die zaligheid, welke bewaard wordt voor den uitersten dag, wanneer al de jaren van den tijd ten volle voleindigd zullen zijn. 4. Christus, van zich zelven gesproken hebbende als van het brood des levens, en van het geloof, als van het werk van God, gaat er nu toe over om meer bijzonder te tonen wat van Hem dit brood is, namelijk, Zijn vlees, en dat het geloven is daarvan te eten, vers 51-58, waar Hij nog steeds bij het beeld blijft van spijze. Merk hier op de toebereiding van die spijze: Het brood, dat Ik geven zal, is Mijn vlees, vers 51, het vlees des Zoons des mensen, en Zijn bloed, vers 53, Zijn vlees is waarlijk spijs, en Zijn bloed is waarlijk drank, vers 55. Let ook op het delen in die spijze. Wij moeten het vlees des Zoons des

mensen eten, en Zijn bloed drinken, vers 53, en wederom, vers 54, die Mijn vlees eten Mijn bloed drinkt, en dezelfde woorden, vers 56, 57, die Mij eet. Dit is ongetwijfeld een gelijkenis, of overdrachtelijke zegswijze, waarin de werkingen der ziel op geestelijke en Goddelijke dingen voorgesteld worden door lichamelijke dingen omtrent waarneembare dingen, waardoor de waarheden van Christus voor sommigen meer, en voor anderen minder verstaanbaar werden, Markus 4:11-12.

a. Laat ons nu zien, hoe deze rede van Christus vatbaar was om misverstaan en verkeerd uitgelegd te worden, opdat zij ziende zien, en niet bemerken. Zij werd verkeerd uitgelegd door de vleselijk gezinde Joden, voor wie zij het eerst was uitgesproken, vers 52. Zij streden onder elkaar, zij fluisterden elkaar hun misnoegen toe: Hoe kan ons deze zijn vlees te eten geven? Christus sprak, vers 51, van het geven van Zijn vlees voor ons, van Zijn lijden en sterven, maar zonder er behoorlijk over na te denken, verstonden zij het als een geven aan ons, om te eten, hetgeen aanleiding gaf aan Christus om hun te zeggen, dat, hoewel hetgeen Hij gezegd had anders bedoeld was, ook dit eten van Zijn vlees, als het slechts goed begrepen werd, niet zo ongerijmd was, als het hun op den eersten aanblik wel toescheen. Het is uiterst verkeerd uitgelegd door de kerk van Rome ter ondersteuning van hare gedrochtelijke leer der transsubstantiatie, die onze zintuigen logenstraft, den aard van het sacrament tegenspreekt, en elk overtuigend bewijs omverwerpt. Evenals deze Joden hier verstaan zij het van een lichamelijk en vleselijk eten van Christus' lichaam, zoals Nicodemus, Hoofdstuk 3:3, 4. Des Heeren Avondmaal was nog niet ingesteld, en dus kon het daarop geen betrekking hebben, het is een geestelijk eten en drinken, waarvan hier gesproken wordt, geen sacramenteel eten en drinken. Het wordt verkeerd begrepen door vele onwetende, vleselijk gezinde mensen, die daaruit afleiden, dat, zo zij op het ogenblik van sterven slechts het sacrament gebruiken, zij stellig naar den hemel zullen gaan, hetgeen velen, die zwak zijn, zonder grond of reden ongerust maakt, als zij er van verstoken zijn, en aan anderen, die slecht en goddeloos zijn, een even ongegronde gerustheid geeft, als zij er wèl gebruik van kunnen maken. Daarom:

b. Laat ons zien, hoe deze rede van Christus verstaan moet worden. Wat. wordt bedoeld met het vlees en bloed van Christus? Het wordt genoemd, vers 53, het vlees des Zoons des mensen, en Zijn bloed, het Zijne, als Messias en Middelaar: het vlees en bloed, dat Hij heeft aangenomen bij Zijne Menswording, dat Hij deelachtig is geworden, Hebreeën 2:14, en dat Hij in Zijn lijden en dood heeft overgegeven, Mijn vlees, hetwelk Ik overgeven zal om gekruisigd en gedood te worden. Het wordt gezegd gegeven te zijn voor het leven der wereld, dat is: Ten eerste, in plaats van het leven der wereld, dat verbeurd was door de zonde. Christus geeft Zijn eigen vlees als losprijs. Christus was onze Borg, Hij heeft voor ons ingestaan, en daarom moet Hij Zijn leven geven voor het onze. Hier ben Ik, laat dezen heengaan. Ten tweede. Opdat de wereld zou leven, om ene algemene aanbieding van eeuwig leven te verkrijgen voor de wereld en de bijzondere verzekering er van voor alle gelovigen. Zodat door het vlees en bloed des Zoons des mensen de Mens geworden en stervende Verlosser wordt aangeduid, Christus en dien gekruisigd, en de verlossing door Hem teweeggebracht met al de kostelijke weldaden der verlossing: vergeving van zonde, welbehaaglijk zijn voor God, de aanneming tot kinderen, toegang tot den troon der genade, de beloften des verbonds, en het eeuwige leven, dezen worden genoemd het vlees en bloed van Christus.

1. Omdat zij door Zijn vlees en bloed zijn verkregen, door het verbreken Zijns lichaams en het vergieten van Zijn bloed. Wèl mogen de verkregene voorrechten genoemd worden naar den prijs,

die er voor betaald werd, want hij duidt er de waardij van aan, geeft er dit opschrift aan: pretium sanguinis -de prijs des bloeds.

2. Omdat zij spijs en drank zijn voor onze ziel. Vlees met het bloed was verboden, Genesis 9:4, maar de voorrechten des Evangelies zijn als vlees en bloed voor ons, bereid tot spijziging onzer ziel. Te voren had Hij zich vergeleken bij brood, dat noodzakelijk voedsel is, hier bij vlees, dat ene aangename spijze is. Het is een maaltijd vol vet en mergs, Jesaja 25:6. De ziel is verzadigd met Christus als met smeer en vettigheid, Psalm 63:5. Het is waarlijk spijs en waarlijk drank, het is dit in waarheid en wezenlijkheid, dat is geestelijk, zegt Dr. Whitby, gelijk Christus de ware wijnstok, of waarlijk spijze genoemd wordt, in tegenstelling met den schijn en de schaduw, waarmee de wereld hen bedriegt, die er zich mede voeden. In Christus en Zijn Evangelie is ene wezenlijke voorziening, volkomene verzadiging, dat is waarlijk spijs en waarlijk drank, Jeremia 31:25, 26. Wat bedoeld is met het eten van dat vlees en het drinken van dat bloed, hetwelk zo noodzakelijk en zo weldoend is. Het is zeker, dat het niets meer en niets minder betekent dan in Christus te geloven. Gelijk wij door eten en drinken de spijs en drank deelachtig worden, zo worden wij Christus en Zijne weldaden deelachtig door het geloof: en in Christus geloven sluit deze vier zaken in, die ook in eten en drinken begrepen zijn. Ten eerste: het duidt een hongeren aan naar Christus. Dit geestelijk eten en drinken begint met hongeren en dorsten, Mattheus 5:6, ernstige en dringende begeerten naar Christus, een met niets minder tevreden zijn dan met aan Hem deel te hebben. "Geef mij Christus, of ik sterf." Ten tweede. Onze toe-eigening van Christus. Spijze die wij slechts aanzien, zal ons niet voeden, maar spijze, die wij tot ons nemen, waar wij ons mede voeden, wordt een met ons. Wij moeten Christus zo aannemen, dat Hij de onze wordt: "Mijn Heere, en mijn God", Hoofdstuk 20:28. Ten derde. Ene verlustiging in Christus en Zijn heil. De leer van Christus gekruisigd moet ons spijs en drank zijn, die ons uiterst aangenaam en liefelijk is. Wij moeten ons voeden met de keurspijzen van het Nieuwe Testament in Zijn bloed, een even groot behagen hebben in de methode, welke de Oneindige wijsheid gevolgd heeft om ons te verlossen en zalig te maken, als wij ooit gehad hebben in de noodzakelijkste voorzieningen of in wat het liefelijkst en strelendst voor ons is in de natuur. Ten vierde. Ene ontlening van voedsel aan Hem en een afhankelijkheid van Hem voor het onderhoud en de vertroosting van ons geestelijk leven en de kracht en wasdom van den nieuwen mens. Zich met Christus te voeden, dat is alles te doen in Zijn naam, in vereniging met Hem, en door kracht ontleend aan Hem, het is op Hem te leven en te teren, zoals wij leven en teren op ons voedsel. Hoe ons lichaam gevoed wordt door ons voedsel, kunnen wij niet beschrijven of aanduiden, maar dat het gevoed wordt, weten wij en ervaren wij, en evenzo is het met het geestelijk voedsel. Onze Heiland schiep zoveel behagen in deze overdrachtelijke uitdrukking (daar zij zo vol van betekenis is) dat, toen Hij later uitwendige tekenen wilde instellen om ons deel hebben aan de weldaden van Zijn dood voor te stellen, Hij eten en drinken daartoe koos, en ze tot sacramentele handelingen maakte.

c. De algemene betekenis verklaard hebbende van dit deel van Christus' rede, kunnen de bijzonderheden er van onder twee hoofden gebracht worden: De noodzakelijkheid om ons met Christus te voeden, vers 53. Tenzij dat gij het vlees des Zoons des mensen eet, en Zijn bloed drinkt, zo hebt gij geen leven in u zelven. Dat is: Ten eerste. Het is een stellig teken, dat gij geen geestelijk leven in u hebt, gene begeerte naar Christus, en gene verlustiging in Hem. Indien de ziel niet hongert en dorst, dan voorzeker leeft zij niet. Het is een teken dat wij dood zijn, indien wij voor zodanige spijs en drank dood zijn. Toen, naar men verhaalt, kunstbijen, die door vernuftige uitgedachte, machines heen en weer konden bewogen worden, van natuurlijke bijen onderscheiden moesten worden, heeft men honing er bij neergelegd, waar de natuurlijke bijen op afkwamen, maar die door

de kunstmatige bijen niet eens opgemerkt werd, want zij hadden geen leven in zich. Ten tweede. Het is zeker, dat gij geen geestelijk leven kunt hebben, tenzij gij het door het geloof ontleent aan Christus, buiten Hem kunt gij niets doen. Geloof in Christus is de primum vivens -het eerste levende beginsel der genade, zonder geloof hebben wij de waarheid niet van geestelijk leven, noch enig recht op het eeuwige leven, ons lichaam zou evengoed kunnen leven zonder spijs, als onze ziel zonder Christus. Het voordeel daarvan in tweeërlei opzicht: Ten eerste. Wij zullen een zijn met Christus, zoals ons lichaam met het voedsel, als het verteerd is, vers 56:Die Mijn vlees eet, en Mijn bloed drinkt, die leeft door geloof in Christus gekruisigd (er wordt van gesproken als van ene voortdurende handeling) die blijft in Mij, en Ik in hem. Door het geloof zijn wij innig en nauw met Christus verenigd, Hij is in ons, en wij zijn in Hem, Hoofdstuk 17:21-23, 1 Johannes 3:24, Gelovigen zijn in Christus' als in hun burcht, hun schuilplaats, Christus woont in hen als de Heer des huizes, om het te besturen en van het nodige te voorzien. Zodanig is de eenheid tussen Christus en de gelovigen, dat Hij deelt in hun smart, hun verdrietelijkheden, en zij delen in Zijne genade en Zijne genietingen, Hij houdt avondmaal met hen op hun bittere kruiden, en zij met Hem op Zijne keurprijzen. Het is ene onafscheidelijke eenheid, zoals van het lichaam en het verteerde voedsel, Romeinen 8:35, 1 Johannes 4:13.

Ten tweede. Wij zullen leven, eeuwig leven door Hem, zoals ons lichaam leeft door ons voedsel.

A. Wij zullen leven door Hem, vers 57:"Gelijkerwijs Mij de levende vader gezonden heeft, en Ik leve door den Vader, alzo die Mij eet, dezelve zal leven door Mij". Wij hebben hier de volgorde van het Goddelijke leven.

a. God is de levende Vader, Hij heeft leven in en door zich zelven. Ik ben, die Ik ben is Zijn naam tot in eeuwigheid.

b. Jezus Christus als Middelaar, leeft door den Vader, Hij heeft leven in zich zelven, Hoofdstuk 5:26, maar Hij heeft het van den Vader. Hij, die Hem gezonden heeft, heeft Hem niet slechts met dat leven bekwaam gemaakt voor zo groot ene onderneming, maar Hem ook voor ons ten schatkamer gesteld van het Goddelijk leven, Hij heeft den tweeden Adam den adem des geestelijken levens ingeblazen, zoals aan den eersten Adam den adem des natuurlijken levens.

c. Ware gelovigen ontvangen dit Goddelijk leven uit kracht van hun eenheid met Christus, afgeleid uit de eenheid tussen den Vader en den Zoon, gelijk het er ook bij vergeleken wordt, Hoofdstuk 17:21. Want daarom zal hij, die Mij eet, of zich met Mij voedt, door Mij leven, zij, die van Christus leven, zullen door Christus leven. Het leven der gelovigen hebben zij van Christus, Hoofdstuk 1:16, het is met Christus verborgen, Colossenzen 3:3, wij leven door Hem, zoals de leden door het hoofd, de takken door den wortel, omdat Hij leeft, zullen ook wij leven.

B. Wij zullen eeuwig door Hem leven, vers 54.

Die Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, als toebereid in het Evangelie om het voedsel der ziele te zijn, heeft het eeuwige leven, hij heeft het thans, zoals vers 40. Hij heeft datgene in zich wat is: het eeuwige leven begonnen, hij heeft er den voorsmaak, het onderpand van, hij zal eeuwig leven, Zijne zaligheid zal evenwijdig lopen met de langste lijn der eeuwigheid zelf.

Eindelijk. De geschiedschrijver besluit met een bericht, hetwelk vermeldt waar Christus deze rede voor de Joden heeft gehouden, vers 59, in de synagoge, lerende te Kapernaum, te kennen gevende, dat Hij hun, behalve dezen, nog vele andere dingen leerde, maar dit was hetgeen in Zijne rede nieuw was. Hij voegt er dit bij, dat Hij deze dingen zei in de synagoge om aan te tonen:

1. Het aanzien, waartoe Christus' leer was gekomen. Zijne waarheden zochten naar gene hoeken, maar werden openlijk gepredikt voor een gemengd gehoor, daar zij het nauwkeurigst onderzoek konden doorstaan. Christus heeft hierop gewezen bij Zijn verhoor, Hoofdstuk 18:20.

Ik heb allen tijd geleerd in de synagoge.

2. Het geloofwaardige van dit verhaal er van. Om u er van te verzekeren dat die rede zuiver meegedeeld is, beroept hij zich op de synagoge te Kapernaum, waar een onderzoek er naar kan ingesteld worden.

Johannes 6:60-71

Wij hebben hier een bericht van de uitwerking die Christus' rede gehad heeft. Sommigen hebben er zich aan geërgerd anderen werden er door gesticht, sommigen werden er door van Hem weggedreven, anderen werden er Hem meer nabij door gebracht.

I. Voor sommigen was zij ene reuke des doods ten dode, niet slechts voor de Joden, die openlijke vijanden waren van Hem en van Zijne leer, maar zelfs voor velen Zijner discipelen, dezulken nl. die Hem dikwijls hoorden en Hem volgden, ene gemengde schare, zoals die welke met Israël uit Egypte toog, en van wie al de ontevredenheid het eerst uitging. Nu hebben wij hier:

1. Hun murmureren over de leer, die zij hoorden, vers 60, niet slechts enkelen, maar velen van hen hadden zich er aan geërgerd. Van de onderscheidene soorten van aarde, die het zaad hadden ontvangen, was er slechts een op de vier, die vrucht voorbracht. Zie, wat zij er van zeggen: Deze rede is hard, wie kan dezelve horen?

a. Zij zelven houden er niet van. "Welk een zotteklap is dat? Het vlees eten, het bloed drinken van den Zoon des mensen! Indien dit in figuurlijken zin verstaan moet worden, is het onbegrijpelijk, indien in letterlijken zin, dan is het onuitvoerbaar. Hoe! Moeten wij kannibalen worden? Kunnen wij niet Godsdienstig zijn, of wij moeten barbaars wezen?" Si Christiani adorant quod comedunt (zei Averroes), sit anima mea cumphilosophis -Indien de Christenen aanbidden wat zij eten, dan zal mijne ziel zich aan de wijsgeren blijven houden. Indien zij nu, dit ene harde rede vindende, Christus nederig gevraagd hadden hun die gelijkenis te verklaren, dan zou Hij hun verstand geopend hebben om haar te begrijpen, want Hij zal den zachtmoedigen Zijn' weg leren. Maar zij waren er niet begerig naar, dat hun Christus' woorden verklaard zouden worden, want zij wilden dit voorwendsel niet verliezen om Hem te verwerpen-nl. dat het harde woorden waren.

b. Zij achtten het onmogelijk, dat iemand anders er mede ingenomen kon zijn: Wie kan dezelve horen? Voorzeker niemand. Zo zijn de spotters met den Godsdienst gans bereid te verklaren, dat geheel het verstandige, het ontwikkelde deel der mensheid het met hen eens is. Zij komen met grote verzekerdheid tot het besluit, dat geen man van gezond verstand de leer van Christus zal aannemen, en geen man van hart of kloekmoedigheid zich aan Zijne wetten zal onderwerpen. Omdat zij het niet kunnen verdragen om aldus bestraft en in bedwang gehouden te worden, denken zij, dat niemand het kan. Wie kan dezelve horen? Gode zij dank, duizenden hebben de rede van Christus gehoord, en hebben haar niet slechts kunnen horen, maar haar liefelijk en aangenaam gevonden, als hun onmisbare zielespijs.

2. Christus' bestraffing van hun murmureren,

a. Hij was volkomen bekend met hun murmureren, vers 61. Hun vitterij bleef verborgen in hun ei gen hart, of werd elkaar in een hoek toegefluisterd. Maar Christus kende hen, Hij zag hen, Hij hoorde hen. Christus bemerkt niet slechts het stoutmoedig, openlijk smaden van Zijn naam en heerlijkheid door vermetele zondaars, maar ook de verborgene minachting van Zijne leer door vleselijk gezinde belijders, Hij wist wat de dwaas zegt in zijn hart, maar zich toch schaamt uit te spreken, Hij merkt op, hoe Zijne leer hen vertoornt, aan wie zij gepredikt wordt, wie er zich in verblijdt, en wie er tegen murmureert, wie er mede verzoend zijn en er zich voor buigen, en wie er

mede twisten en er tegen in opstand komen, al geschiedde dit nog zo in het verborgen. Hij wist het bij zich zelven, niet door inlichtingen, die Hem verstrekt waren, noch door enigerlei uitwendige aanduiding er van, maar door Zijne eigene Goddelijke alwetendheid, Hij wist het niet zoals de profeten door ene Goddelijke openbaring, die Hem gedaan was-hetgeen de profeten wensten te weten bleef hun soms verborgen, zoals 2 Koningen 4:27- maar door Goddelijke kennis in Hem. Hij is het essentiële Woord, dat een oordeler is der gedachten en der overleggingen des harten, Hebreeën 4:12, 13. Voor Christus zijn gedachten woorden, daarom moeten wij wèl acht geven, niet slechts op wat wij zeggen en doen, maar ook op wat wij denken.

b. Hij wist volkomen goed hoe hun te antwoorden: "Ergert ulieden dit? Is dit een struikelblok voor ulieden?" Zie, hoe de mensen zich door hun eigene moedwillige dwalingen ergernissen scheppen. Zij kunnen ergernis nemen waar geen ergernis is gegeven, en haar zelfs maken, waar eigenlijk niets is om haar van te kunnen maken. Wij kunnen er ons met recht over verwonderen, dat men om zo weinig oorzaak, ergernis neemt aan de leer van Christus. Christus spreekt er hier met verwondering van: "Ergert dit ulieden? Hoe onredelijk!" In antwoord nu aan hen, die Zijne leer als ingewikkeld en onbegrijpelijk veroordelen (si non vis intelligi, debes negligi -Indien gij niet begrepen wilt worden, behoort gij veronachtzaamd te worden. a. Geeft Hij hun een wenk betreffende Zijne hemelvaart, als hetgeen een onomstotelijk getuigenis, of bewijs zal zijn van de waarheid Zijner leer, vers 62. Wat zou het dan zijn, zo gij den Zoon des mensen zaagt opvaren, daar Hij te voren was? En wat dan? Ten eerste. "Indien Ik u daarvan zou spreken, dan zou u dit voorzeker nog veel meer ergeren, en gij zoudt denken, dat ik al te hoge aanspraken koester. Indien deze rede zo hard is, dat gij haar niet kunt horen, hoe zult gij het kunnen verduren, als Ik u spreek van Mijn wederkeren naar den hemel, vanwaar Ik gekomen ben?" Zie Hoofdstuk 3:12. Zij, die reeds struikelen over kleine moeilijkheden, moeten bedenken, hoe zij dan over de grotere heen zullen komen.

Ten tweede. "Als gij den Zoon des mensen ziet opvaren, dan zal u dit nog veel meer ergeren, want dan zal Mijn lichaam nog veel minder in staat zijn om door u gegeten te worden in dien groven, materiëlen zin, waarin gij dit nu verstaat," zegt Dr. Whitby. Of, Ten derde. "Als gij dat ziet, of het hoort van hen, die het zien zullen, dan voorzeker zult gijlieden overtuigd wezen. Gij denkt, dat Ik Mij te veel aan matig, als Ik zeg: Ik ben van den hemel gekomen, want dat was het wat u tegenstond, vers 42, maar zult gij dit ook nog denken, als gij Mij derwaarts ziet wederkeren?" Als Hij opvaart, dan voorzeker is Hij eerst nedergedaald, Efeziërs 4:9, 10. Christus heeft zich dikwijls beroepen op latere bewijzen, zoals in Hoofdstuk 1:50, 51, 2:19, Mattheus 12:40, 26:64. Laat ons nog een weinig wachten, tot dat het mysterie Gods voleindigd zal zijn, en dan zullen wij zien, dat er gene reden was om aan enigerlei rede van Christus geërgerd te zijn. b. Geeft Hij hun in het algemeen den sleutel tot deze en alle dergelijke zinnebeeldige gezegden, hun lerende, dat zij geestelijk verstaan moeten worden, en niet op vleselijke, materiële wijze. De Geest is het, die levend maakt, het vlees is niet nut, vers 63. Gelijk het natuurlijk lichaam door de levensgeesten wordt opgewekt-zonder die levensgeesten zou de meest voedzame spijze er volkomen onnut voor zijn (welk nut zou het lichaam hebben van brood, indien het niet bezield en opgewekt werd door den geest?) zo is het ook met de ziel.

Ten eerste. Het blote deelnemen aan de inzettingen van den Godsdienst, zou, tenzij Gods Geest medewerkt en de ziel er door verlevendigt, tot niets nut wezen. Het woord en de inzettingen zijn, als de Geest Gods met ze medewerkt, als voedsel voor den levenden mens, maar zonder Zijne medewerking zijn zij als voedsel voor een dode. Zelfs het vlees van Christus, het offer voor de

zonde, zal ons niet baten, tenzij de gezegende Geest er onze ziel door verlevendigt, en den krachtigen invloed van Zijn dood op ons doet werken, totdat wij door Zijne genade ene plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods.

Ten tweede. De leer van Christus' vlees te eten en Zijn bloed te drinken, zo het letterlijk verstaan wordt, is niet nut, maar voert ons veeleer tot dwaling en vooroordeel, maar de geestelijke zin of betekenis er van verlevendigt de ziel, doet haar leven, wekt haar op, want hierop volgt: De woorden, die Ik tot u spreek, zijn geest en zijn leven. Het vlees van Christus te eten! Dat is ene harde rede, maar te geloven, dat Christus voor mij stierf, aan die leer kracht en vertroosting te ontlenen in mijn naderen tot God, mijn tegenstaan van de zonde en mijne toebereiding voor een toekomstig leven, dat is de geest en het leven dier rede, en haar aldus verklarende, is zij ene zeer kostelijke rede. De reden waarom de redenen van Christus de mensen mishagen, is omdat zij ze verkeerd begrijpen. De letterlijke zin van ene gelijkenis doet ons geen goed, wij worden er niet wijzer door, maar de geestelijke betekenis er van is leerrijk.

Ten derde. Het vlees is niet nut -zij, die in het vlees zijn (zo wordt het door sommigen verstaan), die onder de macht zijn van een vleselijken zin, voor dezen zijn Christus' redenen niet nut, maar de Geest maakt levend-zij, die den Geest hebben, die geestelijk zijn, worden er door opgewekt en levend gemaakt, want zij worden ontvangen ad modum recipientis -om in overeenstemming te wezen met den staat van den geest des ontvangers. Christus' woorden mishaagden hen, maar dit lag niet aan Christus' woorden maar aan hen zelven, het is slechts voor een vleselijk, zinnelijk hart, dat geestelijke dingen onzinnig schijnen, en smakeloos zijn, voor een geestelijk gemoed zijn zij dierbaar. Zie 1 Corinthiërs 2:14, 15. Hij geeft hun te verstaan, dat Hij hen kent, en dat Hij niets beters van hen verwacht had, hoewel zij zich Zijne discipelen noemden, vers 64, 65. Nu werd het woord vervuld, dat de profeet, sprekende van Christus, gezegd had (Jesaja 53:1). Wie heeft onze prediking geloofd, en aan wie is de arm des Heeren geopenbaard? Op die beide zaken wordt hier door Christus gewezen.

Ten eerste. Zij hebben Zijne prediking niet geloofd. "Er zijn sommigen van ulieden, die gezegd hebben, dat zij alles willen verlaten om Mij te volgen, en die toch niet geloven, en dit was de reden waarom het gepredikte woord hun niet nut was, want het was niet gemengd met het geloof, Hebreeën 4:2. Zij geloofden niet, dat Hij de Messias was, want anders zouden zij zich verenigd hebben met de leer, die Hij predikte, al waren er ook dingen in, die duister en moeilijk te begrijpen zijn. Wie pas begint te leren, moet de dingen op het woord des leermeesters aannemen. Onder hen, die Christenen zijn in naam, zijn velen, die in werkelijkheid ongelovigen zijn. Het ongeloof der geveinsden is, voordat het nog aan de wereld ontdekt is, naakt en geopend voor de ogen van Christus. Hij wist van den beginne wie uit de scharen, die Hem volgden, geloofden, en wie van de twaalven Hem zou verraden. Hij wist van den beginne van hun bekendheid met Hem, en hun vergezellen van Hem, toen zij nog blaakten van ijver voor Hem, wie oprecht waren, zoals Nathanaël, Hoofdstuk 1:47, en wie niet. Eer zij zich door ene openlijke daad onderscheidden, kon Hij onfeilbaar onderscheiden hen, die geloofden en hen, die niet geloofden, wiens liefde voorgewend, en wiens liefde waar en van harte was. Hieruit kunnen wij afleiden, dat de afval van hen, die gedurende langen tijd den Godsdienst hebben beleden, een stellig bewijs is van hun voortdurende geveinsdheid, en dat zij van den beginne af niet geloofd hebben, maar het is geen bewijs voor de mogelijkheid van een algehelen en finalen afval van ware gelovigen. Zulk een afval moet niet de afval genoemd worden van ware heiligen, maar de ontdekking van voorgewende

heiligen, 1 Johannes 2:19. Wij zien er ook uit, dat het Christus' kroonrecht is het hart te kennen. Hij weet wie zij zijn, die niet geloven, maar veinzen in hun belijdenis, en toch laat Hij hun plaats in Zijne kerk, het gebruik Zijner inzettingen en de ere van Zijn naam en ontdekt hen niet aan de wereld, tenzij zij zich door hun goddeloosheid zelven ontdekken, want zodanig is de inrichting Zijner zichtbare kerk, en de dag der ontdekking moet nog komen. Maar als wij het hart der mensen willen oordelen, dan matigen wij ons aan om Christus' plaats in te nemen op den troon, en lopen Zijn oordeel vooruit. Wij bedriegen ons dikwijls in de mensen, en hebben oorzaak om van gevoelen over hen te veranderen, maar hiervan zijn wij zeker, dat Christus alle mensen kent, en naar waarheid oordeelt.

Ten tweede. De reden, waarom zij Zijne prediking niet geloofden was, omdat de arm des Heeren hun niet was geopenbaard, vers 65.

Daarom heb Ik u gezegd, dat niemand tot Mij komen kan, tenzij dat het hem gegeven zij van Mijn Vader, verwijzende naar vers 44. Christus moest dus wel weten wie geloofde en wie niet geloofde, want geloof is de gave en het werk Gods, en al Zijns Vaders gaven en werken moesten Hem wel bekend zijn, want zij zijn allen door Zijn handen heengegaan. Dáár had Hij gezegd, dat niemand tot Hem kan komen, tenzij de Vader hem trekke, hier zegt Hij, tenzij dat het hem gegeven zij van Mijn Vader, hetgeen aantoont, dat God den mens trekt door hem genade en kracht te geven, en een hart om te komen, zonder hetwelk-zodanig is de zedelijke onmacht van den gevallen mens-hij niet komen kan.

3. En nu volgt hierop hun algehele afval van Christus. Van toen af gingen velen Zijner discipelen terug, en wandelden niet meer met Hem, vers 66. Als wij harde gedachten omtrent het woord en de werken van Christus in ons hart toelaten, en een verborgen afkeer er van koesteren, en bereid zijn wenken en toespelingen aan te horen, die de strekking hebben om ze te smaden, dan laten wij ons in verzoeking brengen, het is als het doorlaten van water, het is achterwaarts zien, dat, zo de oneindige genade het niet verhoedt, zal eindigen in teruggaan, en daarom, Obsta principiis -Hoed u voor het begin van den afval.

a. Zie hier den afval dezer discipelen. Velen van hen gingen terug naar hun huis, en hun familie, en hun beroep, die zij voor een wijle hadden verlaten om Hem te volgen, gingen terug, de een naar zijn hoeve, een ander naar zijn koopmanschap, gingen terug, zoals Orpa, naar hun volk en naar hun goden, Ruth 1:15. Zij waren in Christus' school gekomen, maar zij gingen terug, zijn niet slechts een enkele maal weggebleven, maar namen voor goed afscheid van Hem en van Zijn leer. De afval van Christus' discipelen, hoewel in waarheid een zeer vreemde zaak, is toch zo dikwijls voorgekomen, dat wij er ons niet meer over behoeven te verbazen. Hier waren velen, die terug gingen. Het is dikwijls zo, als sommigen afvallen, zijn er altijd die mede afvallen, die ziekte is besmettelijk.

b. De aanleiding tot dien afval: Van toen af, van dat Christus deze troostrijke leer had gepredikt, dat Hij het brood des levens is, en dat zij, die door het geloof zich met Hem voeden, door Hem zullen leven (men zou gedacht hebben, dat zij Hem deswege nog meer aangekleefd zouden hebben) -van toen af zijn zij teruggegaan. Het boos en verdorven hart des mensen ergert zich aan hetgeen de grootste vertroosting is. Christus voorzag, dat zij zich zouden ergeren aan hetgeen Hij zei, en toch heeft Hij het gezegd. Wat het ontwijfelbare woord, de ontwijfelbare waarheid is van Christus, moet met getrouwheid worden verkondigd, wie er zich ook aan moge ergeren. Der mensen neigingen

moeten onderworpen worden aan Gods Woord, maar Gods Woord moet men niet plooien en schikken naar den zin der mensen.

c. De trap, of mate, van hun afval. Zij wandelden niet meer met Hem, keerden niet tot Hem terug, woonden Zijne prediking niet meer bij. Het is onmogelijk hen, die eens verlicht geweest zijn, en de hemelse gave gesmaakt hebben, en gesmaakt hebben het goede woord Gods, en afvallig worden, wederom te vernieuwen tot bekering, Hebreeën 6:4-6.

II. Die rede is voor anderen ene reuke des levens ten leven geweest. "Velen gingen terug, maar, Gode zij dank, niet allen, zelfs toen zijn de twaalven Hem blijven aanhangen. Hoewel het geloof van sommigen verkeerd werd, blijft het vaste fondament Gods toch staan.

Merk hier op:

1. De vraag der liefde van Christus aan de twaalven, vers 67. Wilt gijlieden ook niet weggaan? Hij zegt niets tot hen, die weggaan.

Indien de ongelovigen scheiden, dat zij scheiden. Het was geen groot verlies hen te verliezen, die Hij nooit gehad heeft, luchtig gekomen, luchtig gegaan, maar Hij gebruikt de gelegenheid om tot de twaalven te spreken, hen te bevestigen, en door hun trouw en standvastigheid op de proef te stellen, hen des te vaster te doen staan. Wilt gijlieden ook niet weggaan? "Het staat aan u, gij hebt de keus, of gij wilt weggaan of niet. Indien gij Mij wilt verlaten, dan is het er thans, nu zo velen gaan, de tijd voor. Het is ene ure der verzoeking, indien gij terug wilt gaan, zo gaat thans." Christus zal niemand tegen zijn zin bij zich houden, Zijne krijgsknechten zijn vrijwilligers, gene gepreste soldaten. De twaalven hadden nu tijd genoeg gehad om te zien hoe Christus en Zijne leer hun geviel, en opdat niemand hunner later zou zeggen, dat zij er toe verleid waren om discipelen te worden, en dat- zo zij alsnog voor de keus stonden-zij het niet doen zouden, geeft Hij hun hier de macht om hun belofte te herroepen, en laat Hij hen vrij in hun keus, zoals Jozua 24:15, Ruth 1:15.

b. "Het ligt voor uwe rekening zo gij weggaat". Indien er ene verborgene neiging in het hart van een hunner was om van Hem te scheiden, weerhoudt Hij die neiging met de hart-ontdekkende vraag: Wilt gijlieden ook niet weggaan? Denkt niet, dat gij Mij even gemakkelijk als dezen zult kunnen loslaten. Zij zijn niet zo innig vertrouwd met Mij geweest als gijlieden, zij hebben niet zo vele gunstbewijzen van Mij ontvangen. Zij zijn weggegaan, maar wilt gijlieden ook weggaan? Herinnert u uwe hoedanigheid, en zegt:. Wat anderen ook mogen doen, wij zullen nooit weggaan. Zou een man, als ik vlieden? Nehemia 6:11. Hoe nader wij aan Christus gestaan hebben, hoe langer wij bij Hem geweest zijn, hoe meer zegeningen wij van Hem hebben ontvangen en hoe meer verplichtingen wij jegens Hem op ons hebben genomen, hoe groter onze zonde zal wezen, zo wij Hem verlaten.

c. "Ik heb reden te denken, dat gij Mij niet verlaten zult. Wilt gij weggaan? Neen, Ik heb meer vat op u. Ik verzeker Mij van u betere dingen, Hebreeën 6:9, want gij zijt degenen, die met Mij steeds gebleven zijt." Lukas 22:28. Als de afval van sommigen ene smart is voor den Heer Jezus' is de standvastigheid van anderen Hem tot des te meer eer, en Hem welbehaaglijk. Christus en de gelovigen kennen elkaar te goed om elkaar voor elk misnoegen te willen verlaten.

2. Het gelovig antwoord van Petrus uit naam van de overigen, op deze vraag, vers 68, 69. Christus deed hun de vraag, zoals Jozua Israël voor de keus heeft gesteld wie zij willen dienen, met het doel om hun ene belofte te ontlokken van bij Hem te zullen blijven, en wel met hetzelfde gevolg. Wij zullen den Heere dienen. Bij alle gelegenheden is Petrus de woordvoerder geweest der overigen, niet zo zeer omdat zijn Meester meer naar hem hoorde dan naar de anderen, maar omdat hij meer zijne tong tot zijn dienst had, en wat hij zei werd soms goedgekeurd, en soms bestraft. Mattheus 16:17, 23, -het gewone lot van hen, die ras zijn om te spreken. Hier heeft hij uitnemend gesproken, en waarschijnlijk heeft hij het volgens de aanwijzing en met de uitdrukkelijke instemming van zijne mede-discipelen gezegd, ten minste kende hij hun gevoelen, en sprak hij de mening uit van allen, en heeft hij Judas niet uitgezonderd, want wij moeten het beste hopen.

a. Een goed besluit om Christus aan te kleven, en uitgedrukt op ene wijze waaruit bleek, dat zij er niet aan dachten Hem te verlaten: "Heere, tot wie zullen wij heengaan? Het ware dwaasheid van U weg te gaan, tenzij wij weten waar heen te gaan waar het beter voor ons zou wezen, neen Heere, onze keuze gevalt ons te zeer om haar te veranderen." Zij, die Christus verlaten, zouden wèl doen met eens te bedenken tot wie zij willen heengaan, en of zij bij iemand anders dan bij Hem rust en vrede zouden vinden. Zie Psalm 73:27, 28, "Waar zullen wij heengaan? Zullen wij naar de gunst der wereld gaan dingen? Zij zal ons ongetwijfeld bedriegen. Zullen wij terugkeren tot de zonde? Zij zal ons gewis verderven. Zullen wij de fontein des levenden waters verlaten en ons naar gebroken bakken begeven?" De discipelen besluiten leven en zaligheid te blijven najagen, en willen daarbij een gids hebben, en nu willen zij Christus blijven volgen als hun Gids, want nooit kunnen zij er een' beteren bekomen. "Zullen wij heengaan naar de Heidense filosofen, en hun discipelen worden? Zij zijn verijdeld geworden in hun overleggingen, en zich uitgevende voor wijzen in andere dingen, zijn zij in den Godsdienst dwazen geworden. Zullen wij heengaan naar de schriftgeleerden en Farizeeën en aan hun voeten zitten? Welk goed kunnen zij ons doen, als zij Gods gebod krachteloos hebben gemaakt door hun inzettingen? Zullen wij tot Mozes gaan? Hij zal ons terugzenden tot U. Daarom, indien wij ooit den weg tot de gelukzaligheid zullen vinden, dan moet het wezen door U te volgen." Christus' heilige Godsdienst komt heerlijk en voordelig uit, als hij met andere stelsels wordt vergeleken, want dan ziet men hoe ver hij ze allen overtreft. Laten zij, die op dezen Godsdienst wat weten aan te merken, eerst een beteren vinden, voor zij hem verlaten. Zonder Goddelijke openbaring kunnen wij niet, indien de Schrift dit niet is, waar zullen wij haar dan vinden? Een Goddelijken Leraar moeten wij hebben, waar kunnen wij een beteren vinden dan Christus?

b. Hier is ene goede reden voor dit beluit. Het was niet het onbezonnen besluit van een blinde genegenheid, maar het gevolg van rijp overleg en nadenken. De discipelen waren besloten nooit van Christus weg te gaan. Vanwege het voordeel, dat zij zich van Hem beloofden: Gij hebt de woorden des eeuwigen levens. Zij zelven hebben Christus' rede niet ten volle begrepen, want de leer van het kruis was hun nog een raadsel, maar in het algemeen waren zij er van overtuigd, dat Hij de woorden des eeuwigen levens had, dat is: Ten eerste. Dat het woord Zijner leer den weg toont naar het eeuwige leven, het ons voorstelt, ons aanduidt wat te doen om het te beërven.

Ten tweede. Dat het woord van Zijne beslissing het eeuwige leven moet schenken. Zijn hebben van de woorden des eeuwigen levens is hetzelfde als Zijn macht hebben om het eeuwige leven te geven aan allen, die Hem gegeven zijn, Johannes 17:2. In Zijne vorige rede had Hij het eeuwige leven verzekerd aan Zijne volgelingen, deze discipelen hielden zich aan dat duidelijk gezegde, en daarom besloten zij bij Hem te blijven, toen de anderen dit voorbijzagen, en zich blind staarden op de harde

rede, en Hem daarom verlieten. Hoewel wij van elke verborgenheid, van al hetgeen duister is in Christus' leer gene verklaring kunnen geven, weten wij toch in het algemeen, dat zij het woord is des eeuwigen levens, en er dus mede moeten leven en sterven, want zo wij Christus verlaten, verlaten wij onze weldadigheid. Vanwege de verzekerdheid, die zij nopens Hem hadden, vers 69:Wij hebben geloofd en bekend, dat Gij zijt de Christus. Indien Hij de beloofde Messias is, dan moet Hij ene eeuwige gerechtigheid aanbrengen, Daniël 9:24, en daarom heeft Hij de woorden des eeuwigen levens, want de genade heerst door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, Romeinen 5:21. Merk op. Ten eerste. De leer, die zij geloofden, dat Jezus de Messias is, beloofd aan de vaderen en door hen verwacht, en dat Hij niet bloot een mens was, maar de Zoon des levenden Gods, dezelfde, van wie God gezegd heeft: Gij zijt Mijn Zoon, Psalm 2:7. In tijden van verzoeking tot afval is het goed de toevlucht te nemen tot onze eerste beginselen, en er ons aan te houden, en zo wij trouw blijven bij hetgeen onbetwistbaar is, zullen wij te meer in staat zijn de waarheid te vinden en vast te houden in twijfelachtige zaken. Ten tweede. De mate van hun geloof, het verhief zich tot volle verzekerdheid: Wij hebben bekend. Wij weten het bij ervaring, dat is de beste kennis. Het wankelen van anderen moet voor ons ene aanleiding wezen om nog meer bevestigd te worden, inzonderheid in hetgeen wij weten waarheid te zijn. Als ons geloof in het Evangelie van Christus zo krachtig is, dat wij er met alle gerustheid onze ziel op wagen, wetende wie wij geloofd hebben, dan, maar ook niet eerder, zullen wij bereid zijn er ook alle andere dingen voor in de waagschaal te stellen.

3. De treurige aanmerking van onzen Heere Jezus op dit antwoord van Petrus, vers 70, 71.

Heb Ik niet u twaalf uitverkoren? en een uit u is een duivel. En de evangelist zegt ons wie Hij bedoelde: Hij zei dit van Judas, Simons zoon, Iskariot. Petrus had ingestaan voor hen allen, dat zij den Meester getrouw zouden zijn. Christus veroordeelt nu niet Zijne liefde (het is altijd goed het beste te hopen), maar wel bestraft Hij, stilzwijgend als het ware, zijn al te goed vertrouwen. Wij moeten omtrent niemand al te zeker zijn. God weet wie de Zijnen zijn, wij weten dat niet. Merk hier op, dat:

a. Geveinsden en verraders van Christus niet beter zijn dan duivelen. Judas had niet slechts een duivel, hij was een duivel. Een uit u is een valse beschuldiger, dat is soms de betekenis van diabolos, 2 Timotheus 3:3, en het is waarschijnlijk dat Judas, toen hij zijn Meester aan de overpriesters verkocht, Hem hun voorstelde als een slecht mens, ten einde zijne eigene daad te rechtvaardigen. Ik vat het echter veeleer op in den zin van onze gewone lezing, Hij is een duivel, een vlees geworden duivel, een gevallen apostel, zoals de duivel een gevallen engel is. Hij is Satan, een tegenstander, een vijand van Christus. Hij is Abaddon, en Apollyon, een zoon des verderfs. Hij was van zijn vader, den duivel, deed zijn wil, stond zijne belangen voor, zoals Kaïn, 1 Johannes 3:12. Zij, wier lichamen door den duivel waren bezeten, worden nooit duivelen genoemd (duivelsen, maar niet duivels), maar Judas, in wiens hart de duivel inkwam, en het vervulde, wordt een duivel genoemd.

b. Vele schijnbare heiligen zijn wezenlijke duivelen. De uiterlijke schijn van Judas was even schoon als van vele apostelen, zijn venijn was, evenals dat der slang, onder ene fraaie huid verborgen. Hij heeft duivelen uitgeworpen, en scheen een vijand van het rijk des duivels, en toch was hij al dien tijd zelf een duivel. Niet slechts zal hij er weldra een worden, hij is er reeds een. Het is iets vreemds, iets om zich over te verwonderen. Christus spreekt er van met verwondering: Heb Ik niet? Het is treurig. het is te bejammeren, dat het Christendom ooit ten dekmantel zou dienen voor hetgeen duivels is.

c. De vermomming der geveinsden kan wel de mensen misleiden en bedriegen, maar niet Christus, want Zijn doordringend oog doorziet hen. Hij kan diegenen duivelen noemen, die zich zelven Christenen noemen, zoals de begroeting van de huisvrouw van Jerobeam door den profeet, toen zij versteld tot hem kwam: Kom in, gij huisvrouw van Jerobeam.

d. Er zijn de zodanige, die door Christus tot bijzondere diensten zijn uitverkoren, en die toch blijken Hem ontrouw te zijn: Ik heb u tot het apostelschap verkoren, want er is uitdrukkelijk gezegd, dat Judas niet ten eeuwigen leven was verkoren, Hoofdstuk 1 3:18, en toch is eer uit ulieden een duivel. Bevordering tot een post van eer en vertrouwen in de kerk is geen stellig bewijs van zaligmakende genade. Wij hebben in Uwen naam geprofeteerd.

e. Het is niets nieuws om zelfs in het uitgelezenst gezelschap op aarde verdorvene mensen te ontmoeten Van de twaalven, die uitverkoren waren tot een vertrouwelijken omgang met God, verschenen in het vlees, ene eer en voorrecht, zo groot, als waartoe ooit mensen verkoren waren, was een, een vlees geworden duivel. De geschiedschrijver legt er nadruk op, dat Judas een der twaalven was, die aldus onderscheiden en geëerd waren. Laat ons de twaalven niet verwerpen en uit de kerk bannen, omdat een hunner een duivel is, noch zeggen, dat zij allen veinsaards en bedriegers zijn, omdat een hunner dit was, laten zij, die het zijn, er voor gelaakt worden, maar niet zij, die, zolang het hun nog onbekend was, zich met hen verenigden. Er is een gezelschap binnen den voorhang, tot hetwelk niets, dat onrein is, inkomen zal, ene gemeente der eerstgeborenen, waarin zich gene valse broederen bevinden.

HOOFDSTUK 7

1 En na dezen wandelde Jezus in Galilea; want Hij wilde in Judea niet wandelen, omdat de Joden Hem zochten te doden.
2 En het feest der Joden, namelijk de loof huttenzetting, was nabij.
3 Zo zeiden dan Zijn broeders tot Hem: Vertrek van hier, en ga heen in Judea, opdat ook Uw discipelen Uw werken mogen aanschouwen, die Gij doet.
4 Want niemand doet iets in het verborgen, en zoekt zelf, dat men openlijk van hem spreke. Indien Gij deze dingen doet, zo openbaar Uzelven aan de wereld.
5 Want ook Zijn broeders geloofden niet in Hem.
6 Jezus dan zeide tot hen: Mijn tijd is nog niet hier, maar uw tijd is altijd bereid.
7 De wereld kan ulieden niet haten, maar Mij haat zij, omdat Ik van dezelve getuig, dat haar werken boos zijn.
8 Gaat gijlieden op tot dit feest; Ik ga nog niet op tot dit feest; want Mijn tijd is nog niet vervuld.
9 En als Hij deze dingen tot hen gezegd had, bleef Hij in Galilea.
10 Maar als Zijn broeders opgegaan waren, toen ging Hij ook Zelf op tot het feest, niet openlijk, maar als in het verborgen.
11 De Joden dan zochten Hem in het feest, en zeiden: Waar is Hij?
12 En er was veel gemurmels van Hem onder de scharen. Sommigen zeiden: Hij is goed; en anderen zeiden: Neen, maar Hij verleidt de schare.
13 Nochtans sprak niemand vrijmoediglijk van Hem, om de vrees der Joden.
14 Doch als het nu in het midden van het feest was, zo ging Jezus op in den tempel, en leerde.
15 En de Joden verwonderden zich, zeggende: Hoe weet Deze de Schriften, daar Hij ze niet geleerd heeft?
16 Jezus antwoordde hun, en zeide: Mijn leer is Mijne niet, maar Desgenen, Die Mij gezonden heeft.
17 Zo iemand wil Deszelfs wil doen, die zal van deze leer bekennen, of zij uit God is, dan of Ik van Mij zelven spreek.
18 Die van zich zelven spreekt, zoekt zijn eigen eer; maar Die de eer zoekt Desgenen, Die Hem gezonden heeft, Die is waarachtig, en geen ongerechtigheid is in Hem.
19 Heeft Mozes u niet de wet gegeven? En niemand van u doet de wet. Wat zoekt gij Mij te doden?
20 De schare antwoordde en zeide: Gij hebt den duivel; wie zoekt U te doden?
21 Jezus antwoordde en zeide tot hen: Een werk heb Ik gedaan, en gij verwondert u allen.
22 Daarom heeft Mozes ulieden de besnijdenis gegeven (niet dat zij uit Mozes is, maar uit de vaderen), en gij besnijdt een mens op den sabbat.
23 Indien een mens de besnijdenis ontvangt op den sabbat, opdat de wet van Mozes niet gebroken worde; zijt gij toornig op Mij, dat Ik een gehelen mens gezond gemaakt heb op den sabbat?
24 Oordeelt niet naar het aanzien, maar oordeelt een rechtvaardig oordeel.
25 Sommigen dan uit die van Jeruzalem zeiden: Is Deze niet, Dien zij zoeken te doden?
26 En ziet, Hij spreekt vrijmoediglijk, en zij zeggen Hem niets. Zouden nu wel de oversten waarlijk weten, dat Deze waarlijk is de Christus?
27 Doch van Dezen weten wij, van waar Hij is; maar de Christus, wanneer Hij komen zal, zo zal niemand weten, van waar Hij is.
28 Jezus dan riep in den tempel, lerende en zeggende: En gij kent Mij, en gij weet, van waar Ik ben; en Ik ben van Mij zelven niet gekomen, maar Hij is waarachtig, Die Mij gezonden heeft, Welken gijlieden niet kent.
29 Maar Ik ken Hem; want Ik ben van Hem, en Hij heeft Mij gezonden.

30 Zij zochten Hem dan te grijpen; maar niemand sloeg de hand aan Hem; want Zijn ure was nog niet gekomen.
31 En velen uit de schare geloofden in Hem, en zeiden: Wanneer de Christus zal gekomen zijn, zal Hij ook meer tekenen doen dan die, welke Deze gedaan heeft?
32 De Farizeen hoorden, dat de schare dit van Hem murmelde; en de Farizeen en de overpriesters zonden dienaren, opdat zij Hem grijpen zouden.
33 Jezus dan zeide tot hen: Nog een kleinen tijd ben Ik bij u, en Ik ga heen tot Dengene, Die Mij gezonden heeft.
34 Gij zult Mij zoeken, en gij zult Mij niet vinden; en waar Ik ben, kunt gij niet komen.
35 De Joden dan zeiden tot elkander: Waar zal Deze heengaan, dat wij Hem niet zullen vinden? Zal Hij tot de verstrooide Grieken gaan, en de Grieken leren?
36 Wat is dit voor een rede, die Hij gezegd heeft: Gij zult Mij zoeken, en zult Mij niet vinden; en waar Ik ben, kunt gij niet komen?
37 En op den laatsten dag, zijnde de grote dag van het feest, stond Jezus en riep, zeggende: Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke.
38 Die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien.
39 (En dit zeide Hij van den Geest, Denwelken ontvangen zouden, die in Hem geloven; want de Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was.)
40 Velen dan uit de schare, deze rede horende, zeiden: Deze is waarlijk de Profeet.
41 Anderen zeiden: Deze is de Christus. En anderen zeiden: Zal dan de Christus uit Galilea komen?
42 Zegt de Schrift niet, dat de Christus komen zal uit den zade Davids, en van het vlek Bethlehem, waar David was?
43 Er werd dan tweedracht onder de schare, om Zijnentwil.
44 En sommigen van hen wilden Hem grijpen; maar niemand sloeg de handen aan Hem.
45 De dienaars dan kwamen tot de overpriesters en Farizeen; en die zeiden tot hen: Waarom hebt gij Hem niet gebracht?
46 De dienaars antwoordden: Nooit heeft een mens alzo gesproken, gelijk deze Mens.
47 De Farizeen dan antwoordden hun: Zijt ook gijlieden verleid?
48 Heeft iemand uit de oversten in Hem geloofd, of uit de Farizeen?
49 Maar deze schare, die de wet niet weet, is vervloekt.
50 Nicodemus zeide tot hen, welke des nachts tot Hem gekomen was, zijnde een uit hen:
51 Oordeelt ook onze wet den mens, tenzij dat zij eerst van hem gehoord heeft, en verstaat, wat hij doet?
52 Zij antwoordden en zeiden tot hem: Zijt gij ook uit Galilea? Onderzoek en zie, dat uit Galilea geen profeet opgestaan is.
53 En een iegelijk ging heen naar zijn huis.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Christus' weigering gedurende enigen tijd om openlijk in Judea te verschijnen, vers 1.

II. Zijn voornemen om op te gaan naar Jeruzalem voor het Loofhuttenfeest, en Zijn gesprek met Zijne bloedverwanten in Galilea betreffende Zijn opgaan tot dit feest, vers 2-13.

III. Zijne openbare prediking in den tempel op het feest.

1. In het midden van het feest. vers 14. 15. Zijn gesprek met de Joden:

a. Betreffende Zijne leer, vers 16-18.

b. Betreffende de misdaad van sabbatschenden, die Hem ten laste was gelegd, vers 19-24.

c. Betreffende Hem zelven, zowel omtrent van waar Hij kwam en waar Hij heenging. vers 25-36.

2. Op den laatsten dag van het feest:

a. Zijne genaderijke uitnodiging aan arme zielen om tot Hem te komen, vers 37-39.

b. Hoe die aangenomen werd. Velen uit de scharen twistten er over, vers 40, 44. De overpriesters wilden er Hem leed om doen, maar werden eerst hierin teleurgesteld door hun beambten, vers 45-49, en, daarna tot zwijgen gebracht door iemand uit hun eigen midden, vers 50-53.

Johannes 7:1-13

Wij hebben hier:

I. De reden, waarom Christus meer van Zijn' tijd doorbracht in Galilea dan in Judea, vers 1, omdat de Joden, het volk in Judea en Jeruzalem, Hem zochten te doden, wijl Hij den verlamde op den sabbatdag had genezen, Hoofdstuk 5:16. Zij wilden Hem doden, hetzij in een volksoploop, of door ene wettelijke vervolging, daarom bleef Hij op een afstand in een ander deel des lands, tamelijk ver van de lijn van gemeenschap met Jeruzalem. Er wordt niet gezegd: Hij durfde niet, maar Hij wilde niet wandelen in Judea, het was niet uit vrees of lafhartigheid, dat Hij dit weigerde, maar uit voorzichtigheid, omdat Zijne ure nog niet was gekomen. Het licht des Evangelies wordt diegenen met recht ontnomen, die het zoeken uit te blussen. Christus zal zich onttrekken van hen, die Hem van zich wegdrijven, Hij zal Zijn aangezicht verbergen voor hen, die het bespuwen, en Zijne barmhartigheid toesluiten voor hen, die haar minachten. In tijden van onmiddellijk gevaar is het niet slechts geoorloofd, maar ook raadzaam om ons terug te trekken en schuil te houden ter onzer eigene veiligheid, en den dienst te verkiezen in die plaatsen, die minder gevaarlijk zijn, Mattheus 10:23. Dan, maar niet eerder, zijn wij geroepen om ons leven over te geven, als wij het niet kunnen behouden zonder zonde. Indien door de leiding van Gods voorzienigheid bekwame en verdienstelijke personen in afgelegen en onbekende plaatsen gebracht worden, dan moet men zich hier niet over verwonderen, het was het lot van onzen Meester zelven. Hij, die geschikt was om op den hoogsten stoel van Mozes te zitten, heeft gewillig in Galilea gewandeld, onder gans gewone lieden. In Galilea heeft Hij echter niet stil gezeten, heeft er zich als het ware, niet levend begraven, neen, Hij wandelde, Hij ging het land door goed doende. Als wij niet doen kunnen wat wij wensen, en waar wij het wensen, dan moeten wij doen wat wij kunnen en waar wij het kunnen.

II. De nabijheid van het Loofhuttenfeest vers 2, een der die plechtige feesten, waarop alle mannen naar Jeruzalem moesten opgaan, zie de inzetting er van, Leviticus 23:34 en verder. en de wederopleving er van, nadat het lang in vergetelheid was geraakt, in Nehemia 8:14 en verder. Het was bedoeld zowel als ene gedachtenisviering van den tabernakel-staat in de woestijn, als om een type te wezen van den tabernakel-toestand van Gods geestelijk Israël in deze wereld. Dat feest, hetwelk zo vele honderden jaren te voren was ingesteld, werd nog Godsdienstig waargenomen. Goddelijke inzettingen zijn nooit verouderd, noch verjaard door langdurigheid van tijd, en de zegeningen, genoten in de woestijn, moeten niet vergeten worden. Maar het wordt het feest der Joden genoemd, omdat het weldra afgeschaft stond te worden, als ene bloot Joodse zaak, en overgelaten aan hen, die den tabernakel dienden.

III. Christus' gesprek met Zijne broeders, sommigen van Zijne maagschap, of zij het waren van de zijde Zijner moeder, of van Zijn vermeende vader, is niet zeker, maar het waren de zodanige, die voorgaven belang in Hem te stellen, en daarom meenden Hem raad te moeten geven ten opzichte van Zijn gedrag en handelwijze. Merk op:

1. Hun eerzucht en ijdelheid in hun aandringen bij Hem om meer openlijk op te treden dan Hij tot nu toe gedaan had: Vertrek van hier, zeiden zij, en ga heen in Judea, vers 3, "waar gij meer opgang kunt maken dan hier."

a. Zij geven twee redenen op voor dezen raad. Dat het ene aanmoediging zou zijn voor diegenen in of nabij Jeruzalem, die achting voor Hem hadden, want een aards koninkrijk voor Hem verwachtende, waarvan, naar zij oordeelden, de zetel te Jeruzalem moest zijn, wensten zij, dat de discipelen, die zich dáár bevonden, inzonderheid ondersteund zouden worden, en zo vonden zij, dat de tijd, dien Hij onder Zijne Galilese discipelen doorbracht, verloren tijd was, en dat Zijne wonderen geen voordeel zouden opleveren, als zij niet te Jeruzalem gezien werden. Of, "opdat al uwe discipelen, die te Jeruzalem bijeen zullen komen voor het feest, uwe werken mogen aanschouwen en niet zoals hier, enigen op een dag en anderen op een anderen dag." Dat dit zou strekken tot luister van Zijn naam en eer.

Niemand doet iets in het verborgen, en zoekt zelf, dat men openlijk van hem spreke. Zij nemen aan, dat Christus zich bekend zocht te maken, en daarom vinden zij het ongerijmd, dat Hij Zijne wonderen verborgen hield. "Indien gij deze dingen doet, indien gij zo goed in staat zijt om de toejuiching des volks en de goedkeuring der oversten te verwerven door uwe wonderen, zo waag u naar buiten, en openbaar u zelven aan de wereld. Gesteund door deze geloofsbrieven, kunt gij niet falen, en daarom is het hoog tijd om openlijk op te treden en aan uwe belangen te denken".

b. Men zou allicht denken, dat die raad niet kwaad was, en toch wordt hij door den evangelist aangeduid als een blijk van hun ongeloof: Want ook Zijne broeders geloofden niet in Hem, vers 5, want indien zij wèl in Hem hadden geloofd, zij zouden dit niet gezegd hebben. Merk op, het was ene eer om van Christus' maagschap te zijn, maar gene zaligmakende eer: zij, die Zijn woord horen en bewaren, zijn de verwanten, op wie Hij prijs stelt. Voorzeker, gene genade zit in het bloed van iemand ter wereld, als zij niet is in hen, die tot Christus' maagschap behoren. Het was een teken, dat Christus generlei werelds belang op het oog had, want dan zouden Zijne bloedverwanten zich met Hem verenigd hebben, en Hij zou het eerst voor hen gezorgd hebben. Er waren ook personen, die tot Christus' maagschap behoorden naar het vlees, en in Hem geloofden (van de twaalven waren drie Zijne broeders) en toch waren er anderen, die even na aan Hem verwant waren als zij, en echter niet in Hem geloofden. Er zijn velen, die dezelfde uitwendige voorrechten en voordelen hebben, maar er niet hetzelfde gebruik van maken. Maar:

c. Wat was er verkeerds in den raad, dien zij Hem gaven? Ik antwoord: Het was aanmatiging en verwaandheid, dat zij Christus wilden voorschrijven wat Hij doen moest, Hem te leren welke maatregelen Hij moest nemen. Het was een teken, dat zij Hem niet in staat geloofden hen te leiden, als zij Hem niet eens in staat achtten zich zelven te bestieren. Zij toonden ene grote onverschilligheid voor Zijne veiligheid, als zij wilden, dat Hij naar Judea zou gaan, daar zij wisten, dat de Joden aldaar Hem zochten te doden. Zij, die in Hem geloofden en Hem liefhadden ontrieden Hem om naar Judea te gaan, Hoofdstuk 11:8. Sommigen, zoals Dr. Whitby, denken, dat zij hoopten, dat zo Zijne wonderen te Jeruzalem gedaan werden, de Farizeeën ze zouden onderzoeken en er bedrog in zouden ontdekken, hetgeen dan hun ongeloof zou rechtvaardigen. Zij waren wellicht Zijn gezelschap in Galilea moede (want zijn niet alle dezen, die daar spreken, Galileërs?) En dit was dan ook inderdaad een wens, dat Hij uit hun landpalen zou vertrekken. Zonder dat zij daar enigen grond voor hadden, geven zij te kennen, dat Hij Zijne discipelen veronachtzaamde, en hun zulk ene aanschouwing van Zijne werken weigerde als nodig was ter ondersteuning van hun geloof. Stilzwijgend richtten zij het verwijt van lafhartigheid tot Hem, dat Hij met de groten niet in het strijdperk durfde treden, noch zich op het toneel der openbare handelingen durfde toevertrouwen, hetgeen Hij, indien Hij moed en grootheid van ziel bezat, doen zou, en zich niet aldus in een hoek

zou schuil houden. Aldus zijn de nederigheid van Christus en Zijne vernedering, en het geringe uiterlijke vertoon van Zijn Godsdienst in de wereld dikwijls aangewend ten smaad van Hem zelven en van Zijn Godsdienst. Zij schenen te twijfelen aan de waarheid van de wonderen, die Hij wrocht, toen zij zeiden: "indien gij deze dingen doet, indien zij de proef kunnen doorstaan van een openbaar onderzoek van wege de kerkelijke overheid, doe ze dan daar." Zij denken, dat Christus is zoals zij zelven zijn, even onderworpen aan wereldse staatkunde, en even begerig om een schoon gelaat te tonen naar het vlees, terwijl Hij gene eer zocht van mensen. Op den bodem van dit alles lag zelfzucht, indien Hij zich zo groot wilde maken als Hij kon, dan zouden zij, als Zijne bloedverwanten delen in Zijne eer, en zou hun, om Zijnentwil, eerbied en achting betoond worden. Vele vleselijk gezinde mensen nemen deel aan den openbaren eredienst, met geen ander doel dan om zich te vertonen, en het enige waar zij om geven is, zich fraai voor te doen aan de wereld. Velen, die schijnen Christus' ere op het oog te hebben, zoeken in werkelijkheid slechts hun eigene eer, en maken dit dienstbaar aan hen zelven.

2. De wijsheid en ootmoed van onzen Heere Jezus, die uitkomen in Zijn antwoord op den raad zijner broeders, vers 6 -8. In weerwil van de laagheid, die zij te kennen gaven, heeft Hij hun toch met zachtmoedigheid geantwoord. Zelfs hetgeen zonder reden wordt gezegd, behoort zonder drift te worden beantwoord. Wij behoren van den Meester te leren om met zachtmoedigheid te antwoorden op hetgeen zeer ongepast en zeer heerszuchtig is, en waar het gemakkelijk is veel verkeerds te vinden, het niet schijnen te zien, en de belediging, die er in opgesloten ligt, voorbij te zien. Zij verwachtten Christus' gezelschap te hebben op het feest, wellicht hopende, dat Hij de onkosten er van zou dragen: maar hier:

a. Toont Hij het verschil tussen Hem en hen in tweeërlei opzicht: Zijn tijd was bepaald, maar niet de hun, Mijn tijd is nog niet hier, maar uw tijd is altijd bereid. Versta dit van den tijd van Zijn opgaan tot het feest. Voor hen was het onverschillig wanneer zij gingen, want zij hadden niets van aanbelang te doen waar zij waren, om er hen terug te houden, noch waar zij heengingen, om hun tocht derwaarts te bespoedigen. Maar elke minuut van Christus' tijd was kostbaar, en aan een bepaald werk gewijd. Er was nog werk voor Hem te doen in Galilea, eer Hij die landstreek verliet. In de harmonie der Evangeliën komt tussen dit voorstel van Zijn bloedverwanten en Zijn opgaan naar het feest de uitzending der zeventig discipelen, Lukas 10:1 en verder. hetgeen een zaak was van groot aanbelang, Zijn tijd is er nog niet, want dat moet eerst gedaan worden. Zij, die een nutteloos leven leiden, hebben hun tijd altijd bereid, zij kunnen komen en gaan wanneer het hun behaagt. Maar zij, wier tijd ingenomen wordt door plichten, zullen zich dikwijls om tijd verlegen vinden, en zij hebben nog geen tijd voor hetgeen anderen op alle tijden kunnen doen. Zij, die tot dienstknechten Gods gemaakt worden, en dat zijn alle mensen, en die zich tot aller dienstknechten gemaakt hebben, en dat zijn alle nuttige mensen, moeten noch verwachten noch begeren meesters van hun tijd te zijn. De beperking door arbeid is duizendmaal beter dan de vrijheid der luiheid. Of, het kan ook bedoeld zijn van den tijd Zijner openbare verschijning te Jeruzalem. Christus, die alle mensen kent, en alles weet, wist, dat de beste tijd daarvoor ongeveer het midden van het feest zou zijn. Wij, die onwetend en kortzichtig zijn, zijn geneigd Hem de wet te willen voorschrijven, te denken, dat Hij Zijn volk moet verlossen, en dat Hij zich dus nu moet vertonen. De tegenwoordige tijd is onze tijd, maar Hij is het geschiktst om te oordelen, en het kan wezen, dat Zijn tijd nu nog niet is, Zijn volk is nog niet bereid voor de verlossing, en Zijn vijanden zijn nog niet rijp voor het verderf, laat ons dus met lijdzaamheid Zijn tijd verbeiden, want alles wat Hij doet zal op den bestemden tijd er voor heerlijk wezen. Men zocht Zijn leven, niet het hun, vers 7. Zij hebben, door zich openlijk te tonen, zich niet aan gevaar

blootgesteld: "De wereld kan ulieden niet haten, want gij zijt van de wereld, hare kinderen, hare dienstknechten, een met hare belangen, en ongetwijfeld zal de wereld het hare liefhebben, Hoofdstuk 15:19. Onheilige zielen, die de heilige God niet kan liefhebben, en de wereld, die in het boze ligt, niet kan haten, maar Christus heeft, door zich aan de wereld te openbaren, zich blootgesteld aan het grootste gevaar, want Mij haat zij. Christus werd niet slechts geminacht als van gene betekenis in de wereld (de wereld kende Hem niet) maar gehaat, alsof Hij schadelijk was voor de wereld, zo slecht werd Zijne liefde voor de wereld vergolden: heersende zonde is een ingewortelde antipathie en vijandschap tegen Christus. Maar waarom heeft de wereld Christus gehaat? Welk kwaad heeft Hij haar gedaan? Heeft Hij, evenals Alexander, onder schijn van haar te veroveren, haar verwoest? Neen, maar, zegt Hij, omdat Ik van dezelve getuig, dat hare werken boos zijn. De werken van een boze wereld zijn boze werken, gelijk de boom is, zo zijn de vruchten. Het is ene duistere wereld, en ene afvallige wereld, en hare werken zijn werken der duisternis en van oproer. Onze Heere Jezus heeft door zich zelven en door Zijne dienstknechten de boze werken van deze wereld ontdekt en er tegen getuigd. Het is voor de wereld zeer lastig en prikkelend om van het boze harer werken overtuigd te worden. Het is voor deugd en Godsvrucht een ere, dat zij die slecht en goddeloos zijn er niet gaarne van horen, want hun eigen geweten maakt hen beschaamd wegens het schandelijke, dat er in de zonde is, en bevreesd voor de straf, die op de zonde volgt. Wat men ook voorgeve, de wezenlijke oorzaak van de vijandschap der wereld tegen het Evangelie is, dat het tegen zonde en zondaars getuigt. Door hun leer en wandel pijnigen Christus' getuigen hen, die op de aarde wonen, en daarom wordt hun zulk een barbaarse behandeling aangedaan, Openbaring 11:10. Maar het is beter zich aan den haat der wereld bloot te stellen door tegen hare boosheid te getuigen, dan hare welwillendheid te verkrijgen door op den stroom met haar af te drijven.

b. Hij zendt hen weg met het voornemen om zelf nog enigen tijd in Galilea te blijven, vers 8. Gaat gijlieden op tot dit feest, Ik ga nog niet op tot dit feest. Hij vergunt hun op te gaan tot het feest, hoewel zij er vleselijk en geveinsd in waren. Zelfs zij, die niet in de rechte gezindheid en met oprechte bedoelingen tot de heilige inzettingen naderen, moeten niet geweerd of gehinderd worden, wie weet welke invloed ten goede er bij hen door gewerkt zal worden? Hij weigert hun Zijn gezelschap toen zij opgingen tot het feest, omdat zij vleselijk en geveinsd waren. Zij, die opgaan naar Gods huis om er te pralen, of ter bevordering van wereldse doeleinden, gaan zonder Christus, en zullen er dus ook weinig of geen geestelijk nut van hebben. Hoe treurig is de toestand van dien mens, hoewel hij zich verwant acht aan Christus, tot wie Hij zegt: Ga op tot deze of die inzetting. Ga heen en bid, ga heen en hoor het woord, ga heen aan het Avondmaal, maar Ik zal niet met u gaan! Ga heen en verschijn voor God, maar Ik zal niet voor u verschijnen," zoals Exodus 33:1-3. Maar indien Christus' aangezicht niet met ons gaat, waartoe is het dan nut, dat wij opgaan? Gaat gijlieden op, Ik ga niet op. Als wij gaan naar, of komen van, plechtige inzettingen, dan betaamt het ons wèl acht te geven op het gezelschap, dat wij hebben of verkiezen, te mijden hetgeen ijdel en vleselijk is, opdat het vuur der goede gezindheid niet uitgeblust worde door kwade samenspreking. Ik ga nog niet op tot dit feest. Hij zegt niet: Ik zal in het geheel niet opgaan, maar nog niet. Er kunnen redenen zijn om een bijzonderen plicht uit te stellen, maar die toch niet geheel verzuimd moet worden, Numeri 9:6-11. De reden, die Hij geeft is: Mijn tijd is nog niet vervuld. Onze Heere Jezus is zeer stipt en nauwkeurig in het houden van Zijn tijd, en daar het de vastgestelde tijd was, was het ook de beste tijd.

3. Christus' blijven in Galilea, totdat Zijn tijd vervuld was, vers. 9. Als Hij deze dingen tot hen gezegd had, tauta de eipoon, verbleef Hij nog in Galilea, vanwege deze hun rede bleef Hij daar nog, want

a. Hij wilde geen invloed op zich laten uitoefenen door hen, die Hem aanrieden eer van mensen te zoeken, noch met hen op weg gaan, die Hem wilden drijven vertoon te maken in de wereld, Hij wilde den schijn niet hebben van de verzoeking goed te keuren of te ondersteunen.

b. Hij wilde van Zijn eigen voornemen niet afzien. Met helder inzicht en na rijpe overweging had Hij gezegd, dat Hij nog niet wilde opgaan tot dit feest, en daarom bleef Hij nog in Galilea. Het betaamt den volgelingen van Christus om standvastig te zijn, en gene lichtvaardigheid te gebruiken.

4. Zijn opgaan tot het feest, toen Zijn tijd gekomen was. Merk op:

a. Wanneer Hij ging.

Als Zijne broeders opgegaan waren. Hij wilde niet opgaan met hen opdat zij gene opschudding teweeg zouden brengen onder voorwendsel van Hem te tonen aan de wereld, terwijl het overeenkwam zowel met de voorzegging als met Zijne eigene gezindheid om niet te schreeuwen, noch Zijne stem op de straat te laten horen, Jesaja 42:2. Maar Hij ging na hen. Het is geoorloofd om deel te nemen aan dezelfde openbare Godsverering met hen, wier omgang wij moeten mijden, want de zegen hangt af van Gods genade, en niet van de genade van hen, die met ons deelnemen aan de Godsverering. Zijne vleselijk gezinde broeders gingen eerst op, en daarna ging Hij. In het uitwendig waarnemen van den Godsdienst kunnen formalisten en geveinsden de oprechten voor zijn. Velen komen het eerst in den tempel, die er uit ijdele roemzucht heengaan, en er niet gerechtvaardigd van terugkomen, zoals hij van wie gesproken wordt in Lukas 18:11. Het is niet: Wie komt het eerst, dat de grote vraag zal wezen, maar wie komt het voegelijkst? Als wij met ons hart komen, dan is het van generlei belang wie ons voor geweest is.

b. Hoe Hij ging, hoos en kruptooi, alsof Hij zich verborg, niet openlijk, maar in het geheim, als het ware, veeleer uit vrees van aanstoot te geven, dan van leed te ondergaan. Hij ging op tot het feest, omdat het ene gelegenheid was om God te verheerlijken en goed te doen: maar Hij ging op, in het geheim als het ware, omdat Hij de overheid niet wilde tarten. Mits het werk Gods goed en krachtig gedaan worde, is het het best, om het zonder gedruis te doen. Het koninkrijk Gods moet niet komen met uiterlijk gelaat, Lukas 17:20. Wij kunnen het werk Gods in stilte doen, zonder het bedrieglijk te doen.

5. De grote verwachting van Hem onder de Joden te Jeruzalem, vers 11-14. Te voren tot de feesten gekomen zijnde, en zich hebbende onderscheiden door de wonderen, die Hij deed, is Hij het onderwerp geworden van vele gesprekken onder het volk.

a. Het kon niet anders of zij moesten aan Hem denken, vers 11.

De Joden dan zochten Hem in het feest, en zeiden: Waar is Hij? Het gemene volk verlangde Hem daar te zien, zij wilden hun nieuwsgierigheid bevredigen door de aanschouwing van Zijn Persoon en Zijne wonderen. Zij achtten het niet der moeite waard tot Hem te gaan in Galilea, hoewel het geen

verloren tijd of moeite voor hen geweest zou zijn, indien zij het wèl gedaan hadden, maar zij hoopten, dat Hij op het feest te Jeruzalem zou komen, en dan zouden zij Hem zien. Als er gelegenheid is om met Christus aan hun eigene deur bekend te worden, dan zijn zij er niet afkerig van. Zij zochten Hem in het feest. Als wij in de heilige inzettingen tot God gaan, dan moeten wij er Christus in zoeken, Hem zoeken in de Evangeliefeesten. Zij, die Christus willen zien in een feest, moeten Hem er zoeken. Of, wellicht waren het Zijne vijanden, die aldus op de gelegenheid wachtten om Hem te grijpen, en, zo mogelijk een einde te maken aan Zijn invloed. Zij zeiden: Waar is Hij? pou estin ekeinos. Waar is die daar? Met zo veel minachting spreken zij van Hem. Of het geeft te kennen, hoe hun hart vervuld was van gedachten omtrent Hem en hun gesprekken over Hem, zodat zij Hem niet behoefden te noemen. Terwijl zij het feest welkom moesten heten als ene gelegenheid om God te dienen, waren zij er blijde mede als ene gelegenheid om Christus te vervolgen. Zo heeft Saul gehoopt David te doden op het feest der nieuwe maan, 1 Samuel 20:27. Zij, die in de plechtige bijeenkomsten ter Godsverering gelegenheid zoeken om te zondigen, ontheiligen Gods inzettingen op de ontzettendste wijze, tarten Hem in Zijn eigen huis.

b. Er was groot verschil van gevoelen omtrent Hem onder het volk, vers 12. "Er was veel gemurmel van Hem (of gemompel) onder de scharen. De vijandschap der oversten tegen Christus en het onderzoek, dat zij naar Hem instelden, waren oorzaak, dat er nog veel meer onder het volk van Hem gesproken werd, en dat er nog veel meer acht op Hem werd geslagen. Het Evangelie van Christus heeft door den tegenstand, die er aan geboden werd, dit gewonnen, dat het zo veel te meer onderzocht werd. Door dat het overal tegengesproken werd, werd er ook overal over gesproken, en aldus is het verder verbreid geworden. Dit gemurmel was niet tegen Christus, maar van Hem, of over Hem. Sommigen mompelden tegen de oversten, omdat zij Hem niet ondersteunden en bemoedigden, anderen mompelden tegen hen, omdat zij Hem niet terughielden en tot zwijgen brachten. Sommigen murmureerden, omdat Hij zo groot een invloed had in Galilea, anderen, omdat Hij zo weinig invloed had te Jeruzalem. Christus en Zijn Evangelie zijn het onderwerp geweest van vele twistgesprekken, en dat zal altijd zo wezen, Lukas 12:51, 52. Indien allen het eens waren om Christus aan te nemen zoals zij Hem behoren aan te nemen, dan zou er een volmaakte vrede heersen, maar als sommigen het licht ontvangen en anderen het tegenstaan, dan komt er gemurmel. Zo lang de beenderen in de vallei dood en dor waren, lagen zij stil, maar toen er tot hen gezegd was: Leeft, ontstond er beroering onder hen, Ezechiël 37:7. Maar het gedruis en de botsing der vrijheid en van het verkeer zijn voorzeker verre weg verkieselijker dan de stilte en de enerleiheid van ene gevangenis. Wat nu waren de gevoelens van het volk nopens Hem? Sommigen zeiden: Hij is goed. Dat was ene waarheid, maar volstrekt niet de gehele waarheid. Het was niet slechts een goed mens, Hij was meer dan mens, Hij was de Zoon van God. Velen, die omtrent Christus gene boze gedachten hebben, hebben toch lage gedachten van Hem, en zelfs als zij goeds van Hem zeggen, eren zij Hem toch eigenlijk niet, omdat zij niet genoeg zeggen. Toch is het Hem tot eer en Zijn vervolgers tot smaad en schande geweest, dat zelfs zij, die niet in Hem wilden geloven, niet wilden geloven, dat Hij de Messias was, toch moesten erkennen, dat Hij een goede mens was. Anderen zeiden: Neen, maar hij verleidt de schare. Indien dit waar was, dan zou Hij een zeer slecht mens geweest zijn. De leer, die Hij predikte was goed en kon niet betwist worden. Zijne wonderen waren echt, en konden niet bewezen worden onwaar te zijn, Zijn wandel was heilig en goed, zoals ieder zien kon, toch moet het nu maar als bewezen worden aangenomen, dat, in weerwil van dat alles, er op den bodem een of ander bedrog lag verscholen, want het belang der overpriesters eiste Hem tegen te staan en te vernietigen. Zulk gemurmel als er betreffende Christus onder de Joden was, is er nu nog onder ons: De Socinianen zeggen: Hij is een goed man, en verder gaan zij niet. De deïsten

zijn het hiermede niet eens, willen Hem niet als goed erkennen, zij zeggen: Hij verleidt de schare. Zo wordt Hij dan door sommigen te laag geschat, door anderen gelasterd, maar groot is de waarheid. Hun oversten maakten hen bevreesd om veel over Hem te spreken, vers 13. Niemand sprak vrijmoediglijk van Hem, om de vrees der Joden. Hetzij: Ten eerste. Dat zij niet openlijk goed van Hem durfden spreken. Terwijl ieder vrij was om Hem te smaden en kwaad van Hem te spreken, heeft niemand Hem durven rechtvaardigen. Of: Ten tweede. Dat zij in het geheel niet openlijk van Hem durfden spreken. Omdat niets met recht tegen Hem gezegd kon worden, wilden zij niet dulden, dat er iets van Hem gezegd zou worden. Het was ene misdaad Hem te noemen. Aldus hebben velen bedoeld de waarheid te onderdrukken onder voorgeven van het twisten er over tot zwijgen te brengen, zij zouden alle spreken over den Godsdienst willen doen ophouden, in de hoop van alzo den Godsdienst zelf in vergetelheid te brengen.

Johannes 7:14-36

Hier is:

I. Christus' openbare prediking in den tempel, vers 14. Hij ging op in den tempel, en leerde, overeenkomstig Zijne gewoonte, als Hij te Jeruzalem was. Zijn werk was het Evangelie des koninkrijks te prediken, en Hij deed het overal waar het volk bijeen vergaderde. Zijne leerrede wordt hier niet meegedeeld, omdat zij waarschijnlijk van dezelfde strekking was als van die welke Hij in Galilea had gehouden, en door de andere evangelisten meegedeeld werd. Want het Evangelie is hetzelfde voor de eenvoudigen en voor de beschaafden en ontwikkelden. Maar wat hier opmerkelijk is, is dat zij gehouden werd tegen "het midden van het feest", op den vierden of vijfden van de acht dagen. Of Hij pas tegen het midden van het feest te Jeruzalem kwam, of reeds bij het begin gekomen was, maar zich tot nu afzonderlijk had gehouden, is niet zeker. Maar, waarom ging Hij niet eerder naar den tempel om te leren?

1. Omdat het volk meer tijd zou hebben om Hem te horen, en, naar men kon hopen, ook in betere stemming zou zijn om Hem te horen, als zij eerst enige dagen in hun loofhutten hadden doorgebracht, zoals dit op dat feest hun gewoonte was.

2. Omdat Hij vrienden en vijanden eerst naar zich wilde laten zoeken, en aldus een voorbeeld te geven van Zijne wijze van verschijning, nl. te middernacht, Mattheus 25:6. Maar waarom verscheen Hij nu in het openbaar? Voorzeker om Zijne vervolgers, de overpriesters en ouderlingen te beschamen.

a. Door te tonen, dat hoe vertoornd en verbitterd zij ook op Hem waren, Hij hen, noch hun macht vreesde, Jesaja 50:7, 8.

b. Door hun het werk uit de handen te nemen. Hun ambt was het, het volk te leren in den tempel, inzonderheid op het feest der loofhutten, zie Nehemia 8:17, 18. Maar zij hebben hun of in het geheel niet geleerd, of hun leerstellingen geleerd, die de geboden waren van mensen, en daarom gaat Hij op naar den tempel en leert het volk. Toen Israël's herders de schapen tot hun roof maakten, was het tijd voor den Oppersten Herder om te verschijnen, gelijk beloofd was, Ezechiël 34:22, Maleachi 3:1.

II. Zijn gesprek met de Joden hierop, en die samenspreking kan onder vier hoofden worden gebracht.

1. Betreffende Zijne leer. Zie hier:

a. Hoe de Joden haar bewonderden, vers 15. Zij verwonderden zich, zeggende: Hoe weet deze de Schriften, daar hij ze niet geleerd heeft? Merk hier op: a. Dat onze Heere Jezus niet opgeleid was in de scholen der profeten, of aan de voeten van den rabbijn, niet slechts niet, gelijk de filosofen, gereisd heeft om geleerdheid op te doen, maar ook niet eens van de scholen of academiën van Zijn land gebruik heeft gemaakt. Aan Mozes was de wijsheid der Egyptenaren onderwezen, maar aan Christus was niet eens de wijsheid der Joden onderwezen, den Geest ontvangen hebbende zonder mate, heeft Hij gene kennis behoeven te ontvangen van mensen noch door mensen. Ten tijde van

Christus' verschijning bloeide de geleerdheid, zowel in het Romeinse rijk, als in de Joodse kerk, meer dan ooit te voren, of ooit daarna, en in dien tijd van onderzoek en navorsing verkoos Christus Zijn Godsdienst te vestigen, niet in ene eeuw van onwetendheid, opdat het den schijn niet zou hebben van een bedriegen van de wereld, maar Hij zelf heeft de geleerdheid, die toen in zwang was. niet bestudeerd. b. Dat Christus de letteren wist, al had Hij ze niet geleerd, machtig was in de Schrift, schoon Hij nooit een wetgeleerde tot onderwijzer heeft gehad. Het is noodzakelijk, dat de dienstknechten van Christus geleerdheid hebben, zoals Hij haar had, maar daar zij niet kunnen verwachten, haar, evenals Hij, door Goddelijke ingeving te hebben, moeten zij zich de moeite geven om haar op de gewone wijze te verkrijgen.

c. Dat Christus wijsheid had, zonder er in onderwezen te zijn, stempelde Hem tot een groot en buitengewoon Persoon, de Joden spraken er hier van met verwondering. Ten eerste. Sommigen hebben dit waarschijnlijk opgemerkt ter Zijner ere. Hij, die gene menselijke geleerdheid had, en toch allen zo ver overtrof die haar wèl hadden, moet voorzeker met Goddelijke kennis begaafd zijn. Ten tweede. Anderen hebben er waarschijnlijk met minachting van gesproken: Wat hij ook moge schijnen te hebben, wezenlijke geleerdheid kan hij niet hebben, want hij is nooit aan ene hogeschool geweest, heeft geen graad gehaald. Ten derde. Sommigen hebben wellicht het denkbeeld geopperd, dat Hij Zijne kennis door middel van toverij, of andere onwettige middelen had verkregen. Daar zij niet weten, hoe Hij een geleerde kon wezen, willen zij geloven, dat Hij een tovenaar is.

b. Wat Hij zelf er van zei: drie dingen: -dat Zijne leer Goddelijk is, vers 16. Mijne leer is Mijne niet, maar degene, die Mij gezonden heeft. Zij waren geërgerd, omdat Hij het op zich nam te onderwijzen, hoewel Hij zelf nooit geleerd had, waarop Hij antwoordt, dat Zijne leer niet geleerd kon worden, omdat zij geen voortbrengsel was van menselijk denken, of van natuurlijke vermogens, ontwikkeld en verruimd door lectuur en gesprekken, maar dat zij ene Goddelijke openbaring was. Als God, evengelijk met den Vader, zou Hij in waarheid hebben kunnen zeggen: "Mijne leer is Mijne, en degene, die Mij gezonden heeft, " maar thans in Zijn staat der vernedering zijnde, en, als Middelaar, de dienstknecht Gods zijnde, was het meer gepast te zeggen: Mijne leer is niet Mijne, niet Mijne alleen, niet oorspronkelijk Mijne als Mens en Middelaar, maar "degene, die Mij gezonden heeft, zij heeft Mij niet tot einddoel, leidt niet tot Mij, maar tot Hem, die Mij gezonden heeft". Betreffende den groten profeet had God beloofd, dat Hij Zijne woorden in Zijn mond zal geven, Deuteronomium 18:18, waarnaar Christus hier schijnt te verwijzen. Het is de troost van hen, die Christus' leer aannemen, en de veroordeling van hen, die haar verwerpen, dat zij van God is, en niet van den mens. Dat diegenen het meest geschikt en bevoegd zijn om over Christus' leer te oordelen, die met een oprecht hart begeren en er naar streven Gods wil te doen, vers 17. Zo iemand wil deszelfs wil doen, die zijn eigen wil, als het ware opgelost heeft in den wil van God, die zal van deze leer bekennen, of zij uit God is, dan of Ik van Mij zelven spreek. Merk hier op: Ten eerste. Wat de kwestie is betreffende de leer van Christus: of zij al of niet uit God is, of het Evangelie ene Goddelijke openbaring, of een bedrog is. Christus zelf wilde, dat men Zijne leer onderzoeken zou, of zij al of niet van God was, en nog veel meer moeten Zijne dienstknechten dit willen, en het betaamt ons, het is van het hoogste belang voor ons, te onderzoeken op welken grondslag wij staan, want, zo wij bedrogen zijn, zijn wij ongelukkig. Ten tweede. Wie waarschijnlijk wèl zullen slagen in dit onderzoek: zij, die den wil van God doen, ten minste begerig zijn hem te doen. Zie nu:

1. Wie het zijn, die den wil van God willen doen. Het zijn dezulken, die onpartijdig zijn in hun onderzoek naar den wil van God, en niet vooringenomen zijn door hun lust of hun eigenbelang, en

dezulken, die vast besloten zijn om, als zij ontdekt hebben wat Gods wil is, hem door Gods genade ook te doen, er zich naar te gedragen. Het zijn dezulken, die oprecht eerbied voor God hebben, en waarlijk begerig zijn Hem te verheerlijken en te behagen.

2. Van waar zo iemand van de waarheid van Christus' leer zal weten.

a. Christus heeft beloofd aan de zodanige kennis te schenken. Hij heeft gezegd: die zal bekennen, dat is: weten, en Hij kan kennis en verstand geven. Zij, die het licht, dat zij hebben, gebruiken, en er nauwgezet naar leven, zullen door Gods genade voor verderfelijke dwalingen bewaard worden.

b. Zij zijn geneigd en bereid die kennis te ontvangen. Hij, die er toe bewogen is zich aan de regelen der Goddelijke wet te onderwerpen, is ook geneigd om de stralen van het Goddelijk licht in zich toe te laten. Wie heeft, dien zal gegeven worden. Diegenen hebben goed verstand, die Zijne geboden doen, Psalm 111:10 1). Zij, die op God gelijken, Zijn beeld dragen, zijn het meest geschikt om Hem te verstaan. Dat hieruit bleek, dat Christus, als Leraar, niet van zich zelven heeft gesproken, omdat Hij zich zelven niet heeft gezocht, vers 18. Ten eerste. Zie hier den aard van een bedrieger: hij zoekt zijne eigene eer, hetgeen een teken is, dat hij van zich zelven spreekt, zoals de valse Christussen en de valse profeten gedaan hebben. Hier is de beschrijving van den bedrieger: zij spreken van zich zelven, en hebben gene opdracht en gene instructies van God. gene volmacht dan hun eigen wil, gene ingeving dan die hunner eigene verbeelding, beleid en kunst. Gezanten spreken niet van zich zelven, deze leraren wijzen deze hoedanigheid voor zich af, zij roemen er in dat zij van zich zelven spreken. Maar zie nu de ontdekking van het bedrog, hieruit blijkt het ongegronde hunner aanspraken, zij gaan slechts te rade met hun eigene eer, die zich zelven zoeken, spreken van zich zelven. Zij, die van God spreken, spreken voor God, en voor Zijne eer, zij, die slechts hun eigenbelang en bevordering op het oog hebben, doen hiermede blijken, dat zij geen opdracht van God hebben ontvangen. Ten tweede. Let op de tegenovergestelde hoedanigheid, die Christus aan zich zelven en aan Zijne leer geeft: die-zoals Ik-de eer zoekt degene, die hem gezonden heeft-doet blijken, dat hij-waarachtig is.

1. Hij was van God gezonden. Alleen die leraren, die van God gezonden zijn, moeten door ons ontvangen en welkom geheten worden. Zij, die ene Goddelijke boodschap brengen, moeten bewijzen, dat zij ene Goddelijke zending hebben, hetzij door ene bijzondere openbaring, hetzij door den geordenden weg.

2. Hij zocht de ere Gods. Het was de strekking van Zijne leer en van Zijn wandel God te verheerlijken.

3. Dat was een bewijs, dat Hij waarachtig was, en dat er gene ongerechtigheid in Hem was. In valse leraren is zeer grote ongerechtigheid, zij doen onrecht aan God, wiens naam zij misbruiken, en onrecht aan de zielen der mensen, die zij misleiden. Groter ongerechtigheid dan deze bestaat er niet. Maar Christus deed blijken, dat Hij waarachtig was, dat Hij wezenlijk was wat Hij zei te zijn, dat er gene ongerechtigheid was in Hem, gene leugen in Zijne leer, geen bedrog of misleiding in Zijne handelingen met ons. 2. Zij spreken over de misdaad, die Hem ten laste was gelegd met betrekking tot de genezing van den verlamde, aan wie Hij gebood zijn bed te dragen op den sabbat, waarvoor zij Hem te voren vervolgd hadden, en dat nu nog ten voorwendsel strekte van hun vijandschap tegen Hem.

a. Hij antwoordt bij wijze van recriminatie, dat is door ene tegenbeschuldiging, hen overtuigende van veel slechter praktijken, vers 19. Hoe schaamden zij zich niet Hem te bestraffen wegens overtreding van de wet van Mozes, als zij zelven haar toch zo openlijk verbraken? Heeft Mozes u niet de wet gegeven? En het was hun voorrecht de wet te hebben, geen volk had zulk ene wet, maar het was hun boosheid en goddeloosheid, dat niemand hunner de wet deed, dat zij er tegen rebelleer den, er in tegenspraak mede leefden. Er zijn velen, aan wie de wet gegeven is, zij hebben haar, maar houden haar niet. Hun veronachtzamen van de wet was algemeen: niemand van u doet de wet, noch diegenen van hen, die ereplaatsen bekleden, en haar het best hadden moeten kennen, noch diegenen, die op plaatsen van onderworpenheid of ondergeschiktheid waren, en het meest gehoorzaamheid hadden moeten betonen. Zij roemden op de wet, en wendden ijver voor haar voor, zij waren in woede ontstoken tegen Christus, omdat Hij haar scheen te overtreden, en toch was er niemand onder hen, die de wet deed, evenals zij, die zeggen voor de kerk te zijn toch nooit naar de kerk gaan. Het was ene verzwaring hunner boosheid, dat zij, Christus vervolgende wegens overtreding der wet, haar zelven niet hielden. "Niemand uwer doet de wet, wat zoekt gij Mij dan te doden, omdat Ik haar niet houd?" Diegenen hebben altijd het meest op anderen te zeggen, die zelven vol van fouten en gebreken zijn. Zo zijn de geveinsden zeer ijverig om den splinter uit te doen uit het oog huns broeders, zonder den balk in hun eigen oog te bemerken. Wat zoekt gij Mij te doden? Sommigen houden dit voor het bewijs van hun niet houden van de wet. "Gij doet de wet niet, want anders zoudt gij beter weten dan te zoeken Mij te doden, omdat Ik een goed werk verricht heb." Zij, die zich en hun invloed staande houden door vervolging en geweld, zijn-wat zij ook mogen zeggen of voorgeven, en hoewel zij zich custodes utriusque tabula -de bewaarders der beide tafels noemen, gene onderhouders van Gods wet. Chemnitius beschouwt dit als ene reden, waarom het tijd was de wet van Mozes te vervangen door het Evangelie van Christus, dat de wet onvoldoende was bevonden om terug te houden van de zonde. "Mozes gaf u de wet, maar gij houdt haar niet, en wordt er niet door teruggehouden van de grootste goddeloosheid, dus is er een helderder licht nodig, en moet er ene betere wet komen, waarom zoekt gij Mij dan te doden, omdat Ik dat helderder licht en die betere wet tot u breng?" Hier werd Hij door de schare ruw in de rede gevallen en tegengesproken, vers 20. Gij hebt den duivel, wie zoekt u te doden? Dit geeft te kennen de goede mening, die zij hadden van hun oversten, die, denken zij, zich nooit aan zulk ene gruwelijke misdaad schuldig zullen maken om Hem te doden, zij hadden zulk ene hoge achting voor hun ouderlingen en overpriesters, dat zij er een eed op wilden doen, dat zij geen onschuldig man leed zouden willen berokkenen. Waarschijnlijk hadden de oversten hun verspieders onder het volk, die hun dit denkbeeld aan de hand gaven, velen ontkennen de boosheid op hetzelfde ogenblik, dat zij haar bedrijven of beramen. De kwade mening, die zij van onzen Heere Jezus hadden: Gij hebt den duivel, gij zijt bezeten door een leugengeest, en zijt een slecht mens om zo iets te durven zeggen, gelijk sommigen dit opvatten. Of liever: "Gij zijt een neerslachtig, zwak man, gij laat u verschrikken door nodelozen angst, zoals dit gewoonlijk het geval is bij zwaarmoedige mensen." Niet slechts openbare krankzinnigheid, maar ook stille droefgeestigheid werd toen gemeenlijk aan de macht en den invloed van Satan toegeschreven. "Gij zijt waanzinnig, gekrenkt in uwe geestvermogens." Het moet ons niet verwonderen als de besten der mensen in de zwartste kleuren worden voorgesteld. Op dien snoden laster geeft onze Heiland geen rechtstreeks antwoord, Hij schijnt er gene notitie van te nemen. Zij, die Christus gelijkvormig willen wezen, moeten beledigingen kunnen verdragen en voorbijzien, ze niet opmerken, veel minder er zich gevoelig over betonen, en het minst van alles ze willen wreken. "Ik ben als een man, die niet hoort." Toen Christus gescholden werd, heeft Hij niet weder gescholden.

b. In zijn verder spreken zien wij hoe Hij zich verdedigt en zich beroept op hun eigen gevoelen omtrent dit wonder: "Een werk heb Ik gedaan en gij verwondert u allen, vers 21. Gij kunt niet anders dan u er over verwonderen, daar het in waarheid groot is en volstrekt bovennatuurlijk." Of, "Hoewel Ik slechts een werk gedaan heb, waaromtrent gij schijnbaar iets te berispen kunt vinden, verwondert gij u toch, zijt gij geërgerd en verstoord, alsof Ik ene snode misdaad had begaan". Hij beroept zich op hetgeen zij zelf doen in andere gevallen. "Ik heb een werk gedaan op den sabbat, en het werd gemakkelijk, zonder moeite of inspanning gedaan, door slechts een woord te spreken, en allen verwondert gij u, gij maakt er iets bijzonders van, dat een Godsdienstig man zo iets durft te doen, terwijl gij toch zelven menigmaal doet, wat veel meer een slaafs werk is, op den sabbatdag, voor de besnijdenis. Indien het u geoorloofd, ja meer, indien het uw plicht is, een kind op den sabbatdag te besnijden, als dit juist de achtste dag is-en ongetwijfeld is dit uw plicht-hoe veel te meer was het dan niet goed en geoorloofd voor Mij een kranken mens op dien dag te genezen." Merk op: Ten eerste. Den oorsprong der besnijdenis: Mozes heeft ulieden de besnijdenis gegeven, heeft u de wet op de besnijdenis gegeven. Hier wordt:

1. Gezegd, dat de besnijdenis gegeven is, en, vers 23, wordt van hen gezegd, dat zij haar ontvangen. Zij was hun niet opgelegd als een juk, maar geschonken als ene gunst. De inzettingen Gods, inzonderheid die, welke zegelen zijn des verbonds, zijn gaven, gegeven aan de mensen, en moeten als zodanig door hen worden ontvangen.

2. Van Mozes wordt gezegd, dat hij haar gaf, omdat zij een deel dier wet was, die door Mozes werd gegeven, maar gelijk Christus zei van het manna, Hoofdstuk 6:22, Mozes heeft haar niet aan hen gegeven, maar God, ja, zij was niet het eerst uit Mozes, maar uit de vaderen, vers 22. Hoewel zij in de Mozaïsche instelling was opgenomen, was zij toch lang te voren verordineerd, want zij was een zegel op de rechtvaardigheid uit het geloof en daarom begon zij met de belofte vier honderd en dertig jaren te voren, Galaten 3:17. Het kerklidmaat. schap der gelovigen en van hun zaad was niet uit Mozes of uit zijne wet, en daarom is het er ook niet mede gevallen, het was uit de vaderen, het behoorde tot de patriarchale kerk, en maakte een deel uit van dien zegen van Abraham, die tot de Heidenen komen zou, Galaten 3:14.

Ten tweede. Den eerbied voor de wet der besnijdenis boven dien op den sabbat in de voortdurende gewoonte der Joodse kerk, als een kind geboren werd op een sabbat, dan werd het zonder twijfel op den volgenden sabbat besneden. Indien dan, toen de sabbatsrust zo streng gehandhaafd werd, die werken toch geoorloofd waren, welke tot onderhoud van den Godsdienst waren, hoeveel te meer zijn zij dan niet geoorloofd onder het Evangelie, wanneer de nadruk meer gelegd wordt op sabbatswerk. Ten derde. De gevolgtrekking, die Christus hieruit afleidt ter rechtvaardiging van zich zelven en van hetgeen Hij gedaan had, vers 23. Indien een mens de besnijdenis ontvangt op den sabbat, opdat de wet van Mozes niet gebroken worde of gelijk sommigen den tekst lezen: zonder dat de wet gebroken wordt, namelijk die van den sabbat. De geboden Gods moeten zo opgevat en verklaard worden, dat zij met elkaar overeenkomen. "Indien dit nu door u zelven wordt toegelaten, hoe onredelijk zijt gij dan, gij die toornig op Mij zijt, dat Ik een gehelen mens gezond gemaakt heb op den sabbat! emoi cholate. Het woord komt slechts hier voor, van cholê, gal. Zij waren ten hoogste vertoornd op Hem, het was een spijtige toorn, waarin gal gemengd was. Het is ongerijmd en onredelijk van ons om anderen te veroordelen om hetgeen wij in ons zelven rechtvaardigen. Let op de vergelijking, die Christus hier maakt tussen hun besnijden van een kind en Zijn genezen van een mens op den sabbatdag.

1. De besnijdenis was slechts ene ceremoniële inzetting, zij was wel uit de vaderen, maar niet van den beginne, maar wat Christus deed was een goed werk door de wet der natuur, ene uitnemender wet dan die, welke de besnijdenis tot een goed werk maakte.

2. De besnijdenis was ene bloedige inzetting, zij deed zeer, maakte ene wond, maar wat Christus deed was genezen, het maakte gezond. De wet werkt pijn, en indien dat werk op den sabbat gedaan mag worden, hoeveel te meer dan niet een Evangelie werk, dat vrede teweeg brengt.

3. Inzonderheid in aanmerking nemende, dat, als zij een kind hadden besneden, zij er alleen voor zorgden, om het besneden deel te genezen, hetgeen geschieden kon, terwijl het kind toch nog onder andere ziekte bleef lijden, en Christus dien gehelen mens gezond had gemaakt. Geheel het lichaam was genezen, want de ziekte had het gehele lichaam aangetast, en het was ene volkomene genezing, zodat geen spoor van de ziekte was overgebleven, ja meer, Christus heeft niet slechts zijn lichaam genezen, maar ook zijne ziel, door deze vermaning: Ga heen, zondig niet meer, en aldus heeft Hij inderdaad den gehelen mens gezond gemaakt, want de ziel is de mens. De besnijdenis was inderdaad bestemd tot welzijn der ziel, en den gehelen mens te maken wat hij behoort te zijn, maar zij hadden haar verdorven, en haar in ene bloot vleselijke inzetting verkeerd. Christus heeft echter Zijne uitwendige genezing doen vergezeld gaan van innerlijke genade, en aldus heeft Hij ze sacramenteel gemaakt, en den gehelen mens gezond gemaakt. Hij sluit Zijn betoog met dezen regel, vers 24:Oordeelt niet naar het aanzien, maar oordeelt een rechtvaardig oordeel. Dit kan toegepast worden, hetzij, Ten eerste. In het bijzonder op dit werk, dat zij afkeurden als ene schending der wet. Zijt niet partijdig in uw oordeel, oordeelt niet, kat ophin -met aanzien des persoons, "het aangezicht kennende", zoals de Hebreeuwse uitdrukking luidt, Deuteronomium 1:17. Het is in strijd met de wet der gerechtigheid, zowel als der barmhartigheid om diegenen te laken en te bestraffen als overtreders, die in mening met ons verschillen, door die vrijheid te nemen, die wij in hen, welke van onze eigene partij zijn, en in gevoelen en denkwijze met ons overeenkomen, toch toelaten, en even onbillijk is het om in sommigen datgene te loven als noodzakelijke strengheid en nauwgezetheid, wat wij in anderen als een opleggen van lasten en vervolging afkeuren en veroordelen. Of, Ten tweede. In het algemeen, op Christus' Persoon en prediking, die hen ergerden, en waartegen zij bevooroordeeld waren. De dingen, die onwaar zijn, en bedoeld om de mensen te bedriegen, schijnen meestal het best, als zij naar het uiterlijk aanzien beoordeeld worden, zij schijnen het fraaist op den eersten aanblik. Hierdoor verkregen de Farizeeën zo veel invloed en zulk ene vermaardheid, dat zij "den mensen van buiten rechtvaardig schenen", Mattheus 23:27, 28, en de mensen hen naar dien schijn beoordeelden, en dus deerlijk in hen bedrogen werden. "Maar", zegt Christus, "denkt niet, dat allen wezenlijk heiligen zijn, die het schijnen te wezen". Wat Hem zelven betrof, Zijn uitwendig aanzien bleef verre achter bij Zijne werkelijke waardigheid en voortreffelijkheid, want Hij heeft de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen, Filippenzen 2:7, Hij was in gelijkheid des zondigen vlezes, Romeinen 8:3, Hij had gene gedaante noch heerlijkheid, Jesaja 53:2, zodat zij, die het ondernamen naar Zijn uitwendig aanzien te oordelen, of Hij al of niet de Zoon van God was, waarschijnlijk geen rechtvaardig oordeel oordeelden. De Joden verwachtten, dat het uitwendig voorkomen van den Messias glansrijk en prachtig zijn zou, vergezeld zou zijn van al de plechtigheden van wereldse majesteit en grootheid, en Christus beoordelende naar dien regel, was hun oordeel van het begin tot het einde ene vergissing, want het koninkrijk van Christus was niet van deze wereld, en kwam niet met uiterlijk gelaat. Al was nu Zijn uiterlijk voorkomen nog zo gering, zo ene Goddelijke kracht Hem vergezelde, zo God van Hem getuigde, zo de Schriften in Hem vervuld werden, hadden zij Hem behoren te ontvangen, Hem moeten beoordelen naar het geloof en niet

naar het ge zicht der ogen, Jesaja 11:3, 1 Samuel 16:7. Christus en Zijne leer en Zijn doen begeerden niets dan een rechtvaardig oordeel, zo waarheid en gerechtigheid slechts het oordeel mogen uitspreken, zal de zaak van Christus de overwinning behalen. Wij moeten de mensen niet beoordelen naar hun uiterlijk aanzien, noch naar hun titels, of hun aanzien in de wereld, en hun schitterend vertoon, maar naar hun innerlijke waardij, naar de gaven en genade van Gods Geest in hen. 3. Christus spreekt hier met hen van zich zelven, van waar Hij kwam, en waar Hij heenging, vers 25-36.

a. Vanwaar Hij kwam, vers 25-31. Merk hier op, wat hier tegen ingebracht werd door sommige van de inwoners van Jeruzalem, die meer dan alle anderen tegen Hem bevooroordeeld schenen geweest te zijn, vers 25. Men zou gedacht hebben, dat zij die bij de bron woonden van kennis en Godsdienst, het meest bereid hadden moeten wezen om den Messias te ontvangen, maar het tegendeel is gebleken. Als de mensen de middelen van kennis en genade in overvloed bezitten en er niet beter door worden gemaakt, dan zullen zij er gewoonlijk slechter door worden, en onze Heere Jezus is dikwijls het minst welkom geheten door hen, van wie men gedacht zou hebben, dat zij Hem het hartelijkst zouden hebben ontvangen. Maar het was niet zonder grond of oorzaak, dat het spreekwoord ontstaan is: "Hoe dichter bij de kerk, hoe verder van God,'. Deze lieden van Jeruzalem toonden Christus hun slechte gezindheid: Ten eerste. Door hun aanmerking op de oversten, die Hem ongemoeid lieten: Is deze niet, dien zij zoeken te doden? De scharen, die van buiten waren gekomen om het feest te Jeruzalem te vieren, vermoedden niet, dat er kwaad tegen Hem beraamd werd, en daarom zeiden zij: Wie zoekt u te doden? vers 20. Maar die van Jeruzalem waren bekend met het complot en prikkelden hun oversten om het ten uitvoer te brengen: "Is deze niet, dien zij zoeken te doden? Waarom doen zij het dan niet? Wie verhindert hen? Zij zeggen, dat zij hem gaarne uit den weg zouden willen ruimen, en toch ziet! hij spreekt vrijmoediglijk, en zij zeggen hem niets. Zouden nu wel de oversten waarlijk weten, dat deze waarlijk is de Christus?" vers 26 Listig en boosaardig geven zij hier twee dingen te kennen om de oversten tegen Christus te verbitteren, terwijl zij dien prikkel toch waarlijk niet nodig hadden.

1. Dat zij, door Zijne prediking oogluikend toe te laten, hun eigen gezag ondermijnden. "Moet aan een man, die door het sanhedrin is veroordeeld als een bedrieger, toegelaten worden vrijmoedig te spreken zonder enigerlei belemmering of tegenspraak? Hierdoor wordt hun vonnis dan slechts ene ijdele bedreiging. Indien onze oversten zich aldus willen laten vertreden, dan hebben zij het zich zelven te wijten, als niemand meer ontzag heeft voor hen of voor hun wetten." De ergste vervolgingen hebben dikwijls plaats gehad onder schijn van noodzakelijken steun van het gezag en de regering.

2. Dat zij hiermede hun oordeel verdacht maken: "Zouden zij weten dat deze is de Christus?" Dit wordt ironisch gezegd en bedoeld. "Hoe zijn zij er toe gekomen van denkwijze te veranderen? Welke nieuwe ontdekking hebben zij gedaan? Zij geven het volk aanleiding om te denken, dat zij hem geloven de Christus te zijn, en het voegt hun krachtig tegen hem op te treden om zich van die verdenking te zuiveren." Aldus hebben de oversten, die de scharen tot vijanden van Christus hebben gemaakt, hen tot kinderen der helle gemaakt, twee maal meer dan zij zelven, Mattheus 23:15. Als de Godsdienst en het belijden van Christus' naam uit de mode, en dus ook niet in aanzien is, dan is het voor velen ene sterke verzoeking om ze te vervolgen en tegen te staan, alleen maar om niet geacht te worden ze te begunstigen of toegedaan te zijn. Daarom zijn afvalligen en de ontaarde kinderen van goede ouders soms erger geweest dan anderen, om, als het ware, de smet hunner belijdenis af te

wissen. Het was vreemd, dat de aldus geprikkelde oversten Christus toen niet gegrepen hebben, maar Zijne ure was nog niet gekomen, en God kan op bewonderenswaardige wijze der mensen handen binden, al is het, dat Hij hun hart dan nog niet verandert of bekeert.

Ten tweede. Door hun betwisten, dat Hij de Christus was, waarin zij wel boosaardigheid aan den dag legden, maar niets wezenlijks te berde brachten, vers 27. "Indien de oversten denken, dat hij de Christus is, willen noch kunnen wij het daarom geloven, want wij hebben dit argument er tegen, dat wij dezen man kennen, wet en van waar hij is, maar de Christus, wanneer Hij komen zal. zo zal niemand weten van waar Hij is." Dit is echter ene valse redenering, want beide voorstellingen zijn niet ad idem niet toepasselijk op hetzelfde gezichtspunt van het onderwerp.

1. Indien zij spreken van Zijne Goddelijke natuur, dan is het waar, dat wanneer Christus komt, niemand weet van waar Hij is, want Hij is priester naar de ordening van Melchizedek, die zonder geslachtsrekening was, en Zijne uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid, Micha 5:1. Maar het was niet waar, dat zij wisten van waar deze was, want zij kenden Zijne Goddelijke natuur niet, wisten niet, dat het Woord vlees was geworden.

2. Indien zij spreken van Zijne menselijke natuur, dan is het waar, dat zij wisten van waar Hij was, wie Zijne moeder was, en waar Hij was opgevoed, maar het is niet waar, dat ooit van den Messias gezegd was, dat niemand zou weten van waar Hij is, want het was te voren bekend, waar Hij geboren zou worden, Mattheus 2:4, 5. Merk op:

a. Hoe zij Hem minachtten, omdat zij wisten van waar Hij was. Gemeenzaamheid brengt minachting te weeg, en wij zijn maar al te zeer geneigd de nuttigheid, of bruikbaarheid gering te schatten van hen, wier oorsprong of afkomst wij kennen. Christus werd door de Zijnen niet aangenomen, omdat Hij de hun was, om welke reden zij Hem veeleer hadden moeten liefhebben, dankbaar hadden moeten wezen, dat hun volk en hun eeuw geëerd werden door Zijne komst.

b. Hoe zij hun vooroordeel gans ten onrechte op de Schrift zochten te gronden, alsof zij hen ondersteunde, terwijl daar toch niets van aan was. De mensen zijn in dwaling omtrent Christus, omdat zij de Schriften niet kennen. Christus' antwoord op deze tegenwerping, vers 28,29.

Ten eerste. Hij sprak vrij en vrijmoedig. Hij riep in den tempel, lerende. Hij sprak dit luider dan het overige van Zijne rede:

1. Om uitdrukking te geven aan Zijn ernst en vurigheid, bedroefd zijnde over de verharding van hun hart. Er kan hevigheid zijn in den strijd voor de waarheid, zonder dat er drift of hartstocht behoeft te wezen. Wij kunnen tegensprekers met warmte onderwijzen, en tevens met zachtmoedigheid.

2. De priesters, en zij, die tegen Hem bevooroordeeld waren, kwamen niet genoeg naderbij om Zijne prediking te horen, en daarom moet Hij luider spreken dan gewoonlijk wat Hij wil, dat zij zullen horen. Die oren heeft om te horen, dat hij dit hore.

Ten tweede. Zijn antwoord op hun haarkloverij is:

1. Bij wijze van concessie, toegevende, dat zij Zijne afkomst naar het vlees kenden, of konden kennen: Gij kent Mij, en gij weet, van waar Ik ben. Het is gene verkleining van de leer van Christus, dat er datgene in is, hetwelk ook door de eenvoudigsten begrepen kan worden, duidelijke waarheden, die ook bij het licht der natuur ontdekt kunnen worden, en waarvan wij kunnen zeggen: Wij weten van waar zij zijn. "Gij kent Mij, gij denkt Mij te kennen, maar gij vergist u, gij houdt Mij voor den zoon des timmermans, en gij meent dat Ik te Nazareth ben geboren, maar zo is het niet.

2. Bij wijze van ontkenning, ontkennende, dat hetgeen zij in Hem zagen en van Hem wisten, alles was wat geweten kon worden, zo zij dus niet verder zagen, dan oordeelden zij slechts naar het uiterlijk aanzien. Zij wisten wellicht van waar Hij kwam, en waar Hij geboren was, maar Hij zal hun zeggen wat zij niet wisten, nl. van wie Hij kwam.

a. Dat Hij niet kwam van zich zelven, dat Hij niet liep zonder gezonden te zijn, noch kwam als particulier persoon, maar in ene publieke hoedanigheid.

b. Dat Hij gezonden was van Zijn' Vader, dat wordt tweemaal vermeld: Hij heeft Mij gezonden. En wederom: Hij heeft Mij gezonden om te zeggen wat Ik zeg, en te doen wat Ik doe. Hiervan was Hij zelf wèl verzekerd, en daarom wist Hij, dat Zijn Vader Hem ten einde toe zou ondersteunen en handhaven, en het is goed, dat wij dit ook weten, en er van verzekerd zijn, opdat wij met een heilig vertrouwen door Hem tot God kunnen gaan.

c. Dat Hij van den Vader was, par autou eimi -Ik ben van Hem, niet slechts gezonden door Hem als een dienstknecht door zijn meester, maar van Hem door ene eeuwige generatie, als een zoon door zijn vader, door ene essentiële emanatie, zoals de stralen van de zon.

d. Dat de Vader, die Hem gezonden heeft, waarachtig is. Hij had beloofd den Messias te geven, en, hoewel de Joden de belofte verbeurd hadden, is toch Hij, die beloofd heeft, getrouw, en Hij heeft de belofte vervuld. Hij had beloofd, dat de Messias zaad zal zien, en voorspoedig zal zijn in Zijne onderneming, en hoewel de meerderheid der Joden Hem verwerpt, Hem en Zijn Evangelie, is Hij toch waarachtig, en zal Hij de belofte vervullen in de roeping der Heidenen.

e. Dat deze ongelovige Joden den Vader niet kenden: die Mij gezonden heeft, welken gijlieden niet kent. Er is veel onwetendheid omtrent God, zelfs bij velen, die de gedaante der kennis hebben, en de ware reden waarom de mensen Christus verwerpen is, dat zij God niet kennen, want er is in de harmonie der Goddelijke eigenschappen in het werk der verlossing zulk ene bewonderenswaardige overeenkomst tussen den natuurlijken en den geopenbaarden Godsdienst, dat de rechte kennis van de eerste, de tweede niet slechts zou erkennen en toelaten, maar er toe zou leiden.

f. Onze Heere Jezus was gemeenzaam bekend met den Vader, die Hem gezonden heeft: Maar Ik ken Hem. Hij kende Hem zo goed, dat Hij volstrekt niet in twijfel was omtrent Zijne zending van Hem, maar er volkomen van verzekerd was, en evenmin was Hij in het duister betreffende het werk, dat Hij te doen had, Hij was er volkomen van onderricht, Mattheus 11:27. De ergernis, die dit gaf aan Zijne vijanden, die Hem haatten, omdat Hij hun de waarheid zei, vers 30. Zij zochten Hem dan te grijpen, de handen aan Hem te slaan, niet slechts om Hem kwaad te doen, maar om Hem op de ene of andere wijze het leven te benemen, maar door ene onzichtbare macht werden zij er van teruggehouden, niemand raakte Hem aan, want Zijne ure was nog niet gekomen. Dat was niet de

reden waarom zij het niet deden, maar Gods reden, waarom Hij hun belette het te doen. De getrouwe predikers van Gods waarheid moeten, al gedragen zij zich ook met nog zo veel voorzichtigheid, verwachten gehaat en vervolgd te worden door hen, die denken, dat zij door hun getuigenis worden gepijnigd, Openbaring 1 l:10. God houdt de bozen in ene keten, en welk kwaad zij ook zouden willen doen, zij kunnen niet meer kwaad doen, dan God hun toelaat te doen. De boosaardigheid der vervolgers is onmachtig, zelfs als zij het heftigst is, en als Satan hun hart vervult, bindt God hun toch de handen. Gods dienstknechten worden soms op wonderbaarlijke wijze beschermd, door middelen, die wij niet bespeuren, en waarvan wij ons gene rekenschap kunnen geven. Hun vijanden doen het kwaad niet, dat zij hadden willen doen, en toch zouden, noch zij zelven, noch iemand anders, kunnen zeggen waarom zij het niet deden. Christus had Zijne bestemde ure, die ene einde moest maken aan Zijn dag en Zijn werk op aarde, en die ure hebben ook al de Zijnen, al Zijne dienstknechten, en, voordat de ure gekomen is, blijven al de aanslagen hunner vijanden tegen hen zonder gevolg, en zal hun dag duren zo lang hun Meester nog enig werk voor hen te doen heeft. Al de machten van hel en aarde zullen tegen hen niet overmogen, voordat zij hun getuigenis geëindigd hebben. De goede uitwerking, die Christus' rede, in weerwil hiervan, op sommigen van Zijne hoorders heeft gehad, vers 31:Velen uit de scharen geloofden in Hem. Gelijk Hij gezet was tot een val voor sommigen, zo was Hij ook gezet tot ene opstanding van anderen. Zelfs waar het Evangelie tegenstand ontmoet, kan nog zeer veel goeds gedaan worden, 1 Thessalonicenzen 2:2. Merk hier op, Ten eerste. Wie zij waren, die geloofden, niet weinigen, niet enkelen, maar velen, meer dan men zou verwacht hebben, nu de stroom zo sterk in andere richting ging. Maar die velen waren uit de schare ek tou ochlou -de menigte, de mindere soort, het grauw, zouden sommigen hen genoemd hebben. Wij moeten den voorspoed van het Evangelie niet afmeten naar deszelfs succes onder de groten, en de leraren moeten niet zeggen, dat zij te vergeefs arbeiden, al is het ook dat alleen de armen, mensen zonder enig aanzien, het Evangelie ontvangen, 1 Corinthiërs 1:26. Ten tweede. Wat hen bewoog in Hem te geloven: de wonderen, die Hij deed, welke niet slechts de vervulling waren der Oud-Testamentische profetieën, Jesaja 35:5, 6. maar ene betoogrede van Goddelijke kracht. Hij, die het vermogen bezat datgene te doen, want niemand dan God doen kan, de krachten der natuur beheersen en bedwingen, heeft ongetwijfeld ook de macht gehad datgene vast te stellen, hetwelk niemand dan God vaststellen kan, ene wet, die het geweten bindt, en een verbond, dat leven zal geven. Ten derde. Hoe zwak hun geloof was, zij verklaren niet met zekerheid en beslistheid, zo als de Samaritanen: deze is waarlijk de Christus, zij redeneren slechts: Wanneer de Christus zal gekomen zijn, zal Hij ook meer tekenen doen dan die? Zij nemen aan, dat Christus komen zal, en, als Hij komt, vele wonderen zal doen. "Is deze het dan niet? In Hem zien wij wel niet al die aardse pracht, die wij ons voorstelden, maar toch al de Goddelijke kracht en macht, die wij geloofden, dat de Messias zou openbaren, waarom zou Hij het dus niet kunnen zijn? Zij geloven het, maar hebben den moed niet het te belijden. Ook zwak geloof kan waar geloof wezen, en aldus aangenomen worden door den Heere Jezus, die den dag der kleine dingen niet veracht.

b. Waar Hij heenging, vers 32-36. Merk hier op, het plan, of voornemen der Farizeeën en overpriesters tegen Hem, vers 32. Ten eerste. Er werd hun bericht gebracht door hun spionnen, die zich onder de scharen mengden en hun gesprekken afluisterden, om aldus geruchten op te doen, die zij aan hun achterdochtige meesters overbrachten, dat de schare dit van Hem murmelde, dat er velen waren, die eerbied voor Hem hadden en Hem waardeerden, niettegenstaande alles wat zij gedaan hadden om Hem bij hen gehaat te maken. Hoewel de schare dit slechts fluisterde en den moed niet had om het uit te spreken, werden de Farizeeën er toch in woede door ontstoken. De

rechtvaardigheid ener regering wordt met recht verdacht door anderen, die zelf zo achterdochtig is, dat zij notitie neemt, en onder den invloed komt van de geheime, onbepaalde fluisteringen van het gemene volk. De Farizeeën lieten zich zeer voorstaan op de achting des volks, en zij begrepen, dat, indien Christus aldus toenam, zij minder moesten worden. Ten tweede. Het plan, dat zij hierop beraamden, was Jezus te grijpen en Hem gevangen te nemen. "Zij zonden dienaren, opdat zij Hem grijpen zouden", niet om hen te grijpen, die over Hem murmelden en hen te verschrikken, neen, de zekerste, beste manier om de kudde te verstrooien is den herder te slaan. De Farizeeën schijnen de voorsten te zijn geweest in deze vervolging, maar, als zodanig, hadden zij gene macht, en daarom hebben zij, de overpriesters, de rechters in het kerkelijk gerechtshof aangezocht om met hen mede te werken, en dezen waren hiertoe maar al te zeer bereid. De Farizeeën maakten aanspraak op geleerdheid, en de overpriesters op heiligheid. Gelijk "de wereld God niet heeft gekend door de wijsheid, en de grootste filosofen zich schuldig maakten aan de grofste vergissingen in den natuurlijken Godsdienst, zo heeft de Joodse kerk door hare wijsheid Christus niet gekend, hun grootste rabbijnen waren ten opzichte van hun denkbeelden omtrent Hem de grootste dwazen, ja Zijne grootste vijanden. Deze goddeloze oversten hadden hun dienaren, dienaren van hun hof, beambten der kerk, die zij gebruikten om Christus te grijpen, en die bereid waren op hun boodschap uit te gaan, hoewel het ene goddeloze boodschap was. Indien Sauls trawanten de priesters des Heeren niet willen aanvallen, dan heeft hij een herder, die het wèl wil, 1 Samuel 22:17, 18. De rede van onzen Heere Jezus hierop, vers 33, 34: Nog een kleinen tijd ben ik bij u, en Ik ga heen tot degene, die Mij gezonden heeft. Gij zult Mij zoeken, en gij zult Mij niet vinden, en waar Ik ben, kunt gij niet komen. Evenals de wolk- en vuurkolom hebben deze woorden ene heldere en ene duistere zijde.

Ten eerste. Een heldere zijde, gekeerd naar onzen Heere Jezus zelven, zij spreken van overvloedige vertroosting tot Hem en tot al Zijne getrouwe volgelingen, die om Zijnentwil aan moeilijkheden en gevaren zijn blootgesteld. Er zijn drie dingen, waarmee Christus zich hier heeft vertroost:

1. Dat Hij nog slechts een kleinen tijd in deze moeitevolle wereld had te verwijlen. Hij ziet, dat Hij wel nooit een rustigen dag onder hen zal hebben, maar het is heerlijk, dat Zijn strijd weldra vervuld zal zijn, en dan "zal Hij niet meer in deze wereld zijn," Hoofdstuk 17:11. Met wie wij ook in deze wereld zijn, met vrienden of vijanden, het zal slechts een kleine tijd wezen, dat wij met hen zijn, en het is ene oorzaak van troost voor hen, die in de wereld zijn, maar niet van de wereld zijn, en er dus altijd door gehaat worden, en haar dus ook altijd moede zijn, dat zij er niet altijd wezen zullen, en er ook niet lang in zullen wezen. Voor ene wijle moeten wij wezen met hen, die smartende doornen en wee doende distels zijn, maar Gode zij dank. het is slechts voor een kleinen tijd, en dan zijn wij buiten hun bereik. Onze dagen kwaad zijnde, is het goed, dat zij weinig zijn.

2. Dat, wanneer Hij deze moeitevolle wereld ging verlaten, Hij tot Hem zou gaan, die Hem gezonden heeft. Ik ga. Niet: "Ik word met geweld weggedreven", maar "Ik ga, vrijwillig, Mijne zending volbracht hebbende. keer Ik terug tot Hem, op wiens boodschap Ik hier gekomen ben. Als Ik Mijn werk bij u volbracht heb, dan, en niet eerder, ga Ik tot Hem, die Mij gezonden heeft, en Mij zal ontvangen en verhogen, zoals gezanten bij hun terugkomst verhoogd worden." Hun woede jegens Hem zal Hem niet slechts niet verhinderen, om in te gaan tot de heerlijkheid en de vreugde, die Hem zijn voorgesteld, maar zal dat ingaan nog verhaasten. Laten zij, die om Christus' wil lijden zich hiermede vertroosten, dat zij een' God hebben tot wie heen te gaan, en dat zij ook, en dat wel snel, tot Hem gaan om voor eeuwig met Hem te zijn.

3. Dat zij Hem hier wel overal waar Hij heenging vervolgden, maar dat hun vervolgingen Hem toch niet in den hemel konden volgen: Gij zult Mij zoeken, en gij zult Mij niet vinden. Uit hun vijandschap tegen Zijne volgelingen, nadat Hij van de aarde was weggegaan, blijkt, dat zij Hem nog vervolgd zouden hebben, zo zij Hem slechts hadden kunnen bereiken. "Maar in dien tempel kunt gij niet inkomen, zoals gij in dezen inkomt." Waar Ik ben, dat is: waar Ik dan zal zijn, maar Hij drukt het op die wijze uit, omdat Hij door Zijne Goddelijke natuur en Zijn Goddelijken zin zelfs toen Hij zich nog op aarde bevond, reeds in den hemel was, Hoofdstuk 3:13. Of wel, het geeft te kennen, dat Hij zo spoedig daar zou zijn, dat het zo goed was, alsof Hij er reeds was. Het verhoogt de zaligheid der verheerlijkte heiligen, dat zij buiten het bereik zijn van den duivel en van al zijne boze handlangers.

Ten tweede. Die woorden hebben ene zwarte en donkere zijde, gekeerd tegen deze goddeloze Joden, die Christus haatten en vervolgden. Zij verlangden nu van Hem ontdaan te zijn: "Weg met hem van de aarde!" Maar laten zij wèl weten, dat, naar hun keuze, hun oordeel zijn zal. Zij waren ijverig om Hem van zich weg te drijven, en hun zonde zal hun straf zijn. Hij zal hen niet lang lastig vallen, nog een kleinen tijd, en Hij zal van hier weggaan. Het is rechtvaardig in God om diegenen te verlaten, die denken, dat Zijne tegenwoordigheid een last is. Zij, die Christus moede zijn, hebben niets anders nodig om rampzalig te zijn, dan dat hun wens vervuld wordt.

1. Dat zij voorzeker berouw zullen hebben van hun keus, als het te laat zal wezen.

a. Te vergeefs zullen zij zoeken naar de tegenwoordigheid van den Messias: Gij zult Mij zoeken, en gij zult Mij niet vinden. G ij zult verwachten, dat de Christus komen zal, maar uwe ogen zullen bezwijken van naar Hem uit te zien, en gij zult Hem nooit vinden." Zij, die den waren Messias verwierpen, toen Hij gekomen is, werden terecht overgelaten aan ene ellendige en eindeloze verwacht ing van enen, die nooit komen zal. Of het kan zien op de eindelijke verwerping van zondaars, hun afgesneden zijn van de gunst en genade van Christus op den groten dag. Zij, die Christus thans zoeken, zullen Hem vinden, maar de dag komt, wanneer zij, die Hem thans afwijzen, Hem zullen zoeken, en Hem niet zullen vinden, Spreuken 1:28. Te vergeefs zullen zij roepen: Heere, Heere, doe ons open! Of wellicht zullen deze woorden vervuld worden in de vertwijfeling van sommigen der Joden, die wellicht overtuigd, maar niet bekeerd zijn, die te vergeefs zullen wensen Christus te zien, en Hem weer te horen prediken, maar de dag der genade is voorbij". Lukas 17:22. Maar dat is nog niet alles.

b. Zij zullen te vergeefs ene plaats in den hemel verwachten. Waar Ik ben, en waar alle gelovigen met Mij zullen wezen, kunt gij niet komen. Niet slechts omdat zij door het rechtvaardig en onherroepelijk vonnis van den rechter buitengesloten zijn, en vanwege het zwaard van den engel aan iedere poort van het nieuwe Jeruzalem, dat den toegang bewaakt tot den boom des levens tegen ieder, die geen recht heeft, om binnen te gaan, maar omdat zij er door hun eigene ongerechtigheid en ongeloof niet toe in staat zullen zijn: gij kunt niet komen, omdat gij niet wilt. Zij, die het haten om te zijn waar Christus is, in Zijn woord en Zijne inzettingen op aarde, zijn zeer ongeschikt om te zijn waar Hij is in Zijne heerlijkheid in den hemel, want de hemel zou voor hen ook waarlijk geen hemel zijn, zo groot is de afkeer van ene ongeheiligde ziel van de gelukzaligheid van zulk een staat. Wat zij zeiden van deze rede, vers 35, 36. De Joden dan zeiden onder elkaar: Waar zal deze heengaan? Zie hier: Ten eerste. Hun moedwillige onwetendheid en verblinding. Hij had uitdrukkelijk gezegd, waar Hij zou heengaan, nl. tot Hem, die Hem gezonden heeft, tot Zijn Vader in den hemel, en zij vragen: Waar zal deze heengaan? en: Wat is dit voor ene rede? Niemand zo blind als zij, die niet willen zien,

die geen acht willen geven. Christus' redenen zijn duidelijk voor hem, die verstaat, zij zijn voor den verstandige licht, maar alleen voor diegenen moeilijk, die geneigd zijn er mede te twisten. Ten tweede. Hun driest minachten van Christus' bedreigingen. In stede van te sidderen op dat ontzettend woord: Gij zult Mij zoeken, en gij zult Mij niet vinden, hetgeen de uiterste rampzaligheid aanduidt, spotten en schertsen zij er mede, zoals de zondaren, die "de vreze belachen, en niet ontsteld worden, en zeggen: Dat Hij haaste, Jesaja 5:19. Nu dan, drijft den spot niet, opdat uwe banden niet vaster gemaakt worden, Jesaja 8:22. Ten derde. Hun ingewortelde boosaardigheid en woede tegen Christus. Al wat zij vreesden van Zijn heengaan, was, dat Hij dan buiten het bereik zou zijn van hun macht. "Waar zal deze heengaan, dat wij hem niet zullen vinden. Als hij boven den grond is zullen wij hem vinden, wij zullen gene plaats, geen hoek ondoorzocht laten," zoals Achab, toen hij Elia zocht, 1 Koningen 18:10. Ten vierde. Hun trotse minachting van de Heidenen, die zij hier de verstrooide Grieken noemen, bedoelende, hetzij de Joden, die onder de Grieken verstrooid waren, Jak 1:1, 1 Petrus 1:1, zal hij heengaan om zich onder deze dwaze lieden een aanhang te verwerven? Of, de Heidenen, verstrooid over de wereld, in onderscheiding van de Joden, die ingelijfd waren in ene kerk en volk, zal hij hen gaan vleien, ten einde invloed op hen te krijgen? Ten vijfde. Hun naijver bij de minste aanduiding van gunst jegens de Heidenen: "Zal hij de Grieken, de Heidenen, leren? Zal hij met zijne leer tot hen gaan?" Wellicht hadden zij gehoord van enigerlei achting, die Hij aan de Heidenen betoond heeft, zoals in Zijne rede te Nazareth, en ten opzichte van den overste over honderd en de Kananése vrouw, en er was niets dat zij meer vreesden dan dit mede opnemen der Heidenen. Het is iets gans gewoons, dat zij, die de kracht van den Godsdienst verloren hebben, zeer naijverig zijn op het monopolie van den naam er van. Nu spotten zij er mede, dat Hij de Heidenen zou gaan leren, maar niet lang daarna heeft Hij dit door Zijne apostelen en evangeliedienaren in vollen ernst gedaan, en deze verstrooide volken vergaderd, tot groot verdriet van de Joden, Romeinen 10:19. Zo waar is dit woord van Salomo: de vreze des goddelozen, die zal hem overkomen.

Johannes 7:37-44

In deze verzen hebben wij:

I. Christus' rede, met de uitlegging er van, vers 37-39. Waarschijnlijk zijn dit slechts korte wenken, waarover Hij uitvoerig gesproken heeft, maar er is de substantie in van het gehele Evangelie. Wij hebben dan hier ene Evangelie-nodiging om tot Christus te komen, en ene Evangelie-belofte van vertroosting en zaligheid in Hem. Merk nu op:

1. Wanneer Hij die uitnodiging gaf: op den laatsten dag van het Loofhuttenfeest, zijnde de grote dag. Den achtsten dag, die deze plechtigheid besloot, moest ene heilige samenroeping plaats hebben, Leviticus 23:36. Op dezen dag nu liet Christus Zijne Evangelie-roeping uitgaan, omdat:

a. Vele mensen bijeen waren gekomen, en, zo de uitnodiging uitging tot velen, kon men hopen, dat sommigen haar zouden aannemen, Spreuken 1:20. Talrijk bezochte vergaderingen geven gelegenheid om zoveel te meer goed te doen.

b. De mensen keerden nu terug naar hun huis, en Hij wilde hun dit als Zijn afscheidswoord medegeven. Als ene grote vergadering van mensen weggezonden wordt en op het punt is van uit elkaar te gaan, dan is het ene aandoenlijke gedachte, dat zij naar alle waarschijnlijkheid nooit meer in deze wereld bij elkaar zullen komen, als wij dus iets kunnen zeggen of doen, om hem te helpen op den weg naar den hemel, zo is het er dan de tijd voor. Het is goed om bij het einde van een plechtigen dienst der Godsverering levendig en opgewekt te zijn. Christus heeft deze aanbieding gedaan op den laatsten dag van het feest. a. Aan hen, die op de vorige dagen der heilige feestweek naar Zijne prediking niet hadden willen horen, Hij wil het nu nog eens met hen beproeven, indien zij ook nu nog naar Zijne stem willen horen, dan zullen zij leven. b. Aan hen, tot wie wellicht nooit meer zulk ene uitnodiging komen zal, en voor wie het dus zaak was, deze aan te nemen. Het zou nog een half jaar duren eer er weer een feest gevierd werd, en tegen dien tijd zullen velen van hen in het graf zijn. Ziet, nu is het de welaangename tijd.

2. Hoe Hij deze uitnodiging gaf: Jezus stond en riep, hetgeen aanduidt:

a. Zijne grote vurigheid, hoe Hij sprak met ernst en aandrang. Zijn hart was er op gezet om arme zielen tot zich te brengen. De rechte houding van Zijn lichaam en Zijne stemverheffing waren tekenen van Zijne vurigheid van geest. Liefde tot de zielen zal den predikers levendigheid en vurigheid geven.

b. Zijne begeerte, dat allen er kennis van zullen nemen, en de uitnodiging zullen ontvangen. Hij stond, en riep, om des te beter gehoord te worden, want het is van het hoogste belang voor ieder, die oren heeft, dat hij dit hore. Evangeliewaarheden zoeken gene hoeken of verborgene plaatsen, want zij vrezen geen onderzoek. De Heidense orakelen werden in afzondering, in stilte, in het verborgen overgeleverd door hen, die piepten en binnen 's monds mompelden, maar de orakelen van het Evangelie werden verkondigd door Enen, die stond en riep. Hoe treurig is de toestand van den mens, dat hij gedrongen moet worden om gelukkig te zijn, en hoe verwonderlijk is de genade van Christus, dat Hij hem dringen wil! O alle gij dorstigen, Jesaja 55:1.

3. De uitnodiging zelf is zeer algemeen, "Zo iemand dorst, wie hij ook zij, hij wordt tot Christus genodigd. Hij zij hoog of laag, rijk of arm, jong of oud, dienstbare of vrije, Jood of Heiden. Zij is ook vol van genade en liefelijkheid: zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke. Zo iemand begeert wezenlijk en eeuwig gelukkig te zijn, hij wende zich tot M ij, hij late zich leiden door Mij, en Ik sta er borg voor dat hij het zijn zal".

a. De genodigde personen zijn dezulken, die dorsten, hetgeen verstaan kan worden van de nooddruft van hun toestand (zo iemand ontbloot is van de gemakken en geriefelijkheden van dit leven, of vermoeid is door het kruis, de moeilijkheden, die het oplevert, laten zijne armoede en beproevingen hem dan tot Christus heentrekken om dien vrede te verkrijgen, die de wereld geven noch ontnemen kan of met betrekking tot hun innerlijken toestand: "Zo iemand behoefte heeft aan geestelijke zegeningen, Ik kan ze hem schenken ". Of: Van de neiging hunner ziel en hun begeerte naar geestelijk geluk. Zo iemand hongert en dorst naar gerechtigheid, dat is, in waarheid begerig is naar Gods welbehagen jegens hem, en het goede werk Gods in hem.

b. De uitnodiging zelf: Die kome tot Mij. Hij ga niet tot de ceremoniële wet, die zijn geweten noch zou bevredigen, noch zou reinigen, en dus "hen, die daar toegaan, niet zou heiligen" Hebreeën 10:1. Hij ga ook niet tot de Heidense filosofie, die de mensen slechts misleidt, hen in een woud voert en er hen in laat, maar hij ga tot Christus, neme Zijne leer aan, onderwerpe zich aan Zijne tucht, geloven in Hem, kome tot Hem als de Fontein des levenden waters, den Gever van alle vertroosting.

c. De beloofde voldoening. Hij kome en drinke, hij zal verkrijgen waar hij voor komt, en dat wel overvloedig, zal datgene hebben, wat niet slechts verkwikt. maar de ziel vervult, die begeert zalig te worden.

4. Aan deze genaderijke roeping ene genaderijke belofte toegevoegd, vers 38:Die in Mij gelooft, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien.

a. Zie hier wat het is tot Christus te komen: Het is in Hem te geloven, gelijk de Schrift zegt, het is Hem te ontvangen en aan te nemen, zoals Hij ons is aangeboden in het Evangelie. Wij moeten ons geen Christus formeren naar onzen zin of on ze verbeelding, maar geloven in een Christus volgens de Schrift.

b. Zie, hoe dorstige zielen, die tot Christus komen, er toe gebracht worden te drinken. De kinderen Israël’s, die in Mozes geloofden, dronken uit de rots, die hen volgde, de stromen, die volgden, maar de gelovigen drinken van ene rots in hen, Christus in hen, Hij is in hen "ene fontein van levend water", Hoofdstuk 4:14. Er is voorziening gemaakt, niets slechts om hun tegenwoordige behoefte te vervullen, maar ook voor hun voortdurende vertroosting en welzijn. Hier is levend water, stromend water, dat in de Hebreeuwse taal levend water genoemd wordt, omdat het in beweging is. De genadegaven en vertroostingen des Geestes worden vergeleken bij levend (waarmee bedoeld wordt stromend) water, omdat zij de werkzame, levend makende beginselen zijn van geestelijk leven, het onderpand en begin van het eeuwige leven, zie Jeremia 2:13. Stromen van levend water, waardoor zowel overvloed als voortdurendheid wordt aangeduid. De vertroosting stroomt binnen, overvloedig en gestadiglijk als ene rivier, sterk als een stroom om den tegenstand van twijfel en vrees te beschamen en te doen verdwijnen. Er is in Christus ene volheid van genade voor genade. Deze stromen uit Zijn buik, dat is uit Zijn hart, uit Zijne ziel, waarop de Geest werkt en waarin de zetel is

van Zijne regering. Deze Godvruchtige beginselen werden geplant, en uit het hart, waarin de Geest woont, zijn de uitgangen des levens, Spreuken 4:23. Daarin worden de Goddelijke vertroostingen gelegd, en de blijdschap, waarmee de vreemde zich niet zal vermengen. Die in den Zoon van God gelooft, heeft de getuigenis in zich zelven, 1 Johannes 5:10.

Sat lucis intus -Er is overvloedig licht van binnen. En voorts: waar fonteinen van genade en vertroosting in de ziel zijn, daar zullen zij stromen doen uitgaan: stromen des levenden waters zullen uit Zijn buik vloeien. Ten eerste. Genade en vertroosting zullen zich doen blijken. Goede neigingen zullen goede daden teweegbrengen, en een heilig hart zal gezien worden in een heilig leven, de boom wordt gekend aan zijne vruchten, en de fontein aan hare stromen, Ten tweede. Zij zullen zich mededelen tot welzijn van anderen, een goed man is gemeengoed. Zijn mond is ene springader des levens, Spreuken 10:11. Het is niet genoeg, dat wij water drinken uit onzen eigen bak, dat wij de vertroosting der genade nemen, die ons gegeven is, wij moeten ook onze fonteinen zich buiten laten verspreiden, Spreuken 5:15, 16. Deze woorden: gelijkerwijs de Schrift zegt schijnen te verwijzen naar ene belofte dienaangaande in het Oude Testament, en er zijn velen, zoals: dat God Zijn Geest zal uitgieten, hetgeen een beeld is, ontleend aan water, Spreuken 1:23 , Joël 2:28, Jesaja 44:3, Zacheria 12:10, dat het dorre land tot watertochten zal worden, Jesaja 41:18, dat er rivieren in de wildernis zullen zijn, Jesaja 43:19, dat Godvruchtige zielen zullen zijn als een springader der wateren, Jesaja 58:11, en de kerk als een put der levende wateren, Hooglied 4:15. En hier kan ook ene toespeling wezen op de wateren, voortkomende uit Ezechiël's tempel, Ezechiël 47:1. Vergelijk Openbaring 22:1, en zie Zacheria 14:8. Dr. Lightfoot en anderen zeggen ons, dat het, naar ene overlevering, de gewoonte der Joden was op den laatsten dag van het Loofhuttenfeest ene plechtigheid te vieren, die zij libatio aquae De uitgieting van water noemden. Zij haalden een gouden vat met water uit het badwater Siloam, brachten het onder bazuingeschal en met andere plechtigheden in den tempel, en, bij den opgang tot het altaar, stortten zij het onder alle mogelijke vreugdebetoon uit voor het aangezicht des Heeren. Sommigen van hun schrijvers menen, dat water de wet betekent, en verwijzen naar Jesaja 12:3, 55:1. Anderen menen, dat het den Heiligen Geest voorstelt. En men denkt, dat onze Heiland op deze gewoonte gezinspeeld kan hebben. Gelovigen zullen de verkwikking hebben, niet van een vat water, dat uit een badwater gehaald werd, maar van ene rivier, die uitvloeit uit hen zelven. De blijdschap der wet, en de uitstorting van water, die heen wees naar deze blijdschap. zijn niet te vergelijken bij de blijdschap des Evangelies aan de bron des heils ontleend.

5. Wij hebben hier de verklaring dezer belofte door den evangelist gegeven, vers 39:Dit zei Hij van den Geest, niet van uitwendige voordelen of voorrechten, voortvloeiende voor de gelovigen (zoals sommigen Hem wellicht verkeerd begrepen zullen hebben) maar van de gaven, de genade en de vertroostingen van den Geest. Zie hoe de Schrift het best de Schrift verklaart. Merk op, dat:

a. Dit beloofd is aan allen, die in Christus geloven, nl. dat zij den Heiligen Geest zullen ontvangen. Sommigen hebben Zijne wonderdadige gaven ontvangen, Markus 16:17, 18, allen ontvingen zij Zijne heiligmakende genade. De gave des Heiligen Geestes is een van de grootste zegeningen, die beloofd zijn, Handelingen 2:39, en, beloofd zijnde, is zij ongetwijfeld ook geschonken aan allen, die deel hebben aan dat verbond.

b. De Geest, wonende en werkende in de gelovigen is als ene fontein van levend- stromend-water, waaruit overvloedige stromen voortkomen, verfrissend en reinigend als water, verzachtend en

bevochtigend als water, hen zelven vruchtbaar makend, en blijdschap veroorzakende aan anderen, zie hoofdstuk 3:5. Toen de apostelen zo vloeiend van de dingen Gods spraken, zo als de Geest hun gaf uit te spreken, Handelingen 2:4, en later met zulk een' stroom van Goddelijke welsprekendheid het Evangelie van Christus gepredikt en geschreven hebben, toen is dit vervuld geworden, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien.

c. Deze overvloedige uitstorting van den Geest was nu nog ene zaak van belofte, want de Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was. Zie hier: a. Dat Jezus nog niet verheerlijkt was. Het was zeker, dat Hij verheerlijkt zou worden, en Hij is altijd alle eer waardig geweest, maar Hij was nu nog in een staat van vernedering en versmaadheid. Hij heeft nooit de heerlijkheid verbeurd, die Hij gehad heeft van voor de grondlegging der wereld, ja Hij had nog grotere heerlijkheid verdiend, en behalve Zijne erfelijke heerlijkheid, kon Hij nog aanspraak maken op de Middelaars- kroon, maar dit alles werd nu nog voor Hem bewaard. Jezus wordt nu ondersteund, Jesaja 42:1, wordt nu verzadigd, Jesaja 53:11, is nu gerechtvaardigd, 1 Timotheus 3:16, maar Hij is nog niet verheerlijkt. En, indien Christus op Zijne heerlijkheid moet wachten, laat het ons dan niet verdrieten, zo wij op de onze moeten wachten. b. Dat de Heilige Geest nog niet was gegeven oupoo gar ên pneuma -want de Heilige Geest was nog niet. De Geest Gods was van eeuwigheid, want in den beginne zweefde Hij op de wateren. Hij was in de Oud-Testamentische profeten en heiligen, en Zacharias en Elisabeth waren beiden vervuld met den Heiligen Geest. Dit moet dus verstaan worden van die uitnemende, overvloedige en algemene uitstorting des Geestes, die beloofd was in Joël 2:28, welke belofte vervuld werd, Handelingen 2:1 en verder. De Heilige Geest was nog niet gegeven op die zichtbare wijze, die bedoeld was. Indien wij de heldere kennis en krachtige genade der discipelen van Christus na het Pinksterfeest vergelijken met hun onwetendheid en zwakheid voor dien dag. dan zullen wij begrijpen in welken zin de Heilige Geest toen nog niet was gegeven. Het onderpand en de eerstelingen des Geestes waren gegeven, maar de volle oogst was nog niet gekomen. Datgene, wat zeer bijzonder de bedeling des Geestes wordt genoemd, was nog niet begonnen. De Heilige Geest was nog niet gegeven in zulke stromen van levend water, als voort zouden komen om de gehele aarde te bewateren, nl. de Heidenwereld, niet in de gaven der talen, waarop deze belofte misschien voornamelijk heen wijst. De reden waarom de Heilige Geest nog niet was gegeven, was, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was.

Ten eerste. De dood van Christus wordt soms Zijne verheerlijking genoemd, Hoofdstuk 13:31, want door Zijn kruis heeft Hij overwonnen en getriomfeerd. De gave des Heiligen Geestes werd verkregen door het bloed van Christus, voordat dus die prijs betaald werd, was de Heilige Geest niet gegeven. Ten tweede. Er was niet zo grote behoefte aan den Geest, zolang Christus zelf nog op aarde was, als toen Hij was weggegaan van de aarde. Ten derde. Het geven van den Heiligen Geest was beide ene verhoring van Christus' voorbede, Hoofdstuk 14:16, en ene daad van Zijne heerschappij, en daarom wordt de Heilige Geest niet gegeven voordat Hij verheerlijkt is, en ingegaan is tot Zijne heerschappij. Ten vierde. De bekering der Heidenen was de verheerlijking van Jezus. Toen "sommige Grieken" naar Christus begonnen te vragen, zei Hij: De ure is gekomen, dat de Zoon des mensen zal verheerlijkt worden, Hoofdstuk 12:23. Nu was de tijd, dat het Evangelie onder de volken verbreid zou worden, nog niet gekomen daarom was er ook nog gene behoefte aan de gave der talen, dezen stroom van levend water. Maar, hoewel de Heilige Geest nog niet was gegeven, was Hij toch beloofd, het was nu de grote belofte des Vaders, Handelingen 1:4. Ofschoon de gaven van Christus' genade lang vertoeven, zijn zij toch wèl verzekerd, en, terwijl wij wachten op de goede gave, hebben wij de belofte om op te leven en te teren, en zij zal gewis vervuld worden.

II. De gevolgen dezer rede, en hoe zij ontvangen werd. Over het algemeen bracht zij geschillen teweeg: Er werd dan tweedracht onder de schare, om Zijnentwil. Er was ene scheuring, zoals de betekenis is van het woord in den grondtekst. Er was verschil van mening, en die verschillende meningen werden geuit in twisting Denken wij, dat Christus gekomen is om vrede te brengen, dat allen eens van zin het Evangelie zullen omhelzen? Neen, de uitwerking van de prediking van Zijn Evangelie zal verdeeldheid zijn, want, terwijl sommigen er toe vergaderd worden, zullen anderen er zich tegen vergaderen, en dat zal de dingen in gisting brengen, zoals hier. Dit is echter evenmin de schuld van het Evangelie, als het de schuld is van ene heilzame medicijn, dat zij de kwade sappen in het lichaam in beroering brengt, ten einde ze uit te werpen.

1. Sommigen waren met Hem ingenomen, waren Hem welgezind, Velen uit de scharen, deze rede horende, Hem met zo veel medelijden en vriendelijkheid arme zondaren hoorden tot zich nodigen, hoorden met hoeveel macht Hij zich verbond hen gelukkig te maken, konden niet anders dan hoge gedachten van Hem koesteren.

a. Sommigen van hen zeiden: Deze is waarlijk de profeet, de profeet, van wie Mozes tot de vaderen heeft gesproken, die Hem gelijk zou wezen, of: Deze is de profeet, die volgens de mening der Joodse kerk, de voorloper moet wezen van den Messias, of "deze is waarlijk een profeet", iemand, die Goddelijke ingevingen heeft en door God gezonden is.

b. Anderen gingen verder, en zeiden: Deze is de Christus, vers 41, niet de profeet van den Messias, maar de Messias zelf. De Joden verkeerden toenmaals meer dan vroeger in de verwachting van de komst van den Messias, zodat zij bij iedere gelegenheid bereid waren te zeggen: Zie, hier is de Christus, of, zie Hij is dáár, en dit schijnt slechts de uitwerking te zijn van zulke verwarde, vage begrippen, dat zij op den eersten schijn getroffen waren, want wij bevinden niet, dat deze lieden discipelen en volgelingen van Christus geworden zijn. Een goede dunk omtrent Christus blijft verre achter bij een levend geloof in Christus, er zijn velen, die Christus een goed woord geven, maar ook niets meer. Dezen hier zeiden: Deze is de profeet, en deze is de Christus, maar zij konden er zich niet toe brengen om alles te verlaten en Hem te volgen, en zo was dan dit hun getuigenis voor Christus slechts een getuigenis tegen hen zelven.

2. Anderen waren tegen Hem bevooroordeeld. Niet zodra was deze grote waarheid geopperd, dat Jezus is de Christus, of zij werd onmiddellijk tegengesproken. Die ene zaak, dat Hij (naar zij dachten) uit Galilea was, achtten zij volkomen voldoende tot weerlegging van al de redenen of bewijzen, dat Hij de Christus was. Want: Zal dan de Christus uit Galilea komen? Zegt de Schrift niet, dat de Christus komen zal uit den zade David’s? Zie hier:

a. Een loffelijke kennis der Schrift. Zij hadden in zo verre gelijk, dat de Messias een rijsje zal zijn uit den tronk van Isaï Jesaja 11:1, dat uit Bethlehem de Heerser zou voortkomen, Micha 5:2. Zelfs het gewone volk wist dit door de verklaringen, die zij van hun schriftgeleerden hoorden. Deze lieden, die zo gereed waren om deze Schriftuurplaatsen tegen Christus aan te voeren, waren wellicht minder goed bekend met andere gedeelten der Heilige Schrift, en werden dezen hun door hun leidslieden in den mond gelegd, om hun vooroordeel tegen Christus te versterken. Velen, die verdorvene denkbeelden aannemen, en al hun ijver aanwenden om ze te verdedigen, schijnen zeer te huis te zijn in de Schrift, terwijl zij in werkelijkheid weinig m eer weten, dan die plaatsen in de Schrift. die men hun heeft geleerd te verdraaien en te verderven.

b. Ene schuldige onwetendheid omtrent den Heere Jezus. Zij stellen het voor als zeker en onbetwistbaar, dat Jezus uit Galilea was. terwijl zij door of Hem zelven te vragen, of Zijne moeder, of Zijne discipelen, of door de geslachtslijst van David te raadplegen, of het register te Bethlehem, hadden kunnen weten, dat Hij de Zoon was van David en dat Hij te Bethlehem was geboren, maar hiermede waren zij moedwillig onbekend. Zo worden grove leugens omtrent feiten betreffende personen en zaken staande gehouden door bevooroordeelde en partijdige lieden, die daar dan gewichtige gevolgtrekkingen uit afleiden, en dat wel in dezelfde plaats en in dezelfden tijd, waarin de personen leven en de dingen gedaan worden, zodat men al zeer licht achter de waarheid zou kunnen komen.

3. Anderen waren in woede tegen Hem ontstoken, en wilden Hem grijpen. Hoewel Hij niets anders had gezegd dan hetgeen zeer liefelijk was, waren zij er toch ten uiterste om verbitterd tegen Hem. Aldus heeft onze Meester kwaad geleden, omdat Hij goed gesproken en goed gedaan had. "Zij wilden Hem grijpen." Zij hoopten dat de een of ander de handen aan Hem zou slaan, en, zo zij dachten, dat gene anderen het wilden, dan waren zij bereid het zelf te doen. Zij wilden Hem grijpen, maar niemand sloeg de handen aan Hem, weerhouden zijnde door ene onzichtbare macht, omdat Zijne ure nog niet was gekomen. Evenals de boosaardigheid van Christus' vijanden altijd onredelijk is, zo is het bedwang, waaronder zij soms zijn, onverklaarbaar.

Johannes 7:45-53

De overpriesters en de Farizeeën zijn hier in geheime beraadslaging over de middelen om Christus te vernietigen. Hoewel dit de grote dag van het feest was, hebben zij de Godsdienstoefening niet bijgewoond, maar lieten dit over aan het gemeen, want het was de gewoonte van deze voorname geestelijken om de zaken der Godsverering over te laten aan het volk, terwijl zij, naar zij dachten, hun tijd beter doorbrachten met de zaken der kerkelijke politiek. Zij zaten in de raadkamer, verwachtende, dat Christus als gevangene voor hen gebracht zou worden, daar zij bevel hadden gegeven om Hem gevangen te nemen, vers 32. Nu wordt ons hier gezegd:

I. Wat er voorviel tussen hen en hun beambten, die zonder Hem waren teruggekomen, re infecta - onverrichter zake. Merk op:

1. De bestraffing, die zij de dienaren gaven, omdat zij de opdracht, die hun gegeven was, niet hadden volvoerd. Waarom hebt gij hem niet gebracht? Hij verscheen openlijk, velen van de scharen waren heftig tegen hem ingenomen en zouden hen geholpen hebben om hem gevangen te nemen, dit was de laatste dag van het feest, en zulk ene gelegenheid zou niet voor hen terugkeren: "Waarom hebt gij uwen plicht verzuimd?" Het ergerde hen, dat hun eigene dienaren, die van hen afhankelijk waren, en op wie zij rekenden, en in wier hart zij die vooroordelen tegen Christus hadden opgewekt, hen aldus teleurstelden. Boosaardige mensen hebben er verdriet van, dat zij niet al het kwaad kunnen doen, dat zij willen, Psalm 112:10, Nehemia 6:16.

2. De reden, die de dienaars aanvoerden, waarom zij hun opdracht niet hadden volvoerd: Nooit heeft een mens alzo gesproken, gelijk deze mens, vers 46. Dit was nu:

a. Ene zeer grote waarheid, dat nooit een mens gesproken heeft met die wijsheid, en kracht, en genade, met die overtuigende duidelijkheid, en die hartinnemende liefelijkheid, waarmee Christus gesproken heeft, geen der profeten, ja Mozes zelf niet.

b. Zelfs de dienaren, die afgezonden waren om Hem te grijpen, waren met Hem ingenomen, en zij erkenden dit. Ofschoon zij waarschijnlijk niet heel veel zin of gevoel hadden voor redeneerkunde of welsprekendheid en voorzeker niet geneigd waren om goede gedachten te koesteren van Jezus, was er toch zo veel klaarblijkelijkheid in hetgeen Jezus sprak, dat zij wel niet anders konden dan Hem de voorkeur te geven boven allen, die op Mozes' stoel waren gezeten. Aldus werd Christus bewaard door de macht, die God heeft over het geweten, zelfs van slechte mensen.

c. Zij zeiden dit aan hun heren en meesters, die het niet konden dragen om iets te horen, dat strekken kon tot eer van Christus, en die het toch nu niet konden vermijden om dit te horen. Gods voorzienigheid heeft het zo beschikt, dat dit tot hen gezegd werd, zo dat zij er nog meer door gekweld en geërgerd werden, en het tevens ene verzwaring was van hun zonde. Hun eigene beambten, die van gene gunstige gezindheid jegens Christus verdacht konden worden, zijn getuigen tegen hen. Dit hun getuigenis had hen tot inkeer moeten brengen door deze gedachte: "Weten wij wel wat wij doen, als wij iemand haten en vervolgen, die op zo bewonderenswaardige wijze spreekt?"

3. De Farizeeën pogen hun dienaren op hun zijde te krijgen, en vooroordelen in hun hart te wekken tegen Christus, jegens wie zij begonnen welgezind te worden. Zij opperen twee denkbeelden:

a. Dat zij, het Evangelie van Christus aannemende, zich zelven zullen bedriegen, vers 47. Zijt ook gijlieden verleid? Van zijn oorsprong af is het Christendom aan de wereld voorgesteld als een groot bedrog, en dat zij, die het aannamen, verleid waren. Zij, die uitzagen naar de verschijning van een Messias in uitwendige pracht en heerlijkheid, meenden, dat diegenen bedrogen waren, die geloofden in een Messias, die in armoede verscheen en geminacht werd. Maar de geschiedenis heeft bewezen, dat niemand schandelijker was bedrogen, dan zij, die zich wereldse macht en rijkdom met den Messias voorstelden. Let op de vleiende toespraak van de Farizeeën tot deze beambten: Zijt ook gijlieden verleid? Hoe! mannen van uw doorzicht en verstand, en van uw aanzien, gij zoudt niet beter weten dan u te laten beet nemen door den eersten den besten bedrieger, die zich het voorkomen geeft van een leraar te zijn?" Zij pogen hen te bevooroordelen tegen Christus door hun een hogen dunk van zich zelven te geven.

b. Dat zij dan zich zelven zullen verkleinen. De meeste mensen willen zich, zelfs ten opzichte van hun Godsdienst, laten leiden door het voorbeeld van die van den eersten rang en stand zijn. Aan deze dienaren, die door hun rang-hoe onbeduidend die ook was-een zeker gevoel van waardigheid hadden, wordt in bedenking gegeven dat zij, door discipelen van Christus te worden, in oppositie komen tegen personen van hogen rang en aanzien: Heeft iemand uit de oversten in hem geloofd, of uit de Farizeeën? Gij weet, dat dit niet het geval is, en gij behoort u te gedragen naar hun oordeel, en ten opzichte van den Godsdienst te geloven en te handelen naar het uwe meerderen van u verlangen. Wilt gij wijzer zijn dan zij?" Sommigen van de oversten hebben Christus aangenomen en in Hem geloofd, Mattheus 9:18, Johannes 4:53, en er waren nog meer, die in Hem geloofden, maar den moed niet hadden Hem te belijden, Hoofdstuk 12:42, maar als de invloed van Christus in de wereld gering is, dan stellen Zijne tegenstanders het voor, alsof Hij nog veel geringer is. Het was echter maar al te waar, dat weinigen, zeer weinigen van hen slechts, in Hem geloofden. De zaak van Christus heeft slechts zelden oversten en Farizeeën aan hare zijde. Zij behoeft geen steun van de wereld, en biedt ook gene wereldlijke voordelen aan, en daarom heeft zij de gunst niet gezocht van de groten der aarde, en hebben deze zich ook niet aan haar gelegen laten liggen. Zelfverloochening en het kruis zijn harde lessen voor oversten en Farizeeën. Het heeft velen gestijfd in hun vooroordeel tegen Christus en Zijn Evangelie, dat de oversten en de Farizeeën er gene vrienden van waren. Zullen leken, mensen van de wereld, zich meer bekommeren om geestelijke dingen, dan de geestelijken zelven, meer inzicht hebben in den Godsdienst, dan zij, wier roeping het is hem te bestuderen? Indien oversten en Farizeeën niet in Christus geloven, dan zullen zij, die wèl in hem geloven, zeker tot de geringsten, de onbeduidendsten van het volk behoren, mensen zonder enige betekenis of aanzien zijn, die geen aanspraak hebben op bevordering. Aldus laten de mensen zich dwaselijk door uitwendige beweegredenen leiden ten opzichte van zaken van eeuwige betekenis en belang, zijn zij bereid om ter wille van de mode, en uit beleefdheid jegens oversten en Farizeeën, voor eeuwig verloren te gaan. Dat zij zich dan met het gemeen, de heffe des volks zullen verbinden, vers 49, Maar deze schare, die de wet niet weet, is vervloekt! inzonderheid hen bedoelende, die de leer van Christus welgezind waren. Merk op, Ten eerste, met hoeveel minachting zij van hen spreken: Deze schare. Het is niet laos deze leken, onderscheiden van de geestelijken, maar ochlos outos, dat gespuis, die armzalige, ergerlijke, schurkachtige lieden, die zij zich niet verwaardigen om bij de honden hunner kudde te stellen, hoewel God hen bij de lammeren van de Zijne gesteld heeft. Bedoelden zij het gehele Joodse volk, -zij waren het zaad van Abraham, in verbond met God, er

behoorde dus niet met zoveel minachting van hen te worden gesproken. De algemene belangen der kerk worden geschaad, als het ene deel er zich op toelegt om het andere in minachting te brengen. Bedoelden zij de volgelingen van Christus-het is waar, dezen waren over het algemeen personen van weinig aanzien in de wereld, maar door Christus te erkennen hebben zij blijk gegeven van zoveel doorzicht, oprechtheid en deel in de gunst des hemels, dat zij er waarlijk groot en aan zienlijk door werden. Gelijk de wijsheid Gods dikwijls het onedele en het verachte der wereld heeft uitverkoren, zo heeft de dwaasheid der mensen gewoonlijk diegenen vernederd en veracht, die door God verkoren werden. Ten tweede. Hoe onrechtvaardiglijk zij hen smaden als onwetend ten opzichte van het woord Gods. Deze schare die de wet niet weet, alsof niemand de wet kende dan die haar door hen kenden, en gene andere schriftkennis geldig was, dan die door hen geijkt was, en alsof niemand de wet kende, dan zij, die hun regelen en inzettingen waarnamen. Velen van hen, die zij aldus minachten, hebben de wet, en ook de profeten, wellicht beter gekend dan zij. Menig eenvoudig, eerlijk, ongeleerd discipel van Christus is door overdenking, ervaring, gebed, en inzonderheid door een leven van gehoorzaamheid tot ene helderder, gezonder en nuttiger kennis van het woord Gods gekomen dan sommige grote geleerden met al hun vernuft en geleerdheid. Zo is David er toe gekomen om verstandiger te zijn dan al zijne leraars, en voorzichtiger dan de ouden, Psalm 119:99, 100. Indien het gemene volk de wet niet kende, dan waren, van alle mensen, de overpriesters en de Farizeeën wel de laatsten, die hun dit moesten verwijten, immers wie anders dan zij waren er de schuld van? Zij hadden hen beter behoren te onderwijzen, maar in plaats hiervan hebben zij den sleutel der kennis weggenomen, Lukas 11:52. Ten derde. Hoe meesterachtig zij het vonnis over hen uitspreken: Zij zijn vervloekt, hatelijk aan God en alle verstandige mensen epikatartoi -een verfoeilijke slag van mensen. Het is goed, dat hun zeggen, dat zij vervloekt waren, hen niet vervloekt deed zijn, want een vloek, die zonder oorzaak is, zal niet komen. Het is een zich aanmatigen van Gods kroonrecht, zowel als ene zeer grote liefdeloosheid, om van enigen persoon- en hoeveel te meer dan niet van geheel ene schare van mensen-te zeggen dat zij verworpelingen zijn. Wij zijn niet in staat om te toetsen, of te doorgronden, en dus ook ongeschikt om te verdoemen, en onze regel is: Zegen, en vloek niet. Sommigen denken, dat zij niets meer bedoelden, dan dat het volk licht bedrogen kon worden, maar zij gebruiken dit hatelijke woord: Zij zijn vervloekt, om hun eigene verontwaardiging uit te drukken, en de dienaren er van af te schrikken om iets met hen van doen te willen hebben. Zo noemt in onze onheilige eeuw de taal der hel alles wat mishaagt of onaangenaam is vervloekt en verdoemd. Voor zoveel blijkt werd de overtuiging van deze beambten door die inblazing en ophitsing verstikt, zij hebben nooit meer naar Christus gevraagd. Een woord van een overste of een Farizeeër zal op velen groter invloed uitoefenen dan de waarheid der dingen en de grote belangen hunner ziel.

II. Wat er voorviel tussen hen en Nicodemus, een lid van hun eigen raad, vers 50 en verder. Merk op:

1. De juiste en redelijke tegenwerping, die Nicodemus tegen hun handelingen inbracht. Zelfs in hun boos en verdorven sanhedrin heeft God zich niet geheel zonder getuigen tegen hun vijandschap gelaten, en zo was dan ook hun uitspraak tegen Christus niet eenstemmig. Merk op:

a. Wie het was die tegen hen optrad, Nicodemus, die des nachts tot Hem gekomen was, zijnde een uit hen, vers 50. Merk op, hem betreffende: a. Dat hij, hoewel hij bij Jezus geweest was, en Hem tot Zijn leraar had aangenomen, toch zijne plaats in den raad bleef innemen. Sommigen schrijven dit toe aan zijne zwakheid en vrees, en denken, dat het zijne zonde was, dat hij zijne plaats onder hen niet

had verlaten, maar Christus heeft nooit tot hem gezegd: volg Mij, anders zou hij wel gedaan hebben zoals anderen, die alles hebben verlaten om Hem te volgen. Het schijnt dus veeleer verstandig van hen geweest te zijn om niet terstond zijne betrekking op te geven, daar hij de gelegenheid kon hebben om Christus en Zijne belangen te dienen, en den stroom der Joodse woede te keren, dat hij wellicht meer gedaan heeft dan wij weten. Hij zou er als Husaï kunnen geweest zijn onder de raadslieden van Absalom, het werktuig om hun raad tot zotheid te maken. Ofschoon wij in geen geval onzen Meester moeten verloochenen, kunnen wij toch wel wachten op de beste gelegenheid om Hem te belijden. God heeft Zijn overblijfsel onder allerlei volk, en menigmaal vindt Hij. of legt Hij, of maakt Hij iets goeds in de slechtste plaatsen of gezelschappen. Aan het hof van Nebukadnezar was een Daniël. en aan dat van Artaxerxes een Nehemia. b. Dat hij, hoewel hij in het eerst des nachts tot Jezus was gekomen, uit vrees van bekend te worden, en nog op zijn' post was gebleven, toch vrijmoedig optrad om Hem te verdedigen, als de gelegenheid er zich toe aanbood, en alsdan den gehelen raad tegenstond. Zo zijn vele gelovigen, die in het eerst vreesachtig waren, zodat zij gereed zijn om op het geruis van een gedreven blad de vlucht te nemen, ten laatste toch door Gods genade moedig geworden, zodat zij de drilling der lans konden belachen Niemand rechtvaardige het verhelen van zijn geloof door het voorbeeld van Nicodemus, tenzij hij even bereid is als Nicodemus om bij de eerste gelegenheid openlijk voor de zaak van Christus uit te komen, al zouden zij er dan ook alleen voor staan, want dat heeft Nicodemus hier gedaan, alsook in Hoofdstuk 19:39.

b. Wat hij tegen hun wijze van doen inbracht, vers 51. Oordeelt ook onze wet den mens, tenzij dat zij eerst van hem gehoord heeft -akousê par autou -hoort van hem zelven, en verstaat wat hij doet? Geenszins, evenmin als de wet van enig beschaafd volk dat doet. Merk op: Hij redeneert wijselijk uit de beginselen van hun eigene wet, en een onbetwist baren regel der gerechtigheid, dat niemand ongehoord veroordeeld moet worden. Had hij op de voortreffelijkheid van Christus' leer gewezen, of op het getuigenis van Zijne wonderen, of hun mededeling gedaan van Zijn Goddelijk gesprek met hem, Hoofdstuk 3, het zou slechts een werpen van paarlen voor de zwijnen geweest zijn, die ze onder hun voeten vertreden zouden hebben, om zich dan om te keren en hem te verscheuren, daarom laat hij daarvan af. Terwijl zij het volk, inzonderheid de volgelingen van Christus, minachtten als de wet niet wetende, werpt hij stilzwijgend die beschuldiging op hen terug, en toont hij hoe onwetend zij waren omtrent sommigen van de eerste beginselen der wet, en hoe ongeschikt zij dus waren om aan anderen de wet voor te schrijven. Van de wet wordt hier gezegd, dat zij oordeelt, en hoort, en verstaat, als de overheidspersonen, die er door regeren en er door geregeerd worden, oordelen, en horen en verstaan, want zij zijn de mond der wet, en wat zij overeenkomstig de wet binden en ontbinden, wordt met recht gezegd gebonden en ontbonden te zijn door de wet. Het is hoogst billijk en gepast, dat niemand door de wet geoordeeld wordt, die niet eerst door de wet onderzocht is. Als de rechters ene aanklacht ontvangen van den beschuldiger, dan moeten zij altijd in hun hart en verstand ene plaats open houden voor de verdediging van den beschuldigde, want zij hebben twee oren om hen te doen gedenken, dat zij beide zijden moeten horen, dit wordt gezegd de wijze van doen te zijn der Romeinen, Handelingen 25:18. De methode van on ze wet is: Oyer en Terminer, eerst horen, en dan beslissen. De mensen moeten geoordeeld worden niet naar hetgeen van hen wordt gezegd, maar naar hetgeen zij doen. Onze wet zal niet vragen naar der mensen mening omtrent hen, of naar het geschreeuw tegen hen, maar: "Wat hebben zij gedaan? Van welke openbare daad kunnen zij overtuigd worden schuldig te zijn? Het vonnis moet geveld worden secundum allegata et probata - naar hetgeen beweerd en bewezen is. Bij het oordelen moeten feiten gekend worden. niet het aangezicht der mensen, en de schaal der gerechtigheid moet gebruikt

worden eer het zwaard der gerechtigheid gebruikt wordt. Nu kunnen wij onderstellen dat Nicodemus' voorstel aan den raad was: dat zij Jezus zouden verzoeken te komen en dat Hij hun ene verklaring zou geven van Hem zelven en van Zijne leer, en dat zij Hem onpartijdig en onbevooroordeeld zouden aanhoren, maar, hoewel niemand hunner iets tegen dit grondbeginsel wist in te brengen, wilde toch niemand hunner zijn voorstel ondersteunen.

2. Wat zij van deze bedenking zeiden. Er wordt hier geen direct antwoord op gegeven, maar toen zij de kracht zijner redenering niet konden weerstaan, vielen zij hem aan, en in plaats van te redeneren, namen zij hun toevlucht tot schelden en spotten. Het is een teken van ene slechte zaak, als de mensen gene rede willen horen, en het als ene belediging opnemen om aan hare regelen herinnerd te worden. Wie tegen rede is, geeft reden van te vermoeden, dat de rede tegen hem is. Zie hoe zij op hem smalen: Zijt gij ook uit Galilea? vers 52. Sommigen denken, dat hij die bejegening wel verdiend had met onder hen te blijven, die hij wist vijanden van Christus te zijn, en omdat hij ten behoeve van Christus niets meer gezegd had dan wat hij ten behoeve van den grootsten misdadiger had kunnen zeggen, nl. dat Hij niet ongehoord veroordeeld moest worden. Had hij gezegd: "Wat dezen Jezus betreft, ik zelf heb Hem gehoord en ik weet, dat Hij een leraar is, van God gekomen, en dat gij, door Hem tegen te staan tegen God strijdt", zoals hij had behoren te zeggen, dan zou hij niet meer gescholden hebben kunnen worden dan hij nu was om zijne zwakke poging om Christus te verdedigen. Omtrent hetgeen zij tot Nicodemus zeiden, kunnen wij opmerken

a. Op hoe valse gronden zij redeneerden, want zij onderstellen, dat Christus uit Galilea was, en dit was onwaar, en zo zij zich slechts de moeite hadden willen geven om een onpartijdig onderzoek in te stellen, dan hadden zij bevonden, dat dit niet waar was. Zij onderstellen, dat, omdat de meesten van Zijne discipelen Galileërs waren, zij het allen zijn geweest, terwijl Hij toch vele discipelen in Judea had. Zij denken, dat uit Galilea geen profeet is opgestaan, en zeggen, dat Nicodemus dit gerust kan onderzoeken, toch was ook dit niet waar, want Jona was van Gath-hepher, Nahum, een Elkosiet, beiden dus uit Galilea. Aldus hebben zij de leugen zich tot ene toevlucht gesteld.

b. Hoe ongerijmd hun redeneringen waren op die gronden, zodat zij voor oversten en Farizeeën ene schande waren. Is iemands waardij en deugd er te minder om, omdat het land zijner geboorte arm en onbekend is? De Galileërs waren het zaad Abrahams, barbaren en Scythen zijn van het zaad van Adam, en hebben wij niet allen een Vader? Gesteld eens, dat er nooit een profeet uit Galilea is opgestaan, dan is het toch niet onmogelijk dat er een uit opstaan zal. Indien Elia de eerste profeet was uit Gilead (gelijk hij misschien ook was), en indien de Gileadieten vluchtelingen genoemd werden, moet het daarom in twijfel getrokken worden of hij wel een profeet was?

3. De haastige verdaging van het hof hierop. Zij lieten de vergadering in verwarring uiteen gaan en met haast, en een iegelijk ging heen naar zijn huis. Zij kwamen bijeen om te zamen te beraadslagen tegen den Heere en Zijn Gezalfde, maar zij hebben ijdele dingen bedacht. En niet alleen zal Hij, die in den hemel woont lachen, maar ook wij, die op de aarde zijn, kunnen lachen, als wij zien hoe geheel dit fijn gesponnen complot in duigen valt, door een eenvoudig, eerlijk woord. Zij wilden niet luisteren naar Nicodemus, omdat zij hem niet konden antwoorden. Zodra zij bemerkten, dat er zo iemand in hun midden was, zagen zij dat het nergens toe diende om met hun plannen door te gaan, en daarom verschoven zij de beraadslaging t of een meer gelegen tijd, als hij afwezig zou zijn. Zo zal de raad des Heeren bestaan, in weerwil en ten spijt van alle bedenksels in de harten der mensen.

HOOFDSTUK 8

1 Maar Jezus ging naar den Olijfberg.
2 En des morgens vroeg kwam Hij wederom in den tempel, en al het volk kwam tot Hem; en neergezeten zijnde, leerde Hij hen.
3 En de Schriftgeleerden en de Farizeen brachten tot Hem een vrouw, in overspel gegrepen.
4 En haar gesteld hebbende in het midden, zeiden zij tot Hem: Meester, deze vrouw is op de daad zelve gegrepen, overspel begaande.
5 En Mozes heeft ons in de wet geboden, dat dezulken gestenigd zullen worden; Gij dan, wat zegt Gij?
6 En dit zeiden zij, Hem verzoekende, opdat zij iets hadden, om Hem te beschuldigen. Maar Jezus, nederbukkende, schreef met den vinger in de aarde.
7 En als zij Hem bleven vragen, richtte Hij Zich op, en zeide tot hen: Die van ulieden zonder zonde is, werpe eerst den steen op haar.
8 En wederom nederbukkende, schreef Hij in de aarde.
9 Maar zij, dit horende, en van hun geweten overtuigd zijnde, gingen uit, de een na den andere, beginnende van de oudsten tot de laatsten; en Jezus werd alleen gelaten; en de vrouw in het midden staande.
10 En Jezus, Zich oprichtende, en niemand ziende dan de vrouw, zeide tot haar: Vrouw, waar zijn deze uw beschuldigers? Heeft u niemand veroordeeld?
11 En zij zeide: Niemand, Heere! En Jezus zeide tot haar: Zo veroordeel Ik u ook niet; ga heen, en zondig niet meer.
12 Jezus dan sprak wederom tot henlieden, zeggende: Ik ben het licht der wereld; die Mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben.
13 De Farizeen dan zeiden tot Hem: Gij getuigt van Uzelven; Uw getuigenis is niet waarachtig.
14 Jezus antwoordde, en zeide tot hen: Hoewel Ik van Mijzelven getuig, zo is nochtans Mijn getuigenis waarachtig; want Ik weet, van waar Ik gekomen ben, en waar Ik heenga; maar gijlieden weet niet, van waar Ik kom, en waar Ik heenga.
15 Gij oordeelt naar het vlees; Ik oordeel niemand.
16 En indien Ik ook oordeel, Mijn oordeel is waarachtig; want Ik ben niet alleen, maar Ik en de Vader, Die Mij gezonden heeft.
17 En er is ook in uw wet geschreven, dat de getuigenis van twee mensen waarachtig is.
18 Ik ben het, Die van Mijzelven getuig, en de Vader, Die Mij gezonden heeft, getuigt van Mij.
19 Zij dan zeiden tot Hem: Waar is Uw Vader? Jezus antwoordde: Gij kent noch Mij, noch Mijn Vader; indien gij Mij kendet, zo zoudt gij ook Mijn Vader kennen.
20 Deze woorden sprak Jezus bij de schatkist, lerende in den tempel; en niemand greep Hem; want Zijn ure was nog niet gekomen.
21 Jezus dan zeide wederom tot hen: Ik ga heen, en gij zult Mij zoeken, en in uw zonden zult gij sterven; waar Ik heenga, kunt gijlieden niet komen.
22 De Joden dan zeiden: Zal Hij ook Zichzelven doden, omdat Hij zegt: Waar Ik heenga, kunt gijlieden niet komen?
23 En Hij zeide tot hen: Gijlieden zijt van beneden, Ik ben van boven; gij zijt uit deze wereld, Ik ben niet uit deze wereld.
24 Ik heb u dan gezegd, dat gij in uw zonden zult sterven; want indien gij niet gelooft, dat Ik Die ben, gij zult in uw zonden sterven.

25 Zij zeiden dan tot Hem: Wie zijt Gij? En Jezus zeide tot hen: Wat Ik van den beginne ulieden ook zegge.
26 Ik heb vele dingen van u te zeggen en te oordelen; maar Die Mij gezonden heeft, is waarachtig; en de dingen, die Ik van Hem gehoord heb, dezelve spreek Ik tot de wereld.
27 Zij verstonden niet, dat Hij hun van den Vader sprak.
28 Jezus dan zeide tot hen: Wanneer gij den Zoon des mensen zult verhoogd hebben, dan zult gij verstaan, dat Ik Die ben, en dat Ik van Mijzelven niets doe; maar deze dingen spreek Ik, gelijk Mijn Vader Mij geleerd heeft.
29 En Die Mij gezonden heeft, is met Mij. De Vader heeft Mij niet alleen gelaten, want Ik doe altijd, wat Hem behagelijk is.
30 Als Hij deze dingen sprak, geloofden velen in Hem.
31 Jezus dan zeide tot de Joden, die in Hem geloofden: Indien gijlieden in Mijn woord blijft, zo zijt gij waarlijk Mijn discipelen;
32 En zult de waarheid verstaan, en de waarheid zal u vrijmaken.
33 Zij antwoordden Hem: Wij zijn Abrahams zaad, en hebben nooit iemand gediend; hoe zegt Gij dan: Gij zult vrij worden?
34 Jezus antwoordde hun: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Een iegelijk, die de zonde doet, is een dienstknecht der zonde.
35 En de dienstknecht blijft niet eeuwiglijk in het huis, de zoon blijft er eeuwiglijk.
36 Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn.
37 Ik weet, dat gij Abrahams zaad zijt; maar gij zoekt Mij te doden; want Mijn woord heeft in u geen plaats.
38 Ik spreek wat Ik bij Mijn Vader gezien heb; gij doet dan ook, wat gij bij uw vader gezien hebt.
39 Zij antwoordden en zeiden tot Hem: Abraham is onze vader. Jezus zeide tot hen: Indien gij Abrahams kinderen waart, zo zoudt gij de werken van Abraham doen.
40 Maar nu zoekt gij Mij te doden, een Mens, Die u de waarheid gesproken heb, welke Ik van God gehoord heb. Dat deed Abraham niet.
41 Gij doet de werken uws vaders. Zij zeiden dan tot Hem: Wij zijn niet geboren uit hoererij; wij hebben een Vader, namelijk God.
42 Jezus dan zeide tot hen: Indien God uw Vader ware, zo zoudt gij Mij liefhebben; want Ik ben van God uitgegaan; en kom van Hem. Want Ik ben ook van Mijzelven niet gekomen, maar Hij heeft Mij gezonden.
43 Waarom kent gij Mijn spraak niet? Het is, omdat gij Mijn woord niet kunt horen.
44 Gij zijt uit den vader den duivel, en wilt de begeerten uws vaders doen; die was een mensenmoorder van den beginne, en is in de waarheid niet staande gebleven; want geen waarheid is in hem. Wanneer hij de leugen spreekt, zo spreekt hij uit zijn eigen; want hij is een leugenaar, en de vader derzelve leugen.
45 Maar Mij, omdat Ik u de waarheid zeg, gelooft gij niet.
46 Wie van u overtuigt Mij van zonde? En indien Ik de waarheid zeg, waarom gelooft gij Mij niet?
47 Die uit God is, hoort de woorden Gods; daarom hoort gijlieden niet, omdat gij uit God niet zijt.
48 De Joden dan antwoordden en zeiden tot Hem: Zeggen wij niet wel, dat Gij een Samaritaan zijt, en den duivel hebt?
49 Jezus antwoordde: Ik heb den duivel niet; maar Ik eer Mijn Vader, en gij onteert Mij.
50 Doch Ik zoek Mijn eer niet; er is Een, Die ze zoekt en oordeelt.
51 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Zo iemand Mijn woord zal bewaard hebben, die zal den dood niet zien in der eeuwigheid.

52 De Joden dan zeiden tot Hem: Nu bekennen wij, dat Gij den duivel hebt. Abraham is gestorven, en de profeten; en zegt Gij: Zo iemand Mijn woord bewaard zal hebben, die zal den dood niet smaken in der eeuwigheid?
53 Zijt Gij meerder, dan onze vader Abraham, welke gestorven is, en de profeten zijn gestorven; wien maakt Gij Uzelven?
54 Jezus antwoordde: Indien Ik Mijzelven eer, zo is Mijn eer niets; Mijn Vader is het, Die Mij eert, Welken gij zegt, dat uw God is.
55 En gij kent Hem niet, maar Ik ken Hem; en indien Ik zeg, dat Ik Hem niet ken, zo zal Ik ulieden gelijk zijn, dat is een leugenaar; maar Ik ken Hem, en bewaar Zijn woord.
56 Abraham, uw vader, heeft met verheuging verlangd, opdat hij Mijn dag zien zou; en hij heeft hem gezien, en is verblijd geweest.
57 De Joden dan zeiden tot Hem: Gij hebt nog geen vijftig jaren, en hebt Gij Abraham gezien?
58 Jezus zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Eer Abraham was, ben Ik.
59 Zij namen dan stenen op, dat zij ze op Hem wierpen. Maar Jezus verborg Zich, en ging uit den tempel, gaande door het midden van hen; en ging alzo voorbij.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Christus mijden van den strik, dien de Joden Hem hadden gespannen, door ene vrouw tot Hem te brengen, in overspel gegrepen, 1-11.

II. Onderscheidene redenen of gesprekken van Hem met de Joden, die Hem bedilden, en gelegenheid tegen Hem zochten, en alles wat Hij zei tot een twistgesprek maakten.

1. Betreffende, dat Hij het licht der wereld is. vers 12-20.

2. Betreffende het verderf over de ongelovige Joden, vers 21-30
3. Betreffende de vrijheid en dienstbaarheid, vers 31-37
4. Betreffende Zijn Vader en hun vader, vers 38-47.
5. Zijne rede in antwoord op hun Godslasterlijke verwijten, vers 48-50.
6. Betreffende de onsterfelijkheid der gelovigen, vers 51-59 En in, dit alles heeft Hij het tegenspreken der zondaren tegen zich verdragen.

Johannes 8:1-11

Hoewel Christus, zoals wij in het vorige hoofdstuk gezien hebben, schandelijk mishandeld was geworden door de oversten en door de scharen, vinden wij Hem hier toch nog te Jeruzalem en in den tempel. Hoe menigmaal had Hij hen willen vergaderen! Merk op:

I. Zijne afzondering des avonds buiten de stad, vers 1. Jezus ging naar den Olijfberg, hetzij naar het huis van een vriend of naar de ene of andere tent, die er gespannen was voor het Loofhuttenfeest, het is niet zeker, en of Hij daar uitrustte, of, gelijk sommigen denken, den nacht overbleef in gebed tot God, wordt ons ook niet gezegd. Maar Hij ging buiten Jeruzalem, wellicht omdat Hij er geen vriend had, die vriendelijkheid of moeds genoeg had om Hem gastvrijheid te bewijzen, terwijl Zijne vervolgers hun eigene huizen hadden, Hoofdstuk 7:53, waarheen zij zich begaven, kon Hij niet eens ene plaats krijgen om het hoofd op neer te leggen, of Hij moet er een paar mijlen ver buiten de stad voor gaan. Hij trok zich terug-naar sommigen denken-omdat Hij zich niet aan het gevaar wilde blootstellen van een volksoploop in den nacht. Het is verstandig om het gevaar uit den weg te gaan, als wij het kunnen doen zonder uit den weg des plichts te gaan. Over dag, als Hij werk te doen had in den tempel, heeft Hij zich gewillig aan gevaar blootgesteld, en dan bevond Hij zich onder bijzondere bescherming, Jesaja 49:2. Maar des nachts, als Hij geen werk te doen had, trok Hij zich terug naar het land, en beschutte zich aldaar.

II. Zijne terugkomst des morgens in den tempel en tot Zijn arbeid, vers 2. Merk op:

1. Welk een ijverige prediker Christus geweest is. Des morgens vroeg kwam Hij wederom, en leerde. Hoewel Hij den dag te voren geleerd had, leerde Hij wederom op dezen dag. Christus heeft voortdurend gepredikt, tijdig en ontijdig. Er worden hier drie dingen opgemerkt betreffende Christus' prediking.

a. De tijd: Des morgens vroeg. Hoewel Hij buiten de stad overnachtte, en wellicht een groot gedeelte van den nacht in stil gebed had doorgebracht, kwam Hij toch vroeg. Als een dag werk gedaan moet worden voor God en de zielen der mensen, dan is het goed om bij tijds te beginnen, en den gehelen dag voor ons te hebben.

b. De plaats: In den tempel, niet zo zeer omdat het ene gewijde plaats was, want dan zou Hij haar op een anderen tijd hebben gekozen, als wel omdat het nu de plaats der bijeenkomst was van het volk. En Hij wilde hierdoor de plechtige bijeenkomsten ter Godsverering steunen en bevorderen, het volk aanmoedigen om naar den tempel te komen, want Hij had hem nog niet woest gelaten.

c. Zijne houding: Hij was neergezeten, en leerde, als een, die gezag heeft, en die voornemens was daar enigen tijd in door te brengen.

2. Hoe ijverig Zijne prediking werd bijgewoond. "Al het volk kwam tot Hem," en wellicht waren velen van hen landlieden, die op dezen dag weer terug zullen keren van het feest, en verlangden nog ene prediking van Christus te horen, eer zij weer naar huis teruggingen. Zij kwamen tot Hem, hoewel Hij vroeg was gekomen. Die Hem vroeg zoeken zullen Hem vinden. Hoewel de oversten misnoegd waren op hen, die Hem gingen horen, wilden zij toch komen, en Hij leerde hen, ofschoon zij ook op

Hem vertoornd waren. Hoe wel er gene, of weinige. personen van aanzien onder hen waren, heeft Christus hen toch welkom geheten en leerde Hij hen.

III. Zijne handelwijze met hen, die de vrouw tot Hem brachten, in overspel gegrepen, Hem verzoekende. De schriftgeleerden en Farizeeën wilden niet slechts zelf niet geduldig naar Hem horen, maar zij stoorden Hem, als het volk naar Hem hoorde. Merk hier op:

1. Het geval dat Hem door de schriftgeleerden en Farizeeën werd voorgesteld, die dit gebruikten om twist met Hem te zoeken, en Hem in een strik te vangen, vers 3-6.

a. Zij stelden de gevangene voor Hem, vers 3, zij brachten tot Hem ene vrouw, in overspel gegrepen, wellicht nu kortelings gegrepen, gedurende het Loofhuttenfeest, toen wellicht hun verblijven in tenten of loofhutten, en hun vreugdevol feestvieren, door goddeloze lieden, die ook de beste dingen verderven, tot ene gelegenheid werd gemaakt om te zondigen. Zij, die in overspel werden gegrepen, moesten volgens de Joodse wet ter dood worden gebracht, waartoe de Romeinse overheden hun verlof gaven, en daarom was zij voor ene kerkelijke rechtbank gebracht. Merk op: Zij was in overspel gegrepen. Hoewel overspel een werk der duisternis is, dat de misdadigers gewoonlijk zeer zorgvuldig bedekt houden, wordt het soms toch op wonderbaarlijke wijze aan het licht gebracht. Zij, die zich voorstellen, dat hun zonde verborgen zal blijven, bedriegen zich zelven. De schriftgeleerden en Farizeeën brengen haar tot Christus, en stellen haar in het midden der vergadering alsof zij haar geheel aan het oordeel van Christus wilden overlaten, daar Hij neerzittende was als een rechter op zijn rechtszetel.

b. Zij leveren ene beschuldiging tegen haar in: Meester! deze vrouw is op de daad zelf gegrepen, overspel begaande, vers 4. Hier noemen zij Hem Meester, dien zij den vorigen dag een bedrieger genoemd hadden, in de hoop Hem door vleierij te verstrikken, zoals die in Lukas 20:20. Maar hoewel mensen door zodanige complimenten bedrogen kunnen worden, Hij, die het hart doorgrondt, kan het niet. De misdaad, waarvan die vrouw wordt beschuldigd, bestaat in niets minder dan overspel, dat zelfs in den patriarchalen tijd, voor de wet van Mozes, beschouwd werd als ene misdaad bij de rechters, Job 31:9-11, Genesis 38:24. Door hun ijverige vervolging van deze misdadigster schijnen de Farizeeën zeer te ijveren tegen de zonde, terwijl het later bleek, dat zij zelven er niet vrij van waren, ja, dat zij van binnen vol waren van alle onreinigheid, Mattheus 23:27, 28. Het is iets gans gewoons, dat zij, die zelven toegeven aan de zonde, zeer streng zijn voor de zonden van anderen. Het bewijs der misdaad lag in het feit, dat zij op heterdaad betrapt was, zodat zij hare schuld niet kon ontkennen. Indien zij niet op den daad zelf gegrepen was, zij zou voortgegaan zijn met het bedrijven er van, totdat haar hart geheel verhard zou zijn, maar soms is het een zegen voor de zondaars, dat hun zonde aan het licht komt, opdat zij niet meer trotselijk handelen. Het is beter, dat onze zonde ons beschaamt dan verdoemt, en ons ordentelijk voorgesteld wordt ter onzer overtuiging dan ter onzer veroordeling.

c. Zij wijzen op de wet, die in zulk een geval voorziet, vers 5.

Mozes heeft ons in de wet geboden, dat dezulken gestenigd worden. Mozes heeft geboden, dat zij gedood zullen worden, Lev 10, Deuteronomium 22:22, maar niet, dat zij gestenigd zullen worden, tenzij de overspeelster ondertrouwd of gehuwd was, of ene dochter eens priesters was. Overspel is een zeer zondige zonde, want het is de opstand van een bozen lust, niet slechts tegen het gebod,

maar tegen het verbond van onzen God. Het is de schending van een Goddelijke instelling in den staat der onschuld, door het toegeven aan een der laagste lusten van den mens in zijne ontaarding.

d. Zij verzoeken om Zijn oordeel van het geval: gij dan, wat zegt gij? die voorgeeft een leraar te zijn van God gekomen, om de oude wetten op te heffen en nieuwe in te voeren. Wat is uw oordeel in deze zaak? Indien zij die vraag in oprechtheid hadden gedaan, met een ootmoedige begeerte om er Zijn gevoelen in te kennen, dan zou dit zeer prijzenswaardig zijn geweest. Zij, aan wie de rechtsbedeling is toevertrouwd, moeten tot Christus opzien om licht en leiding van Hem te ontvangen, maar dit zeiden zij, Hem verzoekende, opdat zij iets hadden om Hem te beschuldigen. Indien Hij het vonnis der wet zou bevestigen, het recht zijn loop zou laten, dan zouden zij Hem bestraffen, als zich zelven niet gelijk blijvende-Hij had immers hoeren en zondaren ontvangen. Het zou dan ook in strijd zijn met den aard en het karakter van den Messias, die zachtmoedig zou zijn, het jaar der verlosten zou uitroepen. Wellicht zouden zij Hem ook beschuldigd hebben bij den Romeinsen stadhouder als de Joden ondersteunende en aanmoedigende in de uitoefening der rechterlijke macht. Maar, indien Hij haar vrijsprak en Zijne mening te kennen gaf, dat het vonnis niet ten uitvoer gelegd moest worden-en dit was het wat zij verwachtten-dan zouden zij Hem voorstellen: Ten eerste. Als een vijand van de wet van Mozes, die zich het gezag aanmatigde om haar te verbeteren of te beperken, en dan zouden zij het vooroordeel tegen Hem bevestigen, dat Zijne vijanden zo ijverig ingang zochten te doen vinden, namelijk dat Hij gekomen was om de wet en de profeten te ontbinden.

Ten tweede. Als een vriend van zondaren, en bijgevolg een begunstiger van de zonde. Indien Hij zulk ene slechtheid door de vingers zou schijnen te zien en haar ongestraft zou willen laten, dan zouden zij zeggen, dat Hij haàr begunstigt, dat Hij de wetsovertredingen in bescherming neemt, en gene aantijging kon hatelijker zijn tegen iemand, die op de strenge reinheid en het ambt van profeet aanspraak maakt.

2. Zijne methode om het vraagstuk op te lossen en den strik te verbreken.

a. Hij scheen er geen acht op te slaan, en niet naar te luisteren: neer bukkende, schreef Hij met den vinger in de aarde. Het is onmogelijk te zeggen, en dus onnodig te vragen wat Hij schreef, maar dit is de enige keer, dat in de Evangeliën vermeld wordt, dat Christus schreef, hoewel Eusebius spreekt van Zijn schrijven aan Abgarus, koning van Edessa. Sommigen denken, dat zij de vrijheid hebben om te gissen wat Hij hier geschreven heeft. Hugo de Groot zegt, dat het een ernstig, gewichtig woord was, en dat wijze mannen de gewoonte hadden om dit te doen, terwijl zij in diep nadenken over enigerlei zaak waren verzonken. Hiëronymus en Ambrosius onderstellen dat Hij schreef: Laat de namen dier bozen in het stof geschreven worden. Anderen: De aarde beschuldigt de aarde, maar Mijne is het oordeel. Christus heeft ons hierin willen leren traag te zijn in het spreken, als ons moeilijke zaken worden voorgesteld, onzen pijl niet snel af te schieten, en wanneer wij getergd of bespot worden, na te denken eer wij antwoorden, tweemaal te denken voor wij eenmaal spreken: Het hart des rechtvaardigen bedenkt zich, om te antwoorden. Onze overzetting van den tekst , naar sommige Griekse handschriften, met de bijvoeging mêprospoioumenos (hoewel de meeste handschriften die bijvoeging niet hebben) geeft dit als reden op waarom Hij op den grond schreef-alsof Hij hen niet hoorde. Hij heeft, als het ware, naar een anderen kant gezien, om te tonen, dat Hij naar hun verzoek niet wilde luisteren, en hun daarmee eigenlijk toegevoegd: Wie heeft Mij als rechter of scheidsman over ulieden gesteld? Het is dikwijls veilig om doof te zijn voor hetgeen niet

veilig is om er op te antwoorden, Psalm 38:14. Christus wil niet, dat Zijne dienstknechten verwikkeld worden in hun wereldse aangelegenheden. Laat hen zich liever bezighouden met geoorloofde studies, en in de aarde schrijven (waarop niemand acht zal slaan) dan zich te bemoeien met zaken, die hun niet aangaan. Maar toen Christus hen niet scheen te horen, heeft Hij getoond, dat Hij niet slechts hun woorden hoorde, maar hun gedachten kende.

b. Toen zij dringend, of eigenlijk ongepast, bij Hem aanhielden op een antwoord, heeft Hij de overtuiging van schuld van de gevangene teruggeworpen op de vervolgers, vers 17. Zij bleven Hem vragen, en dat Hij schijnbaar geen acht op hen sloeg, maakte hen nog heftiger, want zij dachten, dat zij Hem nu waarlijk in de klem hadden, dat Hij de beschuldiging niet ontgaan kon van of de wet van Mozes tegen te staan, als Hij de gevangene vrijsprak, of in strijd handelde met Zijn eigen leer van genade en vergeving, indien Hij haar veroordeelde, en daarom drongen zij met kracht bij Hem aan om een antwoord, terwijl zij Zijn niet achtslaan op hen hadden kunnen beschouwen als ene bestraffing van hun doel, en als ene vermaning om er van af te laten, zo zij hun goeden naam wilden behouden. Eindelijk heeft Hij hen allen met een enkel woord beschaamd en tot zwijgen gebracht: Hij richtte zich op, Hij ontwaakte, als een slapende, Psalm 78:65, en zei tot hen: Die van ulieden zonder zonde is, werpe eerst den steen op haar. Ten eerste. Christus vermeed den strik, dien zij Hem hebben gespannen, en redde tevens op afdoende wijze Zijn eigen goeden naam. Hij heeft zich noch ongunstig uitgelaten over de wet, noch de schuld der vrouw ontkend of vergoelijkt, en van den anderen kant heeft Hij hen ook niet aangemoedigd in hun ijver van vervolging. Zie hierin de goede uítwerking van nadenken. Als wij ons doel niet kunnen bereiden door in rechten koers te sturen, dan is het goed een omweg te maken.

Ten tweede. Hun eigen voet is gevangen in het net, dat zij hebben gespreid. Zij kwamen met het doel Hem te beschuldigen, maar zij waren genoodzaakt zich zelven te beschuldigen. Christus erkent, dat het gepast was de vrouw te vervolgen, maar Hij doet een beroep op hun geweten, of zij geschikt waren om de vervolgers te zijn.

A. Hij verwijst naar den regel, door de wet van Mozes voorgeschreven voor de terechtstelling van misdadigers, de hand der getuigen zal eerst tegen hem zijn, Deuteronomium 17:7, zoals bij de steniging van Stefanus, Handelingen 7:58. De schriftgeleerden en Farizeeën waren de getuigen tegen deze vrouw. En nu stelt Christus hun de vraag, of zij, naar hun eigen wet, zelven het vonnis ten uitvoer durven leggen. Durven zij met hun eigen handen het leven benemen, dat zij nu reeds met hun tong benomen hadden? Zou hun eigen geweten daar niet tegen opkomen?

B. Hij grondt zich op een onbetwistbaren grondregel in de zedenwet, dat het ongerijmd is in mensen om de overtredingen te straffen van anderen, als zij er zelven even schuldig aan staan, en zij, die anderen veroordelen om dingen, die zij zelven doen, veroordelen hiermede zich zelven: "Indien er iemand onder u zonder zonde is, zonder zonde van dien aard, die te eniger tijd van zijn leven zich niet schuldig gemaakt heeft aan hoererij of overspel, zo laat hem den eersten steen op haar werpen." Niet alsof overheidspersonen, die zich van schuld bewust zijn, daarom de schuld van anderen oogluikend moeten toelaten. Maar:

a. Als wij schuld zien in anderen, dan behoren wij tot ons zelven in te keren, en strenger te zijn tegen de zonde in ons zelven, dan tegen die van anderen.

b. Wij moeten gunstig gezind zijn, niet jegens de zonde, maar jegens de personen, die de overtreding begaan, en hen terechtbrengen in den geest der zachtmoedigheid, onze eigen verdorven natuur in aanmerking nemende. "Wij zijn, of zijn geweest, of kunnen worden, wat hij is." Laat dit ons weerhouden van stenen te werpen op onze broederen en hun fouten te verkondigen. Laat hem, die zonder zonde is, zulk ene rede beginnen, en dan zullen zij, die waarlijk verootmoedigd zijn om hun zonde, er over blozen, en er van aflaten. Zij, die op enigerlei wijze verplicht zijn op de fouten van anderen te wijzen, moeten wèl toezien, dat zij zich zelven rein houden,

Mattheus 7:5. De snuiters van den tabernakel waren van louter goud.

C. Wellicht verwees Hij naar de proef, die een ijverzuchtig echtgenoot zijne vrouw liet ondergaan met het bitterwater, als hij haar van ontrouw verdacht. De man moest haar tot den priester brengen, Numeri 5:15, zoals de schriftgeleerden en Farizeeën deze vrouw tot Christus hebben gebracht. Nu heerste onder de Joden de mening, die door de ervaring werd bevestigd, dat, indien de man zijne vrouw die proef liet ondergaan, maar zich zelf te eniger tijd aan overspel had schuldig gemaakt, het bitterwater gene uitwerking had op de vrouw. "Welaan", zegt Christus, "Ik zal ulieden oordelen naar uw eigen overlevering, indien gij zonder zonde zijt, zo blijft bij de beschuldiging, en laat de overspeelster gedood worden, maar zo niet: al is zij schuldig, terwijl gij, die haar hier brengt ook schuldig zijt, zo laat zij volgens uw eigen regel vrij uitgaan".

D. Hierin bleef Hij bij het grote werk, waarvoor Hij in de wereld was gekomen, namelijk om zondaren tot bekering te brengen, niet om te verderven, maar om te behouden. Hij stelde zich ten doel, niet alleen om de gevangene tot bekering te brengen door haar barmhartigheid te betonen, maar ook de vervolgers, door hen op hun zonde te wijzen. Zij zochten Hem te verstrikken, Hij zocht hen van zonde te overtuigen en te bekeren. Bloedgierige lieden haten den vrome, maar de oprechten zoeken zijne ziel. Hun dit opschrikkende antwoord gegeven hebbende, liet Hij hen om er over na te denken, en wederom neer bukkende, schreef Hij in de aarde, vers 8. Evenals Hij, toen zij met hun verzoek kwamen, er geen acht op scheen te slaan zo heeft Hij, nu Hij hun Zijn antwoord had gegeven, er geen acht op geslagen, dat zij er vertoornd om waren, er zich niet om bekommerende wat zij er van zouden zeggen, ja zij behoefden geen wederantwoord te geven, de zaak was nu tot hun geweten gebracht. Of wel, Hij wilde op geen wederantwoord van hen wachten, opdat zij zich niet misschien plotseling zouden willen rechtvaardigen, en zich dan verplicht zouden achten om bij hun opzet te blijven, maar Hij gaf hun tijd tot nadenken en tot zich zelven in te keren. God zegt: Ik heb geluisterd en toegehoord, Jeremia 8:6. In sommige Griekse handschriften staat: Hij schreef in de aarde, enos hekastou autoon tas amaritas -de zonden van een iegelijk van hen. Dit kon Hij doen, want Hij stelt onze ongerechtigheden voor zich, Hij verzegelt onze overtredingen, Job 14:17. Maar der mensen zonden schrijft Hij niet in het zand, neen, zij zijn geschreven als met een ijzeren griffel, met de punt eens diamants, Jeremia 17:1, om nooit vergeten te worden, voordat zij vergeven zijn. De schriftgeleerden en Farizeeën waren zo verbaasd en verrast door de woorden van Christus, dat zij hun vervolging opgaven van Christus, dien zij niet langer durfden verzoeken, en van de vrouw, die zij nietlanger durfden beschuldigen, vers 9, Zij, dit horende, en van hun geweten overtuigd zijnde, gingen uit, de een na den anderen.

Ten eerste. Zijn schrijven in de aarde heeft hen wellicht verschrikt, zoals het handschrift op den muur Belsazar verschrikt heeft. Zij denken, dat Hij bittere dingen tegen hen schreef, dat Hij hun oordeel opschreef. Zalig zij, die geen reden hebben om voor het schrift van Christus bevreesd te zijn! Ten

tweede. Wat Hij zei verschrikte hen, door hen naar hun eigen geweten te verwijzen, had Hij hen aan hen zelven getoond, en zij waren bevreesd, dat, zo zij bleven tot Hij zich wederom oprichtte, Zijn volgend woord hen aan de wereld zou tonen, hen te schande zou maken voor de mensen, en daarom achtten zij het het best om zich terug te trekken. De een na den anderen gingen zij uit, om stil weg te kunnen gaan, en Christus niet door een rumoerige vlucht te storen. Zij gingen steelswijze heen, gelijk als het volk zich wegsteelt, dat beschaamd is, wanneer zij in den strijd gevloden zijn, 2 Samuel 19:3. Hun orde, gevolgd bij hun heengaan, wordt opgemerkt: beginnende van de oudsten, hetzij, omdat zij de schuldigsten waren, of omdat zij zich het eerst van het gevaar bewust werden, waarin zij zich bevonden om te schande te worden gemaakt. En zo de oudsten het veld verlaten en zich met schande terugtrekken, geen wonder, dat de jongeren hen volgden. Zie dan nu hier:

1. De kracht van Christus' woord tot overtuiging van zonden: Dit horende, en van hun geweten overtuigd zijnde. Het geweten is Gods afgevaardigde in de ziel, een woord van Hem zal het in werking brengen, Hebreeën 4:12. Zij, die oud waren in overspel, gedurende langen tijd bevestigd waren in een hogen dunk van zich zelven, werden hier-zelfs de oudsten van hen-opgeschrikt door het woord van Christus. Zelfs schriftgeleerden en Farizeeën, die het verwaandst waren, worden door het woord van Christus genoodzaakt zich met schaamte terug te trekken.

2. De dwaasheid der zondaren onder deze overtuiging, welke in deze schriftgeleerden en Farizeeën gezien wordt.

a. Het is voor hen, die zich onder die overtuiging van zonde bevinden, dwaasheid om het tot hun voornaamste zorg te maken om aan schande te ontkomen, zoals Juda, opdat wij niet misschien te schande worden, Genesis 38:23. Wij behoren groter zorg te hebben om onze ziel dan om onze reputatie te redden. Saul toonde zijne geveinsdheid, toen hij zei: Ik heb gezondigd, eer mij toch nu voor de oudsten mijns volks. Er is voor boetvaardigen geen andere weg om tot eer en vertroosting te komen, dan door de schande der boetvaardigen te dragen.

b. Het is voor hen, die onder overtuiging van zonde zijn, dwaasheid, om die overtuiging van zich af te willen schuiven, ze kwijt te willen raken. De schriftgeleerden en Farizeeën zagen hun wonde bloot, en nu hadden zij moeten wensen, dat zij gepeild zou worden, dan zou zij ook genezen hebben kunnen worden, maar dat was het wat zij vreesden en afwezen.

c. Het is voor hen, die onder overtuiging van zonde verkeren, dwaasheid, om van Jezus Christus weg te gaan, zoals dezen hier van Hem weggingen, want Hij is de enige, die de wonden der consciëntie kan genezen, en van vrede tot ons kan spreken. Zij, die door hun geweten worden overtuigd, zullen door hun rechter worden veroordeeld, indien zij door hun Verlosser niet worden gerechtvaardigd, en zullen zij dan van Hem weggaan? Tot wie zullen zij gaan? Toen de verwaande vervolgers het veld ruimden en vloden, bleef de zondares, die zich zelve had veroordeeld, stand houden, met het vaste besluit om bij de uitspraak van onzen Heere Jezus te blijven. Jezus werd alleen gelaten van het gezelschap der schriftgeleerden en Farizeeën, bevrijd van hun overlast, en de vrouw in het midden staande van de vergadering, die naar Christus' prediking hoorde, waar zij haar gesteld hadden, vers 4. Zij zocht niet te ontkomen, hoewel zij er de gelegenheid toe had, maar hare vervolgers hadden de zaak voor Christus gebracht, van Hem wilde zij dus haar oordeel horen. Zij, wier zaak voor onzen Heere Jezus gebracht is, zullen nooit reden hebben om zich op een andere vierschaar te beroepen, want Hij is de toevlucht der boetvaardigen. De wet, die ons beschuldigt en

om een oordeel tegen ons roept, moet wijken voor het Evangelie van Christus, aan haar eis is voldaan, haar geroep wordt tot zwijgen gebracht door het bloed van Jezus. Onze zaak is voor het Evangeliehof gebracht, wij worden met Jezus alleen gelaten, alleen met Hem hebben wij nu te doen, want aan Hem is al het oordeel overgegeven, zo wij dus Zijne voorspraak verkrijgen, dan zijn wij voor eeuwig veilig en geborgen. Laat Zijn Evangelie ons leiden en besturen, dan zal het ons onfeilbaar behouden en redden. Nu hebben wij het besluit dezer rechtszaak, en de afloop er van Jezus, zich oprichtende, en r iemand ziende dan de vrouw, vers 10, 11. Christus kan wel den schijn hebben van niet op te merken wat er gezegd en gedaan wordt, en het aan de kinderen der mensen schijnen over te laten om de zaak onder elkaar uit te maken, maar als de ure is gekomen voor Zijn oordeel, dan zal Hij niet langer zwijgen. Toen David tot God riep, bad hij: Sta op, Heere, Psalm 7:7, 94:2. Die vrouw stond daar waarschijnlijk sidderende, niet wetende wat de afloop zijn zal. Christus was zonder zonde, en zou dus den eersten steen op haar kunnen werpen. Maar, hoewel niemand strenger was dan Hij tegen de zonde, want Hij is oneindig rechtvaardig en heilig, is niemand meer dan Hij meedogend voor de zondaren, want Hij is oneindig genadig en barmhartig, en deze arme kwaaddoenster bevindt Hem als zodanig, nu zij door Hem bevrijd staat te worden. Maar wij zien hier hoe ook de methode der rechtspleging wordt gevolgd.

Ten eerste. De beschuldigers worden opgeroepen: Waar zijn deze uwe beschuldigers? Heeft u niemand veroordeeld? Wèl wist Christus waar zij waren, maar Hij vroeg dit om hen te beschamen, die Zijn oordeel afwezen, en haar te bemoedigen, die besloten had er zich aan te onderwerpen. Paulus' triomferende oproeping is hieraan gelijk: Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? Waar zijn deze uwe beschuldigers? De beschuldiger der broederen zal buiten geworpen worden, en alle beschuldigingen zullen wettelijk en naar den regel vernietigd worden.

Ten tweede. Zij verschijnen niet als de vraag gedaan wordt: Heeft u niemand veroordeeld? "Niemand, Heere", antwoordt zij. Zij spreekt met eerbied tot Christus, noemt Hem Heere, maar bewaart het stilzwijgen omtrent hare vervolgers, zegt niets in antwoord op de vraag hen betreffende: Waar zijn deze uwe beschuldigers? Zij triomfeert niet in hun vlucht, heft geen juichkreten aan nu zij tegen zich zelven getuigen en niet tegen haar. Als wij hopen vergiffenis te erlangen van onzen rechter, dan moeten wij onzen beschuldigers vergeven, en indien hun beschuldigingen, hoe hatelijk ook op zich zelven, het gelukkige middel waren om ons geweten te doen ontwaken, dan kunnen wij hun licht dit onrecht vergeven. Maar de vraag omtrent haar zelve beantwoordt zij: Heeft u niemand veroordeeld? Ware boetvaardigen vinden het genoeg om van zich zelven rekenschap aan God te geven, en nemen het dus niet op zich om voor anderen verantwoording te doen.

Ten derde. De gevangene wordt dus in vrijheid gesteld: Zo veroordeel Ik u ook niet, ga heen en zondig niet meer. Beschouw dit:

a. Als de vrijstelling van tijdelijke straf: "Indien zij u niet veroordelen om gestenigd te worden, dan doe Ik het ook niet." Niet alsof Christus gekomen is, om aan de overheid het zwaard der gerechtigheid te ontnemen, of dat het Zijn wil is, om de doodstraf niet aan misdadigers te voltrekken, wel verre dat dit het geval zou zijn, is de openbare rechtsbedeling door het Evangelie ingesteld en dienstbaar gemaakt aan Christus' koninkrijk: Door Mij regeren de koningen. Maar Christus heeft deze vrouw niet willen veroordelen:

a. Omdat het Zijne zaak niet was, Hij was geen rechter of scheidsman, en daarom wilde Hij zich niet mengen in wereldlijke aangelegenheden. Zijn koninkrijk was niet van deze wereld. Een ieder bemoeie zich met zijn eigen zaken.

b. Omdat zij vervolgd werd door degenen, die schuldiger waren dan zij, en die uit schaamtegevoel in hun eis van gerechtigheid niet konden volharden. De wet bepaalde, dat de hand der getuigen het eerst tegen den misdadiger zou zijn, en daarna de handen van het ganse volk, zodat, indien zij heengaan en haar niet veroordelen, de vervolging moest gestaakt worden. Als Gods gerechtigheid met tijdelijke oordelen straft, dan houdt Hij daarbij soms rekening met betrekkelijke rechtvaardigheid, en spaart hen, die anderszins strafbaar zijn, maar wier straf genoegen zou veroorzaken aan degenen, die erger zijn dan zij, Deuteronomium 32:26, 27. Maar toen Christus haar wegzond, was het met deze waarschuwing: Ga heen, en zondig niet meer. Door straffeloosheid worden de boosdoeners driester, en daarom hebben de schuldigen, die aan de strengheid der wet zijn ontkomen, dubbele waakzaamheid nodig, opdat de Satan geen voordeel krijge, want hoe billijker de vrijlating was, hoe billijker ook de vermaning om niet meer te zondigen. Zij, die behulpzaam zijn om het leven eens misdadigers te redden, moeten evenals Christus, ook behulpzaam zijn om door deze waarschuwing hun ziel te redden.

B. Als de ontheffing der eeuwige straf. Als Christus zegt: Ik veroordeel u niet, dan betekent dit: Ik vergeef u, en, de Zoon des mensen heeft macht op aarde de zonde te vergeven, en Hij kon op goede gronden die absolutie geven, want gelijk Hij de hardheid en onboetvaardigheid kende van de vervolgers, en daarom datgene zei wat hen beschaamde, zo kende Hij ook de verbrokenheid en het oprechte berouw van de gevangene, en zei daarom hetgeen haar kon vertroosten, zoals aan de vrouw, die ene zondares was, zulk ene zondares als deze, en die evenzo door een Farizeeër met minachting werd aangezien, Lukas 7:48, 50.

Uwe zonden zijn u vergeven, ga heen in vrede. Zo ook hier: Zo veroordeel Ik u ook niet. Diegenen zijn waarlijk gelukkig, die Christus niet veroordeelt, want Zijne vrijspraak volstaat ook voor alle andere beschuldigingen. Christus zal diegenen niet veroordelen, die, hoewel gezondigd hebbende, heengaan en niet meer zondigen, Psalm 85:9, Jesaja 55:7. Hij zal geen gebruik maken van het voordeel, dat Hij over ons heeft door onze vorige rebellie, zo wij slechts de wapenen neerleggen en terugkeren tot onze gehoorzaamheid en trouw. Christus' gunst in de vergeving der zonden van het verleden moet een afdoende reden voor ons wezen om heen te gaan en niet meer te zondigen, Romeinen 6:1, 2. Zal Christus u niet veroordelen? Zo ga heen en zondig niet meer.

Johannes 8:12-20

Het overige van dit hoofdstuk bestaat uit twistredenen tussen Christus en tegensprekende zondaren, die ook op de heerlijkste, genaderijkste woorden, die Hij sprak, vittende aanmerkingen maakten. Het is niet zeker, of deze twistgesprekken plaatshadden op dezelfden dag, dat de overspelige vrouw in vrijheid was gesteld, waarschijnlijk was het op dezelfden dag, want de evangelist maakt geen gewag van een anderen dag, en wijst er op, in vers 2, hoe vroeg Christus Zijn dagwerk begonnen was. De Farizeeën, die de vrouw hadden beschuldigd, hadden zich wel verwijderd, maar er waren andere Farizeeën tegenwoordig, vers 13, om zich tegen Christus te stellen, en die onbeschaamd genoeg waren, om kalm te blijven en zich groot te houden, hoewel sommigen van hun partij tot zo schandelijke vlucht waren gedwongen. Wellicht heeft hen dit slechts te begeriger gemaakt om twist met Hem te zoeken, ten einde zo mogelijk de eer en goeden naam van hun verslagen partijgenoten te redden. In deze verzen hebben wij:

I. Een grote leerstelling met de toepassing er van.

1. De leerstelling is: Dat Christus het Licht der wereld is, vers 12. Jezus dan sprak wederom tot hen lieden. Hoewel Hij zeer veel tot hen had gesproken met weinig nut of uitwerking, en hoewel wat Hij zei tegengesproken werd, sprak Hij toch wederom, want Hij spreekt eenmaal, ja tweemaal. Zij hadden niet willen horen naar wat Hij zei, en toch sprak Hij wederom tot hen, zeggende: Ik ben het Licht der wereld. Jezus Christus is het Licht der wereld. Een der rabbi's heeft gezegd: Licht is de naam van den Messias, gelijk geschreven is: Het licht woont bij Hem, Daniël 2:22. God is licht, en Christus is het beeld des onzienlijken Gods, God der goden, Licht der lichten. Hij werd verwacht om een licht te zijn tot verlichting der heidenen, Lukas 2:32, en aldus het Licht der wereld, en niet slechts van de Joodse kerk. Het zichtbare licht der wereld is de zon, en Christus is de Zon der gerechtigheid. Een zon verlicht geheel de wereld, en ook Christus, de ene Christus, verlicht de wereld, en meer is niet nodig. Door zich het Licht te noemen, drukt Christus uit:

a. Wat Hij is in zich zelven-uiterst voortreffelijk en heerlijk.

b. Wat Hij is voor de wereld-de fontein van licht, verlichtende een iegelijk mens. Welk een kerkerhol zou de wereld wezen zonder de zon! Dat zou zij ook wezen zonder Christus, door wie het licht in de wereld gekomen is, Hoofdstuk 3:19.

2. De gevolgtrekking, die uit deze leer wordt afgeleid, is: Die Mij volgt, zoals een reiziger het licht volgt in een donkeren nacht, zal in de duisternis niet wandelen. maar zal het licht des levens hebben. Indien Christus het licht is, dan:

a. Is het onze plicht Hem te volgen, ons aan Zijne leiding over te geven, in alles van Hem aanwijzingen te ontvangen voor den weg, die naar de gelukzaligheid voert. Velen volgen dwaallichten -ignes fatui, die hen ten verderve voeren, maar Christus is het ware Licht. Het is niet genoeg op dat licht te zien, het aan te staren, wij moeten het volgen, er in geloven, en er in wandelen, want het is een licht voor onze voeten, niet slechts voor onze ogen.

b. Het is de zaligheid van hen, die Christus volgen, dat zij in de duisternis niet zullen wandelen. Zij zullen niet zonder de instructies gelaten worden in den weg der waarheid, die nodig zijn om hen voor

verderflijke dwaling te behoeden, en die aanwijzingen in den weg des plichts, die nodig zijn om hen voor verdoemende zonden te bewaren. Zij zullen het licht des levens hebben, de kennis en de genieting van God, die voor hen het licht des geestelijken levens zal wezen in deze wereld, en des eeuwigen levens in de toekomende wereld, waar geen dood en geen duisternis zal wezen. Christus volgende, zullen wij ongetwijfeld in beide werelden gelukkig zijn. Christus volgende, zullen wij Hem volgen naar den hemel.

II. De tegenwerping der Farizeeën tegen deze leer, en die tegenwerping was uiterst beuzelachtig: Gij getuigt van uzelven, uwe getuigenis is niet waarachtig, vers 13. Hiermede gingen zij af op den argwaan, dien wij gewoonlijk koesteren tegen mensen, die zich zelven prijzen, want eigen lof, denkt men, is de taal der eigenliefde, die wij allen zeer gereed zijn in anderen te veroordelen, maar die slechts weinigen in zich zelven willen erkennen. Maar hier was deze tegenwerping zeer onrechtvaardig, want:

1. Zij rekenden Hem datgene tot misdaad aan, en achtten dat het afdeed aan de geloofwaardigheid Zijner leer, wat voor iemand, die een Goddelijke openbaring bracht, volstrekt noodzakelijk en onvermijdelijk was. Hebben niet Mozes en al de profeten van zich zelven getuigd, als zij verklaarden de boodschappers Gods te zijn? Hebben de Farizeeën aan Johannes de Doper niet gevraagd: Wat zegt gij van uzelven?

2. Zij zagen het getuigenis voorbij van al de andere getuigen, die het getuigenis bevestigden, dat Hij van zich zelven gaf. Indien Hij alleen van zich zelven had getuigd, dan zou Zijn getuigenis inderdaad verdacht geweest zijn, en het geloof er aan zou opgeschort hebben kunnen worden, maar Zijne leer was bevestigd door meer dan twee of drie geloofwaardige getuigen, dus genoeg om er ieder woord van te doen bestaan.

III. Christus, antwoord op deze tegenwerping, vers 14. Hij heeft hun niet als Zijn antwoord toegevoegd, zoals Hij wel had kunnen doen: "Gij zegt van uzelven, dat gij vrome en Godvruchtige mannen zijt, maar uw getuigenis is niet waarachtig", maar eenvoudig en duidelijk rechtvaardigt Hij zich, hoewel Hij Zijn eigen getuigenis ter zijde had gelaten, Hoofdstuk 5:31, blijft Hij er hier toch bij, dat het niets afdeed aan de geloofwaardigheid van Zijn andere bewijzen, maar nodig was om er de kracht van aan te tonen. Hij is het Licht der wereld, en het is de eigenschap van licht om blijk te geven van zich zelven. Eerste beginselen bewijzen zich zelven. Hij voert drie dingen aan om te bewijzen, dat Zijn getuigenis, hoewel het een getuigenis is van Hem zelven, waar is en van kracht.

1. Dat Hij zich bewust is van Zijne macht en gezag, en er bij zich zelven volkomen zeker van is. Hij sprak niet als iemand, die in onzekerheid verkeert, noch heeft Hij een betwistbaar denkbeeld opgeworpen, waaromtrent Hij zelf aarzelde, maar Hij heeft van het besluit verhaald, en gaf ene rekenschap van zich zelven, waar Hij bij bleef: Ik weet van waar Ik gekomen ben, en waar Ik heenga. Hij was volkomen op de hoogte van Zijn eigen onderneming, van het begin tot het einde, Hij wist op wiens boodschap Hij uit was, en wat er de uitslag van zijn zou. Hij wist wat Hij was, voordat Hij aan de wereld was geopenbaard, en wat Hij daarna zijn zou, dat Hij gekomen is van den Vader, en dat Hij tot Hem heenging, Hoofdstuk 16:28, dat Hij van de heerlijkheid is gekomen, en naar de heerlijkheid heenging, Hoofdstuk 17:5. Dat is de voldoening van alle goede Christenen, dat, hoewel de wereld hen niet kent, zoals zij Hem niet gekend heeft, zij toch weten van waar hun

geestelijk leven komt, en waarheen het strekt, en dat zij dus een vasten grond onder de voeten hebben.

2. Dat zij zeer onbevoegde rechters waren over Hem en over Zijne leer, en dat er dus op hen geen acht behoorde geslagen te worden.

a. Omdat zij onwetend waren, moedwillig en hardnekkig onwetend: Gijlieden weet niet, van waar Ik kom, en waar Ik heenga. Waartoe dient het te spreken met hen, die niets van de zaak weten noch begeren te weten? Hij had hun gesproken van Zijn komen van den hemel, en van Zijn wederkeren naar den hemel, maar het was hun dwaasheid, zij geloofden het niet, het was iets waarvan een onvernuftig man niet weet, Psalm 92:7. Zij matigden zich aan om te oordelen over hetgeen zij niet verstonden, en dat geheel buiten het gebied van hun kennis of van hun verstand was gelegen. Zij, die de heerschappij en de waardigheid van Christus verachten, lasteren hetgeen zij niet weten, Judas 8, 10.

b. Omdat zij partijdig waren, vers 15, "gij oordeelt naar het vlees". Als vleselijke wijsheid het oordeel leidt, en alleen de uitwendige schijn als getuigenis of bewijs wordt aangenomen, en de zaak dus daarnaar beslist wordt, dan oordeelt men naar het vlees, en als wereldse belangen in de schaal worden geworpen bij het beoordelen van geestelijke zaken, als wij oordelen ten gunste van hetgeen het vleselijk hart behaagt, en ons aanbeveelt bij een vleselijk-gezinde wereld, dan oordelen wij naar het vlees, en het oordeel kan niet recht wezen als de regel verkeerd is. De Joden beoordeelden Christus en Zijn Evangelie naar den uitwendigen schijn, en omdat Zijn voorkomen zo gering was, achtten zij het onmogelijk, dat Hij het licht der wereld kon zijn, alsof de zon achter een wolk gene zon is.

c. Omdat zij onrechtvaardig en onredelijk jegens Hem waren, dat aangeduid wordt door dit woord: Ik oordeel niemand. Ik meng Mij niet in uw politieke zaken, en Mijne leer of Mijn leven maakt geen inbreuk op uw burgerlijke rechten of wereldlijke macht. Aldus heeft Hij niemand geoordeeld. Indien Hij nu den krijg niet voerde naar het vlees, was het zeer onbillijk van hen, om Hem te oordelen naar het vlees, en Hem te behandelen als een overtreder tegen het burgerlijk bestuur. Of: Ik oordeel niemand, dat is: "niet nu bij Mijn eerste komst, dat is uitgesteld tot aan Mijne wederkomst," Hoofdstuk 3:17. "Prima dispensatio Christi medicinalis est, non judicialis" -De eerste komst van Christus was om genezing te werken, niet om recht te beoefenen.

3. Dat Zijn getuigenis van zich zelven genoegzaam ondersteund en bevestigd is geworden door het getuigenis Zijns Vaders met Hem en voor Hem, vers 16:En indien Ik ook oordeel, Mijn oordeel is waarachtig. In Zijne leer heeft Hij geoordeeld, Hoofdstuk 9:39, hoewel niet in staatkundigen zin. Beschouw Hem dus:

a. Als een rechter, en Zijn eigen oordeel was geldig: "indien Ik ook oordeel, Ik, die macht heb gericht te houden, Ik, aan wie alle dingen zijn overgegeven, Ik, die de Zoon van God ben en den Geest Gods heb, indien Ik oordeel, Mijn oordeel is waarachtig, onbetwistbaar recht, Romeinen 2:2. Indien Ik zou oordelen, Mijn oordeel moet waarachtig zijn, en dan zoudt gij veroordeeld worden, maar de dag des oordeels is nog niet gekomen, nog zult gij niet veroordeeld, maar gespaard worden, en daarom oordeel Ik thans niemand." Aldus is de opvatting van Chrysostomus van deze Schriftuurplaats. Hetgeen nu Zijn oordeel onberispelijk en onwraakbaar maakt is Zijns Vaders

medewerking met Hem: Ik ben niet alleen, maar Ik en de Vader, die Mij gezonden heeft. Hij had ter Zijner bestiering den raad Zijns Vaders. Gelijk Hij van voor de grondlegging der wereld bij den Vader was in het formeren en vaststellen der raadsbesluiten, zo was de Vader met Hem in de wereld om deze raadsbesluiten tot uitvoering te brengen, en heef Hem nooit inops consilü -zonder raad gelaten, Jesaja 11:2. Al de raad des vredes, (en ook des krijgs) was tussen die beiden, Zacheria 6:13. Hij had ook des Vaders medewerkende macht om hetgeen Hij deed te bevestigen, Psalm 89:22, Jesaja 42:1. Hij heeft niet afzonderlijk gehandeld, maar in Zijn eigen naam en in dien Zijns Vaders, Hoofdstuk 5:17, en 14:9, 10. Zijns Vaders opdracht aan Hem: "Het is de Vader, die Mij gezonden heeft." God zal gaan met hen, die Hij zendt, zie Exodus 3:10, 12. Kom nu, en Ik zal u zenden, en Ik zal voorzeker met u zijn. Indien nu Christus ene opdracht had van den Vader, en des Vaders tegenwoordigheid met Hem is in alles wat Hij doet en beschikt, dan is Zijn oordeel ongetwijfeld waarachtig en geldig, er kan gene bedenking tegen ingebracht worden, van dat oordeel kan men zich op geen ander oordeel beroepen.

b. Beschouw Hem als een getuige, en niet anders treedt Hij thans op- want Hij is nu nog niet op den rechterstoel gezeten-en als zodanig was Zijn getuigenis waarachtig en onwraakbaar. Dit toont Hij hier, vers 17, 18, als Hij een grondbeginsel aanhaalt der Joodse wet, vers 17. Dat de getuigenis van twee mensen waarachtig is. Niet alsof dit op zichzelf altijd waar is, want menigmaal heeft men de handen in elkaar geslagen om een vals getuigenis te geven, 1 Koningen 21:10. Maar het wordt als een voldoend bewijs geacht, om er een vonnis naar te kunnen vellen verum dictum, en indien van het tegendeel niet blijkt, dan wordt het als waar aangenomen. Er wordt hier verwezen naar die wet, Deuteronomium 17:6. Op den mond van twee of drie getuigen zal hij gedood worden, die sterven zal. Zie ook Deuteronomium 19:15, Numeri 35:30. Het was ten gunste van leven, dat in halsstraffelijke zaken twee getuigen vereist werden, zoals bij ons in gevallen van verraad, zie Hebreeën 6:18. Hij past dit toe op het onderhavige geval, vers 18:Ik ben het, die van mij zelven getuig, en de Vader, die Mij gezonden heeft, getuigt van Mij. Zie hier twee getuigen! Hoewel in de gerechtshoven der mensen, waar twee getuigen vereist worden, de misdadiger of de kandidaat niet als getuigen voor zich zelven worden toegelaten, kan het toch, in een zuiver Goddelijke zaak, die alleen door een Goddelijk getuigenis kan bewezen worden, en God zelf de getuige moet zijn, als op de formaliteit van twee of drie getuigen wordt aangedrongen, geen ander zijn dan de eeuwige Vader, de eeuwige Zoon des Vaders, en de eeuwige Geest. Indien nu het getuigenis van twee onderscheiden personen, die mensen zijn, en dus bedriegen kunnen of bedrogen kunnen zijn, afdoend is, hoe veel te meer behoort dan niet het getuigenis van den Zoon van God betreffende zich zelven, ondersteund door het getuigenis van Zijn Vader, geloofd te worden, zie 1 Johannes 5:7, 9-11. Nu bewijst dit niet slechts, dat de Vader en de Zoon twee onderscheiden Personen zijn, (want van hun respectief getuigenis wordt gesproken als van het getuigenis van twee onderscheiden personen) maar ook, dat deze twee een zijn, niet slechts een in hun getuigenis, maar aan elkaar gelijk in heerlijkheid en macht, en daarom in wezen dezelfden. Hier vindt Augustinus aanleiding in om zijne hoorders te waarschuwen, aan den enen kant tegen Sabellianisme, dat de Personen in de Godheid verwarde, en aan den anderen kant tegen Arianisme, dat de Godheid van den Zoon en van den Geest ontkent. "De Zoon is een Persoon, en de Vader is een andere Persoon, en toch maken zij niet twee Wezens uit, maar de Vader is hetzelfde Wezen als de Zoon, dat is: de enige ware God". Tract. 36 in Joann. Christus spreekt hier van zich zelven en van den Vader als getuigen bij de wereld, getuigenis gevende aan het verstand en het geweten van de kinderen der mensen, met wie Hij te doen heeft als mensen. En deze getuigenissen bij de wereld zullen in den groten dag getuigenissen zijn tegen hen, die volharden in hun ongeloof, en het woord dezer getuigen zal de mensen oordelen.

Dit was de som en substantie van de eerste samenspreking tussen Christus en deze vleselijk-gezinde Joden, in het besluit waarvan ons wordt meegedeeld, hoe hun tong losgelaten en hun handen gebonden werden.

Ten eerste. Hoe hun tong werd losgelaten (zo groot was de boosaardigheid der hel) om vittende aanmerkingen te maken op Zijne rede, vers 19. Hoewel er in hetgeen Hij gezegd had geen menselijke staatkunde of kunst was, maar wel een Goddelijke zekerheid en vastheid, beginnen zij Hem toch strikvragen te doen. Niemand is zo ongeneeslijk blind als zij, die vast besloten hebben niet te willen zien. Merk op:

A. Hoe zij aan de overtuiging zochten te ontkomen door ene vitterij, ene spitsvondigheid: Zij dan zeiden tot Hem: Waar is uw Vader? Uit de strekking van deze en van Zijn andere redenen hadden zij gemakkelijk kunnen begrijpen, dat, als Hij sprak van Zijn Vader, Hij niemand anders bedoelde dan God zelf, maar zij doen, alsof zij denken, dat Hij van een gewoon persoon sprak, en daar Hij zich beroept op Zijn getuigenis, zeggen zij Hem, dat Hij Zijn getuige voor moet brengen, en tarten Hem om met hem voor den dag te komen. Waar is uw Vader? Zo is het dan, gelijk Christus van hen zei, vers 15, dat zij oordelen naar het vlees. Wellicht bedoelen zij het als een smadelijke aanmerking van wege de geringheid en onbekendheid van Zijne familie. Waar is uw vader? dat hij geschikt zou zijn om in ene zaak als deze getuigenis te geven? Zo maakten zij er zich van af met ene beschimping, toen zij "niet konden weerstaan de wijsheid en den Geest, door welken Hij sprak".

B. Hoe Hij deze vitterij afwees door verdere overtuigende redenen. Hij zei hun niet waar Zijn Vader was, maar beschuldigde hen van moedwillige onwetendheid. Gij kent noch Mij, noch Mijn Vader. Het is nergens toe nut om met u over Goddelijke dingen te spreken, daar gij er over spreekt als blinden over kleuren. Arme schepselen! Gij weet niets van de zaak."

a. Hij beschuldigt hen van onwetendheid omtrent God. "Gij kent Mijn Vader niet." God was bekend in Juda, Psalm 76:2. Zij hadden enige kennis van Hem als den God, die de wereld gemaakt heeft, maar hun ogen waren verduisterd, zodat zij het licht niet konden zien van Zijne heerlijkheid, schijnende in het aangezicht van Jezus Christus. De kinderen van de Christelijke kerk kennen den Vader, kennen Hem als Vader, 1 Johannes 2:13, maar deze oversten der Joden kenden Hem niet, omdat zij Hem als zodanig niet wilden kennen.

b. Hij toont hun de ware oorzaak van hun onbekendheid met God. Indien gij Mij kende, zo zoudt gij ook Mijn Vader gekend hebben. De reden, waarom de mensen God niet kennen, is dat zij Jezus Christus niet kennen. Indien wij Christus kenden, dan zouden wij door Hem te kennen den Vader kennen, wiens uitgedrukt beeld Hij is, Hoofdstuk 14:9. Chrysostomus bewijst hieruit de Godheid van Christus en Zijn even gelijk zijn met den Vader. Wij kunnen niet zeggen: "Wie een mens kent, kent een engel," of: "Wie een schepsel kent, kent den Schepper", maar wie Christus kent, kent den Vader. Door Hem zouden wij onderwezen worden in de kennis van God, ingeleid worden tot bekendheid met Hem. Indien wij Christus beter kenden, wij zouden den Vader beter kennen, maar, waar de Christelijke Godsdienst geminacht wordt en tegengestaan, daar zal de natuurlijke Godsdienst. weldra te loor gaan, op zijde geschoven worden. Deïsme bereidt den weg tot atheïsme. Zij, die niet van Christus willen leren, worden verijdeld in hun overleggingen omtrent God.

Ten tweede. Zie hoe hun handen gebonden zijn, hoewel hun tong aldus was losgelaten, zodanig was de macht des hemels, om de boosheid der hel in bedwang te houden.

Deze woorden sprak Jezus, deze stoutmoedige woorden, deze woorden van overtuiging en bestraffing, bij de schatkist, een vertrek van den tempel, waar de overpriesters, wier gewin hun vroomheid was, voorzeker gewoonlijk verblijf hielden, zich bezig houdende met de zaken der inkomsten. Christus leerde in den tempel, nu eens in het ene gedeelte, en dan eens in een ander gedeelte er van, al naar Hij er gelegenheid of aanleiding toe had. Nu zouden de priesters, die zo groten invloed hadden in den tempel en hem beschouwden als hun domein, Hem met behulp der dienaren, die vlogen op hun wenken, gemakkelijk hebben kunnen grijpen, om Hem bloot te stellen aan de woede van het gemeen, en aan de straf, die zij de geseling der rebellen noemden, of, zij hadden Hem ten minste tot zwijgen kunnen brengen, Hem daar den mond hebben kunnen snoeren, zoals aan Amos gebeurde, wie, hoewel hij geduld werd in het land van Juda, verboden werd om in des konings huis of heiligdom te profeteren. Maar toch, zelfs in den tempel, waar Hij onder hun bereik was, heeft niemand Hem gegrepen, want Zijne ure was nog niet gekomen. Zie hier:

1. Hoe door een onzichtbare macht beslag gelegd werd op Zijne vervolgers, niemand durfde zich met Hem te bemoeien. God kan aan den toorn des mensen perken stellen, zoals Hij perken stelt aan de baren der zee. Laat ons dan gene gevaren vrezen, als wij ons op den weg des plichts bevinden, want God heeft Satan en al zijne werktuigen in banden.

2. De reden, waarom er aldus beslag op hen gelegd was: Zijne ure was nog niet gekomen. Het herhaalde melding maken hiervan duidt aan, hoezeer ons heengaan uit deze wereld afhangt van het bepaalde raadsbesluit Gods. Zij, die ure, zal komen, is komende, nog niet gekomen, maar zij is nabij. Onze vijanden kunnen haar niet verhaasten, en onze vrienden haar niet vertragen, zij komt op den tijd, vastgesteld door den Vader, hetgeen troostrijk is voor ieder Godvruchtige, die op kan zien en met genot kan zeggen: Mijne tijden zijn in Uwe hand, en zij zijn er beter dan in de onze. Zijne ure was nog niet gekomen, omdat Zijn werk nog niet volbracht was, en Zijn getuigenis nog niet voleindigd. Er is een tijd voor alle doeleinden Gods.

Johannes 8:21-30

Christus vermaant hier de zorgeloze, ongelovige Joden om te bedenken wat de gevolgen zullen zijn van hun ongeloof, opdat zij ze zouden voorkomen eer het te laat is, want Hij sprak woorden van verschrikking, zowel als van genade. Merk hier op:

I. Den bedreigden toorn, vers 21. Jezus dan zei wederom tot hen hetgeen hun waarschijnlijk goed kon doen. Hij bleef leren, in vriendelijkheid jegens hen, die Zijne leer aannamen, hoewel er velen waren, die haar weerstonden, hetgeen een voorbeeld is voor Evangeliepredikers, om, in weerwil van tegenstand, voort te gaan met hun arbeid, omdat een overblijfsel behouden zal worden. Hier verandert Christus van toon, Hij had voor hen op de fluit gespeeld in de aanbiedingen Zijner genade, en zij hadden niet gedanst, nu zingt Hij klaagliederen voor hen in de aankondiging van Zijn toorn, om te zien of zij ook zouden wenen. Hij zei: Ik ga heen, en gij zult Mij zoeken, en in uwe zonden zult gij sterven, waar Ik heenga, kunt gijlieden niet komen. Ieder woord is ontzettend, en duidt op geestelijke oordelen, die de zwaarste van alle oordelen zijn, erger dan oorlog, pestilentie en gevangenschap, die de Oud-Testamentische profeten hebben aangekondigd. De Joden worden hier bedreigd met vier dingen.

1. Christus' heengaan van hen. Ik ga heen, dat is: "Het zal niet lang meer duren, of Ik ga heen, gij behoeft u zoveel moeite niet te geven om Mij van u weg te drijven, Ik zal uit Mij zelven heengaan." Zij zeiden tot Hem: Wijk van ons! want aan de kennis uwer wegen hebben wij geen lust, en Hij houdt hen aan hun woord, maar wee hun, van wie Christus wijkt. Icabod, de eer is weggevoerd, onze bescherming is weggenomen, als Christus heengaat. Christus heeft hen dikwijls gewaarschuwd voor Zijn heengaan, eer Hij hen heeft verlaten. Hij heeft hun dikwijls vaarwel gezegd, als iemand, die ongaarne heengaat, en gewillig is om tot blijven te worden uitgenodigd, en hen zou hebben willen opwekken om Hem aan te grijpen, en tot blijven te dringen.

2. Hun vijandschap tegen den waren Messias, en hun vruchteloos, verdwaasd vragen en zoeken naar een anderen Messias, toen Hij heengegaan was, hetgeen beide hun zonde en hun straf is geweest. Gij zult Mij zoeken, hetgeen aanduidt:

a. Hun vijandschap jegens den waren Christus:" Gij zult Mijn invloed zoeken te vernietigen, door Mijne leer en Mijne volgelingen te vervolgen met het vruchteloze doel hen uit te roeien." Dit was een voortdurende kwelling en pijniging voor hen zelven, hen ongeneeslijk boosaardig en gemelijk makende, en den toorn Gods over hen brengende tot het einde. Of:

b. Hun vragen en zoeken naar valse Christussen. "Gij zult voortgaan met den Messias te verwachten, gij zult u verwarren met het zoeken naar een komenden Christus, terwijl Hij reeds gekomen is," gelijk de inwoners van Sodom, die, met blindheid geslagen zijnde, zich aftobden om de deur te vinden. Zie Romeinen 9:31, 32.

3. Hun finale onboetvaardigheid. "Gij zult sterven in uwe zonde." In alle Engelse vertalingen van den Bijbel, zelfs in de oude bisschopsoverzetting, evenals in die van Genève, (behalve alleen de Rhemist) is hier een fout ingeslopen, want zij hebben het woord zonde in het meervoud, terwijl het in alle Griekse handschriften in het enkelvoud voorkomt, en tê hamartia humoon -is uwe zonde, zo ook in al de Latijnse overzettingen, en Calvijn wijst op het verschil tussen dit en vers 24, waar het

meervoud gebruikt is, tais hamartiais. Hij zegt, dat het hier inzonderheid bedoeld is van de zonde van ongeloof, in hoc peccato vestro -in deze uwe zonde. Zij, die in ongeloof leven, gaan hun eeuwig verderf tegemoet, zo zij in hun ongeloof sterven. Of het kan verstaan worden in algemenen zin. Gij zult sterven in uwe ongerechtigheid, zoals in Ezechiël 3:19, en 33:9. Velen, die lang in de zonde geleefd hebben, zijn, door genade, door een tijdige bekering er voor bewaard gebleven om in hun zonde te sterven. Maar voor hen, die uit deze wereld van toetsing heengaan naar de wereld der vergelding onder de schuld van onvergeven zonde en de macht van onverbroken zonde, blijft gene verlichting of vertroosting over, de verlossing zelf kan hen niet verlossen of zalig maken, Job 11, Ezechiël 32:27.

4. Hun eeuwigdurende afscheiding van Christus en van alle gelukzaligheid in Hem: Waar Ik heenga, kunt gijlieden niet komen. Toen Christus de aarde verliet, is Hij heengegaan naar een staat van volkomen gelukzaligheid, Hij ging heen naar het paradijs. Derwaarts heeft Hij den boetvaardigen moordenaar medegenomen, die niet in zijne zonden is gestorven, maar de onboetvaardigen zullen niet slechts niet tot Hem komen, maar zij kunnen niet tot Hem komen, het is zedelijk onmogelijk, want de hemel zou geen hemel wezen voor hen, die ongeheiligd sterven, en dus niet toebereid en geschikt zijn gemaakt voor den hemel. Gij kunt niet komen, omdat gij geen recht hebt om in te gaan in dat Jeruzalem, Openbaring 21:14. "Waar Ik heenga, kunt gij niet komen, om Mij vandaar te halen", zegt Dr. Whitby, en het is ook de troost van alle goede Christenen, dat zij, als zij in den hemel komen, buiten het bereik zullen zijn van de boosaardigheid hunner vijanden.

II. Hoe zij met deze bedreiging hebben gespot. In plaats van te sidderen op Zijn woord, schertsten zij er mede en poogden het belachelijk te maken, vers 22. Zal hij ook zich zelven doden? Zie hier:

1. Hoe minachtende gedachten zij hadden van Christus' bedreigingen, zij konden er zich zelven en elkaar vrolijk mede maken, evenals zij, die de boden des Heeren bespotten en den last van het woord des Heeren tot ene spotrede, en regel op regel, gebod op gebod tot een lied maakten. Maar "drijft den spot niet, opdat uwe banden niet vaster gemaakt worden".

2. Welke slechte gedachten zij hadden van Christus' bedoeling, alsof Hij een onmenselijk plan beraamde tegen Zijn eigen leven, ten einde, zoals Saul, aan hoon en versmaadheid te ontkomen. Dat is inderdaad (zeggen zij) heengaan, waar wij hem niet kunnen volgen, want nooit zullen wij ons zelven doden. Aldus maken zij Hem niet slechts tot een van hen, maar tot iemand, die slechter is dan zij, en toch hebben vele Joden bij de rampen, die door de Romeinen over hen gebracht werden, in ontevredenheid en wanhoop zich zelven gedood. Zij hadden een veel betere uitlegging aan Zijne woorden gegeven in hoofdstuk 7:34, 35: Zal Hij tot de verstrooide Grieken gaan en de Grieken leren? Maar zo zal de boosaardigheid, waaraan men toegeeft, hoe langer hoe boosaardiger worden.

III. De bevestiging van hetgeen Hij gezegd had.

1. Hij had gezegd: Waar Ik heenga, kunt gijlieden niet komen, en hier geeft Hij er de reden van op, vers 23. Gijlieden zijt van beneden, Ik ben van boven, gij zijt uit deze wereld, Ik ben niet uit deze wereld. Gij zijt-ek toon katoo -van die dingen, welke beneden zijn, lettende, niet zozeer op hun opkomen van beneden, als wel op hun gehechtheid aan deze lagere dingen. Gij zijt in deze dingen, als degenen, die er toe behoren, hoe kunt gij komen waar Ik ga, als uw geest en uwe neiging zo geheel tegenovergesteld zijn aan de Mijne? Zie hier:

a. wat de geest van den Heere Jezus was-niet van deze wereld, maar van Boven. Voor al den rijkdom dezer wereld, voor gemak of genot van het lichaam en den lof der men. schen was Hij volkomen dood, en Hij was geheel en al ingenomen door Goddelijke en hemelse dingen, en niemand zal met Hem wezen dan zij, die van Boven geboren zijn, en hun wandel hebben in den hemel

b. Hoe geheel tegenovergesteld was dit aan hun geest: " Gij zijt van beneden en van deze wereld". De Farizeeën waren van een vleselijken wereldsgezinden geest, welke gemeenschap kon Christus dan met hen hebben?

2. Hij had gezegd: In uwe zonden zult gij sterven, en hier blijft Hij daarbij: "Ik heb u dan gezegd, dat gij in uwe zonden zult sterven, omdat gij van beneden zijt", en Hij geeft er nog verder deze reden voor, indien gij niet gelooft, dat Ik die ben, gij zult in uwe zonden sterven, vers 24. Zie hier:

a. Wat van ons geëist wordt, nl. dat wij zullen geloven: dat Ik die ben, hoti ego eimi -dat Ik ben, hetwelk een der namen Gods is, Exodus 3:14. Het was de Zone Gods, die daar zei-Ik zal zijn, die Ik zijn zal, want de bevrijding van Israël was slechts een type of beeld van toekomende goede dingen, maar nu zegt Hij: Ik ben die. Ik ben, die komen zou, dien gij verwacht de Messias te zijn. Ik ben wat gij wenst, dat Ik u wezen zal. Ik ben meer dan de blote naam van den Messias, Ik noem Mij niet slechts zo, Ik ben het. Het ware geloof houdt de ziel niet op met een ledigen klank van woorden, maar beweegt haar door de leer van Christus' Middelaarschap, als iets wezenlijks, dat ook een wezenlijke uitwerking heeft.

b. Hoe noodzakelijk het is, dat wij dit geloven. Indien wij dit geloof niet hebben, dan zullen wij sterven in onze zonden, want de zaak is zo geregeld en vastgesteld, dat wij zonder dit geloof niet behouden kunnen worden van de macht der zonde terwijl wij leven, en er dus voorzeker in zullen volharden ten einde toe. Niets dan de leer van Christus' genade kan ene reden zijn, overtuigend genoeg, en niets dan de Geest van Christus' genade kan een beginsel in ons werken, krachtig genoeg, om ons van de zonde af te keren tot God, en die Geest is gegeven, en die leer is gegeven om alleen in hen, die in Christus geloven, van kracht en uitwerking te zijn, zodat, indien Satan niet door geloof uit het bezit wordt verdreven, hij de ziel zolang zij leeft in bezit zal houden. Indien Christus ons niet geneest, is onze toestand hopeloos, en zullen wij sterven in onze zonden. Dat wij, zonder geloof niet verlost kunnen worden van de straf der zonde als wij sterven, want de toorn Gods blijft op hen, die niet geloven, Markus 16:16. Ongeloof is de veroordelende zonde, het is ene zonde tegen het geneesmiddel. Hierin nu ligt de grote Evangeliebelofte opgesloten: Indien wij geloven, dat Christus die is, en Hem als zodanig aannemen, dan zullen wij niet sterven in onze zonden. Volstrekt tot iedereen zegt de wet, wat Christus zegt, vers 21. Gij zult sterven in uwe zonden, want allen zijn wij schuldig voor God, maar het Evangelie is ene nietigverklaring van de verplichting, op voorwaarde van te zullen geloven. De vloek der wet is teniet gedaan voor allen, die zich onderwerpen aan de genade van het Evangelie. Gelovigen sterven in Christus, in Zijne liefde, in Zijne armen, en aldus worden zij er voor bewaard van te sterven in hun zonden.

IV. Hier is nu voorts ene rede betreffende Hem zelven, naar aanleiding van Zijn eis van geloof in Hem als de voorwaarde tot zaligheid, vers 25-29.

1. De vraag, die de Joden Hem deden, vers 25:Wie zijt gij? Dit vroegen zij smalend, niet

met ene begeerte om ingelicht te worden. Hij had gezegd: Gij moet geloven, dat Ik die ben. Door Zijn niet uitdrukkelijk zeggen wie Hij was, gaf Hij duidelijk te kennen, dat Hij in Zijn Persoon iemand was, die niet door iemand beschreven of omschreven kon worden, en in Zijn ambt als iemand, die door allen werd verwacht, die uitzagen naar de verlossing Israël's, toch werd deze indrukwekkende manier van spreken, die zo veelbetekenend was, door hen tot Zijne versmaadheid verkeerd, alsof Hij niet wist wat van zich zelven te zeggen. Wie zijt gij, dat wij zo onbepaald, zo blind in u moeten geloven, dat gij een grootmachtige HIJ zoudt zijn, wij weten niet wie of wat, noch dat het waardig is geweten te worden?" Hij antwoordt op deze vraag, en wijst hun drie middelen aan om inlichting te bekomen:

a. Hij verwijst hen naar hetgeen Hij van den beginne gezegd had. "Vraagt gij wie Ik ben? Ik ben dezelfde, die Ik u van den beginne gezegd heb". Het oorspronkelijke is hier ietwat ingewikkeld, ten archên ho ti kai laloo humin, dat door sommigen aldus gelezen wordt: Ik ben het begin, dat Ik ook tot u zeg. Zo heeft Augustinus het opgevat. Christus wordt genoemd Archê-het Begin, Colossenzen 1:18, Openbaring 1:8, 21:6, 3:14, en aldus komt het overeen met vers 24. Ik ben die. Vergelijk Jesaja 41:4, Ik, die de eerste ben. Zij, die hier tegen inbrengen, dat het de accusatief is, en dus eigenlijk niet beantwoordt aan tis ei, moeten dan met grammatische regelen de parallel-uitdrukking in Openbaring 1:8 verklaren ho ên. Maar de meeste uitleggers zijn het eens met onze overzetting. Vraagt gij wie Ik ben? Ik ben dezelfde, die Ik u van het begin des tijds in de Schriften des Ouden Testaments gezegd heb, dezelfde, die van den beginne gezegd was te zijn het Zaad der vrouw, dat den kop der slang zou vermorzelen, dezelfde, die in alle tijden en eeuwen der kerk de Middelaar des verbonds is geweest, en het voorwerp des geloofs der aartsvaders. Van het begin Mijner openbare bediening. De rekenschap, die Hij reeds van zich zelven gegeven had, daar wilde Hij bij blijven, Hij had verklaard de Zoon van God te Zijn, Hoofdstuk 5:17, 18, de Christus te zijn, Hoofdstuk 4:26, en het brood des levens, en Hij had zich voorgesteld als het voorwerp van dat geloof, hetwelk noodzakelijk is ter verlossing en zaligheid, en hiernaar verwijst Hij hen nu voor een antwoord op hun vraag. Christus blijft zich gelijk, wat Hij van den beginne gezegd heeft, dat zegt Hij nog. Zijn Evangelie is een eeuwig Evangelie.

b. Hij verwijst hen naar het oordeel Zijns Vaders, en de instructies, die Hij van Hem had, vers 26. "Ik heb vele dingen, meer dan gij denkt, van u te zeggen, en, in die dingen, van u te oordelen. Maar waarom zou Ik mij nog moeite met u geven? Ik weet dat Hij, die Mij gezonden heeft, waarachtig is, en Mij zal ondersteunen, want Ik spreek tot de wereld (tot welke Ik als gezant ben gezonden) de dingen, al die dingen, en alleen die, welke Ik van Hem gehoord heb. Hier houdt Hij Zijne beschuldiging tegen hen terug. Hij had hen van vele dingen te beschuldigen, en vele bewijzen tegen hen aan te voeren, maar voor het ogenblik had Hij genoeg gezegd. Welke ontdekkingen van zonde ons ook gemaakt worden, Hij, die het hart doorgrondt, heeft nog meer om er ons over te oordelen, 1 Johannes 3:. Hoeveel God ook met de zondaren afrekent in deze wereld, er zal een nog veel grotere afrekening komen, Deuteronomium 32:34. Laat ons hieruit leren om niet zo ijverig en voortvarend te zijn om dadelijk alles te zeggen wat wij kunnen zeggen, zelfs niet tegen de slechtsten der mensen, wij kunnen wel veel hebben te zeggen om te laken en af te keuren, dat toch maar beter ongezegd blijft, want waartoe dient het, als er toch niet naar geluisterd wordt? Hij beroept zich tegen hen op Zijn Vader: Die Mij gezonden heeft. Hier zijn twee dingen, die Hem vertroosten: Ten eerste. Dat Hij getrouw is geweest aan Zijn Vader, en aan de opdracht, die Hem was gegeven. De dingen, die Ik van Hem gehoord heb, dezelve spreek Ik tot de wereld - want Zijn Evangelie zou gepredikt worden aan alle creaturen. Gegeven zijnde tot een getuige der volken, Jesaja 55:4, was Hij de

Amen, de getrouwe Getuige, Openbaring 3:14. Hij heeft Zijne leer niet verborgen, neen, Hij sprak haar tot de wereld-daar zij van algemeen belang was, moest zij ook van algemene bekendheid zijn. Hij heeft haar ook niet veranderd of gewijzigd, noch is Hij afgeweken van de instructies, ontvangen van Hem, die Hem heeft gezonden. Ten tweede. Dat Zijn Vader Hem getrouw zou zijn, getrouw aan de belofte, dat Hij Zijn mond zal maken als een scherp zwaard, getrouw aan Zijn voornemen omtrent Hem, dat een raadsbesluit was, Psalm 2:7, getrouw aan de bedreiging van Zijn toorn over hen, die Hem zullen verwerpen. Hoewel Hij hen niet bij Zijn Vader zou beschuldigen, zal de Vader, die Hem heeft gezonden, toch ongetwijfeld afrekening houden met hen, en getrouw zijn aan hetgeen Hij heeft gesproken, Deuteronomium 18:19, dat Hij het zoeken zal van den man, die niet zal horen naar den profeet, dien God zal verwekken. Christus wilde hen niet beschuldigen, "want", zegt Hij, "die Mij gezonden heeft is waarachtig, en zal hen oordelen, hoewel Ik geen oordeel tegen hen zou eisen". Bij dit deel van onzes Heilands rede maakt de evangelist een treurige opmerking: Zij verstonden niet, dat Hij hun van den Vader sprak' vers 27. Zie hier:

1. De macht van Satan om de ogen te verblinden van hen, die niet geloven. Hoewel Christus zo duidelijk heeft gesproken van God, als van Zijn Vader in den hemel, hebben zij niet begrepen wie Hij bedoelde, maar dachten dat Hij sprak van een vader, dien Hij had in Galilea. Zo worden de eenvoudigste dingen raadselen voor hen, die aan hun vooroordelen blijven vasthouden, voor de blinden zijn dag en nacht gelijk.

2. De reden, waarom de bedreigingen des woords zo weinig indruk maken op het gemoed der zondaren, is dat zij niet verstaan wiens toorn het is, die in hen wordt geopenbaard. Toen Christus hun sprak van de waarheid van Hem, die Hem had gezonden, als ene waarschuwing om bereid te zijn op Zijn oordeel, dat naar waarheid is, hebben zij die waarschuwing in den wind geslagen, omdat zij niet begrepen, wiens oordeel het was, waaraan zij zich blootstelden.

c. Hij verwijst hen naar hun eigen overtuiging hiernamaals, vers 28, 29. Hij bevindt, dat zij Hem niet willen begrijpen, en daarom verschuift Hij het onderzoek tot later, wanneer meer bewijzen voorhanden zullen zijn. Zij, die niet willen zien, zullen zien, Jesaja 26:11. Merk hier nu op hetgeen, waarvan zij eerlang overtuigd zullen worden: Gij zult verstaan, dat Ik die ben, dat Jezus de ware Messias is. Of gij het al of niet voor de mensen wilt erkennen, gij zult het gewaar worden in uw eigen geweten, gij zult de overtuiging van uw geweten wel kunnen smoren, maar niet overbluffen of verijdelen, dat Ik die ben, niet dien gij zegt dat Ik ben, maar dien Ik zeg en verkondig dat Ik ben, namelijk Hij, die komen zou. Te dien einde zullen zij van twee dingen overtuigd worden: Ten eerste. Dat Hij niets deed van zich zelven, niets van zich zelven, als mens, van zich zelven alleen, van zich zelven zonder den Vader, met wie Hij een was. Hiermede doet Hij niets af van Zijn eigen macht, Hij wijst slechts de beschuldiging af van een vals profeet te zijn, want van valse profeten wordt gezegd, dat zij uit hun hart profeteren en hun geest na wandelen. Ten tweede, dat Hij spreekt, gelijk Hij het van Zijn Vader geleerd heeft, dat Hij niet was autodidaktos -zelfonderwezen, maar Theodidaktos - van God geleerd. De leer, die Hij predikte, was het tegenstuk van Gods raad, waarmee Hij volkomen bekend was, kathoos edidaxe, tauta laloo -Ik spreek deze dingen, niet alleen die welke Hij Mij geleerd heeft, maar zoals Hij ze Mij geleerd heeft, met dezelfde Goddelijke kracht en hetzelfde gezag. Wanneer zij hiervan overtuigd zullen zijn: Wanneer gij den Zoon des mensen zult verhoogd hebben, verhoogd aan het kruis, zoals de koperen slang op de stang, Hoofdstuk 3:14, gelijk de offers onder de wet (want Christus is het grote offer), die, wanneer zij geofferd werden, gezegd werden opgeheven te zijn, vandaar dat de brandoffers, de oudste en eerwaardigste van

allen, verheffingen genoemd werden, en in vele andere offers gebruikten zij de betekenisvolle ceremonie van het offer op te heffen, het te bewegen voor het aangezicht des Heeren, en zo was Christus opgeheven, of verhoogd. De uitdrukking kan ook aanduiden, dat Zijn dood Zijne verhoging is geweest. Zij, die Hem ter dood brachten, dachten dat zij hierdoor Hem en Zijn invloed hebben doen zinken, doen nederdalen, maar het bleek van beiden de bevordering, de verhoging te zijn, Hoofdstuk 12:24. Toen de Zoon des mensen gekruisigd was, was de Zoon des mensen verhoogd en verheerlijkt. Christus had Zijn sterven Zijn heengaan genoemd, hier noemt Hij het Zijne verhoging. En evenzo, gelijk de dood der heiligen hun heengaan is uit deze wereld, zo is het ook hun bevordering tot een betere wereld. Let er op, dat Hij van hen, tot wie Hij nu het woord richt, spreekt als van de werktuigen van Zijn dood: wanneer gij den Zoon des mensen verhoogd zult hebben, niet alsof zij de priesters waren, die Hem offerden (neen, dat was Zijn eigen daad, Hij heeft zich zelven geofferd) maar zij zullen Zijne verraders en moordenaars zijn, Handelingen 2:23. Zij hebben Hem verhoogd aan het kruis, maar toen heeft Hij zich zelven verhoogd tot den Vader. Merk op met wat tederheid en zachtmoedigheid Christus hier spreekt, tot hen die, naar Hij met zekerheid wist, Hem ter dood zullen brengen, teneinde ons te leren niemand te haten, niemand enig leed toe te wensen, al hebben wij ook reden te denken, dat zij ons en ons verderf begeren. Christus spreekt hier nu van Zijn dood als van een krachtige overtuiging van het ongeloof der Joden. Als gij den Zoon des mensen zult verhoogd hebben, dan zult gij dit verstaan. En waarom dan? Ten eerste. Omdat zorgeloze, onnadenkende mensen dikwijls pas de waardij der zegeningen leren verstaan als zij ze ontberen, Lukas 17:22. Ten tweede. De schuld hunner zonde van Christus ter dood te brengen zal hun geweten zo doen ontwaken, dat zij er door aangespoord zullen worden om een ernstig onderzoek naar den Zaligmaker in te stellen, en dan zullen zij weten, dat Jezus alleen het was, die hen kon zalig maken. En zo is het ook gebleken, toen hun gezegd werd, dat zij met snode handen den Zone Gods hadden gekruisigd en gedood, riepen zij: Wat zullen wij doen? en toen werd hun te verstaan gegeven, dat deze Jezus Heere en Christus is, Handelingen 2:36. Ten derde. Er zullen zo vele tekenen en wonderen plaatshebben bij Zijn dood en Zijne verhoging van den dood in de opstanding, dat zij een sterker bewijs zullen zijn dat Hij de Messias is, dan allen, die voor dien tijd gegeven waren, en grote scharen werden hierdoor er toe gebracht om te geloven, dat Jezus is de Christus, terwijl zij Hem tevoren hadden tegengestaan. Ten vierde. Door den dood van Christus werd de uitstorting des Geestes verkregen, die de wereld er van zou overtuigen dat Jezus die is, Hoofdstuk 16:7, 8. Ten vijfde. De oordelen, die de Joden over zich brachten door Christus ter dood te brengen, hetwelk de mate hunner ongerechtigheid vol deed worden, waren voor de meest verharden onder hen een sterk bewijs, dat Jezus die was. Christus had die verwoesting dikwijls voorzegd als de rechtvaardige straf voor hun onverwinbaar ongeloof, en toen zij kwam (zie, zij is gekomen), toen konden zij weten, dat er een groot profeet in hun midden geweest is, Ezechiël 33:33. Wat onzen Heere Jezus intussen ondersteund heeft, vers 29:Die Mij gezonden heeft, is met Mij in geheel Mijne onderneming, want de Vader -de Fontein en Oorsprong van deze zaak, van wie, als haar grote Oorzaak en Werker zij komt, "heeft Mij niet alleen gelaten om de zaak af te doen, Hij heeft zich noch aan de zaak, noch aan Mij bij de volvoering er van onttrokken, want Ik doe altijd wat Hem behaaglijk is". Hier is: Ten eerste. De verzekering, die Christus had van Zijns Vaders tegenwoordigheid met Hem, hetgeen beide een Goddelijke kracht insluit, die Hem vergezelt om Hem instaat te stellen tot Zijn werk, en een Goddelijke gunst, Hem betoond, om er Hem in te bemoedigen. Die Mij gezonden heeft is met Mij, Jesaja 42:1, Psalm 89:22. Hierdoor wordt aan ons geloof in Christus een grote vrijmoedigheid bijgezet, en zo kunnen wij steunen en betrouwen op Zijn woord, dat Zijn Vader met Hem was, om het-woord Zijns knechts te bevestigen, Jesaja 44:26. De Koning der koningen vergezelt Zijn Gezant, om van Zijne zending te getuigen en Hem bij te staan in

Zijn bestuur, en Hij heeft Hem nooit allen gelaten, noch eenzaam noch zwak. Dit verergerde ook de boosheid van hen, die Hem tegenstonden, en hierdoor bevonden werden tegen God te strijden. Hoe gemakkelijk zij Hem ook dachten te kunnen verpletteren, laat hen weten, dat Hij gerugsteund wordt door Enen, met wie te strijden voorzeker wel de grootste dwaasheid is.

Ten tweede. De grond dezer verzekerdheid: want Ik doe altijd wat Hem behaaglijk is. Dat is: de grote zaak, waarmee onze Heere Jezus zich voortdurend bezighield, was ene zaak, waarmee de Vader, die Hem gezonden heeft, hogelijk was ingenomen. Geheel Zijne onderneming wordt genoemd het welbehagen des Heeren, Jesaja 53:10. In Zijn bestuur van die zaak was er ook niets, dat Zijn Vader mishaagde, in de volvoering van Zijne opdracht heeft Hij al Zijne instructies stipt opgevolgd, en is er in niets van afgeweken. Sedert den val heeft geen bloot mens zulk een woord kunnen zeggen (want wij struikelen allen in vele) maar onze Heere Jezus heeft Zijn Vader nooit aanstoot gegeven, maar, gelijk Hem betaamde, heeft Hij alle gerechtigheid vervuld. Dit was nodig voor de kracht en waardij van het offer, dat Hij zou opofferen, want indien Hij zelf in enig opzicht den Vader had mishaagd, en aldus voor enigerlei eigen zonde verantwoording had moeten doen, dan zou de Vader geen welbehagen in Hem gehad kunnen hebben als ene verzoening voor onze zonden, maar zulk een priester en zulk een offer betaamde ons, die volkomen rein en zonder gebrek waren. Ook kunnen wij hieruit leren, dat Gods dienstknechten Gods tegenwoordigheid kunnen verwachten, als zij verkiezen en doen de dingen, waartoe Hij lust heeft. Jesaja 66:4, 5.

V. Wij zien hier de goede uitwerking, die deze rede van Christus op sommigen van Zijne hoorders gehad heeft, vers 30. Als Hij deze dingen sprak geloofden velen in Hem. Hoewel zeer velen omkomen in hun ongeloof, is er toch een overblijfsel naar de verkiezing der genade, die geloven tot behouding der ziel. Indien Israël, dat is geheel het volk, niet verzameld wordt, zijn er toch van dezulken, in wie Christus verheerlijkt wordt, Jesaja 49:5. Hierop legt de apostel nadruk, om de verwerping der Joden als niet in strijd te tonen met de beloften aan hun vaderen. Er is een overblijfsel, Romeinen 11:5. De woorden van Christus, inzonderheid Zijne bedreigingen, worden door Gods genade van kracht en uitwerking gemaakt om arme zielen er toe te brengen om in Hem te geloven. Toen Christus hun zei, dat zij, zo zij niet geloofden, sterven zouden in hun zonden, en nooit in den hemel zouden komen, dachten zij, dat het tijd was om eens uit hun ogen te zien, Romeinen 1:16, 18. Soms is er een grote en krachtige deur geopend, zelfs waar vele tegenstanders zijn. Christus zal Zijn arbeid voortzetten, al is het ook dat de heidenen woeden. Soms behaalt het Evangelie grote overwinningen waar het tegenstand ontmoet. Laat dit de dienstknechten Gods bemoedigen om het Evangelie te prediken, al is het ook in veel strijds, want hun arbeid zal niet ijdel zijn. Velen kunnen in het verborgen tot God gebracht worden door die pogingen, welke door mensen van een verborgen zin openlijk tegengestaan en tegengesproken worden. In zijne lezing over deze woorden uit Augustinus den liefdevollen wens: Utinam et, me loquenti, multi credant, non in me, sed mecum in eo Ik wens, dat, als ik spreek, velen mogen geloven, niet in mij, maar met mij in Hem."

Johannes 8:31-37

In deze verzen hebben wij:

I. Een troostrijke leerstelling betreffende de geestelijke vrijheid van Christus' discipelen ter bemoediging van die Joden, welke geloofden. Wetende dat Zijne leer op sommigen Zijner hoorders werking begon te oefenen, en bespeurende dat er kracht van Hem was uitgegaan, wendde Christus zich in Zijne rede af van de trotse Farizeeën, en richtte zich tot deze zwakke gelovigen. Na toorn te hebben aangekondigd over hen, die verhard waren in ongeloof, sprak Hij van vertroosting tot de zwakke Joden, die in Hem geloofden. Zie hier:

1. Hoe genadig de Heere Jezus hen aanziet, die beven voor Zijn woord en bereid zijn het aan te nemen. Hij heeft iets te zeggen tot hen, die oren hebben om te horen, en Hij zal hen niet voorbijgaan, die zich op Zijn weg stellen, zonder tot hen te spreken.

2. Met hoeveel zorg Hij het begin der genade kweekt en koestert, en hen tegemoet gaat, die zich tot Hem begeven. Deze Joden, die geloofden, waren slechts zwak, maar Christus heeft hen daarom niet verstoten of afgewezen, want Hij vergadert de lammeren in Zijne armen. Als het geloof nog in zijne kindsheid is, heeft Hij knieën om het te ondersteunen, voedt Hij het als met moedermelk, opdat het niet terstond na de geboorte zal sterven. In hetgeen Hij tot hen zei, hebben wij twee dingen, die Hij zegt tot allen, die te eniger tijd in Hem zullen geloven:

a. Wat de aard is van een waren discipel van Christus: Indien gijlieden in Mijn woord blijft, zo zijt gij waarlijk Mijne discipelen. Toen zij in Hem geloofden als den groten profeet, hebben zij zich er toe gesteld om Zijne discipelen te zijn. Bij hun intrede nu in Zijne school, heeft Hij als regel vastgesteld, dat Hij niemand als Zijne discipelen zal erkennen, dan hen, die in Zijn woord zullen blijven. Hierin ligt opgesloten, dat er velen zijn, die belijden discipelen van Christus te wezen, die niet waarlijk Zijne discipelen zijn, maar het slechts zijn in naam. Het is van het grootste belang voor hen, die niet sterk zijn in het geloof, wèl toe te zien, dat zij gezond zijn in het geloof, zodat zij, hoewel gene discipelen van de hoogste klasse in de school van Christus, toch waarlijk Zijne discipelen zijn Zij, die Christus' discipelen willen wezen, moeten weten-het moet hun gezegd worden- dat zij beter doen met niet tot Hem te komen, tenzij dan met het vaste besluit om door Gods genade bij Hem te blijven. Laat hen, die er aan denken om met Christus in verbond te komen, er niet aan denken om zich de macht tot herroepen voor te behouden. Kinderen worden naar school gezonden, en jonge lieden in de leer gedaan voor het een of ander beroep, slechts voor enige jaren, maar zij alleen zijn Christus' eigen, die bereid zijn om levenslang aan Hem verbonden te wezen. Alleen zij, die blijven in Christus' woord, zullen aangenomen worden als waarlijk Zijne discipelen te zijn, die altijd en in alles zonder partijdigheid Zijn woord aanhangen, en er, zonder er van af te vallen, bij blijven. Het is menein -te blijven in Christus' woord, zoals een mens in zijn huis blijft, waar hij zijn middelpunt vindt, zijne rust en zijne toevlucht. Wij moeten het woord voortdurend raadplegen, er steeds ons leven en onze handelingen naar inrichten. Als wij ten einde toe discipelen blijven, dan, maar ook niet anders, betonen wij ons waarlijk discipelen te zijn.

b. Het voorrecht van een waar discipel van Christus. Er worden hier twee dierbare beloften gegeven aan hen, die zich aldus als ware discipelen betonen, vers 32. Gij zult de waarheid verstaan. Gij zult al die waarheid kennen, die u nuttig en nodig is te kennen, en zult meer bevestigd worden in het geloof

er aan, gij zult er de zekerheid en ontwijfelbaarheid van kennen. Zelfs zij, die oprechte gelovigen en ware discipelen zijn, kunnen omtrent vele dingen, die zij behoren te weten, in duisternis zijn. Gods kinderen zijn slechts kinderen, spreken en verstaan als kinderen. Indien wij niet behoefden onderwezen te worden, wij zouden gene discipelen behoeven te zijn. Het is een zeer groot voorrecht de waarheid te kennen, de bijzondere waarheden te kennen, die wij moeten geloven in haar onderling verband, en de gronden van ons geloof, -te weten wat waarheid is, en waaruit blijkt, dat het waarheid is. Het is een genaderijke belofte van Christus aan allen, die in Zijn woord blijven, dat zij de waarheid zullen kennen voorzover zij hun nodig en nuttig is. Christus' leerlingen kunnen er van verzekerd wezen, dat zij goed onderwezen zullen worden.

De waarheid zal u vrijmaken. Dat is: Ten eerste. De waarheid, door Christus onderwezen, heeft de strekking om de mensen vrij te maken, Jesaja 61:1. De rechtvaardigmaking maakt ons vrij van de schuld der zonde, waardoor wij voor het gericht Gods gedaagd waren en gebonden lagen onder vreze en verschrikking. De heiligmaking maakt ons vrij van de slavernij van het bederf, waardoor wij teruggehouden werden van dien dienst, die volkomen vrijheid is, en gedwongen werden tot dien, welke volkomen slavernij is. De Evangeliewaarheid bevrijdt ons van het juk der ceremoniële wet en den nog zwaarder last van de inzettingen der ouden. Zij maakt ons vrij van onze geestelijke vijanden, vrij in den dienst van God, vrij om te genieten van de voorrechten der kinderen, en vrij voor het Jeruzalem, dat van Boven is en vrij is. Ten tweede. Het kennen en geloven van deze waarheid maakt ons vrij van vooroordelen, dwalingen en verkeerde begrippen, die meer dan iets anders de ziel verslaven en verstrikken, vrij van de heerschappij van hartstocht en lust, en de ziel wordt hersteld in het bestuur over zich zelve, door haar onder de gehoorzaamheid aan haren Schepper te brengen. Door de waarheid van Christus toe te laten in het licht en de kracht, wordt de geest ten zeerste verruimd, wordt er lucht en ruimte aan gegeven, wordt hij ver opgeheven boven de dingen der zinnen, en nooit handelt hij met zo wezenlijke vrijheid, als wanneer hij handelt onder het gebod Gods, 2 Corinthiërs 3:17. De vijanden van het Christendom maken aanspraak op vrij denken, terwijl diegenen werkelijk het vrijst zijn in denken en redeneren, die geleid worden door geloof, en diegenen mensen zijn van vrije gedachte, wier gedachten gevangen en tot de gehoorzaamheid van Christus gebracht worden.

II. De aanstoot, genomen aan deze leer, door de vleselijk-gezinde Joden, en hun bezwaar er tegen. Hoewel het ene leer was, die een blijde boodschap bevatte van vrijheid voor de gevangenen, hebben zij er toch vittende aanmerkingen op gemaakt, vers 33. De Farizeeën misgunden dit troostrijke woord aan hen, die geloofden, de bijstanders, die part noch deel aan deze zaak hadden, dachten dat hun smaadheid was aangedaan door dit genaderijke voorrecht van vrijheid, toegezegd aan hen, die geloven, daarom hebben zij Hem met veel hoogmoed en afgunst geantwoord: Wij, Joden, zijn Abrahams zaad, en dus vrij-geboren, en onze geboorterechtsvrijheid hebben wij niet verloren. Wij hebben nooit iemand gediend, hoe zegt gij dan tot ons, Joden: Gij zult vrij worden? Zie hier:

1. Wat het was, dat hen griefde: het was een wenk, opgesloten in deze woorden: Gij zult vrij worden, alsof de Joodse kerk en natie in enigerlei dienstbaarheid verkeerde, hetgeen ene smaadheid was voor de Joden in het algemeen, alsof alleen, die niet in Christus geloofden, in deze dienstbaarheid bleven, hetgeen ene smaadheid was voor de Farizeeën in het bijzonder. De voorrechten der gelovigen maken de afgunst en kwelling uit van de ongelovigen, Psalm 112:10.

2. Wat zij hiertegen aanvoerden. Terwijl Christus te kennen gaf, dat zij nodig hadden vrijgemaakt te worden, zeggen zij: "Wij zijn Abrahams zaad, en Abraham was een vorst en groot man. Hoewel wij in Kanaän wonen, zijn wij toch gene nakomelingen van Kanaän, en liggen niet onder zijn oordeel, een knecht der knechten zal hij zijn. Het is iets gans gewoons, dat een diep-gezonken en vermolmend geslacht roemt op de heerlijkheid en waardigheid zijner voorouders, en ere wil ontlenen aan den naam, dien zij tot schande zijn, zo deden ook hier de Joden. Maar dit was nog niet alles. Abraham was in verbond met God, en in zijn recht waren het ook zijne kinderen, Romeinen 11:28. Dit verbond nu heeft hun ongetwijfeld voorrechten verleend, onbestaanbaar met een toestand van slavernij, Romeinen 9:4. En daarom dachten zij, dat zij zo groot ene soms gelds, als zij het geloof in Christus achtten te zijn, niet nodig hadden, om dezen vrijdom te verkrijgen, daar zij reeds vrij-geboren waren. Het is de gewoonte, fout en dwaasheid van hen, die vrome ouders en een Godvruchtige opvoeding hebben gehad, om op hun voorrecht te vertrouwen, en er op te roemen, alsof dit het gebrek aan wezenlijke heiligheid kon vergoeden. Zij waren Abrahams zaad, maar wat zal hun dit baten, nu wij iemand in de hel zien, die Abraham vader noemt? Zaligmakende weldaden gaan niet, evenals gewone voorrechten, door erfrecht over op ons en onze nazaten, ook kan gene afkomst ons recht geven op den hemel, en evenmin kunnen wij door onzen stamboom op te sporen ons recht als erfgenaam laten gelden. Ons recht wordt zuiver en alleen verkregen, gekocht, niet door ons zelven, maar door onzen Verlosser, onder zekere voorwaarden en bepalingen, die wij moeten nakomen, want zo wij ze niet nakomen zal het ons van generlei nut zijn Abrahams zaad te wezen. Zo zijn er velen, die, wanneer men bij hen aandringt op de noodzakelijkheid der wedergeboorte, er zich afmaken met: "Wij zijn de kinderen der kerk, leden der gemeente", maar zij zijn niet allen Israël, die uit Israël zijn.

b. Wij hebben nooit iemand gediend. Merk nu op: Hoe vals dit beweren was. Het verwondert mij, hoe zij de stoutmoedigheid konden hebben om ten aanhore ener vergadering iets te zeggen, dat zo blijkbaar onwaar was. Is het zaad Abraham's niet in dienstbaarheid geweest bij de Egyptenaren? Waren zij niet dikwijls in dienstbaarheid geweest bij de naburige volken in den tijd der richteren? Zijn zij niet zeventig jaren in gevangenschap geweest in Babylon? Ja meer, waren zij niet op dit eigen ogenblik schatplichtig aan de Romeinen, en, hoewel niet in persoonlijke, maar toch wel in nationale dienstbaarheid aan hen, zuchtten zij niet om van hen bevrijd te worden? En toch, om Christus het hoofd te bieden, hebben zij de onbeschaamdheid te zeggen: Wij hebben nooit iemand gediend. Aldus wilden zij Christus blootstellen beide aan de kwaadwilligheid der Joden, die zeer naijverig waren voor de eer hunner vrijheid, en der Romeinen, die niet geacht wilden worden de volken, die zij overwonnen, in slavernij te brengen. Hoe dwaas de toepassing was. Christus had gesproken van ene vrijheid, waarmee de waarheid hen vrij zou maken, die dus bedoeld moet zijn van een geestelijke vrijheid, want, gelijk de waarheid ene verrijking is van den geest, zo is zij er ook de vrijmaking van, en de losmaking uit de gevangenschap van dwaling en vooroordeel. En toch pleiten zij tegen de aanbieding van geestelijke vrijheid, dat zij nooit in lichamelijke dienstbaarheid geweest zijn, alsof, omdat zij nooit een mens gediend hebben, zij daarom ook gene lusten gediend hadden. Vleselijke mensen bespeuren geen ander leed, dan waardoor het lichaam aangedaan wordt, of waardoor schade wordt toegebracht aan hun wereldse zaken. Spreek hun van inbreuk op hun burgerlijke vrijheid en hun eigendom, -spreek hun van schade, toegebracht aan hun landerijen of aan hun huizen-en zij verstaan u zeer goed, en zullen u een verstandig antwoord geven, de zaak raakt hen. Spreek hun nu echter van de dienstbaarheid onder de zonde, de gevangenschap onder Satan, en van de vrijheid door Christus, -spreek hun van onrecht, gedaan aan hun kostelijke ziel, en het gevaar voor hun eeuwig welzijn-en gij brengt enige vreemde dingen voor hun oren, zij zeggen er van

(zoals zij zeiden, Ezechiël 49): Is hij niet een dichter van gelijkenissen? Het geleek zeer veel op de grove vergissing van Nicodemus omtrent het wedergeboren worden.

III. Onzes Heilands rechtvaardiging van Zijne leer tegen deze tegenwerpingen, en de nadere verklaring er van, vers 34-37, waar Hij deze vier dingen doet:

1. Hij toont aan, dat in weerwil van hun burgerlijke vrijheden, en niettegenstaande hun lidmaatschap der kerk, het toch mogelijk was, dat zij in een staat van dienstbaarheid verkeerden, vers 34: Een iegelijk, die de zonde doet, al is hij ook van het zaad Abrahams, is een dienstknecht der zonde. Merk op, dat Christus hun niet het onware van hun beweren verwijt, hun ook niet van hun tegenwoordige dienstbaarheid spreekt, maar hetgeen Hij tot hun stichting gezegd had, nader verklaart. Aldus behoren Evangeliedienaren met zachtmoedigheid hen te onderwijzen, die hen tegenstaan, opdat zij wederom ontwaken mogen uit den strik, maar hen niet door drift of hartstocht er toe te brengen, om er hoe langer hoe meer in verward te geraken. Nu is hier:

a. De inleiding zeer plechtig: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u", een indrukwekkende verzekering, die onze Heiland dikwijls gebruikt heeft om eerbiedige aandacht en gerede instemming te verkrijgen. De uitdrukking, door de profeten gebruikt, was: Zo spreekt de Heere, want zij zijn als dienstknechten getrouw geweest, maar Christus, als Zoon, spreekt in Zijn eigen naam: Ik zeg u, Ik, de Amen, de getrouwe Getuige, Hij staat er borg voor met Zijne waarheidsliefde. "Ik zeg u, die roemt Abrahams zaad te zijn, alsof dit u zou sparen of behouden."

b. De waarheid is van algemeen belang, hoewel zij hier bij een bijzondere gelegenheid wordt uitgesproken: een iegelijk, die de zonde doet, is een dienstknecht der zonde, en heeft er zeer dringend behoefte aan om vrijgemaakt te worden. Een toestand van zonde is een toestand van slavernij. Zie nu wie het is, wie dit brandmerk wordt ingedrukt- hij, die de zonde doet -pas ho poioon hamartian een iegelijk, die zonde maakt. "Er is geen mens rechtvaardig op aarde, die goed doet en niet zondigt", toch is niet ieder die zondigt een dienstknecht der zonde, want dan zou God gene dienstknechten hebben, maar hij, die zonde maakt, die de zonde kiest, die aan den weg der boosheid de voorkeur geeft boven den weg der heiligheid, Jeremia 44:16, 17, - die een verbond maakt met de zonde, ene overeenkomst met haar aangaat, er zich aan huwt, er berekeningen mede maakt, er voorziening mede maakt voor het vlees, en ongerechtigheid bedenkt, -die van de zonde ene gewoonte maakt, die naar het vlees wandelt, en van de zonde een winstgevend bedrijf maakt. Zie welk brandmerk het is, dat Christus hun indrukt, die aldus de zonde doen. Hij schandvlekt hen, hecht hun het kenmerk aan van slavernij. Zij zijn dienstknechten der zonde, gevangen onder de schuld der zonde, onder de macht er van, onder de zonde besloten, onderworpen aan de macht der zonde. Hij is een dienstknecht der zonde, dat is: hij maakt zich tot een dienstknecht der zonde, en wordt ook aldus geacht te zijn, hij heeft zich verkocht om te doen dat kwaad is, zijne lusten stellen hem de wet, hij is tot hun dienst en is zijn eigen meester niet. Hij doet het werk der zonde, ondersteunt hare belangen, en neemt hare bezoldiging aan, Romeinen 6:16.

2. Hij toont hun, dat hun hebben van ene plaats in het huis Gods hun geen recht geeft op het erfdeel der kinderen, daar zij nog in een staat van dienstbaarheid verkeren, want, vers 35, de dienstknecht, hoewel hij voor ene wijle in het huis is, slechts een dienstknecht zijnde, blijft hij er toch niet eeuwiglijk. Dienstknechten, (zeggen wij) zijn gene erfgenamen, zij zijn slechts tijdelijk, maar de zoon des huizes blijft er eeuwiglijk. Dit nu wijst:

a. in de eerste plaats op de verwerping der Joodse kerk en natie. Israël is Gods zoon geweest, Zijn eerstgeborene, maar zij zijn allerellendigst ontaard tot een slaafse gezindheid, zij waren verslaafd aan de wereld en het vlees, en daarom, hoewel zij zich krachtens hun geboorterecht veilig waanden voor hun kerklidmaatschap, zegt Christus hun, dat zij, zich zelven tot dienstknechten gemaakt hebbende, niet eeuwiglijk in het huis zullen blijven. Door het Evangelie van Christus, dat vrijheid verkondigde, tegen te staan, en het Sinaïtische verbond, dat dienstbaarheid teweegbracht, aan te hangen, nadat het daarvoor bestemde tijdperk ten einde was, is Jeruzalem met hare kinderen in dienstbaarheid gekomen, Galaten 4:24, 25, en daarom werd zij van haar kerklidmaatschap ontzet, en werd zij, evenals de zoon der dienstbare, uitgeworpen, Genesis 21:14. Chrysostomus geeft aan die schriftuurplaats dezen zin: "Denkt niet door de ceremoniën van de wet van Mozes vrijgemaakt te worden van de zonde, want Mozes was slechts een dienstknecht, en had niet het blijvende gezag in de kerk, dat de Zoon had, maar indien de Zoon u vrijmaakt, dan is het wel", vers 36. Maar:

b. het ziet voorts op de verwerping van allen, die de dienstknechten zijn der zonde en de aanneming tot kinderen Gods niet ontvangen, deze onnutte dienstknechten kunnen voor ene wijle in Gods huis blijven, maar toch komt er een dag, wanneer de kinderen der dienstmaagd van de kinderen der vrije onderscheiden zullen worden. Alleen ware gelovigen, die de kinderen zijn der belofte en van het verbond, worden geacht vrij te zijn, en zullen, gelijk Izaak, eeuwig in het huis blijven: zij zullen een nagel hebben in de heilige plaats op aarde, Ezra 9:8, en woningen in de heilige plaats in den hemel, Hoofdstuk 14:2.

3. Hij toont hun den weg ter bevrijding uit dezen staat der dienstbaarheid tot de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods, Romeinen 8:21. Treurig is de toestand van hen, die dienstknechten zijn der zonde, maar Gode zij dank, hij is niet hulpeloos en niet hopeloos. Gelijk het het voorrecht is van al de kinderen van het gezin, en hun waardigheid boven de dienstknechten, dat zij voor eeuwig in het huis blijven, zo heeft Hij, die de Zoon is, de eerstgeborene onder vele broederen en de erfgenaam van alle dingen, de macht zowel tot vrijmaking als van aanneming, vers 36:Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn. In het Evangelie biedt Jezus Christus ons onze vrijheid aan, Hij heeft de macht om vrij te maken. Om gevangenen in vrijheid te stellen, dit doet Hij in de rechtvaardigmaking, door onze schuld te voldoen (op welke schuldvoldoening de Evangelie-aanbieding gegrond is, die voor allen een voorwaardelijke acte van straffeloosheid is, en voor alle ware gelovigen ene acte van volstrekte kwijtschelding) en voor onze schulden, voor welke de wet ons gevangen hield. Als onze Borg, maakt Hij ene schikking met den schuldeiser, voldoet Hij aan den eis der geschonden gerechtigheid met meer dan het evenwaardige, neemt de verbintenis en het oordeel in Zijn eigen handen, en geeft ze als voldaan (gekwiteerd) aan allen, die Hem door geloof en door bekering (als ik dit eens zo mag uitdrukken) ene tegenverzekering, of waarborg geven, Zijne eer ongeschonden te houden, en aldus zijn zij dan vrijgemaakt. Van de schuld, en van elk deel er van zijn zij voor altijd ontheven, zij is hun gans en al kwijtgescholden, een algemeen ontslag van rechtsvervolging wegens alle daden en alle eisen, is verzegeld, terwijl tegen hen, die deze voorwaarden weigeren aan te nemen, de waarborgen in des Verlossers bezit blijven en van volle kracht zijn. Hij heeft de macht geboren slaven te bevrijden, en dat doet Hij door de heiligmaking. Door de krachtige argumenten van Zijn Evangelie en de machtige werkingen van Zijn Geest verbreekt Hij de kracht van het bederf in de ziel, herstelt Hij de verstrooide krachten van verstand en deugd, en versterkt Hij Gods invloed tegen de zonde en tegen Satan, en zo is de ziel dan vrijgemaakt. Hij heeft de macht vreemdelingen burgerrecht te verlenen, en dat doet Hij in de aanneming. Dit is wederom ene daad van genade, wij hebben niet slechts vergiffenis ontvangen, zijn

niet slechts genezen, maar bevorderd, er is ons ene oorkonde van voorrechten geschonken, zowel als van vergeving, en aldus maakt de Zoon vrije burgers van het priesterlijk koninkrijk, het heilig volk, het nieuwe Jeruzalem. Zij, die door Christus vrijgemaakt worden, zijn waarlijk vrij. Het is niet alêthoos, het woord, dat gebruikt is, vers 31, voor waarlijk discipelen, maar ontoos -wezenlijk. Het geeft te kennen: De waarheid en zekerheid der belofte, de vrijheid, waarop de Joden roemden, was een denkbeeldige vrijheid, zij roemden over een valse gift, maar de vrijheid, die Christus geeft, is iets zekers, iets werkelijks, en heeft wezenlijke uitwerkselen. De dienstknechten der zonde beloven zich vrijheid, en beelden zich in vrij te zijn, als zij de banden van den Godsdienst hebben verbroken, maar zij misleiden zich zelven. Niemand anders is waarlijk vrij dan zij, die door Christus vrijgemaakt zijn. Het duidt de zeer bijzondere voortreffelijkheid aan van de beloofde vrijheid, het is ene vrijheid, die dien naam verdient. Bij haar vergeleken, zijn alle andere vrijheden niet beter dan slavernij, zo zeer strekt zij tot eer en voordeel van hen, die er door vrijgemaakt zijn. Het is een heerlijke vrijheid. Het is datgene wat is (dat is de betekenis van ontoos), het is bestendig, Spreuken 8:21, terwijl de dingen dezer wereld schaduwen zijn, die voorbijgaan. Hij past dit toe op deze ongelovige, haarklovende Joden in antwoord op hun roemen op hun verwantschap aan Abraham, vers 37:Ik weet, dat gij Abrahams zaad zijt, maar gij zoekt Mij te doden, en daarom hebt gij de ere verbeurd van uwe betrekking tot Abraham, want Mijn woord heeft in u gene plaats. Merk hier op, dat:

a. De waardigheid hunner afkomst erkend wordt: Ik weet, dat gij Abrahams zaad zijt, iedereen weet dit, en het is u tot eer. Hij erkent wat waar is, en in wat onwaar was in hetgeen zij zeggen (dat zij nooit iemand gediend hebben) spreekt Hij hun niet tegen, want Hij streefde er naar hun nuttig te wezen, niet hen te prikkelen, en daarom zei Hij wat hun welgevallig was: Ik weet, dat gij Abrahams zaad zijt. Zij roemden op hun afkomst van Abraham, als op iets, dat waardigheid bijzette aan hun naam, een zeer eervolle onderscheiding voor hen was, terwijl het in werkelijkheid hun misdaden slechts verzwaarde, hen bij uitstek zondig maakte. Uit hun eigen mond zal Hij de verwaande, roemzuchtige geveinsden oordelen, die zich verheffen op hun maagschap en opvoeding. "Zijt gij Abrahams zaad? Waarom hebt gij dan zijn geloof en zijne gehoorzaamheid niet nagevolgd?"

b. Hoe hun wijze van doen gans niet in overeenstemming was met deze waardigheid: Maar gij zoekt Mij te doden. Zij hadden het onderscheidene malen beproefd, en waren het nu ook van plan, hetgeen weldra bleek, vers 59, toen zij stenen opnamen, dat zij ze op Hem wierpen. Christus kent al de boosheid, niet slechts, die de mensen doen, maar die zij voornemens zijn te doen. Een onschuldig man te willen doden is voorzeker wel een zeer grote misdaad, maar den dood te zoeken van Hem, die de Koning is der koningen, was ene misdaad, waarvan het snode en gruwelijke niet onder woorden is te brengen.

c. De reden van die onbestaanbaarheid. Waarom zijn zij, die Abrahams zaad waren, zo ontzettend gekant tegen het beloofde Zaad Abrahams, in wie zij en alle geslachten der aarde gezegend zouden worden? Onze Heiland zegt hun hier: Het is omdat Mijn woord in u gene plaats heeft, ou choorei en humin. Non capit in vobis, zoals de Vulgata het heeft. "Mijn woord maakt op u geen indruk, gij hebt er gene neiging, geen smaak voor, andere dingen gevallen u meer". Of: "het heeft geen vat op u." Sommigen lezen hier: "Mijn woord dringt niet tot u door". Het kwam neer als de regen, maar het kwam op hen als de regen op ene rots, waar langs hij afloopt, het zonk niet in hun hart, zoals de regen op den beploegden grond. De Syrische overzetting geeft deze lezing: "Omdat gij niet berust in Mijn woord, zijt gij niet overtuigd van de waarheid er van, het kostelijke er van treft u niet, doet u geen genoegen. Onze overzetting is veelzeggend: het heeft in u gene plaats. Zij zochten Hem te

doden, en Hem aldus voor goed tot zwijgen te brengen, niet omdat Hij hun enig kwaad gedaan heeft, maar omdat zij de overtuigende, gebiedende kracht van Zijn woord niet konden dragen. De woorden van Christus behoren ene plaats in ons te hebben, de innerlijkste en voornaamste plaats in ons hart, -ene woonplaats, het moet tehuis in ons wezen, niet als een vreemde of bijwoner, ene werkplaats, het moet in ons kunnen werken, de zonde naar buiten werken, en de genade naar binnen, het moet een besturende plaats in ons hebben, zijn plaats moet wezen op den troon, het moet rijkelijk in ons wonen. Er zijn velen, die den godsdienst belijden, maar in wie het woord van Christus gene plaats heeft, zij gunnen het gene plaats, want zij beminnen het niet. Satan doet al het mogelijke om het van zijne plaats te dringen, en andere dingen nemen dan de plaats in, die het in ons moest hebben. Waar het woord van God gene plaats heeft, kan men niets goeds verwachten, want daar is plaats voor alle boosheid. Indien de onreine geest het hart ledig vindt van Christus' woord, dan gaat hij in en woont aldaar.

Johannes 8:38-47

Hier zijn Christus en de Joden nog altijd in geschil. Hij zet er zich toe hen te overtuigen en te bekeren, terwijl zij er zich toe blijven zetten Hem tegen te spreken en tegen te staan.

I. Hij schrijft het verschil tussen Zijne gevoelens en de hun toe aan hun verschillenden oorsprong, vers 38. Ik spreek wat Ik bij Mijn Vader gezien heb, gij doet dan ook wat gij bij uw vader gezien hebt. Hier wordt gesproken van twee vaders, overeenkomstig de twee geslachten, waarin de kinderen der mensen verdeeld zijn-God en den duivel, en ongetwijfeld zijn deze twee het tegenovergestelde van elkaar.

1. Christus' leer was van den hemel, zij was het afschrift van de raadsbesluiten der oneindige wijsheid en naar de bedoelingen der eeuwige liefde.

a. Ik spreek wat Ik gezien heb. Wat Christus ons ontdekt heeft van God en van een andere wereld is niet gegrond op gissingen, of op horen zeggen, maar op waarneming der ogen, zodat Hij volkomen bekend was met den aard, en verzekerd was van de waarheid van al wat Hij zei. Hij, die gegeven is om een getuige des volks te wezen, is een ooggetuige, en dus onwraakbaar.

b. Het is wat Ik bij Mijn Vader gezien heb. De leer van Christus was niet een schijnbaar aannemelijke onderstelling, ondersteund door waarschijnlijke argumenten, maar een nauwkeurig tegenstuk van de onbetwistbare waarheden, die in den eeuwigen Geest woonden. Het was niet slechts wat Hij van Zijn Vader had gehoord, maar wat Hij bij Hem heeft gezien, toen "de raad des vredes tussen die beiden was." Mozes sprak wat hij van God had gehoord: maar het aangezicht Gods mocht hij niet zien. Paulus is in den derden hemel geweest, maar wat hij daar gezien heeft, kon hij, mocht hij, niet uitspreken, want het was Christus' voorrecht om te hebben gezien wat Hij sprak, en te spreken wat Hij had gezien.

2. Hun doen was van de hel. "Gij doet wat gij bij uw vader gezien hebt. Door uwe werken toont gij wie uw vader is, want het is duidelijk op wie gij gelijkt, en dus gemakkelijk uwe afkomst te ontdekken". Gelijk een kind, dat door zijn vader is opgevoed, zijns vaders woorden en manieren leert, hem gelijkt door navolging en door natuurlijke geaardheid, zo hebben deze Joden door hun boosaardigen tegenstand van Christus en het Evangelie zich den duivel zo gelijk gemaakt, alsof zij hem zich zeer zorgvuldig als model voor hun ogen gesteld hadden.

II. Hij ontneemt hun hun roem op hun betrekking tot Abraham en tot God als hun vaders, en toont aan hoe ijdel en vals hun beweren is.

1. Zij beroepen zich op hun betrekking tot Abraham, en Hij dient hun van antwoord.

Zij zeiden tot Hem: Abraham is onze vader, vers 39. Hiermede bedoelden zij:

a. Zich zelven te eren, zich groot en achtbaar voor te doen. Zij hadden de vernedering vergeten hun toegebracht, door de erkenning, Deuteronomium 26:5. Mijn vader was een bedorven Syriër, en den last, aangevoerd tegen hun ontaarde voorvaderen (in wier voetstappen zij wandelden, en niet in die van den eersten grondlegger van het geslacht). Uw vader was een Amoriet en uwe moeder een

Hetietische, Ezechiël 16:3. Gelijk de ontaarde, uitstervende geslachten het meest op hun stamboom roemen, zo laten zich ook kerken, die gans verdorven zijn, voorstaan op hare oudheid en de voortreffelijkheid van hare stichters.

b. Zij bedoelden een blaam te werpen op Christus, alsof Hij zich minachtend uitliet over Abraham, toen Hij sprak van hun vader als van een, van wie zij kwaad geleerd hadden. Christus werpt hun pleitgrond omver, toont er door een duidelijk, klemmend argument het ijdele van aan: "Abrahams kinderen zullen Abrahams werken doen, maar gij doet Abrahams werken niet, dus zijt gij Abrahams kinderen niet." De stelling is duidelijk. Indien gij Abrahams kinderen waart, zulke kinderen van Abraham, als die hun recht kunnen laten gelden om deel te hebben aan het verbond, dat met hem was gemaakt en met zijn zaad, en dat u inderdaad een ere zou zijn, dan zoudt gij Abrahams werken doen, want alleen over diegenen van Abrahams huis, die den weg des Heeren zouden houden, zoals Abraham hem gehouden heeft, zou God brengen hetgeen Hij over hem gesproken heeft, Genesis 18:19. Alleen diegenen worden gerekend Abrahams zaad te zijn, aan wie de beloften toekomen, die in de voetstappen treden van zijn geloof en zijne gehoorzaamheid, Romeinen 4:12. Hoewel de Joden hun geslachtsregisters hadden en ze heel nauwkeurig bijhielden, konden zij er hun betrekking tot Abraham niet in dier voege uit bewijzen, om er het voorrecht van den voorwaardelijken erfovergang door te verkrijgen, tenzij zij wandelden in dezelfden geest, dezelfde gezindheid. De betrekking van Godvruchtige vrouwen tot Sara wordt alleen hierdoor bewezen-welker dochters gij geworden zijt, als gij weldoet, 1 Petrus 3:6. Zij, die zich als Abrahams zaad willen betonen, moeten niet slechts Abrahams geloof hebben, maar ook Abrahams werken doen, Jakobus 2:21, 22. Zij moeten komen op Gods roepstem, zoals hij op Gods roepstem is gekomen-zij moeten God volgen, wáár Hij hen ook henen leidt, -zij moeten het dierbaarste wat zij hebben voor Hem kunnen overgeven-zij moeten vreemdelingen en bijwoners zijn in deze wereld, -zij moeten de aanbidding Gods handhaven in hun gezin, en altijd in oprechtheid wandelen voor Zijn aangezicht, want dat zijn Abrahams werken geweest. Even juist en helder is ook de onderstelling: Gij doet de werken niet van Abraham, want gij zoekt Mij te doden, een mens, die u de waarheid gesproken heb, welke Ik van God gehoord heb. Dat deed Abraham niet, vers 40.

Ten eerste. Hij toont hun wat hun werk was, hun tegenwoordig werk, waarmee zij zich nu bezighielden, zij zochten Hem te doden, en drie dingen worden aangevoerd om hun zondig voornemen te verzwaren: -Zij waren zo onnatuurlijk, dat zij een mens naar het leven stonden, een mens gelijk zij, been van hun been, en vlees van hun vlees, die hun geen kwaad had gedaan, noch hun reden had gegeven tot toorn. Gijlieden sticht kwaad aan tegen een man, Psalm 62:4.

2. Zij waren zo ondankbaar, dat zij iemand het leven zochten te benemen, die hun de waarheid had gezegd, hun niet alleen geen leed had toegebracht, maar hun de grootste goedheid had bewezen, hen niet slechts niet door een leugen had misleid, maar hen in de allernoodzakelijkste en gewichtigste waarheden had onderwezen, was Hij dan daarom hun vijand geworden?

3. Zij waren zo ongodvruchtig, dat zij iemand zochten te doden, die hun de waarheid had gezegd, welke Hij van God gehoord had, iemand, die een bode was, door God tot hen gezonden, zodat hun aanslag tegen Hem ene daad was van boosaardigheid tegen God. Dat was hun werk, en zij volhardden er in.

Ten tweede. Hij toont hun, dat dit aan gene kinderen van Abraham betaamde, want Abraham deed dat niet.

1. Hij deed niets, dat hierop gelijkt. Hij was vermaard om zijne menslievendheid, getuige de bevrijding der gevangenen, en om zijne Godsvrucht, getuige zijne gehoorzaamheid aan het hemels gezicht bij vele gelegenheden. Abraham geloofde God, zij waren hardnekkig in ongeloof. Abraham volgde God, zij streden tegen Hem, zodat hij niets van hen weet, hen niet kent, zij waren hem zozeer ongelijk! Jesaja 63:16, zie Jeremia 22:15-17.

2. Hij zou aldus niet gedaan hebben, indien hij nu had geleefd, of indien Ik in zijn tijd op aarde geweest was. Hoc Abraham non fecisset - Hij zou dat niet gedaan hebben -aldus lezen sommigen den tekst. Aldus behoren wij ons van alle boosheid weg te redeneren: zouden Abraham, en Izaak en Jakob dat gedaan hebben? Wij kunnen niet verwachten ooit bij of met hen te zullen zijn, indien wij hun nooit gelijk zijn. De gevolgtrekking volgt gans natuurlijk, vers 41:"Waarop gij ook roemt, en waarop gij ook aanspraak maakt, Abrahams kinderen zijt gij niet, gij bewijst u tot een ander geslacht te behoren, vers 41, er is een vader, wiens werken gij doet, van wiens geest gij zijt, en dien gij gelijkt." Hij zegt nu nog niet duidelijk, dat Hij den duivel bedoelt, totdat zij Hem door hun voortdurende vitterijen, als het ware, dwingen, om zich duidelijk uit te spreken, hetgeen ons leert om zelfs slechte mensen met beleefdheid te bejegenen, en niet al te haastig datgene van hen te zeggen, of tot hen te zeggen, hetgeen wel waar is, maar hard klinkt. Hij beproefde, of zij hun eigen geweten uit hetgeen Hij gezegd had zouden laten afleiden, dat zij de kinderen des duivels waren, en het is beter om het ons thans door ons geweten te laten zeggen, nu wij geroepen worden om ons te bekeren, dat is: onzen vader en onze familie te veranderen, door onze gezindheid en onze wijze van doen te veranderen, dan het ons door Christus in den groten dag te laten zeggen. 2. Zij waren er zo ver vandaan, om hun onwaardigheid om tot Abraham in betrekking te staan te erkennen, dat zij zeggen, dat God zelf hun Vader is: Wij zijn niet geboren uit hoererij, wij zijn geen bastaards, maar wettige kinderen, wij hebben een Vader namelijk God.

a. Sommigen vatten dit letterlijk op. Zij waren niet de kinderen der dienstmaagd, zoals de Ismaelieten, noch geteeld in bloedschande, zoals de Moabieten en Ammonieten, Deuteronomium 23:3, maar Hebreeën uit de Hebreeën en, geboren zijnde uit een wettig huwelijk, mogen zij God, die in den staat der onschuld dien eerbaren staat des huwelijks had ingesteld, Vader noemen, want een wettig zaad, niet bevlekt door echtscheiding of veelwijverij, wordt een zaad Gods genoemd, Maleachi 2:15.

b. Anderen nemen het in overdrachtelijken zin. Zij begonnen thans te begrijpen, dat Christus van een geestelijken en niet van een vleselijken vader sprak, van den vader van hun godsdienst, en dus ontkennen zij een geslacht van afgodendienaars te zijn, "Wij zijn niet geboren uit hoererij, wij zijn gene kinderen van afgodische ouders, en zijn niet opgevoed in den dienst der afgoden." Van afgoderij wordt dikwijls gesproken als van een geestelijke hoererij, en van afgodendienaars als van kinderen der hoererij, Hosea 2:4, Jesaja 57:3. Bedoelden zij nu, dat zij gene afstammelingen waren van afgodendienaars, dan was hun beweren vals, want geen volk had meer neiging tot afgoderij dan de Joden voor de Babylonische gevangenschap. En indien zij slechts bedoelden, dat zij zelven gene afgodendienaars waren, wat dan nog? Een mens kan vrij wezen van afgoderij, en toch omkomen in een andere ongerechtigheid, en dus buitengesloten zijn van Abrahams verbond. Indien gij geen afgoderij pleegt (pas dit toe op geestelijke hoererij) maar doodt, dan zijt gij een overtreder van het

verbond. Een zoon, die een verkwister is en tegen zijn vader rebelleert, zal onterfd worden, al is hij ook niet uit hoererij geboren. Zij beroemen er zich op ware aanbidders van den waren God te zijn. Wij hebben niet, zoals de heidenen, die vele vaders gehad hebben, vele goden en vele heren, en toch zonder God waren, zoals filius populi -een zoon des volks, vele vaders heeft en toch geen bepaalden vader. Neen, de Heere onze God is een Heere en een Vader, en daarom is het wel met ons. Diegenen vleien zich zelven en bedriegen hun ziel ter harer verdoemenis, die denken, dat hun belijden van den waren Godsdienst en hun aanbidden van den waren God hen zal behouden en zalig maken, al is het ook, dat zij God niet in geest en waarheid aanbidden, of getrouw zijn aan hun belijdenis. Onze Heiland geeft een volledig antwoord op dit bedrieglijk pleit, vers 42, 43, en bewijst hun door twee argumenten, dat zij het recht niet hadden God hun Vader te noemen.

Ten eerste. Zij hadden Christus niet lief: Indien God uw Vader ware. zo zoudt gij Mij liefhebben. Hij had hun beweren weerlegd, dat zij Abrahams kinderen waren, door hun toeleg om Hem te doden, vers 40, hier bewijst Hij, dat zij God hun Vader niet kunnen noemen, door het feit dat zij Hem niet liefhadden en erkenden. Iemand kan voor een kind van Abraham doorgaan, als hij geen vijand van Christus blijkt te zijn door grove zonde, maar hij kan zich niet een kind van God bewijzen te zijn, tenzij hij een getrouw vriend en volgeling van Christus is. Allen, die God tot Vader hebben, hebben een ware liefde tot Jezus Christus, eerbied en waardering voor Zijn persoon, een dankbare bewustheid van Zijne liefde, een oprechte genegenheid voor Zijn zaak en koninkrijk, welgevallen in het heil door Hem gewrocht, evenals in de methode en voorwaarden er van, een ernstig verlangen om Zijne geboden te houden, dat het stelligst bewijs is van onze liefde tot Hem. Wij zijn hier in een staat van op-de-proefstelling-gelijk wij ons gedragen jegens onzen Maker, zo zal het met ons zijn in den staat der vergelding. God heeft onderscheidene methodes om ons op de proef te stellen, en dit was er een van: Hij heeft Zijn Zoon in de wereld gezonden met voldoende bewijzen van Zijn Zoonschap en zending, besluitende, dat allen, die Hem Vader noemden, Zijn Zoon zouden kussen en Hem welkom zouden heten, die de Eerstgeborene was onder vele broederen, zie 1 Johannes 5:1. Hieruit zal onze aanneming blijken of niet blijken: -Hebben wij Christus lief, of niet lief? Indien iemand Hem niet liefheeft, dan is hij-wel verre van een kind Gods te zijn-anathema, vervloekt, 1 Corinthiërs 16:22. Nu bewijst onze Heiland, dat zij, zo zij Gods kinderen waren, Hem zouden liefhebben, want, zegt Hij, Ik ben van God uitgegaan en kom van Hem. Zij zouden Hem liefhebben, want:

1. Hij was de Zoon van God, Ik ben van God uitgegaan, Exelthon, dit betekent Zijn Goddelijke exeleusis, of oorsprong uit den Vader door de mededeling van het Goddelijk Wezen, alsmede de vereniging van den Goddelijken Logos met Zijn menselijke natuur-aldus Dr. Whitby. Dit nu moet Hem wel aanbevelen in de genegenheid van allen, die uit God ge- boren zijn. Christus wordt genoemd de Geliefde, omdat Hij, de Geliefde zijnde van den Vader, voorzeker ook de Geliefde is van al de heiligen, Efeziërs 1:6.

2. Hij was van God gezonden, is van Hem gekomen als een gezant tot de wereld der mensheid. Hij is niet van zich zelven gekomen, zoals de valse profeten, die noch hun zending noch hun boodschap van God hadden, Jeremia 23:21. Let op den nadruk, dien Hij hierop legt: Ik ben van God uitgegaan, en kom van Hem, want Ik ben ook van Mij zelven niet gekomen, maar Hij heeft Mij gezonden. Hij had Zijne geloofsbrieven en Zijne instructies van God, Hij is gekomen om de kinderen Gods, die verstrooid waren, tot een te vergaderen, Hoofdstuk 11:52, om vele kinderen tot de heerlijkheid te leiden, Hebreeën 2:10. En zouden dan niet alle Gods kinderen met beide armen een bode omhelzen,

die met zulk ene boodschap van den Vader is gezonden? Maar deze Joden hebben doen blijken, dat zij in niets aan God verwant waren, zij toonden dit door hun gebrek aan liefde voor Jezus Christus.

Ten tweede. Zij verstonden Hem niet. Het was een teken, dat zij niet tot het huisgezin Gods behoorden, dat zij de taal en sprake er niet van verstonden. Waarom kent gij Mijne spraak niet? vers 43, tên lalian tên emên. Christus' sprake was Goddelijk en hemels, maar verstaanbaar genoeg voor hen, die met de stem van Christus in het Oude Testament bekend waren. Zij, die met het woord des Scheppers gemeenzaam waren geworden, hadden voor het taaleigen des Verlossers geen anderen sleutel nodig, en toch stellen deze Joden de leer van Christus als iets vreemds voor, vinden er moeilijkheden in, en ik weet niet welke stenen des aanstoots. Kon een Galileër gekend worden door zijne sprake? Een Efraïmiet aan zijn sibboleth? En zou dan iemand de stoutheid hebben om God Vader te noemen, voor wie de Zoon een barbaar is, zelfs als Hij den wil van God sprak in de woorden van den Geest Gods? Zij, die niet bekend zijn met de Goddelijke sprake, hebben wèl reden te vrezen, dat zij vreemdelingen zijn voor de Goddelijke natuur. Christus sprak de woorden Gods, Hoofdstuk 3:34, in de sprake van het koninkrijk Gods, en toch verstonden zij, die beweerden tot dat koninkrijk te behoren, er het taaleigen niet van, maar evenals vreemdelingen, en wel zeer ruwe onbeschofte vreemdelingen, dreven zij er den spot mede. En de reden, waarom zij Christus, spraak niet verstonden, maakte de zaak nog veel erger: Het is, omdat gij Mijn woord niet kunt horen, dat is: "Gij kunt er uzelven niet toe bewegen het met aandacht te horen, onpartijdig en zonder vooroordeel, zoals het gehoord moet worden." De betekenis van dit niet kunnen is een hardnekkig niet willen, zoals de Joden Stefanus niet konden horen, Handelingen 7:57, of Paulus niet, Handelingen 22:22. De ingewortelde antipathie van het verdorven hart der mensen tegen de leer van Christus is de ware reden van hun onbekendheid er mede, en van hun verkeerde begrippen er van. Zij beminnen het niet, en daarom willen zij het niet verstaan, zoals Petrus, die voorgaf niet te weten wat de dienstmaagd zei, Mattheus 26:70, daar hij in werkelijkheid niet wist wat er van te zeggen. Gij kunt Mijne woorden niet horen, omdat gij uwe oren toestopt, Psalm 58:5, 6, en omdat God in den weg van een rechtvaardig oordeel hun oren zwaar heeft gemaakt," Jesaja 6:10.

III. Bewezen hebbende, dat zij noch tot Abraham noch tot God in betrekking staan, gaat Hij er nu toe over om hun duidelijk te zeggen wiens kinderen zij waren. Gij zijt uit den vader den duivel, vers 44. Indien zij Gods kinderen niet waren, dan waren zij de kinderen des duivels, want de wereld is tussen God en Satan verdeeld, daarom wordt van den duivel gezegd, dat hij werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid, Efeziërs 2:2. Alle goddeloze mensen zijn kinderen des duivels, kinderen Belials, 2 Corinthiërs 6:15, het zaad der slang, Genesis 3:15, kinderen van den boze, Mattheus 13:38. Zij delen in zijne natuur, dragen zijn beeld, gehoorzamen zijne bevelen en volgen zijn voorbeeld. Afgodendienaars "zeiden tot een hout: Gij zijt mijn vader," Jeremia 2:27. Dit is een ruwe beschuldiging en klinkt zeer hard en afschuwelijk, dat mensenkinderen, inzonderheid kinderen der kerk, kinderen des duivels zouden genoemd worden, en daarom is het, dat de Heiland het ten volle bewijst:

1. Door een argument in het algemeen: gij wilt de begeerten uws vaders doen, theletepoiein.

a. Gij doet des duivels begeerten, de begeerten, die hij wil, dat gij zult vervullen, gij bevredigt en behaagt hem, gij geeft toe aan zijne verzoekingen, en zijt door hem gevangen tot zijn wil, ja gij doet de begeerten, die de duivel zelf niet kan vervullen. De duivel verzoekt de mensen tot vleselijke en

wereldse lusten, maar, een geest zijnde, kan hij er zelf niet aan voldoen. De bijzondere begeerten des duivels zijn geestelijke boosheden, de begeerten van de verstandelijke vermogens en hun verdorven redeneringen, hoogmoed en nijd, en toorn en boosheid, vijandschap tegen hetgeen goed is, anderen overredende tot hetgeen kwaad is, dat zijn de begeerten, die de duivel vervult, en zij, die onder de heerschappij zijn van deze lusten, gelijken op den duivel, zoals het kind op zijn vader. Hoe meer bepeinzing van de zonde, hoe meer verborgen welgevallen in de zonde, hoe meer zij op de begeerten des duivels gelijkt.

b. Gij wilt de begeerten des duivels doen. Hoe meer wil er in deze begeerten is, hoe meer van den duivel er in is. Als de zonde bedreven wordt door keus, en niet door overrompeling, met genoegen, en niet met weerzin, als er met trotse vermetelheid en roekeloze vastberadenheid in wordt volhard, zoals dit het geval was met hen, die zeiden: Ik heb de vreemden lief, en die zal ik na wandelen, dan wil de zondaar des duivels begeerten doen.

2. Door twee bijzondere voorbeelden, waarin zij klaarblijkelijk op den duivel geleken, -moord en leugen. De duivel is een vijand van leven, omdat God de God is van leven, en leven het geluk van den mens is, en een vijand van de waarheid, omdat God de God is der waarheid, en de waarheid het verband is der menselijke maatschappij.

a. Hij was een mensenmoorder van den beginne, niet van zijn eigen begin, want hij was geschapen als een engel des lichts, en in zijn eersten staat was hij rein en goed, maar van den beginne van zijn afval, die spoedig na de schepping van den mens heeft plaatsgehad. Hij was anthroopoktonos - homicida, een mensenmoorder. Hij was een mensenhater en dus in neiging een mensenmoorder. Hij heeft zijn naam Satan, van sitnah, haat of vijandschap. Hij verdierf Gods beeld in den mens, benijdde hem zijn geluk, verlangde vurig zijn verderf, was een openlijk vijand van geheel het geslacht. Hij heeft den mens verzocht en verleid tot de zonde, die den dood in de wereld gebracht heeft, en zo was hij wezenlijk en werkelijk de moordenaar van geheel het menselijk geslacht. Hij was een moordenaar van zielen, verleidde ze tot zonde, en heeft ze daardoor gedood, Romeinen 7:11, hij vergiftigde den mens met de verboden vrucht, en heeft hem, om de zaak nog te verergeren, tot zijn eigen moordenaar gemaakt. Dat was hij niet slechts bij het begin, maar van het begin, hetgeen aanduidt, dat hij het van toen aan geweest is en gebleven is, zoals hij begon, zo gaat hij voort, door zijne verzoekingen de moordenaar der mensen te zijn. De grote verzoeker is de grote verderver. De Joden noemden den duivel den engel des doods. Hij was de inblazer van den moord, door Kaïn gepleegd, die uit den boze was, en zijn broeder doodsloeg, 1 Johannes 3:12. Indien de duivel niet zeer sterk was in Kaïn, dan zou deze niet de onnatuurlijke daad hebben kunnen bedrijven van zijn broeder te doden. Kaïn, zijn broeder dodende op aanstoken van den duivel, wordt de duivel de moordenaar genoemd, hetgeen niets afdoet aan Kaïns persoonlijke schuld, maar wèl toedoet aan de schuld van den duivel, wiens pijniging, naar wij reden hebben te denken, des te groter zal zijn van wege al de boosheid, waartoe hij de mensen gebracht heeft. Zie hoe grote reden wij hebben om op onze hoede te zijn tegen de listige omleidingen des duivels, en hem nooit het oor te lenen (want hij is een moordenaar, en legt het er zeer zeker op toe ons kwaad te doen, zelfs als hij schone woorden spreekt) en er ons over te verbazen, dat hij, die der mensen moordenaar is, toch met hun eigen toestemming zo zeer hun meester is. Hierin nu waren deze Joden volgelingen van hem, evenals hij waren zij moordenaars, moordenaars der zielen, die zij blindelings in de gracht voerden en tot kinderen der hel maakten, gezworen vijanden van Christus, thans gereed en bereid om Zijne verraders en moordenaars te zijn, om dezelfde reden, waarom Kaïn Abel heeft gedood. Deze Joden

waren het zaad der slang, hetwelk de verzenen zou vermorzelen van het zaad der vrouw. Nu zoekt gij Mij te doden.

b. Hij was een leugenaar. Leugen is tegenovergesteld aan de waarheid, 1 Johannes 2:21, en dienovereenkomstig wordt de duivel hier beschreven als: Een vijand van de waarheid, en daarom ook van Christus.

Ten eerste. Hij heeft de waarheid verlaten, hij is in de waarheid niet staande gebleven, heeft niet volhard in de reinheid en rechtheid van zijne natuur, waarin hij was geschapen, maar heeft zijn eersten staat verlaten. Toen hij ontaardde van goedheid, week hij af van waarheid, want zijn afval was gegrond op een leugen. De engelen waren de heirscharen des Heeren, zij, die vielen, zijn niet trouw gebleven aan hun Bevelhebber en Soeverein, zij waren niet te vertrouwen, daar zij van dwaasheid beschuldigd zijn, Job 4:18. 1) Door de waarheid kunnen wij hier verstaan den geopenbaarden wil van God betreffende de verlossing van den mens door Jezus Christus, de waarheid, welke Christus thans predikte, en de Joden tegenstonden. Hierin deden zij als hun vader, de duivel, die de ere ziende, in den eersten Adam gelegd op het menselijk geslacht, en de nog grotere eer voorziende, er voor bestemd in den tweeden Adam, zich met dien raad Gods niet wilde verenigen of verzoenen, en in de waarheid desbetreffende niet wilde staan, maar zich uit hoogmoed en nijd er toe zette haar te weerstaan, er de bedoelingen van te verijdelen, en, als zijne kinderen en werktuigen, hebben deze Joden dat ook gedaan.

Ten tweede. Hij is ontbloot van de waarheid: gene waarheid is in hem. Zijn invloed in de wereld wordt staande gehouden door leugen en bedrog, en er is gene waarheid, niet waarin gij vertrouwen kunt stellen, noch in hem, noch in iets, dat hij zegt of doet. De denkbeelden, die hij verspreidt, betreffende goed en kwaad, zijn vals en verkeerd, zijne bewijzen zijn wonde:.en der leugen, zijne verzoekingen zijn bedriegerijen, hij heeft grote kennis van de waarheid, maar gene liefde er voor hebbende, maar er, integendeel, een gezworen vijand van zijnde, wordt van hem gezegd, dat gene waarheid in hem is. Hij is een vriend en beschermer van liegen. Wanneer hij de leugen spreekt, zo spreekt hij uit zijn eigen. Drie dingen worden hier van den duivel gezegd met betrekking tot de zonde van liegen. Ten eerste. Dat hij een leugenaar is, zijne orakelen waren liegende orakelen, zijne profeten leugenprofeten, en de beelden, waarin hij aangebeden werd, leugenleraars. Onze eerste ouders heeft hij verleid met een bepaalde leugen. Al zijne verzoekingen worden bevorderd door leugens, noemende kwaad goed, en goed kwaad, en belovende straffeloosheid bij het zondigen. Hij weet, dat dit leugens zijn, en oppert ze met de bedoeling van te bedriegen, om aldus te verderven. Toen hij in de schriftgeleerden en Farizeeën het Evangelie tegensprak, was het door leugens, en toen hij het later in den mens der zonde verdierf, was het door ene kracht der dwaling, en een grote ingewikkelde en samengestelde leugen.

Ten tweede, dat hij, wanneer hij de leugen spreekt, spreekt uit zijn eigen, ek toon idioon. Het is zijn taaleigen, het zijne, niet het taaleigen Gods, zijn Schepper heeft het niet in hem gelegd. Als de mensen ene leugen spreken, ontlenen zij haar aan den duivel, "Satan vervult hun hart dat zij liegen," Handelingen 5:3. Maar als de duivel een leugen spreekt, dan heeft hij zelf het model er van verzonnen, de beweegredenen er toe zijn van hem zelven, hetgeen de ontzettende diepte van slechtheid aanduidt, waartoe deze afvallige geesten vervallen zijn. Daar zij bij hun eersten afval geen verzoeker hadden, is hun zondigheid gans en al de hun.

Ten derde. Dat hij er de vader van is, auton.

1. Hij is de vader van iedere leugen, niet slechts van de leugens, die hij zelf inblaast, maar ook van die, welke anderen uitspreken, hij is de oorsprong en werker van alle leugens. Als mensen leugens spreken, spreken zij uit hem, zijn zij als zijn mond, oorspronkelijk komen zij van hem. en dragen zijn beeld.

2. Hij is de vader van iedere leugenaar, zoals het ook verstaan kan worden. God schiep den mens met zin en neiging tot de waarheid. Het is in overeenstemming met de rede en het natuurlijk licht, met de orde van onze vermogens en de wetten der samenleving, dat wij de waarheid zullen spreken. Maar de duivel, de werker der zonde, de geest die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid, heeft de natuur van den mens zo verdorven, dat de bozen gezegd worden vervreemd te zijn van de baarmoeder aan, leugensprekers te zijn, die dolen van moeders buik aan, Psalm 58:4, hij heeft hun geleerd "met hun tongen bedrog te plegen," Romeinen 3:13. Hij is de vader der leugenaars, hij heeft hen geteeld, hen opgevoed in den weg der leugen, zij gelijken hem, zij gehoorzamen hem, en met hem zullen alle leugenaars hun deel hebben tot in eeuwigheid.

V. Aldus bewezen hebbende, dat alle moordenaars en leugenaars kinderen des duivels zijn, laat Christus het nu aan de consciëntie zijner hoorders over om te zeggen: Gij zijt die man. Maar in de volgende verzen komt Hij hun te hulp in de toepassing er van op zich zelven. Hij noemt hen niet leugenaars, maar toont hun dat zij gene vrienden zijn van de waarheid, en daarin dus hem gelijken, die in de waarheid niet staande is gebleven, omdat in hem gene waarheid is. Twee dingen legt hij hun ten laste:

1. Dat zij het woord der waarheid niet geloven, vers 45, hoti tên alêtheian legoo, ou pisteuete moi.

a. Dit kan op tweeërlei wijze genomen worden, "Hoewel Ik u de waarheid zeg, wilt gij Mij toch niet geloven, (hoti) dat Ik dat doe, of dat Ik de waarheid zeg." Ofschoon Hij hun een overvloedig bewijs had gegeven van Zijne opdracht van God, en van Zijne genegenheid voor de kinderen der mensen, wilden zij toch niet geloven, dat Hij hun de waarheid zei. Nu was "de waarheid gestruikeld op de straat", Jesaja 59:14, 15. De grootste waarheden hebben bij sommigen het minste geloof gevonden, want zij zijn onder de wederstrevers des lichts, Job 24:13. Of omdat Ik u de waarheid zeg, (zoals onze overzetting luidt), gelooft gij niet. Zij willen Hem niet ontvangen, Hem niet behandelen of aannemen als profeet, omdat Hij hun onaangename waarheden zei, die zij niet geneigd waren te horen, hun de waarheid zei betreffende hen zelven en hun eigen toestand, hun hun gelaat toonde in een spiegel, die hen niet vleide, en daarom wilden zij geen woord geloven van wat Hij zei. Ellendig, diep rampzalig is de toestand van hen, voor wie het licht der Goddelijke waarheid ene kwelling is geworden.

b. Om hun het onredelijke van hun ongeloof te tonen, verwaardigt Hij zich de zaak in dier voege tot een onpartijdige oplossing te brengen, vers 46. Hij en zij waren van tegenovergestelden zin en mening. Hij of zij moesten dus in dwaling verkeren. Stel nu eens de beide gevallen. Was Hij in dwaling, waarom overtuigden zij Hem dan niet? De leugen der valse profeten werd ontdekt hetzij door de verkeerde strekking van hun leringen, Deuteronomium 13:2, of door de slechtheid van hun wandel. Aan hun vruchten zult gij hen kennen, maar, zegt Christus, wie van u, van u uit het sanhedrin, die het op u neemt profeten te oordelen, wie van u overtuigt Mij van zonde? Zij

beschuldigen Hem van de zwaarste misdaden-vraatzucht, dronkenschap, Godslastering, sabbatsschennis, in verbond te zijn met Satan, en van wat niet al meer! Maar hun beschuldigingen waren boosaardige, ongegronde, lasterlijke aantijgingen, ieder, die Hem kende wist, dat zij volkomen vals waren. Toen zij door list en bedrog, door omkoping en meineed het uiterste gedaan hadden om ene misdaad te bewijzen, die Hij zou begaan hebben, heeft de rechter zelf, die Hem veroordeelde, erkend gene schuld in Hem te hebben gevonden. Hij tart hen om Hem te overtuigen: Ten eerste. Van de zonde van een onbestaanbare leer te verkondigen. Zij hadden Zijn getuigenis gehoord, konden zij wijzen op iets dat er ongerijmd in is, of onwaardig om te worden geloofd? enigerlei tegenspraak, hetzij met zich zelven of met de Schrift, enigerlei bederf der waarheid of der zeden, waartoe Zijne leer aanleiding zou kunnen geven? Hoofdstuk 18:. Of ten tweede, van een onvoegzamen wandel: "Wie van u kan Mij rechtvaardiglijk iets ten laste leggen, iets in woord of daad, dat onbetamelijk is voor een profeet?" Zie de wondervolle neerbuigendheid van onzen Heere Jezus, dat Hij niet eist verder geloofd te worden, dan waartoe het geloofwaardige van Zijne leer en Zijn leven drong en verplichtte. Zie Jeremia 2:5, 31, Micha 6:3. Evangeliedienaren kunnen hieruit leren:

1. Met zoveel voorzichtigheid te wandelen, dat het zelfs aan hen, die het nauwkeurigst op hen letten, niet mogelijk is hen van zonde te overtuigen, opdat de bediening niet gelasterd worde. De enige weg om niet van zonde overtuigd te worden, is niet te zondigen.

2. Gewillig te zijn om een onderzoek toe te laten, hoewel wij in velerlei opzicht vertrouwen gelijk te hebben, moeten wij toch bereid zijn tot het onderzoek, of wij ook ongelijk hebben, Job 6:24. Indien zij in dwaling waren, waarom lieten zij zich dan niet door Hem overtuigen? "Indien Ik de waarheid zeg, waarom gelooft gij Mij niet? Indien gij Mij niet van dwaling kunt overtuigen. dan moet gij erkennen, dat Ik de waarheid zeg, en waarom schenkt gij Mij dan geen geloof? Waarom stelt gij geen vertrouwen in Mijn woord?" Als de mensen maar eens wilden vragen naar de reden van hun ongeloof, er een onderzoek naar wilden instellen waarom zij niet geloven hetgeen zij toch niet kunnen tegenspreken, dan zouden zij zoveel ongerijmdheid bespeuren in hun wijze van doen, dat zij er zich wel voor zouden moeten schamen, want dan zal het bevonden worden, dat de reden, waarom wij niet in Jezus Christus geloven, is, dat wij geen afstand willen doen van onze zonden, ons zelven niet willen verloochenen en God getrouwelijk dienen, dat wij den Christelijken Godsdienst niet omhelzen, omdat wij in het geheel van geen Godsdienst willen weten, en dan lost zich het ongeloof in den Verlosser op in rebellie tegen onzen Schepper. 2. Een andere zaak, die Hij hun ten laste legt, is, dat zij de woorden Gods niet willen horen, vers 47, hetgeen nog verder aantoont hoe ongegrond hun aanspraak was, dat zij tot God in betrekking staan. Hier is:

a. Ene leerstelling: Die uit God is, hoort de woorden Gods, dat is: hij is gewillig en bereid ze te horen, is oprecht begerig ze te horen ten einde te weten wat Gods wil is, en met blijdschap zal hij aannemen en volgen wat hij aldus Gods wil weet te zijn. De woorden Gods hebben zulk een gezag over, en zulk ene lieflijkheid voor, allen, die uit God geboren zijn, dat zij ze ontmoeten, zoals Samuel ze ontmoet heeft, met een: Spreek, Heere, want Uw knecht hoort. Laat het woord des Heeren komen. Hij begrijpt ze, en onderscheidt ze, hij hoort ze op zulk een wijze, dat hij er de stemme Gods in herkent, hetgeen de natuurlijke mens niet doet, 1 Corinthiërs 2:14. Die uit God is bemerkt spoedig welke ontdekkingen God doet van zich zelven en van de nabijheid Zijns naams, Psalm 75:2, zoals de leden van een gezin den voetstap en het kloppen herkennen van den heer des huizes, en

hem terstond opendoen, Lukas 12:36, zoals de schapen de stem huns herders onderkennen van die eens vreemden, Hoofdstuk 10:45, Hooglied 2:8.

b. De toepassing dezer leerstelling ter overtuiging van deze ongelovige Joden: Daarom hoort gijlieden niet. Dat is: "Gij slaat er geen acht op, gij verstaat niet, gij gelooft niet de woorden Gods, gij geeft er niet om ze te horen, omdat gij niet uit God zijt. Dat gij aldus doof en dood zijt voor de woorden Gods, is een duidelijk bewijs, dat gij niet uit God zijt." Het is in Zijn woord, dat God zich aan ons openbaart, en onder ons tegenwoordig is, daarom worden wij geacht goed of slecht gezind te zijn jegens God, al naar dat wij goed of slecht gezind zijn jegens Zijn woord, zie 2 Corinthiërs 4:4, 1 Johannes 4:6. Of wel: dat zij niet uit God waren, was de reden, waarom zij niet met nuttigheid voor hun ziel de woorden Gods hoorden, die Christus sprak. Zij verstonden en geloofden Hem niet, niet omdat hetgeen Hij zei duister was, of bewijs nodig had, maar omdat de hoorders niet uit God waren, niet waren wedergeboren. Indien het woord des koninkrijks gene vruchten voortbrengt, dan moet de schuld geweten worden aan den grond, niet aan het zaad, zoals blijkt uit de gelijkenis van den zaaier, Mattheus 13:3.

Johannes 8:48-50

Hier is:

I. De boosaardigheid der hel, die zich openbaart in de lage taal, welke de ongelovige Joden tegenover onzen Heere Jezus gebruikten. Totnutoe hadden zij vittende aanmerkingen gemaakt op Zijne leer, maar nu barstten zij los in smaadredenen, vers 48. Het was niet het gewone volk, maar de schriftgeleerden en Farizeeën, de mannen van aanzien, die, toen zij zich schuldig vonden verklaard aan hardnekkig ongeloof, die schuldigverklaring smadelijk van zich wierpen met dit: Zeggen wij niet wel, dat gij een Samaritaan zijt en den duivel hebt? Zie hier, zie het, en verwonder u, zie het en sidder:

1. Welke Godslasterlijke hoedanigheid gemeenlijk aan onzen Heere Jezus werd toegeschreven, en waarnaar zij verwijzen.

a. Dat Hij een Samaritaan was, dat is: dat Hij een vijand was van hun kerk en natie, een, dien zij haatten en niet konden uitstaan. Aldus stelden zij Hem bloot aan de kwaadwilligheid des volks, bij hetwelk men iemand geen slechter naam kon geven dan Samaritaan. Indien Hij een Samaritaan ware geweest, Hij zou blootgesteld zijn geweest aan de "straf der weerspannigen", zoals zij het noemden, namelijk om stokslagen te ontvangen wegens zijn komen in den tempel. Zij hadden Hem dikwijls Galileër genoemd, hetgeen gelijkluidend was met een gering mens, maar alsof dat nog niet genoeg ware, willen zij Hem nu een Samaritaan, dat is: een slecht mens noemen, ofschoon het een het ander tegensprak. Tot op den huidigen dag noemen de Joden in het Oosten de Christenen Cuteërs Samaritanen. In alle eeuwen heeft men het uiterste beproefd om goede mensen gehaat te maken, door hen voor te stellen als personen van een slecht karakter, hen "zwart te maken", zoals men zegt, en bij den groten hoop des volks vindt dit zeer gemakkelijk ingang. Omdat Christus zeer terecht den hoogmoed en de tirannie van de priesters en ouderlingen zeer streng bestraft heeft, hebben zij wellicht, door Hem een Samaritaan te noemen, willen te kennen geven, dat Hij met Zijne reformatie slechts het verderf, den ondergang der kerk beoogde, een afvallige was, die zich met de Samaritanen had verenigd.

b. Dat Hij een duivel had. Hetzij

A. dat Hij in verbond was met den duivel. Zij hadden Hem verweten, dat Zijne leer de strekking had om tot Samaritanisme te leiden, en nu beweren zij, dat Zijne wonderen in verbond en met medewerking van den duivel geschied zijn. Of liever:

B. Dat Hij door den duivel was bezeten, dat Hij een naargeestig mens was, wiens brein was beneveld, of een waanzinnige, wiens brein was verhit, en dat hetgeen Hij zei niet meer geloof verdiende dan de verwarde praat van een krankzinnige of ijlhoofdige. Zo is de Goddelijke openbaring van de dingen, die boven het bereik van het verstand zijn, dikwijls gebrandmerkt met den naam van dweperij, en de profeet werd een onzinnige genoemd, 2 Koningen 9:11, of een dwaas, Hosea 9:7. De ingeving der heidense orakelen en profeten was wezenlijke krankzinnigheid, en die haar hadden, waren voor een tijd buiten zich zelven, uitzinnig, maar hetgeen wezenlijk Goddelijk was, was dit niet. De wijsheid is gerechtvaardigd geworden van hare kinderen, als inderdaad wijsheid te zijn.

2. Hoe zij trachtten hun zeggen te rechtvaardigen, en het nu van toepassing achtten: Zeggen wij niet wèl, dat gij dit zijt? Men zou zo zeggen, dat Zijn voortreffelijke rede hun mening omtrent Hem had moeten veranderen, zodat zij die dan terugnamen, maar neen, hun hart was nog des te meer verhard, en hun vooroordelen bevestigd en versterkt Zij laten zich voorstaan op hun vijandschap tegen Christus, alsof zij nooit beter gesproken hadden dan toen zij het slechtste van Jezus Christus gezegd hadden. Diegenen zijn wèl op het toppunt van goddeloosheid gekomen, die er zich op beroemen, die herhalen wat zij behoorden te herroepen, en zich rechtvaardigen in hetgeen, waarvoor zij zich moesten veroordelen. Kwaad te zeggen en te doen is slecht, maar nog slechter is het, om er bij te blijven, billijk is mijn toorn ontstoken. Toen Christus met zoveel vrijmoedigheid sprak tegen de zonden der aanzienlijken en hen daardoor in toorn tegen Hem ontstak, hebben zij, die voor geen ander belang hart hadden dan voor hetgeen werelds en zinnelijk is, voor zich zelven beslist, dat Hij uitzinnig moest wezen, want zij dachten, dat niemand dan een krankzinnige bevordering in de wereld zou willen verliezen om den wille van zijn godsdienst en zijn geweten, en daar zijn leven voor in de waagschaal zou willen stellen.

II. De zachtmoedigheid en barmhartigheid des hemels, uitblinkende in Christus' antwoord op dien snoden laster, vers 49, 50.

1. Hij ontkent hun beschuldiging: Ik heb den duivel niet, zoals Paulus, Handelingen 26:25:Ik raas niet. De aantijging is onrechtvaardig: "Ik word noch door den duivel bewogen, of aangedreven, noch ben met hem in verbond", en dit bewees Hij door hetgeen Hij deed tegen het rijk des duivels. Hij neemt er geen notitie van, dat zij Hem een Samaritaan noemen, want dat was een laster, die zichzelf tegensprak. Het was een persoonlijke beschimping, niet der moeite waard om er op te letten. Maar het zeggen, dat Hij den duivel had, was een smaden van Zijne zending, en daarom heeft Hij hierop geantwoord. Augustinus verklaart Zijn niet antwoorden op hun zeggen, dat Hij een Samaritaan was, door er op te wijzen, dat Hij in werkelijkheid die goede Samaritaan was, van wie gesproken wordt in Lukas 10:33.

2. Hij handhaaft de oprechtheid Zijner bedoelingen: Maar Ik eer Mijn Vader. Zij opperden het denkbeeld, dat Hij onrechtmatige eer zocht voor zich zelven, en afdeed van de eer, die alleen aan God toekomt. Beide beschuldigingen ontkent Hij, zeggende, dat Hij zich beijvert Zijn Vader te eren, en Hem alleen. Dat bewijst tevens, dat Hij geen duivel had, want, indien Hij er een had, dan zou Hij God niet eren. Zij, die in waarheid kunnen zeggen, dat het hun voortdurende zorg is God te eren, zijn voldoende gewapend tegen alle blaam en smaad van mensen.

3. Hij klaagt over het onrecht, dat zij Hem deden door hun laster: Gij onteert Mij. Hieruit blijkt, dat Hij als mens zeer teergevoelig was onder de schande en den smaad, die Hem werden aangedaan. Schande en smaad waren als een zwaard in Zijn gebeente, en toch heeft Hij ze ter onzer verlossing willen ondergaan. Het is de wil van God, dat alle mensen den Zoon eren, maar er zijn velen, die Hem onteren, zozeer is het vleselijk hart in strijd met den wil van God. Christus heeft Zijn Vader geëerd, zoals een mens Hem nooit geëerd heeft, en toch werd Hij zelf onteerd, zoals nooit een mens onteerd was, want, hoewel God beloofd heeft hen te eren, die Hem eren, heeft Hij niet beloofd dat de mensen hen zullen eren.

4. Hij zuivert zich van de aantijging van roemzucht, door dit van zich zelven te zeggen, vers 50. Zie hier:

a. Zijne minachting van wereldse eer. Ik zoek Mijne eer niet. Die had Hij niet op het oog in hetgeen Hij van zich zelven zei tegen Zijne vervolgers. Hij dong niet naar de toejuiching der mensen, Hij begeerde gene bevordering of aanzien in de wereld, maar heeft zeer zorgvuldig beiden afgewezen. Hij zocht Zijne eer niet onderscheidenlijk van die Zijns Vaders, en had ook gene belangen buiten die Zijns Vaders. Eigen eer te zoeken is voor den mens niet waarlijk eer, Spreuken 25:27 1), veeleer is het hun ene schande zich zo te vergissen in hun bedoelen. Dit staat hier als ene reden, waarom Christus hun smaadredenen zo weinig telde. Gij onteert Mij, maar gij kunt Mij noch ontroeren, noch ontrusten, want Ik zoek Mijne eer niet. Zij, die dood zijn voor der mensen lof, kunnen veilig hun minachting dragen.

b. Zijne vertroosting onder de ontering, die de wereld Hem aandeed: "Er is een, die ze zoekt en oordeelt." In tweeërlei opzicht heeft Christus getoond, dat Hij Zijn eigen eer niet zocht, en hier zegt Hij ons wat Hem ten opzichte van die beiden voldoening gaf. Hij dong niet naar der mensen achting, maar was er onverschillig voor, en hieromtrent zegt Hij: "Er is Een, die ze zoekt, Een die Mijn deel in de achting en genegenheid des volks zal verzekeren en bevorderen, terwijl Ik er in gene zorg over ben. God zal de ere zoeken van hen, die hun eigen eer niet zoeken, want de nederigheid gaat voor de eer. Hij wreekte de beledigingen der mensen niet, Hij trok ze zich niet aan, en hieromtrent zei Hij: "Er is Een, die oordeelt, die Mijne eer zal handhaven, en strenge rekenschap zal eisen van hen, die haar met voeten treden." Waarschijnlijk zinspeelt Hij hier op de oordelen, die over de Joodse natie komen zouden wegens den smaad, dien zij den Heere Jezus hebben aangedaan. Zie Psalm 38:13-15. Ik hoor niet -Gij zult verhoren. Als wij het op ons nemen om voor ons zelven te oordelen, dan zal de schade, die wij belopen, aan ons zelven te wijten zijn, maar indien wij ons ootmoedig beroepen op God, gelijk wij behoren te doen, en Zijn oordeel geduldig afwachten, dan zullen wij ter onzer vertroosting bevinden, dat er "Een is, die oordeelt".

Johannes 8:51-59

In deze verzen hebben wij:

I. De leer van de onsterflijkheid der gelovigen, vers 51. Zij wordt ingeleid met het gewone plechtige: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, dat zowel aandacht als instemming gebiedt, en dit is wat Hij zegt: Zo iemand Mijn woord zal bewaard hebben, die zal den dood niet zien in der eeuwigheid. Hier hebben wij:

1. De hoedanigheid van een gelovige: hij is iemand, die het woord van den Heere Jezus bewaart, ton logon ton emon -Mijn woord, dit Mijn woord, dat Ik u overgeleverd heb, dat moeten wij niet alleen ontvangen, maar bewaren, niet alleen hebben, maar houden. Wij moeten het bewaren in ons hart en ons geheugen, en in onze liefde, het zo bewaren, dat wij het in niets geweld aandoen, of er in strijd mede handelen, het onbevlekt houden, 1 Timotheus 6:14 het bewaren als een pand, dat ons toebetrouwd is, er ons aan houden als aan onzen leefregel.

2. Het voorrecht van een gelovige: Hij zal den dood niet zien in der eeuwigheid. Niet alsof het lichaam der gelovigen gevrijwaard is tegen den dood. Neen, zelfs de kinderen des Allerhoogsten moeten sterven als een mens," en de volgelingen van Christus zijn, meer dan andere mensen, in doodsgevaar menigmaal, en worden den gansen dag gedood, hoe zal dan deze belofte vervuld worden, dat zij den dood niet zien zullen? Antwoord.

a. De eigenschap van den dood is voor hen zo veranderd, dat zij den dood niet zien als dood, zij zien de verschrikking des doods niet, die is gans en al voor hen weggenomen, hun gezicht eindigt niet in den dood, zoals het geval is met hen, die leven door de zinnen, neen, zij zien zo helder, zo gerust en zo getroost door den dood heen, en over den dood heen, en zij zijn zo vervuld met den staat, die hun deel zal zijn aan gene zijde des doods, dat zij den dood voorbijzien, zij zien hem niet.

b. De macht van den dood is zo verbroken, dat, hoewel er geen verhelpen aan is, dat zij den dood moeten zien, zij den dood echter niet eeuwiglijk zien zullen, zij zullen niet altijd gevangen blijven onder zijne macht of heerschappij, de dag zal komen, wanneer de dood verslonden zal zijn tot overwinning.

c. Zij zijn volkomen verlost van den eeuwigen dood, zij zullen van den tweeden dood niet beschadigd worden. Dat is de dood, die hier inzonderheid bedoeld is, die dood, welke in der eeuwigheid is, en tegenover het eeuwige leven wordt gesteld, dezen dood zullen zij niet zien, want zij komen niet in de verdoemenis. Hun eeuwig deel zal wezen waar geen dood meer is, waar zij niet meer kunnen sterven, Lukas 36. Hoewel zij het niet kunnen vermijden den dood te zien, en ook den dood te smaken, zullen zij toch weldra wezen, waar zij hem in eeuwigheid niet weer zullen zien, Exodus 14:13.

II. De Joden maakten vittende aanmerkingen op deze leer. In plaats van deze dierbare belofte van de onsterflijkheid aan te grijpen, waarnaar de menselijke natuur uitgaat (wie is er, die het leven niet liefheeft en geen afschrik heeft van den dood?) grijpen zij de gelegenheid aan om Hem te smaden, die hun zo vriendelijk een aanbod deed: Nu bekennen wij, dat gij den duivel hebt. Abraham is gestorven. Merk hier op:

1. Hun smalen. Nu bekennen wij, dat gij den duivel hebt, dat gij een waanzinnige zijt, en niet weet wat gij zegt." Zie hoe deze zwijnen de kostelijke paarlen der Evangeliebeloften met voeten treden. Indien zij nu eindelijk het bewijs hadden van Zijne waanzinnigheid, waarom hebben zij dan, nog voor zij dat bewijs hadden, gezegd: gij hebt den duivel? vers 48. Maar zo is de methode der boosaardigheid: -eerst een hatelijke beschuldiging uitbrengen, en dan naar het bewijs er van gaan zoeken: Nu bekennen wij, dat gij den duivel hebt. Indien Hij niet overvloedig had bewezen een leraar te zijn van God gezonden, dan zouden Zijne beloften van onsterflijkheid aan Zijn lichtgelovige volgelingen met recht bespot hebben kunnen worden, en zelfs in den geest der liefde zou men het niet anders dan aan een ontsteld brein hebben kunnen toeschrijven, maar blijkbaar was Zijne leer Goddelijk, Zijne wonderen bewezen het, en de Joodse Godsdienst leerde hun zulk een profeet te wachten en in hem te geloven, hun verwerping van Hem stond dus gelijk met een afstand doen van de belofte, tot dewelke hun twaalf geslachten verhoopten te komen, Handelingen 26:7.

2. Hun redenering, waardoor zij den schijn hadden van Hem te verslaan. Zij achtten Hem schuldig aan ondraaglijke aanmatiging, daar Hij zelfs groter wil schijnen dan Abraham en de profeten. Abraham is gestorven en de profeten zijn ook gestorven, zeer waar, deze Joden waren de echte nakomelingen van degenen, die hen gedood hebben.

a. Hier is waar, dat Abraham en de profeten grote mannen zijn geweest, groot in Gods gunst, en groot in de achting van alle goede mensen.

b. Het is waar, dat zij Gods woord bewaard hebben, er gehoorzaam aan waren, en toch,

c. Het is waar, dat zij gestorven zijn, zij hebben nooit beweerd onsterflijkheid te hebben, en nog veel minder haar te geven, maar ieder hunner is verzameld tot zijne volken. Het was hun eer, dat zij gestorven zijn in het geloof, maar sterven moesten zij. Waarom zou een Godvruchtig mens vrezen te sterven, als Abraham gestorven is, en ook de profeten gestorven zijn? Zij zijn den weg gevolgd door die duistere vallei, hetgeen ons met den dood moet verzoenen, en ene hulpe moet wezen om er de verschrikking voor ons van weg te nemen. Nu denken zij, dat Christus de taal spreekt van den waanzin, als Hij zegt: Zo iemand Mijn woord zal bewaard hebben, die zal den dood niet smaken in der eeuwigheid. Den dood smaken betekent hetzelfde als den dood te zien. Nu zijn er in hun redenering twee fouten: Zij begrepen, dat Christus sprak van onsterflijkheid in deze wereld, en dat was ene vergissing. In den zin waarin Christus had gesproken, was het niet waar, dat Abraham en de profeten dood waren, want God is nog altijd de God van Abraham en de God der heilige profeten, Openbaring 22:6, en God is niet de God der doden, maar der levenden, dus zijn Abraham en de profeten nog in leven, en zoals Christus het had bedoeld, hebben zij den dood noch gezien, noch gesmaakt. Zij dachten, dat niemand groter kon zijn dan Abraham en de profeten, terwijl zij toch wel moesten weten, dat de Messias groter zou zijn dan Abraham of iemand, wie dan ook, der profeten. Zij hebben deugdelijk gehandeld, maar Hij ging die allen te boven, ja meer, hun grootheid en deugd hebben zij aan Hem ontleend. Het was Abrahams ere, dat hij de stamvader was van den Messias, en de ere der profeten, dat zij tevoren van Hem hebben getuigd, zodat Hij gewis uitnemender naam boven hen geërfd heeft. In plaats dus uit Christus' zeggen, dat Hij groter is dan Abraham, af te leiden dat Hij den duivel had, hadden zij

uit het bewijs, dat Hij voor Zijn zeggen geleverd heeft, (door de werken te doen, die noch Abraham, noch de profeten ooit gedaan hebben) moeten afleiden, dat Hij de Christus was, maar hun ogen

waren verblind. Minachtend vragen zij: Wie maakt gij uzelven? Alsof Hij schuldig was aan hoogmoed en ijdelheid, terwijl Hij, wel verre van zich groter voor te doen dan Hij was, thans Zijne heerlijkheid nog omsluierde, zich ontledigde, zich voordeed als minder dan Hij was, en het grootste voorbeeld was van nederigheid, dan ooit bestaan heeft.

III. Christus' antwoord hierop. Nog verwaardigt Hij zich met hen te redeneren, opdat alle mond gestopt worde. Ongetwijfeld zou Hij hen hebben kunnen doen verstommen, of dood ter aarde werpen, maar dit was de dag Zijner lankmoedigheid.

1. In Zijn antwoord dringt Hij aan, niet op Zijn eigen getuigenis betreffende Hem zelven, maar laat het ter zijde als ongenoegzaam en niet beslissend, vers 54:Indien Ik Mij zelven eer, zo is Mijne eer niets, ean ego doxazoo Indien Ik Mij zelven verheerlijk. Eigen roem is geen roem, en het voorwenden van eer voor zich zelven is ere voor zich zelven te verbeuren. Zulk ene eer is gene eer, Spreuken 25:27, maar zo groot ene schande, dat er gene zonde is, die de mensen ijveriger zoeken te verbergen dan deze, zelfs hij, die het meest op roem en lof gesteld is, wil niet dat men dit van hem denkt. Ene ere, die wij ons zelven scheppen, is niets dan een hersenschim, er is niets in, en daarom wordt zij ijdele eer genoemd. Die zich zelven bewondert, bedriegt zich zelven. Onze Heere Jezus was niet iemand, die, gelijk zij Hem voorstelden, zich zelven eerde, Hij was gekroond door Hem, die de Fontein is van alle eer, Hij heeft zich zelven niet verheerlijkt om hogepriester te worden, Hebreeën 5:4, 5.

2. Hij beroept zich op Zijn Vader, God, en op hun vader Abraham.

a. Op Zijn Vader, God. Mijn Vader is het, die Mij eert. Hiermede bedoelt Hij dat Hij aan Zijn Vader al de eer ontleende, waarop Hij nu aanspraak maakte. Hij had hun geboden in Hem te geloven, Hem te volgen en Zijn woord te bewaren, hetgeen alles strekte om Hem te eren, maar het was de Vader, die hulp bij Hem had besteld, wiens welbehagen het was, dat in Hem "al de volheid wonen zou," die Hem heeft geheiligd en verzegeld, en Hem in de wereld heeft gezonden, om al de ere te ontvangen, verschuldigd aan den Messias, en dit heeft Hem in al deze eisen van eerbied te ontvangen, gerechtvaardigd. Dat Hij van Zijn Vader bleef afhangen voor alle verdere eer, die Hij verwachtte. Hij dong niet naar de toejuiching der eeuw, maar verachtte haar, want Zijn oog en hart waren gericht op de heerlijkheid, die Zijn Vader Hem had beloofd, en die Hij bij den Vader had, eer de wereld was. Hij had het oog op ene bevordering, waartoe Zijn Vader Hem zou verhogen, op een naam, die Hem gegeven zou worden, Filippenzen 2:8, 9. Christus en al de Zijnen zijn van God afhankelijk voor hun eer, en hij, die zeker is van ere ter plaatse waar hij bekend is, bekommert zich er niet om, gering geacht te worden ter plaatse, waar hij zich incognito bevindt. Zo dikwijls heeft Hij zich beroepen op Zijn Vader en Zijns Vaders getuigenis van Hem, hetwelk echter door de Joden noch toegelaten, noch geloofd werd.

Ten eerste. Hij gebruikt hier de gelegenheid om hun de reden te tonen van hun ongeloof, in weerwil van dit getuigenis-en die was hun onbekendheid met God, alsof Hij gezegd had: "Maar waarom zou Ik u er van spreken, dat Mijn Vader Mij eert, daar gij Hem toch niet kent. Gij zegt van Hem, dat Hij uw God is, en gij kent Hem niet." Merk hier op:

A. Hun belijden van hun betrekking tot God: "Gij zegt, dat Hij uw God is, de God, dien gij hebt verkoren, en met wie gij in verbond zijt. Gij zegt, dat gij zijt Israël, maar niet allen zijn Israël, die uit

Israël zijn, Romeinen 9:6. Velen geven voor deel te hebben aan God, en zeggen dat Hij hun God is, die toch niet waarlijk reden hebben om dit te zeggen. Zij, die zich den tempel des Heeren noemden, hebben de voortreffelijkheid van Jakob ontheiligd, zij stelden vertrouwen in valse redenen. Wat zal het ons baten te zeggen: Hij is onze God, indien wij niet waarlijk Zijn volk zijn, de zodanige, die Hij wil erkennen? Christus maakt hier melding van hun belijdenis van tot God in betrekking te staan, als van hetgeen ene verzwaring was van hun ongeloof. Alle mensen zullen degenen eren, die door hun God geëerd worden, maar deze Joden, die zeiden, dat de Heere hun God was, legden er zich op toe om zo veel mogelijk schande te hopen op wie hun God ere legde. Als onze belijdenis van ene verbondsbetrekking tot God en ons deelhebben aan Hem niet door ons bewezen wordt, door ons Godzalig leven en ons oprecht geloof, dan zal het tegen ons getuigen ter onzer veroordeling. B, Hun onwetendheid omtrent Hem en hun vervreemding van Hem, niettegenstaande deze belijdenis. Gij kent Hem niet.

a. Gij kent Hem in het geheel niet. Deze Farizeeën waren zo ingenomen met de studie van hun inzettingen betreffende nietigheden, dat zij nooit acht sloegen op de meest nodige en nuttige kennis, evenals de valse profeten van ouds, die het volk Gods naam deden vergeten door hun dromen, Jeremia 23:27. Of:

b. Gij kent Hem niet goed, maar zijt in dwaling omtrent Hem, en dat is even erg als, of nog erger dan, Hem in het geheel niet te kennen. Men kan instaat zijn zeer scherpzinnig over God te redetwisten, terwijl men Hem dan toch niet kent. Gij zegt, dat Hij de uwe is, en het is natuurlijk voor ons om wat het onze is te willen kennen, en toch, gij kent Hem niet. Er zijn velen, die op verwantschap met God aanspraak maken, maar toch niet met Hem bekend zijn. Het is slechts de naam God, waarvan te spreken zij geleerd hebben, maar wat betreft den aard Gods, Zijne hoedanigheden en volmaaktheden, en de betrekking, waarin Hij staat tot Zijne schepselen, daarvan weten zij niets, wij zeggen dit tot hun schaamte, 1 Corinthiërs 15:34. Zeer velen vergenoegen zich-maar bedriegen zich-met slechts in naam in betrekking te staan tot een God, dien zij niet kennen. Hiervan beschuldigt Christus hier de Joden: a. Om te tonen hoe ijdel en ongegrond hun aanspraak was van tot God in betrekking te staan. "Gij zegt, dat Hij de uwe is, maar gij logenstraft uzelven, want het is duidelijk, dat gij Hem niet kent", en wij achten, dat een bedrieger ten volle als bedrieger uitkomt, wanneer blijkt, dat hij onbekend is met de personen, met wie hij beweert in betrekking te staan b. Om de ware reden te tonen, waarom Christus, leer en wonderen geen indruk op hen maakten. Zij kenden God niet, en daarom bespeurden zij noch het beeld, noch de stem Gods in Christus. De reden, waarom de mensen het Evangelie van Christus niet aannemen, is omdat zij gene kennis van God hebben. De mensen zijn der gerechtigheid van Christus niet onderworpen, omdat zij de rechtvaardigheid Gods niet kennen, Romeinen 10:3. Die God niet kennen en het Evangelie van Christus niet aannemen, worden saamgevoegd, 2 Thessalonicenzen 1:8.

Ten tweede. Hij geeft hun de reden van Zijne verzekerdheid, dat Zijn Vader Hem zal eren en erkennen: Maar Ik ken Hem, en wederom: Ik ken Hem, hetgeen aanduidt, niet slechts Zijne bekendheid met Hem, daar Hij in Zijn schoot was, maar Zijn vertrouwen op Hem, dat Hij Hem zal bijstaan en ondersteunen in geheel Zijne onderneming, zoals er van Hem voorzegd was, Jesaja 50:7, 8. "Ik weet, dat Ik niet zal beschaamd worden, want Hij is nabij, die Mij rechtvaardigt, en, gelijk Paulus: Ik weet, wie ik geloofd heb, 2 Timotheus 1:12, ik weet, dat Hij getrouw is en machtig". Merk op:

1. Hoe Hij met de grootste stelligheid Zijne kennis belijdt van Zijn Vader: Indien Ik zeg, dat Ik Hem niet ken, zo zal Ik ulieden gelijk zijn, dat is een leugenaar. Hij wilde Zijne betrekking tot God niet loochenen om de Joden te believen, en hun smaad te ontwijken of verdere moeilijkheden te voorkomen: en Hij wilde ook niet herroepen wat Hij had gezegd, noch zich als een bedrieger of een bedrogene erkennen. indien Hij dit deed, dan zou Hij een valse getuige zijn tegen God en zich zelven. Zij, die hun godsdienst en hun betrekking tot God loochenen, zoals Petrus gedaan heeft, zijn leugenaars, evengoed als geveinsden leugenaars zijn, die voorgeven Hem te kennen, daar zij Hem toch niet kennen, zie 1 Timotheus 6:13, 14. Terecht wordt door Dr. Clark hierbij opgemerkt, dat het een grote zonde is Gods genade in ons te ontkennen.

2. Hoe Hij Zijn kennen van den Vader bewijst: Ik ken Hem en bewaar Zijn woord. Als mens is Christus gehoorzaam geweest aan de zedelijke wet, en als Verlosser aan de Middelaarswet, en in die beide heeft Hij het woord Zijns Vaders bewaard, en Zijn eigen woord aan den Vader gehouden. Christus eist van ons, vers 51, dat wij Zijn woord bewaren, en Hij heeft ons een voorbeeld gegeven van gehoorzaamheid, een voorbeeld zonder vlek of gebrek, Hij heeft het woord Zijns Vaders bewaard, en wèl mocht Hij, die gehoorzaamheidgeleerd heeft, haar onderwijzen, zie Hebreeën 5:8, 9. Het beste bewijs van ons bekend zijn met God is onze gehoorzaamheid aan Hem. Zij alleen kennen God op de rechte wijze, die Zijn woord bewaren, 1 Johannes 2:3. Hieraan kennen wij, dat wij Hem gekend hebben (en het ons niet slechts verbeelden), zo wij Zijne geboden bewaren.

b. Christus verwijst hen naar hun vader, op hun betrekking tot wie zij zich zozeer beroemden, namelijk Abraham, en dit is het einde van het gesprek. Christus verklaart, dat Abraham Hem door het geloof gezien en geëerd heeft: Abraham, uw vader, heeft met verheuging verlangd, opdat hij Mijn dag zien zou, en hij heeft hem gezien, en is verblijd geweest. En hiermede bewijst Hij, dat Hij niet te ver ging met zich den meerdere te achten van Abraham. Hij spreekt hier van twee dingen als voorbeelden van den eerbied van dien aartsvader voor den beloofden Messias: Ten eerste. Het verlangen, dat hij had om Zijn dag te zien. Hij heeft met verheuging verlangd, êgalliasto. Hoewel dit woord gewoonlijk zich verheugen betekent, ligt er hier toch meer ene vervoering van verlangen in opgesloten, dan van blijdschap, want anders zou het laatste gedeelte van het vers: hij zag hem, en was blijde, een overtollige herhaling zijn. Hij strekte zich uit om Mijn dag te zien, zoals Zacheus, die vooruit liep en in een boom klom om Jezus te zien. De kennis, die hij ontvangen had van den toekomstigen Messias, had ene verwachting in hem gewekt van iets groots, waarvan hij ernstig begeerde meer te weten. De duistere wenk, of aanduiding van iets, dat gewichtig is, doet de mensen met vurigheid van verlangen vragen Wie? en wat? en waar? en wanneer? en hoe? En zo hebben de profeten van het Oude Testament, die een algemeen denkbeeld hadden van ene genade, die komen zou, ondervraagd en onderzocht, 1 Petrus 1:10, en Abraham is in dit onderzoek even ijverig geweest als iemand hunner. God sprak hem van een land, dat Hij aan zijne nakomelingen zou geven, en van den rijkdom en de eer, die hun beschoren zouden zijn, Genesis 15:14, maar hij heeft zich niet met zulk ene vervoering van vreugde uitgestrekt om dien dag te zien, als om den dag van den Zoon des mensen te zien. Hij kon niet met zoveel onverschilligheid zien op het beloofde Zaad, als op het beloofde land, daarin was hij een vreemdeling, en wilde dit zijn, maar voor het Zaad kon hij geen vreemdeling zijn, en wilde hij dit ook niet zijn. Zij, die wezenlijk iets van Christus weten, kunnen niet anders dan meer van Hem te willen weten. Zij, die het aanbreken bespeuren van het licht van de Zon der gerechtigheid, moeten wel naar den vollen opgang er van verlangen. Het is de verborgenheid der verlossing, die de engelen begerig zijn in te zien, hoe veel te meer moeten wij dit dan niet begeren, die er meer onmiddellijk belang bij hebben. Abraham begeerde Christus' dag te

zien, hoewel die nog zeer verre was, maar dit zijn ontaard zaad heeft Zijn dag niet onderscheiden en hem niet welkom geheten, toen hij gekomen was. De komst van Christus, waarnaar Godvruchtige zielen verlangen, wordt door vleselijk-gezinde harten gevreesd en verafschuwd.

Ten tweede. Zijne voldoening er in, toen hij hem gezien had. Hij heeft hem gezien, en is verblijd geweest. Merk hier op:

A. Hoe God de vrome begeerte van Abraham bevredigd heeft: hij verlangde Christus' dag te zien, en hij heeft hem gezien. Hoewel hij hem niet zo helder en duidelijk zag, als wij hem nu zien onder het Evangelie, heeft hij er toch iets van gezien, later meer dan in het eerst. Aan hem, die heeft, en aan hem, die vraagt, zal gegeven worden, aan hem, die hetgeen hij heeft nuttig gebruikt en die meer van de kennis van Christus begeert en er om bidt, zal God meer geven. Maar hoe heeft Abraham den dag van Christus gezien?

a. Sommigen verstaan het van zijn zien van hem in de andere wereld. Abrahams ziel heeft, toen de voorhang zijns vlezes gescheurd was, de verborgenheden gezien van het koninkrijk Gods in den hemel. Calvijn maakt melding van die opvatting, en heeft er niet veel op tegen. Het verlangen van Godvruchtige zielen naar Jezus Christus zal ten volle bevredigd worden, als zij in den hemel komen, maar niet eerder. Maar

b. Meer algemeen wordt het verstaan van een gezicht, dat hij had van Christus' dag in deze wereld. Zij, die de belofte niet verkregen hebben, hebben haar toch van verre gezien, Hebreeën 11:13. Bileam zag Christus, maar nu niet, niet van nabij. Er is plaats voor de gissing, dat Abraham een visioen van Christus en Zijn dag heeft gehad, dat God hem deze bijzondere voldoening geschonken heeft, maar dat dit niet vermeld is, en niet vermeld moest worden in zijne geschiedenis, zoals Daniël's visioen, dat gesloten en verzegeld moest worden, tot den tijd van het einde, Daniël 12:4. Christus heeft beter geweten wat Abraham gezien heeft dan Mozes. Maar er zijn onderscheidene dingen vermeld, waarin Abraham meer gezien heeft van hetgeen hij verlangde te zien, dan hij zag, toen de belofte hem voor het eerst was gegeven. Hij zag in Melchizedek iemand den Zoon van God gelijk geworden, en een priester tot in eeuwigheid, hij zag ene verschijning van Jehova, vergezeld van twee engelen in de vlakte van Mamre. In zijn overmogen in zijne voorbede voor Sodom, zag hij ene proeve van Christus' voorbede, in de uitwerping van Ismael en de oprichting van het verbond met Izaak zag hij een beeld, ene afschaduwing van den Evangeliedag, die de dag is van Christus, want dat zijn dingen, die andere beduiding hebben. In zijn offeren van Izaak, en den ram in de plaats van Izaak, zag hij een tweeledig type van het grote offer, en zijn noemen van die plaats Jehova-jireh -de Heere zal het voorzien, geeft te kennen, dat hij er iets meer in zag dan anderen, en dat de tijd aan het licht zou brengen, en toen hij zijn dienstknecht zijne hand onder zijne heup liet leggen toen hij zwoer, had hij het oog op den Messias.

B. Hoe Abraham deze ontdekkingen van Christus' dag ontving en welkom heette: Hij heeft hem gezien, en is verblijd geweest. Hij was blijde met hetgeen hij zag van Gods gunst jegens hem zelven, en blijde met hetgeen hij voorzag van de goedertierenheid, die God had weggelegd voor de wereld. Wellicht heeft dit betrekking op Abrahams lachen toen God hem verzekerde een zoon te zullen hebben bij Sara, Genesis 17:16, 17, want dat was niet het lachen van wantrouwen zoals dat van Sara, maar van blijdschap, in die belofte zag hij den dag van Christus, en het vervulde hem met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde. Aldus heeft hij de beloften omhelsd. Een gelovig zien op

Christus en Zijn dag zal blijdschap in ons hart geven. Gene blijdschap zo heerlijk als de blijdschap des geloofs, nooit kennen wij waar genoegen, voor wij met Christus bekend zijn. De Joden vitten hierop, en smaden Christus er om, vers 57:Gij hebt nog geen vijftig jaren, en hebt gij Abraham gezien? Ten eerste. Zij gaan uit van de onderstelling, dat, zo Abraham Hem gezien heeft, Hij ook Abraham gezien moet hebben, hetgeen daar echter niet noodzakelijk in lag opgesloten, maar die draai aan Zijne woorden gegeven kon het best dienen om Hem en Zijne woorden aan bespotting bloot te stellen. Toch was het waar dat Christus Abraham had gezien en met hem had gesproken, zoals een man spreekt tot zijn vriend. Ten tweede. Zij achtten Zijn voorgeven ongerijmd dat Hij Abraham gezien zou hebben, die toch zo vele jaren voor Zijne geboorte al was gestorven. De staat der doden is onzichtbaar, maar hier begingen zij weer de oude vergissing, daar zij lichamelijk opvatten wat Christus geestelijk gezegd had. Dit gaf hun ook gelegenheid Zijne jonkheid te verachten, er Hem een verwijt van te maken, alsof Hij slechts van gisteren was en niets wist. Gij hebt nog geen vijftig jaren. Zij zouden even goed hebben kunnen zeggen: "Gij hebt nog geen veertig jaren", want Hij was nu slechts twee of drie en dertig jaren oud. Irenaeus, een der eerste kerkvaders, ondersteunt met dezen tekst de overlevering, die hij zegt ontvangen te hebben van iemand, die met Johannes had omgegaan, dat onze Heiland tot aan Zijn vijftigste jaar geleefd zou hebben, waarvoor hij strijdt, Advers, Haeres lib.

II. Cap. 39, 40. Zie hoe weinig geloof te hechten is aan de overlevering, en wat deze onderhavige betreft, de Joden "sloegen er een slag in", zoals men zegt, zij wilden een leeftijd opgeven, en daarom noemden zij er een, waarvan zij dachten, dat hij er nog ver genoeg beneden was, Hij zag er niet uit, alsof Hij veertig jaar was, maar zij waren er zeker van, dat Hij geen vijftig kon zijn, en veel minder nog dat Hij een tijdgenoot van Abraham kon wezen. De ouderdom wordt geacht te beginnen met vijftig jaar, Numeri 4:47, zodat zij niets meer bedoelden dan: "Gij kunt nog niet geacht worden een oud man te zijn, velen van ons zijn veel ouder dan gij, maar beweren toch niet Abraham gezien te hebben". Sommigen denken, dat Zijn gelaat zo verouderd was door smart en door waken dat dit, gevoegd bij den ernst van Zijn voorkomen, Hem uit deed zien als iemand van vijftig jaar: alzo verdorven was Zijn gelaat, Jesaja 52:14. Onze Heiland geeft een afdoend antwoord op deze vitterij, door een plechtige verzekering van Zijn hogere jaren, zelfs boven Abraham, vers 58. "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, Ik zeg het niet slechts in stilte aan Mijn eigen discipelen, die gewis zeggen zullen wat Ik zeg, maar tot u, Mijne vijanden en vervolgers, Ik zeg het u in het aangezicht, neemt het op. zoals gij wilt: Eer Abraham was, ben Ik, prin Abraam genesthai, ego eimi, Eer Abraham was gemaakt, of geboren, ben Ik. De verandering van het woord is opmerkelijk, en duidt Abraham aan als een schepsel, en Hem zelven als Schepper, wèl kan Hij zich dus de meerdere maken van Abraham. Hij was voor Abraham. Ten eerste. Als God. Ik ben is de naam Gods, Exodus 3:14, hij duidt aan een bestaan uit zich zelven. Hij zegt niet: was Ik, maar ben Ik, want Hij is de eerste en de laatste, onveranderlijk dezelfde, Openbaring 1:8. Hij was dus niet slechts voor Abraham, maar voor alle werelden, Hoofdstuk 1:1, Spreuken 8:23. Ten tweede. Als Middelaar, de bestemde en beloofde Messias, lang voor Abraham, het Lam dat geslacht is van de grondlegging der wereld, het kanaal, door hetwelk leven, licht en liefde van God tot den mens komen. Het onderstelt Zijn Goddelijke natuur, dat Hij in zich zelven van eeuwigheid af dezelfde is, Hebreeën 13:8, en dat Hij sedert den val voor den mens dezelfde is, Hij is van God geworden wijsheid, en rechtvaardigheid, en heiligmaking en verlossing voor Adam, en Abel, en Henoch, en Noach, en Sem, en al de aartsvaders, die in het geloof in Hem geleefd hebben, en gestorven zijn, eer Abraham was geboren. Abraham was de wortel van het Joodse volk, de rots waaruit zij gehouwen waren. Indien Christus eer Abraham was, dan waren Zijne leer en Zijn Godsdienst gene nieuwigheid, maar in het wezen er

van vroeger dan het Judaïsme, en er den voorrang boven hebbende. Dit grote gewichtige woord heeft plotseling een einde gemaakt aan het twistgesprek. Zij konden het niet dragen om meer van Hem te horen, en Hij behoefde niets meer tot hen te zeggen, daar Hij deze goede belijdenis had betuigd, hetgeen voldoende was om al Zijne aanspraken te wettigen. Men zou zo denken, dat de rede van Christus, waarin zo veel genade en heerlijkheid uitblonken, hen allen geboeid en ingenomen moest hebben, maar hun ingeworteld vooroordeel tegen de heilige, geestelijke leer en wet van Christus, die zo tegenstrijdig waren met hun hoogmoed en wereldsgezindheid, maakte alle middelen ter hunner overtuiging vruchteloos. Nu werd vervuld de profetie van Maleachi 3:1, 2, dat wanneer de Engel des verbonds tot Zijn tempel zal komen, zij den dag Zijner toekomst niet zouden verdragen, omdat hij zal zijn als het vuur van een louteraar. Merk hier op: Ten eerste. Hoe zij in woede ontstaken om hetgeen Christus had gezegd, Zij namen dan stenen op, dat zij ze op Hem wierpen, vers 59. Zij beschouwden Hem wellicht als Godslasteraar, en dezulken moesten ook gestenigd worden, Leviticus 24:16, maar eerst moesten zij wettelijk verhoord en aan hun misdaad schuldig worden bevonden. Als iedereen de wet naar zijn eigen welgevallen kan toepassen en ten uitvoer leggen, dan kan men wel aan alle gerechtigheid en orde vaarwel zeggen. En behalve dat, zij hadden zo-even nog gezegd, dat hij iemand was met een verward brein, indien dit nu zo was, dan streed het met alle rede en billijkheid om Hem als een boosdoener te straffen voor hetgeen Hij gezegd had. Zij namen stenen op. Dr. Lightfoot zal u zeggen hoe zij zo stenen bij de hand hadden in den tempel. Er waren toen juist werklieden bezig met herstellingen in den tempel, of er aan bij te bouwen, en de stukken steen, die zij afhieuwen, dienden hen daarvoor. Zie hier de ontzettende macht van de zonde en van Satan in en over de kinderen der ongehoorzaamheid. Wie kon denken, dat zodanige boosheid zou zijn in mensen, zulk een openlijke en vermetele rebellie tegen een persoon, die de onloochenbare bewijzen had geleverd, dat Hij de Zoon van God was? Zo heeft ieder wel een steen om op Zijn heiligen Godsdienst te werpen, Handelingen 28:22.

Ten tweede. Hoe Hij uit hun handen ontkwam. Jezus verborg zich -ekrubê -Hij was verborgen, hetzij door de menigte van hen, die Hem genegen waren, om Hem te beschutten (Hij, die op een hogen en verheven troon had behoren te zijn, berust er in, om, als het ware, verloren te zijn in de menigte). Of wellicht verborg Hij zich achter een muur of pilaar van den tempel (Hij verbergt mij in het verborgene Zijner tent, Psalm 27:5), of heeft Hij door Goddelijke macht een nevel voor hun ogen doen opgaan, zodat Hij onzichtbaar voor hen werd.

Als de goddelozen opkomen, verbergt zich de mens, de wijze en Godvruchtige mens, Spreuken 28:12, 28. Niet alsof Christus bevreesd was om te blijven bij hetgeen Hij gezegd had, of er zich voor schaamde, maar Zijne ure was nog niet gekomen, en Hij wilde alzo de vlucht Zijner dienstknechten en Zijns volks goedkeuren en steunen, als zij in tijden van vervolging hiertoe geroepen worden. De Heere verborg Jeremia en Baruch. Jeremia 36:26. 2. Hij vertrok, Hij ging uit den tempel, gaande door het midden van hen, zonder dat zij Hem zagen, en ging alzo voorbij. Dit was geen lafhartige, schandelijke vlucht, ook gene vlucht, die vreze of schuldgevoel verried. Er was van Hem voorzegd, dat Hij niet zal falen, noch ontmoedigd worden, Jesaja 42:4. 1) Maar het was een voorbeeld van Zijne macht over Zijne vijanden, en een blijk, dat zij niets meer tegen Hem doen konden, dan Hij hun toeliet te doen, waaruit ook bleek, dat toen Hij later in hun kuil gevangen was, Hij zich zelven had overgegeven, Hoofdstuk 10:18. Zij dachten, dat zij Hem nu in hun macht hadden, en toch ging Hij door het midden van hen, hetzij, dat hun ogen verblind of hun handen gebonden waren, en zo liet Hij hen dan over aan hun woede, als een leeuw, die zijne prooi mist. Het was een voorbeeld van Zijn wijze voorziening voor Zijn eigen veiligheid, toen Hij wist, dat Zijn werk

nog niet gedaan was en Zijn getuigenis nog niet voleindigd, en zo gaf Hij dan zelf het voorbeeld van Zijn eigen voorschrift: Wanneer zij u dan in deze stad vervolgen, vliedt in de andere, ja, indien het nodig is, naar ene woestijn, want dat heeft Elia gedaan, 1 Koningen 19:3, 4, en de vrouw-de kerk-Openbaring 12:6. Toen zij losse stenen opnamen om ze op Christus te werpen, zou Hij de vastgelegde stenen, die uit den muur tegen hen riepen, hebben kunnen gebieden Zijne zaak te wreken, of de aarde om zich te openen en hen te verzwelgen, maar Hij verkoos zich te voegen naar den staat, waarin Hij was, ten einde het voorbeeld navolgbaar te maken door de voorzichtigheid Zijner volgelingen, zonder dat er een wonder bij plaatsheeft. Het was een rechtvaardig verlaten van hen, die (erger nog dan de Gadarenen, die Hem baden uit hun landpale te gaan) Hem van uit hun midden weg stenigden. Christus zal niet lang blijven bij hen, die Hem weg wensen. Wèl heeft Christus daarna den tempel nog bezocht, -als iemand, die ongaarne vertrekt, heeft Hij herhaaldelijk afscheid genomen -maar eindelijk heeft Hij hem voor altijd verlaten, heeft Hij hem woest gelaten. Nu ging Christus door het midden der Joden, en niemand hunner zocht Hem aan om te blijven, noch gevoelde zich opgewekt om Hem te grijpen, zij waren tevreden om Hem te laten gaan, God zal nooit iemand verlaten, voor men Hem als het ware tot heengaan gedrongen heeft, door te doen blijken dat Zijne tegenwoordigheid niet begeerd werd. Calvijn merkt op, dat deze overpriesters, na Christus uit den tempel gedreven te hebben, er zich op lieten voorstaan, dat zij in het bezit er van gebleven waren, "Maar", zegt hij, "diegenen bedriegen zich zelven, die trots zijn op ene kerk of tempel, die door Christus verlaten werd." Er wordt gezegd, dat Christus toen Hij hen verliet stil en onopgemerkt voorbijging, parêgen housoos, zodat zij Hem niet bemerkten. Christus' wijken van ene kerk, of van een bijzondere ziel, geschiedt dikwijls in het verborgen, er wordt gene notitie van genomen, het wordt niet spoedig opgemerkt. Het koninkrijk Gods komt niet, en gaat niet, met uiterlijk gelaat, dat is: met vertoning, of gedruis, zie Richteren 16:. Simson wist niet, dat de Heere van hem geweken was. Zo was het ook met deze Joden. God heeft hen verlaten, en zij hebben Hem niet gemist.

HOOFDSTUK 9

1 En voorbijgaande, zag Hij een mens, blind van de geboorte af.
2 En Zijn discipelen vraagden Hem, zeggende: Rabbi, wie heeft er gezondigd, deze, of zijn ouders, dat hij blind zou geboren worden?
3 Jezus antwoordde: Noch deze heeft gezondigd, noch zijn ouders, maar dit is geschied, opdat de werken Gods in hem zouden geopenbaard worden.
4 Ik moet werken de werken Desgenen, Die Mij gezonden heeft, zolang het dag is; de nacht komt, wanneer niemand werken kan.
5 Zolang Ik in de wereld ben, zo ben Ik het Licht der wereld.
6 Dit gezegd hebbende, spoog Hij op de aarde, en maakte slijk uit dat speeksel, en streek dat slijk op de ogen des blinden;
7 En zeide tot hem: Ga heen, was u in het badwater Siloam (hetwelk overgezet wordt: uitgezonden). Hij dan ging heen en wies zich, en kwam ziende.
8 De geburen dan, en die hem te voren gezien hadden, dat hij blind was, zeiden: Is deze niet, die zat en bedelde?
9 Anderen zeiden: Hij is het; en anderen: Hij is hem gelijk. Hij zeide: Ik ben het.
10 Zij dan zeiden tot hem: Hoe zijn u de ogen geopend?
11 Hij antwoordde en zeide: De Mens, genaamd Jezus, maakte slijk, en bestreek mijn ogen, en zeide tot mij: Ga heen naar het badwater Siloam, en was u. En ik ging heen, en wies mij, en ik werd ziende.
12 Zij dan zeiden tot hem: Waar is Die? Hij zeide: Ik weet het niet.
13 Zij brachten hem tot de Farizeen, hem namelijk, die te voren blind geweest was.
14 En het was sabbat, als Jezus het slijk maakte, en zijn ogen opende.
15 De Farizeen dan vraagden hem ook wederom, hoe hij ziende geworden was. En hij zeide tot hen: Hij legde slijk op mijn ogen, en ik wies mij, en ik zie.
16 Sommigen dan uit de Farizeen zeiden: Deze Mens is van God niet, want Hij houdt den sabbat niet. Anderen zeiden: Hoe kan een mens, die een zondaar is, zulke tekenen doen? En er was tweedracht onder hen.
17 Zij zeiden wederom tot den blinde: Gij, wat zegt gij van Hem; dewijl Hij uw ogen geopend heeft? En hij zeide: Hij is een Profeet.
18 De Joden dan geloofden van hem niet, dat hij blind geweest was, en ziende was geworden, totdat zij geroepen hadden de ouders desgenen, die ziende geworden was.
19 En zij vraagden hun, zeggende: Is deze uw zoon, welken gij zegt, dat blind geboren is? Hoe ziet hij dan nu?
20 Zijn ouders antwoordden hun en zeiden: Wij weten, dat deze onze zoon is, en dat hij blind geboren is;
21 Maar hoe hij nu ziet, weten wij niet; of wie zijn ogen geopend heeft, weten wij niet; hij heeft zijn ouderdom, vraagt hem zelven; hij zal van zich zelven spreken.
22 Dit zeiden zijn ouders, omdat zij de Joden vreesden; want de Joden hadden alrede te zamen een besluit gemaakt, zo iemand Hem beleed Christus te zijn, dat die uit de synagoge zou geworpen worden.
23 Daarom zeiden zijn ouders: Hij heeft zijn ouderdom, vraagt hem zelven.
24 Zij dan riepen voor de tweede maal den mens, die blind geweest was, en zeiden tot hem: Geef God de eer; wij weten, dat deze Mens een zondaar is.

25 Hij dan antwoordde en zeide: Of Hij een zondaar is, weet ik niet; een ding weet ik, dat ik blind was, en nu zie.
26 En zij zeiden wederom tot hem: Wat heeft Hij u gedaan? Hoe heeft Hij uw ogen geopend?
27 Hij antwoordde hun: Ik heb het u alrede gezegd, en gij hebt het niet gehoord; wat wilt gij het wederom horen? Wilt gijlieden ook Zijn discipelen worden?
28 Zij gaven hem dan scheldwoorden, en zeiden: Gij zijt Zijn discipel; maar wij zijn discipelen van Mozes.
29 Wij weten, dat God tot Mozes gesproken heeft; maar Dezen weten wij niet, van waar Hij is.
30 De mens antwoordde, en zeide tot hen: Hierin is immers wat wonders, dat gij niet weet, van waar Hij is, en nochtans heeft Hij mijn ogen geopend.
31 En wij weten, dat God de zondaars niet hoort; maar zo iemand godvruchtig is, en Zijn wil doet, dien hoort Hij.
32 Van alle eeuw is het niet gehoord, dat iemand eens blindgeborenen ogen geopend heeft.
33 Indien Deze van God niet ware, Hij zou niets kunnen doen.
34 Zij antwoordden, en zeiden tot hem: Gij zijt geheel in zonden geboren, en leert gij ons? En zij wierpen hem uit.
35 Jezus hoorde, dat zij hem uitgeworpen hadden, en hem vindende, zeide Hij tot hem: Gelooft gij in den Zoon van God?
36 Hij antwoordde en zeide: Wie is Hij, Heere, opdat ik in Hem moge geloven?
37 En Jezus zeide tot Hem: En gij hebt Hem gezien, en Die met u spreekt, Dezelve is het.
38 En hij zeide: Ik geloof, Heere! En hij aanbad Hem.
39 En Jezus zeide: Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen, opdat degenen, die niet zien, zien mogen, en die zien, blind worden.
40 En dit hoorden enigen uit de Farizeen, die bij Hem waren, en zeiden tot Hem: Zijn wij dan ook blind?
41 Jezus zeide tot hen: Indien gij blind waart, zo zoudt gij geen zonde hebben; maar nu zegt gij: Wij zien; zo blijft dan uw zonde.

Na Christus' vertrek uit den tempel, dat aan het einde van het vorige hoofdstuk is meegedeeld, en voor dat gebeurd was hetgeen in dit hoofdstuk verhaald wordt, heeft Hij enigen tijd buiten, op het land, doorgebracht, ongeveer twee of drie maanden naar men veronderstelt, in welken tussentijd door Dr. Lightfoot en andere schrijvers over de harmonie der Evangeliën al de gebeurtenissen geplaatst worden, die voorvielen en vermeld worden van Lukas 10:17 tot 13:17. Wat in Hoofdstuk 7 en 8 vermeld wordt had plaats op het Loofhuttenfeest, in September, wat in dit en in het volgende hoofdstuk verhaald wordt, geschiedde bij het Inwijdingsfeest, in December, Hoofdstuk 10:22. Dr. Clark en andere plaatsen dit onmiddellijk na het voorgaande hoofdstuk. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De wonderdadige genezing van een blindgeborene, vers 1-7,

II. De gesprekken bij die gelegenheid,

1. Een gesprek der geburen onder elkaar en met den man, vers 8-12, 2. Tussen de Farizeeën en den man, vers 13-34, 3. Tussen Christus en den man, vers 35-38, 4. Tussen Christus en de Farizeeën, vers 39 tot het einde.

Johannes 9:1-7

Wij hebben hier het verhaal hoe aan een blindgeboren bedelaar het gezicht werd geschonken. Merk op:

I. Hoe onze Heere Jezus notitie nam van den beklagenswaardigen toestand van dezen armen blinde, vers 1. Voorbijgaande zag Hij - Jezus-een mens, blind van de geboorte af. De eerste woorden schijnen te verwijzen naar de laatste van het vorige hoofdstuk, en ondersteunen de mening van hen, die deze gebeurtenis onmiddellijk na de voorgaande plaatsen. Dáár werd gezegd parêgen, Hij ging voorbij, en hier, zonder zelfs Zijn naam te herhalen kai paragoo voorbijgaande.

1. Hoewel de Joden Hem zo schandelijk mishandeld hadden, Hem door woord en daad ten uiterste hadden getergd, heeft Hij toch gene gelegenheid laten voorbijgaan om goed onder hen te doen, maar niet het besluit genomen, dat Hij rechtvaardiglijk had kunnen nemen, om hen nooit meer door Zijn goede diensten te begunstigen. De genezing van dezen blinde was ene vriendelijkheid jegens het publiek, daar hij er door instaat werd gesteld om te werken voor zijn brood, terwijl hij vroeger ten laste was van den staat of van de burgerij. Het is edel en grootmoedig en in den geest van Christus om het publiek -het algemeen -te willen dienen, zelfs als wij er door veronachtzaamd of er onbeleefd door bejegend worden, of dit denken te zijn.

2. Hoewel Hij vlood voor het Hem dreigende gevaar, vlood om Zijn leven te redden, is Hij toch bereidwillig voor ene wijle staan gebleven, om dezen armen man barmhartigheid te bewijzen. Wij maken meer haast dan spoed als wij de gelegenheden voorbijlopen om goed te doen.

3. Toen de Farizeeën Christus van zich wegdreven, ging Hij naar dezen armen blinden bedelaar. Sommigen der ouden zien hier een beeld, of type, in van het brengen van het Evangelie tot de heidenen, die in duisternis waren gezeten, toen de Joden het verwierpen en van zich weg hadden gedreven.

4. Christus vond dezen armen blinde op Zijn weg, en genas hem in transitu -voorbijgaande. Zo moeten wij alle gelegenheden aangrijpen om goed te doen, waar wij ook zijn, zelfs in het voorbijgaan.

a. De toestand van dien armen man was zeer treurig. Hij was blind, en wel van zijne geboorte af. Indien het licht lieflijk is, hoe treurig moet het dan niet wezen voor den mens om al zijne dagen in duisternis te eten! Die blind is heeft geen genot van het licht, maar die blindgeboren, is, heeft er geen denkbeeld van. Mij dunkt, zo iemand zou er zeer veel om geven om, al is het dan maar op een enkelen dag, zijne nieuwsgierigheid te bevredigen omtrent licht en kleuren, vormen en gestalten, al zou hij ze dan ook later nooit meer zien. Waarom is het licht des levens gegeven aan den ellendige, die beroofd is van het licht der zon, wiens weg aldus verborgen is, en dien God overdekt heeft? Job 3:20-23. Laat ons God danken, zo dit met ons niet het geval is. Het oog is een der verwonderlijkste delen van het lichaam, zijn samenstelling uiterst teer, kunstig en schoon. Men zegt, dat het het eerste is, dat bij de formering van dieren duidelijk waargenomen kan worden. Welk een zegen, welk een grote genade, dat er bij onze formering geen ongeluk voorkwam! Christus genas velen, die blind waren geworden door ziekte, of door een ongeval, maar hier genas Hij een blindgeborene. a. Om een voorbeeld te geven van Zijne macht om ook in de wanhopigste gevallen hulp en uitkomst te

kunnen geven, te helpen als niemand anders helpen kan. b. Om ene proeve te geven van het werk Zijner genade in de zielen van zondaars, hetwelk het gezicht geeft aan hen, die van nature blind zijn.

b. Zeer teder was Jezus' medelijden met hem. Hij zag hem, dat is: Hij nam kennis van zijn toestand, en zag hem aan met hartelijke, belangstellende liefde. Als God op het punt is van verlossing te werken, dan wordt er van Hem gezegd, dat Hij de verdrukking ziet, en zo zag Christus de verdrukking, of beproeving van dezen armen man. Anderen zagen hem ook, maar niet zoals Hij. Deze arme man kon Christus niet zien, maar Christus zag hem, en voorkwam zijne bede en zijne verwachting met een verrassende genezing. Christus wordt dikwijls gevonden van hen, die Hem niet zochten en Hem niet zagen, Jesaja 65:1. En als wij iets van Christus weten of begrijpen, dan is het, omdat wij eerst van Hem gekend zijn, Galaten 4:9, en door Hem gegrepen zijn, Filippenzen 3:12.

II. Het gesprek tussen Christus en Zijne discipelen over dezen mens. Toen Hij weg ging uit den tempel, gingen zij met Hem, want dezen waren het, die steeds met Hem gebleven zijn in Zijne verzoekingen, en Hem volgden waar Hij ook heenging, en zij hebben door hun aanhankelijkheid aan Hem niets verloren, maar wel zeer veel ervaring gewonnen. Merk op:

1. De vraag van de discipelen aan den Meester betreffende het geval van dezen blinde, vers 2. Toen Christus hem aanzag, hebben ook zij op hem gezien, Christus' mededogen moet ook het onze opwekken. Waarschijnlijk heeft Christus hun gezegd, dat deze arme man blindgeboren was, of wellicht wisten zij het, omdat het algemeen bekend was, maar zij hebben Christus niet bewogen hem te genezen. In plaats hiervan komen zij met een zeer vreemdsoortige vraag tot Hem: Rabbi! wie heeft er gezondigd, deze of zijne ouders, dat hij blind zou geboren worden? Deze hun vraag nu was:

a. Liefdeloos streng. Zij nemen het aan als een bewezen zaak, dat die ongemene ramp de straf was voor een ongemene slechtheid en dat deze man een zondaar was boven allen, die te Jeruzalem woonden, Lukas 13:4. Dat de barbaren tot de gevolgtrekking kwamen: Deze mens is gewis een doodslager, was niet vreemd, maar het was onverschoonbaar in hen, die de Schriften kenden, die gelezen hadden dat alle ding wedervaart hun gelijk aan alle anderen, en wisten, dat het in Jobs geval beslist was, dat de grootste lijders vanwege hun lijden niet als de grootste zondaars beschouwd moeten worden. De genade van berouw en bekering noemt onze eigen beproevingen straffen, maar de genade der liefde noemt de wederwaardigheden van anderen beproevingen, tenzij het tegendeel duidelijk blijkt.

b. Zij was onnodig nieuwsgierig. Tot de gevolgtrekking komende, dat deze ramp het gevolg was van de ene of andere gruwelijke misdaad, vragen zij: "Wie waren de misdadigers, deze man of zijne ouders?" En wat ging hun dit aan? Welk goed kon het hun doen dit te weten? Wij zijn maar al te zeer geneigd om nieuwsgieriger te zijn naar de zonden van anderen, dan weetgierig omtrent onze eigen zonden, terwijl het voor ons toch van meer belang is te weten waarom God met ons twist, dan waarom Hij met anderen twist, want ons zelven te oordelen is onze plicht, maar onzen broeder te oordelen is onze zonde. Zij vragen: Of die man aldus gestraft was voor ene zonde, die hij zelf bedreven had, bedreven, of wel voorzien voor zijne geboorte. Sommigen denken, dat de discipelen besmet waren met het Pythagorische idee van het voorbestaan der zielen, en haar overgang van het ene lichaam in het andere. Was de ziel van dezen mens veroordeeld tot den kerker van dit blinde lichaam om haar te straffen voor de ene of andere grote zonde, bedreven in een ander lichaam, waarin zij tevoren gewoond had? De Farizeeën schijnen dezelfde mening gehad te hebben omtrent

zijn toestand, toen zij zeiden: Gij zijt geheel in zonden geboren, vers 34, alsof allen, die door de natuur geschandvlekt waren-en dezen alleen-in zonden waren geboren.

Of: Was hij ook gestraft om de slechtheid zijner ouders, die God soms bezoekt aan de kinderen? Het is een goede reden. waarom ouders zich moeten wachten voor de zonde, opdat hun kinderen er niet voor te lijden hebben. Laat ons niet wreed worden voor de onzen, gelijk de struisen in de woestijn. Wellicht vroegen de discipelen dit, niet als gelovende, dat dit de straf was voor ene zonde van hem zelven of van zijne ouders, maar, daar Christus aan een anderen lijder te kennen had gegeven, dat zijne zonde de oorzaak was van zijne ziekte, Hoofdstuk 5:14, zeggen zij: "Meester, wiens zonde is de oorzaak van deze onmacht?" of van deze ziekte. Niet wetende hoe zij deze beschikking van Gods voorzienigheid zullen verklaren, wensen zij hieromtrent ingelicht te worden. Het billijke van Gods beschikkingen is altijd zeker, staat altijd vast, want Zijne gerechtigheid is als de bergen Gods, maar kan niet altijd verklaard worden, want Zijne oordelen zijn een grote afgrond.

2. Christus' antwoord op deze vraag. Hij was altijd bekwaam om te leren, en de dwalingen Zijner discipelen te herstellen.

a. Hij geeft de reden op van de blindheid van dien armen man: Noch deze heeft gezondigd, noch zijne ouders, maar hij is blindgeboren, en is tot nu toe blind gebleven, opdat nu ten laatste de werken Gods in hem zouden geopenbaard worden, vers 3. Christus, die volkomen bekend was met de verborgen drijfveren der Goddelijke raadsbesluiten, zegt hun hier twee dingen ten opzichte van zulke buitengewone rampen: Dat zij niet altijd toebeschikt worden als straf voor zonde. De zondigheid van geheel het menselijk geslacht rechtvaardigt God voorzeker in al de ellende van het menselijk leven, zodat zij, die er het minst in delen, moeten zeggen, dat God vriendelijk is, en zij, die er het meest in delen, niet moeten zeggen, dat Hij onrechtvaardig is, maar velen hebben veel meer ellende te verduren in hun leven dan anderen, die toch volstrekt niet zondiger zijn. Wel was deze man een zondaar, en waren zijne ouders zondaren, maar het was geen buitengewone schuld, waarop God het oog had, toen Hij deze beproeving over hem bracht. Wij moeten er ons voor wachten te oordelen dat mensen grote zondaars zijn, omdat zij grote lijders zijn, opdat wij niet bevonden worden te vervolgen, die God geslagen heeft, Psalm 69:27, en beschuldiging in te brengen tegen hen, die Hij heeft gerechtvaardigd, en te verdoemen hen, voor wie Christus gestorven is, hetgeen vermetel en gevaarlijk is, Romeinen 8:33, 34. Dat zij soms zuiver en alleen bedoeld zijn tot heerlijkheid Gods, en om Zijne werken te openbaren. God heeft soevereiniteit over al Zijne schepselen en uitsluitend recht in hen, Hij kan hen dienstbaar maken aan Zijne eer en heerlijkheid op de wijze, die Hij geschikt oordeelt, in doen of in lijden, en zo God in ons of door ons wordt verheerlijkt, dan zijn wij niet tevergeefs geschapen. Deze man was blindgeboren, en voor hem was het wel der moeite en der smart waard dit te zijn, en zo lang in duisternis te zijn, opdat de werken Gods in hem zouden geopenbaard worden. Dat is: Ten eerste. Opdat de eigenschappen Gods in hem geopenbaard zouden worden: Zijne gerechtigheid, door den zondigen mens onderhevig te maken aan zo zware rampen, Zijn gewone macht en goedheid, door dien armen mens onder zo smartelijke, verdrietelijke beproeving te ondersteunen, en inzonderheid, opdat Zijn buitengewone macht en goedheid openbaar zouden worden door hem te genezen. De moeilijkheden omtrent de leiding van Gods voorzienigheid, waarvan men anders gene verklaring kan geven, kunnen aldus opgelost worden-het is Gods bedoeling om er zich in te tonen, er Zijne heerlijkheid in te openbaren, opdat men op Hem lette. Zij, die bij den gewonen loop der dingen geen acht op Hem slaan, worden soms opgeschrikt door buitengewone dingen. Hoe welgemoed kan dus een godvruchtige wezen onder verlies van

lieflijkheid in het leven, als hij er zeker van is, dat God er op de een of andere wijze door zal winnen in heerlijkheid! Ten tweede. Opdat de raad Gods ten opzichte van den Verlosser in hem geopenbaard zou worden. Hij was blindgeboren, opdat onze Heere Jezus de eer zou hebben van hem te genezen, en zich daarin zou betonen van God gezonden te zijn, om het ware licht der wereld te wezen. Aldus is de val des mensen toegelaten, en de blindheid, die er op volgde, opdat de werken Gods geopenbaard zouden worden in het openen van de ogen der blinden. Het was nu al lang geleden sedert die man blindgeboren was, en toch is het niet voor dit ogenblik gebleken waarom hij het was. De bedoelingen van Gods voorzienigheid zullen gewoonlijk niet blijken dan lang na de gebeurtenis, wellicht pas vele jaren daarna. De volzinnen in het boek der voorzienigheid zijn soms lang, en gij moet veel er van lezen, eer gij er den zin van begrijpt.

b. Hij geeft de reden op van Zijn eigen voortvarendheid en bereidwilligheid om hem te helpen en te genezen, vers 4, 5. Het was niet uit praalzucht, maar ingevolge van Zijne onderneming: Ik moet werken de werken degene, die Mij gezonden heeft, (en dit is er een van) zolang het dag is, en werktijd, de nacht komt, wanneer niemand werken kan. Dat is niet alleen een reden, waarom Christus aanhield in goeddoen aan de zielen en lichamen der mensen, maar waarom Hij inzonderheid dit deed, hoewel het de sabbatdag was, waarop werken van noodzakelijkheid gedaan mochten worden, en Hij bewijst, dat dit een werk der noodzakelijkheid is. Het was de wil Zijns Vaders: Ik moet werken de werken degene, die Mij gezonden heeft. Toen de Vader Zijn Zoon in de wereld zond, gaf Hij Hem werk te doen. Hij is niet in de wereld gekomen om een prachtigen staat te voeren, maar om zaken te doen, wie God zendt, gebruikt Hij, want Hij zendt niemand om lui en ledig te wezen. De werken, die Christus te doen had, waren de werken van Hem, die Hem had gezonden, niet slechts door Hem aangewezen, maar voor Hem gedaan, Hij was een medearbeider Gods. Het heeft Hem behaagd zich onder de sterkste verplichtingen te stellen om het werk te doen, waartoe Hij was gezonden. Ik moet werken. Hij is in het verbond der verlossing met Zijn hart borg geworden om als Middelaar tot God te genaken, Jeremia 30:21. Zullen wij los, vrij, willen wezen, als Christus gewillig was om gebonden te zijn? Zich onder de verplichting gesteld hebbende om Zijn werk te doen, heeft Christus er zich met de uiterste kracht en naarstigheid op toegelegd. Hij werkte de werken, die Hij te doen had. Hij heeft ergazesthai ta erga, Hij heeft werk gemaakt van hetgeen Zijn werk was. Het is niet genoeg ons werk aan te zien en er over te spreken, wij moeten het werken. Hij had er nu de gelegenheid voor: Ik moet werken, zolang het dag is, terwijl de tijd er is, die bestemd is om er in te werken, en zolang het licht er is, dat gegeven is om er bij te werken. Christus zelf had Zijn dag. Ten eerste. Al het werk van het Middelaars koninkrijk moest binnen de perken des tijds gedaan worden, en in deze wereld gedaan worden, want aan het einde der wereld, wanneer er geen tijd meer is, dan zal het koninkrijk aan God en den Vader overgegeven zijn, en de verborgenheid Gods vervuld worden. Ten tweede. Al het werk, dat Hij hier op aarde in persoon te doen had, moest voor Zijn dood gedaan zijn, de tijd van Zijn leven op aarde is de dag, waarvan hier gesproken wordt. De tijd onzes levens is onze dag, waarin het voor ons van belang is het werk van den dag te doen. De dag eigent zich het best om er in te werken, Psalm 104:22, 23. Gedurende den levensdag moeten wij bezig zijn, geen dagtijd verliezen, en bij geen daglicht spelen, het zal tijd genoeg voor ons wezen om te rusten, als onze dag voorbij is, want het is slechts een dag. De tijd Zijner gelegenheid was er, en daarom wilde Hij werken: De nacht komt wanneer niemand werken kan. De gedachte aan het naderen van onzen dood moet ons opwekken om alle gelegenheden des levens waar te nemen, zowel om goed te doen, als om goed te verkrijgen. De nacht komt, hij zal gewis komen, hij kan plotseling komen, hij komt al nader en nader. Wij kunnen niet berekenen hoe nabij onze zon is, zij kan des middags ondergaan, en wij kunnen ons ook gene schemering beloven

tussen den dag van ons leven en den nacht van onzen dood. Als de nacht komt, kunnen wij niet werken, omdat het licht, dat ons geschonken is om er bij te werken, dan uitgeblust is. Het graf is het land der duisternis, en ons werk kan niet in duisternis verricht worden. En behalve dat: de tijd, ons toebedeeld voor ons werk, zal dan voorbij zijn. Toen onze Meester ons heeft gebonden aan plicht, heeft Hij ons ook gebonden aan tijd, als de nacht komt worden de arbeiders opgeroepen, dan moeten wij ons werk tonen, en ontvangen al naar er gedaan is. In de wereld der vergelding zijn wij niet meer in den proeftijd. Christus gebruikte dit als ene drangreden voor zich zelven om naarstig te zijn, hoewel Hij met geen tegenstand van binnen had te worstelen. Veel nodiger is het ons dus om deze en dergelijke overwegingen op ons hart te laten werken om ons tot arbeiden aan te sporen. Zijn werk in de wereld was haar te verlichten, vers 5. Zolang Ik in de wereld ben, -en dat zal niet lang wezen- zo ben Ik het Licht der wereld. Hij had dit tevoren gezegd, Hoofdstuk 8:12. Hij is de Zon der gerechtigheid, die niet slechts licht heeft onder Zijne vleugelen voor hen, die zien kunnen, maar ook genezing onder Zijne vleugelen voor hen, die blind zijn en niet zien kunnen, hierin het grote licht verre overtreffende in kracht, dat tot heerschappij is van den dag. Christus wilde genezing schenken aan dien blinde, die de vertegenwoordiger is ener blinde wereld, omdat Hij gekomen is om het Licht der wereld te wezen, niet slechts om licht te geven, maar om het gezicht te geven. Dit geeft ons nu: Ten eerste. Een grote aanmoediging om tot Hem te komen als tot een leidend, levenwekkend, verkwikkend Licht. Op wie anders zullen wij zien dan op Hem? Waarheen zullen wij onze ogen richten? Waarheen anders dan naar het licht? Wij delen in het licht der zon, en zo kunnen wij delen in Christus' genade, zonder geld en zonder prijs.

Ten tweede. Een goed voorbeeld van nuttigheid in de wereld. Wat Christus zei van zich zelven, zei Hij van Zijne discipelen. Gij zijt het licht der wereld, en, is dit zo, laat dan uw licht schijnen. Waar zijn kaarsen anders voor gemaakt dan om te branden?

III. De wijze van genezing van den blinde, vers 6, 7. De omstandigheden van het wonder zijn merkwaardig, en ongetwijfeld ook veelbetekenend. Dit gezegd hebbende, tot onderrichting Zijner discipelen en ter opening van hun verstand, gaat Hij nu over tot het openen van de ogen des blinden. Hij stelde het niet uit tot Hij het, hetzij meer in het verborgen ter meerdere veiligheid, of wel nog meer in het openbaar ter Zijner meerdere eer, doen kon, of totdat de sabbat voorbij was, wanneer het minder aanstoot zou geven. Het goed, dat wij in de gelegenheid zijn te doen, behoren wij spoedig te doen. Hij, die nooit een goed werk wil doen voordat er gene bezwaren tegen ingebracht kunnen worden, zal menig goed werk voor altijd ongedaan laten blijven, Prediker 11:4. In de genezing valt op te merken:

1. De bereiding der ogenzalf. Christus spoog op de aarde, en maakte slijk uit dat speeksel. Hij zou hem hebben kunnen genezen met een woord, zoals Hij anderen genezen heeft, maar Hij verkoos het op die wijze te doen om te tonen, dat Hij aan generlei methode gebonden is. Hij maakte slijk van Zijn eigen speeksel, omdat er geen water bij de hand was, en Hij wilde ons leren niet kieskeurig te zijn, maar als het nodig is, tevreden te zijn met hetgeen voorhanden is, zo het slechts aan het doel beantwoordt. Waarom zouden wij een langen weg gaan voor iets, dat dichtbij te krijgen is? Christus, Zijn eigen speeksel gebruikende, geeft te kennen, dat er genezende kracht is in alles wat Christus toebehoort. Slijk uit Christus' speeksel gemaakt, was veel kostelijker dan de balsem van Gilead.

2. De aanwending er van. Hij streek dat slijk op de ogen des blinden. Hij deed het zelf, met Zijn eigen hand, hoewel de patiënt een bedelaar was. Nu heeft Christus dit gedaan:

a. Om Zijn eigen macht te verheerlijken door aan een blinde het gezicht te geven op ene wijze, waarvan men zou denken, dat een ziende er blind door zou worden. Door slijk op de ogen te strijken, moeten zij gesloten worden, maar nooit zou dit de ogen kunnen openen. De macht van God werkt dikwijls door het tegenovergestelde, en Hij laat de mensen hun blindheid gevoelen, voor Hij hun het gezicht schenkt.

b. Om aan te duiden, dat het Zijn machtige hand was, die het eerst den mens uit het slijk, het stof der aarde, geformeerd heeft, want door Hem heeft God ook de wereld gemaakt, beide de grote wereld, en den mens, de kleine wereld. De mens was geformeerd uit leem, en Christus gebruikt hier dezelfde materialen, om het gezicht te geven aan het lichaam, die Hij eerst gebruikt heeft om aan het lichaam bestaan te geven.

c. Om de genezing en opening der ogen van den geest voor te stellen door de genade van Jezus Christus. Het doel van het Evangelie is der mensen ogen te openen, Handelingen 26:18. De ogenzalf nu, die dat werk verricht, is door Christus bereid, zij bestaat, niet gelijk deze uit Zijn speeksel, maar uit Zijn bloed, het bloed en het water, dat uit Zijn doorstoken zijde vloeide, voor die ogenzalf moeten wij tot Christus komen, Openbaring 3:18. Hij alleen is instaat, en Hij alleen is bestemd om haar te bereiden, Lukas 4:18. De middelen voor dit werk gebruikt, zijn zeer zwak, en zij worden alleen krachtig door de macht van Christus, toen een duistere wereld verlicht moest worden en aan ganse volken van blinde zielen de ogen geopend moesten worden, heeft God het dwaze, en het zwakke, en verachte gekozen om dit te doen. En de methode, die Christus volgt, is om de mensen eerst te doen gevoelen dat zij blind zijn, zoals deze arme man, wiens ogen met slijk werden bestreken, en hun dan het gezicht te geven. Bij zijn bekering werd Paulus met blindheid geslagen, drie dagen lang, en toen vielen hem de schellen van de ogen. De wijze, voorgeschreven om geestelijke wijsheid te verkrijgen is: dwaas te worden om wijs te mogen worden, 1 Corinthiërs 3:18. Onze blindheid moet ons, evenals aan dezen man hier, hinderlijk gemaakt worden, en dan worden wij genezen.

3. De voorschriften aan den patiënt, vers 7. Zijn Geneesheer zei tot hem: Ga heen, was u in het badwater Siloam. Niet, dat deze wassing nodig was om de genezing te werken, maar:

a. Christus wilde hiermede zijne gehoorzaamheid op de proef stellen, of hij met een onbepaald geloof en vertrouwen de orders zou opvolgen van iemand, die hem zo volkomen vreemd was.

b. Hij wilde ook zien in welke verhouding hij stond tot de inzettingen der ouden, die leerden, en ook wellicht hem hadden geleerd (want vele blinden hebben veel kennis), dat het niet geoorloofd was om zich geneeskundig de ogen te wassen op den sabbat, zelfs niet met speeksel, en nog veel minder om naar een badwater te gaan om ze te wassen.

c. Hij wilde hiermede de methode van geestelijke genezing voorstellen, waarbij wij plichten hebben te volbrengen, hoe- wel de uitwerking zuiver en alleen aan Zijne macht en genade moet toegeschreven worden. Ga heen, onderzoek de Schriften, heb omgang met de wijzen, woon de prediking des Woords en de bediening der sacramenten bij, dat is als het wassen in het badwater Siloam. De beloofde gaven der genade moeten verwacht worden in den weg der van God verordineerde genademiddelen. Voor hen, die in duisternis waren opgevoed, waren de wateren van den doop als het badwater van Siloam, waarin zij zich niet slechts konden wassen en rein zijn, maar

zich konden wassen en hun ogen geopend krijgen. Vandaar, dat zij, die gedoopt waren, gezegd werden phootisthentes -verlicht te zijn, en de ouden noemden den doop phootismos -verlichting. Merk op betreffende dit badwater van Siloam: Dat het van water werd voorzien van den berg Zion, zodat dit wateren waren van het heiligdom, Psalm 46:5, levende wateren, die genezend waren, Ezechiël 47:9. Dat de wateren van Siloam vanouds den troon en het koninkrijk van het huis van David betekenden, wijzende op den Messias, Jesaja 8:6, en de Joden, die de wateren van Siloa verachtten, d.i. de leer en de wet van Christus, zich verheugden in de inzettingen der ouden. Christus wilde dezen man op de proef stellen, en zien of hij al of niet zich aan de wateren van Siloam wilde houden. De evangelist neemt nota van de betekenis van den naam, die overgezet wordt door gezonden. Christus wordt dikwijls de Gezondene Gods genoemd, de Engel- of Bode des verbonds, Maleachi 3:1, zodat Christus door hem tot het badwater Siloam te zenden, hem feitelijk tot zich zond, want Christus is alles in alles ter genezing der zielen. Als profeet wijst Christus ons op zich zelven als priester. Ga heen, was u in de fontein, die geopend is, ene fontein des levens, geen badwater, geen vijver.

4. Des lijders gehoorzaamheid aan deze bevelen: Hij dan ging heen, waarschijnlijk geleid door een vriend, of wellicht was hij zo bekend met Jeruzalem, dat hij er zelf den weg kon vinden. Het gemis van het gezicht wordt door de natuur dikwijls vergoed door een buitengewone schranderheid. En hij wies zich. De discipelen, of wellicht andere bijstanders, hebben hem waarschijnlijk meegedeeld, dat Hij, die hem dit gebood, Jezus was, van wie hij zoveel had gehoord, want anders zou hij wel niet op Zijn zeggen uitgegaan zijn, op hetgeen zozeer den schijn had van een vergeefse reis te zullen wezen, maar in vertrouwen op Christus' macht, zowel als in gehoorzaamheid aan Zijn bevel, ging hij, en wies zich.

5. De genezing volbracht: hij kwam, ziende. Er is groter heerlijkheid in dit beknopte verhaal: Hij ging, en wies zich, en kwam ziende, dan in Caesars Veni, vidi, vici -Ik kwam, ik zag, ik overwon. Toen het slijk afgewist was van zijne ogen, waren alle andere hindernissen er ook mede weggenomen, en als de weeën en worstelingen der nieuwe geboorte voorbij zijn, de smart en de verschrikking der overtuiging van zonde zijn weggenomen, dan zijn de banden der zonde ook daarmee verdwenen, en dan wordt dit alles door heerlijk licht en vrijheid gevolgd. Zie hier een voorbeeld van:

a. de macht van Christus. Wat kan Hij niet doen, die dit niet slechts doen kon, maar het zo kon doen? Met een weinig slijk, gelegd op ieder oog en er wederom afgewassen, heeft Hij onmiddellijk de staar gelicht, die de bekwaamste oogarts, met het fijnste instrument en de geoefendste hand niet vermocht weg te nemen. Ongetwijfeld is deze Hij, die komen zou, want door Hem ontvangen de blinden het gezicht.

b. Een voorbeeld van de kracht der geloofs en der gehoorzaamheid. Deze man liet Christus doen wat Hij wilde, en deed, wat Hij hem zei te doen, en aldus werd hij genezen. Zij, die door Christus genezen willen worden, moeten zich door Hem laten regeren en besturen. Hij kwam terug van het badwater tot zijne geburen en bekenden, zich verwonderende, en verwondering wekkende, hij kwam, ziende. Dit stelt het nut, het goed, voor, dat godvruchtige zielen vinden in het gebruikmaken van de door God verordineerde genademiddelen, naar Christus' bevel en aanwijzing, Zwak zijn zij naar het badwater van Siloam gegaan, versterkt zijn zij er van teruggekomen: met twijfel in het hart gingen zij, met overtuiging en voldoening zijn zij teruggekomen, treurende zijn zij heengegaan, zich

verblijdende zijn zij wedergekeerd, zij gingen sidderend, triomferend kwamen zij terug, blind gingen zij, en komen weer ziende, komen weer juichende, Jesaja 52:8.

Johannes 9:8-12

Een zo wonderbare gebeurtenis, als het geven van het gezicht aan een blindgeborene, moest wel het onderwerp wezen van alle gesprekken, maar velen sloegen er niet meer acht op dan op andere in omloop zijnde geruchten, die slechts het wonder zijn van een dag. Maar er wordt ons hier meegedeeld wat de geburen er van zeiden ter bevestiging van het feit. Hetgeen in het eerst niet geloofd wordt zonder nauwkeurig onderzoek, kan later zonder gewetensbezwaar erkend worden. Er worden hier twee dingen over deze zaak besproken:

I. Of dit wel dezelfde man was, die tevoren blind is geweest, vers 8.

1. De geburen, die nabij de plaats woonden, waar hij geboren en opgevoed was, en wisten, dat hij blind was, moesten zich wel verbazen, toen zij zagen, dat hij zien kon, dat hij plotseling en volkomen het gezicht had gekregen, en zij zeiden: Is deze niet, die zat en bedelde? Het schijnt, dat die man een gewoon bedelaar was, niet instaat zijnde om te werken voor zijn brood, en aldus ontheven van de verplichting der wet: zo iemand niet wil werken, dat hij ook niet ete. Als hij niet lopen kon, zat hij neer, indien wij voor God niet kunnen werken, dan moeten wij rustig stilzitten voor Hem. Toen hij niet kon arbeiden, en zijn ouders niet instaat waren hem te onderhouden, bedelde hij. Zij, die geen middelen van bestaan hebben, moeten zich niet, zoals de onrechtvaardige rentmeester, schamen te bedelen, niemand schame zich over iets anders dan over zonde. Er zijn gewone bedelaars, die de voorwerpen zijn der algemene liefdadigheid, en die onderscheiden behoren te worden, en wij moeten de bijen niet laten verhongeren om den wille der hommels of der wespen, die zich onder haar kunnen bevinden. Wat dezen man betreft:

a. Gods voorzienigheid had het wijselijk beschikt, dat hij, aan wie dit wonder zou geschieden, een gewoon bedelaar was, en dus algemeen bekend was en opgemerkt werd, waardoor de waarheid van het wonder des te zekerder getuigd werd, en er waren meer getuigen tegen de ongelovige Joden, die niet wilden geloven, dat hij blind was geweest, dan wanneer hij in zijns vaders huis onderhouden was geworden.

b. Het was een des te groter voorbeeld van Christus neerbuigende goedheid dat Hij, (als ik dit zo zeggen mag) zich meer moeite schijnt te geven voor de genezing van een gewonen bedelaar, dan voor anderen. Als het nuttig was, dat Zijne wonderen zouden geschieden aan hen, die om de een of andere reden algemeen opgemerkt werden, dan koos Hij daartoe hen. die het waren door hun armoede en ellende, niet door hun waardigheid of hun hoog aanzien.

2. In antwoord op deze vraag zeiden sommigen: Hij is het. Hij is dezelfde man, en dezen zijn getuigen voor de waarheid van het wonder, want zij hadden hem lang stekeblind gekend. Anderen, die dachten, dat het onmogelijk was, dat aan een blindgeborene zo plotseling het gezicht kon gegeven worden zeiden hierom, -en om geen andere redenen-hij is het niet, hij is hem gelijk, en zo moet het dan, naar hun eigen bekentenis, indien hij het is, een groot wonder zijn, dat aan hem geschied is. En dit kan ons ene aanleiding zijn om te denken aan de wijsheid en macht van God, waardoor Hij zo groot ene verscheidenheid in het gelaat van mannen en vrouwen gegeven heeft, dat geen twee zo aan elkaar gelijk zijn, of men kan ze toch van elkaar onderscheiden, hetgeen nodig is voor de maatschappij, voor den omgang der mensen onder elkaar, en voor de rechtsbedeling. Wij moeten hierbij ook denken aan de wondervolle verandering, die door de bekerende genade Gods

teweeggebracht wordt bij hen, die tevoren snood en goddeloos zijn geweest, maar na hun bekering een zo merkbare verander ing hebben ondergaan, dat men hen niet voor dezelfde mensen zou houden.

3. Dit geschil werd spoedig beslist door den man zelven. Hij zei: ik ben het. Ik ben diezelfde man, die nog zo kort geleden zat en bedelde. Ik ben het, die een voorwerp was van der mensen liefdadigheid, maar die nu zie, en een toonbeeld ben van de genade en barmhartigheid Gods. Wij bevinden niet, dat de geburen zich omtrent die zaak tot hem hebben gewend, maar hij, het twistgesprek horende, trad tussenbeide en maakte er een einde aan. Het is ene daad van gerechtigheid, die wij onzen naasten verschuldigd zijn, om hun dwalingen te herstellen en, voor zoveel wij dit kunnen, hun de zaken in het rechte licht voor te stellen. Geestelijk toegepast leert het ons, dat zij, die door Gods genade zaligmakend verlicht zijn, bereid moeten wezen te erkennen wat zij geweest zijn eer die gezegende verandering in hen gewrocht was, 1 Timotheus 1:13, 14.

II. Hoe zijne ogen geopend werden, vers 10-12. Zij willen zich nu "daarheen wenden en dat grote gezicht bezien", en er verder navraag naar doen. Hij heeft niet voor zich laten trompetten, toen Hij deze aalmoes deed, en Zijne genezingen niet als op een schouwplaats verricht, en toch, gelijk ene stad op een berg, konden zij niet verborgen blijven. Er zijn twee dingen, waarnaar de geburen een onderzoek instellen:

1. De wijze, waarop de genezing geschied was: Hoe zijn u de ogen geopend? De werken des Heeren zijn groot, daarom moeten zij gezocht worden, Psalm 111:2. Het is goed om de methode van Gods werken na te gaan, en dan zullen zij er ons des te wonderlijker om blijken te zijn. Wij kunnen dit geestelijk toepassen: het is wonderlijk dat blinde ogen geopend worden, maar nog wonderlijker is het te zien, hoe zij geopend worden, hoe zwak de middelen zijn, die worden aangewend, en hoe sterk de tegenstand is, die overwonnen moet worden. In antwoord op deze vraag geeft de arme man hun een duidelijk en volledig verslag van hetgeen gebeurd was: De mens, genaamd Jezus, maakte slijk -en ik werd ziende, vers 11. Zij, die bijzondere blijken van Gods macht en goedheid hebben ervaren, in tijdelijke of geestelijke dingen, moeten ten allen tijde bereid zijn hun ervaringen mede te delen tot eer van God en tot onderwijzing en stichting van anderen. Zie David’s verzamelingen van ervaringen, de zijnen en van anderen: Psalm 34:5-7. Wij zijn het schuldig aan onzen Weldoener en aan onze broederen, Gods gunsten gaan aan ons verloren, als zij zich verliezen in ons en niet verder gaan.

2. Naar de Werker er van, vers 12. Waar is die? Sommigen vroegen dit wellicht uit nieuwsgierigheid, Waar is hij, dat wij hem zien zullen? Iemand, die zulke genezingen tot stand brengt, is wel iemand om te willen zien, men zou er uren ver voor lopen om hem te aanschouwen. Anderen vroegen het wellicht uit kwaadwilligheid. "Waar is hij, dat wij hem mogen grijpen?" Er was een bevel uitgevaardigd om Hem te ontdekken en gevangen te nemen, hoofdstuk 11:57, en de onnadenkende menigte zal in weerwil van alle rede en billijkheid, slechte gedachten koesteren van iemand, aan wie men een slechten naam heeft gegeven. Sommigen deden die vraag omdat zij, naar wij hopen, welgezind waren. "Waar is hij, opdat wij kennis met hem kunnen maken? Waar is hij, opdat wij tot hem mogen komen en delen in de gunsten, waarmee hij zo vrijgevig is? Hierop had hij niets te antwoorden dan: Ik weet het niet. Nadat Christus hem naar het badwater Siloam had gezonden, schijnt Hij zich terstond terug te hebben getrokken, (zoals Hij deed, vers 13 van hoofdstuk 5) en bleef niet totdat de man was teruggekeerd, alsof Hij twijfelde aan de uitwerking, of wachtte op des

mans dankbetuiging. Nederige zielen smaken meer genot in goed te doen dan in er later van te horen, het zal tijd genoeg zijn er van te horen in de opstanding der rechtvaardigen. De man had Jezus nooit gezien, want toen hij het gezicht had ontvangen, had hij zijn Geneesmeester verloren, en waarschijnlijk vroeg hij: Waar is Hij? Geen van al de nieuwe en verwonderlijke voorwerpen, die zich aan hem voordeden, konden hem zo lieflijk zijn als het zien van Christus, maar vooralsnog wist hij niets meer van Hem, dan dat Hij-en terecht- Jezus, d.i. Zaligmaker genoemd werd. Zo zien wij in het werk der genade wel de verandering, maar niet de hand, die haar gewerkt heeft, want de weg des Geestes is als die des winds, waarvan gij het geluid hoort, maar waarvan gij niet weet van waar hij komt, of waar hij heengaat.

Johannes 9:13-34

Men zou gedacht hebben, dat een wonder, zoals Christus aan den blinde gewrocht had, Zijn roem voor goed gevestigd en allen tegenstand beschaamd en tot zwijgen gebracht zou hebben. Maar het had een tegenovergestelde uitwerking, in plaats van er door erkend te zijn geworden als profeet, werd Hij er als een misdadiger om vervolgd.

I. Het bericht, dat aan de Farizeeën van die zaak werd gegeven: zij brachten hem tot de Farizeeën, hem namelijk, die tevoren blind geweest was, vers 13. Zij brachten hem naar het groot sanhedrin, dat hoofdzakelijk uit Farizeeën bestond, tenminste waren het de Farizeeën, die het werkzaamst in het sanhedrin tegen Christus optraden.

1. Sommigen denken dat zij, die dezen man naar de Farizeeën brachten, het met goede bedoeling gedaan hebben, om hun te tonen, dat deze Jezus, dien zij vervolgden, niet was wat zij zich van Hem voorstelden, maar dat Hij een wezenlijk groot man was en iemand, die gewichtige blijken gaf van een Goddelijke zending te hebben. Wat ons van de waarheid en voortreffelijkheid van den Godsdienst overtuigd heeft, en ons vooroordeel er tegen heeft weggenomen, moeten wij gaarne, en zodra wij er de gelegenheid toe hebben, aan anderen voorhouden ter hunner overtuiging.

2. Maar het schijnt veeleer, dat zij het uit kwaadwilligheid gedaan hebben, om de Farizeeën nog meer tegen Christus te verbitteren, hetgeen toch waarlijk niet nodig was, want zij waren reeds bitter genoeg. Zij brachten hem tot de Farizeeën, om hun, evenals in Hoofdstuk 11:47, 48. te zeggen: Indien wij hem alzo laten geworden, zij zullen allen in hem geloven. Regeerders, die vervolgziek zijn, zullen altijd wel boze werktuigen ter hunner beschikking hebben, die het vuur aanblazen en hen nog erger maken dan zij al zijn.

II. De grond voor hun aanklacht, en hun voorstelling er van. Nooit heeft men het goede in diskrediet kunnen brengen, dan onder voorgeven dat het kwaad is. En de misdaad, waartegen men hier opkwam, vers 14, was, dat het de sabbat was. als Jezus het slijk maakte en zijne ogen opende. Voorzeker is de ontheiliging van den sabbat goddeloos, en geeft den mens een slecht karakter, maar de inzettingen der Joden hadden tot ene overtreding van de wet op den sabbat gemaakt, hetgeen het in de verste verte niet was. Zeer dikwijls was dit een onderwerp van strijd tussen Christus en de Joden, opdat het ten nutte der kerk van alle eeuwen voor goed beslist zou worden. Maar nu zou men kunnen vragen: "Waarom heeft Christus niet alleen op den sabbatdag wonderen willen doen, maar ze willen doen op zulk ene wijze, dat het, naar Híj wist, den Joden ergernis zou geven? Waarom heeft Hij, toen Hij den geraakte genas, hem bevolen zijn bed te dragen? Zou Hij dezen blinde niet hebben kunnen genezen, zonder slijk te maken?" Ik antwoord:

1. Hij wilde den schijn niet h ebben van toe te geven aan de macht, die de schriftgeleerden en Farizeeën zich ten onrechte hadden aangematigd. Hun regering was onwettig, hun oplegging van wetten willekeurig, en hun ijver voor uitwendige plechtigheden verteerde het eigenlijke wezen van den Godsdienst, en daarom wilde Christus hen ook niet een uur met onderwerping wijken. Christus is geworden onder de wet Gods, maar niet onder hun wet.

2. Hij deed dit, om door woord en daad de wet van het vierde gebod te verklaren, en haar tegenover hun verdorven uitleggingen te handhaven in haar oorspronkelijke betekenis en bedoeling,

en ons aldus te leren, dat een wekelijkse sabbat steeds in de kerk gehouden moest worden, een dag in de zeven (immers, waartoe zou het nodig zijn die wet te verklaren, indien zij weldra opgeheven zou worden?) en dat hij door ons niet op ceremoniële wijze waargenomen moet worden, zoals hij door de Joden werd waargenomen. Werken van noodzakelijkheid en barmhartigheid zijn geoorloofd, en de sabbatsrust moet gehouden worden, niet zozeer om den wille van haar zelve, als wel om den wille van het sabbatswerk.

3. Christus verkoos Zijne genezingen op den sabbat te werken, om den dag te heiligen en te eren, en om aan te duiden, dat geestelijke genezingen voornamelijk op den Christelijken sabbatdag gewerkt moeten worden. Hoeveel blinde ogen zijn geopend geworden door de prediking van het Evangelie, die gezegende ogenzalf, op den dag des Heeren! Hoeveel zieke, onmachtige zielen zijn op dien dag niet genezen!

III. Het onderzoek dezer zaak door de Farizeeën, vers 15. Wij zien hier zoveel hartstocht, vooroordeel en kwaadwilligheid, en zo weinig billijkheid en verstand, dat geheel hun onderzoek uit niets dan twistvragen bestaat. Men zou denken, dat, als iemand onder zulke omstandigheden voor hen gebracht wordt, zij zo vervuld zouden zijn van bewondering voor het wonder en blijdschap over het geluk van den armen man, dat zij niet gemelijk of bars met hem kunnen wezen. Maar hun vijandschap tegen Christus had hen van alle menselijkheid ontdaan. Laat ons zien hoe zij den man plaagden.

1. Zij ondervragen hem nopens de genezing zelf.

a. Zij betwijfelen of hij inderdaad blindgeboren was, en vragen naar bewijs van hetgeen door de vervolgers zelven erkend was, vers 18:Zij geloofden van hem niet, dat is: zij wilden niet geloven, dat hij blindgeboren was. Mensen, die ene gelegenheid zoeken om met de blijkbaarste waarheden te twisten, kunnen, als hun dit behaagt, die gelegenheid vinden, en zij, die besloten zijn aan bedrog vast te houden, zullen nooit verlegen zijn om een handvat, waarmee zij het kunnen vasthouden. Dit was geen wijze voorzichtigheid, maar een bevooroordeeld ongeloof. Toch slaan zij den rechten weg in om de zaak tot klaarheid te brengen: zij riepen de ouders degene, die ziende geworden was. Dit deden zij in de hoop van het wonder te kunnen wederleggen. Deze ouders waren arm en vreesachtig, en indien zij gezegd hadden, dat zij er niet zeker van waren, dat deze hun zoon was, of, dat hij slechts ietwat zwak van gezicht was geweest van zijne geboorte af, welke zwakheid reeds voorlang verdwenen zou zijn, zo zij slechts hulp van een arts hadden kunnen verkrijgen, of indien zij andere uitvluchten hadden gezocht uit vrees van het hof te mishagen, dan zouden de Farizeeën hun doel hebben bereikt, Christus van de eer van dit wonder hebben beroofd, waardoor de roem van alle andere getaand zou zijn. Maar God heeft hun raadslag zo geleid, dat er juist een krachtiger bewijs van het wonder door geleverd werd, waardoor zij in de noodzakelijkheid kwamen om of overtuigd of beschaamd te worden. In dit stadium van het onderzoek nu hebben wij de vragen, die hun gedaan werden, vers 19. Zij vroegen hun, op gebiedenden, dreigenden toon: Is deze uw zoon? Durft gij er een eed op doen? Zegt gij, dat hij blindgeboren is? Zijt gij er zeker van? Of heeft hij dit slechts voorgewend om te kunnen bedelen? Hoe ziet hij dan nu? Dat is onmogelijk, en daarom zoudt gij beter doen met het te ontkennen of te herroepen". Zij, die het licht der waarheid niet kunnen verdragen, doen al het mogelijke om het te verduisteren, en er de ontdekking van te verhinderen. Zo gebeurt het, dat de leiders van het getuigenverhoor, of liever de misleiders er van, de getuigen van den weg afvoeren, en hun leren de waarheid te verhelen of te vermommen, en aldus een dubbele

schuld op zich te laden, zoals Jerobeam, die zondigde en Israël heeft doen zondigen. Hun antwoord op deze ondervraging, waarin zij: Ten eerste. Volmondig erkennen wat zij in deze zaak veilig konden erkennen, veilig, of gerust, van wege hun kennis er van, en veilig zonder zich aan gevaar van gevangenneming er door bloot te stellen, vers 20. Wij weten, dat deze onze zoon is, (want zij gingen dagelijks met hem om, en hadden zulk een genegenheid voor hem, als de ware moeder gehad heeft, 1 Koningen 3:26, waardoor zij wisten, dat hij hun eigen zoon was), en wij weten, dat hij blindgeboren is. Zij hadden wel reden dit te weten, daar het hun menige droevige gedachte gekost heeft en menige zorgvolle en moeitevolle ure. Hoe dikwijls hadden zij hem aangezien met smart, hebben zij getreurd over de blindheid van hun kind, meer dan over al de lasten en ongerieflijkheden van hun armoede, hebben zij gewenst, dat hij nooit ware geboren, veeleer dan tot zulk een droevig, troosteloos leven te zijn geboren! Zij, die zich schamen over hun kinderen of andere bloedverwanten, vanwege hun lichaamsgebreken, kunnen zich bestraft gevoelen door deze ouders, die volmondig erkenden: Dit is onze zoon, hoewel hij blindgeboren was en van aalmoezen moest leven.

Ten tweede. Voorzichtig weigeren zij ieder getuigenis omtrent zijne genezing, deels omdat zij er gene ooggetuigen van waren, en er dus niets uit hun eigen weten van konden zeggen, en deels omdat zij bemerkten, dat het een teer punt raakte, waarmee zij niets te doen wilden hebben. Zij hebben erkend, dat hij hun zoon was, en dat hij blind was geboren, maar nu wilden zij zich verder over niets uitlaten.

A. Merk op hoe behoedzaam zij zich uitdrukken, vers 21. Hoe hij nu ziet, weten wij niet, of wie zijne ogen geopend heeft, weten wij niet. "Wij weten het niet anders dan van horen zeggen, wij zouden niet kunnen zeggen door welk middel of door wiens hand het geschied is". Zie hoe de wijsheid dezer wereld de mensen leert om in moeilijke ogenblikken de zaak te schikken en te plooien. Christus was beschuldigd van een sabbatschender en bedrieger te zijn. Hoewel nu deze ouders van den blinde gene ooggetuigen waren geweest van zijne genezing, waren zij er toch volkomen zeker van, en dankbaarheid had hen moeten verplichten om hun getuigenis te geven tot eer van den Heere Jezus, die hun zoon zo groot ene weldaad had bewezen. Maar zij hadden er den moed niet toe: en zij dachten, dat hun niet spreken ten Zijnen gunste vergoed werd door hun niets zeggen ten Zijnen nadele, terwijl toch ten dage des oordeels hij, die niet blijkbaar en openlijk voor Christus is, terecht aangemerkt wordt als in werkelijkheid tegen Hem te zijn, Lukas 9:23, Markus 8:38. Om nu verder niet lastig gevallen te worden in deze zaak, verwijzen zij het hof naar hem: Hij heeft zijn ouderdom, vraagt hem zelven. Hierin ligt opgesloten, dat zolang kinderen minderjarig zijn (zolang zij nog kinderen zijn, die niet kunnen spreken) het de plicht der ouders is om voor hen te spreken, voor hen te spreken tot God in het gebed, voor hen te spreken tot de gemeente in den doop, maar als zij hun leeftijd hebben, dan voegt het, dat hun gevraagd wordt, of zij bereid zijn gestand te doen wat hun ouders voor hen beloofd hebben, en hen voor zich zelven te laten spreken. Deze man, hoewel blindgeboren, scheen een vlug verstand te hebben boven velen, waardoor hij instaat was beter te kunnen spreken voor zich zelven dan zijne vrienden voor hem konden spreken. Zo heeft God dikwijls door Zijn vriendelijke voorzienigheid vergoeding geschonken in den geest, of het verstand, voor wat in het lichaam tekort kwam, 1 Corinthiërs 12:23, 24. Dat zijne ouders hen naar hem verwezen, geschiedde slechts om zich zelven moeilijkheden te besparen, maar hierdoor hebben zij hem aan gevaar blootgesteld, terwijl zij toch zoveel belang hadden bij den zegen en de goedertierenheid, die hem waren bewezen, dat zij ook in zijne gevaren hadden moeten delen voor de eer van dien Jezus, die zoveel voor hen gedaan had.

B. Zie de reden, waarom zij zo omzichtig waren, vers 22, 23, omdat zij de Joden vreesden. Het was niet om hun zoon te eren, door hem voor zich zelven te laten spreken, of omdat zij de zaak opgehelderd wilden hebben door hem, die er het best toe instaat was, maar omdat zij, zoals de meeste mensen, die in zorg verkeren, doen, de moeilijkheid van zich af wilden schuiven, zonder er zich om te bekommeren, wie anders er door in ongelegenheid zal komen. Na staat mij mijn vriend, en na staat m ij mijn kind, en wellicht ook mijn Godsdienst, maar ik ben mij zelven het naast - Proximus egomet mihi. Maar het Christendom leert ons een andere les, 1 Corinthiërs 10:24, Esther 8:6. Hier is:

a. De wet, onlangs door het sanhedrin uitgevaardigd. Er was een besluit genomen en door hen bekrachtigd, dat, zo iemand binnen hun rechtsgebied beleed, dat Jezus de Christus is, hij uit de synagoge zou geworpen worden. Merk op: De misdaad in deze wet omschreven, die gestraft en voorkomen moest worden, was Jezus van Nazareth aan te nemen als den beloofden Messias, en dit te doen blijken door een openlijke daad, gelijkstaande met Hem te belijden. Zij zelven verwachtten een Messias, maar zij konden het denkbeeld niet verdragen, dat het Jezus zou zijn, en zij konden niet eens de vraag toelaten of Hij het al of niet was, en wel om twee redenen.

Ten eerste. Omdat Zijne geboden zo tegenovergesteld waren aan hun traditionele wetten. De geestelijke aanbidding, door Hem voorgeschreven, wierp hun vormendienst omver, en er was niets. dat zo verwoestend werkte op hun eenzijdigheid en bekrompenheid, dan de liefde jegens ieder, die door Hem gepredikt werd. Ootmoed en zelfverzaking, bekering en zelfverloochening waren leringen, die gans nieuw voor hen waren, hun hard en vreemd in de oren klonken. Ten tweede. Omdat Zijne verschijning en Zijne beloften zo volstrekt tegenovergesteld waren aan hun traditionele verwachtingen. Zij verwachtten een Messias in uitwendigen glans en heerlijkheid, die de natie niet slechts van het Romeinse juk zou bevrijden, maar de grootheid van het sanhedrin zou bevorderen, er al de leden van tot prinsen en rijksgroten zou verheffen. En nu te horen van een Messias, wiens uiterlijke omstandigheden allen even gering en armelijk waren, wiens eerste verschijning en voornaamste verblijfplaats in Galilea waren, dus in een geminachte provincie, die hun nooit het hof had gemaakt, nooit naar hun gunst had gedongen, wiens volgelingen noch mannen waren van het zwaard, noch mannen van den tabbaard, noch mannen van enigerlei aanzien, maar geringe vissers, die gene verlossing voorstelde, noch beloofde, dan van de zonde, gene vertroosting Israël's, dan die geestelijk en Goddelijk is, en intussen Zijnen volgelingen zei, dat zij het kruis moesten verwachten en op vervolging moesten rekenen, dit alles was zulk een smaad voor al de denkbeelden, die zij zich hadden gevormd, en waarmee zij den geest des volks hadden vervuld, zulk een slag voor hun macht en hun belangen, zulk ene teleurstelling van hun hoop, dat zij er zich nooit mede konden verzoenen, ja er zelfs niet met geduld naar konden luisteren, maar dat, terecht of te onrecht, verpletterd en vernietigd moest worden. De straf, die zij op dit misdrijf hadden gesteld. Indien iemand zich als een discipel van Jezus zou bekennen, die zou geacht worden een afvallige te zijn van het geloof der Joodse kerk, en een weerspanneling en verrader tegen de overheid er van. Daarom moest hij uit de synagoge geworpen worden, als iemand, die zich de eer en de voorrechten der kerk onwaardig had gemaakt, hij moest in den ban gedaan worden, buitengesloten van de gemeenschap Israël's. En dit was niet slechts een kerkelijke censuur, die door iemand, die niet gaf om hun gezag, gering geacht kon worden, maar het was een wezenlijke vogelvrijverklaring, waardoor men van den maatschappelijken omgang werd uitgesloten, en van vrijheid en eigendom werd beroofd. Christus' heilige Godsdienst is van zijn ontstaan af, tegengestaan door strafwetten, die tegen de belijders er van uitgevaardigd werden, alsof de consciëntie der mensen hem anders natuurlijkerwijze omhelsd

zou hebben, is deze onnatuurlijke dwang er op gelegd geworden. Als het bevel over de wapenen der kerk in verkeerde handen is gekomen, dan zijn die wapenen dikwijls tegen haar zelve gekeerd geworden, en de kerkelijke censuur is dikwijls dienstbaar gemaakt aan vleselijke, wereldse belangen. Het is niets nieuws diegenen uitgeworpen te zien uit de synagoge, die er het grootste sieraad en de grootste zegen van geweest zijn, en degenen, die hen uitwierpen te horen zeggen: Dat de Heere heerlijk worde, Jesaja 66:5. Van dit edict nu wordt gezegd:

1. Dat de Joden tezamen een besluit hadden gemaakt, of samen gespannen hadden. Hun samen beraadslagen hierover was een samenspanning tegen de kroon en de waardigheid van den Verlosser, tegen den Heere en Zijn Gezalfde.

2. Dat zij er voor overeengekomen waren. Hoewel Hij slechts enkele maanden in een openbare hoedanigheid onder hen verkeerd had, en Hij- naar men zou denken-in zo korten tijd hen niet afgunstig op zich gemaakt kon hebben, waren zij zich toch spoedig bewust van Zijn toenemenden invloed, en waren zij reeds overeengekomen het uiterste te doen om dien te stuiten. Kort tevoren was Hij uit den tempel ontkomen, en toen zij zich teleurgesteld zagen in hun pogingen om Hem gevangen te nemen, namen zij nu den maatregel om het strafbaar te maken voor ieder om Hem te bekennen of te belijden. Zo eenstemmig en zo vaardig zijn de vijanden der kerk in hun raadslagen, maar die in den hemel zit zal lachen, de Heere zal hen bespotten, en dat kunnen ook wij.

b. De invloed, dien deze wet had op de ouders van den blinde. Zij weigerden iets van Christus te zeggen, en schoven het op hun zoon, omdat zij de Joden vreesden. Om hun zoon ene weldaad te bewijzen had Christus zich aan het misnoegen der oversten blootgesteld, maar zij wilden zich hier niet aan blootstellen om Hem te eren. De siddering des mensen legt een strik, Spreuken 29:25, en doet de mensen dikwijls Christus en Zijne waarheid verloochenen en tegen hun geweten handelen. De ouders hebben zich dan nu uit de moeilijkheid gered, zij kunnen heengaan, laat ons nu het onderzoek met den man zelven voortzetten. De twijfel der Farizeeën of de man wel blindgeboren was, is door hen buiten twijfel gesteld, en daarom:

b. Vroegen zij hem, hoe hij ziende geworden was, en maakten er hun aanmerkingen op, vers 15, 16. Dezelfde vraag, die zijne geburen hem hadden gedaan, werd hem wederom door de Farizeeën gedaan: hoe hij ziende was geworden. Dit vroegen zij niet in de oprechte begeerte om de waarheid te vernemen, maar met de begeerte om ene gelegenheid tegen Christus te vinden, want, zo de man het verhaal volledig deed, zouden zij bewijzen, dat Christus een sabbatschender is. Week hij echter af van zijn oorspronkelijk verhaal, dan zouden zij een schijn of voorwendsel hebben om het geheel tot een bedrieglijke afspraak tussen hen te verklaren. Hetzelfde antwoord, dat hij zijnen geburen had gegeven, herhaalt hij voor de Farizeeën: Hij legde slijk op mijne ogen, en ik wies mij, en ik zie. Hij spreekt hier niet van het maken van het slijk, want hij had het ook niet zien maken. Die bijzonderheid was van geen essentieel belang, en zou de Farizeeën wellicht gelegenheid tegen Hem gegeven hebben, en daarom zwijgt hij hierover. In het vorig verhaal had hij gezegd: Ik wies mij en werd ziende, maar opdat zij nu niet zouden denken, dat het slechts een schijn, ene flikkering van licht was, die hij in zijn verhitte verbeelding meende te hebben, zegt hij nu: Ik zie. Het is een volkomen en duurzame genezing. De aanmerkingen, die er op gemaakt werden, waren zeer verschillend, en veroorzaakten een debat in het hof, vers 16.

Ten eerste. Sommigen maakten gebruik van deze gelegenheid om hun afkeuring van Christus uit te spreken, en Hem te veroordelen om hetgeen Hij gedaan had. Sommigen der Farizeeën zeiden: Deze mens is van God niet -zoals hij voorgeeft-want hij houdt den sabbat niet.

1. De leer, waarop die afkeuring gegrond is, is zeer waar-dat diegenen niet van God zijn -die voorwenders van profetie niet van God gezonden zijn, die voorwenders van heiligen te wezen, niet van God zijn geboren -die den sabbat niet houden. Zij, die van God zijn, zullen de geboden van God houden, en dit is Zijn gebod, dat wij den sabbatdag heiligen. Zij, die van God zijn, houden gemeenschap met God, verlustigen er zich in van Hem te horen en tot Hem te spreken, en daarom zullen zij den sabbat waarnemen, die een dag is, bestemd om gemeenschap te oefenen met den hemel. De sabbat wordt een teken genoemd, want de heiliging er van is een teken van een geheiligd hart, en het ontheiligen er van een teken van een onheilig hart. Maar:

2. De toepassing er van op onzen Zaligmaker is zeer onrechtvaardig, want Hij heeft den sabbatdag godsdienstig waargenomen, en hem nooit geschonden, Hij heeft nooit anders dan goed gedaan op den sabbat. Hij heeft den sabbat niet gehouden volgens de inzetting der ouden en de bijgelovige wijze van hem waar te nemen der Farizeeën, maar Hij hield hem overeenkomstig het gebod van God, en Zijne wonderen bewezen Hem een Heere te zijn ook van den sabbat. Veel onrechtvaardig en liefdeloos oordelen wordt veroorzaakt doordat de mensen de regelen van den Godsdienst strikter en strenger maken dan God ze gemaakt heeft, en door aan Gods verordeningen hun eigen grillen toe te voegen, zoals de Joden hier ten opzichte van de sabbatsheiliging. Wij kunnen voor ons zelven dit of dat op den sabbat nalaten, als wij bemerken, dat het ons anders zou afleiden, en daar doen wij wèl aan, maar daarom mogen wij anderen niet aan diezelfde strikte regelen binden. Alles wat wij ons ten regel van handelen hebben gesteld, moet niet terstond tot een regel om naar te oordelen worden gemaakt.

Ten tweede. Anderen spraken ten Zijnen gunste, en zeiden zeer gepast: Hoe kan een mens, die een zondaar is, zulke tekenen doen? Het schijnt, dat zelfs in dezen raad der goddelozen er sommigen waren, die een vrije gedachte konden hebben en getuigen waren voor Christus, zelfs temidden Zijner vijanden. Het feit was duidelijk, dat dit een waar wonder was, hoe scherper onderzoek men er naar instelde, hoe duidelijker dit in het licht trad, en dit bracht Zijn vroegere gelijksoortige werken in de herinnering terug, en gaf aanleiding om er met groten lof van te spreken, toiauta sêmeia -zulke grote tekenen, zo vele, zo blijkbare. En zeer natuurlijk is de gevolgtrekking, die er uit afgeleid wordt: Zulke dingen konden niet gedaan worden door een mens, die een zondaar is, dat is: niet door een bloot mens in zijn eigen naam en door zijn eigen kracht, of liever, niet door iemand, die een bedrieger is, een zondaar in dien zin. Zo iemand kan wel enige "tekenen en wonderen der leugen" tonen, maar niet zulke tekenen en wezenlijke wonderen, als die door Christus gewrocht werden. Hoe zou iemand zulke Goddelijke geloofsbrieven kunnen tonen, als hij geen Goddelijke opdracht had? Zo was er dan tweedracht onder hen, een schisma, zoals het woord is. Hun denkbeelden druisten in tegen elkaar, een warme woordenwisseling ontstond, en zo kwam er verdeeldheid. Aldus doet God de raadslagen Zijner vijanden teniet door verdeeldheid onder hen te brengen, en door getuigenissen als deze, gegeven tegen de boosaardigheid der vervolgers, en de hinderpalen, die zij ontmoeten, worden hun boze plannen tegen de kerk soms onvruchtbaar, en altijd onverschoonbaar gemaakt.

2. Na hun onderzoek, dat zij instelden omtrent de genezing, hebben wij nu te letten op hun onderzoek betreffende den werker er van. Merk hier op:

a. Wat de man van Hem zei in antwoord op hun vraag. Zij vragen hem, vers 17:Gij, wat zegt gij van hem, dewijl hij uwe ogen geopend heeft? Wat is uwe mening omtrent zijn doen? Wat denkt gij van hem, die het gedaan heeft?" Indien hij nu minachtend van Christus zou spreken, zoals hij in verzoeking kon wezen van te doen om hen te behagen, nu hij zich in hun macht bevond, en zoals ook zijne ouders gedaan hebben-indien hij zou zeggen: "ik weet niet wat van hem te denken, voor zoveel ik weet, zou hij een goochelaar of een kwakzalver kunnen zijn-dan zouden zij hierin getriomfeerd hebben. Niets bevestigt Christus' vijanden zozeer in hun vijandschap tegen Hem, als de minachting, waarmee diegenen van Hem spreken, die voor Zijne vrienden gehouden werden. Indien hij echter met lof en eerbied van Hem zou spreken, dan zouden zij hem vervolgen uit kracht van hun nieuwe wet, waarvan niemand, dus ook Zijn eigen patiënt niet, uitgezonderd was. Zij zouden hem tot een voorbeeld stellen, en aldus anderen er van afschrikken om zich tot Christus te wenden om genezing, waarvoor zij hen-hoewel goedkoop genoeg van de zijde van Christus-duur zouden laten betalen. Of wellicht hebben Christus' vrienden voorgesteld om des mans eigen gevoelen omtrent zijn Geneesmeester te vragen, omdat zij, daar hij een verstandig man bleek te zijn, dit gaarne zouden vernemen. Zij, wier ogen door Christus geopend zijn, weten het best wat van Hem te zeggen, en grote reden hebben zij om voor alles bij elke gelegenheid goed van Hem te spreken. Wat dunkt ons van Christus? Op deze vraag geeft de arme man een kort, duidelijk, rechtstreeks antwoord: Hij is een profeet. Hij is iemand, door God bezield en gezonden om te prediken en wonderen te doen, en aan de wereld een Goddelijke boodschap te brengen". Er waren nu gedurende drie honderd jaren geen profeten onder de Joden geweest, maar zij hebben daar niet uit opgemaakt, dat zij er geen meer hebben zouden, want zij wisten, dat Hij nog komen moest, die het gezicht en de profeten zou verzegelen, Daniël 9:24. Het schijnt dat deze man er geen denkbeeld van had, dat Christus de Messias was, de grote Profeet, hij stelde zich voor, dat Hij er een was van dezelfden rang als de andere profeten. De Samaritaanse vrouw kwam op het denkbeeld, dat Hij een profeet was, voordat zij er aan dacht, dat Hij de Messias kon zijn, Hoofdstuk 4:19. En zo heeft deze man goede gedachten van Christus, naar het licht, dat hij had, hoewel zijne gedachten omtrent Hem niet goed genoeg waren, maar, getrouw zijnde in hetgeen hij reeds verkregen had, heeft God hem zelfs dat geopenbaard. Deze arme blinde bedelaar had een helderder oordeel omtrent de dingen, belangende Gods koninkrijk, en sloeg een dieper blik in de bewijzen van een Goddelijke zending, dan de leraren in Israël, die zich het gezag aanmatigden om de profeten te oordelen.

a. Wat zij van Hem zeiden in antwoord op des mans getuigenis. Tevergeefs gepoogd hebbende het bewijs van het feit krachteloos te maken, en bevindende, dat er werkelijk een bekend teken geschied was, dat zij niet konden loochenen, vernieuwen zij hun poging om er den spot mede te drijven, het als iets nietigs voor te stellen, en de goede mening aan het wankelen te brengen, die de man koesterde van Hem, die zijne ogen had geopend, en hem er van te overtuigen, dat Christus een slecht mens is, vers 24. Geef God de eer, wij weten dat deze mens een zondaar is. Dit wordt verstaan op tweeërlei wijze: Als raadgeving, om er zich voor te wachten den lof zijner genezing toe te schrijven aan een zondigen mens, maar hem geheel alleen aan God toe te brengen, aan wie hij toekomt. Onder schijn dus van ijver voor de ere Gods, beroven zij Christus van Zijne eer, zoals zij, die Christus niet als God willen aanbidden onder voorwendsel van deze grote waarheid, dat er slechts een God is, die aangebeden moet worden, terwijl het toch Zijn geopenbaarde wil is, dat allen den Zoon zullen eren, gelijk zij den Vader eren, en door te belijden, dat Christus de Heere is, wij

ere geven aan God den Vader. Als God mensen, die zondaren zijn, gebruikt als Zijne werktuigen om ons goed te doen, dan moeten wij God de ere geven, want ieder schepsel is datgene voor ons, wat Hij het voor ons maakt, of doet zijn, en toch zijn wij ook aan die werktuigen dank verschuldigd. Het was een goed woord: Geef God de ere, maar het werd hier verkeerd toegepast, en er schijnt ook dit in opgesloten te zijn: "Deze mens is een zondaar, een slecht mens, geef dus zoveel te meer eer aan God, die door zulk een werktuig heeft kunnen werken." Als bezwering, zoals sommigen het opvatten. "Wij weten (hoewel gij het niet weet, die zo kortelings als in een nieuwe wereld zijt gekomen) dat deze mens een zondaar is, een groot bedrieger, die het land misleidt. Wij zijn daar zeker van, geef dus Gode eer" (zoals Jozua zei tot Achan) door een oprechte bekentenis te doen van de bedrieglijke afspraak, die, naar wij vast geloven, hier heeft plaatsgehad. In den naam van God, o mens, spreek de waarheid. Evenzo wordt Gods naam misbruikt door de pauselijke inquisitie, wanneer zij door eden ex officio aan de onschuldigen beschuldigingen ontwringen tegen zich zelven, en aan de onwetenden tegen anderen. Zie hoe laag zij spreken van den Heere Jezus: Wij weten dat deze mens een zondaar is, een mens der zonde. Waarbij wij kunnen opmerken: Ten eerste. Hun onbeschaamdheid en hoogmoed. Toen zij den man vroegen, wat hij van Hem dacht, wilden zij niet, dat men zou menen dat zij inlichtingen behoefden. Neen, zij weten zeer goed, dat hij een zondaar is, en niemand kan hen van het tegendeel overtuigen. Hij had hen zelven in hun bijzijn getart Hem van zonde te overtuigen, Hoofdstuk 8:46, en zij hadden toen niets t e zeggen gehad, maar nu spreken zij achter Zijn rug van Hem als van een kwaaddoener, die schuldig was verklaard door een openbaar getuigenis van het feit. Zo trachten de valse beschuldigers het gebrek aan bewijs te verhelpen door overvloed van brutale vermetelheid. Ten tweede. De belediging hierdoor den Heere Jezus aangedaan. Toen Hij mens is geworden, heeft Hij niet alleen de gestaltenis eens dienstknechts, maar ook die eens zondaars aangenomen, Romeinen 8:3, en ging Hij evenals de overigen van het menselijk geslacht, door voor een zondaar. Ja meer, Hij werd voorgesteld als een zondaar boven alle andere mensen, en zonde voor ons gemaakt zijnde, heeft Hij zelfs die schande veracht.

3. In het twistgesprek tussen de Farizeeën en dezen armen man betreffende Christus, zeggen zij: Hij is een zondaar. Hij zegt: Hij is een profeet. Gelijk het ene bemoediging is voor hen, die bezorgd zijn om de zaak van Christus, te hopen, dat zij nooit te gronde zal gaan uit gebrek aan getuigen, als zij zien hoe een arme blinde bedelaar, als van den weg opgeraapt, tot een getuige van Christus gemaakt wordt tegenover Zijn onbeschaamde vijanden, zo is het ook ene bemoediging voor hen, die geroepen worden om van Christus te getuigen, te zien met hoeveel beleid en moed deze man zich heeft verdedigd, overeenkomstig de belofte: het zal u in dezelve ure gegeven worden, wat gij spreken zult. Hoewel hij Jezus nooit gezien had, had hij Zijne genade gevoeld. Nu kunnen wij in de woordenwisseling tussen de Farizeeën en dezen armen man drie dingen opmerken.

a. Hij houdt vast aan het feit, waarvan zij het bewijs zoeken omver te werpen. Het is het best om hetgeen twijfelachtig is, op te lossen in hetgeen duidelijk is, en daarom blijft hij bij hetgeen voor hem zelven ten minste, en voor zijn eigen overtuiging, onbetwistbaar was, vers 25. Of hij een zondaar is, weet ik niet. "Daarover wil ik in geen twist komen, en dat behoeft ook niet, de zaak is duidelijk, en al zou ik ook zwijgen, zou zij voor zich zelf spreken". Of, gelijk men het beter zou weergeven: "Of hij een zondaar is weet ik niet. Ik heb geen reden om het te zeggen, wèl het tegendeel, want dit ene ding weet ik, en daarvan kan ik zekerder zijn dan gij van hetgeen gij zo vast gelooft, dat ik blind was en nu zie. En daarom moet ik niet slechts zeggen, dat hij een goed vriend voor mij geweest is, maar dat hij een profeet is. Ik kan goed voor hem spreken en ik behoor goed van hem te spreken". Zie nu

hier: Ten eerste. Hoe hij stilzwijgend deze hun grote verzekerdheid van de slechtheid, die zij den gezegenden Jezus toeschrijven, bestraft. "Gij zegt, te weten dat hij een zondaar is, ik, die hem even goed ken als gij, kan hem zulk ene hoedanigheid niet toeschrijven". Ten tweede. Vrijmoedig steunt hij op zijn eigen ervaring van de macht en goedheid van den heiligen Jezus, en hij besluit zich daaraan te houden. Met ervaring valt niet te twisten, en men kan iemand niet wegredeneren van zijne zinnen. Hier is iemand, die wel waarlijk een ooggetuige is van de macht en de genade van Christus, hoewel hij Hem nooit had gezien. Gelijk Christus' weldaden het meest gewaardeerd worden door hen, die er het gemis van gekend hebben, die blind geweest zijn en nu zien, zo is het de sterkste en duurzaamste liefde voor Hem, die voortkomt uit een bevindelijke kennis van Hem, 1 Johannes 1:1, Handelingen 4:20. De arme man geeft hier geen opgesmukt verhaal van zijne genezing. hij wil er ook geen wijsgerige beschrijving of beschouwing van geven, kortweg zegt hij: Ik was blind, en nu zie ik. Zo is het ook met het werk der genade in de ziel, ofschoon wij niet kunnen zeggen wanneer en hoe, door welke middelen de gezegende verandering in ons gewrocht werd, en hoe er de voortgang of toeneming van was, kunnen wij er toch de vertroosting van genieten, indien wij door genade instaat zijn te zeggen: Ik was blind, en nu zie ik. Ik heb een vleselijk, werelds, zinnelijk leven geleid, maar, Gode zijn dank, nu is het anders met mij". Efeziërs 5:8. Zij pogen het getuigenis te verijdelen en te smoren door een nodeloze herhaling van hun vragen, vers 26.

Wat heeft hij u gedaan? hoe heeft hij uwe ogen geopend? Zij doen deze vragen: Ten eerste. Omdat zij toch iets wilden zeggen, en nog liever wilden spreken op ene wijze, die vreemd was aan de zaak, er niets aan af of toedeed, dan tot zwijgen gebracht en verslagen te schijnen. Zo zullen onstuimige twistredenaars, die het laatste woord willen hebben, door zulke ijdele herhalingen, ten einde de schande van tot zwijgen gebracht te zijn te ontgaan, menig ijdel woord voor hun rekening nemen. Ten tweede. Omdat zij hoopten door den man zijn getuigenis te laten herhalen, hem op ene onjuistheid of ene tegenspraak met zich zelven te betrappen, en dan, denken zij, zouden zij al veel gewonnen hebben.

b. Hij verwijt hun hun hardnekkig ongeloof en onverwinbare vooroordelen, en zij smaden hem als een discipel van Jezus, vers 27-29, waar de man vrijmoediger is tegenover hen, en zij scherper zijn tegenover hem dan tevoren. De man verwijt hun vrijmoedig hun moedwillig, onredelijk tegenstaan van het getuigenis van dit wonder, vers 27. Hij wilde hun het genoegen niet geven van nog eens hetzelfde verhaal te doen, maar antwoordde kloekmoedig: Ik heb het u alrede gezegd, en gij hebt het niet gehoord, wat wilt gij het wederom horen? wilt gijlieden ook zijne discipelen worden? Sommigen denken, dat hij in ernst sprak, en wezenlijk verwachtte dat zij overtuigd zouden worden. "Hij heeft vele discipelen, ik zal er een zijn, wilt ook gij onder hen komen?" Sommige ijverige jonge Christenen zien zo veel reden voor den Godsdienst, dat zij denken, dat iedereen weldra van hun mening zal zijn. Maar hij schijnt veeleer ironisch gesproken te hebben: Wilt gijlieden ook zijne discipelen worden? Neen, ik weet dat gij het denkbeeld verafschuwt, waarom begeert gij dan te horen hetgeen u of zijne discipelen zal maken, of u zonder verontschuldiging zal laten indien gij het niet zijt?" Zij, die moedwillig hun ogen sluiten voor het licht, zoals deze Farizeeën hier gedaan hebben, maken zich: Ten eerste, laag en verachtelijk, zoals dezen hier, die met recht door dezen armen man tentoongesteld worden, wegens hun weigeren, of niet toelaten van de conclusie, als zij toch niets tegen de premissen hebben in te brengen. Ten tweede, verbeuren zij al het voordeel van verder onderricht en middelen ter overtuiging of kennis. Waarom zou men aan hen, aan wie het eens gezegd werd, en die toen niet wilden horen, het nog eens zeggen? Jeremia 51:9. Zie Mattheus 10:14.

Ten derde: Ontvangen zij hierdoor de genade Gods tevergeefs. Dat ligt opgesloten in dit: "Wilt gij ook zijne discipelen worden? Neen, gij wilt dit niet, waarom wilt gij het dan wederom horen? Alleen maar om zijne beschuldigers en vervolgers te zijn?" Men zou zo denken dat zij, die gene reden zien om Christus te omhelzen, toch wel reden genoeg moesten zien om Hem en de Zijnen niet te haten en te vervolgen. Hierom verachten en smaden zij hem, vers 28. Toen zij de wijsheid niet konden weerstaan, waarmee hij sprak, werden zij driftig en gaven hem scheldwoorden. Zie wat Christus' getrouwe volgelingen moeten verwachten van de tegenstanders van Zijne zaak en waarheid, laat hen verwachten, dat alle kwaad tegen hen gesproken zal worden, Mattheus 5:11. De methode, die gewoonlijk door den onredelijken mens gevolgd wordt, is des te overvloediger te zijn in smaadredenen, naarmate er minder billijkheid aan hun zijde is.

Ten eerste. Zij smaden dien man wegens zijne genegenheid voor Christus. Gij zijt zijn discipel, zeiden zij, alsof dat reeds schande genoeg was, en zij hem niets ergers konden zeggen. "Wij verachten het zijne discipelen te zijn, en zullen die eer overlaten aan u en aan zulke schurken als gij zijt". Zij doen wat zij kunnen om Christus' Godsdienst in een kwaad gerucht te brengen, en het belijden er van als iets verachtelijks en ergerlijks voor te stellen.

Zij gaven hem scheldwoorden. De Vulgata geeft er deze lezing van: maledixesunt eum -zij vervloekten hem. En wat was hun vloek? Deze: Wees gij zijn discipel. "Moge zulk een vloek", zegt Augustinus hier, "voor altijd over ons zijn en over onze kinderen!" Als wij onze eer of onze schande naar het gevoelen, of liever naar het geschreeuw, ener verblinde, misleide wereld afmeten, dan zullen wij roemen in onze schande en ons schamen voor onzen roem. Zij hadden geen reden om dezen man een discipel van Christus te noemen, hij had Hem noch gezien, noch Hem horen prediken, hij had slechts gunstig gesproken van ene weldaad, die Christus hem had bewezen, en dat konden zij niet dragen.

Ten tweede. Zij roemden in hun betrekking tot Mozes als hun meester: "Wij zijn discipelen van Mozes, en wij behoeven noch begeren een anderen meester." Vleselijk-gezinde belijders van den Godsdienst zijn zeer geneigd om te vertrouwen en trots te zijn op de waardigheid en de voorrechten van hun belijdenis, terwijl zij vreemdelingen zijn voor de beginselen en de kracht van hun Godsdienst. Tevoren hadden deze Farizeeën geroemd op het voortreffelijke van hun afkomst: Wij zijn Abrahams zaad, hier roemen zij op hun goede opvoeding en opleiding: Wij zijn de discipelen van Mozes, alsof dat hen zou behouden en zalig maken. Het is treurig te zien hoe het ene deel van den Godsdienst tegengestaan wordt onder schijn van ijver voor een ander deel. Er was een volkomen harmonie tussen Christus en Mozes, Mozes bereidde den weg voor Christus, en Christus vervolledigde Mozes, zodat zij discipelen van Mozes konden zijn, en ook de discipelen van Christus konden worden. En toch stellen zij hen hier tegenover elkaar, en zij konden Christus ook niet vervolgen dan onder den dekmantel van den misbruikten naam van Mozes. Zo achten zij, die de leer der vrije genade tegenspreken, zich bevorderaars te zijn van den plicht des mensen: Wij zijn discipelen van Mozes, terwijl, van den anderen kant, zij, die de verplichting der wet tenietdoen, zich de voorstanders en handhavers achten der vrije genade, en alsof niemand anders dan zij discipelen van Jezus zijn. Hebben wij echter een recht inzicht in de zaak, dan zullen wij bevinden, dat Gods genade en des mensen plicht elkaar ontmoeten, elkaar omhelzen en begunstigen.

Ten derde. Zij geven een reden op voor hun aanhankelijkheid aan Mozes tegen Christus, vers 29:Wij weten, dat God tot Mozes gesproken heeft, maar dezen weten wij niet, van waar hij is. Maar

wisten zij dan niet, dat onder andere dingen, die God tot Mozes gesproken heeft, dit er een was, dat zij een anderen profeet moesten verwachten, en een nadere bekendmaking van den wil en de bedoelingen Gods? Maar toch hebben zij, toen onze Heere Jezus ingevolge van hetgeen God tot Mozes gezegd heeft, verschenen is, en er voldoende bewijzen van gegeven heeft, dat Hij die profeet was, onder voorwendsel van den ouden Godsdienst te blijven aankleven en bij de gevestigde kerk te blijven, hun eigen zegeningen niet slechts verbeurd, maar verlaten. In hun redenering valt op te merken:

1. Hoe ongepast zij, ter verdediging van hun vijandschap jegens Christus, aanvoeren wat door geen Zijner volgelingen wordt ontkend: Wij weten, dat God tot Mozes gesproken heeft. Gode zij dank, wij weten dit ook, duidelijker tot Mozes dan tot een der andere profeten, maar wat volgt hier nu uit? God sprak tot Mozes: volgt hier nu uit, dat Jezus een bedrieger is? Mozes was een profeet, het is waar, kan Jezus nu ook niet een profeet zijn? Mozes heeft op eervolle wijze van Jezus gesproken, Hoofdstuk 5:46, en Jezus heeft op eervolle wijze van Mozes gesproken, Lukas 16:29:beiden zijn zij getrouw geweest in hetzelfde huis Gods, Mozes als een dienstknecht, Christus als een Zoon. Daarom was hun beroep op Mozes' goddelijke volmacht tegenover Christus een kunstgreep, om onnadenkende mensen te doen geloven, dat het even zeker was dat Jezus een valse profeet was, als dat Mozes een waar profeet geweest is, terwijl beiden ware profeten waren.

2. Hoe ongerijmd het was om hun onwetendheid omtrent Christus aan te voeren als een reden voor hun minachting van Hem.

Dezen -zo minachtend laten zij zich uit over den gezegenden Jezus, alsof zij het niet der moeite waard achten hun geheugen te bezwaren met zo onbeduidend een naam. Zij drukken zich even smadelijk uit over den Herder Israël's, alsof Hij niet waardig was om bij de honden van hun kudde gesteld te worden. Wat dezen, dien armzaligen mens, betreft, wij weten niet van waar hij is. Zij beschouwden zich zelven als den sleutel der kennis bezittende, zodat niemand mocht prediken, dan die van hen verlof daartoe had bekomen onder het zegel van hun hof. Zij verwachtten dat ieder, die zich als leraar wilde vestigen, zich tot hen zou wenden om toelating. Dat had Jezus nooit gedaan, Hij had hun gezag nooit in dier voege erkend, dat Hij hun om verlof vroeg om te mogen prediken en leren. Daarom beschouwen zij Hem als een indringer, als iemand, die niet door de deur binnengekomen was. Zij wisten niet van waar noch wat Hij was, en daarom maken zij de gevolgtrekking, dat Hij een zondaar is, terwijl wij toch hen, van wie wij weinig weten, in liefde moeten beoordelen. Maar hoogmoedige en bekrompen zielen denken, dat niemand goed is dan zij zelven en zij, die hun belangen voorstaan. Niet lang tevoren hadden de Joden het tegenovergestelde hiervan als een bezwaar tegen Christus ingebracht, Hoofdstuk 7:27. Van dezen weten wij, van waar hij is, maar de Christus, wanneer hij komen zal, zo zal niemand weten van waar hij is. Zo konden zij met de grootste verzekerdheid dezelfde zaak bevestigen of ontkennen, al naarmate zij dachten, dat dit met hun belangen strookte. Zij wisten niet van waar Hij was, en wiens schuld was dat?

a. Het is zeker, dat zij er een onderzoek naar hadden moeten instellen. De Messias moest omstreeks dien tijd komen, en het was van het grootste belang voor hen om rond te zien, en op elk teken te letten, maar deze priesters zeiden niets evenals die in Jeremia 2:2:Waar is de Heere?

b. Het is zeker, dat zij hadden kunnen weten van waar Hij was, het niet slechts hadden kunnen weten door de registers na te zien, dat Hij in Bethlehem was geboren, maar door Zijne leer, Zijne

wonderen en Zijn wandel na te gaan, hadden zij kunnen weten, dat Hij van God was gezonden, en betere orders, een betere opdracht, en veel betere instructies had, dan zij Hem konden geven. Zie de ongerijmdheid van het ongeloof. De mensen willen de leer van Christus niet kennen, omdat zij vast besloten zijn haar niet te willen geloven, en dan geven zij voor haar niet te geloven, omdat zij haar niet kennen. Zulke onwetendheid en zulk ongeloof, die elkaar ondersteunen, verzwaren en verergeren elkaar.

c. Hij redeneert met hen over deze zaak, en zij doen hem in den ban. De man, bemerkende dat het recht aan zijne zijde was, waarop zij niet konden antwoorden, wordt vrijmoediger, en brengt hen door zijne redenering in het nauw.

Ten eerste. Hij verwondert zich over hun hardnekkig ongeloof, vers 30. Gans niet verschrikt door hun toornige blikken, noch aan het wankelen gebracht door hun stoutheid, antwoordt hij kloekmoedig: "Hierin is immers wat wonders, het aller vreemdste voorbeeld van moedwillige onwetendheid, waarvan men ooit gehoord had onder mensen, die op gezond verstand aanspraak maken, dat gij niet weet van waar hij is, en nochtans heeft hij mijne ogen geopend." Over twee dingen verwondert hij zich:

1. Dat zij vreemd waren aan een zo bekend en beroemd man. Hij, die de ogen der blinden kon openen, moet toch voorzeker wel een persoon van gewicht zijn, wel waardig om bekend met hem te worden. De Farizeeën waren weetgierige mensen, hadden veel omgang met vele andere mensen, achtten zich de ogen der kerk en hare wachters te zijn, en dat zij nu toch spraken, alsof het beneden hen was om met zulk een man bekend te zijn en omgang met hem te hebben, dat voorwaar is vreemd! Er zijn velen, die voor geleerde en verstandige mensen doorgaan, en over hun zaken en andere dingen verstandig kunnen spreken, maar toch verbazend onbekend zijn met de leer van Christus, en zich er niet in het minst aan laten gelegen liggen om bekend te worden met hetgeen de engelen begerig zijn in te zien.

2. Dat zij de Goddelijke zending in twijfel trokken van iemand, die ongetwijfeld een Goddelijk wonder had verricht. Toen zij zeiden: Wij weten niet van waar hij is, bedoelden zij: "Wij weten van geen enkel bewijs, dat zijne leer en prediking van den hemel zijn." "Dit nu is vreemd", zei de man, "dat het wonder aan mij gewrocht u niet overtuigd heeft en de zaak voor u buiten twijfel heeft gesteld, -dat gij, die door uwe opleiding en uwe studie meer dan anderen instaat moest zijn om de dingen Gods te onderscheiden, aldus u we ogen sluit voor het licht." Het is wonderlijk en wonderbaarlijk, als de wijsheid der wijzen aldus vergaat, Jesaja 29:14, dat zij de waarheid ontkennen, waarvan zij het blijkbare niet kunnen tegenspreken. Het ongeloof van hen, die de middelen hebben tot kennis en overtuiging is inderdaad iets verbazingwekkends, Markus 6:6. Zij inzonderheid, die zelven de kracht en de genade van den Heere Jezus hebben ervaren, verwonderen zich over de eigenzinnigheid van hen, die Hem verwerpen, en, zelven zulke goede gedachten over Hem hebbende, verbazen zij er zich over, dat anderen ze niet hebben. Had Christus de ogen der Farizeeën geopend, zij zouden er niet aan getwijfeld hebben, dat Hij een profeet is.

Ten tweede. In zijne redenering staat hij zeer sterk tegenover hen, vers 31-33. Zij hadden omtrent Jezus beslist, dat Hij niet van God was, vers 16, maar dat Hij een zondaar was, vers 24, en hierop bewijst de man niet slechts, dat Hij geen zondaar was, vers 31, maar ook dat Hij van God was.

A. Hij argumenteert hier:

a. Met grote kennis. Hoewel hij geen letter kon lezen, was hij toch wel bekend met de Schrift en de dingen Gods, hij miste het zintuig van het gezicht, maar hij had een goed gebruik gemaakt van het zintuig des gehoors, waaruit het geloof is, toch zou hem dit niet gebaat hebben, indien hij thans niet op buitengewone wijze de tegenwoordigheid Gods ervoer, en geen zeer bijzondere hulp van Zijn Geest had ontvangen.

b. Met groten ijver voor de eer van Christus, hij kon het niet dragen Hem in minachting te horen brengen, of kwaad van Hem te horen spreken.

c. Met grote vrijmoedigheid en onversaagdheid, zonder zich door de hoogmoedigsten van zijne tegenstanders te laten overbluffen of verschrikken. Zij, die de gunst van God begeren, moeten niet bevreesd zijn voor de donkere, dreigende blikken der mensen. "Zie hier", zegt Dr. Whitby, "een blinde, ongeleerde man, die juister over de dingen Gods oordeelt, dan geheel de geleerde raad der Farizeeën, waaruit wij kunnen leren, dat wij ons niet altijd hebben te laten leiden door het gezag van conciliën, van pausen of bisschoppen, en dat het voor leken volstrekt niet ongerijmd is om in mening van hen te verschillen, daar deze opzieners soms schuldig zijn aan zeer verkeerd zien".

B. Zijn argument kan in een vorm uitgedrukt worden, enigszins gelijkende op dat van David in Psalm 66:18-20. De stelling in David’s argument is: Had ik naar ongerechtigheid met mijn hart gezien, de Heere zou niet gehoord hebben. Wij hebben hier diezelfde mening: "God hoort de zondaars niet": Dáár neemt David aan: "Maar zeker, God heeft gehoord, " hier is het: Voorzeker God heeft Jezus gehoord, Hij is geëerd door te kunnen doen, wat nooit tevoren gedaan kon worden. Dáár is het besluit, of de gevolgtrekking tot eer van God: Geloofd zij God", hier tot eer van den Heere Jezus: Hij is van God.

a. Hij stelt als een ontwijfelbare waarheid, dat geen anderen dan Godvruchtigen de gunstgenoten des hemels zijn, vers 31: wij weten -gij zowel als ik-dat God de zondaars niet hoort, maar zo iemand Godvruchtig is en Zijn wil doet, dien hoort Hij. Die stellingen, recht verstaan, zijn waar. Ten eerste. Het zij gezegd tot verschrikking der bozen: "God hoort de zondaars niet", dat is: zulke zondaars, als door de Farizeeën bedoeld werden, toen zij van Christus zeiden: Hij is een zondaar, een, die onder beschutting van Gods naam, des duivels belangen bevordert. Dit is gene ontmoediging voor berouwvolle, tot God wederkerende zondaars, maar wel voor hen, die in hun zonden volharden, die hun gebeden niet slechts doen bestaan met hun zonden, maar ze er aan dienstbaar maken, zoals de geveinsden doen. God zal hen niet horen, Hij zal hen niet erkennen, geen antwoord des vredes geven op hun gebed. Ten tweede. Het zij gezegd tot vertroosting der rechtvaardigen: Zo iemand Godvruchtig is en Zijn wil doet, dien hoort Hij. Hier is:

1. Het volledig karakter van een goeden mens, hij is Godvruchtig, d.i. hij aanbidt God, en doet Zijn wil. Hij is geregeld en standvastig in zijne oefeningen der Godsvrucht op gezette tijden, regelmatig in zijn gedrag en wandel op alle tijden. Hij legt er zich op toe om zijn Schepper te verheerlijken door de plechtige aanbidding Zijns naams, en een oprechte gehoorzaamheid aan Zijn wil en Zijne wet, beiden moeten samengaan.

2. De onuitsprekelijke vertroosting van zulk een man, hem hoort God. Hij hoort zijn klagen en komt hem te hulp, Hij hoort zijn geroep, en doet hem recht, Hij hoort zijne lofzegging en neemt haar aan, Hij hoort zijne gebeden en verhoort ze, Psalm 34:16. De toepassing van deze waarheden is zeer gepast om te bewijzen, dat Hij, van wiens woord zulk een Goddelijke kracht uitging, als waardoor een blindgeborene werd genezen, geen slecht mens kon zijn, maar blijkbaar zoveel bij den heiligen God vermocht, dat Hij Hem altijd hoorde, Hoofdstuk 11:41, 42, en dus ook een heilig man was.

b. Hij verheerlijkt de wonderen, door Christus gewrocht, om aan het argument nog meer kracht bij te zetten, vers 32. Van alle eeuw is het niet gehoord, dat iemand eens blindgeborenen ogen geopend heeft. Dit is om aan te tonen:

a. of dat het een waar wonder was, hetwelk de krachten der natuur te boven ging. Het was nooit gehoord, dat iemand door het gebruik van natuurlijke middelen een blindgeborene had genezen. Deze man en zijne ouders hebben ongetwijfeld veel navraag gedaan naar gevallen van dien aard, of zo iemand ooit geholpen werd, maar zij hadden nooit van zo iemand gehoord, hetgeen hem in staat stelde om met volkomen zekerheid te spreken. Of:

b. dat het een buitengewoon wonder was, boven de wonderen, die tevoren geschied zijn. Noch Mozes, noch een ander der profeten heeft-hoewel zij grote dingen gedaan hebben-ooit zo iets gedaan, waarin de Goddelijke macht en goedheid als het ware wedijverden, welke het meest zou uitblinken. Mozes heeft wonderdadige plagen gewerkt, maar Christus wonderdadige genezingen. De grote werken van den Heere Jezus waren van zulk een aard als nooit tevoren geschied zijn. Het betaamt hun, die barmhartigheid van God verkregen hebben, de zegeningen en gunstbewijzen, die zij ontvangen hebben, groot te maken, er met lof en eer van te spreken, niet opdat hierdoor eer of heerlijkheid voor hen zelven er van zal komen, alsof zij buitengewone gunstgenoten des hemels zijn, maar opdat Gode er zoveel te meer ere door zal ontvangen

c. Daarom besluit hij: Indien deze van God niet ware, hij zou niets kunnen doen, dat is: niets buitengewoons, niets dat hierop gelijkt, en dus is Hij ongetwijfeld van God, al is het ook, dat Hij zich niet naar uwe inzettingen gedraagt met betrekking tot het houden van den sabbatdag. Wat Christus op aarde gedaan heeft, toonde genoegzaam aan wat Hij was in den hemel, want, indien Hij niet van God gezonden was, Hij zou zulke wonderen niet hebben kunnen werken. Wel is waar, de mens der zonde komt met wonderen der leugen, maar niet met wezenlijke wonderen, ook veronderstelt men, dat een valse profeet onder Goddelijke toelating een teken of wonder kan geven, Deuteronomium 13:1, 2, maar het geval is zo gesteld, dat het zijn eigen weerlegging meebrengt, want dat geschiedt dan tot versterking ener verzoeking om andere goden te dienen, en dus God tegen zich zelven te stellen. En evenzo is het waar, dat vele goddeloze lieden in den naam van Christus vele grote werken gedaan hebben, waardoor echter niet bewezen werd dat zij, die ze deden, van God waren, maar wel Hij, in wiens naam zij gedaan werden. Een iegelijk onzer kan hieraan weten, of wij al of niet van God zijn! Wat doen wij? Wat doen wij voor God, voor onze ziel in het werken onzer zaligheid? Wat doen wij meer dan anderen? Zich niet instaat ziende om zijne argumenten te beantwoorden of ze te dragen, vallen de Farizeeën hem aan, en maken driftig en trots een einde aan het gesprek, vers 34. Hier wordt ons meegedeeld: Ten eerste. Wat zij zeiden. Geen antwoord hebbende op zijn argument, maken zij aanmerkingen op zijn persoon: Gij zijt geheel in zonden geboren, en leert gij ons? Zij duiden ten kwade, wat zij alle reden hadden om vriendelijk op te nemen, en worden in woede ontstoken om hetgeen hun hart met berouw had moeten vervullen. Merk op:

1. Hoe zij hem verachtten, en welk een streng oordeel zij over hem uitspraken. "Niet alleen waart gij in zonde geboren zoals iedereen, maar geheel en al, gij zijt gans verdorven, en draagt in uw lichaam, zowel als in uwe ziel, de tekenen van dat bederf, gij zijt door de natuur geschandvlekt. Indien hij blind gebleven was, het zou barbaars geweest zijn het hem te verwijten, en er uit af te leiden, dat hij meer met zonde bevlekt was dan andere mensen, maar uiterst onrechtvaardig was het, dit te zeggen nu de genezing niet slechts den smaad zijner blindheid van hem had afgewenteld, maar hem heeft onderscheiden als een gunstgenoot des hemels. Sommigen nemen het aldus: "Gij waart totnutoe slechts een gemeen bedelaar, en de zodanige zijn dikwijls gemene zondaren, en gij zijt ongetwijfeld even slecht geweest als iemand hunner", terwijl hij toch door hetgeen hij zei het tegendeel had bewezen en diepe godsvrucht had aan den dag gelegd. Maar als trotse, heerszuchtige Farizeeën besloten hebben iemand in een slecht daglicht te stellen, dan kan alles hun als voorwendsel hiertoe dienen.

2. Hoe zij het versmaden van hem te leren, of onderricht van hem te ontvangen: Leert gij ons? Grote nadruk moet hier gelegd worden op gij en ons. "Hoe! gij, een domme, armzalige kerel, ongeletterd en onwetend, die nog geen vollen dag het licht der zon hebt aanschouwd, een bedelaar langs ‘s Heeren straten, uit de heffe des volks, gij matigt u aan ons te willen leren, ons, die de wijzen zijn der wet, de notabelen der kerk, die op den stoel van Mozes zitten en leraars zijn in Israël?" Hoogmoedige mensen verachten het om onderwezen te worden, inzonderheid door hun minderen, terwijl wij ons nooit te oud moeten achten, noch te wijs, noch te vroom, om te leren. Zij, die veel rijkdommen hebben, zouden nog meer willen hebben, waarom dan ook niet zij, die veel kennis hebben? En zij, van wie wij kunnen leren, zijn te waarderen. Welk een armzalige verontschuldiging was het voor het ongeloof der Farizeeën, dat het een blaam voor hen zou zijn om door zo nietig een mens onderwezen, ingelicht en overtuigd te worden! Ten tweede. Wat zij deden. Zij wierpen hem uit. Sommigen vatten dit slechts op als een ruwe, lompe wegzending van hem uit hun raadkamer. Zij wierpen hem de deur uit, en gaven wellicht bevel aan hun dienstknechten om hem vandaar weg te slaan. Zij dachten, dat het hoog tijd was om hem ver weg te zenden, die hun consciëntie zo van nabij had aangeraakt. Maar het schijnt veeleer een gerechtelijke daad geweest te zijn, zij deden hem in den ban, waarschijnlijk in den hoogsten trap der excommunicatie, zij sneden hem af als lid der kerk. "Deze arme man", zegt Dr. Lightfoot, "was de eerste belijder, zoals Johannes de Doper de eerste martelaar is geweest van de Christelijke kerk". Er was ene wet uitgevaardigd, dat zo iemand Jezus zou belijden de Christus te zijn, dat die uit de synagoge zou geworpen worden, vers 22. Maar deze man had van Jezus alleen gezegd, dat Hij een profeet was, dat Hij van God was, en nu strekten zij de wet nog verder uit, ten einde haar ook op hem toe te passen, alsof hij Hem had beleden de Christus te zijn. Rechtvaardiglijk uit een zuivere kerk gebannen te zijn, clave non errante -als de sleutel gene dwaling begaat -is een zeer vreselijke zaak, want hetgeen aldus op aarde gebonden is, is ook in den hemel gebonden, maar uitgeworpen te worden uit een verdorven kerk (het is onze plicht daar uit te gaan) en dat nog wel onrechtvaardiglijk, al is het ook met een anathema en alle afschrikkende plechtigheden, dat is iets, dat wij niet behoeven te vrezen en waarover wij ons niet behoeven te bedroeven, de vloek, die zonder oorzaak is, zal niet komen. Als zij Christus’ volgelingen uit hun synagogen werpen, gelijk Hij voorzegt: Hoofdstuk 16:2, dan geschiedt hun geen leed, want dan zijn het synagogen des Satans geworden.

Johannes 9:35-38

In deze verzen kunnen wij opmerken:

I. De tedere belangstelling van onzen Heere Jezus in dezen armen man, vers 35: Als Jezus hoorde, dat zij hem uitgeworpen hadden (waarschijnlijk was het gerucht er van als een lopend vuur door de stad gegaan, en sprak ieder er schande van). toen vond Hij hem, hetgeen aanduidt dat Hij hem had gezocht, ten einde hem te bemoedigen en te vertroosten.

1. Omdat hij naar zijn beste weten, zo goed, zo moedig en zo vrijmoedig had gesproken ter verdediging van den Heere Jezus. Jezus Christus zal voorzeker Zijne getuigen bijstaan, en hen belijden, die Hem, Zijne waarheid en Zijne wegen belijden. Aardse vorsten nemen geen kennis van allen, die hen, hun regering en hun bestuur verdedigen en handhaven, en zij kunnen dit ook niet, maar onze Heere Jezus kent en let op al de getrouwe getuigenissen, die wij te eniger tijd van Hem afleggen, en er is een gedenkboek geschreven, en het zal ons niet slechts tot eer strekken hiernamaals, maar ook nu tot vertroosting.

2. Omdat de Farizeeën hem hadden uitgeworpen en mishandeld. De rechtvaardige Rechter der wereld geeft in het algemeen acht op hen, die ten onrechte lijden, Psalm 103:6, maar in het bijzonder let Hij op hen, die lijden om de zaak van Christus en om het getuigenis van een goed geweten. Hier was een arme man, lijdende om Christus' wil, en Hij droeg er zorg voor dat, als zijn lijden overvloedig werd, ook zijne vertroosting overvloedig werd. Hoewel de vervolgers vrome mensen van hun gemeenschap kunnen buitensluiten, kunnen zij hen toch niet van de gemeenschap met Christus buitensluiten, noch beletten dat Hij hen bezoekt. Zalig zij, die een vriend hebben, van wie de mensen hen niet kunnen weren. Jezus Christus zal genadiglijk hen vinden en ontvangen, die door de mensen om Zijnentwil onrechtvaardiglijk verworpen en uitgeworpen worden.

II. Het troostrijke gesprek, dat Christus met hem had, waarin Hij hem bekendmaakt met de vertroosting Israël's. Hij had de kennis, die hij had, goed gebruikt, en nu geeft Christus hem nog verder onderricht, want aan wie getrouw is in het weinige, zal meer toevertrouwd worden.

1. Onze Heere Jezus doet onderzoek naar zijn geloof: Gelooft gij in den Zoon van God? Gelooft gij aan de beloften van den Messias? Verwacht gij Zijne komst en zijt gij bereid Hem te ontvangen en aan te nemen, als Hij u geopenbaard zal zijn?" Dat was het geloof in den Zoon van God, waardoor de heiligen geleefd hebben, voordat Hij geopenbaard was. Merk op:

a. De Messias wordt hier de Zoon van God genoemd, en zo hadden de Joden Hem ook uit de profetieën geleerd te noemen, Psalm 2:7, 89:28. Zie Hoofdstuk 1:50. Gij zijt de Zone Gods, dat is: de ware Messias. Zij, die het tijdelijk of wereldlijk koninkrijk van den Messias verwachtten, noemden Hem gaarne Zone David's, hetgeen die verwachting ondersteunde, Mattheus 22:42. Maar om ons een denkbeeld te geven van Zijn koninkrijk als zuiver geestelijk en Goddelijk, noemt Christus zich den Zoon van God, en veeleer Zoon des mensen in het algemeen, dan Zoon van David in het bijzonder.

b. De begeerten naar, en de verwachtingen van, den Messias, van de Oud-Testamentische heiligen, geleid door, en gegrond op, de belofte, werden genadiglijk opgevat en aangenomen als hun geloven

in den Zoon van God. Dat is het geloof, waarnaar Christus hier onderzoek doet: Gelooft gij? De grote zaak, die thans van ons wordt vereist, 1 Johannes 3:23, en waarnaar weldra betreffende ons gevraagd zal worden, is ons geloven in den Zoon van God, en hiermede moeten wij voor eeuwig staan of vallen.

2. Met bezorgdheid vraagt de man naar den Messias in wie hij moest geloven, terwijl hij zijne bereidwilligheid te kennen geeft om Hem aan te nemen, vers 36. Wie is Hij, Heere! opdat ik in Hem moge geloven?

a. Sommigen denken, dat hij wel wist dat Jezus, die hem had genezen, de Zoon van God was, maar dat hij niet wist wie Jezus was, en in de mening verkerende, dat de persoon, die met hem sprak, een volgeling van Jezus was, hem verzocht zo vriendelijk te zijn om hem tot zijn Meester te brengen, niet om zijne nieuwsgierigheid te bevredigen door Hem te zien, maar om vaster in Hem te geloven, zijn geloof te belijden, en Hem te kennen, dien Hij geloofde. Zie Hooglied 5:6, 7, 3:2, 3, Alleen Christus kan ons tot Christus brengen.

b. Anderen denken, dat hij wist, dat de persoon, die met hem sprak, Jezus was, dezelfde, die hem had genezen, dien hij geloofde een groot en goed man, een profeet te zijn, maar dat hij nog niet wist, dat Hij de Zoon van God, de ware Messias was. "Heere, ik geloof, dat er een Christus komen moet, Gij, die mij het lichamelijke gezicht hebt geschonken, zeg mij, o zeg mij, wie en waar deze Zoon van God is." Christus' vraag gaf te kennen, dat de Messias gekomen was en zich onder hen bevond, welken wenk hij terstond vat, en vraagt: "Waar is Hij, Heere?" De vraag was verstandig en juist: Wie is Hij, Heere! opdat ik in Hem moge geloven? Want hoe kon hij geloven in iemand, van wie hij niet had gehoord! Het werk der Evangeliedienaren is ons te zeggen wie de Zoon van God is, opdat wij in Hem mogen geloven, Hoofdstuk 20:31.

3. Onze Heere Jezus openbaart zich genadiglijk aan hem als dien Zoon van God, in wie hij moet geloven. Gij hebt Hem gezien, en die met u spreekt, dezelve is het, vers 37. Gij behoeft niet ver te gaan om den Zoon van God te vinden. "Zie het Woord is nabij u." Wij bevinden niet, dat Christus zich zo uitdrukkelijk en in zo vele woorden aan iemand bekend heeft gemaakt dan aan dezen man hier en aan de Samaritaanse vrouw. ',Ik ben het, die met u spreek". Aan anderen liet Hij het over om door redenering te ontdekken wie Hij was, maar aan dit zwakke en dwaze der wereld verkoos Hij zich te openbaren, zoals Hij zich niet aan de wijzen en verstandigen geopenbaard heeft. De grootste lieflijkheid en vertroosting van het gezicht onzer lichamelijke ogen is deszelfs dienstbaarheid aan ons geloof en de belangen onzer ziel. Hoe tevreden en welgemoed zou deze man tot zijn vorige blindheid zijn teruggekeerd, nu zijne ogen, gelijk die van Simeon, de zaligheid Gods hebben gezien! Als wij dit toepassen op het openen der ogen van den geest, dan wordt er door aangeduid, dat het geestelijk gezicht voornamelijk geschonken wordt om ons Christus te doen zien, 2 Corinthiërs 4:6. Kunnen wij zeggen, dat wij door het geloof Christus gezien hebben in Zijne schoonheid en heerlijkheid, in Zijne macht en bereidwilligheid om te behouden, Hem zo gezien hebben, dat wij voldaan zijn omtrent Hem, voldoening vinden in Hem? Laat ons lof geven aan Hem, die onze ogen heeft geopend.

b. Die met u spreekt, dezelve is het. Hij was niet slechts bevoorrecht met Christus te mogen zien, hij was ook toegelaten tot gemeenschapsoefening met Hem. Grote vorsten willen gezien worden door hen, met wie zij zich toch niet zouden verwaardigen te spreken. Maar door Zijn woord en Geest

spreekt Christus met hen, wier begeerten naar Hem uitgaan, en in het spreken met hen openbaart Hij zich aan hen, zoals aan de twee discipelen, met wie Hij zo sprak, dat hun hart brandende in hen werd, Lukas 24:32. Merk op: Deze man vraagt ijverig en bezorgd naar den Zaligmaker, terwijl hij Hem zag en met Hem sprak. Jezus Christus is dikwijls meer nabij de zielen, die Hem zoeken, dan zij zelven weten. Twijfelende Christenen zeggen soms: "Waar is de Heere?" en vrezen dat zij buiten Zijn gezicht zijn geworpen, terwijl Hij het is, die met hen spreekt en kracht in hen legt.

4. De arme man ontvangt met blijdschap deze verrassende openbaring, in vervoering van vreugde en verwondering zegt hij: Heere, ik geloof, en hij aanbad Hem. a Hij beleed zijn geloof in Christus: "Heere, ik geloof, dat Gij de Zoon van God zijt." Hij wilde niets betwisten van hetgeen Hij zei, die Hem zo grote goedertierenheid had bewezen, en zulk een wonder aan hem gedaan had, noch twijfelen aan de waarheid van ene leer, die door zulke tekenen was bevestigd. Gelovende met het hart, beleed hij Hem aldus met den mond, en nu is het gekrookte riet een ceder geworden.

b. Hij bewees Hem hulde: hij aanbad Hem. Niet slechts bewees hij Hem den eerbied aan een groot man verschuldigd, en de erkentelijkheid, die aan een vriendelijken weldoener toekomt, maar hierin bewees hij Hem Goddelijke eer, en aanbad Hem als den Zone Gods, geopenbaard in het vlees. Niemand dan God moet aangebeden worden, zodat hij, door Jezus te aanbidden, Hem als God erkende. Waar geloof zal zich tonen in een nederige aanbidding van den Heere Jezus. Zij, die in Hem geloven, zullen alle mogelijke redenen zien om Hem te aanbidden. Wij lezen nooit meer van dezen man, maar zeer waarschijnlijk is hij van nu aan een getrouw volgeling van Christus geworden.

Johannes 9:39-41

Van troost gesproken hebbende tot den armen man, die vervolgd werd, spreekt Christus nu van overtuiging van zonde tot Zijne vervolgers, als ene proeve van de verdeling van beroering en rust op den groten dag, 2 Thessalonicenzen 1:6, 7. Waarschijnlijk heeft Hij die woorden niet gesproken onmiddellijk na Zijn onderhoud met den man, maar gebruikte Hij een volgende gelegenheid om het woord te richten tot de Farizeeën. Hier is:

I. Het bericht, dat Christus geeft van Zijn doel, waarmee Hij in de wereld is gekomen, vers 39:Ik ben tot een oordeel gekomen, om de grote zaken van het koninkrijk Gods onder de mensen te regelen en te besturen, en Ik ben daartoe met rechterlijke macht bekleed, ten einde alles ingevolge en in overeenstemming met den wijzen raad Gods ten uitvoer te brengen. Wat Christus sprak, sprak Hij niet als een prediker op den kansel, maar als een koning op den troon, en een rechter op den rechterstoel.

1. Zijn werk in deze wereld was groot. Hij kwam om rechtszitting te houden en een algemene loslating der gevangenen te bewerken. Hij kwam tot een oordeel, dat is:

a. Om ene leer en ene wet te prediken, die de mensen zouden toetsen, en hen voorgoed zouden schiften en van elkaar onderscheiden, en in alle opzichten geschikt zouden zijn tot een regel, waarnaar zij nu en binnen kort geoordeeld zullen worden.

b. Om een verschil te stellen tussen de mensen door de gedachten van veler hart te openbaren, en hun waar karakter bloot te leggen door dien enen toetssteen, of zij Hem wèl of slecht gezind waren.

c. Om den vorm van bestuur in Zijne kerk te veranderen, de Joodse bedeling op te heffen, het gebouw af te breken, hetwelk wel voor een tijd door de hand van God zelf was opgericht, maar in verloop van tijd verouderd was, en door het ongeneeslijke bederf van de bestuurders er van vermolmd en gevaarlijk was geworden, en een nieuw gebouw, naar een ander voorbeeld, op te richten, nieuwe verordeningen en ambten in te stellen, het Judaïsme op te heffen en het Christendom in te stellen, tot dit oordeel is Hij in de wereld gekomen, en het was een grote omwenteling.

2. Deze grote waarheid verklaart Hij door een zinnebeeld, ontleend aan het wonder, dat Hij kortelings gewrocht had. Opdat degenen, die niet zien, zien mogen, en die zien blind worden. Van zulk een verschil in Christus' komst wordt dikwijls gesproken, voor sommigen is Zijn Evangelie een reuke des levens ten leven, voor anderen een reuke des doods ten dode.

a. Dat is van toepassing op natiën: opdat de heidenen, die langen tijd ontbloot waren van het licht der Goddelijke openbaring, het mogen zien, en den Joden, die gedurende langen tijd in het genot er van zijn geweest, de dingen, die tot hun vrede dienen, verborgen zouden zijn voor hun ogen, Hosea 1:10, 2:22. De heidenen zien een groot licht, terwijl over Israël blindheid gekomen is en hun ogen verduisterd zijn.

b. Op bijzondere personen. Christus is in de wereld gekomen: a. Met het doel om aan hen, die geestelijk blind zijn, het gezicht te geven, opdat vele kostelijke zielen overgebracht zouden worden van de duisternis tot het licht. Hij kwam tot een oordeel, dat is: om diegenen uit hun duisteren kerker

in vrijheid te stellen, die verlost wilden worden, Jesaja 61:1. b. Opdat die zien blind worden, opdat zij, die een hogen dunk hebben van hun wijsheid, en haar stellen tegenover de Goddelijke openbaring, in onwetendheid en ongeloof verzegeld zullen worden. De prediking van het kruis was voor hen, die door de wijsheid God niet kenden, dwaasheid, iets dat het oordeel verzwakt. Christus is in de wereld gekomen tot dit oordeel, om de zaken van een geestelijk koninkrijk in het hart der mensen te regelen. Terwijl in de Joodse kerk de zegeningen en oordelen van Gods regering meestal tijdelijk waren, zal de wijze van bestuur nu veranderd worden, en gelijk de goede onderdanen van Zijn koninkrijk gezegend zullen worden met geestelijke zegeningen in hemelse dingen, zoals zij voortkomen uit een rechte verlichting van den geest, zo zullen de rebellen gestraft worden met geestelijke plagen, geen oorlog, geen pestilentie, geen hongersnood, zoals vroeger, maar zulke als ontstaan uit een gerechtelijke verdwaasdheid en verblindheid, hardheid van hart, verschrikking der consciëntie, ene kracht der dwaling, oneerlijke bewegingen. Op die wijze zal Christus oordelen tussen klein vee en klein vee, Ezechiël 34:17, 22.

II. De Farizeeën maken hier vittende aanmerkingen op. Zij "waren bij Hem", niet begerig om iets goeds van Hem te leren, maar om kwaad tegen Hem te beramen, en zij zeiden: Zijn wij dan ook blind? Toen Christus zei, dat zij, die zien, door Zijne komst blind gemaakt zouden worden, begrepen zij, dat Hij hen bedoelde, die de zieners des volks waren en zich op hun verstand en doorzicht lieten voorstaan. "Wij weten", zeggen zij, "dat het gemene volk blind is, maar zijn wij ook blind? Wij? De rabbijnen, de leraren, de wetgeleerden, de gegradueerden, zijn wij ook blind?" Dit is scandalum magnatum, een smaden van de groten. Dikwijls gebeurt het, dat zij, die het meest bestraffing nodig hebben en verdienen, wel genoeg schranderheid hebben om een stilzwijgende bestraffing te begrijpen, maar niet genoeg genade om haar te kunnen dragen. Deze Farizeeën vatten die bestraffing op als een smaad, gelijk de wetgeleerden, Lukas 11:45. Zijn wij dan ook blind? Durft gij zeggen, dat wij blind zijn, wij, wier oordeel door ieder geëerbiedigd, gewaardeerd en gevolgd wordt?" Niets versterkt het verdorven hart des mensen meer tegen de overtuiging des woords dan de goede mening, die anderen van hen koesteren, alsof alles wat den lof en de goedkeuring der mensen heeft verkregen, ook door God aangenomen en goedgekeurd moet worden, terwijl toch niets meer vals en bedrieglijk is, want God ziet niet zoals de mens ziet.

III. Christus' antwoord op die aanmerking, dat, zo het hen al niet overtuigde, hen toch tot zwijgen bracht: Indien gij blind waart, zo zoudt gij gene zonde hebben, maar nu zegt gij: Wij zien, zo blijft dan uwe zonde. Zij roemden, dat zij niet blind waren, zoals het gemene volk, niet zo lichtgelovig en volgzaam als zij, maar dat zij uit eigen ogen wilden zien, gaven en bekwaamheden hebbende-naar zij tenminste dachten-om zich zelven te kunnen leiden en besturen, zodat zij daar niemand anders voor nodig hadden. Juist datgene, waarin zij roemden, zegt Christus hun, was hun schande en hun ondergang. Want:

1. Indien gij blind waart, zo zoudt gij gene zonde hebben.

a. "Indien gij wezenlijk onwetend waart, uwe zonde zou niet zo ontzettend verzwaard zijn, gij zoudt niet zoveel voor uwe verantwoording hebben, als gij nu hebt. Indien gij blind waart, zoals de arme heidenen en velen van uw arme onderdanen, van wie gij den sleutel der kennis hebt weggenomen, gij zoudt, vergelijkenderwijs gesproken, gene zonde hebben". De tijden der onwetendheid heeft God voorbijgezien, onoverkomelijke onwetendheid rechtvaardigt wel gene zonde, maar verontschuldigt

haar, vermindert er de schuld van. Het zal draaglijker zijn voor hen, die omkomen uit gebrek aan gezicht, dan voor hen, die wederstrevers des lichts zijn.

b. "Indien gij u van uwe blindheid bewust waart geweest, indien gij, niets anders kunnende zien, uwe behoefte gezien had aan een leidsman, dan zoudt gij wel spoedig Christus daartoe hebben aangenomen en dan zoudt gij gene zonde gehad hebben, gij zoudt u onderworpen hebben aan een Evangelische gerechtigheid, en in een toestand gebracht zijn van gerechtvaardigd te wezen". Zij, die van hun ziekte overtuigd zijn, zijn goed op weg om genezen te worden, want er is geen groter hinderpaal voor de verlossing van zielen dan zelfgenoegzaamheid.

2. "Maar nu zegt gij: Wij zien, nu gij kennis hebt, in de wet zijt onderwezen, nu is uwe zonde verzwaard, en nu gij u beroemt op die kennis, en denkt uwen weg beter te zien, dan iemand hem u wijzen kan, zo blijft dan uwe zonde, uw toestand is verschrikkelijk en uwe ziekte ongeneeslijk". En gelijk zij het blindst zijn, die niet willen zien, zo is de blindheid van hen het gevaarlijkst, die zich inbeelden dat zij zien. Gene kranken zijn zo moeilijk te behandelen als zij, die in hun waanzin zeggen, dat zij wèl zijn, en dat hun niets scheelt. De zonde van hen, die verwaand zijn en vol van zelfvertrouwen, blijft, want zij verwerpen het Evangelie der genade, en daarom blijft de schuld hunner zonde onvergeven, en zij verbeuren den Geest der genade, en daarom blijft de macht hunner zonde onverbroken. Hebt gij een man gezien, die wijs in zijne ogen is? Hoort gij de Farizeeën zeggen: "Wij zien?" Van een zot is meer verwachting, van een tollenaar en ene hoer meer dan van dezulken.

HOOFDSTUK 10

1 Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden: Die niet ingaat door de deur in den stal der schapen, maar van elders inklimt, die is een dief en moordenaar.
2 Maar die door de deur ingaat, is een herder der schapen.
3 Dezen doet de deurwachter open, en de schapen horen zijn stem; en hij roept zijn schapen bij name, en leidt ze uit.
4 En wanneer hij zijn schapen uitgedreven heeft, zo gaat hij voor hen heen; en de schapen volgen hem, overmits zij zijn stem kennen.
5 Maar een vreemde zullen zij geenszins volgen, maar zullen van hem vlieden; overmits zij de stem des vreemden niet kennen.
6 Deze gelijkenis zeide Jezus tot hen; maar zij verstonden niet, wat het was, dat Hij tot hen sprak.
7 Jezus dan zeide wederom tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Ik ben de Deur der schapen.
8 Allen, zo velen als er voor Mij zijn gekomen, zijn dieven en moordenaars; maar de schapen hebben hen niet gehoord.
9 Ik ben de Deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden; en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden.
10 De dief komt niet, dan opdat hij stele, en slachte, en verderve; Ik ben gekomen, opdat zij het leven hebben, en overvloed hebben.
11 Ik ben de goede Herder; de goede herder stelt zijn leven voor de schapen.
12 Maar de huurling, en die geen herder is, wie de schapen niet eigen zijn, ziet den wolf komen, en verlaat de schapen, en vliedt; en de wolf grijpt ze, en verstrooit de schapen.
13 En de huurling vliedt, overmits hij een huurling is, en heeft geen zorg voor de schapen.
14 Ik ben de goede Herder; en Ik ken de Mijnen, en worde van de Mijnen gekend.
15 Gelijkerwijs de Vader Mij kent, alzo ken Ik ook den Vader; en Ik stel Mijn leven voor de schapen.
16 Ik heb nog andere schapen, die van dezen stal niet zijn; deze moet Ik ook toebrengen; en zij zullen Mijn stem horen; en het zal worden een kudde, en een Herder.
17 Daarom heeft mij de Vader lief, overmits Ik Mijn leven afleg, opdat Ik hetzelve wederom neme.
18 Niemand neemt hetzelve van Mij, maar Ik leg het van Mij zelven af; Ik heb macht hetzelve af te leggen, en heb macht hetzelve wederom te nemen. Dit gebod heb Ik van Mijn Vader ontvangen.
19 Er werd dan wederom tweedracht onder de Joden, om dezer woorden wil.
20 En velen van hen zeiden: Hij heeft den duivel, en is uitzinnig; wat hoort gij Hem?
21 Anderen zeiden: Dit zijn geen woorden eens bezetenen; kan ook de duivel der blinden ogen openen?
22 En het was het feest der vernieuwing des tempels te Jeruzalem; en het was winter.
23 En Jezus wandelde in den tempel, in het voorhof van Salomo.
24 De Joden dan omringden Hem, en zeiden tot Hem: Hoe lang houdt Gij onze ziel op? Indien Gij de Christus zijt, zeg het ons vrijuit.
25 Jezus antwoordde hun: Ik heb het u gezegd, en gij gelooft het niet. De werken, die Ik doe in den Naam Mijns Vaders, die getuigen van Mij.
26 Maar gijlieden gelooft niet; want gij zijt niet van Mijn schapen, gelijk Ik u gezegd heb.
27 Mijn schapen horen Mijn stem, en Ik ken dezelve, en zij volgen Mij.
28 En Ik geef hun het eeuwige leven; en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken.

29 Mijn Vader, die ze Mij gegeven heeft, is meerder dan allen; en niemand kan ze rukken uit de hand Mijns Vaders.
30 Ik en de Vader zijn een.
31 De Joden dan namen wederom stenen op, om Hem te stenigen.
32 Jezus antwoordde hun: Ik heb u vele treffelijke werken getoond van Mijn Vader; om welk werk van die stenigt gij Mij?
33 De Joden antwoordden Hem, zeggende: Wij stenigen U niet over enig goed werk, maar over gods lastering, en omdat Gij, een Mens zijnde, Uzelven God maakt.
34 Jezus antwoordde hun: Is er niet geschreven in uw wet: Ik heb gezegd, gij zijt goden?
35 Indien de wet die goden genaamd heeft, tot welke het woord Gods geschied is, en de Schrift niet kan gebroken worden;
36 Zegt gijlieden tot Mij, Dien de Vader geheiligd en in de wereld gezonden heeft: Gij lastert God; omdat Ik gezegd heb: Ik ben Gods Zoon?
37 Indien Ik niet doe de werken Mijns Vaders, zo gelooft Mij niet;
38 Maar indien Ik ze doe, en zo gij Mij niet gelooft, zo gelooft de werken; opdat gij moogt bekennen en geloven, dat de Vader in Mij is, en Ik in Hem.
39 Zij zochten dan wederom Hem te grijpen, en Hij ontging uit hun hand.
40 En Hij ging wederom over de Jordaan, tot de plaats, waar Johannes eerst doopte; en Hij bleef aldaar.
41 En velen kwamen tot Hem, en zeiden: Johannes deed wel geen teken; maar alles, wat Johannes van Dezen zeide, was waar.
42 En velen geloofden aldaar in Hem.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Christus' parabolische rede betreffende Hem zelven als de deur der schapen en den herder der schapen, vers 1-18,

II. De onderscheidene gevoelens der mensen hierover, vers 19-21,

III. Den twist van Christus met de Joden in den tempel op het feest der vernieuwing des tempels, vers 22-39,

IV. Zijn vertrek naar het land, vers 40-42.

Johannes 10:1-18

Het is niet zeker of deze rede gehouden werd op het feest der vernieuwing des tempels in den winter, waarvan gesproken wordt in vers 22, dat als de datum kan genomen worden, niet slechts van hetgeen volgt, maar ook van hetgeen voorafgaat. Hiervoor pleit, dat Christus in Zijne rede de gelijkenis voortzet der schapen, vers 26, 27, waaruit men kan opmaken, dat die rede en deze rede op dezelfden tijd gehouden werden. Of dat het ene voortzetting was van Zijn gesprek met de Farizeeën aan het einde van het vorige hoofdstuk. De Farizeeën steunden in hun tegenstaan van Christus op dit beginsel, dat zij de herders der kerk waren, en dat Jezus, gene opdracht van hen hebbende, een indringer en bedrieger was, en dat daarom het volk verplicht was hen tegenover Hem aan te hangen. Hiertegenover geeft Christus hier ene beschrijving van de valse herders en van de ware, het aan hen overlatende om daaruit af te leiden wat zij waren.

I. De gelijkenis, hier voorgesteld, vers 1-5. Zij is ontleend aan de gewoonte van dat land voor het besturen en behandelen der schapen. Gelijkenissen, ter opheldering van Goddelijke waarheden, behoren ontleend te worden aan dingen, waarmee men zeer bekend en vertrouwd is, opdat de dingen Gods niet duister gemaakt worden door hetgeen ze behoort te verduidelijken. De inleiding tot deze rede is plechtig: Voorwaar, voorwaar, zeg Ik ulieden -Amen, amen. Deze vurige, plechtige verzekering duidt het stellige en belangrijke aan van hetgeen Hij zei, wij vinden het amen verdubbeld in de lofzeggingen en gebeden der kerk, Psalm 41:14, 72:19, 89:53. Indien wij onze amens aangenomen willen zien in den hemel, zo laat Christus' amens, zijn herhaalde amens, overmogen op de aarde.

1. In de gelijkenis hebben wij:

a. De kenmerkende eigenschap van een dief en moordenaar, die komt om kwaad te doen aan de kudde en schade toe te brengen aan den eigenaar, vers 1. Hij gaat niet in door de deur, daar hij geen wettige reden heeft om in te gaan, maar klimt in van elders, door een venster, of een scheur in den muur. Hoe vlijtig zijn de goddelozen om kwaad te doen! Welke plannen zullen zij maken, welk ene moeite zullen zij zich geven, aan welk gevaar zullen zij zich blootstellen in hun goddeloos bedrijf! Dit moest ons beschaamd maken over onze traagheid en lafhartigheid in den dienst van God.

b. Het karakter, waardoor de ware eigenaar onderscheiden wordt: de schapen behoren hem, en hij zorgt er voor: Hij gaat in door de deur, als gezaghebbende, vers 2, en hij komt om hun den een of anderen goeden dienst te bewijzen, om het gebrokene te verbinden en het zieke te versterken, Ezechiël 34:16. Schapen behoeven de zorg der mensen, en zijn van hun kant dienstig aan den mens, 1 Corinthiërs 9:7, zij kleden en voeden hen, door wie zij beschut en gevoed worden.

c. Den gereden toegang, dien de herder vindt: dezen doet de deurwachter open, vers 3. In oude tijden hadden zij de schaapskooien aan de buitenzijde der poorten hunner huizen, tot meerdere veiligheid der kudden, zodat niemand door den rechten weg tot hen kon komen dan dezulken, aan wie de deurwachter opendeed, of aan wie de heer des huizes den sleutel gaf.

d. De zorg, die hij neemt voor zijne schapen, en hoe hij voor hen voorziet. De schapen horen zijne stem, als hij gemeenzaam tot hen spreekt wanneer zij in de schaapskooi komen, zoals de mensen nu tot hun honden of paarden spreken. En wat meer is: hij roept zijne schapen bij name, zo juist en

nauwkeurig kent hij ze en houdt hij rekening van ze, en hij leidt ze uit de schaapskooi in de groene weide, vers 4, 5. En als hij ze naar buiten voert om te grazen, dan drijft of jaagt hij ze niet, maar (naar de gewoonte van dien tijd) gaat hij voor hen heen, om kwaad of gevaar af te weren dat hen zou kunnen ontmoeten, en zij, daaraan gewoon zijnde, volgen hem en zijn veilig.

e. Hoe verwonderlijk de schapen op den herder letten: Zij kennen zijne stem, zodat zij er zijn wil door begrijpen, en onderscheiden haar van die eens vreemden (want de os kent zijn bezitter, Jesaja 1:3) maar een vreemde zullen zij geenszins volgen, maar, alsof zij een boze bedoeling vermoeden zullen zij van hem vlieden, daar zij zijne stem niet kennen, maar weten dat het niet de stem huns herders is. Dat is de gelijkenis, den sleutel er van hebben wij in Ezechiël 34:31:Gij nu, o Mijne schapen, schapen Mijner weide! gij zijt mensen, maar Ik ben uw God.

2. Laat ons van deze gelijkenis opmerken:

a. Dat Godvruchtige mensen zeer gepast vergeleken worden bij schapen. Als schepselen, afhankelijk van hun Schepper, worden de mensen de schapen Zijner weide, genoemd. Als nieuwe schepselen hebben Godvruchtige mensen de goede eigenschappen van schapen, zijn zij onnozel en argeloos als schapen, zachtmoedig en stil, zonder gedruis, geduldig, als schapen onder de hand van den scheerder en van den slachter, nuttig en bruikbaar, tam en volgzaam jegens den herder, gezellig onder elkaar, en veel gebruikt voor offers.

b. De kerk Gods in de wereld is ene schaapskooi, waarin "de kinderen Gods, die verstrooid waren, tot een vergaderd worden, Hoofdstuk 11:52, en waarin zij verenigd en ingelijfd worden, het is een goede schaapskooi, Ezechiël 34:14, zie Micha 2:12. Deze kooi is wèl versterkt, want God zelf is als een vurige muur rondom haar, Zacheria 2:5.

c. Die schaapskooi ligt blootgesteld aan dieven en moordenaars, listige ver- leiders, die bedriegen, en wrede vervolgers, die verwoesten en verslinden, zware wolven, Handelingen 20:29, dieven, die Christus Zijne schapen zoeken te ontstelen, om ze aan den duivel te offeren, of hun hun voedsel ontstelen, om ze te laten omkomen van gebrek er aan, wolven in schaapsklederen, Mattheus 7:15.

d. De grote Herder der schapen draagt op wondervolle wijze zorg voor de kudde en voor alles, wat er toe behoort. God is de grote Herder, Psalm 23:1, 80:2. Hij kent degenen, die Zijne zijn, noemt hen bij hun naam, zet Zijn merk of stempel op hen, voert hen in groene weiden, doet hen daar weiden en neerliggen, spreekt tot hen van vertroosting, bewaart hen door Zijne voorzienigheid, leidt hen door Zijn Geest en woord, en gaat voor hen henen, om hen te zetten op den weg Zijner voetstappen.

e. De onderherders aan wie het voeden der kudde Gods is toevertrouwd, moeten zeer nauwkeurig en getrouw zijn in de tenuitvoerbrenging van hun opdracht, de overheid moet hen beschermen en al hun wereldlijke belangen bevorderen, evangeliedienaren moeten hen dienen in hun geestelijke belangen, moeten hun ziel voeden met het woord van God, getrouwelijk verklaard en toegepast, en met Evangelie-inzettingen, behoorlijk bediend, opzicht over hen hebbende. Zij moeten binnengaan door de deur van een regelmatige ordening, en aan de zodanige zal de deurwachter opendoen. De Geest van Christus zal hun een geopende deur geven, hun gezag geven in de kerk, en verzekerdheid in hun eigen binnenste. Zij moeten de leden hunner kudde bij name kennen en over hen waken, zij

moeten hen leiden in de weiden der openbare inzettingen, onder hen voorgaan, hun mond zijn bij God, en Gods mond bij hen, en in hun wandel moeten zij voorbeelden zijn voor de gelovigen.

f. Zij, die waarlijk Christus' schapen zijn, zullen nauwkeurig acht geven op hun Herder, en zeer omzichtig en schuw zijn tegenover vreemdelingen. Zij volgen hun Herder, want zij kennen Zijne stem, daar zij zowel een onderscheidend oor als een gehoorzaam hart hebben. Van een vreemde zullen zij vlieden, bevreesd zijn om hem te volgen, omdat zij zijne stem niet kennen. Het is gevaarlijk hen te volgen, in wie wij de stem van Christus niet onderkennen, en die ons van het geloof in Hem tot allerlei ijdele inbeeldingen over Hem zoeken af te trekken. En zij, die de kracht der Goddelijke waarheden op hun ziel hebben ervaren, er den geur en smaak van kennen, hebben een wonderlijke schranderheid om Satans listen te ontdekken, en tussen goed en kwaad te onderscheiden.

II. De onwetendheid der Joden omtrent de betekenis en strekking dezer rede, vers 6.

Deze gelijkenis zei Jezus tot hen, deze zinnebeeldige, wijze, sierlijke en leerrijke rede, maar zij verstonden niet wat het was, dat Hij tot hen sprak. Zij begrepen niet, wie Hij bedoelde met de dieven en moordenaars, en wie met den goeden Herder. Het is de zonde en de schande van velen, die het woord van Christus horen, dat zij het niet verstaan, en zij verstaan het niet, omdat zij het niet willen verstaan, en het willen misverstaan. Zij hebben gene kennis aan, geen smaak in de dingen zelven, en daarom verstaan zij de gelijkenissen niet, waardoor zij worden opgehelderd en verduidelijkt. De Farizeeën hadden een hogen dunk van hun eigen kennis, en konden het niet dragen, dat zij betwijfeld zou worden, en toch hadden zij gene kennis genoeg om te verstaan wat het was, dat Hij tot hen sprak, het ging hun verstand te boven. Die het meest op kennis bogen, zijn dikwijls het onwetendst in de dingen Gods.

III. Christus' verklaring van deze gelijkenis, waarbij Hij er alle bijzonderheden ten volle duidelijk van maakt. Welke moeilijkheden er ook zijn in de woorden van den Heere Jezus, wij zullen Hem altijd bereid vinden zich nader te verklaren, zo wij slechts gewillig zijn om Hem te verstaan. Wij zullen zien hoe de ene schriftuurplaats door de andere verklaard wordt, en dat de gezegende Geest de tolk is van den gezegenden Jezus. In de gelijkenis had Christus den herder van den moordenaar hieraan onderscheiden, dat hij ingaat door de deur. In de verklaring nu der gelijkenis stelt Hij zich voor, beide als de deur, waardoor de herder binnengaat, en als den herder, die ingaat door de deur. Hoewel het in de retorica ene taalfout kan zijn om dezelfden persoon beide tot deur en tot herder te maken, is het toch gene fout in de theologie om Christus voor te stellen als van zich zelven gezaghebbende, gelijk Hij leven heeft in zich zelven, en door Zijn eigen bloed, als de deur, ingegaan is in het heiligdom.

1. Christus is de deur. Dit zegt Hij tot hen, die voorgaven gerechtigheid te zoeken, maar evenals de mannen van Sodom moede werden om de deur te vinden, waar zij niet te vinden was. Hij zegt het aan de Joden, die voor Gods enige schapen gehouden willen worden, en aan de Farizeeën, die voor hun enige herders willen doorgaan: Ik ben de deur der schapen, de deur der kerk.

a. In het algemeen, Hij is als een gesloten deur, om dieven en moordenaars buiten te houden, en de zodanige, die niet geschikt zijn om te worden toegelaten. Het sluiten der deur is de beveiliging van het huis, en welke grotere veiligheid heeft de kerk Gods dan in het tussenbeide treden van den Heere Jezus, Zijn stellen van Zijne wijsheid, macht en goedheid tussen haar en al hare vijanden? Hij

is een open deur, die toegang en gemeenschap geeft. Ten eerste. Door Christus als de deur, hebben wij onzen eersten toegang tot de kudde Gods, Hoofdstuk 14:6. Ten tweede. Wij gaan in en uit in Godsdienstige gemeenschapsoefening met elkaar, ondersteund door Hem, aangenomen in Hem, wandelende in Zijn naam, Zacheria 10:12. Ten derde. Door Hem komt God tot Zijne kerk, en deelt Hij zich aan haar mede. Ten vierde. Door Hem, als de deur, worden de schapen ten laatste toegelaten in het hemels koninkrijk, Mattheus 25:34.

b. Meer in het bijzonder. Christus is de deur der herders, zodat zij, die niet door Hem inkomen, niet als herders erkend moeten worden, maar (overeenkomstig den gestelden regel in vers 1) als dieven en moordenaars moeten beschouwd worden (hoewel zij beweren herders te zijn), maar de schapen hebben hen niet gehoord. Dat heeft betrekking op allen, die onder Israël de hoedanigheid hadden van herders, hetzij magistraten of leraren, die hun ambt uitoefenden zonder acht te slaan op den Messias, of enigerlei andere verwachting van Hem, dan die opgewekt werd door hun eigen vleselijk belang. Merk op: Ten eerste. De hoedanigheid, die hun wordt toegeschreven: zij zijn dieven en moordenaars, vers 8, allen die Hem voorgingen-niet in tijd, want velen hunner waren getrouwe herders, maar die Zijne opdracht vooruit liepen, gingen voordat Hij hen had gezonden, Jeremia 23:21, die zich voorrang en meerderheid boven Hem aanmatigden, zoals van den antichrist gezegd wordt, dat hij zich verheft, 2 Thessalonicenzen 2:4. "De schriftgeleerden en Farizeeën en de overpriesters, allen, zo velen als er voor Mij gekomen zijn, die gepoogd hebben Mijn invloed te voorkomen en te beletten dat ik een plaats zou hebben in het hart des volks, door hun vooroordelen tegen Mij in te blazen, die allen zijn dieven en moordenaars, zij stelen de harten, aldus den waren eigenaar zijn eigendom ontrovende". Zij veroordeelden onzen Heiland als een dief en moordenaar, omdat Hij niet door hen, als de deur, inkwam, en gene toelating van hen had gevraagd. Maar Hij toont aan, dat zij hun opdracht van Hem hadden moeten ontvangen, dat zij door Hem toegelaten hadden moeten worden, en na Hem hadden moeten komen, en omdat zij dit niet deden, maar voor Hem heengingen, waren zij dieven en moordenaars. Zij wilden niet inkomen als Zijne discipelen, en daarom werden zij veroordeeld als overweldigers, en werd hun voorgewende opdracht teniet gedaan. Mededingers van Christus zijn berovers van Zijne kerk. hoe zij ook voorgeven herders te zijn, ja herders der herders. De zorg, die gedragen wordt om de schapen voor hen te behoeden: maar de schapen hebben hen niet gehoord. Zij, die den waren geur en smaak der Godsvrucht hadden, die geestelijk waren en hemelsgezind, oprecht toegewijd aan God en Zijn dienst, konden de inzettingen der ouden geenszins goedkeuren, noch smaak hebben in hun vormen. Zonder enigerlei bijzondere voorschriften van hun Meester hebben Christus' discipelen geen bezwaar gehad om met ongewassen handen te eten, of aren te plukken op den sabbatdag, want niets is meer in strijd met waar Christendom dan het Farizeïsme, en van niets heeft een vroom gemoed meer afkeer dan van hun geveinsde vroomheid. Christus is de deur der schapen, vers 9. "Indien iemand door Mij (di emou -door Mij, als de deur) ingaat, als een van de kudde, die zal behouden worden, zal niet slechts veilig wezen tegen dieven en moordenaars, maar hij zal ingaan en uitgaan. Hier zijn: Ten eerste, duidelijke aanwijzingen hoe in de schaapskooi te komen: wij moeten inkomen door Jezus Christus als de deur. Door geloof in Hem, als den groten Middelaar tussen God en den mens, komen wij in het verbond en in gemeenschap met God. Wij kunnen in Gods kerk niet komen dan door in Christus' kerk te komen, en geen anderen worden als leden van het koninkrijk Gods onder de mensen beschouwd dan zij, die zich aan de genade en de regering van den Verlosser willen onderwerpen. Thans moeten wij ingaan door de deur des geloofs, Handelingen 14:27, daar de deur van den staat der onschuld voor ons gesloten, en die toegang dus ontoegankelijk geworden is, Genesis 3:24. Ten tweede. Dierbare beloften aan hen, die deze aanwijzing volgen.

1. Zij zullen hiernamaals behouden worden, dat is het voorrecht van hun tehuis. Deze schapen zullen er voor bewaard blijven, dat er beslag op hen wordt gelegd, of dat zij ingesloten worden wegens overtreding, daar voor de schade, door hen aangericht, voldoening is gegeven door hun groten Herder, zij worden er voor behoed om de prooi te worden van den briesenden leeuw, zij zullen voor eeuwig gelukkig zijn.

2. Intussen zullen zij in- en uitgaan en weide vinden, dat is het voorrecht van hun weg. Zij zullen door de genade van Christus hun wandel hebben in de wereld, zullen in Zijne schaapskooi wezen, zoals een mens in zijn eigen huis, waar hij vrijen in- en uitgang en terugkeer heeft. Ware gelovigen zijn tehuis in Christus, als zij uitgaan, dan worden zij niet buitengesloten als vreemdelingen, als zij inkomen, dan worden zij niet ingesloten als overtreders of indringers, zij hebben vrijheid om uit te gaan. Zij gaan uit in het veld des morgens, zij komen in de schaapskooi des avonds, en beide bij dat uitgaan en inkomen worden zij geleid en bewaard door den Herder, en in die beide vinden zij weide: gras in het veld, voeder in de kooi. In het openbaar, in de binnenkamer, hebben zij het woord Gods om mede te spreken, waardoor hun geestelijk leven gevoed en onderhouden wordt, en waaruit hun Godvruchtige begeerten voldaan worden, zij worden verzadigd met het goed van Gods huis. 2. Christus is de Herder, vers 11 en verder. Van Hem, als den Herder, werd geprofeteerd in het Oude Testament, Jesaja 40:11, Ezechiël 34:23, 37:24, Zacheria 13:7. In het Nieuwe Testament wordt van Hem gesproken als den Groten Herder, Hebreeën 13:20, als den Oversten Herder, 1 Petrus 5:14, als den Herder en Opziener onzer zielen, 1 Petrus 2:25. God, onze grote Eigenaar, de schapen van wiens weide wij zijn door de schepping, heeft Zijn Zoon Jezus aangesteld om onze Herder te zijn, en hier erkent Hij telkens wederom deze betrekking. Hij heeft al de zorg over Zijne kerk en over ieder gelovige, die een goede herder heeft voor zijne kudde, en Hij verwacht al de oplettendheid van de kerk en van iedere gelovige, die de herders dier landstreken van hun kudden hadden.

a. Christus is een herder, en niet als de dief, niet als degenen, die niet inkomen door de deur: Merk op: De boosaardige bedoeling van den dief, vers 10. De dief komt niet met een goede bedoeling, maar om te stelen, te slachten en te verderven. Ten eerste. Hen, die zij stelen, wier hart en genegenheden zij stelen van Christus en Zijne weide, doden en verderven zij in geestelijken zin, want de ketterijen, die zij bedektelijk invoeren, zijn verderfelijk. Bedriegers van zielen zijn moordenaars van zielen. Zij, die de Schrift wegstelen door haar in een onbekende taal te houden, die de sacramenten wegstelen door ze te verminken en er de eigenschap van te veranderen, die Christus' inzettingen wegstelen door er hun eigen verzinselen voor in de plaats te stellen, doden en verderven, onwetendheid en afgoderij zijn verderfelijk. Ten tweede. Hen, die zij niet kunnen stelen, die zij noch leiden, noch drijven noch wegvoeren kunnen van de kudde van Christus, zoeken zij door vervolging en moord lichamelijk te doden en te verderven. Die zich niet wil laten beroven, is in gevaar van gedood te worden. Nu hebben wij de genaderijke doeleinden van den Herder, Hij is gekomen: Ten eerste. Om leven te geven aan de schapen. In tegenstelling met de bedoeling van den dief, welke is te doden en te verderven (het doel van de schriftgeleerden en Farizeeën) zegt Christus: "Ik ben onder de mensen gekomen:

1. Opdat zij het leven hebben. Hij is gekomen om leven in de kudde te brengen, de kerk in het algemeen, die veeleer op een dal geleek vol van dorre doodsbeenderen, dan op ene weide, bedekt met kudden. Christus is gekomen, om de Goddelijke waarheid te handhaven, de Goddelijke inzettingen te zuiveren, grieven te herstellen, den stervenden ijver op te wekken, diegenen van Zijne kudde te zoeken die verloren waren, het gebrokene te verbinden, Ezechiël 34:16, en dit is voor

Zijne kerk als een leven uit de doden. Hij is gekomen om leven te geven aan bijzondere gelovigen. In leven is alle goed opgesloten, leven staat tegenover den dood, bedreigd in Genesis 2:17, opdat wij leven hebben, zoals een misdadiger als hij begenadigd is, zoals een zieke, als hij is genezen, als een gestorvene, die van de doden is opgewekt, opdat wij gerechtvaardigd, geheiligd, en ten laatste verheerlijkt worden.

2. Opdat zij overvloed hebben, kai perisson echoosin. In sommige overzettingen wordt dit in den vergrotenden trap gelezen: opdat zij een overvloediger leven hebben dan dat, hetwelk verbeurd en verloren was door de zonde, overvloediger dan dat, hetwelk beloofd was door de wet van Mozes: lengte van dagen in Kanaän, overvloediger dan verwacht kon worden, of dan wij kunnen bidden of denken. Maar het kan overgezet worden zonder trap van vergelijking opdat zij overvloed hebben, of het overvloedig mogen hebben. Christus is gekomen om leven te geven en perisson ti -iets meer, iets beters, leven met voordeel, opdat wij in Christus niet slechts leven, maar aangenaam leven, overvloedig leven, leven en ons verblijden. Leven in overvloed is eeuwig leven, leven zonder dood of vreze des doods, leven en nog veel meer. Ten tweede. Om Zijn leven te geven voor de schapen, en dit, opdat Hij hun leven geve, vers 11. De goede Herder stelt Zijn leven voor de schapen.

1. Het is de eigenschap van elke goeden herder, zijn leven te wagen en bloot te stellen voor de schapen. Jakob deed dit, toen hij zich zoveel vermoeienis getroostte om ze te verzorgen, Genesis 31:40. David deed dit, toen hij den leeuw en den beer heeft verslagen. Zulk een herder der zielen was Paulus, die gaarne de kosten wilde doen en te koste gegeven wilde worden ten hunnen dienste, en zijn leven niet dierbaar gehouden heeft voor hem zelven, in vergelijking met hun zaligheid. Maar:

2. Het was het kroonrecht van den groten Herder om Zijn leven te geven, ter verkrijging Zijner kudde, Handelingen 20:28, te voldoen voor hun overtreding, en Zijn bloed te storten om hen te wassen en te reinigen.

b. Christus is een goede herder, en niet als een huurling. Er zijn velen geweest, die geen dieven waren, de schapen zoekende te doden en te verderven, maar voor herders doorgingen, doch zij waren zeer onachtzaam in het doen van hun werk, en door hun verwaarlozing werd de kudde grotelijks geschaad, dwaze herders, nietige herders, Zacheria 11:15, 17. In tegenstelling met dezen: a. Noemt Christus zich hier den goeden Herder, vers 11, en wederom, vers 14 ho poimên ho kalos -die Herder, die goede Herder, dien God beloofd had. Jezus Christus is de beste der herders, de beste in de wereld om opzicht te hebben over de zielen, niemand is zo bekwaam, zo getrouw, zo teder als Hij, niemand zo instaat om de zielen te weiden en te leiden, te beschermen en te genezen zoals Hij. Hij toont zich als zodanig in tegenstelling met alle huurlingen, vers 12-14. Merk hier op: Ten eerste. De zorgeloosheid van den ontrouwen herder, die hier beschreven wordt, vers 12, 13. Die een huurling is, die gebruikt wordt als een knecht, en voor zijne moeite wordt betaald, wie de schapen niet eigen zijn, die er noch winst van heeft, noch verlies door lijdt, ziet den wolf komen, of een ander dreigend gevaar, en verlaat de schapen, laat ze over aan den wolf, want hij geeft niet waarlijk om hen, hij heeft er gene zorg voor. Dit is een duidelijke heen wijzing naar den nietigen herder, Zacheria 11:17. Slechte herders, magistraten en leraren, worden hier aangeduid beide door hun slechte beginselen en hun slechte praktijken.

A. Hun slechte beginselen, de wortel van hun slechte praktijken. Wat maakt hen, aan wie de zorg over de zielen is toevertrouwd, in tijden van beproeving ontrouw aan hun opdracht, en in tijden van

rust zorgeloos en onverschillig? Wat maakt hen ontrouw, beuzelachtig en slechts zichzelf zoekend? Het is omdat zij huurlingen zijn, en gene zorg hebben voor de schapen. Dat is:

a. De rijkdom. der wereld is hun voornaamste goed, omdat zij huurlingen zijn. Zij hebben het ambt van herder op zich genomen als een beroep, om er van te leven en er rijk door te worden, niet als een gelegenheid om Christus te dienen en goed te doen. Het is de liefde voor het geld en voor hun buik, die er hen in doet voort- leven. Niet alsof diegenen huurlingen waren. die, het altaar dienende, ook van het altaar leven, en er behoorlijk van leven. De arbeider is zijn loon waardig, en een ontoereikend onderhoud zal spoedig een gebrekkige bediening teweegbrengen. Maar diegenen zijn huurlingen, die het loon meer liefhebben dan het werk, en daarop hun hart zetten, zoals de huurlingen gezegd worden te doen, Deuteronomium 24:15 1) Zie 1 Samuel 2:29, Jesaja 56:11, Micha 3:5, 11.

b. Het werk van hun ambt is hun de minste zorg. Zij stellen geen prijs op de schapen, bekommeren zich niet om de zielen van anderen. Waar zij werk van maken is heren te zijn van hun broeders, niet de hoeders en de helpers te zijn van hun broeders, zij zoeken het hun, maar zullen niet, gelijk Timotheus, oprechtelijk de zaken bezorgen van de zielen. Wat kan er van hen verwacht worden? Wat anders dan dat zij zullen vlieden als de wolf komt? Hij heeft gene zorg voor de schapen, want de schapen zijn hem niet eigen. In een opzicht kunnen wij van de besten der onderherders zeggen, dat de schapen hun niet eigen zijn, zij hebben gene heerschappij over hen, geen recht van bezit in hen, weid Mijne schapen en Mijne lammeren, zegt Christus, maar ten opzichte van liefde en genegenheid moesten zij hun eigen zijn. Paulus beschouwde hen als de zijnen, die hij zijn geliefde en zeer gewenste broeders noemde. Zij, die de belangen der kerk niet van harte omhelzen en tot de hun maken, zullen er niet lang getrouw aan zijn.

B. Hun slechte praktijken, het gevolg van deze slechte beginselen, vers 12. Zie hier:

a. Hoe laag de huurling zijn post verlaat, als hij den wolf ziet komen, hoewel hij dan het meest nodig is, verlaat hij de schapen en vliedt. Zij, die meer geven om hun veiligheid dan om hun plicht, zijn een gemakkelijke prooi voor Satans verzoekingen.

b. Hoe noodlottig de gevolgen zijn! De huurling denkt, dat de schapen wel voor zich zelven zullen zorgen, maar dit blijkt niet: de wolf grijpt ze en verstrooit de schapen, en een deerlijke verwoesting wordt onder de schapen aangericht, die geheel en al voor rekening van den verraderlijken herder komt. Het bloed van de zielen, die omkomen, zal van de hand der zorgeloze wachters geëist worden.

Ten tweede. Zie hier de genade en de tederheid van den goeden Herder, gesteld tegenover de vorigen, zoals in Ezechiël 34:21, 22 en verder. Ik ben de goede Herder. Het is ene zaak van vertroosting voor de kerk en voor al hare vrienden, dat, hoe zij ook geschaad en in gevaar gebracht wordt door het verraad of het slechte bestuur harer onderbeambten, de Heere Jezus is, en altijd blijven zal de goede Herder. Hier zijn twee grote voorbeelden van des Herders goedheid.

A. Zijn zich bekendmaken met de kudde, met alles wat er op enigerlei wijze toe behoort, of er mede verbonden is. Hij is bekend met allen, die nu van Zijne kudde zijn, vers 14, 15, als de goede Herder, vers 3, 4. Ik ken de Mijnen en word van de Mijnen gekend. Er is tussen Christus en de ware gelovigen een wederzijds kennen, zij kennen elkaar zeer goed, en kennis leidt tot genegenheid.

Christus kent Zijne schapen. Hij weet met een onderscheidend oog wie Zijne schapen zijn, en wie niet. Hij kent de schapen in hun menigerlei gebreken en zwakheden, en de bokken onder hun fraaiste vermomming. Hij ziet met een gunstig oog hen, die in waarheid Zijne schapen zijn, Hij neemt kennis van hun toestand, stelt belang in hen, heeft een tedere, liefdevolle zorg over hen, is hunner voortdurend gedachtig in Zijne voorbede, daar Hij altijd leeft om voor hen te bidden, Hij bezoekt hen genadiglijk door Zijn Geest en heeft gemeenschap met hen: Hij kent hen, dat is: Hij neemt hen aan, zoals Psalm 1:6, 37:18, Exodus 33:17. Hij wordt van hen gekend. Hij beschouwt hen met een gunstig oog, en zij zien Hem aan met een oog des geloofs. Het kennen van Christus van Zijne schapen is voor hun kennen van Hem gesteld, want Hij heeft ons eerst gekend en liefgehad, 1 Johannes 4:19, en het is niet zozeer ons kennen van Hem, als Zijn kennen van ons, waardoor wij gelukkig zijn, Galaten 4:9. Toch is het de aard, de eigenschap van Christus' schapen, dat zij Hem kennen, Hem kennen onder alle valse Christussen en alle indringers. Zij kennen Zijn wil, kennen Zijne stem, kennen bij ervaring de kracht van Zijn dood. Christus spreekt hier alsof Hij er in roemt, dat Hij door Zijne schapen wordt gekend, alsof Hij het ene ere acht door hen geëerbiedigd te worden. Bij die gelegenheid maakt Christus melding van het wederzijdse kennen van Hem en Zijn Vader: Gelijkerwijs de Vader Mij kent, alzo ken Ik ook den Vader. Nu kan dit beschouwd worden: Ten eerste. Als den grond van die grondige kennis en innige betrekking, welke bestaan tussen Christus en de gelovigen. Het verbond der genade, dat de band is van deze betrekking, is gegrond in het verbond der verlossing tussen den Vader en den Zoon, hetwelk-daarvan kunnen wij ons verzekerd honden- vaststaat, want de Vader en de Zoon hebben elkaar volkomen begrepen in deze zaak, er kon gene vergissing zijn, waardoor de zaak in het onzekere gelaten kon worden, of aan wisselvalligheid kon blootgesteld worden. De Heere Jezus kent hen, die Hij heeft verkoren, en is zeker van hen, Hoofdstuk 13:18, en zij weten op wie zij betrouwd hebben en zijn zeker van Hem, 2 Timotheus 1:12, en de grond van beiden is de volmaakte kennis, die de Vader en de Zoon van elkanders wil en bedoeling hadden, toen de raad des vredes tussen die beiden was. Of, Ten tweede. Als een gepaste gelijkenis, om de vertrouwelijkheid aan te duiden tussen Christus en de gelovigen. Het kan in verband gebracht geworden met de voorafgaande woorden, in dier voege: Ik ken Mijne schapen en word van de Mijnen gekend, gelijk de Vader Mij kent, en Ik den Vader ken, hoofdstuk 17:21.

1. Gelijk de Vader den Zoon kende, en Hem liefhad, en Hem erkende in Zijn lijden, toen Hij als een schaap ter slachtbank werk geleid, zo kent Christus Zijne schapen, en houdt een wakend, teder oog op hen gericht, zal Hij met hen zijn, als zij alleen gelaten worden, gelijk Zijn Vader met Hem was.

2. Gelijk de Zoon den Vader kende, liefhad en gehoorzaamde, en altijd deed wat Hem welbehaaglijk was, op Hem betrouwende als Zijn God, zelfs toen Hij van Hem verlaten scheen, zo kennen de gelovigen Christus, met een gehoorzame, vertrouwende liefde.

b. Hij is bekend met hen, die later tot Zijne kudde zullen behoren, vers 16. Ik heb nog andere schapen -heb recht op hen en stel belang in hen-die van dezen stal niet zijn -die niet van de Joodse kerk zijn-deze moet Ik ook toebrengen. Merk op: Hoe Christus het oog had op de arme heidenen. Soms heeft Hij Zijn bijzondere zorg te kennen gegeven voor de verloren schapen van het huis Israël's, tot hen was ook Zijn persoonlijk dienstwerk bepaald, maar, zegt Hij, Ik heb andere schapen. Zij, die in verloop van tijd in Christus zullen geloven, van uit de heidenen tot Zijne gehoorzaamheid zullen gebracht worden, worden hier schapen genoemd. En van Hem wordt gezegd, dat Hij ze heeft, hoewel zij vooralsnog niet geroepen zijn, en velen van hen nog niet geboren

zijn, omdat zij door God waren uitverkoren, en in den raad der Goddelijke liefde van eeuwigheid af aan Christus waren gegeven. Uit kracht van Zijns Vaders schenking, en uit kracht dat Hij ze gekocht heeft met Zijn bloed, heeft Christus recht op menige ziel, die nog niet in Zijn bezit is gekomen. Zo had Hij veel volks in Corinthe, toen het nog in boosheid lag verzonken, Handelingen 18:10. "Die andere schapen heb Ik", zegt Christus. "Ik heb hen op Mijn hart, heb hen in Mijn oog, ben er even zeker van hen te zullen hebben, alsof Ik hen reeds had". Nu spreekt Christus van die andere schapen. Ten eerste, om den smaad weg te nemen, die op Hem gelegd was, alsof Hij slechts weinige volgelingen had, slechts een klein kuddeken, en dus, wel een goede Herder, maar toch slechts een arme Herder was. "Maar", zegt Hij, "Ik heb meer schapen dan gij ziet".

Ten tweede. Om den hoogmoed en de verwaandheid der Joden neer te werpen, die dachten, dat de Messias alleen uit hen Zijne schapen moest vergaderen. "Neen", zegt Christus, "Ik heb nog anderen, die Ik bij de lammeren Mijner kudde zal stellen, hoewel gij het versmaadt om ze bij de honden uwer kudde te stellen." De bedoelingen Zijner genade met hen: dezen moet Ik ook toebrengen, ze tehuis brengen bij God, ze in de kerk brengen, en ze daarom verlossen uit hun ijdele wandeling, ze terugbrengen van hun afdwalingen zoals het verloren schaap, Lukas 15:5. Maar waarom moet Hij ze toebrengen? Waar is de noodzakelijkheid? Ten eerste. De nood van hun toestand eist het, Ik moet hen toebrengen, of zij moeten overgelaten worden aan eindeloze omzwervingen, want, als de schapen, zullen zij nooit uit hen zelven terugkeren, en niemand anders kan of wil ze toebrengen." Ten tweede. De noodzakelijkheid van Zijn eigen verbintenis eiste het, Hij moet hen toebrengen, of Hij zou niet getrouw zijn aan Zijne opdracht. "Zij zijn de Mijnen, gekocht met Mijn bloed, en daarom moet Ik hen niet veronachtzamen, of hen laten omkomen". Zijne eer is er mede gemoeid, Hij moet hen toebrengen, die Hem toevertrouwd werden. De gelukkige uitwerking en gevolgen daarvan in twee zaken: Ten eerste. " Zij zullen Mijne stem horen. Niet slechts zal Mijne stem onder hen gehoord worden (daar zij niet gehoord hadden, konden zij niet geloven, thans zal het geklank des Evangelies uitgaan tot aan de einden der aarde) maar zij zal door hen gehoord worden, Ik zal spreken en hun geven te horen". Het geloof is uit het gehoor, en ons naarstig horen naar de stem van Christus is beide een middel om ons tot Christus te brengen, en een bewijs dat wij tot Hem gebracht zijn, en door Hem tot God.

Ten tweede. Het zal worden ene kudde en een herder. Gelijk er een herder is, zo zal er ook ene kudde wezen. Zowel Joden als heidenen zullen, na tot het geloof in Christus te zijn gekomen, ingelijfd worden in ene kerk, gelijkgerechtigde deelgenoten zijn in de voorrechten er van, zonder onderscheid. Verenigd zijnde met Christus zullen zij zich verenigen in Hem, twee houten zullen in de hand des Heeren tot een worden. Een herder maakt ene kudde, een Christus maakt ene kerk. Gelijk de kerk een is in hare inrichting, onderworpen is aan een Hoofd, bezield wordt door een Geest, bestuurd wordt door een regel, zo behoren de leden een te zijn in liefde, Efeziërs 4:3-6,

B. Dat Christus zich voor Zijne schapen opgeofferd heeft is wederom een bewijs, dat Hij een goede Herder is, en hierin heeft Hij Zijne liefde jegens ons nog meer bevestigd, vers 15-18.

a. Hij spreekt Zijn voornemen uit om voor Zijne kudde te sterven, vers 15. Ik stel Mijn leven voor de schapen. Hij heeft niet slechts Zijn leven voor hen gewaagd (in zulk een geval zou de hoop om het te behouden opwegen tegen de vrees van het te verliezen), maar Hij heeft het werkelijk afgelegd, zich onderworpen aan de noodzakelijkheid van te sterven om ons te kunnen verlossen, tithêmi -Ik stel het als een onderpand, als kooppenning, die terstond betaald wordt. Schapen, bestemd voor de

slachtbank, gereed om geofferd te worden, werden vrijgekocht met het bloed van den Herder. Hij heeft Zijn leven afgelegd huper toon probatoon, niet slechts tot welzijn van de schapen, maar in hun plaats. Duizenden schapen zijn geofferd voor hun herders, als zondoffers, maar door een verbazingwekkende omkering, wordt nu de Herder geofferd voor de schapen. Toen David, de herder van Israël, zelf schuldig was, en de verderfengel om zijnentwil zijn zwaard trok tegen de kudde, heeft hij met recht en rede gepleit: Wat hebben deze schapen gedaan? Uwe hand zij toch tegen Mij, 2 Samuel 24:17. Maar de Zone David's was zondeloos en vlekkeloos, en Zijne schapen-wat kwaad hebben zij niet gedaan? Toch zegt Hij: Uwe hand zij tegen Mij. Christus schijnt hier te verwijzen naar de profetie in Zacharia 13:7:Zwaard, ontwaak tegen Mijn herder, en hoewel het slaan van den Herder voor het ogenblik het verstrooien is der kudde, geschiedt het toch om ze te vergaderen.

b. Hij neemt de ergernis weg van het kruis, dat voor velen een steen des aanstoots is, en wel door vierderlei overweging. a. Dat Zijn afleggen van Zijn leven voor de schapen de voorwaarde is, de vervulling waarvan Hem recht gaf op de eer en de macht van Zijn verhoogden staat, vers 17. Daarom heeft Mij de Vader lief, overmits Ik Mijn leven afleg. Op deze voorwaarden kan Ik, als Middelaar, Mijns Vaders welbehagen en goedkeuring verwachten, en de heerlijkheid, die voor Mij is weggelegd-dat Ik Mij tot offerande stel voor het verkoren overblijfsel. Niet, dat Hij als Zoon van God niet van eeuwigheid de Welbeminde Zijns Vaders is geweest, maar als Godmens, als Emmanuel, had de Vader Hem lief, omdat Hij het ondernomen heeft voor de schapen te sterven, Gods ziel had een welbehagen in Hem, als Zijn uitverkorene, omdat Hij hierin getrouw is geweest, Jesaja 42:1, daarom heeft Hij gezegd: Deze is Mijn geliefde Zoon. Welk een voorbeeld is dit van Gods liefde tot den mens, dat Hij Zijn Zoon te meer liefhad om Zijne liefde tot ons! Zie op hoe hoge waarde Christus de liefde Zijns Vaders heeft geschat, daar Hij, om haar te verwerven, Zijn leven heeft afgelegd voor de schapen. Heeft Hij de liefde Gods een genoegzame beloning geacht voor al Zijne diensten en Zijn lijden, en zullen wij haar te klein, te gering achten voor onzen dienst en ons lijden, en de gunst der wereld zoeken om het tekort aan te vullen? Daarom heeft Mij de Vader lief, dat is: Mij en allen, die door het geloof een met Mij worden, Mij en het mystieke lichaam, overmits Ik Mijn leven afleg. b. Dat Hij Zijn leven aflegde opdat Hij het wederom zou nemen. Ten eerste. Dat was de uitwerking van des Vaders liefde en de eerste stap tot Zijne verhoging, de vrucht dier liefde. Omdat Hij Gods heilige was, moest Hij de verderving niet zien, Psalm 16:16. God had Hem te lief, om Hem in het graf te laten. Ten tweede. Met het afleggen van Zijn leven beoogde Hij de gelegenheid te hebben zich door Zijne opstanding krachtelijk te bewijzen de Zoon van God te zijn, Romeinen 1:4. Door een Goddelijke krijgslist (zoals die voor Aï, Jozua 8:15) onderwierp Hij zich aan den dood, alsof Hij door hem verslagen was, teneinde des te glorierijker Overwinnaar te zijn van den dood en te triomferen over het graf. Een vernederd lichaam heeft Hij afgelegd, ten einde een verheerlijkt lichaam aan te nemen, geschikt om op te varen naar de wereld der geesten: een voor deze wereld geschikt leven heeft Hij afgelegd, maar een leven geschikt voor een andere wereld heeft Hij aangenomen.

c. Dat Zijn lijden en dood volkomen vrijwillig waren, vers 18. "Niemand neemt Mijn leven van Mij, of kan het van Mij nemen tegen Mijn wil, maar Ik leg het van Mij zelven af, Ik geef het over uit eigen, vrije beweging, want Ik heb macht (ene macht, die niemand anders heeft) het af te leggen, en heb macht het wederom te nemen." Ten eerste. Zie hier de macht van Christus als de Heere des levens, inzonderheid, Heere van Zijn eigen leven, dat Hij in zich zelven had.

1. Hij had macht Zijn leven te behouden tegen de gehele wereld, zodat het Hem niet tegen Zijn wil of toestemming ontnomen kon worden. Hoewel Christus' leven als bij storm genomen scheen te worden, was het in werkelijkheid overgegeven, anders zou het onneembaar geweest zijn, en zou het ook nooit genomen zijn. De Heere Jezus is Zijn vervolgers niet in handen gevallen, omdat Hij het niet kon vermijden, neen, Hij heeft zich in hun handen overgegeven, omdat Zijne ure was gekomen.

Niemand neemt Mijn leven van Mij. Dit was ene uitdaging zoals door den stoutmoedigsten held nooit werd gegeven.

2. Hij had macht Zijn leven af te leggen.

a. Hij had er de bekwaamheid toe. Hij kon, wanneer het Hem behaagde, den band tussen ziel en lichaam losmaken, en zonder enigerlei daad van geweld te plegen jegens zich zelven, ziel en lichaam van elkaar scheiden. Vrijwillig een lichaam aangenomen hebbende, kon Hij het ook vrijwillig weer afleggen, hetgeen bleek, toen Hij, roepende met grote stem, den geest gaf.

b. Hij had er de autoriteit toe, exousian. Hoewel wij werktuigen der wreedheid kunnen vinden, om ons het leven te benemen, maar Id possumus quod jure possumus, wij kunnen slechts datgene doen, wat wij rechtmatig doen. Het staat ons niet vrij het te doen, maar Christus had een soevereine autoriteit om naar welgevallen over Zijn leven te beschikken. Hij was niet (gelijk wij) een schuldenaar van leven of dood, maar volkomen suijuris.

3. Hij had macht het leven wederom te nemen, ene macht. die wij niet hebben. Ons leven, eenmaal afgelegd zijnde, is als water, dat ter aarde is uitgestort. Maar toen Christus Zijn leven had afgelegd, had Hij het nog onder Zijn bereik, en kon Hij het wederom aannemen. Er vrijwillig van scheidende, kon Hij de overgave naar welgevallen beperken, en Hij deed het met de macht tot herroeping, hetgeen nodig was om de bedoeling der overgave tot stand te brengen.

Ten tweede. Zie hier de genade van Christus, daar niemand door de wet Zijn leven kon eisen, noch het Hem door geweld kon ontnemen, heeft Hij het ter onzer verlossing afgelegd. Hij heeft zich aangeboden om de Zaligmaker te zijn: Zie, Ik kom. En toen heeft Hij, daar dit door onzen toestand noodzakelijk was gemaakt, zich aangeboden als slachtoffer: Hier ben Ik, laat dezen heengaan, in welken wil wij geheiligd zijn, Hebreeën 10:10. Hij was beide de Offeraar en het Offer, zodat het afleggen van Zijn leven een zich zelven opofferen geweest is. Dat Hij dit alles naar het uitdrukkelijk bevel en de beschikking Zijns Vaders gedaan heeft. Dit gebod heb Ik van Mijn Vader ontvangen, niet zulk een gebod, als waardoor hetgeen Hij deed noodzakelijk werd gemaakt voordat Hij vrijwillig het verlossingswerk op zich had genomen, maar dit was de wet van het middelaarschap, die Hij bereid was in Zijn hart geschreven te hebben, zodat Hij er lust in had, om dienovereenkomstig Gods wil te doen, Psalm 40:9.

Johannes 10:19-21

Wij hebben hier het bericht omtrent de verschillende gevoelens van het volk betreffende Christus, naar aanleiding van deze rede. Er was verdeeldheid, een schisma, onder hen, zij hadden verschil van mening, waardoor ene gisting ontstond en partijen gevormd werden. Zulk ene gisting was ook reeds vroeger onder hen ontstaan, Hoofdstuk 7:43, 9:16, en waar eenmaal verdeeldheid is ontstaan, zal zij door de minste kleinigheid wederom opgewekt worden. Scheuren worden sneller gemaakt dan hersteld. Deze verdeeldheid werd veroorzaakt door de woorden van Christus, die, naar men zou denken, hen veeleer hadden moeten verenigen in Hem als het middelpunt, maar hen maakten zij onenig, gelijk Christus voorzien had, Lukas 12:51. Maar het is beter dat de mensen verdeeld zijn omtrent de leer van Christus, dan dat zij verenigd zijn in den dienst der zonde, Lukas 11:21. Zie hier, waarover nu deze twist liep.

I. Sommigen hebben bij deze gelegenheid in ongunstigen zin gesproken van Christus en van Zijne woorden, hetzij openlijk ten aanhore der menigte-want Zijne vijanden waren zeer onbeschaamd-of in stilte en onder elkaar. Zij zeiden: Hij heeft den duivel en is uitzinnig, wat hoort gij hem? Zij smaden Hem als een bezetene. De besten der mensen worden in de zwartste kleuren afgeschilderd. Hij is buiten zijne zinnen, hij ijlt en spreekt wartaal, waarnaar men niet meer moet luisteren dan naar een krankzinnige in een gekkenhuis. Zo gaat het nog: als iemand met ernst en aandrang in zijne prediking spreekt van een andere wereld, dan zegt men, dat hij een dweper, een geestdrijver is, zijne woorden en daden zullen aan een verhitte, ziekelijke verbeelding worden toegeschreven. 2. Zij bespotten Zijne hoorders: "Wat hoort gij hem? Waarom moedigt gij Hem aan door naar Hem te luisteren, acht te slaan op hetgeen Hij zegt?" Satan stort velen in het verderf door hun een afkeer in te boezemen van het woord en de inzettingen, en het als dom en onnozel voor te stellen, om er naar te horen en er gebruik van te maken. De mensen zouden zich niet aldus van het voor hen nodige voedsel laten wegspotten, maar wel laten zij zich wegspotten van hetgeen hun nog veel meer nodig is dan aardse spijze. Zij, die Christus horen en geloof mengen met hetgeen zij horen, zullen spoedig instaat zijn om rekenschap te geven waarom zij Hem horen.

II. Er waren anderen, die Hem en Zijne rede verdedigden, en die, hoewel de stroom sterk was, er tegen in durfden roeien. Hoewel zij wellicht nog niet in Hem geloofden als den Messias, konden zij het toch niet dragen Hem te horen belasteren. Als zij niets meer of niets beters van Hem konden zeggen, wilden zij toch dit betuigen en verklaren, dat Hij volkomen bij Zijn verstand was en geen duivel had, dat Hij noch zinneloos noch goddeloos was. De ongerijmde en meest onzinnige beschuldigingen, die soms tegen Christus en Zijn Evangelie geslingerd werden, hebben diegenen opgewekt om ten gunste van Hem te spreken, die anders noch voor Hem noch voor Zijn Evangelie grote genegenheid zouden gehad hebben. Zij beroepen zich op twee dingen:

1. De voortreffelijkheid Zijner leer: Dit zijn gene woorden eens bezetenen, het zijn geen ijdele woorden, waanzinnigen plegen zich niet van zulk ene taal te bedienen. Het zijn gene woorden van iemand, die gewelddadig door een duivel is bezeten, en ook evenmin van iemand, die vrijwillig in verbond is met den duivel." Als het Christendom niet de ware Godsdienst is, dan is het gewis het grootste bedrog, en indien het dit is, dan moet het van den duivel, den vader der leugen, zijn. Maar het is zeker, dat de leer van Christus gene leer is der duivelen, want zij is gericht tegen het rijk des duivels, en Satan is te listig om tegen zich zelven verdeeld te zijn. Er is in de woorden van Christus zoveel heiligheid, dat wij er uit kunnen besluiten, dat het gene woorden zijn van iemand, die een

duivel heeft, en dus de woorden zijn van Enen, die van God was gezonden, gene woorden zijn van de hel, en dus woorden zijn van den hemel.

2. De kracht Zijner wonderen: kan ook de duivel, dat is: iemand die een duivel heeft, der blinden ogen openen? Noch waanzinnigen noch goddelozen kunnen wonderen doen. Duivelen zijn niet zodanige heren der natuur, dat zij zulke wonderen kunnen doen, noch zijn zij zodanige vrienden der mensheid, dat zij ze zouden willen doen, al zouden zij het ook kunnen. De duivel zal veeleer der mensen ogen uitsteken, dan ze openen. En dus had Jezus den duivel niet.

Johannes 10:22-38

Wij hebben hier wederom ene ontmoeting van Christus met de Joden in den tempel, waarbij het moeilijk te zeggen is wat meer vreemd is: de genaderijke woorden, die van Zijne lippen vloeiden, of de hatelijke woorden, die uit hun mond gehoord werden.

1. Wij hebben hier den tijd van dit samentreffen: Het was het feest der vernieuwing des tempels, en het was winter, een feest, dat met algemene instemming jaarlijks gevierd werd, ter herinnering aan de inwijding van een nieuw altaar en de tempelreiniging door Judas Maccabaeus, nadat de tempel ontwijd en het altaar verontreinigd was geworden. Wij vinden dit uitvoerig beschreven in de geschiedenis der Maccabeën (lib. I, cap. IV). De profetie er van hebben wij in Daniël 8:13, 14. Zie voor meer van dat feest 2 Mac. 1:18. Het herkrijgen hunner vrijheid was voor hen als een leven uit de doden, en ter gedachtenis hieraan hebben zij een jaarlijks feest gevierd op den vijf en twintigsten dag van de maand Kislew, omtrent het begin van December, en op de zeven volgende dagen. De viering van dat feest was niet tot Jeruzalem beperkt, zoals voor de door God ingestelde feesten, maar iedereen vierde het in zijn eigen woonplaats en woning, niet als een heilige samenroeping (alleen een Goddelijke inzetting kan een dag heiligen), maar als een goeden tijd, gelijk de dagen van Purim, Esther 9:19. Christus had het zo beschikt om nu te Jeruzalem te zijn, niet ter ere van het feest, waarvoor Zijne tegenwoordigheid niet vereist werd, maar om die acht feestdagen tot goede doeleinden te gebruiken.

II. De plaats waar het was, vers 23. Jezus wandelde in den tempel in het voorhof van Salomo, aldus genaamd, Handelingen 3:11, niet omdat het door Salomo gebouwd was, maar omdat het gebouwd was in dezelfde plaats als het voorhof, dat in den eersten tempel zijn naam droeg, men had dien naam behouden om er meer luister aan bij te zetten. Hier wandelde Christus om de handelingen waar te nemen van het grote sanhedrin, dat hier zijne zittingen hield, Psalm 82:1. Hij wandelde, gereed om gehoor te verlenen aan ieder, die tot Hem kwam, en hun Zijne diensten aan te bieden. Naar het schijnt wandelde Hij daar gedurende enigen tijd alleen, als iemand, dien men veronachtzaamt, Hij wandelde in gedachten verzonken bij het vooruitzicht van de verwoesting des tempels. Zij, die iets aan Christus te zeggen hebben, kunnen Hem vinden in den tempel en er met Hem wandelen.

III. De samenspreking zelf, waarin wij hebben te letten op:

1. Een gewichtige vraag, die de Joden Hem deden, vers 24. Zij omringden Hem, om Hem te tergen. Hij wachtte op ene gelegenheid om hun goed te doen, en zij namen de gelegenheid waar om Hem kwaad te doen. Kwaadwilligheid voor goedwilligheid is gans geen zeldzame of ongewone vergelding. Zelfs in den tempel, het huis Zijns Vaders, kon Hij geen genoegen smaken, zonder gestoord te worden. Zij verzamelden zich om Hem te belegeren, zij hadden Hem omringd als bijen. Zij kwamen om Hem heen, alsof zij vervuld waren van een zelfde verlangen, dat Hij moest bevredigen, een dringend en onpartijdig onderzoek voorwendende naar de waarheid, maar in werkelijkheid een algemenen aanval bedoelende op onzen Heere Jezus. En zij schenen het gevoelen hunner natie uit te spreken, alsof zij de mond of de woordvoerders waren van al de Joden: Hoe lang houdt gij onze ziel op? Indien gij de Christus zijt, zeg het ons vrijuit.

a. Zij twisten met Hem, alsof Hij hen tot nu toe onredelijk in onzekerheid had gelaten. Ten psuchên hêmoon aireis. Hoe lang steelt gij ons hart weg? Of, neemt gij onze ziel weg? (aldus wordt het door sommigen gelezen), laaghartig te kennen gevende, dat Hij de liefde en achting des volks op onrechtmatige wijze had verkregen, zoals Absalom het hart der mannen Israël's stal, en zoals bedriegers de harten der eenvoudigen verleiden, om de discipelen af te trekken achter zich, Romeinen 16:18, Handelingen 20:30. Maar de meeste uitleggers verstaan het zoals wij: Hoe lang laat gij ons in het onzekere? Hoe lang moeten wij er nog over disputeren of gij al of niet de Christus zijt, zonder instaat te zijn tot ene beslissing te komen?" Nu was het het gevolg van hun ongeloof en van hun sterke vooroordelen, dat zij, nadat onze Heere Jezus zich zo ten volle bewezen had de Christus te zijn, er toch nog altijd in twijfel over waren, hun aarzelen hieromtrent was moedwillig, want zij hadden gemakkelijk overtuigd kunnen zijn. Het was ene worsteling tussen hun overtuiging, die hun zei dat Hij de Christus was, en hun bederf, dat "Neen" zei, omdat Hij niet zulk een Christus was als zij verwachtten. Zij, die willen twijfelen, kunnen, zo hun dit behaagt, de balans houden op zulk ene wijze dat ook de krachtigste argumenten niet instaat zijn op te wegen tegen de beuzelachtigste tegenwerpingen, zodat de evenaar in het huisje blijft en de schalen gelijk hangen. Het was ook een voorbeeld van hun onbeschaamdheid en hun aanmatiging, dat zij Christus de schuld gaven van hun twijfelen, alsof Hij hen aan het twijfelen bracht doordat Hij zich niet gelijk bleef, terwijl in werkelijkheid hun twijfel ontstond door hun toegeven aan hun vooroordelen. Indien de woorden der Wijsheid twijfelachtig schijnen, dan ligt de fout niet in het voorwerp, maar in het oog, zij zijn allen recht voor degenen, die verstandig zijn. Christus wil ons er toe brengen te geloven: wij leggen er ons op toe om te twijfelen.

b. Zij eisen een bepaald en onomwonden antwoord, of Hij al of niet de Messias was: Indien Gij de Christus zijt, zoals velen geloven, zeg het ons duidelijk, niet in gelijkenissen, of beeldspraak, zoals: Ik ben het licht der wereld, en de goede Herder, en dergelijke meer, maar zeg ons totidem verbis -in zo vele woorden, hetzij, dat gij de Christus zijt, of, gelijk Johannes de Doper, dat gij het niet zijt". Hoofdstuk 1:20. Nu was deze hun zo dringende vraag schijnbaar goed, zij wendden voor begerig te zijn om de waarheid te weten, alsof zij dan ook bereid waren haar te ontvangen, te omhelzen, maar in werkelijkheid was zij slecht, en gedaan met boze bedoelingen, want indien Hij hun duidelijk zou zeggen, dat Hij de Christus was, dan was er niets meer nodig om Hem aan de achterdocht en de strengheid der Romeinse overheden bloot te stellen. Iedereen wist, dat de Messias een koning moest wezen, al wie er dus aanspraak op wilde maken, de Messias te zijn, zou als een verrader worden vervolgd, hetgeen juist was wat zij wilden, want, hoe duidelijk en openlijk Hij hun ook zou zeggen, dat Hij de Christus was, zij zouden Hem onmiddellijk toevoegen: Gij getuigt van uzelven, zoals zij dit reeds tot Hem gezegd hadden, Hoofdstuk 8:13.

2. Christus' antwoord op deze vraag, waarin Hij:

a. Zich zelven rechtvaardigt als volstrekt niet mede schuldig aan hun ongeloof en hun twijfelzucht, hen verwijzende naar hetgeen Hij hun had gezegd: Ik heb het u gezegd, Hij had hun gezegd, dat Hij de Zone Gods was, de Zoon des mensen, dat Hij het leven had in zich zelven, dat Hij macht had om te oordelen, enz. En is deze dan niet de Christus? Deze dingen had Hij hun gezegd, en zij geloofden Hem niet, waarom zou het hun dan wederom gezegd moeten worden, alleen maar om hun nieuwsgierigheid te bevredigen? Gijlieden gelooft niet. Zij gaven voor slechts te twijfelen, maar Christus zegt hun, dat zij niet geloven. Twijfelzucht in den Godsdienst is niet beter dan rechtstreeks ongeloof. Wij hebben God niet te leren hoe Hij ons moet leren, noch Hem voor te schrijven op hoe

duidelijke wijze Hij ons Zijn wil en bedoeling moet kenbaar maken, maar wèl hebben wij te danken voor de Goddelijke openbaring, zo als wij haar hebben. Als wij deze niet geloven, dan zouden wij ook niet geloven, al was zij ook nog zo aangepast aan onze luimen of grillen. Hij verwijst hen naar Zijne werken, naar het voorbeeld van Zijn leven, dat niet slechts volmaakt rein was, maar hoogst weldadig en in overeenstemming met Zijne leer, en inzonderheid naar Zijne wonderen, die Hij ter bevestiging van Zijne leer heeft gewrocht. Het was zeker, dat niemand deze wonderen doen kon, indien God niet met hem was, en God zou niet met Hem zijn om voor een bedrog te getuigen.

b. Hij veroordeelt hen wegens hun hardnekkig ongeloof, in weerwil van de duidelijkste en krachtigste argumenten om hen te overtuigen. Gij gelooft niet, en wederom: "gij gelooft niet. Gij zijt nog wat gij altijd geweest zijt, hardnekkig in uw ongeloof". Maar de reden, die Hij er voor geeft, is verrassend: Gijlieden gelooft niet, want gij zijt niet van Mijne schapen, gij gelooft niet in Mij, omdat gij de Mijnen niet zijt. Gij zijt niet gezind om Mijne volgelingen te wezen, gij hebt geen volgzamen, leerzamen aard, gij zijt niet geneigd de leer en de wet van den Messias aan te nemen, gij wilt niet als ene kudde samenleven met Mijne schapen, gij wilt niet komen en zien, niet komen en Mijne stem horen." Een ingewortelde afkeer van het Evangelie van Christus is de samenknoping der ongerechtigheid en des ongeloofs. Gij zijt niet bestemd om Mijne volgelingen te zijn, gij behoort niet tot hen, die Mijn Vader Mij gegeven heeft, om hen tot genade en ere te brengen. Gij behoort niet tot het getal der uitverkorenen, en uw ongeloof zal, indien gij er in volhardt, het stellig bewijs wezen, dat gij er niet toe behoort." Zij, aan wie God nooit de genade des geloofs heeft geschonken, zijn ook nooit voor den hemel en de gelukzaligheid bestemd geweest. Wat Salomo zegt van onzedelijkheid, is ook waar van ongeloof: het is een diepe gracht, hij, op welken de Heere vergramd is, zal daarin vallen, Spreuken 22:14. "Het niet mede begrepen zijn in het getal der uitverkorenen, is niet de eigenlijke oorzaak van het ongeloof, maar een bloot toevallige, of bijkomende oorzaak. Maar het geloof is Gods gave en de uitwerking der voorbeschikking." Dat is een zeer juiste onderscheiding, die Jansenius hier gemaakt heeft.

c. Hij gebruikt deze gelegenheid om de Godvruchtige gezindheid en den zaligen toestand te beschrijven van hen, die Zijne schapen zijn, want de zodanige zijn er, hoewel zij het niet zijn. Om hen er van te overtuigen, dat zij Zijne schapen niet zijn, zegt Hij hun wat de aard, het karakter is van Zijne schapen. Ten eerste. Zij horen Zijne stem, vers 27, want zij kennen haar als de Zijne, vers 4, en Hij is er borg voor gebleven, dat zij haar zullen horen, vers 16. Zij onderscheiden haar, Dat is de stem mijns liefsten, Hooglied 2:8. Zij verlustigen er zich in, zij zijn in hun element als zij aan Zijne voeten zitten om Zijn woord te horen. Zij doen er naar, zij stellen zich Zijn woord ten richtsnoer. Christus zal diegenen niet tot Zijne schapen rekenen, die doof zijn voor Zijne roepstem, doof voor Zijne belezing, Psalm 58:6.

Ten tweede. Zij volgen Hem, zij onderwerpen zich aan Zijne leiding door een gewillige gehoorzaamheid aan Zijne geboden, en door zich blijmoedig te gedragen naar Zijne gezindheid en Zijn voorbeeld. Het woord van bevel luidde steeds: Volg Mij. Wij moeten Hem beschouwen als onzen Oversten Leidsman, in Zijne voetstappen treden, wandelen zoals Hij gewandeld heeft-de voorschriften volgen van Zijn woord, de aanduidingen van Zijne voorzienigheid, en de leidingen van Zijn Geest- het Lam volgen (den dux gregis -den aanvoerder der kudde) waar het ook heengaat. Het is tevergeefs, dat wij Zijne stem horen, indien wij Hem niet volgen. Om hen er van te overtuigen, dat het hun grote rampzaligheid en ellende is, dat zij niet van Christus' schapen zijn, beschrijft Hij hier den zaligen toestand van hen, die het wèl zijn, hetgeen tevens dienen kan tot steun en

vertroosting van Zijn ar me geminachte volgelingen, en om hen er voor te bewaren om de macht en grootheid te benijden van hen, die niet tot Zijne schapen behoren.

Ten eerste. Onze Heere Jezus neemt kennis van Zijne schapen: Zij horen Mijne stem, en Ik ken ze. Hij onderscheidt ze van anderen, 2 Timotheus 2:19, Hij geeft acht op ieder hunner, Psalm 34:7, Hij kent hun behoeften en begeerten, Hij kent hun ziel in tegenspoed en benauwdheid, Hij weet ze te vinden, Hij weet wat voor ze te doen. Anderen kent Hij van verre, maar dezen kent Hij van nabij.

Ten tweede. Hij heeft ene zaligheid voor hen bereid, die hun voegt: Ik geef hun het eeuwige leven, vers 28.

1. Het is een rijk en kostbaar goed, dat hun verzekerd is, het is leven, eeuwig leven. De mens heeft een levende ziel, daarom is het geluk, dat hun bereid is, leven, gepast voor zijne natuur. De mens heeft een onsterfelijke ziel, daarom bestaat de zaligheid, die hem bereid is, in eeuwig leven. Eeuwig leven is de zaligheid en het voornaamste goed van een onsterfelijke ziel.

2. De overdracht geschiedt om niet! Ik geef het hun, het wordt niet verkocht tot een hogen prijs, maar hun door de vrije genade van Jezus Christus geschonken. De Schenker heeft macht het te geven. Hij, die de Fontein des levens is en de Vader der eeuwigheid, heeft aan Christus de macht geschonken om het eeuwige leven te geven, Hoofdstuk 17:2. Niet " Ik zal het geven", maar "Ik geef het", het is een tegenwoordige gave. Hij geeft er de verzekering van, Hij geeft het onderpand, de eerstelingen en den voorsmaak van dat geestelijk leven, hetwelk is het eeuwige leven reeds begonnen, de hemel in het zaad, in den knop, in de kiem.

Ten derde. Hij is borg gebleven voor hun veiligheid en voor hun behoudenis tot deze zaligheid.

A. Zij zullen behouden worden van het eeuwig verderf. Zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid. Gelijk er een eeuwig leven is, zo is er ook een eeuwig verderf, de ziel wordt n iet vernietigd, maar in het verderf gestort, zij blijft voortbestaan, maar lieflijkheid, vertroosting en geluk heeft zij voor eeuwig verloren. Alle gelovigen worden hiervoor bewaard, welk kruis hun ook moge opgelegd worden, zij zullen niet verloren gaan. Een mens is nooit verloren voor hij in de hel is, en dáár zullen zij niet komen. Herders, die grote kudden hebben, verliezen wel eens schapen, en laten ze omkomen, maar Christus staat er voor in, dat geen Zijner schapen verloren zal gaan, neen niet een.

B. Zij kunnen van hun eeuwige gelukzaligheid niet geweerd, niet teruggehouden worden, zij is voor hen bewaard, maar Hij, die haar hun geeft, zal hen er voor bewaren.

a. Zijn eigen macht staat er borg voor: Niemand zal ze uit Mijne hand rukken. Een grote, geweldige strijd om deze schapen wordt hier ondersteld. De Herder is zo zorgzaam voor hun welvaren, dat Hij ze niet slechts binnen Zijne schaapskooi heeft en onder Zijn oog, maar in Zijne hand, zij hebben deel aan Zijn bijzondere liefde, en bevinden zich onder Zijn bijzondere bescherming (al zijne heiligen zijn in Uwe hand, Deuteronomium 33:3), maar hun vijanden zijn zo stoutmoedig, dat zij pogen ze uit Zijne hand te rukken-de Zijnen, Zijn eigendom, waarvoor Hij bijzondere zorg draagt, maar zij kunnen het niet en zullen het niet. Wie in Jezus' hand is, is veilig. De heiligen worden bewaard in Christus Jezus, en hun zaligheid is niet onder hun eigen hoede maar onder de hoede van den

Middelaar. De Farizeeën en oversten deden alles wat zij konden om de discipelen van Christus te verschrikken ten einde hen er van af te houden om Christus te volgen, hen bestraffende en dreigende, maar Christus zegt, dat zij niet zullen overmogen.

b. Ook Zijns Vaders macht is er borg voor, dat zij behouden zullen worden, vers 29. Hij verscheen nu in zwakheid, en opdat nu Zijn borgtocht daarom niet onvoldoende zou geacht worden, wijst Hij op Zijn Vader als nog verdere borgstelling. Let hierbij op: De macht van den Vader: Mijn Vader is meerder dan allen, meerder dan alle andere vrienden der kerk, alle andere herders, overheidspersonen of leraren, en machtig om voor hen te doen wat zij niet kunnen. Die herders sluimeren en slapen, en het zal licht vallen om de schapen uit hun handen te rukken, maar Hij hoedt Zijne kudde dag en nacht. Hij is meerder dan al de vijanden der kerk, dan al de tegenstand tegen hare belangen, en Hij is machtig de Zijnen te behoeden tegen al hun aanrandingen en beledigingen, Hij is meerder dan al de verenigde machten der hel en der aarde. Hij is meerder in wijsheid dan de oude slang, hoewel bekend om hare arglistigheid, meerder in kracht dan de grote, rode draak, hoewel zijn naam is legio, en zijn titel overheden en machten. De duivel en zijne engelen hebben dikwijls om het meesterschap gestreden, maar nooit hebben zij overmocht, Openbaring 12:7, 8.

De Heere in de hoogte is geweldiger. Het deel, dat de Vader heeft in de schapen, om welks wil Zijne macht voor hen wordt aangewend: "Het is Mijn Vader, die ze Mij gegeven heeft, en Zijne eer is er mede gemoeid om Zijne gave te handhaven." Zij werden den Zoon gegeven als een toevertrouwd pand, om door Hem verzorgd te worden, en daarom zal God ook het oog op hen houden. Al de Goddelijke macht wordt in het werk gesteld om al de Goddelijke raadsbesluiten tot stand te brengen. De veiligheid der heiligen hieruit afgeleid. Indien dit zo is, dan kan niemand (mens noch duivel) ze rukken uit de hand Mijns Vaders, dan kan niemand hun de genade ontroven, die zij heb- ben, noch hen weren van de heerlijkheid, die hun bereid is, dan kan niemand ze van onder Gods bescherming wegnemen, noch hen in zijne macht krijgen. Christus zelf heeft ervaren hoe de macht Zijns Vaders Hem heeft ondersteund en versterkt, en daarom geeft Hij ook al Zijne volgelingen over in Zijne hand. Hij, die de heerlijkheid van den Verlosser heeft beveiligd, zal ook de heerlijkheid van de verlosten beveiligen. Ten einde nu die borgstelling nog verder te bevestigen, opdat de schapen van Christus een sterke vertroosting zouden hebben, wijst Hij op de eenheid dier twee Borgstellers. "Ik en de Vader zijn een, en wij hebben tezamen en ieder afzonderlijk ingestaan voor de bescherming der heiligen en voor hun volmaking". Dit duidt meer aan dan de harmonie en goede verstandhouding tussen den Vader en den Zoon in het werk van des mensen verlossing. Ieder Godvruchtige is in zover een met God als betreft het samenwerken met Hem, daarom moet het hier bedoeld zijn van de eenheid der natuur van den Vader en den Zoon, dat zij zijn van dezelfde zelfstandigheid, en dat zij gelijk zijn in macht en heerlijkheid. De kerkvaders hebben dit aangevoerd, zowel tegen de Sabellianen, om het onderscheid en het meervoud der twee Personen aan te duiden, dat de Vader en de Zoon twee onderscheidene Personen zijn, als tegen de Arianen om de eenheid van natuur of van wezen te bewijzen, dat deze twee een zijn. Indien wij omtrent den zin dezer woorden geheel zouden zwijgen, dan zouden de stenen, die de Joden opnamen om Hem te stenigen, het uitroepen, want de Joden verstonden, dat Hij zich zelven hierdoor God maakte, vers 33, en Hij heeft het niet ontkend. Hij toont aan, dat niemand ze uit Zijne hand kan rukken, omdat zij ze niet uit de hand des Vaders kunnen rukken, hetgeen geen beslissend argument zou geweest zijn, indien de Zoon niet dezelfde almachtige kracht had als de Vader, en bijgevolg een met Hem was in wezen en werking.

IV. De woede der Joden tegen Hem om deze rede: De Joden dan namen wederom stenen op, vers 31. Het is niet het woord, dat tevoren gebruikt is, Hoofdstuk 8:59, maar het oorspronkelijke woord duidt aan, dat zij stenen droegen, grote stenen, die een last vormden, zoals zij gebruikten om misdadigers te stenigen. Zij brachten ze van ene plaats, op een zekeren afstand gelegen, toebereidselen makende om Hem ter dood te brengen zonder voorafgaand rechterlijk onderzoek, alsof Hij schuldig was bevonden aan Godslastering door het algemeen bekend zijn van het feit, zodat het niet verder bewezen behoefde te worden. Het ongerijmde van deze belediging, die de Joden Hem aandeden, zal ons blijken, als wij nagaan:

1. Dat zij gebiedend, om niet te zeggen onbeschaamd, geëist hadden dat Hij duidelijk en onomwonden zou zeggen, of Hij al of niet de Christus was, en nu Hij hun niet slechts zei, maar bewees, dat Hij de Christus was, gingen zij Hem toch als een boosdoener veroordelen. Indien de predikers der waarheid haar bescheidenlijk voorstellen, dan worden zij gebrandmerkt als lafaards, indien zij het doen met vrijmoedigheid, dan heten zij onbeschoft, maar de Wijsheid is gerechtvaardigd geworden van hare kinderen.

2. Dat zij tevoren reeds een vergeefse poging hiertoe gedaan hebben, Hij ging uit den tempel, gaande door het midden van hen, en ging alzo voorbij, Hoofdstuk 8:59, toch herhalen zij hier die vergeefse poging. Vermetele zondaars zullen stenen werpen naar den hemel, al vallen die dan ook op hun hoofd, en zullen zich versterken tegen den Almachtige, hoewel nooit iemand zich tegen Hem verhard heeft en voorspoed heeft gehad.

V. Christus' vriendelijk protest tegen dit honend geweld, vers 32 Jezus antwoordde hun, op wat zij deden, want wij bevinden niet dat zij iets zeiden, of zij moeten misschien de schare, die zij om Hem heen hadden vergaderd, hebben opgehitst om te roepen: Stenig hem! stenig hem! zoals zij naderhand riepen: Kruis hem! kruis hem! Toen Hij hun met vuur uit den hemel had kunnen antwoorden, heeft Hij met zachtmoedigheid geantwoord: Ik heb u vele treffelijke werken getoond van Mijn Vader: om welk werk van die stenigt gij Mij? Woorden, zo teder dat zij, naar men zou denken, een stenen hart vermurwd zouden hebben. In het spreken met Zijne vijanden blijft Hij nog steeds wijzen op Zijne werken (de mensen tonen wat zij zijn door hetgeen zij doen) Zijne goede werken -kala erga, voortreffelijke, uitnemende werken, de uitdrukking betekent zowel grote werken als goede werken.

1. Door de goddelijke macht van Zijne werken stonden zij schuldig aan hardnekkig, moedwillig ongeloof. Het waren werken van Zijn Vader, zo ver buiten het bereik en het beloop der natuur, dat Hij, die ze deed, er uit bleek van God te zijn gezonden en handelde in opdracht van Hem. Deze werken toonde Hij hun, Hij heeft ze openlijk gedaan, voor de ogen des volks, en niet in een hoek. Zijne werken konden den toets doorstaan en zich beroepen op het getuigenis van onderzoekende en onpartijdige toeschouwers. Hij heeft Zijne werken niet bij kaarslicht getoond, zoals zij, aan wie het alleen om vertoning te doen is, maar Hij toonde ze op den helderen middag in tegenwoordigheid van de gehele wereld, Hoofdstuk 18:20. Zie ook Psalm 111:6. Zijne werken werden zo openlijk getoond, dat zij de waarheid Zijner zending onmiskenbaar hebben aangetoond en bewezen.

2. De Goddelijke genade Zijner werken stelde hen schuldig aan de laagste ondankbaarheid. De werken, die Hij onder hen deed, waren niet slechts wonderen, maar zegeningen, niet slechts wonderwerken om hen te verbazen, maar werken van liefde en goedheid om hen aldus goed en zich

zelven bij hen bemind te maken. Hij genas de kranken, reinigde de melaatsen, wierp duivelen uit, gunsten, bewezen niet slechts aan de personen, die daar bijzonder bij betrokken waren, maar ook aan het publiek, deze werken had Hij herhaald, vermenigvuldigd: "Welnu, om welk werk van die stenigt gij Mij? Gij kunt niet zeggen, dat Ik u enigerlei kwaad gedaan heb, u rechtvaardiglijk tot toorn heb geprikkeld, indien gij dus met Mij wilt twisten, dan moet het om het een of ander goed werk zijn, een dienst, dien ik u bewezen heb, zegt Mij welken." De schrikkelijke ondankbaarheid, die er gelegen is in onze zonden tegen God en Jezus Christus, is er een grote verzwaring van, maakt ze ontzettend zondig. Zie hoe God dit doet uitkomen, Deuteronomium 32:6, Jeremia 2:5, Micha 6:3. Wij moeten het niet vreemd vinden, mensen te ontmoeten, die ons niet slechts zonder oorzaak haten, maar ons tegenstaan om onze liefde, Psalm 35:12, Psalm 41:10. Gelijk Hij met die vraag: "Om welk van die (werken) stenigt gij Mij? de grote gemoedsrust aanduidt, die Hij in Zijn eigen onschuld had, welke den mens moed inboezemt ten dage des lijdens, zo geeft Hij ook Zijnen vervolgers een wenk om eens te bedenken wat de ware reden was van hun vijandschap, en zich eens af te vragen, gelijk al degenen behoren te doen, die hun naasten moeite veroorzaken: Waarom vervolgen wij Hem? Gelijk Job dit ook zijnen vrienden aanraadt, Job 19:28.

VI. Hun rechtvaardiging van hun aanslag op Christus en de reden, waarop zij hun vervolging gronden, vers 33. Voor welke zonde zal men gene vijgenbladeren vinden om haar te bedekken, als zelfs de bloeddorstige vervolgers van den Zone Gods nog iets ter hunner verontschuldiging wisten in te brengen?

1. Zij wilden niet voor zulke vijanden van hun land gehouden worden, dat zij Hem voor een goed werk zouden vervolgen: Wij stenigen u niet voor enig goed werk. Zij wilden ook nauwelijks enig werk van Hem als goed erkennen. Zijne genezing van den verlamde, Hoofdstuk 5, en van den blindgeborene, Hoofdstuk 9, waren zo weinig erkend als goede diensten aan de stad bewezen, en dus verdienstelijke werken, dat zij integendeel op de lijst Zijner misdaden waren geplaatst, omdat Hij ze op den sabbatdag gedaan had. Indien Hij echter al enig goed werk gedaan had, dan wilden zij toch niet erkennen, dat zij Hem daarom stenigden, hoewel het toch juist datgene was wat hen het meest tegen Hem vertoornde, Hoofdstuk 11:47. En zo konden zij dus, hoewel zij uiterst ongerijmd waren, er niet toe gebracht worden hun ongerijmdheid te erkennen.

2. Zij wilden zich voordoen als zulke vrienden van God en van Zijne eer, dat zij Hem vervolgden wegens Godslastering: omdat gij, een mens zijnde, uzelven God maakt. Hier is:

a. Een voorgewende ijver voor de wet. Zij schijnen buitengemeen bezorgd voor de eer der Goddelijke majesteit, en bevangen te zijn door een Godsdienstig afgrijzen van hetgeen zij er een smaad van dachten te zijn. Een Godslasteraar moet gestenigd worden, Leviticus 24:16. Deze wet, dachten zij, rechtvaardigde niet slechts hetgeen zij poogden te doen, maar heiligde het, zoals in Handelingen 26:9. Aan de laagste, snoodste handelingen wordt dikwijls een fraaie schijn gegeven. Gelijk niets moediger is dan een verlicht geweten, zo is er ook niets dat overmoediger en beledigender is dan een dwalend geweten, zie Jesaja 66:5, Johannes 16:2.

b. Een wezenlijke vijandschap tegen het Evangelie, waaraan zij geen grotere smaadheid konden toevoegen dan door Christus als een Godslasteraar voor te stellen. Het is niets nieuws, dat men aan de beste mensen het slechtste karakter toeschrijft, en dat dit geschiedt door hen, die besloten hebben hen de ergste behandeling te laten ondergaan. De misdaad, die men Hem ten laste legt, is

Godslastering, dat is een smadelijk en hatelijk spreken van God. God zelf is buiten het bereik van den zondaar, en Hem kan geen werkelijke schade toegebracht worden, daarom zal de vijandschap tegen God haar venijn spuwen op Zijn naam, en aldus hare boosaardigheid tonen. Het bewijs der misdaad: "gij, een mens zijnde, maakt uzelven God". Gelijk het Gods eer is, dat Hij God is, van welke ere wij Hem beroven, als wij Hem tot onzen gelijke maken, zo is het ook Zijne eer, dat er buiten Hem geen andere God is, van welke eer wij Hem beroven, als wij ons zelven of enig ander schepsel met Hem gelijkstellen. Nu hadden zij dus: Ten eerste, gelijk in zoverre, dat hetgeen Christus van zich zelven zei hierop neerkwam-dat Hij God was, want Hij had gezegd, dat Hij een was met den Vader, en dat Hij het eeuwige leven zou geven, en Christus loochent dit niet, hetgeen Hij wèl gedaan zou hebben, indien het een verkeerd begrijpen Zijner woorden ware geweest. Maar, Ten tweede. Zij waren ten zeerste in dwaling, als zij Hem als een bloot mens beschouwen, en dat Hij wederrechtelijk aanspraak maakt op de Godheid. Zij vonden het ongerijmd en goddeloos, dat iemand als Hij, die in de gestaltenis verscheen van een arm, gering, verachtelijk man, zich den Messias zou noemen, en zich het recht zou toekennen op de ere, die den Zone Gods toekwam. Zij, die zeggen dat Jezus een bloot mens is en slechts een gemaakte God, zoals de Socinianen zeggen, beschuldigen Hem inderdaad van Godslastering, maar bewijzen krachtelijk dat zij er zelven schuldig aan zijn.

3. Hij, die een mens, een zondig mens, zijnde, zich tot een god maakt, zoals de paus dat doet, die voor zich op Goddelijke macht en voorrechten aanspraak maakt, is ontwijfelbaar een Godslasteraar en de antichrist.

VII. Christus' antwoord op hun beschuldiging (want hierop kwam hun rechtvaardiging van hen zelven neer), en Zijn handhaven van Zijn recht op die aanspraken, die zij Hem als Godslastering toerekenden, vers 34 en verder. waar Hij bewijst, dat Hij geen Godslasteraar is, en wel met twee argumenten.

1. Met een argument, ontleend aan Gods Woord. Hij beroept zich op hetgeen geschreven is in hun wet, dat is: in het Oude Testament, wie Christus ook moge tegenstaan, de Schrift is altijd aan Zijne zijde. Er is geschreven: "Ik heb wel gezegd: Gij zijt goden", Psalm 82:6. Het is een argument a minore ad majus -van het kleinere tot het grotere. Indien zij goden waren, veel meer nog ben Ik het. Merk op:

a. Hoe Hij den tekst verklaart, vers 35. "De wet heeft die goden genaamd, tot welken het woord Gods geschied is, en de Schrift kan niet gebroken worden." Het woord van Gods opdracht kwam tot hen, hen aanstellende in hun ambten als rechters, en daarom worden zij goden genoemd, Exodus 22:28. Tot sommigen is het woord Gods onmiddellijk gekomen, zoals tot Mozes, tot anderen in den weg ener inzetting, door God verordineerd. De overheid is door God ingesteld, en de overheidspersonen zijn Gods gevolmachtigden, en daarom noemt de Schrift hen goden: en wij zijn er zeker van, dat de Schrift niet kan gebroken worden, dat er niets aan kan worden afgedaan, dat er niets aan valt te berispen. Elk woord van God is waar en goed, de stijl en taal zelfs der Schrift zijn onberispelijk en kunnen niet verbeterd worden, Mattheus 5:18.

b. Hoe Hij hem toepast. Zoveel tenminste is gemakkelijk er uit af te leiden, dat diegenen wel zeer roekeloos en onredelijk waren, die Christus veroordeelden als een Godslasteraar, alleen maar omdat Hij zich den Zoon van God heeft genoemd, als zij toch zelven hun oversten zo noemden, en

de Schrift hen hiertoe machtigde. Maar het argument gaat nog verder, vers 36. Indien overheidspersonen goden genaamd werden, omdat hun de rechtsbedeling der natie was opgedragen, "zegt gijlieden tot Mij, dien de Vader geheiligd en in de wereld gezonden heeft: Gij lastert God?" Wij hebben betreffende den Heere Jezus hier twee dingen: De eer, Hem aangedaan door den Vader, waarin Hij terecht roemt: Hij heeft Hem geheiligd, en in de wereld gezonden. Overheidspersonen werden zonen van God genoemd, ofschoon slechts het woord Gods tot hen kwam, en de geest van regering en bestuur slechts met mate over hen kwam, zoals over Saul, maar onze Heere Jezus was zelf het Woord, en Hij heeft den Geest zonder mate gehad. Zij waren aangesteld voor een bijzonder land, ene stad, of natie, maar Hij was in de wereld gezonden, bekleed met een algemeen gezag, als Heere over allen. Tot hen werd gezonden, als tot personen, die op een afstand waren, Hij was uitgezonden. als zijnde van eeuwigheid bij God. De Vader heeft Hem geheiligd, dat is: bestemd en afgezonderd tot het ambt van Middelaar, en geschikt, bekwaam gemaakt voor dat ambt. Hem te heiligen is hetzelfde als Hem te verzegelen, Hoofdstuk 6:27. Wie de Vader zendt, heiligt Hij, wie Hij bestemt voor een heilig werk of doel, rust Hij toe met heilige beginselen en neigingen. De heilige God zal niemand belonen, en dus ook niet gebruiken, dan de zodanige, die Hij heilig vindt of heilig maakt. Dat de Vader Hem geheiligd en gezonden heeft wordt hier verklaard als Hem genoegzaam recht gevende om zich den Zoon van God te noemen, want, omdat Hij dat Heilige was, werd Hij de Zoon van God genoemd, Lukas 1:35. Zie Romeinen 6:4. De smaadheid, Hem aangedaan door de Joden, waarover Hij terecht klaagt, dat zij goddelooslijk zeiden van Hem, dien de Vader aldus verwaardigd had, dat Hij een Godslasteraar was, omdat Hij zich Gods Zoon noemde. "Zegt gij dit van Hem? Durft gij dit zeggen? Zijt gij onbeschaamd genoeg om aan den God der waarheid te zeggen, dat Hij liegt, of Hem te veroordelen, die de Rechtvaardige is? Ziet Mij aan, en zegt het dan, indien gij kunt, Hoe! Zegt gij van den Zone Gods dat Hij een Godslasteraar is?" Indien duivelen, die Hij is komen veroordelen, dat van Hem gezegd hadden, het zou niet zo vreemd geweest zijn, maar dat mensen, die Hij is komen onderwijzen en redden, dat van Hem zeiden: -Ontzet u hierover, gij hemelen! Zie wat de taal is van het hardnekkig ongeloof, in werkelijkheid noemt het Jezus een Godslasteraar. Het is moeilijk te zeggen waarover men zich het meest verbazen moet: dat mensen, die Gods lucht inademen, zulke dingen zeggen, of dat aan mensen, die zulke dingen gezegd hebben, nog toegelaten wordt om Gods lucht in te ademen. De boosheid der mensen en de lankmoedigheid Gods wedijveren, als het ware, met elkaar, welke van beide het verbazingwekkendste is.

2. Door een argument, ontleend aan Zijn eigen werken, vers 37, 38. In het eerste heeft Hij de beschuldiging van Godslastering slechts beantwoord met een argument ad hominem d.i. iemands eigen argument tegen hem zelven te keren, maar hier toont Hij Zijn recht en Zijne aanspraken, en bewijst Hij, dat Hij en de Vader een zijn, vers 37, 38. Indien Ik niet doe de werken Mijns Vaders, zo gelooft Mij niet. Ofschoon Hij met volle recht zulke lasterende ellendelingen als onverbeterlijk en ongeneeslijk had kunnen verlaten, verwaardigt Hij zich toch met hen te redeneren. Merk op:

a. Waarvan Hij uitgaat bij Zijne redenering-van Zijne werken, waarvan Hij dikwijls heeft verklaard, dat zij Zijne geloofsbrieven zijn, de bewijzen van Zijne zending. Gelijk Hij zich heeft bewezen van God te zijn gezonden door het Goddelijke Zijner werken, zo moeten wij ons verbonden zijn aan Christus bewijzen door het Christelijke van de onze. Het argument is zeer klemmend, want de werken, die Hij deed, waren de werken Zijns Vaders, die alleen de Vader doen kon, en die niet gedaan konden worden in den gewonen loop der natuur, maar alleen door de soevereine, besturende macht van den God der natuur. Opera Deo propria -werken bijzonder aan God eigen -

werken ener Goddelijke macht, opera Deo digna -werken, Gode waardig. Hij, die zich kan ontheffen van de wetten der natuur, ze naar welgevallen en door Zijn eigen macht kan herroepen, wijzigen en beheersen, is voorzeker de soevereine Koning, die deze wetten heeft ingesteld en ten uitvoer gelegd. De wonderen, die de apostelen in Zijn naam, door Zijne kracht en ter bevestiging Zijner leer hebben gewrocht, bevestigden dit argument, en deden het bewijs er van voortduren, nadat Hij was heengegaan. Het wordt zo billijk en zo duidelijk mogelijk voorgesteld.

Ten eerste. Indien Ik niet doe de werken Mijns Vaders, zo gelooft Mij niet. Hij eist geen blind, onvoorwaardelijk geloof, gene erkenning van Zijn Goddelijke zending, dan voor zoveel Hij er het bewijs van gaf. Hij drong zich niet in de genegenheid des volks, vleide hen niet, werkte niet op hun lichtgelovigheid door stoute beweringen, maar met de grootst-mogelijke openhartigheid voldeed Hij aan alle eisen van hun geloof. Christus is geen harde Meester, die verwacht te oogsten in toestemmend geloof, waar Hij niet met redenen en klemmende bewijsgronden heeft gezaaid. Niemand zal omkomen wegens het niet geloven van zaken, waarvan de geloofwaardigheid niet genoegzaam was bewezen, de oneindige Wijsheid zelf Rechter zijnde.

Ten tweede. Maar indien Ik de werken Mijns Vaders doe, indien Ik onloochenbaar wonderen werk ter bevestiging ener heilige leer, en zo gij Mij niet gelooft, indien gij zo nauwgezet zijt van Mij niet op mijn woord te willen geloven, zo gelooft de werken, gelooft uw eigen ogen, uw eigen verstand, de zaak zelf spreekt duidelijk genoeg. Gelijk de onzienlijke dingen des Scheppers duidelijk genoeg gezien worden door de werken der schepping en der gewone voorzienigheid, Romeinen 1:20, zo worden de onzienlijke dingen des Verlossers gezien door Zijne wonderen, en door al Zijne werken van macht en genade, zodat zij, die door deze werken niet overtuigd werden, niet te verontschuldigen waren.

b. Waarvoor, met welk doel Hij met hen redeneert-"opdat gij moogt bekennen en geloven" -het verstandelijk en met volkomen overtuiging zult geloven "dat de Vader in Mij is, en Ik in Hem" hetgeen hetzelfde is als wat Hij in vers 30 had gezegd: "Ik en de Vader zijn een." De Vader was zo in den Zoon, dat "in Hem al de volheid der Godheid woonde", en het was door Goddelijke macht, dat Hij Zijne wonderen heeft gewrocht, de Zoon was zo in den Vader, dat Hij volkomen bekend was met geheel Zijn wil en bedoeling, niet door mededeling, maar door bewustheid, daar Hij van eeuwigheid in Zijn schoot was. Dit moeten wij weten en bekennen, niet weten en het verklaren (want wij kunnen het door geen onderzoek volkomen doorgronden) maar het weten of bekennen, en geloven, de diepte erkennende en aanbiddende, als wij niet tot den bodem er van kunnen geraken.

Johannes 10:39-42

Wij hebben hier den uitslag der samenspreking met de Joden. Men zou denken, dat zij er door overtuigd waren geworden, maar hun hart was verhard. Hier wordt ons gezegd:

I. Hoe zij Hem aanvielen met geweld. Daarom zochten zij wederom Hem te grijpen." Daarom.

1. Omdat Hij hun beschuldiging van Godslastering volkomen had weerlegd, zodat zij zich moesten schamen om in hun opzet van Hem te stenigen te volharden, daarom poogden zij Hem te grijpen om Hem dan als een staatsmisdadiger te vervolgen. Toen het hun niet gelukte hun aanslag door een volksoploop te volvoeren, wilden zij beproeven wat zij doen konden door een wettelijk proces, Zie Openbaring 12:13. Of,

2. Omdat Hij volhardde in Zijn getuigenis omtrent zich zelven, volhardden zij in hun kwaadwilligheid jegens Hem. Wat Hij tevoren gezegd had, heeft Hij ook werkelijk wederom gezegd, want de getrouwe Getuige wijkt nooit af van hetgeen Hij eens gezegd heeft, en daarom leggen zij dan ook dezelfden toorn en verbittering jegens Hem aan den dag, en rechtvaardigen zij hun poging om Hem te stenigen, door ene poging om Hem gevangen te nemen. Dat is de aard van een vervolgzuchtigen mens, en ook zijn gewone wijze van handelen: de een reeks van slechte daden te bedekken met een andere, opdat het doel der eerste niet mislukke.

II. Hoe Hij hun ontkwam door de vlucht, geen smadelijke vlucht, waaruit menselijke zwakheid sprak, maar een eervolle aftocht, waarin Goddelijke macht werd gezien. "Hij ontging uit hun hand," niet door tussenkomst van een vriend, die Hem te hulp kwam, maar door Zijn eigen wijsheid ontdeed Hij zich van hen, Hij omsluierde zich, of Hij wierp een nevel voor hun ogen, of bond de handen van hen, wier hart Hij niet had veranderd. Geen instrument, gericht tegen onzen Heere Jezus, zal gelukken, Psalm 2:4. Hij ontging, niet omdat Hij bevreesd was te lijden, maar "omdat Zijne ure nog niet was gekomen." En Hij, die wist hoe zich zelven te verlossen, weet ongetwijfeld ook hoe de Godvruchtigen te verlossen uit verzoeking en een weg voor hen te bereiden om te ontkomen.

III. Waar Hij heenging: Hij ging wederom over den Jordaan", vers 40. De Opziener onzer zielen bleef niet aan ene plaats, maar ging het land door goeddoende. Deze grote Weldoener bevond zich nooit buiten Zijn weg, want overal waar Hij kwam was er werk voor Hem te doen. Hoewel Jeruzalem de koninklijke stad was, heeft Hij toch menig vriendelijk bezoek afgelegd op het land, of in de provincie, niet slechts in Zijn eigen landstreek van Galilea, maar ook elders, zelfs in de afgelegen streken over den Jordaan. Merk nu op:

1. Welke beschutting Hij daar vond. Hij ging naar een bijzondere plaats des lands, en Hij bleef aldaar, dáár vond Hij rust en stilte, die Hij in Jeruzalem niet kon vinden. Hoewel vervolgers Christus en Zijn Evangelie uit hun eigen stad of land kunnen verdrijven, kunnen zij noch Hem, noch het Evangelie uit de wereld bannen. Jeruzalem werd wel niet verzameld, en zal het ook niet worden, nochtans werd Christus verheerlijkt, en Hij zal nog verheerlijkt worden. Christus' heengaan over den Jordaan was een beeld, of afschaduwing, van het wegnemen van het koninkrijk van de Joden, om het te brengen tot de heidenen. Christus en Zijn Evangelie hebben dikwijls een veel beter onthaal gevonden onder eenvoudige landslieden, dan onder de wijzen, de machtigen, de edelen, 1 Corinthiërs 1:26, 27.

2. Welken voorspoed Hij hier had. Hij is niet bloot om Zijn eigen veiligheid derwaarts heengegaan, maar om er goed te doen, en Hij verkoos heen te gaan naar de plaats, waar Johannes eerst doopte, Hoofdstuk 1:28, omdat het niet anders kon of er moest wel enigerlei indruk zijn achtergebleven van Johannes' bediening en doop in die streken, waardoor de mensen geneigd zouden zijn Christus en Zijne leer te ontvangen, want het was nog geen drie jaren geleden, dat Johannes doopte, en Christus zelf was hier te Bethabara gedoopt. Christus kwam nu herwaarts om te zien welke vruchten er van Johannes' arbeid onder hen waren overgebleven, en wat zij onthouden hadden van de dingen, die zij toen hadden gehoord en gezien. De uitslag beantwoordde ook wel enigermate aan de verwachting, want er wordt ons gezegd:

a. Dat velen tot Hem kwamen. Het terugkomen van de middelen der genade, nadat zij voor een tijd hadden opgehouden, zal gewoonlijk de genegenheid wederom opwekken en verlevendigen. Sommigen denken, dat Christus te Bethabara, het huis van den overtocht, wilde verblijven, omdat dáár de ponten lagen, waarmee zij over den Jordaan gingen, opdat Hij in de samenstroming des volks de gelegenheid zou vinden, om velen te onderwijzen, die kwamen om Hem te horen, als dit op hun weg lag, maar nauwelijks een voetstap buiten hun weg zouden doen om Zijn woord te gaan horen.

b. Dat zij spraken ten Zijnen gunste, en redenen zochten bij te brengen om zich bij Hem aan te sluiten, even ijverig als die van Jeruzalem naar tegenwerpingen en bezwaren tegen Hem hadden gezocht. Zeer verstandig en oordeelkundig zeiden zij: Johannes deed wel geen teken, maar alles, wat Johannes van dezen zei, was waar. Twee dingen overlegden zij bij zich zelven bij de herinnering aan hetgeen zij van Johannes gezien en gehoord hadden, in vergelijking met Christus' bediening. Dat Christus Johannes de Doper ver overtrof in kracht en macht, want Johannes heeft geen teken, geen wonder, gedaan, en Jezus doet er vele. Indien nu Johannes zo groot een profeet was, hoe groot moet deze Jezus dan niet zijn! Christus wordt het best gekend en erkend door zulk ene vergelijking met anderen, als waardoor Hij dan ver boven die anderen staat. Hoewel Johannes gekomen is in den geest en de kracht van Elias, heeft hij toch gene wonderen gedaan, zoals Elias gedaan heeft, opdat het volk niet in hun hart zouden aarzelen tussen hem en Jezus, daarom is de eer van wonderen te werken voor Jezus bewaard gebleven, als een bloem aan Zijn kroon, opdat er een merkbaar en onmiskenbaar bewijs zou zijn, dat Hij, hoewel na Johannes gekomen, toch voor hem, en ver boven hem geweest is. Dat Christus volkomen aan het getuigenis van Johannes beantwoordde. Johannes heeft niet slechts geen wonder gedaan om het volk van Christus af te leiden, maar hij heeft zeer veel gezegd om hen op Christus te wijzen, hen tot Christus te doen gaan, en zijn eigen discipelen tot Hem te doen overgaan, en dit kwam hun thans voor den geest: alles wat Johannes van dezen zei, was waar, dat Hij het Lam Gods zou wezen, dat Hij zou dopen met den Heiligen Geest en met vuur. Grote dingen had Johannes van Hem gezegd, waardoor hun verwachtingen werden opgewekt, zodat, hoewel hun ijver niet groot genoeg was om hen naar Zijn land te voeren ten einde aldaar naar Hem te vragen, zij toch, toen Hij aan hun eigen deur kwam om hun het Evangelie te brengen, erkenden, dat Hij zo groot was als Johannes gezegd had. Als wij met Christus bekend worden, Hem kennen uit eigen ervaring, dan bevinden wij, dat alles wat de Schrift van Hem zegt, waar is, ja meer, dat de werkelijkheid het gerucht overtreft, 1 Koningen 10:6, 7. Johannes de Doper was nu dood, maar zijne hoorders profiteerden van hetgeen zij vroeger gehoord hadden, en door hetgeen zij toen hoorden te vergelijken met hetgeen zij nu zagen, behaalden zij een dubbel voordeel. Ten eerste. Zij werden bevestigd in hun geloof, dat Johannes een profeet was, die zulke dingen had voorzegd, en van de hoge uitnemendheid had gesproken, waartoe deze Jezus komen zou, hoewel Zijn begin zo

gering was. Ten tweede. Zij waren bereid te geloven, dat Jezus was de Christus, in wie zij de dingen vervuld zagen, die Johannes had voorzegd. Hierin zien wij, dat de voorspoed en de krachtige uitwerking van het gepredikte woord niet beperkt zijn tot het leven van den prediker, noch dat zij sterven met zijn ademtocht, maar dat hetgeen als water scheen te zijn, dat ter aarde uitgestort was, later toch weer verzameld wordt. Zie Zacheria 1:5, 6.

c. Dat velen aldaar in Hem geloofden. Gelovende dat Hij, die zulke wonderen werkte, en in wie Johannes' voorzeggingen vervuld waren, was wat Hij zei te zijn, namelijk de Zoon van God, gaven zij zich aan Hem over als Zijne discipelen, vers 42. Er moet hier nadruk gelegd worden: a. Op de personen, die in Hem geloofden, het waren velen. Terwijl zij, die te Jeruzalem Zijne leer hadden ontvangen en aangenomen, slechts als de nalezing waren van den wijnoogst, waren zij, die op het land, aan de overzijde van den Jordaan, in Hem geloofden, als de volle oogst, die voor Hem ingezameld werd. b. Op de plaats, waar dat was, het was, waar Johannes had gepredikt en gedoopt, en een groten zegen op zijn werk gehad heeft, dáár geloofden velen in den Heere Jezus. Waar de prediking van de leer der bekering den gewensten voorspoed heeft gehad, daar zal de prediking van de leer der verzoening en Evangeliegenade ook zeer waarschijnlijk met voorspoed gekroond, door zegen achtervolgd worden. Waar Johannes den volke aangenaam was, kan Jezus hun niet onaangenaam zijn. De bazuin van het jubeljaar klinkt het lieflijkst in de oren van hen, die op den verzoendag zich om hun zonden hebben verootmoedigd.

HOOFDSTUK 11

1 En er was een zeker man krank, genaamd Lazarus, van Bethanie, uit het vlek van Maria en haar zuster Martha.
2 (Maria nu was degene, die den Heere gezalfd heeft met zalf, en Zijn voeten afgedroogd heeft met haar haren; welker broeder Lazarus krank was.)
3 Zijn zusters dan zonden tot Hem, zeggende: Heere, zie, dien Gij liefhebt, is krank.
4 En Jezus, dat horende, zeide: Deze krankheid is niet tot den dood, maar ter heerlijkheid Gods; opdat de Zone Gods door dezelve verheerlijkt worde.
5 Jezus nu had Martha, en haar zuster, en Lazarus lief.
6 Als Hij dan gehoord had, dat hij krank was, toen bleef Hij nog twee dagen in de plaats, waar Hij was.
7 Daarna zeide Hij verder tot de discipelen: Laat ons wederom naar Judea gaan.
8 De discipelen zeiden tot Hem: Rabbi! de Joden hebben U nu onlangs gezocht te stenigen, en gaat Gij wederom derwaarts?
9 Jezus antwoordde: Zijn er niet twaalf uren in den dag? Indien iemand in den dag wandelt, zo stoot hij zich niet, overmits hij het licht dezer wereld ziet;
10 Maar indien iemand in den nacht wandelt, zo stoot hij zich, overmits het licht in hem niet is.
11 Dit sprak Hij; en daarna zeide Hij tot hen: Lazarus, onze vriend, slaapt; maar Ik ga heen, om hem uit den slaap op te wekken.
12 Zijn discipelen dan zeiden: Heere, indien hij slaapt, zo zal hij gezond worden.
13 Doch Jezus had gesproken van zijn dood; maar zij meenden, dat Hij sprak van de rust des slaaps.
14 Toen zeide dan Jezus tot hen vrijuit: Lazarus is gestorven.
15 En Ik ben blijde om uwentwil, dat Ik daar niet geweest ben, opdat gij geloven moogt; doch laat ons tot hem gaan.
16 Thomas dan, genaamd Didymus, zeide tot zijn mededisciplen: Laat ons ook gaan, opdat wij met Hem sterven.
17 Jezus dan, gekomen zijnde, vond, dat hij nu vier dagen in het graf geweest was.
18 (Bethanie nu was nabij Jeruzalem, omtrent vijftien stadien van daar.)
19 En velen uit de Joden waren gekomen tot Martha en Maria, opdat zij haar vertroosten zouden over haar broeder.
20 Martha dan, als zij hoorde, dat Jezus kwam, ging Hem tegemoet; doch Maria bleef in huis zitten.
21 Zo zeide Martha dan tot Jezus: Heere, waart Gij hier geweest, zo ware mijn broeder niet gestorven;
22 Maar ook nu weet ik, dat alles, wat Gij van God begeren zult, God U het geven zal.
23 Jezus zeide tot haar: Uw broeder zal wederopstaan.
24 Martha zeide tot Hem: Ik weet, dat hij opstaan zal in de opstanding ten laatsten dage.
25 Jezus zeide tot haar: Ik ben de Opstanding en het Leven; die in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven;
26 En een iegelijk, die leeft, en in Mij gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid. Gelooft gij dat?
27 Zij zeide tot Hem: Ja, Heere; ik heb geloofd, dat Gij zijt de Christus, de Zone Gods, Die in de wereld komen zou.
28 En dit gezegd hebbende, ging zij heen, en riep Maria, haar zuster, heimelijk, zeggende: De Meester is daar, en Hij roept u.
29 Deze, als zij dat hoorde, stond haastelijk op, en ging tot Hem.

30 (Jezus nu was nog in het vlek niet gekomen, maar was in de plaats, waar Hem Martha tegemoet gekomen was.)
31 De Joden dan, die met haar in het huis waren, en haar vertroostten, ziende Maria, dat zij haastelijk opstond en uitging, volgden haar, zeggende: Zij gaat naar het graf, opdat zij aldaar wene.
32 Maria dan, als zij kwam, waar Jezus was, en Hem zag, viel aan Zijn voeten, zeggende tot Hem: Heere, indien Gij hier geweest waart, zo ware mijn broeder niet gestorven.
33 Jezus dan, als Hij haar zag wenen, en de Joden, die met haar kwamen, ook wenen, werd zeer bewogen in den geest, en ontroerde Zichzelven;
34 En zeide: Waar hebt gij hem gelegd? Zij zeiden tot Hem: Heere, kom en zie het.
35 Jezus weende.
36 De Joden dan zeiden: Ziet, hoe lief Hij hem had!
37 En sommigen uit hen zeiden: Kon Hij, Die de ogen des blinden geopend heeft, niet maken, dat ook deze niet gestorven ware?
38 Jezus dan wederom in Zichzelven zeer bewogen zijnde, kwam tot het graf; en het was een spelonk, en een steen was daarop gelegd.
39 Jezus zeide: Neemt den steen weg. Martha, de zuster des gestorvenen, zeide tot Hem: Heere, hij riekt nu al, want hij heeft vier dagen aldaar gelegen.
40 Jezus zeide tot haar: Heb Ik u niet gezegd, dat, zo gij gelooft, gij de heerlijkheid Gods zien zult?
41 Zij namen dan den steen weg, waar de gestorvene lag. En Jezus hief de ogen opwaarts, en zeide: Vader, Ik dank U, dat Gij Mij gehoord hebt.
42 Doch Ik wist, dat Gij Mij altijd hoort; maar om der schare wil, die rondom staat, heb Ik dit gezegd, opdat zij zouden geloven, dat Gij Mij gezonden hebt.
43 En als Hij dit gezegd had, riep Hij met grote stemme: Lazarus, kom uit!
44 En de gestorvene kwam uit, gebonden aan handen en voeten met grafdoeken, en zijn aangezicht was omwonden met een zweetdoek. Jezus zeide tot hen: Ontbindt hem, en laat hem heengaan.
45 Velen dan uit de Joden, die tot Maria gekomen waren, en aanschouwd hadden, hetgeen Jezus gedaan had, geloofden in Hem.
46 Maar sommigen van hen gingen tot de Farizeen, en zeiden tot hen, hetgeen Jezus gedaan had.
47 De overpriesters dan en de Farizeen vergaderden den raad, en zeiden: Wat zullen wij doen? want deze Mens doet vele tekenen.
48 Indien wij Hem alzo laten geworden, zij zullen allen in Hem geloven, en de Romeinen zullen komen, en wegnemen beide onze plaats en volk.
49 En een uit hen, namelijk Kajafas, die deszelven jaars hogepriester was, zeide tot hen: Gij verstaat niets;
50 En gij overlegt niet, dat het ons nut is, dat een mens sterve voor het volk, en het gehele volk niet verloren ga.
51 En dit zeide hij niet uit zichzelven; maar, zijnde hogepriester deszelven jaars, profeteerde hij, dat Jezus sterven zou voor het volk;
52 En niet alleen voor dat volk, maar opdat Hij ook de kinderen Gods, die verstrooid waren, tot een zou vergaderen.
53 Van dien dag dan af beraadslaagden zij te zamen, dat zij Hem doden zouden.
54 Jezus dan wandelde niet meer vrijelijk onder de Joden; maar ging van daar naar het land bij de woestijn, naar de stad, genaamd Efraim, en verkeerde aldaar met Zijn discipelen.
55 En het pascha der Joden was nabij, en velen uit dat land gingen op naar Jeruzalem, voor het pascha, opdat zij zichzelven reinigden.

56 Zij zochten dan Jezus, en zeiden onder elkander, staande in den tempel: Wat dunkt u? Dunkt u, dat Hij niet komen zal tot het feest?
57 De overpriesters nu en de Farizeen hadden een gebod gegeven, dat, zo iemand wist, waar Hij was, hij het zou te kennen geven, opdat zij Hem mochten vangen.

In dit hoofdstuk hebben wij het heerlijke wonder, door Christus gewrocht weinig tijd voor Zijn dood de opwekking van Lazarus-dat alleen door dezen evangelist wordt meegedeeld, want de drie anderen bepalen zich tot hetgeen Christus deed in Galilea, waar Hij den meesten tijd verbleef, terwijl zij met hun verhaal nauwelijks naar Jeruzalem komen voor de lijdensweek, terwijl Johannes' gedenkschriften voornamelijk verhalen hetgeen te Jeruzalem voorviel, deze gebeurtenis bleef dus voor zijne pen bewaard. Sommigen opperen het denkbeeld, dat Lazarus, toen de andere evangelisten schreven, nog leefde, en het zou weinig gestrookt hebben met zijne nederigheid, en ook niet bevorderlijk zijn geweest aan zijne veiligheid, om de geschiedenis toen reeds te vermelden, zij achtten het dus voegzamer er mede te wachten tot na zijn dood. Die gebeurtenis wordt uitvoeriger verhaald dan enig ander wonder van Christus, niet alleen omdat vele omstandigheden zo leerrijk waren, en het wonder zelf zulk een groot bewijs was van Christus' zending, maar omdat het de voorproef en het onderpand was van hetgeen het grootste bewijs van allen zijn zou, namelijk Christus eigen opstanding. Hier is:

I. De tijding aan onzen Heere Jezus gezonden van de ziekte van Lazarus, en hoe Hij deze tijding ontving, 1-16,

II. Zijn bezoek aan Lazarus' bloedverwanten, toen Hij zijn dood had vernomen, en hoe zij Zijn bezoek ontvingen, vers 17-32,

III. Het wonder, gewrocht in de opwekking van Lazarus uit de doden, vers 33-4,

IV. De uitwerking van dat wonder op anderen, vers 45-57.

Johannes 11:1-16

Wij hebben in deze verzen:

I. Een bijzonder bericht omtrent de personen, die voornamelijk bij deze gebeurtenis zijn betrokken, vers 1-2.

1. Zij woonden te Bethanië, een vlek, niet ver van Jeruzalem, waar Christus gewoonlijk den nacht doorbracht, als Hij opging tot de feesten. Het wordt hier het vlek van Maria en Martha genoemd, zoals Bethsaïda de stad van Andreas en Petrus genoemd werd. Want ik zie gene reden om, gelijk sommigen, te denken, dat Maria en Martha de eigenaressen waren van het vlek, terwijl de overige bewoners hun huizen van haar in huur hadden.

2. Hier was een broeder, genaamd Lazarus, zijn Hebreeuwse naam was waarschijnlijk Eliëzer, de samentrekking er van met een Grieksen uitgang er aan toegevoegd, heeft er Lazarus van gemaakt. Wellicht heeft onze Heiland in het vooruitzicht dezer gebeurtenis den naam Lazarus gebruikt in Zijne gelijkenis, waarin Hij de zaligheid wilde voorstellen van de rechtvaardigen in den schoot van Abraham onmiddellijk na hun dood, Lukas 16:22.

3. Hier waren twee zusters, Martha en Maria, die de huishoudsters schijnen geweest te zijn en de zaken van het gezin schijnen bestuurd te hebben, terwijl Lazarus wellicht een leven van afzondering heeft geleid, en zich aan studie en overdenking had gewijd. Hier was een bescheiden, gelukkig, ordelijk gezin, een gezin, waarmee Christus veel omgang had, waar echter geen man en vrouw, gene echtgenoten in waren (tenminste dat blijkt niet), maar een huis, waarin een broeder en zijne zusters eendrachtelijk samenwoonden.

4. Ene der zusters wordt inzonderheid aangeduid als die Maria, die den Heere gezalfd heeft met zalf, vers 2. Sommigen denken, dat zij de vrouw was, van wie wij lezen in Lukas 7:37, 38, die ene zondares, een slechte vrouw, was geweest. Ik denk veeleer dat het verwijst naar de zalving van Christus, welke door dezen evangelist wordt verhaald in Hoofdstuk 12:3, want de evangelisten verwijzen nooit naar elkaar, terwijl Johannes dikwijls in de ene plaats van zijn evangelie naar een andere plaats verwijst. Buitengewone daden van Godsvrucht en toewijding, die uit een oprecht beginsel van liefde tot Christus voortkomen, zullen niet slechts Hem welbehaaglijk wezen, maar ook roem verwerven in de kerk, Mattheus 26:13. Deze was het, wier broeder Lazarus ziek was, en de ziekte van hen, die wij liefhebben, is ons ene smart en beproeving. Hoe meer vrienden wij hebben, hoe vaker wij aldus door medegevoel beproefd worden, en hoe dierbaarder zij ons zijn, hoe groter onze smart is, zodat de menigvuldigheid onzer vertroosting ook de menigvuldigheid van onze zorgen en kruisen meebrengt.

II. De tijding, aan onzen Heere Jezus gezonden, van de ziekte van Lazarus, vers 3. Zijne zusters wisten waar Jezus was, ver weg, aan de overzijde van den Jordaan, en zij zonden een specialen bode tot Hem, om Hem bekend te maken met de beproeving van haar gezin, waarin zij:

1. De genegenheid toonden, die zij haren broeder toedroegen. Hoewel zijne bezitting zeer waarschijnlijk na zijn dood haar ten deel zou vallen, verlangden zij toch vurig, dat hij in het leven zou blijven. Zij toonden hare liefde voor hem nu hij ziek was, want een broeder is tegen de benauwdheid

geboren , en dat is ene zuster ook. Wij moeten wenen met onze vrienden, als zij wenen, zowel als ons met hen verblijden als zij blijde zijn.

2. Haar eerbied en achting toonden voor onzen Heere Jezus, dien zij gaarne met al hare zorgen en noden bekend wilden maken en, gelijk Jeftha, al hare woorden voor Zijn aangezicht wilden uitspreken. Hoewel God al onze behoeften kent, al onze smarten en zorgen, wil Hij ze toch van ons weten, en wij eren Hem door ze Hem voor te leggen. De boodschap, die zij zonden, bestond uit weinig woorden, het was gene bede, geen verzoek, en nog minder was er iets eisends of dringends in de boodschap, zij bevatte slechts de mededeling van het feit, waarin echter een krachtig pleiten lag opgesloten: Heere! zie, dien Gij liefhebt, is ziek. Zij zeggen niet: dien wij liefhebben, maar dien Gij liefhebt. Onze grootste bemoediging in het gebed komt van God zelven, van Zijne genade. Zij zeggen niet: Heere, zie, die U liefheeft is ziek, maar dien Gij liefhebt, want: Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad. Onze liefde tot Hem is niet der moeite waard om van te spreken, maar van de Zijne voor ons kan nooit genoeg worden gesproken. Er zijn sommigen onder de vrienden en volgelingen van den Heere Jezus, aan wie Hij een bijzondere liefde toedraagt, boven anderen. Onder de twaalven was er een, dien Jezus liefhad. Het is niets nieuws, dat zij, die door Christus worden bemind, ziek zijn: alle ding wedervaart hun, gelijk aan alle anderen. Lichaamskwalen bestraffen het bederf en stellen de genadegaven van Gods volk op de proef. Als wij ziek zijn is het een grote vertroosting voor ons omringd te zijn van hen, die voor ons bidden. Wij zullen grotelijks bemoedigd worden in ons gebed voor hen, die ziek zijn, als wij grond hebben om te hopen, dat zij de zodanige zijn, die Christus liefheeft, en wij hebben reden om diegenen lief te hebben en voor hen te bidden, van wie wij reden hebben te geloven, dat Christus hen liefheeft.

III. Een bericht van de wijze, waarop Christus de tijding van de ziekte Zijns vriends ontvangen heeft.

1. Hij voorspelde de ziekte en het einde er van, en waarschijnlijk heeft Hij met den bode, die de tijding had meegebracht, ene boodschap teruggezonden om hen te ondersteunen terwijl Hij nog toefde om tot hen te komen. Hij voorspelt twee dingen:

a. "Deze ziekte is niet tot den dood." Zij was dodelijk, en is ook dodelijk gebleken, en ongetwijfeld is Lazarus ook vier dagen dood geweest. Maar dat was toch niet het doel, waartoe deze ziekte was gezonden. Zij kwam niet, zoals in een gewoon geval, als ene oproeping naar het graf, neen, er lag een hogere bedoeling in. Indien zij met dat doel ware gezonden, dan zou dit door zijne opstanding uit de doden teniet zijn gedaan. Het was niet de finale uitwerking dezer ziekte. Hij stierf, en toch kan gezegd worden, dat hij niet gestorven is, want van hetgeen niet altijd voortduurt kan men niet zeggen dat het gedaan is. De dood is een eeuwig vaarwel aan de wereld, het is de weg, waarvan wij niet zullen wederkeren, en in dien zin was deze ziekte niet tot den dood. Het graf was niet zijn langdurig tehuis, zijn eeuwig huis. Zo heeft Christus ook van het dochtertje van Jaïrus, dat Hij in het leven wilde terugroepen, gezegd: "Zij is niet dood." De ziekte der Godvruchtigen, hoe dreigend ook, is niet tot den dood, want zij is niet tot den eeuwigen dood. De dood des lichaams voor deze wereld is de geboorte der ziel in een andere wereld. Als wij of onze vrienden ziek zijn, dan laten wij onze voornaamste vertroosting hierin gelegen zijn, dat er hoop is op herstel, maar hierin kunnen wij teleurgesteld worden. Indien zij Christus toebehoren, laat dan het ergste geschieden: zij kunnen "van den tweeden dood niet beschadigd worden", en dus is de beschadiging van den eersten van geen groot belang.

b. Maar ter heerlijkheid Gods, opdat er ene gelegenheid zij om Gods heerlijke macht te openbaren. De beproevingen der heiligen zijn bedoeld tot heerlijkheid Gods, opdat Hij gelegenheid hebbe hun gunst te betonen: want de lieflijkste en aandoenlijkste genadebewijzen zijn die, welke door benauwdheid en lijden tot ons komen. Laat dit ons verzoenen ook met de duisterste beschikkingen van Gods voorzienigheid, zij zijn allen tot heerlijkheid Gods: deze ziekte, dat verlies, of die teleurstelling is dit, en zo God verheerlijkt wordt, behoren wij tevreden te wezen, Leviticus 10:3. Het was tot heerlijkheid Gods, want het was, opdat de Zone Gods door dezelve verheerlijkt worde, daar het Hem de gelegenheid gaf om dat glorierijk wonder te werken, namelijk hem op te wekken van de doden. Evenals tevoren de man blind was geboren, opdat Christus de ere zou hebben van hem te genezen, Hoofdstuk 9:3, zo moest Lazarus ziek worden en sterven, opdat Christus verheerlijkt zou worden als de Heere des levens. Laat dit hen, die Christus liefheeft, vertroosten onder al hun smarten en beproevingen, dat van die allen het doel is, dat de Zone Gods er door verheerlijkt zal worden, Zijne wijsheid, macht en goedheid verheerlijkt in hun ondersteuning en vertroosting, zie 2 Corinthiërs 12:9, 10.

2. Hij stelde Zijn bezoek aan den zieke uit, vers 5, 6. Zij hadden gepleit: "Heere, het is hij, dien Gij liefhebt," en het pleit wordt als juist erkend, vers 5, Jezus nu had Martha, en hare zuster, en Lazarus lief. Aldus worden de aanspraken des geloofs bekrachtigd in den hemel. Nu zou men denken, dat hierop zal volgen: Als Hij dan gehoord had, dat hij ziek was, maakte Hij zoveel mogelijk haast om tot hem te gaan. Indien Hij hen liefhad, dan was het nu de tijd om dit te tonen, door zich tot hen te spoeden, want Hij wist, dat zij Hem met ongeduld verwachtten. Maar Hij sloeg den tegenovergestelden weg in om Zijne liefde te tonen. Er wordt niet gezegd: Hij had hen lief, en toch vertoefde Hij tot hen te gaan, maar als Hij dan gehoord had, dat hij ziek was, toen bleef Hij nog twee dagen in de plaats, waar Hij was.

a. Hij had hen lief, dat is: Hij had een hogen dunk van Martha en Maria, van hare wijsheid en genade, van haar geloof en hare lijdzaamheid boven anderen van Zijne discipelen, en daarom stelde Hij het uit om tot haar te gaan, teneinde haar op de proef te stellen, en opdat hare beproeving zou bevonden worden tot lof en eer.

b. Hij had hen lief, dat is: Hij was voornemens iets groots, iets buitengewoons voor hen te doen, een wonder voor hen te werken, zoals Hij nog voor geen Zijner vrienden gewerkt had, en daarom vertoefde Hij tot haar te komen, opdat Lazarus dood en begraven zou zijn als Hij kwam. Indien Christus terstond ware gekomen en de ziekte van Lazarus had genezen, dan zou Hij voor hem niet meer gedaan hebben, dan Hij voor velen gedaan had, indien Hij hem in het leven teruggeroepen had, nadat hij pas gestorven was, dan zou Hij voor hem niet meer gedaan hebben, dan Hij voor sommigen gedaan had, maar Zijne hulp zo lang uitstellende, had Hij gelegenheid om meer voor hem te doen, dan Hij voor iemand anders gedaan had. God heeft genaderijke bedoelingen zelfs in schijnbaar uitstellen of vertragen, Jesaja 54:7, 8, 49:14, enz. Christus' vrienden te Bethanië waren niet uit Zijne gedachten, hoewel Hij, toen Hij van hun beproeving en leed hoorde, zich niet terstond tot hen spoedde. Als het werk der verlossing, der geestelijke of tijdelijke, publieke of persoonlijke verlossing, tot stilstand is gekomen, dan is die stilstand toch slechts voor zekeren tijd, en-ieder ding is schoon op zijn tijd.

IV. Zijn gesprek met de discipelen, toen Hij op het punt stond Zijne vrienden te Bethanië te gaan bezoeken, vers 7-16. Die samenspreking is zo vrij en gemeenzaam, dat zij bewijst wat Christus zegt:

"Ik heb u vrienden genoemd." Hij spreekt met hen over twee dingen -Zijn eigen gevaar en Lazarus' dood.

1. Zijn eigen gevaar bij Zijn heengaan naar Judea, vers 7-10.

a. Wij hebben hier de kennisgeving van Christus aan Zijne discipelen van Zijn voornemen om naar Judea te gaan. Zijne discipelen waren de mannen van Zijn raad, en Hij zei tot hen: "Laat ons wederom naar Judea gaan," hoewel die van Judea zulk ene gunst onwaardig zijn. Aldus herhaalt Christus de aanbiedingen van Zijne genade aan hen, die ze zo dikwijls hadden afgewezen. Nu kan dit beschouwd worden als ene bedoeling Zijner liefde voor Zijne vrienden te Bethanië, wier smartelijke beproeving hem wèl bekend was, ofschoon zij Hem geen nieuwe boden gezonden hadden, want, hoewel afwezig naar het lichaam, was Hij in den geest toch tegenwoordig. Toen Hij wist dat hun nood tot het uiterste was gekomen, toen broeder en zusters een laatst afscheid van elkaar hadden genomen, toen zei Hij: "Laat ons naar Judea gaan." Christus zal opstaan ten gunste van Zijn volk, als de tijd om hun genadig te zijn, de bestemde tijd, is gekomen, en de tijd der grootste benauwdheid blijkt gewoonlijk die bestemde tijd te wezen-als onze verwachting verloren is en wij afgesneden zijn, dan zullen zij weten dat Ik de Heere ben, als Ik uwe graven zal hebben geopend, Ezechiël 37:11, 13. Laat dan, in de diepte der benauwdheid, dit ons uit de diepte der wanhoop houden, dat de uiterste nood van den mens de juiste gelegenheid is voor God om te helpen en te redden, Jehova-Jireh. Of als ene beproeving van den moed der discipelen, of zij Hem derwaarts durfden volgen, waar zij zo kort tevoren verschrikt waren geworden door een aanslag op het leven huns Meesters, dien zij beschouwden als mede een aanslag op hun eigen leven. Naar Judea te gaan, waar het zo gevaarlijk voor hen was, was een woord, dat hen op de proef stelde. Maar Christus zei niet: "Gaat gijlieden naar Judea, en Ik zal hier in ene schuilplaats blijven", neen, Laat ons gaan. Christus brengt Zijn volk nooit in gevaar, of Hij vergezelt hen, Hij is met hen, zelfs als zij in een dal der schaduw des doods gaan.

b. Het bezwaar, dat zij maken tegen de reis, vers 8, "De Joden hebben U nu onlangs gezocht te stenigen, en gaat Gij wederom derwaarts?" Hier herinneren zij Hem aan het gevaar, waaraan Hij zo kort geleden had blootgestaan. Christus' discipelen zijn geneigd om het lijden zwaarder op te nemen dan hun Meester het opneemt, en om beledigingen of aangedaan leed langer in het geheugen te bewaren. Hij had zich de belediging laten welgevallen, zij was afgedaan en vergeten, maar Zijne discipelen konden haar niet vergeten, nu onlangs, nun -nu, alsof het nog vandaag was, zochten zij U te stenigen. Hoewel het minstens twee maanden geleden was, stond het hun nog levendig voor den geest. Zij verwonderden er zich over dat Hij wederom derwaarts wilde gaan. "Zult Gij diegenen het voorrecht Uwer tegenwoordigheid schenken, die U uit hun landpalen hebben verdreven?" Christus' wegen in het voorbijzien van beledigingen zijn hoger dan onze wegen. "Zult Gij U blootstellen onder een volk, dat zo uiterst tegen U verwoed is? Gaat Gij wederom derwaarts, waar Gij zo slecht behandeld werd?" Hier tonen zij grote bekommernis voor de veiligheid huns Meesters, zoals Petrus toen hij zei: "Heere! wees U genadig! Indien Christus geneigd ware geweest het lijden van zich af te schuiven, het zou Hem aan geen vrienden ontbroken hebben om er Hem toe te bewegen, maar Hij had "Zijn mond opengedaan tot den Heere", en Hij kon niet, Hij wilde niet teruggaan. Maar bij die bezorgdheid voor Zijne veiligheid leggen de discipelen tevens, ten eerste, wantrouwen aan den dag in Zijne macht, alsof Hij zich zelven en hen thans niet even goed in Judea kon beschermen en beveiligen als Hij het vroeger gedaan had. Is Zijn arm verkort? Als wij bezorgd zijn om de belangen van Christus' kerk en koninkrijk in deze wereld, dan moeten wij toch kunnen rusten in de wijsheid

en macht van den Heere Jezus, die Zijne schapen ook in het midden der wolven zal weten te beveiligen.

Ten tweede. Een geheime vrees van zelven te moeten lijden, want daarop rekenen zij, indien Hij lijdt. Als onze eigen belangen op de ene of andere wijze verbonden zijn aan die van het algemeen, dan denken wij allicht te ijveren voor den Heere der heirscharen, terwijl wij in werkelijkheid slechts ijveren voor onze bezittingen, ons aanzien, onze rust en onze veiligheid, en alzo het onze zoeken, onder schijn van hetgeen van Christus is, daarom is het ons zeer nodig om onze beginselen te toetsen, en ze te kunnen onderscheiden.

c. Christus' antwoord op deze tegenwerping, vers 9, 10. "Zijn er niet twaalf uren in den dag?" De Joden verdeelden iedere dag in twaalf uren, en maakten hun uren korter of langer, naar gelang de dagen korter of langer waren, zodat een uur voor hen het twaalfde gedeelte was van den tijd tussen zonsopgang en zonsondergang. Dat is het gevoelen van sommige Schriftverklaarders. Of wel, hun land veel zuidelijker gelegen zijnde dan het onze, was de duur van den dag bij hen veel dichter bij twaalf uren dan bij ons. De Goddelijke voorzienigheid heeft ons daglicht gegeven om bij te werken, en verlengt het tot een geschikten tijd, en, door elkaar gerekend, heeft ieder land even veel daglicht als nacht, en nog zoveel meer als het schemerlicht bedraagt. Des mensen leven is een dag, deze dag is verdeeld in verschillende leeftijden, toestanden en gelegenheden, zoals in langere of kortere uren, al naar God het verordineerd heeft, de gedachte hieraan moest ons niet slechts zeer ijverig maken ten opzichte van het werk des levens (in dien er twaalf uren in den dag zijn, dan behoren zij gewijd te zijn aan plichtsbetrachting, en geen er van mag verbeuzeld worden) maar ook zeer gerust ten opzichte van de gevaren des levens, onze dag zal verlengd worden totdat ons werk afgedaan is, en ons getuigenis voleindigd. Dit past Christus toe op Zijn eigen geval, Hij toont aan waarom Hij naar Judea moet gaan, namelijk omdat Hij zeer blijkbaar daartoe geroepen wordt. Om dit duidelijk te maken, wijst Hij op de vertroosting en voldoening, die de mens in zich zelven gewaar wordt, als hij op den weg des plichts blijft, zoals hij in het algemeen door het Woord Gods wordt voorgeschreven, en in het bijzonder door Gods voorzienigheid wordt bepaald. "Indien iemand in den dag wandelt, zo stoot hij zich niet, " dat is: indien iemand zich streng aan zijn plicht houdt, en dien behartigt, en zich den wil Gods als zijn regel voor ogen stelt, met een onpartijdig acht geven op al de geboden Gods, dan aarzelt hij niet in zijn eigen gemoed, maar wandelende in oprechtheid, wandelt hij in zekerheid en met een heilig vertrouwen. Gelijk hij, die overdag zich niet stoot, maar gestadig en blijmoedig voortgaat op zijn weg, "overmits hij het licht dezer wereld ziet," en bij dat licht zijn weg ziet, die voor hem ligt, zo zal een Godvruchtige, zonder enigerlei zijdelingse zekerheid of slinkse bedoelingen, steunen op het Woord van God als zijn regel, en de ere Gods beschouwen als zijn doel, omdat hij die twee lichten ziet en er zijn oog op gericht houdt, en aldus heeft hij een trouwen gids in al zijne twijfelingen en een machtigen behoeder in al zijne gevaren, Psalm 119:6, Galaten 6:4. Waar Christus ook heenging, overal wandelde Hij in den dag, en dat zullen ook wij, indien wij Zijne voetstappen volgen. Hij wijst op de smart en het gevaar van den mens, die niet naar dezen regel wandelt, vers 10. Indien iemand in den nacht wandelt, zo stoot hij zich, dat is: Indien iemand wandelt naar het goeddunken van zijn eigen hart en naar den lust zijner ogen en de gewoonte dezer wereld, -indien hij met zijn vleselijk verstand te rade gaat, meer dan met den wil en de ere Gods, -dan valt hij in verzoekingen en strikken, dan is hij onderhevig aan ongerustheid en angst, dan siddert hij bij het ritselen van een blad, en vliedt waar niemand hem vervolgt, terwijl een oprechte de drilling der lans belacht, en niet vreest waar tienduizenden des volks zich rondom tegen hem zetten. (Zie Jesaja 33:14-16.) Hij stoot zich, overmits het licht niet in hem is, want licht in ons is voor onze zedelijke

handelingen wat licht rondom ons voor onze natuurlijke handelingen is. Er is geen goed beginsel in hem, hij is niet oprecht: zijn oog is boos. Aldus rechtvaardigt Christus niet alleen Zijn gaan naar Judea, maar moedigt Hij Zijne discipelen aan om? met Hem te gaan en geen kwaad te vrezen.-. Er wordt hier door Christus en Zijne discipelen van den dood van Lazarus gesproken, vers 11-16, waar wij hebben:

a. De mededeling van Christus aan Zijne discipelen van den dood van Lazarus, waarbij Hij hun tevens te kennen geeft, dat Hij naar Judea ging om hem op te wekken, vers 11. Na Zijne discipelen voorbereid te hebben op dezen gevaarlijken tocht in een vijandelijk land, geeft Hij hun het duidelijk, onomwonden bericht van den dood van Lazarus, hoewel Hij er gene mededeling van had ontvangen: Onze vriend Lazarus slaapt. Zie hier hoe Christus een gelovige en den dood eens gelovigen noemt.

Ten eerste. Hij noemt een gelovige vriend: Onze vriend Lazarus. Er is een verbond van vriendschap tussen Christus en de gelovigen, en ene vriendschapsgenegenheid en gemeenschapsoefening, die er uit voortvloeit en door onzen Heere Jezus erkend zal worden, en die Hij zich niet schamen zal te erkennen.

Zijne verborgenheid is met den oprechte. Zij, die door Christus als Zijne vrienden worden erkend, moeten ook door al Zijne discipelen als de hunnen erkend worden. Christus spreekt van Lazarus als van hun gemeenschappelijken vriend: Onze vriend. De dood zelfs kan den band van vriendschap tussen Christus en een gelovige niet verbreken. Lazarus is dood, maar hij is toch nog onze vriend. Ten tweede. Hij noemt den dood van een gelovige een slaap, hij slaapt. Het is goed om den dood met zulke benamingen aan te duiden, als die er toe kunnen bijdragen om hem ons meer gemeenzaam en minder schrikwekkend voor te stellen. De dood van Lazarus was in een bijzonderen zin een slaap, zoals die van het dochtertje van Jaïrus, omdat hij spoedig opgewekt zou worden, en daar wij er zeker van zijn ten laatsten dage van de doden te zullen opstaan, waarom zou dat dan zo groot een verschil uitmaken? En waarom zou de gelovige hoop op die opstanding ten eeuwigen leven het niet even gemakkelijk voor ons maken om het lichaam af te leggen en te sterven, als het ons is om onze klederen af te leggen en te gaan slapen? Als een goed Christen sterft, slaapt hij slechts, hij rust uit van zijn arbeid van den voorbijgeganen dag, en verkwikt zich voor den volgenden morgen. Ja de dood heeft dit voordeel boven den slaap, dat de slaap slechts een tijdelijk afbreken is van onze moeite en zorgen, terwijl de dood er voor goed een einde aan maakt. De ziel slaapt niet, maar wordt werkzamer, maar het lichaam slaapt zonder stoornis en zonder verschrikking. Voor de goddelozen is het graf een kerker, en de grafklederen zijn als de kluisters van een ter dood veroordeelden misdadiger, maar voor de Godvruchtigen is het een bed, en al zijne banden zijn als de zachte, donzige boeien van een rustigen slaap. Hoewel het lichaam bederft, zal het toch in den morgenstond verrijzen, alsof het geen verderf had gezien, het is slechts een afleggen onzer klederen om in orde gemaakt en versierd te worden voor onzen bruiloftsdag, den dag der kroning, waarvoor wij moeten verrijzen. (Zie Jesaja 57:2, 1 Thessalonicenzen 4:14. De Grieken noemden hun begraafplaatsen slaapzalen -koimêtêria. Hij geeft hun bijzondere wenken omtrent Zijn gunstige voornemens betreffende Lazarus: Maar Ik ga heen om hem uit den slaap op te wekken. Hij zou het hebben kunnen doen, terwijl Hij bleef waar Hij was, Hij, die een stervende op een afstand gezond maakte, Hoofdstuk 4:50, kon ook een dode op een afstand in het leven terugroepen, maar Hij wilde dit wonder eren door het te werken bij het graf: Ik ga heen om hem op te wekken. Evenals de slaap op den dood gelijkt, zo is ook iemands ontwaken uit den slaap, inzonderheid als hij bij zijn naam wordt genoemd, een beeld van de opstanding, Job 14:15, dat gij zoudt roepen. Niet zodra had Christus

gezegd: Onze vriend slaapt, of Hij voegt er terstond bij: Ik ga heen om hem uit de slaap op te wekken. Als Christus aan Zijn volk zegt, hoe slecht de toestand is, dan laat Hij er hun onmiddellijk bij weten, hoe snel en hoe gemakkelijk Hij hem kan verbeteren. De mededeling van Christus aan Zijne discipelen, dat dit het was, wat Hij in Judea ging doen, kon er toe bijdragen om hun vrees weg te nemen om er met Hem te gaan. Hij ging niet voor een openbaar werk in den tempel, maar om een particulier bezoek af te leggen, dat Hem en hen minder aan gevaar zou blootstellen, het was daarbij om ene weldaad te bewijzen aan een gezin, waaraan zij allen verplichting hadden.

b. Hun verkeerd begrijpen van de mededeling en de vergissing, die zij er door begingen, vers 12, 13. Zij zeiden: Heere! indien hij slaapt, zo zal hij gezond worden. Dit geeft te kennen a. Enige belangstelling voor hun vriend Lazarus, zij hoopten dat hij zou herstellen, soothêsetai -hij zal ditmaal voor sterven behoed worden. Waarschijnlijk hadden zij van den bode, die de tijding zijner ziekte had gebracht, begrepen dat een der gevaarlijkste verschijnselen zijner ziekte bestond in rusteloosheid, zodat hij niet kon slapen, en nu zij hoorden dat hij sliep, maakten zij er uit op, dat de koorts afnam en het ergste voorbij was. De slaap is dikwijls de medicijn der natuur en ene verlevendiging van haar zwakke, vermoeide krachten. Dat is waar van den slaap des doods, indien een vroom Christen alzo slaapt, dan zal hij gezond worden, gezonder dan hij hier geweest is. b. Een nog grotere belangstellende zorg voor hen zelven, want zij geven er mede te kennen, dat het dan nu onnodig was dat Christus tot hem zou gaan, en Hij zich zelven en hen niet aan gevaar behoefde bloot te stellen. "Indien hij slaapt, dan zal hij wel spoedig herstellen, en wij kunnen blijven waar wij zijn". Zo willen wij gaarne hopen, dat het goede werk, waartoe wij geroepen zijn, wel vanzelf gedaan zal worden, of door iemand anders, indien er aan het volbrengen er van gevaar verbonden is.

c. Deze hun vergissing hersteld, vers 13.

Jezus had gesproken van zijn dood. Zie hier: a. Hoe traag van begrip Christus' discipelen toen nog waren. Laat ons dus niet allen als ketters veroordelen, die den zin van sommige woorden van Christus misverstaan. Het is niet goed om de dwalingen onzer broederen te verzwaren, toch was dit een zeer grove vergissing, die zij gemakkelijk hadden kunnen voorkomen, zo zij zich slechts hadden herinnerd, hoe dikwijls de dood in het Oude Testament een slaap is genoemd. Als Christus in Schriftuurlijke taal tot hen sprak, hadden zij Hem behoren te verstaan. Daarenboven, het zou toch wel vreemd geklonken hebben voor hun Meester om een tweedaagse reis te ondernemen, alleen maar om een vriend uit een natuurlijken slaap op te wekken, dat ieder ander had kunnen doen. Wat Christus op zich neemt te doen, is, daarvan kunnen wij zeker zijn, iets groots en buitengewoons, een werk, dat Zijner waardig is. b. Hoe zorgvuldig de evangelist deze dwaling herstelt: Jezus had gesproken van zijn dood. Zij, die in een vreemde taal spreken, of beeldspraak gebruiken, moeten hieruit leren zich nader te verklaren, moeten bidden om hun gedachten zo duidelijk uit te drukken dat er geen misverstand kan plaatshebben.

d. De duidelijke en nadrukkelijke verklaring, die Jezus voor hen aflegde van den dood van Lazarus, en van Zijn besluit om naar Bethanië te gaan, vers 14, 15. Hij geeft hun kennis van den dood van Lazarus, wat Hij tevoren in duistere bewoordingen had gezegd, zegt Hij nu duidelijk en onomwonden: Lazarus is gestorven, vers 14. Christus neemt kennis van den dood Zijner heiligen, want die is kostelijk in Zijne ogen, Psalm 116:15, en het behaagt Hem niet, dat wij er geen acht op slaan of het niet ter harte nemen. Zie welk een medelijdende leraar Christus is, en hoe Hij zich neder buigt tot hen, die zich vergissen, en door Zijn verder spreken en doen de moeilijkheden, die

voorafgingen, wegneemt door ze nader te verklaren. Hij zegt hun de reden, waarom Hij het zo lang had uitgesteld om hem te gaan zien. Ik ben blijde om uwentwil, dat Ik daar niet geweest ben. Indien Hij intijds daar ware geweest, Hij zou zijne ziekte hebben genezen en zijn dood hebben voorkomen, hetgeen den vrienden van Lazarus zeer troostrijk en lieflijk zou geweest zijn, maar dan zouden Zijne discipelen geen verder bewijs hebben gezien van Zijne macht, dan wat zij reeds dikwijls hadden gezien, en bijgevolg zou hun geloof niet zijn toegenomen, maar nu Hij heenging en hem opwekte uit de doden, en er velen tot het geloof in Hem gebracht werden, die tevoren niet in Hem hadden geloofd, vers 45, werd er zeer veel gedaan tot volmaking van hetgeen nog ontbrak in het geloof van hen, die toch wel reeds in Hem geloofden, en dat was het wat Christus beoogde: opdat gij geloven moogt. Hij besluit om nu naar Bethanië te gaan en Zijne discipelen mede te nemen. Laat ons tot hem gaan. Niet: "Laat ons tot zijne zusters gaan, om haar te vertroosten" (hetgeen het uiterste is wat wij doen kunnen) maar: Laat ons tot hem gaan: want Christus kan wonder doen aan de doden. De dood, die ons van al onze andere vrienden zal scheiden en ons van alle gemeenschap met hen zal afsnijden, kan ons niet scheiden van de liefde van Christus, noch ons buiten het bereik brengen van Zijne stem: Lazarus is gestorven, doch laat ons tot hem gaan, hoewel diegenen, die gezegd hadden: Indien hij slaapt, is het niet nodig tot hem te gaan, nu misschien bereid waren te zeggen: Indien hij gestorven is, dan is het doelloos om tot hem te gaan.

e. Hoe Thomas zijne medediscipelen opwekt om hun Meester te vergezellen, vers 16. Thomas dan, genaamd Didymus. Thomas in het Hebreeuws, en Didymus in het Grieks, betekent een tweeling, van Rebekka wordt gezegd: er waren tweelingen in haren buik, en daar is het woord Thomim. Waarschijnlijk is Thomas een van tweelingen geweest. Hij zei tot zijne medediscipelen (die waarschijnlijk elkaar met vreze en bezorgdheid hebben aangezien, toen Christus zo beslist zei: Laat ons tot hem gaan,) met grote kloekmoedigheid: Laat ons ook gaan, opdat wij met hem sterven, met hem, dat is: Met Lazarus, die nu gestorven is. Zo wordt het door sommige Schriftverklaarders opgevat. Lazarus was een dierbare, liefhebbende vriend geweest van Christus en van Zijne discipelen, en Thomas was wellicht bijzonder met hem bevriend. Indien hij nu gestorven is, zegt hij, zo laat ons ook gaan en met hem sterven. Want: Ten eerste. "Indien wij hem overleven, dan weten wij niet, hoe wij zonder hem zullen kunnen leven." Lazarus had hun waarschijnlijk menige goeden dienst bewezen, had hen beschut, voorzien in hun behoeften, en was hun tot ogen geweest, en nu hij was heengegaan, hadden zij niemand, die even alzo gemoed was. "En dus," zegt hij, "zou het ons goed zijn, om maar met hem te sterven". Zo zijn wij soms maar al te gereed, om te denken, dat ons leven geheel en al opgaat in het leven van sommigen, die ons dierbaar waren, maar God zal ons leren te leven en getroost te leven in Hem, als diegenen zijn heengegaan, zonder wie wij dachten niet te kunnen leven. Maar dit is niet alles. Ten tweede. "Als wij sterven, dan hopen wij gelukkig, zalig te zijn met hem". Hij gelooft zo vast aan ene zaligheid na den dood, en hij heeft zulk een goede hoop door genade op hun eigen deel, en op Lazarus' deel aan die zaligheid, dat hij gaarne bereid is, om met zijne medediscipelen heen te gaan en met hem te sterven. Het is beter te sterven, en met onze Christelijke vrienden heen te gaan naar die wereld, welke verrijkt wordt door hun komst, dan achter te blijven in ene wereld, die verarmd is door hun heengaan. Hoe meer van onze vrienden derwaarts overgebracht zijn, hoe minder koorden er zijn, die ons aan deze wereld binden, en hoe meer om ons hart hemelwaarts te trekken. Hoe lieflijk spreekt de Godvruchtige van het sterven, alsof het slechts een zich ontkleden was om zich ter ruste te begeven! Of: "Laat ons heengaan en met onzen Meester sterven, die zich nu blootstelt aan den dood door naar Judea te gaan", en dat is, geloof ik, hier bedoeld. "Indien Hij zich in gevaar wil begeven, zo laat ook ons heengaan en Zijn lot delen, overeenkomstig het bevel, dat wij hebben ontvangen: Volg Mij. Thomas wist zoveel van de

kwaadwilligheid der Joden tegen Jezus, en den raad Gods Hem betreffende, waarvan Hij hun zo dikwijls had gesproken, dat het geen vreemde onderstelling was, dat Hij nu zou sterven. En nu toont Thomas: Ten eerste. Een Godvruchtige bereidwilligheid om met Christus te sterven, voortvloeiende uit een sterke genegenheid voor Hem, hoewel, gelijk later bleek, zijn geloof zwak was, Hoofdstuk 14:5, 20:25. Waar gij zult sterven, zal ik sterven, Ruth 1:17. Ten tweede. Een vurige begeerte om zijne mededisciplen tot een zelfde gemoedsstemming te helpen komen: "Laat ons gaan, laat ons allen gaan en met Hem sterven. Indien zij Hem stenigen, laat hen ons stenigen, wie zou zulk een Meester willen overleven?" Zo behoren Christenen in moeilijke tijden elkaar te bezielen. Een iegelijk onzer kan zeggen: Laat ons met Hem sterven. De gedachte aan het sterven van onzen Heere Jezus, moet ons bereid en gewillig maken om te sterven als God ons roept.

Johannes 11:17-32

De zaak nu beslist zijnde, dat Christus naar Judea zal gaan en dat Zijne discipelen Hem zullen vergezellen, begeven zij zich op reis. Op die reize hebben enige omstandigheden plaatsgehad, die door de andere evangelisten zijn meegedeeld, zoals de genezing van den blinde te Jericho, en de bekering van Zacheus. Wij moeten niet denken, dat wij buiten onzen weg zijn, zolang wij in den weg zijn van goed te doen, en ook niet zo vervuld zijn van het ene goede werk, dat wij er een ander om nalaten. Eindelijk nadert Hij Bethanië, dat gezegd wordt op een afstand van ongeveer vijftien stadiën van Jeruzalem te zijn gelegen, dat is veertig minuten, vers 18. Dit wordt vermeld om er op te wijzen, dat het wonder feitelijk te Jeruzalem heeft plaatsgehad, en aldus op rekening van hare inwoners gesteld zal worden. Christus' wonderen in Galilea waren talrijker, maar die in of nabij Jeruzalem geschied zijn, waren heerlijker, indrukwekkender, dáár heeft Hij iemand genezen, die acht en dertig jaren ziek was geweest, een ander, die blindgeboren was, en iemand van de doden opgewekt, die reeds vier dagen in het graf had gelegen. Zo kwam Christus dan te Bethanië. Merk nu op:

I. Den toestand, waarin Hij Zijne vrienden aldaar vond. Toen Hij het laatst bij hen was geweest, waren zij waarschijnlijk nog gezond en wel, maar als wij van onze vrienden scheiden, dan weten wij niet (hoewel Christus het wèl wist) welke veranderingen er in hen of ons zullen plaatshebben, eer wij elkaar wederom ontmoeten.

1. Hij vond Zijn vriend Lazarus in het graf, vers 17. Toen Hij het vlek naderde, waarschijnlijk bij de begraafplaats, die er toe behoorde, werd Hem door naburen, of vrienden, die Hij ontmoette, gezegd dat Lazarus reeds voor vier dagen begraven was, Sommigen denken, dat Lazarus gestorven is op dezelfden dag, dat de bode met het bericht zijner ziekte tot Jezus was gekomen, en zo rekenen zij dan twee dagen voor Zijn verblijven in dezelfde plaats, en twee dagen voor Zijne terugreis. Ik denk eerder dat Lazarus stierf op het ogenblik toen Jezus zei: "Onze vriend slaapt, hij is ontslapen", en dat de tijd tussen zijn dood en zijne begrafenis (die onder de Joden slechts kort was) met de vier dagen, die hij in het graf had gelegen, op die reis was doorgebracht, want Christus reisde openlijk, gelijk blijkt uit Zijn doorgaan door Jericho, en Zijn verblijf in het huis van Zacheus nam ook enigen tijd in beslag. Beloofde uitreddingen komen zeker, hoewel zij soms zeer langzaam komen.

2. Zijn nog in leven zijnde vrienden vond Hij in droefheid. Martha en Maria waren schier verteerd van smart om den dood van haren broeder, hetgeen aangeduid wordt door het gezegde, dat "velen uit de Joden waren gekomen tot Martha en Maria, opdat zij haar vertroosten zouden over haren broeder". Waar dood is, zullen gewoonlijk ook treurenden zijn, inzonderheid wanneer zij, die aangenaam en vriendelijk waren voor hun betrekkingen, en dienstvaardig en nuttig voor hun geslacht, weggenomen worden. Het huis waarin de dood is, wordt "het klaaghuis" genoemd, Prediker 7:2. Als de mens naar zijn langdurig huis gaat, dan "gaan de rouwdragers om in de straat", Prediker 12:5, of zitten eenzaam neer, en zwijgen stil. Hier was Martha's huis een huis, waarin de vreze Gods heerste, en op hetwelk Zijn zegen rustte, en toch was het nu tot een klaaghuis gemaakt. De genade zal droefheid en ontroering uit het hart houden, Hoofdstuk 14:1, maar niet uit het huis. Waar treurenden zijn, daar behoren ook vertroosters te wezen. Het is een plicht, dien wij aan hen, die in droefheid zijn, verschuldigd zijn om met hen te wenen, en ons treuren met hen zal hun ene vertroosting wezen. Als wij onder den versen indruk zijn der smart, dan vergeten wij allicht de dingen, die ons tot troost zouden verstrekken, en daarom hebben wij behoefte aan hen, die er ons aan herinneren. Het is een zegen om de zodanige te hebben als wij in droefheid zijn en het is onze

plicht om het te wezen voor hen, die in droefheid zijn. De Joodse leraren legden hier groten nadruk op, en legden hunnen discipelen de verplichting op om nauwgezet de treurenden te gaan vertroosten na de begrafenis der doden. Zij vertroostten haar over haren broeder, dat is: door van hem tot haar te spreken, niet slechts van den goeden naam, dien hij had achtergelaten, maar ook van den zaligen staat, waarin hij zich nu bevond. Als ons Godvruchtige vrienden of bloedverwanten worden ontnomen, dan kunnen wij, die achtergebleven zijn, wel reden hebben tot treuren om hun gemis, maar wij hebben ook reden om getroost te zijn en ons te verblijden over hen, die ons zijn voorgegaan tot een gelukzaligheid, waar zij ons niet nodig hebben. Dit bezoek van de Joden aan Martha en Maria is een bewijs, dat zij personen van aanzien waren, maar ook daarvan, dat zij zich jegens allen vriendelijk en verplichtend betoonden, zodat, hoewel zij volgelingen van Christus waren, diegenen, welken geen eerbied of achting hadden voor Christus, toch een welwillende beleefdheid hadden voor haar. Er was ook ene leiding van Gods voorzienigheid in te bespeuren, dat zoveel Joden, Joodse aanzienlijke vrouwen waarschijnlijk, juist toen waren gekomen om de treurenden te troosten, opdat zij onverwachte, onwraakbare getuigen zouden zijn van het wonder, en zien zouden welke armzalige vertroosters zij waren in vergelijking met Christus. Christus had niet de gewoonte getuigen bijeen te roepen voor Zijne wonderen, en toch, indien daar niemand anders dan bloedverwanten bij tegenwoordig waren geweest, dan zou men er dit als een bezwaar tegen aangevoerd hebben. Daarom heeft Gods raad het zo verordineerd, dat dezen als het ware toevallig bijeen zouden komen om er getuigenis van af te leggen, teneinde aan het ongeloof de mond worde gestopt.

II. Wat er tussen Hem en Zijn nog levende vrienden toen voorviel. Als Christus Zijn bezoek voor ene wijle uitstelt, dan is het daardoor des te aangenamer als Hij komt, en zo is het ook hier. Zijn vertrek maakt Zijn terugkeer lieflijk, en Zijne afwezigheid leert ons Zijne tegenwoordigheid op prijs te stellen. Wij hebben hier:

1. Het samentreffen van Christus met Martha.

a. Er wordt ons gezegd, dat zij Hem tegemoet ging, vers 20. Het schijnt dat Martha Christus' komst ernstig en vurig hoopte, en dat zij er navraag naar deed. Zij had of boden uitgezonden, om haar Zijne nadering te melden, of zij had dikwijls gevraagd: "Hebt gij Hem gezien, dien mijne ziel liefheeft?" zodat de eerste, die Hem zag naderen, zich met de welkome tijding tot haar spoedde. Hoe dit zij zij vernam Zijne komst voor Hij nog was aangekomen. Zij had lang gewacht, en dikwijls gevraagd: "Is Hij gekomen?" zonder tijdingen van Hem te horen: maar de lang-verwachte kwam eindelijk. "Hij zal het gezicht op het einde voortbrengen, en niet liegen." Toen aan Martha de blijde tijding gebracht werd, dat Jezus kwam, stond zij op en ging Hem tegemoet, ten teken van een liefdevol welkom. Alle plichtplegingen tegenover de Joden liet zij daar, en haastte zich om Jezus te ontmoeten. Als God in Zijne genade of voorzienigheid tot ons komt in den weg van zegen en vertroosting, dan moeten wij uitgaan in geloof, hoop en gebed om Hem te ontmoeten. Sommigen opperen de mening, dat Martha buiten het vlek ging om Jezus te ontmoeten, ten einde Hem mede te delen, dat er verscheiden Joden in het huis waren, die Hem niet vriendelijk waren gezind, opdat Hij, zo Hem dit behaagde, hun uit den weg kon blijven. Toen Martha uitging om Jezus te ontmoeten, "bleef Maria in huis zitten." Sommigen denken, dat zij het bericht Zijner komst niet had gehoord, daar zij in het vertrek was, waar zij haar bezoek van rouwbeklag ontving, terwijl Martha, die zich met huiselijke aangelegenheden had beziggehouden, er het eerst de tijding van had ontvangen. Misschien heeft Martha de komst van Christus niet aan hare zuster willen zeggen, wijl zij naar de ere

stond om Hem het eerst te ontvangen. "Een heilige wijsheid voert ons tot Christus, terwijl ouders en broeders niet weten wat wij doen," (Maldon. in locum.) Anderen denken dat zij wèl hoorde, dat Christus aankwam, maar zo overstelpt was van smart, dat zij zich niet instaat gevoelde om op te staan, zich liever aan hare droefheid wilde overgeven, zeggende: mijne droefheid is billijk. Deze geschiedenis vergelijkende met die in Lukas 10:38, enz. kunnen wij het verschil van karakter tussen deze twee zusters opmerken, met de verzoekingen en de voorrechten, die er voor beiden uit voortvloeiden. Martha's natuurlijke geaardheid was werkzaam en bedrijvig, zij was gaarne hier en daar en bij alles wat er voorviel, en dat zou een strik voor haar geweest zijn, indien zij niet alleen zich om vele dingen ontrust en bekommerd had, maar er zich ook door had laten afhouden van gebed en van de oefening der Godsvrucht. Maar nu heeft haar bedrijvige aard haar in dezen dag der beproeving geholpen, het verdriet uit haar hart gehouden, haar tot ijver aangespoord om Christus te ontmoeten, en zo heeft zij des te eerder Zijne vertroosting ontvangen. Van den anderen kant: Maria's aard was nadenkend en bescheiden. Dit is vroeger een voordeel voor haar geweest, toen het haar aan Christus' voeten plaatste om Zijn woord te horen, en haar in staat stelde om acht op Hem te geven zonder gestoord te worden door al die zorgen, waardoor Martha afgeleid werd. In den dag der beproeving was die nadenkende, in zich zelve gekeerde geaardheid een strik voor haar, maakte zij haar minder bekwaam om tegen haar verdriet te strijden, en stemde zij haar tot droefgeestigheid, "doch Maria bleef in huis zitten." Zie hieraan hoe wijs wij zullen handelen, als wij zorgvuldig waken en op onze hoede zijn tegen de verzoekingen, terwijl wij de voordelige eigenschappen van ons natuurlijk karakter ten goede trachten aan te wenden.

b. Het gesprek tussen Christus en Martha wordt hier volledig meegedeeld. Martha's toespraak tot Christus, vers 21, 22.

Ten eerste. Zij klaagt over Christus' langdurige afwezigheid en Zijn uitstel om tot hen te komen. Zij zei het, niet alleen met smart om den dood haars broeders, maar ook met enige gevoeligheid wegens de schijnbare onvriendelijkheid van den Meester: "Heere! waart Gij hier geweest, zo ware mijn broeder niet gestorven." Hier is:

1. Enig blijk van geloof. Zij geloofde in Christus' macht, dat, hoewel de ziekte haars broeders zo zwaar en gevaarlijk was, Hij haar toch had kunnen genezen, en alzo zijn dood had kunnen voorkomen. Zij geloofde aan Zijn medelijden, dat Hij, indien Hij Lazarus in zijn zware ziekte had gezien, terwijl zijn geliefde bloedverwanten in tranen om hem heen stonden, mededogen met hen gehad zou hebben, en de droeve scheiding had voorkomen, want Zijne barmhartigheden hebben geen einde. Maar:

2. Hier is ook een treurig voorbeeld van ongeloof. Haar geloof was oprecht, maar zwak als een gekrookt riet, want zij beperkt de macht van Christus, zeggende: Waart Gij hier geweest, terwijl zij had behoren te weten, dat Christus ook op een afstand kon genezen, en dat de werkingen Zijner genade niet beperkt waren tot Zijn lichamelijke tegenwoordigheid. Zij heeft ook aan te. merken op de wijsheid en vriendelijkheid van Christus, dat Hij zich niet tot hen had gespoed toen zij om Hem zonden, alsof Hij den tijd niet goed gekozen of geregeld had voor Zijn werk, en nu ook even goed had kunnen wegblijven, dat het even goed ware geweest in het geheel niet te komen als te laat te komen. En wat nu betreft hulp voor het ogenblik, zij kon nauwelijks denken, dat Hij die nog verlenen kon.

Ten tweede. Maar zij komt weldra tot betere gedachten, en vertroost zich met Christus' overmogenden invloed in den hemel: tenminste: zij bestraft zich voor hare bestraffing van den Meester en voor het denkbeeld, dat zij oppert, dat Hij te laat is gekomen: Maar ook nu, hoe wanhopig de zaak ook is, ook nu weet ik, dat alles, wat Gij van God begeren zult, God het U geven zal. Merk op:

1. Hoe bereidwillig hare hoop was. Hoewel zij den moed niet had om Jezus te vragen, dat Hij hem zou opwekken, daar er totnutoe nog geen voorbeeld van was dat iemand, die zo lang reeds dood was, tot het leven terug werd geroepen, beveelt zij toch, als een nederige, bescheiden smekelinge, de zaak aan de wijze en ontfermende overweging van den Heere Jezus. Als wij niet weten wat in het bijzonder te vragen of te verwachten, behoren wij ons in het algemeen aan God over te geven, Hij doe wat goed is in Zijne ogen. Als wij niet weten, waar wij om zullen bidden, dan is het onze troost, dat de grote Voorspraak weet wat Hij voor ons vragen zal, en dat Hij altijd wordt verhoord.

2. Hoe zwak haar geloof was. "Heere", had zij behoren te zeggen, "Gij kunt doen wat U behaagt", maar zij zegt slechts: "Gij kunt verkrijgen alles waar Gij om bidt". Zij had vergeten, dat de Zoon leven heeft in zich zelven, dat Hij in Zijn eigen kracht wonderen werkte. Toch hebben wij die beide overwegingen nodig ter bemoediging van onze hoop en ter versterking van ons geloof, namelijk de heerschappij van Christus op aarde, en Zijne voorbede voor ons in den hemel. In Zijn ene hand houdt Hij den gouden scepter, en in de andere het gouden wierookvat. Zijne macht heeft altijd de overhand, Zijne voorbede is altijd overmogend. Christus' woord van troost tot Martha in antwoord op haar aandoenlijke toespraak, vers 23:Jezus zei tot haar: Uw broeder zal weer opstaan. In hare klacht heeft Martha teruggezien, het betreurende dat Christus daar niet geweest was, want, denkt zij, dan zou mijn broeder nu in leven zijn. In zulke gevallen vermeerderen wij allicht ons verdriet door ons voor te stellen, wat zou hebben kunnen zijn. Indien zulk een handelwijze gevolgd ware, zulk een doctor geraadpleegd ware geworden, mijn vriend zou niet gestorven zijn, hetgeen meer is dan wij weten, maar in elk geval: waar dient het voor, welk goed kan dit doen? Als Gods wil geschiedt, dan hebben wij er ons aan te onderwerpen. Christus beveelt Martha-en ons in haar-voorwaarts te zien, te denken aan hetgeen zijn zal, want dat is ene zekerheid, en biedt ons wezenlijke vertroosting: Uw broeder zal weer opstaan. Ten eerste. Dat was waar voor Lazarus in bijzonderen zin: hij zal nu terstond opgewekt worden, maar Christus spreekt er van in het algemeen als iets dat geschieden zal, niet dat Hij zelf het zal doen, op zo nederige wijze sprak onze Heere Jezus van hetgeen Hij deed. Hij drukt zich op dubbelzinnige wijze uit, haar in het eerst in het onzekere latende, of Hij hem nu terstond zou opwekken, of slechts ten laatsten dage, teneinde alzo haar geloof en haar geduld op de proef te stellen. Ten tweede. Het is van toepassing op alle heiligen, en hun opstanding ten laatsten dage. Als wij onze Godvruchtige vrienden of bloedverwanten hebben begraven, dan is de gedachte ons ter vertroosting, dat zij weer zullen opstaan. Gelijk bij den dood de ziel niet is verloren, maar ons is voorgegaan, zo is ook het lichaam niet verloren, het wordt slechts weggelegd, bewaard. Denk, dat gij Christus hoort zeggen: "uw vader, uwe moeder, uw kind, uw medearbeider, zal weer opstaan, deze dorre beenderen zullen leven." Zie nu: Het geloof, dat Martha met dat woord heeft gemengd, en het ongeloof gemengd met dat geloof, vers 24.

Ten eerste. Zij acht het een getrouw woord, dat hij opstaan zal ten laatsten dage. Hoewel de leer der opstanding haar volledig bewijs eerst zal erlangen door de opstanding van Christus, heeft zij, daar die leer toch reeds was geopenbaard, er vastelijk in geloofd, Handelingen 24:15.

1. Dat er een laatste dag zal zijn, waarmee al de dagen des tijds geteld en voleindigd zullen zijn.

2. Dat er op dien dag een algemene opstanding zijn zal, wanneer de aarde en de zee hare doden zullen wedergeven.

3. Dat er een bijzondere opstanding zijn zal van een iegelijk: "Ik weet, dat ik weer op zal staan, en deze en die van mijne vrienden of betrekkingen, die mij dierbaar geweest zijn." Gelijk te dien dage elk been tot zijn been zal naderen, zo ook de vriend tot zijn vriend.

Ten tweede. Toch vindt zij dat woord niet zo alle aanneming waardig als het werkelijk was: "Ik weet, dat hij opstaan zal ten laatsten dage, maar wat helpt ons dat nu, in dit ogenblik?, Alsof de vertroosting der opstanding ten eeuwigen leven niet der moeite waard was om van te spreken, of niet opwoog tegen hare smart. Zie onze zwakheid en dwaasheid, dat wij de tegenwoordige, zichtbare dingen een dieper indruk op ons laten hebben, zowel ten opzichte van smart als van vreugde, dan de dingen, die voorwerpen zijn van ons geloof.

Ik weet, dat hij opstaan zal ten laatsten dage. en is dat dan niet genoeg? Zij schijnt te denken, dat het niet genoeg is. Zo onderschatten wij door onze ontevredenheid onder een tegenwoordig kruis, onze hoop, onze verwachtingen van de toekomst, achten ze gering, alsof zij het aanzien niet waard waren. De verdere onderrichting en bemoediging, die Jezus Christus haar gaf, want Hij zal de rokende vlaswiek niet uitblussen en het gekrookte riet niet verbreken. Hij zei tot haar: Ik ben de opstanding en het leven, vers 25, 26. Twee dingen geeft Christus haar te geloven met betrekking tot haar tegenwoordig leed, en dat zijn de dingen, die ook wij in het geloof moeten vasthouden, als wij ons in gelijken toestand bevinden.

Ten eerste. De macht van Christus, Zijn soevereine macht: Ik ben de Opstanding en het Leven, de Fontein van leven, het Hoofd en de Werker der opstanding. Martha geloofde, dat God op Zijn gebed alles geven zou, maar Hij wilde haar doen weten, dat Hij door Zijn woord alles kon werken. Martha geloofde in ene opstanding ten laatsten dage, Christus zegt haar, dat die macht Hem in handen is gegeven, dat de doden Zijne stem zullen horen, Hoofdstuk 5:25, waaruit gemakkelijk viel af te leiden, dat Hij, die ene wereld van mensen kon opwekken, die vele eeuwen dood geweest zijn, ongetwijfeld ook een enkel man kon opwekken, die slechts vier dagen dood was. Het is voor alle goede Christenen een onuitsprekelijke vertroosting, dat Jezus Christus de Opstanding is en het Leven, en dit voor hen zijn zal. De opstanding is een terugkeer tot het leven, Christus is de Werker van dien terugkeer en van dat leven, tot hetwelk wij terugkeren. Wij verwachten de opstanding der doden en het leven in de toekomende wereld, en Christus is die beiden, de Werker en het Beginsel van beiden, de grond van onze hoop op die beiden.

Ten tweede. De beloften van het nieuwe verbond, die ons verderen grond van hope geven, dat wij zullen leven: Merk op:

A. Aan wie deze beloften gegeven zijn-aan hen, die in Jezus Christus geloven, aan hen, die Jezus Christus als den enigen Middelaar der verzoening en der gemeenschap tussen God en den mens aannemen, en als zodanig op Hem betrouwen, die het getuigenis geloven, dat God in Zijn woord gegeven heeft betreffende Zijn Zoon, er oprechtelijk in berusten, en aan al de grote bedoelingen er

van beantwoorden. De voorwaarde, aan die laatste belofte verbonden, is aldus uitgedrukt: "Een iegelijk, die leeft en in Mij gelooft" -hetgeen verstaan kan worden, of:

a. Van het natuurlijke leven: Een iegelijk, die leeft in deze wereld, hij zij Jood of heiden, waar hij ook leeft, zo hij in Christus gelooft, zal hij door Hem leven. Maar het bepaalt den tijd: Een iegelijk, die gedurende het leven, terwijl hij hier in dezen proeftijd is, in Mij gelooft, zal in Mij zalig wezen, maar na den dood zal het te laat zijn. Een iegelijk, die leeft en gelooft, dat is: leeft door het geloof, Galaten 2:20, heeft een geloof, dat invloed uitoefent op zijn wandel. Of:

b. Van het geestelijke leven: Hij, die leeft en gelooft is hij, die door het geloof wedergeboren is tot een hemels en Goddelijk leven, voor wie te leven Christus is -die Christus tot het leven maakt van zijne ziel.

B. Welke die beloften zijn, vers 25. Die in Mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven, ja meer, hij zal niet sterven in der eeuwigheid, vers 26. De mens bestaat uit lichaam en ziel, en er is voorzien voor het welvaren, het geluk van die beiden.

a. Voor het lichaam is hier de belofte van een zalige opstanding. Hoewel het lichaam dood is van wege de zonde (het is niet te verhelpen, dat het zal sterven) zal het toch herleven. Al de moeilijkheden, aan den toestand van dood verbonden, worden hier voorbijgezien, als niets geacht. Hoewel het vonnis des doods rechtvaardig was, en de uitwerking van den dood allerdroevigst is, hoewel de banden des doods sterk zijn, hoewel hij dood en begraven, dood en door verrotting aangetast is, hoewel het verstrooide stof zo vermengd is met het gewone stof der aarde, dat geen menselijke kunst het er van kan onderscheiden, en nog veel minder het er van kan afzonderen-stel de zaak van dien kant in zo sterk licht als maar mogelijk is-toch zijn wij er zeker van dat hij zal leven, het lichaam zal als een verheerlijkt lichaam worden opgewekt.

b. Voor de ziel is hier de belofte ener zalige onsterflijkheid. Hij, die leeft en gelooft, die, door het geloof met Christus verenigd zijnde, uit kracht van die vereniging geestelijk leeft, zal niet sterven in der eeuwigheid. Dat geestelijke leven zal nooit uitgeblust worden, maar vervolledigd worden tot eeuwig leven. Gelijk de ziel, uit haar aard geestelijk zijnde, daarom ook onsterflijk is, zo zal ook, als zij door het geloof in overeenstemming met haren aard een geestelijk leven leidt, hare zaligheid onsterflijk zijn. Zij zal niet sterven in der eeuwigheid, zal nooit anders dan gerust en gelukkig zijn, en er is geen onderbreking van haar leven, geen tussenpoos, zoals in het leven des lichaams. Het sterflijke van het lichaam zal ten laatste verzwolgen worden door het leven, maar het leven der ziel, der gelovige ziel, zal bij den dood onmiddellijk door de onsterflijkheid worden verzwolgen. Hij zal niet sterven-eis ton aioona, in der eeuwigheid. Het lichaam zal niet voor altijd dood in het graf zijn, het sterft slechts voor een tijd, tijden, en een gedeelte eens tijds, en als er geen tijd meer zijn zal en alle verdeling er van geteld en voleindigd zal zijn, dan zal een geest des levens uit God in hetzelve gaan. Maar dit is niet alles, de ziel zal den dood niet sterven, die voor eeuwig is, zij zal niet sterven in der eeuwigheid. Zalig en heilig is hij, die door het geloof deel heeft in de opstanding, deel heeft in Christus, die de opstanding is, want over de zodanige heeft de tweede dood, die de eeuwige dood is, gene macht, zie Hoofdstuk 6:40. Christus vraagt haar: "Gelooft gij dat? Kunt gij dit toestemmen? Kunt gij dat op Mijn woord geloven?" Als wij het woord van Christus betreffende de grote dingen van de andere wereld gelezen of gehoord hebben, dan behoren wij ons ernstig af te vragen: "Geloven wij dat, deze waarheid in het bijzonder, dat hetwelk zo vele bezwaren en moeilijkheden

oplevert, dat, hetwelk zo beantwoordt aan mijn toestand, aan hetgeen ik nodig heb? Realiseert mijn geloof het voor mij, geeft het mijner ziel er de verzekering van, zodat ik kan zeggen, dat geloof ik niet alleen, maar aldus geloof ik het?" Martha's vurige begeerte ging er naar uit, dat haar broeder tot het leven in deze wereld teruggeroepen zou worden, maar eer Christus haar hierop hoop gaf, leidde Hij hare gedachten naar een ander leven, een andere wereld.

"Dat doet er niet toe, maar gelooft gij dit, wat Ik u zeg van den toekomenden staat?, De kruisen en de genoegens van den tegenwoordigen tijd zouden niet zulk een indruk op ons maken, als zij maken, indien wij de dingen der eeuwigheid geloofden, zoals wij ze behoren te geloven. Zie Martha's ongeveinsde instemming met hetgeen Christus zei, vers 27. Wij hebben hier Martha's geloofsbelijdenis, de goede belijdenis, die zij betuigde, dezelfde, om welke Petrus geprezen werd, Mattheus 17:16, 17, en zij is het besluit van geheel de zaak.

Ten eerste, hebben wij hier de gids van haar geloof, en dat is het woord van Christus, zonder wijziging of verandering, zonder uitzondering of voorbehoud, neemt zij het zoals Christus het gesproken heeft: Ja Heere, waarmee zij de waarheid onderschrijft van alles en van elk deel van hetgeen Christus had beloofd. Het geloof is een echo der Goddelijke openbaring, het geeft dezelfde woorden weer, en besluit er bij te blijven, er zich aan te houden: Ja, Heere. "Gelijk het woord het gemaakt heeft, zo geloof ik het", zei koningin Elisabeth.

Ten tweede. De grond van haar geloof, en dat is het gezag van Christus, zij gelooft dat, omdat zij gelooft dat Hij, die het zegt, de Christus is. Ter ondersteuning van het gebouw neemt zij de toevlucht tot het fondament. Ik heb geloofd, dat Gij zijt de Christus, en daarom geloof ik dat. Merk hier op:

A. Wat zij omtrent Jezus geloofde en beleed, drie dingen:

a. Dat Hij was de Christus, of de Messias, beloofd en verwacht onder dien naam en dat begrip, de Gezalfde.

b. Dat Hij was de Zoon van God, aldus is de Messias genoemd in Psalm 2:7, niet slechts naar Zijn ambt, maar naar Zijne natuur.

c. Dat Hij het was, die in de wereld komen zou. Dien zegen der zegeningen, dien de kerk gedurende zo vele eeuwen als toekomstig had verwacht, nam zij aan als tegenwoordig.

B. Wat zij hieruit afleidde. Indien zij erkent, dat Jezus is de Christus, dan is het ook niet moei-lijk te geloven, dat Hij de Opstanding is en het Leven, want indien Hij de Christus is, dan is Hij:

a. De Fontein van licht en waarheid, en dan kunnen wij al Zijne woorden aannemen als getrouw en Goddelijk, en Hem op Zijn woord geloven. Indien Hij de Christus is, dan is Hij de Profeet, dien wij in alles moeten horen.

b. Hij is de Fontein des levens en des heils, en wij kunnen dus rekenen op Zijne Macht en bekwaamheid, zowel als op Zijne waarheid. Hoe zullen lichamen, in stof verkeerd, wederom leven? Hoe zullen zielen, belemmerd en beneveld, zoals de onze zijn, leven tot in eeuwigheid? Wij zouden dat niet kunnen geloven, indien wij niet geloofden dat Hij, die dit op zich genomen heeft te

bewerken, de Zoon van God is, die het leven heeft in zich zelven, en het heeft voor ons. 2. De samenkomst van Christus en Maria, de andere zuster. En hierbij valt op te merken:

a. Dat Martha haar kennis gaf van Christus' komst, vers 28. Dit gezegd hebbende, als iemand, die niets meer behoefde te zeggen, ging zij heen, gerust en tevreden, en riep Maria, hare zuster. Martha, zelf onderricht en vertroosting van Christus ontvangen hebbende, riep hare zuster om hierin te delen. Er was een tijd, toen Martha Maria van Christus afgeleid zou hebben, opdat zij haar zou helpen in het vele dienen, Lukas 10:40, maar om dit nu te vergoeden, is zij hier ijverig om haar tot Christus te brengen. Zij riep haar heimelijk, fluisterde het haar in het oor, omdat er gezelschap was, Joden, die geen vrienden waren van Christus. De heiligen worden tot gemeenschap met Jezus Christus geroepen door een verborgen en onderscheiden uitnodiging, welke hun gegeven wordt, en niet aan anderen, zij hebben ene spijze om te eten, die de wereld niet weet, ene blijdschap, waarmee geen vreemde zich zal vermengen. Zij riep haar op bevel van Christus, Hij gebood haar heen te gaan en hare zuster te roepen. De krachtdadige roeping is, wie haar ook moge brengen, door Christus gezonden.

De Meester is daar en Hij roept u. Ten eerste. Zij noemt Christus den Meester, didaskados, een onderwijzende meester, bij dien titel werd Hij gewoonlijk door de mensen genoemd, en was Hij onder hen bekend. George Herbert vond er genoegen in Christus mijn Meester te noemen. Ten tweede. Zij juicht in Zijne aankomst: De Meester is daar. Hij, naar wie wij zo verlangd hebben, en dien wij zolang reeds hebben verwacht, Hij is gekomen! Hij is gekomen, dit was de kostelijkste hartsterking in haar tegenwoordig leed. Lazarus is heengegaan, en ons genot, onze vertroosting in hem is heengegaan, maar de Meester is gekomen, die beter is dan de dierbaarste vriend en datgene in Zich heeft, dat ons gemis overvloedig zal vergoeden. Hij is gekomen, die onze Leraar is, die ons leren zal hoe goed te verkrijgen uit onze smart, Psalm 94:12, die ons zal onderwijzen en aldus vertroosten." Ten derde. Zij nodigt hare zuster om uit te gaan en Hem te ontmoeten: "Hij roept u, Hij vraagt naar u, en laat u roepen." Als Christus, onze Meester, komt, dan roept Hij ons. Hij komt in Zijn woord en in Zijne sacramenten, roept ons tot dezelven, roept ons door dezelven, roept ons tot zich. Hij roept u in het bijzonder, roept u bij name, Psalm 27:8, en indien Hij u roept, zal Hij u genezen, zal Hij u vertroosten.

b. Hoe Maria op dit bericht zich tot Christus spoedde, vers 29. "Als zij dat hoorde" -die goede tijding dat de Meester was gekomen-stond zij haastelijk op en ging tot Hem. Weinig wist zij hoe nabij Hij haar was, want dikwijls is Hij den treurenden in Zion meer nabij dan zij

weten, maar toen zij wist hoe nabij Hij was, stond zij op in vervoering van blijdschap om Hem te ontmoeten. De minste aanduiding van Christus' genaderijke nadering is genoeg voor een levend geloof, dat gereed is den wenk op te volgen en op de eerste roepstem te antwoorden. Toen Christus gekomen was, ging zij niet te rade met het welvoegelijke van haren rouw, maar alle ceremonie vergetende, liep zij het vlek door om Christus te ontmoeten. Wij moeten ons door. gene formaliteiten van welvoeglijkheid en eer van de gelegenheid laten beroven om met Christus te spreken. Zij ging ook niet te rade met hare geburen, de Joden, die bij haar waren, om haar te vertroosten, zij verliet hen allen om tot Hem te komen. Zij vroeg hun niet slechts niet om raad, maar vroeg hun ook niet om verlof om weg te gaan, en bood hun geen verontschuldiging aan voor haar onbeleefdheid.

c. Er wordt ons gezegd, vers 30, waar zij den Meester vond. Hij was nog niet in Bethanië gekomen, maar bevond zich aan het einde van het vlek, in de plaats, waar Hem Martha tegemoet was gekomen. Zie hier Christus' liefde voor Zijn werk. Hij bleef nabij de plaats waar het graf was, opdat Hij er geredelijk heen kon gaan. Hij wilde niet in het vlek gaan, om zich na de vermoeienis van de reis te verkwikken, voor Hij het werk gedaan had, dat Hij kwam doen. Hij wilde ook niet in het vlek gaan, teneinde alle vertoon en opzichtigheid te vermijden en den schijn niet te hebben van toeschouwers voor het wonder bijeen te brengen. Let op: Maria's liefde voor Christus, nog had zij veel lief. Hoewel Christus wegens Zijn uitstel onvriendelijk scheen, kon zij Hem toch niets ten kwade duiden. Laat ons aldus tot Christus uitgaan buiten de legerplaats, Hebreeën 13:13.

d. De Joden gaven een verkeerde uitlegging aan het haastige heengaan van Maria, vers 31. Zij zeiden: Zij gaat naar het graf, opdat zij aldaar wene. Martha hield zich beter staande onder deze beproeving dan Maria, die ene vrouw was van een teerhartig gemoed, en van nature bezwaard van geest was. De zodanige moeten waken tegen droefgeestigheid, en men behoort medelijden met hen te hebben en hen te helpen. Deze vertroosters bevonden, dat hun plichtplegingen haar van geen nut waren, maar dat zij zich verhardde in hare smart, en daarom denken zij, toen zij uitging, dat zij naar het graf ging om er te wenen. Zie, wat dikwijls de dwaasheid en het gebrek is van treurenden, zij verzwaren hun smart. In zulke toestanden vinden wij soms een vreemd behagen in onze pijn, ons verdriet, en zeggen: het is billijk, dat wij hartstochtelijk zijn in onze smart, ja zelfs tot den dood toe, wij klampen ons vast aan de dingen, die de beproeving verzwaren. En welk goed doet ons dat, als het toch onze plicht is om ons met den wil Gods er in te verzoenen? Waarom zullen treurenden naar het graf gaan om daar te wenen, als zij toch niet treuren zoals degenen, die geen hope hebben? De beproeving is reeds smartelijk genoeg, waarom haar nog te verzwaren? Wat de wijsheid en de plicht is van de vertroosters, namelijk om zoveel zij kunnen bij hen, die boven mate treuren, het weer opwekken der smart te voorkomen, en haar eerder af te leiden. Deze Joden, welke Maria volgden, werden hierdoor tot Christus geleid, en werden de getuigen van een Zijner heerlijkste wonderen. Het is goed om de vrienden van Christus aan te kleven in hun smart, want hierdoor kunnen wij er toe komen om Hem beter te leren kennen.

e. Maria's toespraak tot onzen Heere Jezus, vers 32. Zij kwam met haar gevolg van vertroosters, en viel aan Zijne voeten, als overstelpt van hartstochtelijke droefheid, en zei onder vele tranen (gelijk blijkt uit vers 33): Heere! indien Gij hier geweest waart, zo ware mijn broeder niet gestorven, hetgeen Martha tevoren reeds tot Hem gezegd had, want zij hadden dit dikwijls tot elkaar gezegd. Hare houding is ootmoedig en onderworpen: Zij viel aan Zijne voeten, hetgeen Martha niet gedaan heeft, want deze kon hare hartstochten beter bedwingen. Zij viel neer als een bezwijkende rouw dragende, maar zij viel aan Zijne voeten als een nederige smekelinge. Deze Maria had aan Christus' voeten gezeten om Zijn woord te horen, Lukas 10:39, en nu zien wij haar aan Zijne voeten met een ander doel. Zij, die ten dage des vredes zich aan Christus' voeten plaatsen om onderricht van Hem te ontvangen, kunnen zich in den dag der benauwdheid getroost en met vertrouwen aan Zijne voeten werpen met de hoop in het hart om gunst bij Hem te vinden. Zij viel aan Zijne voeten, als zich onderwerpende aan Zijn wil in hetgeen geschied was, en vertrouwende op Zijne liefde voor hetgeen verder geschieden zal. Als wij in benauwdheid zijn, dan moeten wij ons aan Christus' voeten werpen in berouwvolle smart en zelfvernedering om onze zonde, en in geduldige, lijdzame overgave van ons zelven aan Zijne beschikking. Dat Maria zich aan Christus' voeten wierp, was een teken van den diepen eerbied, dien zij voor Hem koesterde. Aldus plachten onderdanen ere te bewijzen aan hun koningen en vorsten, daar onze Heere Jezus echter niet in wereldlijke heerlijkheid of glans was

verschenen, hebben zij, die Hem door deze houding van aanbidding ere gaven, Hem voorzeker beschouwd als meer dan een bloot mens, en bedoelden zij Hem Goddelijke eer te geven. Hiermede heeft Maria even waarlijk als Martha belijdenis afgelegd van het Christelijk geloof, inderdaad zei zij hiermede: "Ik geloof dat Gij zijt de Christus." De knie voor Christus te buigen, en Hem te belijden met de tong, die twee zaken zijn als van gelijke betekenis samengevoegd, Romeinen 14:11, Filippenzen 2:10, 11. Dat deed zij in de tegenwoordigheid der Joden, die haar vergezelden, en die, hoewel zij vrienden waren van haar en hare familie, echter bittere vijánden waren van Christus, en toch viel zij voor hun ogen aan Christus' voeten, als ene, die zich noch schaamde aan Christus den eerbied te betonen, dien zij voor Hem had, noch vreesde hare vrienden en geburen hierdoor te mishagen. Laat hen, indien hun dit behaagt, het haar ten kwade duiden, maar zij valt aan Zijne voeten, en indien dit "gering" is, dan zal zij zich "nog geringer houden", zie Hooglied 8:1. Wij dienen een Meester, dien wij geen reden hebben om ons te schamen, en wiens welbehagen in onzen dienst genoegzaam opweegt tegen den smaad en de verguizing der mensen. Hare toespraak is zeer aandoenlijk: Heere! indien Gij hier geweest waart, zo ware mijn broeder niet gestorven. Christus' uitstel was ten beste bedoeld en bleek ook ten beste te zijn, toch hebben beide zusters het Hem onbetamelijk verweten, waarmee zij Hem eigenlijk den dood huns broeders ten laste legden. Dit herhaalde verwijt zou Hem met recht hebben kunnen vertoornen, Hij zou haar hebben kunnen zeggen, dat Hij wel wat anders te doen had dan haar op hare wenken te bedienen, dat Hij tot haar zou komen als Zijn werk dit toeliet. Maar geen woord van dat alles: Hij nam de omstandigheden harer beproeving in aanmerking, Hij gedacht er aan, dat zij, die verliezen lijden, verlof menen te hebben om te zeggen wat zij denken en daarom zag Hij het min-beleefde van den welkomstgroet voorbij, en gaf ons hiermede een voorbeeld van nederigheid en zachtmoedigheid. Maria voegde er niets meer bij, zoals Martha gedaan had, maar uit hetgeen volgt blijkt, dat hare schaarste van woorden opgewogen werd door een overvloed van tranen. Zij sprak minder dan Martha, maar zij weende meer, en tranen van vrome genegenheid hebben ene stem, een luide overmogende stem in de oren van Christus, er is gene welsprekendheid, die er bij haalt.

Johannes 11:33-44

Hier hebben wij:

I. Christus' teder medegevoel met Zijn zwaarbeproefde vrienden en het deel, dat Hij nam in hare smart, hetgeen blijkt op drieërlei wijze:

1. Door Zijn bewogen zijn in den geest en Zijn innerlijke ontroering, vers 33. Jezus zag Maria wenen om het verlies van een liefhebbenden broeder, en de Joden, die met haar kwamen, wenen om het verlies van een goeden nabuur en vriend. Toen Hij zag welk een plaats des wenens, welk een bochim dit was, werd Hij zeer bewogen in den geest en ontroerde zich zelven. Zie hier:

a. De smarten van de kinderen der mensen voorgesteld in de tranen van Maria en hare vrienden. Welk een embleem was hier van deze wereld, van dit tranendal! De natuur zelf leert ons over onze dierbare betrekkingen te wenen, als zij ons door den dood worden ontnomen, Gods voorzienigheid roept ons dan tot treuren en wenen. Het is waarschijnlijk, dat Lazarus' bezittingen op zijne zusters overgingen, hetgeen dus een aanmerkelijke vermeerdering was van haar fortuin, en in zulk een geval zeggen de mensen van onze dagen, dat, hoewel zij hun bloedverwanten niet dood wensen (dat is: zij zeggen niet, dat zij het wensen) maar als zij eenmaal gestorven zijn, zij toch niet wensen, dat zij tot het leven zouden wederkeren, maar wat deze zusters nu ook door den dood haars broeders verkregen mogen hebben, zij wensten van harte hem in het leven terug te zien komen. De Godsdienst leert ons ook te wenen met de wenenden, zoals deze Joden met Maria weenden, gedenkende, dat wij ook zelven in het lichaam zijn. Zij, die hun vrienden waarlijk liefhebben, zullen delen in hun blijdschap en hun smart, immers wat is vriendschap zo niet ene gemeenschap van aandoeningen en gewaarwordingen? Job 16:5.

b. De genade van den Zone Gods en Zijn mededogen met hen, die in smart en lijden zijn. In al hun benauwdheid is Hij benauwd, Jesaja 63:9, Richteren 10:16. Toen Christus hen allen in tranen zag, werd Hij zeer bewogen in den geest. Hij liet zich toe verzocht te zijn (zoals wij, als wij door een grote beproeving geschud en ontroerd worden) maar zonder zonde. Het was ene uitdrukking: Ten eerste. of van ongenoegen over de bovenmatige smart van hen, die Hem omringden, zoals in Markus 5:39:"Wat maakt gij beroerte, en wat weent gij? Welk een gewoel heerst hier! Betaamt dit aan hen, die in een God geloven, in een hemel en een andere wereld?" Of: Ten tweede. Van Zijn meevoelend besef van den rampzaligen toestand van het menselijk leven en de macht des doods, waaraan de mens onderworpen is. Daar Hij nu een krachtigen aanval zal hebben te doen op den dood en het graf, wekte Hij zich op tot dien strijd, trok Hij "de klederen der wraak aan", en "Zijne grimmigheid heeft Hem ondersteund". En ten einde des te vastberadener het herstel onzer grieven op zich te nemen, heeft het Hem behaagd om er zelf de zwaarte van te gevoelen, en onder dien last werd Hij nu zeer bewogen in den geest. Of: Ten derde. Het was ene uitdrukking van vriendelijk medelijden met Zijne vrienden, die in droefheid waren. Hier was "het gerommel der ingewanden, de barmhartigheden, die de beproefde kerk zo ernstelijk afsmeekt, Jesaja 63:15. Christus was niet slechts bekommerd, Hij was bewogen in den geest, Hij was er innerlijk en diep door aangedaan. David's voorgewende vrienden veinsden medegevoel om er hun vijandschap onder te verbergen, Psalm 41:7, maar wij moeten van Christus leren om een ongeveinsde liefde en een oprecht medegevoel te hebben. Hij ontroerde zich zelven. Die uitdrukking is veelbetekenend. Hij had al de gevoelens en gewaarwordingen van de menselijke natuur, want Hij moest in alles den broederen

gelijk worden, maar Hij had Zijne gewaarwordingen en gevoelens volkomen in Zijne macht, zodat zij nooit boven kwamen dan wanneer Hij ze riep, en zoals Hij ze riep, Hij was nooit ontroerd, dan wanneer Hij "zich zelven ontroerde", als Hij er reden voor zag. Hij heeft zich dikwijls er toe gezet om ontroerd te worden, maar nooit is Hij er door ontrust geworden. Zijn lijden was even vrijwillig als Zijn medelijden. Hij had macht, om Zijne smart af te leggen, en macht om haar weer op te nemen.

2. Zijne belangstelling in hen bleek uit Zijn vriendelijke vraag naar de overblijfselen van Zijn overleden vriend, vers 34. Waar hebt gij hem gelegd? Hij wist waar hij gelegd was, en toch vraagt Hij dat, omdat Hij zich wilde uitdrukken als mens, zelfs toen Hij de macht ging uitoefenen van een God. In gedaante gevonden als een mens, heeft Hij zich naar de wijze van doen van de kinderen der mensen geschikt. "Hij is niet onwetend, maar Hij doet, alsof Hij het was", merkt Augustinus hier aan. Hij vroeg ook waar het graf was, opdat de ongelovige Joden, indien Hij er zonder te vragen regelrecht heengegaan was, hier gene aanleiding uit zouden nemen om een afspraak te vermoeden tussen Hem en Lazarus, zodat er dus bedrog in het spel zou zijn. Vele Schriftuitleggers hebben die opmerking van Chrysostomus overgenomen. Hij wilde ook ene afleiding van de smart aan Zijn treurende vrienden verschaffen, door de verwachting van iets groots bij hen op te wekken, alsof Hij gezegd had: "Ik ben niet hier gekomen om slechts woorden van rouwbeklag te spreken en enige vruchteloze, onbeduidende tranen met de uwen te vermengen, neen! Ik heb wat anders te doen, komt, laat ons naar het graf gaan, en aldaar doen wat er te doen is". Een zich ernstig toeleggen op ons werk is het beste geneesmiddel tegen bovenmatige smart. Hij wilde ons hierdoor ook doen zien de bijzondere zorg, die Hij draagt voor het lichaam der heiligen, als zij in het graf liggen, Hij neemt er kennis van waar zij gelegd zijn, en geeft acht op hen. Er is niet slechts een verband met het stof, maar ook ene wacht er over.

3. Die belangstelling bleek ook uit Zijne tranen. Die om Hem heen waren, zeiden Hem niet waar het lichaam begraven was, maar verlangden dat Hij zou komen en zien, en zij leidden Hem heen naar het graf, opdat door het zien der ramp Zijn hart nog des te meer bewogen zou worden.

a. Gaande naar het graf, alsof Hij het lijk derwaarts volgde, weende Jezus, vers 35. Een zeer kort vers, maar waarin veel nuttig onderwijs ligt opgesloten, namelijk: Dat Jezus wezenlijk en waarachtig mens was, en met de kinderen der mensen niet alleen vlees en bloed, maar ook een menselijke ziel gemeen had, vatbaar voor de indrukken van blijdschap en smart en nog van andere aandoeningen. Christus gaf dit blijk van Zijne mensheid en van Zijne menselijkheid, dat Hij als mens kon wenen, en als barmhartig mens wilde wenen, eer Hij het bewijs Zijner Godheid gaf. Vervolgens: dat Hij een man van smarten was, gelijk van Hem voorzegd werd, Jesaja 53:3. Nergens lezen wij dat Hij lachte, maar meer dan eens zien wij Hem in tranen. Aldus toont Hij niet slechts dat een treurige toestand bestaanbaar is met de liefde van God, maar ook dat zij, die in den geest zaaien, met tranen moeten zaaien. Tranen van medelijden betamen den Christenen en maken hen gelijkvormig aan Christus. Het is ene verlichting voor hen, die in droefheid zijn, dat hun vrienden met hen medegevoelen, inzonderheid een vriend zoals hun Heere Jezus.

b. Het wenen van Christus wordt door de omstanders verschillend opgevat. Sommigen hebben er een vriendelijke verklaring van gegeven, zij vonden het zeer natuurlijk, vers 36:De Joden dan zeiden: Ziet, hoe lief hij hem had. Zij schijnen er zich over te verwonderen, dat Hij een zo sterke genegenheid koesterde voor een man, die Hem niet in den bloede bestond, en met wie Hij ook nog

niet zo lang bekend was, want Christus had het grootste gedeelte van Zijn tijd in Galilea doorgebracht, ver van Bethanië. Het betaamt ons om, naar het voorbeeld van Christus, onze liefde te tonen aan onze vrienden, beide in leven en in sterven. Wij moeten treuren om onze vrienden, die in Jezus ontslapen zijn als dezulken, die vol zijn van liefde, hoewel niet ontbloot van hope, zoals de Godvruchtige mannen, die Stefanus hebben begraven, Handelingen 8:2. Onze tranen kunnen de doden niet baten, maar zij balsemen de herinnering aan hen. Deze tranen waren ene aanduiding van Zijn bijzondere liefde voor Lazarus, maar Hij heeft niet minder duidelijke blijken gegeven van Zijne liefde voor al de heiligen, doordat Hij voor hen gestorven is. Toen Hij slechts tranen stortte over Lazarus, zeiden zij: Ziet, hoe lief hij hem had! Veel meer reden hebben wij om dat te zeggen, daar Hij Zijn leven voor ons heeft gegeven! "Zie hoe lief Hij ons gehad heeft! Niemand heeft meer liefde dan deze." Anderen maakten er een gemelijke aanmerking op, alsof deze tranen een bewijs van onmacht waren om Zijn vriend te helpen, vers 37. Kon hij, die de ogen des blinden geopend heeft, niet maken, dat ook deze niet gestorven ware? Hier wordt op listige wijze te kennen gegeven: Ten eerste. Dat de dood van Lazarus ene grote smart voor Hem zijnde, gelijk blijkt uit Zijne tranen, Hij dien dood verhinderd zou hebben, indien Hij had gekund, en daar Hij hem niet verhinderd heeft, zijn zij geneigd te denken, dat Hij er de macht niet toe gehad heeft, evenals, toen Hij zelf stervende was, en Hij zich zelven niet redde, zij hieruit opmaakten, dat Hij het niet kon, dat Hij niet kon afkomen van het kruis, niet bedenkende, dat de Goddelijke macht in hare werkingen altijd geleid wordt door de Goddelijke wijsheid, niet bloot naar Zijn wil, maar naar den raad Zijns willens, waarin het ons betaamt te berusten. indien Christus' vrienden, die Hij liefheeft, sterven, -indien Zijne kerk, die Hij liefheeft, vervolgd en gekweld wordt, -dan moeten wij dit niet toeschrijven aan een gebrek aan Zijne macht of liefde, maar er uit afleiden, dat Hij dit het beste voor ons acht. Ten tweede. Dat het dus met recht betwijfeld kon worden, of Hij de ogen des blinden wel waarlijk geopend heeft, dat is: of dit maar niet in schijn geschied was. Dat Hij dit wonder niet gedaan heeft, is hun genoeg om het andere krachteloos te maken, tenminste schijnt Hij dan slechts ene beperkte, en dus gene Goddelijke, macht te bezitten. Christus heeft deze mompelaars door Lazarus van de doden op te wekken, dat het grotere wonder was, er spoedig van overtuigd, dat Hij zijn' dood had kunnen voorkomen, maar het niet gedaan heeft, omdat Hij aldus nog meer verheerlijkt zou worden.

II. Christus' naderen tot het graf, en de toebereidselen, die gemaakt werden om dit wonder te werken.

1. Bij dit naderen tot het graf werd Christus wederom in zich zelven zeer bewogen, vers 38.

Jezus dan wederom in zich zelven zeer bewogen zijnde, kwam tot het graf, Hij zuchtte.

a. Hij was misnoegd wegens het ongeloof van hen, die met twijfel van Zijne macht hadden gesproken en Hem hadden gelaakt, omdat Hij den dood van Lazarus niet had voorkomen, Hij was bedroefd over de verharding van hun hart. Nooit heeft Hij zo gezucht, was Hij zo bewogen om Zijn eigen lijden, als om de zonden en dwaasheden der mensen, inzonderheid om die van Jeruzalem, Mattheus 23:37.

b. Hij werd bewogen door de smart, waaraan de zusters zich waarschijnlijk opnieuw overgaven, toen zij nabij het graf kwamen, hartstochtelijker nog dan te voren, Zijne teder medelijdende ziel was bewogen door haar weeklagen.

c. Sommigen denken, dat Hij in zich zelven bewogen was, bij zich zelven zuchtte of kermde omdat Hij, ten einde aan de begeerte Zijner vrienden te voldoen, Lazarus wederom in deze zondige, moeitevolle wereld terug ging brengen van die ruste, waartoe hij nu was ingegaan. Het zal ene vriendelijkheid en barmhartigheid zijn voor Martha en Maria, maar voor hem zal het wezen, alsof hij wederom naar ene stormachtige zee werd heen gedreven, waaruit hij zo even veilig in ene kalme haven was aangeland. Indien Lazarus niet ware opgewekt, zou Christus spoedig tot hem in ene andere wereld gegaan zijn, maar in het leven teruggeroepen zijnde, zal Christus hem spoedig in deze wereld achterlaten.

d. Christus was bewogen, als aangedaan zijnde door den rampzaligen toestand der menselijke natuur, onderhevig aan den dood, waaruit Hij Lazarus nu ging verlossen. Aldus heeft Hij zich opgewekt om God aan te grijpen in het gebed, dat Hij ging opzenden, om het met sterke roeping en tranen te doen, Hebreeën 5:7. Leraren, die gezonden zijn, om door de prediking van het Evangelie dode zielen op te wekken, moeten innerlijk zeer bewogen zijn met den beklagenswaardigen toestand van hen, tot wie zij hun prediking richten, en bij zich zelven zuchten, als zij er aan denken.

2. Er is hier ene beschrijving van het graf, waarin Lazarus lag: het was ene spelonk, en een steen was daarop gelegd. De graven van het gewone volk waren waarschijnlijk gegraven zoals de onzen, maar, evenals bij ons, werden aanzienlijke personen in grafkelders gelegd, zo was het met Lazarus geschied, en zo was ook het graf, waarin Christus was begraven. Die wijze van begraven werd onder de Joden waarschijnlijk gevolgd in navolging van de aartsvaders, die hun doden in de spelonk van Machpela hebben begraven, Genesis 23:19. Dit zorg dragen voor de dode lichamen hunner vrienden geeft hun verwachting te kennen van de opstanding. Zij achten de begrafenis volbracht te zijn, als de steen op het graf gewenteld was, of, gelijk hier, "er op was gelegd," zoals op den mond des kuils, waarin Daniël werd geworpen, Daniël 6:18, opdat de wil niet zou veranderd worden, te kennen gevende, dat de doden afgescheiden zijn van de levenden, en heengegaan zijn, vanwaar zij niet wederkomen. Waarschijnlijk was deze steen een grafsteen met een opschrift er op geplaatst, hetgeen de Grieken mnêmeion -ene gedachtenis -noemen, omdat het beide ene gedachtenis was aan de doden, en den levenden een "gedenk te sterven" toeriep. Door de Latijnen wordt het Monumentum à monendo genoemd, omdat het ene waarschuwing geeft.

3. Er wordt bevel gegeven den steen weg te nemen, vers 39. Neemt den steen weg. Hij wilde, dat die steen weggenomen zou worden, opdat al de omstanders het lichaam dood in het graf konden zien liggen, en opdat er ruimte zou gemaakt worden voor zijn naar buiten treden, en het zou gezien worden, dat het een waar lichaam en geen spooksel was. Hij wilde, dat enigen der dienaren den steen zouden wegnemen, opdat zij zich door den reuk, die er van uitging, konden overtuigen, dat het lichaam tot bederf was overgegaan, en dat het dus werkelijk dood was. Het is een goede stap voorwaarts naar de opwekking van ene ziel tot geestelijk leven, als de steen weggenomen is, als de vooroordelen worden weggenomen en overwonnen, en er een weg geopend is naar het hart, voor het woord, opdat het er zijn werk doe en zegge wat er te zeggen is.

4. Ene tegenwerping van Martha tegen het openen van het graf: Heere! hij riekt nu al’ want hij heeft vier dagen aldaar gelegen, hij is vier dagen oud in de andere wereld, sedert vier dagen een burger en inwoner van het graf. Waarschijnlijk heeft Martha den reuk van het lichaam bespeurd, toen zij den steen wegnamen, en heeft zij dit daarom uitgeroepen.

a. Hieruit valt gemakkelijk af te leiden wat de aard is van het menselijk lichaam. Vier dagen zijn slechts een spanne tijds, en toch! welk ene grote verandering zal er door dien tijd in het menselijk lichaam gemaakt worden, indien het slechts zo lang zonder voedsel is, en hoeveel meer nog, indien het zo lang zonder leven is! Na den omloop der vochten, zegt Dr. Hammond, die in twee en zeventig uren volbracht is, begint een dood lichaam tot bederf over te gaan, en de Joden zeggen, dat op den vierden dag na den dood het lichaam zo veranderd is, dat men er niet zeker van kan wezen, dat het dezelfde persoon is, (Maimonides, aangehaald door Lightfoot.) Christus in ten derden dage opgestaan, omdat Zijn lichaam geen verderving moest zien.

b. Minder gemakkelijk is het te zeggen wat Martha, s bedoeling is geweest. Sommigen denken, dat zij het in gepaste tederheid des harten heeft gezegd, en, naar hetgeen de betamelijkheid tegenover een dood lichaam, ons leert. Nu het bederf was ingetreden, wenste zij niet, dat het aldus openlijk aan aller blikken werd blootgesteld. Anderen denken, dat zij het zei uit bezorgdheid voor Christus, vrezende dat de reuk van het dode lichaam Hem nadelig zou zijn. Hetgeen zeer walglijk is wordt vergeleken bij een open graf, Psalm 5:10. Indien er iets walglijks of schadelijks is, dan wil zij niet, dat haar Meester er nabij zal komen: maar Hij behoorde niet tot die zwakke of kieskeurige personen, die geen bozen reuk kunnen verdragen, indien Hij daar wèl toe had behoord, dan zou Hij de wereld der mensheid niet hebben bezocht, die door de zonde als een walglijk riekende mesthoop was geworden, Psalm 14:3. Naar Christus' antwoord schijnt het de taal van ongeloof en wantrouwen geweest te zijn. "Heere, het is nu te laat om nog enigerlei vriendelijkheid aan hem te bewijzen, zijn lichaam begint te vergaan, en het is onmogelijk, dat dit tot ontbinding overgaande lijk wederom levend kan worden." Zij geeft zijn toestand op als hulpeloos en hopeloos, daar er noch vroeger, noch in den laatsten tijd een voorbeeld is geweest van iemand, die tot het leven teruggeroepen werd, nadat zijn lichaam reeds tot bederf begon over te gaan. Als onze beenderen verdord zijn, dan zijn wij gereed te zeggen: onze verwachting is verloren. Toch heeft dit wantrouwende woord van haar gediend om het wonder des te blijkbaarder te doen zijn, en des te heerlijker te doen uitkomen. Er bleek uit, dat hij wel waarlijk dood was, en niet maar in een toestand van schijndood verkeerde: want hoewel de houding van een dood lichaam nagebootst zou kunnen worden, de lijklucht kan het niet. Haar geopperd denkbeeld dat het niet geschieden kon, brengt des te meer ere aan Hem, die het wonder heeft gewerkt.

5. De zachte bestraffing, die zij van Christus ontving wegens de zwakheid van haar geloof, vers 40. Heb Ik u niet gezegd, dat, zo gij gelooft, gij de heerlijkheid Gods zien zult? Dit woord van Hem tot haar was te voren niet meegedeeld, waarschijnlijk heeft Hij het tot haar gezegd, toen zij zei: Heere, ik heb geloofd, vers 27, en het is genoeg dat het hier vermeld wordt als ene herhaling. Onze Heere Jezus heeft ons alle mogelijke verzekeringen gegeven, dat een oprecht geloof ten laatste gekroond zal worden door een zalig aanschouwen: "Indien gij gelooft, dan zult gij Gods heerlijke verschijning voor u zien in deze wereld, en aan u in de andere wereld." Indien wij Christus' woord willen aannemen, en steunen op Zijne getrouwheid en macht, dan zullen wij de heerlijkheid Gods zien, en in dat gezicht zullen wij gelukkig zijn. Wij hebben het nodig om dikwijls herinnerd te worden aan deze gewisse weldadigheden, waarmee onze Heere Jezus ons heeft bemoedigd Christus geeft geen direct antwoord op hetgeen Martha gezegd had, en gene bijzondere belofte van hetgeen Hij doen zal, maar Hij beveelt haar vast te houden aan de algemene verzekeringen, die Hij reeds had gegeven: Geloof alleenlijk. Wij zijn geneigd te vergeten hetgeen Christus gesproken heeft, en hebben het nodig dat Hij ons door Zijn Geest er aan herinnert: "Heb Ik u niet, dit of dat, gezegd? En denkt gij, dat Ik Mijn woord ooit zal herroepen?"

6. Het openen van het graf in gehoorzaamheid aan Christus' bevel en in weerwil van Martha's tegenwerping, vers 41. Zij namen dan den steen weg. Toen Martha voldaan was en zij hare tegenwerping opgaf, hebben zij den last volvoerd. Als wij de heerlijkheid Gods willen zien, dan moeten wij Christus laten doen wat Hem behaagt, wij moeten Hem niet voorschrijven wat Hij doen zal, maar wat Hij doet moeten wij onderschrijven, dat is: er in berusten, er mede instemmen. Zij namen den steen weg, en dat was alles wat zij konden doen, Christus alleen kon leven geven. Wat de mens doen kan is slechts den weg des Heeren te bereiden, de dalen op te hogen, en de heuvelen te slechten, en evenals hier, den steen weg te nemen.

III. Het wonder zelf gewerkt. De toeschouwers, daartoe genodigd door het wegnemen van den steen, verzamelden zich om het graf, niet om het stof tot het stof te doen wederkeren en de aarde tot de aarde, maar om het stof wederom van het stof te ontvangen, en de aarde van de aarde, en hun verwachting opgewekt zijnde, begeeft onze Heere Jezus zich nu tot Zijn werk.

1. Hij richt zich tot Zijn levenden Vader in den hemel, aldus had Hij Hem genoemd, Hoofdstuk 6:57, en aldus beschouwt Hij Hem hier.

a. Zijne houding en gebaar waren vol van betekenis, Hij hief de ogen opwaarts, ene uiterlijke uitdrukking van de verheffing van Zijn geest, en om aan de omstanders te tonen, van waar Hij Zijne macht had, alsmede om ons een voorbeeld te geven, want hierdoor wordt dit uitwendige teken ons ter beoefening aanbevolen, zie Hoofdstuk 17:1. Zij zullen het hebben te verantwoorden, die daar heiligschennend den spot mede drijven. Wat ons echter inzonderheid hierdoor aanbevolen wordt, is ons hart op te heffen tot God in den hemel. Wat is bidden, indien niet het opklimmen der ziel tot God, en het richten van hare aandoeningen en bewegingen hemelwaarts? Hij hief Zijne ogen opwaarts, als ziende naar boven, over het graf heen, waarin Lazarus lag, en al de moeilijkheden, die zich dáár voordeden, voorbijziende, ten einde Zijne ogen gericht te houden op de Goddelijke almacht, om ons te leren te doen wat Abraham gedaan heeft, die zijn eigen lichaam niet heeft aangemerkt, dat alrede verstorven was, noch ook dat de moeder in Sara verstorven was, daar zelfs niet aan gedacht heeft, en alzo tot zulk een trap van geloof was gekomen, dat hij aan de beloftenis Gods niet getwijfeld heeft door ongeloof, Romeinen 4:20.

b. Hij sprak tot God met grote verzekerdheid, en zulk een vertrouwen als Hem betaamde: Vader, Ik dank U, dat Gij Mij gehoord hebt. Door Zijn eigen voorbeeld leert Hij ons hier: Ten eerste. In het gebed God Vader te noemen, en tot Hem te naderen zoals kinderen tot hun vader, met ootmoedigen eerbied, en toch ook met heilige vrijmoedigheid. Ten tweede. Hem in ons gebed te loven, en, als wij om nog meerdere zegeningen vragen, de vorige dankbaar te erkennen. Dankzegging, die Gods eer bedoelt (niet onze eigene, zoals de dankzegging van den Farizeeër) is een betamelijke vorm voor onze smekingen.

b. Maar onzes Heilands dankzegging was hier bedoeld om uitdrukking te geven aan Zijn vast vertrouwen van dit wonder te zullen werken, dat Hij in Zijne eigene macht kon doen in vereniging met Zijn Vader. "Vader, Ik dank U, dat in deze zaak, evenals altijd, Mijn wil en Uw wil overeenstemmen". Elia en Elisa hebben, als dienstknechten, doden opgewekt door hun gebed en smeking, maar Christus, als Zoon, door gezag, leven hebbende in zich zelven, en macht hebbende om levend te maken wie Hij wil, en hiervan sprak Hij als Zijne eigene daad, vers 11, Ik ga heen om hem uit den slaap op te wekken. Toch spreekt Hij nu alsof Hij dit verkregen had op Zijn gebed,

want Zijn Vader hoorde Hem, waarschijnlijk heeft Hij het gebed er voor opgezonden toen Hij een en andermaal zeer bewogen was in den geest, vers 33, 38, in een inwendig gebed met onuitsprekelijke zuchtingen.

Ten eerste. Christus spreekt van dit wonder als van ene gebedsverhoring.

1. Omdat Hij zich aldus wilde vernederen, hoewel Hij de Zoon was, heeft Hij deze gehoorzaamheid geleerd van te bidden en te ontvangen. Zijne Middelaarskroon was Hem geschonken op Zijne bede, hoewel zij Hem van rechtswege toekomt, Psalm 2:8, Hoofdstuk 17:5. Hij bidt om de heerlijkheid, die Hij had, eer de wereld was, hoewel Hij, haar nooit hebbende verbeurd, haar had kunnen eisen.

2. Omdat het Hem behaagde aldus het gebed te eren, het tot den sleutel makende, waarmee zelfs Hij de schatten der Goddelijke macht en genade ontsloot. Aldus heeft Hij ons in het gebed willen leren om door de levende oefening des geloofs in het heiligdom te gaan.

Ten tweede. Verzekerd zijnde, dat Zijn gebed verhoord was, belijdt Christus:

a. Zijne dankbaarheid voor die verhoring: Ik dank U, dat Gij Mij verhoord hebt. Hoewel het wonder nog niet was gewrocht, was toch het gebed reeds verhoord, en Hij juicht voor nog de overwinning was behaald. Niemand anders kan op zulk ene verzekerdheid, als die Christus had, aanspraak maken, toch kunnen wij door geloof in de belofte het vooruitzicht hebben op den zegen, eer hij nog is geschonken, en in dat vooruitzicht kunnen wij ons verheugen en er God voor danken. Dezelfde psalm van David, die begint met een gebed om genade, eindigt met dankzegging er voor. Zegeningen, verkregen als verhoring van ons gebed, moeten inzonderheid met dankzegging erkend worden. Behalve nog de schenking van den zegen, moeten wij het als ene grote gunst waarderen, dat er op onze zwakke, armelijke gebeden acht wordt geslagen. Op het eerste blijk van de verhoring van ons gebed, moeten wij ons bereiden tot dankzegging. Als God ons antwoordt met genade, eer wij nog roepen, en hoort, terwijl wij nog spreken, dan behoren wij Hem te antwoorden met lof en dank, eer Hij ons den zegen nog geschonken heeft, Hem te danken terwijl Hij nog goede en troostrijke woorden tot ons spreekt.

b. Zijne blijde verzekerdheid van altijd verhoord te worden, vers 42. Doch Ik wist, dat gij mij altijd hoort. Laat niemand denken, dat dit nu ene buitengewone gunst was, die Hem werd bewezen, zoals Hij nooit te voren er een ontvangen had, en nooit daarna weer ontvangen zal. Neen, dezelfde Goddelijke macht woonde in Hem bij alles wat Hij deed, en Hij deed niets, dan hetgeen Hij wist in overeenstemming te zijn met den raad van Gods wil. "Ik geef dankzegging, wijl Ik hierin verhoord ben," zegt Hij, "omdat ik er zeker van ben in alles verhoord te worden." Zie hier:

a. den invloed dien onzen Heere Jezus had in den hemel, de Vader hoorde Hem altijd, Hij had steeds en voor alles toegang tot den Vader, voorspoed bij Hem voor alles, waarmee Hij tot Hem kwam, en wij kunnen er van verzekerd wezen, dat Zijn invloed niet verminderd is, nu Hij in den hemel is, hetgeen ons. kan aanmoedigen om te steunen op Zijne voorbede, en al onze smekingen Hem in handen te geven, daar wij er zeker van zijn, dat de Vader Hem altijd hoort.

b. Zijn vertrouwen op dien invloed: Ik wist het. Hij heeft hieromtrent niet in het minst geaarzeld of getwijfeld, maar was in Zijn eigen gemoed volkomen overtuigd van des Vaders welbehagen in Hem

en samenstemming met Hem in alle dingen. Wij kunnen zulke ene bijzondere verzekerdheid niet hebben, als Hij had, maar dit weten wij: dat zo wij iets bidden naar Zijn wil, Hij ons verhoort, 1 Johannes 5:14, 15.

Ten derde. Maar waarom moest Christus aldus in het openbaar te kennen geven, dat Hij dit wonder op het gebed heeft verkregen? Hij voegt er bij: Opdat zij zouden geloven, dat

Gij Mij gezonden hebt, want ook het gebed kan ene prediking wezen.

1. Het was om de tegenwerpingen en de opmerkingen Zijner vijanden te voorkomen. De Farizeeën en hun aanhangers hebben het Godslasterlijk vermoeden uitgesproken, dat Hij Zijne wonderen werkte door een verdrag met den duivel, om nu het tegendeel te doen blijken, heeft Hij openlijk tot God gesproken, gebeden gebruikende, en gene tovermiddelen, is Hij niet gaan "piepen en binnen ‘s monds mompelen," zoals de waarzeggers en duivelskunstenaars," Jesaja 8:19, maar met ten hemel opgeheven ogen en met luider stem Zijne gemeenschap met, en Zijne afhankelijkheid van, den hemel belijdende.

2. Het was om het geloof te versterken van hen, die Hem wèl genegen waren: Opdat zij geloven, dat Gij Mij gezonden hebt, niet om der mensen leven te verderven, maar om het te behouden. Om te tonen, dat God hem gezonden had, heeft Mozes de aarde zich doen openen om mensen te verzwelgen, Numeri 16:31. Om te tonen, dat God hem gezonden had, heeft Elia vuur van den hemel doen komen om mensen te verteren, want de wet was ene bedeling van verschrikking en dood, maar Christus bewijst Zijne zending door een dode tot het leven terug te roepen. Sommigen opperen dit denkbeeld: indien Christus verklaard had dit te doen door Zijne eigene macht, dan zouden sommigen van Zijne zwakke discipelen, die Zijne Goddelijke natuur nog niet kenden of begrepen, gedacht hebben, dat Hij zich te veel aanmatigde en zouden er zich aan geërgerd hebben. Deze kinderkens konden die vaste spijze niet verdragen, daarom verkoos Hij te spreken van Zijne macht als haar hebbende ontvangen en ontleend, Hij spreekt zelf-verloochenend van zich zelven, ten einde des te duidelijker tot ons te spreken. "In hetgeen Hij zei ging Hij niet zo zeer te rade met Zijne waardigheid als met onze zaligheid,’, merkt Jansenius hier aan.

3. Thans wendt Hij zich tot Zijn doden vriend in de aarde. Hij riep met grote stemme: Lazarus, kom uit!

a. Hij zou Lazarus hebben kunnen opwekken door ene stille uitoefening van Zijne macht en wil, en de onmerkbare werkingen van den Geest des levens, maar Hij deed het door een roepen, een luid roepen. Om de macht aan te duiden, welke Hij aanwendde om Lazarus op te wekken, hoe Hij dit nieuwe schiep. Hij sprak, en het was er. Hij riep luid, om de grootte van het werk aan te duiden, en de grootte der macht, die er voor gebruikt werd, en om zich, als het ware, op te wekken tot dezen aanval op de poorten des doods, zoals krijgslieden met krijgsgeschrei den aanval beginnen. Sprekende tot Lazarus was het gepast om "met grote stemme te spreken", want: Ten eerste. De ziel van Lazarus, die teruggeroepen moest worden, was op een groten afstand, niet zwevende om het graf, zoals de Joden dachten, maar verplaatst naar Hades, de wereld der geesten, en het is natuurlijk om luid te spreken, als wij spreken tot hen, die op een afstand van ons zijn. Ten tweede. Het lichaam van Lazarus, dat opgeroepen werd. sliep, en gewoonlijk spreken wij luid, als wij iemand uit den slaap willen opwekken. Hij riep met ene grote stem, opdat de Schrift zou vervuld worden,

Jesaja 45:19. Ik heb niet in het verborgene gesproken, in ene donkere plaats der aarde. Als type van andere wonderwerken, inzonderheid andere verrijzenissen, die door Christus' macht gewerkt zouden worden. Dit luide roepen was een zinnebeeld: Ten eerste. Van de Evangelieroeping, waardoor dode zielen uit het graf der zonde te voorschijn gebracht zouden worden, van welke opstanding Christus te voren had gesproken, Hoofdstuk 5:25, en van Zijn woord als het middel daartoe, Hoofdstuk 6:63, en nu geeft Hij er een voorbeeld van. Door Zijn woord zegt Hij tot de zielen: "Leeft, ja, Hij zegt tot hen: Leeft, Ezechiël 16:6. Staat op uit de doden, Efeziërs 5:14. De Geest des levens van God kwam in hen, die dorre doodsbeenderen geweest zijn, toen Ezechiël over hen profeteerde, Ezechiël 37:10. Zij, die van het bevel des woords: bekeert u en leeft, afleiden, dat de mens uit zich zelven de macht heeft om zich te bekeren en te vernieuwen door wedergeboorte, zouden even goed uit die roepstem tot Lazarus kunnen afleiden, dat hij de macht had om zich zelven van de doden op te wekken. Ten tweede. Van het geluid der bazuin van den aartsengel ten laatsten dage, waarmee zij, die slapen in het stof, opgewekt zullen worden en opgeroepen om voor den groten rechterstoel te verschijnen, wanneer Christus met een geroep, of een bevel, gelijk aan dit hier: Kom uit, zal neerkomen, Psalm 50:4. Hij zal roepen tot den hemel om hun zielen, en tot de aarde om hun lichamen, om Zijn volk te richten.

b. Dit luide roepen was kort, maar machtig door God tot neder werping van de sterkte des grafs. Hij roept hem bij name, Lazarus, zo als wij hen bij name roepen, die wij uit een diepen slaap willen opwekken. God zei tot Mozes, als teken Zijner gunst: Ik ken u bij name. Dat hij bij zijn naam genoemd werd geeft te kennen, dat dezelfde persoon, die gestorven is, ten laatsten dage weer opstaan zal. Hij, die de sterren bij namen noemt, kan Zijne sterren, die in het stof der aarde zijn, bij name onderscheiden, en zal er geen van verliezen. Hij roept hem uit het graf, sprekende tot hem, alsof hij reeds levend was, en niets anders te doen had, dan uit te gaan uit het graf. Hij zegt tot hem niet: Leef, want Hij zelf moet leven geven, maar Hij zegt tot hem: Beweeg u, want als wij door Christus' genade geestelijk leven, dan moeten wij ons opwekken tot beweging, het graf der zonde en dezer wereld is gene plaats voor hen, die door Christus levend gemaakt zijn, en daarom moeten zij uit komen. De uitkomst was overeenkomstig de bedoeling: De gestorvene kwam uit, vers 44. Er ging met het woord van Christus kracht uit om de ziel en het lichaam van Lazarus te verenigen, en toen kwam hij uit. Het wonder wordt beschreven, niet door deszelfs onzichtbare middelen ter bevrediging onzer nieuwsgierigheid, maar door de zichtbare uitwerking, ter bevestiging van ons geloof. Vraagt iemand waar de ziel van Lazarus geweest is gedurende de vier dagen, dat zij van zijn lichaam gescheiden was? Het wordt ons niet meegedeeld, maar wij hebben reden te denken, dat zij in het paradijs was, in blijdschap en gelukzaligheid. "Maar", zult gij zeggen, "was het dan niet eigenlijk ene onvriendelijkheid, ene onbarmhartigheid, om haar tot de gevangenis des lichaams terug te doen keren? Gesteld eens dat dit zo was, dan zou het toch, daar het tot eer was van Christus, en dienstbaar aan de belangen van Zijn koninkrijk, voor hem evenmin schadelijk, of een onrecht, geweest zijn, als het voor Paulus was om in het lichaam te blijven, toen Hij wist dat ontbonden te zijn verre weg beter was. Vraagt iemand, of Lazarus, nadat bij was opgewekt een bericht, of ene beschrijving kon geven van het heengaan zijner ziel uit het lichaam of van haar wederkeren tot het lichaam, of wat hij in de andere wereld gezien heeft, dan denk ik, dat die beide veranderingen voor hem zelven zo onverklaarbaar geweest zijn, dat hij met Paulus moest zeggen: Of het geschied zij in het lichaam, weet ik niet, of buiten het lichaam, weet ik niet, en van wat hij zag en hoorde, dat het niet geoorloofd of mogelijk was het uit te drukken. In ene wereld der zinnen kunnen wij ons geen voldoend denkbeeld vormen, en nog veel minder aan anderen geven, van de wereld der geesten en van de zaken of aangelegenheden dier wereld. Laat ons niet begeren wijs te zijn boven hetgeen

geschreven is, en dit is alles wat er betreffende de opstanding van Lazarus geschreven is: de gestorvene kwam uit. Sommigen hebben de opmerking gemaakt, dat wij lezen van velen, die uit de doden waren opgewekt, en die daarna ongetwijfeld gemeenzaam met de mensen gesproken zullen hebben, maar dat de Schrift geen enkel woord vermeldt van hetgeen door iemand hunner gezegd is, behalve door onzen Heere Jezus alleen.

c. Dit wonder werd spoedig gewrocht. Er gebeurt niets tussen het bevel: Kom uit en de opvolging er van: hij kwam uit -dictum factum -zo gezegd, zo gedaan: er zij leven! en er was leven. Zo zal ook de verandering bij de opstanding in een punt des tijds, in een ogenblik wezen, 1 Corinthiërs 15:52. De almacht, die het doen kan, kan het in een ogenblik doen. Het geschiedde ook volkomen. Hij was zo volkomen opgewekt, dat hij uit het graf opstond, even krachtig als hij ooit van zijn bed is opgestaan, en hij keerde terug, niet slechts tot het leven, maar tot de gezondheid. Hij was niet opgewekt om slechts voor een ogenblik aan het doel te beantwoorden, maar om te leven zoals andere mensen. Naar sommiger beschouwing was aan het wonder nog toegevoegd, dat hij uitkwam uit het graf, hoewel hij met zijne grafklederen was gebonden aan handen en voeten, en zijn aangezicht met een zweetdoek was omwonden (want dat was de wijze van begraven bij de Joden) en hij kwam uit in dezelfde klederen, waarin hij was begraven, opdat het zou blijken, dat hij het was en geen ander, en dat hij niet slechts levend was, maar sterk en in staat om te lopen, zelfs in zijne grafklederen. Het omwinden van zijn aangezicht met een zweetdoek bewees, dat hij werkelijk dood is geweest, want anders zou hij er in nog minder dan vier dagen tijds door gestikt zijn. En terwijl de omstanders hem ontbonden, zullen zij hem betast hebben, en hem gezien hebben, dat hij het zelf was, en alzo waren zij getuigen van het wonder. Zie hier nu: Ten eerste. Hoe weinig wij medenemen, als wij deze wereld verlaten- slechts een lijkkleed en een doodkist. Er zijn gene wisselklederen in het graf, niets dan een stel grafklederen.

Ten tweede. In welken toestand wij in het graf zijn. Wat verzinning of wijsheid kan er wezen, waar de ogen geblinddoekt zijn, of welk werk waar de handen en voeten gebonden zijn? En zo zal het wezen in het graf, waar wij heengaan. Wij kunnen ons wel voorstellen hoe verbaasd en verschrikt degenen waren, die om het graf stonden, toen Lazarus, gehinderd en belemmerd door zijne grafklederen naar buiten kwam, wij zouden het ook zijn, als wij een dode zagen opstaan. Om echter de zaak gemeenzaam te maken, zet Christus hen aan het werk: "Ontbindt hem, maakt de grafklederen los, opdat zij hem tot dagklederen dienen totdat hij in zijn huis komt, en dan zal hij zonder gids of zonder iemand, die hem ondersteunt, naar huis gaan." Gelijk in het Oude Testament de wegnemingen van Henoch en Elia waarneembare bewijzen waren van een onzichtbaren en toekomenden staat, de een in het midden van den patriarchalen tijd, de ander onder de Mozaïsche bedeling, zo is de opwekking van Lazarus in het Nieuwe Testament bestemd en bedoeld ter bevestiging van de leer der opstanding.

Johannes 11:45-57

Wij hebben hier een bericht van de gevolgen van dit heerlijke wonder, en, als gewoonlijk, waren zij voor sommigen ene reuke des levens ten leven, en voor anderen ene reuke des doods ten dode.

I. Sommigen werden er door bewogen tot geloof. Velen der Joden, die aanschouwd hadden hetgeen Jezus gedaan had, geloofden in Hem, en wèl mochten zij dat, want het was een onbetwistbaar bewijs van Zijne Goddelijke zending. Zij hadden dikwijls gehoord van Zijne wonderen, maar lieten zich niet er door overtuigen, daar zij er de werkelijkheid van in twijfel trokken, maar nu zij er zelf de ooggetuigen van waren geweest, was hun ongeloof overwonnen. Maar-Zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben, en nochtans zullen geloofd hebben. Hoe meer wij van Christus zullen zien, hoe meer oorzaak wij zullen zien om Hem lief te hebben en op Hem te vertrouwen. Dezen waren sommigen uit de Joden, die tot Maria gekomen waren, om haar te vertroosten. Als wij aan anderen goede diensten bewijzen, dan stellen wij ons op den weg om gunsten van God te ontvangen, en aan anderen goed doende, hebben wij de gelegenheid om goed voor ons zelven te verkrijgen.

II. Anderen werden er door geërgerd en verhard in hun geloof.

1. Dat waren de aanbrengers, vers 46. Sommigen van hen, die ooggetuigen waren geweest van het wonder, waren er zo weinig door tot overtuiging gebracht, dat zij tot de Farizeeën gingen, die zij wisten onverzoenlijke vijanden te zijn, en zeiden tot hen, hetgeen Jezus gedaan had, niet slechts als ene tijding, die hun aandacht wel waardig was, en nog veel minder als iets, waardoor zij bewogen konden worden om gunstiger over Christus te denken, maar met de hatelijke bedoeling om diegenen, welke dien prikkel volstrekt niet nodig hadden, toch nog aan te sporen om nog krachtiger maatregelen te nemen om Hem te vervolgen. Hier is dus wel:

a. Een verbazingwekkend voorbeeld van een uiterst hardnekkig ongeloof, dat ook voor de krachtigste middelen ter overtuiging niet wilde wijken, en het is moeilijk om zich voor te stellen hoe zij de kracht van dit bewijs konden weerstaan, zo niet de god dezer eeuw hun zinnen verblind had.

b. Van de meest ingewortelde vijandschap. Indien zij er niet van overtuigd konden worden, dat in Hem geloofd moest worden als den Christus, dan zou men denken, dat zij toch zachter gestemd zouden zijn jegens Hem, en bewogen om Hem niet te vervolgen, maar indien water niet overvloedig genoeg is om het vuur te blussen, dan zal het vuur er door aangewakkerd worden. Zij zeiden wat Jezus gedaan had, en zeiden niet meer dan wat waar was, maar hun boosaardigheid gaf iets duivels aan hun mededeling, zodat zij met liegen gelijk stond, de waarheid te verkeren en te verderven is even slecht als onwaarheid te verzinnen. Doëg wordt aangeduid als iemand met ene tong als een geslepen scheermes, werkende bedrog, Psalm 52:4, ene bedrieglijke tong, Psalm 120:3, hoewel hetgeen hij zei waar was.

2. De rechters, de blinde leidslieden des volks, waren niet minder in toorn ontstoken door het bericht, dat zij ontvingen, en hier wordt ons gezegd wat zij deden.

a. Er wordt een bijzondere raadsvergadering gehouden, vers 47. De overpriesters dan en de Farizeeën vergaderden den raad, gelijk voorzegd was, Psalm 2:2. De vorsten beraadslagen te

zamen tegen den Heere. De beraadslagingen van het sanhedrin waren bestemd voor het openbare welzijn, maar onder schijn hiervan wordt aan het volk het grootste kwaad gedaan. Hetgeen tot den vrede der natie diende was verborgen voor de ogen van hen, aan wie hare belangen waren toevertrouwd. Deze raadsvergadering was belegd, niet slechts om te zamen overleg te plegen, maar om elkaar tot toorn op te wekken, opdat zij, gelijk men ijzer scherpt met ijzer, en gelijk de dove kool is om de vurige kool en het hout om het vuur, elkaar in toorn en woedende vijandschap zullen ontsteken tegen Christus en Zijne leer.

b. De zaak wordt ter tafel gebracht waarover zij moeten beraadslagen, en zij wordt verklaard van groot gewicht en verreikende gevolgen te zijn. De zaak, die behandeld moet worden was: welke maatregelen zij moesten nemen tegen dezen Jezus, ten einde Zijn toenemenden invloed tegen te gaan. Wat zullen wij doen? zeiden zij, want deze mens doet vele tekenen. Het bericht omtrent de opwekking werd meegedeeld, en de " mannen, broeders en vaders" werden met evenveel ijver ter hulp geroepen, alsof een geduchte vijand met een sterk leger het hart van hun land was binnengedrongen. Ten eerste. Zij erkennen de waarheid van Christus' wonderen, en dat Hij er velen gewrocht had, daarom getuigen zij tegen zich zelven, want zij erkennen Zijne geloofsbrieven als echt, en loochenen toch Zijne zending. Ten tweede. Zij overwegen wat er gedaan moet worden, en berispen er zich zelven om, dat zij niet reeds vroeger afdoende maatregelen hadden genomen, om Hem te verpletteren. Zij nemen volstrekt niet in overweging, of zij Hem ontvangen en erkennen moeten als den Messias, hoewel zij zeggen Hem te verwachten, en Jezus gewichtige en nadrukkelijke bewijzen had gegeven, dat Hij het was: maar zij nemen als bewezen aan, dat Hij een vijand is, en als zodanig vernietigd moest worden.

"Wat zullen wij doen? Moeten wij er niet voor zorgen de kerk te steunen? Is het ons onverschillig, dat ene leer, die zo indruist tegen onze belangen, verbreid wordt? Zullen wij gedwee toelaten, dat aan de genegenheid des volks voor ons afbreuk zal worden gedaan? Zullen wij ons gezag laten minachten, ons laten benadelen in onze middelen van bestaan, zonder dat wij daar iets tegen doen? Wat hebben wij al dien tijd toch gedaan? En waaraan denken wij thans? Zullen wij altijd praten, en nooit iets tot stand brengen?" Hetgeen die zaak van gewicht maakte, was het gevaar, dat zij voor hun kerk en volk duchten van de zijde der Romeinen, vers 48. "Indien wij hem niet tot zwijgen brengen en hem weg doen, dan zullen allen in hem geloven, hem tot koning maken. Hierdoor zullen de Romeinen zich beledigd achten, met een leger komen, en wegnemen beide onze plaats en ons volk, en daarom is het nu geen tijd van beuzelen". Zie wat mening zij hebben: Ten eerste. Van hun eigene macht. Zij spreken, alsof zij denken, dat Christus' voortgang en voorspoed afhingen van hun oogluikend toelaten er van, alsof Hij gene wonderen kon werken, en gene discipelen kon maken, of zij moesten Hem laten geworden, alsof het in hun macht was Hem ten onder te brengen, te overwinnen, die den dood had overwonnen, of alsof zij tegen God konden strijden en voorspoedig zijn. Maar die in den hemel zit, lacht om de dwaze inbeelding, die de machteloze boosheid van hare eigene almacht heeft.

Ten tweede. Van hun eigen beleid. Zij verbeelden zich mannen te zijn van groot doorzicht en schranderheid in hun voorspellingen.

a. Zij nemen het op zich te profeteren, dat, zo men Hem de vrijheid laat voort te gaan, weldra allen in Hem zullen geloven, hiermede erkennende, nu het in hun kraam te pas kwam, dat Zijne leer en Zijne wonderen ene grote kracht van overtuiging hadden, die niet weerstaan kon worden, zodat alle

mensen Zijne bekeerlingen en volgelingen zullen worden. Zo stellen zij het nu dan voor, alsof Hij een groten, machtigen invloed had, hoewel diezelfde mannen, als dit meer met hun doeleinden strookte, dien invloed als volstrekt onbeduidend voorstelden, Hoofdstuk 7:48, Heeft iemand uit de oversten in Hem geloofd? Dat was het wat zij duchtten, dat de mensen in Hem zouden geloven, want dan zouden al hun maatregelen op niets uitlopen. De voorspoed van het Evangelie is hetgeen door de tegenstanders er van gevreesd wordt, als zielen behouden worden, dan is het met hen gedaan.

b. Zij voorzeggen, dat indien de meerderheid des volks tot Hem over gaat, dit hun den toorn der Romeinen op den hals zal halen. Zij zullen komen en wegnemen beide onze plaats en volk, onze plaats: het land in het algemeen, inzonderheid Jeruzalem of de tempel, de heiligeplaats, en hun plaats, hun afgod, of hun ambt in den tempel, hun plaats van macht en vertrouwen. Nu was het waar, dat de Romeinen hen met zeer achterdochtige blikken gadesloegen, wetende dat hun niets dan de macht of de gelegenheid ontbrak om hun juk af te schudden. Even waar was het, dat, zo de Romeinen met een leger bij hen binnendrongen, het hun zeer zwaar zou vallen hen te weerstaan, maar hier bleek ene lafhartigheid, die men in de priesters des Heeren niet gevonden zou hebben, indien zij door hun boosheid alle gunst van God en goede mensen niet hadden verbeurd. Indien zij in hun oprechtigheid hadden volhard, dan hadden zij de Romeinen niet behoeven te vrezen, maar zij spreken als moedeloze lieden, zoals de mannen van Juda spraken, toen zij laag en lafhartig tot Simson zeiden: Wist gij niet, dat de Filistijnen over ons heersen? Richteren 15:11. Als de mensen hun Godsvrucht verliezen, dan verliezen zij ook den moed. Maar:

a. het was niet waar, dat er gevaar was, dat de Romeinen vertoornd zouden zijn op hun volk vanwege den voortgang van Christus' Evangelie, want het was in geen enkel opzicht koningen of landschappen schade aanbrengende, maar wel was het er weldadig voor. De Romeinen waren volstrekt niet naijverig op Zijn toenemenden invloed, want Hij leerde den mensen den keizer schatting te geven, den boze niet te weerstaan, maar het kruis op zich te nemen. Bij zijn verhoor kon de Romeinse stadhouder gene schuld in Hem vinden. Er was meer gevaar, dat de Romeinen door de priesters op het Joodse volk vertoornd zouden worden dan door Christus. Voorgewende vrees is dikwijls de dekmantel geweest van boze plannen.

b. En al ware er gevaar geweest van de Romeinen te mishagen, door Christus' prediking te dulden, dan zou hun haten en vervolgen van een Godvruchtige er toch niet door gerechtvaardigd zijn. De vijanden van Christus en Zijn Evangelie hebben dikwijls aan hun vijandschap den schijn gegeven van zorge voor het openbare welzijn en de algemene veiligheid, en daarom hebben zij dan profeten en leraren als beroerders Israël's gebrandmerkt, of als mensen, die de wereld in roer hebben gesteld. Ene vleselijke staatkunde zal gewoonlijk redenen van staat stellen tegenover de regelen der gerechtigheid. Als de mensen meer geven om hun rijkdom en hun veiligheid dan om waarheid en plicht, dan is dit ene wijsheid van beneden, welke aards, natuurlijk, duivels is. Maar zie wat de uitkomst er van is: zij wendden voor te vrezen, dat een dulden van Christus' Evangelie verwoesting en verdelging door de Romeinen over hen zou brengen, en daarom zullen zij er zich terecht of te onrecht tegen stellen, maar het bleek, dat hun vervolging van het Evangelie juist datgene over hen bracht, dat zij vreesden, de mate hunner ongerechtigheid vol deed worden, en de Romeinen kwamen, en namen weg beide hun plaats en hun volk, en hun plaats kent hen niet meer. Als wij aan ene ramp zoeken te ontkomen door zonde, dan doen wij juist al het mogelijke om die ramp over ons te brengen, en zij, die denken door Christus' koninkrijk tegen te staan, hun eigene wereldse

belangen te bevorderen, zullen bevinden, dat Jeruzalem een zwaarder steen is dan zij denken, Zacheria 12:3. 1) De vreze des goddelozen zal hun overkomen, Spreuken 10:24.

c. Kajafas houdt bij die gelegenheid ene boosaardig bedoelde rede, waarin echter ene verborgenheid lag opgesloten. Het boosaardige er van blijkt terstond, vers 49, 50. De hogepriester zijnde, en dus voorzitter van den raad, nam hij het op zich de zaak te beslissen nog voor er over gedebatteerd werd: "Gij verstaat niets, uw aarzelen bewijst uwe onwetendheid, want het is gene zaak, waarover geredetwist kan worden, gij zult spoedig tot een besluit komen, als gij dit algemeen erkende grondbeginsel in aanmerking neemt: dat het ons nut is, dat een mens sterve voor het volk. Die raadgever was Kajafas, die in dat jaar hogepriester was. Het hogepriesterschap moest naar Goddelijk bestel bekleed worden door een mannelijken erfgenaam uit het huis van Aäron, en wel gedurende zijn leven, en ging daarna aan zijn mannelijken erfgenaam over, maar in deze ontaarde tijden was het wel niet, gelijk het consulschap, een jaarlijks ambt geworden, maar er had toch dikwijls verandering plaats, al naar mate men invloed had bij de Romeinse overheid. Nu gebeurde het, dat in dit jaar Kajafas den hogepriestershoed droeg. De strekking van zijn raad was-kort samengevat-deze: Dat er het een of ander middel bedacht moest worden om Jezus te doden. Wij hebben redenen te geloven, dat zij een sterk vermoeden hadden, dat Hij waarlijk de Messias was, maar Zijne leer druiste zozeer in tegen hun geliefkoosde inzettingen en wereldse belangen, en Zijn bedoelen was zo in strijd met hun denkbeelden omtrent het koninkrijk van den Messias, dat zij besluiten, dat Hij-wie Hij ook moge wezen-ter dood gebracht moet worden. Kajafas zegt niet: Laat hem het zwijgen worden opgelegd, laat hij gevangen genomen of verbannen worden, hoewel dit genoeg zou zijn om iemand, dien zij gevaarlijk achtten, in bedwang te houden, maar neen, hij moet sterven. Zij, die zich tegen het Christendom hebben gesteld, hebben gewoonlijk alle menselijkheid afgeschud, en zijn berucht geworden om hun wreedheid. Dit wordt onder een zeer schonen schijn voorgesteld, met al de list en al de boosheid van de oude slang.

1. Hij wijst op zijne eigene schranderheid, waarin hij, naar wij moeten denken, als hogepriester heeft uitgemunt, hoewel de Urim en Thummin reeds sedert lang verloren waren. Hoe minachtend zegt hij: "Gij verstaat niets, gij, die slechts gewone priesters zijt, maar gij moet mij toelaten verder, dieper inzicht in die dingen te hebben dan gij!" Zo is het de gewoonte van hen, die het gezag in handen hebben, krachtens dit gezag hun verdorvene meningen aan anderen op te leggen, en, omdat zij de wijsten en besten behoorden te zijn, te verwachten, dat iedereen zal geloven, dat zij het ook werkelijk zijn.

2. Hij acht het ene uitgemaakte zaak, dat het geval eenvoudig en onbetwistbaar is, en

dat diegenen zeer onwetend zijn, die het niet als zodanig inzien. Rede en recht worden dikwijls door de hoge hand der verdrukkers ter neergeworpen. De waarheid struikelt op de straat, en als zij gevallen is, zo laat haar blijven liggen, en wat recht is kan er niet ingaan, en als het buiten is, zo laat het buiten blijven, Jesaja 59:14.

3. Hij legt nadruk op een grondbeginsel in de staatkunde: dat het welzijn van het gemenebest boven dat van bijzondere personen gaat.

Het is ons als priesters, daar al onze belangen er mede gemoeid zijn, nut, dat een mens sterve voor het volk. In zoverre spreekt hij de waarheid, het is nut, ja meer, het is waarlijk eervol, dat een mens

zijn leven in de waagschaal stelt ten dienste van zijn land, Filippenzen 2:17, 1 Johannes 3:16, maar een onschuldige ter dood te brengen onder schijn van voor de openbare veiligheid te zorgen, dat is de staatkunde des duivels. Kajafas oppert listiglijk het denkbeeld dat de grootste en beste mens wel groter is dan iedere mens, maar toch kleiner, dat is van minder betekenis is, dan het volk als geheel, en dat hij kan achten zijn leven goed besteed, ja zelfs goed verloren te hebben, als hij er zijn land voor ondergang door kan behoeden. Maar wat heeft dit te doen met den moord, gepleegd op een mens, die blijkbaar ten grootsten zegen is, onder voorwendsel van een denkbeeldig kwaad van het land af te wenden? De zaak had aldus voorgesteld moeten worden: Was het nut voor hen om over hen zelven en over hun volk bloedschuld te laten komen, het bloed eens profeten, ter beveiliging van hun burgerlijke belangen tegen een gevaar, dat zij gene reden hadden te vrezen? Was het hun nut God en Zijne heerlijkheid van hen weg te drijven, veeleer dan zich aan het ongenoegen der Romeinen bloot te stellen, die hun geen leed konden doen, zo God aan hun zijde was? Ene vleselijke staatkunde, die alleen met wereldlijke belangen te rade gaat, zal, alles denkende te redden door zonde, ten laatste alles verderven. De verborgenheid, die in dezen raad van Kajafas lag opgesloten, wordt niet op den eersten aanblik gezin, maar de evangelist leidt ons er toe in, vers 51, 52. Dit zei hij niet uit zich zelven, het was niet bloot de taal van zijne eigene vijandschap en staatkunde, maar in deze woorden profeteerde hij, ofschoon hij er zich niet van bewust was, dat Jezus sterven zou voor het volk. Hier is ene kostelijke verklaring van een' verderfelijken tekst, de raad van den gevloekten Kajafas zo uitgelegd, dat hij in overeenstemming komt met den raad des gezegenden Gods. De liefde leert ons aan der mensen woorden en daden de gunstigst mogelijke uitlegging te geven, maar de Godsvrucht leert ons ze tot een goed gebruik aan te wenden, zelfs tot het tegenovergestelde gebruik van hetgeen er mede bedoeld werd. Indien slechte mensen in hetgeen zij tegen ons doen de hand Gods zijn om ons te verootmoedigen en te verbeteren, waarom zouden zij dan niet in hetgeen zij tegen ons spreken Gods mond kunnen zijn, om ons te onderwijzen en te overtuigen? Maar in dit woord van Kajafas was ene buitengewone bestiering van den hemel, die hem deed zeggen, hetgeen van hoog verheven betekenis was. Gelijk het hart van alle mensen in Gods hand is, zo is ook hun tong onder Zijn bestuur. Diegenen bedriegen zich, welke zeggen: Onze tong behoort ons, zodat wij, of mogen zeggen wat wij willen zonder er voor Gods gericht verantwoordelijk voor te zijn, of kunnen zeggen wat wij willen zonder dat Zijne macht en voorzienigheid het ons kan beletten. Bileam kon niet zeggen wat hij wilde, toen hij kwam om Israël te vervloeken, evenmin als Laban toen hij Jakob vervolgde.

d. De evangelist verklaart de woorden van Kajafas. Hij toont aan, dat zij niet alleen geschikt maar ook bestemd waren om tot een voortreffelijk doeleinde te dienen. Hij sprak dit niet uit zich zelven. Als kunstgreep om den raad tegen Christus op te zetten, zei hij het uit zich zelven, of liever uit den duivel, maar als profetie, het voornemen Gods verklarende, om door den dood van Christus Gods geestelijk Israël van de zonde en den toorn te verlossen, heeft hij het niet uit zich zelven gezegd, want van die zaak wist hij niets, hij meende het niet en in zijn hart dacht hij het niet, want in zijn hart was gene andere gedachte dan om te verdelgen en uit te roeien, Jesaja 10:7.

Ten eerste. Hij profeteerde, en zij, die geprofeteerd hebben, hebben niet uit zich zelven gesproken. Maar is Kajafas ook onder de profeten? Ja, hij is het, pro hác vice -ditmaal, hoewel hij een slecht mens, en een vijand is van Christus en Zijn Evangelie. God kan gebruik maken van slechte mensen om Zijne eigene voornemens en bedoelingen tot stand te brengen, en dikwijls doet Hij dat ook, want Hij houdt hen niet slechts aan ene keten om hen te weerhouden van het kwaad te doen, dat zij zouden willen doen, maar ook in toom, om hen te leiden tot het werk en den dienst, dien zij niet

zouden willen verrichten. Woorden van profetie in den mond zijn ook geen onfeilbaar bewijs van genade in het hart. Heere, Heere, hebben wij niet in Uwen naam geprofeteerd? Dat zal ene pleitrede wezen, die als beuzelachtig verworpen zal worden.

Ten tweede. Hij profeteerde, zijnde hogepriester deszelven jaars, niet alsof het feit, dat hij hogepriester was, hem geneigd of bevoegd maakte om een profeet te zijn, wij kunnen niet veronderstellen, dat de hogepriesterlijke hoed den slechtsten man, die hem ooit gedragen heeft, het eerst profetie zou ingegeven hebben, maar:

1. Hogepriester zijnde, en dus van hoog aanzien in den raad, heeft het God behaagd hem veeleer dan een ander dit woord van zo hoge betekenis in den mond te leggen, ten einde het des te meer opgemerkt zou worden, of opdat het niet opmerken ervan des te minder te verontschuldigen zou zijn. De kernspreuken van grote mannen heeft men altijd bijzondere aandacht waardig gekeurd. "Ene Goddelijke spreuk is op de lippen des konings", Spreuken 16:10 1), daarom was deze Goddelijke spreuk, of waarzegging, op de lippen des hogepriesters gelegd, opdat zelfs uit zijn mond dit woord bevestigd zou worden: dat Christus stierf tot heil des volks, en niet omdat er onrecht in Zijne handen was. Hij was hogepriester in het jaar, dat bestemd was, om het jaar der verlosten te zijn, wanneer "Messias, de Vorst, uitgeroeid zou worden", Daniël 9:26, en hij moet dit erkennen en uitspreken.

2. Deszelven jaars hogepriester zijnde, in het vermaarde en merkwaardige jaar, toen er zulk ene overvloedige uitstorting des Geestes geschiedde, meer overvloedig dan ooit te voren, overeenkomstig de profetie, Joël 2:28, 29, vergeleken met Handelingen 2:17, zijn enige droppelen van den uitgegoten stroom op Kajafas gevallen, zoals de kruimkens, zegt Dr. Lightfoot, die van de tafel der kinderen vallen voor de honden. Dat jaar was het einde van het Levitische priesterschap, en uit den mond van hem, die dat jaar hogepriester was, was de onbepaalde overgave er van afgedwongen aan Hem, die niet, (gelijk zij gedurende zo vele eeuwen gedaan hadden) dieren heeft geofferd, en aldus een einde heeft gemaakt aan het zondoffer. Deze overgave deed hij onwetend, zoals Izaak onwetend den zegen aan Jakob heeft gegeven.

Ten derde. De inhoud van zijne profetie was, dat Jezus voor het volk zou sterven, dus juist de zaak, waarvan alle profeten hebben getuigd, die te voren getuigden het lijden, dat op Christus komen zou, 1 Petrus 1:11, dat de dood van Christus het leven en de zaligheid van Israël zijn zou. Hij bedoelde met het volk diegenen er van, die hardnekkig het Judaïsme bleven aankleven, maar God bedoelde er mede hen, die de leer van Christus wilden ontvangen en geloven, en Zijne volgelingen wilden worden, alle gelovigen, het geestelijk zaad van Abraham. De dood van Christus, dien Kajafas thans beraamde, bleek het verderf te wezen der belangen van het volk, voor hetwelk hij het als de veiligheid en bevestiging bedoelde, want hierdoor is de toorn over hen gekomen tot het einde. Maar hij bleek de bevordering te zijn van de belangen, waarvan hij hoopte, dat zij er door vernietigd zouden worden, want Christus, van de aarde verhoogd zijnde, heeft allen tot zich getrokken. Het is iets groots, dat hier geprofeteerd wordt: Dat Jezus zou sterven, voor anderen zou sterven, niet slechts voor hun welzijn, maar in hun plaats, sterven voor dat volk, want aan hen was de eerste aanbieding der zaligheid gedaan door Zijn dood. Indien het gehele volk der Joden eenstemmig in Christus had geloofd, en Zijn Evangelie had aangenomen, dan zouden zij niet slechts voor eeuwig behouden zijn geweest, maar ook als volk verlost zijn geworden van hun leed. De fontein was het eerst geopend voor het huis David's, Zacheria 13:1. Hij is voor dat volk in dier voege gestorven, dat

niet het gehele volk ten verderve ging, maar dat een overblijfsel behouden werd, Romeinen 11:5. De evangelist geeft ene uitbreiding aan dit woord van Kajafas, vers 52. En niet alleen voor dat volk, hoe zij zich ook de beminden, de uitverkorenen des hemels dachten, maar opdat Hij ook de kinderen Gods, die verstrooid waren, tot een zou vergaderen. Let hier: Ten eerste. Op de personen, voor wie Christus gestorven is: niet alleen voor dat volk der Joden (het zou vergelijkender wijs gesproken, te gering geweest zijn voor den Zone Gods, om zo groot een werk te doen alleen maar om de stammen van Jacob op te richten en de bewaarden in Israël weer te brengen) neen, Hij moet het heil zijn tot aan de einden der aarde, Jesaja 49:6. Hij moet sterven voor de kinderen Gods, die verstrooid waren.

1. Sommigen verstaan dit van de kinderen Gods, die toen in wezen waren, verstrooid onder de Heidenen, Godvruchtige mannen van alle volken, Handelingen 2:5, die God vreesden, Handelingen 10:2, proselieten der poort, die den God van Abraham dienden, maar zich niet onderwierpen aan de ceremoniële wet van Mozes, mensen, die door den natuurlijken Godsdienst enig licht hadden, maar verstrooid waren onder de volken, gene eigene plechtige bijeenkomsten hadden, gene bijzondere belijdenis, die hen aan elkaar verbond, of van anderen onderscheidde. Nu is Christus gestorven om dezen tot een groot lichaam saam te voegen om naar Hem genoemd en door Hem geregeerd te worden, en dit was het oprichten ener banier, tot welke allen, die God vreesden, en zorgden voor hun ziel, zich heen konden begeven, om er zich onder te scharen.

2. Anderen voegen bij dezen ook allen, die tot de verkiezing der genade behoren en kinderen Gods worden genoemd, hoewel zij nog niet geboren zijn, omdat zij te voren verordineerd zijn tot kinderen, Efeziërs 1:5. Dezen nu zijn verstrooid in onderscheidene plaatsen der aarde, onder alle geslachten en volken, Openbaring 7:9 en in onderscheidene tijden der wereld tot aan het einde des tijds, dat zijn zij, die Hem vrezen van geslacht tot geslacht. Op die allen heeft Hij het oog gehad in de verzoening, die Hij gedaan heeft door Zijn bloed, gelijk Hij heeft gebeden, zo is Hij gestorven, voor allen, die in Hem zullen geloven.

Ten tweede. Het doel van Zijn dood betreffende deze personen: Hij stierf om de afgedwaalden weer te brengen, en tot een te vergaderen, die verstrooid zijn, om hen tot zich te roepen, die verre van Hem zijn, en in Hem diegenen met elkaar te verenigen, die ver van elkaar verwijderd zijn. Christus' dood is:

1. De grote aantrekkingskracht voor ons hart, Hij is van de aarde verhoogd, om allen tot zich te trekken. De bekering der zielen is ze bijeen te vergaderen tot Christus als hun Gids en Toevlucht, zoals duiven tot hare vensters, en om dit teweeg te brengen is Hij gestorven. Door te sterven heeft Hij hen zich gekocht, alsmede de gave des Heiligen Geestes voor hen, Zijne liefde in Zijn sterven voor ons is de grootste magneet onzer liefde.

2. Het grote middelpunt onzer eenheid. Hij vergadert alles tot een, Efeziërs 1:10. Zij zijn een met Hem, een lichaam, een geest, een met elkaar in Hem. Al de heiligen aan alle plaatsen en in alle eeuwen ontmoeten elkaar in Christus, gelijk alle leden in het hoofd, en alle takken in den wortel. Door de verdienste van Zijn dood heeft Christus al de heiligen in een der genade en gunst van God bevolen, Hebreeën 2:11-13, en, door de beweegoorzaak van Zijn dood heeft Hij hen onderscheidenlijk in elkanders goede gezindheid en liefde bevolen, Hoofdstuk 13:34.

e. De uitslag van deze bespreking is een besluit van den raad om Jezus ter dood te brengen, vers 53. Van dien dag af beraadslaagden zij te zamen, dat zij Hem doden zouden. Nu begrepen zij elkanders bedoelen, en zo was ieder bij zich zelven besloten, dat Jezus moest sterven, en het scheen, dat een comite benoemd was om elke dag te vergaderen en te beraadslagen hoe het besluit ten uitvoer te brengen. De goddeloosheid der bozen rijpt trapsgewijze, Jakobus 1:15, Ezechiël 7:10. Zij waren nu twee grote stappen gevorderd in hun gevloekt voornemen tegen Christus. Hetgeen te voren door ieder afzonderlijk gedacht was, was nu ene beslotene zaak, waaromtrent zij samen stemden, en aldus sterkten zij elkanders handen in deze boosheid, en werkten zij dus met des te groter zekerheid. Slechte mensen bevestigen elkaar in het kwade, en moedigen elkaar er toe aan. Mensen van een verdorven gemoed achten zich gelukkig als zij anderen in ene zelfde gezindheid vinden: de boosheid, die te voren onuitvoerbaar scheen, blijkt dan niet slechts mogelijk, maar gemakkelijk te volvoeren, vis unita fortior -verenigde krachten brengen krachtdadiger uitwerking teweeg. Wat zij te voren wensen te doen, maar waarvoor zij een voorwendsel nodig hadden, kunnen zij dan nu doen, daar hun ene schoonschijnende reden gegeven is om er zich in te rechtvaardigen, en die dienen zal, zo niet om de schuld weg te nemen (hetgeen wel het minst is waarom zij zich bekommeren) maar dan toch om er den blaam van weg te nemen, en aldus, indien niet het persoonlijke, dan toch het politieke geweten te bevredigen. Velen zullen zeer gerust voortgaan met kwaad doen, zolang zij slechts ene verontschuldiging er voor kunnen aanvoeren. Nu wordt door hun besluit, om Hem terecht of te onrecht ter dood te brengen, bewezen, dat het rechtsgeding, dat zij later tegen Hem begonnen, en het verhoor, dat zij Hem lieten ondergaan, niets dan blote schijn was, zij hadden te voren reeds bepaald wat zij doen zouden.

f. Hierop heeft Christus zich verborgen, wèl wetende, wat de uitslag hunner beraadslaging was, vers 54. Hij hield op van in het openbaar te verschijnen: Jezus wandelde niet meer vrijelijk onder de Joden, onder de inwoners van Judea, inzonderheid onder die van Jeruzalem, de eigenlijk gezegde Joden. Hij ging niet meer van plaats tot plaats om te prediken en wonderen te werken zo vrijelijk als Hij het te voren gedaan had, maar zo lang Hij nog in Judea verbleef, was Hij er incognito. Aldus hebben de overpriesters het licht Israël's onder ene korenmaat gesteld. Hij trok zich terug naar een onbekend deel des lands, zo onbekend, dat de naam der stad werwaarts Hij heenging, schier nergens elders wordt aangetroffen. Hij ging naar het land bij de woestijn, alsof Hij van onder de mensen verdreven was, of liever, met Jeremia wensende ene herberg der wandelaars te hebben in de woestijn, Jeremia 9:2. Hij ging naar de stad, genaamd Efraïm, sommigen denken Efrata, dat is Bethlehem, waar Hij geboren was, en dat aan de woestijn van Juda grensde, anderen denken Efron, of Efraïm, vermeld in 2 Kronieken 13:19. Derwaarts zijn Zijne discipelen met Hem gegaan, zij wilden Hem niet eenzaam laten blijven, en Hij wilde hen niet in gevaar laten. Aldaar verkeerde Hij, daar wist Hij dien tijd Zijner afzondering te benutten voor bijzondere gesprekken met Zijne discipelen, nu Hij de gelegenheid niet had om in het openbaar te prediken. Hij verkeerde met Zijne discipelen, die Zijn gezin uitmaakten, toen Hij van den tempel verdreven was, en Zijne redenen of gesprekken waren ongetwijfeld zeer stichtelijk. Wij moeten het goede doen, dat wij kunnen, als wij het goede niet kunnen doen, dat wij willen. Maar waarom heeft Christus zich nu verborgen? Het was noch uit vrees voor de macht Zijner vijanden, noch uit wantrouwen in Zijne eigene macht, Hij had velerlei middelen om zich te beveiligen en te behouden, en van lijden was Hij niet afkerig en er ook niet onvoorbereid op. Maar Hij trok zich terug: Ten eerste. Om Zijn ongenoegen aan te duiden over Jeruzalem en het volk der Joden. Zij hebben Hem en Zijn Evangelie verworpen, het was dus rechtvaardig, dat Hij zich en Zijn Evangelie aan hen onttrok. Dat was een droevig voorteken van die

dikke duisternis, die weldra over Jeruzalem komen zou, omdat zij den dag hunner bezoeking niet bekend hebben.

Ten tweede. Omdat de wreedheid Zijner vijanden jegens Hem des te minder te verontschuldigen zou zijn. Indien Zijne openbare verschijning drukkend voor hen was en gevaarlijk geacht werd voor het publiek, dan wilde Hij beproeven of hun toorn afgekeerd kon worden door Zijne afzondering, toen David naar Gath gevlucht was, was Saul tevreden, en voer hij niet meer voort hem te zoeken, 1 Samuel 27:4. Maar het was het leven, het dierbare leven, dat deze boze mannen zochten.

Ten derde. Zijne ure was nog niet gekomen, en daarom ontweek Hij het gevaar, en deed dit op de wijze, die den mensen eigen is, om daardoor de vlucht te wettigen en aan te moedigen van Zijne dienstknechten in tijden van vervolging, en diegenen te vertroosten, welke weggerukt worden uit hun nuttigen werkkring, en zich in een afgelegen, onbekend oord moeten gaan verbergen, de discipel is niet meerder dan zijn Heere.

Ten vierde. Zijne afzondering voor ene wijle diende om Zijn terugkeer naar Jeruzalem, toen Zijne ure gekomen was, des te merkwaardiger te maken. Het heeft de blijde juichtonen uitgelokt, waarmee zij, die Hem genegen en welgezind waren, Hem bij Zijne openbare verschijning hebben verwelkomd, toen Hij in triomf de stad binnenreed.

g. Het strenge onderzoek, dat toen naar Hem gedaan werd, vers 55-57. De aanleiding hiertoe was het naderende feest van het pascha, waarvoor zij Zijne tegenwoordigheid verwachtten, overeenkomstig Zijne gewoonte, vers 55. Het pascha der Joden was nabij, een feest, waarvan reeds enigen tijd te voren grote verwachtingen gekoesterd werden. Dit was Christus' vierde en laatste pascha sedert Zijne openbare bediening, en men kon er in waarheid van zeggen, zoals in 2 Kronieken 35:18:Daar was ook geen pascha als dat in Israël gehouden, want op hetzelve is Christus, ons Pascha, voor ons geslacht. Het pascha nu nabij zijnde, gingen velen uit alle delen des lands op naar Jeruzalem, opdat zij zich zelven reinigden. Dat kan: Ten eerste, ene noodzakelijke reiniging geweest zijn van hen, die zich volgens de ceremoniële wet op de ene of andere wijze verontreinigd hadden, zij kwamen om besprengd te worden met water der ontzondiging en de overige plechtigheden der reiniging te vervullen volgens de wet, want zij mochten het pascha niet houden in hun onreinheid, Numeri 9:6. Aldus behoren wij voor ons Evangelie-pascha onze bekering te vernieuwen, en ons door het geloof te wassen in het bloed van Christus, en "rondom Gods altaar te gaan". Ten tweede. Het kan ene vrijwillige reiniging geweest zijn, een zich heiligen door vasten en bidden en andere Godsdienstige oefeningen, waaraan velen, die vromer waren dan anderen, zich enigen tijd voor het pascha overgaven, en dit het liefst te Jeruzalem deden, omdat zij er het voor recht van den tempeldienst hadden. Aldus moeten wij door ene plechtige voorbereiding den berg bepalen, waarop wij verwachten God te zullen ontmoeten. Het onderzoek geschiedde met grote belangstelling en zorg. Zij zeiden onder elkaar: Wat dunkt u? dunkt u, dat hij niet komen zal tot het feest? vers 56.

Ten eerste. Sommigen denken, dat dit gezegd werd door hen, die Hem welgezind waren, en Zijne komst verwachtten, om Zijne leer te horen en Zijne wonderen te zien. Zij, die vroeg van uit de provincie waren gekomen om zich te reinigen, waren zeer verlangend om Christus te ontmoeten, en wellicht zijn zij in die verwachting vroeger gekomen, daarom hebben zij, staande in den tempel, de plaats hunner reiniging, naar berichten omtrent Christus gevraagd. Kon iemand hun hoop geven, dat

zij Hem zien zullen? Indien er dezulken waren, en dezulken behoorden tot de vroomsten en die het meeste belang stelden in den Godsdienst, die voor Christus dezen eerbied aan den dag legden, dan was dit een slag voor de vijandschap der overpriesters en een getuigenis tegen hen.

Ten tweede. Het heeft echter den schijn alsof het veeleer Zijne vijanden waren, die dit onderzoek naar Hem instelden, en naar de gelegenheid verlangden om Hem te grijpen. Ziende, dat de stad zich begon te vullen met lieden van het land, verwonderden zij zich Hem niet onder hen te vinden. Toen zij naar den plicht van hun ambt hun behulpzaam hadden moeten zijn, die gekomen waren om zich te reinigen, hielden zij zich bezig met tegen Christus samen te spannen. Hoe ontzettend ontaard was de Joodse kerk, nu de priesters des Heeren als de priesters der kalveren waren geworden een strik te Mizpa, en een uitgespannen net op Tabor, en zich verdiepten om te slachten, Hosea 5:1, 2, -toen zij, in plaats van het feest der ongezuurde broden te houden, zelven doortrokken waren van den zuurdesem der grootste boosaardigheid! Hun vragen: Wat dunkt u? Zal hij niet komen tot het feest? duidt aan:

1. Een hatelijk vermoeden tegen Christus, alsof Hij het feest des Heeren niet zou bijwonen uit vrees van zich aan gevaar bloot te stellen. Indien anderen uit onverschilligheid voor den Godsdienst wegblijven, dan wordt daar gene aanmerking op gemaakt, maar als Christus afwezig is om zich voor gevaar te behoeden (want God wil barmhartigheid, en gene offerande) dan wordt Hem dit tot smaad gerekend, zoals het David ten smaad werd aangerekend, toen zijne plaats op het feest ledig bleef, hoewel Saul zijne tegenwoordigheid slechts begeerde om de gelegenheid te hebben van hem met zijne spies aan den wand te spitten, 1 Samuel 20:25-27. Het is treurig om heilige inzettingen tot zo onheilige doeleinden misbruikt te zien.

2. De vrees, dat Hij hun zou ontkomen. "Zal hij niet komen tot het feest? Indien hij niet komt, dan zullen onze plannen in duigen vallen, en dan is het met ons gedaan, want wij kunnen geen staatsbode naar het land zenden om hem te halen." De orders der regering om Hem gevangen te nemen waren zeer streng, vers 57. Onder voorgeven, dat Hij een misdadiger was, die het gerecht was ontvlucht, had het grote sanhedrin een bevelschrift uitgevaardigd, waarbij aan ieder, die wist waar Hij was, gelast werd het te kennen te geven, opdat Hij gevangen genomen zou worden. Waarschijnlijk was er ook ene beloning toegezegd aan wie Hem zou ontdekken, en werd straf bedreigd aan wie Hem ene schuilplaats zou verlenen: zodat Hij den volke als een schadelijk en gevaarlijk mens werd voorgesteld, een vogelvrijverklaarde, dien ieder het recht had te doden. Saul heeft zulk een bevel uitgevaardigd voor de gevangenneming van David, en Achab van Elia. Zie nu, ten eerste. Hoe ijverig zij zich toelegden op deze vervolging, hoe onvermoeid zij er werkzaam voor waren, en dat wel op een tijd, wanneer, indien zij enigen Godsdienstzin hadden gehad, of enig besef van den plicht, dien hun ambt hun voorschreef, zij het moeilijk gevonden zouden hebben om iets anders te doen. Ten tweede. Hoe bereid zij waren, om anderen in hun zonde te doen delen, indien iemand bij machte was Christus over te leveren, dan wilden zij, dat hij zich verplicht zou achten het te doen. Aldus misbruikten zij tot de slechtste doeleinden den invloed, dien zij hadden op het volk. Het is ene verzwaring van de zonden der goddeloze regeerders, dat zij gewoonlijk hun onderhorigen tot de werktuigen maken van hun ongerechtigheid. Maar zo groot was de liefde, die sommigen voor Hem koesterden, en zo groot Gods macht over de gewetens van anderen, dat Hij, in weerwil van dit uitgevaardigd bevel, en ofschoon sommigen voorzeker wel geweten hebben waar Hij was, toch onontdekt is gebleven, want de Heere had Hem verborgen.

HOOFDSTUK 12

1 Jezus dan kwam zes dagen voor het pascha te Bethanie, daar Lazarus was, die gestorven was geweest, welken Hij opgewekt had uit de doden.
2 Zij bereidden Hem dan aldaar een avondmaal, en Martha diende; en Lazarus was een van degenen, die met Hem aanzaten.
3 Maria dan, genomen hebbende een pond zalf van onvervalsten, zeer kostelijken nardus, heeft de voeten van Jezus gezalfd, en met haar haren Zijn voeten afgedroogd; en het huis werd vervuld van den reuk der zalf.
4 Zo zeide dan een van Zijn discipelen, namelijk Judas, Simons zoon, Iskariot, die Hem verraden zou:
5 Waarom is deze zalf niet verkocht voor driehonderd penningen, en den armen gegeven?
6 En dit zeide hij, niet omdat hij bezorgd was voor de armen, maar omdat hij een dief was, en de beurs had, en droeg hetgeen gegeven werd.
7 Jezus dan zeide: Laat af van haar; zij heeft dit bewaard tegen den dag Mijner begrafenis.
8 Want de armen hebt gijlieden altijd met u, maar Mij hebt gij niet altijd.
9 Een grote schare dan der Joden verstond, dat Hij aldaar was; en zij kwamen, niet alleen om Jezus' wil, maar opdat zij ook Lazarus zouden zien, dien Hij uit de doden opgewekt had.
10 En de overpriesters beraadslaagden, dat zij ook Lazarus doden zouden.
11 Want velen van de Joden gingen heen om zijnentwil, en geloofden in Jezus.
12 Des anderen daags, een grote schare, die tot het feest gekomen was, horende, dat Jezus naar Jeruzalem kwam,
13 Namen de takken van palmbomen, en gingen uit Hem tegemoet, en riepen: Hosanna! Gezegend is Hij, Die komt in den Naam des Heeren, Hij, Die is de Koning Israels!
14 En Jezus vond een jongen ezel, en zat daarop, gelijk geschreven is:
15 Vrees niet, gij dochter Sions, zie, uw Koning komt, zittende op het veulen ener ezelin.
16 Doch dit verstonden Zijn discipelen in het eerst niet; maar als Jezus verheerlijkt was, toen werden zij indachtig, dat dit van Hem geschreven was, en dat zij Hem dit gedaan hadden.
17 De schare dan, die met Hem was, getuigde dat Hij Lazarus uit het graf geroepen, en hem uit de doden opgewekt had.
18 Daarom ging ook de schare Hem tegemoet, overmits zij gehoord had, dat Hij dat teken gedaan had.
19 De Farizeen dan zeiden onder elkander: Ziet gij wel, dat gij gans niet vordert? Ziet, de gehele wereld gaat Hem na.
20 En er waren sommige Grieken uit degenen, die opgekomen waren, opdat zij op het feest zouden aanbidden;
21 Dezen dan gingen tot Filippus, die van Bethsaida in Galilea was, en baden hem, zeggende: Heere, wij wilden Jezus wel zien.
22 Filippus kwam en zeide het Andreas; en Andreas en Filippus wederom zeiden het Jezus.
23 Maar Jezus antwoordde hun, zeggende: De ure is gekomen, dat de Zoon des mensen zal verheerlijkt worden.
24 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Indien het tarwegraan in de aarde niet valt, en sterft, zo blijft hetzelve alleen; maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort.
25 Die zijn leven liefheeft, zal hetzelve verliezen; en die zijn leven haat in deze wereld, zal hetzelve bewaren tot het eeuwige leven.

26 Zo iemand Mij dient, die volge Mij; en waar Ik ben, aldaar zal ook Mijn dienaar zijn. En zo iemand Mij dient, de Vader zal hem eren.
27 Nu is Mijn ziel ontroerd; en wat zal Ik zeggen? Vader, verlos Mij uit deze ure! Maar hierom ben Ik in deze ure gekomen.
28 Vader, verheerlijk Uw Naam. Er kwam dan een stem uit den hemel, zeggende: En Ik heb Hem verheerlijkt, en Ik zal Hem wederom verheerlijken.
29 De schare dan, die daar stond, en dit hoorde, zeide, dat er een donderslag geschied was. Anderen zeiden: Een engel heeft tot Hem gesproken.
30 Jezus antwoordde en zeide: Niet om Mijnentwil is deze stem geschied, maar om uwentwil.
31 Nu is het oordeel dezer wereld; nu zal de overste dezer wereld buiten geworpen worden.
32 En Ik, zo wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal hen allen tot Mij trekken.
33 (En dit zeide Hij, betekenende, hoedanigen dood Hij sterven zou.)
34 De schare antwoordde Hem: Wij hebben uit de wet gehoord, dat de Christus blijft in der eeuwigheid; en hoe zegt Gij, dat de Zoon des mensen moet verhoogd worden? Wie is deze Zoon des mensen?
35 Jezus dan zeide tot hen: Nog een kleinen tijd is het Licht bij ulieden; wandelt, terwijl gij het Licht hebt, opdat de duisternis u niet bevange. En die in de duisternis wandelt, weet niet, waar hij heengaat.
36 Terwijl gij het Licht hebt, gelooft in het Licht, opdat gij kinderen des Lichts moogt zijn. Deze dingen sprak Jezus; en weggaande verborg Hij Zich van hen.
37 En hoewel Hij zovele tekenen voor hen gedaan had, nochtans geloofden zij in Hem niet;
38 Opdat het woord van Jesaja, den profeet, vervuld werd, dat hij gesproken heeft: Heere, wie heeft onze prediking geloofd, en wien is de arm des Heeren geopenbaard?
39 Daarom konden zij niet geloven, dewijl Jesaja wederom gezegd heeft:
40 Hij heeft hun ogen verblind, en hun hart verhard; opdat zij met de ogen niet zien, en met het hart niet verstaan, en zij bekeerd worden, en Ik hen geneze.
41 Dit zeide Jesaja, toen hij Zijn heerlijkheid zag, en van Hem sprak.
42 Nochtans geloofden ook zelfs velen uit de oversten in Hem; maar om der Farizeen wil beleden zij het niet; opdat zij uit de synagoge niet zouden geworpen worden.
43 Want zij hadden de eer der mensen lief, meer dan de eer van God.
44 En Jezus riep, en zeide: Die in Mij gelooft, gelooft in Mij niet, maar in Dengene, Die Mij gezonden heeft.
45 En die Mij ziet, die ziet Dengene, Die Mij gezonden heeft.
46 Ik ben een Licht, in de wereld gekomen, opdat een iegelijk, die in Mij gelooft, in de duisternis niet blijve.
47 En indien iemand Mijn woorden gehoord, en niet geloofd zal hebben, Ik oordeel hem niet; want Ik ben niet gekomen, opdat Ik de wereld oordele, maar opdat Ik de wereld zalig make.
48 Die Mij verwerpt, en Mijn woorden niet ontvangt, heeft, die hem oordeelt; het woord, dat Ik gesproken heb, dat zal hem oordelen ten laatsten dage.
49 Want Ik heb uit Mijzelven niet gesproken; maar de Vader, Die Mij gezonden heeft, Die heeft Mij een gebod gegeven, wat Ik zeggen zal, en wat Ik spreken zal.
50 En Ik weet, dat Zijn gebod het eeuwige leven is. Hetgeen Ik dan spreek, dat spreek Ik alzo, gelijk Mij de Vader gezegd heeft.

Het was een treurig verhaal, dat wij aan het einde van het vorige hoofdstuk hebben gehad omtrent de smaadheid. die onzen Heere Jezus werd aangedaan, toen de schriftgeleerden en Farizeeën Hem als een vijand verklaarden van hun kerk, en Hem al de smaadheid aandeden, die zij konden, maar het verhaal in dit hoofdstuk biedt ene vergoeding hiervoor, daar het ons de ere beschrijft, die onzen Verlosser werd bewezen in weerwil van al die versmaadheid Hem door Zijne vijanden aangedaan. Aldus staat het ene tegenover het andere. Laat ons zien welke ere onzen Heere Jezus, zelfs in de diepte Zijner vernedering, werd gegeven.

I. Maria deed Hem ere aan, door zijne voeten te zalven aan het avondmaal, dat Hem te Bethanië bereid was, vers 1-11.

II. Het volk eerde Hem door hun vreugdekreten bij Zijn intocht in Jeruzalem, vers 12-19.

III. De Grieken eerden Hem, door naar Hem te vragen in het verlangen van Hem te zien, vers 20-26.

IV. God, de Vader eerde Hem door ene stem van den hemel, Hem getuigenis gevende, vers 27-36.

V. Er werd Hem ere aangedaan door de profeten des Ouden Testaments, die het ongeloof hebben voorzegd van hen, die Zijne prediking hebben gehoord, vers 37-41.

VI. Er werd Hem ere bewezen door sommigen van de oversten, wier geweten voor Hem getuigde, hoewel zij den moed niet hadden het te belijden, vers 42, 43.

VII. Hij maakte aanspraak op ere door Zijne Goddelijke zending hoog te houden en te verklaren waartoe Hij in de wereld gezonden was.

Johannes 12:1-11

In deze verzen hebben wij:

I. Het vriendelijk bezoek van onzen Heere Jezus aan Zijne vrienden te Bethanië, vers 1. Hij kwam van het land zes dagen voor het pascha, en begaf zich naar Bethanië, ene stad, of vlek, zo nabij Jeruzalem gelegen, dat het tot het gebied van haar sterflijst gerekend werd. Hij nam Zijn intrek ten huize van Zijn vriend Lazarus, dien Hij nu onlangs van de doden had opgewekt. Zijne komst nu te Bethanië kan beschouwd worden:

1. Als ene voorbereiding tot het pascha, dat Hij voornemens was te vieren, hetgeen door den opgegeven datum Zijner komst-Zes dagen voor het pascha, -wordt aangeduid. Godvruchtige mensen hadden een tijd afgezonderd om zich op die plechtigheid voor te bereiden, en aldus betaamde het onzen Heere Jezus alle gerechtigheid te vervullen. Aldus heeft Hij ons een voorbeeld gegeven ener plechtige afzondering van zich zelven voor de viering der plechtigheden van het pascha, laat ons de stem horen, die ons toeroept: Bereidt den weg des Heeren.

2. Als een vrijwillig zich blootstellen aan de woede Zijner vijanden. Nu Zijne ure nabij was, kwam Hij onder hun bereik, heeft Hij zich hun vrijwillig aangeboden, hoewel Hij hun getoond had, hoe gemakkelijk Hij hun strikken kon ontkomen. Onze Heere Jezus heeft vrijwillig geleden, Zijn leven werd Hem niet afgedwongen, Hij heeft het overgegeven. Zie, Ik kom. Gelijk de kracht Zijner vervolgers Hem niet kon overweldigen, zo kon hun list Hem ook niet verrassen of overvallen, Hij stierf, omdat Hij wilde sterven. Gelijk er een tijd is wanneer het ons vergund is om voor onze veiligheid en behoud te zorgen, zo is er ook een tijd, wanneer wij geroepen worden om voor de zaak Gode ons leven in de waagschaal te stellen, zoals Paulus, toen hij, gebonden zijnde door den Geest naar Jeruzalem reisde.

3. Als een voorbeeld Zijner vriendelijkheid voor Zijne vrienden te Bethanië, die Hij liefhad, en van wie Hij weldra zal weggenomen worden. Het was een afscheidsbezoek, Hij kwam om afscheid van hen te nemen, en om hun woorden van vertroosting te laten tegen den dag der beproeving, die aanstaande was. Christus verlaat Zijn volk wel voor een wijle, maar Hij laat blijken, dat Hij in liefde, niet in toorn, van hen heengaat. Bethanië wordt hier beschreven als de stad, waar Lazarus was, welken Hij opgewekt had uit de doden. Het wonder, hier gewrocht, deed nieuwe eer afstralen op de plaats, en maakte haar merkwaardig. Christus kwam hier om te zien welk goed gebruik er van het wonder was gemaakt, want waar Christus wonderen werkt en gunstbewijzen schenkt, daar geeft Hij acht om te zien, of het voorgestelde doel er mede bereikt werd. Waar Hij overvloedig gezaaid heeft, let Hij op om te zien of het zaad opkomt.

II. Het vriendelijke onthaal, dat Zijne vrienden Hem bereidden: Zij bereiden Hem dan aldaar een avondmaal, vers 2, een feestmaal. Door sommigen wordt de vraag gesteld, of dat ook hetzelfde feestmaal was, waarvan gesproken wordt in Mattheus 26:6 en verder. en dat in het huis van Simon werd aangericht. De meeste uitleggers zijn van oordeel, dat het dit feestmaal geweest is, omdat de substantie van het bericht en velen van de omstandigheden, die er bij vermeld worden, er mede overeenkomen. Maar die maaltijd wordt gehouden na hetgeen deze twee dagen voor het pascha gezegd was, terwijl zes dagen voor het pascha wordt aangericht. Het is ook niet waarschijnlijk, dat Martha elders dan in haar eigen huis zou dienen, en daarom ben ik met Dr. Lightfoot geneigd te

denken, dat het een andere maaltijd geweest is: Het feestmaal in Mattheus op den derden dag der paasweek, maar dit op den zevenden dag der week te voren, zijnde de Joodse sabbatdag, op den avond voor Hij Zijn intocht in Jeruzalem hield, het ene in het huis van Simon, het andere in het huis van Lazarus. Daar deze twee maaltijden de plechtigste en meest openbare waren, die Hem zijn aangeboden, heeft Maria Hem waarschijnlijk bij beide gelegenheden deze bewijzen van eerbied en liefde betoond, en wat zij van hare zalve de eerste maal had overgehouden, toen zij er slechts een pond van heeft gebruikt, vers 3, dat heeft zij de tweede maal gebruikt, toen zij haar geheel uitgoot op Zijn hoofd, Markus 14:3. Laat ons het verhaal er van nagaan.

1. Zij bereidden Hem een avondmaal, want bij hen was de avondmaaltijd de voornaamste. Zij deden dit ten teken van hun eerbied en uit dankbaarheid, want een feestmaal is bereid voor vriendschap, en ten einde de gelegenheid te hebben tot vrije en aangename gesprekken met Hem, want een feestmaal is ook voor gemeenschapsoefening. Wellicht is het met toespeling op deze en dergelijke maaltijden, Christus aangeboden in de dagen Zijns vlezes, dat Hij aan hen, die de deur van hun hart voor Hem openen, belooft, dat Hij avondmaal met hen zal houden, Openbaring 3:20.

2. Martha diende, zij zelf bediende aan tafel, ten teken van haren groten eerbied voor den Meester. Hoewel zij iemand was van zeker aanzien, achtte zij het toch niet beneden zich om te dienen, als Christus aanzat, en ook wij behoren het niet als ene schande of vernedering voor ons te houden, om ons neer te buigen tot enigerlei dienst, waardoor Christus geëerd kan worden. Vroeger had Christus Martha bestraft, omdat zij zich ontrustte door veel dienens. Maar zij heeft daarom het dienen niet nagelaten, zoals sommigen doen, die, als zij bestraft worden wegens het zich overgeven aan een uiterste, knorrig en gemelijk tot het tegenovergestelde uiterste overslaan, neen, nog diende zij, niet gelijk toen, op een afstand, maar zo, dat zij onder het bereik bleef van Christus' stem, en Zijne genaderijke woorden kon horen, diegenen gelukkig achtende, die zoals de koningin van Scheba van Salomo's dienstknechten zei, gedurig voor Zijn aangezicht staan en Zijne wijsheid horen. Het is beter een dienaar te zijn aan Christus' tafel, dan een gast aan de tafel van een vorst.

3. Lazarus was een van degenen, die met Hem aanzaten. Hieruit bleek de waarheid Zijner opstanding, zoals ook Christus' opstanding hier- uit gebleken is, dat er waren, die met Hem gegeten en gedronken hebben nadat Hij uit de doden opgestaan was, Handelingen 10:41. Lazarus heeft zich na Zijne opstanding niet teruggetrokken in ene woestijn, alsof hij, na zijn bezoek in de andere wereld, nu voor altijd een kluizenaar in deze wereld moet zijn, neen, hij ging, evenals anderen, gemeenzaam om met de mensen. Hij zat aan, als een levend gedenkteken van het wonder door Christus gewrocht. Zij, die door Christus tot een geestelijk leven zijn opgewekt, worden mede gezet met Hem, zie Efeziërs 2:5. 6.

III. Den bijzonderen eerbied, Hem boven de overigen, betoond door Maria, door Zijne voeten met zeer kostelijke nardus te zalven, vers 3. Zij had een pond zalf van onvervalste, zeer kostelijke nardus, die zij waarschijnlijk voor eigen gebruik bij zich had, maar door den dood en de opstanding haars broeders was zij gespeend van het gebruik van al zulke dingen, en zo heeft zij er de voeten van Jezus mede gezalfd, en als nog een ander teken van eerbied voor Hem, en een niet achten van zich zelf, heeft zij ze met hare haren afgedroogd. Dit werd opgemerkt, door allen, die tegenwoordig waren, want het huis werd vervuld van den reuk der zalf. Zie Spreuken 27:16.

1. Ongetwijfeld heeft zij dit bedoeld als teken van hare liefde tot Christus, die haar en haar gezin zeer wezenlijke blijken van Zijne liefde had gegeven, en aldus beijvert zij zich om Hem haar te vergelden. Nu blijkt hieruit, dat hare liefde voor Christus:

a. Ene edelmoedige liefde was, die zo weinig spaarzaam was in hetgeen nodig was voor Zijn dienst, dat zij even vernuftig is in het bedenken van ene gelegenheid om kosten te doen voor den Godsdienst, als anderen het zijn om kosten te sparen of te vermijden. Als zij iets had, dat kostbaarder was dan iets anders, dan moet dit tot ere van Christus gebruikt worden. Zij, die Christus waarlijk liefhebben, hebben Hem zo veel meer lief dan de wereld, dat zij gaarne het beste wat zij hebben voor Hem besteden.

b. Ene nederige liefde. Zij heeft hare zalve niet slechts voor Christus ten koste gegeven, maar ze met hare eigene handen over Hem uitgestort, terwijl zij een der dienaren had kunnen bevelen dit te doen, ja meer, zij heeft niet, als gewoonlijk, Zijn hoofd er mede gezalfd, maar Zijne voeten. Gelijk ware liefde gene kosten spaart, zo spaart zij ook gene moeite, als het geldt Christus ere te bewijzen. Na hetgeen Christus voor ons gedaan en geleden heeft, zijn wij wel zeer ondankbaar, als wij enigerlei dienst voor Hem te zwaar vinden, of te gering, om er ons toe neer te buigen, als Hij er wezenlijk door verheerlijkt kan worden.

c. Ene gelovige liefde, er was geloof, werkende door deze liefde, geloof in Jezus als den Messias, den Christus, den Gezalfde, die zowel priester als koning zijnde, gelijk Aäron en David gezalfd werd. Gods Gezalfde behoort onze Gezalfde te wezen. Heeft God Hem met olie der vreugde gezalfd boven Zijne medegenoten? Zo laten wij de zalve onzer beste genegenheden over Hem uitstorten boven alle Zijne mededingers. Door Christus aan te nemen als onzen Koning moeten wij instemmen met Gods bedoelingen, en Hem stellen tot ons Hoofd, dien God daartoe gesteld heeft, Hosea 1:11.

2. Het vervullen van het huis met den aangenamen reuk der zalve kan ons zeggen:

a. Dat zij, die Christus in hun hart en huis ontvangen, er een liefelijken geur in brengen. Christus' tegenwoordigheid brengt een balsem, ene olie en reukwerk mede, die het hart verblijden.

b. Ere, bewezen aan Christus, is ene vertroosting en liefelijkheid voor al Zijne vrienden en volgelingen, het is ene offerande van liefelijken reuk aan God en alle goede mensen.

IV. Judas' misnoegen over dit bewijs van eerbied jegens Christus, vers 4, 5, waar wij hebben te letten op:

1. Den persoon, die er aanmerking op maakte. Het was Judas, een van Zijne discipelen, niet een, die van hun aard was, maar slechts tot hun getal behoorde. Het is voor de slechtste mensen mogelijk, zich onder het mom van de beste belijdenis te verschuilen, en er zijn velen, die voorgeven tot Christus in betrekking te staan, zonder in werkelijkheid enigerlei vriendelijkheid voor Hem in het hart te hebben. Judas was een apostel, een prediker van het Evangelie en toch iemand, die dit blijk van vrome genegenheid voor Christus afkeurde en tegenstond. Het is treurig, om een Godsdienstig leven en een heiligen ijver te zien tegenstaan door hen, die door hun ambt verplicht zijn ze te bevorderen en aan te moedigen. Maar deze was het, die Hem verraden zou. Als koelheid van liefde

en minachting van ernstige Godsvrucht gezien worden in belijders van den Godsdienst, dan is dit een treurig voorteken van hun eindelijken afval. Geveinsden, die reeds in kleine zaken hun wereldsgezindheid aan den dag leggen, zullen zich ook gans bereid tonen om aan grotere verzoekingen toe te geven.

2. Het voorwendsel, waaronder hij zijn misnoegen verborg, vers 5. Waarom is deze zalve, die toch bestemd schijnt voor een vroom gebruik, niet verkocht voor drie honderdpenningen (dat is voor f 102 van ons geld) en den armen gegeven?"

a. Hiermede wordt ene schandelijke ongerechtigheid bedekt met een schoonschijnend voorwendsel, want Satan verandert zich in een engel des lichts.

b. Hier wordt door wereldse wijsheid een afkeurend oordeel uitgesproken over Godvruchtigen ijver, als zich schuldig makende aan een onverstandig en slecht beheer van goederen. Zij, die zich zelven overschatten van wege hun wereldse staatkunde, en anderen onderschatten wegens hun ernstige Godsvrucht, hebben meer van den geest van Judas in zich, dan zij willen erkennen.

c. Hier wordt barmhartigheid jegens de armen als voorwendsel gebruikt, om een blijk van liefde jegens Christus af te keuren, en alzo tot een dekmantel gemaakt van geldgierigheid. Velen weigeren om iets ten koste te leggen aan liefdadige doeleinden, onder voorwendsel van op te leggen voor zulke doeleinden: terwijl toch, als de wolken vol geworden zijn, zij plasregen uitstorten op de aarde. Judas vroeg: Waarom is dit niet den armen gegeven? Waarop het gemakkelijk is te antwoorden: Omdat het beter aan den Heere Jezus besteed was. Wij moeten niet denken, dat zij geen welbehaaglijk werk doen, die het niet doen op onze wijze, en zoals wij wensen, dat zij het zullen doen, alsof alles als onverstandig en ongeschikt, of ongepast gehouden moet worden, dat zich niet regelt naar onze wijze van zien. Hoogmoedige mensen vinden ieder zonder overleg, die geen overleg gepleegd heeft met hen.

3. Hoe Judas' geveinsdheid en bedrog hierin ontdekt werden, vers 6. Hier is de opmerking van den evangelist er over, onder de leiding van Hem, die het hart doorgrondt: Dit zei hij, niet omdat hij bezorgd was voor de armen -gelijk hij voorgaf-maar omdat hij een dief was, en de beurs had.

a. Het kwam niet voort uit een beginsel van liefdadigheid: Niet omdat hij bezorgd was voor de armen. Hij had geen mededogen met hen, gene bezorgdheid voor hen, wat bekommerde hij zich om de armen! Wat gingen zij hem aan, anders dan om zijne oogmerken te dienen, n.l. om eigen voordeel door hen te bevorderen? Zo zijn er velen, die met warmte strijden voor de macht der kerk, en anderen voor hare zuiverheid, terwijl wellicht van hen gezegd kan worden: Niet dat zij bezorgd zijn voor de kerk: het is hun om het even, of hare ware belangen af of toenemen, maar onder voorwendsel van de belangen der kerk te behartigen, zoeken zij slechts hun eigene wereldse belangen te bevorderen. Simeon en Levi wendden ijver voor de besnijdenis, niet omdat zij iets gaven om het zegel des verbonds, evenmin als Jehu zich om den Heere der heirscharen bekommerde, toen hij zei: Ga met mij, en zie mijn ijver aan voor den Heere.

b. Het kwam voort uit een beginsel van hebzucht. Deze zalve, bestemd zijnde voor zijn Meester, zou hij er liever de waardij in geld voor gehad hebben, om het in de algemene kas te storten, waarvan hem het beheer was opgedragen, en dan wist hij wel wat er mede te doen. Merk op, dat Judas de

penningmeester was, d.i. de penningen van Christus huisgezin beheerde, waarom hij, gelijk sommigen denken Iskariot, d.i. de beursdrager, genoemd wordt.

Ten eerste. Zie dus hier, waarvan Jezus en Zijne discipelen moesten leven. Het was slechts weinig, zij hadden land noch koopwaren, schuren noch pakhuizen, slechts ene beurs, of, gelijk sommigen denken, ene kist, of koffer, waarin zich slechts het nodige bevond voor hun onderhoud, en zo er iets meer in was, gaven zij het aan de armen. Dit droegen zij met zich overal waar zij heengingen. Omnia mea mecum porto. Al wat ik bezit, draag ik bij mij. Deze beurs, of schatkist, werd voorzien door de bijdragen van goede, godvruchtige lieden, en de Meester en Zijne discipelen hadden alles gemeen. Laat dit onze schatting voor wereldsen rijkdom doen dalen, en ons dood of onverschillig maken voor een grootsen staat, en tevreden met ene armoedige wijze van leven, zo dit ons lot is, dat het ook des Meesters lot geweest is, om onzentwille is Hij arm geworden. Ten tweede. Zie, wie de rentmeester was van het weinige, dat zij hadden, het was Judas, hij was de beursdrager. Het was zijn ambt om te ontvangen en te betalen, en wij bevinden niet, dat hij er ooit rekening en verantwoording van heeft overgelegd. Hij was hiertoe aangesteld. Hetzij:

1. Omdat hij de minste was van de discipelen, het was niet Pertus, of Johannes, die tot rentmeester was aangesteld (hoewel het een post van vertrouwen en gewin was), maar Judas, de minste van hen. Wereldlijke ambten leiden een evangeliedienaar tot afwijking, vernederen en verlagen hem, zie 1 Corinthiërs 6:4. De eerste staatsdienaren in Christus' koninkrijk weigerden om zich met de zaken der inkomsten in te laten, Handelingen 6:2.

2. Omdat hij den post begeerde. In zijn hart beminde hij het om geld in handen te hebben, en zo werd hem dan de beurs toevertrouwd, hetzij:

a. Uit vriendelijkheid, om hem genoegen te doen, en hem dus te verplichten trouw te zijn aan zijn Meester. Onderdanen worden soms misnoegd op de regering, omdat zij teleurgesteld worden in hun verwachting van bevordering, maar Judas had hierover niet te klagen, hij verkoos de beurs te hebben, en hij had haar. Of:

b. als een oordeel over hem, om hem te straffen voor zijne geheime ongerechtigheid, datgene werd hem in handen gegeven, hetwelk hem ten valstrik zou worden. Ene sterke neiging tot zonde van binnen, wordt dikwijls rechtvaardiglijk gestraft met sterke verzoekingen tot zonde van buiten. Wij hebben weinig redenen om de beurs lief te hebben, of om er trots op te zijn, want wij zijn er op zijn hoogst toch slechts rentmeesters, of beheerders, van, en het was Judas, iemand van een slecht karakter en-vergeef mij de uitdrukking-voor hangen geboren, die beheerder der beurs is geweest. De voorspoed der zotten zal hen verderven. De beurs was hem toevertrouwd, maar hij was een dief, dat is: hij had neiging tot stelen. Heersende liefde tot geld is diefstal in het hart, evenals toorn en wraakzucht moord zijn in het hart. Of misschien heeft hij zich daadwerkelijk schuldig gemaakt aan verduistering van Zijns Meesters goed, en heeft hij voor zijn eigen gebruik aangewend wat voor de algemene kas werd gegeven. Sommigen maken de gissing, dat hij er nu op bedacht was zijne eigene beurs te vullen en dan weg te lopen en zijn Meester te verlaten, daar hij Hem zo veel over naderend onheil had horen spreken, waarmee hij in generlei opzicht genoegen kon nemen. Zij, aan wie het beheer en de beschikking over publieke fondsen worden toevertrouwd, hebben wel zeer nodig om zich door vaste beginselen van rechtvaardigheid en eerlijkheid te laten leiden, opdat er gene vlek aan

hun handen kleve, want hoewel sommigen het voor ene aardigheid houden om het gouvernement, de kerk, of het land te bedriegen, zullen zij toch, daar bedriegen stelen is, en daar ene gemeenschap van hoger belang is dan een bijzonder persoon, en haar te bestelen dus grote zonde is, bevinden, dat het schuldige van diefstal en het deel en lot van dieven alles behalve ene zaak is om mede te schertsen. Judas, die het in hem gestelde vertrouwen heeft verraden, zal spoedig daarna ook zijn Meester verraden.

V. Christus' rechtvaardiging van Maria's daad, vers 7, 8. Laat af van haar. Hiermede gaf Hij Zijn aannemen te kennen van hare vriendelijkheid. (Hoewel Hij volkomen dood was voor al de genietingen der zinnen, heeft Hij toch, daar het een teken was van haren goeden wil, er Zijne ingenomenheid mede te kennen gegeven) en zorgde Hij er voor, dat zij er niet lastig om werd gevallen. "Vergeef haar", zou men hier kunnen lezen, "verontschuldig haar ditmaal, als zij dwaalt, dan is het ene dwaling uit liefde " Christus wil niet, dat diegenen gelaakt of ontmoedigd worden, die in oprechtheid trachten Hem te behagen, al is het ook, dat zij in dit hun oprecht streven, niet alle voorzichtigheid betrachten, die men zou wensen, Romeinen 14:3. Hoewel wij niet zouden willen doen wat zij doen, of zoals zij het doen, zo laat toch van hen af. Ter rechtvaardiging van Maria:

1. Geeft Christus ene gunstige verklaring van hetgeen zij deed, en waarvan zij, die haar laakten, gene bewustheid hadden: Zij heeft dit bewaard tegen den dag Mijner begrafenis. Of zij heeft dit voor den dag Mijner balseming bewaard, zoals Dr. Hammond dit opvat: "Gij duidt het niet ten kwade, dat uwe overleden vrienden gebalsemd worden, gij zegt niet, dat de daartoe gebruikte zalve verkocht, en het geld aan de armen gegeven moet worden. Nu was deze zalving of alzo bedoeld, of kan ten minste aldus verklaard worden, wat de dag Mijner begrafenis is nu nabij, en zij heeft een lichaam gezalfd, dat reeds zo goed als dood is". Onze Heere Jezus heeft veel en dikwijls aan Zijn dood en begrafenis gedacht, en het zou goed voor ons zijn, dit ook te doen. Gods voorzienigheid opent voor goede Christenen ene deur der gelegenheid, en de Geest der genade opent hun hart op zodanige wijze, dat de uitdrukkingen van hun vromen ijver blijkt geschikter, gepaster en schoner te zijn dan hun eigen vooruitzien of vooruit bedenken er van ze zou kunnen maken. De genade van Christus geeft ene vriendelijke uitlegging van de vrome woorden en handelingen der Godvruchtigen, en brengt niet slechts het verkeerde terecht, maar doet het goede zoveel mogelijk uitkomen.

2. Judas' bezwaar wordt genoegzaam door Hem weerlegd, vers 8.

a. In het rijk der voorzienigheid Gods is het zo beschikt, dat wij de armen altijd met ons hebben, dezen en genen, die voorwerpen der barmhartigheid en liefdadigheid kunnen zijn, Deuteronomium 15:11. De zodanige zullen er wezen, zo lang als er in den toestand der gevallen mensheid zo veel dwaasheid, droefheid en ellende is.

b. In het rijk der genade is het aldus verordineerd, dat de kerk niet altijd de lichamelijke tegenwoordigheid van Jezus Christus zal hebben: "Mij hebt gij niet altijd, doch slechts voor ene wijle". Als twee plichten zich tegelijk aan ons voordoen, als het ware in mededinging met elkaar komen, dan hebben wij wijsheid nodig om te weten aan welken den voorrang te geven, hetgeen door de omstandigheden beslist zal worden. Goede gelegenheden moeten gebruikt worden, en die gelegenheden het eerst en het krachtigst, die waarschijnlijk van den kortsten duur zullen zijn, en die wij het snelst zien voorbijgaan. Die goede plicht, welke ten allen tijde vervuld kan worden, behoort achtergesteld te worden bij dien, welken wij slechts nu, op dit ogenblik, kunnen doen.

VI. Hoe aan dit avondmaal te Bethanië openlijk en algemeen acht op onzen Heere Jezus geslagen wordt, vers 9. Ene grote schare dan der Joden verstond, dat Hij aldaar was, want overal in het vlek werd van Hem gesproken, en zij kwamen derwaarts, te meer, daar Hij in den laatsten tijd in afzondering was gebleven, en nu te voorschijn trad, zoals de zon van achter ene donkere wolk.

1. Zij kwamen om Jezus te zien, wiens naam grotelijks verheerlijkt werd door het wonder aan Lazarus gewrocht. Zij kwamen, niet om Hem te horen, maar om hun nieuwsgierigheid te bevredigen door Hem te Bethanië te zien, vrezende, dat Hij zich niet, als naar gewoonte, openlijk op het pascha zou vertonen. Of, zij kwamen, niet om Hem te grijpen, of Hem te verklagen, hoewel de regering Hem vogelvrij had verklaard, maar om Hem te zien en Hem eerbied te betonen. Er zijn sommigen, in wier genegenheid Christus delen zal in weerwil van al de pogingen Zijner vijanden om Hem in een verkeerd daglicht te stellen. Daar Christus' verblijf nu bekend was, kwamen grote scharen tot Hem. Waar de koning is, daar is het hof, waar Christus is, daar is de vergadering des volks, Lukas 17:37. Zij kwamen om Lazarus en Christus te zamen te zien, hetgeen een zeer uitlokkend gezicht was. Sommigen kwamen ter bevestiging van hun geloof in Christus, wellicht ook om het verhaal uit Lazarus' eigen mond te horen. Anderen kwamen slechts om hun nieuwsgierigheid te bevredigen, om te kunnen zeggen, dat zij een' man hadden gezien, die dood en begraven was, en toch wederom leefde, zodat Lazarus tot ene vertoning, of schouwspel diende op deze feestdagen voor hen, die, gelijk de Atheners, hun tijd doorbrengen met iets nieuws te zeggen, of te horen. Sommigen zijn wellicht gekomen om nieuwsgierige vragen tot Lazarus te richten, betreffende den staat der doden, om hem naar nieuws te vragen van de andere wereld, wij zelven hebben misschien wel eens gezegd: wij zouden gaarne ver gelopen hebben om eens een uur met Lazarus te kunnen spreken. Zo iemand echter met dat doel kwam, heeft Lazarus zeer waarschijnlijk stil gezwegen, en geen verslag gegeven van zijne reize, de Schrift, ten minste, zwijgt hierover, geeft er ons geen bericht van, en wij moeten niet begeren wijs te zijn, boven hetgeen geschreven is. Maar onze Heere Jezus was er, en Hij was een veel geschikter Persoon om zich toe te wenden, dan Lazarus, want zo wij Mozes en de profeten niet horen, geen acht geven op hetgeen Christus en de apostelen ons zeggen betreffende een andere wereld, dan zouden wij ook niet geloven, al is het ook, dat wij met Lazarus spreken, die van de doden is opgestaan.

VII. Den toorn der overpriesters wegens den toenemenden invloed van onzen Heere Jezus, en hun beraamd plan om Hem tegen te gaan, vers 10, 11. Zij beraadslaagden (of namen het besluit) dat zij ook Lazarus doden zouden, want om zijnentwil (of om hetgeen aan hem geschied was, niet om iets, dat hij gezegd of gedaan had) gingen velen van de Joden heen, en geloofden in Jezus. Merk hier op:

1. Hoe ijdel en onvoorspoedig hun pogingen tegen Christus totnutoe gebleven waren. Zij hadden alles gedaan wat zij konden om het volk van Hem te vervreemden, hen tegen Hem te vertoornen, en toch waren velen van de Joden, hun naburen, hun afhangelingen, hun bewonderaars, zo overwonnen door het overtuigend bewijs van Christus' wonderen, dat zij heengingen, zich onttrokken aan den invloed en de partij der priesters, heengingen, zich losmaakten van de gehoorzaamheid aan hun tirannie, en in Jezus geloofden. En het was om den wille van Lazarus, zijne opstanding bracht nieuw leven in hun geloof, en gaf hun de overtuiging, dat deze Jezus ontwijfelbaar de Messias was, leven had in zich zelven, en macht om leven te geven. Dit wonder bevestigde hen in hun geloof aan Zijn andere wonderen, die Hij, naar zij gehoord hadden, in Galilea had gewrocht: wat was Hem onmogelijk, die de doden kon opwekken?

2. Hoe ongerijmd en onredelijk hun besluit was-dat Lazarus gedood moest worden. Dat is een voorbeeld van de grootste dierlijke woede, zij waren als een wilde os in het net, vol van woede, om zich heen slaande zonder iets of iemand te ontzien. Het was een teken, dat zij God niet vreesden en geen mens ontzagen. Want:

a. Indien zij God hadden gevreesd, dan zouden zij Hem niet derwijze getrotseerd hebben. God wil Lazarus door een wonder doen leven, en zij willen hem door boosaardigheid doen sterven. Zij roepen: Weg met dezen, het is niet betamelijk, dat hij leeft, nadat God hem zo weinig tijds tevoren naar de aarde terug had gezonden, verklarende, dat het hoogst betamelijk was dat hij zou leven, wat was dit anders dan in tegenheid te wandelen met God? Zij wilden Lazarus ter dood brengen, en de Almacht uitdagen om hem wederom op te wekken, alsof zij met God konden strijden. Wie heeft de sleutelen des doods en des grafs, Hij of zij? O hoe blind is de boosaardigheid, die veronderstelt dat Christus, die iemand van de doden had opgewekt, die een natuurlijken dood was gestorven, ook niet iemand kon opwekken, die gedood of vermoord was! zegt Augustinus. Lazarus wordt het bijzondere voorwerp van hun haat, omdat God hem heeft onderscheiden door de tekenen van Zijn bijzondere liefde, alsof zij een verbond van aanval en verdediging hadden gesloten met den dood en de hel, en besloten hadden streng te zijn jegens allen, die hun banier verlieten. Men zou zo denken, dat zij veeleer beraadslaagd zouden hebben, hoe vriendschap te sluiten met Lazarus en zijn gezin, om zich door hun bemiddeling met dezen Jezus te verzoenen, dien zij hadden vervolgd, maar de god dezer wereld had hun zinnen verblind.

b. Indien zij den mens hadden ontzien, dan zouden zij zulk ene daad van onrechtvaardigheid jegens Lazarus niet hebben gepleegd, daar hij toch een onschuldig man was, wie zij niets ten laste konden leggen. Welke banden zijn sterk genoeg om hen te weerhouden, die zo gemakkelijk de heiligste banden van de gerechtigheid kunnen verbreken, de grondbeginselen kunnen schenden, die de natuur zelf ons inprent? Maar het instandhouden van hun eigen tirannie en bijgeloof werd, evenals in de kerk van Rome, voldoende geacht, niet slechts om hun meest eerloze daden te verontschuldigen, maar zelfs om ze verdienstelijk te maken.

Johannes 12:12-19

Dit verhaal van Christus' intocht in Jeruzalem vinden wij bij al de evangelisten, als waardig om in het bijzonder opgemerkt te worden, en hierin kunnen wij opmerken:

I. Den eerbied, die onzen Heere Jezus betoond werd door het gemene volk, vers, 12, 13, waar ons gezegd wordt:

1. Wie zij waren, die Hem dezen eerbied bewezen, een grote schare van hen, die tot het feest waren opgekomen, niet de inwoners van Jeruzalem, maar de landlieden, die van ver afgelegen plaatsen kwamen om op het feest te aanbidden, hoe dichter bij den tempel des Heeren, hoe verder af van den Heere des tempels. Zij waren dezulken, die tot het feest gekomen waren.

a. Wellicht zijn zij Christus' hoorders geweest op het land, en hebben zij Hem aldaar grotelijks bewonderd, en waren zij daarom ijverig om Hem te Jeruzalem hun eerbied te betonen, waar Hij, naar zij wisten, vele vijanden had. Zij, die Christus waarlijk eren en waarderen, zullen noch bevreesd zijn noch zich schamen om Hem te belijden voor de mensen, waar en in welke omstandigheid zij Hem hierdoor ook kunnen eren.

b. Het waren misschien deze Godvruchtige Joden, die enigen tijd tevoren tot het feest waren opgegaan om zich te reinigen, meer hart hadden voor den Godsdienst dan hun naburen, en zich nu haastten om Christus ere te bewijzen. Hoe meer acht de mensen slaan op God en Godsdienst in het algemeen, hoe meer zij gezind zullen wezen om Christus en Zijn Godsdienst aan te nemen. Het waren niet de oversten, niet de groten of aanzienlijken, die uitgingen om Christus te ontmoeten, maar het gemene volk, sommigen zouden hen "het grauw", "het gespuis" genoemd hebben, maar Christus heeft het zwakke en dwaze der wereld uitverkoren, 1 Corinthiërs 1:27, en Hij wordt meer geëerd door de menigte dan door de pracht of heerlijkheid Zijner volgelingen, want Hij schat de mensen naar hun zielen, niet naar hun namen of eretitels.

2. Bij welke gelegenheid zij het deden: Zij hoorden, dat Jezus naar Jeruzalem kwam. Zij hadden naar Hem gevraagd, Hoofdstuk 11, 55, 56.

Dunkt u dat Hij niet komen zal tot het feest? En nu horen zij, dat Hij komt, want niemand, die Christus zoekt, zoekt Hem tevergeefs. Toen zij nu hoorden dat Hij kwam, deden zij hun best, om Hem een aangename ontvangst te bereiden. Tijdingen van de komst van Christus en van Zijn koninkrijk moeten ons opwekken om te overwegen wat het werk van den dag is, opdat het op dien dag gedaan worde. Israël moet zich schikken om zijn God te ontmoeten, Amos 4:12, en de maagden om den bruidegom te ontmoeten.

3. Op wat wijze zij uitdrukking gaven aan hun eerbied. Zij hadden de sleutels der stad niet om ze Hem aan te bieden, geen zwaard of staf om voor Hem uit te dragen, geen stadsmuziek om Hem er mede te verwelkomen, maar wat zij hadden, gaven zij Hem, en zelfs deze verachtelijke menigte was een flauw beeld van het heerlijk gezelschap, dat Johannes gezien heeft staande voor den troon en voor het Lam, Openbaring 7:9, 10. Dezen waren wel niet voor den troon, maar zij waren voor het Lam, het Paaslam, dat nu, naar de plechtige gewoonte, vier dagen voor het feest afgezonderd werd om voor ons geofferd te worden. Dáár wordt van het hemelse koor gezegd:

a. Dat palmtakken in hun handen waren, en zo hadden ook dezen hier takken van palmbomen. De palmboom is altijd het zinnebeeld van overwinning geweest. Cicero noemt iemand, die vele prijzen gewonnen had: "een man van vele palmen". Christus ging thans door Zijn dood de overwinning behalen over overheden en machten, en daarom was het gepast dat de palm des overwinnaars voor Hem uit werd gedragen, hoewel Hij zich nog slechts aangordde, kon Hij zich toch al beroemen als iemand, die zich losmaakt. Maar dat was niet alles, het dragen van palmtakken maakte een deel uit van de plechtigheden op het feest der loofhutten, Leviticus 23:40, Nehemia 8:15, 16, en, dat zij deze uitdrukking van vreugde gebruikten in hun welkom aan den Heer Jezus, geeft te kennen, dat alle feesten heen wezen naar Zijn Evangelie, en daarin hun vervulling hadden, inzonderheid het feest der loofhutten, Zacheria 14:16.

b. Dat zij riepen met een grote stem, zeggende: De zaligheid zij onzen God, Openbaring 7:10. En dat doen hier ook dezen, zij riepen, zij juichten, zoals gewoonlijk gedaan wordt bij een welkomstgroet door het volk: Hosanna! gezegend is Hij, die komt in den naam des Heeren, Hij, die is de Koning Israël's! Hosanna betekent heil, of zaligheid. Het is aangehaald uit Psalm 118:25, 26. Zie hoe bekend deze lieden uit de volksklasse met de Schrift zijn, en hoe juist zij haar op den Messias weten toe te passen. Hoge gedachten omtrent Christus kunnen het best in woorden der Schrift worden uitgedrukt. In hun toejuiching nu: a. Erkennen zij onzen Heere Jezus als den Koning Israël's, die komt in den naam des Heeren. Hoewel Hij thans in armoede en oneer daarheen ging, erkennen zij Hem toch, in tegenstelling met de denkbeelden, die de Schriftgeleerden hun van den Messias hadden gegeven, als Koning, waardoor beide Zijne waardigheid en Zijne eer worden aangeduid, die wij moeten aanbidden, en Zijne heerschappij en macht, waaraan wij ons moeten onderwerpen. Zij erkennen Hem te zijn: Ten eerste. Een rechtmatige Koning, komende in den naam des Heeren, Psalm 2:6, van God gezonden, niet slechts als een profeet, maar als een koning. Ten tweede. De beloofde en lang verwachte Koning, Messias, de Vorst, want Hij is de Koning Israël's. Naar het licht, dat zij hadden, riepen zij Hem in de straten van Jeruzalem uit als den Koning Israël's, en, zij zelven Israëlieten zijnde, verklaren zij Hem hun Koning te zijn. b. Zij wensen van harte het goede voor Zijn koninkrijk, hetgeen de betekenis is van hosanna: de Koning Israël's zij voorspoedig, zoals zij, toen Salomo gekroond werd, riepen: De koning Salomo leve! 1 Koningen 1:39. In dat roepen van hosanna baden zij om drie dingen. -Ten eerste. Dat Zijn koninkrijk zou komen, in het licht en de kennis er van, en in de kracht en uitwerking er van. Make God den Evangelieploeg voorspoedig.

Ten tweede. Dat het overwinnend zij, moge zegevieren over allen tegenstand, Openbaring 6:2.

Ten derde. Dat het duurzaam zij. Hosanna! Dat is: "De koning leve in eeuwigheid, " hoewel Zijn koninkrijk beroerd, ontrust kan worden, zo laat het toch nooit worden vernietigd, Psalm 72:17. Zij heetten Hem welkom in Jeruzalem: "Welkom is Hij, die komt, wij zijn van harte verblijd Hem te zien, kom in, Gij Gezegende des Heeren", en wèl mogen wij Hem opwachten met onze zegenwensen, die ons tegemoet komt met Zijne zegeningen. Dat welkom is gelijk aan dat in Psalm 24:7-9.

Heft uwe hoofden op, gij poorten! Aldus moet een iegelijk onzer Christus welkom heten in ons hart, dat is: wij moeten Hem loven, een welbehagen in Hem hebben. Gelijk wij een hoog welbehagen moeten hebben in het wezen en de hoedanigheden Gods en in Zijne betrekking tot ons, zo moeten wij ook hogelijk zijn ingenomen met den Persoon en de ambten van den Heere Jezus en met Zijn middelaarschap tussen ons en God. Het geloof zegt: Gezegend is Hij, die komt.

II. Hoe Christus die eerbiedsbetuiging ontving, vers 14: Jezus vond -of verschafte zich-een jongen ezel, en zat daarop. Het was slechts een armoedige vertoning, die Hij maakte, Hij alleen op een ezel, en een menigte volks rondom Hem, die hosanna riep.

1. Hier was echter veel meer statigheid dan Hij gewoonlijk aannam, Hij placht te voet te reizen, maar nu reed Hij. Hoewel Zijne volgelingen bereid moeten wezen om zich met het geringe te vergenoegen en niet naar de grootsheid des levens moeten streven, is het hun toch geoorloofd van den dienst der lagere schepselen gebruik te maken, als God in Zijne voorzienigheid hun het bezit schenkt van die dingen, waarover Hij door Zijn verbond met Noach en zijne zonen aan den mens in het algemeen heerschappij heeft gegeven.

2. Maar er was veel minder staatsie dan door de groten der wereld gewoonlijk tentoongespreid wordt. Indien Hij, overeenkomstig den staat van een man van hogen rang en afkomst, een openbaren intocht had willen houden, dan zou Hij in ene koets hebben moeten rijden, zoals die van Salomo, Hooglied 3:9, 10, met pilaren van zilver, een vloer van goud en een gehemelte van purper, maar, oordelende naar de wijze dezer wereld, was deze wijze van Zijne intrede te doen, eerder ene vernedering dan ene eer voor den Koning Israël's, want het had den schijn, alsof Hij groot wilde doen, maar niet wist hoe. Zijn koninkrijk was niet van deze wereld, en daarom kwam Hij niet in uiterlijke pracht of praal. Thans vernederde Hij zich, maar in Zijn verhoogden staat ziet Johannes Hem in een visioen op een wit paard, met een boog en een kroon.

III. Hoe hierin de Schrift vervuld is geworden: Gelijk geschreven is: Vrees niet, gij dochter Zions, vers 15. Dit wordt aangehaald uit Zacheria 9:9. Alle profeten hebben van Hem getuigd, inzonderheid dit Hem betreffende.

1. Het was voorzegd, dat Zions Koning zou komen, aldus zou komen, zittende op het veulen ener ezelin. Zelfs deze kleine bijzonderheid was voorzegd, en Christus droeg er zorg voor, dat de voorzegging vervuld werd. Christus is Zions Koning, de heilige berg Zion was vanouds bestemd om de hoofdstad, de koninklijke stad van den Messias te zijn. Zions Koning zorgt voor haar en komt tot haar, hoewel Hij zich voor ene wijle er van terugtrekt, ter bestemder tijd keert Hij weer. Hoewel Hij slechts langzaam nadert-een ezel is geen snelvoetig dier-komt Hij toch zeker, en met zulk een voorkomen van nederigheid en neerbuigende goedheid, als waardoor Zijn trouwe onderdanen in hun toespraken en hun verwachtingen grotelijks bemoedigd worden. Nederige smekelingen mogen tot Hem naderen om met Hem te spreken. Indien het ene ontmoediging is voor Zion, dat haar Koning niet met grotere macht en heerlijkheid verschijnt, zo laat haar weten, dat Hij, hoewel Hij tot haar komt, rijdende op het veulen ener ezelin, toch tegen hare vijanden uitgaat, varende op den hemel tot hare hulp, Deuteronomium 33:26.

2. De dochter Zions wordt daarom geroepen om haren Koning te zien, Zijne nadering op te merken, te zien en zich te verwonderen, want Hij komt wel niet met uiterlijk vertoon, maar Hij moet toch aanschouwd worden, Hooglied 3:11.

Vrees niet. In de profetie wordt tot Zion gezegd zich grotelijks te verheugen en te juichen, maar hier wordt dit overgezet in vrees niet. Ongelovige vrees is de vijandin van geestelijke blijdschap, indien die vrees weggenomen, overwonnen is, dan zal de blijdschap gans vanzelf komen. Christus komt tot Zijn volk om hun vrees tot zwijgen te brengen. Indien de zaak zo staat, dat wij niet tot het juichen

der blijdschap kunnen komen, dan moeten wij er toch naar streven om van onder den druk der vrees weg te komen. Verheug u zeer, of tenminste: vrees niet.

IV. De opmerking van den evangelist betreffende de discipelen, vers 16. Zij verstonden in het eerst niet waarom Christus dit deed en hoe de Schrift hierin vervuld werd, maar als Jezus verheerlijkt was, en daarna de Geest werd uitgestort, toen werden zij indachtig, dat dit van Hem geschreven was in het Oude Testament, en dat zij, en anderen, dientengevolge Hem dit gedaan hadden.

1. Zie hier de onvolmaaktheid van de discipelen in hun kinderstaat, zelfs zij verstonden dit in het eerst niet. Zij dachten niet toen zij den ezel haalden en Hem er op zetten, dat zij de plechtigheid verrichtten van de inhuldiging van Zions Koning. De Schrift wordt dikwijls vervuld door middel van hen, die zelven in hetgeen zij doen het oog niet hebben op de Schrift. Jesaja 45:4. Er zijn vele voortreffelijke dingen, beide in het woord en in de voorzienigheid Gods, die de discipelen zelven in het eerst niet verstaan, niet in hun eerste kennismaking met de dingen Gods, zolang zij nog mensen als bomen zien wandelen, niet bij de eerste voorstelling der dingen aan hun beschouwing en overweging. Hetgeen later helder en duidelijk wordt, is in het eerst duister en twijfelachtig. Het betaamt den discipelen van Christus, als zij opwassen tot rijpheid in kennis, dikwijls te denken aan de dwaasheid en zwakheid van hun begin, opdat de vrije genade de eer hebbe van hun vordering, en zij medelijden kunnen hebben met de onwetenden. Toen ik een kind was, sprak ik als een kind.

2. Zie hier de vordering en verbetering van de discipelen in hun volwassen staat. Zij zijn wel kinderen geweest, maar zij zijn het niet gebleven, maar zijn voortgegaan tot volkomenheid. Merk op:

a. wanneer zij het verstonden: Als Jezus verheerlijkt was, want tot aan dien tijd hebben zij den rechten aard van Zijn koninkrijk niet begrepen. Zij verwachtten dat het komen zou in uitwendige heerlijkheid, glans en macht, en daarom wisten zij de Schrift niet toe te passen, die er van sprak als zo gering in aanzien. Het rechte begrip van den geestelijken aard van Christus' koninkrijk, van deszelfs macht, heerlijkheid en zegepraal, zou voorkomen dat wij de Schrift, die daarvan spreekt, verkeerd uitleggen en verkeerd toepassen. Tot aan dien tijd was de Geest nog niet uitgestort, die hen in alle waarheid zou leiden. De discipelen van Christus worden bekwaam gemaakt om de Schriften te verstaan door dezelfden Geest, die de Schriften heeft ingegeven. De Geest der openbaring is voor alle heiligen een Geest der wijsheid, Efeziërs 1:17, 18.

b. Hoe zij het verstonden, zij vergeleken de profetie met de gebeurtenis, en voegden ze tezamen, opdat zij licht van elkaar zouden ontvangen, en zo zijn zij er toe gekomen om beiden te verstaan: Toen werden zij indachtig, dat dit van Hem geschreven was door de profeten, en in overeenstemming daarmee is het aan Hem gedaan. Er is zulk een bewonderenswaardige overeenstemming tussen het woord en de werken Gods, dat de herinnering aan hetgeen geschreven is, ons in staat stelt te begrijpen wat geschied is, en het opmerken van hetgeen geschied is zal ons helpen om te begrijpen wat geschreven is. Wat zij gehoord hadden, dat hadden zij ook gezien. De Schrift wordt dagelijks vervuld.

V. De reden, die het volk er toe bewoog dezen eerbied te betonen aan onzen Heere Jezus bij Zijne komst te Jeruzalem, ofschoon de regering zozeer tegen Hem was. Het was vanwege het grote, heerlijke wonder, dat Hij onlangs gewrocht had in de opwekking van Lazarus.

1. Zie hier welk bericht en welke verzekering zij hadden van dit wonder. Ongetwijfeld was de gehele stad er vol van, het verhaal was in ieders mond. Maar zij, die het als een bewijs beschouwden van Zijne zending, hebben, om gans zeker te zijn van het feit, diegenen opgespoord, die er de ooggetuigen van geweest zijn, opdat zij er de zekerheid van mochten kennen door het sterkst-mogelijk bewijs: De schare dan, die met Hem was, toen Hij Lazarus uit het graf te voorschijn riep, ontdekt en ondervraagd zijnde, getuigde, dat Hij Lazarus uit het graf geroepen en hem uit de doden opgewekt had, vers 17. Eenstemmig verklaarden zij, dat het waar was, boven allen twijfel of tegenspraak, en zij waren bereid om, zo zij hiertoe geroepen werden, dit onder ede te verklaren. De waarheid van Christus' wonderen wordt door onfeilbare, ontwijfelbare bewijzen gestaafd. Waarschijnlijk hebben zij, die het wonder gezien hadden, het niet slechts meegedeeld aan hen, die er hun naar vroegen, maar het ook ongevraagd bekend gemaakt, als ene bijdrage tot de zegepraal van dezen plechtigen dag, en Christus, die nu kwam uit Bethanië, waar het geschied was, heeft er hen aan herinnerd. Zij, die het goede wensen voor Christus' koninkrijk, moeten ijverig zijn in het bekendmaken van hetgeen zij weten, dat Hem tot eer zal strekken.

2. Welk gebruik zij er van maakten en welken invloed het op hen had, vers 18. Daarom, evengoed als om iets anders, ging ook de schare Hem tegemoet.

a. Sommigen wensten, uit nieuwsgierigheid, enen te zien, die zulk een wonder had gewrocht. Hij heeft menige goede leerrede te Jeruzalem gehouden, die niet zoveel mensen tot Hem trok als dit ene wonder. Maar:

b. Anderen hebben, door hun hart en geweten hiertoe gedrongen, zich beijverd Hem te eren als iemand, die van God was gezonden. Dit wonder was tot een der laatste bewaard gebleven, opdat het tot bevestiging zou dienen van de vorigen, en ere voor Hem zou winnen voordat Zijn lijden begon, Christus heeft niet slechts alles wèl gedaan, Markus 7:37, maar ook alles ter rechter tijd gedaan.

VI. De verontwaardiging der Farizeeën over dit alles. Sommigen van hen hebben Christus' openlijken intocht waarschijnlijk gezien, en allen hebben zij er spoedig van gehoord. Het comite, dat aangesteld was om naar de middelen te zoeken om Hem te vernietigen, dacht het doel bereikt te hebben, toen Hij in afzondering was, en nu wel spoedig in Jeruzalem vergeten zou zijn, en nu zijn zij in woede ontstoken, bemerkende dat zij slechts ijdelheid bedacht hebben.

1. Zij erkennen, dat zij geen grond op Hem gewonnen hadden, het was duidelijk, dat zij gans niet vorderden. Met al hun boze inblazingen konden zij de genegenheid des volks voor Hem niet wegnemen, evenmin als zij hen door bedreigingen konden weerhouden van Hem hun genegenheid te tonen. Zij, die Christus tegenstaan en strijden tegen Zijn koninkrijk, zullen bemerken dat zij niet vorderen. God zal, in weerwil van hen en van de nietige pogingen hunner machteloze woede Zijn eigen doeleinden tot stand brenging. Men wint er niets mede door Christus tegen te staan.

2. Zij erkennen, dat Hij grond op hen had gewonnen: de gehele wereld gaat hem na. Er is een grote schare, ene wereld van mensen, die met hem gaat, een overdrachtelijke zegswijze, die in de meeste talen gebruikt wordt. Toch hebben zij, evenals Kajafas, zonder er zich van bewust te zijn, geprofeteerd, dat "de wereld Hem na zal gaan", sommigen uit allerlei soort van lieden, uit allerlei

plaatsen, ganse volken zullen tot discipelen gemaakt worden. Maar met welke bedoeling werd dit gezegd?

a. Zij geven aldus uitdrukking aan hun eigen verdriet wegens Zijn toenemenden invloed, hun nijd verteert hen. Als de hoorn des rechtvaardigen verhoogd wordt tot ere, dan zal de goddeloze het zien, en zich vertoornen, Psalm 112:9, 10. In aanmerking nemende hoe groot deze Farizeeën waren, en hoe overvloedige eer hun bewezen werd, zou men denken, dat zij Christus dit weinigje eer, dat Hem nu bewezen werd, niet behoefden te misgunnen, maar hoogmoedige mensen willen, evenals Haman, alle eer voor zich alleen hebben en houden, zonder haar met iemand te delen.

b. Zij sporen zich zelven en elkaar aan tot krachtiger maatregelen tegen Christus. Alsof zij zeiden: "Talmen en uitstellen gaat niet langer. Wij moeten meer afdoend tegen hem te werk gaan, ten einde deze besmetting tot staan te brengen. Het is tijd om al onze krachten in te spannen en al onze bekwaamheid aan te wenden eer het kwaad onherstelbaar is geworden". Zo zullen de vijanden van den Godsdienst heftiger en werkzamer worden door de teleurstelling, die zij ondervinden. Zullen dan de vrienden door elke teleurstelling, die zij ondervinden, ontmoedigd worden, terwijl zij toch weten, dat hun zaak rechtvaardig is en in het einde de zege zal wegdragen?

Johannes 12:17-36

Er wordt aan Christus hier ere gedaan door Zijn Vader in ene stem van den hemel, veroorzaakt door het volgende deel Zijner rede, en die aanleiding gaf tot een verder spreken met het volk. In deze verzen hebben wij:

I. Christus' bede tot Zijn Vader op het ogenblik, dat Zijne ziel ontroerd werd, Nu is Mijne ziel ontroerd, vers 27. Een vreemd woord om uit den mond van Christus te horen, en dat toen verrassend was, want het komt temidden van lieflijke vooruitzichten, waarin Hij, naar men zou denken, gezegd zou hebben: "Nu is Mijne ziel verruimd en verblijd". Ontroering der ziel volgt soms op grote verruiming van geest. In deze wereld van vermenging en verandering moeten wij na blijdschap neerslachtigheid verwachten, de hoogste mate van verkwikking en vertroosting kan gevolgd worden door de hoogste mate van ontroering en benauwdheid. Nadat Paulus in den derden hemel is geweest, had hij zijn doorn in het vlees. Wij hebben hier te letten op:

1. Christus' vreze voor Zijn naderend lijden: Nu is Mijne ziel ontroerd. Nu nam het treurige, sombere toneel een aanvang, nu begon Zijn doodstrijd, nu begon Zijne ziel geheel bedroefd te worden tot den dood toe. De zonde van onze ziel was de ontroering van Christus' ziel, toen Hij het ondernam ons te verlossen en zalig te maken en Zijne ziel stelde tot een offer voor onze zonde. De ontroering Zijner ziel was bestemd om de ontroering onzer ziel tot bedaren te brengen, want daarna zei Hij tot Zijne discipelen, Hoofdstuk 14:1. Uw hart worde niet ontroerd. "Waarom zou uw hart en het Mijne tevens ontroerd worden?" Onze Heere Jezus is blijmoedig voortgegaan met Zijn werk in het vooruitzicht van de vreugde, die Hem was voorgesteld, en toch onderwierp Hij zich ook aan zielsontroering. Een heilig treuren is bestaanbaar met geestelijke blijdschap, en is de weg tot eeuwige blijdschap. Christus was nu ontroerd, was nu in droefheid, nu in vreze, nu-voor een tijd, maar het zal niet altijd zo wezen, het zal niet lang zo wezen. Dat is ook de troost der Christenen in hun benauwdheid, het is slechts voor een ogenblik, en zal in blijdschap verkeerd worden.

2. De engte, de verlegenheid, waarin Hij zich hierop bevond, duidt Hij aan in deze woorden: Wat zal Ik zeggen? Dat geeft geen raadplegen te kennen met iemand anders, alsof Hij raad van iemand nodig had, maar een overwegen bij zich zelven van hetgeen nu het beste, het meest gepaste, is om te zeggen. Als onze ziel ontroerd is, dan moeten wij wèl acht geven om niet onbedachtelijk te spreken, maar liever bij ons zelven overleggen wat wij zeggen zullen. Christus spreekt als iemand, die in verlegenheid is, alsof Hij niet wist wat te kiezen. Er was strijd tussen het werk, dat Hij op zich had genomen en dat lijden meebracht, en de natuur, die Hij had aangenomen, die dat lijden vreesde. Tussen die twee nu staat Hij stil met: Wat zal Ik zeggen? Hij zag uit, en er was geen helper, hetgeen Hem in verlegenheid bracht. Calvijn beschouwt dit als een sterk voorbeeld van Christus' vernedering, dat Hij spreekt als iemand, die in verlegenheid is, niet weet wat te doen. "Hoe volkomener de Heere der heerlijkheid zich zelven ontledigde, hoe heerlijker en schitterender het bewijs is van de liefde, die Hij ons toedroeg,'. Aldus is Hij in alle dingen verzocht geweest gelijk als wij, om ons te bemoedigen, als wij niet weten wat te doen, en onze ogen alsdan op Hem te richten.

3. Zijn gebed tot God in deze verlegenheid: Vader! verlos Mij uit deze ure! Biddende niet zozeer, dat die ure niet zou komen, als wel dat Hij er in door geholpen zou worden. Verlos Mij uit deze ure, dat was de taal der onschuldige natuur, en hetgeen zij gevoelde, uitgestort in het gebed. Het is de plicht en het belang van ontroerde zielen, om zich tot God te wenden in gelovig en vurig gebed en

Hem als Vader te beschouwen. Christus heeft vrijwillig geleden, en toch heeft Hij gebeden om er uit verlost te worden. Gebed tegen benauwdheid is zeer wel bestaanbaar met geduld onder lijden of benauwdheid, en met onderworpenheid aan den wil Gods. Hij noemt Zijn lijden deze ure, bedoelende de verwachte gebeurtenissen, welke nu stonden plaats te hebben. Hiermede duidt Hij aan, dat de tijd van Zijn lijden:

a. Een bestemde tijd was, vastgesteld op ene ure, en Hij wist dit. Twee maal tevoren was gezegd, dat Zijne ure nog niet was gekomen, maar nu was zij zo nabij, dat Hij wel kon zeggen, dat zij gekomen is.

b. Een korte tijd is. Een uur is spoedig voorbij, zo was het met Christus' lijden, Hij vermocht er door heen te zien op. de vreugde, die Hem was voorgesteld.

4. Zijne berusting evenwel in den wil Zijns Vaders. Hij herroept, als het ware, wat Hij gezegd had: Maar hierom ben Ik in deze ure gekomen. De onschuldige natuur had het eerste woord, maar de Goddelijke wijsheid en liefde had het laatste. Wie regelmatig te werk wil gaan, moet volgens nader bedenken handelen. De klager spreekt het eerst, maar als wij rechtvaardig willen oordelen, dan moeten wij ook de andere zijde horen. Met dit nader bedenken weerhield Hij zich: Hierom ben Ik in deze ure gekomen. Hij legt zich hiermede het zwijgen niet op, dat Hij het niet kan vermijden of ontgaan, dat er niets aan te doen was, maar Hij stelt zich hiermede tevreden, dat Hij het niet zou willen ontgaan of vermijden, want het was ingevolge de verbintenis, die Hij vrijwillig op zich had genomen, en het moest de kroon wezen op geheel Zijn werk en onderneming. Indien Hij er zich nu aan onttrok, dan zou hierdoor alles wat Hij tot nu toe gedaan had, verijdeld en vernietigd worden. Er wordt hier verwezen naar de Goddelijke raadsbesluiten betreffende Zijn lijden, krachtens welke het Hem betaamde zich aldus te onderwerpen en te lijden. Dat is het wat moet verzoenen met de donkerste uren van ons leven, namelijk dat wij hiertoe gesteld zijn, zie 1 Thessalonicenzen 3:3.

5. Zijn acht hebben op Zijns Vaders ere hierin. Na het terugnemen van Zijn eerste bede, biedt Hij een tweede aan, en daar zal Hij bij blijven. Vader! verheerlijk Uwen naam, hetgeen dezelfde strekking heeft als: Vader! Uw wil geschiede! want Gods wil is tot Zijne eer en heerlijkheid. Dit drukt meer uit dan een blote onderwerping aan Gods wil, het is ene toewijding van Zijn lijden aan de heerlijkheid Gods. Het was een Middelaarswoord, en werd door Hem gesproken als onzen Borg, die het op zich had genomen aan de Goddelijke gerechtigheid te voldoen voor onze zonde. Het onrecht, dat wij door de zonde Gode hebben aangedaan, is in Zijne eer en heerlijkheid, want in niets anders kunnen wij Hem schaden of beledigen. Wij zijn nooit bij machte geweest Hem voor dit gedane onrecht voldoening te geven, er bleef dus niets anders over, dan dat God zich zou verheerlijken in ons verderf. Daarom is hier onze Heere Jezus tussenbeide getreden, Hij heeft op zich genomen Gode voor Zijn geschonden ere voldoening te geven, en Hij deed het door Zijne vernedering. Hij verloochende zich zelven in, en ontdeed zich van, de eer, die aan den in het vlees verschenen Zoon van God toekomt, en onderwierp zich aan de grootste versmaadheid. Nu biedt Hij hier deze voldoening aan als een evenredige vergoeding: Vader! verheerlijk Uwen naam! Laat Uwe gerechtigheid geëerd worden door het offer, niet door den zondaar, laat de schuld van Mij gevorderd worden, Ik ben bij machte haar te betalen, terwijl de schuldenaar het niet is. Aldus heeft Hij wat Hij niet had geroofd, wedergegeven.

II. Des Vaders antwoord op deze bede, want Hij heeft Hem altijd gehoord, en hoort Hem nog. Merk op:

1. Hoe dit antwoord werd gegeven. Door ene stem van den hemel. De Joden spreken veel van ene Bath-kol -de dochter ener stem, als een van de verschillende wijzen, waarop God voormaals tot de profeten gesproken heeft, maar wij vinden er geen voorbeeld van, dat Hij aldus tot iemand anders dan tot onzen Heere Jezus heeft gesproken, het was ene eer, die voor Hem bewaard is gebleven, Mattheus 3:17, 17:5, en hier is deze hoorbare stem waarschijnlijk ingeleid door een zichtbaar verschijnsel, hetzij van licht of van duisternis, want die beiden zijn als voertuig gebruikt geworden van de Goddelijke heerlijkheid.

2. Wat het antwoord was. Het was een bepaald antwoord op de bede, Vader! verheerlijk Uwen naam. Ik heb hem verheerlijkt, en Ik zal hem wederom verheerlijken. Als wij bidden, zoals ons geleerd is: Onze Vader, Uw naam worde geheiligd, dan is het ons ene vertroosting, dat het een verhoord gebed is, verhoord voor Christus hier, en in Hem voor alle ware gelovigen.

a. De naam Gods is verheerlijkt in het leven van Christus, in Zijne leer en Zijne wonderen, in al de voorbeelden, die Hij gaf van heiligheid en goedheid.

b. Hij zal verder verheerlijkt worden in den dood en het lijden van Christus. Zijne wijsheid en macht, Zijne gerechtigheid en heiligheid, Zijne waarheid en goedheid zijn grotelijks verheerlijkt, aan de eisen van een verbroken wet werd ten volle voldaan, voor de belediging van Gods regering is voldoening gegeven, en God heeft die voldoening aangenomen, en verklaard er een welbehagen in te hebben. Wat God gedaan heeft voor de verheerlijking van Zijn naam is ene aanmoediging voor ons om te verwachten wat Hij verder doen zal.

III. De mening der omstanders betreffende deze stem, vers 29. Wij kunnen hopen, dat er sommigen onder hen waren, wier hart zo toebereid was om een Goddelijke openbaring te ontvangen, dat zij verstonden wat er gezegd was en er getuigenis van hebben afgelegd. Maar er wordt hier ook kennis genomen van de verkeerde mening der schare, sommigen van hen zeiden, dat er een donderslag geschied was. Anderen, die opgemerkt hadden, dat er een duidelijke, verstaanbare stem geschied was, zeiden: Een engel heeft tot Hem gesproken. Dit toont aan:

1. Dat het iets wezenlijks was, zelfs naar het oordeel van hen, die Hem niet genegen waren.

2. Dat zij er afkerig van waren zo duidelijk een bewijs van Christus' Goddelijke zending te erkennen. Zij wilden liever zeggen, dat het dit, of dat, of wat anders was, dan dat God tot Hem gesproken had in antwoord op Zijn gebed, en toch! indien het donderde met een gearticuleerd geluid, zoals in Openbaring 10:3, 4, was dat dan niet Gods stem? Of, indien engelen tot Hem spraken, zijn zij dan niet Gods boodschappers? Maar aldus spreekt God eens of tweemaal, doch men let daar niet op. IV- De verklaring, die onze Heiland zelf van deze stem geeft.

1. Waarom zij gezonden was, vers 30. Zij kwam niet om Mijnentwil, niet bloot ter Mijner bemoediging en voldoening-want dan zou het Hem in het oor gefluisterd zijn kunnen worden-maar om uwentwil. Opdat gij allen, die haar gehoord hebt, moogt geloven, dat de Vader Mij gezonden heeft. Wat van den hemel omtrent onzen Heere Jezus gezegd is, en van de verheerlijking van den

Vader in Hem, is om onzentwil gezegd, opdat wij er toe gebracht worden om ons aan Hem te onderwerpen en op Hem te betrouwen.

b. Opdat gij, Mijne discipelen, die Mij zult moeten volgen in Mijn lijden, er vertroost in zult worden met dezelfde vertroosting, die Mij doet voortgaan. Laat dit hen aanmoedigen om van het leven afstand te doen om Zijnentwil, indien zij daartoe geroepen worden, namelijk dat het strekken zal tot eer en heerlijkheid Gods. De beloften en ondersteuningen, onzen Heere Jezus geschonken in Zijn lijden, waren bedoeld voor ons, om onzentwil. Om onzentwil heeft Hij zich geheiligd, en zich vertroost.

2. Wat de betekenis er van was. Hij, die in den schoot des Vaders was, kende Zijne stem, kende er de betekenis van, en het waren twee dingen, die God bedoelde, toen Hij zei, dat Hij Zijn eigen naam zou verheerlijken.

a. Dat door den dood van Christus Satan zou worden overwonnen, vers 31, Nu is het oordeel. Hij spreekt met een Goddelijk, zegevierend juichen. "Nu is het jaar Mijner verlosten gekomen, en de tijd, tevoren vastgesteld voor het vermorzelen van den kop der slang, en de algehele verplettering van de machten der duisternis, nu zal dat glorierijke werk volbracht worden, dat zo lang tevoren in de Goddelijke raadsbesluiten bepaald was, en waarvan zo lang en zo veel in het Goddelijke woord gesproken is, dat zo lang de hope der heiligen en de vrees der duivelen is geweest". De zaak, waarover aldus gejuicht wordt, is: Dat nu het oordeel der wereld is, krisis, neem dit als een medische uitdrukking. "Nu is het de crisis der wereld". De zieke wereld is nu op het keerpunt gekomen, het is de kritieke dag, waarop de balans der schaal over zal slaan naar het leven of naar den dood voor geheel het mensdom, allen, die hierdoor niet tot herstel komen, zullen hulpeloos en hopeloos gelaten worden. Of liever, het is, zoals wij het opvatten, een rechtsterm: "Nu is het oordeel gekomen, dat volvoerd zal worden aan den overste dezer wereld". De dood van Christus was het oordeel der wereld. Ten eerste. Het is een oordeel van ontdekking en onderscheiding -judicium discretionis, zegt Augustinus. Nu is het het gerechtelijk onderzoek der wereld, want de mensen zullen hun getuigenis ontvangen al naar het kruis van Christus voor hen is, voor sommigen is het dwaasheid en een steen des aanstoots, voor anderen is het de wijsheid en de kracht Gods, waarvan men een beeld, of type, kan zien in de twee moordenaren, die met Hem gekruisigd werden. De mensen worden geoordeeld naar hetgeen zij van den dood van Christus denken. Ten tweede. Het is een oordeel van gunst en vrijspraak voor de uitverkorenen, die in de wereld zijn. Christus aan het kruis heeft zich gesteld tussen een rechtvaardig God en een schuldige wereld, als een offer voor de zonde en als borg voor de zondaren, zodat, toen Hij geoordeeld was, en de Heere onzer aller ongerechtigheid op Hem heeft doen aanlopen, het, als het ware het oordeel dezer wereld is geweest, want er is een eeuwige gerechtigheid door aangebracht, niet slechts voor de Joden, maar voor geheel de wereld, 1 Johannes 2:1, 2, Daniël 9:24. Ten derde. Het is een oordeel der verdoemenis, uitgesproken over de machten der duisternis, zie Hoofdstuk 16:11. Het woord oordeel is ook genomen voor rechtvaardiging, verdediging van een aangevallen recht. Bij den dood van Christus moest beslist worden in een groot rechtsgeding tussen Christus en Satan, de slang en het beloofde Zaad, het ging om de wereld en de heerschappij er over. De duivel had lang den staf gezwaaid over de kinderen der mensen, sedert onheuglijke jaren reeds, en nu voert hij verjaring aan als pleitgrond, en grondt zijne aanspraken ook op de verbeuring door de zonde. Wij vinden hem bereid om tot ene schikking te komen, Lukas 4:6, 7, hij zou de koninkrijken dezer wereld aan Christus hebben willen geven, mits Hij ze van hem ontving, en onder hem, als zijn afhangeling, hield. Maar Christus wilde

den strijd met hem volhouden: door te sterven heft Hij de verbeuring op der Goddelijke gerechtigheid, en daarna betwist Hij hem rechtmatig zijne aanspraken, en wint voor het hof des hemels Zijn geding. Satans heerschappij wordt als overweldiging verklaard, en de wereld wordt aan den Heere Jezus als Zijn recht toegekend, Psalm 2:6, 8. Het oordeel dezer wereld is: dat het Christus toebehoort, en niet aan Satan, zo laat ons dan Christus als onzen rechtmatigen Heere erkennen. Dat nu de overste dezer wereld buiten geworpen zal worden. Ten eerste. Het is de duivel, die hier de overste dezer wereld genoemd wordt, omdat hij over de mensen dezer wereld heerst door de dingen dezer wereld. Hij is de geweldhebber der duisternis dezer eeuw, dat is: dezer duistere wereld, van hen, die in duisternis wandelen, 2 Corinthiërs 4:4, Efeziërs 6:12.

Ten tweede. Hij wordt gezegd buiten geworpen te worden, nu buiten geworpen te zijn, want al wat tot nu toe gedaan is ter verzwakking van het rijk des duivels, was gedaan krachtens de komst van Christus, en daarom wordt gezegd, dat het nu gedaan is. Christus' verzoening van de wereld met God door de verdienste van Zijn dood, heeft de macht des doods verbroken en Satan als een bedrieger buiten geworpen. Het vermorzelen van Zijne verzenen was het vermorzelen van den kop der slang, Genesis 3:15. Toen zijne orakelen verstomden, zijne tempels verlaten werden, zijne afgoden vergingen, en de koninkrijken dezer wereld Christus' koninkrijken zijn geworden, toen is de overste dezer wereld buiten geworpen, gelijk blijkt uit de vergelijking hiervan met het visioen van Johannes, Openbaring 12:8-11, waar gezegd wordt, dat dit gedaan is door het bloed des Lams. Christus' menigvuldig uitwerpen van duivelen uit het lichaam van mensen is ene aanduiding van het grote doel van geheel Zijne onderneming. Zie met welk ene verzekerdheid Christus spreekt van de zegepraal over Satan, zij is reeds zo goed als behaald, en zelfs als Hij zich onderwerpt aan den dood, overwint Hij den dood.

b. Dat door den dood van Christus zielen bekeerd zullen worden, en dat zal de uitwerping zijn van Satan, vers 32, Zo wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal Ik hen allen tot. Mij trekken. Hier valt te letten op twee dingen Het grote doel van den Heere Jezus, hetwelk was, "alle mensen tot zich te trekken", niet alleen de Joden, die reeds lang, naar hun belijdenis, een volk waren, nabij God, maar ook de heidenen, die verre waren, want Hij zou de wens aller heidenen zijn, Haggai 2:8, en tot Hem moeten de volken vergaderd worden. Wat Zijne vijanden vreesden was, dat de gehele wereld Hem na zou gaan, en niettegenstaande hun tegenstand zal Hij hen allen tot zich trekken. Merk hier op, hoe Christus zelf alles in alles is in de bekering ener ziel.

Ten eerste. Het is Christus, die trekt: Ik zal hen trekken. Soms wordt dit toegeschreven aan den Vader, Hoofdstuk 6:44, maar hier aan den Zoon, die de arm des Heeren is. Hij drijft niet door geweld, maar trekt hen met mensenzielen, Hosea 11:4, Jeremia 31:3, trekt hen, zoals de magneet, de ziel wordt gewillig gemaakt, maar het is in den dag Zijner heirkracht.

Ten tweede. Het is tot Christus, dat wij worden getrokken: "Ik zal, als het middelpunt der eenheid, hen tot Mij trekken." De ziel, die op een afstand was van Christus, wordt in kennis met Hem gebracht, hij, die schuw en wantrouwend van Hem was, wordt er toe gebracht Hem lief te hebben en op Hem te vertrouwen, Zijne voorwaarden aan te nemen, zich in Zijne armen te werpen. Christus ging nu naar den hemel, en dáár zijnde, zal Hij het hart der mensen tot zich trekken. De vreemde methode, die Hij volgde om dit doel te bereiken, namelijk door van de aarde verhoogd te worden. Om misverstand te voorkomen, wordt ons gezegd wat Hij daarmee bedoelde, vers 33. Dit zei Hij, betekenende hoedanigen dood Hij sterven zou, den dood aan het kruis, hoewel zij bedoeld en

gepoogd hadden Hem te stenigen. Wie gekruisigd werd, werd eerst aan het kruis genageld, en dan er mede overeind geheven. Hij was verhoogd als een schouwspel voor de wereld, verhoogd, opgeheven tussen hemel en aarde, als beiden onwaardig, toch betekent het woord, dat hier gebruikt wordt, een eervolle verheffing, Hij achtte Zijn lijden ene eer. Welken dood wij ook sterven, zo wij in Christus sterven, zullen wij van uit dit kerkerhol worden opgeheven, uit dezen kuil der leeuwen, naar het gebied van liefde en licht. Wij moeten van onzen Meester leren om met heilige opgeruimdheid van sterven te spreken, en te zeggen: "Wij zullen dan verhoogd worden". Dit trekken nu van alle mensen tot Hem volgde op Zijn verhoogd worden van de aarde. Ten eerste. Het volgde er op met betrekking tot den tijd. De grote toeneming der kerk had plaats na den dood van Christus. Terwijl Christus leefde, lezen wij van duizenden, die bij, of na, ene prediking wonderdadig gespijzigd werden, maar na Zijn dood lezen wij van duizenden, die na ene prediking aan de kerk werden toegevoegd. Israël begon zich in Egypte te vermenigvuldigen na den dood van Jozef.

Ten tweede. Zij volgde er op, als een gezegend uitvloeisel er van. Er is een grote kracht van uitwerking in den dood van Christus, waardoor de zielen tot Hem worden getrokken. Het kruis van Christus is voor sommigen wel een steen des aanstoots, maar voor anderen is het een magneetsteen. Sommigen nemen het als toespeling van het trekken van vissen in een net, de verhoging van Christus was als het uitwerpen van het net, Mattheus 13:47, 48, of van het oprichten van ene banier, die de soldaten bij elkaar doet komen, of liever, het verwijst naar de oprichting der koperen slang in de woestijn, die allen tot zich trok, die door de vurige slangen gebeten waren, zodra het bekend was dat zij was opgericht en er genezende kracht in was. O! hoe zijn zij er heen gestroomd! Zo was er ook een heen stromen tot Christus, toen er zaligheid door Hem allen volken gepredikt werd, zie Hoofdstuk 3:14, 15. Wellicht ziet het ook op de houding, waarin Christus gekruisigd werd, met Zijn armen uitgestrekt, om allen tot zich te nodigen en allen, die komen, te omhelzen. Zij, die Christus dien smadelijken dood hebben doen ondergaan, hebben gedacht, dat zij er alle mensen mede van Hem weg zouden drijven, maar de duivel is met zijn eigen wapen verslagen: Spijze ging uit van den eter.

V. De tegenwerping des volks tegen hetgeen Hij zei, en hun vittende aanmerking er op, vers 35. Ofschoon zij de stem uit den hemel en de genaderijke woorden, die uit Zijn mond voortkwamen, hebben gehoord, maken zij toch tegenwerpingen, en twisten zij met Hem. Christus had zich de Zoon des mensen genoemd, vers 23, en zij wisten dat dit een der titels of benamingen was van den Messias, Daniël 7:13. Hij had ook gezegd, dat de Zoon des mensen verhoogd moet worden, hetgeen zij verstonden van Zijn sterven, en waarschijnlijk heeft Hij zich ook aldus nader verklaard, en sommigen denken, dat Hij hier herhaald heeft wat Hij aan Nicodemus had gezegd, Hoofdstuk 3:14, alzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden. Hiertegen nu:

1. Voeren zij de Schriften aan des Ouden Testaments, die spreken van de eeuwigdurendheid van den Messias, en dat Hij, wel verre van afgesneden te worden in het midden Zijner dagen, priester in eeuwigheid zou wezen, Psalm 110:4, en koning tot in eeuwigheid, Psalm 89:30 en verder.: dat Hij lengte van dagen zou hebben, en jaren als van geslacht tot geslacht, Psalm 21:5, 61:7, en uit dit alles leidden zij af, dat de Messias niet zou sterven. Zo kan grote kennis van de letter der Schrift, als het hart ongeheiligd is, misbruikt worden om de zaak des ongeloofs te dienen, en het Christendom met zijn eigen wapens te bestrijden. Hun verkeerdheid met dit aan te voeren tegen hetgeen Jezus gezegd had zal blijken, als wij bedenken:

a. Dat zij, als zij erkennen dat de Schrift zegt, dat de Messias blijft tot in eeuwigheid, geen acht slaan op de teksten, die spreken van den dood en het lijden van den Messias. Zij hadden uit de wet gehoord, dat de Messias blijft in der eeuwigheid, maar hadden zij dan nooit uit de wet gehoord, dat de Messias uitgeroeid zal worden, Daniël 9:26, en dat Hij Zijne ziel zal uitstorten in den dood, Jesaja 53:12, en inzonderheid, dat Zijne handen en voeten zullen doorgraven zijn? Waarom houden zij dan het verhoogd zijn van den Zoon des mensen voor zo iets vreemds? Wij begaan soms grote vergissingen, die wij dan met argumenten uit de Schrift verdedigen, door die dingen te scheiden, welke God in Zijn woord heeft samengevoegd, en ene waarheid tegen te staan onder schijn van een andere waarheid te verdedigen. Wij hebben uit het Evangelie gehoord hetgeen ons plichten voorschrijft, en beiden moeten wij van harte omhelzen en aannemen, en ze niet scheiden of ze met elkaar in strijd zoeken te brengen.

b. Dat zij, tegensprekende wat Christus gezegd had betreffende het lijden van den Zoon des mensen, geen acht sloegen op hetgeen Hij gezegd had betreffende Zijne heerlijkheid en verhoging. Zij hadden gehoord uit de wet, dat de Christus blijft in der eeuwigheid, en hadden zij dan onzen Heere Jezus niet horen zeggen, dat Hij verheerlijkt zal worden, dat Hij veel vrucht zal voortbrengen, en allen tot zich zal trekken? Had Hij niet zo-even nog onsterfelijke eer beloofd aan Zijne volgelingen, hetgeen toch Zijn blijven tot in eeuwigheid veronderstelt, in zich sluit? Maar dit zagen zij voorbij. Zo zullen onredelijke, onoprechte twistredenaars sommige gedeelten van de mening van een tegenstander bestrijden, terwijl zij, die mening in haar geheel nemende, haar wel zouden moeten onderschrijven, en in de leer van Christus zijn paradoxen, die voor mensen van een verdorven geest stenen des aanstoots zijn-zoals Christus gekruisigd, en toch verheerlijkt, verhoogd van de aarde, en toch, allen tot zich trekkende.

2. Zij vragen hierop: Wie is deze Zoon des mensen? Dit vroegen zij niet uit begeerte van onderwezen te worden, maar smalend en beledigend, alsof zij Hem nu beschaamd en in de engte gedreven hadden. "Gij zegt: de Zoon des mensen moet sterven, wij hebben bewezen, dat de Messias niet moet sterven, waar is dan nu uw Messiasschap? Deze Zoon des mensen, zoals gij uzelven noemt, kan de Messias niet zijn, gij moet dus wat anders bedenken om aanspraak op te maken". Wat hen nu tegen Christus bevooroordeelde was Zijne armoede en geringheid, zij wilden liever geen Christus dan een lijdenden Christus.

VI. Wat Christus op die tegenwerping geantwoord heeft. Die tegenwerping was niets dan vitterij, zij zouden, als hun dit beliefde, er zelven op kunnen antwoorden: de mens sterft, en is nochtans onsterflijk en blijft in der eeuwigheid, zo ook de Zoon des mensen. In plaats dus van deze dwazen te antwoorden naar hun dwaasheid, geeft Hij hun een ernstige waarschuwing om zich te wachten van hun dag van gelegenheid te verbeuzelen met zulke ijdele en onvruchtbare vitterijen als deze zijn, vers 35, 36: Nog een kleinen tijd -en het is slechts een kleine tijd -is het licht bij ulieden, weest dus verstandig voor uzelven, en wandelt, terwijl gij het licht hebt.

1. In het algemeen kunnen wij hier opmerken.

a. De zorg, die Christus heeft voor de zielen der mensen, en Zijne begeerte naar hun welzijn. Met wat tederheid vermaant Hij hier diegenen om wèl toe te zien op zich zelven, die kwaad tegen Hem beraamden. Zelfs toen Hij het tegenspreken der zondaren tegen zich verdragen heeft, zocht Hij hun bekering. Spreuken 29:10.

b. De methode, die Hij gebruikt tegenover deze tegensprekers, met zachtmoedigheid onderwijzende degenen, die tegenstaan, 2 Timotheus 2:25. Indien der mensen geweten slechts ontwaakte met een betamelijke, plichtmatige bezorgdheid omtrent hun eeuwigen staat, en indien zij bedachten hoe weinig tijd zij hebben, waarvan zij niets kunnen missen, zij zouden geen kostelijke gedachten en tijd verspillen in beuzelachtige vitterijen,

2. In het bijzonder hebben wij hier,

a. Het voorrecht, dat hun te beurt viel door Christus en Zijn Evangelie in hun midden te hebben: Nog een kleinen tijd is het licht bij ulieden. Christus is dit Licht, en sommigen der ouden opperen het denkbeeld, dat Hij, door zich het Licht te noemen, een stilzwijgend antwoord geeft op hun tegenwerping. Zijn sterven aan het kruis was even bestaanbaar met Zijn blijven in der eeuwigheid, als het ondergaan der zon elke avond bestaanbaar is met hare voortdurendheid. De duur van Christus' koninkrijk wordt vergeleken met dien der zon en der maan, Psalm. 72:17, 89:37, 38. De ordeningen des hemels zijn onveranderlijk vastgesteld, toch gaan zon en maan onder, en worden soms verduisterd, zo blijft Christus, de Zon der gerechtigheid, in der eeuwigheid, maar werd toch verduisterd door Zijn lijden, en was maar voor een kleine wijle aan onzen horizon. Nu hadden de Joden dat licht toen bij zich, zij hadden Christus' lichamelijke tegenwoordigheid, zij hoorden Zijne prediking, zagen Zijne wonderen. Voor ons is de Schrift een licht, schijnende in een duistere plaats. Dat Licht zou slechts een kleine wijle bij hen blijven, Christus zal hen weldra verlaten, hun zichtbare kerkstaat zal spoedig ontbonden, en het koninkrijk Gods van hen weggenomen worden, en dan zullen blindheid en verharding over Israël komen. Het is voor ons allen goed om te bedenken hoe kleinen tijd het nog is, dat wij het licht bij ons hebben. De tijd is kort, en de gelegenheid wellicht niet lang. De kandelaar kan van onze plaats weggenomen worden, en in elk geval zullen wij zelven weldra weggenomen worden. Nog een kleine wijle is het licht des levens in ons, nog een kleinen tijd is het licht des Evangelies bij ons, is het voor ons de dag der genade, is de Geest der genade nog bij ons, nog een zeer kleinen tijd.

b. Zijne vermaning om het beste gebruik te maken van dat voorrecht, zolang zij het dan nog hadden, vanwege het gevaar, waarin zij verkeerden om het te verliezen: Wandelt terwijl gij het licht hebt, als reizigers, die alles aanwenden om zich voorwaarts te spoeden, ten einde niet door den nacht te worden overvallen, terwijl zij nog op weg zijn, omdat het reizen in den nacht bezwaarlijk en onveilig is. "Komt", zeggen zij, "laat ons onzen stap verhaasten en voorwaarts zien te komen, zolang het nog licht is". Zo verstandig behoren wij te wezen ook voor onze zielen op onze reis naar de eeuwigheid. Het is zaak voor ons om te wandelen, voorwaarts te streven naar den hemel, er nader bij te komen door er geschikter voor te worden. Ons leven is slechts een dag, en wij hebben ene dagreis af te leggen. De beste tijd om te wandelen is zolang wij het licht hebben. De dag is de geschiktste tijd om te werken, gelijk de nacht om te rusten. De geschiktste tijd om genade te verkrijgen is, wanneer ons het woord der genade wordt gepredikt en de Geest der genade met ons twist, daarom is het dan de tijd om ijverig bezig te wezen. Het is van het hoogste belang voor ons om gebruik te maken van onze gelegenheden, opdat onze dag niet voorbij is, eer ons dagwerk geëindigd en onze dagreis volbracht is: opdat de duisternis u niet bevange, opdat gij uwe gelegenheden niet verliest, en die noch terug kunt krijgen, noch de zaken kunt doen, die gij te doen hebt, als u de gelegenheid er voor ontbreekt". Dan komt de duisternis, dat is: zulk een volslagen onmacht om onze roeping en verkiezing-onze grote zaligheid-vast te maken, als waardoor de toestand van den zorgelozen zondaar ontzettend treurig wordt, zodat, indien zijn werk alsdan niet gedaan is, het nooit gedaan zal worden.

c. Den treurigen toestand van hen, die het Evangelie verzondigd hebben, en aan het einde van hun dag der genade zijn gekomen. Zij wandelen in de duisternis, en weten noch waar zij gaan, noch werwaarts zij gaan, noch den weg, waarop zij wandelen, noch het einddoel waar zij heen wandelen. Hij, die ontbloot is van het licht des Evangelies, niet bekend is met deszelfs ontdekkingen en aanwijzingen, doolt eindeloos rond in vergissingen en dwalingen, op duizenderlei kromme wegen, zonder er zich van bewust te zijn. Laat het onderricht der Christelijke leer op zijde worden gezet, en wij zullen weinig weten van het onderscheid tussen goed en kwaad. Hij gaat ten verderve, en kent zijn gevaar niet, want of hij slaapt, of hij danst. op den rand des afgronds.

d. Den groten plicht, en het grote belang, die voor een iegelijk onzer hieruit afgeleid worden, vers 36:terwijl gij het licht hebt, gelooft in het licht. De Joden hadden nu Christus' tegenwoordigheid onder hen, laat hen er gebruik van maken, later werd hun de eerste aanbieding van het Evangelie gedaan door de apostelen, wáár zij ook kwamen, nu is dit ene vermaning voor hen om niet te weerstaan, maar het aanbod aan te nemen als het hun gedaan wordt. En hetzelfde zegt Christus tot allen, die het Evangelie hebben. Het is ieders plicht om in het Evangelie te geloven, het te ontvangen als een Goddelijk licht, de waarheden te onderschrijven, die het ontdekt, want het is een licht voor onze ogen, deszelfs leiding te volgen, want het is een licht voor onzen voet. Christus is het licht, en wij moeten in Hem geloven, zoals Hij ons is geopenbaard, als een waar licht, dat ons niet zal bedriegen, als een zeker licht, dat ons niet zal misleiden. Wij moeten dit doen, terwijl wij het licht hebben. wij moeten Christus aangrijpen, terwijl wij het licht des Evangelies hebben om ons den weg tol Hem te wijzen, en ons op dien weg te leiden. Zij, die in het licht geloven, zullen kinderen des lichts zijn, zij zullen erkend worden als Christenen, die kinderen des lichts genoemd worden, Lukas 16:4, Efeziërs 5:8, en des dags, 1 Thessalonicenzen 5:5. Zij, die God hebben tot hun Vader, zijn kinderen des lichts, want God is licht, zij zijn van Boven geboren, en erfgenamen des hemels, en kinderen des lichts, want de hemel is licht.

VII. Hierop heeft Christus zich van hen teruggetrokken. Deze dingen sprak Jezus, en zei toen niets meer, maar liet hun dit ter overweging, en weggaande, verborg Hij zich van hen. En dit deed Hij:

1. Ter hunner overtuiging en ontwaking. Indien zij geen acht willen slaan op hetgeen Hij hun gezegd heeft, dan zal Hij hun niets meer te zeggen hebben. Zij zijn vergezeld met hun ongeloof, zoals Efraïm met de afgoden, laat hen varen. Christus neemt rechtvaardiglijk de middelen der genade weg van hen, die met Hem twisten, en verbergt Zijn aangezicht van een verkeerd geslacht, Deuteronomium 32:20.

2. Om den wil Zijner eigen veiligheid. Hij verborg zich voor hun toorn en woede, zich waarschijnlijk terugtrekkende naar Bethanië, waar Hij des nachts verbleef. Hieruit blijkt, dat hetgeen Hij gezegd had hen prikkelde en vertoornde, zodat zij slechter waren geworden door hetgeen hen beter had moeten maken.

Johannes 12:20-26

Er wordt Hem hier ere bewezen door sommige Grieken, die met eerbied naar Hem vragen. Er wordt ons niet gezegd welke dag van Christus' laatste week dit geweest is, waarschijnlijk niet dezelfde dag van Zijne intrede in Jeruzalem (want die dag was bezet en ingenomen door openbaren arbeid) maar een of twee dagen later.

I. Er wordt ons gezegd wie het waren, die aan onzen Heere Jezus deze eer bewezen: Sommige Grieken uit degenen, die opgekomen waren, opdat zij op het feest zouden aanbidden, vers 20. Sommigen denken, dat het Joden van de verstrooiing waren, sommigen uit de Griekse of Hellenistische Joden, maar anderen denken, dat zij uit de heidenen waren, de zodanige, die zij proselieten der poort noemden, gelijk de kamerling en Cornelius. De zuivere natuurlijke Godsdienst vond de beste hulp onder de Joden, en daarom hebben diegenen uit de heidenen, die vroom gezind waren, zich-voorzover hun dit geoorloofd was-in hun plechtige bijeenkomsten bij hen gevoegd. Er waren vrome aanbidders van den waren God zelfs onder hen, die vervreemd waren van het burgerschap Israël's. Het was in de laatste eeuwen der Joodse kerk, dat dit toestromen der heidenen tot den tempel te Jeruzalem plaatshad, -een gelukkig voorteken van het wegnemen van hen middelmuur des afscheidsels tussen Joden en heidenen. Het verbod des priesters, zegt Josephus (De Bello Judas lib. II, cap. 30) om enigerlei offer van een heiden aan te nemen (hetgeen geschied was door Eleazar, den zoon van Ananias, den hogepriester), was een der oorzaken, die de Romeinen tegen hen bracht. Hoewel deze Grieken, indien zij onbesneden waren, niet van het pascha mochten eten, kwamen zij toch om op het feest te aanbidden. Wij moeten dankbaar gebruik maken van de voorrechten, die wij hebben, al zijn er andere, waarvan wij uitgesloten zijn.

II. Waarin de eer bestond, die zij Hem bewezen: zij begeerden bekend met Hem te worden, vers 21. Gekomen zijnde om op het feest te aanbidden, wilden zij een zo goed mogelijk gebruik maken van hun tijd, zij wendden zich dus tot Filippus, begerende dat hij hen in de gelegenheid zou stellen om een persoonlijk onderhoud met den Heere Jezus te hebben.

1. Het verlangen koesterende om Jezus Christus te zien, hebben zij met ijver de geschikte middelen hiertoe aangewend. Zij dachten niet dat het onmogelijk was, daar er toch zoveel volks naar Hem heen stroomde, om Hem te spreken te krijgen, ook lieten zij het niet bij hun blote wensen blijven, maar besloten te beproeven, wat er gedaan kon worden. Zij, die de kennis van Christus wensen te verkrijgen, moeten haar zoeken.

2. Zij wendden zich tot Filippus, een Zijner discipelen. Sommigen denken, dat zij tevoren met hem bekend zijn geweest, en dat zij dicht bij Bethsaïda, in het Galilea der heidenen woonden, en dan leert het ons, dat wij gebruik moeten maken van onze bekendheid met Godvruchtige mensen, ter vermeerdering van onze kennis van Christus. Het is goed hen te kennen, die den Heere kennen. Maar indien deze Grieken zo nabij Galilea waren geweest, dan zouden zij Christus waarschijnlijk dáár zijn gaan horen, waar Hij meestal verbleef. Ik denk dus, dat zij zich tot Filippus hebben gewend, omdat zij zagen, dat hij een trouw en ijverig volgeling van Christus was, en hij de eerste was, dien zij te spreken konden krijgen. Het was een blijk van den eerbied, dien zij voor Christus koesterden, dat zij de hulp en voorspraak van een Zijner discipelen zochten te verkrijgen om de gelegenheid te erlangen van met Hem te spreken, wel een teken, dat zij Hem als een grote beschouwden, hoe gering Zijn uiterlijk voorkomen ook was. Zij, die door het geloof Jezus willen

zien, nu Hij in den hemel is, moeten zich tot Zijne dienstknechten wenden, die Hij daartoe heeft verordineerd, om arme zielen ten gids te wezen, die naar Hem vragen en Hem zoeken. Paulus moet om Ananias zenden, en Cornelius om Petrus. De toebrenging van deze Grieken tot de kennis van Christus door Filippus wijst op de werkzaamheid der apostelen, en het gebruik, dat er van hun bediening gemaakt werd voor de bekering der heidenen tot het geloof en het onderwijzen der volken.

3. Hun toespraak tot Filippus was kort: Heere! wij wilden Jezus wel zien. Zij gaven hem een titel van eerbied, als iemand, die deze onderscheiding waardig was, omdat hij in betrekking tot Jezus stond. Wat zij wensten is Jezus te zien, niet slechts Zijn aangezicht te zien, om als zij tehuis zouden gekomen zijn te kunnen zeggen, dat zij iemand gezien hadden, van wie zoveel gesproken werd (waarschijnlijk hadden zij Hem reeds gezien, toen Hij in het openbaar was verschenen), maar zij wilden vrijuit met Hem spreken, door Hem onderwezen worden, en het was niet gemakkelijk Hem vrij daarvoor te vinden, daar Hij zoveel werk in het openbaar te doen had. Nu zij gekomen waren om op het feest te aanbidden, wilden zij Jezus wel zien. In ons waarnemen van de heilige inzettingen, inzonderheid van het Evangelie-pascha, moet het de grote begeerte onzer ziel zijn om Jezus te zien, om onze kennis van Hem te doen toenemen, bemoedigd te worden in onze afhankelijkheid van Hem, onze gelijkvormigheid met Hem te doen voortgaan, Hem te zien als den onze, gemeenschap met Hem te onderhouden, mededeling van genade door Hem te ontvangen, het doel van ons komen missen wij, als wij Jezus niet zien.

4. Het bericht, dat Filippus hiervan gaf aan zijn Meester, vers 22. Hij zegt het aan Andreas, die ook van Bethsaïda was, en een ouder lid was van het college der apostelen, tijdgenoot van Petrus, en raadpleegt hem omtrent hetgeen er te doen was, of hij dacht dat het voorstel al of niet aangenaam zou zijn, daar Christus wel eens gezegd had niet gezonden te zijn dan tot het huis Israël's. Zij komen overeen, dat het voorstel gedaan moet worden, maar nu wilde hij, dat Andreas hem hiertoe zal vergezellen, gedenkende aan het gunstig onthaal, dat Christus hun beloofd had, als twee van hen samenstemmen over enige zaak, die zij zouden mogen begeren, Mattheus 18:19. Christus' dienaren moeten elkaar behulpzaam zijn en samenwerken om zielen tot Christus te brengen.

Twee zijn beter dan een. Het schijnt, dat Andreas en Filippus deze boodschap aan Christus gebracht hebben, toen Hij in het openbaar leerde, want wij lezen, vers 29, van de schare, die daar stond, maar Hij was ook zelden alleen.

III. Dat Christus de eer, die Hem hier bewezen werd, aannam, blijkt uit hetgeen Hij hierop tot het volk zei, vers 23 en verder. waar Hij de eer voorzegt, die Hem zelven geschieden zou door gevolgd te worden, vers 23, 24, en de ere, welke aan hen te beurt zal vallen, die Hem gevolgd zullen hebben, vers 25, 26. Dat was bedoeld tot leiding en bemoediging van deze Grieken, evenals van alle anderen, die begeren met Hem bekend te worden.

1. Hij voorziet den overvloedigen oogst in de bekering der heidenen, waarvan dezen, als het ware, de eerstelingen zijn geweest, vers 23. Christus zei tot de twee discipelen, die een goed woord spraken voor deze Grieken, maar niet wisten, of zij al of niet in hun voorspraak zo gelukkig zouden zijn van het doel te bereiken: De ure is gekomen, dat de Zoon des mensen zal verheerlijkt worden, door de toetreding der heidenen tot de kerk, en te dien einde moet Hij door de Joden worden verworpen. Merk op:

a. Het doel, dat hiermede beoogd wordt, namelijk de verheerlijking van den Verlosser. "Is het aldus? Beginnen de heidenen naar Mij te vragen? Is de morgenster hun verschenen? Is de gezegende morgenstond, die zijn plaats en tijd kent", begonnen "de einden der aarde te vatten? Dan is de ure gekomen, wanneer de Zoon des mensen verheerlijkt zal worden." Dat was geen verrassing voor Christus, maar voor hen, die Hem omringden, was het een paradox, ene wonderspreuk. De krachtdadige roeping der heidenen in de kerk Gods strekte grotelijks tot eer en heerlijkheid van den Zoon des mensen. De vermenigvuldiging van de verlosten was de grootmaking van den Verlosser. Er was een tijd, een bestemde tijd, een ure, een zekere ure, voor de verheerlijking van den Zoon des mensen, die ten laatste gekomen is, toen de dagen Zijner vernedering geteld en voleindigd waren, en Hij spreekt van de nadering er van met juichende blijdschap: De ure is gekomen.

b. De vreemde wijze, waarop het doel bereikt moet worden, namelijk door den dood van Christus, aangeduid in deze gelijkenis, vers 24, Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, u, tot wie Ik gesproken heb van Mijn dood en lijden: indien het tarwegraan niet in de aarde valt, niet slechts ter aarde, maar in de aarde valt, en sterft, en begraven wordt en verloren is, zo blijft het alleen, en gij zult er nooit meer iets van zien, maar indien het-naar den loop der natuur-sterft (want anders zou het een wonder zijn) zo brengt het veel vrucht voort, daar God aan elk zaad zijn eigen lichaam geeft". Christus is het tarwegraan, het kostelijkste en nuttigste van alle granen. Hier nu wordt de noodzakelijkheid van Christus' vernedering aangeduid. Hij zou nooit het levende en levendmakende Hoofd en de Wortel der kerk geweest zijn, indien Hij niet van den hemel op deze gevloekte aarde ware neergekomen, en van de aarde aan het vloekhout was verhoogd, om aldus onze verlossing te volbrengen. Hij moet Zijne ziel uitstorten in den dood, want anders kan Hem geen deel gegeven worden van velen, Jesaja 53:12. Er zal Hem zaad gegeven worden, maar Hij moet Zijn bloed storten om ze te kopen en te reinigen. Het was ook nodig als geschiktheid of bevoegdheid voor de heerlijkheid, die Hij verkrijgen zou door de komst der menigten tot Zijne kerk, want indien Hij door Zijn lijden niet voldaan had voor de zonde, en aldus een eeuwige gerechtigheid had aangebracht, dan zou Hij niet genoegzaam voorzien hebben voor het onderhoud van hen, die tot Hem zouden komen, en dus alleen hebben moeten blijven. b. Het voordeel van Christus' vernedering aangetoond en opgehelderd. In Zijne menswording viel Hij ter aarde. Hij scheen levend begraven te zijn in deze aarde, zozeer was Zijne heerlijkheid omsluierd, maar dat was niet alles, Hij stierf. Dat onsterfelijke zaad onderwierp zich aan de wetten der sterflijkheid, Hij lag in het graf als zaad onder aardkluiten, maar gelijk het zaad weer opkomt, groen en fris, en bloeiend en met grote toeneming, zo heeft een stervende Christus duizenden van levende Christenen tot zich verzameld, en Hij werd hun Wortel. De verlossing en zaligheid van zielen tot op heden, en van nu voortaan en tot aan het einde des tijds is de vrucht van het sterven van dit tarwegraan. Hierdoor worden de Vader en de Zoon verheerlijkt, de kerk wordt vervuld van levende leden, het mystieke lichaam onderhouden, en ten laatste zal het vervolledigd worden, en, wanneer geen tijd meer zijn zal. dan zal de overste Leidsman onzer zaligheid vele kinderen tot de heerlijkheid leidende, door de kracht van Zijn dood, en door lijden geheiligd zijnde, eeuwiglijk bezongen worden door den bewonderenden lof van heiligen en engelen, Hebreeën 2:10, 13.

2. Hij voorzegt en belooft een overvloedige beloning aan hen, die Hem en Zijn Evangelie van harte aannemen, en dit zullen tonen door hun getrouwheid en door voor Hem te lijden en Hem te dienen.

a. Door voor Hem te lijden. vers 25:Die zijn leven liefheeft meer dan Christus, zal het verliezen, maar die zijn leven haat in deze wereld, en boven dit leven de voorkeur geeft aan de gunst van God en

deel te hebben aan Christus, zal het bewaren tot het eeuwige leven. Christus heeft zeer aangedrongen op deze leer, daar het het grote doel is van Zijn Godsdienst ons te spenen van deze wereld, door ons een andere wereld voor te stellen. Zie hier de noodlottige gevolgen van een bovenmatige liefde tot het leven, menigeen verliest zijn leven door het al te lief te hebben. Hij, die zijn dierlijk leven zo liefheeft, dat hij toegeeft aan zijne lusten, het vlees verzorgt tot begeerlijkheden, zal er zijne dagen door verkorten, hij zal het leven, dat hij zo bemint, verliezen, en nog een ander, dat oneindig beter is. Hij, die zo verzot is op het leven des lichaams, en de versierselen en verlustigingen er van, dat hij uit vreze van het te verliezen, of die verlustigingen te moeten derven, Christus verloochent, zal het verliezen, dat is: zal de ware gelukzaligheid in de andere wereld verliezen, terwijl hij zijn denkbeeldig geluk in dit leven meent te verzekeren, Huid voor huid kan iemand geven voor zijn leven, en er een goeden koop door sluiten, maar die er zijne ziel voor geeft, zijn God, zijn hemel, koopt het leven al te duur, en maakt zich schuldig aan de dwaasheid van hem, die zijn eerstgeboorterecht voor een schotel linzen verkocht. Zie ook het zalige loon voor een heilige minachting van het leven. Hij, die aldus het leven des lichaams haat, dat hij het waagt ten einde het leven zijner ziel te behouden, zal beiden met een onuitsprekelijk gewin vinden in het eeuwige leven. Van de discipelen van Christus wordt geëist, dat zij hun leven in deze wereld haten, een leven in deze wereld onderstelt een leven in de andere wereld, en dit wordt gehaat, als het minder bemind wordt dan dat. Ons leven in deze wereld sluit al de genietingen in van onzen tegenwoordigen staat: rijkdom, eer, genoegen en een lang leven in het bezit er van, dit alles moeten wij haten, dat is: het verachten als ijdel en ongenoegzaam om ons gelukkig te maken, de verzoekingen vrezen, die er in zijn, en er blijmoedig afstand van doen, als het den dienst van Christus in den weg staat, Handelingen 20:24, 21:13, Openbaring 12:11. Zie hier veel van de kracht der Godzaligheid -hoe zij de sterkste natuurlijkste neigingen overwint, en veel van de verborgenheid der Godzaligheid -dat zij de grootste wijsheid is, en toch de mensen hun eigen leven doet haten. Zij, die in liefde tot Christus hun eigen leven in deze wereld haten, zullen overvloedig beloond worden in de opstanding der rechtvaardigen. Die zijn leven haat in deze wereld, zal het bewaren, hij geeft het over in de handen van Enen, die het bewaren zal tot het eeuwige leven, en het hem zal doen weder vinden zo verrijkt en verheerlijkt als het hemelse leven het aardse leven maken kan.

b. Door Hem te dienen, vers 26.

Zo iemand Mij dient -zegt Mij te dienen-die volge Mij, zoals een dienstknecht zijn meester volgt, "en waar Ik ben, laat daar ook Mijn dienaar zijn", lezen hier sommigen, laat hem daar wezen om Mij op te wachten, dienst aan en bij Mij te doen. Wij lezen het als ene belofte: "daar zal hij wezen" in gelukzaligheid met Mij. En opdat dit geen kleine zaak, niet iets gerings of onbeduidends zou schijnen, voegt Hij er bij: En zo iemand Mij dient, de Vader zal hem eren, en dat is genoeg. De Grieken begeerden Jezus te zien, vers 21, maar Christus laat hun weten, dat het niet genoeg was Hem te zien, zij moeten Hem dienen. Hij is niet in de wereld gekomen om een schouwspel voor ons te zijn, dat wij aanstaren, maar om Koning te zijn, door wie wij ons moeten laten regeren. En hij zegt dit ter bemoediging van hen, die naar Hem vroegen, om hen aan te moedigen Zijne dienstknechten te worden. Als men dienstknechten aanneemt, is men gewoon om zowel het loon als het werk vast te stellen, dat doet ook Christus hier. a. Het werk, dat Christus van Zijne dienstknechten verwacht. Het is een zeer redelijk en gemakkelijk werk en zulk een als hun voegt.

Ten eerste. Laat hen huns Meesters bewegingen volgen. Zo iemand Mij dient, die volge Mij. Christenen moeten Christus volgen, Zijne wijze van doen volgen en Zijne voorschriften. Zij moeten

doen wat Hij zegt. Zij moeten Zijn voorbeeld volgen, wandelen zoals Hij gewandeld heeft, de leiding Zijner voorzienigheid en Zijns Geestes volgen. Waar Hij ons henen leidt moeten wij gaan, gaan op den weg, dien Hij ons aanwijst, wij moeten het Lam volgen wáár het ook heengaat. Zo iemand Mij dient, zich in die betrekking tot Mij stelt, zo laat hem zich toeleggen op hetgeen er in Mijn dienst te doen is, en altijd gereed zijn op Mijne roepstem. Of, zo iemand Mij werkelijk dient, laat hem openlijk en rondborstig voor zijne betrekking tot Mij uitkomen door Mij te volgen, zoals de dienstknecht zijn meester erkent door hem op straat te volgen.

Ten tweede. Hij zij bij zijn Meester in zijne rust: Waar Ik ben, aldaar zal ook Mijn dienaar zijn, om Mij op te wachten, Mij te bedienen. Christus is waar Zijne kerk is, in de bijeenkomsten Zijner heiligen, waar Zijn Evangelie wordt bediend, laat daar Zijne dienstknechten zijn, om zich voor Zijn aangezicht te stellen en instructies van Hem te ontvangen. Of: Waar Ik in den hemel zal zijn, werwaarts Ik nu heenga, laat daar de gedachten en de genegen- heden Mijner dienstknechten zijn, laat daar hun wandel wezen, waar Christus is, zittende aan de rechterhand Gods. Colossenzen 3:1, 2. Hier is het loon, dat Christus Zijn dienstknechten belooft, en dat loon is groot en rijk.

Ten eerste. Zij zullen gelukkig bij Hem wezen.

Waar Ik ben, aldaar zal ook Mijn dienaar zijn. Met Hem te zijn, toen Hij hier arm en in oneer was, dat zou wel geen grote bevordering kunnen schijnen, en daarom bedoelt Hij ongetwijfeld, dat zij bij Hem zullen zijn in het paradijs, met Hem aanzittende aan Zijne tafel, met Hem zittende op Zijn troon. Het maakt de zaligheid uit van den hemel om er met Christus te zijn, Hoofdstuk 17:24. Christus spreekt van de zaligheid des hemels, alsof Hij er zich reeds bevond: "Waar Ik ben", omdat Hij er zeker van was en er dicht bij was. En dezelfde vreugde en heerlijkheid, die Hij als een genoegzaam loon beschouwde voor al Zijn dienst en lijden, worden Zijnen dienstknechten voorgesteld als loon van hun dienst en lijden.

Ten tweede. Zij zullen geëerd worden door Zijn Vader, Hij zal hun vergoeding schenken voor al hun moeite en verlies, door hen met zulk ene eer te bekleden, als het een groten God voegt om te geven, maar oneindig groter dan zulke onwaardige aardwormen konden verwachten te zullen ontvangen. De beloner is God zelf, die de diensten, den Heere Jezus bewezen, beschouwt als Hem zelven te zijn bewezen. Het loon is eer, ware duurzame eer, de hoogste eer, het is de eer, die van God komt. Er is gezegd, Spreuken 27:18:"Die zijn heer waarneemt", (hem nederig en naarstig waarneemt) zal geëerd worden." Zij, die Christus waarnemen, zullen door God geëerd worden, en die eer zal eenmaal gezien worden, al is zij nu nog onder een sluier verborgen. Zij, die Christus dienen, moeten zich vernederen, en worden gewoonlijk door de wereld gehoond en verlaagd, tot loon hiervoor zullen zij ter bestemder tijd verhoogd worden. Tot zover heeft Christus' rede betrekking op deze Grieken, die Hem begeerden te zien, hen aanmoedigende om Hem te dienen. Wat nu van deze Grieken verder geworden is, wordt ons niet gezegd, maar wij willen gaarne hopen, dat zij, die aldus naar den weg ten hemel vroegen en hun aangezicht derwaarts gericht hadden, hem ook gevonden en er op gewandeld hebben.

Johannes 12:37-41

Wij hebben hier de eer, onzen Heere Jezus aangedaan door de Oud-Testamentische profeten, die het ongeloof voorzegd en betreurd hebben van de velen, die niet in Hem geloofden. Het was inderdaad ene ontering van en ene smart voor Christus, dat Zijne leer zo weinig ingang en zoveel tegenstand heeft gevonden, maar dit neemt er het vreemde en den smaad van weg, doet de ergernis er van ophouden, en maakt dat het voor Christus gene teleurstelling is, daar de Schriften er in vervuld werden. Er worden hier twee dingen gezegd, betreffende dit onhandelbare volk, en beiden werden voorzegd door den Evangelischen profeet Jesaja, namelijk dat zij niet geloofden, en dat zij niet konden geloven.

I. Zij geloofden niet, vers 37:Hoewel Hij zo vele tekenen voor hen gedaan had, die, naar men zou denken, hen tot overtuiging gebracht moesten hebben, geloofden zij Hem nochtans niet, maar stonden Hem tegen. Merk op:

1. Den overvloed van middelen ter overtuiging, die Christus hun gegeven had. Christus had wonderen gedaan, zo vele tekenen, het Griekse woord, dat hier gebezigd is, betekent beide zo vele en zo grote tekenen. Dit slaat op al de wonderen, die Hij tevoren gewrocht had, ja, ook nu kwamen de blinden en kreupelen tot Hem in den tempel, en Hij genas hen, Mattheus 21:14. Zijne wonderen waren het grote bewijs Zijner zending, en Hij rekende op het getuigenis er van. Hij legt hier nadruk op twee dingen betreffende die wonderen-

a. Het aantal er van, het waren vele wonderen, -velen en van verschillenden aard, talrijk en dikwijls herhaald, en elk nieuw wonder bevestigde de werkelijkheid van al de vorige. De menigvuldigheid Zijner wonderen was niet slechts een bewijs van Zijn onuitputtelijke macht, maar gaf ook zoveel te meer gelegenheid om ze nauwkeurig te onderzoeken, en indien er bedrog in geweest was, dan was het zedelijk onmogelijk, dat het niet door den een of ander ontdekt zou zijn, en daar het allen wonderen van barmhartigheid geweest zijn, kon men wel zeggen: hoe meer wonderen, hoe meer goed Hij gedaan heeft.

b. De bekendheid er van. Hij werkte deze wonderen voor hen, in hun tegenwoordigheid, niet op een afstand, niet in een hoek, maar in tegenwoordigheid van vele getuigen.

2. Het vruchteloze van deze middelen.

Nochtans geloofden zij niet in Hem. Zij konden de premissen, de eerste stelling, niet ontkennen, en toch wilden zij er de gevolgtrekking, die er uit voortvloeit, niet toegeven. De overvloedigste en krachtigste middelen ter overtuiging zullen op zich zelven in het verdorven, bevooroordeeld hart der mensen geen geloof werken. Dezen zagen, en nochtans geloofden zij niet.

3. De vervulling der Schrift hierin, vers 38.

Opdat het woord van Jesaja, den profeet, vervuld werd. Niet alsof deze ongelovige Joden bedoelden de Schrift te vervullen (zij hebben zich veeleer verbeeld, dat deze Schrift, welke van de beste zonen der kerk spreekt, in hen zelven vervuld was), maar de gebeurtenis, het gebeurde feit, beantwoordde volkomen aan de voorzegging, zodat dit woord van Jesaja vervuld werd. Hoe

onwaarschijnlijker ene gebeurtenis is, hoe meer het Goddelijk voorzien uitkomt in de voorzegging. Men zou zich niet hebben kunnen voorstellen, dal het koninkrijk van den Messias, ondersteund door zulke gewichtige bewijzen, zoveel tegenstand zou ontmoeten onder de Joden, en daarom wordt hun ongeloof iets vreemds, iets dat verbazingwekkend is, genoemd. Christus zelf heeft er zich over verwonderd, maar het was wat Jesaja had voorzegd, Jesaja 53:1, en nu is het vervuld. Merk op, dat het Evangelie hier wordt genoemd onze prediking. Wie heeft geloofd wat wij van God hebben gehoord, en wat gij van ons hebt gehoord. Onze prediking is het bericht, dat wij brengen als het bericht van een feit, een gebeurde zaak, of het bericht van een plechtig besluit in den senaat. Er is voorzegd dat, vergelijkenderwijs weinigen van hen, tot wie deze prediking gericht, of dat bericht gebracht wordt, bewogen zullen worden om er geloof aan te slaan. Velen horen het, maar weinigen geven er acht op, en nemen het aan. Wie heeft het geloofd? Hier en daar een enkele, maar te weinigen, om van te spreken, niet de wijzen, niet de edelen, voor hen is het slechts een bericht, dat nog bevestigd moet worden.

c. Hiervan wordt gesproken als van iets, dat zeer betreurenswaardig is, dat zo weinigen de prediking van het Evangelie geloven. Het woord Heere is hier bijgevoegd naar den Grieksen tekst van de LXX, maar het komt niet voor in den Hebreeuwsen tekst, en wijst op een droevig bericht, dat als het ware den Heere wordt gegeven, ene klacht tot God van de boden, de predikers, omtrent het koele onthaal, dat hun prediking heeft gevonden, zoals toen "de dienstknecht wederkwam en zijn heer deze dingen boodschapte", Lukas 14:21.

d. De reden, waarom de mensen de prediking des Evangelies niet geloven, is dat de arm des Heeren hun niet is geopenbaard, dat is: omdat zij zich niet bekendmaken met, en zich niet onderwerpen aan, de genade van God, zij kennen niet bij ervaring de kracht en de gemeenschap van Christus' dood en opstanding, waarin de arm des Heeren is geopenbaard. Zij zagen Christus' wonderen, maar zagen er den arm des Heeren niet in geopenbaard.

II. Zij konden niet geloven, en zij konden het daarom niet, omdat, gelijk Jesaja zei, Hij hun ogen heeft verblind. Dat is een moeilijk gezegde, wie kan het verklaren? Wij zijn er zeker van, dat God oneindig rechtvaardig en barmhartig is, en daarom kunnen wij niet denken, dat er in de zodanige enigerlei onmacht ten goede is, voortvloeiende uit de raadsbesluiten Gods, waardoor zij onder een noodlottige noodzakelijkheid liggen van slecht te moeten zijn. God verdoemt of veroordeelt niemand uit blote soevereiniteit, toch wordt hier gezegd: zij konden niet geloven. Augustinus, tot de verklaring dezer woorden komende, drukt zich uit met een heilige vreze, om in een onderzoek van deze verborgenheid te treden: Justa sunt judicia ejus, sed occulta - Zijne oordelen zijn rechtvaardig, maar ene verborgenheid voor ons.

1. Zij konden niet geloven, dat is: zij wilden niet, zij waren hardnekkig in hun ongeloof: zo zijn Chrysostomus en Augustinus geneigd het op te vatten, en de eerste haalt onderscheidene voorbeelden der Schrift aan, om te tonen, dat zulk ene onmacht eigenlijk de onverwinbare weigering van den wil betekent, zoals Genesis 37:4, zij konden hem niet vredelijk toespreken, en Hoofdstuk 7:7. Dit is een zedelijke onmacht, zoals iemand die "geleerd is" of gewend is, kwaad te doen, Jeremia 13:23. Maar:

2. Zij konden niet, dewijl Jesaja gezegd heeft: Hij heeft hun ogen verblind. Hier neemt de moeilijkheid nog toe. Het is zeker, dat God de werker niet is van zonde, en toch:

a. Is er soms een rechtvaardige hand van God te erkennen in de blindheid en hardnekkigheid van hen, die volharden in onboetvaardigheid en ongeloof, waardoor zij rechtvaardiglijk gestraft worden voor hun vroeger weerstaan van het Goddelijk licht en voor hun rebellie tegen de Goddelijke wet. Als God misbruikte genade wegneemt en de mensen overgeeft aan lusten, waarin zij zich hebben toegegeven, -als Hij den bozen geest toelaat zijn werk te werken in hen, die den goeden Geest hebben weerstaan, -en als Hij in Zijne voorzienigheid stenen des aanstoots legt op den weg der zondaren, die hen bevestigen in hun vooroordelen, dan verblindt Hij hun ogen en verhardt hun harten, en dat zijn geestelijke oordelen, zoals het overgeven van afgodische heidenen aan oneerlijke bewegingen, en van Christenen aan ene kracht der dwaling. Let op de methode van bekering, die hierin ligt opgesloten. Zondaren worden er toegebracht om te zien met hun ogen, de werkelijkheid te onderkennen der Goddelijke dingen, en er enige kennis van te hebben. Om te verstaan met het hart, om die dingen toe te passen op zich zelven, niet slechts om ze toe te stemmen en goed te keuren, maar om van harte er mede in te stemmen en ze aan te nemen. Om bekeerd te worden, krachtdadig bekeerd te worden van de zonde tot Christus, van de wereld en het vlees tot God, als hun geluk en hun deel. Dan zal God hen genezen, hen rechtvaardigen en heiligen, hun zonden vergeven, die als bloedende wonden zijn, hun bederf doden, dat als een sluipende verborgen ziekte is. Indien God Zijne genade ontzegt, dan geschiedt er niets van dat alles, de vervreemding van het hart van God, deszelfs afkeer van Hem en het Goddelijk leven, worden tot een ingewortelden en onverwinlijken tegenzin, en zo wordt dan de zaak volstrekt hopeloos.

b. Deze verblinding en verharding worden in het Woord Gods bedreigd tegen hen, die moedwillig volharden in de boosheid, en zij zijn inzonderheid voorzegd betreffende de Joodse kerk en natie. Gode zijn al Zijne werken bekend, en ook al onze werken. Christus wist tevoren wie Hem zou verraden, en sprak er van, Hoofdstuk 6:70. Dat is ene bevestiging der waarheid van de profetieën der Schrift, en zo kan zelfs het ongeloof der Joden een hulp voor ons zijn om ons geloof te versterken. Het is ook bedoeld als ene waarschuwing voor bijzondere personen, om wel toe te zien, dat over hen niet kome hetgeen gezegd is in de profeten, Handelingen 13:40.

c. Wat God voorzegd heeft zal voorzeker geschieden, en zo zou, als noodwendig gevolg, naar die redenering, gezegd kunnen worden, dat zij niet konden geloven, omdat God door de profeten voorzegd had, dat zij niet zouden geloven, want zodanig is de kennis Gods, dat Hij zich niet kan vergissen in hetgeen Hij voorziet, en zodanig is Zijne waarheid, dat Hij niet kan bedriegen of misleiden in hetgeen Hij voorzegt, zodat de Schrift niet verbroken kan worden. Men merke echter op, dat de profetie geen bijzondere namen noemt, zodat niet gezegd zou kunnen worden: "Zo of zo iemand kon niet geloven, omdat Jesaja dit of dat voorzegd heeft", maar zij wees op de Joodse natie in haar geheel, die in haar ongeloof wilde volharden, zodat hare steden verwoest werden, zodat er geen inwoner was, Jesaja 6:11, 12, maar toch nog een overblijfsel behoudende, vers 13, nog een tiende deel zal daarin zijn, hetgeen genoegzaam was om ene deur der hope open te houden voor bijzondere personen, want iedereen zou kunnen zeggen: Waarom zou ik niet tot dat overblijfsel kunnen behoren? Eindelijk. De profetie aangehaald hebbende, toont de evangelist, vers 41, dat dit bestemd was om verder te zien dan de dagen van den profeet zelven, en dat het voornamelijk betrekking heeft op de dagen van den Messias: Dit zei Jesaja, toen hij Zijne heerlijkheid zag, en van Hem sprak.

1. Wij lezen in de profetie, dat dit gezegd was tot Jesaja, Jesaja 6:8, 9. Maar hier wordt ons gezegd, dat het door hem gezegd was, en wel tot dat doel. Want er werd niets door hem, als profeet,

gezegd, dat niet eerst tot hem gezegd was, en er was niets tot hem gezegd, dat niet later door hem gezegd werd tot hen, tot wie hij was gezonden, zie Jesaja 21:10.

2. Het visioen, dat de profeet aldaar had van de heerlijkheid Gods, daarvan wordt hier gezegd, dat hij de heerlijkheid zag van Jezus Christus: toen hij Zijne heerlijkheid zag, Jezus Christus is dus gelijk in macht en heerlijkheid met den Vader, en Zijn lof wordt gelijkelijk bezongen. Christus had ene heerlijkheid voor de grondlegging der wereld, en Jesaja heeft haar gezien.

3. Er wordt gezegd, dat de profeet daar van Hem sprak. Het schijnt van den profeet zelven te zijn gesproken (want aan hem zijn aldaar de opdracht en de aanwijzingen gegeven), en toch wordt hier gezegd, dat het van Christus was gesproken, want, gelijk al de profeten van Hem getuigd hebben, zo zijn zij ook allen typen van Hem geweest. Zij hebben dit van Hem gesproken: dat voor velen Zijne komst niet alleen vruchteloos, maar noodlottig zou zijn, een reuke des doods ten dode. Tegen Zijne leer zou men kunnen aanvoeren: Indien zij van den hemel was, waarom hebben de Joden er dan niet in geloofd? Maar dit is het antwoord hierop: het was niet uit gebrek aan bewijs, maar omdat hun hart vet was gemaakt, en hun oren zwaar waren. Het was gezegd van Christus, dat Hij verheerlijkt zou worden in het verderf der ongelovige menigte, zowel als in de behoudenis van een daartoe onderscheiden overblijfsel.

Johannes 12:42-43

Er werd enige eer aan Christus bewezen door deze oversten, want zij geloofden in Hem, zij waren er van overtuigd, dat Hij van God was gezonden, en hielden Zijne leer voor Goddelijk, maar zij deden Hem geen eer genoeg, want zij hadden den moed niet om hun geloof ín Hem te bekennen. Velen beleden meer vriendelijkheid voor Christus dan zij werkelijk hadden, dezen hadden meer vriendelijkheid voor Hem dan zij wilden belijden. Zie welk een strijd er in deze oversten was tussen hun overtuiging en hun bederf.

I. Zie de kracht van het woord in de overtuiging, die velen in hun hart koesterden, die niet moedwillig hun ogen sloten voor het licht. Zij geloofden in Hem zoals Nicodemus, ontvingen Hem als een leraar van God gekomen. De waarheid van het Evangelie heeft wellicht meer invloed op de gewetens der mensen dan wij weten. Velen kunnen niet anders, of zij moeten in hun hart toestemmen en goedkeuren, hetgeen waarvoor zij in het openbaar niet durven uitkomen. Wellicht zijn deze oversten ware gelovigen geweest, hoewel zij zwak waren, en hun geloof als een rokende vlaswiek was. Het zou kunnen wezen, dat er meer Godvruchtigen zijn dan wij denken. Elia dacht, dat hij alleen was overgebleven, toen God nog zeven duizend trouwe aanbidders had in Israël. Sommigen zijn wezenlijk beter dan zij schijnen. Hun fouten zijn bekend, maar hun berouw is het niet, iemands goedheid kan verborgen wezen door een schuldige maar toch vergeeflijke zwakheid, waarover hij zelf oprecht berouw heeft. Het koninkrijk Gods komt niet bij allen met eenzelfde uiterlijk gelaat, en allen, die goed en Godvruchtig zijn hebben niet hetzelfde vermogen om het te tonen.

II. Zie de kracht der wereld in het smoren van deze overtuiging. Zij geloofden in Christus, maar om den wille der Farizeeën, die het in hun macht hadden hun onvriendelijkheid aan te doen, durfden zij Hem niet belijden uit vreze van in den ban te worden gedaan. Merk hier op:

1. Waarin zij faalden en tekort kwamen. Zij hebben Christus niet beleden. Er is reden om de oprechtheid te betwijfelen van het geloof, waarvoor men, of uit schaamte, of uit vrees, niet durft uitkomen, want zij, die geloven met het hart, behoren te belijden met den mond, Romeinen 10:9.

2. Wat zij vreesden: uitgeworpen te worden uit de synagoge, hetgeen, naar zij dachten, ene schande en een nadeel voor hen zou zijn, alsof het hun kwaad kon doen om uitgeworpen te worden uit ene synagoge, die zich tot ene synagoge van Satan had gemaakt, en waarvan God geweken was.

3. Wat op den bodem lag dezer vrees: zij hadden de eer der mensen lief, verkozen haar als een kostbaarder goed, en joegen er naar als tot een begerenswaardiger doel, dan de eer van God, hetgeen afgoderij was, zoals die, Romeinen 1:25, het schepsel geëerd en gediend hebben boven den Schepper. Zij hebben deze twee tegen elkaar in de weegschaal gelegd, en, ze gewogen hebbende, dienovereenkomstig, gehandeld.

a. Zij legden de ere der mensen in de ene schaal, en be- dachten hoe goed het was ere te geven aan mensen, en eerbied te betonen voor de mening der Farizeeën, en ere te ontvangen van mensen, geprezen te worden door de overpriesters en toegejuicht te worden door het volk als goede zonen der kerk, der Joodse kerk, en zij wilden Christus niet belijden, uit vrees van in de achting der Farizeeën te dalen, en hun eigen reputatie te verliezen, hetgeen hun bevordering, hun wereldse

belangen in den weg zou staan. En behalve dat: de volgelingen van Christus hadden een slechten naam, werden met minachting aangezien, hetgeen zij, die aan eerbewijzen gewoon waren, niet konden dragen. Indien zij echter elkanders mening gekend hadden, dan zouden zij wellicht meer moed hebben gehad, maar ieder hunner dacht, dat, zo hij zich ten gunste van Christus zou verklaren, hij alleen zou staan, zonder iemands steun te ontvangen, terwijl, zo iemand hunner slechts de kloekmoedigheid had gehad om het ijs te breken, hij meer steun zou gehad hebben dan hij wel dacht.

b. Zij legden de ere van God in de andere schaal. Zij waren er zich van bewust, dat zij door Christus te belijden, beide ere zouden geven aan God, en ere zouden ontvangen van God, dat Hij een welbehagen in hen zou hebben, en hun Zijn "wèl, zou toegeroepen hebben, maar:

c. Zij gaven de voorkeur aan de eer van mensen, en dit deed de schaal overhellen, het gevoel had de overhand over het geloof, en stelde het voor als meer begerenswaardig om goed aangeschreven te staan in de mening der Farizeeën, dan om Gode welbehaaglijk te wezen. Liefde voor de eer van mensen werkt zeer ten nadele van de kracht en de beoefening der Godsvrucht. Velen komen tekort in Gode ere te geven, doordat zij te veel haken naar de gunst van mensen. Liefde tot eer van mensen als bijoogmerk van hetgeen goed is, zal den mens tot een geveinsde maken, als de Godsdienst in de mode is, en liefde tot de eer van mensen als een laag beginsel in het kwade, zal den mens tot een afvallige maken, als de Godsdienst gehaat en gesmaad wordt, en men er zijn aanzien door verliezen kan, zoals dat hier het geval was. Zie Romeinen 2:29.

Johannes 12:44-50

Wij hebben hier de eer, die Christus niet voor zich zelven aannam, maar voor zich zelven handhaafde en bevestigde in het bericht, dat Hij gaf van Zijne zending en opdracht in de wereld. Waarschijnlijk heeft Hij deze woorden niet gesproken bij dezelfde gelegenheid als de vorige (want toen vertrok Hij, vers 36), maar enigen tijd daarna, toen Hij wederom in het openbaar verscheen, en, zoals deze evangelist er mededeling van doet, was het Christus' afscheidsrede aan de Joden, Zijn laatste openbare prediking, al hetgeen volgt was in het bijzonder tot Zijne discipelen gesproken. Merk nu op, hoe onze Heere dit afscheidswoord gesproken heeft: Hij riep en zei. Roept de wijsheid niet? Spreuken 8:1, roept zij niet overluid daarbuiten? Spreuken 1:20. Het verheffen Zijner stem, Zijn roepen, duidt aan:

1. Zijne vrijmoedigheid in het spreken. Hoewel zij den moed niet hadden om openlijk hun geloof in Zijne leer te belijden, had Hij wel den moed om haar openlijk bekend te maken, zo zij er zich voor schaamden, Hij schaamde haar zich niet, maar Hij heeft Zijn aangezicht gesteld als een keisteen, Jesaja 50:7.

2. Zijne vurigheid in het spreken. Hij riep, als iemand wie het volle ernst is, en die aandrang gebruikt, en bereid is hun niet slechts het Evangelie van God, maar ook Zijn eigen ziel te geven.

3. Het duidt Zijn verlangen aan, dat allen het zullen horen. Daar dit de laatste maal was, dat het Evangelie door Hem zelven verkondigd zou worden, riep Hij: "Wie Mij wil horen, die kome nu". Wat nu is het besluit van die gehele zaak, die laatste opsomming, dat overzicht, van al de redevoeringen van Christus? Het is tamelijk gelijk aan dat van Mozes, Deuteronomium 30:15. Ziet, ik heb u heden voorgesteld het leven en het goede, en den dood en het kwade. Zo neemt Christus dan nu afscheid van den tempel met een plechtige verklaring van drie dingen:

I. De voorrechten en waardigheden van hen, die geloven. Dat geeft ons grote bemoediging om in Christus te geloven en dat geloof te belijden. Het is ene zaak van zulk een aard, dat wij het noch behoeven te schuwen om het te doen, noch om haar te bekennen, voor haar uit te komen, want:

1. Door in Christus te geloven, komen wij in eervolle bekendheid met God, vers 44, 45.

Die in Mij gelooft, en Mij dus ziet, gelooft in degenen, die Mij gezonden heeft, en ziet dus Hem. Hij, die in Christus gelooft:

a. gelooft niet bloot in een mens, zo iemand als Hij scheen te zijn, en waarvoor Hij algemeen gehouden werd, maar in Enen, die de Zoon van God is gelijk in macht en heerlijkheid met den Vader. Of liever:

b. Zijn geloof eindigt niet in Christus, maar door Hem gaat het voort tot den Vader, die Hem gezonden heeft, tot wie, als tot ons doeleinde, wij komen door Christus als onzen weg. De leer van Christus wordt geloofd en aangenomen als de waarheid Gods. De rust ener gelovige ziel is in God door Christus als den Middelaar, want hare overgave aan Christus geschiedt ten einde aan God voorgesteld te worden. Het Christendom bestaat niet in wijsbegeerte of staatkunde, maar in zuivere Godgeleerdheid. Dat wordt nog nader opgehelderd door vers 45, Die Mij ziet (hetgeen hetzelfde is

als in Hem te geloven, want het geloof is het oog der ziel), die ziet degenen, die Mij gezonden heeft, door bekend te worden met Christus, komen wij tot de kennis van God. Want, God maakt zich bekend in het aangezicht van Jezus Christus, 2 Corinthiërs 4:6, die het uitgedrukte beeld is Zijner zelfstandigheid, Hebreeën 1:3. Allen, die een gelovig gezicht hebben op Christus, worden door Hem tot de kennis van God gebracht, dien Christus ons heeft geopenbaard door Zijn woord en Geest. Als God, is Christus het uitgedrukte beeld geweest van Zijns Vaders zelfstandigheid, maar als Middelaar is Christus Zijns Vaders vertegenwoordiger geweest in Zijne betrekking tot den mens, het Goddelijk licht, de Goddelijke wet en liefde ons meegedeeld zijnde in en door Hem, zodat, als wij Hem zien, (dat is Hem beschouwen als onzen Zaligmaker, Vorst en Heere, door het recht der verlossing) wij den Vader zien en Hem beschouwen als onzen eigenaar, bestuurder en weldoener door het recht der schepping: want het heeft Gode behaagd door volmacht met den gevallen mens te handelen.

2. Hierdoor worden wij in een toestand van lieflijk genot gebracht, vers 46. Ik ben een licht, in de wereld gekomen, opdat een iegelijk, die in Mij gelooft -hij zij Jood of heiden-in de duisternis niet blijve. Merk op:

a. De hoedanigheid van Christus: Ik ben een licht, gekomen in de wereld, om er het licht van te zijn. Dat geeft te kennen, dat Hij een wezen, een bestaan had, een bestaan als licht, eer Hij in de wereld kwam, zoals de zon, voordat zij aan den hemel opgaat. De profeten en apostelen zijn tot lichten voor de wereld gemaakt, maar het was alleen Christus, die als licht in de wereld gekomen is, daar Hij tevoren een heerlijk licht was in de bovenwereld, Hoofdstuk 3:19.

b. De lieflijke, aangename toestand der Christenen: zij blijven niet in de duisternis. Zij blijven niet in dien duisteren toestand, waarin zij van nature geweest zijn, zij zijn licht in den Heere. Zij waren zonder enigerlei waar genot, zonder vreugde en zonder hoop, maar zij blijven niet in dien toestand, het licht is voor hen gezaaid. In welke duisternis van beproeving, onrust of vrees zij later ook mogen komen, er is voorziening gemaakt, dat zij er niet lang in zullen blijven. Zij zijn verlost van de duisternis, welke eeuwig blijft, die buitenste duisternis, waarin geen de minste straal van licht of van hoop is.

II. Het gevaar, waarin zij verkeren, die niet geloven, en dat eerlijk waarschuwt tegen een volharden in ongeloof, vers 47. 48. Indien iemand Mijne woorden gehoord, en niet geloofd zal hebben, Ik oordeel hem niet, niet Ik alleen, of thans niet, opdat men Mij niet als onbillijk beschouwe, als zijnde rechter in Mijn eigen zaak, maar laat men daarom niet denken, dat het ongeloof ongestraft zal blijven, hoewel Ik hem niet oordeel, er is een, die hem oordeelt. Zodat wij hier het oordeel des ongeloofs hebben. Merk op: 1 Wie het zijn, wier ongeloof hier veroordeeld wordt, zij, die Christus' woorden horen en ze toch niet geloven. Diegenen zullen niet om hun ongeloof veroordeeld worden, die het Evangelie nooit gehad hebben, en nooit konden hebben, een iegelijk zal geoordeeld worden naar de bedeling des lichts, waaronder hij heeft geleefd: Zo velen als er zonder wet gezondigd hebben, zullen ook zonder wet verloren gaan, en zo velen, als er onder de wet gezondigd hebben, zullen door de wet geoordeeld worden. Maar zij, die gehoord hebben, of hadden kunnen horen, maar niet gewild hebben, zijn onder dat oordeel begrepen. 2. Waarin het boze bestaat van hun ongeloof, het is het niet ontvangen van Christus' woord, en dat wordt verklaard, vers 48, als een verwerpen van Christus. Het geeft ene verwerping te kennen met minachting. Waar de banier van

het Evangelie ontplooid is, daar wordt gene onzijdigheid toegelaten, men is of een onderdaan, of een vijand.

3. Het verwonderlijke geduld en de lankmoedigheid van on zen Heere Jezus, jegens hen, die Hem gering achtten, toen Hij op aarde was gekomen: Ik oordeel hem niet, thans niet. Christus heeft zich niet gehaast om het oordeel uit te spreken over hen, die de eerste aanbiedingen Zijner genade hebben afgewezen, neen, Hij wachtte nog om hun genadig te zijn. Hij heeft hen niet dood ter aarde doen vallen, of met stomheid geslagen, die Hem hebben tegengesproken, Hij heeft nooit tegen Israël gebeden, zoals Elia gedaan heeft, hoewel Hij macht had om te oordelen, heeft Hij de uitoefening dier macht opgeschort, omdat Hij eerst werk van een anderen aard te doen had, en dat werk was de wereld zalig te maken.

a. Om hen te behouden en zalig te maken, die Hem gegeven waren, eer Hij kwam om de ontaarde massa des mensdoms te oordelen.

b. Om behoudenis, zaligheid aan te bieden aan geheel de wereld, aan iedere mens, zodat wie niet zalig wordt, het zich zelven heeft te wijten. Hij moest door Zijns zelfs offerande de zonde tenietdoen. Nu was de uitoefening van de macht eens rechters niet in overeenstemming hiermede, Handelingen 8:33. In Zijne vernedering is Zijn oordeel weggenomen, het was opgeschort.

4. Het zekere en onvermijdelijke oordeel der ongelovigen ten laatsten dage, den dag der openbaring van het rechtvaardige oordeel Gods, het ongeloof zal dan zeer zeker een doemwaardige zonde blijken te zijn. Sommigen denken, dat, toen Christus zei: Ik oordeel hem niet, hij alrede veroordeeld is. Er is geen proces nodig, de ongelovigen oordelen zich zelven, zij volvoeren zelven het oordeel tegen zich, Hebreeën 2:3. Christus behoeft niet als beschuldiger tegen hen op te treden, zij zijn reeds ongelukkig genoeg, als Hij niet als Voorspraak voor hen optreedt, evenwel zegt Hij hun duidelijk wanneer en waar er met hen afgerekend zal worden.

a. Er is een, die hen oordeelt. Niets is ontzettender dan misbruikte lankmoedigheid, en genade, die met voeten werd getreden, hoewel voor een tijd de barmhartigheid roemt tegen het oordeel zal er toch een onbarmhartig oordeel zijn.

b. Hun eindoordeel wordt bewaard voor den laatsten dag. Op dien dag des oordeels daagt Christus alle ongelovigen, om zich alsdan te verantwoorden voor al den smaad, dien zij over Hem hebben uitgestort. De Goddelijke gerechtigheid heeft een dag bestemd, en stelt het oordeel uit tot op dien dag, Mattheus 26:64.

c. Het woord van Christus zal hen dan oordelen: Het woord, dat Ik gesproken heb, hoe gering gij het ook geacht hebt, dat zal den ongelovige oordelen ten laatsten dage, gelijk de apostelen, de predikers van Christus' woord, gezegd worden te zullen oordelen, Lukas 22:30. Christus' woorden zullen de ongelovigen oordelen op tweeërlei wijze: Als bewijzen van hun misdaad, zij zullen hen schuldig verklaren. Elk woord, door Christus gesproken, elke rede, door Hem gehouden, elke bewijsgrond, door Hem aangevoerd, elke vriendelijke aanbieding, door Hem gedaan, zal als getuigenis tegen hen optreden, die hetgeen Hij zei hebben geminacht of veronachtzaamd. Als richtsnoer van hun veroordeling, zij zullen geoordeeld worden volgens strekking en inhoud van dat verbond, dat Christus heeft bewerkt en verkondigd. Het woord van Christus: Die niet zal geloofd

hebben zal verdoemd worden, zal alle ongelovigen veroordelen tot een eeuwig verderf, en er zijn vele andere dergelijke woorden.

III. Een plechtige verklaring van Christus' recht om geloof van ons te eisen, en van ons, op straffe van verdoemenis, te vorderen, dat wij Zijne leer zullen aannemen, vers 49, 50, waarbij valt op te merken:

1. De opdracht, die onze Heere Jezus van den Vader ontvangen heeft om Zijne leer aan de wereld te verkondigen, vers 49:Ik heb uit mij zelven niet gesproken. Ik heb niet als bloot mens gesproken, en nog veel minder als gewoon mens, maar de Vader, die Mij gezonden heeft, die heeft Mij een gebod gegeven, wat Ik zeggen zal en wat Ik spreken zal. Dat is hetzelfde wat Hij gezegd heeft, Hoofdstuk 7:16.

Mijne leer is:

a. Mijne niet, want Ik heb uit Mij zelven niet gesproken. Christus heeft als Zoon des mensen niet gesproken hetgeen van menselijk bedenksel was, als Zoon van God heeft Hij niet afzonderlijk gesproken, of alleen uit zich zelven, maar wat Hij zei was het resultaat van den raad des vredes. Als Middelaar was Zijne komst in de wereld vrijwillig en met Zijn volle instemming, maar niet willekeurig of alleen uit zich zelven. Maar:

b. Degene, die Mij gezonden heeft. God, de Vader heeft Hem: a. Zijne opdracht gegeven. God zond Hem als Zijn gevolmachtigde, om de zaken te regelen tussen Hem en den mens, een vredesverdrag te sluiten en er de voorwaarden van vast te stellen. b. Zijne instructies, die hier een gebod genoemd worden, want zij waren als die aan een gezant gegeven worden, Hem aanwijzingen gevende niet slechts voor hetgeen Hij kan of mag zeggen, maar voor hetgeen Hij moet zeggen. Den bode van het verbond was ene boodschap opgedragen, die Hij moet overbrengen. Onze Heere Jezus heeft zelf gehoorzaamheid geleerd, voor Hij haar aan ons geleerd heeft, hoewel Hij de Zoon was. De Heere God heeft den eersten Adam een gebod gegeven, en deze heeft, door zijne ongehoorzaamheid er aan, ons in het verderf gestort, Hij heeft den tweeden Adam een gebod gegeven, en deze heeft, door Zijne gehoorzaamheid er aan, ons gered en behouden. God heet Hem geboden wat Hij zou zeggen en wat Hij zou spreken, twee woorden, die hetzelfde betekenen, om aan te duiden dat ieder woord Goddelijk was. De Oud-Testamentische profeten hebben soms van, of uit, zich zelven gesproken, maar Christus heeft ten allen tijde door den Geest gesproken. Sommigen maken deze onderscheiding: Hem was aangewezen wat Hij zeggen zou in Zijne prediking, en wat Hij spreken zou in gemeenzame gesprekken. Anderen deze: Hem was aangewezen wat Hij thans zou zeggen in Zijne prediking, en wat Hij ten laatsten dage zou spreken in Zijn oordeel, want voor die beiden had Hij Zijne opdracht en Zijne instructies.

2. Het doel en de strekking van deze opdracht. Ik weet, dat Zijn gebod het eeuwige leven is, vers 50. De opdracht, aan Christus gegeven, had betrekking op den eeuwigen staat van de kinderen der mensen, om hun het eeuwige leven en de gelukzaligheid in dien staat aan te bieden, de instructies aan Christus, als Profeet gegeven, hielden in: hun het eeuwige leven te openbaren, 1 Johannes 5:11. De macht, aan Christus gegeven, als Koning, was het eeuwige leven te geven, Hoofdstuk 17:2. Aldus was het gebod, Hem gegeven, het eeuwige leven. Christus zei, dat Hij dit wist. "Ik weet dat het zo is", hetgeen aanduidt met welk ene blijmoedigheid en verzekerdheid Hij Zijne onderneming

voortzette, wetende, dat Hij op een goede boodschap uit was, die vrucht zou opleveren ten eeuwigen leven. Tevens wordt er door aangeduid, hoe rechtvaardiglijk diegenen zullen omkomen, die Christus en Zijn woord verwerpen. Zij, die ongehoorzaam zijn aan Christus, verachten en versmaden het eeuwige leven, zodat niet slechts Christus' woorden, maar ook hun eigen woorden hen zullen oordelen. Aldus zal hun oordeel zijn, zij zelven spreken hun eigen vonnis uit, en wie kan er dan iets tegen inbrengen?

3. Christus' nauwkeurige waarneming van de opdracht en de instructies, die Hem zijn gegeven, en Zijn standvastig handelen in overeenstemming er mede. Hetgeen Ik dan spreek, dat spreek Ik alzo, gelijk Mij de Vadergezegd heeft. Christus was volkomen bekend met de raadsbesluiten Gods, en was getrouw in het verkondigen van zoveel er van, als overeen was gekomen, om er van te ontdekken, en heeft niets achtergehouden van hetgeen nuttig was. Gelijk een waarachtig getuige zielen redt, zo heeft Hij ook gedaan. Hij heeft de waarheid, de gehele waarheid, en niets dan de waarheid gesproken. Dat is een grote aanmoediging voor het geloof, als wij de woorden van Christus recht verstaan, dan kunnen wij er onze ziel op wagen. Het is een groot voorbeeld van gehoorzaamheid. Christus sprak zoals Hem gezegd was te spreken. en dat moeten ook wij. Hij deelde mede wat de Vader Hem gezegd had, en dat moeten ook wij, Handelingen 4:20. Temidden van al de eer, die Hem bewezen werd, stelt Hij Zijn voornaamste eer hierin, dat Hij heeft gesproken wat de Vader tot Hem gezegd had, en op de wijze, die Hem was aangewezen. Dat was Zijne heerlijkheid, dat Hij, als de Zoon, getrouw was in hetgeen Hem was opgedragen, en zo moeten wij door een ongeveinsd geloof in ieder woord van Christus, en een algehele onderwerping der ziel er aan, Hem de ere geven van Zijn naam.

HOOFDSTUK 13

1 En voor het feest van het pascha, Jezus wetende, dat Zijn ure gekomen was, dat Hij uit deze wereld zou overgaan tot den Vader, alzo Hij de Zijnen, die in de wereld waren, liefgehad had, zo heeft Hij hen liefgehad tot het einde.
2 En als het avondmaal gedaan was, toen nu de duivel in het hart van Judas, Simons zoon, Iskariot, gegeven had, dat hij Hem verraden zou),
3 Jezus, wetende, dat de Vader Hem alle dingen in de handen gegeven had, en dat Hij van God uitgegaan was, en tot God heenging,
4 Stond op van het avondmaal, en legde Zijn klederen af, en nemende een linnen doek, omgordde Zichzelven.
5 Daarna goot Hij water in het bekken, en begon de voeten der discipelen te wassen, en af te drogen met den linnen doek, waarmede Hij omgord was.
6 Hij dan kwam tot Simon Petrus; en die zeide tot Hem: Heere, zult Gij mij de voeten wassen?
7 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Wat Ik doe, weet gij nu niet, maar gij zult het na dezen verstaan.
8 Petrus zeide tot Hem: Gij zult mijn voeten niet wassen in der eeuwigheid! Jezus antwoordde hem: Indien Ik u niet wasse, gij hebt geen deel met Mij.
9 Simon Petrus zeide tot Hem: Heere, niet alleen mijn voeten, maar ook de handen en het hoofd.
10 Jezus zeide tot hem: Die gewassen is, heeft niet van node, dan de voeten te wassen, maar is geheel rein. En gijlieden zijt rein, doch niet allen.
11 Want Hij wist, wie Hem verraden zou; daarom zeide Hij: Gij zijt niet allen rein.
12 Als Hij dan hun voeten gewassen, en Zijn klederen genomen had, zat Hij wederom aan, en zeide tot hen: Verstaat gij, wat Ik ulieden gedaan heb?
13 Gij heet Mij Meester en Heere; en gij zegt wel, want Ik ben het.
14 Indien dan Ik, de Heere en de Meester, uw voeten gewassen heb, zo zijt gij ook schuldig, elkanders voeten te wassen.
15 Want Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat, gelijkerwijs Ik u gedaan heb, gijlieden ook doet.
16 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer, noch een gezant meerder, dan die hem gezonden heeft.
17 Indien gij deze dingen weet, zalig zijt gij, zo gij dezelve doet.
18 Ik zeg niet van u allen: Ik weet, welke Ik uitverkoren heb; maar dit geschiedt, opdat de Schrift vervuld worde: Die met Mij het brood eet, heeft tegen Mij zijn verzenen opgeheven.
19 Van nu zeg Ik het ulieden, eer het geschied is, opdat, wanneer het geschied zal zijn, gij geloven moogt, dat Ik het ben.
20 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Zo Ik iemand zende, wie dien ontvangt, die ontvangt Mij, en wie Mij ontvangt, die ontvangt Hem, Die Mij gezonden heeft.
21 Jezus, deze dingen gezegd hebbende, werd ontroerd in den geest, en betuigde, en zeide: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, dat een van ulieden Mij zal verraden.
22 De discipelen dan zagen op elkander, twijfelende, van wien Hij dat zeide.
23 En een van Zijn discipelen was aanzittende in den schoot van Jezus, welken Jezus liefhad.
24 Simon Petrus dan wenkte dezen, dat hij vragen zou, wie hij toch ware, van welken Hij dit zeide.
25 En deze, vallende op de borst van Jezus, zeide tot Hem: Heere, wie is het?
26 Jezus antwoordde: Deze is het, dien Ik de bete, als Ik ze ingedoopt heb, geven zal. En als Hij de bete ingedoopt had, gaf Hij ze Judas, Simons zoon, Iskariot.

27 En na de bete, toen voer de satan in hem. Jezus dan zeide tot hem: Wat gij doet, doe het haastelijk.
28 En dit verstond niemand dergenen, die aanzaten, waartoe Hij hem dat zeide.
29 Want sommigen meenden, dewijl Judas de beurs had, dat hem Jezus zeide: Koop, hetgeen wij van node hebben tot het feest, of, dat hij den armen wat geven zou.
30 Hij dan, de bete genomen hebbende, ging terstond uit. En het was nacht.
31 Als hij dan uitgegaan was, zeide Jezus: Nu is de Zoon des mensen verheerlijkt, en God is in Hem verheerlijkt.
32 Indien God in Hem verheerlijkt is, zo zal ook God Hem verheerlijken in Zichzelven, en Hij zal Hem terstond verheerlijken.
33 Kinderkens, nog een kleinen tijd ben Ik bij u. Gij zult Mij zoeken, en gelijk Ik den Joden gezegd heb: Waar Ik heenga, kunt gij niet komen; alzo zeg Ik ulieden nu ook.
34 Een nieuw gebod geef Ik u, dat gij elkander liefhebt; gelijk Ik u liefgehad heb, dat ook gij elkander liefhebt.
35 Hieraan zullen zij allen bekennen, dat gij Mijn discipelen zijt, zo gij liefde hebt onder elkander.
36 Simon Petrus zeide tot Hem: Heere, waar gaat Gij heen? Jezus antwoordde hem: Waar Ik heenga, kunt gij Mij nu niet volgen; maar gij zult Mij namaals volgen.
37 Petrus zeide tot Hem: Heere, waarom kan ik U nu niet volgen? Ik zal mijn leven voor U zetten.
38 Jezus antwoordde hem: Zult gij uw leven voor Mij zetten? Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De haan zal niet kraaien, totdat gij Mij driemaal verloochend zult hebben.

Zijn openbare redevoeringen voleindigd hebbende, waarin Hij "het tegenspreken der zondaren heeft verdragen", legt onze Heiland zich nu toe op bijzondere gesprekken met Zijne vrienden, waarin Hij de vertroosting der heiligen op het oog heeft. Van nu aan hebben wij een bericht van hetgeen voorviel tussen Hem en Zijne discipelen, aan wie de zaken van Zijn huisgezin toevertrouwd zullen worden, als Hij naar het verre land zal heen gereisd zijn, de nodige instructies en vertroostingen, waarvan Hij hen voorziet. Zijne ure nabij zijnde, begeeft Hij er zich toe om "bevel te geven aan Zijn huis". In dit hoofdstuk:

I. Wast Hij de voeten Zijner discipelen, vers 1-17,

II. Voorzegt Hij wie Hem zal verraden vers 18-30,

III. Onderricht Hij hen in de grote leer van Zijn dood, en den groten plicht der broederlijke liefde, vers 31-35,

IV. Voorzegt Hij, dat Petrus Hem zal verloochenen, vers 36-38.

Johannes 13:1-17

Over het algemeen hebben de Schriftuitleggers aangenomen, dat het wassen der voeten van de discipelen door Christus plaats heeft gehad in dezelfden nacht, toen Hij werd verraden, bij gelegenheid van de viering van het pascha, toen Hij ook het Avondmaal heeft ingesteld, en waarna Hij de hier volgende redenen heeft uitgesproken, maar of het was voordat de plechtigheid begon.of nadat zij voorbij was, of tussen het eten van het pascha en de instelling van des Heeren Avondmaal, hierover zijn zij het niet eens. De evangelist, die er zich op toelegt de bijzonderheden bijeen te brengen, die door de anderen niet meegedeeld werden, vermijdt zorgvuldig datgene wat door de anderen wèl werd meegedeeld, hetgeen enige moeilijkheid veroorzaakt voor de samenvoeging. Wij onderstellen dat het was toen Judas uitging, vers 30, om zijne lieden in gereedheid te brengen, die den Heere Jezus in den hof gevangen moesten nemen. Maar Dr. Lightfoot blijkt van mening te zijn, dat dit en al wat meegedeeld wordt tot aan het einde van Hoofdstuk 14, niet aan den paasmaaltijd gezegd en gedaan werd, want hier wordt gezegd, vers 1, dat het was voor het feest van het pascha, maar aan den maaltijd in Bethanië, twee dagen voor het pascha, waarvan wij lezen in Mattheus 26:2-6, toen Maria voor de tweede maal Christus' hoofd heeft gezalfd met hetgeen van de albasten fles met zalf nog overig was. Of het kan ook wezen aan een ander avondmaal voor het pascha, niet gelijk dat van Simon den melaatse, maar in Zijn eigen tijdelijke woning, waar Hij niemand bij zich had dan Zijne discipelen, en vrijer met het kon zijn. In deze verzen hebben wij het verhaal van het wassen der voeten van de discipelen door Christus. Het was een daad van zeer bijzonderen aard, geen wonder, tenzij wij het een wonder van nederigheid noemen. Maria had zo-even Zijn hoofd gezalfd, opdat het nu n iet den schijn zou hebben, dat Hij een koninklijken staat aannam, stelt Hij er terstond deze daad van zelfvernedering tegenover. Maar waarom heeft Christus dit willen doen? Indien de voeten der discipelen gewassen moesten worden, dan konden zij dit zelf doen, een verstandig man zal niets doen, dat vreemd of zonderling schijnt, of hij moet er goede en gewichtige redenen voor hebben. Wij zijn er zeker van, dat dit hier niet uit scherts of kortswijl geschiedde, neen, de handeling was hoogst plechtig en ernstig, en er worden hier vier redenen aangeduid, waarom Christus het gedaan heeft:

1. Om een blijk te geven van Zijne liefde voor Zijne discipelen, vers 1, 2.

2. Om een voorbeeld te geven van Zijn vrijwillige nederigheid, vers 3-5.

3. Om hen te wijzen op de geestelijke wassing, zoals blijkt uit Zijn gesprek met Petrus, vers 6-11.

4. Om hun een voorbeeld te geven, vers 12-17. Het blootleggen dezer vier redenen sluit de verklaring van geheel dit verhaal in.

I. Christus heeft de voeten Zijner discipelen gewassen ten einde hun een blijk te geven van de grote liefde, waarmee Hij hen heeft liefgehad tot het einde, vers 1, 2.

1. Het wordt hier voorgesteld als een ontwijfelbare waarheid, dat onze Heere Jezus de Zijnen, die in de wereld waren, liefgehad heeft tot het einde, vers 1.

a. Dat is waar van de discipelen, die Zijn onmiddellijke volgelingen waren, inzonderheid de twaalven. Dezen waren de Zijnen in de wereld, Zijn gezin, Zijne school, Zijne boezemvrienden. Hij

had gene kinderen, die Hij de Zijnen noemde, maar Hij had hen als zodanig aangenomen. Hij had de zodanige in de andere wereld, maar Hij had hen voor een wijle verlaten, om voor de Zijnen in deze wereld te gaan zorgen. Dezen had Hij lief, Hij heeft hen geroepen tot gemeenschap met Hem, Hij heeft gemeenzaam met hen gesproken, heeft hun steeds tederheid betoond, voor hun welzijn en voor hun eer gezorgd. Hij heeft hun vergund zeer vrij en vrijmoedig met Hem te zijn, en Hij had geduld met hun zwakheden. Hij heeft hen liefgehad tot het einde, bleef hen liefhebben zolang als Hij leefde en na Zijne opstanding, nooit heeft Hij hun Zijne liefde en goedertierenheid onthouden. Hoewel er sommige personen van rang en aanzien waren, die Zijne zaak hadden omhelsd, heeft Hij daarom Zijn oude vrienden niet ter zijde gesteld om plaats te maken voor de nieuwe, neen, Hij bleef zich houden aan Zijn arme vissers. Zij waren zwak en gebrekkig in kennis en genade, traag van begrip en vergeetachtig, en, hoewel Hij hen dikwijls bestrafte, heeft Hij toch nooit opgehouden hen lief te hebben en voor hen te zorgen.

b. Dat is ook waar van alle gelovigen, want deze patriarchen waren de vertegenwoordigers van alle de stammen van Gods geestelijk Israël. Onze Heere Jezus heeft een volk in de wereld, die de Zijnen zijn, Zijn eigendom zijn, want zij zijn Hem gegeven door den Vader, Hij heeft hen gekocht, duur gekocht. en Hij heeft hen zich afgezonderd-de Zijnen, want zij hebben zich Hem gewijd als een bijzonder volk. De Zijnen, waar van de Zijnen gesproken wordt, die Hem niet hebben aangenomen, is het ta idia -het zijne. Zijn eigen dingen, zoals iemands vee het zijne is, maar waarvan hij den eigendom, zo het hem lust, verwisselen kan. Maar hier is het tous idious -Zijn eigen personen, zoals iemands vrouw en kinderen de zijnen zijn, tot wie hij in voortdurende betrekking staat. Christus koestert een hartelijke liefde voor de Zijnen, die in de wereld zijn. Hij heeft hen liefgehad met ene liefde van gunst en welwillendheid, toen Hij zich ter hunner verlossing heeft overgegeven. Hij heeft hen lief met ene liefde des welbehagens, als Hij hen toelaat tot Zijne gemeenschap. Hoewel zij in deze wereld zijn, ene wereld van duisternis en verwijdering, van zonde en bederf, heeft Hij hen nochtans lief. Thans zal Hij heengaan naar de Zijnen in den hemel, de geesten der volmaakte rechtvaardigen, die zich dáár bevinden, maar Hij scheen zich het meest te bekommeren om de Zijnen op aarde, omdat zij Zijne zorg nodig hadden, aan het zieke of ziekelijke kind worden de meeste zorgen gewijd. Hen, die Christus liefheeft, heeft Hij lief tot het einde. Hij is standvastig in Zijne liefde voor Zijn volk. Hij "rust in Zijne liefde" . Hij heeft lief met een eeuwige liefde, Jeremia 31:3, van eeuwigheid in de raadsbesluiten er van, tot in eeuwigheid in de gevolgen er van. Niets kan den gelovige scheiden van de liefde van Christus, Hij heeft de Zijnen lief tot het einde, want Hij zal het voor hen voleinden, en zal hen brengen in ene wereld, waar de liefde eindeloos en volmaakt is.

2. Christus heeft hun Zijne liefde getoond door hun voeten te wassen, zoals de Godvruchtige vrouw Hem hare liefde betoond heeft door Zijne voeten te wassen en af te drogen, Lukas 7:38. Aldus heeft Hij willen tonen, dat, gelijk Zijne liefde voor hen standvastig was, zij ook nederig en neerbuigend was, -dat Hij ter bereiking van het doel er van bereid was zich te vernederen, -en dat de heerlijkheid van Zijn verhoogden staat, dien Hij nu stond in te treden, de gunst niet in den weg stond, welke Hij den Zijnen toedroeg. En aldus wilde Hij de belofte bevestigen, die Hij aan al de heiligen gedaan heeft, dat Hij hen "zal doen aanzitten, en dat Hij, bijkomende hen zal dienen", Lukas 12:37, dat Hij hun ene eer zal aandoen even groot en verbazingwekkend, als wanneer een heer zijne knechten dient. De discipelen hadden even tevoren de zwakheid hunner liefde voor Hem verraden door Hem de zalf te misgunnen, die op Zijn hoofd was uitgestort, Mattheus 26:8, en toch geeft Hij hun nu terstond een blijk van Zijne liefde. Onze zwakheden doen de liefde en goedheid van Christus des te sterker uitkomen.

3. Hij heeft dien tijd, een weinig voor Zijn laatste pascha, hiertoe gekozen, om twee redenen: -

a. Omdat Hij wist, dat nu Zijne ure was gekomen, die Hij lang had verwacht, dat Hij uit deze wereld zou overgaan tot den Vader. Merk hier op: a. De verandering, die er met den Heere Jezus zou plaatshebben, Hij zal overgaan. Dat begon bij Zijn dood, maar werd voleindigd bij Zijne hemelvaart. Gelijk Christus zelf, zo zullen alle gelovigen, krachtens hun eenheid met Hem, als zij heengaan uit de wereld- uitwonen uit het lichaam-overgaan tot den Vader, en inwonen bij den Heere. Het is een heengaan uit de wereld, deze onvriendelijke, schadelijke, trouweloze, verraderlijke wereld-deze wereld van arbeid, moeite en verzoeking, dit tranendal, en het is een heengaan tot den Vader, tot het gezicht, het visioen, van den Vader der geesten, en de genieting van Hem als den onze.

b. Den tijd van deze verandering: Zijne ure was gekomen. Soms wordt het de ure Zijner vijanden genoemd, Lukas 22:53, de ure van hun zegepraal, soms Zijne ure, de ure van Zijn zegepraal, de ure, die Hij steeds op het oog heeft gehad. De tijd van Zijn lijden was tot op ene ure vastgesteld, en de duur er van tot slechts een uur bepaald.

c. Zijne voorkennis er van, Hij "wist dat Zijne ure was gekomen", Hij heeft van den beginne geweten, dat zij komen zou, en wanneer, maar nu wist Hij, dat zij gekomen was. Wij weten niet wanneer onze ure komen zal, daarom moet hetgeen wij te doen hebben in gestadige voorbereiding er van nooit ongedaan blijven, maar als wij door de voorboden er van weten, dat onze ure gekomen is, dan moeten wij, evenals onze Meester, er ons ijverig en krachtig op toebereiden, 2 Petrus 3:14. Nu was het in het onmiddellijk vooruitzicht van Zijn heengaan, dat Hij de voeten Zijner discipelen heeft gewassen, opdat, gelijk Zijn hoofd nu gezalfd was tegen den dag Zijner begrafenis, hun voeten zouden gewassen zijn tegen den dag hunner heiliging bij de nederdaling des Geestes vijftig dagen later, zoals ook de priesters met water gewassen werden, Leviticus 8:6. Als wij onzen dag zien naderen, dan behoren wij zoveel goed te doen als wij kunnen voor hen, die achterblijven.

b. Omdat de duivel nu in het hart van Judas gegeven had, dat hij Hem verraden zou, vers 2. Deze woorden in een tussenzin kunnen beschouwd worden: a. als aanwijzende den oorsprong van Judas' verraad, het was ene zonde, die duidelijk des duivels beeld en opschrift droeg. Op wat wijze de duivel toegang verkrijgt tot het hart der mensen, en hoe hij zijne pijlen en inblazingen tot hen doet doordringen en ze onopgemerkt vermengt met de gedachten, die in het hart opkomen, weten wij niet. Maar er zijn zonden. die in haren aard zo zondig zijn, en waarvoor zo weinig verzoeking komt van de wereld en het vlees, dat het duidelijk is, dat Satan er het ei van legt in het hart, dat geschikt is om het uit te broeden. Dat Judas zulk een Meester heeft verraden, Hem zo goedkoop en zonder enigerlei aanleiding of prikkeling heeft verraden, was zulk een bepaalde vijandschap tegen God, dat het niet anders dan door Satan zelven uitgedacht en bewerkt kon wezen, daar hij dacht hierdoor des Verlossers koninkrijk te verderven, terwijl hij er feitelijk zijn eigen rijk door verdierf. b. Als de reden aanduidende, waarom Christus thans de voeten Zijner discipelen wies.

Ten eerste. Daar Judas nu besloten was Hem te verraden, kon de tijd van Zijn heengaan niet meer ver zijn, indien deze zaak besloten is, dan is het gemakkelijk om met Paulus tot de gevolgtrekking te komen: Ik word nu tot een drankoffer geofferd. Hoe boosaardiger wij onze vijanden tegen ons gestemd zien, hoe meer wij ons moeten benaarstigen om op het ergste voorbereid te zijn. Ten tweede. Judas nu in den strik gevallen zijnde, en de duivel zijn aanval ook op Petrus en de overigen richtende, Lukas 22:31, wilde Christus de Zijnen tegen hem versterken. Als de wolf een schaap van

de kudde heeft geroofd, dan is het tijd voor den herder om over de overigen te waken. Als de besmetting begonnen is te werken, moet tegengif toegediend worden. Dr. Lightfoot merkt op, dat de discipelen van Judas hadden geleerd om te morren tegen de zalving van Christus, hoofdstuk 12:4 en Mattheus 26:8. Opdat nu zij, die dit van hem geleerd hadden, niet nog ergers van hem zouden leren, versterkt Hij hen door ene les van nederigheid tegen zijn gevaarlijkste aanvallen. Ten derde. Judas, die nu het plan had beraamd om Hem te verraden, was een der twaalven. Nu wilde Christus hiermede tonen, dat Hij niet bedoelde allen te verwerpen om de schuld van dien enen. Hoewel een lid van hun gezelschap een duivel had en een verrader was, zal het er hun niet te slechter om gaan. Christus heeft Zijne kerk lief, al zijn er ook geveinsden in, en Hij was liefderijk en genadig voor Zijne discipelen, ofschoon er een Judas onder hen was en Hij het wist.

II. Christus heeft de voeten Zijner discipelen gewassen om een voorbeeld te geven van Zijn eigen wonderbare nederigheid, om te tonen hoe voorkomend vriendelijk Hij was, en de gehele wereld te doen weten hoe diep Hij zich in liefde tot de Zijnen kon neerbuigen. Dat wordt aangeduid in vers 3-5. Jezus wetende, en nu denkende aan, en wellicht sprekende van, Zijne eer als Middelaar, en tot Zijne vrienden zeggende, dat de Vader Hem alle dingen in de handen gegeven had.

stond op van het avondmaal en, tot grote verrassing en verwondering van het gezelschap, begon Hij de voeten der discipelen te wassen.

1. Hier is de rechte bevordering en verhoging van den Heere Jezus. Heerlijke dingen worden hier van Christus als Middelaar gezegd.

a. De Vader had Hem alle dingen in de handen gegeven, had Hem eigendomsrecht in alles gegeven, en macht over alles, als bezitter van hemel en aarde ingevolge het grote doel van Zijne onderneming, zie Mattheus 11:27. De vereffening van, en het oordeel omtrent, alle zaken in geschil tussen God en den mens waren in Zijne handen gegeven als scheidsman, en het bestuur over het koninkrijk Gods onder de mensen in alle afdelingen er van was Hem opgedragen, zodat alle beschikkingen van bestuur en van oordeel door Zijne handen moesten gaan, Hij is de erfgenaam van alle dingen.

b. Hij was van God uitgegaan. Dat geeft te kennen, dat Hij van den beginne bij God was, een wezen en heerlijkheid had, niet slechts eer Hij in deze wereld geboren was, maar eer de wereld zelf was geboren, en dat Hij, toen Hij in de wereld kwam, als Gods gezant is gekomen met ene boodschap, ene opdracht van Hem. Hij kwam van God als de Zone Gods, en als de Gezondene Gods. De Oud-Testamentische profeten zijn door God verwekt en gebruikt, maar Christus is onmiddellijk van Hem gekomen.

c. Hij ging heen tot God, om bij Hem verheerlijkt te worden met de heerlijkheid, die Hij van eeuwigheid bij God gehad heeft. Hetgeen van God komt. zal tot God gaan, diegenen zijn van boven geboren, wier leven zich naar boven strekt. Gelijk Christus van God is gekomen om Gods zaak voor te staan bij de mensen op aarde, zo is Hij heengegaan tot God om onze zaken voor te staan in den hemel, en het is ons ene vertroosting en lieflijkheid te denken, hoe welkom Hij daar geweest is: Hij is gekomen tot den Oude van dagen, Daniël 7:13. En tot Hem werd gezegd: Zit aan Mijne rechterhand, Psalm 110:1. d. Dit alles wist Hij: Hij was niet als een prins in de wieg, die niets weet van de eer en heerlijkheid waartoe hij is geboren, of gelijk Mozes, die niet wist, dat het vel zijns aangezichts glinsterde, neen, Hij had een vol gezicht op al de heerlijkheid van Zijn verhoogden staat,

en toch heeft Hij zich zo diep willen neerbuigen. Maar waarom wordt dit nu hier juist te pas gebracht? a. Het was om Hem, als het ware aan te sporen om nu snellijk aan Zijne discipelen de lessen en onderrichtingen te geven, die Hij nog voor hen had, daar Zij ne ure nu gekomen was, waarin Hij afscheid van hen moest nemen, en verhoogd zou worden boven den gemeenzamen omgang, dien Hij nu met hen had, vers 1. b. Het kan ook wezen, dat dit Hem heeft ondersteund in Zijn lijden, en Hem goedsmoeds door dien zwaren strijd heen heeft geholpen. Judas was er nu op uit Hem te verraden, en Hij wist het, Hij wist wat er het gevolg van zou zijn, maar ook wetende, dat Hij van God was uitgegaan en tot God ging, is Hij niet teruggedeinsd, maar blijmoedig voortgegaan.

c. Het schijnt ook als tegenstelling te zijn aangebracht met Zijne neerbuigendheid, om haar nog des te bewonderenswaardiger voor te stellen. De redenen voor Gods genade zijn in de Schrift soms voorgesteld als vreemd en verrassend, zoals in Jesaja 57:17, 18, Hosea 2:13, 14. Zo wordt ook hier datgene aangeduid als ene reden voor Christus om zich neer te buigen, dat veeleer ene reden zou schijnen tot het aannemen van statigheid, want Gods gedachten zijn niet als onze gedachten. Vergelijk hiermede die Schriftuurplaatsen, welke de treffendste voorbeelden inleiden van neerbuigende genade met de tentoonspreiding van Goddelijke heerlijkheid, zoals Psalm 5:6, Jesaja 57:15, 66:1, 2.

2. Hier is, in weerwil hiervan, de vrijwillige vernedering van onzen Heere Jezus. Jezus wetende, Zijn eigen heerlijkheid als God kennende, en Zijn eigen macht en gezag als Middelaar, zou-naar men zou denken- nu moeten volgen: "staat op van het avondmaal, legt Zijn gewone kledij af, laat een staatsiegewaad aanbrengen, gebiedt hun op een afstand te blijven en Hem hulde te doen". Maar neen, gans het tegenovergestelde heeft plaats, dit overwegende, gaf Hij het grootste voorbeeld van nederigheid. Een wel gegronde verzekerdheid van den hemel en van gelukzaligheid zal, in plaats van den mens op te blazen door hoogmoed, hem nederig maken en nederig houden. Zij, die gelijkvormig willen bevonden worden met Christus, en deelgenoten van Zijn Geest, moeten zich beijveren om temidden van de hoogste bevordering nederig van hart te blijven. Datgene nu, waartoe Christus zich vernederde, was de voeten Zijner discipelen te wassen.

a. Het werk zelf was van zulk een aard, dat men er dienstknechten van den laagsten rang voor gebruikte. Uwe dienstmaagd, zei Abigaïl, zij tot ene dienares om de voeten der knechten mijns heren te wassen -laat mij voor het laagste werk gebruikt worden, 1 Samuel 25:41. Indien Hij hun de handen of het aangezicht had gewassen, dan zou dit reeds ene daad van grote neerbuigendheid zijn geweest-Elisa groot water op de handen van Elia, 2 Koningen 3:11- maar dat Christus zich tot zulk een slavenwerk neerboog, dat voorwaar is wel geschikt om onze bewondering op te wekken. Aldus wilde Hij ons leren niets beneden ons te achten, dat wij doen kunnen voor de ere Gods en tot welzijn onzer broederen.

b. Die neerbuigendheid was des te groter wijl Hij haar bewees aan Zijn eigen discipelen, die zelven van zeer geringen staat waren, niet zeer kieskeurig op hun lichaam, hun voeten zullen waarschijnlijk slechts zelden gewassen zijn, en dus waren zij zeer vuil. In betrekking tot Hem waren zij Zijne leerlingen, Zijne dienaren, die Zijne voeten behoorden te wassen, daar zij geheel van Hem afhankelijk waren. Velen, die anders zeer hooghartig zijn, zullen iets laags of gerings doen, om de gunst hunner meerderen te verwerven, zij verheffen zich door te bukken, en klimmen door te kruipen, maar dat Christus dit voor Zijne discipelen gedaan heeft kon niet voortkomen uit staatkundige berekening of uit vleierij, het was zuivere nederigheid.

c. Om dit te doen stond Hij op van het avondmaal. Hoewel wij in vers 2 vertalen: "als het avondmaal gedaan was", zou dit beter gelezen kunnen worden: een avondmaal bereid zijnde, of, daar Hij aan een avondmaal was, want Hij ging wederom aanzitten, vers 12, en wij bevinden, dat Hij de bete indoopte, vers 26, zodat Hij het in het midden van den maaltijd gedaan heeft, en hiermede heeft Hij ons geleerd: a. het als gene stoornis te achten, of als een rechtmatige oorzaak van onrust, als wij van onzen maaltijd worden afgeroepen om Gode of onzen naaste een werkelijken dienst te bewijzen, het volbrengen van een plicht verkiezende boven het ons noodzakelijke voedsel, Hoofdstuk 4:34. Christus heeft Zijne prediking niet willen onderbreken, zelfs niet om Zijn naaste betrekkingen genoegen te doen, Markus 3:33, maar wel heeft Hij Zijn avondmaal willen onderbreken om aan Zijne discipelen Zijne liefde te betonen. b. Niet al te kieskeurig te zijn omtrent onze spijze. Het zou sommige overdreven zindelijke lieden hebben doen walgen om temidden van een maaltijd vuile voeten te gaan wassen, maar Christus heeft het gedaan, niet om ons te leren ruw van zeden en manieren te wezen, of onzindelijk te zijn (zindelijkheid en Godzaligheid gaan zeer goed samen) maar om ons te leren niet al te angstvallig te zijn omtrent spijs en drank, de overgevoeligheid hieromtrent eerder te onderdrukken dan aan te moedigen, aan goede manieren een betamelijke plaats gevende, maar ook niet meer.

d. Om dit te doen, nam Hij het gewaad aan van een dienstknecht. Hij legde Zijne klederen af -het losse bovenkleed-teneinde dien dienst met des te meer geschiktheid en vaardigheid te volbrengen. Wij moeten ons tot onzen plicht begeven, niet als mensen, die statigheid aannemen, maar die zich moeite geven, wij moeten ons ontdoen van alles, dat onzen hoogmoed kan strelen of ons zou kunnen hinderen en in den weg zijn voor hetgeen wij te doen hebben, wij moeten de lenden opschorten van ons verstand, als degenen, die zich met ernst en ijver op hun werk toeleggen.

e. Hij deed het met alle plechtigheid der nederigheid, alle onderdelen van dien dienst nauwkeurig volbrengende, niets overslaande, Hij deed het, alsof Hij gewoon was dat werk te doen, Hij deed het alleen, en had niemand om er Hem behulpzaam bij te zijn. Een linnen doek nemende, omgordde Hij zich, zoals dienaren, die een servet over den arm dragen, of een voorschoot aandoen. Hij goot water in het bekken, uit de watervaten, die gesteld waren, Hoofdstuk 2:6, en begon hun voeten te wassen, en, om den dienst te voltooien, heeft Hij ze "afgedroogd". Sommigen denken, dat Hij niet van allen, doch slechts van vier of vijf hunner de voeten heeft gewassen, daar dit voldoende werd geacht voor het doel, maar ik zie niets, dat deze gissing ondersteunt, want in andere plaatsen, waar Hij wèl onderscheid heeft gemaakt, wordt er nota van genomen. En Zijn wassen van de voeten van allen, zonder uitzondering, leert ons algemene uitgebreide liefde voor al de discipelen van Christus, zelfs voor de minsten en geringsten.

f. Ongetwijfeld heeft Christus dan ook de voeten van Judas gewassen, er is tenminste niets waaruit het tegendeel blijkt, want hij was er bij tegenwoordig, vers 26. Het is ene der kenmerken van ene vrouw, die waarlijk weduwe is, dat zij de voeten der heiligen heeft gewassen, 1 Timotheus 5:10, en hierin is enige vertroosting gelegen, maar de gezegende Jezus heeft hier de voeten gewassen van een zondaar, den ergsten der zondaren, den ergsten tegenover Hem, van een, die toen omging met het voornemen om Hem te verraden. Vele Schriftverklaarders beschouwen het wassen van de voeten der discipelen door Christus als ene voorstelling van geheel Zijne onderneming. Hij wist, dat Hij Gode gelijk was, en toch stond Hij in de heerlijkheid op van tafel, heeft Hij Zijne klederen des lichts afgelegd, zich omgord met onze natuur, de gestalte eens dienstknechts aangenomen, is Hij gekomen

niet om gediend te worden, maar om te dienen, heeft Hij Zijn bloed vergoten, Zijne ziel uitgestort in den dood, en hiermede een wasvat bereid om ons te wassen van onze zonden, Openbaring 1:5.

III. Christus heeft de voeten Zijner discipelen gewassen om hen te wijzen op de geestelijke wassing, de reiniging der ziel van de bezoedeling der zonde. Dit blijkt duidelijk uit Zijn gesprek met Petrus hierover, vers 6-11, waarin wij hebben te letten:

1. Op de verbazing van Petrus, toen hij zag welken geringen dienst de Meester ging verrichten, vers 6, Hij dan kwam tot Simon Petrus met den linnen doek en het bekken, en zegt hem zijne voeten uit te strekken om ze te laten wassen. Chrysostomus oppert de gissing, dat Hij het eerst de voeten van Judas heeft gewassen, die zich deze eer gaarne liet welgevallen, en er behagen in schiep zijn Meester zich aldus te zien verlagen. Het. is meer waarschijnlijk, dat Hij, toen Hij dezen dienst ging verrichten (hetgeen de betekenis is van de woorden in vers 5:"Hij begon te wassen") met Petrus is begonnen en dat de overigen het niet zouden toegelaten hebben, indien zij er de verklaring niet van hadden gehoord in hetgeen er tussen Christus en Petrus voorviel. Of Christus nu al of niet het eerst tot Petrus kwam- toen Hij tot hem kwam, schrikte Petrus over dit voorstel: Heere! (zei hij) zult Gij mij de voeten wassen? Hier moet nadruk gelegd worden op de persoonlijke voornaamwoorden: Gij en mij, wast Gij mijne voeten! Gij de mijne! Gij, onze Heere en Meester, dien wij kennen als, en geloven te zijn de Zoon van God, de Zaligmaker en Bestuurder der wereld. Gij zult dit doen voor mij, een nietigen aardworm, een zondig mens, o Heere! Zullen deze handen, wier aanraking melaatsen gereinigd, aan blinden het gezicht, aan doden het leven hebben gegeven, mijne voeten wassen? Aldus hebben Theophylactus en Dr. Taylor zich hierover uitgelaten. Zeer bereidwillig zou Petrus het bekken en den linnen doek hebben genomen om zijns Meesters voeten te wassen, en trots zijn geweest op de eer, Lukas 17:7, 8. "Dat zou natuurlijk en in orde geweest zijn, maar dat mijn Meester mijne voeten zou wassen, is zo iets ongehoords, dat ik het mij niet kan begrijpen. Is dit naar de wijze der mensen? Christus' neerbuigende goedheid, inzonderheid Zijne verwaardiging jegens ons, waarin wij ons zien opgemerkt door Zijne genade, biedt ons rechtmatige stof tot bewondering, Hoofdstuk 14:22. Wie ben ik, Heere? En wat is mijns vaders huis?

2. Op het onmiddellijk bevredigend antwoord, dat Christus op die vraag der verwondering heeft gegeven. Zij volstond tenminste om zijne tegenwerpingen tot zwijgen te brengen, vers 7. Wat Ik doe weet gij nu niet, maar gij zult het na dezen verstaan. Hier zijn twee redenen, waarom Petrus zich moest onderwerpen aan hetgeen Christus ging doen:

a. Omdat hij voor het ogenblik hieromtrent in duisternis en onwetendheid verkeerde, en dus niet moest tegenstaan hetgeen hij niet kende, maar berusten moest in den wil en de wijsheid van Enen, die een goede reden kon geven voor alles wat Hij zei en deed. Christus wilde aan Petrus een onbepaalde gehoorzaamheid leren: "Wat Ik doe, weet gij nu niet, en daarom zijt gij niet bevoegd om er over te oordelen, maar moet gij geloven dat het recht gedaan is, omdat Ik het doe." De bewustheid van de duisternis, waarin wij ons bevinden, en van onze onbekwaamheid om te oordelen over hetgeen God doet, moet ons spaarzaam en bescheiden maken in onze aanmerkingen op Zijne handelwijze. Zie Hebreeën 11:8.

b. Omdat er iets gewichtigs in was, waarvan hij later de betekenis zou verstaan. "Na dezen zult gij verstaan hoe nodig gij het hebt gewassen te worden, als gij u schuldig zult hebben gemaakt aan de afschuwelijke zonde van Mij te verloochenen." Aldus wordt dit door sommigen opgevat. "Gij zult het

weten en verstaan, als gij in de uitoefening van het apostelambt gebruikt zult worden om van hen, die onder uw opzicht en zorg zijn, de zonden en verontreinigingen van hun aardse genegenheden af te wassen." Aldus wordt het door Dr. Hammond verklaard. Onze Heere Jezus doet vele dingen, waarvan zelfs Zijn eígen discipelen thans de betekenis niet begrijpen, maar zij zullen ze na dezen verstaan. Wat Hij deed, toen Hij om onzentwil mens is geworden, en wat Hij deed, toen Hij om onzentwil een worm en geen man is geworden, wat Hij deed, toen Hij ons leven heeft geleefd, en wat Hij deed, toen Hij Zijn leven heeft afgelegd, kon niet dan later begrepen worden, en toen bleek het, dat het Hem betaamde, Hebreeën 2:17 1). Latere leidingen van Gods voorzienigheid verklaren de vorige, en later zien wij wat de barmhartige strekking was van gebeurtenissen, die ons het droevigst toeschenen, en de weg, dien wij een omweg dachten te zijn, bleek de rechte weg te wezen. Er lag in die voetwassing, door Christus aan Zijne discipelen verricht, ene betekenis, die zij niet dan later hebben begrepen, toen Christus haar verklaarde als een voorbeeld van het bad der wedergeboorte, en de Geest van boven over hen was uitgestort.

3. Petrus' stellige weigering in weerwil hiervan, om zich door Christus de voeten te laten wassen, vers 8. Gij zult mijne voeten niet wassen in der eeuwigheid. Dat is de taal van een vast besluit. Nu was hier:

a. Een vertoon van nederigheid en bescheidenheid. Petrus scheen hierin een diepen eerbied te hebben voor zijn Meester, en heeft dien ongetwijfeld ook werkelijk gehad, zoals hij dien ook had in Lukas 5:8. Zo zal aan velen door een eigenwillige nederigheid hun loon ontgaan, Colossenzen 21:18, 23. Het is ene zelfverloochening, die Christus noch eist noch aanneemt, want, onder dien schijn van nederigheid was een werkelijk tegenstreven van den wil van den Heere Jezus verborgen. "Ik zal uwe voeten wassen", zegt Christus, "dat zult Gij niet", zegt Petrus, "dit betaamt U niet, " zich aldus voordoende als wijzer te zijn dan Christus. Het is geen nederigheid, maar ongeloof, om de aanbiedingen des Evangelies af te wijzen, alsof zij te kostelijk zijn om ons gedaan te kunnen worden, of te heerlijk om waar te kunnen wezen.

4. Christus' aandringen in Zijne aanbieding, en een goede reden, die Hij aan Petrus geeft, waarom hij haar moet aannemen. Indien Ik u niet was, gij hebt geen deel met Mij. Dit kan genomen worden:

a. Als een strenge waarschuwing tegen ongehoorzaamheid. Indien Ik u niet was, indien gij blijft weerstreven, en u niet wilt onderwerpen aan den wil uws Meesters in zo klein ene zaak, dan zult gij niet als een van Mijne discipelen erkend worden, maar terecht uitgebannen worden en ontzet uit uw ambt, omdat gij Mijne bevelen niet opvolgt." Aldus is het door verscheidene kerkvaders opgevat, indien Petrus wijzer wil zijn dan zijn Meester, de bevelen gaat betwisten, die hij behoort te gehoorzamen, dan zegt hij Hem hiermede zijne trouw en gehoorzaamheid op, en zegt, zoals Israël vanouds gezegd heeft: Wat deel hebben wij aan David?" "Wat deel heb ik aan den Zone David's?, En zo zal dan ook zijn oordeel wezen, hij zal geen deel met Hem hebben. Laat hem niet beleefder of nederiger zijn dan goed voor hem is, want gehoorzamen is beter dan offerande, 1 Samuel 15:22. Of:

b. Als ene verklaring van de noodzakelijkheid der geestelijke wassing, en aldus geloof ik, dat het verstaan moet worden: "Indien Ik uwe ziel niet was van de verontreiniging der zonde, gij hebt geen deel met Mij, gene gemeenschap met Mij, gene nuttigheid of voordeel van Mij." Allen, die geestelijk door Christus gewassen zijn-maar dezen alleen-hebben deel met Christus. Deel te hebben aan Christus, of met Christus, daarin is al de zaligheid van den Christen gelegen, het is Christus

deelachtig te zijn, Hebreeën 3:14, het is te delen in die onwaardeerbare voorrechten, welke voortvloeien uit ene vereniging met Hem en betrekking tot Hem. Het is het goede deel te hebben, hetwelk het ene nodige is. Om deel te hebben met Christus, is het noodzakelijk dat Hij ons wast. Allen, die Christus erkent en behoudt, rechtvaardigt en heiligt Hij, en die beide zaken zijn opgesloten in Zijn wassen van hen. Wij kunnen niet delen in Zijne heerlijkheid, indien wij niet delen in Zijne verdienste en gerechtigheid, niet delen in Zijn Geest en genade.

5. De meer dan onderwerping, het ernstig verzoek van Petrus, om door Christus gewassen te worden, vers 9. Indien dit de betekenis er van is, Heere! zo was niet alleen mijne voeten, maar ook de handen en het hoofd". Hoe spoedig is Petrus van denkwijze veranderd! Toen de dwaling van zijn verstand opgehelderd was, was ook het verdorven besluit van zijn wil spoedig veranderd. Laat ons dus niet zo beslist en bepaald zijn in enigerlei besluit (behalve in ons besluit om Christus te volgen), want wij kunnen spoedig oorzaak zien om het te herroepen, maar voorzichtig zijn in het opvatten van een voornemen, waar wij bij willen blijven. Merk op:

a. Hoe bereid Petrus is om terug te komen van hetgeen hij gezegd had. "Heere! welk een dwaas ben ik geweest om zulk een haastig woord te spreken!" Nu zijne wassing hem blijkt ene daad van Christus' macht en genade te zijn, laat hij haar toe, slechts als ene daad van vernedering heeft zij hem mishaagd. Als Godvruchtige mensen hun dwaling inzien, dan zijn zij er niet afkerig van haar te herroepen. Vroeg of laat zal Christus allen Zijn gevoelen doen omhelzen.

b. Hoe dringend hij de reinigende genade van den Heere Jezus begeert, en den algemenen invloed er van, zelfs op zijne handen en zijn hoofd. Ene scheiding van Christus, en er van uitgesloten te zijn om deel met Hem te hebben, is het ontzettendste kwaad in de ogen van allen, die verlicht zijn, uit vrees daarvoor kunnen zij tot alles worden bewogen. En uit vrees daarvoor behoren wij vurig te zijn in ons gebed tot God, dat Hij ons wasse, ons rechtvaardige en heilige. "Heere, maak mij voor U geschikt door het bad der wedergeboorte, opdat ik van U niet worde afgesneden! Heere, was niet slechts mijne voeten van de grove onreinheid, die er aan kleeft, maar ook mijne handen en mijn hoofd, van de vlekken, die er op gekomen zijn, en het onbemerkte vuil, dat van binnen uit het lichaam zelf voortkomt". Zij, die waarlijk begeren geheiligd te worden, begeren gans en al geheiligd te worden, dat de gehele mens met al zijne delen en vermogens gereinigd worde. 1 Thessalonicenzen 5:23.

6. Christus' nadere verklaring van dat teken, zoals het de geestelijke wassing voorstelt.

a. In betrekking tot Zijne discipelen, die Hem getrouw waren, vers 10:Die gewassen is over het gehele lichaam in het bad (zoals dikwijls in die landen geschiedde) heeft -als hij naar zijn huis terugkeert-niet van node dan de voeten te wassen, daar zijne handen en zijn hoofd gewassen zijn, en hij onderweg slechts zijne voeten weer bezoedeld heeft. Petrus was van het ene uiterste overgegaan tot het andere. In het eerst wilde hij Christus zijne voeten niet laten wassen, en nu ziet hij voorbij wat Christus voor hem gedaan heeft in den doop, en wat hierdoor werd aangeduid, en hij roept, dat hij ook zijne handen en zijn hoofd gewassen wil hebben. Nu leidt Christus hem in tot de betekenis, zijne voeten moeten gewassen worden, niet zijne handen en zijn hoofd. Zie hier de vertroosting en het voorrecht van hen, die gerechtvaardigd zijn, zij zijn gewassen door Christus, zij zijn geheel rein, dat is: zij zijn genadiglijk door God aangenomen, alsof zij dit waren, en hoewel zij zondigen, behoeven zij, op hun berouw en bekering, niet opnieuw gerechtvaardigd te worden, want dan zouden zij dikwijls gedoopt worden, Het blij k of bewijs van den gerechtvaardigden staat kan omfloerst wezen,

en de vertroostingen er van voor een tijd hebben opgehouden, terwijl toch de handvest of waarborg er van niet vernietigd is. Hoewel wij reden hebben tot dagelijkse bekering en verootmoediging, zijn toch Gods genadegiften en roeping onberouwelijk. Het hart kan met bezemen gekeerd en versierd zijn en toch des duivels paleis blijven, maar, als het gewassen is, dan behoort het Christus toe, en Hij zal het niet verliezen. Zie wat de dagelijkse zorg behoort te wezen van hen, die door genade in den gerechtvaardigden staat zijn, namelijk hun voeten te wassen, zich te reinigen van de schuld, die zij dagelijks aangaan uit zwakheid en onbedachtzaamheid, door de verníeuwing hunner bekering met een gelovige toepassing van de kracht van Christus' bloed. Wij moeten ook onze voeten wassen door een voortdurende waakzaamheid tegen al hetgeen verontreinigt, en wij moeten ons pad zuiver houden en onze voeten reinigen door acht te geven op Zijn woord, Psalm 119:9. Als de priesters geheiligd werden, werden zij met water gewassen, en hoewel zij dan later niet weer zulk een algehele wassing behoefden, moesten zij toch, op straffe des doods, telkenmale als zij ingingen om te dienen, zich aan het koperen wasvat de handen en de voeten wassen, Exodus 30:19, 20. De voorziening, die gemaakt is voor onze reiniging, moet ons niet vermetel of overmoedig maken, maar ons met des te meer omzichtigheid doen wandelen. Ik heb mijne voeten gewassen, hoe zal ik ze dan nu verontreinigen? Uit de vergiffenis, die wij gisteren hebben erlangd, behoren wij een argument af te leiden tegen de verzoeking van heden.

b. In betrekking tot Judas. Gijlieden zijt rein, doch niet allen, vers 10, 11. Hij verklaart Zijne discipelen rein, rein om het woord, dat Hij tot hen gesproken heeft, Hoofdstuk 15:3. Hij zelf heeft hen gewassen, en zei toen: Gij zijt rein, maar Hij zondert Judas hiervan uit, niet allen. Zij waren allen gedoopt, zelfs Judas, maar niet allen rein, velen hebben het teken, maar niet de zaak, die er door betekend wordt. Zelfs onder hen, die discipelen van Christus genoemd worden en die belijden tot Hem in betrekking te staan, zijn er sommigen, die niet rein zijn, Spreuken 30:12. De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn, en die het niet zijn, 2 Timotheus 2:19. Het oog van Christus kan het kostelijke van het snode onderscheiden, het reine van het onreine. Als zij, die zich discipelen hebben genoemd, later verraders blijken te zijn, dan is hun afval het bewijs, dat zij van den beginne af geveinsden zijn geweest. Christus acht het nodig om Zijne discipelen te doen weten, dat zij niet allen rein zijn, opdat wij allen nauwlettend op ons zelven toezien. (Ben ik het, Heere? Ben ik onder de reinen, zonder rein te zijn?) en opdat, als de geveinsden ontdekt worden, dit gene verrassing of struikelblok voor ons zijn zal.

IV. Christus heeft de voeten Zijner discipelen gewassen om ons een voorbeeld te geven. Deze uitlegging er van heeft Hij gegeven, toen Hij het gedaan had, vers 12-17. Merk op:

1. Hoe plechtig Hij de betekenis aanduidde van hetgeen Hij gedaan had, vers 12. Als Hij dan hun voeten gewassen had.. zei Hij tot hen: Verstaat gij wat Ik ulieden gedaan heb?

a. Hij wachtte met de verklaring er van te geven, totdat Hij de handeling volbracht had. Om hun onderworpenheid en onbepaalde gehoorzaamheid op de proef stellen. Wat Hij deed moesten zij niet dan later weten, opdat zij zouden leren te berusten in Zijn wil, als zij er zich de redenen niet van konden verklaren. Omdat het voegzaam was het raadsel te eindigen voordat Hij het gin g ontraadselen. Evenzo heeft Hij, toen geheel Zijne onderneming volbracht was, toen Zijn lijden geëindigd was, en Hij de klederen van Zijn verhoogden staat had genomen, en gereed was wederom aan te zitten, het verstand Zijner discipelen geopend, en Zijn Geest over hen uitgestort, Lukas 24:45, 46.

b. Eer Hij het hun verklaarde, vroeg Hij of zij het verstonden: Verstaat gij wat Ik ulieden gedaan heb? Hij doet hun deze vraag, niet alleen om hun hun onwetendheid te doen beseffen en hun behoefte aan onderricht (zoals in Zacheria 4:5, 13. Weet gij niet wat deze dingen zijn? En ik zei: Neen, mijn Heere! maar ook om de begeerte naar onderricht bij hen op te wekken en hen dit te doen verwachten: "Ik wil dat gij dit weet, en indien gij wilt opletten, zal Ik het u zeggen." Het is de wil van Christus, dat de tekenen der sacramenten verklaard zullen worden, en dat Zijn volk met de betekenis er van bekend gemaakt zal worden, want anders zullen zij, hoe gewichtig ook en vol van betekenis, voor hen die de zaak, welke er door aangeduid wordt, niet kennen, zonder betekenis zijn. Daarom wordt hun voorgeschreven te vragen: Wat hebt gij daar voor een dienst? Exodus 12:26.

2. Waar Hij hetgeen Hij te zeggen had op grondde, vers 13. Gij heet Mij Meester en Heere, gij geeft Mij deze titels in het spreken van Mij en tot Mij, en gij zegt wèl, want Ik ben het." Gij staat tot Mij in de betrekking van scholieren, en Ik doe den dienst van leermeester bij u." Jezus Christus is onze Meester en Heere, Hij, die onze Verlosser en Zaligmaker is, is daarom ook onze Heere en Meester. Hij is onze Meester, didaskados -onze Onderwijzer en Leermeester in alle nodige waarheden en regelen, als een profeet ons den wil Gods openbarende. Hij is onze Heere, kurios onze Bestuurder en Eigenaar, die macht over, en bezit van, ons heeft. Het voegt den discipelen van Christus Hem Meester en Heere te noemen, niet als een ijdele plichtpleging, maar in ernst en wezenlijkheid, niet uit dwang, maar uit zielsvermaak.

c. Als wij Christus Meester en Heere noemen, dan legt ons dit de verplichting op om Zijn onderricht te ontvangen en aan te nemen. Christus wilde aldus reeds vooraf hun gehoorzaamheid eisen aan een gebod, dat aan vlees en bloed mishaagt. Indien Christus onze Meester en Heere is, dit is door ons eigen goedvinden, met onze eigen instemming- en wij hebben Hem dikwijls aldus genoemd-dan zijn wij eershalve en eerlijkheidshalve gehouden acht op Hem te slaan, Hem te gehoorzamen.

3. De les, die Hij hiermede heeft geleerd: Zo zijt gij ook schuldig elkanders voeten te wassen.

a. Sommigen hebben dit in letterlijken zin opgenomen, en hebben gedacht, dat er een blijvende inzetting in de kerk mede bedoeld was, dat de Christenen dus op een plechtige, Godsdienstige wijze elkanders voeten moesten wassen ten teken van hun neerbuigende liefde voor elkaar. Ambrosius heeft dit alzo opgevat en te Milaan beoefend. Augustinus zegt, dat de Christenen, die het niet deden met hun handen, het (naar hij hoopte) deden met hun hart, in nederigheid, "maar," zegt hij, "het is veel beter om het ook met de handen te doen, als de gelegenheid er zich toe aanbiedt, zoals 1 Timotheus 5:10. Wat Christus gedaan heeft, moet geen Christen versmaden te doen. Calvijn zegt, dat de paus bij de jaarlijkse verrichting dezer plechtigheid op Witten Donderdag meer Christus' aap, dan Christus' volgeling is, want de opgelegde plicht door Christus is wederkerig. "Gij zijt schuldig elkanders voeten te wassen." En Jansenius zegt: Het wordt frigide et dissimiliter gedaan-koel en niet naar het oorspronkelijke voorbeeld.

b. Maar het moet ongetwijfeld in overdrachtelijken zin opgevat worden, het is een leerrijk teken, maar niet sacramenteel zoals het heilig Avondmaal. Het was ene gelijkenis voor het oog, en onze Meester heeft bedoeld er ons drie dingen in te leren: Een nederige inschikkelijkheid of gedienstigheid. Wij moeten van onzen Meester leren nederig van hart te zijn, Mattheus 11:29, en in ootmoed te wandelen. Wij moeten gering denken over ons zelven, en met achting en eerbied denken van onze broederen, niets beneden ons achten dan de zonde. Van hetgeen gering schijnt te zijn,

maar strekken kan tot verheerlijking van God en tot welzijn van onze broederen, moeten wij met David zeggen: "indien dit gering is, dan zal ik mij nog geringer houden dan alzo," 2 Samuel 6:22. Christus heeft Zijnen discipelen dikwijls nederigheid geleerd, en zij hadden de les vergeten, maar nu leert Hij het hun op zulk ene wijze, dat zij het gewis nooit meer kunnen vergeten. Dienstvaardigheid. Elkanders voeten te wassen is zich neer te buigen tot den geringsten, laagsten dienst der liefde, tot wezenlijk welzijn van elkaar, zoals Paulus, die, hoewel vrij van allen, zich tot aller dienstknecht maakte, en zoals Jezus, die niet is gekomen om gediend te worden, maar om te dienen. Wij moeten het niet te veel vinden zorg en moeite te hebben, tijd te besteden, ons zelven te verkleinen tot welzijn van hen, aan wie wij geen bijzondere verplichting hebben, zelfs voor onze minderen, en dezulken, die niet instaat of bij machte zijn ons wedervergelding te doen. De voeten te wassen na een reize strekt zowel voor de voegzaamheid van den persoon, als tot zijne behaaglijkheid en genoegen, zodat elkanders voeten te wassen is een te rade gaan met elkanders eer en welzijn, te doen wat wij kunnen om elkanders eer op te houden en elkanders gezondheid te bevorderen. Zie

1 Corinthiërs 10:24, Hebreeën 6:10. De plicht is wederzijds, wij moeten hulp van onze broederen aannemen, en hun hulpe bieden. Ene dienstvaardigheid tot elkanders heiliging: Gij zijt schuldig elkanders voeten te wassen van de verontreiniging der zonde. Augustinus en vele anderen nemen het in dien zin. Wij kunnen voor elkanders zonden niet voldoen, dit kan alleen Christus, maar wij kunnen helpen om elkaar van zonde te reinigen. Wij moeten in de eerste plaats ons zelven wassen, dezen liefdedienst moeten wij bij ons zelven beginnen, Mattheus 7:5, maar hij moet daar niet eindigen, wij moeten treuren om de tekortkomingen en dwaasheden onzer broederen, en nog veel meer om hun ergerlijke verontreinigingen, 1 Corinthiërs 5:2, wij moeten de verontreinigde voeten onzer broederen wassen in onze tranen. Wij moeten hen getrouwelijk bestraffen, en doen wat wij kunnen om hen tot bekering te brengen, Galaten 6:1, en wij moeten hen vermanen en waarschuwen om te voorkomen, dat zij in modderig slijk vallen, dat is hun voeten te wassen.

4. Wij hebben hier de bekrachtiging van dit gebod in het voorbeeld van hetgeen Christus nu gedaan heeft: "Indien Ik, uw Heere en Meester, dit aan ulieden gedaan heb, dan behoort gij het elkaar te doen". Hij toont het klemmende van dit argument in twee dingen: -

a. Ik ben uw Meester, en gij zijt Mijne discipelen, en dus behoort gij van Mij te leren, vers 15, want hierin, evenals in andere dingen, heb Ik u een voorbeeld gegeven, opdat gij doet aan anderen wat Ik u gedaan heb. Merk op: Welk een goed leermeester Christus is. Hij onderwijst door voorbeeld zowel als door leerstelling en Hij is in de wereld gekomen en heeft onder ons gewoond, om ons een voorbeeld te geven van al de genadegaven en plichten, die Zijn heilige godsdienst leert, en het is een volmaakt voorbeeld, er is geen enkele vlek of gebrek in. Hierdoor heeft Hij Zijn eigen wetten begrijpelijker voor ons gemaakt. Christus is een bevelhebber als Gideon, die tot zijne krijgslieden zei: Ziet naar mij, en doet alzo, Richteren 7:17, als Abimelech, die zei: Wat gij mij hebt zien doen, haast u, doet als ik, Richteren 9:48, en gelijk Caesar, die zijne krijgslieden niet milites - krijgsknechten, noemde, maar commilitones - mede-krijgsknechten, en wiens gewone woord niet was Ite illuc, maar Venite huc, niet: Gaat, maar: Komt. Welke goede leerlingen wij behoren te zijn. Wij moeten doen wat Hij gedaan heeft, want daarom heeft Hij ons een voorbeeld gegeven, om het na te schrijven, opdat wij in de wereld zijn, zoals Hij in deze wereld geweest is, 1 Johannes 4:17, en wandelen, zoals Hij gewandeld heeft, 1 Johannes 2:6. Christus' voorbeeld hierin moet inzonderheid gevolgd worden door Evangeliedienaren, in wie de genade van nederigheid en heilige liefde zeer bijzonder moet uitblinken, en door de beoefening daarvan kunnen zij de belangen huns Meesters en

het doel hunner eigen bediening krachtdadiglijk bevorderen. Toen Christus Zijne apostelen uitzond, was het met dezen last: dat zij geen hogen staat zouden voeren, zich niet trotselijk zouden aanstellen, maar allen alles zouden worden, 1 Corinthiërs 9:22. Wat Ik aan uw vuile voeten gedaan heb, doet gijlieden het aan de verontreinigde zielen der mensen, wast ze. Sommigen, die denken, dat dit aan het avondmaal op het pascha geschied is, menen, dat hiermede als regel wordt voorgeschreven om toe te zien dat zij, die tot het heilig Avondmaal worden toegelaten, gewassen en gereinigd zijn door ene verbetering van leven en een onberispelijken wandel, en hen dan rondom Gods altaar te laten gaan. Maar tevens wordt hier aan alle Christenen geleerd om zich in liefde tot elkaar neer te buigen, en het te doen zoals Christus het gedaan heeft, ongevraagd, zonder betaling, wij moeten niet inhalig zijn in den dienst der liefde, en hem ook niet met weerzin doen.

b. Ik ben uw Meester, en daarom kunt gij het niet beneden u achten datgene te doen, hoe gering het u ook toeschijne, wat gij Mij hebt zien doen, want, vers 16, een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer, noch een gezant al wordt hij ook met al de pracht en praal van een gezant uitgezonden-meerder dan die hem gezonden heeft. - Christus heeft dit aangevoerd als een reden, Mattheus 24:25, waarom zij het niet vreemd moesten achten, als zij zouden lijden zoals Hij leed, hier voert Hij het aan als een reden, waarom zij het niet als iets bijzonders moesten aanzien, als zij zich vernederden, zoals Hij zich vernederd heeft. Wat Hij gene verkleining vond voor zich zelven, moeten zij gene verkleining achten voor zich. Misschien heeft dit gebod van elkanders voeten te wassen de discipelen innerlijk gehinderd, als onbestaanbaar met de waardigheid, waartoe zij eerlang dachten bevorderd te worden. Om zulke gedachten te voorkomen, herinnert Christus hen aan hun plaats als Zijne dienstknechten, zij waren niet groter of aanzienlijker dan hun Meester, en wat bestaanbaar was met Zijne waardigheid, was nog veel meer bestaanbaar met de hun. Indien Hij nederig en gedienstig was, dan betaamde het hun niet om hoogmoedig en aanmatigend te zijn. Wij moeten wèl acht geven op ons zelven opdat Christus' neerbuigendheid tot ons en bevordering van ons, door de verdorvenheid onzer natuur ons er niet toe brenge hoge gedachten te koesteren van ons zelven, of lage gedachten van Hem. Wij hebben het nodig er aan herinnerd te worden, dat wij niet meerder zijn dan onze Heere. Tot al hetgeen, waartoe onze Meester zich wel heeft willen neerbuigen ten gunste van ons, moeten wij nog zoveel te meer bereid zijn ons neer te buigen in gelijkvormigheid met Hem. Christus heeft door zich te vernederen de nederigheid verwaardigd en geëerd, en Zijnen volgelingen de verplichting opgelegd om niets beneden zich te achten dan de zonde. Als wij onzen Meester zien dienen, dan moeten wij wel zien, hoe weinig het ons betaamt te willen heersen.

5. Onze Heiland besluit dit deel Zijner rede met een wenk omtrent de noodzakelijkheid hunner gehoorzaamheid aan deze instructies.

Indien gij deze dingen weet, of daar gij nu deze dingen weet, zalig zijt gij, zo gij dezelve doet. De meeste mensen denken: zalig zijn zij, die zich verheffen en heersen. Elkanders voeten te wassen zal ons nooit bezittingen of bevordering aanbrengen, maar desniettemin zegt Christus: Zalig zij, die zich neerbuigen en gehoorzamen. Indien gij deze dingen weet. Dat kan verstaan worden als een twijfel aanduidende, of zij ze al of niet wisten. Zo sterk was hun waan omtrent een wereldlijk koninkrijk, dat het de vraag was of zij een denkbeeld konden opvatten van een plicht, die daar zozeer in strijd mede was. Of wel: men neemt aan, dat zij deze dingen wisten, en daar hun dan zo uitnemende voorschriften gegeven waren, aanbevolen door zo voortreffelijk een voorbeeld, zal het ter volmaking van hun zaligheid nodig zijn, dat zij ze in beoefening brengen.

a. Dat is van toepassing op al de geboden van Christus in het algemeen. Hoewel het zeer nuttig is onzen plicht te kennen, zullen wij toch in zaligheid tekortkomen, als wij onzen plicht niet doen. Het weten is voor ons het doen, die kennis dus, welke niet in praktijk wordt gebracht, is ijdel en onvruchtbaar, ja, zij zal de zonde en het verderf verzwaren, Lukas 12:47, 48, Jakobus 4:17. Het is weten en doen, dat ons zal doen kennen als van Christus' koninkrijk te zijn, en als wijze bouwlieden te zijn, Psalm 103:17, 18.

b. Het is inzonderheid van toepassing op dit gebod van nederigheid en dienstvaardigheid. Niets wordt meer geweten, niets wordt meer geredelijk erkend, dan dat wij nederig moeten wezen, en daarom is het, dat wel velen erkennen zullen driftig en onmatig te zijn, maar weinigen erkennen zullen trots en hovaardig te wezen, want het is een onverschoonbare zonde, even hatelijk als elke andere. En toch! hoe weinig ware nederigheid wordt er gezien, hoe weinig van die wederkerige onderwerping en dienstvaardigheid, waar de wet van Christus zozeer op aandringt. De meesten weten die dingen zo wel, dat zij verwachten, dat anderen in overeenstemming er mede zullen handelen, zich aan hen zullen onderwerpen en hen zullen dienen, maar zij weten ze niet zo goed om ze zelven in beoefening te brengen.

Johannes 13:18-30

Wij hebben hier de ontdekking van Judas' complot om zijn Meester te verraden. Christus heeft het van den beginne geweten, maar nu heeft Hij er voor het eerst Zijne discipelen mede bekend gemaakt, die niet verwachtten, dat Christus verraden zou worden, hoewel Hij hun dit dikwijls gezegd had, en nog minder kwam het bij hen op, dat een hunner dit doen zou. Hier nu:

I. Geeft Christus hun in het algemeen een wenk er van, vers 18. Ik zeg niet van u allen, Ik kan niet verwachten, dat gij allen deze dingen doen zult, want Ik weet, welke Ik uitverkoren heb, en wie Ik voorbijgegaan ben, maar de Schrift zal vervuld worden, Psalm 41:10:Die met Mij het brood eet, heeft tegen Mij zijne verzenen opgeheven. Hij spreekt nog niet vrijuit, noch van de misdaad, noch van den misdadiger, maar wekt hun verwachting op naar een verdere ontdekking.

1. Hij geeft hun te kennen, dat het niet met hen allen goed stond. Hij had gezegd. vers 10, Gijlieden zijt rein, doch niet allen. En hier: Ik zeg niet van u allen. Wat van de voortreffelijkheid van Christus' discipelen gezegd wordt, kan niet gezegd worden van allen, die aldus genoemd worden. Het woord van Christus is een onderscheidend woord, hetwelk onderscheid maakt tussen klein vee en klein vee, en duizenden ter helle zal onderscheiden, die zich vleiden met de hoop, dat zij naar den hemel gingen. Ik zeg niet van u allen, van u, Mijne discipelen en volgelingen. Er is in de beste gezelschappen ene vermenging van kwaad met goed, een Judas onder de apostelen, en zo zal het wezen, totdat wij in het zalige gezelschap komen, waarin niets dat onrein of vermomd is, zal toegelaten worden.

2. Dat Hij zelf wist, met wie het wèl was, en met wie niet: Ik weet, welke Ik uitverkoren heb, wie de weinigen zijn, die uitverkoren zijn uit de velen, welke met de algemene roeping geroepen waren. Die verkoren zijn, werden door Christus zelven verkoren, Hij wees de personen aan, voor wie Hij het verlossingswerk op zich heeft genomen. Zij, die verkoren zijn, zijn aan Christus bekend, want nooit vergeet Hij iemand, dien Hij eens in liefde gedacht heeft, 2 Timotheus 2:19.

3. Dat in het verraad van hem, die zich ontrouw jegens Hem betoonde, de Schrift vervuld werd, waardoor zeer veel van het verbazingwekkende, zowel als van het aanstotelijke der zaak wordt weggenomen. Christus heeft iemand opgenomen in Zijn gezin, dien Hij voorzag een verrader te zijn, en Hij heeft hem dit niet door krachtdadige genade belet, opdat de Schrift zou vervuld worden. Laat het dus voor niemand een steen des aanstoots wezen, want hoewel dit Judas misdaad volstrekt niet vermindert of verzacht, kan het wel onze ergernis er aan verzachten. De Schrift, waarop hier gewezen wordt, is David's klacht over het verraad van sommigen zijner vijanden, de Joodse uitleggers, en wij naar of volgens hen, verstaan dit over het algemeen van Achitofel: Hugo de Groot is van mening dat het aanduidt, dat de dood van Judas aan dien van Achitofel gelijk zou wezen. Omdat deze psalm echter spreekt van David's ziekte, waarvan wij niets lezen ten tijde, dat Achitofel hem verlaten heeft, kan het beter verstaan worden van een anderen vriend, die hem ontrouw was geworden. Onze Zaligmaker past het toe op Judas:

a. Als apostel was Judas toegelaten tot het hoogste voorrecht: hij "heeft brood met Christus gegeten". Hij was gemeenzaam met Hem, begunstigd door Hem, hij maakte deel uit van Zijn gezin, hij was een dergenen met wie Hij vertrouwelijk sprak en omging. David zei van zijn verraderlijken vriend: Hij at mijn brood, maar Christus, arm zijnde, had geen brood, dat Hij eigenlijk het Zijne kon

noemen. Hij zegt: Die met Mij het brood eet, van het brood, dat Hij van de goedheid Zijner vrienden had, welke Hem dienden van hun goederen, hadden Zijne discipelen hun deel, Judas met de overigen. Overal waar Hij heenging, was Judas welkom m et Hem, daar heeft hij niet met de dienaren gespijzigd, neen, hij zat aan met zijn Meester, at van dezelfden schotel, dronk uit dezelfden beker, en in alle opzichten heet hij in alles met Hem gedeeld. Hij heeft wonderdadig brood met Hem gegeten, toen de broden vermenigvuldigd werden, hij heeft het pascha met Hem gegeten. Niet allen, die brood eten met Christus, zijn ware discipelen, Zie 1 Corinthiërs 10:3-5.

b. Als afvallige was Judas schuldig aan het laagste verraad, hij heeft de verzenen tegen Christus opgeheven. Hij verliet Hem, keerde Hem den rug toe, ging uit van het gezelschap der discipelen, vers 30. Hij verachtte Hem, schudde het stof zijner voeten tegen Hem in minachting van Hem en van Zijn Evangelie. Ja meer: hij werd Hem tot vijand, smaadde Hem, zoals worstelaars hun tegenpartijen, die zij overhoop willen werpen. Het is niets nieuws, dat zij, die schijnbaar Christus' vrienden waren, in werkelijkheid blijken Zijne vijanden te zijn. Zij, die voorgeven Hem groot te maken, maken zich zelven groot tegen Hem, en hiermede betonen zij zich schuldig niet slechts aan de laagste ondankbaarheid, maar ook aan het laagste verraad.

II. Hij geeft hun een reden, waarom Hij hun het verraad van Judas vooruit bekendmaakte, vers 19:Van nu zeg Ik het ulieden, eer het geschied is -eer Judas nog begonnen is aan de volvoering van zijn goddeloos plan, opdat, wanneer het geschied zal zijn, gij, in plaats van u er aan te stoten, bevestigd moogt worden in uw geloof, dat Ik het ben, die komen zou.

1. Door Zijn helder en ontwijfelbaar voorzien van toekomstige dingen, waarvan Hij hier, evenals bij andere gelegenheden, het onbetwistbare bewijs geeft, bewees Hij zich de ware God te zijn, voor wie alle dingen naakt en geopend zijn. Christus voorzegde, dat Judas Hem zou verraden, toen er nog geen grond was om zo iets te vermoeden, en zo bewees Hij zich als het eeuwige Woord, dat een oordeler is der gedachten en der overleggingen des harten. De profetieën van het Nieuwe Testament betreffende den afval der laatste tijden (die wij hebben in 2 Thessalonicenzen 2, 1 Timotheus 4, en in de Openbaring) blijkbaar vervuld zijnde, is dit een bewijs, dat die geschriften door God zijn ingegeven en het bevestigt ons geloof in den gansen canon der Heilige Schrift.

2. Door deze toepassing van de typen en profetieën van het Oude Testament op Hem zelven bewijst Hij zich de ware Messias te zijn, wie al de profeten getuigenis hebben gegeven. Aldus was er geschreven, en aldus heeft Christus moeten lijden, en Hij leed, zoals het geschreven was, Lukas 24:25, 26, Johannes 8:28.

III. Hij geeft een woord van bemoediging aan Zijne apostelen, en aan al Zijne dienstknechten, die Hij in Zijn dienst gebruikt, vers 20, "Zo Ik iemand zend, wie dien ontvangt, die ontvangt Mij". Deze woorden hebben dezelfde strekking als die wij in andere Schriftuurplaatsen hebben, maar het is niet gemakkelijk er hier het verband of den samenhang van aan te tonen. Christus had Zijnen discipelen gezegd, dat zij zich moeten vernederen en verlagen. "Ofschoon er nu zijn zullen", zegt Hij, die u om uwe dienstvaardigheid zullen minachten, zullen er ook zijn, die er u om zullen eren". Zij, die zich verwaardigd weten door Christus' opdracht, kunnen het wel voor lief nemen om door de wereld geminacht te worden. Of wel: Hij bedoelde de gemoedsbezwaren weg te nemen van hen, die, omdat er onder de apostelen een verrader was, er voor terugdeinsden, om iemand hunner te ontvangen, want indien een hunner den Meester ontrouw was, aan wie zou iemand hunner dan getrouw zijn? Ex

uno disce omnes Zij zijn allen aan elkaar gelijk. Neen, gelijk Christus nooit om de misdaad van Judas geringer over hen zal denken, zo zal Hij hen ook steunen, hun bijblijven, hen erkennen en de zodanige verwekken, die hen zullen ontvangen. Zij, die Judas hadden ontvangen, toen hij een prediker was, die wellicht door zijne prediking bekeerd en gesticht werden, zijn hierom nooit erger er aan toe geweest, en zij moeten er ook niet met spijt of leedwezen aan terugdenken, omdat hij later bleek een verrader te zijn, want hij was toch iemand, door Christus gezonden. Wij kunnen niet weten wat de mensen zijn, en nog veel minder wat zij zullen zijn, maar diegenen, welke blijken door Christus te zijn gezonden, moeten wij ontvangen, totdat het tegendeel blijkt. Hoewel sommigen, door vreemdelingen te herbergen, onwetend rovers hebben geherbergd, behoren wij toch gastvrij te zijn, want hierdoor hebben sommigen engelen geherbergd. Het misbruik, dat van onze liefde en barmhartigheid gemaakt wordt, hoe grote wijsheid en voorzichtigheid wij er ook bij betrachten, zal noch onze liefdeloosheid verschonen, noch ons het loon onzer liefde doen verliezen.

1. Wij worden hier aangemoedigd om Evangeliedienaren te ontvangen, als gezondenen door Christus. Zo Ik iemand zend, wie dien ontvangt, die ontvangt Mij. Zo Ik iemand zend, hoe zwak of arm hij ook zij, hoe ook van gelijke bewegingen als anderen (want evenals de wet, stelt ook het Evangelie tot priesters "mensen, die zwakheid hebben')zo hij Mijne boodschap brengt, regelmatig geroepen en aangewezen is om dat te doen, en zich als ambtsdrager wijdt aan de bediening des Woords en aan het gebed, dan zal hij, die hem ontvangt, als een vriend van Mij erkend worden". Christus ging nu de wereld verlaten, maar Hij zal ene orde van mannen achterlaten, die als Zijne agenten zullen werkzaam zijn, om Zijn woord te verkondigen, en wie dit in het licht en de liefde er van ontvangt, ontvangt Hem. De leer van Christus te geloven, Zijne wet te gehoorzamen en de aangeboden zaligheid op de gestelde voorwaarden aan te nemen, dat is te ontvangen wie door Christus gezonden wordt, en het is Christus Jezus, den Heere, zelven te ontvangen.

2. Wij worden hier aangemoedigd om Christus te ontvangen, als van God gezonden. Wie Mij -aldus-ontvangt, die Christus ontvangt in Zijne dienstknechten, ontvangt ook den Vader, want zij komen ook met Zijne boodschap, dopende in den naam des Vaders, zowel als in dien des Zoons. Of, in het algemeen: Wie Mij ontvangt als zijn Vorst en Zaligmaker, ontvangt Hem, die Mij gezonden heeft, als zijn deel en zijn heil. Christus was van God gezonden, en als wij Zijn Godsdienst omhelzen, omhelzen wij den enig waren Godsdienst.

IV. Christus geeft hun meer bijzonder kennis van het complot, dat een hunner thans tegen Hem beraamde, vers 21. Jezus, deze dingen gezegd hebbende -deze dingen in het algemeen, om hen te bereiden op een meer bijzondere ontdekking-werd ontroerd in den geest, en toonde dit door een gebaar, of teken, en betuigde of verklaarde plechtig: Een van ulieden zal Mij verraden, een van u, Mijne apostelen en voortdurende volgelingen. Van niemand kon ook inderdaad gezegd worden, dat hij Hem verried, dan van hen, in wie Hij vertrouwen had gesteld, en die getuigen waren van Zijne afzonderingen. Dat heeft Judas niet door enigerlei noodlottige noodzakelijkheid tot die zonde bestemd, want, hoewel de gebeurtenis volgde overeenkomstig de voorzegging, is zij toch niet als uit die voorzegging voortgevloeid. Christus is niet de auteur of werker van de zonde, maar wat nu die afschuwelijke zonde van Judas betreft:

1. Christus voorzag haar, want zelfs hetgeen nog verborgen is in de toekomst en bedekt voor de ogen van alle levenden, is naakt en geopend voor de ogen van Christus. Hij weet wat in de mensen

is, beter dan zij het zelven weten, 2 Koningen 8:12, en daarom ziet Hij wat door hen gedaan zal worden. Ik heb geweten, dat gij gans trouwelooslijk handelen zoudt, Jesaja 48:8.

2. Hij heeft het voorzegd, niet alleen om den wille van de overige discipelen, maar om den wille van Judas zelven, opdat hij gewaarschuwd zou zijn, en nog zou ontkomen uit den strik des duivels. Verraders gaan niet door met hun opzet, als zij zien dat het ontdekt is, voorzeker zal Judas, als hij bevindt, dat zijn Meester zijn plan en voornemen kent, bijtijds er van aflaten, zo niet, dan zal hij zijn oordeel verzwaren.

3. Hij sprak er van met blijkbaar leedwezen, Hij was ontroerd in den geest toen Hij melding maakte van de zaak. Hij had dikwijls van Zijn eigen lijden en dood gesproken, zonder zodanige ontroering van geest als Hij nu liet blijken, toen Hij van de ondankbaarheid en het verraad van Judas sprak. Dat heeft een teder punt bij Hem aangeraakt. De val en het wangedrag van de discipelen van Christus zijn een grote ontroering van geest voor hun Meester, de zonden der Christenen zijn de smart van Christus. "Hoe! Een van ulieden zal Mij verraden! Gij, die zulke gunstbewijzen van Mij hebt ontvangen, gij, van wie Ik reden had te denken, dat gij Mij standvastig getrouw zult blijven, en die Mij zoveel eerbied betuigd hebt-welke ongerechtigheid hebt gij in Mij gevonden, dat een uwer Mij gaat verraden?" Dat trof Hem in het hart, zoals de ongehoorzaamheid van kinderen hen grieft, die ze heeft gevoed en verzorgd, Jesaja 1:2, Psalm 95:10, Jesaja 63:10.

V. De discipelen worden terstond verschrikt. Zij wisten dat hun Meester hen noch bedriegen, noch met hen schertsen zal, en daarom zagen zij op elkaar, met blijkbare bezorgdheid, twijfelende, van wie Hij dat zei.

1. Door elkaar aan te zien tonen zij de ontroering, die deze mededeling bij hen had doen ontstaan. Zij waren zozeer door afschuw bevangen, dat zij niet wisten werwaarts hun ogen te richten, of wat zij zouden zeggen. Zij zagen hun Meester ontroerd, en daarom waren ook zij ontroerd. Dat had plaats aan een maaltijd, waar zij vrolijk en goedsmoeds aanzaten, maar dat leert ons, ons te verheugen met beving en als ons niet verheugende. Toen David weende om de muiterij van zijn zoon, hebben al zijne volgelingen met hem geweend, 2 Samuel 15:30, zo ook hier Christus' discipelen. Hetgeen Christus smart aandoet, moet ook aan al de Zijnen ene smart wezen, inzonderheid het ergerlijk wangedrag van hen, die naar Zijn naam zijn genoemd: Wie wordt er geërgerd, dat ik niet brande?

2. Hiermede poogden zij den verrader te ontdekken. Zij zagen elkaar ernstig in het gelaat, om te zien wie er zou blozen, of wie door de ene of andere uitdrukking op het gelaat de schuld van het hart zou verraden na deze bekendmaking, maar, terwijl zij, die getrouw waren, een zo zuiver geweten hadden, dat zij "hun aangezicht konden opheffen zonder vlek" of gebrek, was het geweten van den verrader zo toegeschroeid, dat hij niet beschaamd was, en dus konden zij op die wijze niet tot de ontdekking komen. Christus heeft Zijne discipelen aldus voor een wijle in verlegenheid gebracht, teneinde hen te verootmoedigen en te toetsen, een heilig wantrouwen van hen zelven bij hen op te wekken, en verontwaardiging wegens de laagheid van Judas. Het is goed voor ons om eens een ogenblik tot stilstaan en nadenken te worden gebracht.

VI. De discipelen waren verlangend om hun Meester zich nader te horen verklaren, en dat Hij hun zou zeggen wie Hij bedoelde, want niets anders kan hen van hun tegenwoordige smart en angst

bevrijden, daar ieder hunner dacht, evenveel reden te hebben om zich zelven, als om een der broederen te verdenken.

1. Van alle discipelen was Johannes het meest geschikt om de vraag te doen, omdat hij de meest beminde was en naast Zijn Meester zat, vers 23. Een van Zijne discipelen was aanzittende in den schoot van Jezus, welken Jezus liefhad." Dat blijkt Johannes te zijn geweest, hoofdstuk 21:20, 24. Let op de bijzondere vriendelijkheid, die Jezus voor hem had, hij was bekend onder de omschrijving: de discipel, dien Jezus liefhad. Hij had hen allen lief, vers 1, maar Johannes werd inzonderheid door Hem bemind. Zijn naam betekent genaderijk. Daniël, die geëerd was door de openbaring van het Oude Testament, zoals Johannes door die van het Nieuwe Testament, was een man, grotelijks bemind, Daniël 9:23 2). Onder de discipelen van Christus zijn er sommigen, die Hem dierbaarder zijn dan anderen. Let ook op de plaats waar hij toen zat, en op zijne houding: Hij was aanzittende in den schoot van Jezus. Sommigen zeggen, dat het in die landen de gewoonte was, om in leunende houding aan tafel te zitten, zodat de tweede leunde tegen de borst van den eersten, en zo verder, hetgeen mij echter niet waarschijnlijk voorkomt, want in zodanige houding zouden zij niet kunnen eten en drinken, tenminste niet gevoeglijk of met gemak, maar, of dat nu al of niet zo was, op dat ogenblik leunde Johannes aan Christus' borst, en dat schijnt een buitengewoon teken of blijk van tederheid in dien tijd geweest te zijn. Er zijn sommigen van Christus' discipelen, die Hij aan Zijne borst legt, die vrijer en inniger gemeenschap met Hem hebben dan anderen. De Vader had den Zoon lief, en die Zoon was in den schoot Zijns Vaders, Hoofdstuk 1:18, en op dezelfde wijze zijn de gelovigen een met Christus, Hoofdstuk 17:21. Deze eer zal weldra aan alle gelovigen ten deel vallen in den schoot van Abraham. Hen, die zich aan Christus' voeten neerleggen, zal Hij aan Zijne borst leggen.

c. Maar hij verheelt zijn naam, omdat hij zelf dit verhaal geschreven heeft. Hij heeft dien bijnaam in plaats van den naam gesteld, om te tonen, dat hij er een welbehagen in had, het is zijn eretitel, dat hij de discipel was, dien Jezus liefhad, zoals er aan het hof van David en Salomo een was, die des konings vriend genoemd werd, maar hij vermeldt zijn naam niet, om te tonen, dat hij er zich niet op verhovaardigde, of er zich op beroemde. In een dergelijk geval zegt Paulus: Ik ken een mens in Christus.

2. Van al de discipelen was Petrus het vurigst en ijverigst om het te weten te komen, vers 24. Petrus, op enigen afstand zittende, wenkte Johannes, dat hij het zou vragen. Gewoonlijk was Petrus de leider, het meest geneigd zich vooraan te stellen, en mensen, die door hun natuurlijken aard en aanleg geleid worden tot die vrijmoedigheid in het vragen en antwoorden, zullen, zo zij onder de wetten van nederigheid en wijsheid gehouden worden, zeer nuttig en dienstvaardig zijn. God schenkt Zijne gaven op verschillende wijze, opdat echter de ijverige en vurige mannen in de kerk niet al te wèl van zich zelven zullen denken, en de bescheidenen niet ontmoedigd zullen zijn, moet het opgetekend worden, dat niet Petrus, maar Johannes de discipel was, dien Jezus liefhad. Petrus begeerde het te weten, niet alleen om er zeker van te zijn dat hij zelf het niet was, maar ook, opdat zij, wetende wie het was, zich van hem konden terugtrekken, en tegen hem op hun hoede konden zijn, en zo mogelijk zijn complot zouden verijdelen. Het zou wel te wensen zijn, denken wij, om te weten wie er in de kerk is, die ons zal bedriegen, maar laat het genoeg zijn, dat Christus het weet, al weten wij het niet. De reden, waarom Petrus zelf het niet vroeg, was dat Johannes er veel beter in de gelegenheid toe was op de plaats, die hij aan tafel innam, om Christus de vraag in het oor te fluisteren, en evenzo een stil antwoord te ontvangen. Het is goed om van onzen invloed gebruik te

maken op hen, die nabij Christus zijn, en hun gebed voor ons te vragen. Kennen wij iemand, van wie wij reden hebben te denken, dat hij aan Christus' borst ligt? Laat ons hem verzoeken een goed woord voor ons te spreken.

3. En zo werd de vraag dan gedaan, vers 25, Deze, vallende op de borst van Jezus -en Hem aldus gemakkelijk iets kunnende influisteren-zei tot Hem: Heere! wie is het? Nu toont Johannes hier:

a. Achting voor zijn mededisciepel, en bewilliging in zijn voorstel. Hoewel Petrus de eer niet had, die hij toen genoot, heeft hij het toch niet versmaad, om zijn wenk op te volgen. Zij, die aan Christus' borst liggen, kunnen dikwijls iets leren van hen, die aan Zijne voeten liggen, dat hun nuttig zal wezen, en door hen herinnerd worden aan iets, waaraan zij zelven niet denken. Johannes was bereid Petrus hierin ter wille te zijn, daar hij er zo goed toe in de gelegenheid was. Laat ons de gaven, naar de genade die ons gegeven is, besteden ten beste van allen, Romeinen 12:6.

b. Eerbied voor zijn Meester. Hoewel hij Christus dit in het oor fluisterde, noemt hij Hem toch Heere, de gemeenzaamheid, die hem toegestaan was, heeft zijn eerbied voor zijn Meester niet verminderd. Het betaamt ons zelfs bij ons bidden in het verborgene eerbiedig te zijn in onze uitdrukkingen, de betamelijkheid in acht te nemen, waar geen menselijk oog ons ziet, even goed als in de openbare bijeenkomsten. Hoe inniger de gemeenschap is, die Godvruchtige zielen met Christus hebben, hoe meer zij Zijne waardigheid en hun eigen onwaardigheid zullen beseffen, Genesis 18:27.

4. Christus heeft de vraag spoedig beantwoord, maar Hij heeft het antwoord Johannes in het oor gefluisterd, zoals blijkt uit vers 29, zodat de overigen er nog niet mede bekend werden. Deze is het, dien Ik de bete, als Ik ze ingedoopt heb -in een soort van saus- geven zal. En als Hij de bete ingedoopt had, terwijl Johannes nauwkeurig Zijne beweging waarnam, gaf Hij ze Judas, en Judas nam haar geredelijk aan, niet vermoedende wat er het doel mede was, maar blijde met iets, dat hem smaakte.

a. Christus duidde den verrader aan door een teken. Hij zou Johannes zijn naam hebben kunnen noemen. (De man, de onderdrukker en vijand is deze boze Judas, hij is de verrader en niemand anders), maar aldus wilde Hij Johannes doen opmerken, hiermede te kennen gevende hoe nodig het is voor de Evangeliedienaren om een geest van onderscheiding te hebben, want de valse broederen, voor wie wij op onze hoede moeten zijn, worden ons niet bekendgemaakt door woorden, maar door tekenen, zij moeten door ons gekend worden aan hun vruchten, aan hun geest, hun gezindheid, er is veel zorg en vlijt voor nodig om een recht oordeel over hen te hebben.

b. Dat teken was ene bete-een stuk brood waarschijnlijk-die Christus hem gaf, een zeer geschikt teken, omdat er de vervulling der Schrift in was, vers 18, dat de verrader iemand zou wezen, "die brood met Hem at," toen hij Zijn metgezel en disgenoot was. Er lag ook een grote betekenis in opgesloten, en het leert ons, dat Christus soms ene bete geeft aan verraders, aardse rijkdom, wereldlijke eer en genoegens zijn ene bete (als ik ze aldus eens mag noemen) die de Voorzienigheid soms aan boze mensen in handen geeft. Judas dacht wellicht, dat hij een gunsteling was, wijl hij die bete ontving, zoals Benjamin aan Jozefs tafel een gerecht in het bijzonder ontving, zo zal de voorspoed der dwazen, als een bedwelmende bete, hen verderven. Dat wij niet beledigend moeten zijn jegens hen, van wie wij weten dat zij boosaardig jegens ons gezind zijn. Christus heeft aan Judas even vriendelijk spijzen gereikt als aan de overigen, die aanzaten, hoewel Hij wist, dat hij toen Zijn

dood beraamde. Indien dan uwen vijand hongert, zo spijzigt hem, dat is handelen, zoals Christus gehandeld heeft.

VII. Judas zelf, in plaats van hierdoor overtuigd te worden van zijne boosheid, werd er des te meer in bevestigd, en de waarschuwing, hem gegeven, was hem ene reuke des doods ten dode, want nu volgt:

1. Dat de duivel hierop bezit van hem nam, vers 27:Na de bete, toen voer de Satan in hem, niet om hem droefgeestig te maken, noch om hem van zijn verstand te beroven, hetgeen de bezetenheid bij sommigen uitwerkte, noch om hem in het vuur of in het water te jagen, gelukkig zou het voor hem geweest zijn, indien dit het ergste ware geweest, of indien hij met de zwijnen in de zee versmoord ware geworden, maar Satan ging tot hem in, om hem een blijvend vooroordeel tegen Christus en Zijne leer in te blazen, hem verachting van Hem te doen opvatten, als iemand, wiens leven van luttel waardij was, een geldgierige begeerte in hem op te wekken naar het loon der ongerechtigheid, en een vast besluit om voor niets terug te deinzen, ten einde dat loon te verkrijgen. Maar:

a. Was Satan dan niet reeds tevoren in hem? Hoe wordt er dan nu gezegd: toen voer de Satan in hem? Judas was reeds al dien tijd een duivel geweest, Hoofdstuk 6:70, een zoon der verderfenis, maar nu heeft Satan meer ten volle bezit van hem verkregen, een rijkelijker ingang tot hem bekomen. Zijn plan, om zijn Meester te verraden, was nu tot rijpheid gekomen en een vast besluit geworden, nu keert hij terug met zeven andere geesten, bozer dan hij zelf, Lukas 11:26. Ofschoon de duivel in iedere goddelozen mens is, die zijne werken werkt, Efeziërs 2:2, komt hij soms toch duidelijker en krachtiger tot hen in dan op andere tijden, als hij hen tot de een of andere zeer ontzettende boosheid aandrijft, waarvoor de mensheid en het natuurlijk geweten met schrik terugdeinzen. Verraders van Christus hebben veel van den duivel in zich. Christus spreekt van de zonde van Judas als groter dan die van iemand anders van Zijne vervolgers.

b. Hoe is Satan tot hem ingekomen na de bete? Wellicht bemerkte hij terstond, dat dit het middel was om hem te ontdekken, en heeft hem dit doldriftig en wanhopend in zijn besluit doen voortgaan. Velen worden door de gaven van Christus' milddadigheid nog slechter gemaakt, worden gestijfd en verhard in hun onboetvaardigheid door hetgeen het tot boetvaardigheid had moeten leiden. De vurige kolen, die op hun hoofd worden gehoopt, zullen hen verharden, in plaats van hen te vertederen.

2. Hierop zond Christus hem weg, en gaf hem over aan de lusten van zijn hart. Jezus dan zei tot hem: Wat gij doet, doe het haastelijk. Dit moet niet verstaan worden alsof Christus hem raadde deze boosheid te bedrijven, of dat Hij hem er de volmacht toe gaf, maar of:

a. Als hem overlatende aan de leiding en de macht van Satan. Christus wist, dat Satan tot hem in was gegaan, bezit van hem had genomen, en nu geeft Hij hem op als hopeloos. De onderscheidene methodes, door Christus aangewend tot zijne overtuiging, zijn zonder uitwerking gebleven, en daarom: "Wat gij doet, zult gij haastelijk doen, indien gij besloten zijt u te verderven, ga voort en zie wat er het ge- volg van zijn zal". Als de boze geest gewillig toegelaten wordt, zal de goede Geest terecht wijken. Of:

b. Als hem tartende, om dan nu maar zijn ergste te doen: "Gij smeedt een complot tegen Mij, breng het dan nu ten uitvoer, hoe eerder hoe beter, Ik vrees u niet, gij zult Mij bereid vinden". Onze Heere Jezus was zeer voortvarend om voor ons te lijden en te sterven, en ieder uitstel in de voltooiing Zijner onderneming scheen Hij, als het ware, moede te zijn. Christus spreekt van Judas' verraad als van iets, dat hij nu deed, iets waaraan hij bezig was, hoewel hij het nog slechts voornemens was. Zij, die kwaad beramen, zijn in Gods schatting reeds bezig het te doen.

3. Die aan tafel waren aangezeten begrepen niet wat Hij bedoelde, omdat zij niet gehoord hadden wat Hij Johannes had ingefluisterd, vers 28, 29. Niemand dergenen, die aanzaten, hetzij van de discipelen of van de gasten, behalve Johannes, verstond, waartoe Hij hem dat zei.

a. Zij vermoedden niet, dat Christus het zei tot Judas, als tot een verrader, omdat het niet bij hen opkwam, dat Judas een verrader was of zou blijken te zijn. Zulk gebrek aan scherpzinnigheid is verschoonbaar in de discipelen van Christus. De meesten zijn gereed genoeg, om, als zij in het algemeen van boze of verkeerde dingen horen spreken, te zeggen: "Die of die is zeker bedoeld", maar Christus' discipelen hadden zo goed geleerd om elkaar lief te hebben, dat het hun niet gemakkelijk viel te leren elkaar te verdenken, de liefde denkt geen kwaad.

b. Daarom hielden zij het er voor, dat het tot hem gezegd was als bestuurder van de huishouding of penningmeester, hem order gevende tot de ene of andere uitgave. Hun vermoeden in dit geval ontdekt ons waarvoor onze Heere Jezus gewoonlijk order gaf tot het besteden van geld-het weinige dat Hij had-en zo leert het ons den Heere te eren met onze goederen. Zij dachten, dat er wat geld besteed moest worden, hetzij voor werken der Godsvrucht: Koop hetgeen wij van node hebben voor het feest. Hoewel Hij ene kamer leende, om er het pascha in te eten, heeft Hij de provisie toch voor den maaltijd gekocht. Datgene moet men achten wel besteed te zijn, wat besteed wordt voor hetgeen nodig is om Gods inzettingen onder ons te onderhouden, en wij hebben te minder reden om die uitgaven met tegenzin te doen, nu onze Evangelische eredienst veel minder onkosten veroorzaakt dan de eredienst onder de wet. Of in werken van liefdadigheid: dat hij den armen wat geven zou. Hieruit blijkt: Ten eerste. Dat onze Heere Jezus, hoewel zelf van aalmoezen levende, Lukas 8:3, toch ook aalmoezen gaf aan de armen, een weinig van een weinig. Ofschoon Hij daarvan wel verontschuldigd had kunnen worden, niet alleen omdat Hij zelf arm was, maar ook omdat Hij op andere wijze zoveel goed deed, zo velen om niet genezende, heeft Hij toch, om ons een voorbeeld te stellen, gegeven tot ondersteuning der armen van hetgeen Hij tot onderhoud had van Zijn gezin, zie Efeziërs 4:28. Ten tweede. Dat de tijd van een Godsdienstig feest een geschikte tijd werd geacht voor werken van liefdadigheid. Toen Hij het pascha vierde, gaf Hij order om iets aan de armen te geven. Als wij Gods milddadigheid jegens ons ondervinden, dan moet ons dit milddadig maken jegens de armen.

4. Hierop legt Judas er zich met ijver en kracht op toe om zijn plan tegen Hem te volvoeren: Hij ging terstond uit. Er wordt nota genomen:

a. Van zijn spoedig vertrek. Hij ging terstond en verliet het huis. Uit vreze van nog klaarder aan het gezelschap ontdekt te worden, want, indien dit zou gebeuren, dan verwachtte hij, dat allen op hem zouden aanvallen en hem zouden doden, of ten minste zijn opzet zouden verhinderen. Hij ging uit als iemand, die het gezelschap van Christus en van de apostelen moede is. Christus behoefde hem niet uit te werpen, hij wierp zich zelven uit. Het zich onttrekken aan de gemeenschap der gelovigen is

gewoonlijk de eerste openlijke daad van een afvallige, en dus het begin van zijn openlijken afval. Hij ging uit om zijn plan te volvoeren om hen op te zoeken, met wie hij den koop ging sluiten, en om de overeenkomst er van te regelen. Nu Satan in hem was gevaren, haastte hij hem voort, opdat hij niet misschien zijne dwaling zou inzien en er berouw van zou hebben.

b. Van den tijd van zijn heengaan: het was nacht. Hoewel het nacht was, een ongeschikte tijd om zaken te doen, heeft hij, Satan in hem gevaren zijnde, de koude en de duisternis als geen bezwaar geacht op zijn weg. Dit moest ons beschaamd maken wegens onze traagheid en lafhartigheid in den dienst van Christus, dat des duivels dienaren zo ijverig en onverschrokken zijn in zijn dienst. Omdat het nacht was, want dat gaf hem het voordeel van onopgemerkt te blijven, zijne daad dus in het verborgene te kunnen doen. Hij wilde niet gaarne gezien worden bij zijne onderhandeling met de overpriesters, en daarom koos hij den duisteren nacht als den geschiktsten tijd voor zulke werken der duisternis. Zij, wier werken boos zijn, hebben de duisternis liever dan het licht. Zie Job 24:13 en verder.

Johannes 13:31-35

Dit, en hetgeen volgt tot aan het einde van hoofdstuk 14 was Christus' tafelgesprek met Zijne discipelen. Toen het avondmaal voorbij was, ging Judas uit, maar wat deden nu de Meester en Zijne discipelen, die hij verlaten had terwijl zij nog aanzaten? Zij legden zich toe op nuttige gesprekken, om ons te leren, zoveel wij kunnen de gesprekken met onze vrienden aan tafel dienstbaar te maken aan den Godsdienst. Christus begint dit gesprek. Hoe ijveriger wij zijn om nederig op te wekken tot een goede rede, die nuttig is tot stichting, hoe meer wij gelijkvormig zijn aan Jezus Christus. Diegenen inzonderheid, die het gezelschap beheersen, en naar wie de mensen luisteren, behoren den invloed, dien zij in andere opzichten hebben, te gebruiken om hun goed te doen. Onze Heere Jezus voert dan nu gesprekken met hen (en waarschijnlijk heeft Hij over veel meer met hen gesproken, dan hier wordt meegedeeld):

I. Betreffende de grote verborgenheid van Zijn eigen dood en lijden, waaromtrent zij nu nog zozeer in duisternis verkeerden, dat zij er zich niet toe konden brengen om de zaak zelf te verwachten, en nog veel minder hebben zij er de betekenis van begrepen. Daarom heeft Christus er hun zodanige onderrichting over gegeven, dat de ergernis van het kruis er door weggenomen werd. Christus heeft dit gesprek niet begonnen voordat Judas uitgegaan was, want hij was een valse broeder. De tegenwoordigheid van goddelozen is dikwijls een beletsel voor een goed gesprek. Toen Judas uitgegaan was, zei Christus: Nu is de Zoon des mensen verheerlijkt, nu Judas, die een vlek was in hun liefdemaal en een ergernis voor hun gezin, ontdekt en uitgebannen is, nu is de Zoon des mensen verheerlijkt. Christus wordt verheerlijkt door de uitzuivering van Christelijke gezelschappen, bederf in Zijne kerk is Hem een smaad, de uitzuivering van dat bederf neemt den smaad weg. Of liever: nu Judas heengegaan is om de raderen in beweging te brengen voor Zijne terdoodbrenging, en de zaak waarschijnlijk spoedig haar beslag zal krijgen: Nu is de Zoon des mensen verheerlijkt, betekenende: "Nu wordt Hij gekruisigd."

1. Hier is iets, waarin Christus hen onderwijst nopens Zijn lijden, dat zeer troostrijk was.

a. Dat Hij zelf er in verheerlijkt zou worden. Nu zal de Zoon des mensen blootgesteld worden aan de grootste versmaadheid, onteerd worden door de lafhartigheid Zijner vrienden en de onbeschoftheid Zijner vijanden, evenwel: nu wordt Hij verheerlijkt, want, nu zal Hij een heerlijke overwinning behalen over Satan en al de machten der duisternis, om hen te beroven en over hen te zegevieren. Nu gordt Hij zich aan om ten strijde te trekken tegen deze vijanden van God en den mens, met even veel verzekerdheid, alsof Hij zich reeds losmaakte. Nu zal Hij een heerlijke verlossing werken voor Zijn volk, zal Hij hen door Zijn dood met God verzoenen, en een eeuwige gerechtigheid en gelukzaligheid voor hen aanbrengen, nu zal Hij het bloed storten, dat een onuitputtelijke fontein van blijdschap en zegening zal wezen voor alle gelovigen. Nu zal Hij een heerlijk voorbeeld geven van zelfverloochening en lijdzaamheid onder het kruis, van moed en verachting der wereld, van ijver voor de ere Gods en van liefde tot de zielen der mensen, waardoor Hij tot in eeuwigheid bewonderd en geëerd zal worden. Christus is verheerlijkt geworden in vele wonderen door Hem gewrocht, en toch spreekt Hij van nu verheerlijkt te worden in Zijn lijden, alsof die verheerlijking groter was dan alle andere in den staat Zijner vernedering.

b. Dat God de Vader er in verheerlijkt zal worden. Het lijden van Christus was de voldoening van Gods gerechtigheid, en aldus is God er in verheerlijkt geworden. Een ruime voldoening werd er

door gegeven voor het onrecht Hem, door de zonde der mensen, aangedaan in Zijne eer. Het doel der wet werd volkomen bereikt, en de eer en heerlijkheid Zijner regering ten volle gehandhaafd. Het was de openbaring van Zijne heiligheid en genade. De hoedanigheden Gods worden schitterend gezien in de schepping en in de voorzienigheid, maar nog veel meer in het werk der verlossing, 1 Corinthiërs 1:24, 2 Corinthiërs 4:6. God is liefde en hierin heeft Hij Zijne liefde. jegens ons bevestigd.

c. Dat Hij zelf na dit lijden grotelijks verheerlijkt zou worden, uit hoofde dat God er grotelijks door verheerlijkt is geworden, vers 32. Merk op hoe Hij hierover uitweidt. Hij is er van verzekerd, dat God Hem zal verheerlijken, en wie God verheerlijkt, is in waarheid en werkelijkheid verheerlijkt. De hel en de aarde spanden samen om Christus te vernederen, maar God besloot Hem te verheerlijken, en Hij deed het. Hij verheerlijkte Hem in Zijn lijden door de verbazingwekkende tekenen in hemel en op aarde, waarmee het gepaard ging, en die zelfs aan de kruisigers de erkenning ontwrongen, dat Hij de Zoon van God was. Maar Hij heeft Hem inzonderheid verheerlijkt na Zijn lijden, toen Hij Hem aan Zijne rechterhand heeft gesteld, en Hem een naam heeft gegeven, welke boven allen naam is. Dat Hij Hem verheerlijken zal in zich zelven. Hetzij: ten eerste. In Christus zelven. Hij zal Hem verheerlijken in Zijn eigen persoon, en niet slechts in Zijn koninkrijk onder de mensen. Dat onderstelt Zijn spoedige verrijzenis. Een gewoon persoon kan na zijn dood geëerd worden, in zijne gedachtenis of in de nakomelingschap, maar Christus werd geëerd in zich zelven. God zal Hem verheerlijken bij Hem zelven, zoals dit nader verklaard is in Hoofdstuk 17:5. Hij zal. zitten met den Vader op Zijn troon, Openbaring 3:21. Dat is ware heerlijkheid. Hij zal Hem terstond verheerlijken. Hij zag op de vreugde en heerlijkheid, die Hem voorgesteld waren, niet slechts als groot, maar als nabij, en op Zijne smart en Zijn lijden als welhaast voorbij zijnde. Goede diensten, aan aardse vorsten bewezen, blijven soms lang onbeloond, maar Christus heeft Zijn loon terstond ontvangen. Er verliepen slechts veertig uren (of nog niet eens) tussen Zijn dood en Zijne opstanding, en veertig dagen van toen tot aan Zijne hemelvaart, zodat met recht gezegd kon worden, dat Hij terstond verheerlijkt werd, Psalm 16:10. En dit alles uit hoofde, dat God in en door Zijn lijden verheerlijkt werd, daar God in Hem verheerlijkt is, ere ontvangt uit Zijn lijden, zal God Hem op gelijke wijze in Hem zelven verheerlijken en Hem ere geven. In de verhoging van Christus werd Zijne vernedering in aanmerking genomen, en er werd Hem ene beloning voor gegeven. Hij heeft zich zelven vernederd. daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd. Is de Vader door den dood van Christus zo grotelijks verheerlijkt, dan kunnen wij er ons van verzekerd houden, dat de Zoon niet minder verheerlijkt zal worden. Zie het verbond tussen hen, Jesaja 53:12. Zij, die er zich op toeleggen om God te verheerlijken, zullen ongetwijfeld eenmaal de zaligheid deelachtig worden van bij Hem verheerlijkt te worden.

2. In het onderricht, dat Christus hun geeft betreffende Zijn lijden is hier ook iets ter opwekking, want zij waren nog traag van hart om het te verstaan, vers 33:Kinderkens, nog een kleinen tijd ben Ik bij u, en verder. Christus spreekt hun van twee dingen, om Zijne discipelen op te wekken om van de gelegenheid, die zij nu hebben, een goed gebruik te maken, twee ernstige woorden:

a. Dat zij zullen bevinden, dat Zijn verblijf in deze wereld om met hen te zijn slechts van zeer korten duur zal wezen. Kinderkens. Deze benaming ziet niet zozeer op hun zwakheid, als op Zijne tederheid en mededogen. Nu Hij op het punt staat hen te verlaten en hun zegeningen gaat achterlaten, spreekt Hij tot hen met de liefde eens vaders. Weet dan, dat Ik nog een kleinen tijd bij u ben. Hetzij wij dit verstaan van Zijn dood of van Zijne hemelvaart, het komt op hetzelfde neer. Hij had nog slechts een

kleinen tijd om met hen door te brengen, en daarom moeten zij van dit voorrecht een goed gebruik maken. Indien zij nu nog een gepaste vraag hadden te doen, indien zij raad of onderricht begeerden, of vertroosting, zo laat hen spoedig spreken, want nog een kleinen tijd ben Ik bij u. Wij moeten het beste gebruik maken van de hulp voor onze zielen, zolang wij die hulp hebben, omdat wij haar niet lang zullen hebben, zij zal van ons weggenomen worden, of wij van haar. Laat hen niet al te veel hechten aan Zijn lichamelijke tegenwoordigheid, alsof hun geluk en hun vertroosting daarvan afhingen, neen, zij moeten denken ook zonder haar te kunnen leven, bedenken, dat zij niet altijd kinderkens moeten blijven, maar leren moeten alleen te lopen, zonder de hulp van voedsters of verzorgsters. Wegen en middelen zijn bestemd om slechts een kleinen tijd te duren, er moet niet in gerust worden, wij moeten er niet aan blijven hangen.

b. Dat zij het zeer moeilijk zullen vinden om Hem naar de andere wereld te volgen, om dáár met Hem te zijn. Wat Hij gezegd had tot de Joden, Hoofdstuk 7:34, zei Hij tot Zijne discipelen, want zij hebben het nodig om opgewekt en aangespoord te worden door dezelfde overwegingen, die tot overtuiging en het doen ontwaken van zondaren voorgesteld worden. Christus zegt hun hier, dat zij, als Hij heengegaan zal zijn, Zijn gemis zullen gevoelen: Gij zult Mij zoeken, dat is, "Gij zult wensen, dat Ik nog bij ulieden ware". Dikwijls wordt ons de waardij der zegeningen geleerd door het gemis er van. Hoewel de tegenwoordigheid van den Trooster hun in benauwdheid en moeilijkheden wezenlijke en krachtige ondersteuning schonk, was die toch niet zo voelbaar en merkbaar als de verlichting van Zijn lichamelijke tegenwoordigheid geweest zou zijn voor hen, die er aan gewoon waren. Maar let eens op: tot de Joden zei Christus: Gij zult Mij zoeken, en gij zult Mij niet vinden, maar tot de discipelen zegt Hij slechts: Gij zult Mij zoeken, te kennen gevende, dat, hoewel zij evenmin als de Joden Zijn lichamelijke tegenwoordigheid zullen vinden, zij toch zullen vinden wat er mede gelijk is, er tegen opweegt, en dat zij dat niet tevergeefs zullen zoeken. Toen zij Zijn lichaam zochten in het graf, hebben zij, hoewel het niet vindende, toch met goed gevolg gezocht. Dat zij, waar Hij heenging, niet konden komen, hetgeen hun hoge gedachten van Hem gaf, die naar een onzichtbare, ontoegankelijke wereld heenging, om te wonen in het ontoegankelijk licht, en geringe gedachten van hen zelven, en ernstige gedachten van hun toekomenden staat. Christus zegt hun, dat zij Hem niet konden volgen (zoals Jozua tot het volk zei, dat zij den Heere niet konden dienen) maar Hij zegt hun dit slechts, om hen tot zoveel te meer ijver en zorgvuldigheid op te wekken. Zij konden Hem niet volgen naar Zijn kruis, want zij hadden geen moed en gene vastberadenheid, het bleek dat zij het niet konden, toen zij allen Hem verlieten en vloden. En zij konden Hem ook niet volgen naar Zijne kroon, want daarvoor hadden zij niets in zich zelven, en hun werk en hun strijd waren nog niet vervuld.

II. Hij spreekt met hen over den groten plicht der broederlijke liefde, vers 34, 35, dat gij elkaar liefhebt. Judas was nu uitgegaan, en had zich als een valsen broeder doen kennen, maar daarom moeten zij geen wantrouwen jegens, of verdenking van, elkaar gaan koesteren, want dat zou een dodelijk verderf zijn voor de liefde, hoewel er een Judas onder hen geweest is, waren zij daarom nog niet allen Judassen. Nu de vijandschap der Joden tegen Christus en Zijne volgelingen het hoogste toppunt zal bereiken, en zij dezelfde behandeling moesten verwachten als die hun Meester werd aangedaan, betaamde het hun door broederlijke liefde elkanders handen te sterken. Er worden hier drie redenen voor deze wederzijdse liefde aangevoerd.

1. Het gebod van hun Meester, vers 34:Een nieuw gebod geef Ik u. Hij beveelt het hun niet slechts aan als lieflijk en aangenaam, Hij raadt het niet slechts aan als voortreffelijk en nuttig, maar Hij

gebiedt het, en maakt het tot een der fundamentele wetten van Zijn koninkrijk, het gaat samen met het gebod van in Christus te geloven, 1 Johannes 3:23, 1 Petrus 1:22. Het is het gebod van onzen Bestuurder, die het recht heeft ons wetten te geven, het is het gebod van onzen Verlosser, die ons deze wet geeft ten einde ons van onze geestelijke krankheden te genezen en ons voor onze eeuwige zaligheid toe te bereiden. Het is een nieuw gebod, dat is:

a. Het is een hernieuwd gebod, het is van den beginne een gebod geweest, 1 Johannes 2:7, zo oud als de wet der natuur, het was het tweede grote gebod van de wet van Mozes, maar omdat het ook een der grote geboden is van het Nieuwe Testament, van Christus, den nieuwen Wetgever, wordt het een nieuw gebod genoemd, het is als een oud boek in een nieuwe verbeterde en vermeerderde editie. Dat gebod was door de inzettingen der Joodse kerk zo verdorven, dat het, toen Christus het deed herleven en het in het rechte licht had gesteld, met recht een nieuw gebod kon genoemd worden. Wetten van wraak en wedervergelding waren zozeer in zwang, en de eigenliefde had zozeer de overhand, dat de wet der broederlijke liefde vergeten was en als verouderd werd beschouwd, zodat zij, nieuw van Christus komende, ook nieuw was voor het volk.

b. Het is een uitnemend gebod, zoals een nieuw lied, waarin een bijzondere lieflijkheid, iets zeer aangenaams is, een heerlijk, voortreffelijk lied is.

c. Het is een eeuwig gebod, zo verwonderlijk nieuw, dat het altijd nieuw is, zoals het nieuwe verbond, dat nooit veroudert, Hebreeën 8:13, het zal tot in eeuwigheid nieuw zijn, wanneer geloof en hoop verouderd zullen wezen.

d. Zoals Christus het geeft, is het nieuw. Tevoren was het: Gij zult uwen naaste liefhebben, nu is het: Gij zult elkaar liefhebben, er wordt met meer lieflijkheid op aangedrongen, wanneer het aldus als een wederkerige plicht wordt voorgesteld.

2. Het voorbeeld van hun Zaligmaker is een tweede reden voor broederlijke liefde: Gelijk Ik u liefgehad heb. Dat is het, waardoor het tot een nieuw gebod wordt gemaakt-dat deze regel voor en reden van liefde (gelijk Ik u liefgehad heb) volkomen nieuw zijn, en van alle tijden en geslachten verborgen zijn gebleven. Versta dit:

a. Van al de voorbeelden van Christus' liefde voor Zijne discipelen gedurende den tijd, dat Hij onder hen in- en uitging. Hij heeft vriendelijk tot hen gesproken, stelde hartelijk belang in hen en zorgde voor hen, Hij onderwees hen, gaf hun raad en vertroostte hen, Hij bad met hen en voor hen, verdedigde hen als zij werden beschuldigd, nam het voor hen op, als zij verdrukt werden, en openlijk heeft Hij verklaard, dat zij Hem dierbaarder waren dan moeder, zuster, of broeder. Hij bestrafte hen voor hetgeen verkeerd in hen was, en heeft toch met ontfermende liefde hun tekortkomingen gedragen, hen verontschuldigd, hen van de beste zijde beschouwd, en menig gebrek of vergissing voorbijgezien. Aldus heeft Hij hen liefgehad, en zo-even heeft Hij hun voeten gewassen, en aldus moeten zij elkaar liefhebben, liefhebben tot het einde. Of:

b. Het kan verstaan worden van het bijzondere voorbeeld van liefde voor al Zijne discipelen, dat Hij hun nu stond te geven door Zijn leven voor hen af te leggen. Niemand heeft meer liefde dan deze, Hoofdstuk 15:13. Heeft Hij ons allen aldus liefgehad? Dan kan Hij met recht verwachten, dat wij elkaar zullen liefhebben. Niet alsof wij instaat waren om iets van dezelfden aard voor elkaar te doen,

Psalm 49:8, maar in sommige opzichten moeten wij elkaar op dezelfde wijze liefhebben, wij moeten ons Zijn voorbeeld voor ogen stellen en het navolgen. Onze liefde voor elkaar moet vrij en bereidvaardig, werkzaam en kostbaar, standvastig en volhardend zijn, het moet liefde zij n voor de zielen van elkaar. Wij moeten ook elkaar liefhebben uit dit beginsel, om deze beweegreden: dat Christus ons liefgehad heeft. Zie Romeinen 15:1, 3, Efeziërs 5:2, 25, Filippenzen 2:1-5.

3. De eer van hun belijdenis, vers 35.

Hieraan zullen zij allen bekennen, dat gij Mijne discipelen zijt, zo gij liefde hebt onder elkaar. Merk op: Dat wij liefde moeten hebben, niet slechts liefde moeten tonen, maar haar hebben in haren wortel, haar gewoonlijk hebben, niet slechts als er eens een gelegenheid is om haar te tonen, maar haar gans gereed hebben. "Hieraan zal het blijken, dat gij waarlijk Mijne volgelingen zijt, zo gij Mij hierin navolgt." Broederlijke liefde is het kenteken van Christus' discipelen. Hieraan kent Hij hen, hieraan kunnen zij zich zelven kennen, 1 Johannes 3:14, en hieraan kunnen anderen hen kennen. Dat is de livrei van het gezin, het onderscheidend kenmerk van Zijne discipelen, hieraan wil Hij dat zij gekend zullen worden, als hetgeen, waarin zij alle anderen overtreffen-dat zij elkaar liefhebben. Dit was het, waarvoor hun Meester vermaard was, allen, die ooit van Hem gehoord hebben, hebben gehoord van Zijne liefde, Zijn grote liefde. Als gij dus mensen ziet, die meer dan gewone genegenheid voor elkaar hebben, zo zegt: Dat zijn voorzeker volgelingen van Christus, zij zijn met Jezus geweest". Hieruit blijkt nu:

a. Dat Christus er ten zeerste Zijn hart op gezet heeft, dat Zijne discipelen elkaar zouden liefhebben. Hierin moeten zij uitmunten, enig zijn als het ware: terwijl de leus der wereld is: "Ieder voor zich", moeten zij van harte voor elkaar zijn. Hij zegt niet: "Hieraan zullen zij allen bekennen, dat gij Mijne discipelen zijt-zo gij wonderen doet, want een wonderwerker zonder liefde, is niets, 1 Corinthiërs 13:1, 2, maar zo gij liefde hebt onder elkaar, uit een beginsel van zelfverloochening en dankbaarheid aan Christus. Dat wilde Christus als het proprium hebben van Zijn Godsdienst, het voornaamste kenmerk der ware kerk.

b. Dat het de ware ere is voor Christus' discipelen, om uit te munten in broederlijke liefde. Niets zal hen meer en krachtiger der achting van anderen aanbevelen. Zie hoe grote aantrekkingskracht hierin was, Handelingen 2:46, 47. Tertullianus zegt dat het de heerlijkheid was van de oorspronkelijke kerk, dat de Christenen gekend werden aan hun liefde voor elkaar. Hun tegenstanders namen hier nota van, en zeiden: "Zie hoe deze Christenen elkaar liefhebben," APOLLYON. Cap. 39. c. Dat, zo de volgelingen van Christus elkaar niet liefhebben, zij niet slechts onrechtvaardige schande brengen over hun belijdenis, maar rechtvaardige oorzaak geven om hun eigen oprechtheid in twijfel te trekken. O Jezus! zijn deze driftige, boosaardige, hatelijke, kwaadwillige lieden Uwe Christenen? Is dit de rok Uws Zoons? Als onze broederen onze hulp nodig hebben, en wij de gelegenheid hebben om hun bijstand te verlenen, als zij in mening van ons verschillen, of in wijze van doen, als zij op de ene of andere manier in mededinging met ons komen of prikkelend voor ons zijn, en wij dus de gelegenheid hebben om ons inschikkelijk en vergevingsgezind jegens hen te betonen, dan zal het in zulke gevallen blijken of wij dit kenmerk van Christus' discipelen dragen.

Johannes 13:36-38

In deze verzen hebben wij:

I. Petrus' nieuwsgierigheid, en hoe die beteugeld werd.

1. Petrus' vraag was onbescheiden, vers 36. Heere, waar gaat Gij heen? De vraag had betrekking op hetgeen Christus gezegd had, vers 33:Waar Ik heenga, kunt gij niet komen. De praktische instructies, die Christus hun gegeven had betreffende broederlijke liefde, ziet hij voorbij, hieromtrent doet hij gene vraag, maar wel over hetgeen Christus voorbedachtelijk nog in het duister wil laten. Het is een algemeen gebrek onder ons om meer weetgierig te zijn omtrent de verborgen dingen, die Godes zijn, dan betreffende de geopenbaarde dingen, die voor ons zijn en voor onze kinderen, meer verlangend om onze nieuwsgierigheid te bevredigen, dan om leiding te hebben voor ons geweten, te weten wat er in den hemel gedaan wordt, dan wat wij te doen hebben om er te komen. Het is gemakkelijk waar te nemen in den omgang met Christenen, hoe spoedig hetgeen duidelijk, eenvoudig en stichtelijk is in een gesprek uitgeput raakt, terwijl over twijfelachtige zaken eindeloos geredeneerd en getwist wordt.

2. Christus' antwoord was leerrijk. Hij gaf hem geen bericht omtrent de wereld, waar Hij heenging, ook heeft Hij nooit Zijne heerlijkheid en vreugde zo duidelijk voorzegd als Zijn lijden, Hij zei slechts wat Hij tevoren gezegd had, vers 36:Laat dit volstaan: Waar Ik heenga kunt gij Mij nu niet volgen, maar gij zult Mij namaals volgen.

a. Wij kunnen dit verstaan van zijn volgen van Hem naar het kruis. "Gij hebt gene geloofskracht genoeg en gene vastberadenheid genoeg om van Mijn drinkbeker te drinken", en dat is ook gebleken in zijne lafhartigheid toen Christus leed. Daarom heeft Christus, toen Hij gevangen genomen werd, voor de veiligheid Zijner discipelen gezorgd: Laat dezen heengaan, omdat zij Hem nu niet konden volgen. Christus gedenkt der zwakheid van Zijne discipelen, en zal hun het werk en de ontbering niet opleggen, waarvoor zij nog niet geschikt zijn, hun kracht zal zijn gelijk hun dagen. Hoewel aan Petrus het martelaarschap beschoren zal zijn, kan hij Christus nu toch nog niet volgen, daar hij nog niet tot zijn vollen groei en wasdom gekomen is, maar hij zal Hem namaals volgen, hij zal ten laatste, evenals zijn Meester, gekruisigd worden. Laat hem niet denken, dat hij, wijl hij nu aan het lijden ontkomt, daarom nooit lijden zal. Omdat ons eens het kruis ontgaat, moeten wij ons niet voorstellen, dat wij het nooit zullen ontmoeten, er kunnen grotere beproevingen voor ons zijn weggelegd dan wij ooit gekend hebben.

b. Wij kunnen het verstaan van zijn volgen van Hem naar de kroon. Christus ging nu naar Zijne heerlijkheid, en Petrus was zeer begerig om met Hem te gaan. "Neen", zegt Christus, "gij kunt Mij nu niet volgen, gij zijt nog niet rijp voor den hemel, en gij hebt ook uw werk op aarde nog niet voleindigd. De voorloper moet eerst ingaan om u ene plaats te bereiden, maar gij zult Mij namaals volgen, nadat gij den goeden strijd zult gestreden hebben, en op den bestemden tijd". De gelovigen moeten niet verwachten verheerlijkt te worden zodra zij krachtdadig geroepen zijn, want er is ene woestijn tussen de Rode Zee en Kanaän.

II. Petrus' verwaandheid en de bestraffing, welke hij deswege ontving.

1. Petrus doet een vermetele betuiging van zijne standvastigheid. Hij is er niet mede tevreden om achtergelaten te worden, maar vraagt: "Heere, waarom kan ik U nu niet volgen? Twijfelt Gij aan mijne oprechtheid en standvastigheid? Ik beloof U, als het nodig is, zal ik mijn leven voor U zetten". Sommigen denken dat Petrus, evenals de Joden bij een dergelijke gelegenheid, in den waan verkeerde, dat Christus ene reis, ter land of ter zee, naar een ver-afgelegen land wilde ondernemen, en dat hij Hem zijn vast besluit te kennen gaf om overal, waar Hij heen zou gaan, met Hem te gaan. Daar hij echter zijn Meester zo dikwijls van Zijn lijden had horen spreken, kon hij toch voorzeker niet anders begrepen hebben, dan dat Hij sprak van Zijn heengaan door te sterven, en, evenals Thomas, neemt hij het besluit om met Hem te gaan en met Hem te sterven, en, beter is het met Hem te sterven, dan zonder Hem te leven. Zie hier:

a. Welk ene genegenheid Petrus voor onzen Heere Jezus heeft gekoesterd: "Ik zal mijn leven voor U zetten, meer kan ik niet". Ik geloof, dat Petrus sprak wat hij dacht, en dat hij wel onbedachtzaam maar niet onoprecht was in zijn besluit. Christus behoort ons dierbaarder te zijn dat het leven, dat wij dus, zo wij er toe geroepen worden, gaarne om Zijnentwil moeten overgeven, Handelingen 20:24.

b. Hoe kwalijk hij het nam, dat er aan zijne getrouwheid getwijfeld werd, aangeduid in dien uitroep: "Heere, waarom kan ik U nu niet volgen? Twijfelt Gij aan mijne trouw?" 1 Samuel 29:8. Als iemand oprechte liefde in het hart heeft, zal het hem grieven, zo er aan getwijfeld wordt, Hoofdstuk 21:17. Christus had wel gezegd, dat een hunner een duivel was, maar hij was ontdekt, en hij was uitgegaan, en daarom denkt Petrus met te meer gerustheid en verzekerdheid te kunnen spreken van zijn eigen oprechtheid. "Heere, ik ben besloten U nooit te verlaten, waarom kan ik U dan niet volgen?" Wij zijn zeer geneigd te denken, dat wij alles kunnen, en nemen het kwalijk als ons gezegd wordt, dat wij dit of dat niet kunnen, terwijl wij toch zonder Christus niets kunnen doen.

2. Christus doet hem een ontzettende voorzegging van zijne onstandvastigheid, vers 38. Jezus Christus kent ons beter dan wij ons zelven kennen, en Hij heeft velerlei wegen en middelen om hen, die Hij liefheeft, en voor wie Hij de hovaardij wil verbergen, aan hen zelven te ontdekken.

a. Hij bestraft Petrus om dit zo grote vertrouwen, dat eigenlijk slechts verwaandheid was. Zult gij uw leven voor Mij zetten? Mij dunkt, Hij moet dit met een glimlach gezegd hebben: "Petrus, gij belooft te veel om er op te kunnen steunen, gij bedenkt niet hoeveel strijd het kost, en hoeveel weerzin overwonnen moet worden om een leven te kunnen afleggen, en hoe hard en zwaar het sterven valt, het is niet zo spoedig gedaan als gezegd". Hierdoor brengt Christus Petrus tot nadenken, niet om hem zijn besluit te doen herroepen, of hem er voor terug te doen deinzen, maar om hem er het zo noodzakelijke voorbehoud aan te doen toevoegen: "Heere, zo Uwe genade er mij toe in staat stelt, zal ik mijn leven voor U zetten". "Onderneemt gij het om voor Mij te sterven? Hoe! gij die op het water bevreesd zijt geworden om er met Mij op te wandelen? Hoe! gij, die toen er van lijden gesproken werd, uitriep: Heere, wees U genadig! dit zal U geenszins geschieden. Het was licht en gemakkelijk om uwe boten en netten te verlaten om Mij te volgen, maar het is niet zo licht en zo gemakkelijk om uw leven af te leggen". Zijn Meester zelf had een strijd te strijden, toen het hiertoe kwam, en de discipel is niet meerder dan zijn Heere. Het is goed voor ons, om van ons vermetel, hovaardig betrouwen in ons zelven door beschaming weggerukt te worden. Zal een gekrookt riet zich inbeelden een zuil te zijn, of een ziekelijk kind het op zich nemen om een kampvechter te wezen? Welk een dwaas ben ik om zulke grootspraak te voeren!

b. Hij voorzegt hem duidelijk zijne lafhartigheid in de moeilijke, beslissende ure. Om den mond te stoppen aan zijn roemen en te voorkomen, dat Petrus het nogmaals zou zeggen: Ja, Meester, dat zal ik, geeft Christus de plechtige bevestiging aan Zijne voorzegging met het: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: de haan zal niet kraaien, totdat gij Mij driemaal verloochend zult hebben. Hij zei niet, zoals later, in dezen zelven nacht, want het schijnt toen nog twee nachten voor het pascha geweest te zijn, maar: "Weldra zult gij Mij in het korte tijdsbestek van een nacht driemaal verloochend hebben, ja zelfs binnen zo kort een tijdsverloop als tussen het eerste en laatste hanengekraai: de haan zal niet kraaien, zal zijn kraaien nog niet geëindigd hebben, voor gij Mij wederom en nogmaals verloochend zult hebben, en dat wel uit vreze voor lijden. Het hanengekraai wordt vermeld: a. om aan te duiden, dat de beproeving, waarbij hij zich aldus zal misdragen, des nachts zal plaats hebben, hetgeen onwaarschijnlijk scheen, maar Christus' voorzegging er van was een voorbeeld van Zijn onfeilbaar voorzien. b. Omdat het kraaien van den haan de aanleiding zal wezen voor zijn berouw, dat niet vanzelf zou gekomen zijn, indien Christus het niet in Zijne voorzegging had vermeld. Christus heeft niet slechts voorzien, dat Judas Hem zou verraden, hoewel deze het slechts in zijn hart had voorgenomen, maar Hij voorzag dat Petrus Hem zou verloochenen, hoewel deze dit geenszins voornemens was, maar wel het tegenovergestelde dacht te doen. Hij kent niet slechts de boosheid der zondaren, maar ook de zwakheid der heiligen. Christus zei aan Petrus: Ten eerste. Dat hij Hem zou verloochenen, Hem zou verzaken en afzweren: "Niet slechts zult gij Mij niet nog volgen, maar gij zult u schamen te bekennen, dat gij Mij ooit gevolgd hebt". Ten tweede. Dat hij dit niet slechts eenmaal zou doen, door een haastig zich verspreken, maar dat hij het na ene tussenpoos zou herhalen voor de tweede en de derde maal, en het bleek maar al te waar te wezen. Gewoonlijk geven wij als reden op, waarom de profetieën der Schrift in duistere of overdrachtelijke bewoordingen zijn uitgedrukt, dat, indien zij de feiten of gebeurtenissen duidelijk beschreven, de vervulling er van verhinderd zou worden, of wel door ene noodwendigheid zouden plaatshebben, die onbestaanbaar is met de menselijke vrijheid, en toch heeft deze duidelijke, onomwonden profetie van Petrus' verloochening van Christus geen van die beiden teweeggebracht, noch is Christus er ook maar in het minst medeplichtig door geworden aan Petrus' zonde. Maar wèl kunnen wij ons voorstellen welk een grievende vernedering het was voor Petrus in zijn betrouwen op zijn moed om dit te vernemen, en wel op zulk een wijze, dat hij het niet durfde tegenspreken. want anders zou hij met Hazael gezegd hebben: "Wat! is Uw knecht een hond?" Het kon niet anders, of dit moest hem diep beschamen. Die het meest gerust zijn, zijn gewoonlijk het minst veilig, en diegenen zullen het schandelijkst hun eigen zwakheid openbaren, die met het meeste zelfvertrouwen steunen op hun eigen kracht, 1 Corinthe 10:12.

HOOFDSTUK 14

1 Uw hart worde niet ontroerd; gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij.
2 In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen; anderszins zo zou Ik het u gezegd hebben; Ik ga heen om u plaats te bereiden.
3 En zo wanneer Ik heen zal gegaan zijn, en u plaats zal bereid hebben, zo kome Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt, waar Ik ben.
4 En waar Ik heenga, weet gij, en den weg weet gij.
5 Thomas zeide tot Hem: Heere, wij weten niet, waar Gij heengaat; en hoe kunnen wij den weg weten?
6 Jezus zeide tot hem: Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot den Vader, dan door Mij.
7 Indien gijlieden Mij gekend hadt, zo zoudt gij ook Mijn Vader gekend hebben; en van nu kent gij Hem, en hebt Hem gezien.
8 Filippus zeide tot Hem: Heere, toon ons den Vader, en het is ons genoeg.
9 Jezus zeide tot hem: Ben Ik zo langen tijd met ulieden, en hebt gij Mij niet gekend, Filippus? Die Mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien; en hoe zegt gij: Toon ons den Vader?
10 Gelooft gij niet, dat Ik in den Vader ben, en de Vader in Mij is? De woorden, die Ik tot ulieden spreek, spreek Ik van Mijzelven niet, maar de Vader, Die in Mij blijft, Dezelve doet de werken.
11 Gelooft Mij, dat Ik in den Vader ben en de Vader in Mij is; en indien niet, zo gelooft Mij om de werken zelve.
12 Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden: Die in Mij gelooft, de werken, die Ik doe, zal hij ook doen, en zal meerder doen, dan deze; want Ik ga heen tot Mijn Vader.
13 En zo wat gij begeren zult in Mijn Naam, dat zal Ik doen; opdat de Vader in den Zoon verheerlijkt worde.
14 Zo gij iets begeren zult in Mijn Naam, Ik zal het doen.
15 Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden.
16 En Ik zal den Vader bidden, en Hij zal u een anderen Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid;
17 Namelijk den Geest der waarheid, Welken de wereld niet kan ontvangen; want zij ziet Hem niet, en kent Hem niet; maar gij kent Hem; want Hij blijft bij ulieden, en zal in u zijn.
18 Ik zal u geen wezen laten; Ik kom weder tot u.
19 Nog een kleinen tijd, en de wereld zal Mij niet meer zien; maar gij zult Mij zien; want Ik leef, en gij zult leven.
20 In dien dag zult gij bekennen, dat Ik in Mijn Vader ben, en gij in Mij, en Ik in u.
21 Die Mijn geboden heeft, en dezelve bewaart, die is het, die Mij liefheeft; en die Mij liefheeft, zal van Mijn Vader geliefd worden; en Ik zal hem liefhebben, en Ik zal Mijzelven aan hem openbaren.
22 Judas, niet de Iskariot, zeide tot Hem: Heere, wat is het, dat Gij Uzelven aan ons zult openbaren, en niet aan de wereld?
23 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren; en Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen tot hem komen, en zullen woning bij hem maken.
24 Die Mij niet liefheeft, die bewaart Mijn woorden niet; en het woord dat gijlieden hoort, is het Mijne niet, maar des Vaders, Die Mij gezonden heeft.
25 Deze dingen heb Ik tot u gesproken, bij u blijvende.
26 Maar de Trooster, de Heilige Geest, Welken de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u alles leren, en zal u indachtig maken alles, wat Ik u gezegd heb.

27 Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u; niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, geef Ik hem u. Uw hart worde niet ontroerd en zij niet versaagd.
28 Gij hebt gehoord, dat Ik tot u gezegd heb: Ik ga heen, en kom weder tot u. Indien gij Mij liefhadt, zo zoudt gij u verblijden, omdat Ik gezegd heb: Ik ga heen tot den Vader; want Mijn Vader is meerder dan Ik.
29 En nu heb Ik het u gezegd, eer het geschied is; opdat, wanneer het geschied zal zijn, gij geloven moogt.
30 Ik zal niet meer veel met u spreken; want de overste dezer wereld komt, en heeft aan Mij niets.
31 Maar opdat de wereld wete, dat Ik den Vader liefheb, en alzo doe, gelijkerwijs Mij de Vader geboden heeft. Staat op, laat ons van hier gaan.

Dit hoofdstuk bevat het vervolg op Christus' gesprek met Zijne discipelen na het avondmaal. Nadat Hij Judas schuldig had verklaard en buitengesloten, zette Hij er zich toe om de overigen te vertroosten, die vervuld waren van smart wegens hetgeen Hij hun gezegd had omtrent Zijn heengaan van hen, en zeer vele goede en troostrijke woorden heeft Hij hier tot hen gesproken. Christus' rede heeft hier bepaald den vorm van een gesprek, gelijk Petrus in het vorige hoofdstuk, zo spreken hier Thomas, Filippus en Judas hun gedachten uit over hetgeen Hij tot hen zei, overeenkomstig de vrijheid, die het Hem behaagd had hun hiertoe te verlenen. Vrije gedachtewisselingen kunnen even leerrijk zijn als plechtige redevoeringen, ja nog meer. De algemene strekking van dit hoofdstuk is in het eerste vers, het is bestemd om ontroering uit hun hart weg te nemen, hiertoe moeten zij geloven, en:

I. Den hemel beschouwen als hun eeuwige rust, vers 2, 3,

II. Christus beschouwen als hun Weg, vers 4-11,

III. De grote macht, waarmee zij bekleed zullen worden door het overmogen van hun gebed, vers 12-14,

IV. De komst van een anderen Trooster, vers 15-17,

V. De gemeenschap, die er zal zijn tussen Hem en hen na Zijn heengaan, vers 18-24,

VI. De instructies, die zij van den Heiligen Geest zullen ontvangen, vers 25, 26,

VII. Den vrede van Christus, die hun wordt nagelaten, vers 27,

VIII. Christus' eigen blijdschap in Zijn heengaan, vers 28-31, En, wat Hij hun gezegd heeft is bestemd tot vertroosting van al Zijn getrouwe volgelingen.

Johannes 14:1-3

In deze verzen hebben wij:

I. Een algemene waarschuwing van Christus aan Zijne discipelen tegen ontroering van hart, vers 1. Uw hart worde niet ontroerd. Zij begonnen nu ontroerd te worden, zij kwamen in deze verzoeking. Zie nu hier:

1. Hoe Christus dat opmerkt. Wellicht was dit blijkbaar op hun aangezicht te lezen, in Hoofdstuk 13:22 werd gezegd: De discipelen zagen op elkaar, en dat zal wel met bezorgdheid en angst geweest zijn, en Christus zag op hen allen en bemerkte het, tenminste, het was verstaanbaar voor den Heere Jezus, die met al onze verborgen smart bekend is, met de wonde, die inwendig bloedt, Hij weet niet slechts hoe wij beproefd zijn, maar hoe wij ons onder de beproevingen gedragen, en hoe wij haar ter harte nemen, Hij neemt kennis van al de moeite en het verdriet, waardoor Zijn volk in gevaar is van overstelpt te worden, Hij heeft onze ziel in benauwdheden gekend. Vele dingen werkten er toe mede om de discipelen thans te ontroeren.

a. Christus had hun zo-even gesproken van de onvriendelijkheid, die Hij van sommigen hunner zou ondervinden en dit ontroerde hen allen. Petrus heeft ongetwijfeld met grote smart gedacht aan hetgeen Christus hem had gezegd, en al de overigen waren bedroefd om zijnentwege, en ook om hen zelven, niet wetende, aan wie nu gezegd zou worden, dat zij iets kwaads zouden doen, een boos stuk zouden bedrijven. Wat dat nu betreft, Christus vertroost hen hieromtrent, hoewel een Godvruchtig wantrouwen van ons zelven zeer nuttig is om ons nederig te houden en ons te doen waken, moet het toch niet zo de overhand hebben, dat ons gemoed er door ontrust en onze heilige blijdschap er door verstoord wordt.

b. Hij had hun zo-even gesproken van Zijn heengaan van hen, en dat Hij niet slechts heen zou gaan, maar dat het zou wezen in ene wolk van lijden. Weldra moeten zij Hem met smaad horen overladen, en dat zal als een zwaard in hun gebeente zijn, zij moeten Hem barbaars behandeld zien en ter dood gebracht, en ook dat zal een zwaard zijn, dat door hun eigen ziel zal gaan, want zij hebben Hem liefgehad en Hem verkoren, zij hebben alles verlaten om Hem te volgen. Als wij nu zien op Christus, die doorstoken is, dan kunnen wij niet anders dan treuren en bitterlijk wenen, ofschoon wij er het heerlijke gevolg en de kostelijke vrucht van zien, maar hoeveel smartelijker moet dat gezicht niet geweest zijn voor hen, die toen niet verder konden zien! Als Christus hen verlaat, dan zullen zij zich bitter teleurgesteld achten, want zij hebben gedacht dat Hij het was, die Israël zou verlossen en Zijn koninkrijk zou hebben opgericht in wereldlijke macht en heerlijkheid, en in deze verwachting hadden zij alles opgegeven, om Hem te kunnen volgen. Indien Hij nu de wereld gaat verlaten in dezelfde omstandigheden van armoede en geringheid, waarin Hij had geleefd, en nog erger, dan zijn zij geheel verslagen. Zij zullen zich allertreurigst verlaten en onbeschermd achten. Zij wisten bij ervaring hoe weinig tegenwoordigheid van geest zij hadden in moeilijke omstandigheden, dat zij zich niets anders konden voorstellen, dan aan het verderf te worden overgegeven, als zij van hun Meester worden gescheiden. Ten opzichte nu van dat alles heet het: Uw hart worde niet ontroerd. Hier zijn drie woorden, op elk waarvan een betekenisvolle nadruk gelegd kan worden. Ten eerste. Op het woord ontroerd: Zijt niet dermate ontroerd, dat gij er in verwarring door geraakt, zoals de bewogen zee, die niet tot rust kan komen. Hij zegt niet: "Laat uw hart gene smart gevoelen, of niet treurig zijn", maar "zijt niet ontsteld en ontrust, zijt niet ter nedergeslagen en onrustig, Psalm 42:6. Ten tweede.

Op het woord hart. "Hoewel de natie en de stad ontroerd zijn, hoewel uw gezin en uw kuddeken ontroerd zijn, zo worde toch uw hart niet ontroerd. Bezit uwe zielen, als gij van niets anders bezit kunt hebben of houden. Het hart is de voornaamste sterkte, wàt gij nu ook doet, houdt daar ontroering buiten, behoedt dit boven al wat te bewaren is. De geest moet de ziekte of zwakheid ondersteunen, zie dus toe, dat die niet verslagen wordt. Ten derde. Op het woord uw. Gij, die Mijne discipelen en volgelingen zijt, Mijne verlosten, Mijne verkorenen en geheiligden-hoe anderen ook overstelpt worden door de smarten en rampen van den tegenwoordigen tijd -gij moet het niet zijn, want gij weet beter, laat de zondaars in Zion beven, maar laat de kinderen Zions zich verheugen over hun Koning. Hierin moeten Christus' discipelen meer doen dan anderen, zij moeten hun geest rustig houden, wanneer alles om hen heen onrustig is.

2. Het middel, dat Hij voorschrijft tegen deze ontroering van hart, die Hij zag dat zich meester van hen ging maken. In het algemeen: gelooft. Sommigen lezen het woord beide malen in de gebiedende wijs: "Gelooft in God, in Zijne volmaaktheden en in Zijne voorzienigheid, gelooft ook in Mij, en in Mijn Middelaarschap. Bouwt gerust op de grote erkende beginselen van den natuurlijken Godsdienst, dat er een God is, dat Hij zeer heilig, wijs, machtig en goed is, dat Hij de Bestuurder is der wereld, en vrijmachtig beschikt over alle gebeurtenissen, en vertroost u evenzo met de bijzondere leerstellingen van dien heiligen Godsdienst, dien Ik u geleerd heb". Maar wij lezen het eerste als ene erkenning, dat zij in God geloofden, waarvoor Hij hen prijst. "Indien gij u echter krachtig wilt wapenen tegen een stormachtigen dag, zo gelooft ook in Mij. Door Christus zijn wij in verbond gebracht met God, krijgen wij deel aan Zijne gunst en belofte, waaraan wij, als zondaren, anders zouden wanhopen, en dan zou het gedenken aan God ons moeten ontroeren. Maar door in Christus te geloven als den Middelaar tussen God en den mens, wordt ons geloof in God troostrijk, en het is de wil van God, dat allen den Zoon eren, gelijk zij den Vader eren, door in den Zoon te geloven, gelijk zij in den Vader geloven. Zij, die op de rechte wijze in God geloven, zullen in Jezus Christus geloven, dien Hij hun bekendgemaakt heeft, en in God te geloven door Jezus Christus is een uitnemend middel om ontroering uit het hart te houden. De blijdschap des geloofs is het beste geneesmiddel, waar een belofte aan toegevoegd is: De rechtvaardige zal door het geloof leven, een middel, waaraan een probatum est is toegevoegd. Zo ik niet had geloofd.. ik ware vergaan.

II. Hier komt een bijzondere aanwijzing voor om werkzaam te zijn in het geloof aan de belofte van het eeuwige leven, vers 23. Hij had hun gezegd op God te vertrouwen en op Hem, Christus, te vertrouwen, maar waarom moeten zij op God en Christus vertrouwen? Zij moeten vertrouwen op God en Christus voor een toekomende zaligheid, wanneer dit lichaam en deze wereld niet meer zijn zullen, voor ene zaligheid, die even lang zal duren als de onsterfelijke ziel en de eeuwige wereld duren zullen. Dit nu wordt voorgesteld als een kostelijke, krachtige hartsterking onder alle moeilijkheden van dezen tegenwoordigen tijd. Hiermede hebben de heiligen zich in hun grootsten nood en benauwdheid vertroost: dat de hemel voor alles vergoeding zal bieden. Laat ons zien hoe dit hier wordt aangeduid.

1. Gelooft en bedenkt, dat er wezenlijk zulk ene gelukzaligheid is: In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen, anderszins zou Ik het u gezegd hebben, vers 2.

a. Zie onder welk een denkbeeld van zaligheid de hemel hier voorgesteld wordt: als woningen, vele woningen in het huis van Christus' Vader. De hemel is een huis, niet ene tent of tabernakel, het is een huis, niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen. Het is een Vaderhuis: het huis Mijns

Vaders, en Zijn Vader is onze Vader, tot wie Hij nu opvoer, zodat in het recht van hun oudsten Broeder alle ware gelovigen welkom zullen zijn aan die zaligheid, als aan hun huis. Het is het huis van Hem, die de Koning is der koningen en de Heere der heren, die in het licht woont, de eeuwigheid bewoont. Er zijn daar woningen, dat is, Ten eerste. Onderscheiden woningen, voor ieder ene woning. Wellicht is hier ene toespeling op de kamers der priesters in den tempel. In den hemel zijn verblijven voor bijzondere heiligen, hoewel allen als opgaan in God, zal toch onze individualiteit daar niet verloren gaan. Ieder Israëliet had zijn lot of deel in Kanaän, en iedere ouderling zijn troon, of zetel, Openbaring 4:4. Ten tweede. Duurzame woningen. Het huis zelf is blijvend, onze staat is niet voor een zeker aantal jaren, maar tot in eeuwigheid. Hier beneden zijn wij als in ene herberg, in den hemel verkrijgen wij een vaste woonstede. De discipelen hadden hun huizen verlaten om Christus te volgen, die niet had waar Hij Zijn hoofd zou neerleggen, maar de woningen in den hemel zullen er hun vergoeding voor bieden. Er zijn vele woningen, want er worden vele kinderen tot de heerlijkheid geleid, en Christus kent er nauwkeurig het aantal van, en Hij zal dus geen gebrek aan plaats hebben, omdat er meer komen dan Hij verwacht had. Hij had aan Petrus gezegd, dat hij Hem zou volgen, Hoofdstuk 13:36, maar laat de overigen niet ontmoedigd zijn, in den hemel zijn woningen voor hen allen. Rehoboth. Genesis 26:22.

b. Zie welke verzekerdheid wij hebben van de zaligheid zelf, en van de oprechtheid van de voorstelling er van aan ons: Anderszins zou Ik het u gezegd hebben. "Indien gij u had vergist, toen gij uwe broodwinning hebt opgegeven om Mij te volgen en uw leven voor Mij in de waagschaal hebt gesteld in het vooruitzicht van een toekomstige en ongeziene gelukzaligheid, dan zou Ik u spoedig beter ingelicht hebben". Die verzekering is gegrond: a. Op de waarheid van Zijn woord. Er ligt in opgesloten: "Indien er zulk ene zaligheid niet was, indien zij niet kostelijk en bereikbaar was, dan zou Ik u niet gezegd hebben, dat zij er is, dat zij bestaat". b. Op de oprechtheid Zijner liefde voor hen. Gelijk Hij waar is, en hen niet zelf zou willen misleiden, zo is Hij ook vriendelijk, en zou hen niet willen laten misleiden. Indien er zulke woningen niet waren, of indien zij niet bestemd waren voor hen, die alles hadden verlaten om Hem te volgen, dan zou Hij hun intijds kennis hebben gegeven van de vergissing, opdat zij zich wederom met ere in de wereld konden terug begeven, om daar dan het best mogelijke gebruik van te maken. Christus' liefde en welwillendheid voor ons is een grote aanmoediging om op Hem te hopen. Hij heeft ons te lief en meent het te goed met ons, om de verwachtingen teleur te stellen, die Hij zelf in ons hart opwekt, of diegenen de ongelukkigsten der mensen te laten zijn, die het meest aan Hem gehecht waren en Hem den meesten eerbied hadden betoond. Gelooft dat het doel van Christus' heengaan was, ene plaats in den hemel te bereiden voor Zijne discipelen. "Het is u ene smart om aan Mijn heengaan te denken, terwijl ik toch op uwe boodschap uitga: als een voorloper moet Ik voor u ingaan". Hij is heengegaan om ons ene plaats te bereiden, dat is:

a. Om als onze Voorspraak en Gevolmachtigde bezit voor ons te gaan nemen, en aldus ons recht en onze aanspraak onaantastbaar te maken. Het recht van bezitneming is aan Christus gegeven ten behoeve van allen, die in Hem zullen geloven.

b. Om voorziening voor ons te treffen als onze Vriend en Vader. De zaligheid des hemels is wel bereid van voor de grondlegging der wereld, maar moet nu voorts geschikt worden gemaakt voor den mens in zijn gevallen staat. Zij bestond grotelijks uit Christus' tegenwoordigheid aldaar, daarom was het nodig, dat Hij voor zou gaan in die heerlijkheid, welke de discipelen met Hem zouden delen. De hemel zou ene plaats wezen, welke voor den Christen nog niet gereed gemaakt is, indien

Christus er niet ware. Hij ging heen om de tafel voor hen aan te richten, om tronen voor hen te bereiden. Lukas 22:30. Aldus verklaart Christus de gelukzaligheid des hemels geschikt voor de heiligen, voor wie zij bereid is. 3. Gelooft en bedenkt, dat Hij daarom ter bestemder tijd wederkomen zal om hen te halen naar de zalige plaats, werwaarts Hij nu heenging om haar voor hen te bereiden en in bezit te nemen. "Wanneer Ik heen zal gegaan zijn, en u plaats zal bereid hebben - daar dit het doel is Mijner reize, kunt gij er zeker van zijn, dat Ik, wanneer alles bereid en gereed is, weer zal komen en u tot Mij zal nemen, zodat gij Mij hierna zult volgen, opdat gij zijn moogt, waar Ik ben". Het zijn zeer troostrijke woorden.

a. Dat Jezus Christus zal wederkomen, erchomai -Ik kom stellig weer, waardoor het ontwijfelbare er van wordt aangeduid, Hij zal komen, en Hij komt dagelijks. Als wij ons bezighouden met de toebereidselen onzer komst, dan zeggen wij: Wij komen, en zo is het ook met Hem, alles wat Hij doet heeft betrekking op Zijne wederkomst. Het geloof in Christus' wederkomst, waarvan Hij ons de verzekering heeft gegeven, is een uitnemend voorbehoedmiddel tegen ontroering van hart, Filippenzen 4:5, Jakobus 5:8.

b. Dat Hij zal wederkomen om al Zijn getrouwe volgelingen tot zich te nemen. Hij zendt om hen bij den dood, en zamelt hen een voor een in, maar hun openbaar plechtig inkomen allen tezamen zal plaatshebben ten laatsten dage, en dan zal Christus zelf komen om hen te ontvangen, hen te leiden in den overvloed Zijner genade, en hen welkom te heten in den overvloed Zijner liefde. Hiermede zal Hij hun de grootst-mogelijke eer en liefde betuigen. De komst van Christus zal wezen tot onze toe vergadering tot Hem, 2 Thessalonicenzen 2:1.

c. Opdat zij zijn mogen waar Hij is. Dit geeft te kennen wat in vele andere schriftuurplaatsen duidelijk wordt uitgesproken, namelijk dat het wezen der hemelse gelukzaligheid bestaat in het zijn aldaar met Christus, Hoofdstuk 17:24, Filippenzen 1:23, 1 Thessalonicenzen 4:17. Christus spreekt van Zijn dáár zijn in den tegenwoordigen tijd, waar Ik ben, waar Ik binnenkort zijn zal, waar Ik eeuwig zijn zal, dáár zult gij binnen kort ook wezen, daar zult gij voor eeuwig wezen, niet slechts daar, aan dezelfde plaats, maar daar in dezelfden toestand, niet slechts aanschouwers van Zijne heerlijkheid, zoals de drie discipelen op den berg, maar in die heerlijkheid delende.

d. Dat dit afgeleid kan worden van Zijn heengaan om ons plaats te bereiden, want Zijne toebereidselen zullen niet tevergeefs worden gemaakt. Hij zal gene woningen bouwen en ze van het nodige voorzien, en ze dan ledig laten staan. Hetgeen waarvan Hij de Werker is, daar zal Hij ook de Voleindiger van zijn. Als Hij de plaats voor ons bereid heeft, dan zal Hij ook ons bereiden voor de plaats, en er ons ter bestemder tijd in het bezit van stellen. Gelijk de opstanding van Christus de zekerheid, de waarborg is van onze opstanding, zo zijn Zijne hemelvaart en Zijne heerlijkheid de waarborgen van de onze.

Johannes 14:4-11

Christus had hun de zaligheid des hemels voorgesteld als het doel, en nu toont Hij zich zelven hier als den Weg, die er henen leidt, en Hij zegt hun, dat zij met dat voorgestelde doel en met den weg, waarop zij moesten wandelen, beter bekend waren dan zij dachten.

Gij weet, dat is:

1. "Gij kunt weten, het behoort niet tot de verborgen dingen, die u niet toekomen te weten, maar het is een der geopenbaarde dingen, gij behoeft niet op te klimmen in den hemel, noch neer te dalen in den afgrond, want nabij u is het woord, Romeinen 10:6-8, het is onder uw bereik".

2. "Gij weet wat het tehuis is, en gij weet wat de weg is, hoewel gij er u misschien niet van bewust zijt. Er is u van gesproken, en gij moet het dus wel weten, zo gij het u slechts wilt herinneren, en er over wilt nadenken". Jezus Christus wil gaarne het beste denken van de kennis Zijns volks, hoewel zij slechts zwak en gebrekkig is. Het goede in hen kent Hij beter dan zij het zelven kennen en Hij is er zeker van, dat zij de kennis, het geloof en de liefde hebben, waarvan zij zich zelven nog niet bewust zijn, of waarvan zij niet zeker zijn, dat zij ze hebben. Dat woord van Christus geeft aan twee Zijner discipelen aanleiding om ene vraag tot Hem te richten, en Hij antwoordt hun beiden.

I. Thomas vroeg naar den weg, zonder er zich om te verontschuldigen, dat hij zijn Meester tegenspreekt, vers 5.

1. "Heere," zei hij, "wij weten niet, waar Gij heengaat -naar welke plaats, en in welken staat, en hoe kunnen wij den weg weten, waarop wij U moeten volgen? Wij kunnen er niet naar gissen, en er gene navraag naar doen, maar moeten nog in het onzekere blijven verkeren." Christus' getuigenis omtrent hun kennis maakte, dat zij zich nog meer van hun onwetendheid bewust werden, en groter begeerte koesterden naar meer licht Thomas toont hier meer bescheidenheid dan Petrus, die dacht dat hij Christus thans kon volgen. Petrus was meer begerig om te weten waar Christus heenging. Thomas, hoewel er over klagende, dat hij dit niet weet, schijnt echter meer verlangend te zijn om den weg te kennen. Nu was:

a. De erkenning van zijne onwetendheid loffelijk genoeg. Als Godvruchtige mensen in het duister zijn en slechts ten dele kennen, zijn zij toch gaarne bereid om hun gebrekkige kennis te belijden. Maar:

b. De oorzaak van zijne onwetendheid was zondig. Zij wisten niet waar Christus heenging, omdat zij droomden van een wereldlijk koninkrijk in uitwendige heerlijkheid en macht, en daar verzot op waren, er hun hart op hadden gesteld, in weerwil van hetgeen Hij hun telkens en nogmaals in tegenovergestelden zin hiervan had gezegd. En zo kwam het dat, toen Christus hun sprak van Zijn heengaan en van hun volgen van Hem, zij zich inbeeldden, dat Hij naar de ene of andere vermaarde stad zou gaan, naar Bethlehem of Nazareth, of Kapernaum, of naar sommige steden der heidenen, zoals David naar Hebron gegaan is, om er tot koning gezalfd te worden, en om aan Israël het koninkrijk weer op te richten. En waar nu die plaats lag, waar die luchtkastelen gebouwd moesten worden, in het Oosten of in het Westen, in het Noorden of in het Zuiden, wisten zij niet, en daarom kenden zij den weg niet. Zo denken wij ook meer in het duister te zijn omtrent den toekomenden toestand der kerk dan nodig is, omdat wij wereldlijken voorspoed voor haar verwachten, terwijl het

toch de geestelijke vooruitgang is, waarop de belofte doelt. Had Thomas begrepen, -en hij had het kunnen begrijpen-dat Christus heenging naar de onzichtbare wereld, de wereld der geesten, waarop slechts geestelijke dingen betrekking hebben, dan zou hij niet gezegd hebben: wij weten den weg niet.

II. Op deze klacht nu over hun onwetendheid, waarin de begeerte om onderricht te worden lag opgesloten, geeft Christus een volledig antwoord, vers 6, 7. Thomas had gevraagd waar Hij heenging en wat de weg was, en op die beide vragen antwoordt Christus en bewijst wat Hij gezegd had, dat zij geen antwoord nodig zouden hebben, indien zij zich zelven beter hadden begrepen, want zij kenden Hem, en Hij is de Weg, zij kenden den Vader, en Hij is het Doel, daarom: waar Ik heenga weet gij, en den weg weet gij. Gelooft in God als het Doel, en in Mij als den Weg, vers 1, en dan doet gij alles wat gij behoort te doen.

a. Hij spreekt van zich zelven als van den Weg, vers 6. Weet gij den weg niet? Ik ben de Weg, en Ik alleen, want niemand komt tot den Vader dan door Mij. Grote dingen zegt Christus ons hier van zich zelven, ons tonende den aard van Zijn middelaarschap: Hij is de Weg, de Waarheid en het Leven.

Ten eerste. Laat ons dezen in de eerste plaats onderscheidenlijk beschouwen.

1. Christus is de Weg, de verheven baan, waarvan gesproken wordt in Jesaja 35:8. Christus was Zijn eigen Weg, want Hij is door Zijn eigen bloed ingegaan in het heiligdom, Hebreeën 9:12, en Hij is onze Weg, want wij gaan in door Hem. Door Zijne leer en Zijn voorbeeld door Zijne verdienste en voorbede bezorgt Hij ons onze zaligheid, en aldus is Hij de Weg. In Hem ontmoeten God en de mens elkaar, en worden zij samengebracht. Op den weg der onschuld konden wij tot den boom des levens niet komen, maar Christus is een andere Weg, die er heenleidt. Door Christus, als den Weg, is er ene gemeenschap geopend tussen den hemel en de aarde, de engelen Gods klommen op en neer, onze gebeden gaan op tot God, en Zijne zegeningen komen door Hem tot ons, dat is de weg, die heenvoert naar de rust, de goede oude weg. De discipelen volgden Hem, en Christus zegt hun, dat zij den weg volgden, en zo lang zij hem blijven volgen, zullen zij nooit buiten den weg zijn.

2. Hij is de Waarheid.

a. Gelijk waarheid gesteld wordt tegenover beeld en schaduw. Christus is het wezen van al de Oud-Testamentische typen, die daarom gezegd worden tegenbeelden te zijn van het ware, Hebreeën 9:24. Christus is het ware manna, Hoofdstuk 6:32:de ware tabernakel, Heb. 8:2.

b. Gelijk waarheid gesteld wordt tegenover leugen en dwaling, de leer van Christus is de ware leer. Als wij waarheid zoeken, dan behoeven wij niets meer te leren, dan de waarheid, zoals zij is in Jezus.

c. Waarheid wordt gesteld tegenover bedrog en misleiding, Hij is waar tegenover allen, die op Hem betrouwen, waar als de waarheid zelf, 2 Corinthiërs 1:20.

3. Hij is het Leven, want slechts in en door Jezus Christus zijn wij Gode levende, Romeinen 6:11. Christus, in ons geformeerd, is datgene voor onze ziel, wat onze ziel is voor ons lichaam. Christus is

de opstanding en het leven. Ten tweede. Laat ons ze gezamenlijk beschouwen en in betrekking tot elkaar. Christus is de Weg, de Waarheid en het Leven, dat is:

1. Hij is het begin, het midden en het einde. In Hem moeten wij aanvangen, voortgaan en voleindigen. Als de Waarheid is Hij de Gids op onzen weg, als het Leven is Hij er het einde van.

2. Hij is de verse en levende Weg. Hebreeën 10:20, er zijn waarheid en leven op den weg, zowel als aan het einde er van.

3. Hij is de ware Weg ten leven, de enig ware Weg, andere wegen kunnen recht schijnen maar het laatste van die zijn wegen des doods. De noodzakelijkheid van Zijn middelaarschap: Niemand komt tot den Vader dan door Mij. De gevallen mens moet tot God komen als tot een Rechter, maar kan niet tot Hem komen als tot een Vader, dan door Christus als Middelaar. Wij kunnen door bekering en daden van aanbidding onzen plicht niet volbrengen van tot God te komen zonder den Geest en de genade van Christus, noch de zaligheid verkrijgen van tot God te komen als onzen Vader zonder Zijne verdienste en gerechtigheid. Hij is de Hogepriester onzer belijdenis, onze Voorspraak.

b. Hij spreekt van Zijn Vader als het doel, vers 7.

Indien gijlieden M ij gekend had -Mij op de rechte wijze gekend had -zo zoudt gij ook Mijn Vader gekend hebben, en van nu kent gij Hem, en hebt Hem gezien door de heerlijkheid, die gij in Mij gezien, en de leer, die gij van Mij gehoord hebt. Hier is: Een stilzwijgende bestraffing voor hen wegens hun stompzinnigheid en achteloosheid, door zich niet bekend te maken met Jezus Christus, hoewel zij Zijn gestadige metgezellen en volgelingen geweest zijn: Indien gij Mij gekend had. - Zij kenden Hem, maar kenden Hem toch niet zo goed, als zij Hem hadden kunnen en moeten kennen. Zij kenden Hem als den Christus, maar hebben niet vervolgd God in Hem te kennen. Christus had tot de Joden gezegd, Hoofdstuk 8:19:"Indien gij Mij kende, zo zoudt gij ook Mijn Vader kennen, " en hier zegt Hij hetzelfde tot Zijne discipelen, want het is moeilijk te zeggen wat vreemder is: de moedwillige onwetendheid van de vijanden des lichts, of de gebreken en vergissingen van de kinderen des lichts, die zoveel gelegenheid hebben om kennis te verkrijgen. Indien zij Christus recht gekend hadden, dan zouden zij geweten hebben, dat Zijn koninkrijk geestelijk, maar niet van deze wereld is, dat Hij van den hemel is gekomen, en dus naar den hemel moet terugkeren, en dan zouden zij ook Zijn Vader gekend hebben, dan zouden zij geweten hebben, waar Hij wilde heengaan, toen Hij zei: Ik ga heen tot den Vader, tot ene heerlijkheid in de andere wereld, niet in deze. Indien wij het Christendom beter kenden, wij zouden ook den natuurlijken Godsdienst beter kennen. Een gunstige aanduiding omtrent hun oprechtheid, niettegenstaande de zwakheid van hun verstand. "En van nu, van het ogenblik af, dat Ik u dezen wenk gegeven heb, die u tot sleutel zal dienen voor al de instructies, die Ik u tot nu toe gegeven heb, zeg Ik u, dat gij Hem kent. Gij kent Hem en hebt Hem gezien, voor zoveel gij Mij kent en Mij gezien hebt, want in het aangezicht van Christus zien wij de heerlijkheid Gods, zoals wij een vader zien in zijn zoon, die op hem gelijkt. Christus zegt Zijnen discipelen, dat zij niet zo onwetend waren als zij wel schenen, want hoewel kinderkens, hebben zij toch den Vader gekend, 1 Johannes 2:13. Velen van Christus' discipelen hebben meer kennis en meer genade dan zij denken, en Christus merkt het goede in hen op en schept er behagen in, waarvan zij zich zelven niet bewust zijn, want zij, die God kennen, weten niet terstond dat zij Hem kennen, 1 Johannes 2:3.

II. Filippus' vraag betrof den Vader, vers 8, en Christus antwoordt hem, vers 9-11, waar wij hebben te letten op:

1. Filippus' verzoek om een buitengewone ontdekking van den Vader. Hij was niet zo ijverig of voortvarend in het spreken als sommige anderen, maar gedreven door een vurig verlangen naar meer licht, roept hij: Toon ons den Vader. Filippus had geluisterd naar hetgeen Christus had gezegd tot Thomas, en klemt zich aan de laatste woorden: Gij hebt Hem gezien. "Neen" zegt Filippus, "dat is het wat wij nodig hebben, wat wij begeren, toon ons den Vader, en het is ons genoeg".

a. Dit onderstelt een vurige begeerte naar bekendheid met God als Vader. De bede is: "Toon ons den Vader, doe ons Hem kennen in die betrekking tot ons", en dit vraagt hij niet alleen voor zich zelven, maar ook voor de andere discipelen, en hij voegt er bij, dat hun dit dan genoeg zal wezen, niet alleen aan hem, maar ook aan de anderen. Schenk ons slechts een blik op den Vader, en wij zijn tevreden. Jansenius zegt: "Hoewel Filippus dat niet meende, heeft de Heilige Geest ons toch door zijn mond willen leren, dat de voldoening, de tevredenheid, de zaligheid ener ziel bestaat in het zien en genieten van God", Psalm 16:11, 17:15. In de kennis van God rust het verstand, en is op het toppunt van deszelfs eerzuchtig verlangen, in de kennis van God als onzen Vader is de ziel tevreden en voldaan, een zien van den Vader is de hemel op aarde, en het vervult ons met een onuitsprekelijke vreugde.

b. Zoals Filippus het hier zegt, geeft het te kennen, dat hij niet tevreden was met zulk ene ontdekking van den Vader als Christus geschikt achtte hun te doen, hij wilde Hem voorschrijven, Hem dringen tot niets minder dan een zichtbare verschijning van de heerlijkheid Gods, zoals die aan Mozes, Exodus 33:22, en aan de oudsten van Israël, Exodus 24:9-11. "Laat ons den Vader zien met onze lichamelijke ogen, zoals wij U zien, en het is ons genoeg, dan zullen wij U met geen verdere vragen lastig vallen over waar Gij heengaat." En zo toont dit niet slechts de zwakheid van zijn geloof, maar ook zijne onbekendheid met de wijze, waarop het Evangelie den Vader doet zien, en die is geestelijk maar niet waarneembaar voor de zinnen. Zulk een zien van God, denkt hij, zou hun genoeg zijn, en toch was het diegenen, die Hem aldus zagen, niet genoeg, want zij hebben zich spoedig verdorven en een gegoten beeld gemaakt. Christus' inzettingen hebben beter voorzien voor de bevestiging van ons geloof dan onze verzinselen het zouden kunnen.

2. Christus' antwoord, dat hem verwijst naar de ontdekkingen, die reeds van den Vader gedaan zijn, vers 9-12.

a. Hij verwijst hem naar hetgeen hij gezien had, vers 9. Hij bestraft hem om zijne onwetendheid en onachtzaamheid: "Ben Ik zo langen tijd met ulieden, nu reeds gedurende meer dan drie jaren vertrouwelijk met u omgaande, en hebt gij Mij niet gekend, Filippus? Die Mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien, en hoe zegt gij: Toon ons den Vader? Wilt gij vragen om hetgeen gij reeds hebt?" Hier nu bestraft Hij hem om twee dingen. Ten eerste. Omdat hij van zijne bekendheid met Christus niet zulk een goed gebruik heeft gemaakt, als hij gekund had, om een heldere, duidelijke kennis van Hem te verkrijgen. "Hebt gij Mij niet gekend, Filippus, Mij, dien gij zolang gevolgd hebt, en met wie gij zoveel gesproken hebt?" Den eersten dag, waarop Filippus tot Hem kwam, verklaarde hij Hem te kennen als den Messias, Hoofdstuk 1:45, en toch heeft hij tot op dien dag den Vader niet in Hem gekend. Er zijn velen, die goede kennis hebben van de Schrift en van de Goddelijke dingen, en toch tekortkomen in hetgeen met recht van hen verwacht kon worden, omdat zij in hun denkbeelden geen

verband weten te brengen en dus niet tot volkomenheid van kennis geraken. Velen kennen Christus, die toch van Hem niet weten wat zij zouden kunnen weten, niet zien wat zij in Hem zouden kunnen zien. Wat dit gebrek aan kennis bij Filippus nog verergerde was, dat hij zo lang en veel gelegenheid heeft gehad om zijne kennis te vermeerderen of te doen rijpen. "Ik ben zo langen tijd met ulieden geweest". Hoe langer wij in het bezit zijn van de middelen om kennis en genade te verkrijgen, hoe minder wij te verontschuldigen zijn zo wij tekortkomen in kennis en genade. Christus verwacht, dat onze bedrevenheid enigermate in overeenstemming zal wezen met de middelen, die wij hadden om haar te verkrijgen, opdat wij niet altijd kinderkens zullen blijven. Laat ons dan bij ons zelven zeggen: "Heb ik gedurende zo langen tijd het Evangelie horen prediken, de Schrift bestudeerd? ben ik reeds zo lang een leerling geweest in de school van Christus, en ben ik toch nog zo zwak in de kennis van Christus, en zo onervaren in het woord der gerechtigheid?" Ten tweede. Hij bestraft hem om zijne gebrekkigheid in de gedane bede: Toon ons den Vader. Veel van de zwakheid van Christus' discipelen blijkt hierin, dat zij "niet weten wat zij zullen bidden, gelijk het behoort", Romeinen 8:26, maar dikwijls kwalijk bidden, Jakobus 4:3 om hetgeen of niet beloofd, of reeds geschonken is in den zin der belofte zoals hier. Hij onderricht hem, en geeft hem een grondregel, die niet slechts in het algemeen Christus verheerlijkt, en ons leidt tot de kennis van God in Hem, maar ook hetgeen Christus had gezegd, vers 7, rechtvaardigt: "Gij kent den Vader en hebt Hem gezien", en antwoordt op hetgeen Filippus had gevraagd: Toon ons den Vader. Die moeilijkheid, zegt Christus, is spoedig overwonnen, want die Mij gezien heeft, heeft den Vader gezien. Ten eerste. Allen, die Christus in het vlees gezien hebben, zouden in Hem den Vader hebben kunnen zien, indien de Satan hun zinnen niet had verblind, en hen weerhouden had van Christus te zien als het beeld Gods, 2 Corinthiërs 4:4. Ten tweede. Allen, die Christus gezien hebben door het geloof, hebben in Hem den Vader gezien, hoewel zij zich daar niet terstond van bewust waren. In het licht van de leer van Christus hebben zij God gezien als den "Vader der lichten, in de wonderen hebben zij God gezien als den God der kracht, den vinger Gods. De heiligheid Gods schitterde in de vlekkeloze reinheid van Christus' leven, en Zijne genade in al de daden van genade, die Hij gedaan heeft.

b. Hij verwijst hem naar hetgeen hij reden had te geloven, vers 10, 11. Gelooft gij niet, dat Ik in den Vader ben, en de Vader in Mij is, dat is, zoals Hij gezegd heeft, Hoofdstuk 10:30, Ik en de Vader zijn een. Hij spreekt van den Vader en van Hem zelven als van twee Personen, die echter zo een zijn, als nooit andere twee een geweest zijn of kunnen zijn. In het kennen van Christus als God uit God, licht uit licht, den waren God uit den waren God, gegenereerd en niet gemaakt, en als een in wezen met den Vader, door wie alle dingen gemaakt zijn, kennen wij den Vader, en door Hem aldus te zien, zien wij den Vader. In Christus aanschouwen wij meer van de heerlijkheid Gods dan Mozes op den berg Horeb van Hem gezien heeft. Zie hier welke drijfveren wij hebben om dit te geloven. Wij moeten het geloven, Ten eerste. Om Zijns woords wille: De woorden, die Ik tot ulieden spreek, spreek ik van Mij zelven niet. Zie Hoofdstuk 7:16, Mijne leer is Mijne niet. Wat Hij zei scheen hun als het woord eens mensen, sprekende Zijn eigen gedachten, naar Zijn eigen welgevallen, maar in werkelijkheid was het de wijsheid Gods, die het ingaf, en de wil Gods, die er kracht aan verleende. Hij sprak niet van Hem zelven alleen, maar Hij sprak de bedoeling Gods overeenkomstig de eeuwige raadsbesluiten. Ten tweede. Om Zijns werks wille, de Vader, die in Mij blijft, dezelve doet de werken, gelooft Mij dus om der werken wil. Merk op:

1. De Vader wordt gezegd in Hem te wonen, ho en emoi menoon -Hij blijft in Mij, door de onafscheidelijke vereniging van de Goddelijke en de menselijke natuur, nooit heeft God op aarde zulk een tempel gehad om in te wonen, als het lichaam van den Heere Jezus, Hoofdstuk 2:21. Hier

was de ware Shechina, waarvan die in den tabernakel slechts een type was. In Hem heeft al de volheid der Godheid lichamelijk gewoond. Colossenzen 2:9. De Vader woont zo in Christus, dat Hij in Hem gevonden kan worden, zoals een mens gevonden wordt waar hij woont. Zoekt den Heere, zoekt Hem in Christus, en Hij zal gevonden worden, want in Hem woont Hij.

2. Hij doet de werken. Vele werken van macht en werken van barmhartigheid heeft Christus gedaan, en in Hem heeft de Vader ze gedaan, en het werk der verlossing in het algemeen was het eigen werk van God.

3. Wij zijn verplicht dit te geloven om de werken zelf. Gelijk wij het wezen en de volmaaktheden Gods moeten geloven om de werken der schepping, die Zijne heerlijkheid vermelden, zo moeten wij geloven de openbaring Gods aan den mens in Jezus Christus om de werken van den Verlosser, die krachtige, grote werken, die door zich te tonen, Hem tonen en God in Hem, Mattheus 14:2. Christus' wonderen zijn bewijzen van Zijn Goddelijke zending, niet slechts ter overtuiging der ongelovigen, maar ter bevestiging van het geloof Zijner eigen discipelen, Hoofdstuk 2:11, 5:36, 10:37.

Johannes 14:12-14

De discipelen waren vervuld van smart bij de gedachte aan het scheiden van hun Meester, en ook van zorg omtrent hetgeen er van hen worden zou na Zijn heengaan. Zolang Hij met hen was, was Hij hun Beschermer, hield Hij hen kalm en kloekmoedig, maar als Hij hen verlaat, zullen zij als schapen wezen zonder herder, een gemakkelijke prooi voor hen, die hun ondergang zoeken. Om nu deze vrees tot zwijgen te brengen, verzekert Christus hun hier, dat zij met genoegzame kracht ter ondersteuning voorzien zullen worden. Daar Christus alle macht heeft, zullen zij, in Zijn naam, grote macht hebben in hemel en op aarde.

I. Grote macht op aarde, vers 12:Die in Mij gelooft (gelijk Ik weet, dat gij in Mij gelooft) de werken, die Ik doe, zal hij ook doen. Dat verzwakt geenszins het argument, dat Christus aan Zijne werken had ontleend, om te bewijzen dat Hij een is met den Vader (namelijk dat anderen even grote werken zullen doen) maar versterkt het veeleer, want de wonderen, door de apostelen gewrocht, werden gedaan in Zijn naam en door het geloof in Hem, en hierdoor wordt meer dan door iets anders Zijne macht groot gemaakt en verheerlijkt, dat Hij niet slechts zelven wonderen heeft gedaan, maar dat Hij aan anderen de macht heeft gegeven om ze ook te doen.

1. Van twee dingen geeft Hij hun de verzekering:

a. Dat zij bekwaam gemaakt zullen worden om zulke werken te doen als Hij gedaan had, en dat zij grotere macht zullen hebben om ze te doen, dan toen Hij hen het eerst had uitgezonden, Mattheus 10:8. Heeft Christus de kranken genezen, de melaatsen gereinigd, de doden opgewekt? Ook zij zullen dit doen. Heeft Hij zondaren overtuigd en bekeerd, en grote scharen tot zich getrokken? Dat zullen ook zij. Ofschoon Hij heengaat, zal het werk niet ophouden, noch ter aarde vallen, het zal met evenveel kracht en goed gevolg als ooit tevoren worden voortgezet, en zo gaat het ook nu nog voort.

b. Dat zij meer zullen doen. In het rijk der natuur zullen zij grotere wonderen doen. Geen wonder is klein, maar voor ons begrip schijnen sommige groter dan andere. Christus had genezing gewerkt door de aanraking van den zoom Zijns kleeds, maar Petrus door zijne schaduw, Handelingen 5:15, Paulus door den zweetdoek, die hem had aangeraakt, Handelingen 19:12. Christus heeft gedurende twee of drie jaren wonderen gewerkt in een land, maar Zijne volgelingen hebben in Zijn naam wonderen gewerkt gedurende vele eeuwen en in verschillende landen. Gij zult meer doen, als er gelegenheid toe is, tot eer en heerlijkheid Gods. Indien dit ooit nodig ware geweest, zou het gebed des geloofs bergen verzet hebben. In het rijk der genade. Zij zullen door het Evangelie grotere overwinningen behalen dan toen Christus op aarde was. En voorzeker, dat de apostelen onder zo ongunstige omstandigheden zo groot een deel der wereld onder Christus' banier hebben gebracht, was wel het grootste wonder van allen. Ik denk, dat dit inzonderheid ziet op de gave der talen, die de onmiddellijke uitwerking was van de uitstorting des Geestes, hetgeen een voortdurend wonder is op het hart, waarin woorden geformeerd en ingegeven worden, en dienstbaar zou worden aan zo heerlijk doeleinde als de verbreiding van het Evangelie onder alle volken in hun eigen taal. Dat was een groter teken voor de ongelovigen, 1 Corinthiërs 14:22, en krachtiger om hen tot overtuiging te brengen dan alle andere wonderen.

2. De reden, die Christus hiervoor geeft is: want Ik ga heen tot Mijn Vader.

a. "Omdat Ik heenga, zal het nodig wezen dat gij zodanige macht hebt, want Ik ga heen tot den Vader om u den Trooster te zenden, van wie gij kracht zult ontvangen," Handelingen 1:18. De wondervolle werken, die zij in Christus' naam hebben gedaan, maakten deel uit van de heerlijkheid van Zijn verhoogden staat, toen Hij opgevaren is in de hoogte, Efeziërs 4:8.

II. Grote macht in den hemel. Zo wat gij begeren zult in Mijn naam, dat zal Ik doen, vers 13, 14, zodat Israël, die een vorst was bij God. Gij zult zo grote werken doen, omdat gij invloed hebt op Mij, en Ik op Mijn Vader. Merk op:

1. Waardoor zij hun gemeenschap met Hem moesten onderhouden, en kracht en macht van Hem zouden verkrijgen, als Hij heengegaan zou zijn tot den Vader-namelijk het gebed. Als geliefde vrienden van elkaar worden gescheiden, dan voorzien zij in het middel om gemeenschap met elkaar te kunnen onderhouden, en toen Christus heenging tot Zijn Vader, zegt Hij hun, hoe zij Hem bij elke gelegenheid bericht kunnen zenden en wel op veilige en zekere wijze, zonder gevaar dat hun brieven of berichten niet terechtkomen, of onder weg zullen blijven: "Laat Mij van u horen door het gebed, het gebed des geloofs, en gij zult van Mij horen door den Geest". Dat was het oude middel van gemeenschap met den hemel, van dat men den naam des Heeren begon aan te roepen, en Christus heeft door Zijn dood dien weg van gemeenschap geopend, en hij is nog voor ons geopend. Hier wordt:

a. Ootmoed voorgeschreven: Gij zult vragen, of begeren. Hoewel zij alles om Christus' wil hadden verlaten, konden zij toch niets van Hem eisen als ene schuld, die Hij aan hen zou hebben, zij moeten nederige smekelingen zijn, bedelen of van honger sterven, bedelen of omkomen.

b. Vrijheid toegestaan. "Begeert wat gij wilt, wat goed en geschikt voor u is, mits gij weet waar gij om vraagt, moogt gij alles vragen, gij moogt vragen om hulp bij uwen arbeid, om mond en wijsheid, om bewaring uit de handen uwer vijanden, om macht om wonderen te kunnen doen, als dit nodig is, om voorspoed op uwe bediening in de bekering van zielen, vraagt om onderwezen, geleid, gerechtvaardigd te worden." De gelegenheden, de noden en behoeften verschillen, maar ten allen tijde zult gij er welkom mede wezen voor den troon der genade.

2. In welken naam zij hun gebeden moeten opzenden: "Begeert in Mijn naam." In Christus naam te begeren of te vragen is:

a. Te pleiten op Zijne verdienste en voorbede, en daarop te steunen. De Oud Testamentische heiligen hadden hier het oog op, als zij baden om des Heeren wil, Daniël 9:17, en om den wil des Gezalfden, Psalm 48:10, maar Christus' middelaarschap wordt in een helderder licht gesteld, en zo worden wij in staat gesteld om meer uitdrukkelijk te bidden in Zijn naam. Toen Christus het gebed des Heeren voorschreef, is er dit niet bijgevoegd, omdat zij die zaak toen nog niet zo ten volle begrepen als later, nadat de Geest was uitgestort. Als wij bidden in onzen eigen naam, dan kunnen wij geen voorspoed, dat is gene verhoring, verwachten op ons gebed, want, vreemdelingen zijnde, hebben wij geen naam in den hemel, zondaars zijnde, hebben wij er een slechten naam, maar Christus heeft een goeden naam, wel bekend in den hemel, en zeer dierbaar.

b. Het is Zijne eer op het oog te hebben, en die tot het voornaamste doel te maken van al onze gebeden.

3. Welken voorspoed zij zullen hebben op hun gebeden. Wat gij begeren zult, dat zal Ik doen, vers 13. En wederom: Ik zal het doen, vers 14. "Gij kunt er zeker van zijn, dat Ik het doen zal. Niet bloot: het zal gedaan worden, Ik zal er voor zorgen, of Ik zal orders geven dat het gedaan zal worden, maar Ik zal het doen, want Hij heeft niet slechts den invloed van een voorspraak, maar de macht van een soeverein, die aan de rechterhand Gods is gezeten, de hand der handeling of werkzaamheid, en Hem is al het doen in het koninkrijk Gods opgedragen. Door het geloof in Zijn naam kunnen wij hebben al wat wij willen, zo wij er slechts om vragen.

4. Om welke reden hun gebeden aldus voorspoedig zullen zijn: opdat de Vader in den Zoon verheerlijkt worde. Dat is:

a. Dat moet hun doel wezen, hierop moeten zij het oog hebben, als zij bidden. Hierin moeten al onze begeerten en gebeden samenkomen als in hun middelpunt, hierop moeten zij gericht wezen, dat God in Christus geëerd worde door onze diensten en in onze zaligheid. Uw naam worde geheiligd is een verhoord gebed, en wordt het eerst gesteld, omdat, zo het hart hierin oprecht is, het in zekeren zin wijding geeft aan al de andere beden.

b. Dat heeft Christus op het oog in het verlenen der gunst, de verhoring van het gebed, om den wille hiervan zal Hij doen wat zij vragen, dat hierdoor de heerlijkheid van den Vader in den Zoon tentoongespreid zal worden. De wijsheid, macht en goedheid van God werden verheerlijkt in den Verlosser, toen Zijne apostelen door ene macht, die zij aan Hem hadden ontleend, en uitgeoefend hadden, in Zijn naam en tot Zijn dienst, instaat waren gesteld om zulke grote dingen te doen, zowel ter bevestiging van Zijne leer, als om haar in de wereld bekend te maken.

Johannes 14:15-17

Christus stelt hun niet slechts dingen voor, die troostrijk voor hen kunnen wezen, maar Hij belooft hun den Geest te zenden, die hun Trooster wezen zal, en die dingen tot hun hart zal doen doordringen.

I. Hij doet dit echter voorafgaan door ene herinnering aan hun plicht, vers 15. Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijne geboden. Het houden van Christus' geboden wordt hier gesteld voor het beoefenen der Godzaligheid in het algemeen, en voor de getrouwe en ijverige vervulling van het apostelambt in het bijzonder. Merk nu op:

1. Als Christus hen vertroost, zegt Hij hun Zijne geboden te houden, want wij moeten niet anders troost verwachten dan in den weg des plichts. Hetzelfde woord (parakaleoo) betekent zowel vermanen als vertroosten.

2. Als zij er in zorg over waren wat zij zouden doen, nu hun Meester hen ging verlaten, en wat er van hen worden zou, zegt Hij hun Zijne geboden te houden, en dan zal er niets verkeerd met hen gaan. In moeilijke tijden moet onze zorg betreffende de gebeurtenissen van den dag verzwolgen worden door de zorg omtrent den plicht van den dag.

3. Toen zij hun liefde voor Christus aan den dag legden door hun smart bij de gedachte aan Zijn heengaan, zegt Hij hun dat, zo zij Hem hun liefde willen tonen, het te doen, niet door zwakke, wekelijke hartstochtelijkheid, maar door hun nauwgezette zorg om den plicht, die hun was opgelegd, te volbrengen, door een algemene gehoorzaamheid aan Zijne geboden. Dat is beter dan offerande, beter dan tranen. Hebt gij Mij lief? weid Mijne lammeren.

4. Toen Christus hun kostelijke beloften heeft gegeven omtrent de verhoring hunner gebeden en de komst van den Trooster, stelt Hij dit als beperking der beloften: "Mits gij uit een beginsel van liefde tot Mij Mijne geboden houdt". Christus wil van niemand de Voorspraak wezen dan van hen, die door Hem als hun Raadsman geleid en geraden willen worden. Volg de leiding van den Geest en gij zult de vertroosting hebben van den Geest.

II. Hij belooft hun dezen groten, onuitsprekelijken zegen, vers 16, 17.

1. Hun wordt beloofd, dat zij een anderen Trooster zullen hebben. Dat is de grote Nieuw Testamentische belofte, Handelingen 1:4, gelijk die van den Messias het was van het Oude Testament, ene belofte, passende voor de droefheid en benauwdheid, waarin de discipelen zich nu bevonden. Hun hart was vervuld van smart, en dus hadden zij een trooster nodig. Merk hier op:

a. Den beloofden zegen, allon paraklêton. Het woord wordt alleen hier in de redenen of gesprekken van Christus gebruikt en in 1 Johannes 2:1, waar wij het overzetten door Voorspraak. De Rhemisten en Dr. Hammond zijn er voor om het Griekse woord Parakleet te behouden, wij lezen in Handelingen 9:31 van de paraklêsis tou hagion pneumatos, de vertroosting des Heiligen Geestes, waarin geheel Zijn ambt als Parakleet ligt opgesloten. Gij zult een anderen Voorspraak hebben. Het ambt des Geestes was Christus' Voorspraak te zijn bij hen en anderen, Zijne zaak te bepleiten, voor Zijne belangen te zorgen op aarde, Christus' Plaatsvervanger te zijn, zoals een der ouden Hem

noemt, en om hun Voorspraak te wezen bij hun tegenstanders. Zolang Christus bij hen was, heeft Hij voor hen gesproken als dit nodig was, maar nu Hij hen verlaat, zullen zij toch niet verslagen of terneder geworpen worden, de Geest des Vaders zal in hen spreken, Mattheus 10:19, 20. En het kan niet mislopen met ene zaak, die door zulk een Voorspraak wordt bepleit. Gij zult een anderen Meester of Leraar hebben, een anderen Vermaner. Zolang Christus met hen was, heeft Hij hen vermaand en opgewekt tot hun plicht, maar nu Hij heengaat, laat Hij hun Een, die dat even krachtig, hoewel in stilte, doen zal. Jansenius denkt, dat het meest gepaste woord, waardoor het overgezet kan worden, het woord Schutsheer is. Een die hen zowel onderwijzen als beschermen zal. Een anderen Trooster. Christus werd verwacht als de Vertroosting Israël's. Een der namen van den Messias onder de Joden was Menachem -de Trooster. De Targoem noemt den dag van den Messias: het jaar der vertroosting. Christus vertroostte Zijne discipelen toen Hij met hen was, en nu Hij hen in hun grootsten nood verlaat, belooft Hij hun een anderen Trooster.

b. Den Gever der zegening. De Vader zal Hem geven, Mijn Vader en uw Vader, beiden zijn er in opgesloten. Dezelfde, die den Zoon heeft gegeven om onze Zaligmaker te wezen, zal ons den Geest geven om onze Trooster te zijn. De Zoon wordt gezegd den Trooster te zenden, Hoofdstuk 15:26, maar de Vader is de eerste Bewerker er van.

c. Hoe die zegen wordt verkregen-door de voorbede van den Heere Jezus, Ik zal den Vader bidden. In vers 14 had Hij gezegd: Ik zal het doen, hier zegt Hij: Ik zal er om bidden, om te tonen niet slechts, dat Hij God en mens is, maar ook, dat Hij Koning en Priester is. Als Priester is Hij verordineerd om voorbede te doen voor de mensen, als Koning is Hij door den Vader gemachtigd om gerechtigheid te oefenen. Als Christus zegt: Ik zal den Vader bidden, veronderstelt dit niet, dat de Vader onwillig is, of dat er aandrang bij Hem gebruikt moet worden, maar alleen dit: dat de gave des Geestes ene vrucht is van Christus' middelaarschap, verkregen door Zijne verdienste, en door Zijne voorbede tot ons komende.

d. Het blijvende van dien zegen: Opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid. Dat is: "Bij u, zolang gij leeft. Gij zult nooit het gemis kennen van een Trooster, noch Zijn heengaan betreuren, zoals gij nu over Mijn heengaan treurt". Bij het verlies van die vertroostingen, die ons voor een tijd waren toebeschikt, moet het ons tot steun en sterkte wezen, dat er altijd in blijvende vertroosting voor ons voorzien is. Het was hun niet nut, dat Christus naar het lichaam altijd bij hen zou wezen, want zij waren bestemd voor openbaren dienst, en moeten niet altijd aan de academie blijven, zij moeten zich verspreiden, en daarom was een Trooster, die met hen allen wezen zou, en aan alle plaatsen, waar zij ook heen verspreid werden, en in welke moeilijkheden zij zich zouden bevinden, alleen geschikt om altijd bij hen te blijven. "Met uwe opvolgers, als gij heengegaan zult zijn en tot aan het einde des tijds, uwe opvolgers in het Christendom, in de Evangeliebediening. Indien wij de woorden in der eeuwigheid in hun uitgestrektste betekenis opvatten, dan zal de belofte vervuld worden in de vertroostingen Gods, welke de eeuwige blijdschap zullen uitmaken van al de heiligen-verzadiging der vreugde, lieflijkheden aan Gods rechterhand, eeuwiglijk.

2. De Trooster is de Geest der waarheid, welken gij kent, vers 16, 17. Zij zouden denken, dat het onmogelijk is een trooster te hebben, gelijkwaardig met Hem, die de Zoon van God is. "Ja", zegt Christus, "gij zult den Geest Gods hebben, die in heerlijkheid en macht gelijk is aan den Zoon".

a. De beloofde Trooster is de Geest, een die Zijn werk op geestelijke wijze doen zal, inwendig, onzichtbaar door op den geest der mensen te werken.

b. "Hij is de Geest der waarheid. Hij zal waar en trouw zijn voor u, en in Zijn werk en onderneming voor u, dat Hij tot het uiterste zal volbrengen. Hij zal u de waarheid leren, uwen geest verlichten door de kennis er van, uw geloof er aan versterken en bevestigen, en uwe liefde er voor doen toenemen. De heidenen waren door hun afgoderijen, en de Joden door hun overleveringen of inzettingen der ouden, in grove dwalingen vervallen, maar de Geest der waarheid zal u niet slechts in alle waarheid leiden, maar door uwe bediening ook anderen. Christus is de waarheid, en Hij is de Geest van Christus, de Geest, waarmee Hij gezalfd was.

c. Hij is Een, welken de wereld niet kan ontvangen, maar gij kent Hem. Daarom blijft Hij bij ulieden. De discipelen van Christus worden hier onderscheiden van de wereld, want zij zijn verkoren en geroepen uit de wereld, die in het boze ligt, zij zijn de kinderen en erfgenamen van een andere wereld, niet van deze. Het is het ongeluk van hen, die onverwinlijk gehecht zijn aan de wereld, dat zij den Geest der waarheid niet kunnen ontvangen. Van den geest der wereld en den Geest Gods wordt gesproken als volstrekt tegenover elkaar staande, 1 Corinthiërs 2:12, want waar de geest der wereld de bovenhand heeft, is de Geest Gods buitengesloten. Hoewel zelfs de oversten dezer wereld, als oversten of vorsten, het voordeel en voorrecht hadden van kennis, gingen zij toch als oversten of vorsten dezer wereld, gebukt onder onverwinbare vooroordelen, zodat zij de dingen des Geestes Gods niet gekend hebben, 1 Corinthiërs 2:8. De mensen kunnen den Geest der waarheid niet ontvangen, omdat zij Hem niet zien en niet kennen. De vertroostingen des Geestes zijn hun dwaasheid, evenzeer als het kruis van Christus hun dit was, en de grote dingen des Evangelies worden, evenals die der wet, als iets vreemds geacht. Dat zijn oordelen, die ver buiten het bereik hunner ogen zijn. Spreek tot de kinderen dezer wereld van de werkingen des Geestes, en gij zijt hun als een barbaar. De beste kennis van den Geest der waarheid is die, welke door ervaring wordt verkregen.

Gij kent Hem, want Hij blijft bij ulieden, en zal in u zijn. Christus had bij hen gewoond, was bij hen gebleven, en door hun bekendheid met Hem kon het niet anders, of zij moesten ook den Geest der waarheid kennen. Zij waren zelven in zekere mate met den Geest begiftigd. Wat heeft hen in staat gesteld om alles te verlaten om Christus te volgen en met Hem te blijven in Zijne verzoekingen? Wat heeft hen in staat gesteld om het Evangelie te prediken en wonderen te werken? Was het niet de Geest, die in hen woonde? De ervaringen der heiligen zijn de verklaringen der beloften, wat voor anderen paradoxen zijn, zijn voor hen axioma's. Zij, die een bevindelijke kennis hebben van den Geest, hebben een troostrijke verzekerdheid van Zijn blijven bij hen. Hij blijft bij ulieden en zal in u zijn, want de gezegende Geest pleegt niet van woonstede te veranderen. Zij, die Hem kennen, weten Hem te waarderen, zij nodigen Hem en heten Hem welkom, en daarom zal Hij in hen zijn, als het licht in de lucht, als het sap in den boom, als de ziel in het lichaam. Hun gemeenschap met Hem zal innig, en hun eenheid met Hem onafscheidelijk zijn. De gave des Heiligen Geestes is een bijzondere, eigenaardige gave, aan de discipelen van Christus geschonken op een bijzondere wijze-aan hen, niet aan de wereld, voor hen is het verborgen manna en een witte keursteen. Gene vertroostingen zijn te vergelijken bij die, welke geen vertoning, geen gedruis maken. Dat is de gunst, die God Zijn uitverkorenen betoont, het is het erfdeel van hen, die Zijn naam vrezen.

Johannes 14:18-24

Als vrienden van elkaar scheiden, zullen zij gewoonlijk dit verzoek tot elkaar richten: "Laat ons toch zo dikwijls mogelijk van u horen", en Christus heeft zich bij Zijne discipelen er toe verbonden, dat zij voor Hem niet, gelijk de mensen plegen te zeggen, "uit het oog, uit het hart" zouden wezen.

I. Hij belooft, dat Hij voor hen zal blijven zorgen, vers 18. Ik zal u geen wezen laten, want, hoewel Ik van u heenga, laat Ik u toch deze vertroosting: Ik kom weer tot u. Wat hen smartte was Zijn heengaan van hen, maar het was niet zo erg als zij vreesden, want het was niet geheel en al, en niet voor altijd.

1. Niet geheel en al. "Hoewel Ik u zonder Mijn lichamelijke tegenwoordigheid laat, laat Ik u toch niet zonder troost." Hoewel zij kinderen waren, en nog klein zijnde verlaten werden, hadden zij toch de aanneming tot zonen ontvangen, en Zijn Vader zal hun Vader zijn, bij wie zij, die anders wezen zouden zijn, ontferming zullen vinden. De toestand der ware gelovigen kan soms wel smartelijk, maar toch nooit troosteloos zijn, omdat zij nooit wezen zijn, want God is hun Vader, die een eeuwige Vader is.

2. Niet voor altijd: "Ik kom weer tot u, dat is:

a. Ik zal spoedig tot u komen na Mijne opstanding, Ik zal niet lang wegblijven, maar zal binnenkort weer bij u zijn." Hij had dikwijls gezegd: Ten derden dage zal Ik opstaan.

b. Ik zal dagelijks tot u komen in Mijn Geest. In de tekenen van Zijne liefde, en de bezoekingen Zijner genade komt Hij nog altijd, blijft Hij komen.

c. "Ik zal voorzeker komen aan het einde des tijds, Ik zal haastelijk komen om u in te leiden in de vreugde uws Heeren." De gedachte aan Christus' komen tot ons behoedt er ons voor om troosteloos te wezen bij Zijn heengaan van ons, want, zo Hij voor een kleinen tijd van ons gescheiden is geweest, het is opdat wij Hem eeuwig zouden weer hebben. Laat dit onze smart matigen: De Heere is nabij.

II. Hij belooft, dat hun bekendheid met Hem zal voortduren, vers 19, 20. Nog een kleinen tijd en de wereld zal Mij niet meer zien, dat is: Nadat Ik niet meer in de wereld ben. Na Zijn dood ziet de wereld Hem niet meer, want, hoewel Hij opgestaan is ten leven, heeft Hij zich nooit den volke geopenbaard, Handelingen 10:41. De boze wereld dacht, dat zij nu al genoeg van Hem gezien hadden, en zij riepen: Weg met hem, kruis hem, en zo zal dan ook hun oordeel wezen, zij zullen Hem niet meer zien. Alleen diegenen, die Christus zien met het oog des geloofs, zullen Hem voor eeuwig zien. De wereld ziet Hem niet meer tot aan Zijne wederkomst, maar Zijne discipelen oefenen gemeenschap met Hem ook in Zijne afwezigheid.

1. Gij ziet Mij, en zult Mij blijven zien, als de wereld Mij niet meer ziet. Zij zagen Hem met hun lichamelijke ogen na Zijne opstanding, want Hij heeft zich aan hen vertoond met vele gewisse kentekenen. De discipelen dan werden verblijd, als zij den Heere zagen. Zij zagen Hem met het oog des geloofs na Zijne hemelvaart, zittende aan de rechterhand Gods, als Heere over allen, zagen datgene in Hem, wat de wereld niet zag.

2. Want Ik leef, en gij zult leven. Wat hen smartte was, dat hun Meester ging sterven, en zij stelden zich niets anders voor dan met Hem te sterven. Neen, zegt Christus:

a. Ik leef, hierin roemt de grote God. Ik leef, zegt de Heere, en Christus zegt hetzelfde, niet slechts: Ik zal leven, zoals Hij van hen zegt, maar Ik leef, want Hij heeft leven in zich zelven, en leeft tot in eeuwigheid. Zolang wij weten dat onze Verlosser leeft, zijn wij niet zonder troost.

b. Daarom zult ook gij leven. Het leven der Christenen is opgesloten in het leven van Christus, zo zeker als Hij leeft, en zo lang als Hij leeft, zullen zij, die door het geloof met Hem verenigd zijn, ook leven, zij zullen geestelijk leven, en Goddelijk leven in gemeenschap met God. Dat leven is verborgen met Christus, indien het hoofd en de wortel leven, dan zullen de leden en de takken ook leven. Zij zullen eeuwig leven, hun lichaam zal opstaan in de kracht van Christus' opstanding, het zal in de toekomende wereld wèl met hen wezen. Het kan niet anders dan wèl wezen met hen, die de Zijnen zijn, Jesaja 26:19.

3. Gij zult hiervan de verzekerdheid hebben, vers 20. In dien dag, als Ik verheerlijkt ben, als de Geest is uitgestort, zult gij bekennen, helderder en zekerder dan thans, dat Ik in Mijn Vader ben, en gij in Mij, en Ik in u.

a. Deze heerlijke verborgenheden zullen ten volle bekend zijn in den hemel. In dien dag, als Ik u tot Mij zal nemen, zult gij volkomen weten hetgeen gij thans slechts als door een spiegel ziet in een duistere rede. Thans is het nog niet openbaar wat wij zijn zullen, maar dan zal het openbaar worden wat wij waren.

b. Zij werden meer ten volle gekend na de uitstorting des Geestes op de apostelen, in dien dag zal een Goddelijk licht schijnen, en hun ogen zullen meer klaarlijk zien, hun kennis zal dan grotelijks toenemen, zal uitgebreider en duidelijker worden, en wezen als die van den blinde, op de tweede aanraking van Christus' hand, die in het eerst slechts mensen als bomen had zien wandelen.

c. Zij worden gekend door allen, die den Geest der waarheid ontvangen, en dat wel tot hun grote voldoening, want in deze kennis is de gemeenschap gegrond met den Vader en Zijn Zoon Jezus Christus, Zij weten:
a. dat Christus in den Vader is, een is met den Vader, door hun ervaring van hetgeen Hij in hen en voor hen heeft gewrocht, weten zij welk een bewonderenswaardige overeenstemming er is tussen het Christendom en den natuurlijken Godsdienst, dat deze geënt is in dien, en aldus weten zij, dat Christus in den Vader is.
b. Dat Christus in hen is, ervaren Christenen weten door den Geest dat Christus in hen blijft, 1 Johannes 3:24.
c. Dat zij in Christus zijn, want de betrekking is wederzijds, en van beide zijden gelijk, Christus in hen, en zij in Christus, hetgeen een innige en onafscheidelijke vereniging aanduidt, uit kracht daarvan is het, dat zij, omdat Hij leeft, ook zullen leven. Eenheid met Christus is het leven van de gelovigen, en hun betrekking tot Hem, en tot God door Hem, is hun zaligheid. De wetenschap van deze eenheid is hun onuitsprekelijke vreugde en voldoening, zij waren nu in Christus, en Hij in hen, maar Hij spreekt er van als van een nog nadere daad van genade, dat zij het zullen weten en er de vertroosting van zullen smaken. Het deel hebben aan Christus en de kennis daarvan zijn twee onderscheiden zaken, die niet altijd met elkaar gepaard gaan.

III. Hij belooft, dat Hij hen zal liefhebben, en zich aan hen zal openbaren, vers 21-24. Merk hier op:

1. Wie zij zijn, op wie Christus zien zal, en die Hij als liefhebbers van Hem zal aannemen, zij zijn het, die Zijne geboden hebben en ze bewaren. Hiermede toont Christus, dat de liefderijke dingen, die Hij hier zegt tot Zijne discipelen, niet slechts bestemd waren voor hen, die toen Zijn volgelingen waren, maar voor allen, die door hun woord in Hem zullen geloven. Hier is

a. De plicht van hen, die aanspraak maken op de waardigheid van discipelen te zijn. Christus' geboden hebbende, moeten wij ze bewaren, als Christenen in naam en belijdenis hebben wij Christus' geboden, het geklank er van is in onze oren, zij zijn geschreven voor onze ogen, wij hebben er de kennis van, maar dit is niet genoeg, willen wij ons waarlijk als Christenen betonen, dan moeten wij ze bewaren, dat is houden. Ze in ons hoofd hebbende, moeten wij ze bewaren in ons hart en leven.

b. De waardigheid van hen, die den plicht van discipelen volbrengen. Zij worden door Christus beschouwd als de zodanige, die Hem liefhebben. Niet zij, die het meeste vernuft hebben, en weten hoe van Hem te spreken, of de grootste bezittingen aan Hem ten koste leggen, of voor Hem besteden, maar zij, die Zijne geboden bewaren. Het zekerste blijk van onze liefde voor Christus is gehoorzaamheid aan de wetten van Christus. Zodanig is de liefde van een onderdaan voor zijn vorst, een gehoorzame, eerbiedige liefde, een zich gedragen naar zijn wil, een tevreden berusten in zijne wijsheid.

2. Hoe Hij hun liefde zal vergelden, het zal een grote, rijke vergelding wezen, aan Christus is gene liefde verloren.

a. Zij zullen des Vaders liefde hebben: die Mij liefheeft, zal van Mijn Vader geliefd worden. Wij zouden God niet liefhebben, indien Hij niet eerst door Zijne liefde tot ons, ons genade gaf om Hem lief te hebben, maar er is ene liefde des welbehagens beloofd aan hen, die God liefhebben, Spreuken 8:17. Hij heeft hen lief en laat hun weten, dat Hij hen liefheeft, Hij ziet hen aan met welgevallen en. omhelst hen. Alzo lief heeft God Zijn Zoon, dat Hij lief heeft allen, die Hem liefhebben.

b. Zij zullen de liefde hebben van Christus: en Ik zal hem liefhebben, als Godmens, als Middelaar. God zal hem liefhebben als een Vader, en Ik zal hem liefhebben als een broeder, een oudste broeder. De Schepper zal hem liefhebben, en de gelukzaligheid zijn van zijn wezen, de Verlosser zal hem liefhebben, en de Beschermer wezen van zijn welzijn. In den aard Gods is er niets, dat helderder schittert en uitblinkt dan dit: dat God liefde is. En in het werk van Christus is er niets heerlijker dan dit, dat Hij ons liefgehad heeft. Nu is beide deze en die liefde de kroon en de vertroosting, de genade en ere, die met allen zullen zijn, die "den Heere Jezus Christus liefhebben in onverderflijkheid. Christus ging Zijne discipelen nu verlaten, maar Hij belooft hen te blijven liefhebben, want, hoewel afwezig, behoudt Hij niet slechts een vriendelijke gezindheid voor de gelovigen, maar in Zijne afwezigheid bewijst Hij hun vriendelijkheid, want Hij draagt hen op Zijn hart, en leeft eeuwig om voor hen te bidden.

b. Zij zullen de vertroosting der liefde hebben: Ik zal Mij zelven aan hem openbaren. Sommigen verstaan dit in dier voege, dat Christus zich levend aan Zijne discipelen getoond heeft na Zijne opstanding, daar het echter beloofd is aan allen, die Hem liefhebben en Zijne geboden bewaren,

moet het zo verstaan worden, dat het zich tot die allen uitstrekt. Er is een geestelijke openbaring van Christus en Zijne liefde aan alle gelovigen. Als Hij hun geest verlicht om Zijne liefde te kennen, en den omvang er van te kennen, Efeziërs 3:18, 19, als Hij hun genade verlevendigt en ze in beoefening doet komen, en aldus hun vertroosting in Hem verruimt-als Hij duidelijk voor hen maakt, dat zij deel in Hem hebben, en hun de tekenen geeft van Zijne liefde, de ervaring van Zijne tederheid en een onderpand van Zijn koninkrijk en heerlijkheid-dan openbaart Hij zich aan hen, en Christus wordt aan niemand anders geopenbaard dan aan hen, aan wie het Hem behaagt zich te openbaren.

3. Wat voorviel toen Christus deze belofte deed.

a. Een Zijner discipelen drukte er zijne verwondering over uit, vers 22. Merk op a. wie het was, die dat zei-Judas, niet de Iskariot. Juda, of Judas, was een beroemde naam, de vermaardste stam van Israël was die van Juda, twee van Christus' discipelen droegen dien naam, een van hen was een verrader, de ander was de broeder van Jakobus, Lukas 6:16, een van hen, die verwant waren aan Christus, Mattheus 13:55. Hij wordt genoemd Lebbeus en Thaddeus, was de schrijver van den laatsten brief, dien wij den algemenen brief van Judas noemen. Deze was het, die hier gesproken heeft. Merk op: Ten eerste. Er was een zeer goed man en een zeer slecht man, die dezelfden naam droegen, want namen bevelen ons niet Gode, en evenmin maken zij de mensen slecht, Judas de apostel is er niet erger aan toe geweest, en Judas de verrader was er niet beter aan toe, omdat zij naamgenoten waren. Maar: Ten tweede. De evangelist onderscheidt hen zorgvuldig en nauwkeurig, als hij van dezen Godvruchtigen Judas spreekt, voegt hij er bij: niet de Iskariot. Wacht u voor vergissing, laat ons het kostbare en snode niet met elkaar verwarren. b. Wat hij zei-Heere! wat is het? hetgeen te kennen geeft, of: Ten eerste, de zwakheid van zijn verstand. En aldus wordt het door sommigen opgevat. Hij verwachtte het aardse koninkrijk van den Messias, dat het openbaar zou worden in uitwendige heerlijkheid en macht, waarover de wereld verbaasd zou staan. "Hoe kan het dan", denkt hij, "alleen tot ons bepaald worden?" Hij vraagt dus wat hier de reden van is. Waarom wilt Gij Uzelven niet, gelijk wij verwachten, openlijk openbaren, opdat de heidenen tot Uw licht gaan, en koningen tot den glans, die U is opgegaan? Wij scheppen ons moeilijkheden door ons in den aard van Christus' koninkrijk te vergissen, alsof het van deze wereld ware. Of: Ten tweede, als uitdrukking van de kracht zijner genegenheid en zijner ootmoedige en dankbare bewustheid van Christus' onderscheidende gunst jegens hen, zoals David, 2 Samuel 7:18. Wat is er in ons om zo grote gunst te verdienen? Christus' openbaring van zich zelven aan Zijne discipelen geschiedt op voor hen onderscheidende wijze-aan hen, niet aan de wereld, die in duisternis is gezeten, aan de geringen, niet aan de machtigen en edelen, aan kinderkens en niet aan de wijzen en verstandigen. Zulke onderscheidende gunsten zijn zeer verbindend, in aanmerking genomen wie voorbijgegaan en wie verkoren worden.

IV. Het is met volle recht wonderlijk in onze ogen, want het kan alleen door vrije genade verklaard en daaraan toegeschreven worden.

Ja, Vader! want alzo is geweest het welbehagen voor U.

b. In antwoord hierop verklaart en bevestigt Christus wat Hij gezegd had, vers 23, 24. Hij ziet de zwakheid voorbij in hetgeen Judas gezegd had, en gaat voort met Zijne vertroostingen. Hij geeft een nadere verklaring van de voorwaarde der belofte, die bestond in Hem lief te hebben en Zijne geboden te houden. En hieromtrent toont Hij hun het nauw, onafscheidelijk verband tussen liefde en

gehoorzaamheid: liefde is de wortel, gehoorzaamheid is de vrucht. Ten eerste. Waar oprechte liefde tot Christus in het hart is, daar zal ook gehoorzaamheid wezen. Zo iemand Mij liefheeft, in waarheid liefheeft, dan zal die liefde zulk een heersend en dringend beginsel in hem zijn, dat hij zonder twijfel Mijn woord zal bewaren. Waar oprechte liefde is voor Christus, daar bestaat ook waardering van Zijne gunst, eerbied voor Zijn gezag en een algehele overgave van den gehelen mens aan Zijne leiding en regering. Waar liefde is, zal plichtsbetrachting als vanzelf volgen, want zij is dan gemakkelijk en natuurlijk en vloeit voort uit een beginsel van dankbaarheid. Ten tweede. Van den anderen kant: waar geen oprechte liefde voor Christus bestaat, daar zal men zich er ook niet om bekommeren Hem te gehoorzamen: Die Mij niet liefheeft, die bewaart Mijne woorden niet, vers 24. Dit komt hier voor als ene ontdekking van hen, die Christus niet liefhebben, wàt zij ook zeggen of beweren, diegenen hebben Hem voorzeker niet lief, die Zijne waarheden niet geloven en Zijne wetten niet gehoorzamen, voor wie Christus' woorden slechts ijdele klanken zijn, waarop zij geen acht slaan, of harde redenen, die zij niet gaarne horen. Het is ook ene reden, waarom Christus zich niet zal openbaren aan de wereld, die Hem niet liefheeft, omdat zij Hem de belediging aandoet van Zijne woorden niet te bewaren. Waarom zou Christus gemeenzaam zijn met hen, die voor Hem vreemd willen wezen? Hij geeft een nadere verklaring van de belofte, vers 23. "Indien iemand Mij aldus liefheeft, dan zal Ik Mij aan hem openbaren. Ten eerste. Mijn Vader zal hem liefhebben. Dat had Hij tevoren gezegd, vers 21, en hier herhaalt Hij het ter bevestiging van hun geloof, omdat het zo moeilijk is zich voor te stellen, dat de grote God diegenen tot voorwerpen van Zijne liefde zou maken, die zich zelven tot "vaten Zijns toorn" hebben gemaakt. Judas verwonderde er zich over, dat Christus zich aan hen zou openbaren, maar Hij antwoordt: "Indien Mijn Vader u liefheeft, waarom zou Ik dan niet vrij en gemeenzaam met u wezen?" Ten tweede. Wij zullen tot hem komen, en zullen woning bij hem maken. Dit verklaart de betekenis van Christus' zich openbaren aan hem, en maakt de gunst groot.

1. Niet slechts: Ik zal, maar: Wij zullen, Ik en de Vader, die hierin een zijn, zie vers 9. Het licht en de liefde van God worden meegedeeld aan den mens in het licht en de liefde van den Verlosser, zodat waar Christus ene gestalte heeft verkregen, het beeld Gods er op ingedrukt is.

2. Niet slechts: "Ik zal Mij aan hem tonen op een afstand", maar: "Wij zullen tot hem komen, om nabij hem te zijn, met hem te zijn", zodanig zijn de machtige invloeden der Goddelijke genade en vertroostingen op de zielen, die Christus in oprechtheid liefhebben.

3. Niet slechts: "Ik zal hem een ogenblikkelijk, voorbijgaand gezicht op Mij geven, of hem een kort bezoek brengen", maar: Wij zullen woning bij hem maken, hetgeen welbehagen in hem aanduidt en voortdurende trouw aan hem. God zal niet slechts gehoorzame gelovigen liefhebben, maar Hij zal er behagen in scheppen hen lief te hebben, zal rusten in Zijne liefde voor hen, Zefanja 3:17 1). Hij zal bij hen als tehuis zijn. Hij geeft een goede reden, zowel om ons te verplichten de voorwaarde te houden, als om ons aan te moedigen om staat te maken op de belofte. Het woord, dat gijlieden hoort, is het Mijne niet, maar des Vaders, die Mij gezonden heeft. In dien zin had Hij dikwijls gesproken, Hoofdstuk 7:16, 8:28, 12:44, en hier wordt het zeer gepast er bijgevoegd. Ten eerste. Het klemmende van den plicht wordt dan gelegd op het voorschrift van Christus als onzen regel, en terecht, want dat woord van Christus, hetwelk wij moeten bewaren, is het woord des Vaders, en Zijn wil is de wil des Vaders. Ten tweede. De nadruk van onze vertroosting wordt gelegd op de belofte van Christus. Daar wij nu bij ons staat maken op die belofte, ons zelven moeten verloochenen, ons kruis op ons moeten nemen, en alles moeten verlaten, is het voor ons van het

grootste belang om te onderzoeken, of de waarborg wel voldoende is, om er ons alles op te kunnen wagen, en dit geeft ons de overtuiging dat die waarborg voldoende is, dat het niet het blote woord is van Christus, maar van den Vader, die Hem gezonden heeft, en waarop wij dus met volle gerustheid aan kunnen.

Johannes 14:25-27

Het zijn twee dingen, waarmee Christus hier Zijne discipelen vertroost:

I. Dat zij het onderwijs Zijns Geestes zullen hebben, vers 25, 26, waarbij wij kunnen opmerken:

1. Dat Christus hen wil doen nadenken over het onderwijs, dat Hij hun gegeven had: Deze dingen heb Ik tot u gesproken (hen verwijzende naar al de goede lessen, die Hij hun gegeven had, sedert zij als leerlingen in Zijne school waren gekomen) bij u blijvende. Dit geeft te kennen:

a. Dat Hij niet herriep hetgeen Hij hun gezegd had, maar het bevestigde en bekrachtigde, er bij bleef. Wat Hij gezegd had, had Hij gezegd, en Hij hield er zich aan.

b. Dat Hij Zijn lichamelijke tegenwoordigheid bij hen ten uiterste benuttigd heeft: "Zo lang Ik met hen was, heb Ik geen tijd laten verloren gaan." Als onze leraren van ons weggenomen worden, dan behoren wij te gedenken aan hetgeen zij gezegd hebben, toen zij nog bij ons waren.

2. De aanmoediging, hun gegeven, om een anderen Leraar te verwachten, en dat Christus een middel zou weten, om ook na Zijn heengaan tot hen te spreken, vers 26. Tevoren had Hij hun gezegd, dat de Vader hun een anderen Trooster zou geven, vers. 16, en hier komt Hij er nogmaals op terug, want gelijk de belofte van den Messias geweest is, zo was thans die van den Geest: de vertroosting Israël's. En voorts spreekt Hij hun hier nog van twee dingen met betrekking tot het zenden van den Heiligen Geest:

a. Van wiens wege Hij gezonden zou worden. "De Vader zal Hem zenden in Mijn naam", "op Mijn bijzonder verzoek", of "als Mijn Vertegenwoordiger". Hij is in Zijns Vaders naam gekomen als Zijn Gezant, de Geest komt in Zijn naam, om in Zijne afwezigheid Zijn werk voort te zetten, en de dingen tot rijpheid te brengen voor Zijne wederkomst. Vandaar, dat Hij de Geest van Christus wordt genoemd, want Hij bepleit Zijne zaak en doet Zijn werk.

b. Tot welk doel Hij wordt gezonden. Hij zal twee dingen doen: Hij zal u alles leren, als een Geest der wijsheid en der openbaring. Christus was een Leraar voor Zijne discipelen. Als Hij hen, nu zij nog zo weinig vorderingen hebben gemaakt, verlaat, wat zal er dan van hen worden? De Geest zal hen leren, zal hun blijvende Leermeester zijn. Hij zal hen alles leren wat hun nodig is om zelven te weten en om anderen te leren. Want zij, die de dingen Gods willen onderwijzen, moeten zelven van God geleerd zijn, en dat is het werk des Geestes. Zie Jesaja 59:21. Hij zal u indachtig maken alles, wat Ik u gezegd heb. Menige goede les, die Christus hen geleerd had, hadden zij vergeten, en moesten zij zich nu zoeken te herinneren, als zij ze nodig hadden. Er waren vele dingen, waarvan zij gene herinnering meer hadden, omdat zij de betekenis er van niet recht hadden begrepen. De Geest zal hen geen nieuw Evangelie leren, maar hun te binnen brengen wat zij geleerd hadden, door hen in het rechte verstand er van in te leiden. De apostelen zullen allen moeten prediken, en sommigen van hen moeten schrijven de dingen, die Jezus gedaan en geleerd heeft, om ze aan ver verwijderde volken en toekomende geslachten over te brengen. Indien zij hiervoor aan zich zelven waren overgelaten, dan zouden sommige noodzakelijke dingen vergeten hebben kunnen worden, of verkeerd voorgesteld, vanwege het onbetrouwbare van hun geheugen, daarom is de Geest beloofd om hen instaat te stellen naar waarheid de dingen te verhalen en te boek te stellen, die Christus hun

gezegd had. Aan al de heiligen wordt de Geest geschonken om hun de dingen in de gedachtenis te brengen, en door geloof en gebed moeten wij wat wij horen en weten aan Zijne bewaring toevertrouwen.

II. Dat zij onder den invloed zouden zijn van Zijn vrede, vers 27:Vrede laat Ik u. Toen Christus op het punt stond van de wereld te verlaten, heeft Hij Zijn testament gemaakt. Zijne ziel gaf Hij over aan Zijn Vader, Zijn lichaam vermaakte Hij aan Jozef om behoorlijk begraven te worden, Zijne klederen vielen den krijgsknechten ten deel, Zijne moeder liet Hij over aan de zorg van Johannes. Maar wat zal Hij nu Zijn armen discipelen nalaten, die alles hadden verlaten voor Hem? Zilver en goud had Hij niet, maar Hij liet hun wat oneindig beter was: Zijn vrede. "Ik verlaat u, maar Ik laat u Mijn vrede. Ik geef er u niet alleen recht en aanspraak op, maar stel er u in het bezit van." Hij is niet in toorn van hen gescheiden, maar in liefde, want dit was Zijn vaarwel: Vrede laat Ik u, zoals een stervende vader een deel nalaat aan zijne kinderen, en dit is een waardig deel. Merk op:

1. Het legaat. dat hier vermaakt wordt.

Vrede, Mijn vrede. Vrede is genomen, of gebezigd, voor alle goed, en Christus heeft ons alle nodige goed nagelaten, al wat wezenlijk en waarlijk goed is, al het verkregen en beloofde goed. Vrede wordt genomen voor verzoening en liefde, de nagelaten vrede is vrede met God, vrede met elkaar, inzonderheid schijnt bedoeld: vrede in uw eigen gemoed, een kalmte van geest, voortvloeiende uit de bewustheid van onze rechtvaardigmaking voor God. Het is het tegenbeeld van onze vergeving en onze gemoedsrust. Dit noemt Christus hier Zijn vrede, want Hij zelf is onze vrede, Efeziërs 2:14. Het is de vrede, dien Hij voor ons verkregen en ons gepredikt heeft, en waarmee de engelen bij Zijne geboorte den mensen heil hebben gewenst, Lukas 2:14.

2. Aan wie dit legaat vermaakt werd. "Aan u, Mijne discipelen en volgelingen, die blootgesteld zult zijn aan beroering en onrust, en vrede nodig hebt, aan u, die kinderen des vredes zijt, en bevoegd zijt hem te ontvangen". Dit legaat was hun als vertegenwoordigers der kerk vermaakt, hun en hunnen opvolgers, hun en allen waren Christenen in alle eeuwen.

3. Op wat wijze hij gelaten is: Niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, geef Ik hem u. Dat is:

a. "Ik begroet u niet met Vrede zij u, neen, het is geen blote vorm, maar een wezenlijke zegen.

b. "De vrede, dien Ik geef, is van zulk een aard, dat de goedkeurende, vriendelijke blikken van de wereld hem niet geven, en de dreigende, afkeurende blikken der wereld hem niet ontnemen kunnen". Of:

c. "De gaven, die Ik u schenk, zijn niet zoals de wereld ze aan hare kinderen en volgelingen schenkt". De gaven der wereld zijn alleen voor het lichaam en voor den tijd, Christus' gaven verrijken de ziel voor de eeuwigheid, de wereld geeft valse ijdelheid en hetgeen ons zal bedriegen, Christus geeft wezenlijke zegeningen, die ons nooit zullen falen, de wereld geeft en neemt, Christus geeft een goed deel, dat ons nooit zal worden ontnomen.

d. De vrede, dien Christus geeft, is oneindig kostelijker en van oneindig meer waardij, dan die, dien de wereld geeft. De vrede der wereld begint in onwetendheid, bestaat in zonde, en eindigt in

eindeloos verdriet. Christus' vrede begint in genade, is niet bestaanbaar met toegelaten zonde, en eindigt ten laatste in eeuwigen vrede. Gelijk het verschil tussen een dodelijke slaapziekte en een verkwikkenden slaap, zo is het verschil tussen den vrede van Christus en den vrede der wereld.

4. Welk gebruik zij er van moeten maken: Uw hart worde niet ontroerd, wegens enigerlei verleden of tegenwoordig kwaad, en zijt niet versaagd, of bevreesd voor toekomstig kwaad. Zij, die deel hebben aan het verbond der genade, en recht of aanspraak hebben op den vrede, dien Christus geeft, moeten niet toegeven aan overstelpende smart of vrees. Christus zegt dit hier als besluit van geheel de zaak, Hij had gezegd in vers 11:"Uw hart worde niet ontroerd, en hier herhaalt Hij het, als er genoegzame reden voor hebbende gegeven.

Johannes 14:28-31

Hier geeft Christus Zijnen discipelen nog ene reden, waarom hun hart niet ontroerd moet zijn vanwege Zijn heengaan, en die is dat Zijn hart niet ontroerd is. En Hij zegt hun wat het was, dat Hem in staat stelde het kruis te verdragen en de schande te verachten, opdat zij op Hem mogen zien, en "met lijdzaamheid" lopen.

I. Dat Hij, ofschoon Hij heenging, toch zou wederkomen. Gij hebt gehoord, dat Ik tot u gezegd heb -en nu zeg ik het wederom-Ik ga heen, en kom weer tot u. Het is ons nodig, dat ons wat wij van de leer van Christus gehoord hebben, inzonderheid betreffende Zijne wederkomst, telkens en nogmaals gezegd zal worden. Als wij onder de macht zijn van enigerlei vervoering van hartstocht, vrees, smart of zorg, dan vergeten wij, dat Christus wederkomen zal. Filippenzen 4:5. Christus heeft zich in Zijn lijden en dood hiermede bemoedigd, dat Hij zal wederkomen, en dat moet ook ons bemoedigen bij ons heengaan in den dood, wij gaan heen om weer te komen, het afscheid, dat wij bij het heengaan nemen van onze vrienden, is slechts een goeden nacht, geen laatst vaarwel. Zie 1 Thessalonicenzen 4:13, 14.

II. Dat Hij heenging tot Zijn Vader. Indien gij Mij liefhad -zoals gij in uwe smart zegt, dat gij Mij liefhebt-zo zoudt gij u verblijden, in plaats van te treuren, want hoewel Ik u verlaat, heb Ik u toch gezegd: Ik ga heen tot den Vader, niet slechts Mijn Vader, maar ook den uwe, hetgeen Mijne verhoging en uw voordeel zal wezen, want Mijn Vader is meerder dan Ik. Merk hier op:

1. Dat het voor Christus, discipelen ene zaak van grote vreugde is, dat Hij is heengegaan tot den Vader, om voor de wezen bezit te nemen, en voorbede te doen voor de overtreders. Er was aan Zijn heengaan een heldere, zowel als een donkere zijde. Daarom heeft Hij na Zijne opstanding deze boodschap, als de meest troostrijke, gezonden: Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader, Hoofdstuk 20:17.

2. De reden hiervan is, dat "de Vader meerder is dan Hij", hetgeen, als het een juist bewijs is voor hetgeen waarvoor het is aangevoerd (en ongetwijfeld is het dit), aldus verstaan moet worden, dat Zijn staat bij Zijn Vader veel voortreffelijker en heerlijker zal wezen dan Zijn tegenwoordige staat. Zijn wederkeren tot Zijn Vader, zegt Dr. Hammond, zal Zijne verhoging zijn tot een veel hogeren staat dan Zijn tegenwoordige is. Of wel aldus: Zijn heengaan tot den Vader zelven, en Zijn derwaarts heenbrengen van al Zijne volgelingen was het doeleinde van Zijne onderneming, en dus groter dan het middel. Aldus voert Christus de gedachten en verwachtingen Zijner discipelen op tot iets groters en hogers dan hetgeen, waarin zij nu hun geluk dachten te zijn opgesloten. Het koninkrijk des Vaders, waarin Hij alles in alles zijn zal, zal groter, meerder wezen, dan Zijn Middelaarskoninkrijk.

3. De discipelen van Christus moeten tonen dat zij Hem liefhebben, doordat zij zich verblijden in de heerlijkheid Zijner verhoging, veeleer dan door hun treuren over de smarten Zijner vernedering, en zich verblijden omdat Hij is heengegaan tot Zijn Vader, waar Hij zijn zal, en waar wij weldra met Hem zijn zullen. Velen, die Christus liefhebben, laten hun liefde in een verkeerd kanaal vloeien, zij denken, dat zij, zo zij Hem liefhebben, onophoudelijk wegens Hem in smart en rouw moeten zijn, terwijl toch zij, die Hem liefhebben, gerust bij Hem moesten wonen, en zich in Christus Jezus moesten verheugen.

III. Dat Zijn heengaan, door de vergelijking er van met de profetieën, die er aan voorafgingen, een middel zou wezen tot bevestiging van het geloof Zijner discipelen, vers 29:"Ik heb het u gezegd, eer het geschied is, dat Ik moet sterven en weder opstaan, en opvaren tot Mijn Vader, en den Trooster zenden, opdat, wanneer het geschied zal zijn, gij geloven moogt. Zie deze reden in Hoofdstuk 13:9, 16:4. Christus sprak tot Zijne discipelen van Zijn dood, hoewel Hij wist, dat dit hen in verlegenheid zou brengen en hen zou smarten, omdat het later strekken zou tot bevestiging van hun geloof in twee dingen:

1. Dat Hij, die deze dingen voorzegde, een Goddelijke voorwetenschap had, en tevoren wist wat de dag zou baren. Toen Paulus naar Jeruzalem ging, wist hij niet wat hem daar ontmoeten zou, maar Christus wist het.

2. Dat hetgeen voorzegd was, in overeenstemming was met het Goddelijk raadsbesluit, dat niet plotseling, maar van eeuwigheid af genomen was. Laat hen dus niet ontroerd zijn over hetgeen ter bevestiging zal dienen van hun geloof, en dus tot hun wezenlijk heil zal strekken, want de beproeving van ons geloof is zeer kostelijk, al is het ook dat wij bedroefd zijn door menigerlei verzoekingen, 1 Petrus 1:6.

IV. Dat Hij zeker was van de overwinning over Satan, met wie Hij wist een strijd te zullen hebben bij Zijn heengaan, vers 30. "Ik zal niet veel meer met u spreken, daar Ik niet veel anders te zeggen heb dan hetgeen uitgesteld kan worden tot na de uitstorting des Heiligen Geestes". Nog over vele goede dingen heeft Hij daarna met hen gesproken, Hoofdstuk 15 en 16, maar, in vergelijking met hetgeen Hij reeds gezegd had, was het niet veel. Zijn tijd was nu kort en daarom heeft Hij nu uitvoerig met hen gesproken, want de gelegenheid er toe zou spoedig voorbij zijn. Wij moeten er altijd naar streven om over gepaste en nuttige dingen te spreken, omdat wij wellicht geen tijd zullen hebben om veel te spreken. Wij weten niet hoe spoedig onze adem kan stilstaan, en daarom moet dat ademen altijd tot iets goeds gebruikt worden. Als wij ziek worden en op ons sterfbed neerliggen, zullen wij misschien niet instaat zijn veel te spreken met hen, die ons omringen, als wij hun dus goeden raad hebben te geven, zo laat ons hun dien geven terwijl wij gezond zijn. Een reden, waarom Hij niet veel meer met hen spreken zou, was dat Hij zich nu tot ander werk had te begeven, de overste dezer wereld komt. Hij noemde den duivel de overste dezer wereld, Hoofdstuk 12:31. De discipelen verkeerden in den waan, dat hun Meester de overste, of vorst, dezer wereld was, en dat zij, onder Hem, wereldlijke vorsten waren. Maar Christus zegt hun, dat de overste dezer wereld Zijn vijand is, en dat de oversten dezer wereld, die door hem aangezet en geregeerd worden, ook Zijne vijanden zijn, 1 Corinthiërs 2:8. Maar hij heeft aan Mij niets. Let hier op:

1. Het vooruitzicht, dat Christus had van een naderenden strijd, niet slechts met mensen, maar met de machten der duisternis. De duivel was Hem aangevallen met zijne verzoekingen, Mattheus 4, had Hem de koninkrijken der wereld aangeboden, als Hij ze als zijn leenman of schatplichtige wilde houden, en met het oog hierop noemt Christus hem verachtelijk: de overste dezer wereld. Toen liet de duivel van Hem af voor een tijd. "Maar nu", zegt Christus, "zie Ik hem weer gereed tot een nieuwen aanval, hij zal nu door verschrikkingen zoeken te verkrijgen, wat hij niet door verleiding en verlokking kon verkrijgen", nu hij Hem niet door verleiding van Zijne onderneming kon doen aflaten, zal hij beproeven Hem er van weg te schrikken. Het voorzien ener beproeving geeft ons een groot voordeel in het weerstaan er van, want tevoren gewaarschuwd zijnde, kunnen wij ons ook tevoren

er tegen wapenen. Zo lang wij hier zijn, kunnen wij Satan ons onophoudelijk zien tegen treden, en daarom behoren wij op onze hoede tegen hem te zijn.

2. Zijne verzekerdheid van overwinnaar te zullen zijn in dien strijd: hij heeft aan Mij niets, ouk echei ouden hij heeft niemendal.

a. Er was in Christus gene schuld, waaraan de overste dezer wereld gezag of macht kon ontlenen voor zijne verschrikkingen. Van den duivel wordt gezegd, dat hij het geweld des doods heeft, Hebreeën 2:14. De Joden noemden hem den engel des doods, als een scherprechter. Christus nu, geen kwaad gedaan hebbende, had Satan geen wettelijke macht over Hem, of tegen Hem, en daarom kon hij, hoewel hij overmocht om Hem te kruisigen, niet overmogen om Hem te verschrikken, en, hoewel hij Hem ter dood dreef, kon hij Hem niet tot wanhoop drijven. Als Satan komt om ons te ontrusten, dan heeft hij iets om ons in verlegenheid te brengen, want wij hebben allen gezondigd, maar als hij Christus wilde ontrusten, dan vond hij daar gene aanleiding voor in Hem.

b. Er was in Christus geen bederf, dat den overste dezer wereld een voordeel zou kunnen geven in zijne verzoekingen. Hij kon Zijne onderneming niet tenietdoen door Hem in zonde te doen vallen, er was niets ongeregelds of onregelmatigs om er zijne verzoekingen aan vast te hechten, geen tonder voor hem om vonken in te slaan, zo groot was de vlekkeloze reinheid Zijner natuur, dat Hij verheven was boven de mogelijkheid van te kunnen zondigen. Hoe meer Satans invloed op ons vernietigd wordt, hoe troostrijker wij lijden en dood tegemoet kunnen gaan.

V. Dat Zijn heengaan was in onderworpenheid en gehoorzaamheid aan Zijn Vader. Satan kon Hem Zijn leven niet ontweldigen, en toch wilde Hij sterven: opdat de wereld wete, dat Ik den Vader liefheb, vers 31. Wij kunnen dit nemen:

1. Als ene bevestiging van hetgeen Hij dikwijls gezegd had, namelijk dat Zijne onderneming als Middelaar een bewijs was voor de wereld:

a. Van Zijne onderworpenheid aan den Vader, waaruit bleek dat Hij den Vader liefhad. Gelijk het een bewijs was van Zijne liefde tot den mens, dat Hij stierf voor zijne verlossing, zo was het een bewijs van Zijne liefde tot God, dat Hij stierf voor Zijne eer en heerlijkheid en om Zijne raadsbesluiten tot stand te brengen. Laat de wereld weten, dat er tussen den Vader en den Zoon gene liefde teloor ging. Gelijk de Vader den Zoon liefhad en alle dingen in Zijne handen heeft overgegeven, zo heeft de Zoon den Vader liefgehad en Zijn geest in Zijne handen overgegeven.

b. Van Zijne gehoorzaamheid aan den Vader. En alzo doe, gelijkerwijs Mij de Vader geboden heeft, dat is: dat Ik doe wat Hij Mij geboden heeft, en op de wijze, waarop Hij Mij geboden heeft het te doen. Het beste bewijs van onze liefde tot den Vader is, dat wij doen gelijkerwijs als Hij ons geboden heeft te doen. Gelijk Christus den Vader liefhad en Hem gehoorzaamde, Hem gehoorzaamde tot den dood, zo moeten wij Christus liefhebben en Hem gehoorzamen. Christus' zien op het gebod des Vaders, dat Hem verplichtte te lijden en te sterven, heeft Hem ondersteund en blijmoedigheid gegeven en den weerzin der natuur overwonnen, dit nam de ergernis weg van het kruis: dat hetgeen Hij deed, op bevel des Vaders was. Het gebod van God is voldoende om ons te ondersteunen in hetgeen door anderen het meest betwist wordt, en behoort dus ook voldoende te

zijn om ons te doen volharden in hetgeen het moeilijkst is voor ons zelven: "Dat is de wil van Hem, die mij gemaakt heeft, die mij zendt".

2. Als besluit van hetgeen Hij nu had gezegd, zover gekomen zijnde, laat Hij het hier nu bij blijven: opdat de wereld wete, dat Ik den Vader liefheb. Gij zult zien hoe goedsmoeds Ik het voor Mij bestemde kruis zal ontmoeten: Staat op, laat ons van hier gaan, naar den hof, - zoals sommigen denken, of naar Jeruzalem. Als wij spreken van moeilijkheden, die nog verre zijn, dan is het gemakkelijk te zeggen: Heere, ik zal U volgen waar Gij ook heengaat, maar als die moeilijkheden gekomen zijn, als het onvermijdelijke kruis op den weg van onzen plicht ligt, en wij dan zeggen: "Staat op, laat ons van hier gaan om het te ontmoeten" in plaats van uit onzen weg te gaan ten einde het te vermijden, dan laat dit de wereld weten, dat wij den Vader liefhebben. Indien dit gesprek plaatshad aan het einde van den paasmaaltijd, dan schijnt Hij bij deze woorden van tafel te zijn opgestaan, en in een andere kamer te zijn gegaan, waar Hij des te meer ongestoord het gesprek met Zijne discipelen, vermeld in de volgende hoofdstukken, kon voortzetten, en met hen kon bidden. Dr. Goodwin zegt hiervan, dat Christus, het gebod Zijns Vaders als de grootste beweegreden voor Zijn lijden genoemd hebbende, nu haast had om te gaan lijden en sterven, en vrezende dat Hij anders het ogenblik zou laten voorbijgaan om Judas te ontmoeten, zei Hij: Staat op, laat ons van hier gaan. Maar als het ware op het uurglas ziende, en bemerkende, dat het nog niet geheel ledig was, zet Hij zich weer neer en houdt nog ene rede. Nu geeft Hij in deze woorden aan Zijne discipelen ene bemoediging om Hem te volgen. Hij zegt niet: Ik moet gaan, maar: Laat ons gaan. Hij roept hen tot gene moeilijkheid, waarbij Hij hun niet voorgaat als hun Leidsman. Zij hadden beloofd, dat zij Hem niet zouden verlaten: "Komt", zegt Hij, "laat ons dan gaan. Laat ons zien, of gij uwe belofte houden zult". Hij geeft hun dan ook een voorbeeld, hen lerende om ten allen tijde, maar inzonderheid in tijden van lijden, los te zijn van de dingen der aarde, en dikwijls er van te spreken om ze te verlaten. Wanneer wij behaaglijk neerzitten en van een aangenaam gesprek genieten, moeten wij toch niet denken altijd hier te zullen blijven: Staat op, laat ons van hier gaan. Indien het aan het einde was van den paasmaaltijd, waarbij het heilig Avondmaal werd ingesteld, dan leert het ons, dat de plechtigheden van onze gemeenschapsoefening met God niet altijd voort kunnen duren in deze wereld. Als wij met zielsverlustiging neerzitten onder Christus' schaduw, en zeggen: Het is ons goed hier te wezen, dan moeten wij toch denken aan opstaan en heengaan, aan een afkomen van den berg.

HOOFDSTUK 15

1 Ik ben de ware Wijnstok, en Mijn Vader is de Landman.
2 Alle rank, die in Mij geen vrucht draagt, die neemt Hij weg; en al wie vrucht draagt, die reinigt Hij, opdat zij meer vrucht drage.
3 Gijlieden zijt nu rein om het woord, dat Ik tot u gesproken heb.
4 Blijft in Mij, en Ik in u. Gelijkerwijs de rank geen vrucht kan dragen van zichzelve, zo zij niet in den wijnstok blijft; alzo ook gij niet, zo gij in Mij niet blijft.
5 Ik ben de Wijnstok, en gij de ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen.
6 Zo iemand in Mij niet blijft, die is buiten geworpen, gelijkerwijs de rank, en is verdord; en men vergadert dezelve, en men werpt ze in het vuur, en zij worden verbrand.
7 Indien gij in Mij blijft, en Mijn woorden in u blijven, zo wat gij wilt, zult gij begeren, en het zal u geschieden.
8 Hierin is Mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt; en gij zult Mijn discipelen zijn.
9 Gelijkerwijs de Vader Mij liefgehad heeft, heb Ik ook u liefgehad; blijft in deze Mijn liefde.
10 Indien gij Mijn geboden bewaart, zo zult gij in Mijn liefde blijven; gelijkerwijs Ik de geboden Mijns Vaders bewaard heb, en blijf in Zijn liefde.
11 Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat Mijn blijdschap in u blijve, en uw blijdschap vervuld worde.
12 Dit is Mijn gebod, dat gij elkander liefhebt, gelijkerwijs Ik u liefgehad heb.
13 Niemand heeft meerder liefde dan deze, dat iemand zijn leven zette voor zijn vrienden.
14 Gij zijt Mijn vrienden, zo gij doet wat Ik u gebiede.
15 Ik heet u niet meer dienstknechten; want de dienstknecht weet niet, wat zijn heer doet; maar Ik heb u vrienden genoemd; want al wat Ik van Mijn Vader gehoord heb, dat heb Ik u bekend gemaakt.
16 Gij hebt Mij niet uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren, en Ik heb u gesteld, dat gij zoudt heengaan en vrucht dragen, en dat uw vrucht blijve; opdat, zo wat gij van den Vader begeren zult in Mijn Naam, Hij u dat geve.
17 Dit gebied Ik u, opdat gij elkander liefhebt.
18 Indien u de wereld haat, zo weet, dat zij Mij eer dan u gehaat heeft.
19 Indien gij van de wereld waart, zo zou de wereld het hare liefhebben; doch omdat gij van de wereld niet zijt, maar Ik u uit de wereld heb uitverkoren, daarom haat u de wereld.
20 Gedenk des woords, dat Ik u gezegd heb: Een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer. Indien zij Mij vervolgd hebben, zij zullen ook u vervolgen; indien zij Mijn woord bewaard hebben, zij zullen ook het uwe bewaren.
21 Maar al deze dingen zullen zij doen om Mijns Naams wil, omdat zij Hem niet kennen, Die Mij gezonden heeft.
22 Indien Ik niet gekomen ware, en tot hen gesproken had, zij hadden geen zonde; maar nu hebben zij geen voorwendsel voor hun zonde.
23 Die Mij haat, die haat ook Mijn Vader.
24 Indien Ik de werken onder hen niet had gedaan, die niemand anders gedaan heeft, zij hadden geen zonde; maar nu hebben zij ze gezien, en beiden Mij en Mijn Vader gehaat.
25 Maar dit geschiedt, opdat het woord vervuld worde, dat in hun wet geschreven is: Zij hebben mij zonder oorzaak gehaat.

26 Maar wanneer de Trooster zal gekomen zijn, Dien Ik u zenden zal van den Vader, namelijk de Geest der waarheid, Die van den Vader uitgaat, Die zal van Mij getuigen.
27 En gij zult ook getuigen, want gij zijt van den beginne met Mij geweest.

Men is algemeen van gevoelen, dat Christus' rede in dit en het volgende hoofdstuk gehouden werd aan het einde van het laatste avondmaal in den nacht in welken Hij verraden werd, en het is een voortgezette rede, niet onderbroken zoals die in het vorige hoofdstuk. En hetgeen Hij tot onderwerp Zijner rede kiest, is zeer gepast voor de tegenwoordige treurige gelegenheid als ene afscheidsrede. Nu Hij op het punt stond hen te verlaten:

I. Zullen zij in de verzoeking zijn van Hem te verlaten, en tot Mozes weer te keren, en daarom zegt Hij hun hoe noodzakelijk het is, dat zij door het geloof Hem blijven aanhangen en in Hem zullen blijven.

II. Zij zullen in verzoeking zijn om van elkaar te vervreemden, en daarom dringt Hij er op aan, dat zij elkaar zullen liefhebben, en ook na Zijn heengaan de gemeenschap zullen blijven onderhouden, die totnutoe hun troost is geweest.

III. Zij zullen in verzoeking zijn om terug te deinzen voor het waarnemen van hun ambt als apostelen, als zij met moeilijkheden te kampen zullen hebben, en daarom bereidt Hij hen voor op den schok van de kwaadwilligheid der wereld. Er zijn vier woorden tot welke Zijne rede in dat hoofdstuk teruggeleid kan worden:

1. Vrucht, vers 1-8, 2. Liefde, vers 9-17, 3. Haat, vers 18-25, 4. De Trooster, vers 26, 27.

Johannes 15:1-8

Christus spreekt hier van vrucht, van de vruchten des Geestes, die Zijne discipelen moesten voortbrengen, en Hij spreekt er van onder de gelijkenis van den wijnstok. Merk hier op:

I. De leer van deze gelijkenis, welk denkbeeld wij er van moeten hebben.

1. Dat Jezus Christus de wijnstok, de ware wijnstok is. Het is een voorbeeld voor Christus' nederigheid, dat het Hem behaagt om van zich zelven onder geringe beelden of vergelijkingen te spreken. Hij, die de Zon der gerechtigheid en de blinkende Morgenster is, vergelijkt zich bij een wijnstok. Ook de kerk wordt bij een wijnstok vergeleken, Psalm 80:9. a. Hij is de wijnstok, geplant in den wijngaard, geen vanzelf groeiend voortbrengsel, geplant in de aarde, want Hij is het Woord, dat vlees is geworden. De wijnstok heeft een onooglijk voorkomen, en Christus had gene gedaante noch heerlijkheid, Jesaja 53:2. De wijnstok is ene plant die zich uitbreidt, en Christus zal bekend worden als heil tot aan de einden der aarde. De vrucht van den wijstok eert God en vervrolijkt den mens, Richteren 9:13, dat doet ook de vrucht van Christus' Middelaarschap, zij is beter dan goud, Spreuken 8:9.

b. Hij is de ware wijnstok, zoals waarheid staat tegenover hetgeen slechts voorgewend of nagemaakt wordt, Hij is wezenlijk een vruchtbare plant, ene plant van naam. Hij is niet als die wilde wijnstok, die hen teleurstelde, die er van plukten, 2 Koningen 4:39, maar een ware wijnstok. Van onvruchtbare bomen wordt gezegd, dat zij liegen, Habakuk 3:17, maar Christus is een wijnstok, die niet bedriegen zal, Welke voortreffelijkheid er in enig schepsel zij, dat den mens dienstbaar is, zij is slechts de schaduw van de zegening, die in Christus is ten goede van Zijn volk. Hij is de ware wijnstok, afgeschaduwd door Juda's wijnstok, die hem verrijkte met druivebloed, Genesis 49:11, door Jozefs wijnstok, welks takken over den muur lopen, Genesis 49:22, door Israël's wijnstok, onder welken hij zeker woonde, 1 Koningen 4:25.

2. Dat de gelovigen ranken zijn van dien wijnstok, hetgeen veronderstelt, dat Christus de wortel is van den wijnstok. De wortel wordt niet gezien, en ons leven is met Christus verborgen, de wortel draagt den boom, Romeinen 11:18, doet er sappen doordringen, en is alles in alles voor zijn bloei en vruchtbaarheid, en in Christus is alle ondersteuning en alle voorziening. De takken of ranken van den wijnstok zijn vele, sommigen aan de ene zijde van het huis of den muur, anderen aan de andere zijde, daar zij elkaar echter allen in den wortel ontmoeten, maken zij allen tezamen slechts een wijnstok uit, evenzo zullen alle goede Christenen, hoewel in plaats en denkwijze op een afstand van elkaar, zich in Christus, als het middelpunt hunner eenheid, ontmoeten. Evenals de ranken van den wijnstok, zijn ook de gelovigen zwak, en kunnen niet op zich zelven staan, maar moeten ondersteund en gedragen worden, zie Ezechiël 15:2.

3. Dat de Vader de landman is, geoorgos -de landarbeider. Hoewel de aarde des Heeren is, levert zij Hem gene vruchten op, tenzij Hij haar bearbeide. God heeft niet slechts eigendomsrecht in, maar ook zorg over, den wijnstok en al de ranken. Hij heeft geplant en natgemaakt en den wasdom gegeven, want wij zijn Gods akkerwerk, 1 Corinthiërs 3:9. Zie Jesaja 5:1, 2, 27:2, 3. Hij had het oog op Christus, den wortel, en ondersteunde Hem, en deed Hem groeien uit een dorre aarde. Hij heeft het oog op al de ranken, en snoeit ze, en waakt er over, opdat niets ze zal schaden. Nooit was

een landman zo wijs en zo werkzaam over zijn wijngaard, als God over Zijne kerk, die dus voorspoedig moet zijn en bloeien.

II. De plicht, die ons door deze gelijkenis wordt geleerd, de plicht namelijk van vrucht voort te brengen, en om dit te kunnen, in Christus te blijven.

1. Wij moeten vruchtbaar wezen. Van een wijnstok verwachten wij druiven, Jesaja 5:2, en van een Christen verwachten wij Christendom, dat is de vrucht, een Christelijken aard en gezindheid, een Christelijk leven en wandel, Christelijke Godsvrucht en Christelijke bedoelingen. Wij moeten God eren en goed doen, de reinheid en de kracht van den Godsdienst, dien wij belijden, door voorbeelden staven, en dat is vrucht voortbrengen. De discipelen hier moeten vruchtbaar wezen, als Christenen in alle vruchten der gerechtigheid, en als apostelen in het verspreiden van den reuk van de kennis van Christus. Om hen hiertoe te bewegen, wijst Hij:

a. Op het oordeel der onvruchtbaren, vers 2:zij worden weggenomen. Hier wordt te kennen gegeven, dat er velen zijn, die voor ranken in Christus worden gehouden, maar geen vruchten dragen. Indien zij wezenlijk door het geloof met Christus waren verenigd, zij zouden vrucht dragen, maar slechts aan Hem verbonden zijnde door den draad ener uitwendige belijdenis, schijnen zij wel ranken te zijn, maar zullen spoedig verdorde ranken wezen. Onvruchtbare belijders zijn ontrouwe belijders, belijders, maar ook niets meer, maar het moet een vrucht dragen zijn in Christus, want zij, die geen vrucht dragen in Christus en in Zijn Geest en genade, zijn alsof zij in het geheel geen vrucht dragen, Hosea 10:1. Wij hebben hier de bedreiging, dat zij weggenomen zullen worden, in gerechtigheid over hen, en in vriendelijkheid jegens de overige ranken. Van hem, die geen wezenlijke eenheid heeft met Christus, en daardoor ook geen vruchten voortbrengt, "zal weggenomen worden ook hetgeen hij meent te hebben", Lukas 8:18. Sommigen denken dat dit in de eerste plaats op Judas ziet.

b. De belofte aan de vruchtbaren: Hij reinigt ze, opdat zij meer vrucht dragen. Meerdere vruchtbaarheid is de gezegende beloning van vroege vruchtbaarheid. De eerste zegen luidde: Zijt vruchtbaar, en nog is dit een grote zegen. Zelfs vruchtbare ranken hebben, om meer vrucht te kunnen dragen, het nodig om gereinigd en gesnoeid te worden, kaphairei -Hij neemt weg wat overtollig en weelderig is, den groei en de vruchtbaarheid belemmert. Ook de besten hebben iets zondigs in zich, iets dat weggenomen moet worden, denkbeelden, hartstochten of neigingen, die uitgezuiverd moeten worden, hetgeen Christus belooft te zullen doen door Zijn woord en Geest, en voorzienigheid, en ter bestemder tijd zullen zij ook weggenomen worden. De reiniging van vruchtbare ranken ten einde ze nog vruchtbaarder te maken, is de zorg en het werk van den groten Landman, tot Zijn eigen eer en heerlijkheid.

c. Het voordeel, dat de gelovigen hebben van de leer van Christus, waarvan zij de kracht behoren aan te tonen in een vruchtbaren levenswandel: Gijlieden zijt nu rein, vers 3. Hun gezelschap was rein, nu Judas door dat woord van Christus: Wat gij doet, doe het haastelijk, was uitgeworpen, maar zolang zij niet van hem ontslagen waren, waren zij niet allen rein. Het woord van Christus is een onderscheidend woord, en zondert het kostelijke af van het snode. Het zal in den groten dag de gemeente der eerstgeborenen reinigen. Zij waren, een iegelijk hunner, rein, dat is: geheiligd door de waarheid van Christus, Hoofdstuk 17:17, het geloof, waardoor zij het woord van Christus hadden ontvangen, had hun harten gereinigd, Handelingen 15:9. De Geest der genade heeft hen door het

woord gelouterd van het schuim der wereld en van het vlees, den zuurdesem der schriftgeleerden en Farizeeën van hen uitgezuiverd, en daarvan waren zij, nadat zij hun ingewortelde vijandschap en woede tegen hun Meester gezien hadden, nu ook tamelijk wel gereinigd. Pas dit toe op alle gelovigen. Het woord van Christus wordt tot hen gesproken, er is reinigende kracht in dat woord, daar het genade werkt en bederf uitwerpt. Het reinigt, zoals vuur het goud reinigt van het schuim, en zoals geneesmiddelen het lichaam reinigen van zijne ziekte. Als wij vrucht tot heiligmaking voortbrengen, dan geven wij het bewijs, dat wij door het woord zijn gereinigd. Wellicht is hier ene toespeling op de wet betreffende wijngaarden in Kanaän, gedurende de eerste drie jaren nadat zij geplant werden, was hun vrucht als onrein en onbesneden, maar in het vierde jaar was zij een heilig ding ter lofzegging voor den Heere, Leviticus 19:23, 24, en dan was zij rein. De discipelen hadden nu gedurende drie jaren het onderwijs van Christus genoten, en gij zijt nu rein.

d. Hoe onze vruchtbaarheid strekken zal tot eer van God, en tot vertroosting en eer voor ons zelven, vers 8. Indien wij veel vrucht dragen, zal hierin onze Vader verheerlijkt worden. De vruchtbaarheid der apostelen, als zodanig, in het naarstige volbrengen van hun ambt, zal strekken tot heerlijkheid Gods in de bekering van zielen, en in de offerande van hen, Romeinen 15:9, 16. De vruchtbaarheid van alle Christenen in een nederiger en enger kring, is tot heerlijkheid Gods. Door uitnemende, goede werken van Christenen worden velen er toe gebracht onzen Vader, die in den hemel is, te verheerlijken. Aldus zullen wij in waarheid Christus' discipelen zijn, en ons dit betonen te zijn, als het blijkt, dat wij wezenlijk zijn wat wij ons noemen. Zo zullen wij ons discipelschap tonen en het versieren, en voor onzen Meester zijn tot een naam, en tot lof, en tot heerlijkheid, dat is tot ware discipelen, Jeremia 13:11. Zo zullen wij door onzen Meester erkend worden in den groten dag, en het loon van discipelen hebben, deel in de vreugde onzes Heeren. En hoe meer vrucht wij voortbrengen, hoe overvloediger wij zijn in het goede, hoe meer Hij verheerlijkt wordt.

2. Om vruchtbaar te zijn, moeten wij in Christus blijven, moeten wij door het geloof onze eenheid met Hem bewaren, en alles wat wij in den Godsdienst doen in de kracht dier eenheid doen. Hier is:

a. De opgelegde plicht, vers 4:Blijft in Mij, en Ik in u. Het is het grote belang van al de discipelen van Christus om afhankelijk van Christus te blijven en gemeenschap met Hem te onderhouden, Hem steeds aan te kleven, en van Hem al wat zij nodig hebben te ontvangen. Zij, die tot Christus zijn gekomen, moeten in Hem blijven: "Blijft in Mij door het geloof, en Ik in u door Mijn Geest, blijft in Mij, en vreest dan niet, dat Ik niet in u zal blijven", want de gemeenschap tussen Christus en de gelovigen faalt nooit van Zijne zijde. Wij moeten in Christus, woord blijven door er acht op te slaan, en het moet in ons blijven als een licht op ons pad. Wij moeten blijven in Christus' verdienste als onze gerechtigheid en onzen pleitgrond, en zij moet in ons blijven als onzen steun en troost. De vezelknoop van de rank blijft in den wijnstok, en het sap van den wijnstok blijft in de rank, en zo is er een voortdurende gemeenschap tussen hen.

b. De noodzakelijkheid van ons blijven in Christus om vruchtbaar te zijn, vers 4, 5. Gij kunt gene vrucht voortbrengen, zo gij in Mij niet blijft, maar zo gij in Mij blijft, zult gij veel vrucht dragen, want-in een woord-zonder Mij kunt gij niets doen. Vruchtbaar te zijn is zo noodzakelijk voor ons welzijn en geluk, dat de beste reden om ons tot het blijven in Christus aan te sporen, is, dat wij anders niet vruchtbaar kunnen zijn. In Christus te blijven is ons nodig om veel goed te kunnen doen. Hij, die standvastig is in de oefening van geloof in Christus en in de liefde tot Hem, die leeft en teert op Zijne beloften, en geleid wordt door Zijn Geest, die draagt veel vrucht, hij is zeer dienstig aan Gods

heerlijkheid. Eenheid met Christus is een edel beginsel, vruchtbaar in alle goed. Een leven van geloof in den Zone Gods is, zonder vergelijking, het voortreffelijkste leven, dat de mens in deze wereld leiden kan, het is kalm en geregeld, rein en hemels, het is nuttig en genoegelijk, en alles wat aan het doel des levens beantwoordt. Het is ons nodig ten einde goed te kunnen doen. Het is niet slechts een middel om wat er reeds goed in ons is te ontwikkelen en te vermeerderen, maar het is de bron en oorsprong van alle goed. Zonder Mij kunt gij niets doen, niet alleen niets groots: de kranken genezen, of de doden opwekken, maar niets. Wij zijn voor al de werkingen van het geestelijk en Goddelijk leven even afhankelijk van de genade van den Middelaar, als wij voor de werkingen en daden van het natuurlijk leven van de voorzienigheid van den Schepper afhankelijk zijn, want voor beiden is het in de kracht Gods, dat wij leven, ons bewegen en zijn. Zonder de verdienste van Christus kunnen wij niets doen ter onzer rechtvaardigmaking, en zonder den Geest van Christus niets ter onzer heiligmaking. Zonder Christus kunnen wij niets recht doen, niets, dat ene vrucht zal wezen, welbehaaglijk aan God of nuttig voor ons zelven, 2 Corinthiërs 3:5. Wij zijn voor steun van Christus afhankelijk, niet slechts zoals de wijnstok van den muur, maar zoals de rank voor sap afhankelijk is van den wortel.

c. Het noodlottig gevolg van Christus te verlaten, vers 6: Zo iemand in Mij niet blijft, die is buiten geworpen, gelijkerwijs de rank. Dat is ene beschrijving van den ontzettenden staat van geveinsden, die niet in Christus zijn, en van afvalligen, die niet in Christus blijven. Zij worden buiten geworpen als dorre ranken, die afgerukt worden, omdat zij den stam hinderen. Het is rechtvaardig, dat diegenen gene nuttigheid van Christus hebben, die denken Hem niet nodig te hebben, en dat zij, die Hem verwerpen, door Hem verworpen worden. Zij, die niet in Christus blijven, zullen door Hem worden verlaten, zij worden aan zich zelven overgelaten, om in ergerlijke zonde te vallen, en dan worden zij terecht van de gemeenschap der gelovigen buitengesloten. Zij zijn verdord, als een tak, die van den boom afgebroken wordt. Zij, die niet in Christus blijven, kunnen voor een tijd nog wel bloeien, in een schoonschijnende, of tenminste tamelijk schoonschijnende belijdenis, maar weldra ver- dorren zij en vergaan. Hun gaven en talenten verdorren, hun goede naam en roem verdorren, hun hoop en vertroosting verdorren, Job 8:11-13. Zij, die gene vrucht dragen, zullen na een wijle ook gene bladeren dragen. Hoe spoedig is de vijgenboom verdord, die door Christus vervloekt werd! Men vergadert dezelve. Satans agenten en afgezondenen rapen ze op, en maken ze tot hun gemakkelijke prooi. Zij, die van Christus weggaan, zullen zich spoedig tot de zondaren begeven, en de schapen, die van Christus' kudde weg dwalen, zullen den duivel ten prooi worden, die reeds gereed staat ze te grijpen en voor zich te bemachtigen. Toen de Geest des Heeren van Saul was geweken, is een boze geest tot hem ingegaan.

Men werpt ze in het vuur, zij, die hen verleiden en tot zonde brengen, werpen ze in het vuur, want zij maken hen tot kinderen der hel. Het vuur is de geschikte plaats voor dorre ranken, want tot niets anders zijn zij nut, Ezechiël 15:2-4. Zij worden verbrand, dit volgt gans natuurlijk, maar het wordt er hier nadrukkelijk bijgevoegd, waardoor de bedreiging des te schrikkelijker wordt. Zij zullen niet in een ogenblik worden verteerd, zoals doornen onder een pot, Prediker 7:6, maar kaietai, zij branden voor eeuwig in een vuur, dat niet slechts niet uitgeblust kan worden, maar zich zelven nooit verteert. Dat komt van Christus te verlaten, dat is het einde van onvruchtbare bomen. Afvalligen zijn twee maal verstorven, Judas 12, en als er gezegd wordt: Men werpt ze in het vuur en zij worden verbrand, dan klinkt dit alsof zij tweemaal verdoemd waren. Sommigen denken dat dit: men vergadert ze, op de engelen ziet en hun bediening in den groten dag, wanneer zij uit Christus'

koninkrijk zullen vergaderen al de ergernissen, en het onkruid in busselen zullen binden om het te verbranden.

d. Het zalig voorrecht van hen, die "in Christus blijven", vers 7. Indien gij in Mij blijft, en Mijne woorden in u blijven, zo wat gij wilt, zult gij begeren, en het zal u geschieden. Zie hier: Hoe onze eenheid met Christus in stand wordt gehouden-door het woord: Indien gij in Mij blijft, had Hij tevoren gezegd, en Ik in u. Hier verklaart Hij zich nader, en Mijne woorden in u blijven, want het is het woord van Christus, dat ons wordt voorgesteld en aangeboden. Romeinen 10:6-8. Het is in het woord, dat wij Hem ontvangen en omhelzen, waar alzo het woord van Christus rijkelijk in ons woont, dáár woont Christus. Indien het woord onze voortdurende gids en vermaner is, indien het in ons als tehuis is, dan blijven wij in Christus, en Hij in ons. Hoe onze gemeenschap met Christus onderhouden wordt-door het gebed. Zo wat gij wilt, zult gij begeren, en het zal u geschieden. En wat kunnen wij meer begeren dan alles te verkrijgen, door er slechts om te vragen? Zij, die in Christus blijven als de verlustiging van hun hart, zullen door Christus de begeerte huns harten erlangen. Indien wij Christus hebben, dan zullen wij geen gebrek hebben aan iets, dat goed voor ons is. Er zijn in deze belofte twee dingen opgesloten: Ten eerste. Dat, zo wij in Christus blijven, en Zijn woord in ons blijft, wij niets zullen vragen, dat niet goed voor ons is. De beloften, in ons blijvende, liggen gereed om in gebeden verkeerd te worden, en het kan niet anders, of zulke gebeden moeten verhoring vinden. Ten tweede. Dat zo wij in Christus blijven en in Zijn woord, wij zulk een deel zullen hebben aan Gods gunst en Christus’ middelaarschap, dat wij op al onze gebeden een antwoord des vredes zullen ontvangen.

Johannes 15:9-17

Christus, die de liefde zelf is, spreekt hier over liefde, een viervoudige liefde.

I. Betreffende des Vaders liefde tot Hem, en hiervan zegt Hij ons hier:

1. Dat de Vader Hem liefgehad heeft, vers 9:gelijkerwijs Mij de Vader liefgehad heeft. Hij heeft Hem liefgehad als Middelaar: Deze is Mijn geliefde Zoon. Hij was de Zoon Zijner liefde. Hij had Hem lief, en heeft alle dingen in Zijne handen gegeven, en toch heeft Hij alzo lief de wereld gehad, dat Hij Hem voor ons allen heeft overgegeven. Toen Christus inging tot Zijn lijden, heeft Hij zich hiermede getroost, dat Zijn Vader Hem liefhad. Zij, die door God als een Vader worden bemind, kunnen den haat der wereld wel verachten.

2. Dat Hij bleef in Zijns Vaders liefde, vers 10. Hij had Zijn Vader voortdurend lief, en Hij werd voortdurend door Hem geliefd. Zelfs toen Hij zonde voor ons werd gemaakt en een vloek, en het den Heere behaagde Hem te verbrijzelen, is Hij toch in Zijns Vaders liefde gebleven, zie Psalm 89:34. Omdat Hij Zijn Vader bleef liefhebben, is Hij goedsmoeds door Zijn lijden heengegaan, en daarom is Zijn Vader Hem blijven liefhebben.

3. Dat Hij in Zijns Vaders liefde gebleven is, omdat Hij Zijns Vaders wet heeft gehouden.

Ik heb de geboden Mijns Vaders bewaard, als Middelaar, en blijf alzo in Zijne liefde. Hiermede toonde Hij in de liefde Zijns Vaders te blijven, dat Hij voortging met Zijne onderneming, en haar voleindigde, en daarom is de Vader voortgegaan met Hem lief te hebben. Zijne ziel had een welbehagen in Hem, omdat Hij niet faalde, noch ontmoedigd werd, Jesaja 42:1-4. 1,) Daar wij de wet der schepping hadden overtreden, en ons hierdoor buiten de liefde Gods gesteld hadden, heeft Christus voor ons voldaan door de wet der verlossing te gehoorzamen, en zo bleef Hij in Zijne liefde, en heeft er ons in hersteld.

II. Over Zijn eigen liefde tot Zijne discipelen. Hoewel Hij hen verlaat, heeft Hij hen toch lief. En merk hier op:

1. Het voorbeeld van deze liefde: Gelijkerwijs de Vader Mij liefgehad heeft, heb Ik ook u liefgehad. Een treffende uitdrukking van de neerbuigende genade van Christus! Gelijkerwijs de Vader Hem, die in de hoogste mate waardig was, liefgehad heeft, heeft Hij hen, die volkomen onwaardig waren, liefgehad. De Vader had Hem lief als Zijn Zoon, en Hij heeft hen lief als Zijne kinderen. De Vader heeft alle dingen in Zijne handen gegeven, zo zal Hij ons, met zich zelven, ook alle dingen schenken. De Vader heeft Hem liefgehad als Middelaar, als Hoofd der gemeente, en als den groten Beheerder der Goddelijke genade en gunst, die Hij niet alleen voor zich zelven had, maar ten gebruike van hen, voor wie zij Hem toevertrouwd waren, en, zegt Hij, "Ik ben een getrouw Beheerder geweest. Gelijk de Vader Mij Zijne liefde gegeven heeft, zo draag Ik haar aan u over." De Vader had een welbehagen in Hem, opdat Hij, in Hem, een welbehagen zou kunnen hebben in ons, Hij had Hem lief, opdat Hij in Hem, als den Geliefde, ons zal kunnen begenadigen, Efeziërs 1:6.

2. De blijken en vruchten dezer liefde, welke vierderlei zijn:

a. Christus heeft Zijne discipelen liefgehad, want Hij heeft Zijn leven voor hen gezet, vers 13. Niemand heeft meer bewijzen van liefde -getoond dan deze, dat iemand zijn leven zette voor zijne vrienden. En dat is de liefde, waarmee Christus ons liefgehad heeft, Hij is onze antipsuchos -onze Borg, lichaam voor lichaam, leven voor leven, hoewel Hij onze onmacht om te betalen kende, en voorzag wat die verbintenis Hem kosten zou. Merk hier op hoe ver de liefde van de kinderen der mensen voor elkaar gaat. Het grootste blijk er van is, dat iemand zijn leven zet voor een vriend, ten einde hem het leven te redden, en wellicht zijn er zulke heldhaftige daden van liefde geweest, zij zijn meer voorgekomen dan de daad van zijne ogen uit te graven, Galaten 4:15. Al wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven, wie dat geeft voor zijn vriend, geeft alles, meer kan hij niet geven, en soms kan dit onze plicht zijn, 1 Johannes 3:16. Paulus stond naar die eer, Filippenzen 2:17, en voor den goede zal mogelijk iemand bestaan te sterven, Romeinen 5:7. Het is de hoogste trap der liefde, die sterk is als de dood. De uitnemendheid van de liefde van Christus boven alle andere liefde. Hij heeft de vermaardste liefhebbers niet slechts geëvenaard, maar overtroffen. Anderen hebben hun leven gezet, tevreden dat het hun ontnomen zou worden, maar Christus heeft het Zijne overgegeven, Hij was er niet lijdelijk onder, Hij heeft het tot Zijn eigen daad en handeling gemaakt, dat is: Hij liet het zich niet lijdelijk ontnemen, maar heeft het vrijwillig overgegeven. Het leven, dat anderen overgegeven hebben, was slechts van gelijke waardij met het leven van hen, voor wie zij het overgaven, of wellicht van mindere waardij, maar het leven van Christus is van oneindig groter waarde dan tienduizend levens van ons. Anderen hebben alzo hun leven gezet voor hun vrienden, maar Christus heeft Zijn leven voor ons gezet, toen wij nog Zijne vijanden waren, Romeinen 5:8, 10. "Die harten moeten wel harder zijn dan ijzer of steen, die niet verteerd worden door zulk een onvergetelijke zoetheid van Goddelijke liefde", zegt Calvijn.

b. Christus heeft Zijne discipelen liefgehad, want Hij heeft hen in een verbond van vriendschap met Hem opgenomen, vers 14, 15. "Indien gij u door uwe gehoorzaamheid betoont Mijne discipelen te zijn, dan zijt gij Mijne vrienden, en zult als zodanig behandeld worden". De volgelingen van Christus zijn de vrienden van Christus, en het behaagt Hem in Zijne genade hen aldus te noemen en als zodanig te beschouwen. Zij, die den plicht doen van Zijne dienstknechten, worden bevorderd tot de waardigheid van Zijne vrienden. David had een dienstknecht aan zijn hof, en Salomo aan het zijne, die in bijzonderen zin des konings vriend was, 2 Samuel 15:37, 1 Koningen 4:5, maar deze eer zullen al de dienstknechten van Christus genieten. Bij een bijzondere gelegenheid kunnen wij wel eens aan een vreemdeling een vriendendienst bewijzen, maar van een vriend nemen wij alle belangen ter harte, wij delen in al zijne zorgen, aldus neemt Christus de gelovigen tot Zijne vrienden. Hij bezoekt hen, en spreekt met hen als Zijne vrienden, draagt hen, en ziet het beste in hen, in hun benauwdheden is Hij benauwd, in hun voorspoed heeft Hij een welbehagen, Hij pleit voor hen in den hemel, en behartigt dáár al hun belangen. Hebben vrienden slechts ene ziel? Die den Heere aanhangt, is een geest met Hem, 1 Corinthiërs 6:17. Hoewel zij zich dikwijls onvriendschappelijk betonen, is Hij toch een Vriend, die ten allen tijde liefheeft. Hij zal hen niet dienstknechten noemen, hoewel zij Hem Meester en Heere noemen. Zij, die als Christus willen wezen in ootmoed, moeten niet bij alle gelegenheden hooghartig staan op hun gezag en hun meerderheid, maar gedenken, dat hun dienstknechten hun mededienstknechten zijn. Hij zal hen Zijne vrienden noemen, Hij zal hen niet slechts liefhebben, maar zal het hun doen weten, want op Zijne tong is de leer der goeddadigheid. Na Zijne opstanding schijnt Hij met nog meer liefdevolle tederheid tot en van Zijne discipelen te spreken dan tevoren. Ga heen tot Mijne broeders, Hoofdstuk 20:17, Kinderkens! hebt gij niet enige toespijs? Hoofdstuk 21:5. Merk echter op, dat zij, hoewel Christus hen Zijne vrienden noemt, zich zelven Zijne dienstknechten noemen. Petrus, een dienstknecht van Christus, 1 Petrus 1:1. Zo ook

Jakobus, Hoofdstuk 1:1. Hoe meer ere Christus ons aandoet, hoe meer wij er ons op moeten toeleggen om Hem ere aan te doen, hoe hoger wij zijn in Zijne ogen, hoe geringer wij moeten zijn in onze eigen ogen.

c. Christus heeft Zijne discipelen liefgehad, want Hij heeft hun vrijelijk Zijne gedachten meegedeeld, vers 15. "Van nu voortaan zult gij niet meer zo in het duister worden gelaten als vroeger, zoals dienstknechten aan wie men slechts van hun tegenwoordig werk spreekt, maar als de Geest uitgestort zal zijn, dan zult gij uws Meesters voornemens en bedoelingen kennen als Zijne vrienden. Al wat Ik van Mijn Vader gehoord heb, dat heb Ik u bekend gemaakt. Wat den verborgen wil van God betreft: wij moeten tevreden wezen om vele dingen niet te weten, maar van den geopenbaarden wil van God heeft Jezus Christus ons getrouwelijk overgeleverd wat Hij van den Vader heeft ontvangen, Hoofdstuk 1:18, Mattheus 11:27. De grote dingen aangaande des mensen verlossing heeft Christus Zijnen discipelen bekend gemaakt, opdat zij ze zouden bekendmaken aan anderen, zij waren de mannen van Zijn raad, Mattheus 13:11.

d. Christus heeft Zijne discipelen liefgehad, want Hij heeft hen verkoren en verordineerd om de voornaamste werktuigen te zijn van Zijne heerlijkheid en eer in de wereld, vers 16:Ik heb u uitverkoren en gesteld. Zijne liefde tot hen bleek in hun uitverkiezing tot het apostelschap, Hoofdstuk 6:70:Heb k niet u twaalf uitverkoren? Het begon niet van hun zijde: Gij hebt Mij niet uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren. Waarom waren zij toegelaten tot zo vertrouwelijke gemeenschap met Hem, werden zij gebruikt in zulk een zending voor Hem, werden zij begiftigd met zulk ene macht van Boven? Het was niet om hun wijsheid en goedheid, waarmee zij Hem tot hun Meester hadden verkoren, maar het was tengevolge van Zijne gunst en genade, waarmee Hij hen tot Zijne discipelen had verkoren. Het is voegzaam, dat Christus Zijn eigen dienaren kiest, en Hij doet dit nog door Zijne voorzienigheid en Zijn Geest. Hoewel de leraren deze heilige roeping kiezen, is Christus' keuze van hen daaraan toch voorafgegaan, waardoor de hun geleid en bepaald werd. Van allen, die tot genade en heerlijkheid verkoren worden, kan gezegd worden: Zij hebben Christus niet uitverkoren, maar Hij heeft hen uitverkoren, Deuteronomium 7:7, 8. In hun verordinering: "Ik heb u gesteld-Ik heb u in de bediening gesteld, 1 Timotheus 1:12. Hieruit bleek, dat Hij hen aannam tot Zijne vrienden, dat Hij hun hoofd gekroond heeft met zulk ene eer, en hun handen gevuld heeft met zulk een groot aanvertrouwd pand. Het was wel een zeer groot vertrouwen, dat Hij in hen stelde, toen Hij hen heenzond als Zijne gezanten om over de zaken Zijns koninkrijks in deze lagere wereld te onderhandelen, en hen tot Zijn eerste staatsdienaren aanstelde om het te besturen. De schatten van het Evangelie werden hun toevertrouwd: Ten eerste. Opdat zij het zouden verbreiden, dat gij zoudt heengaan, als onder een juk of last, want de Evangeliebediening is een werk, en gij, die er u toe begeeft, moet besluiten om er zeer veel voor te verduren, "dat gij heengaat van plaats tot plaats, door geheel de wereld, en vrucht dragen." Zij werden in de bediening gesteld, niet om stil te zitten, maar om heen en weer te trekken, en naarstig te zijn in hun werk, onvermoeid te volharden in goed doen. Zij waren verordineerd om in Gods hand het middel te wezen om de volken tot de gehoorzaamheid van Christus te brengen, Romeinen 1:13. Zij, die door Christus aldus aangesteld worden, moeten-en zullen-vruchtbaar zijn, zij moeten arbeiden, en hun arbeid zal niet ijdel wezen. Ten tweede. Opdat het duurzaam en blijvend zou wezen, dat de goede uitwerking van hun arbeid in de wereld zal voortduren van geslacht tot geslacht, tot aan het einde des tijds. De kerk van Christus moet niet maar voor een wijle bestaan, zoals vele sekten van de filosofen, die als een negendaags wonder zijn. Zij is niet ontstaan in een nacht, en zo moet zij ook niet in een nacht vergaan, maar als de dagen des hemels duurzaam wezen. De redevoeringen en geschriften der apostelen zijn ons

overgeleverd, en te dezen dage bouwen wij op dat fondament, van dat de Christelijke kerk door de bediening der apostelen en der zeventig discipelen gesticht is, gelijk het ene geslacht van evangeliedienaars en Christenen voorbijgaat, en door een ander wordt opgevolgd. Uit kracht van den groten lastbrief in Mattheus 28:19 heeft Christus ene kerk in de wereld, welke niet sterft, maar leeft in opvolging, en aldus blijft tot op den huidigen dag de vrucht, en zij zal blijven zolang de aarde bestaat. Zijne liefde voor hen blijkt in Zijn behartigen van hun belangen voor den troon der genade.

Zo wat gij van den Vader begeren zult in Mijn naam, zal Hij u geven. Waarschijnlijk ziet dit in de eerste plaats op de macht om wonderen te doen, waarmee de apostelen bekleed waren, en die zij moesten behouden en vermeerderen door het gebed. "Welke gaven er ook nodig zijn ter bevordering van uwen arbeid, welke hulp van den hemel gij te eniger tijd ook zult behoeven, vraagt er om, en gij zult ze verkrijgen." Er wordt ter onzer aanmoediging in het gebed hier op drie dingen gewezen, welke dan ook zeer bemoedigend zijn. Ten eerste. Dat wij een God hebben, die een Vader is. Christus noemt Hem hier de Vader, zowel de Mijne als de uwe, en de Geest in het woord en in het hart leert ons Abba, Vader, te roepen.

Ten tweede. Dat wij tot Hem komen in een goeden naam. Wat het ook zij, waarmee wij overeenkomstig Gods wil tot den troon der genade komen, met nederige vrijmoedigheid kunnen wij er in Christus' naam voor komen, er op pleiten, dat wij tot Hem in betrekking staan.

Ten derde. Dat ons een antwoord des vredes beloofd is. Wat het ook zij, waarvoor gij komt, het zal u gegeven worden. Deze grote belofte, gedaan aan dezen groten plicht, houdt een troostrijke gemeenschap gaande tussen den hemel en de aarde.

III. Betreffende de liefde der discipelen tot Christus, uit dankbaarheid voor de grote liefde, waarmee Hij hen heeft liefgehad. Hij vermaant hen hier tot drie dingen.

1. In deze liefde te blijven, vers 9. Blijft in deze Mijne liefde, blijft in uwe liefde tot Mij en in de Mijne voor u. Wij moeten ons geluk stellen in de voortduring van Christus' liefde tot ons, en er ons op toeleggen om voortdurend de bewijzen te geven van onze liefde tot Christus. Niets moet ons in verzoeking brengen om van Hem weg te gaan, of Hem zo tot toorn te verwekken, dat Hij van ons weggaat. Allen, die Christus liefhebben, moeten blijven in hun liefde tot Hem, dat is: Hem altijd liefhebben, en alle gelegenheden te baat nemen om dit te tonen, zij moeten Hem ten einde toe liefhebben. De discipelen moeten uitgaan in den dienst van Christus, waarbij zij vele moeilijkheden zullen ontmoeten, maar, zegt Christus: Blijft in mijne liefde. Bewaart uwe liefde tot Mij, en dan zullen alle benauwdheden en zwarigheden, die gij ontmoet, u licht vallen, liefde heeft voor Jakob den zevenjarigen zwaren dienst licht gemaakt. Laat de benauwdheden, die u om Christus' wil overkomen, uwe liefde tot Christus niet uitblussen, maar haar veeleer opwekken en verlevendigen.

2. Om Zijne blijdschap in hen te laten blijven, hen er mede te vervullen, vers 11. Dit bedoelde Hij in de voorschriften en beloften, die Hij hun had gegeven.

a. Dat Zijne blijdschap in hen zal blijven. In het oorspronkelijke zijn de woorden zo geplaatst, dat zij gelezen kunnen worden: of in dier voege: Dat Mijne blijdschap in u blijve. Indien zij veel vrucht voortbrengen, en in Zijne liefde blijven, dan zal Hij voortgaan met zich in hen te verblijden, zoals totnutoe. Vruchtbare en getrouwe discipelen zijn de blijdschap van den Heere Jezus, Hij rust in Zijne

liefde tot hen, Zefanja 3:17 1). Gelijk er ene vervoering van blijdschap is in den hemel over de bekering van zondaren, zo is er een blijvende blijdschap over de volharding der heiligen. Of wel: Dat Mijne blijdschap, dat is: uwe blijdschap in Mij, blijve. Het is de wil van Christus, dat Zijne discipelen zich voortdurend in Hem zullen verblijden, Filippenzen 4:4. De blijdschap der geveinsden is slechts voor een ogenblik, maar de blijdschap van hen, die in Christus' liefde blijven, is een voortdurend feestmaal. Daar het woord des Heeren blijft tot in eeuwigheid, zal ook de blijdschap, die er uit voortvloeit en er op gegrond is, tot in eeuwigheid blijven. b, En uwe blijdschap vervuld worde, niet alleen dat gij vol zijt van blijdschap, maar dat uwe blijdschap in Mij en

in Mijne liefde al hoger en hoger zal stijgen, totdat zij de volkomenheid bereikt, als gij zult ingaan in de vreugde uws Heeren. Alleen diegenen, in wie Christus. blijdschap blijvende is, hebben een volkomen blijdschap, wereldse vreugde is hol en ledig, doet walgen, maar verzadigt niet. Alleen de blijdschap der wijsheid vervult de ziel, Psalm 36:9. Christus' bedoeling in Zijn woord is Zijn volk te vervullen van blijdschap, 1 Johannes 1:4. Dit heeft Hij gezegd, opdat onze blijdschap al voller en voller zal worden, en ten laatste volkomen zij.

3. Om hun liefde tot Hem te doen blijken doordat zij Zijne geboden bewaren: Indien gij Mijne geboden bewaart, zo zult gij in Mijne liefde blijven, vers 10. Dat zal een blijk wezen van de getrouwheid en standvastigheid uwer liefde tot Mij, en dan kunt gij ook zeker wezen van het blijvende Mijner liefde tot u." Merk hier op:

a. De belofte: Gij zult blijven in Mijne liefde, als in ene woonstede, tehuis zijn in Christus' liefde, als in ene rustplaats, u behaaglijk gevoelen in Christus' liefde, er u veilig in gevoelen als in een sterke vesting.

Gij zult blijven in Mijne liefde, gij zult genade en kracht hebben om er in te volharden Mij lief te hebben." Indien dezelfde hand, die het eerst de liefde van Christus in ons hart heeft uitgestort, ons niet hield in deze liefde, dan zouden wij er niet lang in blijven, maar uit liefde tot de wereld de liefde van Christus laten varen.

b. De voorwaarde der belofte: Indien gij Mijne geboden bewaard. De discipelen moesten de geboden van Christus bewaren, niet slechts door er zich zelven voortdurend naar te gedragen, maar ook door ze getrouwelijk aan anderen over te leveren, zij moesten ze bewaren als beheerders, in wier hand dat grote pand was overgegeven en toevertrouwd, want zij moesten al de volken leren onderhouden alles wat Christus had geboden, Mattheus 28:19. Dit gebod moesten zij onbevlekt en onberispelijk houden, 1 Timotheus 6:14, en aldus moeten zij tonen, dat zij in Zijne liefde blijven. Om hen er toe te bewegen Zijne geboden te bewaren wijst Hij: Op Zijn eigen voorbeeld: gelijkerwijs Ik de geboden Mijns Vaders bewaard heb, en blijf in Zijne liefde. Christus had zich aan de wet van het middelaarschap onderworpen, en er aldus de eer en de vertroosting van bewaard, ten einde ons te leren om ons aan de wetten van den Middelaar te onderwerpen, want anders kunnen wij de eer en de vertroosting van onze betrekking tot Hem niet bewaren. De noodzakelijkheid hiervan ten einde deel in Hem te kunnen hebben, vers 14:Gij zijt Mijne vrienden, zo gij doet wat Ik u gebiede, en anders niet. Diegenen alleen zullen getrouwe vrienden van Christus geacht worden, die zich Zijn gehoorzame dienstknechten betonen, want zij, die niet willen dat Hij over hen zal heersen, zullen als Zijne vijanden beschouwd en behandeld worden. "Vriendschap brengt een gemeenschappelijk gevoel van afkeer en van genegenheid mede," zegt Sallustus. Alleen een algemene gehoorzaamheid

aan Christus is een Hem welbehaaglijke gehoorzaamheid, Hem te gehoorzamen in alles wat Hij gebiedt, zonder uitzondering te gehoorzamen, en veel minder nog kan er sprake zijn van er zich tegen te verzetten.

IV. Betreffende de liefde der discipelen voor elkaar, hun geboden als een bewijs van hun liefde tot Christus, en een dankbare vergelding van Zijne liefde tot hen. Wij moeten Zijne geboden bewaren, en dit is Zijn gebod, dat wij elkaar liefhebben, vers 12, en wederom in vers 17. Geen enkele plicht van den Godsdienst wordt ons meer herhaaldelijk ingeprent, of ons aandoenlijker door onzen Heere Jezus aan het hart gelegd, dan die der wederzijdse liefde, en wel om een goede reden.

1. Zij wordt ons hier aanbevolen door Christus' voorbeeld, vers 12, gelijkerwijs Ik u liefgehad heb. Christus' liefde tot ons behoort ons aan te sporen tot, en te leiden in, onze liefde voor elkaar, op deze wijze en uit dien beweeggrond moeten wij elkaar liefhebben, zoals en omdat Christus ons liefgehad heeft. Hij wijst hier op sommige bijzondere uitingen van Zijne liefde tot hen. Hij noemde hen vrienden, Hij deelde hun Zijne gedachten mede, Hij was bereid hun te geven waar zij om vroegen.

Gaat heen en doet desgelijks.

2. Zij wordt vereist door Zijn gebod. Hij. treedt tussenbeide met Zijn gezag, Hij heeft het tot een der wetten van Zijn koninkrijk gemaakt. Merk op, hoe verschillend het in deze twee verzen is uitgedrukt, maar beide malen toch zeer nadrukkelijk.

a. Dit is Mijn gebod, vers 12, alsof dit het noodzakelijkste was van al Zijne geboden. Gelijk onder de wet op het verbod van afgoderij meer nadruk werd gelegd dan op alle andere geboden, in het voorzien van de neiging des volks tot die zonde, zo heeft Christus de neiging voorziende van de Christelijke kerk tot liefdeloosheid, op dit gebod den meesten nadruk gelegd.

b. Dit gebied Ik u, vers 17. Hij spreekt alsof Hij hun velerlei gebood, en toch noemt Hij slechts dit ene: dat gij elkaar liefhebt, niet alleen omdat hierin vele plichten zijn opgesloten, maar omdat dit op allen een goeden invloed zal uitoefenen.

Johannes 15:18-25

Hier spreekt Christus over haat, die het kenmerk en de geest is van het rijk des duivels, gelijk liefde de geest en het kenmerk is van Christus' koninkrijk. Merk hier op:

I. Wie zij zijn, in wie deze haat wordt gevonden-de wereld, de kinderen dezer wereld, zoals zij onderscheiden zijn van de kinderen Gods, zij, die de belangen voorstaan van den god dezer wereld, wiens beeld zij dragen, en aan wiens macht zij onderworpen zijn, al diegenen, hetzij Joden of heidenen, die niet zullen komen in Christus' kerk, welke Hij op hoorbare wijze geroepen en zichtbaar van deze boze wereld heeft afgezonderd.

1. Hun aantal: zij waren ene wereld van mensen, die Christus en het Christendom tegenstonden. O Heere! hoe zijn de tegenstanders van den Zone David's vermenigvuldigd! Als wij ene stemming zouden uitlokken tussen Christus en Satan, dan vrees ik, dat Satan verreweg de meeste stemmen zou hebben.

2. Hun onderling verbond, deze talloze heirscharen zijn tot een lichaam verenigd, Psalm 83:6. Joden en heidenen, die nergens anders in konden overeenkomen, zijn overeengekomen om Christus' dienstknechten te vervolgen.

3. Hun geest en gezindheid, zij zijn lieden van de wereld, Psalm 17:13, 14, gans en al toegewijd aan deze wereld en hetgeen van deze wereld is, en nooit denkende aan een andere wereld. Aan het volk van God wordt geleerd de zonde der zondaren te haten, niet hun persoon, maar alle mensen lief te hebben en hun wel te doen. Een boosaardige, afgunstige geest is niet de geest van Christus, maar van de wereld.

II. Wie zij zijn, tegen wie deze haat gericht is-tegen de discipelen van Christus, tegen Christus zelven, en tegen den Vader.

1. De wereld haat de discipelen van Christus. De wereld haat u, vers 19, en Hij spreekt er van als van hetgeen zij moeten verwachten, waarop zij hebben te rekenen, vers 18 en 1 Johannes 3:13.

a. Let op hoe dit hier te pas wordt gebracht. Christus had de grote genegenheid geuit, die Hij voor hen had als vrienden, opdat zij nu echter hierdoor niet opgeblazen zouden worden, werd hun, evenals aan Paulus, een doorn in het vlees gegeven, dat is: gelijk het hier nader verklaard wordt: smaad en vervolging om Christus' wil, 2 Corinthiërs 12:7, 10. Hij had hun het werk aangewezen, maar Hij zegt hun welke moeilijkheden zij er bij ontmoeten zullen, opdat het hun niet als ene verrassing zal overvallen, en zij er zich op konden voorbereiden. Hij had hun geboden elkaar lief te hebben, en wèl was het hun nodig elkaar lief te hebben, want de wereld zal hen haten, vriendelijk te zijn voor elkaar, want zij zullen zeer veel onvriendelijkheid en kwaadwilligheid hebben te verduren van hen, die buiten zijn. "Houdt vrede onder elkaar, en dat zal u versterken tegen de twistingen der wereld tegen u". Zij, die zich in het midden van vijanden bevinden, hebben er het grootste belang bij om zich aan elkaar te houden.

b. Merk op wat hierin is opgesloten. De vijandschap der wereld tegen de volgelingen van Christus, zij haat hen. Wie door Christus gezegend worden, worden door de wereld vervloekt. De

gunstgenoten en erfgenamen des hemels zijn nooit de lievelingen der wereld geweest, van dat er vijandschap gezet was tussen het Zaad der vrouw en het zaad der slang. Waarom heeft Kaïn Abel gehaat? Was het niet omdat zijne werken rechtvaardig waren? Ezau haatte Jakob om den zegen, Jozefs broeders haatten hem omdat zijn vader hem liefhad, Saul haatte David omdat de Heere met hem was, Achab haatte Micha om zijne profetieën: zodanig zijn de ongegronde oorzaken van den haat der wereld. De vruchten dezer vijandschap, waarvan hier twee genoemd worden, vers 20. Ten eerste. Zij zullen u vervolgen, omdat zij u haten, want haat is een onrustige hartstocht. Het is het gemene lot van hen, die godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, dat zij vervolgd worden, 2 Timotheus 3:12. Christus voorzag welke mishandelingen Zijne gezanten zouden hebben te verduren in de wereld, en toch heeft Hij hen om den wille dier weinigen, die door hun bediening uit de wereld geroepen zullen worden. uitgezonden als schapen in het midden der wolven. Ten tweede. Een andere vrucht van hun vijandschap, die hierin ligt opgesloten, is, dat zij hun leer zullen verwerpen. Als Christus zegt: Indien zij Mijn woord bewaard hebben, zij zullen ook het uwe bewaren, dan bedoelt Hij: zij zullen het uwe niet meer bewaren of ter harte nemen dan zij het Mijne ter harte genomen en bewaard hebben. De predikers van het Evangelie kunnen het minachten hunner boodschap niet anders beschouwen dan als de grootste versmaadheid, die hun aangedaan kan worden, zoals het ook voor Jeremia de grootste versmaadheid is geweest, dat zij zeiden: "Laat ons niet luisteren naar enige zijner woorden! Jeremia 18:18. De redenen dier vijandschap. De wereld zal hen haten: Ten eerste, Omdat zij er niet toe behoren, vers 19:"Indien gij van de wereld waart, van haar geest waart en hare belangen voorstond, indien gij vleselijk en wereldsgezind waart, dan zou de wereld u als het hare liefhebben, maar, omdat gij uit de wereld geroepen zijt, haat zij u, en zal u altijd haten".

1. Wij moeten er ons niet over verwonderen, indien zij, die aan de wereld verkleefd zijn, als vrienden door haar worden geliefkoosd, de meeste mensen zegenen den gierigaard, Psalm 10:3. En evenmin moet het ons verwondering baren als zij, die van de wereld verlost zijn, door haar als hare vijanden worden mishandeld, als Israël uit Egypte is verlost, zullen de Egyptenaren hen vervolgen. De reden, waarom Christus' discipelen niet van deze wereld zijn, is niet, omdat zij zich door hun eigen wijsheid en kracht van de wereld hebben onderscheiden, maar omdat Christus hen van uit de wereld heeft uitverkoren, om hen zich af te zonderen, en dat is de reden, waarom de wereld hen haat, want:

a. De heerlijkheid, die uit kracht dezer verkiezing voor hen bestemd is, verheft hen boven de wereld, en maakt hen aldus tot voorwerpen van afgunst. De heiligen zullen de wereld oordelen, en de oprechten zullen heerschappij hebben, en daarom worden zij gehaat.

b. De genade, waarmee zij krachtens deze verkiezing begiftigd zijn, stelt hen tegenover de wereld, zij zwemmen tegen den stroom dezer wereld op, en zijn er ongelijkvormig aan, zij getuigen er tegen, en voegen zich niet naar hare denkwijze. Onder al de rampen, die hen door den haat der wereld zullen treffen, zal dit hen ondersteunen: dat zij gehaat worden, omdat zij de verkorenen zijn van den Heere Jezus, en niet van de wereld zijn. Nu was dit geen rechtvaardige reden, waarom de wereld hen moet haten. Als wij iets doen om ons hatelijk te maken, dan hebben wij reden om dit te betreuren, maar indien de mensen ons haten om hetgeen, waarvoor zij ons moesten liefhebben en op prijs stellen, dan hebben wij reden om hen te beklagen, maar geen reden om ons te verontrusten, integendeel, het is een goede reden om ons te verblijden. Hij, die gehaat wordt, omdat hij rijk is en voorspoed heeft, bekommert er zich niet om, dat anderen daar leed om dragen, zolang hij zelf er het

rechtmatig genot van heeft. Veel meer nog kunnen diegenen zich verheugen, die door de wereld gehaat, maar door Christus bemind worden.

Ten tweede. Nog een andere reden, waarom de wereld u haat, is: dat gij Christus toebehoort, vers 21, om Mijns naams wil. Dat is de kern van het geschil, wat ook voorgewend wordt, dit is de reden van den twist, zij haten Christus' discipelen, omdat zij Zijn naam dragen, en Zijn naam ophouden in de wereld. Het is het kenmerk van Christus' discipelen, dat zij Zijn naam verdedigen. Voor den naam, waarin zij gedoopt zijn, zullen zij leven en sterven. Het is gemeenlijk het lot geweest van hen, die voor Christus' naam opkomen, dat zij hiervoor moeten lijden, veel en zwaar-al deze dingen er voor moeten lijden. Maar het is voor hen, die het zwaarste lijden hebben te verduren, een oorzaak van vertroosting, dat zij om den naam van Christus lijden. Indien gij gesmaad wordt om den naam van Christus, zo zijt gij zalig, 1 Petrus 4:14, ja zalig, in aanmerking genomen, niet slechts de eer, die daaraan verbonden is, Handelingen 5:41, maar ook de vertroosting, die er in ligt opgesloten, en inzonderheid de kroon der heerlijkheid, waar dit lijden heenvoert. Indien wij met Christus-en voor Christus-verdragen, wij zullen ook met Hem heersen.

Ten derde. En met dat al: het is de onwetendheid der wereld, die de ware oorzaak is van hare vijandschap tegen de discipelen van Christus, vers 21. Omdat zij Hem niet kennen, die Mij gezonden heeft.

1. Zij kennen God niet. Indien de mensen slechts een behoorlijke bekendheid hadden, zelfs met de allereerste beginselen van den natuurlijken Godsdienst, en God slechts kenden, al zouden zij dan ook het Christendom niet aannemen, zouden zij het toch niet haten en vervolgen. Die Gods volk opeten, hebben gene kennis, Psalm 14:4. 2. Zij kennen God niet als degene, die onzen Heere Jezus heeft gezonden, en Hem gemachtigd heeft om de grote Middelaar des vredes te zijn. Wij kennen God niet op de rechte wijze, als wij Hem niet kennen in Christus, en zij, die hen vervolgen, welke door Hem gezonden zijn, laten het duidelijk blijken, dat zij niet weten, dat Hij van God was gezonden: zie 1 Corinthiërs 2:8.

II. De wereld haat Christus zelven. En het is om twee redenen, dat er hier over wordt gesproken:

a. Om de smart te lenigen van Zijne volgelingen wegens dien haat der wereld, en om hun dien haat minder vreemd en minder grievend te doen voorkomen, vers 18. Gij weet, dat zij Mij eer dan u gehaat heeft, prooton humoon. Wij lezen dit als een voorafgaan in tijd. Hij begon den bitteren beker des lijdens, en toen liet Hij ons Hem bescheid doen, maar de oorspronkelijke woorden kunnen ook gelezen worden als aanduidende Zijne meerderheid boven hen: Gij weet, dat zij Mij, uw Eerste, uw oversten Leidsman en Gebieder, heeft gehaat. Indien Christus, die uitmuntte in goedheid, die volkomen onschuldig en algemeen weldadig was, gehaat werd, kunnen wij dan verwachten, dat enigerlei deugd of verdienste van ons ons tegen hare kwaadwilligheid zal beschutten? Indien onze Meester, de Stichter van onzen Godsdienst, zoveel tegenstand bij die stichting heeft ontmoet, dan kunnen Zijne dienstknechten en volgelingen niets anders verwachten bij het belijden en verspreiden er van. Hiervoor verwijst Hij hen, vers 20, naar Zijn eigen woord bij hun toelating tot het discipelschap: Gedenkt des woords, dat Ik u gezegd heb. Het zal ons helpen om Christus' latere woorden te verstaan, als wij ze vergelijken met Zijn eerste woorden. En er is ook niets, dat meer geschikt is om ons kalmte en gemoedsrust te geven, dan de herinnering aan Christus' woorden, waardoor de leidingen Zijner voorzienigheid voor ons verklaard worden. In dit woord nu is: Ten

eerste. Een duidelijke waarheid: Een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer. Dit had Hij tot hen gezegd, Mattheus 10:24. Christus is onze Heere, en daarom moeten wij vlijtig acht geven op al Zijne bewegingen, en geduldig berusten in al Zijne beschikkingen, want de dienstknecht is minder dan zijn heer, is hem ondergeschikt. De eenvoudigste waarheden zijn soms de krachtigste argumenten voor de zwaarste plichten, Elihu beantwoordt ene menigte van Jobs murmureringen met deze klaarblijkelijke waarheid, dat God meer is dan de mens, Job 33:12. Zo wordt hier dan, ten tweede, een juiste gevolgtrekking uit afgeleid: Indien zij Mij vervolgd hebben -gelijk gij gezien hebt, en waarschijnlijk nog veel meer zult zien-zij zullen ook u vervolgen, daarop kunt gij rekenen, want:

1. Gij zult hetzelfde doen wat Ik gedaan heb om hun toorn op te wekken, gij zult hen bestraffen om hun zonden, hen roepen tot bekering, hun strenge regelen voorschrijven voor een heilig leven, en dat zullen zij niet verdragen".

2. "Gij zult niet meer kunnen doen dan Ik gedaan heb om hun dienst te bewijzen, met zulk een groot en treffend voorbeeld voor ogen, moet niemand er zich over verwonderen als zij lijden omdat zij weldoen". Hij voegt er bij: Indien zij Mijn woord bewaard hebben, zij zullen ook het uwe bewaren. Gelijk er enkelen geweest zijn-en het waren slechts zeer enkelen-op wie Mijne prediking een goede uitwerking heeft gehad, zo zullen er ook enkelen, zeer enkelen, zijn, op wie uwe prediking ten goede zal werken". Sommigen geven hier een anderen zin aan en stellen etêrêsan in de plaats van parêtêrêsan. "Indien zij op de loer lagen voor Mijne woorden met het doel om Mij te verstrikken, dan zullen zij evenzo op de loer liggen om u in uwe woorden te verstrikken".

b. Om de boosheid dezer ongelovige wereld te verzwaren en haar ontzettende zondigheid in het licht te stellen. De apostelen te haten en te vervolgen, was al erg genoeg, maar in hen Christus te haten en te vervolgen, dat was nog veel erger. Over het algemeen staat de wereld ter slechter naam en faam in de Schrift bekend en niets kan haar een slechter naam geven dan dit, dat zij Jezus Christus heeft gehaat. Er is ene wereld van mensen, die haters zijn van Christus. Hij legt nadruk op twee dingen, die de boosheid verzwaren van hen, die Hem hebben gehaat. Dat zij de grootst-mogelijke reden hadden om Hem lief te hebben. De goede woorden en goede werken der mensen zullen hen gewoonlijk bij anderen aanbevelen, en wat nu Christus betreft: Ten eerste. Zijne woorden verdienden hun liefde, vers 22. Indien Ik niet gekomen ware en tot hen gesproken had -om hun liefde te winnen-zij hadden gene zonden. Hun tegenstand zou dan niet een haten van Hem geweest zijn, en vergelijkenderwijs zou hun zonde geen zonde geweest zijn. Maar nu Ik zoveel tot hen gezegd heb, wat Mij hun liefde had moeten doen verwerven, hebben zij geen voorwendsel, gene verontschuldiging voor hun zonde. Merk hier op:

1. Het voorrecht, dat hun te beurt valt, die het Evangelie hebben, daarin komt Christus en spreekt tot hen. Hij heeft persoonlijk gesproken tot de mensen van dat geslacht, en nog spreekt Hij tot ons door onzen Bijbel en door onze leraren, en wel als iemand, die het onbetwistbaarste gezag over ons en liefde tot ons heeft. Elk Zijner woorden is rein, is vol van een gezaghebbende majesteit, doch tevens van een neerbuigende tederheid, wel instaat, zou men denken, om zelfs de meest-dove adder te bezweren.

2. De verontschuldiging, die zij hebben, die het Evangelie derven. Indien Ik tot hen niet gesproken had -indien zij nooit van Christus en van de zaligheid door Hem gehoord hadden-zij hadden gene zonde.

a. Niet deze soort van zonde. Hun zou gene minachting van Christus ten laste gelegd kunnen worden, indien Hij niet gekomen ware en hun genade had aangeboden. Gelijk de zonde niet wordt toegerekend, als er geen wet is, zo wordt geen ongeloof toegerekend, waar geen Evangelie is, en waar het wordt toegerekend, is het in zoverre de enige veroordelende zonde, als het, ene zonde tegen het geneesmiddel zijnde, andere zonden ons niet zouden veroordelen, indien de schuld derzelve er niet in ware opgesloten.

b. Niet zulk een mate van zonde. Indien het Evangelie niet onder hen gepredikt was, dan zouden hun andere zonden niet zo groot, zo zwaar geweest zijn, want God heeft de tijden der onwetendheid overgezien, zie ook Lukas 12:47, 48.

3. Hoe de schuld verzwaard is van hen, tot wie Christus tevergeefs gekomen is en gesproken heeft, die Hij tevergeefs had geroepen en genodigd, bij wie Hij tevergeefs heeft gepleit, die Hij vruchteloos heeft zoeken te overtuigen. Zij hebben geen voorwendsel voor hun zonde, geen dekmantel. Zij zijn volstrekt niet te verontschuldigen, en op den dag des oordeels zullen zij sprakeloos zijn, geen woord ter hunner verontschuldiging hebben in te brengen. Hoe helderder en vollediger ons de genade en waarheid van Jezus Christus ontdekt zijn, hoe meer tot ons gezegd is, dat overtuigend en beminnelijk is, hoe groter onze zonde is, als wij Hem niet liefhebben en niet in Hem geloven. Het woord van Christus ontdoet de zonde van haar dekmantel, opdat zij in hare naaktheid als zonde gezien worde.

Ten tweede. Zijne werken verdienden hun liefde, zowel als Zijne woorden, vers 24. In dien Ik de werken onder hen niet had gedaan -onder hen, in hun land en voor hun ogen, zulke werken, die niemand anders gedaan heeft, zij hadden gene zonde. Hun ongeloof en vijandschap konden te verontschuldigen zijn geweest, er zou enige schijn geweest zijn voor hun zeggen, dat Mijn woord niet geloofwaardig was, zo het niet nader bevestigd werd. Maar Hij heeft voldoende bewijzen geleverd voor Zijn Goddelijke zending, werken, die niemand anders gedaan heeft. Gelijk de Schepper Zijne kracht en Goddelijkheid toont door Zijne werken, Romeinen 1:20, zo toont de Verlosser de Zijne. Zijne wonderen, Zijne genadewerken bewijzen, dat Hij van God is gezonden, en dat wel op ene boodschap der liefde en barmhartigheid. Christus' werken waren de zodanige, als nooit iemand anders gedaan heeft. Geen gewoon mens, die gene opdracht had van boven, en met wie God niet was, kon wonderen doen, Hoofdstuk 3:2. En geen profeet heeft ooit zulke wonderen gedaan, zo vele of zo treffelijke. Mozes en Elia hebben wonderen gewerkt als dienstknechten, door ene kracht of macht, die hun verleend was, maar Christus als de Zoon, en door Zijn eigen macht. Dat was het, wat het volk heeft verbaasd, dat Hij met macht krankheden en de onreine geesten gebood, Markus 1:27. Zij erkenden, dat zij zulks nooit gezien hadden, Markus 2:12. Het waren allen goede werken, werken van barmhartigheid, en dezen schijnen inzonderheid hier bedoeld, want Hij verwijt hun, dat zij Hem desniettemin hebben gehaat. Iemand, die zo algemeen nuttig en weldoend was, meer dan ooit iemand anders geweest is, zou, naar men moet denken, ook algemeen bemind moeten zijn, en toch is Hij zelfs gehaat. De werken van Christus stellen de schuld van het ongeloof der zondaren nog meer in het licht, evenals van hun vijandschap jegens Hem. Zij doen er de ontzettende boosheid en de ongerijmdheid van uitkomen. Indien zij alleen Zijne woorden hadden gehoord, maar Zijne werken niet hadden gezien, -indien voor ons alleen Zijne redenen waren te boek gesteld, maar niet Zijne wonderen, dan zou het ongeloof nog het gebrek aan bewijs kunnen aanvoeren, maar nu heeft het generlei verontschuldiging. Ja meer, in het verwerpen van Christus, zowel door hen als door ons, ligt niet slechts de zonde van hardnekkig ongeloof, maar ook van lage ondankbaarheid. Zij zagen dat Christus hoogstbeminnelijk was, dat Hij er zich op toelegde om hun goed te doen, en toch haatten zij

Hem, en legden er zich op toe om Hem kwaad te doen. En wij zien in Zijn woord de grote liefde, waarmee Hij ons heeft liefgehad, en toch blijven wij er ongevoelig voor, worden wij er niet door aangedaan. Dat er hoegenaamd gene reden was, waarom zij Hem zouden haten. Sommigen zullen wel eens iets zeggen of doen, wat hen bij anderen kan aanbevelen, maar op een anderen tijd zullen zij dan weer iets zeggen of doen wat tot toorn prikkelt of onvriendelijk is, maar onze Heere Jezus heeft niet slechts veel gedaan, dat de waardering en liefde der mensen verdient, maar Hij heeft nooit iets gedaan, dat rechtmatig hun ongenoegen kon uitlokken, hierop pleit Hij door een woord der Schrift aan te halen, vers 25, dit geschiedt - dit onredelijke, ongegronde haten van Mij en van Mijne discipelen- opdat het woord vervuld worde, dat in hun wet geschreven is (dat is: in het Oude Testament, dat ene wet is, en dat door hen als ene wet werd aangenomen): Zij hebben Mij zonder oorzaak gehaat. Dat zegt David van zich zelven, als type van Christus, Psalm 35:19, 69:5. Zij, die Christus haten, haten Hem zonder enigerlei rechtmatige oorzaak, vijandschap tegen Christus is een onredelijke vijandschap. Wij denken, dat diegenen verdienen gehaat te worden, die hoogmoedig en gemelijk zijn, maar Christus is nederig en zachtmoedig, teder en medelijdend, ook diegenen, die onder schijn van vriendelijkheid en inschikkelijkheid, boosaardig, afgunstig en wraakgierig zijn, maar Christus heeft zich toegewijd aan den dienst van hen, die Hem gebruikten, ja van hen, die Hem mishandelden, Hij heeft gewerkt om anderen rust te bezorgen. Hij heeft zich arm gemaakt om ons te verrijken. Wij denken, dat diegenen hatelijk zijn, die koningen en landschappen schade aanbrengen en den openbaren vrede verstoren, maar Christus was, integendeel, de grootste zegen, die men zich denken kan voor Zijn land, en toch werd Hij gehaat. Wèl heeft Hij getuigd, dat hun werken boos waren, Hij deed het met het doel om hen goed maken, maar Hem daarom te haten, dat was Hem zonder oorzaak te haten. Hierin is de Schrift vervuld geworden en heeft het anti-type aan het type beantwoord. Saul en zijne hovelingen hebben David zonder oorzaak gehaat, want hij was hem nuttig en dienstig geweest met zijne harp en met zijn zwaard. Absalom en zijne partij hebben hem gehaat, ofschoon hij een toegevend vader voor hem geweest is, en voor hen een groot weldoener. Evenzo werd de Zone David's gruwelijk onrechtvaardig gehaat en vervolgd. Zij, die Christus haatten, hebben zich daarbij niet ten doel gesteld de Schrift te vervullen, maar God heeft met het toe te laten dit op het oog gehad, en het bevestigt ons geloof in Christus als den Messias, dat ook dit van Hem voorzegd was, en voorzegd zijnde, ook in Hem vervuld werd. En wij moeten het niet vreemd of hard vinden, zo het ook nog verder in ons vervuld wordt. Wij zijn zo geneigd om ons klagen over het leed en de beledigingen, ons aangedaan, te verontschuldigen met te zeggen, dat zij ons zonder oorzaak aangedaan worden, maar hoe meer zij dit zijn, hoe meer zij gelijken op hetgeen Christus heeft geleden, en kunnen zij, bijgevolg, zoveel te gemakkelijker verdragen worden.

III. In Christus haat de wereld God zelven, dit wordt hier tweemaal gezegd, vers 23:Die Mij haat - kan wel denken, dat zijn haat niet verder gaat-maar in werkelijkheid haat hij ook Mijn Vader. En wederom in vers 24:zij hebben beiden Mij en Mijn Vader gehaat. Er zijn van de zodanige, die God haten niettegenstaande de schoonheid van Zijn wezen en het weldadige Zijner voorzienigheid, zij worden in toorn ontstoken om Zijne gerechtigheid. zoals de duivelen, die geloven en sidderen, verwoed zijn om Zijne heerschappij, en gaarne Zijne banden zouden verscheuren. Zij, die er zich niet toe kunnen brengen om te ontkennen, dat er een God is, en toch wensen, dat er geen God ware, zien Hem en haten Hem.

b. Haten van Christus zal verklaard en geoordeeld worden een haten te zijn van God, want Hij is in Zijn persoon het uitgedrukte beeld Zijns Vaders, en in Zijn ambt Zijns Vaders grote agent en gezant. God wil, dat alle mensen den Zoon eren, gelijk zij den Vader eren. Hieruit valt nu licht af te leiden

dat zij, die vijanden zijn van den Christelijken Godsdienst, hoe hoog zij ook van den natuurlijken Godsdienst opgeven, in werkelijkheid vijanden zijn van allen Godsdienst. Deïsten zijn in werkelijkheid atheïsten, en zij, die den spot drijven met het licht des Evangelies, zouden, zo zij slechts konden, zelfs het natuurlijke licht uitblussen, en alle verplichtingen van het geweten en alle vreze Gods afschudden. Laat de ongelovige, boze wereld het weten, dat in den groten dag hun vijandschap tegen het Evangelie van Christus beschouwd zal worden als vijandschap tegen den gezegenden God zelven, en laat allen, die lijden om der gerechtigheid wil, overeenkomstig den wil van God, zich hiermede vertroosten: indien in hen God zelf gehaat wordt, dan behoeven zij zich hunner zaak niet te schamen, en voor de uitkomst niet bevreesd te zijn.

Johannes 15:26-27

Christus had gesproken van den groten tegenstand, die aan Zijn Evangelie in de wereld geboden zal worden, en van de moeilijkheden en bezwaren, die de predikers er van zullen moeten ondervinden. Opdat niemand nu zou vrezen, dat èn het Evangelie èn de Evangeliepredikers door dien geweldigen stroom overstelpt zouden worden, geeft Hij hier aan allen, die Zijne zaak genegen zijn, te kennen welke krachtdadige voorziening er gemaakt was om haar in stand te houden, beide door het getuigenis des Geestes, vers 26, en het getuigenis der apostelen, vers 27, en getuigenissen zijn de rechte steunsels der waarheid.

I. Er wordt hier beloofd, dat de gezegende Geest de zaak van Christus in de wereld zal handhaven in weerwil van den tegenstand, die er aan geboden zal worden. Toen Christus gesmaad werd, heeft Hij Zijne zaak overgegeven aan Zijn Vader, en door dit Zijn stilzwijgen heeft Hij niets verloren, want de Trooster is gekomen, heeft haar krachtiglijk bepleit en heerlijk doen overwinnen. Als de Trooster, of Voorspraak, zal gekomen zijn, die van den Vader uitgaat, en dien Ik zal zenden om het gebrek aan Mijn lichamelijke tegenwoordigheid te vervullen, dan zal hij van Mij getuigen, tegen hen, die Mij zonder oorzaak haten. Wij hebben in dit vers meer betreffende den Heiligen Geest, dan in enig ander vers in den Bijbel, en gedoopt zijnde in Zijn naam, behoren wij ons met Hem, voorzover Hij geopenbaard is, bekend te maken.

1. Er wordt ons hier bericht gegeven van Zijn wezen of bestaan. Hij is de Geest der waarheid, die van den Vader uitgaat. Hier wordt van Hem gesproken:

a. als van een onderscheiden Persoon, niet als van een eigenschap of hoedanigheid, maar als van een Persoon onder den eigen naam van een Geest, en een eigen titel: den Geest der waarheid, een titel, die Hem gepast gegeven is, waar Hij voorgesteld wordt als getuigende.

b. Als een Goddelijk Persoon, die van den Vader uitgaat, door uitgangen van ouds, van de dagen der eeuwigheid. De geest of adem van den mens, adem des levens genoemd, gaat uit van den mens, door dien geest deelt de mens zijne gedachten mede, door dien geest versterkt zijnde, gebruikt hij zijne kracht om uit te blazen wat hij uitgeblust, en aan te blazen wat hij verlevendigd wil hebben. Evenzo is de gezegende Geest de uitvloeiing van Goddelijk licht en het vermogen der Goddelijke kracht. De stralen der zon, door welke zij haar licht, hare warmte en haar invloed mededeelt en verspreidt, gaan uit van de zon, en zijn toch een met de zon. De Niceesche Geloofsbelijdenis zegt: "De Geest gaat uit van den Vader en den Zoon", want Hij wordt de Geest Zijns Zoons genoemd, Galaten 4:6. En van den Zoon wordt hier gezegd, dat Hij Hem zendt. De Griekse kerk geeft er echter de voorkeur aan om te zeggen: van den Vader door den Zoon.

2. Van Zijne zending.

a. Hij zal komen in een overvloediger uitstorting van Zijne gaven, genade en kracht dan ooit tevoren. Gedurende langen tijd is Christus de ho erchomenos -degene, die komen zou -geweest, nu is de gezegende Geest dit.

b. Dien Ik u zenden zal van den Vader. Hij had gezegd, Hoofdstuk 14:16:Ik zal den Vader bidden, en Hij zal u een anderen Trooster geven, hetgeen aanduidt, dat de Geest de vrucht is van de

voorbede, die Christus doet binnen den voorhang, hier zegt Hij: "Ik zal Hem zenden", hetgeen Hem aanduidt als de vrucht van Zijne heerschappij binnen den voorhang. De Geest was gezonden: Door Christus als Middelaar, thans opgevaren in de hoogte om den mensen gaven te geven, daar Hem alle macht is gegeven. Van den Vader, "niet slechts van den hemel, het huis Mijns Vaders" (de Geest werd gegeven in een geluid van den hemel, Handelingen 2:2) maar overeenkomstig Mijns Vaders wil en bestel, en met Zijne medewerking en gezag. Aan de apostelen, om hen te onderrichten in hun prediking, hen instaat te stellen om te werken, hen door te helpen in hun lijden. Hij was hun gegeven en hun opvolgers, beide in het Christendom en in de Evangeliebediening, aan hen en aan hun zaad, en aan het zaad van hun zaad, overeenkomstig de belofte in Jesaja 59:21.

3. Van Zijn ambt en Zijne werkingen, welke tweeërlei zijn:

a. De ene, welke ligt opgesloten in den titel, die Hem gegeven is, Hij is de Trooster, of Voorspraak. Een Voorspraak voor Christus, om Zijne zaak te handhaven tegenover het ongeloof der wereld, een Vertrooster der heiligen tegenover den haat der wereld.

b. Een andere, uitgedrukt in die woorden: Hij zal van Mij getuigen. Hij is niet slechts een Voorspraak, maar een Getuige voor Jezus Christus. Hij is een der drie, die getuigen in den hemel, en de eerste der drie, die getuigen op de aarde, 1 Johannes 5:7, 8. De kracht der bediening is ontleend aan den Geest, want Hij maakt de leraren bekwaam, en ook de kracht van het Christendom, want Hij heiligt de Christenen, en in die beide werkingen getuigt Hij van Christus.

II. Hier wordt beloofd, dat ook de apostelen, door de hulp des Geestes, de eer zullen hebben om van Christus te getuigen, vers 27:En gij zult ook getuigen van Mij, bevoegde getuigen zijnde, want gij zijt van den beginne, dat is van den beginne Mijner openbare bediening, met Mij geweest. Merk hier op:

1. Dat de apostelen aangesteld waren om getuigen te zijn voor Christus in de wereld. Toen Hij gezegd had: De Geest zal getuigen, voegde Hij er bij: en gij zult ook getuigen. De werking des Geestes is niet bestemd om de onze te vervangen, maar om de onze aan te moedigen en te versterken. Hoewel de Geest getuigt, moeten de leraren toch ook getuigen, en de gemeente moet acht geven op hun getuigenis, want de Geest der genade getuigt en werkt door de middelen der genade. De apostelen waren de eerste getuigen, die geroepen werden in het vermaarde geding tussen Christus en den overste dezer wereld, hetwelk eindigde in de uitwerping van den indringer. Hierdoor wordt aangeduid:

a. Het werk, dat hun aangewezen was: zij moesten getuigen van de waarheid, de gehele waarheid, en niets dan de waarheid betreffende Christus, ter herstelling van Zijn recht, en ter handhaving van Zijne kroon en waardigheid. Wèl zijn de discipelen gevlucht, toen zij bij Zijn verhoor voor den hogepriester en voor Pilatus voor Hem hadden behoren te getuigen, maar na de uitstorting des Geestes over hen zijn zij kloekmoedig opgetreden ter verdediging van de zaak van Christus tegen de beschuldigingen, die er tegen ingebracht werden. De waarheid van den Christelijken Godsdienst moest grotendeels bewezen worden door het getuigenis der feiten, inzonderheid door het feit van Christus' opstanding, waarvan de apostelen zeer bijzonder de uitverkoren getuigen zijn geweest, Handelingen 10:41, en dienovereenkomstig hebben zij hun getuigenis afgelegd, Handelingen 3:15, 5:32. Christus' Evangeliedienaren zijn Zijne getuigen.

b. De eer, die hun hiermede werd aangedaan-dat zij medearbeiders Gods zullen wezen.

De Geest zal van Mij getuigen, en onder de leiding des Geestes, en met medewerking des Geestes-die u behoeden zal voor vergissingen in hetgeen gij uit uw eigen weten verhaalt en u onderrichten zal omtrent hetgeen gij niet anders dan door openbaring weten kunt-zult ook gij getuigen. Dit kon hen bemoedigen tegenover den haat en de minachting der wereld, dat Christus hen had geëerd, en hen zal erkennen.

2. Dat zij hiertoe bevoegd en bekwaam waren: Gij zijt van den beginne met Mij geweest. Zij hebben niet slechts Zijn openbare prediking gehoord, maar hebben voortdurend en vertrouwelijk omgang met Hem gehad. Hij is het land doorgegaan, goed doende, en terwijl anderen alleen de wonderen en werken van barmhartigheid hebben gezien, die Hij in hun eigen stad of plaats heeft gedaan, zijn zij, die Hem overal hadden vergezeld, getuigen geweest van allen. Zij zijn mede in de gelegenheid geweest om de onbevlekte reinheid van Zijn levenswandel te aanschouwen, en konden van Hem getuigen, dat zij nooit iets in Hem hebben gezien, of van Hem hebben gehoord, waaraan ook maar het geringste spoor van menselijke zwakheid kleefde. Wij hebben grote reden om het getuigenis te geloven, dat de apostelen van Christus hebben afgelegd, want zij spraken niet van horen zeggen, maar van hetgeen waarvan zij de meest mogelijke zekerheid hadden, 2 Petrus 1:16, 1 Johannes 1:1,

3. Diegenen zijn het best instaat om van Christus te getuigen, die zelven met Hem geweest zijn door geloof, en hoop, en liefde, en door een leven van gemeenschap met God te leiden in Hem. Evangeliedienaars moeten eerst Christus leren, en Hem dan prediken. Diegenen spreken het best over de dingen Gods, die uit eigen bevinding spreken. Het is inzonderheid een groot voordeel om van den beginne met Christus bekend te zijn geweest, en alles van voren aan naarstiglijk onderzocht te hebben, Lukas 1:3. Met Hem geweest te zijn van den beginne onzer dagen. Zulk een vroege bekendheid en voortdurende vertrouwelijke omgang met Christus zal den mens doen zijn als die "heer des huizes, die uit zijn schat nieuwe en oude dingen voortbrengt.

HOOFDSTUK 16

1 Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat gij niet geergerd wordt.
2 Zij zullen u uit de synagogen werpen; ja, de ure komt, dat een iegelijk, die u zal doden, zal menen Gode een dienst te doen.
3 En deze dingen zullen zij u doen, omdat zij den Vader niet gekend hebben, noch Mij.
4 Maar deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat, wanneer de ure zal gekomen zijn, gij dezelve moogt gedenken, dat Ik ze u gezegd heb; doch deze dingen heb Ik u van het begin niet gezegd, omdat Ik bij ulieden was.
5 En nu ga Ik heen tot Dengene, die Mij gezonden heeft, en niemand van u vraagt Mij: Waar gaat Gij henen?
6 Maar omdat Ik deze dingen tot u gesproken heb, zo heeft de droefheid uw hart vervuld.
7 Doch Ik zeg u de waarheid: Het is u nut, dat Ik wegga; want indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster tot u niet komen; maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden.
8 En Die gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel:
9 Van zonde, omdat zij in Mij niet geloven;
10 En van gerechtigheid, omdat Ik tot Mijn Vader heenga, en gij zult Mij niet meer zien;
11 En van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is.
12 Nog vele dingen heb Ik u te zeggen, doch gij kunt die nu niet dragen.
13 Maar wanneer Die zal gekomen zijn, namelijk de Geest der waarheid, Hij zal u in al de waarheid leiden; want Hij zal van Zichzelven niet spreken, maar zo wat Hij zal gehoord hebben, zal Hij spreken, en de toekomende dingen zal Hij u verkondigen.
14 Die zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen.
15 Al wat de Vader heeft, is Mijn; daarom heb Ik gezegd, dat Hij het uit het Mijne zal nemen, en u verkondigen.
16 Een kleinen tijd, en gij zult Mij niet zien; en wederom een kleinen tijd, en gij zult Mij zien, want Ik ga heen tot den Vader.
17 Sommigen dan uit Zijn discipelen zeiden tot elkander: Wat is dit, dat Hij tot ons zegt: Een kleinen tijd, en gij zult Mij niet zien; en wederom een kleinen tijd, en gij zult Mij zien; en: Want Ik ga heen tot den Vader?
18 Zij zeiden dan: Wat is dit, dat Hij zegt: Een kleinen tijd? Wij weten niet, wat Hij zegt.
19 Jezus dan bekende, dat zij Hem wilden vragen, en zeide tot hen: Vraagt gij daarvan onder elkander, dat Ik gezegd heb: Een kleinen tijd, en gij zult Mij niet zien, en wederom een kleinen tijd, en gij zult Mij zien?
20 Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, dat gij zult schreien, en klagelijk wenen, maar de wereld zal zich verblijden; en gij zult bedroefd zijn, maar uw droefheid zal tot blijdschap worden.
21 Een vrouw, wanneer zij baart, heeft droefheid, dewijl haar ure gekomen is; maar wanneer zij het kindeken gebaard heeft, zo gedenkt zij de benauwdheid niet meer, om de blijdschap, dat een mens ter wereld geboren is.
22 En gij dan hebt nu wel droefheid; maar Ik zal u wederom zien, en uw hart zal zich verblijden, en niemand zal uw blijdschap van u wegnemen.
23 En in dien dag zult gij Mij niets vragen. Voorwaar, voorwaar Ik zeg u: Al wat gij den Vader zult bidden in Mijn Naam, dat zal Hij u geven.
24 Tot nog toe hebt gij niet gebeden in Mijn Naam; bidt, en gij zult ontvangen, opdat uw blijdschap vervuld zij.

25 Deze dingen heb Ik door gelijkenissen tot u gesproken; maar de ure komt, dat Ik niet meer door gelijkenissen tot u spreken zal, maar u vrijuit van den Vader zal verkondigen.
26 In dien dag zult gij in Mijn Naam bidden; en Ik zeg u niet, dat Ik den Vader voor u bidden zal;
27 Want de Vader Zelf heeft u lief, dewijl gij Mij liefgehad hebt, en hebt geloofd, dat Ik van God ben uitgegaan.
28 Ik ben van den Vader uitgegaan, en ben in de wereld gekomen; wederom verlaat Ik de wereld, en ga heen tot den Vader.
29 Zijn discipelen zeiden tot Hem: Zie, nu spreekt Gij vrijuit, en zegt geen gelijkenis.
30 Nu weten wij, dat Gij alle dingen weet, en Gij hebt niet van node, dat U iemand vrage. Hierom geloven wij, dat Gij van God uitgegaan zijt.
31 Jezus antwoordde hun: Gelooft gij nu?
32 Ziet, de ure komt, en is nu gekomen, dat gij zult verstrooid worden, een iegelijk naar het zijne, en gij Mij alleen zult laten; en nochtans ben Ik niet alleen; want de Vader is met Mij.
33 Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat gij in Mij vrede hebt. In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goeden moed, Ik heb de wereld overwonnen.

Onder de heerlijke dingen, die God gezegd heeft, is dit er een: "Ik versla en Ik heel", Deuteronomium 32:39. Hetzelfde doet ook de rede van Christus in dit hoofdstuk, dat de voorzetting en het slot bevat van Zijn afscheidsrede aan Zijne discipelen.

I. Er zijn hier woorden, die doorwonden, verslagenheid teweegbrengen, waarmee Hij hun de aanstaande smarten en wederwaardigheden aankondigt, vers 1-6.

II. Hier zijn woorden van genezing in de vertroosting, die Hij hun biedt om hen onder deze smarten en benauwdheden te ondersteunen, die woorden zijn vijf in getal:

1. Dat Hij hun den Trooster zal zenden, vers 7-15, 2. Dat Hij hen na Zijne opstanding weer zal bezoeken, vers 16-22, 3. Dat Hij hun een antwoord des vredes verzekert op al hun gebeden, vers 23-27, 4. Dat Hij nu slechts terugkeerde tot Zijn Vader, vers 28-32, 5. Dat zij, wèlke rampen of benauwdheden ook over hen zullen komen in deze wereld, krachtens Zijne overwinning over haar, zeker kunnen wezen van in Hem vrede te hebben, vers 33.

Johannes 16:1-6

Christus heeft getrouwelijk met Zijne discipelen gehandeld, toen Hij hen uitzond op Zijne boodschap, want Hij heeft er hun het ergste bij meegedeeld, dat hun kon overkomen, opdat zij konden neerzitten en de kosten overrekenen. In het vorige hoofdstuk had Hij hun gezegd, dat zij den haat der wereld hadden te wachten, in deze verzen:

I. Geeft Hij hun ene reden op, waarom Hij hen aldus ontroert met die verwachting van moeilijkheid en leed: Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat gij niet geërgerd wordt, vers 1.

1. De discipelen van Christus zijn geneigd zich te ergeren aan het kruis, en die ergernis aan het kruis is een gevaarlijke verzoeking, zelfs voor Godvruchtigen, om van de wegen Gods af te wijken, ze te verlaten, of wel er zuchtend en bezwaarlijk op voort te gaan, om of hun oprechtigheid, of tenminste hun blijmoedigheid te verliezen. Het is niet tevergeefs dat een tijd van lijden een ure der verzoeking wordt genoemd.

2. Met ons er van te verwittigen dat ons lijden wacht, bedoelde onze Heere Jezus er de verschrikking van weg te nemen, opdat wij er niet door overvallen zouden worden. Onder al de vijanden van onzen vrede in deze wereld van beroering is er geen, die ons heftiger aanvalt of meer verwarring sticht onder onze verdedigers, dan teleurstelling, maar een gast, dien wij verwachten, kunnen wij gemakkelijk verwelkomen, en tevoren gewaarschuwd zijnde, kunnen wij ons tevoren wapenen.

II. Hij voorzegt inzonderheid wat zij zullen te lijden hebben, vers 2. Zij, die daartoe de macht hebben, zullen u uit de synagogen werpen, en dat is het ergste nog niet: zij zullen "u doden". -Ziedaar dus het zwaard tegen de volgelingen van den Heere Jezus getrokken.

1. Het zwaard der kerkelijke censuur, dit wordt tegen hen getrokken door de Joden, want dezen alleen maakten aanspraak op kerkelijke macht en gezag. Zij zullen u uit hun synagogen werpen, dat is: hen in den ban doen. "Zij zullen u uitwerpen uit die bijzondere synagogen, waarvan gij leden waart". In het eerst hebben zij hen in hun synagogen gegeseld als minachters der wet, Mattheus 10:17, en eindelijk hen als onverbeterlijk uitgeworpen.

b. "Zij zullen u uitwerpen uit de vergadering Israël's in het algemeen, uit de nationale kerk der Joden, zullen u afsnijden van de voorrechten er van, zullen u in een toestand plaatsen van buiten de wet te zijn, of van vogelvrij-verklaarden, zij zullen u beschouwen als Samaritanen, als heidenen of openbare zondaren. Aldus werd hun het gebruik van water en vuur ontzegd. En ware het niet om straffen en boeten van allerlei aard, die dit meebracht, dan zou het geen schade of nadeel geweest zijn, om aldus uitgedreven te worden uit een bouwvallig huis, dat op het punt stond van in te storten. Het is dikwijls het lot van Christus' discipelen geweest, om onrechtvaardig in den ban gedaan te worden. Menige goede waarheid is gebrandmerkt geworden met een anathema, en menig kind van God den Satan overgeleverd.

2. Het zwaard der burgerlijke macht. "De tijd komt, de ure komt. Nu zullen de zaken erger voor u gaan staan dan ooit tevoren, als gij uitgeworpen zult worden als ketters, zij zullen u doden, menende Gode een dienst te doen, en anderen zullen dit ook menen.

a. Gij zult hen in waarheid wreed bevinden: zij zullen u doden. Christus' schapen werden als schapen ter slachtbank geacht, de twaalf apostelen zijn allen (naar ons wordt meegedeeld) ter dood gebracht, behalve Johannes. Christus had gezegd, Hoofdstuk 15:27:"Gij zult getuigen, martureite -gij zult martelaars zijn, gij zult de waarheid bezegelen met uw bloed, uw hartenbloed.

b. Gij zult hen schijnbaar nauwgezet van geweten zien, zij zullen menen Gode een dienst te bewijzen, zij zullen schijnen latreian prospherein - Gode een goede offerande te brengen, zoals zij, die vanouds Gods dienstknechten hebben uitgeworpen, en zeiden: dat de Heere heerlijk worde, Jesaja 66:5. Het is mogelijk dat zij, die wezenlijk vijanden zijn van den dienst Gods, er een groten ijver voor voorwenden. Menigmaal is het werk des duivels in Gods livrei verricht, en een der boosaardigste vijanden, die het Christendom ooit gehad heeft, zit in den tempel Gods. Ja meer: het is iets gans gewoons om vijandschap tegen den Godsdienst te bedekken met een schijn van plicht of gehoorzaamheid jegens God en dienst te bewijzen aan Zijne kerk. Gods volk heeft het meest te lijden gehad van nauwgezette vervolgers. Paulus heeft waarlijk gedacht, dat hij moest doen wat hij tegen den naam van Jezus gedaan heeft. Dat vermindert geenszins de zonde der vervolgers, want een snood bedrijf kan nooit geheiligd worden door er Gods naam voor te gebruiken, maar wel verzwaart het het lijden der vervolgden, dat zij sterven, terwijl hun de blaam wordt aangewreven, dat zij vijanden Gods zijn, maar er zal op den groten dag ene opstanding zijn van hun goeden naam, zowel als van hun lichaam.

III. Hij noemt hun de ware reden van de vijandschap en de woede der wereld tegen hen, vers 3:Deze dingen zullen zij u doen, niet omdat gij hun enigerlei kwaad gedaan hebt, maar omdat zij den Vader niet gekend hebben, noch Mij. Laat dit u vertroosten, dat gene anderen dan de slechtsten der mensen uwe vijanden zullen zijn. Velen maken er aanspraak op, dat zij God kennen, terwijl zij in de ellendigste onwetendheid omtrent Hem verkeren. Zij, die voorgaven Hem dienst te doen, dachten dat zij Hem kenden, maar het waren verkeerde denkbeelden, die zij van Hem hadden. Israël had het verbond overtreden, maar toch riepen zij: Mijn God, wij kennen U, Hosea 8:1, 2. Zij, die Christus niet kennen, kunnen ook geen rechte kennis van God hebben. Het is tevergeefs, dat de mensen voorgeven God en Godsdienst te kennen, terwijl zij Christus en het Christendom minachten. Diegenen zijn wel zeer onbekend met God en Christus, die wanen, dat het Hem een welbehaaglijke dienst is, Godvruchtige mensen te vervolgen. Zij, die Christus kennen, weten dat Hij niet in de wereld is gekomen, om der mensen zielen te verderven, maar ze te behouden, dat Hij hen regeert door de kracht der waarheid en der liefde, niet door vuur en zwaard. Nooit is er zulk een vervolgzieke kerk geweest als die welke onwetendheid maakt tot de moeder van vroomheid.

IV. Hij zegt hun, waarom Hij hun nu hiervan kennis geeft, en waarom Hij dit niet eerder gedaan heeft.

1. Waarom Hij hun dit nu zei, vers 4, niet om hen te ontmoedigen, of om hun tegenwoordige droefheid nog te vermeerderen, en ook spreekt Hij hun niet van hun gevaar, opdat zij middelen zouden beramen om er aan te ontkomen, maar opdat wanneer de ure zal gekomen zijn (en gij kunt er zeker van zijn dàt zij zal komen), gij dezelve moogt gedenken, dat Ik ze u gezegd heb. Als tijden van lijden komen, dan zal het nuttig voor ons wezen om te gedenken, wat Christus ons van lijden gezegd heeft.

a. Opdat ons geloof aan Christus' voorzien en aan Zijne getrouwheid bevestigd zal worden, en

b. Opdat de benauwdheid minder zwaar zal zijn, want zij is van tevoren gezegd, en wij hebben in de verwachting hiervan ons geloof beleden, zodat het dan gene verrassing, niet iets onverwachts of ongedachts voor ons zijn zal. Gelijk Christus in Zijn lijden, zo moeten Zijne volgelingen in het hun, het oog hebben op de vervulling der Schrift.

2. Waarom Hij hun dit niet eerder gezegd heeft. Deze dingen heb Ik u van het begin niet gezegd - toen gij en Ik met elkaar kennis hebben gemaakt, omdat Ik bij ulieden was.

a. Terwijl Hij bij hen was, doorstond Hij den schok van de boosaardigheid der wereld, stond Hij vooraan in den strijd, tegen Hem richtten de machten der duisternis al hun kracht, niet tegen klein of groot, maar alleen tegen den Koning Israël's, en daarom behoefde Hij hun toen niet zoveel over lijden te zeggen, omdat dit lijden toen hun niet zozeer ten deel viel. Maar wij bevinden toch, dat Hij hun van den beginne gezegd heeft, dat zij zich op lijden moesten voorbereiden, en daarom:

b. Schijnt dit eerder bedoeld te zijn van de belofte van een anderen Trooster. Daarvan had Hij hun in den beginne weinig gezegd, omdat Hij zelf bij hen was, om hen te onderwijzen, te besturen en te vertroosten, en toen hadden zij de belofte niet nodig van de buitengewone tegenwoordigheid des Geestes. Voordat de Bruidegom van hen weggenomen is, zullen de bruiloftskinderen geen zo grote behoefte aan een trooster hebben.

V. Hij geeft uitdrukking aan een zeer liefdevolle deelneming in de tegenwoordige droefheid Zijner discipelen. "Nu Ik niet langer bij u zal zijn", zegt Hij, maar heenga tot degene, die Mij gezonden heeft, om daar uit te rusten na al deze vermoeienissen, heeft niemand uwer den moed om Mij te vragen: Waar gaat Gij heen? In plaats van te vragen naar hetgeen u zou kunnen vertroosten, blijft gij maar steeds turen op hetgeen er somber en droevig uitziet, en zo heeft de droefheid uw hart vervuld.

1. Hij had hun gezegd, dat Hij op het punt stond van hen te verlaten: Nu ga Ik heen. Hij werd niet door geweld weggedreven, Hij is vrijwillig heengegaan, Zijn leven is Hem niet ontrukt, het werd door Hem afgelegd. Hij ging heen tot degene, die Hem gezonden heeft, om verslag te doen van Zijne onderhandeling. Evenzo gaan wij, als wij deze wereld verlaten, tot Hem, die er ons in gezonden heeft, hetgeen ons verlangend moet maken om een nuttig leven te leiden, gedenkende dat wij ene opdracht hebben te vervullen, waarvan wij rekenschap zullen moeten geven.

2. Hij had hun gezegd welke harde dingen zij zullen te lijden hebben na Zijn heengaan, en dat zij niet zulk een gemakkelijk, rustig leven moeten verwachten, als zij totnutoe geleid hebben. Indien dit nu alles was wat Hij hun had na te laten, die alles hadden verlaten om Hem te volgen, dan zouden zij in verzoeking kunnen zijn van te denken, dat zij toch wel een onvoordeligen koop hadden gesloten, waarover zij nu in ontsteltenis verkeer- den, waarin hun Meester wel medegevoel met hen heeft, maar hen toch laakt.

a. Omdat zij de middelen ter vertroosting veronachtzaamden, zich niet opwekten om daarnaar uit te zien: Niemand van u vraagt Mij: Waar gaat Gij heen? Petrus had die vraag opgeworpen, Hoofdstuk 13:36, en Thomas had haar ondersteund, Hoofdstuk 14:5, maar zij hebben er niet verder op aangedrongen, zij wachtten niet op het antwoord, zij waren er in het duister over, en hebben niet verder gevraagd, of getracht een antwoord te bekomen. Zij zijn niet voortgegaan met zoeken, niet voortgegaan met kloppen. Zie nu welk een medelijdende Leraar Christus is, hoe neerbuigend voor

de zwakken en onwetenden. Menig onderwijzer duldt het niet, dat hem twee maal dezelfde vraag gedaan wordt, indien de leerling de zaak niet terstond kan vatten, dan moet hij er maar onwetend omtrent blijven, maar onze Heere Jezus weet met kinderkens om te gaan, die met regel op regel moeten onderwezen worden. Indien de discipelen hun onderzoek hieromtrent hadden voortgezet, zij zouden bevonden hebben, dat Zijn heengaan Zijne verhoging was, en dat Zijn verlaten van hen dus niet zo uitermate hen moest ontroeren (immers, waarom zouden zij tegen Zijne verhoging zijn?) en dat het hun ten voordeel was, en dat dus ook hun lijden voor Hem hen niet uitermate moest ontroeren, want een gezicht op Jezus aan de rechterhand Gods zou hun een krachtige steun zijn, zoals het dit ook voor Stefanus geweest is. Een nederig, gelovig onderzoek omtrent de duisterste beschikkingen van Gods voorzienigheid zou ons helpen om ons er mede te verzoenen, er minder om te treuren, ze minder te vrezen. Het zal ons doen zwijgen, als wij vragen: Van waar komen zij? maar het zal ons volkomen bevredigen te vragen: waar gaan zij heen, want wij weten, dat zij ons medewerken ten goede, Romeinen 8:28.

b. Dat zij te veel vervuld waren met de aanleiding tot hun droefheid, de droefheid heeft uw hart vervuld. Christus had genoeg gezegd om hen te vervullen met blijdschap, Hoofdstuk 15:11, maar door alleen te zien op hetgeen tegen hen was, en voorbij te zien hetgeen voor hen was, waren zij zo vervuld van droefheid, dat er gene plaats meer was voor blijdschap. Het is de gewone fout en dwaasheid van zwaarmoedige Christenen, om alleen op de donkere zijde der wolk te staren, aan niets te denken dan aan verschrikking, en doof te zijn voor "de stem der vreugde en der vrolijkheid". Wat het hart der discipelen met droefheid vervulde, en de werking tegenhield van de hartsterking, die Christus hun toediende, was een al te grote genegenheid voor dit tegenwoordig leven. Zij waren vol van hoop omtrent huns Meesters uitwendig koninkrijk en heerlijkheid, en dat zij met Hem zouden schitteren en heersen, en nu horen zij, in plaats hiervan, van niets anders dan van banden en beproevingen. Dat vervulde hen met droefheid. Niets is nadeliger voor onze blijdschap in God, dan de liefde tot de wereld, en de droefheid der wereld, die er het gevolg van is.

Johannes 16:7-15

Gelijk het de gewoonte was der Oud Testamentische profeten om de kerk onder hare rampen te vertroosten met de belofte van den Messias, Jesaja 9:6, Micha 5:5, Zacheria 3:8, zo was, na de komst van den Messias, de belofte des Geestes de grote hartsterking, en zij is dit nog heden. Wij hebben hier drie dingen betreffende de komst van den Trooster.

I. Dat voor de komst des Troosters het heengaan van Christus volstrekt noodzakelijk was, vers 7. De discipelen waren zo ongenegen dit te geloven, dat Christus er reden toe zag om het met meer dan gewone plechtigheid te verzekeren: Ik zeg u de waarheid. Wij kunnen verzekerd wezen van de waarheid van alles wat Christus ons gezegd heeft, Hij heeft de bedoeling niet ons te misleiden. Om hen nu gerust te stellen, zegt Hij hun:

1. In het algemeen, dat het hun nut was, dat Hij heen zou gaan. Dat was een vreemde leer, maar indien zij waar was, dan was zij ook troostrijk, en toonde hun hoe ongerijmd hun droefheid was. Het is nuttig, niet alleen voor Mij, maar ook voor u, dat Ik heenga, hoewel zij dit nu niet inzien, en ongenegen zijn het te geloven, is het niettemin toch waar. Die dingen schijnen ons dikwijls smartelijk, die ons in werkelijkheid nuttig zijn, inzonderheid ons heengaan, als wij onzen loop voleindigd hebben, Onze Heere Jezus is immer voor hetgeen ons het nuttigst is, of wij dit al of niet denken. Hij handelt niet met ons naar de dwaasheid onzer eigen keuze, maar bestuurt haar naar Zijne genade, en geeft ons de medicijn, waarvan wij afkerig zijn, omdat Hij weet dat zij goed voor ons is.

2. Het was hun nut, omdat het was ten einde den Geest te zenden. Merk nu op:

a. Dat het heengaan van Christus nodig was voor de komst van den Trooster. Dit wordt ontkennender wijze uitgedrukt: Indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster tot u niet komen. Waarom niet? Ten eerste. Omdat het aldus in den raad Gods was vastgesteld. Hij, die vrijwillig geeft, kan de ene gave herroepen eer hij de andere schenkt, maar wij zouden ze wel gaarne allen willen houden. Ten tweede. Het is zeer voegzaam, dat de buitengewone gezant teruggeroepen wordt, eer de gezant komt, die blijven moet als resident. Ten derde. Het zenden van den Geest was de vrucht van de verlossing door Christus aangebracht, welke verlossing aangebracht werd door Zijn dood, en dat was Zijn heengaan. Ten vierde. Het moest het antwoord wezen op Zijne voorbede binnen den voorhang, zie Hoofdstuk 14:16. Aldus moest voor deze gave zowel betaald als gebeden worden door onzen Heere Jezus, opdat wij haar des te meer op prijs zouden stellen. Ten vijfde. Het grote argument, dat de Geest zal aanwenden ter overtuiging van de wereld, moet de hemelvaart van Christus wezen en Zijne verwelkoming aldaar, zie vers 10, en Hoofdstuk 7:39. Eindelijk. De discipelen moesten aan Zijn lichamelijke tegenwoordigheid gespeend worden, waaraan zij al te zeer gehecht waren, eer zij behoorlijk toebereid konden worden om de geestelijke hulp en vertroosting ener nieuwe bedeling te ontvangen. Het wordt uitgedrukt in stelligen, bevestigenden zin: Indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden", alsof Hij gezegd had: "Hebt vertrouwen in Mij, dat Ik er volkomen in voorzien zal, dat gij door Mijn heengaan niets verliest". De verheerlijkte Verlosser vergeet Zijne kerk op aarde niet, en nooit zal Hij haar zonder den nodigen steun laten. Hij gaat wel heen, maar Hij zendt den Trooster, ja Hij gaat heen ten einde Hem te zenden. Zo ook heden: het ene geslacht van leraren en Christenen gaat wel heen, maar een ander geslacht wordt verwekt in zijne plaats, want Christus zal Zijne zaak in stand houden.

b. Dat de tegenwoordigheid van den Geest van Christus zo veel beter en begerenswaardiger is dan Zijn lichamelijke tegenwoordigheid, dat het ons werkelijk nut was, dat Hij zou heengaan om den Trooster te zenden. Zijn lichamelijke tegenwoordigheid kon slechts aan ene plaats en op een tijd wezen, maar Zijn Geest is overal, aan alle plaatsen, in alle tijden, overal waar twee of drie in Zijn naam vergaderd zijn. Christus' lichamelijke tegenwoordigheid trekt der mensen ogen, Zijn Geest trekt hun harten, deze was de letter die doodt, Zijn Geest maakt levend.

II. Dat de komst des Geestes volstrekt noodzakelijk was om Christus' belangen op aarde te bevorderen, vers 8:En die gekomen zijnde, elthoon ekeinos. Hij, die gezonden is, is zelf gewillig om te komen, en bij Zijn eerste komst zal Hij dit doen: Hij zal de wereld overtuigen, door uwe bediening, van zonde, en van gerechtigheid en van oordeel.

1. Zie hier wat het ambt des Geestes is, en op welke boodschap Hij is uitgezonden.

a. Om te bestraffen . Door het woord en door de consciëntie is de Geest een bestraffer, leraren zijn door hun ambt bestraffers, en door hen bestraft de Geest.

b. Om te overtuigen. Dat is een rechtsterm, en duidt op het ambt van den rechter, als hij ene opsomming geeft van de bewijzen, en ene zaak die lang in onderzoek is geweest en waarover lang gediscuteerd werd, in een waar en helder licht stelt. Hij zal overtuigen, dat is: "Hij zal de tegenstanders van Christus en van Zijne zaak tot zwijgen brengen, door het valse en leugenachtige te ontdekken en aan te tonen van hetgeen zij hebben aangevoerd, en de waarheid en zekerheid van hetgeen zij hebben tegengestaan." Het werk van overtuiging is het werk des Geestes, Hij kan het krachtdadig, afdoend, en niemand dan Hij, de mens kan wel de zaak openen of blootleggen, maar alleen de Geest kan het hart openen. De Geest wordt de Trooster genoemd, vers 7, en hier wordt gezegd: Hij zal overtuigen. Men zou denken, dat dit een schrale troost is, maar het is de methode, door den Geest aangewend, om eerst te overtuigen, en dan te vertroosten, eerst de wond bloot te leggen, en dan de genezende medicijn aan te wenden. Of, overtuiging in meer algemenen zin nemende voor aanwijzing van hetgeen recht is, geeft het te kennen, dat de vertroostingen des Geestes degelijk zijn en op waarheid gegrond.

2. Zie, wie het zijn, die Hij zal bestraffen en overtuigen: De wereld, zowel de Joodse als de heidense.

a. Hij zal aan de wereld de krachtigste middelen ter overtuiging geven, want de apostelen zullen heengaan in de gehele wereld, ondersteund door den Geest, om het Evangelie te prediken, dat ten volle bewezen is.

b. Hij zal genoegzaam voorzien voor het wegnemen en tot zwijgen brengen van de tegenwerpingen en vooroordelen der wereld tegen het Evangelie. Menig ongelovige werd van allen overtuigd en van allen geoordeeld, 1 Corinthiërs 14:24.

c. Hij zal velen in de wereld krachtiglijk en zaligmakend overtuigen, sommigen in iedere eeuw, aan elke plaats, ter hunner bekering tot het geloof van Christus. Dit nu was ene bemoediging voor de discipelen met betrekking tot de moeilijkheden, die zij op hun weg zullen ontmoeten: Dat zij zullen zien, dat er goed gedaan wordt. Satans rijk zal als een bliksem uit den hemel vallen, hetgeen hun vreugde zal zijn, zoals het de Zijne was. Zelfs op deze boosaardige wereld zal de Geest werking

doen, en de overtuiging van zondaren is de troost van getrouwe leraren. Dat dit de vrucht zal zijn van hun dienst en van hun lijden, welke zeer veel tot dit goede werk zullen bijdragen.

3. Zie, waarvan de Geest de wereld zal overtuigen.

a. Van zonde, vers 9, omdat zij in Mij niet geloven. De Geest is gezonden om de zondaren te overtuigen van zonde, niet bloot om er hun van te spreken: in overtuiging is meer dan dat opgesloten, het is haar voor hen te bewijzen, hen te noodzaken haar te bekennen, zoals zij, Hoofdstuk 8:9, die van hun geweten overtuigd waren. De Geest overtuigt van het feit der zonde, dat wij zo en zo gedaan hebben, van de schuld der zonde, dat wij, door dit te doen, kwaad gedaan hebben, van de dwaasheid der zonde, dat wij tegen rede en verstand hebben gehandeld en tegen ons waar belang, van de onreinheid der zonde, dat wij er afzichtelijk door zijn geworden in Gods oog, van de bron der zonde: de verdorven natuur, en eindelijk: van de vrucht der zonde, dat het einde er van de dood is. De Geest toont de verdorvenheid en de ontaarding aan van de gehele wereld, Hij toont dat de gehele wereld schuldig is voor God. In Zijn overtuigen legt de Geest voornamelijk het zwaartepunt op de zonde van ongeloof, van hun niet geloofd hebben in Christus. Ten eerste. Als de grote heersende zonde. Er was, en is, ene wereld van mensen, die niet in Jezus Christus geloven, en zij zijn er zich niet van bewust, dat dit hun zonde is. Het natuurlijk geweten zegt hun, dat moord en diefstal zonde zijn, maar het is een bovennatuurlijk werk des Geestes om hen er van te overtuigen, dat het zonde is dat zij hun geloof aan het Evangelie opschorten en de zaligheid verwerpen, die het Evangelie aanbiedt. Nadat de natuurlijke Godsdienst ons zijn beste ontdekkingen en aanwijzingen heeft gegeven, legt hij ons en laat hij ons onder de verdere verplichting, dat wij alle Goddelijke openbaringen, die ons te eniger tijd gedaan worden, met genoegzame bewijzen dat zij Goddelijk zijn, zullen aannemen, en er ons aan zullen onderwerpen. Deze wet wordt door diegenen overtreden, die, als God tot ons spreekt door Zijn Zoon, Hem, die spreekt, verwerpen, en daarom is het zonde.

Ten tweede. Als de grote verderf-aanbrengende zonde. Elke zonde is dit in haren aard, gene zonde is dit voor hen, die in Christus geloven, zodat het het ongeloof is, dat de zondaren veroordeelt. Het is daarom, dat zij niet kunnen ingaan tot de ruste, dat zij den toorn Gods niet kunnen ontvlieden, het is ene zonde tegen het geneesmiddel. Ten derde. Als hetgeen op den bodem is van alle zonde, aldus wordt het door Calvijn opgevat. De Geest zal de wereld overtuigen, dat de ware reden, waarom de zonde over hen heerst, is, dat zij niet door het geloof met Christus zijn verenigd. "Laat ons niet denken, dat er, zonder Christus, een greintje rechtheid in ons is", zegt Calvijn.

b. Van gerechtigheid, omdat Ik tot Mijn Vader heenga, en gij zult Mij niet meer zien, vers 10. Wij kunnen dit verstaan: Van Christus' persoonlijke gerechtigheid. Hij zal de wereld overtuigen, dat Jezus van Nazareth Christus de Rechtvaardige was, 1 Johannes 2:1, gelijk de hoofdman over honderd erkend heeft, Lukas 23:47:Waarlijk, deze mens was rechtvaardig. Zijne vijanden hebben Hem onder de zwartste kleuren geschilderd, Hem de slechtste hoedanigheden toegeschreven, en grote menigten hadden geen andere overtuiging, of wilden geen andere overtuiging hebben, dan dat Hij een slecht mens was, hetgeen hen stijfde in hun vooroordeel tegen Zijne leer, maar Hij is gerechtvaardigd door den Geest, 1 Timotheus 4:16. Hij is bewezen een rechtvaardige te zijn, en niet een bedrieger, en hiermede is het pleit gewonnen, want Hij is of de grote Verlosser, of een grote bedrieger, maar wij zijn er zeker van dat Hij geen bedrieger is. Door welk middel of argument nu zal de Geest de mensen van de oprechtheid van den Heere Jezus overtuigen? Ten eerste. Hun niet meer zien van Hem zal iets bijdragen tot het wegnemen van hun vooroordelen: zij zullen Hem niet meer

zien in de gelijkheid des zondigen vlezes, in de gestaltenis van een dienstknecht, waardoor zij Hem hebben geminacht. Mozes werd meer geëerbiedigd na zijn heengaan dan tevoren. Maar, ten tweede. Zijn heengaan tot den Vader zal er een volkomen overtuiging van zijn. De komst des Geestes, overeenkomstig de belofte, was een bewijs van Christus' verhoging aan de rechterhand Gods, Handelingen 2:33, en dit was een in het licht stellen van Zijne gerechtigheid, want de heilige God zou nooit een bedrieger aan Zijne rechterhand doen zitten. Van Christus' gerechtigheid, meegedeeld aan ons ter onzer rechtvaardigmaking en zaligheid, welke de Messias zou aanbrengen, Daniël 9:27. Nu zal: Ten eerste. De Geest de mensen overtuigen van deze gerechtigheid. Daar Hij hun, door de overtuiging van zonde, hun behoefte aan gerechtigheid heeft aangetoond, zal Hij, opdat zij niet tot wanhoop zouden vervallen, hun nu aantonen, waar die gerechtigheid te verkrijgen is, en hoe zij op hun geloof vrijgesproken kunnen worden van schuld, en aangenomen kunnen worden als rechtvaardig in Gods oog. Het was moeilijk om diegenen van deze gerechtigheid te overtuigen, die hun eigen gerechtigheid zochten op te richten, Romeinen 10:3, maar de Geest zal het doen.

Ten tweede. Christus' hemelvaart is het grote argument, geschikt om de mensen van deze ongerechtigheid te overtuigen, omdat Ik tot Mijn Vader heenga, en, als bewijs van Mijn welkom bij Hem, zult gij Mij niet meer zien. Indien Christus enig deel van Zijn werk onafgedaan had gelaten, Hij zou teruggezonden zijn, maar nu wij er zeker van zijn, dat Hij aan de rechterhand Gods is, zijn wij er ook zeker van, dat wij door Hem gerechtvaardigd zijn.

c. Van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is, vers 11. Merk hier op: De duivel, de overste dezer wereld, was geoordeeld, was ontdekt als een groot bedrieger en verderver, en als zodanig had hij zijn oordeel of vonnis reeds ten dele moeten ondergaan. Hij was buiten geworpen uit de heidense wereld, toen zijne orakelen tot zwijgen werden gebracht en zijne altaren verlaten werden, hij was in den naam van Christus uitgeworpen uit het lichaam van velen, en deze wondermacht bleef nog lang aanhouden in de kerk. Hij was door de genade Gods, medewerkende met het Evangelie van Christus, uitgeworpen uit de zielen der mensen, hij is als een bliksem uit den hemel gevallen. b. Dat is een goed argument, waarmee de Geest de wereld overtuigt van oordeel, dat is: Ten eerste. Van een aanklevende heiligheid of heiligmaking, Mattheus 12:18. Uit het oordeel van den overste dezer wereld blijkt, dat Christus sterker is dan Satan, hem kan ontwapenen en uit de bezitting verdrijven, en Zijn troon kan oprichten op de bouwvallen van den zijne. Ten tweede. Van een nieuwe en betere bedeling. Hij zal aantonen, dat Christus' werk in deze wereld bestond in er de dingen terecht te zetten, tijden van hervorming en wedergeboorte in te leiden, en Hij bewijst dit hiermede, dat de overste dezer wereld, de grote meester van wanorde en wanbestuur, geoordeeld en uitgeworpen is. Alles zal wel zijn, wanneer zijne macht verbroken is, die al het kwaad heeft teweeggebracht.

Ten derde. Van de macht en heerschappij van den Heere Jezus. Hij zal de wereld overtuigen, dat Hem al het oordeel is overgegeven, en dat Hij de Heere is van allen, hetgeen hieruit blijkt, dat Hij den overste dezer wereld geoordeeld heeft, den kop der slang heeft vermorzeld, tenietgedaan heeft degene, die het geweld des doods had, en de overheden en machten heeft uitgetogen. Indien Satan aldus door Christus is ten onder gebracht, dan kunnen wij er zeker van wezen, dat geen andere macht voor Hem bestand is. Ten vierde. Van den laatsten dag des oordeels, met al de hardnekkige vijanden van Christus, Evangelie en koninkrijk zal ten laatste voorzeker afgerekend worden, want de duivel, hun aanvoerder, is geoordeeld.

III. Dat de komst des Geestes voor de discipelen zelven een onuitsprekelijk groot voordeel zal wezen. De Geest heeft werk te doen, niet alleen aan de vijanden van Christus, om hen te overtuigen en te verootmoedigen, maar aan Zijne dienstknechten en agenten, om hen te onderwijzen en te vertroosten, en daarom "was het hun nut, dat Hij zou weggaan".

1. Hij doet hen gevoelen welk een teder besef Hij had van hun tegenwoordige zwakheid, vers 12, Nog vele dingen heb Ik u te zeggen (niet, die gezegd hadden moeten worden, maar die Hij zou hebben kunnen en willen zeggen), doch gij kunt die nu niet dragen. Zie welk een Leraar Christus is.

a. Er is niemand als Hij, ten opzichte van overvloedigheid, als Hij reeds veel gezegd heeft, heeft Hij nog zeer veel meer te zeggen, schatten van wijsheid en kennis zijn in Hem verborgen, wij zijn niet nauw in Hem, als wij slechts niet nauw zijn in ons zelven.

b. Niemand is Hem gelijk in mededogen: Hij zou hun meer gezegd hebben van de dingen, die bij God te doen waren, inzonderheid omtrent de verwerping der Joden en de roeping der heidenen, maar zij konden het niet dragen, het zou hen in verwarring en verlegenheid hebben gebracht veeleer, dan hun enigerlei voldoening hebben gegeven. Toen zij, na Zijne opstanding, Hem spraken van het koninkrijk aan Israël op te richten, verwees Hij hen naar de komst des Heiligen Geestes, waardoor zij de kracht zouden erlangen om de ontdekkingen te dragen, die zo strijdig waren met hun opgevatte denkbeelden, dat zij ze nu niet konden dragen.

2. Hij verzekert hun van genoegzame hulp bij de uitstorting des Heiligen Geestes. Zij waren zich nu wel bewust van grote stompzinnigheid en velerlei vergissingen, en wat zullen zij dan doen, als hun Meester hen verlaat? Maar wanneer die zal gekomen zijn, namelijk de Geest der waarheid, dan zult gij gerust wezen, en alles zal wel zijn. Ja waarlijk wèl, want Hij zal het ondernemen de apostelen te leiden, en Christus te verheerlijken.

a. De apostelen te leiden. Hij zal zorg dragen dat zij niet afdwalen van den weg. Hij zal u leiden: gelijk het leger Israël’s door de woestijn geleid werd door de wolk- en vuurkolom. De Geest bestuurde hun pen in het schrijven, ten einde hen voor fouten en vergissingen te behoeden. De Geest is ons tot Leidsman gegeven, Romeinen 8:14, niet slechts om ons den weg te wijzen, maar om ons te geleiden door Zijn voortdurende hulp en invloed. Hij zal hen in alle waarheid leiden, zoals de bekwame loods het schip in de haven leidt. Om geleid te worden in ene waarheid is meer dan haar alleen maar te kennen, het is om er innig mede vertrouwd en uit ervaring er mede bekend te zijn, om er Godvruchtig en krachtig door te worden bewogen, niet slechts om er het begrip van te hebben in ons hoofd, maar er den geur, den smaak en de kracht van te hebben in ons hart, het duidt een trapsgewijze ontdekking aan van de waarheid, die al meer en meer schijnt en licht. Hij zal u door de waarheden, die eenvoudig en duidelijk zijn, leiden tot die, welke moeilijker te verstaan zijn. Maar hoe in alle waarheid? De bedoeling is: Ten eerste. In de gehele waarheid betreffende hun zending, in al wat hun nodig of nuttig was te weten ter behoorlijke waarneming van hun ambt, zullen zij ten volle onderwezen worden, alle waarheden, die zij aan anderen hadden te leren, zal de Geest hen leren, Hij zal er hun het rechte begrip van, en inzicht in, geven, en hen bekwaam maken om ze te verklaren en te verdedigen.

Ten tweede. In niets dan de waarheid. Alles, waar Hij u in zal leiden, zal de waarheid zijn, 1 Johannes 2:27. De zalving is waarachtig. In de volgende woorden bewijst Hij dit:

1. De Geest zal niets dan waarheid leren, want Hij zal van zich zelven niet spreken, Hij zal generlei leer leren, onderscheiden van de Mijne, maar zo wat Hij zal gehoord hebben, en weet de bedoeling des Vaders te zijn, dat, en dat alleen, zal Hij spreken. Dit duidt aan,

a. Dat het getuigenis des Geestes in het woord en door de apostelen is hetgeen, waarop wij kunnen steunen. De Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods, en de apostelen hebben dien Geest ontvangen, 1 Corinthiërs 2:10, 11, zodat wij op het woord des Geestes onze zielen kunnen wagen.

b. Dat het getuigenis van den Geest altijd samenstemt met het woord van Christus, want Hij spreekt van zich zelven niet, Hij heeft geen afzonderlijk belang of bedoeling, maar, gelijk in Zijn wezen, zo is Hij ook in de getuigenis een met den Vader en den Zoon, 1 Johannes 5:7. De mensen komen in woord en geest dikwijls niet overeen met elkaar, maar het eeuwige Woord en de eeuwige Geest verschillen nooit.

2. Hij zal u alle waarheid leren, en niets achterhouden, dat u nuttig is, want Hij zal u de toekomende dingen verkondigen. De Geest is in de apostelen een Geest der profetie geweest, het was voorzegd, dat Hij dit zijn zou, Joël 2:28, en Hij was het. De Geest verkondigde hun de toekomende dingen, zoals Handelingen 11:28, 20:23, 21:11. De Geest sprak van den afval in de laatste tijden, 1 Timotheus 4:1. Toen Johannes in den Geest was, werden hem in een gezicht de toekomende dingen getoond. Dit nu was een grote voldoening voor hun eigen gemoed, nuttig voor hen voor hun gedragslijn, alsmede een grote bevestiging van hun zending. Jansenius heeft hier een goede en Godvruchtige aantekening op: "Wij moeten niet morren, omdat de Geest ons thans niet, gelijk aan de apostelen, de toekomende dingen toont in deze wereld, het zij ons genoeg, dat de Geest ons in het Woord de toekomende dingen in de andere wereld getoond heeft, en daar hebben wij het meeste belang bij."

b. De Geest heeft ondernomen Christus te verheerlijken, vers 14, 15. a. Zelfs het zenden van den Geest was de verheerlijking van Christus. God de Vader heeft Hem verheerlijkt in den hemel, en de Geest heeft Hem verheerlijkt op de aarde. Het was de eer des Verlossers, dat de Geest gezonden werd in Zijn naam en op Zijne boodschap ten einde Zijne onderneming voort te zetten en te voltooien. Al de gaven en genade des Geestes, al de prediking en alle de geschriften der apostelen, de talen, de wonderen, het was alles ter verheerlijking van Christus. b. De Geest verheerlijkte Christus door Zijne volgelingen te leiden in de waarheid, gelijk zij in Jezus is, Efeziërs 4:21. Hij verzekert hun, ten eerste. Dat de Geest hun de dingen van Christus zal bekendmaken, Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen. Gelijk Hij in wezen uitgaat van den Zoon, zo ontleent Hij ook Zijn invloed en werking van Hem. Hij zal ek tou emou, nemen uit hetgeen het Mijne is. Al wat de Geest ons verkondigt, dat is: op ons toepast, ter onzer lering en vertroosting, al wat Hij ons geeft tot kracht en levendmaking, al wat Hij ons verzekert en aan ons verzegelt, het behoorde alles aan Christus en is van Hem ontvangen. Alles was het Zijne, want Hij heeft het gekocht en duur betaald, en daarom had Hij reden om het het Zijne te noemen, het Zijne, want Hij heeft het het eerst ontvangen, het is Hem gegeven als Hoofd der gemeente, om door Hem aan de leden te worden meegedeeld. De Geest is niet gekomen om een nieuw koninkrijk op te richten, maar om het koninkrijk te bevorderen en te bevestigen, dat Christus had opgericht, om dezelfde belangen in stand te houden en hetzelfde doel te bevorderen, diegenen dus, die voorgeven den Geest te hebben, maar Christus smaden, logenstraffen zich zelven, want Hij is gekomen om Christus te verheerlijken. Ten tweede. Dat ons hierin de dingen Gods meegedeeld zullen worden. Opdat niemand zou denken, dat

het ontvangen hiervan hem niet verrijkt, voegt Hij er bij: Al wat de Vader heeft is het Mijne. Als God heeft Hij al het eigen licht en al de zelfgenoegzame zaligheid, die de Vader heeft, als Middelaar zijn Hem "alle dingen van Zijn Vader overgegeven", Mattheus 11:27, al de genade en waarheid, die God bedoelde ons te betonen, heeft Hij in de handen van den Heere Jezus gelegd, Colossenzen 1:19. Geestelijke zegeningen in hemelse zaken zijn door den Vader voor ons aan den Zoon gegeven, en de Zoon vertrouwt ze den Geest om ze tot ons te brengen. Sommigen passen dit toe op hetgeen onmiddellijk voorafgaat: Hij zal u de toekomende dingen verkondigen, en aldus is het verklaard in Openbaring 1:1. God gaf het aan Christus, en Hij gaf het te kennen aan Johannes, en deze heeft hetgeen de Geest zei geschreven, Openbaring 1:1.

Johannes 16:16-22

Ter vertroosting Zijner bedroefde discipelen belooft de Heere Jezus hier, dat Hij hen wederom zal bezoeken.

I. Let op, hoe Hij hun kennis geeft van de vertroosting, die Hij hun zou doen toekomen, vers 16. Hij zegt hun:

1. Dat zij Hem binnen kort niet meer zouden zien: Een kleinen tijd, en gij, die Mij gedurende zo langen tijd gezien hebt, en nog begeert Mij te zien, en gij zult Mij niet zien, en daarom, indien zij Hem nog een goede, gepaste vraag te doen hebben, dan moeten zij er spoedig mede komen, want Hij nam nu afscheid van hen. Het is goed te bedenken, hoe nabij het einde onze tijd van genade wezen kan, opdat het ons aanspore om hem goed te gebruiken, zolang hij er nog is. Thans zien onze ogen onze leraren, zien wij de dagen van den Zoon des mensen, maar nog een kleinen tijd wellicht, en wij zullen ze niet zien. Zij verloren het gezicht van Christus.

a. Bij Zijn dood, toen Hij heenging van de wereld, en er zich daarna nooit meer openlijk in heeft getoond. Het meeste wat de dood doet aan onze Christelijke vrienden is hen van voor onze ogen weg te nemen, niet hen te nemen uit het bestaan, noch uit de zaligheid, niet van alle betrekking tot ons, maar alleen van ons gezicht, van voor onze ogen, maar niet uit ons hart of onze gedachten.

b. Bij Zijne hemelvaart, toen Hij zich aan hen onttrok (van hen, die na Zijne opstanding nog gedurende enigen tijd omgang met Hem gehad hebben), nam ene wolk Hem weg van hun ogen, en hoewel zij hun ogen naar den hemel hielden, Hem naoogden, zagen zij Hem niet meer, Handelingen 1:9, 10. 2 Koningen 2:12. Zie 2 Corinthiërs 5:16.

2. Dat zij Hem echter spoedig weer zouden zien: Wederom een kleinen tijd, en gij zult Mij zien, en daarom behoort gij niet te treuren als degenen, die gene hope hebben. Zijn vaarwel was nog geen laatst vaarwel, zij zullen Hem wederzien.

a. Bij Zijne opstanding, spoedig na Zijn dood, toen Hij "zich zelven levend vertoond heeft met vele gewisse kentekenen, en dat wel na een zeer kleinen tijd, binnen nog gene veertig uren. Zie Hosea 6:2.

b. Bij de uitstorting des Heiligen Geestes, spoedig na Zijne hemelvaart, welke de nevelen van onwetendheid en dwaling verdreef, waarin zij schier het spoor bijster waren geworden, die hun een veel helderder inzicht gaf in de verborgenheden van Christus' Evangelie, dan zij nog gehad hadden. De komst des Geestes was Christus' bezoek aan Zijne discipelen, geen vluchtig, maar een blijvend bezoek, en zulk een, als waardoor zij weer een volkomen gezicht op Hem kregen.

c. Bij Zijne wederkomst. Zij hebben Hem wedergezien, toen zij, de een na den ander, door den dood zijn weggenomen, en allen tezamen zullen zij Hem wederzien aan het einde des tijds, als Hij zal komen met de wolken, en alle oog Hem zien zal. Ook daarvan zou in waarheid gezegd kunnen worden, dat het slechts "een kleine tijd was", immers, wat zijn de dagen des tijds, in vergelijking met de dagen der eeuwigheid?" 2 Petrus 3:8, 9.

3. Hij geeft er de reden voor op: Want Ik ga heen tot den Vader. En daarom:

a. "Moet ik u voor een tijd verlaten, want Mijne zaak, Mijn werk, roept Mij naar de bovenwereld, en gij moet tevreden wezen om Mij te missen, want in werkelijkheid is Mijne zaak uwe zaak".

b. "Daarom zult gij Mij weldra wederzien, want de Vader zal Mij niet ten uwen nadele terughouden. Ik ga uit op uwe boodschap, gij zult Mij wederzien. zodra Mijne zaak afgedaan is, zodra het schikt en voegzaam is". Het schijnt wel, dat dit alles veeleer ziet op Zijn heengaan door den dood, en Zijn terugkeren na Zijne opstanding, dan op Zijn heengaan bij Zijne hemelvaart en Zijne wederkomst aan het einde des tijds, want het was Zijn dood. die hen van droefheid vervulde, niet Zijne hemelvaart. Lukas 24:52, en tussen Zijn dood en Zijne opstanding was het inderdaad slechts een kleine tijd. En het kan gelezen worden, niet zoals in Hoofdstuk 12:35:nog een kleinen tijd, het is niet eti mikron, maar mikron -voor, of gedurende, een kleinen tijd zult gij Mij niet zien, namelijk gedurende de drie dagen, dat Ik in het graf lig, en wederom voor, of gedurende, een kleinen tijd zult gij Mij zien, namelijk gedurende de veertig dagen tussen Zijne opstanding en Zijne hemelvaart. Aldus kunnen wij zeggen van onze leraren en Christelijke vrienden: Nog een kleinen tijd, en wij zullen hen niet zien, of zij moeten ons, of wij moeten hen verlaten. maar dit is zeker, binnenkort zullen wij moeten scheiden, maar niet voor eeuwig. Het is slechts een "goeden nacht" aan hen, die wij met blijdschap in den morgen hopen weer te zien.

II. De verlegenheid der discipelen, nadat hun deze mededeling gedaan was. Zij wisten niet wat zij er van denken zouden, vers 17, 18.

"Sommigen van hen zeiden" -zachtjes, "tot elkaar", hetzij sommigen der zwaksten, der minst bekwamen of begaafden, of sommigen der meest weetgierigen, die het meest verlangend waren Hem te begrijpen: Wat is dit, dat Hij tot ons zegt? Hoewel Christus dikwijls tevoren in die strekking of betekenis tot hen had gesproken, waren zij toch nog in het duister, al is het ook regel op regel, gebod op gebod, het is tevergeefs, tenzij God het verstand geeft. Zie nu hier:

1. De zwakheid der discipelen, daar zij het zo duidelijke gezegde niet konden begrijpen, waartoe Christus hun nog wel den sleutel had gegeven, daar Hij hun dikwijls in duidelijke bewoordingen gezegd had, dat Hij gedood zou worden, en ten derden dage zou opstaan, en toch zeggen zij: wij weten niet wat Hij zegt, want:

a. "Droefheid had hun hart vervuld, en hen onvatbaar gemaakt voor vertroosting. De duisternis der onwetendheid en de duisternis der droefgeestigheid zullen gewoonlijk elkaar doen toenemen, vergissingen veroorzaken droefheid, en dan zullen de vergissingen door de droefheid nog bevestigd worden.

b. Het denkbeeld van een aards koninkrijk van Christus was zo diep bij hen ingeworteld, dat zij geen zin of betekenis wisten te geven aan die woorden van Hem, welke zij niet in overeenstemming wisten te brengen met dat denkbeeld. Als wij denken dat de Schrift in overeenstemming gebracht moet worden met de valse denkbeelden, die wij hebben ingezogen, dan is het niet te verwonderen, dat wij klagen dat dit zo moeilijk is, maar als ons verstand, onze redeneringen gevangen geleid worden door de openbaring, dan wordt de zaak gemakkelijk genoeg.

c. Wat hen zo in verlegenheid bracht schijnt de uitdrukking: een kleinen tijd geweest te zijn. Indien Hij al ten laatste heen moet gaan, kunnen zij toch niet begrijpen, waarom Hij hen zo spoedig zou verlaten, terwijl Zijn verblijf totnutoe nog zo kort was, vergelijkender wijs zulk een kleine tijd was. Zo is het ook ons moeilijk, om ons die verandering als nabij voor te stellen, die wij weten, dat zeer zeker komen zal, en plotseling kan komen. Als ons gezegd wordt: "Nog een kleinen tijd, en dan zullen wij rekenschap moeten geven", dan weten wij niet goed hoe ons hiermede te verzoenen, want wij hebben het er altijd voor gehouden, dat het gezicht voor vele dagen is, Ezechiël 12:27.

2. Hun bereidwilligheid om onderricht te worden. Toen zij zich de betekenis van Christus' woorden niet konden verklaren, hebben zij er met elkaar over beraadslaagd en elkanders hulp er voor ingeroepen. Door samenspreking over Goddelijke dingen ontlenen wij licht aan anderen, en vermeerderen ons eigen licht. Let er op, hoe nauwkeurig zij Christus' woorden herhalen. Al kunnen wij elke moeilijkheid, die wij in de Schrift ontmoeten, niet tot klaarheid brengen, moeten wij haar toch niet ter zijde werpen, maar wat wij niet kunnen verklaren, overdenken en wachten, totdat God ons dit zal openbaren.

III. De nadere verklaring van hetgeen Christus gezegd had.

1. Zie hier waarom Christus het verklaarde, vers 19. Hij bekende, dat zij Hem wilden vragen, en dat bedoelde Hij ook. Met de moeilijkheden, die wij niet weten op te lossen, moeten wij gaan tot Hem, die alleen het verstaan of het begrip er van geven kan. Christus wist dat zij Hem wilden vragen, maar te verlegen of te beschaamd waren om het te doen. Christus neemt kennis van onze Godvruchtige begeerten, al kunnen wij ze nog niet opzenden, al zijn het nog onuitsprekelijke zuchtingen, ja zelfs komt Hij hen voor met zegeningen van het goede. Christus onderrichtte hen, van wie Hij wist, dat zij Hem wilden vragen, ofschoon zij hun vraag niet deden. Eer wij roepen, antwoordt Hij. Nog een reden, waarom Christus hun de verklaring gaf, was, omdat Hij zag, dat zij de zaak onder elkaar bespraken: "Vraagt gij daarvan onder elkaar? Wel, Ik zal het u gemakkelijk maken". Dit geeft ons te kennen, wie het zijn, die Christus wil onderwijzen:

a. De ootmoedigen, die hun onwetendheid bekennen, want dit lag in hun vragen opgesloten.

b. De naarstigen, die gebruik maken van de middelen, die zij hebben: Vraagt gij? onderzoekt gij? Gij zult onderwezen worden.

Wie heeft, dien zal gegeven worden.

2. Zie hier hoe Hij het verklaarde, niet door een nauwkeurige en kritische verhandeling over de woorden, maar door hun de zaak nog duidelijker en nader voor te stellen. Hij had gesproken van Hem niet te zien en van Hem te zien, en zij begrepen Zijne bedoeling niet, daarom verklaart Hij het door hun treuren en verblijd zijn, omdat wij de dingen gewoonlijk afmeten naar de uitwerking, die zij op ons hebben, vers 20. Gij zult schreien en klaaglijk wenen om Mijn heengaan, maar de wereld zal (er zich in) verblijden, en gij zult bedroefd zijn, terwijl Ik afwezig ben, maar bij Mijne terugkomst, Mijn wederkeren tot u, zal uwe droefheid tot blijdschap worden. Maar Hij zegt niets van "den kleinen tijd", omdat Hij zag, dat dit hen meer dan iets anders in verlegenheid bracht, en het is van geen belang voor ons de tijden en gelegenheden te weten. De gelovigen hebben smart of vreugde al

naar gelang zij al of niet een gezicht hebben op Christus en de tekenen van Zijne tegenwoordigheid bespeuren.

a. Wat Christus hier en in vers 21 en 22 zegt van hun droefheid en blijdschap is in de eerste plaats te verstaan van den tegenwoordigen staat en de omstandigheden der discipelen, en zo hebben wij: a. De voorzegging van hun droefheid: Gij zult schreien en klaaglijk wenen en gij zult bedroefd zijn. Het lijden van Christus kon niet anders dan droefheid veroorzaken aan Zijne discipelen. Zij weenden om Hem, omdat zij Hem liefhadden, de pijn van onzen vriend is pijn voor ons zelven, toen zij sliepen, was het van droefheid, Lukas 22:45. Zij weenden om zich zelven, en om hun eigen verlies, en om het treurige, dat zij voor zich vreesden, als Hij heengegaan zou zijn. Het kon niet anders dan een smart zijn Hem te verliezen, voor wie zij alles hadden verlaten, en van wie zij zo veel hadden verwacht. Christus heeft Zijne discipelen vooruit gewaarschuwd, dat zij smart hadden te wachten, opdat zij er zich tegen zouden kunnen wapenen door de vertroostingen in hun hart weg te leggen.
b. Hoe de wereld zich intussen zal verheugen: maar de wereld zal zich verblijden. Wat smart is voor de heiligen, is vreugde voor de zondaren. Ten eerste. Wie vreemdelingen zijn voor Christus, zullen volharden in hun vleselijke vrolijkheid, en zich volstrekt niet bekommeren om de smart der Christenen. Het gaat hun, die over den weg gaan, niet aan, Klaagliederen 1:12. Ten tweede. Zij, die Christus vijandig zijn, zullen zich verblijden, omdat zij hopen Hem ten onder te hebben gebracht, en dat Zijne zaak nu wel hopeloos verloren zal zijn. Wij kunnen ons voorstellen, dat de overpriesters, toen zij Christus aan het kruis zagen, zich vrolijk over Hem maakten, zoals zij, die op de aarde wonen, over de dode lichamen der getuigen, Openbaring 11:10. Laat het ons gene verwondering baren, als wij anderen zien juichen, terwijl wij sidderen voor de ark.
c. Het wederkeren van blijdschap voor hen ter bestemder tijd: Maar uwe droefheid zal tot blijdschap worden. Gelijk de blijdschap van een geveinsde, zo is de droefheid van den waren Christen slechts voor een ogenblik. De discipelen waren verblijd toen zij den Heere zagen. Zijne opstanding was voor hen als een leven uit de doden, en hun smart om Christus' lijden werd in ene blijdschap verkeerd van zulk een aard, dat zij door geen lijden van hen zelven beneveld of vergald kon worden. Zij waren droevig, doch altijd blijde, 2 Corinthiërs 6:10, zij hadden een droevig leven, en toch een blijmoedig hart.

b. Het is van toepassing op al de gelovige volgelingen van het Lam en het beschrijft den gewonen toestand der Christenen.
a. Beide hun toestand en hun neiging zijn treurig, smarten zijn hun deel, en ernst is in hun gemoedsgesteldheid. Zij, die Christus kennen, moeten evenals Hij, "bekend zijn met smart". Zij schreien en wenen klaaglijk om hetgeen anderen heel licht opnemen: over hun eigen zonden en de zonden van hen, die hen omringen, zij treuren met de treurenden, en treuren om de zondaren, die niet treuren om zich zelven.
b. Intussen gaat de wereld met al hare vrolijkheid voorbij. Zij lachen nu en brengen hun dagen zo vrolijk door, dat men zou denken, dat zij noch droefheid kennen, noch er voor vrezen. Vleselijke vrolijkheid en genoegens behoren voorzeker niet tot de beste dingen, want anders zouden de slechtste mensen er niet zo ruim mede bedeeld zijn, noch de gunstgenoten des hemels er zulke vreemdelingen voor wezen.
c. Het geestelijk treuren zal weldra in een eeuwig verblijden overgaan. Vrolijkheid is gezaaid voor de oprechten, die met tranen zaaien, en ongetwijfeld zullen zij weldra met gejuich maaien. Hun droefheid zal niet slechts door vreugde worden gevolgd, maar er in overgaan, want de kostelijkste vertroostingen komen uit Godvruchtige droefheid voort. Dit heldert Hij op door ene gelijkenis,

ontleend aan ene vrouw in barensnood, met wier smarten Hij die Zijner discipelen vergelijkt ter hunner bemoediging, want het is de wil van Christus, dat Zijn volk een vertroost volk zal zijn.

Ten eerste. Hier is de gelijkenis zelf, vers 21. Wij weten dat ene vrouw, wanneer zij baart, droefheid heeft. Zij lijdt zware pijnen, dewijl hare ure gekomen is, de ure, door de natuur en de voorzienigheid vastgesteld, die zij verwacht heeft, en waaraan zij niet ontkomen kan. Maar wanneer zij het kindeken gebaard heeft, mits zij veilig en wel verlost is, en het kind, zij het ook een Jabez, 1 Koningen 4:9, toch geen Ben-Oni, Genesis 35:18, is, dan gedenkt zij der benauwdheid niet meer. Hare zuchten en klachten zijn voorbij, en de naweeën zijn gemakkelijker te dragen, om de blijdschap, dat een mens ter wereld geboren is, anthropos, iemand van het menselijk geslacht, hetzij zoon of dochter, want het woord kan beiden betekenen. Merk op:

a. De vrucht, of het gevolg van den vloek, in de smart en pijn ener barende vrouw, overeenkomstig het vonnis, Genesis 3:16. Met smart zult gij kinderen baren. Deze smarten zijn zeer heftig: de zwaarste pijnen en smarten worden er bij vergeleken, Psalm 48:7, Jesaja 13:8, 21:3, Jeremia 4:31, 6:24, en zij zijn onvermijdelijk, 1 Thessalonicenzen 5:3. Zie wat deze wereld is, al hare rozen zijn omgeven van doornen, alle mensenkinderen zijn dwaze kinderen, omdat zij hunner moeder droefheid zijn, van den beginne aan. Dat komt van de zonde.

b. De vrucht van den zegen in de blijdschap dat een kind in de wereld geboren is. Indien God na den val den zegen niet van kracht had laten blijven: Zijt vruchtbaar en vermenigvuldigt u, dan zouden ouders nooit met welbehagen en blijdschap op hun kinderen kunnen zien, maar hetgeen de vrucht is van een zegen is ene oorzaak van blijdschap, de geboorte van een kind is:

a. der ouderen vreugde, zij verblijdt hen, Jeremia 20:15. Hoewel kinderen zekere zorgen en onzekere vertroostingen zijn, en dikwijls blijken een zeer zwaar kruis te zijn, is het toch iets natuurlijks om ons bij hun geboorte te verblijden. Indien wij er zeker van konden wezen, dat onze kinderen, evenals Johannes de Doper, vervuld zouden worden van den Heiligen Geest, dan zouden wij gewis, evenals zijne ouders, blijdschap en verheuging hebben in hun geboorte, Lukas 1:14, 15. Maar als wij bedenken, dat zij niet slechts in zonde worden geboren, maar dat zij, gelijk het hier is uitgedrukt, in de wereld zijn geboren, ene wereld van valstrikken, een tranendal, dan zullen wij reden zien om ons te verheugen met beving, en te bidden, dat er van hen niet behoeve gezegd te worden: Het ware hun beter nooit te zijn geboren. Het is zulk ene blijdschap, als waardoor der benauwdheid niet meer gedacht wordt als der wateren, die voorbijgegaan zijn, Job 11:16. Zo ook Genesis 41:51. Nu is dit zeer geschikt om: a. De smarten voor te stellen van Christus' discipelen in deze wereld. Zij zijn als barensweeën, heftig en scherp, maar niet van langen duur, en bestemd om blijdschap voort te brengen, zij zijn in pijn om te baren, zoals de kerk wordt voorgesteld, Openbaring 12:2, en het ganse schepsel, Romeinen 8:22. En:b. Hun blijdschap na die smarten, welke alle tranen zal afwissen, want de eerste dingen zijn voorbijgegaan, Openbaring 21:4. Als zij geboren zijn in die zalige wereld, en de vruchten oogsten van al hun arbeid en smart, dan zullen het zwoegen, de moeite en de benauwdheid van deze wereld niet meer gedacht worden, zoals die van Christus niet meer gedacht werden, toen Hij van den arbeid Zijner ziel zag, overvloedig en tot Zijn volkomen verzadiging, Jesaja 53.

Ten tweede. De toepassing der gelijkenis, vers 22. Gij dan hebt nu wel droefheid, en zult waarschijnlijk nog meer hebben, maar Ik zal u wederom zien, en gij Mij, en dan zal alles wel wezen

a. Wederom spreekt Hij hun hier van hun droefheid. Gij dan hebt nu wel droefheid omdat Ik u verlaat, gelijk aangeduid wordt in de antithesis: Ik zal u wederom zien. Als Christus zich verwijdert, zich terugtrekt, dan is dit een rechtmatige oorzaak van droefheid voor Zijne discipelen. Als Hij Zijn aangezicht verbergt, dan kunnen zij niet anders dan verschrikt zijn. Als de zon ondergaat, zal de zonnebloem het hoofd laten hangen. En Christus let op deze droefheid, Hij heeft ene fles voor de tranen en een register voor de zuchten van alle Godvruchtige treurenden.

b. Uitvoeriger dan tevoren verzekert Hij hen van het wederkeren der blijdschap, Psalm 36:6, 12. Hij zelf heeft Zijn eigen smarten gehad, en de onze gedragen, om de vreugde, die Hem was voorgesteld, en Hij wil, dat wij ons met ditzelfde vooruitzicht zullen bemoedigen. Er zijn drie dingen, waardoor de blijdschap ons wordt aanbevolen:

a. De oorzaak er van: Ik zal u wederom zien. Ik zal een vriendelijk, liefdevol bezoek bij u afleggen, om naar uwen welstand te vernemen en u te vertroosten. Christus zal genaderijk wederkeren tot hen, die op Hem wachten, hoewel Hij hen voor een kleinen ogenblik scheen te hebben verlaten, Jesaja 54:7. Als de mensen verhoogd zijn, zullen zij hun minderen nauwelijks aanzien, maar de verhoogde Jezus zal Zijne discipelen bezoeken. Zij zullen Hem niet slechts zien in Zijne heerlijkheid, maar Hij zal hen zien in hun nederigheid. b. Christus' wederkeren is een wederkeren der blijdschap voor al Zijne discipelen. Als de nevelen weggevaagd zijn, en de onderbroken gemeenschap weer hersteld is, dan wordt de mond vervuld met lachen.

b. Het hartelijke dier blijdschap: uw hart zal zich verblijden. Goddelijke vertroostingen geven vreugde in het hart. Blijdschap in het hart is degelijk en duurzaam, niet vluchtig en oppervlakkig, zij is verborgen, datgene, waarmee een vreemde zich niet zal vermengen, zij is lieflijk en geeft den Godvruchtige voldoening in zich zelven, zij is blijvend, en zal niet licht verstoord worden. Christus' discipelen moesten zich van harte verblijden in Zijn wederkomen, er zich oprecht en grotelijks in verheugen.

c. Het voortduren er van: Niemand zal uwe blijdschap van u wegnemen. De mensen zullen pogen hun blijdschap van hen weg te nemen, zij zouden het doen, indien zij konden, maar zij zullen het niet vermogen. Sommigen verstaan dit van de eeuwige blijdschap der verheerlijkten, zij, die zijn ingegaan tot de vreugde huns Heeren, zullen daar niet meer uitgaan. Van onze blijdschap op aarde kunnen wij door duizenderlei voorvallen beroofd worden, maar de hemelse blijdschap is eeuwig. Ik versta het echter veeleer van de geestelijke blijdschap van hen, die geheiligd zijn, inzonderheid van de blijdschap der apostelen in hun apostelschap. Gode zij dank' zegt Paulus, in naam van de overigen, die ons allen tijd doet triomferen, 2 Corinthiërs 2:14. Een boosaardige wereld zou haar van hen weg willen nemen, indien banden en ballingschap, pijniging en dood haar van hen weg hadden kunnen nemen, zij zouden haar verloren hebben, maar toen zij hun alles ontnomen hadden, konden zij dit, namelijk deze blijdschap, hun toch niet ontnemen, als droevig zijnde, doch altijd blijde. Zij konden hen niet van hun blijdschap beroven, omdat zij hen niet konden scheiden van de liefde van Christus, hen niet van hun God konden beroven, noch van hun schat in den hemel.

Johannes 16:23-27

Ter hunner verdere vertroosting wordt hun hier een antwoord op hun vragen beloofd. Er zijn twee manieren van vragen: een vragen tot onderzoek, dat het vragen is van de onwetenden, en een vragen als verzoek, dat het vragen is van de nooddruftigen. Christus spreekt hier van deze beiden.

I. Het vragen tot onderzoek zullen zij niet nodig hebben, vers 23. In dien dag zult gij Mij niets vragen, gij zult zulk een heldere kennis hebben van de verborgenheden des Evangelies, doordat uw verstand geopend zal zijn, dat gij er niet meer naar behoeft te vragen, (zoals Hebreeën 8:11. Zij zullen niet leren dat is hier onderwijzen), "gij zult opeens meer kennis hebben, dan gij totnutoe door vlijt en inspanning verkregen hebt". Zij hadden enige vragen der onwetendheid gedaan, zoals in Hoofdstuk 9:2, sommige vragen van wantrouwen, zoals Mattheus 19:27, sommigen vragen der onbescheidenheid, zoals Hoofdstuk 21:21, sommigen van nieuwsgierigheid, zoals Handelingen 1:6, maar nadat de Geest over hen uitgestort zal zijn, niets meer van dit alles. In het geschiedverhaal van de Handelingen der apostelen zien wij hen zelden vragen doen, zoals David: Zal ik dit doen? of, Zal ik daar heengaan? want zij waren voortdurend onder Gods leiding. In de gewichtige zaak van de prediking des Evangelies aan de heidenen, ging Petrus niet twijfelende, Handelingen 10:20. Het doen van vragen veronderstelt, dat men zich in verlegenheid bevindt, of tenminste, dat de vrager geen raad meer weet, en dan hebben de besten van ons het nodig om vragen te doen, maar wij moeten streven naar zulk een volle verzekerdheid van verstand of begrip, dat wij niet mogen aarzelen, maar voortdurend geleid worden op den weg der waarheid en des plichts. Nu geeft Hij hier een reden voor op, vers 25, die duidelijk heen wijst naar deze belofte van niet meer vragen behoeven te doen: Deze dingen heb Ik door gelijkenissen tot u gesproken, op ene wijze, die gij niet zo duidelijk en begrijpelijk hebt gevonden, als gij wel gewenst had, maar de ure komt, wanneer Ik u vrijuit -zo duidelijk als gij het kunt wensen-van den Vader zal verkondigen, zodat gij dan gene vragen zult behoeven te doen.

1. De grote zaak, waar Christus hen wilde inleiden, was de kennis van God: Ik zal u van den Vader verkondigen, u met Hem bekendmaken. Dat is hetgeen Christus bedoelt te geven, en hetgeen alle ware Christenen begeren te hebben. Als Christus uitdrukking wil geven aan de grootste gunst, die Hij Zijnen discipelen denkt te betonen, dan zegt Hij, dat Hij hun vrijuit van den Vader zal verkondigen, want wat is de gelukzaligheid des hemels anders, dan onmiddellijk en voor eeuwig God te zien? God te kennen als den Vader van onzen Heere Jezus Christus, is de grootste verborgenheid in welker bepeinzing het verstand zich kan verlustigen, en Hem te kennen als onzen Vader is de grootste zaligheid, die onze ziel kan genieten.

2. Totnutoe had Hij hun hiervan gesproken door gelijkenissen, door wijze, leerrijke gezegden in beeldspraak, en zich bepalende tot algemeenheden. Christus had hun vele dingen klaar en duidelijk gezegd, en Zijne gelijkenissen had Hij voor Zijne discipelen verklaard, maar vanwege hun stompzinnigheid, hun ongeschiktheid om aan te nemen wat Hij hun zei, kan Hij gezegd worden tot hen in gelijkenissen te hebben gesproken, wat Hij hun zei was als een verzegeld boek, Jesaja 29:11.

a. In vergelijking met de ontdekkingen, die Hij hun doen zou als Hij Zijn Geest in hun hart zal gegeven hebben, is hetgeen Hij totnutoe in hun oren gesproken had, slechts in gelijkenissen gesproken. Het zal voor hen zelven een aangename verrassing zijn, en zij zullen zich als in een nieuwe wereld gevoelen, als zij nadenken over al hun vorige denkbeelden, als verward en

raadselachtig, vergeleken bij hun tegenwoordige heldere en duidelijke kennis van Goddelijke dingen. De bediening in letteren was niets, in vergelijking met de bediening des Geestes, 2 Corinthiërs 3:8-11. Het bepalende tot hetgeen Hij gezegd had van den Vader en de raadsbesluiten des Vaders was hetgeen Hij gezegd had zeer duister, in vergelijking met hetgeen weldra geopenbaard stond te worden, Colossenzen 2:2.

3. Hij wilde duidelijk, vrijuit, tot hen spreken van den Vader. Toen de Geest was uitgestort, hebben de apostelen een veel grotere kennis verkregen van Goddelijke dingen, dan zij tevoren gehad hebben, zoals blijkt uit de wijze waarop de Geest hun gaf te spreken, Handelingen 2:4. Zij werden ingeleid in de verborgenheid van die dingen, waarvan zij tevoren slechts een verward denkbeeld hadden, en wat de Geest hun openbaarde wordt hier gezegd hun door Christus te zijn verkondigd, want gelijk de Vader spreekt door den Zoon, zo spreekt de Zoon door den Geest. Maar de volkomen vervulling van deze belofte zal in den hemel plaatshebben, waar wij den Vader zullen zien gelijk Hij is, van aangezicht tot aangezicht, niet zoals wij Hem nu zien door een spiegel in een duistere rede, 1 Corinthiërs 13:12, hetgeen ene reden van vertroosting is voor ons, die onder de wolk der tegenwoordige duisternis zijn, waardoor wij niet instaat zijn iets ordelijks voor te stellen, maar het dikwijls onordelijk doen. Zolang wij hier zijn, hebben wij vele vragen te doen betreffende den onzichtbaren God en de onzichtbare wereld, maar op dien dag zullen wij alles helder en duidelijk zien, en gene vragen meer doen.

II. Hij belooft hun, dat zij gene vraag bij wijze van verzoek tevergeefs zullen doen. Hier wordt als ene waarheid, een feit, aangenomen, dat alle discipelen van Christus bidden. Hij had hen door Zijn voorschrift en Zijn voorbeeld geleerd om veel in het gebed te zijn, dit moet hun steun en hun troost wezen, als Hij hen verlaten zal hebben, hun onderricht, hun leiding, hun kracht en hun voorspoed moeten zij verkrijgen door het gebed. Nu is hier:

1. Een uitdrukkelijke belofte van een toestaan van hun bede, vers 23. De inleiding tot deze belofte is van zulk een aard, dat zij er volstrekt zeker door wordt, geen twijfel er aan laat overig blijven: Voorwaar, voorwaar Ik zeg u, Ik sta er voor in met Mijn woord. De belofte zelf is ongelijkbaar rijk en lieflijk, hier wordt ons de gouden scepter toegereikt, met dit woord: Wat is uwe bede? zij zal u gegeven worden. Want Hij zegt: Al wat gij den Vader zult bidden in Mijn naam, dat zal Hij u geven. Wij hebben dit tevoren gehad in Hoofdstuk 14:13. Wat willen wij meer? De belofte is zo uitdrukkelijk als wij slechts kunnen wensen.

a. Er wordt ons hier geleerd hoe te zoeken, wij moeten den Vader bidden in Christus' naam, wij moeten op God zien als een Vader, en als kinderen tot Hem komen, en op Christus als Middelaar, en wij moeten komen als Zijne beschermelingen, die van Hem afhankelijk zijn. Het bidden tot den Vader sluit de bewustheid in van geestelijke behoeften en ene begeerte naar geestelijke zegeningen, met de overtuiging, dat die alleen van God te verkrijgen zijn. Er ligt ook ootmoedigheid in opgesloten, in de wijze waarop wij ons tot Hem wenden, met een gelovig vertrouwen in Hem, als Vader, instaat en bereid om ons te helpen. Het bidden in Christus' naam sluit de erkentenis in van onze eigen onwaardigheid om enigerlei gunst van God te ontvangen, een welbehagen in de methode door God aangenomen, om gemeenschap met ons te onderhouden door Zijn Zoon, en een algehele afhankelijkheid van Christus als den Heere onze gerechtigheid.

b. Er wordt ons hier gezegd hoe wij zullen slagen. Hij zal het u geven. Wat meer kunnen wij wensen dan te zullen hebben wat wij behoeven, ja te hebben wat wij willen, in overeenstemming met Gods wil, zo wij er slechts om vragen? Hij zal het u geven, van wie iedere goede gave en volmaakte gift komt. Wat Christus door de verdienste van Zijn dood verworven heeft, had Hij niet nodig voor zich zelven, maar Hij bestemde het voor, en gaf het over aan, Zijn getrouwe volgelingen, en er een kostelijke vergoeding voor gegeven hebbende, die ten volle was aangenomen, trekt Hij nu door deze belofte, als het ware, een wissel op de schatkist des hemels, dien wij door het gebed moeten aanbieden, en in Zijn naam, om te vragen om hetgeen gekocht en beloofd is, overeenkomstig de ware bedoeling van het Nieuwe Verbond. Christus had hun een grote verlichting beloofd door den Geest, maar zij moesten er om bidden, en dit hebben zij ook gedaan, Handelingen 1:14. God wil hierom gebeden zijn. Hij had hun voor hiernamaals volmaaktheid beloofd, maar wat moeten zij nu intussen doen? Zij moeten volharden in den gebede. De volmaakte genieting is weggelegd voor het land onzer rust, bidden en ontvangen zijn de vertroosting en de lieflijkheid van het land onzer vreemdelingschap.

2. Hier is een uitnodiging voor hen om te bidden. Het wordt voldoende geacht, als aanzienlijke, hooggeplaatste personen vergunning geven om hun iets te verzoeken, maar Christus roept ons, nodigt ons, tot bidden, vers 24.

a. Hij ziet terug op de wijze van doen, die zij totnutoe gevolgd hebben: Totnogtoe hebt gij niet gebeden in Mijn naam. Dit ziet of op den inhoud van hun gebed: "gij hebt niets gevraagd, in vergelijking met hetgeen gij had kunnen vragen, en wat gij zult vragen, nadat de Geest zal uitgestort zijn". Zie welk een milde weldoener onze Heere Jezus is boven alle andere weldoeners, Hij geeft middelijk, en wel verre van ons het menigvuldige en de grootte Zijner gaven te verwijten, verwijt Hij ons veeleer het zeldzame en enghartige van ons vragen. "Gij hebt niets gevraagd in vergelijking met wat gij nodig hebt, en wat Ik heb te geven, en u beloofd heb te geven". Er wordt ons gezegd onzen mond wijd open te doen. Of wel, op den naam, waarin zij hebben gebeden. Menig gebed hebben zij gebeden, maar nooit zo bepaald en uitdrukkelijk in den naam van Christus, als nu Hij hun zei dit te doen, want Hij had de grote offerande nog niet geofferd, krachtens welke onze gebeden aangenomen en verhoord zullen worden, en Hij was ook Zijn voorbidden voor ons nog niet ingetreden, waarvan het reukwerk onze gebeden zou doorgeuren, om ons aldus instaat te stellen te bidden in Zijn naam. Totnutoe hadden zij in den naam van Christus, als Koning en Profeet, duivelen uitgeworpen en kranken genezen, maar zij konden nog niet bepaald in Zijn naam, als Priester, bidden.

b. Hij ziet uit naar hun wijze van doen in de toekomst: Bidt, en gij zult ontvangen, opdat uwe blijdschap vervuld zij. Hij zegt hun om alles te bidden wat zij behoeven en Hij beloofd heeft. En Hij geeft hun de verzekering, dat zij zullen ontvangen. Wat wij uit het beginsel van genade vragen, zal God genadiglijk geven. Gij zult ontvangen. Er is hier iets meer in dan in de belofte, dat Hij het geven zal. Hij zal het niet slechts geven, maar u geven het te ontvangen, er u de vertroosting en het voordeel van geven, de macht om er van te eten, Prediker 6:2. Dat hierdoor hun blijdschap vervuld zal worden. Dit duidt aan: Ten eerste. De gezegende uitwerking van het gebed des geloofs, zij helpt om de blijdschap des geloofs te vervullen. Wensen wij onze blijdschap volkomen te hebben, zo volkomen als zij in deze wereld zijn kan, dan moeten wij veel bidden. Als ons gezegd wordt ons ten allen tijde te verblijden, dan volgt daar onmiddellijk op: Bidt zonder ophouden. Zie, naar hoe hoge zaak wij moeten uitgaan in ons bidden- niet slechts naar vrede, maar naar blijdschap, volkomen

blijdschap. Of: Ten tweede. De gezegende uitwerking van de verhoring van ons gebed: "Bidt, en gij zult datgene ontvangen, wat u met blijdschap zal vervullen". Door Christus vervullen Gods gaven de schatkamers der ziel, Spreuken 8:21. Bidt om de gave des Heiligen Geestes en gij zult haar ontvangen, en terwijl andere wetenschap smart vermeerdert, Prediker 1:18, zal de wetenschap, de kennis, die Hij geeft, uwe blijdschap vervullen".

3. Hier zijn de gronden, waarop zij kunnen hopen te zullen welslagen, vers 26, 27, die door den apostel kortelijk saamgevat zijn, 1 Johannes 2:1.

Wij hebben een Voorspraak bij den Vader.

a. Wij hebben een Voorspraak. Christus vond reden om hier vooralsnog niet op aan te dringen, hier den nadruk niet op te leggen, ten einde de volgende bemoediging des te helderder te doen uitkomen: Ik zeg u niet, dat Ik den Vader voor u bidden zal. Gesteld eens, dat Ik u niet zou zeggen, dat Ik voorbede voor u doen zal, het niet zou ondernemen al uwe zaken bij den Vader te behartigen, dan kan het toch een algemene grond van vertroosting voor u zijn, dat Ik de gemeenschap heb geopend tussen u en God, een troon der genade heb opgericht, en een versen en levenden weg om in te gaan in het heiligdom voor u heb ingewijd. Hij spreekt, alsof zij geen verdere gunsten meer behoefden, nu Hij de gave des Heiligen Geestes heeft verkregen om in ons voor ons te bidden, als een Geest der aanneming, roepende "Abba, Vader", alsof zij Hem nu niet meer nodig hadden om voor hen te bidden, maar wij zullen bevinden, dat Hij meer voor ons doet dan Hij zegt. Wat de mensen doen, blijft dikwijls achter bij hetgeen zij beloven, maar Christus doet meer dan Hij beloofd heeft.

b. Wij hebben te doen met een Vader, hetgeen zo groot ene bemoediging is, dat zij de andere in zekeren zin krachteloos maakt. Want de Vader zelf heeft u lief, is een Vriend voor u, en beteren vriend kunt gij niet hebben. De discipelen van Christus zijn de beminden van God zelven. Christus heeft niet slechts Gods toorn van ons afgewend, en ons in een verbond van vrede en verzoening met Hem gebracht, maar Hij heeft ons ook Zijne gunst verworven, en ons in een verbond van vriendschap met Hem gebracht. Let op den nadruk, die hierop gelegd wordt. De Vader zelf heeft u lief, de Vader, die volmaakt gelukkig is in zich zelven, wiens liefde tot zich zelven Zijne oneindige rechtheid is, zowel als Zijn oneindige gelukzaligheid, en toch behaagt het Hem u lief te hebben. De Vader zelf, wiens gunst gij hebt verbeurd, en aan wiens toorn gij u hebt blootgesteld, en bij wie gij een voorspraak nodig hebt, Hij zelf heeft u thans lief. Merk op: a. Waarom de Vader de discipelen van Christus liefhad: dewijl gij Mij liefgehad hebt, en hebt geloofd, dat Ik van God ben uitgegaan, dat is: omdat gij waarlijk Mijne discipelen zijt, niet alsof de liefde van hen was uitgegaan, in hen was begonnen, maar als Hij door Zijne genade liefde in ons gewerkt heeft, dan heeft Hij een welbehagen in het werk Zijner handen. Zie hier: Ten eerste. Wat de eigenschap is van Christus' discipelen, zij hebben Hem lief, omdat zij geloven, dat Hij van God is uitgegaan, de eengeboren Zoon is van den Vader, en Zijn Gevolmachtigde in de wereld. Geloof in Christus werkt liefde tot Hem, Galaten 5:6. Indien wij geloven, dat Hij de Zoon van God is, dan kunnen wij niet anders dan Hem liefhebben, als zijnde oneindig beminnenswaardig in zich zelven, en als wij geloven, dat Hij onze Zaligmaker is, dan kunnen wij niet anders dan Hem liefhebben om Zijn grote goedheid jegens ons. Zie met welk een waardering het Christus behaagde van de liefde Zijner discipelen te spreken, en hoe vriendelijk Hij haar aannam. Hij spreekt er van als van datgene, hetwelk hen in Zijns Vaders gunst aanbeval: gij hebt Mij liefgehad en in Mij geloofd, toen de wereld Mij heeft gehaat en verworpen, en gij, die u aldus hebt onderscheiden, zult onderscheiden worden.

Ten tweede. Zie het voorrecht van Christus' discipelen: de Vader heeft hen lief, en dat wel omdat zij Christus liefhebben, Hij heeft in Hem zulk een welbehagen, dat Hij ook een welbehagen heeft in Zijne vrienden. b. Welk ene bemoediging dit voor hen was in het gebed. Zij behoeven niet te vrezen, dat zij gene verhoring zullen vinden, als zij bidden tot Hem, die hen liefheeft, en hun welzijn wenst. Ten eerste. Dit waarschuwt ons tegen harde gedachten omtrent God. Als ons geleerd wordt om in het gebed te pleiten op Christus' verdienste en voorspraak, dan is dit niet, alsof alle vriendelijkheid alleen in Christus bestond, en in God niets dan toorn en wrok was, neen, zo staat de zaak niet, het is des Vaders liefde en welwillendheid, die Christus gesteld heeft tot een Middelaar, zodat wij Christus' verdienste verschuldigd zijn aan de barmhartigheid Gods, waarmee Hij Hem aan ons heeft gegeven.

Ten tweede. Laat hierdoor goede gedachten omtrent God in ons gekoesterd en bevestigd worden. Gelovigen, die Christus liefhebben, behoren te weten, dat God hen liefheeft, en moeten dus vrijmoedig tot Hem gaan, als kinderen tot een liefhebbenden Vader.

Johannes 16:28-33

Christus vertroost Zijne discipelen hier met twee dingen:

I. Met de verzekering, dat Hij, hoewel Hij deze wereld ging verlaten, terugkeerde tot den Vader, van wie Hij was uitgegaan, vers 28-32, waar wij hebben:

1. Een duidelijke, bepaalde verklaring van Christus' zending door den Vader, en van Zijn terugkeren tot Hem, vers 28. Ik ben van den Vader uitgegaan, en ben (gelijk gij ziet) in de wereld gekomen. Wederom verlaat Ik de wereld, (gelijk gij weldra zien zult) en ga heen tot den Vader. Dat is het einde van geheel de zaak. Er was niets, dat Hij hun meer ingeprent had dan deze twee dingen- vanwaar Hij gekomen is, en waar Hij heenging, de Alfa en Omega van de verborgenheid der Godzaligheid, 1 Timotheus 3:16, dat de Verlosser bij Zijne komst was God, geopenbaard in het vlees, en bij Zijn heengaan is opgenomen in heerlijkheid.

a. Deze twee grote waarheden zijn hier: a. Saamgetrokken, en in weinige woorden uitgedrukt. Zulk een kort begrip van de Christelijke leer is zeer nuttig voor eerstbeginnenden. De eerste beginselen der woorden Gods, neergelegd in een klein bestek, in geloofsbelijdenissen en catechismussen, hebben, evenals de zonnestralen in een brandglas saamgebracht, met een verwonderlijke kracht Goddelijk licht en warmte aangebracht. Zo hebben wij in Job 28:28, Prediker 12:13, 1 Timotheus 1:15, Titus 2:11, 12, 1 Johannes 5:11 veel in een klein bestek. b. Met elkaar vergeleken, tegenover elkaar gesteld. Er is in Goddelijke waarheden een bewonderenswaardige harmonie, zij versterken elkaar, helderen elkaar op, dat is ook zo met Christus' komen en heengaan. Christus had Zijne discipelen geprezen, omdat zij geloofden dat Hij van God was uitgegaan, vers 27, en leidt daaruit het noodzakelijke en redelijke af van Zijn weer heengaan tot God, hetgeen hun dus noch vreemd noch treurig moet toeschijnen. Het rechte gebruik van hetgeen wij weten en kennen kan ons helpen om datgene te begrijpen, hetwelk moeilijk of twijfelachtig schijnt.

b. Als wij betreffende den Verlosser vragen, vanwaar Hij kwam en werwaarts Hij is heengegaan, dan wordt ons gezegd: a. Dat Hij is uitgegaan van den Vader, die Hem heeft geheiligd en verzegeld, en Hij is gekomen in deze wereld, deze lagere wereld, deze wereld van het mensdom, en het heeft Hem behaagd door hun vlees aan te nemen hun gelijk te worden. Hier had Hij werk te doen, en hier is Hij gekomen om het te doen. Voor dit vreemde land heeft Hij Zijn vaderland verlaten, Hij heeft Zijn paleis verlaten voor ene hut. Welk ene neerbuiging! b. Toen Hij Zijn werk op aarde volbracht had, verliet Hij de wereld, en is Hij bij Zijne hemelvaart wedergekeerd tot Zijn Vader. Hij was niet gedwongen heen te gaan, het was Zijn eigen daad, Zijn eigen wil, de wereld te verlaten, om er niet weer te keren eer Hij komt om er een einde aan te maken, maar geestelijk is Hij nog altijd tegenwoordig bij Zijne kerk, en Hij zal tot het einde bij haar blijven.

2. De tevredenheid der discipelen met deze verklaring, vers 29, 30. Zie, nu spreekt Gij vrijuit. Het schijnt, dat dit ene woord van Christus hun meer goed gedaan heeft dan al de andere, hoewel Hij veel gezegd had, dat hun wèl bijgebleven moet zijn. Evenals de wind, blaast de Geest wanneer en waar en door welk woord Hij wil, misschien door een woord, dat eenmaal, ja tweemaal gesproken werd, maar niet werd opgemerkt, maar dikwijls herhaald zijnde, zal het ten laatste toch doordringen tot de ziel. Door dit woord zijn zij toegenomen in twee dingen.

a. In kennis: Zie, nu spreekt Gij vrijuit. Toen zij in het duister waren omtrent hetgeen Hij zei, hebben zij niet gezegd: Zie, nu spreekt Gij op duistere, voor ons onverstaanbare wijze, als om Hem te laken, maar nu zij Zijne bedoeling vatten, geven zij Hem de eer voor Zijn zich neerbuigen tot hun verstand: Zie, nu spreekt Gij vrijuit. Goddelijke waarheden zullen het meeste goed doen, als zij vrijuit, dat is duidelijk, worden gesproken, 1 Corinthiërs 2:4. Zie, hoe zij jubelen, evenals de wiskunstenaar der oudheid zijn: "Eureka, eureka", "ik heb het gevonden! ik heb het gevonden! uitjubelde, toen hem de oplossing van een vraagstuk, waarover hij lang gepeinsd had, duidelijk was geworden. Als het Christus behaagt om duidelijk tot onze ziel te spreken en ons met geopende ogen Zijne heerlijkheid te doen aanschouwen, dan hebben wij grotelijks reden om ons hierover te verblijden.

b. In geloof: "Nu zijn wij er zeker van" . Let op: a. Het voorwerp van hun geloof: Wij geloven, dat Gij van God zijt uitgegaan. In vers 27 had Hij gezegd, dat zij dit geloofden. "Heere", zeggen zij, "wij geloven het, en wij hebben reden het te geloven, en wij weten dat wij het geloven, en wij genieten er de vertroosting van". b. Wat de beweegoorzaak was van hun geloof-Zijne alwetendheid. Hieruit bleek, dat Hij een Leraar was, van God gezonden, dat Hij meer was dan een profeet, dat Hij alle dingen wist, en hier- van werden zij overtuigd, doordat Hij de twijfelingen oploste, die nog in hun hart verborgen waren, en op de bezwaren antwoordde, die zij niet hadden uitgesproken of beleden. Diegenen kennen Christus het best, die Hem kennen uit ervaring, die van Zijne macht kunnen zeggen: zij werkt in mij, en van Zijne liefde: Hij heeft mij liefgehad. En hieruit blijkt, dat Christus niet slechts een Goddelijke zending heeft, maar dat Hij een Goddelijk Persoon is, dat Hij een oordeler is der gedachten en der overleggingen des harten, en dus het essentiële, eeuwige Woord is, Hebreeën 4:12. Hij heeft alle gemeenten doen weten, dat Hij nieren en harten onderzoekt, Openbaring 2:23. Dat bevestigde hier het geloof der discipelen, zoals het ook den eersten indruk maakte op de Samaritaanse vrouw, dat Christus haar "alles gezegd heeft, wat zij gedaan heeft", Hoofdstuk 4:29, en op Nathanaël, dat Christus hem onder den vijgenboom gezien heeft, Hoofdstuk 1:48, 49. De woorden: Gij hebt niet van node, dat U iemand vrage, kunnen aanduiden: Ten eerste. Christus' bereidwilligheid om te onderwijzen. Hij voorkomt ons met Zijn onderricht, en is mededeelzaam met de schatten van wijsheíd en kennis, die in Hem verborgen zijn, zodat het niet nodig is er bij Hem op aan te dringen, of er Hem lastig om te vallen. Of, ten tweede. Zijne bekwaamheid in het onderwijzen. "Gij hebt het niet nodig, zoals andere leraars, dat de twijfelingen der leerlingen U worden meegedeeld, want Gij weet, zonder dat het U gezegd wordt, wat hen in verlegenheid brengt." De beste onderwijzers kunnen slechts antwoorden op hetgeen hun gezegd wordt, maar Christus kan antwoorden op hetgeen gedacht wordt, op hetgeen wij vrezen te vragen, zoals de discipelen, Markus 9:32. Aldus kan Hij medelijden hebben, Hebreeën 5:2.

3. De zachte bestraffing van Christus aan Zijne discipelen wegens hun vertrouwen, dat zij Hem nu begrepen, vers 31, 32. Bemerkende hoe zij triomferen wegens hun verkregen kennis, zei Hij: "Gelooft gij nu? Beschouwt gij uzelven thans als vergevorderde en bevestigde discipelen? Denkt gij, dat gij nu gene fouten en vergissingen meer begaan zult? Helaas, gij kent uwe zwakheid niet, weldra zult gij verstrooid worden, een iegelijk naar het zijne", en verder. Hier hebben wij:

a. Ene vraag, bestemd om hen te doen nadenken: Gelooft gij nu? a. "Indien nu, waarom dan niet eerder? Hebt gij diezelfde dingen niet dikwijls tevoren gehoord?" Zij, die na veel onderwijs, en nadat vele roepstemmen tot hen gekomen zijn, ten laatste bewogen worden om te geloven, hebben reden om zich te schamen, dat zij zolang weerstaan hebben. b. "Indien nu, waarom dan niet altijd? Als de

ure der verzoeking komt, waar zal dan uw geloof wezen?" In zoverre er onstandvastigheid is in ons geloof, is er reden om er de oprechtheid van te betwijfelen, en te vragen: "Geloven wij wezenlijk?"

b. Ene voorzegging van hun val. Hoe vol vertrouwen zij nu waren in hun eigen vastheid, binnen kort zullen zij Hem allen verlaten, en in diezelfden nacht werd dit vervuld, toen, nadat Hij door de wacht gevangen was genomen, al de discipelen vluchtten, Hem verlatende, Mattheus 26:56. Zij werden verstrooid. a. Van elkaar: ieder hunner was op zijn eigen veiligheid bedacht, zonder zich om de anderen te bekommeren. Tijden van beroering zijn tijden van verstrooiing voor Christelijke gezelschappen, ten dage der wolk en der donkerheid wordt Christus' kudde verstrooid, Ezechiël 34:12. b. Verstrooid van Hem: Gij zult Mij alleen laten. Zij hadden als getuígen voor Hem behoren op te treden bij Zijn verhoor, zij hadden Hem behoren bij te staan in Zijn lijden, indien zij Hem al gene verlichting of vertroosting hadden kunnen geven, hadden zij Hem toch tot eer kunnen wezen, maar zij schaamden zich Zijner keten, waren bevreesd om in Zijn lijden te moeten delen, en zo lieten zij Hem dan alleen. Menige goede zaak zal, als zij door vijanden in nood wordt gebracht, door hare vrienden worden verlaten. De discipelen waren met Christus gebleven in Zijn andere verzoekingen, maar hebben Hem nu toch den rug toegekeerd, zij, die beproefd worden, blijken niet altijd getrouw te zijn. Als wij te eniger tijd bevinden, dat onze vrienden onvriendelijk voor ons zijn, zo laat ons gedenken, dat Christus' vrienden dit voor Hem geweest zijn. Toen zij Hem alleen lieten, werden zij verstrooid, een iegelijk naar het zijne, niet naar hun eigen bezittingen of woningen, die waren in Galilea, maar naar hun eigen vrienden en bekenden te Jeruzalem, ieder ging zijns weegs, waar hij dacht het veiligst te wezen. Iedereen zorgde voor zich zelven, voor zijn eigen leven. Diegenen zullen niet durven lijden voor hun Godsdienst, die meer het hun zoeken dan hetgeen van Christus is, en die op de dingen der wereld zien als op hun eigendom, waarin hun geluk is gelegen. Merk hier nu op: Ten eerste, dat Christus van tevoren wist, dat Zijne discipelen Hem in de ure der benauwdheid zullen verlaten, en toch was Hij teder en vriendelijk jegens hen. Wij zijn gereed van sommigen te zeggen: "Als wij hun ondankbaarheid hadden kunnen voorzien, wij zouden niet zo mild zijn geweest met onze gunsten aan hen". Christus heeft de hun voorzien, en toch was Hij vriendelijk voor hen. Ten tweede. Hij sprak hun er van, als ene bestraffing van hun opgetogenheid over hun tegenwoordige kennis, "Gelooft gij nu? Weest niet hoog gevoelende, maar vreest, want gij zult uw geloof zo droevig zien wankelen, dat het de vraag zal wezen, of het al of niet oprecht was." Zelfs als wij de vertroosting smaken van onze genadegaven, is het goed om aan ons gevaar te worden herinnerd, dat uit ons bederf voortkomt. Als ons geloof sterk, onze liefde vurig, en onze verzekerdheid helder en duidelijk voor ons is, kunnen wij daar toch niet uit afleiden, dat het morgen zal wezen zoals het heden is. Zelfs als wij de meeste reden hebben om te denken dat wij staan, dan hebben wij toch nog reden genoeg om toe te zien, dat wij niet vallen. Ten derde. Hij sprak er van als van iets, dat zeer nabij was. De ure was alrede gekomen in zekeren zin, wanneer zij even schuw van Hem zullen zijn, als zij ooit begerig naar Hem geweest waren. Een kleine tijd kan grote veranderingen teweegbrengen, zowel met ons als in ons.

c. Ene verzekering van Zijn eigen vertroosting, in weerwil hiervan. Nochtans ben Ik niet alleen. Hij wil den schijn niet hebben van te klagen over hun verlaten van Hem, alsof dit een wezenlijke schade of nadeel voor Hem was, want in hun afwezigheid is Hij zeker van Zijns Vaders tegenwoordigheid, hetgeen voor Hem alles was: De Vader is met Mij. Wij kunnen dit beschouwen: a. Als een bijzonder voorrecht van den Heere Jezus. De Vader was zo met Hem in Zijn lijden, als Hij nooit met iemand anders geweest is, want nog was Hij in den schoot des Vaders. De Goddelijke natuur heeft de menselijke natuur niet verlaten, maar haar ondersteund, en een onverwinbare vertroosting en een

onschatbare waarde in Zijn lijden gelegd. De Vader had zich verbonden met Hem te zijn in geheel Zijne onderneming, Psalm 89:22, en Hem te bewaren, Jesaja 49:8, dit heeft Hem kloekmoedigheid gegeven, Jesaja 50:7. Zelfs toen Hij klaagde, dat Zijn Vader Hem had verlaten, heeft Hij Hem toch Mijn God genoemd, en terstond daarna was Hij zo wel verzekerd van Zijn gunstrijke tegenwoordigheid, dat Hij Zijn geest in Zijne handen heeft bevolen. Daarmee had Hij zich steeds vertroost, Hoofdstuk 8:29. Die Mij gezonden heeft is met Mij. De Vader heeft Mij niet alleen gelaten, en inzonderheid nu, bij het einde. Dit helpt ons geloof in het welbehaaglijke van Christus' voldoening. Ongetwijfeld heeft de Vader een welbehagen in Hem gehad, want Hij is van het begin tot het einde met Hem geweest in Zijne onderneming. b. Als een voorrecht, dat aan alle gelovigen gemeen is, krachtens hun eenheid met Christus, als zij alleen zijn, zijn zij niet alleen, want de Vader is met hen. Ten eerste. Als zij alleen zijn door eigen keus, als zij alleen zijn, zoals Izaak in het veld, Nathanaël onder den vijgenboom, Petrus op het dak, in overpeinzing en gebed, dan is de Vader met hen. Zij, die in de eenzaamheid met God spreken, zijn nooit minder alleen dan wanneer zij alleen zijn. Een goede God en een goed hart vormen ten allen tijde een goed gezelschap. Ten tweede. Als eenzaamheid hun ene beproeving is: hun vijanden stellen hen alleen, hun gezelschap is, gelijk dat van Job, verwoest, toch zijn zij niet zo alleen als men zou denken, de Vader is met hen, zoals Hij met Jozef was in de gevangenis, en met Johannes in de ballingschap. In hun grootste benauwdheid zijn zij als een, over wie zijn vader zich ontfermt, als een, dien zijne moeder troost. En zolang Gods gunstrijke tegenwoordigheid met ons is, zijn wij gelukkig, en behoren wij gerust te zijn, al zou de gehele wereld ons verlaten. "Wij geven Gode de eer niet, die Hem toekomt, indien wij Hem alleen niet algenoegzaam voor ons achten", zegt Calvijn.

II. Hij vertroost hen met de belofte, dat zij in Hem vrede zullen hebben, krachtens Zijne overwinning over de wereld, wèlke moeilijkheden en bezwaren zij er ook in ontmoeten zullen, vers 33. Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat gij in Mij vrede hebt, en zo gij in Mij geen vrede hebt, zult gij in het geheel geen vrede hebben, want in de wereld zult gij verdrukking hebben. Gij moet niets anders verwachten, en toch kunt gij goedsmoeds zijn, want Ik heb de wereld overwonnen. Merk op:

1. Het doel, dat Christus beoogde met deze afscheidsrede aan Zijne discipelen: Dat zij in Hem vrede zouden hebben. Het was hiermede Zijn voornemen niet om hun een vol gezicht te geven op die leer, waarin zij weldra door de uitstorting des Geestes meesters zullen zijn, maar alleen hen voor het ogenblik er van te overtuigen, dat Zijn heengaan van hen wezenlijk ten beste was. Of, wij kunnen het in meer algemenen zin nemen, dat Christus hun dit alles gezegd heeft, opdat zij, door zich in Hem te verlustigen, het grootste genot mochten smaken. Het is de wil van Christus, dat Zijne discipelen innerlijk vrede zullen hebben, hoe groot de onrust van buiten ook moge zijn. Vrede in Christus is de enige ware vrede, en alleen gelovigen hebben dien vrede, want deze zal Vrede zijn, Micha 5:4. Door Hem hebben wij vrede met God, en zo hebben wij in Hem vrede in ons eigen gemoed. Het woord van Christus heeft ten doel, dat wij in Hem vrede zullen hebben. Vrede is de vrucht der lippen, en van Zijne lippen, Jesaja 57:19.

2. Het onthaal, dat hun waarschijnlijk in de wereld wachtte. "Gij zult geen uitwendigen vrede hebben, gij moet dien ook niet verwachten". Hoewel zij gezonden waren om vrede op aarde te verkondigen, en in de mensen een welbehagen, moeten zij beroering op aarde verwachten, en kwaadwilligheid van de mensen. Het is het lot geweest van Christus' discipelen om in deze wereld min of meer verdrukking en benauwdheid te hebben. De mensen vervolgen hen, omdat zij zo goed

zijn, en God kastijdt hen, omdat zij niet beter zijn. De mensen bedoelen hen af te snijden van de aarde, en God bedoelt om hen door beproeving en verdrukking geschikt te maken voor den hemel, en aldus hebben zij, tussen die beiden, verdrukking.

3. De bemoediging, die Christus hun daartoe geeft. Maar hebt goeden moed, tharseite. "Niet slechts: hebt goede vertroosting, maar hebt goeden moed, versterkt uw hart hieromtrent, want alles zal wèl wezen". Temidden der verdrukking van deze wereld is het de plicht en het belang van Christus' discipelen, om goedsmoeds te zijn, zich in God te blijven verlustigen, niettegenstaande allen druk van buiten, en hun hoop op God te behouden, wàt hun ook moge bedreigen, als droevig zijnde, en toch altijd blijde, 2 Corinthiërs 6:10, en zelfs "roemende in de verdrukkingen", Romeinen 5:3.

4. De grond dezer bemoediging: Ik heb de wereld overwonnen. Christus' overwinning is de triomf des Christens. Christus overwon den overste dezer wereld, ontwapende hem, en wierp hem uit, en nog vertreedt Hij Satan onder Zijne voeten. Hij overwon de kinderen dezer wereld, door de bekering van velen tot het geloof en de gehoorzaamheid van Zijn Evangelie, hen tot kinderen makende van Zijn koninkrijk. Als Hij Zijne discipelen uitzendt in de gehele wereld om Zijn Evangelie te prediken, dan zegt Hij.: Hebt goeden moed, Ik heb de wereld overwonnen, zo ver als Ik gegaan ben, en dat zult ook gij. Hoewel gij verdrukking hebt in de wereld, zult gij toch uw doel bereiken en de wereld overwinnen, Openbaring 6:2. Hij overwon de bozen der wereld, want menigmaal heeft Hij Zijne vijanden tot zwijgen gebracht, hen beschaamd gemaakt. "En hebt gijlieden goeden moed, want de Geest zal u in staat stellen dit ook te doen". Hij overwon de boze neigingen dezer wereld door er zich aan te onderwerpen, Hij heeft het kruis verdragen en de schande veracht, en Hij overwon de goede dingen dezer wereld, door er dood voor te wezen, hare eerbewijzingen hadden gene schoonheid in Zijn oog, hare genoegens gene bekoorlijkheid voor Hem. Nooit is er zulk een veroveraar van de wereld geweest als Christus was, en dit behoort ons te bemoedigen.

a. Omdat Christus voor ons de wereld overwonnen heeft, zodat wij haar als een overwonnen vijand kunnen beschouwen, die menigmaal teleurgesteld en in de engte gedreven was. Ja meer,

b. Hij overwon haar voor ons, dat is: ten onzen behoeve, als de Overste Leidsman onzer zaligheid. Wij hebben belang bij Zijne overwinning, door Zijn kruis is de wereld ons gekruisigd, hetwelk betekent, dat zij volkomen overwonnen en in ons bezit is gesteld, alles is het uwe, zelfs ook de wereld. Daar Christus de wereld overwonnen heeft, hebben gelovigen niets te doen dan hun overwinning te achtervolgen en den buit te verdelen, en dit doen wij door het geloof, 1 Johannes 5:4. Wij zijn meer dan overwinnaars door Hem, die ons liefgehad heeft.

HOOFDSTUK 17

1 Dit heeft Jezus gesproken, en Hij hief Zijn ogen op naar den hemel, en zeide: Vader, de ure is gekomen, verheerlijk Uw Zoon, opdat ook Uw Zoon U verheerlijke.
2 Gelijkerwijs Gij Hem macht gegeven hebt over alle vlees, opdat al wat Gij Hem gegeven hebt, Hij hun het eeuwige leven geve.
3 En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt.
4 Ik heb U verheerlijkt op de aarde; Ik heb voleindigd het werk, dat Gij Mij gegeven hebt om te doen;
5 En nu verheerlijk Mij, Gij Vader, bij Uzelven, met de heerlijkheid, die Ik bij U had, eer de wereld was.
6 Ik heb Uw Naam geopenbaard den mensen, die Gij Mij uit de wereld gegeven hebt. Zij waren Uw, en Gij hebt Mij dezelve gegeven; en zij hebben Uw woord bewaard.
7 Nu hebben zij bekend, dat alles, wat Gij Mij gegeven hebt, van U is.
8 Want de woorden, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik hun gegeven, en zij hebben ze ontvangen, en zij hebben waarlijk bekend, dat Ik van U uitgegaan ben, en hebben geloofd, dat Gij Mij gezonden hebt.
9 Ik bid voor hen; Ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen, die Gij Mij gegeven hebt, want zij zijn Uw.
10 En al het Mijne is Uw, en het Uwe is Mijn; en Ik ben in hen verheerlijkt.
11 En Ik ben niet meer in de wereld, maar deze zijn in de wereld, en Ik kome tot U, Heilige Vader, bewaar ze in Uw Naam, die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij een zijn, gelijk als Wij.
12 Toen Ik met hen in de wereld was, bewaarde Ik ze in Uw Naam. Die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik bewaard, en niemand uit hen is verloren gegaan, dan de zoon der verderfenis, opdat de Schrift vervuld worde.
13 Maar nu kom Ik tot U, en spreek dit in de wereld, opdat zij Mijn blijdschap vervuld mogen hebben in zichzelven.
14 Ik heb hun Uw woord gegeven; en de wereld heeft ze gehaat, omdat zij van de wereld niet zijn, gelijk als Ik van de wereld niet ben.
15 Ik bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart van den boze.
16 Zij zijn niet van de wereld, gelijkerwijs Ik van de wereld niet ben.
17 Heilig ze in Uw waarheid; Uw woord is de waarheid.
18 Gelijkerwijs Gij Mij gezonden hebt in de wereld, alzo heb Ik hen ook in de wereld gezonden.
19 En Ik heilige Mijzelven voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid.
20 En Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor degenen, die door hun woord in Mij geloven zullen.
21 Opdat zij allen een zijn, gelijkerwijs Gij, Vader, in Mij, en Ik in U, dat ook zij in Ons een zijn; opdat de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt.
22 En Ik heb hun de heerlijkheid gegeven, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij een zijn, gelijk als Wij Een zijn;
23 Ik in hen, en Gij in Mij; opdat zij volmaakt zijn in een, en opdat de wereld bekenne, dat Gij Mij gezonden hebt, en hen liefgehad hebt, gelijk Gij Mij liefgehad hebt.
24 Vader, Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt; want Gij hebt Mij liefgehad, voor de grondlegging der wereld.

25 Rechtvaardige Vader, de wereld heeft U niet gekend; maar Ik heb U gekend, en dezen hebben bekend, dat Gij Mij gezonden hebt.
26 En Ik heb hun Uw Naam bekend gemaakt, en zal Hem bekend maken; opdat de liefde, waarmede Gij Mij liefgehad hebt, in hen zij, en Ik in hen.

Dit hoofdstuk bevat een gebed, het gebed des Heeren, het gebed van den Heere Christus. Er is een gebed des Heeren, dat Hij ons heeft leren bidden, maar zelf niet gebeden heeft, want Hij behoefde niet om vergeving van zonden te bidden, maar dit gebed is inzonderheid Zijn gebed en paste Hem alleen als Middelaar, en is een voorbeeld van Zijne voorbede voor ons, en is toch ook nuttig voor ons, zowel tot onderricht als tot aanmoediging in het bidden. Merk op:

I. De omstandigheden van dit gebed, vers 1.

II. Het gebed zelf.

1. Hij bidt voor zich zelven, vers 1-5.

2. Hij bidt voor de Zijnen. En hierin zien wij

a. De algemene pleitgronden, waarmee Hij Zijne beden voor hen inleidt, vers 6-10.

b. De bijzondere beden, die Hij voor hen opzendt: a. Dat zij bewaard mogen worden, vers 11-16,
b. Dat zij geheiligd mogen worden, vers 17-19.
c. Dat zij verenigd mogen zijn. vers 11, 20-23. d. Dat zij verheerlijkt mogen worden, vers 24-26.

Johannes 17:1-5

Wij hebben hier de omstandigheid van dit gebed, vers 1. Menig plechtig gebed heeft Christus in de dagen Zijns vlezes opgezonden (soms bleef Hij den gehelen nacht over in het gebed) maar geen Zijner gebeden is zo uitvoerig meegedeeld als dit. Merk op:

1. Den tijd, wanneer Hij dit gebed heeft gebeden, toen Hij dit, of deze woorden, gesproken heeft, het bovenvermelde vaarwel aan Zijne discipelen, heeft Hij dit gebed in hun tegenwoordigheid gebeden, zodat het:

a. Een gebed was na ene leerrede, nadat Hij van God tot hen gesproken had, sprak Hij nu tot God voor hen. Voor hen, tot wie wij spreken in prediking, moeten wij bidden. Hij, die over de dorre beenderen moest profeteren, moest ook bidden: Gij Geest! kom aan van de vier winden en blaas in deze gedoden. En voor het gepredikte woord moet gebeden worden, want God geeft den wasdom.

b. Het was een gebed na een sacrament, nadat Christus en Zijne discipelen tezamen het pascha en des Heeren Avondmaal hadden gegeten, en Hij hun daarbij had toegesproken en vermaand, besloot Hij de plechtigheid met dit gebed, dat God de goede indrukken, die zij daarbij ontvangen hadden, in hen zou bewaren.

c. Het was een gebed van, of met het gezin. Christus' discipelen vormden Zijn gezin, en, ten einde aan de hoofden van huisgezinnen een goed voorbeeld te geven, heeft Hij, als een Zoon van Abraham, niet slechts Zijn gezin onderwezen, Genesis 18:19, maar als een Zoon van David, heeft Hij Zijn huisgezin gezegend, 2 Samuel 6:20, voor hen en met hen gebeden.

d. Het was een afscheidsgebed. Als wij van onze vrienden scheiden, dan is het goed om bij het afscheid met elkaar te bidden, Handelingen 20:36. Christus scheidde van hen door den dood, en die scheiding moest geheiligd en lieflijk gemaakt worden door gebed. De stervende Jakob zegende de twaalf patriarchen, de stervende Mozes de twaalf stammen, en zo ook hier, de stervende Jezus de twaalf apostelen.

e. Het was een gebed ter inleiding van Zijne offerande, die Hij nu op aarde stond op te offeren, de gunsten en zegeningen noemende, die door de verdienste van Zijn dood voor de Zijnen verkregen zouden worden. Christus bad toen als een priester, die offerde, uit kracht waarvan alle gebeden gedaan moesten worden.

f. Het was een gebed, dat als voorbeeld kan dienen van Zijne voorspraak, daar Hij altijd leeft om voor ons te bidden binnen den voorhang. Niet, alsof Hij in Zijn verhoogden staat zich met dezelfde nederige smeking wendt tot Zijn Vader als toen Hij nog op aarde was. Neen, Zijne voorspraak in den hemel is een aanbieden van Zijne verdienste aan Zijn Vader, met verzoek dat zij Zijnen uitverkorenen ten goede zal komen.

2. De uitdrukking van vurige begeerte, die Hij gebruikt in Zijn gebed: Hij hief Zijne ogen op naar den hemel, zoals tevoren, Hoofdstuk 11:41, niet alsof Christus het nodig had als ene hulp om Zijne aandacht te bepalen, maar het behaagde Hem aldus deze houding te heiligen voor hen, die haar aannemen, en haar te rechtvaardigen tegenover hen, die haar bespotten. Het betekent, de opheffing

der ziel tot God in het gebed, Psalm 25:1. Sursum corda was vanouds ene opwekking tot gebed. Heft op uwe harten tot den hemel, dáárheen moeten wij onze begeerten richten in het gebed, en vandaar moeten wij de goede dingen verwachten, om welke wij gebeden hebben.

II. Het eerste gedeelte van het gebed zelf, waarin Christus voor zich zelven bidt.

1. Hij bidt tot God als een Vader. Hij hief Zijne ogen op, en zei: Vader. Gelijk tot God alleen gebeden moet worden, zo is het onze plicht om Hem in het gebed als Vader te beschouwen, en Hem onzen Vader te noemen. Aan allen, die den Geest der aanneming hebben, wordt geleerd Abba Vader te roepen, Romeinen 8:15, Galaten 4:6. Indien God onze Vader is, dan hebben wij vrijen toegang tot Hem, grond van vertrouwen in Hem, en grote verwachtingen van Hem. Christus noemt Hem hier heilige Vader, en rechtvaardige Vader, vers 25. Want het zal ons zeer nuttig zijn in het gebed, zo tot leiding als tot bemoediging, om God te noemen zoals wij hopen Hem te zullen bevinden.

2. Hij bad ten eerste voor zich zelven. Hoewel tot Christus, als God gebeden werd, heeft Christus, als mens, zelf gebeden, aldus betaamde het Hem alle gerechtigheid te vervullen. Tot Hem, evenals tot ons, was gezegd: Eis, dat is: bid, en Ik zal u geven, Psalm 2:8. Hij moet vragen, bidden, om hetgeen Hij verworven heeft, en zullen wij denken te zullen hebben wat wij nooit hebben verdiend, maar duizend maal hebben verbeurd, zo wij er niet om bidden? Het zet ere bij aan het gebed, dat het de bode was, dien Christus op Zijne boodschappen heeft uitgezonden, de weg was, waarop Hij zelf met den hemel gemeenschap onderhield. Het geeft ook een grote aanmoediging aan biddende mensen, en reden om te hopen, dat zelfs het gebed degene, die gans ontbloot is, niet versmaad zal worden. Er was een tijd, toen Hij, die onze Voorspraak is, een eigen zaak had te bepleiten, een grote zaak, van welks welslagen Zijne eer afhing als Middelaar, en dit moest Hij doen op dezelfde wijze, als die aan ons is voorgeschreven, door gebeden en smekingen, Hebreeën 5:7, zodat Hij het gemoed kent van den smekeling, Exodus 23:9. Merk nu op: Christus begon met te bidden voor zich zelven, en daarna bad Hij voor Zijne discipelen, deze barmhartigheid moet beginnen met ons zelven, hoewel zij daar niet moet eindigen. Wij moeten onzen naaste liefhebben als ons zelven, en voor hem bidden als voor ons zelven, en daarom moeten wij op de rechte wijze eerst ons zelven liefhebben en voor ons zelven bidden. Christus was veel beknopter in het gebed voor zich zelven dan in Zijn gebed voor Zijne discipelen. Ons gebed voor de kerk, de gemeente, moet niet in een hoekje van onze gebeden worden gedrongen, als wij bidden voor al de heiligen, hebben wij ruim gelegenheid om hierover uit te weiden, en dan moeten wij ons niet beperken, niet nauw zijn. Nu zijn hier twee beden, die Christus opzendt voor zich zelven, en deze twee zijn een-namelijk dat Hij verheerlijkt zal worden. Maar die ene bede: "Verheerlijk Mij", wordt tweemaal opgezonden, omdat zij op tweeërlei zaken ziet. Ter verdere voortzetting van Zijne onderneming: "Verheerlijk Mij, opdat Ik U verheerlijke", door te doen hetgeen overeen is gekomen, dat nog gedaan moet worden, vers 1-3. En, voor de volbrenging van Zijne onderneming totnutoe: "Verheerlijk Mij, want Ik heb U verheerlijkt". Ik heb het Mijne gedaan, Heere, doe Gij nu het Uwe, vers 4, 5.

a. Christus bidt hier om verheerlijkt te worden, opdat Hij God zou verheerlijken, vers 1. Verheerlijk Uwen Zoon overeenkomstig Uwe belofte, opdat Uw Zoon U verheerlijke overeenkomstig het werk, dat Hij op zich genomen heeft. Merk hier op: a. Waar Hij om bidt-dat Hij verheerlijkt zal worden in de wereld: "De ure is gekomen, wanneer al de machten der duisternis zich zullen verenigen om Uwen Zoon te honen en te vernederen, Vader, verheerlijk Gij Hem nu." De Vader heeft den Zoon

op aarde verheerlijkt. Ten eerste. In Zijn lijden zelf, door de tekenen en wonderen, die er bij plaatshadden. Toen zij, die kwamen om Hem te grijpen, als door den donder getroffen waren door een woord, -toen Judas beleed, dat Hij onschuldig was, en die belijdenis bezegeld heeft met zijn eigen schuldig bloed, -toen de vrouw des rechters in den slaap, en de rechter zelf wakker zijnde, Hem rechtvaardig verklaarden, -toen de zon verduisterd werd, en de voorhang des tempels scheurde, toen heeft de Vader den Zoon niet slechts gerechtvaardigd, maar verheerlijkt. Ja meer. Ten tweede. Zelfs door Zijn lijden, toen Hij gekruisigd werd, werd Hij grootgemaakt, werd Hij verheerlijkt, Hoofdstuk 13:31. Het was in Zijn kruis, dat Hij den Satan en den dood overwonnen heeft, Zijne doornen waren een kroon, en in het opschrift boven Zijn hoofd heeft Pilatus meer geschreven dan hij dacht. Maar Ten derde. Nog veel meer na Zijn lijden. De Vader heeft den Zoon verheerlijkt, toen Hij Hem van de doden heeft opgewekt, Hem openlijk aan verkoren getuigen getoond heeft, en den Geest heeft uitgestort om Zijne zaak te steunen en te bepleiten, en Zijn koninkrijk heeft opgericht onder de mensen, toen heet Hij Hem verheerlijkt. Hierom bidt Hij nu, hierop dringt Hij aan. b. Waarop Hij pleit ter ondersteuning van Zijne bede.

Ten eerste. Hij pleit op verwantschap: Verheerlijk Uwen Zoon, Uwen Zoon als God, als Middelaar. Het is in aanmerking hiervan, dat Hem de heidenen gegeven zijn tot Zijn erfdeel, want Gij zijt Mijn Zoon, Psalm 2:7, 8. De duivel had Hem verzocht met het aanbod van de koninkrijken der wereld om van Zijn Zoonschap afstand te doen, het te laten varen, maar Hij heeft dit aanbod met minachting afgewezen, en was voor Zijne verhoging afhankelijk van Zijn Vader, en nu wendt Hij zich daarvoor tot Hem. Zij, die de aanneming tot kinderen hebben ontvangen, kunnen in het geloof bidden om de erfenis der kinderen, indien zij geheiligd zijn, dan worden zij ook verheerlijkt: Vader, verheerlijk Uwen Zoon.

Ten tweede. Hij voert den tijd aan als pleitgrond: De ure is gekomen, de tijd, tot op een uur bepaald. De ure van Christus' lijden was in den raad Gods vastgesteld en bepaald. Hij had dikwijls gezegd, dat Zijne ure nog niet was gekomen, maar nu was zij gekomen, en Hij wist het. De mens weet zijn tijd niet, Prediker 9:12, maar de Zoon des mensen wist het. Hij noemt het deze ure, Hoofdstuk 12:27, en hier de ure, Markus 14:35 en Johannes 16:21. Want de ure van den dood des Verlossers was, evenals de ure van Zijne geboorte, voorzeker wel de merkwaardigste en gewichtigste ure, en ongetwijfeld ook de hachelijkste ure, die er ooit was, sedert de klok des tijds aan den gang was gemaakt. Nooit is er ene ure geweest als deze, en nooit heeft ene ure van tevoren zo vele verwachtingen opgewekt, noch daarna zo vele gedachten.

1. "De ure is gekomen, waarin Ik nodig heb erkend te worden". Nu is het de ure, wanneer deze grote zaak beslist moet worden, na vele voorafgaande schermutselingen zal nu de beslissende strijd tussen den hemel en de hel plaatshebben, en de grote zaak, waarmee Gods eer en des mensen geluk gemoeid zijn, moet nu voor altijd gewonnen of verloren worden. De twee kampioenen, David en Goliath, Michael en de draak, treden nu het strijdperk binnen, de krijgsklaroen wordt geblazen voor een aanval, die voor de ene of de andere zijde noodlottig zal zijn: Verheerlijk thans Uwen Zoon, geef Hem thans de overwinning op de overheden en machten, laat nu het vermorzelen van Zijne verzenen het vermorzelen veroorzaken van den kop der slang, laat Uw Zoon thans zo ondersteund worden, dat "Hij niet zal falen noch ontmoedigd zal worden", (Jesaja 42:4) . Toen Jozua uitging, overwinnende en opdat hij overwonne, werd gezegd, dat de Heere Jozua groot maakte, en zo heeft Hij Zijn Zoon verheerlijkt, toen Hij Zijn kruis tot Zijn zegewagen heeft gemaakt.

2. "De ure is gekomen, bij het einde waarvan Ik verwacht gekroond te worden, de ure is gekomen, wanneer Ik zal worden verheerlijkt en aan Uwe rechterhand zal worden gezet." Tussen Hem en die heerlijkheid lag het bloedig toneel des lijdens, daar dit echter van korten duur was, spreekt Hij alsof Hij dit gering achtte: De ure is gekomen, dat Ik verheerlijkt moet worden, en eerder verwachtte Hij dit niet. In de ure der beproeving, en inzonderheid in de stervensuur, kunnen goede Christenen bidden: "De ure is nu gekomen, sta mij bij, treed voor mij op, nu of nooit, thans zal de aardse tabernakel worden gebroken, de ure is gekomen, dat ik zal verheerlijkt worden, 2 Corinthiërs 5:1.

Ten derde. Hij pleit op des Vaders eigen belang hierin. Opdat ook Uw Zoon U verheerlijke, want Hij had geheel Zijne onderneming aan Zijns Vaders eer en heerlijkheid gewijd. Hij wenste triomfantelijk door Zijn lijden naar Zijne heerlijkheid heengevoerd te worden, opdat Hij den Vader op tweeërlei wijze zou verheerlijken: -

1. Door den dood des kruizes, dien Hij nu stond te ondergaan. Vader, verheerlijk Uwen naam, dat gaf de grote bedoeling te kennen van Zijn lijden, het doel namelijk van des Vaders geschonden eer onder de mensen te herstellen door Zijne genoegdoening. "Vader, erken Mij in Mijn lijden, opdat Ik U door Mijn lijden moge eren."

2. Door de leer van het kruis, die nu weldra aan de wereld verkondigd zal worden, en waardoor Gods koninkrijk weer opgericht zal worden onder de mensen. Hij bidt, dat Zijn lijden zozeer door Zijn Vader verheerlijkt en gekroond zal worden, dat niet slechts de ergernis van het kruis er door weggenomen zal worden, maar dat het voor hen, die behouden worden, de wijsheid Gods en de kracht Gods zal zijn. Indien God Christus gekruisigd niet had verheerlijkt door Hem op te wekken van de doden, dan zou geheel Zijne onderneming teniet zijn gedaan, en daarom: Verheerlijk Mij, opdat Ik U verheerlijke. Nu heeft Hij ons hiermede geleerd:

a. Wat wij in onze gebeden, in al onze voornemens en begeerten op het oog moeten hebben, namelijk de ere Gods. Daar het ons hoofddoel is God te verheerlijken, moeten andere dingen gezocht en gedaan worden in onderworpenheid aan en ten dienste van den Heere. "Doe dit, of dat, voor Uwen dienstknecht, opdat Uw dienstknecht U moge verheerlijken. Geef mij gezondheid, opdat ik U moge verheerlijken met mijn lichaam, voorspoed, opdat ik U moge verheerlijken met mijn goed, mijne bezitting," enz. Uw naam worde geheiligd moet onze eerste bede zijn, en het doel bepalen van al onze andere gebeden, 1 Petrus 4:11.

b. Hij heeft ons geleerd wat te verwachten en te hopen. Indien wij er ons in oprechtheid toe begeven den Vader te verheerlijken, dan zal Hij niet in gebreke blijven datgene voor ons te doen, wat nodig is om ons instaat te stellen Hem te verheerlijken, ons de genade te geven, die Hij weet genoeg voor ons te zijn, en de gelegenheid, die Hij gepast en geschikt acht. Maar indien wij innerlijk, in het verborgen, ons zelven meer eren dan Hem, dan is het rechtvaardig in Hem, om ons aan onze eigen raadslagen over te laten, en in plaats van ons zelven te eren, zullen wij ons zelven dan te schande maken.

Ten vierde. Hij pleit op Zijne opdracht, vers 2, 3. Hij begeert Zijn Vader te verheerlijken, in overeenstemming met, en tengevolge van, de opdracht, die Hem gegeven is: "Verheerlijk Uwen Zoon, gelijkerwijs Gij Hem macht gegeven hebt, verheerlijk Hem in de uitoefening van de macht, die Gij Hem gegeven hebt", aldus is het in verband met de bede, of, "opdat Uw Zoon U verheerlijke,

overeenkomstig de macht, die Hem gegeven is, aldus is het in verband met den pleitgrond. Zie hier nu de macht van den Middelaar.

A. De oorsprong van Zijne macht: Gij hebt Hem macht gegeven, Hij heeft haar van God, wiens alle macht is. In zijn gevallen toestand moet de mens, ter zijner wederherstelling, onder een nieuwen regeringsvorm worden gebracht, die niet ingevoerd kon worden dan door een bijzondere opdracht onder het groot zegel des hemels, gegeven aan den Ondernemer van dat hoogheerlijk werk, Hem aanstellende als enigen Scheidsman in het grote geschil, dat er was, en enigen Borg van het grote verbond, dat er zijn zal, tussen God en den mens, zodat Hij voor dit ambt Zijne macht ontving, welke uitgeoefend moest worden op een verschillende wijze met Zijne macht en regering als Schepper. De Koning der kerk is geen overweldiger, zoals de overste dezer wereld, Christus' recht om te regeren is onbetwistbaar.

B. De uitgebreidheid Zijner macht: Hij heeft macht over alle vlees.

a. Over geheel de mensheid. Hij heeft macht in en over de wereld der geesten, de machten der ongeziene bovenwereld zijn Hem onderworpen, 1 Petrus 3:22, maar thans bemiddelende tussen God en den mens, pleit Hij hier op Zijne macht over alle vlees. Zij waren mensen, die Hij moest onderwerpen en redden, uit dat geslacht is Hem een overblijfsel gegeven, en daarom is geheel die orde van wezens onder Zijne voeten onderworpen.

b. Over het mensdom, beschouwd als verdorven en gevallen, want aldus is de mens vlees genoemd, Genesis 6:3. Indien hij in dezen zin geen vlees ware geweest, dan zou hij geen Verlosser nodig hebben. Over dit zondig geslacht heeft de Heere Jezus alle macht, en al het oordeel, hen betreffende, is Hem overgegeven, macht om te binden en te ontbinden, om kwijt te schelden of te veroordelen, macht op aarde om de zonden te vergeven, of niet te vergeven. Als Middelaar is aan Christus het bestuur over geheel de wereld in handen gegeven, Hij is de Koning der volken, Hij heeft macht zelfs over hen, die Hem niet kennen en Zijn Evangelie niet gehoorzamen. Hen, over wie Hij niet regeert, beheerst Hij, Psalm 22:29, 72:8, Mattheus 28:18, Johannes 3:35.

C. Het grote oogmerk van deze macht: Opdat al wat Gij Hem gegeven hebt, Hij hun het eeuwige leven geve. Hier is de verborgenheid van onze zaligheid blootgelegd.

a. De Vader geeft de uitverkorenen over aan den Verlosser, stelt hen onder Zijne hoede en zorg, als de kroon en het loon van Zijne onderneming, Zijn volbracht werk. Hij heeft soevereine macht over geheel het gevallen geslacht, maar een bijzonder deel in het verkoren overblijfsel, alle dingen zijn onder Zijne voeten onderworpen, maar zij zijn overgegeven in Zijne handen.

b. De Zoon onderneemt het de zaligheid te verzekeren van hen, die Hem gegeven zijn, opdat Hij hun het eeuwige leven geve. Zie, hoe groot de macht is van den Verlosser. Hij heeft levens en kronen te geven, eeuwige levens, die nooit sterven, onsterfelijke kronen, die nooit verwelken. Denk er nu over na, hoe groot de Heere Jezus is, die zo grote bevordering en verhoging kan schenken, en hoe genadig Hij is, daar Hij aan hen, die door Hem verlost en behouden worden, het eeuwige leven schenkt. a. Hij heiligt hen in deze wereld, geeft hun het geestelijk leven, dat het eeuwige leven is in de kiem, Hoofdstuk 4:14. Genade in de ziel is de hemel in die ziel. b. Hij zal hen verheerlijken in de andere wereld, hun zaligheid zal volkomen zijn in het zien van God en in Hem te genieten. Dat alleen

wordt genoemd, omdat al het overige Zijner onderneming, zoals hen te onderwijzen, voor hen te voldoen, hen te heiligen en hen toe te bereiden voor het eeuwige leven, er onder begrepen is. Wij worden geroepen tot Zijn koninkrijk en heerlijkheid en wedergeboren tot de erfenis. Wat het laatste is in de volvoering, is het eerste geweest in het voornemen of de bedoeling, en dat is het eeuwige leven.

c. Hiertoe is de algemene heerschappij des Verlossers dienstbaar. Hij heeft macht over alle vlees, ten einde het eeuwige leven te geven aan de uitverkorenen. Christus' heerschappij over de kinderen der mensen strekt tot behoudenis van de kinderen Gods. Al deze dingen zijn om hunnentwil, 2 Corinthiërs 4:15. Al de wetten van Christus, al Zijne inzettingen, al Zijne beloften, die aan allen gegeven zijn, zijn bedoeld en bestemd om geestelijk leven mede te delen aan, en het eeuwige leven te verzekeren voor, allen, die aan Christus gegeven zijn, Hij is der gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen. Het bestuur over het rijk der voorzienigheid en het rijk der genade is in dezelfde hand gegeven, opdat alle dingen zouden medewerken ten goede voor hen, die geroepen zijn.

D. Wij hebben hier een nadere verklaring van dit grote plan, vers 3:Dit is het eeuwige leven, hetwelk Ik gemachtigd ben en ondernomen heb te geven, dat is zijn aard en wezen, en dit is de weg, die er heenleidt, dat zij U kennen, den enigen, waarachtigen God, hierin bestaan al de openbaringen en beginselen van den natuurlijken Godsdienst, en Jezus Christus, dien Gij gezonden hebt als Middelaar, en de leerstellingen en wetten van dien heiligen Godsdienst, dien Hij ingesteld heeft tot wederherstelling van den mens uit zijn gevallen staat". Hier is:

a. Het grote doel, dat ons door den Christelijken Godsdienst wordt voorgesteld, en dat is: het eeuwige leven, de gelukzaligheid ener onsterfelijke ziel in het zien en genieten van een eeuwigen God. Dit moest Hij aan allen openbaren en voor allen, die Hem gegeven waren, verzekeren. Door het Evangelie worden leven en onsterflijkheid aan het licht gebracht, een leven, hetwelk het tegenwoordige leven even ver te boven gaat in voortreffelijkheid als in duur.

b. De zekere weg, om tot dit doel te komen, welke is: de rechte kennis van God en Jezus Christus: Dit is het eeuwige leven: U te kennen, hetgeen op tweeërlei wijze opgevat kan worden. a. Het eeuwige leven ligt in de kennis van God en Jezus Christus, het tegenwoordige beginsel van dit leven is de gelovige kennis van God en Christus, de toekomstige volmaking van dat leven zal de kennis van God en Christus wezen door aanschouwing. Zij, die met Christus verenigd zijn en een leven leiden van gemeenschap met God in Christus, weten in zekere mate, door ervaring, wat het eeuwige leven is, en zullen zeggen: "Indien dit de hemel is, dan is de hemel lieflijk, zie Psalm 17:15. b.

b. De kennis van God en Christus leidt naar het eeuwige leven, dat is de wijze, waarop Christus het eeuwige leven geeft, door de kennis degene, die ons geroepen heeft, 2 Petrus 1:3, en dat is de wijze waarop wij het ontvangen. De Christelijke Godsdienst toont ons den weg naar den hemel. Ten eerste. Door ons te wijzen op God, als de oorzaak en de zaligheid van ons bestaan, want Christus is gestorven om ons tot God te brengen. Hem te kennen als onzen Schepper, Hem lief te hebben, te gehoorzamen, zich aan Hem te onderwerpen, als onzen Eigenaar, Bestuurder en Weldoener-Hem ons zelven toe te wijden als onzen Opperheer, van Hem afhankelijk te zijn als ons voornaamste goed, alles heen te leiden tot Zijn lof, als ons hoogste doel, -dat is het eeuwige leven. God wordt hier genoemd de enige, waarachtige God, om Hem te onderscheiden van de valse goden der heidenen, die namaaksels waren, maar niet van den persoon van den Zoon, van wie uitdrukkelijk gezegd

wordt, dat Hij is de waarachtige God en het eeuwige leven, 1 Johannes 5:20, en die in dezen tekst voorgesteld wordt als voorwerp van dezelfden Godsdienstigen eerbied met den Vader. Het is zeker, dat er slechts een enige levende en ware God is, en dat is de God, dien wij aanbidden. Hij is de ware God, en niet een blote naam of gedachte, de enige, ware God, en allen, die zich in mededinging met Hem hebben opgeworpen, zijn ijdelheid en een leugen, Zijn dienst is de enig ware Godsdienst. Ten tweede. Door ons te wijzen op Jezus Christus, als den Middelaar tussen God en den mens: Jezus Christus, dien Gij gezonden hebt. Indien de mens in den staat der onschuld ware gebleven, dan zou de kennis van den enigen waren God voor hem het eeuwige leven geweest zijn, maar nu hij gevallen is, moet er iets meer zijn, nu er schuld op ons drukt is God te kennen, Hem te kennen als den rechtvaardigen Rechter, wiens vloek op ons is, en niets is meer dood-aanbrengend dan dit te weten. Het is dus nodig voor ons Christus te kennen als onzen Verlosser, door wie alleen wij thans toegang kunnen hebben tot God. Het is het eeuwige leven in Christus te geloven, en Hij heeft op zich genomen dit te schenken aan zo velen, als Hem gegeven zijn. Zie Hoofdstuk 6:39, 40. Zij, die met God en Christus bekend zijn, bevinden zich reeds in de voorsteden van het eeuwige leven.

b. Christus bidt hier, dat Hij verheerlijkt mocht worden, uit aanmerking dat Hij den Vader totnutoe verheerlijkt heeft, vers 4, 5. De betekenis van de vorige bede was: "Verheerlijk Mij in deze wereld, de betekenis van de laatste bede is: Verheerlijk Mij in de toekomende wereld. Ik heb U verheerlijkt op de aarde, en nu verheerlijk Mij. Merk hier op: a. Met welk een troostrijke gedachte Christus terugziet op het leven, dat Hij op aarde geleefd heeft: Ik heb U verheerlijkt. Ik heb voleindigd het werk, het is zo goed als afgedaan. Hij klaagt niet over de armoede en de schande, die Zijn deel zijn geweest, over het leven van vermoeienis, dat Hij geleid heeft. Hij ziet dit voorbij en vindt er behagen in terug te zien op Zijn dienen van den Vader, en den voortgang van het werk, dat Hij had ondernomen. Dit wordt hier vermeld.

Ten eerste. Tot eer van Christus, dat Zijn leven op aarde in alle opzichten beantwoord heeft aan het doel, waarmee Hij in de wereld is gekomen. Onze Heere Jezus had werk, dat Hem te doen was gegeven door Hem, die Hem had gezonden, Hij is niet in de wereld gekomen om een gemakkelijk, rustig leven te leiden, maar om het land door te gaan goeddoende, en alle gerechtigheid te vervullen. Zijn Vader gaf Hem Zijn werk, Zijn werk in den wijngaard, Hij heeft er Hem toe aangesteld en er Hem in bijgestaan. 2. Het werk, dat Hem te doen gegeven was, heeft Hij voleindigd. Hoewel Hij toen nog niet door het laatste gedeelte er van was heengegaan, was Hij toch zo nabij van geheiligd te zijn door lijden, dat Hij kon zeggen: Ik heb het voleindigd, het was zo goed als afgedaan. Hij ging er nu de laatste hand aan leggen, eteleioosa -Ik heb voleindigd. Het woord betekent Zijn volbrengen van ieder deel Zijner onderneming op de volledigste en volkomenste wijze.

3. Hierin verheerlijkte Hij Zijn Vader, Hij behaagde Hem, Hij loofde Hem. Het is de heerlijkheid Gods, dat Zijn werk volkomen is, en hetzelfde is de heerlijkheid van den Verlosser, hetgeen, waarvan Hij de werker is, daar zal Hij ook de voleindiger van wezen. Het was een vreemde weg voor den Zoon om den Vader te verheerlijken door zich zelven te vernederen (het had veeleer den schijn van Hem te verkleinen), maar het was zo geschikt en beraamd, dat het Hem zou verheerlijken: "Ik heb U verheerlijkt op de aarde, op zulk ene wijze, dat de mensen op aarde de openbaring Uwer heerlijkheid konden dragen." Ten tweede. Het wordt vermeld als voorbeeld voor allen, opdat wij Zijn voorbeeld zouden volgen.

1. Wij moeten er ons op toeleggen om het werk te doen, dat God ons te doen heeft gegeven, overeenkomstig onze geschiktheid en de sfeer onzer werkzaamheid, wij moeten, een iegelijk van ons, al het goed in de wereld doen, dat wij kunnen.

2. Wij moeten in alles de heerlijkheid Gods op het oog hebben. Wij moeten Hem verheerlijken op de aarde, die Hij aan de kinderen der mensen heeft gegeven, slechts dien cijns er voor vragende, op de aarde, waar wij in proeftijd zijn, en in een staat van voorbereiding voor de eeuwigheid.

3. Wij moeten hierin volharden tot aan het einde onzer dagen, wij moeten niet neerzitten voor wij ons werk volbracht hebben, totdat wij "als een dagloner onzen dag afdoen", Job 14:6 1). Ten derde. Het is vermeld tot bemoediging van allen, die zich op Hem verlaten. Indien Hij het werk voleindigd heeft, dat Hem te doen is gegeven, dan is Hij een volkomen Zaligmaker, en dan heeft Hij Zijn werk niet ten halve volbracht. En Hij, die Zijn werk voor ons voleindigd heeft, zal het ook in ons voleindigen tot aan den dag van Christus. b. Zie met welk een vertrouwen Hij uitziet naar de vreugde, die Hem voorgesteld is, vers 5:En nu verheerlijk Mij, Gij Vader. Dat is het, waarop Hij staat maakt, en dat Hem niet ontzegd kan worden.

Ten eerste. Zie hier, waar Hij om bad, Verheerlijk Mij, zoals tevoren, in vers 1. Alle herhalingen in het gebed zijn nog geen ijdele herhalingen, Christus bad, zeggende dezelfde woorden, Mattheus 26:44, en toch bad Hij te ernstiger. Hetgeen Zijn Vader Hem had beloofd, en waarvan Hij verzekerd was, daar moest Hij toch om bidden, beloften zijn niet bestemd of bedoeld om gebeden te vervangen, maar om de gidsen te zijn voor onze begeerten en de grond voor onze hoop. Het verheerlijkt zijn van Christus omvat alle eer, en macht, en blijdschap van Zijn verhoogden staat. Zie hoe het beschreven wordt.

1. Het is heerlijkheid bij God, niet slechts: Verheerlijk Mijn naam op de aarde, maar Verheerlijk Mij bij Uzelven. Het was het paradijs, het was de hemel, om bij Zijn Vader te zijn, zoals Spreuken 8:30, Daniël 7:13, Hebreeën 8:1. De grootste heerlijkheid van den verhoogden Verlosser zou tentoongespreid worden binnen den voorhang, waar de Vader Zijne heerlijkheid openbaart. De lofzeggingen van de bovenwereld gaan op tot Hem, die op den troon zit, en het Lam, Openbaring 5:13, en de gebeden van de benedenwereld doen genade en vrede neerkomen van God, onzen Vader, en van onzen Heere Jezus Christus, en aldus heeft de Vader Hem verheerlijkt bij zich zelven.

2. Het is de heerlijkheid, die Hij bij God had, eer de wereld was. Hieruit blijkt:

a. Dat Jezus Christus, als God, het aanzijn had eer de wereld was, van gelijke eeuwigheid met den Vader is. Onze Godsdienst maakt ons bekend met Enen, die voor alle dingen was, en door wie alle dingen zijn.

b. Dat Zijne heerlijkheid bij den Vader is van eeuwigheid, zowel als Zijn bestaan bij den Vader, want Hij is van eeuwigheid het afschijnsel van Zijns Vaders heerlijkheid geweest, Hebreeën 1:3. Gelijk Gods schepping van de wereld Zijne heerlijkheid slechts heeft bekend gemaakt, maar er niets wezenlijks aan toegevoegd heeft, zo heeft Christus het verlossingswerk op zich genomen, niet omdat Hem heerlijkheid ontbrak, want Hij had heerlijkheid bij den Vader eer de wereld was, maar omdat wij heerlijkheid nodig hadden.

c. Dat Jezus Christus in den staat Zijner vernedering zich ontdaan heeft van Zijne heerlijkheid, er een sluier over heeft geworpen, hoewel Hij nog God was, was Hij echter God geopenbaard in het vlees, niet in Zijne heerlijkheid. Hij heeft voor een wijle Zijne heerlijkheid afgelegd, als een blijk en onderpand, dat Hij Zijne onderneming ten einde zou brengen, overeenkomstig het bestel Zijns Vaders.

d. Dat Hij in Zijn verhoogden staat Zijne heerlijkheid weer heeft aangenomen, en zich wederom met Zijn vroeger gewaad des lichts bekleed heeft. Zijne onderneming nu volbracht hebbende, eiste Hij nu ook het loon, dat Hem er voor toekwam, door deze woorden: Verheerlijk Mij. Hij bidt, dat zelfs Zijn menselijke natuur bevorderd mocht worden tot de hoogste eer, waarvoor zij vatbaar was, Zijn lichaam een heerlijk lichaam zou wezen, en dat de heerlijkheid der Godheid nu geopenbaard zou worden in den persoon van den Middelaar, EMMANUEL, Godmens. Hij bidt niet om verheerlijkt te worden bij de vorsten en groten der aarde, neen, Hij, die de beide werelden kende, en kon kiezen in welke Hij bevorderd wilde worden, verkoos haar in de heerlijkheid der andere wereld, als ver al de heerlijkheid van deze overtreffende. Hij had de koninkrijken dezer wereld en hun heerlijkheid veracht, toen Satan ze Hem aanbood, en daarom kan Hij met des te meer vrijmoedigheid aanspraak maken op de heerlijkheid der andere wereld. Laat datzelfde gevoelen in ons zijn. "Heere, geef de heerlijkheid dezer wereld aan wie Gij haar wilt geven, maar laat mij deel hebben aan de heerlijkheid in de toekomende wereld. Het is van geen belang, er is niets aan gelegen, dat ik door de mensen gehoond en vernederd word, maar, Vader, verheerlijk mij bij Uzelven. Ten tweede. Zie hier waarop Hij pleit: Ik heb U verheerlijkt, uit aanmerking nu hiervan, verheerlijk Gij Mij. Want:

1. Daar was billijkheid in, en een uitnemende gepastheid, dat, zo God in Hem verheerlijkt was, Hij Hem bij zich zelven zou verheerlijken, gelijk Hij had opgemerkt, Hoofdstuk 13:32. Er was zulk een oneindige waardij in hetgeen Christus deed om Zijn Vader te verheerlijken, dat Hij al de heerlijkheid van Zijn verhoogden staat terecht verdiend heeft. Indien de heerlijkheid des Vaders verhoogd werd door de vernedering des Zoons, dan voegde het, dat de heerlijkheid des Zoons er op den duur niet door verminderd zou worden.

2. Het was overeenkomstig het verbond tussen hen, dat, zo de Zoon Zijne ziel tot een schuldoffer wil stellen, Hij de machtigen als een roof zal delen, Jesaja 53:10, 12, en het koninkrijk Zijner zou wezen: en hierop had Hij het oog, hierop rekende Hij in Zijn lijden, het was voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, dat Hij het kruis heeft verdragen, en in Zijn verhoogden staat verwacht Hij nog de voltooiing van Zijne verhoging, omdat Hij Zijne onderneming voltooid heeft, Hebreeën 10:13.

3. Het was het geschiktste blijk, dat Zijn Vader het werk, dat Hij volbracht had, aannam en goedkeurde. Door de verheerlijking van Christus zijn wij overtuigd, dat God voldaan was, en hierin werd een werkelijk bewijs gegeven, dat Zijn Vader een welbehagen in Hem had als in Zijn geliefden Zoon.

4. Aldus moet ons geleerd worden, dat diegenen, en diegenen alleen, die God op aarde verheerlijken, en volharden in het werk, dat God hun te doen heeft gegeven, bij den Vader verheerlijkt zullen worden, als zij niet meer in deze wereld moeten zijn. Niet alsof wij, evenals

Christus, die heerlijkheid kunnen verdienen, maar ons verheerlijken van God wordt vereist als een blijk van ons deel aan Christus, door wie het eeuwige leven Gods vrije gave is.

Johannes 17:6-10

Voor zich zelven gebeden hebbende, gaat Christus er nu toe over om te bidden voor hen, die de Zijnen zijn, en Hij kende hen bij naam, hoewel Hij hen hier niet noemt. Merk hier nu op:

I. Voor wie Hij niet bad, vers 9:Ik bid niet voor de wereld. Er is ene wereld van mensen, voor wie Jezus Christus niet gebeden heeft. Hiermede wordt niet bedoeld de wereld van het mensdom in het algemeen (daar bidt Hij hier voor, vers 21, "opdat de wereld geloven, dat Gij Mij gezonden hebt"), en het is ook niet bedoeld van de heidenen, in onderscheiding van de Joden, maar de wereld is hier genomen in tegenstelling met de uitverkorenen, die uit de wereld aan Christus gegeven zijn. Neem de wereld als een hoop van ongewand koren op den dorsvloer, en God heeft haar lief, Christus bidt voor haar en sterft voor haar, want er is een zegen in, maar de Heere, volkomen goed kennende degenen, die Zijne zijn, heeft Hij inzonderheid diegenen op het oog, die Hem van uit de wereld gegeven zijn, en zondert hen af. Neem nu de wereld als den overblijvenden hoop van verworpen, waardeloos kaf, en daarvoor bidt Christus niet, noch sterft er voor, maar laat het over, en de wind drijft het heen. Dezen worden de wereld genoemd, omdat zij geregeerd worden door den geest van deze wereld, en er hun deel in hebben. Voor dezen bidt Christus niet, wèl zijn er nog dingen, waarvoor Hij bij God pleit ten hunnen behoeve, gelijk de wijngaardenier om uitstel heeft verzocht voor den onvruchtbaren vijgenboom, maar Hij bidt niet voor hen in dit gebed, zij hebben part noch deel in de zegeningen, waarom hier gebeden wordt. Hij zegt niet: Ik bid tegen de wereld, zoals Elia God aanspreekt tegen Israël, maar: Ik bid niet voor hen, Ik ga hen voorbij, en laat hen over aan hen zelven, zij zijn niet geschreven in het boek des levens des Lams, en daarom niet gegraveerd op den borstlap des groten Hogepriesters. En ongelukkig is de toestand van dezulken, zoals de toestand van hen, voor wie het den profeet verboden was te bidden, ja nog ongelukkiger, Jeremia 7:16. Wij, die niet weten wie uitverkoren zijn en wie voorbij zijn gegaan, moeten bidden voor alle mensen, 1 Timotheus 2:4. Zo lang er leven is, is er hoop. Zie 1 Samuel 12:23.

II. Voor wie Hij gebeden heeft: niet voor engelen, maar voor de kinderen der mensen.

1. Hij bidt voor hen, die Hem gegeven zijn, bedoelende in de eerste plaats de discipelen, die Hem gevolgd waren in de wedergeboorte, maar ongetwijfeld moet het verder uitgestrekt worden tot allen, die dezelfde hoedanigheden hebben, die de woorden van Christus ontvangen en geloven, vers 6, 8. Hij bidt voor allen, die in Hem geloven zullen, vers 20, maar niet slechts de beden, die volgen, maar ook die, welke vooraf gingen, moeten beschouwd worden als omvattende alle gelovigen, aan elke plaats, in iedere tijd, want Hij heeft een zorgende belangstelling voor die allen, en Hij roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren.

III. Welke aanmoediging Hij had, om voor hen te bidden: Zij waren Uwe, en Gij hebt Mij dezelven gegeven, vers 6, en wederom, vers 9, degenen, die Gij Mij gegeven hebt. "Vader, zij, voor wie Ik thans bid, zijn degenen, die Gij Mij toevertrouwd hebt, en wat ik voor hen te zeggen heb, is ingevolge van den last, dien Ik, hen betreffende, ontvangen heb." Dit nu is:

a. In de eerste plaats bedoeld van de discipelen, die er toen waren, die aan Christus gegeven waren als Zijne leerlingen, om door Hem opgeleid te worden terwijl Hij op de aarde was, en Zijne agenten te zijn, om voor Hem gebruikt te worden, als Hij naar den hemel zou gegaan zijn. Zij waren Hem gegeven, om Zijne leerstellingen te leren kennen, om de getuigen te zijn van Zijn leven en van Zijne

wonderen, en de gedenktekenen van Zijne genade en gunst, om de verkondigers te zijn van Zijn Evangelie, en de stichters van Zijne kerk. Toen zij alles verlaten hebben om Hem te volgen, was dit de verborgen drijfveer van dat vreemde besluit, zij waren Hem gegeven, anders zouden zij zich niet aan Hem gegeven hebben. Het apostelschap en de bediening des Evangelies, welke Christus' gaven zijn aan de kerk, zijn eerst des Vaders gaven geweest aan Jezus Christus. Gelijk onder de wet de Levieten aan Aäron gegeven waren, Numeri 3:9, heeft de Vader aan Hem (den groten Hogepriester onzer belijdenis) eerst de apostelen gegeven, en de Evangeliedienaars in alle tijden, opdat zij waarnemen zijne wacht, en de wacht der gehele vergadering voor de tent der samenkomst, om den dienst des tabernakels te bedienen, zie Efeziërs 4:8, 11, Psalm 68:19. Christus heeft deze gave ontvangen voor mensen, ten einde ze aan mensen te geven. Gelijk dit hoge eer bijzet aan de bediening des Evangelies, en dat ambt groot maakt, hetwelk zo verkleind en vernederd wordt, zo legt het ook aan de dienaren des Evangelies een grote verplichting op om zich geheel aan den dienst van Christus te wijden, als zijnde Hem gegeven.

b. Maar het is bedoeld om al de uitverkorenen te omvatten, want van hen wordt elders gezegd, dat zij aan Christus gegeven zijn, Hoofdstuk 6:37, 39, en Hij had er dikwijls nadruk op gelegd, dat zij, die Hij moest behouden, Hem gegeven, toevertrouwd waren, aan Zijne zorg waren zij overgegeven, uit Zijne hand werden zij verwacht, en hen betreffende heeft Hij bevelen ontvangen. Hier toont Hij: a. Dat de Vader macht had ze Hem te geven: Zij waren Uwe. Hij heeft niet gegeven wat het Zijne niet was. De uitverkorenen, die de Vader aan Christus heeft gegeven, waren de Zijnen, en wel in drieërlei opzicht. Ten eerste. Zij waren schepselen, hun leven en bestaan hadden zij van Hem. Toen zij aan Christus gegeven waren, om vaten ter ere te zijn, waren zij in Zijne hand als leem in de hand des pottenbakkers, om over beschikt te worden, gelijk Gods wijsheid het meest geschikt achtte voor Gods eer en heerlijkheid. Ten tweede. Zij waren misdadigers, en hun leven en bestaan waren aan Hem verbeurd. Het was een overblijfsel van het gevallen mensdom, dat aan Christus gegeven was, om verlost te worden, waarvan offers aan de gerechtigheid gemaakt hadden kunnen worden, toen zij verkoren werden om gedenktekenen te zijn van genade, zij zouden met volle recht den pijnigers overgegeven hebben kunnen worden, toen zij aan den Zaligmaker werden overgeleverd. Ten derde. Zij werden uitverkoren, en hun leven en zijn werden bestemd voor Hem, zij werden Gode afgezonderd, en aan Christus gegeven als Zijn Agent. Hierop legt Hij weer den nadruk in vers 7. Alles, wat Gij Mij gegeven hebt, is van U, hetgeen, hoewel er alles wat Zijn ambt als Middelaar betreft, onder begrepen kan zijn, toch inzonderheid bedoeld is van hen, die Hem gegeven zijn. Zij zijn Uwe, hun bestaan is van U, als den God der natuur, hun welzijn is van U, als den God der genade, zij zijn allen Uwe, en daarom, Vader, breng Ik hen allen tot U, opdat zij allen voor U zijn. b. Dat Hij hen dientengevolge aan den Zoon geeft. Gij hebt Mij dezelven gegeven, als schapen aan den herder, om bewaard te worden, als kranken aan den arts, om genezen te worden, als kinderen aan den onderwijzer, om onderwezen en opgevoed te worden, aldus zal Hij het Hem toevertrouwde wedergeven, Hebreeën 2:13, de kinderen, die Gij Mij gegeven hebt. Zij werden aan Christus overgegeven: Ten eerste, opdat de verkiezing der genade niet verijdeld zou worden, opdat niet een, ja, niet een van deze kleinen verloren ga. Die grote zaak moet in goede handen gelegd zijn, welke genoegzame zekerheid kunnen bieden, dat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, vast zal blijven. Ten tweede. Opdat de onderneming van Christus niet vruchteloos zal zijn, zij zijn Hem gegeven als Zijn zaad, waarin Hij het om den arbeid Zijner ziel zien zal, en verzadigd zal worden, Jesaja 53:10, 11. en Zijne kracht niet onnuttelijk zal toebrengen, en Zijn bloed niet tevergeefs zal storten, Jesaja 49:4. Wij mogen pleiten zoals Christus gepleit heeft: Heere, bewaar mijne genade, mijne vertroostingen, want zij waren Uwe en Gij hebt ze Mij gegeven.

2. De zorg, die Hij voor hen genomen had, om hen te onderwijzen vers 6:Ik heb Uwen naam geopenbaard den mensen. De woorden, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik hun gegeven, vers 8. Merk hier op:

a. Het grote doel van Christus' leer, hetwelk is: Gods naam te openbaren, Hem bekend te maken, of te verklaren, Hoofdstuk 1:18, de onwetenden te onderwijzen, en de vergissingen te herstellen omtrent God van een duistere en dwaze wereld, opdat Hij op betere wijze bemind en aangebeden zal worden.

b. Hoe Hij zich getrouwelijk van Zijne onderneming gekweten heeft: Ik heb het gedaan. Zijne getrouwheid blijkt: a. In de waarheid Zijner leer. Zij kwam nauwkeurig overeen met de instructies, die Hij van Zijn Vader had ontvangen. Hij gaf niet slechts de zaken, maar zelfs de woorden, die Hem gegeven waren. In de bewoordingen, die zij voor hun boodschap gebruiken, moeten de leraren het oog hebben op de woorden, die de Heilige Geest leert. b. In de strekking Zijner leer, welke was Gods naam te openbaren. Hij zocht zich zelven niet, maar in alles wat Hij deed en sprak, had Hij de verheerlijking Zijns Vaders op het oog. Het is Christus' kroonrecht om Gods naam te openbaren aan de zielen van de kinderen der mensen. Niemand kent den Vader dan de Zoon, en dien het de Zoon wil openbaren, Mattheus 11:27. Hij alleen is bekend met den Vader, en aldus is Hij instaat de waarheid bloot te leggen, en Hij alleen heeft toegang tot den geest der mensen, en zo is Hij instaat hun verstand te openen. Leraren kunnen den naam des Heeren uitroepen, zoals Mozes gedaan heeft, Deuteronomium 32:3, maar Christus alleen kan dien naam openbaren. Door het woord van Christus wordt God ons geopenbaard, door den Geest van Christus wordt God in ons geopenbaard. Leraren kunnen de woorden Gods tot ons spreken, maar Christus kan ons Zijne woorden geven, kan ze in ons leggen, ze in ons brengen als voedsel, als een schat. Vroeg of laat zal Christus Gods naam openbaren aan allen, die Hem gegeven zijn, en Hij zal hun Zijn woord geven om het zaad te wezen van hun nieuwe geboorte, de steun van hun geestelijk leven, en de voorsmaak van hun eeuwige zaligheid.

3. De goede uitwerking van Zijne zorg over hen, en van de moeite, die Hij zich voor hen had gegeven, vers 6, Zij hebben Uw woord bewaard, vers 7, Nu hebben zij bekend, dat alles, wat Gij Mij gegeven hebt, van U is, vers 8. Zij hebben ze ontvangen en aangenomen, er hun instemming mede betuigd, en zij hebben waarlijk bekend, dat Ik van U uitgegaan ben, en hebben geloofd, dat Gij Mij gezonden hebt. Merk hier op:

a. Den goeden uitslag van Christus' leer bij hen, die Hem gegeven waren, en dat wel in verscheidene opzichten. a. Zij hebben de woorden, die Ik hun gegeven heb, ontvangen, zoals de grond het zaad ontvangt, en de aarde den regen indrinkt. Zij gaven acht op de woorden van Christus, begrepen er enigermate de betekenis van, kwamen er onder den indruk van, werden er door aangedaan. Het woord was hun ingeprent.
b. Zij hebben Uw woord bewaard, zijn er bij gebleven, hebben er zich naar gedragen. Christus' gebod wordt dan slechts gehouden, als het wordt gehoorzaamd. Zij, die aan anderen de geboden van Christus moeten leren, behoren ze zelven waar te nemen. Het was nodig, dat zij het pand, dat hun toevertrouwd was, zouden bewaren, want het moest door hen overgebracht worden aan elke plaats, voor elke tijd.
c. "Zij hebben het woord verstaan, en waren zich wèl bewust van den grond, waarop zij het moesten ontvangen en bewaren. Zij wisten, dat Gij de oorspronkelijke Auteur zijt van den heiligen

Godsdienst, dien Ik ben komen instellen, dat alles wat Gij Mij gegeven hebt, van U is. Al de ambten en al de macht van Christus, al de gaven des Geestes, al Zijne genade en vertroosting, die God Hem zonder mate gegeven heeft, waren allen van God, ontworpen door Zijne wijsheid, bepaald door Zijn wil en Zijne genade, tot Zijn eigen eer en heerlijkheid in des mensen verlossing. Het is ons, bij ons steunen op Christus, een grote voldoening, dat Hij en alles wat Hij is en heeft, alles wat Hij zei en deed, alles wat Hij doet en zal doen, van God zijn, 1 Corinthiërs 1:30. Daarom kunnen wij op Christus' bemiddeling gerust onze ziel wagen. Indien de gerechtigheid door God bestemd is, dan zullen wij gerechtvaardigd worden, indien de genade door Hem toebedeeld is, dan zullen wij geheiligd worden. d. Zij hebben er hun zegel op gezet. Zij hebben waarlijk bekend, dat Ik van U uitgegaan ben, vers 8. Zie hier: Ten eerste. Wat het is te geloven, het is waarlijk te kennen, zeker te weten, dat het inderdaad zo is. De discipelen waren zeer zwak en gebrekkig in kennis, maar Christus, die hen beter kende dan zij zich zelven kenden. staat er met Zijn woord voor in, dat zij geloofden. Wij kunnen in waarheid kennen, hetgeen wij noch ten volle kunnen doen, noch ten volle kennen, wij kunnen de zekerheid kennen der dingen, die niet gezien worden, ofschoon wij den aard en de hoedanigheid er van niet in bijzonderheden kunnen beschrijven. Wij wandelen door geloof, dat zeker weet, nog niet door aanschouwen, dat duidelijk weet. Ten tweede. Wat het is dat wij moeten geloven: dat Jezus Christus van God is uitgegaan, daar Hij de Zoon van God is, in Zijn persoon het beeld van den onzienlijken God, en dat God Hem gezonden heeft, dat Hij in Zijne onderneming de Gezant is van den eeuwigen Koning, zodat de Christelijke Godsdienst rust op dezelfden grondslag, en van gelijk gezag is met den natuurlijken Godsdienst, en dus moeten al de leerstellingen van Christus aangenomen worden als Goddelijke waarheden, moeten al Zijne geboden gehoorzaamd worden als Goddelijke wetten, en moet op al Zijne beloften worden gesteund en vertrouwd als Goddelijke waarborgen en zekerheid.

b. Hoe Jezus Christus hier daarvan spreekt. Hij wijdt er over uit, a. Als zelf er behagen in hebbende. Hoewel de herhaalde blijken van onbevattelijkheid en zwakheid der discipelen Hem bedroefd hadden, waren hun voortdurende aanhankelijkheid aan Hem, hun trapsgewijze vorderingen en ten laatste hun grote gaven, Zijne blijdschap. Christus is een Leermeester, die zich verlustigt in de bedrevenheid Zijner leerlingen. Hij neemt de oprechtheid aan van hun geloof, en ziet er genadiglijk de zwakheid van voorbij. Zie, hoe Hij gaarne alles van de beste zijde in ons ziet, en het beste van ons zegt, waarmee Hij ons geloof in Hem aanmoedigt, en ons leert liefderijk over elkaar te oordelen. b. Als er op pleitende bij den Vader. Hij bidt voor hen, die Hem gegeven waren, en Hij pleit er op, dat zij zich aan Hem hebben gegeven. Het rechte gebruik van ontvangen genade is, naar de strekking van het nieuwe verbond, een goede pleitgrond om meerdere genade te verkrijgen, want aldus luidt de belofte: Wie heeft, dien zal gegeven worden. Zij, die Christus' woord bewaren en in Hem geloven, zullen door Christus geprezen worden, ja meer, Hij zal hen aanprijzen bij Zijn Vader.

4. Hij pleit er op, dat Zijn Vader zelf belang in hen heeft, vers 9. Ik bid voor hen, want zij zijn Uwe, en dat wel krachtens het wederzijdse belang, dat Hij en de Vader hebben in hetgeen ieder heeft, of aan ieder eigen is: Al het Mijne is Uwe, en het Uwe is Mijne. Hier is:

a. Het bijzondere pleiten voor Zijne discipelen: Zij zijn Uwe. Wel verre dat het overgeven der uitverkorenen aan Christus hen nu minder des Vaders maakte, geschiedde dit juist om hen des te meer het eigendom des Vaders te doen zijn. Allen, die Christus' woord ontvangen en in Hem geloven, worden in verbondsbetrekking opgenomen met den Vader, en worden beschouwd als de Zijnen. Christus stelt hen aan Hem voor, en door Christus stellen zij zich zelven aan Hem voor.

Christus heeft ons gekocht, niet slechts voor Hem zelven, maar voor God, met Zijn bloed. Openbaring 5:9, 10. Zij zijn gekocht tot eerstelingen Gode, Openbaring 14:4. b. Dit is een goede pleitgrond in het gebed, Christus pleit er hier op: Zij zijn Uwe. Wij kunnen er op pleiten voor ons zelven: "Ik ben de Uwe, behoud mij", en voor anderen (zoals Mozes, Exodus 32:11): "Zij zijn Uw volk. Zij zijn de Uwen, zult Gij dan niet voor hen voorzien? Zult Gij hen niet beveiligen, zodat zij niet door den duivel en de wereld overweldigd worden? Zult Gij Uw belang in hen niet beveiligen, door er voor te waken, dat zij niet van U wijken? Zij zijn Uwe, erken hen als zodanig. b, De grond van dit pleiten. Al het Mijne is Uwe, en het Uwe is Mijne. Dit duidt den Vader en den Zoon aan als a. Een in wezen. Ieder schepsel moet tot God zeggen: Al het mijne is Uwe, maar niemand kan tot Hem zeggen: Al het Uwe is mijne, dan Hij die met Hem dezelfde is in wezen, en gelijk is in macht en heerlijkheid. b. Als een in belang, geen afzonderlijke of tussen hen scheiding makende belangen. Ten eerste. Wat de Vader heeft als Schepper, is den Zoon overgeleverd, om gebruikt te worden ten dienste van Zijn grote onderneming. Alle dingen zijn Hem overgegeven, Mattheus 11:27, de schenking is zo algemeen, dat niets is uitgezonderd dan Hij, die Hem alle dingen onderworpen heeft. Ten tweede. Wat de Zoon heeft als Verlosser, is bestemd voor den Vader, en Zijn koninkrijk zal Hem weldra overgegeven worden. Al de voordelen der verlossing, verkregen door den Zoon, zijn bedoeld tot lof des Vaders, en al de lijnen van Zijne onderneming komen samen in het middelpunt van des Vaders ere. Al het Mijne is Uwe. De Zoon heeft niets, dat niet aan den dienst des Vaders is gewijd. In beperkten zin kan ieder waar gelovige zeggen: Al het Uwe is mijne, indien God de onze is in het verbond, dan is alles wat Hij is en heeft in zover het onze, dat het ons ten goede gebruikt zal worden. En in onbepaalden zin zegt ieder waar gelovige: Heere, al het mijne is Uwe, het wordt alles neergelegd aan Zijne voeten, om Hem ten dienste te zijn. En wat wij hebben kan gerustelijk overgegeven worden in Gods hoede, als het blijmoedig onderworpen wordt aan Zijn bestuur: Heere, draag zorg voor hetgeen ik heb, want het is alles Uwe.

5. Hij pleit op Zijn eigen belang in hen: Ik ben in hen verheerlijkt.

a. Ik ben in hen verheerlijkt geweest. De weinige eer, die Christus in de wereld had, had Hij onder Zijne discipelen. Hij is verheerlijkt geweest door hun volgen van Hem en hun gehoorzaamheid aan Hem, door hun prediken en hun doen van wonderen in Zijn naam, en daarom bid Ik voor hen. Diegenen zullen delen in Christus' voorbede, in en door wie Hij wordt verheerlijkt.

b. Ik zal in hen verheerlijkt worden, als Ik naar den hemel zal gegaan zijn, zij zullen Mijn naam ophouden". De apostelen hebben in Christus' naam gepredikt en wonderen gedaan, de Geest in hen heeft Christus verheerlijkt, Hoofdstuk 16:14. Ik ben in hen verheerlijkt, en daarom: a. "Stel Ik belang in hen". Al het belang, dat Christus in deze ontaarde wereld heeft, ligt in Zijne kerk, en daarom draagt Hij haar en hare zaken op het hart. b. "Daarom geef Ik hen over aan den Vader, die zich verbonden heeft den Zoon te verheerlijken, en daarom diegenen in genade zal aanzien, in wie Hij verheerlijkt is. Hetgeen, waarin God en Christus verheerlijkt worden, kan met een ootmoedig vertrouwen aan Gods bijzondere zorg worden overgegeven.

Johannes 17:11-16

Na de algemene pleitgronden, waarop Christus Zijne discipelen in de hoede Zijns Vaders heeft aanbevolen, volgen nu de bijzondere beden voor hen.

1. Zij hebben allen betrekking op geestelijke zegeningen in hemelse zaken. Hij bidt niet, dat zij rijk zullen zijn en groot in de wereld, dat zij grote goederen zullen bezitten, en hoge ambten zullen verkrijgen, maar dat zij bewaard mogen worden voor zonde, toegerust zullen zijn voor hun plicht, en veilig naar den hemel zullen gebracht worden. De voorspoed der ziel is de beste voorspoed, Christus is gekomen om hetgeen daar betrekking op heeft te verkrijgen en te schenken, en Hij leert ons dit in de eerste plaats te zoeken voor ons zelven en voor anderen.

2. Het waren zegeningen, die gepast waren voor hun tegenwoordigen staat en toestand, en hun verschillende noden en behoeften. Christus' voorbede is altijd gepast. Onze Voorspraak bij den Vader is bekend met al de bijzonderheden van hetgeen wij nodig hebben, en van hetgeen ons drukt, met onze gevaren en onze moeilijkheden, en Hij weet Zijne voorbede daarnaar in te richten, zoals Petrus' gevaar, waarvan deze zich zelven niet bewust was, Lukas 22:32, Ik heb voor u gebeden.

3. Hij is ruim en vol in Zijne gebeden, ordent ze voor Zijn Vader, en "vult Zijn mond met argumenten" om ons te leren vurig en dringend te zijn in ons gebed, ruim, veelomvattend te zijn in ons bidden, er over uit te weiden voor den troon der genade, worstelende, zoals Jakob: Ik zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent. De eerste zaak nu, waarom Christus voor Zijne discipelen bidt, is hun bewaring, en te dien einde geeft Hij hen allen over in de hoede en zorg des Vaders. Bewaring onderstelt gevaar, en hun gevaar ontstond uit de wereld, de wereld waarin zij zich bevonden, voor het boze waarvan Hij bidt, dat zij bewaard zullen worden. Merk nu op:

1. Het verzoek zelf: Bewaar hen van de wereld. Er was tweeërlei wijze, waarop zij van de wereld verlost kunnen worden.

1. Door hen er uit weg te nemen, en Hij bidt niet, dat zij er op deze wijze van verlost zullen worden: Ik bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, dat is:

a. "Ik bid niet, dat zij spoedig door den dood zullen weggenomen worden." Indien de wereld kwellend voor hen zijn zal, dan zal het gereedste middel om hen te beveiligen wezen, hen er spoedig uit heen te doen gaan naar een betere wereld, waar zij een betere behandeling zullen ondervinden. Zend vurige wagens en paarden voor hen om hen naar den hemel te halen. Job, Elia, Jona, Mozes hebben, toen zij grievende kwellingen ondervonden, gebeden, dat zij uit de wereld weggenomen zouden worden, maar Christus heeft daar niet om willen bidden voor Zijne discipelen, en wel om twee redenen: a. Omdat Hij gekomen is om den toorn en de hartstochten te overwinnen, waardoor de mensen ongeduldig worden onder het leven en aandringen op den dood, maar niet om die hartstochten te ondersteunen. Hij wil, dat wij ons kruis op ons nemen, niet, dat wij het zullen ontlopen. b. Omdat Hij werk voor hen te doen had in de wereld. De wereld, die hen moede was, Handelingen 22:22, en hen dus niet waardig was, Hebreeën 11:38, kon hen echter niet missen. Uit medelijden dus met deze duistere wereld, wilde Christus deze lichten er niet uit verwijderd hebben, maar er hen in laten blijven, inzonderheid om den wille van diegenen in de wereld, die door hun woord in Hem zullen geloven. Dat zij niet weggenomen worden uit de wereld, wanneer hun Meester

er uit heengaat, ieder hunner op zijne wijze zal als martelaar sterven, maar niet voordat zij hun getuigenis voleindigd hebben. Het wegnemen van Godvruchtigen uit deze wereld is volstrekt geen begerenswaardige zaak, maar moet veeleer gevreesd worden, Jesaja 57:1. Hoewel Christus Zijne discipelen liefheeft, laat Hij hen toch niet terstond naar den hemel halen nadat zij krachtdadig geroepen zijn, maar laat hen nog enigen tijd in deze wereld, opdat zij er goed doen en God verheerlíjken op de aarde, en rijp worden voor den hemel. Het leven van vele Godvruchtigen wordt gespaard, omdat zij nog niet van de aarde gemist kunnen worden.

b. "Ik bid niet, dat zij geheel en al vrijgesteld zullen worden van de wederwaardigheden dezer wereld, weggenomen zullen worden van de moeite en de verschrikking er van, en heengevoerd naar ene plaats van rust en veiligheid, om daar ongestoord te kunnen leven. Dat is niet de bewaring, die Ik voor hen begeer. "Niet dat zij, bevrijd van alle moeite en onrust, zich aan weelderig gemak kunnen overgeven, maar dat zij temidden van het gevaar door Gods hulp bewaard zullen worden", zegt Calvijn. Niet dat zij bewaard zullen worden voor allen strijd met de wereld, maar dat zij niet door haar overwonnen zullen worden, niet dat zij, gelijk Jeremia wenste, hun volk mochten verlaten, en van hen trekken, Jeremia 9:2, maar dat gelijk Ezechiël, hun aangezicht stijf gemaakt zal worden tegen het aangezicht der bozen, Ezechiël 3:8. Het is voor een Christen-krijgsknecht meer eer om de wereld te overwinnen, dan om er zich door een kloostergelofte uit terug te trekken, en meer tot eer van Christus om Hem te dienen in ene stad, dan om Hem te dienen in ene cel.

2. Een andere wijze van hen te verlossen van de wereld is hen te bewaren voor het bederf, dat in de wereld is, en Hij bidt, dat zij aldus bewaard mogen worden, vers 11, 15. Deze bede omvat drie zaken:

a. Heilige Vader! bewaar hen, die Gij Mij gegeven hebt. a. Christus ging hen nu verlaten, maar laat hen niet denken, dat hun bescherming hun ontnomen is, neen, zij horen hoe Hij hen overgeeft in de hoede van Zijn Vader en hun Vader. Het is het onuitsprekelijk voorrecht van alle gelovigen, dat Christus zelf hen aan de zorg Gods heeft overgegeven. Diegenen moeten wel veilig wezen, die door den almachtigen God worden bewaard, en Hij zal voorzeker hen bewaren, die door den Zoon Zijner liefde aan Hem worden overgegeven en toevertrouwd. Uit kracht hiervan kunnen wij door het geloof Gode de bewaring onzer ziel overgeven, 1 Petrus 4:19, 2 Timotheus 1:12. Ten eerste. Hij stelt hen hier onder de Goddelijke bescherming, opdat zij door de boosaardigheid hunner vijanden niet terneder geworpen zullen worden, en zij met al hun belangen de bijzondere zorg zullen zijn der Goddelijke voorzienigheid. "Bewaar hun leven, totdat hun werk volbracht is, bewaar hun vertroostingen, en laat die niet verstoord worden door de ongemakken en bezwaren, die zij zullen ontmoeten, bewaar hun invloed in de wereld, en laat dien niet teloorgaan. Aan dit gebed zijn wij de wondervolle bewaring van de Evangeliebediening en de Evangeliekerk in de wereld verschuldigd tot op den huidigen dag. Indien God beiden niet genadiglijk had bewaard en staande gehouden, zij zouden reeds voorlang teniet gegaan zijn. Ten tweede. Hij stelt hen onder het Goddelijk opzicht, opdat zij zelven hun plicht niet verlaten, of door de arglistigheid van hun eigen hart niet ter zijde worden afgeleid. "Bewaar hen in hun oprechtigheid, bewaar hen als discipelen, bewaar hen bij hun plicht". Wij hebben de kracht Gods nodig, niet alleen om ons in een staat van genade te brengen, maar om ons er in te houden. Zie Hoofdstuk 10:28, 29, 1 Petrus 1:5. b. De titel, dien Hij geeft aan Hem, tot wie Hij bidt, en aan hen, voor wie Hij bidt, zet kracht bij aan de bede. Ten eerste. Hij spreekt God aan als Heilige Vader. Als wij ons zelven en anderen der Goddelijke zorg aanbevelen, kunnen wij bemoediging ontvangen:

1. Uit de eigenschap Zijner heiligheid, die Hij als het ware verpand heeft, om Zijne heiligen te bewaren, Hij heeft gezworen bij Zijne heiligheid, Psalm 89:36. Indien Hij een heilig God is en de zonde haat, dan zal Hij de Zijnen heilig maken en hen voor zonde bewaren, die ook zij haten en vrezen als het grootste kwaad.

2. Uit deze betrekking van Vader, waarin Hij door Christus tot ons staat. Indien Hij een Vader is, dan zal Hij zorgen voor Zijne kinderen, hen onderwijzen en bewaren, wie anders zou het doen? Ten tweede. Hij spreekt van hen als van degenen, die de Vader Hem had gegeven. Wat wij als gave onzes Vaders ontvangen, kunnen wij gerust en getroost in de zorg onzes Vaders overgeven. "Vader, bewaar de genade, die gij mij hebt gegeven, de kinderen, die Gij mij hebt gegeven, de bediening des Evangelies, die ik ontvangen heb,'.

b. Bewaar ze in Uwen naam.
a. Dat is volgens sommigen: Bewaar ze om Uws naams wil. "Uw naam en Uwe eer zijn gemoeid in hun bewaring, zowel als de Mijne, want beiden zullen er door lijden, indien zij er tegen opstaan of afvallig worden." De Oud Testamentische heiligen hebben dikwijls gepleit om Uws naams wil, en diegenen kunnen daar getroost op pleiten, die in waarheid Gods eer meer ter harte nemen dan hun eigen belangen.
b. Bewaar hen in Uwen naam, dat is, volgens anderen: "Bewaar hen in de kennis en vreze van Uwen naam, bewaar hen in de belijdenis en den dienst van Uwen naam, wat het hun ook moge kosten. Bewaar hen in het belang van Uwen naam, en laat hen er steeds getrouw aan blijven, bewaar hen in Uwe waarheid, in Uwe inzettingen, in den weg Uwer geboden".
c. Bewaar hen door Uwen naam, volgens nog anderen. "Bewaar hen door Uw eigen kracht, in Uw eigen hand, bewaar Gij zelf hen, wees borg voor hen, sta voor hen in, laat hen het voorwerp wezen van Uw eigen, onmiddellijke zorg. Bewaar hen door die middelen van bewaring, die Gij zelf aangewezen hebt, en door welke Gij U bekend gemaakt hebt. Bewaar hen door Uw woord en Uwe inzettingen, laat Uw naam hun een sterke toren wezen,'.

c. Bewaar hen van den boze, of voor het boze. Hij had hen geleerd dagelijks te bidden: Verlos ons van den boze, en dit zal hen aanmoedigen tot gebed.
a. "Bewaar hen van den boze, den duivel en al zijne werktuigen, den boze en al zijne kinderen. Bewaar hen van Satan als een verleider, dat hem niet toegelaten worde hen te ziften, of wel dat hun geloof niet moge ophouden. Bewaar hen van hem als een verderver, opdat hij hen niet tot wanhoop brenge."
b. "Bewaar hen van het boze, dat is, van de zonde, van alles, dat er den schijn van heeft, of dat er heen leidt. Bewaar hen van kwaad te doen", 2 Corinthiërs 13:7. Zonde is het kwaad, dat wij boven alle andere kwaad moeten vrezen en afbidden.
c. "Bewaar hen van het boze der wereld, en van hun verdrukking er in, zodat er geen angel in is, gene boosheid", niet dat zij voor beproeving of benauwdheid zullen bewaard worden, maar dat zij er in bewaard zullen worden, dat de hoedanigheid hunner beproeving zo veranderd moge worden, dat er geen kwaad in is, niets, dat hen zou kunnen schaden.

II. De redenen, waarmee Hij deze beden om hun bewaring versterkt, het zijn er vijf:

1. Hij pleit er op, dat Hij hen totnutoe bewaard heeft, vers 12. Toen Ik met hen in de wereld was, bewaarde Ik hen in Uwen naam, in het ware geloof aan het Evangelie en den dienst van God, hen,

die Gij Mij tot voortdurende volgelingen en metgezellen hebt gegeven, heb Ik bewaard, zij zijn allen veilig, geen van hen ontbreekt, geen van hen kwam in opstand, of ging verloren, dan de zoon der verderfenis, hij is verloren, opdat de Schrift zou vervuld worden". Merk op:

a. Hoe Christus zich getrouw gekweten heeft van Zijne onderneming ten opzichte van Zijne discipelen: Toen Hij met hen was heeft Hij hen bewaard, en Zijne zorg over hen was niet tevergeefs. Hij bewaarde hen in den naam van God, bewaarde hen van in enigerlei gevaarlijke dwaling of zonde te vervallen, van zich te schikken naar, of zich te verenigen met, de Farizeeën, die zee en land omreisd zouden hebben om proselieten van hen te maken. Hij bewaarde hen van Hem te verlaten, en terug te keren tot hun weinigje alles, dat zij verlaten hadden om Hem te volgen. Hij hield hen nog onder Zijn oog en Zijne zorg, toen Hij hen uitzond om te prediken. Ging niet Zijn hart met hen? Velen, die Hem voor een wijle volgden, hadden zich aan het een of ander geërgerd en gingen heen, maar de twaalven heeft Hij bewaard van heen te gaan. Hij heeft hen bewaard van in de handen te vallen van vervolgende vijanden, die hun naar het leven stonden, Hij heeft hen bewaard, toen Hij zich zelven aan Zijne vijanden heeft overgegeven, Hoofdstuk 18:9. Toen Hij met hen was heeft Hij hen op zichtbare wijze bewaard door onderricht, dat hun nog in de oren klonk, door wonderen, gedaan voor hun ogen. Toen Hij van hen weggegaan was, moesten zij op meer geestelijke wijze bewaard worden. Voelbare en zichtbare vertroostingen en ondersteuningen worden soms gegeven, en soms onthouden, maar als zij onttrokken worden, blijven wij daarom niet troosteloos. Wat Christus hier zegt van Zijn onmiddellijke volgelingen, is waar van al de heiligen terwijl zij in deze wereld zijn, Christus bewaart hen in den naam Gods. Hierin ligt opgesloten:
a. Dat zij zwak zijn, en zich zelven niet kunnen bewaren, hun eigen handen zijn ongenoegzaam.
b. Dat zij in Gods schatting van waarde zijn, en wel waardig om bewaard te worden, dierbaar en kostelijk in Zijne ogen, Zijn schat, Zijne juwelen.
c. Dat hun zaligheid bedoeld is, want daarvoor is het, dat zij bewaard worden, 1 Petrus 1:5. Gelijk de bozen bewaard worden tot den dag des kwaads, zo worden de rechtvaardigen bewaard voor den dag der zaligheid. d. Dat zij de beschermelingen zijn van den Heere Jezus, want als de zodanige bewaarde Hij hen, en stelde zich zelven, als de goede Herder, bloot aan gevaar, ten einde Zijne schapen te bewaren.

b. Het troostrijke bericht, dat Hij geeft van Zijne onderneming: Niemand uit hen is verloren gegaan. Jezus Christus zal voorzeker allen bewaren, die Hem gegeven zijn, zodat niemand hunner geheel en voor altijd verloren gaat. Zij kunnen denken verloren te zijn (in dreigend, nakend gevaar), maar het is de wil des Vaders, dat Hij niemand zal verliezen van die Hij Hem gegeven heeft, Hoofdstuk 6:39. En dat zal blijken, als zij allen tezamen komen en geen hunner gemist zal worden.

c. Een brandmerk op Judas, als niet behorende tot hen, die Hij op zich heeft genomen te bewaren. Hij was onder degenen, die aan Christus gegeven waren, maar hij was niet van hen. Hij spreekt van Judas als reeds verloren zijnde, want hij had het gezelschap zijns Meesters en zijner mededisciepelen verlaten, en zich aan de leiding des duivels overgegeven, en weldra zal hij heengaan naar zijn eigen plaats, hij is reeds zo goed als verloren. Maar de afval en het verderf van Judas waren geen smaad voor zijn Meester, of voor Zijn gezin, want: a. Hij was de zoon der verderfenis, en dus niet een dergenen, die aan Christus gegeven waren, om door Hem bewaard te worden. Hij verdiende de verderfenis, en God heeft hem overgelaten om er zich zelven in te storten. Hij was de zoon van den verderver, zoals Kaïn, die uit den boze was. De grote vijand, dien de Heere verdoen zal, wordt de zoon des verderfs genoemd, 2 Thessalonicenzen 2:3. Het is een ontzettend denkbeeld, dat een der

apostelen een zoon des verderfs is gebleken. Niemands naam of plaats in de kerk, niemands voorrechten of gelegenheden om genade te verkrijgen, niemands belijdenis of uitwendige handelingen zal hem bewaren van het verderf, als zijn hart niet recht staat voor God, en van gene personen is het meer waarschijnlijk dat zij, na een schoonschijnende belijdenis, toch zonen des verderfs blijken te zijn, dan van hen, die evenals Judas de beurs liefhebben, maar dat Christus Judas onderscheidt van hen, die Hem gegeven waren, duidt aan, dat de waarheid en de ware Godsdienst niet moeten lijden om het verraad van hen, die er ontrouw aan zijn, 1 Johannes 2:19. b. De Schrift was vervuld, de zonde van Judas was voorzien in Gods raad, en voorzegd in Zijn woord, en de gebeurtenis zou gewis volgen op de voorzegging als een gevolg, hoewel niet gezegd kan worden, dat zij er noodzakelijk op volgen moest als uitwerksel er van. Zie Psalm 41:10. Wij zouden verbaasd zijn over het verraad der afvalligen, indien het ons niet tevoren gezegd ware.

2. Hij voert aan in Zijn gebed, dat Hij nu in de noodzakelijkheid was van hen te verlaten, en dus niet over hen kon waken op de wijze, zoals Hij het totnutoe gedaan heeft, vers 11. "Bewaar hen thans, opdat Ik den arbeid niet verlieze, dien Ik aan hen besteed heb toen Ik met hen was. Bewaar hen, opdat zij een zijn met ons, gelijk als wij een zijn met elkaar". Wij zullen gelegenheid hebben hiervan te spreken bij vers 21. Maar zie hier:

a. Met welk een genoegen Hij spreekt van Zijn heengaan. Hieromtrent drukt Hij zich uit met gejuich, als het ware, zowel ten opzichte der wereld, die Hij ging verlaten, als van de wereld, waar Hij heenging. a. Ik ben niet meer in de wereld. "Vaarwel nu aan deze ergerlijke, beroering en moeite veroorzakende wereld. Ik heb er genoeg van gehad, en nu is de welkome ure nabij, wanneer Ik er niet meer in zijn zal. Nu Ik het werk, dat Ik er in te doen had, volbracht heb, heb Ik er mede afgedaan, er blijft Mij nu niets meer te doen overig, dan er Mij uit weg te spoeden". Het moet voor hen, die hun tehuis hebben in de andere wereld, een groot genot wezen te denken, dat zij niet meer in deze wereld zijn, want als wij, hetgeen wij te doen hadden in de wereld, gedaan hebben, en geschikt gemaakt zijn voor de andere, wat is er dan hier nog, dat ons tot blijven zou bewegen? Als wij in ons zelven het vonnis des doods ontvangen hebben, met welk een heilig triomferen moesten wij dan niet zeggen: "Ik ben niet meer in de wereld, deze sombere, bedrieglijke wereld, deze verleidende en verontreinigende wereld, ik word niet langer gekweld door hare doornen en distels, ben niet meer in gevaar van hare netten en strikken, nu zal ik niet langer in deze huilende woestijn ronddwalen, niet meer op de baren dezer onstuimige zee heen en weer geschud worden, ik ben niet meer in deze wereld, maar kan haar blijmoedig verlaten en er voor goed vaarwel aan zeggen". Ik kom tot U. Van deze wereld af te komen, dat is slechts de ene helft der vertroosting van den stervenden Christus, van den stervenden Christen, de oneindig veel betere helft is de gedachte aan het heengaan tot den Vader, neer te zitten in de onmiddellijke, ongestoorde en eeuwige genieting van Hem. Zij, die God liefhebben, kunnen niet anders dan gelukkig zijn bij de gedachte van tot Hem te komen, al moeten zij daartoe dan ook door het dal van de schaduwen des doods heengaan. Als wij heengaan om uit het lichaam uit te wonen, dan is het om bij den Heere in te wonen, zoals kinderen die uit de school naar huis gehaald worden bij hun vader. "Nu kom ik tot U, dien ik heb verkoren en gediend, en naar wie mijne ziel dorst, tot U, de fontein van licht en leven, de kroon en het middelpunt van blijdschap en zaligheid, nu zal mijn verlangen worden bevredigd, mijne hoop worden verwezenlijkt, mijne zaligheid volkomen worden, want nu kom ik tot U".

b. Met welk een tedere bezorgdheid Hij spreekt van hen, die Hij achterliet. "Maar dezen zijn in de wereld. Ik heb bevonden welk een boze wereld het is, wat zal er worden van deze dierbare kleinen,

die er in moeten blijven? Heilige Vader, bewaar hen, Mijne tegenwoordigheid zullen zij ontberen, laat hen de Uwe hebben. Het is hun thans meer dan ooit nodig bewaard te worden, want Ik ga hen verder de wereld inzenden dan zij nog geweest zijn. Zij moeten nu "afsteken naar de diepte", en handel doen op deze grote wateren, en zo Gij hen niet bewaart, zullen zij verloren gaan". Merk hier op: a. Dat onze Heere Jezus, toen Hij heenging tot den Vader, een tedere zorg bleef behouden voor hen, die de Zijnen in de wereld geweest zijn, en zich hunner bleef ontfermen. Hij draagt hun namen op Zijn borstlap, ja, op Zijn hart, en met de nagelen van Zijn kruis zijn zij in Zijne handpalmen gegraveerd, en als Hij buiten hun gezicht is, dan zijn zij niet buiten het Zijne, en nog veel minder buiten Zijn hart, Zijne gedachten. Zulk een medelijden behoren ook wij te koesteren voor hen, die afgaan in de wereld, wanneer wij er reeds bijna doorheen zijn, en voor hen, die wij er in achterlaten, als wij haar verlaten. b. Dat Christus, als Hij wil te kennen geven hoe hoog nodig het hun is, door God bewaard te worden, slechts zegt: Zij zijn in de wereld. Dit duidt gevaar genoeg aan voor hen, die naar den hemel op reis zijn, en die de vleiende wereld zal willen afleiden en verleiden, en een boosaardige wereld zal haten en vervolgen. Hij pleit op de geruststelling, die het hun zijn zou zich veilig te weten, en welk ene voldoening het Hem zijn zal hen gerustgesteld te zien: Ik spreek dit in de wereld, opdat zij Mijne blijdschap vervuld mogen hebben in zich zelven, vers 13.

a. Christus begeert vuriglijk de volheid der blijdschap voor Zijne discipelen, want Hij wil, dat zij zich ten allen tijde zullen verblijden. Hij liet hen in tranen en ontroering, en toch droeg Hij er afdoende zorg voor om hun blijdschap te vervullen. Toen zij dachten, dat het met hun blijdschap in Hem gedaan was, was zij dichter bij de volkomenheid er van dan ooit tevoren, en waren zij er meer van vervuld. Hier wordt ons geleerd:
a. Onze blijdschap te vinden in Christus: "het is Mijne blijdschap, blijdschap, die Ik gegeven heb, of liever: blijdschap, waarvan Ik het onderwerp ben". Christus is de blijdschap des Christens, zijn voornaamste blijdschap. Blijdschap in de wereld vergaat met de wereld, blijdschap in Christus, is, gelijk Hij, eeuwig.
b. Naarstiglijk onze blijdschap op te bouwen, want dat is de plicht, zowel als het voorrecht van alle gelovigen, op geen deel van het leven des Christens wordt ernstiger bij ons aangedrongen, Filippenzen 3:1, 4:4.
c. Te streven naar de volkomenheid dezer blijdschap, dat zij in ons vervuld worde, want zo wil het Christus.

b. Hiertoe heeft Hij hen aldus plechtig in de zorg en hoede Zijns Vaders overgegeven, en Hij nam hen tot getuigen, dat Hij dit gedaan heeft. Ik spreek dit in de wereld, terwijl Ik nog met hen in de wereld ben. Zijne voorspraak in den hemel voor hun bewaring zou, in zich zelve, even krachtig en afdoende geweest zijn, maar dit spreken in de wereld zal hun een grotere voldoening en bemoediging zijn en zal hen in staat stellen zich te verblijden in de verdrukking. Christus heeft niet slechts vertroostingen verzameld voor Zijn volk door te voorzien in hun toekomstig welzijn, maar hun reeds vertroostingen gegeven, en datgene gezegd wat tot hun voldoening en geruststelling kan dienen. Hier verwaardigde Hij zich, om in de tegenwoordigheid Zijner discipelen Zijn laatsten wil en testament bekend te maken, en hen te doen weten welke legaten Hij hun heeft vermaakt, en hoe goed er voor hen gezorgd was, opdat zij een sterke vertroosting zouden hebben. Christus' voorbede is genoeg om onze blijdschap in Hem te vervullen, er is niets dat krachtdadiger onze vreze en ons wantrouwen tot zwijgen brengt, en ons van sterke vertroostingen voorziet dan dit, dat Hij altijd voor ons voor God verschijnt, waarom de apostel dit door een: ja, wat meer is, versterkt, Romeinen 8:34, zie ook Hebreeën 7:25.

4. Hij voert de slechte behandeling aan, die zij waarschijnlijk in de wereld om Zijnentwil zullen ondervinden, vers 14:"Ik heb hun Uw woord gegeven, om aan de wereld bekend te maken, en zij hebben het ontvangen, hebben het zelven geloofd, en de opdracht aanvaard om het aan de wereld over te geven, en daarom heeft de wereld hen gehaat, alsmede, omdat zij van de wereld niet zijn, evenmin als Ik van de wereld ben." Hier hebben wij:

a. De vijandschap der wereld jegens Christus' volgelingen. Terwijl Christus met hen was, hebben zij der wereld nog weinig tegenstand geboden, en toch haat zij hen, hoeveel te meer zal zij hen dan niet haten, wanneer zij door een veel meer omvattende prediking van het Evangelie de wereld in rep en roer zullen brengen. "Vader, toon U hun vriend te zijn", zegt Christus, "want zij zullen waarschijnlijk vele vijanden hebben, laat hen Uwe liefde hebben, want de haat der wereld zal hun deel wezen. Laat hen, temidden van die vurige pijlen, door Uwe goedgunstigheid gekroond worden, als met een rondas." Het is Gods eer om voor de zwakken partij te trekken, en de hulpelozen te helpen. Heere, wees hun genadig, want de mensen zoeken hen op te slokken.

b. De redenen dezer vijandschap, waardoor aan den pleitgrond kracht wordt bijgezet. a. Een reden er van is, dat zij het woord Gods ontvangen hebben, zoals het hun door de hand van Christus was gezonden, toen het grootste deel der wereld het verwierp en zich stelde tegen hen, die er de predikers en belijders van waren. Zij, die Christus' goeden wil en goed woord ontvangen, moeten den kwaden wil en het kwade woord der wereld verwachten. Evangeliedienaren zijn zeer bijzonder door de wereld gehaat, omdat zij de mensen roepen uit de wereld, en hen er van afscheiden, en hen leren er niet aan gelijkvormig te worden, en aldus de wereld veroordelen. "Vader, bewaar hen, want het is om Uwentwil, dat zij aan gevaar zijn blootgesteld, zij lijden om Uwentwil." Zo pleit ook de psalmist: Om Uwentwil draag ik versmaadheid, Psalm 69:8. Zij, die het woord van Christus' lijdzaamheid verdragen, hebben recht op een bijzondere bescherming in de ure der verzoeking, Openbaring 3:10. De zaak, die een martelaar maakt, kan wel een blijmoedigen lijder maken. b. Een andere reden wordt meer uitdrukkelijk genoemd, de wereld haat hen, omdat zij van de wereld niet zijn. Zij, tot wie het woord van Christus komt met kracht, zijn niet van de wereld, want op allen, die het in de liefde er van ontvangen, heeft het deze uitwerking, dat het hen speent van den rijkdom der wereld, en hen keert tegen de boosheid der wereld, en daarom koestert de wereld wrok tegen hen.
5. Hij pleit op hun gelijkvormigheid met Hem in een heilige ongelijkvormigheid met de wereld, vers 16. Vader, bewaar hen, want zij zijn van Mijn geest en gezindheid, zij zijn niet van de wereld, gelijkerwijs Ik van de wereld niet ben. Diegenen kunnen zich in het geloof aan Gods bewaring overgeven:

a. Die in de wereld waren, gelijk Christus, en in Zijne voetstappen wandelden. God zal hen liefhebben, die als Christus zijn.

b. Die zich niet aan de belangen der wereld verbinden, noch zich aan haren dienst wijden. Merk op: a. Dat Jezus Christus niet van deze wereld was, Hij is er nooit van geweest, en het minst wel thans nu Hij haar ging verlaten. Dit geeft te kennen: Ten eerste. Zijn staat: Hij was geen der gunstelingen of lievelingen van de wereld, geen van hare vorsten of groten, wereldlijke bezittingen had Hij niet. Hij had zelfs niet, waar Hij het hoofd zou neerleggen, Hij had ook geen wereldlijke macht, Hij was geen rechter of scheidsman. Ten tweede. Zijn geest, Hij was der wereld volkomen gestorven, de overste dezer wereld had aan Hem niets, de dingen dezer wereld waren Hem niets. Gene eer was Hem iets, want Hij heeft zich zelven vernietigd, gene rijkdommen, want Hij is om onzentwil arm geworden,

gene genoegens, want Hij was een man van smarten, zie Hoofdstuk 8:23. b. Dat ware Christenen dus niet van deze wereld zijn. De Geest van Christus in hen stelt zich tegenover den geest der wereld.

Ten eerste. Het is hun lot om door de wereld veracht te worden, zij zijn niet in gunst bij de wereld, evenmin als hun Meester dit geweest is. Ten tweede. Het is hun voorrecht verlost te zijn van de wereld, gelijk Abraham uit het land zijner geboorte. Ten derde. Het is hun plicht en hun kenmerkende eigenschap om der wereld gestorven te zijn. Hun lieflijkste gemeenschap is, en behoort te wezen, met een andere wereld, en hun grootste belangstelling moet in de zaken dier wereld zijn, en niet in de zaken van deze wereld. Christus' discipelen waren zwak en hadden vele gebreken, maar Hij kon dit voor hen zeggen: dat zij niet van deze wereld, niet van de aarde waren, en daarom beveelt Hij hen in de hoede en zorg des hemels.

Johannes 17:17-19

Wat Hij verder voor hen bidt is, dat zij geheiligd mogen worden, niet slechts bewaard zullen worden van het boze, maar dat zij goed, dat is: heilig en Godvruchtig gemaakt zullen worden.

I. Hier is de bede, vers 17:Heilig hen in -of door- Uwe waarheid, door Uw woord, want Uw woord is de waarheid, het is waar -het is de waarheid zelf. Hij begeert, dat zij geheiligd zullen worden:

1. Als Christenen. Vader, maak hen heilig, dat zal hun bewaring zijn, 1 Thessalonicenzen 2:23. Merk hier op:

a. De begeerde genade-heiligmaking. De discipelen waren geheiligd, want zij waren niet van de wereld, toch bidt Hij: Vader, heilig hen, dat is:
a. "Bevestig het werk der heiligmaking in hen, versterk hun geloof, ontvonk hun goede neigingen, bevestig hen in hun goede voornemens."
b. Zet het goede werk voort in hen, laat het licht al meer en meer schijnen."
c. "Voleindig het, kroon het met de volkomenheid der heiligheid, heilig hen geheel en al en ten einde toe." Het is het gebed van Christus voor al de Zijnen, dat zij geheiligd mogen worden, want Hij zou hen noch hier noch hiernamaals als de Zijnen kunnen erkennen, hen niet kunnen gebruiken in Zijn werk, noch hen kunnen voorstellen aan Zijn Vader, indien zij niet geheiligd worden. Zij, die door genade geheiligd zijn, hebben nodig al meer en meer geheiligd te worden. Zelfs discipelen moeten om heiligmakende genade bidden, want indien Hij, die het goede werk in ons begonnen heeft, het niet ook voleindigt, dan zijn wij verloren. Niet vooruit te gaan, dat is achteruit te gaan, wie heilig is, dat hij nog geheiligd worde, moet nog heiliger worden, moet voorwaarts gaan, moet opwaarts streven, zoals zij, die het nog niet verkregen hebben. Het is God, die heiligt, zowel als rechtvaardigt, 2 Corinthiërs 5:5. Het moedigt ons aan in ons bidden om heiligende genade, dat het hetgeen is, waar Christus om bidt voor ons.

b. Het middel om deze genade te verlenen-door Uwe waarheid, Uw woord is de waarheid. Niet, dat de Heilige Israël's hierdoor beperkt is tot middelen, maar in den raad des vredes was dit, onder andere dingen, aldus geschikt en overeengekomen.
a. Dat alle nodige waarheid in Gods woord begrepen en kortelijk saamgevat zou zijn. De Goddelijke openbaring, zoals wij haar nu hebben in het geschreven woord, is niet slechts zuivere waarheid, zonder bijmengsel, maar de gehele waarheid zonder gebrek of onvolkomenheid.
b. Dat dit woord der waarheid het uitwendige en gewone middel zou zijn van onze heiligmaking, niet in of op zichzelf, want dan zou het altijd heiligmaking teweegbrengen, maar als het middel, dat de Geest gewoonlijk gebruikt om het goede werk te beginnen en voort te zetten, het is het zaad der nieuwe geboorte, 1 Petrus 1:23, en het voedsel van het nieuwe leven, 1 Petrus 2:1, 2.

2. Als Evangeliedienaren. "Heilig hen, zonder hen af voor U en Uwen dienst, laat hun roeping tot het apostelschap bekrachtigd worden in den hemel." De profeten werden gezegd geheiligd te zijn, Jeremia 1:5. De priesters en Levieten waren geheiligd. Heilig hen, dat is:

a. "Maak hen bekwaam en bevoegd voor hun ambt door Christelijke genadegaven, en gaven der bediening, opdat zij bekwame dienaren en leraren zijn van het Nieuwe Testament."

b. "Zonder hen af tot den dienst, Romeinen 1:1. Ik heb hen geroepen, zij hebben toegestemd, Vader, zeg Gij Amen hiertoe."

c. Erken hen in hun ambt, laat Uwe hand hen vergezellen, heilig hen door of in Uwe waarheid, gelijk de waarheid staat tegenover zinnebeeld en afschaduwing, heilig hen in wezenlijkheid, niet op rituele of ceremoniële wijze, zoals de Levitische priesters het waren door zalving en offerande. Heilig hen tot Uwe waarheid, het woord Uwer waarheid, om de predikers der waarheid te zijn in de wereld, zoals de priesters geheiligd waren om aan het altaar te dienen, laat hen aldus het Evangelie prediken", 1 Corinthiërs 9:13, 14. Jezus Christus bidt voor Zijne dienstknechten met bijzondere belangstelling en zorg, en beveelt der genade Zijns Vaders de sterren, die Hij in Zijne rechterhand houdt. b. De grote zaak, die van God voor Evangeliedienaren gebeden moet worden, is dat zij geheiligd mogen worden, krachtig en voor goed afgezonderd van de wereld, geheel en volstrekt toegewijd aan den dienst van God, uit ervaring bekend met den invloed van dat woord op hun eigen hart, dat zij aan anderen prediken. Laat hen de Urim en Tummim hebben, licht en oprechtheid.

II. Wij hebben hier twee pleitgronden of argumenten om kracht bij te zetten aan de bede om de heiligmaking der discipelen.

1. De zending, die zij van Hem hadden ontvangen, vers 18: Gelijkerwijs Gij Mij gezonden hebt in de wereld, om Uw gezant te wezen bij de kinderen der mensen, alzo heb Ik, nu Ik teruggeroepen ben, hen ook in de wereld gezonden, als Mijne afgevaardigden.

a. Christus spreekt hier met grote verzekerdheid van Zijn eigen zending: Gij hebt Mij gezonden in de wereld. De grote Stichter van den Christelijken Godsdienst had Zijne opdracht en instructies van Hem, die de oorsprong en het voorwerp is van allen Godsdienst. Hij was van God gezonden om te zeggen wat Hij gezegd heeft, en te doen wat Hij gedaan heeft, en te zijn wat Hij is voor hen, die in Hem geloven, hetgeen Hem tot troost was in Zijne onderneming en overvloedig onze troost kan wezen in onze afhankelijkheid van Hem.

b. Hij spreekt met grote voldoening van de opdracht, die Hij aan Zijne discipelen had gegeven. "Alzo heb Ik hen ook gezonden, op dezelfde boodschap met hetzelfde doel", om dezelfde leer te prediken, die Hij gepredikt heeft, en haar te bevestigen met dezelfde bewijzen, met den last ook, om aan andere getrouwe mannen over te leveren hetgeen hun overgeleverd was. Hij gaf hun hun opdracht, Hoofdstuk 20:21, met verwijzing naar de Zijne, en het verheerlijkt hun ambt, dat het van Christus komt, en dat er enig verband is tussen de opdracht, gegeven aan de dienaren der verzoening, en die, welke gegeven is aan den Middelaar, Hij wordt een Apostel genoemd, Hebreeën 3:1, een Dienaar, Romeinen 15:8, een Engel, of Bode, Maleachi 3:1. Alleen zij worden gezonden als dienstknechten, Hij als Zoon. Nu wordt dit hier aangevoerd als ene reden, a. Waarom Christus zo bezorgd over hen was, en hun zaak zo ter harte nam, omdat Hij zelf hen in een moeilijk ambt had gesteld, voor de rechte vervulling waarvan grote bekwaamheid wordt vereist. Wie door Christus gezonden wordt, zal altijd door Hem bijgestaan en gesteund worden, en altijd zal Hij belangstellen in hen, die door Hem worden gebruikt, Hij zal ons bekwaam maken voor hetgeen, waartoe Hij ons roept, en Hij zal er ons in door helpen. b. Waarom Hij hen overgaf aan den Vader, omdat Hij belangstelde in hun zaak, hun zending was ene voortzetting van de Zijne. Christus heeft gaven ontvangen voor de mensen, Psalm 68:19, en toen gaf Hij ze aan de mensen, Efeziërs 4:8, en daarom bidt Hij hulp af van Zijn Vader, om die gaven in stand te houden, Zijne schenking er van te

bevestigen. De Vader heeft Hem geheiligd en in de wereld gezonden, Hoofdstuk 10:36. Daar zij nu gezonden waren, zoals Hij gezonden was, zo laat hen dan ook geheiligd worden.

2. Hij pleit ook op de verdienste, die Hij voor hen had, vers 19. Ik heilig Mij zelven voor hen. Hier is:

a. Christus' aanwijzing van zich zelven tot het werk en het ambt van Middelaar: Ik heilig Mij zelven. Hij heeft Zich geheel en al toegewijd aan de onderneming, aan alle delen er van, inzonderheid aan dat deel, dat Hij thans ging volbrengen-zich zelven door den eeuwigen Geest Gode onstraffelijk op te offeren. Als de priester en het altaar, heeft Hij zich geheiligd als het offer. Toen Hij zei: Vader, verheerlijk Uwen naam-Vader, Uw wil geschiede-Vader, in Uwe handen beveel Ik Mijn geest, heeft Hij de voldoening, die Hij op zich had genomen te zullen geven, gegeven, en aldus heeft Hij zich geheiligd. Hierop pleit Hij bij Zijn Vader, want Zijne voorbede geschiedt krachtens Zijne genoegdoening: door Zijn eigen bloed is Hij ingegaan in het heiligdom, Hebreeën 9:12, gelijk de hogepriester op den verzoendag het bloed des offers sprengde en het reukwerk brandde binnen den voorhang, Leviticus 16:12, 14.

b. Het vriendelijke doel van Christus hierin jegens Zijne discipelen. Ik heilig Mij zelven voor hen, opdat zij geheiligd mogen worden. "Ik heilig Mij zelven, opdat zij tot ere Gods en tot welzijn der kerk geofferd mogen worden". Paulus spreekt van zijn geofferd worden, Filippenzen 2:17, 2 Timotheus 4:6. Al wat er in den dood der heiligen dierbaar of kostelijk is in de ogen des Heeren, is het uitvloeisel van den dood van den Heere Jezus. Ik neem het echter in een meer algemenen zin, namelijk dat zij heiligen en Evangeliedienaars mogen zijn, geschikt en bevoegd, en aangenomen door God.
a. Het ambt van Evangeliedienaar werd gekocht door Christus' bloed, en is een der gezegende vruchten van Zijne genoegdoening, en de kracht en waardij er van zijn aan Christus' verdiensten te danken. Onder de wet werden de priesters geheiligd door het bloed van stieren en bokken, maar de Evangeliedienaren worden geheiligd door het bloed van Jezus.
b. De wezenlijke heiligheid van alle goede Christenen is de vrucht van Christus' dood, door welken de gave des Heiligen Geestes werd verkregen. Hij heeft zich voor de gemeente overgegeven, opdat Hij haar heiligen zou" Efeziërs 5:25, 26. En Hij, die het doel beoogde, heeft ook het middel er toe bepaald, dat zij geheiligd mogen worden door de waarheid, de waarheid om van welke te getuigen Christus in de wereld gekomen is, en gestorven is om haar te bevestigen. Het woord der waarheid ontvangt Zijn heiligende kracht van den dood van Christus. Sommigen lezen den tekst: "Heilig hen in waarheid, dat is waarlijk, of wezenlijk, want, gelijk God gediend moet worden, zo moeten wij daartoe geheiligd worden in geest en in waarheid. En hierom heeft Christus gebeden, want dit is de wil van God, hun heiligmaking, hetgeen Hem aanmoedigt om er om te bidden.

Johannes 17:20-23

I. Na voor hun reinheid gebeden te hebben, bidt Hij om hun eenheid, want de wijsheid van boven is ten eerste zuiver, daarna vreedzaam, en vriendschap is dan inderdaad vriendelijk en beminnelijk, als zij is gelijk de zalf op het heilige hoofd van Aäron, en de dauw op Zions heiligen berg. Merk op:

1. Wie in dit gebed begrepen zijn, vers 20.

"Ik bid niet alleen voor dezen, die thans Mijne discipelen zijn" (de elven, de zeventigen, met anderen, mannen en vrouwen, die Hem volgden, toen Hij op aarde was), maar ook voor degenen, die door hun woord in Mij geloven zullen, hetzij door het woord, dat zij zullen prediken gedurende hun leven, of dat zij zullen schrijven voor de volgende geslachten. Ik bid voor hen allen, dat zij allen een mogen zijn in hun deel in dit gebed, er allen het voordeel van deelachtig zullen worden." Zij allen hebben deel in Christus' Middelaarsvoorbede, die in Hem geloven, of in Hem geloven zullen. Dat is het, dat hen beschrijft of kenmerkt, en het sluit de gehele hoedanigheid en den plicht in van een Christen. Zij, die toen geleefd hebben, zagen en geloofden, maar die in latere eeuwen geleefd hebben, hebben niet gezien en nochtans geloofd.

2. Het is door het woord, dat de zielen er gebracht worden, om in Christus te geloven, en het is te dien einde, dat Christus bepaald heeft, dat de Schrift geschreven zou worden, dat er een blijvende Evangeliebediening in de gemeente zijn zou, zolang de kerk bestaan zal, dat is dus, zolang als de wereld zal bestaan.

3. Het is Christus met onfeilbare zekerheid bekend, wie in Hem zullen geloven. Hij bidt hier niet zo maar in den blinde, op een gebeurlijkheid, die afhankelijk is van den verraderlijken wil van den mens, die beweert vrij te zijn, maar vanwege de zonde dienstbaar is met zijne kinderen. Neen, Christus wist wel voor wie Hij bad, door de Goddelijke alwetendheid was die zaak tot zekerheid gebracht. Hij wist wie Hem gegeven waren, wie, verordineerd zijnde ten eeuwigen leven, in het boek des Lams zijn geschreven, en ontwijfelbaar zullen geloven, Handelingen 13:48.

4. Jezus Christus doet niet slechts voorbede voor grote en uitblinkende gelovigen, maar ook voor de geringsten en zwaksten, niet slechts voor hen, die voor de hoogste posten van vertrouwen en eer gebruikt zullen worden in Zijn koninkrijk, maar voor allen, zelfs voor hen, die in het oog der wereld van zeer weinig betekenis zijn. Gelijk de voorzienigheid Gods zich uitstrekt over het geringste schepsel, zo strekt de genade Gods zich uit tot den geringsten Christen. De goede Herder heeft het oog zelfs op de armen der kudde.

5. Als Middelaar heeft Jezus Christus ook het oog gehad op diegenen van het verkoren overblijfsel, die nog niet geboren waren, het volk, dat geboren wordt, Psalm 22:32, de andere schapen, die Hij moest toebrengen. Eer zij in moeders buik geformeerd zijn, kent Hij hen, Jeremia 1:5, en reeds van tevoren worden gebeden voor hen ten hemel opgezonden door Hem, die van den beginne aan verkondigt het einde, en roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren.

II. Wat bedoeld wordt in dit gebed, vers 21.

Opdat zij allen een zijn. Hetzelfde was tevoren gezegd, vers 11, opdat zij een zijn, gelijk als wij, en wederom in vers 22, opdat zij een zijn. Het hart van Christus was hierop gezet. Sommigen denken, dat de eenheid, om welke in vers 11 gebeden wordt, inzonderheid betrekking heeft op de discipelen als leraren en apostelen, dat zij een mochten zijn in hun getuigenis van Christus, en dat de harmonie der evangelisten, en de samenstemming der eerste predikers van het Evangelie aan dit gebed te danken zijn. Laat hen niet slechts een van hart zijn, maar ook een van mond, hetzelfde sprekende. In de eenheid van Evangeliedienaars is de schoonheid en de kracht van de Evangeliebediening gelegen. Maar het is zeker, dat de eenheid, om welke in vers 21 gebeden wordt, alle gelovigen geldt. Het is het gebed van Christus voor allen, die Hem toebehoren, en wij kunnen er ons van verzekerd houden, dat dit gebed verhoord is-dat zij allen een zijn, een in ons, vers 21, een, gelijk als wij een zijn, vers 22, volmaakt zijn in een, vers 23. Dit omvat drie dingen.

1. Dat zij allen ingelijfd mogen zijn in een lichaam. "Vader, zie op hen allen als een, en bekrachtig de grote overeenkomst, waardoor zij allen tot ene gemeente, ene kerk zijn verenigd. Hoewel zij in ver van elkaar verwijderde plaatsen wonen, van het ene einde der wereld tot het andere, en in verschillende eeuwen, van het begin tot aan het einde des tijds, en dus niet met elkaar bekend kunnen zijn of in gemeenschap met elkaar, zo laat hen toch verenigd zijn in Mij, hun aller Hoofd". Gelijk Christus gestorven is om allen tot een te vergaderen, zo heeft Hij daar ook om gebeden, Hoofdstuk 11:52, Efeziërs 1:10.

2. Dat zij allen bezield mogen worden door een Geest. Dit wordt duidelijk te kennen gegeven in dit: -opdat zij een zijn in ons. De eenheid met den Vader en den Zoon wordt alleen verkregen en bewaard door den Heiligen Geest. Die den Heere aanhangt, is een geest met Hem, 1 Corinthiërs 6:17. Laat aan die allen het stempel ingedrukt worden met hetzelfde beeld en opschrift, en laat hen allen onder den invloed komen van dezelfde kracht.

3. Dat zij allen saamgevoegd mogen worden door den band der liefde en barmhartigheid, allen een van hart zijn. Dat zij allen een zijn.

a. In oordeel en gevoelen, niet in elke kleinigheid-dat is evenmin mogelijk als nodig, maar in de grote dingen Gods, en door de kracht van dit gebed komen zij allen overeen, dat Gods gunst beter is dan het leven-dat zonde het ergste is van alle kwaad, dat Christus de beste is van alle vrienden, dat er een leven is na dit leven, en dergelijke zaken meer.

b. In gezindheid en neiging. Allen, die geheiligd zijn, hebben dezelfde natuur, zij hebben allen een nieuw hart, en het is een hart.

c. Zij zijn allen een in voornemen en bedoeling. Ieder waar Christen heeft-in zoverre hij dit is de ere Gods op het oog als zijn voornaamste doeleinde, en de heerlijkheid des hemels als zijn voornaamste goed.

d. Zij zijn allen een in hun begeerte en gebeden, al verschillen zij ook in woorden en de wijze van zich uit te drukken, maar allen dezelfden geest der aanneming ontvangen hebbende, en dezelfden regel volgende, bidden zij in werkelijkheid toch om dezelfde dingen.

e. Allen een in liefde. Ieder waar Christen heeft datgene in zich, dat hem dringt om alle ware Christenen lief te hebben als zodanig. Waar Christus hier om bidt is die gemeenschap der heiligen, die wij belijden te geloven, de gemeenschap, die alle gelovigen hebben met God, en hun innige eenheid met al de heiligen in hemel en op aarde, 1 Johannes 1:3. Maar dit gebed van Christus zal niet volkomen verhoord zijn, voordat alle heiligen in den hemel zijn, want dan, en niet eerder, zullen zij volmaakt zijn in een, vers 23, Efeziërs 4:13.

III. Wat bij wijze van pleitgrond, of argument, aangevoerd wordt, om aan die bede kracht bij te zetten. Het zijn drie dingen:

1. De eenheid, die er is tussen den Vader en den Zoon, en waarvan telkens weer melding wordt gemaakt, vers. 11, 21-23.

a. Het wordt als toegestemd beschouwd, dat de Vader en de Zoon een zijn, een in aard en wezen, gelijk in macht en heerlijkheid, een in wederzijdse toegenegenheid. De Vader heeft den Zoon lief, en de Zoon behaagt steeds den Vader. Zij zijn een in voornemen en bedoelen, en een in werking. Het innige dier eenheid wordt uitgedrukt in deze woorden: Gij in Mij, en Ik in Hiervan maakt Hij dikwijls melding ter ondersteuning onder Zijn tegenwoordig lijden, toen Zijne vijanden gereed stonden om op Hem aan te vallen, en Zijne vrienden om van Hem af te vallen, toch was Hij in den Vader, en de Vader in Hem.

b. Hierop wordt nadruk gelegd in Christus' gebed voor de eenheid Zijner discipelen. a. Als voorbeeld van die eenheid, aantonende hoe Hij begeerde, dat zij een zouden zijn. In zekere mate zijn de gelovigen een, zoals God en Christus een zijn, want, Ten eerste. De eenheid der gelovigen is een strenge, nauwe eenheid, zij zijn verenigd door een Goddelijke natuur, door de kracht der Goddelijke genade, tengevolge van de Goddelijke raadsbesluiten. Ten tweede. Het is een heilige eenheid in den Heiligen Geest, tot heilige doeleinden, geen staatkundig lichaam voor wereldlijke doeleinden. Ten derde. Het is, en zal ten laatste wezen, een volkomen eenheid. Vader en Zoon hebben dezelfde eigenschappen en volkomenheden, dat hebben thans ook de gelovigen, in zoverre zij geheiligd zijn, en als de genade volmaakt zal zijn in heerlijkheid, dan zullen zij elkaar nauwkeurig gelijk zijn, allen naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd. b. Als het middelpunt dier eenheid, dat zij een zijn in ons, allen daar elkaar ontmoetende. Er is een God en een Middelaar, en hierin zijn de gelovigen een, dat zij allen afhankelijk zijn van de gunst van dien een God als hun zaligheid, en van de verdienste van dien een Middelaar als hun gerechtigheid. Wat geen middelpunt heeft in God als einddoel en in Christus als den weg, die er heenleidt, is samenspanning, maar geen eenheid. Allen, die in waarheid verenigd zijn met God en Christus, die een zijn, zullen spoedig met elkaar verenigd zijn.

c. Als een pleitgrond voor die eenheid. De Schepper en Verlosser zijn een in belang en bedoeling: maar waartoe zijn zij dit, indien alle gelovigen niet een lichaam zijn met Christus, en niet tezamen van Hem genade ontvangen voor genade, zoals Hij haar heeft ontvangen voor hen? Christus' bedoeling was de rebellerende mensheid aan God te onderwerpen. "Vader," zegt Hij, "laat allen, die geloven een zijn, opdat zij in een lichaam verzoend worden," Efeziërs 2:15, 16, hetgeen spreekt van de vereniging van Joden en heidenen in de kerk, die grote verborgenheid, dat de heidenen medeërfgenamen zouden zijn, en van hetzelfde lichaam, Efeziërs 3:6, waarop, naar ik geloof, dit gebed van Christus voornamelijk betrekking heeft, daar dit het grote doel was, dat Hij beoogde in

Zijn sterven, en het verwondert mij, dat geen der Schriftuitleggers, die mij bekend zijn, het aldus heeft toegepast. "Vader, laat de heidenen, die geloven, tot een lichaam verenigd worden met de gelovige Joden, en maak die twee tot een nieuwen mens." De woorden: Ik in hen, en Gij in Mij, tonen wat de eenheid is, die zo noodzakelijk is, niet slechts voor de schoonheid, maar voor het bestaan zelfs Zijner kerk. Ten eerste. Eenheid met Christus: Ik in hen. Christus, wonende het hart der gelovigen, is het leven en de ziel van den nieuwen mens. Ten tweede. Eenheid met God door Hem: Gij in Mij, door Mij dus in hen. Ten derde. Eenheid met elkaar, hieruit voortvloeiende: opdat zij hierdoor-volmaakt zijn in een. In Hem zijn wij volmaakt.

2. Het doel van Christus in al Zijne mededeling van licht en genade aan hen. "De heerlijkheid, die Gij Mij gegeven hebt, als het kanaal, waardoor zij tot hen gevoerd moet worden-heb Ik-diensvolgens aan hen gegeven, opdat zij een zijn, gelijk als wij een zijn, zodat die gaven tevergeefs zijn, indien zij niet een zijn". Deze gaven nu zijn:

a. Hetzij die, welke verleend zijn aan de apostelen en eerste grondleggers der kerk. De heerlijkheid van Gods gezanten te zijn in en tot de wereld-de heerlijkheid van wonderen te doen-de heerlijkheid van ene gemeente te vergaderen uit de wereld, en den troon van Gods koninkrijk op te richten onder de mensen-deze heerlijkheid was aan Christus gegeven, en iets van die heerlijkheid heeft Hij op hen gelegd, toen Hij hen uitzond om al de volken te onderwijzen. Of:

b. Die aan alle gelovigen gegeven zijn. De heerlijkheid van in verbond te zijn met den Vader, en aangenomen te zijn door Hem en bestemd te wezen voor ene plaats aan Zijne rechterhand, dat was de heerlijkheid, die de Vader aan den Verlosser heeft gegeven, en Hij heeft haar bevestigd aan de verlosten. a. Deze eer zegt Hij hun gegeven te hebben, omdat Hij haar voor hen bestemd heeft, en haar voor hen verzekerd heeft, als zij geloven dat Christus' beloften wezenlijke gaven zijn. b. Dit was Hem voor hen gegeven, het was Hem voor hen toevertrouwd, en Hij was getrouw degenen, die Hem gesteld heeft.

c. Hij heeft het hun gegeven, opdat zij een zijn. Ten eerste. Om hun recht te geven op het voorrecht van eenheid, opdat zij krachtens hun gemene betrekking tot een God, den Vader, en een Heere Jezus Christus, in waarheid een genoemd kunnen worden. De gave des Geestes, die grote heerlijkheid, door den Vader gegeven aan den Zoon, om door Hem aan alle gelovigen gegeven te worden, maakt hen een, want Hij werkt alles in allen, 1 Corinthiërs 12:4 en verder.

Ten tweede. Om hen te verbinden tot den plicht der eenheid. Opdat zij uit overweging van hun overeenkomst en gemeenschap in ene geloofsbelijdenis en een verbond-uit overweging van hetgeen zij hebben in een God en een Christus, en hetgeen waarop zij hopen in een hemel, van een gevoelen en van een mond zullen zijn. Wereldlijke eer maakt de mensen onenig, want zo sommigen worden bevorderd, anderen worden in de schaduw gesteld. Zolang dus de discipelen nog droomden van een wereldlijk koninkrijk, hebben zij voortdurend met elkaar getwist. Maar dewijl geestelijke eer aan alle onderdanen van Christus gelijkelijk verleend wordt, daar zij allen Gode tot koningen en priesters gemaakt worden, is er gene aanleiding tot strijd of eerzuchtigen wedijver. Hoe meer de Christenen zich bezig houden met de heerlijkheid, die Christus gegeven heeft, hoe minder zij begerig zullen zijn naar ijdele eer, en hoe minder zij, bijgevolg, tot twist geneigd zullen zijn.

3. Hij pleit op den gelukkigen invloed, dien hun eenheid op anderen zal hebben, en hoe het openbare welzijn er door bevorderd zal worden. Dit wordt tweemaal als drangreden aangevoerd, vers 21:Opdat de wereld geloven, dat Gij Mij gezonden hebt, en wederom, vers 23:Opdat de wereld bekenne, dat Gij Mij gezonden hebt, want zonder kennis, kan er geen waar geloof wezen. De gelovigen moeten weten wat zij geloven, waarom en waartoe zij geloven. Zij, die maar op goed geluk af wagen te geloven, wagen te veel. Christus nu toont hier:

a. Zijn goeden wil aan de wereld van het mensdom in het algemeen. Hierin, gelijk in alles, is Hij van het gevoelen Zijns Vaders, dat Hij wil, dat alle mensen zalig zullen worden en tot de kennis der waarheid zullen komen, 1 Timotheus 2:4, 2 Petrus 3:9. Daarom is het Zijn wil, dat alle mogelijke middelen gebruikt zullen worden, geen middel onbeproefd zal worden gelaten, om de wereld tot overtuiging en bekering te brengen. Wij weten niet wie uitverkoren zijn, maar wij moeten waar wij kunnen alles aanwenden, om de verlossing en zaligheid der mensen te bevorderen, en er ons ten zeerste voor wachten om iets te doen, waardoor dit verhinderd kan worden.

b. De goede vruchten van de eenheid der kerk. Het zal een bewijs wezen van de waarheid van het Christendom, en een middel om er velen toe te brengen het te omhelzen. a. In het algemeen: het zal het Christendom der wereld aanbevelen, en hun, die nog buiten zijn, er een goed denkbeeld van geven. Ten eerste. Het verenigen van de Christenen in ene maatschappij, een gezelschap, door de grondwet des Evangelies, zal het Christendom grotelijks bevorderen. Als de wereld zo velen van hare kinderen zal zien, die van uit haar midden geroepen, van de anderen onderscheiden zijn, en veranderd van hetgeen zij geweest waren-als zij zien zal, hoe deze Christelijke maatschappij ontstaan is door de dwaasheid der prediking, en in stand wordt gehouden door wonderen van Gods voorzienigheid en genade, en hoe bewonderenswaardig zij is ingericht, dan zal zij gereed zijn te zeggen: Wij zullen met ulieden gaan, want wij zien dat God met ulieden is. Ten tweede. De eenheid der Christenen in Liefde en barmhartigheid is de schoonheid hunner belijdenis, en nodigt anderen om zich bij hen te voegen, zoals het was onder de eerste Christenen, Handelingen 2:42, 43, 4:32, 33. Als het Christendom, in plaats van twist te verwekken over zich zelven, alle andere twistingen doet ophouden, -als het de vurigen en driftigen tot bedaren brengt, de ruwheid verzacht, en de mensen geneigd maakt om vriendelijk en liefdevol, wellevend en weldadig te zijn jegens alle mensen, er zich op toeleggende om vrede te bevorderen en te bewaren in alle betrekkingen des levens en der samenleving, dan zal het zich aanbevelen aan allen, die nog iets hebben, hetzij van den natuurlijken Godsdienst of van natuurlijke genegenheid. b. In het bijzonder: Het zal goede gedachten in de mensen opwekken: Ten eerste. Van Christus: Zij zullen bekennen en geloven, dat Gij Mij gezonden hebt. Hieruit zal blijken, dat Christus van God was gezonden, en dat Zijne leer Goddelijk was, daar door den invloed van Zijn Godsdienst zo velen, die ten opzichte van andere dingen zo verschillend zijn in aanleg en karakter, en zo verschillende belangen hebben, saamgevoegd worden tot een lichaam in geloof, en tot een hart door de liefde. Voorzeker was Hij gezonden door God almachtig, die het hart der mensen formeert en de God der liefde en des vredes is, als de aanbidders van God een zijn, dan is Hij een, en Zijn naam is een. Ten tweede. Van de Christenen: Zij zullen bekennen, dat Gij hen liefgehad hebt, gelijk Gij Mij liefgehad hebt." Hier is:

1. Het voorrecht der gelovigen, de Vader zelf heeft hen lief met ene liefde, gelijkende op Zijne liefde voor Zijn Zoon, want in Hem heeft Hij hen lief met een eeuwige liefde.

2. Het bewijs van hun delen in dat voorrecht, en dat is hun eenheid. Hieraan zal het blijken, dat God ons liefheeft, als wij elkaar liefhebben uit een rein hart, want, waar de liefde Gods in het hart is uitgestort, daar zal zij het naar hetzelfde beeld in gedaante veranderen. Zie hoeveel goed het aan de wereld doen zou, om beter te weten hoe dierbaar alle goede Christenen aan God zijn. Er was onder de Joden een gezegde: "Indien de wereld de waardij kende van vrome mensen, zij zou hen met paarlen omheinen." Zij, die zoveel liefde van God ontvangen, moesten meer liefde ontvangen van ons.

Johannes 17:24-26

Hier is:

I. Ene bede om de verheerlijking van allen, die aan Christus gegeven waren, vers 24, niet slechts van deze apostelen, maar van alle gelovigen: "Vader, Ik wil, dat zij bij Mij zijn." Merk op:

1. Het verband tussen deze bede en de vorige. Hij had gebeden, dat God hen zou bewaren, heiligen en verenigen, en nu bidt Hij, dat Hij al deze gaven zou kronen door hun verheerlijking. Naar die methode moeten wij bidden, eerst om genade, en dan om heerlijkheid, of eer, Psalm 84:12, want God geeft naar die methode. Verre zij het van den alleen wijzen God om gerekend te worden met den dwazen bouwer, die zonder fondament op het zand heeft gebouwd, gelijk Hij doen zou, indien Hij iemand zou verheerlijken, dien Hij niet eerst had geheiligd, of met dien anderen dwazen bouwer, die begon te bouwen, en niet kon voleindigen, gelijk het geval zou zijn, indien Hij iemand zou heiligen, dien Hij daarna niet ook zou verheerlijken.

2. De wijze, waarop Hij dit bidt: Vader, Ik wil. Hier, gelijk tevoren, wendt Hij zich tot God als Vader, en dat moeten ook wij doen. Maar als Hij zegt: Theloo -Ik wil, dan spreekt Hij ene taal, die Hem alleen eigen is, maar die aan geen gewone bidders betaamt, doch zeer wel betaamde aan Hem, die voor hetgeen, waar Hij om bad, betaald heeft.

a. Hierdoor wordt in het algemeen het gezag, of de macht, Zijner voorbede aangeduid, Zijn woord was met macht in den hemel, zowel als op de aarde. Met Zijn eigen bloed ingegaan zijnde in het heilige, heeft Zijne voorbede aldaar een onbedwingbare kracht. Hij bidt als Koning, want Hij is een Priester op Zijn troon, -zoals Melchizedek-een Koning-Priester.

b. Er wordt Zijn bijzondere macht door aangeduid in dit geval, in deze zaak. Hij had macht om het eeuwige leven te geven, vers 2, en, ingevolge van die macht, zegt Hij: Vader, Ik wil. Hoewel Hij thans de gestaltenis eens dienstknechts had aangenomen, kon en mocht Hij, met het oog op de macht, die het doorluchtigst door Hem uitgeoefend zal worden bij Zijne wederkomst in heerlijkheid om te oordelen, wanneer Hij zal zeggen: Komt, gij gezegenden, nu ook wel zeggen: Vader, Ik wil.

3. De bede zelf-dat al de uitverkorenen zullen komen, om ten laatste met Hem in den hemel te zijn, om Zijne heerlijkheid te zien en er in te delen.

a. Onder welk idee, of begrip, moeten wij op den hemel hopen? Waarin zal die gelukzaligheid bestaan? Er zijn drie dingen, die den hemel uitmaken: a. Het is om te wezen waar Christus is: Waar Ik ben, in het paradijs, waar Christus' ziel heenging toen Hij stierf, in den derden hemel, waar Christus' ziel en lichaam heengingen bij Zijne hemelvaart: -Waar Ik ben, binnenkort zijn zal, eeuwig zijn zal. In deze wereld zijn wij slechts in transitu -op onzen doortocht, dáár zijn wij in waarheid waar wij voor eeuwig zijn zullen, zo heeft Christus het beschouwd, en zo moeten ook wij het beschouwen. b. Het is om met Hem te wezen waar Hij is, dit is geen onnodige herhaling van dezelfde woorden, maar geeft te kennen, dat wij niet slechts in dezelfde gelukkige plaats zullen wezen, waar Christus is, maar dat het zalige dier plaats bestaan zal in Zijne tegenwoordigheid, dat is de volheid der blijdschap er van. Het is de hemel van den hemel om met Christus te wezen, in gezelschap met Hem, in gemeenschap met Hem, Filippenzen 1:2, 3.

c. Het is de heerlijkheid te aanschouwen, die Zijn Vader Hem gegeven heeft. Merk op: Ten eerste. De heerlijkheid van den Verlosser is de glans des hemels. De heerlijkheid, voor welke de engelen hun aangezicht bedekten, was Zijne heerlijkheid, Hoofdstuk 12:41. Het Lam is het licht van het nieuwe Jeruzalem, Openbaring 21:23. Christus zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders, want Hij is het afschijnsel Zijner heerlijkheid. Dáár toont God Zijne heerlijkheid, zoals Hij hier Zijne genade toont, door Christus. "De Vader heeft Mij deze heerlijkheid gegeven," hoewel Hij nu nog in den staat Zijner vernedering was, maar zij was zeer gewis en zeer nabij.

Ten tweede. De zaligheid der verlosten bestaat grotendeels in het aanschouwen van deze heerlijkheid, zij zullen het onmiddellijk gezicht hebben van Zijn hoogheerlijken Persoon. Uit mijn vlees zal ik God aanschouwen, Job 19: 26, 27. Zij zullen een helder inzicht hebben in Zijn heerlijke onderneming, zoals zij dan voleindigd zijn zal. Zij zullen die fonteinen van liefde zien, waaruit al de stromen der genade ontspringen, en dan zullen zij naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd worden van heerlijkheid tot heerlijkheid.

b. Op welken grond wij op den hemel moeten hopen. Op geen anderen dan de middelaarsvoorbede van Christus: omdat Hij gezegd heeft: Vader, Ik wil. Onze heiligmaking is ons bewijs, want "die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zich zelven, " maar het is de wil van Christus, die ons recht en aanspraak er op geeft, in welken wil wij geheiligd zijn. Hebreeën 10:10. Christus spreekt hier alsof Hij Zijn eigen zaligheid niet volkomen acht, tenzij Zijn uitverkorenen er in delen, want het is "het leiden van vele kinderen tot de heerlijkheid, dat den oversten Leidsman onzer zaligheid volkomen maakt", Hebreeën 2:10 1).

4. Het argument om de bede te ondersteunen, want Gij hebt Mij liefgehad voor de grondlegging der wereld. Dat is ene reden,

a. Waarom Hij zelf deze heerlijkheid verwachtte: Gij zult haar Mij geven, want Gij hebt Mij liefgehad. De eer en de macht aan den Zoon gegeven als Middelaar, waren gegrond op des Vaders liefde voor Hem, Hoofdstuk 5:20.

De Vader heeft den Zoon lief, heeft een oneindig welbehagen in Zijne onderneming, en daarom heeft Hij alle dingen in Zijne handen overgegeven, en, de zaak van eeuwigheid overeengekomen zijnde in de Goddelijke raadsbesluiten, wordt Hij gezegd Hem als Middelaar lief te hebben voor de grondlegging der wereld. Of:

b. Waarom Hij verwachtte dat zij, die Hem gegeven waren, bij Hem zouden zijn om in Zijne heerlijkheid te delen: "Gij hebt Mij liefgehad, en hen in Mij, en kunt Mij niets weigeren, dat Ik voor hen vraag".

II. Het slot van het gebed, dat bestemd is om kracht bij te zetten aan al de beden voor Zijne discipelen, inzonderheid de laatste, dat zij verheerlijkt mogen worden. Hij legt nadruk in Zijne pleitrede op twee dingen:

1. Ten aanzien van Zijn Vader, vers 25. Let op:

a. Den titel, dien Hij God geeft: Rechtvaardige Vader. Toen Hij bad, dat zij geheiligd mochten worden, noemde Hij Hem heilige Vader, als Hij bidt, dat zij verheerlijkt mogen worden, noemt Hij Hem rechtvaardige Vader, want het is een kroon der rechtvaardigheid, die de rechtvaardige Rechter geven zal. Gods rechtvaardigheid was verpand voor het geven van al het goede, dat de Vader had beloofd en de Zoon gekocht had.

b. De hoedanigheid, waarmee Hij de wereld aanduidt, die in het boze ligt: De wereld heeft U niet gekend. Onwetendheid omtrent God ligt over de gehele mensheid, dat is de duisternis, waarin zij verzonken is. Nu wordt daar hier op gewezen: a. Om te tonen, dat deze discipelen de hulp behoefden van bijzondere genade, zowel wegens het noodzakelijke van hun werk-zij moesten een wereld, die God niet kende, tot Zijne kennis brengen, en ook vanwege het moeilijke van hun werk-zij moesten licht brengen aan hen, die tegen het licht rebelleerden, daarom, bewaar hen. b. Om aan te tonen, dat zij geschikt waren om nog meerdere bijzondere gunsten te ontvangen, want zij hadden de kennis van God, die de wereld niet had.

c. Den pleitgrond, dien Hij aanvoert voor zich zelven: Maar Ik heb U gekend. Christus heeft den Vader gekend, zoals niemand anders, Hij wist op welken grond Hij uitging op Zijne onderneming, Hij kende Zijns Vaders wil en bedoeling voor alle dingen, en daarom komt Hij in dit gebed met vertrouwen tot Hem, zoals wij met vertrouwen gaan tot iemand, dien wij kennen. Christus bidt hier om zegeningen voor de Zijnen, toen Hij nu gezegd had: de wereld heeft U niet gekend, zou men denken, dat Hij er op zou laten volgen: "maar zij hebben U gekend". Maar neen, op hun kennis viel niet te roemen, maar Ik heb U gekend, hetgeen aanduidt, dat er in ons niets is, om ons in Gods gunst aan te bevelen, maar dat ons deel in Hem en onze gemeenschap met Hem voortvloeien uit, en afhankelijk zijn van, Christus' invloed en gemeenschap. Wij zijn onwaardig, maar Hij is waardig.

d. Hij pleit er voorts op voor Zijne discipelen, dat zij hebben bekend, dat Gij Mij gezonden hebt. a. Hierdoor worden zij onderscheiden van de ongelovige wereld. Toen de scharen, tot wie Christus was gezonden, en aan wie Zijne genade was aangeboden, niet wilden geloven, dat God Hem gezonden had, hebben de discipelen het bekend en geloofd, en zij schaamden zich niet om het openlijk te erkennen en te belijden. Jezus Christus te kennen en in Hem te geloven temidden van ene wereld, die volhardt in ongeloof en in onwetendheid blijft verzonken, is Gode zeer welbehaaglijk, en dat zal voorzeker met onderscheidende heerlijkheid gekroond worden. Een bijzonder geloof maakt bevoegd voor bijzondere gunstbewijzen. b. Hierdoor hebben zij deel aan Christus' voorbede als Middelaar, en aan het voordeel, dat voortvloeit uit Zijne bekendheid met den Vader: Ik heb U gekend, onmiddellijk en volkomen: en hoewel dezen U niet zo gekend hebben, en ook niet instaat waren U zo te kennen, hebben zij toch bekend, dat Gij Mij gezonden hebt. Zij hebben geweten wat van hen geëist werd, dat zij zouden weten, zij hebben den Schepper gekend in den Verlosser. Christus kennende als van God te zijn gezonden, hebben zij, in Hem den Vader gekend, en zijn zij ingeleid tot Zijne kennis, en daarom: Vader, bescherm hen om Mijnentwil".

2. Ten aanzien Zijner discipelen, vers 26, "Ik heb hen ingeleid tot de kennis van U, en zal dit al meer en meer doen, met deze grote en liefderijke bedoeling, dat de liefde, waarmee Gij Mij liefgehad hebt, in hen zij, en Ik in hen. Merk hier op:

a. Wat Christus voor hen gedaan heeft: Ik heb hun Uwen Naam bekend gemaakt. a. Dat had Hij gedaan voor hen, die Zijn onmiddellijke volgelingen waren. Al den tijd, in welken Hij onder hen in-

en uitgegaan is, heeft Hij er zich op toegelegd om hun Zijns Vaders naam bekend te maken, en er eerbied voor in hen op te wekken. De strekking van al Zijne redevoeringen en wonderen was Zijns Vaders eer te verhogen, en de kennis van Hem te verbreiden, Hoofdstuk 1:18. b. Dat heeft Hij gedaan voor allen, die in Hem geloven, want zij zouden er niet toe gebracht zijn te geloven, indien Christus hun den naam Zijns Vaders niet had bekend gemaakt. Het is aan Christus, dat wij al de kennis verschuldigd zijn, die wij hebben van den naam des Vaders, Hij verklaart hem, en Hij opent het verstand om die verklaring te begrijpen. Zij, die door Christus in de gunst Gods worden aanbevolen, worden eerst door Hem tot de kennis van God ingeleid.

b. Wat Hij voornemens was nog verder voor hen te doen: en zal hem bekendmaken. Het was Zijn voornemen om na Zijne opstanding aan Zijne discipelen nog verdere instructies te geven, Handelingen 1:3, en hen nog veel inniger bekend te maken met de Goddelijke dingen door de uitstorting van den Geest na Zijne opstanding. Dat zal Hij ook doen voor alle gelovigen, Zijn licht zal al meer en meer hun hart verlichten. Waar Christus Zijns Vaders naam bekend gemaakt heeft, zal Hij hem nog verder bekendmaken, en zij, die God kennen, hebben het nodig, en begeren ook, om meer van Hem te kennen. Dit wordt bekwamelijk voor hen gedaan: "Vader, beken en begunstig hen, want zij zullen U bekenden en eren".

c. Wat Hij met dit alles beoogde: niet hun hoofd te vullen met allerlei gissingen en bespiegelingen, of hen te voorzien van iets, waarover zij met geleerden konden praten, maar hun wezenlijk geluk te verzekeren en te bevorderen in twee dingen: a. In gemeenschap met God: Ik heb hen bekend gemaakt met Uwen naam, en met alles, waarmee Gij U bekend gemaakt hebt, opdat de liefde, waarmee Gij Mij hebt liefgehad-niet slechts zij tot hen, maar in hen". Dat is: Ten eerste. "Laat hen de vruchten van die liefde hebben tot hun heiligmaking, laat de Geest der liefde, waarmee Gij Mij vervuld hebt, in hen wezen". Christus heeft Zijns Vaders naam aan de gelovigen bekend gemaakt, opdat met het Goddelijk licht, dat hun geest bestraalt, de liefde Gods in hun hart uitgestort mocht worden, om een heersend beginsel van heiligheid in hen te wezen, en zij der Goddelijke natuur deelachtig zouden worden. Als de liefde Gods in ons hart is gekomen, dan is zij als de kracht, die de magneet uitoefent op de kompasnaald, ons neigende om ons naar de pool te bewegen, zij doet de ziel uitgaan naar God in neigingen der Godsvrucht.

Ten tweede. Laat hen die liefde smaken ter hunner vertroosting, laat hen niet slechts deel hebben in de liefde Gods door dat hun Gods naam is geopenbaard, maar laat hen door een nadere bekendmaking er van de vertroosting en het genot er van hebben, opdat zij niet slechts God kennen, maar weten, dat zij Hem kennen", 1 Johannes 2:3. Het is de liefde Gods, aldus uitgestort in het hart, die het vervult van vreugde, Romeinen 5:3, 5. Hierin heeft God voor ons voorzien, opdat wij niet slechts verzadigd zullen worden met Zijne goedertierenheid, maar er ook van overtuigd zijn, en aldus een leven mogen leiden van vreugde in God en van gemeenschap met Hem. Hierom moeten wij bidden, daarnaar moeten wij streven, als wij het hebben, moeten wij er Christus voor danken, als wij het niet hebben, hebben wij dit ons zelven te wijten. b. In eenheid met Christus. En Ik in hen. Wij kunnen in de liefde Gods niet komen dan door Christus, en wij kunnen in die liefde niet blijven dan door in Christus te blijven, dat is: doordat Hij in ons blijft, en wij kunnen ook den zin, het begrip dier liefde niet hebben, dan door onze ervaring van de inwoning van Christus, dat is: van den Geest van Christus in ons hart. Het is Christus in ons, die de enige hoop is der heerlijkheid, en ons niet beschaamd zal maken, Colossenzen 1:27. Al onze gemeenschap met God, het ontvangen van Zijne liefde tot ons met onze wederkerige liefde tot Hem, gaat door de handen van den Heere Jezus, en

de vertroosting hiervan zijn wij zuiver en alleen aan Hem verschuldigd. Kort tevoren had Christus gezegd: Ik in hen, vers 23, en hier wordt dit herhaald (hoewel de zin ook zonder dat volledig zou wezen) en het gebed besluit er mede, om aan te tonen, hoezeer het hart van Christus er op gezet was. Al Zijne beden concentreren zich hierin, en hiermede hebben de gebeden van Jezus, den Zoon van David, een einde: "Ik in hen, laat Mij dit hebben, en Ik begeer niets meer." Het is de heerlijkheid van den Verlosser, om in de verlosten te wonen, het is Zijne rust tot in eeuwigheid, en Hij heeft haar begeerd. Laat ons dus ons verzekeren van onze eenheid met Christus en dan de vertroosting smaken van Zijne voorbede. Dit gebed had een einde, maar eeuwig leeft Hij, om die voorbede voor ons te doen.

HOOFDSTUK 18

1 Jezus, dit gezegd hebbende, ging uit met Zijn discipelen over de beek Kedron, waar een hof was, in welken Hij ging, en Zijn discipelen.
2 En Judas, die Hem verried, wist ook die plaats, dewijl Jezus aldaar dikwijls vergaderd was geweest met Zijn discipelen.
3 Judas dan, genomen hebbende de bende krijgsknechten en enige dienaars van de overpriesters en Farizeen, kwam aldaar met lantaarnen, en fakkelen, en wapenen.
4 Jezus dan, wetende alles, wat over Hem komen zou, ging uit, en zeide tot hen: Wien zoekt gij?
5 Zij antwoordden Hem: Jezus den Nazarener. Jezus zeide tot hen: Ik ben het. En Judas, die Hem verried, stond ook bij hen.
6 Als Hij dan tot hen zeide: Ik ben het; gingen zij achterwaarts, en vielen ter aarde.
7 Hij vraagde hun dan wederom: Wien zoekt gij? En zij zeiden: Jezus den Nazarener.
8 Jezus antwoordde: Ik heb u gezegd, dat Ik het ben. Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan.
9 Opdat het woord vervuld zou worden, dat Hij gezegd had: Uit degenen, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik niemand verloren.
10 Simon Petrus dan, hebbende een zwaard, trok hetzelve uit, en sloeg des hogepriesters dienstknecht, en hieuw zijn rechteroor af. En de naam van den dienstknecht was Malchus.
11 Jezus dan zeide tot Petrus: Steek uw zwaard in de schede. Den drinkbeker, dien Mij de Vader gegeven heeft, zal Ik dien niet drinken?
12 De bende dan, en de overste over duizend, en de dienaars der Joden namen Jezus gezamenlijk, en bonden Hem;
13 En leidden Hem henen, eerst tot Annas; want hij was de vrouws vader van Kajafas, welke deszelven jaars hogepriester was.
14 Kajafas nu was degene, die den Joden geraden had, dat het nut was, dat een Mens voor het volk stierve.
15 En Simon Petrus volgde Jezus, en een ander discipel. Deze discipel nu was den hogepriester bekend, en ging met Jezus in des hogepriesters zaal.
16 En Petrus stond buiten aan de deur. De andere discipel dan, die den hogepriester bekend was, ging uit, en sprak met de deurwaarster, en bracht Petrus in.
17 De dienstmaagd dan, die de deurwaarster was, zeide tot Petrus: Zijt ook gij niet uit de discipelen van dezen Mens? Hij zeide: Ik ben niet.
18 En de dienstknechten en de dienaars stonden, hebbende een kolenvuur gemaakt, omdat het koud was, en warmden zich. Petrus stond bij hen, en warmde zich.
19 De hogepriester dan vraagde Jezus van Zijn discipelen, en van Zijn leer.
20 Jezus antwoordde hem: Ik heb vrijuit gesproken tot de wereld; Ik heb allen tijd geleerd in de synagoge en in den tempel, waar de Joden van alle plaatsen samenkomen; en in het verborgen heb Ik niets gesproken.
21 Wat ondervraagt gij Mij? Ondervraag degenen, die het gehoord hebben, wat Ik tot hen gesproken heb; zie, dezen weten, wat Ik gezegd heb.
22 En als Hij dit zeide, gaf een van de dienaren, die daarbij stond, Jezus een kinnebakslag, zeggende: Antwoordt Gij alzo den hogepriester?
23 Jezus antwoordde hem: Indien Ik kwalijk gesproken heb, betuig van het kwade; en indien wel, waarom slaat gij Mij?
24 (Annas dan had Hem gebonden gezonden tot Kajafas, den hogepriester.)

25 En Simon Petrus stond en warmde zich. Zij zeiden dan tot hem: Zijt gij ook niet uit Zijn discipelen? Hij loochende het, en zeide: Ik ben niet.
26 Een van de dienstknechten des hogepriesters, die maagschap was van dengene, dien Petrus het oor afgehouwen had, zeide: Heb ik u niet gezien in den hof met Hem?
27 Petrus dan loochende het wederom. En terstond kraaide de haan.
28 Zij dan leidden Jezus van Kajafas in het rechthuis. En het was 's morgens vroeg; en zij gingen niet in het rechthuis, opdat zij niet verontreinigd zouden worden, maar opdat zij het pascha eten mochten.
29 Pilatus dan ging tot hen uit, en zeide: Wat beschuldiging brengt gij tegen dezen Mens?
30 Zij antwoordden en zeiden tot hem: Indien Deze geen kwaaddoener ware, zo zouden wij Hem u niet overgeleverd hebben.
31 Pilatus dan zeide tot hen: Neemt gij Hem, en oordeelt Hem naar uw wet. De Joden dan zeiden tot hem: Het is ons niet geoorloofd iemand te doden.
32 Opdat het woord van Jezus vervuld wierd, dat Hij gezegd had, betekenende, hoedanigen dood Hij sterven zoude.
33 Pilatus dan ging wederom in het rechthuis, en riep Jezus, en zeide tot Hem: Zijt Gij de Koning der Joden?
34 Jezus antwoordde hem: Zegt gij dit van uzelven, of hebben het u anderen van Mij gezegd?
35 Pilatus antwoordde: Ben ik een Jood? Uw volk en de overpriesters hebben U aan mij overgeleverd; wat hebt Gij gedaan?
36 Jezus antwoordde: Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld. Indien Mijn Koninkrijk van deze wereld ware, zo zouden Mijn dienaren gestreden hebben, opdat Ik den Joden niet ware overgeleverd; maar nu is Mijn Koninkrijk niet van hier.
37 Pilatus dan zeide tot Hem: Zijt Gij dan een Koning? Jezus antwoordde: Gij zegt, dat Ik een Koning ben. Hiertoe ben Ik geboren en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik der waarheid getuigenis geven zou. Een iegelijk, die uit de waarheid is, hoort Mijn stem.
38 Pilatus zeide tot Hem: Wat is waarheid? En als hij dat gezegd had, ging hij wederom uit tot de Joden, en zeide tot hen: Ik vind geen schuld in Hem.
39 Doch gij hebt een gewoonte, dat ik u op het Pascha een loslate. Wilt gij dan, dat ik u den Koning der Joden loslate?
40 Zij dan riepen allen wederom, zeggende: Niet Dezen, maar Bar-Abbas! En Bar-Abbas was een moordenaar.

Tot hiertoe heeft deze evangelist weinig van de geschiedenis van Christus verhaald, alleen hetgeen nodig was in betrekking tot Zijne redevoeringen, maar nu de tijd nabij is, dat Jezus moet sterven, verhaalt hij zeer bijzonder de omstandigheden van Zijn lijden, waarvan sommigen door de andere evangelisten niet zijn meegedeeld, inzonderheid Zijne woorden, Zijne gezegden. Het was er zo verre vandaan, dat Zijne volgelingen zich Zijn kruis geschaamd hebben, of getracht zouden hebben het te verbergen, dat het juist dit was, hetwelk zij door hun woord en hun geschriften het naarstigst hebben verkondigd, en er in geroemd hebben. Dit hoofdstuk verhaalt:

I. Hoe Christus gevangen werd genomen in den hof, en zich als gevangene heeft overgegeven, vers 1-12,

II. Hoe Hij mishandeld werd in de zaal des hogepriesters, en hoe Petrus Hem intussen had verloochend, vers 13-27,

III. Hoe Hij werd aangeklaagd voor Pilatus, en door dezen ondervraagd werd, en hoe aan het volk de keus werd voorgesteld tussen Hem en Barabbas voor de gunst der loslating, vers 28-40.

Johannes 18:1-12

De ure was nu gekomen, dat de overste Leidsman onzer zaligheid, die door lijden geheiligd moest worden, met den vijand in het worstelperk zou treden. Wij zien Hem hier den vijand tegemoet gaan. De dag der wraak was in Zijn hart, en het jaar Zijner verlosten was gekomen, en Zijn arm beschikt heil, want er is niemand, die helpt. Laat ons nu ons daarheen wenden, en dat grote gezicht bezien.

I. Als een stoutmoedig, onversaagd kampioen treedt onze Heere Jezus het eerst het strijdperk binnen, vers 1, 2. Jezus dit gezegd hebbende, deze rede uitgesproken, dit gebed gebeden hebbende, en aldus Zijne getuigenis voleindigd hebbende, wilde Hij geen tijd verliezen, maar ging uit -verliet onmiddellijk het huis, en de stad, bij maanlicht, want het pascha werd bij volle maan gevierd-met Zijne discipelen (de elven, want Judas hield zich met iets anders bezig) over de beek Kedron, die tussen Jeruzalem en den Olijfberg stroomt, waar een hof was, niet Zijn eigen hof, maar van den een of anderen vriend, die er Hem het gebruik van toestond. Merk op:

1. Dat onze Heere Jezus tot Zijn lijden inging, nadat Hij deze woorden gesproken had, zoals Mattheus 26:1. Als Jezus al deze woorden geëindigd had. Het ambt van den priester bestond in onderwijzen, bidden en offers brengen. Nadat Christus nu onderwezen en gebeden had, begeeft Hij er zich toe verzoening te doen. Christus had gezegd alles wat Hij als Profeet te zeggen had, en nu gaat Hij Zijn ambt als Priester uitoefenen, om Zijne ziel tot een schuldoffer te stellen, en als Hij dat werk zal volbracht hebben, dan zal Hij tot Zijn koninklijk ambt ingaan. Door Zijne rede had Hij Zijne discipelen, en door Zijn gebed zich zelven, voorbereid op deze ure der beproeving, en nu ging Hij haar kloekmoedig tegen. Niet voordat Hij Zijne wapenrusting had aangegord, trad Hij het strijdperk binnen. Laat hen, die overeenkomstig den wil van God lijden voor een goede zaak, met een goed geweten, en daar duidelijk en bepaald toe geroepen zijnde, zich hiermede vertroosten, dat Christus de Zijnen geen strijd zal laten aanbinden, of Hij zal eerst doen wat nodig is om er hen op voor te bereiden, en indien wij Christus' onderrichtingen en vertroostingen ontvangen en deelhebben aan Zijne voorbede, dan kunnen wij vastberaden op den weg des plichts door de grootste moeilijkheden en bezwaren heengaan.

2. Dat Hij uitging met Zijne discipelen. Judas wist in welk huis Hij was in de stad, en Hij zou hebben kunnen blijven om hier tot Zijn lijden in te gaan, maar:

a. Hij wilde doen, zoals Hij gewoon was te doen, en gene verandering hierin brengen, hetzij om Zijn kruis te ontmoeten, of het te ontgaan, toen Zijne ure was gekomen. Als Hij te Jeruzalem was, was Hij gewoon om, na den dag in openbaren arbeid te hebben doorgebracht, zich des avonds naar den Olijfberg te begeven, dáár, aan het uiteinde der stad, bracht Hij den nacht door, want zij wilden Hem gene plaats inruimen in de paleizen, in het hart der stad. Dit nu Zijne gewoonte zijnde, wilde Hij er niet van afwijken wegens het vooruitzicht op Zijn lijden, maar deed, evenals Daniël, ganselijk gelijk Hij voor dezen gedaan had, Daniël 6:11.

b. Hij was er even afkerig van als Zijne vijanden, dat er oproer onder het volk zou worden, want het was Zijne gewoonte niet te twisten of te roepen. Indien Hij in de stad gevangen ware genomen, en er zou daarbij een oploop hebben plaatsgehad, dan zou er kwaad hebben kunnen geschieden, er zou veel bloed zijn vergoten, en daarom trok Hij zich terug naar buiten. Als wij ons in moeilijkheden bevinden, dan moeten wij bevreesd zijn om er anderen mede in te wikkelen. Het is geen oneer voor

de volgelingen van Christus, om met gedweeheid te vallen. Zij, die naar ere staan bij de mensen. laten er zich op voorstaan, dat zij hun leven zo duur verkopen als zij slechts kunnen, maar zij, die weten, dat hun bloed dierbaar is in de ogen van Christus, en dat er geen droppel van vergoten zal worden dan om zeer geldige en gewichtige redenen, zullen noch zo denken, noch zo handelen.

c. Hij wilde reeds bij het begin van Zijn lijden ons een voorbeeld stellen, zoals Hij het ook bij het einde er van gedaan heeft, van een zich terugtrekken van de wereld. Laat ons tot Hem uitgaan buiten de legerplaats, Zijne smaadheid dragende. Hebreeën 13:13. Als wij blijmoedig ons kruis op willen nemen, en daarin onze gemeenschap met God willen onderhouden, dan moeten wij de volksmenigten en de zorgen en de gerieflijkheden der steden, zelfs der heilige steden, ter zijde stellen en ze gaarne achterlaten.

3. Dat Hij over de beek Kedron ging. Hij moest die overgaan om naar den Olijfberg te komen, maar dat dit opgemerkt en vermeld wordt, duidt aan, dat daar iets van betekenis in gelegen was, en het wijst:

a. Op David's profetie betreffende den Messias, Psalm 110:7, dat Hij op den weg uit de beek zal drinken, de beek des lijdens op den weg naar Zijne heerlijkheid en onze zaligheid, betekend door de beek Kedron, de zwarte beek, aldus genoemd, hetzij vanwege het duistere of sombere van de vallei, door welke zij heen stroomde, of vanwege de kleur van het water, bedorven en troebel gemaakt door het vuil der stad, uit zulk een beek heeft Christus gedronken, toen zij op den weg lag van onze verlossing, en daarom zal Hij het hoofd omhoog heffen, het Zijne en het onze.

b. Op David's voorbeeld, als type van den Messias. Bij zijne vlucht voor Absalom wordt bijzonder nota genomen van zijn overgaan over de beek Kedron, en zijn opgaan door den opgang der olijven, 2 Samuel 15:23, 30. De Zone David's, uitgedreven zijnde door de rebellerende Joden, die niet wilden, dat Hij over hen zou heersen (en Judas, evenals Achitofel in het complot tegen Hem zijnde) ging over de beek in geringheid en vernedering, vergezeld door een gezelschap van ware rouwbedrijvenden. De Godvruchtige koningen van Juda hadden de afgoden, die zij vonden, vernield en verbrand aan de beek Kidron, Asa, 2 Kronieken 15:16, Hizkia, 2 Kronieken 30:14, Josia, 2 Koningen 23:4, 6. In die beek werden de afgrijselijke dingen geworpen. Christus, nu zonde voor ons gemaakt zijnde, ten einde haar te vernietigen en weg te nemen, begon Zijn lijden bij diezelfde beek. De Olijfberg, waar het lijden van Christus begon, ligt ten oosten van Jeruzalem, de berg Calvarië, waar Zijn lijden eindigde, ten westen, want daarin had Hij dezulken op het oog, die van het oosten en het westen komen zouden.

4. Dat Hij in een hof ging. Van deze omstandigheid wordt alleen door dezen evangelist nota genomen, dat Christus' lijden in een hof begonnen is. In den hof van Eden is de zonde begonnen, dáár werd de vloek uitgesproken, dáár werd de Verlosser beloofd, en daarom is dat beloofde Zaad in een hof met de oude slang in het strijdperk getreden. Christus werd ook in een hof begraven.

a. Als wij in onzen hof wandelen, laat ons er dan aanleiding in vinden om na te denken over Christus' lijden in een hof, waaraan wij het genot te danken hebben, dat wij in onzen hof smaken, want door Zijn lijden is de vloek weggenomen, die over het aardrijk om des mensen wil was uitgesproken.

b. Temidden van onze bezittingen en genietingen, moeten wij benauwdheid en moeite verwachten, want onze lusthoven zijn in een tranendal gelegen.

5. Dat Zijne discipelen met Hem waren:

a. Omdat Hij Zijne discipelen placht mede te nemen, als Hij zich terugtrok tot gebed.

b. Zij moesten getuigen zijn van Zijn lijden, en van Zijn geduld en lijdzaamheid er onder, opdat zij het met des te meer verzekerdheid en liefde aan de wereld kunnen verkondigen, Lukas 24:48, en zelven op lijden voorbereid zouden zijn.

c. Hij wilde hen medenemen in het gevaar, om hun hun zwakheid te tonen, niettegenstaande hun belofte van Hem getrouw te zullen blijven. Christus brengt Zijn volk soms in moeilijkheden, ten einde zich groot te maken in hun verlossing.

6. Dat Judas, de verrader, de plaats kende, wist dat het de plaats was, waar Hij gewoon was zich terug te trekken, en waarschijnlijk wist hij door een woord, dat door Christus gezegd was, dat Hij voornemens was om, bij gebrek aan een beter bidvertrek, er dien avond heen te gaan. Een eenzame hof is een geschikte plaats voor overdenking en gebed, en na ene paschaviering is het een geschikte tijd, om zich af te zonderen tot stille oefening der Godsvrucht, ten einde te bidden met betrekking tot de indrukken, die wij hebben ontvangen, en de geloften, die wij hebben hernieuwd. Er wordt melding van gemaakt, dat Judas die plaats kende:

a. Om de zonde van Judas te verzwaren, daar hij zijn Meester ging verraden in weerwil van zijn innige bekendheid met Hem, ja, dat hij gebruik wilde maken van zijn vertrouwelijken omgang met Christus, daar die hem de gelegenheid gaf om Hem te verraden, een grootmoedig hart zou het veracht hebben om zo laaghartig ene daad te doen. Aldus zijn aan Christus' heiligen Godsdienst wonden geslagen in het huis zijner liefhebbers, zoals dit nergens anders had kunnen geschieden. Menig afvallige zou niet zo goddeloos hebben kunnen zijn, indien hij niet een belijder ware geweest, zou de Schrift en de inzettingen niet hebben bespot, indien hij ze niet gekend had.

b. Om de liefde van Christus groot te maken, die, hoewel Hij wist dat de verrader Hem zou zoeken, derwaarts heenging om door hem gevonden te worden, nu Hij wist dat Zijne ure was gekomen. Zo bereid heeft Hij zich getoond, om voor ons te lijden en te sterven. Wat Hij deed, deed Hij niet uit dwang, maar uit vrijwillige toestemming, hoewel Hij als mens zei: Laat dezen drinkbeker van Mij voorbijgaan, heeft Hij als Middelaar gezegd: Zie, Ik kom. Het was laat in den avond (naar wij kunnen veronderstellen, acht of negen uur) toen Christus uitging naar den hof, want het was niet slechts Zijne spijs en drank, maar Zijne rust en Zijn slaap, om den wil te doen van Hem, die Hem had gezonden. Als anderen zich ter ruste begaven, begaf Hij zich tot gebed, ging Hij heen om te lijden.

II. De overste Leidsman onzer zaligheid het strijdperk binnengetreden zijnde, verschijnt nu ook de vijand ter plaatse, en valt Hem aan, vers 3:Judas en zijne mannen komen, afgezonden door de overpriesters, inzonderheid door diegenen onder hen, die Farizeeën waren, welke de bitterste vijanden waren van Christus. Deze evangelist zwijgt over Christus' benauwdheid en zielenstrijd,

omdat die door de drie anderen volledig verhaald waren, maar voert terstond Judas en zijne metgezellen ten tonele, die gekomen waren om Hem te grijpen. Let op:

1. De personen, die bij deze handeling gebruikt werden, een bende krijgsknechten en enige dienaars van de overpriesters en Farizeeën met Judas.

a. Hier is ene menigte, verbonden tegen Christus-een bende van krijgsknechten, speira, een regiment, een Romeinse bende, die, naar sommigen denken, uit vijfhonderd man bestond, anderen zeggen uit duizend man. Christus' vrienden waren weinigen in getal, Zijne vijanden velen. Laat ons daarom niet ene menigte volgen om kwaad te doen, noch ene menigte vrezen, die beraamt om ons kwaad te doen, zo God voor ons is.

b. Hier is een gemengde schare, de bende der krijgsknechten waren heidenen, Romeinse soldaten, een detachement van de wacht, die aan den toren van Antonia was geplaatst, om de stad in bedwang te houden, de dienaars van de overpriesters, hetzij hun huisbedienden of beambten van hun hof, waren Joden, dezen waren in vijandschap met elkaar, maar verenigd tegen Christus, die gekomen is om die beiden met God in een lichaam te verzoenen.

c. Het is een afgevaardigde schare, geen volksoploop, neen, zij hebben orders ontvangen van de overpriesters, op wier inblazing aan den stadhouder, dat deze Jezus een gevaarlijk man was, zij waarschijnlijk ene volmacht van hem ontvangen hadden om Hem gevangen te nemen, want zij vreesden het volk. Zie wat vijanden Christus en Zijn Evangelie gehad hebben, en waarschijnlijk nog hebben zullen, talrijk en machtig, en daarom geducht, kerkelijke en burgerlijke overheden hebben zich tegen Hem verenigd, Psalm 2:1, 2. Christus had gezegd, dat dit alzo zijn zou, Mattheus 10:18, en heeft het aldus bevonden.

d. Allen waren onder leiding en aanvoering van Judas. Hij ontving deze bende van krijgsknechten, waarschijnlijk had hij er om gevraagd, aanvoerende dat het noodzakelijk was om hem een sterk geleide mede te geven, even begerig zijnde naar de eer om opperbevelhebber te zijn in deze expeditie, als hij begerig was naar den loon van deze ongerechtigheid. Hij dacht zich verwonderlijk bevorderd en verhoogd, nu hij van de laagste plaats onder de verachtelijke twaalven aan het hoofd van deze geduchte honderden was gekomen. Nooit tevoren had hij zulk een aanzienlijke rol gespeeld, en hij stelde zich wellicht voor, dat het niet de laatste maal zou zijn, maar dat hij ter beloning van zijne diensten wel tot kapitein zou bevorderd worden, of met een nog hogeren rang, zo hij slaagde in zijne onderneming.

2. De toebereidselen, die zij gemaakt hadden tot den aanval: zij kwamen met lantaarns, en fakkelen, en wapenen.

a. Indien Christus zich ging verbergen, dan zouden zij, hoewel er maanlicht was, toch hun licht van lantaarns en fakkelen nodig kunnen hebben, maar zij hadden zich de moeite van ze mede te nemen wel kunnen besparen, de tweede Adam was er niet toe gedreven om zich, gelijk de eerste Adam, te verbergen, hetzij uit vrees of uit schaamte, onder de bomen van den hof. Het was dwaas om een kaars aan te steken, ten einde naar de zon te zoeken.

b. Indien Hij weerstand zou bieden, dan konden zij hun wapenen nodig hebben. Maar de wapenen van Zijn krijg waren geestelijk, en met die wapenen had Hij hen dikwijls verslagen en tot zwijgen gebracht, en daarom hebben zij nu de toevlucht genomen tot andere wapenen, zwaarden en stokken.

III. Den eersten aanval van den vijand heeft onze Heere Jezus glorierijk afgeslagen, vers 4-6, waar wij kunnen opmerken:

1. Hoe Hij hen ontvangen heeft, met alle mogelijke zachtmoedigheid jegens hen, en alle mogelijke kalmte in zich zelven.

a. Hij deed hun een zeer bescheiden en zachtmoedige vraag, vers 4. Wetende alles wat over Hem komen zou, en dus gans niet verrast of verwonderd, ging Hij, ongestoord en onverschrokken, uit om hen te ontmoeten, en, alsof Hij onbekommerd en onverschillig was, vroeg Hij zachtjes: "Wie zoekt gij? Wat is er aan de hand? Wat betekent die beweging, dat gewoel in dit uur van den nacht?" Zie hier Christus' voorzien van Zijn lijden, Hij wist alles wat er over Hem komen zou, want Hij had er zich toe verbonden het te ondergaan. Tenzij wij de kracht hebben, die Christus had, om de ontdekking te kunnen dragen, moeten wij niet begerig zijn te weten wat over ons komen zal, wij zouden daardoor de smart reeds vooraf gevoelen, elke dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad, maar toch zal het ons goed doen in het algemeen lijden te verwachten, zodat wij, als het komt, kunnen zeggen: "Het is slechts wat wij verwacht hebben, waarvan wij, neerzittende, de kosten overrekend hebben". b. Christus' voortvarendheid om Zijn lijden tegemoet te gaan, Hij is het niet ontvlucht, maar ging het tegemoet, en strekte Zijne hand uit om den bitteren beker op te nemen. Toen het volk Hem een kroon wilde opdringen, en aanbood Hem tot koning te maken in Galilea, trok Hij zich terug en verborg zich, Hoofdstuk 6:15. Maar toen zij kwamen om Hem te dwingen tot een kruis, bood Hij zichzelf er toe aan, want Hij is in de wereld gekomen om te lijden, en Hij is naar de andere wereld heengegaan om te heersen. Dit machtigt ons niet om ons onnodig aan gevaar en moeilijkheden bloot te stellen, want wij weten niet wanneer onze ure gekomen is, maar wij worden tot lijden geroepen, als wij er niet anders dan door zonde aan kunnen ontkomen, en als het daartoe komt, zo laat ons geen ding achten, want het kan ons niet schaden.

b. Hij gaf hun een zeer kalm en zachtmoedig antwoord, toen zij Hem zeiden, wie zij zochten, vers 5. Zij antwoordden Hem: Jezus den Nazarener, en Hij zei: Ik ben het. a. Het schijnt wel dat hun ogen gehouden werden, dat zij Hem niet ken- den. Hoogstwaarschijnlijk hebben velen uit de Romeinse bende, de beambten van den tempel tenminste, Hem dikwijls gezien, al was het maar om hun nieuwsgierigheid te bevredigen. Judas heeft Hem voorzeker goed genoeg gekend, en toch kon niemand hunner zeggen: Gij zijt de man, dien wij zoeken. Aldus toonde Hij hun de dwaasheid van lichten mede te brengen om er Hem bij te zoeken, want Hij kon maken, dat zij Hem niet herkenden, als zij Hem zagen, en hierin heeft Hij ons getoond, hoe gemakkelijk Hij den raad Zijner vijanden tot zotheid kan maken, en hen kan verbijsteren, als zij op kwaad bedacht zijn. b. In hun navraag naar Hem noemen zij Hem Jezus den Nazarener, de enige titel waarbij zij Hem kenden, en waarschijnlijk was Hij ook aldus genoemd in het bevelschrift tot Zijne gevangenneming. Het was een naam van smaad en minachting, die Hem gegeven was, om het bewijs teniet te doen dat Hij de Messias was. Hieruit blijkt, dat zij Hem niet kenden, niet wisten vanwaar Hij was, want indien zij Hem gekend hadden, zij zouden Hem voorzeker niet vervolgd hebben.

c. Hij antwoordt eerlijk en duidelijk: Ik ben het. Hij heeft geen gebruik gemaakt van het voordeel, dat Hij op hen had door hun verblinding, zoals Elisa deed tegenover de Syriërs, toen hij tot hen zei: Dit is de weg niet, en dit is de stad niet, maar Hij gebruikt het als een middel om Zijne bereidwilligheid te tonen om te lijden. Hoewel zij Hem Jezus den Nazarener noemden, antwoordde Hij toch op dien naam, want Hij heeft de schande veracht. Hij had kunnen zeggen: dat ben Ik niet, want Hij was Jezus van Bethlehem, maar Hij wilde zich met geen dubbelzinnigheid inlaten. Hiermede heeft Hij ons geleerd Hem te erkennen en te belijden, wat het ons ook moge kosten, ons Hem en Zijner woorden niet te schamen, maar zelfs in moeilijke tijden Christus gekruist te belijden, en kloekmoedig te strijden onder Zijne banier. Ik ben het. -Dat is de hoogheerlijke naam des gezegenden Gods, Exodus 3:14, en op de eer van dien naam wordt door den gezegenden Jezus met recht aanspraak gemaakt. d. Er wordt in een tussenzin bijzonder nota van genomen, dat Judas ook bij hen stond. Hij, die placht te staan bij hen, die Christus volgden, stond nu bij hen, die tegen Hem streden. Hierdoor wordt een afvallige aangeduid, hij is iemand, die van partij verandert, een overloper. Hij vergezelt zich met hen, met wie zijn hart altijd geweest is, en met wie zijn deel zal zijn in den dag des oordeels. Dit wordt vermeld: Ten eerste. Om de onbeschaamdheid van Judas aan te tonen. Met verbazing vraagt men zich af vanwaar hij de stoutheid had om zijn Meester onder de ogen te komen, en beschaamd noch schaamrood was. Satan' die in zijn hart was, had hem een hoerenvoorhoofd gegeven. Ten tweede. Om te tonen, dat de kracht, die het woord: Ik ben het, vergezelde, inzonderheid tegen Judas gericht was, om de aanvallers in verwarring te brengen. Het was een pijl, gericht op het geweten van den verrader, en die hem trof, want Christus' komst en Zijne stem zullen schrikkelijker zijn voor afvalligen en verraders, dan voor zondaren van een andere klasse.

2. Zie hoe Hij hen verschrikte en hen noodzaakte terug te wijken, vers 6. Zij gingen achterwaarts en, als van den bliksem getroffen, vielen zij ter aarde. Zij schenen niet voorover gevallen te zijn, alsof zij zich voor Hem verootmoedigden en zich aan Hem overgaven, maar achterwaarts, als volhardende tot het uiterste. Aldus werd Christus geopenbaard meer dan mens te zijn, zelfs toen men Hem vertrad, alsof Hij een worm was en geen man. Dat woord: Ik ben het, had de discipelen tot nieuwen moed opgewekt, Mattheus 14:27, maar hetzelfde woord velt Zijne vijanden neer. Hiermede heeft Hij duidelijk getoond:

a. Wat Hij hun had kunnen doen. Toen Hij hen ter aarde wierp, had Hij hen kunnen doden, toen Hij hen door Zijn woord neervelde, had Hij hen ter helle kunnen doen varen, zoals dit met Korach en zijn gezelschap geschied is, maar Hij wilde dit niet. a. Omdat de ure Zijns lijdens was gekomen, en Hij het niet wilde verschuiven. Hij wilde slechts tonen, dat Zijn leven Hem niet afgedwongen werd, maar dat Hij zelf het heeft afgelegd, gelijk Hij gezegd had. b. Omdat Hij een voorbeeld wilde geven van Zijn geduld en verdraagzaamheid ook tegenover de slechtste mensen, en van Zijn medelijdende liefde voor Zijne vijanden. Door hen neer te werpen en het daarbij te laten blijven, riep Hij hen tot bekering en gaf hun nog tijd tot bekering. Maar hun hart was verhard, en het was alles tevergeefs.

b. Wat Hij ten laatste doen zal met al Zijn onverzoenlijke vijanden, die zich niet willen bekeren om Hem heerlijkheid te geven. Zij zullen vluchten, zij zullen voor Hem ter aarde vallen. Nu was de Schrift vervuld, Psalm 20:9. En zij zal al meer en meer vervuld worden, door den Geest Zijns monds zal Hij den ongerechtige verdoen, 2 Thessalonicenzen 2:8, Openbaring 19:21. "Wat zal Hij doen, als Hij komen zal om te oordelen, nu Hij dit gedaan heeft, toen Hij kwam om geoordeeld te worden?" - Augustinus.

IV. Zijne vijanden teruggedreven hebbende, schenkt Hij nu bescherming aan Zijne vrienden, en ook dat door Zijn woord, vers 7-9, waar wij kunnen opmerken:

1. Hoe Hij zich aan hun woede bleef blootstellen, vers 7. Zij zijn niet lang ter aarde blijven liggen, maar onder Goddelijke toelating stonden zij op, het is slechts in de andere wereld, dat Gods oordelen eeuwig zijn. Toen zij ter aarde waren gevallen, zou Christus- naar men kon denken, -hun hebben zien te ontkomen. Toen zij weer opgestaan waren, zou men denken dat zij nu van hun vervolging zouden afzien, maar wij bevinden:

a. Dat zij nog even gretig zijn om Hem te grijpen. Het is wel enigszins in verwarring en wanorde, dat zij tot zich zelven komen, zij kunnen niet begrijpen wat hen deerde, waarom zij niet staande konden blijven, maar zij zullen dit aan alles toeschrijven, behalve aan Christus' macht. Er zijn harten, die zo verhard zijn in de zonde, dat niets meer invloed ten goede op hen heeft.

b. Dat Hij nog even gewillig is om zich te laten grijpen. Toen zij voor Hem neergevallen waren, heeft Hij niet over hen gejuicht, maar, hen in verlegenheid ziende, doet Hij hun weer dezelfde vraag: Wie zoekt gij? En zij gaven Hem hetzelfde antwoord: Jezus den Nazarener. In Zijn herhalen van de vraag schijnt Hij nog dichter tot hun geweten te komen. Weet gij niet wie gij zoekt? Bemerkt gij niet, dat gij in dwaling zijt? Hebt gij er nog niet genoeg van gehad, en wilt gij nog eens een strijd met Mij wagen? Heeft ooit iemand zijn hart verhard tegen God en voorspoed gehad?" In hun herhalen van hetzelfde antwoord toonden zij te willen volharden in hun bozen weg. Zij noemen Hem nog Jezus den Nazarener met evenveel minachting als tevoren, en Judas is even hard en onbuigzaam als de anderen. Laat ons dus vrezen, opdat wij door enkele vermetele stappen op een zondigen weg, ons hart niet gaan verharden.

2. Hoe Hij Zijne discipelen tegen hun woede beveiligd heeft. Hij maakte gebruik van Zijn voordeel over hen ter bescherming van Zijne volgelingen. Hij toont Zijne kloekmoedigheid aangaande zich zelven: Ik heb u gezegd, dat Ik het ben, en nu toont Hij Zijne zorg voor Zijne discipelen: Zo laat dezen heengaan. Hij spreekt dit als een bevel aan hen, veeleer dan als ene overeenkomst met hen, of een beding, want zij waren in Zijne macht, niet Hij in de hun. Hij geeft hun dus een bevel, als machthebbende.

Laat dezen heengaan. Wacht u van hen te molesteren. Het verzwaarde de zonde der discipelen van Hem te verlaten, inzonderheid de zonde van Petrus van Hem te verloochenen, dat Christus in dier voege voor hun veiligheid zorgde, terwijl zij noch het geloof, noch den moed hadden zich hierop te verlaten, maar op zo lafhartige en laaghartige wijze zelven voor hun veiligheid gingen zorgen. Toen Christus zei: Laat dezen heengaan, bedoelde Hij:

a. Zijne liefde en zorg voor Zijne discipelen te tonen. Toen Hij zelf zich aan het gevaar blootstelde, heeft Hij hen er van verontschuldigd, daar zij vooralsnog niet geschikt waren om te lijden, hun geloof was zwak en hun moed was gezonken, en het zou hun ziel in gevaar hebben gebracht, om hen nu reeds tot lijden te roepen. Nieuwe wijn moet niet in oude lederzakken gedaan worden. Daarenboven hadden zij ander werk te doen, zij moeten heengaan, want zij zullen in geheel de wereld moeten gaan om het Evangelie te prediken. Verderf hen niet, want er is een zegen in hen. Nu geeft Christus ons hierin: a. Een grote aanmoediging om Hem te volgen, want, hoewel Hij ons lijden toebedeeld heeft, weet Hij toch wat maaksel wij zijn, en zal Hij wijselijk den tijd van ons kruis

kiezen, en het in evenredigheid doen zijn met onze kracht, en zal de Godzaligen uit de verzoeking verlossen, hen er uit verlossen of er hen in door helpen. b. Hij geeft ons een goed voorbeeld van liefde tot onze broederen en belangstellende zorg voor hun welvaren. Wij moeten niet op ons eigen gemak en veiligheid alleen bedacht zijn, maar aan die van anderen denken, zowel als aan de onze, en in sommige gevallen meer dan aan de onze. Er is een edelmoedige en heldhaftige liefde, die ons in staat stelt voor de broeders het leven te stellen, 1 Johannes 3:16.

b. Hij wilde een voorbeeld geven van Zijne onderneming als Middelaar. Toen Hij zich aanbood om te lijden en te sterven, was het opdat wij vrijuit zouden gaan. Hij was onze antipsuchos -een lijder in onze plaats, toen Hij zei: Zie Ik kom, heeft Hij ook gezegd: Laat dezen heengaan, zoals de ram, die in Isaak's plaats geofferd werd.

3. Hierin nu heeft Hij het woord bevestigd, dat Hij een weinig tevoren gesproken had, Hoofdstuk 17:12. Die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik bewaard, en niemand uit hen is verloren gegaan. Door inzonderheid hierin dit woord te vervullen, gaf Hij de verzekering, dat het ten volle, in zijn gehele uitgestrektheid, vervuld zal worden, niet slechts ten opzichte van hen, die thans met Hem waren, maar ook ten opzichte van allen, die door hun woord in Hem zullen geloven. Hoewel Christus' bewaring van hen inzonderheid bedoeld was van de bewaring hunner ziel voor zonde en afval, wordt het hier toch toegepast op de bewaring van hun natuurlijk leven, en dat wel zeer gepast, want zelfs het lichaam maakte een deel uit van hetgeen aan Christus' zorg en hoede was toevertrouwd, en Hij moest het dus bewaren, zowel als de ziel en den geest, 1 Thessalonicenzen 5:23, 2 Timotheus 4:17, 18. Christus zal het natuurlijke leven bewaren voor den dienst, waartoe het bestemd is, het is Hem gegeven om voor Hem gebruikt te worden, en Hij zal er den dienst niet van verliezen, maar zal er in verheerlijkt en groot gemaakt worden, hetzij door het leven, of door den dood. Het zal blijven leven, zolang er nog gebruik van gemaakt kan worden, Christus' getuigen zullen niet sterven, voor zij hun getuigenis hebben afgelegd. Maar dit is niet alles: deze bewaring der discipelen was, in de strekking er van, een geestelijke bewaring. Zij waren nu zo zwak in geloof en moed, dat zij, indien zij toen tot lijden geroepen waren, naar alle waarschijnlijkheid zich zelven en hun Meester tot schande geweest zouden zijn, en sommigen van hen, de zwakkeren tenminste, zouden verloren zijn gegaan, en daarom, opdat Hij geen hunner zou verliezen, heeft Hij hen niet aan gevaar willen blootstellen. De veiligheid en de bewaring der heiligen zijn zij verschuldigd, niet slechts aan de Goddelijke genade, die hun kracht evenredig maakt aan de beproeving, maar ook aan de Goddelijke voorzienigheid, die de beproeving afmeet naar hun kracht.

V. Voorzien hebbende in de veiligheid van Zijne discipelen, bestraft Hij de roekeloosheid van een hunner, en beteugelt de gewelddadige heftigheid van Zijne volgelingen, gelijk Hij de gewelddadigheid van Zijne vervolgers had teruggewezen, vers 10, 11, waar wij hebben:

1. Petrus' roekeloosheid. Hij had een zwaard. Het is niet waarschijnlijk, dat hij de gewoonte had van er een te dragen zoals mannen van aanzien dat gewoon zijn, maar zij bezaten met hun allen twee zwaarden, Lukas 22:38, en Petrus, aan wie een was toevertrouwd, trok het, want, indien ooit, dan was het nu de tijd, dacht hij, om er gebruik van te maken, en hij sloeg des hogepriesters dienstknecht, die waarschijnlijk een der ijverigste was. En waarschijnlijk bedoelende hem den schedel te klieven, miste hij zijn doel, en hieuw slechts zijn rechteroor af. Tot grotere gewisheid van de waarheid van het verhaal wordt de naam vermeld van dien dienstknecht, het was Malchus, of Malluch, Nehemia 10:4.

a. Wij moeten hier den goeden wil van Petrus erkennen. Hij had een oprechten ijver voor zijn Meester, hoewel hij nu in dwaling was, daar zijn ijver hem verkeerd leidde. Hij had kort tevoren beloofd zijn leven voor Hem te stellen, en wilde nu zijn belofte gestand doen. Waarschijnlijk was hij verbitterd en verontwaardigd Judas aan het hoofd dier bende te zien, zijne laagheid prikkelde Petrus' vermetelheid, en het verwondert mij, dat hij, het zwaard trekkende, het niet tegen het hoofd des verraders gekeerd heeft.

b. Toch moeten wij erkennen, dat Petrus zich verkeerd heeft gedragen, en hoewel zijn goede bedoeling hem ter verontschuldiging kon strekken, kon zij hem toch niet rechtvaardigen. a. Hij had voor hetgeen hij deed geen volmacht van zijn Meester. Christus' krijgsknechten moeten het woord van bevel afwachten, maar het niet vooruitlopen. Eer zij zich blootstellen aan lijden, moeten zij wel toezien, niet alleen dat de zaak, waarvoor zij lijden, goed is, maar dat hun roeping tot dat lijden duidelijk is. b. Hij zondigde tegen den plicht van zijne plaats, en weerstond de bestaande machten, hetgeen nooit door Christus aangemoedigd of goedgekeurd werd, maar wèl door Hem werd verboden, Mattheus 5:39:dat gij den boze niet weerstaat.

c. Hij stelde zich tegen zijns Meesters lijden, en, in weerwil van de bestraffing, die hij reeds eenmaal daarvoor ontvangen had, gaat hij dit nu herhalen: Meester, wees U genadig, dat zal U geenszins geschieden, hoewel Christus hem gezegd had, dat Hij moest en wilde lijden, en dat Zijne ure nu gekomen was. Terwijl hij aldus voor Christus scheen te strijden, streed hij in werkelijkheid tegen Hem. d. Hij schond het verdrag, dat zijn Meester zo-even met den vijand was aangegaan. Toen Hij zei: Laat dezen heengaan, was Hij niet slechts overeengekomen voor hun veiligheid, maar had Hij ook met Zijn woord ingestaan voor hun goed gedrag, en dat zij zich stil en rustig zouden verwijderen, Petrus had dit gehoord maar wilde er zich toch niet door gebonden rekenen. Evenals wij ons schuldig kunnen maken aan zondige lafhartigheid, als wij geroepen zijn om voorwaarts te gaan, zo kunnen wij ons ook schuldig maken aan een zondige voortvarendheid, als wij tot wijken worden geroepen. e. Hij heeft dwaselijk zich zelven en zijne mededisciplen aan den toorn dezer verwoede menigte blootgesteld. Indien hij het hoofd van Malchus had afgehouwen in plaats van zijn oor, dan kunnen wij onderstellen, dat de soldaten zich op al de discipelen zouden geworpen en hen in stukken zouden gehouwen hebben, waarna zij dan Christus zouden voorgesteld hebben als niet beter dan Barabbas. Aldus hebben velen in hun ijver voor zelfbehoud er zich schuldig aan gemaakt zich zelven te verderven. f. Petrus heeft zich zo spoedig daarna lafhartig betoond (zijn Meester verloochenende), dat wij reden hebben te geloven, dat hij dit niet gedaan zou hebben, als hij niet gezien had, hoe zijn Meester hen ter aarde deed vallen, en hij hen dus gemakkelijk kon overmeesteren, maar toen hij zag, dat Hij zich desniettemin aan hen overgaf, ontzonk hem de moed. Maar de ware Christelijke held zal voor de zaak van Christus opkomen, niet slechts wanneer zij de bovenhand heeft, maar als zij in verval schijnt te geraken, hij zal zich aan de rechte zijde bevinden, ook als zij niet de winnende zijde is.

c. Wij moeten Gods besturende voorzienigheid erkennen, waardoor de hand geleid werd toen zij den slag toebracht (zodat er geen zwaarder letsel door toegebracht werd, dan dat hem het oor werd afgehouwen, hetgeen hem meer tekende dan verminkte), waardoor ook aan Christus de gelegenheid werd gegeven om Zijne macht en goedheid te tonen door de wonde te genezen, Lukas 22:51. Hetgeen dus tot versmaadheid van Christus scheen te zullen strekken, bleek tot Zijne eer uit te lopen, zelfs onder Zijne tegenstanders.

2. De bestraffing, die zijn Meester hem gaf.

Steek uw zwaard in de schede. Het is een zachte bestraffing, omdat het zijn ijver was, waardoor hij zich had laten vervoeren. Christus heeft de zaak niet verzwaard, hij gebood hem slechts het niet weer te doen. Velen denken, dat het verdriet of de benauwdheid, waarin zij zich bevinden, hen tot verontschuldiging zal dienen, als zij haastig en driftig zijn tegenover hen, die hen omringen, maar Christus heeft ons hier een voorbeeld gegeven van zachtmoedigheid onder lijden. Petrus moet zijn zwaard in de schede steken, want het was het zwaard des Geestes, dat hem toevertrouwd werd-krijgswapenen, die niet vleselijk zijn, maar krachtig. Toen Christus met een woord de aanvallers ter aarde wierp, toonde Hij aan Petrus hoe hij gewapend moest en zou zijn met een woord, dat levend en krachtig is en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard, en niet lang daarna heeft hij daarmee Ananias en Saffira dood aan zijne voeten gelegd.

3. De reden voor deze bestraffing: Den drinkbeker, dien Mij de Vader gegeven heeft, zal Ik dien niet drinken? Mattheus deelt ons een andere reden mede, die Christus gaf voor deze bestraffing, maar Johannes heeft deze opgetekend, die Mattheus had overgeslagen, waarin Christus ons:

a. Een volkomen bewijs geeft van Zijne onderworpenheid aan Zijns Vaders wil. Van alles wat Petrus verkeerd gedaan heeft, duidt Hij hem niets zo ten kwade, als zijne poging om Hem van lijden af te houden nu Zijne ure was gekomen. "Hoe, Petrus! wilt gij u stellen tussen den beker en Mijn mond? Ga weg, Satan". Als Christus besloten heeft te lijden en te sterven, dan is het verwaandheid van Petrus om er zich in woord en daad tegen te verzetten: "Zal Ik dien beker niet drinken?" Die wijze van uitdrukking geeft een vast, onwrikbaar besluit te kennen om geen ogenblik zelfs aan een tegenovergesteld denkbeeld plaats te geven. Hij was bereid en gewillig dien beker te drinken, hoewel het een bittere beker was, een mengsel van gal en alsem, een beker der zwijmeling, de droesem van den beker van des Heeren grimmigheid, Jesaja 51:12. Hij dronk hem, opdat Hij ons den beker des heils in handen zou kunnen geven, den beker der vertroosting, den beker der dankzegging, en Hij is gewillig om den bitteren beker te drinken, omdat Zijn Vader Hem dien had gegeven. Indien Zijn Vader het aldus wil, dan is het aldus het beste, laat het dus zo zijn.

b. Een voorbeeld voor ons van onderworpenheid aan Gods wil in alles wat ons betreft. Wij moeten Christus bescheid doen in den beker, dien Hij dronk, Mattheus 20:23, en tot die onderwerping moeten wij komen door bij ons zelven te zeggen: "Het is slechts een beker, vergelijkenderwijs gesproken iets zeer gerings, waarin die dan ook moge bestaan. Het is geen zee, geen Rode Zee, geen Dode Zee, want het is de hel niet, hij is licht en duurt slechts een ogenblik. Het is een beker, die ons gegeven is, lijden is een gave. Hij wordt ons gegeven door een Vader. die eens Vaders liefde heeft, en niet bedoelt ons leed te doen.

VI. Volkomen instemmende met Zijns Vaders wil en beschikking, geeft Hij zich kalm en rustig over als gevangene, niet omdat Hij niet had kunnen ontkomen, maar omdat Hij het niet wilde. Men zou gedacht hebben, dat Zijne genezing van Malchus' oor hen zachter gestemd moest hebben, maar zij konden door niets bewogen worden. "Hun gevloekte toorn kon noch door de grootheid van het wonder, noch door het vriendelijke, liefdevolle der gunst tot bedaren worden gebracht", zegt Anselmus. Merk hier op:

1. Hoe zij Hem grepen. "Zij namen Jezus gezamenlijk". Slechts enkelen hunner konden de handen aan Hem slaan, maar allen worden er verantwoordelijk voor gesteld, want allen werkten er toe mede. Bij het plegen van verraad zijn allen, die er aan deelnemen, gelijkelijk schuldig. Nu was de Schrift vervuld: Vele varren hebben Mij omsingeld, Psalm 22:13.

Zij hadden Mij omringd als bijen, Psalm 118:11.

De adem onzer neuzen, de Gezalfde des Heeren, is gevangen in hun groeven, Klaagliederen 4:20. Zij waren zo dikwijls teleurgesteld in hun pogingen om Hem te grijpen, dat zij, naar wij kunnen denken, nu zij Hem hebben, zich met des te meer heftigheid op Hem wierpen.

2. Hoe zij zich van Hem verzekerden: zij bonden Hem. Van deze bijzonderheid van Zijn lijden wordt alleen door dezen evangelist nota genomen, namelijk dat Hij, zodra zij zich van Hem meester hadden gemaakt, gebonden werd. De overlevering zegt: "Zij bonden Hem met zo grote wreedheid, dat Hem het bloed uit de vingertoppen droop, en Zijne handen op Zijn rug gebonden hebbende, deden zij Hem een ijzeren keten om den hals, en sleepten Hem daaraan voort. Zie Gerhard Harm, Cap. 5.

a. Dit toont den haat en de boosaardigheid Zijner vervolgers. Zij bonden Hem. a. Ten einde Hem te kwellen, pijn te veroorzaken, zoals de Filistijnen Simson hebben gebonden om hem te plagen. b. Om Hem te onteren en schande aan te doen, slaven werden gebonden, en zo werd ook Christus, hoewel vrij geboren, gebonden.

c. Ten einde Zijne ontvluchting te voorkomen, daar Judas hun gezegd had Hem te grijpen, Hem vast te houden. Let op hun dwaasheid, dat zij zich verbeeldden de macht te kunnen binden, die zich hun even tevoren zo almachtig had bewezen. d. Zij bonden Hem als iemand, die alrede veroordeeld was, want zij waren besloten Hem tot den dood toe te vervolgen, en dat Hij moest sterven, zoals een dwaas sterft, dat is: als een kwaaddoener, met gebonden handen, 2 Samuel 3:33, 34. Christus had het geweten Zijner vervolgers gebonden door de kracht van Zijn woord, hetgeen hen verbitterde, en om zich nu hierover te wreken, deden zij Hem deze banden aan.

b. In dat gebonden worden van Christus lag een grote betekenis, hierin, gelijk in andere dingen, was ene verborgenheid. a. Eer zij Hem bonden, had Hij zich zelven door Zijne onderneming gebonden aan het werk en het ambt van Middelaar. Hij was reeds aan de hoornen van het altaar gebonden met de koorden van Zijn eigen liefde tot den mens en van Zijne gehoorzaamheid aan Zijn Vader, want anders zouden hun banden Hem niet hebben kunnen houden. b. Wij waren gebonden met de banden onzer zonde, Spreuken 5:22, het juk onzer overtredingen was ons aangebonden. Klaagliederen 1:14. Schuld is een boei der ziel, die ons bindt en voor den rechterstoel Gods daagt, het bederf is een boei der ziel, waardoor wij gebonden zijn onder de macht van Satan. Christus, zonde voor ons gemaakt zijnde, om ons van die banden te bevrijden, heeft er zich aan onderworpen om onzentwille gebonden te worden, want anders zouden wij aan handen en voeten gebonden met eeuwige banden onder de duisternis bewaard zijn gebleven. Aan Zijne banden zijn wij onze vrijheid verschuldigd, Zijne gevangenschap was onze loslating, aldus maakt de Zoon ons vrij.

c. De typen en profetieën van het Oude Testament zijn hierin vervuld geworden. Izaak werd gebonden om geofferd te worden, Jozef was gebonden, zijn persoon kwam in de ijzers, ten einde hem uit te voeren uit de gevangenis om te heersen. Psalm 105:18 en verder. Simson werd

gebonden, opdat hij bij zijn dood meer Filistijnen zou doden dan in zijn leven. En van den Messias werd geprofeteerd als een gevangene, Jesaja 53:8 1). d. Christus werd gebonden om ons te binden aan gehoorzaamheid en plicht. Zijne banden voor ons zijn banden op ons, waardoor wij voor altijd gehouden en verplicht zijn Hem lief te hebben en te dienen. Paulus' groet aan Zijne vrienden is Christus' groet aan ons allen: Gedenkt mijner banden, Colossenzen 4:18, gedenkt ze als gebonden tegen alle zonde en aan elke plicht". e. Christus' banden voor ons waren bestemd om onze banden voor Hem licht te maken, indien wij te eniger tijd geroepen worden om aldus voor Hem te lijden, om ze te heiligen en lieflijk te maken en te eren. Dezen hebben Paulus en Silas in staat gesteld te zingen toen hun voeten in den stok waren, en Ignatius om zijne banden voor Christus geestelijke paarlen te noemen. Epist. ad Ephes.

Johannes 18:13-27

Wij hebben hier een bericht van Christus' terechtstelling voor den hogepriester, en enige omstandigheden, welke daarbij plaatshadden en door de andere evangelisten niet zijn vermeld, en Petrus' verloochening van Hem, waarvan de andere evangelisten het verhaal geheel op zich zelve hadden gegeven, maar dat hier met de andere gebeurtenissen als ineen gevlochten is. De misdaad, die Hem ten laste werd gelegd, op den Godsdienst betrekking hebbende, achtten de rechters van het geestelijk gerechtshof, dat zij er onmiddellijk kennis van behoorden te nemen. Beiden Joden en heidenen grepen Hem, en zo hebben ook beiden Joden en heidenen Hem verhoord en veroordeeld, want voor de zonden van beiden is Hij gestorven. Laat ons het verhaal geregeld volgen.

I. Hem gegrepen hebbende, leidden zij Hem henen, eerst tot Annas, voor zij Hem naar het hof voerden, dat in het huis van Kajafas reeds bijeen was, en Hem verwachtte, vers 13.

1. Zij leidden Hem henen, in triomf, als ene trofee van hun overwinning, leidden Hem henen, als een lam ter slachting, en zij leidden Hem door de Schaapspoort, waarvan gesproken wordt in Nehemia 1:3. Want door die poort ging men van den Olijfberg naar Jeruzalem, Zij joegen Hem voort met geweld, alsof Hij de ergste kwaaddoener was. Wij zijn heengevoerd door onze eigen onstuimige lusten, door Satan gevangen geleid tot zijn wil, en opdat wij bevrijd zouden worden was Christus weggeleid, gevangen geleid door Satans agenten en werktuigen.

2. Zij leidden Hem henen tot hun meesters, die hen gezonden hadden. Het was nu omstreeks middernacht, en men zou denken, dat zij Hem in de gevangenis zouden leiden, Leviticus 24:12, totdat het de geschikte tijd was om Hem voor het hof te laten komen, maar Hij wordt terstond voortgejaagd, voortgedreven, niet naar den vrederechter om naar de gevangenis te worden verwezen, maar naar de rechters om veroordeeld te worden, zo heftig was hun vervolging, deels omdat zij bang waren, dat Hij uit hun handen zou verlost worden, waarvoor zij niet slechts den tijd niet gaven, maar er ook een afschrik voor deden ontstaan, deels ook omdat zij dorstten naar Christus' bloed, zoals een arend naar het aas toevliegt.

3. Zij leidden Hem henen, eerst tot Annas. Waarschijnlijk moesten zij diens huis voorbij, en het was hun geriefelijk om er binnen te gaan om enige verversingen te gebruiken, en-zoals sommigen denken-zich te laten betalen voor hun diensten. Ik veronderstel, dat Annas oud en zwak was, en op dat uur van den nacht niet met de anderen tegenwoordig kon zijn in den raad, maar toch vurig begeerde hun prooi te zien. Om hem dus te verblijden met de tijding van hun welslagen, en opdat de grijsaard er des te beter om zou slapen, en om zijn zegen er voor te ontvangen, brengen zij den gevangene voor hem. Het is treurig om te zien hoe zij, die oud en zwak zijn, en niet meer kunnen zondigen zoals vroeger, een welbehagen hebben in hen, die zondigen. Dr. Lightfoot is van mening, dat Annas niet tegenwoordig was, omdat hij dien morgen vroeg in den tempel moest wezen, om de offers te keuren, welke op dien dag gebracht werden, en toe te zien dat zij zonder gebrek waren. Indien dat zo is. dan lag daar ene betekenis in, namelijk dat Christus, het grote Offer, hem voorgesteld werd, en gebonden door hem werd weggezonden als goedgekeurd voor het altaar.

4. Deze Annas was de schoonvader van Kajafas, den hogepriester. Die verwantschap door aanhuwelijking is ene reden wellicht, waarom Kajafas uit eerbied voor hem bevel gaf om hem het eerst den gevangene te laten zien, of wel, waarom Annas Kajafas ondersteunde in die zaak, waarop

hij zozeer zijn hart had gezet. Met slechte mensen bekend en verbonden te zijn is voor velen een sterke aansporing om te volharden in hun bozen weg.

II. Annas heeft hen niet lang opgehouden, daar hij even begerig was als zij allen om voortgang te maken met de vervolging, en zond Hem daarom gebonden naar Kajafas, naar zijn huis, waar het sanhedrin vergaderd was voor deze gelegenheid, of wel naar de gewone plaats in den tempel, waar de hogepriester zijn hof hield, dit wordt vermeld in vers 24, als in een tussenzin. De Engelse vertalers van den Bijbel waren van mening, dat dit hier had behoren te staan. Merk hier op:

1. De macht van Kajafas, aangeduid in vers 13. Hij was in dat jaar hogepriester. De hogepriesters bekleedden hun ambt levenslang. Maar door de kuiperijen van eerzuchtige lieden, die deze ereplaats voor zich begeerden, was het een ambt geworden, dat schier elk jaar door een ander werd waargenomen, hetgeen wel als een voorteken van het naderend einde er van beschouwd kon worden. Terwijl zij elkaar ondermijnden, heeft God hen allen neergeworpen, opdat Hij kon komen, die er alleen recht op had. Kajafas was hogepriester in hetzelfde jaar, toen de Messias uitgeroeid zou worden, hetgeen aanduidt:

a. Dat wanneer een slechte zaak door een hogepriester bedreven moest worden overeenkomstig de voorkennis van God, Gods voorzienigheid het ook zo beschikte, dat er op die hoge plaats een slecht man zou zijn om het te doen.

b. Dat, wanneer God aan het licht wilde brengen welk een bederf er was in het hart van een slecht man, Hij hem in ene plaats van macht en gezag stelde, waar hij in de verzoeking was en de gelegenheid had om kwaad te doen. Het was het verderf van Kajafas, dat hij in dat jaar hogepriester was, en dus de aanvoerder werd van hen, die Christus ter dood brachten. Bevordering tot hoge ambten heeft menigeen om zijn goeden naam gebracht, die niet zou onteerd zijn indien hij niet ware bevorderd.

2. De boosaardigheid van Kajafas, welke is aangeduid, vers 14, door de herinnering aan hetgeen hij enigen tijd tevoren gezegd had, namelijk dat, terecht of ten onrechte, schuldig of onschuldig. het nut was dat een mens voor het volk stierve, hetgeen verwijst naar het verhaal in Hoofdstuk 11:50. Dit wordt hier herinnerd om aan te tonen:

a. Welk een slecht man hij was: deze was de Kajafas, die zich zelven en de kerk regeerde naar regelen der staatkunde, in plaats van naar de wetten van recht en billijkheid.

b. Welk een slechte behandeling Christus van dit hof te wachten had, als Zijne zaak reeds beslist was eer zij was onderzocht, en zij reeds besloten hadden wat met Hem te doen: Hij moest sterven, en bijgevolg was Zijn verhoor slechts voor de leus, en dus ene bespotting. Zo hebben de vijanden van Christus' Evangelie besloten, om het-of het waar of niet waar is-te vernietigen.

c. Het is een getuigenis van de onschuld onzes Heeren Jezus uit den mond van een Zijner ergste vijanden, die erkende dat Hij viel als een offer voor het algemene welzijn, en dat het niet rechtvaardig, maar slechts nut was, dat Hij zou sterven.

3. De toestemming van Annas voor de vervolging van Christus. Hij maakte zich tot medeplichtige in de schuld:

a. Met den overste en de dienaren, die zonder wet en zonder barmhartigheid Hem hadden gebonden, want hij keurde dit goed door het feit van Hem gebonden te laten blijven, terwijl hij Hem had behoren te ontbinden, daar Hij van generlei misdaad overtuigd was en niet gepoogd had te ontvluchten. Indien wij niet doen wat wij kunnen, om het kwaad, dat anderen gedaan hebben, ongedaan te maken, dan zijn wij medeplichtigen er aan ex post facto, na de daad. Het was meer te verschonen in de ruwe soldaten om Hem te binden, dan in Annas, die beter had moeten weten, om Hem gebonden te laten.

b. Met de overpriesters en den raad, die Hem veroordeelden, en Hem ten dode toe vervolgden. Deze Annas was niet bij hen tegenwoordig, maar aldus heeft hij hun zijt gegroet toegeroepen, en heeft hij gemeenschap gehad aan hun boze werken.

III. In het huis van Kajafas is Simon Petrus begonnen zijn Meester te verloochenen, vers 15-18.

1. Het was met grote moeite, dat Petrus in de zaal kon komen, waar het hof zijne zitting hield, waarvan wij het bericht hebben in vers 15, 16. Hier kunnen wij opmerken:

a. Petrus' vriendelijkheid voor Christus, die (hoewel zij geen ware vriendelijkheid bleek te zijn) zich in twee dingen heeft getoond: a. Dat Hij Jezus volgde, toen Hij weggeleid werd. Hoewel hij eerst met de anderen gevlucht was, heeft hij toch weer moed gegrepen, en volgde Hem op enigen afstand, zich de beloften voor den geest brengende, die hij gedaan had, om Hem te blijven aankleven, wat het hem ook mocht kosten. Zij, die Christus temidden van Zijne eer waren gevolgd, en met Hem in die eer gedeeld hadden toen het volk Hem hun Hosanna toeriep, hadden Hem nu temidden van Zijne versmaadheid en schande behoren te volgen, om ook daarin met Hem te delen. Zij, die Christus waarlijk liefhebben en waarderen, zullen Hem volgen in alle weer en op elke weg. b. Toen hij niet kon doordringen tot waar Jezus was temidden van Zijne vijanden, stond hij buiten aan de deur, gaarne zo dicht bij Hem zijnde als hij slechts kon, en op een gelegenheid wachtende om naderbij te komen. Aldus moeten wij, als wij bij ons volgen van Christus tegenstand ontmoeten, onzen goeden wil tonen. Maar toch was deze vriendelijkheid van Petrus geen vriendelijkheid, want hij had geen kracht en moed genoeg om er in te volharden, en zo is het gebleken, dat hij slechts in een strik was gelopen. Alles wel overwogen zijnde, was zelfs zijn volgen van Christus verkeerd, want Christus, die hem beter kende dan hij zich zelven kende, had hem uitdrukkelijk gezegd, Hoofdstuk 13:36:Waar Ik heenga, kunt gij Mij nu niet volgen, en Hij had hem telkens en nogmaals gezegd, dat hij Hem zou verloochenen, en zo-even heeft hij zijn eigen zwakheid gezien, toen hij Hem heeft verlaten. Wij moeten er ons voor wachten om God te verzoeken door ons in moeilijkheden te begeven, die onze krachten te boven gaan, en ons te ver te wagen op den weg des lijdens. Worden wij er duidelijk en onmiskenbaar toe geroepen, om ons aan gevaar bloot te stellen, dan kunnen wij hopen, dat God ons instaat zal stellen Hem te eren, maar indien dat niet zo is, dan kunnen wij vrezen, dat God ons aan ons zelven zal overlaten ten einde ons te beschamen.

b. De vriendelijkheid van den anderen discipel voor Petrus, die, zoals later bleek, ook geen vriendelijkheid geweest is. Daar Johannes in dit Evangelie meermalen van zich zelven gesproken heeft als van een anderen discipel, heeft dit vele Schriftverklaarders er toe gebracht om te denken,

dat deze discipel hier ook Johannes geweest is, en zij hebben er allerlei gissingen over, hoe hij met den hogepriester bekend was, "van hogere geboorte zijnde" zegt Hiëronymus, alsof hij van aanzienlijker geboorte was dan zijn broeder Jakobus, terwijl toch beiden zonen waren van Zebedeus, den visser. Sommigen zeggen, dat hij zijne bezitting aan den hogepriester had verkocht, anderen, dat hij diens gezin van vis voorzag, hetgeen alles zeer onwaarschijnlijk is. Maar ik zie geen reden om te denken, dat die andere discipel Johannes is geweest, of een van de twaalven, Christus had nog andere schapen, die van dezen stal niet waren, en deze kon-zoals de Syrische lezing het heeft-unus ex discipulis aliis -een van die andere discipelen geweest zijn, die in Christus geloofden, maar te Jeruzalem woonden en dáár hun plaats behielden, wellicht Jozef van Arimathea, of Nicodemus, bekend bij den hogepriester, maar hem niet bekend zijnde als discipelen van Christus. Gelijk er velen zijn, die discipelen schijnen te wezen, maar het niet zijn, zo zijn er ook velen, die discipelen zijn, maar het niet schijnen te zijn. Er zijn Godzalige mensen, verborgen aan de hoven der koningen, zelfs aan het hof van Nero, zowel als verborgen onder de scharen. Wij moeten niet oordelen, dat iemand geen vriend van Christus is, alleen maar omdat hij bekend is en omgang heeft met hen, van wie men weet, dat zij Zijne vijanden zijn. Deze andere discipel nu-wie hij dan ook moge geweest zijn-toonde eerbied voor Petrus door hem binnen te leiden, niet slechts om aan zijne nieuwsgierigheid en genegenheid te voldoen, maar om hem de gelegenheid te geven dienst te bewijzen aan zijn Meester bij Zijn verhoor, indien dit mogelijk en nodig zou blijken te zijn. Zij, die waarlijk liefde hebben voor Christus en Zijne wegen, kunnen door hun karakter of door de omstandigheden genoodzaakt zijn, om zich ietwat koel en voorzichtig op den achtergrond te houden. Als hun geloof echter oprecht is, zal het wel blijken naar welken kant hun hart uitgaat, daar zij bereid gevonden zullen worden om een erkenden discipel een goeden dienst te bewijzen. Petrus had wellicht dezen discipel ingeleid om een gesprek met Christus te hebben, en nu vergeldt hij hem deze vriendelijkheid, en schaamt zich niet hem te kennen, hoewel hij toen, naar het schijnt wel een zeer armzalig terneergeslagen voorkomen had. Maar ook deze vriendelijkheid bleek geen vriendelijkheid te zijn, ja was een grote onvriendelijkheid. Door hem binnen te brengen in de zaal des hogepriesters, leidde hij hem in verzoeking, en de gevolgen waren zeer slecht. De beleefdheden onzer vrienden blijken dikwijls, door een verkeerd geleide genegenheid, valstrikken voor ons te zijn.

2. Binnen gekomen zijnde, wordt Petrus terstond door de verzoeking aangevallen en overwonnen, vers 17. Merk hier op:

a. Hoe licht de aanval was. Het was slechts een onnozele dienstmaagd, van zo weinig gewicht of betekenis, dat zij als portierster gebruikt werd, die hem aanviel en hem vroeg: Zijt ook gij niet uit de discipelen van dezen mens? dit waarschijnlijk vermoedende wegens zijn blode en verlegen voorkomen. Menigmaal zouden wij een goede zaak beter kunnen handhaven, indien wij er goeden moed voor hadden en een goed gelaat toonden. Petrus zou reden gehad hebben om verschrikt te zijn, indien Malchus op hem af ware gekomen, zeggende: "Deze is het, die mijn oor heeft afgehouwen, en daarvoor eis ik nu zijn hoofd." Maar als ene dienstmaagd hem slechts vraagt: "Zijt gij niet een van hen?" dan zou hij zonder gevaar hebben kunnen antwoorden: "Welnu, als ik het ben, wat dan nog?" Gesteld eens, dat de dienaren hem hadden bespot en gehoond, diegenen kunnen wel weinig dragen voor Christus, die dit niet kunnen dragen, het is toch slechts een lopen met de voetgangers.

b. Hoe snel hij viel. Zonder den tijd te nemen van zich te beraden, antwoordt hij plotseling: Ik ben niet. Indien hij leeuwenmoed had gehad, hij zou gezegd hebben: "Ik heb de eer van dit te zijn", of,

indien hij de voorzichtigheid der slang had gehad, hij zou te dier tijd gezwegen hebben, want het was een boze tijd. Maar alleen bedacht op zijne veiligheid, dacht hij zich die niet anders te kunnen verzekeren dan door een besliste ontkenning: Ik ben niet. Hij ontkent het niet slechts, hij versmaadt het, hij acht dat hare woorden hem smaden.

c. Maar hij begeeft zich nog verder in verzoeking: En de dienstknechten en de dienaars stonden, en Petrus stond bij hen, vers 18. a. Zie hoe de dienaars voor zich zelven zorgden: daar het een koude nacht was, legden zij een vuur aan in de zaal, niet voor hun meesters (dezen waren zo vurig en ijverig in hun vervolgen van Christus, dat zij de koude vergaten) maar voor zich zelven, om zich te verkwikken. Zij bekommerden zich niet om hetgeen er met Christus geschiedde, zij dachten aan niets anders dan om neer te zitten en zich te warmen, Amos 6:6. b. Zie, hoe Petrus zich met hen vergezelt, zich met hen verenigt. Hij stond bij hen en warmde zich. De fout was al erg genoeg, dat hij zijn Meester niet vergezelde, dat hij niet aan het boveneinde der zaal voor Hem opkwam, waar Hij nu een verhoor onderging. Hij zou een getuige voor Hem hebben kunnen wezen, en den valsen getuigen het hoofd hebben kunnen bieden, die hun valse eden tegen Hem hadden afgelegd, indien zijn Meester hem had geroepen. Of hij zou ten minste van Hem hebben kunnen getuigen, nauwkeurig nota hebben kunnen nemen van hetgeen er voorviel, ten einde het aan de andere discipelen mede te delen, die niet bij het verhoor tegenwoordig hadden kunnen wezen, hij zou van zijns Meesters voorbeeld hebben kunnen leren hoe zich te gedragen, als het zijne beurt zou worden om aldus te lijden, maar noch zijne nieuwsgierigheid, noch zijn geweten kon hem bewegen in het hof te komen, neen hij stond daar, alsof hij, gelijk Gallio, zich geen van die dingen aantrok. En toch hebben wij reden te geloven, dat zijn hart toen gans vervuld was van smart en zorg, maar dat hij den moed niet had dit te erkennen. "Heere, leid ons niet in verzoeking". Nog erger fout beging hij echter, toen hij zich voegde bij de vijanden zijns Meesters: hij stond bij hen en warmde zich, dit was een armzalige verontschuldiging voor dit zich samen voegen. Iets zeer gerings zal die in slecht gezelschap lokken, die er door het behagen scheppen in een goed vuur toe worden aangetrokken. Indien de ijver van Petrus voor zijn Meester niet ijskoud was geworden, maar even warm was gebleven als hij enkele uren vroeger was, dan zou hij er gene behoefte aan hebben gehad om zich nu te warmen. Petrus was zeer te laken:

1. Omdat hij zich vergezelde met die bozen. Ongetwijfeld hebben zij zich vermaakt met hun nachtelijken tocht, smalende op Christus, op hetgeen Hij gezegd en gedaan had, juichende en roemende in hun overwinning over Hem, welk vermaak of genoegen kon Petrus daar nu in vinden? Indien hij sprak zoals zij spraken, of door stil te zwijgen instemming te kennen gaf, dan begaf hij zich in zonde, zo niet, dan begaf hij zich in gevaar. Indien Petrus den moed niet had om openlijk voor zijn Meester op te treden, dan zou hij toch zoveel liefde en eerbied voor Hem kunnen hebben om zich naar een hoek terug te trekken, om in stilte over zijns Meesters lijden te wenen, en over zijn eigen zonde van Hem verlaten te hebben. Indien hij geen goed kon doen, dan zou hij toch uit den weg hebben kunnen blijven van kwaad te doen. Het is beter zich te verbergen dan zich te vertonen zonder nut of doel, of wel met een kwaad oogmerk.

2. Omdat hij wenste voor een hunner door te gaan, ten einde er niet van verdacht te worden een discipel van Christus te wezen. Is dit Petrus? Welk ene tegenstelling met het gebed van ieder Godvruchtige: "Verzamel niet mijne ziel met de zondaren", Psalm 26:9 1).

Saul onder de profeten is niet zo ongerijmd als David onder de Filistijnen. Zij, die het lot afbidden, dat de spotters hiernamaals wacht, moeten er voor vrezen om hier onder de spotters neer te zitten. Het is noodlottig voor ons om ons te warmen onder hen, met wie wij gevaar lopen van ons te branden, Psalm 141:4. IV. Petrus. de vriend van Christus, begonnen zijnde met Hem te verloochenen, begint de hogepriester, Zijn vijand, Hem te beschuldigen, of liever, hij dringt Hem om zich zelven te beschuldigen, vers 19-21. Het schijnt, dat men Hem in de eerste plaats wilde voorstellen als een verleider, een leraar van valse leerstellingen, hetgeen door dezen evangelist wordt meegedeeld, daarna beschuldigden zij Hem van Godslastering, hetgeen door de andere evangelisten wordt meegedeeld, en daarom hier weggelaten is. Merk op:

1. De punten, waarover Christus ondervraagd werd, vers 19:Van Zijne discipelen, en van Zijne leer. Let:

a. Op de onregelmatigheid van het proces, indruisende tegen alle wet en billijkheid. Zij grijpen Hem als een misdadiger, en nu Hij hun gevangene is, is er gene beschuldiging tegen Hem, geen procesverbaal, geen vervolger, de rechter zelf moet de vervolger, de aanklager zijn, en de gevangene zelf moet de getuige wezen, tegen alle recht en rede wordt Hij gesteld om zich zelven te beschuldigen.

b. De bedoeling. Omdat de hogepriester besloten had, dat Christus aan hun boosaardigheid opgeofferd moest worden onder den schijn van het algemene welzijn er mede te bevorderen, deed hij Hem vragen, waarmee Zijn leven gemoeid was. Hij ondervroeg Hem: a. Omtrent Zijne discipelen, ten einde Hem van oproerigheid te kunnen beschuldigen en Hem voor te stellen als gevaarlijk voor den Romeinsen staat, zowel als voor de Joodse kerk. Hij vroeg Hem wie Zijne discipelen waren-hoe groot hun aantal was-uit welke landstreek zij waren. Hij vroeg naar hun naam en hun karakter, te kennen gevende, dat Zijne leerlingen eigenlijk bestemd waren om soldaten te zijn, en mettertijd een geduchte bende zouden worden. Sommigen denken, dat zijne vraag aangaande de discipelen was: "Wat is er nu van die allen geworden? Waar zijn zij? Waarom verschijnen zij niet?" Hem aldus hun lafhartigheid van Hem te verlaten verwijtende, en dus aan de smart er van nog toevoegende. Er lag ene betekenis in, dat het eerste wat aan Christus ten laste werd gelegd, was, dat Hij discipelen gehad heeft, want het was om hunnentwil, dat Hij zich geheiligd heeft en dat Hij leed. b. Aangaande Zijne leer, om Hem van ketterij te kunnen beschuldigen, en Hem onder de strafwet tegen valse profeten te doen komen, Deuteronomium 13:9, 10. Dat was ene zaak, waarvan dit gerechtshof bevoegd was kennis te nemen, Deuteronomium 17:12, daarom kon een profeet niet anders gedood worden dan te Jeruzalem, waar dat hof zitting hield. Zij konden Hem van generlei valse leerstelling overtuigen, maar zij hoopten iets uit Hem te krijgen, dat zij ten Zijnen nadele konden verwringen, en Hem schuldig konden maken om een woord, Jesaja 29:21. Zij zeiden niets tot Hem van Zijne wonderen, waarmee Hij zoveel goed had gedaan en Zijne leer zo onweerlegbaar had bewezen, want zij wisten wel, dat zij die niet konden aantasten. Aldus hebben de tegenstanders van Christus moedwillig de ogen gesloten voor de waarheid, zij wilden haar niet zien.

2. Christus’ antwoord op deze ondervraging.

a. Wat Zijne discipelen betreft, daarvan zei Hij niets, omdat de vraag ongepast was. Indien Zijne leer goed en gezond was, dan was Zijn mededelen er van aan discipelen niets meer dan hetgeen vergund werd aan, en beoefend werd door, hun eigen leraren. Indien Kajafas met zijn vragen

omtrent Zijne discipelen de bedoeling had dezen te verstrikken en in moeilijkheden te brengen, dan was het uit vriendelijkheid voor hen, dat Christus niets van hen zei, want Hij had gezegd: Laat dezen heengaan. Indien hij bedoelde Hem hun lafhartigheid te verwijten, dan is het niet te verwonderen, dat Hij niets zei, Hij wilde niets zeggen om hen te veroordelen, en kon niets zeggen om hen te rechtvaardigen.

b. Wat Zijne leer betreft, daarvan zei Hij niets in het bijzonder, maar beriep zich op hen, die Hem gehoord hadden, vers 20, 21. a. Stilzwijgend legt Hij Zijnen rechters onwettige handelingen ten laste. Hij sprak geen kwaad van de oversten des volks, en heeft tot deze vorsten niet gezegd: gij zijt goddeloos, maar Hij beroept zich op de vaste regelen van hun eigen hof, waaruit blijkt dat zij niet naar recht of billijkheid met Hem handelden. Spreekt gijlieden waarlijk gerechtigheid? Psalm 58:2. Zo ook hier: Wat ondervraagt gij Mij? Hetgeen tweeërlei ongerijmdheid aanduidt in het oordeel: Ten eerste. "Wat ondervraagt gij Mij thans van Mijne leer? Gij hebt haar immers reeds veroordeeld". Zij hadden reeds een besluit gemaakt, om allen in den ban te doen, die Hem zouden erkennen en belijden, Hoofdstuk 9:22, zij hadden een bevel uitgevaardigd om Hem te grijpen, en nu komen zij nog vragen naar Zijne leer! Aldus was Hij, zoals dit gewoonlijk met Zijne leer en Zijne zaak gaat, veroordeeld zonder gehoord te zijn.

Ten tweede. " Wat ondervraagt gij Mij? Moet Ik Mij zelven beschuldigen, als gij gene bewijzen tegen Mij hebt?" b. Hij wijst nadrukkelijk op Zijn rondborstige handelwijze tegenover hen in de verkondiging Zijner leer, en rechtvaardigt zich er mede. De misdaad, waarnaar het sanhedrin volgens de wet onderzoek moest doen, was de heimelijke verspreiding van gevaarlijke leerstellingen, het heimelijke aanporren of verleiden, Deuteronomium 13:6. Hieromtrent heeft Christus zich dus ten volle gezuiverd. Ten eerste. Ten opzichte van Zijne wijze van prediken. Hij sprak openlijk-met vrijmoedigheid, en in duidelijke bewoordingen. Hij heeft geen dubbelzinnige zegswijzen gebruikt, zoals Apollo in zijne orakelen. Zij, die de waarheid willen ondermijnen, verdorven denkbeelden willen verspreiden, trachten hun doel te bereiken door sluwe inblazingen, vragen te doen en moeilijkheden op te werpen, en niets met stelligheid te zeggen of te verzekeren. Maar Christus heeft zich duidelijk uitgedrukt en verklaard, met een Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u. Zijne bestraffingen waren vrijmoedig en stoutmoedig, en Zijn getuigen tegen het bederf der eeuw helder en nadrukkelijk. Ten tweede. Aangaande de personen, tot wie Hij predikte. Hij sprak tot de wereld, tot allen, die oren hadden om te horen, en gewillig waren om Hem te horen, hoog of laag, geleerden of ongeleerden, Joden of heidenen, vrienden of vijanden. Zijne leer vreesde de afkeuring niet van een gemengde schare, ook misgunde Hij er niemand de kennis van (zoals diegenen, welke de een of andere zeldzame uitvinding hebben gedaan, gewoonlijk niet willen, dat iemand er mede bekend zal worden) neen, Hij heeft haar even vrijelijk meegedeeld als de zon hare stralen mededeelt. Ten derde. Betreffende de plaatsen, waar Hij gepredikt heeft. Als Hij buiten Jeruzalem was, predikte Hij gewoonlijk in de synagogen-de plaatsen der openlijke Godsverering, en op den sabbatdag-den tijd der samenkomst. Hij predikte dezelfde leer in den tempel op de plechtige feestdagen, wanneer de Joden er van alle plaatsen bijeenkwamen, en hoewel Hij dikwijls in gewone huizen heeft gepredikt, en op bergen, en aan den oever der zee, om te tonen dat Zijn woord en Zijne aanbidding niet beperkt waren tot tempels en synagogen, was toch wat Hij in besloten kringen predikte, hetzelfde als wat Hij in het openbaar verkondigde. Der leer van Christus, zuiver en duidelijk gepredikt, behoeft men zich niet te schamen, om er in de talrijkste vergaderingen mede te komen, want zij draagt haar eigen kracht en schoonheid in zich. Christus' getrouwe dienstknechten wensen, dat de gehele wereld zal horen wat zij zeggen, De wijsheid roept in het voorste der woelingen, Spreuken

1:21, 8:3, 9:3. Ten vierde. Aangaande de leer zelf. Hij heeft niets in het verborgene gesproken, dat in tegenspraak was met hetgeen Hij in het openbaar had gezegd. Hij sprak dan slechts bij wijze van herhaling en nadere verklaring. In het verborgen heb Ik niets gesproken, alsof Hij aan de waarheid er van twijfelde, of zich van enigerlei boze bedoeling bewust was. Hij zocht geen hoeken, Hij zei niets, waarover Hij zich behoefde te schamen. Wat Hij in besloten kring aan Zijne discipelen zei, beval Hij hun op de daken te prediken, Mattheus 10:27. God zei van zich zelven, Jesaja 45:19, Ik heb niet in het verborgene gesproken, Zijn gebod is niet verborgen, Deuteronomium 30:11. En de rechtvaardigheid, die uit het geloof is, spreekt evenzo, Romeinen 10:6. "De waarheid vreest niets dan verberging", zegt Tertullianus.

c. Hij beroept zich op hen, die Hem gehoord hadden, en wenst dat zij ondervraagd zullen worden omtrent de leer, die Hij had gepredikt, of zij de gevaarlijke strekking had, die men veronderstelde: Ondervraag degenen, die het gehoord hebben, wat Ik tot hen gesproken heb. Sommigen van hen kunnen hier aanwezig zijn, of men kan hen van hun legerstede hier doen komen. Hij bedoelt hiermede niet Zijne vrienden en volgelingen, van wie men kan onderstellen dat zij ten Zijnen gunste zouden spreken, maar, vraag ieder onpartijdig hoorder, vraag uw eigen dienaren. Sommigen denken, dat Hij op hen wees, toen Hij zei: Zie dezen weten, wat Ik gezegd heb, verwijzende naar hun verslag van Zijne prediking, Hoofdstuk 7:46:Nooit heeft een mens alzo gesproken, gelijk deze mens. Ja meer, gij kunt sommigen van de rechters ondervragen, want het is waarschijnlijk, dat sommigen van hen Hem gehoord hadden, en door Hem tot zwijgen waren gebracht. De leer van Christus kan zich veilig beroepen op allen, die haar kennen, en zij heeft zoveel recht en rede aan hare zijde, dat wie onpartijdig oordeelt, niet anders kan dan er voor te getuigen.

V. Terwijl de rechters Hem ondervroegen, hebben de dienaren, die er bij stonden, Hem mishandeld, vers 22, 23.

1. Het was een laaghartige belediging, die een van de dienaren Hem aandeed. Hoewel Hij met zoveel kalmte en zo overtuigende bewijsvoering sprak, heeft deze onbeschofte mens Hem in het aangezicht geslagen, zeggende: Antwoordt gij alzo den hogepriester? Alsof Hij zich onbetamelijk jegens het hof had gedragen. Hij sloeg Hem-edooke rhapisma hij gaf Hem een slag. Sommigen denken, dat het betekent een slag met een roede of staf, van rhabdos, of met een staf, die het teken was van zijn ambt. Nu was de Schrift vervuld, Jesaja 50:6. "Ik geef Mijne wangen -eis rhapismata (zoals de lezing is in de Septuaginta) aan de slagen", het woord, dat hier gebruikt is, en Micha 4:14:Zij zullen den rechter Israël's met de roede op het kinnebakken slaan. En aan het type is beantwoord, Job 16:10:Zij slaan met smaadheid op mijn kinnebakken. Het was onrechtvaardig om iemand te slaan, die niets verkeerds zei of deed, het was onbeschoft, dat een gering dienaar iemand sloeg, die openlijk als een persoon van aanzien en gewicht beschouwd werd, het was lafhartig iemand te slaan, wiens handen gebonden waren, het was barbaars en wreed een gevangene te slaan, wie men een verhoor afneemt. Hier was een vredebreuk in tegenwoordigheid van het hof, en toch hebben de rechters dit aangemoedigd. Beschaamdheid des aangezichts was wat wij verdiend hebben, maar Christus heeft dit op zich genomen. "Op Mij zij de vloek, de schande". Hij bestrafte Hem op gebiedende, hoogmoedige wijze: Antwoordt gij alzo den hogepriester? Alsof de gezegende Jezus niet waardig was om tot zijn meester te spreken, of niet wijs genoeg om te weten hoe tot hem te spreken, maar als een onbeschaafde, onwetende gevangene onder toezicht van den gevangenbewaarder moest staan, en geleerd moest worden hoe zich te gedragen. Sommigen der ouden opperden het denkbeeld, dat deze dienaar Malchus was, die aan Christus de genezing van

zijn oor had te danken, en de bewaring van zijn hoofd, maar Hem op die wijze Zijne weldaad vergold. Maar wie hij ook geweest moge zijn, hij deed het, om den hogepriester te behagen en in zijne gunst te komen, want hetgeen hij zei scheen ijver aan te duiden voor de eer en de waardigheid van den hogepriester. Slechte heersers zullen geen gebrek hebben aan slechte dienstknechten, die "ten kwade zullen helpen" tegen hen, die door hun meesters vervolgd worden. Er was een opvolger van dezen hogepriester, die gebood dat men Paulus op den mond zou slaan, Handelingen 23:2. Sommigen denken, dat deze dienaar zich voordeed, alsof hij persoonlijk beledigd was door het denkbeeld, dat hij als getuige voor Hem zou willen optreden, hij was misschien een der dienaren, die met lof van Hem gesproken hebben, Hoofdstuk 7:46, en om nu niet voor een verborgen vriend van Hem gehouden te worden, treedt hij als een bittere vijand van Hem op.

2. Christus heeft deze belediging met wondervolle zachtmoedigheid en geduld gedragen, vers 23. "Indien Ik kwalijk gesproken heb, in hetgeen Ik zo-even zei, betuig van het kwade. Zeg het aan het hof, en laat de rechters er over oordelen, die daartoe bevoegd zijn, maar indien wèl, en zoals het Mij betaamde, waarom slaat gij Mij?" Christus had hem met een wonder des toorns kunnen antwoorden, had hem met stomheid kunnen slaan, of hem dood neervellen, of Hij zou de hand hebben kunnen doen verdorren, die tegen Hem was opgeheven. Maar het was nu de dag van Zijne lankmoedigheid en Zijn lijden, en Hij antwoordde hem met zachtmoedige wijsheid, om ons te leren ons zelven niet te wreken, geen kwaad met kwaad te vergelden, of schelden voor schelden maar met de zachtmoedigheid der duif beledigingen te verdragen, ook wanneer wij, gelijk onze Heiland hier, met de voorzichtigheid der slang er de onrechtvaardigheid van aantonen, en er ons van beroepen op de overheid. Christus heeft hem niet de andere wang toegekeerd, waaruit blijkt dat deze regel, Mattheus 5:39, niet in letterlijken zin opgevat moet worden. Men zou wel de andere wang kunnen toekeren, terwijl toch het hart vol is van boosheid, maar, Christus' voorschrift vergelijkende met Zijn voorbeeld, leren wij hier:

a. Dat wij in zulk een geval onze eigen wrekers niet moeten zijn, noch rechters in onze eigen zaak. Wij moeten den tweeden slag veeleer ontvangen dan geven, waardoor de twist ontstaat. Het is ons geoorloofd ons zelven te verdedigen, maar niet ons zelven te wreken. Indien het nodig is ter bewaring van den openbaren vrede en ter beteugeling en verschrikking van boosdoeners, dan moet de overheid de wreekster zijn, Romeinen 13:4.

b. Onze toorn wegens ontvangen beledigingen moet altijd redelijk, maar nooit hartstochtelijk zijn, zo was hier de toorn van Christus, als Hij leed, redeneerde Hij, maar dreigde niet. Hij heeft hem, die Hem de belediging heeft aangedaan, in alle redelijkheid en zachtmoedigheid zijn onrecht onder het oog gebracht, en dat mogen ook wij.

c. Als wij geroepen worden tot lijden, dan moeten wij ons voegen naar het ongerief, het onbehaaglijke van den toestand van lijden, met geduld, en door de ene belediging, die ons is aangedaan, er op voorbereid zijn om er nog ene te ontvangen, en er ons in te schikken.

VI. Terwijl de dienaren Hem aldus mishandelden, ging Petrus voort met Hem te verloochenen, vers 25-27. Het is een treurige geschiedenis, en niet het minste van hetgeen Christus heeft doen lijden.

1. Hij heeft de zonde voor de tweede maal herhaald, vers 25. Terwijl hij bij de dienaren stond en zich warmde, alsof hij tot hen behoorde, vroegen zij hem: Zijt gij ook niet uit zijne discipelen? Wat

doet gij hier onder ons? En hij, horende wellicht dat Christus ondervraagd werd van Zijne discipelen, en vrezende gegrepen, of tenminste, evenals zijn Meester, geslagen te worden, indien hij het erkende, heeft hij het zonder omwegen geloochend, zeggende: ik ben niet.

a. Het was zijn grote dwaasheid om zich in verzoeking te begeven door in het gezelschap te blijven van hen, die niet voor hem pasten, en met wie hij niets van doen had. Hij bleef om zich te warmen, maar zij, die zich met en onder kwaaddoeners warmen, worden koud voor goede mensen en goede dingen, en zij, die liefde hebben voor des duivels haard, zijn in gevaar van des duivels vuur. Petrus zou bij zijn Meester voor de balie hebben kunnen staan, en er zich beter hebben kunnen warmen dan hier, aan het vuur van zijns Meesters liefde, dat vele wateren niet kunnen uitblussen, Hooglied 8:6, 7. Hij zou zich dáár hebben kunnen verwarmen door ijver voor zijn Meester en gloeiende verontwaardiging jegens Zijne vervolgers, maar hij wilde zich liever met hen, dan tegen hen warmen. Maar hoe zou een alleen (een discipel alleen) warm worden? Prediker 4:11.

b. Het was zijn grote ongeluk, dat hij wederom door de verzoeking werd aangevallen, maar er was niets anders te verwachten, want dit was een plaats en een ure der verzoeking. Toen de rechter Christus vroeg van Zijne discipelen, was dit waarschijnlijk voor de dienaren de aanleiding om Petrus te beschuldigen dat hij een hunner was. Zie hier: a. De list van den verzoeker om iemand neer te vellen, dien hij reeds zag vallen, een sterker aanval nog op hem te doen, het is nu niet ene dienstmaagd slechts, maar al de dienaren. Het toegeven aan ene verzoeking lokt een andere uit, en wellicht een, die nog sterker is. Als wij voet geven, verdubbelt Satan zijn aanval. b. Het gevaar van slecht gezelschap. Gewoonlijk zullen wij ons best doen, om ons aangenaam te maken bij hen, wier omgang wij zoeken, wij laten ons voorstaan op hun lof, en trachten goed bij hen aangeschreven te staan. Zoals wij onze lieden kiezen, kiezen wij onzen lof, en gedragen ons daarnaar, daarom hangt er zoveel van af voor ons dat onze eerste keuze een goede keuze zij, en dat wij ons niet voegen bij, of vergezellen met, hen, die wij niet kunnen behagen zonder Gode te mishagen.

c. Het was zijn grote zwakheid, ja meer, het was zijn grote slechtheid om toe te geven aan de verzoeking, en te zeggen: ik ben niet een van Zijne discipelen, als iemand, die zich schaamt voor hetgeen zijne eer was, en bevreesd was om er voor te lijden, hetgeen hem nog meer tot eer zou verstrekt hebben. Zie hoe "de siddering des mensen" -de mensenvrees-een strik legt. Toen Christus bewonderd en geliefkoosd werd, en met eerbied werd behandeld, toen heeft Petrus er behagen in gevonden, ja er zich wellicht op beroemd, een discipel van Christus te zijn en dus te delen in de eer, die aan zijn Meester bewezen werd. Zo zijn er ook velen, die veel van den Godsdienst houden, als hij in de mode is, maar er zich de versmaadheid van schamen, maar wij moeten hem door goed gerucht en kwaad gerucht blijven aankleven.

2. Hij herhaalde de zonde voor de derde maal, vers 26, 27. Hij werd nu aangevallen door een der dienaren, die een bloedverwant was van Malchus, die, toen hij Petrus hoorde ontkennen, dat hij een discipel van Christus was, hem met grote stelligheid logenstrafte: "heb ik u niet gezien in den hof met hem? Getuige het oor van mijn bloedverwant." Hierop loochende Petrus het weer, alsof hij niets van Christus wist, niets van den hof, niets van de gehele zaak.

a. Deze derde aanval der verzoeking was sterker dan de vorige. Tevoren had men zijne betrekking tot Christus slechts vermoed, hier wordt zij bewezen door iemand, die hem bij Jezus gezien heeft, en ook gezien heeft dat hij zijn zwaard trok om Hem te verdedigen. Zij, die zich door zonde uit een

moeilijkheid willen redden, worden er slechts hoe langer hoe meer in verward. Heb den moed om kloekmoedig te zijn, want de waarheid komt toch uit. Het gevogelte des hemels zou de zaak wellicht te kennen geven, die wij met onze leugen zoeken te verbergen. Er wordt nota van genomen, dat deze dienaar van de maagschap was van Malchus, omdat de zaak hierdoor nog schrikkelijker werd voor Petrus. "Nu", denkt hij, "is het met m ij gedaan, ik ben verloren, er is geen ander getuige of vervolger nodig." Wij moeten niemand tot onzen vijand maken, indien wij dit kunnen voorkomen, want er kan een tijd komen, wanneer hij, of iemand uit zijne maagschap, ons in zijne macht heeft. Wie een vriend nodig heeft, moet niemand tot zijn vijand maken. Merk echter op, dat Petrus, hoewel er bewijzen genoeg tegen hem zijn, en er door zijne ontkenningen genoeg aanleiding is om hem te vervolgen, toch ontkomt, er geschiedt hem geen leed, er wordt zelfs geen poging aangewend om hem leed te doen. Wij vallen dikwijls in zonde door ons ongegrond vrezen, waartoe gene aanleiding bestaat, en dat door een weinigje wijsheid en kloekmoedigheid tot zwijgen zou worden gebracht.

b. Zijn toegeven er aan was niet minder slecht dan tevoren: Hij loochende het wederom. Zie hier: a. Den aard der zonde in het algemeen: het hart wordt verhard door de verleiding der zonde, Hebreeën 3:13. Het was wel een vreemde mate van onbeschaamdheid, waartoe Petrus plotseling was gekomen, dat hij met zoveel zekerheid in ene leugen kon volharden tegenover een zo afdoende weerlegging er van, maar het begin der zonde is ene opening geven aan het water, is de omheining eens verbroken, dan zullen de mensen gemakkelijk van kwaad tot erger vervallen. b. Van de zonde van liegen in het bijzonder, het is een vruchtbare zonde en daarom ook uiterst zondig, de ene leugen moet door een andere ondersteund worden, en deze dan wederom door een derde. Het is een regel in de staatkunde des duivels, om "zonde met zonde te bedekken, ten einde aan ontdekking te ontkomen."

c. De wenk, hem gegeven, om zijn geweten te doen ontwaken was tijdig en gelukkig. Terstond kraaide de haan, en dit alles wat hier gezegd wordt van zijn berouw, daar dit reeds door de andere evangelisten is meegedeeld. Dit hanengekraai bracht hem tot zich zelven, door hem de woorden van Christus voor den geest te brengen. Zie hier: a. De zorg, die Christus heeft voor de Zijnen, niettegenstaande hun dwaasheden, als zij vallen, zo worden zij niet weggeworpen, en niet verworpen of verstoten. b. Het voorrecht van mensen of zaken in onze nabijheid te hebben, die ons doen gedenken, en, hoewel zij niets meer kunnen zeggen dan wij reeds weten, toch in onze herinnering terugroepen wat wij wel weten, maar vergeten hebben. Voor anderen was het kraaien van den haan iets gewoons of iets toevalligs, zonder enigerlei betekenis, maar voor Petrus was het de stem Gods, en had de gezegende strekking om zijn geweten te doen ontwaken, door hem het woord van Christus voor den geest te brengen.

Johannes 18:28-40

Wij hebben hier een bericht van Christus' terechtstelling voor Pilatus, den Romeinsen stadhouder in het praetorium, (een Grieks woord van Latijnsen oorsprong) het huis van den praetor, of rechthuis. Daarheen haastten zij Hem voort ten einde Hem veroordeeld te krijgen door het Romeinse hof, en ter dood gebracht door de Romeinse macht. Zijn dood besloten hebbende, namen zij dezen maatregel:

1. Opdat Hij aldus wettelijk en regelmatig ter dood gebracht zou worden, overeenkomstig de tegenwoordige inrichting hunner regering sedert zij ene provincie van het Romeinse rijk waren geworden, niet gestenigd in een volksoploop, zoals Stefanus, maar ter dood gebracht naar de tegenwoordige formaliteiten van het recht. Aldus werd Hij behandeld als een kwaaddoener, zonde voor ons gemaakt zijnde.

2. Opdat Hij des te veiliger ter dood gebracht zou worden. Indien zij de Romeinse regering voor de zaak konden winnen, die het volk in ontzag wist te houden, dan was er weinig of geen gevaar voor een oproer.

3. Opdat Zijn dood smadelijker zou zijn. De kruisdood, in zwang bij de Romeinen, de smadelijkste en schandelijkste zijnde, wilden zij, door Hem dien dood te laten sterven, een onuitroeibaar merk van schande op Hem plaatsen, om zodoende Zijn roem en Zijn invloed voor altijd te vernietigen. Daarom bleven zij bij hun geroep van: Kruis hem.

4. Opdat Hij met te minder smaad en schande voor hen zelven ter dood gebracht zou worden. Het was iets hatelijks om iemand ter dood te brengen, die zoveel goeds in de wereld had gedaan, en daarom wilden zij de blaam er van op de Romeinse regering werpen, ten einde deze dan zoveel te minder aangenaam of welgevallig zou zijn aan het volk, en zich zelven aldus tegen verwijt te vrijwaren. Zo zijn velen meer bevreesd voor de ergernis ener slechte daad, dan voor de zonde er van, Handelingen 5:28. Twee dingen zijn hier op te merken betreffende de vervolging:

a. Hun staatkunde en hun ijver: het was 's morgens vroeg. Sommigen denken ongeveer twee of drie uren na middernacht, anderen omstreeks vijf of zes uur in den morgen, wanneer de meeste mensen nog te bed lagen, en zo zou er dan des te minder gevaar zijn van tegenstand van de zijde des volks, of van hen, die voor Christus waren, terwijl zij toen ook hun agenten hadden uitgezonden om diegenen bijeen te roepen, op wie zij invloed konden uitoefenen om vijandige kreten tegen Hem aan te heffen. Zie, hoe hun hart hierop gezet was, en hoe heftig zij waren in de vervolging. Nu zij Hem in handen hadden, willen zij geen tijd verliezen om Hem aan het kruis te hebben, liever ontzegden zij zich hun natuurlijke rust, dan niet allen mogelijken spoed met de zaak te maken. Zie Micha 2:1.

b. Hun bijgelovigheid en lage veinzerij. De overpriesters en de ouderlingen waren wel met den gevangene medegegaan ten einde de zaak voortgang te doen hebben, maar zij gingen niet in het rechthuis, omdat het het huis was van een onbesneden heiden, opdat zij niet verontreinigd zouden worden, zij bleven buiten staan, opdat zij het pascha eten mochten, niet het paaslam, want dat was den avond tevoren gegeten, maar den paasmaaltijd van het offer, dat op den vijftienden dag geofferd werd op de Chagigah, zoals zij het noemden, de runderen voor het paasoffer, waarvan gesproken wordt in Deuteronomium 16:2, 2 Kronieken 30:24, 35:8, 9. Daarvan moesten zij eten, en daarom

wilden zij niet in het rechthuis gaan, uit vreze van een heiden aan te raken, en daardoor, niet volgens de wet, maar volgens de inzetting der ouden, verontreinigd te worden. Hieromtrent hebben zij gewetensbezwaar, maar het bezwaarde hun geweten niet om alle wetten van recht en billijkheid met voeten te treden, ten einde Christus tot den dood toe te kunnen vervolgen. Zij zegen den mug uit en gingen den kameel doorzwelgen. Laat ons nu zien wat er in het rechthuis voorviel. Wij hebben:

I. Pilatus' samenspreking met de vervolgers. Zij werden het eerst geroepen, en gaven op wat zij tegen den gevangene hadden te zeggen, zoals dit betaamde, vers 29-32.

1. De rechter vraagt naar de beschuldiging. Omdat zij niet in het rechthuis wilden komen, ging hij tot hen uit om met hen te spreken. Beschouwen wij Pilatus als rechter, of overheidspersoon, dan zien wij hier drie prijzenswaardige dingen in hem.

a. Zijne naarstigheid in het behandelen van zaken. Indien het voor een goede zaak geweest ware, dan zou het zeer loffelijk in hem geweest zijn, dat hij bereid was om reeds zo vroeg naar de rechtszaal geroepen te worden. Mannen, die een openbaar ambt bekleden, moeten niet op hun eigen gemak bedacht zijn.

b. Zijne inschikkelijkheid om met terzijdestelling van zijne waardigheid, zich naar buiten te begeven, ten einde aan hun gemoedsbezwaren tegemoet te komen. Hij had kunnen zeggen: "Als zij te nauwgezet of te kieskeurig zijn om bij mij binnen te komen, zo laat hen gaan zoals zij gekomen zijn", zoals wij zouden zeggen: "Indien de klager de burgerlijke beleefdheid jegens den rechter niet wil inachtnemen, dan moet zijne klacht niet gehoord of aangenomen worden". Maar Pilatus dringt daar niet op aan, hij heeft geduld met hen, en gaat tot hen uit, want als het ten goede is, dan behoren wij allen alles te worden. Zijn vasthouden aan den regel der gerechtigheid door naar de beschuldiging te vragen, daar hij wel veronderstelde, dat de vervolging uit kwaadwilligheid geschiedde: Wat beschuldiging brengt gij tegen dezen mens? Welke misdaad legt gij hem ten laste, en welke bewijzen hebt gij er voor? Het was reeds ene wet der natuur, voordat Valerius Publicola het tot een Romeinse wet maakte, dat Ne quis indicta causa condemnetur -niemand veroordeeld moet worden zonder gehoord te zijn, zie Handelingen 25:16, 17. Het is onredelijk iemand gevangen te zetten, zonder dat in het bevelschrift daartoe ene reden er voor is opgegeven, en nog veel meer onredelijk is het, om iemand voor ene rechtbank te roepen zonder ene acte van beschuldiging.

2. De vervolgers eisen recht tegen Hem op de algemene onderstelling, dat Hij een misdadiger was, terwijl zij niets in het bijzonder aanvoeren en nog veel minder bewijzen, waarom Hij den dood of de banden waardig zou zijn, vers 30. Indien deze geen boosdoener ware, zo zouden wij hem u niet overgeleverd hebben om veroordeeld te worden. Dit toont aan, dat zij:

a. Zeer ruw en onbeleefd waren jegens Pilatus, zich als boosaardige lieden voordeden, die het gezag minachtten. Terwijl Pilatus zich zo inschikkelijk betoonde jegens hen, dat hij tot hen uitging om met hen te spreken, waren zij in een uiterst kwade luim jegens hem. Hij deed hun vragen, die zo redelijk mogelijk waren, maar als die vragen zo dwaas of ongerijmd mogelijk geweest waren, dan zouden zij hem met niet meer minachting hebben kunnen antwoorden.

b. Zeer boosaardig jegens den Heere Jezus, terecht of ten onrechte, zij willen nu eenmaal dat Hij een boosdoener is, en als zodanig behandeld zal worden. Wij moeten iemand voor onschuldig

houden, zoo- lang het niet bewezen is, dat hij schuldig is, maar zij willen Hem voor schuldig houden, die bewijzen kon onschuldig te zijn. Zij kunnen niet zeggen: "Hij is een verrader, een moordenaar, een verstoorder van den vrede", maar zij zeggen: hij is een kwaaddoener. Hij is een kwaaddoener, die het land doorging goed doende! Laat hen geroepen worden, die Hij heeft genezen, gespijzigd en onderwezen, die Hij heeft verlost van duivelen, en opgewekt heeft van de doden, en laat hun gevraagd worden, of Hij al of niet een kwaaddoener is. Het is niets nieuws, dat de grootste weldoeners gebrandmerkt worden en in minachting gebracht als de grootste kwaaddoeners.

c. Als zeer verwaand en hoogmoedig met een hogen dunk van hun eigen oordeel en rechtvaardigheid, alsof hun overleveren van iemand als een kwaaddoener voor den burgerlijken magistraat genoegzamen grond opleverde voor een rechterlijk vonnis! Kan men zich groter hoogmoed denken?

3. De rechter verwijst Hem naar hun eigen hof, vers 31: Neemt gij hem, en oordeelt hem naar uwe wet, valt er m ij niet mede lastig. Sommigen denken, dat Pilatus hun hiermede ene beleefdheid bewees, daar hij er de macht mede erkende, die hun nog overig was gebleven en hun toestond die macht uit te oefenen. Zij konden nog lijfstraffen opleggen, zoals het geselen in hun synagogen, of zij de doodstraf mochten toepassen is onzeker. "Maar, zegt Pilatus, "gaat zo ver als uwe wet het u toelaat, en zo gij verder mocht gaan, zal dit door de vingers worden gezien". Dit zei hij omdat hij den Joden wel aangenaam wilde zijn, maar hun niet den dienst wilde bewijzen, dien zij van hem begeerden. Anderen denken, dat hij dit zei om hen te bespotten, en hen te smaden wegens hun tegenwoordigen staat van zwakheid en afhankelijkheid. Zij wilden de enige rechters zijn van zijne schuld. "Welnu", zegt Pilatus, "indien dit uwe bedoeling is, gaat dan voort zoals gij zijt begonnen, naar uwe wet hebt gij hem schuldig bevonden, veroordeelt hem dan zo gij durft, naar uwe wet". Niets is ongerijmder, of verdient meer op de kaak gesteld te worden, dan dat diegene de wet willen stellen en op hun wijsheid snoeven, die zich in een zwakken en afhankelijken toestand bevinden, en wier lot het is, dat hun de wet voorgeschreven wordt. Sommigen denken, dat Pilatus zich hier ongunstig uitlaat over de wet van Mozes, als hun vergunnende wat de Romeinse wet hun volstrekt niet vergunde-namelijk iemand ongehoord te veroordelen. "Uwe wet kan zo iets wel toelaten, maar de onze niet." Alzo werd door hun verdorvenheid de wet van God gelasterd, en zo gaat het ook met Zijn Evangelie.

4. Zij ontkennen enigerlei macht te hebben als rechters en (daar het zo zijn moet) willen zij zich tevreden stellen met slechts vervolgers te zijn. Zij worden nu minder onbeschaamd en meer gedwee, en erkennen: Het is ons niet geoorloofd iemand te doden, al kunnen wij ook geringer straffen opleggen, en deze is een kwaaddoener, wiens bloed wij willen".

a. Sommigen denken, dat zij de macht over leven en dood slechts verloren hadden door hun eigen onverschilligheid en hun lafhartig toegeven aan de ongerechtigheid van hun tijd. Zo verklaart Dr. Lightfoot ouk exesti: het is niet in onze macht over iemand het doodvonnis uit te spreken, want zo wij het wèl doen, zal er onmiddellijk een volksopstand komen.

b. Anderen denken, dat die macht hun ontnomen was door de Romeinen, omdat zij er geen goed gebruik van hadden gemaakt, of omdat het als een te groot vertrouwen werd aangezien, om aan een overwonnen en onderworpen volk te kunnen geven. Hun erkenning hiervan bedoelden zij als ene beleefdheid jegens Pilatus, om hun vorige lompheid goed te maken, vers 30, maar het komt neer op

een volle erkenning en bewijs, dat de scepter van Juda was geweken, en dat dus nu de Messias was gekomen, Genesis 49:10. Indien de Joden de macht niet hebben om iemand te doden, waar is dan de scepter? Toch vragen zij niet: "Waar is de Silo?"

c. Het was echter ene leiding van Gods voorzienigheid, dat zij of de macht niet hadden om iemand ter dood te brengen, of wel weigerden die macht bij deze gelegenheid uit te oefenen, Opdat het woord van Jezus vervuld werd, dat Hij gezegd had, betekenende hoedanigen dood Hij sterven zou, vers 32. Merk op: a. In het algemeen, dat zelfs diegenen, die Christus' woorden zo gaarne wilden verijdelen, tegen hun bedoeling in, door de alles-besturende hand van God, er toe medewerkten om ze te vervullen. Geen der woorden van Christus zal ter aarde vallen, Hij kan noch misleiden noch misleid worden. De overpriesters vervolgden Hem als een misdadiger, maar hun geest werd daarbij zo geleid door God, dat zij er toe bijdroegen om te bewijzen, dat Hij waar was en waarheid sprak. Hadden zij andere maatregelen genomen, dan hadden zij, naar wij zouden denken, kunnen maken dat Zijne voorzeggingen niet uitkwamen. Zij hebben het echter zo niet gemeend. Zie Jesaja 10:7. b. Die woorden van Christus inzonderheid zijn vervuld geworden, die Hij gesproken had betreffende Zijn dood. Door de weigering der Joden om Hem te oordelen naar hun wet zijn twee woorden van Christus betreffende Zijn dood vervuld geworden. Ten eerste. Hij had gezegd, dat Hij den heidenen overgeleverd zou worden, en dat zij Hem zouden doden, Mattheus 20:19, Markus 10:33, Lukas 18:22, 32, 33, en hiermede is dat woord vervuld. Ten tweede. Hij had gezegd, dat Hij gekruisigd zou worden, Mattheus 20:19, 26:2, verhoogd worden, Johannes 3:14, 12:32. Indien zij Hem nu geoordeeld hadden naar hun wet, dan zou Hij gestenigd zijn geworden, verbranding, worging en onthoofding zijn in sommige gevallen onder de Joden gebruikt geworden, maar nooit kruisiging. Het was dus noodzakelijk, dat Christus door de Romeinen ter dood gebracht zou worden, opdat Hij, aan een hout gehangen zijnde. een vloek voor ons gemaakt zou worden, Galaten 3:13, en opdat Zijne handen en voeten doorgraven zouden worden. Gelijk de Romeinse macht er toe had medegewerkt, dat Hij te Bethlehem geboren werd, zo heeft zij Hem nu aan het kruis doen sterven, en beide zaken geschiedden opdat de Schriften vervuld werden. Zo is het ook ons betreffende bepaald, hoewel niet aan ons ontdekt, welken dood wij zullen sterven, hetgeen ons van alle ontrustende gedachten hierover moest bevrijden. "Wat, en wanneer, en hoe Gij het verordineerd hebt, o Heere".

II. Pilatus' gesprek met den gevangene, vers 33 en verder. waar wij hebben:

1. De ondervraging van den gevangene. Na zijne samenspreking met de overpriesters aan de deur, ging Pilatus de rechtszaal binnen en beval, dat Jezus voor hem gebracht zou worden. Hij wilde Hem niet ondervragen in tegenwoordigheid der schare, daar het rumoer stoornis teweeg zou brengen, maar beval, dat Hij in het rechthuis gebracht zou worden, want Hij maakte geen bezwaar om onder de heidenen te gaan. Door de zonde zijn wij aan het oordeel Gods onderworpen en voor Zijn rechterstoel gebracht, en daarom is Christus, zonde en een vloek voor ons gemaakt zijnde, als een misdadiger voor een rechtbank gesteld. Pilatus trad met Hem in het gericht, opdat God niet met ons in het gericht zou treden.

2. Zijn verhoor. De andere evangelisten zeggen ons, dat Zijne beschuldigers Hem ten laste hebben gelegd, dat Hij het volk verkeerde en verbood den keizer schattingen te geven, en deswege wordt Hij nu ondervraagd.

a. Er wordt Hem ene vraag gesteld met het doel Hem te verstrikken en iets te vinden, waarop ene beschuldiging gegrond kon worden: "Zijt gij de koning der Joden? ho basileus -die koning der Joden, van wie zoveel gesproken en die zolang verwacht werd-Messias, de Vorst-zijt gij dat? Geeft gij voor dit te zijn? Noemt gij u aldus, en wilt gij daarvoor gehouden worden?" Want hij was er ver af te denken, dat Hij het wezenlijk was. Sommigen denken, dat Pilatus met een gebaar van spot en minachting deze vraag deed: "Hoe! zijt gij een koning, gij met uw gering voorkomen, gij een koning! Zijt gij de koning der Joden, door wie gij aldus gehaat en vervolgd wordt? -Zijt gij koning de jure - naar recht, terwijl de keizer slechts koning de facto is, feitelijk slechts?" Daar het niet bewezen kon worden, dat Hij dit ooit gezegd had, wilde hij Hem nu nopen het te zeggen, ten einde dan volgens Zijn eigen bekentenis met Hem te handelen.

b. Christus beantwoordt deze vraag met ene wedervraag, niet ter ontwijking, maar als een wenk aan Pilatus om wel te bedenken wat hij deed en op welken grond hij handelde, vers 34:"Zegt gij dit van uzelven, uit een vermoeden, dat in uw eigen hart opkomt, of hebben het u anderen van Mij gezegd? en vraagt gij dit slechts om hun genoegen te doen? a. Het is duidelijk, dat gij gene reden hebt om dit van uzelven te zeggen." Pilatus was door zijn ambt verplicht om voor de belangen van het Romeinse bewind te waken, maar hij kon niet zeggen, dat er voor dat bewind enigerlei gevaar was van benadeeld te worden door iets, wat onze Heere Jezus ooit gezegd of gedaan had. Hij is nooit in wereldlijke pracht of praal opgetreden, Hij heeft zich nooit wereldlijke macht of gezag aangematigd, heeft nooit als rechter of scheidsman gehandeld, nooit waren Hem verraderlijke beginselen of praktijken verweten, noch iets dat ook maar een schaduw van verdenking tegen Hem kon doen ontstaan. b. "Indien anderen u dit van Mij zeggen om u tegen Mij te vertoornen, dan behoort gij te overwegen wie het zijn, en naar welke beginselen zij handelen, en of zij, die Mij als een vijand des keizers voorstellen, dit in werkelijkheid niet zelven zijn, en dit dus slechts als een voorwendsel gebruiken, om er hun boosaardigheid onder te verbergen, want indien dit zo is, dan moet die zaak wèl overwogen worden door een rechter, die wezenlijk recht wil doen". Ja meer, indien Pilatus deze zaak zo grondig had willen onderzoeken als zijn plicht was, dan zou hij bevonden hebben, dat de ware reden, waarom de overpriesters in zulk een woede tegen Jezus ontstoken waren, juist was, dat Hij geen aards koninkrijk wilde oprichten tegenover de macht der Romeinen, indien Hij dit had willen doen, indien Hij wonderen had willen verrichten om de Joden van het juk der Romeinen te bevrijden, zoals Mozes om hen uit te voeren uit Egypte, dan zouden zij, wel verre van zich met de Romeinen tegen Hem te verbinden, Hem tot hun koning gemaakt hebben, en onder Hem tegen de Romeinen gestreden hebben. Daar Hij echter niet aan deze hun verwachting heeft beantwoord, beschuldigden zij Hem van hetgeen, waaraan zij zelven, gelijk algemeen bekend was, schuldig waren- ontevredenheid met en boze bedoelingen tegen het tegenwoordige bewind. Kon zodanige beschuldiging dan door hem ondersteund worden?

c. Pilatus vertoornt zich over dat antwoord, vers 35. Dit is een direct antwoord op Christus' vraag in vers 34. Christus had hem gevraagd, of hij van zich zelven sprak. "Neen", zegt hij: "Ben ik een Jood, dat gij mij verdenkt van in het complot tegen u te zijn? Ik weet niets van den Messias, en begeer niets van hem te weten, en daarom stel ik ook geen belang in den twist over wie al of niet de Messias is, dat alles is mij volkomen om het even." Let er op met welk een minachting Pilatus vraagt: Ben ik een Jood? De Joden waren in menig opzicht een achtenswaardig volk, maar het verbond huns Gods verdorven hebbende, heeft Hij hen verachtelijk en onwaard gemaakt voor het ganse volk, Maleachi 2:8, 9, zodat een man van eer en verstand het ene schande achtte om voor een Jood gehouden te worden. Zo moeten goede namen dikwijls lijden om den wille der slechte mensen, die

ze dragen. Het is treurig dat een Turk, van oneerlijkheid verdacht zijnde, zou vragen: "Wat! houdt gij mij voor een Christen?" Christus had hem gevraagd, of anderen dit van Hem gezegd hadden. "Ja", antwoordt hij, "en wel die van uw eigen volk, die, naar men zou denken, gunstig voor u gestemd moesten zijn, en de overpriesters, op wier getuigenis, in verbum sacerdotis -op het woord eens priesters, acht geslagen moet worden, en daarom heb ik niets anders te doen dan op hun beschuldiging af te gaan." Aldus lijdt Christus nog in Zijn Godsdienst door hen, die van Zijn eigen volk zijn, door de priesters, die voorgeven tot Hem in betrekking te staan, maar wier leven niet in overeenstemming is met hun belijdenis. Christus had geweigerd te antwoorden op de vraag: Zijt gij de koning der Joden? en daarom doet Pilatus Hem een andere, meer algemene vraag: "Wat hebt gij gedaan?" "Welken hoon of belediging hebt gij uw volk, en inzonderheid den overpriesters aangedaan, dat zij zo heftig verbitterd zijn tegen u? Al die rook kan toch niet ontstaan zijn zonder enig vuur, wat is het?"

d. In Zijn nu volgend antwoord geeft Christus een vollediger en meer direct bescheid op de vorige vraag van Pilatus: Zijt gij een koning? verklarende in welken zin Hij Koning was, niet zulk een koning, dat Hij in enig opzicht gevaarlijk zou zijn voor de Romeinse regering, geen wereldlijk koning, want Zijne belangen werden niet op wereldlijke wijze ondersteund, vers 36. Let op: a. De verklaring van den aard en de inrichting van Christus' koninkrijk: het is niet van deze wereld. Het wordt ontkennenderwijs uitgedrukt, om de vergissingen, die daaromtrent in omloop waren, te herstellen, maar de bevestiging ligt er in opgesloten: het is het koninkrijk der hemelen, en behoort tot een andere wereld. Christus is een Koning en heeft een koninkrijk, maar niet van deze wereld. Ten eerste. Zijn oorsprong is niet van deze wereld, de koninkrijken der mensen komen op uit de zee en de aarde, Daniël 7:3, Openbaring 13:1, 11, maar "de heilige stad daalt neer van God uit den hemel", Openbaring 21:2. Zijn koninkrijk is n iet door erfopvolging, op verkiezing, of verovering, maar door de onmiddellijke en bijzondere aanwijzing en bestemming van Gods wil en raad. Ten tweede, Zijn aard is niet wereldlijk, het is het koninkrijk binnen in de mensen, opgericht in hun hart en geweten, Romeinen 14:17, zijne schatten zijn geestelijk, zijne macht is geestelijk, en al zijne heerlijkheid is gans inwendig. De staatsdienaren in Christus' koninkrijk hebben niet den geest der wereld, 1 Corinthiërs 2:12. Ten derde. Zijne wachters en ondersteuners zijn niet wereldlijk, zijne wapenen zijn geestelijk. Het behoeft noch gebruikt wereldlijke macht om zich te handhaven en uit te breiden, en is op generlei wijze koningen of landschappen schade aanbrengende, het staat op generlei wijze de voorrechten der vorsten in den weg, en tast den eigendom hunner onderdanen niet aan. Het heeft de strekking niet om in nationale instellingen ten opzichte van wereldlijke aangelegenheden verandering te brengen, en is aan geen koninkrijk vijandig behalve aan dat der zonde en van Satan. Ten vierde. Zijne strekking en bedoeling zijn niet wereldlijk. Christus had de pracht en macht van de groten der aarde niet op het oog, en Hij vergunde ook Zijn discipelen niet daarnaar te streven. Ten vijfde. Zijne onderdanen zijn wel in de wereld, maar niet van de wereld, zij worden geroepen en verkoren uit de wereld, zijn geboren van, en bestemd voor, een andere wereld, zij zijn noch de leerlingen noch de lievelingen der wereld, zij worden noch geregeerd door hare wijsheid, noch verrijkt door hare schatten. b. Een bewijs van den geestelijken aard van Christus' koninkrijk gegeven. Indien Hij een oppositie bedoeld had tegen de regering, Hij zou met haar eigen wapenen tegen haar gestreden hebben, en Hij zou geweld met geweld gekeerd hebben, maar Hij heeft dit niet gedaan: Indien Mijn koninkrijk van deze wereld ware, zo zouden Mijne dienaars gestreden hebben, opdat Ik den Joden niet ware overgeleverd, en Mijn rijk niet door hen te gronde gericht ware. Maar ten eerste. Zijne volgelingen hebben niet willen strijden, er was geen oproer, er was geen poging gedaan om Hem te verlossen, hoewel de stad nu vol van Galileërs was, Zijne vrienden en landslieden, en over het

algemeen waren zij gewapend, maar het vreedzame gedrag Zijner discipelen bij deze gelegenheid was voldoende om den mond te stoppen aan de onwetendheid der dwaze mensen. Hij heeft hun niet geboden te strijden, ja Hij verbood het hun, hetgeen een bewijs was, dat Hij van geen aardse hulp afhankelijk was (want Hij zou legioenen van engelen tot Zijn dienst hebben kunnen ontbieden, hetgeen aantoont, dat Zijn koninkrijk van boven was), en het was ook een bewijs, dat Hij voor geen wereldlijken tegenstand vreesde, want Hij was zeer gewillig om aan de Joden overgeleverd te worden, wetende dat hetgeen een wereldlijk koninkrijk zou verderven en te gronde richten, het Zijne zou bevorderen en bevestigen. Terecht besluit Hij dus met te zeggen: Mijn koninkrijk is niet van hier, in de wereld, maar niet van de wereld.

e. Op Pilatus' verdere vraag antwoordt onze Heiland meer direct, vers 37, maar wij hebben a. Pilatus' duidelijke vraag: Zijt gij dan een koning? Gij spreekt van een koninkrijk, dat gij hebt, zijt gij dan in enigerlei opzicht een koning? Met welk recht maakt gij daar aanspraak op? Verklaar u nader". b. De goede belijdenis, die onze Heere Jezus voor Pontius Pilatus betuigd heeft, 1 Timotheus 6:13, in antwoord hierop: Gij zegt dat Ik een Koning ben. Dat is: Het is zoals gij zegt, Ik ben een Koning, want hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik der waarheid getuigenis geven zou. Ten eerste. Hij erkent een Koning te zijn, hoewel niet in den zin, dien Pilatus hieraan hechtte. De Messias was verwacht in de hoedanigheid van een Koning, Messias de Vorst. Voor Kajafas erkend hebbende, dat Hij de Christus was, wilde Hij voor Pilatus niet loochenen, dat Hij een Koning was, opdat Hij niet den schijn zou hebben van met zich zelven in tegenspraak te zijn. Hoewel Christus de gestaltenis eens dienstknechts had aangenomen, heeft Hij toch toen zelfs met recht op de eer en het gezag eens Konings aanspraak gemaakt. Ten tweede. Hij verklaart zich nader, en toont aan op wat wijze Hij Koning is, daar Hij gekomen is om der waarheid getuigenis te geven, Hij heerst in het hart der mensen door de kracht der waarheid. Indien Hij bedoeld had zich als wereldlijk vorst te verklaren, Hij zou gezegd hebben: "Hiertoe ben Ik geboren, en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, om over de volken te heersen, koningen te overwinnen en van hun koninkrijken bezit te nemen. Neen, Hij is gekomen om te getuigen, te getuigen voor God, die de wereld gemaakt heeft, en tegen de zonde, die de wereld verderft, en door dit woord van Zijn getuigenis richt Hij Zijn koninkrijk op en houdt het in stand. Het was voorzegd, dat Hij een Getuige der volken zou zijn, en, als zodanig een Vorst en Gebieder der volken, Jesaja 55:4. Christus' koninkrijk was niet van deze wereld, waarin de waarheid ontbreekt, Jesaja 58:15. Qui nescit dissimulare, nescit regnare, Die niet kan veinzen, kan niet regeren, maar van die wereld, waarin de waarheid eeuwiglijk regeert. Christus' boodschap in de wereld en Zijn werk in de wereld waren getuigenis te geven van de waarheid.

1. Om haar te openbaren, aan de wereld datgene te ontdekken, wat anders niet bekend zou geweest zijn omtrent God en Zijn wil, en Zijn welbehagen in de mensen, Hoofdstuk 1:18, 17:26.

2. Om haar te bevestigen, Romeinen 15:8. Door Zijne wonderen heeft Hij getuigd van de waarheid van den Godsdienst, de waarheid der Goddelijke openbaring en van Gods volmaaktheden en voorzienigheid en van de waarheid van Zijne belofte en Zijn verbond, opdat door Hem alle mensen zouden geloven. Door dit nu te doen is Hij een Koning en richt Hij een koninkrijk op.

a. De grondslag en de macht, de geest en het wezen van Christus' koninkrijk is waarheid, Goddelijke waarheid. Toen Hij zei: Ik ben de Waarheid, heeft Hij in wezenlijkheid en bedoeling gezegd: Ik ben een Koning. Hij overwint door het overtuigend bewijs der waarheid, Hij heerst door de gebiedende macht der waarheid, en in Zijne majesteit rijdt Hij voorspoediglijk van wege de

waarheid, Psalm 45:5 1). Het is met Zijne waarheid, dat Hij de volken zal richten, Psalm 96:13. Het is de scepter van Zijn koninkrijk, Hij trekt met mensenzelen, met waarheid, die ons geopenbaard is en door ons ontvangen is in liefde, en alzo leidt Hij alle gedachten gevangen tot de gehoorzaamheid. Hij is als een licht in de wereld gekomen, en is, als de zon, tot heerschappij des dags.

b. De onderdanen van dit koninkrijk zijn zij. die uit de waarheid zijn. Allen, die door Gods genade verlost zijn van de macht van den vader der leugen, en geneigd zijn om de waarheid te ontvangen, en zich aan haar macht en invloed te onderwerpen, zullen Christus' stem horen, zullen Zijne onderdanen worden, zullen Hem geloof en trouw betonen. Ieder, die een wezenlijk besef heeft van waren Godsdienst, zal den Christelijken Godsdienst ontvangen en behoort dan tot Zijn koninkrijk, door de kracht der waarheid maakt Hij Zijn volk gewillig, Psalm 110:3. Allen, die de waarheid liefhebben, zullen de stem van Christus horen, want grotere, betere, meer gewisse of meer lieflijke waarheden kunnen niet gevonden worden, dan die in Christus worden gevonden, van wie genade en waarheid zijn gekomen, zodat wij door Christus' stem te horen, weten dat wij uit de waarheid zijn, 1 Johannes 3:19.

f. Hierop doet Pilatus Hem nog ene vraag, maar wacht niet om het antwoord te ontvangen, vers 38. Hij zei tot Hem: Wat is waarheid? En terstond daarop ging hij wederom uit. a. Dit was voorzeker een goede vraag, en zij kon aan niemand beter gedaan worden, die beter dan Hij instaat was er antwoord op te geven. Waarheid is die parel van grote waarde, waarnaar het menselijk verstand verlangt, en die het zoekt, want het kan niet rusten dan in hetgeen is, of tenminste begrepen wordt waarheid te zijn. Als wij de Schriften onderzoeken, en de prediking des woords horen, dan moet het wezen met de vraag: Wat is waarheid? en met dit gebed: Leid mij in Uwe waarheid, in alle waarheid. Maar velen doen de vraag, die geen geduld of volharding genoeg hebben om met hun zoeken naar waarheid voort te gaan, of geen ootmoed en oprechtheid genoeg om haar aan te nemen, als zij haar gevonden hebben, 2 Timotheus 3:7. Aldus handelen velen met hun eigen geweten, zij doen de zo nodige vragen: "Wat ben ik?" "Wat heb ik gedaan?,' maar wachten niet op het antwoord. b. Het is niet zeker met welke bedoeling Pilatus de vraag heeft gedaan. Ten eerste. Hij sprak misschien als een leerling, als iemand, die begon gunstig over Christus te denken, en eerbied voor Hem te hebben, verlangend was te vernemen welke nieuwe denkbeelden Hij koesterde, en welke verbeteringen Hij in Godsdienst en wetenschap zou willen invoeren. Maar terwijl hij alzo begerig was om de een of ander nieuwe waarheid van Hem te horen, zoals Herodes begerig was een wonder of teken van Hem te zien, heeft het rumoer en het geschreeuw van het gepeupel der priesters aan zijne deur hem afgeleid, zodat hij het gesprek plotseling heeft afgebroken. Ten tweede. Sommigen denken, dat hij dit zei als rechter, de zaak, die voor hem gebracht was, nader onderzoekende. "Laat mij doordringen tot deze verborgenheid, en zeg mij wat de waarheid er van is, de wezenlijke staat van deze zaak". Ten derde. Anderen denken, dat hij dit zei als een spotter, op smadelijke, minachtende wijze: "Gij praat van waarheid, kunt gij mij zeggen wat waarheid is, kunt gij er mij ene bepaling, ene omschrijving van geven?" Aldus spot hij met het eeuwig Evangelie, de grote waarheid, die door de overpriesters gehaat en vervolgd werd, en waarvan Christus nu getuigde, en waarvoor Hij leed, en gelijk mensen zonder Godsdienst er behagen in scheppen met alle Godsdiensten den draak te steken, zo bespot hij nu beide zijden, en daarom antwoordt Christus hem nu niet. Antwoord den zot naar zijne dwaasheid niet, werp uwe paarlen niet voor de zwijnen. Maar, hoewel Christus aan Pilatus niet wilde zeggen wat waarheid is, aan Zijne discipelen heeft Hij het wèl gezegd, en door hen heeft Hij het ons gezegd, Hoofdstuk 14:6.

III. Het resultaat van die beide samensprekingen met de vervolgers en met den gevangene, vers 38-40, in, twee dingen:

1. De rechter scheen zijn vriend en Hem gunstig gezind te zijn, want:

a. Hij verklaarde Hem openlijk voor onschuldig, vers 38. "In deze gehele zaak vind ik gene schuld in hem". Hij veronderstelt, dat er een geschil omtrent den Godsdienst kan wezen tussen Hem en hen, waarin Hij even goed gelijk kon hebben als zij, maar van enigerlei misdaad is hem niets gebleken. Deze plechtige verklaring van Christus' onschuld was: a. Ter rechtvaardiging en ere van den Heere Jezus. Hieruit blijkt, dat Hij, hoewel behandeld wordende alsof Hij de ergste boosdoener was, die behandeling nooit verdiend heeft. b. Ter verklaring van het doel van Zijn dood, dat Hij, naar het oordeel van den rechter zelven, niet gestorven is om enigerlei zonde van zich zelven, en dus gestorven is als een offer voor onze zonden, en dat, zelfs naar het oordeel der vervolgers zelven, een mens voor het volk moest sterven, Hoofdstuk 11:50. Deze is het, die geen onrecht gedaan heeft, en in wiens mond geen bedrog geweest is, Jesaja 53:9, die uitgeroeid moest worden, doch niet voor Hem zelven, Daniël 9:26.

a. Ter verzwaring van de zonde der Joden, die Hem met zoveel heftigheid vervolgden. Als een gevangene, na verhoord te zijn, vrijgesproken wordt door hen, die de bevoegde rechters zijn van de misdaad, waarvan hij beschuldigd werd, inzonderheid als er gene reden is om hen van partijdigheid ten zijnen gunste te verdenken, dan moet hij geloofd worden onschuldig te zijn, en dan behoren zijne beschuldigers daarmee in te stemmen. Maar, hoewel onze Heere Jezus als niet schuldig verklaard werd, is Hij toch als een kwaaddoener terneder geworpen, en dorstte men naar Zijn bloed.

b. Hij stelt een middel voor om Hem los te laten, vers 39:Gij hebt ene gewoonte, dat ik u op het pascha enen loslate. Wilt gij dan, dat ik u den koning der Joden loslate? Hij stelde dit voor, niet aan de overpriesters (hij wist wel, dat zij daar nooit in zouden toestemmen) maar aan de schare, het was een beroep op het volk, gelijk blijkt uit Mattheus 27:15. Waarschijnlijk had hij gehoord, dat deze Jezus nog zo kort tevoren door het gewone volk omstuwd was, die Hem hun blijde hosanna's toeriepen, Hij beschouwde Hem dus als den lieveling des volks, waardoor de afgunst der oversten werd opgewekt, en daarom twijfelde hij niet, of zij zouden Zijne loslating eisen. Dit zou dan de vervolgers tot zwijgen brengen, en zo zou alles wel zijn. a. Hij erkent deze hun gewoonte, misschien krachtens een verjaringsrecht ter ere van het pascha, dat ene gedachtenisviering was van hun verlossing. Maar het was een toevoegen aan Gods woorden, alsof Zijne inzetting niet volstond voor de waardige gedachtenisviering van deze verlossing, en hoewel ene daad van genade ene onrechtvaardigheid kon wezen jegens het publiek, Spreuken 17:15. b. Hij doet hun het aanbod om hun Jezus los te laten overeenkomstig het gebruik. Indien Pilatus de eerlijkheid en den moed had gehad, die den rechter betamen, hij zou geen onschuldige hebben genoemd als een mededinger met een bekend misdadiger, om die gunst te verwerven, indien hij gene schuld in Hem vond, dan was hij naar zijn geweten verplicht Hem te ontslaan. Maar hij wilde ene schikking treffen voor de zaak en aan allen behagen, meer geleid wordende door wereldlijke wijsheid dan door de voorschriften van recht en billijkheid.

2. Het volk bleek Hem vijandig te zijn, onverzoenlijk en onvermurwbaar tegen Hem gekant, vers 40. Zij dan riepen allen wederom: Niet dezen, maar Barabbas. Zie:

a. Hoe woest en gewelddadig zij waren. Pilatus heeft hun de zaak op kalme wijze voorgeslagen, als iets dat wel waardig was om er rijpelijk over na te denken, maar zij kwamen driftig en hartstochtelijk tot een besluit, en gaven dit luidruchtig en in de grootste verwarring te kennen. De vijanden van Christus' heiligen Godsdienst schreeuwen er tegen, en zo hopen zij hem te overschreeuwen en, door hem in minachting te brengen, te vernietigen, getuige het geschreeuw te Efeziërs Handelingen 19:34. Doch zij, die alleen maar om zulk geschreeuw slechte gedachten koesteren omtrent personen en zaken, tonen al heel weinig standvastigheid of doorzicht te bezitten. Ja meer, er is alle reden om aan het verstand en de rechtvaardigheid te twijfelen van hen, die den bijstand van een volksoploop en volksgeschreeuw inroepen voor hun zaak.

b. Hoe dwaas en onzinnig zij waren, gelijk valt af te leiden uit het korte bericht, dat nopens den anderen kandidaat wordt gegeven: En Barabbas was een moordenaar, en daarom: a. Een overtreder van de wet van God, en toch zal hij gespaard worden veeleer, dan Hij, die den hoogmoed, de geldgierigheid en de tirannie van de priesters en ouderlingen heeft bestraft. Hoewel Barabbas een rover is, zal hij hen toch niet van den stoel van Mozes beroven, noch van de inzettingen der ouden, en dus doet het er niet toe. b. Hij was een vijand van de openbare veiligheid en den persoonlijken eigendom. Het geschreeuw ener stad is gewoonlijk tegen rovers gericht, Job 30:5, Men jouwde over hen als over een dief, maar hier wordt dit geschreeuw ten gunste van een dief aangeheven. Zo doen ook degenen, die aan hun zonden de voorkeur geven boven Christus. De zonde is een rover, iedere lage lust is een rover, en toch verkiest men ze boven Christus, die ons in waarheid zou verrijken.

HOOFDSTUK 19

1 Toen nam Pilatus dan Jezus, en geselde Hem.
2 En de krijgsknechten, een kroon van doornen gevlochten hebbende, zetten die op Zijn hoofd, en wierpen Hem een purperen kleed om;
3 En zeiden: Wees gegroet, Gij Koning der Joden! En zij gaven Hem kinnebakslagen.
4 Pilatus dan kwam wederom uit, en zeide tot hen: Ziet, ik breng Hem tot ulieden uit, opdat gij wetet, dat ik in Hem geen schuld vinde.
5 Jezus dan kwam uit, dragende de doornenkroon, en het purperen kleed. En Pilatus zeide tot hen: Ziet, de Mens!
6 Als Hem dan de overpriesters en de dienaars zagen, riepen zij, zeggende: Kruis Hem, kruis Hem; Pilatus zeide tot hen: Neemt gijlieden Hem en kruist Hem; want ik vind in Hem geen schuld.
7 De Joden antwoordden hem: Wij hebben een wet, en naar onze wet moet Hij sterven, want Hij heeft Zichzelven Gods Zoon gemaakt.
8 Toen Pilatus dan dit woord hoorde, werd hij meer bevreesd;
9 En ging wederom in het rechthuis, en zeide tot Jezus: Van waar zijt Gij? Maar Jezus gaf hem geen antwoord.
10 Pilatus dan zeide tot Hem: Spreekt Gij tot mij niet? Weet Gij niet, dat ik macht heb U te kruisigen, en macht heb U los te laten?
11 Jezus antwoordde: Gij zoudt geen macht hebben tegen Mij, indien het u niet van boven gegeven ware; daarom die Mij aan u heeft overgeleverd, heeft groter zonde.
12 Van toen af zocht Pilatus Hem los te laten; maar de Joden riepen, zeggende: Indien gij Dezen loslaat, zo zijt gij des keizers vriend niet; een iegelijk, die zichzelven koning maakt, wederspreekt den keizer.
13 Als Pilatus dan dit woord hoorde, bracht hij Jezus uit, en zat neder op den rechterstoel, in de plaats, genaamd Lithostrotos, en in het Hebreeuws Gabbatha.
14 En het was de voorbereiding van het pascha, en omtrent de zesde ure; en hij zeide tot de Joden: Ziet, uw Koning!
15 Maar zij riepen: Neem weg, neem weg, kruis Hem! Pilatus zeide tot hen: Zal ik uw Koning kruisigen? De overpriesters antwoordden: Wij hebben geen koning, dan den keizer.
16 Toen gaf hij Hem dan hun over, opdat Hij gekruist zou worden. En zij namen Jezus, en leidden Hem weg.
17 En Hij, dragende Zijn kruis, ging uit naar de plaats, genaamd Hoofdschedelplaats, welke in het Hebreeuws genaamd wordt Golgotha;
18 Alwaar zij Hem kruisten, en met Hem twee anderen, aan elke zijde een, en Jezus in het midden.
19 En Pilatus schreef ook een opschrift, en zette dat op het kruis; en er was geschreven: JEZUS, DE NAZARENER, DE KONING DER JODEN.
20 Dit opschrift dan lazen velen van de Joden; want de plaats, waar Jezus gekruist werd, was nabij de stad; en het was geschreven in het Hebreeuws, in het Grieks, en in het Latijn.
21 De overpriesters dan der Joden zeiden tot Pilatus: Schrijf niet: De Koning der Joden; maar, dat Hij gezegd heeft: Ik ben de Koning der Joden.
22 Pilatus antwoordde: Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven.
23 De krijgsknechten dan, als zij Jezus gekruist hadden, namen Zijn klederen, (en maakten vier delen, voor elken krijgsknecht een deel) en den rok. De rok nu was zonder naad, van boven af geheel geweven.

24 Zij dan zeiden tot elkander: Laat ons dien niet scheuren, maar laat ons daarover loten, wiens die zijn zal; opdat de Schrift vervuld worde, die zegt: Zij hebben Mijn klederen onder zich verdeeld, en over Mijn kleding hebben zij het lot geworpen. Dit hebben dan de krijgsknechten gedaan.
25 En bij het kruis van Jezus stonden Zijn moeder en Zijner moeders zuster, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria Magdalena.
26 Jezus nu, ziende Zijn moeder, en den discipel, dien Hij liefhad, daarbij staande, zeide tot Zijn moeder: Vrouw, zie, uw zoon.
27 Daarna zeide Hij tot den discipel: Zie, uw moeder. En van die ure aan nam haar de discipel in zijn huis.
28 Hierna Jezus, wetende, dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift zou vervuld worden, zeide: Mij dorst.
29 Daar stond dan een vat vol ediks, en zij vulden een spons met edik, en omlegden ze met hysop, en brachten ze aan Zijn mond.
30 Toen Jezus dan den edik genomen had, zeide Hij: Het is volbracht! En het hoofd buigende, gaf den geest.
31 De Joden dan, opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op den sabbat, dewijl het de voorbereiding was (want die dag des sabbats was groot), baden Pilatus, dat hun benen zouden gebroken, en zij weggenomen worden.
32 De krijgsknechten dan kwamen, en braken wel de benen des eersten, en des anderen, die met Hem gekruist was;
33 Maar komende tot Jezus, als zij zagen, dat Hij nu gestorven was, zo braken zij Zijn benen niet.
34 Maar een der krijgsknechten doorstak Zijn zijde met een speer, en terstond kwam er bloed en water uit.
35 En die het gezien heeft, die heeft het getuigd, en zijn getuigenis is waarachtig; en hij weet, dat hij zegt, hetgeen waar is, opdat ook gij geloven moogt.
36 Want deze dingen zijn geschied, opdat de Schrift vervuld worde: Geen been van Hem zal verbroken worden.
37 En wederom zegt een andere Schrift: Zij zullen zien, in Welken zij gestoken hebben.
38 En daarna Jozef van Arimathea (die een discipel van Jezus was, maar bedekt om de vreze der Joden), bad Pilatus, dat hij mocht het lichaam van Jezus wegnemen; en Pilatus liet het toe. Hij dan ging en nam het lichaam van Jezus weg.
39 En Nicodemus kwam ook (die des nachts tot Jezus eerst gekomen was), brengende een mengsel van mirre en aloe; omtrent honderd ponden gewichts.
40 Zij namen dan het lichaam van Jezus, en bonden dat in linnen doeken met de specerijen, gelijk de Joden de gewoonte hebben van begraven.
41 En er was in de plaats, waar Hij gekruist was, een hof, en in den hof een nieuw graf, in hetwelk nog nooit iemand gelegd was geweest.
42 Aldaar dan legden zij Jezus, om de voorbereiding der Joden, overmits het graf nabij was.

Hoewel deze evangelist zorgvuldig vermeden heeft om de feiten te vermelden, die door de andere evangelisten reeds werden meegedeeld, wijkt hij van dien stelregel af, als hij tot het lijden en den dood van Christus is gekomen, want, in stede van die met stilzwijgen voorbij te gaan als iemand, die zich de banden en het kruis zijns Meesters schaamt, en ze als gebreken of vlekken in Zijne geschiedenis beschouwt, herhaalt hij wat tevoren reeds meegedeeld werd, en weidt er nog aanmerkelijk over uit, als een, die niets begeert te weten dan Christus en dien gekruisigd, en in niets wenst te roemen, dan in het kruis van Christus. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Het overige van onzes Heeren verhoor door Pilatus, waarbij het rumoerig en verward, toeging, vers 1-15,

II. Het vonnis en de voltrekking er van, vers 16-18,

III. Het opschrift boven Zijn hoofd, vers 19-22,

IV. Het verdelen van Zijne klederen, vers 23, 24,

V. Zijn zorg dragen voor Zijne moeder, vers 25-27,

VI. Dat zij Hem edik te drinken gaven, vers 28-29,

VII. Zijn stervenswoord, vers 30,

VIII. Het doorsteken van Zijne zijde, vers 31-37,

IX. De begrafenis van Zijn lichaam, vers 38-42. O mochten wij bij de overdenking van deze dingen de kracht van Christus' dood bij ervaring leren kennen en gemeenschap hebben met Zijn lijden!

Johannes 19:1-15

Hier is een nader bericht van het verhoor dat zij onzen Heere Jezus lieten ondergaan. De vervolgers gingen voort met grote verwarring onder het volk te stichten, en de rechter zette zijn werk voort terwijl er grote verwarring in zijn eigen gemoed heerste, zodat ten opzichte van die beiden het moeilijk is het verhaal in geregelde volgorde te geven, wij moeten er dus de delen van opnemen, zoals wij ze daar vinden liggen.

I. De rechter mishandelt den gevangene, hoewel hij Hem onschuldig verklaart, hopende op die wijze de vervolgers tevreden te stellen. Al zou zijne bedoeling goed geweest zijn, werd zijne handeling er toch geenszins door gerechtvaardigd, daar die tastbaar onrechtvaardig was.

1. Hij gebood dat Hij, Christus, als een misdadiger gegeseld zou worden, vers 1. Pilatus, het volk zo verwoed ziende, en zich teleurgesteld ziende in zijn plan om Hem door de keuze des volks los te laten, nam Jezus en geselde Hem, dat is: hij gebood den lictoren, die hij tot zijne orders had, dit te doen. Bede is van mening, dat Pilatus zelf Jezus gegeseld heeft met zijn eigen handen, omdat er staat: Hij nam Jezus en geselde Hem, opdat het gematigd gedaan zou worden. Lukas spreekt van Pilatus' aanbod om Hem te kastijden en los te laten, hetgeen voor het vonnis moet geschieden. Dit geselen van Hem was bedoeld om de Joden tevreden te stellen, en daarmee heeft Pilatus hun de beleefdheid bewezen, dat hij in zoverre volgens hun woord en tegen eigen gevoelen handelde. De Romeinse geselingen waren gewoonlijk zeer streng en wreed, niet beperkt, zoals bij de Joden, tot veertig slagen, maar aan die pijn en schande heeft Christus zich onderworpen om onzentwil.

a. Opdat de Schriften zouden vervuld worden, die er van spraken, dat Hij geplaagd en van God geslagen en verdrukt was, en dat de straf, die ons den vrede aanbrengt, op Hem was, Jesaja 53:4, 5, en dat Hij Zijnen rug heeft gegeven aan hen, die Hem sloegen, Jesaja 50:6, en die ook spraken van de ploegers, die op Zijn rug hebben geploegd, Psalm 129:3. Ook Hij zelf heeft het voorzegd, Mattheus 20:19, Markus 10:34, Lukas 18:33.

b. Opdat door Zijne striemen wij genezen zouden worden, 1 Petrus 2:24. Wij hebben verdiend met geselen en schorpioenen gekastijd te worden, met vele slagen te worden geslagen, daar wij den wil onzes Heeren geweten en niet gedaan hebben, maar Christus heeft die slagen voor ons ontvangen, daar Hij de roede der verbolgenheid Zijns Vaders gedragen heeft, Klaagliederen 3:1. Pilatus' bedoeling met Hem te geselen was dat Hij niet veroordeeld zou worden, maar dat doel werd niet bereikt, Gods bedoeling werd er slechts door aangeduid, namelijk dat Zijn gegeseld worden ons veroordeeld worden zou voorkomen, als wij gemeenschap hebben met Zijn lijden, en dat doel is wèl bereikt geworden: de Geneesmeester gegeseld zijnde, werd de zieke genezen.

c. Dat slagen, om Zijnentwil verduurd, aan Zijne volgelingen geheiligd en licht voor hen gemaakt zouden worden, en opdat zij zich in die smaadheid zouden verblijden, gelijk zij ook gedaan hebben, Handelingen 5:41, 16:22, 25, en zoals Paulus gedaan heeft, die in slagen boven mate is geweest, 2 Corinthiërs 11:23 1). Christus' slagen hebben den angel weggenomen uit de hunnen, en er de hoedanigheid van veranderd. Wij worden van den Heere getuchtigd, opdat wij met de wereld niet zouden veroordeeld worden, 1 Corinthiërs 11:32.

2. Hij gaf Hem over aan zijne krijgsknechten om door hen als een dwaas te worden bespot en belachen, vers 2, 3. De krijgsknechten, die tot de lijfgarde van den stadhouder behoorden, een kroon van doornen gevlochten hebbende, zetten die op Zijn hoofd. Zulk een kroon achtten zij het meest gepast voor zulk een koning. Zij wierpen Hem een purperen kleed om, het een of ander versleten opperkleed van die kleur, dat zij goed genoeg achtten als kenteken der koninklijke waardigheid, en zij deden Hem hulde met een: Wees gegroet, gij koning der Joden! (zoals het volk is, zo is hun koning), en toen gaven zij Hem kinnebakslagen.

a. Zie hier de laagheid en onrechtvaardigheid van Pilatus, dat hij iemand, dien hij onschuldig geloofde, en die, indien Hij dit was, dan ook een voortreffelijk persoon was, aldus door zijn eigen dienaren liet mishandelen en vertreden. Zij, die onder het arrest der wet zijn, behoren ook onder hare bescherming te wezen, in verzekerde bewaring zijnde, behoren zij ook veilig te wezen. Maar Pilatus deed dit: a. Om aan den vrolijken luim zijner soldaten-en wellicht ook aan zijn eigen -toe te geven, in weerwil van den ernst, dien men in een rechter zou verwachten. Even tevoren had Herodes met zijne krijgslieden hetzelfde gedaan, Lukas 23:11. Voor hen was het even vermakelijk als ene toneelvoorstelling in dezen feesttijd, zoals de Filistijnen zich ook met Simson vermaakt hebben. b. Om aan de boosaardigheid der Joden tegemoet te komen en hun genoegen te doen, die begeerden, dat aan Christus alle mogelijke schande en smaad zou aangedaan worden, en Hem de onwaardigste behandeling zou te beurt vallen.

b. Zie hier de ruwheid en onbeschoftheid der soldaten, hoe zij alle gevoel van recht en menselijkheid hadden verloren, daar zij op die wijze konden juichen en triomferen over een mens in zijne ellende, en dat nog wel iemand, die vermaard was om Zijne wijsheid en eer, en nooit iets gedaan had om die te verbeuren. Maar aldus is Christus' heilige Godsdienst op laaghartige wijze verkeerd voorgesteld, door slechte mensen in een spotkleed gestoken, en aldus aan bespotting en verachting prijs gegeven, zoals zij hier met Christus gedaan hebben. a. Zij deden Hem een spotkleed aan, alsof het een grap gold, en Zijn vermeende waardigheid niets dan het voortbrengsel ener verhitte en ziekelijke verbeelding was. En gelijk Christus hier slechts als een spotkoning wordt voorgesteld, zo is Zijn Godsdienst voor velen ook slechts inbeelding, en zijn God en de ziel, zonde en plicht, de hemel en de hel voor hen niets dan hersenschimmen. b. Zij kronen Hem met doornen, alsof de Godsdienst van Christus slechts een boetedoening was, de grootste smart en ontbering in de wereld opleverde, alsof het zich onderwerpen aan het toezicht van God en het geweten gelijk stond met het hoofd in een doornstruik te steken, maar dit is een onrechtvaardige aantijging, doornen en strikken zijn in den weg des verkeerden, maar rozen en lauweren zijn op den weg van den Godsdienst.

c. Zie hier de wondervolle neerbuigendheid van onzen Heere Jezus in Zijn lijden om onzentwil. Grote en edelmoedige zielen kunnen alles beter verdragen dan schande en spot, elke zwaren arbeid, iedere scherpe pijn, elk verlies veeleer dan smaad, maar toch heeft de heilige Jezus dien om onzentwil verduurd. Zie en bewonder: a. Het onuitputtelijk geduld van den lijder, ons een voorbeeld nalatende van tevredenheid en moed, kalmte en zielsrust onder het zwaarste, dat wij op den weg des plichts kunnen ontmoeten. b. De onverwinlijke liefde en goedheid van een Zaligmaker, die niet slechts blijmoedig en vastberaden door dit alles is heengegaan, maar het vrijwillig voor ons en onze zaligheid op zich heeft genomen. Hierin heeft Hij Zijne liefde bevestigd, dat Hij niet slechts voor ons wilde sterven, maar sterven zoals een dwaas sterft. Ten eerste. Hij verdroeg de smart, niet slechts de doodsbenauwdheid, hoewel die in den dood aan het kruis ontzettend hevig was, maar alsof dit nog te gering was, heeft Hij ook de daaraan voorafgaande smart en pijn geleden. Zullen wij klagen

over een doorn in het vlees, of over beproeving, die ons nodig zijn om de hovaardij van ons te verbergen, als Christus zich vernederd heeft om die doornen in Zijn hoofd te dragen en met vuisten geslagen te worden, om ons te behouden en te onderwijzen? 2 Corinthiërs 12:7. Ten tweede. Hij heeft de schande veracht, de schande van een narrenkleed, en den spottenden eerbied, dien zij Hem bewezen met hun: Wees gegroet, gij koning der Joden! Indien wij nu te enigertijd bespot worden om weldoen, zo laat ons niet beschaamd wezen, maar God verheerlijken, want aldus zijn wij dan deelgenoten in Christus' lijden. Hij, die deze spottende eerbewijzing heeft verdragen, werd daarvoor met wezenlijke eer beloond, en dat zullen ook wij, indien wij om Zijnentwil met lijdzaamheid en geduld de schande verdragen.

II. Nadat Pilatus den gevangene aldus mishandeld had, stelt hij Hem voor aan Zijne vervolgers, in de hoop dat zij nu tevreden gesteld zouden zijn en van de verdere vervolging zouden afzien, vers 4, 5. Hij stelt hun twee dingen ter overweging voor:

1. Dat hij niets in Hem gevonden had, dat Hem onaangenaam of schadelijk maakt voor de Romeinse regering, vers 4. Ik vind gene schuld in hem, oudemian aitian heurisko -Ik vind geen de minste fout of oorzaak van beschuldiging in hem. Op een nader onderzoek herhaalt hij zijn reeds afgelegde verklaring, Hoofdstuk 18:38. Hiermede veroordeelt hij zich zelven, indien hij gene schuld in Hem vond, waarom heeft hij Hem dan gegeseld, waarom heeft hij Hem laten mishandelen? Niemand behoort kwaad te lijden, dan die kwaad doen, maar zo zijn er velen, die den Godsdienst bespotten en mishandelen, die toch, als zij ernstig zijn, wel moeten bekennen, dat zij er gene schuld in vinden. Indien hij gene schuld in Hem vond, waarom bracht hij Hem dan uit tot Zijne vervolgers, in plaats van Hem onmiddellijk los te laten, gelijk hij had behoren te doen? Indien Pilatus slechts zijn eigen geweten had geraadpleegd, dan zou hij Christus noch gegeseld noch gekruisigd hebben, maar hij wilde schipperen, om de Joden te behagen zal hij Christus geselen, en om zijn geweten te bevredigen zal hij Hem niet kruisigen, en zie! hij doet beiden, terwijl hij, indien hij dadelijk besloten had Hem te kruisigen, Hem niet had behoeven te geselen, Het is iets zeer gewoons, dat zij, die grotere zonden willen vermijden door kleinere te doen, eindigen met beide te doen.

2. Dat hij Hem datgene heeft aangedaan, hetwelk Hem zoveel te minder gevaarlijk zou maken voor hen en voor hun regering, vers 5. Hij bracht Hem tot hen uit, dragende de doornenkroon, terwijl Zijn hoofd en Zijn gelaat geheel bebloed waren, en zei: "Ziet den mens, op wie gij zo naijverig zijt", te kennen gevende, dat, hoewel Zijne populariteit hun enige reden tot vrees heeft kunnen geven, dat Zijn invloed op het land den hunnen zou doen afnemen, hij nu echter maatregelen genomen had om dit te voorkomen, want, nu hij Hem als een slaaf had behandeld, en Hem der verachting had prijsgegeven, zal het volk Hem wel nooit meer met eerbied kunnen aanzien, en zal Hij Zijn vorigen roem wel nooit meer kunnen herwinnen. Weinig dacht Pilatus met wat eerbied en liefde dit lijden van Christus in latere eeuwen door de beste en grootste mannen herdacht zou worden, die roemen zullen in dat kruis en die geselslagen, welke, naar hij meende, voor Hem en Zijne volgelingen ten eeuwigdurenden en onuitwisbaren smaad zouden zijn.

a. Onze Heere Jezus wordt hier tentoongesteld met al de tekenen van smaad en schande. Gewillig treedt Hij naar buiten om tot schouwspel te dienen en uitgejouwd te worden, zoals ongetwijfeld ook gebeurde, toen Hij in dat spotkleed verscheen, wetende, dat Hij gezet was tot een teken, dat wedersproken zal worden, Lukas 2:34. Is Hij alzo uitgegaan onzen smaad dragende? Zo laat ons dan tot Hem uitgaan, Zijne smaadheid dragende, Hebreeën 13:13.

b. Hoe Pilatus Hem vertoont: Pilatus zei tot hen: Ziet den mens. In het oorspronkelijke staat alleen: Hij zei tot hen, en daar het onmiddellijk antecedent Jezus is, zie ik geen bezwaar in de onderstelling, dat het Christus' eigen woorden geweest zijn, Hij, Jezus, zei: "Ziet, de mens, tegen wie gij zo verwoed zijt". Maar in sommige der Griekse handschriften en bij de meeste overzetters is-evenals in onze overzetting-de naam Pilatus ingelast. Pilatus zei tot hen, met het doel hen tevreden te stellen: Ziet de mens, niet zozeer om hun medelijden op te wekken: Ziet een mens, die uwe deernis waardig is, als wel om hun naijver tot zwijgen te brengen: Ziet, een mens, dien het niet der moeite waard is om verdacht te worden, een mens, van wie gij voortaan geen gevaar hebt te vrezen, zijne kroon is ontheiligd tegen de aarde, geheel het mensdom zal hem van nu aan bespotten. Toch is dit woord zeer aandoenlijk: Ziet, de mens. Het is voor een iegelijk onzer goed, om, met het oog des geloofs den mens Christus Jezus te aanschouwen in Zijn lijden. Ziet dezen Koning met de kroon, waarmee Hem Zijne moeder kroonde, Hooglied 3:11, de doornenkroon. Ziet Hem, en laat door die aanschouwing uwe ziel ten diepste worden bewogen. Ziet Hem, en rouwklaagt over Hem. Ziet Hem, en hebt Hem lief, en weest steeds ziende op Jezus.

III. In plaats van bevredigd te zijn, worden de vervolgers in nog heftiger toorn ontstoken, vers 6, 7.

1. Let op hun geschreeuw en hun hoon. De overpriesters, die het gepeupel aanvoerden, riepen met toorn en woede, en hun beambten of dienaars, die zeggen moesten wat zij zeiden, stemden in met hun geroep: Kruis hem, kruis hem! Het gewone volk zou waarschijnlijk wel berust hebben in Pilatus' verklaring van Zijne onschuld, maar hun leidslieden, de priesters, hebben hen verleid. Hieruit blijkt nu, dat hun boosaardigheid tegen Christus:

a. onredelijk was en volstrekt ongerijmd, zij bieden niet aan het bewijs te leveren, dat hun beschuldiging gegrond en rechtvaardig was, maken ook gene tegenwerpingen tegen het oordeel van Pilatus omtrent Hem, maar, al is Hij ook onschuldig, toch moet Hij gekruisigd worden.

b. Dat zij onverzadelijk en wreed was. Noch het ontzettende van de geseling, noch Zijn geduld onder die pijniging, noch de vermaning tot medelijden van den rechter kon hen vertederen, neen, en zelfs het schertsen van Pilatus met de zaak kon hen in geen vrolijke of opgeruimde stemming brengen.

c. Zij was heftig en onwrikbaar, zij willen hun zin doordrijven, en wagen er de gunst des stadhouders, de rust der stad en hun eigen veiligheid aan, veeleer dan ook maar het minste van hun eis af te doen. Waren zij zo heftig en ijverig om onzen Heere Jezus te smaden en te verpletteren, zo volhardend in hun geroep van: Kruis hem, kruis hem! en zullen wij dan niet krachtig en ijverig er naar streven om Zijn naam te verheerlijken, niet volharden in ons roepen van: "Kroon Hem, kroon Hem"? Heeft hun haat hun streven tegen Hem gescherpt en aangewakkerd, en zal dan onze liefde tot Hem ons niet aansporen in onzen ijver voor Hem en voor Zijn koninkrijk?

2. Hoe Pilatus hun woede in bedwang hield, daar hij nog steeds aanhield op de onschuld van den gevangene: "Neemt gijlieden hem en kruist hem, zo hij dan gekruisigd moet worden." Dit wordt ironisch gezegd, hij wist wel, dat zij dit niet konden, dat zij Hem niet durfden kruisigen, maar het is alsof hij zei: "Gij zult mij niet tot het werktuig maken van uwe boosaardigheid, ik kan hem met geen gerust geweten kruisigen." Een goed besluit, als hij er maar bij gebleven was. Hij vond gene schuld in Hem, en daarom had hij in gene verdere besprekingen met Zijne vervolgers moeten treden. Zij,

die veilig willen wezen tegen de zonde, moeten doof zijn voor verzoeking. Ja meer, hij had den gevangene tegen hun beledigingen moeten beveiligen. Waartoe was hij met macht bekleed, indien niet om hen te beschermen, aan wie onrecht wordt aangedaan? De wacht van stadhouders of regeerders behoort de wacht te zijn van de gerechtigheid. Maar Pilatus had geen moed genoeg om naar zijn geweten te handelen, en zijne lafhartigheid deed hem in een strik vallen.

3. Het voorwendsel der vervolgers om hun eis te rechtvaardigen, vers 7. "Wij hebben ene wet, en naar onze wet -zo wij slechts de macht hadden om haar toe te passen-moet hij sterven, want hij heeft zich zelven Gods Zoon gemaakt. Merk hier nu op:

a. Zij roemen op de wet, zelfs als zij door de overtreding der wet God onteren, gelijk dit den Joden ten laste gelegd wordt, Romeinen 2:23. Zij hadden inderdaad een voortreffelijke wet, ver uitnemend boven de inzettingen en rechten van andere volken, maar tevergeefs roemen zij op hun wet, als zij haar tot zo slecht een doeleinde misbruiken.

b. Zij tonen een rusteloze, ingewortelde boosaardigheid tegen onzen Heere Jezus. Als zij den toorn van Pilatus niet kunnen opwekken tegen Hem door aan te voeren, dat Hij voorgaf een koning te zijn, voeren zij aan, dat Hij voorgeeft God te zijn. Zo laten zij niets onbeproefd om Hem veroordeeld te krijgen.

c. Zij verkeren de wet en maken haar tot het werktuig hunner boosheid. Sommigen denken, dat zij doelen op ene wet, die inzonderheid tegen Christus was uitgevaardigd, alsof, daar het een wet was, zij terecht of ten onrechte uitgevoerd moest worden, terwijl toch een wee is uitgesproken over hen, die ongerechtige inzettingen inzetten en moeite voorschrijven, Jesaja 10:1. Zie ook Micha 6:16. Maar zij schijnen veeleer naar de wet van Mozes te verwijzen, en indien dit zo is, dan was het waar, dat Godslasteraars, afgodendienaars en valse profeten ter dood gebracht moesten worden volgens die wet. Al wie valselijk voorgaf de Zoon van God te zijn, was schuldig aan Godslastering, Leviticus 24:16. Maar het was niet waar, dat Christus slechts voorgaf de Zoon van God te zijn, want Hij was het werkelijk, en zij hadden een onderzoek behoren in te stellen naar de bewijzen, die Hij heeft gegeven van het te zijn. Indien Hij zei, dat Hij de Zoon van God was, en doel en strekking Zijner leer niet waren om de mensen van God af te trekken, maar wel om hen tot Hem te brengen, en als Hij Zijne zending en Zijne leer bevestigde door wonderen, gelijk Hij ontwijfelbaar gedaan heeft, dan behoorden zij volgens hun wet ontegenzeglijk naar Hem te horen, Deuteronomium 18:18, 19, en zo zij het niet deden, dan moesten zij afgesneden worden. Hetgeen Zijne eer was, en hun geluk had kunnen zijn, indien zij zich zelven niet in den weg waren gaan staan, rekenen zij Hem toe als ene misdaad, waarvoor Hij moest sterven. Indien Hij echter naar hun wet moest sterven, dan behoorde Hij niet gekruisigd te worden, want dat was ene doodstraf, die door hun wet niet was opgelegd.

IV. Na dit nieuwe denkbeeld, dat zij geopperd hadden, begint de rechter wederom den gevangene te verhoren. Merk op:

1. De bezorgdheid van Pilatus toen hij deze beschuldiging vernam, vers 8. Toen hij hoorde, dat zijn gevangene niet slechts aanspraak maakte op koningschap, maar ook op Goddelijkheid werd hij meer bevreesd. Dit bracht hem in groter verlegenheid, en maakte de zaak dubbel moeilijk, want:

a. Er was dan meer gevaar om het volk te beledigen, indien hij Hem vrijliet, daar hij wist hoe naijverig dit volk was op de eenheid der Godheid, en welk een afkeer zij thans hadden van andere goden. Hoewel hij dus had kunnen hopen hun woede te stillen tegen een voorgewenden koning, zou hij hen toch nimmer kunnen verzoenen met iemand, die voorgeeft God te zijn. "Als dat het fijne van de zaak is", denkt Pilatus, "dan zal men er zich niet met een grap af kunnen maken".

b. Er was nu ook meer gevaar, dat hij zijn eigen geweten zou verkrachten, indien hij Hem veroordeelde. "Is hij iemand", denkt Pilatus, "die zich voor den Zoon van God uitgeeft? Maar als hij dat nu eens werkelijk was? Wat zou er dan van mij worden?" Zelfs het natuurlijk geweten maakt de mensen bevreesd om bevonden te worden tegen God te strijden. De heidenen hadden enige fabelachtige overleveringen van in het vlees verschenen goden, die zich somwijlen in geringe omstandigheden openbaarden en door sommigen mishandeld werden, die dit dan zwaar hebben moeten boeten. Pilatus vreest dus zich in de uiterste moeilijkheid te zullen bevinden.

2. Het nader verhoor, dat hij hierop onzen Heere Jezus liet ondergaan, vers 9. Ten einde tegenover de vervolgers alle billijkheid te betrachten, heropende hij het debat, trad de rechtszaal binnen en vroeg aan Christus: "Van waar zijt gij? Merk op:

a. De plaats, welke hij kiest voor deze ondervraging: hij ging wederom in het rechthuis om alleen te zijn met den gevangene, buiten het rumoer en gedruis der menigte, zodat hij het onderzoek rustiger en daarom ook grondiger, kon voortzetten. Zij, die de waarheid willen ontdekken, zoals zij is in Jezus, moeten weggaan uit het gedrang en rumoer der vooroordelen, zich als het ware terugtrekken in het rechthuis, om met Christus alleen te spreken.

b. De vraag, die hij Hem doet: Van waar zijt gij? Zijt gij van uit de mensen, of van den hemel? Van beneden, of van boven? Tevoren had hij Hem rechtstreeks gevraagd: "Zijt gij een koning?" Maar nu vraagt hij niet rechtstreeks: "Zijt gij de Zoon van God?" ten einde niet den schijn te hebben van zich al te vrijmoedig met Goddelijke dingen in te laten. Maar in het algemeen: Van waar zijt gij? "Waar waart gij, en in welke wereld bestond gij, eer gij in deze wereld kwaamt?"

a. Het stilzwijgen van onzen Heere Jezus, toen Hij hieromtrent ondervraagd werd: maar Jezus gaf hem geen antwoord. Dit was geen gemelijk stilzwijgen uit minachting voor het hof, en evenmin was het een stilzwijgen, omdat Hij niet wist wat te zeggen: maar: a. Het was een geduldig zwijgen, opdat de Schrift zou vervuld worden, als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, Jesaja 53:7. Dit zwijgen sprak luide van Zijne onderworpenheid aan den wil Zijns Vaders in Zijn tegenwoordig lijden, waartoe en waarin Hij zich schikte om het te dragen. Hij zweeg, omdat Hij in niets en door niets Zijn lijden wilde verhinderen. Indien Christus zich even duidelijk als God had bekend, als Hij zich als Koning heeft bekend, dan zou Pilatus Hem waarschijnlijk niet veroordeeld hebben (want hij was al bevreesd toen de vervolgers er van spraken), en hoewel de Romeinen triomfeerden over de koningen der volken, die zij ten onder hadden gebracht, hadden zij toch ontzag voor hun goden, zie 1 Corinthiërs 2:8. Indien zij Hem gekend hadden als den Heere der heerlijkheid, zij zouden Hem niet gekruisigd hebben, en hoe zouden wij dan verlost zijn kunnen worden? b. Het was een voorzichtig stilzwijgen. Toen de overpriesters Hem vroegen: Zijt gij de Zoon des gezegenden Gods? antwoordde Hij: Ik ben, want Hij wist dat zij zich op de Schriften des Ouden Testaments grondden, die van den Messias spraken. Maar toen Pilatus Hem ondervroeg, verstond hij zijn eigen vraag niet, daar hij geen denkbeeld had van den Messias, en dat Hij de Zoon van God

was. Waartoe zou het dan dienen hem te antwoorden, wiens hoofd vervuld was met heidense theologie, waarmee hij Zijn antwoord dan in verband had zoeken te brengen?

d. Met hoeveel hoogmoed Pilatus Hem Zijn stilzwijgen verweet, vers 10:"Spreekt gij tot mij niet? Doet gij mij de belediging aan van stom tegenover mij te staan? Hoe! weet gij niet, dat ik, als bestuurder van het gewest, macht heb-naar ik het gepast acht-u te kruisigen, en macht heb-indien ik het voegzaam oordeel, u los te laten?" Merk hier op: a. Hoe Pilatus zich zelven verheerlijkt en roemt op zijne macht, als niet minder dan die van Nebukadnezar, van wie gezegd is, dien hij wilde doodde hij, en dien hij wilde behield hij in het leven, Daniël 5:19. Mensen, die met macht zijn bekleed, worden allicht opgeblazen, en hoe meer onbepaald en eigendunkelijk hun macht is, hoe meer hun hoogmoed er door wordt gestreeld. Maar hij overdrijft schromelijk in zijne voorstelling van die macht, als hij snoeft macht te hebben iemand te kruisigen, dien hij onschuldig had verklaard, want geen vorst of potentaat heeft het recht om onrecht te doen.

Id possumus, quod jure possumus -Alleen datgene kunnen wij doen, wat wij rechtvaardig doen kunnen. b. Hoe Hij onzen gezegenden Heiland vertreedt: Spreekt gij tot mij niet? Hij maakt aanmerking op Hem. Ten eerste. Alsof Hij ongehoorzaam en oneerbiedig was jegens hen, die met gezag zijn bekleed, niet antwoordende wanneer Hem iets gevraagd wordt. Ten tweede. Alsof Hij ondankbaar was jegens iemand, die Hem met zachtheid en medelijden had behandeld. "Spreekt gij tot mij niet, die gepoogd heb uwe loslating te bewerken?" Ten derde. Alsof Hij onverstandig handelde tegenover zich zelven: "Wilt gij niet spreken tot iemand om u te ontschuldigen, die zozeer geneigd is u voor onschuldig te houden?" Indien Christus werkelijk Zijn leven had willen redden, dan zou het nu de tijd geweest zijn om te spreken, maar wat Hij te doen had, was Zijn leven af te leggen.

e. Christus' gepast antwoord op dit verwijt, vers 11, waar a. Hij met vrijmoedigheid zijne verwaandheid bestraft en zijne vergissing herstelt. Hoe groot gij u ook houdt en hoe stout gij spreekt, gij zoudt gene macht hebben tegen Mij, gene macht om te geselen, gene macht om te kruisigen, indien het u niet van boven gegeven ware". Hoewel Christus het niet voegzaam achtte hem te antwoorden, toen hij ongepast was-Antwoord den zot naar zijne dwaasheid niet, opdat gij ook hem niet gelijk wordt, heeft Hij het wèl voegzaam geoordeeld hem te antwoorden, toen hij hoog en gebiedend was, want dan-Antwoord den zot naar zijne dwaasheid, opdat hij in zijne ogen niet wijs zij, Spreuken 26:4, 5. Toen Pilatus zijne macht uitoefende, heeft Christus er zich zwijgend aan onderworpen, maar toen hij er hoogmoedig op werd, heeft Hij hem aan zich zelven bekend gemaakt: Al de macht die gij hebt, is u van boven gegeven, hetgeen op tweeërlei wijze verstaan kan worden. Ten eerste. Als om hem er aan te herinneren, dat zijne macht in het algemeen, als magistraat, een beperkte macht was, en hij niets meer kon doen dan God hem toeliet. God is de Fontein van macht, en de gestelde machten zijn door Hem verordineerd en aan Hem ontleend, en zo zijn zij ook aan Hem onderworpen. Zij behoren niet verder te gaan, dan Zijne voorzienigheid het hun toelaat. Zij zijn Gods hand en Zijn zwaard, Psalm 17: 13, 14. Hoewel de bijl zich beroemt tegen dien, die daarmee houwt, is zij toch slechts een werktuig, Jesaja 10:5, 15. Laat de trotse verdrukkers weten, dat er Een is, hoger dan zij, aan wie zij rekenschap zullen hebben te geven, Prediker 5:7. En laat dit het murmureren der verdrukten tot zwijgen brengen: Het is de Heere. God heeft aan Simeï gezegd David te vloeken, en laat het hen vertroosten, dat hun vervolgers niet meer kunnen doen dan God hun toelaat te doen, zie Jesaja 51:12, 13. Ten tweede. Om hem mede te delen, dat zijne macht tegen Hem in het bijzonder, en al de werkingen dier macht, door den bepaalden raad en voorkennis Gods waren, Handelingen 2:23. Pilatus verbeeldde zich nooit zo

groot geweest te zijn als nu hij te oordelen had over een gevangene als deze, die door velen als den Zoon van God en den Koning Israël's beschouwd werd, nu hij dus over het lot van zo groot een man te beslissen had, maar Christus laat hem weten, dat hij hierin slechts een werktuig was in Gods hand, en dat hij niets tegen Hem vermocht dan hetgeen door God bepaald was, Handelingen 4:27, 28. b. Met zachtmoedigheid verontschuldigt Hij zijne zonde in vergelijking met de zonde der aanvoerders: daarom, die Mij aan u heeft overgeleverd, heeft groter zonde, ligt onder een zwaarder schuld: want gij, als overheidspersoon, hebt macht van boven, en gij zijt op uwe plaats, uwe zonde is minder zwaar dan die van hen, die uit afgunst en boosaardigheid u dringen om van uwe macht gebruik te maken".

Ten eerste. Er wordt duidelijk te kennen gegeven, dat hetgeen Pilatus deed, zonde was, een grote zonde, en dat de drang, door de Joden op hem uitgeoefend, en het geweld, dat hij zich zelven deed, hem niet kunnen rechtvaardigen. Christus bedoelde dit als een wenk, om zijn geweten te doen ontwaken en de vrees te doen toenemen, welke hem had bevangen. De schuld van anderen zal ons niet vrijpleiten, noch zal het ons baten in den groten dag om te zeggen, dat anderen nog slechter waren dan wij, want wij zullen niet geoordeeld worden naar vergelijking, maar moeten onzen eigen last dragen.

Ten tweede. Toch hadden zij, die Hem aan Pilatus hadden overgeleverd, groter zonde. Hieruit blijkt, dat niet alle zonden gelijk zijn, maar dat sommige gruwelijker, snoder zijn dan anderen, sommige zijn, vergelijkenderwijze gesproken, als muggen, andere als kamelen, sommige als splinters in de ogen, andere als balken, sommige als penningen, andere als ponden. Hij, die Christus aan Pilatus heeft overgeleverd, was of:

1. Het volk der Joden, die riepen: Kruis hem! kruis hem! Zij hadden Christus' wonderen gezien, die Pilatus niet gezien had, aan hen was de Messias in de eerste plaats gezonden, zij waren de Zijnen, en aan hen, die zo gebonden waren, had een Verlosser hoogst welkom moeten wezen, daarom was het in hen veel erger dan in Pilatus om tegen Hem te zijn.

2. Of wel, Hij bedoelt inzonderheid Kajafas, die aan het hoofd der samenspanning was tegen Christus, en het eerst Zijn dood had aangeraden, Hoofdstuk 11:49, 50. De zonde van Kajafas was oneindig groter dan die van Pilatus. Kajafas heeft Christus vervolgd uit zuivere vijandschap tegen Hem en Zijne leer, uit boosaardigheid en met voorbedachten rade. Pilatus veroordeelde Hem alleen uit vrees voor het volk, en het was een haastig besluit, waarover hij den tijd niet had na te denken.

3. Sommigen denken, dat Christus Judas heeft bedoeld, want hoewel hij Hem niet onmiddellijk in Pilatus' handen heeft overgeleverd, heeft hij Hem toch verraden aan degenen, die dit wèl deden. De zonde van Judas was, in velerlei opzichten, groter dan de zonde van Pilatus. Pilatus was een vreemdeling voor Christus, Judas was Zijn vriend en volgeling. Pilatus vond gene schuld in Hem, maar Judas wist zeer veel goeds van Hem. Pilatus was wel bevooroordeeld, doch niet omgekocht, maar Judas nam een geschenk tegen den onschuldige. De zonde van Judas was een leidende zonde, zij heeft geleid tot alles wat er op gevolgd is. Hij is de leidsman geweest dergenen, die Jezus vingen. Zo groot was de zonde van Judas, dat de wraak hem niet liet leven, maar toen Christus dit zei, of spoedig daarna, was hij heengegaan naar zijn eigen plaats.

V. Pilatus worstelt met de Joden om Jezus uit hun handen te verlossen, maar tevergeefs. Wij horen nu niet meer van iets, dat er voorviel tussen Pilatus en den gevangene, wat nu nog overblijft ligt tussen hem en de vervolgers.

1. Pilatus scheen ijveriger dan tevoren, om Jezus' invrijheidstelling te verkrijgen, vers 12.

Van toen af, van dien tijd, en om die reden, dat Christus hem dit antwoord had gegeven, vers 11, dat hij, hoewel er ene berisping in lag opgesloten, toch vriendelijk had opgenomen, en hoewel Christus hem bestraft had, bleef hij er toch bij, dat hij gene schuld in Hem vond, maar zocht Hem los te laten, hij begeerde het, hij poogde het. Hij zocht Hem los te laten, hij bedacht hoe hij dit veilig en op een goede wijze zou kunnen doen, zonder de priesters te beledigen. Het zal nooit goed gaan, als ons besluit om onzen plicht te doen begraven wordt, als het ware, onder plannen en bedenksels om hem te doen onder een schonen schijn en zonder dat er ongerief uit ontstaat. Indien Pilatus' beleid, of liever slimheid, niet de overhand had gehad op zijn gevoel van plicht, dan zou hij niet zo lang gezocht hebben om Hem los te laten, maar hij zou het kort en goed gedaan hebben. Fiat justitia, ruat cælum Laat gerechtigheid geschieden, al zou ook de hemel invallen.

2. De Joden waren woedender dan ooit, begeerden nog heftiger, dat Jezus gekruisigd zou worden. Nog altijd zijn zij rumoerig, blijven zij roepen en schreeuwen. Zij wilden het doen voorkomen, alsof de burgerij tegen Hem was, en daarom stellen zij alles te werk om de volksmenigte vijandige kreten tegen Hem te doen aanheffen, en het is niet moeilijk om het grauw bijeen te brengen, maar indien er een wezenlijke, onpartijdige volksstemming gehouden was, dan twijfel ik niet, of de grote meerderheid zou voor Zijne loslating gestemd hebben. Enkele dolzinnigen kunnen heel gemakkelijk vele wijzen overschreeuwen, en zich dan inbeelden, dat zij den zin (die niets is dan onzin) van het gehele volk uitdrukken, of zelfs van geheel de mensheid, maar het is minder gemakkelijk het gevoelen des volks te veranderen dan het verkeerd voor te stellen. Nu Christus in de handen Zijner vijanden was, waren Zijne vrienden bevreesd en zij zwegen stil en gingen heen, en zij, die tegen Hem waren, toonden dit met hartstochtelijken ijver, en dit gaf den overpriesters de gelegenheid om hun geroep voor te stellen als de stem van al de Joden, dat Hij gekruisigd zou worden. In dit vijandig geroep streefden zij naar twee dingen:

a. Den gevangene voor te stellen als een vijand des keizers. Hij had de koninkrijken dezer wereld met al hun heerlijkheid afgewezen, Hij had verklaard dat Zijn koninkrijk niet van deze wereld was, en toch beweren zij, dat Hij den keizer weerspreekt, dat Hij zijne waardigheid en soevereiniteit aanrandt. Het is immer een kunstgreep geweest van de vijanden van den Godsdienst, om hem als schadelijk voor te stellen voor koningen en landschappen, terwijl hij voor beiden juist hoogst weldadig is.

b. Den rechter vrees aan te jagen door hem te betichten van verraad jegens den keizer: Indien gij dezen loslaat, indien gij Hem ongestraft laat en hem zijn gang laat gaan, dan zijt gij des keizers vriend niet, en dus ontrouw aan uw plicht en ambt, blootgesteld aan des keizers ongenoegen, en in gevaar van uit uw ambt ontzet te worden. Hierin ligt het dreigement opgesloten, dat zij hem zullen aanklagen en alles zullen aanwenden, dat hij afgezet zal worden, en hiermede troffen zij hem in een zeer gevoelige plaats. Maar wie ook bezorgdheid omtrent den keizer zou aan den dag leggen, deze Joden moesten dit niet, daar zij toch zelven zo uiterst misnoegd waren op hem en op zijne regering. Zij moesten niet spreken van vrienden des keizers te zijn, die zelven zulke valse vrienden van hem

waren, maar zo zal een voorgewende ijver voor hetgeen goed is, slechts tot dekmantel gebruikt worden voor een wezenlijken haat tegen hetgeen beter is.

3. Nadat Pilatus andere hulpmiddelen tevergeefs beproefd had, doet hij nog ene poging om door spotternij hun woede tot bedaren te brengen, maar hiermede verried hij zich aan hen, en liet zich nu door den stroom medevoeren, vers 13-15. Na geruimen tijd volhard te hebben, en nu het scheen alsof hij dien aanval krachtig zou weerstaan, vers 12, heeft hij zich laaghartig onderworpen. Merk hier op:

a. Wat het was, dat Pilatus heeft geschokt, vers 13: "Toen hij dit woord hoorde, dat hij niet trouw kon zijn aan des keizers eer en belang, noch verzekerd kon zijn van des keizers gunst, indien hij Jezus niet ter dood bracht, dacht hij, dat het tijd was om toe te zien. Alles wat zij gezegd hadden om te bewijzen, dat Christus een kwaaddoener was, en dat het dus de plicht van Pilatus was om Hem te veroordelen, heeft hem onbewogen, koud, gelaten. Hij bleef bij zijne overtuiging van Christus' onschuld, maar toen zij er op wezen, dat het in zijn belang was om Hem te veroordelen, begon hij toe te geven. Zij, die hun geluk slechts menen te vinden in de gunst der mensen, maken zich zelven tot een gemakkelijke prooi van Satans verzoekingen.

b. De toebereidselen, die gemaakt werden voor de eindbeslissing in deze zaak: Pilatus bracht Jezus uit en nam toen met veel plechtigheid plaats op den rechterstoel. Wij kunnen onderstellen, dat hij zijn ambtsgewaad liet komen, en toen zat hij neer op den rechterstoel. a. Christus werd met alle mogelijke plechtigheid veroordeeld. Ten eerste. Om ons van Gods gericht te redden, en opdat alle gelovigen, door en in Christus hier geoordeeld zijnde, voor het hof des hemels vrijgesproken zouden worden. Ten tweede. Om de verschrikking weg te nemen van het statig en met alle plechtigheid gevoerde gerechtelijk onderzoek, dat Zijne volgelingen om Zijnentwil zullen hebben te ondergaan. Paulus kan met te meer kloekmoedigheid voor des keizers rechterstoel staan, nu zijn Meester daar voor hem gestaan heeft. b. Er wordt hier nota genomen van de plaats en den tijd.

Ten eerste. De plaats, waar Christus veroordeeld werd: in de plaats, genaamd Lithostrotos (het Plaveisel) en in het Hebreeuws Gabbatha, waarschijnlijk de plaats, waar hij placht neer te zitten om criminele zaken te onderzoeken. Sommigen zijn van mening, dat de betekenis van Gabbatha een besloten plaats is, omheind om beledigingen van het volk af te weren, anderen denken, dat het betekent een verhoogde plaats, verhoogd boven de omringende ruimte, opdat allen hem konden zien.

Ten tweede. De tijd, vers 14. Het was de voorbereiding van het pascha, en omtrent de zesde ure. Let op:

1. Den dag: Het was de voorbereiding van het pascha, dat is: van den paassabbatdag, en de viering van dezen en van de overige dagen van het feest der ongezuurde broden, Dit is duidelijk uit Lukas 23:54. Het was de dag der voorbereiding, en de sabbat kwam aan. Zodat deze voorbereiding voor den sabbat was. Voor het pascha behoort er ene voorbereiding te zijn. Dit wordt vermeld als ene verzwaring van hun zonde in het vervolgen van Christus met zoveel boosaardigheid en woede, dat dit geschiedde, toen zij den ouden zuurdesem behoorden uit te zuiveren, om toebereid te zijn voor het pascha, maar hoe beter de dag, hoe gruwelijker de daad.

2. De ure. Het was omtrent de zesde ure. In sommige oude Griekse en Latijnse handschriften staat de derde ure, hetgeen overeenkomt met Markus 15:25. En naar Mattheus 27:45 was Hij aan het kruis voor de zesde ure. Maar dit schijnt hier vermeld te zijn, niet als een nauwkeurige tijdsbepaling, maar als een bijkomende verzwaring van de zonde der vervolgers, dat zij met de vervolging voortgingen, niet slechts op een heiligen, plechtigen dag, den dag der voorbereiding, maar, van de derde tot de zesde ure, dat, wat wij noemen kerktijd, was) op dien dag waren zij nu bezig met deze boosheid, zodat zij, hoewel zij priesters waren, op dien dag den tempeldienst niet waarnamen, want zij hebben Christus niet verlaten voor de zesde ure, toen de duisternis begon, welke hen weggeschrikt heeft. Sommigen denken, dat de zesde ure bij den evangelist het Romeinse uur aangeeft, evenals ook het onze, zes uur in den morgen, gelijkstaande met het eerste uur van den dag bij de Joden, het is zeer waarschijnlijk, dat Christus' verhoor voor Pilatus om ongeveer zes uur in den morgen tot beslissing kwam, hetgeen toen even na zonsopgang was.

c. De ontmoeting van Pilatus met de Joden, beiden de priesters en het volk, eer hij er toe overging het vonnis uit te spreken nog eenmaal een poging doende, doch tevergeefs, om den stroom hunner woede te stuiten. a. Hij zei tot de Joden: Ziet uw koning. Dat is ene bestraffing voor hen vanwege het dwaze en boosaardige van hun bewering, dat deze Jezus zich tot koning zou willen opwerpen. Ziet uw koning, dat is: "den man, dien gij beschuldigt van naar de kroon te staan. Is er enige waarschijnlijkheid, dat zo iemand gevaarlijk kan wezen voor de regering? Ik ben er van overtuigd, dat hij het niet is, en dat kunt ook gij wezen, en hem dus laten gaan." Sommigen denken, dat hij hun hun ontevredenheid met den keizer verwijt: "Gij zoudt dien man tot uwen koning begeerd hebben, indien hij zich slechts aan het hoofd van een opstand tegen den keizer had willen stellen". Maar, hoewel Pilatus er verre van was dit te willen of te bedoelen, schijnt hij de stem van God voor hen te zijn. Met doornen gekroond, wordt Christus thans als een koning bij zijne kroning aan het volk voorgesteld. "Ziet uw koning, de koning, dien God op Zijn heiligen berg Zion gezalfd heeft". Maar, in plaats van hierop met gejuich in te stemmen, protesteren zij tegen Hem, zij willen geen koning, die door God verkoren werd. b. Zij riepen met de grootste verontwaardiging: Neem weg, neem weg, hetgeen minachting aanduidt zowel als boosaardigheid, aron, aron "Neem hem, hij is niet van ons, wij verloochenen hem als bloedverwant of stamgenoot, en nog veel meer als koning, wij hebben niet slechts geen achting of eerbied voor hem, maar ook geen medelijden met hem, neem hem weg van voor onze ogen", want alzo was van Hem geschreven: dien, aan welken het volk een gruwel heeft, Jesaja 49:7, en zij waren als verbergende het aangezicht voor hem, Jesaja 53:3.

Weg van de aarde met zulk enen! Handelingen 22:22. Dit toont aan: Ten eerste. Hoe wij verdiend hebben voor Gods rechterstoel te worden behandeld. Door de zonde zijn wij afzichtelijk geworden voor Gods heiligheid, die uitriep: "Weg met hen, neemt hen weg", want God is te rein van ogen dan dat Hij het kwade zou zien. Wij waren ook aanstotelijk voor Gods gerechtigheid, die tegen ons riep: "Kruis hen, kruis hen, laat het vonnis der wet aan hen voltrokken worden". Ware Christus niet tussenbeide getreden, ware Hij niet veracht en verworpen geworden door de mensen, dan zouden wij voor eeuwig door God verworpen zijn. Ten tweede. Het toont aan, hoe wij met onze zonden moeten handelen. In de Schrift wordt ons dikwijls gezegd, dat wij onze zonden moeten kruisigen, in gelijkvormigheid met den dood van Christus. Zij nu, die Christus hebben gekruisigd, deden het met verfoeiing. Met Godvruchtige verontwaardiging behoren wij de zonde in ons te verfoeien, zoals zij met goddeloze verontwaardiging Hem verfoeid hebben, die zonde voor ons gemaakt is. De ware boetvaardige werpt zijne overtredingen van zich: Weg er mede! weg er mede! Jesaja 2:20, 30:22. "Kruis ze, kruis ze, het is niet betamelijk, dat zij leven in mijne ziel", Hosea 14:9.

c. Pilatus, wensende Jezus los te laten, maar zo, dat dit door hun toedoen en naar hun wil zou zijn, vraagt hun: Zal ik uwen koning kruisigen? Met dit te zeggen kan hij bedoeld hebben: Ten eerste. Hun mond te stoppen door hun te tonen, hoe ongerijmd het was om iemand te verwerpen, die aanbood hun koning te zijn in een tijd, wanneer zij er meer dan ooit een nodig hadden. Hebben zij geen besef van hun dienstbaarheid? Gene waardering voor een Verlosser? Hoewel hij gene reden zag om Hem te vrezen, zouden zij toch wel reden kunnen zien om iets van Hem te kunnen hopen. Of: Ten tweede. Om aan zijn eigen geweten het zwijgen op te leggen. "Indien deze Jezus een koning is", denkt Pilatus, "dan is hij toch slechts een koning der Joden, en daarom heb ik niets anders te doen dan hem hun aan te bieden, wijzen zij hem af, willen zij hun koning gekruisigd hebben, wat gaat mij dit aan? Hij spot met hen om hun verwachting van een Messias, terwijl zij iemand terneder werpen, van wie zij alle hoop konden hebben dat hij het is. Ten einde Christus op afdoende wijze te verzaken en Pilatus aan te sporen om Hem te kruisigen, riepen de overpriesters-hoewel zeer tegen hun zin en wil-Wij hebben geen koning dan den keizer. Zij wisten dat dit Pilatus zou behagen, en zo hopen zij nu hun doel te bereiken, schoon zij den keizer en zijn bestuur haatten. Doch merk hier op: Ten eerste. Welk een duidelijke aanwijzing dit is, dat de bestemde tijd, waarop de Messias zou verschijnen, nu gekomen was, want, indien ze Joden geen koning hebben dan den keizer, dan is de scepter van Juda geweken en de wetgever van tussen zijne voeten, hetgeen niet zou geschieden, voordat de Silo zou gekomen zijn, om een geestelijk koninkrijk op te richten, En, Ten tweede. Hoe rechtvaardig het was in God, om het verderf over hen te brengen door de Romeinen, dat eerlang volgen zou.

1. Zij hangen den keizer aan, tot den keizer zullen zij gaan. God heeft hun weldra genoeg gegeven van hun keizers, en daar, overeenkomstig de gelijkenis van Jotham, de bomen den doornenbos tot hun koning verkozen, veeleer dan den wijnstok en den olijfboom, is een boze geest onder hen gezonden, want zij hebben het niet in waarheid en oprechtheid kunnen doen, Richteren 9:12, 19. Van nu aan waren zij in rebellie tegen de keizers, en waren de keizers tirannen voor hen, en hun misnoegdheid met hun bestuur eindigde met de verwoesting van hun plaats en volk. Het is rechtvaardig in God om datgene, hetwelk wij boven Christus verkiezen, tot een gesel en plaag voor ons te maken.

2. Zij wilden geen anderen koning dan den keizer, en tot op den huidigen dag hebben zij ook nooit een anderen gehad, maar zijn nu vele dagen blijven zitten zonder koning en zonder vorst, Hosea 3:4, zonder een eigen koning of vorst, maar de koningen der volken hebben over hen geheerst. Daar zij nu geen anderen koning wilden dan den keizer, zal dit hun lot zijn: zij hebben het zelven over zich gebracht.

Johannes 19:16-18

Wij hebben nu het doodvonnis, dat over onzen Heere Jezus werd uitgesproken, en de voltrekking er van spoedig daarna. Er had een machtige worsteling plaatsgehad in Pilatus tussen zijne overtuiging en zijn bederf, maar ten slotte is zijne overtuiging gezwicht, en behield zijn bederf de bovenhand, mensenvrees had groter macht over hem dan de vreze Gods.

I. Pilatus sprak het oordeel uit over Christus, en tekende de volmacht om het vonnis te voltrekken, vers 16. Wij kunnen hier zien:

1. Hoe Pilatus zondigde tegen zijn eigen geweten, wederom en nogmaals had hij Hem onschuldig verklaard, en toch eindigt hij met Hem als schuldig te veroordelen. Van dat Pilatus stadhouder was geworden, had hij het Joodse volk bij vele gelegenheden beledigd en verbitterd, want hij was een man van hoogmoedigen, onverzoenlijken aard, die in alles zijn eigen zin en wil doordreef. Hij had zich meester gemaakt van het Corban of de offergaven, en het aan waterwerken besteed. Hij had in Jeruzalem schilden gebracht met het beeld des keizers, hetgeen zeer tergend was voor de Joden, hij had vele mensenlevens opgeofferd om zijne besluiten hieromtrent door te zetten. Vrezende, dat hij hierom, en om nog andere onbeschoftheden en aanmatigingen aangeklaagd zou worden was hij er nu op uit de Joden te believen. Dit nu maakt de zaak nog veel erger. Indien hij van een plooibaren, meegaanden aard geweest ware, dan zou zijn zich laten medevoeren door zo sterk een stroom verschoonlijker geweest zijn, maar dat een man, die in andere dingen zo stijfhoofdig was en zo vastberaden, zich in zulk ene zaak liet overmeesteren, toont dat hij in werkelijkheid een slecht mens was, die het verkrachten van zijn geweten beter kon verdragen dan gedwarsboomd te worden in zijne luimen.

2. Hoe hij poogde de schuld op de Joden te werpen. Hij gaf Hem hun over, niet, zoals gewoonlijk, aan zijn eigen beambten, maar aan de vervolgers, de overpriesters en de ouderlingen, waarmee hij het onrecht voor zijn eigen geweten zocht te verontschuldigen, alsof hij de veroordeling slechts toeliet, maar Christus niet zelf ter dood bracht, dit slechts oogluikend toeliet.

3. Hoe Christus zonde voor ons werd gemaakt. Wij verdienden veroordeeld te worden, maar Christus is voor ons veroordeeld, opdat er voor ons gene verdoemenis zou zijn. God trad nu in het gericht met Zijn Zoon, opdat Hij niet in het gericht zou treden met Zijne dienstknechten.

II. Niet zodra was het vonnis geveld, of de vervolgers, hun doel bereikt hebbende, gingen met allen mogelijken spoed te werk om het te volvoeren, uit vrees, dat Pilatus nog tot andere gedachten komende, de opschorting er van zou bevelen (diegenen zijn vijanden van onze ziel, en wel de ergste van alle vijanden, die ons heen spoeden naar de zonde, en ons dan geen tijd laten, om hetgeen wij verkeerd gedaan hebben, ongedaan te maken), en ook, uit vrees, dat er een oproer zou komen onder het volk, en zij een groter aantal tegen hen zouden bevinden, dan zij met zoveel moeite en slim overleg voor hen hadden verkregen. Het zou goed zijn, indien wij even snel en vaardig handelden voor hetgeen goed is, en niet wachtten tot er zich meer moeilijkheden tegen voordoen.

1. Onmiddellijk hebben zij den gevangene haastig heengevoerd. De overpriesters vlogen gretig op de prooi aan, waarnaar zij zolang hadden uitgezien, nu zij in hun net is gekomen. Of wel, zij, dat is de krijgslieden, die bij de voltrekking van het vonnis tegenwoordig moesten zijn, namen Jezus en

leidden Hem weg, niet naar de plaats, vanwaar Hij was gekomen, en vandaar naar de plaats der terechtstelling, zoals onder ons gebruikelijk is, maar terstond en regelrecht naar de strafplaats. De priesters en de soldaten hebben Hem tezamen weggeleid. Nu was de Zoon des mensen overgeleverd in de handen van mensen, van boze, onredelijke mensen. Volgens de wet van Mozes moesten de vervolgers de uitvoerders zijn der straf, Deuteronomium 17:7, en deze priesters waren trots op dit ambt. Zijn weggeleid worden veronderstelt geen tegenstand Zijnerzijds, maar de Schrift moest vervuld worden: Hij is als een schaap ter slachting geleid, Handelingen 8:32. Wij verdienden dat de Heere ons weg deed gaan met de werkers der ongerechtigheid, als misdadigers, die naar de strafplaats gevoerd worden, Psalm 135:5. Maar Hij is in onze plaats weggeleid, opdat wij zouden ontkomen.

2. Om Zijne ellende nog te verzwaren, verplichtten zij Hem, om zolang Hij kon, Zijn kruis te dragen, vers 17, overeenkomstig het gebruik onder de Romeinen, vandaar dat furcifer een scheldnaam onder hen was. Hun kruisen bleven niet op de plaats der terechtstelling staan, zoals onder ons de galgen, omdat de misdadigers aan het kruis genageld werden, terwijl het op den grond lag, en het daarna opgericht werd en in de aarde vastgesteld, om dan weer verwijderd te worden als de straf voltrokken was, gemeenlijk werd het dan met het lichaam begraven, zodat ieder, die gekruisigd werd, zijn eigen kruis had. Dat nu Christus Zijn kruis droeg, kan beschouwd worden:

a. Als deel uitmakende van Zijn lijden. Hij heeft in letterlijken zin het kruis verdragen. Het was een lang en dik stuk hout, dat voor zulk een gebruik nodig was, en sommigen denken, dat het niet toebereid of geschaafd was. Het gezegende lichaam van den Heere Jezus was teergevoelig en niet gewoon aan zulk een last, het was nu vermoeid en afgetobd, Zijne schouders waren nog pijnlijk van de geselslagen, elk stootje van het kruis vernieuwde en vermeerderde Zijne pijn, en kon allicht de doornen, waarmee Hij gekroond was, in Zijn hoofd doen dringen, maar dit alles heeft Hij geduldig verdragen, en het was nog slechts het begin der smart.

b. Als beantwoordende aan het type, dat Hem voorafging. Toen Izaak geofferd zou worden, droeg hij het hout, waarop hij gebonden en waarmee hij verbrand zou worden.

c. Als vol van de betekenis van geheel Zijne onderneming, de Vader heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen, Jesaja 53:6, of op Hem geladen, en Hij heeft onze zonden in Zijn lichaam gedragen op het hout, 1 Petrus 2:24. Op Mij zij de vloek, had Hij gezegd, want Hij is voor ons een vloek geworden, en daarom was het kruis op Hem.

d. Als zeer leerrijk voor ons. Hiermede heeft onze Meester al Zijne discipelen geleerd hun kruis op te nemen en Hem te volgen. Wat het kruis ook zij, dat Hij ons roept te dragen, laat ons gedenken, dat Hij het eerst het kruis gedragen heeft, en door het voor ons te dragen, neemt Hij ons kruis in grote mate van ons af, want aldus heeft Hij Zijn juk zacht en Zijn last licht gemaakt. Hij droeg dat eind van het kruis, waarop de vloek was, dat was het zware einde, en daarom zijn al de Zijnen instaat gesteld de verdrukking, die zij om Zijnentwil lijden, licht te noemen en zeer haast voorbijgaande.

3. Zij brachten Hem naar de strafplaats: Hij ging uit, niet tegen Zijn wil voortgesleept, maar vrijwillig lijdende. Hij ging uit van de stad, want Hij heeft buiten de poort geleden, Hebreeën 13:12. En om Zijn lijden des te smartelijker te maken, werd Hij naar de gewone strafplaats heengeleid als een, die

in alle opzichten met de overtreders is geteld geweest, ene plaats, genaamd Golgotha, Hoofdschedelplaats, waar zij de schedels en gebeenten der doden heen wierpen, of waar de hoofden van onthoofde boosdoeners gelaten werden-ene plaats, die naar de ceremoniële wet onrein was, dáár heeft Christus voor ons geleden, omdat Hij zonde voor ons is gemaakt, opdat Hij ons geweten zou reinigen van dode werken en de besmetting er van. Als men kennis wil nemen van de overleveringen der ouden, dan zijn er twee, waarvan door vele oude schrijvers gewag wordt gemaakt omtrent deze plaats:

a. Dat Adam aldaar begraven is, en dat dit de plaats was van zijn hoofdschedel, en daarbij merken zij op, dat, waar de dood getriomfeerd heeft over den eersten Adam, daar heeft de tweede Adam over hem getriomfeerd. Voor deze overlevering worden door Gerhard Origenes, Cyprianus, Epiphanius, Augustinus, Hiëronymus en anderen aangehaald.

b. Dat dit de berg was in het land van Moria, waarop Abraham Izaak heeft geofferd, en de ram Izaak gelost heeft.

4. Aldaar hebben zij Hem gekruisigd, en met Hem twee anderen, vers 18. Merk op:

a. Welken dood Christus gestorven is, den dood aan het kruis, een bloedigen, pijnlijken, schandelijken dood, een gevloekten dood. Hij werd aan het kruis genageld, als een offer, gebonden aan het altaar, Zijn oor werd aan de deurpost doorboord, om Hem eeuwig te doen dienen. Hij werd, gelijk de koperen slang, verhoogd, Hij hing tussen den hemel en de aarde, omdat wij beiden onwaardig waren, en door beiden verlaten. Zijne handen werden uitgestrekt om ons tot zich te noden en ons te omhelzen. Hij hing gedurende enige uren aan het kruis, langzaam stervende in het volle bezit van Zijn verstand en Zijne spraak, opdat Hij zich werkelijk als offer zou overgeven,

b. In welk gezelschap Hij stierf: Twee anderen met Hem. Waarschijnlijk zouden dezen toen niet zijn terechtgesteld dan op verzoek van de overpriesters, om den smaad van onzen Heere Jezus nog te vergroten, hetgeen wel de reden kan wezen, waarom een der twee Hem lasterde, omdat hun dood door Hem nog verhaast werd. Hadden zij twee Zijner discipelen met Hem gekruisigd, het zou Hem ene eer geweest zijn, maar indien dezulken deelgenoten waren geweest in Zijn lijden, dan zou het den schijn hebben gehad, alsof zij met Hem medegewerkt hadden voor de genoegdoening. Daarom was het verordineerd, dat zij, die toen met Hem geleden hebben, de ergsten der zondaren zouden zijn, opdat Hij onzen smaad zou dragen, en opdat het zou blijken dat Zijner alleen de verdienste was. Dit heeft Hem ten zeerste aan de verachting des volks blootgesteld, want gewoonlijk oordelen zij de mensen naar den groten hoop, zonder zich met nauwkeurige onderscheidingen in te laten. Zij zullen dus oordelen, niet slechts dat Hij een kwaaddoener was, daar Hij met kwaaddoeners saamgevoegd was, maar dat Hij de ergste der drie was, omdat Hij in het midden was geplaatst. Maar aldus is de Schrift vervuld geworden: Hij is met de overtreders geteld geweest. Hij is niet aan het altaar gestorven onder de offers, Hij heeft Zijn bloed niet gemengd met dat der stieren en bokken, neen, Hij stierf onder misdadigers, en mengde Zijn bloed met dat van hen, die aan de openbare gerechtigheid werden geofferd. Laat ons nu voor een wijle stilstaan en met het oog des geloofs zien op Jezus. Is er ooit ene smart geweest, gelijk aan Zijne smart? Zie Hem, die met heerlijkheid bekleed is geweest, daar geheel van ontdaan, en bekleed met schande-Hem, die de lof der engelen was, een smaad geworden van mensen, Hem, die met eeuwige blijdschap en genot in den schoot des Vaders is geweest, is nu in het uiterste van pijn en doodsbenauwdheid. Zie Hem

bloedende, worstelende, stervende, zie Hem, en heb Hem lief, en leef voor Hem, en bedenk wat wij Hem zullen vergelden.

Johannes 19:19-30

Hier worden enige merkwaardige omstandigheden bij het sterven van Christus meer uitvoerig meegedeeld dan tevoren, waarop diegenen wel bijzonder acht zullen slaan, die begeren Christus, en dien gekruisigd, te kennen.

I. Het opschrift boven Zijn hoofd. Merk op:

1. Het opschrift zelf, dat Pilatus geschreven heeft, en geboden heeft om boven aan het kruis te plaatsen, de reden aanduidende, waarom Hij gekruisigd was, vers 19. Mattheus noemde het aitia - de beschuldiging, Markus en Lukas epigraphê -het opschrift, Johannes noemt het bij den eigen Latijnsen naam titlos -den titel, en het was deze: Jezus de Nazarener, de koning der Joden. Pilatus bedoelde dit als een smaad, dat Hij, Jezus de Nazarener zijnde, er aanspraak op maakte koning der Joden te zijn, en zich als mededinger opwierp van den keizer, aan wie Pilatus zich zelven aldus aanbeval, als zeer ijverende voor zijn eer en belang, nu hij aldus een naamkoning, een koning in overdrachtelijken zin, behandelde als den ergsten der boosdoeners. Maar God bestuurde deze zaak:

a. Opdat het als een nog verder getuigenis en bewijs van de onschuld zou zijn van onzen Heere Jezus, want hier was ene beschuldiging in welker bewoording gene misdaad vervat was. Indien dit nu alles is, dat zij Hem ten laste leggen, dan voorzeker heeft Hij niets gedaan, dat des doods of der banden waardig is.

b. Opdat Hij Zijne waardigheid en eer zou bekend maken. Dit is Jezus, een Zaligmaker, Nazooraios, de gezegende Nazarener, Gode geheiligd, deze is de Koning der Joden, Messias, de Vorst, de Scepter, die uit Israël zou opkomen, zoals Bileam voorzegd had, stervende tot welzijn van Zijn volk, zoals Kajafas voorzegd had. Al deze drie slechte mannen hebben alzo van Christus getuigd, hoewel zij het zo niet meenden.

2. De nota, die van dit opschrift genomen is, vers 20: Dit opschrift dan lazen velen van de Joden, niet slechts die van Jeruzalem, maar ook die van het land, en van andere landen, vreemdelingen en Jodengenoten, die naar het feest waren opgegaan om te aanbidden. Grote menigten hebben het gelezen, en het veroorzaakte een grote verscheidenheid van opmerkingen en overleggingen, al naarmate de mensen er door aangedaan werden. Christus zelf was tot een teken gezet, een titel. Hier zijn twee redenen, waarom die titel, dat opschrift, zoveel gelezen werd:

a. Omdat de plaats, waar Jezus gekruisigd was, wel buiten de poort, maar toch nabij de stad was, waardoor te kennen gegeven wordt, dat, indien zij op een groten afstand ware geweest, de mensen er-zelfs om hun nieuwgierigheid te bevredigen-niet heengegaan zouden zijn om het te lezen. Het is een voorrecht, dat de middelen om Christus te kennen, ons zo nabij worden gebracht.

b. Omdat het geschreven was in het Hebreeuws, in het Grieks en in het Latijn, zodat het voor allen leesbaar en verstaanbaar was, allen verstonden zij de ene of de andere van die talen, en niemand droeg meer zorg om hun kinderen lezen te laten leren dan, over het algemeen, de Joden dit deden. Ook had het daardoor een gewichtiger aanzien, want iedereen zou wel begerig zijn te weten, wat het was, dat met zoveel zorg in drie der meest-bekende talen aangekondigd werd. In het Hebreeuws zijn de orakelen Gods meegedeeld, in het Grieks de geleerdheid der wijsgeren, en in het Latijn de

wetten van het rijk. In elk dier talen is Christus als koning bekend gemaakt, in wie alle de schatten der openbaring, der wijsheid en der macht verborgen zijn. God heeft het aldus verordineerd, dat die in de drie der toenmaals meest bekende talen geschreven werd, waarmee aangeduid werd, dat Jezus Christus een Zaligmaker zou zijn voor alle volken, en niet alleen voor de Joden, alsmede, dat ieder volk in zijn eigen taal de wondervolle werken van den Verlosser zou horen. Hebreeuws, Grieks en Latijn waren de talen, die toenmaals in dat deel der wereld door iedereen werden gesproken, hetgeen er zo ver af is om ene aanduiding te zijn (zoals de Roomsen beweren) dat de Schriften nu nog alleen in deze talen behouden moeten blijven, dat het ons integendeel leert, dat de kennis van Christus verbreid moet worden onder alle volken in hun eigen taal, als het geschikte en gepaste voertuig er voor, zodat de mensen even gemakkelijk en vrij zich met de Schriften kunnen onderhouden, als zij het met vrienden en geburen doen.

3. De aanstoot, dien de vervolgers hieraan genomen hebben, vers 21. Zij wilden, dat er niet zou geschreven zijn: "de koning der Joden, maar dat Hij gezegd heeft: Ik ben de koning der Joden. Hier tonen zij zich:

a. Zeer nijdig en boosaardig tegen Christus. Het was niet genoeg, dat zij Hem lieten kruisigen, zij willen dat ook Zijn naam gekruisigd zal worden. Om zich te rechtvaardigen wegens de slechte behandeling, die zij Hem aandeden, wilden zij Hem een slecht karakter aanwrijven, Hem voorstellen als iemand, die zich ene eer en een gezag wilde aanmatigen, die Hem niet toekwamen.

b. Dwaselijk naijverig op de eer van hun volk. Hoewel zij een overwonnen en in onderwerping gebracht volk waren, stonden zij toch zo overdreven stipt op hun roem, dat zij niet gezegd wilden hebben, dat deze hun koning was.

c. Zeer onbetamelijk en lastig tegenover Pilatus. Het kon niet anders of zij moesten er zich wel van bewust zijn, dat zij hem tegen zijn zin en gevoelen gedwongen hadden Christus te veroordelen, en toch blijven zij hem om zo onbeduidend ene zaak nog lastig vallen, en dit was zoveel te erger, omdat zij Hem wel beschuldigd hadden te hebben voorgegeven, dat Hij de koning der Joden is, maar in gebreke waren gebleven het te bewijzen, en Hij had dit dan ook nooit gezegd.

4. Des rechters besluit om er bij te blijven: "Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven, en ik zal het niet veranderen om hen te believen."

a. Hiermede werd den overpriesters, die nog altijd de wet wilden voorschrijven, ene belediging aangedaan. Naar Pilatus' wijze van spreken schijnt het, dat hij zich onrustig gevoelde, omdat hij aan hen had toegegeven, vertoornd op hen was, omdat zij er hem toe gedwongen hadden, en daarom wilde hij niet anders dan nors en gemelijk jegens hen zijn en door dit opschrift geeft hij te kennen: a. Dat zij niettegenstaande hun beweren, niet oprecht waren in hun genegenheid voor den keizer en zijne regering, zij waren gans bereid om een koning der Joden te hebben, zo zij er een naar hun zin konden krijgen. b. Dat een koning als deze, zo min en zo verachtelijk, goed genoeg voor hen was, goed genoeg om de koning der Joden te zijn, en dit zou het lot wezen van allen, die de Romeinse macht zouden durven tegenstaan.

c. Dat zij zeer onrechtvaardig en onredelijk geweest zijn in hun vervolgen van dezen Jezus, daar er gene schuld in hem was gevonden.

b. Hierdoor werd den Heere Jezus eer aangedaan. Pilatus bleef er bij, dat Hij de koning der Joden was. Wat hij geschreven heeft was, wat God eerst geschreven had, en daarom kon hij het niet veranderen, want alzo was er geschreven, dat Messias, de Vorst, uitgeroeid zou worden, Daniël 9:26. Dat is dus de ware reden van Zijn dood, Hij sterft omdat de Koning Israël's sterven moet, aldus moet sterven. Als de Joden Christus verwerpen, en Hem niet tot koning over zich willen hebben, blijft Pilatus, een heiden, er bij, dat Hij een koning is, hetgeen een voorproef is van hetgeen spoedig daarna geschieden zou, als de heidenen zich zullen onderwerpen aan het koninkrijk van den Messias, waartegen de ongelovige Joden hadden gerebelleerd.

II. Het verdelen Zijner klederen onder de krijgslieden, vers 23, 24. Vier soldaten werden gebruikt, als zij Jezus gekruist hadden, Hem aan het kruis hadden genageld en het hadden opgericht, met Hem er aan, en er niets meer te doen overig bleef dan te wachten, totdat Hij in de uiterste pijn en smart den geest had gegeven, toen gingen zij over tot het verdelen Zijner klederen, ieder hunner aanspraak makende op een gelijk deel, en zo maakten zij vier delen, zo nauwkeurig mogelijk de waardij er van berekenende, voor elke krijgsknecht een deel, daar echter Zijn rok, of opperkleed, een zeldzaam stuk was, zonder naad, van boven af geheel geweven, kwamen zij overeen om er om te loten. Merk hier op:

1. De schande, die zij den Heere Jezus aandeden door Hem van Zijne klederen te ontdoen, eer zij Hem kruisigden. De schande der naaktheid is met de zonde in de wereld gekomen. Daarom heeft Hij, die zonde voor ons gemaakt is, die schande gedragen, teneinde de versmaadheid van ons af te wenden. Hij werd naakt uitgetogen, opdat wij met witte klederen bekleed zouden worden, Openbaring 3:18, en opdat wij, als wij ontkleed worden, niet naakt zullen gevonden worden.

2. Het loon, dat deze krijgsknechten zich zelven betaalden voor hun kruisigen van Christus. Zij waren bereid het te doen voor Zijn oude klederen. Er is niets zo slechts te doen, of er zullen mensen gevonden worden, slecht genoeg om het te doen, en dat wel voor een kleinigheid, een beuzeling. Waarschijnlijk hoopten zij meer dan gewoon voordeel te hebben van Zijne klederen, daar zij gehoord hadden van genezingen, gewrocht door de aanraking van Zijn kleed, of wel verwachtende, dat Zijne bewonderaars er hun veel geld voor zouden geven.

3. Hun spel over Zijn rok zonder naad. Wij lezen niet van iets, dat van waardij of merkwaardig was aan Hem, behalve van dit kleed, en dat, niet omdat het een bijzonder rijk of kostbaar gewaad was, maar alleen om het ongewone, want het was van bovenaf geheel geweven. Er was dus niets bijzonders in den vorm, dan een bijzondere eenvoudigheid. De overlevering zegt, dat Zijne moeder het voor Hem geweven had, en voegt er bij dat het voor Hem gemaakt was, toen Hij nog een kind was, en dat het, gelijk de klederen der Israëlieten in de woestijn, niet verouderde, maar er is geen grond voor deze gedachte. De soldaten vonden het jammer om dat kleed te scheuren, want dan zou het uitrafelen, en een stuk er van zou ook nergens toe dienen, daarom wilden zij er maar liever het lot over werpen. Terwijl Christus den doodsstrijd streed, hebben zij zich vermaakt met hun buit van Hem. Gewoonlijk wijst men op het behouden van Christus' rok zonder naad om aan te tonen, hoe alle Christenen er voor moeten zorgen, dat zij de kerk van Christus niet verscheuren door twisting en verdeeldheid: maar sommigen hebben de opmerking gemaakt, dat de reden, waarom de soldaten den rok van Christus niet wilden scheuren, niet voortkwam uit eerbied voor Christus, maar omdat ieder hunner hoopte hem voor zich alleen te hebben. En zo zijn er velen, die sterk roepen tegen scheuring in de kerk, om geen andere reden, dan omdat zij er al den rijkdom en invloed van voor

zich begeren. Zij, die zich tegen Luthers scheiding van de Roomse kerk hebben gekant, spraken heel veel van de tunica inconsultilis, den rok zonder naad, en sommigen van hen hebben daar zoveel nadruk opgelegd, dat zij de Inconsutilistæ, de Naadlozen genoemd werden.

4. De vervulling der Schrift hierin. David heeft in den geest deze bijzonderheid van Christus' lijden voorzegd in Psalm 22:19. Dat de gebeurtenis zo nauwkeurig overeenkomt met de voorzegging, bewijst:

a. Dat de Schrift het woord Gods is, dat de gebeurtenissen uit Christus' leven lang tevoren voorzegd heeft, en dat de gebeurtenissen plaatshadden overeenkomstig de voorzegging.

b. Dat Jezus de ware Messias is, want in Hem hadden en hebben al de Oud Testamentische voorzeggingen betreffende den Messias haar volkomen vervulling. Dit hebben dan de krijgsknechten gedaan.

III. De zorg, die Hij droeg voor Zijne moeder.

1. Zijne moeder blijft bij Hem tot in den dood, vers 25. Bij het kruis -zo nabij het haar slechts mogelijk was te komen- stonden Zijne moeder en sommigen van Zijne bloedverwanten en vrienden. In het eerst stonden zij, zoals hier gezegd is, bij het kruis, maar later hebben de soldaten hen waarschijnlijk genoodzaakt, om meer van verre te staan, zoals in Mattheus en Markus gezegd wordt, of zij kunnen zich ook uit eigen beweging meer verwijderd hebben.

a. Zie hier de tedere liefde van deze vrome vrouwen voor onzen Heere Jezus in Zijn lijden. Toen al Zijne discipelen, be- halve Johannes, Hem hadden verlaten, bleven zij Hem nabij. Zij lieten zich niet terughouden door de woede van den vijand, noch door het afgrijselijke van wat zij zagen. Zij konden Hem niet verlossen, zij konden Zijn lijden niet verlichten, maar toch bleven zij bij Hem, om Hem haar goeden wil te tonen. Het is een goddeloze en lasterlijke uitlegging, die sommige Roomse schrijvers hier geven van de omstandigheid, dat Maria bij het kruis stond, namelijk dat zij niet minder dan Hij bijgedragen heeft tot de genoegdoening voor de zonde, en aldus ene medemiddelaarster en medehelpster is geworden in onze verlossing.

b. Wij kunnen ons voorstellen welk ene smart en beproeving het voor deze arme vrouwen geweest is, om Hem aldus mishandeld te zien, inzonderheid voor de gezegende maagd. Thans werd het woord van Simeon vervuld: Een zwaard zal door uw eigen ziel gaan, Lukas 2:35. Zijne pijniging was hare pijniging, terwijl Hij aan het kruis was, was zij op de pijnbank, en Zijne wonden deden haar hart bloeden, de smadingen dergenen. die Hem smaadden, zijn op hen gevallen, die bij Hem waren.

c. Wij kunnen met recht de kracht bewonderen der Goddelijke genade, die deze vrouwen ondersteund heeft onder deze zware beproeving, inzonderheid de moeder des Heeren. Wij bevinden niet, dat zij handenwringend daar stond, of zich het haar uitrukte, of hare klederen scheurde, of enig misbaar maakte, maar met verwonderlijke kalmte staan zij en hare vrienden bij het kruis. Voorzeker moeten zij voor zulk ene mate van lijdzaamheid ondersteund zijn door Gods kracht, en de maagd Maria heeft gewis een volkomener hoop en verwachting gehad van de opstanding dan de overigen, waardoor zij aldus ondersteund werd. Wij weten niet wat wij kunnen dragen totdat wij beproefd worden, en dan weten wij wie gezegd heeft: Mijne genade is u genoeg.

2. Bij Zijn sterven maakt Hij nog op tedere, liefdevolle wijze voorziening voor Zijne moeder. Waarschijnlijk was Jozef, haar man, reeds voorlang gestorven, en heeft haar Zoon Jezus haar onderhouden, wat zou er, daar Hij ging sterven, nu van haar worden? Hij zag haar daar staan bij het kruis, en kende hare droefheid en zorgen, en Hij zag, niet veraf, Johannes staan, en zo vestigde Hij een nieuwe betrekking tussen Zijn geliefde moeder en Zijn geliefden discipel, want Hij zei tot haar: "Vrouwe! zie uw zoon, voor wie gij voortaan een moederlijke genegenheid moet hebben", en tot hem "Zie uwe moeder, aan wie gij kinderlijken eerbied en zorg moet wijden". En van die ure -die onvergetelijke ure-aan nam haar de discipel in zijn huis. Zie hier:

a. De zorg van Christus voor Zijn geliefde moeder. Hij was niet zo vervuld van, of ingenomen door, Zijn lijden, dat Hij Zij ne vrienden vergat, wier belangen Hij op het harte droeg. Zijne moeder was misschien wel zo vervuld van Zijn lijden, dat zij er niet aan dacht, wat er nu van haar zou worden, maar Hijzelf gaf plaats aan die gedachte. Zilver en goud had Hij niet om haar na te laten, gene bezitting, geen roerend of onroerend goed, en wij horen niets meer van de beurs, sedert Judas, die haar droeg, zich had verhangen. Hij had dus geen ander middel om voor Zijne moeder te voorzien, dan door Zijn invloed aan te wenden bij een vriend, hetgeen Hij hier doet. a. Hij noemt haar Vrouwe, niet moeder, niet uit gebrek aan eerbied voor haar, maar omdat het woord moeder zo snijdend zou zijn geweest voor haar, wier hart reeds bloedde van smart, zoals toen Izaak tot Abraham zei: Mijn vader. Hij spreekt als iemand, die reeds niet meer in deze wereld is, maar reeds dood was voor hen, die Hem het dierbaarst waren. Die schijnbaar gering-achtende wijze van spreken tot Zijne moeder, zoals ook bij een vorige gelegenheid, had ten doel om de onbehoorlijke eer te voorkomen of in bedwang te houden, die Hij voorzag dat haar gegeven zou worden in de Roomse kerk, alsof zij moest delen in de eer der verlossing als daartoe met Hem te hebben samengewerkt. b. Hij zegt haar Johannes te beschouwen als haren zoon: "Zie op hem, die daar bij u staat, als op uwen zoon, en wees als ene moeder voor hem". Zie hier: Ten eerste, een voorbeeld van Goddelijke goedheid ter onzer bemoediging. Als God ons ene lieflijkheid ontneemt, bereidt Hij ons een andere, wellicht van ene zijde, vanwaar wij haar niet verwacht zouden hebben. Wij lezen van kinderen, die de kerk hebben zal, nadat zij er verloren had, Jesaja 49:21. Laat niemand dus alles verloren achten, wanneer een waterbak uitgedroogd is, want uit dezelfde fontein kan een andere gevuld worden. Ten tweede. Een voorbeeld van kinderlijke plichtsbetrachting ter onzer navolging. Christus heeft hiermede aan kinderen geleerd, om zoveel als in hun vermogen is voor hun bejaarde ouders te zorgen. Toen David zelf in nood en verlegenheid was, heeft hij nog voor zijne ouders gezorgd en een toevlucht voor hen gevonden, 1 Samuel 22:3, en zo doet ook de Zoon van David hier. Bij hun dood behoren kinderen, naar vermogen, voor hun ouders te zorgen, indien dezen hen overleven en zulk ene vriendelijkheid van hen nodig hebben.

b. Het vertrouwen, dat Hij in den beminden discipel heeft gesteld. Het is tot hem, dat Hij zegt: Zie uwe moeder, dat is: Ik beveel haar in uwe zorg, wees haar als een zoon, om haar zachtjes te leiden, Jesaja 51:18, en verlaat haar niet als zij oud geworden is, Spreuken 23:18. Dit nu was: a. Ene eer, die Johannes werd aangedaan, en een getuigenis beide van zijne wijsheid en van zijne trouw. Indien Hij, die alle dingen weet, niet had geweten dat Johannes Hem liefhad, Hij zou hem niet tot hoeder en verzorger Zijner moeder hebben aangesteld. Het is een grote eer om voor Christus gebruikt te worden, een grote eer, als ons iets van Zijne belangen in de wereld wordt toevertrouwd. Maar b. Het zal voor Johannes ook zorg en enigen last medebrengen, doch hij heeft die blijmoedig op zich genomen, en nam haar in zijn huis, geen bezwaar makende wegens moeite of onkosten, noch ook wegens zijn verplichting jegens zijn eigen gezin, of de kwaadwilligheid, die hij er zich mede op den

hals kon halen. Zij, die Christus waarlijk liefhebben, en door Hem bemind worden, zullen blijde wezen met elke gelegenheid om Hem of de Zijnen van dienst te zijn. Nicephorus (Eccl. Hist. lib. II. Cap. 3) zegt, dat de maagd Maria nog elf jaren bij Johannes te Jeruzalem heeft gewoond, en toen gestorven is. Anderen zeggen, dat zij nog zolang heeft geleefd, dat zij met hem naar Efeziërs verhuisd is.

IV. De vervulling der Schrift, toen zij Hem edik gaven te drinken, vers 28, 29. Merk op:

1. Hoeveel eerbied Christus getoond heeft voor de Schrift, vers 28. Hierna Jezus wetende dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift zou vervuld worden -welke sprak van Zijn drinken in Zijn lijden-zei: Mij dorst, dat is: Hij vroeg om te drinken.

a. Het was niets vreemds of ongewoons, dat Hij dorstig was, wij vinden Hem dorstig op een reis, Hoofdstuk 4:6, 7, en nu Hij aan het einde Zijner reize is, is Hij wederom dorstig. Wèl mocht Hij dorsten na al de moeite en het voortjagen, dat Hij verduurd had, en nu in doodsstrijd zijnde, stervende, zuiver en alleen door bloedverlies en ontzettende pijn. De kwelling der hel wordt voorgesteld door heftigen dorst in de klacht van den rijken man, die om een druppel water smeekte om zijne tong te verkoelen. Tot diens eeuwigdurenden dorst zouden wij gedoemd zijn geworden, indien Christus niet voor ons had geleden.

b. Maar de reden Zijner klacht is wel enigszins verwonderlijk, het is het enige woord door Hem gesproken, dat op ene klacht geleek over Zijn uitwendig lijden. Toen zij Hem geselden en met doornen kroonden, heeft Hij niet uitgeroepen: "O Mijn hoofd!" of "o Mijn rug!" Maar nu riep Hij: "Mij dorst". Want: a. Aldus wilde Hij uitdrukking geven aan den arbeid Zijner ziel, Jesaja 53:11. Hij dorstte naar de verheerlijking van God, en de voleindiging van het werk onzer verlossing en den gelukkigen uitslag Zijner onderneming. b. Aldus wilde Hij er zorg voor dragen, dat de Schrift zou vervuld worden. Totnutoe was alles vervuld geworden, en Hij wist het, want dat was de zaak, die Hij van den beginne zorgvuldig had opgemerkt, en nu bracht Hij zich nog een ding voor den geest, voor welker vervulling het nu de tijd was. Het blijkt dat Hij de Messias was, niet alleen daarin, dat de Schrift nauwkeurig in Hem vervuld was, maar dat Hij dit ook in alles op het oog heeft gehad. Hieruit blijkt, dat God in waarheid met Hem is geweest-dat Hij in alles wat Hij deed strikt en nauwkeurig naar het woord van God heeft gehandeld, er zorg voor dragende, de wet en de profeten niet te ontbinden, maar te vervullen. Nu heeft de Schrift: Ten eerste. Zijn dorsten voorzegd, en daarom heeft Hij zelf dit meegedeeld, zeggende: Mij dorst, want anders zou dit niet geweten zijn kunnen worden, het was voorzegd, dat Zijne tong zou kleven aan Zijn gehemelte, Psalm 22:16. Toen Simson, een voornaam type van Christus, hopen van Filistijnen had verslagen, heeft hem zeer gedorst, Richteren 15:18, en zo heeft Christus gedorst, toen Hij aan het kruis de overheden en de machten heeft uitgetogen. Ten tweede. De Schrift had voorzegd, dat zij Hem in Zijn dorst edik te drinken zouden geven, Psalm 69:22. Zij hadden Hem al edik te drinken gegeven eer zij Hem kruisigden, Mattheus 27:34, maar daarin was de profetie niet nauwkeurig vervuld, want dat was niet in Zijn dorst, daarom heeft Hij nu gezegd: Mij dorst, en vroeg Hij er om. Toen zij Hem den edik gaven voor Hij gekruisigd werd, wilde Hij dien niet drinken, maar nu nam Hij hem aan. Christus wilde liever ene belediging uitlokken, dan ene profetie onvervuld laten. Onder al onze beproevingen moet ons dit tot ene voldoening wezen, dat Gods wil er in geschiedt, en dat het woord Gods er in vervuld wordt.

2. Zie hoe weinig eerbied Zijne vervolgers Hem betoonden, vers 29:Daar stond dan een vat vol ediks, volgens de gewoonte waarschijnlijk bij al zulke terechtstellingen, of, gelijk anderen denken, het was daar nu met opzet geplaatst om Christus nog meer minachting te betonen, in plaats van den beker wijns, dien zij plachten te geven aan degenen, die bitterlijk bedroefd van ziel zijn, gaven zij Hem edik, alsof die goed genoeg voor Hem was. Zij vulden er een spons mede, want zij wilden Hem geen beker toestaan, en deden ze op hysop , een hysopstengel, en brachten hem zo naar Zijn mond, hussoopoo perithentes -zij deden er hysop omheen, zo kan dit ook genomen worden, of, gelijk anderen het opvatten: zij mengden hem met hysopwater, en dit gaven zij Hem te drinken, toen Hem dorstte, een droppel water zou zijn tong veel beter verkoeld hebben dan een teug ediks, maar hieraan heeft Hij zich om onzentwil onderworpen. Wij hadden de onrijpe druiven gegeten, en zo zijn Zijne tanden stomp geworden, wij hadden alle lieflijkheid en gerieflijkheid des levens verbeurd, en daarom zijn zij Hem onthouden. Toen de hemel Hem een lichtstraal ontzei, heeft de aarde Hem een druppel waters ontzegd, en er Hem edik voor in de plaats gegeven.

V. Het stervenswoord, waarmee Jezus den geest gaf, vers 30. Toen Jezus den edik genomen had, zoveel er van als Hij goedvond, zei Hij: Het is volbracht! en daarmee het hoofd buigende gaf Hij den geest. Let op:

1. Hetgeen Hij zei, en naar wij mogen onderstellen, heeft Hij het juichend en met blijdschap gezegd: -Tetelesstai -Het is volbracht, een veelomvattend en troostrijk woord.

a. Het is volbracht, dat is: het is gedaan: de boosheid en vijandschap Zijner vervolgers hadden nu het ergste gedaan, wat zij konden doen. Toen Hem de laatste smaad was aangedaan in den edik, dien zij Hem te drinken gaven, zei Hij: "Dit is het laatste, nu ga Ik buiten hun bereik, waar de bozen ophouden van te beroeren.

b. Het is volbracht, dat is: de raad en het gebod Zijne Vaders betreffende Zijn lijden waren nu volbracht, het was een bepaalde raad, en Hij droeg zorg, dat iedere tittel en jota er van volbracht werd, Handelingen 2:23. Toen Hij inging tot Zijn lijden, had Hij gezegd: Vader, Uw wil geschiede, en nu zegt Hij met zielsvermaak: "hij is geschied". Het was Zijne spijs en drank Zijn werk te volbrengen, Hoofdstuk 4:34, en de spijs en drank verkwikten Hem, toen zij Hem gal en edik gaven.

c. Het is volbracht, dat is: aan al de typen van het Oude Testament werd in Zijn lijden beantwoord, al de profetieën zijn vervuld. Hij spreekt alsof, nu zij Hem den edik gegeven hadden, Hij geen enkel woord in het Oude Testament meer kon bedenken, dat door Hem voor Zijn dood volbracht moest worden, dat nu niet volbracht was, zoals Zijn verkocht worden voor dertig zilveren penningen, dat Zijne handen en voeten doorgraven zullen worden en Zijne klederen verdeeld, enz. en nu dit geschied is, is het volbracht.

d. Het is volbracht, dat is: de ceremoniële wet is opgeheven, en een einde gemaakt aan het verplichtende er van. Het wezen is nu gekomen, en de schaduwen zijn weggegaan. Zo-even is de voorhang des tempels gescheurd, de middelmuur des afscheidsels is gebroken, namelijk de wet der geboden in inzettingen bestaande, Efeziërs 2:14, 15. De Mozaïsche bedeling is ontbonden, om plaats te maken voor een betere hoop.

e. Het is volbracht, dat is: de zonde is voleindigd, er is een einde gemaakt aan de overtreding, en een eeuwige gerechtigheid is aangebracht. Dit schijnt te verwijzen naar Daniël 9:24. Het Lam Gods is geofferd om de zonde der wereld weg te nemen, en het is geschied, Hebreeën 9:26.

f. Het is volbracht, dat is: Zijn lijden was nu afgedaan, het lijden van Zijne ziel en van Zijn lichaam. De storm is voorbij, het ergste is voorbij, al Zijne pijn en doodsbenauwdheid is ten einde, en Hij gaat henen naar het paradijs, Hij gaat in tot de vreugde, die Hem was voorgesteld. Laat allen, die voor Christus en met Christus lijden, zich hiermede vertroosten, dat, na nog een kleinen tijd, ook zij zullen zeggen: Het is volbracht.

g. Het is volbracht, dat is: Zijn leven was nu voleindigd, Hij stond op het punt van den geest te geven, en nu is Hij niet meer in de wereld, Hoofdstuk 17:11. Het is zoals het woord van Paulus, 2 Timotheus 4:7 "Ik heb den loop geëindigd". het uurglas is ledig, mene, mene geteld en voleindigd. Daartoe moeten wij allen weldra komen.

h. Het is volbracht, dat is: het werk van des mensen verlossing en zaliging is nu voltooid, het moeilijkste deel der onderneming tenminste is afgedaan, aan de gerechtigheid Gods is ten volle voldaan, aan de macht van Satan de genadeslag toegebracht, ene fontein van genade is geopend, die steeds zal vloeien, een grondslag gelegd voor eeuwigen vrede en zaligheid. Christus heeft geheel Zijn werk voleindigd, Hoofdstuk 17:4, want Gods werk is volmaakt, Ik zal het beginnen en voleinden, zegt Hij. En, gelijk het in het werk der verlossing was, zo is het ook in de toepassing er van, "Hij, die een goed werk in ons begonnen heeft, zal het voleindigen, de verborgenheid Gods zal vervuld worden".

2. Wat Hij deed: Hij boog het hoofd en gaf den geest. Zijn sterven was vrijwillig, want Hij was niet alleen het offer, maar ook de priester en offeraar, en de animus offerentis -de geest of gezindheid van den offeraar was het alles in alles van het offer. Christus heeft in Zijn lijden Zijn wil getoond, in welken wil wij geheiligd zijn.

a. Hij gaf den geest. Zijn leven werd Hem niet afgedwongen, Hij heeft het vrijwillig afgelegd. Vader, in Uwe handen beveel Ik Mijnen geest, had Hij gezegd, waarmee Hij de bedoeling dezer daad heeft uitgedrukt.

Ik geef Mij zelven tot een rantsoen voor velen, en dienovereenkomstig gaf Hij den geest, betaalde Hij den prijs van vergeving en leven in de hand Zijns Vaders. Vader, verheerlijk Uwen noam.

b. Hij boog het hoofd. Zij, die gekruisigd waren, hieven het hoofd op om lucht te scheppen, en hun hoofd zonk niet neer voor zij den laatsten adem hadden uitgeblazen. Maar Christus heeft, ten einde zich nog werkzaam te betonen in Zijn sterven, eerst het hoofd gebogen, zich, als het ware, er toe schikkende om te ontslapen. God heeft ons aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen, haar op het hoofd leggende van dit grote Offer, en sommigen denken, dat Hij door het hoofd te buigen Zijn gevoel of bewustheid wilde te kennen geven van den last, die op Hem drukte. Zie Psalm 38:5:40:13. Het buigen van Zijn hoofd toont Zijne onderworpenheid aan den wil Zijns Vaders, en Zijne gehoorzaamheid tot den dood toe. Hij schikte zich tot het werk van sterven, zoals Jakob, toen hij zijne voeten samen legde op het bed, en den geest gaf.

Johannes 19:31-37

Dit voorval van het doorsteken van Christus' zijde na Zijn dood wordt alleen door dezen evangelist meegedeeld.

I. Let op het bijgeloof der Joden, dat er de aanleiding toe was, vers 31:dewijl het de voorbereiding was van den sabbat, en deze sabbat, in de paasweek zijnde, was groot. Om eerbied te tonen voor den sabbat wilden zij niet, dat de dode lichamen aan het kruis zouden blijven op den sabbat, maar baden Pilatus, dat hun benen zouden gebroken worden, hetgeen een wrede, doch afdoende wijze was om een einde te maken aan hun leven, zodat zij dan begraven konden worden. Merk hier op:

1. Hoe zij wensten aan hun eerbied voor den komenden sabbat te doen geloven, omdat het een der dagen der ongezuurde broden was, en, naar sommigen uitgerekend hebben, de dag van het offeren der eerstelingen van de vruchten. Iedere sabbat is heilig, is een feestdag, maar dit was megalê hêmera -een grote dag. De Paas-sabbatdagen zijn hoogtijden, sacramentsdagen, Avondmaalsdagen, hoge feestdagen, en er behoort meer dan gewone voorbereiding voor te wezen, opdat zij in waarheid hoge feestdagen, dagen der hemelen voor ons zijn zullen.

2. Hoe zij het een smaad achtten voor dien dag, als de dode lichamen aan het kruis zouden blijven hangen. Dode lichamen mochten nooit blijven hangen, Deuteronomium 21:23, maar in dit geval zouden de Joden de gewoonte der Romeinen toegelaten hebben, indien het geen buitengewone dag geweest was, en, daar er toen vele vreemdelingen van alle plaatsen te Jeruzalem waren, zou dit hun een ergernis geweest zijn. Ook konden zij het wellicht niet dragen het gekruiste lichaam van Christus te zien, want, zo hun geweten niet gans en al toegeschroeid was, moet het hun, nu hun woede begon te verkoelen, wel verwijtingen gedaan hebben.

3. Hun verzoek aan Pilatus, om hun lichamen, die nu zo goed als dood waren, maar af te maken, niet door hen te worgen of te onthoofden, dat een medelijdend verhaasten zou geweest zijn van het einde van hun lijden, "de genadeslag", zoals wij het noemen, maar door hun benen te breken, dat hen onder hevige pijn zou doen sterven. De barmhartigheden der goddelozen zijn wreed, en de voorgewende heiligheid der geveinsden is afschuwelijk. Deze Joden wilden het doen voorkomen, alsof zij groten eerbied hadden voor den sabbat, maar zij hadden geen eerbied voor recht of gerechtigheid, zij hadden geen gewetensbezwaar om een onschuldigen, voortreffelijken persoon te laten kruisigen, maar wèl om een dood lichaam aan het kruis te laten hangen.

II. Het afmaken der twee moordenaren, die met Hem gekruist waren, vers 32. Pilatus was den Joden nog altijd ter wille en gaf de orders, die zij begeerden, en de krijgsknechten kwamen, verhard en onvatbaar voor medelijden, en braken de benen der twee moordenaars, dat hun ongetwijfeld ontzettende smartkreten ontwrong, en hen deed sterven overeenkomstig den wreden aard van Nero, namelijk zo, dat zij zich voelden sterven. Een dezer moordenaars was een boetvaardige, en had van Christus de verzekering ontvangen, dat hij weldra met Hem in het paradijs zou wezen, en toch stierf hij onder dezelfde pijn en in dezelfde ellende als de andere moordenaar, want alle dingen komen gelijkelijk over allen. Velen gaan naar den hemel voor wie er banden zijn tot hun dood toe, en sterven met een bittere ziel. De uiterste doodsbenauwdheid, de schrikkelijkste doodsstrijd is geen beletsel voor de levende vertroosting, welke weggelegd is voor de heilige ziel aan gene zijde des doods. Christus stierf en ging naar het paradijs, maar stelde ene wacht aan om Hem derwaarts heen

te geleiden. Dit is de orde van het heengaan naar den hemel: -Christus, de eersteling en voorloper, daarna die van Christus zijn.

III. De proeve die genomen werd, om te weten, of Christus al of niet dood was, waardoor die dood buiten twijfel werd gesteld.

1. Zij onderstelden dat Hij dood was, en daarom hebben zij Zijne benen niet gebroken, vers 33. Merk hier op:

a. Dat Jezus in minder tijd gestorven is dan gekruisten gewoonlijk stierven. Zijn lichaamsgestel, dat wellicht uiterst fijn en teer was, werd daardoor ook spoediger door pijn afgemat en uitgeput, of liever: dit was om aan te tonen, dat Hij zelf Zijn leven heeft afgelegd, dat Hij kon sterven wanneer het Hem goeddocht, al waren Zijne handen ook met nagelen aan het kruis gehecht. Hij onderwierp zich aan den dood, maar werd er niet door overwonnen.

b. Dat Zijne vijanden van Zijn dood overtuigd waren. De Joden, die daar stonden om toe te zien, dat de terechtstelling volkomen plaatshad, zouden deze daad van wreedheid niet hebben nagelaten, indien zij er niet zeker van waren, dat Hij buiten het bereik er van was.

c. Welke gedachten er ook zijn in het hart des mans, de raad des Heeren zal bestaan. Zij hadden wel bepaald het voornemen en den wil om Zijne benen te breken, maar Gods raad anders zijnde, werd dit voorkomen.

2. Omdat zij zeker wilden zijn van Zijn dood, hebben zij een proeve genomen, waardoor hij buiten twijfel werd gesteld. Een der krijgsknechten doorstak Zijne zijde met een speer, het hart willende treffen, en terstond kwam er bloed en water uit, vers 34.

a. De soldaat wilde hierdoor de vraag tot beslissing brengen, of Hij al of niet gestorven was, en door deze eervolle wonde in Zijne zijde vervingen zij de smadelijke wijze, waarop zij de twee anderen hebben afgemaakt. Volgens de overlevering was de naam van dien soldaat Longinus, en die overlevering zegt verder dat hij, aan ene oogziekte lijdende, terstond genezen werd door enige droppelen van het bloed uit Christus' zijde, die er op gevallen waren. Dit zou van rijke betekenis zijn, indien het verhaal slechts op goede gronden steunde.

b. Maar God had er een verdere bedoeling mede, en wel: a. Om het bewijs te geven van de waarheid van Zijn dood, hetgeen dan weer een bewijs zal. zijn van Zijne opstanding, Indien Hij slechts schijndood was, of een onmacht had, dan zou Zijne opstanding bedrog zijn, maar uit deze proefneming bleek, dat Hij zeer zeker dood was, want deze speer verbrak en vernietigde de fontein des levens, en naar al de wetten en den loop der natuur was het onmogelijk, dat een menselijk lichaam zulk ene wonde in de levensdelen zou overleven. b. Om het doel van Zijn dood duidelijk te maken. Er was veel verborgenheid in opgesloten, en dit zo plechtig getuigenis van Zijn dood, vers 35, geeft te kennen, dat er iets wonderbaarlijks in was, dat het bloed en het water duidelijk en onderscheidenlijk uit dezelfde wonde vloeide, het was tenminste van grote betekenis. Deze zelfde apostel verwijst er naar als naar iets zeer gewichtigs, 1 Johannes 5:6 -8.

Ten eerste. Het openen Zijner zijde was vol van betekenis. Als wij onze oprechtheid willen betuigen, dan wensen wij dat er een venster ware in ons hart, zodat onze gedachten en bedoelingen voor allen zichtbaar worden. Door dit venster, geopend in Christus' zijde, kunt gij in Zijn hart zien, er vurige liefde zien, liefde sterk als de dood, gij kunt er ook onze namen geschreven zien. Sommigen zien er ene toespeling in op het openen van Adams zijde in zijn staat der onschuld. Toen Christus, de tweede Adam, in een diepen slaap was gevallen aan het kruis, werd Zijne zijde geopend, en daaruit werd Zijne kerk genomen, die Hij zich ondertrouwd had. Zie Efeziërs 5:30, 32.

Ten tweede. Het bloed en het water, die er uitvloeiden, waren van betekenis.

1. Zij wezen op de twee grote voorrechten en weldaden, die door Christus allen gelovigen ten deel vallen-rechtvaardigmaking en heiligmaking, het bloed tot vergeving van zonden, het water tot wedergeboorte, bloed tot verzoening, water tot reiniging. Onder de wet werd veel gebruik gemaakt van bloed en water, Schuld moest geboet worden door bloed, onreinheid moest weggedaan worden door het water der reiniging. Deze twee moeten altijd samengaan: gij zijt geheiligd, gij zijt gerechtvaardigd, 1 Corinthiërs 6:11. Christus heeft hen samengevoegd, en wij moeten ze niet willen scheiden. Beiden zijn zij uit de doorstoken zijde onzes Verlossers gevloeid. Aan Christus gekruist zijn wij de verdienste voor onze rechtvaardigmaking, den Geest en de genade voor onze heiligmaking verschuldigd, en het laatste hebben wij even nodig als het eerste, 1 Corinthiërs 1:30.

2. Zij wezen op de twee grote inzettingen-den Doop en het Avondmaal des Heeren, door welke deze weldaden en voorrechten aan de gelovigen voorgesteld en verzegeld en op hen toegepast worden, beiden zijn zij door Christus ingesteld en bekrachtigd. Het is niet het water in de doopvont, dat voor ons het bad der wedergeboorte is, maar wel het water, dat uit Christus' zijde vloeide, het is niet het druivebloed, dat het geweten der mensen zal bevredigen en de ziel verkwikken, maar wèl het bloed uit de zijde van Christus. Nu was de rots geslagen, 1 Corinthiërs 10:4, nu was de fontein geopend, Zacheria 13:1, nu waren de fonteinen des heils gegraven, Jesaja 12:3. Hier is de rivier, welker beekjes de stad Gods zullen verblijden.

IV. Het getuigenis der waarheid hiervan, afgelegd door een ooggetuige, vers 35, den evangelist zelven. Merk op:

1. Welk een bevoegd getuige hij was van de feiten.

a. Wat hij getuigde, heeft hij gezien. Hij had het niet van horen zeggen, en evenmin heeft hij het slechts gegist, neen, hij is er ooggetuige van geweest, het is hetgeen wij gezien hebben met onze ogen, hetgeen wij aanschouwd hebben, 1 Johannes 1:1, 2 Petrus 1:16, hebbende alles van voren aan naarstiglijk onderzocht, Lukas 1:3.

b. Wat hij gezien heeft, daarvan heeft hij een getrouw getuigenis afgelegd, hij heeft niet slechts de waarheid gezegd, maar de gehele waarheid, en hij heeft dit niet slechts mondeling betuigd, maar ook in geschrifte, in perpetuam rei memoriam -tot een eeuwige gedachtenis.

c. Zijn getuigenis is waarachtig, want hij schreef niet slechts uit eigen persoonlijk weten en opmerken, maar ook naar de ingeving van den Geest der waarheid, die in alle waarheid leidt.

d. Hij was zelf ten volle verzekerd van de waarheid van hetgeen hij schreef, en heeft met anderen willen bewegen te geloven wat hij zelf niet geloofde: hij weet, dat hij zegt hetgeen waar is.

e. Hij getuigde deze dingen, opdat ook wij geloven mogen. Hij heeft ze niet slechts vermeld voor zijn eigen voldoening, of voor het bijzonder gebruik van zijne vrienden, maar heeft ze bekend gemaakt in de wereld, niet om de nieuwsgierigen te behagen of den geleerden genoegen te doen, maar om de mensen er toe te brengen om tot hun eeuwig welzijn in het Evangelie te geloven.

2. Zijne nauwkeurigheid in deze bijzondere aangelegenheid. Opdat wij wèl verzekerd zouden zijn van de waarheid van Christus' dood, zag hij Zijn hartenbloed vloeien, en hiermede de weldaden, die voor ons voortvloeien uit Zijn dood, aangeduid door het bloed en het water, die uit Zijne zijde vloeiden. Laat dit de vreze tot zwijgen brengen van zwakke Christenen, en hen aanmoedigen in hun hoop, de ongerechtigheid zal hun verderf niet wezen , want beide bloed en water zijn uit Christus' doorstoken zijde gevloeid, beide om hen te rechtvaardigen en hen te heiligen, en zo gij vraagt: Hoe kunnen wij zeker hiervan wezen? dan luidt het antwoord, gij kunt er zeker van zijn, want die het gezien heeft, die heeft het getuigd.

V. De vervulling der Schrift in dit alles, vers 36. Opdat de Schrift vervuld worde en aldus de eer van het Oude Testament gehandhaafd, en de waarheid van het Nieuwe Testament bevestigd zou worden. Wij zien er hier twee voorbeelden van:

1. De Schrift werd vervuld in het niet-breken van Zijne benen, waardoor dit woord vervuld werd: Geen been van Hem zal verbroken worden.

a. Die belofte was wel gedaan aan al de rechtvaardigen, maar bedoelde toch voornamelijk Jezus Christus, den Rechtvaardige, Psalm 34:21. Hij bewaart al zijne beenderen, niet een van die wordt gebroken. En David zegt in den geest: Al mijne beenderen zullen zeggen: Heere, wie is U gelijk! Psalm 35:10. b. Er was een type hiervan in het paaslam, waarnaar hier inzonderheid verwezen schijnt te worden, Exodus 12:46, gij zult geen been daarvan breken, en dat wordt herhaald in Numeri 9:12:zij zullen daarvan geen been breken, voor welke wet de wil van den wetgever de reden is, maar het antitype moet beantwoorden aan het type. Ook ons Pascha is voor ons geslacht, namelijk Christus, 1 Corinthiërs 5:7. Hij is het Lam Gods, Johannes 1:29, en, als het ware Pascha, bleven Zijne beenderen ongebroken. Dit bevel omtrent Zijn gebeente werd gegeven toen Hij dood was, zoals ook omtrent Jozefs gebeente, Hebreeën 11:22.

c. Er lag ene betekenis in opgesloten: de kracht van het lichaam ligt in het gebeente. Het Hebreeuwse woord voor de beenderen betekent de kracht, en daarom moest geen been van Christus gebroken worden, om aan te tonen dat, hoewel Hij gekruisigd is in zwakheid, Zijne macht om te behouden toch onverbroken is. De zonde breekt onze beenderen, zoals zij die van David heeft gebroken, Psalm 51:10, maar Christus' beenderen heeft zij niet gebroken, Hij stond kloek en sterk onder den last, machtig om te behouden.

2. De Schrift werd vervuld in het doorsteken van Zijne zijde, vers 37. Zij zullen mij aanschouwen, dien zij doorstoken hebben, aldus is het geschreven in Zacheria 12:10. En aldaar zegt dezelfde, die den Geest der genade uitstort, en geen mindere kan zijn dan de God der heilige profeten: Zij zullen zien in welken zij gestoken hebben.

a. Hierin ligt opgesloten, dat de Messias doorstoken zal worden, en dit is hier meer ten volle vervuld dan in het doorgraven van Zijne handen en voeten, Hij was doorstoken door het huis David's en de inwoners van Jeruzalem, gewond in het huis Zijner liefhebbers, zoals er volgt in Zacheria 13:6.

b. Er is beloofd, dat zij, nadat de Geest zal zijn uitgestort, op Hem zullen zien en rouwklagen. Dit is ten dele vervuld geworden, toen velen van hen, die Hem vervolgd en gedood hebben, verslagen werden in het hart en er toe gebracht werden in Hem te geloven, en het zal nog verder vervuld worden, in genade, wanneer gans Israël zal zalig worden, en, in toorn, wanneer zij, die volharden in hun ongelovigheid, Hem zullen zien, dien zij doorstoken hebben, en over Hem rouw zullen bedrijven. Openbaring 1:7. Maar het is van toepassing op ons allen. Wij allen zijn schuldig aan het doorsteken van den Heere Jezus, en het is voor ons allen nodig en van het uiterste belang om met aandoening des harten op Hem te zien.

Johannes 19:38-42

Wij hebben hier het bericht van de begrafenis van het gezegende lichaam onzes Heeren Jezus. De begrafenisplechtigheden van de groten der aarde worden met nieuwsgierigheid gadegeslagen, maar het treurige begraven van geliefde vrienden met deelnemende belangstelling. Kom en aanschouw een buitengewone begrafenisplechtigheid, zoals er nooit ene geweest is! Kom en aanschouw de begrafenis van Hem, die het graf overwonnen en begraven heeft, ene begrafenis, die het graf versiert en verzacht voor allen, die geloven. Laat ons daar ons nu heen wenden, om dat grote gezicht te zien. Wij hebben:

I. Het verzoek om het lichaam, vers 38. Dit geschiedde door Jozef van Ramah, of Arimathea, van wie in geheel de Nieuw Testamentische geschiedenis geen gewag wordt gemaakt, behalve alleen in het verhaal, dat ieder der evangelisten ons geeft van Christus' begrafenis, waarmee hij voornamelijk gemoeid was. Merk op:

1. De hoedanigheid van dezen Jozef. Hij was een discipel van Christus, incognito -bedekt, of in het verborgen, een beter vriend van Christus dan waarvoor hij gehouden wenste te worden. Het was zijne eer, dat hij een discipel van Christus was, en er zijn van de zodanige, die zelven voorname, grote mannen zijn, maar onvermijdelijk met slechte mensen verbonden zijn. Maar het was zijne zwakheid, dat hij dit bedekt was, toen hij Christus voor allen had moeten belijden, ja al had hij er ook zijn hoog aanzien of zijne ereambten door verloren. Discipelen behoren dit openlijk te zijn, toch kan Christus discipelen hebben, die dit in oprechtheid zijn, al is het dan ook in het verborgen, beter in het verborgen dan in het geheel niet, inzonderheid als zij, evenals deze Jozef hier, al sterker en sterker worden in hun geloof. Sommigen, die onder kleinere beproevingen vreesachtig waren, zijn onder grotere beproevingen kloekmoedig geworden, zoals Jozef hier. Hij verborg zijne genegenheid voor Christus om de vreze der Joden, opdat zij hem niet uit zouden werpen uit de synagoge, of tenminste uit het sanhedrin, hetgeen alles was wat zij konden doen. Tot Pilatus, den stadhouder, ging hij met vrijmoedigheid, en toch vreesde hij de Joden. De onmachtige boosheid van hen, die slechts kunnen gispen en smalen en schreeuwen, is voor verstandige en goede mensen soms vreeslijker dan men zou denken.

2. Zijn deel in deze zaak. Door zijn aanzien of betrekking toegang hebbende tot Pilatus, verzocht hij hem om de beschikking te mogen hebben over het lichaam. Zijne moeder en geliefde vrienden of betrekkingen hadden geen moed en ook geen invloed, om zo iets te beproeven. Zijne discipelen waren weggegaan, indien niemand verscheen, dan zullen de Joden, of de krijgsknechten, Hem met de moordenaren begraven, en daarom heeft God dien aanzienlijken man verwekt, om er voor op te komen, opdat de Schrift zou vervuld worden, en het betamelijke ook met het oog op Zijn aanstaande wederopstanding, betracht zou kunnen worden. Als God een werk te doen heeft, dan kan Hij de zodanige vinden, die er geschikt voor zijn, en hun de vrijmoedigheid geven om het te doen. Beschouw het als een voorbeeld van Christus' vernedering, dat Zijn dood lichaam aan het goeddunken van een Heidensen rechter was overgelaten, en dat hem om vergunning verzocht moest worden om het te begraven, alsook, dat Jozef het lichaam niet wilde nemen, voor hij er den stadhouder om gevraagd en het van hem verkregen had, want, in de zaken, waarin de macht der overheid betrokken is, moeten wij aan die overheid den verschuldigden eerbied bewijzen, en ons vreedzaam aan haar onderwerpen.

II. De toebereiding voor het balsemen, vers 39. Dit geschiedde door Nicodemus, ook een aanzienlijk man, die een openbaar ambt bekleedde. Hij bracht een mengsel van mirre en aloë, die, naar sommigen denken, bittere bestanddelen waren, om het lichaam voor bederf te bewaren, en volgens anderen, waren zij geurig, om het welriekend te maken. Hier is:

1. De hoedanigheid van Nicodemus, die in veel opzichten overeenkomt met die van Jozef, hij was een bedekt vriend van Christus, hoewel niet Zijn voortdurende volgeling Hij was eerst des nachts tot Jezus gekomen, maar nu heeft hij Hem, evenals te voren, Hoofdstuk 7:50, 51, openlijk erkend. De genade, welke in het eerst als een gekrookt riet is, kan later sterk worden als een ceder, en het sidderende lam moedig worden als een jonge leeuw. Zie Romeinen 14:4. Het is te verwonderen, dat Jozef en Nicodemus, mannen van zoveel invloed, niet vroeger zijn opgetreden en dat zij Pilatus niet verzocht hebben Christus niet te veroordelen, inzonderheid, daar zij zagen hoe afkerig Pilatus was om het te doen. Om Zijn leven te vragen, zou ene edeler daad zijn geweest, dan om Zijn lichaam te vragen. Maar Christus wilde niet, dat Zijne vrienden iets zouden doen of ondernemen, om Zijn dood te voorkomen. nu Zijne ure gekomen was. Terwijl Zijne vervolgers de vervulling der Schriften bevorderen, moeten Zijne volgelingen haar niet verhinderen.

2. De vriendelijkheid van Nicodemus, die niet gering was, hoewel van een anderen aard. Jozef diende Christus met zijn invloed, Nicodemus met zijne beurs. Waarschijnlijk hebben zij in overleg met elkaar gehandeld, terwijl de een het verlof bezorgde voor de begrafenis, heeft de ander de specerijen bereid, om aldus met spoed te werk te kunnen gaan, want hun tijd er voor was zeer beperkt. Maar waarom hebben zij zich al die moeite gegeven voor Christus’ lichaam?

a. Sommigen denken, dat wij er de zwakheid van hun geloof in kunnen zien. Een vast geloof aan de opstanding ten derden dage zou hun al die moeite en onkosten bespaard hebben, en zou Gode welbehaaglijker zijn geweest dan al die specerijen. -Dode lichamen voor welke het graf een langdurig verblijf moet wezen, kunnen wel ene zodanige toebereiding nodig hebben, maar is daar ook behoefte aan voor iemand, die er slechts inkeert als een reiziger, om er een paar nachten in te vertoeven.

b. Wij kunnen er echter zeer duidelijk de kracht in zien van hun liefde. Zij toonden er hun waardering mede voor Zijn Persoon en Zijne leer, en dat die waardering niet verminderd was door den smaad van het kruis. Zij, die zo ijverig en bedrijvig waren om Zijne kroon te ontheiligen, en Zijne ere in het stof te werpen, konden nu reeds zien, dat zij ijdelheid bedacht hebben, want, gelijk God Hem ere aangedaan heeft in Zijn lijden, zo hebben mensen, en zelfs voorname mensen, dit ook gedaan. Zij toonden niet slechts den liefdevollen eerbied van Zijn lichaam in de aarde neer te leggen, maar ook de eerbewijzing, die aan grote mannen gegeven placht te worden. Dit konden zij doen, en toch ook uitzien naar Zijne opstanding, ja meer, zij konden dit doen in het geloof en de verwachting er van. Daar God ere bestemd heeft voor Zijn lichaam, wilden zij het eren. Evenwel, wij moeten onzen plicht doen overeenkomstig den tijd en de gelegenheid, en het verder aan God overlaten om Zijne beloften te vervullen op Zijn eigen tijd en Zijne eigene wijze.

III. Het lichaam toebereid, vers 40. Zij namen het in het een of ander naburige huis, en het gereinigd hebbende van bloed en stof, bonden zij het voegzaam en betamelijk "in linnen doeken met de specerijen, die waarschijnlijk tot ene zalve gemaakt waren, gelijk de Joden de gewoonte hebben van begraven of balsemen, zoals Dr. Hammond meent.

1. Hier was nu zorg gedragen voor Christus' lichaam: het werd in linnen doeken gewonden. Onder de klederen, die wij gebruiken, heeft Christus zelfs de grafklederen gedragen, om ze voor ons licht en gemakkelijk te maken, en ons in staat te stellen ze onze bruiloftsklederen te noemen. Zij omwonden het lichaam met de specerijen, want al Zijne klederen, Zijne grafklederen n iet uitgezonderd, zijn doorgeurd van mirre, en aloë (de specerijen, die hier worden vermeld) uit de elpenbenen paleizen, Psalm 45:9, en een elpenbenen paleis was het in de rots gehouwen graf voor Christus. Dode lichamen en graven zijn schadelijk en afkeerwekkend, vandaar dat de zonde vergeleken wordt bij een lichaam des doods, en een open graf, maar Christus' offerande, Gode ene welriekende reuke zijnde, heeft ons bederf weggenomen. Gene zalve of reukwerk kan het hart zo verheugen als het graf onzes Verlossers ons hart verheugt, als er geloof is om er den kostelijken geur van gewaar te worden.

2. In overeenstemming met dit voorbeeld, moeten ook wij zorge hebben voor de dode lichamen van Christenen, niet om hun overblijfselen als iets heiligs te bewaren en te aanbidden, neen, zelfs niet van de uitnemendste heiligen en martelaren (niets dergelijks werd met het dode lichaam van Christus zelf gedaan) maar om ze zorgvuldig te begraven, het stof in het stof, als die geloven, dat de dode lichamen der heiligen nog verenigd zijn met Christus, en bestemd zijn voor heerlijkheid en onsterfelijkheid ten laatsten dage. De opstanding der heiligen zal wezen krachtens de opstanding van Christus, daarom moeten wij, als wij hen begraven, het oog hebben op Christus' begrafenis, want, gestorven zijnde, spreekt Hij aldus: Uwe doden zullen leven, Jesaja 26:19. Bij het begraven onzer doden is het niet nodig, dat wij in elke bijzonderheid de begrafenis van Christus navolgen, alsof ook wij in linnen gebonden, en in een hof begraven moeten worden, en, evenals Hij, gebalsemd moeten worden. Maar Zijne begrafenis naar de wijze der Joden leert ons, dat wij in dergelijke zaken ons moeten regelen naar de wijze van het land, waarin wij wonen, behalve wanneer dit met bijgelovigheid gepaard gaat.

IV. Het graf, dat voor Hem gekozen werd, in een hof, toebehorende aan Jozef van Arimathea, zeer dicht bij de plaats, waar Hij gekruist was. Er was een graf, of gewelf, bereid voor de eerste gelegenheid, wanneer het nodig zou zijn, maar nog niet gebruikt. Merk op:

1. Dat Christus buiten de stad begraven werd, want dat was de wijze van begraven onder de Joden, niet in hun steden, en nog veel minder in hun synagogen, hetgeen door sommigen beter geacht werd dan onze wijze van begraven. Er was echter ene bijzondere reden voor, die thans niet meer geldt, nl. dat zij door de aanraking van een graf ceremonieel onrein werden, maar nu de opstanding van Christus de eigenschap van het graf veranderd heeft, en voor alle gelovigen de onreinheid heeft weggedaan, behoeven wij er ons niet op zo groten afstand van te houden. Ook is er wel ene lering in opgesloten, dat de gemeente der doden op het kerkhof de gemeente der levenden in de kerk omgeeft, daar ook zij stervende zijn. Zij, die niet op bijgelovige wijze, maar in waarheid, het heilige graf willen bezoeken, moeten naar buiten gaan en zich van het gedruis dezer wereld afzonderen.

2. Dat Christus begraven werd in een hof. Merk op:

a. Dat Jozef zijn graf in een hof had, zodat het een gedenk te sterven kon wezen: a. voor hem zelven, terwijl hij leefde. Als hij het genoegen van zijn hof wilde smaken, of er de voortbrengselen van wilde inzamelen, zo laat hij gedenken te sterven, en opgewekt worden om er zich voor te bereiden. De hof is ene geschikte plaats voor overdenking, en een graf aldaar, kan ons een geschikt onderwerp ter

bepeinzing aanbieden, en wel zulk een, als wij niet gaarne toelaten in het midden van onze genoegens. b. Voor zijne erfgenamen en opvolgers, als hij er niet meer zijn zal. Het is goed om ons gemeenzaam te maken met de plaats der begrafenissen onzer vaderen, en wellicht zou ons graf minder afschrikwekkend voor ons worden, indien wij meer gemeenzaam waren met het hun.

b. Dat het graf, waarin Christus' lichaam gelegd was, in een hof was. In den hof van Eden hebben de dood en het graf het eerst hun macht verkregen, en nu zijn zij in een hof overwonnen en ten onder gebracht. In een hof is Christus' lijden begonnen, en uit een hof zal Hij verrijzen, en Zijne verhoging beginnen. Christus is als een tarwegraan ter aarde gevallen, Hoofdstuk 12:24, en daarom is Hij gezaaid in een hof onder de zaden, want Zijn dauw is als een dauw der moeskruiden", Jesaja 26:19. Hij is de Fontein der hoven, Hooglied 4:15.

3. Dat Hij begraven werd in een nieuw graf. Dat was aldus verordineerd:

a. Tot eer van Christus. Hij was geen gewoon Persoon, en daarom moet Hij niet met het gewone stof vermengd worden. Hij, die uit ene maagd geboren werd, moet van uit een maagdelijk graf verrijzen.

b. Ter bevestiging van de waarheid Zijner opstanding, opdat men het denkbeeld niet zou kunnen opperen, dat Hij het niet was, maar iemand anders, toen vele lichamen van heiligen verrezen zijn, of wel, dat Hij door de kracht van iemand anders verrezen is, zoals de man, die door aanraking met het gebeente van Elisa levend werd en rees op zijne voeten, maar niet door Zijne eigene kracht. Hij, die alle dingen nieuw heeft gemaakt, heeft ook het graf nieuw voor ons gemaakt.

V. De begrafenis, vers 42. Aldaar dan legden zij Jezus, dat is: het dode lichaam van Jezus. Sommigen denken, dat dit noemen van Jezus hier de onafscheidelijke eenheid te kennen geeft tussen Zijne Goddelijke en menselijke natuur. Zelfs dit dode lichaam was Jezus -een Zaligmaker, want Zijn dood is ons leven, Jezus is nog Dezelfde, Hebreeën 13:8. Aldaar legden zij Hem om de voorbereiding der Joden.

1. Let hier op den eerbied, dien de Joden koesterden voor den sabbat en voor de voorbereiding. Voor den Paas sabbatdag hielden zij een dag van plechtige voorbereiding. Deze dag was n u door de overpriesters, die zich zelven de kerk noemden, slecht waargenomen, maar hij werd goed onderhouden door de discipelen van Christus, die toch als gevaarlijk voor de kerk gebrandmerkt waren, en zo gaat het dikwijls.

a. Zij wilden de begrafenis niet uitstellen tot den sabbat, omdat de sabbat een dag van heilige rust en vreugde is, waarmee het werk en de droefheid van ene begrafenis niet in overeenstemming zijn.

b. Zij wilden er op dien dag van voorbereiding ook niet te laat mede bezig zijn. Wat er op den avond voor den sabbat gedaan moet worden, moeten wij zo zien te schikken, dat het noch inbreuk maakt op den sabbat, noch ons ongeschikt maakt voor het sabbatswerk.

2. Let er op, dat zij gebruik maakten van de geriefelijkheid der nabijheid van dit graf, het graf, dat zij kozen, was nabij. Indien zij er den tijd voor hadden gehad, zouden zij Hem wellicht naar Bethanië gebracht hebben, om Hem aldaar onder vrienden te begraven. En ik ben er van verzekerd, dat Hij

meer recht had, om in het voornaamste der graven van de zonen David's te worden begraven, dan ooit een der koningen van Juda gehad heeft, maar het was aldus verordineerd, dat Hij in een graf gelegd werd, dat nabij was:

a. Omdat Hij daar slechts voor ene korte wijle zou liggen, als in ene herberg, en daarom nam Hij het eerste, dat zich voordeed.

b. Omdat dit een nieuw graf was. Zij, die het hadden bereid, dachten weinig wie er het eerst in zou komen, het als het ware in zou wijden, maar de wijsheid Gods reikt oneindig verder dan de onze en van alles wat wij hebben maakt Hij het gebruik dat Hem behaagt.

c. Hierin wordt ons ook geleerd, om niet al te kieskeurig te zijn omtrent de plaats, waar wij begraven moeten worden. Waarom zou de boom niet liggen, waar hij valt? Want Christus werd begraven in een graf, dat nabij was. Het was geloof in de belofte van Kanaän, dat de aartsvaders deed wensen om derwaarts heen gebracht te worden voor hun begrafenis, nu deze belofte echter door ene betere is vervangen, is die zorge voorbij. Aldus is het lichaam van Jezus zonder staatsie of plechtigheid in het koude en stille graf neergelegd. Hier ligt onze Borg onder arrest voor onze schulden, zodat Zijne invrijheidstelling onze kwijting meebrengt. Hier is de Zon der gerechtigheid voor ene wijle ondergegaan, om in groter heerlijkheid weer aan de kim te verschijnen, en dan niet meer onder te gaan. Hier ligt een schijnbaar gevangene van den dood, maar die in werkelijkheid de Overwinnaar is van den dood, want hier ligt de dood zelf verslagen, en hier is het graf overwonnen. " Gode zij dank, die ons de overwinning geeft".

HOOFDSTUK 20

1 En op den eersten dag der week ging Maria Magdalena vroeg, als het nog duister was, naar het graf; en zag den steen van het graf weggenomen.
2 Zij liep dan, en kwam tot Simon Petrus en tot den anderen discipel, welken Jezus liefhad, en zeide tot hen: Zij hebben den Heere weggenomen uit het graf, en wij weten niet, waar zij Hem gelegd hebben.
3 Petrus dan ging uit, en de andere discipel, en zij kwamen tot het graf.
4 En deze twee liepen tegelijk; en de andere discipel liep vooruit, sneller dan Petrus, en kwam eerst tot het graf.
5 En als hij nederbukte, zag hij de doeken liggen; nochtans ging hij er niet in.
6 Simon Petrus dan kwam en volgde hem, en ging in het graf, en zag de doeken liggen.
7 En den zweetdoek, die op Zijn hoofd geweest was, zag hij niet bij de doeken liggen, maar in het bijzonder in een andere plaats samengerold.
8 Toen ging dan ook de andere discipel er in, die eerst tot het graf gekomen was, en zag het, en geloofde.
9 Want zij wisten nog de Schrift niet, dat Hij van de doden moest opstaan.
10 De discipelen dan gingen wederom naar huis.
11 En Maria stond buiten bij het graf, wenende. Als zij dan weende, bukte zij in het graf;
12 En zag twee engelen in witte klederen zitten, een aan het hoofd, en een aan de voeten, waar het lichaam van Jezus gelegen had.
13 En die zeiden tot haar: Vrouw! wat weent gij? Zij zeide tot hen: Omdat zij mijn Heere weggenomen hebben, en ik weet niet, waar zij Hem gelegd hebben.
14 En als zij dit gezegd had, keerde zij zich achterwaarts, en zag Jezus staan, en zij wist niet, dat het Jezus was.
15 Jezus zeide tot haar: Vrouw, wat weent gij? Wien zoekt gij? Zij, menende, dat het de hovenier was, zeide tot Hem: Heere, zo gij Hem weg gedragen hebt, zeg mij, waar gij Hem gelegd hebt, en ik zal Hem wegnemen.
16 Jezus zeide tot haar: Maria! Zij, zich omkerende, zeide tot Hem: Rabbouni, hetwelk is gezegd, Meester.
17 Jezus zeide tot haar: Raak Mij niet aan, want Ik ben nog niet opgevaren tot Mijn Vader; maar ga heen tot Mijn broeders, en zeg hun: Ik vare op tot Mijn Vader en uw Vader, en tot Mijn God en uw God.
18 Maria Magdalena ging en boodschapte den discipelen, dat zij den Heere gezien had, en dat Hij haar dit gezegd had.
19 Als het dan avond was, op denzelven eersten dag der week, en als de deuren gesloten waren, waar de discipelen vergaderd waren om de vreze der Joden, kwam Jezus en stond in het midden, en zeide tot hen: Vrede zij ulieden!
20 En dit gezegd hebbende, toonde Hij hun Zijn handen en Zijn zijde. De discipelen dan werden verblijd, als zij den Heere zagen.
21 Jezus dan zeide wederom tot hen: Vrede zij ulieden, gelijkerwijs Mij de Vader gezonden heeft, zende Ik ook ulieden.
22 En als Hij dit gezegd had, blies Hij op hen, en zeide tot hen: Ontvangt den Heiligen Geest.
23 Zo gij iemands zonden vergeeft, dien worden zij vergeven; zo gij iemands zonden houdt, dien zijn zij gehouden.
24 En Thomas, een van de twaalven, gezegd Didymus, was met hen niet, toen Jezus daar kwam.

25 De andere discipelen dan zeiden tot hem: Wij hebben den Heere gezien. Doch hij zeide tot hen: Indien ik in Zijn handen niet zie het teken der nagelen, en mijn vinger steke in het teken der nagelen, en steke mijn hand in Zijn zijde, ik zal geenszins geloven.
26 En na acht dagen waren Zijn discipelen wederom binnen, en Thomas met hen; en Jezus kwam, als de deuren gesloten waren, en stond in het midden, en zeide: Vrede zij ulieden!
27 Daarna zeide Hij tot Thomas: Breng uw vinger hier, en zie Mijn handen, en breng uw hand, en steek ze in Mijn zijde; en zijt niet ongelovig, maar gelovig.
28 En Thomas antwoordde en zeide tot Hem: Mijn Heere en mijn God!
29 Jezus zeide tot hem: Omdat gij Mij gezien hebt, Thomas, zo hebt gij geloofd; zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben, en nochtans zullen geloofd hebben.
30 Jezus dan heeft nog wel vele andere tekenen in de tegenwoordigheid Zijner discipelen gedaan, die niet zijn geschreven in dit boek;
31 Maar deze zijn geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zone Gods; en opdat gij, gelovende, het leven hebt in Zijn Naam.

Hoewel deze evangelist zijn Evangelie niet begonnen heeft zoals de anderen, besluit hij het toch, evenals zij, met de geschiedenis van Christus' opstanding, niet met de zaak zelf, want geen hunner beschrijft, hoe Hij verrezen is, maar van de blijken en bewijzen er van, welke aantonen, dat Hij opgestaan is. De bewijzen van Christus' opstanding, die ons in dit hoofdstuk gegeven worden, zijn: l. Die welke onmiddellijk bij het graf voorkwamen. 1 Het graf ledig bevonden, en de grafdoeken in goede orde, vers 1-10 2. De verschijning van twee engelen aan Maria Magdalena bij het graf, vers 11-13. 3, De verschijning van Christus zelven aan haar, vers 14-18.

II. Die, welke naderhand voorkwamen bij de ontmoeting met de apostelen.

1. Eenmaal, aan den avond van den dag, toen Christus is opgestaan, en Thomas afwezig was, vers 19-25.

2. En een ander maal, zeven dagen later. toen Thomas bij hen was, vers 26-31. Het meeste van hetgeen hier verhaald wordt, is door de andere evangelisten weggelaten.

Johannes 20:1-10

De apostelen achten het van het hoogste belang om deugdelijke bewijzen te leveren van de opstanding van hun Meester. Meer dan aan enig ander ding hebben zij zich hieraan gelegen laten liggen.

1. Omdat het datgene was, waarop Hij zelf zich beriep, als op het laatste en krachtigste bewijs, dat Hij de Messias was. Zij, die gene andere tekenen wilden geloven, werden op dit teken van den profeet Jona gewezen. En daarom hebben de vijanden zich de grootste moeite gegeven om de bekendwording er van tegen te gaan, want het was juist hierom, dat het ging, en, indien Hij was opgestaan, dan zou het blijken, dat zij niet slechts moordenaars, maar moordenaars van den Messias waren.

2. Omdat hiervan de volbrenging afhing van Zijne onderneming voor onze Verlossing en zaligheid. Indien Hij Zijn leven tot een rantsoen geeft, en het niet herneemt, dan blijkt niet, dat Zijn geven er van als ene voldoening werd aangenomen. indien Hij gevangen wordt gezet voor onze schuld, en in die gevangenis blijft, dan zijn wij verloren, 1 Corinthiërs 15:17.

3. Omdat Hij zich na Zijne opstanding nooit aan het gehele volk vertoond heeft, Handelingen 10:40, 41. Wij zouden gezegd hebben: "Laat Zijn smadelijke dood in het verborgen plaats hebben, en Zijne heerlijke opstanding in het openbaar". Maar Gods gedachten zijn niet onze gedachten, en Hij heeft verordineerd, dat Zijn dood in het openbaar, voor de zon, zou plaats hebben, in hetzelfde teken, dat de zon er haar aangezicht voor verborg. Maar de bewijzen Zijner opstanding moeten als ene gunst bewaard blijven voor Zijne bijzondere vrienden, om door hen aan de wereld bekend te worden gemaakt, opdat zij zalig zullen wezen, die niet gezien en nochtans geloofd hebben. De methode van bewijs is zodanig, dat zij volkomene voldoening en overtuiging werkt in hen, die Godvruchtiglijk genegen zijn, om de leer en de wet van Christus te ontvangen, en toch plaats tot tegenwerping laat aan hen, die moedwillig onwetend zijn, en hardnekkig zijn in hun ongeloof, zodat dit een goede toetssteen is, om er nieuw aangekomenen naar te beoordelen. In deze verzen hebben wij den eersten stap naar het bewijs van Christus' opstanding, welke hierin bestaat, dat het graf ledig werd bevonden.

Hij is hier niet, en nu moet men ons zeggen waar Hij is, of anders komen wij tot de gevolgtrekking, dat Hij is opgestaan.

I. Maria Magdalena komt tot het graf, en vindt den steen van het graf weggenomen. Deze evangelist maakt gene melding van de andere vrouwen, die Maria Magdalena hadden vergezeld, hij noemt alleen haar, omdat zij de ijverigste en voortvarendste was in dit bezoek aan het graf, en omdat in haar ook de meeste liefde uitblonk, ene liefde, die haar zeer goeden grond had in de grote dingen, die Christus voor haar gedaan had. Er was haar veel vergeven, en daarom heeft zij veel liefgehad. Zij had Hem hare genegenheid betoond, toen Hij nog in leven was, zij nam Zijne leer ter harte, zij diende Hem van hare goederen, Lukas 8:2, 3. Het blijkt niet, dat zij thans iets anders in Jeruzalem te doen had, dan Hem te dienen, want de vrouwen waren niet verplicht om op te gaan naar het feest, en waarschijnlijk heeft zij-en ook de anderen -Hem nu des te ijveriger gevolgd, zoals Elisa Elia gevolgd is, wetende, dat haar Meester weldra van haar hoofd weggenomen zou worden, 2 Koningen 2:1-6. De aanhoudende voorbeelden van haren eerbied voor Hem, bij en na Zijn dood

bewijzen de oprechtheid harer liefde. Liefde tot Christus zal, zo zij van harte gemeend is, ook standvastig zijn. Hare liefde tot Christus was sterk als de dood, de dood aan het kruis, want daar stond zij bij, dien heeft zij dus aanschouwd, wreed als het graf, want zij deed haar dat graf bezoeken, zodat zij door de verschrikking er van niet teruggehouden werd.

1. Zij kwam tot het graf, om het dode lichaam te wassen met hare tranen, want zij ging naar het graf, om er te wenen, en om het te zalven met de specerijen, die zij bereid had. Het graf is een huis, waarin de mensen niet graag een bezoek afleggen. Zij, die vrij zijn onder de doden zijn afgescheiden van de levenden, en het moet ene buitengewone genegenheid zijn voor den persoon, die ons zijn graf dierbaar maakt. Inzonderheid voor de zwakke en vreesachtige sekse heeft het graf iets afschrikwekkends. Kon zij, die gene kracht genoeg had om den steen af te wentelen, aanspraak maken op zoveel kloekmoedigheid, dat zij in het graf zou durven gaan? De Joodse Godsdienst verbood hun, om meer dan noodzakelijk is, met graven of dode lichamen in aanraking te komen. Door Christus' graf te bezoeken, stelde zij zich-en wellicht ook de discipelen-er aan bloot, om verdacht te worden van de bedoeling om Hem weg te nemen. En welken wezenlijken dienst kon zij er Hem ook mede bewijzen? Maar hare liefde heeft een antwoord op deze en op duizend andere van die bedenkingen.

a. Wij moeten er ons op toeleggen om Christus te eren ook in die dingen, waarin wij Hem niet bepaald nuttig of van dienst zijn.

b. Liefde tot Christus zal de verschrikking van dood en graf voor ons wegnemen. Indien wij niet anders dan door dit sombere, duistere dal tot Hem kunnen komen, dan zullen wij, zo wij Hem liefhebben, toch geen kwaad vrezen.

2. Zij kwam zo spoedig zij kon, want zij kwam:

a. "Op den eersten dag der week", zodra de sabbat voorbij was, verlangende, niet om "leeftocht te verkopen, of koren te openen", zoals in Amos 8:5, maar om aan het graf te wezen. Zij, die Christus liefhebben, zullen de eerste gelegenheid te baat nemen, om Hem hun eerbied te betuigen. Dat was de eerste Christelijke sabbat, en dienovereenkomstig begint hij met een onderzoeken naar Christus. Den vorigen dag had zij doorgebracht met de gedachtenisviering van het werk der schepping, en daarom rustte zij, maar nu doet zij onderzoek naar het werk der verlossing, en daarom bezoekt zij Christus, en dien gekruisigd.

b. Zij kwam vroeg, als het nog duister was, zo vroeg is zij hierop uitgegaan. Zij, die Christus willen zoeken met de begeerte van Hem te vinden, moeten Hem vroeg zoeken, dat is: a. Zoek hem met bezorgdheid, met zulk een zorg, als waardoor zelfs de slaap van uwe ogen wijkt, sta vroeg op, uit vreze van Hem anders te missen. b. Zoek Hem naarstiglijk, wij moeten in onze nasporing van Christus ons zelven verloochenen, ook in onze rust.

c. Zoek Hem bij tijds, vroeg in onze dagen, vroeg op iedere n dag. Des morgens zult Gij mijne stem horen. Er is veel waarschijnlijkheid voor, dat de dag goed zal eindigen, die op deze wijze wordt begonnen. Zij, die naarstiglijk naar Christus vragen, als het nog duister is, zullen een licht over Hem ontvangen, dat voortgaande en lichtende zal zijn tot den vollen dag toe.

3. Zij bevond, dat de steen, dien zij tegen de deur des grafs had zien wentelen, weggenomen was. Dit nu was:

a. Ene verrassing voor haar, want zij had dit niet verwacht. Christus gekruist is de Fontein des levens. Zijn graf is een der fonteinen des heils, als wij in het geloof er toe naderen, hoewel het voor een vleselijk hart ene geslotene bron is, zullen wij er den steen toch van afgewenteld zien, Genesis 29:10, en zullen wij vrijen toegang hebben tot de vertroosting er van. Verrassende vertroostingen zijn de veelvuldige bemoedigingen van hen, die vroeg zoeken.

b. Het was het begin van ene heerlijke ontdekking, de Heere was opgestaan, hoewel zij dit niet terstond begreep. Zij, die Christus het standvastigst aankleven, en het naarstigst zijn in hun zoeken van, en vragen naar Hem, zullen gewoonlijk de eerste en liefelijkste bekendmakingen hebben van de Goddelijke genade. Maria Magdalena, die Christus tot het laatst gevolgd is in Zijne vernedering, heeft Hem het eerst ontmoet in Zijne verhoging. b. Gewoonlijk zal God zich zelven en Zijne vertroostingen trapsgewijze aan ons openbaren, ten einde onze verwachtingen op te wekken, en ons aan te moedigen in ons zoeken.

II. Den steen afgewenteld ziende, haast zij zich terug tot Petrus en Johannes, die waarschijnlijk in dat deel der stad te zamen ene woning hadden gevonden, niet ver weg, en geeft er hun kennis van. Zij hebben den Heere weggenomen uit het graf -Hem de ere niet gunnende van zo eervol een graf, en wij weten niet waar zij Hem gelegd hebben, noch waar Hem te vinden, om Hem onze laatste ere te kunnen bewijzen. Merk hier op:

1. Welk een denkbeeld Maria nu nog van de zaak had, zoals zij zich aan haar voordeed. Zij vond den steen weggenomen, zag in het graf, en bemerkte, dat het ledig was. Nu zou men verwacht hebben, dat hare eerste gedachte moest wezen: Voorzeker is de Heere opgestaan, want telkenmale, als Hij hun gezegd had, dat Hij gekruisigd moest worden, hetgeen zij nu vervuld heeft gezien, heeft Hij er als in een adem bijgevoegd, dat Hij ten derden dage weer op zou staan. Kon zij de grote aardbeving hebben gevoeld, die plaats had, toen zij naar het graf ging, of zich gereed maakte om er heen te gaan, en nu het graf ledig zien, zonder dat er ene gedachte aan de opstanding bij haar opkwam? Hoe! gene gissing, geen vermoeden hiervan? Dat schijnt wel zo volgens hare vreemdsoortige verklaring van het wegnemen van den steen, die wel zeer gezocht was. Als wij nadenken over ons doen, ons gedrag ten dage der wolke en der donkerheid, dan zullen wij verbaasd staan over onze stompzinnigheid en onze vergeetachtigheid, zo dat wij niet gedacht hebben aan hetgeen later toch zo duidelijk was, en hoe die gedachte zo verre van ons bleef, toen wij er toch zo grote behoefte aan hadden. Zij oppert het denkbeeld: Zij hebben den Heere weggenomen, hetzij de hogepriesters, om Hem in ene slechtere plaats neer te leggen, of wel Jozef en Nicodemus hebben bij nader bedenken, Hem weggenomen, ten einde de kwaadwilligheid der Joden te voorkomen. Wat zij nu ook dacht of vermoedde, het schijnt haar grotelijks gekweld en ontroerd te hebben, dat het lichaam weg was, terwijl toch, indien zij de zaak slechts recht begrepen had, niets heerlijker of gelukkiger kon zijn. Zwakke gelovigen klagen dikwijls over hetgeen in werkelijkheid juist een grond van hope, en ene oorzaak van blijdschap voor hen is. Wij zuchten en kermen, omdat ons deze of gene geriefelijkheid, dit of dat aards genot ontnomen is, en wij weten niet hoe het verlies te herstellen, terwijl toch het wegnemen van die tijdelijke genietingen, waarover wij zo treuren, slechts dienen moet om onze geestelijke vertroostingen te doen herleven, waarin wij ons behoren te verblijden.

2. Welk een verhaal zij er van deed aan Petrus en Johannes. Zij bleef niet staan om op haar eigen leed te staren, maar maakt het bekend aan hare vrienden. De mededeling van smart is een goed gebruik maken van de gemeenschap der heiligen. Merk op, dat Petrus, hoewel hij zijn Meester had verloochend, zijns Meesters vrienden toch niet had verlaten, waaruit de oprechtheid blijkt van zijn berouw, daar hij omgang bleef hebben met den discipel, dien Jezus liefhad. En dat de discipelen, in weerwil van zijn val, even gemeenzaam met hem bleven verkeren als te voren, leert ons, om hen, die door enige misdaad overvallen zijn, met den geest der zachtmoedigheid te recht te brengen. Indien God hen, op hun berouw, heeft aangenomen, waarom zouden wij hen dan niet ook aannemen?

III. Petrus en Johannes gaan in allerijl naar het graf, om zich te overtuigen van de waarheid van hetgeen hun meegedeeld werd, en te zien. of zij ook iets meer hieromtrent kunnen ontdekken, vers 3, 4. Sommigen denken, dat ook de andere discipelen bij Petrus en Johannes waren, toen zij die tijding ontvingen, want zij boodschapten al deze dingen aan de elven, Lukas 24:9. Anderen denken, dat Maria Magdalena alleen aan Petrus en Johannes hare mededeling deed, en dat de andere vrouwen het aan de andere discipelen hebben verhaald, maar niemand van hen is naar het graf gegaan, behalve Petrus en Johannes, die twee van de eerste drie van Christus' discipelen zijn geweest, en dikwijls door bijzondere gunsten boven de anderen onderscheiden werden. Het is goed, dat zij, die meer dan anderen geëerd worden met de voorrechten van discipelen, ook meer dan anderen werkzaam zijn in den plicht van discipelen, meer bereid om zich moeite te getroosten en zich voor een goed werk aan gevaar bloot te stellen.

1. Zie hier welk gebruik wij behoren te maken van de ervaring en opmerking van anderen. Toen Maria hun zei wat zij gezien had, hebben zij haar woord in dien zin niet willen aannemen, maar zij wilden heengaan om uit hun eigene ogen te zien. Spreken anderen ons over de vertroosting en de nuttigheid der inzettingen? Laat dit ons opwekken om ze zelven te gaan beproeven. Kom en zie, hoe goed het is tot God te genaken.

2. Zie ook hoe bereid wij moeten wezen, om in de zorgen en de vrees onzer vrienden te delen. Petrus en Johannes haastten zich naar het graf, ten einde in staat te zijn om aan Maria een geruststellend antwoord te geven. Wij moeten gene moeite ontzien om de zwakke en vreesachtige volgelingen van Christus te ondersteunen en te vertroosten.

3. Zie hoe wij ons moeten haasten voor een goed werk, en als wij op ene goede boodschap uit zijn. Petrus en Johannes zijn noch met hun gemak, noch met hun deftigheid te rade gegaan, maar liepen, zo hard zij konden, naar het graf, zij wilden geen tijd verliezen, en zo toonden zij de kracht van hun ijver en van hun liefde. Als wij in den weg van Gods geboden zijn, dan moeten wij er met versnelden stap op voortgaan.

4. Zie hoe goed het is, om voor een goed werk in goed gezelschap te zijn. Wellicht zou geen dezer discipelen zich alleen naar het graf gewaagd hebben, maar te zamen zijnde, vonden zij er geen bezwaar in, Prediker 4:9.

5. Zie welk een lofwaardige wedijver er is onder de discipelen, hoe zij er naar streven om uit te munten in hetgeen goed is. Het was in Johannes gene ongemanierdheid om Petrus voorbij te lopen, hoewel hij de jongste was, en dus voor hem aan te komen. Wij moeten ons best doen, en noch

afgunstig zijn op hen, die beter doen, noch diegenen minachten, die doen zo goed als zij kunnen, al komen zij dan ook achteraan.

a. Hij, die in dezen wedloop de voorste was, was de discipel, dien Jezus liefhad op bijzondere wijze, en die daarom ook op bijzondere wijze Jezus liefhad. De bewustheid van Christus' liefde voor ons, die wederliefde voor Hem in ons ontsteekt, zal ons doen uitmunten in deugd. De liefde van Christus zal ons, meer dan enig ander ding, dringen, om overvloedig te zijn in plichtsbetrachting.

b. Hij, die achterbleef, was Petrus, die zijn Meester had verloochend, en daarover in droefheid en schaamtegevoel was, en dit drukte op hem als een zwaar gewicht en belemmerde hem in zijn voortgang. Schuldgevoel verstijft ons, en belemmert onze ontwikkeling en verruiming in den dienst van God. Als het geweten beledigd is, dan nemen wij af.

IV. Bij het graf gekomen, zetten Petrus en Johannes het onderzoek voort, maar komen toch niet veel verder in de ontdekking.

1. Johannes ging niet verder dan Maria Magdalena gegaan was.

a. Hij had de nieuwsgierigheid om in het graf te zien, en zag, dat het ledig was. Hij bukte neer. Zij, die de kennis van Christus willen vinden, moeten neder bukken en zien, moeten met een nederig hart zich onderwerpen aan het gezag der Goddelijke openbaring, moeten zien met ernst.

b. Maar hij had geen moed om in het graf te gaan. De warmste genegenheid gaat niet altijd gepaard met het stoutmoedigste besluit, velen zijn vaardig om den wedloop van den Godsdienst te lopen, die toch niet kloek en sterk zijn om er den strijd voor te strijden.

2. Petrus, hoewel het laatst aangekomen, ging toch het eerst in het graf, en heeft toen ene nauwkeuriger ontdekking gedaan dan Johannes, vers 6, 7. Hoewel Johannes hem vooruit was gelopen, is Petrus daarom toch niet teruggekeerd, of blijven staan, maar ging hem zo snel hij kon achterna, en terwijl Johannes nu met grote voorzichtigheid naar binnen keek, kwam hij, en ging met groten moed in het graf.

a. Let hier op de kloekmoedigheid van Petrus, en hoe God Zijne gaven onderscheidenlijk verdeelt. Johannes kon Petrus overtreffen in snelheid, maar Petrus kon Johannes overtreffen in kloekmoedigheid. Het is van dezelfde personen zelden waar, wat David op dichterlijke wijze van Saul en Jonathan gezegd heeft, dat zij lichter waren dan arenden, en ook sterker dan leeuwen, 2 Samuel 1:23. Sommige discipelen zijn vaardig en vlug, en zijn nuttig om hen aan te vuren en aan te wakkeren, die traag en langzaam zijn. Anderen zijn stoutmoedig, en bewijzen daarmee goede diensten om de vreesachtigen een hart onder den riem te steken.

Er is verscheidenheid van gaven, doch het is dezelfde Geest Dat Petrus zich in het graf waagde kan ons leren: a. Dat zij, die in allen ernst Christus zoeken, zich niet bang moeten laten maken door de schrikbeelden ener ijdele verbeelding, zoals: Er is een leeuw op den weg, of er is een spook in het graf. b. Dat goede Christenen voor het graf niet behoeven te vrezen, daar Christus er toch in gelegen heeft, want voor hen is er niets verschrikkelijks in, het is niet de kuil des verderfs, en de wormen, die er in zijn, zijn gene wormen, die niet sterven. Laat ons dus niet toegeven aan de vrees, die ons allicht

bekruipt op het zien van een dood lichaam, of als wij ons alleen bevinden onder de graven, laat ons veeleer die vreze overwinnen, en daar wij weldra dood en in het graf zullen zijn, zo laten wij gemeenzaam zien te worden met het graf, als na aan ons verwant, Job 17:14.

c. Wij moeten bereid zijn om door het graf tot Christus te gaan, door dien weg ging Hij naar de heerlijkheid, en dien weg hebben wij ook te gaan om daar te komen. Indien wij Gods aangezicht niet kunnen zien en leven, dan is het beter te sterven dan het nooit te zien. Zie Job 19:25 en verder.

b. Let er op hoe hij de dingen in het graf vond. a. Christus had Zijne grafklederen afgelegd en ze achter gelaten. In welk gewaad Hij aan Zijne discipelen is verschenen, wordt ons niet gezegd, maar nooit is Hij in Zijne grafklederen verschenen, zoals men zich dat van geesten, of spoken, voorstelt, neen, Hij heeft ze afgelegd.

Ten eerste. Omdat Hij is opgestaan, om nooit weer te sterven, de dood zou over Hem niet meer heersen, Romeinen 6:9. Lazarus kwam uit met zijne grafklederen aan, want hij zal die wederzien, maar Christus, opgestaan zijnde tot een onsterfelijk leven, kwam uit, vrij en ontdaan van deze belemmeringen.

Ten tweede. Omdat Hij bekleed stond te worden, met de klederen der heerlijkheid, en dus legt Hij nu deze lompen af, in het hemelse paradijs zal er niet meer behoefte zijn aan klederen, dan er in het aardse paradijs behoefte aan was. De ten hemel varende profeet, liet zijn mantel vallen.

Ten derde. Als wij opstaan van den dood der zonde tot het leven der gerechtigheid, dan moeten wij onze grafklederen achterlaten, al ons bederf afleggen.

Ten vierde. Christus heeft ze in het graf achtergelaten, voor ons gebruik, als het ware, indien het graf voor de heiligen een bed is, dan heeft Hij aldus dit bed van lakens voorzien, en het voor hen gereed gemaakt. En de zweetdoek, die in het bijzonder in ene andere plaats samengerold was, kan de treurende overblijvenden dienen, om hun tranen af te wissen. b. De grafklederen werden in zeer goede orde gevonden, hetgeen een bewijs is, dat Zijn lichaam niet gestolen was terwijl de wachters sliepen. Het is wel bekend, dat de berovers van graven de klederen wegnamen, maar de dode lichamen achterlieten, maar (voor dat de praktijken der hedendaagse lijkenrovers in zwang kwamen) heeft geen hunner ooit het lichaam weggenomen en de klederen laten liggen, vooral niet als zij uit nieuw en fijn linnen bestonden, Markus 15:46. Iedereen zou een dood lichaam liever in zijne klederen dan naakt wegdragen. Of, indien zij, die men veronderstelde het lichaam gestolen te hebben, de grafklederen al achtergelaten hadden, dan zouden zij toch den tijd niet gehad hebben, om ze eerst netjes op te vouwen.

c. Zie hoe Petrus' kloekmoedigheid Johannes heeft bemoedigd, nu waagde hij het om ook naar binnen te gaan, vers 8, en geloofde, geloofde niet slechts wat Maria had gezegd, n.l. dat het lichaam weg was (hij kon wel niet anders dan geloven wat hij zag), maar hij begon te geloven, dat Jezus weder opgestaan was ten leven, hoewel zijn geloof nu nog zwak en wankelend was. a. Johannes volgde Petrus in zijn waagstuk. Het schijnt wel, dat hij het graf niet had durven binnengaan, indien Petrus er niet eerst ingegaan was. Het is goed om door den moed van anderen tot een goed werk te worden aangemoedigd. De vrees voor moeilijkheid en gevaar zal weggenomen worden door op de kloekheid en beslistheid van anderen te zien. Wellicht heeft Johannes' vlugheid Petrus des te sneller

doen lopen, en nu maakt Petrus' stoutmoedigheid, dat Johannes zich verder waagt, dan anders de een en den ander gedaan zouden hebben. Hoewel Petrus kortelings onder de schande was gekomen van een deserteur te zijn, en Johannes bevorderd was tot de ere van een vertrouweling te wezen, daar Christus Zijne moeder aan hem had toevertrouwd, heeft Johannes zich toch niet slechts met Petrus vergezeld, maar het zelfs gene oneer geacht hem te volgen. b. Toch schijnt het wel, dat Johannes Petrus vooruit was in geloven. Petrus zag en verwonderde zich, Lukas 24:12, maar Johannes zag en geloofde. Een gemoed, dat tot overdenking gestemd is, zal wellicht spoediger de bewijzen der Goddelijke waarheid bespeuren en aannemen dan een gemoed dat tot handelend optreden dringt. Maar wat was de reden, dat zij zo traag van hart waren om te geloven? De evangelist zegt het ons, vers 9:Zij wisten nog de Schrift niet, dat is: wat zij van de Schrift wisten, hebben zij niet overdacht, niet toegepast, er geen gebruik van gemaakt, om te weten, dat Hij weer op moest staan van de doden. Het Oude Testament sprak van de opstanding van den Messias, Hij zelf had hun dikwijls gezegd, dat Hij, overeenkomstig de Schriften van het Oude Testament, weder opstaan zou, maar zij hadden gene tegenwoordigheid van geest genoeg, om daarin de verklaring te vinden van hetgeen zij nu zagen. Merk hier op. Ten eerste. Hoe onbekwaam de discipelen zelven in het eerst geweest zijn om de opstanding van Christus te geloven, waardoor het getuigenis, dat zij er later met zo volle verzekerdheid van gegeven hebben, bevestigd wordt, want door hun traagheid en aarzeling om haar te geloven, blijkt ten duidelijkste, dat zij hieromtrent niet lichtgelovig waren, noch dat zij behoord hebben tot die onnozele lieden, die alles wat men hun zegt, dadelijk geloven. Indien zij de bedoeling hadden gehad er hun eigene belangen mede te bevorderen, dan zouden zij gretig op den eersten schijn van bewijs zijn aangevallen, elkanders verwachting er van hebben opgewekt en gesteund en het hart hunner volgelingen er op hebben voorbereid om er de tijding van te ontvangen. Maar wij bevinden, integendeel, dat zij teleurgesteld waren in hun hoop, het was voor hen ene vreemde zaak, waaraan zij in de verste verte niet gedacht hebben. Petrus en Johannes hadden in het begin zulk een schroom om het te geloven, dat niets minder dan de overtuigendste blijken en bewijzen er van, er hen toe kon brengen om er later uit zo volle overtuiging van te spreken, en er met zoveel zekerheid getuigenis van af te leggen. Hieruit blijkt, dat zij niet slechts eerlijke en oprechte lieden waren, die anderen niet wilden bedriegen, maar ook voorzichtige lieden, die zich zelven niet lieten bedriegen. Ten tweede. Wat de reden was van hun traagheid om te geloven, namelijk, dat zij de Schrift nog niet wisten. Dat schijnt de erkenning te zijn van den evangelist van zijn eigen gebrek. Hij zegt niet: "Want Jezus was hun nog niet verschenen, had hun Zijne handen en Zijne zijde nog niet getoond" maar Hij had hun verstand nog niet geopend, opdat zij de Schriften verstonden, Lukas 24:44, 45, want dat is hel profetische woord, dat zeer vast is.

3. Petrus en Johannes hebben hun onderzoek niet verder voortgezet, maar bleven zweven tussen geloof en ongeloof, vers 10. De discipelen dan gingen -niet veel wijzer dan te voren-wederom naar huis -pros heautous naar hun vrienden en metgezellen, de overige discipelen in hun eigene woning, want huizen hadden zij te Jeruzalem niet. Zij gingen heen

a. Uit vreze van gevangen genomen te worden op de verdenking van het lichaam te willen stelen, of van hiervan beschuldigd te worden, nu het lichaam er niet meer was. In plaats van hun geloof te versterken, is hun zorge slechts betreffende hun veiligheid. In moeilijke en gevaarvolle tijden is het zelfs voor Godvruchtigen bezwaarlijk, om met de vastberadenheid, die hun betaamt, hun werk voort te zetten.

b. Omdat zij in verlegenheid waren, niet wetende, wat zij nu doen moesten, of wat zij hadden te denken van hetgeen zij gezien hadden. Geen moed hebbende om bij het graf te blijven, besluiten zij, om naar huis te gaan, en te wachten totdat God hun dit zou openbaren, hetgeen nog een blijk is van hun zwakheid.

c. Waarschijnlijk waren de overige discipelen bij elkaar, tot hen keren zij weer, om bericht te geven van hetgeen zij ontdekt hadden, en met hen te beraadslagen wat nu verder te doen. Waarschijnlijk hebben zij toen hun bijeenkomst vastgesteld voor des avonds, als wanneer Christus tot hen is gekomen. Het is opmerkelijk, dat, voordat Petrus en Johannes aan het graf kwamen, een engel daar verschenen was, den steen afgewenteld, de wacht verschrikt en de vrouwen vertroost had. Zodra zij van het graf weggegaan waren, ziet Maria Magdalena twee engelen in het graf, vers 12, terwijl toch Petrus en Johannes naar het graf komen, er in gaan, en gene engelen zien. Wat zullen wij hiervan denken? Waar waren de engelen, toen Petrus en Johannes aan het graf waren, de engelen, die er voor en daarna verschenen zijn? a. Engelen verschijnen en verdwijnen naar welgevallen, overeenkomstig de orders en instructies, die hun gegeven zijn. Zij kunnen wezen, en zijn ook werkelijk, op plaatsen, waar zij niet zichtbaar zijn, ja, het schijnt, dat zij zichtbaar kunnen wezen voor den een, en niet voor den ander, en dat wel op hetzelfde ogenblik, Numeri 22:23, 2 Koningen 6:17. Het is verwaandheid in ons om te willen onderzoeken, hoe zij zich zichtbaar maken, en dan onzichtbaar, en dan wederom zichtbaar, maar dat zij het doen, blijkt duidelijk uit dit verhaal. b. Deze gunst werd betoond aan hen, die vroeg en voortdurend naar Christus gezocht hebben, en was de beloning voor hen, die het eerst kwamen en het laatst bleven, maar werd ontzegd aan hen, die er slechts een kort, vluchtig bezoek brachten.

c. De apostelen moesten hun instructies niet van engelen ontvangen, maar van den Geest der genade. Zie Hebreeën 2:5.

Johannes 20:11-18

Markus zegt ons, dat Christus het eerst aan Maria Magdalena verschenen is, Markus 16:9, die verschijning wordt hier nu uitvoerig verhaald, en wij kunnen opmerken:

I. De standvastigheid en vurigheid van Maria Magdalena's genegenheid voor den Heere Jezus, vers 11.

1. Zij bleef bij het graf, ook nadat Petrus en Johannes weg waren gegaan, omdat haar Meester daar gelegen had, en zij dáár het waarschijnlijkst nadere tijdingen van Hem kon vernemen. Waar ene wezenlijke liefde tot Christus is, daar zal ook een voortdurend aankleven van Hem zijn, een vastberaden besluit des harten om bij Hem te blijven. Deze Godvruchtige vrouw zal, hoewel zij Hem verloren heeft, liever dan den schijn te hebben van Hem te verlaten, om Zijnentwil bij Zijn graf blijven, en in Zijne liefde blijven, ook wanneer zij er de vertroosting van mist. b, Waar ene ware begeerte is met Christus bekend te worden, daar zal men voortdurend en vlijtig gebruik maken van de middelen, om die kennis te verkrijgen, Hosea 6:2, 3. Op den derden dag zal Hij ons doen verrijzen, en dan zullen wij de betekenis kennen van die opstanding, als wij, gelijk Maria hier, vervolgen om te kennen.

2. Zij bleef daar wenende, en die tranen spraken luide van hare liefde tot haren Meester. Zij, die Christus hebben verloren, hebben wel oorzaak tot wenen. Zij weende bij de herinnering aan Zijn bitter lijden, weende om Zijn dood, en het verlies, dat zij en hare vrienden en het land er door leden, zij weende bij de gedachte om zonder Hem naar huis te gaan, zij weende, omdat zij nu Zijn lichaam niet vond. Zij, die Christus zoeken, moeten Hem met angst en droefheid zoeken, Lukas 2:48, moeten wenen, niet om Hem, maar om hen zelven.

3. Als zij dan weende, bukte zij in het graf, opdat het gezicht harer ogen, haar hart zou aandoen. Als wij iets zoeken, dat wij verloren hebben, dan zien wij telkens en nogmaals op de plaats, waar wij het gelaten hebben, en verwachten het weer te vinden. Nog zeven maal zal zij zien, want wie weet, of zij ten laatste niet door het een of ander aangemoedigd zal worden. Het wenen moet het zoeken niet in den weg staan. Ofschoon zij weende, bukte zij om in het graf te zien. Diegenen zullen waarschijnlijk zoeken en vinden, die zoeken met liefde, die zoeken met tranen.

II. Haar gezicht van twee engelen in het graf, vers 12. Let hier op:

1. De beschrijving van de twee personen, die zij zag. Het waren twee engelen in witte klederen zittende (waarschijnlijk op banken, of richels in de rots uitgehouwen) enen aan het hoofd, en enen aan de voeten waar het lichaam van Jezus gelegen had. Hier hebben wij:

a. Hun aard. Zij waren engelen, boden van den hemel, met voordracht bij deze grote gelegenheid gezonden. a. Om den Zoon te eren, en aan de plechtigheid der opstanding luister bij te zetten. Nu de Zoon van God wederom in de wereld gebracht was hebben de engelen in last Hem te vergezellen, zoals zij Hem ook bij Zijne geboorte vergezeld hebben, Hebreeën 1:6. b. Om de heiligen te vertroosten: om goede woorden te spreken tot hen, die in droefheid zijn, door hun kennis te geven, dat de Heere was opgestaan, en hen er op voor te bereiden om Hem te zien.

b. Hun aantal: twee, niet "ene menigte des hemelsen heirlegers" om lof te zingen, alleen maar twee, om getuigenis te geven, want uit den mond van twee getuigen zou dit woord bevestigd worden.

c. Hun gewaad. Zij waren in het wit, aanduidende: a. Hun reinheid en heiligheid. De besten der mensen, staande voor het aangezicht van engelen, en, bij hen vergeleken, zijn bekleed met vuile klederen Zacheria 3:3, maar engelen zijn vlekkeloos, en als de verheerlijkte heiligen gelijk de engelen worden, dan zullen zij met Christus wandelen in witte klederen. b. Hun heerlijkheid bij deze gelegenheid. De witte klederen, waarin zij verschenen, stelden den glans en de heerlijkheid voor van den staat, waartoe Christus thans was opgestaan.

d. Hun houding en plaats. Zij zaten, rustende, als het ware in Christus' graf, want hoewel engelen gene herstelling behoefden, waren zij Christus toch verplicht voor hun bestaan. Deze engelen gingen in het graf, om ons te leren er niet bevreesd voor te wezen, of te denken, dat ons verblijf aldaar voor ene wijle op enigerlei wijze te kort zal doen aan onze onsterfelijkheid, neen, de zaken zijn zo verordineerd, dat het graf niet veel buiten onzen weg naar den hemel ligt. Het geeft ook te kennen, dat engelen ten dienste gesteld zullen worden van de heiligen, niet slechts bij hun dood, om hun ziel in Abrahams schoot te dragen, maar op den groten dag hun lichaam op te wekken, Mattheus 24:31. Deze engelenwacht (en engelen worden wachters genoemd, Daniël 4:23) het graf in bezit nemende, na de wacht die door de vijanden daar geplaatst was, weggeschrikt te hebben, stelt Christus' zegepraal voor over de machten der duisternis, en hoe Hij die thans verslagen en op de vlucht gedreven heeft. Aldus zijn Michael en zijne engelen meer dan overwinnaars. Hun neerzitten met het aangezicht tot elkaar gewend, de een aan het hoofdeinde van het bed, en de ander aan het voeteneinde, duidt hun zorge aan voor geheel het lichaam van Christus, Zijn mystiek zowel als Zijn natuurlijk lichaam, van het hoofd tot de voeten. Het kan ons ook de twee cherubs voor den geest brengen, die aan weerszijden van het verzoendeksel geplaatst waren met hun aangezichten tegenover elkaar, Exodus 25:18-20. Christus gekruist was het grote verzoendeksel, aan het hoofd- en voeteneinde waarvan deze twee cherubs waren, niet met een vlammend zwaard om ons af te houden, maar als verwelkomende boden om ons den weg des levens te wijzen.

2. Hun medelijdend vragen naar de oorzaak van Maria Magdalena's smart, ver s 13. Vrouw! wat weent gij? Deze vraag was:

a. Ene bestraffing van haar wenen: "Wat weent gij, nu gij reden hebt om u te verblijden?" Velen van onze tranenvloeden zouden wegdragen voor zulk een onderzoek. Wat buigt gij u neer? Zij was ook bestemd om te tonen hoe engelen zich bekommeren om de droefheid der heiligen, daar zij in last hebben om hen te dienen ter hunner vertroosting. Ook Christenen behoren medegevoel te hebben met elkaar.

c. De vraag diende slechts om de gelegenheid te hebben om haar datgene mede te delen, waardoor haar treuren in verblijden zou verkeerd worden, haar zak ontbonden, en zij met blijdschap zal worden omgord.

3. Het treurig bericht dat zij geeft van hare smart en benauwdheid, "omdat zij het gezegend lichaam hebben weggenomen, dat ik heb willen balsemen, en ik weet niet, waar zij het gelegd hebben". Hetzelfde verhaal, dat zij al vroeger gedaan heeft, vers 2. Wij kunnen er in zien

a. De zwakheid van haar geloof. Indien zij een geloof had gehad als een mostaardzaadje, dan zou deze berg verzet zijn, maar wij brengen ons zelven dikwijls onnodig in verlegenheid door ingebeelde moeilijkheden, die het geloof ons als werkelijke voordelen zou doen zien. Vele vrome mensen klagen over de wolken en donkerheid, waaronder zij zich bevinden, welke toch slechts de noodzakelijke methodes der genade zijn om hun ziel te verootmoedigen en hun zonden te doden, en hun Christus dierbaar te maken.

b. De kracht van hare liefde. Zij, die ware genegenheid hebben voor Christus, kunnen niet anders dan in grote droefheid zijn, als zij de troostrijke tekenen Zijner liefde hebben verloren in hun ziel, of de liefelijke gelegenheden om tot Hem te spreken en Hem ere te bewijzen in Zijne inzettingen. Maria Magdalena wordt door de verrassing van het gezicht der engelen niet afgeleid van haar onderzoek, noch door de ere er van tevreden gesteld, maar komt altijd weer op hetzelfde onderwerp terug: Zij hebben mijn Heere weggenomen. Het gezicht van engelen, en hun vriendelijke, goedkeurende blikken, kan ons niet voldoen zonder het gezicht van Christus, en van Gods vriendelijk aanschijn in Hem. Ja meer, het gezicht der engelen is haar slechts ene gelegenheid om haar onderzoek voort te zetten naar Christus. Alle schepselen, ook de voortreffelijkste en dierbaarste, moeten als middelen- en niet anders dan als middelen-gebruikt worden, om ons, in Christus, met God bekend te maken. De engelen vroegen haar: wat weent gij? Ik heb reden genoeg om te wenen, antwoordt zij, want zij hebben mijn Heere weggenomen, en, gelijk Micha, kan zij zeggen: "Wat heb ik nu meer?" Vraagt gij waarom ik ween? Mijn liefste is geweken en is doorgegaan. Niemand dan zij, die het ervaren hebben, kent de smart ener verlatene ziel, die troostrijke blijken gehad heeft van Gods liefde in Christus en van hoop op den hemel, maar die nu verloren heeft, en in duisternis wandelt, wie kan zulk een verslagenen geest dragen?

III. Christus' verschijning aan haar terwijl zij met de engelen sprak en hun de oorzaak harer droefheid te kennen gaf. Eer zij haar nog enig antwoord gegeven hebben, komt Christus zelf om haar in te lichten, want thans spreekt God tot ons door Zijn Zoon, niemand dan Hij zelf kan ons den weg wijzen om tot Hem te komen. Maria zou gaarne willen weten, waar haar Heere is, en zie, Hij is aan hare rechterhand. Zij, die met niets minder tevreden willen zijn, dan met een gezicht van Christus, zullen ook met niets minder weggezonden worden. Nooit heeft Hij tot ene ziel, die Hem zocht, gezegd: Zoek Mij te vergeefs. Is het Christus, dien gij wilt hebben? Christus zult gij hebben. 2. Als Christus zich openbaart aan hen, die Hem zoeken, zal Hij dikwijls hun verwachtingen overtreffen. Maria verlangt het dode lichaam van Christus te zien, en klaagt over het verlies daarvan, en. zij ziet Hem levend. Aldus doet Hij voor Zijn biddend volk boven hetgeen zij kunnen bidden of denken. Zie in deze verschijning van Christus aan Maria:

a. Hoe Hij zich in het eerst voor haar verborgen houdt. a. Hij stond daar als een gewoon persoon, en als zodanig beschouwde zij Hem ook, vers 14. Zij verwachtte een antwoord op hare klacht van de engelen, en, hetzij de schaduw van een persoon bespeurende, of zijn voetstap achter zich horende, keerde zij zich achterwaarts van het spreken met de engelen, en ziet Jezus zelven staan, den Persoon zelven, dien zij zocht, maar wist niet, dat het Jezus was. De Heere is nabij de gebrokenen van harte, Psalm 34:19, meer nabij dan zij vermoeden. Zij, die Christus zoeken, kunnen er van verzekerd wezen, dat Hij, hoewel zij Hem niet zien, toch niet verre van hen is. Zij, die den Heere naarstiglijk zoeken, zullen in alle richtingen naar Hem uitzien. Maria keerde zich achterwaarts in de hoop van het een of ander te ontdekken. Velen van de oude schrijvers opperen het denkbeeld, dat de engelen Maria een wenk hebben gegeven, om achter zich te zien, daar zij opstonden en zich

voor den Heere Jezus neerbogen, Hem ziende, voordat Maria Hem zag, en dat zij zich toen omkeerde om te zien aan wie zij zo groten eerbied betoonden. Maar indien dat zo is, dan zou zij Hem toch waarschijnlijk niet voor den hovenier hebben aangezien. Het was dus veeleer haar ijver in het zoeken, die haar naar alle kanten deed uitzien. Christus is dikwijls nabij Zijn volk, zonder dat zij Hem bemerken. Zij wist niet, dat het Jezus was, niet omdat Hij in ene andere gedaante verscheen, maar of zij had ene onverschilligen, vluchtigen blik op Hem geworpen, en hare ogen, beneveld zijnde door tranen, kon zij Hem niet goed onderscheiden, of wel, hare ogen werden gehouden, dat zij Hem niet kende, zoals dit met de twee discipelen op den weg naar Emmaus het geval was, Lukas 24:16.
b. Hij deed haar ene gewone vraag, waarop zij Hem antwoordde, vers 15.

Ten eerste. De vraag, die Hij haar deed, was gans natuurlijk, ene vraag, die iedereen haar gedaan zou hebben. Vrouw! wat weent gij? wie zoekt gij? Wat brengt u zo vroeg in den morgen hier in den hof? En waartoe al die beweging en dat geraas? Wellicht werd dit met ietwat ruwheid gezegd, zoals Jozef tot zijne broeders sprak, zich vreemd houdende, eer hij zich aan hen bekend maakte. Het schijnt wel het eerste woord te zijn, dat Christus na Zijne opstanding gesproken heeft: Wat weent gij? Ik ben opgestaan. Er is in de opstanding van Christus genoeg om onze smarten te lenigen, en de stromen van tranen, die wij schreien te weerhouden, en er de bron van te doen opdrogen. Merk hier op, dat Christus kennis neemt:

1. Van de smarten Zijns volks, en vraagt: Waarom weent gij? Hij vergadert hun tranen in Zijne fles, en schrijft ze in Zijn register.

2. Van de zorgen Zijns volks, en Hij vraagt: Wie zoekt gij, en wat wenst gij? Als Hij weet, dat zij Hem zoeken, wil Hij het toch van hen weten, zij moeten Hem zeggen, wie zij zoeken.

Ten tweede. Het antwoord, dat zij Hem geeft, is gans natuurlijk. Zij geeft Hem geen direct antwoord, maar, alsof zij zei: "Waarom bespot gij mij, en verwijt mij mijne tranen? Gij weet wel, waarom ik ween, en wie ik zoek": en daarom, menende dat het de hovenier was, de persoon, dien Jozef gebruikte om zijn hof in orde te houden en te bewaren, en die, naar zij dacht, zo vroeg kwam om aan zijn werk te gaan, zei zij: Heere! zo gij Hem weggedragen hebt, zeg mij waar gij Hem gelegd hebt, en ik zal Hem wegnemen. Zie hier:

1. De dwaling van het verstand. Zij meende, dat onze Heere Jezus de hovenier was, misschien wel omdat Hij vroeg met wiens verlof zij zich daar bevond. In den dag der wolke en der donkerheid zullen ontroerde zielen allicht geneigd zijn zich van Christus zelven ene verkeerde voorstelling te maken, en aan de methode van Zijne voorzienigheid en genade ene verkeerde uitlegging te geven.

2. De oprechtheid harer genegenheid. Zie, hoe zij er haar hart op gezet heeft, om Christus vinden. Aan ieder, dien zij ontmoet, vraagt zij naar Hem, zoals de bruid: Hebt gij dien gezien, dien mijne ziel liefheeft? Zij spreekt eerbiedig tot den hovenier, en noemt hem Heere, in de hoop tijding door hem te krijgen van haren Welbeminde. Als zij van Christus spreekt, noemt zij Hem niet, maar zo gij Hem weggedragen hebt, gans in de veronderstelling, dat deze hovenier even goed als zij vervuld was van gedachten omtrent dezen Jezus, en dus wel moest weten wie zij bedoelde. Een ander blijk van de kracht harer genegenheid was, dat zij, wáár men Hem ook gelegd zou hebben. het op zich zou nemen om Hem weg te nemen, Zulk een lichaam, met zulk een gewicht van specerijen bezwaard, was veel meer dan zij kon dragen, maar ware liefde denkt meer te kunnen doen dan zij kan, en telt

gene moeilijkheden. Zij onderstelde, dat het dezen hovenier tegen den zin was, dat het lichaam van een schandelijken gekruiste in zijns meesters nieuw graf zou liggen, en dat hij het daarom weggedragen had naar de ene of andere schamele plaats, die hij er geschikter voor vond. En Maria dreigt hem niet met het aan zijn meester te zullen zeggen, en te bewerken, dat hij er zijne betrekking door zou verliezen, maar zij neemt op zich om een ander graf te vinden, waarin het lichaam zou mogen blijven. Christus behoeft niet te blijven, waar Hij als een last wordt beschouwd.

b. Hoe Christus zich eindelijk aan haar bekend maakte, en haar, door ene liefelijke verrassing de onfeilbare zekerheid gaf van Zijne opstanding. Eindelijk zei Jozef tot zijne broeders: Ik ben Jozef. Zo ook Christus hier tot Maria Magdalena, nu Hij ingegaan is tot Zijn verhoogden staat. Merk op: a. Hoe Christus zich aan deze Godvruchtige vrouw, die Hem met tranen zocht, ontdekt heeft, vers 16: Jezus zei tot haar: Maria! Het werd met nadruk gezegd, en met die vriendelijkheid en vrijheid, waarmee Hij gewoon was tot haar te spreken. Nu veranderde Hij Zijne stem, en sprak weer zoals Hij was, niet zoals de hovenier. Christus' wijze om zich aan Zijn volk bekend te maken is door Zijn woord, Zijn woord, toegepast op hun ziel, sprekende tot hen in het bijzonder. Wanneer zij, die God bij name heeft gekend in den raad Zijner liefde, Exodus 33:12, bij name geroepen worden in de kracht Zijner genade, dan openbaart Hij Zijn Zoon in hen, zoals in Paulus, Galaten 1:16, toen Christus hem bij name riep: Saul. Saul. Christus' schapen kennen Zijne stem, Hoofdstuk 10:4. Dit ene woord, Maria, was gelijk aan dat tot de discipelen in den storm: Ik ben het. Dan zal het woord van Christus ons goed doen, als wij onze namen brengen in de geboden en beloften: "Hierin spreekt Christus tot mij, hierin roept Christus m ij. b. Hoe geredelijk zij die ontdekking aannam. Toen Christus zei: "Maria, kent gij Mij niet, zijn gij en Ik zo vreemd voor elkaar geworden?" bemerkte zij terstond wie Hij was, zoals de bruid, Hooglied 2:8. Dat is de stem mijns liefsten. Zij, zich omkerende, zei tot Hem: Rabbouni, mijn Meester. Het zou gevoeglijk als vraag gelezen kunnen worden: Rabbouni? "Is het mijn Meester? Ja waarlijk, Hij is het". Merk op: Ten eerste. Den titel van eerbied, dien zij Hem geeft: Mijn Meester, didaskale -een onderwijzende meester. De Joden noemden hun geleerden Rabbijnen, grote mannen. Sommigen van hen zeggen, dat Rabbon een hogere titel was dan Rabbi, en daarom koos Maria dien, en voegt er het bezittelijk voornaamwoord aan toe: Mijn grote Meester. Niettegenstaande het vrije der gemeenschapsoefening, dat Christus ons toestaat in onzen omgang met Hem, moeten wij gedenken, dat Hij onze Meester is, en dat wij Hem met Godvruchtige vreze behoren te naderen.

Ten tweede. Met welk ene levendige genegenheid zij Christus dien titel geeft. Zij keerde zich af van de engelen, die zij voor hare ogen had, om Jezus aan te zien. Wij moeten onzen blik afwenden van alle schepselen, ook van de schitterendsten en besten, om hem op Christus te vestigen, van wie wij door niets afgeleid moeten worden, en wie niets in den weg moet treden. Toen zij meende, dat het de hovenier was, zag zij, terwijl zij tot Hem sprak, een anderen kant uit, maar nu zij de stem van Christus hoorde, keerde zij zich om. De ziel, die Christus' stem hoort, en tot Hem gewend is, noemt Hem juichend en met blijdschap: Mijn Meester. Zie, met hoe groot genoegen, dat zij, die Christus liefhebben, spreken van Zijn gezag over hen. Mijn Meester, mijn grote Meester.

c. De nadere instructies, die Christus haar gaf, vers 17. Raak Mij niet aan. maar ga heen en breng de tijding aan Mijne discipelen. Ten eerste. Hij leidt haar af van de verwachting van gemeenzamen omgang en gesprek met Hem voor ditmaal. Raak Mij niet aan, want Ik ben nog niet opgevaren. Maria was zo vervoerd van blijdschap op het zien van haren Meester, dat zij zich vergat, den staat

van heerlijkheid vergat, waartoe Hij nu was ingegaan, en zo was zij op het punt van uitdrukking te geven aan hare blijdschap door ene liefdevolle omhelzing, hetgeen Christus nu verbiedt.

1. Raak Mij op deze wijze niet aan, want Ik moet opvaren naar den hemel. Hij heeft den discipelen gezegd Hem aan te raken, ter bevestiging van hun geloof, Hij vergunde aan de vrouwen Zijne voeten te grijpen en Hem te aanbidden, Mattheus 28:9. Maar Maria, menende, dat Hij was opgestaan, op de wijze zoals Lazarus was opgestaan, om nu voortaan onder hen te leven, en even vrijelijk met hen om te gaan als te voren, was zij op het punt van Hem even gemeenzaam bij de hand te grijpen. Christus herstelde deze vergissing, zij moet in Hem geloven en Hem aanbidden als verhoogd zijnde, maar niet de vroegere gemeenzaamheid met Hem verwachten. Zie 2 Corinthiërs 5:16. Hij verbiedt haar, om haar hart te stellen op Zijne lichamelijke tegenwoordigheid, of te verwachten, dat die blijvend zal zijn, en leidt haar tot de geestelijke gemeenschapsoefening, die zij met Hem smaken zal, nadat Hij opgevaren zal zijn tot Zijn Vader, want de grootste blijdschap Zijner opstanding was, dat zij een stap was tot Zijne hemelvaart. Maria dacht, dat haar Meester, nu Hij was opgestaan, terstond een aards koninkrijk zou oprichten, zoals zij zich dit lang hadden beloofd en voorgesteld. "Neen," zegt Christus, "raak Mij niet aan met zulke denkbeelden, denk er niet aan Mij aan te grijpen, ten einde Mij hier terug te houden, want hoewel Ik nog niet ben opgevaren, ga heen tot Mijne broeders, en zeg hun, dat ik zal opvaren". Evenals voor Zijn dood, zo blijft Hij ook na Zijne opstanding hetzelfde woord herhalen, dat Hij heenging, en niet meer in de wereld was. Daarom moeten zij hoger zien dan naar Zijne lichamelijke tegenwoordigheid, verder zien dan den tegenwoordigen staat van zaken.

2. "Raak Mij niet aan, blijf nu niet hier om Mij nu aan te raken, blijf nu niet hier om nog verdere vragen te doen, of om nog meer uitdrukking te geven aan uwe blijdschap, want Ik ben nog niet opgevaren, Ik zal niet onmiddellijk heengaan, het kan een andermaal geschieden. Het beste wat gij nu doen kunt is de tijding te brengen aan de discipelen, verlies dus geen tijd, maar ga zo spoedig gij kunt". De openbare dienst gaat voor eigene voldoening. Het is zaliger te geven dan te ontvangen. Als de dag aanbreekt, moet Jakob een engel laten gaan, want dan is het tijd om naar zijn gezin om te zien. Maria moet niet blijven, om met haren Meester te spreken, zij moet Zijne boodschap gaan verrichten, want het is een dag van goede boodschap, waarvan zij de vertroosting niet voor zich alleen moet houden, maar haar moet mededelen aan anderen. Zie het verhaal in 2 Koningen 7:9.

Ten tweede. Hij zegt haar welke boodschap zij aan Zijne discipelen moet brengen: Maar ga heen tot Mijne broeders, en zeg hun, niet slechts, dat Ik ben opgestaan (dat zou zij hun uit haar zelf hebben kunnen zeggen, want zij had Hem gezien), maar, dat Ik opvare. Merk op:

A. Aan wie de boodschap wordt gezonden: Ga er mede tot Mijne broeders, want Hij schaamt zich niet hen aldus te noemen.

a. Hij ging nu in tot Zijne heerlijkheid, en was nu meer krachtelijk dan ooit te voren bewezen de Zoon van God te zijn, toch erkent Hij Zijne discipelen als Zijne broeders, en drukt zich met meer tedere genegenheid voor hen uit dan te voren, Hij had hen vrienden genoemd, maar nooit te voren heeft Hij hen broeders genoemd. Christus is wel hoog, maar niet hoogmoedig. Niettegenstaande Zijne verheffing, versmaadt Hij het niet Zijne arme bloedverwanten te erkennen.

b. Zijne discipelen hadden zich in de laatste dagen weinig oprecht jegens Hem betoond, Hij had hen nooit meer te zamen gezien, sedert zij Hem allen verlaten hadden en gevlucht waren, toen Hij gevangen werd genomen. Hij zou hun nu met recht ene toornige boodschap hebben kunnen zenden: "Ga heen tot gindse verraderlijke deserteurs, en zeg hun, dat Ik hen nooit meer zal vertrouwen, en nooit meer iets met hen van doen wil hebben". Neen, Hij vergeeft, Hij vergeet, en verwijt niet.

B. Door wie zij gezonden wordt: door Maria Magdalena, uit wie Hij zeven duivelen had uitgeworpen, maar die nu aldus bevoorrecht werd. Dit was haar loon voor haar standvastig aankleven van Christus, en haar zoeken en vragen naar Hem, en ene stilzwijgende bestraffing aan de apostelen, die niet zo dicht bij den stervenden Jezus gebleven waren, noch zo vroeg waren uitgegaan als zij om den verrezen Jezus te ontmoeten, zij wordt een apostel tot de apostelen.

C. Wat de boodschap zelf is: Ik vare op tot Mijn Vader. Er zijn in deze woorden twee rijke vertroostingen gelegen:

a. Onze medebetrekking tot God, voortvloeiende uit onze eenheid met Christus, is ene onuitsprekelijke vertroosting. Van deze onuitputtelijke bron van licht, leven en zaligheid sprekende, zegt Hij is Mijn Vader en uw Vader, Mijn God en uw God. Dit drukt ten volle de innige, nauwe betrekking uit tussen Christus en de gelovigen, En Hij, die heiligt, en zij, die geheiligd worden, zijn allen uit een, Hebreeën 2:11. Hier hebben wij zulk ene verhoging van Christenen, en zulk ene neerbuiging van Christus, als waardoor zij zeer dicht tot elkaar worden gebracht. Het is de grote waardigheid voor de gelovigen, dat de Vader van onzen Heere Jezus Christus, in Hem, hun Vader is. Er is voorzeker een groot verschil tussen de wederzijdse grondslagen dier betrekking, Hij is Christus' Vader door eeuwige generatie, de onze door ene genadige aanneming, en toch geeft ons dit het recht om Hem, evenals Christus gedaan heeft, Abba, Vader te noemen. Dit geeft ene reden, waarom Christus hen broeders noemt, het is omdat Zijn Vader hun Vader is. Christus zal nu opvaren om onze Voorspraak bij den Vader te wezen-bij Zijn' Vader, en daarom kunnen wij hopen, dat Hij voor alles zal overmogen-bij onzen Vader, en daarom kunnen wij hopen, dat Hij voor ons zal overmogen. Het is de grote neerbuigendheid van Christus, dat het Hem behaagt den God der gelovigen als Zijn God te erkennen: Mijn God, en uwen God, de Mijne, opdat Hij de uwe moge zijn, de God van den Verlosser om Hem te ondersteunen, Psalm 89:27, opdat Hij de God moge zijn van de verlosten, om hen te behouden. De hoofdsom van het Nieuwe Testament is, dat God ons tot een God zal wezen. En daar nu Christus de Borg en het Hoofd is van het verbond, met wie in de eerste plaats gehandeld wordt, en met de gelovigen slechts door Hem als Zijn geestelijk zaad, is deze verbondsbetrekking ook het eerst in Hem gevestigd. God wordt Zijn God, en aldus ook de onze, en daar wij der Goddelijke natuur deelachtig zijn geworden, is Christus' Vader onze Vader, en daar Hij de menselijke natuur heeft aangenomen, is onze God Zijn God.

b. Christus' hemelvaart ter voortzetting van Zijne onderneming voor ons, is mede ene onuitsprekelijke vertroosting. "Zeg hun, dat Ik weldra op zal varen: dat is de volgende stap, dien Ik doen zal". Dit nu was bedoeld: a. als een woord van waarschuwing voor de discipelen, om niet te verwachten, dat Zijne lichamelijke tegenwoordigheid op aarde blijvend zal zijn, noch dat Hij Zijn aards koninkrijk onder de mensen zal oprichten, waarvan zij altijd het denkbeeld hebben gekoesterd. "Neen, zeg hun, dat Ik ben opgestaan, niet om bij hen te blijven, maar om op hun belangen uit te gaan in den hemel". Aldus moeten zij, die opgewekt zijn tot een geestelijk leven in overeenstemming met Christus' opstanding het er voor houden, dat zij opgewekt zijn om op te

varen, zij zijn levend gemaakt met Christus, om met Hem mede gezet te worden in den hemel. Efeziërs 2:5, 6. Laten zij niet denken, dat deze aarde hun te huis, hun vaderland en hun ruste zal zijn, neen, van den hemel geboren zijnde, zijn zij bestemd voor den hemel, hun oog moet op ene andere wereld gericht zijn, en steeds moet het in hun hart gegraveerd zijn: ik vare op, en daarom moet ik de dingen zoeken, die Boven zijn. b. Een woord van vertroosting voor hen, en voor allen, die door hun woord in Hem zullen geloven. Toen stond Hij op het punt van op te varen, nu is Hij opgevaren tot Zijn Vader en onzen Vader. Dit was Zijne bevordering, Zijne verhoging, Hij is opgevaren, om die ere en macht te ontvangen, die het loon zouden zijn van Zijne vernedering, Hij zegt dit juichend, opdat zij, die Hem liefhebben, zich zullen verblijden. Dit is ons voordeel, want Hij is opgevaren als overwinnaar, de gevangenis gevankelijk voerende, Psalm 68:19. Hij is opgevaren als onze Voorloper, om ons ene plaats te bereiden, en gereed te zijn om ons te ontvangen. Deze boodschap was gelijk aan die, welke de broeders van Jozef hem betreffende aan Jakob hebben gebracht, Genesis 45:26, "Jozef leeft nog", en dat niet alleen, maar vivit imo et in senatum venit -hij leeft, en komt ook in den senaat, ja ook is hij regeerder in gans Egypteland, hij heeft alle macht". Sommigen menen, dat in die woorden: Ik vare op tot mijn God en uwen God" ene belofte ligt opgesloten van onze opstanding in de kracht van Christus' opstanding, want Christus had de opstanding der doden bewezen uit de woorden: Ik ben de God van Abraham, Mattheus 22:32. Zodat Christus hier te kennen geeft: "Gelijk Hij Mijn God is, en Mij daarom opgewekt heeft, zo is Hij uw God, en zal daarom ook u opwekken en uw God zijn, Openbaring 21:3. Omdat Ik leef, zult ook gij leven. Ik vare nu op, om Mijn God te eren, en gij zult tot Hem opvaren als uwen God.

IV. Hier is Maria Magdalena's getrouw bericht aan de discipelen van hetgeen zij gezien en gehoord had, vers 18. Zij ging en boodschapte den discipelen -die zij te zamen vergaderd vond-dat zij den Heere gezien had. Petrus en Johannes hadden haar verlaten, terwijl zij Hem ijverig en met tranen zocht, en zij hadden niet willen blijven om met haar Hem te zoeken. En nu komt zij om hun te zeggen, dat zij Hem gevonden had, en om de vergissing of dwaling te herstellen, waarin zij hen geleid had door te zoeken naar een dood lichaam, want zij had nu bevonden, dat het een levend en verheerlijkt lichaam was, zo dat zij, wat zij zocht, had gevonden, en, wat oneindig beter was, zij had zelf blijdschap door het zien van den Meester, en was bereid hare blijdschap mede te delen, want zij wist, dat het ene blijde tijding voor hen wezen zal. Als God ons vertroost, dan bedoelt Hij er mede, dat wij anderen zullen vertroosten. En gelijk zij hun zei wat zij gezien had, zo zei zij hun ook wat zij gehoord had. Zij had den Heere levend gezien, waarvan dit het teken was (en een kostelijk teken was het) dat Hij haar dit gezegd had, als ene boodschap, die zij hun moest brengen, en zij heeft haar hun getrouwelijk overgebracht. Zij, die zelven met het woord van Christus bekend zijn, behoren hun kennis tot welzijn van anderen mede te delen, en er niet rouwig om te zijn, dat anderen evenveel weten als zij.

Johannes 20:19-25

Het gewisse kenteken, het onmiskenbaar bewijs van Christus' opstanding, was, dat Hij zich zelven levend vertoond heeft, Handelingen 1:3. In deze verzen hebben wij een bericht van Zijne eerste verschijning aan het gezelschap der discipelen op den dag Zijner opstanding. Hij had hun de tijding van Zijne opstanding gezonden door getrouwe en geloofwaardige boodschappers, maar om hun Zijne liefde te tonen, en hun geloof in Hem te bevestigen, kwam Hij zelf, en gaf hun al de verzekeringen der waarheid er van, die zij konden begeren, opdat zij dit niet slechts van horen zeggen zouden hebben, en uit de tweede hand, als het ware, maar zelven ooggetuigen er van konden wezen, dat Hij levend was, omdat zij het aan de wereld moesten getuigen, en op dat getuigenis de kerk moesten grondvesten. Merk hier nu op:

I. Wanneer en waar deze verschijning plaats had, vers 19. Het was op dezelfden dag, dat Hij was opgestaan, zijnde de eerste dag der week, de dag na den Joodsen sabbat, op ene samenkomst der apostelen, namelijk van tien hunner met nog enige andere vrienden, Lukas 24:33. Er zijn drie mindere inzettingen (als ik ze zo noemen mag) ingesteld door onzen Heere Jezus, om blijvend te zijn in Zijne kerk ter harer ondersteuning, en voor de rechte bediening der voornaamste inzettingen-het woord, de sacramenten en het gebed, en deze drie zijn: de Dag des Heeren, de plechtige bijeenkomsten, en de prediking des Evangelies. Omtrent ieder van deze inzettingen is ons in deze verzen de wil van Christus duidelijk te kennen gegeven: van de eerste twee, hier, in de omstandigheid Zijner verschijning, van de andere in vers 21. Christus' koninkrijk moest onder de mensen opgericht worden en wel terstond na Zijne opstanding, en gevolglijk vinden wij den eigen dag Zijner opstanding, hoewel het nog een dag van kleine dingen was, reeds opgeluisterd door die plechtigheden, welke zullen medewerken om gedurende alle eeuwen het aanzien van den Godsdienst in de kerk hoog te houden.

1. Hier wordt de Christelijke sabbat waargenomen door de discipelen en erkend door onzen Heere Jezus. Het bezoek van Christus aan Zijne discipelen was op den eersten dag der week. En de eerste dag der week is, -geloof ik-de enige dag der week, of maand, of jaar, die ooit met getal in het gehele Nieuwe Testament vermeld is, en onderscheidene malen wordt er van gesproken als van een dag, die Godsdienstig gevierd wordt. Hoewel in vers 1 uitdrukkelijk gezegd is, dat Christus op den eersten dag der week is opgestaan, en het dus volstaan zou hebben, om hier, in vers 19, te zeggen, dat Hij aan den avond van dien dag aan de discipelen verschenen is, wordt toch, om aan dien dag ere bij te zetten, herhaald: op dezelfden eersten dag der week. Niet, dat de apostelen bedoelden den dag aldus te eren (zij waren nog in twijfel hieromtrent) maar God bedoelde hem te eren, door te beschikken, dat zij samen vergaderd waren, ten einde Christus' eerste bezoek op dien dag te ontvangen. Aldus heeft Hij dien dag gezegend en geheiligd, omdat de Verlosser er op gerust heeft.

2. Hier wordt ene Christelijke bijeenkomst gehouden door de discipelen, en ook erkend door den Heere Jezus. Waarschijnlijk zijn de discipelen wel voor ene Godsdienstige handeling bijeen gekomen, om te zamen te bidden, of wellicht om elkaar hun bevindingen mede te delen en te overwegen of zij genoegzamen grond hadden om te geloven, dat hun Meester was opgestaan, en te beraadslagen over hetgeen hun nu te doen stond, of zij bij elkaar zouden blijven, of zich zouden verstrooien. Zij kwamen bijeen om elkanders gevoelen te vernemen, elkanders handen te sterken, en de maatregelen te beramen, die zij in dit moeilijk tijdsgewricht moesten nemen. Deze bijeenkomst had in het verborgen plaats, want openlijk durfden zij niet bijeenkomen. Zij vergaderden in een huis,

maar hielden de deur gesloten, opdat men hen niet bij elkaar zien zou, en opdat niemand bij hen binnen zou komen, dan de personen, die zij kenden, want zij vreesden de Joden, die de discipelen als misdadigers zouden vervolgen, om den schijn te hebben van de leugen te geloven, waarmee zij de wereld gingen misleiden, nl. dat Zijne discipelen bij nacht gekomen waren en Hem gestolen hebben. Christus' discipelen moeten, zelfs in moeilijke tijden de onderlinge bijeenkomst niet nalaten, Hebreeën 10:25. Deze schapen der kudde werden verstrooid in den storm, maar schapen zijn gezellig, en zullen weer bij elkaar komen. Het is niets nieuws, dat de vergaderingen van Christus' discipelen in een hoek gedreven worden, en naar de woestijn gedrongen, Openbaring 12:14, Spreuken 28:12. Gods kinderen zijn dikwijls verplicht geweest, om, zoals de discipelen hier, in hun binnenste kamers te gaan en hun deuren te sluiten van wege de vreze der Joden. Vervolging is hun toebedeeld, en zich voor vervolging te verbergen, is hun geoorloofd, en waar anders zullen wij dan naar hen uitzien dan in de holen en spelonken der aarde? Het is wel ene wezenlijke smart, maar gene wezenlijke schande voor Christus' discipelen, om zich aldus te verbergen.

II. Wat er bij dit bezoek van Christus aan Zijne discipelen gezegd en gedaan werd, en Zijn onderhoud met hen. Toen zij vergaderd waren, kwam Jezus onder hen, in Zijne eigene gestalte, maar toch als een sluier werpende over den glans van Zijn lichaam, dat nu verheerlijkt begon te worden, want anders zou het hun ogen verblind hebben, zoals bij Zijne verheerlijking op den berg. Christus kwam onder hen, om hun ene proeve te geven van de vervulling Zijner belofte, dat Hij, waar twee of drie in Zijn naam vergaderd zijn, in hun midden zijn zal. Hij kwam, hoewel de deuren gesloten waren. Dit verzwakt geenszins het bewijs, dat Hij een wezenlijk menselijk lichaam had na Zijne opstanding, hoewel de deuren gesloten waren, wist Hij ze wel zonder gedruis te openen, en zo binnen te komen, dat zij Hem niet hoorden, zoals Hij op het water had gewandeld, en toch een wezenlijk lichaam had. Het is voor Christus' discipelen troostrijk te weten, dat, wanneer hun plechtige bijeenkomsten in het verborgen gehouden moeten worden, gene deuren Christus' tegenwoordigheid onder hen kunnen beletten. In deze verschijning van Christus hebben wij te letten op vijf dingen.

a. Zijne vriendelijke en gemeenzame begroeting van de discipelen: Hij zei tot hen: Vrede zij ulieden. Dit was niet de gewone begroeting, hoewel zij gebruikelijk was onder vrienden, maar ene plechtige, ongewone zegenspraak, waarmee Hij hun al de gezegende vruchten en uitwerkselen schonk van Zijn dood en Zijne opstanding. Het gezegde was gewoon, maar de zin er van was nu iets zeer bijzonders. Vrede zij ulieden is zoveel als: Alle goed kome tot u, alle vrede ten allen tijde, en in allerlei wijze. Christus had hun Zijn vrede nagelaten voor hun legaat, Hoofdstuk 14:27. Door den dood van den testamentmaker was het testament van kracht geworden, en Hij was nu opgestaan van de doden, om het testament geldig te verklaren en er zelf de uitvoerder van te zijn. Dies doet Hij hier ene prompte betaling van het legaat: Vrede zij ulieden. Zijn spreken van vrede geeft vrede, schept de vrucht der lippen, vrede, vrede met God, vrede in uw eigen geweten, vrede met elkaar, al die vrede zij uw deel, niet vrede met de wereld, maar vrede in Christus. Zijne plotselinge verschijning in hun midden, toen zij vol van twijfelingen waren over Hem, vol van vreze ten opzichte van hen zelven, moest wel enige ontsteltenis bij hen teweeggebracht hebben, maar het gedruis dezer golven en baren brengt Hij tot zwijgen met dit woord: Vrede zij ulieden.

b. Zijne duidelijke en onloochenbare openbaring van zich zelven aan hen, vers 20. Let hier: a. op de methode, die Hij volgde, om hen van de waarheid Zijner opstanding te overtuigen. Thans zagen zij Hem levend, dien grote scharen van mensen, twee of drie dagen te voren dood hadden gezien.

Nu was de enige twijfel of datgene wat zij levend zagen, hetzelfde individuele lichaam was, dat dood was gezien, en niemand kon een nader bewijs verlangen dat het dit was, dan de littekenen der wonden in het lichaam.

Ten eerste. De tekenen der wonden-en wel zeer diepe tekenen, hoewel zonder enigerlei pijn of gevoeligheid-zijn zelfs na Zijne opstanding in het lichaam van den Heere Jezus gebleven, ten einde de waarheid er van aan te tonen. Veroveraars roemen op de littekenen hunner wonden. Christus' wonden moesten op aarde spreken en getuigen, dat Hij het was, en daarom is Hij er mede opgestaan, zij moesten spreken in den hemel, in de voorbede, die Hij doet voor Zijn volk, en daarom is Hij er mede opgevaren, en verscheen Hij in het midden des troons, als het Lam, dat geslacht is. Openbaring 5:6. Ja meer, het schijnt, dat Hij ook wederkomen zal met Zijne littekenen, opdat zij Hem zullen aanschouwen, dien zij doorstoken hebben. Ten tweede. Deze tekenen toonde Hij aan Zijne discipelen ter hunner overtuiging. Zij hadden niet slechts de voldoening van Hem te zien met hetzelfde gelaat en Hem te horen spreken met dezelfde stem, waaraan zij zo lang gewoon waren. Sic oculos, sic elle manus, sic ora, ferebat -zo waren Zijne gebaren, zo waren Zijne ogen en handen! maar zij hadden nog het nader bewijs van deze bijzondere tekenen. Hij opende hun Zijne handen, opdat zij er de tekenen der wonden in zouden zien, Hij opende Zijne borst, zoals de voedster voor haar kind, om hun de wonde aldaar te tonen. De verhoogde Verlosser zal voor al Zijne vrienden en volgelingen immer ene opene hand en een open hart hebben. Als Christus door de vertroostingen Zijns Geestes aan de gelovigen Zijne liefde toont, hun verzekert, dat zij leven zullen, omdat Hij leeft, dan toont Hij hun Zijne handen en Zijne zijde.

b. Den indruk dien het op hen maakte, en het goed dat het hun deed. Ten eerste. Zij waren overtuigd, dat zij den Heere zagen, en aldus werd hun geloof bevestigd. Eerst dachten zij slechts ene verschijning, ene gedaante te zien, maar nu wisten zij, dat het de Heere zelf was. Zo hebben vele gelovigen, toen zij nog zwak waren, gevreesd, dat hun vertroostingen slechts ingebeeld waren, maar naderhand hebben zij ze door genade wezenlijk en substantieel bevonden. Zij vragen niet: Is het de Heere? Zij zijn er zeker van, dat Hij het is. Ten tweede. Zij werden verblijd. Hetgeen hun geloof versterkte, wekte hun blijdschap op, gelovende, verblijdden zij zich. De evangelist schijnt dit in vervoering van vreugde en als met triomf te schrijven. "Dan, of toen de discipelen den Heere zagen, werden zij verblijd. Indien de geest van Jakob levendig werd, toen hij hoorde, dat Jozef nog leefde, hoe zou dan het hart van deze discipelen niet levendig geworden zijn, toen zij hoorden, dat Jezus herleefd was. Het is voor hen als een leven uit de doden. Nu was het woord van Christus vervuld, Hoofdstuk 16:22:Ik zal u wederom zien, en uw hart zal zich verblijden. Dat heeft al de tranen van hun ogen afgewist. Het zien van Christus zal het hart eens discipels ten allen tijde verblijden, hoe meer wij van Christus zien, hoe meer wij ons in Hem zullen verheugen, en onze blijdschap zal niet volkomen zijn voor wij komen, waar wij Hem zullen zien gelijk Hij is.

c. De eervolle en grote, ruime opdracht, die Hij hun gaf om zijne agenten te zijn voor het gronden Zijner kerk, vers 21. Hier is: a. De inleiding tot hun opdracht, welke bestond in ene plechtige herhaling van Zijne vorige begroeting: Vrede zij ulieden. Dit kan bedoeld zijn, Ten eerste, om hun aandacht op te wekken voor de opdracht, die Hij hun stond te geven. De vorige begroeting diende om de ontroering hunner vreze tot bedaren te brengen, opdat zij rustig en kalm acht konden geven op de bewijzen Zijner opstanding, deze was om de vervoering hunner blijdschap te temperen, ten einde kalm en bedaard aan te horen, wat Hij hun verder te zeggen had. Of, ten tweede: Om hen aan te moedigen, om de opdracht, die Hij hun gaf, aan te nemen. Hoewel zij er in vele en grote

moeilijkheden door zouden komen, heeft Hij er toch hun ere en hun vertroosting mede bedoeld en, bij de uitkomst, zal het hun vrede wezen. Gideon ontving zijne opdracht met dit woord: Vrede zij u, Richteren 6:22, 23. Christus is onze vrede, indien Hij met ons is, dan is ons vrede. Christus zond nu Zijne discipelen uit om aan de wereld vrede te verkondigen, Jesaja 52:7, en hier verleent Hij hun niet slechts dien vrede voor hun eigene voldoening, maar vertrouwt hem hun toe om door hen aan alle zonen des vredes overgegeven te worden, Lukas 10:5, 6. b. De opdracht zelf, die zeer groot is: Gelijkerwijs Mij de Vader gezonden heeft, zende Ik ook ulieden. Ten eerste. Het is gemakkelijk te begrijpen hoe Christus hen zond. Hij stelde hen aan om met Zijn werk op aarde voort te gaan, en zich ten koste te geven om Zijn Evangelie te verspreiden en Zijn koninkrijk onder de mensen op te richten. Hij zond hen voorzien van ene Goddelijke volmacht, gewapend met Goddelijke macht. -Hij zond hen heen als gezanten om over vrede te onderhandelen, en als herauten, om hem af te kondigen. -Hij zond hen als dienstknechten om tot het bruiloftsfeest te nodigen. Daarom werden zij apostelen genoemd, dat is: gezondenen. Ten tweede. Maar het is niet zo gemakkelijk te verstaan hoe Christus hen zond, gelijk als de Vader Hem gezonden heeft. Voorzeker waren toch hun opdracht en hun macht ver beneden de Zijnen, maar:

1. Hun werk was van dezelfden aard als het Zijne, en zij moesten voortgaan, waar Hij gebleven was. Zij werden niet gezonden, om, evenals Hij, koningen en priesters te zijn, maar slechts profeten. Gelijk Hij gezonden was om van de waarheid te getuigen, waren ook zij gezonden, om daarvan te getuigen, niet om de middelaars te zijn der verzoening maar om er slechts de predikers en bekendmakers van te wezen. Was Hij gezonden, niet om gediend te worden, maar om te dienen? niet om Zijn wil te doen maar den wil degene, die Hem gezonden heeft? Dat waren ook zij. Gelijk de Vader Hem gezonden heeft tot de verlorene schapen van het huis Israël's, zo heeft Hij hen gezonden in geheel de wereld.

2. Hij had ene macht om hen te zenden gelijk aan die, welke de Vader had om Hem te zenden. Het is hierin dat de kracht der vergelijking gelegen schijnt. Met hetzelfde gezag, waarmee de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik u. Dit bewijst de Godheid van Christus: de opdracht die Hij hun gaf, had een gelijk gezag als die, welke de Vader Hem had gegeven, en was in alle opzichten even geldig en van evenveel kracht en uitwerking, als die welke Hij in visioenen aan de Oud-Testamentische profeten heeft gegeven. De opdracht aan Petrus en Johannes door het eenvoudige, duidelijke woord van Christus, is even goed als die aan Jesaja en Ezechiël door den Heere, zittende op Zijn troon, ja zelfs gelijk aan die, welke aan den Middelaar zelven voor Zijn werk werd gegeven. Had Hij een onbetwistbaar gezag, en ene onweerstaanbare bekwaamheid voor Zijn werk? Die hadden ook zij voor het hun. Of wel, Gelijkerwijs Mij de Vader gezonden heeft, is, als het ware, de stelling of opgave Zijner macht: krachtens het gezag, Hem gegeven als Middelaar, heeft Hij hun macht en gezag verleend, als Zijne dienaren, om voor Hem, en in Zijn naam, met de kinderen der mensen te handelen, zodat zij, die hen ontvingen, of verwierpen, Hem hebben ontvangen, of verworpen, alsmede Hem, die Hem heeft gezonden, Hoofdstuk 13:20.

d. Hun bekwaammaking voor de volvoering van hun opdracht, vers 22:Hij blies op hen, en zei tot hen: Ontvangt den Heiligen Geest. Let op: a. Het teken, dat Hij gebruikte om hen te verzekeren van, en aan te doen met, de gave, die Hij hun nu stond te verlenen: Hij blies op hen, niet slechts om hun door dezen levensadem te tonen, dat Hij zelf wezenlijk levend was. maar om hen bekend te maken met het geestelijk leven en de macht, die zij van Hem voor al het werk, dat voor hen lag, zullen ontvangen. Waarschijnlijk heeft Hij op allen tegelijk, niet op ieder afzonderlijk geblazen, en hoewel

Thomas toen niet met hen was, wist de Geest des Heeren Hem toch wel te vinden, evenals Hij Eldad en Medad wist te vinden, Numeri 11:26. Christus schijnt hier te verwijzen naar de schepping van den mens in den beginne door hem den adem des levens in te blazen, en te kennen te geven, dat Hij zelf de Auteur was van dat werk, en dat het geestelijk leven en de kracht van de Evangeliedienaars en Christenen aan Hem ontleend, en van Hem afhankelijk zijn, evenals het natuurlijke leven van Adam en zijn zaad. Gelijk de adem van den Almachtige aan den mens leven gaf en de oude wereld begon, zo gaf de adem van den machtigen Zaligmaker leven aan Zijne dienstknechten, en begon ene nieuwe wereld, Job 33:4. Dit nu geeft ons te kennen: Ten eerste, dat de Geest de adem is van Christus, uitgaande van den Zoon. In het Oude Testament wordt de Geest bij adem vergeleken Gij adem, kom aan van de vier winden, Ezechiël 37:9 1), maar het Nieuwe Testament zegt ons, dat Hij Christus' adem is. De adem Gods wordt genomen voor de sterkte Zijns toorns, Jesaja 11:4, 30:33, maar de adem van Christus betekent de kracht Zijner genade, het ademen Zijner bedreigingen is veranderd in het ademen Zijner liefde door het middelaarschap van Christus. Onze woorden worden geuit met onzen adem, en zo is het woord van Christus geest en leven. Het woord komt van den Geest, en de Geest komt met het woord. Ten tweede. Dat de Geest de gave is van Christus. De apostelen hebben den Heiligen Geest meegedeeld door de oplegging der handen, die handen eerst opgeheven zijnde in gebed, want zij konden slechts bidden om dien zegen, maar Christus gaf den Heiligen Geest door te ademen, want Hij is de Auteur, de Werker der gave, en zij komt oorspronkelijk van Hem. Mozes kon den Geest niet geven, God deed het, Numeri 11:17, maar Christus heeft het zelf gedaan. b. De plechtige schenking door Hem gedaan, en aangeduid door dit teken: Ontvangt den Heiligen Geest, ten dele nu, als een onderpand van hetgeen gij nog verder zult ontvangen, niet lang na deze dagen. Thans ontvingen zij meer van den Heiligen Geest dan zij nog ooit ontvangen hadden. De geestelijke zegeningen worden trapsgewijze geschonken, wie heeft, aan dien zal gegeven worden. Nu Jezus verheerlijkt begon te worden, begon er meer van den Geest gegeven te worden zie Hoofdstuk 7:39. Laat ons zien wat in deze gave ligt opgesloten. Ten eerste. Christus geeft er hun de verzekering mede van de hulp des Geestes bij hun toekomstig werk ter volvoering van de opdracht, die hun nu gegeven is: "Ik zende ulieden, en de Geest zal met u gaan" Thans rustte de Geest des Heeren op hen om hen bekwaam te maken voor al het werk, dat zij te doen hadden. Wie door Christus gebruikt wordt, zal door Hem met Zijn Geest worden bekleed, en voorzien worden van alle nodige krachten. Ten tweede. Hij geeft hun hiermede den invloed des Geestes te ervaren voor hun tegenwoordige behoefte. Hij had hun Zijne handen getoond en Zijne zijde, om hen te overtuigen van de waarheid Zijner opstanding, maar de duidelijkste bewijzen zullen op zich zelven nog geen geloof werken, getuige het ongeloof der krijgsknechten, die de enige ooggetuigen van de opstanding zijn geweest. En daarom "ontvangt den Heiligen Geest, om geloof in u te werken, en om uw verstand te openen". Zij waren nu in gevaar van de Joden: en daarom "ontvangt den Heiligen Geest, om kloekmoedigheid in u te werken". Wat Christus tot hen zei, zegt Hij tot alle ware gelovigen: Ontvangt den Heiligen Geest, Efeziërs 1:13. Wat Christus geeft, moeten wij ontvangen, wij moeten ons met geheel onze ziel onderwerpen aan de levendmakende, heiligende invloeden van den gezegenden Geest, op Zijne wenken letten en ze opvolgen, Zijne gaven en krachten ontvangen, en er gebruik van maken, en zij, die Zijn woord aldus ontvangen als een gebod, zullen er het nut en het voordeel van hebben als ene belofte, zij zullen den Heiligen Geest ontvangen als den Gids op hun weg, en als onderpand hunner erfenis.

e. In vers 23 wordt een bijzonder deel aangewezen van de macht, die hun door deze opdracht wordt gegeven: Zo gij iemands zonden vergeeft in de behoorlijke uitoefening van de macht, die u toevertrouwd is, dien worden zij vergeven, en hij kan er de vertroosting van aannemen, en zo gij

iemands zonden houdt, dat is: verklaart, dat zij niet vergeven zijn, en dat de schuld er van op hem rust, dien zijn zij gehouden, en de zondaar kan daar, tot zijne smart, zeker van zijn". Dit nu volgt op het ontvangen van den Heiligen Geest, want indien zij gene buitengewone gave der onderscheiding hadden gehad, dan zouden zij niet geschikt zijn geweest, om met zo groot een gezag vertrouwd te worden, want in den striksten zin is dit ene bijzondere opdracht aan de apostelen zelven en aan de eerste predikers van het Evangelie, die het vermogen hadden om te onderscheiden, wie in ene gans bittere gal en samenknoping der ongerechtigheid waren, en wie niet. Krachtens dit vermogen heeft Petrus Annanias en Saffira dood neergeworpen aan zijne voeten, en heeft Paulus Elymas met blindheid geslagen. Maar het moet ook opgevat worden als ene algemene handvest aan de kerk en hare dienaren, gene onfeilbaarheid verzekerende aan enigen mens, noch aan een gezelschap van mensen in de wereld, maar de getrouwe rentmeesters der verborgenheden Gods aanmoedigende, om te volharden in het Evangelie, tot welks prediking zij gezonden zijn, want ook God zelf houdt er zich aan. De prediking van vergeving der zonden moeten de apostelen beginnen te Jeruzalem, hoewel zij kortelings de schuld van Christus' bloed over zich gebracht had, "toch moogt gij vergeving hunner zonden verkondigen op Evangelievoorwaarden". En Petrus heeft dit gedaan, Handelingen 2:38, 3:19. Christus, opgewekt zijnde ter onzer rechtvaardigmaking, zendt Zijne Evangelie-herauten, om te verkondigen, dat het jubeljaar is begonnen, de acte van kwijtschelding is uitgevaardigd, en naar dien regel zullen de mensen geoordeeld worden, Hoofdstuk 12:48, Romeinen 2:16, Jakobus 2:12. Dezen regel des oordeels zal God nooit veranderen, noch er van afwijken, zij, die door het Evangelie worden vrijgesproken, zijn vrijgesproken, en zij, die door het Evangelie veroordeeld worden, zullen veroordeeld zijn, waardoor de Evangeliebediening zeer grotelijks wordt geëerd, en waardoor de Evangeliedienaars zeer grotelijks bemoedigd behoren te zijn. Op tweeërlei wijze wordt door de apostelen en dienaren van Christus de zonde vergeven en gehouden, en voor beiderlei wijzen als gezaghebbende: a. Door gezonde leer. Hun is opgedragen, om aan de wereld te zeggen, dat de zaligheid op Evangelievoorwaarden verkregen kan worden, maar op gene andere voorwaarden, en zij zullen bevinden, dat God Amen hiertoe zal zeggen, en zo zal dan hun oordeel zijn. b. Door ene strenge tucht, den algemenen regel des Evangelies toepassende op bijzondere personen. "Wie gij, overeenkomstig de regelen van het Evangelie, tot gemeenschap met u toelaat, zal God toelaten tot gemeenschap met Hem zelven, en wie gij uitwerpt uit de gemeenschap als onboetvaardigen, en die in ergerlijke zonden leven, zullen aan het rechtvaardig oordeel Gods overgegeven worden".

III. Het ongeloof van Thomas, toen hem dit bericht werd.

1. Wij hebben hier Thomas' afwezigheid van deze bijeenkomst, vers 24. Hij wordt gezegd een van de twaalven te zijn, een lid van het college der apostelen, die, hoewel nu slechts elf in getal, twaalf geweest waren, en weldra weer twaalf worden zullen. Zij waren slechts elf, en nu ontbrak nog een hunner: Christus' discipelen zullen nooit voltallig bij elkaar zijn voor de algemene vergadering op den groten dag. Het was wellicht zijn ongeluk, dat hij afwezig was-misschien was hij ongesteld, of was hem gene kennis gegeven, dat ene bijeenkomst gehouden zou worden, het kan ook zijne zonde en dwaasheid geweest zijn -teruggehouden wellicht door zaken, of door een gezelschap, waaraan hij toen de voorkeur gaf boven de bijeenkomst met de apostelen, of wellicht durfde hij niet komen om de vreze der Joden, en noemde hij voorzichtigheid en beleid, wat in werkelijkheid lafhartigheid was. Hoe dit zij, door zijne afwezigheid heeft hij de voldoening gemist van zijn Meester te zien en te delen in de blijdschap der discipelen bij deze gelegenheid. Diegenen weten niet wat zij verliezen, die uit onverschilligheid wegblijven van de plechtige bijeenkomsten der Christenen.

2. Het bericht, dat de andere discipelen hem gaven van het bezoek huns Meesters, vers 25. De volgende keer, dat zij hem zagen, zeiden zij tot hem-en zij zeiden het met blijdschap-Wij hebben den Heere gezien. Ongetwijfeld hebben zij hem meegedeeld alles wat er bij dat bezoek was voorgevallen, inzonderheid hoe Hij hen overtuigd had door hun Zijne handen en Zijne zijde te tonen. Het schijnt wel dat Thomas, hoewel niet tegenwoordig op die bijeenkomst, toch niet lang van hen afwezig is gebleven. Die slechts tijdelijk afwezig zijn, moeten niet veroordeeld worden, alsof zij blijvende afvalligen waren, Thomas is Judas niet. Merk op hoe juichend zij er van spreken: "Wij hebben den Heere gezien, het was het heerlijkste, troostrijkste gezicht, dat wij ooit gezien hebben". Dit zeiden zij tot Thomas:

a. om hem zijne afwezigheid te verwijten: "Wij hebben den Heere gezien, en gij niet". Of liever:

b. Om het hem mede te delen: "Wij hebben den Heere gezien, en wij wensten, dat gij hi er geweest waart, om Hem ook te zien, want gij zoudt er door overtuigd zijn geworden". De discipelen van Christus moeten er naar streven elkaar op te bouwen in hun allerheiligst geloof, zowel door aan hen, die afwezig waren, te verhalen wat zij gehoord hebben, opdat zij het dan uit de tweede hand kunnen horen, als ook door hun hun ervaringen mede te delen. Zij, die door het geloof den Heere gezien hebben, en gesmaakt hebben, dat Hij genadig is, behoren aan anderen te vertellen wat God voor hun ziel gedaan heeft, doch alle roem zij hierbij uitgesloten.

3. Thomas' tegenwerpingen tegen dit getuigenis, om zich te rechtvaardigen in zijn onwil om het aan te nemen. "Zegt mij niet. dat gij den Heere levend gezien hebt, gij zijt te lichtgelovig, er was iemand, die u heeft misleid. Wat m ij betreft: Indien ik -niet slechts zie in Zijne handen het teken der nagelen, maar mijn vinger steke in het teken der nagelen en steke mijne hand in Zijne zijde, ik zal geenszins geloven." Door dit te vergelijken met hetgeen hij zei, Hoofdstuk 11:16, 14:5, hebben sommigen verondersteld, dat hij een man was van ene ruwe, en sombere geaardheid, licht geneigd tot gemelijk spreken, want alle Godvruchtige mensen zijn niet even gelukkig en vriendelijk van humeur. Er was echter toen veel dat verkeerd was in zijn gedrag.

a. Hij had of in het geheel niet, of niet genoegzaam acht geslagen op hetgeen Christus zo dikwijls had gezegd, en dat nog wel in overeenstemming met het Oude Testament, dat Hij ten derden dage zou opstaan, zo dat hij had behoren te zeggen: "Hij is opgestaan", al heeft hij Hem niet gezien, of niet gesproken met iemand, die Hem wèl gezien had.

b. Hij heeft geen behoorlijken eerbied betoond voor het getuigenis van zijne mede-discipelen, die mannen van verstand en van een rechtschapen karakter waren, en geloofd hadden moeten worden. Hij kende hen als eerlijke, oprechte mannen, allen kwamen met grote beslistheid overeen in hun getuigenis, en toch kon hij er zich niet toe brengen om te zeggen, dat hun getuigenis waarachtig is. Christus had hen verkoren om ten opzichte van deze zelfde zaak Zijne getuigen te zijn bij alle volken, en toch wil nu Thomas, een lid van hun broederschap, niet erkennen, dat zij bevoegde getuigen zijn, wilde hij hen niet verder vertrouwen, dan zijne eigene ogen zouden reiken. Het was echter niet hun waarheidsliefde, waaraan hij twijfelde, maar wel hun wijsheid en voorzichtigheid, hij vreesde, dat zij lichtgelovig waren.

c. Hij verzocht Christus, en heeft den heilige Israël's een perk gesteld, toen hij slechts op zijne eigene wijze-en anders in het geheel niet-overtuigd wilde worden. Hij kon er niet zeker van zijn, dat

het teken der nagelen, dat de apostelen hem zeiden gezien te hebben, van zulk een aard was, dat hij er zijn vinger in kon steken, of de wonde in zijne zijde zo was, dat hij er zijne hand in kon steken. Ook was het niet voegzaam om op zo ruwe wijze met een levend lichaam te handelen, toch laat Thomas daar zijn geloof nu van afhangen. Hij moet of zijn zin hebben, aan zijn denkbeeld moet toegegeven worden, of hij zal niet geloven, zie Mattheus 16:1, 27:42.

d. Het openlijk uitspreken daarvan in de tegenwoordigheid der discipelen, was ene belediging van en ene ontmoediging voor hen. Het was niet slechts ene zonde, maar een ergernis. Gelijk een bloodaard er velen maakt, zo zal een ongelovige, een twijfelaar, het hart zijner broederen doen smelten, gelijk zijn hart, Deuteronomium 20:8. Indien hij dit boze slechts had gedacht, maar toen zijne hand op zijn mond had gelegd, om de gedachte te onderdrukken, dan zou zijne dwaling bij hem zijn gebleven, maar het openlijk uitspreken van zijn ongeloof, en dat wel zo beslist en bepaald, zou voor de overigen van slechte gevolgen kunnen zijn, daar dezen nu toch nog zelven zo zwak en wankelmoedig waren.

Johannes 20:26-31

Wij hebben hier een bericht van nog ene verschijning van Christus aan Zijne discipelen. na Zijne opstanding, toen Thomas nu ook bij hen tegenwoordig was. En hieromtrent kunnen wij opmerken:

I. Wanneer Christus Zijn bezoek aan Zijne discipelen herhaald heeft. Na acht dagen, ene week na Zijne opstanding, zodat het ook toen op den eersten dag der week geweest moet zijn.

1. Zijne volgende verschijning stelde Hij enigen tijd uit, om aan Zijne discipelen te tonen, dat Hij niet was opgestaan tot zulk een leven, als Hij vroeger geleefd heeft, om voortdurend met hen om te gaan, maar was als een, die nu tot ene andere wereld behoorde, en deze wereld slechts bezocht zoals de engelen, nu en dan, als het nodig was. Waar Christus was gedurende deze acht dagen, en gedurende den overigen tijd, dien Hij op aarde doorbracht, weten wij niet, het zou dwaasheid zijn om het te onderzoeken, en verwaandheid om het te bepalen. Wáár het ook moge geweest zijn, ongetwijfeld hebben engelen er Hem gediend. In het begin Zijner bediening is Hij veertig dagen lang ongezien gebleven, verzocht door den bozen geest, Mattheus 4:1,

2. En nu, aan het begin van Zijne heerlijkheid was Hij gedurende veertig dagen, meestal ongezien, en vergezeld door goede geesten. 2. Hij heeft het zeven dagen lang uitgesteld. Waarom?

a. Om Thomas wegens zijne ongelovigheid te bestraffen. De vorige bijeenkomst der discipelen had hij verzuimd, en om hem nu te leren deze middelen van genade voortaan beter op prijs te stellen, kan hij er gedurende verscheidene dagen gene andere gelegenheid voor hebben. Wie een getij laat voorbijgaan, moet ene hele poos wachten naar het volgende. Wij hebben reden te denken, dat het voor Thomas ene zeer treurige week geweest is, het hoofd latende hangen en in grote spanning, terwijl de andere discipelen vol waren van blijdschap, en dit had hij aan zich zelven, aan zijne eigene dwaasheid te danken.

b. Ten einde het geloof en het geduld der overige discipelen op de proef te stellen. Zij hadden reeds zeer veel gewonnen, toen zij de overtuiging hadden verkregen, dat zij den Heere hadden gezien. Toen waren de discipelen verblijd, maar Hij wilde hen op de proef stellen om te zien, of zij den verkregen grond nu ook zouden behouden, ook als zij Hem gedurende enige dagen niet weer zouden zien. En aldus wilde Hij hen langzamerhand spenen van Zijne lichamelijke tegenwoordigheid, waaraan zij al te zeer gehecht waren. en er al te veel op hadden gesteund.

c. Ten einde den eersten dag der week te eren, en duidelijk Zijn wil te doen kennen, dat die dag in Zijne kerk als den Christelijken sabbat zou worden waargenomen, den wekelijksen dag van heilige rust en heilige samenroeping. Dat een van de zeven dagen Godsdienstig waargenomen moest worden was van den beginne aan verordineerd, dit is zo oud als de staat der onschuld, en dat in het koninkrijk van den Messias de eerste dag der week die plechtige dag zou zijn werd duidelijk genoeg aangewezen door dat Christus een en andermaal op zulk een dag Zijne discipelen in ene Godsdienstige samenkomst bezocht heeft. Het is hoogst waarschijnlijk, dat Hij bij Zijn vorig bezoek hun gezegd had, dat zij over acht dagen weer samen moesten komen, en beloofd heeft alsdan tot hen te komen, alsook, dat Hij hun, behalve op nog andere tijden, op elke eersten dag der week verschenen is gedurende de veertig dagen, die Hij op aarde bleef. De Godsdienstige viering van dien

dag is ons van toen af door alle eeuwen der kerk overgeleverd. Dit is dus de dag, dien de Heere gemaakt heeft.

II. Waar, en hoe, Christus hun dit bezoek gebracht heeft. Het was te Jeruzalem, want, evenals de vorige maal, waren ook nu de deuren gesloten om de vreze der Joden. Dáár bleven zij, om het feest der ongezuurde broden zeven dagen lang te houden, welke feestweek dus den vorigen dag geëindigd was, maar zij wilden zich toch niet op den eersten dag der week op reis naar Galilea begeven, omdat het de Christelijke sabbat was, en dus bleven zij dien dag nog over. Merk nu op:

1. Dat Thomas met hen was, hoewel hij eenmaal van hen weggebleven was, heeft hij dit de tweede maal toch niet gedaan. Als wij ene gelegenheid verzuimd, of verloren hebben, dan moeten wij des te zorgzamer zijn om de volgende gelegenheid waar te nemen, teneinde het verlorene te herwinnen. Het is een goed teken, als door zulk een verlies onze begeerte des te vuriger wordt, en een slecht teken, als zij er door verflauwt. De discipelen lieten hem onder zich toe, en hebben er niet op aangedrongen, dat hij moest geloven in de opstanding van Christus, zoals zij er in geloofden, omdat zij vooralsnog slechts duister geopenbaard was, zij hebben hem niet aangenomen om met hem te twisten, maar heetten hem welkom, zeiden hem te komen en te zien. Let er echter op, dat Christus niet aan Thomas ter zijner voldoening en overtuiging verschenen is, voor Hij hem in het gezelschap der overige discipelen vond, omdat Hij de bijeenkomsten van Christenen en leraren wilde ondersteunen en wettigen, want daar zal Hij in hun midden wezen. Daarenboven wilde Hij ook, dat al de discipelen getuigen zouden zijn van Zijne bestraffing aan Thomas, en daarbij ook van de tedere zorge, die Hij over hen had.

2. Dat Jezus kwam, en stond in het midden van hen, en dat zij allen Hem kenden, want Hij toonde zich nu, zoals Hij zich te voren getoond had, vers 19, nog dezelfde, geen ander. Let op de neerbuigendheid van onzen Heere Jezus. De poorten des hemels stond en voor Hem geopend te worden, en dáár zou Hij zich te midden van ene aanbiddende wereld van engelen hebben bevonden, maar ten nutte van de kerk verwijlde Hij op aarde en bezocht de kleine bijzondere bijeenkomsten van Zijne arme discipelen, en is in hun midden.

3. Hij groette hen allen op vriendelijke wijze, evenals Hij hen te voren begroet had met: Vrede zij ulieden. Dit was gene ijdele herhaling, maar betekent den overvloedigen, wèl verzekerden vrede, dien Christus geeft, en het voortdurende van Zijne zegeningen over Zijn volk, want zij falen niet, maar zijn elke morgen nieuw, nieuw ook in elke bijeenkomst.

III. Wat er op deze bijeenkomst tussen Christus en Thomas voorviel. Dat alleen wordt hier vermeld, schoon wij kunnen onderstellen, dat Hij nog zeer veel tot de anderen gezegd heeft.

Hier is:

1. Christus' genadige neerbuigendheid jegens Thomas, vers 27. Hij koos hem uit van de overigen en wendde zich inzonderheid tot hem: Breng uwen vinger hier -en daar gij dit zo wenst -zie Mijne handen, bevredig uwe nieuwsgierigheid tot het uiterste omtrent de tekenen der nagelen, en breng uwe hand -en zo gij door niets minder overtuigd kunt worden-steek ze in Mijne zijde. Hier hebben wij:

a. Ene bestraffing van Thomas' ongeloof in de duidelijke verwijzing naar hetgeen Thomas gezegd had, het woord voor woord beantwoordende, want hoewel Hij ongezien was, had Hij het gehoord, en wij kunnen ons voorstellen, hoe Thomas beschaamd geweest moet zijn, toen hij Hem aldus zijne eigene woorden hoorde herhalen. Er is nooit een ongelovig woord op onze lippen, ja gene ongelovige gedachte in ons hart, of het is den Heere Jezus bekend, Psalm 78:21. b. Ene tegemoetkoming in zijne zwakheid, welke blijkt in twee dingen: a. Dat Hij zich door hem laat voorschrijven wat geschieden moet. Grote mannen laten zich door hun minderen de wet niet stellen, inzonderheid niet voor hun daden van gunst of genade, maar hier behaagt het Christus om zich zelfs naar de gril te schikken van Thomas voor iets dat onnodig is, liever dan met hem te breken, en hem in zijn ongeloof te laten volharden. Hij wil het gekrookte riet niet verbreken, maar, als ene goede herder, brengt Hij het weggedrevene weer, Ezechiël 34:16. Aldus behoren wij de zwakheden der onsterken te dragen, Romeinen 15:1,

2. b. Hij laat wroeten in Zijne wonden, Hij laat zelfs toe, dat Thomas de hand steekt in Zijne zijde, indien hij aldus ten laatste zal willen geloven. Zo heeft Hij ook tot bevestiging van ons geloof ene inzetting gegeven met h et doel Zijn dood in gedachtenis te houden, hoewel het een schandelijke, smadelijke dood was, die, naar men zou menen, veeleer vergeten had moeten worden, en nooit meer ter sprake gebracht. Omdat er echter zulk een groot bewijs Zijner liefde in was gelegen, dat ons geloof er door aangemoedigd en versterkt kan worden, heeft Hij er de gedachtenisviering van verordineerd. En in deze inzetting, waarin wij den dood des Heeren verkondigen, worden wij, als het ware, geroepen, om onzen vinger in het teken der nagelen te steken. Breng uwe hand tot Hem, die Zijne helpende, uitnodigende, gevende hand uitstrekt tot u. Het is een aandoenlijk woord, waarmee Christus besluit hetgeen Hij aan Thomas te zeggen had: zijt niet ongelovig, maar gelovig, mê ginou apistos -word geen ongelovige, alsof hij, indien hij zich nu niet had onderworpen, onder het ongeloof besloten zou geweest zijn. Deze waarschuwing is tot ons allen gericht: Wees niet ongelovig, want, zo wij ongelovig zijn, dan zijn wij zonder Christus en zonder genade, zonder hope en zonder blijdschap, zo laat ons dan zeggen: Ik geloof, Heere, kom mijne ongelovigheid te hulp. 2. Thomas' gelovige instemming met Jezus Christus. Hij schaamt zich nu over zijn ongeloof, en roept: Mijn Heere en mijn God, vers 28. Er wordt ons niet gezegd, dat hij zijn' vinger in het teken der nagelen gestoken heeft, hij schijnt het niet gedaan te hebben, want Christus zegt, vers 29, omdat gij Mij gezien hebt, zo hebt gij geloofd. Het zien was dus voldoende voor hem. En nu, na ene worsteling met het ongeloof, is het geloof overwinnaar gebleven.

a. Thomas is nu ten volle overtuigd van de waarheid van Christus' opstanding, overtuigd, dat dezelfde Jezus, die gekruist was, nu levend is, en dat Hij het is. Zijne traagheid en onwilligheid om te geloven, kan ons ene hulpe zijn om ons geloof te versterken, want hieruit blijkt, dat de getuigen van Christus opstanding, die haar voor de wereld betuigd hebben, en er hun leven voor hebben verpand, gene lichtgelovige, gemakkelijk te overreden mannen zijn geweest, dat zij, integendeel, zeer voorzichtig waren, en hun geloven er aan hebben opgeschort, totdat zij er alle blijken en bewijzen van gezien hebben, die zij konden begeren. Zo is er uit den eter spijze uitgegaan.

b. Daarom geloofde hij Hem Heere en God te zijn, en ook wij moeten dit van Hem geloven. Wij moeten geloven in Zijne Godheid-dat Hij God is, niet een mens, die God gemaakt, of geworden is, maar God, die Mens is geworden, gelijk deze evangelist reeds bij het begin die stelling heeft uitgesproken, Hoofdstuk 1:1. Hij, die de Auteur en het Hoofd is van onzen heiligen Godsdienst, heeft de wijsheid, macht, soevereiniteit en onveranderlijkheid van God, hetgeen noodzakelijk was,

omdat Hij er niet slechts de Stichter van is, maar ook het Fondament tot voortdurenden steun, en de Fontein des levens tot gestadige voorziening er van. b. Zijn Middelaarschap-dat Hij is de Heere, de enige Heere, 1 Corinthiërs 8:6, 1 Timotheus 2:5. Hij is de Gevolmachtigde, om alle de grote belangen, die er hangende zijn tussen God en den mens, te regelen en te vereffenen, den twist bij te leggen, die anders op ons verderf had moeten uitlopen, en de overeenstemming te bewerken, die nodig is voor ons geluk. Zie Handelingen 2:36, Romeinen 14:9.

c. Hij stemde Hem toe als zijn Heere en zijn God. Er moet in het geloof de instemming zijn van den wil met de Evangelie-voorwaarden, zowel als de instemming van het verstand met evangelie-waarheden. Wij moeten Christus aannemen om datgene voor ons te zijn, waartoe de Vader Hem verordineerd heeft. Mijn Heere heeft betrekking op Adonai -mijn fundament en mijn steun, mijn God op Elohiem -mijn Vorst en Rechter. Daar God Hem tot Scheidsman heeft aangesteld, moeten wij die keuze goedkeuren, en ons geheel in Zijne handen overgeven. Dat is de levensdaad van het geloof, Hij is de mijne, Hooglied 2:16.

d. Hij heeft openlijk belijdenis hiervan afgelegd in de tegenwoordigheid van hen, die getuigen waren geweest van zijn ongelovigen twijfel. Hij zegt het tot Christus, en om den zin te vervolledigen moeten wij hem lezen: Gij zijt mijn Heere en mijn God, of wel, sprekende tot zijne broederen: Deze is mijn Heere en mijn God. Nemen wij Christus aan als onzen Heere en God? Wij moeten tot Hem gaan en het tot Hem zeggen, zoals David, Psalm 16:2, Hem onze onderwerping aan bieden, en het aan anderen mededelen, het hun te kennen geven juichende in on ze betrekking tot Christus. Dit is mijn Welbeminde. Thomas spreekt met vurigheid van liefde, als Christus aangrijpende uit al zijne macht: Mijne Heere en mijn God.

3. Het oordeel van Christus omtrent dit alles, vers 29, Omdat gij Mij gezien hebt, Thomas! zo hebt gij geloofd -en het is goed, dat gij hiertoe gekomen zijt, maar-zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben, en nochtans zullen geloofd hebben. Hier erkent:

a. Christus Thomas als een gelovige. Grondige en oprechte gelovigen zullen, hoewel zij traag en zwak geweest zijn, genadiglijk door den Heere Jezus aangenomen worden. Zij, die lang weerstaan hebben, zullen, zo zij zich ten laatste gewonnen geven, Hem bereid vinden, om hun vergiffenis te schenken. Niet zodra heeft Thomas met Christus ingestemd, of Christus geeft er hem de vertroosting van, en laat hem weten, dat hij gelooft.

b. Hij verwijt hem zijn vorig ongeloof. Wèl mocht hij beschaamd wezen, als hij bedacht: a. Dat hij zo onwillig was om te geloven, en zo langzaam tot zijne vertroosting is gekomen. Zij, die zich in oprechtheid met Christus verbinden, zien in, dat zij grotelijks reden hebben om het te betreuren, dat zij dit niet eerder gedaan hebben. b. Dat het niet zonder veel moeite was, dat hij er eindelijk toe gekomen is om te geloven. "Indien gij Mij niet levend gezien had, gij zoudt niet hebben geloofd", maar indien geen ander bewijs of getuigenis moet toegelaten worden dan het getuigenis onzer zinnen, als wij niets moeten geloven dan hetgeen, waarvan wij zelven ooggetuigen zijn, dan is ook alle omgang en alle gesprek met mensen aan een einde. Als dit de enige methode van bewijs moet zijn, hoe zal dan de wereld tot het geloof van Christus bekeerd worden? Hij wordt er daarom terecht om gelaakt, dat hij daar zo groten nadruk op legt.

c. Hij beveelt het geloof aan van hen, die op minder zware voorwaarden geloven. Als gelovige, was Thomas in waarheid zalig, maar toch: zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben. Dat wordt niet bedoeld van de voorwerpen van geloof (want deze zijn onzichtbaar, Hebreeën 11:1, 2 Corinthiërs 4:18), maar van de beweegoorzaken van geloof- Christus' wonderen, en inzonderheid Zijne opstanding, zalig zijn zij, die dezen niet gezien hebben, en nochtans in Christus geloven. Dit kan of terugzien op de Oud-Testamentische heiligen, die de dingen niet gezien hebben, welke zij zagen, en toch de belofte geloofd hebben, gedaan aan de vaderen, en uit dat geloof hebben geleefd, of vooruit zien op hen, die naderhand zullen geloven, de Heidenen, die nooit, zoals de Joden, Christus in het vlees hebben gezien. Dat geloof is meer prijzenswaardig dan het geloof van hen, die zagen en geloofden, want: a. het geeft blijk van ene betere gemoedsgesteldheid in hen, die geloven. Niet te zien en nochtans te geloven bewijst grotere naarstigheid in het zoeken naar waarheid, en grotere oprechtheid van hart in het aannemen er van. In hem, die gelooft, na gezien te hebben, is de tegenstand door ene soort van geweld overwonnen, maar hij, die gelooft, zonder te zien, is, evenals de Bereërs, edeler. b. Het is een groter voorbeeld van de macht der Goddelijke genade. Hoe minder zichtbaar of tastbaar het bewijs is, hoe duidelijker het blijkt, dat het geloof het werk des Heeren is. Petrus is zalig in zijn geloof, omdat vlees en bloed het hem niet hebben geopenbaard, Mattheus 16:17. Vlees en bloed dragen meer bij tot het geloof van hen, die zien en geloven, dan tot dat van hen, die niet zien en nochtans geloven. Dr. Lightfoot haalt het gezegde aan van een der rabbijnen, dat een proseliet Gode meer welbehaaglijk is dan al de duizenden van Israël, die aan den berg Sinaï stonden, want zij zagen en ontvingen de wet, maar een proseliet ziet niet, en ontvangt nochtans de wet.

IV. De opmerking, die de evangelist maakt op zijn verhaal, als een geschiedschrijver, die tot het slot, of einde, is genaderd, vers 30, 31. En hier:

1. Verzekert hij ons, dat nog vele andere dingen plaats hadden, die allen waardig waren om te worden vermeld, maar niet zijn geschreven in dit boek, vele tekenen. Sommigen achten, dat dit betrekking heeft op al de tekenen, die Jezus in geheel Zijn leven gedaan heeft, al de wonderbare woorden, die Hij heeft gesproken. Maar het schijnt veeleer beperkt te zijn tot de tekenen, die Hij gedaan heeft na Zijne opstanding, want dezen werden alleen in de tegenwoordigheid der discipelen gedaan, van wie hier gesproken wordt, Handelingen 10:41. Van verscheidenen Zijner verschijningen is geen melding gemaakt, zoals blijkt uit 1 Corinthiërs 15:5-7, zie Handelingen 1:3. Nu kan dit algemene getuigenis, dat er andere tekenen waren, vele andere tekenen, dienen tot bevestiging van ons geloof, en gevoegd zijnde bij de bijzondere verhalen, wordt het bewijs er grotelijks door versterkt. Zij, die de opstanding van Christus hebben opgetekend, behoefden naar de bewijzen er van niet te zoeken, zij bevonden zich niet in de noodzakelijkheid om enkele brokstukken van bewijzen bij elkaar te brengen en het overige aan te vullen door gissingen. Neen zij hadden bewijzen te over, en meer getuigen er van dan zij behoefden. De discipelen, in wier tegenwoordigheid deze andere tekenen gedaan werden, moesten predikers van Christus' opstanding zijn voor anderen, en daarom was het een vereiste, dat zij er de bewijzen van hadden ex abundanti - in overvloed, opdat zij die er hun leven, hun al, voor op het spel zetten, ene sterke vertroosting zouden hebben.

b. Wij behoeven niet te vragen, waarom zij niet allen geschreven waren, of waarom niet meer, of niet anderen dan dezen, want het is ons genoeg, dat het aldus den Heiligen Geest goed gedacht heeft, door wiens ingeving dezen ons gegeven zijn. Indien deze geschiedenis een bloot menselijk verhaal ware geweest, het zou vermeerderd zijn met ene menigte van beëdigde verklaringen om de

bestreden waarheid van Christus' opstanding te bewijzen, men zou er lange redeneringen in gevonden hebben, om er de waarheid van in het licht te stellen, daar het echter ene Goddelijke geschiedenis is, schrijven de opstellers er van met ene edele vastheid en verzekerdheid, verhalende hetgeen een geschikt en afdoend bewijs oplevert, voldoende om diegenen te overtuigen, die zich wilden laten onderwijzen, en diegenen te veroordelen, die hardnekkig aan hun ongeloof vasthielden, en zo dit nu niet volstaat, zal meer evenmin kunnen volstaan. De mensen brengen alles te berde wat zij te zeggen hebben, om geloof te verkrijgen, maar God doet dat niet, want Hij kan geloof geven. Indien dit verhaal ware omschreven tot vermaak der nieuwsgierigen, dan zou het uitvoeriger geweest zijn, want het verhaal zou met elke bijzonderheid verlevendigd en versierd zijn, maar het werd geschreven om de mensen tot het geloof te brengen, en voor dat doel is er genoeg gezegd, hetzij de mensen willen horen of niet willen horen.

2. Hij onderricht ons omtrent het doel van dit verhaal, vers 31:Deze zijn in dit en in het volgende hoofdstuk geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zone Gods, daar Hij door Zijne opstanding krachtiglijk is bewezen dit te zijn.

a. Hier is het doel van hen, die het Evangelie geschreven hebben. Sommigen schrijven boeken voor hun vermaak, of ontspanning, en geven ze uit om er voordeel of wel roem door te verkrijgen, anderen om aan den Atheensen luim toe te geven door iets nieuws te vertellen, nog anderen om de mensen in kunsten of wetenschappen te onderrichten tot hun werelds voordeel, maar de evangelisten schreven zonder tijdelijk nut of voordeel voor hen zelven of voor anderen er mede op het oog te hebben, maar om de mensen tot Christus en naar den hemel te brengen, en te dien einde de mensen tot het geloof te brengen. Daartoe volgden zij de meest geschikte methode, zij brachten ene Goddelijke openbaring tot de wereld, ondersteund en beproefd door afdoende bewijzen.

b. Den plicht van hen, die het Evangelie lezen en horen. Het is hun plicht de leer van Christus te geloven en aan te nemen, alsmede de getuigenis die van Hem gegeven is, 1 Johannes 5:11. a. Er wordt ons hier gezegd wat de grote Evangeliewaarheid is, die wij hebben te geloven-dat Jezus is de Christus, de Zone Gods. Ten eerste. Dat Hij is de Christus, de Persoon, die onder den titel van Messias aan de Oud-Testamentische heiligen was beloofd en door hen werd verwacht, en die, overeenkomstig de betekenis van den naam, door God gezalfd is, om een Vorst en Zaligmaker te zijn. Ten tweede. Dat Hij is de Zone Gods, niet slechts als Middelaar (want dan zou Hij niet groter zijn dan Mozes, die een profeet een voorspraak en wetgever is geweest), maar voorafgaand aan Zijn Middelaarschap, want indien Hij geen Goddelijk Persoon was, bekleed met de macht van God, en rechthebbende op de heerlijkheid Gods, Hij zou niet bevoegd en in staat zijn geweest tot de onderneming-niet geschikt om het werk des Verlossers te doen, of de kroon des Verlossers te dragen. b. Wat de grote Evangeliezaligheid is, waarop wij hebben te hopen-opdat wij, gelovende, het leven hebben in Zijn Naam. Dat is, Ten eerste. Om de richting van ons geloof aan te wijzen, in het geloof moeten wij het oog hebben op het leven, de kroon des levens, den boom des levens. Leven in Christus' naam, het leven voorgesteld in het verbond, dat in Christus met ons gemaakt is, dat is het wat wij ons moeten voorstellen als de volheid van onze blijdschap en het ruime, overvloedige loon van al onzen dienst en al ons lijden. Ten tweede. Om ons aan te moedigen tot geloof en er ons toe op te wekken. Het vooruitzicht op een groot voordeel zal de mensen zeer veel doen wagen, en groter voordeel bestaat niet dan hetgeen ons aangeboden wordt door de woorden des levens, zoals het Evangelie genoemd wordt, Handelingen 5:20. Het bevat geestelijk leven in gelijkvormigheid met God en gemeenschap met Hem, en ook eeuwig leven in het zien en genieten

van Hem. Beiden zijn in Christus' naam, door Zijne verdienste en macht, en onfeilbaar zeker voor alle ware gelovigen.

Johannes 20:26-31

Wij hebben hier een bericht van nog ene verschijning van Christus aan Zijne discipelen. na Zijne opstanding, toen Thomas nu ook bij hen tegenwoordig was. En hieromtrent kunnen wij opmerken:

I. Wanneer Christus Zijn bezoek aan Zijne discipelen herhaald heeft. Na acht dagen, ene week na Zijne opstanding, zodat het ook toen op den eersten dag der week geweest moet zijn.

1. Zijne volgende verschijning stelde Hij enigen tijd uit, om aan Zijne discipelen te tonen, dat Hij niet was opgestaan tot zulk een leven, als Hij vroeger geleefd heeft, om voortdurend met hen om te gaan, maar was als een, die nu tot ene andere wereld behoorde, en deze wereld slechts bezocht zoals de engelen, nu en dan, als het nodig was. Waar Christus was gedurende deze acht dagen, en gedurende den overigen tijd, dien Hij op aarde doorbracht, weten wij niet, het zou dwaasheid zijn om het te onderzoeken, en verwaandheid om het te bepalen. Wáár het ook moge geweest zijn, ongetwijfeld hebben engelen er Hem gediend. In het begin Zijner bediening is Hij veertig dagen lang ongezien gebleven, verzocht door den bozen geest, Mattheus 4:1,

2. En nu, aan het begin van Zijne heerlijkheid was Hij gedurende veertig dagen, meestal ongezien, en vergezeld door goede geesten. 2. Hij heeft het zeven dagen lang uitgesteld. Waarom?

a. Om Thomas wegens zijne ongelovigheid te bestraffen. De vorige bijeenkomst der discipelen had hij verzuimd, en om hem nu te leren deze middelen van genade voortaan beter op prijs te stellen, kan hij er gedurende verscheidene dagen gene andere gelegenheid voor hebben. Wie een getij laat voorbijgaan, moet ene hele poos wachten naar het volgende. Wij hebben reden te denken, dat het voor Thomas ene zeer treurige week geweest is, het hoofd latende hangen en in grote spanning, terwijl de andere discipelen vol waren van blijdschap, en dit had hij aan zich zelven, aan zijne eigene dwaasheid te danken.

b. Ten einde het geloof en het geduld der overige discipelen op de proef te stellen. Zij hadden reeds zeer veel gewonnen, toen zij de overtuiging hadden verkregen, dat zij den Heere hadden gezien. Toen waren de discipelen verblijd, maar Hij wilde hen op de proef stellen om te zien, of zij den verkregen grond nu ook zouden behouden, ook als zij Hem gedurende enige dagen niet weer zouden zien. En aldus wilde Hij hen langzamerhand spenen van Zijne lichamelijke tegenwoordigheid, waaraan zij al te zeer gehecht waren. en er al te veel op hadden gesteund.

c. Ten einde den eersten dag der week te eren, en duidelijk Zijn wil te doen kennen, dat die dag in Zijne kerk als den Christelijken sabbat zou worden waargenomen, den wekelijksen dag van heilige rust en heilige samenroeping. Dat een van de zeven dagen Godsdienstig waargenomen moest worden was van den beginne aan verordineerd, dit is zo oud als de staat der onschuld, en dat in het koninkrijk van den Messias de eerste dag der week die plechtige dag zou zijn werd duidelijk genoeg aangewezen door dat Christus een en andermaal op zulk een dag Zijne discipelen in ene Godsdienstige samenkomst bezocht heeft. Het is hoogst waarschijnlijk, dat Hij bij Zijn vorig bezoek hun gezegd had, dat zij over acht dagen weer samen moesten komen, en beloofd heeft alsdan tot hen te komen, alsook, dat Hij hun, behalve op nog andere tijden, op elke eersten dag der week verschenen is gedurende de veertig dagen, die Hij op aarde bleef. De Godsdienstige viering van dien

dag is ons van toen af door alle eeuwen der kerk overgeleverd. Dit is dus de dag, dien de Heere gemaakt heeft.

II. Waar, en hoe, Christus hun dit bezoek gebracht heeft. Het was te Jeruzalem, want, evenals de vorige maal, waren ook nu de deuren gesloten om de vreze der Joden. Dáár bleven zij, om het feest der ongezuurde broden zeven dagen lang te houden, welke feestweek dus den vorigen dag geëindigd was, maar zij wilden zich toch niet op den eersten dag der week op reis naar Galilea begeven, omdat het de Christelijke sabbat was, en dus bleven zij dien dag nog over. Merk nu op:

1. Dat Thomas met hen was, hoewel hij eenmaal van hen weggebleven was, heeft hij dit de tweede maal toch niet gedaan. Als wij ene gelegenheid verzuimd, of verloren hebben, dan moeten wij des te zorgzamer zijn om de volgende gelegenheid waar te nemen, teneinde het verlorene te herwinnen. Het is een goed teken, als door zulk een verlies onze begeerte des te vuriger wordt, en een slecht teken, als zij er door verflauwt. De discipelen lieten hem onder zich toe, en hebben er niet op aangedrongen, dat hij moest geloven in de opstanding van Christus, zoals zij er in geloofden, omdat zij vooralsnog slechts duister geopenbaard was, zij hebben hem niet aangenomen om met hem te twisten, maar heetten hem welkom, zeiden hem te komen en te zien. Let er echter op, dat Christus niet aan Thomas ter zijner voldoening en overtuiging verschenen is, voor Hij hem in het gezelschap der overige discipelen vond, omdat Hij de bijeenkomsten van Christenen en leraren wilde ondersteunen en wettigen, want daar zal Hij in hun midden wezen. Daarenboven wilde Hij ook, dat al de discipelen getuigen zouden zijn van Zijne bestraffing aan Thomas, en daarbij ook van de tedere zorge, die Hij over hen had.

2. Dat Jezus kwam, en stond in het midden van hen, en dat zij allen Hem kenden, want Hij toonde zich nu, zoals Hij zich te voren getoond had, vers 19, nog dezelfde, geen ander. Let op de neerbuigendheid van onzen Heere Jezus. De poorten des hemels stond en voor Hem geopend te worden, en dáár zou Hij zich te midden van ene aanbiddende wereld van engelen hebben bevonden, maar ten nutte van de kerk verwijlde Hij op aarde en bezocht de kleine bijzondere bijeenkomsten van Zijne arme discipelen, en is in hun midden.

3. Hij groette hen allen op vriendelijke wijze, evenals Hij hen te voren begroet had met: Vrede zij ulieden. Dit was gene ijdele herhaling, maar betekent den overvloedigen, wèl verzekerden vrede, dien Christus geeft, en het voortdurende van Zijne zegeningen over Zijn volk, want zij falen niet, maar zijn elke morgen nieuw, nieuw ook in elke bijeenkomst.

III. Wat er op deze bijeenkomst tussen Christus en Thomas voorviel. Dat alleen wordt hier vermeld, schoon wij kunnen onderstellen, dat Hij nog zeer veel tot de anderen gezegd heeft. Hier is:

1. Christus' genadige neerbuigendheid jegens Thomas, vers 27. Hij koos hem uit van de overigen en wendde zich inzonderheid tot hem: Breng uwen vinger hier -en daar gij dit zo wenst -zie Mijne handen, bevredig uwe nieuwsgierigheid tot het uiterste omtrent de tekenen der nagelen, en breng uwe hand -en zo gij door niets minder overtuigd kunt worden-steek ze in Mijne zijde. Hier hebben wij:

a. Ene bestraffing van Thomas' ongeloof in de duidelijke verwijzing naar hetgeen Thomas gezegd had, het woord voor woord beantwoordende, want hoewel Hij ongezien was, had Hij het gehoord,

en wij kunnen ons voorstellen, hoe Thomas beschaamd geweest moet zijn, toen hij Hem aldus zijne eigene woorden hoorde herhalen. Er is nooit een ongelovig woord op onze lippen, ja gene ongelovige gedachte in ons hart, of het is den Heere Jezus bekend, Psalm 78:21. b. Ene tegemoetkoming in zijne zwakheid, welke blijkt in twee dingen: a. Dat Hij zich door hem laat voorschrijven wat geschieden moet. Grote mannen laten zich door hun minderen de wet niet stellen, inzonderheid niet voor hun daden van gunst of genade, maar hier behaagt het Christus om zich zelfs naar de gril te schikken van Thomas voor iets dat onnodig is, liever dan met hem te breken, en hem in zijn ongeloof te laten volharden. Hij wil het gekrookte riet niet verbreken, maar, als ene goede herder, brengt Hij het weggedrevene weer, Ezechiël 34:16. Aldus behoren wij de zwakheden der onsterken te dragen, Romeinen 15:1,

2. b. Hij laat wroeten in Zijne wonden, Hij laat zelfs toe, dat Thomas de hand steekt in Zijne zijde, indien hij aldus ten laatste zal willen geloven. Zo heeft Hij ook tot bevestiging van ons geloof ene inzetting gegeven met h et doel Zijn dood in gedachtenis te houden, hoewel het een schandelijke, smadelijke dood was, die, naar men zou menen, veeleer vergeten had moeten worden, en nooit meer ter sprake gebracht. Omdat er echter zulk een groot bewijs Zijner liefde in was gelegen, dat ons geloof er door aangemoedigd en versterkt kan worden, heeft Hij er de gedachtenisviering van verordineerd. En in deze inzetting, waarin wij den dood des Heeren verkondigen, worden wij, als het ware, geroepen, om onzen vinger in het teken der nagelen te steken. Breng uwe hand tot Hem, die Zijne helpende, uitnodigende, gevende hand uitstrekt tot u. Het is een aandoenlijk woord, waarmee Christus besluit hetgeen Hij aan Thomas te zeggen had: zijt niet ongelovig, maar gelovig, mê ginou apistos -word geen ongelovige, alsof hij, indien hij zich nu niet had onderworpen, onder het ongeloof besloten zou geweest zijn. Deze waarschuwing is tot ons allen gericht: Wees niet ongelovig, want, zo wij ongelovig zijn, dan zijn wij zonder Christus en zonder genade, zonder hope en zonder blijdschap, zo laat ons dan zeggen: Ik geloof, Heere, kom mijne ongelovigheid te hulp. 2. Thomas' gelovige instemming met Jezus Christus. Hij schaamt zich nu over zijn ongeloof, en roept: Mijn Heere en mijn God, vers 28. Er wordt ons niet gezegd, dat hij zijn' vinger in het teken der nagelen gestoken heeft, hij schijnt het niet gedaan te hebben, want Christus zegt, vers 29, omdat gij Mij gezien hebt, zo hebt gij geloofd. Het zien was dus voldoende voor hem. En nu, na ene worsteling met het ongeloof, is het geloof overwinnaar gebleven.

a. Thomas is nu ten volle overtuigd van de waarheid van Christus' opstanding, overtuigd, dat dezelfde Jezus, die gekruist was, nu levend is, en dat Hij het is. Zijne traagheid en onwilligheid om te geloven, kan ons ene hulpe zijn om ons geloof te versterken, want hieruit blijkt, dat de getuigen van Christus opstanding, die haar voor de wereld betuigd hebben, en er hun leven voor hebben verpand, gene lichtgelovige, gemakkelijk te overreden mannen zijn geweest, dat zij, integendeel, zeer voorzichtig waren, en hun geloven er aan hebben opgeschort, totdat zij er alle blijken en bewijzen van gezien hebben, die zij konden begeren. Zo is er uit den eter spijze uitgegaan.

b. Daarom geloofde hij Hem Heere en God te zijn, en ook wij moeten dit van Hem geloven. Wij moeten geloven in Zijne Godheid-dat Hij God is, niet een mens, die God gemaakt, of geworden is, maar God, die Mens is geworden, gelijk deze evangelist reeds bij het begin die stelling heeft uitgesproken, Hoofdstuk 1:1. Hij, die de Auteur en het Hoofd is van onzen heiligen Godsdienst, heeft de wijsheid, macht, soevereiniteit en onveranderlijkheid van God, hetgeen noodzakelijk was, omdat Hij er niet slechts de Stichter van is, maar ook het Fondament tot voortdurenden steun, en de Fontein des levens tot gestadige voorziening er van. b. Zijn Middelaarschap-dat Hij is de Heere, de

enige Heere, 1 Corinthiërs 8:6, 1 Timotheus 2:5. Hij is de Gevolmachtigde, om alle de grote belangen, die er hangende zijn tussen God en den mens, te regelen en te vereffenen, den twist bij te leggen, die anders op ons verderf had moeten uitlopen, en de overeenstemming te bewerken, die nodig is voor ons geluk. Zie Handelingen 2:36, Romeinen 14:9.

c. Hij stemde Hem toe als zijn Heere en zijn God. Er moet in het geloof de instemming zijn van den wil met de Evangelie-voorwaarden, zowel als de instemming van het verstand met evangelie-waarheden. Wij moeten Christus aannemen om datgene voor ons te zijn, waartoe de Vader Hem verordineerd heeft. Mijn Heere heeft betrekking op Adonai -mijn fundament en mijn steun, mijn God op Elohiem -mijn Vorst en Rechter. Daar God Hem tot Scheidsman heeft aangesteld, moeten wij die keuze goedkeuren, en ons geheel in Zijne handen overgeven. Dat is de levensdaad van het geloof, Hij is de mijne, Hooglied 2:16.

d. Hij heeft openlijk belijdenis hiervan afgelegd in de tegenwoordigheid van hen, die getuigen waren geweest van zijn ongelovigen twijfel. Hij zegt het tot Christus, en om den zin te vervolledigen moeten wij hem lezen: Gij zijt mijn Heere en mijn God, of wel, sprekende tot zijne broederen: Deze is mijn Heere en mijn God. Nemen wij Christus aan als onzen Heere en God? Wij moeten tot Hem gaan en het tot Hem zeggen, zoals David, Psalm 16:2, Hem onze onderwerping aan bieden, en het aan anderen mededelen, het hun te kennen geven juichende in on ze betrekking tot Christus. Dit is mijn Welbeminde. Thomas spreekt met vurigheid van liefde, als Christus aangrijpende uit al zijne macht: Mijne Heere en mijn God.

3. Het oordeel van Christus omtrent dit alles, vers 29, Omdat gij Mij gezien hebt, Thomas! zo hebt gij geloofd -en het is goed, dat gij hiertoe gekomen zijt, maar-zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben, en nochtans zullen geloofd hebben. Hier erkent:

a. Christus Thomas als een gelovige. Grondige en oprechte gelovigen zullen, hoewel zij traag en zwak geweest zijn, genadiglijk door den Heere Jezus aangenomen worden. Zij, die lang weerstaan hebben, zullen, zo zij zich ten laatste gewonnen geven, Hem bereid vinden, om hun vergiffenis te schenken. Niet zodra heeft Thomas met Christus ingestemd, of Christus geeft er hem de vertroosting van, en laat hem weten, dat hij gelooft.

b. Hij verwijt hem zijn vorig ongeloof. Wèl mocht hij beschaamd wezen, als hij bedacht: a. Dat hij zo onwillig was om te geloven, en zo langzaam tot zijne vertroosting is gekomen. Zij, die zich in oprechtheid met Christus verbinden, zien in, dat zij grotelijks reden hebben om het te betreuren, dat zij dit niet eerder gedaan hebben. b. Dat het niet zonder veel moeite was, dat hij er eindelijk toe gekomen is om te geloven. "Indien gij Mij niet levend gezien had, gij zoudt niet hebben geloofd", maar indien geen ander bewijs of getuigenis moet toegelaten worden dan het getuigenis onzer zinnen, als wij niets moeten geloven dan hetgeen, waarvan wij zelven ooggetuigen zijn, dan is ook alle omgang en alle gesprek met mensen aan een einde. Als dit de enige methode van bewijs moet zijn, hoe zal dan de wereld tot het geloof van Christus bekeerd worden? Hij wordt er daarom terecht om gelaakt, dat hij daar zo groten nadruk op legt.

c. Hij beveelt het geloof aan van hen, die op minder zware voorwaarden geloven. Als gelovige, was Thomas in waarheid zalig, maar toch: zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben. Dat wordt niet bedoeld van de voorwerpen van geloof (want deze zijn onzichtbaar, Hebreeën 11:1, 2 Corinthiërs

4:18), maar van de beweegoorzaken van geloof- Christus' wonderen, en inzonderheid Zijne opstanding, zalig zijn zij, die dezen niet gezien hebben, en nochtans in Christus geloven. Dit kan of terugzien op de Oud-Testamentische heiligen, die de dingen niet gezien hebben, welke zij zagen, en toch de belofte geloofd hebben, gedaan aan de vaderen, en uit dat geloof hebben geleefd, of vooruit zien op hen, die naderhand zullen geloven, de Heidenen, die nooit, zoals de Joden, Christus in het vlees hebben gezien. Dat geloof is meer prijzenswaardig dan het geloof van hen, die zagen en geloofden, want: a. het geeft blijk van ene betere gemoedsgesteldheid in hen, die geloven. Niet te zien en nochtans te geloven bewijst grotere naarstigheid in het zoeken naar waarheid, en grotere oprechtheid van hart in het aannemen er van. In hem, die gelooft, na gezien te hebben, is de tegenstand door ene soort van geweld overwonnen, maar hij, die gelooft, zonder te zien, is, evenals de Bereërs, edeler. b. Het is een groter voorbeeld van de macht der Goddelijke genade. Hoe minder zichtbaar of tastbaar het bewijs is, hoe duidelijker het blijkt, dat het geloof het werk des Heeren is. Petrus is zalig in zijn geloof, omdat vlees en bloed het hem niet hebben geopenbaard, Mattheus 16:17. Vlees en bloed dragen meer bij tot het geloof van hen, die zien en geloven, dan tot dat van hen, die niet zien en nochtans geloven. Dr. Lightfoot haalt het gezegde aan van een der rabbijnen, dat een proseliet Gode meer welbehaaglijk is dan al de duizenden van Israël, die aan den berg Sinaï stonden, want zij zagen en ontvingen de wet, maar een proseliet ziet niet, en ontvangt nochtans de wet.

IV. De opmerking, die de evangelist maakt op zijn verhaal, als een geschiedschrijver, die tot het slot, of einde, is genaderd, vers 30, 31. En hier:

1. Verzekert hij ons, dat nog vele andere dingen plaats hadden, die allen waardig waren om te worden vermeld, maar niet zijn geschreven in dit boek, vele tekenen. Sommigen achten, dat dit betrekking heeft op al de tekenen, die Jezus in geheel Zijn leven gedaan heeft, al de wonderbare woorden, die Hij heeft gesproken. Maar het schijnt veeleer beperkt te zijn tot de tekenen, die Hij gedaan heeft na Zijne opstanding, want dezen werden alleen in de tegenwoordigheid der discipelen gedaan, van wie hier gesproken wordt, Handelingen 10:41. Van verscheidenen Zijner verschijningen is geen melding gemaakt, zoals blijkt uit 1 Corinthiërs 15:5-7, zie Handelingen 1:3. Nu kan dit algemene getuigenis, dat er andere tekenen waren, vele andere tekenen, dienen tot bevestiging van ons geloof, en gevoegd zijnde bij de bijzondere verhalen, wordt het bewijs er grotelijks door versterkt. Zij, die de opstanding van Christus hebben opgetekend, behoefden naar de bewijzen er van niet te zoeken, zij bevonden zich niet in de noodzakelijkheid om enkele brokstukken van bewijzen bij elkaar te brengen en het overige aan te vullen door gissingen. Neen zij hadden bewijzen te over, en meer getuigen er van dan zij behoefden. De discipelen, in wier tegenwoordigheid deze andere tekenen gedaan werden, moesten predikers van Christus' opstanding zijn voor anderen, en daarom was het een vereiste, dat zij er de bewijzen van hadden ex abundanti - in overvloed, opdat zij die er hun leven, hun al, voor op het spel zetten, ene sterke vertroosting zouden hebben.

b. Wij behoeven niet te vragen, waarom zij niet allen geschreven waren, of waarom niet meer, of niet anderen dan dezen, want het is ons genoeg, dat het aldus den Heiligen Geest goed gedacht heeft, door wiens ingeving dezen ons gegeven zijn. Indien deze geschiedenis een bloot menselijk verhaal ware geweest, het zou vermeerderd zijn met ene menigte van beëdigde verklaringen om de bestreden waarheid van Christus' opstanding te bewijzen, men zou er lange redeneringen in gevonden hebben, om er de waarheid van in het licht te stellen, daar het echter ene Goddelijke geschiedenis is, schrijven de opstellers er van met ene edele vastheid en verzekerdheid, verhalende

hetgeen een geschikt en afdoend bewijs oplevert, voldoende om diegenen te overtuigen, die zich wilden laten onderwijzen, en diegenen te veroordelen, die hardnekkig aan hun ongeloof vasthielden, en zo dit nu niet volstaat, zal meer evenmin kunnen volstaan. De mensen brengen alles te berde wat zij te zeggen hebben, om geloof te verkrijgen, maar God doet dat niet, want Hij kan geloof geven. Indien dit verhaal ware omschreven tot vermaak der nieuwsgierigen, dan zou het uitvoeriger geweest zijn, want het verhaal zou met elke bijzonderheid verlevendigd en versierd zijn, maar het werd geschreven om de mensen tot het geloof te brengen, en voor dat doel is er genoeg gezegd, hetzij de mensen willen horen of niet willen horen.

2. Hij onderricht ons omtrent het doel van dit verhaal, vers 31:Deze zijn in dit en in het volgende hoofdstuk geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zone Gods, daar Hij door Zijne opstanding krachtiglijk is bewezen dit te zijn.

a. Hier is het doel van hen, die het Evangelie geschreven hebben. Sommigen schrijven boeken voor hun vermaak, of ontspanning, en geven ze uit om er voordeel of wel roem door te verkrijgen, anderen om aan den Atheensen luim toe te geven door iets nieuws te vertellen, nog anderen om de mensen in kunsten of wetenschappen te onderrichten tot hun werelds voordeel, maar de evangelisten schreven zonder tijdelijk nut of voordeel voor hen zelven of voor anderen er mede op het oog te hebben, maar om de mensen tot Christus en naar den hemel te brengen, en te dien einde de mensen tot het geloof te brengen. Daartoe volgden zij de meest geschikte methode, zij brachten ene Goddelijke openbaring tot de wereld, ondersteund en beproefd door afdoende bewijzen.

b. Den plicht van hen, die het Evangelie lezen en horen. Het is hun plicht de leer van Christus te geloven en aan te nemen, alsmede de getuigenis die van Hem gegeven is, 1 Johannes 5:11. a. Er wordt ons hier gezegd wat de grote Evangeliewaarheid is, die wij hebben te geloven-dat Jezus is de Christus, de Zone Gods. Ten eerste. Dat Hij is de Christus, de Persoon, die onder den titel van Messias aan de Oud-Testamentische heiligen was beloofd en door hen werd verwacht, en die, overeenkomstig de betekenis van den naam, door God gezalfd is, om een Vorst en Zaligmaker te zijn. Ten tweede. Dat Hij is de Zone Gods, niet slechts als Middelaar (want dan zou Hij niet groter zijn dan Mozes, die een profeet een voorspraak en wetgever is geweest), maar voorafgaand aan Zijn Middelaarschap, want indien Hij geen Goddelijk Persoon was, bekleed met de macht van God, en rechthebbende op de heerlijkheid Gods, Hij zou niet bevoegd en in staat zijn geweest tot de onderneming-niet geschikt om het werk des Verlossers te doen, of de kroon des Verlossers te dragen. b. Wat de grote Evangeliezaligheid is, waarop wij hebben te hopen-opdat wij, gelovende, het leven hebben in Zijn Naam. Dat is, Ten eerste. Om de richting van ons geloof aan te wijzen, in het geloof moeten wij het oog hebben op het leven, de kroon des levens, den boom des levens. Leven in Christus' naam, het leven voorgesteld in het verbond, dat in Christus met ons gemaakt is, dat is het wat wij ons moeten voorstellen als de volheid van onze blijdschap en het ruime, overvloedige loon van al onzen dienst en al ons lijden. Ten tweede. Om ons aan te moedigen tot geloof en er ons toe op te wekken. Het vooruitzicht op een groot voordeel zal de mensen zeer veel doen wagen, en groter voordeel bestaat niet dan hetgeen ons aangeboden wordt door de woorden des levens, zoals het Evangelie genoemd wordt, Handelingen 5:20. Het bevat geestelijk leven in gelijkvormigheid met God en gemeenschap met Hem, en ook eeuwig leven in het zien en genieten van Hem. Beiden zijn in Christus' naam, door Zijne verdienste en macht, en onfeilbaar zeker voor alle ware gelovigen.

IV. Hoe de discipelen deze ontdekking van Christus van zich zelf hebben ontvangen, vers 7, 8, waar wij vinden:

1. Dat Johannes de verstandigste en scherpzinnigste der discipelen was. Hij, dien Jezus liefhad, was de eerste, die zei: Het is de Heere, want aan hen, die door Christus bemind worden, zal Hij zich op bijzondere wijze openbaren: Zijne verborgenheid is voor Zijne gunstgenoten. Johannes was Zijn Meester trouwer bijgebleven in Zijn lijden dan de anderen en daarom heeft hij, ter beloning van zijne standvastigheid, een scherpziender oog en een helderder oordeel dan een hunner. Toen Johannes zelf bemerkte, dat het de Heere was, deelde hij zijne kennis mede aan hen, die bij hem waren, want de openbaring des Geestes wordt aan een iegelijk gegeven ten nutte van allen, 1 Corinthiërs 12:7). Zij, die Christus kennen, moeten zich beijveren om anderen met Hem bekend te maken. Wij behoeven Hem niet voor ons zelven alleen te houden, er is in Hem genoeg voor allen. Johannes deelt inzonderheid aan Petrus zijn denkbeeld mede, dat het de Heere was, wetende, dat hij bovenal verblijd zou zijn Hem te zien. Hoewel Petrus zijn' Meester had verloochend, waren zij, na zijn berouw, en toen hij weer tot de gemeenschap der discipelen was toegelaten, toch even vrij en gemeenzaam met hem als te voren.

2. Dat Petrus de voortvarendste en hartelijkste der discipelen was, want zodra hij hoorde, dat het de Heere was, (hetgeen hij op Johannes' woord geloofde) kon het schip hem niet langer houden, hij kon er niet in blijven, totdat het aan land kwam, maar hij wierp zich terstond in de zee, teneinde het eerst tot Christus te komen.

a. Hij toonde zijn eerbied voor Christus door zich met zijn opperkleed te omgorden, opdat hij in de beste klederen, die hij had, voor zijn Meester zou verschijnen, en niet ruw en onbetamelijk in Zijne tegenwoordigheid zou komen, naakt als hij was vanwege het zware werk, waaraan hij ten volle deel had genomen. Dat opperkleed was misschien van leder, of wasdoek, om het nat buiten te houden, en daarom omgordde hij er zich mede, om aldus het best door het water heen tot Christus te komen.

b. Hij toonde de kracht zijner genegenheid voor Christus en zijne vurige begeerte om bij Hem te zijn door zich in de zee te werpen, en, hetzij wadende of zwemmende, tot Hem te komen. Toen hij op het water wandelde om tot Christus te komen, Mattheus 14:28, 29, werd van hem gezegd, dat hij neerklom van het schip, bedaard en voorzichtig, maar hier wordt gezegd: hij wierp zich in de zee, snel en onstuimig, zinkende of zwemmende, hij wilde zijn doel en begeerte tonen om met Jezus te zijn. "Indien Christus mij laat verdrinken", denkt hij, "zodat ik niet tot Hem kom, dan heb ik slechts wat ik verdiend heb door Hem te verloochenen". Aan Petrus was veel vergeven, en nu liet hij blijken, dat hij veel liefhad door zijne bereidwilligheid om zich in gevaar te begeven en ongemak te verduren, om maar tot Hem te komen. Zij, die met Jezus geweest zijn, zullen bereid wezen om door ene stormachtige zee, ene zee van bloed te zwemmen, om tot Hem te komen. En het is een lofwaardige wedijver onder Christus' discipelen, er naar te streven om het eerst bij Hem te zijn.

3. Dat de overige discipelen zorgzaam en oprecht van hart waren. Hoewel zij niet, evenals Petrus, in zulk ene vervoering van ijver waren, om zich in de zee te werpen, haastten zij zich toch om hun schip aan land te brengen, vers 1. "De andere discipelen", en onder dezen Johannes, die het eerst ontdekt had, dat het Christus was, kwamen langzaam, maar kwamen toch, tot Christus. Nu kunnen wij hier opmerken:

a. Op hoe verschillende wijze God Zijne gaven uitdeelt. Sommigen, zoals Petrus en Johannes, munten uit in gaven en genade, en werden hierdoor onderscheiden van hun broederen, anderen zijn slechts gewone discipelen, die hun plicht waarnemen, en Hem getrouw zijn, maar niets doen, waardoor zij zich merkwaardig maken, en toch zullen dezen en die, de voortreffelijken en de gans gewonen, te zamen zitten in de heerlijkheid met Christus, ja wellicht zullen de laatsten aldaar de eersten zijn. Onder hen, die uitmunten, zijn sommigen zoals Johannes, bij uitstek nadenkend, zij hebben grote gaven van kennis, en dienen er de kerk mede, anderen, gelijk Petrus, zijn bij uitnemendheid werkzaam, kloekmoedig en sterk, doen grote daden, en zijn dus van groten dienst voor hun geslacht. Sommigen zijn nuttig als de ogen der kerk, anderen als de handen der kerk, en allen tot welzijn van het lichaam.

b. Welk een zeer groot verschil er zijn kan tussen sommige Godvruchtige mensen en anderen in hun manier van Christus te eren, terwijl beiden Hem toch welgevallig zijn. Sommigen dienen Christus meer in daden van toewijding en in buitengewone uitdrukkingen van Godsdienstigen ijver, en zij doen wel, zij doen het den Heere. Petrus moet er niet om gelaakt worden, dat hij zich in de zee wierp, maar wel geprezen om zijn ijver en de kracht zijner genegenheid, en evenzo moeten zij geprezen worden, die, in liefde tot Christus, de wereld verlaten, om met Maria neer te zitten aan Zijne voeten. Er zijn echter anderen, die Christus meer dienen in de zaken dezer wereld. Zij blijven in het schip, slepen het net, en brengen de vis aan land, zoals hier de andere discipelen, en dezen moeten niet als wereldsgezind worden gelaakt, want op hun plaats dienen zij Christus even wezenlijk en trouw als de anderen, al is het ook, dat zij de tafelen dienen. Indien al de discipelen gedaan hadden wat Petrus deed, wat zou er dan van hun vis en hun netten geworden zijn? En als Petrus gedaan had, zoals zij deden, dan zouden wij dit voorbeeld van heiligen ijver gemist hebben. Christus had een welbehagen in beiden, en dat moeten wij ook in hen hebben.

c. Dat er verschillende manieren zijn om Christus' discipelen tot Hem aan den oever te brengen, van uit de zee dezer wereld. Sommigen worden door een gewelddadigen dood tot Hem gebracht, anderen worden tot Hem gebracht door een natuurlijken dood, het net slepende, hetgeen minder schrikwekkend is, maar beiden zullen op den veiligen, rustigen oever, ten laatste Christus ontmoeten.

V. Welk onthaal zij bij den Heere Jezus vonden, toen zij aan land kwamen.

1. Hij had spijze voor hen bereid. Toen zij nat en koud, vermoeid en hongerig aan land kwamen, vonden zij er een goed vuur om zich er bij te warmen en te drogen, met vis en brood, geschikte provisie voor een goed maal.

a. Wij behoeven er niet nieuwsgierig naar te zijn, van waar dit vuur, die vis en dat brood gekomen zijn, niet meer dan van waar de spijze kwam, die de raven aan Elia hebben gebracht. Hij, die de broden en vissen, die er waren, kon vermenigvuldigen, kon ook, als het Hem behaagde, broden en vissen uit niets voortbrengen, of stenen in brood verkeren, of Zijne engelen zenden om het te halen van de plaats, waar Hij wist, dat het te verkrijgen was. Het is niet zeker, of deze spijzen in de open lucht bereid waren, of wel in de ene of andere vissershut aan de kust, maar er was hier niets dat aan statigheid of keurigheid van spijze deed denken. Wij moeten met het geringe tevreden zijn, want Christus was er mede tevreden.

b. Door dit voorbeeld van Christus' zorge voor Zijne discipelen, kunnen wij vertroost worden. Hij bezit de middelen om in al onze behoeften te voorzien, en Hij weet wat wij nodig hebben. Hij heeft op vriendelijke wijze voorzien voor deze vissers, toen zij moede van hun werk kwamen, want die op den Heere vertrouwen en het goede doen, zullen voorzeker gevoed worden . Het is bemoedigend voor Christus' dienstknechten, die Hij tot vissers van mensen heeft gemaakt, dat zij kunnen rekenen op Hem, dien zij dienen, om voor hen te voorzien, en indien zij bemoediging in deze wereld ontberen, indien zij met Paulus menigmaal in honger en dorst zijn, en in vasten, zo laten zij zich tevreden stellen met wat zij hier hebben, betere dingen zijn voor hen weggelegd, zij zullen met Christus eten en drinken aan Zijne tafel in Zijn koninkrijk, Lukas 22:30. Ene wijle te voren hebben de discipelen Christus tot hun Gast gehad en Hem onthaald op gebraden vis, Lukas 24:42, en nu heeft Hij als vriend hun dit vergolden, ja hun meer dan honderdvoudig vergolden door hun zo buitengewone visvangst.

2. Hij vroeg nu om enigen van de vissen, die zij gevangen hadden, en zij brachten ze, vers 10, 11. Let hier op:

a. Het bevel, dat Christus hun gaf om hun visvangst aan land te brengen. "Brengt van de vissen, die gij nu gevangen hebt, en laat ons er van eten ". Niet, alsof Hij dit nodig had, en geen maaltijd voor hen kon bereiden, ook zonder dezen, maar: a. Hij wilde hen laten eten van den arbeid hunner handen, Psalm 128:2. Er is in hetgeen door Gods zegen op onze eigene vlijt en eerlijken arbeid verkregen is, ene bijzondere liefelijkheid, als God de macht geeft om er van te eten en er het goede van te genieten. Van een luiaard wordt gezegd, dat hij zijn jachtvang niet zal braden, hij kan er niet toe komen om te bereiden hetgeen hem moeite gekost heeft om het te verkrijgen Spreuken 12:27 2). Maar Christus wil ons hiermede leren, dat wij moeten gebruiken, wat wij hebben. b. Hij wilde hen de gaven Zijner wonderdadige milddadigheid doen smaken, opdat zij beide van Zijne macht en Zijne goedheid zouden kunnen getuigen. De weldaden, die Christus ons schenkt moeten niet begraven, of opgelegd worden.

c. Hij wilde hun ene proeve geven van het geestelijk onthaal, dat Hij heeft voor alle gelovigen, hetwelk, in dit opzicht zeer vrij en gemeenzaam is-dat Hij avondmaal met hen houdt, en zij met Hem, hun genadegaven zijn Hem aangenaam, en wat Hem liefelijk is, is dit ook voor hen, wat Hij in hen werkt, neemt Hij van hen aan. d. Evangeliedienaars, die vissers zijn van mensen, moeten al wat zij vangen tot hun Meester brengen, want van Hem hangt hun voorspoed af.

b. Hun gehoorzamen aan dit bevel, vers 11. In vers 6 wordt gezegd: zij konden het net niet meer trekken vanwege de menigte der vissen, dat is: zij vonden het moeilijk, het was schier meer dan zij doen konden, maar Hij, die hun gebood het naar den oever te brengen, maakte het gemakkelijk voor hen. Zo kunnen ook de vissers van mensen, als zij zielen in het Evangelienet hebben gevangen, ze niet naar den oever brengen, zij kunnen het goede werk, dat begonnen is, niet voortzetten en ten einde brengen zonder den voortdurenden invloed der Goddelijke genade. Indien Hij, die ons hielp om ze te vangen- terwijl wij zonder Zijne hulp niets zouden gevangen hebben-ons niet helpt om ze te houden en ze aan land te brengen, door hen op te bouwen in hun allerheiligst geloof, dan zullen wij ze ten slotte verliezen, 1 Corinthiërs 3:7. Merk op: a. Wie het bedrijvigste was om deze vissen aan land te brengen. Het was Petrus, die, gelijk hij de ijverigste, vurigste genegenheid had betoond voor den Persoon zijns Meesters, vers 7, nu ook de gereedste gehoorzaamheid bewijst aan het gebod zijns Meesters, maar allen, die getrouw zijn, zijn niet even voortvarend. b. Het aantal der vissen, die

gevangen waren. Zij hadden de nieuwsgierigheid van ze te tellen, dit was misschien wel om ze te verdelen, er waren honderd drie en vijftig, en het waren allen grote vissen. Er waren dus veel meer dan zij op het ogenblik voor hun eigene behoefte nodig hadden, maar zij konden ze verkopen, en het geld kon dienen om de onkosten te bestrijden voor hun terugreis naar Jeruzalem, waar zij eerlang zullen wederkeren.

c. Nog een voorbeeld van Christus' zorge voor hen, om zo wel het wonder als Zijne genade nog groter te maken, want: hoewel er zo velen waren - en dat nog wel grote vissen-zo scheurde het net niet, zodat zij gene vissen verloren, en gene beschadiging aan hun net hadden. In Lukas 5:6 wordt gezegd, dat hun net scheurde. Zij hadden nu wellicht een geleend net, want zij hadden reeds sedert lang hun eigene netten verlaten, en, indien dit zo is, dan wil Christus ons hiermede leren zorg te dragen voor hetgeen wij van anderen geleend hebben, alsof het van ons zelven was. Het was goed, dat hun net nu niet scheurde, want zij hadden thans niet zo veel tijd als vroeger om hun netten te repareren. Het Evangelienet heeft grote menigten besloten, drie duizend op een dag, en toch is het niet gescheurd, het is nog even sterk als ooit te voren om zielen tot God te brengen.

3. Hij nodigde hen tot het middagmaal. Bemerkende, dat zij zich op een afstand hielden, en dat zij Hem niet durfden vragen: Wie zijt Gij? wetende, dat het de Heere was, riep Hij hen gemeenzaam tot zich: Komt, herwaarts, houdt het middagmaal.

a. Zie hier, hoe vrij Christus was met Zijne discipelen. Hij behandelde hen als vrienden. Hij zei niet: Komt en bedient Mij, maar "Komt, houdt het middagmaal". Niet: Gaat heen, en houdt het middagmaal onder elkaar, zoals dit aan bedienden gezegd wordt, maar Komt, houdt het middagmaal met Mij. Op deze vriendelijke uitnodiging kan gezinspeeld worden om: a. Door een voorbeeld aan te tonen, hoe Christus Zijne discipelen hier roept tot gemeenschap met Hem in genade. Alle dingen zijn nu gereed, komt en houdt het middagmaal. Christus is een feestmaal, komt, spijzigt u met Hem, Zijn vlees is waarlijk spijs, Zijn bloed is waarlijk drank. Christus is een vriend, komt, houdt het middagmaal met Hem, Hij zal u welkom heten, Hooglied 5:1. b. Hoe Hij hen zal roepen tot de genieting van Hem in de heerlijkheid hiernamaals. "Komt, gij gezegenden Mijns Vaders, komt en zit aan met Abraham, en Izaak, en Jakob". Christus heeft genoeg om al Zijne vrienden en volgelingen het middagmaal te doen houden, er is plaats en voorraad genoeg voor allen.

b. Zie hoe eerbiedig de discipelen zich voor Christus houden. Zij waren ietwat schuw en verlegen om van de vrijheid gebruik te maken, waartoe Hij hen uitnodigde door hen tot eten aan te moedigen, zij schenen een ogenblik bedeesd stil te staan. Daar zij zullen aanzitten om te eten met een heerser - en zulk een Heerser! -hebben zij scherpelijk gelet op degene, die voor hun aangezicht was. Niemand hunner durfde Hem vragen: Wie zijt Gij? Hetzij: a. Omdat zij niet zo vrijmoedig met Hem wilden wezen. Hoewel Hij hun nu in het eerst enigszins bedektelijk was verschenen, zoals aan de twee discipelen, toen hun ogen gehouden werden, dat zij Hem niet kenden, hadden zij toch reden genoeg om te geloven, dat Hij het was, en niemand anders. Of: b. Omdat zij hunne eigene dwaasheid niet wilden blootleggen. Nu Hij hun dit blijk had gegeven van Zijne macht en goedheid, moesten zij wel zeer stompzinnig wezen om nog te twijfelen, of Hij het wel was. Als God in Zijne voorzienigheid ons merkbare bewijzen heeft gegeven van Zijne zorge voor ons lichaam, en ons in Zijne genade duidelijke, onmiskenbare blijken heeft gegeven van Zijn welbehagen in onze ziel, dan moeten wij ons schamen wegens ons wantrouwen, en niet in twijfel durven trekken hetgeen Hij zo ontwijfelbaar gemaakt heeft. Ongegronde twijfel moet verstikt, maar niet geopperd worden.

4. Als Gastheer heeft de Heere Jezus hun de spijzen aangeboden of toegediend, vers 13. Bemerkende, dat zij nog schuw en beschroomd waren, komt Hij, en neemt het brood, en geeft het hun, en de vis desgelijks. Ongetwijfeld heeft Hij om een zegen gevraagd over de spijze, en daarna ene dankzegging uitgesproken, zoals in Lukas 24:30, daar dit echter altijd Zijne gewoonte was, was het niet nodig het te vermelden.

a. Het onthaal was zeer eenvoudig, het was slechts een vismaaltijd, ruw opgediend en ruw bereid, er was gene statigheid, gene zeldzame spijzen. Wèl was er genoeg, maar het was gans eenvoudig. Honger is de beste specerij. Hoewel Christus nu ingegaan was tot Zijn verhoogden staat, toonde Hij zich levend te zijn door te eten, maar toonde zich niet een vorst te zijn door een feestmaal aan te richten. Zij, die zich niet kunnen vergenoegen met brood en vis, tenzij er saus en wijn bij is, zouden er nauwelijks toe te bewegen zijn om hier met Christus zelf het middagmaal te houden.

b. Christus zelf begon. Hoewel Hij, een verheerlijkt lichaam hebbende, wellicht niet nodig had te eten. wilde Hij toch tonen, dat Hij een waar, wezenlijk lichaam had, dat tot eten in staat was. De apostelen wezen hierop als een bewijs van Zijne opstanding, dat zij met Hem gegeten en gedronken hebben, Handelingen 10:41.

c. Hij gaf de spijzen aan al Zijne gasten. Hij heeft ze niet slechts voor hen voorzien en er hen toe genodigd, maar ze zelf onder hen verdeeld, ze hun in handen gegeven. Zo zijn wij Hem de toepassing zowel als het verkrijgen van de weldaden der verlossing verschuldigd. Hij geeft ons de macht om er van te eten. De evangelist laat hen aan het middagmaal en doet deze opmerking, vers 1 4: Dit was nu de derde maal, dat Jezus Zijnen discipelen of aan het merendeel van hen-geopenbaard is, nadat Hij van de doden opgewekt was. Sommigen lezen het: "Dit is de derde dag." Op den dag, toen Hij verrees, heeft Hij zich vijf maal geopenbaard, de tweede dag was ene week daarna, en dit was de derde dag. Of wel, dit was de derde verschijning aan een aanzienlijk getal Zijner discipelen bij elkaar. Hij was verschenen aan Maria Magdalena, aan de vrouwen, aan twee van de discipelen en aan Cefas, maar slechts twee malen te voren was Hij aan een gans gezelschap van hen tegelijk verschenen. Hier wordt nota van genomen: a. Ter bevestiging van de waarheid Zijner opstanding, het gezicht werd twee maal, drie maal herhaald, want de zaak was gewis. Zij, die het eerste teken niet geloofden, zullen er toe gebracht worden om de stem van het laatste teken te geloven. b. Als een voorbeeld van Christus' blijvende vriendelijkheid voor Zijne discipelen, eenmaal, en nogmaals, en voor de derde maal heeft Hij hen bezocht. Het is goed om rekening te houden van Christus' genaderijke bezoekingen, want Hij houdt er rekening van, en zij zullen tegen ons herdacht worden, indien wij onwaardiglijk derzelven wandelen, zoals zij tegen Salomo waren, toen hij er aan herinnerd werd, dat de Heere God van Israël hem twee maal verschenen was.

Dit is nu de derde maal, hebben wij van de eerste en de tweede maal een recht gebruik gemaakt? Zie 2 Corinthiërs 12:14. Dit is de derde maal, het kan misschien de laatste maal zijn.

HOOFSTUK 21

1 Na dezen openbaarde Jezus Zichzelven wederom den discipelen aan de zee van Tiberias. En Hij openbaarde Zich aldus:
2 Er waren te zamen Simon Petrus, en Thomas, gezegd Didymus, en Nathanael, die van Kana in Galilea was, en de zonen van Zebedeus, en twee anderen van Zijn discipelen.
3 Simon Petrus zeide tot hen: Ik ga vissen. Zij zeiden tot hem: Wij gaan ook met u. Zij gingen uit, en traden terstond in het schip; en in dien nacht vingen zij niets.
4 En als het nu morgenstond geworden was, stond Jezus op den oever; doch de discipelen wisten niet, dat het Jezus was.
5 Jezus dan zeide tot hen: Kinderkens, hebt gij niet enige toespijs? Zij antwoordden Hem: Neen.
6 En Hij zeide tot hen: Werpt het net aan de rechterzijde van het schip, en gij zult vinden. Zij wierpen het dan, en konden hetzelve niet meer trekken vanwege de menigte der vissen.
7 De discipel dan, welken Jezus liefhad, zeide tot Petrus: Het is de Heere! Simon Petrus dan, horende, dat het de Heere was, omgordde het opperkleed (want hij was naakt), en wierp zichzelven in de zee.
8 En de andere discipelen kwamen met het scheepje (want zij waren niet verre van het land, maar omtrent tweehonderd ellen), slepende het net met de vissen.
9 Als zij dan aan het land gegaan waren, zagen zij een kolenvuur liggen, en vis daarop liggen, en brood.
10 Jezus zeide tot hen: Brengt van den vissen, die gij nu gevangen hebt.
11 Simon Petrus ging op, en trok het net op het land, vol grote vissen, tot honderd drie en vijftig; en hoewel er zovele waren, zo scheurde het net niet.
12 Jezus zeide tot hen: Komt herwaarts, houdt het middagmaal. En niemand van de discipelen durfde Hem vragen: Wie zijt Gij? wetende, dat het de Heere was.
13 Jezus dan kwam, en nam het brood, en gaf het hun, en den vis desgelijks.
14 Dit was nu de derde maal, dat Jezus Zijn discipelen geopenbaard is, nadat Hij van de doden opgewekt was.
15 Toen zij dan het middagmaal gehouden hadden, zeide Jezus tot Simon Petrus: Simon, zoon van Jonas, hebt gij Mij liever dan dezen? Hij zeide tot Hem: Ja, Heere! Gij weet, dat ik U liefheb. Hij zeide tot hem: Weid Mijn lammeren.
16 Hij zeide wederom tot hem ten tweeden maal: Simon, zoon van Jonas, hebt gij Mij lief? Hij zeide tot Hem: Ja, Heere, gij weet, dat ik U liefheb. Hij zeide tot hem: Hoed Mijn schapen.
17 Hij zeide tot hem ten derden maal: Simon, zoon van Jonas, hebt gij Mij lief? Petrus werd bedroefd, omdat Hij ten derden maal tot hem zeide: Hebt gij Mij lief, en zeide tot Hem: Heere! Gij weet alle dingen, Gij weet, dat ik U liefheb. Jezus zeide tot hem: Weid Mijn schapen.
18 Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u: Toen gij jonger waart, gorddet gij uzelven, en wandeldet, alwaar gij wildet; maar wanneer gij zult oud geworden zijn, zo zult gij uw handen uitstrekken, en een ander zal u gorden, en brengen, waar gij niet wilt.
19 En dit zeide Hij, betekenende, met hoedanigen dood hij God verheerlijken zou. En dit gesproken hebbende, zeide Hij tot hem: Volg Mij.
20 En Petrus, zich omkerende, zag den discipel volgen, welken Jezus liefhad, die ook in het avondmaal op Zijn borst gevallen was, en gezegd had: Heere! wie is het, die U verraden zal?
21 Als Petrus dezen zag, zeide hij tot Jezus: Heere, maar wat zal deze?
22 Jezus zeide tot hem: Indien Ik wil, dat hij blijve, totdat Ik kome, wat gaat het u aan? Volg gij Mij.

23 Dit woord dan ging uit onder de broederen, dat deze discipel niet zou sterven. En Jezus had tot hem niet gezegd, dat hij niet sterven zou, maar: Indien Ik wil, dat hij blijve, totdat Ik kome, wat gaat het u aan?
24 Deze is de discipel, die van deze dingen getuigt, en deze dingen geschreven heeft; en wij weten, dat zijn getuigenis waarachtig is.
25 En er zijn nog vele andere dingen, die Jezus gedaan heeft, welke, zo zij elk bijzonder geschreven wierden, ik acht, dat ook de wereld zelve de geschrevene boeken niet zou bevatten.

Johannes 21:15-19

Wij hebben hier Christus' gesprek met Petrus na het middagmaal, zo veel er van als betrekking heeft op hem zelven, waarin:

I. Hij een onderzoek instelt naar zijne liefde tot Hem, en hem last geeft betreffende Zijne kudde, vers 15-17. Merk op:

1. Wanneer Christus dit gesprek hield met Petrus. -Het was na het middagmaal. Zij hadden allen gegeten, en waren verzadigd, en waarschijnlijk onderhield onze Heere Jezus hen met stichtelijke toespraak aan tafel, zoals dat Zijne gewoonte was. Christus voorzag, dat hetgeen Hij aan Petrus te zeggen had, hem enige ongerustheid zou geven, en daarom wilde Hij het hem niet zeggen dan nadat zij het middagmaal gehouden hadden, omdat Hij zijn middagmaal niet wilde bederven. Petrus was zich wel bewust, dat hij zijns Meesters ongenoegen verdiend had, en niet anders kon verwachten, dan dat hem zijne ontrouw en ondankbaarheid verweten zouden worden. "Was dit uwe vriendelijkheid jegens uwen Vriend? Heb Ik u niet gezegd welk een lafaard gij u zult betonen?" Ja meer, hij kon terecht verwachten, dat hij van de lijst der discipelen geschrapt zou worden, en uit het heilige gezelschap der apostelen zou worden gebannen. Tweemaal, indien niet driemaal, had hij zijn' Meester gezien na Zijne opstanding, en Hij heeft er hem geen woord van gezegd. Wij kunnen onderstellen, dat Petrus niet wist hoe hij met zijn Meester stond, door twijfel en onrust hierover in spanning verkeerde, soms het beste hopende, omdat hij met de overigen gunst van Hem had ontvangen, maar toch ook niet zonder vrees, dat eindelijk de bestraffing zou komen, die hem voor alles zou doen boeten. Maar nu maakt zijn Meester een einde aan zijne pijnlijke onzekerheid, Hij zegt hem wat Hij hem te zeggen heeft, en bevestigt hem in zijn rang als apostel. Hij heeft hem niet haastig van zijn' misstap gesproken, maar dit uitgesteld tot later, Hij heeft er hem niet ontijdig van gesproken om ontroering te weeg te brengen onder het gezelschap aan tafel, maar nadat zij het middagmaal hadden gehouden, ten teken van verzoening, toen heeft Hij er hem over onderhouden, en Hij sprak niet als tot een misdadiger, doch als tot een vriend. Petrus had zich zelven om die zaak bestraft, en daarom heeft Christus ze hem niet verweten, noch er hem rechtstreeks over gesproken, slechts door een stilzwijgenden wenk er op gedoeld, en overtuigd van zijne oprechtheid, was zijne zonde niet slechts vergeven, maar ook vergeten, en Christus laat het hem weten, dat hij Hem even dierbaar is als ooit te voren. Hierin heeft Hij ons een bemoedigend voorbeeld gegeven van Zijne tederheid jegens boetvaardigen, en ons geleerd, om evenzo hen, die gevallen zijn, met den geest der zachtmoedigheid terecht te brengen.

2. Het gesprek zelf. Driemaal wordt hier dezelfde vraag gedaan, en driemaal hetzelfde antwoord gegeven, met slechts weinig verschil, en toch is hier gene "ijdele herhaling". Dezelfde zaak heeft onze Heiland, sprekende, driemaal herhaald, om op Petrus, en op de andere discipelen, die tegenwoordig waren, des te dieper indruk te maken, en de evangelist, schrijvende, herhaalt het, om er op ons en op allen, die het lezen, des te dieper indruk door teweeg te brengen.

a. Driemaal vraagt Christus aan Petrus, of hij Hem liefheeft. De eerste maal luidt de vraag: Simon, zoon van Jonas! hebt gij Mij liever dan dezen? Merk op: a. Hoe Hij hem noemt: Simon, zoon van Jonas. Hij noemt hem bij name, om hem des te meer aan te doen, zoals in Lukas 22:31. Simon, Simon. Hij noemt hem niet Cefas, noch Petrus, de naam, dien Hij hem had gegeven, (want hij had het aanzien van kracht en vastheid-de betekenis van dien naam-verloren) maar bij zijn

oorspronkelijken naam: Simon. Hij geeft hem echter gene harde woorden, hoewel hij ze verdiend had, maar noemt hem, zoals Hij hem genoemd had, toen Hij hem zalig sprak, Simon Bar-Jona, Mattheus 16:17. Hij noemt hem zoon van Jonas, (of Johannes) om hem zijne afkomst te herinneren, hoe gering die was, en hoe onwaardig de ere, waartoe hij was bevorderd. b. Hij ondervraagt hem: Hebt gij Mij liever dan dezen? Ten eerste. Hebt gij Mij lief? Als wij willen weten, of wij waarlijk Christus' discipelen zijn, dan moeten wij vragen: Hebben wij Hem lief? Maar er was ene bijzondere reden, waarom Christus aan Petrus deze vraag deed.

1. Zijn val heeft aanleiding gegeven om te twijfelen aan zijne liefde. "Petrus, Ik heb reden om uwe liefde te verdenken, want, zo gij Mij had liefgehad, gij zoudt u noch geschaamd hebben om Mij te erkennen in Mijn lijden, noch het gevreesd hebben. Hoe kun t gij zeggen, dat gij Mij liefhebt, daar toch uw hart niet met Mij geweest is? Wij moeten het gene belediging achten, dat onze liefde, of onze oprechtheid in twijfel wordt getrokken, als wij datgene gedaan hebben, dat die twijfel rechtvaardigt. Na een diepen val moeten wij wèl toezien om niet te spoedig weer te gaan staan, opdat wij niet op een wankelen grond gaan staan. De vraag is aandoenlijk: Hij vraagt niet: "Vreest gij Mij? Eert gij Mij? Bewondert gij Mij?" maar "Hebt gij Mij lief? Geef hier slechts het bewijs van, en de belediging zal voorbijgezien worden, er zal niet meer over worden gesproken". Petrus had zich boetvaardig beleden, getuigen zijne tranen, en zijn terugkeer tot het gezelschap der discipelen. Als boetvaardige was hij nu in een proeftijd, maar de vraag is niet: "Simon, hoe veel hebt gij geweend? Hoe dikwijls hebt gij gevast, en uwe ziel gekweld?" Maar: Hebt gij Mij lief? Dat is het, hetwelk de andere uitdrukkingen van berouw welbehaaglijk zal maken. De grote zaak, die Christus beoogt in boetvaardigen is, dat zij in hun boetvaardigheid Hem op het oog hebben. Er is haar veel vergeven, niet omdat zij veel heeft geweend, maar omdat zij veel liefgehad heeft.

2. Zijn ambt en werk zullen hem de gelegenheid geven om Zijne liefde in beoefening te brengen. Eer Christus Zijne schapen aan zijne zorg wilde toevertrouwen, vroeg Hij hem: Hebt gij Mij lief? Christus had zulk ene tedere liefde voor Zijne kudde, dat Hij haar aan niemand wilde toevertrouwen dan aan hen, die Hem liefhebben, en dus ook al de Zijnen zullen liefhebben om Zijnentwil. Zij, die Christus niet waarlijk liefhebben, zullen ook gene ware liefde hebben voor de zielen der mensen, en zullen dan ook hun toestand niet ter harte nemen, zoals zij behoorden te doen, en ook zal die Evangelieprediker zijn werk niet liefhebben, die zijn Meester niet liefheeft. Niets dan de liefde van Christus zal de leraren dringen om goedsmoeds de moeilijkheden en teleurstellingen te dragen, die zij bij hun arbeid ondervinden, 2 Corinthiërs 5:13, 14. Maar die liefde zal hun werk licht, en hen zelven er ijverig en vurig in maken.

Ten tweede. Hebt gij Mij liever dan dezen, pleion toutoon.

1. "Hebt gij Mij meer lief, dan gij dezen liefhebt", meer dan gij deze personen liefhebt? Hebt gij Mij meer lief, dan gij Jakobus, of Johannes, uwe boezemvrienden, liefhebt, of Andreas, uwen broeder en metgezel? Diegenen hebben Christus niet lief op de rechte wijze, die Hem niet meer liefhebben dan de beste vrienden, die zij in de wereld hebben, en dit, telkenmale, als zij in vergelijking of in mededinging met Hem komen, doen blijken. Of wel, meer dan gij deze dingen liefhebt, deze boten en netten-meer dan al het genoegen van vissen, dat voor sommigen een genot en ene uitspanning is-meer dan het gewin van vissen, waarvan anderen hun beroep maken". Zij alleen hebben Christus in waarheid lief, die Hem meer liefhebben dan al de genietingen der zinnen, en dan al het gewin der

wereld. "Hebt gij Mij meer lief dan gij al het werk liefhebt, waarmee gij u thans bezig houdt? Zo ja, verlaat het, om u nu alleen bezig te houden met het hoeden Mijner kudde", aldus Dr. Whitby.

2. "Hebt gij Mij meer lief dan dezen Mij liefhebben, meer dan al de andere discipelen Mij liefhebben? En dan is de vraag bedoeld om hem wegens zijn verwaand roemen te bestraffen. Al zouden allen U verloochenen, ik zal U geenszins verloochenen. "Zijt gij nog van dat zelfde gevoelen?" Of, om hem te kennen te geven, dat hij nu meer reden had dan iemand hunner om Hem lief te hebben, want aan hem is meer vergeven dan aan een hunner, in zover als zijne zonde van Hem te verloochenen, groter was dan de hun van Hem te verlaten. "Zeg dan, wie van dezen zal Hem meer liefhebben? Lukas 7:42. Wij allen behoren er naar te streven om elkaar te overtreffen in liefde tot Christus. Het is geen vredebreuk, deze wedstrijd, om Christus het meest lief te hebben, en ook geen inbreuk tegen goede manieren, om voor anderen heen te gaan in deze liefde.

Ten derde. De tweede en derde maal, dat Christus deze vraag deed.

1. Hij liet nu de vergelijking weg: meer dan dezen, omdat Petrus haar bescheidenlijk in zijn antwoord had weggelaten, daar hij zich niet bij zijne broederen wilde vergelijken, en nog minder zich boven hen wilde stellen. Ofschoon wij niet kunnen zeggen: Wij hebben Christus meer lief dan anderen, zullen wij Hem toch welbehaaglijk zijn, als wij kunnen zeggen, dat wij Hem in waarheid liefhebben.

2. In de laatste vraag veranderde Hij het woord, zoals het in het oorspronkelijke staat. In de eerste twee vragen is het oorspronkelijke woord Agapas me -Behoudt gij vriendelijkheid voor Mij? In het antwoord hierop gebruikt Petrus een ander woord, dat sterker, nadrukkelijker is, philo se -Ik heb U zeer lief. De laatste maal de vraag doende, gebruikt Christus dat woord: "Hebt gij Mij zeer lief?"

b. Driemaal geeft Petrus aan Christus hetzelfde antwoord: Ja, Heere! Gij weet, dat ik U liefheb. Merk op: a. Petrus beweert niet, dat hij Christus meer liefhad dan de andere discipelen. Hij schaamt zich nu over zijn roekeloos, onbezonnen woord: Al zouden allen U verloochenen, ik zal U niet verloochenen, en hij had wel reden om het zich te schamen. Hoewel wij er naar moeten streven, om beter te zijn dan anderen, moeten wij toch door ootmoedigheid anderen uitnemender achten dan ons zelven, want wij weten meer kwaad van ons zelven dan wij van onze broederen weten. b. Toch belijdt hij wederom en nogmaals, dat hij Christus liefheeft: "Ja, Heere! voorzeker heb ik U lief, ik zou onwaardig zijn te leven, indien ik U niet liefhad". Hij had hoge achting voor Hem, grote waardering van Hem, een dankbare bewustheid van Zijne goedheid, hij was geheel toegewijd aan Zijne eer en heerlijkheid en Zijne belangen. Zijne begeerte ging naar Hem uit, zonder Hem gevoelde hij zich verloren. Hij verlustigde zich in Hem, in Hem was hij onuitsprekelijk gelukkig. Dit staat gelijk met ene belijdenis van zijn berouw wegens zijne zonde, want het is ons ene smart iemand, dien wij liefhebben, te hebben beledigd. Het was ook ene belofte van Hem in het vervolg te zullen aankleven. "Heere! ik heb U lief, en zal U nooit verlaten". Christus heeft voor hem gebeden, dat zijn geloof niet zou ophouden, Lukas 22:32, en, omdat zijn geloof niet heeft opgehouden, heeft ook zijne liefde niet opgehouden, want het geloof werkt door de liefde. Petrus had zijn recht verbeurd op betrekking tot Christus. Nu moet hij, op zijn berouw, opnieuw toegelaten worden. Christus maakt dit tot zijn toetssteen: Hebt gij Mij lief? En Petrus stemt hiermede in: "Heere, ik heb U lief". Zij, die door genade in waarheid kunnen zeggen, dat zij Jezus Christus liefhebben, kunnen de vertroosting hebben van hun deel in Hem, niettegenstaande hun zwakheid en dagelijkse tekortkomingen.

c. Hij beroept zich op Christus zelf om het te bewijzen: Gij weet, dat ik U liefheb, en de derde maal nog nadrukkelijker: Gij weet alle dingen, Gij weet, dat ik U liefheb. Hij roept zijne mededisciepelen niet op om voor hem te getuigen-zij konden zich in hem bedriegen, hij denkt ook niet, dat zijn woord volstaan kan-de geloofwaardigheid daarvan was vernietigd, maar hij neemt Christus zelf tot getuige. Ten eerste. Petrus was er zeker van, dat Christus alle dingen wist, inzonderheid, dat Hij het hart kent, een oordeler is der gedachten en der overleggingen er van, Hoofdstuk 16:30. Ten tweede. Petrus was er van overtuigd, dat Christus, die alle dingen wist, de oprechtheid kende van zijne liefde tot Hem, en dat Hij bereid zou wezen om ten zijnen voordele hiervan te getuigen. Voor den geveinsde is het ene verschrikking te denken, dat Christus alle dingen weet, want de Goddelijke alwetendheid zal een getuige tegen hem zijn. Maar voor den oprechten Christen is het ene vertroosting zich hierop te kunnen beroepen: in den hemel is mijne getuige, en mijn getuigen in de hoogten. Christus kent ons beter dan wij ons zelven kennen. Al kennen wij onze eigene oprechtheid niet, Hij kent haar. d. Hij werd bedroefd toen Christus hem voor de derde maal vroeg: Hebt gij Mij lief? vers 17.

Ten eerste. Omdat het hem herinnerde aan zijne drievoudige verloochening van Christus, en blijkbaar hiertoe bedoeld was, en toen hij hieraan dacht, weende hij. Iedere herinnering aan vroegere zonden, al zijn het ook vergeven zonden, zal de smart van een waar boetvaardige vernieuwen. Opdat gij het gedachtig zijt en u schaamt. wanneer Ik voor u verzoening doen zal. Ten tweede. Omdat hij vreesde, dat zijn Meest er wellicht zag, dat hij zich nog verder zou misdragen, dat dan in even grote tegenspraak zou wezen met de belijdenis van zijne liefde jegens Hem, als zijne vroegere belijdenis daarvan. "Gewis", denkt Petrus, "mijn Meester zou m ij die pijniging niet aandoen, als Hij er gene reden voor zag. Wat zou er van mij worden, indien ik nogmaals in verzoeking kwam?" Droefheid naar God werkt zorgzaamheid en vreze, 2 Corinthiërs 7:11.

c. Driemaal heeft Christus aan Petrus de zorge over Zijne kudde opgedragen: Weid Mijne lammeren, hoed Mijne schapen. a. Zij, die door Christus aan Petrus' zorge werden toevertrouwd, waren Zijne lammeren en Zijne schapen. De kerk van Christus is Zijne kudde, welke Hij verkregen heeft door Zijn bloed, Handelingen 20:28, en Hij is er de Opperherder van. In deze kudde zijn lammeren, jong, teer en zwak, er zijn ook schapen in, opgegroeid tot enige kracht en rijpheid, Voor beiden wordt hier zorg gedragen door den Herder, het eerst voor de lammeren, want voor dezen heeft Hij bij alle gelegenheden ene bijzondere tederheid aan den dag gelegd. Hij zal de lammeren in Zijne armen vergaderen, en in Zijn schoot dragen, Jesaja 40:11. b. De last, dien Hij, hen betreffende, geeft, is ze te weiden. Het woord in vers 15, 17 gebruikt, is Boske, dat, strikt genomen, betekent ze voedsel te geven, maar het woord, gebruikt in vers 16, is poimaine, hetwelk meer in het algemeen de betekenis heeft van al de diensten eens herders voor hen te doen. Weid de lammeren, voed ze met hetgeen goed voor hen is, desgelijks ook de schapen, met het brood huns bescheiden deels. Er zijn de verlorene schapen van het huis Israël's, zoek ze en weid ze, en ook de andere schapen, die van dezen stal niet zijn. Het is de plicht van alle dienstknechten van Christus, om Zijne lam meren en schapen te weiden. Weid ze, dat is: onderwijst ze, want de leer van het Evangelie is geestelijk voedsel. Weid ze, dat is: "Leid ze in grazige weiden, ga hun voor in hun Godsdienstige bijeenkomsten, bedien hun de middelen der genade. Weid ze door persoonlijke toepassing op hun onderscheiden staat en toestand, zet hun niet slechts spijze voor, maar voed er hen mede, die eigenzinnig zijn en niet willen, of zwak zodat zij het voedsel niet zelven tot zich kunnen nemen". Toen Christus opgevaren is in de hoogte, heeft Hij sommigen tot herders gegeven, Hij heeft Zijne kudde onder de zorge gelaten van hen, die Hem liefhebben, en haar om Zijnentwil zullen hoeden.

c. Maar waarom heeft Hij inzonderheid aan Petrus dien last opgedragen? Vraag het den voorstanders van de oppermacht van den paus, en zij zullen u zeggen, dat Christus hiermede bedoeld heeft om aan Petrus, en dus aan zijne opvolgers, en dus aan de bisschoppen van Rome, ene volstrekte heerschappij over, en de hoogste waardigheid in, geheel de Christelijke kerk te geven, alsof de last om de schapen te dienen, de macht verleende om heerschappij te voeren over al de herders, terwijl het toch duidelijk is, dat Petrus zelf nooit aanspraak gemaakt heeft op zulk ene macht, en dat de andere discipelen die macht ook nooit in hem erkend hebben. Deze last aan Petrus gegeven, om het Evangelie te prediken, is door een' vreemdsoortigen kunstgreep gebruikt tot ondersteuning van de overweldiging dezer voorgewende opvolgers, die de schapen beroven, en, in plaats van ze te voeden, zich zelven met hen voeden. Maar de bijzondere toepassing hier op Petrus was bedoeld: Ten eerste Om hem te herstellen in zijn ambt als apostel, nu hij berouw had van zijne afzwering er van, en zijne opdracht te vernieuwen, zowel tot zijne eigene voldoening als voor de voldoening zijner broederen. Ene opdracht, gegeven aan iemand, die aan ene misdaad sc huldig is verklaard, wordt geacht gelijk te staan met ene vergeving der misdaad, en ongetwijfeld was deze opdracht aan Petrus een bewijs, dat Christus met hem verzoend was, want anders zou Hij nooit zulk een vertrouwen in hem hebben gesteld. Van sommigen, die ons bedrogen hebben, zeggen wij: "hoewel wij hun vergiffenis schenken, zullen wij hen echter nooit meer vertrouwen", maar Christus heeft, toen Hij Petrus vergaf, hem het kostbaarste toevertrouwd, dat Hij op aarde had. Ten tweede. Om hem aan te sporen tot ene naarstige vervulling van zijn apostelambt. Petrus was een man van een stoutmoedigen geest en ijverigen aard, altijd vooraan om te spreken en te handelen, en opdat hij nu niet in verzoeking zou zijn om de leiding der herders op zich te nemen, wordt hij belast met het weiden der schapen, gelijk hij zelf de ouderlingen vermaant dit te doen, maar gene heerschappij te voeren over het erfdeel des Heeren, 1 Petrus 5:2, 3. Als hij iets doen wil, zo laat hij dit doen, maar zich niet naar meer uitstrekken. Ten derde. Wat Christus tot hem zei, zei Hij tot al Zijne discipelen. Hij heeft hun allen bevolen, niet slechts vissers van mensen te zijn (hoewel dit aan Petrus gezegd was) door de bekering van zondaren, maar weiders der kudde, door de stichting der heiligen.

II. Nadat Christus Petrus aldus had aangesteld tot het doen van werk, bestemt Hij hem nu ook tot het werk van lijden. Hem bevestigd hebbende in de ere en waardigheid eens apostels, deelt Hij hem nu ook mede welke andere ere voor hem is weggelegd, de ere van het martelaarschap. Merk op:

1. Hoe zijn martelaarschap voorzegd wordt, vers 18. Gij zult uwe handen uitstrekken daartoe genoodzaakt zijnde, en een ander zal u gorden (als een gevangene, die geboeid wordt) en brengen waar gij (van nature) niet wilt.

a. Hij leidt deze kennisgeving aan Petrus van zijn lijden in met ene plechtige verzekering: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u. Er werd niet van gesproken als van iets, dat waarschijnlijk is, iets dat zou kunnen gebeuren, maar als iets dat zeker is: Ik zeg u. Anderen zullen wellicht tot u zeggen wat gij tot Mij gezegd hebt: dit zal u geenszins geschieden, maar Ik zeg u, het zal geschieden". Gelijk Christus al Zijn eigen lijden voorzien heeft, zo heet Hij ook het lijden voorzien van Zijne volgelingen, en het hun voorzegd, hoewel niet in het bijzonder, zoals aan Petrus, maar in het algemeen, dat zij hun kruis zullen moeten opnemen. Hem gelast hebbende Zijne schapen te weiden, zegt Hij hun daar gene eer of gemak in te verwachten, maar benauwdheid en vervolging, en voor wel doen te lijden.

b. Hij voorzegt inzonderheid, dat hij een gewelddadigen dood zal sterven, en wel door de hand des scherprechters. Het uitstrekken zijner handen doelt, naar sommiger mening, op zijn dood door kruisiging, en als wij de overlevering kunnen geloven, dan is Petrus te Rome gekruisigd onder Nero, in het jaar onzes Heeren 68, of, naar anderen zeggen, in 79. Anderen denken, dat het heen wijst naar de banden en gevangenis der ter dood veroordeelden. De praal en plechtigheid, waarmee ene ter doodbrenging door beulshanden gepaard gaat, draagt veel bij tot de verschrikking des doods. De dood in deze afschuwelijke gestalte, is dikwijls het lot van Christus' getrouwen geweest, maar die toch overwonnen hebben door het bloed des Lams. Deze voorzegging zou, hoewel voornamelijk doelende op zijn dood, toch hare vervulling hebben in zijn voorafgaand lijden. Zij begon reeds terstond vervuld te worden in zijne gevangenzetting, Handelingen 4:3, 5:18, 12:4. In dat gebracht worden, waar hij niet wilde gaan, lag niet meer opgesloten, dan dat het naar een' gewelddadigen dood was, waar hij heengevoerd zou worden, zulk een dood, als waarvan zelfs ene onschuldige natuur niet zonder afgrijzen kon denken, noch er zonder weerzin toe kon naderen. Wie den Christen aandoet, ontdoet zich daarmee niet van den mens, dat is: hij legt er zijne menselijke natuur niet mede af. Christus zelf heeft den bitteren beker afgebeden. Een natuurlijke afkeer van pijn en dood is zeer wel verenigbaar met ene heilige onderworpenheid aan den wil van God in die beiden. Paulus, die wel wenste ontlast te worden, erkent, dat hij niet kan begeren ontkleed te worden, 2 Corinthiërs 5:4.

c. Hij vergelijkt dit met zijne vorige vrijheid. "Er was een tijd, toen gij deze ongemakken en bezwaren niet hebt gekend, toen gorddet gij u zelven en wandeldet, al waar gij wildet. Als de moeilijkheid komt, dan zijn wij allicht geneigd haar nog te verzwaren door te denken aan den tijd, toen die moeilijkheid nog niet bestond, en ons zo veel meer te kwellen om de beperking, het bedwang, dat ons is opgelegd, of om de ziekte en armoede, waaraan wij ten prooi zijn, omdat wij het zoet hebben gekend van vrijheid, gezondheid en overvloed, Job 29:2, Psalm 42:5. Maar wij kunnen de zaak omkeren, en tot ons zelven zeggen: Hoe vele jaren van voorspoed heb ik gehad, meer dan ik verdiend heb, en mij ten nutte heb gemaakt. En, het goede ontvangen hebbende, zal ik nu ook het kwade niet ontvangen? Zie hier: a. Welk ene verandering er met ons kan plaats hebben ten opzichte van onzen toestand in deze wereld! Zij, die zich zelven gegord hebben met sterkte en ere, en zich in de grootste vrijheid hebben gebaad, wellicht aan losbandigheid hebben toegegeven, kunnen in zo moeilijke omstandigheden komen, dat zij nu van dit alles het tegenovergestelde hebben. Zie 1 Samuel 2:5. b. Welk ene verandering terstond gemaakt wordt met hen, die alles verlaten, om Christus te volgen! Zij moeten niet langer zich zelven gorden, maar Hij moet hen gorden! Zij moeten niet langer wandelen alwaar zij willen, maar waar Hij wil.

c. Welk ene verandering er voorzeker in ons plaats zal hebben, als wij oud worden! Zij, die toen zij jong waren, krachtig waren van lichaam en geest, zeer gemakkelijk hun werk konden doen en ongemakken verduren, zich het genoegen konden geven, dat zij wilden, zullen, als zij oud zijn, bevinden, dat hun kracht is vergaan, zoals die van Simson, toen zijn haar was afgesneden, en hij zich niet meer kon uitschudden zoals vroeger.

d. Christus zegt aan Petrus, dat hij aldus zal lijden in zijn ouderdom. a. Hoewel hij oud zou zijn, en in den loop der natuur niet lang meer zou kunnen leven, wilden zijne vijanden hem toch met geweld uit deze wereld doen heengaan, toen hij op het punt was van er vreedzaam uit heen te gaan, zij wilden zijne kaars uitblussen, toen zij reeds bijna opgebrand was. Zie 2 Kronieken 36:17. b. God zal hem beschutten tegen de woede zijner vijanden totdat hij op hogen leeftijd zou zijn gekomen, ten einde

des te geschikter gemaakt te worden om te lijden, en opdat de kerk nog lang door hem gediend zou worden.

2. De verklaring dezer voorzegging, vers 19.

Dit zei Hij (tot Petrus) betekenende met hoedanigen dood hij God verheerlijken zou, als hij zijn loop voleindigd zou hebben. Merk op:

a. Dat het niet slechts aan allen gezet is eenmaal te sterven, maar dat voor ieder vastgesteld is welken dood hij zal sterven, hetzij een natuurlijken, of een gewelddadigen dood, langzaam of plotseling, kalm of pijnlijk. Als Petrus spreekt van zo groten dood, geeft hij hiermede te kennen, dat er graden, of trappen, van dood zijn. Er is ene manier om in de wereld te komen, maar er zijn velerlei manieren om er uit heen te gaan, en God heeft de wijze bepaald, waarop wij er uit heengaan zullen.

b. Dat het de grote zorge is van ieder Godvruchtige, om, welken dood hij ook zal sterven, er God in te verheerlijken, immers, wat is ons voornaamste doel anders dan dit: te sterven in den Heere, naar het woord des Heeren? Als wij geduldig sterven, ons onderwerpende aan den wil van God-blijmoedig sterven, ons verblijdende in de hope der heerlijkheid Gods-nuttig sterven, getuigende van de waarheid en de kostelijkheid van den Godsdienst, en anderen er toe aanmoedigen, dan verheerlijken wij God in ons sterven, en dit is de ernstige verwachting en hoop van alle goede Christenen, zoals zij het van Paulus geweest is, dat Christus in hen zal groot gemaakt worden, hetzij door het leven, hetzij door den dood, Filippenzen 1:20.

c. Dat de dood der martelaren op bijzondere wijze tot verheerlijking van God is geweest. De waarheden Gods, voor welker verdediging zij stierven, zijn er door bevestigd. De genade Gods, waardoor zij met zoveel standvastigheid hun lijden gedragen hebben, wordt er door grootgemaakt. En de vertroostingen Gods, die hun in hun lijden zo overvloedig geschonken werden, en Zijne beloften, de bron dier vertroostingen, zijn er door aanbevolen aan het geloof en de blijdschap van al de heiligen. Het bloed der martelaren is het zaad der kerk geweest, en de bekering en bevestiging van duizenden. Kostelijk is daarom in de ogen des Heeren de dood Zijner gunstgenoten, als hetgeen Hem eert, en zij, die Hem aldus eren, zullen door Hem geëerd worden.

3. Het woord van bevel, dat Hij hem hierop geeft. En dit gesproken hebbende, zei Hij tot hem: Volg Mij. Waarschijnlijk stond Hij op van de plaats waar Hij voor het middagmaal had gezeten, en zei aan Petrus Hem te volgen. Dit woord, Volg Mij, was:

a. Ene nadere bevestiging van zijne herstelling in de gunst zijns Meesters, en zijn ambt als apostel, want Volg Mij was de eerste roeping.

b. Het was ene verklaring van de voorzegging van zijn lijden, die Petrus in het eerst wellicht niet goed begrepen heeft, totdat Christus er hem den sleutel toe gaf in dat woord Volg Mij. "Verwacht behandeld te worden, zoals Ik behandeld werd, en hetzelfde bloedige pad te betreden, dat Ik voor u betreden heb, want de discipel is niet boven zijn meester.

c. Het was om hem op te wekken en aan te moedigen tot getrouwheid en naarstigheid in zijn arbeid als apostel. Hij had hem gezegd Zijne schapen te weiden, en Hij stelde hem zijn Meester voor als een voorbeeld van herderlijke zorg: "Doe, zoals Ik gedaan heb." Laten de onderherders er zich op toeleggen om den Opperherder na te volgen. Zij hadden Christus gevolgd, terwijl Hij op aarde was, en nu Hij hen verlaat, predikt Hij hun nog dezelfden plicht, hoewel die op ene andere wijze vervuld moet worden, Volg Mij, nog moeten zij de regelen volgen, die Hij hun gegeven, en het voorbeeld, dat Hij hun gesteld had. En wat groter bemoediging konden zij hebben dan deze, zowel voor hun' dienst als voor hun lijden? a. Dat zij hierin Hem volgden, en dat zal hun toekomstige zaligheid zijn, en aldus is het ene herhaling van Christus' belofte aan Petrus, Hoofdstuk 13:36, gij zult Mij namaals volgen. Zij, die Christus getrouwelijk volgen in genade, zullen Hem gewis volgen in de heerlijkheid.

Johannes 21:20-25

In deze verzen hebben wij:

I. Het gesprek van Christus met Petrus betreffende Johannes, den beminden discipel, waarin wij hebben:

1. Den blik, dien Petrus op hem wierp, vers 20. In gehoorzaamheid aan Zijns Meesters bevel is Petrus Hem gevolgd, en zich omkerende, verheugd over de ere, die zijn Meester hem nu aandeed, ziet hij, dat de discipel, dien Jezus liefhad, ook volgde. Merk hier op: a, Hoe Johannes aangeduid wordt. Hij noemt zich niet, denkende dat zijn naam het niet waardig is om in dit gedenkschrift vermeld te worden, maar hij geeft zulk ene beschrijving van zich zelven, dat zij ons duidelijk genoeg zegt, wie bedoeld wordt, en daarbij geeft hij ook de reden waarom hij Christus zo van nabij gevolgd is. Hij was de discipel, dien Jezus liefhad, voor wie Hij ene bijzondere vriendschap koesterde, meer dan voor de anderen, en daarom kunt gij het niet in hem afkeuren, dat hij zoveel mogelijk binnen het bereik van Christus zoekt te wezen, om de genaderijke woorden te kunnen horen, die Hij sprak gedurende de weinige kostbare ogenblikken, waarmee Hij Zijne discipelen nog begunstigde. Het is waarschijnlijk dat er hier melding van wordt gemaakt, dat Johannes op Christus' borst was gevallen, en van zijne vraag naar den verrader, die hij op aandringen van Petrus gedaan heeft, Hoofdstuk 13:24 als ene reden, waarom Petrus de nu volgende vraag deed hem betreffende, teneinde hem voor zijne vroegere vriendelijkheid te belonen. Toen had Johannes de meest bevoorrechte plaats ingenomen, liggende op Christus' borst, en hij heeft van die gelegenheid gebruik gemaakt om aan Petrus een dienst te bewijzen. En nu Petrus op de plaats was van den bevoorrechte, geroepen om ene wandeling met Christus te doen, achtte hij zich verplicht om uit dankbaarheid zulk ene vraag te doen voor Johannes, als waardoor hij dacht aan Johannes genoegen te doen, daar wij allen begerig zijn de dingen te weten, die komen zullen. Als wij iets vermogen voor den troon der genade, dan behoren wij dit aan te wenden ten voordele voor elkaar. Zij, die ons op den enen tijd helpen door hun gebed, moeten op een anderen tijd door het onze voor hen geholpen worden. Dat is de gemeenschap der heiligen.

b. Wat hij deed. Hij heeft Jezus ook gevolgd, waaruit blijkt hoe hij Zijn gezelschap beminde, waar Hij was, daar wilde deze Zijn dienstknecht ook wezen. Toen Christus Petrus riep om Hem te volgen, scheen het, alsof Hij afzonderlijk met hem wilde spreken, maar Johannes had zulk ene genegenheid voor zijn Meester, dat hij liever iets wilde doen, dat onbescheiden scheen te zijn, dan het voorrecht te verliezen van Christus' woorden te horen. Wat Christus tot Petrus zei, nam hij aan, als ook tot hem gezegd, want dat woord van bevel: Volg Mij, was tot al de discipelen gesproken. Hij begeerde ten minste gemeenschap te hebben met hen, die gemeenschap hadden met Christus, en hen te vergezellen, die met Christus gingen. Als een persoon er toe gebracht wordt om Christus te volgen, dan moet dit ook anderen hiertoe opwekken. Trek mij, wij zullen u nalopen, Hooglied 1:4.

c. Hoe Petrus dit opmerkte: zich omkerende, zag hij den discipel. Dit kan beschouwd worden: a. Als een zondig zich laten afleiden van het volgen van zijn'Meester. Daaraan had hij al zijne gedachten, geheel zijn hart moeten geven, en hij had moeten wachten om te horen wat Christus hem nu verder te zeggen zou hebben, maar toen zag hij om, om te zien wie volgde. De vroomste mensen vinden het moeilijk om den Heere wel aan te hangen, zonder herwaarts en derwaarts getrokken te worden, moeilijk om hun geest zo te bepalen bij de zaak, als zij behoorden te doen in het volgen van

Christus. Een onnodig en ontijdig acht slaan op onze broederen leidt ons dikwijls af van onze gemeenschapsoefening met God. Of: b. Als ene lofwaardige, belangstellende zorg voor zijne mededisciplen. De ere, die zijn Meester hem aandeed, door hem van de overigen uit te kiezen, heeft hem niet zulk een gevoel gegeven van boven hen verheven te zijn, dat hij geen vriendelijken blik zou over hebben, voor hem, die volgde. Daden van geloof in Christus moeten gepaard gaan met daden van liefde voor onze broederen.

2. De vraag, die Petrus hem betreffende gedaan heeft, vers 21. Heere! maar wat zal deze? Gij hebt mij gezegd wat mijn werk is-de schapen te weiden, en wat mijn lot zal zijn, om gebracht te worden, waar ik niet wil. Wat nu zal zijn werk en zijn lot wezen?" Nu kan dit genomen worden:

a. als de taal, die belangstellende zorge en vriendelijkheid voor Johannes te kennen geeft: "Heere, Gij betoont mij grote gunst. Hier komt Uw beminde discipel, die nooit, zoals ik, Uwe gunst verbeurd heeft. Hebt G ij hem niets te zeggen? Zult Gij hem niet zeggen, wat zijn werk moet wezen, of op wat wijze hij geëerd moet worden?

b. Of van ongerustheid wegens hetgeen Christus tot hem gezegd had betreffende zijn lijden: "Heere, moet ik alleen gebracht worden, waar ik niet wil? Moet ik afgezonderd, aangewezen worden om terneder geworpen te worden, en moet deze geen deel hebben in het kruis?" Het is moeilijk om er ons mede te verzoenen, dat wij tot lijden zijn afgezonderd, ons te verzoenen met de moei te en het verdriet, dat wij alleen te dragen hebben, zoals wij menen.

c. Of van nieuwsgierigheid, en ene dwaze begeerte om de toekomst te weten betreffende anderen, zowel als betreffende hem zelven. Uit Christus' antwoord blijkt, dat er in de vraag iets was, dat niet goed was. Toen Christus h em de zorge had opgedragen over zulk een schat, en hem kennis had gegeven van zulk ene beproeving, zou het hem wel betaamd hebben te zeggen: "Heere, wat zal ik doen om m ij getrouw te betonen aan zulk ene eervolle opdracht, en in zulk ene beproeving? Heere, vermeerder mij het geloof. Laat mijne sterkte wezen als mijne dagen". Maar in plaats hiervan: a. Schijnt hij meer bekommerd te zijn voor een ander dan voor zich zelven. Zo geneigd zijn wij om ons met anderer zaken te bemoeien, en de belangen van onze eigene ziel te veronachtzamen-.scherpziend naar buiten m aar dof ziende naar binnen -anderen oordelende, en voorspellende wat zij doen zullen, terwijl wij toch genoeg te doen hebben met ons eigen werk te beproeven, en onzen eigen weg te verstaan. b. Hij schijnt zich meer te bekom meren om gebeurtenissen dan om plicht. Johannes was jonger dan Petrus, en, naar den loop der natuur, is het waarschijnlijk, dat hij hem zal overleven. "Heere", zegt hij, "voor welke tijden zal hij bewaard blijven?" Maar als God ons door genade in staat stelt om tot den einde toe te volharden, een goed einde te hebben, en veilig in den hemel te komen, dan behoeven wij niet te vragen: "Wat zal het lot wezen van hen, die na ons komen?" Is het niet wèl, zo vrede en waarheid zijn in mijne dagen? Op de voorzeggingen der Schrift moeten wij acht slaan tot lei ding van onze consciëntie, niet tot bevrediging van onze nieuwsgierigheid.

3. Christus' antwoord op deze vraag, vers 22:Indien Ik wil, dat hij blijve, totdat Ik kome en niet zal lijden zoals gij moet lijden-wat gaat het u aan? Doe gij uwen plicht, den plicht van dit ogenblik, volg gij Mij.

a. Er schijnt hier ene aanduiding te zijn van Christus' bedoeling met Johannes in twee dingen: a. Dat hij niet, zoals Petrus, een gewelddadigen dood zal sterven, maar op aarde zal blijven, totdat Christus zelf komt, om hem door een natuurlijken dood tot zich in den hemel te halen. De geloofwaardigsten van de oude geschiedschrijvers zeggen ons, dat Johannes de enige was van al de twaalven, die den marteldood niet is gestorven. Hij was dikwijls in gevaar, in banden en ballingschap, maar eindelijk is hij in goeden ouderdom in zijn bed gestorven. Bij den dood komt Christus, om ons ter verantwoording te roepen, en het is van het hoogste belang voor ons om bereid te zijn tegen dat Hij komt. Christus roept wel sommigen van zijne discipelen, om tot den bloede toe te weerstaan, maar niet allen. Hoewel de kroon van het martelaarschap schitterend en eervol is, is zij den beminden discipel toch niet ten dele gevallen. b. Dat hij niet zou sterven voor de komst van Christus om Jeruzalem te verwoesten: zo verstaan sommigen zijn blijven totdat Christus komt. Al de andere apostelen zijn gestorven voordat Jeruzalem verwoest werd, maar Johannes heeft nog vele jaren daarna geleefd. God heeft het wijselijk aldus verordineerd, dat een der apostelen zo lang zou leven, om den canon van het Nieuwe Testament te besluiten, hetgeen Johannes op plechtige wijze gedaan heeft, Openbaring 22:18, en om de bedoeling te voorkomen van den vijand, die onkruid heeft gezaaid, voor nog de dienaren ontslapen zijn. Johannes leefde om nog het hoofd te bieden aan Ebion, en Cerinthus, en andere ketters, die reeds vroeg opstonden, "sprekende verkeerde dingen".

b. Anderen denken, dat het slechts ene bestraffing is van Petrus' nieuwsgierigheid, en dat zijn blijven tot aan Christus, wederkomst slechts de onderstelling is van ene ongerijmdheid: "Waarom vraagt gij naar hetgeen vreemd en verborgen is: Gesteld eens, dat het Mijne bedoeling zou zijn, dat Johannes niet zal sterven, wat gaat u dit aan ? Het is voor u van generlei belang te weten wanneer, of waar, of hoe, Johannes moet sterven. Ik heb u gezegd hoe gij moet sterven, het is u genoeg dit te weten. Volg gij Mij." Het is de wil van Christus, dat Zijne discipelen hun eigen, tegenwoordigen plicht behartigen, en niet nieuwsgierig vragen naar toekomstige gebeurtenissen betreffende hen zelven of anderen. a. Wij zijn zo geneigd om ons te bekommeren over vele dingen, die ons niet aangaan. Het karakter van anderen gaat ons niet aan, het is buiten ons hen te oordelen, Romeinen 14:4. Hoedanigen zij zijn, zegt Paulus, verschilt mij niet. Anderer zaken gaan ons niet aan, wij h ebben er ons niet in te mengen, wij moeten kalm en rustig aan ons werk blijven, en ons met onze eigene zaken bemoeien. De schriftgeleerden en onderzoekers dezer eeuw werpen velerlei nieuwsgierige vragen op betreffende den raad Gods en den staat der onzichtbare wereld, waarvan wij kunnen zeggen: "Wat gaat het ons aan?" Wat denkt gij, dat er van die en die zal worden? is ene gewone vraag, die men dikwijls hoort, en gemakkelijk beantwoord kan worden met de wedervraag: "wat gaat het mij aan?,' Hij staat of hij valt zijn eigen heer. Wat gaat het ons aan de tijden of gelegenheden te weten? De verborgene dingen zijn niet voor ons. b. De grote zaak, die alles in alles voor ons is, is plicht, en niet gebeurtenis, want de plicht is onzer, en de gebeurtenissen zijn Godes-onze eigen plicht, en niet die van een ander, want een iegelijk zal zijn eigen pak dragen onze tegenwoordige plicht, en niet de plicht van een lateren tijd, want elke dag heeft genoeg aan zijne eigene leiding, De gangen des rechtvaardigen worden door den Heere bestuurd, Psalm 37:23 1). Stap voor stap wordt hij geleid. Geheel onze plicht nu is begrepen in dien enen van Christus te volgen. Wij moeten acht geven op Zijne bewegingen en er ons naar schikken en regelen, Hem volgen om Hem ere te bewijzen, zoals de dienstknecht zijn heer, wij moeten wandelen op den weg, waarop Hij gewandeld heeft, en ons richten naar de plaats, waar Hij is. En als wij trouw en nauwkeurig onzen plicht betrachten van Christus te volgen, dan zullen wij lust noch tijd hebben om ons te bemoeien met hetgeen ons niet aangaat.

4. De vergissing, die uit dit woord van Christus ontstaan is, nl. dat deze discipel niet zou sterven, maar tot aan het einde bij de kerk zou blijven, en de herstelling er van door ene herhaling van Christus' woorden, vers 23. Merk op:

a. Hoe gemakkelijk ene dwaling ontstaan kan in de kerk door de woorden van Christus verkeerd op te vatten of uit te leggen, en van ene onderstelling ene stelling te maken. Omdat Johannes niet als martelaar moest sterven, komen zij tot de gevolgtrekking, dat hij in het geheel niet zal sterven. a. Zij waren geneigd dit te verwachten, omdat zij wel niet anders konden dan het te begeren. Quod volumus facile credimus -Wij geloven gemakkelijk wat wij wensen waar te zijn. Want zij denken, dat het een grote zegen voor de kerk zou wezen, als Johannes, nadat al de anderen heengegaan zouden zijn, in de wereld zou blijven tot aan de wederkomst van Christus, daar de kerk zich dan ten allen tijde tot hem zou kunnen wenden als tot een orakel. Als zij Christus' lichamelijke tegenwoordigheid moeten verliezen, dan hopen zij die van Zijn beminden discipel te hebben, alsof zij het gemis van Zijne tegenwoordigheid zou vergoeden, vergetende, dat de gezegende Geest, de Trooster, dit zal doen. Wij zijn geneigd om al te veel aan mensen en middelen te hechten, aan werktuigen en uitwendige hulpmiddelen, en te denken, dat wij gelukkig zijn, zo wij hen slechts altijd bij ons hebben, terwijl God Zijne arbeiders wil afwisselen, maar toch Zijn werk wil voortzetten, opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en niet uit ons. Er is gene behoefte aan onsterfelijke Evangeliedienaren om de gidsen der kerk te zijn, zolang zij onder de leiding van den eeuwigen Geest is. b. Zij waren wellicht bevestigd in hun verwachting, toen zij bevonden, dat Johannes al de overige apostelen overleefde. Omdat hij lang leefde, waren zij bereid te denken, dat hij altijd zou leven, terwijl toch hetgeen oud gemaakt en verouderd is, nabij de verdwijning is, Hebreeën 8:13.

c. Maar het ontstond uit een gezegde van Christus, dat verkeerd begrepen werd, en toen tot een gezegde der kerk werd gemaakt. Hieruit leren wij: Ten eerste. De onzekerheid, de onbetrouwbaarheid der menselijke overleveringen, en de dwaasheid van er ons geloof op te gronden. Hier was nu ene overlevering, ene apostolische overlevering, een woord, dat uitging onder de broederen. Zij was vroeg, zij was algemeen, zij was openbaar, en toch was zij onwaar. Hoe weinig kan men dus steunen op de ongeschreven overleveringen, die door het Concilie van Trente verklaard werden met even vromen eerbied en genegenheid ontvangen te moeten worden, als die wij aan de Heilige Schrift verschuldigd zijn. Hier was ene traditionele verklaring ener Schriftuurplaats. Er werd geen nieuw gezegde van Christus aangevoerd, maar slechts ene uitlegging gegeven door de broederen van hetgeen Hij werkelijk gezegd heeft, en toch was het ene misduiding, ene verkeerde uitlegging. Laat de Schrift zich zelf verklaren, gelijk zij in grote mate zich zelf bewijst, want de Schrift is licht. Ten tweede. Hoe de mens er licht toe komt om aan de woorden van Christus ene verkeerde uitlegging te geven. De grootste dwalingen hebben zich soms voorgedaan onder den schijn van onbetwistbare waarheden, en zo zijn door de ongeleerden en onvasten de Schriften zelven verwrongen geworden. Het moet ons niet bevreemden, als wij de woorden van Christus verkeerd horen uitleggen, ze horen aanhalen om de dwalingen van den antichrist en de onbeschaamde leer van de transsubstantiatie-bij voorbeeld-te begunstigen, waarbij zij voorgeven zich te gronden op het gezegende woord van Christus: dit is Mijn lichaam.

b. Zulke vergissingen worden gemakkelijk hersteld, als men zich houdt aan het woord van Christus. Zo verbetert de evangelist hier dat woord onder de broederen door de eigen woorden van Christus te herhalen. Hij heeft niet gezegd, dat deze discipel niet zou sterven. Laten wij het dan ook niet zeggen, maar Hij heeft gezegd: Indien Ik wil, dat hij blijve, totdat Ik kome, wat gaat het u aan? Dat

zei Hij, en niets meer. Doet gij lieden dan niet toe aan Zijne woorden. Laten de woorden van Christus voor zich zelven spreken, en laat er geen zin of betekenis in gelegd worden, dan die wezenlijk en natuurlijk is, en laat ons hierin overeenkomen. Het beste einde aan de twistgesprekken der mensen zou wezen om zich aan de bepaalde woorden der Schrift te houden, en overeenkomstig dat woord te spreken, zowel als te denken, Jesaja 8:20. De taal der Schrift is het veiligste en meest geschiktste voertuig van de waarheid der Schrift, woorden, die de Heilige Geest leert, 1 Corinthiërs 2:13. Gelijk de Schrift zelf, als er behoorlijk acht op wordt gegeven, het beste wapen is om alle gevaarlijke dwalingen te wonden, (waarom ook deïsten, Socinianen, papisten en dwepers al hun best doen om afbreuk te doen aan het gezag der Schrift) zo is ook de Schrift, als men er zich ootmoedig aan onderwerpt, de beste zalve om de wonden te helen, welke gemaakt worden door verschillende wijzen van uitdrukking betreffende dezelfde waarheden. Zij, die niet overeen kunnen komen omtrent de termen voor logica en fysica, en voor de toepassing er van, kunnen overeenkomen voor de dezelfde termen der Schrift, en dan kunnen zij overeenkomen om elkaar lief te hebben.

II. Wij hebben hier het slot van dit Evangelie, en daarmee van de Evangeliegeschiedenis, vers 24, 25. Deze evangelist eindigt niet zo plotseling als de drie anderen, maar met een soort van cadans.

1. Dit Evangelie besluit met een bericht omtrent den schrijver er van, door een voegzamen overgang verbonden aan hetgeen vooraf is gegaan, vers 24:Deze is de discipel, die van deze dingen getuigt voor den tegenwoordigen tijd, en deze dingen geschreven heeft ten nutte van het nageslacht, namelijk dezelfde, omtrent wie Petrus dat gesprek had met zijn Meester, dat in de vorige verzen is meegedeeld-Johannes, de apostel. Merk hier op:

a. Zij, die de geschiedenis van Christus geschreven hebben, hebben zich niet geschaamd om haar onder hun naam te schrijven. Eigenlijk ondertekent Johannes haar hier met zijn naam. Gelijk wij er zeker van zijn wie de auteur was van de eerste vijf boeken van het Oude Testament, die de grondslag waren van die openbaring, zo zijn wij er ook zeker van wie de schrijvers zijn van de vier Evangeliën en de Handelingen, den Pentateuch van het Nieuwe Testament. Het verhaal van Christus' leven en dood is niet een bericht van-wij weten niet wie, maar het was opgesteld door mannen van bekende oprechtheid, die bereid waren het niet slechts onder ede te bevestigen, maar wat meer is, het te bezegelen met hun bloed.

b. Zij, die de geschiedenis van Christus hebben geschreven, schreven haar naar hun eigene kennis, niet naar horen zeggen, zij verhaalden hetgeen waarvan zij zelven oor- en ooggetuigen zijn geweest. De schrijver van deze geschiedenis was een discipel, een, die aan Christus' borst had gelegen, die zelf Zijne redenen en Zijne gesprekken had gehoord, Zijne wonderen had gezien en de bewijzen van Zijne opstanding. Deze is het, die getuigt van hetgeen, waarvan hij wèl verzekerd was.

c. Gelijk zij, die de geschiedenis van Christus schreven, getuigden wat zij gezien hadden, zo hebben zij geschreven wat zij eerst hebben getuigd. Het werd verkondigd, alom bekend gemaakt, door het gesproken woord, met de grootste verzekerdheid. voordat het te boek werd gesteld. Zij getuigden het op den kansel, getuigden het voor den rechterstoel, zij hebben het plechtig betuigd en verzekerd: zij hebben het standvastig beleden, niet als reizigers, die een bericht geven van hun reizen, om het gezelschap te vermaken, maar zoals beëdigde getuigen een bericht geven van hetgeen zij van ene zaak van groot gewicht en belang weten, met de uiterste voorzichtigheid en nauwkeurigheid, waarop

ene uitspraak of beslissing gegrond wordt. Wat zij schreven, schreven zij als ene beëdigde verklaring, waarbij zij wilden blijven. Hun geschriften staan als getuigenissen in de wereld van de waarheid van Christus' leer, en zij zullen voor of tegen ons getuigen, al naar wij ze ontvangen of niet ontvangen.

d. Het was genadiglijk verordineerd ter ondersteuning en tot welzijn van de kerk, dat de geschiedenis van Christus te boek gesteld zou worden, opdat zij met te groter zekerheid en volledigheid overal heen verbreid zou worden en de eeuwen zou verduren.

2. Het besluit met een getuigenis der waarheid van hetgeen hier verhaald wordt: wij weten, dat zijn getuigenis waarachtig is. Dit kan genomen worden:

a. Als een uitdrukken, of te kennen geven, van het gezond verstand der mensheid ten opzichte van zaken van dien aard, waardoor het getuigenis van iemand, die een ooggetuige is, en een vlekkeloos karakter heeft, plechtig verklaart wat hij gezien heeft, en het tot groter zekerheid in geschrift brengt, onbetwistbaar geacht wordt. Wij weten, dat is: de gehele wereld weet, dat het getuigenis van zo iemand geldig is, en de gans gewone goede trouw onder de mensen eist, dat wij er geloof aan slaan, tenzij wij in staat zijn het te wederleggen, en ook voor andere zaken zullen op zodanige getuigenissen ene beslissing, of ene uitspraak gegrond worden. De waarheid van het Evangelie wordt bevestigd door alle bewijzen, die wij redelijkerwijs voor ene zaak van zulk een aard kunnen begeren of verwachten. Het feit, dat Jezus zulke leerstellingen gepredikt, zulke wonderen gewrocht heeft, en dat Hij van de doden is opgestaan, is bewezen, zonder dat het tegengesproken kan worden, door zulke bewijzen, als ook in andere gevallen altijd worden toegelaten, en dus voor ieder onpartijdige overtuigend zijn, en laat dan nu de leer zich zelven aanbevelen, en laten de wonderen bewijzen, dat zij uit God is. Of:

b. Als uitdrukkende de overtuiging van de kerken van dien tijd, van de waarheid van hetgeen hier verhaald wordt. Sommigen houden het voor ene onderschrijving van dit verhaal door de kerk van Efeziërs, anderen door de engelen, of opzieners der Aziatische gemeenten. Niet alsof een door Gods Geest ingegeven geschrift een getuigen is van mensen, nodig heeft, of daardoor meerdere geloofwaardigheid zou verkrijgen, maar hiermede bevelen zij het in de opmerkzaamheid der kerken, als een door Gods Geest ingegeven geschrift, en verklaren zij het genoegen, dat zij er zelven door ontvangen hebben. Of:

c. Als uitdrukkende des evangelist's eigene verzekering van de waarheid van hetgeen hij schreef, zoals in Hoofdstuk 19:35, hij weet, dat hij zegt, hetgeen waar is. Hij spreekt van zich zelven in het meervoud, niet als vorm van majesteit, maar van bescheidenheid. zoals 1 Johannes 1:1. Hetgeen wij gezien hebben, en 2 Petrus 1:16. De evangelisten zelven waren volkomen overtuigd van de waarheid van hetgeen zij getuigd en ons overgeleverd hebben. Zij eisen niet, dat wij zullen geloven wat zij zelven niet hebben geloofd, neen, zij weten, dat hun getuigenis waar is, want zij hebben er dit leven en het toekomende leven op gewaagd, zij hebben er dit leven voor overgegeven, rekenende voor het toekomende op de geloofwaardigheid van hetgeen zij gesproken en geschreven hebben.

3. Hij besluit met een: en zo voorts, ene verwijzing naar de vele andere dingen, zeer gedenkwaardige dingen, gezegd en gedaan door onzen Heere Jezus. die wel bekend waren bij velen, die toen leefden, maar niet geschikt werden geoordeeld om voor het nageslacht te boek gesteld te worden,

vers 25. Er waren vele dingen, zeer merkwaardig en zeer nuttig, die, indien zij uitvoerig beschreven zouden worden met de omstandigheden, waarmee zij gepaard gingen, de wereld zelf, dat is: alle boekerijen der wereld, de boeken niet zou kunnen bevatten, die geschreven zouden kunnen worden. Aldus eindigt hij, als een redenaar, zoals Paulus, Hebreeën 11:32, Wat zal Ik nog meer zeggen, want de tijd zal mij ontbreken. Indien gevraagd wordt, waarom de Evangeliën niet uitgebreider zijn, waarom de Nieuw-Testamentische geschiedenis niet even uitvoerig en lang is als de Oud-Testamentische, dan kan geantwoord worden:

a. Dat dit niet was, omdat zij hun onderwerp, als het ware, hadden uitgeput, zodat er niets meer van te zeggen of te schrijven was, dat der moeite waard zou zijn. Neen, er waren nog vele woorden van Christus, en nog velen van Zijne daden, die door geen der evangelisten zijn vermeld, maar toch waardig zijn om met letters van goud te worden geschreven. Want: a. Alles wat Christus gezegd en gedaan heeft, was waardig om door ons opgemerkt te worden, en wel geschikt om nuttig te zijn en goeds teweeg te brengen. Nooit heeft Hij een ijdel woord gesproken, of iets onbeduidends gedaan, nooit heeft Hij iets gezegd of gedaan, dat nietig of beuzelachtig was, hetgeen meer is dan van de beste en wijste der mensen gezegd kan worden. b. Zijne wonderen waren menigvuldig, en van velerlei aard, en dezelfden dikwijls herhaald als de gelegenheid er zich toe aanbood. Hoewel een wezenlijk wonder wellicht een genoegzaam bewijs is van ene Goddelijke zending, heeft toch de herhaling der wonderen op zeer veel verschillende personen, in zeer veel verschillende toestanden en in tegenwoordigheid van zeer vele en zeer verschillende getuigen er veel toe bijgedragen om te bewijzen, dat het wezenlijke wonderen geweest zijn. Elk nieuw wonder maakte het bericht van het vorige des te meer geloofwaardig, en de grote menigte er van maakt het bericht van allen onbetwistbaar.

c. Bij verschillende gelegenheden gaven de evangelisten een algemeen bericht van Christus' prediking en wonderen, waarin ook vele bijzonderheden vervat waren, zoals Mattheus 4:23, 24, 9:35, 11:1, 14:14. 36, 15:30, 19:2, en nog vele anderen. Als wij spreken van Christus, dan hebben wij een rui m, veelomvattend onderwerp voor ons, de werkelijkheid overtreft het bericht, en dan is ons, met dat al, "de helft nog niet aangezegd." Paulus haalt een van Christus' woorden aan, dat door geen der evangelisten is vermeld, Handelingen 20:35, en ongetwijfeld waren er nog veel meer. Al Zijne woorden, of gezegden waren zinrijke spreuken.

b. Maar het was om deze drie redenenen: a. Omdat het niet nodig was meer te schrijven. Dit wordt hier te kennen gegeven. Er waren vele andere dingen, die niet geschreven werden, omdat het niet nodig was ze te schrijven. Wat geschreven is, is ene voldoende openbaring van de leer van Christus en het bewijs er van, en het overige had slechts dezelfde strekking. Zij die hieraan een argument ontlenen tegen de genoegzaamheid der Schrift als regel voor ons geloof en onzen wandel, en voor de noodzakelijkheid van ongeschreven overleveringen, behoorden aan te tonen wat er in hun overlevering is, dat het geschreven woord vervolledigt, wij zijn er van overtuigd, dat er in is wat het weerspreekt, en daarom verwerpen wij haar. Laat ons dan hierdoor gewaarschuwd zijn, dat van vele boeken te maken geen einde is, Prediker 12:12. Indien wij hetgeen geschreven is niet geloven en benuttigen, dan zouden wij het ook niet doen, als er nog veel meer was. b. Het was niet mogelijk alles te schrijven. Het was den Geest mogelijk alles in te geven, maar zedelijk onmogelijk voor de schrijvers om het alles te boek te stellen. De wereld zou de geschrevene boeken niet bevatten. Het is ene hyperbool, of overdrevene zegswijze, die zeer algemeen, en hier wel te rechtvaardigen is, wanneer alleen bedoeld wordt, dat het een ongelooflijk groot aantal boekdelen zou vullen. Het zou

zulk ene grote, uitgebreide geschiedenis worden, als er nooit geweest is. Zij zou alle andere geschriften verdringen, en er ons gene plaats voor laten. Hoeveel boekdelen zouden niet gevuld zijn met Christus' gebeden, als zij ons allen meegedeeld waren, die Hij opzond. als Hij den gehelen nacht overbleef in gebed tot God, zonder dat daarbij ijdele herhalingen waren! En nog veel meer, indien al Zijne leerredenen, en Zijne gesprekken in bijzonderheden waren meegedeeld, Zijne wonderen, Zijne genezingen, al Zijne werken en al Zijn lijden, het zou eindeloos geworden zijn.

c. Het was niet raadzaam veel te schrijven, want de wereld zou-in zedelijken zin-de geschreven boeken niet bevatten. Christus zei niet aan Zijne discipelen, wat Hij hun had kunnen zeggen, omdat zij het niet konden dragen, en om diezelfde reden hebben de evangelisten niet geschreven wat zij hadden kunnen schrijven. De wereld zou niet bevatten -choorêsai. Het is hetzelfde woord, dat gebruikt is in Hoofdstuk 8:37, Mijn woord heeft in u gene plaats. Er zouden zo velen geweest zijn, dat er gene plaats voor was. Al de tijd der mensen zou besteed zijn geworden in lezen, en daardoor zouden andere plichten verdrongen zijn. Veel van hetgeen geschreven is wordt voorbijgezien, veel wordt vergeten, en veel wordt stof tot twistige samensprekingen. Dat zou nog veel meer het geval geweest zijn, indien er zulk ene wereld van boeken van gelijk gezag en gelijke noodzakelijkheid was geweest, als waartoe die ganse geschiedenis zich uitgebreid zou hebben, inzonderheid wijl het een vereiste was, dat het geschrevene bepeinsd en verklaard zou worden, waarvoor God in Zijne wijsheid het voegzaam geoordeeld heeft, om plaats te laten. Als ouders en leraren onderwijs geven, moeten zij acht geven op de bekwaamheid en vatbaarheid van hen, die zij onderwijzen, en, evenals Jakob moeten zij zich hoeden voor afdrijven, Genesis 33:13. Laat ons dankbaar wezen voor de boeken, die geschreven zijn, en ze, om hun eenvoudigheid en beknoptheid. niet minder waarderen, maar een naarstig gebruik maken van hetgeen God voegzaam geoordeeld heeft te openbaren, en er naar verlangen om Boven te zijn, waar onze vermogens zo verruimd zullen wezen, dat er geen gevaar meer is van ze te overladen. Besluitende met Amen plaatst de evangelist zijn zegel op het werk. Laten wij ons Amen als ons zegel er naast zetten, waardoor wij instemmen met het Evangelie, en ons geloof te kennen geven, dat het waar, geheel en al waar, is, een Amen van voldoening met het geschrevene, als ons wijs kunnende maken tot zaligheid.

Amen, zo zij het.

HET BOEK HANDELINGEN.

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN DE HANDELINGEN DER APOSTELEN

Wij hebben met grote blijdschap het fondament van onzen heiligen Godsdienst zien gelegd in de geschiedenis onzes gezegenden Zaligmakers, des groten Stichters van dien Godsdienst. Zij werd verhaald en te boek gesteld door vier van den Heiligen Geest gedreven schrijvers, die allen overeenstemmen in deze heilige waarheid en de onbetwistbare bewijzen er van, dat Jezus is de Christus, de Zoon des levenden Gods. Op deze rots is de Christelijke kerk gebouwd. Hoe zij op deze rots is begonnen gebouwd te worden, zal verhaald worden in het boek, dat nu voor ons ligt, en daarvan hebben wij het getuigenis van slechts één getuige, want het was meer nodig om de feiten betreffende Christus volledig te verhalen en te betuigen, dan die betreffende de apostelen. Indien de Oneindige Wijsheid het nodig of geschikt had geoordeeld, dan zouden wij evenveel boeken over de Handelingen der Apostelen gehad hebben, als wij Evangeliën hebben, maar ten einde de wereld niet te overladen, Johannes 21:25, hebben wij genoeg om aan het doel te beantwoorden, zo wij er slechts gebruik van willen maken.

De geschiedenis van dit boek, (hetwelk ten allen tijde als een deel van den gewijden canon is aangenomen), kan beschouwd worden als:

I. Terugziende op de voorafgaande Evangeliën, er licht over verspreidende, en ons geloof er in grotelijks ondersteunde. De beloften, dáár gegeven, vinden wij hier verwezenlijkt, inzonderheid de grote beloften van de nederdaling des Heiligen Geestes en Zijne wonderbare werkingen, beide in de apostelen (die wij binnen weinige dagen gans andere mannen vinden, dan de Evangeliën ze gelaten hebben; niet langer zwak van verstand en versaagd van hart, maar in staat om nu te zeggen, wat zij toen niet in staat waren te dragen, Johannes 16:12, en moedig als leeuwen om die moeilijkheden tegen te gaan, waarvan toen het blote denkbeeld hen reeds deed sidderen) en met de apostelen het woord krachtig makende, tot neder werping der sterkten van Satan, dat, vergelijkenderwijs, te voren te vergeefs gepredikt was. De opdracht, dáár den apostelen verleend, zien wij hier volvoerd, en de macht, welke dáár in hen gelegd werd, zien wij hier aangewend in de wonderen, gewrocht op het lichaam van mensen wonderen van barmhartigheid, aan kranken de gezondheid hergevende wonderen van oordeel, rebellerenden met blindheid slaande, of dodende; en nog veel grotere wonderen werkende op het hart, de gezindheid der mensen, door hun geestelijke gaven mede te delen, gaven van verstand en gaven om zich te uiten; en dat alles in gevolgen van Christus' bedoelingen, en ter vervulling van Zijne beloften, die wij in de Evangeliën hebben gehad. De bewijzen van Christus' opstanding aan het slot der getuigenis van hen, die na Zijne opstanding met Hem hebben gesproken en met Hem zijn omgegaan, (die Hem allen hadden verlaten, terwijl een hunner Hem zelfs had verloochend, en niet anders dan door Zijne opstanding weer verenigd hadden kunnen worden, maar onherstelbaar verstrooid zouden zijn, maar hierdoor in staat werden gesteld om Hem vastberadener dan ooit, niettegenstaande gevangenschap en dood te erkennen), maar ook door de werking des Geestes met dat getuigenis ter bekering van grote menigten tot het geloof aan Christus, overeenkomstig het woord van Christus, dat Zijne opstanding, het teken van den profeet Jona, dat voor het laatst werd bewaard, het overtuigendste bewijs zou zijn van Zijne Goddelijke zending. Christus had Zijnen discipelen gezegd, dat zij Zijne getuigen zullen zijn, en dit boek voert hen in; voor Hem getuigende, dat zij vissers der mensen zullen zijn, en hier zien wij, hoe zij grote

menigten in het Evangelienet vangen, dat zij het licht der wereld zullen zijn, en hier zien wij, hoe de wereld door hen wordt verlicht; maar die opgang uit de hoogte, waarvan wij dáár het eerste verschijnen bespeurden, zien wij hier, voortgaande en lichtende. Het tarwegraan, dat dáár ter aarde viel, spruit hier uit en draagt veel vrucht; het mostaardzaadje dáár, is hier een grote boom; en het koninkrijk der hemelen, dat toen nabij was, is nu opgericht. Christus' voorzeggingen (hoewel niemand zich kon voorstellen, dat ene leer, welke zo zeer alle aanneming waardig was, zoveel tegenstand zou ontmoeten) zien wij hier in alle opzichten vervuld, gelijk mede de verzekeringen, die Hij hun gaf van de buitengewone ondersteuning en vertroosting onder hun lijden. Gelijk nu het laatste gedeelte van de geschiedenis van het Oude Testament de beloften bevestigt, gedaan aan de Vaderen in het voorafgaande deel (zoals blijkt uit de vermaarde en plechtige erkenning door Salomo, welke als ene volledige quittering is, 1 Koningen 8:56. "Niet een enig woord is er gevallen van al Zijne goede woorden, die Hij gesproken heeft door den dienst van Mozes, Zijn' knecht), zo beantwoordt dit laatste deel van de geschiedenis des Nieuwen Testaments nauwkeurig aan het woord van Christus in het eerste deel er van, en aldus worden zij wederkerig door elkaar bevestigd en opgehelderd.

II. Als voorwaarts ziende op de volgende brieven, die ene verklaring zijn van de Evangeliën, de verborgenheden openbaren van Christus' dood en opstanding, waarvan wij de geschiedenis hadden in de Evangeliën. Dit boek leidt ze in, en is er de sleutel van, gelijk de geschiedenis van David dit is van David's psalmen. Wij zijn leden van de Christelijke kerk, dien tabernakel Gods onder de mensen, en het is onze eer en ons voorrecht, dat wij dit zijn. Dit boek nu geeft ons een bericht van de formering en oprichting van dien tabernakel. De vier Evangeliën toonden ons hoe het fondament van dat huis werd gelegd, dit boek toont ons hoe de bovenbouw begon opgetrokken te worden.

1. Onder de Joden en Samaritanen, waarvan wij het bericht hebben in het eerste gedeelte van dit boek.

2. Onder de Heidenen, waarvan wij het bericht hebben in het laatste gedeelte van toen aan, en afgaande tot op onzen tijd bevinden wij de Christelijke kerk te bestaan in ene zichtbare belijdenis van geloof in Christus, als den Zoon van God en den Zaligmaker der wereld, afgelegd door Zijne gedoopte discipelen, ingelijfd in Godsdienstige gezelschappen of verenigingen, op gezette tijden samen vergaderende ter Godsverering, onder de leer en de prediking der apostelen, zich verenigende in gebed en in de breking des broods, onder de leiding en den voorgang van mannen, die zich wijdden aan het gebed en de bediening des woords, en in geestelijke gemeenschap met allen, die aan alle plaatsen, hetzelfde doen. Zulk een lichaam is er ook nu in de wereld, en wij behoren er toe, en, tot onze grote voldoening en eer, vinden wij in dit boek het ontstaan en de oorsprong er van, zeer verschillend van de Joodse kerk, en opgericht op hare puinhopen, maar onloochenbaar blijkende te zijn van God, en niet van den mens. Met welk ene gerustheid en vertroosting kunnen wij voortgaan met, en blijven bij, onze Christelijke belijdenis, in zo verre wij haar bevinden overeen te komen met het voorbeeld, ons getoond op den berg, naar hetwelk wij ons hebben te gedragen, en waarbij wij ons behoren te bepalen!

Er zijn nog twee dingen op te merken betreffende dit boek:

1. De schrijver er van. Het werd geschreven door Lukas, die het derde der vier Evangeliën heeft geschreven, dat zijn naam draagt; en die (gelijk de geleerde Dr. Whitby aantoont) zeer

waarschijnlijk een der zeventig discipelen is geweest, wier opdracht Lukas 10:1 weinig beneden die van de twaalf apostelen stond. Deze Lukas was dikwijls een metgezel van Paulus in zijn' dienst en lijden. "Lukas is alleen met mij", 2 Timotheus 4:11. Door zijne schrijfwijze in het laatste gedeelte van dit boek kunnen wij weten, wanneer en waar hij met hem was, want dan schrijft hij: Wij hebben dit of dat gedaan, zoals in Hoofdstuk 16:10; 20:6; en vandaar tot aan het einde van het boek. Hij was met Paulus op zijne gevaarlijke reis naar Rome, toen hij als gevangene derwaarts werd gebracht; hij was bij hem, toen hij van uit zijne gevangenis aldaar, zijne brieven schreef aan de Colossenzen en aan Filémon, in welke beiden hij genoemd wordt. En het schijnt, dat Lukas deze geschiedenis geschreven heeft, toen hij met Paulus te Rome was gedurende zijne gevangenschap aldaar, en hem behulpzaam is geweest; want de geschiedenis eindigt met Paulus' prediking aldaar "in zijne eigene gehuurde woning".

2. De titel er voor; De Handelingen der Apostelen; of der heilige apostelen, zoals in de meeste Griekse handschriften staat, en zo worden zij genoemd in Openbaring 18:20, "Bedrijft vreugde over haar, gij heilige apostelen". In één handschrift luidt de titel: De Handelingen der Apostelen door Lukas den Evangelist.

A. Het is de geschiedenis der apostelen, maar wij vinden er ook de geschiedenis in van Stefanus, Barnabas, en enige andere apostolische mannen, die, hoewel niet behorende tot de twaalven, toch begiftigd waren met dezelfden Geest, en gebruikt werden in hetzelfde werk; en van hen, die apostelen waren, is het alleen de geschiedenis van Petrus en Paulus, die hier vermeld wordt (en Paulus was niet van de twaalven), Petrus, de apostel der besnijdenis, en Paulus, de apostel der Heidenen, Galaten 2:7. Maar dit volstaat als een voorbeeld van wat de overigen in andere plaatsen gedaan hebben ingevolge hun opdracht, want niemand hunner bleef ledig of werkeloos. En gelijk wij hetgeen in de Evangeliën omtrent Christus verhaald is voldoende moeten achten, omdat de Oneindige Wijsheid het voldoende heeft geacht, zo moeten wij hetgeen hier van de apostelen en hun' arbeid wordt meegedeeld, ook voldoende achten; want wat ons verder volgens de overlevering van den arbeid en het lijden der apostelen verhaald wordt, en van de gemeenten, die zij gesticht hebben, is aan groten twijfel onderhevig, waarop wij dus, naar ik geloof, niet met zekerheid kunnen bouwen. Dit is goud, zilver en kostelijke stenen, gebouwd op het fondament; dat is hout, hooi en stoppelen.

B. Het wordt hun handelingen, of daden genoemd; Gesta apostolorum, volgens sommigen. Praxeis hun in praktijk brengen van de lessen, die hun Meester hun geleerd had. De apostelen waren werkzame, bedrijvige mannen, en hoewel de wonderen, die zij deden, geschiedden door het woord, worden zij toch zeer gepast hun handelingen genoemd, zij spraken of liever, de Geest heeft gesproken door hen en het geschiedde. De geschiedenis is vol van hun prediking en van hun lijden; maar zij hebben in hun prediking zo veel gearbeid, en zij hebben zich zo gewillig blootgesteld aan lijden, en door beiden hebben zij zo grote dingen tot stand gebracht, dat zij zeer goed hun handelingen genoemd kunnen worden.

HOOFDSTUK 1

1 Het eerste boek heb ik gemaakt, o Theofilus, van al hetgeen Jezus begonnen heeft beide te doen en te leren;
2 Tot op den dag, in welken Hij opgenomen is, nadat Hij door den Heiligen Geest aan de apostelen, die Hij uitverkoren had, bevelen had gegeven.
3 Aan welke Hij ook, nadat Hij geleden had, Zichzelven levend vertoond heeft, met vele gewisse kentekenen, veertig dagen lang, zijnde van hen gezien, en sprekende van de dingen, die het Koninkrijk Gods aangaan.
4 En als Hij met hen vergaderd was, beval Hij hun, dat zij van Jeruzalem niet scheiden zouden, maar verwachten de belofte des Vaders, die gij, zeide Hij, van Mij gehoord hebt.
5 Want Johannes doopte wel met water, maar gij zult met den Heiligen Geest gedoopt worden, niet lang na deze dagen.
6 Zij dan, die samengekomen waren, vraagden Hem, zeggende: Heere, zult Gij in dezen tijd aan Israel het Koninkrijk wederoprichten?
7 En Hij zeide tot hen: Het komt u niet toe, te weten de tijden of gelegenheden, die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft;
8 Maar gij zult ontvangen de kracht des Heiligen Geestes, Die over u komen zal; en gij zult Mijn getuigen zijn, zo te Jeruzalem, als in geheel Judea en Samaria, en tot aan het uiterste der aarde.
9 En als Hij dit gezegd had, werd Hij opgenomen, daar zij het zagen, en een wolk nam Hem weg van hun ogen.
10 En alzo zij hun ogen naar den hemel hielden, terwijl Hij heenvoer, ziet, twee mannen stonden bij hen in witte kleding;
11 Welke ook zeiden: Gij Galilese mannen, wat staat gij en ziet op naar den hemel? Deze Jezus, Die van u opgenomen is in den hemel, zal alzo komen, gelijkerwijs gij Hem naar den hemel hebt zien heenvaren.
12 Toen keerden zij wederom naar Jeruzalem, van den berg, die genaamd wordt de Olijf berg, welke is nabij Jeruzalem, liggende van daar een sabbatsreize.
13 En als zij ingekomen waren, gingen zij op in de opperzaal, waar zij bleven, namelijk Petrus en Jakobus, en Johannes en Andreas, Filippus en Thomas, Bartholomeus en Mattheus, Jakobus, de zoon van Alfeus, en Simon Zelotes, en Judas, de broeder van Jakobus.
14 Deze allen waren eendrachtelijk volhardende in het bidden en smeken, met de vrouwen, en Maria, de moeder van Jezus, en met Zijn broederen.
15 En in dezelve dagen stond Petrus op in het midden der discipelen, en sprak er was nu een schare bijeen van omtrent honderd en twintig personen:
16 Mannen broeders, deze Schrift moest vervuld worden, welke de Heilige Geest door den mond Davids voorzegd heeft van Judas, die de leidsman geweest is dergenen, die Jezus vingen;
17 Want hij was met ons gerekend, en had het lot dezer bediening verkregen.
18 Deze dan heeft verworven een akker, door het loon der ongerechtigheid, en voorwaarts overgevallen zijnde, is midden opgeborsten, en al zijn ingewanden zijn uitgestort.
19 En het is bekend geworden allen, die te Jeruzalem wonen, alzo dat die akker in hun eigen taal genoemd wordt Akeldama, dat is, een akker des bloeds.
20 Want er staat geschreven in het boek der Psalmen: Zijn woonstede worde woest, en er zij niemand die in dezelve wone. En: Een ander neme zijn opzienersambt.
21 Het is dan nodig, dat van de mannen, die met ons omgegaan hebben al den tijd, in welken de Heere Jezus onder ons in gegaan en uitgegaan is,

22 Beginnende van den doop van Johannes, tot den dag toe, in welken Hij van ons opgenomen is, een derzelven met ons getuige worde van Zijn opstanding.
23 En zij stelden er twee, Jozef, genaamd Barsabas, die toegenaamd was Justus, en Matthias.
24 En zij baden en zeiden: Gij Heere! Gij Kenner der harten van allen, wijs van deze twee een aan, dien Gij uitverkoren hebt;
25 Om te ontvangen het lot dezer bediening en des apostelschaps, waarvan Judas afgeweken is, dat hij heenging in zijn eigen plaats.
26 En zij wierpen hun loten; en het lot viel op Matthias, en hij werd met gemene toestemming tot de elf apostelen gekozen.

De gewijde schrijver begint zijn verhaal van de Handelingen der Apostelen:

I. Met ene verwijzing naar, en ene korte herhaling van, den hoofdinhoud van zijn Evangelie. of Geschiedenis van het Leven van Christus, dit, evenals het vorige, opdragende aan zijn' vriend Theofilus. vers 1- 2.

II. Met ene korte opsomming van de bewijzen van Christus' opstanding, Zijne samenspreking met de discipelen en de instructies, die Hij hun gaf gedurende de veertig dagen, die Hij nog op aarde vertoefde, vers 3-5.

III. Met een bijzonder bericht van Christus' hemelvaart, de gesprekken Zijner discipelen voor Hij opvoer, en de toespraak der engelen tot hen nadat Hij was opgevaren, vers 6-11.

IV. Met een algemeen denkbeeld van de eerste ontwikkeling der Christelijke kerk en haren toestand na Christus' hemelvaart tot aan de uitstorting des Heiligen Geestes, vers 12-14.

V. Met een bericht van het voorzien in de vacature in het college der apostelen, ontstaan door den dood van Judas, door de verkiezing van Matthias in zijne plaats, vers 15-26.

Handelingen 1:1-5

In deze verzen:
I. Wordt Theofilus en wij met hem, indachtig gemaakt aan Lukas' Evangelie, en het zal ons nuttig zijn er het oog op te werpen, eer wij ons tot het bestuderen begeven van dit boek opdat wij zien mogen, niet slechts hoe dit aanvangt, waar het andere eindigt, maar dat, gelijk in het water het aangezicht is tegen het aangezicht, de handelingen der apostelen ene weerspiegeling zijn van de handelingen huns Meesters, de daden Zijner genade.

1. Zijn beschermheer, aan wie hij dit boek opdraagt (ik behoorde veeleer te zeggen zijn leerling, want met die opdracht is het zijne bedoeling hem te onderwijzen en te besturen, en niet om zijne gunst of bescherming te verzoeken), is Theofilus, vers 1. In de opdracht van zijn Evangelie had hij hem als voortreffelijke Theofilus aangesproken, hier is het slechts Theofilus, niet omdat hij zijne voortreffelijkheid had verloren, of omdat zij was verminderd, m et minder glans schitterde, maar omdat hij nu zijn ambt had opgegeven- wèlk dit ook geweest moge zijn-en het vanwege zijn ambt was, dat hem deze titel was gegeven. Of wel, hij was nu ouder geworden en hield zulke eretitels in minder achting dan te voren, of het zou ook kunnen zijn, dat Lukas op meer vertrouwelijken voet met hem was gekomen, en hem dus met meer ongedwongenheid kon toespreken. Het was in de oudheid, zowel bij Christelijke als Heidense schrijvers, gebruikelijk, om hun geschriften aldus aan particuliere personen op te dragen. Maar dat sommige boeken van den Bijbel aldus tot een bijzonder persoon gericht zijn, is voor een iegelijk onzer een wenk, om ze te ontvangen als ook persoonlijk tot ons gericht, want al wat te voren geschreven is, dat is tot onze lering te voren geschreven.

2. Zijn Evangelie wordt hier genoemd de eerste verhandeling, die hij gemaakt had, waarop hij het oog heeft bij het schrijven van dit boek, het laatste bestemmend als een vervolg en ene bevestiging van het eerste, ton prooton logos het eerste woord. Wat van het Evangelie geschreven is, is even gewis het woord als wat er van gesproken is, ja meer, thans kennen wij geen ongeschreven woord, waaraan wij geloof moeten schenken, dan voor zo veel het overeenkomt met hetgeen geschreven is. Hij heeft het vorige boek gemaakt, en nu is hij van den Heiligen Geest gedreven, om dit te maken, want Christus' leerlingen moeten tot de volmaaktheid voortvaren, Hebreeën 6:1. En daartoe moeten hun leidslieden hen behulpzaam zijn, het volk nog wetenschap leren, Prediker 12:9, en niet denken, dat hun vorige arbeid, hoe voortreffelijk ook, hen nu van verderen arbeid zal vrijstellen, veeleer behoren zij er door opgewekt en aangemoedigd te worden, zoals Lukas hier, die, wijl hij in ene vorige verhandeling den grond heeft gelegd, in deze er nu op voort zal bouwen. Laat dit dus het andere niet verdrijven of uitwissen, laten nieuwe leerredenen en nieuwe boeken ons de ouden niet doen vergeten, maar ze ons in herinnering brengen en ons helpen om er een goed gebruik van te maken.

3. De inhoud van zijn Evangelie was al hetgeen Jezus begonnen heeft beide te doen en te leren, en dat is ook het onderwerp der geschriften van de andere drie evangelisten.

Merk hier op:
A. Christus heeft gedaan en geleerd. Wat Hij leerde werd bevestigd door de wonderwerken, die Hij deed, en die Hem bewezen te zijn een Leraar van God gekomen, Johannes 3:2. En de plichten, die Hij leerde, waren, als het ware, een afschrift van de heilige, genaderijke werken, die Hij deed, want

Hij heeft ons een voorbeeld nagelaten, en ook dat bewijst Hem te zijn een Leraar van God gekomen, want aan hun vruchten zult gij hen kennen. Diegenen zijn de beste Evangeliedienaren, die beide doen en leren, wier leven ene doorlopende prediking is.

B. Hij begon, beide te doen en te leren, Hij heeft het fondament gelegd van alles wat in de Christelijke kerk geleerd en gedaan moet worden. De apostelen moesten voortgaan met hetgeen Hij begonnen heeft, dezelfde dingen doen en leren. Christus is er mede begonnen, en liet er hen toen mede voortgaan, maar Hij heeft Zijn Geest gezonden, om hen tot doen en leren bekwaam te maken. Het is voor hen, die het werk des Evangelies trachten te doen, troostrijk te weten, dat Christus zelf er mede begonnen is. De grote zaligheid is begonnen verkondigd te worden door den Heere, Hebr. 2:3.

C. De vier evangelisten, en inzonderheid Lukas, hebben ons overgeleverd al hetgeen Jezus begonnen is beide te doen en te leren, niet al de bijzonderheden-de wereld zou ze niet hebben kunnen bevatten, -maar het voornaamste, zodat wij daar naar oordelen kunnen wat het alles geweest is. Wij hebben het begin van Zijne leer in Mattheus 4:17, en het begin van Zijne wonderen in Johannes 2:11. Lukas heeft al de woorden en daden van Christus behandeld, er ons een algemeen denkbeeld van gegeven, hoewel hij ze niet allen in bijzonderheden heeft vermeld.

4. Het verhaal van den evangelist loopt tot aan den dag, in welken Hij opgenomen is, vers 2. Toen heeft Christus deze wereld verlaten, zodat Zijne lichamelijke tegenwoordigheid er niet meer in gezien is. Ook het Evangelie van Markus, evenals dat van Lukas, besluit hiermede, zie Markus 16:19. Lukas 24:51. Christus is tot het laatst blijven doen en leren, totdat Hij opgenomen was voor het andere werk, dat Hij binnen den voorhang te doen had.

II. De waarheid van Christus' opstanding wordt gehandhaafd en bewezen, vers 3. Het gedeelte, dat in het vorige boek verhaald is, was van zo veel gewicht en belang, dat het nodig was om het bij alle gelegenheden te herhalen. Het grote bewijs van Zijne opstanding was, dat Hij zich levend vertoond heeft aan de apostelen, levend zijnde, heeft Hij zich aldus aan hen vertoond, en is Hij van hen gezien. Zij waren eerlijke mannen, op wier getuigenis men staat kon maken, maar de vraag is, of zij niet bedrogen waren, zoals menigeen, die het goed bedoelde, zich heeft laten bedriegen of misleiden. Maar neen, zij waren het niet, want:

1. Het waren gewisse kentekenen, die zij er van hadden, tekmêria - duidelijke kentekenen, beide, dat Hij levend was (Hij wandelde en sprak met hen, Hij at en dronk met hen), en dat Hij het zelf was en niet een ander, want Hij heeft hun herhaaldelijk de tekenen getoond van de wonden in Zijne handen, Zijne voeten en Zijne zijde, hetgeen het sterkste bewijs der zaak was.

2. Het waren vele gewisse kentekenen, en zij werden dikwijls herhaald: Hij werd veertig dagen van hen gezien, wel niet voortdurend bij hen wonende, maar hun dikwijls verschijnende en hen trapsgewijze tot de volle overtuiging er van brengende, zodat al hun smart wegens Zijn heengaan er door weggenomen werd. Dat Christus zo langen tijd op aarde bleef nadat Hij was ingegaan tot Zijn staat van verhoging en heerlijkheid, ten einde het geloof Zijner discipelen te bevestigen en hun hart te vertroosten, was zulk een voorbeeld van neerbuigende goedheid en van medelijden met gelovigen, dat wij er ten volle verzekerd door zijn een' Hogepriester te hebben, die medelijden kan hebben met onze zwakheden.

III. Een algemene wenk gegeven omtrent de instructies, die Hij Zijnen discipelen gaf, nu Hij op het punt stond van hen te verlaten. En van dat Hij op hen blies, en hun verstand had geopend, waren zij beter in staat die instructies te ontvangen.

1. Hij onderrichtte hen omtrent het werk, dat zij zullen doen: "Hij heeft aan de door Hem verkoren apostelen bevelen gegeven." Christus' keuze gaat altijd samen met Zijn last, Zijne opdracht. Zij, die door Hem tot apostelen verkoren waren, verwachtten, dat Hij hun bevordering zou geven, maar in plaats hiervan gaf Hij hun bevelen. Toen Hij buiten 's lands reisde, en Zijnen dienstknechten macht gaf, en elk zijn werk, Markus 13:34, heeft Hij hun bevelen gegeven door den Heiligen Geest, waarvan Hij als Middelaar zelf vervuld was, en dien Hij hun had ingeblazen. Door hun den Heiligen Geest te geven, gaf Hij hun Zijne bevelen, want de Trooster zal een Gebieder zijn, en het was Zijn ambt om hen indachtig te maken wat Christus hun gezegd had. Hij gaf hun, die apostelen waren, bevelen door den Heiligen Geest, aldus luiden de oorspronkelijke woorden. Het was hun ontvangen van den Heiligen Geest, waardoor hun opdracht bezegeld werd, Johannes 20:22. Hij werd niet opgenomen, voordat Hij hun hun last had gegeven, en aldus Zijn werk voleindigd had.

2. Hij onderrichtte hen betreffende de leer, die zij hadden te prediken: Hij sprak tot hen van de dingen, die het koninkrijk Gods aangaan. Hij had hun een algemeen denkbeeld gegeven van dat koninkrijk, en van den tijd, wanneer het opgericht zou worden in de wereld, (in Zijne gelijkenis, Markus 13), maar hier heeft Hij hen meer ingeleid in den aard er van, als een koninkrijk der genade in deze wereld, en van heerlijkheid in de toekomende wereld, en hun het verbond geopend en verklaard, hetwelk er de handvest van is. Nu was dit bedoeld:

A. Om hen toe te bereiden tot het ontvangen van den Heiligen Geest en om te volvoeren hetgeen waartoe zij bestemd waren. Hij zegt hun in het verborgen wat zij aan de wereld zullen hebben te zeggen, en zij zullen bevinden, dat de Geest der waarheid, als Hij komt, hetzelfde zal zeggen.

B. Om een der bewijzen te zijn van Christus' opstanding. De discipelen, aan wie Hij zich levend vertoond heeft, wisten, dat Hij het was, niet alleen door hetgeen Hij hun toonde, maar door hetgeen Hij tot hen zei. Niemand dan Hij kon zo duidelijk en zo volledig spreken van de dingen, die het koninkrijk Gods aangaan. Hij heeft niet met hen gesproken over politiek, of over de koninkrijken der mensen, over filosofie, of het rijk der natuur, maar over Goddelijke dingen en het koninkrijk der genade, de dingen, die voor hen zelven, en voor hen, tot wie zij gezonden werden, van het grootste belang waren.

IV. Ene bijzondere verzekering, die hun gegeven werd, dat zij nu weldra den Heiligen Geest zullen ontvangen, en het bevel hun gegeven, om Hem te verwachten, vers 4, 5. Hij met hen vergaderd zijnde, waarschijnlijk op den berg in Galilea, waarheen Hij hen bescheiden had voor Zijn dood, want in vers 6 wordt melding gemaakt van hun wederom samengekomen zijn, om getuigen te wezen van Zijne hemelvaart. Hoewel Hij hen nu in Galilea bescheiden had, moeten zij er toch niet aan denken daar te blijven, neen, zij moeten wederkeren naar Jeruzalem, en er niet van scheiden. Let nu:

1. Op het gebod, dat Hij hun geeft om te wachten. Het was om hen op te wekken iets groots te verwachten, en zij hadden alle reden om van hun verhoogden Verlosser iets zeer groots te verwachten.

A. Zij moeten wachten tot aan den bestemden tijd, die nu is niet lang na deze dagen. Zij, die door het geloof hopen, dat de beloofde zegeningen komen zullen, moeten geduldig wachten, totdat zij komen, overeenkomstig den tijd, den gezetten tijd. En wanneer, gelijk nu, de tijd nadert, dan moeten wij gelijk Daniël, er vurig en ernstig naar uitzien, Daniël 9:3.

B. Zij moeten wachten in de bestemde plaats, te Jeruzalem, want dáár het eerst moet de Geest worden uitgestort, omdat Christus Koning moet zijn op den heiligen berg Zion, en omdat des Heeren woord zal uitgaan uit Jeruzalem: dit moet de moeder-kerk wezen. Dáár is Christus gesmaad, en daarom zal Hem dáár die ere worden aangedaan, en deze gunst wordt aan Jeruzalem bewezen, om ons te leren onzen vijanden en vervolgers te vergeven. De apostelen waren te Jeruzalem meer aan gevaar blootgesteld dan in Galilea, maar als wij in den weg des plichts zijn, kunnen wij goedsmoeds op God vertrouwen voor onze veiligheid. De apostelen zullen nu als openbare personen hebben op te treden, en daarom moeten zij zich naar ene publieke plaats begeven. Jeruzalem was de geschiktste kandelaar om er deze lichten op te plaatsen.

2. De verzekering, die Hij hun geeft, dat zij niet te vergeefs zullen wachten.

A. De zegen, die voor hen bestemd is, zal komen, en zij zullen bevinden, dat die het wachten wel waardig was. Gij zult met den Heiligen Geest gedoopt worden, dat is: Ten eerste. De Heilige Geest zal overvloediger dan ooit over u uitgestort worden. De Heilige Geest was reeds op hen geblazen, Johannes 20:22, en zij hadden er het voordeel, het weldadige, van ervaren, maar nu zullen zij ene overvloediger mate hebben van Zijne gaven, Zijne genade en vertroostingen, er mede gedoopt worden, waarin ene toespeling schijnt te zijn op de Oud-Testamentische beloften van de uitstorting des Geestes, Joël 2:28, Jesaja 44:3, 32:15. Ten tweede. "Gij zult door den Heiligen Geest worden gereinigd en gezuiverd," zoals de priesters gedoopt en gewassen werden met water, om hen voor hun heiligen dienst te bereiden. "Zij hadden het teken, gij zult de zaak hebben, die betekend werd. Gij zult geheiligd worden door de waarheid, naarmate de Geest er u al meer en meer in zal leiden, terwijl door het getuigenis des Geestes uw geweten gereinigd zal worden, opdat gij den levenden God in het apostelschap kunt dienen." Ten derde. "Hierdoor zult gij krachtiger dan ooit verbonden worden aan uwen Meester en Zijne leiding, gelijk Israël in Mozes gedoopt is in de wolk en in de zee. Zo vast zult gij aan Christus verbonden zijn, dat gij Hem nooit weer verlaten zult, uit vreze voor lijden, zoals gij Hem eens verlaten hebt."

B. Van deze gave nu des Geestes spreekt Hij: Als van de belofte des Vaders, die zij van Hem gehoord hadden, en waarop zij dus staat konden maken. De Geest werd gegeven door belofte, en het was toen de grote belofte, gelijk die van den Messias dit te voren geweest is, Lukas 1:72, en die van het eeuwige leven het nu is, 1 Johannes 2:25. Tijdelijke goede dingen worden gegeven door de Voorzienigheid, maar de Geest en geestelijke dingen worden gegeven door de belofte, Galaten 3:18. De Geest van God wordt ons niet gegeven, zoals de geest des mensen ons wordt gegeven, en in ons binnenste wordt geformeerd door den loop der natuur, Zacheria 12:1, maar door het woord van God.

1. Opdat de gave des te kostelijker zou zijn, heeft Christus de belofte des Geestes waardig geacht, om als een legaat aan Zijne kerk na te laten.

2. Opdat zij des te zekerder zou zijn, en opdat de erfgenamen der belofte overtuigd kunnen wezen van het onveranderlijke van Gods raad hierin.

3. Opdat het uit genade zij, bijzondere genade, en aangenomen zal worden door het geloof, de belofte aangrijpende, en er op steunende. Evenals Christus, zo wordt ook de Geest ontvangen door het geloof. Het was de belofte des Vaders.

1. Van Christus' Vader. Als Middelaar heeft Christus het oog gehad op God, als Zijn Vader.

2. Van onzen Vader, die, zo Hij ons de aanneming geeft tot kinderen, ons ook gewis den Geest der aanneming zal schenken, Galaten 4:5, 6. Hij zal den Geest schenken, als de Vader der lichten, als de Vader der Geesten, en als de Vader der barmhartigheden, het is de belofte des Vaders. Deze belofte van den Vader hadden zij menigmaal van Christus gehoord, inzonderheid in de afscheidsrede, die Hij kort voor Zijn dood voor hen uitsprak, en waarin Hij hun telkens en nogmaals verzekerde, dat de Trooster komen zou: Het bevestigt Gods belofte en moedigt ons aan, om er op te steunen, dat wij haar van Jezus Christus gehoord hebben, want zo vele beloften Gods als er zijn. die zijn in Hem ja, en zijn in Hem amen. ',Gij hebt haar van Mij gehoord, en Ik zal haar waar maken. Hij spreekt er van als van de voorzegging van Johannes den Doper, want Christus zegt hun zo ver terug te zien, vers 5. "Gij hebt het niet slechts van Mij gehoord, maar ook van Johannes, toen Hij u aan Mij overdroeg, zei Hij, Mattheus 3:11 :Ik doop u wel met water, maar die na mij komt, zal u met den Heiligen Geest dopen. Het is ene grote eer, die

Christus nu aan Johannes bewijst, niet slechts door zijne woorden aan te halen, maar door te verklaren, dat de grote gave, die nu stond te komen, er de vervulling van is. Aldus heeft Hij het woord Zijns knechts bevestigt, Jesaja 44:26. Christus kan meer doen dan Zijne dienstknechten. Het is hun ene ere om gebruikt te worden als de uitdelers van de middelen der genade, maar het is Zijn kroonrecht om den Geest der genade te geven. Hij zal u met den Heiligen Geest dopen, u door Zijn' Geest onderwijzen, en Zijn Geest geven om in u te bidden, hetgeen meer is dan de beste leraren voor ons doen kunnen.

C. Nu is het deze gave van den Heiligen Geest, die aldus werd beloofd, voorzegd en verwacht, die wij in het volgende hoofdstuk door de apostelen zullen zien ontvangen, want daarin had de belofte hare volkomene vervulling, deze was het, die komen zou, en wij verwachten gene andere, want hier wordt beloofd, dat zij gegeven zal worden, niet lang na deze dagen. Hij zegt hun niet na hoe vele dagen het zijn zal, want zij moeten elke dag in de gemoedsstemming zijn om haar te ontvangen. Andere Schriftuurplaatsen spreken van de gave des Heiligen Geestes aan gewone gelovigen, deze spreekt van die bijzondere kracht, waarmee de eerste predikers van het Evangelie en stichters der kerk door den Heiligen Geest begiftigd werden, en die hen in staat stelde om op onfeilbare wijze voor dien tijd te verhalen, en voor het nageslacht te boek te stellen wat de leer van Christus is en de bewijzen er van, zodat wij uit kracht van deze belofte en de vervulling er van het Nieuwe Testament ontvangen en aannemen als van God ingegeven.

Handelingen 1:6-11

Christus had Zijne discipelen door Zijn engel bescheiden om Hem in Galilea te ontmoeten, en dáár heeft Hij hen voor een bepaalden dag weer naar Jeruzalem bescheiden. Aldus wilde Hij hun gehoorzaamheid op de proef stellen, en Hij heeft haar bereid en blijmoedig bevonden, zij waren samengekomen, zoals Hij het bepaald had, om de getuigen te zijn van Zijne hemelvaart, waarvan wij hier het bericht hebben. Merk op:

I. De vraag, die zij Hem bij die samenkomst hebben gedaan. Zij kwamen te zamen tot Hem, zij hadden over de vraag met elkaar beraadslaagd, en waren overeengekomen haar te doen. Zij kwamen allen, en deden de vraag in aller naam: Heere! zult Gij in dezen tijd aan Israël het koninkrijk weder oprichten? Dit kan beschouwd worden op tweeërlei wijs:

1. "Gij zult het voorzeker niet voor de tegenwoordige heersers over Israël weder oprichten, voor de overpriesters en de ouderlingen, die U ter dood hebben gebracht, en om dit te kunnen doen, het koninkrijk gedwee aan den keizer hebben overgegeven, en zich als zijne onderdanen hebben erkend. Hoe! Zouden zij, die U en ons haten en vervolgen, met macht bekleed worden? Dat zij verre van U!" Of liever:

2. "Voorzeker zult Gij het thans weder oprichten voor de Joodse natie, in zoverre zij zich aan U, als hun Koning, willen onderwerpen." Nu waren in deze vraag twee verkeerde dingen:

A. Hun verwachting van de zaak zelf. Zij dachten, dat Christus Israël het koninkrijk weder oprichten zou, dat is: dat Hij het volk der Joden weer even groot en aanzienlijk zou maken onder de natiën, als het in de dagen van David en Salomo, van Asa en Josafat geweest is, dat Hij, als de Silo, den scepter zou weder herstellen voor Juda, en den wetgever, terwijl Christus gekomen is om Zijn eigen koninkrijk op te richten, en dat dit een koninkrijk der hemelen was, maar niet om aan Israël het koninkrijk-een aards koninkrijk-weer op te richten. Zie hier: Ten eerste. Hoe zelfs vrome mannen geneigd zijn om het welzijn der kerk maar al te veel in uitwendige pracht en macht te zoeken, alsof Israël niet heerlijk kon zijn, of het koninkrijk moet hun weder opgericht worden, en dat Christus' discipelen niet geëerd konden wezen, of zij moesten rijksgroten zijn, terwijl ons toch gezegd is, in deze wereld het kruis te verwachten, en naar het koninkrijk uit te zien in de andere wereld.

Ten tweede. Hoe geneigd wij zijn om vast te houden aan hetgeen wij van kindsbeen af hebben geleerd, en hoe moeilijk het is om ons van de vooroordelen onzer opvoeding los te maken. De discipelen hadden het met de moedermelk ingezogen, dat de Messias een aards Vorst zou zijn, en het duurde lang eer zij er toe gebracht konden worden om een denkbeeld te hebben van Zijn koninkrijk, als zijnde van geestelijken aard. Ten derde. Hoe natuurlijk wij vooringenomen zijn ten gunste van ons eigen volk. Zij dachten, dat God geen koninkrijk in de wereld zou hebben, tenzij het aan Israël weer opgericht werd, terwijl toch al de koninkrijken dezer wereld Zijner zouden worden, waarin Hij wordt verheerlijkt, wat dan ook het lot van Israël moge zijn. Ten vierde. Hoe onderhevig wij er aan zijn om de Schrift verkeerd op te vatten-in letterlijken zin te verstaan wat zinnebeeldig gesproken is, en de Schrift te verklaren in overeenstemming met onze plannen en bedoelingen, terwijl wij onze plannen moesten vormen naar de Schrift. Maar als de Geest van boven zal uitgestort zijn, dan zullen onze vergissingen hersteld worden, zoals die van de apostelen hersteld zijn.

B. Hun vraag betreffende den tijd er van: "Heere, zult Gij het doen in dezen tijd? Hebt Gij ons samen geroepen met het doel om gepaste maatregelen te beramen van de wederherstelling van het koninkrijk van Israël? Er kan voorzeker geen beter tijdstip voor wezen ". Hierin nu hebben zij hun doel gemist, want zij waren al te nieuwsgierig naar hetgeen waarnaar hun Meester hun nooit gezegd had te vragen. Zij waren begerig naar de oprichting van het koninkrijk, waarin zij zich zo groot een aandeel beloofden, en zij wilden het Goddelijk raadsbesluit vooruitlopen. Christus had hun gezegd, dat zij zullen zitten op tronen, Lukas 22:30, en nu kan niets hen voldoen, of zij moeten terstond op den troon zijn, en kunnen den tijd niet afwachten, terwijl toch hij, die gelooft, niet zal haasten, maar overtuigd is, dat Gods tijd de beste tijd is.

II. Hoe Christus hen bestrafte wegens deze vraag, zoals Hij Petrus bestraft had wegens zijne vraag betreffende Johannes: Wat gaat het u aan? Het komt u niet toe te weten de tijden of gelegenheden, vers 7. Hij weerspreekt hun verwachting niet, dat aan Israël het koninkrijk weder opgericht zal worden, omdat die vergissing weldra hersteld zal worden door de uitstorting des Heiligen Geestes, waarna zij nooit meer aan een tijdelijk, of aards, koninkrijk hebben gedacht, en ook omdat die verwachting in zekeren zin recht is, nl. in den zin van de oprichting van het Evangelie-koninkrijk in de wereld, en dat zal door hun vergissing niet verhinderd, of te niet gedaan worden, maar Hij bestraft hun vragen naar den tijd.

1. Het is hun niet vergund dit te weten: Het komt u niet toe te weten, en daarom komt het u niet toe te vragen. Christus zal nu van hen scheiden, van hen scheiden in liefde, en toch geeft Hij hun deze bestraffing, welke bedoeld is als ene waarschuwing aan Zijne kerk om wèl toe te zien, en zich niet te stoten aan den steen, die zo noodlottig was voor onze eerste ouders-ene ongeregelde begeerte naar verboden kennis, een zich indringen in de dingen, die wij niet gezien hebben, omdat God ze ons niet heeft getoond. Het is dwaas om wijs te willen wezen boven hetgeen geschreven is, en het is verstandig om tevreden te wezen met niet wijzer te zijn. Christus heeft Zijnen discipelen veel kennis gegeven boven anderen (Het is u gegeven de verborgenheden van het koninkrijk der hemelen te weten), en Hij had hun Zijn Geest beloofd, om hun nog meer te leren. Opdat zij nu niet opgeblazen zouden worden door de veelheid en de uitnemendheid der openbaringen, geeft Hij hun hier te verstaan, dat er dingen waren, die het hun niet toekwam te weten. Wij zullen zien, hoe weinig reden wij hebben om trots te wezen op onze kennis, als wij bedenken hoeveel er is, waarvan wij niets weten. Christus had Zijnen discipelen, zowel voor Zijn dood als na Zijne opstanding, onderricht gegeven, dat volkomen volstond voor het betrachten van hun plicht, en Hij wil, dat zij met deze kennis tevreden zullen zijn, want zij is genoeg voor een Christen, in wie ijdele nieuwsgierigheid ene verdorvene gemoedsgesteldheid is, die wèl gedood, maar niet bevredigd moet worden. Christus zelf had met Zijne discipelen gesproken over de dingen, die het koninkrijk Gods aangaan, en hun beloofd, dat de Geest hun de toekomende dingen zal verkondigen, Johannes 16:13. Hij had hun ook tekenen der tijden gegeven, op welke te letten hun plicht was, en welke voorbij te zien zonde was, Mattheus 24:33, 16:3. Maar zij moeten noch verwachten, noch begeren, om, hetzij al de bijzonderheden, hetzij den juisten tijd, van toekomstige gebeurtenissen te kennen. Het is goed voor ons om in het duister en in onzekerheid gehouden te worden omtrent de "tijden en ogenblikken" (zoals Dr. Hammond hier leest) van toekomstige gebeurtenissen betreffende de kerk, zowel als betreffende ons zelven. Omtrent de verschillende jaargetijden weten wij in het algemeen, dat er zomer en winter zal zijn, maar wij weten niet, op welken dag wij fraai weer zullen hebben, of op welken anderen dag er onstuimig weer zal zijn, hetzij in den zomer of in den winter, en evenzo weten wij ten opzichte van onze wereldlijke zaken niet, of het een zomertijd van voorspoed zal zijn, opdat

wij ons aan gene verkeerde gerustheid zullen overgeven. Er wordt ons gezegd, dat er een wintertijd van benauwdheid komen zal, en opdat wij ons nu in dien winter niet aan wanhoop zullen overgeven, wordt ons verzekerd, dat de zomer zal wederkeren, maar wat deze of die bijzondere dag zal opleveren, kunnen wij niet zeggen, weten wij niet, wàt hij ons ook moge brengen, wij zullen er ons naar hebben te schikken.

2. De kennis hiervan heeft God zich als Zijn kroonrecht voorbehouden, de Vader heeft haar in Zijne eigene macht gesteld, zij is in Hem verborgen. Niemand, buiten Hem, kan de toekomstige tijden en gelegenheden openbaren.

Gode zijn al Zijne werken bekend, maar niet ons, Hoofdstuk 15:18. Het is in Zijne macht, en in de Zijne alleen, om van den beginne aan het einde te verkondigen, en hiermede bewijst Hij zich God te zijn, Jesaja 46:10. "En hoewel Hij het voegzaam oordeelde, om aan de Oud-Testamentische profeten soms de tijden en gelegenheden te doen weten (zoals van Israël's dienstbaarheid in Egypte gedurende vier honderd jaren, en hun gevangenschap in Babylon gedurende zeventig jaren), heeft Hij het toch niet voegzaam geoordeeld, om u de tijden en gelegenheden te doen weten, hoe lang het duren zal eer Jeruzalem verwoest zal worden, hoewel gij zo wel verzekerd zijt van de zaak zelf. Hij heeft niet gezegd, dat Hij u iets meer zal doen weten van de tijden en gelegenheden, dan gij weet". Later heeft Hij dit gedaan aan Zijn' dienstknecht, Johannes, " maar Hij heeft het in Zijne eigene macht gesteld om het te doen, of niet te doen, al naar Hij het goed vindt". En hetgeen in deze Nieuw-Testamentische profetie omtrent de tijden en gelegenheden geopenbaard wordt is zo duister en moeilijk te begrijpen, dat, als wij het willen toepassen, het van belang voor ons is te gedenken, dat het niet betaamt om met beslistheid de tijden en gelegenheden te bepalen.

III. Hij schrijft hun hun werk voor en verzekert hun, dat zij de bekwaamheid zullen hebben, om er mede voort te gaan, en dat zij er voorspoedig in zullen zijn. Het komt u niet toe te weten de tijden of gelegenheden -het zou u geen goed doen, maar weet dit: vers 8, gij zult geestelijke kracht ontvangen door de nederdaling des Heiligen Geestes op u, en gij zult haar niet te vergeefs ontvangen, want gij zult Mijne getuigen zijn, en getuigen zijn van Mijne heerlijkheid, en uw getuigenis zal niet te vergeefs zijn, want het zal ontvangen worden hier in Jeruzalem, en in het omliggende land, en tot aan het uiterste der aarde". Als Christus ons dienstbaar maakt aan Zijne eer en heerlijkheid in onze dagen en in ons geslacht, zo laat dit ons genoeg zijn, en laten wij ons dan niet kwellen en in verwarring brengen omtrent toekomende tijden en gelegenheden.

Christus zegt hun hier:
1. Dat hun werk eervol en heerlijk zal wezen: Gij zult Mijne getuigen zijn.

A. Zij zullen Hem uitroepen als Koning, en die waarheden verkondigen in de wereld, door welke Zijn koninkrijk zal opgericht worden, en door welke Hij zal regeren. Zij moeten plechtig en openlijk Zijn Evangelie prediken in de wereld.

B. Zij zullen dit bewijzen, en hun getuigenis bevestigen, niet, gelijk getuigen plegen te doen, met een eed, maar met het Goddelijk zegel van wonderen en bovennatuurlijke gaven. Gij zult martelaren voor mij zijn, of, gij zult Mijne martelaren zijn, zoals die tekst in sommige handschriften luidt, want zij betuigden de waarheid van het Evangelie met hun lijden, ja met hun dood.

2. Dat hun kracht voor dit werk volstaan zal. Zij hadden er gene eigene kracht voor, gene wijsheid en geen moed, zij waren van nature het zwakke en het dwaze der wereld, zij durfden niet als getuigen voor Christus optreden bij Zijn verhoor, en ook nu waren zij hiertoe nog niet bekwaam. "Maar gij zult ontvangen de kracht des Heiligen Geestes, die over u komen zal. Gij zult bezield en aangedreven worden door een beteren geest dan uw eigen geest is, gij zult kracht hebben om het Evangelie te prediken, en er de waarheid van te bewijzen uit het Oude Testament" (hetgeen zij, toen zij vervuld waren van den Heiligen Geest, op bewonderenswaardige wijze gedaan hebben, Hoofdstuk 18:28)," en het door wonderen en door lijden te bevestigen". Christus' getuigen zullen kracht ontvangen voor het werk, waartoe Hij hen roept, die door Hem in Zijn dienst gebruikt worden, zal Hij er bekwaam toe maken, en er hen in door helpen.

3. Dat hun invloed groot en zeer uitgebreid zal zijn. Gij zult getuigen zijn van Christus, en Zijne zaak bepleiten:

A. "In Jeruzalem, dáár moet gij beginnen, en dáár zullen velen uw getuigenis aannemen, en die het niet doen, zullen dan zonder verontschuldiging gelaten worden".

B. "Van dáár zal uw licht schijnen door geheel Judea, waar gij te voren te vergeefs hebt gearbeid".

C. "Van dáár zult gij voortgaan naar Samaria, hoewel het u bij uwe eerste zending verboden was om in enige stad der Samaritanen te prediken".

D. "De zegen uwer werkzaamheid zal reiken tot aan het uiterste der aarde, gij zult een zegen wezen voor geheel de wereld".

IV. Hun deze instructies gegeven hebbende, verlaat Hij hen, vers 9 :Als Hij dit gezegd had, alles gezegd had, wat Hij had te zeggen, zegende Hij hen (dat wordt ons meegedeeld in Lukas 24:50), en nu werd Hij opgenomen, daar zij het zagen, terwijl zij hun ogen op Hem gevestigd hadden, Zijn zegen ontvangende. Gradueel werd Hij opgenomen, en ene wolk nam Hem weg van hun ogen. Wij hebben hier Christus' opvaren naar de hoogte, niet, gelijk Elia, afgehaald met een vurigen wagen en vurige paarden, maar oprijzende naar den hemel, zoals Hij oprees uit het graf, zuiver en alleen door Zijne eigene kracht, daar Zijn lichaam thans, gelijk de lichamen der heiligen zijn zullen bij de opstanding, een geestelijk lichaam was, opgewekt in kracht en onverderfelijkheid. Merk hier op:

1. Hij begon Zijne hemelvaart voor de ogen Zijner discipelen, daar zij het zagen. Zij hebben Hem niet uit het graf zien komen, omdat zij Hem na Zijne opstanding zien zouden, hetgeen ene genoegzame overtuiging voor hen was, maar zij zagen Hem opvaren naar den hemel, terwijl zij met grote oplettendheid en ernst op Hem zagen, zodat zij zich niet konden bedriegen. Waarschijnlijk is Hij niet snel opwaarts gevlogen, maar bewoog Hij zich zachtkens, ter meerdere voldoening en overtuiging Zijner discipelen.

2. Hij verdween van voor hun ogen, in ene wolk, hetzij in ene zware wolk, want God zei, dat Hij in donkerheid zou wonen, of wel in ene heldere, lichtende wolk, om den glans van Zijn verheerlijkt lichaam te kennen te geven. Het was ene heldere wolk, die Hem overschaduwde bij Zijne verheerlijking op den berg, en hoogstwaarschijnlijk was dit ook zulk ene wolk, Mattheus 17:5. Waarschijnlijk heeft deze wolk Hem ontvangen , toen Hij ongeveer zo ver was gekomen van de

aarde, als waar de wolken gewoonlijk zijn, maar het was toch niet zulk ene zich uitbreidende wolk, als wij gewoonlijk zien, maar die groot en rui m genoeg was om Hem te. omvatten. Nu heeft Hij van de wolken Zijn wagen gemaakt, Psalm 104:3. God is dikwijls neergekomen in ene wolk, nu is Hij in ene opgevaren. Dr. Hammond is van mening, dat de wolken, die Hem hier wegnamen, de engelen waren, die Hem ontvingen, want het verschijnen van engelen wordt gewoonlijk omschreven door een wolk, Exodus 25:22, Leviticus 16:2. Door de wolken wordt ene soort van gemeenschap onderhouden tussen de bovenwereld en de lagere wereld, daarmee worden dampen opgezonden van de aarde, en wordt de dauw neder gezonden van den hemel. Zeer voegzaam dus stijgt Hij op in ene wolk, die de Middelaar is tussen God en den mens, door wie Gods zegeningen nederdalen op ons, en onze gebeden opgaan tot Hem. Dat was het laatste, hetwelk van Hem gezien werd. De ogen van zeer vele getuigen volgden Hem in de wolk, en zo wij willen weten, wat er toen met Hem geschied is, dan kunnen wij zien in Daniël 7:13, dat er een kwam met de wolken des hemels, als eens mensen zoon, en hij kwam tot den Oude van dagen, en zij deden hem voor dezelve naderen.

V. Toen Hij buiten hun gezicht was gekomen, bleven de discipelen hun ogen nog op den hemel gericht houden, vers 10, en dat wel langer dan zij moesten. En waarom?

1. Het was wellicht, omdat zij hoopten, dat Christus zo aanstonds weer tot hen zou terugkeren, om aan Israël het koninkrijk op te richten, en er afkerig van waren om te geloven, dat zij nu voor goed van Hem gescheiden waren, zo zeer waren zij nog aan Zijne lichamelijke tegenwoordigheid gehecht, hoewel Hij hun gezegd had, dat het hun nut was, dat Hij wegging. Of, zij zagen Hem na, in twijfel zijnde, of Hij niet misschien neergeworpen zou worpen, zoals de zonen der profeten dit dachten van Elia, 2 Koningen 2:16, en dat zij Hem alzo terug zouden erlangen.

2. Zij dachten misschien enigerlei verandering te zullen zien in den zichtbaren hemel bij Christus' opvaren, hetzij dat de zon beschaamd, of de maan schaamrood zou worden, Jesaja 24:23, als zijnde overschitterd door Zijn glans, of liever, dat zij enig teken van juichende blijdschap zouden tonen, of wellicht dachten zij een blik te kunnen slaan in de heerlijkheid van den onzichtbaren hemel, toen dezen zich opende om Hem te ontvangen. Christus had hun gezegd, dat zij den hemel zullen zien geopend, Johannes 1:52. En waarom zouden zij dit dan nu niet zien?

VI. Er verschenen hun twee engelen, die hun ene boodschap van God brachten. Er was ene wereld van engelen gereed, om onzen Verlosser te ontvangen, nu Hij Zijn openbaren intocht deed in het Jeruzalem hier Boven. Wij kunnen onderstellen, dat deze twee ongaarne daarvan afwezig waren, maar om te tonen, hoe Christus de belangen van Zijne kerk op aarde op het harte droeg, zond Hij twee van de engelen, die Hem tegemoet waren gekomen, aan Zijne discipelen. Zij verschenen hun als twee mannen in witte kleding, helder en blinkend, want naar den plicht van hun ambt weten zij, dat zij in waarheid Christus dienen, als zij Zijnen dienstknechten op aarde dienst bewijzen. Nu wordt ons hier meegedeeld wat de engelen tot hen zeiden:

1. Om hun nieuwsgierigheid te beteugelen: Gij Galilese mannen! wat staat gij en ziet op naar den hemel? Hij noemt hen Galilese mannen, om hen te doen gedenken aan den rotssteen, waaruit zij gehouwen zijn. Christus had hun grote eer aangedaan door hen tot Zijne gezanten aan te stellen, maar zij moeten gedenken, dat zij mensen zijn, aarden vaten, Galilese mannen, ongeletterde mensen, op wie met minachting wordt neergezien. Nu zeggen zij: Wat staat gij hier, als Galileërs, als ruwe, onbeschaafde mensen, en ziet op naar den hemel? Wat begeert gij te zien? Gij hebt alles gezien,

waarvoor gij samengeroepen waart, waarom wilt gij nu nog meer zien? Wat staat gij en ziet op, als mensen, die verschrikt en verlegen zijn, verbaasd en ten einde raad?" Christus' discipelen behoren nooit aldus te staan en te staren, omdat zij een vasten regel hebben, om er zich naar te gedragen, en een vast fondament om op te bouwen.

2. Om hun geloof te bevestigen in Christus' wederkomst. Hun Meester had hun dit dikwijls gezegd, en nu zijn de engelen ter rechter tijd gezonden, om het hun in herinnering te brengen: Deze Jezus, die van u opgenomen is in den hemel, en dien gij aldus nastaart, wensende Hem weer bij u te hebben, is niet voor altijd weggegaan, want er is een dag bepaald, waarin Hij op dezelfde wijze van daar zal wederkomen, als gij Hem derwaarts henen hebt zien gaan, en voor dien bestemden dag moet gij Hem niet terug verwachten.

A. Deze Jezus zal in eigen Persoon wederkomen, bekleed met een verheerlijkt lichaam, deze Jezus, die eens gekomen is, om de zonde te niet te doen door Zijn zelfs offerande, zal ten anderen male gezien worden zonder zonde, Hebr. 9:26, 28, die eens in schande en versmaadheid is gekomen om geoordeeld te worden, zal wederkomen in heerlijkheid om te oordelen. Deze Jezus, die u uwen last heeft opgedragen, zal wederkomen om u rekenschap te vragen van de wijze, waarop gij u er van gekweten hebt, Hij, en geen ander, geen' vreemde, Job 19:27.

C. Hij zal alzo komen. Hij is heengegaan in ene wolk, vergezeld van engelen, en ziet, Hij komt met de wolken en vele duizenden van engelen! Hij is opgevaren met gejuich, met geklank der bazuin, Psalm 47:5, en Hij zal met een geroep, met de stem des archangels en met de bazuin Gods nederdalen van den hemel, 1 Thessalonicenzen 4:16. Gij hebt Hem nu in de wolken en in de lucht uit het oog verloren, en waar Hij heengegaan is, kunt gij Hem nu niet volgen, maar dan zult gij het, als gij zult opgenomen worden in de wolken, den Heere tegemoet. Als wij staan te staren en te beuzelen, dan moet de gedachte aan des Heeren wederkomst ons opwekken en verlevendigen, en als wij staan te staren en te beven, dan behoort die gedachte ons te bemoedigen en te vertroosten.

Handelingen 1:12-14

Hier wordt ons gezegd:
I. Van wáár Christus ten hemel is opgevaren-van den Olijfberg, vers 12, van dat gedeelte er van, waar Bethanië was gelegen, Lukas 24:50. Dáár begon Hij Zijn lijden, Lukas 22:39, en daarom heeft Hij dáár door Zijne heerlijke hemelvaart den smaad er van afgewenteld, en zo toonde Hij, dat Zijn lijden en Zijne hemelvaart hetzelfde doel en de zelfde strekking hadden. Aldus wilde Hij in het gezicht van Jeruzalem, en van de ongehoorzame en ondankbare inwoners er van, die niet wilden, dat Hij over hen zou heersen, Zijn koninkrijk binnengaan. Er was van Hem voorzegd, Zacheria 14:4, dat Zijne voeten zullen staan op den Olijfberg, die voor Jeruzalem ligt, dáár het laatst zouden staan, en er volgt op: de Olijfberg zal in tweeën gespleten worden. Van den Olijfberg is Hij opgevaren, die de goede olijfboom is, waaruit wij de gouden olie-de zalving- ontvangen, Zacheria 4:12, Romeinen 11:24. Van dezen berg wordt hier gezegd, dat hij nabij Jeruzalem is, liggende van dáár ene sabbatsreize, dat is: op een kleinen afstand, niet verder, dan waarheen vrome mensen ter overpeinzing hun wandeling uitstrekten op een' sabbatavond, nadat de openbare eredienst was afgelopen. Sommigen schatten dien afstand op duizend schreden, anderen op tweeduizend ellen, sommigen op zeven stadiën, anderen op acht. Bethanië lag wel op vijftien stadiën van Jeruzalem, Johannes 11:18, maar dat deel van den Olijfberg, dat het dichtst bij Jeruzalem was, en van waar Christus Zijn triomfantelijken intocht begon, was slechts op een afstand van zeven of acht stadiën. De Chaldeeuwse paraphrast op Ruth 1 zegt: "Er is ons geboden den sabbat en de heilige feestdagen waar te nemen door niet verder te wandelen dan twee duizend ellen", hetgeen zij gronden op Jozua 3:4, waar, bij hun tocht door de Jordaan de ruimte tussen hen en de ark twee duizend ellen moest bedragen. God had hen toen niet aldus beperkt, maar zij hadden zich zelven beperkt, en in zo verre is het een regel voor ons om op den sabbat niet verder te reizen dan om het sabbatswerk te kunnen doen, en voor zo ver het hiertoe nodig is mogen wij dit niet slechts, maar wordt het ons geboden, 2 Koningen 4:23.

II. Werwaarts de discipelen terugkeerden: zij kwamen te Jeruzalem, overeenkomstig huns Meesters bevel, hoewel zij daar in het midden van vijanden waren, maar het schijnt, dat, hoewel zij onmiddellijk na Christus' opstanding in het oog werden gehouden, en zij in vreze der Joden waren, er toch, nadat het bekend was geworden, dat zij naar Galilea waren gegaan, gene verdere notitie van hen genomen werd bij hun terugkeer in Jeruzalem, en dat er ook gene verdere nasporingen naar hen werden gedaan. God kan schuilplaatsen vinden voor Zijn volk, zelfs te midden hunner vijanden, en zulke invloeden doen werken op Saul, dat hij David niet langer zoekt. Te Jeruzalem gingen zij op in de opperzaal, waar zij bleven, niet dat zij allen in ene kamer woonden en aten, maar zij zijn er elke dag saamvergaderd, en brachten er hun tijd door in Godvruchtige oefeningen, in afwachting van de nederdaling des Geestes. De geleerden hebben allerlei gissingen omtrent deze opperzaal. Sommigen denken, dat het een der opperzalen was van den tempel, maar het is niet denkbaar, dat de overpriesters, die de beschikking hadden over deze kamers, er Christus' discipelen in zouden toelaten, om er te verblijven. Wel is door dezelfden geschiedschrijver gezegd, dat zij allen tijd in den tempel waren Lukas 24:53, maar dat was in de voorhoven van den tempel, in de uren des gebeds, want men kon hen niet verhinderen die bij te wonen. Maar deze opperzaal schijnt in een particulier huis te zijn geweest. De heer Gregory van Oxford, is van deze mening-en hij ondersteund haar met de aanhaling van een Syrischen scholiast op deze Schriftuurplaats, waar hij zegt, dat het dezelfde opperzaal was, waarin zij het pascha hadden gegeten, en hoewel die anoogeon, en deze huperooion wordt genoemd, kunnen beiden toch hetzelfde betekenen. "Of het", zegt hij, "in het huis van

Johannes, den evangelist was, zoals Euodius verzekert, of in dat van Maria, de moeder van Johannes Markus, zoals door anderen beweerd wordt, is niet met zekerheid te zeggen".

III. Wie de discipelen waren, die bij elkaar bleven. De elf apostelen, worden hier met name genoemd, vers 13, zo ook Maria, de moeder onzes Heeren, vers 14, en het is de laatste maal, dat van haar melding wordt gemaakt in de Schrift. Er waren anderen, die hier gezegd worden de broeders onzes Heeren te zijn, Zijne bloedverwanten naar het vlees, en, om de honderd en twintig voltallig te maken, waarvan gesproken wordt in vers 15, kunnen wij veronderstellen, dat al de zeventig discipelen, of de meesten van hen, bij hen waren, die metgezellen waren van de apostelen, en door hen als evangelisten gebruikt werden.

IV. Hoe zij hun tijd doorbrachten: Deze allen waren eendrachtelijk volhardende in het bidden en smeken. Merk op:

1. Zij baden en smeekten. Al het volk van God is een biddend volk, zij zijn steeds in het gebed, Het was nu een tijd van benauwdheid en gevaar voor de discipelen van Christus, zij waren als schapen in het midden der wolven, en: Is iemand in lijden? Dat hij bidde, dat zal alle zorg en vrees doen zwijgen. Zij hadden een nieuw werk voor zich, een groot werk, en eer zij daartoe ingingen, was er een gedurig gebed van hen tot God om Zijne tegenwoordigheid er in. Eer zij voor het eerst werden uitgezonden, heeft Christus veel tijd doorgebracht in het gebed voor hen, en nu brengen zij den tijd door in het gebed voor zich zelven. Zij waren wachtende op de nederdaling des Geestes op hen en daarom waren zij aldus overvloedig in het gebed. De Geest is nedergedaald op Christus, toen Hij in het gebed was, Lukas 3:21-22. Diegenen zijn in de beste gemoedsstemming om geestelijke zegeningen te ontvangen, die in ene biddende gemoedsstemming zijn. Christus had beloofd, nu weldra den Heiligen Geest te zenden, deze belofte moest hen niet doen aflaten van het gebed, maar er hen toe opwekken en aanmoedigen. God wil verzocht worden om de beloofde zegeningen, en hoe naderbij de vervulling schijnt te zijn, hoe vuriger wij er om moeten bidden.

2. Zij waren volhardende in het gebed, brachten er veel tijd in door, meer dan gewoonlijk, zij baden dikwijls en lang. Zij hebben nooit ene ure des gebeds gemist, zij waren besloten er in te volharden, totdat de Heilige Geest kwam overeenkomstig de belofte, te bidden en niet te vertragen. In Lukas 24:53 wordt gezegd: zij waren lovende en dankende God, hier: zij waren volhardende in het bidden en smeken, want gelijk loven en danken voor de belofte ene betamelijke wijze van vragen is om hare vervulling, en danken voor genotene zegeningen een vragen is om nog verdere zegeningen, zo geven wij in het zoeken van God Hem de eer van een zegen en de genade, die wij in Hem gevonden hebben.

3. Zij deden dit eendrachtelijk. Dit toont aan, dat er ene heilige liefde onder hen heerste, dat er geen twist of tweedracht onder hen was, en zij, die aldus de enigheid des Geestes behouden door den band des vredes, zijn het best toebereid om de vertroostingen des Heiligen Geestes te ontvangen. Het geeft ook te kennen hun waardige instemming met de smekingen, die gedaan werden, hoewel er slechts een sprak, hebben toch allen gebeden, en indien er twee samenstemmen over enige zaak, die zij zouden mogen begeren, zij hun geschieden zal, hoe veel te meer dan niet, wan neer velen samenstemmen in dezelfde bede. Zie Mattheus 18:19.

Handelingen 1:15-26

De zonde van Judas strekte niet alleen tot zijne eigene schande en verderf, maar zij deed ook ene ledige plaats ontstaan in het college der apostelen. Er waren twaalf verordineerd, naar de twaalf stammen Israël's, die van de twaalf patriarchen afstamden, zij zijn de twaalfsterren, die de kroon uitmaken der kerk, Openbaring 12:1, en voor hen zijn twaalf tronen bestemd, Mattheus 19:28. Zij waren dus twaalf, toen zij leerlingen waren, indien zij nu slechts elf zijn, als zij leraren moeten wezen, dan zou dit ene aanleiding wezen voor iedereen om te vragen, wat er van den twaalfde geworden was, en zo zou de herinnering aan de ergernis in hun gezelschap opgewekt worden, daarom moest nog voor de nederdaling des Geestes gezorgd worden, dat de ledige plaats aangevuld werd, en daarvan hebben wij nu het bericht. Waarschijnlijk heeft onze Heere Jezus, onder de andere dingen, die het koninkrijk Gods aangaan, ook hieromtrent aanwijzingen gegeven. Merk op:

I. De personen, die bij deze handeling betrokken waren.

1. Er was ene schare bijeen van omtrent honderd en twintig personen. Dat was het getal der namen, dat is: der personen. Sommigen denken, dat dit alleen mannen waren, onderscheiden van de vrouwen. Dr. Lightfoot berekent, dat de elf apostelen, de zeventig discipelen. en ongeveer negen en dertig anderen, allen van Christus' maagschap en Zijne landgenoten, dit getal van honderd en twintig vormden, en dat dezen ene soort van synode waren, of vergadering van leraren, ene permanente kerkvergadering, welke bijeenbleef, totdat de vervolging bij den dood van Stefanus hare leden verstrooide, behalve de apostelen, Hoofdstuk 8:1. Maar hij denkt, dat er, behalve dezen, toen nog vele honderden, indien niet duizenden, te Jeruzalem waren, die geloofden, en wij hebben ook gelezen van velen, die aldaar in Hem geloofden, maar Hem niet durfden belijden, en daarom kan ik zijn gevoelen niet delen, dat dezen zich nu tot bepaalde verenigingen hadden gevormd voor de prediking des woords en andere Godsdienstige handelingen, of dat er iets van dien aard geweest is voor de uitstorting des Geestes, en de bekeringen, die in het volgende hoofdstuk vermeld zijn. Hier was het begin der Christelijke kerk: deze honderd en twintig waren het mostaardzaad, dat tot een boom is opgegroeid, de zuurdesem, die het gehele deeg doorzuurde.

2. De spreker was Petrus, die altijd de ijverigste is geweest, en dit nog was, en van zijn' ijver en voortvarendheid wordt notitie genomen, om te tonen, dat hij den grond, dien hij door zijne verloochening van zijn Meester had verloren, volkomen herwonnen had. Petrus, bestemd zijnde om de apostel der besnijdenis te wezen, blijft op den voorgrond, zolang de gewijde geschiedenis bij de Joden verwijlt, gelijk zij later, als zij van de Heidenen zal spreken, bij de geschiedenis van Paulus zal blijven.

II. Het voorstel van Petrus om een anderen apostel te verkiezen. Hij stond op in het midden der discipelen, vers 15. Hij zat niet neer, als iemand, die de wet voorschrijft. of de oppermacht had over de anderen, maar hij stond op, als iemand, die slechts een voorstel wilde doen, waardoor hij eerbied betoonde voor zijne broederen, staande, terwijl hij tot hen sprak. Nu kunnen wij in zijne rede letten op:

1. Zijne mededeling van de ledige plaats, ontstaan door den dood van Judas, waarin hij zeer uitvoerig en nauwkeurig is, en waarbij hij, zoals het betaamde aan iemand, op wie Christus geblazen had, wijst op de vervulling der Schrift in deze zaak. Hier is:

A. De macht, waartoe Judas bevorderd was, vers 17 :Hij was met ons gerekend. en had het lot dezer bediening verkregen, waarmee wij bekleed zijn. Velen zijn gerekend met de heiligen in deze wereld, die niet onder hen gevonden zullen worden op den dag, wanneer het kostelijke van het snode zal uitgetrokken worden. Wat zal het ons baten aan het getal der Christenen toegevoegd te worden, als wij niet delen in den geest en den aard van Christenen? Dat Judas het lot dezer bediening verkregen had, was slechts ene verzwaring van zijne zonde en zijn verderf, zoals het dit ook wezen zal van hen, die in Christus' naam hebben geprofeteerd, en toch werkers der ongerechtigheid zijn geweest.

B. De zonde van Judas, niettegenstaande zijne bevordering tot die eer. Hij is de leidsman geweest dergenen, die Jezus vingen. Hij heeft niet slechts aan de vervolgers van Christus bericht, waar zij Hem konden vinden (dat zij zeer goed gekund hadden, al was hij buiten het gezicht gebleven) maar hij had de onbeschaamdheid om openlijk te verschijnen aan het hoofd der bende, die Hem grepen. Hij ging hen voor naar de plaats, en, alsof hij trots was op de eer, gaf hij het woord van bevel: Deze is het, grijpt hem. Aanvoerders, voorgangers in de zonde, zijn de ergsten der zondaren, inzonderheid indien zij, die door hun ambt leidslieden behoorden te wezen van de vrienden van Christus, de leidslieden Zijner vijanden zijn.

C. Het verderf van Judas door deze zonde. Bemerkende, dat de overpriesters het op het leven toelegden van Christus en Zijne discipelen, dacht hij het zijne te redden door tot hen over te lopen, en dat niet alleen, maar aanzien en bezittingen onder hen te verkrijgen, waarvan het loon voor zijne diensten, naar hij hoopte, nog slechts een onderpand of handgeld was, maar zie, waar het op uitliep. Ten eerste. Hij heeft op schandelijke wijze zijn geld verloren, vers 18. Hij heeft verworven een akker-met de dertig zilveren penningen-die het loon der ongerechtigheid waren. Hij heeft den akker niet gekocht, maar door het loon der ongerechtigheid werd die akker verworven, en dit is zeer sierlijk aldus uitgedrukt ter bespotting van zijne plannen om zich door zijn verraad te verrijken. Hij dacht een akker voor zich gekocht te hebben, zoals Gehazi met hetgeen hij door ene leugen van Naäman, verkregen had, 2 Koningen 5:26, maar het bleek de aankoop te wezen van een akker om vreemdelingen er in te begraven, en welk goed heeft dit nu aan hem of aan iemand anders gedaan? Het was voor hem de mammon der ongerechtigheid, hij werd er door teleurgesteld en bedrogen, en het loon zijner ongerechtigheid was de aanstoot zijner ongerechtigheid. Ten tweede. Hij heeft op nog schandelijker wijze zijn leven verloren. Er is ons meegedeeld, Mattheus 27:5, dat hij vertrok in wanhoop, en verstikt was (dat, en niets meer, is daar de betekenis van het woord), hier wordt er bijgevoegd (zoals latere geschiedschrijvers bijvoegingen maken aan de verhalen van vroegere geschiedschrijvers), dat hij verworgd zijnde, of verstikt door smart en afgrijzen, voorwaarts overgevallen is, op zijn aangezicht is gevallen (volgens Dr. Hammond) en, deels door het zwellen van zijne eigene borst, en deels door het geweld van den val, is hij midden opgeborsten, zodat al zijne ingewanden zijn uitgestort. Indien de duivel, als hij uitgeworpen was uit een kind, hem scheurde en terneder wierp, en hem schier doodde, zoals wij zien in Markus 9:26 en Lukas 9:42, dan is het niet te verwonderen, dat hij, ten volle bezit hebbende van Judas, hem voorover wierp en hem deed bersten. De verstikking, die Mattheus verhaalt, heeft hem doen opzwellen, totdat hij berstte, hetgeen door Petrus wordt meegedeeld. Zijn bersten ging vergezeld van een groot gedruis, of knal (zegt Dr. Edwards) dat door de buren gehoord werd, en op die wijze is het bekend geworden, vers 19: Al zijne ingewanden zijn uitgestort, Lukas schrijft als medicijnmeester, bedoelende al de ingewanden van de middelste en onderste buikholte. Ontweiding maakt een deel uit van de straf der verraders. Rechtvaardiglijk worden de ingewanden uitgestort, die toegesloten bleven voor den Heere Jezus. En

wellicht heeft Christus het oog gehad op het lot van Judas, toen Hij van den bozen dienstknecht zei, dat Hij hem zal afscheiden, of in tweeën houwen.

D. Hoe dit algemeen bekend werd. Het is bekend geworden allen, die te Jeruzalem wonen. Het was, als het ware, in de nieuwsbladen gekomen, in de gehele stad werd er van gesproken, als van een merkwaardig oordeel Gods over hem, die zijn Meester verried, vers 19. Er werd niet slechts onder de discipelen over gesproken, het was, om zo te zeggen, in ieders mond, en door niemand werd het feit weersproken. Het is bekend geworden, dat is: het is bekend geworden als onbetwistbaar gebeurd. Nu zou men denken, dat het diegenen tot berouw zou hebben opgewekt, die op de ene of andere wijze de hand hebben gehad in het ter dood brengen van Christus, toen zij zagen, dat hij, die er het eerst de hand in gehad heeft, aldus tot een afschrikwekkend voorbeeld was gesteld. Maar hun hart was verhard, en wat hen betreft, wier hart vertederd zou worden, het moest geschieden door het woord door de werking des Geestes. Hier is een bewijs van de algemene bekendheid dezer zaak, de akker, die voor het geld van Judas gekocht werd, werd Akeldama -de akker des bloeds -genoemd, omdat hij gekocht werd voor den prijs des bloeds. En hierdoor werd de schande vereeuwigd, niet alleen van hem, die dat onschuldig, dierbaar bloed verraden en verkocht heeft, maar ook van hen, die het gekocht hadden. Zie, hoe zij het zullen verantwoorden, als God de bloedstortingen zal zoeken.

E. Hoe hierin de Schrift vervuld werd, die er zo duidelijk van gesproken had, dat zij vervuld moest worden, vers 16. Laat niemand hier verbaasd over wezen, of er zich aan stoten, dat dit het einde zou wezen van een der twaalven, want David had niet alleen zijne zonde voorzegd (dat door Christus opgemerkt werd, Johannes 13:18, naar Psalm 41:10, Die mijn brood at, heeft de verzenen tegen Mij grotelijks verheven) maar ook voorzegd had: Ten eerste: Zijne straf, Psalm 69:26, Hun paleis zij verwoest. Deze Psalm verwijst naar den Messias. Er wordt, slechts een paar verzen te voren, in vermeld, dat zij Hem gal tot Zijne spijs hebben gegeven, en dat zij Hem in Zijn dorst edik te drinken hebben gegeven, en daarom moeten de volgende voorzeggingen van de verwoesting van David's vijanden toegepast worden op de vijanden van Christus, en inzonderheid op Judas. Wellicht heeft hij ene woning te Jeruzalem gehad, en is naderhand iedereen bevreesd geweest, om er in te wonen, zodat zij woest gelaten werd. Deze voorzegging heeft dezelfde betekenis als die van Bildad betreffende den boze, dat Zijn vertrouwen zal uit zijne tent uitgerukt worden, en (dat) zulks hem zal doen treden tot den koning der verschrikkingen. Zij zal wonen in zijne tent, waar zij de zijne niet is, zijne woning zal met zwavel overstrooid worden, Job 18:14, 15. Ten tweede. Het stellen van een ander in zijne plaats. "Zijn opzienersambt zal door een ander genomen worden", hetgeen aangehaald is uit Psalm 109:8. Met deze aanhaling heeft Petrus zeer gepast het volgende voorstel ingeleid. Wij moeten een ambt, door God ingesteld, (hetzij een ambt als overheidspersoon, of als leraar der gemeente) niet minder achten wegens de goddeloosheid van iemand, die met zulk een ambt bekleed is, of wegens de smadelijke straf van die goddeloosheid. God zal wegens het zich misdragen van iemand, aan wie zulk een ambt toevertrouwd was, niet toelaten dat Zijne bedoelingen verijdeld worden, of dat Zijn werk ongedaan blijft. Het ongeloof des mensen zal de belofte Gods niet te niet doen. Judas heeft zich verhangen, maar zijn opzienersambt is niet vernietigd. Van zijne woonstede wordt gezegd, dat niemand er in wonen zal, daarvoor zal hij geen erfgenaam hebben, maar dat wordt niet gezegd van zijn opzienersambt, daarin zal hij een opvolger heb- ben. Het is met de ambtsdragers der kerk als met hare leden, indien de natuurlijke takken afgebroken zijn, zullen anderen in derzelver plaats ingeënt worden, Romeinen 11:17. Christus' zaak zal nooit te niet gaan uit gebrek aan getuigen.

2. Zijn voorstel voor de verkiezing van een' anderen apostel, vers 21- 22. Merk hier op:

A. Welke hoedanigheid de persoon moet bezitten, om deze ledige plaats in te nemen. Hij moet een van de mannen zijn, van de zeventig discipelen, die met ons omgegaan hebben, ons gedurig hebben vergezeld, al den tijd, in welken de Heere Jezus onder ons in- en uitgegaan is, predikende en wonderen doende, drie en een half jaar lang beginnende van den doop van Johannes, van welk tijdstip het Evangelie van Christus aanving, tot op den dag toe, in welken Hij van ons opgenomen is. Zij, die naarstig, getrouw en standvastig zijn geweest in de vervulling van hun plicht in een minder aanzienlijke positie, zijn het meest geschikt om tot ene hogere bevorderd te worden, aan hen, die getrouw zijn geweest in het kleine, zal het grotere toevertrouwd worden. En gene anderen moeten als dienstknechten van Christus, predikers van het Evangelie, en bestuurders Zijner kerk gebruikt worden, dan zij, die welbekend zijn met Zijne leer en Zijne daden van het begin tot het einde. Niemand zal een apostel wezen dan wie met de apostelen is omgegaan, en dat wel gestadig, niet wie hen slechts nu en dan heeft bezocht, maar die innig vertrouwelijk met hen bekend was.

B. Tot welk werk hij geroepen wordt, die deze ledige plaats inneemt. Hij moet met ons getuige worden van Zijne opstanding. Hieruit blijkt, dat nog andere discipelen met de elven zijn geweest, toen Christus hun verschenen is, want anders zouden zij niet met hen getuigen kunnen zijn, niet zulke bevoegde getuigen als zij waren, van Zijne opstanding. De grote zaak, die de apostelen voor de wereld hadden te betuigen, was Christus' opstanding, want dat was het grote bewijs, dat Hij de Messias was, en de grond van onze hoop in Hem. Zie waartoe de apostelen verordineerd waren, niet tot ene wereldlijke waardigheid, maar tot de prediking van Christus, en de kracht Zijner opstanding.

III. De benoeming van den persoon, die Judas in het ambt van apostel moest opvolgen.

1. Twee mannen van grote oprechtheid, die bekend waren als standvastige volgers van Christus, werden als kandidaten gesteld voor deze plaats, vers 23. Zij stelden er twee, het waren niet de elven, die ze stelden, zij hebben het niet op zich genomen om te bepalen, wie gesteld zouden worden, maar de honderd en twintig, want tot hen, en niet tot de elven, heeft Petrus zijne rede gericht. De twee die genoemd werden, waren Jozef en Matthias, van wie wij nergens anders gelezen hebben, tenzij deze Jozef dezelfde mocht wezen als Jezus, gezegd Justus, van wie Paulus spreekt, Colossenzen 4:11, en die gezegd wordt uit de besnijdenis te zijn, een geboren Jood, als deze geweest is, en die een medearbeider was met Paulus in het koninkrijk Gods, en ene vertroosting voor hem, en dan moet wel opgemerkt worden, dat hij, hoewel niet tot het apostelschap verheven, daarom toch niet uit de bediening getreden is, maar in ene lagere positie tot groot nut en zegen geweest is, want: Zijn zij allen apostelen? Zijn zij allen profeten? Sommigen denken, dat deze Jozef dezelfde is, die Joses genaamd wordt, Markus 6:3, de broeder van Jacobus, den kleine, Markus 15:40 en Joses de rechtvaardige genoemd werd, zoals hij Jacobus de rechtvaardige genoemd is. Sommigen verwarren hem met dien Joses. die in Handelingen 4:36 vermeld wordt. Maar deze was van Cyprus, en die was uit Galilea, en om hen van elkaar te onderscheiden, schijnt deze Joses van Cyprus Barnabas genoemd te zijn, een zoon der vertroosting, en de andere Barsabas -een zoon van den eed. Deze twee waren beiden zulke waardige mannen, en zo geschikt voor het ambt, dat zij niet wisten wie van beiden de geschiktste was, maar allen kwamen overeen, dat het een van deze twee moest wezen. Zij hebben niet zich zelven voorgesteld, noch gestreden om die plaats te hebben, maar zij zaten stil en ootmoedig neer, en werden er toe benoemd.

2. Zij hebben in het gebed God om leiding gevraagd, niet wie van de zeventigen, want geen der overigen kon volgens de mening van allen, die tegenwoordig waren, met deze twee in mededinging komen, maar van deze twee, vers 24, 25.

A. Zij doen een beroep op God als den Kenner der harten: Gij, Heere, Gij Kenner der harten van allen, Gij, die de harten kent van allen, beter dan zij zelven hun eigen hart kennen. Als een apostel verkoren moet worden, dan moet hij verkoren worden naar zijn hart, naar zijne gezindheid. En toch heeft Jezus, die het hart kende van alle mensen, tot wijze en heilige doeleinden Judas tot een der twaalven verkoren. In ons bidden voor het welvaren der kerk en hare leraren is het troostrijk voor ons, dat God, tot wie wij bidden, de harten kent van alle mensen, en ze niet slechts onder Zijn oog, maar in Zijne hand heeft, en ze neigt werwaarts Hij wil, ze tot Zijn doeleinde kan bekwaam maken, door hun indien Hij ze niet alzo bevindt, een anderen geest, ene andere gezindheid te geven.

B. Zij begeren te weten, wie van dezen God had verkoren: Heere, wijs ons dit aan, en het is ons genoeg. Het is voegzaam, dat God Zijne eigene dienaren zal kiezen, en zo ver Hij op enigerlei wijze door de beschikkingen Zijner voorzienigheid of de gaven Zijns Geestes toont wie, of wat Hij voor ons heeft verkoren, behoren wij er mede in te stemmen, en ons er naar te voegen.

C. Zij zijn bereid hem, dien God verkoren heeft, als een broeder aan te nemen, want het is hun streven niet om zelven zo veel te meer waardigheid te erlangen, door een ander van die waardigheid buiten te sluiten, zij verlangen iemand te hebben, die het lot dezer bediening en des apostelschaps zal ontvangen, om zich met hen te verenigen in het werk, en met hen te delen in de eer, waarvan Judas afgeweken is door zijn Meester te verlaten en te verraden, afgeweken is van de plaats eens apostels, die hij onwaardig was, om heen te gaan in zijne eigene plaats, de plaats eens verraders, de geschiktste plaats voor hem, niet slechts ene plaats aan de galg, maar in de hel-dat was zijne eigene plaats. Zij die Christus verraden, zullen gelijk zij van de waardigheid vervallen hunner betrekking tot Hem, ook tot ellende vervallen. Er wordt gezegd van Bileam, Numeri 24:25, dat hij wederkeerde tot zijne plaats, dat is, zegt een der rabbijnen, naar de hel. Dr. Whitby haalt het gezegde aan van Ignatius: "Er is voor elke mens idios topos -ene eigene plaats bestemd, hetgeen hetzelfde is als: God zal een iegelijk vergelden naar zijn werk. En onze Heiland heeft gezegd, dat Judas' eigene plaats er zodanig ene is, dat het hem goed ware niet te zijn geboren, Mattheus 26:24.

D. De onzekerheid werd tot beslissing gebracht door het lot, vers 26, dat een beroep is op God, en wettig is, als het gebruikt wordt om tot ene beslissing te komen in zaken, die anders onbeslist zouden blij ven, mits het geschiedt op ene plechtige, Godsdienstige wijze en met gebed, het gebed des geloofs, want het lot wordt in den schoot geworpen, maar het gehele beleid daarvan is van den Heere. Spreuken 16: 33. Matthias is niet geordend door oplegging der handen, zoals dit met de ouderlingen geschiedde, want hij was verkoren door het lot, dat Gods daad was, daarom moet hij, gelijk hij gedoopt moet worden, zo ook geordend worden, door den Heiligen Geest, gelijk zij dit allen, niet lang daarna waren. Aldus is het getal der apostelen aangevuld, zoals later, toen Jacobus, een ander van de twaalven, den marteldood stierf, Paulus tot het apostelschap werd geroepen.

HOOFDSTUK 2

1 En als de dag van het Pinkster feest vervuld werd, waren zij allen eendrachtelijk bijeen.
2 En er geschiedde haastelijk uit den hemel een geluid, gelijk als van een geweldigen, gedreven wind, en vervulde het gehele huis, waar zij zaten.
3 En van hen werden gezien verdeelde tongen als van vuur, en het zat op een iegelijk van hen.
4 En zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, en begonnen te spreken met andere talen, zoals de Geest hun gaf uit te spreken.
5 En er waren Joden, te Jeruzalem wonende, godvruchtige mannen van allen volken dergenen, die onder den hemel zijn.
6 En als deze stem geschied was, kwam de menigte samen, en werd beroerd, want een iegelijk hoorde hen in zijn eigen taal spreken.
7 En zij ontzetten zich allen, en verwonderden zich, zeggende tot elkander: Ziet, zijn niet alle dezen, die daar spreken, Galileers?
8 En hoe horen wij hen een iegelijk in onze eigen taal, in welke wij geboren zijn?
9 Parthers, en Meders, en Elamieten, en de inwoners zijn van Mesopotamie, en Judea, en Cappadocie, Pontus en Azie.
10 En Frygie, en Pamfylie, Egypte, en de delen van Libye, hetwelk bij Cyrene ligt, en uitlandse Romeinen, beiden Joden en Jodengenoten;
11 Kretenzen en Arabieren, wij horen hen in onze talen de grote werken Gods spreken.
12 En zij ontzetten zich allen, en werden twijfelmoedig, zeggende, de een tegen den ander: Wat wil toch dit zijn?
13 En anderen, spottende, zeiden: Zij zijn vol zoeten wijns.
14 Maar Petrus, staande met de elven, verhief zijn stem, en sprak tot hen: Gij Joodse mannen, en gij allen, die te Jeruzalem woont, dit zij u bekend, en laat mijn woorden tot uw oren ingaan.
15 Want deze zijn niet dronken, gelijk gij vermoedt; want het is eerst de derde ure van de dag.
16 Maar dit is het, wat gesproken is door den profeet Joel:
17 En het zal zijn in de laatste dagen, zegt God Ik zal uitstorten van Mijn Geest op alle vlees; en uw zonen en uw dochters zullen profeteren, en uw jongelingen zullen gezichten zien, en uw ouden zullen dromen dromen.
18 En ook op Mijn dienstknechten, en op Mijn dienstmaagden, zal Ik in die dagen van Mijn Geest uitstorten, en zij zullen profeteren.
19 En Ik zal wonderen geven in den hemel boven, en tekenen op de aarde beneden, bloed en vuur, en rookdamp.
20 De zon zal veranderd worden in duisternis, en de maan in bloed, eer dat de grote en doorluchtige dag des Heeren komt.
21 En het zal zijn, dat een iegelijk, die den Naam des Heeren zal aanroepen, zalig zal worden.
22 Gij Israelietische mannen, hoort deze woorden: Jezus den Nazarener, een Man van God, onder ulieden betoond door krachten, en wonderen, en tekenen, die God door Hem gedaan heeft, in het midden van u, gelijk ook gijzelven weet;
23 Dezen, door den bepaalden raad en voorkennis Gods overgegeven zijnde, hebt gij genomen, en door de handen der onrechtvaardigen aan het kruis gehecht en gedood;
24 Welken God opgewekt heeft, de smarten des doods ontbonden hebbende, alzo het niet mogelijk was, dat Hij van denzelven dood zou gehouden worden.
25 Want David zegt van Hem: Ik zag den Heere allen tijd voor mij; want Hij is aan mijn rechter hand, opdat ik niet bewogen worde.

26 Daarom is mijn hart verblijd; en mijn tong verheugt zich; ja, ook mijn vlees zal rusten in hope;
27 Want Gij zult mijn ziel in de hel niet verlaten, noch zult Uw Heilige over geven, om verderving te zien.
28 Gij hebt mij de wegen des levens bekend gemaakt; Gij zult mij vervullen met verheuging door Uw aangezicht.
29 Gij mannen broeders, het is mij geoorloofd vrij uit tot u te spreken van den patriarch David, dat hij beide gestorven en begraven is, en zijn graf is onder ons tot op dezen dag.
30 Alzo hij dan een profeet was, en wist, dat God hem met ede gezworen had, dat hij uit de vrucht zijner lenden, zoveel het vlees aangaat, den Christus verwekken zou, om Hem op zijn troon te zetten;
31 Zo heeft hij, dit voorziende, gesproken van de opstanding van Christus, dat Zijn ziel niet is verlaten in de hel, noch Zijn vlees verderving heeft gezien.
32 Dezen Jezus heeft God opgewekt; waarvan wij allen getuigen zijn.
33 Hij dan, door de rechter hand Gods verhoogd zijnde, en de belofte des Heiligen Geestes, ontvangen hebbende van den Vader, heeft dit uitgestort, dat gij nu ziet en hoort.
34 Want David is niet opgevaren in de hemelen; maar hij zegt: De Heere heeft gesproken tot Mijn Heere: Zit aan Mijn rechter hand,
35 Totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten.
36 Zo wete dan zekerlijk het ganse huis Israels, dat God Hem tot een Heere en Christus gemaakt heeft, namelijk dezen Jezus, Dien gij gekruist hebt.
37 En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart, en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Wat zullen wij doen mannen broeders?
38 En Petrus zeide tot hen: Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in den Naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden; en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen.
39 Want u komt de belofte toe, en uw kinderen, en allen, die daar verre zijn, zo velen als er de Heere, onze God, toe roepen zal.
40 En met veel meer andere woorden betuigde hij, en vermaande hen, zeggende: Wordt behouden van dit verkeerd geslacht!
41 Die dan zijn woord gaarne aannamen, werden gedoopt; en er werden op dien dag tot hen toegedaan omtrent drie duizend zielen.
42 En zij waren volhardende in de leer der apostelen, en in de gemeenschap, en in de breking des broods, en in de gebeden.
43 En een vreze kwam over alle ziel; en vele wonderen en tekenen geschiedden door de apostelen.
44 En allen, die geloofden, waren bijeen, en hadden alle dingen gemeen;
45 En zij verkochten hun goederen en have, en verdeelden dezelve aan allen, naar dat elk van node had.
46 En dagelijks eendrachtelijk in den tempel volhardende, en van huis tot huis brood brekende, aten zij te zamen met verheuging en eenvoudigheid des harten;
47 En prezen God, en hadden genade bij het ganse volk. En de Heere deed dagelijks tot de Gemeente, die zalig werden.

Er zijn tussen de belofte van den Messias (zelfs de laatste dezer beloften) en Zijne komst vele eeuwen verlopen: maar tussen de belofte van den Geest en Zijne komst verliepen slechts enige dagen, en gedurende die dagen zijn de apostelen, hoewel zij orders hadden om het Evangelie te prediken aan alle creaturen, beginnende te Jeruzalem, volkomen stil gebleven, als door tegenwind opgehouden, incognito- verborgen, en zich niet aanbiedend om te prediken. Maar in dit hoofdstuk zijn de Noordenwind en de Zuidenwind ontwaakt, en toen zijn zij opgewekt, en terstond zullen wij hen als predikers zijn optreden.

Hier is:
I. De nederdaling des Geestes op de apostelen en degenen, die op den Pinksterdag met hen waren, vers 1-4.

II. De verschillende beschouwingen naar aanleiding hiervan onder het volk, dat toen van alle kanten naar Jeruzalem was gekomen, vers 5-13.

III. De rede, die hierop door Petrus werd uitgesproken, waarin hij aantoont, dat deze uitstorting van den Geest de vervulling was van ene Oud-Testamentische belofte, vers 14-21, dat zij ene bevestiging was van de waarheid, dat Christus de Messias is, en die reeds bewezen was door Zijne opstanding, vers 22-32, en ene vrucht en bewijs van Zijne hemelvaart, vers 33-36.

IV. De goede uitwerking van deze rede in de bekering van velen tot het geloof van Christus, en hun toevoeging tot de gemeente. vers 37-41.

V. De hoge Godsvrucht en liefde van deze eerste Christenen, en de blijkbare tekenen van Gods tegenwoordigheid onder hen en van Zijne kracht in hen, vers 42-47.

Handelingen 2:1-4

Hier hebben wij het bericht van de nederdaling des Heiligen Geestes op de discipelen van Christus. Merk op:

I. Wanneer en waar dit geschiedde, hetgeen tot grotere zekerheid er van bijzonder opgetekend is.

1. Het was op den dag toen het pinksterfeest vervuld was, waarin ene verwijzing schijnt te zijn naar de manier van uitdrukking in de instelling van dit feest, waar gezegd wordt, Leviticus 23:15, Gij zult u tellen van den anderen dag na den sabbat, het zullen zeven volkomene sabbatten zijn, van den dag der offerande van de eerstelingen der vruchten, dat op den tweeden dag na het Pascha was, den zestienden van de maand Abib, dat de dag was van Christus' opstanding uit het graf. Deze dag was vervuld, dat is: ten volle gekomen, de vorige avond met een gedeelte van den dag was volkomen voorbij. De Heilige Geest daalde neer ten tijde van de viering van een plechtig feest, omdat dan ene grote samenstroom ing was van volk te Jeruzalem uit alle delen des lands, en de proselieten uit andere landen, waardoor het meer openbaar werd, en het gerucht er van des te spoediger en des te verder verspreid zou worden, hetgeen veel bijdroeg tot de verbreiding van het Evangelie onder alle volken. Evenals te voren bij het Pascha, zo hebben ook nu de Joodse feesten gediend om de klok te luiden voor de Evangeliediensten. Dit pinksterfeest werd gevierd ter gedachtenis aan de wetgeving op Sinaï, van welk tijdstip de Joodse kerk dateert, volgens Dr. Lightfoots' berekening was dit n u juist veertien honderd en zeven en veertig jaren geleden. Zeer voegzaam wordt de Heilige Geest op dit feest gegeven, in vuur en talen voor de afkondiging van de Evangelie-wet, niet als tot een enkel volk, maar tot alle schepselen. Dit Pinksterfeest viel op den eersten dag der week, waardoor nog ene eer aan dien dag werd toegevoegd en ene bevestiging dat die dag de Christelijke sabbat moest wezen, de dag, dien de Heere gemaakt heeft, tot ene blijvende gedachtenis in Zijne kerk van deze twee grote zegeningen-de opstanding van Christus en de uitstorting des Geestes, die beiden op dien dag der week plaats hadden. Dit dient niet slechts om ons te rechtvaardigen in het waarnemen van dien dag onder de benaming van Dag des Heeren, maar ook om ons te besturen in onze heiliging er van, om God inzonderheid te loven voor deze twee grote zegeningen. Ik ben van oordeel, dat wij op elke dag des Heeren van het gehele jaar in onze gebeden en onze dankzegging zeer bijzonder van die twee zegeningen melding moeten maken, zoals in sommige kerken eens in het jaar het pascha en eens in het jaar het pinksterfeest op bijzondere wijze herdacht en gevierd worden. Mochten wij het slechts met wezenlijke aandoening des harten doen!

2. Het was toen zij allen eendrachtelijk bijeen waren. Waar dit was, wordt ons niet bijzonder meegedeeld, of het in den tempel was, waar zij op openbare tijden waren, Lukas 24:53, om er den eredienst bij te wonen, of in hun eigene opperzaal, waar zij op andere tijden vergaderden, het wordt ons niet gezegd. Maar het was te Jeruzalem, omdat dit de plaats was, die God verkoren had, om er zijn naam te zetten, en de profetie verklaarde, dat des Heeren woord zal uitgaan uit Jeruzalem, Jesaja 2:3. Het was nu de plaats van bijeenkomst voor alle Godvruchtigen: hier had God beloofd hen te zullen ontmoeten en zegenen, hier ontmoet Hij hen dus met den zegen der zegeningen. Hoewel Jeruzalem Christus de uiterste oneer had aangedaan, heeft Hij Jeruzalem deze eer bewezen, om ons te leren geen vooroordeel op te vatten tegen plaatsen. want God heeft aan alle plaatsen Zijn overblijfsel, Hij had het ook te Jeruzalem. Hier waren de discipelen vergaderd in ene plaats, en zij waren nog niet zo talrijk, dat ene plaats-en deze nog niet zo heel groot of ruim-hen niet zou kunnen bevatten. En in die plaats waren zij eendrachtelijk bijeen. Wij kunnen niet vergeten, dat er dikwijls,

terwijl hun Meester nog bij hen was, twisting onder hen was, wie van hen scheen de meeste te zijn, maar nu was er een einde aan die twisting, wij horen er niet meer van. Wat zij van den Heiligen Geest reeds hadden ontvangen, toen Christus op hen blies, had de vergissingen grotendeels gerectificeerd, waarop die twistingen gegrond waren, en hen tot ene heilige liefde geneigd. Zij hadden in den laatsten tijd meer dan gewoonlijk te zamen gebeden, Hoofdstuk 1:14, en hierdoor hadden zij elkaar meer lief. Door Zijne genade had Hij hen toebereid voor het ontvangen van den Heiligen Geest, want die gezegende duive komt niet, waar rumoer en gedruis is, zij zweeft over stille, niet over onstuimige wateren. Wensen wij, dat de Geest van Boven over ons uitgestort zal worden? Zo laten wij eendrachtig zijn, niettegenstaande verschil van gevoelen en belangen, dat ongetwijfeld onder deze discipelen bestaan heeft, laten wij overeen komen, om elkaar lief te hebben, want, waar broeders samenwonen, aldaar gebiedt de Heere den zegen.

II. Hoe, en op wat wijze, de Heilige Geest op hen kwam. In het Oude Testament lezen wij dikwijls van Gods neerkomen in ene wolk, zoals toen Hij bezit nam, eerst van den tabernakel, en daarna van den tempel, waardoor het duistere van die bedeling wordt te kennen gegeven. En Christus is in ene wolk ten hemel gevaren, om aan te duiden, hoezeer wij betreffende de bovenwereld in het duister worden gelaten. Maar de Heilige Geest is niet in ene wolk nedergedaald, want Hij was bestemd, om de wolken te verdrijven, die den geest der mensen verduisteren, en om licht in de wereld te brengen.

1. Hier wordt ene hoorbare oproeping gedaan, om hen op te wekken iets groots te verwachten, vers 2. Er wordt gezegd:

A. Dat het haastelijk, of plotseling, kwam, niet dat het langzaam, of trapsgewijze ontstond, zoals dit met gewone winden het geval is, maar terstond op het sterkst was. Het kwam eerder, dan zij dachten, en deed zelfs hen opschrikken, die daar te zamen waren om te wachten, en waarschijnlijk zich met Godvruchtige oefeningen bezig hielden.

B. Het was een geluid uit den hemel, als een donderslag, Openbaring 6:1. Van God wordt gezegd, dat Hij den wind voortbrengt uit Zijne schatkamers, Psalm 137:7, en dat Hij hem in Zijne vuisten verzamelt, Spreuken 30:4. Van Hem is dit geluid gekomen, als van enen roepende: Bereidt den weg des Heeren.

C. Het was het geluid van een wind, want de weg des Geestes is als die vie den wind, Johannes 3:8, gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet, van waar hij komt, en waar hij heengaat. Als de geest des levens in dorre doodsbeenderen zal komen, dan wordt aan den profeet gezegd te profeteren tot den wind, en te zeggen: -Gij adem, kom aan van de vier winden, Ezechiël 37:9. 1) En hoewel het niet in den wind was, dat de Heere tot Elia kwam, heeft die hem toch toebereid voor Zijne openbaring in het suizen van de zachte stilte, 1 Koningen 19:12. Des Heeren weg is in wervelwind en in storm, Nahum. 1:3, en uit den wervelwind sprak Hij tot Job.

D. Het was een geweldige, gedrevene wind, hij was krachtig en hevig, en kwam niet slechts met een groot gedruis, maar met grote kracht, alsof hij alles voor zich uit zou drijven. Dit moest de krachtige invloeden en werkingen aanduiden van Gods Geest op het hart der mensen, en daardoor op de wereld, dat zij krachtig zullen zijn door God tot neder werping der sterken.

E. Het vervulde niet slechts de kamer, of de zaal, maar het gehele huis waar zij zaten. Waarschijnlijk was de gehele stad er door verschrikt, maar om aan te tonen, dat het bovennatuurlijk was, bepaalde het zich weldra tot dat bijzondere huis, gelijk, naar sommigen denken, de wind, die uitgezonden was om Jona op zijne reis tegen te houden, alleen het schip aandeed, waarin hij zich bevond, Jona 1:4, en zoals de ster der wijzen uit het Oosten stond boven het huis, waar het Kindeke was. Dit zou ene aanwijzing wezen voor het volk, dat het bemerkte, waarheen te gaan om naar de betekenis er van te vragen. Deze wind, het huis vervullende, zal het hart der discipelen vervullen van een heilig ontzag, hen in ene eerbiedige, ernstige en kalme gemoedsstemming brengen om den Heiligen Geest te ontvangen. Aldus bereiden de overtuigingen des Geestes den weg voor Zijne vertroostingen, en de ruwe vlagen van dien gezegenden wind bereiden de ziel voor Zijne zachte en liefelijke koelte.

2. Hier is een zichtbaar teken van de gave, die zij stonden te ontvangen. Zij zagen verdeelde tongen als van vuur, vers 3, en het zat -ekathise, niet zij zaten, nl. deze verdeelde tongen, maar Hij, dat is: de Geest, (die er door werd aangeduid) rustte op ieder van hen, gelijk Hij gezegd werd te rusten op de profeten van ouds. Of, zoals Dr. Ham mond het beschrijft. "Er was ene verschijning van iets als van vlammend vuur, neder komende op ieder hunner, dat zich verdeelde, en aldus een vorm, of voorkomen, aannam van tongen, met het gedeelte, dat het dichtst bij hun hoofd was, gedeeld, of gekloofd". De vlam ener kaars gelijkt enigszins op ene tong, en er is een meteoor, die door de natuurkundigen ignis lambens -ene zachte vlam wordt genoemd, geen verterend vuur, en zodanige zachte vlam was hier gezien. Merk op:

A. Er was een uitwendig merkbaar teken tot bevestiging van het geloof der discipelen zelven, en ter overtuiging van anderen. Aldus zagen de profeten van ouds meermalen hun eerste zending bevestigd door tekenen, opdat gans Israël hen als geroepene en bevestigde profeten zou kennen.

B. Het teken, dat gegeven werd was vuur, opdat het woord van Johannes, dat hij betreffende Christus gesproken had, vervuld zou worden: Hij zal u met den Heiligen Geest dopen en met vuur, met den Heiligen Geest als met vuur. Op dit pinksterfeest vierden zij de gedachtenis aan de wetgeving op den berg Sinaï, en evenals die in vuur werd gegeven, en daarom ene vurige wet wordt genoemd, zo is het ook met het Evangelie. Ezechiël’s zending werd bevestigd door een visioen van brandende kolen vuurs, Hoofdstuk 1:13, en die van Jesaja door ene gloeiende kool, die zijne lippen aanroerde, Hoofdstuk 6:7. Evenals vuur doet de Geest het hart smelten, scheidt het schuim af, en verbrandt het, wekt Godvruchtige aandoeningen op in de ziel, waarin. als in het vuur op het altaar, de geestelijke offeranden geofferd worden. Dat is het vuur, dat Christus gekomen is om op de aarde te werpen, Lukas 12:49.

C. Dit vuur verscheen in verdeelde tongen. Velerlei zijn de werkingen des Geestes, die van het spreken met verschillende talen was er een van. en uitgekozen om de eerste aanduiding te zijn van de gave des Heiligen Geestes, en daarnaar verwees dit teken. Het waren tongen, want van den Geest hebben wij het woord van God, en door Hem spreekt Christus tot de wereld, en Hij gaf den Geest aan de discipelen, niet slechts om hen te begiftigen met kennis, maar om hen te begiftigen met kracht om aan de wereld bekend te maken wat zij wisten, want aan een iegelijk wordt de openbaring des Geestes gegeven tot hetgeen oorbaar is. Deze tongen waren verdeeld, om aan te duiden, dat God hierdoor de kennis Zijner genade zou verdelen onder alle volken, gelijk Hij gezegd wordt door Zijne voorzienigheid het licht der hemellichamen onder hen te hebben uitgedeeld, Deuteronomium 4:19. De tongen waren verdeeld, en toch bleven zij allen eendrachtig want er kan

ene oprechte eenheid van genegenheid wezen, ook waar verscheidenheid is van uitdrukking Dr. Lightfoot maakt de opmerking, dat de verdeling der talen bij den torenbouw van Babel de verwerping was der Heidenen, want toen zij de taal verloren hadden, waarin alleen van God werd gesproken en gepredikt, hebben zij ook ten enenmale de kennis van God en van Godsdienst verloren, en zijn zij tot afgoderij vervallen. Maar nu heeft God na twee duizend jaren door ene andere verdeling van tongen, of talen, de kennis van zich zelven onder de volken hersteld.

D. Dit vuur zat enigen tijd op hen, om aan te duiden, dat de Heilige Geest voortdurend in hen zou wonen. De profetische gaven van ouds waren met schaarsheid en slechts op sommige tijden toebedeeld, maar de discipelen van Christus hadden de gaven des Geestes bij voortduring, hoewel het teken er van, naar wij kunnen veronderstellen, weldra verdwenen was. Of deze vuurvlammen overgingen van den een op den ander, of dat er evenveel vlammen als personen waren, is niet zeker. Maar het moeten sterke en heldere vlammen geweest zijn, om, gelijk het geval was, bij daglicht zichtbaar te wezen, want het was nu klaarlicht dag.

III. Wat is de onmiddellijke uitwerking hiervan geweest?

1. Zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, overvloediger en krachtiger dan te voren Zij werden vervuld met de genade des Geestes, en waren meer dan ooit onder Zijne invloeden-zij waren nu heilig, hemels en geestelijk, meer gespeend van deze wereld, en beter bekend met de andere wereld. Zij waren meer vervuld met de vertroostingen des Geestes, zij verheugden zich meer dan ooit in de liefde van Christussen de hoop op den hemel, en in dit alles waren hun smarten en angsten als verzwolgen. Ten bewijze hiervan waren zij ook vervuld met de gaven des Heiligen Geestes, die hier bijzonder bedoeld waren, zij waren begiftigd met wonderkrachten ter bevordering van het Evangelie. Het schijnt mij blijkbaar te zijn, dat niet alleen de twaalf apostelen, maar al de honderd en twintig discipelen toen tegelijk met den Heiligen Geest zijn vervuld geweest-al de zeventig discipelen, die apostolische mannen zijn geweest, gebruikt in hetzelfde werk, en ook al de overigen, die het Evangelie zouden prediken, want er is uitdrukkelijk gezegd, Efeziërs 4:8, 11. "Als Christus opgevaren is in de hoogte" (dat hiernaar verwijst, vers 33), "heeft Hij den mensen gaven gegeven", niet slechts aan sommige apostelen (van dezulken waren er twaalf) maar, sommige profeten en sommige evangelisten (van die waren er velen van de zeventigen, reizende predikers) en sommige herders en leraars, aangesteld voor bijzondere gemeenten, zoals wij kunnen denken, dat sommigen later geweest zijn. Dit allen moet hier zien op de allen, die bijeen waren, hoofdstuk 1:14, 15.

2. Zij begonnen te spreken met andere talen, behalve hun moedertaal, hoewel zij nooit ene andere geleerd hadden. Zij spraken niet over gewone dingen, maar over het woord van God, en den roem Zijns naams, zoals de Geest hun gaf uit te spreken, of hun gaf te spreken, apophtheggesthai zinrijke spreuken, waardig om in het geheugen bewaard te worden. Waarschijnlijk was het niet zo, dat een persoon in staat was ene taal te spreken, en een ander persoon ene andere taal (zoals het was met de verschillende families, die te Babel verstrooid werden), maar dat iedereen verschillende talen kon spreken, als de gelegenheid er zich toe voordeed. En wij kunnen veronderstellen, dat zij niet slechts zich zelven, maar ook elkaar verstonden, hetgeen de torenbouwers van Babel niet konden. Genesis 11:7. Zij hebben niet hier en daar een woord in ene andere taal gesproken, of enige afgebroken volzinnen gestameld, maar zij spraken vloeiend, in juiste bewoordingen, en met sierlijke gemakkelijkheid, alsof zij hun moedertaal spraken, want alles, wat door een wonder werd

voortgebracht, was van het beste in zijne soort. Zij spraken niet als tengevolge van voorafgaand nadenken, of bepeinzing, maar zoals de Geest hun gaf uit te spreken. Hij voorzag hun van de stof, zowel als van de taal. Nu was dit:

A. Een zeer groot wonder, het was een wonder in het verstand, want het is met het verstand, dat woorden geformeerd worden. Niet alleen hadden zij deze talen nooit geleerd, maar zij hadden gene enkele vreemde taal geleerd, waardoor het spreken van dezen vergemakkelijkt had kunnen worden, ja meer, voor zoveel blijkt, hadden zij zelfs deze talen nooit horen spreken, en hadden zij er geen het minste denkbeeld van. Zij waren noch geleerden, noch reizigers, en zij zijn nooit in de gelegenheid geweest om, hetzij door boeken of gesprekken vreemde talen te leren. Petrus was wel ijverig genoeg om in zijne eigene taal te spreken, maar de overigen waren gene sprekers, gene woordvoerders, en evenmin waren zij zeer vlug van begrip, maar nu, zal niet slechts "het hart der onbedachtzamen wetenschap verstaan", maar, "de tong der stamelenden zal vaardig zijn om bescheidenlijk te spreken", Jesaja 34:4. Toen Mozes klaagde: Ik ben zwaar van mond en zwaar van tong, zei God: Ik zal met uwen mond zijn, en Aäron zal voor u spreken. Maar Hij heeft voor deze Zijne boden meer dan dat gedaan, Hij, die des mensen mond gemaakt heeft, heeft hun mond opnieuw gemaakt.

B. Het was een zeer voegzaam, nodig en nuttig wonder. De taal, door de discipelen gesproken, was Syrisch, een dialect van het Hebreeuws, zodat het nodig was, dat zij de gave zouden ontvangen, om zowel het oorspronkelijke Hebreeuws te verstaan van het Oude Testament, waarin het was geschreven, als het oorspronkelijke Grieks van het Nieuwe Testament, waarin het geschreven zal worden. Maar dit was niet alles: hun was opgedragen het Evangelie te prediken aan alle creaturen, alle volken te onderwijzen. Maar hier is nu reeds bij den aanvang ene onoverkomelijke moeilijkheid. Hoe zullen zij zich de verschillende talen eigen maken, zodat zij tot alle volken verstaanbaar kunnen spreken? Het zal het werk van een mensenleven zijn om hun talen te leren. Om dus te bewijzen, dat Christus macht kon geven om aan alle volken te prediken, geeft hij de bekwaamheid om in hun eigene taal te prediken. En dit schijnt de vervulling te zijn van de belofte, die Christus aan Zijne discipelen gegeven heeft, Johannes 14:12.

Die in Mij gelooft, de werken, die ik doe, zal hij ook doen, en zal meer doen dan deze. Want alles in aanmerking genomen, kan dit beschouwd worden als een groter werk dan de wondergenezingen, door Christus gewrocht. Christus zelf heeft niet met andere talen gesproken, noch heeft Hij Zijne discipelen in staat gesteld dit te doen, zolang Hij nog met hen was, maar het was de eerste uitwerking van de uitstorting des Geestes over hen. En Aartsbisschop Tillotson acht het waarschijnlijk, dat God, indien thans met ijver en oprechtheid gestreefd werd naar de bekering van ongelovigen tot het Christendom, die pogingen op buitengewone wijze zou goedkeuren en zegenen, zoals Hij ook de eerste prediking van het Evangelie gezegend heeft.

Handelingen 2:5-13

Wij hebben hier een bericht hoe er algemeen kennis werd genomen van de wonderbare gave, die zo plotseling aan de discipelen werd verleend. Merk op:

I. Den groten toeloop van mensen te Jeruzalem, er schijnen meer mensen geweest te zijn dan gewoonlijk op het pinksterfeest bijeenkwamen. Er waren Joden, te Jeruzalem wonende, Godvruchtige mannen, welgezind voor den Godsdienst, en die de vreze Gods voor ogen hadden (dat is de eigenlijke betekenis van het woord). Sommigen van hen waren proselieten der gerechtigheid, en waren besneden, toegelaten als leden der Joodse kerk, anderen waren slechts proselieten der poort, die van afgoderij aflieten, en zich tot de aanbidding van den waren God begaven, zonder zich aan de ceremoniële wetten te onderwerpen. Sommigen van dezen waren nu te Jeruzalem uit allen volke dergenen, die onder den hemel zijn, waarheen de Joden verstrooid waren, of van waar de proselieten gekomen waren. Het is ene hyperbolische uitdrukking, te kennen gevende, dat er mensen waren gekomen van de meesten der toenmaals bekende delen der wereld. Zo bekend als ooit Tyrus was, of Londen is, als het rendez-vous der kooplieden van alle plaatsen, zo was te dier tijd Jeruzalem de plaats van bijeenkomst voor Godsdienstige lieden uit alle delen der wereld. Laat ons nu:

1. Nagaan, wat sommigen van de landen waren, van waar die vreemdelingen gekomen zijn, vers 9-11, sommigen uit landstreken van het Oosten, zoals de Parthers, Meders, Elamieten en die inwoners zijn van Mesopotamië, de nakomelingen van Sem. Vandaar komen wij naar volgorde naar Judea, dat ook genoemd moest worden, want de discipelen spraken wel dezelfde taal als de inwoners van Judea, maar met een Noordelijken tongval, (Gij zijt een Galileër, uwe spraak maakt u openbaar), en nu spraken zij haar met evenveel juistheid en zuiverheid als de inwoners van Judea zelven. Dan komen de inwoners van Cappadocië, Pontus, en die landstreek bij Proponti, die inzonderheid Azië genoemd werd, en dat waren de landstreken, waarheen de vreemdelingen verstrooid waren. aan wie Petrus geschreven heeft, 1 Petrus 1:1. Daarna komen de bewoners van Frygië en Pamfylië, naar het Westen, de nakomelingen van Jafet, zoals ook de uitlandse Romeinen waren. Er waren ook enigen, die in het Zuidelijk deel van Egypte woonden, in de delen van Libië, hetwelk bij Cyrene ligt. Er waren ook sommigen van het eiland Kreta, en sommigen uit de woestijnen van Arabië, maar allen waren zij of Joden van afkomst, verstrooid in die landen: of proselieten, die den Joodsen Godsdienst hadden aangenomen, maar van deze landen geboortig waren. Dr. Whitby maakt de opmerking, dat de Joodse schrijvers uit dien tijd, zoals Philo en Josephus, van de Joden zeggen, dat zij over de gehele aarde woonden, en dat er geen volk op aarde is, onder hetwelk gene Joden wonen.

2. Nu kunnen wij vragen: wat heeft al deze Joden en Jodengenoten te dier tijd te Jeruzalem bijeen doen komen? Niet om er een kort bezoek bij gelegenheid van het pinksterfeest te brengen, want er wordt van hen gezegd, dat zij er woonden. Zij hebben er woningen genomen, omdat toenmaals algemeen de verschijning van den Messias verwacht werd, want Daniël's weken waren nu juist voorbij, de scepter was van Juda geweken, en algemeen geloofde men, dat het koninkrijk Gods terstond zou openbaar worden, Lukas 19:11. Dit bracht hen, die het ijverigst en het vroomst waren naar Jeruzalem, om er te wonen, opdat zij reeds vroeg deel zouden hebben aan het koninkrijk van den Messias en aan de zegeningen van dat koninkrijk.

II. De verbazing, die deze vreemdelingen heeft aangegrepen, toen zij de discipelen in hun eigene taal hoorden spreken. Het schijnt, dat de discipelen in verschillende talen hebben gesproken, voordat de mensen uit die landstreken tot hen kwamen, want er wordt te kennen gegeven dat het de verspreiding was van het gerucht hiervan, dat de menigte samen bracht, inzonderheid die uit verschillende landen, die meer getroffen schijnen geweest te zijn door dit wonder, dan de inwoners van Jeruzalem zelf.

1. Zij maken de opmerking, dat de sprekers allen Galileërs zijn, die gene andere taal kennen dan hun moedertaal, vers 7, het zijn geminachte lieden, van wie gene geleerdheid of beschaving is te verwachten. God heeft het zwakke en dwaze der wereld verkoren, opdat Hij de wijzen en de sterken zou beschamen. Van Christus dacht men, dat Hij een Galileër was, en Zijne discipelen waren het, ongeleerde en onwetende mensen.

2. Zij erkennen, dat zij hun taal vloeiend en verstaanbaar spraken (en daarvan waren zij de meest bevoegde beoordelaars), zo juist en zo vloeiend, dat hun eigene landslieden haar niet beter spraken. Wij horen hen een iegelijk in onze eigene taal, in welke wij geboren zijn, vers 8, dat is: wij horen hen in onze eigene moedertaal spreken. De Parthers horen een hunner hun taal spreken, de Meders horen een ander, die hun taal spreekt, en zo met al de overigen, vers 11, Wij horen hen in onze talen de grote werken Gods spreken. Hun respectieve talen waren te Jeruzalem niet slechts onbekend, maar waarschijnlijk ook geminacht en onderschat, en daarom was het niet slechts ene verrassing, maar ene aangename verrassing voor hen, om de taal van hun land te horen spreken, hetgeen zeer natuurlijk is voor personen, die zich als vreemdelingen in een vreemd land bevinden. De dingen, waarover zij de apostelen hoorden spreken, waren de grote werken Gods, megalei tou Theou. Het is waarschijnlijk dat de apostelen hebben gesproken van Christus en de verlossing door Hem, en de genade van het Evangelie en dat zijn inderdaad de grote dingen Gods, die altijd wonderlijk zullen zijn in onze ogen. Zij hoorden hen God loven voor deze grote dingen en het volk er in onderwijzen, in hun eigene taal, naar gelang zij bemerkten wat de taal was hunner hoorders, of van degenen, die hen ondervroegen. Nu waren zij, door enigen tijd te Jeruzalem verwijld te hebben, de Joodse taal wellicht genoeg machtig, om de discipelen te kunnen verstaan, indien zij die taal gesproken hadden, maar:

A. Het was wonderlijker, dat zij in hun eigene taal werden toegesproken, en het was ene hulpe om hun verstand te overtuigen, dat die leer uit God was, want de vreemde talen zijn tot een teken, niet degene die geloven, maar den ongelovigen, 1 Corinthiërs 14:22.

B. Het was ook vriendelijker en een middel om hun genegenheid te winnen, daar het een duidelijk teken was van de gunst, den Heidenen toegedacht, en dat de kennis en aanbidding van God niet langer beperkt bleef tot de Joden, maar dat de middelmuur des afscheidsels gebroken zou worden. En voor ons is dit een duidelijke wenk van de bedoeling Gods dat de heilige oorkonde van de grote werken Gods door alle volken in hun eigene taal bewaard zouden worden, en dat de Heilige Schrift gelezen, en de aanbidding Gods geschieden zou in de eigene taal van ieder volk.

3. Zij verwonderen er zich over en beschouwen het als iets verbazingwekkends, vers 12.

Zij ontzetten zich allen, zij waren buiten zich zelven, zoals de eigenlijke betekenis is van het woord, en zij waren in twijfel over de betekenis of bedoeling er van, of dit wellicht ook de inleiding was van

het koninkrijk van den Messias, waarvan zij nu vol verwachting waren, en zij vroegen zich zelven en elkaar: ti an theloi touto etinai -wat is de strekking hiervan? Voorzeker is het om aan deze mannen de waardigheid te geven van boden des hemels, en daarom willen zij. zoals Mozes aan het braambos, zich daarheen wenden en dat grote gezicht bezien.

III. De versmaadheid waarmee het beschouwd werd door sommigen, die inboorlingen waren van Judea en Jeruzalem, waarschijnlijk schriftgeleerden en Farizeeën, en overpriesters, die altijd den Heiligen Geest hebben weerstaan.

Zij zijn vol zoeten wijns, zeiden zij, "zij hebben op dit feestgetij te veel gedronken", vers 13. Niet dat zij on zinnig genoeg waren om te denken, dat wijndampen naar het hoofd de mensen in staat stelt, om talen te spreken, die zij nooit geleerd hebben, maar daar zij Joden waren uit het Heilige Land, wisten zij niet, wat de anderen wèl wisten, dat hetgeen gesproken werd werkelijk de taal was van vreemde volken, en daarom beschouwden zij het als de brabbeltaal, zoals door dronkaards, deze zotten in Israël, soms gesproken wordt. Het was, als toen zij den vinger des Geestes niet wilden zien in Christus' wonderen, zij er zich van afmaakten met: Hij werpt duivelen uit door den overste der duivelen. En zo hebben zij, toen zij besloten waren de stem des Geestes in de prediking der apostelen niet te willen onderkennen, er zich van af gemaakt met dien uitroep: Zij zijn vol zoeten wijns. En daar zij den Heer des huizes een wijnzuiper hebben genoemd, is het geen wonder, dat zij Zijne huisgenoten ook aldus noemen.

Handelingen 2:14-36

Wij hebben hier de eerstelingen des Geestes in de rede, door Petrus onmiddellijk uitgesproken. Zij was gericht, niet in ene vreemde taal tot hen, die tot andere volken behoorden (er wordt ons niet meegedeeld welk antwoord hij gaf aan hen die ontzet waren, en vroegen: Wat wil toch dit zijn?) maar tot de Joden in de volkstaal, tot hen die den spot dreven, want hij begint met hier nota van te nemen, vers 15, tot de Joodse mannen, en allen die te Jeruzalem wonen. Maar wij hebben alle reden om te denken, dat de andere discipelen voortgingen met te spreken tot degenen, die hen verstonden (en zich daarom om hen heen verzamelden) in de talen van hun respectieve landen, van de grote werken Gods. En het was niet alleen door de prediking van Petrus, maar van al de overigen, of van de meesten der honderd en twintig, dat op dien dag drie duizend zielen bekeerd werden, en toegevoegd tot de gemeente, maar alleen de rede van Petrus wordt vermeld, om een getuigenis te wezen, dat hij volkomen opgericht was van zijn val, en volkomen hersteld in de gunst van God. Hij, die sluipend en lafhartig Christus had verloochend, heeft Hem nu met evenveel kloekmoedigheid beleden. Let op:

I. Zijne inleiding, waarin hij om de aandacht zijner hoorders verzoekt, of liever, die aandacht van hen eist. Petrus stond op, vers 14, om te tonen, dat hij niet dronken was, met de elven, die instemden met hetgeen hij zei, en waarschijnlijk op hun beurt in gelijke strekking hebben gesproken. Zij, die met het grootste gezag bekleed waren, stonden op, om tot de smalende Joden te spreken, en de lasteraars en tegensprekers het hoofd te bieden, maar de zeventig discipelen lieten zij spreken tot de gewillige proselieten uit andere volken, die niet zo bevooroordeeld waren, en dat wel in hun eigene taal. Zo zijn onder de dienstknechten van Christus sommigen, die met grotere gaven bedeeld zijn, geroepen om de tegenstanders te onderwijzen, zwaard en speer aan te grijpen, anderen, van geringere bekwaamheid worden gebruikt om diegenen te onderwijzen, die zich gewillig onderwerpen, om wijngaardeniers te zijn. Petrus verhief zijne stem, als iemand, die wèl verzekerd is van hetgeen hij zegt, en er door ontroerd is, en niet bevreesd is om dit te erkennen, en er zich ook niet voor schaamt. Hij richtte zich tot de mannen van Judea, andres Ioudaioi, -de Joodse mannen, "en inzonderheid gij, die te Jeruzalem woont, die medeplichtig waart aan den dood van Jezus, dit zij u bekend, wat u te voren niet bekend was, en dat voor u van groot belang is, om nu te weten, en laat mijne woorden uwe oren ingaan, luistert naar mij, die u tot Christus wil leiden, en niet naar de schriftgeleerden en Farizeeën, die u van Hem af willen trekken. Mijn Meester, wiens woorden gij dikwijls te vergeefs hebt gehoord, en niet meer, zoals vroeger horen zult, is heengegaan, maar Hij spreekt tot u door ons, laat dan nu onze woorden tot uwe oren ingaan".

II. Zijn antwoord op hun goddelozen laster, vers 15 :Dezen zijn niet dronken, gelijk gij vermoedt. Deze discipelen van Christus, die nu spreken met andere talen, verstandige woorden spreken, weten wat zij zeggen, gelijk ook zij het weten, tot wie zij spreken, en door hun redenen geleid worden tot de kennis van de grote werken Gods. Gij kunt niet geloven, dat zij dronken zijn, want het is eerst de derde ure van den dag, negen uur in den morgen, en voor die ure hebben de Joden op sabbatten en hoge feestdagen niet gegeten of gedronken. Gewoonlijk zijn die dronken zijn, des nachts dronken, en niet des morgens, het zijn voorwaar wel versufte, verdwaasde dronkaards, die, als zij opwaken nog meer zoeken. Spreuken 23:35.

III. Zijne verklaring van de wonderbare uitstorting des Geestes, bestemd om hen allen op te wekken het geloof van Christus te omhelzen en zich bij Zijne kerk te voegen. Hij wijst hen er op, dat hierin

de Schrift wordt vervuld, en dat het de vrucht is van Christus' opstanding en hemelvaart, en bijgevolg van die beide feiten het bewijs.

1. Het was de vervulling van de profetieën van het Oude Testament, betrekkelijk het koninkrijk van den Messias, en daarom een blijk en bewijs, dat dit koninkrijk gekomen is, en dat de andere voorzeggingen er van vervuld zijn. Hij noemt inzonderheid ene, die van den profeet Joël, Hoofdstuk 2:28. Het is wel opmerkelijk, dat Petrus, hoewel hij vervuld was met den Heiligen Geest, en met andere talen sprak, zoals de Geest hem gaf uit te spreken, toch de Schrift niet op zijde heeft geschoven, noch gedacht heeft boven de Schrift te staan, ja zelfs is veel in zijne rede ene aanhaling uit het Oude Testament, waarop hij zich beroept, en waarmee hij bewijst wat hij zegt. Christus' leerlingen hebben nooit ene geleerdheid, die boven den Bijbel staat, en de Geest is gegeven, niet om de Schriften te vervangen, maar om ons in staat te stellen de Schriften te verstaan en te benuttigen. Merk op:

A. Den tekst zelf, door Petrus aangehaald, vers 17-21. Hij verwijst naar de laatste dagen, den Evangelie-tijd, die de laatste dagen genoemd wordt, omdat de bedeling van Gods koninkrijk onder de mensen, dat door het Evangelie wordt opgericht, de laatste bedeling is, en wij niets anders te verwachten hebben dan de voortduring er van tot aan het einde van den tijd. Of, in de laatste dagen, dat is: zeer lang nadat de profetie in de Oud-Testamentische kerk heeft opgehouden. Of, in de dagen, die den ondergang van het Joodse volk onmiddellijk voorafgaan, in de laatste dagen van dat volk, eer dat de grote en doorluchtige dag des Heeren komt, vers 20, waarvan gesproken is. "Het is voorzegd en beloofd, en daarom behoort gij het te verwachten, en er niet verrast of verbaasd over te wezen, gij behoort er naar te verlangen en het welkom te heten, maar het niet te betwisten, alsof het niet waard was om opgemerkt te worden". De apostel haalt de gehele paragraaf aan, want het is goed de Schrift in haar geheel te nemen. Nu was er voorzegd: Ten eerste. Dat de Geest der genade overvloediger van Boven uitgestort zou worden, dan ooit te voren. De profeten van het Oude Testament zijn vervuld geweest met den Heiligen Geest, en van het volk Israël werd gezegd, dat God hun Zijn goeden Geest had gegeven om hen te onderwijzen, Nehemia 9:20. Maar nu zal de Geest uitgestort worden, niet alleen over de Joden, maar over alle vlees, over Heidenen, zowel als over Joden, hoewel Petrus zelf dit nog niet aldus begreep, zoals blijkt uit Hoofdstuk 11:17. Of, over alle vlees, dat is: over sommigen van allen staat en toestand van mensen. De Joodse rabbijnen leerden, dat de Geest slechts op wijze en rijke mannen kwam, en die uit het zaad Israël's waren, maar God laat zich niet binden aan hun regelen.

Ten tweede. Dat de Geest in hen een Geest van profetie zou wezen. Door den Geest zullen zij in staat worden gesteld toekomstige dingen te voorzeggen, en het Evangelie te prediken aan alle creaturen. Deze macht zal verleend worden zonder onderscheiding van geslacht of sekse-niet alleen uwe zonen, maar ook uwe dochters zullen profeteren, zonder onderscheiding van leeftijd, uwe jongelingen zullen gezichten zien, en uwe ouden zullen dromen dromen en daarin Goddelijke openbaringen ontvangen, om aan de kerk te worden meegedeeld, en zonder onderscheid van uitwendigen rang of staat-zelfs de dienstknechten en de dienstmaagden zullen den Geest ontvangen, en zij zullen profeteren, vers 18, of, in het algemeen, mannen en vrouwen, die God Zijne dienstknechten en dienstmaagden noemt. In het begin van den tijd der profetie in het Oude Testament waren er profetenscholen, en voor dien tijd kwam de Geest der profetie op de oudsten van Israël, die tot opzieners waren aangesteld. Maar nu zal de Geest uitgestort worden over personen van minderen rang of aanzien, en de zulke, die niet in de profetenscholen waren opgeleid,

want het koninkrijk van den Messias zal van zuiver geestelijken aard zijn. De vermelding van de dochters, vers 17, en de dienstmaagden, vers 18, doet ons denken, dat de vrouwen, van wie nota wordt genomen in Hoofdstuk 1:14 de buitengewone gaven des Heiligen Geestes hebben ontvangen, zowel als de mannen. Filippus, de evangelist, had vier dochters, die profeteerden, Hoofdstuk 21:9. En Paulus, overvloedige gaven, zowel van talen als van profetie, in de gemeente van Corinthe vindende, zag, dat het nodig was, om aan vrouwen het gebruik dezer gaven in het openbaar te verbieden, 1 Corinthiërs 14:26, 34.

Ten derde. De ene grote zaak, waarover zij moesten profeteren, moest het oordeel wezen, dat over de Joodse natie komen zou, want dat was het voornaamste, dat Christus zelf voorzegd had, Mattheus 24, bij Zijne intrede te Jeruzalem, Lukas 19:41, en toen Hij ging sterven, Lukas 23:29, en deze oordelen zullen over hen gebracht worden om hen te straffen voor hun versmading van het Evangelie, en hun tegenstaan er van, hoewel het met zo klaarblijkelijk bewijs van waarheid tot hen gekomen is. Zij, die zich niet wilden onderwerpen aan de kracht van Gods genade, in deze wonderbare uitstorting van Zijn Geest zullen vallen en neer blijven liggen onder de uitgieting van de fiolen van Gods toorn. Die niet willen buigen, zullen breken. De verwoesting van Jeruzalem, die omstreeks veertig jaren na Christus' dood plaats had, wordt hier genoemd de grote en doorluchtige dag des Heeren, omdat hierdoor een einde kwam aan de Mozaïsche bedeling, het Levitische priesterschap en de ceremoniële wet werden er door opgeheven. Het was ene verwoesting zo als nooit te voren, en nimmer daarna, over enigerlei plaats of volk gekomen is. Het was de dag des Heeren, want het was de dag Zijner wrake over dat volk wegens hun kruisiging van Christus en hun vervolging van Zijne dienstknechten, het was het jaar der vergeldingen om Zions twistzaak, ja en wegens al het bloed der heiligen en martelaars, van het bloed des rechtvaardigen Abels af, Mattheus 23:35. Het was een kleine oordeelsdag, het was een doorluchtige dag, een uitnemende dag: in Joël wordt hij een vreselijke dag genoemd, want dat was hij voor de mensen op aarde, maar hier wordt hij epiphanê genoemd, (naar de Septuaginta), een, doorluchtige, glorierijke dag, want dat was hij voor Christus in den hemel, het was Zijne verschijning, aldus wordt er door Hem zelven van gesproken, Mattheus 24:30. De ondergang, het verderf, der Joden was de verlossing der Christenen, die door hen gehaat en vervolgd werden, en daarom werd door de profeten van dien tijd dikwijls van dien dag gesproken ter bemoediging van de lijdende Christenen, dat de toekomst des Heeren genaakt, de Rechter voor de deur staat, Jakobus 5:8, 9. De schrikkelijke voortekenen dezer verwoesting zijn voorzegd: Er zullen wonderen zijn in den hemel boven, de zon zal veranderd worden in duisternis, en de maan in bloed, en tekenen op de aarde beneden, bloed en vuur, en rookdamp. In zijne inleiding tot zijne geschiedenis der Joodse oorlogen spreekt Josephus van de tekenen en wonderen, die er aan voorafgingen, schrikkelijke donderslagen, bliksemen, en aardbevingen, er hing gedurende een geheel jaar een vurige komeet boven de stad, en een vlammend zwaard werd gezien, dat met de punt er heen gericht was, te middernacht scheen een licht over den tempel en het altaar, alsof het middag was. Dr. Lightfoot geeft een anderen zin aan deze voortekenen: Het bloed van den Zone Gods, het vuur des Heiligen Geestes, dat nu verschenen is, de rook en damp waarin Christus is opgevaren, de verduisterde zon, en de in bloed verkeerde maan ten tijde van Christus' lijden, waren luide waarschuwingen aan dat ongelovig volk om zich te bereiden op het komende oordeel over hen. Of het kan toegepast worden, en dat wel zeer terecht, op de voorafgaande oordelen zelven, waardoor die verwoesting over hen is gekomen. Het bloed wijst op de oorlogen der Joden met de naburige volken, met de Samaritanen, de Syriërs, en Grieken, in welke zeer veel bloed vergoten werd, zoals ook in hun burgeroorlogen, en de worstelingen van de oproerigen -zoals zij hen noemden-die zeer bloedig waren. Er was geen vrede

voor hem, die uitging, noch voor hem, die inkwam. Het vuur en de rookdamp, hier voorzegd, zijn letterlijk gekomen in het verbranden hunner steden, en dorpen, en synagogen, en ten laatste in hun tempel. En dit verkeren van de zon in duisternis en van de maan in bloed voorspelt de ontbinding van hun regering, de burgerlijke en de Godsdienstige, en het uitblussen van al hun licht. De opmerkelijke bewaring van des Heeren volk is hier voorzegd, vers 21 :Een iegelijk, die den naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden, - waarmee een waar Christen wordt aangeduid, 1 Corinthiërs 1:2. Hij zal zalig worden, hij zal ontkomen aan het oordeel, en dat zal een type en voorproef wezen van de eeuwige zaligheid. In de verwoesting van Jeruzalem door de Chaldeeën, was er een overblijfsel, verzegeld om, ten dage van des Heeren toorn, verborgen te zijn, en in de verwoesting door de Romeinen is geen enkel Christen omgekomen. Zij, die zich onderscheiden door grote Godsvrucht, zullen onderscheiden worden door ene bijzondere bewaring. En let er op. dat het behouden overblijfsel hierdoor aangeduid, en als beschreven wordt, dat zij een biddend volk zijn, zij roepen den naam des Heeren aan, hetgeen te kennen geeft, dat zij niet behouden worden door enigerlei verdienste, of gerechtigheid van hen zelven, maar zuiver en alleen door de gunst van God, die verkregen moet worden op het gebed. Het is de naam des Heeren, dien zij aanroepen, die hun sterke toren is.

B. De toepassing van deze profetie op de tegenwoordige gebeurtenis, vers 16 :Dit is het, wat gesproken is door den profeet Joël. Het is er de vervulling van, de volkomene vervulling. Dit is die uitstorting van den Geest over alle vlees, die komen zou, en wij hebben gene andere te verwachten, evenmin als wij een' anderen Messias hebben te verwachten. Want gelijk onze Messias eeuwig leeft in den hemel, heersende over, en biddende voor Zijne kerk op aarde, zo zal deze Geest der genade, de Voorspraak, of de Trooster, die nu overeenkomstig de belofte gegeven is, overeenkomstig diezelfde belofte met de kerk op aarde tot het einde toe blijven, al hare werken in haar en voor haar werken, voor haar en voor ieder lid van haar, de gewone en de buitengewone werken, door middel van de Schrift en van de bediening des woords.

2. Dat het de gave was van Christus, het gevolg en het bewijs van Zijne opstanding en hemelvaart. Uit deze gave des Heiligen Geestes neemt hij aanleiding om hun Jezus te prediken, en dit deel zijner rede leidt hij in met de plechtige toespraak, vers 22 :Gij Israëlitische mannen! hoort deze woorden. Het is ene grote genade Gods, dat gij ze kunt horen, en het is uw plicht er acht op te geven. Woorden, betreffende Christus, behoren voor Israëlitische mannen, liefelijke, welaangename woorden te zijn. Het is:

A. Een uittreksel uit het leven van Christus, vers 22. Hij noemt Hem Jezus den Nazarener. omdat Hij bij dien naam algemeen bekend was, maar (en dit volstond om er de smaadheid van weg te nemen) hij was een man van God, onder ulieden betoond, gelaakt en veroordeeld door mensen, maar door God erkend. God betuigde Zijne goedkeuring van Zijne leer door de kracht, die Hij Hem gaf om wonderen te werken. Een man, aangewezen door God, aldus wordt het door Dr. Hammond gelezen, "als een merkwaardig Man onderscheiden onder ulieden, die mij thans hoort. Hij was u gezonden, om een heerlijk, schitterend licht te wezen in uw land. Gij zelven zijt getuigen, hoe Hij vermaard is geworden door krachten, wonderen en tekenen, door werken, boven de kracht der natuur, buiten hare gewone werking en loop en er tegen indruisende, die God door Hem gedaan heeft, dat is: die Hij gedaan heeft door de Goddelijke macht, waarmee Hij was bekleed, en waarin God duidelijk en merkbaar met Hem was, want niemand kan zulke tekenen doen, zo God met hem niet is. Zie, welk een nadruk door Petrus op Christus' wonderen wordt gelegd. Het feit kan niet

worden ontkend: " Zij zijn gedaan in het midden van u, in het midden van uw land, uwe stad, uwe plechtige vergaderingen, gelijk ook gij zelven weet. Gij zijt ooggetuige geweest van Zijne wonderen, ik beroep mij op u, of gij er iets tegen inbrengen kunt, of iets kunt aanvoeren om ze te weerleggen." De gevolgtrekking, die er uit wordt afgeleid, kan niet worden betwist, de redenering is even krachtig als het bewijs, indien Hij deze wonderen gedaan heeft, dan voorzeker heeft God Hem erkend, Hem verklaard te zijn, wat Hij zelf zich verklaard heeft te zijn, nl. de Zoon van God en de Zaligmaker der wereld, want de God der waarheid zou nooit Zijn zegel op ene leugen hebben geplaatst.

B. Een bericht, of verhaal, van Zijn dood en lijden, waarvan zij slechts weinige weken geleden, ook getuigen zijn geweest, en dit was het grootste wonder van allen, dat een Man, door God betoond, aldus door Hem verlaten scheen te zijn, en een Man, aldus betoond onder het volk, en in het midden van hen, aldus ook door hen verlaten werd. Maar beide deze verborgenheden worden hier verklaard, vers 23. Zijn dood wordt beschouwd: Ten eerste. Als de daad Gods, en in Hem was het ene daad van grote genade en wijsheid. Hij heeft Hem den dood overgeleverd, niet slechts toegelaten om Hem ter dood te brengen, maar Hem overgegeven. Dit wordt verklaard in Romeinen 8:32, Hij heeft Hem voor ons allen overgegeven. En toch was Hij door God betoond, en er was in die betoning niets dat afkeuring van Hem te kennen gaf, want het is geschied door den bepaalden raad en voorkennis Gods, in oneindige wijsheid en tot heilige doeleinden, waarmee Christus zelf ingestemd heeft, en medegewerkt heeft in de middelen, die er heen leidden. Aldus moest aan de Goddelijke gerechtigheid voldaan, en moesten de zondaars behouden worden, God en de mens weer tot elkaar gebracht, en Christus zelf verheerlijkt worden. Het was niet slechts naar den wil van God, maar naar den raad van Zijn wil, dat Hij leed en stierf, naar een eeuwig raadsbesluit, dat niet veranderd kon worden. Dit heeft Hem verzoend met het kruis: Vader, Uw wil geschiede, en Vader, verheerlijk Uwen naam, laat Uw voornemen volvoerd, en het grote doel er van bereikt worden. Ten tweede. Als de daad van het volk, en in hen was het ene daad van ontzettende zonde en buitensporige dwaasheid. Het strijden tegen God om een Man te vervolgen, die door Hem als den Gunstgenoot des hemels was aangewezen, en het was strijden tegen hun eigene zegeningen om Hem te vervolgen, die de grootste zegen was van deze aarde. Dat dit Gods eeuwige raad en bedoeling is geweest, en dat Hij uit dit kwaad goed heeft doen voortkomen voor de eeuwigheid kan als gene verontschuldiging aangevoerd worden voor hun zonde, want het was hun vrij willige daad en handeling, uit een beginsel, dat zedelijk slecht was, en daarom waren het boze, of onrechtvaardige handen, waarmee gij Hem aan het kruis gehecht en gedood hebt. Het is waarschijnlijk, dat sommigen van hen, die geroepen hadden: Kruis hem, kruis hem, of op andere wijze medeplichtig waren aan den moord, nu tegenwoordig waren, en dat Petrus dit wist. Evenwel, het werd met recht als ene nationale daad beschouwd, omdat zij geschied was zowel door de stemmen van den groten raad, als door de stemmen, het geroep van de grote volksmenigte. Als regel wordt aangenomen: Refertur ad universos quod publice fit per majorem partem -Hetgeen openlijk door het grootste deel gedaan wordt, schrijven wij toe aan allen. Hij legt het inzonderheid hun ten laste als deel uitmakende van de natie, aan wie dit bezocht zal worden, ten einde hen hierdoor tot geloof en bekering te brengen, daar dit de enige manier was om zich te onderscheiden van de schuldigen, en de schuld van zich af te wentelen.

C. Een getuigenis van Zijne opstanding, waardoor de smaad van Zijn dood voor goed werd weggenomen, vers 24: Welke God opgewekt heeft, Hij, die Hem den dood heeft overgeleverd, is dezelfde, die Hem van den dood bevrijd heeft, en hiermede heeft Hij Hem ene hogere erkenning gegeven dan door al de tekenen en wonderen, door Hem gewerkt. Daarom zal hij hier uitvoeriger

over spreken. Hij geeft ene omschrijving van Zíjne opstanding: God heeft de smarten des doods ontbonden, alzo het niet mogelijk was, dat Hij van dezelve dood zou gehouden worden, oodinas -de smarten des doods, het woord wordt gebruikt voor barensweeën, en sommigen denken, dat het ziet op den angst, de benauwdheid Zijner ziel, waarin zij geheel bedroefd was tot den dood toe. Van deze smarten en benauwdheid der ziel, dezen arbeid der ziel, heeft de Vader Hem ontbonden, toen Hij bij Zijn sterven zei: Het is volbracht. Dr. Godwin verstaat het aldus: De verschrikkingen waardoor de ziel van Heman was als de verslagenen, Psalm 88:6-16, hadden Christus aangegrepen, maar Hij was ze te sterk, en heeft ze verbroken. Dit was de wederoprichting Zijner ziel (en het is ene grote, machtige, daad om ene ziel uit de diepten van geestelijke doodsbenauwdheden op te voeren). Dit was Zijne ziel in de hel niet te verlaten, zoals hetgeen volgt, dat Hij gene verderving zou zien, van de opstanding Zijns lichaams spreekt, en beiden te zamen maken de grote opstanding uit". Dr. Lightfoot geeft hier ene andere betekenis aan. "De smarten des doods ontbonden hebbende met betrekking tot allen, die in Hem geloven, heeft God Christus opgewekt, en door Zijne opstanding al de macht des doods verbroken, en de benauwdheid er van voor Zijn volk weggenomen. Hij heeft den dood vernietigd, er de eigenschap van veranderd, en omdat het niet mogelijk was, dat Hij er lang door gehouden zou worden, is het ook niet mogelijk, dat zij er eeuwig door gehouden worden. De meesten brengen dit echter in verband met de opstanding van Christus' lichaam. Maar Dr. Ham mond toont aan, dat de Septuaginta, en, naar hen, de apostel hier, het woord gebruikt voor koorden en banden, zoals in Psalm 18:5, waarmee de metafoor (overdrachtelijke uitdrukking) van ontbinden en gehouden worden ook het best overeenkomt. Christus was voor onze schuld in de gevangenis, in de banden des doods geworpen, maar daar aan de Goddelijke gerechtigheid voldaan was, was het niet mogelijk, dat Hij er in gehouden werd, hetzij door recht of geweld, want Hij had leven in zich zelven en in Zijne eigene macht, en Hij had den overste des doods overwonnen. Hij betuigt de waarheid Zijner opstanding, vers 32 :God heeft Hem opgewekt, waarvan wij allen getuigen zijn -wij apostelen, en anderen, onze metgezellen, die volkomen bekend met Hem waren voor Zijn dood, vertrouwelijken omgang met Hem hadden na Zijne opstanding, met Hem gegeten en gedronken hebben. Door de nederdaling des Heiligen Geestes op hen hebben zij kracht ontvangen om bekwame, getrouwe en kloekmoedige getuigen te zijn van deze zaak, in weerwil van de beschuldiging hunner vijanden, dat zij Hem gestolen hadden. Hij toont aan, dat hierdoor de Schrift wordt vervuld, en dat het, wijl de Schrift had verklaard, dat Hij moest opstaan, voordat Hij verderving zou zien, onmogelijk was, dat Hij door den dood en het graf gehouden zou worden, want David spreekt van Zijn opgewekt zijn, vers 25. De Schriftuurplaats, waarnaar hij verwijst is Psalm 16:8-11, die, hoewel ten dele toepasselijk op David als heilige, toch voornamelijk betrekking heeft op Jezus Christus, van wie David een type geweest is. Hier is: Ten eerste. De tekst volledig aangehaald, vers 25-28, want het was alles vervuld in Hem, en toont ons:

1. Hoe onze Heere Jezus in geheel Zijne onderneming steeds het oog gericht had op Zijn Vader: Ik zag den Heere allen tijd voor mij. Hij heeft zich in alles de heerlijkheid Zijns Vaders ten doel gesteld-want Hij zag, dat Zijn lijden overvloedig tot eer van God zou strekken, en in Zijne eigene blijdschap zou uitlopen. Dat stelde Hij zich voor, daarop had Hij het oog in alles wat Hij deed en leed, en het vooruitzicht hiervan heeft Hem ondersteund en gedragen, Johannes 13:31-32, 17:4, 5.

2. De verzekerdheid, die Hij had, dat de tegenwoordigheid en de kracht Zijns Vaders met Hem zijn zouden: Hij is aan Mijne rechterhand, de hand der handeling, Hem versterkende, leidende en ondersteunende, opdat Ik niet bewogen worde, noch weggedreven van Mijne onderneming, niettegenstaande de moeilijkheden, die Ik heb te verduren". Dit was een der punten van het verbond

der verlossing, Psalm 89:22, Met welken Mijne hand vast blijven zal, ook zal hem Mijn arm versterken, en daarom heeft Hij de overtuiging, dat het werk in Zijne handen niet zal mislukken. Indien God aan onze rechterhand is, dan zullen wij niet bewogen worden.

3. De blijmoedigheid, waarmee onze Heere Jezus voortging met Zijn werk, niettegenstaande de smart en de benauwdheid, waar Hij door heen moest gaan. "Overtuigd zijnde, dat Ik niet zal bewogen worden, maar dat het welbehagen des Heeren door Mijne hand gelukkiglijk zal voortgaan, is Mijn hart verblijd, en verheugt zich Mijne tong, en is de gedachte aan mijne smart als niets voor Mij". Het was een voortdurend genot voor onzen Heere Jezus om op het einde Zijns werks te zien, en er zeker van te wezen, dat de uitkomst er van heerlijk zou zijn. Hij heeft zulk een welbehagen in Zijne onderneming, dat het Hem goed doet aan het hart te bedenken, hoe de uitkomst er van beantwoorden zal aan het plan. Hij verheugde zich in den geest, Lukas 10:21. Mijne tong verheugt zich. In den Psalm is het: Mijne eer verheugt zich, hetgeen aanduidt, dat onze tong onze eer is, het vermogen om te spreken is ene ere voor ons, en nooit meer, dan wanneer het gebruikt wordt om God te loven. Christus' tong verheugde zich, want toen Hij aan het einde van Zijn laatste avondmaal inging tot Zijn lijden, heeft Hij een lofzang gezongen.

4. Zijn liefelijk vooruitzicht van de gelukkige einduitkomst van Zijn dood en lijden, dit was het, dat Hem niet slechts kloekmoedig, maar blijmoedig er door heen heeft gevoerd, Hij heeft het lichaam uitgetrokken, Colossenzen 2:11, maar Mijn vlees zal rusten. Het graf zal voor het lichaam, terwijl het er in is, een rustbed wezen, en de hoop zal het ene liefelijke ruste doen zijn, het zal rusten in hope, hoti, dat Gij Mijne ziel in de hel niet zult verlaten, hetgeen volgt is het voorwerp Zijner hope, of liever Zijne verzekerdheid er van. Dat de ziel niet zal blijven in den toestand van afgescheiden te zijn van het lichaam, want behalve nog dat dit een bezwaar is voor ene menselijke ziel, die geschapen is voor het lichaam, zou het ook de voortduring zijn van den triomf des doods over Hem, die in waarheid de Overwinnaar was van den dood: Gij zult Mijne ziel in de hel niet verlaten (in hades, in den onzichtbaren staat, wat de eigenlijke betekenis is van hades), maar hoewel Gij haar voor een tijd derwaarts laat gaan en laat blijven, zult Gij haar toch terugroepen, Gij zult haar daar niet laten, zoals Gij er de zielen van andere mensen laat".

B. Dat het lichaam slechts ene kleine wijle in het graf zal blijven: Gij zult Uwen Heilige niet overgeven om verderving te zien, het lichaam zal niet zo lang dood blijven, dat er bederf bij komt, en daarom moet het tot het leven wederkeren op, of voor, den derden dag na den dood. Christus was Gods Heilige, geheiligd en afgezonderd tot Zijn dienst in het werk der verlossing, Hij moest sterven, want Hij moest ingewijd worden door Zijn eigen bloed, maar Hij moest gene verderving zien, want Zijn dood moest Gode een liefelijke reuk wezen. Dit was afgeschaduwd door de wet op het offer, dat geen deel van het vlees, dat gegeten moest worden tot op den derden dag bewaard mocht worden, uit vreze, dat er bederf aan kwam, Leviticus 7:15-18.

C. Dat Zijn dood en lijden niet alleen voor Hem, maar ook voor al de Zijnen, een ingang zou wezen tot ene zalige onsterfelijkheid, Gij hebt Mij de wegen des levens bekendgemaakt, en door Mij, ze bekend gemaakt aan de wereld, en ze bloot gelegd". Toen de Vader den Zoon gegeven heeft leven te hebben in zich zelven, de macht, om Zijn leven af te leggen, en het wederom te nemen, toen heeft Hij den weg des levens getoond, zowel heen, als weer, de poorten des doods waren Hem ontdekt, en de poorten van de schaduw des doods, Job 38:17, om er heen en weer door heen te gaan, naar de gelegenheid er Hem voor des mensen verlossing toe leidde.

D. Dat al Zijne smart en lijden zou eindigen in volmaakte en eeuwige gelukzaligheid: Gij zult Mij vervullen met verheuging door Uw aangezicht. Het loon, Hem voorgesteld, was blijdschap, volheid van verheuging, en dat wel in God's aangezicht, in de gunst en bescherming, die Hij verleende aan Zijne onderneming, en, om Zijnentwil, aan allen, die in Hem geloven. Het vriendelijk aanschijn, waarmee de Vader Hem ontving, toen Hij, bij Zijne hemelvaart, tot den Oude van dagen kwam, vervulde Hem met onuitsprekelijke blijdschap, en dat is de vreugde onzes Heeren, in welke alle de Zijnen zullen ingaan, en in welke zij eeuwig zalig zullen zijn.

Ten tweede. De verklaring van dezen tekst, inzonderheid van zo veel er van als betrekking heeft op de opstanding van Christus. Hij spreekt hen aan met ene eervolle benaming: Mannen broeders, vers 29. "Gij zijt mannen, en daarom behoort gij u te laten leiden door verstand, gij zijt broeders, en daarom behoort gij vriendelijk op te nemen wat u gezegd wordt door iemand, die u na verwant is, van harte belang in u stelt en het goede voor u wenst. Vergunt mij dan nu vrij uit tot u te spreken van den patriarch David, en laat het u niet ergeren, als ik u zeg, dat het niet zo verstaan kan worden, alsof David hier van zich zelven spreekt, maar wèl, dat Hij spreekt van Christus, die komen zou." David wordt hier een patriarch genoemd, omdat hij de stamvader was van een koninklijk geslacht, en een man van groot aanzien in zijn tijd, wiens naam en gedachtenis met recht zeer dierbaar waren. Als wij nu zijn psalm lezen, dan moeten wij bedenken:

1. Dat hij dit niet van zich zelven kon zeggen, want hij is gestorven en begraven, en zijn graf is te Jeruzalem tot op dezen dag, dat is: tot op den dag toen Petrus van hem sprak, en zijn gebeente en as zijn in dat graf. Niemand heeft ooit beweerd, dat hij is opgestaan, en daarom heeft hij niet van zich zelven kunnen zeggen, dat hij gene verderving zou zien, want het is duidelijk, dat hij wèl verderving heeft gezien. Paulus voert dit aan, Hoofdstuk 13:35-37. Hoewel hij een man was naar Gods hart, is hij toch heengegaan in den weg der ganse aarde, zoals hij zelf zegt, 1 Koningen 2:2, beide in zijn' dood en zijne begrafenis.

2. Daarom heeft hij het gewis gesproken als profeet, met het oog op den Messias, van wiens lijden de profeten te voren getuigd heb- ben, met de heerlijkheid daarna volgende. Dat heeft David in dezen psalm gedaan, gelijk door Petrus duidelijk wordt aangetoond.

A. David wist, dat de Messias uit zijne lendenen zou voortkomen, vers 30, dat God hem met ede gezworen had, dat Hij uit de vrucht zijner lenden, zoveel het vlees aangaat, den Christus verwekken zou, om Hem op zijn troon te zetten. Hij beloofde hem een zoon, wiens koninkrijk Hij zou bevestigen, 2 Samuel 7:12. En in Psalm 132:11 wordt gezegd: De Heere heeft David de waarheid gezworen. Bij de geboorte van onzen Heere Jezus was beloofd: "God de Heere zal Hem den troon van Zijn' vader David geven", Lukas 1:32. En geheel Israël wist, dat de Messias de Zone David's zijn zou, dat is: dat Hij voor zoveel het vlees aangaat dit zijn zou door Zijne menselijke natuur, want, naar den Geest, en door Zijne Goddelijke natuur moest Hij David's Heere zijn, en niet zijn zoon. God, aan David gezworen hebbende, dat de Messias, beloofd aan zijne vaderen, zijn Zoon en Opvolger zou zijn, de Vrucht zijner lendenen en de Erfgenaam van zijn troon, heeft hij, bij het schrijven van zijn' psalm, dit voor ogen gehad.

B. Christus, de Vrucht zijner lendenen zijnde, en bijgevolg in zijne lendenen toen hij dezen psalm schreef (gelijk Levi gezegd is in Abrahams lendenen te zijn, toen hij aan Melchizedek tienden gaf), moeten wij, indien hetgeen hij zegt, niet toepasselijk is op hem zelven, (en het is duidelijk, dat het

niet op hem toepasselijk is) tot de gevolgtrekking komen, dat het ziet op dien Zoon van hem, die toen nog in zijne lendenen was, in wie zijn geslacht en zijn koninkrijk tot volkomenheid en eeuwigen duur zouden komen. Als hij dus zegt, dat zijne ziel niet in den staat van afgescheiden te zijn van het lichaam gelaten zou worden, en dat zijn vlees gene verderving zou zien, dan moet dit ongetwijfeld zo verstaan worden, dat hij van de opstanding van Christus spreekt, vers 31. En gelijk Christus gestorven is naar de Schriften, zo is Hij ook opgewekt naar de Schriften, en daarvan zijn wij getuigen.

C. Hier wordt ook een blik geslagen op Zijne hemelvaart. Gelijk David niet van de doden is opgestaan, zo is hij ook niet ten hemel gevaren, niet lichamelijk, zoals Christus, vers 34. En voorts, om te bewijzen, dat toen hij van de opstanding sprak, hij Christus bedoelde, merkt hij op, dat, als hij in een anderen psalm van den volgenden stap tot Zijne verhoging spreekt, duidelijk aantoont, dat hij van iemand anders spreekt, en dat die Andere zijn Heere was. Psalm 110:1. De Heere heeft gesproken tot mijn Heere, toen Hij Hem van de doden had opgewekt: Zit aan Mijne rechterhand, in de hoogste waardigheid en heerschappij, U zij het bestier des koninkrijks, zowel in de voorzienigheid als in de genade, toevertrouwd, zit daar neer als Koning, totdat Ik Uwe vijanden of tot Uwe vrienden heb gemaakt, of hen tot ene voetbank Uwer voeten gezet heb, vers 35. Christus is verrezen uit het graf, om nog hoger te stijgen, en daarom moet het van Zijne opstanding wezen, dat David in den 16den Psalm heeft gesproken, en niet van zijne eigene opstanding, want er was gene aanleiding voor hem om uit het graf op te staan, daar hij niet bestemd was om ten hemel te varen.

D. De toepassing van deze rede over den dood, de opstanding en de hemelvaart van Christus. Zij is een verklaring van de tegenwoordige wonderbare uitstorting des Geestes in deze buitengewone gaven. Sommigen uit het volk hadden gevraagd: vers 12, Wat wil toch dit zijn? Ik zal er u de betekenis van aantonen, zegt Petrus. Deze Jezus, aan de rechterhand Gods verhoogd zijnde -zo wordt dit door sommigen gelezen-om daar neer te zitten, door de rechterhand Gods verhoogd zijnde, -zo lezen wij het-door Zijne kracht-(het komt alles op hetzelfde neer,)- en de belofte des Heiligen Geestes ontvangen hebbende van den Vader, tot wie Hij was opgevaren, heeft Hij gegeven wat Hij had ontvangen, Psalm 68:19, en heeft dit uitgestort, dat gij nu ziet en hoort, want de Heilige Geest zou gegeven worden nadat Jezus verheerlijkt zou zijn, en niet te voren, Johannes 7:39. Gij ziet en hoort ons spreken in talen, die wij nooit geleerd hebben. Er was waarschijnlijk ene verandering op te merken in hun voorkomen, die zij zagen, evenals zij de verandering hoorden van hun stem en wijze van spreken. Dit nu is van den Heiligen Geest, wiens komst een bewijs is van Jezus' verhoging, en Hij heeft deze gave ontvangen van den Vader, om haar te verlenen aan de kerk, hetgeen Hem duidelijk aantoont als den Middelaar, of Tussenpersoon, tussen God en de kerk. De gave des Heiligen Geestes was: Ten eerste. Ene vervulling van Goddelijke beloften, alrede gedaan, hier wordt zij genoemd de belofte des Heiligen Geestes. Vele zeer grote en dierbare beloften heeft de Goddelijke macht ons gegeven, maar dit is de belofte, de belofte bij uitnemendheid, zoals die van den Messias geweest is, en dit is de belofte in welke alle anderen zijn opgesloten, vandaar dat, als God den Heiligen Geest geeft aan allen, die er Hem om bidden, Lukas 11:13, Hij hun goede gaven geeft, Mattheus 7:11. Christus heeft de belofte des Heiligen Geestes ontvangen, dat is: de beloofde gave des Heiligen Geestes, en haar gegeven aan ons, want al de beloften zijn in Hem ja en amen. Ten tweede. Het was een onderpand van al de gunsten, die God verder voornemens was te schenken, wat gij nu ziet en hoort is, het begin, het onderpand van grotere dingen. Dat bewijst hetgeen gij allen verplicht zijt te geloven, nl. dat Christus Jezus de ware Messias en Zaligmaker der wereld is. Hiermede besluit hij zijne rede, als het einde van de gehele zaak, het quod erat

demonstrandum, vers 36. Zo wete dan zeker het ganse huis Israël's, dat deze waarheid thans ten volle bevestigd is, en dat wij onze volle opdracht ontvangen hebben om haar te verkondigen, dat God Hem tot een Heere en Christus gemaakt heeft, namelijk dezen Jezus, dien gij gekruist hebt. Hun was gelast om aan niemand te zeggen, dat Jezus de Christus was, dan na Zijne opstanding, Mattheus 16:20, 17:9, maar nu moet het van de daken verkondigd worden aan het ganse huis Israël's, wie oren heeft om te horen, die hore. Het wordt niet voorgesteld als waarschijnlijk, maar getuigd als zeker: zo wete dan zeker het ganse huis Israël's, en laten zij weten dat het hun plicht is om het als een getrouw woord aan te nemen: Ten eerste, dat God Hem verheerlijkt heeft, dien zij gekruist hebben. Dit verzwaart hun schuld, dat zij Enen gekruist hebben, dien God bedoelde te verheerlijken, Hem ter dood brachten als een bedrieger, die zulke gewichtige bewijzen had gegeven van Zijne Goddelijke zending, en het verhoogt de wijsheid en de macht van God, dat, hoewel zij Hem gekruist hebben en hiermede dachten een onuitwisbaar schandmerk op Hem te hebben geplaatst, God Hem toch verheerlijkt heeft, en dat de smaadheden, die zij Hem hebben aangedaan, slechts dienden om Zijn glans en majesteit des te heerlijker te doen uitkomen. Ten tweede. Dat Hij Hem dermate verheerlijkt heeft, dat Hij Hem beide tot een Heere en Christus gemaakt heeft. Dat betekent hetzelfde: Hij is Heere van allen, en geen overweldiger, maar Hij is Christus, gezalfd om dit te zijn. Hij is een Heere voor de Heidenen, die vele heren hadden, en voor de Joden is Hij de Messias, waarin al Zijne ambten begrepen zijn. Hij is de Koning Messias, zoals de Chaldeeuwse paraphrast Hem noemt, of zoals de engel Hem aan Daniël noemt: Messias, de Vorst, Daniël 9:25. Dat is de grote waarheid van het Evangelie, die wij hebben te geloven, dat deze Jezus, dezelfde, die te Jeruzalem gekruist was, Hij is, wie onze hulde toekomt, en van wie wij bescherming hebben te verwachten als Heere en Christus.

Handelingen 2:37-41

Wij hebben de grote, machtige uitwerking gezien van de uitstorting des Geestes in den invloed, die er door teweeggebracht werd op de predikers van het Evangelie. In zijn ganse leven heeft Petrus nooit met zulk ene volledigheid, klaarheid en kracht gesproken als nu. Thans zullen wij ene andere, gezegen de vrucht zien van de uitstorting des Geestes in den invloed, die dit had op de hoorders van het Evangelie. Van het eerste ogenblik af dat deze Goddelijke boodschap gebracht werd, is er ene Goddelijke kracht van uitgegaan, en zij was krachtig door God om wonderen te doen: duizenden werden er onmiddellijk tot de gehoorzaamheid des geloofs door gebracht, het was de scepter van Gods sterkte uit Zion gezonden Psalm 110:2, 3. Wij hebben hier de eerstelingen van den groten oogst van zielen, die er voor Jezus Christus door ingezameld werden. Kom, en zie in deze verzen den verhoogden Verlosser, rijdende in deze wagens des heils, overwinnende en opdat Hij overwonne, Openbaring 6:2. In deze verzen vinden wij het woord Gods als middel om een goed werk der genade in het hart van velen te beginnen en voort te zetten, de Geest des Heeren er door werkende. Laat ons de methode er van nagaan. l. Zij waren verschrikt, van zonde overtuigd en tot een ernstig onderzoek bewogen, vers 37.

Als zij dit hoorden, Petrus geduldig hadden aangehoord, en hem niet in de rede waren gevallen, zoals zij gewoon waren Christus in de rede te vallen. (Er was al veel gewonnen, nu zij hun aandacht schonken aan het woord), werden zij verslagen in het hart, en in grote bekommering en verlegenheid zijnde, richtten zij zich tot de predikers met de vraag: Wat zullen wij doen? Het was treffend, dat op zulke harde harten plotseling zulk een indruk werd teweeggebracht. Hier waren Joden, opgevoed in het denkbeeld, de vaste overtuiging van de genoegzaamheid van hun godsdienst om hen zalig te maken. Zij hadden kort geleden dezen Jezus in zwakheid en versmaadheid zien kruisigen, en door hun oversten was hun gezegd. dat Hij een bedrieger was. Petrus had hen beschuldigd van de hand-ene boze hand -gehad te hebben in Zijn dood, hetgeen hen in toorn tegen hem had kunnen ontsteken. En toch, na deze eenvoudige, Schriftuurlijke prediking gehoord te hebben, waren zij er ten diepste door getroffen.

1. Het veroorzaakte hun smart: Zij waren gestoken in het hart. Wij lezen van personen, wier harten berstten van toorn op den prediker, Hoofdstuk 7:54 :maar dezen hier waren gestoken in hun hart, hun hart was doorprikkeld van toorn op zich zelven wegens hun medeplichtigheid aan den dood van Christus. Petrus heeft, door hen hiervan te beschuldigen, hun geweten wakker geschud, hun diepen kommer veroorzaakt, en bij hun nadenken hierover ging hun een zwaard door het gebeente, het doorstak hen, zoals zij Christus hadden doorstoken. Als de ogen der zondaren geopend worden, dan kunnen zij niet anders dan gestoken zijn in hun hart vanwege de zonde, zij kunnen niet anders dan ene innerlijke onrust gevoelen. Dit is het gescheurd zijn van het hart, Joël 2:13, het verbroken en verslagen van hart zijn, Psalm 51:19. Zij, die waarlijk bedroefd zijn om hun zonden, er zich voor schamen, en bevreesd zijn voor de gevolgen er van, zijn verslagen of gestoken in hun hart. Een steek in het hart is dodelijk, en onder deze bewegingen, of beroeringen, (zegt Paulus) ben ik gestorven, Romeinen 7:9. Al mijn vertrouwen in mij zelven, mijn goede dunk van mij zelven, faalde.

2. Het bracht hen er toe om een onderzoek in te stellen. Uit den overvloed van het hart, dat aldus verslagen en doorstoken was, sprak hun mond. Merk op:

A. Tot wie zij zich richtten: Tot Petrus en de andere apostelen, sommigen tot den een, en sommigen tot een ander, aan hen legden zij hun toestand bloot, door hen waren zij tot overtuiging van zonde gekomen, en daarom verwachtten zij van hen raad en vertroosting te erlangen. Van hen beroepen zij zich niet op de schriftgeleerden en Farizeeën om zich tegen de beschuldiging der apostelen te verdedigen, neen, zij wenden zich tot hen, daar zij erkennen, dat de beschuldiging juist is, en brengen de zaak tot hen. Mannen broeders noemen zij hen, zoals Petrus hen had genoemd, vers 29, het is ene benaming, door vriendschap en liefde ingegeven, veeleer dan een eretitel, "Gij zijt mannen, ziet op ons met menslievendheid, gij zijt broeders, beschouwt ons met broederlijke liefde". Evangeliedienaren zijn geestelijke artsen, zij behoren geraadpleegd te worden door hen, wier consciëntie gewond is, en het is goed voor de mensen om vrij en gemeenzaam te zijn met hun leraren, zoals mensen met hun broeders, die voor hun ziel zorgen als voor hun eigene ziel.

B. Wat zij tot hen zeggen: Wat zullen wij doen? Zij spreken als mensen, die in verlegenheid zijn, die niet weten wat te doen, zij zijn verrast en overvallen. "Is deze Jezus, dien wij gekruist hebben, beide Heere en Christus? Wat zal er dan worden van ons, die Hem gekruist hebben? Wij zijn verloren!" Er is geen ander middel om gelukkig te zijn, dan door ons rampzalig en verloren te zien. Als wij vinden, dat wij in gevaar zijn van voor eeuwig verloren te gaan, dan is er hoop, dat wij voor eeuwig behouden zullen worden, maar eerder ook niet. Zij spreken als mensen, die besloten zijn terstond te doen wat hun aangewezen zou worden te doen, zij willen geen tijd van beraad, zij willen niet uitstellen om te doen wat als gevolg uit hun overtuiging zal voortvloeien, tot een meer gelegenen tijd, zij verlangen, dat hun nu gezegd kan worden wat zij doen moeten om aan de ellende te ontkomen, waaraan zij zich blootgesteld hebben. Zij, die van zonde overtuigd zijn, wensen te weten wat de weg is tot vrede en vergeving, Hoofdstuk 9:6, 16:30.

II. Petrus en de andere apostelen zeggen hun in korte woorden wat zij doen moeten, en wat zij, dit doende, kunnen verwachten, vers 38, 39. Overtuigde zondaren moeten bemoedigd worden, en het gebrokene moet worden verbonden, Ezechiël 34:16. Er moet hun gezegd worden, dat hun toestand wel treurig, maar niet hopeloos is, er is hoop voor hen.

1. Hij toont hun hier hoe zij te handelen hebben.

a. Bekeert u, dat is een plank na de schipbreuk. "Laat de bewustheid van de schrikkelijke schuld, die gij door Christus ter dood te brengen over u gebracht hebt, u opwekken tot een berouwvol nadenken over al uwe zonden (zoals het opeisen van ene grote schuld al de andere schulden van een' armen bankroetier aan het licht brengt) en tot een bitter berouw er van, en smart er over". Dit was dezelfde plicht, dien Johannes de Doper en Christus gepredikt hadden, en thans, nu de Geest is uitgestort, wordt nog steeds op dien plicht aangedrongen, "bekeert u, bekeert u, verandert uwen zin, uw willen, verandert uwen weg, uwe wijze van leven, komt tot andere gedachten".

B. Een iegelijk van u worde gedoopt in den naam van Jezus Christus. Dat is: "Gelooft vastelijk de leer van Christus, en onderwerpt u aan Zijne genade en bestuur, doet ene openlijke en plechtige belijdenis hier van, en verbindt u om daarbij te blijven door u te onderwerpen aan de inzetting van den doop, weest proselieten van Christus en van Zijn heiligen Godsdienst, en verzaakt uw ongeloof". Zij moeten gedoopt worden in den naam van Jezus Christus. Zij geloofden in den Vader en in den Heiligen Geest, sprekende door de profeten, maar zij moeten ook geloven in den naam van Jezus, dat Hij is de Christus, de Messias, beloofd aan de vaderen. "Neemt Jezus aan als uwen Koning, en

zweert Hem door den doop hulde en trouw, neemt Hem aan als uwen Profeet, en hoort Hem, neemt Hem aan als uwen Priester, om verzoening voor u te doen", hetgeen hier inzonderheid bedoeld schijnt te zijn, want zij moeten gedoopt worden in Zijn' naam tot vergeving van zonden om den wille van Zijne gerechtigheid.

C. Dit wordt een iegelijk persoonlijk op het hart gedrukt. Een iegelijk van u. "Zelfs diegenen onder u, die de grootste zondaars geweest zijn, zullen, indien zij zich bekeren en geloven, welkom wezen om gedoopt te worden, en zij, die denken de grootste heiligen geweest te zijn, hebben het evenzeer nodig zich te bekeren, te geloven en gedoopt te worden. Er is in Christus genade genoeg voor ieder uwer, hoe velen gij ook zijt, en genade, die voor ieder uwer voegt. Het Israël van ouds was gedoopt in Mozes in het leger, het gehele volk van Israël toen zij onder de wolk waren en door de zee doorgegaan zijn, 1 Corinthiërs 10:1-2, want het verbond was nationaal, maar nu moet een iegelijk van u, onderscheidenlijk gedoopt worden in den naam van Jezus, en voor zich zelven handelen in deze grote zaak". Zie Colossenzen 1:28.

2. Hij moedigt hen aan om aldus te handelen:

A. Het zal wezen tot vergeving der zonden. Bekeert u van uwe zonde, zo zal zij uw verderf niet wezen, wordt gedoopt in het geloof van Christus, en gij zult in waarheid gerechtvaardigd worden, hetgeen gij nooit door de wet van Mozes zoudt kunnen worden. Streeft hier naar, en betrouwt op Christus er voor, en gij zult het hebben. Gelijk de beker van des Heeren Avondmaal is het Nieuwe Testament in het bloed van Christus tot vergeving van zonden, zo is de doop in den naam van Christus tot vergeving van zonden. Wordt gewassen, en gij zult gewassen zijn".

B. "Gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen, zowel als wij, want zij is bestemd om een algemene zegen te zijn. Sommigen van u zullen deze uitwendige gaven ontvangen, en een iegelijk van u zal, indien gij oprecht zijt in uw geloof en uwe bekering, Zijne genade en vertroosting ontvangen, verzegeld worden met den Heiligen Geest der belofte". Allen, die vergeving van zonden ontvangen, ontvangen de gave des Heiligen Geestes. Allen, die gerechtvaardigd zijn, zijn geheiligd.

C. "Uwe kinderen zullen nog deel hebben, gelijk zij deel gehad hebben, in het verbond, en een recht op het uitwendig zegel er van. Komt tot Christus, om deze onschatbare weldaden te ontvangen, want de belofte van de vergeving der zonden, en de gave des Heiligen Geestes is voor u en uwe kinderen, vers 39. Het was zeer uitdrukkelijk: Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten, Jesaja 44:3, en in Jesaja 59:21, Mijn Geest, die op u is, en Mijne woorden, die Ik in uwen mond gelegd heb, die zullen van uwen mond niet wijken, noch van den mond van uw zaad, noch van den mond van het zaad uws zaads. Toen God met Abraham een verbond aanging, zei Hij: Ik zal u zijn tot een God, en uw zaad na u, Genesis 17:7, en dienovereenkomstig heeft ieder Israëliet zijn zoon ten achtsten dage doen besnijden. Nu voegt het een' Israëliet, om, wanneer hij door den doop in ene nieuwe bedeling is gekomen van dat verbond, te vragen: "Wat moet er met mijne kinderen geschieden? Moeten zij buiten geworpen worden, of met mij in het verbond worden opgenomen?" "Voorzeker moeten zij er met u in opgenomen worden", zegt Petrus, "want de belofte, die grote belofte, dat God uw God zal zijn, is thans even zeer als ooit te voren, voor u en uwe kinderen".

D. "Hoewel de belofte zich nog, evenals vroeger uitstrekt tot uwe kinderen, is zij toch nu niet, zoals zij vroeger geweest is, tot u en hen beperkt, want de weldaad er van is bedoeld en bestemd voor

allen, die daar verre zijn", wij kunnen er bijvoegen: en tot hun kinderen, want de zegen van Abraham komt tot de Heidenen in Christus Jezus, Galaten 3:14. De belofte heeft langen tijd behoord aan de Israëlieten, Romeinen 9:4, maar nu is zij gezonden aan hen, die verre zijn, de verst verwijderde stammen der Heidenen, en ook tot een iegelijk van hen, tot allen, die daar verre zijn. Tot dit algemene moet nu de volgende beperking gebracht worden: zo velen -zo vele bijzondere, of afzonderlijke personen van elke natie-als er de Heere, onze God, toe roepen zal, krachtdadiglijk zal roepen tot gemeenschap met Jezus Christus. God kan Zijne roeping doen reiken tot hen, die nog zo verre zijn, en niemand komt, dan die Hij geroepen heeft.

III. Deze aanwijzingen worden gevolgd door ene nodige waarschuwing, vers 40. Met veel meer andere woorden, van dezelfde strekking, betuigde hij Evangeliewaarheden, en vermaande hij hen tot Evangelieplichten. Nu het woord begon te werken, volgde hij het, hij had veel gezegd in weinige woorden, vers 38, 39, en hetgeen, naar men zou denken, alles bevatte, en toch had hij nog meer te zeggen. Als wij de woorden gehoord hebben, die ons goed hebben gedaan aan onze ziel, dan kunnen wij niet anders dan wensen nog meer te horen, nog zeer velen van zulke woorden te horen. Onder anderen zei hij (en hij scheen hun dit ingeprent te hebben): Wordt behouden van dit verkeerd geslacht. Weest los van hen. De ongelovige Joden waren een verkeerd geslacht, verdorven en hardnekkig. Zij wandelden in tegenheid met God en de mensen, 1 Thessalonicenzen 2:15, zij waren gehuwd aan de zonde en getekend tot verderf. Wat hen nu betreft:

1. "Benaarstigt u om u te behouden van hun verderf, opdat gij er niet mede in begrepen zijt en deze dingen moogt ontvlieden" (zoals de Christenen ze ook ontvloden zijn.) Bekeert u, en wordt gedoopt, en dan zult gij gene deelgenoten zijn met hen, met wie gij deelgenoten waart in zonde." Raap mijne ziel niet weg met de zondaren.

2. Te dien einde moet gij niet met hen blijven in hun zonde, volhardt niet met hen in hun ongeloof. Behoudt u, dat is: scheidt u van hen af, onderscheidt u van dit verkeerd geslacht. Weest gij niet weerspannig, gelijk dat weerspannig huis, hebt geen deel aan hun zonde, opdat gij niet deelt in hun plagen." Ons af te scheiden van goddeloze mensen is het enige middel, om ons van hen te behouden, al is het ook, dat wij ons hierdoor blootstellen aan hun woede en vijandschap, zullen wij ons in werkelijkheid toch van hen behouden, want, als wij bedenken waar zij zich heen spoeden, dan zullen wij zien, dat het beter is om de moeite te hebben van tegen hun' stroom in te zwemmen, dan in gevaar te zijn van met hun stroom afgevoerd te worden. Zij, die zich bekeren van hun zonden, en zich overgeven aan Jezus Christus, moeten hun oprechtheid doen blijken door den vertrouwelijken omgang met slechte mensen af te breken.

Wijkt van mij, gij boosdoeners, is de taal van iemand, die besloten is de geboden zijns Gods te bewaren, Psalm 119:115. Wij moeten ons van hen behouden, hetgeen te kennen geeft, dat wij hen met afkeer en heilige vreze moeten mijden, zoals wij ons van een vijand zouden behouden, die ons zoekt te verderven, of van een huis, dat door de pest is besmet.

IV. Hier is de gelukkige uitslag hiervan, vers 41. De Geest werkte met het woord, en heeft er wonderen door gewerkt. Velen van diezelfde personen, die ooggetuigen geweest waren van den dood van Christus en van de wonderen, die er bij plaats hadden, zonder er door getroffen te zijn, werden nu diep aangedaan door de prediking des woords, want deze is het, die ene kracht Gods is tot zaligheid.

1. Zij ontvingen het woord, en dan alleen doet het woord ons goed, als wij het wezenlijk ontvangen, het aannemen en welkom heten. Zij erkenden het overtuigende er van, en namen er de aanbiedingen van aan.

2. Zij hebben het gaarne aangenomen. Herodes heeft het woord gaarne gehoord, maar dezen hebben het gaarne aangenomen, zij waren niet slechts blijde dat zij het hadden om aan te nemen, maar blijde, dat zij door Gods genade bekwaam waren gemaakt om het aan te nemen, hoewel het een verootmoedigend, hart veranderend woord voor hen was, en hen bloot zal stellen aan de vijandschap hunner landslieden.

3. Zij werden gedoopt, gelovende met het hart, hebben zij belijdenis gedaan met den mond, en zich door de heilige plechtigheid, die Hij had ingesteld, geschaard onder Zijne discipelen. En hoewel Petrus had gezegd: "wordt gedoopt in den naam van den Heere Jezus" (omdat de leer van Christus de tegenwoordige waarheid was), hebben wij toch reden te geloven, dat bij hun doop geheel de formule, door Christus voorgeschreven, gebruikt was, en dat zij dus gedoopt werden in den naam des Vaders, des Zoons, en des Heiligen Geestes, zij, die het Christelijk verbond aannemen, behoren den Christelijken doop te ontvangen.

4. Hierdoor werden zij ten getale van omtrent drie duizend zielen op dien dag tot de discipelen toegedaan. Al degenen, die den Heiligen Geest hadden ontvangen, gebruikten hun tong om te prediken, en hun handen om te dopen, want het was een tijd om ijverig werkzaam te zijn, nu er zulk een oogst was in te zamelen. De bekering van deze drie duizend door deze woorden was een groter werk dan de spijziging van vier of vijf duizend met enkele broden. Nu begon Israël na den dood van Jozef te vermenigvuldigen. Zij worden gezegd drie duizend zielen te zijn (welk woord gemeenlijk gebruikt wordt voor personen, als vrouwen en kinderen zijn inbegrepen met de mannen, zoals Genesis 14:21. Geef mij de zielen, en Genesis 46:27, zeventig zielen, hetgeen aanduidt, dat zij, die hier gedoopt werden, niet zo vele mannen waren, maar hoofden van gezinnen, die met hun kinderen en dienstboden, drie duizend gedoopten uitmaakten. Dezen werden tot hen toegedaan. Zij, die aan Christus worden toegevoegd, worden toegedaan tot Zijne discipelen en met hen saamgevoegd. Als wij God aannemen tot onzen God, dan moeten wij Zijn volk aannemen als ons volk.

Handelingen 2:42-47

Wij spreken dikwijls van de oorspronkelijke kerk en beroepen ons op haar en op hare geschiedenis, in deze verzen hebben wij de geschiedenis van de wezenlijke oorspronkelijke kerk, van hare eerste dagen, toen zij in hare kindsheid was, maar die staat van kindsheid was de staat van hare grootste onschuld.

I. Zij hielden zich nauwgezet aan de heilige inzettingen, en waren overvloedig in alle voorbeelden van vroomheid en Godsvrucht, want het Christendom zal de ziel neigen tot gemeenschap met God in al die wegen en middelen, waarin Hij ons bescheiden heeft Hem te ontmoeten, en beloofd heeft ons te zullen ontmoeten.

1. Zij waren naarstig en standvastig in hun bijwonen van de prediking des woords. Zij volhardden in de leer der apostelen, en hebben haar nooit verzaakt of verlaten, of, zoals wij het ook kunnen lezen: zij bleven volstandig bij het onderwijs der apostelen, bij den doop, die hun geleerd was, en zij waren gewillig, om onderwezen te worden. Zij, die hun namen aan Christus hebben overgegeven, moeten nauwgezet zijn in het horen van Zijn woord, want daardoor geven wij Hem ere, en bouwen wij ons op in ons allerheiligst geloof.

2. Zij onderhielden de gemeenschap der heiligen. Zij volhardden in de gemeenschap, vers 42, en dagelijks volhardden zij eendrachtelijk in den tempel, vers 46. Zij koesterden niet slechts ene wederzijdse genegenheid voor elkaar, maar gingen veel met elkaar om, zij waren veel en dikwijls te zamen. Toen zij zich terugtrokken van het verkeerdgeslacht, zijn zij gene kluizenaars gaan worden, maar gingen vertrouwelijk met elkaar om, gebruikten alle gelegenheden om samen te komen, overal, waar gij een discipel zaagt, zaagt gij er meer, want "soort zoekt soort". Zie, hoe lief deze Christenen elkaar hadden. Zij waren bezorgd voor elkaar, sympathiseerden met elkaar, trokken zich van harte elkanders belangen aan. Zij hadden gemeenschap met elkaar in hun Godsverering. Zij kwamen samen in den tempel, dat was hun plaats van bijeenkomst, want mede-gemeenschap met God is de beste gemeenschap, die wij met elkaar kunnen hebben, 1 Johannes 1:3. Merk op:

A. Zij waren dagelijks in den tempel, niet slechts op de sabbatdagen en op de plechtige feestdagen, maar ook op andere dagen, elke dag. De aanbidding Gods moet ons dagelijks werk zijn, en, als er de gelegenheid toe is, hoe meer dit openlijk gedaan wordt, hoe beter. God bemint de poorten van Zion, en wij moeten ze ook beminnen.

B. Zij waren eendrachtig, niet slechts was er gene onenigheid of twisting onder hen, maar er was veel heilige liefde, en zij hebben zich van harte verenigd tot den openbaren eredienst. Wèl ontmoetten zij de Joden in de tempelvoorhoven, maar de Christenen hielden zich bij elkaar en waren eensgezind in hun afzonderlijke Godsverering.

3. Zij verenigden zich dikwijls voor de inzetting van het Heilig Avondmaal. Zij volhardden in de breking des broods voor de viering van de gedachtenis van den dood huns Meesters, als degen n, die zich hun betrekking tot, en hun afhankelijkheid van, Christus en dien gekruisigd, niet schaamden. Zij konden den dood van Christus niet vergeten, en toch bleven zij die gedachtenis van Hem vieren, deden het voortdurend, omdat het ene inzetting was van Christus om aan de volgende eeuwen der kerk overgeleverd te worden. Zij braken brood van huis tot huis. Zij achtten het niet voegzaam om

het Avondmaal in den tempel te vieren, want het was ene bijzonder Christelijke instelling, en daarom bedienden zij het in particuliere huizen, waar zij dan zulke huizen van de bekeerde Christenen voor kozen, als die het meest geschikt waren, om er ook de naburen te ontvangen, en zij gingen van de ene naar de andere van deze kleine synagogen, of kapellen, huizen, waarin kerken waren, en daar vierden zij het Avondmaal met hen, die er gewoonlijk samenkwamen om God te aanbidden.

4. Zij volhardden in de gebeden. Nadat de Geest was uitgestort, hebben zij, evenals te voren, toen zij er op wachtten, volhard in den gebede, want het gebed zal nooit ophouden, voor het als verzwolgen wordt in eeuwigdurende lofzeggingen. Het breken des broods komt tussen het woord en het gebed, want het staat met die beiden in verband, en is voor beiden ene hulpe. Des Heeren Avondmaal is ene prediking voor het oog, en ene bevestiging voor ons van Gods woord, het is ene aanmoediging van ons gebed, en ene plechtige uitdrukking van de instemming onzer ziel met God.

5. Zij waren overvloedig in dankzegging, voortdurend prezen zij God, vers 47. Dit behoort een deel uit te maken van ieder gebed, en moet niet als in een hoek worden gedrongen. Zij, die de gave des Heiligen Geestes hebben ontvangen, zullen overvloedig zijn in lof.

II. Zij waren liefdevol jegens elkaar, en zeer vriendelijk, hun weldadigheid was even uitnemend als hun Godsvrucht, en doordat zij zich te zamen verenigden in het waarnemen der heilige inzettingen, werden hun harten aan elkaar verbonden, en werden zij elkaar zeer dierbaar.

1. Zij kwamen dikwijls bijeen voor Christelijke gesprekken, vers 44. Allen, die geloofden, waren bijeen, niet al de duizenden aan ene plaats (dit was niet doenlijk), maar, zoals Dr. Lightfoot het verklaart, zij bleven bijeen in verscheidene gezelschappen, of vergaderingen, naar gelang van hun taal, hun natie, of van andere omstandigheden, die hen te zamen brachten en te zamen hielden. En aldus verenigd zijnde, wijl zij zich afgezonderd hielden van hen, die niet geloofden, en wijl zij dezelfde belijdenis hadden en dezelfde Godsdienstplichten uitoefenden, werden zij gezegd bijeen te zijn epi to auto. Zij vergezelden zich met elkaar, en aldus hebben zij hun wederzijdse liefde uitgedrukt en vermeerderd.

2. Zij hadden alle dingen gemeen, zij hadden misschien ene gemene tafel (zoals de Spartanen van ouds) ter bevordering van vertrouwelijkheid, matigheid en vrijheid van gesprekken. Zij aten te zamen, opdat zij, die veel hadden, minder zouden hebben en aldus bewaard zouden blijven voor de verzoeking van den overvloed, en zij, die weinig hadden, des te meer zouden hebben, en aldus bewaard zouden blijven voor de verzoeking aan armoede en gebrek verbonden. Of, er was zulk ene belangstelling in elkaar, en zulk ene bereidwilligheid om elkaar te helpen, naar dat de gelegenheid er zich toe aanbood, dat gezegd kon worden: Zij hadden alle dingen gemeen, overeenkomstig de wet der vriendschap, de een had geen gebrek aan hetgeen de ander had, want hij kon het hebben door er om te vragen.

3. Zij waren zeer blijmoedig, en zeer edelmoedig in het gebruik van hetgeen zij hadden. Behalve het Godsdienstige in hun heilige maaltijden (hun breking des broods van huis tot huis) blijkt daar ook veel van in hun gewone maaltijden, zij aten te zamen met verheuging en eenvoudigheid des harten. Zij brachten het liefelijke van Gods tafel aan hun eigene tafel, hetgeen in tweeërlei opzicht ene goede uitwerking op hen had:

A. Het maakte hen aangenaam, en verruimde hun hart door heilige vreugde, zij aten hun brood met verheuging, en dronken hun wijn van goeder harte, wetende, dat God thans een behagen had aan hun werken. Niemand heeft zulk ene reden om goedsmoeds te zijn als goede Christenen.

B. Het maakte hen zeer vrijgevig voor hun arme broederen, en verruimde hun hart in liefdadigheid. Zij aten te zamen met verheuging en eenvoudigheid des harten -met edelmoedigheid des harten, zoals sommigen dit lezen. Zij aten hun stukken niet alleen, maar heetten de armen welkom aan hun tafel, niet onwillig of met tegenzin, maar met zo hartelijke gewilligheid als maar mogelijk was. Het betaamt Christenen om mild van hart te wezen, voor alle goed werk overvloedig te zaaien, als degenen, in wie God overvloedig gezaaid heeft, en die aldus hopen te oogsten. Zij legden een fonds aan voor liefdadige doeleinden, vers 45. Zij verkochten hun goederen en have. Sommigen verkochten hun landerijen en huizen, anderen hun levende have en hun huisraad, en verdeelden dezelve, dat is: het geld, aan hun broederen, naar dat elk van node had. Dit was geen te niet doen van den eigendom, maar van zelfzucht (zoals Ds. Baxter zegt). Hiermede hadden zij waarschijnlijk het gebod op het oog, dat Christus den rijken jongeling had gegeven, als een toetssteen voor zijne oprechtheid, Verkoop wat gij hebt, en geef het den armen. Niet dat dit bedoeld was als een voorbeeld om een verbindende regel te zijn, alsof alle Christenen, aan alle plaatsen en in alle tijden verplicht en gehouden waren om hun goederen te verkopen, en het geld voor liefdadige doeleinden te geven. Want daarna heeft Paulus in zijne brieven dikwijls gesproken van het onderscheid tussen rijk en arm, en Christus heeft gezegd, dat wij de armen altijd met ons hebben, en zullen hebben, en de rijken moeten hun altijd goed doen uit de renten, voordelen en opbrengsten van hun goederen, en zij maken zich onbekwaam om dit te doen, indien zij ze verkopen en alles tegelijk weggeven. Maar hier was het een buitenge- woon geval.

A. Zij waren onder gene verplichting van een gebod Gods om dit te doen, zoals blijkt uit hetgeen Petrus zei tot Annanias, Hoofdstuk 5:4 :Was het niet in uwe macht? Maar het was een prijzenswaardig voorbeeld van hun verheven zijn boven de wereld, hun geringachting er van, hun verzekerdheid van ene andere wereld, hun mededogen met de armen en hun groten ijver om het Christendom te bevorderen, hun koesteren en opkweken er van in deszelfs kindsheid. De apostelen hebben alles verlaten om Christus te volgen, en zij zullen zich geheel geven aan de prediking des woords en het gebed, en er moet iets gedaan worden voor hun onderhoud, zodat deze buitengewone vrijgevigheid was als die van Israël in de woestijn voor den bouw van den tabernakel, welke vrijgevigheid toen bedwongen moest worden, Exodus 36:5, 6. Onze regel is: te geven naar dat God ons gezegend heeft, maar in zulk een buitengewoon geval, als dit was, zijn diegenen te prijzen, die geven boven vermogen, 2 Corinthiërs 8:3.

B. Het waren Joden, die dit deden, en zij, die in Christus geloofden, moesten geloven, dat het Joodse volk weldra vernietigd zou worden, en dat er dan een einde gemaakt zou worden aan het bezit van land en goed, en in dit geloof verkochten zij ze voor den tegenwoordigen dienst van Christus en Zijne kerk.

III. God zegende hen, en gaf hun merkbare tekenen van Zijne tegenwoordigheid, vers 43.

Vele wonderen en tekenen geschiedden door de apostelen, waardoor hun leer bevestigd werd en onweerlegbaar bewezen van God te zijn. Zij, die wonderen konden werken, zouden zich zelven, en de armen, die onder hen waren, op wonderdadige wijze hebben kunnen onderhouden, zoals

Christus met een weinig spijze duizenden gevoed heeft. Maar het was evenzeer tot heerlijkheid Gods, dat het gedaan werd door een wonder van genade (der mensen hart neigende om hun goederen te verkopen om dit te doen) als wanneer het door een wonder in de natuur was geschied. Maar het was niet alles wat de Heere voor hen deed, dat Hij hun macht gaf om wonderen te werken. Hij deed dagelijks tot de gemeente die zalig werden. Het woord in hun mond deed wonderen, en God zegende hun pogingen tot vermeerdering van het getal der gelovigen. Het is Gods werk zielen toe te doen tot de gemeente, en het is beide voor leraren en gewone Christenen ene grote vertroosting dit te zien.

IV. Het volk, zij die nog buiten waren en toezagen, kwam onder den invloed er van.

1. Zij vreesden hen, zij hadden eerbied voor hen, vers 43, ene vreze kwam over alle ziel, dat is: over zeer velen, die de wonderen en tekenen zagen, gewerkt door de apostelen, en die vreesden, dat het rampen zou brengen over het volk indien zij niet naar behoren geëerbiedigd werden. Het gewone volk had ontzag voor hen, zoals Herodes Johannes vreesde. Hoewel er geen uiterlijke pracht of praal aan hen was, die uitwendigen eerbied afdwong, zoals de lange klederen der schriftgeleerden de begroetingen op de markt voor hen verkregen, hadden zij toch overvloedige geestelijke gaven, die waarlijk eerbiedigwaardig waren en den mensen eerbied voor hen inboezemden. Ene vreze kwam over alle ziel, hun ontzagwekkende prediking en hun leven oefenden een groten invloed uit op de zielen des volks.

2. Zij vonden genade bij hen. Hoewel wij reden hebben te geloven, dat er ook onder hen waren, die hen haatten en verachtten (wij zijn er zeker van, dat de Farizeeën en overpriesters dit deden) waren de meesten hun toch vriendelijk gezind-zij hadden genade bij het ganse volk. Christus was zo heftig aangevallen door ene omgekochte volksmenigte, die riep: Kruis hem, kruis hem, dat men zou denken, dat Zijne leer en Zijne volgelingen wel nooit enigen invloed op het volk zouden verkrijgen. En toch zien wij hier, hoe zij genade hadden bij allen, waaruit blijkt, dat hun vervolgen van Christus hun was opgedrongen door de kunstgrepen der priesters, en nu had het gezond verstand weer de bovenhand bij hen. Ongeveinsde Godsvrucht en barmhartigheid dwingen eerbied af, en blijmoedigheid in het dienen van God zal den Godsdienst aanbevelen bij hen, die nog buiten zijn. Sommigen lezen het: Zij hadden liefde voor al het volk, charin echontes pros holon ton laon, zij hebben hun liefde niet beperkt tot hen, die van hun eigene gemeenschap waren, neen, zij was katholiek, dat is: algemeen, en strekte zich ver uit, en dit heeft hen zeer aanbevolen bij het volk.

3. Zij kwamen tot hen over. Dagelijks kwamen dezen en genen tot hen, hoewel niet in zo groten getale als de eerste dag, en het waren de zodanige, die zalig werden. Zij, die door God tot de eeuwige zaligheid verordineerd zijn, zullen eenmaal krachtdadig tot Christus gebracht worden, en zij, die tot Christus gebracht worden, worden toegedaan tot de gemeente in een heilig verbond door den doop, en in heilige gemeenschap door andere inzettingen.

HOOFDSTUK 3

1 Petrus nu en Johannes gingen te zamen op naar den tempel, omtrent de ure des gebeds, zijnde de negende ure;
2 En een zeker man, die kreupel was van zijner moeders lijf, werd gedragen, welken zij dagelijks zetten aan de deur des tempels, genaamd de Schone, om een aalmoes te begeren van degenen, die in den tempel gingen;
3 Welke, Petrus en Johannes ziende, als zij in den tempel zouden ingaan, bad, dat hij een aalmoes mocht ontvangen.
4 En Petrus, sterk op hem ziende, met Johannes, zeide: Zie op ons.
5 En hij hield de ogen op hen, verwachtende, dat hij iets van hen zou ontvangen.
6 En Petrus zeide: Zilver en goud heb ik niet, maar hetgeen ik heb, dat geve ik u; in den Naam van Jezus Christus, den Nazarener, sta op en wandel!
7 En hem grijpende bij de rechterhand richtte hij hem op, en terstond werden zijn voeten en enkelen vast.
8 En hij, opspringende, stond en wandelde, en ging met hen in den tempel, wandelende en springende, en lovende God.
9 En al het volk zag hem wandelen en God loven.
10 En zij kenden hem, dat hij die was, die om een aalmoes gezeten had aan de Schone poort des tempels; en zij werden vervuld met verbaasdheid en ontzetting over hetgeen hem geschied was.
11 En als de kreupele, die gezond gemaakt was, aan Petrus en Johannes vasthield, liep al het volk gezamenlijk tot hen in het voorhof, hetwelk Salomo's voorhof genaamd wordt, verbaasd zijnde.
12 En Petrus, dat ziende, antwoordde tot het volk: Gij Israelietische mannen, wat verwondert gij u over dit, of wat ziet gij zo sterk op ons, alsof wij door onze eigen kracht of godzaligheid dezen hadden doen wandelen?
13 De God Abrahams, en Izaks, en Jakobs, de God onzer vaderen, heeft Zijn Kind Jezus verheerlijkt, Welken gij overgeleverd hebt, en hebt Hem verloochend, voor het aangezicht van Pilatus, als hij oordeelde, dat men Hem zoude loslaten.
14 Maar gij hebt den Heilige en Rechtvaardige verloochend, en hebt begeerd, dat u een man, die een doodslager was, zou geschonken worden;
15 En den Vorst des levens hebt gij gedood, Welken God opgewekt heeft uit de doden; waarvan wij getuigen zijn.
16 En door het geloof in Zijn Naam heeft Zijn Naam dezen gesterkt, dien gij ziet en kent; en het geloof, dat door Hem is, heeft hem deze volmaakte gezondheid gegeven, in uw aller tegenwoordigheid.
17 En nu, broeders, ik weet, dat gij het door onwetendheid gedaan hebt, gelijk als ook uw oversten.
18 Maar God heeft alzo vervuld, hetgeen Hij door den mond van al Zijn profeten te voren verkondigd had, dat de Christus lijden zou.
19 Betert u dan, en bekeert u, opdat uw zonden mogen uitgewist worden; wanneer de tijden der verkoeling zullen gekomen zijn van het aangezicht des Heeren,
20 En Hij gezonden zal hebben Jezus Christus, Die u tevoren gepredikt is;
21 Welken de hemel moet ontvangen tot de tijden der wederoprichting aller dingen, die God gesproken heeft door den mond van al Zijn heilige profeten van alle eeuw.
22 Want Mozes heeft tot de vaderen gezegd: De Heere, uw God, zal u een Profeet verwekken, uit uw broederen, gelijk mij; Dien zult gij horen, in alles, wat Hij tot u spreken zal.

23 En het zal geschieden, dat alle ziel, die dezen Profeet niet zal gehoord hebben, uitgeroeid zal worden uit den volke.
24 En ook al de profeten, van Samuel aan, en die daarna gevolgd zijn, zovelen als er hebben gesproken, die hebben ook deze dagen te voren verkondigd.
25 Gijlieden zijt kinderen der profeten, en des verbonds, hetwelk God met onze vaderen opgericht heeft, zeggende tot Abraham: En in uw zade zullen alle geslachten der aarde gezegend worden.
26 God, opgewekt hebbende Zijn Kind Jezus, heeft Denzelven eerst tot u gezonden, dat Hij ulieden zegenen zou, daarin dat Hij een iegelijk van u afkere van uw boosheden.

In dit hoofdstuk hebben wij een wonder en ene leerrede: het wonder gewrocht om den weg te bereiden voor de leerrede, ter bevestiging van de leer. die gepredikt zal worden, en er den weg voor te bereiden in het hart des volks, en daarna de leerrede ter verklaring van het wonder, en den grond te bezaaien, die er door omgeploegd was.

I. Het wonder bestond in de genezing van een man, die van zijne geboorte af lam was geweest, en dat wel door het spreken van een woord, vers 1-8, en de indruk, hierdoor teweeggebracht op het volk, vers 9-11.

II. Het doel van de leerrede, die hierop werd uitgesproken, was het volk tot Christus te brengen, hen er toe te brengen om zich te bekeren van hun zonde van Hem te kruisigen, vers 12-19, in Hem te geloven, nu Hij verheerlijkt is, en in te stemmen met des Vaders bedoeling in Hem te verheerlijken, vers 20-26. Het eerste gedeelte der leerrede opent de wonde, het laatste wijst het geneesmiddel aan.

Handelingen 3:1-11

In hoofdstuk 2:43 werd ons in het algemeen gezegd, dat vele wonderen en tekenen geschiedden door de apostelen, welke niet geschreven zijn in dit boek, maar hier is er ons een van gegeven als een voorbeeld. Gelijk zij wonderen werkten, niet aan iedereen, naar gelang iedereen ze nodig had, maar naar gelang de Heilige Geest er hun aanwijzing toe gaf ter beantwoording aan het doel van hun opdracht, zo zijn ook al de wonderen, die zij werkten, niet in dit boek geschreven, maar zijn alleen de zodanige vermeld, als de Heilige Geest geschikt oordeelde ter beantwoording aan het doel der gewijde geschiedenis.

I. De personen, door wie dit wonder werd gewrocht, waren Petrus en Johannes, twee der voornaamsten onder de apostelen. Zij waren dit reeds in Christus' tijd, de een meestal de woordvoerder van het gezelschap, de ander de gunstgenoot zijns Meesters, en zij bleven dit. Toen, na de bekering van duizenden, de gemeente verdeeld was in onderscheidene groepen, of gezelschappen, zijn Petrus en Johannes wellicht de voorgangers geweest van die afdeling, welke door Lukas werd bezocht, of waartoe hij behoorde, vandaar dat hij meer in het bijzonder verhaalt wat zij spraken en deden, gelijk later wat Paulus zei en deed, toen hij zich bij hem aansloot en hem vergezelde, beiden waren echter bedoeld als voorbeelden van hetgeen ook de andere apostelen gedaan hebben. Petrus en Johannes hadden ieder een broeder onder de twaalven, met wie zij saamgevoegd werden bij hun uitzending, maar nu schijnen zij nog inniger saamverbonden aan elkaar, dan zij aan hun broeder waren, want de band der vriendschap is soms sterker dan die der bloedverwantschap: er is een liefhebber, die meer aankleeft dan een broeder. Petrus en Johannes schijnen zeer bijzonder en innig vertrouwelijk met elkaar, na Christus' opstanding, meer dan te voren, Johannes 20:2. De reden hiervan (indien het mij geoorloofd is ene gissing te wagen) zou kunnen wezen, dat Johannes, een discipel, die geheel liefde was, zich meer medelijdend betoond heeft met Petrus bij zijn' val en zijn berouw, en meer teder jegens hem bij zijn bitter wenen, dan de andere apostelen, en vuriger was in zijn verlangen om hem hersteld te zien in den geest der zachtmoedigheid, waardoor hij zeer dierbaar werd aan Petrus, en het was een goed bewijs, dat Petrus nadat zijn berouw door God aangenomen was, dat Christus' gunstgenoot zijn boezemvriend is geworden. David heeft, na zijn val gebeden: Laat hen tot mij keren, die U vrezen, Psalm 119:79.

II. Tijd en plaats worden hier vermeld:

1. Het was in den tempel, werwaarts Petrus en Johannes te zamen opgingen, omdat het de plaats der samenkomst was. Dáár waren de scholen van vissen, onder welke het Evangelienet uitgeworpen moest worden, inzonderheid gedurende het Pinksterfeest, omtrent welken tijd wij kunnen veronderstellen, dat het heeft plaats gehad. Het is goed om op te gaan naar den tempel en deel te nemen aan de openbare inzettingen, en het is liefelijk om te zamen op te gaan naar den tempel: Ik verblijde mij in degenen, die tot mij zeggen: Wij zullen in het huis des Heeren gaan. Het beste gezelschap is gezelschap in de aanbidding Gods.

2. Het was omtrent de ure des gebeds, een der uren bestemd voor de openlijke Godsverering en door de Joden waargenomen. Tijd en plaats zijn twee noodzakelijke omstandigheden bij iedere daad, of handeling, die bepaald moeten worden door overeenstemming en naar dit het meest geschikt is voor stichting. Met betrekking tot den openbaren eredienst moet er een huis des gebeds wezen en ene ure des gebeds. De negende ure, dat is: drie uur na den middag, was een der uren van

gebed onder de Joden, negen uur des morgens, en twaalf uur des middags waren de andere twee. Zie Psalm 55:18, Daniël 6:11. Het is nuttig voor Christenen om hun vaste uren des gebeds te hebben, in zo ver het kan dienen om hen aan dien plicht te herinneren, zonder daarbij hun geweten te binden: Alles is schoon op zijn tijd.

III. De zieke, op wie deze wonder-genezing gewerkt werd, wordt hier beschreven, vers 2. Hij was een arme, kreupele bedelaar aan de poort des tempels.

1. Hij was kreupel, niet door een ongeval, maar kreupel geboren, hij was kreupel van zijner moeders lijf, door ene kwaal van verlamming, die zijne leden verzwakte, want in de beschrijving zijner genezing wordt gezegd: zijne voeten en enkelen werden vast, vers 7. Nu en dan komen zulke treurige toestanden voor, en wij behoren er innig medelijden mede te gevoelen. Zij zijn bedoeld om ons te tonen wat wij allen in geestelijken zin van nature zijn: zonder kracht, kreupel van onze geboorte af, niet in staat om in den dienst van God te werken of te wandelen.

2. Hij was een bedelaar. Niet in staat om te werken voor zijn brood, moet hij leven van aalmoezen, zodanige zijn Gods armen. Hij werd dagelijks door zijne vrienden aan de deur des tempels gezet, een treurig schouwspel, onbekwaam om iets anders voor zich zelven te doen dan ene aalmoes te begeren van degenen, die in den tempel gingen, of er uit kwamen. Er was ene samenstroming van goede, vrome lieden, van wie liefdadigheid verwacht kon worden en ene samenkomst van zulke mensen op een tijd, wanneer men kon hopen, dat zij in den besten gemoedstoestand waren. Dáár werd hij dus nedergezet. Zij, die behoeftig zijn, en niet kunnen werken, moeten zich niet schamen te bedelen. Hij zou daar niet nedergezet zijn, en dat nog wel dagelijks, indien hij niet gewoon was dagelijks iets te ontvangen. Onze gebeden en onze aalmoezen behoren samen te gaan. Zo was het met die van Cornelius, Hoofdstuk 10:4. Voorwerpen van barmhartigheid moeten ons inzonderheid welkom zijn, als wij opgaan naar den tempel om te bidden. Het is zo jammer, dat er onder de gewone bedelaars aan kerkdeuren sommigen zijn van zulk een karakter, dat zij ene ontmoediging zijn voor de liefdadigheid, maar men behoort ze niet altijd voorbij te zien, er zijn voorzeker wel sommigen bij, die achtingswaardig zijn en het is beter om tien hommels, ja, en zelfs sommige wespen, te voeden, dan ene bij te laten sterven van honger. De poort van den tempel, waarbij hij nedergezet werd, wordt hier genoemd: zij was de Schone genaamd, van wege hare buitengewone pracht en sierlijkheid. Dr. Lightfoot zegt, dat dit de poort was, die uit den voorhof der Heidenen naar dien der Joden voerde, en hij onderstelt, dat de kreupele alleen aan de Joden om ene aalmoes vroeg, het versmadende om iets van de Heidenen te vragen. Maar Dr. Whitby is van mening, dat zij de eerste ingang tot den tempel was, zoals het voegde voor den voorgevel van de plaats, waarin de Goddelijke Majesteit zich verwaardigde te wonen, en het verminderde de schoonheid niet van deze poort, dat er een arme man zat te bedelen.

3. Hij begeerde van Petrus en Johannes, vers 3, ene aalmoes, dat was het uiterste, dat hij van hen hoopte, die den naam hadden van liefdadige mensen te zijn, en die, hoewel zij niet veel hadden, toch goed deden met wat zij hadden. Het was niet vele weken geleden, dat blinden en kreupelen tot Christus kwamen in den tempel, en er genezen werden, Mattheus 21:14. En waarom zou hij niet meer dan ene aalmoes hebben kunnen vragen, indien hij wist, dat Petrus en Johannes Christus' boodschappers waren, en in Zijn' naam predikten en wonderen deden? Maar aan hem werd gedaan wat hij niet verwachtte, hij vroeg om ene aalmoes, en ontving genezing.

IV. Wij zien hier de methode van de genezing.

1. Zijne verwachting werd opgewekt. In plaats van zijne ogen van hem af te wenden, zoals velen hun ogen afwenden van voorwerpen van barmhartigheid, heeft Petrus zijne ogen op hem gericht, ja, hij heeft sterk op hem gezien, opdat zijne ogen zijn hart met medelijden voor hem zouden bewegen, vers 4. Ook Johannes deed dit, want beiden werden zij geleid door een en dezelfden Geest, en hebben te zamen dit wonder gewerkt, zij zeiden: zie op ons. Ons oog moet altijd op den Heere gericht zijn (het oog van onzen geest), en, ten teken hiervan, moet het lichamelijk oog gericht zijn op hen, die door Hem als de dienaren Zijner genade worden gebruikt. Aan dezen man behoefde het niet tweemaal gezegd te worden, om op de apostelen te zien, want hij heeft terecht gedacht, dat dit hem reden gaf om te verwachten, dat hij iets van hen ontvangen zou, en daarom achtte hij op hen, vers 5. Wij moeten tot God komen, om acht te geven op Zijn woord, en om ons tot Hem te wenden in het gebed, met een bereid hart en ene opgewekte verwachting. Wij moeten opzien naar den hemel, en goeds voor ons verwachten door hetgeen God van daar spreekt, en een antwoord des vredes op het gebed, dat wij derwaarts hebben opgezonden. Ik zal mijn gebed tot U richten en opzien, Psalm 5:4. 1)

2. Zijne verwachting van ene aalmoes werd teleurgesteld. "Petrus zei: Zilver en goud heb ik niet, en dus ook niet om u te geven": maar hij gaf te kennen, dat indien hij het had, hij hem wel ene aalmoes zou geven, geen koper, maar zilver of goud. Hierbij valt op te merken: Ten eerste. Het is niet dikwijls, dat Christus' vrienden en gunstgenoten overvloed hebben van den rijkdom dezer wereld. De apostelen waren zeer arm, hadden maar even genoeg voor zich zelven, en niets over. Zeer veel geld werd aan de voeten van Petrus en Johannes gelegd, maar dit was bestemd voor het onderhoud van de armen der gemeente, en zij wilden er niets van aanwenden tot hun eigen gebruik, noch op andere wijze er over beschikken dan overeenkomstig de bedoeling van de gevers. Wanneer ons openbare fondsen worden toevertrouwd, dan moeten wij zeer nauwgezet zijn in het beheer er van. Ten tweede. Velen, die hart hebben voor werken van barmhartigheid, zijn toch niet in staat om veel te doen, terwijl er anderen zijn, die wel vermogen, maar, geen hart hebben om iets te doen.

3. Desniettemin werden zijne verwachtingen overtroffen. Petrus had geen geld om hem te geven, maar hij had wat beters: zo groten invloed in den hemel, zulk ene macht van den hemel, als waardoor hij in staat was hem van zijne ziekte te genezen. Zij, die arm zijn in de wereld, kunnen toch rijk zijn, zeer rijk, in geestelijke gaven, genade en vertroosting. Er is gewis iets, dat wij kunnen bezitten en dat oneindig beter is dan zilver en goud, en de koophandel daarvan en het gewin zijn beter, Job 28:12 enz., Spreuken 3:14 en verder. Hij gaf hem wat beter was-de genezing van zijne kwaal, waarvoor hij gaarne zeer veel goud en zilver gegeven zou hebben, indien hij het had gehad, en indien de genezing op die wijze verkregen had kunnen worden. Dit zal hem nu in staat stellen om te werken voor zijn levensonderhoud, zodat hij niet meer nodig heeft te bedelen, ja meer, hij zal nu iets hebben te geven aan hen, die het nodig hebben, en, het is zaliger te geven dan te ontvangen. Ene wonderbare genezing zal een groter blijk wezen van Gods gunst, en hem meer eer aandoen dan duizenden van goud of zilver. Merk op: Petrus heeft geen goud of zilver te geven, maar (zegt hij) hetgeen ik heb, dat geef ik u. Zij, die het vermogen niet hebben om iets te geven tot liefdadige doeleinden, kunnen, en behoren, op ene andere wijze liefdadig en behulpzaam te zijn: zij, die geen zilver of goud hebben, hebben hun ledematen en hun zintuigen, en daarmee kunnen zij hulpvaardig wezen voor de blinden, en kreupelen, en kranken, en als zij dit niet zijn, wanneer zij er de gelegenheid toe hebben, dan zouden zij hun ook geen zilver of goud geven, al hadden zij het. Een

iegelijk, gelijk hij gaven ontvangen heeft, alzo bediene hij dezelve aan de anderen. Laat ons nu zien, hoe de genezing gewerkt werd.

A. Christus zond Zijn woord uit, en heelde hem, Psalm 107:20, want door het woord van Christus wordt helende genade gegeven, dat is het voertuig van de geneeskracht, ontleend aan Christus. Christus sprak genezingen door zich zelven, de apostelen spraken ze in Zijn' naam. Petrus heet een kreupele op te staan en te wandelen, hetgeen ene bespotting van hem geweest zou zijn, indien hij het niet had gedaan in den naam van Jezus Christus, den Nazarener:" Ik zeg het, door Hem daartoe gemachtigd zijnde, en het zal geschieden door Zijne macht, en al de lof en eer zullen er Hem voor toegeschreven worden". Hij noemt Hem den Nazarener, dat een naam der versmaadheid was, om aan te duiden, dat de smaad en schande, Hem aangedaan op aarde, slechts dienden, om Zijne heerlijkheid des te schitterender te doen uitkomen, nu Hij in den hemel is. "Geef Hem welken naam gij wilt, noem Hem, zo gij lust hebt, in smaad en verachting Jezus den Nazarener, in dien naam zult gij wonderen zien gebeuren, want wijl Hij zich aldus vernederd heeft, is Hij aldus verhoogd". Hij zegt den kreupele op te staan en te wandelen, hetgeen niet bewijst, dat hij in zich zelven de kracht daartoe had, maar dat hij, indien hij poogde op te staan en te wandelen, en, bij de bewustheid van zijne eigene onmacht, steunde op de kracht Gods, die hem er toe in staat zou stellen, er ook werkelijk toe in staat gesteld zal worden, en door op te staan en te wandelen moet hij er getuigenis van geven, dat die kracht in hem gewerkt was, en laat hij er dan de vertroosting van smaken en Gode de dankzegging worden toegebracht. Zo gaat het ook in de genezing onzer zielen, die in geestelijken zin onmachtig zijn.

B. Petrus reikte hem de hand, en hielp hem, vers 7. Hem grijpende bij de rechterhand, in dezelfden naam waarin hij tot hem had gezegd op te staan en te wandelen, richtte hij hem op. Niet dat dit op enigerlei wijze kon bijdragen tot zijne genezing, maar het was een teken, duidelijk te kennen gevende de hulp, die Hij van God zou ontvangen, indien hij de poging wilde doen, die hem gezegd was te doen. Als God ons gebiedt door Zijn woord op te staan en te wandelen in den weg van Zijne geboden, indien wij met dat woord geloof mengen, en onze ziel onder de macht er van stellen, dan zal Hij Zijn Geest geven, om ons bij de hand te nemen en ons op te richten. Als wij er ons toe zetten om te doen wat wij kunnen, dan heeft God Zijne genade beloofd om ons in staat te stellen te doen wat wij niet kunnen, en door die belofte delen wij in ene nieuwe natuur, en die genade zal niet te vergeefs zijn. Zij was dit hier ook niet: terstond werden zijne voeten en enkelen vast. Zij ontvingen kracht, die zij niet zouden ontvangen hebben, indien hij niet beproefd had op te staan, hij doet wat hij doen moet, en Petrus doet wat zijn werk is, en toch is het Christus, die het alles doet: Hij is het, die hem bekrachtigt. Gelijk het brood vermenigvuldigd werd onder het breken, en het water in wijn werd verkeerd bij het uitgieten, zo werd kracht gelegd in de voeten van den kreupele, terwijl hij ze bewoog om ze te gebruiken.

V. De indruk, door deze genezing teweeggebracht op den zieke zelven, dien wij ons het best kunnen voorstellen, als wij onze ziel in de plaats stellen van zijne ziel.

1. Hij sprong op, in gehoorzaamheid aan het bevel: Sta op. Hij bevond, dat er zulk ene kracht was in zijne voeten en enkelen, dat hij niet zachtkens opstond, als met vreze en beven, zoals zwakke mensen, als zij weer kracht beginnen te krijgen, maar hij sprong overeind, zoals iemand, die verkwikt is door den slaap, kloek en vlug, als iemand, die niet twijfelt aan zijne kracht. Dat inkomen

van kracht was plotseling, en niet minder vaardig was hij om haar te tonen. Hij sprong als iemand, die blijde is het bed te verlaten, het stro-leger, waarop hij zo lang kreupel had neergelegen.

2. Hij stond, en wandelde: Hij stond zonder op iets te leunen, en zonder te beven, hij stond recht op, en wandelde zonder stok of staf. Zijn tred was vast en geregeld, en dit was om de genezing te tonen, en om te tonen, dat de genezing volkomen was. Zij, die ervaring hebben van de werking der genade in hen, moeten getuigen van hetgeen zij hebben ervaren. Heeft God kracht in ons gelegd? Laat ons staan voor Zijn aangezicht in de oefening der Godsvrucht, laat ons wandelen voor Zijn aangezicht in een Godvruchtig leven. Laat ons vastberaden opstaan voor Hem, en blijmoedig wandelen met Hem en dat wel in de kracht van Hem ontvangen.

3. Hij hield vast aan Petrus en Johannes, vers 11. Wij behoeven niet te vragen waarom hij hen vasthield. Ik geloof, dat hij nauwelijks zich zelven kende, het was in ene vervoering van vreugde, dat hij hen omhelsde als zijne beste weldoeners, en zich als met ruwheid aan hen vastklemde. Hij wilde hen niet voort laten gaan, maar wilde, dat zij bij hem zouden blijven, terwijl hij aan allen, die rondom hem waren, bekend maakte wat God door hen voor hem gedaan had. Aldus betuigde hij zijne genegenheid voor hen, hij hield hen vast, en wilde hen niet laten gaan. Sommigen opperen het denkbeeld, dat hij hen vasthield uit vrees, dat hij weer kreupel zou worden, als zij hem verlieten. Zij, die door God genezen zijn, beminnen de werktuigen van hun genezing, en gevoelen hun behoefte aan nog verdere hulp van hen.

4. Hij ging met hen in den tempel. Zijne sterke genegenheid voor hen hield hen, maar zij kon hen niet zo houden, dat zij hen uit den tempel hield, waar zij heengingen om Christus te prediken. Wij moeten ons nooit door de meest liefdevolle vriendelijkheid onzer vrienden terug laten houden van een plicht. Maar zo zij niet bij hem wilden blijven, is hij besloten om met hen te gaan, te meer daar zij in den tempel gingen, van waar hij zo lang door zijne zwakheid en zijn bedelen was buitengesloten, zoals de geraakte, die door Christus was genezen, werd hij terstond in den tempel gevonden, Johannes 5:14. Hij ging in den tempel, niet alleen om Gode zijn lof en dankzegging te brengen, maar om van de apostelen meer te horen van dien Jezus, in wiens naam hij gezond was gemaakt. Zij, die de macht van Christus hebben ervaren, moeten vurig begeren meer en beter met Christus bekend te worden.

5. Hij was daar wandelende, en springende, en lovende God. De kracht, die God ons heeft gegeven, naar lichaam en ziel, moet gebruikt worden tot Zijn lof, en wij moeten er ons op toeleggen om er Hem mede te eren. Zij, die in Zijn naam zijn genezen, moeten in Zijn' naam en in Zijne kracht wandelen, Zacheria 10:12. Zodra deze man kon springen, sprong hij op van vreugde in God, en loofde Hem. Hier was die Schrift vervuld, Jesaja 35:6, Alsdan zal de kreupele springen als een hert. Nu deze man pas genezen was, was hij in die overmaat van blijdschap en dankbaarheid. Alle ware bekeerden wandelen en loven God, maar pas bekeerden zullen wellicht meer springen tot Zijn lof.

VI. Vervolgens wordt ons gezegd welken invloed door dit wonder teweeggebracht werd op het volk, dat er ooggetuige van geweest is.

1. Zij waren volkomen overtuigd van de waarheid van het wonder, en hadden er niets tegen in te brengen. Zij kenden hem, dat hij die was, die om ene aalmoes gezeten had aan de Schone poort des tempels, vers 10. Hij had daar zo lang gezeten, dat zij hem allen kenden, en om die reden was hij verkoren om het vat dezer barmhartigheid te zijn. Nu waren zij niet zo slecht om enigen twijfel te

opperen of hij wel dezelfde man was, zoals de Farizeeën twijfel hadden opgeworpen omtrent den blinde, die door Christus genezen was, Johannes 9: 9, 18. Zij zagen hem nu wandelen en God loven, vers 9, en wellicht bemerkten zij ene verandering in zijn gemoedstoestand, want hij was nu even luidruchtig in het loven van God, als hij te voren geweest is in het vragen om ondersteuning. Het beste bewijs, dat hij volkomen genezen was, bestond daarin, dat hij er God voor loofde. De verkregen zegeningen zijn volkomen, als zij geheiligd zijn.

2. Zij waren er over verbaasd: Zij werden vervuld met verbaasdheid en ontzetting, vers 10. Zij waren als in vervoering. Het schijnt dat de uitstorting van den Heiligen Geest deze uitwerking heeft gehad, dat het volk, ten minste het volk dat te Jeruzalem was, veel meer getroffen werd door de wonderen, door de apostelen gewrocht, dan door die van dezelfden aard, door Christus zelf gewerkt, en dit was opdat de wonderen aan hun doel zouden beantwoorden.

3. Zij verzamelden zich om Petrus en Johannes: al het volk liep gezamenlijk tot hen in het voorhof, hetwelk Salomo's voorhof genaamd wordt, sommigen alleen om hun nieuwsgierigheid te bevredigen door mannen te zien, die zulk ene macht hadden, anderen met de begeerte om hen te horen prediken, tot de gevolgtrekking komende, dat hun leer wel van Goddelijken oorsprong moest wezen, die zulk ene bevestiging had verkregen. Zij stroomden samen tot hen in het voorhof van Salomo, een deel van het voorhof der Heidenen waar Salomo het buitenste voorhof had gebouwd, of enige zuilengangen, die Herodus had laten optrekken op hetzelfde fondament, waarop Salomo het statige voorhof had gebouwd, dat zijn naam droeg, daar Herodes de eerzucht had een tweede Salomo te zijn. Hier kwam het volk bijeen om het grote gezicht te zien.

Handelingen 3:12-26

Wij hebben hier de leerrede, door Petrus uitgesproken, nadat hij den kreupele had genezen.

En Petrus, dat ziende:

1. Als hij het volk in menigte bij elkaar zag komen, nam hij de gelegenheid waar om Christus te prediken, de tempel en Salomo's voorhof inzonderheid de plaats zijnde, waar zij bijeenkwamen, laten zij komen, en ene voortreffelijker wijsheid horen dan die van Salomo, want zie, Een, groter dan Salomo, wordt hier gepredikt.

2. Toen hij zag, dat het volk getroffen was door het wonder, en vol bewondering was, zaaide hij het Evangeliezaad in den grond, die aldus omgeploegd was, en bereid om het te ontvangen.

3. Toen hij zag, dat het volk gereed was hem en Johannes te aanbidden, trad hij terstond op, en leidde hun eerbied voor hen af, om dien alleen naar Christus te richten, daarop antwoordde hij terstond, zoals Paulus en Barnabas te Lystre. Zie Hoofdstuk 14:15. In zijne rede

I. Wijst hij ootmoedig de eer van het wonder af, als hun niet toekomende, die slechts de dienaren van Christus waren, of de werktuigen in Zijne hand, om het te doen. De leer, die zij predikten, was niet van hun eigene vinding, noch waren hunner de zegels er van, maar van Hem, van wie de leer was. Hij richt zich tot hen als Israëlitische mannen, aan wie niet slechts de wet en de beloften behoorden, maar ook het Evangelie en de vervulling, en die zeer groot belang hadden in de tegenwoordige bedeling. Twee dingen vraagt hij hun:

1. Waarom zij zo verbaasd waren over het wonder zelf: Waarom verwondert gij u over dit? Het was voorzeker wonderlijk, en zij hebben er zich met recht over verwonderd, maar het was niets meer dan wat Christus menigmaal gedaan had, en zij hadden er geen acht op geslagen, zijn er niet door getroffen geworden. Het was kort te voren, dat Christus Lazarus van de doden had opgewekt, waarom moet hun dit dan nu zo vreemd voorkomen? Domme mensen vinden datgene nu vreemd, dat hun zeer bekend zou zijn, indien het hun door hun eigene schuld niet onbekend ware gebleven. Christus zelf was onlangs van de doden opgestaan, waarom hebben zij zich daarover niet verwonderd? Waarom zijn zij er niet overtuigd door geworden?

2. Waarom zij er hun zo veel lof voor gaven, daar zij er toch slechts de werktuigen voor geweest waren. Wat ziet gij zo sterk op ons?

A. Het was waar, dat zij dien man hebben doen wandelen, waaruit bleek, niet slechts, dat de apostelen van God waren gezonden, maar gezonden waren, om een zegen te zijn voor de wereld, weldoeners te zijn van het menselijk geslacht, gezonden, om de kranken te genezen, om zieke zielen te genezen, hen te genezen, die in geestelijken zin kreupel of geraakt waren, verbrijzelde beenderen te helen, opdat zij zich zouden verheugen.

B. Maar zij deden het niet door hun eigene kracht of Godzaligheid. Het was niet geschied door hun eigene kracht, door enigerlei bekwaamheid, die zij hadden in genees- of heelkunde, of door enigerlei kracht in hun woord. De kracht, waardoor zij het gewerkt hadden, was gans en al ontleend aan

Christus. Het was ook evenmin gedaan door enigerlei verdienste van hen, de macht, die Christus hun gegeven had om het te doen, hadden zij niet verdiend, het was niet door hun eigene heiligheid, want gelijk zij het zwakke waren, zo waren zij ook het dwaze, dat Christus verkoos te gebruiken, Petrus was een zondig mens. Welke heiligheid had Judas? Toch heeft hij in Christus' naam wonderen gedaan. Welke heiligheid iemand hunner had, zij was in hen gewerkt, en zij konden er gene aanspraak op verdienste door maken.

C. Het was de schuld des volks, dat zij het toeschreven aan hun kracht en Godzaligheid, en dientengevolge op hen zagen. De werktuigen van Gods gunst jegens ons moeten wel geëerd, maar niet vergood worden, wij moeten er ons voor wachten om datgene te achten door het werktuig gedaan te zijn, waarvan God de Werker is.

D. Het was prijzenswaardig in Petrus en Johannes, dat zij zich de eer van het wonder niet wílden toe-eigenen, maar haar zorgvuldig toeschreven aan Christus. Mensen, die nuttig zijn, moeten ook zeer nederig zijn. Niet ons, o Heere! niet ons, maar Uwen naam geef eer. Iedere kroon moet neergeworpen worden aan de voeten van Christus, niet ik, maar de genade Gods, die met mij is.

II. Hij predikt hun Christus, dat was zijn werk, zijne zaak, opdat hij hen tot de gehoorzaamheid van Christus zou leiden.

1. Hij predikt Christus als den waren Messias, beloofd aan de vaderen, vers 13, want:

A. Hij is Jezus, de Zoon van God, hoewel zij Christus onlangs veroordeeld hadden als een Godslasteraar, wijl Hij gezegd had de Zoon van God te zijn, erkent Petrus dit: Hij is Zijn Kind Jezus, Hem dierbaar als een Zoon, voor ons, Jezus, een Zaligmaker.

B. God heeft Hem verheerlijkt, door Hem op te wekken om de Koning, Priester en Profeet te zijn van Zijne kerk. Hij heeft Hem verheerlijkt in Zijn leven en in Zijn dood, zowel als in Zijne opstanding en hemelvaart.

C. Hij heeft Hem verheerlijkt als den God onzer vaderen, die hij met eerbied noemt, want het waren grote, eerbiedwaardige namen voor de Israëlitische mannen, en met recht: de God Abrahams, Isaak's en Jakobs. God heeft Hem in de wereld gezonden ingevolge de beloften, aan deze aartsvaders gedaan, dat in hun zaad alle geslachten der aarde gezegend zullen worden, en het verbond, met hen gemaakt, dat God hun God zou zijn en de God van hun zaad. De apostelen noemen de patriarchen hun vaderen, en God, den God van deze patriarchen, van wie de Joden afstamden, om hun te verstaan te geven, dat zij gene slechte bedoelingen hadden voor het Joodse volk (dat zij hen met zo wantrouwende ogen aanzagen), maar waardering voor, en belangstelling in, hen hadden, en aldus het goede voor hen wensten, en het Evangelie, dat zij predikten, was de openbaring van het voornemen en den wil van den God Abrahams. Zie Hoofdstuk 26:7, 22, Lukas 1:72, 73.

2. Hij beschuldigt hen duidelijk en onomwonden van den moord op dezen Jezus, gelijk hij reeds te voren gedaan had.

A. "Gij hebt Hem overgeleverd aan uwe overpriesters en ouderlingen, de vertegenwoordigers uwer natie, en gij, die tot het gewone volk behoort, werd door hen bewogen en aangedreven om tegen Hem te tieren, alsof Hij ene openbare ergernis was."

B. "Gij hebt Hem verloochend, Hem verzaakt, gij wilde niet dat Hij Koning over u zou zijn, kon niet op Hem zien als op den Messias, omdat Hij niet in uitwendige macht en heerlijkheid is verschenen, gij hebt Hem verloochend voor het aangezicht van Pilatus, gij deed afstand van al de verwachting uwer kerk in de tegenwoordigheid van den Romeinsen stadhouder, die er u met recht om heeft bespot.

Gij hebt Hem verloochend tegen het aangezicht van Pilatus" (aldus wordt het door Dr. Hammond opgevat) "tegen zijne redenering en betoog" (Pilatus had besloten om Hem los te laten, maar het volk heeft er zich tegen verzet, en had de overhand). "Gij waart erger dan Pilatus, want hij zou Hem losgelaten hebben, indien gij hem had toegelaten naar zijn eigen oordeel te handelen. Gij hebt den Heilige en Rechtvaardige verloochend, die bewezen had dit te zijn, terwijl al de boosaardigheid Zijner vervolgers niet bij machte was om het tegendeel van Hem te bewijzen." De heiligheid en rechtvaardigheid van den Heere Jezus, die nog iets meer zijn dan Zijne onschuld, waren een grote verzwaring van de zonde van hen, die Hem ter dood hebben gebracht.

C. "Gij hebt begeerd, dat u een doodslager zou geschonken worden, en dat Christus zou worden gekruist, alsof Barabbas zich verdienstelijker jegens u had gemaakt dan de Heere Jezus, en groter belediging kon Hem niet worden aangedaan."

D. Gij hebt den Vorst des levens gedood. Let op de tegenstelling: "Gij hebt een moordenaar gered, en den Zaligmaker omgebracht, die de Oorsprong is van het leven. Gij hebt Hem gedood, die u gezonden was om voor u de Vorst des levens te zijn, en zo hebt gij niet slechts uwe eigene zegeningen opgegeven, maar er tegen gerebelleerd. Gij hebt iets ondankbaars gedaan toen gij het leven benomen hebt aan Hem, die uw leven geweest zou zijn. Gij hebt een dwaas stuk begaan, toen gij dacht den Vorst des levens te kunnen overwinnen, die het leven heeft in zich zelven, en spoedig het leven, dat Hij had afgelegd, wederom zou nemen."

3. Evenals te voren, legt hij getuigenis af van Zijne opstanding, Hoofdstuk 2:32. "Gij hebt gedacht, dat de Vorst des levens van het leven beroofd zou kunnen worden, zoals ieder ander vorst van zijne waardigheid en heerschappij beroofd zou kunnen worden, maar gij hebt u bedrogen gezien, want God heeft Hem opgewekt van de doden, zodat gij, door Hem ter dood te brengen, tegen God hebt gestreden en verslagen werd. God heeft Hem van de doden opgewekt, en daardoor Zijne aanspraken bekrachtigd, en Zijne leer bevestigd, en al de versmaadheid van Zijn lijden weggenomen, en van de waarheid Zijner opstanding zijn wij allen getuigen."

4. Hij schrijft de genezing van den kreupele toe aan de macht van Christus, vers 16 :Zijn naam, het geloof in Zijn naam heeft dezen gesterkt. Hij herhaalt het. Het geloof, dat door Hem is, heeft hem deze volmaakte gezondheid gegeven. Hij beroept zich op hen zelven voor de waarheid van het wonder, de man, aan wie het gewerkt is, is iemand, dien gij ziet, en kent, en hebt gekend. Hij was te voren niet bekend met Petrus en Johannes, zodat er gene mogelijkheid was om aan ene afspraak te denken tussen hen: "Gij weet, dat hij van kindsbeen af kreupel is geweest. Het wonder is openlijk geschied, in u aller tegenwoordigheid, niet in een hoek, maar aan de poort des tempels, gij zaagt op

wat wijze het gedaan werd, zodat er gene goochelarij bij kon plaats hebben, gij waart vrij om er terstond een onderzoek naar in te stellen, en kunt dit nog doen. De genezing is volkomen, het is ene volmaakte gezondheid, gij ziet den man lopen en springen, als iemand bij wie geen overblijfsel meer is, hetzij van zwakheid of van pijn. Hij maakt hun bekend met de macht, door welke het geschied is.

A. Het werd gedaan door den naam van Christus, niet bloot door hem te noemen, als ene toverformule, maar het is gedaan door ons als belijders en predikers van Zijn naam, krachtens de opdracht en de instructies, die wij van Hem hebben ontvangen, en de macht, waarmee Hij ons heeft bekleed. Die naam, welke Christus heeft boven allen naam, Zijn gezag, Zijn gebod heeft het gedaan, zoals bevelschriften uit naam eens konings, al is het ook, dat een beambte van lagen rang ze ten uitvoer brengt.

B. De kracht van Christus wordt verkregen door geloof in Zijn naam, door vertrouwen op Hem, afhankelijkheid van Hem, een gelovig zich wenden tot Hem, en verwachting van Hem, dat geloof, namelijk, hetwelk is di auton door Hem, door Hem gewerkt. Het is niet van ons zelven, het is de gave van Christus, en het is om Zijnentwil, opdat Hij er de eer van zal ontvangen, want Hij is zowel de Beginner als de Voleinder van ons geloof. Dr. Lightfoot is van mening, dat geloof hier tweemaal in dit vers genoemd is, vanwege des apostels geloof in het werken van het wonder, en het geloof van den kreupele om het aan zich te laten werken, ik geloof echter, dat het voornamelijk-indien al niet uitsluitend- betrekking heeft op het eerste. Zij, die door geloof dit wonder hebben gewerkt, hebben aan Christus de macht ontleend om het te werken, en daarom hebben zij er Hem al de eer voor toegebracht. Door die ware en juiste verklaring van het wonder heeft Petrus de grote Evangelie-waarheid bevestigd, die zij aan de wereld moesten prediken- dat Jezus Christus de Bron is van alle kracht en genade, en de grote Geneesmeester en Zaligmaker-en heeft hij den groten Evangelie-plicht van geloof in Hem aanbevolen als het enige middel, om nut of voordeel van Hem te ontvangen. Het verklaart tevens de grote verborgenheid des Evangelies van onze verlossing door Christus, het is Zijn naam, die ons rechtvaardigt, Zijn hoogheerlijke naam van: de Heere, onze Gerechtigheid, maar wij inzonderheid, zijn gerechtvaardigd door dien naam door het geloof in dezelve. Aldus predikt Petrus hun Jezus, en dien gekruist, als een getrouw vriend van den Bruidegom, tot wiens dienst en ere hij al zijne gaven en al zijn invloed aanwendt.

III. Hij moedigt hen aan om te hopen, dat zij, hoewel schuldig zijnde aan het ter dood brengen van Christus, toch genade zullen vinden. Hij doet alles wat hij kan om hen tot overtuiging van zonde te brengen, maar wacht er zich voor om hen tot wanhoop te brengen. De schuld was zeer groot, maar:

1. Hij verzacht hun misdaad door haar toe te schrijven aan hun onwetendheid. Wellicht heeft hij door de uitdrukking op hun gelaat bemerkt, dat zij van schrik en afgrijzen waren vervuld, toen hij hun zei, dat zij den Vorst des levens hadden gedood, en dat zij op het punt waren of van neer te zinken, of van weg te vluchten, en daarom vond hij het nodig de strengheid der beschuldiging te verzachten door hen broeders te noemen, en wèl mocht hij hen zo noemen, want hij zelf is hun broeder geweest in deze ongerechtigheid: hij had den Heilige en Rechtvaardige verloochend, en gezworen, dat hij Hem niet kende. Hij deed dit als verrast, overrompeld zijnde, en gij, wat u betreft, ik weet, dat gij het door onwetendheid gedaan hebt, gelijk als ook uwe oversten, vers 17. Dat was de taal van Petrus' liefde, en leert ons het beste te zien in hen, die wij beter wensen te maken. Petrus had de wonde gepeild, en nu begint hij er aan te denken haar te verbinden, ten einde hun een goed denkbeeld te geven van hun geneesmeester. En is er iets dat meer dan dat het hart wint? Wat hem

hierin rechtvaardigt is het voorbeeld van zijns Meesters gebed voor hen, die Hem kruisigden, zijn pleiten ten hunnen behoeve op grond, dat zij niet wisten wat zij deden. En er is van de oversten gezegd, dat, indien zij de verborgenheid gekend hadden, zij den Heere der heerlijkheid niet zouden gekruist hebben, 1 Corinthiërs 2:8. Wellicht hebben sommigen van de oversten en van het volk hierin gerebelleerd tegen het licht en de overtuiging van hun eigene consciëntie, en hebben zij het uit kwaadwilligheid gedaan, maar de meesten. werden medegevoerd met den stroom, en hebben het door onwetendheid gedaan, zoals Paulus de gemeente vervolgd heeft, onwetende en in ongelovigheid. 1 Timotheus 1:13.

2. Hij verzacht de uitwerking hunner misdaad-het doden van den Vorst des levens, dit klinkt ontzettend, maar het was overeenkomstig de Schriften, vers 18, welker voorzeggingen voorzeker niet hun zonde noodzaakten, maar toch wel Zijn lijden. Zo heeft Hij zelf gezegd: Alzo is er geschreven, en alzo moest de Christus lijden. Gij hebt het door onwetendheid gedaan kan genomen worden in dien zin: "Gij hebt de Schrift vervuld, zonder dat gij het wist. Door uwe handen heeft God vervuld wat Hij door den mond der profeten getoond heeft, n.l. dat Christus moest lijden. Dit was Zijne bedoeling door Hem aan u over te leveren, maar gij hebt uwe eigene bedoeling gehad, en waart volstrekt onbekend met Zijne bedoelingen. Gij hebt het zo niet gemeend, en uw hart heeft het alzo niet gedacht. God heeft de Schrift vervuld, toen gij aan uwen hartstocht hebt toegegeven." Het was niet slechts bepaald in den verborgen raad Gods, maar eeuwen te voren aan de wereld bekend gemaakt door den mond en de pen der profeten, dat Christus lijden zou om Zijne onderneming te volvoeren, en het was God zelf die het door hen heeft getoond, Hij zal zorgen, dat Zijne woorden uitkomen, wat Hij getoond heeft, heeft Hij vervuld, zoals Hij het getoond heeft, juist en nauwkeurig, zonder enigerlei afwijking. Hoewel dit nu gene verkleining is van hun zonde om Christus ten dode toe te haten en te vervolgen (dit blijkt nog uiterst zondig te zijn), is het toch ene aanmoediging voor hen om zich te bekeren, en om op genade te hopen na hun bekering niet alleen omdat in algemenen zin Gods genadebedoelingen er door tot stand werden gebracht (en aldus kwam het overeen met de bemoediging, die Jozef zijnen broederen gaf, toen zij dachten, dat hun zonde tegen hem schier onvergeeflijk was: Vreest niet, zei hij, gijlieden wel hebt kwaad tegen mij gedacht, doch God heeft dat ten goede gedacht, Genesis 50:20) maar in het bijzonder omdat de dood en het lijden van Christus waren tot vergeving van zonden, en de grond voor die betoning van genade, waarop hij hen nu aanmoedigde te hopen.

IV. Hij vermaant hen allen om Christenen te worden, en verzekert hun, dat dit tot onuitsprekelijk heil voor hen zou wezen, zij zullen dan voor eeuwig gelukkig zijn. Dat is de toepassing van zijne leerrede.

1. Hij zegt hun wat zij moeten geloven.

A. Zij moeten geloven dat Jezus Christus is het beloofde Zaad, het Zaad, waarin naar Gods belofte aan Abraham, alle geslachten der aarde gezegend zouden worden, vers 25. Dat ziet op de belofte, gedaan aan Abraham, Genesis 12:3. Het duurde lang eer deze belofte vervuld werd, maar nu had zij ten laatste hare vervulling in dezen Jezus, die van het zaad Abrahams was, naar het vlees, en in Hem zijn alle geslachten der aarde gezegend, en niet slechts de geslachten van Israël, allen hebben enig nut van Hem, en sommigen hebben alle nut van Hem.

B. Zij moeten geloven, dat Jezus Christus een profeet is, die profeet, gelijk Mozes, dien God beloofd had te zullen verwekken uit hun broederen, vers 22. Dat ziet op de belofte in

Deuteronomium 18:18. Christus is een profeet, want door Hem spreekt God tot ons, in Hem concentreert zich alle Goddelijke openbaring en door Hem komt Hij tot ons. Hij is een profeet als Mozes, een gunstgenoot des hemels, inniger vertrouwd met den Goddelijken raad, en met wie Hij gemeenzamer omging dan met enigen anderen profeet. Hij was een bevrijder van zijn volk uit slavernij, en hun leidsman door de woestijn, als Mozes, een vorst en wetgever, als Mozes, de oprichter van den waren tabernakel, zoals Mozes het was van den typischen tabernakel. Mozes was getrouw als een dienstknecht, Christus als een Zoon. Tegen Mozes werd gemurmureerd door Israël, hij werd getrotseerd door Farao, maar God heeft hem erkend en zijne zending bekrachtigd. Mozes was een voorbeeld van zachtmoedigheid en geduld, en dat is ook Christus. Mozes stierf naar het woord des Heeren, evenzo Christus. Er stond geen profeet meer op gelijk Mozes, Numeri 12: 6, 7, Deuteronomium 34:10, maar een groter dan Mozes is hier, waar Christus is. Hij is een profeet, door God verwekt, want Hij heeft die eer niet van zich zelven genomen, maar God heeft Hem er toe geroepen. Hij was in de eerste plaats verwekt voor Israël. Hij heeft alleen onder hen dit ambt in eigen persoon uitgeoefend. Aan hen werd de eerste aanbieding gedaan van Gods genade en daarom was Hij verwekt uit hen -uit hen, voor zoveel het vlees aangaat, is Christus voortgekomen, hetgeen, gelijk het ene grote eer was, die hun was aangedaan, ook tevens ene verplichting op hen legde, en ene bemoediging voor hen was om Hem aan te nemen. Als Hij tot het Zijne kwam, zou men denken, dat de Zijnen Hem moesten aannemen. De Oud-Testamentische kerk was bevoorrecht met vele profeten, met profetenscholen, met ene voortdurende opvolging van profeten eeuwen lang (waarvan hier nota wordt genomen, van Samuel aan, en die daarna volgden, vers 24, want met Samuel begint het tijdperk der profeten), maar deze dienstknechten mishandeld zijnde, heeft God ten laatste Zijn Zoon gezonden, die in Zijn schoot was.

C. Zij moeten geloven, dat de tijden der verkoeling zullen komen van het aangezicht des Heeren, vers 19, en dat het de tijden zullen zijn der wederoprichting aller dingen, vers 21. Er is een toekomende staat, een leven na dit leven, die tijden zullen komen van het aangezicht des Heeren, van Zijne heerlijke verschijning in dien dag, Zijne komst aan het einde der tijden. De afwezigheid van den Heere veroorzaakt veel van de gerustheid der zondaren en van het mistrouwen der heiligen, maar Zijne tegenwoordigheid zal weldra daar zijn, en daardoor zal aan beiden voor eeuwig het zwijgen worden opgelegd. Ziet, de Rechter staat voor de deur. De tegenwoordigheid des Heeren zal, ten eerste, de wederoprichting aller dingen medebrengen, vers 21, de nieuwe hemelen en de nieuwe aarde, die het product zullen wezen van de ontbinding, of oplossing, aller dingen, Openbaring 21:1, de hernieuwing van de ganse schepping, dat hetgeen is, waarnaar zij zucht gelijk haar tegenwoordige last onder de zonde der mensen is hetgeen, waaronder zij gebukt is. Sommigen verstaan dit van een toestand nog voor het einde der tijden, maar het moet veeleer verstaan worden van het einde van alle dingen, waarvan God gesproken heeft door den mond al Zijner heilige profeten van alle eeuw, want dit is het, waarvan Enoch, de zevende van Adam geprofeteerd heeft, Judas 14, en de tijdelijke oordelen, die de andere profeten voorzegd hebben, waren typen van hetgeen de apostel het eeuwig oordeel noemt. Dit is helderder en duidelijker geopenbaard in het Nieuwe Testament dan het te voren geweest is, en allen, die het Evangelie aannemen, verwachten het. Ten tweede. Daarmee zullen de tijden der verkoeling komen, vers 19, van vertroosting voor het volk des Heeren, als ene koele schaduw voor hen, die den last en de hitte des daags gedragen hebben. Alle Christenen zien uit naar ene ruste, die daar overblijft voor het volk van God, na hun arbeid en hun moeite van hun' tegenwoordigen staat, en door het vooruitzicht hiervan worden zij ondersteund in hun tegenwoordig lijden, en door geholpen in hun tegenwoordigen dienst. De

verkoeling, of verfrissing, die dan komt van het aangezicht des Heeren zal eeuwig duren in de tegenwoordigheid des Heeren.

2. Hij zegt hun wat zij moeten doen.

A. Zij moeten zich beteren, berouw hebben moeten nadenken over hetgeen zij verkeerd gedaan hebben, terugkeren tot ene goede gezindheid, ene andere mening toelaten en er zich door laten overtuigen, zij moeten van nieuws beginnen. Petrus, die zelf Christus verloochend had, heeft daar berouw van gehad, en hij wenst, dat ook zij berouw hebben.

B. Zij moeten zich bekeren, hun aangezichten en hun voetstappen richten naar den tegenovergestelden weg van dien, welken zij tot nu toe bewandeld hebben, zij moeten wederkeren tot den Heere, hun God, tegen wie zij gerebelleerd hebben, en van wie zij zijn afgevallen. Het is niet genoeg berouw te hebben van de zonde, wij moeten er van bekeerd worden, en er niet weer toe terugkeren. Zij moeten niet slechts hun belijdenis van het Judaïsme veranderen in ene belijdenis van het Christendom, maar de macht en heerschappij van een vleselijken, wereldsen zin voor die van heilige, hemelsgezinde en Goddelijke beginselen en neigingen.

C. Zij moeten Christus, den groten Profeet, horen: "Hem zult gij horen in alles, wat Hij tot u spreken zal. Geeft acht op Zijne geboden, neemt Zijne leer aan, onderwerpt u aan Zijne regering. Hoort Hem met een Goddelijk geloof, zoals de profeten gehoord moeten worden, die met ene Goddelijke boodschap komen.

Hem zult gij horen, aan Hem zult gij u onderwerpen met ene volstrekte gehoorzaamheid en met een onbepaald geloof. Hoort Hem in alles, laten Zijne wetten al uwe daden besturen, en Zijn raad u leiden in uwe onderworpenheid. Telkenmale als Hij een mond heeft om te spreken, moet gij een oor hebben om te horen. Al wat Hij u zegt, al mishaagt het nog zo zeer aan vlees en bloed, moet gij welkom heten". Spreek Heere, Uw knecht hoort. Er wordt hier ene goede reden opgegeven waarom wij acht moeten geven op, en gehoorzaam zijn aan, het woord van Christus, want het is gevaarlijk voor ons, om het oor niet te lenen aan Zijne roepstem, en onzen nek niet te buigen onder Zijn juk, vers 23. Alle ziel, die dezen Profeet niet zal gehoord hebben, zich niet heeft laten leiden door hetgeen Hij zegt, zal uitgeroeid worden uit den volke. Met de verwoesting van stad en volk door oorlog en hongersnood werd gedreigd wegens het geringachten van de profeten van het Oude Testament, maar met het verderf der ziel, ene geestelijke en eeuwige verwoesting, werd gedreigd wegens het geringachten van Christus, dezen groten Profeet. Zij, die zich niet willen laten raden door den Zaligmaker, kunnen niet anders verwachten dan in de handen van den verderver te vallen.

3. Hij zegt hun wat zij kunnen verwachten.

A. Dat zij vergeving van hun zonden zullen ontvangen. Dit wordt altijd voorgesteld als het grote voorrecht van allen, die het Evangelie omhelzen, vers 19. Betert u dan, en bekeert u, opdat uwe zonden mogen uitgewist worden. Hiermede wordt te kennen gegeven: Ten eerste. Dat de vergeving van zonden is het uitwissen der zonde, zoals ene wolk uitgewist wordt door de stralen der zon, Jesaja 44:22, zoals ene schuld doorgehaald en uitgewist wordt als zij betaald is, of kwijtgescholden is. Het duidt aan, dat wanneer God de zonde vergeeft, Hij haar niet meer gedenkt tegen den zondaar, zij is uitgedelgd, evenals de bittere dingen, die tegen den zondaar geschreven zijn, Job

13:26, als met ene spons zijn uitgewist: het is het te niet doen van ene verbintenis, de opheffing van een oordeel, of vonnis. Ten tweede. Dat wij niet kunnen verwachten vergeving onzer zonden te verkrijgen, zo wij er geen berouw van hebben, en er ons niet van bekeren, dat is: ons er van at te keren en ons te wenden tot God. Hoewel Christus gestorven is om de vergeving van zonde te verkrijgen door Zijn bloed, moeten wij toch, ten einde het nut en voordeel er van te hebben, ons beteren en bekeren, zonder berouw en bekering gene vergeving. Ten derde. Hoop op vergeving van zonde na berouw en bekering moet ene krachtige drijfveer voor ons wezen om ons te bekeren Betert u dan, en bekeert u, opdat uwe zonden mogen uitgewist worden, en die bekering is evangelisch welke voortvloeit uit een begrip van Gods genade in Christus, en de hoop op vergeving. Dit was het eerste en grote argument: Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen. Ten vierde. De kostelijkste, liefelijkste vrucht van de vergeving onzer zonden zal er zijn, wanneer de tijden der verkoeling zullen gekomen zijn. Indien onze zonden ons vergeven zijn, dan hebben wij thans reden om goedsmoeds te zijn, maar het liefelijke er van zal volkomen zijn, als de vergeving afgekondigd zal worden, en onze rechtvaardigmaking openlijk voor engelen en mensen zal uitgesproken worden, wanneer die Hij gerechtvaardigd heeft, ook door Hem verheerlijkt worden, Romeinen 8:30. Gelijk wij nu kinderen Gods zijn, 1 Johannes 3:2, zo zijn ook nu onze zonden uitgewist, maar het is nog niet openbaar wat de gezegende vruchten er van zijn, voordat de tijden der verkoeling zullen gekomen zijn. Gedurende deze tijden van zwoegen en strijd (twijfel en vrees van binnen, beroering en gevaar van buiten) kunnen wij de volle genieting niet hebben van onze vergeving, die zullen wij hebben, als de tijd der verkoeling komt, wanneer al onze tranen afgewist zullen worden.

B. Dat zij de vertroosting zullen hebben van Christus' komst, vers 20, 21. En Hij gezonden zal hebben Jezus Christus, dezelfden Jezus, die u te voren gepredikt is, want gij moet gene andere bedeling verwachten, geen ander Evangelie, maar de voortzetting en voltooiing van dit, gij moet geen anderen profeet verwachten, als Jezus, zoals Mozes u zei een anderen profeet te verwachten, als hij was, want, hoewel de hemel Hem moet ontvangen tot de tijden der wederoprichting aller dingen, zult gij toch, indien gij u betert en bekeert, geen gemis aan Hem hebben, op de ene of andere wijze zal Hij door u gezien worden. Wij moeten Christus' persoonlijke tegenwoordigheid onder ons in deze wereld niet verwachten, want de hemel, die Hem buiten het gezicht van de discipelen heeft ontvangen, moet Hem houden tot aan het einde der tijden. Tot dat verblijf der zaligen is Zijne lichamelijke tegenwoordigheid beperkt, en zal dit wezen tot aan het einde van den tijd, de vervulling aller dingen (zoals het gelezen kan worden) en daarom onteren diegenen Hem, en bedriegen zich zelven, die van Zijne lichamelijke tegenwoordigheid dromen in het Avondmaal. Het is in overeenstemming met een staat van beproeving en toetsing dat de verheerlijkte Verlosser buiten ons gezicht is, omdat wij moeten leven door geloof in Hem, dat een bewijs is der zaken, die men niet ziet, omdat Hij geloofd moet worden in de wereld, moet Hij opgenomen zijn in de heerlijkheid. Dr. Hammond leest het: Die den hemel moet ontvangen, dat is: die de heerlijkheid en macht van de bovenwereld moet ontvangen, Hij moet heersen, totdat allen Hem onderworpen zullen zijn, 1 Corinthiërs 15:25, Psalm 75:3. Toch is er beloofd, dat Hij gezonden zal worden tot allen, die zich beteren en bekeren, vers 20. En Hij gezonden zal hebben Jezus Christus, die u te voren gepredikt is door Zijne discipelen, zowel voor als na Zijne opstanding, en Hij is, en zal zijn, alles in alles voor hen.

Ten eerste. "Gij zult Zijne geestelijke tegenwoordigheid hebben. Hij, die in de wereld gezonden is, zal tot u gezonden worden, gij zult er de vertroosting van hebben, dat Hij gezonden is, Hij zal u

gezonden worden in Zijn Evangelie, dat Zijn tabernakel zal wezen, Zijn krijgswagen." Ten tweede. "Hij zal Jezus Christus zenden om Jeruzalem te verwoesten en het volk der ongelovige Joden, die vijanden zijn van Christus en het Christendom, en om Zijne dienstknechten en Zijn volk van hen te verlossen, en hun vrede te geven in de belijdenis van het Evangelie, en dat zal een tijd van verkoeling, of verfrissing zijn, waarin gij zult delen." Toen hadden de gemeenten rust. Aldus Dr. Hammond. Ten derde. "Het zenden van Christus om de wereld te oordelen, aan het einde van den tijd, zal een zegen voor u wezen, dan zult gij uwe hoofden opwaarts heffen, omdat uwe verlossing nabij is." Hij schijnt hiernaar te verwijzen, want tot dan moet de hemel Hem ontvangen, vers 21. Gods raadsbesluiten van eeuwigheid, en Zijne voorzeggingen van het begin des tijds hadden betrekking op hetgeen er op den laatsten dag geschieden zal, wanneer de verborgenheid Gods zal vervuld worden, gelijk Hij Zijnen dienstknechten, den profeten, verkondigd heeft, Openbaring 10:7. De inzetting van alle dingen in de gemeente geschiedde met het oog op de wederherstelling aller dingen aan het einde des tijds.

4. Hij zegt hun welken grond zij hadden om deze dingen te verwachten, indien zij tot Christus bekeerd zijn. Hoewel zij Hem verloochend hebben, en Hem ter dood hebben gebracht, kunnen zij toch hopen door Hem gunst en genade te vinden, daar zij Israëlieten zijn. Want:

A. Als Israëlieten hadden zij het monopolie van de genade van het Oude Testament. Zij waren, boven elke andere, Gods bevoorrechte natie, en de gunsten, die God hun schonk, hadden betrekking op den Messias en Zijn koninkrijk: Gijlieden zijt kinderen der profeten en des verbonds. Een dubbel voorrecht. Ten eerste: Zij waren de kinderen, dat is: de discipelen, van de profeten, zoals kinderen op school, gene zonen der profeten, in den zin, waarin wij van de zodanige lezen in het Oude Testament, van Samuel af en daarna, die waren, of zijn, opgeleid om met den geest der profetie begiftigd te worden. Maar gij zijt van het volk, uit hetwelk profeten verwekt worden, en tot hetwelk de profeten gezonden waren. Er wordt van gesproken als van ene grote gunst, aan Israël betoond, dat God sommigen uit hun zonen tot profeten had verwekt, Amos 2:11. Al de door Gods Geest gedrevene schrijvers, zowel van het Oude- als van het Nieuwe Testament waren van het zaad Abrahams, en het was hun eer en hun voorrecht, dat hun de woorden Gods waren toevertrouwd, Romeinen 3:2. Hun landsbestuur was ingesteld door profetie, dat is: door Goddelijke openbaring, en gedurende vele eeuwen werd het grotendeels door haar geleid en geregeld. Zie Hosea 12:14, De Heere voerde Israël op uit Egypte door een' profeet, en door een profeet werd hij gehoed. In de latere eeuwen der kerk, toen de profetie had opgehouden, konden de Israëlieten toch gevoeglijk de kinderen der profeten genoemd worden, omdat zij de stemmen der profeten, wel niet kenden, maar toch hoorden, daar zij op elke sabbatdag in hun synagogen gelezen werden, Hoofdstuk 13:27. Dit nu behoorde hen op te wekken om Christus aan te nemen, en zij konden hopen door Hem aangenomen te zullen worden, want hun eigene profeten hadden voorzegd, dat hun die genade toegebracht zou worden in de openbaring van Jezus Christus, 1 Petrus 1:12, en dus niet door hen veronachtzaamd, of aan hen ontzegd moet worden. Allen, die bevoorrecht zijn met profeten, en profetie, (zoals allen bevoorrecht zijn die de Schriften hebben) moeten wèl toezien, dat zij daarin de genade Gods niet te vergeefs ontvangen hebben. Wij kunnen het inzonderheid toepassen op kinderen van Evangeliedienaren, die, indien zij met kracht bij zich zelven pleiten op hun afkomst van die ouders, als ene beweegreden om getrouw en ijverig te zijn in den Godsdienst, er met vertroosting in hun hart op kunnen pleiten bij God, en hopen, dat "de kinderen van Gods dienstknechten zullen wonen, en dat hun zaad voor Zijn aangezicht bevestigd zal worden".

Ten tweede. Zij waren de kinderen, dat is: de erfgenamen, van het verbond, hetwelk God met onze vaderen opgericht heeft, als kinderen van het gezin. Gods verbond was opgericht met Abraham en zijn zaad, en zij waren dat zaad, waarmee het verbond was opgericht, en op hetwelk de zegeningen van het verbond vastgemaakt waren. "De belofte van den Messias was u gedaan, indien gij dus uwe eigene zegeningen niet verzaakt, en door een hardnekkig ongeloof uwe eigene deur niet toesluit, dan kunt gij hopen, dat zij aan u vervuld zal worden." De belofte, hier genoemd, als het voornaamste artikel van het verbond: In uw zaad zullen al de geslachten der aarde gezegend worden, kan, hoewel zij voornamelijk ziet op Christus, Galaten 3:16, toch ook de kerk insluiten, alle gelovigen, die het geestelijk zaad van Abraham zijn. Al de geslachten der aarde werden gezegend door dat zij de kerk van Christus in hun midden hebben, en zij, die naar den vleze van het zaad Abrahams zijn, hebben het eerst aanspraak op dit voorrecht. Indien al de geslachten der aarde in Christus gezegend worden, hoeveel te meer dan niet zij, die naar den vleze van Zijne maagschap zijn.

B. Als Israëlieten hebben zij de eerste aanbieding gehad van de genade des Nieuwen Testaments. Omdat zij de kinderen waren der profeten en van het verbond, is de Verlosser het eerst tot hen gezonden, hetgeen ene aanmoediging voor hen was om te hopen, dat, zo zij zich beterden en bekeerden, Hij hun ook nog verder gezonden zou worden ter hunner vertroosting, vers 20. Hij zal Jezus Christus zenden, want tot u is Hij het eerst gezonden, vers 26. Tot u het eerst, tot u Joden, hoewel niet tot u alleen en uitsluitend, God, Zijn Kind Jezus opgewekt hebbende, heeft Hem gesteld om een Vorst en Zaligmaker te zijn, en ter bevestiging hiervan, heeft Hij Hem van de doden opgewekt, Hem gezonden om u te zegenen, om u dezen zegen aan te bieden, inzonderheid dien groten zegen, dat Hij een iegelijk van u afkere van uwe boosheden. Daarom is het voor u van het grootste belang, om dien zegen aan te nemen en u van uwe boosheden af te keren, en gij kunt aangemoedigd worden te hopen, dat gij dit doen zult. Er wordt ons hier gezegd: Ten eerste. Vanwaar Christus Zijne zending, Zijne opdracht had: God heeft Zijn Kind Jezus opgewekt en Hem gezonden. God heeft Hem opgewekt, toen Hij Hem stelde tot Profeet, Hem erkende door ene stem van den hemel, en Hem, zonder mate, vervuld heeft van Zijn Geest en Hem toen gezonden heeft, want te dien einde heeft Hij Hem opgewekt, dat Hij Zijn Gevolmachtigde zou zijn om over den vrede te onderhandelen. Hij heeft Hem gezonden om te getuigen van de waarheid, Hij heeft Hem gezonden om verlorene zielen te zoeken en zalig te maken, Hij heeft Hem gezonden tegen Zijne vijanden om hen te overwinnen. Sommigen denken, dat deze Zijne opwekking ziet op de opstanding, die de eerste stap was tot Zijne verhoging, het was, als het ware, de vernieuwing van Zijne opdracht, en hoewel Hij, door Hem op te wekken, Hem terstond daarop van ons scheen weg te nemen, heeft Hij Hem in werkelijkheid opnieuw tot ons gezonden in Zijn Evangelie en Zijn Geest.

Ten tweede. Tot wie Hij gezonden was: "eerst tot u, tot u, die van het zaad Abrahams zijt, tot u, die de kinderen zijt der profeten en van het verbond, u is de aanbieding der Evangelie-genade gedaan". Het persoonlijk dienstwerk van Christus was, evenals dat der profeten, bepaald tot de Joden, Hij was toen niet gezonden dan tot de verlorene schapen van het huis Israël's, en aan de discipelen, die Hij toen uit zond, verbood Hij om verder te gaan. Na Zijne opstanding moest Hij wel aan alle volken gepredikt worden, maar zij moeten beginnen van Jeruzalem Lukas 24:47. En als zij tot andere volken gingen, predikten zij het eerst voor de Joden, die onder hen gevonden werden. Zij waren de eerstgeborenen, en als zodanig hadden zij het voorrecht van de eerste aanbieding. Het was er zo ver vandaan, dat zij, wegens hun terdoodbrenging van Christus buitengesloten waren, dat Hij na Zijne opstanding het eerst tot hen gezonden is, en zij zijn in de eerste plaats bedoeld om door Zijn dood beweldadigd te worden.

Ten derde. Op wat boodschap Hij was gezonden, dat Hij ulieden zegenen zou. Dat is Zijne voornaamste boodschap, niet om u te veroordelen, zoals gij verdient, maar om u te rechtvaardigen, indien gij de rechtvaardigmaking wilt aannemen, die u wordt aangeboden, op de wijze waarop zij wordt aangeboden, maar Hij, die Hem zendt, eerst om u te zegenen, zal, zo gij dien zegen afwijst en verwerpt, Hem zenden om u te vloeken", Maleachi 4:6. Christus' opdracht in de wereld was ons te zegenen, een' zegen mede te brengen, want de Zon der gerechtigheid ging op met genezing onder Zijne vleugelen, en toen Hij de aarde verliet, heeft Hij een zegen achtergelaten, want Hij zegende de discipelen, toen Hij van hen scheidde, Lukas 24:51. Hij zond Zijn Geest, om de grote zegen te zijn, de zegen der zegeningen, Jesaja 44:3. Het is door Christus, dat God ons zegeningen zendt, en alleen door Hem kunnen wij verwachten ze te ontvangen. De grote zegen, waarmee Christus gekomen is om ons te zegenen is, dat Hij ons afkeert van onze boosheden ons zalig maakt van onze zonden, Mattheus 1:21, ons afkeert van de zonde, opdat wij in staat zijn alle andere zegeningen te ontvangen. De zonde is hetgeen wij van nature aankleven, het doel der Goddelijke genade is er ons van af te keren, ja meer, er ons tegen te stellen, opdat wij haar niet slechts verzaken, maar haten. Het Evangelie heeft de onmiddellijke strekking dit te doen, niet slechts door van ons te eisen, dat wij, een iegelijk van ons, ons afkeren van de zonde, maar door ons genade te beloven om er ons toe in staat te stellen. "Zo doet dan wat uwer is, betert u en bekeert u, want Christus is bereid te doen wat Zijner is, u af te keren van uwe boosheden, en u aldus te zegenen.

HOOFDSTUK 4

1 En terwijl zij tot het volk spraken, kwamen daarover tot hen de priesters, en de hoofdman des tempels, en de Sadduceeën;
2 Zeer ontevreden zijnde, omdat zij het volk leerden, en verkondigden in Jezus de opstanding uit de doden.
3 En zij sloegen de handen aan hen, en zetten ze in bewaring tot den anderen dag; want het was nu avond.
4 En velen van degenen, die het woord gehoord hadden, geloofden; en het getal der mannen werd omtrent vijf duizend.
5 En het geschiedde des anderen daags, dat hun oversten en ouderlingen en Schriftgeleerden te Jeruzalem vergaderden;
6 En Annas, de hogepriester, en Kajafas, en Johannes, en Alexander, en zovele er van het hogepriesterlijk geslacht waren.
7 En als zij hen in het midden gesteld hadden, vraagden zij: Door wat kracht, of door wat naam hebt gijlieden dit gedaan?
8 Toen zeide Petrus, vervuld zijnde met den Heiligen Geest, tot hen: Gij oversten des volks, en gij ouderlingen van Israel!
9 Alzo wij heden rechterlijk onderzocht worden over de weldaad aan een krank mens geschied, waardoor hij gezond geworden is;
10 Zo zij u allen kennelijk, en het ganse volk Israel, dat door den Naam van Jezus Christus, den Nazarener, Dien gij gekruist hebt, Welken God van de doden heeft opgewekt, door Hem, zeg ik, staat deze hier voor u gezond.
11 Deze is de Steen, Die van u, de bouwlieden, veracht is, Welke tot een hoofd des hoeks geworden is.
12 En de zaligheid is in geen Anderen; want er is ook onder den hemel geen andere Naam, Die onder de mensen gegeven is, door Welken wij moeten zalig worden.
13 Zij nu, ziende de vrijmoedigheid van Petrus en Johannes, en vernemende, dat zij ongeleerde en slechte mensen waren, verwonderden zich, en kenden hen, dat zij met Jezus geweest waren.
14 En ziende den mens bij hen staan, die genezen was, hadden zij niets daartegen te zeggen.
15 En hun geboden hebbende uit te gaan buiten den raad, overlegden zij met elkander,
16 Zeggende: Wat zullen wij dezen mensen doen? Want dat er een bekend teken door hen geschied is, is openbaar aan allen, die te Jeruzalem wonen, en wij kunnen het niet loochenen.
17 Maar opdat het niet meer en meer onder het volk verspreid worde, laat ons hen scherpelijk dreigen, dat zij niet meer tot enig mens in dezen Naam spreken.
18 En als zij hen geroepen hadden, zeiden zij hun aan, dat zij ganselijk niet zouden spreken, noch leren, in den Naam van Jezus.
19 Maar Petrus en Johannes, antwoordende, zeiden tot hen: Oordeelt gij, of het recht is voor God, ulieden meer te horen dan God.
20 Want wij kunnen niet laten te spreken, hetgeen wij gezien en gehoord hebben.
21 Maar zij dreigden hen nog meer, en lieten ze gaan, niets vindende, hoe zij hen straffen zouden, om des volks wil; want zij verheerlijkten allen God over hetgeen er geschied was.
22 Want de mens was meer dan veertig jaren oud, aan welken dit teken der genezing geschied was.
23 En zij, losgelaten zijnde, kwamen tot de hunnen, en verkondigden al wat de overpriesters en de ouderlingen tot hen gezegd hadden.

24 En als dezen dat hoorden, hieven zij eendrachtelijk hun stem op tot God, en zeiden: Heere! Gij zijt de God, Die gemaakt hebt den hemel, en de aarde, en de zee, en alle dingen, die in dezelve zijn.
25 Die door den mond van David Uw knecht, gezegd hebt: Waarom woeden de heidenen, en hebben de volken ijdele dingen bedacht?
26 De koningen der aarde zijn te zamen opgestaan, en de oversten zijn bijeenvergaderd tegen den Heere, en tegen Zijn Gezalfde.
27 Want in der waarheid zijn vergaderd tegen Uw heilig Kind Jezus, Welken Gij gezalfd hebt, beiden Herodes en Pontius Pilatus, met de heidenen en de volken Israels;
28 Om te doen al wat Uw hand en Uw raad te voren bepaald had, dat geschieden zou.
29 En nu dan, Heere, zie op hun dreigingen, en geef Uw dienstknechten met alle vrijmoedigheid Uw woord te spreken;
30 Daarin, dat Gij Uw hand uitstrekt tot genezing, en dat tekenen en wonderen geschieden door den Naam van Uw heilig Kind Jezus.
31 En als zij gebeden hadden, werd de plaats, in welke zij vergaderd waren, bewogen. En zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, en spraken het Woord Gods met vrijmoedigheid.
32 En de menigte van degenen, die geloofden, was een hart en een ziel; en niemand zeide, dat iets van hetgeen hij had, zijn eigen ware, maar alle dingen waren hun gemeen.
33 En de apostelen gaven met grote kracht getuigenis van de opstanding van den Heere Jezus; en er was grote genade over hen allen.
34 Want er was ook niemand onder hen, die gebrek had; want zovelen als er bezitters waren van landen of huizen, die verkochten zij, en brachten den prijs der verkochte goederen, en legden dien aan de voeten der apostelen.
35 En aan een iegelijk werd uitgedeeld, naar dat elk van node had.
36 En Joses, van de apostelen toegenaamd Barnabas hetwelk is, overgezet zijnde, een zoon der vertroosting, een Leviet, van geboorte uit Cyprus,
37 Alzo hij een akker had, verkocht dien, en bracht het geld, en legde het aan de voeten der apostelen.

Bij het lezen van de laatste twee hoofdstukken, waarin wij zo veel goeds vinden, gedaan door de apostelen, vroeg Ik mij af wat er van de schriftgeleerden en Farizeeën is geworden, en van de overpriesters, dat zij niet verschijnen om hen tegen te spreken en tegen te staan, zo als zij met Christus zelven plachten te doen. Zij moeten in het eerst zo verbijsterd zijn geweest door de uitstorting des Geestes, dat zij voor enigen tijd tot zwijgen waren gebracht. Maar ik bemerk, dat wij hen niet kwijt zijn, zij hebben hun krachten weer verzameld, en hier hebben wij de beschrijving van ene ontmoeting, of botsing, tussen hen en de apostelen, want het Evangelie heeft van den beginne tegenstand ontmoet. Hier zien wij:

I. Petrus en Johannes op bevel van de priesters gevangen genomen, vers 1-4.

II. Zij worden rechterlijk onderzocht door ene commissie uit het grote sanhedrin, vers 5-7.

III. Zij bekennen kloekmoedig wat zij gedaan hebben, en prediken Christus aan hun vervolgers, vers 8-12.

IV. Niet in staat hun te antwoorden, leggen hun vervolgers hun het zwijgen op, hen met straf dreigende, indien zij voortgaan met het Evangelie te prediken, en laten hen dan gaan, vers 13-22.

V. Zij roepen God aan in het gebed voor de verdere werkingen der genade, die zij alrede ervaren hadden. vers 23-30.

VI. God erkent hen, uitwendig en inwendig door blijkbare tekenen van Zijne tegenwoordigheid met hen, vers 31-33.

VII. De harten der gelovigen zijn saamverbonden in heilige liefde, en verruimd door barmhartigheid jegens de armen, en de gemeente bloeide meer dan ooit tot eer en heerlijkheid van Christus, vers 33-37.

Handelingen 4:1-4

Wij zien hier hoe de belangen van het koninkrijk der hemelen behartigd en bevorderd worden, en hoe de machten der duisternis optreden, om er een einde aan te maken. Al zijn Christus' dienstknechten nog zo kloek en standvastig, Satans agenten zijn boosaardig, en daarom: laten Satans agenten nog zo boosaardig zijn, Christus' dienstknechten behoren kloek en vastberaden te wezen.

I. De apostelen, Petrus en Johannes, gingen voort met hun werk, en hebben niet te vergeefs gearbeid. De Geest maakte de leraren bekwaam om te doen wat hunner, en het volk om te doen wat zijns was.

1. De predikers leveren getrouwelijk de leer van Christus over: Zij spraken tot het volk, tot allen, die in hun bereik waren, vers 1. Wat zij zeiden betrof hen -allen, en zij hebben het vrijmoedig en openlijk gezegd. Zij leerden het volk, leerden het volk kennis, hun, die niet geloofden, ter hunner overtuiging en bekering, en hun, die reeds geloofden, ter hunner vertroosting en bevestiging. Zij verkondigden in Jezus de opstanding der doden. De leer van de opstanding der doden was:

A. Bevestigd in Jezus. Zij bewezen, dat Jezus Christus van de doden was opgestaan, als de Eerste, de Voornaamste, van hen, die van de doden op zouden staan, Hoofdstuk 26:23. Zij predikten de opstanding van Christus als de volmacht voor hetgeen zij deden. Of wel:

B. Door Hem is zij verzekerd aan alle gelovigen. De opstanding van de doden bevat al de zaligheid van den toekomenden staat. Dit predikten zij in Jezus Christus, nl. dat zij bereikbaar, te verkrijgen was door Hem, Filippenzen 3:10, 11, en alleen door Hem. Zij bemoeiden zich niet met staatszaken, maar bleven bij hun werk, en predikten voor het volk den hemel als hun doel, en Christus als hun Weg. Zie Hoofdstuk 17:18.

2. De hoorders hebben het woord blijmoedig ontvangen, vers 4. Velen van degenen, die het woord gehoord hadden, geloofden, niet allen -misschien niet de meesten, maar toch velen, tot een getal van omtrent vijf duizend, behalve nog de drie duizend, waarvan wij te voren gelezen hebben. Zie, hoe het Evangelie veld won, het was het gevolg van de uitstorting des Heiligen Geestes. Hoewel de predikers vervolgd werden, heeft toch het woord overmacht, want soms waren de lijdensdagen der kerk de dagen van haren bloei en vooruitgang, zo was het in de dagen van hare kindsheid.

II. De overpriesters en hun aanhangers gingen hun nu het hoofd bieden, en deden wat zij konden om hen te verpletteren, hun handen waren voor een tijd gebonden, maar hun hart was niet in het minst veranderd. Merk hier nu op:

1. Wie zij waren, die zich tegen de apostelen stelden. Het waren de priesters, zij het eerst, daarvan kunnen wij zeker zijn. Zij zijn altijd de gezworen vijanden geweest van Christus en Zijn Evangelie, zij waren even naijverig op hun priesterschap, als de keizer op zijne heerschappij, en wilden niet iemand verdragen, dien zij dachten hun mededinger te zijn, nu Hij gepredikt werd, als een Priester, evenzeer als toen Hij zelf predikte als een Profeet. Met hen was saamgevoegd de hoofdman des tempels, die, naar men veronderstelt, een Romeins beambte was, overste van het garnizoen, dat in den toren van Antonia lag tot bescherming van den tempel, zodat nog altijd Joden en Heidenen tegen Christus samenspanden. Ook de Sadduceeën, die het bestaan van geesten en den

toekomenden staat loochenden, waren ijverig tegen hen. "Men zou zich kunnen afvragen", zegt Ds. Baxter, "wat zulke verdierlijkte lieden, als de Sadduceeën zo heftige vervolgers heeft doen zijn. Indien er geen toekomend leven is, welk kwaad kan het hun dan doen, dat andere mensen er hun hoop op vestigen? Maar in verdorvene zielen zijn alle vermogens verdorven.

2. Hoe de prediking der apostelen hen stemde. Zij waren ontevreden, omdat zij het volk leerden, vers 2. Het was hun ene grief, dat de Evangelie-leer gepredikt werd, (zo openlijk en vrijmoedig gepredikt werd) en dat het volk zo bereid was het te horen. Toen zij Christus zulk een smadelijken dood hadden doen sterven, dachten zij, dat Zijne discipelen zich daarna altijd zouden schamen Hem te belijden, en dit ook niet zouden durven, en dat het volk een onoverwinnelijk vooroordeel zou hebben tegen Zijne leer, en nu verdroot het hun teleurgesteld te zijn, en te zien, dat Zijn Evangelie veld won, in plaats van er door vernietigd te zijn. De goddeloze zal het zien en zich vertoornen, Psalm 112:10. Zij waren ontevreden over hetgeen, waarin zij zich hadden behoren te verblijden, hetgeen, waarin de engelen zich verblijden. Ellendig is de toestand van hen, voor wie de heerlijkheid van Christus' koninkrijk ene oorzaak is van ontevredenheid, want, daar de heerlijkheid van dat koninkrijk eeuwigdurend is, volgt hier van zelf uit, dat hun ontevredenheid ook eeuwigdurend is. Zij waren ontevreden, omdat de apostelen in Jezus de opstanding der doden verkondigden. De Sadduceeën waren ontevreden, omdat de opstanding der doden gepredikt werd, want zij waren tegenstanders van die leer, en konden het niet verdragen om van een toekomenden staat te horen, te horen, hoe volkomen hij betuigd en bevestigd werd. De overpriesters waren ontevreden, dat zij in Jezus de opstanding der doden predikten, dat Hij er de eer van zou hebben, en hoewel zij beleden de opstanding der doden te geloven, tegen het gevoelen der Sadduceeën, wilden zij toch liever dat gewichtig punt opgeven, dan het door de apostelen te laten prediken en bewijzen in Jezus.

3. Hoe ver zij gingen in hun tegenstand tegen de apostelen, vers 3. Zij sloegen de handen aan hen (dat is: hun dienaren en beambten deden het op hun bevel), en zetten ze in bewaring, hen overgevende in de bewaring van den daartoe aangewezen beambte, tot den volgenden dag. Zij konden hen nu niet in verhoor nemen, want het was avond, maar toch wilden zij het niet langer dan tot aan den volgenden dag uitstellen. Zie hoe God Zijne dienstknechten trapsgewijze opvoedt tot lijden, en hen door mindere beproevingen voor de grotere bereidt. Nu weerstaan zij slechts tot aan banden toe, later ten bloede toe.

Handelingen 4:5-14

Wij hebben hier het verhoor van Petrus en Johannes voor de rechters van het kerkelijk gerechtshof wegens het prediken over Jezus Christus en hun doen van een wonder in Zijn' naam. Dit wordt hun aangerekend als ene misdaad, terwijl het de beste dienst was, dien zij aan God of mensen konden bewijzen.

I. Het hof is vergaderd, dat voor deze gelegenheid tot ene buitengewone zitting bijeengeroepen scheen te zijn. Merk op:

1. Den tijd wanneer het hof zat, vers 5, des anderen daags, niet in den nacht, als toen Christus voor hen gebracht werd, want zij schijnen geen zo vurigen ijver gehad te hebben voor deze vervolging als voor die. Het was goed, dat zij zich begonnen te matigen. Maar zij hebben het slechts opgeschort tot des anderen daags, en niet langer, want zij wensten hen spoedig tot zwijgen te brengen, en dus geen tijd te verliezen.

2. De plaats waar-te Jeruzalem, vers 5. Dáár was het, dat de discipelen, naar Christus hun gezegd had, moesten verwachten zware dingen te zullen lijden, zoals Hij voor hen in die plaats geleden heeft. Dat schijnt hier vermeld als ene verzwaring van hun zonde, dat te Jeruzalem, waar zo velen geweest zijn, die naar verlossing uitzagen, voordat zij gekomen was, nog meerderen gevonden werden, die er niet op wilden zien, nu zij gekomen is. Hoe is die getrouwe stad tot ene hoere geworden! Zie Mattheus 23:37. Het was bij het voorzien, dat Jeruzalem zich zelf zo zou benadelen, dat Christus de stad aanzag en over haar weende.

3. De rechters van het hof.

A. Hun algemene hoedanigheid, zij waren oversten, ouderlingen en schriftgeleerden, vers 5. De schriftgeleerden waren mannen van wetenschap, die kwamen om met de apostelen te disputeren, en hoopten hen te weerleggen, tot zwijgen te brengen. De oversten en ouderlingen waren regeringspersonen, die zo zij hun niet konden antwoorden, dachten wel de ene of andere oorzaak te zullen vinden om hun het zwijgen op te leggen. Indien het Evangelie van Christus niet van God ware, dan zou het zich geen weg hebben kunnen banen, want het had beide de geleerdheid en de macht der wereld tegen zich, zowel het college der schriftgeleerden, als het hof der ouderlingen.

B. De namen van sommigen, die de aanzienlijksten waren. Hier waren Annas en Kajafas, de aanvoerders bij deze vervolging, Annas, de voorzitter van het sanhedrin, en Kajafas, de hogepriester (hoewel Annas hier aldus wordt genoemd) en vader van het huis des gerichts. Het schijnt, dat Annas en Kajafas bij beurten het ambt van hogepriester bekleedden, en wel om het andere jaar. Deze twee waren het ijverigst in de weer tegen Christus, toenmaals was Kajafas hogepriester, nu is het Annas, maar beiden waren even vijandig aan Christus en Zijn Evangelie. Men onderstelt, dat Johannes de zoon was van Annas, en Alexander wordt door Josephus genoemd als een man van rang en aanzien. Er waren ook nog anderen, die van het hogepriesterlijk geslacht waren, van hem afhankelijk waren en verwachtingen van hem hadden, en dezen natuurlijk spreken, zoals hij spreekt, en zullen met hem stemmen tegen de apostelen. In betrekking te staan tot mannen, die wel hooggeplaatst, maar niet goed of Godvruchtig zijn, is voor menigeen een strik geweest.

II. De gevangenen worden voorgebracht, vers 7.

1. Zij stelden hen in het midden, want het sanhedrin zat in een cirkel, en zij die iets met dat hof van doen hadden, stonden of zaten, in het midden, Lukas 2:46. Aldus wordt het door Dr. Lightfoot verklaard. Zo werd de Schrift vervuld ene vergadering van boosdoeners heeft mij omgeven, Psalm 22:17. Zij hadden mij omringd als bijen, Psalm 118:12. Zij zaten aan alle zijden.

2. De vraag, die zij hun deden, was: "Door wat kracht, of door wat naam hebt gijlieden dit gedaan? Op wiens gezag doet gij deze dingen?" (dezelfde vraag hadden zij aan hun' Meester gedaan, Mattheus 21:23). "Wie heeft u opgedragen om zulk ene leer te prediken, en u de macht gegeven om zulk een wonder te werken? Gij hebt gene toelating of volmacht van ons, en daarom hebt gij er ons rekenschap van te geven, van wie gij uwe volmacht hebt". Sommigen denken dat die vraag gegrond was op een dwaas begrip, of waan, dat op het blote noemen van sommige namen wonderen konden gedaan worden, zoals in Hoofdstuk 19:13. De Joodse duivelbezweerders maakten gebruik van den naam van Jezus. Nu wilden zij weten van welken naam zij gebruik hadden gemaakt bij hun genezing, en bijgevolg welken naam zij in hun prediking op den voorgrond wilden stellen. Zij wisten zeer goed, dat zij Jezus predikten en de opstanding van de doden en de genezing der kranken door Jezus, vers 2, maar zij vroegen het hun om hen te kwellen, en om te zien, of zij niet iets uit hen konden krijgen, dat een misdadig aanzien had.

III. Hoe de apostelen zich verantwoordden, waarbij het hun doel was, niet zozeer om zich zelven vrij te pleiten, als wel om den naam en de ere van hun Meester te bevorderen, die hun gezegd had, dat, als zij voor stadhouders en koningen gesteld zouden worden, dit hun de gelegenheid zou geven om het Evangelie te prediken voor hen, tot wie zij anders geen toegang zouden hebben, en dat het een getuigenis zou zijn tegen hen, Markus 13:9. Merk op:

1. Door wie de verantwoording gesteld was: zij was ingegeven door den Heiligen Geest, die Petrus meer dan ooit hiervoor bekwaam maakte. Met ene heilige onverschilligheid voor hun eigene veiligheid, begaven de apostelen er zich toe om Christus te prediken, zoals Hij hun bevolen had te doen in zulk een geval, en toen heeft Christus Zijne belofte aan hen vervuld, dat de Heilige Geest hun in die ure zal leren wat zij spreken moeten. Christus' getrouwe voorspraken zullen nooit om instructies verlegen zijn, Markus 13:11.

2. Tot wie zij gericht was. Petrus, die nog altijd de woordvoerder is, wendt zich tot de rechters van het hof, als de oversten des volks en de ouderlingen van Israël, want de slechtheid van de ambtsdragers of van overheidspersonen, ontneemt hun het ambt niet, maar de overweging van de macht, waarmee zij bekleed zijn, moest de uitwerking op hen hebben, dat zij aflaten van hun slechtheid. "Gij zijt oversten en ouderlingen, en behoort meer dan anderen te weten van de tekenen der tijden, en dus niet datgene tegen te staan, wat gij door uw ambt en roeping verplicht zijt te omhelzen en te bevorderen, nl. het koninkrijk van den Messias. Gij zijt oversten en ouderlingen van Israël, Gods volk, en indien gij hen verkeerd leidt, hen doet dwalen, dan zult gij zeer veel te verantwoorden hebben.

3. Wat de verantwoording is: ene plechtige verklaring:

A. Dat hetgeen zij deden was in den naam van Jezus Christus, dat een bepaald antwoord was op de vraag, hun gedaan door het hof, vers 9, 10. "Alzo wij heden rechterlijk onderzocht worden, als misdadigers ter verantwoording worden geroepen, -dat is de betekenis van het woord-over de weldaad (iedereen zal erkennen, dat het ene weldaad is) aan een' kranken mens geschied -indien dit de grond of oorzaak is van de rechterlijke aanklacht, indien ons de vraag wordt gedaan door welk middel, of door wie, hij gezond geworden is, dan is ons antwoord gereed, en het is hetzelfde dat wij aan het volk gegeven hebben, Hoofdstuk 3:16. Wij zijn bereid het voor u te herhalen, als hetgeen waar wij bij blijven: Zo zij u allen kennelijk, u allen, die voorgeeft van deze zaak niets te weten, en u niet alleen, maar het ganse volk Israël's, want allen hebben er belang bij het te weten, dat door den naam van Jezus Christus, den dierbaren, machtigen, overmogenden naam, den naam boven allen naam, door Hem, dien gij in verachting den Nazarener noemt, dien gij gekruist hebt, gij, oversten en volk, en dien God van de doden heeft opgewekt, en bevorderd heeft tot de hoogste waardigheid en macht, door hem, zeg ik, staat deze hier voor u gezond, als een gedenkteken van de macht van den Heere Jezus." Hier rechtvaardigt hij wat hij en zijn ambtgenoot hebben gedaan ter genezing van den kreupele. Het was ene weldaad, het was ene vriendelijkheid, bewezen aan den man, die gebedeld had, omdat hij niet kon werken voor zijn brood, ene vriendelijkheid jegens den tempel, en jegens hen, die er in gingen om te aanbidden, en nu bevrijd waren van het geschreeuw en rumoer van dien bedelaar. "Indien wij nu ter verantwoording worden geroepen voor deze weldaad, dan hebben wij gene reden om beschaamd te zijn, 1 Petrus 2:20, Hoofdstuk 4:14, 16. Laten zij beschaamd zijn, die ons hierom moeite aandoen." Het is niets nieuws, dat goede mensen lijden omdat zij weldoen. Wel te doen en straf te lijden is het lot van den Christen. Hij brengt al den lof en de heerlijkheid van deze weldaad toe aan Jezus Christus. "Het is door Hem, en niet door enigerlei kracht of macht in ons, dat deze man genezen is." De apostelen streven er niet naar belangstelling voor hen zelven te winnen, noch om zich door dit wonder in de goede mening van het hof aan te bevelen, maar, "Laat de Heere alleen verhoogd worden, en dan doet het er niet toe wat er van ons wordt." Hij legt het den rechters zelven ten laste, dat zij de moordenaars van dezen Jezus geweest zijn: "Het is Hij, dien gij gekruist hebt, ziet toe, hoe gij dit zult ver-. antwoorden," ten einde hen er toe te brengen om in Christus te geloven (want niets minder dan dat bedoelt hij). Hij poogt hen van zonde te overtuigen, van de zonde, die, naar men zou denken, meer dan alle anderen het geweten zou verschrikken-hun terdoodbrenging van Christus. Laten zij het opnemen, zoals zij willen, Petrus zal gene gelegenheid verzuimen om er hun van te spreken. Hij betuigt de op. standing van Christus als het krachtigst getuigenis voor Hem en tegen Zijne vervolgers. Zij hebben Hem gekruist, maar God heeft Hem opgewekt van de doden, zij benamen Hem het leven, maar God heeft het Hem wedergegeven, en met uw verder tegenstaan van Zijne belangen zal het u niet beter gaan." Hij zegt hun, dat God Hem heeft opgewekt van de doden, en zij durfden hem, daar zij er toch nog te veel schaamtegevoel voor hadden, niet antwoorden met het dwaze verzinsel, waarmee zij het volk zand in de ogen strooiden, dat Zijne discipelen des nachts gekomen waren en Hem gestolen hebben. Hij predikt dit aan alle omstanders, opdat het door hen aan hun geburen en vrienden herhaald zal worden, en hij gebiedt allen, van welken stand of rang zij zijn, om acht te geven op het gevaar, waarin zij zich bevinden. Zo zij u allen kennelijk, u allen, die hier tegenwoordig zijt, en het zal het ganse volk Israël's bekend gemaakt worden, waar heen zij ook verstrooid zijn, en in weerwil van al uwe pogingen, om er de kennis van te onderdrukken en te smoren. Gelijk de Heere God het weet, zo zal Israël, gans Israël, weten, dat in den naam van Jezus wonderen gewrocht zijn, niet door dien naam te noemen als een toverformule, maar door er in te geloven als ene Goddelijke openbaring van genade en welbehagen in de mensen.

B. Dat de naam van dien Jezus, op wiens gezag zij gehandeld hadden, de naam is, in welken alleen wij kunnen zalig worden. Uit dit bijzondere voorbeeld toont hij aan, dat het geen particuliere sekte, of partij, is, die door de leer, die zij predikten, en het wonder, dat zij hadden gewrocht, bevorderd of tot aanzien gebracht zou worden, waarmee men zich naar welgevallen verenigen kan, of er zich verre van kan houden, zoals dit met de sekten der filosofen, en die onder de Joden, het geval was, maar dat het ene heilige en Goddelijke instelling is, die hierdoor bevestigd en bekrachtigd wordt, terwijl het voor iedereen van het hoogste belang is om er zich aan te onderwerpen. Het is gene onverschillige zaak, maar ene volstrekte noodzakelijkheid, dat de mensen in dezen naam geloven en hem aanroepen. Wij zijn hiertoe verplicht in gehoorzaamheid aan God en in onderworpenheid aan Zijne bedoeling, vers 11. Deze is de steen, die van u, de bouwlieden, van u, die de oversten zijt des volks en de ouderlingen van Israël, veracht is, van u, die de bouwlieden der kerk behoorde te zijn, en voorgeeft het te wezen, want de kerk is Gods gebouw. Hier was een steen, u aangeboden, om in de voornaamste plaats van het gebouw gesteld te worden, om de voornaamste pilaar te zijn, waarop het gehele gebouw zou rusten, maar gij hebt hem veracht en verworpen, gij wilde er geen gebruik van maken, maar wierp hem weg als tot niets nut, dan om er een treesteen van te maken, maar deze steen is nu tot een hoofd des hoeks geworden. God heeft dezen Jezus, dien gij verworpen hebt, opgewekt, en door Hem aan Zijne rechterhand te zetten, heeft Hij Hem beide tot een hoeksteen en een sluitsteen gemaakt, het middelpunt van eenheid, en de fontein van kracht. Petrus heeft waarschijnlijk deze Schriftuurplaats aangehaald, omdat niet lang te voren Christus zelf haar gebruikt heeft in antwoord op de vraag van de overpriesters en ouderlingen, door wat macht Hij deze dingen deed, Mattheus 21:42. De Schrift is een beproefd wapen in onzen strijd, houden wij er ons aan. Wij zijn er toe verplicht vanwege ons eigen belang. Wij zijn verloren, zo wij gene schuilplaats zoeken in dezen naam, en hem tot onze toevlucht en hoog vertrek stellen, want wij kunnen niet behouden worden dan door Jezus Christus, en zo wij niet voor eeuwig behouden worden, dan zijn wij voor eeuwig verloren, vers 12. De zaligheid is in genen anderen. Gelijk er geen andere naam is door welke zieke lichamen genezen kunnen worden, zo is er ook geen andere naam, door welken zondige zielen zalig gemaakt kunnen worden. "Door Hem, en alleen door Hem, door Zijne leer te ontvangen en aan te nemen moeten thans allen hopen zalig te worden. Want er is geen andere Godsdienst in de wereld, neen, ook niet, die door Mozes werd overgeleverd, waardoor zaligheid te verkrijgen is voor hen, die thans niet tot dezen komen, op de prediking er van. Aldus de mening van Dr. Hammond. Merk hier op: Ten eerste. Onze zaligheid is onze voornaamste zorg, onze voornaamste aangelegenheid, en die ons het naast aan het hart moet liggen-ons ontkomen aan den toorn en den vloek, en onze wederherstelling in Gods gunst en zegen.

Ten tweede. Onze zaligheid is niet in ons zelven, noch kan zij verkregen worden door enigerlei kracht of verdienste van ons zelven, wij kunnen wèl ons zelven verderven, maar wij kunnen niet ons zelven behouden.

Ten derde. Er zijn onder de mensen vele namen, waarvan men beweert dat zij namen ter behoudenis zijn, maar in werkelijkheid zijn zij het niet, velerlei instellingen in den Godsdienst, die naar wordt voorgegeven ene verzoening en overeenkomst tot stand brengen tussen God en den mens, maar het niet kunnen.

Ten vierde. Het is alleen door Christus en Zijn naam dat de gunsten van God kunnen verwacht worden, die nodig zijn tot onze zaligheid, en dat onze dienst Gode welbehaaglijk kan zijn. Dit is de eer van Christus' naam, op welken wij kunnen pleiten bij God. Deze naam is gegeven. God heeft

hem gegeven, en het is ene onwaardeerbare weldaad, die ons hierdoor geschonken is. Hij is gegeven onder den hemel. Christus heeft niet slechts een groten naam in den hemel, maar een groten naam onder den hemel, want Hij heeft alle macht in de bovenwereld en in de lagere wereld. Hij is gegeven onder de mensen, die zaligheid van node hebben, mensen, die op het punt zijn van om te komen. Wij kunnen zalig worden door Zijn naam, Zijn naam van: de Heere onze gerechtigheid, en door geen' anderen kunnen wij zalig worden. In hoever diegenen gunst bij God kunnen vinden, die de kennis van Christus niet hebben, noch een werkelijk geloof in Hem, maar toch leven overeenkomstig het licht, dat zij hebben, dat staat niet aan ons te beslissen. Maar dit weten wij, dat wèlke gunst ter behoudenis dezulken mogen ontvangen, zij hun vanwege Christus en alleen om Zijnentwil geschonken wordt, zodat toch de zaligheid in geen anderen is. Ik noemde u toe, hoewel gij Mij niet kende, Jesaja 45:4.

IV. Hoe het hof door deze pleitrede in verlegenheid werd gebracht ten opzichte van de vervolging, vers 13, 14. Nu was Christus' belofte aan hen vervuld, dat Hij hun mond en wijsheid zal geven welke niet zullen kunnen tegenspreken noch weerstaan allen, die zich tegen u zetten.

1. Zij konden de genezing van den kreupele niet loochenen, zij konden niet ontkennen, dat die genezing ene weldaad was en door een wonder was geschied. Hij de genezene, stond daarbij Petrus en Johannes, bereid om van de genezing te ge- tuigen, indien dit nodig was en zij hadden niets daartegen te zeggen, vers 14, hetzij om haar te ontkennen, of haar te verkleinen. Het was goed, dat het de sabbatdag niet was, want anders zouden zij dat er tegen te zeggen hebben gehad.

2. Zij konden met al hun praal en macht Petrus en Johannes niet overbluffen. Dat was geen minder wonder dan de genezing van den kreupele, in aanmerking genomen welke wrede, bloeddorstige vijanden deze priesters van den naam van Christus geweest zijn (het was genoeg om ieder te doen sidderen, die voor Hem uitkwam) en in aanmerking genomen welke beschroomde, lafhartige advocaten deze discipelen zo kort geleden voor Hem geweest zijn, inzonderheid Petrus, die Hem had verloochend uit vrees voor ene onnozele dienstmaagd, en toch zien zij nu de vrijmoedigheid van Petrus en Johannes, vers 13. Waarschijnlijk was er iets buitengewoons en verrassends in hun voorkomen, zij schenen niet slechts onverschrokken door de tegenwoordigheid en de macht der rechters, maar stoutmoedig en ontzagwekkend voor hen: er was majesteit in hun voorhoofd, in hun aanblik, hun ogen schitterden, hun blik was gebiedend, indien er al niet iets schrikkelijks was in hun stem. Evenals de profeet, hebben zij hun aangezicht gesteld als een keisteen, Jesaja 50:7, Ezechiël 3:9. De kloekmoedigheid van Christus' getrouwe belijders is dikwijls de beschaming geweest van hun wrede vervolgers. Nu wordt ons hier nog gezegd waardoor hun verwondering nog toenam: zij vernamen, dat zij ongeleerde en slechte (dat is, eenvoudige) mensen waren. Zij informeerden naar de apostelen, hetzij bij hen zelven, of bij anderen, en bevonden, dat zij mannen van geringe afkomst waren, geboren in Galilea, dat zij tot vissers waren opgeleid, en gene geleerde opvoeding hadden ontvangen, nooit aan ene hogeschool hadden gestudeerd, niet opgebracht waren aan de voeten van een hunner rabbijnen, geen omgang hadden gehad aan het hof, in legerkamp of scholen, ja, als gij thans tot hen spreekt over enig punt van natuurlijke wijsbegeerte, wiskunde of staatkunde, dan zult gij misschien bevinden, dat zij er niets van weten. Maar spreek tot hen van den Messias en Zijn koninkrijk, en zij zullen zich uitdrukken met zulk ene helderheid, klaarblijkelijkheid en verzekerdheid, zo gepast en zo vloeiend, en met zo veel vaardigheid in de Schriften des Ouden Testaments, die er betrekking op hebben, dat de geleerdste rechter van het hof niet in staat is hen te weerleggen of te antwoorden. Zij waren onwetende mensen idioootai, particuliere personen, mensen, die geen

openbaar ambt bekleedden, en daarom verwonderde het hen, dat zij zo hoge aanspraken koesterden. Zij waren idioten (dat is de betekenis van het woord) zij zagen met evenveel minachting op hen neer, als wanneer zij blote idioten waren, en niets van hen konden verwachten. zodat het hen verbaasde te zien, dat zij zo veel vrijmoedigheid gebruikten. Er wordt ons ook gezegd, wat hun verwondering in grote mate deed ophouden: zij kenden hen, dat zij met Jezus geweest waren. Waarschijnlijk hadden zij zelven hen met Hem in den tempel gezien, en dat herinnerden zij zich nu: of wellicht hebben sommigen van hun dienaren, of van de omstanders het hun meegedeeld, want zij wilden den schijn niet hebben van op zulke geringe lieden acht te hebben geslagen. Maar toen zij vernamen, dat zij met Jezus geweest waren, met Hem waren omgegaan, Hem hadden vergezeld, door Hem opgeleid waren, begrepen zij, waaraan hun vrijmoedigheid was toe te schrijven, ja hun vrijmoedigheid in Goddelijke dingen was genoeg om hun te tonen, door wie zij opgevoed en onderwezen waren. Zij, die met Jezus geweest zijn, in omgang en gemeenschapsoefening met Hem, Zijn woord hebben gehoord, in Zijn naam hebben gebeden, de gedachtenis van Zijn dood en opstanding hebben gevierd, behoren zich in alles zo te gedragen, dat zij, die met hen spreken en met hen omgaan, hen kennen als met Jezus geweest te zijn: en dat dit hen zo heilig, zo hemelsgezind en geestelijk, en blijmoedig maakt, dat dit hen zo opgeheven doet zijn boven de wereld, en hen vervult van ene andere wereld. Aan het glinsteren van hun aangezicht kan men weten, dat zij op den berg geweest zijn.

Handelingen 4:15-22

Wij hebben hier den uitslag van het verhoor dat Petrus en Johannes voor den raad ondergingen. Zij zijn er nu met ere afgekomen, omdat zij trapsgewijze tot lijden moeten bereid worden, en door de kleinere beproevingen voorbereid moeten worden op de grotere. Thans lopen zij nog met voetgangers, later zullen zij zich hebben te mengen met de paarden, Jeremia 12, 5.

I. Hier is de beraadslaging en het besluit van het hof omtrent deze zaak en de maatregelen door hen genomen.

1. Den gevangenen werd gelast buiten te staan, vers 15. Zij geboden hun uit te gaan buiten den raad, daar zij wel gaarne van hen ontslagen willen wezen (zij spraken zo op den man af en tot hun geweten) en niet wensende, dat zij de bekentenis zouden horen, die hun afgedwongen was, maar, hoewel zij haar niet mochten horen, is zij hier toch voor ons te boek gesteld. De plannen van Christus' vijanden worden in het geheim beraamd, en zij graven diep, alsof zij hun raadslagen voor den Heere zouden willen verbergen.

2. Er werd nu ene bespreking van de zaak gehouden: zij overlegden met elkaar, ieder wordt verzocht zijne mening vrij uit te zeggen, en zijn advies te geven in deze gewichtige aangelegenheid. Nu werd de Schrift vervuld, dat de oversten te zamen beraadslagen tegen den Heere en tegen Zijn gezalfde, Psalm 2:2. De vraag was: Wat zullen wij dezen mensen doen? vers 16. Indien zij zich hadden willen onderwerpen aan de overtuigende, gebiedende kracht der waarheid, het zou gemakkelijk zijn geweest te zeggen, wat zij dezen mensen doen moeten. Zij zouden hen aan het hoofd van hun raad moeten stellen, hun leer hebben moeten aannemen, en zich door hen moeten laten dopen in den naam van den Heere Jezus, en zich bij hun gemeenschap hebben moeten voegen. Maar als de mensen niet bewogen willen worden om te doen, wat zij behoren te doen, dan is het niet te verwonderen, dat zij zo dikwijls niet weten wat te doen. De waarheid van Christus zou de mensen, indien zij haar slechts wilden ontvangen, zoals zij moesten, generlei last of onrust bezorgen, maar, als zij haar in ongerechtigheid ten onder houden, Romeinen 1:18, dan zullen zij haar een lastigen steen vinden te zijn, waarmee zij niet weten wat te doen. Zacheria 12:3.

3. Zij kwamen eindelijk tot een besluit ten opzichte van twee zaken.

A. Dat het niet veilig was de apostelen te straffen voor hetgeen zij gedaan hadden. Zeer gaarne zouden zij hen gestraft hebben, maar zij durfden niet, omdat het volk hun zaak omhelsd had en het wonder roemde, en zij hadden thans evenveel ontzag voor het volk als te voren, toen zij de handen niet durfden te slaan aan Christus uit vrees voor het volk. Hieruit blijkt, dat het geschreeuw der volksmenigte tegen onzen Zaligmaker niet natuurlijk was, maar door ophitsing ontstond, en nu keerde de stroom in zijne vorige bedding terug. Nu konden zij niets verzinnen als reden, of schijnreden, om Petrus en Johannes te straffen vanwege het volk. Zij wisten dat het onrechtvaardig zou zijn hen te straffen, en dus hadden zij er door de vreze Gods van teruggehouden moeten worden, maar zij beschouwden het slechts als gevaarlijk, en daarom heeft alleen de vrees voor het volk hen er van teruggehouden. Het volk was overtuigd van de waarheid van het wonder, het was een bekend wonder -gnooston sêmeion. Het was bekend, dat zij het gedaan hadden in den naam van Christus, en dat Christus zelf gelijke wonderen had gedaan. Dit was een bekend voorbeeld van de macht van Christus, en een bewijs Zijner leer. Dat het een groot wonder was, gewrocht ter

bevestiging van de leer, die zij predikten (want het was een teken) was openbaar voor allen, die te Jeruzalem wonen, het was ene mening, die bij iedereen ingang had gevonden, en daar het wonder bij de poort des tempels was geschied, werd er algemeen kennis van genomen. Zij zelven met al hun listigheid en al hun onbeschaamdheid, konden niet loochenen, dat het een waar wonder was. De bewijzen van het Evangelie waren onloochenbaar. Zij gingen verder. Zij waren niet slechts overtuigd van de waarheid van het wonder, maar zij verheerlijkten God over hetgeen er geschied was. Zelfs zij, die er niet door bewogen werden om in Christus te geloven, waren er zo door getroffen, als ene barmhartigheid jegens een armen mens en ene ere voor hun land, dat zij niet anders konden, dan er lof voor toe te brengen aan God, zelfs de natuurlijke Godsdienst leerde hun dit. En indien de priesters Petrus en Johannes hadden gestraft wegens ene daad, waarvoor allen God verheerlijkten, dan zouden zij al hun invloed op het volk verloren hebben, en men zou hen hebben verzaakt als vijanden van God en mensen. Daarom zal hun grimmigheid Gode loffelijk maken, en het overblijfsel der grimmigheden zal Hij opbinden.

B. Dat het echter noodzakelijk was hun voor het vervolg het zwijgen op te leggen, vers 17, 18. Zij konden niet bewijzen, dat zij iets verkeerds gezegd of gedaan hadden, en toch mogen zij niet meer zeggen wat zij gezegd, en niet meer doen wat zij gedaan hadden. Al hun zorge gaat daarover, dat de leer van Christus niet meer en meer onder het volk verspreid worde, alsof die geneesinrichting het begin was ener pestilentie, waarvan de besmetting tegengegaan moest worden. Zie hoe de boosaardigheid der hel strijdt tegen de raadsbesluiten des hemels. God wil, dat de kennis van Christus over geheel de wereld verspreid zal worden, maar de overpriesters willen, dat zij niet verspreid zal worden, waarover Hij, die in den hemel zit, lacht. Om nu de verdere verspreiding dezer leer tegen te gaan, gebieden zij den apostelen haar nooit meer te prediken. Door hun gezag (waaraan, zij denken, dat ieder Israëliet verplicht is zich te onderwerpen), wordt vastgesteld, dat niemand zou spreken noch leren in den naam van Jezus, vers 18. Wij bevinden niet, dat zij hun enigerlei reden hebben gegeven, waarom de leer van Christus verboden moet worden. Zij kunnen niet zeggen, dat zij vals, of gevaarlijk is, of van ene verkeerde strekking, en zij schamen zich om er de ware reden van op te geven, nl. dat zij getuigde tegen hun geveinsdheid en boosheid, en indruiste tegen hun tirannie. Maar, Stat pro ratione voluntas -Zij kunnen gene andere reden opgeven dan hun wil. "Wij gebieden u ten stelligste en ten strengste, niet alleen, dat gij deze leer niet in het openbaar zult prediken, maar dat gij voort- aan tot niemand spreekt in dezen naam, zelfs niet in het bijzonder", vers 17. Er wordt geen groter dienst bewezen aan het rijk des duivels dan door de getrouwe predikers en leraren tot zwijgen te brengen, en diegenen onder ene korenmaat te zetten, die de lichten der wereld zijn. Zij dreigen hen, dreigen hen scherpelijk, als zij dit doen, doen zij het op hun eigen gevaar en risico. Het hof zal zich ten hoogste beledigd achten, indien zij het doen, en dan zullen zij onder deszelfs misnoegen vallen. Christus had hun niet slechts geboden het Evangelie te prediken aan alle creaturen, maar hun beloofd hen er in te steunen en door te helpen, en er hen voor te belonen. Nu verbieden deze priesters de prediking van het Evangelie niet slechts, maar dreigen die prediking te zullen straffen als ene goddeloze misdaad, maar zij. die Christus' belofte naar waarde weten te schatten, weten ook de dreigementen der wereld te verachten, naar zij het verdienen, al zijn die dreigementen dan ook "een blazen van moord", Hoofdstuk 9:1.

II. Wij hebben hier het kloekmoedige besluit van de gevangenen, om voort te gaan met hun werk, en hun uitspreken van dit besluit, vers 19, 20. Petrus en Johannes hadden het niet nodig samen te overleggen, om elkanders gevoelen te kennen (want beiden werden zij door een en dezelfden Geest geleid), maar terstond hebben zij hetzelfde gevoelen, en geven te zamen hun antwoord: "Wij

beroepen ons op u zelven, of het recht is voor God, aan wie gij, zowel als wij, verantwoording zult hebben af te leggen, ulieden meer te horen dan God, oordeelt zelven. Want wij kunnen niet laten te spreken, tot iedereen, hetgeen wij gezien en gehoord hebben, waarvan wij gans vervuld zijn, en dat ons bevolen is te verkondigen". De voorzichtigheid der slang zou hen er toe geleid hebben te zwijgen, en hoewel zij niet in gemoede konden beloven, dat zij het Evangelie niet meer zouden prediken, behoefden zij den oversten niet te zeggen dat zij het wèl zouden doen. Maar de stoutmoedigheid van den leeuw leidde hen er toe om beide het gezag en de boosaardigheid hunner vervolgers te trotseren. Zij zeggen hun, dat zij besloten zijn voort te gaan met hun prediking en rechtvaardigen er zich in door twee zaken:

1. Het gebod van God: "Gij beveelt ons het Evangelie niet te prediken, Hij heeft ons geboden het te prediken, Hij heeft het ons toebetrouwd, van ons eisende op onze trouw, om het getrouwelijk uit te delen. Wie moeten wij nu gehoorzamen, God of ulieden?" Hier beroepen zij zich op ene van de communes notitiæ -een erkend grondbeginsel -in de wet der natuur, dat zo geboden van mensen in strijd zijn met Gods geboden, de geboden van God de overhand moeten hebben. Het is een regel in de rijkswet van Engeland, dat, zo er ene wet gemaakt wordt, die in strijd is met de wet van God, zij van nul en gener waarde is. Niets kan ongerijmder wezen dan meer te horen naar zwakke, feilbare mensen, die onze medeschepselen en mede-onderdanen zijn, dan God, die oneindig wijs en heilig is, onze Schepper en Opperheer is, de Rechter, aan wie wij ons hebben te verantwoorden. De zaak is zo duidelijk, zo onbetwistbaar en als van zelf sprekend, dat wij het wagen om het aan u over te laten er over te oordelen, hoewel gij bevooroordeeld zijt. Acht gij dat het recht is voor God een Goddelijk gebod te overtreden om te gehoorzamen aan een bevel van mensen? Datgene is waarlijk recht, dat recht is voor God, want wij zijn er zeker van, dat Zijn oordeel overeenkomstig de waarheid is, en daarom moeten wij ons daarnaar laten regeren.

2. De overtuiging van hun geweten. Zelfs indien zij niet zulk een onmiddellijk bevel van den hemel hadden om de leer van Christus te prediken, zouden zij toch niet kunnen nalaten te spreken, in het openbaar te spreken, hetgeen zij gezien en gehoord hadden. Evenals Elihu waren zij der woorden vol, gans vervuld van deze zaak, zij moeten spreken, opdat zij lucht krijgen, Job 32:18, 20. Zij ontwaarden er den invloed van op hen zelven. Welk ene gezegende verandering heeft zij in hen teweeggebracht! Zij waren er in ene nieuwe wereld door gekomen, en daarom konden zij niet nalaten er van te spreken, en diegenen spreken het best over de leer van Christus, die er zelf de kracht van hebben gevoeld, er het zoete van hebben gesmaakt, er zelf diep door zijn getroffen, zij is in hun hart als een brandend vuur besloten in hun beenderen, Jeremia 20:9. Zij kenden er het gewicht en belang van voor anderen. Zij zien met bekommering op de zielen, die omkomen, en weten, dat zij het eeuwig verderf niet kunnen ontkomen dan door Jezus Christus, en daarom willen zij hen getrouwelijk waarschuwen, en hun den rechten weg tonen. Het is hetgeen wij gezien en gehoord hebben, en waarvan wij dus zelven volkomen verzekerd zijn, het is hetgeen wij alleen hebben gezien en gehoord, indien wij het dus niet bekend maken, wie zal het dan doen? Wie kan het doen? Wetende de gunst, zowel als de schrik des Heeren, bewegen wij de mensen, want de liefde van Christus, en de liefde tot de zielen dringt ons, 2 Corinthiërs 5:11, 14.

III. Wij hebben hier de invrijheidstelling der gevangenen, vers 21. Zij dreigden hen nog meer, en dachten hen te verschrikken, en toen lieten zij ze gaan. Er waren velen, die zij, door hen te verschrikken, tot gehoorzaamheid brachten aan hun onrechtvaardige verordeningen, zij wisten de mensen in ontzag te houden met hun ban, hun uitwerpen uit de synagoge, Johannes 9:22, en zij

dachten dezelfden invloed uit te oefenen op de apostelen, dien zij op andere mensen hadden, maar zij vergisten zich, want zij-de apostelen-waren met Jezus geweest. Zij dreigden hen, en dat was alles wat zij nu deden, toen zij dit gedaan hadden, lieten zij ze gaan.

1. Omdat zij het volk niet durfden tegenspreken, die God verheerlijkten over hetgeen er geschied was, en bereid waren (dat dachten zij ten minste) hen van hun zetels te rukken, indien zij de apostelen er voor gestraft hadden. Gelijk heersers door Gods bestel tot een schrik en bedwang gemaakt zijn voor goddelozen, zo is soms het volk door Gods voorzienigheid tot een schrik en bedwang gemaakt voor goddeloze heersers.

2. Omdat zij het wonder niet konden tegenspreken want, vers 22, de mens was meer dan veertig jaren oud, aan welken dit teken der genezing geschied was. En daarom was

A. Het wonder des te groter, daar hij kreupel was van zijner moeders lijf, Hoofdstuk 3:2. Hoe ouder hij werd, hoe meer ingeworteld de kwaal was, en hoe moeilijker de genezing. Indien zij, die op jaren zijn gekomen, en lang gewoon waren aan kwaad, genezen worden van hun geestelijke onmacht tot goed, en daardoor van hun kwade gewoonten, dan is de kracht der Goddelijke genade er zo veel te meer in verheerlijkt.

B. De waarheid er van was zo veel te beter gestaafd, want de mens, meer dan veertig jaren oud zijnde, was hij, evenals de blinde, dien Christus had genezen, in staat, om, toen hij ondervraagd werd, van zich zelven te spreken, Johannes 9:21.

Handelingen 4:23-31

Wij horen nu niet meer van de overpriesters, van hetgeen zij gedaan hebben, nadat zij Petrus en Johannes hadden losgelaten, maar zullen deze twee getuigen vergezellen. En hier hebben wij:

I. Hun terugkomst tot hun broederen, de apostelen en leraren, en wellicht ook enige andere Christenen vers 23 :Losgelaten zijnde, kwamen zij tot de hunnen, die wellicht toen in bezorgdheid over hen samengekomen waren en voor hen baden, zoals in Hoofdstuk 12:12. Zodra zij in vrijheid waren, begaven zij zich tot hun oude vrienden, keerden zij weer tot hun kerkgemeenschap.

1. Hoewel God hen grotelijks geëerd had door hen te roepen om Zijne getuigen te zijn, en hen bekwaam te maken om zich zo goed van hun plicht te kwijten, waren zij toch niet opgeblazen door de eer, die hun te beurt was gevallen, noch hebben zij er zich door verheven gevoeld boven hun broederen, maar gingen tot de hunnen. Gene bevordering in gaven of nuttigheid voor anderen moet ons doen denken, dat wij verheven zijn boven de plichten of de voorrechten van de gemeenschap der heiligen.

2. Hoewel hun vijanden hen scherpelijk gedreigd hadden, en gepoogd hadden hun gezelschap uiteen te krijgen, en hen weg te schrikken van den arbeid, waarin zij saam verbonden waren, kwamen zij toch tot de hunnen, hun gezelschap en vreesden den toorn hunner regeerders niet. Zij hadden vertroosting kunnen smaken, indien zij zich, na losgelaten te zijn, hadden teruggetrokken in hun binnenkamer, om er enigen tijd door te brengen in gebed. Maar zij waren mannen in een openbaar ambt, en moeten niet zo zeer hun persoonlijk gemak of geriefelijkheid zoeken, als wel het algemene welzijn. Christus' volgelingen handelen het best in gezelschap, mits het hun eigen gezelschap is.

II. Hun verhaal van hetgeen er was voorgevallen. Zij verkondigden al wat de overpriesters en de ouderlingen tot hen gezegd hadden, terwijl zij er ongetwijfeld bijvoegden, dat zij door Gods genade bekwaam waren gemaakt hun te antwoorden, en hoe de afloop van hun gerechtelijk verhoor was geweest. Zij verhaalden het hun:

1. Opdat zij zouden weten wat zij bij het voortzetten van hun arbeid beide van de mensen en van God hadden te verwachten. Van de mensen konden zij alles wat afschrikkend was verwachten, maar van God alles wat bemoedigend was. De mensen zullen al het mogelijke doen om hen te vernietigen, maar God zal hen krachtig ondersteunen. Aldus zullen de broederen in den Heere vertrouwen krijgen door hun banden, Filippenzen 1:14.

2. Opdat er melding van gemaakt zou worden in de geschiedenis der kerk, ten voordele van het nageslacht, inzonderheid ter bevestiging van ons geloof aangaande de opstanding van Christus. In sommige gevallen is het zwijgen van een tegenstander niet zeer verschillend van de toestemming en het getuigenis van een' tegenstander. Deze apostelen zeiden tot de overpriesters, dat God Jezus had opgewekt, en hoewel zij allen te zamen bijeen waren, als een vast aaneengesloten lichaam, hadden zij toch de stoutheid niet om het te ontkennen, maar hebben hun op de domste en tegelijk laaghartigste wijze bevolen het niemand te zeggen.

3. Ten einde zich nu met hen te verenigen in lofzegging en gebed, en door die samenstemming zal God meer verheerlijkt, en de gemeente meer gesticht worden. Daarom behoren wij onzen

broederen de leidingen van Gods voorzienigheid met ons, en onze ervaring van Zijne tegenwoordigheid en hulp mede te delen, opdat zij met ons instemmen in onze dankzegging aan God er voor.

III. Hun gebed tot God bij deze gelegenheid.

Als dezen dat hoorden, hoorden van de machteloze boosaardigheid der priesters en de machtige kloekmoedigheid van de lijders, riepen zij hun gezelschap bijeen, en begaven zich tot het gebed: zij hieven eendrachtelijk hun stem op tot God, vers 24. Niet, dat men zou kunnen veronderstellen, dat zij allen tegelijk dezelfde woorden zeiden (hoewel dit ook mogelijk was, daar zij allen door een en dezelfden Geest bezield waren), maar in den naam van de overigen hief een zijne stem op tot God, en de anderen stemden met hem in, homothumadon -een van zin (zoals de betekenis is van het woord). Hun hart ging met hem mede, en zo was het, dat hoewel een slechts sprak, allen hebben gebeden, een hief zijne stem op, en, in vereniging met hem, hieven allen hun hart op, hetgeen in werkelijkheid een opheffen was van hun stem tot God, want voor God zijn gedachten als woorden. Mozes riep tot den Heere, als wij niet lezen, dat hij een woord gezegd heeft. Nu hebben wij in dit plechtig aanspreken van God:

1. Hun aanbidding van God als den Schepper der wereld, vers 24. Met een hart, of gemoed, en dus in werkelijkheid met een mond verheerlijkten zij God, Romeinen 15:6. Zij zeiden: Heere, Gij zijt God, God alleen, Despota, Gij zijt onze Meester en Oppergebieder" (dat is de betekenis van het woord). "Gij zijt God, God, en geen mens, God, en niet het werk van mensenhanden, de Schepper van alles, en niet het schepsel van der mensen verbeelding. Gij zijt de God, die gemaakt hebt den hemel en de aarde, en de zee en alle dingen, die in dezelve zijn, de bovenwereld en de lagere wereld, en al de schepselen, die zich in beiden bevinden". Aldus onderscheiden wij, Christenen, ons van de Heidenen, want terwijl zij goden aanbidden, die zij gemaakt hebben, aanbidden wij den God, die ons en geheel de wereld gemaakt heeft. En het is zeer gepast om onze gebeden, zowel als onze geloofsbelijdenis, te beginnen met de erkenning dat God is de almachtige Vader, Schepper van hemel en aarde, en van alle zichtbare en onzichtbare dingen. Hoewel de apostelen toen gans vervuld waren van de verborgenheid van de verlossing der wereld, hebben zij toch de geschiedenis van de schepping der wereld noch vergeten noch voorbijgezien, want de Christelijke Godsdienst was bestemd om de waarheden en voorschriften van den natuurlijken Godsdienst te bevestigen en te benuttigen, maar niet ze te verdonkeren of weg te stoten. Het is voor Gods dienstknechten ene grote bemoediging, zowel in het doen van werk, als in hun werk van lijden, dat zij den God dienen, die alle dingen gemaakt heeft, en dus de beschikking heeft van hun tijd en van alles wat er in verband met hen voorvalt, en in staat is hen onder al hun moeilijkheden te steunen en te sterken. En zo wij Hem de eer hiervan geven, dan kunnen wij voor ons er de vertroosting van nemen.

2. Hun berusten in de tegenwoordige bedeling der Voorzienigheid door na te denken over de Schriften des Ouden Testaments, die voorzegd hebben, dat het koninkrijk van den Messias bij zijne eerste oprichting in de wereld dusdanige tegenstand zal ontmoeten, vers 25, 26. God, die hemel en aarde gemaakt heeft, kan geen tegenstand ontmoeten (geen tegenstand, die van kracht en uitwerking is) in Zijne voornemens en bedoelingen, daar niemand met Hem durft twisten of strijden (het ten minste, niet met enig gevolg zou kunnen). Ja, aldus was het geschreven, aldus heeft Hij gezegd door den mond, aldus heeft Hij geschreven door de pen, van David, Zijn knecht, die, gelijk hieruit blijkt, de schrijver was van den tweeden psalm, en dus ook hoogst waarschijnlijk van den eersten en van

andere psalmen, die aan gene anderen zijn toegeschreven, al is het ook, dat zijn naam niet in het opschrift genoemd is. Laat het hun dus gene verwondering baren, en laat het gene ontmoediging zijn voor iemand, die hun leer omhelst, want de Schrift moet vervuld worden. Het was voorzegd in Psalm 2:1, 2. A. Dat de Heidenen zullen woeden tegen Christus en Zijn koninkrijk, en zich zullen vertoornen wegens de poging om het op te richten, omdat dit de neder werping ten gevolge heeft van de goden der Heidenen, en de goddeloosheid der Heidenen zou beteugelen.

B. Dat de volken allerlei bedenksels er tegen zullen hebben, ten einde er de leraren van tot zwijgen te brengen, en er de belangen van te schaden of te vernietigen. Indien deze bedenksels bij de uitkomst ijdel blijken te zijn, dan is dit niet te danken aan hen, die ze te berde brachten.

C. Dat inzonderheid de koningen der aarde zullen opstaan tegen het koninkrijk van Christus, alsof zij bevreesd waren (hoewel daar hoegenaamd gene reden voor is) dat dit hun macht in den weg zou staan, en inbreuk zou maken op hun voorrechten. De koningen der aarde, die door de Goddelijke voorzienigheid het meest begunstigd en geëerd zijn, en het meest voor God behoorden te doen, zijn vreemdelingen voor, en vijanden van, de Goddelijke genade, en doen het meest tegen God.

D. Dat de oversten zich zullen vergaderen tegen God en Christus, niet slechts monarchen, die in hun persoon alleen macht hebben, maar ook waar de macht is in vele heersers of oversten, raadsvergaderingen en senaten, zij vergaderen zich, om te beraadslagen en te decreteren- besluiten af te kondigen-tegen den Heere, en tegen Zijn Gezalfde - tegen den natuurlijken, zowel als tegen den geopenbaarden Godsdienst. Wat tegen Christus gedaan wordt neemt God op, als tegen zich zelven gedaan. Het Christendom was niet slechts ontbloot van het voordeel van den steun en de bescherming van koningen en oversten (het had noch hun macht, noch hun beurs) maar er werd tegen gestreden door hen, en zij verbonden zich met elkaar, om het te vernietigen, en toch heeft het voortgang gehad.

3. Hun voorstelling van de tegenwoordige vervulling van deze voorzeggingen in de vijandschap en kwaadwilligheid van de oversten tegen Christus. Wat voorzegd was, zien wij vervuld, vers 27, 28. In de waarheid -het is gewis zo, het is te duidelijk om ontkend te worden, en hierin blijkt de waarheid der voorzegging, dat Herodes en Pilatus, de twee Romeinse heersers, met de Heidenen (de Romeinse soldaten onder hun bevel), en de volken Israël's (de oversten der Joden en het gepeupel onder hun invloed), vergaderd waren in verbond met elkaar tegen uw heilig Kind Jezus, welken Gij gezalfd hebt. In sommige handschriften is hier nog bijgevoegd, en têi polei sou tautêi -in deze Uwe heilige stad, waar Hij meer dan in iedere andere plaats welkom had geheten moeten worden. Maar hierin doen zij wat Uwe hand, en Uw raad te voren bepaald had. Zie hier:

A. De wijze en heilige bedoelingen, die God omtrent Christus gehad heeft. Hij wordt hier het Kind Jezus genoemd, zoals Hij in Zijne kindsheid genoemd was, Lukas 2:27, 43, om te kennen te geven, dat Hij, zelfs in Zijn verhoogden staat, zich Zijner neerbuigendheid voor ons niet schaamt, en dat Hij nog altijd nederig en zachtmoedig van hart blijft. In de hoogte van Zijne heerlijkheid is Hij het Lam van God en het Kind Jezus. Maar Hij is het heilig Kind Jezus (zo werd Hij genoemd, Lukas 1:35, dat heilige, en Uw heilig Kind. Het woord betekent beide een zoon en een dienstknecht paida sou. Hij was de Zoon van God, maar in het werk der verlossing handelde Hij als Zijns Vaders dienstknecht Jesaja 42:1. Mijn knecht, dien Ik ondersteun. Hij was het, dien God zalfde, Hem bekwaam maakte voor Zijne onderneming en Hem er toe riep, vandaar dat Hij des Heeren Gezalfde

genoemd werd, vers 26. En dit wordt vermeld als de reden waarom zij zich met zo veel woede en geweld tegen Hem stelden, nl. omdat God Hem gezalfd heeft, en zij waren besloten zich niet over te geven, en nog veel minder zich aan Hem te onderwerpen. David werd benijd door Saul, omdat hij de gezalfde des Heeren was. En de Filistijnen togen op om David te zoeken, toen zij hoorden, dat hij gezalfd was, 2 Samuel 5:17. Nu heeft God, die Christus gezalfd heeft, bepaald wat er in gevolge die zalving aan Hem gedaan zou worden. Hij was gezalfd om een' Zaligmaker te zijn, en daarom was het bepaald, dat Hij een offer zou zijn om verzoening te doen voor de zonde. Hij moet sterven-daarom moet Hij gedood worden, maar niet door Zijne handen-daarom heeft God te voren wijselijk bepaald, door welke handen het geschieden zou. Het moet wezen door de handen van hen, die Hem behandelen zullen als een misdadiger, een kwaaddoener, en daarom kan het noch door de handen van engelen, noch door die van Godvruchtige mensen geschieden. Daarom moet Hij, evenals Job, Hoofdstuk 16:11 overgegeven worden in de handen van zondaren. En zoals David overgeleverd werd aan Simeï om door hem gevloekt te worden, 2 Samuel 16:11, De Heere heeft het hem gezegd. Gods hand en Zijn raad hebben het bepaald Zijn wil, en Zijne wijsheid. Gods hand, ene uitdrukking, die zeer gepast Zijne uitvoerende macht aanduidt, is hier genomen voor Zijne bedoeling en raadsbesluit, omdat bij Hem zeggen en doen, niet twee zijn, zoals bij ons. Zijne hand en Zijn raad komen altijd overeen, want al wat den Heere behaagt doet Hij. Dr. Hammond is van mening, dat die uitdrukking: Gods hand heeft het bepaald, ene toespeling is op het werpen van het lot door den hogepriester over de twee bokken op den verzoendag, Leviticus 16:8, waarbij hij de hand ophief, waarin het lot voor den Heere was, en de bok, waarop zij viel, onmiddellijk geofferd werd, en het beleid, de beschikking, van dat lot was van den Heere, Spreuken 16:33. Aldus bepaalde Gods hand wat geschieden zou, nl. dat Christus het Offer zou zijn, dat geslacht werd. Of, indien ik ene gissing mag wagen, als hier van Gods hand gezegd wordt, dat zij bepaalt, dan kan dit bedoeld zijn, niet van Gods werkende, of handelende hand, maar van Zijne schrijvende hand, zoals Job 13:26, Gij schrijft tegen mij bittere dingen, en Gods raadsbesluit wordt gezegd te zijn hetgeen getekend, of geschreven, is in het geschrift der waarheid, Daniël 10:21, en in de rol des boeks was van Christus geschreven, Psalm 40:8. Het was Gods hand, die het schreef, Zijne hand, overeenkomstig Zijn raad.

B. De goddeloze en onheilige werktuigen, die gebruikt werden voor de uitvoering van dit plan, deden het, hoewel zij het zo niet meenden, en hun hart alzo niet dacht. Herodes en Pilatus, Heidenen en Joden, die onder elkaar onenig waren, verbonden zich te zamen tegen Christus. En dat God door hetgeen zij deden Zijne eigene doeleinden tot stand bracht, verontschuldigde hun boosaardigheid en goddeloosheid niet in het te doen, evenmin als het ene vermindering was van de schuld der bloeddorstige vervolgers, dat God het bloed der martelaren het zaad der kerk heeft doen zijn. De zonde is er niet minder slecht om, dat God er goed uit laat voortkomen, maar Hij wordt er te meer door verheerlijkt, en dit zal blijken, als de verborgenheid Gods vervuld zal worden.

4. Hun gebed met betrekking tot den toenmaligen toestand. De vijanden waren te zamen vergaderd tegen Christus, geen wonder, dat zij het dan ook waren tegen Zijne dienstknechten: de discipel is niet boven zijn meester, ook moet hij gene betere behandeling verwachten, maar, aldus gehoond zijnde, bidden zij:

A. Dat God kennis zou nemen van de boosaardigheid hunner vijanden: Nu dan, Heere, zie op hun dreigingen, vers 29. Aanschouw hen, zoals Gij in den aangehaalden psalm gezegd wordt hen te aanschouwen, Psalm 2:4, toen zij dachten hun banden te verscheuren en hun touwen van zich te werpen: Die in den hemel zit zal lachen, de Heere zal hen bespotten en dan kan de jonkvrouw, de

dochter Sions, de machteloze dreigingen zelfs van den groten koning van Assyrië verachten, Jesaja 37:22. En nu, Heere, ta nun, er ligt nadruk op dit nu, om te kennen te geven, dat het nu Gods tijd is om voor Zijn volk te verschijnen, als de macht hunner vijanden het stoutmoedigst optreedt en het dreigendst is. Zij schrijven God niet voor wat Hij doen zal, maar laten dit aan Hem over, zoals Hizkia, Jesaja 37:17 :"Heere, doe Uwe ogen open en zie, Gij weet wat zij zeggen, Gij aanschouwt de moeite en het verdriet, Psalm 10:14. Wij beroepen ons op U, zie op hun dreigingen, en wil of hun de handen binden, of hun harten bekeren, laat hun grimmigheid, in zo verre zij losgelaten is, U loffelijk maken, en wil het overblijfsel daarvan opbinden", Psalm 76:10. Het is troostrijk voor ons, dat, indien wij onrechtvaardiglijk gedreigd worden, en het dragen met geduld, wij ons verlichting kunnen geven door de zaak voor den Heere neer te leggen, en alles verder aan Hem over te laten.

B. Dat God door Zijne genade hun moed staande zou houden en hen zou opwekken om blijmoedig met hun werk voort te gaan: Geef Uwen dienstknechten met alle vrijmoedigheid Uw woord te spreken, hoewel de priesters en de oversten hun het stilzwijgen hebben opgelegd. In tijden van dreiging moet het niet zo zeer onze begeerte zijn dat de moeilijkheden voorkomen of uit den weg geruimd zullen worden, als wel, dat wij met blijmoedigheid en standvastigheid voort zullen gaan met ons werk, onzen plicht zullen volbrengen, wèlk lijden of benauwdheid hier ook voor ons uit zal voortkomen. Hun gebed is niet: "Heere! zie op hun dreigingen en verschrik hen, en stop hun mond, en maak hen beschaamd, maar, "Zie op hun dreigingen en beziel, verlevendig ons, open onzen mond, en vervul ons hart van moed". Zij bidden niet: "Heere, geef ons ene goede gelegenheid om af te laten van ons werk, nu het zo gevaarlijk is geworden", maar, Heere geef ons genade om voort te gaan met het werk, en het aangezicht der mensen niet te vrezen". Zij, die op Gods boodschap worden uitgezonden, moeten haar vrijmoedig brengen, met alle stoutmoedigheid, met alle vrijmoedigheid in het spreken, niet schromende al den raad Gods te verkondigen, wie zich daaraan ook moge ergeren, niet twijfelende aan hetgeen zij zeggen, en evenmin twijfelende, dat zij er in ondersteund zullen worden. God moet gezocht worden voor de bekwaamheid om Zijn woord met vrijmoedigheid te spreken, en zij, die de hulpe Gods begeren, kunnen er staat op maken, en zij behoren dus uit te gaan en voort te gaan in de mogendheden van den Heere Heere. De dreigingen van onze vijanden, die bedoeld zijn om onze handen slap te maken en ons weg te drijven van ons werk, behoren ons veeleer op te wekken tot zo veel te meer moed en standvastigheid in ons werk. Durven zij tegen Christus strijden? Schande over hen, en laat ons, die voor Hem zijn, niet lafhartig wegsluipen.

C. Dat God hun nog macht zou geven om wonderen te werken ter bevestiging van de leer, die zij predikten, hetgeen zij door de genezing van den kreupele bevonden hebben zeer veel bij te dragen tot hun voorspoed, en dus overvloedig bij zou dragen tot hun verderen voorspoed. Heere, geef ons vrijmoedigheid, door dat Gij Uwe hand uitstrekt tot genezing. Niets geeft aan getrouwe leraren meer vrijmoedigheid in hun werk dan de tekenen van Gods tegenwoordigheid met hen, en dat er ene Goddelijke kracht is, die hen vergezelt. Zij bidden, dat God Zijne hand zal uitstrekken tot genezing van beide het lichaam en de ziel der mensen, want anders strekken zij te vergeefs hun handen uit, hetzij tot prediking, Jesaja 65:2, of ter genezing, Hoofdstuk 9:17. Dat tekenen en wonderen geschieden door den naam van Uw heilig Kind Jezus, hetgeen voor het volk overtuigend zou zijn, en de vijanden zou beschamen. Christus had hun macht beloofd om wonderen te doen, ten bewijze van hun zending en opdracht, Markus 16, 17, 18. Maar toch moeten zij er om bidden, en hoewel zij die macht hadden, moeten zij bidden om de voortduring er van. Christus zelf moet bidden, en het zal Hem gegeven worden. Het is de ere van Christus, die zij in dit gebed op het oog hebben, dat de

wonderen mogen geschieden door den naam van Jezus, het heilig Kind Jezus, en Zijn' naam zal er de eer voor toegebracht worden.

IV. Het genaderijk antwoord van God op hun bede, niet in woord maar in kracht.

1. God gaf hun een teken van het welbehaaglijke voor Hem van hun gebed, vers 31.

Als zij gebeden hadden (wellicht hebben velen van hen achtereenvolgens gebeden, een voor een, overeenkomstig den regel 1 Corinthiërs 14:31, en toen zij het werk van den dag voleindigd hadden, werd de plaats, in welke zij vergaderd waren, bewogen. Er was een sterke, geweldige wind, gelijk aan dien, toen de Geest over hen werd uitgestort, Hoofdstuk 2:1, 2, die het huis bewoog, dat nu hun huis des gebeds was. Dit bewogen worden van het huis was bedoeld om hen te vervullen met ontzag, hen te doen opwaken, en hun verwachtingen op te wekken, en hun een merkbaar teken te geven, dat God in waarheid met hen was. En wellicht moest het hun de profetie, Haggai 2:8, in herinnering brengen: Ik zal al de Heidenen doen beven,.. en Ik zal dit huis met heerlijkheid vervullen. Het was om hun te tonen hoeveel redenen zij hadden God meer te vrezen, en dan zullen zij de mensen minder vrezen. Hij, die deze plaats bewoog, kon het hart van hen, die Zijne dienstknechten dreigden, aldus doen beven, want Hij is het, die den geest der vorsten als druiven afsnijdt, die den koningen der aarde vreselijk is. De plaats werd bewogen, opdat hun geloof bevestigd en onwankelbaar zou zijn.

2. God gaf hun ene grotere mate van den Geest, en dat was het, waarom zij hadden gebeden. Hun gebed was ongetwijfeld aangenomen, want het werd verhoord: zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, meer dan ooit, waardoor zij niet slechts bemoedigd, maar bekwaam gemaakt werden, om het woord Gods met vrijmoedigheid te spreken, en voor de hoogmoedige blikken der mensen niet te vrezen. De Heilige Geest leerde hun, niet alleen wat te spreken, maar hoe te spreken. Zij, die gewoonlijk met de krachten des Heiligen Geestes begiftigd waren, hadden toch opnieuw behoefte aan Zijne gaven, al naar de verschillende voorvallen in hun dienst waren. Zij werden vervuld met den Heiligen Geest toen zij als beschuldigden voor de rechters stonden, en nu werden zij vervuld met den Heiligen Geest op den kansel, hetgeen ons leert om in voortdurende afhankelijkheid te leven van de genade Gods, naar de plichten van elke dag het voor ons nodig maken, wij moeten bij iedere gelegenheid met verse olie overgoten worden. Gelijk in de voorzienigheid Gods, zo is het ook in de genade Gods, wij leven en zijn in Hem, niet slechts in het algemeen, maar bewegen ons in iedere afzonderlijke daad of handeling, Hoofdstuk 17:28. Wij hebben hier een voorbeeld van de vervulling van de belofte, dat God den Heiligen Geest zal geven aan hen, die er Hem om bidden, Lukas 11:13, want het was de verhoring van hun gebed, dat zij vervuld werden met den Heiligen Geest: en wij hebben hier ook een voorbeeld van het gebruik dier gave, dat geëist wordt van allen, aan wie zij geschonken is, heb haar en gebruik haar, gebruik haar en heb er meer van. Toen zij vervuld waren met den Heiligen Geest, spraken zij het woord Gods met vrijmoedigheid, want aan een iegelijk wordt de openbaring des Geestes gegeven tot hetgeen oorbaar is, of om er nut van te hebben. Met talenten moet gehandeld worden, zij mogen niet begraven worden. Als zij bevinden, dat de Heere Heere hen helpt door Zijn Geest, dan weten zij, dat zij niet te schande worden, Jesaja 50:7.

Handelingen 4:32-37

In deze verzen wordt ons een algemeen denkbeeld gegeven-en het is een zeer schoon denkbeeld-van den geest, of gezindheid, en den toestand van deze in waarheid oorspronkelijke kerk, het is conspectus sæculi - een blik op die eeuw van kindsheid en onschuld.

I. De discipelen hadden elkaar hartelijk lief. Zie, hoe goed en liefelijk het was te aanschouwen hoe de menigte van degenen, die geloofden, was een hart en ene ziel, vers 32, en er was geen twist of verdeeldheid onder hen. Merk hier op:

1. Er was ene menigte van gelovigen, zelfs in Jeruzalem, waar de kwaadwillige invloed van de overpriesters hèt sterkst was, waren er drie duizend bekeerd op een dag, en vijf duizend op een anderen dag, en behalve dezen werden er nog dagelijks aan de gemeente toegedaan. Ongetwijfeld werden zij ook allen gedoopt, hebben zij allen belijdenis afgelegd van hun geloof, want dezelfde Geest, die de apostelen begiftigde met kloekmoedigheid om het geloof van Christus te prediken, begiftigde hen met moed om het te belijden. De toeneming, of wasdom, der kerk is hare heerlijkheid, en de menigte dergenen die geloven meer dan hare hoedanigheid. Nu is de kerk verlicht, en haar licht is gekomen, als de zielen tot haar komen gevlogen als ene wolk, en als duiven tot hare vensters, Jesaja 60:1, 8.

2. Zij waren allen een hart en ene ziel. Er waren velen, zeer velen, van verschillenden leeftijd, en stand, en temperament, die, voordat zij geloofden, wellicht vreemd waren, voor elkaar, maar toen zij elkaar in Christus hadden ontmoet, zijn zij zo innig met elkaar verbonden geworden, alsof zij elkaar jaren lang gekend hadden. Wellicht hadden zij voor hun bekering tot verschillende sekten onder de Joden behoord, of waren zij in geschil met elkaar geweest in staatkundige of burgerlijke aangelegenheden, maar nu was dit alles ter zijde gelegd en vergeten, en zij waren eensgezind in het geloof van Christus, en daar zij allen den Heere aanhingen, hingen zij elkaar aan in heilige liefde. Dit was de gezegende vrucht van Christus' gebod aan Zijne discipelen, eer Hij ging sterven, elkaar lief te hebben, en van Zijn gebed voor hen, dat zij allen een mochten wezen. Wij hebben reden te geloven, dat zij zich tot onderscheidene groepen hebben gevormd, die onder hun onderscheidene leraren te zamen ter Godsverering bijeenkwamen op plaatsen, die het geschiktst waren, in betrekking tot hun woningen. En toch werd hier geen naijver of wantrouwen door opgewekt, want zij waren allen een hart en ene ziel, en hadden hen, die tot andere groepen behoorden, even lief, als die van hun eigene groep, of vergadering. Zo was het toen, en wij mogen er niet aan wanhopen, om het wederom te zien, als de Geest van Boven op ons uitgestort zal zijn.

II. De leraren hebben hun arbeid krachtdadiglijk voortgezet, en hebben er groten voorspoed op gehad, vers 33. De apostelen gaven met grote kracht getuigenis van de opstanding van den Heere Jezus. De leer, die zij predikten. was de opstanding van Christus, een feit, dat niet slechts strekte tot bevestiging van de waarheid van Christus' heiligen Godsdienst, maar met de juiste verklaring en toelichting er van, en de juiste gevolgtrekkingen er uit afgeleid, ook dienden tot ene korte opsomming van de plichten, voorrechten en vertroostingen der Christenen. De opstanding van Christus, recht verstaan en benuttigd, zal ons inleiden in de grote verborgenheden van den Godsdienst. Met de grote kracht, waarmee de apostelen getuigenis gaven van de opstanding, kan bedoeld zijn:

1. De grote kracht en moed, waarmee zij deze leer beleden en verkondigden. Zij deden het niet stil en beschroomd, maar met opgewektheid en vastheid, als degenen, die voor zich zelven ten volle overtuigd waren van de waarheid er van, en vurig begeerden, dat anderen hun overtuiging zouden delen. Of:

2. De wonderen, die zij deden ter bevestiging van hun leer. Met werken van grote kracht gaven zij getuigenis van de opstanding van Christus, terwijl God zelf, in hen, mede getuigde.

III. De liefelijkheid van den Heere onzen God was over hen en hun werk. Er was grote genade over hen allen, niet alleen over de apostelen, maar over alle gelovigen, charis megalê genade, waarin iets groots was (prachtig en zeer buitengewoon) was over hen allen.

1. Christus stortte overvloedige genade over hen uit, die hen bekwaam maakte voor veel en groten dienst, door hen te begiftigen met grote kracht, zij kwam over hen van Boven.

2. Er waren blijkbare vruchten van deze genade in alles wat zij zeiden en deden, vruchten, die hun eer aandeden, en hen beval in de gunst van God, daar zij in Zijne ogen van grote waarde waren.

3. Sommigen denken, dat hier ook de genade in lag opgesloten, die zij bij de mensen hadden. Iedereen zag liefelijkheid en voortreffelijkheid in hen, en eerde hen.

IV. Zij waren zeer vrijgevig jegens de armen, en zij waren dood voor deze wereld. Dit was een even groot blijk van Gods genade in hen, als ieder ander, en heeft hen zo zeer aanbevolen in de achting des volks.

1. Zij drongen niet aan op hun recht van eigendom, waarop kinderen zelfs zo naijverig zijn, en waarin wereldlingen roemen, zoals Laban, toen hij zei: Al wat gij ziet is mijn, Genesis 31:43, en Nabal: mijn brood en mijn water, 1 Samuel 25:11. Deze gelovigen waren zo vervuld van de hoop op een erfdeel in de andere wereld, dat deze wereld als niets voor hen was, Niemand zei, dat iets van hetgeen hij had, zijn eigen ware, vers 32. Zij hebben het recht van eigendom niet opgeheven, maar zij waren er onverschillig voor. Zij noemden hetgeen zij hadden niet hun eigen, bij wijze van hoogmoed en verwaandheid, er op snoevende, of er op vertrouwende. Zij noemden het niet hun eigen, omdat zij, in liefde, alles om Christus wil hadden verlaten, en voortdurend verwachtten wegens hun aanhankelijkheid aan Hem van alles beroofd te worden. Zij zeiden niet dat iets hun eigen was, want wij kunnen niets ons eigen noemen dan de zonde. Wat wij in de wereld hebben is meer van God dan van ons zelven, wij hebben het van Hem, moeten het gebruiken voor Hem, en zijn er Hem voor verantwoordelijk. Niemand zei, dat iets van hetgeen hij had, zijn eigen ware, idion -het zijne in het bijzonder, want hij was gaarne mededelende, en begeerde niet zijne bete alleen te eten, maar wat hij van zich en zijn gezin kon missen, wilde hij gaarne aan zijne naasten afstaan. Zij, die goederen hadden, bekommerden er zich niet om nog op te leggen maar waren gaarne bereid uit te geven, en zich zelven te bekrimpen om hun broederen te helpen. Geen wonder, dat zij een hart en ene ziel waren, als zij ook los waren van de schatten dezer wereld, want meum en tuum -mijn en dijn -zijn de grote twiststokers. Uit der mensen al te sterk vasthouden van het hun, en hun grijpen naar meer dan het hun, ontstaan de krijgen en vechterijen.

2. Zij waren overvloedig in liefdadigheid, zodat inderdaad alle dingen hun gemeen waren, want, vers 34, er was ook niemand onder hen, die gebrek had, of er werd voor gezorgd om in dat gebrek te voorzien. Zij, die door de openbare liefdadigheid onderhouden waren, werden waarschijnlijk daarvan uitgesloten, toen zij Christenen werden, en daarom was het betamelijk, dat de gemeente voor hen zou zorgen. Gelijk er vele armen waren, die het Evangelie hadden aangenomen, zo waren er ook enige rijken, die in staat waren hen te onderhouden, en de genade Gods maakte hen er toe gewillig. Zij, die veel verzamelen, houden niets over, omdat hetgeen zij over hebben, voor hen is, die weinig verzamelden, opdat dezen geen gebrek hebben, 2 Corinthiërs 8:14, 15. Het Evangelie heeft alle dingen gemeen gemaakt, niet in dier voege, dat de armen de rijken mogen beroven, maar zo, dat de rijken er toe bestemd zijn, om de armen te helpen. Velen van hen hebben hun goederen verkocht, ten einde een fonds te stichten voor liefdadigheid: zo velen als er bezitters waren van landen of huizen, die verkochten zij, vers 34. Dr. Lightfoot heeft uitgerekend dat dit het jubeljaar was voor het Joodse volk, het vijftigste jaar (het acht en twintigste jubeljaar sedert zij zich veertien honderd jaar te voren in Kanaän hadden gevestigd). Daar nu hetgeen in dat jaar verkocht werd niet voor het volgende jubeljaar weer in het bezit van den verkoper kon komen, kon het land toen tot een goeden prijs verkocht worden, en zo kwam er door den verkoop van dat land veel geld in. Nu wordt ons hier gezegd:

A. Wat zij met het geld, dat aldus verkregen was, deden: zij legden het aan de voeten der apostelen -zij gaven het hun om er over te beschikken naar het hun goeddacht. Waarschijnlijk diende het ook om in hun eigen onderhoud te voorzien, immers van waar zouden zij het anders gehad hebben? De apostelen wilden, dat het aan hun voeten gelegd werd ten teken van hun heilige minachting van den rijkdom dezer wereld, zij achtten het meer gepast, dat het aan hun voeten gelegd werd, dan in hun handen. Dáár neergelegd zijnde, werd het niet opgelegd, maar door geschikte personen uitgedeeld naar dat elk van node had. Er moet grote zorgvuldigheid in acht worden genomen bij de uitdeling van geld, door de openbare liefdadigheid bijeengebracht. Ten eerste. Opdat het gegeven worde aan de zodanige, die het werkelijk van node hebben, daar zij niet in staat zijn zelf behoorlijk in hun onderhoud te voorzien, hetzij vanwege een hogen leeftijd, of omdat zij nog kinderen zijn, of door ziekte, lichaamsgebreken, zwakheid van verstand, gebrek aan vernuft, of aan werkzaamheid van geest, tegenspoeden, verliezen, verdrukking, of omdat zij een talrijk gezin ten hunnen laste hebben. Voor hen, die om een dezer, of om andere redenen, werkelijk in nood zijn, en gene bloedverwanten of vrienden hebben, om hun te hulp te komen-maar bovenal, voor hen, die gebrek lijden weldoende, en om het getuigenis van een goed geweten, behoort gezorgd te worden, voorzien te worden in hun behoefte met verstand en overleg, zo dat de geschonkene hulp hun werkelijk ten goede komt. Ten tweede. Dat het gegeven wordt aan ieder, voor wie het bestemd is, naar dat hij van node heeft, zonder aanzien des persoons en zonder partijdigheid. Evenals in de rechtsbedeling geldt ook bij de bedeling der armen de regel: ut parium par sit ratio, dat zij, die even behoeftig en even verdienstelijk zijn, ook gelijkelijk geholpen moeten worden, en dat de liefdegave evenredig moet zijn aan de behoefte.

B. Er wordt hier bijzonder melding gemaakt van iemand, die merkwaardig was om zijne grootmoedige liefdadigheid. Het was Barnabas, die later Paulus' medearbeider is geweest. Let hier: Ten eerste. Op het bericht, dal nopens hem wordt gegeven, vers 36. Zijn naam was Joses, hij was van den stam van Levi, want er waren Levieten onder de Joden der verstrooiing, die waarschijnlijk bij hun Godsverering in de synagoge voorgingen, en hun, naar den plicht van dien stam, de goede kennis des Heeren leerden. Hij was geboren in Cyprus, ver van Jeruzalem, daar zijne ouders,

hoewel Joden, zich aldaar gevestigd hadden. Er wordt nota van genomen, dat de apostelen, nadat hij zich bij hen had gevoegd, zijn naam hadden veranderd. Het is mogelijk, dat hij een der zeventig discipelen is geweest, en, toenemende in gaven en genade een voornaam en uitstekend man is geworden, zeer geacht door de apostelen, die hem, ten teken van hun waardering een' naam gegeven hebben, Barnabas -de zoon van profetie (zoals de eigenlijke betekenis er van is), daar hij met buitengewone gaven van profetie begiftigd was. Maar de Hellenistische Joden (zegt Hugo de Groot) noemden bidden paraklêsis, en daarom is het hier door dat woord overgezet: Een zoon der vermaning, (volgens sommigen) iemand die een uitnemend vermogen had om te genezen en te overreden, of te bewegen, wij hebben er een voorbeeld van in Hoofdstuk 11:22-24. Een zoon der vertroosting (zo lezen wij het) een die zelf grotelijks wandelde in de vertroosting des Heiligen Geestes -een blijmoedig Christen, en dit verruimde zijn hart in liefdadigheid jegens de armen, of wel, iemand, die uitnemend was in het vertroosten van het volk des Heeren, en het spreken van vrede tot ontroerde en bekommerde harten, hij had hierin ene bewonderenswaardige gemakkelijkheid. Er waren twee onder de apostelen, die Boanerges -zonen des donders -genoemd werden, Markus 3:17, maar nu was er een zoon der vertroosting onder hen. Ieder had zijne eigene, bijzondere gave. Niemand hunner moet een ander bedillen, maar allen moeten elkaar helpen en aanvullen, laat de een de wonde peilen, en laat de ander haar verbinden en genezen. Ten tweede. Op het bericht van zijne liefdadigheid en. grote mildheid om in de openbare noden te voorzien. Hier wordt bijzonder nota van genomen, vanwege de uitnemende diensten, die hij later aan de kerke Gods heeft bewezen, inzonderheid door het Evangelie te brengen aan de Heidenen, en, opdat het niet den schijn zou hebben, dat dit uit kwaadwilligheid jegens zijn eigen volk, voortkwam, vinden wij hier zijne welwillendheid voor de Joodse bekeerlingen vermeld. Of wellicht wordt ons dit hier meegedeeld, omdat het een voorbeeld was voor anderen: alzo hij een akker had, hetzij in Cyprus, waar hij was geboren, of in Judea, waar hij nu woonde, of ergens anders, het is niet met zekerheid te zeggen, maar hij verkocht hem, niet om elders voordeliger te kopen, maar als een waar Leviet, die wist den Heere God van Israël tot zijn erfdeel te hebben, koesterde hij minachting voor een aards erfdeel, wilde er niet meer mede belast zijn, maar bracht het geld en legde het aan de voeten der apostelen, om voor liefdegaven gebruikt te worden. En zo heeft hij zich, als bestemd zijnde om een prediker van het Evangelie te wezen, los gemaakt van de zaken van dit leven, en bij het opmaken van de rekening bleek het, dat hij er niet bij verloren heeft dit geld aan de voeten der apostelen te hebben gelegd, toen hij zelf onder de apostelen gerekend werd door dit woord van den Heiligen Geest: Zondert Mij af beide Barnabas en Saulus tot het werk, waartoe Ik hen geroepen heb, Hoofdstuk 13:2. Aldus heeft hij voor den eerbied, dien hij de apostelen als apostelen bewees, het loon eens apostels

HOOFDSTUK 5

1 En een zeker man, met name Ananias, met Saffira, zijn vrouw, verkocht een have;
2 En onttrok van den prijs, ook met medeweten zijner vrouw; en bracht een zeker deel, en legde dat aan de voeten der apostelen.
3 En Petrus zeide: Ananias, waarom heeft de satan uw hart vervuld, dat gij den Heiligen Geest liegen zoudt, en onttrekken van den prijs des lands?
4 Zo het gebleven ware, bleef het niet uw, en verkocht zijnde, was het niet in uw macht? Wat is het, dat gij deze daad in uw hart hebt voorgenomen? Gij hebt den mensen niet gelogen, maar Gode.
5 En Ananias, deze woorden horende, viel neder en gaf den geest. En er kwam grote vrees over allen, die dit hoorden.
6 En de jongelingen, opstaande, schikten hem toe, en droegen hem uit, en begroeven hem.
7 En het was omtrent drie uren daarna, dat ook zijn vrouw daar inkwam, niet wetende, wat er geschied was;
8 En Petrus antwoordde haar: Zeg mij, hebt gijlieden het land voor zoveel verkocht? En zij zeide: Ja, voor zoveel.
9 En Petrus zeide tot haar: Wat is het, dat gij onder u hebt overeengestemd te verzoeken den Geest des Heeren? Zie, de voeten dergenen, die uw man begraven hebben, zijn voor de deur, en zullen u uitdragen.
10 En zij viel terstond neder voor zijn voeten, en gaf den geest. En de jongelingen ingekomen zijnde, vonden haar dood en droegen ze uit, en begroeven haar bij haar man.
11 En er kwam grote vreze over de gehele Gemeente, en over allen, die dit hoorden.
12 En door de handen der apostelen geschiedden vele tekenen en wonderen onder het volk; en zij waren allen eendrachtelijk in het voorhof van Salomo.
13 En van de anderen durfde niemand zich bij hen voegen; maar het volk hield hen in grote achting.
14 En er werden meer en meer toegedaan, die den Heere geloofden, menigten beide van mannen en van vrouwen;
15 Alzo dat zij de kranken uitdroegen op de straten, en legden op bedden en beddekens, opdat, als Petrus kwam, ook maar de schaduw iemand van hen beschaduwen mocht.
16 En ook de menigte uit de omliggende steden kwam gezamenlijk te Jeruzalem, brengende kranken, en die van onreine geesten gekweld waren; welke allen genezen werden.
17 En de hogepriester stond op, en allen, die met hem waren welke was de sekte der Sadduceen, en werden vervuld met nijdigheid;
18 En sloegen hun handen aan de apostelen, en zetten hen in de gemene gevangenis.
19 Maar de engel des Heeren opende des nachts de deuren der gevangenis en leidde hen uit, en zeide:
20 Gaat heen, en staat, en spreekt in den tempel tot het volk al de woorden dezes levens.
21 Als zij nu dit gehoord hadden, gingen zij tegen den morgenstond in den tempel, en leerden. Maar de hogepriester, en die met hem waren, gekomen zijnde, riepen den raad te zamen, en al de oudsten der kinderen Israels, en zonden naar den kerker, om hen te halen.
22 Doch als de dienaars daar kwamen, vonden zij hen in de gevangenis niet, maar keerden wederom, en boodschapten dit.
23 Zeggende: Wij vonden wel den kerker met alle verzekerdheid toegesloten, en de wachters buiten staande voor de deuren; maar als wij die geopend hadden, vonden wij niemand daarbinnen.
24 Toen nu de hoge priester en de hoofdman des tempels, en de overpriesters deze woorden hoorden, werden zij twijfelmoedig over hen, wat toch dit worden zou.

25 En er kwam een, en boodschapte hun, zeggende: Ziet, de mannen, die gij in de gevangenis gezet hebt, staan in den tempel, en leren het volk.
26 Toen ging de hoofdman heen, met de dienaren, en bracht hen, doch niet met geweld want zij vreesden het volk, opdat zij niet gestenigd wierden.
27 En als zij hen gebracht hadden, stelden zij hen voor den raad; en de hogepriester vraagde hun, en zeide:
28 Hebben wij u niet ernstiglijk aangezegd, dat gij in dezen Naam niet zoudt leren? En ziet, gij hebt met deze uw leer Jeruzalem vervuld, en gij wilt het bloed van dezen Mens over ons brengen.
29 Maar Petrus en de apostelen antwoordden, en zeiden: Men moet Gode meer gehoorzaam zijn, dan den mensen.
30 De God onzer vaderen heeft Jezus opgewekt, Welken gij omgebracht hebt, hangende Hem aan het hout.
31 Deze heeft God door Zijn rechter hand verhoogd tot een Vorst en Zaligmaker, om Israel te geven bekering en vergeving der zonden.
32 En wij zijn Zijn getuigen van deze woorden; en ook de Heilige Geest, Welken God gegeven heeft dengenen, die Hem gehoorzaam zijn.
33 Als zij nu dit hoorden, barstte hun het hart, en zij hielden raad, om hen te doden.
34 Maar een zeker Farizeer stond op in den raad, met name Gamaliel, een leraar der wet, in waarde gehouden bij al het volk, en gebood, dat men de apostelen een weinig zou doen buiten staan.
35 En hij zeide tot hen: Gij Israelietische mannen, ziet voor u, wat gij doen zult aangaande deze mensen.
36 Want voor deze dagen stond Theudas op, zeggende, dat hij wat was, dien een getal van omtrent vierhonderd mannen aanhing; welke is omgebracht, en allen, die hem gehoor gaven, zijn verstrooid en tot niet geworden.
37 Na hem stond op Judas, de Galileer in de dagen der beschrijving, en maakte veel volks afvallig achter zich; en deze is ook vergaan, en allen, die hem gehoor gaven, zijn verstrooid geworden.
38 En nu zeg ik ulieden: Houdt af van deze mensen, en laat hen gaan; want indien deze raad, of dit werk uit mensen is, zo zal het gebroken worden.
39 Maar indien het uit God is, zo kunt gij dat niet breken; opdat gij niet misschien bevonden wordt ook tegen God te strijden.
40 En zij gaven hem gehoor; en als zij de apostelen tot zich geroepen hadden, geselden zij dezelve, en geboden hun, dat zij niet zouden spreken in den Naam van Jezus; en lieten hen gaan.
41 Zij dan gingen heen van het aangezicht des raads, verblijd zijnde, dat zij waren waardig geacht geweest, om Zijns Naams wil smaadheid te lijden.
42 En zij hielden niet op, allen dag, in den tempel en bij de huizen, te leren, en Jezus Christus te verkondigen.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De zonde en de straf van Ananias en Saffira die wegens hun liegen aan den Heiligen Geest op het woord van Petrus dood neervielen, vers 1-11.

II. Den bloeienden toestand van de kerk, in de kracht, die de prediking van het Evangelie vergezelde, vers 12-16.

III. De gevangenzetting der apostelen en hun wonderbare bevrijding uit de gevangenis, met vernieuwde orders aan hen om met de prediking van het Evangelie voort te gaan. hetgeen zij deden, tot grote ergernis van hun vervolgers, vers 17-26.

IV. Hun terechtstaan voor het grote sanhedrin, en hun rechtvaardiging van zich zelven in hetgeen zij deden, vers 27-33.

V. Gamaliëls advies om hen niet te vervolgen, maar hen te laten begaan, om dan te zien wat hieruit zou voortkomen, en hun instemming met dien raad voor het tegenwoordige, zodat zij de apostelen slechts lieten geselen en toen ontsloegen, vers 34-40

VI. Hoe de apostelen goedsmoeds voortgingen met hun arbeid in weerwil van het verbod, dat hun was opgelegd, en den smaad, die hun was aangedaan, vers 41-42.

Handelingen 5:1-11

Het hoofdstuk begint met een treurig maar dat een einde maakt aan het liefelijke en aangename in het aanzien der dingen, dat wij in de vorige hoofdstukken gehad hebben, evenals iedere mens, zo heeft ook iedere kerk, ook in haren besten toestand, een maar.

1. De discipelen waren zeer heilig en hemelsgezind, en schenen allen zeer goed en vroom, maar er waren geveinsden onder hen, wier hart niet recht was voor God, die, toen zij gedoopt werden en ene gedaante van Godzaligheid hadden aangenomen, de kracht derzelve verloochend hadden, en daarin te kort schoten. Er is aan deze zijde van den hemel ook in de beste kringen of gezelschappen, ene vermenging van kwaad met goed, tot aan den dag des oogstes zal er altijd onkruid onder de tarwe groeien.

2. Het was tot lof der discipelen, dat zij tot die volkomenheid gekomen waren, die Christus den rijken jongeling had aanbevolen-zij verkochten alles wat zij hadden, en gaven het den armen, maar zelfs datgene bleek een dekmantel voor de geveinsdheid, hetwelk voor het grootste blijk en bewijs van oprechtheid gehouden werd.

3. De tekenen en wonderen, door de apostelen gewrocht, waren tot nu toe wonderen van barmhartigheid geweest, maar nu komt een wonder des oordeels, en hier volgt een voorbeeld van strengheid op een voorbeeld van goedheid, opdat God bemind en tevens gevreesd zal worden. Wij hebben hier te letten op:

I. De zonde van Ananias en Saffira, zijne huisvrouw. Het is kostelijk om man en vrouw verenigd te zien in hetgeen goed is, maar saamverbonden te zijn in kwaad, is gelijk te wezen aan Adam en Eva, toen zij overeenkwamen om van de verboden vrucht te eten, en een waren in hun ongehoorzaamheid. Nu bestond hun zonde daarin:

1. Dat zij de eerzucht koesterden om voor zeer uitnemende discipelen gehouden te worden, die, als het ware, op den eersten rang stonden, terwijl zij in werkelijkheid gene ware discipelen waren. Zij wilden doorgaan voor de vruchtbaarste wijnstokken in Christus' wijngaard, terwijl in werkelijkheid de wortel der zaak niet in hen gevonden werd. Zij verkochten ene have, ene bezitting, en brachten het geld, (zoals Barnabas gedaan had) aan de voeten der apostelen, opdat zij zouden schijnen niet achter te staan bij den voornaamste der gelovigen, maar geprezen en toegejuicht zouden worden, en dus zo veel te meer kans zouden hebben op bevordering in de kerk, die zij wellicht dachten, weldra in wereldse praal en pracht te zien schitteren. Het is mogelijk, dat geveinsden zich in ene zaak verloochenen, maar dan is het om zich zelven te dienen of te zoeken in ene andere zaak, zij kunnen hun werelds voordeel of gewin opgeven in het ene, met het doel om er in het andere hun rekening bij te vinden, dat is: er winst door te behalen. Ananias en Saffira wilden belijdenis doen van het Christendom, en er een schoon gelaat in tonen naar het vlees, en aldus spotten zij met God en hebben anderen bedrogen, daar zij wisten, dat zij met die Christelijke belijdenis niet konden doorgaan. Het was loffelijk, en in zoverre ook recht, in dien rijken jongeling, dat hij niet wilde voorwenden Christus te volgen, daar hij wist, dat hij, als het er op aan kwam, niet aan Zijne voorwaarden zou kunnen voldoen, maar bedroefd heenging. Ananias en Saffira gaven voor, dat zij aan die voorwaarden wèl zouden kunnen voldoen, ten einde den goeden naam te hebben van discipelen te zijn, terwijl zij het in werkelijkheid niet konden, en het discipelschap dus schande

aandeden. Het is dikwijls van de noodlottigste gevolgen voor de mensen, als zij verder gaan in hun belijdenis, dan met hun innerlijk beginsel overeenkomt.

2. Dat zij geldgierig waren, en geen vertrouwen hadden in God en Zijne voorzienige zorg. Zij verkochten hun have, en hebben toen wellicht in ene vlaag van ijver gene andere bedoeling gehad dan de gehele opbrengst aan liefdadige doeleinden te wijden, en zo deden zij ene gelofte, of hadden ten minste het stellige voornemen, om dit te doen, maar toen het geld ontvangen was, ontzonk hun de moed, en onttrokken zij van den prijs, vers 2, omdat zij het geld liefhadden, en het te zwaar vonden om er terstond geheel en al van te scheiden en het den apostelen toe te vertrouwen, en zij konden ook niet weten, of zij zelven het niet nodig zouden hebben. Hoewel thans alle dingen onderling gemeen waren, zou dit wel niet lang duren, en wat zouden zij doen in tijd van nood, wanneer zij zelven niets meer hadden? Zij konden Gods woord niet vertrouwen, dat dan voor hen voorzien zou worden, neen zij zullen verstandiger handelen dan de anderen, en iets opleggen voor den kwaden dag. Aldus dachten zij God en den mammon te kunnen dienen-God, door een deel van het geld aan de voeten der apostelen te leggen, en den mammon door het andere deel in hun eigen zak te houden, alsof er in God gene algenoegzaamheid was, om het geheel voor hen goed te maken, tenzij zij een deel er van in handen hielden als waarborgfonds. Hun hart was verdeeld, en dus werden zij berispelijk gevonden, Hosea 10:2 1). Zij hinkten op twee gedachten, indien zij volslagen wereldlingen waren geweest, zij zouden hun bezitting niet verkocht hebben, en indien zij volkomen Christenen waren geweest, zij zouden geen deel van den prijs onttrokken hebben.

3. Dat zij dachten de apostelen te bedriegen, en hen te doen geloven dat zij den gehelen prijs hadden gebracht, terwijl zij in werkelijkheid er slechts een deel van brachten. Zij kwamen met even veel gerustheid en zekerheid, en met een schijn van evenveel vroomheid en toewijding als iemand van de anderen, en legden het geld aan de voeten der apostelen, alsof het hun alles was. Zij veinsden bij God en Zijn' Geest, bij Christus en Zijne kerk en Zijne dienstknechten, en dit was hun zonde.

II. De aanklacht tegen Ananias, die bleek zijne veroordeling en straf te zijn wegens deze zonde. Toen hij het geld bracht, en verwachtte geprezen en aangemoedigd te worden, zoals de anderen bestrafte Petrus hem hierover. Zonder navraag of getuigenverhoor hieromtrent, heeft hij hem rechtstreeks en bepaald van deze misdaad beschuldigd, en hij verzwaart haar door ze hem in hare eigene kleuren te tonen, vers 3, 4. De Geest Gods in Petrus heeft niet slechts de daad ontdekt, zonder dat er enigerlei mededeling van gedaan was (toen waarschijnlijk ook geen mens ter wereld er iets van wist buiten den man en de vrouw zelven) maar ook het beginsel van heersend ongeloof in het hart van Ananias, dat de oorzaak er van was, en daarom is hij zo snel en zo plotseling tegen hem opgetreden. Indien het ene zonde uit zwakheid ware geweest, overvallen zijnde door de verzoeking, Petrus zou Ananias ter zijde hebben genomen, onder vier ogen, om hem te zeggen naar huis te gaan en het overige geld te halen, berouw te hebben en zich te bekeren van zijne dwaasheid in zijne poging om hem te bedriegen, maar hij wist dat zijn hart vol was om dat kwaad te doen, en daarom heeft hij hem geen tijd toegestaan ter bekering. Hier toonde hij hem:

1. Den oorsprong van zijne zonde: Satan heeft zijn hart vervuld, hij heeft ze hem niet slechts ingeblazen, ze hem in het hoofd gebracht, maar hem er met vastheid toe voortgedreven, om haar te begaan. Alles, wat tegenovergesteld is aan den goeden Geest, komt voort uit den bozen geest, en die harten worden door Satan vervuld, waarin wereldsgezindheid heerst en de overhand heeft. Sommigen denken, dat Ananias een dergenen was, die den Heiligen Geest hebben ontvangen, en

vervuld waren van Zijne gaven, maar dat hij Hem tot toorn had verwekt, zodat Hij zich van hem onttrok, en nu vervulde Satan zijn hart, zoals toen de Geest des Heeren week van Saul, een boze geest van den Heere hem verschrikte. Satan is een leugengeest, dit was hij in den mond van Achabs profeten, en dit was hij in den mond van Ananias, en hierdoor heeft hij doen blijken, dat hij zijn hart had vervuld.

2. De zonde zelf: hij heeft den Heiligen Geest gelogen, ene zonde van zo gruwelijken aard, dat hij er zich niet schuldig aan gemaakt had kunnen hebben, indien Satan zijn hart niet had vervuld.

A. De zinsnede, die wij overzetten door: den Heiligen Geest liegen - pseusasthai se to pneuma to hagion, wordt door sommigen gelezen: den Heiligen Geest beliegen, dat in tweeërlei zin genomen kan worden. Ten eerste. Dat hij den Heiligen Geest logenstrafte in zich zelven. Zo wordt het opgevat door Dr. Lightfoot, die veronderstelt, dat Ananias geen gewoon gelovige, maar een leraar, een Evangeliedienaar was, die de gave des Heiligen Geestes had ontvangen met de honderd en twintig (want er wordt onmiddellijk na Barnabas melding van hem gemaakt), en toch heeft hij door aldus te veinzen die gave gelogenstraft en beschaamd. Of wel zo: Zij, die hun have hadden verkocht, en het geld aan de voeten der apostelen hadden gelegd, deden dit onder den onmiddellijken aandrang des Heiligen Geestes, die hen bekwaam maakte zo grootmoedig ene daad te doen, en Ananias gaf voor, dat hij, evenals anderen, door den Heiligen Geest bewogen was om te doen wat hij deed, terwijl het uit zijne laagheid bleek, dat hij volstrekt niet onder den invloed was van den goeden Geest, want, zo dit Zijn werk ware geweest, het zou volkomen geweest zijn. Ten tweede. Dat hij den Heiligen Geest logenstrafte in de apostelen, aan wie hij het geld bracht. Hij gaf ene verkeerde voorstelling van den Heiligen Geest, door wie zij bewogen werden, hetzij door ene verdenking, dat zij hetgeen hun toevertrouwd werd, niet getrouwelijk zouden uitdelen, (hetgeen ene laaghartige onderstelling was, alsof zij ontrouw waren in hun beheer), of wel door de verzekerdheid te hebben, dat zij het bedrog niet zouden kunnen ontdekken. Hij logenstrafte den Heiligen Geest, toen hij door hetgeen hij deed wilde doen denken, dat zij, die met den Heiligen Geest begiftigd zijn, even gemakkelijk bedrogen kunnen worden als andere mensen, zoals Gehazi, dien zijn meester overtuigde van zijne dwaling door dat woord: Ging niet mijn hart mede? 2 Koningen 5:26. Aan het huis van Israël en van Juda wordt ten laste gelegd, dat zij, gelijk Ananias hier, trouwelooslijk handelden, den Heere verloochenden, of belogen, zeggende: Hij is het niet, Jeremia 5:11, 12. Zo heeft Ananias gedacht, dat de apostelen waren zoals hij was, en dit was, in hen, den Heiligen Geest belas- teren, of beliegen, alsof Hij in hen niet was een Oordeler der geesten, terwijl zij toch al de gaven des Geestes in zich hadden, die aan anderen onderscheidenlijk uitgedeeld waren, zie 1 Corinthiërs 12:8-11. Zij, die hun eigene bedenksels, hetzij van mening of van praktijk, bij de kerk voor ene ingeving des Geestes willen doen doorgaan-die zeggen, dat zij van Boven bewogen worden, terwijl zij door hun hoogmoed, geldgierigheid of heerszucht gedreven worden, beliegen, dat is: belasteren den Heiligen Geest.

B. Maar wij lezen die woorden: den Heiligen Geest liegen, en die lezing wordt ondersteund door vers 4 :Gij hebt den mensen niet gelogen, maar Gode. Ananias sprak ene leugen, ene opzettelijke leugen, met de bedoeling van te bedriegen. Hij zei tot Petrus, dat hij ene have, ene bezitting, verkocht had (een huis of een akker) en dat dit het geld was, dat hij er voor ontvangen had. Hij heeft zich misschien uitgedrukt in termen, die voor tweeërlei uitlegging vatbaar waren, ene dubbelzinnigheid er voor gebruikt, waardoor, naar hij dacht, de zaak enigszins bemanteld werd, en hij voor ene bepaalde leugen zou behoed worden. Of wellicht heeft hij niets gezegd, maar het kwam

alles op hetzelfde neer, hij deed zoals de anderen deden, die den vollen prijs brachten, en wilde, dat men het daarvoor zou houden, en hij verwachtte den lof te ontvangen, die aan anderen, welke dit gedaan hadden, gegeven was, en hetzelfde voorrecht van toegang tot het algemene fonds te zullen hebben, dat zij hadden, en daarom was het ene stilzwijgende betuiging, dat hij evenals zij den vollen prijs gebracht had, en dit was ene leugen, want hij heeft een deel er van teruggehouden. Velen worden door hoogmoed en om de toejuiching van mensen te verkrijgen, inzonderheid ten opzichte van werken van liefdadigheid jegens de armen, tot grof liegen gebracht. Opdat wij dus niet bevonden worden ons zelven te beroemen op ene valse gift, die ons gegeven is, of door ons gegeven is, Spreuken 25:14, moeten wij ons zelfs niet beroemen op ene ware gift, hetgeen de bedoeling is van de waarschuwing onzes Heilands ten opzichte van werken van liefdadigheid: Laat uwe linkerhand niet weten, wat uwe rechter doet. Zij, die zich beroemen op goede werken, die zij nooit hebben gedaan, of goede werken beloven, die zij nooit doen, of de goede werken, die zij doen, groter en beter voorstellen dan zij zijn, vallen onder de schuld van de leugen van Ananias, welke te vrezen, voor ons allen van het grootste belang is, zelfs de gedachte er aan moet ons doen huiveren. Die leugen heeft hij gezegd aan den Heiligen Geest. Het was niet zozeer aan de apostelen als wel, in hen, aan den Heiligen Geest, dat het geld gebracht werd, en gezegd werd wat er gezegd was, vers 4. Gij hebt den mensen niet gelogen, (den mensen niet alleen, niet voornamelijk, hoewel de apostelen slechts mensen waren), maar gij hebt Gode gelogen. Hieruit wordt met recht afgeleid, dat de Heilige Geest God is, want die den Heiligen Geest liegt, liegt Gode. "Zij, die den apostelen logen, den apostelen, die gedreven werden door den Geest Gods, en door Hem handelden, worden gezegd Gode te liegen, omdat de apostelen handelden door d e kracht en op het gezag van God, waaruit volgt (heeft Dr. Whitby terecht opgemerkt) dat de kracht en het gezag van den Geest de kracht en het gezag van God moeten wezen." En, zoals hij verder betoogt, "Ananias wordt gezegd Gode te liegen, omdat hij dien Geest loog in de apostelen, die hen in staat stelde om de geheimen van der mensen hart en handelingen te onderscheiden, en daar dit ene eigenschap is van God alleen, moet Hij, die Hem liegt, dus Gode liegen, omdat hij Enen liegt, die de onmededeelbare eigenschap van God heeft, en bij gevolg ook het Goddelijk wezen is".

3. Het verzwarende van de zonde, vers 4.

Zo het gebleven ware, bleef het niet uwe? en verkocht zijnde, was het niet in uwe macht? Hetgeen op tweeërlei wijze verstaan kan worden:

A. "Gij waart onder gene verzoeking om van den prijs des lands te onttrekken, eer het verkocht was, was het het uwe, er was geen hypotheek op, het was niet verpand voor enigerlei schuld, en toen het verkocht was, had gij het in uwe macht, om er naar welgevallen over te beschikken, zodat gij evengoed het geheel als een deel er van had kunnen brengen. Gij had gene schulden te betalen, misschien gene kinderen om voor te zorgen, zodat gij niet onder den invloed waart van ene bijzondere aanleiding om een deel van den prijs terug te houden. Gij waart zonder enigerlei oorzaak of aanleiding een overtreder,'. Of wel:

B. "Gij waart niet onder de noodzakelijkheid van uw land te verkopen, of iets van het geld aan de voeten der apostelen te leggen. Gij zoudt het geld hebben kunnen houden, zo u dit had behaagd, en het land ook, gij had nooit aanspraak behoeven te maken op zulk ene daad van volmaaktheid". Dezen regel voor liefdadigheid geeft de apostel, opdat de mensen er niet toe gedrongen of gedwongen zouden worden, als iets dat noodzakelijk is, want God heeft een blijmoedigen gever lief,

2 Corinthiërs 9:7, en Filemon moet een goed werk doen, niet als naar bedwang, maar naar vrijwilligheid, Filemon 14. Gelijk het beter is gene gelofte te doen, dan ene gelofte te doen en niet te betalen, zo zou het voor hem beter geweest zijn, zijn land niet te verkopen, dan aldus een deel van den prijs er van te onttrekken, niet te hebben voorgegeven het goede werk te doen, dan het ten halve te doen. "Verkocht zijnde, was het in uwe macht, maar het was niet in uwe macht nadat gij de gelofte had gedaan van het te geven, toen hebt gij uwen mond open gedaan tot den Heere, en hebt niet kunnen teruggaan. En zo is het, als wij ons hart den Heere geven, ons niet vergund het te verdelen. Satan zou, evenals de moeder, van wie het kind niet was, wel met de helft tevreden zijn, maar God wil alles of niets.

4. Al die schuld, aldus verzwaard, wordt op hem gelegd: Wat is het, dat gij deze daad in uw hart hebt voorgenomen? Merk op: Hoewel Satan zijn hart heeft vervuld om het te doen, wordt toch gezegd dat hij het in zijn hart heeft voorgenomen, hetgeen aantoont, dat wij onze zonden niet kunnen vergoelijken door de schuld er van op den duivel te werpen, hij verzoekt, maar hij kan niet dwingen, het is van onze eigene begeerlijkheid, dat wij afgetrokken en verlokt worden. Het boze, waarin het ook moge bestaan, dat gezegd, of gedaan wordt, de zondaar heeft het in zijn eigen hart voorgenomen, of opgevat, en daarom: zijt gij een spotter, gij zult het alleen dragen. Het slot of einde der beschuldiging is zeer zwaar, maar zeer rechtvaardig: gij hebt den mensen niet gelogen, maar Gode. Welk een nadruk wordt door den profeet niet gelegd op de zonde van Achaz: Gij maakt niet alleen de mensen moede, maar ook God, Jesaja 7:13, en door Mozes op die van Israël: uwe murmureringen zijn niet tegen ons, maar tegen den Heere, Exodus 16:8. Zo ook hier: Gij zoudt ons, die mensen zijn, zo als gij, kunnen bedriegen, maar, dwaal niet, God laat zich niet bespotten. Indien wij denken God te bedriegen, dan zal het in het einde blijken, dat wij noodlottig onze eigene ziel hebben bedrogen.

III. Den dood en de begrafenis van Ananias, vers 5, 6.

1. Hij stierf ter eigener stonde: Ananias, deze woorden horende, verstomde, evenals hij, die beschuldigd werd van de bruiloftszaal binnen te dringen zonder bruiloftskleed aan te hebben, had hij niets ter zijner verontschuldiging te zeggen. Maar dat was niet alles, hij viel neer en gaf den geest. Het blijkt niet of Petrus bedoeld en verwacht had, dat dit zou volgen op hetgeen hij tot hem gezegd had, wèl is het waarschijnlijk, want over Saffira, zijne vrouw, heeft Petrus dit doodvonnis uitgesproken, vers 9. Sommigen denken, dat een engel hem sloeg, dat hij stierf, zoals Herodes, Hoofdstuk 12:23. Of wel, zijn eigen geweten sloeg hem, vervulde hem met zulk ene ontzetting over zijne schuld, dat hij onder den last er van neerzonk en stierf. En wellicht kwam hem, toen hij overtuigd was van den Heiligen Geest gelogen te hebben, het onvergeeflijke te binnen van het lasteren van den Heiligen Geest, dat hem als met een dolksteek het hart doorboorde. Let op de kracht van het woord Gods in den mond der apostelen. Gelijk het voor sommigen ene reuke des levens was ten leven, zo was het voor anderen ene reuke des doods ten dode. Gelijk er sommigen zijn, die door het Evangelie worden gerechtvaardigd, zo zijn er ook sommigen, die er door veroordeeld worden. De straf van Ananias moge streng schijnen, maar wij zijn er zeker van, dat zij rechtvaardig was.

A. Zij was bedoeld om de ere te handhaven van den Heiligen Geest, die nu onlangs op de apostelen was uitgestort, ten einde het Evangelie-koninkrijk op te richten. Het was een grote smaad, dien Ananias den Heiligen Geest had aangedaan, alsof Hij bedrogen kon worden: en het had de

onmiddellijke strekking om het getuigenis der apostelen krachteloos te maken, want, indien zij door den Geest dit zijn bedrog niet konden ontdekken, hoe zouden zij dan door den Geest de diepe dingen Gods kunnen ontdekken, die zij aan de kinderen der mensen bekend moesten maken? Het was dus nodig, het aanzien van de gaven en krachten van de apostelen hoog te houden, al was het dan ook ten koste van dit leven.

B. Het was bestemd om, aan het begin dezer bedeling, anderen van deze zonde terug te houden. Simon de Tovenaar is later niet op dezelfde wijze gestraft geworden, evenmin als Elymas, maar Ananias werd nu aan het begin ten voorbeeld gesteld, opdat bij de merkbare bewijzen, die gegeven werden van het troostrijke en kostelijke om den Heiligen Geest te ontvangen, er ook merkbare bewijzen zouden zijn van het gevaarlijke om den Geest te weerstaan, en Hem smaadheid aan te doen. Hoe streng werd de aanbidding van het gouden kalf gestraft, en het hout lezen op den sabbatdag, toen de wetten van het tweede en vierde gebod kortelings waren gegeven! Zo ging het ook met het brengen van vreemd vuur op het altaar door Nadab en Abihu, en met de rebellie van Korach en zijne medegenoten, toen het vuur van den hemel pas gegeven was, en het gezag van Mozes en Aäron pas gevestigd was. Dat dit geschiedde door den dienst van Petrus, die zelf kort te voren zijn Meester met ene leugen verloochend had, geeft te kennen, dat het geen toorn was over een onrecht hem aangedaan, want dan zou hij, die zelf schuldig was, barmhartigheid gehad hebben jegens de overtreders, en hij, die zelf berouw heeft gehad van zijne zonde, en vergeving heeft erlangd, zou dezen smaad of belediging vergeven hebben, en gepoogd hebben den overtreder tot bekering te brengen, maar het was de daad van den Geest Gods in Petrus. Hem was de versmaadheid aangedaan, en door Hem werd de straf ten uitvoer gelegd.

2. Hij werd onmiddellijk begraven, want dit was de wijze van doen onder de Joden, vers 6.

De jongelingen, die waarschijnlijk door de gemeente waren aangesteld om de doden te begraven, zoals onder de Romeinen de libitinarii en pollinctores, of wel, de jongelingen, die de apostelen vergezelden en hen bedienden, schikten hem toe, wikkelden het dode lichaam in grafklederen en droegen het uit, buiten de stad, en begroeven het op betamelijke wijze, hoewel hij gestorven was in zijne zonde, en door een onmiddellijke slag der wrake Gods. I

V. De afrekening met Saffira, de vrouw van Ananias, die wellicht de eerste is geweest in overtreding, en haar man verleid heeft om van de verboden vrucht te eten. Zij kwam in de plaats waar de apostelen waren, die, naar het schijnt, Salomo’s voorhof was, want daar vinden wij hen vers 12, een deel van den tempel, waar Christus placht te wandelen, Johannes 10:23. Het was omtrent drie uren daarna, dat zij inkwam, verwachtende dank te zullen ontvangen voor hare komst, en hare toestemming tot den verkoop van het land, waarop zij misschien voor haar weduwgoed, of haar derde, recht had, want zij wist niet wat er geschied was. Het was vreemd, dat niemand zich tot haar henen had gespoed om haar den plotselingen dood van haren man te berichten, opdat zij weg zou kunnen blijven. Wellicht heeft iemand het wel gedaan, maar vond haar niet in hare woning, en zo was het, dat zij, toen zij voor de apostelen verscheen als ene weldoenster, ene donatrice van het fonds, een breuke ontmoette in plaats van een zegen.

1. Door ene vraag, die Petrus haar deed, vers 8, kwam het uit, dat zij deelde in de zonde van haren man. Zeg mij hebt gijlieden het land voor zoveel verkocht? den prijs noemende, dien Ananias gebracht en aan de voeten der apostelen had gelegd. "Was dit alles, dat gij voor het land ontvangen

hebt, en niet meer?" "Neen", zegt zij, "wij hebben er niet meer voor gehad, geen penning meer". Ananias was met zijne vrouw overeen gekomen, om hetzelfde verhaal te doen, en daar de verkoop niet in het openbaar had plaats gehad, en zij afgesproken hadden om de zaak onder zich te houden, kon niemand hen logenstraffen, daarom dachten zij veilig bij hun leugen te kunnen blijven, en geloof te zullen vinden. Het is treurig te zien hoe mensen, die door hun onderlinge betrekking elkaar moesten opwekken tot hetgeen goed is, elkaar stijven in hetgeen kwaad is.

2. Toen werd het vonnis over haar uitgesproken, dat zij ook in het oordeel van haren man zou delen, vers 9.

A. Hare zonde is blootgelegd: Wat is het, dat gij onder u hebt overeengestemd te verzoeken den Geest des Heeren? Voor hij het vonnis uitspreekt, maakt hij haar hare gruwelen bekend, en toont haar het kwaad van hare zonde. Zij verzochten den Geest des Heeren, zoals Israël God verzocht had in de woestijn, toen zij zeiden: Is de Heere in het midden van ons of niet? nadat zij zo vele wonderbare bewijzen hadden van Zijne macht, en niet slechts van Zijne tegenwoordigheid, maar van Zijne leiding, toen zij zeiden: Kan God een tafel toerichten? Zo ook hier: "Kan de Geest des Heeren in de apostelen dit bedrog ontdekken? Kunnen zij ontdekken, dat dit slechts een gedeelte is van den prijs, als wij hun zeggen, dat het de volle prijs is?" Zal Hij door de donkerheid oordelen? Job 22:13. Zij zagen, dat de apostelen de gave der talen hadden, maar hadden zij ook de gave om de geesten te onderscheiden? Zij, die vertrouwen veilig en straffeloos te kunnen zondigen, verzoeken den Geest Gods, zij verzoeken God, menende, dat Hij ten enenmale is gelijk zij. Zij waren overeen gekomen om dit te doen, waardoor zij den band, die hen aan elkaar verbond, (en die door de Goddelijke instelling heilig is), tot ene samenknoping der ongerechtigheid hadden gemaakt. Het is moeilijk te zeggen, wat tussen echtgenoten, of andere verwanten, erger is-onenigheid in het goede, of eenstemmigheid in het kwade. Het schijnt aan te duiden, dat hun overeenkomen om dit te doen nog een verzoeken was van den Geest, alsof, toen zij zich verbonden hadden elkanders geheim te bewaren omtrent deze zaak, ook de Geest des Heeren zelf hen niet kon ontdekken. Aldus hebben zij zich diep verstoken, om hun raad voor den Heere te verbergen, maar het werd hun bekend gemaakt, dat dit te vergeefs was. "Hoe is het dat gij zo verdwaald zijt? Wat vreemde stompzinnigheid heeft zich van u meester gemaakt, dat gij ene proef wilt nemen met iets, dat onbetwistbaar is? Hoe is het, dat gij, die gedoopte Christenen zijt, u zelven niet beter begrijpt? Hoe hebt gij u aan zo groot gevaar durven blootstellen?"

B. Haar oordeel is uitgesproken. Zie, de voeten dergenen, die uwen man begraven hebben, zijn voor de deur, (misschien hoorde hij hen komen, of wist hij, dat zij niet lang meer konden uitblijven), en zullen u uitdragen. Gelijk Adam en Eva, die overeengekomen waren om van de verboden vrucht te eten, te zamen uit het paradijs werden verdreven, zo zijn Ananias en Saffira, die overeengekomen waren om den Geest des Heeren te verzoeken, te zamen uit de wereld verdreven.

3. Het vonnis werd van zelf ten uitvoer gelegd. Er was geen scherprechter nodig, ene dodelijke kracht ging uit van het woord van Petrus, zoals er soms ene genezende kracht van uitging, want God, in wiens naam Hij sprak, doodt en maakt levend, en uit Zijn mond, (en Petrus was nu Zijn mond) gaat het kwade uit en het goede. En zij viel terstond neer voor zijne voeten. Met sommige zondaren gaat God snel te werk, terwijl Hij anderen zeer lang verdraagt, voor welk verschil (in Zijne handelwijze) ongetwijfeld goede redenen zijn, maar Hij is er ons gene rekenschap van schuldig. Nu pas hoorde zij, dat haar man dood was, waarvan het bericht met de ontdekking harer zonde, en het

doodvonnis, dat over haar was uitgesproken, haar als een donderslag getroffen heeft, en haar als door een dwarlwind wegvoerde. Er zijn vele voorbeelden van plotselinge sterfgevallen, die niet beschouwd moeten worden als de straf voor de ene of andere grove zonde, zoals deze. Wij moeten niet denken, dat allen, die plotseling sterven, zondaren zijn boven anderen. Dat plotselinge sterven kan wellicht een gunstbewijs voor hen zijn, om hen een snellen overgang te doen hebben, maar toch is het voor allen ene waarschuwing om altijd bereid te wezen. Hier echter was het klaarblijkelijk een oordeel. Sommigen stellen de vraag betreffende den eeuwigen staat van Ananias en Saffira, en zijn geneigd te denken, dat de vernietiging of verwoesting, van het vlees was, opdat de geest behouden zou zijn in den dag van den Heere Jezus. En ik zou willen instemmen met deze liefderijke onderstelling, indien hun enige tijd gelaten was tot bekering, zoals aan den bloedschendigen Corinthiër. Maar de verborgene dingen zijn niet voor ons. Zij viel neer voor de voeten van Petrus, dáár, waar zij den vollen prijs had moeten neerleggen, maar het niet gedaan had, was zij nu zelf neergelegd, om, als het ware, het ontbrekende aan te vullen.

De jongelingen, die de zorg hadden voor de begrafenissen, ingekomen zijnde, vonden haar dood, en nu wordt niet gezegd, dat zij haar toeschikten, zoals zij Ananias gedaan hadden, maar, zij droegen ze uit, zoals zij was, en begroeven haar bij haren man. Waarschijnlijk werd er een opschrift geplaatst op hun graf, aanduidende, dat zij gedenktekenen waren van den toorn Gods tegen hen, die den Heiligen Geest liegen. Sommigen werpen de vraag op, of de apostelen het geld behielden, dat zij gebracht hadden, en ten opzichte waarvan zij ge- logen hadden. Ik ben geneigd te denken, dat zij het gehouden hebben, zij hadden de bijgelovigheid niet van hen, die zeiden: Het is niet geoorloofd het in de offerkist te leggen, want den reinen is alles rein. Wat zij brachten was niet bezoedeld voor hen, aan wie zij het brachten, maar wat zij onttrokken was bezoedeld voor hen, die het hadden teruggehouden. De wierookvaten van Korachs muitelingen bleven in gebruik.

V. Den indruk, hierdoor teweeggebracht op het volk. In het midden van het verhaal wordt hier nota van genomen vers 5. Er kwam grote vrees over allen, die dit hoorden, die hoorden wat Petrus zei, en zagen wat er op volgde, of, over allen, die het verhaal er van hoorden, want het gerucht er van ging voorzeker als een lopend vuurtje door de stad. En wederom, vers 11, Er kwam grote vreze over de gehele gemeente, en over allen, die dit hoorden.

1. Zij die zich bij de gemeente hadden gevoegd werden er door getroffen van ontzag voor God en Zijne oordelen en met groten eerbied voor de bedeling des Geestes, waaronder zij nu leefden. Het veroorzaakte gene verkilling in hun heilige blijdschap, maar het leerde hun er ernstig onder te zijn, en zich te verheugen met beven. Allen, die daarna hun geld aan de voeten der apostelen legden, waren bevreesd, om er iets van terug te houden.

2. Allen die het hoorden, geraakten er door in ontsteltenis, en waren bereid te zeggen: Wie zou kunnen bestaan voor het aangezicht van den Heere dezen Heiligen God en voor Zijn' Geest in de apostelen? Zoals in 1 Samuel 6:20.

B. "Gij waart niet onder de noodzakelijkheid van uw land te verkopen, of iets van het geld aan de voeten der apostelen te leggen. Gij zoudt het geld hebben kunnen houden, zo u dit had behaagd, en het land ook, gij had nooit aanspraak behoeven te maken op zulk ene daad van volmaaktheid". Dezen regel voor liefdadigheid geeft de apostel, opdat de mensen er niet toe gedrongen of gedwongen zouden worden, als iets dat noodzakelijk is, want God heeft een blijmoedigen gever lief,

2 Corinthiërs 9:7, en Filemon moet een goed werk doen, niet als naar bedwang, maar naar vrijwilligheid, Filemon 14. Gelijk het beter is gene gelofte te doen, dan ene gelofte te doen en niet te betalen, zo zou het voor hem beter geweest zijn, zijn land niet te verkopen, dan aldus een deel van den prijs er van te onttrekken, niet te hebben voorgegeven het goede werk te doen, dan het ten halve te doen. "Verkocht zijnde, was het in uwe macht, maar het was niet in uwe macht nadat gij de gelofte had gedaan van het te geven, toen hebt gij uwen mond open gedaan tot den Heere, en hebt niet kunnen teruggaan. En zo is het, als wij ons hart den Heere geven, ons niet vergund het te verdelen. Satan zou, evenals de moeder, van wie het kind niet was, wel met de helft tevreden zijn, maar God wil alles of niets.

4. Al die schuld, aldus verzwaard, wordt op hem gelegd: Wat is het, dat gij deze daad in uw hart hebt voorgenomen? Merk op: Hoewel Satan zijn hart heeft vervuld om het te doen, wordt toch gezegd dat hij het in zijn hart heeft voorgenomen, hetgeen aantoont, dat wij onze zonden niet kunnen vergoelijken door de schuld er van op den duivel te werpen, hij verzoekt, maar hij kan niet dwingen, het is van onze eigene begeerlijkheid, dat wij afgetrokken en verlokt worden. Het boze, waarin het ook moge bestaan, dat gezegd, of gedaan wordt, de zondaar heeft het in zijn eigen hart voorgenomen, of opgevat, en daarom: zijt gij een spotter, gij zult het alleen dragen. Het slot of einde der beschuldiging is zeer zwaar, maar zeer rechtvaardig: gij hebt den mensen niet gelogen, maar Gode. Welk een nadruk wordt door den profeet niet gelegd op de zonde van Achaz: Gij maakt niet alleen de mensen moede, maar ook God, Jesaja 7:13, en door Mozes op die van Israël: uwe murmureringen zijn niet tegen ons, maar tegen den Heere, Exodus 16:8. Zo ook hier: Gij zoudt ons, die mensen zijn, zo als gij, kunnen bedriegen, maar, dwaal niet, God laat zich niet bespotten. Indien wij denken God te bedriegen, dan zal het in het einde blijken, dat wij noodlottig onze eigene ziel hebben bedrogen.

III. Den dood en de begrafenis van Ananias, vers 5, 6.

1. Hij stierf ter eigener stonde: Ananias, deze woorden horende, verstomde, evenals hij, die beschuldigd werd van de bruiloftszaal binnen te dringen zonder bruiloftskleed aan te hebben, had hij niets ter zijner verontschuldiging te zeggen. Maar dat was niet alles, hij viel neer en gaf den geest. Het blijkt niet of Petrus bedoeld en verwacht had, dat dit zou volgen op hetgeen hij tot hem gezegd had, wèl is het waarschijnlijk, want over Saffira, zijne vrouw, heeft Petrus dit doodvonnis uitgesproken, vers 9. Sommigen denken, dat een engel hem sloeg, dat hij stierf, zoals Herodes, Hoofdstuk 12:23. Of wel, zijn eigen geweten sloeg hem, vervulde hem met zulk ene ontzetting over zijne schuld, dat hij onder den last er van neerzonk en stierf. En wellicht kwam hem, toen hij overtuigd was van den Heiligen Geest gelogen te hebben, het onvergeeflijke te binnen van het lasteren van den Heiligen Geest, dat hem als met een dolksteek het hart doorboorde. Let op de kracht van het woord Gods in den mond der apostelen. Gelijk het voor sommigen ene reuke des levens was ten leven, zo was het voor anderen ene reuke des doods ten dode. Gelijk er sommigen zijn, die door het Evangelie worden gerechtvaardigd, zo zijn er ook sommigen, die er door veroordeeld worden. De straf van Ananias moge streng schijnen, maar wij zijn er zeker van, dat zij rechtvaardig was.

A. Zij was bedoeld om de ere te handhaven van den Heiligen Geest, die nu onlangs op de apostelen was uitgestort, ten einde het Evangelie-koninkrijk op te richten. Het was een grote smaad, dien Ananias den Heiligen Geest had aangedaan, alsof Hij bedrogen kon worden: en het had de

onmiddellijke strekking om het getuigenis der apostelen krachteloos te maken, want, indien zij door den Geest dit zijn bedrog niet konden ontdekken, hoe zouden zij dan door den Geest de diepe dingen Gods kunnen ontdekken, die zij aan de kinderen der mensen bekend moesten maken? Het was dus nodig, het aanzien van de gaven en krachten van de apostelen hoog te houden, al was het dan ook ten koste van dit leven.

B. Het was bestemd om, aan het begin dezer bedeling, anderen van deze zonde terug te houden. Simon de Tovenaar is later niet op dezelfde wijze gestraft geworden, evenmin als Elymas, maar Ananias werd nu aan het begin ten voorbeeld gesteld, opdat bij de merkbare bewijzen, die gegeven werden van het troostrijke en kostelijke om den Heiligen Geest te ontvangen, er ook merkbare bewijzen zouden zijn van het gevaarlijke om den Geest te weerstaan, en Hem smaadheid aan te doen. Hoe streng werd de aanbidding van het gouden kalf gestraft, en het hout lezen op den sabbatdag, toen de wetten van het tweede en vierde gebod kortelings waren gegeven! Zo ging het ook met het brengen van vreemd vuur op het altaar door Nadab en Abihu, en met de rebellie van Korach en zijne medegenoten, toen het vuur van den hemel pas gegeven was, en het gezag van Mozes en Aäron pas gevestigd was. Dat dit geschiedde door den dienst van Petrus, die zelf kort te voren zijn Meester met ene leugen verloochend had, geeft te kennen, dat het geen toorn was over een onrecht hem aangedaan, want dan zou hij, die zelf schuldig was, barmhartigheid gehad hebben jegens de overtreders, en hij, die zelf berouw heeft gehad van zijne zonde, en vergeving heeft erlangd, zou dezen smaad of belediging vergeven hebben, en gepoogd hebben den overtreder tot bekering te brengen, maar het was de daad van den Geest Gods in Petrus. Hem was de versmaadheid aangedaan, en door Hem werd de straf ten uitvoer gelegd.

2. Hij werd onmiddellijk begraven, want dit was de wijze van doen onder de Joden, vers 6.

De jongelingen, die waarschijnlijk door de gemeente waren aangesteld om de doden te begraven, zoals onder de Romeinen de libitinarii en pollinctores, of wel, de jongelingen, die de apostelen vergezelden en hen bedienden, schikten hem toe, wikkelden het dode lichaam in grafklederen en droegen het uit, buiten de stad, en begroeven het op betamelijke wijze, hoewel hij gestorven was in zijne zonde, en door een onmiddellijke slag der wrake Gods. I

V. De afrekening met Saffira, de vrouw van Ananias, die wellicht de eerste is geweest in overtreding, en haar man verleid heeft om van de verboden vrucht te eten. Zij kwam in de plaats waar de apostelen waren, die, naar het schijnt, Salomo’s voorhof was, want daar vinden wij hen vers 12, een deel van den tempel, waar Christus placht te wandelen, Johannes 10:23. Het was omtrent drie uren daarna, dat zij inkwam, verwachtende dank te zullen ontvangen voor hare komst, en hare toestemming tot den verkoop van het land, waarop zij misschien voor haar weduwgoed, of haar derde, recht had, want zij wist niet wat er geschied was. Het was vreemd, dat niemand zich tot haar henen had gespoed om haar den plotselingen dood van haren man te berichten, opdat zij weg zou kunnen blijven. Wellicht heeft iemand het wel gedaan, maar vond haar niet in hare woning, en zo was het, dat zij, toen zij voor de apostelen verscheen als ene weldoenster, ene donatrice van het fonds, een breuke ontmoette in plaats van een zegen.

1. Door ene vraag, die Petrus haar deed, vers 8, kwam het uit, dat zij deelde in de zonde van haren man. Zeg mij hebt gijlieden het land voor zoveel verkocht? den prijs noemende, dien Ananias gebracht en aan de voeten der apostelen had gelegd. "Was dit alles, dat gij voor het land ontvangen

hebt, en niet meer?" "Neen", zegt zij, "wij hebben er niet meer voor gehad, geen penning meer". Ananias was met zijne vrouw overeen gekomen, om hetzelfde verhaal te doen, en daar de verkoop niet in het openbaar had plaats gehad, en zij afgesproken hadden om de zaak onder zich te houden, kon niemand hen logenstraffen, daarom dachten zij veilig bij hun leugen te kunnen blijven, en geloof te zullen vinden. Het is treurig te zien hoe mensen, die door hun onderlinge betrekking elkaar moesten opwekken tot hetgeen goed is, elkaar stijven in hetgeen kwaad is.

2. Toen werd het vonnis over haar uitgesproken, dat zij ook in het oordeel van haren man zou delen, vers 9.

A. Hare zonde is blootgelegd: Wat is het, dat gij onder u hebt overeengestemd te verzoeken den Geest des Heeren? Voor hij het vonnis uitspreekt, maakt hij haar hare gruwelen bekend, en toont haar het kwaad van hare zonde. Zij verzochten den Geest des Heeren, zoals Israël God verzocht had in de woestijn, toen zij zeiden: Is de Heere in het midden van ons of niet? nadat zij zo vele wonderbare bewijzen hadden van Zijne macht, en niet slechts van Zijne tegenwoordigheid, maar van Zijne leiding, toen zij zeiden: Kan God een tafel toerichten? Zo ook hier: "Kan de Geest des Heeren in de apostelen dit bedrog ontdekken? Kunnen zij ontdekken, dat dit slechts een gedeelte is van den prijs, als wij hun zeggen, dat het de volle prijs is?" Zal Hij door de donkerheid oordelen? Job 22:13. Zij zagen, dat de apostelen de gave der talen hadden, maar hadden zij ook de gave om de geesten te onderscheiden? Zij, die vertrouwen veilig en straffeloos te kunnen zondigen, verzoeken den Geest Gods, zij verzoeken God, menende, dat Hij ten enenmale is gelijk zij. Zij waren overeen gekomen om dit te doen, waardoor zij den band, die hen aan elkaar verbond, (en die door de Goddelijke instelling heilig is), tot ene samenknoping der ongerechtigheid hadden gemaakt. Het is moeilijk te zeggen, wat tussen echtgenoten, of andere verwanten, erger is-onenigheid in het goede, of eenstemmigheid in het kwade. Het schijnt aan te duiden, dat hun overeenkomen om dit te doen nog een verzoeken was van den Geest, alsof, toen zij zich verbonden hadden elkanders geheim te bewaren omtrent deze zaak, ook de Geest des Heeren zelf hen niet kon ontdekken. Aldus hebben zij zich diep verstoken, om hun raad voor den Heere te verbergen, maar het werd hun bekend gemaakt, dat dit te vergeefs was. "Hoe is het dat gij zo verdwaald zijt? Wat vreemde stompzinnigheid heeft zich van u meester gemaakt, dat gij ene proef wilt nemen met iets, dat onbetwistbaar is? Hoe is het, dat gij, die gedoopte Christenen zijt, u zelven niet beter begrijpt? Hoe hebt gij u aan zo groot gevaar durven blootstellen?"

B. Haar oordeel is uitgesproken. Zie, de voeten dergenen, die uwen man begraven hebben, zijn voor de deur, (misschien hoorde hij hen komen, of wist hij, dat zij niet lang meer konden uitblijven), en zullen u uitdragen. Gelijk Adam en Eva, die overeengekomen waren om van de verboden vrucht te eten, te zamen uit het paradijs werden verdreven, zo zijn Ananias en Saffira, die overeengekomen waren om den Geest des Heeren te verzoeken, te zamen uit de wereld verdreven.

3. Het vonnis werd van zelf ten uitvoer gelegd. Er was geen scherprechter nodig, ene dodelijke kracht ging uit van het woord van Petrus, zoals er soms ene genezende kracht van uitging, want God, in wiens naam Hij sprak, doodt en maakt levend, en uit Zijn mond, (en Petrus was nu Zijn mond) gaat het kwade uit en het goede. En zij viel terstond neer voor zijne voeten. Met sommige zondaren gaat God snel te werk, terwijl Hij anderen zeer lang verdraagt, voor welk verschil (in Zijne handelwijze) ongetwijfeld goede redenen zijn, maar Hij is er ons gene rekenschap van schuldig. Nu pas hoorde zij, dat haar man dood was, waarvan het bericht met de ontdekking harer zonde, en het

doodvonnis, dat over haar was uitgesproken, haar als een donderslag getroffen heeft, en haar als door een dwarlwind wegvoerde. Er zijn vele voorbeelden van plotselinge sterfgevallen, die niet beschouwd moeten worden als de straf voor de ene of andere grove zonde, zoals deze. Wij moeten niet denken, dat allen, die plotseling sterven, zondaren zijn boven anderen. Dat plotselinge sterven kan wellicht een gunstbewijs voor hen zijn, om hen een snellen overgang te doen hebben, maar toch is het voor allen ene waarschuwing om altijd bereid te wezen. Hier echter was het klaarblijkelijk een oordeel. Sommigen stellen de vraag betreffende den eeuwigen staat van Ananias en Saffira, en zijn geneigd te denken, dat de vernietiging of verwoesting, van het vlees was, opdat de geest behouden zou zijn in den dag van den Heere Jezus. En ik zou willen instemmen met deze liefderijke onderstelling, indien hun enige tijd gelaten was tot bekering, zoals aan den bloedschendigen Corinthiër. Maar de verborgene dingen zijn niet voor ons. Zij viel neer voor de voeten van Petrus, dáár, waar zij den vollen prijs had moeten neerleggen, maar het niet gedaan had, was zij nu zelf neergelegd, om, als het ware, het ontbrekende aan te vullen.

De jongelingen, die de zorg hadden voor de begrafenissen, ingekomen zijnde, vonden haar dood, en nu wordt niet gezegd, dat zij haar toeschikten, zoals zij Ananias gedaan hadden, maar, zij droegen ze uit, zoals zij was, en begroeven haar bij haren man. Waarschijnlijk werd er een opschrift geplaatst op hun graf, aanduidende, dat zij gedenktekenen waren van den toorn Gods tegen hen, die den Heiligen Geest liegen. Sommigen werpen de vraag op, of de apostelen het geld behielden, dat zij gebracht hadden, en ten opzichte waarvan zij ge- logen hadden. Ik ben geneigd te denken, dat zij het gehouden hebben, zij hadden de bijgelovigheid niet van hen, die zeiden: Het is niet geoorloofd het in de offerkist te leggen, want den reinen is alles rein. Wat zij brachten was niet bezoedeld voor hen, aan wie zij het brachten, maar wat zij onttrokken was bezoedeld voor hen, die het hadden teruggehouden. De wierookvaten van Korachs muitelingen bleven in gebruik.

V. Den indruk, hierdoor teweeggebracht op het volk. In het midden van het verhaal wordt hier nota van genomen vers 5. Er kwam grote vrees over allen, die dit hoorden, die hoorden wat Petrus zei, en zagen wat er op volgde, of, over allen, die het verhaal er van hoorden, want het gerucht er van ging voorzeker als een lopend vuurtje door de stad. En wederom, vers 11, Er kwam grote vreze over de gehele gemeente, en over allen, die dit hoorden.

1. Zij die zich bij de gemeente hadden gevoegd werden er door getroffen van ontzag voor God en Zijne oordelen en met groten eerbied voor de bedeling des Geestes, waaronder zij nu leefden. Het veroorzaakte gene verkilling in hun heilige blijdschap, maar het leerde hun er ernstig onder te zijn, en zich te verheugen met beven. Allen, die daarna hun geld aan de voeten der apostelen legden, waren bevreesd, om er iets van terug te houden.

2. Allen die het hoorden, geraakten er door in ontsteltenis, en waren bereid te zeggen: Wie zou kunnen bestaan voor het aangezicht van den Heere dezen Heiligen God en voor Zijn' Geest in de apostelen? Zoals in 1 Samuel 6:20.

Handelingen 5:17-25

Nooit is een goed werk gedaan met enigerlei hoop op voorspoed, of het vond tegenstand. Zij, die er op uit zijn kwaad te doen, kunnen niet in vrede leven met hen, die er zich op toeleggen om goed te doen. Satan, de verderver van het mensdom, is altijd geweest, en zal altijd zijn, de weerstreven van hen, die de weldoeners zijn van het menselijk geslacht, en het zou vreemd geweest zijn, indien de apostelen aldus zonder hinder of stoornis voort hadden kunnen gaan met prediken en genezen. In deze verzen zien wij, hoe de boosheid der hel en de genade des hemels om hen worstelen, de ene, om hen weg te drijven van het goede werk, de andere om er hen toe op te wekken en te bezielen.

I. De priesters waren verwoed op hen, en sloten hen in de gevangenis, vers 17, 18. Merk op:

1. Wie hun vijanden en vervolgers waren. De hogepriester was de aanvoerder, Annas of Kajafas, die zag, dat hun rijkdom en waardigheid, hun macht en tirannie, dat is hun al, op het spel stonden, en onvermijdelijk te gronde zouden gaan, indien de geestelijke en hemelse leer van Christus veld won en bij het volk de overhand zou krijgen. Zij, die zich hierin het ijverigst aan de zijde des hogepriesters schaarden, waren de sekte der Sadduceeën, die ene bijzondere vijandschap koesterden tegen het Evangelie van Christus, omdat het de leer der onzichtbare wereld bevestigde, de opstanding der doden en den toekomenden staat, die zij ontkenden. Het is niet vreemd, dat de mensen, die geen Godsdienst hebben, een dweepzieken ijver hebben in hun tegenstand tegen den waren en zuiveren Godsdienst.

2. Hun gezindheid jegens hen. Zij waren hun kwalijk genegen en ten uiterste verbitterd op hen. Toen zij hoorden en zagen welk een toeloop er was tot de apostelen, en van hoe veel gewicht en betekenis zij geworden waren, zijn zij in hun woede en hartstocht opgestaan, als mensen, die dit niet langer konden dragen of dulden, en vast besloten waren hun het hoofd te bieden, vervuld zijnde van nijdigheid wegens der apostelen prediking van de leer van Christus, en hun genezing der kranken: op het volk, omdat zij hen hoorden, en de kranken tot hen brachten om door hen te worden genezen- op zich zelven en op hun eigene partij, omdat zij dit alles zo lang hadden laten begaan, en het kwaad niet reeds terstond den kop hadden ingedrukt. Zo zijn de vijanden van Christus en van Zijn Evangelie ene kwelling voor zich zelven. De afgunst doodt den slechte.

3. Hoe zij tegen hen te werk gingen, vers 18. Zij sloegen hun handen aan de apostelen, misschien wel hun eigene handen (tot zulk ene laagte heeft hun kwaadwilligheid hen doen zinken) of liever, de handen hunner dienaren of beambten, en zetten hen in de gemene gevangenis, onder de ergste misdadigers. Hiermede hadden zij ten doel:

A. Een bedwang op hen te leggen. Hoewel zij hun niets misdadigs ten laste konden leggen, niets dat des doods of der banden waardig was, konden zij toch, zolang zij hen in de gevangenis hadden, hun beletten om met hun werk voort te gaan, en zij achtten, dat dit al veel gewonnen was. Zo vroeg reeds waren de gezanten van Christus in banden.

B. Hen te verschrikken, en hen alzo van hun werk weg te drijven. De laatste keer, dat zij hen voor zich lieten komen, hebben zij hen slechts gedreigd, Hoofdstuk 4:21, maar bevindende, dat dit van gene uitwerking op hen was, zetten zij hen nu gevangen, om hen bevreesd te maken.

C. Om hun smaadheid aan te doen, en daarom sloten zij hen op in de gemene gevangenis, opdat, als zij aldus gehoond en vernederd waren, het volk hen niet langer in zo hoge achting zouden houden, als zij gedaan hadden. Satan heeft zijne boze bedoelingen tegen het Evangelie in grote mate ten uitvoer trachten te brengen door de predikers en belijders er van in een verachtelijk daglicht te stellen.

II. God heeft Zijn engel gezonden, om hen uit de gevangenis te voeren, en hun een vernieuwd bevel te brengen om het Evangelie te prediken. De machten der duisternis streden tegen hen, maar de Vader der lichten strijdt voor hen, en zendt een engel des lichts om hun zaak voor te staan. De Heere zal Zijne getuigen nooit verlaten, maar hen gewis bijstaan en beschermen.

1. De apostelen zijn wettig uit de gevangenis ontslagen, vers 19 :In weerwil van alle sloten en grendels opende de engel des Heeren des nachts de deuren der gevangenis, en in weerwil van de waakzaamheid der wachters, die buiten stonden voor de deuren, vers 23, leidde hij hen uit, gaf hun volmacht om de gevangenis te verlaten, en bracht hen door alle hindernissen heen naar buiten. Deze bevrijding wordt niet zo in bijzonderheden verhaald als die van Petrus, Hoofdstuk 12:7 en verder., maar hier geschiedde toch hetzelfde wonder. Er is gene gevangenis zo duister, en zo sterk, of God kan er Zijn volk in bezoeken, en, zo het Hem behaagt, er hen uit halen. Deze verlossing van de apostelen uit de gevangenis door een' engel, geleek op Christus' opstanding. Zijne bevrijding uit de gevangenis des grafs, en zal ene hulp wezen om de apostelen te bevestigen in hun prediking er van.

2. Hun wordt gelast, wettig gelast, voort te gaan met hun werk, zodat zij er door ontheven zijn van de verplichting om het verbod te eerbiedigen, dat de hogepriester hun had opgelegd. Gaat heen, en staat, en spreekt in den tempel tot het volk al de woorden dezes levens, vers 20. Zij moeten niet denken, dat zij op wonderdadige wijze in vrijheid zijn gesteld om nu hun leven te redden, door uit de handen der vijanden te ontkomen. Neen, het was om met des te meer vrijmoedigheid voort te gaan met hun werk. Herstel uit ziekte, bevrijding van druk of benauwdheid, worden ons geschonken, en moeten door ons beschouwd worden als ons geschonken, niet om nu de gemakken en genoegens van het leven te genieten. maar opdat God geëerd en verheerlijkt zal worden door den dienst van ons leven. Laat mijne ziel leven, en zij zal U loven, Psalm 119: 175, Voer mijne ziel uit de gevangenis (zoals) hier de apostelen) om Uwen naam te loven, Psalm 142:8. Nu hebben wij in den last, die hun gegeven is, op te merken:

A. Waar zij moeten prediken: Spreekt in den tempel. Men zou zo gedacht hebben, dat hoewel zij niet mogen aflaten van hun werk, het nu toch voorzichtig zou zijn om het wat minder in het openbaar te doen, op ene plaats, waar het minder aanstoot zou geven aan de priesters dan in den tempel, zodat zij dan ook minder aan gevaar bloot zouden staan. Neen: "Spreekt in den tempel, want dat is de plaats der samenkomst des volks, dit is het huis uws Vaders, en nog moet het niet gans woest worden gelaten,'. Het betaamt den predikers van Christus' Evangelie niet, om zich in een' hoek terug te trekken, zolang zij nog gelegenheid hebben om het aan de grote gemeente te prediken.

B. Voor wie zij moeten prediken: "Spreekt tot het volk, niet tot de vorsten en oversten, want zij willen niet luisteren, maar tot het volk, tot hen, die bereid, ja verlangend zijn, om onderwezen te worden, en wier zielen even dierbaar zijn aan Christus, als de zielen der voornaamsten, en dit ook u behoren te zijn. Spreekt tot het volk, tot allen in het algemeen, want allen hebben er belang bij.

C. Hoe zij moeten prediken: Gaat heen, en staat, en spreekt, hetgeen aanduidt, dat zij niet alleen in het openbaar moeten spreken, staande' ten einde door allen gehoord te worden, maar dat zij vrijmoedig en vastberaden moeten spreken: staat en spreekt, dat is: "Spreekt als mannen, die vast besloten zijn te blijven bij hetgeen zij zeggen, er mede te leven en te sterven".

D. Wat zij moeten spreken: Al de woorden dezes levens. Dezes levens, waarvan gij onder u zelven hebt gesproken, verwijzende wellicht naar hun samenspreking betreffende den hemel, die zij tot bemoediging van zich zelven en van elkaar in de gevangenis gehouden hadden. "Gaat heen, en predikt dit aan de wereld, opdat anderen vertroost zullen worden door de vertroosting met welke gij zelven van God vertroost wordt". Of wel: "dezes levens, dat de Sadduceeën loochenen, en waarvoor zij u vervolgen, predikt dit, hoewel gij weet, dat dit het is, waardoor zij met nijdigheid vervuld worden". Of, "dezes levens in nadrukkelijken zin, dit hemels, Goddelijk leven, waarbij vergeleken, het tegenwoordige aardse leven geen leven verdiend genoemd te worden". Of, deze levenswoorden, hetzelfde, dat gij gepredikt hebt, deze woorden, die de Heilige Geest u in den mond heeft gelegd". De woorden des Evangelies zijn woorden des levens, levenwekkende woorden, zij zijn geest en zij zijn leven, woorden, door welke wij zalig worden. -dat is hier hetzelfde, Hoofdstuk 11:14. Het Evangelie is het woord des levens, want het verzekert ons de voorrechten van den weg, zowel als die van ons tehuis, en de beloften des tegenwoordigen levens, zowel als die des toekomenden levens. En zelfs geestelijk en eeuwig leven zijn zo zeer in het Evangelie aan het licht gebracht, dat zij dit leven genoemd kunnen worden, want het woord is nabij u. Het Evangelie betreft zaken van leven en dood, en als zodanig moeten de leraren het prediken, en het volk het horen. Zij moeten spreken al de woorden dezes levens en er niets van verbergen uit vrees van ergernis te geven, of in de hoop van zich bij de oversten aangenaam te maken. Christus' getuigen zijn beëdigd om de gehele waarheid te zeggen.

III. Zij gingen voort met hun werk, vers 21.

Als zij nu dit gehoord hadden, als zij gehoord hadden, dat het de wil van God was, dat zij voort zouden gaan met in den tempel te prediken, keerden zij terug naar het voorhof van Salomo, vers 12.

1. Het was hun ene grote voldoening deze nieuwe orders te hebben ontvangen. Wellicht begonnen zij zich af te vragen, of zij, nadat zij in vrijheid zouden gesteld zijn, nog evenzo openlijk in den tempel zouden prediken als te voren, omdat hun gezegd was, dat zij, in de ene stad vervolgd wordende, naar ene andere moesten vlieden. Maar, nu de engel hun bevolen had te gaan en in den tempel te prediken, was hun weg effen en duidelijk, en zonder moeite of bezwaar waagden zij zich in den tempel, en vreesden het aangezicht des mensen niet. Indien wij slechts weten wat onze plicht is, dan hebben wij er ons stipt en nauwgezet aan te houden, en dan kunnen wij goedsmoeds op God vertrouwen voor onze veiligheid. Onmiddellijk hebben zij er zich dan ook toe begeven om het bevel te volvoeren, zonder tegenspraak en zonder uitstel. Zij gingen tegen den morgenstond in den tempel (zodra de deuren geopend werden, en het volk begon samen te komen), en leerden hun het Evangelie des koninkrijks, zonder in het minst te vrezen wat de mensen hun zouden kunnen doen. Het was hier een buitengewoon geval, hun is de ganse schat des Evangelies in handen gegeven, indien zij thans zwijgen, dan zijn de fonteinen verzegeld, dan valt geheel het werk ter aarde, en wordt tot stilstaan gebracht, hetgeen niet het geval is voor gewone leraren, die dus door dit voorbeeld niet verplicht zijn, om zich midden in het gevaar te begeven. Maar toch, als God ons ene gelegenheid geeft om goed te doen, dan behoren wij, al zijn wij ook onder het bedwang van verschrikking voor

menselijke macht, veeleer ons leven te wagen, dan zulk ene gelegenheid ongebruikt te laten voorbijgaan.

IV. De hogepriester en zijne partij gingen voort met hun vervolging, vers 21. In de veronderstelling, dat zij de apostelen in verzekerde bewaring hadden gesteld, en dus in hun macht hadden, riepen zij den raad te zamen, een groten, buitengewonen raad, want zij riepen al de oudsten der kinderen Israël's op. Zie hier:

1. Hoe zij voorbereid waren, en vol verwachting het Evangelie van Christus en de predikers er van nu te zullen verpletteren, want zij riepen geheel hun macht bijeen. De laatste keer, dat zij de apostelen gevangen hadden genomen, hebben zij hen slechts voor ene commissie laten komen, samengesteld uit hen, die van des hogepriesters maagschap waren, die verplicht waren met voorzichtigheid te werk te gaan, maar om nu met meer gerustheid en meer kracht te kunnen optreden, riepen zij te zamen pasan tên gerousian -de gehele ouderlingschap, dat is (zegt Dr. Lightfoot), alle drie gerechtshoven van Jeruzalem, niet alleen het grote sanhedrin, bestaande uit zeventig oudsten, maar ook de twee andere gerechtshoven, die gevestigd waren, het ene in de buitenste tempelpoort, het andere in de binnenste, of de Schone poort, bestaande ieder uit drie en twintig rechters, zodat, indien zij allen verschenen, er honderd en zestien rechters bijeen waren. God heeft het alzo beschikt, opdat de beschaming der vijanden, en het getuigenis der apostelen tegen hen des te meer openbaar zijn zouden, en opdat diegenen het Evangelie zouden horen, die het niet anders dan voor de rechtbank zouden gehoord hebben. Evenwel-de hogepriester meende het niet zo, en zijn hart heeft alzo niet gedacht, maar wèl was het in zijn hart om al zijne macht bijeen te hebben tegen de apostelen, en hen met algemene instemming voor goed te vernietigen.

2. Hoe zij teleurgesteld en te schande werden gemaakt. Die in den hemel woont zal lachen en dat kunnen ook wij, als wij zien hoe plechtig en deftig het hof zitting neemt, en naar wij kunnen veronderstellen, hoe de hogepriester ene plechtige toespraak tot hen houdt, waarin hij het doel der bijeenkomst uiteenzet-dat nu onlangs ene zeer gevaarlijke factie in Jeruzalem was opgekomen door de prediking van de leer van Jezus, die ter instandhouding hunner kerk, (welke nog nooit zo bedreigd was als thans) snel en krachtig onderdrukt behoorde te worden-dat zij nu de macht hadden om dit te doen, daar hij de aanvoerders der factie in verzekerde bewaring had gesteld in de gemene gevangenis, om, met hun toestemming, nl. van het hof, met de uiterste strengheid tegen hen op te treden. Te dien einde wordt onmiddellijk een beambte afgezonden, om de gevangenen voor de balie te brengen. Maar zie nu, hoe zij teleurgesteld worden.

A. De beambten komen hun zeggen, dat zij niet in de gevangenis te vinden waren, vers 22, 23. De laatste keer kwamen zij, toen zij geroepen werden, Hoofdstuk 4:7. Maar nu waren zij weg en het bericht der dienaren luidt: Wij vonden wel den kerker met alle verzekerdheid toegesloten (er was niets gedaan om de deuren des kerkers zwakker te maken, of te verbreken), de wachters waren niet te kort gekomen in hun plicht, wij vonden hen buiten staande voor de deuren, en niet beter wetende, of de gevangenen waren, daar binnen maar toen wij naar binnen gingen, vonden wij niemand daar binnen, dat is, niemand van hen, die wij moesten halen. Zeer waarschijnlijk hebben zij de andere, de gewone, gevangenen wèl gevonden. Hoe de engel hen had uitgeleid, of het was door ene achterdeur, of door de deur te openen en weer te sluiten (terwijl de wachters sliepen), wordt ons niet gezegd, maar hoe het ook geschied zij, zij waren weg. De Heere weet, hoewel wij het niet weten, hoe de Godvruchtigen te verlossen uit verzoeking, en hoe hen te ontbinden, die om Zijns

naams wille in banden zijn, en evenals hier, zal Hij het doen, indien Hij hen tot Zijn dienst wil gebruiken. Stel u nu voor, hoe beschaamd en verlegen de rechters wel geweest moeten zijn, toen de dienaren met dit bericht van hun zending terugkwamen, vers 24. Toen nu de hogepriester, en de hoofdman des tempels, en de overpriesters, deze woorden hoorden, waren zij allen in verlegenheid, en zagen elkaar aan, twijfelmoedig zijnde over hen, wat toch dit worden zou. Zij waren in de uiterste verlegenheid, ten einde raad, daar zij nooit in hun leven zulk ene teleurstelling ondervonden hadden, en dat nog wel in iets, waarin zij zich zo zeker waanden. Allerlei gissingen werden gedaan, sommigen opperden het denkbeeld, dat zij uit de gevangenis weggetoverd waren, door toverkunsten waren ontkomen, anderen, dat de wachters hen hadden laten ontkomen, daar zij wisten hoe vele vrienden deze gevangenen hadden, en dat zij de lievelingen waren van het volk. Sommigen vreesden, dat zij, nu zij op zo wondere wijze waren ontkomen, nog veel meer volgelingen zouden hebben, anderen, dat zij, hoewel hen weggeschrikt hebbende van Jeruzalem, toch wel spoedig in een ander deel des lands van hen zouden horen, waar zij nog groter kwaad zouden aanrichten, terwijl zij het dan nog minder in hun macht zouden hebben om de besmetting te stuiten. En nu beginnen zij te vrezen, dat zij in plaats van het kwaad te hebben genezen, het nog verergerd hebben. Het gebeurt meermalen, dat mensen zich zelven kwellen en in moeilijkheid brengen, die bedoelen de zaak van Christus te bemoeilijken.

B. Nu wordt door een anderen bode hun twijfel ten dele opgelost, terwijl hun kwelling er echter nog door toeneemt. Die bode bericht hun, dat hun gevangenen prediken in den tempel, vers 25, Ziet, de mannen, die gij in de gevangenis gezet hebt en voor uwe balie hebt willen laten komen, zijn nu in uwe nabijheid, zij staan in den tempel schier onder uwe ogen, en in weerwil van u, en leren het volk. Gevangenen, die losgebroken zijn, verbergen zich gewoonlijk, uit vrees van weer gegrepen te worden, maar deze gevangenen, die uit hun kerker ontkomen zijn, durven zich te vertonen in de plaats, waar hun vervolgers den grootsten invloed hebben. Dit nu bracht hen nog meer dan iets anders in verwarring en verlegenheid. Gewone misdadigers mogen de kunst bezitten van uit te breken, maar het zijn wel gans ongewone misdadigers, die den moed hebben er voor uit te komen, als zij het gedaan hebben.

Handelingen 5:26-42

Er wordt ons niet gezegd wat de apostelen voor het volk gepredikt hebben, ongetwijfeld was het overeenkomstig de aanwijzíng des engels: de woorden des levens, maar wèl wordt ons bericht wat er tussen hen en den raad voorviel, want in hun lijden werd de Goddelijke kracht en macht nog meer openbaar dan in hun prediking. Nu hebben wij hier:

1. Hoe zij ten tweeden male gevat worden. Nu kunnen wij denken: "indien dit Gods bedoeling was, waarom zijn zij dan eerst uit den kerker bevrijd?" Maar dit was alzo beschikt om den hoogmoed der vervolgers te vernederen, en hun woede te beteugelen, en nu wilde God tonen, dat zij uit den kerker ontslagen werden, niet omdat zij gerechtelijk verhoor vreesden, want zij waren bereid zich over te geven en voor hun grootste vijanden te verschijnen.

1. Zij brachten hen, doch niet met geweld, met alle mogelijke onderscheiding en zachtheid. Zij rukten hen niet af van het spreekgestoelte, zij bonden hen niet, noch sleepten hen voort, maar richten zich tot hen met beleefdheid, en men zou denken, dat zij daar ook alle reden toe hadden, uit eerbied voor den tempel, de heilige plaats, en uit eerbied voor de apostelen, vrezende, dat zij hen anders neer zouden vellen, zoals zij Ananias neergeveld hadden, of vuur van den hemel op hen zouden doen neerkomen, zoals Elia gedaan had. Maar al wat hen weerhield van geweld te gebruiken was slechts hun vrees voor het volk, die scharen, die zulk een eerbied hadden voor de apostelen, dat zij de beambten gestenigd zouden hebben, indien zij hen op enigerlei wijze mishandeld of beledigd hadden.

2. Maar toch brachten zij ze tot hen, die zij wisten heftig tegen hen te zijn, en vast besloten waren maatregelen van geweld tegen hen te nemen, vers 27. Zij brachten hen, en stelden hen voor den raad, als kwaaddoeners. Aldus zijn de machten, de overheden, die ene vreze hadden moeten wezen den kwaden werken en den kwaden, dit den goeden geworden.

II. Hun verhoor. Voor die verheven vergadering gebracht zijnde, zei hun de hogepriester, als de mond, de woordvoerder, van het hof, wat het was, dat hun ten laste werd gelegd, vers 28.

1. Dat zij de bevelen van het gezag niet hadden gehoorzaamd, en dat zij zich niet wilden onderwerpen aan het gebod, of het verbod, dat hun was opgelegd, vers 28. "Hebben wij u niet krachtens het gezag, waarmee wij bekleed zijn, ernstelijk aangezegd, u bevolen, op straffe van ons hoogste ongenoegen, dat gij in dezen naam niet zoudt leren? Maar gij zijt ongehoorzaam geweest aan onze bevelen, en gij zijt gaan prediken, niet slechts zonder ons verlof, maar tegen ons uitdrukkelijk bevel". Aldus zijn zij, die Gods geboden krachteloos maken, gewoonlijk zeer streng en strikt in hun eis van gehoorzaamheid aan hun eigene geboden, en blijven zij staan op hun eigene macht en gezag: hebben wij u niet aangezegd? Ja, dat hebben zij, maar heeft toen Petrus hun niet aangezegd, dat Gods gezag hoger was dan het hun, en dat Zijne geboden den voorrang hebben boven de hunnen? En dit hadden zij vergeten.

2. Dat zij ene valse leer hadden verspreid onder het volk, of ten minste ene zeer vreemde leer, die door de Joodse kerk niet was toegelaten, en ook niet overeenkwam met hetgeen van Mozes' stoel den volke verkondigd werd. "Gij hebt met deze uwe leer Jeruzalem vervuld, en daardoor den openbaren vrede verstoord, en de mensen van de gevestigde kerk afgetrokken". Sommigen houden dit voor een trots, minachtend woord: "Met deze uwe zotte, onzinnige leer, die niet waard is dat er

notitie van genomen wordt, hebt gij zoveel gerucht gemaakt, dat zelfs Jeruzalem, de grote en heilige stad, er gans van vervuld is, zodat de gehele stad er van spreekt". Zij zijn er toornig om, dat mensen, op wie zij met minachting neerzien, zich zulk een aanzien hebben verworven.

3. Dat zij boosaardige plannen koesterden tegen de regering, het er op aanlegden om het volk er tegen op te ruien, door haar voor te stellen als goddeloos en tiranniek, en zich met recht bij God en mensen hatelijk te hebben gemaakt. "Gij wilt het bloed van dezen mens over ons brengen, de schuld er van voor God, en de schande er van voor de mensen, op ons doen neerkomen". Aldus beschuldigen zij hen niet slechts van weerspannigheid en minachting van het hof, maar ook van muiterij en samenspanning, van een complot te hebben beraamd, om zowel het volk tegen hen op te zetten, omdat zij, niet slechts zulk een onschuldig, maar zulk een goed en groot man als deze Jezus was, ten dode toe hebben vervolgd, als ook de Romeinen, wijl zij hen in de zaak betrokken hadden. Zie hier, hoe zij, die met grote laatdunkendheid ene boze daad willen volbrengen, het later toch niet kunnen verdragen om er van te horen, of dat het hun ten laste gelegd wordt. Toen zij in de hitte hunner vervolging waren, konden zij stoutmoedig genoeg roepen: "Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen, wij willen er tot in eeuwigheid de schuld van dragen". Maar nu zij tijd hebben voor koeler nadenken, vatten zij het op als ene grote belediging, dat Zijn dood hun te wijten is. Aldus worden zij door hun eigen geweten schuldig verklaard en veroordeeld, en vrezen zij, dat de schuld op hen zal blijven rusten, die zij niet gevreesd hebben aan te gaan.

III. Hun antwoord op de beschuldiging tegen hen ingebracht. Petrus en de andere apostelen spraken allen in gelijken zin, hetzij afzonderlijk ondervraagd zijnde, of wel te zamen antwoordende, zij spraken naar dat een en dezelfde Geest hun gaf te spreken, vertrouwende op de belofte, die hun Meester hun gegeven had, dat, als zij voor raadsvergaderingen gebracht zullen worden, hun in die ure gegeven zal worden wat zij zullen spreken en ook moed om het te spreken.

1. Zij rechtvaardigden zich in hun ongehoorzaamheid aan de bevelen van het grote sanhedrin, hoe groot het ook was, vers 29.

Men moet Gode meer gehoorzaam zijn, dan den mensen. Zij pleiten niet op hun macht om wonderen te doen (dit was een voldoend getuigenis voor hen, en daarom willen zij in hun' ootmoed er niet zelf gewag van maken), maar zij beroepen zich op een algemeen erkend grondbeginsel, waarmee zelfs het natuurlijk geweten instemt, en dat op hun zaak zo zeer van toepassing is. God had hun bevolen te leren in den naam van Christus, en dus behoren zij het te doen, al werd het hun ook door de overpriesters verboden. Die heersers stellen zich tegen God, en zullen dit zwaar te verantwoorden hebben, die mensen straffen wegens hun ongehoorzaamheid aan hen, in hetgeen hun plicht is jegens God.

2. Zij rechtvaardigden zich in hun doen wat zij konden om Jeruzalem te vervullen met de leer van Christus, hoewel zij door Hem te verheerlijken in hun prediking, hen bestraften die Hem boosaardig hebben vernederd, en indien zij hiermede Zijn bloed over hen brengen, dan hebben zij dit zich zelven te wijten. Het wordt hun als misdaad aangerekend, dat zij Christus en Zijn Evangelie prediken "Wij zullen u zeggen", antwoordden zij, "wie deze Christus is, en wat Zijn Evangelie is, oordeelt dan zelven, of wij het niet moeten prediken, ja meer, wij zullen deze gelegenheid te baat nemen, om, hetzij gij het wilt horen, of het zult laten, het u te prediken.

A. Den overpriesters wordt in hun aangezicht gezegd, dat zij dezen Jezus hebben mishandeld, dat zij Hem versmaadheden hebben aangedaan: "Gij hebt Hem omgebracht, hangende Hem aan het hout, gij kunt het niet loochenen". In plaats van verontschuldigingen te maken, of hun om vergeving te vragen, omdat zij het bloed dezes mans over hen hadden gebracht, herhalen zij de beschuldiging en houden haar staande: "Gij waart het, die Hem hebt omgebracht, het was uw doen". Dat de mensen niet gaarne hun gebreken horen, is gene goede reden, om ze hun niet getrouwelijk te zeggen. Het is ene gewone verontschuldiging voor het niet bestraffen der zonde, dat men het in onzen tijd niet wil dragen. Maar zij, wier ambt het is te bestraffen, moeten zich hierdoor niet laten afschrikken, men moet het ook in onzen tijd dragen, en zal het dragen, Roep uit de keel en houd niet in, roep luide en vrees niet.

B. Hun wordt ook gezegd, welke ere God dezen Jezus heeft aangedaan, en laten zij dan oordelen wie gelijk had, de vervolgers van Zijne leer, of de predikers er van. Hij noemt God den God onzer vaderen, niet alleen onzer maar ook uwer vaderen, om te tonen, dat zij door Christus te prediken, geen nieuwen God prediken, noch het volk verleiden, om andere goden te aanbidden. En evenmin richtten zij een godsdienst op, in tegenstelling, of tegenspraak met dien van Mozes en de profeten, neen, zij blijven den God aanhangen van de Joodse vaderen, en de naam van Christus, dien zij prediken, beantwoordt aan de beloften, gedaan aan de vaderen, en aan het verbond, dat God met hen gemaakt heeft, en aan de typen en afschaduwingen van de wet, die Hij hun gegeven heeft. De God van Abraham, Izaak en Jakob is de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus. Ziet, welke ere God Hem heeft aangedaan. Hij heeft Hem opgewekt. Hij heeft Hem bekwaam gemaakt voor, en geroepen tot, Zijne grote onderneming. Dit schijnt te verwijzen naar de belofte, die God door Mozes gedaan heeft, Een profeet zal u de Heere, uw God verwekken. God heeft Hem uit geringheid opgewekt, en Hem groot gemaakt. Of het kan ook bedoeld zijn van Zijne opwekking uit het graf. "Gij hebt Hem ter dood gebracht, maar God heeft Hem in het leven teruggeroepen, zodat God en gijlieden blijkbaar in strijd zijn omtrent dezen Jezus, en aan wiens zijde moeten wij ons nu scharen?" Hij heeft Hem door Zijne rechterhand verhoogd, hupsoose -heeft Hem opgeheven. "Gij hebt Hem overladen met versmaadheid, maar God heeft Hem gekroond met ere, en behoren wij Hem niet te eren, dien God eert? God heeft Hem verhoogd, tei dexiai autou - door Zijne rechterhand, dat is: door Zijne kracht. Christus wordt gezegd te leven door de kracht Gods. Of, aan Zijne rechterhand, om daar neer te zitten, daar te rusten, daar te regeren. "Hij heeft Hem bekleed met de hoogste waardigheid, Hem het hoogste gezag toevertrouwd, en daarom moeten wij leren in Zijn naam, want God heeft Hem een naam gegeven boven allen naam. "Hij heeft Hem gesteld om een Vorst en Zaligmaker te zijn, en daarom behoren wij te prediken in Zijn naam en de wetten van Zijn rijk af te kondigen, daar Hij een Vorst is, en de aanbiedingen Zijner genade, daar Hij een Zaligmaker is". Merk op: wij kunnen Christus niet hebben voor onzen Zaligmaker, tenzij wij bereid zijn Hem aan te nemen als onzen Vorst. Wij kunnen niet verwachten door Hem verlost en genezen te worden, tenzij wij er in toestemmen, om door Hem te worden geregeerd. De richteren van ouds waren redders, behouders. Christus regeert om te behouden, en het geloof neemt den gehelen Christus aan, die gekomen is, niet om ons zalig te maken in onze zonden, maar om ons zalig te maken van onze zonden. Hij is gesteld als een Vorst en Zaligmaker, om Israël te geven bekering en vergeving der zonden. Daarom moeten zij in Zijn naam prediken voor het volk van Israël, want Zijne gunsten waren in de eerste en voornaamste plaats voor hen bestemd, en niemand, die zijn volk en vaderland waarlijk lief heeft, kan daar tegen zijn. Waarom zouden de oversten en ouderlingen van Israël iemand tegenstaan, die met geen minderen zegen kwam voor Israël dan bekering en vergeving van zonden? Indien Hij verhoogd was, om aan Israël verlossing te geven van het Romeinse juk, en

heerschappij over de omliggende volken, dan zouden de overpriesters Hem van harte welkom hebben geheten. Maar bekering en vergeving van zonden zijn zegeningen, die zij niet waarderen, waaraan zij gene behoefte gevoelen, en daarom kunnen zij die leer geenszins toelaten. Merk hier op: Ten eerste. Bekering en vergeving gaan samen, waar bekering gewerkt is, daar wordt vergeving geschonken, en de gunst wordt verleend aan allen, die er toe bekwaam gemaakt zijn. En van den anderen kant, gene vergeving zonder bekering, niemand wordt van schuld en straf ontheven dan zij, die verlost zijn van de macht en de heerschappij der zonde, die er van bekeerd, en er tegen gekeerd zijn. Ten tweede. Al wat in het Evangelie-verbond geëist wordt, is beloofd. Wordt ons voorgeschreven ons te bekeren? Christus is gesteld om bekering te geven, door Zijn Geest, werkende met het woord, om het geweten te doen ontwaken, om berouw te wekken over de zonde, en ene afdoende verandering van hart en leven. Het nieuwe hart is Zijn werk, en de verbroken geest een offer, dat Hij gegeven heeft. En als Hij bekering heeft gegeven, en Hij zou dan niet ook vergeving schenken, dan zou Hij het werk Zijner handen laten varen. Zie, hoe noodzakelijk het is, dat wij ons bekeren, en dat wij ons door het geloof, tot Christus wenden om Zijne genade, om bekering in ons te werken. Dit alles is behoorlijk gestaafd: Ten eerste. Door de apostelen zelven, zij zijn bereid, om, zo het nodig is, onder ede te getuigen, dat zij Hem na Zijne opstanding levend gezien hebben, Hem op zagen varen naar den hemel, alsmede, dat zij de kracht Zijner genade hebben ervaren in hun eigen hart, hen opheffende tot hetgeen ver boven hun natuurlijke bekwaamheid was.

"Wij zijn Zijne getuigen, door Hem aangesteld, om dit te verkondigen aan de wereld, en indien wij zwegen, zoals gij van ons eist, dan zouden wij ontrouw zijn aan onze roeping." Als ene zaak in rechterlijk onderzoek is, dan behoort aan gene getuigen het zwijgen te worden opgelegd, want de uitslag der zaak hangt af van hun getuigenis. Ten tweede. Door den Geest Gods: "Wij zijn getuigen, bevoegde getuigen, wier getuigenis voor elke menselijke rechtspleging voldoende wordt geacht." Maar dit is niet alles: de Heilige Geest is Getuige: een Getuige van den hemel, want God heeft Zijne gaven en genade gegeven aan hen, die Christus gehoorzamen. Daarom moeten wij prediken in Zijn naam, want te dien einde is de Heilige Geest ons gegeven, wiens werkingen gij niet kunt onderdrukken. Het geven van den Heiligen Geest aan gehoorzame gelovigen, niet slechts om hen tot de gehoorzaamheid des geloofs te brengen, maar om hen hierin bij uitnemendheid nuttig te doen zijn, is een krachtig bewijs van de waarheid van het Christendom. God heeft den Heiligen Geest gegeven door Zijn Zoon en in Zijn naam, Johannes 14:26, en als verhoring van Zijn gebed, Johannes 14:16, ja, het was Christus, die Hem zond van den Vader, Johannes 15:26, 16:7, en dit bewijst de heerlijkheid, waartoe de Vader Hem heeft verhoogd. Het grote werk des Geestes was niet slechts Christus te rechtvaardigen maar Hem te verheerlijken, en al Zijne gaven de onmiddellijke strekking hebbende om Zijn' naam te verhogen, bewijzen, dat Zijne leer Goddelijk is, want anders zou zij niet aldus door Goddelijke kracht worden voortgeplant.

Eindelijk. Het geven van den Heiligen Geest aan hen, die Christus gehoorzamen, beide om hun ter hulpe te zijn in hun gehoorzaamheid, en als ene dadelijke beloning voor hun gehoorzaamheid, is een duidelijk bewijs, dat het de wil van God is, dat Christus gehoorzaamd zal worden, "oordeelt dan, of wij ulieden, in tegenstand met Hem, behoren te gehoorzamen".

IV. De indruk, door de verdediging van de apostelen, teweeggebracht op het hof. Het was een tegenovergestelde indruk van dien, dien men verwacht zou hebben in mensen, die aanspraak maakten op verstand, geleerdheid en heiligheid. Voorzeker kon zulk een helder, logisch betoog gene

andere uitwerking hebben dan de gevangenen te zuiveren en de rechters te bekeren. Maar neen, in plaats van er door overtuigd en gewonnen te worden, worden zij er in woede om ontstoken, en zijn vervuld van:

1. Toorn om hetgeen de apostelen hadden gezegd: hun hart werd als van een gereten zij zijn toornig, omdat zij zich hun eigene zonde ordelijk voor ogen zagen gesteld, als volslagen waanzinnig van woede door te bevinden, dat er zo veel voor het Evangelie van Christus te zeggen was, en dat het bijgevolg wel veld moest winnen. Toen voor het volk ene rede van dezelfde strekking gehouden was, werden zij verslagen in het hart van berouw en droefheid naar God, Hoofdstuk 2:37. Dezen hier berstte het hart van toorn en woede. Aldus is het Evangelie voor sommigen ene reuke des levens ten leven, voor anderen ene reuke des doods ten dode. De vijanden van het Evangelie beroven zich niet slechts van deszelfs liefelijkheid en vertroosting, maar vervullen zich van verschrikking en zijn hun eigene pijnigers.

2. Met kwaadwilligheid tegen de apostelen. Daar zij bevinden, dat zij hun niet anders den mond kunnen stoppen, dan door hun het leven te benemen, hielden zij raad om hen te doden, hopende, dat zij op die wijze het werk kunnen doen ophouden. Terwijl de apostelen voortgingen in hun dienen van Christus, met ene heilige gerustheid en kalmte van gemoed en innerlijken vrede, gingen hun vervolgers voort met hun tegenstaan van Christus, in voortdurenden angst en beroering des geestes, in onrust en kwelling van zich zelven.

V. Het ernstig advies, dat Gamaliël, een der voornaamste leiders in hun raad, bij deze gelegenheid heeft uitgebracht, waarvan de strekking was de woede van deze blinde ijveraars te matigen en het heftige der vervolging tegen te gaan. Van dezen Gamaliël wordt hier gezegd, dat hij van belijdenis een Farizeeër was, en het ambt had van een leraar der wet, iemand, die de Schriften des Ouden Testaments bestudeerde, lezingen hield over de gewijde schrijvers, en jonge lieden opleidde in de kennis er van. Paulus was opgevoed aan zijne voeten, Hoofdstuk 22:3, en, volgens de overlevering, ook Stefanus en Barnabas. Sommigen zeggen, dat hij de zoon was van dien Simeon, die Christus in zijne armen had genomen, toen Hij in den tempel werd voorgesteld, en kleinzoon van den beroemden Hillel. Hier wordt van hem gezegd, dat hij in waarde was gehouden bij al het volk, om zijne wijsheid en levenswandel, en uit dit verhaal blijkt, dat hij een gematigd man was, niet geneigd om met maatregelen van woede en geweld in te stemmen. Mannen van een kalmen, barmhartigen gemoedsaard worden te recht in waarde gehouden, daar zij de geweldenaars in toom houden, die anders de wereld in rep en roer zouden brengen. Merk hier nu op:

1. De noodzakelijke vermaning tot voorzichtigheid, die hij tot den raad richt met betrekking tot deze zaak. Hij gebood, dat men de apostelen een weinig zou doen buitenstaan, opdat hij vrijer zou kunnen spreken, en men hem vrijer zou kunnen antwoorden, (het was gepast, dat de gevangenen naar buiten werden gezonden, terwijl er over hun zaak beraadslaagd werd) en toen wees hij de vergadering op het gewicht van deze zaak, dat zij in hun ijver en hartstochtelijkheid niet in staat waren genoegzaam in het oog te houden. Gij Israëlitische mannen, zei hij, ziet voor u, bedenkt wat gij doet, of voornemens zijt te doen aangaande deze mensen, vers 35. Het is gene gewone zaak, en daarom moet er geen haastig besluit worden genomen. Hij noemt hen Israëlitische mannen, om aan zijne waarschuwing kracht bij te zetten. "Gij zijt mannen, die u door verstand moet laten regeren, weest dus niet gelijk een paard, gelijk een muilezel, hetwelk geen verstand heeft, gij zijt Israëlitische

mannen, die u moet laten regeren door openbaring, weest dus niet als vreemdelingen en Heidenen, die geen acht slaan op God en Zijn woord.

Ziet voor u, nu gij in toorn zijt ontstoken tegen deze mensen, opdat gij u niet in het kwade mengt en valt. De vervolgers van Gods volk zouden wèl doen met toe te zien, opdat zij niet vallen in den kuil, dien zij graven. Wij moeten voorzichtig zijn en toezien, wie wij bemoeilijken, opdat wij niet bevonden worden het hart der rechtvaardigen bedroefd te maken.

2. De gevallen, die hij aanhaalt om zijne mening ingang te doen vinden. Hij geeft twee voorbeelden van muitzieke mannen (waarvoor zij de apostelen willen gehouden hebben) wier pogingen op niets uitliepen, waaruit hij de gevolgtrekking afleidt, dat, indien deze mannen werkelijk zijn, zoals zij hen voorstellen, hun zaak wel van zelf te gronde zal gaan, daar de Voorzienigheid hen zou verdwazen en vernietigen, en dan behoefden zij hen niet te vervolgen.

A. Er was een zekere Theudas, die voor ene wijle groten opgang maakte, als iemand, die van God was gezonden, zeggende, dat hij wat was -iets groots -(zoals de letterlijke betekenis is van het woord) hetzij een leraar of een vorst met ene Goddelijke opdracht om ene grote omwenteling teweeg te brengen in de kerk of den staat, en hem aangaande merkt hij hier op, vers 36 :Ten eerste. In hoever hij slaagde, "een getal van omtrent vier honderd mannen hing hem aan, heeft zich met hem verenigd, mannen, die niets beters wisten te doen, of hoopten er hun omstandigheden door te zullen verbeteren, en die schenen toen een geduchte macht te zijn". Ten tweede. Hoe spoedig zijne verwachtingen bedrogen uitkwamen, toen hij is omgebracht (waarschijnlijk in den krijg.) "Er behoefde toen niets meer tegen hem of zijne zaak gedaan te worden, allen, die hem gehoor gaven, zijn verstrooid, versmolten als sneeuw voor de zon. Vergelijkt nu dat geval met dit, hetwelk u thans bezig houdt. Gij hebt Jezus, den aanvoerder van deze partij, omgebracht. Indien hij nu was wat gij van hem zegt, een bedrieger, dan zal zijn dood, evenals die van Theudas, de dood wezen van zijne zaak, en de eindelijke verstrooiing zijner aanhangers ten gevolge hebben". Uit hetgeen geweest is, kunnen wij afleiden, wat, in een gelijk geval, wezen zal, het slaan van den herder zal de verstrooiing zijn der schapen, en, indien de God des vredes dien groten Herder der schapen niet had weder gebracht uit de doden, zou bij Zijn dood de verstrooiing volkomen en voor altijd hebben plaats gehad.

B. Dat was evenzo het geval met Judas, den Galileër, vers 37. Let op diens aanslag. Hij wordt gezegd te hebben plaats gehad, na hem, of daarna. Sommigen lezen de woorden: behalve dat, of, laat mij hierna melding maken van-in de veronderstelling, dat de opstand van Judas lang voor dien van Theudas heeft plaats gehad, want het was in de dagen der beschrijving, de beschrijving namelijk bij de geboorte onzes Zaligmakers, Lukas 2:1, terwijl die van Theudas, waarvan Josephus spreekt, plaats had in den tijd van Cuspius Fadus, maar deze was in de dagen van Claudius Caesar, enige jaren nadat Gamaliël dit zei, en kon dus niet dezelfde wezen. Het is niet gemakkelijk om zeer nauwkeurig aan te duiden wanneer die gebeurtenissen plaats hadden, of bepaald te zeggen, dat deze belasting uitschrijving dezelde is, als die bij de geboorte onzes Heilands, of van een lateren datum was. Sommigen denken, dat deze Judas de Galileër dezelfde is als Judas Gaulonites, van wie Josephus gewag maakt, maar anderen zijn niet van die mening. Waarschijnlijk waren het voorvallen, die kort geleden hadden plaats gehad, en nog vers in het geheugen waren. Deze Judas maakte veel volks afvallig achter zich, mensen, die geloof sloegen aan hetgeen hij voorgaf. Maar.. zijn aanslag mislukte, en dat wel zonder enigerlei tussenkomst of bemoeiing van het grote sanhedrin, of van

enigerlei decreet, dat zij tegen hem uitvaardigden. Het was niet nodig, want ook deze is vergaan, en allen, die hem gehoor gaven, of door hem overreed waren geworden, zijn verstrooid geworden. Velen hebben dwaselijk hun leven als weggeworpen, en anderen in dezelfden strik doen vallen, uit ijver voor hun vrijheden in de dagen der beschrijving, terwijl zij beter gedaan hadden met te berusten, nu Gods voorzienigheid het over hen had beschikt om den koning van Babylon te dienen.

3. Zijn gevoelen omtrent deze zaak.

A. Dat zij de apostelen niet moesten vervolgen, vers 38. En nu zeg ik ulieden, ta nun -voor het ogenblik, zo als de zaak nu staat, is mijn raad: "houdt af van deze mensen, straft hen niet wegens hetgeen zij gedaan hebben, noch legt enigerlei bedwang op hen voor het vervolg. Laat hen geworden, laat onze hand niet aan hen zijn". Het is niet zeker, of hij dit sprak uit staatkunde, uit vrees van of het volk, of de Romeinen te beledigen, en alzo nog meer kwaad aan te richten. De apostelen ondernamen niets door uitwendig geweld. De wapenen van hun krijg waren niet vleselijk, waarom zou er dan uitwendig geweld tegen hen gebruikt worden? Of dat hij wellicht voor het ogenblik overtuigd was van de waarheid der Christelijke leer, er ten minste de waarschijnlijkheid van aannam, en dacht, dat zij ene betere behandeling verdiende, ten minste wel een eerlijk, onpartijdig onderzoek waardig was. Of dat het slechts de taal was van een kalm, zachtaardig man, die tegen vervolging om des gewetens wil was. Of wel, dat God hem deze woorden in den mond legde, zonder zijne bedoeling, ter bevrijding der apostelen. Wèl zijn wij er zeker van, dat Gods voorzienigheid het aldus beschikte, opdat Christus' dienstknechten met ere uit deze beproeving te voorschijn zouden komen.

B. Dat zij deze zaak aan Gods voorzienigheid behoorden over te laten. "Wacht af, wat hiervan komen zal. Indien deze raad, of dit werk uit mensen is, zo zal het van zelf gebroken worden, maar indien het uit God is, dan zal het bestaan niettegenstaande al uwe macht en al uw politiek beleid". Hetgeen blijkbaar goddeloos en onredelijk is, moet onderdrukt worden, want anders zou de overheid te vergeefs het zwaard dragen, maar datgene, waarin een schijn van goed is, maar dat toch twijfelachtig is, of het uit God is of uit de mensen, moet men liefst begaan laten, er moet gene uitwendige macht gebruikt worden om dat te onderdrukken. Christus heerst door de kracht der waarheid, niet van het zwaard. Hetgeen Christus vroeg betreffende den doop van Johannes: of hij uit den hemel was, of uit de mensen? was ene gepaste vraag omtrent de leer en den doop van de apostelen, die op Christus volgden, zoals die van Johannes den Doper Hem voorafgingen. Nu hebben zij van den eersten- van den doop van Johannes-erkend, dat zij niet wisten of hij uit den hemel was of uit de mensen, en daarom behoorden zij niet zo zeker te zijn omtrent den laatsten. Maar beschouwt het in welk licht gij wilt, er is ene reden om hen niet te vervolgen. Indien deze raad, of dit werk, dit formeren van een gezelschap, ene vereniging in den naam van Jezus, uit de mensen is, zo zal het gebroken worden. Indien het de raad en het werk is van dwaze, of waanzinnige mensen, die niet weten wat zij doen, laat hen voor ene wijle begaan, en zij zullen zich buiten adem lopen, hun uitzinnigheid zal allen openbaar worden, en zo zullen zij zich belachelijk maken. Indien het de raad en het werk is van listige mensen, die onder den dekmantel van den Godsdienst wereldse belangen willen dienen en bevorderen, laat hen voor een wijle begaan, zij zullen het masker wel afwerpen, en hun oneerlijke bedoelingen en handelingen zullen allen openbaar worden, en zij zullen zich gehaat maken. De voorzienigheid zal het niet onder- steunen of bevorderen. In weinig tijds zal het gebroken worden, en zo is dan uw vervolgen en tegenstaan gans onnodig, gij behoeft u niet zo veel moeite te geven, zo veel blaam en haat op u te laden, om datgene te doden, dat, zo gij het slechts een weinig tijds laat, wel van zelf sterven zal. Een onnodig gebruik van macht is misbruik van

macht. Maar-"Indien het zou blijken, (en mensen, even wijs en verstandig als gij, hebben zich wel eens aan dwaling schuldig gemaakt) dat deze raad en dit werk uit God is, dat deze predikers hun orders en instructies van Hem hebben, dat zij even waarlijk Zijne boden zijn aan de wereld, als de Oud-Testamentische profeten dit geweest zijn, wat denkt gij dan van uw vervolgen van hen, van dezen uwen aanslag, vers 33, om hen te doden? Gij moet tot de gevolgtrekking komen: Ten eerste. Dat uw aanslag tegen hen vruchteloos is: Indien het uit God is, zo kunt gij dat niet breken, want daar is gene wijsheid, en daar is geen verstand, en daar is geen raad tegen den Heere, die in den hemel woont zal u bespotten." Het kan allen, die in oprechtheid aan Gods zijde zijn, die een eenvoudig oog hebben op Zijn wil als hun regel, en op Zijne heerlijkheid als hun doel, tot troost wezen, dat alles wat uit God is, niet geheel, en niet voor altijd, verbroken kan worden, al wordt het ook zeer krachtig tegen gestaan, het kan worden aangelopen, maar het kan niet worden omver gelopen: Ten tweede. Dat de aanslag gevaarlijk is voor u zelven. Laat er toch van af, opdat gij niet misschien bevonden wordt ook tegen God te strijden, en ik behoef u niet te zeggen, dat gij in dien strijd het onderspit moet delven". Wee dien, die met zijn Formeerder twist, want hij zal niet slechts als een machteloze vijand ten onder worden gebracht, maar zeer streng zal er met hem afgerekend worden als een rebel tegen zijn rechtmatigen vorst. Zij, die Gods getrouwe volk haten en mishandelen, die Zijne getrouwe dienstknechten onder bedwang houden en tot zwijgen brengen, strijden tegen God, want Hij acht, dat hetgeen hun aangedaan wordt, Hem aangedaan is. Die hen aanraakt, raakt Zijn oogappel aan. Dit nu was het advies van Gamaliël. Wij wensten wel, dat er behoorlijk acht op werd geslagen door hen, die vervolgziek zijn, want het was ene goede gedachte, en ene zeer natuurlijke gedachte, hoewel wij in onzekerheid zijn omtrent hetgeen de man was. Volgens de overlevering der Joodse schrijvers zou hij met dat al als een beslist vijand van Christus en Zijn Evangelie geleefd hebben en gestorven zijn, en hoewel hij (toen ten minste) tegen de vervolging van Christus' volgelingen geweest is, zou hij toch de man zijn geweest, die het gebed heeft opgesteld om de uitroeiing van de Christenen en het Christendom, nog heden bij de Joden in gebruik. Volgens de overlevering der pausgezinden daarentegen, is hij Christen geworden, en een uitnemend beschermer van het Christendom, en een volgeling van Paulus, die voormaals aan zijne voeten was opgevoed. Indien dit zo ware, dan zouden wij waarschijnlijk wel als zodanig melding van hem gemaakt vinden in de Handelingen, of de Brieven. VI De beslissing van den raad in deze zaak, vers 40.

1. Zij hebben in zo verre met Gamaliël ingestemd, dat zij afzagen van hun plan om de apostelen ter dood te brengen. Zij vonden zeer veel verstandigs in hetgeen Gamaliël had gezegd, en, voor het ogenblik, werd hun woede er door in toom gehouden, en werd het overblijfsel hunner grimmigheid opgebonden.

2. Zij konden er zich echter niet van onthouden, om tegen de overtuiging van hun verstand en geweten in, lucht te geven aan hun toorn, want, hoewel hun de raad gegeven was de apostelen met rust te laten, hebben zij hen toch gegeseld, hun den rug ontbloot en geslagen, zoals zij dat in hun synagogen gewoon waren te doen, en er wordt nota genomen van den smaad hiervan, vers 41. Aldus dachten zij hen door schaamte van het prediken te doen aflaten, en het volk door schaamte terug te houden van hen te horen, zoals Pilatus onzen Heiland gegeseld heeft om Hem smadelijk ten toon te stellen, hoewel hij verklaarde gene schuld in Hem te vinden. Voorts geboden zij hun, dat zij niet zouden spreken in den naam van Jezus, opdat, als zij geen ander bezwaar hadden tegen hun prediking, zij er toch dit verwijt tegen konden richten, dat het tegen de wet was, en niet slechts zonder de vergunning, maar tegen de stellige orders van hun meerderen.

VII. De verwonderlijke moed en standvastigheid der apostelen onder al dezen smaad en mishandeling. Toen men hen ontsloeg, gingen zij heen van het aangezicht des raads, en wij bevinden niet, dat zij een enkel woord van berisping tot het hof hebben gericht wegens de onrechtvaardige behandeling, die hun was aangedaan. Toen zij gescholden werden, hebben zij niet weder gescholden, en toen zij leden, hebben zij niet gedreigd, maar het overgegeven aan Hem, tot wie Gamaliël de zaak had verwezen, namelijk aan God, die rechtvaardiglijk oordeelt. Wat zij te doen hadden was hun zielen te bezitten in hun lijdzaamheid, en te maken, dat men van hun dienst ten volle verzekerd zou zijn, in weerwil van den tegenstand, dien zij ondervonden, en die beide zaken hebben zij op bewonderenswaardige wijze gedaan.

1. Hun lijden hebben zij met ene onverwinlijke blijmoedigheid gedragen, vers 41. Toen zij heengingen, met de tekenen der striemen, wellicht, op hun armen en handen, uitgefloten misschien door de dienaren en het grauw, terwijl ene openbare bekendmaking plaats had van de smadelijke straf, die zij hadden ondergaan, hebben zij, in plaats van zich Christus te schamen, of zich hun betrekking tot Hem te schamen, zich verblijd, dat zij waren waardig geacht geweest, om Zijns naams wil smaadheid te lijden. Zij waren mensen, mensen, die in achting stonden, die nooit iets gedaan hadden, om zich te schande te maken, en daarom kon het niet anders of zij moesten de schande gevoelen, die hun was aangedaan, en het schijnt wel, dat die hun smartelijker viel dan de pijn, zoals dit gewoonlijk het geval is bij mensen van een edel gemoed. Maar zij bedachten, dat het om den naam van Christus was, dat zij aldus smadelijk behandeld werden, omdat zij Hem toebehoorden en Zijne belangen dienden, en dat hun lijden dienstbaar gemaakt zou worden aan de verhoging van Zijn naam, en daarom achtten zij het ene ere, beschouwden zij het als zijnde waardig geacht smaadheid te lijden, katêxioothêsan atimasthênai -dat zij geëerd waren, door om Christus wil onteerd te zijn. Smaadheid te lijden voor Christus is ware bevordering, daar het ons gelijkvormig maakt aan Zijn voorbeeld en dienstbaar aan Zijne belangen. Zij verheugden er zich in, gedenkende wat hun Meester tot hen gezegd had, reeds bij het begin van hun roeping, Mattheus 5:11, 12, Zalig zijt gij, als u de mensen smaden en vervolgen, en liegende alle kwaad tegen u spreken om Mijnentwil. Verblijdt en verheugt u. Zij verblijdden zich niet alleen ofschoon zij smaadheid hadden geleden (hun lijden heeft hun blijdschap niet verminderd,) maar dat zij smaadheid hadden geleden, hun lijden vermeerderde hun blijdschap. Indien wij kwaad lijden voor weldoen, dan behoren wij- mits wij dat lijden dragen, zoals wij het moeten dragen- ons te verblijden in de genade, die er ons toe bekwaam maakt.

2. Met onvermoeide naarstigheid hebben zij hun werk voortgezet, vers 42. Zij werden gestraft voor hun prediken, en er werd hun geboden niet meer te prediken, en toch: zij hielden niet op te leren en te verkondigen, zij verzuimden gene gelegenheid en hebben i n geen enkel opzicht hun ijver of voortvarendheid verminderd. Merk op:

A. Wanneer zij predikten-dagelijks, niet slechts op sabbatdagen, of op den Dag des Heeren, maar elke dag, zonder dit op een enkelen dag na te laten, evenals hun Meester dit ook gedaan heeft, Lukas 19:47, Mattheus 26:55, zonder bevreesd te zijn, dat zij zodoende zich door overmatigen arbeid zouden doden, of wel, dat hun hoorders oververzadigd zouden worden.

B. Waar zij predikten-openlijk in den tempel, en meer afzonderlijk bij de huizen, in gemengde vergaderingen, waar allen heengingen, en in uitgelezene gezelschappen van Christenen voor de bijzondere inzettingen der Godsverering. Zij dachten niet, dat het prediken in de ene vergadering hen

zou verontschuldigen van het prediken in de andere bijeenkomst, want het woord moet gepredikt worden, tijdiglijk en ontijdiglijk. Hoewel zij in den tempel onder het oog hunner vijanden meer aan gevaar waren blootgesteld, hebben zij zich toch niet in het bidvertrek hunner eigene woning opgesloten, maar waagden zij zich op de plaats des gevaars, en hoewel zij toegang hadden tot den tempel, een gewijde plaats, hebben zij toch geen bezwaar gemaakt om in huizen te prediken, in ieder huis ook in de armste hut. Zij deden huisbezoek bij hen, die aan hun zorgen waren toevertrouwd, gaven hun, naar zij het nodig hadden, afzonderlijk onderricht, ook aan de kinderen en de dienstboden.

C. Wat het onderwerp was van hun prediking: zij verkondigden Jezus Christus. Zij predikten over Hem, maar dat was niet alles: zij predikten Hem, verhoogden Hem, prezen Hem aan, stelden Hem voor aan hun hoorders, om hun Vorst en Zaligmaker te zijn. Zij predikten niet zich zelven, maar Christus, als getrouwe vrienden van den Bruidegom, er zich op toeleggende om Zijne belangen te bevorderen. Dat was de prediking, die de meeste ergernis gaf aan de priesters, zij waren bereid hun toe te staan alles te prediken, zo het slechts niet Christus was, maar zij wilden, om hen te behagen, niet van onderwerp veranderen. Evangeliedienaars behoren er voortdurend werk van te maken om Christus te prediken: Christus, en dien gekruisigd, Christus, en dien verheerlijkt, buiten dit, niets dan wat hiertoe terug te brengen is.

HOOFDSTUK 6

1 En in dezelfde dagen, als de discipelen vermenigvuldigden, ontstond een murmurering der Grieksen tegen de Hebreen, omdat hun weduwen in de dagelijkse bediening verzuimd werden.
2 En de twaalven riepen de menigte der discipelen tot zich, en zeiden: Het is niet behoorlijk, dat wij het Woord Gods nalaten, en de tafelen dienen.
3 Ziet dan om, broeders, naar zeven mannen uit u, die goede getuigenis hebben, vol des Heiligen Geestes en der wijsheid, welke wij mogen stellen over deze nodige zaak.
4 Maar wij zullen volharden in het gebed, en in de bediening des Woords.
5 En dit woord behaagde aan al de menigte; en zij verkoren Stefanus, een man vol des geloofs en des Heiligen Geestes, en Filippus, en Prochorus, en Nicanor, en Timon, en Parmenas, Nicolaus, een Jodengenoot van Antiochie;
6 Welken zij voor de apostelen stelden; en dezen, als zij gebeden hadden, legden hun de handen op.
7 En het woord Gods wies, en het getal der discipelen vermenigvuldigde te Jeruzalem zeer; en een grote schare der priesteren werd den gelove gehoorzaam.
8 En Stefanus, vol van geloof en kracht, deed wonderen en grote tekenen onder het volk.
9 En er stonden op sommigen, die waren van de synagoge, genaamd der Libertijnen, en der Cyreneers, en der Alexandrijnen, en dergenen, die van Cilicie en Azie waren, en twistten met Stefanus.
10 En zij konden niet wederstaan de wijsheid en den Geest, door Welken hij sprak.
11 Toen maakten zij mannen uit, die zeiden: Wij hebben hem horen spreken lasterlijke woorden tegen Mozes en God.
12 En zij beroerden het volk, en de ouderlingen en de Schriftgeleerden; en hem aanvallende grepen zij hem, en leidden hem voor den raad;
13 En stelden valse getuigen, die zeiden: Deze mens houdt niet op lasterlijke woorden te spreken tegen deze heilige plaats en de wet.
14 Want wij hebben hem horen zeggen, dat deze Jezus, de Nazarener, deze plaats zal verbreken, en dat Hij de zeden veranderen zal, die ons Mozes overgeleverd heeft.
15 En allen, die in den raad zaten, de ogen op hem houdende, zagen zijn aangezicht als het aangezicht eens engels.

In dit hoofdstuk hebben wij,

I. Het misnoegen, dat onder de discipelen was ontstaan wegens de uitdeling der aalmoezen, vers 1.

II. De verkiezing en ordinering van zeven mannen. die voor deze aangelegenheid hadden te zorgen, ten einde de apostelen van dien last te ontheffen, vers 2-6.

III. De toeneming der gemeente, door dat er velen aan toegevoegd werden, vers 7.

IV. Een bijzonder bericht omtrent Stefanus, een der zeven.

1. Zijne grote werkzaamheid voor Christus, vers 8.

2. De tegenstand, dien hij ondervond van de vijanden van het Christendom, en zijn redetwisten met hen, vers 9, 10.

V. Zijne dagvaarding voor het grote sanhedrin, en de misdaden, die hem ten laste gelegd werden, vers 11-14.

VI. Hoe God hem erkende, vers 15.

Handelingen 6:1-7

Nadat wij de worstelingen der kerk met hare vijanden hebben aanschouwd, en ons met haar verblijd hebben in hare overwinningen, zullen wij nu zien, hoe zij hare inwendige aangelegenheden bestierde, en zo hebben wij hier:

I. Ene ongelukkige verdeeldheid onder sommige leden der gemeente die treurige gevolgen had kunnen hebben, maar voorzichtig en tijdig werd bijgelegd, vers 1. Als de discipelen (zo werden de Christenen in den beginne genoemd, leerlingen van Christus) vermenigvuldigden tot vele duizenden in Jeruzalem, ontstond ene murmurering.

1. Het doet ons goed aan het hart te bevinden, dat de discipelen vermenigvuldigden, terwijl het voor de priesters en de Sadduceeën ongetwijfeld ene kwelling des harten was dit te zien, De tegenstand, dien de prediking van het Evangelie ontmoette, heeft, in plaats van zijn' voortgang te stuiten, juist bijgedragen tot deszelfs voorspoed, en met deze jeugdige kerk ging het als met de jeugdige Joodse kerk in Egypte, hoe meer zij verdrukt werd, hoe meer zij vermeerderde. De predikers werden geslagen, gedreigd en mishandeld, maar het volk nam hun leer aan, ongetwijfeld daartoe gedrongen en uitgelokt door hun verwonderlijk geduld en hun blijmoedigheid onder hun beproevingen, die aan de mensen de overtuiging gaven, dat zij door een beteren geest dan den hun gesteund en als gedragen werden.

2. Maar het slaat ons ter neer, als wij zien, dat de vermenigvuldiging der discipelen ene aanleiding is tot onenigheid. Tot nu toe waren zij een hart en ene ziel, dit is herhaaldelijk vermeld tot hun lof, maar nu zij vermenigvuldigden, begonnen zij te murmureren, zoals toen in de oude wereld, de mensen op den aardboden begonnen te vermenigvuldigen, zij zich verdierven. Gij hebt dit volk vermenigvuldigd, maar Gij hebt de blijdschap niet groot gemaakt, Jesaja 9:2. Toen de huisgezinnen van Abraham en Lot toenamen, was er twist tussen hun herders. Zo was het ook hier. Er ontstond ene murmurering, geen openlijke strijd of twist, maar een heimelijke wrok.

A. De klagers waren de Grieksen, of Hellenisten, tegen de Hebreeën. De Joden, die in Griekenland en andere landen verstrooid waren, en gewoonlijk Grieks spraken, en het Oude Testament in de Griekse vertaling lazen, en niet in het oorspronkelijke Hebreeuws, van wie velen op het feest te Jeruzalem waren gekomen, hadden het geloof van Christus omhelsd, en waren toegedaan tot de gemeente, en zo bleven zij er. Dezen nu klaagden tegen de Hebreeën, de Joden, die in het Heilige Land woonden, en zich van het oorspronkelijk Hebreeuws van het Oude Testament bedienden. Van ieder dezer partijen zijn sommigen Christenen geworden, en, naar het schijnt, heeft hun wederzijdse aanneming van het Christendom niet vermocht, gelijk dit had behoord, om den wederzijdsen naijver, dien zij voor hun bekering tegen elkaar hadden gekoesterd, tot zwijgen te brengen. Iets van dien ouden zuurdesem hadden zij nog behouden, niet begrijpende, of niet gedenkende, dat er in Christus Jezus noch Griek, noch Jood is, gene onderscheiding van Hebreeër en Hellenist, maar dat allen aan Christus welkom zijn, en dit, om Zijnentwil, ook elkaar behoren te wezen.

B. De klacht van deze Grieksen was, dat hun weduwen in de dagelijkse bediening verzuimd werden, dat is: in de uitdeling der aalmoezen, en dat er voor de Hebreeuwse weduwen beter gezorgd werd. Merk op: De eerste twist in de Christelijke kerk betrof geldzaken, maar het is te betreuren, dat de kleine dingen dezer wereld tot twiststokers worden gemaakt onder hen, die belijden zich met de

grote dingen ener andere wereld bezig te houden. Er was zeer veel geld bijeengebracht ter ondersteuning der armen, maar, gelijk het dikwijls gebeurt in dergelijke gevallen, het was niet mogelijk in de uitdeling er van iedereen te behagen of tevreden te stellen. De apostelen aan wier voeten het geld neergelegd werd, deden hun best, om er naar de bedoeling der gevers over te beschikken, en ongetwijfeld hebben zij er naar gestreefd, om dit met de meest mogelijke onpartijdigheid te doen, en was het verre van hen, om de Hebreeën te bevoordelen ten koste van de Grieksen, en toch komen hier nu klachten bij hen in, en wordt hun in dat klagen stilzwijgend verweten, dat de Griekse weduwen verzuimd, dat is, veronachtzaamd werden, hoewel dezen even wezenlijke voorwerpen van barmhartigheid waren, werd haar toch niet zo veel toebedeeld, of werden niet zo velen van haar bedeeld, of niet op zo geregelde tijden, als aan de Hebreeuwse weduwen. Nu was die klacht misschien ongegrond en onrechtvaardig, en was er gene aanleiding tot klagen, maar zij, die om enigerlei reden in het nadeel zijn (zoals dit met de Griekse Joden tegenover de Hebreeërs uit de Hebreeën wel het geval was) zijn licht geneigd te denken, dat zij veronachtzaamd worden, als dit in werkelijkheid toch niet zo is, en het is het gewone gebrek van arme lieden, dat zij in plaats van dankbaar te zijn voor wat hun gegeven wordt, klaagziek en schreeuwerig zijn, geneigd om misnoegd te zijn, wijl hun niet meer gegeven wordt, of wijl aan anderen meer gegeven wordt dan aan hen, en afgunst en hebzucht, deze wortelen van bitterheid, worden onder de armen evengoed gevonden als onder de rijken, niettegenstaande de nederige omstandigheden, waaronder zij zich bevinden, en waarin zij zich behoorden te schikken. Maar wij willen eens veronderstellen, dat er enige oorzaak was tot klagen. Ten eerste: Sommigen denken, dat, ofschoon er voor hun armen wel gezorgd werd, hun weduwen echter veronachtzaamd werden, omdat de beheerders der fondsen zich hielden aan een ouden regel, geldig onder de Hebreeën, volgens welken, ene weduwe door de kinderen van haren man onderhouden moest worden. Zie 1 Timotheus 5:4. Maar, ten tweede: Ik houd het er voor, dat de weduwen hier genomen zijn voor al de armen, omdat velen, die in het kerkelijk register stonden, en aalmoezen ontvingen, weduwen waren, voor welke door den arbeid en de vlijt harer echtgenoten, zo lang dezen leefden, goed gezorgd was, maar die na hun dood in bekrompene omstandigheden waren gekomen. Gelijk zij, aan wie de openbare rechtsbedeling is toevertrouwd, verplicht zijn zeer bijzonder de weduwen tegen onrecht te beschermen, Jesaja 1:17, Lukas 18:3, zo behoren zij, die de beheerders zijn van de penningen, door de openbare liefdadigheid bijeengebracht, voor het nodige der weduwen te zorgen. Zie 1 Timotheus 5:3. En merk op dat de weduwen hier, en ook de andere armen, ene dagelijkse bediening hadden. Wellicht ontbrak het haar aan overleg, en waren zij niet in staat voor later te zorgen, weshalve de beheerders der fondsen uit vriendelijkheid haar iedere dag haar dagelijks brood gaven, zodat zij van de hand in den tand leefden. Nu schijnt het, dat de Griekse weduwen, vergelijkender wijs, of naar verhouding, veronachtzaamd werden, wellicht dachten zij, die over het geld beschikten, dat er door de rijke Hebreeën meer bijgedragen werd tot het fonds, dan door de rijke Grieken, die gene have hadden om te verkopen, zoals de Hebreeën, en dat daarom de Griekse armen minder uit het fonds behoorden te ontvangen, en hoewel daar nu ene draaglijke reden voor was, achtten zij toch, dat het hard en onbillijk was. In de best georganiseerde gemeente zal toch altijd nog wel iets verkeerds zijn, een slecht beheer, of bestuur, grieven over het een of ander, of ten minste klachten, en die gemeenten zijn de besten, waarin de minste grieven en klachten voorkomen.

II. De gelukkige schikking, die er ten opzichte van deze zaak getroffen werd, ten einde de aanleiding tot dit murmureren weg te nemen. Tot nu toe hadden de apostelen het bestier over deze zaak, men wendde zich om hulp of ondersteuning tot hen, en tot hen kwam men met klachten. Nu waren zij verplicht personen te gebruiken, die hun hierbij behulpzaam waren, en die wellicht niet zoveel zorg

aan die zaak wijdden als zij moesten, noch zo goed bestand waren tegen de verzoeking om partijdig te zijn, als zij behoorden te wezen. Daarom moeten nu mannen gekozen worden, om die zaak te behartigen, mannen, die er meer tijd aan konden besteden dan de apostelen, en meer geschikt waren voor dien post van vertrouwen dan zij, die tot nu toe door de apostelen hiervoor gebruikt werden. Merk nu op:

1. De methode, door de apostelen voorgesteld. Zij riepen de menigte der discipelen tot zich, de hoofden der vergaderingen van Christenen te Jeruzalem, de voornaamste leiders der gemeenten. De twaalven zelven wilden zonder hen niets beslissen, want de behoudenis is in de veelheid der raadslieden, en in ene aangelegenheid van dien aard, kunnen diegenen het best in staat zijn raad te geven, die meer met de zaken van dit leven bekend waren, dan de apostelen.

A. De apostelen verklaren, dat zij zich door deze zaken niet van hun groot en gewichtig werk kunnen laten afleiden, vers 2. "Het is niet behoorlijk, dat wij het woord Gods nalaten en de tafelen dienen. Geld te ontvangen en uit te betalen was een dienen der tafelen, maar al te zeer gelijk aan de tafelen der wisselaars in den tempel, dit behoorde niet tot het werk waartoe de apostelen waren geroepen, zij hadden het woord Gods te prediken. En hoewel zij het niet zo nodig hadden als wij, om wat zij predikten eerst te bestuderen (hun werd in die ure gegeven wat zij zouden spreken), dachten zij toch dat het werks genoeg was voor den gehelen mens, en dat zij er al hun gedachten, en zorgen en hun tijd aan moesten wijden, hoewel een hunner meer was dan tien van ons, ja dan tien duizend. Indien zij de tafelen dienen, dan moeten zij, enigermate ten minste, het woord Gods nalaten, dan konden zij aan hun werk der prediking niet altijd de aandacht wijden, die er aan gewijd moest worden. Pectora nostra duas non admittentia curas - Onze geest laat niet toe twee onderscheidene zwaarwichtige ambten op ons te nemen. Ofschoon dit dienen der tafelen een Godvruchtig doel had, een dienen was van de liefdadigheid der rijke Christenen en van de nooddruft der arme Christenen, en in beiden een dienen van Christus, wilden de apostelen van hun werk der prediking niet zo veel tijd afnemen, als dit vorderen zou. Zij willen niet meer van hun prediking afgetrokken worden door het geld, dat aan hun voeten werd gelegd, dan zij er van weggedreven wilden worden door de striemen der geselslagen op hun rug. Zolang het getal der discipelen nog klein was, konden de apostelen die zaak besturen, zonder er veel van hun voornaamste werk door afgetrokken te worden, maar nu hun getal was toegenomen, konden zij dit niet meer. Het is niet behoorlijk, het is niet betamelijk, of loffelijk, dat wij het werk verzuimen van zielen te voeden met het brood des levens, en ons bezig houden met het verlenen van bijstand voor het lichaam der armen. Het Evangelie te prediken is het beste werk, en het voegzaamste en het nodigste, waarmee een Evangeliedienaar zich kan bezighouden, en waaraan hij zich geheel en al geven moet, 1 Timotheus 4:15, en teneinde dit te kunnen doen, moet hij niet ingewikkeld worden in de handelingen des leeftochts, 2 Timotheus 2:4, neen, zelfs niet in het buitenwerk van het huis Gods, Nehemia 11:16.

B. Daarom wensen zij, dat zeven mannen verkozen zullen worden, die hiervoor geschikt en bekwaam waren, wier werk het zou zijn de tafelen te dienen, diakonein trapezais -diakenen te zijn van de tafelen, vers 2. De zaak moet behartigd worden, beter behartigd dan tot nu toe, en dan de apostelen haar konden behartigen, en daarom moeten geschikte personen gekozen worden, die, hoewel zij nu en dan, als de gelegenheid er zich toe aanbood, ook gebruikt konden worden voor de prediking des woords en voor het gebed, zich daaraan toch niet zo uitsluitend moesten wijden als de apostelen. Dezen moeten dan zorg dragen voor de kerkelijke fondsen, uitbetalingen doen en boekhouden, kopen hetgeen zij van node hadden voor het feest, Johannes 13:29, en zich met al

deze noodzakelijke dingen bezig houden, in ordine ad spiritualia -tot geestelijke oefeningen, opdat alle dingen eerlijk en met orde geschieden, en geen persoon of zaak veronachtzaamd zou worden. Die personen moesten bekwaam en bevoegd zijn voor dit werk. Het volk, de leden der gemeente, moesten hen verkiezen, en de apostelen hen ordenen, maar het volk mag gene mannen verkiezen, en de apostelen mogen gene mannen ordenen, die volstrekt ongeschikt zijn voor dit ambt. Ziet dan om naar zeven mannen uit u. Dit getal, dachten zij, kon voor het ogenblik volstaan, indien het later nodig bleek, konden er meer aan toegevoegd worden, Dezen moesten zijn, Ten eerste: personen, die goede getuigenis hebben, mannen zonder aanstoot of ergernis, die door hun naburen geacht werden als rechtschapen en getrouw, betrouwenswaardig, onbesmet door enigerlei ondeugd, bekend staande als mensen van een deugdzaam en lofwaardig karakter, marturou menous -mannen, die een goed getuigenis konden overleggen betreffende hun wandel. Zij, die enigerlei ambt bekleden in de kerk, behoren mannen te zijn van ene goede reputatie, van een vlekkeloos, ja wat meer is, van een loffelijk karakter, hetgeen noodzakelijk is, niet slechts tot eer van hun ambt, maar ook om het naar behoren uit te oefenen. Ten tweede. Zij moeten vol des Heiligen Geestes zijn, vervuld zijn van die genadegaven des Heiligen Geestes, die nodig waren voor het rechte beheer van hetgeen hun toevertrouwd werd. Het moeten niet slechts eerlijke mannen zijn, maar begaafde, kloekmoedige mannen, zoals die, welke tot richteren in Israël werden aangesteld, Exodus 18:21, kloeke mannen, Godvrezende, waarachtige mannen, de gierigheid hatende, en hieruit doende blijken, dat zij vol des Heiligen Geestes zijn. Ten derde. Zij moeten vol zijn der wijsheid. Het was niet genoeg, dat zij eerlijke, vrome, mannen waren, zij moeten ook voorzichtige, verstandige mannen zijn, die men niet licht kan misleiden of bedriegen, en die alles ten beste zullen regelen, vol des Heiligen Geestes en der wijsheid, dat is: van den Heiligen Geest als een Geest der wijsheid. Wij vinden het woord der wijsheid, gegeven door den Geest als onderscheiden van het woord der kennis van dezelfden Geest, 1 Corinthiërs 12:8. Zij moeten vol zijn der wijsheid aan wie openbare fondsen worden toevertrouwd, opdat zij er niet slechts met getrouwheid, maar ook met spaarzaamheid en overleg, over beschikken. Het volk moet de personen benoemen: "Ziet dan om, broeders, naar zeven mannen uit u, gaat na, wie onder ulieden geschikt is voor zulk een post, in wie gij met de meeste overtuiging vertrouwen kunt hebben." Men kon veronderstellen, dat de leden der gemeente beter op de hoogte waren van het karakter der mensen, of ten minste meer geschikt waren om er navraag naar te doen, dan de apostelen, en daarom worden zij met de verkiezing belast. De apostelen zullen hen ordenen tot den dienst, zullen hun hun last opdragen, opdat zij weten wat zij te doen hebben, en er zich met nauwgezetheid op zullen toeleggen. Zij zullen hun macht en gezag geven, opdat de belanghebbenden zullen weten, tot wie zij zich hebben te wenden, en aan wie zij zich moeten onderwerpen in zaken van dien aard, mannen, welke wij mogen stellen over deze nodige zaak, om haar te behartigen, en er voor te zorgen, dat er noch verspilling, noch gebrek is. De apostelen verbinden zich voorts om zich geheel en al aan den Evangeliedienst te wijden, des te inniger en nauwlettender, nu zij van dien moeilijke post ontheven zullen zijn, vers 4.

Wij zullen volharden in het gebed en in de bediening des woords. Zie hier:

A. Wat de twee grote Evangelie-inzettingen zijn-het woord en het gebed, door dezen wordt de gemeenschap tussen God en Zijn volk onderhouden, door het woord spreekt Hij tot hen, en door het gebed spreken zij tot Hem, en dezen staan in wederkerige betrekking tot elkaar. Door deze twee inzettingen moet Christus' koninkrijk worden bevorderd en uitgebreid, wij moeten profeteren tot de dorre doodsbeenderen, en dan bidden om een geest des levens van God om tot hen in te

gaan. Door het woord en het gebed worden andere inzettingen voor ons geheiligd, en hebben de sacramenten kracht van uitwerking.

B. Wat het grote werk is van Evangeliedienaren: het is te volharden in het gebed en in de bediening des woords, zij moeten nu nog of zich bekwamen voor dien dienst, of er zich aan geven, als zij er bekwaam toe gemaakt zijn, hetzij in het openbaar of in de binnenkamer, op de gezette tijden, of buiten de gezette tijden. Zij moeten in de bediening des woords Gods mond zijn tot het volk, en in het gebed de mond des volks zijn tot God. Om zondaren tot overtuiging en bekering te brengen, en de heiligen te stichten en te vertroosten, moeten wij niet slechts onze gebeden voor hen opzenden tot God, maar hun het woord bedienen, onze gebeden ondersteunende door ons streven en het gebruik der bestemde middelen. En wij moeten hun niet slechts het woord bedienen, wij moeten ook voor hen bidden, dat het woord van kracht voor hen zij, want Gods genade kan alles doen zonder onze prediking maar onze prediking vermag niets zonder Gods genade. De apostelen waren bekleed met buitengewone gaven des Heiligen Geestes, gaven der talen, en om wonderen te doen, en toch was hetgeen, waarin zij volhardden, de prediking des woords en het gebed, waardoor zij de gemeente opbouwden, en ongetwijfeld zijn die leraren de opvolgers der apostelen, (niet in de volheid der apostolische kracht en macht-het zijn brutale overweldigers, die hierop aanspraak maken, -maar in de beste en uitnemendste der apostolische werken), die volharden in gebed en in de bediening des woords, en met de zodanige zal Christus wezen tot aan het einde der wereld.

2. Hoe dit voorstel bijval vond en dadelijk door de discipelen ten uitvoer werd gebracht. Het wordt hun niet opgelegd door een volstrekt gezag, of onbepaalde macht, hoewel de apostelen vrijmoedigheid hadden kunnen hebben in Christus om dit te doen, Filemon 8, maar het werd hun voorgesteld als iets dat zeer passend en voegzaam was, toen behaagde dit woord aan al de menigte, vers 5. Het behaagde hun de apostelen zo bereid te zien om zich te ontdoen van deze inmenging in wereldlijke aangelegenheden, en dit aan anderen op te dragen, het behaagde hun te horen, dat zij wilden volharden in de bediening des woords en het gebed, en daarom hebben zij de zaak noch bestreden, noch de uitvoering er van uitgesteld.

A. Zij verkozen de personen. Het is niet waarschijnlijk dat allen op dezelfde mannen het oog hadden, ieder had zijn eigen vriend, van wie hij het goede dacht, maar de meeste stemmen werden uitgebracht op de hier genoemde personen, en de overigen-zowel van de kandidaten als van de kiezers-berustten er in zonder beroering te veroorzaken, zoals leden ener vereniging in zulke gevallen behoren te doen. Een apostel, die een buitengewoon ambt bekleedde, werd aangewezen door het lot, hetgeen meer onmiddellijk de daad Gods is, maar de opzieners der armen werden gekozen door de stemmen des volks waarbij toch ook acht moet geslagen worden op de leiding van Gods voorzienigheid, daar Hij het hart en de tong der mensen in Zijne hand heeft. Wij hebben ene lijst van de personen, die verkozen werden. Sommigen denken, dat zij te voren tot de zeventig discipelen behoord hebben, maar dit is niet waarschijnlijk, want dezen waren sedert lang door Christus zelven geordend om het Evangelie te prediken, en er was niet meer reden, dat zij het woord Gods zouden nalaten, om de tafelen te dienen, dan dat de apostelen dit zouden doen. Het is dus meer waarschijnlijk, dat zij behoorden tot hen, die na de uitstorting des Heiligen Geestes bekeerd zijn geworden, want aan allen, die gedoopt zouden zijn, was beloofd, dat zij de gave des Heiligen Geestes zouden ontvangen, en overeenkomstig die belofte is de gave, die volheid des Heiligen Geestes, die vereist werd in hen, welke tot dit ambt verkoren moesten worden. Verder kunnen wij omtrent deze zeven nog gissen: Ten eerste: dat zij behoorden tot hen, die hun have hadden verkocht

en het geld in het algemene fonds hadden gestort, want cæteris paribus -andere dingen daaraan gelijk zijnde, waren diegenen het meest geschikt om met de uitdeling er van belast te worden, die er het meest en het edelmoedigst toe hadden bijgedragen. Ten tweede. Dat deze zeven allen tot de Griekse of Hellenistische Joden behoorden, want allen hebben zij Griekse namen, en hierdoor kon de murmurering der Grieksen, (die de aanleiding was tot deze instelling) het waarschijnlijkst tot zwijgen worden gebracht, dat dit ambt aan hen, die evenals zij, vreemdelingen waren, werd toevertrouwd, die dus voorzeker niemand zouden veronachtzamen. Het is duidelijk, dat Nicolaüs een hunner was, want hij was een Jodengenoot van Antiochië, en sommigen zijn van mening, dat de wijze van uitdrukking te kennen geeft, dat zij allen Jodengenoten waren van Jeruzalem, zoals hij van Antiochië. De eerste, die genoemd wordt, is Stefanus, de glorie dezer septemviri , een man vol des geloofs en des Heiligen Geestes. Hij had een sterk geloof in de leer van Christus, en was er meer dan de meesten vol van, vol van trouw, vol van moed, (zo verstaan sommigen het,) want hij was vol des Heiligen Geestes, van Zijne gaven en Zijne genade, hij was een buitengewoon man, hij muntte uit in alles wat goed was, zijn naam betekent ene kroon. Dan komt Filippus, omdat hij, in het ambt van diaken goed gediend hebbende, daarna geordend werd tot het ambt van een evangelist, en metgezel en helper van de apostelen, want aldus wordt hij uitdrukkelijk genoemd, Hoofdstuk 21:8. Vergelijk Efeziërs 4:11. En hij heeft voorzeker niet als diaken gepredikt en gedoopt, van welke prediking en doop wij lezen in Hoofdstuk 8:12 (want het is duidelijk, dat dit ambt een dienen was der tafelen, in tegenstelling met de bediening des woords), maar als evangelist, en wij hebben reden te denken, dat hij, tot dit ambt bevorderd zijnde, het andere heeft verlaten, als daarmee onbestaanbaar. Wat Stefanus betreft, wij lezen niet dat hij iets gedaan heeft, waar. uit blijkt, dat hij een prediker was van het Evangelie, want hij twistte, of disputeerde slechts in de scholen, en hij voert een pleit voor zijn leven voor het gerecht, vers 9 en Hoofdstuk 7:2. De laatste, die genoemd wordt, is Nicolaüs, die, naar sommigen zeggen, later ontaardde, (als de Judas onder deze zeven.) en de stichter was van de sekte der Nicolaïeten, waarvan wij lezen in Openbaring 2:6, 15, en waarvan Christus aldaar zegt, dat Hij haar haat. Maar sommigen der ouden ontlasten hem van die beschuldiging, en zeggen ons, dat, hoewel die snode, onreine sekte zich naar hem noemden, zij dit toch ten onrechte deden, en alleen maar, omdat hij er op aandrong, dat zij, die vrouwen hadden, behoorden te zijn, alsof zij er geen hadden, waaruit zij goddelooslijk afleidden, dat zij, die vrouwen hadden, ze moesten hebben als aan allen gemeen, weshalve Tertullianus, als hij van de gemeenschap der goederen spreekt, dit zeer bijzonder uitzondert, Omnia indiscreta apud nos, præter uxores -Alle dingen zijn onder ons gemeen, behalve onze vrouwen, APOLLYON. cap. 39.

B De apostelen stelden hen aan tot dit werk van het dienen der tafelen, vers 6. Het volk droeg hen voor aan de apostelen, die hun keuze goedkeurden, en hen ordenden.

Zij baden met hen, en voor hen, dat God hun al meer en meer van den Heiligen Geest en van wijsheid zou geven, dat Hij hen bekwaam zou maken voor den dienst, waartoe zij geroepen waren, er hen in zou erkennen, en er hen tot een zegen door zou maken voor de gemeente, en inzonderheid voor de armen der gemeente. Allen, die gebruikt worden in den dienst der kerk, behoren door het gebed der kerk overgegeven te worden aan de leiding der Goddelijke genade. Zij legden hun de handen op, dat is: zij zegenden hen in den naam des Heeren, want de handoplegging had plaats bij het zegenen, zo heeft Jakob de beide zonen van Jozef gezegend: en, zonder enig tegenspreken, hetgeen minder is, wordt gezegend van hetgeen meerder is, Hebr. 7:7. De diakenen worden gezegend door de apostelen, en de verzorgers of opzieners der armen door de leraren der gemeente. Door het gebed een zegen over hen afgesmeekt hebbende, verzekerden zij hun door de

oplegging der handen, dat het gebed verhoord en de zegen geschonken was. En dit nu was hun macht geven om dat ambt uit te oefenen en het volk de verplichting opleggen om hen te gehoorzamen en zich aan hun schikkingen te onderwerpen.

III. De vooruitgang der gemeente, die daarop volgde. Toen er behoorlijk orde gesteld was op de zaken der kerk (de grieven hersteld, en de ontevredenheid tot zwijgen was gebracht), heeft de Godsdienst veld gewonnen, vers 7.

1. Het woord Gods wies. Nu de apostelen besloten waren om zich meer dan ooit aan de prediking te wijden, werd het Evangelie hierdoor verder verspreid, en drong het met des te meer kracht door tot het hart der hoorders. Als de leraren der gemeente zich ontdoen van allen arbeid in wereldlijke aangelegenheden en zich geheel en al en met alle kracht wijden aan hun eigen werk, dan zal dit een middel zijn om den voorspoed van het Evangelie te bevorderen. Het woord Gods wordt gezegd te wassen, gelijk het gezaaide zaad wast, als het dertig-, zestig-, en honderdvoud opkomt.

2. De Christenen werden talrijk, het getal der discipelen vermenigvuldigde te Jeruzalem zeer. Toen Christus op aarde was, had Zijne prediking den minsten voorspoed te Jeruzalem, en toch levert die stad nu de meeste bekeerlingen. God heeft ook in de slechtste plaatsen, Zijn overblijfsel.

3. Ene grote schare der priesters werd den geloven gehoorzaam. Het woord en de genade Gods worden grotelijks verheerlijkt, als er op diegenen door gewerkt wordt, van wie dit het minst waarschijnlijk was te achten, zoals hier de priesters, die of het geloof hadden tegengestaan, of, ten minste, verbonden waren geweest met hen, die dit deden. De priesters, die door de wet van Mozes tot hun ambt bevorderd werden, waren gewillig om van die bevordering af te zien voor het Evangelie van Christus, en het schijnt wel, dat zij gezamenlijk, en corps, gekomen zijn, velen van hen waren overeen gekomen, teneinde elkanders eer op te houden, en elkanders handen te sterken, om te zamen hun naam op te geven voor Christus-polis ochlos -ene grote menigte priesters werden door Gods genade over hun vooroordelen heen geholpen, en werden den geloven gehoorzaam, aldus wordt hun bekering beschreven. Zij omhelsden de leer van het Evangelie, hun verstand werd gevangen geleid onder de macht der waarheden van Christus, en iedere tegenstrevende gedachte tot Zijne gehoorzaamheid gebracht, 2 Corinthiërs 10:4, 5. Het Evangelie wordt gezegd bekend gemaakt te zijn tot gehoorzaamheid des geloofs, Romeinen 16:26. Het geloof is ene daad van gehoorzaamheid, want dit is Gods gebod, dat wij geloven, 1 Johannes 3:23. Zij toonden de oprechtheid van hun geloof in het Evangelie van Christus door ene blijmoedige onderwerping aan al de regelen en voorschriften van het Evangelie. Het doel, de strekking, van het Evangelie is ons hart en ons leven te louteren en te hervormen, het geloof schrijft ons de wet voor, en wij moeten er aan gehoorzamen.

Handelingen 6:8-15

Stefanus was ongetwijfeld naarstig en getrouw in de vervulling van zijn ambt als uitdeler van de liefdadigheid der gemeente, en heeft er zich op toegelegd, om die zaak onder ene goede methode te brengen, en dit deed hij tot ieders tevredenheid. En hoewel het hier blijkt, dat hij een man was, toegerust met buitengewone gaven, en wel geschikt voor een hogere betrekking, heeft hij toch, tot dit ambt geroepen zijnde, het niet beneden zich geacht, om er de plichten van waar te nemen. En, getrouw zijnde in het kleine, werd hem meer toevertrouwd, en hoewel wij niet bevinden, dat hij door prediking en doop het Evangelie heeft verbreid, zien wij hem hier toch tot zeer eervollen dienst geroepen.

I. Hij bewees de waarheid van het Evangelie, door in den naam van Christus wonderen te werken, vers 8.

1. Hij was vol geloof en kracht, dat is: van een krachtig geloof, waardoor hij in staat werd gesteld grote dingen te doen. Zij, die vol zijn van geloof, zijn vol van kracht, omdat door het geloof de kracht Gods in ons werkt. Zijn geloof heeft hem zo vervuld, dat het gene plaats liet voor ongeloof, en plaats maakte voor de invloeden der Goddelijke genade, zodat, gelijk de profeet het uitdrukt, hij vol was van kracht van den Geest des Heeren, Micha 3:8 Door het geloof zijn wij ontledigd van ons zelven, en dus vervuld van Christus, die de wijsheid en de kracht Gods is.

2. Dit zo zijnde, heeft hij wonderen en grote tekenen gedaan onder het volk, openlijk, onder het oog van allen, want Christus' wonderen behoefden ook het nauwlettendst onderzoek niet te vrezen. Het is niet vreemd, dat Stefanus, ofschoon hij het predikambt niet uitoefende, deze grote wonderen gedaan heeft, want wij bevinden, dat dit afzonderlijke gaven des Geestes waren, onderscheidenlijk toebedeeld, want aan den een was de werkingen der krachten gegeven, en aan een ander profetie, 1 Corinthiërs 12:10, 11. En deze tekenen volgden, niet slechts hen, die predikten, maar ook hen, die geloofden, Markus 16:17.

II. Hij bepleitte de zaak van het Christendom tegen hen, die het tegenstonden, en er tegen spraken, vers 9, 10. Hij diende de belangen van den Godsdienst als twistredenaar, op de hoge plaatsen van het veld, terwijl anderen ze als wijngaardeniers en landlieden dienden.

1. Er wordt ons hier gezegd, wie zijne tegenstanders waren, vers 9. Het waren Joden, maar Hellenistische Joden, Joden uit de verstrooiing, die meer ijver voor hun Godsdienst schenen gehad te hebben, dan de Joden, die in het Heilige land woonden. Het was met moeite en bezwaar, dat zij er de praktijk en de belijdenis van hielden in het land, waarin zij woonden, waar zij waren, als gesprenkelde vogels, en het was niet zonder grote onkosten en moeite, dat zij hun reizen naar Jeruzalem konden volbrengen. Dit maakte hen tot ijveriger aanhangers van het Judaïsme dan zij waren, voor wie de belijdenis van hun Godsdienst goedkoop en gemakkelijk was. Zij waren van de synagoge, genaamd der Libertijnen, de Romeinen noemden dezen Liberti, of Libertini, die of vreemdelingen zijnde, genaturaliseerd waren, of, slaven zijnde van geboorte, vrijgemaakt waren, of tot vrijen verklaard werden. Sommigen denken, dat deze Libertijnen Joden waren, die, evenals Paulus, het Romeinse burgerrecht hadden verkregen, hoofdstuk 22:27, 28, en waarschijnlijk was hij, Paulus, de eerste en voornaamste van deze synagoge der Libertijnen in het twisten met Stefanus, en die ook anderen in deze twistredenen had betrokken, want wij vinden hem ijverig en bedrijvig bij de

steniging van Stefanus, instemmende met zijne terdoodbrenging. Er waren anderen, die behoorden tot de synagoge van de Cyreneërs en der Alexandrijnen, van welke synagoge door de Joodse schrijvers gewag wordt gemaakt, en nog anderen, die tot hun synagoge behoorden, die van Cilicië en Azië waren, en indien Paulus, als vrije burger van Rome, niet tot de synagoge der Libertijnen behoorde, dan behoorde hij, als geboortig van Tarsen, ene stad van Cilicie, tot deze, waarschijnlijk is hij van beiden lid geweest. De Joden, die in andere landen geboren waren, en er hun zaken hadden, moesten zich niet slechts dikwijls naar Jeruzalem begeven, maar er ook wonen. Elke natie had er hare synagoge, zoals er in Londen Franse, en Hollandse en Deense kerken zijn, en deze synagogen waren de scholen, waarheen de Joden dier natie hun jongelingen zonden, om er in de Joodse geleerdheid onderwezen te worden. Daar nu de leraren van deze synagogen het Evangelie zagen toenemen, terwijl de oversten dat toenemen oogluikend toelieten, vreesden zij voor de gevolgen hiervan voor den Joodsen Godsdienst, waarvoor zij ijverden. Overtuigd van het goede en rechtmatige hunner zaak, en van hun eigene bekwaamheid om haar te behandelen, wilden zij het ondernemen het Christendom door kracht van redenering omver te werpen. Dit was ene billijke en redelijke wijze van doen, die door den Godsdienst altijd geredelijk zal aangenomen worden: Brengt ulieder twistzaak voor, zegt de Heere, brengt uwe vaste bewijsredenen bij, Jesaja 41:21. Maar waarom hebben zij met Stefanus gedisputeerd? Waarom niet met de apostelen zelven? Sommigen denken, omdat zij de apostelen minachtten als ongeleerde, eenvoudige (of onwetende) mannen, met wie zich in te laten zij beneden zich achtten, terwijl Stefanus een wèl onderwezen man was, en zij stelden er ene eer in om in twistgesprek te komen met iemand, die huns gelijke, en tegen hen opgewassen was. Anderen denken, dat het was, omdat zij ontzag hadden voor de apostelen, en niet zo vrij en gemeenzaam met hen konden zijn, als met Stefanus, die een lager ambt bekleedde. Het kan ook zijn, dat zij ene openlijke uitnodiging tot een gesprek hadden uitgevaardigd, en dat Stefanus door de discipelen verkozen en benoemd was, om voor hen in het strijdperk te treden, want het was niet betamelijk, dat de apostelen zouden aflaten het woord Gods te prediken, om zich in twistgesprekken te begeven, Stefanus, die slechts een diaken der gemeente, en een zeer schrandere jonge man was, van schitterend talent, en beter geschikt om met twistredenaars te handelen dan de apostelen zelven, wordt tot dezen dienst aangesteld. Sommige geschiedschrijvers zeggen, dat Stefanus aan de voeten van Gamaliël was onderwezen, en dat Saulus en de overigen hem aanvielen als een afvallige, en het met bijzondere woede op hem gemunt hadden. Waarschijnlijk hebben zij met Stefanus gedisputeerd, omdat hij vol van ijver was om hen te overtuigen. En dit was de dienst, waartoe God hem had geroepen.

2. Er wordt ons hier gezegd, hoe hij in dit dispuut de overwinning behaalde, vers 10. Zij konden niet weerstaan de wijsheid en den Geest, door welken hij sprak. Zij konden noch hun eigene argumenten volhouden, noch de zijnen wederleggen. Hij bewees door zulke onweerlegbare argumenten, dat Jezus is de Christus, en uitte zich met zo veel helderheid en volledigheid, dat zij, tegen hetgeen hij gezegd had, niets hadden in te brengen, hoewel zij niet overtuigd waren, waren zij toch beschaamd gemaakt, in verlegenheid gebracht. Er staat niet: Zij konden hem niet weerstaan, maar, zij konden niet weerstaan de wijsheid en den Geest, door welken hij sprak, den Geest der wijsheid, die door hem sprak. Nu was de belofte vervuld: Ik zal u mond en wijsheid geven, welke niet zullen kunnen tegenspreken noch weerstaan allen, die zich tegen u zetten, Lukas 21:15. Zij dachten slechts met Stefanus gedisputeerd te hebben, en dat zij zich tegen hem konden verdedigen, maar zij disputeerden met den Geest Gods in hem, en tegen dien Geest waren zij niet bestand.

III. Ten laatste heeft hij het bezegeld met zijn bloed, wij zullen in het volgende hoofdstuk zien, dat hij dit gedaan heeft, hier zien wij de maatregelen door zijne vijanden genomen, om tot dit doel te komen. Toen zij zijne argumenten als twistredenaar niet konden wederleggen, zijn zij hem als misdadiger gaan vervolgen, en hebben getuigen omgekocht, die zwoeren, dat hij Godslastering had gesproken. "Op zulke termen (zegt Ds. Baxter hier) disputeren wij met boosaardige, kwaadwillige mensen. En het is schier een wonder der Goddelijke voorzienigheid, dat geen groter aantal van Godvruchtige personen vermoord zijn in de wereld, door middel van meineed en voorgewend recht van wet nu zo vele duizenden hen haten, en die er geen gewetensbezwaar in vinden om valse eden af te leggen." Zij hebben mensen omgekocht, hun voorgeschreven wat zij zeggen moesten, en hun betaald om er een eed op te doen. Zij waren in des te groter woede tegen hem ontstoken, omdat hij bewezen had, dat zij ongelijk hadden, en hun den rechten weg had gewezen, waarvoor zij hem hartelijk dankbaar hadden behoren te wezen: was hij hun vijand, omdat hij hun de waarheid zei, en die waarheid bewees? Laat ons hier nu opmerken:

1. Hoe zij door alle mogelijke kunstgrepen beide de regering en het gemeen tegen hem opzetten, opdat zij, zo zij niet door de ene, de regering, dan toch door het andere, het gepeupel, hun doel zouden bereiken, vers 12. Zij beroerden het volk tegen hem, opdat, indien het sanhedrin het nog gepast mocht oordelen, om hem (naar den raad van Gamaliël) begaan te laten, zij hem toch door een volksoploop konden doen vallen. Zij vinden ook middelen om de ouderlingen en de schriftgeleerden tegen hem op te zetten, opdat, zo het volk hem mocht steunen en beschermen, zij hem door het gezag ten val konden brengen. Aldus twee snaren op hun boog hebbende, twijfelden zij er niet aan, of zij zouden hun doel bereiken.

2. Hoe zij hem voor het gerecht kregen: hem aanvallende, toen hij hier weinig aan dacht, grepen zij hem, en leidden hem voor den raad. Gezamenlijk vielen zij op hem aan, besprongen hem als een leeuw zijne prooi, gelijk de betekenis is van het woord. Door hun ruwe behandeling van hem wilden zij hem beide aan het volk en de regering voorstellen als een gevaarlijk man, die of het gerecht zou ontvluchten, indien hij niet goed bewaakt werd, of er tegen zou strijden, indien hij niet onder bedwang werd gehouden. Hem gegrepen hebbende, leidden zij hem in triomf voor den raad, en dat wel met zoveel spoed, naar het schijnt, dat geen zijner vrienden bij hem was. Zij hadden gemerkt, dat, wanneer velen hunner te zamen waren, zij elkaar bemoedigden en elkanders handen sterkten, en daarom willen zij het nu beproeven om met ieder hunner afzonderlijk te handelen.

3. Hoe zij er op voorbereid waren om bewijs tegen hem bij te brengen. Zij waren besloten om zich nu niet in verlegenheid te laten brengen, zo als toen zij onzen Heiland voor hun vierschaar brachten, en toen nog naar getuigen moesten zoeken. Zij hadden ze reeds gereed en bij de hand, en zij hadden hen te voren onderricht om onder ede te verklaren, dat zij hem lasterlijke woorden hadden horen spreken tegen Mozes en God, vers 11, tegen deze heilige plaats en de wet, vers 13, want zij hadden hem horen zeggen, wat Jezus doen zou tegen deze plaats en tegen de zeden, vers 14. Het is mogelijk, dat hij iets van dien aard gezegd heeft, en toch worden zij, die tegen hem zwoeren, valse getuigen genoemd, want aan hetgeen er waar was in hun getuigenis hebben zij ene boosaardige uitlegging gegeven, en dus zijne woorden verdraaid en verkeerd voorgesteld. Merk op:

A. Wat de algemene beschuldiging was, die tegen hem werd ingebracht- dat hij lasterlijke woorden had gesproken, en, om de zaak nog te verzwaren, zeiden zij: "hij houdt niet op lasterlijke woorden te spreken, het is zijn gewone manier van spreken in alle gezelschappen of samenkomsten, wáár hij

ook komt, overal maakt hij er zijn werk van om zijne denkbeelden ingang te doen vinden bij allen, met wie hij spreekt. Er ligt ook ene beschuldiging in opgesloten van weerspannigheid en het minachten van vermaan. "Hij is hiertegen gewaarschuwd, en toch houdt hij niet op van op deze wijze te spreken." Godslastering wordt te recht als ene afschuwelijke misdaad beschouwd, (minachtend en madelijk te spreken van God, onzen Maker,) en daarom wilden de vervolgers van Stefanus gehouden worden voor mensen, aan wie de ere van Gods naam zeer ter harte ging, en die deze vervolging instelden uit ijver voor dien naam. Gelijk het was met de belijders en martelaars des Ouden-Testaments, zo was het ook met die des Nieuwen-hun broederen, die hen haatten en hen uitwierpen, zeiden: Dat de Heere heerlijk worde en zij gaven voor hierin Gode een dienst te doen. Er wordt van hem gezegd, dat hij lasterlijke woorden heeft gesproken tegen Mozes en tegen God. Zij hadden hierin gelijk, dat: wie Mozes lastert, (indien zij de geschriften van Mozes bedoelen, die hij door Goddelijke ingeving had geschreven), God zelven lastert. Zij, die smadelijk spreken van de Schrift, haar bespotten, laten zich ongunstig uit over God zelven, en doen Hem smaadheid aan. Zijne grote bedoeling is de wet groot te maken en te verheerlijken , dus lasteren diegenen Zijn naam, die de wet honen, en haar verachtelijk maken: want Hij heeft Zijn woord groot gemaakt boven Zijn gansen naam. Maar heeft Stefanus Mozes gelasterd? Geenszins! Dit was verre van hem. Christus, en de predikers van Zijn Evangelie, hebben nooit iets gezegd, dat ook maar op een lasteren van Mozes geleek. Zij hebben altijd met eerbied zijne geschriften aangehaald, zich op hem beroepen, en niets anders gezegd dan wat Mozes gezegd heeft, dat geschieden zou. Zeer onrechtvaardiglijk wordt Stefanus dus beschuldigd van Mozes te hebben gelasterd. Maar,

B. Laat ons zien waarop de beschuldiging steunt, en hoe zij haar trachten te bewijzen. Wel, toen het op bewijzen aankwam, was alles wat zij hem ten laste weten te leggen, dat hij lasterlijke woorden heeft gesproken tegen deze heilige plaats en de wet. En dit moet nu gelden als lastering tegen Mozes en God zelven. Zo zien wij, hoe, als het op bewijs aankomt, de beschuldiging op niets uitloopt. Hij wordt beschuldigd van lastering tegen deze heilige plaats. Sommigen verstaan dit van de stad Jeruzalem, die de heilige stad was, en waarvoor zij ene ijverzuchtige bezorgdheid koesterden. Maar het wordt veeleer bedoeld van den tempel, het heilige huis. Christus was veroordeeld als een lasteraar, wegens woorden, die gehouden werden als ten nadele van den tempel te zijn gesproken, voor welks eer zij bezorgd schenen, toen zij hem door hun goddeloosheid hadden ontwijd. Hij wordt ook beschuldigd van de wet te hebben gelasterd, de wet, waarop zij roemden, en waarop zij vertrouwden, toen zij door de wet te overtreden, God onteerden. Romeinen 2:23. Maar hoe bewijzen zij dit nu? Ach! ook hier verschrompelt de beschuldiging, en wordt tot niets, want al wat zij tegen hem weten in te brengen, is, dat zij zelven hem hadden horen zeggen, (maar in welk verband, of met welke verklaring hij er aan had toegevoegd, achtten zij zich niet verplicht te berichten) dat deze Jezus de Nazarener, van wie zo veel werd gesproken, deze plaats zal verbreken, en dat hij de zeden veranderen zal, die Mozes ons overgeleverd heeft. Hij kon er niet van beschuldigd worden iets tot verkleining of minachting van den tempel of van de wet te hebben gezegd. De priesters hadden zelven den tempel ontheiligd door er niet slechts een huis van koophandel, maar een moordenaarskuil van te maken, en toch wilden zij beschouwd worden als er voor te ijveren tegen iemand, die er nooit iets verkeerds van gezegd had, maar hem, meer dan zij, bezocht had naar de bestemming er van, als huis des gebeds. Ook had hij nooit de wet gesmaad, zoals zij haar gesmaad hadden. Maar, ten eerste, hij had gezegd, dat deze Jezus de Nazarener deze plaats zal verbreken, den tempel zal verbreken. Waarschijnlijk kan hij dit gezegd hebben, maar welke lastering is het tegen de heilige plaats te zeggen, dat zij evenmin als Silo eeuwig zou duren, en dat de rechtvaardige en heilige God de voorrechten van Zijn heiligdom niet zou bestendigen voor hen, die er misbruik van

maken? Hadden de profeten niet aan hun vaderen dezelfde waarschuwing gegeven, hun de verwoesting dezer heilige plaats door de Chaldeeën niet aangekondigd? Ja meer, had niet God zelf, toen de tempel het eerst gebouwd was, hun diezelfde waarschuwing gegeven? dit huis, dat verheven zal geweest zijn, daarover zal zich een ieder, die voorbijgaat, ontzetten, 2 Kronieken 7:21. En is dan hij een lasteraar, die hun zegt, dat Jezus de Nazarener, indien zij in hun tegenstand tegen Hem blijven volharden, ene rechtvaardige verwoesting zal brengen over deze plaats en natie, en dat zij dit dan aan zich zelven zullen hebben te wijten? Diegenen maken goddelooslijk misbruik van hun belijdenis van den Godsdienst, die onder schijn daarvan, de bestraffing, die hun gegeven wordt wegens hun niet wandelen overeenkomstig deze belijdenis, een lasteren van hun' Godsdienst noemen.

Ten tweede. Hij heeft gezegd: Deze Jezus zal de zeden veranderen, die Mozes ons overgeleverd heeft. Het werd verwacht, dat in de dagen van den Messias die zeden veranderd zouden worden, en dat, als het wezen zou gekomen zijn, de schaduwen weggedaan zouden worden, maar het was gene essentiële verandering der wet, het was er de vervolmaking van. Christus is niet gekomen om de wet te ontbinden, maar te vervullen, en indien Hij sommige zeden of gewoonten, door Mozes overgeleverd, heeft veranderd, dan was dit om anderen, die veel beter waren, in te voeren en vast te stellen. Indien de Joodse kerk niet hardnekkig was blijven weigeren, om onder de nieuwe bedeling te komen, en de ceremoniële wet niet was blijven aankleven, hun plaats, zou wellicht niet verwoest zijn, en omdat nu Stefanus hun den weg wees, om aan die verwoesting te ontkomen, maar hen waarschuwde, dat die verwoesting gewis over hen komen zou, indien zij niet op dien weg wilden wandelen, wordt hij beschuldigd van een lasteraar te zijn.

Eindelijk. Er wordt ons hier gezegd, hoe God hem erkende, toen hij voor den raad werd gebracht, en het liet blijken, dat Hij hem bijstond: vers 15. Allen, die in den raad zaten, de priesters, de schriftgeleerden en ouderlingen, de ogen op hem houdende, daar hij een vreemdeling was, iemand, die nooit te voren voor hen was verschenen, zagen zijn aangezicht als het aangezicht eens engels. Het is de gewoonte van rechters om het gelaat der gevangenen waar te nemen, daar er soms schuld of onschuld op te lezen is. En nu verscheen Stefanus voor het gerecht met het aangezicht als eens engels.

1. Wellicht wordt hiermede niets anders te kennen gegeven, dan dat hij een buitengewoon liefelijk en blijmoedig gelaat had, en dat er geen het minste teken in was te bespeuren, hetzij van vreze voor zich zelven, of van toorn op zijne vervolgers. Hij zag er uit, alsof hij nooit in zijn leven zo voldaan en gelukkig geweest is, als nu hij voor het gerecht is gebracht, om aldus openlijk zijn getuigenis voor het Evangelie van Christus te kunnen afleggen, en goede hoop had om de kroon der martelaren te zullen verwerven. Zulk ene onverstoorbare kalmte, zulk een onversaagde moed, en zulk ene onverklaarbare zachtmoedigheid, en tegelijk ook verheven majesteit blonk er in zijn gelaat, dat iedereen zei, dat hij er uit zag als een engel. Het moest voorzeker wel genoeg geweest zijn om er de Sadduceeën van te overtuigen, dat er engelen zijn, nu zij zulk een' engel in menselijke gedaante voor zich zagen.

2. Maar het schijnt veeleer, dat er ene wonderbare glans en schittering op zijn aangezicht was, of, ten minste, een glans als die op Mozes' aangezicht was, toen hij neerkwam van den berg, waarmee God bedoelde Zijn trouwen getuige te eren, en zijne vervolgers en rechters te beschamen, wier zonde er grotelijks door verzwaard zou worden, daar het in waarheid een rebelleren zou zijn tegen het-licht, indien zij desniettemin in hun vervolging van hem volhardden. Of hij er zich zelven al of niet

van bewust was, dat het vel van zijn aangezicht glinsterde, wordt ons niet gezegd, maar allen, die in den raad zaten, zagen het, en hebben er waarschijnlijk elkaar opmerkzaam op gemaakt, en het was voorwaar ene ergerlijke schande, dat zij, dit ziende, en hieruit wel moesten bespeuren, dat hij door God erkend werd, hem niet wegriepen van voor hun balie, om de hoogste plaats tussen hen in te nemen. Wijsheid en heiligheid doen het gelaat eens mensen blinken, en toch zal hen dit niet beschutten tegen de grofste belediging en mishandeling, geen wonder, dat het stralen en schitteren van Stefanus' gelaat gene bescherming voor hem bleek te zijn, hoewel het toch gemakkelijk zou geweest zijn te bewijzen, dat, indien hij schuldig ware geweest van Mozes te smaden, God hem de ere van Mozes niet zou aangedaan hebben.

HOOFDSTUK 7

1 En de hogepriester zeide: Zijn dan deze dingen alzo?
2 En hij zeide: Gij mannen broeders en vaders, hoort toe: de God der heerlijkheid verscheen onzen vader Abraham, nog zijnde in Mesopotamie, eer hij woonde in Charran;
3 En zeide tot hem: Ga uit uw land en uit uw maagschap, en kom in een land, dat Ik u wijzen zal.
4 Toen ging hij uit het land der Chaldeen, en woonde in Charran. En van daar, nadat zijn vader gestorven was, bracht Hij hem over in dit land, daar gij nu in woont.
5 En Hij gaf hem geen erfdeel in hetzelve, ook niet een voetstap; en beloofde, dat Hij hem het zelve tot een bezitting geven zou, en zijn zade na hem, als hij nog geen kind had.
6 En God sprak alzo, dat zijn zaad vreemdeling zijn zoude in een vreemd land, en dat zij het zouden dienstbaar maken, en kwalijk handelen, vierhonderd jaren.
7 En het volk, dat zij dienen zullen, zal Ik oordelen, sprak God; en daarna zullen zij uitgaan, en zij zullen Mij dienen in deze plaats.
8 En Hij gaf hem het verbond der besnijdenis; en alzo gewon hij Izak, en besneed hem op den achtsten dag; en Izak gewon Jakob, en Jakob de twaalf patriarchen.
9 En de patriarchen, nijdig zijnde, verkochten Jozef, om naar Egypte gebracht te worden; en God was met hem,
10 En verloste hem uit al zijn verdrukkingen, en gaf hem genade en wijsheid voor Farao, den koning van Egypteland; en hij stelde hem tot een overste over Egypte, en zijn gehele huis.
11 En er kwam een hongersnood over het gehele land van Egypte en Kanaan, en grote benauwdheid; en onze vaders vonden geen spijs.
12 Maar als Jakob hoorde, dat in Egypte koren was, zond hij onze vaders de eerste maal uit.
13 En in de tweede reize werd Jozef zijn broederen bekend; en het geslacht van Jozef werd aan Farao openbaar.
14 En Jozef zond heen, en ontbood zijn vader Jakob, en al zijn geslacht, bestaande in vijf en zeventig zielen.
15 En Jakob kwam af in Egypte, en stierf, hijzelf en onze vaders.
16 En zij werden overgebracht naar Sichem, en gelegd in het graf, hetwelk Abraham gekocht had voor een som gelds, van de zonen van Emmor, den vader van Sichem.
17 Maar als nu de tijd der belofte, die God aan Abraham gezworen had, genaakte, wies het volk en vermenigvuldigde in Egypte;
18 Totdat een ander koning opstond, die Jozef niet gekend had.
19 Deze gebruikte listigheid tegen ons geslacht, en handelde kwalijk met onze vaderen, zodat zij hun jonge kinderen moesten wegwerpen, opdat zij niet zouden voorttelen.
20 In welken tijd Mozes werd geboren, en was uitnemend schoon; welke drie maanden opgevoed werd in het huis zijns vaders.
21 En als hij weggeworpen was, nam hem de dochter van Farao op, en voedde hem voor zichzelve op tot een zoon.
22 En Mozes werd onderwezen in alle wijsheid der Egyptenaren; en was machtig in woorden en in werken.
23 Als hem nu de tijd van veertig jaren vervuld was, kwam hem in zijn hart, zijn broeders, de kinderen Israels, te bezoeken.
24 En ziende een, die onrecht leed, beschermde hij hem, en wreekte dengene, dien overlast geschiedde, en versloeg den Egyptenaar.

25 En hij meende, dat zijn broeders zouden verstaan, dat God door zijn hand hun verlossing geven zou; maar zij hebben het niet verstaan.
26 En den volgenden dag werd hij van hen gezien, daar zij vochten; en hij drong ze tot vrede, zeggende: Mannen, gij zijt broeders; waarom doet gij elkander ongelijk?
27 En die zijn naaste ongelijk deed, verstiet hem, zeggende: Wie heeft u tot een overste en rechter over ons gesteld?
28 Wilt gij mij ook ombrengen, gelijkerwijs gij gisteren den Egyptenaar omgebracht hebt?
29 En Mozes vluchtte op dat woord en werd een vreemdeling in het land Madiam, waar hij twee zonen gewon.
30 En als veertig jaren vervuld waren, verscheen hem de Engel des Heeren, in de woestijn van den berg Sinai, in een vlammig vuur van het doornenbos.
31 Mozes nu, dat ziende, verwonderde zich over het gezicht; en als hij derwaarts ging, om dat te bezien, zo geschiedde een stem des Heeren tot hem,
32 Zeggende: Ik ben de God uwer vaderen, de God Abrahams, en de God Izaks, en de God Jakobs. En Mozes werd zeer bevende, en durfde het niet bezien.
33 En de Heere zeide tot hem: Ontbind de schoenen van uw voeten; want de plaats in welke gij staat, is heilig land.
34 Ik heb merkelijk gezien de mishandeling Mijns volks, dat in Egypte is, en Ik heb hun zuchten gehoord en ben nedergekomen, om hen daaruit te verlossen; en nu, kom herwaarts, Ik zal u naar Egypte zenden.
35 Dezen Mozes, welken zij verloochend hadden, zeggende: Wie heeft u tot een overste en rechter gesteld? dezen, zeg ik, heeft God tot een overste en verlosser gezonden, door de hand des Engels, Die hem verschenen was in het doornenbos.
36 Deze heeft hen uitgeleid, doende wonderen en tekenen in het land van Egypte, en in de Rode zee, en in de woestijn, veertig jaren.
37 Deze is de Mozes, die tot de kinderen Israels gezegd heeft: De Heere, uw God, zal u een Profeet verwekken uit uw broederen, gelijk mij; Dien zult gij horen.
38 Deze is het, die in de vergadering des volks in de woestijn was met den Engel, Die tot hem sprak op den berg Sinai, en met onze vaderen; welke de levende woorden ontving, om ons die te geven.
39 Denwelken onze vaders niet wilden gehoorzaam zijn, maar verwierpen hem, en keerden met hun harten weder naar Egypte;
40 Zeggende tot Aaron: Maak ons goden, die voor ons heengaan; want wat dezen Mozes aangaat, die ons uit het land van Egypte geleid heeft, wij weten niet, wat hem geschied is.
41 En zij maakten een kalf in die dagen, en brachten offerande tot den afgod, en verheugden zich in de werken hunner handen.
42 En God keerde Zich, en gaf hen over, dat zij het heir des hemels dienden, gelijk geschreven is in het boek der profeten: Hebt gij ook slachtofferen en offeranden Mij opgeofferd, veertig jaren in de woestijn, gij huis Israels?
43 Ja, gij hebt opgenomen den tabernakel van Moloch, en het gesternte van uw god Remfan, de afbeeldingen, die gij gemaakt hebt, om die te aanbidden; en Ik zal u overvoeren op gene zijde van Babylon.
44 De tabernakel der getuigenis was onder onze vaderen in de woestijn, gelijk geordineerd had Hij, Die tot Mozes zeide, dat hij denzelven maken zou naar de afbeelding, die hij gezien had;
45 Welken ook onze vaders ontvangen hebbende, met Jozua gebracht hebben in het land, dat de heidenen bezaten, die God verdreven heeft van het aangezicht onzer vaderen, tot de dagen van David toe;

46 Dewelke voor God genade gevonden heeft, en begeerd heeft te vinden een woonstede voor den God Jakobs.
47 En Salomo bouwde Hem een huis.
48 Maar de Allerhoogste woont niet in tempelen met handen gemaakt; gelijk de profeet zegt:
49 De hemel is Mij een troon, en de aarde een voetbank Mijner voeten. Hoedanig huis zult gij Mij bouwen, zegt de Heere, of welke is de plaats Mijner ruste?
50 Heeft niet Mijn hand al deze dingen gemaakt?
51 Gij hardnekkigen en onbesnedenen van hart en oren, gij wederstaat altijd den Heiligen Geest; gelijk uw vaders, alzo ook gij.
52 Wien van de profeten hebben uw vaders niet vervolgd? En zij hebben gedood degenen, die te voren verkondigd hebben de komst des Rechtvaardigen, van Welken gijlieden nu verraders en moordenaars geworden zijt.
53 Gij, die de wet ontvangen hebt door bestellingen der engelen, en hebt ze niet gehouden!
54 Als zij nu dit hoorden, berstten hun harten, en zij knersten de tanden tegen hem.
55 Maar hij, vol zijnde des Heiligen Geestes, en de ogen houdende naar den hemel, zag de heerlijkheid Gods, en Jezus, staande ter rechter hand Gods.
56 En hij zeide: Ziet, ik zie de hemelen geopend, en den Zoon des mensen, staande ter rechter hand Gods.
57 Maar zij, roepende met grote stemme, stopten hun oren, en vielen eendrachtelijk op hem aan;
58 En wierpen hem ter stad uit, en stenigden hem; en de getuigen legden hun klederen af aan de voeten eens jongelings, genaamd Saulus.
59 En zij stenigden Stefanus, aanroepende en zeggende: Heere Jezus, ontvang mijn geest.
60 En vallende op de knieen, riep hij met grote stem: Heere, reken hun deze zonde niet toe! En als hij dat gezegd had, ontsliep hij.

Toen onze Heere Jezus Zijne apostelen riep om gebruikt te worden in dienst en lijden voor Hem, heeft Hij hun gezegd, dat de laatsten nog de eersten, en de eersten de laatsten zullen wezen. Die voorzegging werd op merkwaardige wijze vervuld in Stefanus en Paulus, die beiden, in vergelijking met de apostelen, laat bekeerd werden, en hen toch zowel in dienst als in lijden voor waren, want bij het verlenen van eer en gunstbewijzen, gebeurt het meermalen, dat Gods rechter hand evenals die van Jakob. toen hij de zonen van Jozef zegende, op het hoofd van den jongste, en zijne linkerhand op het hoofd van den oudste gelegd wordt. In dit hoofdstuk hebben wij de terdoodbrenging van Stefanus, den eersten martelaar, der Christelijke kerk, die de voorhoede van dit edele leger heeft aangevoerd. Zijn lijden en dood zijn daarom uitvoeriger verhaald dan van anderen, ter besturing en bemoediging van allen, die, evenals hij, geroepen zijn, om ten bloede toe te weerstaan. Hier is:

I. Zijne verdediging door hem zelven voor den raad ter beantwoording of weerlegging van de zaken, waarvan hij beschuldigd werd, waarbij zijn oogmerk was aan te tonen, dat het gene lastering was tegen God, en geen te kort doen aan de ere Zijns naams, te zeggen. dat de tempel verwoest zou worden, en de zeden of gewoonten der ceremoniële wet veranderd zouden worden. Dit toont hij:

1. Door de geschiedenis van het Oude Testament, daarbij de opmerking makende, dat het nooit de bedeling van God is geweest, om Zijne gunsten tot die plaats te beperken, of tot deze ceremoniële wet, en dat zij gene reden hadden dit te verwachten, want het volk der Joden is altijd een hardnekkig, weerspannig volk geweest, en had zijne voorrechten van het bijzondere volk Gods te zijn verbeurd, ja meer, dat deze heilige plaats en die wet slechts beelden en afschaduwingen waren van toekomstige goede dingen, en het was volstrekt gene verkleining of minachting er van te zeggen, dat zij voor betere dingen zullen moeten wijken, vers 1-50.

2. Hij past dit toe op hen, die hem vervolgden en daar neder zaten om hem te oordelen, hen scherpelijk bestraffende om hun goddeloosheid, waardoor zij zelven het verderf hunner plaats en natie over zich hadden gebracht, en het dan niet konden verdragen om dit te horen, vers 51-53.

II. Zijne terdoodbrenging door steniging, en zijne geduldige, vrome onderworpenheid er aan, vers 54-60.

Handelingen 7:1-15

Stefanus staat nu voor de vierschaar van den groten raad der natie, beschuldigd van Godslastering. Wat de getuigen onder ede tegen hem verklaarden hebben wij in het vorige hoofdstuk gezien, nl. dat hij lasterlijke woorden sprak tegen Mozes en God, want hij sprak tegen deze heilige plaats en tegen de wet. Hier nu

I. Roept de hogepriester hem op om zich te verantwoorden, vers 1. Hij was de voorzitter en als zodanig, de mond van het hof, en zo zegt hij nu: "Gij gevangene voor de balie, gij hoort wat onder ede tegen u ingebracht wordt, wat hebt gij hierop te zeggen? Zijn dan deze dingen alzo? Hebt gij ooit zodanige woorden gesproken? Zo ja, wilt gij ze dan herroepen? Of blijft gij er bij, houdt gij ze vol? Verklaart gij u schuldig of onschuldig?" Hiermede maakte hij een vertoon van billijkheid, maar toch schijnt hij dit met hooghartigheid en laatdunkendheid te hebben gesproken, en in zo verre schijnt hij de zaak reeds vooraf te hebben geoordeeld, want, indien hij zodanige woorden had gesproken, dan zal hij gewis als Godslasteraar veroordeeld worden, wàt hij er ook ter rechtvaardigmaking en verklaring van moge aanvoeren.

II. Hij begint zijn pleidooi ter verdediging, en het is lang, maar door zijn plotseling afbreken juist toen hij tot het voornaamste punt was gekomen, schijnt het, dat het nog veel langer zou geweest zijn, indien zijne vijanden hem hadden toegelaten alles te zeggen wat hij te zeggen had. In het algemeen kunnen wij opmerken:

1. Dat het uit deze rede blijkt, dat hij een man was, machtig in de Schriften, en daardoor volkomen toegerust voor ieder goed woord en werk. Hij kan geschiedenissen verhalen uit de Schrift, die pasten voor zijn doel, en dat wel zonder dat hij er den Bijbel voor behoeft op te slaan. Hij was vervuld met den Heiligen Geest, niet zo zeer om hem nieuwe dingen te openbaren, of hem den verborgen raad Gods te ontsluiten betreffende de Joodse natie en daarmee de tegensprekers te overtuigen, neen, maar om hem de Schriften des Ouden Testaments in de herinnering te brengen, en hem te leren hoe van dezen ter hunner overtuiging gebruik te maken. Zij, die vol zijn van den Heiligen Geest, zullen, evenals Stefanus, vol zijn van de Schrift.

2. Dat hij de Schrift aanhaalt naar de vertaling der Zeventigen, waaruit blijkt, dat hij een der Hellenistische Joden was, bij wie deze vertaling in hun synagogen in gebruik was. Zijn volgen van deze vertaling veroorzaakt enige afwijkingen in zijne rede van den oorspronkelijken Hebreeuwsen tekst, waarop de rechters van het hof echter gene aanmerkingen maakten, daar zij wel wisten, hoe hij hiertoe kwam, en dit doet ook niets af van het gezag van den Geest, door welken hij sprak, want die afwijkingen, of veranderingen zijn van geen belang of gewicht. Wij hebben een' grondregel: Apices juris non sunt jura -De blote punten van de wet zijn niet de wet zelf. Deze verzen bevatten een kort begrip van de kerkgeschiedenis, lopende tot aan het einde van het boek Genesis. Wij hebben te letten op:

A. Zijne inleiding: Gij mannen, broeders en vaders, hoort toe. Hij geeft hun wel gene vleiende, maar toch beleefde titels, waarmee hij zijne verwachting te kennen geeft, dat hij billijk door hen behandeld zal worden. Van mannen, mensen, hoopt hij ene menselijke behandeling, en van broeders en vaders hoopt hij, dat zij hem vaderlijk en broederlijk zullen behandelen. Zij zijn gans bereid hem als een afvallige te beschouwen van de Joodse kerk en als een vijand van hen zelven. Maar om den weg te

bereiden voor hun overtuiging van het tegendeel, richt hij zich tot hen als mannen, broeders en vaders, besluitende om zich als een hunner te achten, hoewel zij hem niet als zodanig wilden beschouwen. Hij verzoekt om hun aandacht. Hoort toe, hoewel hij hun ging zeggen wat zij reeds wisten, verzoekt hij hun toch er naar te luisteren, omdat, hoewel zij het alles wisten, zij het toch niet zonder geestesarbeid zouden weten toe te passen op de zaak, die voor hen gebracht was.

B. Zijne rede zelf, die (wat zij ook aan onoplettende lezers moge toeschijnen) volstrekt gene lange uitweiding is, om zijne hoorders te vermaken met het verhaal ener oude geschiedenis. Neen, het is alles geschikt en gepast, ad rem, ter zake, om hun te tonen, dat God Zijn hart niet zo op de heilige plaats en de wet had gezet, als zij, maar gelijk Hij vele eeuwen voor dat deze heilige plaats gesticht, en de ceremoniële wet gegeven was, ene kerk in de wereld had, Hij er ook ene zou hebben, als die beiden aan haar einde zouden gekomen zijn. Hij begint met de roeping van Abraham uit Ur der Chaldeeën, waardoor hij door God was afgezonderd om de bewaarder der beloftenis, en de vader der Oud-Testamentische kerk te wezen. Daarvan hebben wij het bericht in Genesis 12:1 en verder., en er wordt naar verwezen in Nehemia 9:7, 8. Zijn geboorteland was een afgodisch land, het was Mesopotamië, vers 2, het land der Chaldeeën, vers 4. Vandaar bracht God hem in twee reizen-niet te ver op eenmaal, daar Hij tederlijk met hem handelde-eerst uit het land der Chaldeeën naar Haran, ene stad, gelegen halverwege tussen dat land en Kanaän, Genesis 11:31, en van daar, toen vijf jaren later zijn vader gestorven was, bracht Hij hem over in dit land Kanaän, waar gij nu in woont. Het schijnt, dat God, toen Hij voor de eerste maal tot Abraham sprak, hem in ene zichtbare tentoonspreiding der Goddelijke tegenwoordigheid is verschenen, als de God der heerlijkheid, vers 2, om een omgang, of gemeenschap, met hem vast te stellen. Later heeft Hij die gemeenschap met hem onderhouden en heeft Hij van tijd tot tijd, als de gelegenheid dit vereiste, met hem gesproken, maar zonder die zichtbare verschijning als de God der heerlijkheid, Naar aanleiding van deze roeping van Abraham kunnen wij opmerken, Ten eerste: Dat wij God moeten kennen in al onze wegen, en acht moeten geven op de leiding van Zijne voorzienigheid, evenals op de wolk- en vuurkolom. Er wordt niet gezegd Abraham ging over, maar, God bracht hem over in dit land, waar gij nu in woont, hij is zijn Leider slechts gevolgd.

Ten tweede. Dat Hij hen, die Hij opneemt in Zijn verbond, onderscheidt van de kinderen dezer wereld: zij worden krachtdadiglijk geroepen uit- den staat, uit het land hunner geboorte, zij moeten los zijn van de wereld, leven als boven de wereld met alles wat er in is, zelfs datgene er in, wat hun het dierbaarst is, en zij moeten op God vertrouwen om het hun te vergoeden in een beter land, dat is het hemelse land, dat Hij hun tonen zal. Gods uitverkorenen moeten Hem volgen met een onbepaald geloof en ene volstrekte gehoorzaamheid. Maar laat ons zien wat dit met de zaak van Stefanus van doen heeft.

1. Zij hadden hem beschuldigd van God te hebben gelasterd en van de kerk te zijn afgevallen. Daarom toont hij hun, dat hij een zoon is van Abraham, en hij hecht er waarde aan te kunnen zeggen: onze vader Abraham, en dat hij een getrouw aanbidder is van den God van Abraham, dien hij daarom den God der heerlijkheid noemt. Hij toont ook aan, dat hij Goddelijke openbaring erkent, inzonderheid die, op welke de Joodse kerk gegrond was.

2. Zij waren er hoogmoedig op, dat zij besneden waren, en daarom toont hij aan, dat Abraham onder Gods leiding was gebracht en in gemeenschap met Hem was gekomen, eer hij besneden was,

want die was nog niet voor vers 8. Met dit argument bewijst Paulus dat Abraham gerechtvaardigd was door het geloof, omdat hij gerechtvaardigd was, in de voorhuid zijnde, en zo ook hier.

3. Zij waren zeer ijverig over deze heilige plaats, dat bedoeld kan zijn van geheel het land Kanaän, want het werd het Heilige Land genoemd, Emmanuel's Land, en de verwoesting van het heilige huis bracht die van het heilige land mede. "Gij behoeft daar niet zo hoogmoedig op te wezen", zegt Stefanus, "want:

A. Oorspronkelijk zijt gij uit Ur der Chaldeeën, waar uwe vaderen andere goden hebben gediend, Jozua 24:2, en gij waart niet de eerste grondvesters van dit land. Aanschouwt dus den rotssteen, waaruit gij gehouwen zijt, en de holligheid des bornputs, waar gij uit gegraven zijt" (dat is, gelijk daar te dier plaatse op volgt,)" aanschouwt Abraham, ulieder vader, want Ik riep hem, toen hij nog alleen was, Jesaja 51:1, 2, denkt aan de geringheid van uw begin, uwen oorsprong, en hoe gij alles aan de Goddelijke genade zijt verschuldigd, en dan zult gij zien, dat alle roem voor altijd is uitgesloten. Het was God, die den rechtvaardige verwekt heeft van den opgang (of van het Oosten), en hem geroepen heeft op zijn voet, Jesaja 41:2. Maar indien zijn zaad ontaardt, zo laat hen weten, dat God deze heilige plaats kan verderven, en zich een ander volk kan verwekken, want Hij is hun Schuldenaar niet".

B. "God verscheen in Zijne heerlijkheid aan Abraham in Mesopotamië, eer hij in Kanaän kwam, ja eer hij nog in Haran woonde, zodat gij niet moet denken, dat Gods bezoeken dit land gelden, neen, Hij, die het zaad der kerk van uit zo ver een land in het Oosten gebracht heeft, kan, zo het Hem behaagt, de vrucht er van brengen naar een ander land, dat even ver is in het Westen".

C. "God heeft zich niet gehaast om hem in dit land te brengen, maar liet hem jaren lang onder weg blijven, waaruit blijkt, dat God Zijn hart niet zo op dit land gezet heeft, als gij uw hart er op gezet hebt, ook is noch Zijne eer, noch het geluk van Zijn volk met dit land vereenzelvigd. Het is dus noch Godslastering, noch verraad, te zeggen, dat het verwoest zal worden". De onvaste toestand van Abraham en zijn zaad gedurende vele eeuwen, nadat hij uit Ur der Chaldeeën was geroepen. God heeft voorzeker beloofd, dat Hij hem dit land tot ene bezitting geven zou, en zijnen zade na hem, vers 6. Maar, Ten eerste, hij had nog geen kind, en nog vele jaren daarna niet bij Sara.

Ten tweede. Hij zelf was slechts een vreemdeling en bijwoner in dat land, en God gaf hem geen erfdeel er in, ook niet een voetstap, maar hij was er, als in een vreemd land, waarin hij altijd heen en weer trok, en niets het zijne kon noemen. Ten derde. Zijn nageslacht is gedurende zeer langen tijd niet in het bezit er van gekomen, na vier honderdjaren zullen zij komen en Mij dienen in deze plaats, en niet eerder, vers 7. Ja meer: Ten vierde. Zij zullen met vele moeilijkheden en bezwaren hebben te kampen, eer zij in het bezit van dat land zullen gesteld worden, zij zullen dienstbaar gemaakt worden in een vreemd land en kwalijk behandeld worden, niet als straf voor ene bijzondere zonde, zoals hun omzwerving in de woestijn dit geweest is, want nergens vinden wij zo iets vermeld van hun dienstbaarheid in Egypte, maar God had het aldus beschikt, en zo moest het dus zijn. En aan het einde van vier honderd jaren, gerekend van de geboorte van Izaak, zal Ik het volk, dat zij dienen, oordelen, sprak God. Dit nu leert ons:

1. Dat Gode al Zijne werken van te voren bekend zijn. Toen Abraham noch erfdeel, noch erfgenaam had, was hem toch gezegd, dat hij beiden hebben zou, het ene een land der belofte, de ander een kind der belofte, en zo heeft hij beiden gehad en verkregen door het geloof.

2. Dat Gods beloften wel langzaam, maar zeker en gewis zijn in hare werking, op den bestemden tijd zullen zij vervuld worden, al is het ook niet zo spoedig als wij verwachten. Dat, hoewel het volk van God voor een tijd in kommer en benauwdheid kan zijn, God hen ten laatste zal uitredden, en rekenschap zal eisen van hun verdrukkers, want immers is er een God, die op de aarde richt. Maar laat ons zien hoe dit op de zaak van Stefanus van toepassing is.

A. De Joodse natie, voor welker eer zij zo ijverden, was zeer gering in haren oorsprong. Gelijk hun vader Abraham van uit zijn onbekend bestaan in Ur der Chaldeeën werd gehaald, zo zijn hun stammen en de hoofden er van uit de slavernij in Egypte gehaald, toen zij het minste van alle volken waren, Deuteronomium 7:7. En wat behoeven zij dan zo veel ophef te maken van hun verderf, als zij dit door hun zonde over zich brengen, alsof dit verderf het verderf der wereld was en van al Gods belangen er in? Neen, Hij, die hen uitgeleid heeft uit Egypte, kan er hen weer in brengen. zoals Hij gedreigd heeft te zullen doen, Deuteronomium 28:68, en daar niets bij verliezen, daar Hij uit stenen Abraham kinderen kan verwekken.

B. Hoe langzaam de vervulling naderde van de belofte, gedaan aan Abraham, en de vele schijnbare tegenstrijdigheden, waar hier op gewezen wordt, hetgeen aantoont, dat dit ene geestelijke betekenis had, en dat het land, dat voornamelijk bedoeld was, het betere land is, dat is, het hemelse, gelijk de apostel uit dit zelfde argument bewijst en aantoont, dat de patriarchen in het land der belofte hebben gewoond als in een vreemd land, hieruit afleidende, dat zij de stad verwachtten, die fundamenten heeft, Hebr. 11:9, 10. Daarom was het gene Godslastering te zeggen: Jezus zal deze plaats verwoesten, als wij daarbij ook zeggen: "Hij zal ons heenvoeren naar het hemelse Kanaän, en ons daarvan in het bezit stellen, waarvan het aardse Kanaän slechts een type is geweest.

C. De toeneming van het geslacht van Abraham onder Gods genade en de beschikking der Goddelijke Voorzienigheid hen betreffende, waarmee het boek van Genesis in beslag wordt genomen.

Ten eerste. God heeft zich verbonden de God te zijn van Abraham en van zijn zaad, en ten teken hiervan verordineerde Hij, dat hij en zijne mannelijke nakomelingen besneden zouden worden, Genesis 17:9, 10. Hij gaf hem het verbond der besnijdenis, vers 8, dat verbond, waarvan de besnijdenis het zegel was, en toen aan Abraham een zoon geboren werd, heeft hij hem dienovereenkomstig op den achtsten dag besneden, vers 8, waartoe hij beide door de Goddelijke wet, en zijn deel in de Goddelijke belofte verplicht was, want de besnijdenis verwees naar beiden, een zegel zijnde op het verbond beide van Gods zijde: Ik zal u een algenoegzame God zijn, en van de zijde des mensen: Wandel voor mijn aangezicht, en wees oprecht. En toen nu aldus afdoende gezorgd was voor de verzekerdheid van Abrahams zaad, om een zaad te zijn, dat den Heere dient, begonnen zij te vermenigvuldigen, Izaak gewon Jakob, en Jakob de twaalf patriarchen, of wortelen der onderscheidene stammen.

Ten tweede. Jozef, de lieveling en de zegen van het huis zijns vaders, werd mishandeld door zijne broeders, zij waren nijdig op hem wegens zijne dromen, en verkochten hem om naar Egypte

gebracht te worden, zo vroeg reeds beginnen de kinderen Israël's een wrok te koesteren tegen hen, die voortreffelijk waren en boven anderen uitmuntten, waarvan hun vijandschap tegen Christus, die, evenals Jozef, een Nazareeër was onder zijne broederen, een sterk sprekend voorbeeld was.

Ten derde. God erkende Jozef in zijne benauwdheden, en was met hem, Genesis 39:2, 21, door den invloed van Zijn Geest beide op zijn gemoed, hem vertroostende, en op het gemoed van hen, tot wie hij in betrekking stond, door hem gunst te doen vinden in hun ogen. En zo heeft Hij hem ten laatste verlost uit alle zijne verdrukkingen, en Farao maakte hem tot den tweede in het koninkrijk, Psalm 105:20-22. Zo is hij niet slechts tot hoog aanzien gekomen onder de Egyptenaren, maar is hij tot een herder en steen Israël's geworden, Genesis 49:24.

Ten vierde. Jakob was genoodzaakt af te gaan naar Egypte door een hongersnood, die hem uit Kanaän verdreef, ene schaarste, (die ene grote beproeving was,) zo groot, dat onze vaderen gene spijs vonden in Kanaän, vers 11. Dat vruchtbare land werd tot een zouten grond. Maar Jakob horende, dat er koren was in Egypte (opgegaard door de wijsheid van zijn' eigen zoon), zond hij onze vaderen de eerste maal uit, om koren te kopen. vers 12. En toen zij voor de tweede maal gingen, heeft Jozef, die zich eerst als een vreemde voor hen had gehouden, zich aan hen bekend gemaakt, en het werd aan Farao bericht, dat zij Jozefs' maagschap waren, vers 13, waarop Jozef met Farao's toestemming heenzond en zijn vader Jakob naar Egypte ontbood met zijn ganse geslacht, tot een getal van vijf en zeventig zielen, om aldaar door hem onderhouden te worden, vers 14. In Genesis worden zij gezegd bestaan te hebben uit zeventig zielen, Genesis 46:27. Maar de Septuaginta maken er vijf en zeventig zielen van, en Stefanus, of Lukas, volgt hun overzetting, zoals in Lukas 3:36, waar Kaïnan is ingelast, die niet in den Hebreeuwsen tekst, maar in de Septuaginta wordt vermeld. "Er zijn in de Schrift drie verschillende opgaven van het getal van Jakobs huisgezin, toen zij in Egypte kwamen, In Genesis 46:26 wordt gezegd: Al de zielen, die met Jakob in Egypte kwamen, uit zijne heup gesproten, uitgenomen de vrouwen van de zonen van Jakob, waren allen zes en zestig zielen", terwijl in het volgende vers, evenals in Deuteronomium 10:22 gezegd wordt, dat zij "zeventig" waren, maar in Handelingen 7:14 zegt Stefanus uitdrukkelijk, dat zij vijf en zeventig waren. Om nu deze schijnstrijdigheid op te lossen, moeten wij doen opmerken, dat in elk dezer Schriftuurplaatsen ene andere wijze van telling of berekening gevolgd wordt. In de eerste lijst spreekt Mozes alleen van die personen, welke uit Jakobs lendenen zijn voortgekomen, dat is: zijne kinderen en kindskinderen, die met hem naar Egypte gingen, en dezen met uitsluiting van Jakob zelf, en van Jozef met zijne twee zonen, die al in Egypte waren, vormen juist het getal zes en zestig, terwijl dit getal, als Jakob zelf met Jozef en zijne twee zonen, Efraïm en Manasse, die wel te voren reeds in Egypte waren, maar er slechts als vreemdelingen hebben geleefd, en hun oorsprong van het land Kanaän hadden, gerekend kunnen worden, alsof zij met Jakob in Egypte waren gekomen, dan juist zeventig wordt. Het verschil tussen Mozes en Stefanus is ietwat moeilijker op te lossen, maar toch- als wij veronderstellen, dat Stefanus het eerste getal van Mozes volgt, nl. zes en zestig, waarbij Jakob, Jozef en zijne twee zonen niet meegerekend zijn, maar waar hij dan slechts negen van de vrouwen zijner zonen bij optelt, want de vrouw van Juda was reeds gestorven en Benjamin wordt verondersteld nog ongehuwd te zijn, en Jozefs huisvrouw niet meegerekend wordt, als deze negen vrouwen, zeg ik, die, hoewel niet van Jakobs bloed waren, toch tot zijn gezin behoorden, en tot Jozefs maagschap, -dat juist de uitdrukking is, door Stefanus gebruikt- gevoegd worden bij de zes en zestig anderen, dan komen wij tot dit juiste getal van vijf en zeventig." Ten vijfde. Jakob en zijne zonen sterven in Egypte, vers 15, maar werden overgevoerd om in Kanaän begraven te worden, vers 16. Hier komt ons nu ene grote moeilijkheid voor: er wordt gezegd: zij werden overgebracht

naar Sichem, terwijl toch Jakob niet in Sichem, maar nabij Hebron in de spelonk van Machpela begraven werd, waar ook Abraham en Izaak begraven zijn, Genesis 50:13. Jozefs gebeente werd wel in Sichem begraven, Jozua 24:32, en hieruit blijkt (hoewel er in de geschiedenis gene melding van is gemaakt,) dat de beenderen van al de andere patriarchen met de zijnen overgebracht werden, daar ieder hunner hetzelfde bevel hieromtrent had gegeven als hij, en het is van hen, en niet van Jakob, dat dit verstaan moet worden. Maar het graf te Sichem was door Jakob gekocht, Genesis 33:19, en daarnaar wordt het beschreven, Jozua 24: 32. Hoe wordt dan nu hier gezegd, dat het gekocht werd door Abraham? Dr. Whitby geeft ene voldoende oplossing van deze moeilijkheid. Hij zegt: Jakob ging af naar Egypte en stierf, hij en onze vaders, en (onze vaders) werden overgebracht naar Sichem, en hij, dat is Jakob, werd gelegd in het graf, dat Abraham voor ene som gelds gekocht had, Genesis 23. (Of, zij werden daar gelegd, dat is: Abraham, Izaak en Jakob.) En zij, namelijk de andere patriarchen, werden begraven in het graf, gekocht van de zonen van Hemor, den vader van Sichem, Laat ons nu zien hoe Stefanus dit hier te pas brengt.

1. Hij herinnert hen nog aan den geringen oorsprong van de Joodse natie, als ene beteugeling van hun hoogmoedig roemen in de heerlijkheid dier natie, en dat het door een wonder van barmhartigheid is geweest, dat zij uit niets opgeheven zijn tot hetgeen zij zijn, van zo klein een getal tot zo groot een volk zijn geworden. Indien zij echter aan deze zo merkwaardige opheffing niet beantwoorden, dan kunnen zij niets anders verwachten dan verwoest, verdelgd te worden. De profeten hebben hen dikwijls herinnerd aan hun uitleiding uit Egypte, als ene verzwaring van hun minachting van de wet Gods, en hier wordt het als ene verzwaring tegen hen aangevoerd van hun minachting van het Evangelie van Christus.

2. Evenzo herinnert hij hen aan de goddeloosheid van hen, die de patriarchen waren van hun stammen, in hun benijden van hun' broeder Jozef, en hun verkopen van hem naar Egypte, en diezelfde geest werkte nog in hen tegen Christus en Zijne dienstknechten.

3. Hun heilig land, waaraan zij met zo buitensporige liefde gehecht waren, bleef nog zeer lang buiten het bezit hunner vaderen, en in dit land kwam hongersnood en grote benauwdheid, laten zij het dus niet vreemd vinden, zo het, nadat het zo langen tijd verontreinigd was door de zonde, ten laatste verwoest zal worden.

4. Het geloof der patriarchen, blijkende in hun begeerte om in het land Kanaän te worden begraven, toont duidelijk aan, dat zij het oog hadden op het hemelse land, en het was de bedoeling van dezen Jezus hen daarheen te brengen.

Handelingen 7:16-29

Stefanus gaat voort te verhalen:

I. De wonderbare toeneming van het volk van Israël in Egypte. Het was door een wonder der voorzienigheid, dat zij in zo weinig tijds van een huisgezin tot ene natie waren aangegroeid.

1. Het was toen de tijd der belofte genaakte, de tijd, toen zij tot een volk geformeerd zouden worden. Gedurende de eerste twee honderd en vijftien jaren na de belofte, gedaan aan Abraham, waren de kinderen des verbonds slechts tot zeventig zielen aangegroeid, maar in de twee honderd en vijftien jaren, die daarop volgden, waren zij tot zes maal honderd duizend strijdbare mannen vermenigvuldigd, de beweging der Goddelijke voorzienigheid is soms het snelst, als zij tot het middenpunt nadert. Laat ons niet ontmoedigd zijn wegens het langzaam voortgaan naar de vervulling van Gods beloften. God weet den tijd uit te kopen, die verloren scheen, en als het jaar der verlosten nabij is, kan Hij in een enkelen dag het dubbele van het werk doen.

2. Het was in Egypte, waar zij verdrukt werden, en waar men hen deed dienen met hardigheid, toen hun het leven zo bitter gemaakt werd, dat zij, naar men zou denken, zouden wensen als kinderloos aangeschreven te worden. En toch huwden zij in het geloof, dat God hen ter bestemder tijd zou bezoeken, en God zegende hen, die Hem aldus eerden, zeggende: Weest vruchtbaar, en vermenigvuldigt. Tijden van lijden zijn voor de kerk dikwijls tijden van toeneming geweest.

II. De buitengewone hardheid, die zij er hadden te verduren, vers 18, 19. Toen de Egyptenaren bemerkten, dat hun aantal toenam, vermeerderden zij hun lasten, waarin Stefanus drie dingen opmerkt.

1. Hun lage ondankbaarheid. Zij werden verdrukt door een anderen koning, die Jozef niet gekend had, dat is, die de goede diensten niet herdacht, door Jozef aan dat volk bewezen, want anders zou hij die niet op zo slechte wijze aan zijn geslacht hebben vergolden. Zij, die goede mensen schaden, zijn zeer ondankbaar, want de Godvruchtigen zijn de zegen van den tijd en van de plaats, waarin zij leven.

2. Hun helse list en staatkunde. Zij gebruikten listigheid tegen ons geslacht. Komaan, zeiden zij, laat ons wijselijk tegen hen handelen, menende zich hierdoor te beveiligen, maar het bleek, dat het een dwaselijk handelen was, want zij hebben er zich slechts toorn door vergaderd. Diegenen vergissen zich grotelijks, die denken wijselijk voor zich zelven te handelen, als zij bedrieglijk en onbarmhartig handelen tegen hun broederen.

3. Hun barbaarse en onmenselijke wreedheid. Ten einde hen gans en al uit te roeien, wierpen zij hun jonge kinderen weg, opdat zij niet zouden voorttelen. Het doden van hun jonge kinderen scheen hun een afdoend middel om een jong opkomend volk te verpletteren. Nu schijnt Stefanus hun dit te zeggen, niet slechts, opdat zij nog meer zouden zien hoe gering hun aanvang was, zeer gepast voorgesteld (wellicht met het oog op het wegwerpen der jonge kinderen in Egypte) door den treurigen toestand van een hulpeloos verworpen kind, Ezechiël 16:4, 5, en hoeveel zij verschuldigd waren aan God voor Zijne zorge over hen, die zij zich onwaardig hadden gemaakt, maar ook opdat zij zouden bedenken, dat hetgeen zij nu aan de jeugdige Christelijke kerk deden, even goddeloos en

onrechtvaardig was, en bij de uitkomst zou blijken even vruchteloos te zijn, als hetgeen de Egyptenaren tegen de Joodse kerk bij hare opkomst gedaan hebben. "Gij denkt wijselijk te handelen, als gij ons kwalijk handelt, en jonge bekeerden vervolgt, gij doet wat zij gedaan hebben, die de jonge kinderen wegwierpen, maar gij zult bevinden, dat dit doelloos en nutteloos is, Christus' discipelen zullen in weerwil van uwe boosaardigheid toenemen en vermenigvuldigen.

III. Het verwekken van Mozes om hun bevrijder te zijn. Stefanus was beschuldigd van lasterlijke woorden te hebben gesproken tegen Mozes. In antwoord op deze beschuldiging maakt hij hier zeer eervolle melding van hem.

1. Mozes werd geboren toen de vervolging van Israël op het hoogst was, vooral in die wreedadige bijzonderheid er van, het vermoorden hunner pasgeboren kinderen, in welken tijd Mozes werd geboren, vers 20, en zodra hij in de wereld kwam, was hij zelf in gevaar (zoals ook onze Heiland in gevaar was te Bethlehem,) om als slachtoffer van dit bloedig edict te vallen. God bereidt de uitredding Zijns volks voor, als hun dag het donkerst, en hun benauwdheid het zwaarst is.

2. Hij was uitnemend schoon. Zodra hij geboren was, begon zijn aangezicht te schitteren, als een gelukkig voorteken van de ere, die God voor hem bestemd had, hij was asteios tooi Theooi -schoon naar God, hij was van de baarmoeder aan geheiligd, en dat maakte hem schoon in Gods ogen: want het is de schoonheid der heiligheid, die in Gods oog van grote waardij is.

3. Hij werd in zijne kindsheid op wondere wijze bewaard, ten eerste, door de zorg zijner liefhebbende ouders, die hem drie maanden opvoedden in hun eigen huis, zo lang als zij durfden, en toen door de gunstige leiding van Gods voorzienigheid, die hem in de armen voerde van de dochter van Farao, die hem opnam, en hem voor zich zelf opvoedde tot een' zoon, vers 21, want voor hen, die God voornemens is op bijzondere wijze te gebruiken, zal Hij bijzonder zorg dragen. En heeft Hij aldus het kind Mozes beschermd? Nog veel meer zal Hij de belangen beveiligen van Zijn heilig kind Jezus (zoals Hij genoemd wordt hoofdstuk 4:27) tegen de vijanden, die tegen Hem vergaderd zijn.

4. Hij werd een groot geleerde, vers 22. Hij was onderwezen in alle wijsheid der Egyptenaren, die toen vermaard zijn geweest wegens hun letterkunde, handelende inzonderheid over wijsbegeerte, sterrenkunde, en (hetgeen er wellicht toe bijgedragen heeft om hen tot afgoderij te brengen) het beeldschrift. Daar Mozes aan het hof was opgevoed, was hij in de gelegenheid om zijn geest te verrijken door de beste boeken, de beste leermeesters, en den omgang met beschaafde en ontwikkelde lieden, en met hen te spreken over alle kunsten en wetenschappen, waarvoor hij smaak en aanleg had. Maar wij hebben reden te denken, dat hij niet aldus den God zijner vaderen had vergeten, dat hij zich bekend heeft gemaakt met de ongeoorloofde studiën en praktijken van de Egyptische tovenaars, ten minste niet meer dan nodig was om hen te wederleggen en tot zwijgen te brengen.

5. Hij werd eerst staatsminister in Egypte, dat schijnt de betekenis te wezen van de uitdrukking: hij was machtig in woorden en werken. Hoewel hij zich niet vloeiend en gemakkelijk kon uitdrukken, daar hij stotterde, sprak hij toch met een bewonderenswaardig gezond verstand, en, alles wat hij zei, dwong instemming af, daar er kracht van redenering, en daardoor ook van bewijsvoering in lag opgesloten. En in zaken was niemand hem gelijk in kloekmoedigheid, beleid en welslagen. Aldus werd hij door menselijke hulpmiddelen toebereid tot die diensten, waarvoor hij echter zonder

Goddelijke verlichting niet volmaaktelijk toegerust kon zijn. Met dit alles nu wil Stefanus doen blijken, dat hij, in weerwil van de boosaardige aantijgingen zijner vervolgers, even hoge en eervolle gedachten koesterde omtrent Mozes, als zij van hem koesterden.

IV. De poging, door Mozes aangewend, om Israël te verlossen, die zij minachtten, en waarmee zij zich niet wilden verenigen. Hierop legt Stefanus groten nadruk, en het dient als sleutel van zijne geschiedenis, Exodus 2:11-15, evenals de andere verklaring, die er van gegeven wordt door den apostel, Hebr. 11:24-26. Dáár wordt het voorgesteld als ene daad van heilige zelfverloochening, hier, als ene voorbedachtelijke inleiding tot den openbaren dienst, waartoe hij geroepen was, vers 23. Als hem nu de tijd van veertig jaren vervuld was, in den bloei zijner jaren, en op den besten tijd voor bevordering aan het hof van Egypte, kwam hem in zijn hart (want God had het er in gegeven) zijne broederen, de kinderen Israël's, te bezoeken, om te zien op wat wijze hij hun van dienst kon zijn, en toonde hij zich als publiek persoon in publieke hoedanigheid.

1. Als Israël's bevrijder. Daarvan gaf hij een voorbeeld in zijn wreken van degene, die overlast leed, en door den Egyptenaar te doden, die hem had mishandeld, vers 24. Ziende, hoe een zijner broederen onrecht leed, werd hij met ontferming bewogen over den lijder, en vervuld van ene rechtvaardige verontwaardiging jegens hem, die het onrecht deed, zoals mensen, die ene openbare positie bekleden, behoren te gevoelen, en hij wreekte degene, dien overlast geschiedde, en versloeg den Egyptenaar, hetgeen hij, als hij slechts een gewoon particulier was geweest, niet wettig had kunnen doen, maar hij wist, dat zijne opdracht van den hemel hem zou ondersteunen en verdedigen, en hij meende dat zijne broederen (die toch wel enige kennis moesten hebben van de belofte, gedaan aan Abraham, n.l. dat God het volk zou oordelen, dat hen zou verdrukken) zouden verstaan, dat God door zijne hand hun verlossing geven zou, want hij had noch de tegenwoordigheid van geest, noch de lichaamskracht kunnen hebben, om te doen, wat hij gedaan heeft, indien hij niet bekleed ware geweest met zulk ene Goddelijke kracht, als waaruit ene volmacht Gods bleek. Indien zij slechts de tekenen der tijden hadden verstaan, dan zouden zij dit voor het aanbreken van den dag hunner bevrijding hebben kunnen houden, maar zij hebben het niet verstaan. Zij hebben dit niet voor het oprichten ener banier gehouden, zoals het bedoeld was, en voor het steken van de klaroen, om Mozes als hun bevrijder aan te kondigen.

2. Als Israël's rechter. Daarvan gaf hij reeds den volgenden dag een voorbeeld en bewijs, in zijne aanbieding om het geschil tussen twee twistende Hebreeën bij te leggen, waarmee hij duidelijk aantoonde, dat hij ene openbare positie innam, vers 26. Hij werd van hen gezien, daar zij vochten, en, een voorkomen van majesteit en gezag aannemende, drong hij ze tot vrede, en, als hun vorst, hun twist beslechtende, zei hij: Mannen, gij zijt broeders, door geboorte en Godsdienstige belijdenis, waarom doet gij elkaar ongelijk? Want hij bemerkte, dat er (gelijk in de meeste twisten) aan beide zijden schuld was, en dus moet er, om vrede en vriendschap te hebben, wederzijdse toegevendheid en vergeving zijn. Toen Mozes als Israël's bevrijder uit Egypte optrad, versloeg hij de Egyptenaren, en heeft aldus Israël uit hun hand verlost, maar toen hij als Israël's rechter en wetgever optrad, heerste hij over hen met een gouden scepter, niet met de ijzeren roede, hij heeft hen niet verslagen en gedood, toen zij twistten, maar gaf hun voortreffelijke wetten en inzettingen, en richtte tussen hen, als zij met hun zaken, of geschillen tot hem kwamen, Exodus 18:16. Maar de twistende Israëliet, die het meeste ongelijk had, verstiet hem, vers 27. Hij wilde gene bestraffing horen, al was zij ook rechtvaardig, en met zachtheid geuit, maar was terstond bereid hem te trotseren met: Wie heeft u tot een overste en rechter over ons gesteld? Hoogmoedige en twistzieke lieden kunnen gene bestraffing

en geen bedwang dulden. Deze Israëlieten wilden liever hun lichaam met hardigheid laten regeren door hun aandrijvers, dan verlost worden, en hun geest laten regeren met verstand door hun bevrijder. Hij, die het onrecht deed, was zo verwoed om de bestraffing, die hem was gegeven, dat hij Mozes den dienst verweet, dien hij zijn volk had bewezen door den Egyptenaar te doden. Wilt gij mij ook ombrengen, zoals gij gisteren den Egyptenaar hebt omgebracht? vers 28. Hem datgene ten laste leggende als ene misdaad, met de bedreiging van hem deswege aan te klagen, wat een uitsteken was van de vlag ter uitdaging van de Egyptenaren, en van de banier van liefde en verlossing voor Israël. Hierop vluchtte Mozes naar het land Midian, en deed gene poging meer om Israël te verlossen, dan veertig jaren later. Hij vestigde zich als een vreemdeling in Midian, huwde, en had twee zonen bij de dochter van Jethro, vers 29. Laat ons nu zien, hoe Stefanus, dit voor zijne zaak te pas brengt.

A. Zij beschuldigden Hem van Mozes te lasteren, dat hij beantwoordt met hun de mishandeling en belediging voor te houden, die hun vaderen Mozes aangedaan hebben, en waarover zij zich behoorden te schamen, en te verootmoedigen, in plaats van, onder voorwendsel van Mozes te eren, twist te zoeken met iemand, die even grote verering voor Mozes had als iemand hunner.

B. Zij vervolgden hem wegens zijn twistgesprek ter verdediging van Christus en Zijn Evangelie, om welke tegen te staan zij Mozes en zijne wet verhieven. "Maar", zegt hij, "ziet wel toe, dat gij hiermede niet doet zoals uwe vaderen gedaan hebben, nl. Enen afwijzen en verwerpen, dien God als een Vorst en Zaligmaker over u gesteld heeft. Gij kunt verstaan, zo gij niet moedwillig uwe ogen sluit voor het licht, dat God door dezen Jezus u verlossen wil uit erger slavernij, dan die in Egypte. Wacht u van Hem te verstoten, maar neemt Hem aan als een Overste en Rechter over u". "En ziet toe, dat het u hierdoor niet zal vergaan, zoals het uwen vaderen vergaan is, die deswege rechtvaardiglijk overgelaten werden om in slavernij te sterven, want de verlossing is pas veertig jaren later geschied. En dan zal dit er uit voortkomen: gij verwerpt het Evangelie, en het zal den Heidenen gezonden worden. Gij wilt Christus niet hebben, en gij zult Hem niet hebben, dat zal uw oordeel zijn", Mattheus 23:38, 39.

Handelingen 7:30-41

Stefanus gaat voort met zijne geschiedenis van Mozes, en laat nu iemand oordelen, of dit de woorden zijn van iemand, die Mozes lastert. Neen, er kon op geen meer eervolle wijze van hem gesproken worden. Hier is:

I. Het visioen, dat hij zag van de heerlijkheid Gods in het doornenbos, vers 30. Als veertig jaren vervuld waren, gedurende welken tijd Mozes als levend begraven was in Midian. Hij was nu oud geworden, en naar men zou denken, tot geen dienstwerk meer bekwaam of geschikt, opdat het nu zou blijken, dat, alles wat hij wrocht, het voortbrengsel was van de Goddelijke kracht en de Goddelijke belofte, zo als het bleek, dat Izaak een kind was der belofte, door zijn geboren worden uit ouders, oud en wel bedaagd, wordt hij nu, op tachtigjarigen leeftijd, bekleed met het ere-ambt, waartoe hij was geboren, ter beloning van zijne zelfverloochening, toen hij veertig jaren oud was, Merk op:

1. Waar God hem verschenen is: in de woestijn van den berg Sinaï vers 30. En toen Hij hem aldaar verscheen, was dat heilig land, vers 33, dat door Stefanus opgemerkt wordt als ene bestraffing voor hen, die zich verhovaardigden op den tempel, de heiligeplaats, alsof nergens anders dan daar gemeenschap met God verkregen kon worden, terwijl God toch Mozes ontmoette en zich aan Hem openbaarde in ene ver afgelegene onbekende plaats in de woestijn van Sinaï. Diegenen bedriegen zich, die denken, dat God aan plaatsen is gebonden j Hij kan Zijn volk in ene woestijn brengen, en daar tot hun hart spreken.

2. Hoe Hij hem verscheen: in een vlammend vuur, want onze God is een verterend vuur, en toch werd het doornenbos, waarin dat vuur was, en hoewel het ene brandbare stof is, niet verteerd, dat gelijk het den toestand voorstelde van Israël in Egypte, waar zij in het vuur der verdrukking waren en toch niet werden verteerd, wellicht ook beschouwd kan worden als een type van Christus' vleeswording, en de verbinding van de Goddelijke en de menselijke natuur, God, geopenbaard in het vlees, was als de vuurvlam in het doornenbos.

3. Welken indruk dit maakte op Mozes. Hij verwonderde zich over het gezicht, vers 31. Het was een verschijnsel, dat al zijne Egyptische geleerdheid niet in staat was voor hem te verklaren. Hij had de nieuwsgierigheid om het te gaan bezien: ik zal mij daarheen wenden, en zien dat grote gezicht, maar hoe dichter hij naderde, hoe meer hij door verbazing werd aangegrepen, en hij werd zeer bevende, en durfde het niet bezien, want hij bemerkte spoedig, dat het gene vurige meteoor was, maar de Engel des Heeren, en geen andere dan de Engel des Verbonds, de Zone Gods zelf. Dit deed hem sidderen. Stefanus was beschuldigd van lasterlijke woorden te spreken tegen Mozes en God, Hoofdstuk 6:11, als of Mozes een kleine god was, maar hieruit blijkt nu, dat hij een man was van gelijke bewegingen als wij, dat hij inzonderheid ook aan vrees onderhevig is geweest bij de verschijning der Goddelijke majesteit en heerlijkheid.

II. De verklaring, die hij hoorde van het verbond van God, vers 32. Ene stem des Heeren geschiedde tot hem, want het geloof is uit het gehoor. En die stem luidde: Ik ben de God uwer vaderen, de God Abrahams, en de God Isaak's, en de God Jakobs, en daarom:

1. "Ik ben Dezelfde, die Ik was". Het verbond, dat God enige eeuwen te voren met Abraham gemaakt heeft, was: Ik zal u een God zijn, een algenoegzaam God. "Nu", zegt God, "is dat verbond nog in volle kracht, het is niet te niet gedaan of vergeten, maar Ik ben, gelijk Ik was, de God Abrahams, en thans zal Ik dit doen blijken", want al de gunsten en al de eer, die God aan Israël geschonken en bewezen heeft, waren gegrond op het verbond met Abraham, en zijn er uit voortgevloeid.

2. "Ik zal Dezelfde zijn, die Ik geweest ben". Want indien de dood van Abraham, Izaak en Jakob de verbondsbetrekking tussen God en hen niet kon verbreken (gelijk hieruit blijkt, dat zij er niet door verbroken kon worden) dan kan dit ook niet door iets anders, en dan zal Hij een God wezen:

A. Van hun zielen, die nu afgescheiden zijn van hun lichamen. Onze Heiland heeft hiermede den toekomenden staat bewezen, Mattheus 22:31, 32. Abraham is dood, en toch is God nog zijn God, dus leeft Abraham nog. God heeft in deze wereld nooit voor hem gedaan, wat aan de wezenlijke bedoeling en aan de volle strekking van die belofte beantwoordt, dat Hij de God van Abraham zou zijn. En daarom moet het voor hem in de andere wereld gedaan worden. Dit nu is het leven en de onsterfelijkheid, die aan het licht gebracht zijn door het Evangelie, ter volle overtuiging van de Sadduceeën, die het ontkenden. Diegenen dus, die het Evangelie verdedigden, en het trachtten te verbreiden, waren er zo verre vandaan om Mozes te lasteren, dat zij Mozes de grootst mogelijke eer bewezen, evenals aan de heerlijke openbaring van God in het doornenbos.

B. Van hun zaad. God heeft, door zich aldus als den God hunner vaderen te verklaren, Zijne goedheid te kennen gegeven voor hun zaad, en dat zij beminden zullen zijn om der vaderen wil, Romeinen 11:28, Deuteronomium 7:8. Nu hebben de predikers van het Evangelie dit verbond gepredikt, de belofte, door God gedaan aan de vaderen, tot welke belofte diegenen van de twaalf geslachten, die volhardden God te dienen, hoopten te komen, Hoofst. 26:6, 7. En zullen zij, onder schijn van de heilige plaats en de wet te beschermen en hoog te houden, het verbond tegenstaan, dat gemaakt was met Abraham en zijn zaad, zijn geestelijk zaad, voordat de wet was gegeven, en lang voordat de heilige plaats gebouwd was? Daar Gods eer en heerlijkheid altijd bevorderd, en ons roemen voor altijd tot zwijgen moet worden gebracht, wil God, dat onze verlossing, onze zaligheid, zij door belofte, en niet door de wet. Dus hebben de Joden, die de Christenen vervolgden onder voorwendsel, dat zij de wet lasterden, zelven de belofte gelasterd, en hun eigene zegeningen, die er in waren opgesloten, verzaakt.

III. De opdracht, die God hem gaf, om Israël uit Egypte te verlossen. De Joden stelden Mozes in mededinging met Christus, en beschuldigden Stefanus van een Godslasteraar te zijn, omdat hij dit ook niet deed. Maar Stefanus toont hier aan, dat Mozes een voornaam type is geweest van Christus, daar hij Israël’s bevrijder was. Toen God zich als den God van Abraham had verklaard, heeft Hij:

1. Mozes geboden ene eerbiedige houding aan te nemen: "Ontbind de schoenen van uwe voeten. Treed niet in heilige zaken, met lage, koude, gewone denkbeelden. Bewaar uwen voet, Prediker 4:17. Wees niet haastig en roekeloos in uw naderen tot God, treed zachtkens."

2. Stelt Hij Mozes aan tot een zeer gewichtigen dienst. Als hij bereid is bevelen te ontvangen, verkrijgt hij zijne opdracht. Hem wordt gelast aan Farao verlof te vragen voor Israël om uit zijn land

te trekken, en om dit verzoek krachtig aan te dringen, vers 34. Merk op, dat God nota neemt van hun lijden en van hun gevoel onder dat lijden: Ik heb duidelijk gezien de mishandeling mijns volks, en Ik heb hun zuchten gehoord. Vol van mededogen let God op de benauwdheid Zijner kerk, en op het zuchten van Zijn verdrukt volk, en hun verlossing komt voort uit Zijn mededogen. Merk ook op Zijn vast besluit om hen te verlossen door de hand van Mozes, Ik ben neergekomen om hen te verlossen. Hoewel God aan alle plaatsen is, schijnt Hij deze uitdrukking: Ik ben neergekomen om hen te verlossen te gebruiken, omdat die verlossing typisch was van hetgeen Christus deed, toen Hij, voor ons mensen, en ter onzer verlossing, neergekomen is van den hemel, Hij, die opgevaren is, is eerst nedergedaald. Mozes is de man, die gebruikt moet worden, kom herwaarts, Ik zal u naar Egypte zenden, en als God hem zendt, zal Hij hem steunen en voorspoedig maken.

IV. Zijn handelen ingevolge deze opdracht, waarin hij een type was van den Messias. En Stefanus wijst hier wederom op de minachting, die zij hem betoond hebben, de beledigingen, die zij hem hebben aangedaan, en hun weigering om hem als een heerser over hen te hebben, hetgeen alles grotelijks strekte, om wat hij deed ter hunner verlossing te verheerlijken.

1. God heeft hem geëerd, dien zij hebben gesmaad, vers 35. Dezen Mozes, welken zij verloochend hadden, wiens vriendelijke aanbiedingen en goede diensten zij met verachting afwezen, zeggende: Wie heeft u tot een overste en rechter gesteld? Het is te veel voor u, gij zoon van Levi, Numeri 16:3, diezelfden Mozes heeft God tot een overste en verlossergezonden door de hand des Engels, die hem verschenen was in het doornenbos. Dit kan verstaan worden, hetzij dat God tot hem zond door de hand des Engels, of, dat hij, door de hand des Engels, die met hem ging, een volkomen verlosser is geworden. Door dit voorbeeld nu wilde Stefanus aan den raad te kennen geven, dat deze Jezus, dien zij nu verloochenden, zoals hun vaderen Mozes verloochend hebben, zeggende: Wie heeft u tot een Profeet en Koning gesteld? Wie heeft u deze macht gegeven? door dezen zelfde God verhoogd is om een Vorst en Zaligmaker te zijn, een Overste en een Verlosser, zoals de apostelen hun korten tijd geleden gezegd hebben, Hoofdstuk 5:30, 31, dat de steen, die van u, de bouwlieden, veracht is, tot een hoofd des hoeks is geworden, Hoofdstuk 4:11.

2. Door hem heeft God hun gunst betoond, en hij was zeer ijverig om hen te dienen, hoewel zij hem verworpen hadden. God zou hun rechtvaardiglijk zijn dienst hebben kunnen ontzeggen, en hij zou rechtvaardiglijk hebben kunnen weigeren hen te dienen, maar het is alles vergeten, het wordt hun niet eens verweten, vers 36. Niettegenstaande dit alles, heeft hij hen uitgeleid, doende wonderen en tekenen in het land van Egypte, die later voortgezet werden ter voltooiing van hun bevrijding, naar dat de toestand het vereiste, in de Rode Zee, en in de woestijn, veertig jaren. Het is zo verre van hem Mozes te lasteren, dat hij hem bewondert als een heerlijk werktuig in de hand Gods ter formering van de Oud-Testamentische kerk. Maar het doet volstrekt niets af aan zijne rechtmatige ere, om te zeggen, dat hij slechts een werktuig was, en dat hij overtroffen wordt door dezen Jezus. Hij moedigt deze Joden aan om zich met dien Jezus te verenigen, onder Zijn invloed te komen, vertrouwende, dat zij in Zijne gunst aangenomen zullen worden, en nut en voordeel van Hem zullen ontvangen, zoals het volk van Israël verlost werd door Mozes, hoewel zij hem eens verworpen hadden.

V. Zijne profetie van Christus en Zijne genade, vers 37. Hij was niet slechts een type van Christus, (velen zijn dit geweest, zonder dat zij wellicht Zijn dag voorzien hebben.) Maar Mozes heeft van Hem gesproken, vers 37.

Deze is die Mozes, die tot de kinderen Israël's gezegd heeft: De Heere, uw God, zal u een' Profeet verwekken uit uwe broederen. Daarvan wordt gesproken als van een der grootste eerbewijzen, die God hem heeft aangedaan (ja als die, welke alle anderen overtrof) dat Hij door hem den kinderen Israël's kennis gaf van den groten Profeet, die in de wereld komen zou, dat hij hun verwachting van Hem opwekte en hun de verplichting oplegde om Hem te ontvangen en aan te nemen. Als er gesproken wordt van hun uitleiding door hem uit Egypte, dan geschiedt het met een nadruk van eerbewijs: Deze is die Mozes! Exodus 6:26. En zo ook hier: Deze is die Mozes! Nu strookte dit volkomen met Stefanus' doel, door te verzekeren, dat Jezus de zeden der ceremoniële wet zou veranderen, was hij er zo ver vandaan Mozes te lasteren, dat hij hem in werkelijkheid de grootst mogelijke eer aandeed, door aan te tonen, hoe de profetie van Mozes vervuld was, hetgeen zo duidelijk was, dat, gelijk Christus zelf tot hen gezegd had, indien zij Mozes geloofden, zij ook Hem zouden geloven, Johannes 5:46.

1. Mozes heeft hun in den naam van God gezegd, dat er een Profeet onder hen verwekt zou worden, een uit hun eigene natie, die hem gelijk zou wezen, Deuteronomium 18:15, 18, een Overste en een Verlosser, een Rechter en een Wetgever, evenals hij, die dus de macht en het gezag zou hebben, om de zeden te veranderen, die hij had overgeleverd, en, als de Middelaar eens beteren verbonds, dat in betere beloften bevestigd is.

2. Hij beveelt hun aan dien Profeet te horen, Zijne voorschriften aan te nemen, de veranderingen toe te laten, die Hij in hun zeden zou maken, en zich in alles aan Hem te onderwerpen. En dit zal de grootste ere zijn, die gij Mozes en zijne wet kunt bewijzen, die gezegd heeft: naar hem zult gij horen, en die gekomen is, om getuige te zijn van de herhaling van dat bevel door ene stem uit den hemel bij Christus' verheerlijking op den berg, toen hij door zijn zwijgen zijne instemming er mede te kennen gaf, Mattheus 17:5.

VI. De uitnemende diensten, welke Mozes het volk van Israël bleef bewijzen, nadat hij het middel geweest was om hen uit te voeren uit Egypte, vers 38. En ook hierin was hij een type van Christus, die hem echter in zover overtreft, dat het gene lastering is te zeggen: "Hij heeft macht, om de zeden te veranderen, die Mozes overgeleverd heeft". Het was Mozes' ere:

1. Dat hij in de kerk der woestijn was, al de zaken er van heeft hij veertig jaren lang bestuurd, hij was koning in Jeshurun, Deuteronomium 33:5. Het leger van Israël wordt hier genoemd: de vergadering -of de kerk-in de woestijn, want het was een heilig gezelschap, tot een lichaam, ene maatschappij, gemaakt door ene Goddelijke handvest, onder ene Goddelijke openbaring. De kerk in de woestijn was ene kerk, hoewel nog niet volkomen geformeerd, zoals zij zijn zou, toen zij in Kanaän kwam' maar ieder deed wat al in zijne ogen recht was, Deuteronomium , 12:8, 9. Het was Mozes' ere, dat hij in die kerk was, en menigmaal is zij door Mozes' voorbede bewaard gebleven van verdelgd te worden. Maar Christus is de Voorzitter en Leidsman van ene voortreffelijker en heerlijker kerk, dan die in de woestijn geweest is, en Hij is er meer in, als het leven en de ziel er van, dan Mozes in die der woestijn geweest kon zijn.

2. Dat hij met den Engel was, die tot hem sprak op den berg Sinaï, en met onze vaderen. Hij was twee maal gedurende veertig dagen op den heiligen berg met den Engel des verbonds, Michael onzen Vorst. Mozes heeft van aangezicht tot aangezicht met God gesproken, maar nooit is hij in Zijn schoot geweest, zoals Christus van eeuwigheid af geweest is. Of wel, deze woorden kunnen aldus

genomen worden: Mozes was in de kerk in de woestijn, maar het was met den Engel, die tot hem sprak op den berg Sinaï, dat is: in het brandende doornenbos, want dit wordt gezegd in de woestijn van den berg Sinaï geweest te zijn, vers 30. Die Engel is voor hem heengegaan, was hem ten Gids, anders zou hij Israël's leidsman niet hebben kunnen wezen. Daarvan spreekt God, Exodus 23:20, Ik zal een Engel voor uw aangezicht zenden, en Exodus 33:2. Zie ook Numeri 20:16. Hij was in de kerk met den engel, zonder wie hij de kerk niet had kunnen dienen, maar Christus is zelf die Engel, die met de kerk in de woestijn geweest is, en dus heeft Hij macht en gezag boven Mozes.

3. Dat hij de levende woorden ontving, om ons die te geven, niet slechts de tien geboden, maar ook de andere instructies, als de Heere sprak tot Mozes, zeggende: Spreek tot de kinderen Israël's. De woorden Gods zijn levende woorden, zeker en onfeilbaar, en van onbetwistbaar gezag en verplichting. Zij moeten geraadpleegd worden als orakelen, of Godsspraken, en alle onze geschillen moeten er door beslist worden. Het zijn levende woorden, want het zijn de woorden van den levenden God, niet van de stomme, dode afgoden der Heidenen, het woord, dat God spreekt, is geest en leven, niet alsof de wet van Mozes leven kon geven, maar zij toonde den weg ten leven: Wilt gij in het leven ingaan, onderhoud de geboden. Mozes heeft ze van God ontvangen, en heeft aan het volk niets anders als Godsspraak overgeleverd, dan hetgeen hij eerst van God had ontvangen. De levende woorden, die hij van God ontving, heeft hij getrouwelijk aan het volk gegeven, om opgemerkt en bewaard te worden. Het was het voornaamste voorrecht der Joden, dat hun de woorden Gods waren toevertrouwd, en het was door de hand van Mozes, dat zij hun werden overgegeven. Gelijk Mozes hun niet dat brood heeft gegeven, zo heeft hij hun ook niet die wet uit den hemel gegeven, Johannes 6:32, maar God heeft hun haar gegeven, en Hij, die hun door Zijn knecht Mozes die zeden heeft gegeven, zou ongetwijfeld, als Hem dit behaagde, die zeden door Zijn Zoon Jezus kunnen veranderen, die meer levende woorden ontvangen heeft om ons te geven, dan Mozes.

VII. De minachting, die daarna, en in weerwil hiervan, hem door het volk werd betoond. Zij, die Stefanus ten laste leggen tegen Mozes te hebben gesproken, zouden goed doen met te verantwoorden wat hun eigene voorouders hebben gedaan, en-zij treden in hun voetstappen.

1. Zij wilden hem niet gehoorzaam zijn, maar zij verwierpen hem, vers 39. Zij murmureerden tegen hem, rebelleerden tegen hem, weigerden zijne bevelen te gehoorzamen, en waren soms bereid hem te stenigen. Mozes heeft hun in waarheid ene voortreffelijke wet gegeven, maar er is uit gebleken, dat zij nimmermeer degenen kon heiligen, die daar toegaan, Hebr. 10:1, want met hun harten zijn zij naar Egypte wedergekeerd, en gaven de voorkeur aan hun knoflook en uien aldaar, boven het manna, dat zij onder de leiding van Mozes hadden, of de melk en honing, waarop zij hoopten in Kanaän. Hun verborgen misnoegen tegen Mozes, en hun neiging voor Egypte waren in werkelijkheid een terugkeren naar Egypte, zij zijn er wedergekeerd in hun hart. Velen, die voorgeven naar Kanaän te gaan, door een schijn op te houden van den Godsdienst te belijden, keren op hetzelfde ogenblik in hun hart terug naar Egypte, zoals de vrouw van Lot naar Sodom, en zij zullen als deserteurs worden behandeld, want God ziet het hart aan. Indien nu de zeden, die Mozes hun overgeleverd heeft, niet hebben vermocht hen te veranderen. verwondert u dan niet, dat Christus komt om de zeden te veranderen, en ene meer geestelijke wijze van aanbidding in te voeren.

2. Zij maakten een gouden kalf, dat, behalve de belediging. die er aan God mede aangedaan werd, ook een grote smaad was voor Mozes, want het was om die overweging, dat zij het kalf maakten: want wat dezen Mozes aangaat, die ons uit het land van Egypte geleid heeft, wij weten niet wat hem geschied is, daarom maak ons goden van goud, alsof een kalf het ontbreken van Mozes kon vergoeden, en in staat was om voor hen uit te gaan naar het Beloofde Land. Zo hebben zij dan een kalf gemaakt in de dagen, toen hun de wet was gegeven, en brachten offerande tot den afgod, en verheugden zich in de werken hunner handen. Zo trots waren zij op hun nieuwen god, dat zij neder zaten om te eten en te drinken, en daarna opstonden om te spelen! Uit dit alles blijkt, dat er zeer veel was, dat de wet niet doen kon, dewijl zij door het vlees krachteloos was. Het was dus nodig, dat deze wet vervolmaakt zou worden door ene betere hand, en hij was geen lasteraar tegen Mozes, die zei, dat Christus dit gedaan heeft.

Handelingen 7:42-50

Wij hebben twee dingen in deze verzen.

I. Stefanus verwijt hun de afgoderij hunner vaderen, waaraan God hen heeft overgegeven als straf voor hun vroegtijdige verzaking van Hem in hun aanbidding van het gouden kalf, en het was de treurigste straf voor die zonde, evenals van de afgoderij van de Heidenwereld, dat God hen heeft overgegeven in een verkeerden zin. Toen Israël vergezeld was met de afgoden, vergezeld met het gouden kalf, en niet lang daarna met Baäl-Peor, zei God: Laat hen varen, laten zij voortgaan, vers 42, toen keerde God zich en gaf hen over, dat zij het heir des hemels dienden. Hij heeft hen bijzonder gewaarschuwd, dat zij het niet zouden doen, en gaf hun de redenen op waarom zij het niet moesten doen, maar toen zij er hun zinnen op hadden gezet, heeft Hij hen overgegeven in het goeddunken huns harten, onthield Hij hun Zijne weerhoudende genade, en toen wandelden zij naar hun eigen raad, en waren zo ergerlijk verzot op hun afgoden, als nooit enig volk geweest is. Vergelijk Deuteronomium 4:19 met Jeremia 8:2. Hiertoe haalt hij de Schriftuurplaats Amos 5:25 aan. Want het was minder verbitterend voor hen, om hun door een Oud-Testamentische profeet hun aard en karakter te laten voorhouden, en hun oordeel aan te laten zeggen. Deze profeet bestraft hen:

1. Wegens hun niet offeren aan hun eigen God in de woestijn, vers 42, Hebt gij ook slachtofferen en offeranden Mij geofferd, veertig jaren in de woestijn? Neen, gedurende al dien tijd was dit nagelaten, zij hebben na het tweede jaar niet eens het pascha gehouden. Het was Gods toegevendheid voor hen, dat Hij er gedurende hun ongevestigden staat niet op aandrong. Maar laten zij dan nu bedenken, hoe slecht zij Hem dit vergolden hebben door offeranden te offeren aan afgoden, als God hen vrij stelde van er Hem te offeren. Dit is ook ene bestraffing van hun ijver voor de zeden, die Mozes hun overgeleverd heeft, en hun vrees van ze veranderd te zien door dezen Jezus, dat zij, terstond nadat zij hun overgeleverd waren, ze veertig jaren lang als nutteloze zaken in onbruik lieten.

2. Wegens hun offeren aan andere goden, toen zij in Kanaän kwamen, vers 43. Gij hebt opgenomen den tabernakel Molochs. Moloch was de afgod van de kinderen Ammons, waaraan zij op barbaarse wijze hun eigene kinderen opofferden, dat zij niet konden doen zonder smart en afgrijzen voor hen zelven en voor hun gezin, toch zijn zij tot die onnatuurlijke afgoderij vervallen, toen God hen overgaf, dat zij het heir des hemels dienden, zie 2 Kronieken 28:3. Het was voorzeker de ergste begoocheling, waar ooit een volk aan overgegeven was, en het grootste voorbeeld van de macht van Satan in de kinderen der ongehoorzaamheid, en daarom wordt hier met zoveel nadruk gezegd: ja, gij hebt opgenomen den tabernakel Molochs, zelfs daaraan hebt gij u onderworpen, en de aanbidding van het gesternte uws gods Remfan. Sommigen denken, dat het de maan betekent, zoals Moloch de zon betekent, anderen houden het voor Saturnus, want in de Syrische en Perzische talen is die planeet Remfan genoemd. De Septuaginta stelt het voor Kijun, als een naam, die meer algemeen bekend is. Zij hadden beelden, die de ster voorstelden, zoals de zilveren tempeltjes voor Diana, hier genoemd, de afbeeldingen, die zij gemaakt hebben om die te aanbidden. Dr. Lightfoot denkt, dat zij afbeeldingen hadden, die den gehelen sterrenhemel voorstelden met al de constellaties en de planeten, en dezen worden Remfan genoemd "de hoge voorstelling", zoals de hemelglobe. Een armzalig ding om er een afgod van te maken, en toch nog beter dan een gouden kalf! Deswege nu komt de bedreiging: Ik zal u overvoeren op gene zijde van Babylonië. In Amos is het boven Damascus, bedoelende naar Babylon, het land van het Noorden. Maar Stefanus verandert dit met

het oog op de gevangenschap der tien stammen, die weggevoerd werden in Assyrië aan de rivier Gozan en in de steden der Meden, 2 Koningen 17:6. Laat het hun dus niet vreemd toeschijnen, om van de verwoesting dier plaats te horen, want zij hadden het menigmaal gehoord van de profeten van het Oude Testament, welke door niemand deswege als lasteraars aangeklaagd werden dan door de slechte heersers. Bij de bespreking van Jeremia's zaak werd opgemerkt, dat Micha niet ter verantwoording werd geroepen, hoewel hij geprofeteerd had: Zion zal als een akker geploegd worden, Jeremia 26:18, 19.

II. Hij beantwoordt inzonderheid de beschuldiging, die tegen hem was ingebracht met betrekking tot den tempel: hij houdt niet op lasterlijke woorden te spreken tegen deze heilige plaats, vers 44-50. Hij werd in staat van beschuldiging gesteld, omdat hij gezegd had, dat Jezus deze heilige plaats zal verwoesten. "En gesteld eens, dat ik dit gezegd heb", zegt Stefanus, "de heerlijkheid van den heiligen God is niet verbonden aan de heerlijkheid van deze heilige plaats, zij kan onaangetast blijven, al is het ook, dat die heilige plaats in het stof wordt gelegd", want

1. Het was niet voordat onze vaderen in de woestijn kwamen, op hun weg naar Kanaän, dat zij ene bepaalde plaats ter Godsverering hadden, en toch hebben de aartsvaders eeuwen te voren God op Hem welbehaaglijke wijze aangebeden bij de altaren, welke zij bij hun tenten in de open lucht hadden opgericht-subdio, en Hij, die zonder ene heilige plaats aangebeden werd in de eerste, en beste, en reinste tijden der Oud-Testamentische kerk, kan en zal aldus aangebeden worden, als deze heilige plaats verwoest zal wezen, zonder enige vermindering van Zijne eer en heerlijkheid.

2. De heilige plaats was in het eerst slechts een tabernakel, gering, en beweegbaar, en niet bestemd om bestendigd te worden. Waarom zou dan deze heilige plaats, al is zij ook van steen gebouwd, niet op betamelijke wijze tot haar einde gebracht kunnen worden, om plaats te maken voor iets beters, evengoed als dit met die andere geschiedde, welke van gordijnen geformeerd was? Gelijk het gene oneer, maar ene ere was, voor God, dat de tabernakel plaats heeft gemaakt voor den tempel, zo is het ook nu, dat de stoffelijke tempel plaats maakt voor den geestelijken tempel, en zo zal het zijn, als ten laatste de geestelijke tempel plaats maakt voor den eeuwigen tempel.

3. Die tabernakel was een tabernakel der getuigenis, ene afbeelding voor dien tegenwoordigen tijd, Hebr. 9:9, ene schaduw der toekomende goederen, van den waren tabernakel, welken de Heere heeft opgericht, en geen mens, Hebr. 8:2. Het was de heerlijkheid, beide van den tabernakel en van den tempel, dat zij opgericht waren als een getuigenis van dien tempel Gods, die in de laatste dagen in den hemel geopend zal worden, Openbaring 11:10, en van Christus' tabernakelen op aarde (zoals het woord is in Johannes 1:14) en van den tempel van Zijn lichaam.

4. Die tabernakel was geformeerd, zoals God het geordineerd had, en naar de wijze, die aan Mozes op den berg getoond was, hetgeen duidelijk te kennen geeft, dat hij ene schaduw was van toekomende goederen, zijne oprichting hemels zijnde, was ook zijne betekenis en strekking hemels, en daarom was het gene verkleining van zijne heerlijkheid te zeggen, dat deze tempel, met handen gemaakt, verwoest zal worden, ten einde een anderen te bouwen, die niet met handen gemaakt is, hetgeen de misdaad was van Christus, Markus 14:58, en van Stefanus.

5. Die tabernakel was het eerst opgericht in de woestijn, hij is niet ontstaan in uw land, (waaraan gij hem voor eeuwig verbonden waant,) maar werd in de volgende eeuw door onze vaderen, die

kwamen na hen, welke hem het eerst hadden opgericht, gebracht in de bezitting der Heidenen, het land Kanaän, dat gedurende langen tijd in het bezit was geweest van de ten verderve gewijde volken, die God verdreven heeft van het aangezicht onzer vaderen. En waarom zou God zijn geestelijken tempel niet kunnen oprichten, zoals Hij den stoffelijken tabernakel had opgericht in de landen, die de Heidenen bezaten? Die tabernakel werd gebracht door hen, die met Jezus, dat is: Jozua, gekomen zijn. Ik ben van mening, dat duidelijkheidshalve, en om vergissing te voorkomen, die naam hier, zowel als in Hebr. 4:8, aldus gelezen moet worden. Doch in deze vermelding hier van Jozua-in het Grieks Jezus, kan ene stilzwijgende aanduiding zijn, dat, gelijk de Oud-Testamentische Jozua dezen typischen tabernakel in het land gebracht heeft, de Nieuw-Testamentische Jozua den waren tabernakel in het bezit der Heidenen brengen zou.

6. Die tabernakel is eeuwen lang in stand gebleven, tot de dagen David's toe, meer dan vier honderd jaren dus, eer er aan gedacht werd om een tempel te bouwen, vers 45. David, voor God genade gevonden hebbende, heeft wel ook nog deze gunst begeerd, voor God een huis te mogen bouwen, ene woonstede te vinden voor den God Jakobs, een blijvenden tabernakel, voor de Shechina, of het teken van Gods tegenwoordigheid. Zij, die voor God genade vinden, behoren zich te beijveren om de belangen Zijns koninkrijks onder de mensen te bevorderen.

7. God had zo weinig Zijn hart gezet op een tempel, of op zulk ene heilige plaats, als waarvoor zij zo ijverden, dat, toen David begeerde er een te bouwen, hem dit verboden werd. God had daar geen haast mede, zoals Hij tot David zei, 2 Samuel 7:7, en daarom was hij het niet, maar zijn zoon Salomo, die enige jaren later, Hem een huis bouwde. David heeft al die liefelijke gemeenschap met God gesmaakt in den openbaren eredienst, waarvan wij lezen in de psalmen, voordat er een tempel gebouwd was.

8. God heeft dikwijls verklaard, dat tempelen met handen gemaakt, Zijne verlustiging niet waren, noch dat zij iets aan de volkomenheid Zijner rust en Zijner blijdschap konden toedoen. Toen Salomo den tempel inwijdde, erkende hij, dat God niet woont in tempelen met handen gemaakt, Hij heeft ze niet nodig, wordt er niet door beweldadigd, kan er niet toe beperkt worden. De gehele wereld is Zijn tempel, waarin Hij alomtegenwoordig is, en dien Hij vervult met Zijne heerlijkheid, welke behoefte heeft Hij dan aan een tempel, om er zich in te openbaren? De voorgewende goden der Heidenen hadden wel tempels nodig met handen gemaakt, want zij waren goden, met handen gemaakt, vers 41, en zij hadden gene andere plaats om er zich in te openbaren, dan hun eigene tempels, maar de enig ware en levende God heeft geen tempel nodig, want de hemel is Zijn troon, waar Hij rust, en de aarde is Zijne voetbank, waarover Hij regeert, vers 49, 50, en daarom: Hoedanig huis zult gij Mij bouwen, dat vergeleken kan worden met hetgeen Ik reeds heb? Of welke is de plaats Mijner rust? Welke behoefte heb Ik aan een huis, hetzij om er in te rusten, of er Mij zelven in te tonen? Heeft niet Mijne hand alle deze dingen gemaakt? En dezen tonen Zijne eeuwige kracht en Goddelijkheid, Romeinen 1:20, zij tonen zich aan geheel het mensdom, opdat diegenen niet te verontschuldigen zouden zijn, die andere goden aanbidden. En gelijk de wereld aldus Gods tempel is, waarin Hij is geopenbaard, zo is hij ook Gods tempel, waarin Hij aangebeden wil worden. Gelijk de aarde vol is van Zijne heerlijkheid, en daarom Zijn tempel is, Jesaja 6:3, zo is ook de aarde, of zal zij zijn, vol van Zijn lof, Habakuk 3:3, en alle einden der aarde zullen Hem vrezen, Psalm 67:8, te dien opzichte is zij Zijn tempel. Het was dus volstrekt geen blaam, die op deze heilige plaats werd geworpen-al houden zij dit er ook voor-om te zeggen: Jezus zal dezen tempel verwoesten, en een anderen oprichten, waarin alle volken zullen toegelaten worden, Hoofdstuk 16,

16, 17. En het kon niet vreemd schijnen aan hen, die nadachten over de Schriftuurplaats, door Stefanus hier aangehaald, Jesaja 66:1-3, die, gelijk zij sprak van Gods- vergelijkenderwijze-minachting voor het uitwendige deel van Zijn eredienst, ook duidelijk de verwerping voorzegt van de ongelovige Joden, en het welkom in de kerk aan de Heidenen, die verslagen van geest zijn.

Handelingen 7:50-53

Stefanus ging in zijne rede voort met aan te tonen, dat evenals de tempel, ook de tempeldienst tot een einde zal komen en dat het de heerlijkheid zal zijn van beiden om plaats te maken voor die aanbidding van den Vader in geest en waarheid, die ingesteld zou worden in het koninkrijk van des Messias, ontdaan van de pralende ceremoniën der oude wet. En nu ging hij van alles wat hij gezegd had de toepassing maken voor zijn tegenwoordig doel, maar hij bemerkte, dat zij het niet konden dulden, zij konden de geschiedenis van het Oude-Testament niet geduldig aanhoren, (het was ene wetenschap, waarmee zij zelven zich bezig hielden) maar als Stefanus hun gaat zeggen, dat aan hun macht en tirannie een einde gemaakt moest worden, en dat de kerk geregeerd moet worden door een geest van heiligheid en liefde en hemelsgezindheid, willen zij niet eens meer naar hem luisteren. Waarschijnlijk heeft hij dit bemerkt, en dat zij hem het zwijgen gingen opleggen, en daarom breekt hij plotseling zijne rede af, en door dien geest van wijsheid, kloekmoedigheid en kracht, waarmee hij was vervuld, bestraft hij scherpelijk zijne vervolgers, en toont hen in hun waar karakter, want indien zij het getuigenis van het Evangelie niet willen toelaten, dan zal het een getuigenis tegen hen worden.

I. Evenals hun vaderen waren zij hardnekkig en eigenzinnig, en wilden de verschillende methodes, door God aangewend om hen tot inkeer te brengen en te verbeteren, niet op zich laten inwerken, zij waren als hun vaderen, onaandoenlijk voor het woord Gods en voor de leidingen van Zijne voorzienigheid.

1. Zij waren hardnekkig, vers 51, zij wilden hun nek niet buigen onder het lichte en zachte juk van Gods bestuur, maar waren als een ongewend kalf, of, zij wilden het hoofd niet buigen, neen, zelfs voor God niet, wilden zich niet voor Hem verootmoedigen. De harde nek is gelijk aan het harde hart, halsstarrig en weerspannig, niet willende toegeven-de algemene karaktertrek der Joodse natie, Exodus 32:9, 33:3, 5, 34:9, Deuteronomium 9:6 13, 31:27, Ezechiël 2:4. 2, Zij waren onbesneden van hart en oren, hun harten en hun oren waren Gode niet gewijd, zoals het lichaam des volks in belijdenis Gode gewijd was door het teken der besnijdenis. "In naam en naar den schijn zijt gij besneden Joden, maar in hart en oren zijt gij nog onbesneden Heidenen, en gij betoont voor het gezag van uwen God niet meer eerbied dan zij, Jeremia 9:26. "Gij zijt onder de macht van bederf en begeerlijkheden, die gij niet gedood hebt, die uwe oren toestoppen voor de stem van God, en uwe harten verharden tegen hetgeen zowel hoognodig als zeer liefelijk is". Zij hadden niet de besnijdenis, die zonder handen geschiedt, in de uittrekking van het lichaam der zonden des vlezes, Colossenzen 2:11.

II. Zij waren, evenals hun vaderen, niet alleen niet onder den invloed van de methodes, die God aanwendde, om hen te verbeteren, maar zij waren er in woede tegen ontstoken: Gij wederstaat altijd den Heiligen Geest.

1. Zij weerstonden den Heiligen Geest, die tot hen sprak door de profeten, die zij tegenstonden en tegenspraken, haatten en bespotten. Dit schijnt naar de daarop volgende verklaring, inzonderheid hier bedoeld: Wie van de profeten hebben uwe vaderen niet vervolgd? In hun vervolgen en tot zwijgen brengen van hen, die door de ingeving des Heiligen Geestes hebben gesproken, hebben zij den Heiligen Geest weerstaan. Hun vaderen weerstonden den Heiligen Geest in de profeten, die God hun verwekt had, en hetzelfde deden zij in Christus' apostelen en dienstknechten, die spraken

door dezelfden Geest, en ene grotere mate van Zijne gaven hadden ontvangen dan de profeten van het Oude Testament, en nog meer weerstaan werden.

2. Zij weerstonden den Heiligen Geest, die met hen twistte door hun eigen geweten, aan welks overtuiging en vermaningen zij zich niet wilden onderwerpen. Gods Geest twistte met hen zoals met de oude wereld, maar te vergeefs, zij weerstonden Hem, hielden het met hun bederf tegen hun overtuigingen, en rebelleerden tegen het licht. Er is in onze zondige harten datgene, hetwelk altijd den Heiligen Geest wederstaat, een vlees, dat begeert tegen den Geest, en strijdt tegen Zijne bewegingen, maar in de harten van Gods uitverkorenen is, als de volheid des tijds gekomen is, deze weerstand overwonnen, en, na ene worsteling is de troon van Christus opgericht in de ziel, en alle overlegging, die zich verheft tegen de kennis van God, is gevangen geleid tot de gehoorzaamheid van Christus, 2 Corinthiërs 10:4, 5. Die genade dus, welke deze verandering teweegbrengt, zou veeleer overwinnende dan onweerstaanbare genade genoemd kunnen worden.

II. Zij, evenals hun vaderen, vervolgden en doodden hen, die God hun gezonden had, om hen tot hun plicht te roepen, en hun aanbiedingen van genade le doen.

1. Hun vaderen waren de wrede en standvastige vervolgers geweest der Oud-Testamentische profeten, vers 52. Wie van de profeten hebben uwe vaderen niet vervolgd? Meer of minder, op den een of anderen tijd, hadden zij het op hen allen gemunt. Zelfs wat hen betreft, die onder de beste regeringen hebben geleefd, toen de vorsten hen niet vervolgden, was er toch altijd ene kwaadwillige partij onder dat volk, die hen bespotte en mishandelde en de meesten hunner werden ten laatste, hetzij onder den schijn van wet, of door de volkswoede ter dood gebracht. En hetgeen de zonde van de profeten te vervolgen nog verzwaarde, was, dat het de opdracht der profeten was, waartegen zij zich zo vertoornden, namelijk te voren de komst te verkondigen des Rechtvaardigen, kennis te geven van Gods vriendelijke voornemens en bedoelingen met dat volk, om in de volheid des tijds den Messias onder hen te zenden. Zij, die de boodschappers waren van zulke blijde tijdingen, hadden gevierd en bemind moeten worden, als de grootste weldoeners bevorderd moeten worden, maar, in plaats hiervan, werden zij als de ergste kwaaddoeners behandeld.

2. Zij zijn de verraders en moordenaars van den Rechtvaardige zelf, zoals Petrus hun gezegd had, Hoofdstuk 3:14, 15, 5:30. Zij hadden Judas gehuurd om Hem te verraden, en, in zekeren zin, Pilatus gedwongen Hem te veroordelen, en daarom wordt het hun ten laste gelegd, dat zij Zijne verraders en moordenaars geweest zijn. Aldus waren zij het echte zaad van degenen, die hen doodden, welke Zijne komst hebben voorzegd, en door Hem te doden toonden zij, dat zij dit ook gedaan zouden hebben, indien zij toen hadden geleefd. En aldus hebben zij, gelijk onze Heiland hun gezegd had, het bloed over zich gebracht van al de profeten. Wie van de profeten zouden zij eerbied betoond hebben, die zelfs voor den Zoon van God geen eerbied hadden.

IV. Evenals hun vaderen hebben zij versmaadheid uitgestort over de Goddelijke openbaring, en wilden er zich niet door laten leiden of regeren. En het was de verzwaring hunner zonde, dat God aan hun vaderen de wet had gegeven, en aan hen het Evangelie, doch te vergeefs.

1. Hun vaderen hebben de wet ontvangen en haar niet gehouden, vers 53. God schreef hun de grote dingen Zijner wet, nadat Hij ze eerst tot hen had gesproken, en toch hebben zij ze als iets vreemds geacht, waarmee zij niets van doen hadden. De wet wordt gezegd ontvangen te zijn door

bestellingen der engelen, omdat engelen gebruikt werden bij de plechtigheid van de wet te geven, in de donderslagen en bliksemen, en het geluid der bazuin. Zij wordt gezegd besteld of verordineerd, te zijn door engelen, Galaten 3 19. God wordt gezegd te zijn gekomen met tienduizenden Zijner heiligen, om de wet te geven, Deuteronomium 33:2, en het was een woord, gesproken door engelen, Hebr. 2:2. Dit was ene ere, aangedaan aan de wet en den Wetgever, en moet onzen eerbied voor beiden doen toenemen. Maar zij, die de wet aldus hebben ontvangen, hebben haar toch niet gehouden, maar haar, door het gouden kalf te maken onmiddellijk in een hoofdbestanddeel overtreden. 3. Zij ontvingen thans het Evangelie, door de bestelling, of ordinering, niet van engelen, maar van den Heiligen Geest, niet met het geluid ener bazuin, maar, hetgeen nog treffender was, met de gave der talen, en toch nemen zij het niet aan. Zij wilden ook voor de duidelijkste bewijzen niet zwichten, evenmin als hun vaderen wilden zwichten, want zij waren besloten zich Gode niet te onderwerpen, noch in Zijne wet, noch in Zijn Evangelie. Wij hebben reden te geloven, dat Stefanus nog zeer veel te zeggen had, en het gezegd zou hebben, indien zij het hem hadden toegelaten, maar het waren boze en onredelijke mensen, met wie hij te doen had, die evenmin rede konden horen, als zij met verstand of billijkheid konden spreken.

Handelingen 7:54-60

Wij hebben hier den dood van den eersten martelaar der Christelijke kerk, en het verhaal er van biedt een treffend voorbeeld van de gewelddadigheid en woede der vervolgers (zoals wij verwachten kunnen ze te ondervinden, indien wij geroepen worden om voor Christus te lijden,) en van de kloekmoedigheid en vertroosting der vervolgden, die daartoe geroepen werden. Hier zijn de hel met haar vuur en hare duisternis, en de hemel met zijn licht en zijn' glans, in scherp contrast elkaar tegenovergesteld. Er wordt hier niet gezegd, dat de stemmen der raadsleden werden opgenomen voor deze zaak, en dat hij, door de meerderheid schuldig bevonden zijnde, veroordeeld werd om, overeenkomstig de wet, als een Godslasteraar gestenigd te worden. Waarschijnlijk was dit echter zo, en is hij niet door de gewelddadigheid des volks zonder een bevel van den raad ter dood gebracht, want hier is de gewone plechtigheid ener regelmatige terdoodbrenging-hij werd ter stad uitgeworpen en de hand der getuigen was het eerst tegen hem. Laat ons letten op de verwonderlijke ontsteltenis van geest in zijne vijanden en vervolgers, en de verwonderlijke kalmte van gemoed van den martelaar.

I. Zie de kracht van het bederf in de vervolgers van Stefanus, het is de boosheid in volkomenheid, de hel zelf is ontketend, mensen worden gevleesde duivelen, en het zaad der slang spuwt haar venijn uit.

1. Als zij nu dit hoorden, berstten hun harten, vers 54, dieprionto, hetzelfde woord, dat gebruikt is in Hebr. 11:37, en dáár vertaald is door in stukken gezaagd. Zij waren in hun geest en gemoed even schrikkelijk gefolterd, als ooit martelaars in hun lichaam gefolterd zijn. Zij waren vol van toorn wegens de onweerlegbare argumenten, die Stefanus had gebruikt ter hunner overtuiging, en waartegen zij niets wisten in te brengen. Zij waren niet verslagen in het hart van droefheid, zoals zij, van wie wij in Hoofdstuk 2:37 hebben gelezen, neen hun barstte het hart van toorn en spijt, zoals toen zij hetzelfde gevoelden tegen de apostelen, Hoofdstuk 5:33. Stefanus heeft hen scherpelijk bestraft, zoals Paulus het uitdrukt, Titus 1:13 apotomoos -snijdend, want zij waren door de bestraffing in het hart gesneden. Verwerpers en tegenstanders van het Evangelie zijn in waarheid pijnigers van zich zelven. Vijandschap tegen God is iets, dat in het hart snijdt, geloof en liefde genezen het hart. Toen zij hoorden, hoe hij, die voor hij zijne rede begon, er uit zag als een engel, als een engel sprak, als een boodschapper van den hemel, eer hij haar ten einde had gebracht, waren zij als een wilde os in het net, vol van de grimmigheid des Heeren, Jesaja 51:20, er aan wanhopende ene zaak omver te werpen, die zo kloekmoedig werd verdedigd, en toch vast besloten zijnde, er zich niet door te laten overtuigen.

2. Zij knersten de tanden tegen hem, dit toont hun grote boosaardigheid en woede tegen hem. Job klaagde, dat zijn vijand over hem knerst met zijne tanden, Job 16:9. Dáár betekende dit: Och! of wij van zijn vlees hadden! Job 31:31. Zij gromden tegen hem, als honden, tegen wie zij verwoed zijn, daarom zegt Paulus, als hij waarschuwt tegen hen, die van de besnijdenis zijn: Ziet op -dat is: wacht u voor-de honden, Filippenzen 3:2. Vijandschap tegen de heiligen verkeert de mensen in wilde dieren. Het toonde ook grote ergernis in hen zelven. Het was hun ene kwelling te zien, hoe hij blijkbaar ondersteund werd door Gods kracht en tegenwoordigheid, dat stak hen in het hart. De goddeloze zal het zien en hij zal zich vertoornen, Psalm 112:10. Knersen met de tanden is ene uitdrukking, die dikwijls gebruikt wordt om het afgrijzen en de kwelling der verdoemden aan te duiden. Zij, die de boosaardigheid der hel hebben, moeten wel iets van de pijn der hel gevoelen.

3. Zij riepen met ene grote stem, vers 57, om elkaar te prikkelen en hun hartstochten gaande te maken, en aldus ook de stem van hun geweten te smoren. Toen hij zei: Ik zie de hemelen geopend, riepen zij met ene grote stem, opdat zijn spreken niet gehoord zou worden. Het is iets gans gewoons, dat men door geschreeuw en getier ene rechtvaardige zaak, inzonderheid de rechtvaardige zaak van Christus' Godsdienst, poogt te vernietigen. Wat er aan rede en billijkheid ontbreekt, wordt vergoed door gedruis en tumult, en het geroep degene, die over de zotten heerst, maar de woorden der wijzen worden in stilheid aangehoord. Zij riepen met ene grote stem, als krijgslieden, die zich in het gevecht begeven, ten einde aldus zich op te wekken tot kracht en moed voor den wanhopigen strijd.

4. Zij stopten hun oren, ten einde hun eigen geraas niet te horen, of misschien onder voorgeven van zijne lasteringen niet te kunnen aanhoren. Gelijk Kajafas zijne klederen scheurde, toen Christus zei: Van nu aan zult gij zien den Zoon des mensen zittende ter rechterhand der kracht Gods, en komende op de wolken des hemels, Mattheus 26:64, 65, zo hebben dezen hier hun oren gestopt, toen Stefanus zei: Ik zie den Zoon des mensen staande ter rechterhand Gods, beiden voorwendende, dat hetgeen gesproken werd, niet met geduld aangehoord kon worden. Dit stoppen van hun oren was:

A. Een duidelijk teken van hun moedwillige halsstarrigheid, zij waren besloten niet te willen horen wat de strekking had hen te overtuigen, en dat was het waarover de profeten zo dikwijls hebben geklaagd, zij waren als ene dove adder, die hare oren toestopt, opdat zij niet hore naar de stem der belezers, Psalm 58:5, 6. B. Het was een noodlottig teken van die gerechtelijke verharding, waaraan God hen zal overgeven. Zij stopten hun oren, en toen heeft God door een rechtvaardig oordeel hun de oren gestopt. Dat was het werk, hetwelk toen geschiedde aan de ongelovige Joden: Maak het hart dezes volks vet, en maak hun oren zwaar, dit beantwoordde aan Stefanus' beschrijving van hun karakter: Gij hardnekkigen en onbesnedenen van hart en oren.

5. Zij vielen eendrachtelijk op hem aan, het volk en de ouderlingen des volks, de rechters, de beschuldigers, de getuigen en de toeschouwers, allen vielen hem aan als roofdieren hun prooi. Zie hoe heftig en gewelddadig zij waren, en in welk een woedenden haast, zij vielen op hem aan, hoewel er geen gevaar was, dat hij hun zou ontlopen, en zie hoe eendrachtig zij waren in dit boze: zij vielen eendrachtelijk op hem aan, als met een man, hopende hem hierdoor te verschrikken en in verwarring te brengen, hem zijne kalmte en gemoedsrust benijdende, die hem op zo wonderbare wijze bijbleef te midden van al dat gedruis, terwijl zij alles deden wat zij konden om zijne gemoedsrust te storen.

6. Zij wierpen hem ter stad uit, en stenigden hem, alsof hij niet waardig was om in Jeruzalem te leven, ja niet waardig was om in deze wereld te leven, voorwendende hierin de wet van Mozes uit te voeren, Leviticus 24:16 :Die den naam des Heeren gelasterd zal hebben, zal zekerlijk gedood worden, de ganse vergadering zal hem zeker stenigen. En aldus hebben zij Christus ter dood gebracht, toen dit zelfde hof Hem schuldig had verklaard aan Godslastering, behalve dat zij, om Hem des te meer smaadheid aan te doen, begeerden, dat Hij gekruisigd zou worden, en God dit alzo bestuurd had, opdat de Schrift zou vervuld worden. De woede, waarmee zij hem ter dood brachten, toont zich in hun uitwerpen van hem uit de stad, alsof zij het niet konden verdragen hem langer te zien, zij behandelden hem als een anathema, als een uitvaagsel der wereld. De getuigen tegen hem waren hier de leiders bij de terdoodbrenging, overeenkomstig de wet in Deuteronomium 17:7, de hand der getuigen zal het eerst tegen hem zijn om hem te doden, inzonderheid in een geval van Godslastering, Leviticus 14:14, Deuteronomium 13:9. Op die wijze moesten zij hun getuigenis

bevestigen. Daar nu het stenigen van een' mens een zwaar werk was, ontdeden de getuigen zich van hun bovenklederen, opdat die er hun niet bij in den weg zouden zijn, en zij legden hun klederen af aan de voeten eens jongelings, genaamd Saulus, die dit treurige toneel met genoegen aanschouwde. Het is voor het eerst, dat wij gewag vinden gemaakt van zijn naam, wij zullen hem kennen en meer liefhebben, als wij hem in Paulus veranderd zullen zien, en als hij zelf van een vervolger in een prediker veranderd zal wezen. Dit kleine voorval met betrekking tot zijne medewerking in het terdoodbrengen van Stefanus heeft hij later met berouw en leedwezen herdacht, Hoofdstuk 22:20. Ik heb de klederen bewaard dergenen, die hem doodden.

II. Zie de kracht der genade in Stefanus, en op hoe wondervolle wijze Gods gunst in hem werkte. Gelijk Zijne vervolgers vol waren van Satan, zo was hij vol van den Heiligen Geest, meer vol dan gewoonlijk, met verse olie overgoten voor den strijd, opdat zijne kracht zou zijn als zijne dagen. Daarom zijn zij zalig, die vervolgd worden om der gerechtigheid wil, de Geest der heerlijkheid en de Geest van God rust op hen, 1 Petrus 4:14. Toen hij verkozen werd tot den openbaren dienst, werd hij beschreven als een man vol des Heiligen Geestes, Hoofdstuk 6:5, en nu hij tot het martelaarschap wordt geroepen, heeft hij nog diezelfde hoedanigheid. Zij, die vol zijn van den Heiligen Geest, zijn tot alles in staat, hetzij om voor Christus te doen, of voor Hem te lijden. En zij, die door God tot zwaren, harden dienst voor Zijn naam worden geroepen, zullen door Hem tot dien dienst bekwaam worden gemaakt, en er op liefelijke wijze in door geholpen worden, daar Hij hen vervult met den Heiligen Geest, opdat, gelijk hun liefde voor Christus overvloedig is, ook hun vertroosting in Hem overvloedig moge wezen, en dan zullen zij op geen ding acht geven. Nu hebben wij hier in dit hachelijk ogenblik ene merkwaardige gemeenschap tussen dezen gezegenden martelaar en den gezegenden Jezus. Als de volgelingen van Christus om Zijnentwil den gansen dag gedood worden, en geacht zijn als schapen ter slachting, zal dit hen dan scheiden van de liefde van Christus? Heeft Hij er hen minder om lief? Geenszins, en dit blijkt ook in deze geschiedenis, waarin wij kunnen opmerken:

1. Hoe Christus zich liefelijk en genadig aan Stefanus openbaart, zowel ter zijner vertroosting als ter zijner ere te midden van zijn lijden. Toen hun het hart berstte, toen zij tegen hem knersten op de tanden, gereed om hem te verslinden, toen had hij een gezicht op de heerlijkheid van Christus, dat genoeg was, om hem met ene onuitsprekelijke blijdschap te vervullen, hetgeen bestemd en bedoeld was niet alleen ter zijner bemoediging, maar ter ondersteuning en vertroosting van alle Gods lijdende dienstknechten in alle tijden. Hij, vol zijnde des Heiligen Geestes, hield de ogen naar den hemel, vers 55.

A. Aldus richtte hij zijne blikken boven de macht en de woede zijner vervolgers, en heeft hij hen, als het ware, gelijk de dochter van Zion, veracht en bespot, Jesaja 37:22. Zij hielden hun ogen op hem gericht, maar hij zag op naar den hemel, en sloeg geen acht op hen, hij hield zich zo bezig met het eeuwige leven, dat hij nu in het gezicht kreeg, dat hij hoegenaamd gene belangstelling meer gevoelde voor het natuurlijke leven, dat nu op het spel stond. In plaats van om zich heen te zien, ten einde te ontdekken van welken kant het gevaar dreigde, of waarheen hij zou kunnen ontkomen, ziet hij op naar den hemel, van dáár alleen komt zijne hulp, en derwaarts is zijn weg nog open, hoewel zij hem van alle kanten omringen, kunnen zij zijne gemeenschap met den hemel toch niet storen of verbreken. Een gelovig opzien tot God en de wereld hier Boven, zal ons van groot nut wezen, om ons te verheffen boven de vrees voor den mens, want in zoverre wij onder den invloed zijn van die vreze, vergeten wij den Heere, die ons gemaakt heeft, Jesaja 51:13.

B. Aldus verwees hij zijn lijden naar de heerlijkheid Gods, naar de ere van Christus, beriep hij er zich, als het ware, van, op den hemel: Heere, om Uwentwil lijd ik dit, en drukt hij zijne vaste verwachting uit, dat Christus in zijn lichaam verheerlijkt zal worden. Nu hij gereed is, om opgeofferd te worden, houdt hij zijne ogen op den hemel, als iemand, die gewillig is opgeofferd te worden.

C. Aldus hief hij, met zijne ogen, ook zijne ziel op tot God in den hemel, in vrome verzuchtingen, God aanroepende om wijsheid en genade, om op de rechte wijze door deze beproeving heen te komen. God heeft beloofd met Zijne dienstknechten te zijn, die Hij roept om voor Hem te lijden, maar hierom wil Hij verzocht worden. Hij is nabij hen, maar het is voor hetgeen, waarvoor zij Hem aanroepen. Is iemand in lijden? dat hij bidde.

D. Aldus haakte hij naar het hemelse land, waarheen hij zag, dat zijne vervolgers hem zo aanstonds zenden zullen. Het is voor stervende heiligen goed, om de ogen op den hemel gericht te houden: "Daar ginds is de plaats, waar de dood mijn beter deel heen zal voeren, en dan-o dood, waar is uw prikkel!"

E. Aldus heeft hij doen blijken, dat hij vol was van den Heiligen Geest, want, waar de Geest der genade woont, en werkt, en heerst, daar richt Hij het oog der ziel naar Boven. Zij, die vol zijn van den Heiligen Geest, zullen hun ogen gericht houden op den hemel, want dáár is hun hart.

F. Aldus heeft hij de houding aangenomen om de volgende openbaring der Goddelijke heerlijkheid en genade te ontvangen. Als wij hopen van den hemel te horen, dan moeten wij onze ogen op den hemel houden gericht. Hij zag de heerlijkheid Gods, vers 55, want hij zag -om dit te kunnen-de hemelen geopend, vers 56. Sommigen denken, dat zijne ogen door ene bovennatuurlijke kracht versterkt waren, ver boven het natuurlijk gezichtsvermogen, zodat hij, hoewel op zo groten afstand, in den derden hemel kon zien, zoals Mozes' gezichtsvermogen versterkt was, om geheel het land Kanaän te kunnen zien. Anderen denken, dat hem ene voorstelling van de heerlijkheid Gods voor ogen was gegeven, zoals aan Jesaja en Ezechiël, de hemel was, als het ware, tot hem neergekomen, zoals in Openbaring 21:2. De hemelen waren geopend, om hem een blik te geven op de gelukzaligheid, waartoe hij inging, opdat hij, in het vooruitzicht daarvan, blijmoedig door den dood heen zou gaan. Indien wij door het geloof opwaarts wilden zien, wij zouden door het middelaarschap van Jezus Christus de hemelen zien geopend, de voorhang gescheurd zijnde, en een versen en levenden weg voor ons zien geopend naar het heiligdom. De hemel is geopend om ene gemeenschap daar te stellen tussen God en den mens, opdat Zijne gunsten en zegeningen tot ons neerkomen, en onze gebeden en lofzeggingen opgaan tot Hem. Ook wij kunnen de heerlijkheid Gods zien, in zo verre Hij haar geopenbaard heeft in Zijn woord, en het gezicht hierop zal ons door al de verschrikkingen en al het lijden des doods heen helpen.

Hij zag Jezus staande ter rechterhand Gods, vers 55, in vers 56 is het den Zoon des mensen. Jezus, de Zoon des mensen zijnde, en onze natuur met zich naar den hemel hebbende genomen, en aldaar bekleed zijnde met een lichaam, kan Hij met lichamelijke ogen worden gezien, en zo heeft Stefanus Hem dan ook gezien. Als de Oud-Testamentische profeten de heerlijkheid Gods zagen, was zij vergezeld van engelen. De Shechina, of Goddelijke tegenwoordigheid in het visioen van Jesaja was vergezeld van Serafs, in het visioen van Ezechiël van Cherubs. Beiden betekenen de engelen, de dienaren van Gods voorzienigheid. Maar hier wordt gene melding gemaakt van engelen, hoewel zij den troon en het Lam omringen. In plaats van hen ziet Stefanus Jezus aan de rechterhand Gods, den

groten Middelaar van Gods genade, van wie Gode meer heerlijkheid toegebracht wordt, dan van al den dienst der heilige engelen, De heerlijkheid Gods schittert het helderst in het aangezicht van Jezus Christus, want dáár schittert de heerlijkheid Zijner genade, die het doorluchtigst voorbeeld is van Zijne heerlijkheid. God verschijnt heerlijker met Jezus, staande aan Zijne rechterhand, dan met millioenen van engelen om Hem henen. Nu is hier een bewijs van de verhoging van Christus aan de rechterhand des Vaders, de apostelen zagen Hem opvaren, maar zij hebben Hem niet gezien, neerzittende, ene wolk nam Hem weg van hun ogen. Ons wordt gezegd, dat Hij neerzat aan Gods rechterhand, maar is Hij daar ooit gezien? Ja, Stefanus heeft Hem daar gezien, en dat gezicht heeft hem ten volle voldaan. Hij zag Jezus aan de rechterhand Gods, hij zag Zijne uitnemende majesteit en Zijne soevereine heerschappij, Zijne onbetwistbare macht, en Zijne algemene werking. Al wat Gods rechterhand ons geeft, of van ons ontvangt, of ons betreffende doet, is door Hem, want Hij is Zijne Rechterhand. Gewoonlijk wordt Hij gezegd daar te zitten, maar Stefanus ziet Hem daar staande, als meer dan gewone belangstelling koesterende in Zijn lijdenden dienstknecht. Hij stond op als een Rechter, om zijne zaak te bepleiten tegen zijne vervolgers, Hij is ontwaakt uit Zijne heilige woning, Zacheria 2:13, Hij gaat uit uit Zijne plaats om te straffen, Jesaja 26:21. 1) Hij staat gereed om hem te ontvangen en te kronen, en hem intussen het vooruitzicht te geven op de vreugde, die hem is voorgesteld. Dit was bedoeld om Stefanus te bemoedigen, hij ziet, dat Christus voor hem is, en dus doet het er niet toe wie tegen hem is. Toen onze Heere Jezus in doodsbenauwdheid was, verscheen Hem een engel om Hem te versterken, maar aan Stefanus verschijnt Christus zelf. Niets is voor stervende heiligen zo troostrijk, en niets voor lijdende heiligen zo opwekkend en bezielend, als Jezus te zien aan Gods rechterhand, en, geloofd zij God! door het geloof kunnen wij er Hem zien. Hij deelde aan de hem omringenden mede wat hij zag, vers 56, Zie, ik zie de hemelen geopend. Wat voor hem ene hartsterking was, had hen behoren te overtuigen van zijne Godsvrucht en hun eigen onrecht, had hun ene waarschuwing moeten wezen om er zich voor te wachten van iemand te vervolgen, dien de hemel goedkeurend aanzag, daarom heeft hij hun wat hij zag, aangezegd, laten zij er nu het gebruik van maken, dat hun goeddunkt. Worden sommigen er door verbitterd, op anderen kan het een invloed hebben, die hen doet nadenken over dezen Jezus, dien zij hebben vervolgd, en hen er toe brengen, om in Hem te geloven.

2. Zijn Godvruchtig gebed tot Jezus Christus. Dat hem de heerlijkheid Gods was geopenbaard heeft hem er niet boven verheven om te bidden, maar er hem veeleer toe opgewekt, zij stenigden Stefanus, God aanroepende, vers 59 1). Ofschoon hij God aanriep, en hiermede toonde waarlijk een Israëliet te zijn, stenigden zij hem niettemin, niet bedenkende, dat het gevaarlijk is te strijden tegen hen, die invloed hebben in den hemel. Hoewel zij hem stenigden, riep hij toch God aan, ja juist daarom riep hij Hem aan. Het is de troost van hen, die onrechtvaardiglijk gehaat en vervolgd worden door de mensen, dat zij een God hebben, tot wie zij gaan kunnen, een algenoegzamen God, dien zij kunnen aanroepen. De mensen stoppen hun oren, zoals dezen hier gedaan hebben, vers 57, maar dat doet God niet. Stefanus was nu uitgeworpen uit de stad, naar hij was niet uitgeworpen van zijn God. Hij nam nu afscheid van de wereld, en roept daarom God aan, want dat moeten wij doen zo lang als wij leven. Het is goed biddend te sterven, dan hebben wij hulp nodig-kracht die wij nooit gehad hebben, om een werk te doen, dat wij nog nooit gedaan hebben, en hoe zullen wij aan díe hulp en deze kracht komen anders dan door het gebed? Het zijn twee korte gebeden, die Stefanus in het ogenblik van sterven tot God heeft opgezonden. Een gebed voor zich zelven: Heere Jezus, ontvang mijn geest. Zo heeft Christus Zijn' geest overgegeven in de handen des Vaders. Hier wordt ons geleerd onzen geest over te geven in de handen van Christus, als Middelaar, om door Hem den Vader aanbevolen te worden. Stefanus zag Jezus, staande aan de rechterhand des Vaders, en aldus

roept hij Hem aan: "Gezegende Jezus, doe thans datgene voor mij wat Gij voor al de Uwen doet, ontvang mijn scheidenden geest in Uwe handen". De ziel is de mens, en in leven en sterven moet onze ziel onze grote zorge zijn, het belang, dat wij boven alles moeten behartigen. Het lichaam van Stefanus stond nu ellendig verbroken en verpletterd te worden door de stenen, die op hem geworpen werden, het aardse huis dezes tabernakels werd met geweld ter neergeworpen, maar-hoe het daarmee nu ook moge gaan-"Heere" zegt hij, "laat het wèl mogen zijn met mijne ziel". Zo behoort het, zo lang als wij leven, onze zorge te zijn, dat hoe ook het lichaam verhongerd en naakt uitgetogen moge zijn, onze ziel gevoed en bekleed moge wezen, dat, al ligt het lichaam ook in pijn ter neer, de ziel rust en vrede moge hebben, en dat, als wij sterven, het lichaam wel als een veracht en gebroken vat, waar men geen lust toe heeft, weggeworpen kan worden, maar de ziel als een vat ter ere voorgesteld zal worden, en dat, al bezwijkt ook het vlees, God toch de sterkte onzes harten en ons deel zal wezen. Onze Heere Jezus is God, naar wie wij moeten streven, en in wie wij in leven en sterven moeten betrouwen en onze vertroosting moeten vinden. Stefanus bidt hier tot Christus, en dat moeten ook wij, want het is de wil van God, dat allen aldus den Zoon eren, gelijk zij den Vader eren. Wij moeten ons bevelen aan Christus, die alleen machtig is het pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot dien dag. Het is noodzakelijk dat wij, als wij komen te sterven, het oog hebben op Christus, want wij kunnen ons niet anders dan onder Zijne leiding en hoede in ene andere wereld wagen, er is in de stervensuur gene levende vertroosting, dan die van Hem komt. Dat Christus onze geest zal ontvangen bij den dood is de grote zaak, waarmee wij ons bezig hebben te houden, en die ons tot troost is. Daarover behoren wij in zorge te zijn terwijl wij leven, dat Christus onzen geest zal ontvangen als wij sterven, want als Hij hem verwerpt en verloochent, waar zal hij dan heengaan? Hoe kan hij er aan ontkomen den briesenden leeuw ten prooi te worden? Daarom moeten wij onzen geest dagelijks Hem bevelen, om door Hem geregeerd en geheiligd te worden, en geschikt gemaakt voor den hemel, en dan, maar anders ook niet, zal Hij hem ontvangen. En indien dit onze zorge zal geweest zijn terwijl wij leven, dan kan het ons tot troost zijn bij ons sterven, dat wij in de eeuwige woningen ontvangen zullen worden. Een gebed voor Zijne vervolgers, vers 60. De omstandigheden van dit gebed zijn opmerkelijk, want het schijnt met meer plechtigheid opgezonden te zijn dan het vorige. Ten eerste. Hij viel op de knieën, hetgeen ene uitdrukking is van ootmoed in het gebed. Ten tweede. Hij riep met grote stem, hetgeen Zijne vurigheid en aandrang te kennen gaf. Maar waarom zou hij dit gebed met nog meer aandrang en ootmoed opzenden dan het eerste? Het antwoord luidt: Niemand kon er aan twijfelen, dat hij voor zich zelven met ernst en dringend heeft gebeden, en daarom was het niet nodig om dit door uiterlijke tekenen aan te duiden, maar in zijn gebed voor zijne vijanden was het, omdat dit zo strijdig is met de verdorvene natuur, een vereiste, om bewijzen te geven, dat hij het werkelijk meende. Het gebed zelf: Heere, reken hun deze zonde niet toe, waarmee hij het voorbeeld volgde van zijn stervenden Meester, die voor Zijne vervolgers gebeden heeft: Vader, vergeef het hun, en een voorbeeld heeft gesteld voor al de volgende lijders in de zaak van Christus, om aldus te bidden voor degenen, die hen vervolgen. Het gebed kan ene prediking wezen, dit was het tot hen, die Stefanus stenigden, en daarom knielde hij neer, opdat zij zouden bemerken, dat hij ging bidden, en riep hij met grote stem, opdat zij zouden letten op hetgeen hij zei, en er uit zouden leren. Ten eerste, dat hetgeen zij deden ene zonde, ene grote zonde, was, die, indien de Goddelijke barmhartigheid en genade het niet voorkwam, hun toegerekend zou worden tot hun eeuwige beschaming. Ten tweede. Dat hij, in weerwil van hun woede en boosaardigheid tegen hem, in den geest der liefde was jegens hen, en dat hij, wel verre van te begeren, dat God Zijn dood aan hen zou wreken, God van harte heeft gebeden, hun dien in geen enkel opzicht toe te rekenen. Het zal ene treurige afrekening voor hen wezen, indien zij er geen berouw van hebben, en er zich van bekeren, en voorzeker zal hij hun toegerekend worden, maar wat hem betrof, hij verlangde niet naar

dien dag van wee en toorn. Laten zij hier nota van nemen, en als zij met meer kalmte kunnen nadenken, dan, gewis, zullen zij het zich zelven niet licht vergeven hem ter dood te hebben gebracht, die hun zo gemakkelijk vergeving heeft geschonken. Bloedgierige lieden haten den vrome, maar de oprechten zoeken zijne ziel, Spreuken 29:10.

Ten derde. Dat, hoewel de zonde zeer gruwelijk was, zij toch niet moeten wanhopen aan vergeving, indien zij er berouw van hebben. Indien zij dit ter harte willen nemen, zal God het hun niet toerekenen. "Denkt gij", zegt Augustinus, "dat Paulus Stefanus dit heeft horen bidden? Waarschijnlijk wel, en waarschijnlijk heeft hij er toen mede gespot, maar later heeft hij er het voordeel van gehad, en is er te meer wel om gevaren."

3. Zijn sterven met deze woorden op de lippen: Als hij dat gezegd had, ontsliep hij, of, terwijl hij dit zei, kwam de steenworp, die dodelijk voor hem was. Voor Godvruchtige mensen is de dood slechts een slaap, niet de slaap der ziel (Stefanus had haar in Christus' hand overgegeven,) maar de slaap des lichaams, het is deszelfs rust van alle smart en moeite, het is ene volkomene verlichting een algeheel uitrusten. Stefanus is in zo groten haast en gejaagdheid gestorven als ooit iemand in haast gestorven is, en toch is hij, toen hij stierf, ontslapen, hij heeft zich met evenveel kalmte van gemoed tot zijn stervenswerk gezet, alsof hij ging slapen, het was slechts de ogen sluiten en sterven. Let er op, dat hij ontsliep, toen hij bad voor zijne vervolgers, dit wordt zo uitgedrukt, alsof hij dacht niet in vrede te kunnen sterven, voor hij dit gedaan had. Het zal zeer veel bijdragen tot ons gemakkelijk sterven, als wij vrede hebben met alle mensen, dan worden wij door Christus bevonden in vrede te zijn, laat onze levenszon niet ondergaan over onzen toorn. Hij ontsliep, in den Heere, zoals de Vulgata hier bijvoegt, in de omhelzingen Zijner liefde. Indien hij aldus slaapt, zal hij welvaren, want in den morgen der opstanding zal hij ontwaken.

HOOFDSTUK 8

1 En Saulus had mede een welbehagen aan zijn dood. En er werd te dien dage een grote vervolging tegen de Gemeente, die te Jeruzalem was; en zij werden allen verstrooid door de landen van Judea en Samaria, behalve de apostelen.
2 En enige godvruchtige mannen droegen Stefanus te zamen ten grave en maakten groten rouw over hem.
3 En Saulus verwoestte de Gemeente, gaande in de huizen; en trekkende mannen en vrouwen, leverde hen over in de gevangenis.
4 Zij dan nu, die verstrooid waren, gingen het land door, en verkondigden het Woord.
5 En Filippus kwam af in de stad van Samaria, en predikte hun Christus.
6 En de scharen hielden zich eendrachtelijk aan hetgeen van Filippus gezegd werd, dewijl zij hoorden en zagen de tekenen, die hij deed.
7 Want van velen, die onreine geesten hadden, gingen dezelve uit, roepende met grote stem; en vele geraakten en kreupelen werden genezen.
8 En er werd grote blijdschap in die stad.
9 En een zeker man, met name Simon, was te voren in de stad plegende toverij, en verrukkende de zinnen des volks van Samaria, zeggende van zichzelven, dat hij wat groots was.
10 Welken zij allen aanhingen, van den kleine tot den grote, zeggende: Deze is de grote kracht Gods.
11 En zij hingen hem aan, omdat hij een langen tijd met toverijen hun zinnen verrukt had.
12 Maar toen zij Filippus geloofden, die het Evangelie van het Koninkrijk Gods, en van den Naam van Jezus Christus verkondigde, werden zij gedoopt, beiden, mannen en vrouwen.
13 En Simon geloofde ook zelf, en gedoopt zijnde, bleef gedurig bij Filippus; en ziende de tekenen en grote krachten, die er geschiedden, ontzette hij zich.
14 Als nu de apostelen, die te Jeruzalem waren, hoorden, dat Samaria het Woord Gods aangenomen had, zonden zij, hen Petrus en Johannes;
15 Dewelken, afgekomen zijnde, baden voor hen, dat zij den Heiligen Geest ontvangen mochten.
16 Want Hij was nog op niemand van hen gevallen, maar zij waren alleenlijk gedoopt in den Naam van den Heere Jezus.
17 Toen legden zij de handen op hen, en zij ontvingen den Heiligen Geest.
18 En als Simon zag, dat, door oplegging van de handen der apostelen de Heilige Geest gegeven werd, zo bood hij hun geld aan,
19 Zeggende: Geeft ook mij deze macht, opdat, zo wien ik de handen opleg, hij den Heiligen Geest ontvange.
20 Maar Petrus zeide tot hem: Uw geld zij met u ten verderve, omdat gij gemeend hebt, dat de gave Gods door geld verkregen wordt!
21 Gij hebt geen deel noch lot in dit woord: want uw hart is niet recht voor God.
22 Bekeer u dan van deze uw boosheid, en bid God, of misschien u deze overlegging uws harten vergeven wierd.
23 Want ik zie, dat gij zijt in een gans bittere gal en samenknoping der ongerechtigheid.
24 Doch Simon, antwoordende, zeide: Bidt gijlieden voor mij tot den Heere, opdat niets over mij kome van hetgeen gij gezegd hebt.
25 Zij dan nu, als zij het Woord des Heeren betuigd en gesproken hadden, keerden wederom naar Jeruzalem, en verkondigden het Evangelie in vele vlekken der Samaritanen.

26 En een engel des Heeren sprak tot Filippus, zeggende: Sta op, en ga heen tegen het zuiden, op den weg, die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza, welke woest is.
27 En hij stond op en ging heen; en ziet, een Moorman, een kamerling, en een machtig heer van Candace, de koningin der Moren, die over al haar schat was, welke was gekomen om aan te bidden te Jeruzalem;
28 En hij keerde wederom, en zat op zijn wagen, en las den profeet Jesaja.
29 En de Geest zeide tot Filippus: Ga toe, en voeg u bij dezen wagen.
30 En Filippus liep toe, en hoorde hem den profeet Jesaja lezen, en zeide: Verstaat gij ook, hetgeen gij leest?
31 En hij zeide: Hoe zou ik toch kunnen, zo mij niet iemand onderricht? En hij bad Filippus, dat hij zou opkomen, en bij hem zitten.
32 En de plaats der Schriftuur, die hij las, was deze: Hij is gelijk een schaap ter slachting geleid; en gelijk een lam stemmeloos is voor dien, die het scheert, alzo doet Hij Zijn mond niet open.
33 In Zijn vernedering is Zijn oordeel weggenomen; en wie zal Zijn geslacht verhalen? Want Zijn leven wordt van de aarde weggenomen.
34 En de kamerling antwoordde Filippus en zeide: Ik bid u, van Wien zegt de profeet dit, van zichzelven, of van iemand anders?
35 En Filippus deed zijn mond open en beginnende van diezelfde Schrift, verkondigde hem Jezus.
36 En alzo zij over weg reisden, kwamen zij aan een zeker water; en de kamerling zeide: Ziedaar water; wat verhindert mij gedoopt te worden?
37 En Filippus zeide: Indien gij van ganser harte gelooft, zo is het geoorloofd. En hij, antwoordende, zeide: Ik geloof, dat Jezus Christus de Zoon van God is.
38 En hij gebood den wagen stil te houden; en zij daalden beiden af in het water, zo Filippus als de kamerling, en hij doopte hem.
39 En toen zij uit het water waren opgekomen, nam de Geest des Heeren Filippus weg, en de kamerling zag hem niet meer; want hij reisde zijn weg met blijdschap.
40 Maar Filippus werd gevonden, te Azote; en het land doorgaande, verkondigde hij het Evangelie in alle steden, totdat hij te Cesarea kwam.

In dit hoofdstuk hebben wij het bericht van de vervolging der Christenen, en hoe daardoor het Christendom voortgang maakte. Het was vreemd, maar toch zeer waar, dat hoe meer de discipelen van Christus vervolgd werden, hoe meer zij toenamen.

I. Wij zien de kerk hier lijdende. Bij gelegenheid van de terdoodbrenging van Stefanus, ontstond een zware storm, waardoor velen van Jeruzalem werden weggedreven, vers 1-3.

II. Wij zien hier hoe de kerk zich uitbreidt door de bediening van Filippus en anderen, die bij deze gelegenheid verstrooid werden. Wij hebben hier l. Het Evangelie naar Samaria gebracht, aldaar gepredikt vers 4. 5, en aldaar omhelsd, vers 6-8, zelfs door Simon den Tovenaar, vers 9-13, de gave des Heiligen Geestes, meegedeeld aan sommigen van de gelovige Samaritanen door de oplegging der handen van Petrus en Johannes, vers 14-17, en de strenge bestraffing van Simon den Tovenaar door Petrus wegens zijn aanbieden van geld voor de macht om die gave te verlenen, vers 18-25. 2. Het Evangelie, gezonden naar Ethiopië door den kamerling, een persoon van aanzien in dat land, die toen in zijn wagen terugkeerde van Jeruzalem, vers 26-28. Filippus wordt tot hem gezonden, klimt in zijn wagen en predikt hem Christus, vers 29 -35, doopt hem op de belijdenis van zijn geloof, vers 36-38, en verlaat hem dan, vers 39-40. Aldus werd door onderscheidene middelen het Evangelie verbreid onder de volken, en hebben zij het op deze of die wijze niet allen gehoord?

Handelingen 8:1-3

In deze verzen hebben wij:

I. Nog iets betreffende Stefanus en zijn' dood, en den indruk, die er door teweeggebracht werd op het volk. Die indruk was verschillend, zoals gewoonlijk in zulke gevallen, naar de verschillende gevoelens der mensen omtrent zulke dingen. Toen Christus afscheid nam van Zijne discipelen, zei Hij hun: Gij zult schreien en klaaglijk wenen, maar de wereld zal zich verblijden, Johannes 16:20. Dienovereenkomstig zien wij ook hier, hoe:

1. Zich een persoon verblijdt in Stefanus' dood, ongetwijfeld hebben velen er zich in verblijd, maar een in het bijzonder, en dat was Saulus, die later Paulus genoemd werd. Hij stemde in met zijn dood suneudokoon -hij stemde er in toe met genot, zoals de eigenlijke betekenis is van het woord, het deed hem genoegen, hij liet zijne ogen met vreugde weiden over dit bloedige toneel, in de hoop dat de verdere toeneming van het Christendom er door gestuit zou worden. Wij hebben reden te geloven, dat Paulus Lukas bevolen heeft dit hier te vermelden, ter beschaming van zich zelven, en tot roem der vrije genade. Aldus erkent hij zich schuldig aan het bloed van Stefanus, en verzwaart zijne schuld hierdoor, dat hij het niet met leedwezen en weerzin gedaan heeft, maar met vreugde en voldoening, als degenen, die niet alleen zulke dingen doen, maar ook mede een welgevallen hebben in degenen, die ze doen.

2. Hoe Stefanus' dood betreurd werd door anderen, vers 2. Godvruchtige mannen, waaronder sommigen diegenen verstaan, die in eigenlijken zin aldus genoemd worden, proselieten, zoals Stefanus waarschijnlijk er zelf een geweest is. Of het kan in ruimeren zin genomen worden voor sommigen uit de gemeente, die Godvruchtiger en ijveriger waren dan de anderen. Dezen namen de arme verminkte overblijfselen op, om ze op betamelijke wijze te begraven, waarschijnlijk in den akker des bloeds, die enigen tijd geleden gekocht was om er vreemdelingen in te begraven. Zij begroeven hem plechtig, en maakten groten rouw over hem. Hoewel zijn dood een groot gewin was voor hem zelven, en van groten dienst voor de kerk, beweenden zij hem toch als een groot verlies voor het algemeen, daar hij zo uitnemend geschikt en bekwaam was voor zijn' dienst, en beide als diaken en twistredenaar van zo groot nut had kunnen wezen. Het is een slecht teken, als zulke mannen weggenomen worden en men het niet ter harte neemt. Deze Godvruchtige mannen hebben Stefanus deze laatste eer bewezen:

A. Om te tonen, dat zij zich der zaak niet schaamden, waarvoor hij geleden heeft, noch bevreesd waren voor den toorn van hen, die er vijanden van waren, want hoewel dezen nu triomferen, is die zaak toch ene rechtvaardige zaak, en zij zal ten laatste de overwinning behalen.

B. Om de grote achting en waardering te tonen, die zij koesterden voor dezen getrouwen dienstknecht van Jezus Christus, dezen eersten martelaar voor het Evangelie, wiens gedachtenis altijd dierbaar zal blijven, niettegenstaande het smadelijke van zijn dood. Zij beijveren zich om hem te eren, dien God geëerd heeft.

C. Om te getuigen van hun geloof in de opstanding der doden en het leven der toekomende wereld.

II. Een bericht van de vervolging der kerk, die begint met het martelaarschap van Stefanus. Toen de woede der Joden zo heftig was geworden en tot zulk ene hoogte was gekomen tegen Stefanus, kon zij niet zo spoedig tot bedaren worden gebracht. Mannen des bloeds worden in de Schrift dikwijls bloedgierig genoemd, want als zij bloed geproefd hebben, dorsten zij naar meer. Men zou zo gedacht hebben, dat Stefanus' stervensgebeden en stervensvertroosting hen zou hebben gewonnen, hen vertederd zou hebben, en tot ene betere mening gebracht omtrent de Christenen en het Christendom, maar dit schijnt zo niet te zijn geweest, de vervolging wordt voortgezet, want

1. Zij waren nog meer verbitterd, toen zij zagen, dat zij niets vermochten, en, alsof zij hoopten het God zelf te zwaar en te moeilijk te kunnen maken, besluiten zij, om het bij dien enen slag niet te laten blijven. En omdat niemand hunner plotseling gedood werd wegens dit stenigen van Stefanus, was hun hart wellicht er nog zo veel te meer op gezet om kwaad te doen.

2. Misschien waren de discipelen ook vrijmoediger geworden om, evenals Stefanus gedaan had, met hen te redetwisten, daar zij zagen hoe heerlijk hij zijn loop had voleindigd, waardoor de Joden nog zoveel te meer geprikkeld werden. Merk op:

A. Tegen wie deze vervolging gericht was: zij was gericht tegen de gemeente, die te Jeruzalem is. Niet zodra is deze kerk geplant, of zij wordt vervolgd, gelijk Christus dikwijls gezegd heeft, dat verdrukking en vervolging zouden ontstaan om des woords wil. En Christus had inzonderheid voorzegd, dat Jeruzalem weldra voor Zijne volgelingen te gevaarlijk zou worden, want die stad was berucht wegens haar doden van de profeten, en haar stenigen van hen, die tot haar gezonden worden, Mattheus 23:37. Het schijnt wel, dat in deze vervolging velen gedood werden, want Paulus erkent, dat hij dezen weg vervolgd heeft tot den dood, Hoofdstuk 22:4, en 26:10, en dat hij, als zij omgebracht werden, het toestemde.

B. Wie de bedrijvige man was in deze vervolging: niemand was er zo ijverig en werkzaam in, als Saulus, een jonge Farizeeër, vers 3. Saulus, (die reeds twee malen genoemd is, en van wie nu wederom melding wordt gemaakt, als van een bekend vervolger,) verwoestte de gemeente, hij deed alles wat hij kon om haar te verderven, hij bekreunde zich niet om het kwaad, dat hij den discipelen van Christus deed. Hij bedoelde niets minder dan het verdelgen van het Israël des Evangelies, opdat aan den naam Israël's niet meer gedacht worde, Psalm 83:4. Hij was het geschiktste werktuig, dat de overpriesters konden vinden voor hun doel, hij was de algemene aanklager van de discipelen, een afgezondene van den groten raad om de bijeenkomsten te ontdekken, en allen te grijpen, die verdacht werden van dien weg te zijn. Saulus was een gestudeerde, een man van aanzien, en toch achtte hij het niet beneden zich om in het vuilste werk van dien aard gebruikt te worden. Hij ging in ieder huis, had er geen gewetensbezwaar in de deuren open te breken, bij nacht en bij dag, en hij liet zich hiertoe door ene gewapende macht vergezellen. Hij ging in ieder huis, waar zij bijeenkomsten plachten te houden, of in ieder huis, waar Christenen in waren, of waar men dacht Christenen te zullen vinden. Niemand was veilig in zijn huis, niemand was meer meester in zijn eigen huis. Met de uiterste minachting en wreedheid trok hij mannen en vrouwen, sleepte hen door de straten, zonder acht te slaan op het tere gestel van de zwakke sekse, hij was zulk een blinde ijveraar, dat hij zich er toe verlaagde om ook kennis te nemen van den geringste, die van den zuurdesem des Evangelies doortrokken was. Hij leverde hen over in de gevangenis, ten einde voor het gerecht gebracht en gedood te worden, zo zij Christus niet wilden verloochenen, en wij bevinden, Hoofdstuk 26:11, dat sommigen door hem gedwongen werden te lasteren.

C. Wat was de uitwerking dezer vervolging? Zij werden allen verstrooid, vers 1, niet al de gelovigen, maar al de predikers, tegen wie de vervolging in de eerste plaats gericht was, en tegen wie brieven uitgevaardigd waren om hen gevangen te nemen. Indachtig aan den regel huns Meesters. -Wanneer zij u dan in deze stad vervolgen, vliedt in de andere, -verstrooiden zij zich bij afspraak door de landen van Judea en Samaria, niet zo zeer uit vrees van te zullen lijden (want Judea en Samaria waren niet zover van Jeruzalem, of hun vervolgers zouden hen er wel spoedig kunnen bereiken, indien zij er, gelijk zij voornemens waren, in het openbaar optraden,) maar omdat zij dit beschouwden als een wenk der Voorzienigheid om zich te verstrooien. Hun werk was in Jeruzalem nu genoegzaam afgelopen, en het was tijd om aan de noden en behoeften te denken van andere plaatsen, want hun Meester had hun gezegd, dat zij Zijne getuigen moesten wezen, eerst in Jeruzalem, en dan in geheel Judea en in Samaria, en daarna tot aan het uiterste der aarde, Hoofdstuk 1:8, en deze methode hebben zij gevolgd. Hoewel de vervolging ons niet weg moge drijven van ons werk, kan zij toch als een wenk der Voorzienigheid voor ons zijn, om ons weg te zenden, ten einde elders te arbeiden. De predikers waren allen verstrooid, behalve de apostelen, die waarschijnlijk door den Geest geleid werden, om nog enigen tijd te blijven, terwijl zij door de bijzondere voorzienigheid Gods beschut werden tegen den storm en door de bijzondere genade Gods bekwaam gemaakt om den storm het hoofd te bieden. Zij bleven te Jeruzalem, teneinde gereed te zijn om te gaan waar hun hulp het meest nodig was voor de andere predikers, die uitgezonden waren om het ijs te breken, gelijk Christus ook Zijnen discipelen bevolen had, om heen te gaan naar de plaatsen, waar hij zelf voornemens was te komen, Lukas 10:1. De apostelen zijn langer te zamen te Jeruzalem gebleven, dan men gedacht zou hebben, in aanmerking genomen het bevel en de opdracht, die hun waren gegeven, om heen te gaan in de gehele wereld, en alle volken te onderwijzen. Maar hetgeen gedaan werd door de evangelisten, die zij uitzonden, werd geacht als door hen zelven gedaan.

Handelingen 8:4-13

Het raadsel van Simson is hier wederom opgelost: Spijze ging uit van den eter, en zoetigheid ging uit van den sterke. De vervolging, die bedoeld was om de kerk uit te roeien, werd door Gods voorzienigheid zo geleid, dat zij het middel werd om haar uit te breiden. Christus had gezegd: Ik ben gekomen om vuur op de aarde te werpen, en zij dachten door hen te verstrooien, die door dat vuur ontstoken waren, het te hebben uitgeblust, maar in stede hiervan hebben zij slechts medegewerkt om het te verspreiden.

I. Hier is een algemeen bericht omtrent hetgeen door allen gedaan werd, vers 4. Zij gingen het land door en verkondigden het woord. Zij zijn zich niet gaan verbergen uit vreze van te zullen lijden, evenmin als zij zich hoogmoedig betoonden op hun lijden, maar zij gingen overal heen om de kennis van Christus uit te strooien, waarheen zij zelven verstrooid waren. Zij gingen het land door, overal heen, op den weg der Heidenen en in de steden der Samaritanen, waar het hun te voren verboden was heen te gaan, Mattheus 10:5. Zij bleven niet allen bij elkaar, hoewel dat ene kracht, ene versterking voor hen had kunnen wezen, maar verstrooiden zich naar alle kanten, niet om het gemakkelijk te hebben, maar om te zien waar zij konden arbeiden. Zij gingen de wereld evangeliseren, predikende het woord des Evangelies. Dat was het wat hen vervulde, en waarmee zij trachtten het land te vervullen, de predikers onder hen door te prediken, en de anderen door hun gewone gesprekken. Zij waren nu in een land, waarin zij gene vreemdelingen waren, want Christus en Zijne discipelen hadden veel omgang gehad in het land van Judea, zodat daar een fondament voor hen gelegd was, waarop zij voort konden bouwen, en het was nodig om het volk aldaar te laten weten hoe het nu stond met de leer, die Jezus er enigen tijd geleden had gepredikt, dat die leer niet was verloren of vergeten, zoals men hen wellicht had doen geloven.

II. Een bijzonder bericht omtrent hetgeen gedaan werd door Filippus. Van het werk en den voorspoed van anderen hunner zullen wij later horen, Hoofdstuk 11:19, maar nu moeten wij acht geven op Filippus, niet Filippus den apostel, maar Filippus den evangelist, die gekozen en geordend was om de tafelen te dienen, maar die als diaken wel gediend hebbende, zich een goeden opgang heeft verkregen, en veel vrijmoedigheid in het geloof, 1 Timotheus 3:13. Stefanus was bevorderd tot den rang van martelaar, Filippus tot den rang van evangelist, en daar hij toen verplicht was zich te geven voor het gebed en de bediening des woords, werd hij ongetwijfeld ontheven van het ambt van diaken, want, hoe kon hij de tafelen dienen te Jeruzalem, waartoe hij in dat ambt verplicht was, als hij predikte in Samaria? En waarschijnlijk zijn in de plaats van Stefanus en Filippus twee anderen verkozen. Nu hebben wij te letten op:

1. Den wonderbaren zegen, dien Filippus had op zijne prediking, en de ontvangst, die hem te beurt viel. De plaats, die hij uitkoos, was de stad Samaria, de hoofdstad van Samaria, gelegen op de plaats waar het vroegere Samaria had gestaan, van welker stichting wij lezen in 1 Koningen 16:24, en dat nu Sebaste genoemd wordt. Sommigen denken, dat het dezelfde plaats is als Sichem, of Sichar, die stad van Samaria, waar Christus geweest is, Johannes 4:5. Velen in die stad hebben toen in Christus geloofd, hoewel Hij er gene wonderen gedaan heeft, vers 39-41, en nu zet Filippus drie jaren later het werk voort, dat toen begonnen was. De Joden wilden geen omgang hebben met de Samaritanen, maar Christus heeft Zijn Evangelie gezonden om alle vijandschap te doden, inzonderheid die tussen de Joden en de Samaritanen, door hen te verenigen in Zijne gemeente. De leer, die hij predikte, was: Christus, want hij had zich voorgenomen niets anders te weten. Hij

predikte hun Christus, hij verkondigde hun Christus, zoals de betekenis is van het woord: gelijk wanneer een koning, als hij den troon beklimt, door geheel zijn gebied wordt uitgeroepen. De Samaritanen verwachtten de komst van den Messias, zoals blijkt uit Johannes 4:25. Nu verklaart hun Filippus, dat Hij gekomen is, en dat de Samaritanen Hem welkom zullen wezen. Wat Evangeliedienaren te doen hebben is Christus te prediken, Christus, en dien gekruist, Christus, en dien verheerlijkt. De bewijzen, die hij bijbracht ter bevestiging van Zijne leer, bestonden in wonderen, vers 6. Om hen er van te overtuigen, dat hij zijne opdracht had van den hemel, (waarom zij niet slechts mochten betrouwen op hetgeen hij zei maar verplicht waren het te geloven). Hij toont hun het groot-zegel, dat de hemel er op gezet had, en dat door den God der waarheid nooit op ene leugen zou gezet zijn. De wonderen waren onloochenbaar, zij hoorden en zagen de wonderen, die hij deed, zij hoorden de woorden van bevel, die hij sprak, en zagen er onmiddellijk de verbazingwekkende uitwerking van, - dat hij sprak, en het geschiedde. En de aard dier wonderen paste bij de bedoeling van zijne opdracht, en heeft er licht en glans aan verleend. Hij was gezonden om de macht des Satans te verbreken, en ten teken daarvan zijn de onreine geesten, wie in den naam van den Heere Jezus geboden werd heen te gaan, uitgegaan uit de velen, die door hen bezeten waren, vers 7. Waar het Evangelie de overhand heeft, is Satan gedwongen zijne macht en invloed op de mensen op te geven, en dan worden dezen aan zich zelven teruggegeven, en komen zij weer tot hun zinnen, die, zolang zij onder zijne macht waren, gans verbijsterd zijn geweest. Overal waar het Evangelie den toegang en de onderworpenheid verkrijgt, die het hebben moet, worden de boze geesten verdreven, inzonderheid de onreine geesten, alle geneigdheid tot de lusten van het vlees, die krijg voeren tegen de ziel, want God heeft ons van onreinheid tot heiligheid geroepen, 1 Thessalonicenzen 4:7. Dit werd aangeduid door het uitwerpen der onreine geesten uit het lichaam der mensen, die, gelijk hier gezegd wordt, uitgingen, roepende met grote stem, hetgeen betekent, dat zij uitgingen met groten weerzin, zeer tegen hun wil, gedwongen zijnde zich door ene hogere macht overwonnen te erkennen, Markus 1:32, 3:11, 9:26. Hij was gezonden om de ziel, den geest der mensen te genezen, ene zieke wereld te genezen, en haar in een goeden staat van gezondheid te brengen: ten teken daarvan werden vele geraakten en kreupelen genezen. Die krankheden worden genoemd, die het moeilijkst door natuurlijke middelen te genezen waren (opdat de wonderdadige genezing des te helderder zou uitblinken), en die welke het meest op de ziekte der zonde wezen, en op die zedelijke onmacht, waaronder de zielen der mensen gebukt gaan met betrekking tot den dienst van God. De genade van God in het Evangelie is bestemd tot genezing van hen, die geestelijk verlamd zijn, en zich zelven niet kunnen helpen, Romeinen 5:6. De leer van Filippus, die aldus bewezen werd van God te zijn, vond ingang in Samaria, vers 6. De scharen hielden zich eendrachtiglijk aan hetgeen van Filippus gezegd werd, hiertoe bewogen door de wonderen, die in het eerst dienden om de aandacht te trekken, en aldus langzamerhand instemming te verkrijgen. Als de mensen beginnen aandacht te schenken aan hetgeen hun gezegd wordt van de dingen, die hun ziel en de eeuwigheid raken, dan kan men beginnen hoop voor hen te koesteren, en als zij beginnen acht te geven op het woord van God, als degenen, die het gaarne horen, begerig zijn het te verstaan en in hun herinnering te bewaren, en die zich zelven beschouwen als er belang bij te hebben. Het gewone volk gaf acht op Filippus, oi ochloi, ene menigte van hen, niet maar hier en daar een, maar eenstemmig, zij waren allen van hetzelfde gevoelen, dat het gepast was om onderzoek te doen naar het Evangelie, dat men er met onpartijdigheid naar behoort te luisteren. De voldoening, die zij smaakten in het bijwonen van de prediking van Filippus, en hoe zij bij velen ingang vond, vers 8, daar werd grote blijdschap in die stad, want, vers 12, zij geloofden Filippus en werden gedoopt in het geloof van Christus-de meesten hunner-beiden mannen en vrouwen. Filippus predikte de dingen het koninkrijk Gods betreffende, de constitutie van dat koninkrijk, deszelfs wetten en inzettingen,

deszelfs vrijheden en voorrechten, en de verplichting voor allen, om de getrouwe onderdanen van dat koninkrijk te wezen. En hij predikte den naam van Jezus Christus, als Koning van dat koninkrijk, Zijn naam die boven allen naam is, hij predikte dien in zijne gebiedende kracht en invloed, al hetgeen, waardoor Hij zich bekend gemaakt heeft. Het volk gaf niet slechts acht op hetgeen hij zei, maar geloofde het ten laatste. Zij waren volkomen overtuigd, dat het van God was, en niet van de mensen, en zij wilden er zich door laten leiden en beheersen. Wat dezen berg betreft, waarop zij tot nu toe God hadden aangebeden, en waaraan zij zulk een Godsdienstig denkbeeld hadden gehecht, zij waren er nu even volkomen van gespeend, als zij er te voren aan gehecht waren geweest, en zij zijn de ware aanbidders geworden, die den Vader aanbidden in geest en in waarheid, en in den naam van Christus, den waren Tempel, Johannes 4:20, 23. Toen zij geloofden zonder bezwaar (hoewel zij Samaritanen waren) en zonder dralen, werden zij gedoopt, hebben zij openlijk het Christelijk geloof beleden, en toen hebben zij hen, door hen te wassen met water plechtig opgenomen in de gemeenschap der Christelijke kerk, en werden zij door de discipelen erkend als broeders. Alleen mannen konden in de Joodse kerk worden toegelaten door de besnijdenis, maar om te tonen, dat in Jezus Christus geen man en vrouw is, Galaten 3:28, maar dat beiden Hem gelijkelijk welkom zijn, is de inzetting der inwijding van dien aard, dat ook vrouwen er toe bekwaam zijn, want zij worden gerekend tot Gods geestelijk Israël, hoewel niet tot het Israël naar het vlees, Numeri 1:2. En hieruit is gemakkelijk af te leiden, dat vrouwen tot het Avondmaal des Heeren toegelaten moeten worden, hoewel het niet blijkt, dat er vrouwen waren onder hen, aan wie het voor het eerst bediend werd. Dit veroorzaakte grote blijdschap, ieder verheugde zich voor zichzelf, zoals de man in de gelijkenis, die den schat in den akker had gevonden, en zij allen verblijdden zich wegens het goede, dat hierdoor tot hun stad was gebracht, en dat het kwam zonder tegenstand, hetgeen moeilijk had kunnen gebeuren, indien Samaria binnen het rechtsgebied van de overpriesters was geweest. Het is ene oorzaak van grote vreugde als het Evangelie tot enigerlei plaats wordt gebracht. Vandaar dat de verbreiding van het Evangelie in de wereld dikwijls in het Oude-Testament voorzegd is als de verspreiding van blijdschap onder de natiën, Psalm 67:5.

De natiën zullen zich verblijden en juichen, 1 Thessalonicenzen 1:6. Het Evangelie van Christus maakt de mensen niet droefgeestig, maar vervult hen van blijdschap, als het ontvangen wordt, zoals het behoort ontvangen te worden, want het is grote blijdschap al den volke, Lukas 2:10.

2. Het bijzondere in deze stad Samaria, dat de voorspoed van het Evangelie aldaar meer dan gewoonlijk bewonderenswaardig maakte.

A. Dat Simon de Tovenaar aldaar gewerkt had, en groten invloed op het volk had verkregen, en toch geloofden zij hetgeen door Filippus gezegd werd. Te verleren hetgeen slecht is, is ten allen tijde gebleken moeilijker te zijn, dan te leren wat goed is. Hoewel deze Samaritanen gene afgodendienaars waren, zoals de Heidenen, noch bevooroordeeld waren tegen het Evangelie door de inzettingen, hun overgeleverd door hun vaderen, waren zij toch kortelings er toe gekomen, om Simon den Tovenaar te volgen, die veel opgang onder hen maakte, en hen op vreemde wijze had verrukt, of betoverd. Hier wordt ons gezegd: Hoe sterk de begoocheling was van Satan, waardoor zij onder den invloed gebracht werden van dezen groten bedrieger. Hij was enigen tijd, ja langen tijd, in de stad geweest, plegende toverij. Wellicht is hij er op aandrijven van den duivel gekomen, spoedig nadat onze Zaligmaker er geweest was, om te vernietigen wat Hij daar tot stand had gebracht, want het is altijd Satans wijze van doen geweest om een goed werk reeds in de kiem te verstikken, 2 Corinthiërs 11:3, 1 Thessalonicenzen 3:5. Nu had Simon Ten eerste, zich uitgegeven

voor iets groots. Hij zei van zich zelven, dat hij wat groots was, en wilde, dat alle mensen hem daarvoor zouden houden, en hem dienovereenkomstig eerbied zouden bewijzen, dan konden zij voor het overige doen wat hun behaagde. Hij had geen plan om ene verbetering van leven bij hen te bewerken, of hun wijze van Godsverering te veranderen, of te hervormen, hij wilde hun slechts doen geloven dat hij was tis megas -een goddelijk persoon. Justinus de Martelaar zegt dat hij aangebeden wilde worden als prooton theon de opperste god. Hij gaf zich uit voor den Zoon van God, den Messias, denken sommigen, of voor een engel, of een profeet. Wellicht had hij zich bij zelven nog niet beslist, op welken eretitel hij aanspraak zou maken, maar hij wilde in elk geval voor iets groots gehouden worden. Hoogmoed, eerzucht en een streven naar grootheid is altijd de oorzaak geweest van zeer veel kwaad, zo voor de wereld als voor de kerk.

Ten tweede. Het volk schreef hem toe alles wat hij begeerde. Allen hingen zij hem aan, van den kleine tot den grote, jong en oud, armen en rijken, regeerders en geregeerden, zij hingen hem aan, vers 10, 11, te meer wellicht, omdat de tijd, bepaald voor de komst van den Messias, nu voorbij was, hetgeen algemeen de verwachting had opgewekt, dat er toen een groot persoon verschijnen zou. Waarschijnlijk was hij hun landgenoot, en hebben zij hem daarom des te eerder gehoor gegeven, daar de ere, hem aangedaan, op hen zelven zou terug stralen. Zij zeiden van hem: Deze is de grote kracht Gods, de kracht Gods, de grote kracht, (zoals het gelezen kan worden,) de kracht, die de wereld gemaakt heeft. Zie, hoe onwetende, onbezonnene mensen hetgeen door Satan gedaan wordt, beschouwen als gedaan door de kracht Gods! Zo worden ook in de Heidenwereld duivelen voor godheden gehouden, en in het anti-christelijk koninkrijk verwondert zich de gehele wereld achter het beest, waaraan de draak zijne kracht geeft, en zijn' mond opent in lastering tegen God, Openbaring 13:2, 3. Zij waren er toe gebracht door zijne toverijen, hij verrukte de zinnen des volks van Samaria, vers 9, hij had met toverijen hun zinnen verrukt, vers 11, dat is: hij heeft door zijne toverkunsten de zinnen des volks betoverd, of ten minste van sommigen hunner, die dan wederom anderen medesleepten. Door Gods toelating heeft Satan hun harten vervuld om Simon te volgen. O gij uitzinnige Galaten, zegt Paulus, wie heeft u betoverd! Galaten 3:1. Deze mensen worden gezegd betoverd te zijn door Simon, omdat zij zo verdwaasd waren, dat zij een leugen geloofden. Of, door zijne toverijen heeft hij vele tekenen en wonderen der leugen gedaan, die wonderen schenen te zijn, maar het in werkelijkheid niet waren, zoals die van de Egyptische tovenaars, en die van den mens der zonde, 2 Thessalonicenzen 2:9. Toen zij nog niet beter wisten, hadden deze toverijen invloed op hen, maar toen zij met de wezenlijke wonderen van Filippus bekend werden, zagen zij duidelijk, dat het ene echt, het andere namaaksel was, en dat er een even groot verschil was, tussen die beiden, als tussen den staf van Aäron, en die van de tovenaars. Wat heeft het stro met het koren te doen? Jeremia 23:28. Aldus heeft het volk, niettegenstaande den invloed door Simon den tovenaar op hen uitgeoefend, en in weerwil van den tegenzin der mensen om te erkennen, dat zij in dwaling zijn, en die dwaling te herroepen, toen zij het verschil zagen tussen Simon en Filippus, Simon verlaten, hielden zij zich niet langer aan hem, maar aan Filippus, en zo ziet gij: Hoe groot de kracht is der Goddelijke genade, waardoor zij tot Christus gebracht werden, die de Waarheid is, en hen, als ik dit eens zo zeggen mag, uit den droom heeft geholpen. Door die genade, werkende met het woord, waren zij, die door Satan gevangen waren geleid, tot de gehoorzaamheid van Christus gebracht. Waar Satan, als een sterke gewapende, bezit hield van het huis, en zich veilig dacht, heeft Christus, als de sterkere, hem uit het bezit verdreven, zijn roof uitgedeeld, de gevangenis gevangen geleid, en diegenen tot de trofeeën Zijner overwinning gemaakt, over wie de duivel had getriomfeerd. Laat ons ook aan de ergsten niet wanhopen, als zelfs zij, wier zinnen door Simon den tovenaar verrukt waren, tot het geloof zijn gebracht.

B. Nog verwonderlijker is het, dat Simon de tovenaar zelf bekeerd werd tot het geloof van Christus, ten minste een tijd lang in uiterlijke belijdenis. Is Saul ook onder de profeten? Ja, vers 13, Simon geloofde ook zelf. Hij was er van overtuigd, dat Filippus ene ware leer predikte, omdat hij haar bevestigd zag door ware wonderen, waarover hij des te beter kon oordelen, omdat hij zich wel bewust was van het bedrog zijner eigene voorgewende wonderen. Die overtuiging ging zo ver, dat hij gedoopt werd, evenals andere gelovigen, toegelaten werd tot de kerk, en wij hebben gene reden te geloven, dat Filippus verkeerd gedaan heeft met hem te dopen, neen, zelfs niet in hem spoedig te dopen. Hoewel hij een zeer goddeloos man was geweest, een tovenaar, iemand die naar Goddelijke ere stond, is hij toch op zijne plechtige betuiging van berouw over zijne zonde en zijne belijdenis van geloof in Jezus Christus, gedoopt geworden. Want, gelijk grote goddeloosheid voor de bekering, oprechte berouwhebbenden niet buitensluit van Gods genade, zo moet zij ook hen, die belijden te geloven, niet van de kerkgemeenschap buitensluiten. Verloren zonen moeten, als zij terugkeren, met blijdschap ontvangen en welkom geheten worden, hoewel wij er niet zeker van kunnen zijn, dat zij niet opnieuw zullen weg dwalen. Ja, hoewel hij nu slechts een geveinsde was, en al dien tijd in ene gans bittere gal en samenknoping der ongerechtigheid was, en spoedig genoeg in zijn waar karakter bekend zou zijn geworden, heeft Filippus hem toch gedoopt, want het is Gods kroonrecht het hart te kennen, de kerk en hare leraren moeten handelen naar een oordeel der liefde, voor zo ver daar plaats voor is. Er is een grondregel in de wet: Donec contrarium patet, semper præsumitur meliori parti -Wij moeten zo lang als wij kunnen het beste hopen. En het is een grondregel in de kerkelijke tucht: De secretis non judicat ecclesia -God alleen oordeelt de verborgenheden van het hart. Zijne tegenwoordige overtuiging duurde zo lang, als hij bij Filippus bleef, later is hij afvallig geworden van de kerk, maar niet spoedig. Hij dong naar bekendheid met Filippus, en nu is hij, die zich voor iets groots ha d uitgegeven, tevreden om aan de voeten te zitten van een prediker van het Evangelie. Zelfs slechte mensen, zeer slechte mensen, kunnen soms in ene goede, ja zeer goede, gemoedsgesteldheid verkeren, en zij, wier hart hun gierigheid nog na wandelt, kunnen niet slechts tot God komen, gelijk Zijn volk pleegt te komen, maar ook bij hen blijven. Zijne tegenwoordige overtuiging was gewerkt en werd in stand gehouden door de wonderen, hij ontzette zich, of, hij verwonderde zich, dat hij in tekenen en wonderen zo ver overtroffen werd. Velen verwonderen zich over de bewijzen der Goddelijke waarheden, die er nooit zelf de kracht van hebben ervaren.

Handelingen 8:14-25

God had het werk van Filippus als evangelist van Samaria wonderbaarlijk gezegend, maar hij kon niet meer doen dan een evangelist, er waren bijzondere gaven en krachten bewaard voor de apostelen, om de waardigheid van hun ambt op te houden, en hier hebben wij een bericht van hetgeen twee hunner Petrus en Johannes, gedaan hebben. De twaalven bleven bij elkaar te Jeruzalem, vers 1, en dáár werd de goede tijding tot hen gebracht, dat Samaria het woord Gods aangenomen had, vers 14, dat een grote oogst van zielen ingezameld werd voor Christus. Het woord Gods was hun niet slechts gepredikt, het was ook door hen aangenomen, zij hebben het welkom geheten, erkenden er het licht van, en onderwierpen zich aan deszelfs kracht. Als zij dit hoorden, zonden zij tot hen Petrus en Johannes. Indien Petrus de vorst der apostelen was geweest, zoals door sommigen beweerd wordt, dan zou hij sommigen van hen gezonden hebben, of indien hij er reden voor gevonden had, zou hij zelf uit eigene beweging gegaan zijn, maar dit was zo weinig het geval, dat hij zich onderwierp aan een bevel, of order, van de vergadering, en, als dienaar van het corps ging hij, waar zij hem heenzonden. Twee apostelen werden naar Samaria gezonden, de twee uitnemendsten!

1. Om Filippus aan te moedigen, hem hulp te verlenen, zijne handen te sterken. Leraren van hogere positie, die uitmunten in gaven en in genade, moeten trachten hen, die in ene lagere sfeer geplaatst zijn, te helpen in hun arbeid, opdat zij er goedsmoeds in kunnen voortgaan.

2. Om het goede werk, dat onder het volk begonnen was, voort te zetten, en om, door de hemelse genade, waarmee zij verrijkt waren, hun geestelijke gaven mede te delen. Merk nu op:

I. Hoe zij diegenen onder hen, die oprecht waren, deden toenemen in kennis en genade. In vers 16 wordt gezegd: De Heilige Geest was nog op niemand van hen gevallen, in die buitengewone gaven en krachten, welke meegedeeld werden door de uitstorting des Geestes op den Pinksterdag. Niemand hunner had de gave der talen, hetgeen toen de meest gewone onmiddellijke uitwerking was van de uitstorting des Geestes. Zie Hoofdstuk 10:45, 46. Dit was zowel een groot teken voor hen, die niet geloofden, als een uitnemende dienst voor hen, die wèl geloofden. Deze, en nog andere zodanige gaven, hadden zij niet, zij waren alleenlijk gedoopt in den naam des Heeren Jezus en dus aan Hem verbonden, en deel hebbende aan Hem, hetgeen nodig was tot zaligheid, en daarin hadden zij blijdschap, vers 8, al konden zij dan ook niet in vreemde talen spreken. Zij, die zich in waarheid aan Christus hebben gegeven, en de heiligende invloeden en werkingen ervaren hebben van den Geest der genade, hebben grote reden tot dankbaarheid, en gene reden tot klagen, al hebben zij dan ook de gaven niet, die tot sieraad zijn en hun glans en luister zouden verlenen. Maar de bedoeling is, dat zij voort zullen varen tot de volkomenheid der tegenwoordige bedeling, ter meerdere ere van het Evangelie. Wij hebben reden te geloven, dat Filippus zelf deze gaven des Heiligen Geestes had ontvangen, maar hij had het vermogen niet ze mede te delen, de apostelen moesten komen om dat te doen, en zij hebben dat niet gedaan voor allen, die gedoopt waren, maar voor sommigen van hen, de zodanige, naar het schijnt, die bestemd waren voor een ambt in de gemeente, of ten minste, om er zeer uitnemende en werkzame leden van te zijn. Aan sommigen werd de ene gave des Heiligen Geestes gegeven, en aan anderen, ene andere gave. Zie 1 Corinthiërs 12:4, 8, 14:26. Daarom:

1. Hebben de apostelen voor hen gebeden, vers 15. Niet alleen aan ons zelven, maar ook aan anderen, wordt de Geest gegeven op het gebed, Lukas 11:13. Ik zal Mijn Geest geven in het

binnenste van u, Ezechiël 36:27, maar hierom zal Ik verzocht worden, vers 37. Dit voorbeeld kan ons bemoedigen in ons gebed tot God om de vernieuwende genade des Heiligen Geestes te schenken aan hen, om wier geestelijk welzijn wij bezorgd zijn, aan onze kinderen, aan onze vrienden, aan onze leraren, wij moeten bidden, vuriglijk bidden, dat zij den Heiligen Geest mogen ontvangen, want daarin zijn alle zegeningen opgesloten.

2. Zij legden de handen op hen, om te kennen te geven, dat hun gebeden waren verhoord, en dat de gave des Heiligen Geestes hun gegeven was, want nadat dit teken gebruikt was, ontvingen zij den Heiligen Geest, en spraken zij met vreemde talen. De oplegging der handen werd oudtijds gebruikt om te zegenen door hen, die zegenden met gezag. Aldus zegenden de apostelen deze nieuw bekeerden, ordenden sommigen tot leraren, en bevestigden anderen in hun Christendom. Thans kunnen wij dit niet, niemand onzer kan door de oplegging der handen den Heiligen Geest geven, maar het kan een wenk voor ons zijn, dat wij ons voor hen, voor wie wij bidden, ook moeite hebben te geven.

II. Hoe zij hem, die een geveinsde onder hen was, ontdekten en uitbanden, dat was Simon de tovenaar, want zij wisten het kostelijke van het snode uit te trekken. Merk hier nu op:

1. Het goddeloze voorstel van Simon, waardoor zijne geveinsdheid ontdekt werd, vers 18, 19. Toen hij zag, dat door de oplegging van de handen der apostelen de Heilige Geest gegeven werd, (hetgeen zijn geloof in de leer van Christus had moeten bevestigen, en zijn eerbied voor de apostelen doen toenemen,) gaf dit hem een denkbeeld, dat het Christendom slechts ene verheven soort van toverij was, waarin hij zich in staat achtte, de apostelen te kunnen evenaren, en daarom bood hij hun geld aan, zeggende, geeft ook mij deze macht. Hij vraagt hun niet hem de handen op te leggen, opdat hij ook zelf den Heiligen Geest mocht ontvangen, (want hij dacht niet, dat hierdoor iets verkregen zou kunnen worden, maar dat zij hem het vermogen zouden geven, om de gave aan anderen te verlenen. Hij streefde naar de eer van een apostel, maar hij was volstrekt niet begerig om den geest en de gezindheid eens Christens te hebben. Hij haakte meer naar eer voor zich zelven, dan hij begeerde goed te doen aan anderen. Door nu dit voorstel te doen heeft hij den apostelen ene grote belediging aangedaan, alsof zij veile, inhalige lieden waren, die alles zouden doen voor geld, en het geld even lief hadden, als hij, terwijl zij, wat zij hadden, voor Christus hadden verlaten, zoverre was het van hen, dat zij begerig waren hun bezittingen te vermeerderen. Hij heeft hiermede ook het Christendom grotelijks beledigd, alsof de wonderen, die ten bewijze er van gedaan werden, door toverkunsten gedaan werden, die slechts van een anderen aard waren dan die hij te voren zelf had beoefend. Hij toonde hiermede, dat hij, gelijk Bileam, naar het loon der waarzeggingen haakte, want hij zou voor deze macht geen geld geboden hebben, indien hij niet had gehoopt er geld door te zullen verkrijgen. Hij heeft ook doen blijken, dat hij een hogen dunk had van zich zelven, en dat zijn hart nooit waarlijk verootmoedigd is geweest. Zulk een nietswaardige als hij voor zijn doop geweest is, had, met den verloren zoon, moeten vragen als een van de huurlingen gemaakt te worden. Maar niet zodra is hij in het gezin opgenomen, of hij is met geen mindere plaats tevreden dan met die van een der huisbezorgers, en dat hem ene macht toevertrouwd moet worden, die Filippus zelf niet had, maar die slechts de apostelen bezaten.

2. De rechtvaardige verwerping van zijn voorstel, en de scherpe bestraffing, die hij er van Petrus om ontving, vers 20-23.

A. Petrus toont hem zijne misdaad, vers 20, Gij hebt gemeend, dat de gave Gods door geld verkregen wordt, en dus heeft hij den rijkdom dezer wereld overschat, alsof die evenwaardig was met alles, en alsof, omdat, gelijk Salomo zegt, het geld alles verantwoordt, alles, dat betrekking heeft op dit tegenwoordige leven, het ook alles zou verantwoorden dat betrekking heeft op het toekomende leven, ons de vergeving der zonden, de gave des Heiligen Geestes en het eeuwige leven kon kopen. De gave des Heiligen Geestes had hij echter onderschat, haar gelijk gesteld met de gewone gaven der natuur en der voorzienigheid. Hij dacht, dat de macht van een apostel even goed voor een flinke geldelijke beloning te krijgen was, als de raad van een geneesheer of van een rechtsgeleerde, dat wel de grootste smaadheid was, die den Geest der genade aangedaan kon worden. Al het kopen en verkopen van vergeving en aflaten in de kerk van Rome is het voortbrengsel van diezelfde goddeloze mening. dat de gave Gods door geld verkregen kan worden, terwijl de aanbieding der Goddelijke genade zo uitdrukkelijk gedaan wordt zonder geld en zonder prijs.

B. Hij toont hem zijn aard, die blijkt uit zijne misdaad. Niet uit alles wat iemand verkeerd zegt of doet kunnen wij afleiden, dat hij geveinsd is in zijne belijdenis van den Godsdienst, maar de verkeerdheid van Simon bestond in zulk ene fundamentele dwaling, dat zij niet bestaanbaar was met een staat van genade. Zijn geld bieden (en dit geld was ook door toverij verkregen) was een onweerlegbaar bewijs, dat hij nog onder de macht was van een wereldsgezinden, vleselijken geest, en nog de natuurlijke mens was, die de dingen des Geestes Gods niet begrijpt, en ze niet kan verstaan. En daarom zegt Petrus hen onomwonden:

A. dat zijn hart niet recht is voor God, vers 21. "Ofschoon gij belijdt te geloven, en gedoopt zijt, zijt gij toch niet oprecht,'. Wij zijn zoals ons hart is, indien ons hart niet recht is, dan zijn wij verkeerd, en het ligt open voor Gods oog, hij kent het, en oordeelt er ons naar. Ons hart is wat het is in de ogen van God, die niet bedrogen kan worden, en als het niet recht is in Zijne ogen, dan is onze Godsdienst, wàt wij ook mogen zeggen of voorgeven, ijdel, en zal ons nergens toe dienen. Onze grote zorge is ons Hem aan te bevelen in onze oprechtheid, want anders bedriegen wij ons zelven tot ons eigen verderf. Sommigen verwijzen dit inzonderheid naar het voorstel, dat hij deed: wat hij vraagt wordt hem geweigerd, omdat zijn hart in dit vragen niet recht is voor God, Hij heeft er de heerlijkheid Gods of de ere van Christus niet mede op het oog, maar zijn eigene eer en voordeel, hij bidt, en ontvangt niet, omdat hij kwalijk bidt, en het in zijne wellusten zou doorbrengen, en nog voor wat groots gehouden wil worden.

B. Dat hij in ene gans bittere gal en samenknoping der ongerechtigheid is, ik zie, dat gij dit zijt, vers 23. Dat is duidelijk spreken, en duidelijk spreken is het beste, als wij met zielen handelen en met de eeuwigheid. Simon had zich een groten naam verworven onder het volk, en in den laatsten tijd ook een goeden naam onder Gods volk, en toch stelt Petrus hem voor als een slecht mens. Het is mogelijk dat iemand onder de macht der zonde blijft, en toch de gedaante der Godzaligheid aanneemt.

Ik zie het, zegt Petrus. Het was niet zo zeer door den geest der onderscheiding, waarmee Petrus begaafd was, dat hij dit zag, als wel door dat Simon zelf het ontdekte in het voorstel, dat hij deed. Het masker, waar achter geveinsden zich verbergen, wordt dikwijls afgerukt, de aard van den wolf toont zich niettegenstaande de schaapsklederen, waarin hij gehuld is. Het karakter, zoals dit hier van Simon beschreven wordt, is in werkelijkheid het karakter van alle goddeloze mensen.

Ten eerste. Zij zijn in ene gans bittere gal, hatelijk voor God, weerzinwekkend, zoals hetgeen bitter is, weerzinwekkend is voor ons. Zonde is iets afgrijselijks, dat God haat, en de zondaren worden er hem verfoeilijk door, zij zijn boos in hun eigene natuur, inwonende zonde is een wortel, die gal en alsem draagt, Deuteronomium 29:18. De vermogens zijn verdorven, en het hart verbitterd tegen alle goed. Het duidt ook de verderfelijke gevolgen aan der zonde, het einde, het laatste van haar is bitter als alsem. Ten tweede. Zij zijn in ene samenknoping der ongerechtigheid, overgeleverd aan de gerechtigheid Gods door de schuld der zonde, en gebonden onder de heerschappij van Satan door de macht der zonde, door hem gevangen geleid naar zijn wil, en dat is ene harde dienstbaarheid, zoals die van Egypte, het leven bitter makende.

C. Hij spreekt zijn vonnis uit in tweeërlei opzicht:

A. Hij zal met zijn wereldlijken rijkdom, dien hij overschat, vergaan. Uw geld zij met u ten verderve. Ten eerste. Hiermede verwerpt Petrus zijn aanbod met de uiterste verachting en verontwaardiging. "Denkt gij ons om te kunnen kopen om ontrouw te worden aan onze roeping, dat wij de macht, die ons toevertrouwd is, in zo onwaardige handen zullen leggen? Weg met u en met uw geld, met geen van beiden willen wij iets van doen hebben. Ga achter mij, Satan". Als wij door geld in verzoeking worden gebracht om iets kwaads te doen, dan moeten wij zien, hoe vergankelijk het geld is, en het verachten om er ons door te laten voorinnemen. Het is de aard van den oprechte, dat hij "zijne handen uitschudt, dat zij gene geschenken behouden, Jesaja 33:15. Ten tweede. Hij waarschuwt hem voor het gevaar van een algeheel verderf, als hij in die gezindheid blijft: "Het geld zal vergaan, en gij zult het verliezen met alles wat gij er voor kopen kunt. De spijzen zijn voor den buik, en de buik is voor de spijzen, 1 Corinthiërs 6:13, en zo zijn de koopwaren voor het geld, en het geld is voor de koopwaren, maar God zal beiden dezen en die te niet doen, zij vergaan in het gebruik. Maar dat is er nog het ergste niet van, gij zelf zult er ten verderve mede gaan, en het geld met u, en het zal ene verzwaring zijn van uw verderf, en een zware last op uwe ziel, die verloren gaat, dat gij geld gehad hebt, waarmee gij goede winst had kunnen doen, Lukas 16:9, dat aan de voeten der apostelen gelegd had kunnen worden in liefdadigheid, en als zodanig aangenomen zou zijn, maar nu hun als steekpenningen in de handen werd gestopt, en dus verworpen werd. Kind gedenk dit!

B. Hij zal de geestelijke zegeningen niet verwerven, die hij onderschat heeft, vers 21.

"Gij hebt geen deel of lot in dit woord. Gij hebt niets van doen met de gaven des Heiligen Geestes, gij begrijpt ze niet, gij zijt er van buitengesloten, gij hebt een grendel geschoven op uwe eigene deur, gij kunt zelf den Heiligen Geest niet ontvangen, en gene macht om den Heiligen Geest aan anderen mede te delen, want uw hart is niet recht voor God, indien gij denkt, dat het Christendom een handel, een beroep is, om van te leven in deze wereld, en daarom hebt gij geen deel of lot in het eeuwige leven in de andere wereld, dat door het Evangelie wordt aangeboden". Er zijn velen, die den Christelijken Godsdienst belijden, en toch geen deel of lot aan de zaak hebben, geen deel aan Christus, Johannes 13:8. geen deel of lot in het hemelse Kanaän. Dat zijn dezulken, wier hart niet recht is voor God, die niet bezield zijn door den rechten geest, noch geleid worden door den rechten regel, noch zich richten naar het rechte doel.

D. Hij geeft hem desniettemin goeden raad, vers 22. Hoewel hij in toorn tegen hen was ontstoken, heeft hij hem toch niet verlaten, en hoewel hij wenste, dat hij zou inzien hoe slecht het met hem stond, wilde hij hem toch niet doen wanhopen, daar is hoop voor Israël. Merk op: Wat hij hem

aanraadt te doen, hij moet zijne eerste werken doen. Ten eerste. Hij moet zich bekeren, hij moet zijne dwaling inzien en haar herroepen, hij moet zijn zin en zijn weg veranderen, hij moet zich verootmoedigen en zich schamen voor hetgeen hij gedaan heeft. Hij moet zich hiervan, van deze zaak, bekeren.

"Bekeer u dan van deze uwe boosheid, erken u er schuldig aan, en heb er berouw van". Hij moet het zich zelven ten laste leggen, zijne zonde niet vergoelijken of verkleinen door haar ene vergissing te noemen, of verkeerd geleiden ijver, neen, hij moet haar verzwaren. door haar goddeloosheid te noemen, zijne goddeloosheid als de vrucht van zijn eigen bederf. Zij, die verkeerd gesproken, of verkeerd gedaan hebben, zullen, voor zoveel zij dit kunnen, het verkeerd gesprokene herroepen, en het verkeerd gedane ongedaan maken door hun berouw. Ten tweede. Hij moet God bidden, Hem bidden dat Hij hem bekering zal geven, en op die bekering hem vergeving zal schenken. Berouwhebbenden moeten bidden, hetgeen ene begeerte naar God in zich sluit, en een betrouwen op Christus. Hoe groot een man Simon de tovenaar zich ook acht te zijn, hij zal in de gemeenschap der apostelen, (hoe sommigen ook mogen denken, dat het voor hen ene ere is hem in hun midden te hebben) op gene andere voorwaarden worden toegelaten, dan die, waarop andere zondaren worden toegelaten, namelijk bekering en gebed. Hoe hij hem hiertoe aanmoedigt: of misschien u deze overlegging uws harten vergeven werd. Er kan zeer veel slechtheid zijn in de overlegging van het hart, valse denkbeelden, verdorvene neigingen, boze voornemens, waarvan wij ons moeten bekeren, of het is met ons gedaan. De overlegging van het hart, hoe boos ook, zal, als wij er ons van bekeren, vergeven worden, en niet voor onze rekening komen. Als Petrus hier een misschien aan verbindt, dan geldt de twijfel de oprechtheid zijner bekering, niet de vergeving, indien zijne bekering oprecht is. Of het duidt aan, dat de grootheid van zijne zonde de vergeving twijfelachtig maakt, hoewel de belofte van het Evangelie de zaak buiten allen twijfel stelt, indien hij zich waarlijk bekeert, zoals in Klaagliederen 3:29 :Misschien is er dan verwachting. Simons verzoek aan hen, om voor hem te bidden, vers 24. Hij was verschrikt en beschaamd door hetgeen Petrus gezegd had, bevindende datgene aldus zo zeer ten kwade geduid, hetwelk hij dacht met beide handen aangegrepen te zien. Bidt gijlieden voor mij tot den Heere, roept hij, opdat niets over mij kome van hetgeen gij gezegd hebt. Hier was, ten eerste: Iets goeds, hij was getroffen door de bestraffing, die hem was gegeven, en verschrikt door de aanduiding van zijn karakter, en het was ook genoeg om het stoutmoedigste hart te doen beven. Dit zo zijnde, verzoekt hij om het gebed der apostelen voor hem, daar hij wel dacht. dat hun gebed overmogend zou zijn in den hemel. Ten tweede. Iets dat ontbreekt. Hij verzocht hun voor hem te bidden, maar zelf bad hij niet, gelijk hij had moeten doen, en in zijne begeerte, dat zij voor hem zullen bidden, is het er meer om te doen, dat het oordeel over hem afgewend zal worden, dan dat zijn bederf gedood zal worden, en dat door Gods genade zijn hart recht gemaakt zal worden voor God, zoals Farao, die wilde, dat Mozes den Heere vuriglijk zou bidden, dat Hij dezen dood van hem zou wegnemen, niet, dat Hij zijne zonde, zijne hardheid van hart zou wegnemen, Exodus 8:8 :10:17. Sommigen denken, dat Petrus het een of ander bijzonder oordeel over hem had aangekondigd, zoals over Ananias en Saffira, dat, na zijne onderwerping op des apostels voorbede was afgewend, of dat hij uit hetgeen verhaald werd kon afleiden, dat een teken van Gods toorn hem zou treffen, hetwelk hij aldus vreesde en heeft afgebeden.

Eindelijk. Wij hebben hier den terugkeer der apostelen te Jeruzalem, nadat zij de zaken hadden afgedaan, waarvoor zij gekomen waren, want vooralsnog moesten zij niet uiteengaan. Maar ofschoon zij hier waren gekomen, om het werk te doen, dat hun eigen was als apostelen, hebben zij

zich toch ook, als de gelegenheid er zich toe aanbood, toegelegd op hetgeen aan alle dienaren van het Evangelie gemeen is.

1. In de stad Samaria waren zij predikers, zij hebben het woord des Heeren betuigd, plechtig getuigd van de waarheid van het Evangelie, en bevestigd wat de andere leraren hadden gepredikt. Zij gaven niet voor hun iets nieuws te brengen, al waren zij ook apostelen, maar legden hun getuigenis af van het woord des Heeren, zoals zij het hadden ontvangen.

2. Op hun terugweg waren zij reizende predikers, daar zij vele vlekken der Samaritanen doorgingen, verkondigden zij er het Evangelie. Hoewel de vergaderingen daar niet zo aanzienlijk waren als in de steden, noch wat hun getal betrof, noch wat het aanzien betrof der personen, die ze bijwoonden, waren hun zielen toch even kostelijk, en de apostelen achtten het niet beneden zich hun het Evangelie te prediken. God geeft acht op de bewoners van Zijne dorpen in Israël, Richteren 5:11, en dat behoren ook wij te doen.

Handelingen 8:26-40

Wij hebben hier de geschiedenis van de bekering van den Ethiopischen kamerling tot het geloof van Christus, door wie, naar wij reden hebben te geloven, de kennis van Christus gezonden werd naar het land, waar hij woonde, en die Schrift werd vervuld: Morenland zal zich haasten zijne handen tot God uit te strekken (een der eersten van de volken) Psalm 68:32.

1. Filippus, de Evangelist, wordt geleid op den weg, waar hij dezen Moorman, of Ethiopiër, zal ontmoeten, vers 26. Toen de gemeenten in Samaria gevestigd waren, en er leraren bij haar aangesteld waren, keerden de apostelen weer naar Jeruzalem, maar Filippus blijft, verwachtende gebruikt te worden tot verderen arbeid in dat land. En hier hebben wij:

1. Ene aanwijzing, hem gegeven door een' engel (waarschijnlijk in een droom, of nachtgezicht,) naar welke richting hij zich moest wenden: Sta op, en ga henen tegen het Zuiden. Hoewel engelen niet gebruikt werden, om het Evangelie te prediken, werden zij toch dikwijls gebruikt om aan leraren boodschappen over te brengen van raad en bemoediging, zoals in Hoofdstuk 5:19, 20. Wij kunnen thans zulke gidsen niet verwachten op onzen weg, maar ongetwijfeld is er ene bijzondere voorzienigheid Gods omtrent de vestiging of de verplaatsing van de bedienaren van het Evangelie. Op de ene of andere wijze zal Hij diegenen leiden en besturen, die Hem oprechtelijk begeren te volgen, en hen brengen op den weg, waar Hij hen zal zegenen, Zijn oog zal op hen zijn. Hij moet Zuidwaarts gaan, op den weg die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza, door de woestijn van Juda. Filippus zou er nooit aan gedacht hebben daarheen te gaan, in ene woestijn, op een gewonen weg door de woestijn. Het is niet zeer waarschijnlijk, dat hij dáár werk zal vinden! Maar daarheen wordt hij toch heengezonden, overeenkomstig de gelijkenis van onzen Heiland, waarin Hij de roeping der Heidenen voorzegt: Gaat op de uitgangen der wegen, MATTHEUS 22:9. Soms opent God ene deur voor Zijne dienstknechten, waar men dit gans niet verwacht zou hebben.

2. Zijne gehoorzaamheid aan dit bevel, vers 27. Hij stond op en ging henen, zonder tegenwerpingen te maken, of ook maar te vragen: "Wat heb ik dáár te doen?" Of, "welke waarschijnlijkheid is er om dáár goed te doen?" Hij is uitgegaan niet wetende waar hij komen zou, of wie hij zou ontmoeten.

II. Er wordt een bericht gegeven van dezen kamerling, vers 27, wie en wat hij was, aan wie deze onderscheidende gunst te beurt viel.

1. Hij was een vreemdeling, een Moorman, of Ethiopiër. Er waren twee Ethiopiës, het ene in Arabië, maar dat lag ten Oosten van Kanaän, deze man schijnt echter van Ethiopië in Afrika geweest te zijn, hetwelk Zuidwaarts lag, boven Egypte, dus ver van Jeruzalem, want, overeenkomstig de belofte, zijn in Christus zij die verre waren, nabij gebracht, opdat al de einden der aarde Zijn heil zouden zien. De Ethiopiërs werden beschouwd als het laagste en verachtelijkste van alle volken, zij waren zwart, alsof de natuur hen wilde schandvlekken, maar toch wordt hun het Evangelie gezonden, en de Goddelijke genade bestraalt hen, hoewel zij zwart zijn, en de zon hen heeft beschenen.

2. Hij was een persoon van aanzien, een groot man in zijn land, een eunuch, niet in zijn lichaam, maar naar zijn ambt, een kamerheer, of schatmeester, en, hetzij wegens het aanzienlijke van zijn ambt, of wegens zijn persoonlijk karakter, dat achting afdwong, was hij een man van groot gezag,

een machtig heer onder Candace, de koningin der Moren, of Ethiopiërs, die waarschijnlijk ene opvolgster was van de koningin van Scheba, die de koningin van het Zuiden wordt genoemd, dat land door koninginnen geregeerd wordende, die den algemenen naam van Candace droegen, zoals de koningen van Egypte Farao werden geheten. Hij was over al haren schat, zo groot een vertrouwen stelde zij in hem. Niet vele machtigen, niet vele edelen zijn geroepen, maar toch sommigen.

3. Hij was een proseliet van den Joodsen Godsdienst, want hij was gekomen om te Jeruzalem te aanbidden. Sommigen denken, dat hij een proseliet der gerechtigheid was, die besneden was en de feesten hield, anderen, dat hij slechts een proseliet der poort was, een Heiden, maar die de afgodendienst had verlaten, en nu en dan den God Israël's aanbad in het voorhof der Heidenen, maar, indien dit zo was, dan is Petrus niet de eerste geweest, die den Heidenen het Evangelie heeft gepredikt, en hij zegt, dat hij dit wèl was. Sommigen denken, dat er sedert den tijd van de koningin van Scheba altijd nog enige kennis van den waren God in dat land was overgebleven, en waarschijnlijk was een voorvader van dezen kamerling een dergenen, die haar hadden vergezeld, en had deze aan zijne nakomelingschap overgeleverd wat hij te Jeruzalem geleerd had.

III. Filippus en de kamerling worden tot elkaar gebracht, en nu zal Filippus de reden gewaar worden, waarom hij naar ene woestijn is gezonden, want daar ontmoet hij een wagen, die hem tot synagoge zal dienen, en een man, wiens bekering, voor zoveel hij weet, de bekering van geheel een volk ten gevolge zal hebben.

1. Aan Filippus wordt bevolen zich bij dezen reiziger te voegen, die op zijn terugweg is van Jeruzalem naar Gaza, in de mening, dat hij de zaak, waarvoor hij zijne reize had ondernomen, afgedaan had, terwijl de grote zaak, waartoe de besturende voorzienigheid Gods haar bestemd had, nog ongedaan was. Hij was te Jeruzalem geweest, waar de apostelen het Christelijk geloof predikten, en grote scharen het beleden, en toch had hij er gene kennis van genomen, er geen onderzoek naar gedaan, ja zelfs schijnt het, dat hij het had veronachtzaamd, of gering geacht, het den rug had toegekeerd. Maar Gods genade vervolgt hem, bereikt hem in de woestijn, en daar overwint zij hem. Aldus wordt God dikwijls gevonden van hen, die naar Hem niet vraagden, Jesaja 65:1. Filippus ontving dit bevel, niet gelijk te voren, door een engel, maar door den Geest, die hem toefluisterde, vers 29, "Ga toe, en voeg u bij dezen wagen, ga zo dicht er bij, dat de man, die er in is, u opmerkt". Wij moeten er ons op toeleggen om goed te doen aan hen, die wij op den weg ontmoeten, aldus kunnen de lippen des rechtvaardigen velen voeden. Wij moeten niet zo schuw en terughoudend zijn met vreemdelingen als waarmee sommigen zich op een afstand van hen houden. Van hen, van wie wij niets anders weten, weten wij toch dit: dat zij zielen hebben.

2. Hij vindt hem lezende in zijn Bijbel, terwijl hij daar in zijn wagen zat, vers 28. Hij liep toe, en hoorde hem lezen, hij las overluid ten behoeve van hen, die bij hem waren, vers 30. Hij deed dit niet slechts als ene afleiding wegens het vervelende van de reis, maar hij wilde den tijd uitkopen door te lezen, niet over wijsbegeerte, geschiedenis of politiek, en nog veel minder een roman of een drama, maar de Schrift, het boek van Jesaja, het boek, waarin Christus gelezen heeft, Lukas 4:17, en waarin nu ook deze kamerling las, waardoor dit boek zeer bijzonder ons ter lezing wordt aanbevolen. Wellicht heeft de kamerling nu die gedeelten der Schrift overgelezen, die hij te Jeruzalem had horen lezen en verklaren, ten einde in gedachten te houden wat hij had gehoord. Het is ieders plicht zich zeer vertrouwd te maken met de Schrift. Personen van aanzien en rang moeten

nog meer dan anderen overvloedig zijn in de oefening der Godsvrucht, omdat hun voorbeeld op velen invloed kan uitoefenen, en omdat zij meer tijd ter hunner beschikking hebben. Mensen van zaken zullen wijs doen, als zij den tijd uitkopen voor heilige plichten. De tijd is kostbaar, en het is de beste spaarzaamheid ter wereld om de overgeschotene brokken van den tijd op te nemen, opdat niets verloren ga, ieder ogenblik te besteden aan iets, dat goede winst zal opleveren. Als wij van den openbaren eredienst komen, dan moeten wij in de binnenkamer, of in huis, middelen gebruiken, waardoor de goede indrukken, die wij hebben ontvangen, levendig worden gehouden, 1 Kronieken 29:18. Zij, die naarstig de Schrift onderzoeken, zijn goed op weg om toe te nemen in kennis, want aan dien, die heeft, zal gegeven worden.

3. Hij doet hem ene duidelijke vraag: Verstaat gij ook hetgeen gij leest? Niet bij wijze van minachting of verwijt, maar om hem zijne hulp aan te bieden. Het is van het hoogste belang voor ons, om wat wij horen en lezen van het woord Gods te verstaan, inzonderheid wat wij horen en lezen betreffende Christus, en daarom behoren wij ons dikwijls af te vragen of wij het al of niet verstaan hebben.

Hebt gij dit alles verstaan? Mattheus 13:51. En hebt gij het recht verstaan? Wij kunnen aan de Schrift geen nut ontlenen, tenzij wij haar enigermate verstaan, 1 Corinthiërs 14:16, 17. En, geloofd zij God, wat ons ter zaligheid nodig is, is gemakkelijk te verstaan.

4. In de bewustheid van zijne behoefte aan hulp, wenst hij het gezelschap van Filippus te hebben, vers 31. "Hoe zou ik toch kunnen, zegt hij, zo mij niet iemand onderricht? Daarom, klim toch op, en zit bij mij". Hij spreekt als iemand, die zeer lage gedachten omtrent zich zelven koesterde, gering dacht over zijne eigene gaven en bekwaamheid. Menigeen, minder aanzienlijk dan deze kamerling, zou zich door de vraag van Filippus beledigd hebben geacht, hem een onbeschaamden indringer hebben genoemd, en hem hooghartig gezegd hebben zijns weegs te gaan, en zich met zijne eigene zaken te bemoeien. Maar deze kamerling heeft er zich zo weinig beledigd door geacht, dat hij, gans integendeel, de vraag zeer vriendelijk opneemt, en het bescheiden antwoord geeft: hoe zou ik toch kunnen? Wij hebben reden te geloven, dat hij een verstandig, ontwikkeld man was, evengoed bekend met de betekenis der Schrift als de meesten, en toch bekent hij ootmoedig zijne zwakheid. Zij, die willen leren, moeten inzien, dat zij het nodig hebben onderwezen te worden. De profeet moet eerst erkennen, dat hij niet weet wat deze dingen zijn, en dan zal de engel het hem zeggen, Zacheria 4:13. Hij spreekt als iemand, die begerig is onderwezen te worden, iemand te hebben, die hem op den weg leidt. Hij las de Schrift, hoewel er vele dingen in waren, die hij niet verstond. Hoewel er in de Schrift vele dingen zijn, zwaar om te verstaan, en die dikwijls verkeerd worden verstaan, moeten wij haar daarom toch niet ter zijde werpen, maar haar bestuderen om den wille van die dingen, die gemakkelijk te begrijpen zijn, daar dit het beste middel is om langzamerhand en trapsgewijze tot het rechte verstand te komen van de dingen, die moeilijk zijn, want kennis en genade nemen langzamerhand toe. Hij nodigde Filippus om bij hem in den wagen te komen, niet zoals Jehu Jonadab bij zich in den wagen nam, om zijn ijver aan te zien voor den Heere, 2 Koningen 10:16, maar veeleer: "Kom, en zie hoe onwetend ik ben, en onderricht mij". Hij wil Filippus gaarne de eer bewijzen van hem bij zich in het rijtuig te nemen, indien Filippus hem de gunst wil bewijzen van hem een gedeelte der Schrift te verklaren. Om de Schrift recht te verstaan, hebben wij iemand nodig om ons den weg te wijzen, goede boeken, of goede, Godvruchtige mensen, maar bovenal den Geest der genade, om ons in alle waarheid te leiden.

V. Nu hebben wij hier het deel der Schrift, dat de kamerling las, met enige aanduiding van hetgeen Filippus er over zei. De predikers van het Evangelie hadden spoedig vat op hen, die bekend waren met de Schriften van het Oude Testament, en deze aannamen, inzonderheid als zij hen bezig vonden, zoals deze kamerling hier, met ze te bestuderen.

1. Het hoofdstuk, dat hij las, was het drieën-vijftigste van Jesaja, waarvan hier twee verzen worden aangehaald, vers 32, 33, nl. een gedeelte van het zevende en achtste vers van Jesaja 53. Zij worden hier gegeven naar de overzetting der Septuaginta, die in sommige dingen verschilt van het oorspronkelijke Hebreeuws. Hugo de Groot is van mening, dat de kamerling het Hebreeuws las, maar dat Lukas de vertaling der zeventigen volgt, als meer voegend bij de taal, waarin hij schreef, en hij onderstelt, dat de kamerling van de vele Joden, die in Ethiopië waren, beide hun Godsdienst en hun taal geleerd heeft. Daar echter de overzetting van de Septuaginta in Egypte geschiedde, het land, dat aan Ethiopië grensde, en tussen Ethiopië en Jeruzalem was gelegen, geloof ik veeleer, dat deze vertaling hem het meest bekend was. Uit Jesaja 20:4 blijkt, dat er veel gemeenschap was tussen deze twee volken, -die van Egypte en van Ethiopië. Het grootste verschil met den Hebreeuwsen tekst is, waar in het oorspronkelijke staat: Hij is uit den angst, of uit den kerker-1) en uit het gericht weggenomen (met de uiterste gewelddadigheid en haast voortgejaagd van den enen rechterstoel naar den anderen, of, door geweld en gericht was hij weggenomen, dat is: het was door de woede des volks, en hun onophoudelijk getier en het oordeel van Pilatus hierop, dat hij was weggenomen,) wordt hier gelezen: in zijne vernedering is zijn oordeel weggenomen. Hij scheen zo gering en verachtelijk in hun ogen, dat zij Hem de gewone gerechtigheid weigerden, en tegen alle recht en billijkheid in, waarop iedere mens toch recht en aanspraak heeft, hebben zij Hem onschuldig verklaard en toch veroordeeld, om te sterven. Gene misdaad kan tegen Hem bewezen worden, maar Hij is vernederd en vernietigd, en dus: weg met Hem! Aldus is in Zijne vernedering Zijn oordeel weggenomen, en zo komt de betekenis hiervan tamelijk op hetzelfde neer als die van den Hebreeuwsen tekst. Zodat deze verzen de voorzegging bevatten van den Messias:

A. Dat Hij zal sterven, ter slachting geleid, als schapen, die ten offer worden aangeboden, dat Zijn leven van onder de mensen weggenomen zal worden van de aarde. Hoe weinig reden was er dan voor, dat de dood van Christus een struikelblok zou zijn voor de ongelovige Joden, als hij toch zo duidelijk voorzegd was door hun eigene profeten, en zo noodzakelijk was voor de volbrenging van Zijne onderneming! De ergernis van het kruis is daarmee weggenomen.

B. Dat Hij onrechtvaardiglijk ter dood gebracht zal worden, Zijn oordeel is weggenomen, Hem geschiedt gene gerechtigheid, want Hij moet uitgeroeid worden, maar het zal niet voor Hem zelven zijn, of, het zal zonder Zijne schuld zijn.

C. Dat Hij geduldig zal sterven, gelijk een lam stemmeloos is voor dien, die het scheert, ja, en ook voor dien, die het slacht, alzo doet Hij Zijn mond niet open. Nooit was er een voorbeeld van zoveel geduld, als dat van onzen Heere Jezus onder Zijn lijden: toen Hij beschuldigd en gescholden werd, zweeg Hij, heeft Hij niet weder gescholden, noch gedreigd.

D. Dat Hij toch tot in eeuwigheid zal leven, tot in eeuwen, die niet geteld kunnen worden, want aldus versta ik de woorden: Wie zal Zijn geslacht verhalen. Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk de duur van een leven, Prediker 1:4. Wie nu kan zich voorstellen of uitdrukken, hoe lang Hij, niettegenstaande dit alles, voortduren zal, want Zijn leven wordt slechts van de aarde weggenomen,

in den hemel zal Hij ontelbare eeuwen, ja eindeloos, leven, zo als volgt in Jesaja 53:10 :Hij zal de dagen verlengen.

2. De vraag van den kamerling luidt: Van wie zegt de profeet dit? vers 34. Hij verlangt van Filippus gene kritische opmerkingen op de woorden of uitdrukkingen, of op de idiomen van de taal, maar dat hij hem bekend zal maken met de algemene strekking en het doel der profetie, hem een sleutel zal geven bij welks gebruik hij, door het ene met het andere te vergelijken, tot de betekenis der bijzondere plaatsen kan doordringen. In profetieën is gewoonlijk iets duisters, totdat zij verklaard worden door de vervulling, zoals dit ook met deze profetie het geval was. Het is ene gewichtige vraag, die hij doet, en ook ene zeer verstandige: "Zegt de profeet dit van zich zelven, in de verwachting van evenals de andere profeten behandeld, of liever mishandeld te worden, of zegt hij het van iemand anders, in zijn eigen tijd, of in een toekomenden tijd?" Hoewel de hedendaagse Joden niet willen erkennen, dat dit van den Messias gezegd werd, hebben hun leraren van ouds het toch aldus verklaard, en wellicht heeft de kamerling dit geweten, en heeft hij het ten dele zelf aldus verstaan, heeft hij de vraag slechts gesteld, om er een gesprek met Filippus over aan te knopen. Want het middel om toe te nemen in wetenschap is de geleerden te raadplegen. Gelijk men uit den mond des priesters de wet moet zoeken, Maleachi 2:7, zo moet men het Evangelie, inzonderheid dat deel van den schat, dat verborgen is in den akker van het Oude Testament, zoeken uit den mond der dienaren van Christus. Het middel om goed onderricht te verkrijgen, is goede vragen te doen.

3. De schone gelegenheid, die hem gegeven wordt, gebruikt Filippus om de grote verborgenheid te ontsluiten van het Evangelie betreffende Jezus Christus, en dien gekruist. Hij begon van die Schrift, nam dit voor zijn tekst, (zoals Christus ene andere plaats uit diezelfde profetie genomen heeft, Lukas 4:21,) en verkondigde hem Jezus, vers 35. Dat is geheel het verslag, dat ons van Filippus' leerrede gegeven wordt, omdat zij in doel en strekking gelijk was aan die van Petrus, die ons te voren werd meegedeeld. Wat Evangeliedienaren te doen hebben, is Jezus te prediken, en dat is de prediking, waarvan het waarschijnlijk is te achten. dat zij goed zal doen. Waarschijnlijk heeft Filippus nu gebruik kunnen maken van de gave der talen, zodat hij aan dezen Ethiopiër Christus kon prediken in de taal van zijn land. En hier hebben wij een voorbeeld van het spreken over de dingen Gods, en dat wel met zeer uitnemend gevolg, niet slechts als wij in ons huis zitten, maar ook als wij op den weg gaan, volgens dien regel in Deuteronomium 6:7.

V. De kamerling wordt gedoopt in den naam van Christus, vers 36-38. Het is waarschijnlijk, dat de kamerling te Jeruzalem van de leer van Christus had gehoord, zodat zij niet gans en al nieuw voor hem was. Maar gesteld, dat dit zo was, wat vermocht dit dan voor het snelle winnen van zijn hart voor Christus? Het was ene krachtige werking des Geestes met en door de prediking van Filippus, die dat doel heeft bereikt. Nu hebben wij hier:

1. Het bescheiden voorstel van den kamerling om gedoopt te worden, vers 36. Als zij overweg reisden, sprekende van Christus, de kamerling nog meer vragen doende, die door Filippus naar zijn genoegen beantwoord werden, kwamen zij aan een zeker water, ene bron, rivier, of poel, welks aanblik den kamerling de gedachte ingaf om gedoopt te worden. Aldus herinnert God Zijn volk soms door wenken Zijner voorzienigheid, die toevallig schijnen, aan hun plicht, waaraan zij anders wellicht niet gedacht zouden hebben. De kamerling wist niet hoe klein ene wijle Filippus misschien bij hem blijven zou, noch waar hij later onderzoek naar hem zou kunnen doen. Hij kon niet verwachten, dat hij met hem tot aan de volgende pleisterplaats zou reizen, indien Filippus het dus

goed acht, dan zou hij van de gelegenheid, die zich nu aanbood, gebruik willen maken, om gedoopt te worden. "Ziedaar water, dat wij misschien in lang niet weer ontmoeten zullen, wat verhindert mij gedoopt te worden? Kunt gij mij ene reden aantonen, waarom ik niet door den doop als een discipel en volgeling van Christus zou toegelaten worden?" Hij eist niet gedoopt te worden, hij zegt niet: Hier is water, en hier ben ik, vast besloten om gedoopt te worden" want indien Filippus er bezwaar tegen heeft, dan is hij bereid om er voor het ogenblik van af te zien. Indien hij hem niet geschikt vindt, om gedoopt te worden, of indien er in de vastgestelde wet van deze instelling iets is, dat zulk ene spoedige toediening er van niet toelaat, dan wil hij er niet op aandringen. De grootste ijver en vurigheid moet zich toch aan orde en regel onderwerpen. Maar wèl begeert hij den doop, en, tenzij Filippus hem kan aantonen waarom het niet mag, begeert hij hem thans, en wil hij hem niet uitgesteld zien. In de plechtige toewijding van ons zelven aan God is het goed te haasten en niet te vertragen, Psalm 119:60, want de tegenwoordige tijd is de beste tijd. Zij, die de zaak hebben ontvangen, waarvan de doop het teken is, moeten niet uitstellen ook het teken te ontvangen. De kamerling vreesde, dat de goede gezindheid, die thans in hem werkte, zou verkoelen en afnemen, en daarom wenste hij zijne ziel onmiddellijk aan den Heere verbonden te zien door de banden des doops.

2. Hoe Filippus hem rond en open verklaarde op welke voorwaarden hij het voorrecht des doops ontvangen kon, vers 37. Indien gij van ganser harte gelooft, zo is het geoorloofd, dat is: "Indien gij de leer gelooft, die ik u heb gepredikt, betreffende Jezus, indien gij het getuigenis aanneemt, dat God Hem betreffende gegeven heeft, en verzegelt, dat zij waar is". Hij moet van ganser harte geloven, want met het hart gelooft men, niet alleen met het hoofd door de toestemming van de waarheden des Evangelies met het verstand, maar met het hart door ene toestemming van den wil in de voorwaarden des Evangelies. "Indien gij waarlijk van ganser harte gelooft, dan zijt gij hierdoor met Christus verenigd, en indien gij hiervan de blijken en bewijzen geeft, dan kunt gij door den doop bij de kerk worden ingelijfd.

3. De geloofsbelijdenis, afgelegd door den kamerling om gedoopt te worden. Zij is zeer kort, maar veelomvattend en ter zake, en dat was voldoende: Ik geloof, dat Jezus Christus de Zoon Gods is. Te voren was hij reeds een aanbidder van den waren God, zodat alles, wat hij nu te doen had, was: Christus Jezus den Heere aan te nemen. Hij gelooft, dat Jezus is de Christus, de ware Messias, beloofd aan de vaderen, de Gezalfde. Hij gelooft, dat Christus is Jezus -een Zaligmaker, de enige Zaligmaker Zijns volks van hun zonden. En hij gelooft, dat deze Jezus Christus de Zoon Gods is, dat Hij ene Goddelijke natuur heeft, daar de Zoon van dezelfde natuur is als de Vader, en dat Hij, de Zoon Gods zijnde, Erfgenaam is van alle dingen. Dit is de voornaamste, bijzondere leerstelling van het Christendom, en allen, die dit van ganser harte geloven, en het belijden, zullen, zij en hun zaad, gedoopt worden.

4. Zijn doop, die nu volgde. De kamerling gebood den wagen stil te houden. Het was de beste pleisterplaats, die hij ooit op zijne reizen gezien had. Zij daalden beiden af in het water, want zij hadden, daar zij op reis waren, gene gevoegelijke schalen of vaten bij zich, waarmee zij het water konden scheppen, en dus moeten zij er in afdalen, niet, dat zij zich van hun klederen ontdeden en naakt in het water gingen, maar, naar het gebruik, barrevoets gaande, gingen zij wellicht tot aan de enkelen in het water, en toen heeft Filippus water op hem gesprenkeld, overeenkomstig de profetie, die de kamerling waarschijnlijk juist gelezen had, want zij staat slechts enige verzen voor die, waarmee Filippus hem bezig vond, en was zeer toepasselijk op hem, Jesaja 52:15, Alzo zal hij vele Heidenen besprengen, ja de koningen -en aanzienlijke mannen-zullen hun mond over hem toehouden

-zullen zich aan Hem onderwerpen-want hetgeen hun niet verkondigd was, zullen zij zien, en wat zij niet gehoord hebben, zullen zij verstaan. Merk hier op, dat Filippus, hoewel hij nog zeer onlangs bedrogen was in Simon den tovenaar, dien hij tot den doop had toegelaten, ofschoon hij later gebleken is niet waarlijk bekeerd te zijn, daarom toch niet geaarzeld heeft den kamerling op zijne belijdenis des geloofs onmiddellijk te dopen, zonder hem een langeren proeftijd op te leggen. Indien geveinsden in de kerk komen, die later ene droefheid en ergernis voor ons worden, dan moeten wij daarom de deur der toelating toch niet enger maken, dan Christus haar gemaakt heeft, zij zullen hun afval hebben te verantwoorden, niet wij.

VI. Filippus en de kamerling zullen zo aanstonds scheiden, en dit is even verrassend als de andere voorvallen in het verhaal. Men zou gedacht hebben, dat of de kamerling bij Filippus zou blijven, of dat hij hem medegenomen zou hebben naar zijn land, en, daar er hier zo vele leraren waren, zou hij gemist hebben kunnen worden, en het zou de moeite wèl hebben geloond. Maar God heeft het anders beschikt. Zodra zij uit het water waren opgekomen, en eer de kamerling nog weer op zijn' wagen was geklommen, nam de Geest des Heeren Filippus weg, vers 39, en gaf hem geen tijd om nog ene vermaning tot den kamerling te richten, want die wegneming schijnt wonderdadig geweest te zijn, hij werd opgenomen in de lucht, terwijl de kamerling het zag, en aldus buiten zijn gezicht gebracht. En dit wonder, aan Filippus geschied, was ene bevestiging van zijne leer, evengoed, als een wonder, door hem gedaan, dit geweest zou zijn. Hij was weggenomen, en de kamerling zag hem niet meer, maar, zijn leraar verloren hebbende, keerde hij terug tot zijn Bijbel. Nu wordt ons hier gezegd:

1. In welken gemoedstoestand de kamerling was: hij reisde zijn weg met blijdschap. Hij vervolgde zijne reize, zijne plichten riepen hem naar huis, en hij moet er zich heen spoeden, want dit was volstrekt niet onbestaanbaar met zijn Christendom, hetwelk er geen heiligheid of volmaaktheid in stelt, dat de mensen kluizenaars worden, want het is een Godsdienst, die de mensen in de zaken van dit leven mogen en moeten medevoeren. Maar hij ging voort, zich verblijdende, zo ver was hij er vandaan om met enig leedwezen terug te zien op die plotselinge verandering, of liever vordering in zijn Godsdienst, dat hij door verder na te denken er nog meer in bevestigd werd, en zo trok hij daarheen, zich verheugende met ene onuitsprekelijke en heerlijke vreugde, nooit in zijn leven heeft hij meer genot gesmaakt. Hij verheugde zich omdat hij zelf met Christus was verenigd, en deel in Hem had. En hij verheugde zich, omdat hij deze goede tijding aan zijne landslieden kon brengen, met het vooruitzicht, dat hij, door zijn invloed op hen, ook hen in gemeenschap met Christus kon brengen, want hij keerde terug, niet slechts als Christen, maar als leraar. Sommige handschriften geven dit vers aldus te lezen: En toen zij opkwamen uit het water, viel de Heilige Geest op den kamerling, (zonder de plechtigheid van de handoplegging door den apostel,) maar de engel des Heeren nam Filippus weg.

2. Hoe er over Filippus beschikt werd, vers 40. Hij werd gevonden te Azotus, of Asdod, voormaals ene stad der Filistijnen. Dáár heeft de engel, of de Geest des Heeren, hem nedergezet, en die plaats was op meer dan dertig mijlen afstands van Gaza, waar de kamerling zich heen begaf, en waar, Dr. Lightfoot denkt, dat hij zich ingescheept heeft, om over zee naar zijn land terug te keren. Maar Filippus kon, wáár hij zich ook bevond, niet ledig of werkeloos blijven, het land doorgaande, verkondigde hij het Evangelie in alle steden, totdat hij te Cesarea kwam. Dáár vestigde hij zich, en daar schijnt hij voortaan voornamelijk gewoond te hebben, want wij vinden hem te Cesarea in zijn

eigen huis, Hoofdstuk 21:8. Hij, die als reizend prediker getrouw was in zijn arbeid voor Christus, heeft ten laatste ene vestiging verkregen.

HOOFDSTUK 9

1 En Saulus, blazende nog dreiging en moord tegen de discipelen des Heeren, ging tot de hogepriester,
2 En begeerde brieven van hem naar Damaskus, aan de synagogen, opdat, zo hij enigen, die van dien weg waren, vond, hij dezelve, beiden mannen en vrouwen, zou gebonden brengen naar Jeruzalem.
3 En als hij reisde, is het geschied, dat hij nabij Damaskus kwam, en hem omscheen snellijk een licht van den hemel;
4 En ter aarde gevallen zijnde, hoorde hij een stem, die tot hem zeide: Saul, Saul! wat vervolgt gij Mij?
5 En hij zeide: Wie zijt Gij, Heere? En de Heere zeide: Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt. Het is u hard, de verzenen tegen de prikkels te slaan.
6 En hij, bevende en verbaasd zijnde, zeide: Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal? En de Heere zeide tot hem: Sta op, en ga in de stad, en u zal aldaar gezegd worden, wat gij doen moet.
7 En de mannen, die met hem over weg reisden, stonden verbaasd, horende wel de stem, maar niemand ziende.
8 En Saulus stond op van de aarde; en als hij zijn ogen opendeed, zag hij niemand. En zij, hem bij de hand leidende, brachten hem te Damaskus.
9 En hij was drie dagen, dat hij niet zag, en at niet, en dronk niet.
10 En er was een zeker discipel te Damaskus, met name Ananias; en de Heere zeide tot hem in een gezicht: Ananias! En hij zeide: Zie, hier ben ik, Heere!
11 En de Heere zeide tot hem: Sta op, en ga in de straat, genaamd de Rechte, en vraag in het huis van Judas naar een, met name Saulus, van Tarsen; want zie, hij bidt.
12 En hij heeft in een gezicht gezien, dat een man, met name Ananias, inkwam, en hem de hand oplegde, opdat hij wederom ziende werd.
13 En Ananias antwoordde: Heere! ik heb uit velen gehoord van dezen man, hoeveel kwaad hij Uw heiligen in Jeruzalem gedaan heeft;
14 En heeft hier macht van de overpriesters, om te binden allen, die Uw Naam aanroepen.
15 Maar de Heere zeide tot hem: Ga heen; want deze is Mij uitverkoren vat, om Mijn Naam te dragen voor de heidenen, en de koningen, en de kinderen Israels.
16 Want Ik zal hem tonen, hoeveel hij lijden moet om Mijn Naam.
17 En Ananias ging heen en kwam in het huis; en de handen op hem leggende, zeide hij: Saul, broeder! de Heere heeft mij gezonden, namelijk Jezus, Die u verschenen is op den weg, dien gij kwaamt, opdat gij weder ziende en met den Heiligen Geest vervuld zoudt worden.
18 En terstond vielen af van zijn ogen gelijk als schellen, en hij werd terstond wederom ziende; en stond op, en werd gedoopt.
19 En als hij spijze genomen had, werd hij versterkt. En Saulus was sommige dagen bij de discipelen, die te Damaskus waren.
20 En hij predikte terstond Christus in de synagogen, dat Hij de Zoon van God is.
21 En zij ontzetten zich allen, die het hoorden, en zeiden: Is deze niet degene, die te Jeruzalem verstoorde, wie dezen Naam aanriepen, die daarom hier gekomen is, opdat hij dezelve gebonden zou brengen tot de overpriesters?
22 Doch Saulus werd meer en meer bekrachtigd, en overtuigde de Joden, die te Damaskus woonden, bewijzende, dat deze de Christus is.
23 En als vele dagen verlopen waren, zo hielden de Joden te zamen raad, om hem te doden.

24 Maar hun lage werd Saulus bekend; en zij bewaarden de poorten, beide des daags en des nachts, opdat zij hem doden mochten.
25 Doch de discipelen namen hem des nachts, en lieten hem neder door den muur, hem aflatende in een mand.
26 Saulus nu, te Jeruzalem gekomen zijnde, poogde zich bij de discipelen te voegen; maar zij vreesden hem allen, niet gelovende, dat hij een discipel was.
27 Maar Barnabas, hem tot zich nemende, leidde hem tot de apostelen, en verhaalde hun, hoe hij op den weg den Heere gezien had, en dat Hij tot hem gesproken had; en hoe hij te Damaskus vrijmoediglijk gesproken had in den Naam van Jezus.
28 En hij was met hen ingaande en uitgaande te Jeruzalem;
29 En vrijmoediglijk sprekende in den Naam van den Heere Jezus, sprak hij ook, en handelde tegen de Griekse Joden; maar deze trachtten hem te doden.
30 Doch de broeders, dit verstaande geleidden hem tot Cesarea, en zonden hem af naar Tarsen.
31 De Gemeenten dan, door geheel Judea, en Galilea, en Samaria, hadden vrede, en werden gesticht; en wandelende in de vreze des Heeren, en de vertroosting des Heiligen Geestes, werden vermenigvuldigd.
32 En het geschiedde, als Petrus alom doortrok, dat hij ook afkwam tot de heiligen, die te Lydda woonden.
33 En aldaar vond hij een zeker mens, met name Eneas, die acht jaren te bed gelegen had, welke geraakt was.
34 En Petrus zeide tot hem: Eneas! Jezus Christus maakt u gezond; sta op en spreid uzelven het bed. En hij stond terstond op.
35 En zij zagen hem allen, die te Lydda en Sarona woonden, dewelke zich bekeerden tot den Heere.
36 En te Joppe was een zekere discipelin, met name Tabitha, hetwelk overgezet zijnde, is gezegd Dorkas. Deze was vol van goede werken en aalmoezen, die zij deed.
37 En het geschiedde in die dagen, dat zij krank werd en stierf; en als zij haar gewassen hadden, legden zij haar in de opperzaal.
38 En alzo Lydda nabij Joppe was, de discipelen, horende, dat Petrus aldaar was, zonden twee mannen tot hem, biddende, dat hij niet zou vertoeven tot hen over te komen.
39 En Petrus stond op, en ging met hen; welken zij, als hij daar gekomen was, in de opperzaal leidden. En al de weduwen stonden bij hem, wenende, en tonende de rokken en klederen, die Dorkas gemaakt had, als zij bij haar was.
40 Maar Petrus, hebbende hen allen uitgedreven, knielde neder en bad; en zich kerende tot het lichaam, zeide hij: Tabitha, sta op! En zij deed haar ogen open, en Petrus gezien hebbende, zat zij over einde.
41 En hij gaf haar de hand, en richtte haar op, en de heiligen en de weduwen geroepen hebbende, stelde hij haar levend voor hen.
42 En dit werd bekend door geheel Joppe, en velen geloofden in den Heere.
43 En het geschiedde, dat hij vele dagen te Joppe bleef, bij een zekeren Simon, een lederbereider.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De vermaarde geschiedenis van de bekering van Paulus, die door deze bekering, van een heftigen vervolger van Christus' Evangelie, in een uitnemenden belijder en prediker er van is veranderd.

1. Hoe hij ontwaakt was door ene verschijning van Christus zelf, toen hij uit was op ene boodschap der vervolging, en er voor naar Damascus reisde, en in welken toestand hij zich bevond, toen hij neerlag onder deze overtuiging van zonde en verschrikking, vers 1-9.

2. Hoe hij gedoopt werd door Ananias, op de onmiddellijke aanwijzing des hemels, vers 10-19.

3. Hoe hij terstond het geloof van Christus heeft gepredikt, en bewijzen aanvoerde voor hetgeen hij predikte, vers 20-22.

4. Hoe hij vervolgd werd en ternauwernood ontkwam, vers 23-25.

5. Hoe hij toegelaten werd onder de broederen te Jeruzalem, hoe hij er predikte en vervolgd werd, vers 26-30.

6. De rust en kalmte, waarvan de gemeenten gedurende enigen tijd daarna genoten, vers 31.

II. De genezing, gewrocht door Petrus op Aeneas, die gedurende langen tijd verlamd was geweest, vers 32-35.

III. De opwekking van Tabitha uit den dood, op het gebed van Petrus, vers 36-44.

Handelingen 9:1-9

In de geschiedenis van Stefanus hebben wij driemaal melding zien gemaakt van Saulus, want de gewijde schrijver verlangde er naar tot zijne geschiedenis te komen, en nu zijn wij er toe genaderd, zonder nog voor goed afscheid te nemen van Petrus. Van nu voortaan zullen wij ons echter het meest bezig vinden gehouden met Paulus, den apostel der Heidenen, zoals Petrus die der besnijdenis was. Zijn Hebreeuwse naam was Saul -begeerd is de betekenis er van. Hij was even merkwaardig om zijne kleine gestalte, als zijn naamgenoot, koning Saul, om zijne hoge statuur en zijn statig voorkomen. Een der ouden noemt hem: Homo tricubitalis -slechts vier en een halve voet hoog. Zijn Romeinse naam, waaronder hij bekend was onder de burgers van Rome, was Paulus -klein. Hij was geboren te Tarsus, ene stad van Cilicië, ene vrije stad der Romeinen, en hij zelf was een vrije burger van die stad. Zijn vader en moeder waren beiden geboren Joden, daarom noemt hij zich een Hebreeër uit de Hebreeën, hij was van den stam van Benjamin, die verbonden was aan dien van Juda. Zijne opleiding geschiedde eerst in de scholen van Tarsus, dat wegens geleerdheid een klein Athene was. Dáár heeft hij zich bekend gemaakt met de filosofie en de dichtkunst der Grieken. Van daar is hij naar de hogeschool te Jeruzalem gezonden, om er in de Godgeleerdheid te studeren en in de Joodse wet. Zijn leermeester was Gamaliël, een voornaam Farizeeër. Hij had een buitengewonen aanleg, en nam zeer snel toe in geleerdheid, tevens was hij bedreven in een handwerk, of ambacht, daar hij tot tentenmaker was opgeleid, hetgeen, zoals Dr. Lightfoot zegt, iets zeer gewoons was onder de Joden, die ene geleerde opleiding hadden genoten, ten einde daarmee hun brood te kunnen verdienen, en ook om luiheid en ledigheid tegen te gaan. Dat is de jonge man, in wie ongeveer een jaar, of iets meer, na de hemelvaart van Christus die machtige ommekeer werd gewrocht, die hier verhaald wordt. Er wordt ons hier meegedeeld:

I. Hoe slecht, hoe zeer slecht hij was, voor zijne bekering. Even te voren was hij nog een verbitterd vijand van het Christendom, heeft hij nog alles gedaan wat hij kon om het uit te roeien door allen te vervolgen, die het omhelsden. In andere opzichten was hij niet slecht, naar de rechtvaardigheid die in de wet is, onberispelijk, een man van gene slechte zeden, maar een lasteraar van Christus, een vervolger der Christenen, beledigend voor beiden, 1 Timotheus 1:13. En zo weinig verlicht was zijn geweten, dat hij dacht te moeten doen wat hij deed tegen den naam van Christus, Hoofdstuk 26:9, en dat hij er Gode een dienst mede deed, gelijk voorzegd was, Johannes 16:2. Wij hebben,

1. Zijne algemene vijandschap en woede tegen den Christelijken Godsdienst, vers 1. Hij was nog blazende dreiging en moord tegen de discipelen des Heeren. Die vervolgd werden, waren de discipelen des Heeren, omdat zij dit waren, in die hoedanigheid, haatte en vervolgde hij hen, en zijne vervolging bestond in dreiging en moord. Er is in dreiging vervolging, Hoofdstuk 4:17. 21. Dreiging verschrikt en verbreekt den geest, en het spreekwoord zegt wel: Bedreigde lieden leven lang, maar zij, die door Saul gedreigd werden, werden, als hij er hen niet door kon wegschrikken van Christus, door hem omgebracht, hij vervolgde hen tot den dood toe, Hoofdstuk 22:4. Zijn blazen dreiging en moord duidt aan, dat hem dit van nature eigen was, dat hij er zich voortdurend mede bezighield, hij ademde er in, als in zijn element, hij ademde het uit met drift en heftigheid, evenals van een venijnig schepsel was zijn ademtocht verwoestend, noodlottig: wáár hij ook kwam ademde hij den dood voor de Christenen, heeft hij hen in zijn hoogmoed bespot, Psalm 12:4, 5, 6, spuwde hij in zijne woede zijn venijn tegen hen uit. Saulus, aldus nog blazende, geeft dit te kennen:

a. dat hij er in volhardde, dat hij nog niet tevreden was met het bloed van hen, die hij heeft omgebracht, maar nog bleef roepen: Geef! geef!

b. Dat hij weldra van ene andere gezindheid, ene andere mening zal zijn. Nog blaast hij dreiging en moord, maar zulk een leven zal hij niet lang meer kunnen leiden, die adem zal weldra ophouden.

2. Zijn bijzonder voornemen ten opzichte van de Christenen te Damascus. Dáár was nu onlangs het Evangelie gebracht door hen, die voor de vervolging na den dood van Stefanus gevlucht waren, en dachten, dat zij daar veilig en rustig konden zijn, daar zij door hen, die er de macht in handen hadden, oogluikend werden toegelaten. Maar Saulus kon niet rusten, als hij weet, dat een Christen rust heeft. Toen hij dus vernam, dat de Christenen in Damascus zodanige rust genoten, besloot hij hun onrust te veroorzaken. Hiertoe wendt hij zich tot den hogepriester om ene opdracht van hem te verkrijgen, vers 1, om naar Damascus te gaan, vers 2. De hogepriester had gene aansporing nodig om de Christenen te vervolgen, hij was ijverig genoeg om dit te doen, maar het schijnt, dat de jonge vervolger nog onzinniger dreef dan de oude. Voorgangers in zonde zijn de ergste zondaren, en de proselieten, die de Farizeeën maken, blijken dikwijls nog zevenmaal meer kinderen der hel te wezen, dan zij zelven. Hij zegt-Hoofdstuk 22:5, dat hij zijne opdracht had van den gehelen raad der ouderlingen, en zeer trots was deze blinde ijveraar er op zulk een lastbrief met het zegel van het grote sanhedrin te hebben ontvangen. Die lastbrief nu gaf hem volmacht om een onderzoek in te stellen in de synagogen, of gemeenten der Joden, die te Damascus waren, of er zich ook enigen onder hen bevonden, die er toe overhelden om deze nieuwe sekte of ketterij te begunstigen, die in Christus geloofden, en, zo hij dezulken vond, hetzij mannen of vrouwen, hen als gevangenen naar Jeruzalem te brengen, opdat de grote raad aldaar naar de wet met hen zou handelen. De Christenen worden hier gezegd te zijn van dezen weg, die van den weg, staat er in het oorspronkelijke. Wellicht hebben de Christenen zelven zich aldus genoemd, naar Christus, den Weg, of, omdat zij zich beschouwden als nog op den weg te zijn, nog niet te huis, of de vijanden hebben het voorgesteld als een aparten weg, een bijweg, ene partij, ene factie. De hogepriester en het sanhedrin maakten aanspraak op macht en gezag over de Joden in alle landen, al hun synagogen onderwierpen zich voor Godsdienstige zaken aan hun gezag, zelfs diegenen, die niet tot het rechtsgebied van het burgerlijk bestuur der Joodse natie behoorden. Op zodanige soevereiniteit maakt thans de Romeinse opperpriester aanspraak, hoewel met minder schijn van recht. Volgens dezen lastbrief moesten allen, die God aanbaden op de wijze, die zij ketters noemden, hoewel zij nauwkeurig overeenkwam met de oorspronkelijke instellingen, zelfs van de Joodse kerk, vervolgd worden, vrouwen, zowel als mannen. Zelfs de zwakkere sekse, die in ene zaak van dien aard verontschuldiging, of ten minste medelijden, kon verdienen, zal dit bij Saul niet vinden, evenmin als bij de pauselijke vervolgers. Hij had orders ontvangen om hen allen gebonden naar Jeruzalem te brengen, als misdadigers van de ergste soort, hetgeen hen waarschijnlijk zou verschrikken, maar tot heerlijkheid zou dienen voor Saul, daar hij het bevel voerde over de gewapenden, die hen moesten opbrengen, en hem de gelegenheid zou geven om dreiging en moord te blazen. Daarmee dan hield Saul zich bezig, toen de genade Gods die grote verandering in hem heeft gewerkt. Laat ons dus niet wanhopen aan vernieuwende genade ter bekering van de grootste zondaren, en laat ons niet wanhopen aan de vergevende genade Gods voor de grootste zonde, want aan Paulus zelf is barmhartigheid geschied 1 Timotheus 1:13.

II. Hoe plotseling en wonderlijk ene gezegende verandering in hem werd gewrocht, niet door gewone middelen maar door wonderen. De bekering van Paulus is een van de wonderen der kerk. Hier is:

1. De plaats waar, en de tijd wanneer het geschiedde, als hij reisde, is het geschied, dat hij nabij Damascus kwam, en daar ontmoette hem Christus. Hij bevond zich op weg, op zijne reize, niet in den tempel, of in de synagoge, of in de vergadering der Christenen, maar op weg. Het werk der bekering is niet gebonden aan de kerk, sommigen worden in hun slaap, terwijl zij neerliggen op hun legerstede, tot God teruggebracht, Job 33:15, 17, en sommigen terwijl zij eenzaam op reis zijn. Gedachten zijn er even vrij, en er is daar even goede gelegenheid om in ons hart te spreken, als op ons leger, -zie Psalm 4:5- en daar kan de Geest Zijn werk in ons beginnen, want die Wind blaast, waarheen Hij wil. Sommigen maken de opmerking, dat tot Paulus buiten, in de open lucht werd gesproken, opdat er gene verdenking van bedrog zou kunnen bestaan. Hij was nabij Damascus, bijna aan het einde zijner reize, op het punt van de stad, de hoofdstad van Syrië, binnen te gaan. Sommigen wijzen er op, dat hij, die de apostel der Heidenen zou worden, in een Heidens land tot het geloof in Christus werd bekeerd. Damascus was te voren reeds berucht door de vervolging van Gods volk, "zij hebben Gilead met ijzeren dorswagens gedorst, Amos 1:3, en dit stond nu waarschijnlijk wederom te gebeuren. Hij bevond zich op een bozen weg, ter volvoering van zijn boos voornemen tegen de Christenen te Damascus, en zich verlustigende in de gedachte, dat hij dit pas geboren kindeken van het Christendom ging verslinden. Soms werkt de genade Gods in de zondaren, als zij het ergste zijn, met hart en ziel er op uit om goddeloosheid te bedrijven, hetgeen grotelijks strekt tot verheerlijking van Gods mededogen en van Zijne macht. De wrede last, waarmee hij gekomen was, stond volvoerd te worden, en werd nu gelukkig voorkomen, hetgeen beschouwd kan worden als ene grote goedheid jegens de arme heiligen te Damascus, die bericht hadden van zijne komst, zoals blijkt uit hetgeen door Ananias gezegd wordt, vers 13, 14, en zeer beducht waren voor het gevaar, dat hen van hem dreigde, en sidderden als lammeren bij het naderen van een verslindenden wolf. Sauls bekering was voor het ogenblik hun veiligheid. Christus heeft velerlei wegen en middelen, om de Godvruchtigen te verlossen uit verzoeking, en soms doet Hij het door ene verandering te werken in hun vervolgers, hetzij dat Hij "hun grimmigheid opbindt", Psalm 76, 11, en hen voor een tijd verzacht, zoals de Oud-Testamentische Saul, die zich meer dan eens matigde tegenover David, 1 Samuel 24:17, 26:21, of hun geest vernieuwt, en een duurzamen indruk bij hen teweegbrengt, zoals hier bij den Nieuw-Testamentische Saul. Het was ook ene zeer grote goedertierenheid jegens Saul zelf, om hem aldus te verhinderen zijn goddeloos plan ten uitvoer te brengen, want indien hij er nu mede was voort- gegaan, dan zou dit wellicht de mate zijner ongerechtigheid vol hebben doen worden. Het moet als een teken der Goddelijke gunst gewaardeerd worden, indien God, hetzij door de innerlijke werkingen van Zijne genade, of door uitwendige voorvallen en omstandigheden Zijner voorzienigheid ons verhindert een zondig voornemen ten uitvoer te brengen, 1 Samuel 25:32, 33.

2. De verschijning van Christus aan hem in Zijne heerlijkheid. Hier wordt slechts gezegd, dat hem snellijk een licht van den hemel omscheen, maar uit hetgeen volgt, vers 17, blijkt, dat de Heere Jezus in dat licht was, en hem op den weg verschenen is. Hij heeft den Rechtvaardige gezien. Hoofdstuk 22:14, zie ook Hoofdstuk 26:13. Of hij Hem zag in de verte, zoals Stefanus Hem zag, in den hemel, of naderbij, in de lucht, is niet met zekerheid te zeggen. Het is niet in strijd met hetgeen er gezegd is, Hoofdstuk 3:21, dat de hemel Christus moet ontvangen tot de tijden der wederoprichting aller dingen, te veronderstellen, dat Hij voor zulk ene buitengewone gelegenheid, een persoonlijk bezoek

bracht-maar een zeer kort bezoek-aan deze lagere wereld. Om Paulus een apostel te doen zijn, was het nodig, dat Hij den Heere gezien zou hebben, en zo heeft hij den Heere dan ook gezien, 1 Corinthiërs 9:1, 15:8. Dit licht heeft hem plotseling omschenen, ijlings, onverwacht, toen Paulus daar wel het allerminst aan dacht, en zonder voorafgaande waarschuwing. Dikwijls openbaart Christus zich aan arme zielen plotseling en gans onverwacht, en Hij komt hen voor met de zegeningen Zijner goedheid. Dat hebben de discipelen, die Christus tot zich geroepen heeft, ondervonden. Eer ik het wist. Hooglied 6:12. Het was een licht van den hemel, de fontein van licht, van den God des hemels, den Vader der lichten. Het was een licht, boven den glans der zon, Hoofdstuk 26:13, want het was zichtbaar op den middag, en overschitterde de zon in hare middagskracht en glans, Jesaja 24:23. Het omscheen hem, het scheen hem niet slechts in het gelaat, maar omscheen hem aan alle kanten, hoe hij zich ook keert of wendt, hij ziet er zich van omringd. En dit was bedoeld, niet slechts om hem te verschrikken en zijne aandacht op te wekken, want hij kan voorzeker verwachten iets te zullen horen, nu hem iets zo buitengewoons te zien is gegeven, maar om hem te beduiden, dat zijn verstand verlicht zal worden door de kennis van Christus. De duivel komt tot de ziel in duisternis, daardoor verkrijgt hij en behoudt hij er bezit van. Maar Christus komt tot de ziel in licht, want Hij is zelf het Licht der wereld, schitterend en heerlijk in zich zelven, weldadig en liefelijk voor ons, als licht. Het eerste in de nieuwe schepping, is, evenals in de schepping der wereld, licht, 2 Corinthiërs 4:6. Vandaar dat alle Christenen gezegd worden kinderen des lichts en des dags te zijn, 1 Thessalonicenzen 5:5.

3. Het beslag leggen op Saulus en zijne medegenoten. Hij viel ter aarde, vers 4. Sommigen denken, dat hij te voet was, en dat dit licht, hetwelk misschien van een donderslag vergezeld ging, hem zo verschrikte, dat hij niet kon blijven staan, maar op zijn aangezicht ter aarde viel, dat gewoonlijk ene houding is van aanbidding, doch hier van verschrikking en verbazing. Waarschijnlijk reed hij echter, zoals Bileam, toen hij uitging om Israël te vloeken, en wellicht heeft hij zelfs een edeler dier bereden dan hij, want Saul bekleedde nu een openbaar ambt, hij was gehaast, en de reize was lang, zodat hij waarschijnlijk wel niet te voet gereisd zal hebben. Het plotselinge licht kon het dier verschrikt hebben, dat hij bereed, zodat het hem uit het zadel wierp, en het was Gods goede beschikking over hem, dat hij zich niet bezeerd had in zijn val, maar den engelen was inzonderheid bevolen hem te bewaren. Uit Hoofdstuk 26:14 blijkt, dat allen, die met hem waren, evenals hij ter aarde zijn gevallen, maar de bedoeling gold hem. Dit kan beschouwd worden:

A. Als de uitwerking van Christus' verschijning aan hem, en van het licht, dat hem omscheen. Christus' openbaringen van zich zelven aan de zielen zijn verootmoedigend, zij doen hen zeer laag neerliggen, in een gering, minachtend denken van zich zelven, en ene nederige onderworpenheid aan den wil van God.

Nu ziet U mijn oog, zegt Job, daarom verfoei ik mij. Ik zag den Heere, zegt Jesaja, zittende op een hogen en verheven troon.. toen zei ik: Wee mij, want ik verga.

B. Als een stap nader tot zijne bevordering. Hij is bestemd, niet slechts om een Christen te zijn, maar een leraar, een apostel, een groot apostel, en daarom moet hij terneder worden geworpen. Zij, die door Christus bestemd zijn voor de hoogste ere, worden gewoonlijk eerst in het stof gelegd. Zij, die bestemd zijn om uit te munten in kennis en genade, worden gewoonlijk eerst zeer laag gehouden in het besef hunner onwetendheid en zondigheid. Degenen, die God zal gebruiken, worden eerst terneder geworpen in de bewustheid hunner onwaardigheid om gebruikt te worden.

C. Hoe Saulus nu beschuldigd wordt. Door zijn val gevangen genomen, en, als het ware, voor den rechterstoel gebracht, hoorde hij ene stem, die tot hem zei, (en het was onderscheidenlijk tot hem alleen, want zij, die met hem waren, hoorden wel de stem, -het geluid, -vers 7, maar zij verstonden de woorden niet, Hoofdstuk 22:9.) Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij? Merk hier op: Dat Saulus niet slechts een licht zag van den hemel, maar ene stem van den hemel hoorde. Overal waar de heerlijkheid Gods gezien werd, is ook het woord Gods gehoord. Gods openbaringen van zich zelven waren nooit pantomimen, of stomme vertoningen, want Hij heeft boven Zijn gansen naam Zijn woord groot gemaakt. En wat gezien werd, was altijd bestemd om den weg te banen voor hetgeen gezegd werd. Saulus hoorde ene stem. Het geloof is uit het gehoor, vandaar dat de Geest gezegd wordt ontvangen te zijn uit de prediking des geloofs, Galaten 3:2. De stem, die hij hoorde, was de stem van Christus, toen hij den Rechtvaardige zag, heeft hij de stem uit Zijn mond gehoord, Hoofdstuk 22:14. Het woord, dat wij horen, zal ons nuttig en voordelig zijn, wanneer wij het als de stem van Christus horen, 1 Thessalonicenzen 2:13. Het is de stem mijns Liefsten. Gene stem dan de Zijne kan het hart bereiken. Het gezicht en het gehoor zijn de twee zintuigen, waarmee men leert, door die beide deuren is Christus hier tot Sauls hart ingegaan. Wat hij hoorde was om hem te doen opwaken. Hij werd tweemaal bij zijn naam geroepen, Saul, Saul. Sommigen denken, dat Hij, door hem Saul te noemen, heen wijst naar den groten vervolger van David, wiens naam hij droeg. Hij was inderdaad een tweede Saul, een even groot vijand van den Zone David's, als de eerste Saul van David geweest is. Dat noemen van hem bij zijn naam geeft de bijzondere genegenheid te kennen, die Christus voor hem had, Ik riep u bij uwen naam, Ik noemde u toe, hoewel gij Mij niet kende, Jesaja 45:4, -Zie Exodus 33:12. Door dat Hij hem bij zijn' naam riep kwam de overtuiging van zonde tot zijn geweten, en werd het buiten allen twijfel gesteld tot wie de stem sprak. Wat God spreekt in het algemeen, zal ons dan eerst waarschijnlijk goed doen, als wij het toepassen op ons zelven, en onzen naam schrijven op alle geboden en beloften, die in het algemeen zijn uitgedrukt, alsof God met name tot ons spreekt, en als Hij zegt: o! gij allen, alsof Hij zei: o, gij, die, of die, Samuel, Samuel, Saul, Saul. Dat herhalen van den naam: Saul, Saul, geeft te kennen, Ten eerste, den diepen slaap, waardoor Saulus was bevangen, hij moest wederom en nogmaals worden geroepen, zoals in Jeremia 22:29. O land, land, land! Ten tweede. De tedere bezorgdheid, die de gezegende Jezus koesterde voor hem en voor zijne bekering. Hij spreekt dringend en vurig, het is als: Martha, Martha! Lukas 10:41, of Simon, Simon! Lukas 22:31, of, Jeruzalem, Jeruzalem! Mattheus 23:37. Hij spreekt tot hem, als tot iemand, die zich in dreigend gevaar bevindt, aan den rand van den afgrond is, op het punt van er in neer te storten. "Saul, Saul! weet gij waarheen gij op weg zijt, zijt gij u bewust van hetgeen gij doet? De beschuldigende vraag, die tot hem gericht wordt, luidt: Wat vervolgt gij Mij? Merk hier op, ten eerste: Eer Saulus tot een heilige wordt gemaakt, wordt hem eerst getoond, dat hij een zondaar is, een groot zondaar, een zondaar tegen Christus. Nu wordt het hem gegeven het kwaad te zien in zich zelven, dat hij nooit te voren gezien heeft, de zonde is weer levend geworden, doch hij is gestorven, Romeinen 7:9. Ene verootmoedigende overtuiging van zonde is de eerste stap tot de zaligmakende bekering van zonde. Ten tweede. Hij wordt overtuigd van ene, bijzondere, zonde, waaraan hij het openlijkst schuldig was, en waarin hij zich had gerechtvaardigd, en hiermede is de weg bereid voor zijne overtuiging van al de overigen. Ten derde. De zonde, waarvan hij overtuigd wordt, is vervolging, Wat vervolgt gij Mij? Het is een liefdevol verwijt, aandoenlijk, zodat een stenen hart er door vertederd zou worden. Let op den persoon, die de zonde doet: "Gij zijt het, gij, niet een van de ruwe, onwetende, onnadenkende schare, die alles willen vernietigen, wat zij met een slechten naam horen noemen, maar gij, die ene wetenschappelijke opleiding hebt gehad, gij, die goede verstandelijke vermogens hebt, begaafd zijt, kennis hebt van de Schrift, die, zo gij er behoorlijk over nadacht, u de dwaasheid uwer zonde zou doen inzien. Het is

erger in u dan in iemand anders". En let nu op den Persoon, tegen wie gezondigd wordt. "Ik ben het, die u nooit enig leed heb gedaan, die van den hemel op aarde ben gekomen om u goed te doen, die kortelings voor u gekruisigd werd. Was dit nog niet genoeg, en moet Ik opnieuw door u gekruisigd worden?" Let voorts op den aard en het voortduren der zonde. Het was vervolging, en hij hield er zich op dit ogenblik mede bezig. "Gij hebt niet slechts vervolgd, maar gij vervolgt, gij volhardt er in, gij gaat er mede voort". Op dit ogenblik trok hij niemand naar de gevangenis, doodde hij niemand, maar het was de boodschap, waarop hij uit was, waarvoor hij naar Damascus reisde. Hij was er mede bezig, en verheugde er zich in. Zij, die kwaad beramen, doen het reeds in Gods oog. De vraag, die hem gedaan wordt, luidt: "Waarom doet gij het?" Dat is de taal der klachte. "Waarom handelt gij zo onrechtvaardig, zo onvriendelijk met Mijne discipelen?" Christus heeft nooit zo veel geklaagd over hen, die Hem in Zijn eigen Persoon hebben vervolgd, als Hij klaagde over hen, die Hem in Zijne volgelingen hebben vervolgd. Hij klaagt er over als over Saulus'zonde: "Waarom zijt gij zulk een vijand van u zelven, van uwen God?,' De zonde der zondaren is een smartelijke, zwaardrukkende last voor den Heere Jezus. Hij is er bedroefd om, Markus 3:5, Het is ene overtuigende taal: "Waarom doet gij alzo? Kunt gij er ene goede reden voor opgeven?" Het is goed voor ons, om ons dikwijls af te vragen, waarom wij zo of zo handelen, opdat wij mogen bemerken hoe onredelijk de zonde is, en van alle zonden is er geen zo onredelijk, zo onverklaarbaar, als de zonde van Christus' discipelen te vervolgen, inzonderheid, als het ontdekt wordt vervolging van Christus te zijn. Diegenen hebben gene kennis, die Gods volk opeten, Psalm 14:4. Waarom vervolgt gij Mij? Hij dacht, dat hij slechts een gezelschap van arme, zwakke, domme lieden vervolgde, die een aanstoot, een doren in het oog waren voor de Farizeeën, weinig vermoedende, dat het Een was in den hemel, dien hij gedurende al dien tijd beledigde, want voorzeker, indien hij het had geweten, hij zou den Heere der heerlijkheid niet vervolgd hebben. Zij, die de heiligen vervolgen, vervolgen Christus zelven, en wat tegen hen gedaan wordt, beschouwt Hij als gedaan tegen Hem zelven, en dienovereenkomstig zal in den groten dag hun oordeel zijn, Mattheus 25:45. 5. Sauls vraag op deze beschuldiging, en het antwoord er op, vers 5.

A. Hij doet onderzoek naar Christus: Wie zijt gij, Heere? Hij geeft geen direct antwoord op de beschuldiging, tegen hem ingebracht, daar hij door zijn eigen geweten overtuigd en veroordeeld wordt. Als God met ons wil twisten om onze zonden, niet een uit duizend zullen wij Hem kunnen antwoorden, inzonderheid wegens zulk ene zonde als de zonde der vervolging. Overtuiging van zonde, zal, als zij met kracht tot de consciëntie wordt gebracht, aan alle verontschuldiging en zelf-rechtvaardiging het zwijgen opleggen. Zo ik rechtvaardig ware, zou ik toch niet antwoorden. Maar hij verlangt te weten wie zijn rechter is. De toespraak is eerbiedig: Heere. Hij, die Christus' naam gelasterd heeft, spreekt Hem nu aan als Heere. De vraag is gepast: Wie zijt gij? Dit duidt zijne tegenwoordige onbekendheid aan met Christus. Hij kende Zijne stem niet, zoals Zijne eigene schapen haar kennen, maar hij verlangt bekend met Hem te worden. Door het licht, dat hem omscheen, was hij overtuigd, dat het een is uit den hemel, die met hem spreekt, en hij heeft eerbied voor alles, dat hem toeschijnt van den hemel te komen, en daarom: Wie zijt gij, Heere? Wat is uw naam? Richteren 13:17, Genesis 32:29. Er is hoop voor de mensen, als zij beginnen onderzoek te doen naar Jezus Christus.

B. Onmiddellijk ontvangt hij een antwoord, waarin wij zien: Hoe Christus zich genadiglijk aan hem openbaart. Hij is altijd bereid de ernstige vragen te beantwoorden van hen, die verlangen met Hem bekend te worden. Ik ben Jezus, dien gij vervolgt. De naam Jezus was hem niet onbekend, zijn hart was menigmaal in opstand er tegen geweest, en zeer gaarne zou hij hem der vergetelheid prijs

hebben gegeven. Hij wist, dat het de naam was, dien hij vervolgde, maar weinig dacht hij hem van den hemel te horen, of van uit zulk ene heerlijkheid, als hem nu omscheen. Christus brengt de zielen in gemeenschap met Hem, door zich er aan te openbaren. Hij zei, Ten eerste: Ik ben Jezus, een Zaligmaker, Ik ben Jezus, de Nazarener, zo vinden wij het in Hoofdstuk 22:8. Saulus placht Hem zo te noemen, toen hij Hem lasterde. "Ik ben diezelfde Jezus, dien gij in minachting en haat Jezus den Nazarener placht te noemen". En Hij wil tonen, dat Hij, nu Hij in de heerlijkheid is, zich Zijner vernedering niet schaamt.

Ten tweede. "Ik ben Jezus, dien gij vervolgt, en daarom loopt gij zeer groot gevaar, als gij volhardt in uwen bozen weg". Niets is krachtiger om de ziel te doen opwaken, en haar te verootmoedigen, dan te zien, dat de zonde tegen Christus gericht is, Hem beledigt en Zijne bedoelingen tegenwerkt. Met zachtmoedigheid bestraft Hij hem: Het is u hard, de verzenen tegen de prikkels te slaan, de voeten tegen de sporen te slaan. Het is hard, het is op zich zelf iets ongerijmds, iets kwaads, en het zal noodlottige gevolgen hebben voor hem, die dat doet. Diegenen slaan de verzenen tegen de prikkels, die de overtuiging smoren van het geweten, die in opstand zijn tegen Gods waarheden en wetten, die ontevreden zijn met de beschikkingen Zijner voorzienigheid, die Zijne dienstknechten tegenstaan en vervolgen, omdat zij hen bestraffen, en omdat hun woorden als prikkels zijn en als nagelen. Zij, die al meer en meer rebelleren, als zij door het woord of de roede Gods worden getroffen, in woede worden ontstoken om bestraffing, toornig uitvaren tegen hun bestraffers, zij zijn het, die de verzenen tegen de prikkels slaan, en die zeer veel te verantwoorden zullen hebben. 6. Zijne onderwerping aan den Heere Jezus ten laatste, vers 6. Zie hier: De gemoedsgesteldheid, waarin hij verkeerde, toen Christus met Hem handelde. Hij sidderde, als iemand, die in groten angst is. Ene sterke overtuiging van zonde, die door den gezegenden Geest in het hart gewerkt is, zal de ontwaakte ziel doen beven. Hoe kunnen zij anders dan sidderen, aan wie te zien is gegeven, dat de eeuwige God in toorn tegen hen is ontstoken, dat de gehele schepping krijg tegen hen voert, en dat hun eigene zielen aan den rand des verderfs zijn! Hij was verschrikt en verbaasd, als iemand, die in ene nieuwe wereld is overgezet, en niet weet waar hij is. Het van zonde overtuigende, bekerende werk van Christus is verbazingwekkend voor de ontwaakte ziel, en vervult haar met bewondering. "Wat is het, dat God met mij gedaan heeft, en wat zal Hij doen!" Zijne toespraak tot Jezus Christus toen hij in die gemoedsgesteldheid was. Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal? Dit kan beschouwd worden:

A. Als een ernstig verzoek om Christus' onderricht, "Heere, ik zie, dat ik tot nu toe buiten den weg ben geweest. Gij hebt mij mijne dwaling doen inzien, breng mij nu terecht, Gij hebt mij mijne zonde ontdekt, ontdek mij nu ook den weg tot vergeving en vrede". Het is als het: Wat zullen wij doen, mannen broeders? Ene ernstige begeerte om door Christus onderwezen te worden in den weg der zaligheid is een bewijs, dat er een goed werk in de ziel is begonnen. Of:

B. Als ene oprechte overgave van zich zelven aan de leiding en het bestuur van den Heere Jezus. Dit was het eerste woord, dat de genade in Paulus gesproken heeft, en daar-. mede begon een geestelijk leven: Heere Jezus, wat wilt Gij, dat ik doen zal? Wist hij niet wat hij te doen had? Had hij zijn lastbrief niet in den zak? Wat had hij dan anders te doen, dan zijn last te volbrengen? Neen, hij had reeds genoeg van dat werk gedaan, en hij besluit nu van meester te veranderen, en zich met beter werk bezig te houden. Nu is het niet: Wat willen de hogepriester en de ouderlingen dat ik doen zal? Wat willen mijne eigene boze lusten en hartstochten, dat ik doen zal? Maar, Wat wilt Gij, dat ik doen zal? De grote verandering in de bekering is gewerkt op den wil, en bestaat in de overgave van

dien wil aan den wil van Christus. De algemene aanwijzing, die Christus, in antwoord op Zijne vraag, hem gegeven heeft.

Sta op en ga in de stad Damascus, waar gij u nu zo dicht bij bevindt, en u zal aldaar gezegd worden wat gij doen moet. Het is aanmoediging genoeg, dat hem nader onderricht beloofd wordt, maar, hij moet dit nu nog niet ontvangen, binnen kort zal hem gezegd worden wat hij doen moet. Voor het ogenblik moet hij nadenken over hetgeen hem gezegd is, en het zich ten nutte maken. Laat hij voor ene wijle nadenken over hetgeen hij gedaan heeft in zijn vervolgen van Christus, en er diep om verootmoedigd zijn, en dan zal hem gezegd worden wat hij verder te doen heeft. Hij moet het niet op die wijze horen door ene stem van den hemel, want het is duidelijk, dat hij dit niet kan dragen. Hij siddert en is verbaasd, daarom zal hem gezegd worden wat hij doen moet door een mens gelijk hij zelf is, wiens verschrikking hem niet bevreesd zal maken, en wiens hand niet zwaar op hem zal zijn, zoals Israël begeerde bij den berg Sinaï. Of wel, het is een wenk, ene aanduiding, dat Christus zich op een anderen tijd nader aan hem zal openbaren, als hij kalmer zal zijn, en deze schrik tot bedaren zal zijn gekomen. Christus openbaart zich trapsgewijze aan Zijn volk, en zowel wat Hij doet, als wat Hij wil, dat zij doen zullen, weten zij nu nog niet, maar zij zullen het hierna verstaan. 7. In hoeverre zijne medereizigers hierdoor aangedaan werden, en welken indruk het op hen maakte. Evenals hij, zijn zij ter aarde gevallen, maar zij zijn, zonder dat het hun gezegd was, opgestaan, dat hij niet deed. Hij lag stil neer, totdat hem gezegd werd: Sta op, want hij lag onder een zwaarderen last dan iemand hunner. Maar toen zij waren opgestaan, stonden zij sprakeloos als mensen in de uiterste verwarring en verlegenheid, en dat was alles, vers 7. Zij waren op dezelfde goddeloze boodschap uit als Paulus, en wellicht waren zij even boosaardig als hij, toch bevinden wij niet, dat iemand hunner bekeerd werd, hoewel zij het zagen, er door ter aarde werden geworpen en verstomd waren. Gene uitwendige middelen zullen op zich zelven, ene verandering werken in de ziel, zonder den Geest en de genade van God, die onderscheidt tussen den een en den ander. Onder hen, die te zamen reizen, wordt de een aangenomen, en de anderen verlaten. Zij stonden sprakeloos, geen hunner zei: Wie zijt gij, Heere? of, Wat wilt Gij dat ik doen zal? zoals Paulus gevraagd heeft, maar geen van Gods kinderen wordt stom geboren.

Zij hoorden wel de stem, maar zagen niemand. Zij hoorden Paulus spreken, maar zagen Hem niet, tot wie hij sprak, ook hebben zij niet duidelijk gehoord, wat tot hem gezegd werd, hetgeen dit overeenbrengt met hetgeen hiervan gezegd wordt in Hoofdstuk 22:9, zij zagen wel het licht en werden zeer bevreesd, hetgeen zij gekund hebben, zonder, evenals Paulus, iemand in het licht te zien, maar de stem degene, die tot Paulus sprak hoorden zij niet, dat is: zij hoorden haar niet zo dat zij haar verstonden, zij hoorden slechts een verward geluid. Zij dus, die daar gekomen waren als werktuigen van Paulus' woede tegen de kerk, dienen tot getuigen van Gods macht over hem. 8. De toestand, waarin Paulus zich daarna bevond, vers 8, 9.

A. Hij stond op van de aarde, toen Christus het hem gebood, maar waarschijnlijk niet zonder hulp, daar hij door het visioen zwak en mat was geworden, ik wil niet zeggen zoals Belsazar, toen de banden zijner lendenen los werden, en zijne knieën tegen elkaar stieten, maar gelijk Daniël, toen hij door het visioen, dat hij zag, gene kracht behield, Daniël 10:16, 17.

B. Als hij zijne ogen opendeed, bevond hij, dat hij blind was, niemand zag, geen van de mannen, die met hem waren, en die zich nu bezig met hem begonnen te houden. Het was niet zo zeer het schitterende licht, dat zijne ogen verblindde, want dan zouden zij, die met hem waren, ook het

gezicht verloren hebben, maar het was het zien van Christus, dien de overigen niet zagen, dat die uitwerking op hem had. Zo zal een gelovig zien van de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Christus de ogen verblinden voor alles wat hier beneden is. Ten einde de ontdekking van zich zelven en van Zijn Evangelie aan Paulus te bevorderen, heeft Christus hem het gezicht van alle andere dingen benomen, daarvan moet hij afzien, ten einde op Jezus te zien en op Hem alleen.

C. Hem bij de hand leidende, brachten zij hem te Damascus, of het naar ene herberg was, of naar het huis van een vriend is niet zeker, maar aldus is hij, die de discipelen van Christus als gevangenen naar Jeruzalem dacht te leiden, zelf als gevangene van Christus naar Damascus geleid. Aldus werd hem geleerd, welk ene behoefte hij had aan de genade van Christus, om zijne ziel (die van nature blind was, en onderhevig aan dwaling) in alle waarheid te leiden.

D. Hij lag daar neer, zonder het gezicht zijner ogen, en zonder voedsel, hij was drie dagen, dat hij niet zag, en hij at niet en dronk niet, vers 9. Ik deel de mening niet van sommigen, dat hij toen opgetrokken is geweest in den derden hemel, waarvan hij spreekt in 2 Corinthiërs 12. Veeleer hebben wij reden te denken, dat hij al dien tijd in den buik des grafs, of der hel, is geweest, lijdende onder de verschrikking Gods vanwege zijne zonden, die hem nu ordelijk voor ogen waren gesteld. Hij was in duisternis ten opzichte van zijn geestelijken staat, en zo verslagen van geest vanwege zijne zonde, dat hem spijs noch drank kon bekoren.

Handelingen 9:10-22

Gods werk is volmaakt, als Hij begint zal Hij voleinden, er was een goed werk begonnen in Saulus, toen hij aan Christus' voeten was gebracht met dat woord: Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal? En nooit heeft Christus iemand verlaten, die daartoe gebracht was. Hoewel Saulus zwaar getuchtigd was, toen hij drie dagen blind neerlag, was hij toch niet verlaten. Christus zorgt hier voor het werk Zijner handen, Hij, die verscheurd had, zal genezen, die geslagen heeft, zal verbinden, die van zonde overtuigd heeft, zal vertroosten.

I. Ananias ontvangt het bevel om hem te gaan bezoeken, hem te genezen en te helpen, want Hij, die bedroefd heeft, zal zich ontfermen.

1. De persoon, die hiervoor gebruikt wordt is Ananias, een zeker discipel te Damascus, niet onlangs daar heen gedreven van Jeruzalem, maar een inboorling van Damascus, want in hoofdstuk 22:12 wordt gezegd, dat hij goede getuigenis had van al de Joden, die daar woonden, als te zijn een Godvruchtig man naar de wet. Kort geleden had hij het Evangelie omhelsd en zijn naam overgegeven aan Christus. Hij scheen dienst te doen als leraar, ten minste pro hac vice-bij deze gelegenheid, hoewel het niet blijkt, dat hij apostolisch geordend was. Maar waarom is er niet voor deze grote gelegenheid om sommigen der apostelen te Jeruzalem gezonden, of om Filippus, den evangelist, die onlangs den kamerling gedoopt had, en door den Geest voor ene wijle daarheen gebracht kon zijn? Voorzeker was dit, omdat Christus verschillende personen wilde gebruiken voor grote diensten, opdat de eer er van niet gemonopoliseerd zou worden door enkelen, omdat Hij werk wilde geven in de handen, en daardoor ere wilde leggen op de hoofden, van hen, die gering en onbekend waren, ten einde hen aan te moedigen, en omdat Hij wil, dat wij de leraren zullen hoogschatten in de plaats onzer inwoning, indien zij genade hebben gevonden om getrouw te zijn, al behoren zij dan ook niet tot de uitnemendsten, of meest begaafden.

2. De aanwijzing, die hem wordt gegeven, is, dat hij moet heengaan naar dit en dat huis, waarschijnlijk ene herberg, en vragen moet naar enen, met name Saulus, van Tarsen. In een visioen heeft Christus Ananias bij zijn naam geroepen, vers 10. Waarschijnlijk was het niet voor de eerste maal, dat hij de woorden Gods gehoord, en de gezichten des Almachtigen gezien heeft, want zonder schrik of verwarring, antwoordt hij terstond: "zie, hier ben ik, Heere, bereid om te gaan, waarheen Gij mij wilt zenden, en te doen wat Gij mij gebiedt." Ga dan heen, zegt Christus, in de straat, genaamd de Rechte, en vraag in het huis van Judas, waar vreemdelingen hun intrek plegen te nemen, naar enen, met name Saulus van Tarsen. Christus weet zeer wel waar hen te vinden, die Zijne zijn, en zich in droefheid bevinden. Als hun vrienden en betrekkingen wellicht niet weten wat van hen geworden is, hebben zij een Vriend in den hemel, die weet in welke straat, in welk huis, ja wat meer is, in welken gemoedstoestand zij zijn. Hij heeft hun ziel in benauwdheid gekend.

3. Er worden hem twee redenen gegeven, waarom hij naar deze vreemdeling moet gaan vragen, en hem zijne diensten moet aanbieden. A. Omdat hij bidt, en zijne komst bij hem moet de verhoring zijn van zijn gebed. Dat is ene reden: a. Waarom Ananias niet bevreesd voor hem behoeft te wezen, gelijk wij zien, dat hij was, vers 13, 14. Er is geen twijfel, zegt Christus, of hij is waarlijk bekeerd, want zie, hij bidt. Dit woord: Zie, duidt het zekere, het stellige er van aan. "Verzeker u er van, dat het zo is, ga, en zie." Het heeft Christus zo verblijd Paulus biddende te zien, dat Hij het ook aan anderen wil doen opmerken. Weest blijde met Mij, want Ik heb Mijn schaap gevonden, dat verloren

was. Het duidt ook het vreemde, het verwonderlijke er van aan: "Zie, en verwonder u, dat hij, die nog onlangs niets dan dreiging en moord blies, nu slechts gebed ademt." Maar was het dan zo vreemd, dat Saulus bad? Was hij niet een Farizeeër, en hebben wij gene reden om te denken, dat hij gebeden heeft, zoals de anderen, lange gebeden heeft gedaan in de synagogen en op de hoeken der straten? Ja, maar nu begon hij op ene andere wijze te bidden, toen heeft hij zijne gebeden opgezegd, nu heeft hij ze gebeden. Hart vernieuwende genade brengt de mensen altijd aan het bidden, gij kunt even spoedig een levend mens vinden zonder ademtocht, als een levend Christen zonder gebed. Wie geen adem heeft, leeft niet, wie niet bidt heeft gene genade.

b. Het is ene reden, waarom Ananias in aller ijl tot hem moet gaan. Het is geen tijd om te aarzelen of te dralen, want zie, hij bidt. Als het kind schreeuwt of schreit, haast de voedster zich om het de borst te gaan geven. Evenals Efraïm beklaagt Saulus zich, als een ongewend kalf slaat hij de verzenen tegen de prikkels. "O, ga haastelijk tot hem, en zeg hem, dat hij mij een dierbare zoon, een troetelkind is, en sinds Ik tegen hem gesproken heb, omdat hij Mij heeft vervolgd, denk Ik nog ernstiglijk aan hem, Jeremia 31:18-20. Zie in welken toestand hij nu was. Hij bevond zich onder overtuiging van zonde, sidderende en verbaasd. Als onze zonde ons ordelijk voor ogen wordt gesteld, moet dit ons uitdrijven tot gebed. Hij leed onder lichamelijken nood, hij was blind en ziek, en: Is iemand onder u in lijden? Dat hij bidde. Christus had hem beloofd, dat hem nader gezegd zou worden wat hij doen moest, vers 6, en hij bidt, dat hem iemand gezonden mocht worden om hem te onderrichten. Wat God beloofd heeft, daar moeten wij om bidden, Hij wil er om verzocht worden, inzonderheid om Goddelijk onderricht.

B. Omdat hij in een gezicht zulk een man tot zich heeft zien komen, en de komst van Ananias moet de vervulling zijn van zijn droom, want die droom was van God, vers 12. Hij heeft in een gezicht gezien, dat een man, met name Ananias, zulk een man dus, als gij zijt, inkwam, juist bij tijds ter zijner hulp en verlichting, en hem de hand oplegde, opdat hij wederom ziende werd. Nu kan dit visioen van Paulus beschouwd worden:

a. Als ene onmiddellijke verhoring van zijn gebed, en het aanhouden van die gemeenschap met God, waarin hij door het gebed was gekomen. In het gebed had hij de ellende van zijn toestand voor God blootgelegd, en terstond openbaart zich God in Zijne vriendelijke en genaderijke voornemens jegens hem, en het is zeer bemoedigend Gods gedachten omtrent ons te kennen.

b. Als bedoeld om zijne verwachtingen op te wekken, en de komst van Ananias des te meer welkom voor hem te doen zijn. Hij zal hem geredelijk als een bode van God ontvangen, als hem vooruit, in een gezicht, wordt meegedeeld, dat iemand van dien naam tot hem zal komen. Zie hoe groot ene zaak het is om een geestelijken medicijnmeester met zijn' patiënt samen te brengen: daarvoor zijn hier twee visioenen! Als God in Zijne voorzienigheid dit doet zonder visioenen, een gezant zendt tot de beproefde ziel, een uitlegger, een uit duizend om den mens zijn rechten plicht te verkondigen, dan moet dit met dankbaarheid tot Zijn lof worden erkend.

II. Ananias heeft er bedenking tegen om tot hem te gaan, en de Heere weerlegt die bedenking. Zie hoe inschikkelijk de Heere het toelaat aan Zijn dienstknecht om de zaak met Hem te bespreken.

1. Ananias voert aan, dat deze Saulus een bekend vervolger was van de discipelen van Christus, vers 13, 14.

A. Hij is dit geweest te Jeruzalem. "Heere, ik heb uit velen gehoord van dezen man, gehoord welk een boosaardige vijand hij is van het Evangelie van Christus, allen, die door de onlangs plaats gehad hebbende vervolging verstrooid zijn, en van wie velen te Damascus zijn gekomen, verhalen hoeveel kwaad hij Uwen heiligen in Jeruzalem gedaan heeft, dat hij de kwaadaardigste, heftigste vervolger van allen is geweest, een aanvoerder in het kwaad, welk ene verwoesting hij heeft aangericht in de gemeente, er was niemand, voor wie zij zo bevreesd waren, neen, zelfs niet voor den hogepriester zo veel als voor Saulus."

B. Ja meer, de zaak, waarvoor hij nu te Damascus is gekomen, is: ons, Christenen, te vervolgen. Hij heeft hier macht van de overpriesters, om te binden allen, die Uwen naam aanroepen, de aanbidders van Christus te behandelen alsof zij de ergste misdadigers waren." Waarom oppert Ananias nu deze bedenking? Niet: "Daarom ben ik hem dien dienst niet schuldig. Waarom zou ik vriendelijkheid bewijzen aan hem, die ons zo veel onvriendelijkheid heeft bewezen, en nog voornemens is ons te bewijzen?" Neen, Christus heeft ons ene andere les geleerd, Hij heeft ons geleerd kwaad met goed te vergelden, en voor onze vervolgers te bidden, maar, indien hij zulk een vervolger is der Christenen, zal Ananias dan veilig tot hem kunnen gaan? Zal hij zich niet als een lam in den muil van den leeuw storten? En als hij op die wijze zich zelven in moeilijkheid brengt, dan zal hij om zijne onvoorzichtigheid worden gelaakt. Zal het ook tot iets nut zijn om tot hem te gaan? Kan zulk een hard hart ooit vertederd worden, zulk een Moorman ooit zijne huid veranderen?

2. Christus wijst die bedenking af, vers 15, 16. "Zeg Mij niet, hoe slecht hij geweest is, Ik weet het, maar ga spoedig heen, en verleen hem al de hulp, die gij kunt, want hij is Mij een uitverkoren vat, of werktuig. Ik ben voornemens vertrouwen in hem te stellen, en dan behoeft gij hem niet te vrezen." Hij was een vat, waarin de Evangelie-schat gelegd zal worden, ten einde hem tot zeer velen te brengen, een aarden vat, 2 Corinthiërs 4:7, maar een uitverkoren vat. Het vat, dat door God gebruikt wordt, kiest Hij zelf, want het betaamt, dat Hij de keuze heeft der werktuigen, die Hij gebruikt, Johannes 15, 16. Gij hebt Mij niet uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren. Hij is een vat ter ere, en moet in zijn tegenwoordigen ongelukkigen toestand niet veronachtzaamd worden, of weggeworpen als een veracht, gebroken vat, of een vat, waar men geen lust toe heeft. Hij is bestemd:

A. Voor uitnemende diensten. Hij moet Mijn' naam dragen voor de Heidenen, hij moet de apostel der Heidenen zijn, en het Evangelie tot Heidense volken brengen. Christus' naam is de banier, tot welke zielen vergaderd moeten worden, onder welke zij tot Zijn dienst aangeworven moeten worden, en Saulus moet de banierdrager zijn, hij moet Christus' naam dragen, moet er van getuigen voor koningen, voor koning Agrippa en voor den keizer zelven. Ja hij moet hem ook dragen voor de kinderen Israël's, hoewel er reeds zo velen in dien arbeid bezig waren.

B. Voor veel en groot lijden, vers 16. Ik zal hem tonen, hoeveel hij lijden moet om Mijn' naam. Hij, die een vervolger is geweest, zal zelf vervolgd worden. Dat Christus hem dit toont, geeft te kennen, of dat Hij deze beproevingen over hem brengt, zoals in Psalm 60:5, Gij hebt Uwen volke ene harde zaak doen zien, of dat Hij er hem te voren kennis van geeft, opdat het gene verrassing voor hem zijn zou Zij, die Christus' naam dragen, moeten verwachten voor Zijn naam het kruis te zullen dragen, en zij, die het meest voor Christus doen, worden dikwijls geroepen, om het meest voor Hem te lijden. Saul moet veel lijden. Dit was, zou men zo denken, schrale troost voor een' pas bekeerde, maar het is slechts als de mededeling aan een dapper, kloekmoedig soldaat, als hij dienst genomen heeft, dat

hij weldra naar het toneel des oorlogs zal gezonden worden. Sauls lijden voor Christus zal zo zeer strekken tot eer van Christus en van de kerk, zal zo zeer vergoed worden door geestelijke vertroostingen, en beloond worden met eeuwige heerlijkheid, dat het gene ontmoediging voor hem is, als hem gezegd wordt, dat hij voor Christus' naam veel zal moeten lijden.

III. Ananias gaat nu terstond op Christus' boodschap uit naar Saulus, en volbrengt haar met goeden uitslag. Hij had er bedenking tegen geopperd om tot hem te gaan, maar toen die bedenking weerlegd was, gaf hij haar op, bleef hij er niet verder op aandringen. Als moeilijkheden uit den weg zijn geruimd, wat hebben wij dan anders te doen, dan voort te gaan met ons werk, en niet in ons tegenstribbelen te volharden?

1. Ananias heeft Paulus zijne boodschap gebracht. Waarschijnlijk vond hij hem te bed, en bezocht hij hem als zieke.

a. Hij legde hem de handen op. Het was beloofd, als een der tekenen, die hen zouden volgen, die geloofden, dat zij op kranken de handen zullen leggen, en dat zij-de kranken-gezond zullen worden, Markus 16:18, en het was met die bedoeling, dat hij hem de handen heeft opgelegd. Saulus was gekomen om met geweld de handen te slaan aan de discipelen te Damascus, maar hier komt een discipel ene helpende, genezende hand op hem leggen. Bloedgierige lieden haten den vrome, maar de oprechten zoeken zijne ziel.

b. Hij noemde hem broeder, omdat hij een deelgenoot was geworden van de genade Gods, hoewel hij nog niet gedoopt was, en zijne bereidvaardigheid om hem als een broeder te erkennen, was ene aanduiding voor Saulus van Gods bereidvaardigheid om hem als zoon te erkennen, hoewel hij een Godslasteraar was geweest en een vervolger van Zijne kinderen.

c. Hij toont zijn lastbrief van dezelfde hand, die hem aan had gegrepen op den weg, en hem nu gevangen hield. "Diezelfde Jezus, die u op den weg is verschenen, dien gij kwaamt, en u overtuigd heeft van de zonde van Hem te vervolgen, heeft mij nu gezonden, om u te vertroosten." Una eademque manus, vulnus opemque tulit -de hand, die wondde, geneest. "Zijne hand heeft u met blindheid geslagen, maar Hij heeft mij gezonden, opdat gij weer ziende zoudt worden, want de bedoeling was niet uwe ogen te verblinden voor altijd, doch slechts voor ene wijle, opdat gij de dingen in een ander licht zoudt zien, Hij, die toen slijk op uwe ogen heeft gelegd, heeft mij nu gezonden, om ze te wassen, opdat zij genezen worden." Ananias zou zijne boodschap aan Saulus zeer voegzaam kunnen brengen in de woorden van den profeet, Hosea 6:1, 2. Kom en keer weer tot den Heere, want Hij heeft verscheurd en Hij zal u genezen. Hij heeft geslagen, en Hij zal u verbinden, Hij zal u na twee dagen levend maken, op den derden dag zal Hij u doen verrijzen, en gij zult voor Zijn aangezicht leven. Gene scherpe, uitbrandende middelen zullen meer aangewend worden, maar verzachtende lenigende middelen.

d. Hij geeft hem de verzekering, dat hem niet slechts het gezicht teruggegeven zal worden, maar dat hij vervuld zal worden met den Heiligen Geest. Hij moet een apostel zijn, en nergens minder in wezen dan de uitnemendste apostelen. Daarom moet hij onmiddellijk den Heiligen Geest ontvangen, en niet, zoals de anderen, door tussenkomst van de apostelen. En dat Ananias hem de handen oplegde voor hij gedoopt werd, geschiedde ter aanduiding, dat hij den Heiligen Geest ontvangen zou.

2. Ananias zag den goeden uitslag zijner zending.

A. In Christus' gunst jegens Saulus. Op het woord van Ananias werd Saulus ontslagen uit zijne gevangenschap door de wederherstelling van zijn gezichtsvermogen, want Christus' opdracht om den gebondenen de gevangenis te openen, Jesaja 61:1, wordt verklaard door Zijn geven van het gezicht aan de blinden, Lukas 4:19, Jesaja 42:7. Christus' opdracht is de ogen der blinden te openen, en de gevangenen uit de gevangenis te doen uitgaan. Saulus is verlost van den geest der dienstbaarheid, door dat hij het gezicht terug ontving, vers 18, hetgeen aangeduid werd door het vallen der schellen van zijne ogen, en dat wel onmiddellijk. De genezing was plotseling, om te tonen, dat zij wonderdadig was. Het duidde aan zijn e wederbrenging:

a. Van de duisternis van zijn onbekeerden staat. Toen hij de kerke Gods vervolgde, en wandelde in den geest en op den weg der Farizeeën, was hij blind. Hij zag de betekenis noch van de wet, noch van het Evangelie, Romeinen 7:9. Christus heeft den Farizeën dikwijls gezegd, dat zij blind waren, maar kon er hen niet van overtuigen. Wij zien, zeiden zij, Johannes 9:41. Saulus is verlost van die Farizese blindheid, door dat het hem gegeven is zich er van bewust te worden. Weder barende genade opent de ogen der ziel, en doet er de schellen van afvallen, Hoofdstuk 26:18. Om der mensen ogen te openen en hen te bekeren van de duisternis tot het licht, dat was het waartoe Saulus onder de Heidenen werd gezonden, hij moet het doen door de prediking van het Evangelie, en daarom moet hij het eerst zelf ervaren.

b. Van de duisternis zijner tegenwoordige verschrikking onder het gevoel van schuld op zijn geweten, en den toorn Gods over hem, dit vervulde hem met verwarring gedurende deze drie dagen, dat hij in duisternis zat, gelijk Jona gedurende drie dagen in den buik des grafs was. Maar nu vallen de schellen van zijne ogen, de wolk was uiteengedreven, en de Zon der gerechtigheid ging op over zijne ziel, met genezing onder Zijne vleugelen.

B. In Sauls overgave aan Christus, hij werd gedoopt, en daarmee onderwierp hij zich aan Christus' bestuur en leiding, en vertrouwde hij zich toe aan Christus' genade. Aldus werd hij ingeschreven in Christus' school, opgenomen in Zijn huisgezin, aangeworven onder Zijne banier, met Hem verbonden voor lief en voor leed. Het doel is bereikt, de zaak is beslist. Saulus is nu een discipel van Christus, hij houdt niet slechts op met Hem tegen te staan, maar hij wijdt zich geheel en al aan Zijn dienst en ere.

IV. Het goede werk, dat nu in Saul was begonnen, wordt wonderbaarlijk voortgezet, deze pas geboren Christen schijnt wel een ontijdig geborene te zijn, maar komt toch terstond tot rijpheid.

1. Hij herkreeg zijne lichaamskracht, vers 19. Drie dagen had hij gevast, hetgeen met het ontzettend gewicht, dat gedurende al dien tijd op zijn geest en gemoed drukte, hem zeer zwak had gemaakt, maar als hij spijs had genomen, werd hij versterkt, vers 19. De Heere is voor het lichaam, en daarom moet er zorg voor worden gedragen, ten einde het in goeden staat te houden, opdat het geschikt zij de ziel te dienen in den dienst van God, en Christus er in groot gemaakt worde, Filippenzen 1:20.

2. Hij vergezelde zich met de discipelen, die te Damascus waren, stemde met hen in, sprak met hen, ging naar hun bijeenkomsten, en verenigde zich met hen. Onlangs had hij dreiging en moord tegen

hen geblazen, maar nu ademt hij liefde en welwillendheid voor hen. Nu verkeert de wolf met het lam en ligt de luipaard neer bij den geitenbok, Jesaja 11:6. Zij, die God aannemen tot hun God, nemen Zijn volk aan als hun volk. Saulus vergezelt zich met de discipelen, omdat hij nu beminnelijkheid en voortreffelijkheid in hen ziet, omdat hij hen liefheeft, en bevindt, dat hij door met hen om te gaan toeneemt in kennis en genade, en aldus legde hij belijdenis af van het Christelijk geloof, verklaarde hij zich openlijk als een discipel van Christus, door zich te voegen bij hen, die Zijne discipelen waren.

3. Hij predikte Christus in de synagogen, vers 20. Daartoe had hij ene buitengewone roeping, en daarvoor ene buitengewone bekwaamheid en bevoegdheid, daar God hem onmiddellijk Zijn zoon heeft geopenbaard, Hem in hem heeft geopenbaard, opdat hij Hem zou verkondigen, Galaten 1:15, 16. Hij was zelf zo vol van Christus, dat hij, evenals Elihu, door den geest in zijn binnenste gedrongen werd, om Hem ook aan anderen te verkondigen te spreken om lucht te krijgen, Job 32:20. Merk op:

A. Waar hij predikte, in de synagogen der Joden, want aan hen moest de aanbieding gedaan worden. De synagogen waren hun plaatsen van samenkomst, dáár vergaderde hij met hen, en dáár plachten zij tegen Christus te prediken, en Zijne discipelen te straffen, dáár had Paulus zelf hen dikwijls gestraft, Hoofdstuk 26:11, en daarom wilde hij dáár de vijanden van Christus tegen treden, waar zij het stoutmoedigst waren, en openlijk het Christendom belijden, waar hij het het meest had tegengestaan.

B. Wat hij predikte: hij predikte Christus. Toen hij begon een prediker te worden, nam hij dit aan voor zijn grondregel, en hij heeft er zich altijd aan gehouden, Wij prediken niet ons zelven, maar Christus Jezus, den Heere, niets dan Christus, en dien gekruisigd. Van Christus predikte hij, dat Hij de Zoon van God is, Zijn geliefde Zoon, in wie Hij een welbehagen heeft, en, in ons, niet anders dan in en door Hem.

C. Hoe de mensen hierdoor aangedaan werden, vers 21. Zij ontzetten zich allen, die het hoorden, en zeiden: Is deze niet degene, die te Jeruzalem verstoorde wie dezen naam aanriepen, en nu roept hij zelf dezen naam aan, en beweegt anderen hem aan te roepen, en sterkt hij de handen van hen, die dit doen!" Quantum mutatus ab illo -O hoe is hij veranderd! Is Saul ook onder de profeten! Is hij zelfs niet hier gekomen om al de Christenen, die hij kon opsporen, te grijpen en hen gebonden tot de overpriesters te brengen? Ja, dat heeft hij gedaan. Wie zou toen gedacht hebben, dat hij Christus zou prediken, gelijk hij nu doet?" Ongetwijfeld werd het door velen beschouwd als ene sterke bevestiging van de waarheid van het Christendom, dat iemand, die zulk een algemeen bekend vervolger er van geweest is, plotseling zulk een verlichte, krachtige en bekwame prediker er van is geworden. Dit wonder geschied aan den geest van zulk een man, overtrof en overschitterde de wonderen, aan der mensen lichamen gedaan, en, aan zulk een man een ander hart te geven, was meer dan den mensen te geven met vreemde talen te spreken.

4. Hij weerlegde en beschaamde hen, die de leer van Christus tegenstonden, vers 22-. Hij onderscheidde zich niet slechts op den kansel, maar in de scholen, en toonde zich bovennatuurlijk bekwaam niet alleen om de waarheid te prediken, maar haar te handhaven en te verdedigen, als hij haar gepredikt had.

A. Hij werd meer en meer bekrachtigd, hij werd inniger vertrouwd met het Evangelie van Christus, en zijne Godvruchtige genegenheid werd sterker, hij verkreeg meer vrijmoedigheid en onverschrokkenheid in de verdediging van het Evangelie. Hij werd meer en meer versterkt naarmate er meer blaam op hem werd geworpen, vers 21, zijne nieuwe vrienden hem verweten een vervolger te zijn geweest, en zijne oude vrienden hem smaadden als een afvallige. Maar in stede van ontmoedigd te zijn door al die op- en aanmerkingen op zijne bekering, werd Saulus er te meer vrijmoedig door, daar hij wist ook op het ergste, dat zij tegen hem konden inbrengen, te kunnen antwoorden. Hij versloeg zijne tegenstanders in het twistgesprek, en overtuigde de Joden, die te Damascus woonden, hij bracht hen tot zwijgen en beschaamde hen, hij beantwoordde al hun tegenwerpingen tot voldoening van alle onpartijdige personen, en bracht hen in het nauw met argumenten, die zij niet konden beantwoorden. In al zijne gesprekken met de Joden, bewees hij, dat deze Jezus de Christus is, de Gezalfde Gods, de ware Messias, beloofd aan de vaderen.. sumbibazoon -hij heeft het plechtig verzekerd en bevestigd, lerende met overtuiging. En wij hebben reden te denken, dat hij het middel is geweest om velen tot het geloof van Christus te brengen, en de kerk te Damascus op te bouwen, die hij had willen verwoesten. Aldus is spijze uitgegaan van den eter, en zoetigheid van den sterke.

Handelingen 9:23-31

Lukas maakt hier gene melding van Paulus' reize naar Arabië, waarvan hij zelf ons mededeelt, dat zij terstond na zijne bekering plaats had, Galaten 1:16, 17. Zodra God Zijn Zoon in hem had geopenbaard, opdat hij dezelve onder de Heidenen zou verkondigen, ging hij niet naar Jeruzalem, om van de apostelen instructies ie ontvangen, (zoals ieder ander bekeerling, die voor den Evangeliedienst bestemd was, gedaan zou hebben,) maar hij ging naar Arabië, waar een nieuw veld was te ontginnen, en waar hij gelegenheid zou hebben niet om te leren, maar om te onderwijzen, en van daar keerde hij terug naar Damascus, en daar heeft drie jaren na zijne bekering plaats gehad, wat hier verhaald wordt.

I. Te Damascus had hij met moeilijkheden te kampen, en ter nauwernood is hij er aan ontkomen gedood te worden. Merk op:

1. Het gevaar, vers 23. De Joden hielden samen raad om hem te doden, daar zij meer vertoornd waren op hem, dan op enigen anderen prediker van het Evangelie, niet alleen omdat hij vuriger en ijveriger was in zijne prediking dan de anderen, en meer voorspoed had, maar omdat hij een zo merkwaardig afvallige was van hen, en omdat het feit, dat hij een Christen was, tegen hen getuigde. In vers 24 wordt gezegd, dat de Joden de poorten bewaarden, beide des daags en des nachts, opdat zij hem doden mochten. Zij wekten den toorn van den stadhouder tegen hem op, hem voorstellende als een gevaarlijk man, die deswege de stad bezette, om hem te vangen, 2 Corinthiërs 11:32. Nu toonde Christus aan Paulus hoeveel hij om Zijn naam moest lijden, vers 16, daar de regering zich tegen hem wapent. Saulus was niet zodra een Christen, of hij was een prediker, niet zodra een prediker, of een lijder, zo spoedig is hij in zijne bevordering opgeklommen tot aan den hoogsten rang! Waar God grote genade geeft, oefent Hij haar gewoonlijk door grote beproevingen.

2. Hoe hij verlost werd.

A. De aanslag, dien zij tegen hem hadden beraamd, werd ontdekt, hun lage werd Saulus bekend, of het door tijding was uit den hemel, of door een bericht van mensen, wordt ons niet gezegd.

B. De discipelen slaagden er in hem weg te krijgen, waarschijnlijk door hem over dag te verbergen, en daar de poorten bewaakt werden, zodat hij door deze niet kon ontkomen, werd hij, zoals hij zelf ons verhaalt, 2 Corinthiërs 11:33, door hen in ene mand over den muur neergelaten, en ontvlood hij hun handen. Uit deze geschiedenis zien wij, dat wij, als wij op Gods weg gaan, verzoeking moeten verwachten, en er ons dus op moeten voorbereiden, maar ook, dat de Heere de Godzaligen uit de verzoeking weet te verlossen, en dat Hij met de verzoeking ook de uitkomst zal geven, opdat wij van den weg Gods niet weggedreven zouden worden.

II. Hij ondervond moeilijkheden te Jeruzalem, toen hij er zich de eerste maal heen begaf, vers 26. Hij kwam te Jeruzalem. Men denkt, dat dit de reize is, waarvan hij zelf gewag maakt, Galaten 1:18. Daarna kwam ik, zegt hij, na drie jaren weer te Jeruzalem, om Petrus te bezoeken, en ik bleef bij hem vijftien dagen. Ik ben echter geneigd te geloven, dat die reize eerder heeft plaats gehad, want zijn in- en uitgaan met hen, zijn prediken en zijn handelen met de Griekse Joden, vers 28, 29, schijnt niet in vijftien dagen te hebben kunnen geschieden, daarvoor was meer tijd nodig. En behalve dat, nu kwam hij als vreemdeling, maar toen kwam hij historêsai Petron -om met Petrus te beraadslagen, als

iemand met wie hij innig vertrouwd was. Evenwel, het is mogelijk, dat het dezelfde reize was. Merk nu op:

1. Hoe schuw de vrienden van hen waren, vers 26. Toen hij te Jeruzalem kwam, ging hij niet naar de overpriesters en de Farizeeën (hen had hij reeds lang vaarwel gezegd,) maar hij poogde zich bij de discipelen te voegen. Waar hij ook kwam, overal bekende hij zich als een van die verachte en vervolgde lieden, en verkeerde met hen. In zijne ogen waren zij nu de heerlijken, in dewelke al zijn lust was. Hij verlangde bekend met hen te zijn, toegelaten te worden tot gemeenschap met hen, maar zij zagen hem vreemd aan, sloten hun deur voor hem, en wilden gene Godsdienstoefening houden, als hij tegenwoordig was, want zij vreesden hem allen. Nu zou Paulus in verzoeking kunnen zijn, om te denken, dat hij zich in een slechten toestand bevond, daar de Joden hem verlieten en vervolgden, en de Christenen hem niet wilden ontvangen of aannemen. Aldus valt hij in menigerlei verzoeking, en heeft, evenals wij allen, de wapenen der gerechtigheid nodig, aan de rechter- en aan de linkerzijde, teneinde niet mismoedig te worden, hetzij door de onrechtvaardige behandeling onzer vijanden, of de onvriendelijke behandeling onzer vrienden.

A. Zie wat de oorzaak was van hun vrees voor hem: Zij geloofden niet, dat hij een discipel was, maar het slechts voorgaf, om als een spion en aanbrenger onder hen te komen. Zij wisten welk een heftige vervolger hij geweest was, met welk ene woede van ijver hij voor enigen tijd naar Damascus was gegaan. Nu hadden zij sinds niet meer van hem gehoord, en daarom dachten zij, dat hij slechts een wolf in schaapsklederen was. De discipelen van Christus moeten voorzichtig zijn omtrent hen, die zij tot hun gemeenschap toelaten. Gelooft niet een iegelijk geest. Er is de voorzichtigheid nodig van de slang, om het midden te houden tussen de uitersten, van achterdocht aan den enen kant, en van lichtgelovigheid aan den anderen kant. Mij dunkt, dat het echter veiliger is om te dwalen naar den kant der liefde, omdat het ene besliste zaak is, dat het beter is, dat er onkruid onder de tarwe wordt gevonden, dan dat er iets van de tarwe uitgetrokken en van den akker weggeworpen wordt.

B. Zie, hoe die oorzaak wordt weggenomen, vers 27. Barnabas leidde hem tot de apostelen zelven, die niet zo schroomvallig waren als de mindere discipelen bij wie hij zich eerst poogde te voegen, en verhaalde hun, hoe hij op den weg den Heere gezien had, en dat Hij tot hem gesproken had, en wat Hij tot hem gezegd had. Hij deelde hun ook mede, wat hij daarna voor Christus gedaan heeft, hoe hij te Damascus vrijmoediglijk gesproken had in den naam van Jezus. Hoe Barnabas dit te weten was gekomen eerder dan de anderen, wordt ons niet gezegd. Het kan zijn, dat hij zelf te Damascus was geweest, of brieven van daar had ontvangen, of wel, dat hij met sommigen uit die stad had gesproken, waardoor dit ter zijner kennis was gekomen. Misschien is hij vroeger met Paulus in de Griekse synagogen bekend geweest, of aan de voeten van Gamaliël, en heeft hij van hem zelven zulk een bericht van zijne bekering gehoord, dat hij reden zag om er geloof aan te slaan. Hoe dit zij, zelf overtuigd zijnde, heeft hij ook de apostelen omtrent hem overtuigd, want hij, Paulus zelf, had van de discipelen te Damascus geen getuigenis medegebracht, denkende, dat hij niet, gelijk sommigen, brieven van aanbeveling nodig had, 2 Corinthiërs 3:1. 1) Pas bekeerden tot de gemeenschap der gelovigen in te leiden is een zeer goed werk, waartoe wij, als wij er de gelegenheid toe hebben, gaarne bereid moeten zijn.

2. Hoe heftig zijne vijanden tegen hem waren.

A. Hij werd toegelaten tot de gemeenschap der discipelen, hetgeen voor zijne vijanden gene kleine ergernis was. Het vertoornde de ongelovige Joden Saulus te zien als ene trofee van Christus, een overwonnene door Zijne genade, hem, die zulk een kampioen was geweest voor hun zaak, hem te zien ingaande en uitgaande met de apostelen, vers 28, en te horen, hoe zij roemden in hem, of liever, hoe zij, in hem, God verheerlijkten.

B. Hij trad krachtig op voor de zaak van Christus, dit was hun nog meer tot ergernis, vers 29. Hij sprak vrijmoediglijk in den naam des Heeren Jezus. Zij, die voor Christus spreken, hebben reden om vrijmoediglijk te spreken, want zij staan ene goede zaak voor, en spreken voor Enen, die ten laatste voor zich zelven zal spreken, en voor hen ook. De Griekse, of Hellenistische Joden waren het meest aan hem geërgerd, omdat hij een hunner geweest is, en zij wikkelden hem in een twistgesprek, waarin hij hun ongetwijfeld te sterk bleek, zoals hij dit ook voor de Joden te Damascus was geweest. Een der martelaren zei, dat zij wel niet voor Christus een twistgesprek kon voeren, maar dat zij toch voor Hem kon sterven. Paulus kon beiden. Nu heeft de Heere Jezus in Saulus van den sterk gewapende den roof uitgedeeld. Want diezelfde natuurlijke vlugheid van bevatting en vurigheid van geest, die hem, toen hij nog in onwetendheid en ongeloof was, tot een woedenden, blinden ijveraar en vervolger van het geloof maakte, heeft hem nu tot een zeer ijverigen en kloekmoedigen verdediger van het geloof gemaakt.

C. Dit bracht zijn leven in gevaar, aan welk levensgevaar hij ternauwernood is ontkomen. Toen de Griekse Joden bemerkten, dat zij in een twistgesprek niet tegen hem waren opgewassen, poogden zij hem op ene andere wijze tot zwijgen te brengen. Zij trachtten hem te doden, zoals zij Stefanus gedood hadden, toen zij niet konden weerstaan de wijsheid en den Geest door welken hij sprak, Hoofdstuk 6:10. Het is ene slechte zaak, die zich slechts door vervolging kan handhaven. Maar er werd ook van die samenspanning bericht gegeven, en goed zorg gedragen voor dezen jongen kampioen, vers 30. Doch de broeders dit verstaande, horende welk complot er tegen hem beraamd werd, geleidden hem tot Cesarea. Zij herinnerden zich hoe de terdoodbrenging van Stefanus, na zijn twistgesprek met de Griekse Joden, het begin was van ene zware vervolging, en daarom vreesden zij opnieuw zulk ene ader geopend te zien, en haastten zij zich om Paulus uit den weg en in veiligheid te brengen. Hij, die vlucht, kan later wederom strijden, hij die vluchtte van Jeruzalem, kan dienst doen te Tarsus, zijne geboorteplaats. Daarheen wensten zij, dat hij gaan zou, in de hoop, dat hij er veiliger met zijn werk kon voortgaan dan te Jeruzalem. Maar het was ook op ene aanwijzing van den hemel, dat hij toen Jeruzalem verliet, zoals hij ons zelf mededeelt in Hoofdstuk 22:17, 18, dat Christus hem toen verscheen en hem gebood, inderhaast uit Jeruzalem te gaan, want dat Hij hem ver tot de Heidenen zou afzenden, vers 21. Zij, door wie God werk heeft te doen, zullen beschermd worden tegen al de aanslagen hunner vijanden, totdat hun werk gedaan is. Christus' getuigen kunnen niet gedood worden, voor zij hun getuigenis voleindigd hebben.

II. De gemeenten hadden nu een liefelijken tijd van vrijheid en vrede, vers 31. De gemeenten dan hadden vrede. Dan, dat is toen Saulus bekeerd was, denken sommigen, toen die vervolger weggenomen was, waren diegenen tot kalmte gekomen, die hij placht te prikkelen, en toen hadden diegenen rust, die hij placht te kwellen. Of, dan, toen hij vertrokken was van Jeruzalem, kwam de woede der Griekse Joden een weinig tot bedaren, en wilden zij, nu Saul uit den weg was, verdraagzamer zijn jegens de andere predikers. Merk hier op:

1. De gemeenten hadden vrede. Na een storm ontstaat kalmte. Hoewel wij altijd op moeilijke tijden voorbereid moeten zijn, mogen wij toch verwachten, dat zij niet altoos voortduren zullen. Dit was nu een tijd van verademing, die hun vergund werd, om hen voor te bereiden voor den komenden strijd. De gemeenten, die reeds gesticht waren, waren voor het merendeel in Judea, Galilea en Samaria, binnen de grenzen dus van het Heilige Land. Dáár waren de eerste Christelijke gemeenten, waar Christus zelf er den grondslag voor had gelegd.

2. Van dien helderen, kalmen tussentijd maakten zij een goed gebruik. In stede van zich aan gerustheid en brooddronkenheid over te geven in den dag van hun voorspoed, waren zij overvloediger in plichtsbetrachting, maakten zij een goed gebruik van hun rust.

A. Zij werden gesticht, opgebouwd in hun heilig geloof, hoe vrijer en gestadiger zij van de middelen van kennis en genade konden genieten, hoe meer zij in kennis en genade toenamen.

B. Zij wandelden in de vreze des Heeren, zij gaven zelven nog meer het voorbeeld van een heiligen, hemelsen wandel. Zij leefden zo, dat allen, die met hen omgingen. konden zeggen: Gewis! de vreze Gods heerst in deze lieden.

C. Zij wandelden in de vertroosting des Heiligen Geestes, zij waren niet slechts getrouw en gelovig, maar blijmoedig, zij hielden zich aan de wegen des Heeren, en zongen op die wegen. De vertroosting des Heiligen Geestes was hun grootste blijdschap. Zij hadden toegang tot de vertroosting des Heiligen Geestes, leefden en teerden er op, niet slechts in dagen van kommer en benauwdheid, maar ook in de dagen van vrede en voorspoed. Toen zij het meest volle en vrije genot hadden van de vertroostingen, of genietingen der aarde, konden dezen hen niet bevredigen zonder de vertroosting des Heiligen Geestes. Let op het verband tussen deze twee zaken: toen zij wandelden in de vreze des Heeren, wandelden zij ook in de vertroosting des Heiligen Geestes. Zij, die voorzichtiglijk wandelen, zullen hoogstwaarschijnlijk ook blijmoedig wandelen.

3. God zegende het voor hen ter toeneming van hun getal: Zij werden vermenigvuldigd. Soms vermenigvuldigt zich de kerk te meer omdat zij verdrukt wordt, zoals Israël in Egypte, maar indien het altijd zo ware, zou dit de heiligen des Allerhoogsten verstoren. Op andere tijden draagt hare rust bij tot haren wasdom en toeneming, daar zij de gelegenheden voor de leraren verruimt om het woord te prediken, en diegenen lokt, die in het eerst afgeschrikt waren door het lijden. Of: toen zij wandelden in de vreze des Heeren en in de vertroosting des Heiligen Geestes, werden zij vermenigvuldigd. Aldus kunnen zij, die niet gewonnen worden door het woord, nog gewonnen worden door den wandel der belijders.

Handelingen 9:32-35

Hier hebben wij:

I. Petrus' bezoek aan de gemeenten, die door de verstrooide predikers gesticht waren, vers 32.

1. Hij is alom doorgetrokken. Als apostel moest hij niet de vaste leraar zijn van ene gemeente, maar de rondreizende bezoeker van vele gemeenten, om de leer te bevestigen van de mindere predikers, den Heiligen Geest mede te delen aan hen, die geloofden, en leraren te ordenen. Hij trok-dia pantoon -onder hen allen, die tot de gemeenten behoorden van Judea, Galilea en Samaria, die in het vorige hoofdstuk zijn vermeld. Hij was, gelijk zijn Meester, altijd op reis, en ging het land door goeddoende, maar zijn hoofdkwartier was nog te Jeruzalem, want daar zullen wij hem in de gevangenis vinden, Hoofdstuk 12.

2. Hij kwam tot de heiligen, die te Lydda woonden. Die plaats schijnt dezelfde te wezen als Lod, ene stad in den stam van Benjamin, vermeld in 1 Kronieken 8:12, Ezra 2:33. De Christenen worden heiligen genoemd, niet slechts enkelen in het bijzonder, enkele voortreffelijken, zoals Petrus en Paulus maar iedere oprechte belijder van het geloof van Christus. Dezen zijn de heiligen, die op de aarde zijn, Psalm 16:3. II. De genezing door Petrus gewerkt bij Eneas, een man, die acht jaren te bed gelegen had, vers 33.

1. Zijn toestand was beklagenswaardig, hij was geraakt, hij leed aan verlamming. Hij was zeer ziek, bedlegerig, hij leed aan ene verouderde kwaal, die hem nu reeds acht jaren machteloos op het bed hield uitgestrekt, en wij kunnen onderstellen, dat hij zelf evenals de hem omringenden, op gene genezing meer hoopte, en niet anders dacht, dan dat hij op dit bed zou blijven liggen, totdat hij er van weggedragen werd naar het graf. Christus heeft kranken, als deze uitgekozen, wier kwalen volgens den gewonen loop der natuur ongeneeslijk waren, om te tonen, hoe wanhopig de toestand van het gevallen mensdom was, toen Hij er de genezing van ondernomen heeft. Toen wij, evenals deze arme man, krachteloos waren, zond Hij Zijn woord uit en heelde ons.

2. Zijne genezing was zeer bewonderenswaardig, vers 34. Petrus heeft Christus' belangstelling en hulp voor dit geval ingeroepen, en den zieke van Zijne hulp en redding verzekerd: Eneas, Jezus Christus maakt u gezond. Petrus geeft niet voor dit zelf te doen, het te doen door enigerlei kracht of macht, die hij bezat, hij verklaart, dat het Christus, daad is, en spoort hem aan om tot Christus op te zien, ten einde hulp te verkrijgen, en zo verzekert hij hem ene onmiddellijke genezing, niet: "Hij zal u gezond maken", maar "Hij maakt u gezond." Hij verzekert hem ook ene volkomene genezing, niet: "Hij geeft u verlichting van uw lijden", maar "Hij neemt het lijden weg, Hij maakt u gezond". Hij gebruikt gene uitdrukking als van gebed tot Christus om hem gezond te maken, neen, hij spreekt als van Christus macht hebbende ontvangen, en Zijn voornemen kennende, en zo verklaart hij hem gezond gemaakt. Hij gebood hem zich te bewegen, zich in te spannen: "Sta op, en spreid u zelven het bed, opdat allen kunnen zien, dat gij volkomen genezen zijt". Laat niemand zeggen, dat, wijl het Christus is, die door de kracht Zijner genade onze werken in ons werkt, wij daarom geen werk, geen plicht te doen hebben, want, hoewel Jezus Christus u gezond maakt, moet gij toch opstaan, en de kracht gebruiken die u gegeven is. Sta op, en spreid u zelven het bed voor een ander gebruik dan tot nu toe, het zal nu een rustbed voor u wezen, niet langer een ziekbed. Er ging kracht uit met het woord: hij stond dadelijk op, en heeft ongetwijfeld zeer gaarne en bereidwillig, zijn bed gespreid.

III. Den goeden invloed, die hierdoor op velen geoefend werd, vers 35. Zij zagen hem allen, die te Lydda en Sarona woonden, dewelke zich bekeerden tot den Heere. Wij kunnen ons niet voorstellen, dat ieder afzonderlijk persoon in die plaatsen kennis heeft genomen van het wonder, en er onder den invloed van is gekomen, maar velen, de mensen in de stad Lydda in het algemeen, en die van de streek van Sarona, ene vruchtbare vlakte, of vallei, waarvan voorzegd werd. Saron zal tot ene schaapskooi worden, Jesaja 65:10.

1. Zij deden allen onderzoek naar de waarheid van het wonder. Zij zagen hem, die genezen was, en zagen dat het ene wonderdadige genezing was, door de kracht van Christus, in zijn naam aan hem gewerkt, met de bedoeling de leer van Christus, die thans aan de wereld gepredikt werd, te bevestigen en te bekrachtigen.

2. Allen onderwierpen zich aan het overtuigend bewijs, dat hierin was gelegen, van den Goddelijken oorsprong der Christelijke leer, en zij bekeerden zich tot den Heere, tot den Heere Jezus, zij bekeerden zich van het Judaïsme tot het Christendom, omhelsden de leer van Christus en onderwierpen zich aan Zijne ordonnantiën, zij gaven zich aan Hem over, om door Hem geregeerd, onderwezen en zalig gemaakt te worden.

Handelingen 9:36-43

Hier hebben wij een nog groter wonder, gewrocht door Petrus ter bevestiging van het Evangelie-de opwekking van Tabitha, dat is: hare terugbrenging tot het leven, nadat zij reeds enigen tijd dood was. Hier is:

I. Ene schets van het leven, den dood en het karakter van Tabitha, aan wie dat wonder was geschied, vers 36, 37.

1. Zij woonde te Joppe, ene zeehaven in den stam van Dan, waar Jona zich heeft ingescheept om naar Tarsis te gaan, en die nu Jaffa wordt genoemd.

2. Haar naam was Tabitha, een Hebreeuwse naam, in het Grieks Dorkas, de betekenis er van, in het Grieks, zowel als in het Hebreeuws, is ene hinde, een liefelijk schepsel. Naftali wordt vergeleken bij ene losgelatene hinde, schone woorden sprekende, en de huisvrouw van een vriendelijk en teder echt- genoot is als de zeer liefelijke hinde, en als een aangenaam steengeitje, Spreuken 5:19.

3. Zij was ene discipelin, ene, die het geloof van Christus had omhelsd en gedoopt was, en daarenboven was zij uitnemend boven velen in werken van barmhartigheid, waarvan zij vol was, dat is: waarin zij overvloedig was, haar hoofd was vervuld van zorgen en bedenksels op wat wijze zij goed zou kunnen doen. Zij beraadslaagde milddadigheden, Jesaja 32:8. Hare handen waren vol van goede bezigheid, zij beschouwde het als haar werk, goed te doen, zij was nooit ledig, zij had geleerd goede werken voor te staan, Titus 3:8. Zij was vol van goede werken, zoals een boom vol is van vruchten. Velen zijn vol van goede woorden, die ledig en onvruchtbaar zijn in goede werken, maar Tabitha was ene grote daderes, gene grote praatster, Non magna loquimur, sed vivimus Wij spreken gene grote dingen, wij leven ze, of beleven ze. Onder andere goede werken, was zij ook merkwaardig om hare aalmoezen, die zij deed, niet slechts hare werken der Godsvrucht, die goede werken zijn en vruchten des geloofs, maar werken van barmhartigheid en der weldadigheid, voortvloeiende uit liefde tot den naaste en ene heilige minachting van deze wereld. Zij wordt geprezen, niet slechts voor de aalmoezen, die zij gaf, maar voor de aalmoezen, die zij deed. Zij, die gene goederen hebben, om in liefdadigheid weg te geven, kunnen toch wel in staat zijn liefdadigheid te doen, werkende met hun handen, of lopende met hun voeten ten gunste en voordele der armen. En zij, die gene daad der barmhartigheid willen doen, zouden-wàt zij ook mogen zeggen of beweren-ook gene gave der barmhartigheid geven, al waren zij ook rijk. Zij was vol van aalmoezen, hoon epoiei -die zij maakte, er wordt nadruk gelegd op haar doen er van, omdat zij wat hare hand hierin vond te doen, met al hare macht gedaan heeft, en er in volhardde. Het waren aalmoezen, die zij zich niet voorstelde en voornam te doen, en niet zei te zullen doen, maar die zij deed, niet, die zij begon te doen, maar die zij deed, die zij voleindigde te doen, 2 Corinthiërs 8:11, 9:7. Dat is het leven en het karakter van ene zekere discipelin, en behoort het te wezen van alle discipelen van Christus, want, indien wij aldus veel vrucht dragen, dan zijn wij waarlijk Zijne discipelen, Johannes 15:8.

4. In het midden van al hare werkzaamheid werd zij weggenomen, vers 37, het geschiedde in die dagen, dat zij ziek werd en stierf. Aan hen, die zich verstandiglijk gedragen jegens de ellendigen, is beloofd, niet dat zij nooit ziek zullen zijn, maar dat de Heere hen zal ondersteunen op het ziekbed, hen zal versterken met kracht in hun ziel, en in hun ziekte hun ganse leger zal veranderen, het

gemakkelijk zal maken, Psalm 41:2, 4. Zij kunnen niet hopen of verwachten nooit te zullen sterven, (weldadige lieden worden weg geraapt, en weldadige vrouwen ook, getuige Tabitha,) maar zij kunnen hopen barmhartigheid te vinden bij den Heere, in dien dag, 2 Timotheus 1:18.

5. Hare vrienden, en die haar omringden hebben haar niet, gelijk de gewoonte was, dadelijk begraven, omdat zij de hoop koesterden, dat Petrus komen zou om haar in het leven terug te roepen, maar zij wiesen het dode lichaam, naar de gewoonte, dat, volgens men zegt, met warm water geschiedde, hetgeen, indien er nog leven in het lichaam aanwezig was, het zou opwekken, zodat dit geschiedde om te tonen, dat zij wel wezenlijk en werkelijk dood was. Zij beproefden alle gewone middelen om de levensgeesten bij haar op te wekken, maar konden het niet. Zij legden haar in de opperzaal, die, naar Dr. Lightfoot denkt, waarschijnlijk de vergaderzaal der gelovigen in die stad geweest is, en dáár legden zij het lichaam opdat Petrus, indien hij kwam, haar in die plaats met des te meer plechtigheid tot het leven terug zou roepen.

II. Het verzoek, dat hare Christelijke vrienden tot Petrus zonden, om met allen spoed tot hen te komen, niet om de begrafenis bij te wonen, maar om die wellicht te voorkomen, vers 38. Lydda, waar Petrus zich nu bevond, was nabij Joppe, en de discipelen te Joppe hadden vernomen, dat Petrus daar was, en dat hij Eneas van een ziekbed had opgericht. Daarom zonden zij twee mannen tot hem, ten einde de boodschap eerbiedig en plechtig te doen zijn, biddende dat hij niet zou vertoeven tot hen over te komen, hem niet te kennen gevende waarom, of wat er van de zaak was, opdat hij uit nederigheid niet zou weigeren te komen voor zo groot ene daad, als het opwekken van ene dode. Indien zij er slechts in slagen hem te doen komen, zullen zij de zaak aan hem overlaten. Hun vriendin was gestorven, het was dus te laat om een doctor te laten roepen, maar niet te laat om Petrus te zenden. Post mortem medicus -een geneesheer na den dood is ene ongerijmdheid, maar niet Post mortem apostolus -een apostel na den dood.

III. De houding, waarin hij de overlevenden vond bij zijne komst, vers 39. Petrus stond op en ging met hen. Hoewel zij niet zeiden, waarvoor zij zijne komst begeerden, was hij toch bereid om met hen te gaan, gelovende, dat zij hem voor de ene of andere goede zaak hadden laten roepen. Laten de gelovige leraren niet morren, als zij op ieders wenk gereed moeten zijn, voor zoveel dit in hun vermogen is, als de grote apostel zich zelven allen dienstbaar gemaakt heeft, 1 Corinthiërs 9:19. Hij vond het dode lichaam in ene opperzaal gelegd, waar zich weduwen bevonden, die waarschijnlijk tot de gemeente behoorden, arme weduwen. Daar stonden zij en spraken:

1. Tot lof der overledene, een goed werk, als er werkelijk iets te loven valt, iets dat ter navolging kan worden aanbevolen, zonder vleierij voor de nagelatene betrekkingen, en zonder nevenbedoelingen, maar zuiver en alleen tot verheerlijking van God, en ter opwekking van anderen tot hetgeen prijzenswaardig is. De lof van Tabitha was gelijk aan hare eigene deugden, zij bestond niet in het woord, maar in de daad. Er waren hier gene lofspraken op haar in redevoeringen, gene gedichten ter harer gedachtenis, maar de weduwen toonden de rokken en klederen, die Dorcas gemaakt had voor haar, en haar geschonken heeft, als zij bij haar was. Zolang als hij leefde, was het de vertroosting van Job dat de lendenen van den nooddruftige hem gezegend hebben, omdat hij verwarmd werd van de vellen zijner lammeren, Job 31:20. En hier was het tot ere van Tabitha, toen zij gestorven was, dat de weduwen haar prezen om de klederen, die zij voor haar gemaakt had. En diegenen worden voorzeker het best geprezen, wier werken hen prijzen in de poorten, hetzij zij al of niet door de woorden van anderen geprezen worden. En het is veel eervoller om een gezelschap van

oude, afgeleefde weduwen te kleden, die voor den dag en den nacht kleding nodig hebben, en voor hare weldoeners zullen bidden, als zij haar niet zien, dan een troep luie knechten in rijke livreien te kleden, die hen, die hen kleden, misschien achter hun rug vloeken, Prediker 7:21, en het is iets, waarin allen, die wijs en goed zijn, genot en behagen zullen vinden, want goedheid is ware grootheid, en daar zal men vroeg of laat altijd ene goede rekening bij vinden. Merk op:

A. In welk kanaal Tabitha veel van hare liefdadigheid deed vloeien. Ongetwijfeld waren er ook andere voorbeelden van hare aalmoezen, die zij deed, maar dit voorbeeld werd hier nu bijgebracht: zij scheen met hare eigene handen rokken en klederen gemaakt te hebben voor de arme weduwen, die wellicht door haar handen arbeid aan den kost konden komen, maar te arm waren om kleren te kopen. En dit is een voortreffelijk werk van barmhartigheid: als gij een naakte ziet, dat gij hem dekt, Jesaja 58:7, en het niet genoeg denkt te zijn om te zeggen: Wordt warm, Jakobus 2:15, 16.

B. Welk een gevoel van dankbaarheid de armen hadden voor hare goedheid en vriendelijkheid. Zij toonden de rokken, zich niet schamende te erkennen, dat zij haar de klederen, die zij aan het lijf hadden, verschuldigd waren. Diegenen zijn wel gruwelijk ondankbaar, die de vriendelijkheid, hun betoond, niet willen erkennen, zoals deze arme weduwen haar hier erkenden. Zij, die aalmoezen ontvangen, zijn niet zo verplicht om dit te verbergen, als zij, die aalmoezen geven. Als de armen zich ongunstig uitlaten over de rijken, omdat zij liefdeloos en onbarmhartig zijn, dan moeten zij zich eens afvragen, of zij niet ontevreden en ondankbaar zijn. Haar tonen van de rokken en klederen, die Dorcas gemaakt had, strekte niet alleen tot lof van hare barmhartigheid, maar ook van hare naarstigheid in overeenstemming met den aard der deugdzame huisvrouw: zij steekt hare handen uit naar de spil, of ten minste naar de naald, en dan breidt zij hare handpalm uit tot den ellendige, en steekt zij hare handen uit tot den nooddruftige met hetgeen zij gewerkt heeft. En wanneer God en de armen aldus het hun toekomende gehad hebben, dan maakt zij voor zich tapijtsieraad, en is hare kleding fijn linnen en purper, Spreuken 31:19-22.

2. Zij betreurden haar verlies. De weduwen stonden bij Petrus, wenende. Als de weldadige lieden worden weg geraapt, dan moet men dit ter harte nemen, inzonderheid moeten zij het ter harte nemen, voor wie zij op bijzondere wijze weldadig zijn geweest. Zij behoefden om haar niet te wenen, zij was weggenomen voor den dag des kwaads, zij rust van haren arbeid en hare werken volgen met haar, maar zij wenen om zich zelven en om hare kinderen, die spoedig het gemis van zulk ene goede vrouw zullen leren kennen, die haars gelijke niet achterlaat. Zij hebben gelet op het goed, dat Dorcas gedaan had, als zij bij haar was, maar nu is zij heengegaan van haar, en dat is de smart. De weldadigen zullen bevinden, dat zij de armen altijd met hen hebben, maar het is kostelijk, als de armen bevinden, dat zij de weldadigen altijd met hen hebben. Wij moeten goed gebruik maken van de lichten, die wij nog ene wijle bij ons hebben, want zij zullen niet altijd bij ons zijn, zullen niet lang met ons zijn, en als zij heen zijn gegaan, dan zullen wij denken aan hetgeen zij deden, toen zij met ons waren. De weduwen schijnen voor het aangezicht van Petrus te hebben geweend, als om hem te bewegen om, zo hij iets vermocht, zich over haar te ontfermen en haar te helpen. en ene vrouw terug te roepen in het leven, die zich altijd over haar ontfermd heeft. Als weldadige lieden gestorven zijn, dan kunnen wij ze niet terug bidden in het leven, maar als zij ziek zijn, dan zijn wij hun dit bewijs van dankbaarheid verschuldigd, dat wij bidden om hun herstel, dat zij, indien het de wil Gods is, in het leven mogen gespaard worden, die nog zo slecht gemist kunnen worden op aarde.

IV. De wijze, waarop zij in het leven teruggeroepen werd.

1. In stilte, zonder vele omstanders. Zij was in de opperzaal gelegd, waar zij hun openbare bijeenkomsten hadden, en er schijnt veel gedrang om het dode lichaam geweest te zijn, in de verwachting van hetgeen geschieden zou. Maar Petrus heeft hen allen uitgedreven, al de wenende weduwen, allen, behalve enige naaste bloedverwanten, of wellicht de voorgangers der gemeente, om zich met hem in het gebed te verenigen, zoals Christus ook gedaan had, Mattheus 9:25. Aldus heeft Petrus alles vermeden wat op verwaandheid of praalvertoning geleek. Zij kwamen om te zien, maar hij is niet gekomen om gezien te worden. Hij heeft allen uitgedreven, opdat hij des te vrijer en ongedwongener zijne ziel voor God zou kunnen uitstorten in het gebed bij deze gelegenheid, en niet gestoord zou worden door hun luidruchtige weeklachten.

2. Door gebed. In zijne genezing van Eneas was het gebed stilzwijgend begrepen, maar in dit grotere werk richtte hij zich tot God in plechtig gebed, zoals Christus, toen Hij Lazarus heeft opgewekt. Maar Christus' gebed was met de macht eens Zoons, die levend maakt, die Hij wil, het gebed van Petrus was in de onderworpenheid van een dienstknecht, die onder leiding staat, daarom knielde hij neer en bad.

3. Door het woord, een levenwekkend woord, een woord van geest en leven. Hij keerde zich tot het lichaam, hetgeen aanduidt, dat hij, toen hij bad, er zich van afgekeerd had, opdat de aanblik, het zien van dat dode lichaam, zijn geloof niet zou ontmoedigen, hij zag naar een anderen kant, om ons te leren, om met Abraham tegen hoop op hoop te geloven, over de moeilijkheden, die in den weg zijn, heen te zien, het lichaam niet aanmerkende, dat alrede verstorven is, opdat wij aan de beloftenis Gods niet twijfelen, Romeinen 4:29. Maar nadat hij had gebeden, keerde hij zich tot het lichaam, en sprak in den naam zijns Meesters, en naar Zijn voorbeeld: "Tabitha, sta op, keer terug tot het leven". Er ging kracht uit met dit woord, zij kwam terug tot het leven, opende de ogen, die de dood had gesloten. Zo is ook bij de opwekking van dode zielen tot geestelijk leven, het eerste teken van leven het openen van de ogen van den geest, Hoofdstuk 26:18. Toen zij Petrus zag, zat zij overeind, om te tonen, dat zij wezenlijk en waarlijk levend was, en, vers 41, hij gaf haar de hand en richtte ze op, niet alsof zij nog zwak was, maar omdat hij haar, als het ware, verwelkomen wilde in haar hernieuwd leven, en gaf haar de rechterhand der gemeenschap onder de levenden, van wie zij door den dood was afgesneden. Eindelijk: hij riep de heiligen en de weduwen, die allen leed droegen om haren dood, en stelde ze levend voor hen, tot hun grote vertroosting, inzonderheid van de weduwen, die haar dood zeer ter harte hadden genomen. Hij stelde ze haar voor, zoals Elia, 1 Koningen 17:23, en Elisa, 2 Koningen 4:36, en Christus, Lukas 7:15, de dode zonen levend aan hun moeders voorstelden. De grootste vreugde wordt uitgedrukt door leven uit de doden.

V. De goede uitwerking van dat wonder.

1. Velen werden er door overtuigd van de waarheid van het Evangelie, dat het uit den hemel was, en niet uit de mensen, en geloofden in den Heere, vers 42. Het werd bekend door geheel Joppe. Weldra zal ieder er van spreken, en daar het ene stad van zeevaarders was, zal het bericht er van weldra ook naar andere plaatsen komen, en hoewel sommigen er nooit over nadachten, heeft het op anderen toch invloed geoefend. Het was het doel der wonderen ene Goddelijke openbaring te bevestigen.

2. Petrus werd hierdoor bewogen, nog enigen tijd in die stad te verwijlen, vers 43. Bevindende, dat hem aldaar ene deur geopend was, bleef hij er vele dagen, totdat hij er van weggeroepen werd voor

werk aan ene andere plaats. Hij bleef niet in het huis van Tabitha, hoewel zij rijk was, opdat hij niet den schijn zou hebben zijne eigene eer te zoeken, maar hij verbleef bij een zekeren Simon, een lederbereider, een gewoon man van zaken, hetgeen een voorbeeld is van zijne inschikkelijkheid en nederigheid, en hiermede heeft hij ons geleerd, niet te trachten naar de hoge dingen, maar ons te voegen tot de nederigen. En hoewel Petrus daar nu in onbekendheid scheen te leven in dit huis van een armen leerlooier aan de zee, heeft God hem toch van daar geroepen en heengezonden om een groot werk te doen, hetgeen in het volgende hoofdstuk verhaald wordt, want die zich vernederen zullen verhoogd worden.

HOOFDSTUK 10

1 En er was een zeker man te Cesarea, met name Cornelius, een hoofdman over honderd, uit de bende, genaamd de Italiaanse;
2 Godzalig en vrezende God, met geheel zijn huis, en doende vele aalmoezen aan het volk, en God geduriglijk biddende.
3 Deze zag in een gezicht klaarlijk, omtrent de negende ure des daags, een engel Gods tot hem inkomen, en tot hem zeggende: Cornelius!
4 En hij, de ogen op hem houdende, en zeer bevreesd geworden zijnde, zeide: Wat is het Heere? En hij zeide tot hem: Uw gebeden en uw aalmoezen zijn tot gedachtenis opgekomen voor God.
5 En nu, zend mannen naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenaamd wordt Petrus.
6 Deze ligt te huis bij een Simon, lederbereider, die zijn huis heeft bij de zee; deze zal u zeggen, wat gij doen moet.
7 En als de engel, die tot Cornelius sprak, weggegaan was, riep hij twee van zijn huisknechten, en een godzaligen krijgsknecht van degenen, die gedurig bij hem waren;
8 En als hij hun alles verhaald had, zond hij hen naar Joppe.
9 En des anderen daags, terwijl deze reisden, en nabij de stad kwamen, klom Petrus op het dak, om te bidden, omtrent de zesde ure.
10 En hij werd hongerig, en begeerde te eten. En terwijl zij het bereidden, viel over hem een vertrekking van zinnen.
11 En hij zag den hemel geopend, en een zeker vat tot hem nederdalen, gelijk een groot linnen laken, aan de vier hoeken gebonden, en nedergelaten op de aarde;
12 In hetwelk waren al de viervoetige dieren der aarde, en de wilde, en de kruipende dieren, en de vogelen des hemels.
13 En er geschiedde een stem tot hem: Sta op, Petrus! slacht en eet.
14 Maar Petrus zeide: Geenszins, Heere! want ik heb nooit gegeten iets, dat gemeen of onrein was.
15 En een stem geschiedde wederom ten tweeden male tot hem: Hetgeen God gereinigd heeft, zult gij niet gemeen maken.
16 En dit geschiedde tot drie maal; en het vat werd wederom opgenomen in den hemel.
17 En alzo Petrus in zichzelven twijfelde, wat toch het gezicht mocht zijn, dat hij gezien had, ziet, de mannen, die van Cornelius afgezonden waren, gevraagd hebbende naar het huis van Simon, stonden aan de poort.
18 En iemand geroepen hebbende, vraagden zij, of Simon, toegenaamd Petrus, daar te huis lag.
19 En als Petrus over dat gezicht dacht, zeide de Geest tot hem: Zie, drie mannen zoeken u;
20 Daarom sta op, en ga af, en reis met hen, niet twijfelende; want ik heb hen gezonden.
21 En Petrus ging af tot de mannen die van Cornelius tot hem gezonden waren, en zeide: Ziet, ik ben het, dien gij zoekt; wat is de oorzaak, waarom gij hier zijt?
22 En zij zeiden: Cornelius, een hoofdman over honderd, een rechtvaardig man, en vrezende God, en die goede getuigenis heeft van het ganse volk der Joden, is door Goddelijke openbaring vermaand van een heiligen engel, dat hij u zou ontbieden te zijnen huize, en dat hij van u woorden der zaligheid zou horen.
23 Als hij hen dan ingeroepen had, ontving hij ze in huis. Doch des anderen daags ging Petrus met hen heen, en sommigen der broederen, die van Joppe waren, gingen met hem.
24 En des anderen daags kwamen zij te Cesarea. En Cornelius verwachtte hen, samengeroepen hebbende die van zijn maagschap en bijzonderste vrienden.

25 En als het geschiedde, dat Petrus inkwam, ging hem Cornelius tegemoet, en vallende aan zijn voeten, aanbad hij.
26 Maar Petrus richtte hem op, zeggende: Sta op, ik ben ook zelf een mens.
27 En met hem sprekende, ging hij in, en vond er velen, die samengekomen waren.
28 En hij zeide tot hen: Gij weet, hoe het een Joodsen man ongeoorloofd is, zich te voegen of te gaan tot een vreemde; doch God heeft mij getoond, dat ik geen mens zou gemeen of onrein heten.
29 Daarom ben ik ook zonder tegenspreken gekomen, ontboden zijnde. Zo vraag ik dan, om wat reden gijlieden mij hebt ontboden.
30 En Cornelius zeide: Over vier dagen was ik vastende tot deze ure toe, en ter negende ure bad ik in mijn huis.
31 En ziet, een man stond voor mij, in een blinkend kleed, en zeide: Cornelius! uw gebed is verhoord, en uw aalmoezen zijn voor God gedacht geworden.
32 Zend dan naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenaamd wordt Petrus; deze ligt te huis in het huis van Simon, den lederbereider, aan de zee, welke, hier gekomen zijnde, tot u spreken zal.
33 Zo heb ik dan van stonde aan tot u gezonden, en gij hebt welgedaan, dat gij hier gekomen zijt. Wij zijn dan allen nu hier tegenwoordig voor God, om te horen al hetgeen u van God bevolen is.
34 En Petrus, den mond opendoende, zeide: Ik verneem in der waarheid, dat God geen aannemer des persoons is;
35 Maar in allen volke, die Hem vreest en gerechtigheid werkt, is Hem aangenaam.
36 Dit is het woord, dat Hij gezonden heeft den kinderen Israels, verkondigende vrede door Jezus Christus; deze is een Heere van allen.
37 Gijlieden weet de zaak, die geschied is door geheel Judea, beginnende van Galilea, na den doop, welken Johannes gepredikt heeft;
38 Belangende Jezus van Nazareth, hoe Hem God gezalfd heeft met den Heiligen Geest en met kracht; Welke het land doorgegaan is, goeddoende, en genezende allen, die van den duivel overweldigd waren; want God was met Hem.
39 En wij zijn getuigen van al hetgeen Hij gedaan heeft, beide in het Joodse land en te Jeruzalem; Welken zij gedood hebben, Hem hangende aan het hout.
40 Dezen heeft God opgewekt ten derden dage, en gegeven, dat Hij openbaar zou worden;
41 Niet al den volke, maar den getuigen, die van God te voren verkoren waren, ons namelijk, die met Hem gegeten en gedronken hebben, nadat Hij uit de doden opgestaan was.
42 En heeft ons geboden den volke te prediken, en te betuigen, dat Hij is Degene, Die van God verordend is tot een Rechter van levenden en doden.
43 Dezen geven getuigenis al de profeten, dat een iegelijk, die in Hem gelooft, vergeving der zonden ontvangen zal door Zijn Naam.
44 Als Petrus nog deze woorden sprak, viel de Heilige Geest op allen, die het Woord hoorden.
45 En de gelovigen, die uit de besnijdenis waren, zovelen als met Petrus gekomen waren, ontzetten zich, dat de gave des Heiligen Geestes ook op de heidenen uitgestort werd.
46 Want zij hoorden hen spreken met vreemde talen, en God groot maken. Toen antwoordde Petrus:
47 Kan ook iemand het water weren, dat dezen niet gedoopt zouden worden, welke den Heiligen Geest ontvangen hebben, gelijk als ook wij?
48 En hij beval, dat zij zouden gedoopt worden in den Naam des Heeren. Toen baden zij hem, dat hij enige dagen bij hen wilde blijven.

Het is ene nieuwe en zeer merkwaardige wending, die met de geschiedenis van dit hoofdstuk aan de Handelingen der Apostelen wordt gegeven. Tot nu toe hebben de dienaars van Christus te Jeruzalem en overal, waar zij heen kwamen, alleen aan de Joden het Evangelie gepredikt, of aan de Grieken, die besneden waren en Jodengenoten zijn geworden, maar nu: ZIET, WIJ KEREN ONS TOT DE HEIDENEN. De apostel Petrus is de man, die het eerst gebruikt is, om onbesnedene Heidenen tot de Christelijke kerk toe te laten, en Cornelius, een Romeinse hoofdman over honderd, of kolonel, is de eerste, die met zijn gezin en zijne vrienden toegelaten is. Nu wordt ons hier gezegd.

I. Hoe Cornelius in een gezicht geraden wordt, om Petrus te zenden, en dienovereenkomstig om hem gezonden heeft, vers 1-8.

II. Hoe Petrus in een gezicht de aanwijzing ontving om tot Cornelius te gaan. Zonder enig gewetensbezwaar, hoewel hij een Heiden was, en dienovereenkomstig tot hem ging, vers 9-23.

III. Het onderhoud van Petrus met Cornelius te Cesarea, vers 24-33.

IV. De rede van Petrus in het huis van Cornelius, waar bij ook al diens vrienden tegenwoordig waren, vers 34-43.

V. De doop van Cornelius en de zijnen, eerst met den Heiligen Geest, en toen met water, vers 44-48.

Handelingen 10:1-8

Het brengen van het Evangelie aan de Heidenen, en het brengen van hen, die vreemdelingen en bijwoners geweest waren, om medeburgers te zijn der heiligen, en huisgenoten Gods, was zelfs voor de apostelen zulk ene verborgenheid en zulk ene verrassing, Efeziërs 3:3, 6, dat het van belang voor ons is om te letten op al de omstandigheden van het begin van dit grote werk, dit deel van de verborgenheid der Godzaligheid -Christus gepredikt onder de Heidenen, en geloofd in de wereld, 1 Timotheus 3:16. Het is niet onwaarschijnlijk, dat enkele Heidenen reeds voor dien tijd ene synagoge der Joden zijn binnengegaan, en het Evangelie hebben horen prediken, maar nooit was het Evangelie nog voorbedachtelijk aan de Heidenen gepredikt, noch zijn er van hen gedoopt, Cornelius was de eerste. En hier hebben wij:

I. Een bericht, dat ons omtrent Cornelius gegeven wordt, wie en wat hij was, die Christus' eerstgeborene onder de Heidenen geweest is. Er wordt ons hier gezegd, dat hij een groot man en een goed man was, twee hoedanigheden, die zelden gepaard gaan, maar hier in dezelfden man verenigd waren. En waar die twee eigenschappen te zamen gezien worden, verlenen zij glans en luister aan elkaar, goedheid maakt grootheid nog meer nuttig en dienstig.

1. Cornelius was een officier van het leger, vers 1. Hij was nu in garnizoen te Cesarea, ene sterke stad, kort geleden herbouwd en verbouwd en versterkt door Herodes den Grote, en ter ere van Augustus Caesar Cesarea genoemd. Zij lag open naar den zeekant, zeer geriefelijk voor het houden van gemeenschap tussen Rome en hare wingewesten in deze streken. De Romeinse stadhouder, of proconsul, hield er gewoonlijk zijn verblijf, Hoofdstuk 23:23, 24, 25:6. Er was daar ene bende, of cohort, of regiment, van het Romeinse leger, die waarschijnlijk als lijfwacht van den stadhouder gebruikt werd, en hier de Italiaanse bende genoemd wordt. Omdat men meer zeker wilde wezen van hun trouw, waren zij allen geboren Romeinen, of Italianen. Cornelius voerde het bevel over een deel van dat leger. Zijn naam, Cornelius, was veel in gebruik onder de Romeinen in sommigen van de oudste en edelste geslachten. Hij was een officier van hogen rang en aanzien, een centurion, een hoofdman over honderd. Wij lezen van iemand van dien rang in den tijd van onzen Heiland, aan wie Hij groten lof gaf, Mattheus 8:10. Als een Heiden uitgekozen moet worden, om het eerst het Evangelie te ontvangen, dan is het geen Heidense wijsgeer, en veel minder nog een Heidense priester, (die blinde ijveraars zijn voor hun denkbeelden en godsverering, en bevooroordeeld tegen het Evangelie van Christus,) maar een Heidens krijgsman, die een man is van vrijer gedachten, en wie dat wezenlijk is, zal, als hem de Christelijke leer behoorlijk wordt voorgesteld, haar omhelzen en welkom heten. Vissers, ongeleerde en onwetende mannen, waren de eerste Joodse bekeerlingen, maar zo was het niet bij de Heidenen, want de wereld moet weten, dat er in het Evangelie datgene is, hetwelk zich aan mannen van beschaving en geleerdheid en goede opvoeding, zoals, naar wij reden hebben te geloven, deze centurion er een was, aanbeveelt. Laten soldaten en officieren van het leger niet zeggen, dat hun beroep hen vrijstelt van het bedwang, waar anderen zich onder bevinden, en daar het hun de gelegenheid geeft om vrijer te leven, hen verontschuldigt als zij niet Godsdienstig zijn, want hier zien wij een officier van het leger het Christendom omhelzen, zonder dat dit hem uit het leger bande, en zonder dat hij het uit eigen beweging verliet. En eindelijk, het was ene grievende vernedering voor de Joden, dat niet slechts de Heidenen toegelaten werden tot de kerk, maar dat de eerste, die er in opgenomen werd, een officier was van het Romeinse leger, dat voor hen de gruwel der verwoesting was.

2. Naar de mate van het licht, dat hij had, was hij een Godsdienstig man. Er wordt een zeer goed getuigenis van hem gegeven, vers 2. Hij was geen afgodendienaar, geen aanbidder van valse goden of beelden, en hij gaf zich ook niet toe in enigerlei onzedelijkheid, waaraan het grootste deel der Heidenwereld was overgelaten om hen te straffen voor hun afgoderij. Hij had een beginsel van eerbied voor den waren en levenden God, hij was Godzalig en vrezende God. Hij geloofde in een God, den Schepper van hemel en aarde, hij had eerbied voor Zijne heerlijkheid en macht, en hij vreesde Hem te beledigen door de zonde, en hoewel hij een krijgsman was, deed het niets af aan zijne dapperheid, dat hij voor God beefde. Hij hield den Godsdienst in ere in zijn gezin, hij vreesde God met geheel zijn huis. Hij wilde gene afgodendienaars toelaten onder zijn dak, maar droeg zorg, dat hij niet slechts, maar ook al de zijnen, den Heere dienden. Ieder goed man zal doen wat hij kan, om hen, die hem omringen, ook goed te doen zijn. Hij was een zeer weldadig man, hij deed vele aalmoezen aan het volk, het volk der Joden, niettegenstaande de eigenaardigheden van hun Godsdienst. Hoewel hij een Heiden was, was hij bereid iemand, die wezenlijk hulp nodig had, bij te staan, zonder naar zijn Godsdienst te vragen. Hij was veel in het gebed, hij bad God geduriglijk. Hij had vaste tijden voor het gebed, en hield er zich aan. Waar de vreze Gods heerst in het hart, daar zal dit blijken, zowel in werken van barmhartigheid als in werken van Godsvrucht, en het ene zal ons niet vrijstellen van het andere.

II. De orders hem gegeven van den hemel door den dienst van een engel, om Petrus te ontbieden, dat hij nooit gedaan zou hebben, indien het hem niet aldus gezegd was. Merk op:

1. Hoe, en op wat wijze, die orders hem worden gegeven. Hij had een visioen, waarin een engel ze hem overbracht. Het was omtrent de negende ure des daags, om drie uur in den namiddag, dat bij ons een uur is van zaken en gesprekken, maar omdat het in den tempel de tijd was van het avondoffer, werd het toenmaals door vrome mensen tot ene ure des gebeds gemaakt, om te kennen te geven, dat al onze gebeden krachtens het grote Offer opgezonden moeten worden. Cornelius was nu, gelijk hij ons zelf mededeelt, in het gebed, vers 30. Nu wordt ons hier gezegd:

A. Dat een engel Gods tot hem inkwam. Door den glans op zijn gelaat, en de wijze, waarop hij inkwam, wist hij, dat hij iets meer dan een mens moest wezen, en dus niets minder dan een engel, een bode van den hemel.

B. Dat hij hem klaarlijk zag met zijne lichamelijke ogen, niet in een droom, voorgesteld aan zijne verbeelding, maar in een visioen, voorgesteld aan zijn gezicht.

C. Dat hij hem bij zijn naam noemde, Cornelius, om te kennen te geven, dat God bijzonder acht op hem sloeg.

D. Dat Cornelius hierdoor voor het ogenblik verschrikt werd, vers 4. Toen hij de ogen op hem hield, was hij zeer bevreesd geworden. De wijste en beste mensen werden bij de verschijning van een buitengewonen bode des hemels getroffen door vrees, en terecht, want de zondige mens weet, dat hij gene reden heeft om goede tijding van daar te verwachten. En daarom roept Cornelius: Wat is het Heere? Dit zegt hij als iemand, die vreest, dat er iets niet recht is, en verlangt van die vreze ontheven te worden, door de waarheid te kennen, of als iemand, die begerig is den wil Gods te kennen, en bereid is er zich aan te onderwerpen, zoals Jozua: Wat spreekt mijn Heere tot Zijn knecht? En Samuel: Spreek, want Uw knecht hoort.

2. Wat de boodschap was, die hem gebracht werd.

A. Hem wordt verzekerd, dat God genoegen met hem neemt in zijn wandelen overeenkomstig het licht, dat hij had, vers 4, Uwe gebeden en uwe aalmoezen zijn tot gedachtenis opgekomen voor God. Gebeden en aalmoezen moeten samengaan. Wij moeten onze gebeden doen volgen door aalmoezen, want het vasten, dat God verkiest, is dat men den arme zijn brood mededeelt, Jesaja 58:6. Het is niet genoeg te bidden dat hetgeen wij hebben aan ons geheiligd moge worden, maar wij moeten aalmoezen geven van zulke dingen als wij hebben, en dan: ziet, alles is u rein, Lukas 11:41. 1) En wij moeten onze aalmoezen doen volgen door onze gebeden, dat God ze genadiglijk zal aannemen, en dat zij gezegend mogen worden aan hen, aan wie zij zijn gegeven. Cornelius bad, en gaf aalmoezen, niet zoals de Farizeeën, om van de mensen gezien te worden, maar in oprechtheid voor het aangezicht Gods, en hier wordt hem gezegd, dat zij tot gedachtenis opgekomen zijn voor God. Zij waren opgeschreven in den hemel, in het boek der gedachtenis, dat geschreven is voor allen, die God vrezen, en het zal ten zijnen gunste gedacht worden: "Uwe gebeden zullen verhoord, en uwe aalmoezen beloond worden". De offers onder de wet worden gezegd te zijn ter gedachtenis. Zie Leviticus 2:9, 16, 5:12, 6:15. En gebeden en aalmoezen zijn onze geestelijke offeranden, waarvan het Gode behaagt kennis te nemen en er op te letten. In de Goddelijke openbaring aan de Joden, voor zo ver de Heidenen er bij betrokken waren, niet slechts als het licht en de wet der natuur verbeterende en leidende, maar ook in de belofte van den komenden Messias, die er in ver. vat is, geloofde Cornelius, en daaraan onderwierp hij zich. Wat hij deed, deed hij in dat geloof, en werd er door God in aangenomen. Want de Heidenen, tot wie de wet van Mozes kwam, waren niet verplicht besnedene Joden te worden, zoals zij, tot wie het Evangelie van Christus komt, verplicht zijn gedoopte Christenen te worden.

B. Hij moet een onderzoek instellen naar ene verdere openbaring der Goddelijke genade, díe nu onlangs aan de wereld gedaan is, vers 5, 6. Hij moet terstond naar Joppe zenden, en vragen naar Simon Petrus, die te huis ligt bij een zekeren Simon, een lederbereider. Zijn huis is bij de zee. Als gij dien Simon Petrus ontbiedt zal hij komen, en als hij komt, zal hij u zeggen wat gij doen moet. Dat is het antwoord op uwe vraag: Wat is het, Heere? Nu hebben wij hier twee zeer verrassende dingen, die waardig zijn om door ons overdacht te worden.

A. Cornelius bidt en geeft aalmoezen in de vreze Gods. Hij is zelf Godsdienstig, en houdt den Godsdienst in stand in zijn huis, zijn gezin, en dit alles op Gode welbehaaglijke wijze. Toch is er nog iets meer, dat hij doen moet, hij moet den Christelijken Godsdienst omhelzen, nu God hem onder de mensen gevestigd heeft. Niet: hij mag dit doen, als hij er lust in heeft, het zal nuttig voor hem zijn, en een vermaak voor hem wezen, maar hij moet het doen, het is volstrekt noodzakelijk voor zijn welbehaaglijk zijn aan God in het vervolg, al is hij Hem tot nu toe in zijn dienen welbehaaglijk geweest. Hij, die de belofte van den Messias geloofde, moet nu in de vervulling dier belofte geloven. Nu God een nader getuigenis heeft gegeven betreffende Zijn Zoon dan hetwelk in de Oud-Testamentische profetieën gegeven werd, eist Hij, dat wij, als het tot ons gebracht wordt, het zullen aannemen. En nu komen noch onze gebeden, noch onze aalmoezen, tot gedachtenis op voor God, tenzij wij in Jezus Christus geloven, want dat is dit verdere hetwelk wij doen moeten. Dit is Zijn gebod, dat wij geloven. Gebeden en aalmoezen worden aangenomen van hen, die geloven, dat de Heere God is, en gene gelegenheid hebben om meer te weten. Maar voor hen, aan wie verkondigd is, dat Jezus is de Christus, is het ter aanneming van hun persoon, hun gebeden en hun aalmoezen

nodig dat zij dit geloven, en alleen op Hem steunen, wetende, dat zij alleen in Hem Gode welgevallig kunnen zijn.

b. Cornelius spreekt nu met een engel van den hemel, en toch moet hij het Evangelie van Christus niet van dezen engel ontvangen, noch is het van den engel, dat hij horen zal, hoe hij doen moet. Alles, wat de engel hem te zeggen heeft, is: "Zend om Petrus, en hij zal u zeggen, wat gij doen moet." Gelijk de vorige opmerking grotelijks tot eer is van het Evangelie, zo is deze het voor de Evangeliebediening. Het was niet aan den hoogsten van de engelen, maar aan hen, die minder waren dan de minsten van alle heiligen, dat deze genade gegeven was, om onder de Heidenen door het Evangelie te verkondigen den onnaspeurlijken rijkdom van Christus, Efeziërs 3:8, opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en de waardigheid van ene inzetting van Christus opgehouden worde, want Hij heeft aan de engelen niet onderworpen de toekomende wereld, Hebr. 2:5, maar aan den Zoon des mensen als den Soeverein, en aan de kinderen der mensen als Zijne agenten en staatsdienaren, wier verschrikking ons niet zal beroeren, en wier hand over ons niet zwaar zal zijn, zoals thans van dezen engel over Cornelius. En gelijk het ene ere was voor den apostel, dat hij verkondigen moest, wat een engel niet moest verkondigen, zo was het nog verder ene ere voor hem, dat een engel expres van den hemel werd gezonden, om de orders te brengen, dat er om hem gezonden moest worden. Een getrouw leraar en ene gewillige gemeente samen te brengen is een werk, een engel waardig, en waarvoor dus de voornaamste mensen zich gaarne moeten laten gebruiken.

III. Zijn onmiddellijk gehoorzamen aan deze orders, vers 7, 8. Hij zond met allen spoed naar Joppe om Petrus bij zich te ontbieden. Ware hij alleen geweest, hij zou zelf naar Joppe tot hem zijn gegaan. Maar hij had een gezin, bloedverwanten en vrienden, vers 24, ene kleine gemeente, als het ware, die niet met hem naar Joppe kon gaan, en daarom zendt hij om Petrus. Merk op:

1. Wanneer hij zond, zodra de engel, die met hem sprak, weggegaan was. Zonder tegenspreken, of uitstellen, is hij het hemelse gezicht gehoorzaam geweest. Uit hetgeen de engel gezegd had, bemerkte hij, dat hem enigen verderen arbeid zou voorgeschreven worden, en hij verlangde er naar, dat het hem gezegd werd. Hij heeft gehaast en niet vertraagd om dit gebod te volbrengen. In alle zaken, onze ziel betreffende, is het goed voor ons, om geen tijd te verliezen.

2. Wie hij zond: twee van zijne huisknechten, die allen God vreesden, en een Godzaligen krijgsknecht, een van hen, die gedurig bij hem waren. Een Godzalige centurion heeft Godzalige soldaten, een weinigje vroomheid heeft al ene grote uitwerking op krijgsknechten, maar er zou meer van in krijgsknechten gevonden worden, indien er meer van was in de bevelhebbers. De officieren van een leger, die zulk ene grote macht hebben over de soldaten, zoals wij bevinden, dat de centurion had, Mattheus 8:9, hebben ene kostelijke gelegenheid om den Godsdienst te bevorderen, of ten minste ondeugd en goddeloosheid tegen te gaan in hen, die onder hun bevelen staan, indien zij zich die gelegenheid slechts ten nutte willen maken. Merk op, dat deze centurion, als hij sommigen van zijne soldaten in zijn persoonlijken dienst wilde gebruiken, diegenen onder hen daartoe uitkoos, die Godzalig waren. Zij zullen bevorderd en ondersteund worden, ten einde ook anderen aan te moedigen tot Godsvrucht. Hij handelde naar David's regel, Psalm 101:6, Mijne ogen zullen zijn op de getrouwen in het land, dat zij bij mij zitten, die in den oprechten weg wandelt, die zal mij dienen.

3. Welke instructies hij hun gaf, vers 8.

Hij verhaalde hun alles, sprak hun van het gezicht, dat hij gehad heeft, en de orders, die hij had ontvangen, om Petrus te ontbieden, omdat de komst van Petrus iets was, dat ook hun aanging, want ook zij hadden zielen, die behouden moesten worden. Daarom zegt hij hun niet slechts waar zij Petrus moeten zoeken (hij had wel kunnen denken, dat dit genoeg was, de dienstknecht weet niet wat zijn heer doet,) maar hij zegt hun waarvoor hij komen moet, opdat zij er bij hem op zullen aandringen.

Handelingen 10:9-18

Cornelius had stellige orders van den hemel ontvangen, om Petrus te ontbieden, van wie hij anders niet had gehoord, of aan wie hij ten minste gene aandacht had gewijd, maar hier is nu nog ene moeilijkheid in den weg om hen samen te brengen-de vraag is, of Petrus tot Cornelius zal willen komen, als hij door hem ontboden wordt. Niet alsof hij het beneden zich acht om op een wenk klaar te staan, of bevreesd is het Evangelie aan een beschaafd, welopgevoed man te verkondigen, zoals Cornelius er een was, maar er is een gewetensbezwaar in den weg. Cornelius is een zeer waardig man, maar hij is een Heiden, hij is niet besneden, en omdat God in Zijne wet aan Zijn volk verboden heeft zich met afgodische volken te verenigen of te verbinden, wilden zij geen omgang hebben dan met mensen van hun eigen Godsdienst, hoe b raaf of verdienstelijk die Heidenen overigens ook waren, en zij dreven dit zo ver, dat zij zich zelfs door de onwillekeurige aanraking van een Heiden verontreinigd achtten, Johannes 18:28. Petrus had dit enghartige vooroordeel van zijne landslieden nog niet afgeschud, en daarom zal hij schromen om tot Cornelius te gaan. Ten einde nu deze moeilijkheid uit den weg te ruimen, heeft hij een visioen, om hem voor te bereiden op het ontvangen van de boodschap, die door Cornelius wordt gezonden, zoals Ananias een visioen had om hem voor te bereiden, om tot Paulus te gaan. De Schriften van het Oude Testament hadden duidelijk gesproken van het inbrengen der Heidenen in de kerk. Christus had er bepaalde aanduidingen van gegeven, toen Hij hun gebood alle volken te onderwijzen, en toch, zelfs Petrus, die zo goed zijns Meesters bedoelingen kende, kan het niet begrijpen, voordat het hem in een gezicht wordt geopenbaard, dat de Heidenen zijn medeërfgenamen, Efeziërs 3:6. Let hier nu op:

I. De omstandigheden van dit visioen.

1. Het was toen de boden, door Cornelius afgezonden, nabij de stad waren, vers 9. Petrus wist niets van hun komst, en zij wisten niets van zijn bidden, maar Hij, die beiden hem en hen kende, bereidde de dingen voor voor deze samenkomst, en vergemakkelijkte het doel van hun onderhandeling. Voor alle Gods doeleinden is er een tijd, een geschikte tijd, en dikwijls behaagt het Hem om aan Zijne dienstknechten dingen voor den geest te brengen, waaraan zij niet hebben gedacht, en dat wel juist op het ogenblik, wanneer zij het nodig hebben er gebruik van te maken.

2. Het was toen Petrus op het dak klom om te bidden, omstreeks het middaguur. Petrus was veel in het gebed, veel en dikwijls in het gebed in het verborgen, ofschoon hij zeer veel openbaren arbeid had te verrichten. Hij bad omtrent de zesde ure, naar het voorbeeld van David, die niet slechts des morgens en des avonds, maar ook des middags zich tot God wendde in het gebed, Psalm 55:18. Wij zouden denken, dat het van den morgen tot den avond te lang voor ons is, om zonder spijze te zijn, maar wie denkt, dat dit te lang is om zonder gebed te zijn? Hij bad op het dak, daar trok hij zich terug in de afzondering, hij kon daar noch horen, noch gehoord worden, en zo kon hij beide afleiding en vertoonmaking vermijden. Dáár, op het dak van het huis, had hij het volle gezicht op den hemel, dat hem in zijne Godvruchtige aanbidding van den God, tot wie hij bad, kon helpen, en dáár had hij ook het volle gezicht op de stad en het land, dat hem ene hulpe kon zijn in zijn Godvruchtig medelijden met het volk, waarvoor hij bad. Hij had dit visioen onmiddellijk nadat hij had gebeden, als ene verhoring van zijn gebed voor de uitbreiding van Gods koninkrijk en de verbreiding van het Evangelie, en omdat het opklimmen van het hart tot God in het gebed ene voortreffelijke toebereiding is om de openbaringen van de Goddelijke genade en gunst te ontvangen.

3. Het was toen hij hongerig werd en op zijn middagmaal wachtte, vers 10. Waarschijnlijk had hij den vorigen dag niet gegeten, hoewel hij ongetwijfeld te voren gebeden had, en nu begeerde hij te eten êthele geusasthai, hij begeerde te smaken, hetgeen zijne grote matigheid in het gebruik van spijzen aanduidt, toen hij hongerig was, zou hij toch met weinig tevreden geweest zijn, met een proefje en wilde hij zich niet aan den buit maken. Nu was deze honger ene geschikte inleiding tot het visioen van spijzen, zoals Christus' hongeren in de woestijn het was voor Satans verzoeking om stenen in brood te veranderen.

II. Het visioen zelf, dat niet zo duidelijk was, als dat van Cornelis, maar meer zinnebeeldig en raadselachtig, om des te dieper indruk te maken.

1. Er viel over hem ene vertrekking van zinnen, of hij kwam in ene zinsverrukking, niet van vreze of verschrikking, maar van bepeinzing, waarin hij zo was verzonken, dat hij niet slechts geen acht gaf op, maar ook niet gevoelig was voor, uitwendige dingen. Hij was als het ware, verloren voor de wereld, en zo was zijn geest geheel vrij om zich met Goddelijke dingen bezig te houden, zoals Adam, toen hij in den staat der onschuld was en de Heere een diepen slaap op hem deed vallen. Hoe meer wij los zijn van de wereld, hoe dichter wij tot den hemel naderen. Of Petrus nu in het lichaam, of buiten het lichaam was, zou hij zelf niet hebben kunnen zeggen, en veel minder nog kunnen wij het, 2 Corinthiërs 12:2, 3, zie Genesis 15:12, Handelingen 22:17.

2. Hij zag den hemel geopend, opdat hij er zeker van zou wezen, dat zijne macht om tot Cornelius te gaan, wel werkelijk van den hemel was, dat het een Goddelijk licht was, waardoor er verandering kwam in zijne gevoelens, en ene Goddelijke macht, die hem zijne opdracht gaf. Het openen van den hemel betekent het ontsluiten van ene verborgenheid, Romeinen 16:25.

3. Hij zag een zeker vat tot hem nederdalen, gelijk een groot linnen laken, in hetwelk waren alle de viervoetige dieren der aarde, en de wilde en de kruipende dieren en de vogelen des hemels. Het werd neergelaten op de aarde, dat is: op het dak van het huis, waar hij zich nu bevond. Hier waren niet slechts de dieren der aarde, maar ook de vogelen des hemels, die weg hadden kunnen vliegen, aan zijne voeten neergelegd, en niet slechts tamme dieren, maar ook wilde dieren. Hier waren gene vissen van de zee, omdat geen er van in het bijzonder onrein was, maar allen die vinnen en schubben hadden, mochten gegeten worden. Sommigen zien in dit linnen laken, aldus gevuld, ene voorstelling van de kerk van Christus. Het komt neer van den hemel, van den geopenden hemel, niet slechts om het te doen neerkomen, Openbaring 21, maar om zielen te ontvangen, die er van opgezonden worden, het is gebonden aan de vier hoeken, om van alle delen der wereld diegenen te ontvangen, die gewillig zijn, om er aan toegevoegd te worden, en diegenen er veilig in vast te houden, die er in opgenomen zijn, opdat zij er niet afvallen, en hierin vinden wij sommigen uit alle landen, volken en tongen, zonder enigerlei onderscheiding van Griek en Jood, of enigerlei nadeel voor Barbaar of Scyth, Colossenzen 3:11. Het Evangelienet omsluit allen, slechten en goeden, hen die te voren rein waren, en hen, die te voren onrein waren. Het zou ook toegepast kunnen worden op de milddadigheid der Goddelijke voorzienigheid, die voor het verbod der ceremoniële wet, aan den mens de vrijheid had gegeven, om alle schepselen te gebruiken, tot welke vrijheid wij, door de opheffing van dat verbod, wederom gekomen zijn. Door dit visioen wordt ons geleerd al het voordeel te zien en al den dienst, die wij hebben van de lagere schepselen, tot ons neder komende van den hemel. Het is de gave Gods, die ze gemaakt heeft, en ze voor ons geschikt gemaakt heeft, en toen aan den mens een recht er op heeft gegeven, alsmede heerschappij er over. Heere, wat is de

mens, dat hij aldus groot gemaakt wordt! Psalm 8:5-9. Hoe moet het ons genot in de schepselen verdubbelen, en onze verplichting om God te dienen in het gebruik er van, als wij ze aldus tot ons zien neergelaten van den hemel!

4. Aan Petrus werd door ene stem van den hemel bevolen gebruik te maken van dien overvloed en verscheidenheid van spijzen, die God hem gezonden had: vers 13. "Sta op Petrus, slacht en eet, zonder enig verschil te maken tussen rein en onrein, neem hetgeen waar gij het meest lust toe hebt". Het onderscheiden der spijzen door de wet, was bedoeld om onderscheid te maken tussen Jood en Heiden, opdat het moeilijk voor hen zou zijn om middagmaal en avondmaal bij een Heiden te gebruiken, daar zij hun voor zouden zetten, wat hun niet geoorloofd was te eten. De opheffing nu van dat verbod was ene duidelijke vergunning om met de Heidenen om te gaan, vrij en gemeenzaam met hen te zijn. Nu mochten zij dus met en bij hen eten, gemeenschap met hen hebben.

5. Petrus hield zich aan zijn beginsel, en wilde volstrekt niet ingaan op dit voorstel, hoe hongerig hij ook was, vers 14. Geenszins, Heere. Hoewel honger een scherp zwaard is, en, zoals men wel eens zegt, "door stenen muren heen breekt", behoren Gods wetten toch ene sterkere omheining te wezen dan stenen muren, en niet zo gemakkelijk om er door heen te breken. Hij wil Gods wetten blijven aankleven, al had hij ook een tegenbevel door ene stem van den hemel, daar hij in het eerst niet wist, of dit: slacht en eet niet wellicht een gebod was om hem op de proef te stellen, of hij zich zou houden aan het zeer vaste woord, de geschrevene wet, en indien dit zo was, dan was zijn antwoord zeer goed: Geenszins, Heere. Met verzoekingen tot het eten van verboden vruchten moet niet onderhandeld worden, zij moeten bepaald en volstrekt afgewezen worden, het denkbeeld er van moet ons reeds doen ontstellen, Geenszins, Heere. De reden, die hij opgeeft, is: Want ik heb nooit iets gegeten, dat gemeen of onrein was. Tot hiertoe heb ik in deze zaak aan mijne oprechtheid vastgehouden, en ik wil er aan blijven vasthouden". Indien God ons tot op heden voor grove zonden bewaard heeft, dan moeten wij dit als een argument bij ons zelven aanvoeren, om ons te onthouden van den schijn des kwaads. Zo streng waren de vrome Joden ten opzichte hiervan, dat de zeven broeders, de glorierijke martelaren onder Antiochus, zich liever op de wreedste wijze dood lieten martelen, dan zwijnenvlees te eten, omdat dit door de wet was verboden. Geen wonder, dat Petrus dit met zo veel genoegen zegt, daar zijn geweten voor hem kon getuigen, dat hij nooit met enigerlei verboden voedsel aan zijn eetlust had voldaan.

6. Door ene tweede stem van den hemel verkondigde God de opheffing der wet in dit geval, vers 15. Hetgeen God gereinigd heeft, zult gij niet gemeen maken. Hij, die de wet gemaakt heeft, kan haar, als het Hem behaagt, veranderen, en de zaak tot haar eersten toestand terugbrengen. Om redenen, die voegden bij de Oud-Testamentische bedeling, heeft God voor de Joden een verbod gelegd op deze of die spijzen, aan welk verbod zij, zolang die bedeling duurde, zich nauwgezet hadden te onderwerpen. Maar nu heeft Hij, om redenen, die voor de Nieuw-Testamentische bedeling passen, dat verbod opgeheven, en alle beperking weggenomen. Hij heeft gereinigd wat te voren voor ons verontreinigd was, en nu behoren wij gebruik te maken van, en te staan in, de vrijheid, waarmee Christus ons vrijgemaakt heeft, en niet gemeen of onrein noemen, wat God nu verklaard heeft rein te zijn. Wij behoren het als een groten zegen welkom te heten, dat wij door het Evangelie van Christus bevrijd zijn van die onderscheiding der spijzen, welke door de wet van Mozes gemaakt is, en dat thans alle schepsel Gods goed is, en niets verwerpelijk, niet zozeer, omdat wij hierdoor het gebruik van zwijnenvlees winnen, en van hazen, konijnen en andere spijzen, die goed en aangenaam voor ons zijn, maar voornamelijk omdat hierdoor het geweten bevrijd is van een

juk in dingen van dien aard, en wij God kunnen dienen zonder vreze. Hoewel het Evangelie plichten gesteld heeft, die door de wet der natuur niet gesteld waren, heeft het toch niet, zoals de wet van Mozes, tot zonde gemaakt wat gene zonde was. Zij, die gebieden, om zich op sommige tijden van het jaar van sommige spijzen te onthouden, en daar Godsdienstige waarde aan hechten, maken datgene gemeen wat God gereinigd heeft, en in die dwaling zijn zij vervallen, die zich de opvolgers van Petrus noemen.

7. Dit geschiedde tot driemalen toe. Het laken werd een weinig opgetrokken, en voor de tweede maal neergelaten, en zo ook ten derden male, met dezelfde nodigende stem tot hem gericht: slacht en eet, en dezelfde reden er voor gegeven: dat wat God gereinigd heeft wij niet gemeen moeten maken, maar of Petrus' weigering voor de tweede en derde maal herhaald werd, is niet zeker, voorzeker was zij het niet, toen hij op zijne tegenwerping de eerste maal zulk een afdoend antwoord ontving. De herhaling ten tweeden male van Farao's droom, en het driemaal herhalen van Petrus' visioen, was om te tonen, dat de zaak van God vast besloten is, en hem op te wekken er zo veel meer op te letten. Het onderricht, dat ons in de dingen Gods wordt gegeven, hetzij door het oor in de prediking des woords, of door het oog in de sacramenten, moet dikwijls herhaald worden, gebod op gebod, regel op regel. Maar eindelijk werd het vat wederom opgenomen in den hemel. Zij, die in dit vat ene voorstelling zien van de kerk, omvattende beide Joden en Heidenen, zoals dit beide reine en onreine dieren omsloot, verklaren het ook zeer gevoeglijk als betekenende de toelating van de gelovige Heidenen in de kerk, en ook in den hemel, in het Jeruzalem hier Boven. Christus heeft het koninkrijk der hemelen geopend voor alle gelovigen, en dáár zullen wij, behalve hen, die verzegeld zijn uit alle stammen Israël's, ene grote schare vinden uit alle natie, Openbaring 7:9, maar het zijn de zodanige, die God gereinigd heeft.

II. Hoe door de beschikking van Gods voorzienigheid ter rechter tijd dit gezicht verklaard, en aan Petrus de bedoeling er van te kennen werd gegeven, vers 17, 18.

1. Wat Christus deed, wist Petrus toen niet, Johannes 13:7. Alzo Petrus in zich zelven twijfelde, wat toch het gezicht mocht zijn, dat hij gezien had. Hij had gene reden aan de waarheid er van te twijfelen, of daaraan, dat het een hemels gezicht was, zijn twijfelen gold alleen de betekenis er van. Christus openbaart zich aan Zijn volk trapsgewijze, en niet op eens, Hij laat hen voor ene wijle nog in twijfel en onzekerheid, zij moeten nog nadenken over ene zaak, haar bij zich zelven overleggen, eer Hij haar voor hen opheldert.

2. Maar het zal hem weldra bekend gemaakt worden, want de mannen, die van Cornelius afgezonden waren, waren nu juist voor het huis gekomen, en vroegen aan de poort, of Simon, toegenaamd Petrus, daar te huis lag, en uit de boodschap, waarmee zij kwamen, zal blijken wat de betekenis was van dat gezicht. God weet welk werk voor ons ligt, en dus hoe er ons op voor te bereiden, en de betekenis van hetgeen Hij ons geleerd heeft zullen wij dan beter verstaan, als wij gelegenheid hebben om er gebruik van te maken.

Handelingen 10:19-33

Wij hebben hier de samenkomst van Petrus, den apostel en Cornelius den hoofdman over honderd. Hoewel Paulus bestemd was om de apostel der Heidenen te zijn, en den oogst onder hen in te zamelen, en Petrus om de apostel der besnijdenis te zijn, is het toch zo beschikt, dat Petrus het ijs moet breken, en de eerstelingen der Heidenen in zal zamelen, opdat de gelovige Joden, in wie nog veel van den ouden zuurdesem van onwil jegens de Heidenen was overgebleven, des te gemakkelijker met hun toelating in de kerk verzoend zouden worden, als zij het eerst toegelaten werden door hun eigen apostel, hetgeen Petrus aanvoert tegen hen, die voor bekeerlingen uit de Heidenen de besnijdenis verplichtend wilden maken, Hoofdstuk 15:7. Gij weet, dat God van over langen tijd onder ons mij verkoren heeft, dat de Heidenen door mijn mond het woord des Evangelies zouden horen en geloven. Hier nu wordt:

I. Petrus door den Geest geleid om met de boden van Cornelius te gaan, vers 19, 20, en dit is de verklaring van het visioen, nu is het raadsel opgelost. Als Petrus over dat gezicht nadacht, hij peinsde er over, en toen werd het hem verklaard. Zij, die in de dingen Gods onderwezen willen worden, moeten over die dingen nadenken, zij, die de Schriften willen verstaan, moeten ze dag en nacht bepeinzen. Hij wist niet wat hij er van moest denken, en toen werd het hem uitgelegd: hetgeen ene aanmoediging is voor ons, om, als wij niet weten wat te doen, onze ogen op God gericht te houden, om van Hem leiding en raad te ontvangen. Merk nu op:

1. Van waar hij leiding ontving. De Geest zei hem wat hij doen moest. Dit werd hem niet gezegd door een engel, maar in hem gesproken door den Geest, die het hem, als het ware, stil toefluisterde, zoals God tot Samuel sprak, 1 Samuel 9:15, of door er hem een krachtigen indruk van te geven in zijn gemoed, zodat hij wist, dat het ene Goddelijke inspiratie was, overeenkomstig de belofte, Johannes 16:13.

2. Wat de aanwijzing was, of waarin zij bestond.

a. Voordat iemand van de dienaren tot hem kon komen om het hem te zeggen, wordt hem bericht, dat er beneden drie mannen zijn, die hem wensen te spreken, vers 19, en hij moet opstaan van zijne overpeinzing, niet meer denken aan zijn visioen, maar tot hen gaan, vers 20. Zij, die naar de betekenis zoeken van de woorden Gods, en van de gezichten des Almachtigen, moeten niet altijd zitten staren, ja moeten niet altijd in het gebed zijn, maar soms ook eens om zich heen zien, en dan kan hun oog wellicht datgene ontmoeten, wat hun dienstig kan zijn bij hun onderzoek.

b. Hem wordt bevolen met de boden tot Cornelius te gaan, hoewel hij een Heiden was, met hen te reizen, niet twijfelende. Hij moet niet slechts gaan, maar goedsmoeds gaan, zonder aarzeling of tegenzin, en zonder gewetensbezwaar betreffende het geoorloofde er van, niet twijfelende, of hij wel mocht gaan, neen, noch, of hij wel behoorde te gaan, want het was zijn plicht: "Reis met hen, want Ik heb hen gezonden, en Ik zal uw gaan met hen verdedigen, hoe gij er ook om gelaakt moogt worden." Als wij onze roeping tot enigerlei dienst of werk duidelijk zien, dan moeten wij ons door gene twijfelingen of gewetensbezwaren, die uit onze vroegere denkbeelden en vooroordelen voortvloeien, in de war laten brengen, evenmin als door vrees voor de afkeuring en het misnoegen der mensen. Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd, en een iegelijk beproeve zijn eigen werk.

II. Hij ontvangt hen en hun boodschap, hij ging af tot hen, vers 21. Het was zo verre van hem om hen uit den weg te gaan, of te weigeren om met hen te spreken, als iemand, die schuw voor hen was, of hen te doen wachten, als iemand, die zich groot en voornaam aanstelt, dat hij zelf tot hen afging, en hun zei, dat hij de persoon was, dien zij zochten! En:

1. Hun boodschap vindt een gunstig onthaal bij hem. Met grote minzaamheid en vriendelijkheid vraagt hij, wat zij van hem begeren: Wat is de oorzaak waarom gij hier zijt? En zij geven hem hun boodschap, vers 22. "Cornelius, een officier van het Romeinse leger, een zeer achtbaar heer, en die veel Godsdienstiger is dan de meesten van zijns gelijken, Godvrezende boven velen, Nehemia 7:2, die, hoewel zelf geen Jood zijnde, zich toch zo goed gedragen heeft, dat hij goede getuigenis heeft van het ganse volk der Joden, zodat zij allen van hem zullen spreken als van een nauwgezet, matig, milddadig man, en het dus gene oneer voor u zal wezen, om in zijn gezelschap gezien te worden. Hij is door Goddelijke openbaring vermaand, echrêmatisthê hij had een woord van God, hem gezonden door een engel, (en de levende woorden van de wet van Mozes zijn gegeven door bestellingen van engelen,) dat hem bevolen heeft u te ontbieden naar zijn huis (waar hij u verwacht en u welkom zal heten,) om van u woorden der zaligheid te horen. Zij weten niet welke woorden, maar het zijn de zodanige, als hij van u, en van niemand anders zo goed als van u, kan horen." Het geloof is uit het gehoor. Als Petrus dit herhaalt, zegt hij ons vollediger: het zijn woorden, door welke gij zult zalig worden, en al uw huis, Hoofdstuk 11:14. "Ga tot hem, want een engel heeft hem bevolen u te ontbieden: ga tot hem, want hij is bereid de woorden der zaligheid te horen en aan te nemen, die gij hem hebt te brengen."

2. Hij heeft de boden vriendelijk onthaald, vers 23. Hij heeft hen ingeroepen en ontving hen in huis. Hij heeft hen niet naar ene herberg gezonden, om er op hun eigene kosten uit te rusten en zich met spijs en drank te verkwikken, maar heeft zelf de kosten op zich genomen om hen in zijn eigen verblijf te herbergen. Zij zullen hem welkom zijn als zij, wat voor hem bereid wordt, vers 10, met hem willen delen. Weinig wist hij welk gezelschap hij zou hebben, toen hij zijn middagmaal bestelde, maar God voorzag het. Het betaamt Christenen en Evangeliedienaren om gastvrij te zijn, en naar hun vermogen, en naar de gelegenheid er toe zich voordoet, herbergzaam te zijn. Petrus heeft hen geherbergd, ofschoon zij Heidenen waren, om te tonen hoe geredelijk hij wilde voldoen aan het doel van het visioen door met Heidenen te eten, want hij heeft hen terstond met zich doen aanzitten. Hoewel twee hunner knechten waren, en de andere een gemeen soldaat, heeft Petrus het toch niet beneden zich geacht hen in zijn huis te ontvangen. Waarschijnlijk deed hij het, om met hen over Cornelius en zijn gezin te kunnen spreken, want hoewel de apostelen instructies hadden van den Geest, hebben zij toch ook van andere inlichtingen gebruik gemaakt, als zij ze nodig hadden.

III. Hij ging met hen henen tot Cornelius, dien hij bereid vond hem te ontvangen en te onthalen.

1. Toen Petrus met hen ging, was hij vergezeld van sommige broederen, die van Joppe waren, vers 23, waar hij zich nu bevond. Zes van hen gingen met hem, zoals wij zien in hoofdstuk 11:12. Hetzij dat Petrus hun gezelschap begeerde, opdat zij er getuigen van zouden zijn, dat hij voorzichtiglijk handelde met betrekking tot de Heidenen, en dat zijn heengaan tot hen berustte op goede gronden, waarvoor hij hun getuigenis wenst, Hoofdstuk 11:12, of dat zij hem aangeboden hebben om hem te vergezellen, daar zij de eer en het genoegen begeerden te hebben van zijne medereizigers te zijn. Het was ene manier, waarop de eerste Christenen hun eerbied betoonden aan hun leraren, dat zij hen vergezelden op hun reizen, om hen te steunen, hun tot lijfwacht te dienen, en, als het nodig was, hun

diensten te bewijzen, met het verdere vooruitzicht van hen niet slechts te dienen, maar om ook door hun gesprekken gesticht te worden. Het is jammer, dat zij, die de bekwaamheid en den wil hebben, om anderen door hun gesprekken goed te doen, er de gelegenheid toe missen, door dat zij alleen reizen.

2. Toen Cornelius gereed was hem te ontvangen, had hij enige vrienden van Cesarea saamgeroepen. Het schijnt, dat de afstand tussen Joppe en Cesarea ruim ene dagreis, of eigenlijk bijna twee dagreizen was, want het was des anderen daags nadat zij vertrokken waren, dat zij weer te Cesarea kwamen, vers 24, en het was op den namiddag van dien dag, vers 30. Waarschijnlijk hebben zij te voet gereisd, dit was de gewone manier van reizen der apostelen. Toen zij nu in het huis van Cornelius kwamen, bevond Petrus,

a. dat hij verwacht werd, en dat was ene aanmoediging voor hem. Cornelius verwachtte hem, en zulk een gast was waardig om verwacht te worden, en ik zou het niet in hem kunnen afkeuren, indien hij met enig ongeduld wachtte, verlangende te weten wat toch wel de grote zaak was, die een engel hem bevolen heeft te verwachten van Petrus te zullen horen.

b. Dat hij verwacht werd door velen, en dat was nog ene aanmoediging voor hem. Gelijk Petrus sommigen medegebracht heeft om te delen in de geestelijke gave, die hij nu had mede te delen, zo had Cornelius saamgeroepen, niet slechts de leden van zijn gezin, maar ook die van zijne maagschap en bijzonderste vrienden, om met hem te delen in het hemelse onderricht, dat hij van Petrus verwachtte, hetgeen aan Petrus ene nog ruimere gelegenheid bood om goed te doen. Wij moeten niet begeren onze geestelijke bete alleen te eten, Job 31:17. De uitnodiging aan onze magen en vrienden om in onze Godsdienstoefeningen te delen, of om met ons ene goede Evangeliepredikiing te gaan horen, moet hun als een bewijs van vriendschap en achting gegeven worden, en door hen als zodanig worden ontvangen. Wat Cornelius doen moest, zal, naar hij dacht, ook door zijne magen en vrienden gedaan moeten worden, laten zij dus komen en het uit de eerste hand horen, opdat het gene verrassing voor hen zijn zal, als zij ene verandering bij hem waarnemen. I

V. Hier is het eerste onderhoud tussen Petrus en Cornelius, waarin wij hebben:

1. Den diepen, maar onbehoorlijken eerbied door Cornelius aan Petrus bewezen, vers 25.

Als Petrus inkwam ging Cornelius hem tegemoet, en, in plaats van hem te omarmen en te omhelzen als een vriend, hetgeen Petrus aangenaam zou geweest zijn, viel hij aan zijne voeten en aanbad hem. Sommigen denken, als een vorst en aanzienlijk man, volgens het gebruik in Oosterse landen, anderen denken, als ene in het vlees verschenene godheid, of alsof hij hem voor den Messias zelven aanzag. Zijn aanbidden van een mens was werkelijk zondig, maar, zijne tegenwoordige onwetendheid in aanmerking genomen, was zij te verontschuldigen, ja meer, het toonde iets zeer prijzenswaardigs in hem-zijne grote verering namelijk van Goddelijke en hemelse zaken. Geen wonder dat hij -totdat hij beter was ingelicht-hem voor den Messias hield, en hem dus aanbad, dien hij op bevel van een' engel uit den hemel heeft moeten ontbieden. Maar de aanbidding van Petrus' voorgewenden opvolger, die niet slechts een mens, maar een zondig mens is, ja de mens der zonde zelf, is volstrekt onverschoonbaar, en ene ongerijmdheid, die ongelooflijk zou zijn. indien ons niet van te voren gezegd was, dat de gehele wereld het beest zou aanbidden. Zie Openbaring 13:3, 4. 1)

2. Petrus' bescheidene, en inderdaad rechtvaardige en Godvruchtige afwijzing van de ere, die hem aangedaan werd, vers 26. Hij richtte hem op, met zijne eigene handen, en nam hem in zijne armen, (hoewel er een tijd was, toen hij weinig dacht, zulk een eerbewijs te ontvangen van, of zoveel genegenheid te tonen aan, een onbesneden Heiden) zeggende, "Sta op, ik ben ook zelf een mens, en moet dus niet worden aangebeden". Evenals de goede engelen des hemels, kunnen ook de goede engelen der gemeenten, het niet dragen, dat hun ook maar het minste of geringste van de ere wordt betoond, die alleen aan God toekomt. Zie, dat gij dat niet doet, zei de engel tot Johannes, Openbaring 19:10, 22:9, en hetzelfde geeft de apostel aan Cornelius te kennen. Hoe heeft Paulus er zich zorgvuldig van onthouden om aanleiding te geven, dat iemand van hem denken zou boven hetgeen hij in hem zag! 2 Corinthiërs 12:6. Christus' getrouwe dienstknechten zouden het beter kunnen dragen vernederd dan vergood te worden. Petrus heeft niet het denkbeeld gekoesterd, dat de grote eerbied, dien hij hem bewees, wel overdreven was, maar toch bij zou kunnen dragen tot den voorspoed van zijne prediking, en dat hij, zo hij bedrogen wil wezen, dan maar bedrogen moet wezen, neen, laat hij weten, dat Petrus een mens is, dat de schat is in aarden vaten, opdat hij den schat om den schat zou waarderen.

V. Het verhaal, dat Petrus en Cornelius elkaar, en aan het gezelschap, doen van de wijze, waarop de hand des Heeren hen saamgebracht heeft. Met hem sprekende -sunomiloon autos -ging hij in, vers 27. Petrus ging in, gemeenzaam sprekende met Cornelius, er naar strevende, om door zijn ongedwongen spreken met hem iets van het ontzag, of de vreze, weg te nemen, die hij voor hem scheen te koesteren, en toen hij binnenkwam, vond hij er velen, die samengekomen waren, meer dan hij verwachtte, en behalve de ruimere gelegenheid om goed te doen, heeft dit ook aan dezen dienst plechtigheid verleend. Nu verhaalt:

1. Petrus, hoe hij van God de aanwijzing heeft ontvangen, om tot deze Heidenen te gaan, vers 28, 29. Zij wisten, dat het den Joden nooit vergund is geweest, maar altijd als ongeoorloofd werd beschouwd-athemiton -"iets verfoeilijks", voor een Joodsen man, een geboren Jood, zoals ik ben, zich te voegen of te gaan tot een vreemde, tot iemand van een ander volk, een onbesneden Heiden. De wet van God heeft dit niet gewild, maar het werd aldus bepaald door het besluit van hun wijzen, en zulk een afgekondigd besluit beschouwden zij als niet minder verplichtend dan de wet. Zij hebben hun niet verboden met Heidenen te spreken of handel met hen te drijven op straat of in een winkel, of op de markt, maar om met hen te eten. Zelfs in Jozefs tijd mochten de Egyptenaren geen brood eten met de Hebreeën, Genesis 43:32. De drie jongelingen wilden zich niet ontreinigen met de stukken van de spijze des konings, Daniël 1:8 Zij mochten niet in het huis komen van een Heiden, omdat zij dit volgens de ceremoniële wet voor verontreinigd hielden. Met zo veel verachting zagen de Joden neer op de Heidenen, die, op hun beurt, met even veel verachting op hen neerzagen, zo als blijkt uit menige plaats bij de Latijnse dichters. "Doch God heeft mij getoond", zegt Petrus, "getoond door een visioen, dat ik geen mens zou gemeen of onrein heten. noch weigeren moet met iemand omgang te hebben vanwege zijn landaard. Aan Petrus, die zijnen bekeerlingen had geleerd behouden te worden van dit verkeerd geslacht, Hoofdstuk 2:40, wordt nu zelven geleerd zich te voegen bij het gewillige, leerzame geslacht van Godzalige Heidenen. Ceremoniële getuigenissen worden afgeschaft, opdat meer acht geslagen zou worden op zedelijke getuigenissen. Petrus achtte het nodig om hem te laten weten, hoe hij er toe is gekomen om ten opzichte van deze zaak van gevoelen te veranderen, dat dit door ene Goddelijke openbaring is geweest, opdat hem gene lichtzinnigheid hierin ten laste gelegd zou worden. God, aldus den middelmuur des afscheidsels gebroken hebbende, verzekert Petrus hun:

a. van zijne bereidwilligheid, om hun alle goede diensten te bewijzen, die in zijn vermogen waren, en dat, zo hij zich tot nu toe op een afstand van hen had gehouden, dit niet was uit persoonlijken afkeer van hen, maar omdat hij verlof van den hemel wilde hebben, om met hen om te gaan, en nu hij dit verlof bekomen had, was hij tot hun dienst. "Daarom ben ik ook zonder tegenspreken gekomen, ontboden zijnde, bereid om u hetzelfde Evangelie te prediken, dat ik den Joden gepredikt heb". De discipelen van Christus moesten wel enig denkbeeld hebben van het prediken van het Evangelie aan de Heidenen, maar zij dachten, dat het slechts aan die Heidenen moest gepredikt worden, die eerst proselieten van den Joodsen Godsdienst geweest waren, en Petrus erkent, dat deze vergissing nu hersteld was.

b. Hij vraagt, waarin hij hun nu van dienst kan zijn. "Zo vraag ik dan, om wat reden gijlieden mij hebt ontboden? Wat verwacht gij van mij? Wat wenst gij van mij?" Zij, die de hulp van Gods dienstknechten begeren, behoren wel toe te zien, dat zij er zich een recht doel mede voorstellen, en het met goede bedoeling doen.

2. Cornelius deelt hem nu mede hoe God hem bevolen heeft Petrus te ontbieden, en dat het in zuivere gehoorzaamheid was aan dat bevel, dat hij om hem gezonden heeft. Als wij om Gods dienaren zenden, of den Evangeliedienst bijwonen, dan zal ons doel hierin goed zijn, als wij het doen met het oog op het Goddelijk bevel, waardoor deze ordonnantie werd ingesteld, en van ons eist, dat wij er gebruik van zullen maken. Nu verhaalt Cornelius:

A. Hoe de engel hem verschenen is, en hem bevolen heeft Petrus te ontbieden, niet om er zich op te beroemen, maar als de reden waarom hij verwachtte, dat Petrus hem ene boodschap van den hemel zou brengen.

a. Hij verhaalt wat hij deed, toen hij dit visioen had, vers 30.

Voor vier dagen was ik vastende, tot deze ure toe, het uur van den dag dat het nu is, toen Petrus kwam, omstreeks in het midden van den namiddag. Hieruit blijkt, dat het Godsdienstig vasten om meer ernst en plechtigheid bij te zetten aan het gebed ook bij vrome mensen in gebruik was, die gene Joden waren, de lieden van Nineve riepen een vasten uit, Jona 3:5. Sommigen geven aan deze woorden van Cornelius een anderen zin. Van voor vier dagen tot aan deze ure was ik vastende, alsof hij gene spijze had gebruikt, of ten minste geen geregelden maaltijd, van toen af tot nu toe. Maar hij zegt het als inleiding tot het verhaal van zijn visioen, en dus moet de bedoeling zijn het vasten ter voorbereiding van het gebed. Ter negender ure bad ik in mijn huis, niet in de synagoge, maar te huis. Ik wil, dat de mensen zullen bidden, waar zij wonen. Zijn bidden in zijn huis duidt aan, dat het geen bidden was in het verborgen, in de binnenkamer, maar in een vertrek van zijn huis, dat voor allen toegankelijk was, een bidden dus met zijn gezin, en wellicht heeft hij zich na het gebed afgezonderd en heeft hij toen dat visioen gehad. Merk op: Ter negender ure, dat is, om drie uur in den namiddag, waren de meeste mensen op reis of bezig met hun beroep, arbeidende op het veld, of bezochten zij hun vrienden, of deden hun middagslaapje na den maaltijd, maar Cornelius was toen in het gebed, hetgeen aantoont hoe veel werks hij maakte van den Godsdienst. En toen ontving hij deze boodschap van den hemel. Zij, die op troostrijke wijze van God willen horen, moeten veel en dikwijls tot Hem spreken.

b. Hij geeft ene beschrijving van den bode, die hem deze boodschap van den hemel bracht. Een man stond voor mij in een blinkend kleed, zoals Christus' klederen waren, toen Hij van gedaante werd veranderd, en dat van de twee engelen, die bij Christus' opstanding zijn verschenen, Lukas 24:4, en bij Zijne hemelvaart, Hoofdstuk 1:10, waarmee hun betrekking tot de wereld van licht wordt aangeduid.

c. Hij herhaalt de boodschap, die hem was gezonden, vers 31, 32, zoals wij haar in vers 4-6 gehad hebben, slechts wordt hier de uitdrukking gebruikt: uw gebed is verhoord. Er wordt ons niet gezegd wat zijn gebed was, maar indien deze boodschap er de verhoring van was-en dat schijnt wel het geval te wezen-dan kunnen wij onderstellen, dat hij, de onvolkomenheid beseffende van het natuurlijk licht, waardoor hij niet wist hoe de vergeving zijner zonden te verkrijgen en de gunst van God, gebeden heeft, dat God zich nader aan hem zou openbaren, en hem den weg ter behoudenis en zaligheid zou tonen. "Welnu", zegt de engel, "zend om Petrus, en hij zal u dit ontdekken".

B. Hij geeft de bereidwilligheid te kennen van hem en van zijne vrienden om de boodschap te ontvangen, die hij voor hem had, vers 33. Zo heb ik dan van stonde aan tot u gezonden, zoals mij bevolen was, en gij hebt wèl gedaan, dat gij hier gekomen zijt, ofschoon wij Heidenen zijn. Getrouwe leraren doen wèl met te komen tot mensen, die bereid en begerig zijn onderricht van hen te ontvangen, te komen als er om hen gezonden wordt, het is ene daad zo goed als zij er een doen kunnen. Welnu, Petrus is gekomen om te doen wat zijn werk en plicht is, maar zullen zij nu doen, wat hun werk en plicht is? Ja. Gij zijt hier, bereid om te spreken, en wij zijn hier bereid om te horen, 1 Samuel 3:9, 10. Let op,

a. Hun Godsdienstig bijwonen van het woord: "Wij zijn dan nu allen hier tegenwoordig voor God, wij zijn hier op Godsdienstige wijze, wij zijn hier als aanbidders", (aldus bereiden zij zich tot ene ernstige, eerbiedige gemoedsstemming,) daar gij dan nu op zulk ene volmacht en met zulk een bevel tot ons gekomen zijt en wij zulk een schat in onze handen hebben, als wij nooit te voren hadden, en wellicht nooit weer zullen bezitten, zijn wij op dit uur der Godsverering, en in deze plaats der Godsverering (hoewel het slechts een particulier woonhuis was) bereid, "wij zijn hier tegenwoordig, paresmen -wij zijn aan de zaak, en zijn gereed te komen op de roepstem Gods". Als wij Gods bijzondere tegenwoordigheid begeren voor ene inzetting, de viering van een door Hem ingestelde plechtigheid, dan moeten wij er ook voor dat bijzondere doel bij tegenwoordig zijn. Hier ben ik. " Wij zijn allen tegenwoordig, allen, die uitgenodigd waren, wij, en allen, die tot ons behoren, wij, en alles wat in ons is". De gehele mens moet tegenwoordig zijn, niet het lichaam hier, en het hart met de ogen des zots in het einde der aarde. Maar wat het in werkelijkheid tot ene Godsdienstige bijeenkomst maakt, is: Wij zijn hier tegenwoordig voor God. In het gebruik der heilige genademiddelen stellen wij ons den Heere voor, en moeten wij als voor Zijn aangezicht wezen, als degenen die zien, dat Zijn oog op ons is.

b. Het doel van deze bijeenkomst: "Wij zijn dan allen nu hier tegenwoordig voor God, om te horen al hetgeen u van God bevolen is, hetgeen u toevertrouwd is, om ons over te leveren". Merk op: Ten eerste, Petrus was daar om te prediken al hetgeen hem van God bevolen is, want gelijk hij een ruime opdracht had om het Evangelie te prediken, zo had hij ook volledige instructies voor wat hij moest prediken. Ten tweede. Zij waren bereid te horen, niet alles wat het hem zou gelieven te zeggen, maar wat hem van God bevolen was te zeggen. De waarheden van Christus waren den apostelen niet meegedeeld, om, al naar het hun goed dacht, verkondigd, of onderdrukt te worden, neen, zij

waren hun toevertrouwd, opdat zij ze aan de wereld bekend zouden maken. "Wij zijn bereid alles te horen, wij komen bij het begin van den dienst, en zullen blijven tot het einde, en wij zullen gedurende den gehelen dienst aandachtig luisteren, want, hoe zouden wij anders alles kunnen horen? Wij zijn begerig alles te horen wat u opgedragen is te prediken, al is het nog zo onaangenaam aan vlees en bloed, of al druist het nog zo zeer in tegen onze vroegere denkbeelden, of onze tegenwoordige wereldlijke belangen. Wij zijn bereid alles te horen, laat er dus niets van hetgeen ons nuttig kan zijn, teruggehouden worden.

Handelingen 10:34-43

Wij hebben hier de rede, uitgesproken door Petrus voor Cornelius en zijne vrienden, dat is: een uittreksel, of de hoofdsom er van, want wij hebben reden te geloven, dat hij met veel meer andere woorden betuigde, en hen vermaande. Door de zinsnede: Petrus, den mond opendoende, zei, vers 34, wordt te kennen gegeven, dat hij met groten ernst en plechtigheid heeft gesproken, maar ook met grote vrijheid en uitvoerigheid. Onze mond is opengedaan tegen u, o Corinthiërs! zegt Paulus, 2 Corinthiërs 6:11. "Gij zult ons mededeelzaam bevinden, zo wij u slechts onderzoekend bevinden." Tot nu toe was de mond der apostelen gesloten voor de onbesnedene Heidenen, hun hadden zij niets te zeggen, maar nu heeft God hun, evenals aan Ezechiël, opening des monds gegeven. Deze voortreffelijke rede van Petrus is bewonderenswaardig gepast voor de omstandigheden van hen, voor wie zij werd uitgesproken, want het was ene nieuwe rede.

I. Omdat het Heidenen waren voor wie zij werd uitgesproken, hij toont aan, dat zij, hoewel zij Heidenen waren, toch belang hadden bij het Evangelie van Christus, dat hij had te prediken, en dat zij recht hadden op de weldaden er van, op gelijken voet met de Joden. Het was nodig dat dit helder en klaar uitgesproken zou worden, want hoe zou hij anders met vrijheid kunnen prediken, of zij met enigerlei vertroosting voor hen zelven kunnen horen? Daarom stelt hij het als een ontwijfelbaar beginsel vast, dat God geen aannemer des persoons is, dat Hij het aangezicht in het gericht niet kent, zoals de Hebreeuwse uitdrukking is, hetgeen aan overheidspersonen verboden werd, Deuteronomium 1:17, 16:19, Spreuken 24:23, en waarvoor zij gelaakt werden, als zij het deden, Psalm 82:2. En het wordt dikwijls van God gezegd, dat Hij het aangezicht niet aanneemt, Deuteronomium 10:17, 2 Kronieken 19:7, Job 34:19, Romeinen 2:11, Colossenzen 3:25, 1 Petrus 1:17. Hij oordeelt niet ten gunste van een mens, om den wille van een uitwendig goed, dat echter niets met de zaak uitstaande heeft. God verkeert het recht niet vanwege enig persoonlijk aanzien, noch zal Hij den slechte steunen in ene slechte zaak, om den wille van zijne schoonheid, of statuur, of om zijn landaard, zijne bloedverwanten of vrienden, zijn rijkdom, eer en aanzien in de wereld. Als Weldoener geeft God gunsten naar Zijn welgevallen en oppermachtig, Deuteronomium 7:7, 8, 9:5, 6, Mattheus 20:10, maar als Rechter geeft Hij niet aldus Zijne oordelen, maar in allen volke, en in ed ere gemeenschap, is wie Hem vreest en gerechtigheid werkt, Hem aangenaam, vers 35. De zaak staat eenvoudig zo:

1. God heeft nooit een goddelozen Jood, die in onboetvaardigheid heeft geleefd en onboetvaardig is gestorven, gerechtvaardigd, al was hij ook van het zaad Abrahams, en een Hebreeër uit de Hebreeën, en al heeft hij ook al de eer genoten, en de voorrechten, die aan de besnijdenis zijn verbonden, en nooit zal Hij zo iemand rechtvaardigen. Maar toorn, verdrukking en benauwdheid zal Hij alle ziel des mensen vergelden, die het kwade werkt, eerst van den Jood, wiens voorrechten en belijdenis, in plaats van hem te beschutten tegen het oordeel Gods, zijne schuld en verdoemenis slechts zullen verzwaren, zie Romeinen 2:3, 8, 9, 17. Hoewel God de Joden boven andere natiën bevoorrecht heeft met de waardigheid van het lidmaatschap der zichtbare kerk, zal Hem toch niemand van hen, die deze waardigheid bezitten, welbehaaglijk zijn, indien zij zich, in strijd met hun belijdenis, overgeven aan zedeloosheid, inzonderheid aan vervolging, hetgeen nu, meer dan iets anders, de nationale zonde der Joden was.

2. Nooit heeft Hij een oprecht Heiden afgewezen of verworpen, en nooit zal Hij zo iemand afwijzen of verwerpen, die, hoewel hij de voorrechten en voordelen niet had van de Joden, toch, gelijk

Cornelius, God vreest, Hem aanbidt en gerechtigheid werkt, rechtvaardig en barmhartig is jegens alle mensen, leeft naar het licht, dat hij heeft, zowel in oprechte Godsvrucht, als in een eerlijken wandel, van welke natie hij ook zijn moge, al is hij dan ook nog zo ver verwijderd van bloedverwantschap met het zaad Abrahams, of al is hij ook nog zo gering, ja zelfs al draagt hij ook nog zulk een slechten naam, dat zal geen schade of nadeel voor hem zijn. God oordeelt de mensen naar hun hart, niet naar hun land en maagschap, en waar Hij een oprechten mens vindt, zal Hij een oprechte God worden bevonden, Psalm 18:26 Merk op: God vrezen en gerechtigheid werken moeten samen gaan, want gelijk gerechtigheid jegens de mensen een tak is van den waren Godsdienst, zo is Godsvrucht een tak van de algemene gerechtigheid. Godsvrucht en oprechtheid moeten samen gaan. het ene verontschuldigt de afwezigheid niet van het andere. Maar waar zij overheersend zijn, daar is niet te twijfelen aan het welbehaaglijk zijn aan God. Niet, alsof, na den val, enig mens de gunst van God anders kan verkrijgen dan door het middelaarschap van Jezus Christus, en door Gods genade in Hem, maar zij, die de kennis niet hebben van Hem, en dus geen bepaalden, bewusten eerbied voor Hem kunnen hebben, kunnen toch om Zijnentwil genade van God verkrijgen, om God te vrezen en gerechtigheid te werken, en waar God genade geeft om dit te doen, zoals Hij die genade aan Cornelius heeft gegeven, zal Hem, door en in Christus, het werk Zijner handen wèl bevallen.

A. Nu is dit, ook voordat Petrus het heeft vernomen, altijd ene waarheid geweest, dat God geen aannemer des persoons is. Het was van den beginne een vaste regel van recht: Is er niet, indien gij wel doet, verhoging? en zo gij niet wel doet, de zonde -en de straf er voor- ligt aan de deur, Genesis 4:7. In den groten dag zal God niet vragen van welk land de mensen waren, maar wat zij waren, wat zij deden, hoe hun houding was tegenover Hem en tegenover hun naasten. En indien het persoonlijk karakter der mensen noch voordeel, noch nadeel ontleende aan het grote verschil, dat er bestond tussen Joden en Heidenen, veel minder zullen zij dan voordeel of nadeel ontlenen aan het mindere verschil van gevoelens en praktijken, die er onder de Christenen zelven kunnen bestaan, zoals ten opzichte van spijzen en van dagen, Romeinen 14. Dit is zeker: het koninkrijk Gods is niet spijs en drank, maar rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap, door den Heiligen Geest, en hij, die in deze dingen Christus dient, is Gode aangenaam, en behoort ook de goedkeuring der mensen weg te dragen, immers, zouden wij durven verwerpen hen, die God niet verwerpt?

b. Maar nu is zij helderder dan te voren in het licht gesteld. Deze grote waarheid was verduisterd door het eigenaardige verbond, dat met Israël werd gesloten, en de tekenen van onderscheid, die op hen gelegd werden. De ceremoniële wet was een muur des afscheidsels tussen hen en de andere volken. Het is waar, dat God hierin deze natie heeft bevoorrecht, Romeinen 3:1, 2, 9:4, en daaruit hebben bijzondere personen onder hen afgeleid, dat zij zeker waren van Gods welbehagen in hen, al leefden zij dan ook naar het goeddunken van hun eigen hart, en dat geen Heiden Gode aangenaam kon zijn. God heeft door de profeten zeer veel gezegd om deze vergissing te voorkomen en te herstellen, maar nu, ten laatste, doet Hij het krachtig en afdoend, door dit verbond van ceremoniën op te heffen, en aldus Jood en Heiden voor God gelijk te maken. Aan Petrus werd dit hier duidelijk, door het visioen, dat hij had, te vergelijken met het visioen van Cornelius. Het is duidelijk, dat nu, in Christus Jezus noch besnijdenis enige kracht heeft, noch voorhuid, Galaten 5:6, Colossenzen 3:11.

II. Omdat zij Heidenen waren, die ene plaats bewoonden binnen de grenzen van het land Israël's, verwijst hij hen naar hetgeen zij zelven wel moesten weten van het leven en de leer, de prediking en de wonderen, den dood en het lijden van onzen Heere Jezus, want het gerucht hiervan was tot alle

hoeken des lands doorgedrongen, vers 37 en verder. Het vergemakkelijkt den arbeid van de leraren als zij te doen hebben met mensen, die enige kennis hebben van de dingen Gods, waarop zij zich kunnen beroepen, en waarop zij voort kunnen bouwen.

1. In het algemeen kenden zij het woord, dat is. het Evangelie, dat hij gezonden heeft den kinderen Israël's. Dat woord, zeg ik, kent gij, vers 37 1). Hoewel de Heidenen niet toegelaten werden, om het te horen, (Christus en Zijne discipelen waren niet gezonden dan tot de verlorene schapen van het huis Israël's,) hebben zij er toch wel van moeten horen, want overal in de stad, en op het land, werd er van gesproken. In het Evangelie wordt ons dikwijls gezegd, dat het gerucht van Christus uitging door geheel het land, toen Hij op aarde was, zoals later het gerucht van Zijn Evangelie uitging over de gehele aarde, Romeinen 10:18. Dat woord, dat Goddelijke woord, dat woord van kracht en genade, kent gij.

a. Gij weet wat de strekking was van dat woord. God heeft er de blijde boodschap door verkondigd van vrede door Jezus Christus, euaggelizomenos eirênên. Het is God zelf, die vrede verkondigt, God zelf, die rechtvaardiglijk krijg had kunnen afkondigen, Hij doet kond aan de wereld van het mensdom, dat Hij tot vrede met hen bereid is, door Jezus Christus, in Hem heeft Hij de wereld met zich verzoend.

b. Aan wie het gezonden was, aan de kinderen Israël's, in de eerste plaats, de eerste aanbieding is hun gedaan. Al hun naburen hebben dit gehoord, en zij konden hun die voordelen en voorrechten van het Evangelie wel benijden, meer dan zij hun ooit de voordelen van de wet hebben benijd. Toen zei men onder de Heidenen: de Heere heeft grote dingen aan dezen gedaan, Psalm 126:2. 2. Zij kenden de onderscheidene feiten betreffende dit woord des Evangelies, aan Israël gezonden.

Zij kenden den doop der bekering, door Johannes gepredikt, bij wijze van inleiding er van, en waarmee het Evangelie het eerst is begonnen, Markus 1:1. Zij wisten welk een buitengewoon man Johannes geweest is, en hoe de strekking, het doel van zijne prediking is geweest: den weg des Heeren te bereiden. Zij wisten welk een grote toeloop er was tot zijn doop, welk een invloed hij gehad heeft, en wat hij gedaan heeft.

b. Zij wisten, dat onmiddellijk na den doop van Johannes het Evangelie van Christus, het woord van vrede, verkondigd is door geheel Judea, en dat het begonnen is van Galilea. De twaalf apostelen, en de zeventig discipelen, en onze Meester zelf, verkondigden deze blijde boodschap in alle delen des lands, zodat wij kunnen onderstellen, dat er in geheel het land Kanaän gene stad of dorp was, waar het Evangelie niet gepredikt is.

c. Zij wisten, dat Jezus van Nazareth toen Hij op aarde was, het land doorging goed doende. Zij wisten welk een Weldoener Hij was voor dat volk, zowel voor de ziel als voor het lichaam der mensen: hoe Hij het tot Zijn levenswerk heeft gemaakt om allen wèl te doen, en nooit aan iemand leed gedaan heeft. Hij was niet traag, maar altijd doende, niet zelfzuchtig, maar goed doende, Hij heeft zich niet bepaald tot ene plaats, en niet gewacht, totdat de mensen Zijne hulp kwamen inroepen, maar is tot hen gegaan, van plaats tot plaats, en overal waar Hij kwam, heeft Hij goed gedaan. Hiermede heeft Hij getoond, dat Hij van God was gezonden, die goed is en goed doende, die goed doet, omdat Hij goed is, en waardoor Hij zich niet onbetuigd heeft gelaten, in de wereld, goed doende van den hemel, Hoofdstuk 14:17. En hierin heeft Hij ons een voorbeeld gesteld van

onvermoeibare naarstigheid in het dienen van God en ons geslacht, want wij zijn in de wereld gekomen, om er al het goed in te doen, dat wij kunnen, en, evenals Christus moeten wij hierin blijven en overvloedig zijn.

d. Zij wisten inzonderheid, dat Hij allen genas die van den duivel overweldigd waren, hen van onder zijne overweldigende macht weg hielp. Hieruit bleek niet slechts, dat Hij van God was gezonden, daar dit ene weldaad was voor de mensen, maar ook, dat Hij gezonden was, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou, want aldus heeft Hij menige overwinning over hem behaald.

e. Zij wisten, dat de Joden Hem ter dood hebben gebracht, zij hebben Hem gedood, Hem hangende aan een hout. Toen Petrus voor de Joden predikte, zei hij, dien gij gedood hebt, maar nu hij voor de Heidenen predikte, is het, dien zij hebben gedood, zij, aan wie Hij zo veel goed gedaan heeft en heeft willen doen. Dit alles wisten zij, maar opdat zij niet zouden denken, dat het slechts een gerucht was, en, zoals dit dikwijls met geruchten het geval is, een gerucht, dat de zaak vergroot en overdreven voorstelt, heeft Petrus het in zijn eigen naam, en in naam der overige apostelen, betuigd en bevestigd, vers 39. Wij zijn getuigen, ooggetuigen, van al hetgeen Hij gedaan heeft, en oorgetuigen van de leer, die Hij heeft gepredikt, beide in het Joodse land en te Jeruzalem, in stad en land. 3. Zij wisten, of konden weten, door dit alles, dat Hij ene opdracht had van den hemel om te prediken en te handelen, zoals Hij gepredikt en gehandeld heeft. Hierbij verwijlt hij nog in zijne rede, dit wil hij vooral voor hen doen uitkomen. Laten zij weten:

a. Dat deze Jezus is een Heere van allen, dat staat in een tussenzin, maar het is het hoofdvoorstel dat bewezen moet worden, nl. dat Jezus Christus, door wie vrede is gemaakt tussen God en den mens, Heere is van allen, niet slechts als God boven allen te prijzen tot in eeuwigheid, maar als Middelaar. Alle macht in hemel en op aarde is in Zijne handen gelegd, en al het oordeel is Hem overgegeven. Hij is Heere van de engelen, zij zijn allen Zijne nederige dienaren. Hij is Heere van de machten der duisternis, want Hij heeft over hen getriomfeerd. Hij is Koning der volken, heeft macht over alle vlees, Hij is Koning der heiligen, al de kinderen Gods zijn Zijne leerlingen, Zijne onderdanen, Zijne krijgsknechten.

b. Dat God Hem gezalfd heeft met den Heiligen Geest en met kracht. Hij was door ene Goddelijke zalving beide gevolmachtigd en bekwaam gemaakt om te doen wat Hij gedaan heeft, weshalve Hij Christus -de Messias - de Gezalfde genoemd werd. Bij Zijn doop is de Heilige Geest op Hem nedergedaald, en Hij was vol van kracht, beide in Zijne prediking en in Zijn doen van wonderen, hetgeen het zegel was van ene Goddelijke zending.

c. Dat God met Hem was, vers 38. Zijne werken werden gewerkt in God. God heeft Hem niet slechts gezonden, maar is voortdurend met Hem geweest, Hij heeft Hem erkend, Hem bijgestaan en door geholpen in al Zijn arbeid en Zijn lijden. God zal altijd wezen met hen, die Hij zalft, Hij zelf zal wezen met hen, aan wie Hij Zijn Geest geeft.

III. Omdat zij niets zekers meer hadden gehoord van dezen Jezus. verhaalt Petrus hun Zijne opstanding van de doden en geeft er hun de bewijzen van, opdat zij niet zouden geloven, dat er, nadat Hij gedood was, nu een einde met Hem was gemaakt. Zij hadden te Cesarea waarschijnlijk wel iets gehoord van Zijne opstanding, maar het gerucht er van werd spoedig gesmoord door het snode beweren der Joden, dat Zijne discipelen Hem des nachts gestolen hebben. Daarom legt

Petrus hier den nadruk op als zijnde de voornaamste steun van het woord, dat vrede predikt door Jezus Christus.

1. De kracht, waardoor Hij is opgestaan, was ontegenzeglijk Goddelijk, vers 40. Dezen heeft God opgewekt ten derden dage, hetgeen niet slechts al den laster tegen Hem, al de beschuldigingen, die de mensen tegen Hem inbrachten, weerlegde, maar krachtig Gods welbehagen in Hem bewees, en Zijne aanneming van de genoegdoening door Hem volbracht voor de zonden der mensen door het bloed Zijns kruizes. Hij is niet uitgebroken uit de gevangenis, Hij is er wettig uit ontslagen.

God heeft Hem opgewekt.

2. De bewijzen van Zijne opstanding waren onbetwistbaar duidelijk, want God heeft Hem openlijk getoond. Hij heeft gegeven, dat Hij openbaar zou worden, -edooken auton emphanê genesthai, zichtbaar te zijn, blijkbaar zichtbaar te zijn, Hij verschijnt zo, dat het ontwijfelbaar blijkt, dat Hij het is, en geen ander. Het was zulk een tonen van Hem, dat het een onbetwistbaar bewijs werd van de waarheid Zijner opstanding. Hij heeft Hem wel niet in het openbaar, niet aan allen, getoond, maar blijkbaar, niet al den volke, die de getuigen zijn geweest van Zijn dood, door hun weerstaan van de bewijzen, die Hij hun had gegeven van Zijne Goddelijke zending in Zijne wonderen, hadden zij de gunst verbeurd om ooggetuigen te zijn van dit grote bewijs er van. Zij, die onmiddellijk de leugen hebben verzonnen en verbreid dat Hij gestolen was, zijn met recht overgegeven aan ene kracht der dwaling, om die leugen te geloven, en zo veel te groter zal ook de zaligheid wezen van hen, die niet gezien, en nochtans geloofd hebben. "Hij heeft zich niet aan het volk in het algemeen getoond, opdat de goddelozen onder hen niet terstond van hun dwaling zouden genezen worden, en opdat het geloof, waarvan de beloning zo groot is, met enige moeilijkheid zou geoefend worden. Tertulliani Apologia, cap. 11. Maar hoewel al het volk Hem niet gezien heeft, is Hij toch door een genoegzaam aantal personen gezien, om van de waarheid Zijner opstanding te getuigen. De verklaring van des testamentmakers laatsten wil en testament behoeft niet voor al het volk te geschieden, het volstaat dat het geschiedt voor een toereikend getal van geloofwaardige getuigen, en zo is ook de opstanding van Christus voor een genoegzaam aantal getuigen gebleken.

a. Het waren gene toevallige getuigen, neen, zij waren van God te voren verkoren om er getuigen van te zijn, en daarom hebben zij hun opvoeding gehad onder den Heere Jezus, hebben zij gemeenzaam omgang met Hem gehad, opdat zij, Hem zo van nabij gekend hebbende, er des te meer zeker van konden wezen, dat Hij het was.

b. Zij hadden geen plotseling gezicht van Hem, dat slechts een ogenblik duurde, en toen voorbij was, maar zij hebben vele gesprekken met Hem gehad, zij zijn met Hem omgegaan, hebben met Hem gegeten en gedronken, nadat Hij uit de doden opgestaan was. Hierin ligt opgesloten, dat zij Hem zagen eten en drinken, getuige hun middagmalen met Hem aan de zee van Tiberias, en getuigen de twee discipelen, met wie Hij het avondmaal gebruikte te Emmaus, en dit bewees, dat Hij waarlijk en wezenlijk een lichaam had. Maar dit was niet alles, zij zagen Hem zonder enige vrees of ontsteltenis te gevoelen, waardoor zij anders onbevoegde getuigen zouden geweest zijn, want zij zagen Hem zo dikwijls, en Hij heeft zo gemeenzaam met hen gesproken, is zo gemeenzaam met hen omgegaan, dat zij met Hem gegeten en gedronken hebben. Het wordt als een bewijs aangevoerd van het heldere gezicht, dat Israël’s edelen op de heerlijkheid Gods gehad hebben, Exodus 24:11, dat zij aten en dronken nadat zij God gezien hadden.

IV. Hij besluit met uit dit alles de gevolgtrekking af te leiden, dat, wat zij allen nu te doen hadden, was in dezen Jezus te geloven. Hij was gezonden, om aan Cornelius te zeggen wat hij doen moest, en het is dit: zijn bidden en zijn aalmoes geven was heel goed, maar hem ontbrak een ding: hij moet in Christus geloven. Merk op:

1. Waarom hij in Hem moet geloven, geloof heeft betrekking op een getuigenis, en het Christelijk geloof is gebouwd op het fondament der apostelen en profeten, het is gebouwd op het getuigenis, dat zij hebben gegeven.

a. Dat de apostelen hebben gegeven. Petrus spreekt als woordvoerder voor de overigen, dat God hun geboden heeft, hun den last heeft opgedragen, den volke te prediken en te betuigen van Christus, zodat hun getuigenis niet alleen geloofwaardig, maar authentiek was, en waaraan wij ons kunnen toevertrouwen. Hun getuigenis is Gods getuigenis, en zij zijn Zijne getuigen aan de wereld. Zij zeggen het niet slechts als een nieuwsbericht, maar zij getuigen het als een door oorkonden bewezen feit, waarnaar de mensen geoordeeld moeten worden.

b. Dat de profeten hebben gegeven, de profeten van het Oude Testament, wier getuigenis van te voren, niet alleen betreffende Zijn lijden, maar ook betreffende het doel er van, het getuigenis der apostelen ten zeerste versterkt en bevestigt, vers 43, Dezen geven getuigenis alle de profeten. Wij hebben reden te geloven, dat Cornelius en zijne vrienden gene vreemdelingen waren voor de geschriften der profeten. Uit den mond van deze twee wolken van getuigen, die zo nauwkeurig samenstemmen, zal dit woord bestaan.

2. Wat zij Hem betreffende moeten geloven.

a. Dat wij allen verantwoordelijk zijn aan Christus, als onzen Rechter. Dit was den apostelen geboden aan de wereld te getuigen, nl. dat deze Jezus van God verordineerd is tot een Rechter van levenden en doden, vers 42. Hij is gemachtigd om de voorwaarden der verlossing voor te schrijven, den regel, naar welken wij geoordeeld moeten worden, wetten te geven beide aan levenden en doden, aan Jood en Heiden, en Hij is verordineerd om op den groten dag den eeuwigen staat te bepalen van al de kinderen der mensen, van hen, die levend zullen gevonden worden, en van hen, die van de doden opgewekt zullen worden. Daarvan heeft Hij ons verzekeringgedaan, dewijl Hij Hem uit de doden heeft opgewekt, Hoofdstuk 17:31, zodat het voor ons allen de grote zaak is, om, in het geloof hieraan, Zijne gunst te zoeken, en Hem tot onzen Vriend te maken.

b. Dat wij, zo wij in Hem geloven, door Hem, als onze Gerechtigheid, gerechtvaardigd zullen worden, vers 43. De profeten hebben, als zij van den dood van Christus spraken, getuigd, dat door Zijn naam, om Zijnentwil en vanwege Zijne verdienste, een iegelijk, die in Hem gelooft, vergeving der zonden ontvangen zal. Dat is de grote zaak, die wij nodig hebben, zonder welke wij verloren zijn, en waarnaar het van zonde overtuigd geweten het meest vraagt. De vleselijk gezinde Joden dachten haar te verkrijgen door de ceremoniële offers en reinigingen, ja ook de Heidenen dachten haar te verkrijgen door boete en verzoening, maar te vergeefs, zij is alleen en uitsluitend te verkrijgen door den naam van Christus, en alleen door hen, die in Zijn naam geloven, en die dat doen, kunnen er van verzekerd wezen, hun zonden zullen vergeven worden, en er zal voor hen gene verdoemenis zijn. En de vergeving van zonden legt een fondament voor alle andere gunsten en zegeningen door

datgene uit den weg te nemen, dat er ene verhindering voor was. Als de zonde vergeven is, dan is alles wèl en zal tot in eeuwigheid wèl zijn.

Handelingen 10:44-48

Hier hebben wij den uitslag van Petrus' rede voor Cornelius en zijne vrienden. Hij heeft niet te vergeefs aan hen gearbeid, zij werden allen tot Christus gebracht. Wij zien hier:

I. Hoe God het woord van Petrus bevestigde door aan de hoorders er van den Heiligen Geest te schenken, en dat wel onmiddellijk, vers 44.

Als Petrus deze woorden nog sprak, en wellicht bedoeld had nog meer te zeggen, werd hij op gelukkige wijze in zijne rede onderbroken door duidelijke tekenen dat de Heilige Geest, zelfs met Zijne wonderbare gaven en krachten, viel op allen, die het woord hoorden, zoals bij het begin op de apostelen, gelijk Petrus zegt, Hoofdstuk 11:15. Daarom denken sommigen, dat het was met een geluid als van een geweldigen gedreven wind, en met verdeelde tongen als van vuur, evenals het toen geweest is. Merk op:

1. Wanneer de Heilige Geest op hen viel, het was terwijl Petrus predikte. Aldus heeft God getuigd voor hetgeen hij zei, en er Goddelijke kracht aan bijgezet. Aldus zijn de merktekenen van een apostel onder hen betoond, 2 Corinthiërs 12:12. Hoewel Petrus den Heiligen Geest niet geven kon, is toch de Heilige Geest met het woord van Petrus gegeven, waaruit blijkt, dat hij van God was gezonden. Op anderen is de Heilige Geest gevallen nadat zij gedoopt waren ter hunner bevestiging, maar op deze Heidenen viel Hij voor dat zij gedoopt waren, zoals Abraham gerechtvaardigd werd door het geloof, toen hij nog in de voorhuid was, om te tonen, dat God aan gene methode is gebonden, en zich tot gene uitwendige tekenen beperkt. De Heilige Geest viel op hen, die noch besneden, noch gedoopt waren, want de Geest is het, die levend maakt, het vlees is niet nut.

2. Hoe het bleek, dat de Heilige Geest op hen was gevallen, vers 46. Zij hoorden hen spreken met vreemde talen, die zij nooit geleerd hadden, wellicht was het Hebreeuws, de heilige taal. Gelijk de predikers bekwaam werden gemaakt om de volkstalen te spreken, opdat zij de leer van Christus aan hun hoorders bekend zouden maken, zo is waarschijnlijk aan de hoorders onmiddellijk de heilige taal geleerd, opdat zij de bewijzen konden onderzoeken, die de predikers uit het Oude Testament in het oorspronkelijke aanvoerden. Of wel, de gave, die hun was verleend, om met vreemde talen te spreken, was ene aanduiding, dat zij allen bestemd waren om leraren te zijn, en dat zij door deze eerste nederdaling van den Geest op hen bevoegd en bekwaam gemaakt werden, om het Evangelie te prediken aan anderen, dat zij zo even zelven hadden ontvangen. Let er echter op, dat zij, toen zij met vreemde talen spraken, God hebben groot gemaakt, zij spraken van Christus en de weldaden der verlossing, waarover Petrus tot eer en heerlijkheid Gods had gepredikt. Dat hebben ook zij gedaan, op wie de Heilige Geest het eerst was nedergedaald, Hoofdstuk 2:11. Met elke gave, die ons geschonken is, behoren wij God te eren, inzonderheid met de gave der spraak.

3. Welken indruk dit teweeggebracht heeft op de gelovige Joden, die tegenwoordig waren, vers 45. De gelovigen, die uit de besnijdenis waren, ontzetten zich, deze zes, die met Petrus waren gekomen. Het heeft hen uitermate verwonderd, en heeft hen wellicht enige ongerustheid veroorzaakt, dat de gave des Heiligen Geestes ook op de Heidenen uitgestort werd, die zij dachten alleen voor hun eigene natie bestemd te zijn. Hadden zij de Schriften des Ouden Testaments verstaan, die hierop wezen, het zou hun niet zulk ene verwondering gebaard hebben, maar door onze eigene verkeerde

begrippen der dingen scheppen wij ons moeilijkheden in de methodes der Goddelijke voorzienigheid en genade.

II. Hoe Petrus Gods werk erkende door hen te dopen op wie de Heilige Geest was gevallen. Merk op:

1. Hoewel zij den Heiligen Geest hadden ontvangen, was het toch nodig, dat zij gedoopt werden. God is niet gebonden aan ingestelde ordonnantiën, maar wij zijn het wèl, en gene buitengewone gaven plaatsen ons er boven, integendeel, zij verplichten ons zo veel te meer om er ons naar te gedragen. In onze dagen zouden sommigen aldus geredeneerd hebben: "Dezen zijn gedoopt met den Heiligen Geest, waartoe is het dan nodig hen ook nog met water te dopen? Dat is beneden hen". Neen, het is niet beneden hen, daar de waterdoop ene inzetting is van Christus, en de deur van toegang is tot de zichtbare kerk en een zegel des nieuwen verbonds.

2. Hoewel zij Heidenen waren, mochten zij, daar zij den Heiligen Geest hadden ontvangen, tot den doop worden toegelaten, vers 47. Kan ook iemand, hoe streng een Jood hij ook zij, het water weren, dat dezen niet gedoopt zouden worden, welke den Heiligen Geest ontvangen hebben, gelijk als ook wij? Het argument is afdoend kunnen wij het teken weigeren aan hen, die de zaak ontvangen hebben, die door het teken wordt aangeduid? Hebben zij, aan wie God de genade des verbonds heeft geschonken, niet klaarlijk en ontwijfelbaar recht op de zegelen van het verbond? Voorzeker! zij, die den Geest hebben ontvangen gelijk als ook wij, behoren den doop te ontvangen gelijk als ook wij, want het betaamt ons Gods aanwijzingen te volgen, en diegenen in gemeenschap met ons toe te laten, die God in gemeenschap met zich heeft toegelaten. God heeft beloofd Zijn Geest uit te storten op het zaad der gelovigen, op hun kroost, wie kan dan het water weren, dat zij niet gedoopt zouden worden, die de belofte des Heiligen Geestes hebben ontvangen, gelijk als ook wij? Nu blijkt het waarom de Geest hun was gegeven voor dat zij gedoopt waren-het was omdat Petrus er zich anders niet toe had kunnen brengen hen te dopen, evenmin als hij voor hen gepredikt zou hebben, indien hem dat niet door een visioen bevolen was geworden, of ten minste zou hij de afkeuring niet hebben kunnen ontgaan van de gelovigen, die uit de besnijdenis waren. Aldus wordt daar de ene ongewone stap van Goddelijke genade na den anderen genomen om de Heidenen in de kerk te brengen. Hoe gelukkig is het voor ons, dat de genade van een goeden God zo veel ruimer is dan de barmhartigheid van sommige goede mensen!

3. Petrus zelf heeft hen niet gedoopt, maar hij beval, dat zij zouden gedoopt worden, vers 48. Het is waarschijnlijk, dat sommigen van de broeders met die hem gekomen waren, het op zijn bevel gedaan hebben, en dat hij het geweigerd heeft om dezelfde reden, waarom ook Paulus het geweigerd heeft-opdat hij den schijn niet zou hebben van gedoopt te hebben in zijn eigen naam, 1 Corinthiërs 1:15. De apostelen hebben de opdracht ontvangen om heen te gaan en alle volken te onderwijzen. Maar het was inzonderheid het gebed en de bediening des woords, waaraan zij zich zelven moesten wijden. En Paulus zegt, dat hij niet gezonden was om te dopen, maar om te prediken, dat het edeler en voortreffelijker werk was. Het dopen werd dus gewoonlijk aan de mindere dienaren overgelaten, die handelden volgens de orders van de apostelen en die daarom geacht konden worden het te doen. Qui per alterum facit, per seipsum facere dicitur -Wat iemand doet door een ander, kan hij gezegd worden zelf te doen. Eindelijk. Hun erkenning beide van het woord van Petrus en van het werk van God in hun begeerte naar nog meer nut en voordeel van Petrus' bediening: Toen baden zij hem, dat hij enige dagen bij hen wilde blijven. Zij konden hem niet

dringen om bij hen te blijven wonen, zij wisten, dat hij werk te doen had aan andere plaatsen. en dat hij nu te Jeruzalem verwacht werd. Maar zij wilden hem niet terstond laten gaan, maar verzochten hem dringend, dat hij enigen tijd bij hen zou blijven, opdat hij hun nog verder onderricht zou kunnen geven. in de dingen, die het koninkrijk Gods aangaan. Zij, die enige kennis van Christus hebben, kunnen niet anders, dan naar meer verlangen. Zelfs zij, die den Heiligen Geest hebben ontvangen moeten hun behoefte inzien aan de bediening des woords.

HOOFDSTUK 11

1 De apostelen nu, en de broeders, die in Judea waren, hebben gehoord, dat ook de heidenen het Woord Gods aangenomen hadden.
2 En toen Petrus opgegaan was naar Jeruzalem, twistten tegen hem degenen, die uit de besnijdenis waren,
3 Zeggende: Gij zijt ingegaan tot mannen, die de voorhuid hebben, en hebt met hen gegeten.
4 Maar Petrus, beginnende, verhaalde het hun vervolgens, zeggende:
5 Ik was in de stad Joppe, biddende en zag in een vertrekking van zinnen een gezicht, namelijk een zeker vat, gelijk een groot linnen laken, nederdalende, bij de vier hoeken nedergelaten uit den hemel, en het kwam tot bij mij;
6 Op welk laken als ik de ogen hield, zo merkte ik, en zag de viervoetige dieren der aarde, en de wilde, en de kruipende dieren, en de vogelen des hemels.
7 En ik hoorde een stem, die tot mij zeide: Sta op, Petrus, slacht en eet.
8 Maar ik zeide: Geenszins, Heere, want nooit is iets, dat gemeen of onrein was, in mijn mond ingegaan.
9 Doch de stem antwoordde mij ten tweeden male uit den hemel: Hetgeen God gereinigd heeft, zult gij niet gemeen maken.
10 En dit geschiedde tot driemaal; en alles werd wederom opgetrokken in den hemel.
11 En ziet, ter zelfder ure stonden er drie mannen voor het huis, daar ik in was, die van Cesarea tot mij afgezonden waren.
12 En de Geest zeide tot mij, dat ik met hen gaan zou, niet twijfelende. En met mij gingen ook deze zes broeders, en wij zijn in des man huis ingegaan.
13 En hij heeft ons verhaald, hoe hij een engel gezien had, die in zijn huis stond, en tot hem zeide: Zend mannen naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenaamd is Petrus;
14 Die woorden tot u zal spreken, door welke gij zult zalig worden, en al uw huis.
15 En als ik begon te spreken, viel de Heilige Geest op hen, gelijk ook op ons in het begin.
16 En ik werd gedachtig aan het woord des Heeren, hoe Hij zeide: Johannes doopte wel met water, maar gijlieden zult gedoopt worden met den Heiligen Geest.
17 Indien dan God hun evengelijke gave gegeven heeft, als ook ons, die in de Heere Jezus Christus geloofd hebben, wie was ik toch, die God konde weren?
18 En als zij dit hoorden, waren zij tevreden, en verheerlijkten God, zeggende: Zo heeft dan God ook den heidenen de bekering gegeven ten leven!
19 Degenen nu, die verstrooid waren door de verdrukking, die over Stefanus geschied was, gingen het land door tot Fenicie toe, en Cyprus, en Antiochie, tot niemand het Woord sprekende, dan alleen tot de Joden.
20 En er waren enige Cyprische en Cyreneische mannen uit hen, welken te Antiochie gekomen zijnde, spraken tot de Grieksen, verkondigende den Heere Jezus.
21 En de hand des Heeren was met hen; en een groot getal geloofde, en bekeerde zich tot den Heere.
22 En het gerucht van hen kwam tot de oren der Gemeente, die te Jeruzalem was; en zij zonden Barnabas uit, dat hij het land doorging tot Antiochie toe.
23 Dewelke, daar gekomen zijnde, en de genade Gods ziende, werd verblijd, en vermaande hen allen, dat zij met een voornemen des harten bij den Heere zouden blijven.
24 Want hij was een goed man, en vol des Heiligen Geestes en des geloofs; en er werd een grote schare den Heere toegevoegd.

25 En Barnabas ging uit naar Tarsen, om Saulus te zoeken; en als hij hem gevonden had, bracht hij hem te Antiochie.
26 En het is geschied, dat zij een geheel jaar samen vergaderden in de Gemeente, en een grote schare leerden; en dat de discipelen eerst te Antiochie Christenen genaamd werden.
27 En in dezelfde dagen kwamen enige profeten af van Jeruzalem te Antiochie.
28 En een uit hen, met name Agabus, stond op, en gaf te kennen door den Geest, dat er een grote hongersnood zou wezen over de gehele wereld; dewelke ook gekomen is onder den keizer Claudius.
29 En naardat een iegelijk der discipelen vermocht, besloot elk van hen iets te zenden ten dienste der broederen, die in Judea woonden.
30 Hetwelk zij ook deden, en zonden het tot de ouderlingen, door de hand van Barnabas en Saulus.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Petrus' noodzakelijke verdediging van hetgeen hij deed in zijne toelating van Cornelius en zijne vrienden tot de gemeente, en de ontheffing van de afkeuring der broederen, waaronder hij lag wegens deze zaak, en hun berusting er in, vers 1-18.

II. Den voorspoedigen voortgang van het Evangelie te Antiochië en de omliggende plaatsen, vers 19-21.

III. De voortzetting van het goede werk, begonnen te Antiochië, eerst door den dienst van Barnabas, en later van Paulus in vereniging met hem. en den blijvenden naam van Christen, die dáár voor het eerst aan de discipelen gegeven werd, vers 22-26.

IV. Ene voorzegging van een naderenden hongersnood, en de bijdragen, die onder de bekeerlingen uit de Heidenen verzameld werden ter ondersteuning van de behoeftige heiligen in Judea bij deze gelegenheid, vers 27-30.

Handelingen 11:1-18

De prediking van het Evangelie aan Cornelius is iets, waarover wij, arme zondaren uit de Heidenen, reden hebben om er met blijdschap en dankbaarheid over na te denken, want het was het brengen van licht tot ons, die in duisternis zaten. Daar het nu aan de gelovige, zowel als aan de ongelovige Joden, zo groot ene verwondering baarde, is het wel der moeite waardig om na te gaan, hoe die tijding door hen werd opgenomen, en welke uitlegging men er aan gaf. En hier bevinden wij:

I. Dat de tijding er van terstond tot de gemeente te Jeruzalem en de omliggende plaatsen gebracht werd, want Cesarea was niet zo ver van Jeruzalem, of men kon er daar terstond van horen. Sommigen uit welwillendheid en anderen uit kwaadwilligheid, hebben er het gerucht van verspreid, zodat, voor Petrus nog zelf naar Jeruzalem was teruggekeerd, de apostelen en de broederen aldaar, en die in Judea waren, hebben gehoord, dat ook de Heidenen het woord Gods aangenomen hebben, dat is: het Evangelie van Christus, dat niet slechts een woord Gods is, maar het woord Gods is, want het is de hoofdsom en het middelpunt van alle Goddelijke openbaring. Zij ontvingen Christus want Zijn naam wordt genoemd: het woord Gods, Openbaring 19:13. Niet alleen, dat de Joden, die verstrooid waren in Heidense landen, en de Heidenen, die tot den Joodsen Godsdienst waren bekeerd, maar dat ook de Heidenen zelven, met wie het tot nu toe ongeoorloofd was omgang te hebben, tot de gemeenschap der kerk waren toegelaten, dat zij het woord Gods hadden aangenomen, dat is:

1. Dat het woord Gods hun gepredikt was, waarmee hun ene grotere eer bewezen was, dan zij verwachtten. Maar het verwondert mij, dat dit vreemd scheen aan hen, aan wie zelven opgedragen was het Evangelie te prediken aan alle creaturen. Maar aldus gebeurt het dikwijls, dat men vasthoudt aan de vooroordelen van hoogmoed en bijgelovigheid ook tegen de helderste openbaringen in van de waarheid Gods.

2. Dat zij het hadden aangenomen en er zich aan hadden onderworpen, hetgeen een beter werk in hen gewrocht was, dan zij verwachtten. Waarschijnlijk hadden zij het denkbeeld opgevat, dat, al zou ook het Evangelie den Heidenen gepredikt worden, dit toch tot niets zou leiden, omdat de bewijzen van het Evangelie zo veel aan het Oude Testament ontleend waren, dat door de Heidenen niet aangenomen was. Zij beschouwden hen als niet geneigd tot Godsdienst, en als weinig vatbaar voor de indrukken er van, daarom waren zij verrast te horen, dat zij het woord des Heeren hadden aangenomen. Wij zijn veel te veel geneigd om er aan te wanhopen diegenen goed te doen, die toch als de proef met hen genomen wordt, zeer leerzaam en handelbaar blijken te zijn.

II. Dat de gelovige Joden er aanstoot aan namen, vers 2, 3. Toen Petrus opgegaan was naar Jeruzalem, twistten tegen hem degenen, die uit de besnijdenis waren, de Joodse bekeerlingen, die nog eerbied bleven koesteren voor de besnijdenis. Zij rekenden het hem aan als ene misdaad, dat hij ingegaan was tot mannen, die de voorhuid hebben, en met hen heeft gegeten, en daarmee, denken zij, heeft hij de ere van zijn apostelschap bevlekt, zo al niet verbeurd, en behoorde hij onder de censuur der gemeente te komen, zo ver was het van hen, te denken, dat hij onfeilbaar was, of hem als het hoofd der gemeente te beschouwen, aan wie allen rekenschap schuldig waren, en hij zelf aan niemand. Zie hier:

1. Hoe zeer het het verderf en nadeel der kerk is haar te monopoliseren, en diegenen uit te sluiten van haar en van het voorrecht van de middelen der genade, die niet in alles zijn zoals wij. Er zijn enghartige zielen, die zich meester willen maken van de schatten der kerk, zoals er zijn, die zich meester willen maken van de schatten der wereld, en alleen inwoners gemaakt willen worden in het midden des lands. Deze mannen waren van Jona's geest en gezindheid, die in ijver voor zijn volk, er zich om vertoornde, dat de Ninevieten het woord Gods hadden aangenomen, en er zich in rechtvaardigde.

2. Christus' dienstknechten moeten het niet vreemd vinden, als zij gelaakt worden, en als er met hen wordt getwist, niet slechts door hun verklaarde vijanden, maar door hen, die belijden hun vrienden te zijn, en niet alleen om hun dwaasheden en tekortkomingen, maar ook om hun goede daden, die zij goed en behoorlijk gedaan hebben, maar als wij ons eigen werk beproefd hebben, dan kunnen wij evenals Petrus, aan ons zelven alleen roem hebben, welke dan ook de afkeurende aanmerkingen onzer vrienden mogen wezen. Zij, die ijverig en kloekmoedig zijn in den dienst van Christus moeten verwachten gelaakt te worden door hen, die onder voorwendsel van voorzichtig te zijn, koud en onverschillig zijn. Zij die katholieke-dat is: algemene-edelmoedige en liefderijke beginselen hebben, moeten verwachten gelaakt te zullen worden door hen, die stijf en verwaand zijn, en die zeggen: Houd u bij u zelven, want ik ben heiliger dan gij.

III. Petrus gaf zulk een volledig en openhartig verslag van de feiten als volstond om, zonder nadere argumenten of verontschuldiging, hem te rechtvaardigen en hen te bevredigen, vers 4. Petrus verhaalde hun de zaak van het begin en legde het hun nader uit, en toen kon hij het gerust aan hen zelven overlaten om te oordelen, of hij verkeerd gedaan had, daar het uit alles bleek, dat het Gods werk was, en niet het zijne.

1. Hij neemt aan, dat zij, indien zij goed begrepen hadden wat er van de zaak was, niet met hem getwist zouden hebben, maar veeleer met hem overeengestemd zouden hebben, en hem lof zouden hebben toegekend. En het is ene goede reden, waarom wij gematigd moeten zijn in ons te kennen geven van afkeuring en er spaarzaam mede moeten wezen, dat, als wij goed begrepen wat wij zo geneigd zijn af te keuren, wij wellicht oorzaak zouden vinden, om er mede in te stemmen. Als wij anderen iets zien doen, dat ons verdacht voorkomt, behoren wij, in plaats van met hen te twisten, hun te vragen op welken grond zij het doen, en als wij daar de gelegenheid niet toe hebben, dan moeten wij er de beste uitlegging van geven, die mogelijk is, en geen ontijdig oordeel vellen.

2. Hij wil zeer gaarne goed aangeschreven staan bij hen, en hij doet moeite om hen te bevredigen. Hij zegt niet, dat hij het hoofd is van de apostelen, want hij is verre van te denken aan die oppermacht, waarop zijne zogenaamde opvolgers aanspraak maken. Hij dacht ook niet, dat hij kon volstaan met hun te zeggen, dat hij zelf overtuigd was van het deugdelijke van de reden, waarom hij ging, en dat zij er zich dus niet mede behoeven te bemoeien, neen, hij is bereid rekenschap te geven van de hoop, die in hem was, betreffende de Heidenen, en waarom hij van zijne vroegere gevoelens is teruggekomen, die dezelfden waren als die zij koesterden. Wij zijn het aan ons zelven en aan onze broederen verschuldigd, om onze handelingen, die een verkeerd of slecht aanzien hadden en aanstoot gaven in het rechte licht te stellen, opdat wij aldus de struikelblokken van den weg onzer broederen wegnemen. Laat ons nu zien wat Petrus ter zijner verdediging aanvoert.

a. Dat hij door een visioen onderricht is geworden, om niet langer de onderscheidingen in stand te houden, die door de ceremoniële wet werden gemaakt. Hij verhaalt het visioen, vers 5, 6, zoals wij het te voren hadden, Hoofdstuk 10:9 en verder. Dáár wordt gezegd, dat het laken neergelaten werd op de aarde, hier zegt hij, dat het tot bij hem kwam, welke omstandigheid aanduidt, dat het bijzonder bedoeld was als lering voor hem. Elke openbaring, die God van zich zelven aan de kinderen der mensen gedaan heeft, moeten wij aldus tot ons zien komen, ze door het geloof op ons zelven toepassen. Er wordt hier nog ene andere bijzonderheid van het visioen aan toegevoegd, namelijk, dat hij, toen het laken tot bij hem kwam, er de ogen op hield, en er over nadacht, vers 6 1). Als wij ingeleid willen worden in de kennis van Goddelijke zaken, dan moeten wij er ons verstand op gericht houden, en er over nadenken. Hij deelt hun de orders mede, die hij ontving, om van alle soorten van spijzen te eten, vers 7, niets ondervragende, om des gewetens wil. Het was pas na den zondvloed (naar het schijnt) dat het den mens vergund was vlees te eten, Genesis 9:3. Die vergunning werd later door de ceremoniële wet beperkt, maar nu werden die beperkingen opgeheven, en de zaak wederom vrij en ruim gelaten. Het was Christus' bedoeling niet om ons in het gebruik van genotmiddelen door enigerlei andere wet te beperken, dan door die van soberheid en matigheid, waarbij wij de spijze, die blijft tot in het eeuwige leven, boven die, welke vergaan, moeten stellen. Hij voert aan, dat hij er even afkerig van was, om met Heidenen om te gaan, of om van hun lekkernijen te eten, als zij het konden wezen, en daarom de vrijheid, die hem was gegeven, had afgewezen: Geenszins. Heere, want nooit is iets, dat gemeen of onrein was, in mijn' mond ingegaan, vers 8, Maar hem werd van den hemel gezegd, dat de zaak nu anders stond, dat God die personen en zaken gereinigd had, die te voren onrein waren, en dat hij ze dus niet langer gemeen moest noemen, noch ze als ongeschikt moest beschouwen voor het bijzondere volk, om er zich mede in te laten, vers 9, zodat hij niet gelaakt kon worden om zijne verandering van denkwijze, daar God zelf de zaak had veranderd. In dingen van dien aard moeten wij handelen naar het licht, dat wij nu hebben, maar niet zo gehecht zijn aan onze mening er over, dat wij er door bevooroordeeld zijn tegen nadere openbaringen, als de zaak toch of anders kan wezen, of anders kan schijnen, en God het ons zou kunnen openbaren, Filippenzen 3:15. En opdat zij er verzekerd van zouden wezen, dat hij er zich niet in bedrogen had, zegt hij hun, dat dit driemaal was geschied, vers 10, hetzelfde gebod werd hem gegeven, te slachten en te eten, en dezelfde reden er voor, dat, hetgeen God gereinigd heeft, niet gemeen mocht genoemd worden, en dit werd voor de tweede en derde maal herhaald. En ten einde hem nog meer te bevestigen in zijne overtuiging, dat het een Goddelijk visioen was, zijn de dingen, die hij gezien heeft, niet verdwenen, of opgelost in de lucht, maar zij werden wederom opgetrokken in den hemel, van waar zij gekomen waren.

b. Dat hem inzonderheid door den Geest bevolen was, om met de boden te gaan, die Cornelius had gezonden. En opdat het zou blijken, dat het visioen bestemd was om hem van die zaak te overtuigen, wijst hij hen op den tijd, toen de boden kwamen-onmiddellijk nadat hij het visioen had, maar opdat hij niet zou menen, dat dit nog niet voldoende was om hem den weg te effenen, gebiedt de Geest hem met de mannen te gaan, die toen van Cesarea tot hem gezonden waren, niet twijfelende, vers 11, 12, hoewel het Heidenen waren, tot wie hij ging, en met wie hij ging, moet hij toch geen gewetensbezwaar hebben om met hen te gaan.

c. Dat hij sommigen van de broederen, die uit de besnijdenis waren, had medegenomen, opdat ook zij, zo goed als hij, overtuigd zouden zijn, en dezen had hij nu ook van Joppe medegebracht, om te getuigen, dat hij met voorzichtigheid is te werk gegaan, daar hij wel voorzag, dat er aanstoot aan

genomen zou worden. Hij heeft niet afzonderlijk gehandeld, maar in overeenstemming met hen, niet roekeloos, maar na rijp beraad.

d. Dat Cornelius een visioen had, waarin hem werd bevolen Petrus te ontbieden, vers 13. Dat hij een engel gezien had, die in zijn huis stond en tot hem zei: Zend mannen naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenaamd is Petrus. Zie hoe goed het is voor hen, die gemeenschap oefenen met God, om zich met elkaar te beraden, en elkaar hun ervaringen mede te delen, want hierdoor kunnen zij elkanders geloof versterken, Petrus wordt bevestigd in de waarheid van zijn visioen door het visioen van Cornelius, en Cornelius door dat van Petrus. Hier wordt iets toegevoegd aan hetgeen de engel tot Cornelius zei: te voren was het: Ontbied Simon, deze zal tot u spreken, en u zeggen wat gij doen moet, Hoofdstuk 10:6, 32, maar hier is het: Hij zal woorden tot u spreken, door welke gij zult zalig worden, en al uw huis, vers 14, en daarom is het voor u van het uiterste belang, en zal het u tot een onuitsprekelijk voordeel zijn, om hem te ontbieden. De woorden des Evangelies zijn woorden, door welke wij zalig kunnen worden, eeuwig zalig, niet bloot door ze te horen en te lezen, maar door ze te geloven en er aan te gehoorzamen. Zij stellen ons de zaligheid voor, tonen ons wat zij is. Zij openen ons den weg der zaligheid, en indien wij de methode volgen, die zij ons voorschrijven, zullen wij gewis behouden worden van den toekomenden toorn en van den vloek, en voor eeuwig zalig zijn. Aan hen, die het Evangelie van Christus aannemen, zal de zaligheid er door gebracht worden tot hun huisgezin: "gij zult zalig worden, en al uw huis, gij en uwe kinderen zult opgenomen worden in het verbond, en de middelen der zaligheid verkrijgen. Uw huisgezin zal, als zij geloven, even welkom wezen aan het voordeel en voorrecht der zaligheid, als gij zelf, ook zelfs de geringsten onder uwe dienstboden. Heden is dezen huize zaligheid geschied," Lukas 19:9. Tot nu toe is de zaligheid uit de Joden geweest, Johannes 4:22, maar nu is de zaligheid aan de Heidenen gebracht, en is zij voor hen even goed als zij ooit voor de Joden geweest is. De beloften, de voorrechten en de middelen er van zijn tot alle volken gekomen, even ruim en ten volle, en in alle opzichten, als zij ooit aan het Joodse volk is toegewezen.

e. Hetgeen de zaak volstrekt onbetwistbaar maakte, was de nederdaling van den Heiligen Geest op de hoorders uit de Heidenen, hieruit is het ten duidelijkste gebleken, dat het de wil van God was, dat hij de Heidenen in de gemeenschap der kerk zou opnemen. Het feit was duidelijk en onmiskenbaar, vers 15, "als ik begon te spreken", (en wellicht heeft hij in zijn hart nog enige aarzeling gevoeld, twijfelende, of het wel recht was, dat hij predikte voor hen, die de voorhuid hebben,)" viel de Heilige Geest op hen -in even zichtbare tekenen-gelijk ook op ons in het begin, waarin geen bedrog kon wezen. Aldus heeft God getuigenis gegeven aan hetgeen geschied was, en er Zijne goedkeuring van te kennen gegeven. Die prediking is voorzeker rechtmatig, waarmee de Heilige Geest wordt gegeven. De apostel onderstelt dit, als hij dus redeneert met de Galaten: Hebt gij den Geest ontvangen uit de werken der wet, of uit de prediking des geloofs? Galaten 3:2. Petrus werd hierdoor indachtig gemaakt aan een gezegde zijns Meesters bij Zijn afscheid van hen, Hoofdstuk 1:15, Johannes doopte wel met water, maar gij zult met den Heiligen Geest gedoopt worden, vers 16. Dit gaf duidelijk te kennen: Ten eerste: Dat de Heilige Geest de gave was van Christus, het voortbrengsel en de vervulling van Zijne belofte, die grote belofte, die Hij hun liet, toen Hij ten hemel opvoer. Daarom was het ontwijfelbaar, dat deze gave van Hem kwam, dat hun vervuld worden met den Heiligen Geest door Hem was geschied. En gelijk het door Zijn mond was beloofd, zo is het door Zijne hand volbracht, en het was een teken van Zijne gunst. Ten tweede. Dat de gave des Heiligen Geestes ene soort van doop was. Die Hem ontvingen waren op voortreffelijker wijze gedoopt, dan iemand van hen, die door den Doper zelf met water gedoopt zijn. Deze belofte, vervat

in deze bewoording, vergelijkende met de gave, die zo even geschonken werd, toen de vraag werd geopperd, of deze personen al of niet gedoopt moesten worden, komt hij tot het besluit, dat de zaak door Christus zelf was beslist, vers 17. " Indien dan God hun evengelijke gave heeft gegeven als ook ons, haar ons gaf, als gelovende in den Heere Jezus Christus, en hun na hun geloven in Hem, wie was ik toch, die God kon weren? Kon ik weigeren hen met water te dopen, die door God met den Heiligen Geest gedoopt zijn? Kon ik het teken weigeren aan hen, aan wie Hij de zaak heeft gegeven, die door het teken wordt aangeduid? Wat mij betreft, wie was ik? Ik, in staat om God te weren? Betaamde het mij den Goddelijken wil te beperken, of het raadsbesluit des hemels tegen te staan?" Zij, die de bekering van zielen verhinderen, weerstaan God, en diegenen matigen zich te veel aan, die hen van hun gemeenschap willen buitensluiten, die God in gemeenschap met Hem zelven heeft opgenomen.

IV. Dit verslag, dat Petrus hun deed van de zaak, bevredigde hen, en zo was alles wèl. Evenzo is het geschied toen de twee en een halve stam aan Pinehas en de oversten van Israël ene juiste verklaring gaven van hun bedoeling in het bouwen van een altaar aan den Jordaan, dat de twist geëindigd was, en het goed was in hun ogen, Jozua 22:30. Er zijn mensen, die, als zij eenmaal een blaam op iemand hebben geworpen, er bij blijven, al blijkt het ook nog zo duidelijk, dat het onrechtvaardig was, en ongegrond. Zo was het hier niet, want hoewel deze broeders uit de besnijdenis waren, en hun neiging in de tegenovergestelde richting was, hebben zij toch, toen zij dit hoorden:

1. Hun afkeuring teruggenomen. Zij waren tevreden, en hadden niets meer in te brengen tegen hetgeen Petrus gedaan had, zij legden hun hand op hun mond, omdat zij n u bemerkten, dat God het gedaan had. Nu begonnen zij, die zich zo lieten voorstaan op hun waardigheid als Joden, in te zien, dat God hun' hoogmoed beschaamde, door de Heidenen in te brengen in de kerk, om gelijkelijk met hen in alle voorrechten er van te delen. En nu is deze profetie vervuld: Gij zult u voortaan niet meer verheffen om Mijns heiligen bergs wil, Habakuk 3:11.

2. Zij verkeerden hun afkeuring in lof. Zij waren niet slechts bevredigd, zodat zij niet meer twistten met Petrus, maar zij verheerlijkten God voor hetgeen Hij door en met Petrus' dienstwerk gedaan had. Zij waren er dankbaar voor, dat hun vergissing hersteld was, en dat God aan de arme Heidenen meer barmhartigheid had bewezen, dan zij geneigd waren hun te bewijzen, en zeiden: Zo heeft dan God ook den Heidenen de bekering gegeven ten leven! Hij heeft hun niet alleen de middelen ter bekering geschonken, door ene deur bij hen te openen voor Zijne dienstknechten, maar ook de genade der bekering, door hun Zijn Heiligen Geest te geven, die overal waar Hij komt als Trooster, eerst van zonde overtuigt, een inzicht geeft in de zonde, droefheid er over veroorzaakt, en dan een gezicht geeft op Christus, en blijdschap schenkt in Hem. Als bekering waar, oprecht is, dan is zij ten leven, ten geestelijken leven. Allen, die oprecht berouw hebben van hun zonden, geven hier blijk van door een nieuw, heilig, hemels en Goddelijk leven te leiden. Zij, die door bekering der zonde gestorven zijn, zullen voortaan Gode leven, en dan-en niet eerder-beginnen wij waarlijk te leven, en het zal wezen ten eeuwigen leven. Alle ware boetvaardigen zullen leven, dat is: zij zullen hersteld worden in de gunst van God, die beter is dan het leven, zij zullen vertroost worden met de verzekerdheid van de vergeving hunner zonden, en zullen den voorsmaak hebben van het eeuwige leven, en ten laatste de genieting er van. Bekering is Gods gave, het is niet alleen Zijne machtige genade, die haar in ons werkt, die het stenen hart wegneemt, en een vlezen hart geeft. De offeranden Gods zijn een gebroken geest, Hij is het, die zich van dat lam voorziet. Waar God voornemens is leven te geven, daar geeft Hij bekering, want dat is ene noodzakelijke toebereiding voor de

vertroosting van ene verzegelde vergeving en een bevestigden vrede in deze wereld, alsmede voor het zien en genieten van God in de andere wereld. Het is ene grote vertroosting voor ons, dat God Zijn Zoon Jezus verhoogd heeft, niet slechts om aan Israël bekering en vergeving van zonden te geven, Hoofdstuk 5:31, maar ook den Heidenen.

Handelingen 11:19-26

Wij hebben hier het bericht van het planten en bewateren van de kerk te Antiochië, de voornaamste stad van Syrië, die later als de derde grootste stad van het Rijk gold, Rome slechts en Alexandrië hadden den voorrang boven haar. Zij was gelegen, waar Hamath of Riblah gestaan had, waarvan wij lezen in het Oude Testament. De mening is geopperd, dat Lukas, de schrijver van deze geschiedenis, en Theofilus, aan wie hij haar heeft opgedragen, van Antiochië waren, hetgeen de reden kan wezen, waarom hij meer bijzonder aandacht wijdt aan den voortgang van het Evangelie te Antiochië, alsmede omdat het dáár was, dat Paulus voor het eerst vermaard begon te worden, tot wiens geschiedenis hij zich haast te komen. Ten opzichte nu van de kerk te Antiochië hebben wij te letten op:

I. De eerste predikers van het Evangelie aldaar, die derwaarts verstrooid waren van Jeruzalem door de vervolging, die vijf of zes jaren te voren, (naar sommiger berekening) ontstaan was bij den dood van Stefanus, vers 19. Zij gingen het land door tot Fenicië toe, en tot andere plaatsen, sprekende het woord. God heeft toegelaten, dat zij vervolgd werden, opdat zij aldus verstrooid zouden worden in de wereld, gezaaid als een zaad Gods, opdat zij veel vrucht zouden voortbrengen. Wat dus bedoeld was ten nadele van de kerk, heeft God doen medewerken haar ten goede, zoals Jakobs vloek over den stam van Levi, (Ik zal ze verdelen onder Jakob, en zal ze verstrooien onder Israël,) in een zegen verkeerd werd. De vijanden bedoelden hen te verstrooien en te verderven, Christus bedoelde hen te verstrooien en te gebruiken. Aldus zal de grimmigheid des mensen God loffelijk maken. Merk op, dat:

1. Zij, die voor de vervolging gevlucht zijn, hun werk niet ontvlucht zijn. Hoewel zij voor het ogenblik het lijden ontweken, hebben zij daarom den dienst niet ontweken, ja, zij gingen in tot een ruimer arbeidsveld dan zij te voren hadden. Zij, die de predikers van het Evangelie vervolgden, hoopten hierdoor te voorkomen, dat zij het naar de Heidenwereld brachten, maar het bleek, dat zij dit er juist door bespoedigd hebben. Hoewel zij het zo niet meenden en hun hart alzo niet dacht. Zij, die vervolgd werden in de ene stad, vloden naar de andere, maar zij namen hun Godsdienst mede, niet slechts om er zelven de vertroosting van te hebben, maar ook om hem aan anderen mede te delen, aldus tonende, dat het niet was uit vrees voor lijden, dat zij weggingen, maar omdat zij zich voor verderen dienst en arbeid wilden sparen. Zij schreden voort met hun arbeid, bevindende dat het welbehagen des Heeren door hun hand gelukkiglijk voortging. Nadat zij met zegen gepredikt hadden in Judea, Samaria en Galilea, gingen zij over de grenzen van het land Kanaän, en trokken naar Fenicië, het eiland Cyprus en Syrië. Ofschoon zij zich, hoe verder zij reisden, aan hoe veel te meer gevaar blootstelden, zijn zij toch voortgereisd, plus ultra was hun wachtwoord, verder nog, gene moeite ontziende, geen gevaar vrezende in het voortzetten van zo goed een werk, en in hun dienen van zo goed een Meester. 3. Zij spraken het woord tot niemand dan alleen tot de Joden, die in al deze landen verstrooid waren, en hun eigene synagogen hadden, waar zij met hen samenkwamen en voor hen predikten. Zij verstonden nog niet, dat de Heidenen mede-erfgenamen zijn en van hetzelfde lichaam, maar lieten de Heidenen om zich of tot den Joodsen Godsdienst te bekeren, of te blijven zoals zij waren. 4. Zij hebben zich inzonderheid tot de Hellenistische Joden gewend, hier de Grieksen genoemd, die te Antiochië waren. Velen van de predikers waren van Judea en Jeruzalem, sommigen waren van geboorte uit Cyprus en Cyrene, zoals Barnabas zelf, Hoofdstuk 4:36, en Simon, Markus 15:21, maar zij waren opgevoed in Jeruzalem, en dezen, zelven Griekse Joden zijnde, stelden zij inzonderheid belang in hen, die van hun eigen landaard waren, en

zo hebben zij zich te Antiochië bepaald tot hen gewend. Dr. Lightfoot zegt, dat zij daar Hellenisten of Grieksen genoemd werden, omdat zij er genaturaliseerd waren, en dus het burgerrecht hadden verkregen, want Antiochië was ene Syro-Griekse stad. Hun predikten zij den Heere Jezus. Dat was steeds het onderwerp hunner prediking. Waar zouden de dienstknechten van Christus ook anders over prediken dan over Christus, Christus en dien gekruisigd, Christus en dien verheerlijkt? 5. Zij hadden groten zegen op hun prediking, vers 21. Hun prediking ging vergezeld van ene Goddelijke kracht, de hand des Heeren was met hen, hetgeen sommigen verstaan van de macht waarmee zij begiftigd waren om wonderen te doen ter bevestiging van hun leer, in die wonderen wrocht de Heere mede, en bevestigde het woord door tekenen, die daarop volgden, Markus 16:20. In dezen heeft God medegetuigd, Hebreeën 2:4. Ik versta het echter veeleer van de kracht der Goddelijke genade, werkende in het hart der hoorders, en ze openende, zoals het hart van Lydia geopend werd, omdat velen de wonderen zagen, die niet bekeerd waren, maar toen door den Geest het verstand werd verlicht, en de wil werd overgebogen tot het Evangelie van Christus, toen was dat een dag van heirkracht, waarin vrijwilligers dienst namen onder de banier van den Heere Jezus, Psalm 110:3. De hand des Heeren was met hen, om hetgeen zij slechts tot het uitwendige oor konden spreken, tot het hart en de consciëntie der mensen te doen doordringen. Het woord des Heeren bereikt zijn doel, als de hand des Heeren er mede uitgaat, om het in hun hart te schrijven. De mensen worden er toe gebracht om de prediking van het Evangelie te geloven, als de arm des Heeren er mede geopenbaard wordt, Jesaja 53:1, als de Heere spreekt en onderwijst met ene sterke hand, Jesaja 8:11. Dezen waren gene apostelen, maar gewone dienaren, en toch was de hand des Heeren met hen, en deed wonderen. Er werd zeer veel goed gedaan: een groot getal geloofde, en bekeerde zich tot den Heere, veel meer dan men kon verwachten, in aanmerking genomen de ongunstige omstandigheden, waarmee zij te worstelen hadden. Sommigen uit alle klassen van mensen werden onder de gehoorzaamheid van Christus gebracht. Merk op: Waarin de verandering bestond.

a. Zij geloofden, zij waren overtuigd van de waarheid van het Evangelie, en namen het getuigenis aan, dat God er in gegeven heeft betreffende Zijn Zoon.

b. De uitwerking hiervan was, dat zij zich bekeerden tot den Heere, zij konden niet gezegd worden zich bekeerd te hebben van den dienst der afgoden, want zij waren Joden, aanbidders van den enigen en waren God, maar zij bekeerden zich van een betrouwen in de gerechtigheid der wet, om alleen op de gerechtigheid van Christus te betrouwen, de rechtvaardigheid, die door het geloof is. Zij bekeerden zich van een loszinnige, zorgeloze, vleselijke wijze van leven, om voortaan een heilig, hemels, geestelijk en Goddelijk leven te leiden, zij bekeerden zich van het aanbidden van God in uiterlijk vertoon en ceremonie, om Hem nu te aanbidden in geest en in waarheid. Zij bekeerden zich tot den Heere Jezus, en Hij werd alles in alles voor hen. Dit was het werk der bekering, dat in hen gewrocht was, en het moet in een iegelijk onzer gewrocht worden. Het was de vrucht van hun geloof, allen, die oprecht geloven, zullen zich tot den Heere bekeren, want, wat wij ook mogen zeggen of belijden, wij geloven niet waarlijk in het Evangelie, indien wij Christus, die ons in het Evangelie is aangeboden, niet van harte aannemen.

II. Het goede werk, dat aldus te Antiochië begonnen was, werd voortgezet en tot grote volkomenheid gebracht, en deze kerk, aldus gesticht, wies op en kwam tot groten bloei door de bediening van Barnabas en Paulus, die voortbouwden op het fondament, door de andere predikers gelegd, en ingingen tot hun arbeid, Johannes 4:37, 38.

1. De gemeente te Jeruzalem zond er Barnabas heen, om deze pasgeborene gemeente te verzorgen, en de handen te sterken, beide van de predikers en van het volk, en om de zaak van Christus in goeden naam te brengen.

A. Zij vernamen de goede tijding, dat het Evangelie te Antiochië was aangenomen, vers 22. De apostelen waren zeer begerig te weten hoe het werk in de omliggende landen werd voortgezet, en waarschijnlijk hebben zij gemeenschap onderhouden met alle plaatsen, waar predikers waren, zodat het gerucht van hen weldra kwam tot de oren der gemeente, die te Jeruzalem was, het gerucht van het grote getal, dat te Antiochië geloofde en zich tot den Heere bekeerde. Zij, die zich in de voornaamste plaatsen van de kerk bevinden, moeten zich gelegen laten liggen aan hen, die in ene nederiger sfeer zijn.

B. Zij zonden met allen spoed Barnabas tot hen. Zij verlangden, dat hij zou gaan, om dit hoopgevende begin te helpen en te bemoedigen. Zij zonden hem uit als een afgevaardigde van hen, en als vertegenwoordiger van geheel de gemeente, om hun geluk te wensen met den voorspoed van het Evangelie onder hen, als ene oorzaak van vreugde beide voor predikers en hoorders, en dat zij zich met beiden verblijdden. Hij moest het land doorgaan tot Antiochië toe. Het was een verre weg, maar hoe ver ook, hij was bereid om de reis in dienst van het algemeen te ondernemen. Het is waarschijnlijk, dat Barnabas zeer bijzondere gaven had voor werk van dien aard, hij was werkzaam, aangenaam in het verkeer, gaarne in beweging, zich verlustigende in goed doen buiten ‘s lands, evenveel als anderen om goed te doen in het eigen vaderland. Hij was even sterk van Zebulon’s geest, die zich verheugt over zijn uittocht, als anderen van dien van Issaschar, die zich verheugt over zijne hutten, en zo was hij dan de geschiktste persoon om voor dat werk gebruikt te worden. God geeft verschillende gaven voor verschillenden dienst en werk.

C. Barnabas was uitermate verheugd te bevinden, dat het Evangelie veld won, en dat sommigen van zijne landslieden, mannen van Cyprus, (van welk land hij zelf was, Hoofdstuk 4:36) er het middel voor waren, vers 23.

Daar gekomen zijnde, en de genade Gods ziende, de tekenen van Gods welbehagen in het volk van Antiochië, en de blijken van Zijn goed werk onder hen, was hij verblijd. Hij nam den tijd om op te merken, en zo zag hij, zowel in hun openbare Godsverering, als in hun gewone gesprekken, en in hun huisgezinnen, dat de genade Gods onder hen was. Waar Gods genade is, zal zij gezien worden, zoals de boom gekend wordt aan zijne vruchten, en waar zij gezien wordt, behoort zij erkend te worden. Wat wij voor goeds zien in iemand, moeten wij Gods genade in hem noemen, en aan die genade de eer er van geven, en dan moeten wij er voor ons zelven de vertroosting van nemen en er ons over verheugen. Wij moeten blijde zijn als wij de genade Gods zien in anderen, en dit wel te meer, als wij haar zien, waar wij haar niet verwacht zouden hebben.

D. Hij deed wat hij kon om hen te bevestigen in het geloof, die tot het geloof bekeerd waren. Hij vermaande hen -parekalei. Het is hetzelfde woord, waardoor de naam Barnabas overgezet wordt, Hoofdstuk 4:36 huios paraklêseoos -een zoon der vermaning. Hij had daar een talent voor, en hij deed er handel mede, laat hij, die vermaant, zijne gave besteden in het vermanen, Romeinen 8:12. Of wel, een zoon der vertroosting (zoals wij het woord overzetten) zijnde, vertroostte hij, of bemoedigde hij hen allen, dat zij met een voornemen des harten bij den Heere zouden blijven. Hoe meer hij zich verblijdde in het begin van het goede werk onder hen, hoe meer hij er bij hen op

aandrong om naar dit goede begin nu ook voort te gaan, hen, in wie wij vertroosting hebben, behoren wij te vermanen. Barnabas verblijdde zich om hetgeen hij zag van de genade Gods onder hen, en daarom drong hij er des te meer bij hen op aan om te volharden.

a. Om bij den Heere te blijven. Voor hen, die zich tot den Heere bekeerd hebben, is het van het grootste belang, dat zij bij Hem blijven, dat zij Hem aankleven, niet wegvallen in het volgen van Hem, niet verslappen, het niet moede worden Hem te volgen. Bij den Heere Jezus te blijven is een leven te leiden van afhankelijkheid van Hem, en toewijding aan Hem, krachtig te zijn in den Heere, en in de sterkte Zijner macht.

b. Bij Hem te blijven met een voornemen des harten, met een verstandig, vast, wel overwogen besluit, berustende op goede gronden, en op dien grondslag wèl gevestigd. Het is onze zielen te binden met een band om des Heeren te zijn, en met Ruth te zeggen: Val mij niet tegen, dat ik Hem zou verlaten, of van achter Hem weer te keren.

E. Hierin gaf hij een blijk van zijn goed karakter, vers 24. Hij was een goed man, en vol des Heiligen Geestes en des geloofs, en bij deze gelegenheid bewees hij zich dit te zijn.

a. Hij betoonde zich een man van zeer liefelijken, minzamen, beleefden gemoedsaard, die zelf de kunst verstond van te verplichten, en die kunst aan anderen kon leren. Hij was niet slechts een rechtvaardig man, maar een goed man, een man van een goed humeur. Leraren, die dit zijn, bevelen zich en hun leer zeer aan in de goede mening van hen, die nog buiten zijn. Hij was een goed man, dat is een liefderijk, weldadig man, als zodanig had hij zich betoond, toen hij een akker verkocht, en het geld aan de armen gaf, Hoofdstuk 4:37.

b. Hieruit bleek, dat hij rijk begaafd was met de gaven en genade des Geestes. De goedheid van zijn natuurlijken aard zou hem niet voor dezen dienst bekwaam hebben gemaakt, indien hij niet vol ware geweest van den Heiligen Geest en door den Geest des Heeren ook vol van kracht.

c. Hij was vol des geloofs, hij was zelf vol des Christelijken geloofs, en dus begerig om het voort te planten bij anderen, vol van de genade des geloofs, en vol van de vruchten van het geloof, hetwelk werkt door de liefde. Hij was gezond in het geloof en daarom drong hij hen om dit ook te wezen.

F. Hij was het middel om goed te doen, door hen in te brengen, die buiten waren, en door hen te stichten, die binnen waren.

Daar werd ene grote schare den Heere toegevoegd, en dus ook toegevoegd aan de gemeente, te voren waren velen tot den Heere bekeerd, maar er moeten nog meer bekeerd worden. Het is geschied, gelijk gij bevolen hebt, en nog is er plaats.

2. Barnabas ging uit naar Tarsen om Paulus te zoeken, om met hem te arbeiden in het Evangelie te Antiochië. Het laatste, dat hij van hem hoorde, was, dat hij, toen zijn leven belaagd werd te Jeruzalem, naar Tarsen was gezonden, de stad, waarin hij was geboren, en waar hij toen sedert gebleven schijnt te zijn, ongetwijfeld goed doende. Maar nu onderneemt Barnabas ene reis naar Tarsen om te zien wat er van hem was geworden, en hem te zeggen, dat ene deur geopend was te

Antiochië, en hem te verzoeken om aldaar enigen tijd met hem door te brengen, vers 25, 26. En ook hier blijkt het, dat Barnabas een goed man was, en wel in tweeërlei opzicht.

A. Dat hij zich zoveel moeite gaf om een werkzaam, nuttig man uit duisternis en onbekendheid in het licht te brengen. Hij was het, die Saulus in den kring der discipelen te Jeruzalem heeft ingeleid, toen dezen nog bevreesd voor hem waren, en hij was het, die hem te voorschijn bracht, uit den duisteren hoek, waarin hij gedrongen was, naar ene meer openbare plaats. Het is een zeer goed werk om ene kaars van onder ene korenmaat weg te halen, en haar op een kandelaar te plaatsen.

B. Dat hij Saulus naar Antiochië wilde brengen, die een woordvoerder zijnde, Hoofdstuk 14:12, en waarschijnlijk een meer populaire prediker, hem aldaar wel in de schaduw kon stellen door hem te overschitteren, maar Barnabas wil daar zeer gaarne genoegen mede nemen, als het voor het openbaar welzijn nuttig kan wezen. Als God ons door Zijne genade in staat stelt, om het goed te doen dat wij kunnen, naar de gaven en bekwaamheid, die wij hebben, dan behoren wij er ons in te verblijden, dat anderen nog grotere gaven hebben, en nog meer gelegenheid tot goed doen dan wij. Barnabas bracht Saulus naar Antiochië, al was dat ook ten koste van een minder worden voor zich zelven, en dit moet ons leren, om meer de dingen van Christus te zoeken dan onze eigene. Nu wordt ons hier verder gezegd:

a. Welken dienst in de gemeente te Antiochië gedaan werd. Paulus en Barnabas bleven daar een geheel jaar, voorgaande in hun Godsdienstige bijeenkomsten en predikende het Evangelie, vers 26. Merk op, Ten eerste. De gemeente vergaderde dikwijls. De Godsdienstige bijeenkomsten der Christenen zijn door Christus verordineerd, tot Zijne eer, en tot vertroosting en nuttigheid der discipelen. Gods oude volk is dikwijls samengekomen aan de deur van de tent der samenkomst. De plaatsen van bijeenkomst zijn nu vermenigvuldigd, maar de Christenen moeten samenkomen, al is het ook met moeite en gevaar. Ten tweede. De Evangeliedienaren waren de hoofden dezer vergaderingen, en zij hielden hun hof in Christus' naam. Ten derde. Het volk te leren is een deel van het werk der Evangeliedienaren, als zij in de Godsdienstige vergaderingen voorgaan. Zij moeten niet slechts de mond der gemeente zijn in gebed en dankzegging aan God, maar ook Gods mond voor de gemeente in het openen der Schrift, hun daaruit de goede kennis des Heeren lerende. Ten vierde. Het is ene grote bemoediging voor leraren, als zij gelegenheid hebben om ene grote schare te leren, als zij het Evangelie-net uitwerpen waar ene grote school vissen is, in de hoop dat velen er van in het net zullen komen.

Ten vijfde. De prediking dient niet slechts ter overtuiging en bekering van hen, die buiten zijn, maar tot lering en stichting van hen, die binnen zijn. Ene georganiseerde kerk moet hare leraren hebben.

b. Welke ere nu aan de kerk te Antiochië ten deel viel: dáár werden de discipelen het eerst Christenen genoemd. Waarschijnlijk hebben zij zich zelven aldus genoemd, hebben zij zich onder die benaming tot een lichaam verenigd. Of dit door ene plechtige daad van de gemeente, of van hare leraren aldus was vastgesteld, of wel dat die naam door het herhaalde gebruik er van in de prediking en in het gebed ongemerkt in zwang is gekomen, wordt ons niet meegedeeld. Maar het laat zich denken, dat twee zulke grote mannen als Paulus en Barnabas daar zo lang vertoevende, en een groten toeloop hebbende, zond er tegenstand te ontmoeten, de Christelijke bijeenkomsten aldaar meer imposant waren dan elders en van groter belang en aanzien werden, en dit kan de reden zijn, waarom zij aldaar voor het eerst Christenen genoemd werden, hetgeen, indien er ene moederkerk

zou moeten wezen, om over de andere kerken te heersen, aan die te Antiochië meer recht zou geven op die ere, dan waarop Rome aanspraak kan maken. Tot nu toe werden zij, die hun namen hadden opgegeven aan Christus, discipelen genoemd, of leerlingen, die onder Hem waren opgeleid, ten einde door Hem gebruikt te worden, maar van nu aan zullen zij Christenen genoemd worden. Ten eerste. Aldus zullen de schandnamen, waarmee hun vijanden hen tot nu toe gebrandmerkt hadden, wellicht uitgewist worden en in onbruik geraken. Zij noemden hen Nazareners, Hoofdstuk 24:5, de mensen van dien weg, dien bijweg, die geen naam hadden, en aldus hebben zij het volk tegen hen bevooroordeeld. Om nu die vooroordelen weg te nemen, gaven zij zich zelven een naam, waarvan hun vijanden wel niet anders konden zeggen dan dat hij juist was. Ten tweede. Aldus konden zij, die voor hun bekering onderscheiden werden door de namen Joden en Heidenen, na hun bekering bij een en dezelfden naam genoemd worden, hetgeen hen kon helpen om hun vroegere scheidingsnamen te vergeten, en kon voorkomen, dat de onderscheidingstekenen van vroeger, en daarmee het zaad der twisting in de kerk gebracht werd. Laat de een niet zeggen: "Ik was een Jood", en laat de ander niet zeggen: "ik was een Heiden", als zowel de een als de ander nu moet zeggen: "Ik ben een Christen". Ten derde. Aldus legden zij er zich op toe om hun Meester te eren, en toonden zij, dat zij zich hun betrekking tot Hem niet schaamden, maar er in roemden, zoals de leerlingen van Plato zich Platonisten noemden, en de leerlingen van andere grote mannen zich naar hen noemden. Zij ontleenden hun' naam niet aan den naam van Zijn Persoon, Jezus, maar aan dien van Zijn ambt Christus Gezalfde, en alzo hebben zij in hun naam hun geloof gelegd, dat Jezus is de Christus, en zij wensen, dat de gehele wereld zal weten, dat zij met deze waarheid willen leven en sterven. Hun vijanden zullen dien naam in een scheld- of schandnaam voor hen verkeren, en hem hun als misdaad aanrekenen, maar zij zullen er in roemen: indien dit gering is, zal ik mij nog geringer houden dan alzo. Ten vierde. Aldus erkenden zij hun afhankelijkheid van Hem, en dat zij niet slechts geloofden in Hem, die de Gezalfde is, maar dat zij zelven door Hem de zalving ontvangen hebben, 1 Johannes 2:20, 27. En God wordt gezegd ons in Christus gezalfd te hebben. 2 Corinthiërs 1:21. Ten vijfde. Aldus hebben zij op zich zelven, en op allen, die ooit dien naam zullen belijden, ene sterke en voortdurende verplichting gelegd, om zich aan de wetten van Christus te onderwerpen, het voorbeeld van Christus te volgen, zich geheel te wijden aan de eer van Christus, Hem tot een naam en tot lof te zijn. Zijn wij Christenen? Dan behoren wij in alles te denken, en te spreken, en te handelen, zoals het Christenen betaamt, en niets te doen tot smaad van dien hoogheerlijken naam, waarnaar wij genoemd zijn, opdat tot ons niet gezegd worde wat Alexander zei tot een soldaat, die zijn naam droeg en bekend stond als een lafaard, Aut nomen aut mores muta - Verander of uwen naam, of verbeter uwe zeden. En gelijk wij op ons zelven moeten zien als Christenen en ons dienovereenkomstig moeten gedragen, zo moeten wij op anderen zien als Christenen, en ons tegenover hen als zodanig gedragen. Al is een Christen niet in alles van ons gevoelen, moet hij toch bemind en geëerd worden om den wille van Hem, wiens naam hij draagt, omdat hij Christus toebehoort. Ten zesde. Aldus is de Schrift vervuld geworden, want alzo is van de Evangelie-kerk geschreven, Jesaja 62:2.

Gij zult met een nieuwen naam genoemd worden, welken des Heeren mond uitdrukkelijk noemen zal. En tot de verdorvene, ontaarde kerk der Joden wordt gezegd, Jesaja 65:15. De Heere Heere zal ulieden doden, maar Zijne knechten zal Hij met een anderen naam noemen.

Handelingen 11:27-30

Toen onze Heere Jezus opgevaren is in de hoogte, heeft Hij den mensen gaven gegeven, Hij gaf niet slechts apostelen en evangelisten, maar profeten, die door den Geest in staat werden gesteld toekomstige dingen te voorzien en te voorzeggen, hetgeen niet alleen strekte ter bevestiging van de waarheid van het Christendom, want al wat deze profeten voorspelden, is geschied, hetgeen bewees, dat zij van God gezonden waren, Deuteronomium 18:22, Jeremia 28:9, maar ook van groot nut was voor de kerk en zeer dienstbaar aan haar bestuur en leiding. Nu hebben wij hier:

I. Een bezoek van sommigen dezer profeten aan Antiochië. vers 27. In die dagen, dat is: in het jaar toen Barnabas en Saulus te Antiochië woonden, kwamen enige profeten af van Jeruzalem te Antiochië. Er wordt ons niet gezegd hoe velen, en het is niet zeker, of dezen behoorden tot de profeten, die wij later in de gemeente te Antiochië zullen vinden, Hoofdstuk 13:1.

1. Zij kwamen van Jeruzalem, waarschijnlijk omdat zij daar nu niet meer zo in aanzien waren als vroeger. Zij zagen, dat hun werk aldaar in zekeren zin afgedaan was, en vonden dus dat het tijd was om heen te gaan. Jeruzalem is berucht geweest voor haar doden van de profeten en hare mishandeling van hen, en daarom wordt zij nu terecht van deze profeten beroofd.

2. Zij kwamen naar Antiochië, omdat zij van den bloeienden toestand dier gemeente hadden gehoord, en hoopten daar van enigen dienst te kunnen zijn. Aldus behoort een iegelijk gelijk hij gave ontvangen heeft, dezelfde aan anderen te bedienen. Barnabas kwam om hen te vermanen, en daar zij de vermaning goed hebben aangenomen, zijn hun nu profeten gezonden, om hun, naar Christus' belofte, Johannes 16:13, toekomende dingen te verkondigen. Aan hen, die getrouw zijn in weinig, zal meer toevertrouwd worden, Het beste begrijpen van de voorzeggingen der Schrift kan verkregen worden in den weg van gehoorzaamheid aan de instructies der Schrift.

II. Ene bijzondere voorzegging van een naderenden hongersnood door een van deze profeten, wiens naam was Agabus, die later ook de gevangenneming van Paulus heeft voorzegd, Hoofdstuk 21:10. Hier stond hij op, waarschijnlijk in een hunner openbare bijeenkomsten, en profeteerde, vers 28. Merk op:

1. Van waar hij zijne profetie had. Wat hij zei had hij niet uit zich zelven, het was geen gril van zijne verbeelding, en het was ook gene astronomische voorzegging, of gene gissing naar aanleiding van tegenwoordige werkingen van ondergeschikte oorzaken, maar hij gaf te kennen door den Geest - den Geest der profetie -dat er een grote hongersnood zou wezen, gelijk Jozef, door den Geest bekwaam gemaakt zijnde om Farao's dromen te begrijpen, den hongersnood in Egypte, en Elia den hongersnood in Israël in Achabs tijd heeft voorzegd. Aldus heeft God Zijne verborgenheden aan Zijne knechten, de profeten, bekend gemaakt.

2. Waarin de profetie bestond, dat er een grote hongersnood zou wezen over de gehele wereld, dat door ongunstig weer het koren schaars en duur zou zijn, zodat velen van de armen broodsgebrek zouden lijden en omkomen. En dit zou niet in een enkel land wezen, maar over de gehele wereld, het gehele Romeinse rijk, dat zij, evenals Alexander voor hen, in hun hoogmoed de wereld noemen. Christus had in het algemeen voorzegd, dat er hongersnoden zullen zijn, Mattheus 24:7 :Markus

13:8, Lukas 21:11. Maar Agabus voorspelde een merkwaardigen hongersnood, die weldra zou komen.

3. De vervulling er van: dewelke ook gekomen is onder den keizer Claudius. Hij begon in het tweede jaar van zijne regering, en hield aan tot in het vierde, zo niet langer, verscheidene Romeinse geschiedschrijvers maken er melding van, evenals ook Josephus. God had hun het brood des levens gezonden, en zij hadden het verworpen, zij walgden van den overvloed van dat manna, en daarom heeft God rechtvaardiglijk den staf des broods gebroken en hen met hongersnood gestraft, en hierin was Hij rechtvaardig. Zij waren onvruchtbaar en hebben Gode niets voortgebracht, en daarom heeft God de aarde onvruchtbaar gemaakt voor hen.

III. Het goede gebruik, dat zij van deze voorzegging hebben gemaakt. Toen hun gezegd was, dat een hongersnood aanstaande was, hebben zij niet, evenals de Egyptenaren, koren opgegaard voor zich zelven, maar, gelijk het Christenen betaamt, hebben zij opgegaard om liefdadigheid te kunnen bewijzen aan anderen, hetgeen de beste voorbereiding is voor ons eigen lijden en gebrek. Aan hen, die zich verstandiglijk gedragen jegens de ellendigen, is beloofd, dat God hen zal bewaren en bij het leven behouden, en zij zullen op aarde gelukzalig gemaakt worden, Psalm 41:1, 2. En zij, die zich ontfermen en geven, zullen niet beschaamd worden in den kwaden tijd, en in de dagen des hongers zullen zij verzadigd worden, Psalm 37:19, 21. De beste voorraad, dien wij kunnen opleggen tegen dure tijden, is deel te hebben aan de beloften, dit deel op te leggen door goed doen en mededeelzaam te zijn, Lukas 12:33. Velen geven het als een reden op, waarom zij spaarzaam moeten zijn, maar de Schrift geeft het als ene reden, waarom wij vrijgevig moeten zijn aan zeven, ja ook aan acht, dat wij niet weten wat kwaad op de aarde wezen zal. Prediker 11:2. Merk op:

1. Wat zij besloten: dat een iegelijk, naar dat hij vermocht, iets zou zenden ten dienste der broederen, die in Judea woonden, vers 29.

a. De personen, die hun bevolen waren om barmhartigheid aan te bewijzen, waren de broederen, die in Judea woonden. Ofschoon wij, als wij er de gelegenheid toe hebben, goed moeten doen aan allen, behoren wij toch de huisgenoten des geloofs het meest in aanmerking te nemen, Galaten 6:10. Gene armen moeten veronachtzaamd worden, maar Gods armen moeten zeer bijzonder verzorgd worden. Hoe iedere bijzondere gemeente voor hare eigene armen moet zorgen, is ons geleerd door het voorbeeld van de eerste gemeente te Jeruzalem, waar die verzorging zo gestadig was, dat niemand gebrek leed, Hoofdstuk 4:34. Maar de gemeenschap der heiligen wordt hier nog verder uitgebreid, zodat de kerk te Antiochië voorziening heeft gemaakt voor hulp en ondersteuning aan de armen in Judea, die zij hun broederen noemden. Het schijnt onder de Joden in de verstrooiing gewoonte te zijn geweest, geld te zenden aan de Joden, die in Judea woonden, ter ondersteuning van de armen onder hen, en voor dat doel collecten te houden. Tullius spreekt van zo iets in zijn tijd, (Orat. pro Flacco,) hetgeen doet veronderstellen, dat er in Judea vele armen waren, meer dan in andere landen, zodat de rijken onder hen niet in staat waren om den last te dragen van hen voor den hongerdood te bewaren hetzij omdat hun land onvruchtbaar was geworden, hoewel het vroeger een vruchtbaar land geweest is, om de boosheid dergenen, die daarin woonden, of omdat zij geen handel dreven met andere volken. Nu kunnen wij veronderstellen, dat de meesten van hen, die in dat land Christenen werden, de armen zijn geweest, (Mattheus 11:5. Den armen werd het Evangelie verkondigd) en ook, dat de armen, als zij Christenen werden, uit het armenboek geschrapt werden, uitgesloten van hun deel in de openbare liefdadigheid, en het was licht te voorzien, dat, als er

hongersnood kwam, zij er zeer slecht aan toe zouden zijn. Indien nu iemand hunner zou omkomen van gebrek, zou dat een grote smaad wezen voor de Christelijke belijdenis, en daarom werden op het bericht van den naderenden hongersnood dadelijk maatregelen genomen om hun reeds te voren levensmiddelen, of geld om ze te kopen, te zenden, want, indien zij er mede wachtten totdat de hongersnood er was, dan zou het te laat kunnen zijn.

b. De overeenkomst hieromtrent onder de discipelen, dat een iegelijk, naar dat hij vermocht, zou bijdragen tot dat goede werk. De Joden in den vreemde zijn rijk geworden door den handel, en velen van die rijke Joden zijn Christenen geworden, wier overvloed het gebrek behoorde te vervullen van hun arme broederen, die op verren afstand woonden, want aan den nood van de zodanige moet ook gedacht worden, evengoed als aan den nood van hen, die onder ons wonen. Liefdadige mensen doen handel met hetgeen God hun heeft gegeven, en de kooplieden vinden er hun rekening bij om goederen naar verre landen te zenden, en zo behoren ook wij te doen in het geven van aalmoezen aan hen, die verre zijn, en ze nodig hebben, en dus ijverig hierin zijn, als wij er toe geroepen worden. Een iegelijk besloot iets te zenden, meer of minder, naar dat hij vermocht, wat hij kon missen van hetgeen hij nodig had om zijn eigen gezin te onderhouden, en naarmate hij welvaren verkregen heeft. Wat gezegd kan worden naar ons vermogen te zijn, daarover moeten wij zelven oordelen, maar dan wèl zorg dragen een rechtvaardig oordeel te oordelen.

2. Wat zij deden: zij deden wat zij besloten hadden, vers 30, hetwelk zij ook deden. Zij hebben er niet slechts over gesproken. zij hebben het gedaan. Menig goed besluit van dien aard wordt genomen, en dan geprezen, maar het wordt niet ten uitvoer gebracht en zo loopt het dan op niets uit. Maar aan dit besluit werd gevolg gegeven, de inzameling werd gehouden, en de opbrengst er van was zo aanzienlijk, dat zíj het der moeite waard achtten om Barnabas en Saulus naar Jeruzalem te zenden, ten einde het bedrag aan de ouderingen aldaar te overhandigen, hoewel zij dan intussen van hun arbeid te Antiochië verstoken zouden zijn. Zij zouden het:

a. Aan de ouderlingen, de presbyters, de Evangeliedienaren of herders van de gemeenten in Judea, om door hen uitgedeeld te worden overeenkomstig de behoeften der ontvangers, gelijk het bijgedragen werd overeenkomstig het vermogen der gevers.

b. Het werd gezonden door de hand van Barnabas en Saulus, die wellicht ene gelegenheid wensten te hebben om naar Jeruzalem te gaan, en daarom gaarne deze gelegenheid aangrepen. Josephus verhaalt dat koning Irates toen zijne liefdegaven gezonden heeft aan de voornaamsten van Jeruzalem voor de armen van dat land, en Helena, koningin van de Adiabeni, die zich toen te Jeruzalem bevond en vernam, dat velen aldaar en in de omliggende landstreek van honger stierven, zond om levensmiddelen naar Cyprus en Alexandrië, en deelde ze uit onder het volk, zegt Dr. Lightfoot, die ook uitrekent naar den tijd van Paulus' verrukking "veertien jaren voor hij den tweeden brief aan de Corinthiërs schreef", 2 Corinthiërs 12:1, 2, dat het op deze reis naar Jeruzalem was om die aalmoezen en offeranden te brengen, dat hij in den tempel die vertrekking van zinnen had, waarvan hij spreekt in Hoofdstuk 22:17, en in die vertrekking van zinnen in den derden hemel opgetrokken is geweest, en toen was het, dat Christus hem zei, dat Hij hem van daar naar de Heidenen zou zenden, hetgeen Hij ook dienvolgens gedaan heeft zodra hij weer te Antiochië was gekomen. Het is in buitengewone omstandigheden gene verkleining voor de bedienaren van het Evangelie om de boden te zijn, die de liefdegaven der gemeente overbrengen, hoewel de voortdurende zorg voor zulke

zaken over het algemeen hen te veel zou afleiden van het noodzakelijker werk, die er zich toe begeven hebben om te volharden in het gebed en de bediening des woords.

HOOFDSTUK 12

1 En omtrent denzelfden tijd sloeg de koning Herodes de handen aan sommigen van de Gemeente, om die kwalijk te handelen.
2 En hij doodde Jakobus, den broeder van Johannes, met het zwaard.
3 En toen hij zag, dat het den Joden behagelijk was, voer hij voort, om ook Petrus te vangen en het waren de dagen der ongehevelde broden;
4 Denwelken ook gegrepen hebbende, hij in de gevangenis zette, en gaf hem over aan vier wachten, elk van vier krijgsknechten, om hem te bewaren, willende na het paas feest hem voorbrengen voor het volk.
5 Petrus dan werd in de gevangenis bewaard; maar van de Gemeente werd een gedurig gebed tot God voor hem gedaan.
6 Toen hem nu Herodes zou voorbrengen, sliep Petrus dienzelfden nacht tussen twee krijgsknechten, gebonden met twee ketenen; en de wachters voor de deur bewaarden de gevangenis.
7 En ziet, een engel des Heeren stond daar, en een licht scheen in de woning, en slaande de zijde van Petrus, wekte hij hem op, zeggende: Sta haastelijk op. En zijn ketenen vielen af van de handen.
8 En de engel zeide tot hem: Omgord u, en bind uw schoenzolen aan. En hij deed alzo. En hij zeide tot hem: Werp uw mantel om, en volg mij.
9 En uitgaande volgde hij hem, en wist niet, dat het waarachtig was, hetgeen door den engel geschiedde, maar hij meende, dat hij een gezicht zag.
10 En als zij door de eerste en tweede wacht gegaan waren, kwamen zij aan de ijzeren poort, die naar de stad leidt; dewelke van zelve hun geopend werd. En uitgegaan zijnde, gingen zij een straat voort, en terstond scheidde de engel van hem.
11 En Petrus, tot zichzelven gekomen zijnde, zeide: Nu weet ik waarachtiglijk dat de Heere Zijn engel uitgezonden heeft, en mij verlost heeft uit de hand van Herodes, en uit de verwachting van het volk der Joden.
12 En als hij alles overlegd had, ging hij naar het huis van Maria, de moeder van Johannes, die toegenaamd was Markus, alwaar velen samenvergaderd en biddende waren.
13 En als Petrus aan de deur van de voorpoort klopte, kwam een dienstmaagd voor om te luisteren, met name Rhode.
14 En zij de stem van Petrus bekennende, deed van blijdschap de voorpoort niet open, maar liep naar binnen en boodschapte, dat Petrus voor aan de voorpoort stond.
15 En zij zeiden tot haar: Gij raast. Doch zij bleef er sterk bij, dat het alzo was. En zij zeiden: Het is zijn engel.
16 Maar Petrus bleef kloppende: en als zij opengedaan hadden, zagen zij hem, en ontzetten zich.
17 En als hij hen met de hand gewenkt had, dat zij zwijgen zouden, verhaalde hij hun, hoe hem de Heere uit de gevangenis uitgeleid had, en zeide: Boodschapt dit aan Jakobus en de broederen. En hij uitgegaan zijnde, reisde naar een andere plaats.
18 En als het dag was geworden, was er geen kleine beroerte onder de krijgsknechten, wat toch aan Petrus mocht geschied zijn.
19 En als Herodes hem gezocht had, en niet vond, en de wachters rechtelijk ondervraagd had, gebood hij, dat zij weggeleid zouden worden. En hij vertrok van Judea naar Cesarea, en hield zich aldaar.

20 En Herodes had in den zin tegen de Tyriers en Sidoniers te krijgen; maar zij kwamen eendrachtelijk tot hem, en Blastus, die des konings kamerling was, overreed hebbende, begeerden vrede, omdat hun land gespijzigd werd van des konings land.
21 En op een gezetten dag, Herodes, een koninklijk kleed aangedaan hebbende, en op den rechterstoel gezeten zijnde, deed een rede tot hen.
22 En het volk riep hem toe: Een stem Gods, en niet eens mensen!
23 En van stonde aan sloeg hem een engel des Heeren, daarom dat hij Gode de eer niet gaf; en hij werd van de wormen gegeten, en gaf den geest.
24 En het Woord Gods wies, en vermenigvuldigde.
25 Barnabas nu en Saulus keerden wederom van Jeruzalem, als zij den dienst volbracht hadden, medegenomen hebbende ook Johannes, die toegenaamd werd Markus.

In dit hoofdstuk hebben wij de geschiedenis,

I. Van het martelaarschap van Jakobus, den apostel, en de gevangenzetting van Petrus, door Herodes Agrippa, die toen als koning heerste over Judea, vers 1-4.

II. De wonderdadige bevrijding van Petrus uit de gevangenis door den dienst van een engel, als verhoring van het gebed, dat door de gemeente voor h em werd opgezonden, vers 5-19.

III. Hoe Herodes in zijn hoogmoed werd afgesneden, daar een engel de dienaar van Gods gerechtigheid hem sloeg, vers 20-23, en dit geschiedde, toen Barnabas en Saulus te Jeruzalem waren, voor de zending, waarmee zij door de kerk te Antiochië belast waren, nl. om hare liefdegaven over te brengen, waarom wij bij het einde het bericht hebben van hun terugkeer naar Antiochië, vers 24-25.

Handelingen 12:1-4

Na de bekering van Paulus hebben wij niets meer gehoord van de bemoeiingen der priesters om de heiligen te Jeruzalem te vervolgen. Wellicht heeft die wonderbare verandering en de teleurstelling, die zij er door ondervonden ten opzichte van hun boze plannen tegen de Christenen te Damascus een verzachtenden invloed op hen geoefend en hen onder het bedwang gebracht van Gamaliëls advies om van deze mensen af te houden, en te zien wat er uit voortkomen zou. Maar nu steekt de storm op uit een anderen hoek, de burgerlijke overheid, die nu niet, als gewoonlijk, door de geestelijken werd aangezet, handelt eigenmachtig en eigener beweging in deze vervolging. Herodes, die oorspronkelijk tot een Edomietisch geslacht behoorde, schijnt een proseliet van den Joodsen Godsdienst te zijn geworden, want Josephus zegt, dat hij een ijveraar was voor de Mozaïsche plechtigheden. Hij was niet slechts (zoals Herodes Antipas geweest was) viervorst van Galilea, maar had ook het bestuur over Judea, dat hem door keizer Claudius was opgedragen. Meestal woonde hij te Jeruzalem, waar hij zich ook toen bevond. Er wordt ons hier gesproken van drie dingen, die hij gedaan heeft.

I. Hij sloeg de handen aan sommigen van de gemeente, vers 1. Hij strekte de handen uit om dit te doen. Dit geeft te kennen, dat zijne handen gebonden waren geweest, wellicht door het bedwang, dat zijn eigen geweten hem in deze zaak had opgelegd, maar nu verbrak hij dat bedwang en strekte boosaardig en met voorbedachten rade de handen uit. Herodes sloeg de handen aan sommigen van de gemeente om die kwalijk te handelen, zo lezen anderen den tekst. Hij gebruikte zijne beambten om hen te grijpen en gevangen te nemen, ten einde hen gerechtelijk te vervolgen. Zie nu hoe hij trapsgewijze voortschrijdt!

1. Hij begon met sommige leden van de gemeente, sommigen van hen, die van minder aanzien waren, maar daarna tastte hij de apostelen zelven aan. Zijn haat was gericht tegen de gemeente, en tegen de personen, die hij kwelde, had hij niets anders dan het feit, dat zij tot de gemeente behoorden, en dus Christus toebehoorden.

2. Hij begon met hen slechts kwalijk te handelen, hen gevangen te zetten, hen te beboeten, hun huizen en goederen te vernielen, en op andere wijzen hen te kwellen, maar daarna ging hij met nog grotere wreedheid te werk. Zo worden Christus' lijdende dienstknechten door de mindere moeilijkheden en kwellingen toebereid voor de grotere beproevingen, opdat de verdrukking lijdzaamheid werke, en de lijdzaamheid bevinding.

II. Hij doodde Jacobus, den broeder van Johannes met het zwaard, vers 2. Hier hebben wij in aanmerking te nemen:

1. Wie de martelaar was: het was Jacobus, de broeder van Johannes, aldus aangeduid, om hem te onderscheiden van den anderen Jacobus, den. broeder van Joses. Deze werd Jacobus major - Jacobus de grotere, en gene Jacobus de kleinere genoemd. Deze, die nu met het martelaarschap gekroond werd, was een van de eerste drie discipelen van Christus, een van hen, die getuigen waren van Zijne gedaanteverandering op den berg en van Zijn lijden in Gethsemane, waardoor hij toebereid werd voor zijn martelaarschap. Hij was een dergenen, die door Christus Boanerges - Zonen des donders -genoemd werden, en wellicht heeft hij door zijne krachtige, hartontdekkende prediking Herodes, of de personen uit zijne omgeving, geprikkeld en vertoornd, zoals Johannes de

Doper den anderen Herodes vertoornd had, en dat dit de aanleiding was tot zijne vervolging. Hij was een van die zonen van Zebedeus, aan wie Christus zei, dat zij zullen drinken van den drinkbeker, dien Hij zou drinken, en gedoopt worden met den doop, waarmee Hij gedoopt zou worden, Mattheus 20:23, en nu zijn die woorden van Christus aan hem vervuld, maar het was om hem te doen zitten aan Christus' rechterhand, want indien wij met Hem lijden, dan zullen wij ook met Hem heersen. Hij was een der twaalven, aan wie opgedragen was, om alle volken te onderwijzen, en hem nu weg te nemen, eer hij nog van Jeruzalem was heengegaan, was als het doden van Abel door Kaïn, toen de wereld bevolkt moest worden, en toen een man meer was dan velen op een anderen tijd. Thans een apostel te doden stond gelijk aan het doden van hij wist niet hoe velen. Maar waarom heeft God het toegelaten? Indien het bloed der heiligen -en hoe veel te meer nog het bloed van apostelen- dierbaar is in Zijne ogen, dan kunnen wij er van verzekerd wezen, dat het niet dan om gewichtige redenen vergoten wordt. Wellicht heeft God er mede bedoeld, om de overige apostelen op te wekken om zich onder de volken te gaan verstrooien, en niet langer te Jeruzalem te blijven wonen. Of het was om te tonen, dat de apostelen wel verordineerd waren om het Evangelie in de wereld te planten, maar dat, indien zij weggenomen werden, God toch ook zonder hen Zijn werk kon doen en het ook zou doen. Deze apostel stierf als martelaar, om aan de overigen van hen te tonen wat zij hadden te verwachten, en er zich dienovereenkomstig op voor te bereiden. Er is volstrekt geen grond voor de overlevering, die in de Roomse kerk geloofd wordt, dat deze Jacobus te voren in Spanje geweest is en er het Evangelie heeft geplant.

2. Welken dood hij gestorven is. Hij was gedood met het zwaard, zijn hoofd werd afgeslagen met een zwaard, hetgeen de Romeinen volgens Lorinus als ene smadelijker wijze van onthoofding beschouwden, dan met ene bijl. Onthoofding was eigenlijk niet in gebruik onder de Joden, maar als koningen mondelinge orders gaven voor ene plotselinge en in stilte uit te voeren terdoodbrenging, dan geschiedde het door onthoofding, en waarschijnlijk heeft deze Herodes Jacobus gedood, zoals de andere Herodes Johannes den Doper gedood heeft, in alle stilte in de gevangenis. Het is vreemd, dat wij geen uitvoeriger bericht hebben van het martelaarschap van dien groten apostel, zoals wij het van Stefanus gehad hebben. Maar zelfs deze korte vermelding van de zaak volstaat om ons te laten weten, dat de eerste predikers van het Evangelie zo wèl verzekerd waren van de waarheid er van, dat zij haar bezegeld hebben met hun bloed, en ons hiermede hebben aangemoedigd, om, zo wij er te eniger tijd toe geroepen worden, ook ten bloede toe te weerstaan. De Oud-Testamentische martelaren zijn door het zwaard ter dood gebracht, Hebr. 11:37, en Christus is niet gekomen om vrede te brengen maar het zwaard, Mattheus 10:34, ter voorbereiding waarvan wij ons moeten wapenen met het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods woord, en dan behoeven wij niet te vrezen wat het zwaard des mensen ons doen kan.

III. Hij liet Petrus gevangen nemen, van wie hij het meest gehoord had, als diegene onder de apostelen, die het meest op den voorgrond trad. Hij stelde er dus ene ere in om dezen uit den weg te ruimen. Merk hier op:

1. Toen hij Jacobus had onthoofd, voer hij voort ook Petrus te vangen. Door bloed worden de bloeddorstigen nog bloeddorstiger, en de weg der vervolging gaat, evenals die van andere zonden, bergafwaarts, wie zich op dien weg bevindt kan niet gemakkelijk stilstaan, als zij er op zijn, bevinden zij, dat zij voort moeten gaan. Zij, die een stap doen op een zondigen weg, geven Satan het voordeel over hen om hen tot een tweeden te verzoeken, en zo tarten zij God, als het ware, om hen aan hen

zelven over te laten, zodat zij dan van kwaad tot erger gaan. Daarom is het zaak voor ons om ons te wachten voor het begin der zonde.

2. Hij deed dit, omdat hij zag, dat het den Joden behaaglijk was. Merk op: de Joden brachten het bloed van Jacobus over zich, door er zich ingenomen mede te tonen, toen het vergoten was, hoewel zij er Herodes niet toe aangezet hadden. Er zijn medeplichtigen ex post facto -na de daad, en zij zullen gerekend worden met de vervolgers, die behagen scheppen in de vervolging door anderen, er zich in verlustigen om vrome mensen mishandeld te zien, en uitroepen: Ha! Zo zien wij het gaarne!, of het ten minste in stilte goedkeuren. Want, als bloeddorstige vervolgers toegejuicht worden voor hetgeen waarover iedereen schande moest roepen, dan worden zij aangemoedigd om er mede voort te gaan, dan worden hun handen gesterkt, en hun harten verhard, en de bestraffende stem van hun geweten gesmoord, ja het is ene even sterke verzoeking voor hen, om hetzelfde te doen, als het hier voor Herodes was, dat het den Joden behaaglijk was. Hoewel hij gene reden had tot vrees van hen te mishagen indien hij het niet deed, zoals Pilatus, toen hij Christus veroordeelde, hoopte hij toch hen te behagen, zo hij het wèl deed, en aldus hen voor zijne belangen te winnen en hun vergoeding te bieden, als hij hen in iets anders mishaagde. Diegenen maken zich tot ene gemakkelijke prooi van Satan, die er zich op toeleggen en het tot hun levenstaak maken om mensen te behagen.

3. Er wordt nota genomen van den tijd, wanneer Herodes Petrus gevangen liet zetten: het waren de dagen der ongehevelde broden. Het was op het feest van het pascha, toen hun gedachtenisviering van hun typische verlossing hen er toe geleid moest hebben, om hun geestelijke verlossing aan te nemen, maar in plaats hiervan hebben zij, onder voorgeven van ijver voor de wet, er heftig tegen gestreden, en, in de dagen der ongezuurde broden waren zij het meest verzuurd en verbitterd door den ouden zuurdesem der kwaadheid en der boosheid. Op het feest van het pascha, toen de Joden van alle delen des lands naar Jeruzalem kwamen voor het feest, zetten zij elkaar op tegen de Christenen en het Christendom, en dan waren zij heftiger dan op andere tijden.

4. Hier is een bericht van de gevangenneming van Petrus, vers 4, dewelke ook gegrepen hebbende, hij in de gevangenis zette, in den binnensten kerker. Sommigen zeggen, dat het dezelfde gevangenis was, waarin hij en de andere apostelen enige jaren te voren geworpen waren, en door een engel er uit verlost werden, Hoofdstuk 5:18. Hij werd overgegeven aan vier wachten, elk van vier krijgsknechten, dat is aan zestien, die hem vier aan vier beurtelings bewaken moesten, om te beletten, dat hij vluchtte, of door zijne vrienden werd bevrijd. Aldus dachten zij hem veilig in hun macht te hebben.

5. Herodes was voornemens hem na het Paasfeest voor te brengen voor het volk.

a. Hij wilde hem tentoonstellen. Jacobus had hij waarschijnlijk in stilte ter dood gebracht, waarover het volk zich had beklaagd, niet omdat het onrechtvaardig was iemand ter dood te brengen zonder hem in het openbaar te verhoren, maar omdat zij er door beroofd waren van het genoegen om het doodvonnis aan hem te zien voltrekken. Daarom wil Herodes, nu hij hun gevoelen kende, hun het genoegen geven van Petrus in boeien te zien, of Petrus bij het blok, opdat zij hun ogen aan dit schouwspel kunnen verlustigen. En zeer begerig was hij voorzeker om het volk te behagen, die hen op die wijze wilde behagen!

b. Hij wilde dit doen na het Paasfeest, meta to pascha -na het pascha, zoals het gelezen moet worden, want het is hetzelfde woord, dat steeds aldus overgezet is. Herodes wilde hem niet veroordelen voor het pascha voorbij was, uit vrees-naar sommigen denken-dat hij, Petrus, zulk een invloed onder het volk zou hebben, dat zij naar de gewoonte van het feest, zijne loslating zouden eisen, of, nadat de drukte van het feest voorbij was, en de stad ledig was, dan wilde hij het volk onthalen op Petrus' openbare verschijning voor het gerecht, en zijne terechtstelling. Aldus was het complot beraamd, en Herodes zowel als het volk verlangen er naar, dat het feest voorbij is, en zij zich in dat barbaarse schouwspel kunnen verlustigen.

Handelingen 12:5-19

Wij hebben hier het verhaal van Petrus' verlossing uit de gevangenis, waardoor Herodes' plan tegen hem verijdeld, deze bloedige vervolging gestuit werd, en het leven van den apostel gespaard bleef voor verderen arbeid in den dienst des Heeren.

I. Een zaak, die zijne verlossing heerlijk maakte, was, dat zij duidelijk en klaar geschiedde als verhoring van het gebed der gemeente, vers 5. Petrus werd in de gevangenis bewaard en wel met veel nauwkeurigheid en zorg, zodat het volstrekt onmogelijk was hem, hetzij door geweld of door list er uit te krijgen, maar van de gemeente werd een gedurig gebed tot God voor hem gedaan, want gebed en tranen zijn de wapenen der gemeente, daarmee strijdt zij, niet slechts tegen hare vijanden, maar voor hare vrienden, en tot die wapenen nemen zij de toevlucht.

1. De verdaging van Petrus' gerechtelijk verhoor gaf hun tijd voor gebed. Waarschijnlijk is Jacobus zo plotseling, zo in der haast, en zo in alle stilte gedood, dat de gemeente geen tijd had om voor hem te bidden. God had het zo verordineerd, dat hun gene ruimte tot gebed was gegeven, daar het Zijne bedoeling niet was hun te geven, waar zij om zouden bidden. Jacobus moet geofferd worden en daarom wordt het gebed voor hem voorkomen, maar Petrus moet behouden voor hen blijven, en daarom wordt het gebed voor hem verwekt, en wordt er hun tijd voor gegeven, door dat Herodes het gerechtelijk verhoor heeft verdaagd, hoewel hij het zo niet meende, en zijn hart alzo niet dacht.

2. Zij hebben zeer bijzonder voor hem gebeden, dat het Gode mocht behagen om op de ene of andere wijze Herodes' oogmerk te verijdelen, en het lam uit de kaken des leeuws te rukken. De dood van Jacobus had hen verschrikt, en aangespoord tot grotere vurigheid in het gebed voor Petrus, want als zij aldus met breuk op breuk gebroken worden, dan vrezen zij, dat de vijand een einde aan hen zal maken. Stefanus is niet meer, en Jakobus is niet meer, zal nu ook Petrus worden weggenomen? Alle deze dingen zijn tegen hen, dit zal droefheid op droefheid zijn, Filippenzen 2:27. Hoewel de dood en het lijden van Christus' dienstknechten grotelijks kan strekken tot bevordering van de belangen van Christus' koninkrijk, is het toch de plicht en brengt het het belang mede van de gemeente, om vuriglijk te bidden voor hun leven, hun vrijheid, en hun rust, en soms wordt het door Gods voorzienigheid aldus beschikt, dat zij in groot gevaar komen, ten einde het gebed der gemeente voor hen op te wekken.

3. Van de gemeente werd een gedurig gebed tot God voor hem gedaan, het was: proseuchê ektenês -vurig gebed, het is het woord, dat gebruikt wordt voor Christus' gebed in Zijne doodsbenauwdheid, te ernstiger, het is het krachtig gebed des rechtvaardigen, dat veel vermag. Sommigen denken, dat het de standvastigheid en voortdurendheid van hun gebed aanduidt, zij hebben gebeden zonder ophouden. Het was een voortgezet bidden. Zij baden om zijne verlossing in hun openbare vergaderingen, in stilte wellicht, uit vreze der Joden. Dan gingen zij naar huis, en baden er om met hun gezin, dan begaven zij zich naar hun binnenkamers, en baden er voor in de eenzaamheid, en zo baden zij zonder ophouden. Of wel, eerst een groepje van hen, en dan een tweede, en daarna een derde, en zo hebben zij den gehelen dag gebeden, of liever den gehelen nacht, vers 12. Tijden van publieke rampen en gevaar moeten voor de gemeente tijden zijn van gebed, wij moeten altijd bidden, maar inzonderheid in zulke tijden van nood en ellende.

II. Ene tweede zaak, die zijne verlossing verheerlijkte, was, dat toen des konings woord en zijne wet nabij gekomen was dat men het doen zou, zijne verlossing gewerkt was, zoals in Esther 9, 1, 2. Laat ons zien wanneer zijne verlossing gekomen is.

1. Het was in den eigen nacht voor Herodes hem wilde voorbrengen, waardoor het voor zijne vrienden des te grotere vertroosting, en voor zijne vijanden des te grotere beschaming was. Waarschijnlijk had de een of ander, die invloed had op Herodes of op de personen van zijne omgeving, getracht het ontslag van Petrus uit de gevangenis te bewerken, maar te vergeefs, Herodes' besluit staat vast, dat Petrus moet sterven, en nu wanhopen zij om langs dien weg zijne bevrijding te verkrijgen, want morgen is het de dag waarop hij voorgebracht moet worden, en waarschijnlijk zullen zij wel even snel en beslist met hem te werk gaan als met zijn Meester, en nu heeft God ene deur ter ontkoming voor hem geopend. Als de nood op het hoogst is geklommen, dan is het Gods tijd om te helpen, en daarom is er gezegd: "Hoe erger, hoe beter". Als Izaak gebonden op het altaar ligt, en het mes is in de hand van Abraham, en de hand uitgestrekt is om hem te slachten, dan zal de Heere voorzien, Jehova -jireh.

2. Het was, toen hij met twee ketenen gebonden tussen twee krijgsknechten lag, zodat hij, als hij zich bewoog, hen zou wekken. En behalve dat: hoewel de gevangenisdeuren ongetwijfeld gesloten en gegrendeld waren, hebben, voor alle zekerheid, de wachters voor de deur de gevangenis bewaard, zodat niemand ook maar ene poging kon doen om hem te bevrijden. Nooit zou de kunst der mensen meer kunnen doen om een gevangene in verzekerde bewaring te houden! Als de mensen denken, dat zij Gode te sterk zullen zijn, dan zullen zij ondervinden, dat God te sterk is voor hen.

3. Het was toen hij sliep tussen twee krijgsknechten, in diepen slaap lag.

a. Niet verschrikt door het gevaar, waarin hij verkeerde, hoewel dit zeer nabij was, en er geen weg ter ontkoming zichtbaar was. Er was slechts ene schrede tussen hem en den dood, en toch kon hij in vrede neerliggen en slapen, slapen te midden zijner vijanden, terwijl zij misschien wel wakker waren, daar het ene goede zaak was, waarvoor hij leed, en hij ene goede consciëntie had, waarmee hij leed, en verzekerd was, dat God aan zijne beproeving zulk ene uitkomst zou geven als het meest bevorderlijk was aan Zijne eer en verheerlijking.

Zijne zaak overgegeven hebbende aan dien, die rechtvaardiglijk oordeelt, verwijlt zijne ziel in gerustheid , en zelfs in de gevangenis tussen twee krijgsknechten, geeft God hem slaap, zoals Hij hem geeft aan Zijne beminden.

b. Zijne verlossing niet verwachtende. Hij bleef niet wakker, uitziende naar hulp ter rechter of ter linkerhand, neen, hij lag te slapen, en was gans verrast toen hij verlost werd. Zo was het ook met de kerk: Wij waren gelijk degenen, die dromen, Psalm 126:1. III. Het was ook ene grote verheerlijking van zijne verlossing dat een engel van den hemel werd gezonden om hem te bevrijden, waardoor zijne ontkoming tegelijk uitvoerbaar en wettig was. Deze engel bracht hem een wettelijk ontslag en stelde hem in staat er gebruik van te maken.

1. De engel des Heeren stond daar, epestê, stond over hem. Hij scheen als iemand, die door de mensen verlaten was, maar niet vergeten door zijn God, de Heere denkt aan hem. Poorten en

wachters weren al zijne vrienden van hem, maar kunnen Gods engelen niet van hem weren, onzichtbaar legeren zij zich rondom degenen, die den Heere vrezen, en rukken hen uit, Psalm 34:8, en daarom behoeft hun hart niet te vrezen, ofschoon hen een leger belegerde, Psalm 27:3. Waar Gods volk ook moge wezen, zij hebben een open weg naar den hemel, en niets kan hun gemeenschap met God onderscheppen of verbreken.

2. Een licht scheen in de gevangenis. Hoewel het ene duistere plaats was, en het nacht was, zal Petrus toch zijn weg helder vinden. Sommigen hebben de opmerking gemaakt, dat wij niet bevinden, dat, als in het Oude Testament engelen verschenen, er rondom hen licht scheen, want dat was ene duistere bedeling, en de heerlijkheid der engelen was toen omsluierd, maar als in het Nieuwe Testament melding wordt gemaakt van het verschijnen van engelen, dan wordt opgemerkt, dat zij verschijnen in licht, want het is door het Evangelie dat de bovenwereld in het licht gebracht is. De krijgsknechten, aan wie Petrus vastgeketend was, waren toen of door een diepen slaap bevangen, (zoals Saul en zijne krijgsknechten, toen David zijne spies en waterfles wegnam), of, indien zij wakker waren, heeft de verschijning van den engel hen zeer verschrikt, zodat zij werden als doden, zoals het ook met de wacht ging bij het graf van Christus.

3. De engel wekte Petrus door zijne zijde te slaan, ene zachte aanraking, die toch volstond om hem op te wekken uit zijn slaap, hoewel die slaap zo diep was, dat het licht, dat hem bescheen, hem niet had doen ontwaken. Als vrome mensen in tijden van gevaar sluimeren, en niet gewekt worden door het licht van het woord en de ontdekkingen, die het hun geeft, dan moeten zij verwachten op hun zijde geslagen te worden door de ene of andere beproeving, en het is beter aldus wakker geschud te worden, dan te blijven slapen. Wat die slag tot hem zei was: Sta haastelijk op, niet alsof de engel vreesde te falen door zijn dralen of uitstellen, maar Petrus moet zich niet toegeven in dralen. Als David het geruis hoort van een gang in de toppen der moerbeziënbomen, dan moet hij zich reppen.

4. Zijne ketenen vielen af van de handen. Het schijnt, dat zij hem handboeien hadden aangedaan, om hem wèl verzekerd in hun macht te hebben en te houden, maar de Heere had zijne banden losgemaakt en als zij van zijne handen afvielen, dan is dit evengoed als wanneer hij de kracht van Simson had gehad, om ze te breken als een snoertje van grof vlas als het vuur ruikt. De overlevering maakt veel beweging aangaande deze ketenen en doet een formeel verhaal, nl. dat een der soldaten ze als een heilige relikwie heeft bewaard, en dat zij lang daarna ten geschenke werden aangeboden aan keizerin Eudoxia, en ik weet niet welke wonderen er door geschied zijn, en de Roomse kerk houdt ieder jaar op den 1sten Augustus een feest ter gedachtenis van de ketenen van Petrus, Festum vinculorum Petri -Het feest van Petrus' ketenen, terwijl dit toch op het pascha was. Zij moeten die ketenen van Petrus zeker zo liefhebben, omdat zij hopen er de wereld mede gekluisterd te houden l

5. Hij kreeg bevel zich terstond te kleden en den engel te volgen, en hij deed het, vers 8, 9. Toen Petrus wakker was geworden, wist hij niets anders te doen dan wat de engel hem zei.

a. Hij moest zich omgorden want die in hun klederen sliepen ontgordden zich, zodat zij, als zij opstonden, niets anders te doen hadden, dan hun gordels vast te maken.

b. Hij moest zijne schoenzolen aanbinden, ten einde geschikt te zijn om te lopen. Zij, wier banden losgemaakt zijn door de kracht der Goddelijke genade, moeten de voeten geschoeid hebben met bereidheid van het Evangelie des vredes.

c. Hij moest zijn mantel omwerpen, en den engel volgen, en hij kon voorzeker wel met groten moed en blijdschap voorttreden, die een engel van den hemel tot gids en wachter heeft, uitgaande, volgde hij hem. Zij, die uit geestelijke gevangenschap bevrijd worden, moeten hun Verlosser volgen, zoals israël, gedaan heeft, toen zij uit het diensthuis gingen, zij gingen uit, niet wetende, waar zij komen zouden, maar wèl wie zij volgden. Nu wordt hier gezegd, dat Petrus toen hij uitging en den engel volgde, niet wist dat het waarachtig was, hetgeen door den engel geschiedde, dat het werkelijkheid was, maar dat hij meende, dat hij een gezicht zag. Het zou dan ook niet de eerste maal zijn, dat hij een gezicht zag, maar hieruit blijkt dan, dat een hemels gezicht zo helder en duidelijk was, dat het moeilijk was om te onderscheiden tussen hetgeen in visioen geschiedde. Als de Heere de gevangenen Zions weder bracht, waren wij gelijk degenen, die droomden, Psalm 126:1. Zo was het ook met Petrus, hij dacht, dat het te goed was om waar te kunnen zijn.

b. Hij werd door den engel veilig uit het gevaar gebracht, vers 10. Er waren wachters op enige passen afstand van elkaar geplaatst, waar zij door heen moesten, toen zij buiten de gevangenis waren, hetgeen zij deden zonder enigen tegenstand te ontmoeten, ja, er blijkt niet eens, dat zij ontdekt werden, of hun ogen waren gesloten, of hun handen waren gebonden, of het hart ontzonk hun, en zo geschiedde het, dat de engel en Petrus veilig door de eerste en tweede wacht gingen. Deze wachters stelden de wachters voor van de Joodse kerk, aan wie God een geest des diepen slaaps had gegeven, ogen om niet te zien, en oren om niet te horen, Romeinen 11:8. Zijne wachters zijn blind, zij zijn slaperig, zij liggen neer, zij hebben het sluimeren lief. Evenwel, er is nog ene ijzeren poort, die hen tegen zal houden, en zo de wachters slechts tot zich zelven kunnen komen, kunnen zij zich dáár weer meester maken van hun' gevangene, zoals Farao hoopte zich meester te maken van Israël bij de Rode Zee. Doch naar die poort schrijden zij voort, en, evenals de Rode Zee voor Israël, wordt zij hun geopend. Zij hebben er niet eens de hand naar behoeven uit te strekken, zij werd hun vanzelf geopend door ene onzichtbare macht, en aldus werd vervuld naar de letter wat aan Cyrus in overdrachtelijken zin beloofd was, Jesaja 45:1, 2. Ik zal voor zijn aangezicht de deuren openen.. de koperen deuren zal Ik verbreken, en de ijzeren grendelen zal Ik in stukken slaan. En waarschijnlijk werd die ijzeren deur vanzelf weer gesloten, opdat geen der wachters Petrus zou kunnen vervolgen. Als God verlossing wil werken voor Zijn volk, zijn er in hun weg gene moeilijkheden, die niet te overkomen zijn, ijzeren deuren zelfs zullen hun vanzelf geopend worden. Deze ijzeren poort voerde uit het kasteel naar de stad, of zij binnen of buiten de stadspoorten was, is niet zeker, zodat zij, toen zij er door heen waren, zich in de straat bevonden. Deze bevrijding van Petrus is ene voorstelling, of beeld, van onze verlossing door Christus, waarvan dikwijls gesproken wordt als van ene vrijlating van gevangenen, niet slechts het uitroepen van vrijheid voor de gevangenen, maar het uitvoeren der gebondenen uit de gevangenis. De toepassing der verlossing in de bekering van zielen is het uitlaten der gevangenen door het bloed des verbonds uit den kuil, waar geen water in is, Zacheria 9:11. Evenals deze engel des Heeren brengt de genade Gods eerst licht in de gevangenis, door het openen van het verstand, slaat de zijde van den slapenden zondaar door het doen ontwaken van het geweten, doet de ketenen afvallen van de handen door de vernieuwing van den wil, en geeft dan het woord van bevel: Omgord u en volg mij. Er zijn moeilijkheden te overkomen, de tegenstand van Satan en zijne werktuigen, ene eerste en tweede wacht, een verkeerd geslacht, waarvan wij ons moeten behouden" en als wij ons onder het Goddelijk geleide stellen, dan zullen wij door Gods genade behouden worden. En ten laatste zal ons de ijzeren poort geopend worden, om in te gaan in het nieuwe Jeruzalem, waar wij, volkomen bevrijd van alle de tekenen onzer gevangenschap, in zullen gaan tot de heerlijke vrijheid der kinderen Gods. 7. Nadat dit geschied was, scheidde de engel van hem, en liet hem aan zich zelven over. Hij was nu buiten

gevaar voor zijne vijanden, en had geen wacht meer nodig. Hij wist, waar hij was, en waar hij zijne vrienden kon vinden en behoefde dus geen gids, en daarom heeft zijn hemelse wachter en gids hem vaarwel gezegd. Waar gewone middelen gebruikt kunnen worden, moeten gene wonderen worden verwacht. Als Petrus nu door gene wachten heeft heen te gaan, en door gene ijzeren deuren, heeft hij slechts den gewonen, onzichtbaren dienst der engelen nodig, die zich legeren rondom hen, die God vrezen, en hen uitrukken.

IV. Gezien hebbende hoe zijne verlossing was verheerlijkt, zullen wij nu zien, hoe zij hem zelven duidelijk, en aan anderen bekend is geworden. Er wordt ons hier gezegd:

1. Hoe Petrus tot zich zelven is gekomen en alzo tot de kennis van zijne bevrijding, vers 11. Als zo vele vreemde en verwonderlijke dingen overkomen aan iemand, die zo even uit een diepen slaap is opgewekt, dan kan hij e voor het ogenblik wèl door in verwarring ge- raken, zodat hij niet weet waar hij is, noch wat hij doet, of het alles slechts verbeelding is, of werkelijkheid. Maar eindelijk is Petrus tot zich zelven gekomen, was hij geheel wakker, en bevond hij, dat het geen droom, maar werkelijkheid was, Nu weet ik waarachtiglijk, nu weet ik-alêthoos -waarlijk, nu weet ik, dat het waarheid is, en geen zinsbedrog. Nu ben ik er van overtuigd, dat de Heere Jezus Zijn' engel uitgezonden heeft, want engelen zijn Hem onderworpen, en gaan uit om Zijne bevelen te doen, en door hem heeft Hij mij verlost uit de hand van Herodes, die dacht mij voor goed in zijne macht te hebben, en aldus ook al de verwachting van het volk der Joden heeft teleurgesteld, die niet twijfelden, of Petrus zou den volgenden dag gedood worden, en die hoopten dat door zijn dood het Christendom meteen en voor goed vernietigd zou zijn" Om die reden was het, niet alleen onder het gewone volk, maar ook onder de groten van het volk der Joden, ene oorzaak van grote verwachting. Alles bij zich zelven nagaande, bemerkte Petrus wat grote dingen God voor hem gedaan had, hetgeen hij eerst uit blijdschap niet kon geloven. Zo zijn ook zielen, die uit geestelijke gevangenschap bevrijd zijn, zich in het eerst niet bewust wat God voor hen gedaan heeft, of in hen gewerkt heeft, velen hebben in waarheid genade, die er toch nog het blijk of bewijs niet van hebben. Zij vragen zich af, of werkelijk deze verandering in hen gewrocht is, of dat zij wellicht al dien tijd als in een droom zijn geweest. Maar, als de Trooster komt, dien de Vader zenden zal, dan zal Hij hen vroeger of later doen weten, waarachtig doen weten, welk ene gezegende verandering er in hen gewerkt is, en in welk een gelukkigen toestand zij gekomen zijn.

2. Hoe Petrus tot zijne vrienden kwam en het ter hunner kennis bracht. Wij hebben er hier een bijzonder verhaal van.

Hij overlegde de zaak, vers 12, bedacht, hoe nakend het gevaar, en hoe groot de verlossing was, en wat hij nu te doen heeft, welk gebruik hij moet maken van zijne verlossing? Wat moet nu zijn eerste werk wezen? Gods voorzienigheid laat plaats voor onze wijsheid, en de zaak, die Hij begonnen heeft, zal Hij wel, naar Zijne belofte, voleinden, maar Hij wil toch, dat wij haar bij ons zelven zullen overleggen. Hij ging terstond naar het huis ener vriendin, dat waarschijnlijk in de nabijheid lag van de plaats waar hij was. Het was het huis van Maria, ene zuster van Barnabas, en de moeder van Johannes Marcus, dat, naar het schijnt, dikwijls gebruikt werd voor de stille vergaderingen der discipelen, hetzij omdat het ruim was, en velen kon bevatten, of omdat het in ene stille, afgelegene plaats lag, of omdat zij meer dan anderen genegen was, om hare deuren voor hen te openen, en ongetwijfeld was het, evenals het huis van Obed Edom, gezegend om den wille van de ark. Ene kerk in huis maakt het tot een klein heiligdom. Dáár vond hij velen samen vergaderd, biddende. In het

holle van den nacht waren zij biddende voor Petrus, die den volgenden dag voorgebracht zou worden, dat God hem een weg ter ontkoming zou openen. Zij bleven bidden, ten teken van hun aandringen, zij achtten het niet voldoende, dat zij zijne zaak eenmaal Gode hadden voorgelegd, neen, zij deden het telkens en nogmaals. Aldus behoort men altijd te bidden en niet te vertragen. Zo lang wij wachtende gehouden worden om een zegen, moeten wij er om blijven bidden. Het schijnt, dat zij, nu de crisis naderde, en de zaak op den volgenden dag beslist moest worden, nog vuriger in het gebed waren dan te voren, en het was een goed teken, dat God voornemens was Petrus te verlossen, dat Hij aldus den geest des gebeds voor zijne verlossing had opgewekt, want nooit heeft Hij tot het zaad Jakobs gezegd: zoekt Mij te vergeefs. Zij kwamen bijeen voor het gebed bij deze gelegenheid, hoewel dit hen blootstelde aan het misnoegen van de regering, indien zij ontdekt werden, maar zij wisten hoe zeer Christus het verenigd bidden had aanbevolen en aangemoedigd, Mattheus 18:19. 20. En het is van Gods biddend volk altijd gewoonte geweest om zich te verenigen in het gebed, zoals Esther 4:16, 2 Kronieken 20:4. Er waren velen, die hiervoor bijeen waren gekomen, zo velen wellicht, als het vertrek kon bevatten, en toen heeft eerst een gebeden, en daarna een ander van hen, die zich gewijd hadden aan de bediening des woords en het gebed, terwijl de overigen met hen instemden. Of, zo er gene dienaren des woords onder hen waren, dan zijn daar toch ongetwijfeld vele particuliere Christenen geweest, die wisten te bidden, te bidden zoals het behoort, en te volharden in den gebede, terwijl het hart der anderen zo zeer in de zaak was, dat zij hen konden volgen. Dit was in den nacht, terwijl anderen sliepen, hetgeen een voorbeeld was van hun ijver, en ook van hun voorzichtigheid. Het is goed voor Christenen om stille bijeenkomsten te hebben voor gebed, inzonderheid in tijden van beroering en benauwdheid, en zulke bijeenkomsten moeten niet nagelaten worden. Petrus kwam tot hen, toen zij aldus baden, en dat was ene onmiddellijke verhoring van hun gebed. Het was alsof God tot hen zei: "Gij bidt, dat Petrus u teruggegeven moge worden, welnu, hier is hij". Terwijl zij nog spreken zal Ik horen, Jesaja 65:24. Aldus wordt de engel met een antwoord des vredes gezonden op het gebed van Daniël, terwijl hij nog sprak en bad, Daniël 9:20, 21. Bidt en u zal gegeven worden. Hij klopte aan de poort, en had veel moeite om door hen binnen gelaten te worden, vers 13-16. Als Petrus aan de deur van de voorpoort klopte, waarmee hij bedoelde hen op te wekken uit hun slaap, en, voor zoveel blijkt, niet wetende, dat hij hen stoorde in hun gebed. Evenwel, indien zijne vrienden tot hem toegelaten waren in de gevangenis en afzonderlijk met hem mochten spreken, dan is het mogelijk, dat hij hiervan wist, en dat de herinnering hieraan hem deed besluiten om zich naar dat huis te begeven, waar hij dan wist velen van zijne vrienden bij elkaar te vinden. Toen hij daar nu klopte, kwam ene dienstmaagd voor om te luisteren, niet om de deur te openen, voor zij wist, wie er was, een vriend, of een vijand, en wat men verlangde, vrezende voor verklikkers. Of deze dienstmaagd tot het gezin behoorde, of tot de gemeente, ene gewone dienstmaagd of ene dochter des huizes was, blijkt niet. Uit het feit, dat haar naam genoemd wordt, zou men kunnen afleiden, dat zij iemand van aanzien was onder de Christenen, en ijveriger het goede genegen, dan de meesten van haren leeftijd. Zij kende de stem van Petrus, daar zij hem dikwijls met veel genoegen had horen bidden en prediken, en spreken. Maar in plaats van hem nu terstond uit de koude nachtlucht binnen te laten, deed zij van blijdschap de voorpoort niet open. Zo gebeurt het wel eens, dat wij in ene vervoering van genegenheid voor onze vrienden iets doen, dat niet vriendelijk is. In hare vervoering van blijdschap, vergeet zij zich en doet de poort niet open. Zij liep naar binnen, en ging waarschijnlijk naar ene opperzaal, waar zij bijeen waren, en zei hun, dat Petrus zeer stellig aan de poort was, hoewel zij geen moed genoeg had om de poort te openen, uit vrees van zich vergist te hebben, en dat het de vijand was. Maar toen zij zei, dat Petrus daar was, zeiden zij: "Gij raast, het is niet mogelijk, dat hij het is, want hij is in de gevangenis". Soms gebeurt het, dat wij, wat wij het vurigst wensen, het moeilijkst kunnen geloven,

omdat wij vrezen ons te bedriegen, zoals de discipelen, die, toen Christus was opgestaan, het van blijdschap niet geloofden. Maar zij hield staande, dat hij het was. Toen zeiden zij: Het is zijn engel, vers 15.

Ten eerste. "Het is een bode van hem, die gebruik maakt van zijn naam", zo wordt het door sommigen opgevat, aggelos betekent dikwijls niets meer dan een bode. Het wordt gebruikt voor de boden van Johannes, Lukas 7:24, 27, van die van Christus, Lukas 9:52. Toen het meisje overtuigd was, dat het Petrus was, omdat zij zijne stem kende, dachten zij, dat het was, omdat hij, die aan de poort stond, zich Petrus had genoemd, en zo pogen zij het raadsel op te lossen. "Het is iemand, die met ene boodschap van hem komt, en gij hebt u vergist, toen gij dacht dat hij het zelf was." Dr. Hammond denkt, dat het aldus het gemakkelijkst te begrijpen is.

Ten tweede. "Het is zijn beschermengel, of een andere engel, die zijne gedaante heeft aangenomen en ook zijne stem, en in zijne gelijkenis aan de poort staat." Sommigen denken, dat zij onderstelden, dat zijn engel verscheen als een voorteken van zijn naderenden dood, en dit komt overeen met een denkbeeld onder het gemene volk, dat soms, eer mensen gestorven zijn, hun wachter gezien is, dat is: een geest, die hun in gelaat en kleding volkomen gelijkt, terwijl zij zelven op dit ogenblik elders zijn, zij noemen het hun wachter, dat is: hun engel, die hen bewaakt. Indien dit zo is, dan beschouwen zij het als een kwaad teken, nl. dat hun gebeden afgewezen zijn, en dat die verschijning hun zegt: "Het zij u genoeg, Petrus moet sterven, spreekt niet meer van deze zaak." En als wij het zo verstaan, dan bewijst dit slechts, dat zij toen de mening koesterden, dat iemands wachter even voor zijn dood gezien werd, maar het bewijst niet, dat zo iets werkelijk bestaat. Anderen denken, dat zij hem voor een engel van den hemel hielden, gezonden om hun de verhoring van hun gebed aan te kondigen. Maar waarom zouden zij dan denken, dat die engel de gedaante en de stem van Petrus had aangenomen, wanneer wij toch niets van dien aard in de verschijning van engelen gezien hebben? Wellicht spraken zij hierin de taal der Joden, die waanden, dat iedere vrome een beschermengel heeft, die over hem waken moet, en hem soms voorstelt. De Heidenen noemen het een goede genius, die iemand vergezelde, daar echter nergens anders in de Schrift van zo iets gesproken wordt, is deze plaats te zwak om er zulk ene leerstelling op te gronden. Wij zijn er zeker van dat de engelen gedienstige geesten zijn, die tot dienst uitgezonden worden, om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen, dat hun een last omtrent hen is opgedragen, dat zij zich legeren rondom hen, en wij behoeven niet te wensen, dat ieder heilige zijn eigen beschermengel hebbe, als wij er van verzekerd zijn, dat hij ene wacht van engelen heeft. Eindelijk hebben zij hem binnengelaten, vers 16. Petrus bleef kloppende, hoewel zij vertoefden hem open te doen, maar eindelijk lieten zij hem binnen. De ijzeren poort, die zijne loslating in den weg stond, ging van zelf open, zonder dat iemand er aan behoefde te kloppen, maar de deur van het huis zijner vrienden, waar hij welkom geheten moest worden, gaat niet van zelf open, daaraan moet geklopt worden, moet lang aan geklopt worden, opdat Petrus zich niet zou verheffen door de eer, die de engel hem had aangedaan, ondervindt hij deze grievende vernedering door de schijnbare minachting, die zijne vrienden hem aandeden. Maar als zij hem zagen, ontzetten zij zich, waren zij vol van verbazing en blijdschap in hem, zoals zij te voren vol waren van smart en bezorgdheid over hem. Zij waren beide verwonderd en verblijd, en dat wel in de hoogste mate. Petrus deed hun het verhaal van zijne bevrijding, toen hij tot het gezelschap kwam, dat met zoveel ijver en liefde te zamen was gekomen om voor hem te bidden, kwamen zij met niet minder ijver om hem heen, om hem geluk te wensen met zijne bevrijding, en daarbij waren zij zo luidruchtig, dat Petrus, toen hij hun verzocht te bedenken in welk een gevaar hij zich zou bevinden, indien men hen hoorde, hen niet kon bewegen naar hem te

luisteren, en zo was hij genoodzaakt hen met de hand te wenken, dat zij zwijgen zouden, en het kostte hem moeite stilte te verkrijgen, terwijl hij hun verhaalde, hoe hem de Heere Jezus door een engel, uit de gevangenis uitgeleid had. En het is zeer waarschijnlijk, dat hij, hen biddende gevonden hebbende voor zijne verlossing, niet van hen scheidde, voor hij met hen Gode plechtig dank had gebracht voor zijne bevrijding, of, zo hij niet kon blijven om dit te doen, dan zijn zij er toch voor bij elkaar gebleven, want hetgeen verkregen is op het gebed, moet met dankzegging worden gebruikt, en God moet altijd de eer ontvangen voor hetgeen ons tot genot en vertroosting is. Als David verhaalt wat God voor zijne ziel gedaan heeft, dan looft hij God, díe zijn gebed niet heeft afgewend, Psalm 66:16, 20. Petrus zond het bericht aan andere vrienden, Boodschapt dit aan Jacobus en de broederen, die wellicht aan ene andere plaats samen waren gekomen op dezelfden tijd en met dezelfde boodschap bij den troon der genade, hetgeen een middel is om de gemeenschap der heiligen te onderhouden, en te zamen met God te worstelen in den gebede, ofschoon men op een afstand is van elkaar, zoals Esther en Mordechai gedaan hebben. Hij wilde, dat Jacobus en zijn gezelschap van zijne verlossing zouden weten, niet slechts om hun bekommerdheid om hem weg te nemen, maar opdat zij met en voor hem God zouden danken. Merk op: hoewel Herodes een Jacobus met het zwaard had gedood, was er nog een andere Jacobus, en dat nog wel in Jeruzalem, want als God werk te doen heeft, zal het Hem nooit aan werktuigen er voor ontbreken. Petrus had voor het ogenblik niets anders te doen dan voor zijne veiligheid te zorgen, hetgeen hij ook deed, uitgegaan zijnde ging hij naar ene andere plaats , waar het veiliger voor hem was. Hij kende de stad zeer goed, en wist ene plaats te vinden, die hem ter schuilplaats kon wezen. Zelfs de Christelijke wet van zelfverloochening en lijden voor Christus heeft de natuurlijke wet van zelfbehoud en zorg voor onze veiligheid niet opgeheven, als God er ons door wettige middelen de gelegenheid toe geeft.

V. De blijdschap gezien hebbende van Petrus' vrienden wegens zijne verlossing, zullen wij nu de beschaming en teleurstelling zijner vijanden deswege aanschouwen, die des te groter waren wijl zij zo stellíg dachten hem ter dood te zien brengen.

1. De wachten waren in de uiterste ontsteltenis er over, daar zij wel wisten, hoe strenge straf hen wachtte, als zij een gevangene lieten ontkomen, die aan hun bewaking was toevertrouwd, vers 18. Als het dag was geworden, en zij zagen, dat hun gevangene verdwenen was, was daar gene kleine beroerte -of strijd, zoals sommigen het lezen-onder de krijgsknechten, wat toch aan Petrus mocht geschied zijn. Hij is weg, en niemand weet hoe, of waar hij is heengegaan. Van nacht dachten zij nog hem zo zeker in hun macht te hebben, maar nu is de vogel gevloden, en zij kunnen taal noch teken van hem horen. Dit bracht hen in rep en roer. De een zegt: "Het is uwe schuld", de ander zegt, "neen, het is uwe schuld," daar zij geen anderen weg zien om zich te rechtvaardigen dan door elkaar te beschuldigen. Zo zijn de vervolgers van het Evangelie van Christus dikwijls vervuld geworden van ergernis, als zij zagen dat het, in weerwil van hun tegenstand, veld won en overmocht.

2. Te vergeefs werd huiszoeking gedaan naar den ontkomen gevangene, vers 19, Herodes zocht hem, maar vond hem niet. Wie kan vinden, dien God verborgen houdt? Baruch en Jeremia zijn veilig, hoewel men hen zoekt, want de Heere had hen verborgen, Jeremia 36:26. In tijden van gevaar hebben alle gelovigen God tot hun Schuilplaats, die zo verborgen is, dat de onwetende wereld hen niet vinden kan, en zulk ene Sterkte is, dat de machteloze wereld hen niet bereiken kan.

3. De wachters worden ter verantwoording geroepen, als hebbende den gevangene toegelaten te ontkomen. Herodes heeft de wachters gerechtelijk ondervraagd, en bevindende, dat zij er gene

voldoende rekenschap van wisten te geven, hoe Petrus ontkomen was, gebood hij, dat zij ter dood gebracht zouden worden overeenkomstig de Romeinse wet, en die in 1 Koningen 20:39, Indien hij enigszins gemist wordt, zo zal uwe ziel in de plaats zijner ziel zijn. Waarschijnlijk zijn deze soldaten strenger voor Petrus geweest dan wel nodig was, - zoals de stokbewaarder, Hoofdstuk 16:24- en waren zij beledigend jegens hem geweest, evenals jegens anderen, die om dezelfde reden hun gevangenen waren, en nu worden zij rechtvaardiglijk ter dood gebracht voor hetgeen hun schuld níet was, en wel door hem, die hen had aangesteld om de gemeente kwalijk te handelen. Als de goddelozen aldus verstrikt zijn in de werken hunner eigene handen, dan wordt de Heere bekend door de oordelen, die Hij uitvoert. Of, indien zij zich niet aldus onderhevig hebben gemaakt aan de gerechtigheid Gods, en men het hard zou vinden, dat onschuldige mensen aldus lijden voor hetgeen zuiver en alleen de daad Gods is, dan kunnen wij geredelijk de gissing toelaten van sommigen, dat, hoewel geboden was hen terstond ter dood te brengen om de Joden te behagen, die zo droevig teleurgesteld waren door de ontkoming van Petrus, het vonnis echter niet voltrokken werd, daar dit door den dood van Herodes, welke onmiddellijk hierop plaats had, verhinderd werd.

4. Herodes zelf trok zich toen terug, Hij vertrok van Judea naar Cesarea en onthield zich aldaar. Hij was diep geërgerd, vertoornd, als een leeuw, die zijne prooi mist, en dat te meer, wijl hij de verwachting van het volk der Joden omtrent Petrus zo zeer had opgewekt, hun had gezegd, dat hij hen weldra zou onthalen op het gezicht van Petrus' hoofd op een schotel, hetgeen hen evenzeer aan hem zou verplichten, als Herodias verplicht was aan den anderen Herodes op het zien van het hoofd van Johannes den Doper. Het maakte hem beschaamd, dat hij niettegenstaande zijne stellige beloften, niet in staat was zijn woord te houden. Dit is zulk ene grievende vernedering voor zijn hoogmoedig hart, dat hij het niet kon dragen om in Judea te blijven, maar heen moet gaan naar Cesarea. Josephus maakt melding van deze komst van Herodes te Cesarea aan het einde van het derde jaar van zijne regering over geheel Judea. Antiquit. 19:7, en zegt, dat hij er kwam om de spelen bij te wonen, die daar ter ere van den keizer bij gelegenheid van diens herstel van gezondheid door den adel en de aanzienlijken van het koninkrijk gegeven werden.

Handelingen 12:20-25

In deze verzen hebben wij:

I. Den dood van Herodes. God rekende af met hem, niet alleen voor zijne terdoodbrenging, van Jacobus, maar voor zijne poging om ook Petrus te doden, want de zondaars zullen ter verantwoording worden geroepen, niet slechts voor de boosheid van hun daden, maar ook voor de boosheid van hun pogen, Psalm 28:4 1) voor het kwaad, dat zij gedaan hebben, en het kwaad, dat zij hadden willen doen. Het was slechts voor ene kleine wijle, dat Herodes hierna geleefd heeft. Met sommige zondaren gaat God snel te werk. Merk op:

1. Hoe de mate zijner ongerechtigheid vol werd, het was hoogmoed, die het deed, deze is het, die gewoonlijk voor de verbreking is, en hoogheid des geestes voor den val. Nebukadnezar was een zeer bloeddorstig man, en een grote vervolger, maar het woord dat in des konings mond was, toen het oordeel Gods hem trof, was een hoogmoedig woord: Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb? Daniël 4:30, 31. Het is de heerlijkheid van God allen hoogmoedige te zien en hem te vernederen. Job 40:7. Het voorbeeld er van hier is zeer merkwaardig, en toont hoe God de hovaardigen wederstaat. De Tyriërs en Sidoniërs schijnen Herodes beledigd te hebben. Die steden waren nu onder Romeinse heerschappij. Zij hadden zich in het een of ander misdragen, en daardoor Herodes, toorn ten hoogste opgewekt, zodat hij besloot tegen hen te krijgen. Voor zulk een trots heerszuchtig man, als Herodes was, was de minste kleinigheid genoeg om zijn toorn gaande te maken, als hij twist wilde zoeken. Hij was dus zeer misnoegd op hen, en het moet hun bekend gemaakt worden, dat zijn toorn is als het brullen eens jongen leeuws, als de bode des doods. Overtuigd zijnde, indien al niet, dat zij werkelijk in iets misdreven hadden, dan toch wel, dat het ijdel was om met zulk een machtigen tegenstander in het strijdperk te treden, onderwierpen zij zich, en wilden tot elke prijs vrede met hem hebben. De reden, waarom zij de zaak bijgelegd wilden zien, was: dat hun land gespijzigd werd van des konings land. Tyrus en Sidon waren handelssteden, en bezaten slechts weinig land, zij werden dus altijd door het land Kanaän van koren voorzien, Judea en het land Israël's die waren uwe kooplieden, met tarwe van Minnith en Pannag, en honing, en olie, en balsem dreven zij onderlingen handel met u, Ezechiël 27:17. Indien nu Herodes ene wet maakte, die den uitvoer van koren naar Tyrus en Sidon verbood, (en zij wisten niet hoe spoedig zulk een wraakgierig man tot zulk een' maatregel zou besluiten, daar hij er zich niet om bekreunde hoe velen hierdoor hongersnood zouden lijden,) zou dit de ondergang wezen van hun land, zodat zij er het grootste belang bij hadden om vrede met hem te houden. En zullen wij dan niet wijs handelen, als wij vrede sluiten met God, ons voor Hem verootmoedigen, daar wij nog veel meer afhankelijk zijn van Hem, dan het ene land afhankelijk is van het andere? Want in Hem leven wij, bewegen wij ons en zijn wij. Om nu ene breuk te voorkomen, hebben zij zich Blastus, des konings kamerling, te vriend gemaakt, waarschijnlijk door hem om te kopen en hem fraaie geschenken te geven, want dat is de gewone manier, waarop men zich hovelingen te vriend maakt. En het is het harde lot van vorsten, dat niet alleen hun zaken, maar ook hun genegenheden, door zulke veile, inhalige lieden beheerst worden, maar toch is het beter, dat mannen, als Herodes, die zich niet door verstand of billijkheid willen laten regeren, door zulke mensen geregeerd worden, dan door hun hoogmoed en hun hartstochten. Blastus stond bij Herodes in gunst, en hij verstaat het zijn toorn tot bedaren te brengen, en zo wordt dan een tijd bepaald, wanneer de gezanten van Tyrus en Sidon moeten komen, om in het openbaar hun onderwerping uit te spreken, zijne majesteit om vergiffenis te vragen, en te beloven zich nooit meer aan iets dergelijks schuldig te zullen maken, en, hetgeen aldus

zijn hoogmoed zal strelen, zal tevens strekken om zijn toorn tot bedaren te brengen. Herodes verschijnt in al zijne pracht en grootheid, hij had een koninklijk kleed aangedaan, vers 21, en zat op zijn troon. Josephus geeft ene beschrijving van de pracht en luister, waarin Herodes bij die gelegenheid verscheen. Antiquit. lib. 19 cap. 7. Hij zegt, dat Herodes toen een kleed droeg van zilverlaken, zo rijk geweven, en zo kunstig samengesteld dat, wanneer de zon er op scheen, het licht met zo hellen glans er op teruggekaatst werd, dat de ogen der toeschouwers er door verblind werden, en de lieden er door vervuld werden met ontzag. Dwaze lieden schatten de mensen naar hun uitwendig voorkomen, en diegenen zijn niet beter, die zich zelven naar de waardering van de zodanige schatten, er naar dingen, zo als Herodes gedaan heeft, die dacht het gebrek aan een koninklijk hart te kunnen vergoeden door een koninklijk gewaad, en op zijn troon zat, alsof dat hem het voorrecht gaf, om op allen, die hem omringden, te kunnen treden, alsof zij zijne voetbank waren. Hij hield ene toespraak tot de Tyriërs en Sidoniërs, ene fraaie redevoering, waarin hij waarschijnlijk, na zeer den nadruk gelegd te hebben op hun misdrijf en hun onderwerping te hebben geprezen, eindigde met de verzekering, dat hij hun misdrijf wilde voorbijzien, en hen weer in gunst zou aannemen, er trots genoeg op zijnde, dat hij de macht had, om dien hij wilde in het leven te behouden, en dien hij wilde te doden. Waarschijnlijk had hij hen in spanning en onzekerheid gelaten ten opzichte van hetgeen hun lot zou zijn, totdat hij deze rede voor hen hield, opdat de daad van genade hun des te meer ene aangename verrassing zou zijn. Het volk juichte hem toe, het volk, dat van hem afhankelijk was, en voordeel trok uit zijne gunst. Zij riepen hem toe, en dit was het wat zij riepen: Het is de stem eens gods, en niet eens mensen, vers 22. 1) God is groot en goed, en zij dachten de grootheid van Herodes in zijn gewaad en zijn troon, en zijne goedheid in hun vergeving te schenken zodanig, dat hij waardig was om niet minder dan een god genoemd te worden, en zijne rede werd misschien met zoveel gezag en majesteit uitgesproken, en met zulk ene vermenging van goedertierenheid, dat de hoorders er op die wijze door werden aangedaan. Het kan ook wezen, dat het niet was door een wezenlijken indruk bij hen teweeggebracht, of dat zij werkelijk zulke hoge en goede gedachten van hem koesterden, maar dat zij, hoe gering zij ook over hem dachten, besloten waren door vleierij zijne gunst te winnen, en den pas gesloten vrede tussen hem en hen aldus te versterken. Zo worden de groten tot ene gemakkelijke prooi gemaakt van vleiers, als zij hen aanmoedigen door naar hen te luisteren. Hugo de Groot merkt hier op dat hoewel magistraten, of rechters, goden genoemd worden, Psalm 82:1, koningen, of monarchen, dat is: afzonderlijke personen, echter niet aldus genoemd worden, opdat hierdoor geen steun zou worden gegeven aan de Heidenen, die goddelijke eer bewezen aan hun koningen, levend of dood, zoals wij dit hier zien, maar het is een college van senatoren, of ene rechtbank, waaraan de naam goden gegeven wordt. Zij, die leven naar hun zinnen, verkleinen God, alsof Hij ten enenmale was gelijk zij, en vergoden mensen, alsof zij goden waren, verwonderende zich over de personen om des voordeels wil. Dit is niet slechts ene grote belediging van God, daar zij aan anderen de ere geven, die Hem alleen toekomt, maar ook een groot onrecht jegens hen, die aldus gevleid worden, daar dit teweegbrengt, dat zij zich vergeten, hen opgeblazen maakt van hoogmoed, zodat zij in het grootst mogelijk gevaar zijn van in het oordeel des duivels te delen. Dezen onbetamelijken lof nam hij aan, hij schepte er behagen in en verhovaardigde zich er op, en dat was zijne zonde. Wij bevinden niet, dat hij aan zijne vertrouwelingen in stilte had bevolen zodanig een kreet aan te heffen, of deze woorden het volk in den mond te leggen, of dat hij hun dank zei voor dit compliment. Maar zijne fout was, dat hij niets zei, dat hij hen niet bestrafte om hun vleierij, noch den titel afwees, dien zij hem hadden gegeven, en Gode de ere niet gaf, vers 23. Neen, hij nam het alles aan, wilde zeer gaarne, dat het in hem zou eindigen, en dat hij als een god geacht zou worden, en goddelijke ere zou ontvangen. Si populus vult decipe, decipiatur Als de lieden bedrogen willen zijn, laat hen bedrogen zijn. En het was erger in

hem, die een Jood was, en beleed in een enigen God te geloven, dan het in de Heidense keizers was, die vele goden en vele heren hadden.

2. Merk op: Hoe zijne goddeloosheid gestraft werd: Van stonde aan, vers 23, sloeg hem een engel des Heeren (op order van Christus, want aan Hem is al het oordeel overgegeven), daarom, dat hij Gode de eer niet gaf, (want God ijvert voor Zijne eer, en Hij zal verheerlijkt worden aan hen, door wie Hij niet verheerlijkt wordt,) en hij werd van de wormen gegeten, nog boven den grond, en gaf den geest. Nu werd er afgerekend met hem voor zijn kwalijk handelen van Christus' gemeente, zijn doden van Jacobus, zijne gevangenzetting van Petrus en al het ander kwaad, dat hij had aangericht. In het verderf van Herodes hebben wij op te merken:

a. Dat het niemand minder dan een engel was, die er de uitvoerder van was, een engel des Heeren, die engel, aan wie bevolen en opgedragen was het te doen, of de engel, die gewoonlijk voor werken van dien aard gebruikt wordt, de verderfengel, of wel, de engel, die Petrus uit de gevangenis had verlost-die engel sloeg Herodes. Want, deze gedienstige geesten zijn of de dienaren der Goddelijke gerechtigheid, of der Goddelijke barmhartigheid, al naar het God behaagt hen te gebruiken. De engel sloeg hem met ene zware ziekte juist op het ogenblik, toen hij trots daar heen ging onder de toejuiching des volks, en zijne eigene schaduw aanbad. Zo zei de koning van Tyrus in zijn hoogmoed: Ik ben God, ik zit in Gods stoel, en stelde zijn hart als Gods hart, maar hij zal een mens wezen, en geen God, een zwak, sterfelijk mens, in de hand degene die hem verslaat, Ezechiël 28:2, 9. Zo ook hier Herodes. Machtige vorsten moeten weten, niet alleen, dat God almachtig is, maar dat ook engelen groter zijn dan zij in kracht en macht. De engel sloeg hem, omdat hij Gode de eer niet gaf, engelen ijveren voor Gods eer, en zodra zij er slechts de opdracht toe ontvangen, zijn zij gereed en bereid hen te slaan, die inbreuk maken op Zijne kroonrechten, God van Zijne eer beroven. Het was slechts een worm, die het werktuig was voor Herodes' verderf, hij werd van de wormen gegeten, genomenos skoolêkobrootos hij werd wormstekig, moet het eigenlijk gelezen worden, verrot was hij, en hij werd als een stuk verrot hout. In het graf wordt het lichaam door wormen verteerd, maar het lichaam van Herodes verrotte reeds bij zijn leven, en teelde de wormen, die zich bij tijds met hem zullen voeden, en zo is ook Antiochus, die grote vervolger gestorven. Zie hieraan hoe nietig, hoe gering het lichaam is, dat wij met ons omdragen, het draagt het zaad in zich van zijne eigene ontbinding, waardoor het spoedig, zodra God slechts het woord spreekt, vernietigd zal worden. Zeer verrassende ontdekkingen zijn in den laatsten tijd door middel van het microscoop gedaan van de menigte van wormen in het menselijk lichaam, en hoeveel die bijdragen tot de krankheden er van, hetwelk ene goede reden is, waarom wij niet trots moeten zijn op ons lichaam, of op deszelfs gaven en hoedanigheden, alsmede waarom wij ons lichaam niet moeten vertroetelen of oververzadigen, want dat is slechts de wormen voeden, en het te voeden voor de wormen. Zie ook welke zwakke en verachtelijke wezens God kan gebruiken als de werktuigen van Zijne gerechtigheid. Farao wordt geplaagd door luizen en vliegen. Efraïm zal verteerd worden als ene mot, en Herodes wordt door wormen gegeten. Zie, hoe God er behagen in schept, niet slechts om hoogmoedigen naar beneden te brengen, maar hen op de meest vernederende wijze naar beneden te brengen, en verachting over hen uitstort. Herodes wordt niet slechts vernietigd, maar vernietigd door wormen, opdat de hovaardij van zijne heerlijkheid ten enenmale bevlekt worde, Jesaja 23:9. 2) Deze geschiedenis van den dood van Herodes wordt inzonderheid verhaald door Josephus, een Jood Antiquit. lib. 19. cap. 7. en wel in dier voege: "Dat Herodes afkwam naar Cesarea, om een feest te vieren ter ere van den keizer, dat hij op den tweeden dag van het feest des morgens naar den schouwburg ging, gekleed in het prachtig gewaad, boven vermeld, dat zijne vleiers hem

begroetten als een god, en hem smeekten hun gunstig te zijn, dat zij hem tot nu toe geëerd hadden als een mens, maar dat zij nu willen bekennen, dat er in hem iets meer is, iets voortreffelijkers dan in de sterfelijke natuur. Dat hij deze goddeloze vleierij niet afwees, of bestrafte (aldus drukt de geschiedschrijver het uit,) maar terstond daarna opziende, zag hij een uil boven zijn hoofd zitten, en op hetzelfde ogenblik voelde hij ene hevige pijn in de ingewanden, gepaard met koliek pijnen, die van het eerste ogenblik af verschrikkelijk waren, dat hij zijne ogen richtte op zijne vrienden en tot hen zei: Nu zal ik, dien gij een god, en dus onsterfelijk hebt genoemd, bewezen worden mens, en dus sterfelijk te zijn. Dat zijne foltering onverpoosd voortduurde, zonder de minste verlichting, en dat hij toen stierf in het vier en vijftigste jaar van zijn ouderdom, en na zeven jaren koning geweest te zijn."

II. Den voortgang van het Evangelie daarna.

1. Het woord Gods wies en vermenigvuldigde, als gezaaid zaad, dat dertig-, zestig-, honderdvoudig opkomt. Overal waar het Evangelie gepredikt werd, hebben grote scharen het aangenomen, en dezen werden daardoor aan de gemeente toegevoegd, vers 24, Na den dood van Jacobus wies het woord Gods, want, evenals Israël in Egypte, hoe meer de kerk verdrukt werd, hoe meer zij toenam. De moed en de vertroosting der martelaren, en hun erkenning door God, deden meer om de mensen tot het Christendom te lokken, dan hun lijden deed om er hen van af te schrikken. Na den dood van Herodes heeft het woord Gods veld gewonnen. Dat zulk een vervolger door een ontzettend oordeel werd weggenomen heeft velen er van overtuigd, dat de zaak van het Christendom ongetwijfeld de zaak was van Christus, en daarom hebben zij het omhelsd.

2. Zodra Barnabas en Saulus de zending, die hun was opgedragen, volbracht hadden, keerden zij terug naar Antiochië, als zij den dienst volbracht hadden, het geld aan de daartoe aangewezene personen hadden afgedragen, en gezorgd hadden voor de uitdeling er van aan hen, voor wie het bijeengebracht was, keerden zij weer van Jeruzalem. Zij hadden daar wel vele vrienden, maar voor het ogenblik lag hun arbeidsveld te Antiochië, en waar ons werk is, daar moeten wij zijn, en er niet langer van afwezig blijven dan nodig is. Als een leraar tot enigen dienst weggeroepen wordt, dan moet hij, als hij dien dienst volbracht heeft, denken aan den arbeid, die hem te huis wacht en hem nodig heeft, en dus te huis roept. Barnabas en Saulus hebben, toen zij naar Antiochië gingen, Johannes medegenomen, die toegenaamd werd Marcus in wiens moeders huis zij samen waren gekomen voor het gebed, waarvan wij gelezen hebben in vers 12. Zij was de zuster van Barnabas. Het is waarschijnlijk, dat Barnabas daar zijn intrek genomen had, en wellicht Paulus met hem terwijl zij te Jeruzalem waren, en dat dit het was, dat aanleiding gaf tot deze samenkomst, want waar Paulus was, daar werd het een of ander goed werk gedaan, en hun bekendheid met dat gezin, en den gemeenzamen omgang, dien zij er mede hadden terwijl zij te Jeruzalem waren, was de oorzaak, dat zij een zoon uit dat gezin medenamen, toen zij terugkeerden, om onder hen opgeleid te worden, en door hen te worden gebruikt in den dienst van het Evangelie. Jonge mannen op te leiden tot den Evangeliedienst, en hen er toe in te leiden is een goed werk voor de oudere leraren, en van groot nut voor het opkomend geslacht.

HOOFDSTUK 13

1 En er waren te Antiochie, in de Gemeente, die daar was, enige profeten en leraars, namelijk Barnabas, en Simeon, genaamd Niger, en Lucius van Cyrene, en Manahen, die met Herodes den viervorst opgevoed was, en Saulus.
2 En als zij den Heere dienden, en vastten, zeide de Heilige Geest: Zondert Mij af beiden Barnabas en Saulus tot het werk, waartoe Ik hen geroepen heb.
3 Toen vastten en baden zij, en hun de handen opgelegd hebbende, lieten zij hen gaan.
4 Dezen dan, uitgezonden zijnde van den Heiligen Geest, kwamen af tot Seleucie, en van daar scheepten zij af naar Cyprus.
5 En gekomen zijnde te Salamis, verkondigden zij het woord Gods in de synagogen der Joden; en zij hadden ook Johannes tot een dienaar.
6 En als zij het eiland doorgegaan waren tot Pafos toe, vonden zij een zekeren tovenaar, een valse profeet, een Jood, wiens naam was Bar-jezus;
7 Welke was bij den stadhouder Sergius Paulus, een verstandigen man. Deze, Barnabas en Saulus tot zich geroepen hebbende, zocht zeer het Woord Gods te horen.
8 Maar Elymas, de tovenaar want alzo wordt zijn naam overgezet, wederstond hen, zoekende den stadhouder van het geloof af te keren.
9 Doch Saulus die ook Paulus genaamd is, vervuld met den Heiligen Geest, en de ogen op hem houdende, zeide:
10 O gij kind des duivels, vol van alle bedrog, en van alle arglistigheid, vijand van alle gerechtigheid, zult gij niet ophouden te verkeren de rechte wegen des Heeren?
11 En nu zie, de hand des Heeren is tegen u, en gij zult blind zijn, en de zon niet zien voor een tijd. En van stonde aan viel op hem donkerheid en duisternis: en rondom gaande, zocht hij, die hem met de hand mochten leiden.
12 Als de stadhouder zag, hetgeen geschied was, toen geloofde hij, verslagen zijnde over de leer des Heeren.
13 En Paulus, en die met hem waren, van Pafos afgevaren zijnde, kwamen te Perge, een stad in Pamfylie. Maar Johannes, van hen scheidende, keerde weder naar Jeruzalem.
14 En zij, van Perge het land doorgaande, kwamen te Antiochie, een stad in Pisidie; en gegaan zijnde in de synagoge op den dag des sabbats, zaten zij neder.
15 En na het lezen der wet en der profeten, zonden de oversten der synagogen tot hen, zeggende: Mannen broeders, indien er enig woord van vertroosting, het volk in u is, zo spreekt.
16 En Paulus stond op, en wenkte met de hand, en zeide: Gij Israelietische mannen, en gij, die God vreest, hoort toe.
17 De God van dit volk Israel heeft onze vaderen uitverkoren, en het volk verhoogd, als zij vreemdelingen waren in het land Egypte, en heeft hen met een hogen arm daaruit geleid.
18 En heeft omtrent den tijd van veertig jaren hun zeden verdragen in de woestijn.
19 En zeven volken uitgeroeid hebbende in het land Kanaan, heeft Hij hun door het lot het land derzelve uitgedeeld.
20 En daarna omtrent vierhonderd en vijftig jaren, gaf Hij hun rechters, tot op Samuel, den profeet.
21 En van toen aan begeerden zij een koning; en God gaf hun Saul, den zoon van Kis, een man uit den stam van Benjamin, veertig jaren.
22 En dezen afgezet hebbende, verwekte Hij hun David tot een koning; denwelken Hij ook getuigenis gaf, en zeide: Ik heb gevonden David, den zoon van Jesse; een man naar Mijn hart, die al Mijn wil zal doen.

23 Van het zaad dezes heeft God Israel, naar de belofte, verwekt den Zaligmaker Jezus;
24 Als Johannes eerst al den volke Israels voor Zijn aankomst, gepredikt had den doop der bekering.
25 Doch als Johannes den loop vervulde, zeide hij: Wien meent gijlieden, dat ik ben? Ik ben de Christus niet; maar ziet, Hij komt na mij, Wien ik niet waardig ben de schoenen Zijner voeten te ontbinden.
26 Mannen broeders, kinderen van het geslacht Abrahams, en die onder u God vrezen, tot u is het woord dezer zaligheid gezonden.
27 Want die te Jeruzalem wonen, en hun oversten, Dezen niet kennende, hebben ook de stemmen der profeten, die op elken sabbat dag gelezen worden, Hem veroordelende, vervuld;
28 En geen oorzaak des doods vindende, hebben zij van Pilatus begeerd, dat Hij zou gedood worden.
29 En als zij alles volbracht hadden, wat van Hem geschreven was, namen zij Hem af van het hout, en legden Hem in het graf.
30 Maar God heeft Hem uit de doden opgewekt;
31 Welke gezien is geweest, vele dagen lang, van degenen, die met Hem opgekomen waren van Galilea tot Jeruzalem, die Zijn getuigen zijn bij het volk.
32 En wij verkondigen u de belofte, die tot de vaderen geschied is, dat namelijk God dezelve vervuld heeft aan ons, hun kinderen, als Hij Jezus verwekt heeft.
33 Gelijk ook in den tweeden psalm geschreven staat: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd.
34 En dat Hij Hem uit de doden heeft opgewekt, alzo dat Hij niet meer zal tot verderving keren, heeft Hij aldus gezegd: Ik zal ulieden de weldadigheden Davids geven, die getrouw zijn;
35 Waarom hij ook in een anderen psalm zegt: Gij zult Uw Heilige niet over geven, om verderving te zien.
36 Want David, als hij in zijn tijd den raad Gods gediend had, is ontslapen, en is bij zijn vaderen gelegd; en heeft wel verderving gezien;
37 Maar Hij, Dien God opgewekt heeft, heeft geen verderving gezien.
38 Zo zij u dan bekend, mannen broeders, dat door Dezen u vergeving der zonden verkondigd wordt;
39 En dat van alles, waarvan gij niet kondet gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes, door Dezen een iegelijk, die gelooft, gerechtvaardigd wordt.
40 Ziet dan toe, dat over ulieden niet kome, hetgeen gezegd is in de profeten:
41 Ziet, gij verachters, en verwondert u, en verdwijnt; want Ik werk een werk in uw dagen, een werk, hetwelk gij niet zult geloven, zo het u iemand verhaalt.
42 En als de Joden uitgegaan waren uit de synagoge, baden de heidenen, dat tegen den naasten sabbat hun dezelfde woorden zouden gesproken worden.
43 En als de synagoge gescheiden was, volgden velen van de Joden en van de godsdienstige Jodengenoten Paulus en Barnabas; welke tot hen spraken, en hen vermaanden te blijven bij de genade Gods.
44 En op den volgenden sabbat kwam bijna de gehele stad samen, om het Woord Gods te horen.
45 Doch de Joden, de scharen ziende, werden met nijdigheid vervuld, en wederspraken, hetgeen van Paulus gezegd werd, wedersprekende en lasterende.
46 Maar Paulus en Barnabas, vrijmoedigheid gebruikende, zeiden: Het was nodig, dat eerst tot u het Woord Gods gesproken zou worden; doch nademaal gij hetzelve verstoot, en uzelven des eeuwigen levens niet waardig oordeelt, ziet, wij keren ons tot de heidenen.

47 Want alzo heeft ons de Heere geboden, zeggende: Ik heb u gesteld tot een licht der heidenen, opdat gij zoudt zijn tot zaligheid, tot aan het uiterste der aarde.
48 Als nu de heidenen dit hoorden, verblijdden zij zich, en prezen het Woord des Heeren; en er geloofden zovelen, als er geordineerd waren tot het eeuwige leven.
49 En het Woord des Heeren werd door het gehele land uitgebreid.
50 Maar de Joden maakten op de godsdienstige en eerlijke vrouwen, en de voornaamsten van de stad, en verwekten vervolging tegen Paulus en Barnabas, en wierpen ze uit hun landpalen.
51 Doch zij schudden het stof van hun voeten af tegen dezelve, en kwamen te Ikonium.
52 En de discipelen werden vervuld met blijdschap en met den Heiligen Geest.

Omtrent de verspreiding van het Evangelie onder de Heidenen hebben wij tot nu toe nog niets gezien, dat enigszins in verhouding staat tot het ruime, veelomvattende van de opdracht: Gaat heen, onderwijst alle volken. Door den doop van Cornelius en zijne vrienden was de deur geopend, maar daarna zien wij het Evangelie toch alleen gepredikt aan de Joden, Hoofdstuk 11:19. Het was alsof het licht, dat de Heidenwereld begon te verlichten, weer weggenomen was. Maar hier in dit hoofdstuk zien wij dat werk, da goede werk, behouden in het midden der jaren, en, hoewel aan de Joden nog altijd het eerst het Evangelie wordt aangeboden, zullen, nadat zij het hebben verworpen, de Heidenen hun deel hebben in de aanbieding. Hier is:

I. De plechtige ordening van Barnabas en Saulus, door Goddelijke aanwijzing, tot den Evangeliedienst, tot het grote werk om het Evangelie te verspreiden onder de volken, (en waarschijnlijk hebben andere apostelen, of apostolische mannen, op bevel van Christus, zich mede verspreid tot dezelfden dienst, vers 1-3.)

II. Hun prediken van het Evangelie in Cyprus, en den tegenstand, dien zij daar ondervonden van Elymas, den tovenaar, vers 4-13.

III. De hoofdpunten van ene leerrede, die Paulus hield voor de Joden te Antiochië, in Pisidië, in hun synagoge, die hier gegeven zijn als een voorbeeld van hetgeen zij gewoonlijk predikten voor de Joden, en van de methode, die zij bij hen volgden, vers 14-41. I

V. De prediking van het Evangelie aan de Heidenen op hun verzoek, en nadat de Joden het hadden afgewezen, waarin de apostelen zich rechtvaardigden tegen het misnoegen der Joden hierover, en hoe God hun werk zegende, vers 42-49. Den last, door de ongelovige Joden veroorzaakt aan de apostelen, waardoor zij genoodzaakt waren naar ene andere plaats te gaan, vers 50-52, zodat het doel van dit hoofdstuk is, aan te tonen hoe voorzichtig en trapsgewijze en om welke goede oorzaak de apostelen het Evangelie naar de Heidenwereld gebracht hebben, en de Heidenen in de kerk hebben toegelaten, hetgeen zo grote ergernis was voor de Joden, en door Paulus in zijne brieven zo zorgvuldig wordt verdedigd.

Handelingen 13:1-3

Hier hebben wij ene Goddelijke volmacht en opdracht aan Barnabas en Saulus, om het Evangelie aan de Heidenen te gaan verkondigen, en hun ordening tot dien dienst door oplegging der handen met vasten en gebed.

I. Een bericht omtrent den tegenwoordigen toestand der gemeente te Antiochië, die daar gesticht was, Hoofdstuk 11:20.

1. Hoe goed zij voorzien was van goede leraren: daar waren enige profeten en leraars, vers 1, mannen, die uitblonken in gaven, genade en werkzaamheid. Toen Christus opgevaren is in de hoogte, heeft Hij gegeven sommigen tot profeten en sommigen tot leraars, Efeziërs 4:11, dezen waren beide. Agabus schijnt een profeet geweest te zijn, maar geen leraar, en velen waren leraren, die gene profeten waren, maar dezen waren soms door God geïnspireerd, en hadden bij sommige gelegenheden instructies onmiddellijk van den hemel, hetgeen hun den titel gaf van profeten, en daarbij waren zij ook bepaald aangestelde leraren van de gemeente voor hare Godsdienstige samenkomsten, waar zij de Schriften verklaarden en de leer van Christus duidelijk maakten door juiste toepassingen. Dat waren de profeten, en schriftgeleerden, of leraren, die Christus beloofd had te zenden, Mattheus 23:34, en die in elk opzicht bevoegd en bekwaam waren tot den dienst der Christelijke kerk. Antiochië was ene grote stad, en er waren daar vele Christenen, zodat zij niet allen in ene zelfde plaats bijeen konden komen, daarom zijn daar vele leraren nodig geweest, die, in hun onderscheidene vergaderingen konden voorgaan. Barnabas wordt het eerst genoemd, waarschijnlijk omdat hij de oudste was, en Saulus het laatst, waarschijnlijk omdat hij de jongste was, maar daarna is de laatste de eerste geworden, en is Saulus van zeer groot gewicht geworden in de kerk. Er worden nog drie anderen genoemd.

a. Simeon, of Simon, die Niger wordt bijgenaamd, Simon de Zwarte, vanwege de kleur van zijn haar, evenals de zoon van Eduard III, koning van Engeland, die de Zwarte Prins genoemd werd.

b. Lucius van Cyrene, die naar sommiger mening, (waartoe ook Dr. Lightfoot overhelt,) dezelfde was als Lukas, de schrijver van de Handelingen, geboortig van Cyrene, en opgevoed in het Cyrenese college, of synagoge, te Jeruzalem, waar hij het Evangelie aannam.

c. Manahen een persoon van enig aanzien, naar het schijnt, want hij was met Herodes den viervorst, opgevoed, hetzij gezoogd met dezelfde melk, of opgevoed en onderwezen in dezelfde school, of leerling van dezelfden onderwijzer, of liever, zijn voortdurende collega en metgezel, die in geheel zijne opvoeding deelde en innig vertrouwd met hem was, waardoor hij goede vooruitzichten had van bevordering aan het hof, maar om Christus wil heeft hij die vooruitzichten opgegeven, evenals Mozes die, toen hij tot jaren gekomen was, geweigerd heeft een zoon van Farao's dochter genoemd te worden. Had hij ingestemd met Herodes, met wie hij was opgevoed, hij zou de plaats en het ambt van Blastus gehad kunnen hebben, maar het is beter een mede-lijder te zijn met een heilige, dan een mede-vervolger met een' viervorst.

2. Hoe goed zij hun tijd gebruikten, vers 2.

Zij dienden den Heere en vastten. Naarstige en getrouwe leraren zullen in waarheid den Heere dienen. Zij, die Christenen onderwijzen, dienen Christus, zij eren Hem, en bevorderen de belangen van Zijn koninkrijk. Zij, die de kerk dienen met gebed en prediking (die beiden zijn hier mede ingesloten) dienen den Heere, want zij zijn de dienaren der kerk om Christus wil, in hun dienen moeten zij Hem op het oog hebben, en van Hem zullen zij hun loon ontvangen. Den Heere te dienen-op de ene of andere wijze-moet het bepaalde en geregelde werk zijn van kerken en van hare leraren, voor dit werk moet tijd afgezonderd worden, aan dit werk moet een deel van elke dag gewijd worden. Wat hebben wij als Christenen en leraars anders te doen dan den Heere Christus te dienen? Colossenzen 3:24, Romeinen 14:18. Godsdienstig vasten is nuttig voor ons dienen van den Heere, beide als teken van onze verootmoediging, en als middel voor onze tuchtiging. Hoewel het door de discipelen van Christus zo lang de Bruidegom bij hen was, niet zo veel beoefend werd als door de discipelen van Johannes en de Farizeeën, zijn zij er toch overvloedig in geweest, nadat de Bruidegom van hen weggenomen was, als degenen, die goed geleerd hadden zich zelven te verloochenen en verdrukkingen te lijden.

II. De orders door den Heiligen Geest gegeven voor het afzonderen van Barnabas en Saulus, terwijl de leraren van de gemeente bijeen waren ter viering van een plechtigen vastendag en biddag, zei de Heilige Geest, hetzij door ene stem van den hemel, of door een sterken aandrang in het gemoed van hen, die profeten waren: Zondert Mij af beiden Barnabas en Saulus tot het werk, waartoe Ik ze geroepen heb. Hij specificeert het werk niet, maar verwijst naar ene vorige roeping, waarvan zij zelven de betekenis wisten, hetzij anderen dit al of niet ook wisten. Wat Saulus betreft, hem was inzonderheid gezegd, dat hij Christus' naam moest dragen voor de Heidenen, Hoofdstuk 9:15, dat hij tot de Heidenen gezonden zou worden, Hoofdstuk 22:21. De zaak was te voren reeds vastgesteld onder hen te Jeruzalem, dat, gelijk Petrus, Jacobus en Johannes zich zouden wijden aan het werk onder hen, die van de besnijdenis zijn, zo moesten Paulus en Barnabas tot de Heidenen gaan. Waarschijnlijk heeft Barnabas zich, zo goed als Paulus, tot dien dienst bestemd geweten. Toch wilden zij zich niet tot dien oogst begeven, hoewel hij zeer overvloedig beloofde te zijn, voor zij van den Heer des oogstes hun orders hadden ontvangen: Zend uwe sikkel en maai, dewijl de oogst der aarde rijp is geworden, Openbaring 14:15. De orders luidden: Zondert Mij af Barnabas en Saulus. Merk hier op:

1. Christus heeft, door Zijn Geest, de benoeming Zijner dienstknechten, want het is door den Geest van Christus, dat zij bekwaam worden gemaakt voor Zijn dienst, er toe geneigd worden, van andere bezigheden of zorgen, die daarmee onbestaanbaar zijn, worden weggenomen. Er zijn sommigen, die door den Heiligen Geest afgezonderd zijn voor den dienst van Christus, die van anderen onderscheiden werden als mannen, die aangeboden werden, en die zich zelven gewillig aanbieden, tot den tempeldienst, en hen betreffende, worden aanwijzingen gegeven aan degenen, die bevoegd zijn om te oordelen over het voldoende van hun gaven en bekwaamheden, en de oprechtheid hunner neiging: zondert hen af.

2. Christus' dienstknechten zijn Hem en den Heiligen Geest afgezonderd, zondert Mij af, zij moeten gebruikt worden voor Christus' werk, onder de leiding des Geestes, tot heerlijkheid Gods, des Vaders.

3. Allen, die Christus afgezonderd zijn, als Zijne dienstknechten, zijn afgezonderd voor werk, Christus houdt gene dienstknechten lui en ledig. Zo iemand tot een opzienersambt lust heeft, die

begeert een treffelijk werk, dat is het, waartoe hij is afgezonderd, te arbeiden in het woord en de leer. Zij zijn afgezonderd om zich moeite te geven, niet om zich aanzien of grootheid te verschaffen.

4. Het werk van Christus' dienstknechten, waartoe zij afgezonderd moeten worden, is werk, dat reeds bepaald is, en tot hetwelk al de dienstknechten tot nu toe geroepen zijn, waarnaar zij zelven door ene uitwendige roeping geneigd werden, en dat zij verkozen hebben.

III. Hun ordening ingevolge deze orders, niet tot den Evangeliedienst in het algemeen, (Barnabas en Saulus hebben beiden reeds lang te voren het woord gepredikt,) maar tot een bijzonderen tak van dezen Evangeliedienst, waarin iets eigenaardigs was, en waartoe opnieuw ene opdracht, of aanstelling nodig was, en God zag, dat het toen betamelijk was om hun die opdracht door de handen dezer profeten en leraars te geven, om daarmee ook aan Zijne kerk de aanwijzing te geven, dat leraren leraren moeten ordenen, (want profeten hebben wij nu niet meer te wachten,) en dat zij, die de woorden van Christus ontvangen hebben, om ons die te geven, ze tot nut en voordeel van het nageslacht aan getrouwe mensen moeten betrouwen, welke bekwaam zullen zijn om ook anderen te leren, 2 Timotheus 2:2. Zo hebben hier Simeon, en Lucius en Manahen, die toen getrouwe leraren waren van de gemeente te Antiochië, nadat zij gevast en gebeden hadden, hun de handen opgelegd, en ze laten gaan, vers 3, overeenkomstig de aanwijzing, die zij hadden ontvangen. Merk op:

1. Zij baden voor hen. Als Godvruchtige mensen uitgaan op een goed werk, dan behoort er zeer bijzonder en plechtig voor hen gebeden te worden, inzonderheid door hun broederen, die hun mede-arbeiders en medekrijgsknechten zijn.

2. Bij hun gebed hebben zij ook vasten gevoegd, vers 3. Christus heeft ons dit geleerd door dat Hij zich onthouden heeft van slaap, (een nachtvasten, als ik dit eens zo noemen mag) in den nacht voordat Hij Zijne apostelen heeft uitgezonden, ten einde den nacht door te brengen in gebed.

3. Zij hebben hun de handen opgelegd. Hiermede hebben zij hun:

a. Ontslag verleend uit hun tegenwoordige bediening in de kerk te Antiochië, erkennende, niet slechts dat zij naar behoren en met hun toestemming weggingen, maar ook eervol en met een goed getuigenis.

b. Zij smeekten een zegen voor hen af in het werk, dat zij nu gingen ondernemen, baden dat God met hen wilde zijn en hen voorspoedig wilde maken, en dat zij hiertoe vervuld zouden worden met den Heiligen Geest. Dit wordt verklaard in Hoofdstuk 14:26, waar van Paulus en Barnabas gezegd wordt dat zij van Antiochië der genade Gods bevolen waren geweest tot het werk, dat zij volbracht hadden. Gelijk het een voorbeeld was van den ootmoed van Barnabas en Saulus, dat zij zich onderwierpen aan de handoplegging van hen, die hun gelijken, of eigenlijk hun minderen, waren, zo was het ook een voorbeeld van de goede gezindheid der andere leraars, dat zij Barnabas en Saulus de eer niet benijdden, waartoe zij bevorderd waren, maar hun die blijmoedig hebben opgedragen met hartelijk gebed voor hen, en zij lieten hen gaan met allen spoed uit zorgvolle belangstelling in die landen, waar zij den grond moesten ontginnen.

Handelingen 13:4-13

In deze verzen hebben wij:

I. Een algemeen bericht van de komst van Barnabas en Saulus in het vermaarde eiland Cyprus, en zij zijn wellicht daarheen gegaan omdat Barnabas daar geboren was, Hoofdstuk 4:36, en wenste dat zijne landgenoten de eerstelingen zouden hebben van zijn arbeid, ingevolge de nieuwe opdracht, die hij had ontvangen. Merk op:

1. De grote zaak, die hen voor deze onderneming bemoedigde, was: dat zij uitgezonden waren door den Heiligen Geest, vers 4. Als de Heilige Geest hen uitzendt, dan zal Hij ook met hen gaan, hen bekrachtigen, hen door helpen in hun werk en het met een goeden uitslag bekronen, dan kunnen zij zich ook zonder vrezen van Antiochië, dat hun ene veilige haven was, naar buiten op de woelige, onstuimige zee begeven.

2. Zij kwamen naar Seleucië, de zeehavenstad tegenover Cyprus, en staken van daar de zee over naar Cyprus, en in dat eiland was de eerste plaats, waar zij aankwamen, Salamis, ene stad aan de Oostzijde van het eiland, vers 5, en nadat zij aldaar het goede zaad gezaaid hadden, zijn zij het eiland doorgegaan tot Pafos toe, vers 6, dat aan de Westkust lag.

3. Zij verkondigden het woord Gods, waar zij ook kwamen, in de synagogen der Joden. Zo verre was het van hen om dezen uit te sluiten, dat zij hun den voorrang gaven, en aldus diegenen onder hen, die niet geloofden, zonder verontschuldiging lieten, zij hadden hen willen vergaderen, maar zij hebben niet gewild. Zij hebben niet heimelijk gehandeld, zij hebben den Messias niet gepredikt aan ander en, die aan hen niet bekend waren, neen, zij hebben hun leer opengelegd voor de oversten hunner synagogen, die, er hun bezwaren tegen konden inbrengen, indien zij die hadden. Zij hadden ook niet afzonderlijk, maar zeer gaarne in vereniging met hen, willen handelen, indien zij hen niet van zich en van hun synagogen hadden uitgedreven.

4. Zij hadden Johannes tot een dienaar, niet tot een dienaar in gewone zaken, maar tot een' helper in de dingen Gods hetzij om hun den weg te bereiden in plaatsen, waar zij voornemens waren te komen, of om hun werk voort te zetten in plaatsen, waar zij het hadden begonnen, of om op gemeenzame wijze te spreken met hen, voor wie in het openbaar was gepredikt, en hun de dingen te verklaren. Zo iemand kon hun op velerlei wijze nuttig zijn, vooral in een vreemd land.

II. Een bijzonder bericht van hun ontmoeting met Elymas, den tovernaar, dien zij te Pafos vonden, waar de stadhouder verblijf hield. Die plaats was vermaard wegens een tempel, die er gebouwd was voor Venus, en vandaar Pafian Venus genoemd. Daarom was het zo uiterst noodzakelijk, dat de Zone Gods geopenbaard zou worden, ten einde de werken des duivels te verbreken.

1. Daar heeft de stadhouder, een Heiden, genaamd Sergius Paulus, de apostelen bemoedigd, en wilde gaarne hun boodschap horen. Hij was de bestuurder des lands onder den Romeinsen keizer, proconsul of proprætor, iemand, dien wij gouverneur van het eiland zouden noemen. Hij was een verstandig, nadenkend man, die zich liet lijden door verstand, en niet door hartstocht of vooroordeel, hetgeen hieruit blijkt dat hij, bericht hebbende ontvangen omtrent Barnabas en Saulus, hen ontbood, en het woord Gods zocht te horen. Als hetgeen wij horen de strekking heeft, om ons tot God te

brengen, dan is het verstandig om er meer van te willen horen. Diegenen zijn wijze mensen-al worden zij ook door de dwazen dezer wereld gans anders genoemd-die een onderzoek instellen naar den wil en de bedoeling Gods. Hoewel hij een aanzienlijk man was, bekleed met gezag, en de predikers mannen waren zonder enig aanzien in de wereld, wil hij toch, zo zij met ene boodschap van God komen, weten, waarin die bestaat, en indien het blijkt, dat het wezenlijk ene boodschap van God is, dan is hij bereid haar aan te nemen.

2. Daar heeft Elymas, een Jood, een tovenaar, hen tegengestaan, alles gedaan wat hij kon om hun voortgang te stuiten. Het heeft de apostelen gerechtvaardigd om zich tot de Heidenen te wenden, dat deze Jood zich zo boosaardig tegen hen gekant heeft. Deze Elymas gaf voor de gave der profetie te hebben. Hij was een tovenaar, een valse profeet, iemand, die voor een waarzegger gehouden wilde worden, hij was een goochelaar, en beweerde verlorene dingen te kunnen ontdekken, waarvoor hij waarschijnlijk in verbond was met den duivel. Zijn naam was Bar-Jezus de zoon van Jozua. Die naam betekent de zoon der verlossing, of der zaligheid, maar het Syrisch noemt hem, Bar-Shoma - de zoon van den hoogmoed, filius inflationis -de zoon der opgeblazenheid. Hij was een schuimloper aan het hof, hij was bij den stadhouder. Het blijkt niet, dat de stadhouder hem bij zich had laten roepen, zoals hij Barnabas en Saulus had laten roepen, maar hij drong zich bij hem in, ongetwijfeld met het doel om door hem geld te verkrijgen. Hij stelde het zich ten taak Barnabas en Saulus te weerstaan, zoals de Egyptische tovenaars aan het hof van Farao Mozes en Aäron tegenstonden, 2 Timotheus 3:8. Hij wierp zich op als bode van den hemel, en ontkende, dat zij dit waren. En aldus zocht hij den stadhouder van het geloof af te keren, vers 8, hem er van terug te houden om het Evangelie aan te nemen, waartoe hij hem geneigd zag. Satan houdt zich zeer bijzonder bezig met aanzienlijke mannen, mannen, die macht en gezag hebben, om hen er van terug te houden Godsdienstig te zijn, omdat hij weet, dat hun voorbeeld, hetzij goed of kwaad, op velen invloed zal hebben. En zij, die op enigerlei wijze het middel zijn om de mensen tegen de waarheid en den weg van Christus in te nemen, doen het werk des duivels. Met heilige verontwaardiging heeft Saulus (die hier voor het eerst Paulus en daarna nooit meer Saulus genoemd werd) hem hierom aangevallen, Saulus, die ook Paulus genaamd is, vers 9. Als Hebreeër uit den stam van Benjamin was zijn naam Saulus, als Romeins burger was zijn naam Paulus. Tot nu toe zagen wij hem meestal in verkeer met de Joden, en daarom bij zijn Joodsen naam genoemd, maar nu hij is uitgezonden onder de Heidenen, wordt hij bij zijn Romeinsen naam genoemd, teneinde hem enig aanzien te geven in de Romeinse steden, daar Paulus een zeer gewone naam onder hen was. Sommigen denken, dat hij nooit Paulus genoemd is, voordat hij het middel geweest is voor de bekering van Sergius Paulus tot het geloof van Christus, en dat hij den naam van Paulus heeft aangenomen ter gedachtenis van de overwinning door het Evangelie van Christus behaald, zoals het onder de Romeinen gebruikelijk was, dat hij, die een land veroverd had, zich naar dat land noemde, zoals Germanicus, Brittanicus, Africanus, of liever, Sergius Paulus heeft zelf hem den naam Paulus gegeven, ten teken van zijne gunst jegens hem, en zijn eerbied voor hem, zoals Vespasianus zijn naam Flavius aan Josephus, den Joodsen geschiedschrijver heeft gegeven. Van Paulus wordt hier gezegd:

a. Dat hij bij deze gelegenheid vervuld was met den Heiligen Geest, vervuld van heiligen ijver tegen een' openbaren vijand van Christus, hetgeen een der genadegaven was van den Heiligen Geest, een geest der uitbranding, vervuld van kracht om den toorn Gods over hem aan te kondigen, hetgeen een der gaven was van den Heiligen Geest, een geest des oordeels. Hij ontwaarde ene meer dan gewone vurigheid in zijn gemoed, zoals de profeet, toen hij vol kracht was van den Geest des Heeren, Micha 3:8, en een ander profeet, toen zijn voorhoofd harder gemaakt was dan ene rots,

Ezechiël 3:9, en nog een ander, toen zijn mond gemaakt was als een scherp zwaard, Jesaja 49:2. Wat Paulus zei kwam niet voort ui t persoonlijke gevoeligheid, of wrok, maar was het gevolg van den sterken indruk, dien de Heilige Geest op zijn gemoed had gemaakt.

b. Hij hield de ogen op hem, om hem te beschamen en tot zwijgen te brengen, en tegenover zijne goddeloze onbeschaamdheid ene heilige stoutmoedigheid te tonen. Hij hield de ogen op hem, als ene aanduiding, dat het oog van den hart doorgrondende God op hem was, en hem doorzag, ja, dat het aangezicht des Heeren tegen hem was, Psalm 34:17. Hij hield de ogen op hem, of hij in zijn gelaat enigerlei teken kon bespeuren van berouw van hetgeen hij gedaan had, want zo hij ook maar het minste teken hier van kon ontdekken, dan zou dit het oordeel hebben afgewend, dat nu volgde.

c. Hij beschreef hem in zijn waar karakter, niet in drift, maar gedreven zijnde door den Heiligen Geest, die de mensen beter kent, dan zij zich zelven kennen, vers 10. Hij zegt hem: Ten eerste. Dat hij een werktuig, een agent, is der hel, en de zodanige zijn er geweest op aarde (het toneel des oorlogs tussen het zaad der vrouw en het zaad der slang) van dat Kaïn, die uit den boze was, een vleesgeworden duivel, zijn broeder doodsloeg, om gene andere reden, dan dat zijne werken boos waren, en van zijn broeder rechtvaardig. Deze Elymas, hoewel hij Bar-Jezus genoemd werd-een zoon van Jezus, was in werkelijkheid een kind des duivels, hij droeg zijn beeld, deed zijne begeerten, en diende zijne belangen, Johannes 8:44. In twee dingen geleek hij op den duivel, zoals een kind op zijn vader gelijkt.

1. In arglistigheid, de slang nu was listiger dan al het gedierte des velds, Genesis 3:1, en Elymas, hoewel ontbloot van alle wijsheid, was vol van alle arglistigheid, bedreven in alle kunstgrepen om de mensen te bedriegen en te misleiden.

2. In boosaardigheid, hij was vol van alle kwaad een boosaardig, slecht mens, en een gezworen, onverzoenlijk vijand van God en van het goede. Ene volheid tegelijk van list en boosaardigheid maken een mens in waarheid tot een kind des duivels.

Ten tweede. Een tegenstander van den hemel. Als hij een kind des duivels is, dan volgt daar vanzelf uit, dat hij een vijand is van alle gerechtigheid, want de duivel is dit. Zij, die vijanden zijn van de leer van Christus, zijn vijanden van alle gerechtigheid, want in Zijne leer is alle gerechtigheid vervat en vervuld. Hij beschuldigt hem van de misdaad, die hij op dat ogenblik bedreef: "Zult gij niet ophouden te verkeren de rechte wegen des Heeren, ze verkeerd voor te stellen, ze in een vals daglicht te plaatsen, en aldus de mensen te ontmoedigen om ze te volgen, en er in te wandelen?" De wegen des Heeren zijn recht, zij zijn dit allen, zij zijn dit volkomen. De wegen van den Heere Jezus zijn recht, de enige rechte wegen naar den hemel en de gelukzaligheid. Er zijn van de zodanige, die deze rechte wegen verkeren, die niet slechts zelven buiten deze wegen wandelen, (zoals Elihu's berouwhebbende erkent: Ik heb het recht verkeerd hetwelk mij niet heeft gebaat,) maar anderen misleiden, hun onrechtvaardige vooroordelen in- blazen tegen deze wegen, alsof de leer van Christus onzeker en wankelend was, de wetten van Christus onredelijk en onuitvoerbaar waren, en de dienst van Christus onaangenaam en onnut, of onvoordelig was, hetgeen een onrechtvaardig verkeren is van de rechte wegen des Heeren, en er kromme wegen van te maken. Zij, die de rechte wegen des Heeren verkeren, zijn daar gewoonlijk zo in verhard, dat zij, al wordt hun ook de rechtheid van die wegen nog zo klaarblijkelijk en overtuigend voor ogen gesteld, toch niet zullen ophouden van dit te doen. Etsi suaseris, non persuaseris Gij kunt hun raad geven, maar gij zult hen nooit overtuigen, zij

willen hun eigen zin doen, zij hebben de vreemden lief, en die zullen zij na wandelen. Hij kondigt het oordeel Gods over hem aan in ene ogenblikkelijke blindheid, vers 11. "En nu zie, de hand des Heeren is tegen u, ene rechtvaardige hand. God zal de handen aan u slaan, u tot Zijn gevangene maken, want gij wordt gegrepen met de wapenen in de hand, gij zult blind zijn en de zon niet zien voor een' tijd." Dit was bedoeld als een bewijs van zijne misdaad, daar het een wonder was, gewerkt om de rechte wegen des Heeren te bevestigen, en bijgevolg, om de boosheid aan te tonen van hem, die niet op wilde houden van ze te verkeren, en het was tevens bedoeld als straf voor zijne misdaad. Het was ene gepaste straf, hij heeft de ogen van zijn geest gesloten voor het licht van het Evangelie, en daarom werden zijne lichamelijke ogen rechtvaardiglijk gesloten voor het licht der zon. Hij heeft, als werktuig of agent, van den god dezer eeuw (die de zinnen verblindt der ongelovigen, opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie, 2 Corinthiërs 4:4) de ogen zoeken te verblinden van den stadhouder, en daarom wordt hij nu zelf met blindheid geslagen. Toch was het nog ene zachte, gematigde straf, hij was slechts met blindheid geslagen, terwijl hij zeer rechtvaardiglijk terstond gedood had kunnen worden, en zijne blindheid was slechts voor een tijd, indien hij zich wil bekeren en Gode de ere geven, door belijdenis van zonde, dan zal hij zijn gezichtsvermogen herkrijgen, jà, het schijnt, dat hij, al doet hij dit niet, toch zijn gezichtsvermogen zal herkrijgen, om te beproeven of hij niet tot bekering geleid kan worden, hetzij door de oordelen Gods, of door Zijne barmhartigheden. Dit vonnis werd terstond voltrokken, van stonde aan viel op hem donkerheid en duisternis, zoals op de mannen van Sodom, toen zij Lot vervolgden, en op de Syriërs, toen zij Elisa vervolgden. Dit bracht hem terstond tot zwijgen, en zo was hij volkomen weerlegd en verslagen in alles wat hij tegen de leer van Christus gezegd had. Laat hij er geen aanspraak meer op maken, om het geweten van den stadhouder ten gids te zijn, die zelf met blindheid is geslagen. Het was ook ene waarschuwing voor hem, dat hij, indien hij zich niet bekeert met nog veel zwaarder straf gestraft zal worden, want hij is een der dwalende sterren, dewelke de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt, Judas 13. Elymas heeft zelf de waarheid van het wonder bekend gemaakt, toen hij, rondom gaande, zocht die hem met de hand mochten leiden. En waar is nu al zijne bedrevenheid in de toverkunst, waarop hij zich zo had laten voorstaan, nu hij noch zelf den weg kan vinden, noch een vriend kan vinden, die hem leiden wil!

3. In weerwil van al de pogingen van Elymas, om den stadhouder van het geloof af te keren, werd hij er toe gebracht om te geloven, en hiertoe heeft het wonder, aan den tovenaar zelf geschied, (zoals de zweren van Egypte, die aan de tovenaars waren, zodat zij voor Mozes niet staan konden, Exodus 9:11) medegewerkt. De stadhouder was een zeer verstandig man, en bespeurde iets ongewoons, iets dat van een Goddelijken oorsprong sprak:

a. In de prediking van Paulus. Hij was verslagen over de leer des Heeren, over de leer, die van Hem is, de ontdekkingen, die Hij gedaan heeft van den Vader, de leer, die Hem zelven betreft, Zijn Persoon, Zijne tweeërlei natuur, Zijne ambten, Zijne onderneming. Er is in de leer van Christus zeer veel, dat verbazingwekkend is, en hoe meer wij er van weten, hoe meer reden wij zullen hebben om er ons over te verwonderen en te verbazen.

b. In dit wonder. Toen hij zag hetgeen geschied was, en hoe oneindig ver de macht van Paulus die van den tovenaar overtrof, en hoe blijkbaar Elymas verslagen en in het nauw was gebracht, geloofde hij. Er wordt niet gezegd, dat hij gedoopt werd, en dus een volledige bekeerling is geworden, maar dit is toch wel waarschijnlijk. Paulus zou zijn werk niet ten halve verricht hebben, en Gods werk is volmaakt. Toen hij een Christen werd, heeft hij zijn gouverneurschap niet opgegeven, en hij werd er

ook niet uit ontzet, maar wij kunnen onderstellen, dat hij als Christelijk overheidspersoon door zijn invloed zeer veel gedaan heeft om het Christendom in dat eiland te bevorderen. De overlevering in de Roomse kerk, die er voor gezorgd heeft om voor al de voorname bekeerlingen, van wie wij lezen in de Handelingen, bisschopszetels te vinden, heeft dezen Sergius Paulus bisschop gemaakt van Narbonne in Frankrijk, waar hij, door Paulus op zijne reize naar Spanje gelaten zou zijn.

III. Hun vertrek van het eiland Cyprus. Waarschijnlijk hebben zij daar veel meer gedaan dan hier vermeld wordt, daar hier slechts bericht wordt gegeven van hetgeen buitengewoon was-de bekering van den stadhouder. Toen zij wat zij te doen hadden, gedaan hadden,

1. Verlieten zij het land en gingen naar Perge. Zij, die gingen, waren Paulus en die met hem waren, waarbij zich in Cyprus waarschijnlijk nog anderen gevoegd hebben, daar velen begerig waren om met hem te gaan, Anachthentes hoi fieri ton Paulon -Zij, die met Paulus waren van Pafos afgevaren zijnde, hetgeen veronderstelt, dat ook hij ging, maar zijne nieuwe vrienden hadden zoveel genegenheid voor hem, dat zij steeds om hem heen waren, en met hun bewilliging nooit van hem zouden scheiden.

2. Toen heeft Johannes Markus hen verlaten en is wedergekeerd naar Jeruzalem, zonder de toestemming van Paulus en Barnabas, het zij, omdat hij gene liefde had voor het werk, of omdat hij zijne moeder wenste te gaan zien. Het was zijne schuld, en wij zullen er meer van horen.

Handelingen 13:14-41

Perge in Pamfylië was ene plaats, inzonderheid vermaard wegens een tempel, die daar voor de godin Diana opgericht was, maar er wordt ons niets meegedeeld van hetgeen Paulus en Barnabas daar gedaan hebben, er wordt alleen gezegd, dat zij er kwamen, vers 13, en dat zij er van heengingen, vers 14. Maar in de geschiedenis van de reizen der apostelen, wordt, evenals in die van Christus, veel overgeslagen, dat der vermelding waard zou geweest zijn, omdat, indien alles geschreven was geworden, de wereld zelf de geschrevene boeken niet zou bevatten. Maar de volgende plaats, waar wij hen vinden, is een ander Antiochië, gezegd in Pisidië te zijn, om het te onderscheiden van het Antiochië in Syrië, van waar zij uitgezonden waren. Pisidië was ene provincie van Klein Azië, grenzende aan Pamfylië, dit Antiochië was er waarschijnlijk de hoofdstad van. Er woonden daar zeer vele Joden, en aan hen moest het Evangelie het eerst gepredikt worden, en in deze verzen hebben wij de leerrede, die Paulus voor hen heeft uitgesproken. Waarschijnlijk is zij in substantie wat de apostelen in alle plaatsen voor de Joden gepredikt hebben, want om met hen te handelen was het de gepaste manier om hun te tonen, dat het Nieuwe Testament, hetwelk zij hen wensten te doen geloven en aannemen, nauwkeurig overeenstemt met het Oude Testament, dat zij niet slechts geloofden, maar waarvoor zij ijverden. Wij hebben hier:

I. Het binnentreden van Paulus en Barnabas in ene Godsdienstige samenkomst der Joden te Antiochië, vers 14. Hoewel zij kortelings zo veel voorspoed gehad hebben in de bekering van een Romeinsen stadhouder, hebben zij toch, toen zij te Antiochië kwamen, niet naar den voornaamsten overheidspersoon gevraagd, en zijn hem niet het hof gaan maken: neen, zij hebben zich tot de Joden gewend, hetgeen wederom een bewijs is van hun genegenheid voor hen, en hun begeerte naar hun welvaren.

1. Zij namen hun dag der Godsverering waar, den sabbatdag, den Joodsen sabbat.

Den eersten dag der week namen zij waar onder elkaar, als den Christelijken sabbat, maar als zij met de Joden wilden samenkomen, dan moet het op den zevenden dag zijn, dien zij dus bij zulke gelegenheden, vooralsnog, hebben waargenomen. Want door den dood van Christus is de ceremoniële wet wel gestorven, maar het was in de puinhopen van Jeruzalem, dat zij begraven moest worden, en daarom was het, hoewel het zedelijke begrip van het vierde gebod geheel overgebracht was op den Christelijken sabbat, volstrekt niet ongepast om zich bij de Joden te voegen in hun heiliging van den sabbat.

2. Zij vergaderden met hen in hun plaats der Godsverering, in de synagoge. De sabbatdagen moeten geheiligd worden in plechtige samenkomsten, zij zijn voornamelijk ingesteld voor den openbaren eredienst, de sabbatdag is ene heilige samenroeping, en daarom moet er geen dienstwerk op gedaan worden. Paulus en Barnabas waren vreemdelingen, maar overal waar wij komen, moeten wij onderzoek doen naar de getrouwe aanbidders van God en ons met hen verenigen (gelijk deze apostelen hier gedaan hebben) als degenen, die gemeenschap willen onderhouden met alle heiligen. Hoewel zij vreemdelingen waren, werden zij toch toegelaten in de synagoge, en konden zij er neerzitten. Er behoort zorg voor gedragen te worden, dat in plaatsen van openbare Godsverering, plaats is voor vreemdelingen, zelfs voor de armsten, want van hen, van wie wij niets anders weten, weten wij toch dit, dat zij kostelijke zielen hebben en de Christelijke liefde gebiedt ons zorgzame belangstelling voor hen te koesteren.

II. Hoe zij uitgenodigd werden om te prediken.

1. De gewone dienst van de synagoge was geëindigd, vers 15. De wet en de profeten waren gelezen, van ieder een gedeelte, dat voor dien dag bestemd was. Als wij bijeen komen om God te aanbidden, dan moeten wij dit doen, niet alleen door gebed en lofzegging, maar ook door het lezen en het horen van het woord Gods, daarmee geven wij Hem de ere Zijns naams, als onzen Heere en Wetgever.

2. Toen dit gedaan was, werd hun door de oversten der synagoge verzocht voor hen te prediken, vers 15. Zij zonden een bode tot hen met deze beleefde boodschap: Mannen, broeders, indien daar enig woord van vertroosting tot het volk in u is, zo spreekt. Het is waarschijnlijk, dat de oversten der synagoge hen hadden ontmoet, en reeds een onderhoud met hen hadden gehad, en zo zij al gene neiging hadden tot het Evangelie, hadden zij ten minste de nieuwsgierigheid om Paulus te horen prediken, en daarom gaven zij hem niet slechts verlof, maar verzochten hem om de gunst een woord der vertroosting tot het volk te spreken. Het blote lezen der Schrift in de openbare bijeenkomsten volstaat niet, de Schrift moet ook verklaard worden, en naar aanleiding der Schrift moeten woorden van vermaning en vertroosting tot het volk worden gesproken. Dit is het uitspreiden van het net en het volk te helpen om te doen wat nodig is om het woord nuttig voor hen te maken- dat is: het op zich zelven toe te passen. Zij, die het opzicht hebben in zulke vergaderingen en er gezag uitoefenen, behoren er voor te zorgen, dat er een woord van vermaning en vertroosting tot het volk worde gesproken, telkenmale als zij samenkomen. Zulk een woord van vermaning van een vreemden leraar, van wie men echter weet, dat hij een oprecht dienaar des Heeren is, kan soms van zeer krachtige uitwerking wezen. Paulus heeft waarschijnlijk dikwijls in de synagoge gepredikt, ook wanneer hij er niet door de oversten der synagogen toe werd uitgenodigd, want hij heeft dikwijls gesproken in veel strijds, 1 Thessalonicenzen 2:2. Maar dezen hier waren edeler en ruimer van hart dan oversten van de synagogen gewoonlijk waren.

III. De rede, die Paulus op verzoek van de oversten der synagoge in de synagoge heeft uitgesproken. Met blijdschap heeft hij gebruik gemaakt van de hem aangebodene gelegenheid, om Christus aan zijne volksgenoten, de Joden, te prediken. Hij heeft hun niet gezegd, dat hij een vreemdeling was, en dat het dus zijn werk niet was, en hij heeft tot zich zelven niet gezegd, dat hij kwaadwilligheid jegens zich kon opwekken door Christus te prediken onder de Joden, neen, hij stond op, als iemand, die bereid en besloten is te spreken, en wenkte met de. hand, om hen te bereiden en op te wekken tot horen. Hij wenkte met de hand, als een redenaar, niet slechts stilte en aandacht begerende, maar pogende ook genegenheid op te wekken, en te tonen, dat hij meende, wat hij ging zeggen. Het kan ook wezen, dat het verzoek tot hen gericht, om een woord van vertroosting te spreken tot het volk, niet naar den zin was van sommigen in de synagoge, die daarom gezind waren zich tegen de oversten te verzetten, en het niet wilden gedogen dat Paulus zou prediken, waardoor enig tumult ontstond, hetwelk Paulus door die handbeweging trachtte tot bedaren te brengen, waarmee hij tevens een bescheiden verzoek tot hen richtte om hem een geduldig en onpartijdig gehoor te verlenen: "Gij Israëlitische mannen, die Joden zijt van geboorte, en gij, die God vreest, die tot den Joodsen Godsdienst bekeerd zijt, hoort toe, schenkt mij uwe aandacht, want ik heb u iets te zeggen, dat uwen eeuwigen vrede raakt, en ik zou wensen het niet te vergeefs tot u te zeggen." Nu is deze voortreffelijke rede hier vermeld, om aan te tonen, dat zij, die het Evangelie predikten aan de Heidenen, dit niet gedaan hebben, voor en aleer zij hun uiterste pogingen hadden aangewend om de Joden te bewegen er het nut en voordeel van te ontvangen, en

dat zij volstrekt geen vooroordeel hadden opgevat tegen de Joodse natie, noch enigerlei begeerte hadden, dat zij zouden omkomen, maar wel, dat zij zich zouden bekeren en leven. Alles wordt in deze rede aangeroerd, dat geschikt is, om het verstand der Joden te overtuigen, of hun genegenheid op te wekken, en hen te bewegen Christus als den beloofden Messias aan te nemen.

1. Hij erkent hen als het bevoorrechte volk van God, dat Hij in bijzondere betrekking tot zich heeft doen komen, en waarvoor Hij grote dingen gedaan had. De Joden van de verstrooiing, die in andere landen woonden, waren meer in gevaar om zich met de volken te vermengen, en waren daarom waarschijnlijk ijveriger voor het behoud van hun eigenaardigheid, het bijzondere, dat hen kenmerkte, dan zij, die in hun eigen land woonden, en daarom heeft Paulus ter hunner eer hier goede nota van genomen.

A. Dat de God der gehele aarde op zeer bijzondere wijze de God was van Zijn volk Israël, een God in verbond met hen, en dat Hij hun Zijne gedachten en Zijn wil heeft geopenbaard, zoals aan geen ander volk of natie, zodat zij hierdoor onderscheiden werden van, en geëerd werden boven, al hun naburen, daar zij door bijzondere wetten geregeerd werden, en hun bijzondere beloften gedaan waren.

B. Dat Hij hun vaderen had verkoren om Zijne vrienden te zijn, Abraham is de vriend van God genaamd geworden, om Zijne profeten te zijn, door wie Hij Zijne gedachten openbaarde aan Zijne kerk, en om de bewaarders te zijn van Zijn verbond met de kerk. Hij heeft hen hieraan herinnerd, om hen te doen weten, dat de reden, waarom God hen bevoorrecht heeft, hoewel zij het niet verdienden, was, dat Hij blijven wilde bij Zijne verkiezing van hun vaderen, Deuteronomium 7:7, 8. Zij waren beminden. zuiver en alleen, om der vaderen wil, Romeinen 11:28.

C. Dat Hij dat volk heeft verhoogd, hen grotelijks heeft geëerd, hen tot een volk gemaakt heeft, hen uit het niet heeft opgeheven, toen zij vreemdelingen waren in het land van Egypte, en er in hen niets was, dat hen in Gods gunst kon aanbevelen. Zij moeten dit gedenken, en er uit afleiden, dat God hun niets verschuldigd was, want het was ex mero motu -vanwege Zijn eigen welbehagen, en niet uit overweging van enigerlei verdienste van hen, dat hun de Goddelijke gunst was geschonken, die Hij daarom ook, naar Zijn welbehagen herroepen kan, en God doet hun geen onrecht, als Hij ten laatste de omtuining wegneemt, van het bijzondere, dat hen van andere volken onderscheidt. Maar zij waren Zijne schuldenaars, en zij zijn gehouden en verplicht om de verdere ontdekkingen, die Hij hun doen zal van Zijn' wil, aan te nemen, en hen, die Hij tot Zijne kerk nog zou toevoegen, toe te laten.

D. Dat Hij hen met een hogen arm uitgeleid heeft uit Egypte, waar zij niet slechts vreemdelingen, maar gevangenen waren, hen had verlost door zeer vele wonderen, wonderen van genade jegens hen, en van oordelen over hun verdrukkers, door tekenen en wonderen, Deuteronomium 4:34, en ten koste van zeer vele levens, al de eerstgeborenen uit Egypte, Farao en zijn heir, in de Rode Zee. Ik heb Egypte gegeven tot uw losgeld, Ik heb mensen in uw plaats gegeven, Jesaja 43:3, 4.

E. Dat Hij veertig jaren lang hun zeden had verdragen in de woestijn, vers 18. Etropophorêsen. Sommigen denken, dat het gelezen moet worden als etrophophorêsen Hij heeft hen opgevoed, omdat dit het woord is, dat in de Septuaginta gebruikt wordt voor de vaderlijke zorg, die God heeft gedragen voor Zijn volk, Deuteronomium 1:31. Beide betekenissen kunnen er in opgesloten zijn, want,

a. God heeft zeer veel voorziening voor hen getroffen gedurende die veertig jaren in de woestijn: wonderen waren hun dagelijks brood, en bewaarden hen voor den hongerdood, hun heeft niets ontbroken.

b. Hij heeft zeer veel geduld met hen geoefend, zij waren een tergend, murmurerend, ongelovig volk, en toch verdroeg Hij hen, en liet op het gebed van Mozes Zijn toorn menigmaal afwenden. Wij moeten erkennen, dat God, zo vele jaren als wij in deze wereld geleefd hebben, een tedere Vader voor ons is geweest, dat Hij in onze behoeften heeft voorzien, dat Hij ons gevoed heeft van dat wij waren, tot op dezen dag, ons een genadig, vergevend God is geweest, (gelijk Hij het voor Israël was, Nehemia 9:17). Wij hebben Zijn geduld op de proef gesteld, maar het toch niet uitgeput. Laten de Joden niet al te zeer blijven staan bij hun voorrechten als een bijzonder volk, want zij hebben die voorrechten duizend maal verbeurd.

F. Dat Hij hen in het bezit heeft gesteld van het land Kanaän, vers 19. Toen Hij zeven volkeren had uitgeroeid in het land Kanaän, die veroordeeld waren om uitgeroeid te worden, ten einde plaats te maken voor hen, heeft Hij hun door het lot het land derzelven uitgedeeld, en er hen in het bezit van gesteld. Dit was ene uitnemende gunst van God aan hen betoond, en hij erkent, dat hun hiermede ene grote eer was aangedaan, die hij niet in het minst wilde verkleinen.

G. Dat Hij hun mannen had verwekt, die bezield door Gods Geest, hen verlost hebben uit de handen van hen, die inbreuk hebben gemaakt op hun rechten, en hen hebben verdrukt, nadat zij in Kanaän gevestigd waren, vers 20, 21.

a. Hij gaf hun rechters, mannen, bevoegd en bekwaam tot den openbaren dienst, en door een onmiddellijke drang in hun gemoed, er toe geroepen, pro re nata -naar dat de omstandigheid het vereiste. Hoewel zij een weerstrevend volk waren, en nooit in dienstbaarheid zijn gekomen, of zij hadden het over zich gebracht door hun zonde, werd hun toch, op hun gebed, een verlosser verwekt. De critici vinden enige moeilijkheid in het berekenen van deze vier honderd en vijftig jaren. Van de verlossing uit Egypte tot aan David's uitdrijven van de Jebusieten uit de sterkte van Zion, die de uitwerping der Heidense volken voltooide, waren vier honderd en vijftig jaren, en gedurende het meeste van dien tijd waren zij onder richteren. Anderen beschouwen het aldus: De regering van de richteren, van den dood van Jozua tot aan den dood van Eli, duurde juist drie honderd negen en dertig jaren, maar het wordt gezegd te zijn: oos, als het ware, vier honderd en vijftig jaren, omdat de jaren van hun dienstbaarheid aan de onderscheidene natiën, die hen verdrukten, hoewel in werkelijkheid tot de jaren der richteren behorende, toch in de geschiedenis vermeld worden als daarvan onderscheiden. Die allen te zamen maken honderd en elf jaren, telt men die nu op bij de drie honderd negen en dertig, dan komt men tot het juiste getal van vier honderd en vijftig, als zo velen, hoewel niet in werkelijkheid zo velen.

b. Hij regeerde hen door een profeet, Samuel, een man, door God bezield en geleid, om het bestier over hun zaken te hebben.

c. Daarna heeft Hij, op hun verzoek, een koning over hen gesteld, vers 21, Saul, den zoon van Kis. Samuels regering en de zijne duurden veertig jaren. die ene soort van overgang waren van de theocratie tot de koninklijke regering.

d. Eindelijk heeft Hij hun David tot een koning verwekt, vers 22. Nadat God Saul had afgezet wegens zijn wanbestuur, heeft Hij hun David tot een koning verwekt, en een verbond met hem gesloten en met zijn zaad. Toen Hij een koning had afgezet, heeft Hij hen niet als schapen zonder herder laten blijven, maar hun spoedig een anderen koning verwekt, hem opgeheven uit geringen staat, hem hoog opgericht, 2 Samuel 23:1. Hij spreekt van het getuigenis, dat God hem gegeven heeft. Ten eerste. Dat hij door God verkoren werd. Ik heb David, Mijn knecht, gevonden, Psalm 89:21. God zelf had Zijne keuze op hem gevestigd. In vinden ligt zoeken opgesloten, alsof God alle huisgezinnen of geslachten van Israël doorzocht had, om een man te vinden, die geschikt was voor zijn doel, en hij was het. Ten tweede. Dat hij een man was naar Gods hart, hij is een man zoals Ik hem begeer, een man, in wie Gods beeld is ingedrukt, en daarom een man, in wie God een welbehagen heeft. Dit getuigenis werd van hem gegeven eer hij gezalfd was, 1 Samuel 13:14. De Heere heeft zich een' man gezocht naar Zijn hart, zulk een als Hij begeerde te hebben. Ten derde. Hij is een man, die in zijn gedrag en wandel door God geleid wordt, hij zal al Mijn wil doen. Hij zal begeren en er naar streven den wil van God te doen, en hij zal daartoe bekwaam worden gemaakt. Dit alles schijnt aan te tonen, niet slechts de bijzondere gunst van God jegens het volk van Israël (de apostel wil hen zeer gaarne verplichten door dit te erkennen) maar ook de verdere gunsten van een anderen aard, die Hij voor hen bestemde, en die hun nu door de prediking des Evangelies aangeboden werden. Hun bevrijding uit Egypte en hun vestiging in Kanaän waren voorbeelden en afschaduwingen der toekomende goederen, de veranderingen in hun regering toonde, dat zij geen ding heeft volmaakt, en dus plaats moest maken voor het geestelijk koninkrijk van den Messias, dat nu opgericht werd, en dat, indien zij het willen erkennen, en er zich aan willen onderwerpen, de heerlijkheid zijn zal van het volk Israël. Daarom behoeven zij volstrekt niet naijverig te zijn op de prediking van het Evangelie, alsof zij ook maar in het minst zou strekken ten nadele van de ware voortreffelijkheid der Joodse kerk.

2. Hij geeft hun een volledig bericht omtrent onzen Heere Jezus, van David overgaande op den Zoon van David, en hij toont aan, dat deze Jezus zijn beloofd Zaad is, vers 23. Van diens zaad, van dezen wortel van Jesse, van dien man naar Gods hart, heeft God Israël, naar de belofte verwekt den Zaligmaker Jezus, die zaligheid draagt in Zijn naam. Hoe welkom moest den Joden de prediking wezen van het Evangelie! hoe behoorden zij het te ontvangen als alle aanneming waardig, als het hun de tijding bracht:

a. Van een Zaligmaker, om hen, evenals de richteren van ouds, die daarom redders, of verlossers genoemd werden, te verlossen uit de handen hunner vijanden, maar deze is een Verlosser, een Zaligmaker, die voor hen zal doen, wat dezen, naar hetgeen blijkt uit de geschiedenis, niet konden doen-nl. hen verlossen of zalig maken van hun zonden, hun grootste, hun ergste vijanden.

b. Een Zaligmaker door God verwekt, die Zijne opdracht heeft van den hemel.

c. Hij is verwekt om Israël een Zaligmaker te zijn, hun in de eerste plaats. Hij was gezonden om hen te zegenen, zo verre was het van het Evangelie om Israël te verwerpen, dat het juist bedoelde hen te vergaderen!

d. Verwekt uit het zaad van David, dat oude, koninklijke geslacht, waarop het volk van Israël zo roemde, en dat toen, tot grote schande van geheel de natie, in vergetelheid was begraven. Het

behoorde ene grote voldoening voor hen te zijn, dat God hun dezen hoorn der zaligheid heeft opgericht in het huis van David, Zijn knecht, Lukas 1:69.

e. Verwekt naar Zijne belofte, de belofte aan David, Psalm 132:11, de belofte aan de Oud-Testamentische kerk in hare laatste dagen: Ik zal David ene rechtvaardige SPRUITE verwekken, Jeremia 23:5. Deze belofte was het, tot dewelke de twaalf geslachten verhoopten te komen, Hoofdstuk 26:7. Waarom bleven zij er dan koel voor, nu het hun gebracht is? Betreffende dezen Jezus nu zegt hij hun:

A. Dat Johannes de Doper Zijn voorloper was, deze merkwaardige man, dien allen erkenden een profeet te zijn. Laten zij niet zeggen, dat de komst van den Messias onverwacht voor hen was, en dat zij daarom te verontschuldigen zijn, zo zij tijd wensen te hebben om te overwegen, of zij Hem al of niet zullen aannemen, want zij zijn genoegzaam gewaarschuwd door Johannes, die voor Zijne aankomst gepredikt had, vers 24. Hij heeft twee dingen gedaan.

Ten eerste. Hij bereidde den weg voor Hem door zijne prediking van den doop der bekering, niet voor enkele uitgelezene discipelen, maar voor al den volke Israël's. Hij wees hen op hun zonden, waarschuwde hen voor den toekomenden toorn. riep hen tot bekering, wekte hen op om vruchten voort te brengen der bekering waardig, en hen, die daartoe bereid waren, verbond hij hiertoe door het plechtige teken des doops, en hierdoor heeft hij den Heere Jezus een toegerust volk bereid, aan hetwelk, nadat het aldus er toe gebracht werd zich zelven te kennen, Zijne genade welkom zal wezen.

Ten tweede. Hij heeft Zijne nadering aangekondigd, vers 25. Als Johannes den loop vervulde, als hij krachtiglijk voortging met zijn werk en er wonderbaarlijk voorspoedig in was, en invloed had verkregen, zei hij tot hen, die zijne prediking hoorden: "Wie meent gijlieden, dat ik ben? Welke denkbeelden koestert gijlieden van m ij, wat zijn uwe verwachtingen van mij? Gij denkt wellicht, dat ik de Messias ben, dien gij verwacht, maar gij dwaalt, ik ben de Christus niet -zie Johannes 1:20 - maar Hij staat aan de deur, zie, Hij komt na mij, die in alle opzichten zo ver boven mij staat, dat ik niet waardig ben gebruikt te worden ook zelfs voor de geringste diensten aan Zijn Persoon, zelfs niet om Hem te helpen Zijne schoenen aan of uit te doen, wie ik niet waardig ben de schoenen Zijner voeten te ontbinden, en gij kunt vermoeden wie dat wezen moet."

B. Dat de oversten en het volk der Joden, die Hem welkom hadden moeten heten, en Zijne gewillige, ijverige, getrouwe onderdanen hadden behoren te wezen, Zijne vervolgers en moordenaars zijn geweest. Als de apostelen Christus prediken als den Zaligmaker, is het zo verre van hen om Zijn smadelijken dood te willen verbergen, of er een sluier over te werpen, dat zij altijd Christus prediken, en dien gekruisigd, ja, en (hoewel dit zeer veel smaadheid toevoegde aan Zijn lijden) gekruisigd door Zijn eigen volk, door hen, die te Jeruzalem wonen, in de heilige stad, de koninklijke stad, en hun oversten, vers 27.

Ten eerste. Hun zonde bestond hierin, dat zij, hoewel gene oorzaak des doods vindende in Hem, geen bewijs hadden, dat Hij ene misdaad begaan had, ja zij hadden zelfs geen schijn van reden om Hem van ene misdaad te verdenken (de rechter, die Hem ondervroeg, verklaarde zelf, nadat hij alles gehoord had wat zij tegen Hem hadden in te brengen, dat hij gene schuld in Hem vond) toch van Pilatus begeerd hebben, dat Hij zou gedood worden, vers 28. En zij hebben op hun eisen tegen

Christus met zo veel woede en geweld aangedrongen, dat zij Pilatus dwongen Hem te kruisigen, niet slechts tegen zijn eigen zin en neiging, maar tegen zijn geweten. Zij veroordeelden Hem tot zo groot een dood, hoewel zij Hem niet van de geringste zonde konden overtuigen. Paulus heeft niet, evenals Petrus, zijnen hoorders dit ten laste kunnen leggen, Hoofdstuk 2:23 :Gij hebt Hem door de handen der onrechtvaardigen aan het kruis gehecht en gedood, want dezen, hoewel Joden, waren ver weg, maar hij legt het den Joden te Jeruzalem en den oversten ten laste, om te tonen hoe weinig reden de Joden van de verstrooiing hadden om zo naijverig te zijn op de eer van hun natie, als zij waren, nu zij zulk een last van zonde op zich hadden geladen, en hoe rechtvaardiglijk zij afgesneden hadden kunnen worden van al den zegen, door den Messias aangebracht, zij, die Hem zo hadden mishandeld, en dat zij dit toch niet waren, maar dat niettegenstaande dit alles de prediking van Zijn Evangelie moet beginnen van Jeruzalem.

Ten tweede. De reden hiervan was, dat zij Hem niet gekend hebben, vers 27. Zij wisten niet wie Hij was, noch met welk doel Hij in de wereld was gekomen, want indien zij Hem gekend hadden, zij zouden den Heere der heerlijkheid niet gekruisigd hebben. Christus heeft dit erkend ter verzachting van hun misdaad: Zij weten niet wat zij doen, en dat heeft ook Petrus erkend: Ik weet, dat gij het door onwetendheid gedaan hebt, Hoofdstuk 3:17. Het was ook omdat zij de stem niet kenden van de profeten, hoewel zij ze elke sabbatdag hoorden lezen. Zij hebben niet begrepen en er niet aan gedacht, dat het voorzegd was, dat de Messias zou lijden, want anders zouden zij nooit de werktuigen zijn geweest van Zijn lijden. Velen, die de profeten lezen, kennen de stem niet van de profeten, verstaan de betekenis niet van de Schriften. Zij hebben het geklank van het Evangelie in hun oren, maar de betekenis er van niet in hun hoofd, noch den geur er van in hun hart. En daarom kennen de mensen Christus niet, en slaan zij geen acht op Hem, wijl zij de stem der profeten niet kennen, die te voren van Christus getuigd hebben. Ten derde. God bestuurde hen ter vervulling van de profetieën van het Oude-Testament.

Omdat zij de stem niet kenden van de profeten, die hen waarschuwde om Gods Gezalfde niet aan te tasten, vervulden zij ze in Hem te veroordelen, want aldus was er geschreven, dat de Messias, de Vorst uitgeroeid zal worden, maar dat het niet voor Hem zelven zijn zal. Het is mogelijk, dat mensen profetieën der Schrift vervullen, zelfs als zij wetten of voorschriften der Schriften verbreken, inzonderheid in de vervolging der kerk, zoals in de vervolging van Christus. En dit rechtvaardigt de reden, die soms gegeven wordt voor het duistere van de profetieën der Schrift, dat, indien zij te duidelijk en klaarblijkelijk waren, dan zou de vervulling er van voorkomen worden. Zo zegt Paulus hier: Omdat zij Hem niet kenden noch de stemmen der profeten,.. hebben zij ze vervuld waarin ligt opgesloten, dat zij, indien zij ze wèl hadden verstaan, ze niet vervuld zouden hebben.

Ten vierde. Alles wat betreffende het lijden van den Messias voorzegd was, was vervuld in Christus, vers 29. Als zij alles volbracht hadden wat van Hem geschreven was, -tot het Hem te drinken geven van edik in Zijn' dorst toe, toen hebben zij vervuld wat van Hem voorzegd was betreffende Zijne begrafenis-namen zij Hem af van het hout en legden Hem in het graf. Hiervan wordt hier nota genomen, als hetgeen waardoor Zijne opstanding des te treffender en heerlijker werd. Christus werd afgezonderd van deze wereld, zoals zij, die begraven worden, niets meer met deze wereld van doen hebben, noch deze wereld met hen. En daarom wordt onze algehele afscheiding van de zonde voorgesteld door ons begraven zijn met Christus. En een goed Christen zal gaarne met Christus levend begraven willen zijn. Zij legden Hem in een graf, en dachten, dat zij Hem nu in wel verzekerde bewaring hadden.

C. Dat Hij opgestaan is van de doden, en gene verderfenis heeft gezien. Dat was de grote waarheid, die gepredikt moet worden, want het is de voornaamste grondzuil, waarop geheel het gebouw van het Evangelie rust, daarom blijft hij hier lang bij stilstaan, en toont aan: Ten eerste. Dat Hij wettig en naar den wil van God is opgestaan. Toen Hij om onze schuld in het graf gevangen was, is Hij uit deze gevangenis niet uitgebroken, neen! Hij is er wettelijk uit ontslagen, vers 30. God heeft Hem uit de doden opgewekt. Hij heeft een' engel gezonden om den steen af te wentelen van de deur der gevangenis, heeft den geest in Hem terug doen keren, dien Hij bij Zijn sterven in de handen Zijns Vaders, had overgegeven en Hem levend gemaakt door den Heiligen Geest. Zijne vijanden legden Hem in een graf met het doel, dat Hij daar altijd in zou neerliggen: maar God zei: Neen, en het zou spoedig gezien worden, wiens woord, het Zijne of het hun, stand zou houden.

Ten tweede: Dat er voldoende bewijzen waren van Zijne opstanding, vers 31. Hij is gezien geweest vele dagen lang, in onderscheidene plaatsen, bij verschillende gelegenheden, door hen, die op het innigst met Hem vertrouwd waren, want zij waren met Hem opgekomen van Galilea naar Jeruzalem, zij zijn Zijne voortdurende metgezellen geweest, en zij zijn Zijne getuigen bij het volk. Zij waren verordineerd om dit te zijn, hebben het menigmaal betuigd, en zijn bereid om er van te getuigen, al zouden zij ook deswege moeten sterven. Paulus spreekt er niet van, dat hij zelf Hem gezien heeft (hij maakt hier melding van in 1 Corinthiërs 15:8) omdat het in een visioen was, dat meer overtuigend was voor hem zelven, dan het wezen kon, als het voor anderen wordt bijgebracht.

Ten derde. Dat de opstanding van Christus de vervulling was van de belofte, gedaan aan de vaderen, het was niet alleen ene ware tijding, maar ene goede tijding: "door u dit te verkondigen, verkondigen wij u grote blijdschap, vers 32, 33, ene goede tijding, die u, Joden, zeer bijzonder welkom en welgevallig moet wezen. Zo verre is het van ons, dat wij een blaam op u zouden willen werpen, of u enigerlei onrecht zouden willen aandoen, dat de leer, die wij prediken, zo gij haar slechts goed ontvangt en haar begrijpt, u de grootst mogelijke ere en voldoening brengt, want het is in de opstanding van Christus, dat de belofte, die tot de vaderen geschied is, aan u vervuld is." Hij erkent, dat het de waardigheid is van de Joodse natie, dat harer de beloftenissen zijn, Romeinen 9:4, dat zij de erfgenamen waren der belofte, daar zij de kinderen waren van de patriarchen, aan wie de beloften het eerst gedaan zijn. De grote belofte van het Oude Testament is die van den Messias, in wie al de geslachten der aarde gezegend zullen worden, en niet slechts het geslacht van Abraham, hoewel het de bijzondere ere was van dat geslacht, dat Hij uit hen verwekt zou worden, maar het zou toch de zegen, de weldaad zijn voor alle geslachten, dat Hij hun verwekt zal worden. God heeft Jezus opgewekt en Hem verhoogd, Hem wederom opgewekt, zoals wij dit lezen, in de betekenis van: opgewekt van de doden. Wij kunnen beide betekenissen aannemen. God heeft Jezus opgewekt, of verwekt, om een Profeet te zijn, bij Zijn' doop, om een Priester te zijn om verzoening te doen, bij Zijn dood, en om een Koning te zijn om te heersen over allen, bij Zijne hemelvaart. En Zijne opwekking van Hem van de doden was de bevestiging en bekrachtiging van al deze ambten, en het bewijs, dat Hij er door God in gesteld was. Dit is de vervulling van de beloften, gedaan aan de vaderen, de belofte van den Messias te zenden, en van al deze weldaden en zegeningen, die met Hem en door Hem verkregen zijn. "Deze is het, die komen zou, en in Hem hebt gij alles wat God beloofd heeft in den Messias, hoewel niet alles, wat gij u zelven hebt beloofd." Paulus rekent zich met de Joden, aan wie de belofte vervuld was,.aan ons, hun kinderen. Indien nu zij, die het Evangelie predikten, hun deze blijde boodschap verkondigden, dan behoorden zij, in plaats van op hen te zien als op de vijanden hunner natie, hen te ontvangen als hun beste vrienden, en hun leer van harte aan te nemen, want, indien zij zoveel prijs stelden op de belofte, en zich zelven, naar die

belofte, zo hoog schatten, hoeveel te meer moesten zij dan niet prijs stellen op de vervulling. En de prediking van het Evangelie aan de Heidenen, dat zulk ene grief was voor de Joden, was er zover af van inbreuk te maken op de belofte aan hen gedaan, dat de belofte zelf, dat al de geslachten der aarde in den Messias gezegend zouden worden, op gene andere wijze vervuld kon worden.

Ten vierde. Dat in de opstanding van Christus het grote bewijs was gelegen, dat Hij de Zoon van God is, en dat er door bevestigd wordt wat in den tweeden psalm geschreven is, (zo oud is de orde, waarin de psalmen nu nog geplaatst zijn,) Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd. Dat de opstanding van Christus bestemd was om dit bewijzen, blijkt duidelijk uit hetgeen de apostel zegt, Romeinen 1:4 :Hij is krachtelijk bewezen te zijn de Zoon van God door de opstanding van de doden. Toen Hij het eerst uit afzondering en onbekendheid te voorschijn trad, heeft God door ene stem van den hemel nopens Hem verklaard: Deze is Mijn geliefde Zoon, Mattheus 3:17, hetgeen ene duidelijke verwijzing is naar die verklaring in den tweeden psalm: Gij zijt Mijn Zoon. Een overvloed van waarheid is neergelegd in deze woorden, dat deze Jezus van voor de grondlegging der wereld gegenereerd was door den Vader, het afschijnsel was Zijner heerlijkheid, en het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid, zoals de zoon het is van den vader, dat Hij de Logos was, de eeuwige Gedachte van den eeuwigen Geest, of het eeuwige Verstand, dat Hij door de kracht van den Heiligen Geest ontvangen is in den schoot der maagd, want ook in dat opzicht, is dat Heilige Gods Zoon genaamd, Lukas 1:35, dat Hij Gods Agent was in de schepping en de regering der wereld, en in haar te verlossen en met Hem te verzoenen, en getrouw was als de Zoon over Zijn eigen huis, en als zodanig Erfgenaam van alles was. Dit alles nu, dat verkondigd werd bij Christus' doop, en daarna bij Zijne verheerlijking op den berg, is onloochenbaar bewezen door Zijne opstanding. Het raadsbesluit zo lang te voren bekend gemaakt, was toen bevestigd, en de reden, waarom het onmogelijk was, dat Hij door de banden des doods gehouden kon worden, was, omdat Hij de Zoon van God is, en bijgevolg leven had in zich zelven, dat Hij niet kon afleggen, dan met de bedoeling het wederom te nemen. Als er van Zijne eeuwige generatie gesproken wordt, is het niet onjuist te zeggen: Heden heb Ik U gegenereerd, want van eeuwigheid tot eeuwigheid is bij God, als het ware, een en dezelfde eeuwige dag. Maar het kan ook, in ondergeschikten zin, toegepast worden op Zijne opstanding: "Heden heb Ik doen blijken, dat Ik U gegenereerd heb, en heden heb Ik allen gegenereerd, die U gegeven zijn", want er is gezegd, 1 Petrus 1:3, dat de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, als onzen God en Vader, ons heeft wedergeboren, tot ene levende hoop door de opstanding van Jezus Christus uit de doden. Ten vijfde. Dat Zijn opgewekt worden ten derden dage, zodat Hij geen verderf heeft gezien, en tot een hemels leven, zodat Hij niet meer terugkeerde tot verderfelijkheid, tot den toestand der doden, zoals anderen, die tot het leven waren teruggeroepen, nog verder bevestigt, dat Hij de beloofde Messias is.

1. Hij is opgestaan, om niet meer te sterven, aldus is het uitgedrukt in Romeinen 6:9. En dat Hij Hem uit de doden heeft opgewekt, alzo dat Hij niet meer tot verderving zal keren, dat is: tot het graf, dat verderf genoemd wordt, Job 17:14 1). Lazarus is uit het graf gekomen met zijne grafklederen aan, omdat hij ze weer nodig zal hebben, maar wijl Christus ze niet meer nodig zal hebben, heeft Hij ze achter gelaten. Nu was dit de vervulling der Schrift, Jesaja 55:3. Ik zal u geven de gewisse weldadigheden David's, ta hosia Dabid ta pista -de heilige dingen van David, de getrouwe dingen, want in de belofte, gedaan aan David, en in hem aan Christus, wordt grote nadruk gelegd op de getrouwheid Gods, Psalm 89:2, 3, 6, 25, 34, en op den eed Gods, dien Hij gezworen heeft bij Zijne heiligheid, vers 36. Dit nu maakt ze inderdaad tot gewisse weldadigheden, dat Hij, aan wie de uitdeling er van is toevertrouwd, opgestaan is uit de doden, om niet meer te sterven, zodat Hij

eeuwig leeft om Zijn wil te zien volvoeren, en de zegeningen, die Hij voor ons verkregen heeft, ons te zien geschonken. Indien Christus gestorven, en niet opgestaan was, of indien Hij was opgestaan om wederom te sterven, dan zouden wij die gewisse weldadigheden niet hebben verkregen, of wij zouden er ten minste niet zeker van zijn geweest.

2. Hij. is zo spoedig na Zijn dood weer opgestaan, opdat Zijn lichaam gene verderving zou zien, want het is niet voor den derden dag, dat het lichaam begint te veranderen. Dit nu was beloofd aan David, het was een der gewisse weldadigheden David's, want het is tot hem gezegd in Psalm 16:10. Gij zult Uwen heilige niet overgeven om verderving te zien, vers 35. God had aan David beloofd, dat Hij uit zijn zaad den Messias zou verwekken, die dus Mens zou wezen, maar dat Hij niet als andere mensen verderving zou zien. Die belofte kon niet in David vervuld worden, maar zag op Christus. Zij kon niet vervuld worden in David zelven, vers 36, want David, als hij in zijn tijd den raad Gods gediend had, is door den wil van God , die hem had opgeheven tot hetgeen hij was, ontslapen, en is bij zijne vaderen gelegd, en heeft wèl verderving gezien. Hier hebben wij een kort bericht van het leven, den dood en de begrafenis van den patriarch David, en zijn blijven onder de macht des doods.

a. Zijn leven, hij heeft door den wil Gods zijn eigen geslacht gediend
eer hij ontslapen is. David was een nuttig, goed man, hij heeft door den wil Gods goed gedaan in de wereld, hij heeft zich Gods geboden ten regel gesteld, hij heeft zijn eigen geslacht gediend, zo, of op zulk ene wijze, dat hij er God in diende, hij heeft de mensen zo gediend en behaagd, dat alles, zoals de koning gedaan had, goed was in de ogen des gansen volks, 2 Samuel 3:36, terwijl hij toch de getrouwe dienstknecht Gods bleef, zie Galaten 1:10. Hij diende het goede der mensen, maar niet den wil der mensen. Of wel: door den wil van Gods voorzienigheid, die het aldus verordineerd had, hem geroepen en bekwaam gemaakt had tot een openbaar ambt, heeft hij zijn eigen geslacht gediend, want ieder schepsel is datgene voor ons hetwelk door God daartoe gemaakt wordt. David was een grote zegen voor den tijd, waarin hij leefde, hij was de dienaar van zijn geslacht, of tijd, velen zijn de vloek, de plaag en de last van hun geslacht en tijd. Zelfs zij, die zích in onaanzienlijker kring en omstandigheden bevinden, moeten bedenken, dat zij moeten leven om hun geslacht te dienen, en zij, die goed willen doen in de wereld, moeten zich allen dienstbaar maken, 1 Corinthiërs 9:19. Wij zijn niet voor ons zelven geboren, maar zijn leden ener gemeenschap, welke wij ons moeten beijveren te dienen. Maar hier is het verschil tussen David en Christus: David moest alleen zijn eigen geslacht dienen, het geslacht, in het midden waarvan hij leefde, en daarom is hij, na gedaan te hebben wat hij te doen had, en geschreven te hebben, wat hij te schrijven had, gestorven, en in het graf gebleven. Maar Christus moest (niet zoals David door zijne geschriften, of in de geschiedenis vermelde woorden alleen, maar door zijne persoonlijke werking) alle geslachten dienen, Hij moet eeuwig leven om over het huis Jakobs te heersen, niet zoals David, gedurende veertig jaren, maar door alle tijden, zolang de zon en de maan zullen zijn, Psalm 89:37, 38. Zijn troon moet wezen als de dagen der hemelen, Psalm 89:30, en alle geslachten moeten in Hem. gezegend worden, Psalm 72:17.

b. Zijn dood: hij is ontslapen. De dood is een slaap, ene kalme rust voor hen, die, terwijl zij leefden, gearbeid hebben in den dienst van God en hun geslacht. Merk op: hij is niet ontslapen voor hij zijn geslacht had gediend, voor hij het werk gedaan had, waarvoor God hem had verwekt. Aan Gods dienstknechten is hun werk aangewezen, en wanneer zij het volbracht hebben, als een dagloner zijn dagwerk, dan, en niet eerder, worden zij geroepen, om in te gaan tot hun rust. Gods getuigen

sterven nooit voor zij hun getuigenis voleindigd hebben, en dan zal de slaap, de rust, des arbeiders zoet zijn. Aan David was het niet vergund den tempel te bouwen, toen hij er dus de toebereidselen voor gemaakt had, hetgeen de voor hem bestemde dienst was, ontsliep hij, en heeft het werk voor Salomo gelaten.

c. Zijne begrafenis: hij is bij zijne vaderen gelegd. Hoewel hij in de stad David's begraven werd, 1 Koningen 2:10, en niet in het graf van Jesse, zijn vader, te Bethlehem, kan hij toch gezegd worden bij zijne vaderen gelegd te zijn, want het graf, in het algemeen, is de woonstede onzer vaderen, van hen, die ons voor zijn gegaan, Psalm 49:20. d. Zijn blijven in het graf, hij heeft wèl verderving gezien. Wij zijn er zeker van, dat hij niet weer opgestaan is, hier legt Petrus den nadruk op, als hij vrijuit spreekt van den patriarch David, Hoofdstuk 2:29. Hij is beide gestorven en begraven, en zijn graf is onder ons tot op dezen dag. Hij heeft verderving gezien, en daarom kon deze belofte niet in hem vervuld zijn.

3. Na hun dit bericht van den Heere Jezus gegeven te hebben, komt hij nu tot de toepassing er van.

A. Om de aandacht zijner hoorders op te wekken, zegt hij hun in het midden zijner rede, dat hun dit alles aangaat, dat het hun belangen raakt, vers 26. "Tot u is het woord dezer zaligheid gezonden, tot u het eerst. Indien gij door uw ongeloof het tot een woord van verwerping voor u maakt, dan hebt gij dit u zelven te wijten, maar het is u gezonden als een woord der zaligheid, zo het dit niet voor u is, dan is dit uwe eigene schuld." Laten zij niet, op gemelijke wijze redenerende, zeggen, dat het, wijl het tot de Heidenen was gezonden, die gene gemeenschap met hen hebben, dus niet tot hen was gezonden, want het was in de eerste plaats tot hen gezonden. "Tot u, mannen broeders, is dit gezonden, en niet tot de engelen, die gezondigd hebben. Tot u, levende mensen, en niet tot de gemeente der doden en verdoemden, wier dag van genade voorbij is." Daarom spreekt hij met tederheid en eerbied tot hen: gij, mannen, broeders. En zo behoren wij te zien op allen, die met ons op den weg zijn om tot de grote zaligheid te komen, daar ook hun het woord der zaligheid gezonden is. Zij, aan wie hij met de volmacht des hemels het woord der zaligheid brengt, zijn:

a. De geboren Joden, Hebreeërs uit de Hebreeën, zoals Paulus zelf er een was, kinderen van het geslacht Abrahams, hoewel een ontaard geslacht, is u toch dit woord der zaligheid gezonden, ja, daarom is het u gezonden, om u zalig te maken van uwe zonden." Het is een voorrecht om van een goed geslacht te zijn, want hoewel de zaligheid niet altijd de kinderen van Godvruchtige ouders volgt, het woord der zaligheid doet dit wèl, Abraham zal zijnen kinderen en zijnen huize na hem bevelen.

b. De Jodengenoten, Heidenen van geboorte, die in zekere mate den Joodsen Godsdienst hadden aangenomen: "en wie onder u God vrezen. Gij, die een besef hebt van den natuurlijken Godsdienst, en u aan de wetten daarvan hebt onderworpen, en er de vertroosting van hebt, tot u is het woord dezer zaligheid gezonden. Gij behoeft de nadere ontdekkingen en leidingen van den geopenbaarden Godsdienst, gij zijt er voor bereid, en zult ze welkom heten, en daarom zult gij voorzeker welkom zijn, om er de voorrechten en weldaden van te ontvangen."

B. In het slot zijner rede, past hij hetgeen hij betreffende Christus had gezegd, toe op zijne hoorders. Hij had hun ene lange geschiedenis verhaald van dezen Jezus, nu zullen zij wellicht met de vraag komen: Wat gaat ons dit alles aan? En hij zegt hun duidelijk, dat het hun zeer bepaald aangaat.

a. Het zal hun tot onuitsprekelijk voordeel wezen, zo zij Jezus Christus aannemen, en dit woord der zaligheid geloven. Het zal hun tot hulpe wezen in hetgeen, waarin hun grootste gevaar is gelegen, want het zal hen bevrijden van de schuld der zonde. "Zo zij u dan bekend, mannen broeders, wij zijn gemachtigd het u te verkondigen, en gij wordt geroepen om er op te letten." Hij is niet opgestaan om voor hen te prediken, maar om tot hen te prediken, dat is: zijne prediking tot hen te richten, en dat wel niet zonder hoop van ingang bij hen te vinden, want zij zijn mannen, mensen, redelijke schepselen, die in staat zijn om rede te horen en te verstaan, zij zijn broeders, tot wie gesproken wordt door mannen zoals zij zelven zijn, niet slechts van dezelfde natuur, maar van dezelfde natie. Het is goed en gepast, dat de predikers van het Evangelie hun hoorders broeders noemen, als gemeenzaam tot hen sprekende, en met ene liefdevolle belangstelling in hun welzijn, en als gelijkelijk met hen belang hebbende in het Evangelie, dat zij prediken. Laten allen, die het Evangelie van Christus horen, deze twee dingen weten: Ten eerste. Dat het ene acte van kwijtschelding is van den Koning der koningen aan de kinderen der mensen, die voor Zijn rechterstoel staan, beschuldigd van verraad tegen Zijne kroon en waardigheid, en het is om de bemiddeling van Christus tussen God en den mens, dat deze acte van vergiffenis is uitgevaardigd en bekend gemaakt, vers 38. "Het zij u bekend, dat door dezen, die gestorven en wederopgestaan is, vergeving der zonden verkondigd wordt. Ons is bevolen u in den naam van God te zeggen, dat uwe zonden, ofschoon zij menigvuldig en groot zijn, vergeven kunnen worden, en hoe het is geschied dat dit kan, zonder Gods eer te schaden, en hoe gij de vergeving uwer zonden kunt verkrijgen. Ons is opgedragen bekering te prediken tot vergeving der zonden, en de Goddelijke genade, die beide bekering en vergeving der zonden schenkt. De vergeving der zonden is door dezen, dezen Jezus, door Zijne verdienste is zij verkregen, in Zijn naam wordt zij aangeboden, en door Zijne macht wordt zij geschonken, en daarom is het voor u van het grootste belang om bekend met Hem te worden. Wij prediken u de vergeving van zonden, dat is de zaligheid, die wij u brengen, het woord Gods, en daarom behoort gij ons welkom te heten, en ons te beschouwen als uwe vrienden en de brengers van goede tijdingen." Ten tweede. Dat het voor ons doet wat de wet van Mozes niet kon doen. De Joden waren naijverig op de wet, en omdat zij zoenoffers en vredeoffers, en zeer vele reinigingen voorschreef, dachten zij, dat zij er door gerechtvaardigd konden worden voor God. "Neen", zegt Paulus, "het zij u bekend, dat het alleen door Christus is, dat zij, die in Hem geloven, en niemand anders, van alles gerechtvaardigd worden, van al de schuld en smet der zonde, waarvan gij niet kon gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes", vers 39. Daarom behoren zij het Evangelie te geloven en aan te nemen, en niet in weerstand hiervan de wet van Mozes aan te hangen, omdat het Evangelie de wet van Mozes niet te niet doet maar haar vervolmaakt. De grote zaak voor de zondaren is: gerechtvaardigd te worden, vrijgesproken te worden van schuld, en als rechtvaardig te worden aangenomen in Gods oog. Zij, die waarlijk gerechtvaardigd zijn, zijn vrijgesproken van alle schuld, want, zo er enigerlei schuld op den zondaar blijft rusten, is hij verloren. Het was onmogelijk, dat een zondaar door de wet van Mozes gerechtvaardigd kon worden, hij kon het niet door zijne zedelijke wet, want wij allen hebben haar overtreden, en overtreden haar nog dagelijks, zodat zij, in stede van ons te rechtvaardigen, ons veroordeelt. Niet door zijne verhelpende wet, want het was niet mogelijk, dat het bloed van stieren en bokken de zonden wegneme, aan Gods beledigde gerechtigheid zou voldoen, en de gewonde consciëntie van den zondaar zou bevredigen. Dit was slechts ene rituele en typische inzetting, zie Hebreeën 9:9, 10:1.

4. Door Jezus Christus erlangen wij ene volkomene rechtvaardigmaking, want door Hem is ene volkomene verzoening aangebracht voor de zonde. Wij zijn gerechtvaardigd, niet alleen door Hem als onzen Rechter, maar door Hem als onze Gerechtigheid, de Heere, onze Gerechtigheid. Allen, die

in Christus geloven, die op Hem steunen en betrouwen, en zich door Hem laten regeren en besturen, zijn door Hem gerechtvaardigd, en niemand anders dan zij. Wat de wet niet voor ons kon doen, dewijl zij door het vlees krachteloos was, dat doet het Evangelie van Christus, en daarom was het dwaasheid, om uit naijver voor de wet van Mozes en de ere dier inzetting, het Evangelie van Christus en de volmaaktere inzetting te wantrouwen.

b. Het zal hun tot grote schade en nadeel zijn indien zij het Evangelie van Christus verwerpen, en zich afwenden van de aanbieding, die hun nu gedaan wordt, vers 40, 41. "Ziet dan toe, er wordt u ene schone aanbieding gedaan, neemt u in acht, hoedt u er voor haar te veronachtzamen, of tegen te staan". Zij, aan wie het Evangelie wordt gepredikt, hebben zich wèl te onderzoeken ten opzichte van hun gedrag en houding tegenover dit Evangelie, er zich voor te hoeden om bevonden te worden de aangebodene genade te hebben afgewezen. "Ziet toe, dat gij niet alleen niet verstoken zult blijven van de zegeningen en voorrechten, waarvan gesproken wordt in de profeten als komende tot hen, die geloven, maar niet valt onder het oordeel, waarvan gesproken wordt in de profeten, als komende over hen, die volharden in ongeloof, dat over ulieden niet kome hetgeen gezegd is in de profeten". De bedreigingen zijn waarschuwingen: wat ons gezegd wordt, te zullen komen over onboetvaardige zondaren, is bedoeld om ons wakker te schudden, ons op te wekken om toe te zien, dat het niet over ons kome. De profetie, waarnaar verwezen wordt, hebben wij in Habakuk 1:5, waar de ondergang van het Joodse volk en de verwoesting van hun land door de Chaldeeën voorzegd is als ene ongelooflijke, ongeëvenaarde verwoesting, en het wordt hier toegepast op het verderf, dat over die natie komen zou door de Romeinen wegens hun verwerping van het Evangelie van Christus. De apostel volgt de overzetting der Septuaginta, die voor: "Ziet onder de Heidenen, de lezing geeft: Ziet, gij verachters, omdat dit de tekst meer geschikt maakt voor zijn doel.

Ten eerste. "Ziet toe, dat over u niet kome het oordeel, waarvan gesproken is in de profeten-de schuld van het Evangelie en de aanbiedingen er van te verachten, en de Heidenen te verachten, die er tot deelgenoten van gemaakt zijn. Ziet toe, opdat er tot u niet gezegd worde: "Ziet, gij verachters". Het is het verderf van velen, dat zij den Godsdienst verachten, er op neerzien, als op iets, dat beneden hen is, en waartoe zij niet geneigd zijn zich neer te buigen.

Ten tweede. "Ziet toe, dat over u het oordeel niet kome, waarvan gesproken wordt in de profeten, dat gij u zult verwonderen en verdwijnen, dat is: omkomen, -verwonderlijk omkomen, uw verderf zal verbazingwekkend zijn voor u zelven en voor allen, die u omringen." Zij, die zich niet willen verwonderen en behouden worden, zullen zich verwonderen en omkomen. Zij, die de voorrechten hebben genoten van de kerk, en zich gevleid hebben met den waan, dat die hen zullen behouden, zullen zich verwonderen, als zij dien ijdelen waan vernietigd zullen zien, en dat hun voorrechten hun oordeel slechts des te meer zullen verzwaren. Laten de ongelovige Joden verwachten, dat God in hun dagen een werk zal werken, hetwelk gij niet zult geloven, zo iemand het u verhaalt. Dit kan verstaan worden als ene voorzegging, hetzij:

1. Van hun zonde, dat zij ongelovig zullen zijn, dat, hoewel het grote werk van God, de verlossing der wereld door Christus, hun op de plechtigste wijze verhaald en verkondigd zou worden, zij het toch niet zullen geloven, Jesaja 53:1. Wie heeft onze prediking geloofd? Hoewel het door God gewerkt was, voor wie niets onmogelijk is, en door Hem verhaald werd, die niet liegen kan, zullen zij er toch geen geloof aan slaan. Zij, die de eer en het voorrecht hebben gehad, dat dit werk gewerkt werd in hun dagen, hebben de genade niet gehad om het te geloven. Of:

2. Van hun verderf, de ontbinding van den Joodsen regeringsvorm, het hun ontnemen van het koninkrijk Gods, en het geven er van aan de Heidenen, de verwoesting van hun heilig huis en hun heilige stad, en de verstrooiing van hun volk, was een werk, dat men niet geloofd zou hebben dat het ooit gedaan zou worden, in aanmerking genomen hoe zeer zij de gunstgenoten des hemels zijn. De rampen, die over hen gebracht werden, waren zodanig als nooit over enig ander volk gekomen zijn, Mattheus 24:21. Dit werd gezegd van het verderf, dat over hen gebracht werd door de Chaldeeën, en het was waar van het laatste verderf, dat over hen gekomen is. De koningen der aarde zouden het niet geloofd hebben, noch alle de inwoners der wereld, dat de tegenpartij en vijand tot de poorten van Jeruzalem zou ingaan, Klaagliederen 4:12. Aldus is er ene vreemde straf voor de werkers der ongerechtigheid, Job 31:3 1), inzonderheid voor de verachters van Christus.

Handelingen 13:42-52

Het doel van deze geschiedenis zijnde om de apostelen, en inzonderheid Paulus, te rechtvaardigen (gelijk hij het zelf uitvoerig gedaan heeft in Romeinen 11) tegenover den blaam, door de Joden op hem geworpen, wegens zijn prediken van het Evangelie aan de Heidenen, wordt er hier op gewezen, dat zij met alle voorzichtigheid hierin te werk zijn gegaan, en na ernstig overleg, waarvan wij hier een voorbeeld hebben.

I. Sommigen van de Joden waren zo zeer in toorn ontstoken tegen de prediking van het Evangelie, niet aan de Heidenen, maar aan hen zelven, dat zij het niet konden dragen het te horen, maar uitgingen uit de synagoge, terwijl Paulus nog predikte, vers 42, in minachting van hem en van zijne leer, en tot beroering van de gemeente. Waarschijnlijk fluisterden zij onder elkaar, om elkaar hier toe aan te sporen. Dit nu toonde:

1. Openbaar ongeloof, een even duidelijke belijdenis van ongeloof, als het komen om het Evangelie te horen het is van geloof. Aldus hebben zij openlijk hun minachting te kennen gegeven van Christus en Zijne leer en Zijne wet.

Zij schaamden zich niet en wisten ook niet van schaamrood te maken, en aldus poogden zij vooroordelen in te blazen in het gemoed van anderen tegen het Evangelie, zij gingen uit om ook anderen op hun verderfelijke wegen te trekken.

2. Een hardnekkig ongeloof. Zij gingen uit de synagoge, niet slechts om te tonen, dat zij het Evangelie niet geloofden, maar omdat zij besloten waren het niet te willen geloven, en daarom buiten het gehoor gingen van hetgeen de strekking had hen te overtuigen. Zij stopten hun oren, zoals de dove adder. Rechtvaardiglijk werd hun dus het Evangelie ontnomen, nadat zij zelven er zich aan hadden onttrokken, zij hebben zich zelven uitgeworpen uit de kerk, eer zij er uitgeworpen werden, Want het is voorzeker waar, nooit verlaat God de mensen, voor en aleer zij Hem verlaten hebben.

II. De Heidenen waren even gewillig het Evangelie te horen, als deze ruwe en kwalijk gezinde Joden waren, om buiten het gehoor er van te komen. Zij baden, dat deze woorden, of woorden van dezelfde strekking, tegen den naasten sabbat hun gesproken zouden worden, in de week er tussen in, zoals sommigen het verstaan, op den tweeden en vijfden dag van de week, die in sommige synagogen hun leesdagen waren. Maar uit vers 44 blijkt dat het de volgende sabbatdag was, waarop zij samen zijn gekomen. Zij baden:

1. Dat hun dezelfde aanbieding gedaan mocht worden, die aan de Joden gedaan was. In zijne leerrede had Paulus het woord der zaligheid gebracht aan de Joden en Jodengenoten, maar hij had toen niet van de Heidenen gesproken, en daarom baden zij, dat hun vergeving van zonden door Christus gepredikt mocht worden, zoals zij den Joden gepredikt was. Wat de Joden versmaadden, daar hebben zij naar verlangd. Dit rechtvaardigt Paulus in zijn prediken tot hen, nl. dat hij er toe uitgenodigd was, zoals Petrus er door Cornelius toe uitgenodigd was. Wie zou kunnen weigeren het brood des levens te prediken tot hen, die er zo ernstig en dringend om vroegen, en datgene aan de armen te geven aan de deur, wat de kinderen aan tafel onder hun voeten wierpen?

2. Dat hun hetzelfde onderricht gegeven mocht worden. Zij hadden de leer van Christus gehoord, maar hebben haar op het eerste horen niet begrepen, en zij konden zich ook alles wat zij gehoord hadden niet herinneren, en daarom baden zij, dat het hun nogmaals gepredikt mocht worden. Het is goed, dat het woord van Christus ons herhaald wordt. Wat wij gehoord hebben, moeten wij begeren nogmaals te horen, opdat het diep wortel in ons schiete, en de nagel, die ingeslagen is, vast omklemd worde, als een nagel in ene vaste plaats. Dezelfde dingen te horen moet ons niet verdrietig zijn, omdat het veilig is, Filippenzen 3:1. Het verzwaart de boze gezindheid der Joden, dat de Heidenen begeerden dikwijls te horen, wat zij-de Joden-niet eenmaal wilden horen, en het looft de goede gezindheid der Heidenen, dat zij het slechte voorbeeld, door de Joden hun gesteld, niet gevolgd hebben.

III. Er waren sommigen, ja velen onder de Joden en de Jodengenoten, op wie de prediking van het Evangelie ene goede uitwerking had. Zij, die de zaak van der Joden verwerping van het Evangelie nog zwaarder voorstelden, riepen, zoals gewoonlijk in dergelijke gevallen: "Zo is dan nu al het volk Gods verstoten, afgesneden!" "Neen," zegt Paulus, "dat is niet zo, want zeer vele Joden hebben Christus aangenomen, hij zelf was een hunner, Romeinen 11:1-5. Zo was het ook hier: Velen van de Joden en van de Godsdienstige Jodengenoten volgden Paulus en Barnabas, en ontvingen nog verder onderricht en bemoediging van hen.

1. Zij onderwierpen zich aan de genade Gods, en werden toegelaten tot het voordeel en de vertroosting er van, dit ligt opgesloten in de vermaning, die zij ontvingen om er bij te blijven. Zij volgden Paulus en Barnabas, zij werden hun discipelen, of liever de discipelen van Christus, wiens agenten zij waren. Zij, die zich bij Christus voegen, zullen zich voegen bij zijne dienstknechten, en hen volgen. En hoewel Paulus en Barnabas tot de Heidenen gezonden waren, hebben zij toch diegenen uit de Joden welkom geheten, die gewillig waren om zich door hen te laten onderwijzen, zo van harte hebben zij het goede gewenst voor al de Joden en hun vrienden.

2. Zij werden vermaand en aangemoedigd om hierin te volharden. Paulus en Barnabas spraken tot hen met alle vrijmoedigheid en in alle vriendschap, vermaanden hen te blijven bij de genade Gods, vast te houden hetgeen zij hadden ontvangen, te volharden in hun geloof aan het Evangelie der genade, en hun gebruik maken van de middelen der genade. En aan hen, die er aldus in volharden, zal de genade Gods ook nooit ontbreken.

IV. Op den volgenden sabbatdag werd de prediking door ene talrijke en belangstellende schare bijgewoond, vers 44. Bijna de gehele stad (waarvan het merendeel der inwoners Heidenen waren) kwam te zamen om het woord Gods te horen.

1. Paulus en Barnabas zullen waarschijnlijk op de weekdagen niet werkeloos gebleven zijn, maar alle gelegenheden hebben aangegrepen (gelijk, naar sommigen denken, de Heidenen het wensten,) om hen met Christus bekend te maken. en grote verwachtingen van Hem te doen koesteren. Zij hebben het Evangelie gediend in bijzondere gesprekken, zowel als in hun openbare redevoeringen. De wijsheid roept in het voorste van het gewoel, aan de deuren der poorten, zowel als in de synagogen, Spreuken 1:20, 21.

2. Dit bracht een groten samenloop van mensen naar de synagoge op den sabbatdag. Sommigen kwamen uit nieuwsgierigheid, daar de zaak nieuw was, anderen kwamen, omdat zij verlangden te

zien wat de Joden doen zouden, als hun het Evangelie voor de tweede maal wordt aangeboden, en velen kwamen, die iets van het woord Gods hadden gehoord, en meer verlangden te horen, en het te horen, niet als het woord van mensen, maar als het woord van God, door hetwelk wij geregeerd en geoordeeld moeten worden. Dit nu heeft Paulus gerechtvaardigd in zijn prediken tot de Heidenen, dat hij bij hen het meest moedgevende gehoor vond. Dáár waren de velden wit om te oogsten, waarom zou hij er dan de sikkel niet in zenden?

V. Hierover werden de Joden in heftigen toorn ontstoken, niet alleen wilden zij zelven het Evangelie niet ontvangen, maar zij waren heftig verontwaardigd op hen, die het gingen horen, vers 45. De Joden, de scharen ziende, en bedenkende welk ene aanmoediging dit was voor Paulus om voort te gaan met zijn werk, als hij zag hoe deze lieden kwamen, gevlogen als duiven tot hare vensters, en hoe waarschijnlijk het was, dat er op sommigen van die grote menigte gewerkt zou worden, ja dat de meesten van hen Christus zullen omhelzen-werden zij met nijdigheid vervuld.

1. Zij misgunden den apostelen den invloed, dien zij hadden op het volk. Zij werden verontrust en geërgerd, toen zij zagen, hoe de synagoge gevuld werd, als de apostelen er gingen prediken. Het was dezelfde geest, die in de Farizeeën werkte ten opzichte van Christus, als zij zagen, dat de gehele wereld Hem naliep, barstte hun het hart. Toen het koninkrijk der hemelen geopend werd, wilden zij niet alleen zelven niet ingaan, maar zij waren nog toornig op hen, die het wèl wilden.

2. Zij weerstonden de leer, die de apostelen predikten, zij weerspraken hetgeen van Paulus gezegd werd, maakten vittende aanmerkingen op hen, vonden in alles wat hij zei dit of dat te berispen, wedersprekende en lasterende -antelegon antilegontes - tegensprekende, spraken zij tegen. Zij deden dit met de uiterste kwaadwilligheid en woede, zij bleven bij hun tegenspraak, en niets kon hen tot zwijgen brengen. Zij spraken tegen om maar tegen te spreken, en ontkenden het klaarblijkelijkste. En als zij geen schijn van grond aan hun tegenwerping wisten te geven, dan barstten zij uit in vuile taal tegen Christus en Zijn Evangelie, Hem lasterende en het Evangelie lasterende. Van de taal van vleselijk gezinde mensen, die de dingen die des Geestes Gods zijn, niet begrijpen, en ze daarom tegenspreken, vervielen zij in de taal van vlees geworden duivelen, en lasterden ze. Gewoonlijk zullen zij, die beginnen met tegenspreken, eindigen met lasteren.

VI. Hierop hebben de apostelen zich openlijk en plechtig ontheven verklaard van hun verplichting tegenover de Joden, en vrij te zijn om het woord der zaligheid aan de Heidenen te brengen, zelfs met de stilzwijgende toestemming van de Joden zelven. Laat nooit een Jood de schuld op de apostelen werpen, dat het koninkrijk Gods tot de Heidenen gebracht is, want aan die klacht van hen is voor altijd door hun eigene daad het zwijgen opgelegd, want hetgeen zij hier deden staat die klacht eens voor altijd in den weg. Den Joden werd het Evangelie aangeboden, en zij weigerden het aan te nemen, dus hebben zij niets in te brengen tegen de Heidenen, als zij het wèl ontvangen. Bij deze verklaring wordt gezegd, vers 46, dat Paulus en Barnabas vrijmoedigheid gebruikten. Zij werden vrijmoediger dan zij geweest waren, toen zij nog schroomden om met gunst op de Heidenen te zien, uit vrees van ergernis te geven aan de Joden, en hun een struikelblok in den weg te leggen. Er is voor de predikers van het Evangelie een tijd, wanneer zij evenveel van de stoutmoedigheid moeten tonen van den leeuw, als van de voorzichtigheid van de slang, of de oprechtheid der duive. Als de tegenstanders van Christus' zaak stoutmoedig beginnen te worden, dan betaamt het den voorstanders niet terughoudend en lafhartig te zijn. Zolang er nog hoop is om een invloed ten goede te oefenen, op hen, die tegenstaan, moeten zij met zachtmoedigheid onderwezen worden, 2

Timotheus 2:25, maar als deze methode gedurende langen tijd te vergeefs beproefd werd, dan moeten wij vrijmoedigheid gebruiken, en hun zeggen, wat voor hen het gevolg zal zijn van hun tegenstand. De onbeschaamdheid van de vijanden van het Evangelie moet in plaats van deszelfs vrienden te verschrikken, hen kloekmoedig maken, want zij weten, dat zij ene goede zaak voorstaan, en op wie zij vertrouwen om hen door te helpen. Daar nu Paulus en Barnabas hun in alle oprechtheid de Evangelie-genade hadden aangeboden, geven zij hun nu in alle oprechtheid kennis er van, dat zij besloten hebben het tot de Heidenen te brengen, of zij hen enigszins (zoals Paulus zegt, Romeinen 11:14) tot jaloersheid mochten verwekken.

1. Zij erkennen, dat de Joden recht hadden op de eerste aanbieding: "Het was nodig, dat eerst tot u het woord Gods gesproken zou worden, tot u, aan wie de belofte gedaan werd, tot u die van de verlorene schapen van het huis Israël's zijt, tot wie Christus zich eerst achtte gezonden te zijn." En zijn last aan de predikers van Zijn Evangelie om te beginnen van Jeruzalem, Lukas 24:47, was een stilzwijgende aanwijzing voor allen, die naar andere landen gingen, om te beginnen met de Joden, welker de wetgeving is en daarom ook de prediking van het Evangelie. Laat eerst de kinderen verzadigd worden. Markus 7:27.

2. Zij leggen hun de weigering er van ten laste: "nademaal gij hetzelve verstoot, nademaal gij het niet wilt aannemen, ja het zelfs niet kunt dragen, dat het u wordt aangeboden, en dit als ene belediging opvat." Als de mensen het Evangelie verstoten, het van zich wegdoen, neemt God het rechtvaardiglijk van hen weg, waarom zou manna gegeven worden aan hen, die er van walgen, en het licht brood noemen, of waarom zouden de voorrechten van het Evangelie opgedrongen worden aan hen, die ze afwijzen, en zeggen: Wij hebben geen deel aan David, hierin oordeelt gij uzelven des eeuwigen levens niet waardig. In zekeren zin moeten wij allen ons het eeuwige leven niet waardig achten, want er is niets in ons, en er wordt niets door ons gedaan, waardoor wij zeggen kunnen het te verdienen, en hiervan moeten wij ons bewust worden gemaakt. Maar de bedoeling hier is: "Gij laat blijken, dat gij niet geschikt zijt voor het eeuwige leven, gij werpt al uwe aanspraken en hoop weg, geeft uwe verwachting er van op, daar gij het niet wilt aannemen uit de handen van Hem, in wiens handen de Vader het gegeven heeft-krinete -spreekt gij dit vonnis uit over u zelven, en uit uwen mond zult gij geoordeeld worden. Gij wilt het niet ontvangen door Christus, door wie alleen het te verkrijgen is, zo zal dus uw oordeel zijn, gij zult het niet hebben."

3. Hierop gronden zij hun prediking van het Evangelie aan de onbesnedenen: "Daar gij het eeuwige leven niet wilt hebben, zoals het u aangeboden wordt, is onze weg nu duidelijk.

Ziet, wij keren ons tot de Heidenen. Indien de een niet wil, zal de ander wèl willen. Indien zij, die het eerst tot de bruiloft werden genodigd, niet willen komen, dan moeten wij van de wegen en heggen diegenen gaan uitnodigen, die wèl willen, want de bruiloft moet vervuld zijn met aanzittende gasten. Indien de naaste bloedverwant niet doen wil wat des naasten bloedverwants is, dan moet hij er zich niet over beklagen, dat een ander het wèl wil, Ruth 4:4.

4. Zij rechtvaardigen zich hierin door ene volmacht van God, vers 47. "Want alzo heeft ons de Heere geboden, de Heere Jezus heeft ons bevolen van Hem te getuigen eerst in Jeruzalem en Judea, en daarna, tot aan de uiterste einden der aarde, het Evangelie te prediken aan alle creaturen, alle volken te onderwijzen." Dit is overeenkomstig hetgeen voorzegd is in het Oude Testament, als de Messias, in het vooruitzicht van het ongeloof der Joden, gereed was te zeggen: Ik heb te vergeefs

gearbeid, werd Hem, tot Zijne voldoening gezegd, dat, hoewel Israël zich niet laat verzamelen, Hij nochtans verheerlijkt zal worden, dat Zijn bloed niet te vergeefs gestort zal worden, noch Zijne verlossing te vergeefs zal zijn aangebracht, en Zijn Geest niet te vergeefs gezonden zal worden, want Ik heb U gesteld tot een licht der Heidenen, niet slechts U verwekt, maar U gesteld om een Licht der Heidenen te zijn, niet slechts een schijnend Licht voor een tijd, maar een blijvend Licht, gesteld tot een Licht, opdat Gij zoudt zijn tot zaligheid, tot aan het uiterste der aarde." Christus is niet slechts de Zaligmaker, maar de Zaligheid, Hij is onze Gerechtigheid, ons Leven en onze Sterkte. Overal, waar Christus bestemd is om de Zaligheid te zijn, is Hij gesteld tot een Licht, Hij verlicht het verstand, en aldus redt Hij de ziel en maakt haar zalig. Hij is, en zal zijn, Licht en Zaligheid voor de Heidenen, tot aan de einden der aarde. Allen, tot welke natie ook behorende, zullen Hem welkom wezen uit alle natiën hebben sommigen van Hem gehoord, Romeinen 10:18, en alle natiën zullen ten laatste Zijn koninkrijk worden. Deze profetie is reeds ten dele vervuld in de oprichting van het koninkrijk van Christus in het eiland, dat wij bewonen hetwelk, als het ware, aan het einde der aarde is gelegen, in een hoek der wereld, en zij zal al meer en meer vervuld worden, als de tijd komt voor het ingaan van de volheid der Heidenen.

VII. De Heidenen hebben met blijdschap aangenomen wat de Joden met minachting van zich wierpen, vers 48, 49. Nooit ging een land verloren uit gebrek aan erfgenamen. Door den val der Joden is de zaligheid den Heidenen geworden, hun verwerping is de verzoening der wereld, en hun vermindering is de rijkdom der Heidenen, zoals de apostel aantoont in Romeinen 11:11, 12, 15. De Joden, de natuurlijke takken, werden afgebroken, en de Heidenen, die de takken waren van den wilden olijfboom, zijn toen in hun plaats ingeënt, vers 17, 19. Nu wordt ons hier gezegd hoe de Heidenen deze gelukkige verandering ten hun gunste hebben welkom geheten.

1. Zij hebben er de vertroosting van aangenomen: als nu de Heidenen dit hoorden, verblijdden zij zich. Het was ene goede tijding voor hen, dat zij toegang konden hebben tot het verbond en de gemeenschap met God, door een duidelijker, korteren en beteren weg dan door zich te onderwerpen aan de ceremoniële wet, en door aanneming van den Joodsen Godsdienst, dat de middelmuur des afscheidsels verbroken was, en dat zij even welkom waren aan de voorrechten en weldaden van het koninkrijk van den Messias als de Joden zelven, en delen mochten in hun belofte, zonder te komen onder hun juk. Dit was inderdaad ene verkondiging van grote blijdschap aan al het volk. Dat de mogelijkheid der zaligheid voor ons geopend is, behoort ene reden van grote blijdschap voor ons te zijn, toen de Heidenen hoorden, dat hun de aanbieding der genade gedaan zou worden, dat hun het woord der genade gepredikt zou worden, en hun de middelen der genade zouden geschonken worden, waren zij verblijd, "Nu is er hoop voor ons," zeiden zij. Velen zuchten en treuren onder twijfelingen, of zij wel deel hebben aan Christus, maar de gouden scepter is hun toegereikt, en zij worden uitgenodigd, om er de spits van aan te raken.

2. Zij prezen God er voor, zij prezen het woord des Heeren, dat is: Christus (zoals sommigen het opvatten) het essentiële Woord, zij vatten een groten, diepen eerbied voor Hem op, en gaven uitdrukking aan de hoge gedachten, die zij van Hem koesterden. Of liever: het Evangelie, hoe meer zij er van wisten, hoe meer zij het bewonderden. O welk een licht, welk ene kracht, welk een schat brengt dit Evangelie met zich! Hoe voortreffelijk zijn deszelfs waarheden, deszelfs wetten, deszelfs beloften! Hoe ver overtreffen zij alle andere inzettingen! Hoe Goddelijk en hemels blijkt zijn oorsprong! Aldus prezen zij het woord des Heeren, en dat is het, dat Hij zelf boven Zijn gansen naam groot gemaakt heeft, Psalm 138:2 2) Zij prezen het woord des Heeren.

a. Omdat nu de kennis er van verspreid werd, en niet tot de Joden alleen beperkt was. Het is de heerlijkheid van het woord des Heeren, dat, hoe verder het zich verspreidt, met hoe helderder glans het schittert, hetgeen toont, dat het niet is als het licht ener kaars, maar als dat van de zon, als zij uitgaat in hare kracht.

b. Omdat de kennis er van nu tot hen was gebracht. Diegenen spreken het best tot eer van het woord des Heeren, die spreken uit eigen ervaring, die zelven onder de macht er van zijn gekomen, en door de liefelijkheid er van vertroost zijn geworden.

3. Velen van hen werden niet slechts belijders van het Christelijk geloof, maar oprecht gehoorzaam aan het geloof: daar geloofden zo velen als er geordineerd, waren tot het eeuwige leven. Door Zijn Geest heeft God oprecht geloof gewerkt in hen, voor wie Hij in Zijn raad de zaligheid had bestemd en verordineerd, van eeuwigheid en tot in eeuwigheid.

a. Diegenen geloofden, aan wie God genade schonk om te geloven, die Hij door ene stille, verborgene, doch machtige werking tot onderwerping heeft gebracht aan het Evangelie van Christus, gewillig heeft gemaakt ten dage Zijner heirkracht. Diegenen zijn tot Christus gekomen, die de Vader heeft getrokken, en voor wie de Geest de Evangelieroeping krachtig heeft gemaakt, er kracht van uitwerking aan heeft gegeven. Het wordt genoemd: het geloof der werking Gods, Colossenzen 2:12, en wordt gezegd gewrocht te zijn door dezelfde kracht, die Christus uit de doden heeft opgewekt, Efeziërs 1:19, 20.

b. God gaf deze genade om te geloven aan al diegenen onder hen, die geordineerd waren tot het eeuwige leven, (want die Hij te voren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen, Romeinen 8:30
) of zo velen als er gezind en bereid waren voor het eeuwige leven, zo velen als in zorge of bekommernis waren omtrent hun eeuwigen staat en er naar streefden om zich van het eeuwige leven te verzekeren, geloofden in Christus, in wie God dat leven gelegd heeft, 1 Johannes 5:11, en die er de enige Weg toe is, en het was de genade Gods, die het in hen heeft gewrocht. Zo hebben al die gevankelijk weggevoerden-en dezen alleen-zich de weldaad van de proclamatie van Cyrus ten nutte gemaakt, wier geest God verwekte, dat zij optrokken om te bouwen het huis des Heeren, die te Jeruzalem woont, Ezra 1:5. Diegenen zullen er toe gebracht worden, om in Christus te geloven, die door Zijne genade geschikt zijn gemaakt voor het eeuwige leven, en al hun streven daarop richten.

4. Toen zij geloofden, deden zij alles wat zij konden, om de kennis van Christus en Zijn Evangelie onder hun naburen te verspreiden, vers 49). En het woord des Heeren werd door het gehele land uitgebreid. Toen het met zo grote blijdschap was aangenomen in de hoofdstad, heeft het zich weldra over alle delen des lands verbreid. Deze pas bekeerden waren bereid, om aan anderen mede te delen, hetgeen waarvan zij zelven zo vervuld waren. De Heere gaf te spreken en toen was der boodschappers van goede tijdingen ene grote heirschaar, Psalm 68:12. Zij, die zelven kennis aan Christus verkregen hebben, zullen doen wat zij kunnen, om anderen bekend met Hem te maken. Zij, die in grote en rijke steden wonen, en het Evangelie hebben ontvangen, moeten er zich niet meester van willen maken voor zich alleen, alsof het, evenals geleerdheid en filosofie, alleen bestemd was tot vermaak van het meer beschaafde deel van het mensdom, de hogere klasse, neen, zij moeten doen wat zij kunnen, om het te doen verkondigen op het land, onder het gewone deel des volks, de armen

en ongeleerden, die even goed als zij zelven, zielen hebben, welke behouden en zalig gemaakt moeten worden.

VIII. Paulus en Barnabas, het zaad ener Christelijke kerk aldaar gezaaid hebbende, verlieten de plaats, om elders hetzelfde te gaan doen. Wij lezen niets van wonderen, die zij aldaar gewrocht hebben, om hun leer te bevestigen, en het volk van de waarheid er van te overtuigen, want hoewel God toenmaals van deze methode van overtuiging gewoonlijk gebruik heeft gemaakt, kon Hij toch, als het Hem behaagde, Zijn werk ook zonder haar doen, en geloof te werken door den onmiddellijken invloed van Zijn Geest, was zelf het grootste wonder voor hen. in wie het gewerkt werd. Maar het is wel waarschijnlijk, dat zij wonderen gedaan hebben, want wij bevinden, dat zij ze deden in de volgende plaats, waar zij aankwamen, Hoofdstuk 14:3. Nu wordt ons hier gezegd: 1 Hoe de ongelovige Joden de apostelen uit het land verdreven. Eerst keerden zij hun den rug toe, en daarna hebben zij de verzenen tegen hen verheven, vers 50. Zij verwekten vervolging tegen Paulus en Barnabas, spoorden het grauw aan om hen te vervolgen op hun wijze door hen te beledigen op straat, zij porden de magistraten aan om hen te vervolgen op hun wijze, door hen gevangen te zetten en te straffen. Als zij niet konden weerstaan de wijsheid en den Geest, door welken zij spraken, namen zij de toevlucht tot deze brutale, onmenselijke wijze van handelen, het laatste wapen van een hardnekkig ongeloof. Satan en zijne dienaren zijn het meest in woede ontstoken tegen de predikers van het Evangelie, als zij hen met voorspoed zien arbeiden, en daarom zullen zij dan vervolging tegen hen verwekken. Zo is het gewone lot geweest van de beste mensen in de wereld, te moeten lijden voor goed doen, vervolgd te worden in plaats van te worden bevorderd voor de goede diensten, die zij het mensdom hebben bewezen. Merk op:

a. Wat zij deden om hun last en moeite te veroorzaken: Zij maakten op de Godsdienstige en achtbare vrouwen, namen dezen tegen hen in. De Joden zelven konden niet veel invloed uitoefenen, maar zij wendden zich tot enige aanzienlijke vrouwen in de stad, die den Joodsen Godsdienst wel genegen waren, en proselieten waren van de poort, en daarom Godsdienstige vrouwen genoemd. Overeenkomstig den aard van hare sekse, waren deze vrouwen op haar manier zeer ijverig, en het was gemakkelijk om haar door leugenachtige verhalen en valse voorstellingen tegen het Evangelie van Christus in te nemen, alsof het allen Godsdienst wilde vernietigen, terwijl het in werkelijkheid den Godsdienst volmaakt. Het is goed achtbare vrouwen Godsdienstig te zien, wel gezind voor de aanbidding Gods, hoe minder zij in de wereld te doen hebben, hoe meer zij behoren te doen voor hare ziel, en hoe meer tijd zij behoren door te brengen in gemeenschapsoefening met God. Maar het is treurig, als zij onder schijn van ijver voor God, vijandschap koesteren tegen Christus, zoals dezen hier gedaan hebben. Hoe! vrouwen vervolgsters! Kunnen zij de tederheid en het mededogen verloochenen van hare sekse? Hoe! achtbare vrouwen! Kunnen zij aldus hare eer en achtbaarheid bezoedelen, zich onteren, door zo iets laags te doen! Maar wat nog het vreemdste is van alles: Godsdienstige vrouwen! Zullen zij Christus' dienstknechten doden, en denken, daarmee Gode een dienst te doen? Laten zij dus, die ijver hebben, wel toezien, dat het een ijver zij met verstand. Door deze Godsdienstige en achtbare vrouwen hebben zij ook de voornaamsten van de stad, de magistraten en de oversten, die de macht in handen hadden, tegen de apostelen ingenomen, en dezen lieten zich als werktuigen dezer kwaadwillige partij gebruiken, die zelven het koninkrijk der hemelen niet wilden ingaan, noch degenen, die ingaan zouden, lieten ingaan.

b. Hoe ver zij hierin gegaan zijn, zo ver, dat zij hen uitwierpen uit hun landpalen. Zij verbanden hen buiten hun rechtsgebied, zodat het niet door vreze maar door geweld was, dat zij uitgedreven

werden. Dat was ene methode door de besturende voorzienigheid Gods gebruikt, om de eerste grondleggers der kerk te weerhouden van al te lang aan ene plaats te blijven, zo als Mattheus 10:23. Wanneer zij u dan in deze stad vervolgen, vliedt in de andere, opdat gij des te eerder de reis door de steden Israël's kunt eindigen. Dit was ook ene methode, door God gebruikt, om hen, die welgezind waren, nog warmer genegenheid voor de apostelen te doen opvatten, want het is natuurlijk voor ons om medelijden te hebben met hen, die vervolgd worden, en nog betere gedachten te koesteren van hen die lijden, als wij weten, dat zij onrechtvaardig lijden, en dan zijn wij ook des te meer bereid hen te helpen. De uitwerping van de apostelen uit hun landpalen, deed de mensen vragen, wat voor kwaad zij gedaan hadden, en wellicht heeft hun dit meer vrienden verwekt, dan wanneer zij oogluikend in hun landpalen waren toegelaten. 2. Hoe de apostelen de ongelovige Joden verlieten, en verwierpen, vers 51. Zij schudden het stof van hun voeten af tegen dezelve. Toen zij de stad uitgingen verrichtten zij deze plechtigheid voor de ogen van hen, die in de poort zaten, of toen zij buiten hun landpalen traden, deden zij het voor de ogen van hen, die gezonden waren, om hen het land te zien verlaten. Hiermede verklaarden zij, dat zij niets meer met hen van doen wilden hebben, niets van het hun wilden medenemen, daar zij niet het hun, maar hen gezocht hadden. Zij zijn stof, zo laten zij dan hun stof voor hen zelven houden, hun zal het niet aankleven. Zij drukten hun afschuw uit voor hun ongeloof, en gaven te kennen, dat, hoewel zij Joden waren van geboorte, in hun ogen toch niet beter waren dan Heidenen en onheiligen, omdat zij het Evangelie van Christus hadden verworpen. Evenals Joden en Heidenen, indien zij geloven, even welbehaaglijk zijn aan God en goede mensen, zo zijn zij ook, indien zij niet geloven, even verfoeilijk. Aldus hebben zij hen getrotseerd, en hun verachting uitgedrukt van hen en van hun boosaardigheid, die zij beschouwden als machteloos. Het was zo veel als tot hen te zeggen: "Doet het ergste wat in uwe macht is, wij vrezen u niet, wij weten wie wij dienen, en op wie wij ver trouwen." Aldus hebben zij een getuigenis achtergelaten, dat hun ene schone, oprechte aanbieding was gedaan van de genade des Evangelies, die in den dag des oordeels tegen hen zal getuigen. Dat stof zal bewijzen, dat de predikers van het Evangelie onder hen geweest zijn, maar door hen werden uitgeworpen. Christus had hun bevolen dit te doen, en om deze reden, Mattheus 10:14, Lukas 9:5. Nadat zij hen verlaten hadden, kwamen zij te Iconium, niet zo zeer om er veilig te zijn, als wel om er te arbeiden. 3. In welke gemoedsgesteldheid zij de pas bekeerden te Antiochië lieten, vers 52. Toen de discipelen zagen met welk een moed en blijmoedigheid Paulus en Barnabas niet alleen den smaad en de beledigingen verdroegen, die hun waren aangedaan, maar in weerwil hiervan hun' arbeid voortzetten, werden zij evenzo aangemoedigd en bezield. Zij waren blijmoedig. Men zou gedacht hebben, dat de discipelen, toen Paulus en Barnabas uitgeworpen werden, en het hun wellicht op straffe des doods verboden was terug te keren, vervuld zouden zijn van droefheid en vreze, niet anders verwachtende dan dat, zo de planters van het Christendom heengaan, de planting weldra te niet zou gaan, of wel, dat het nu hun beurt zou wezen om verbannen te worden, en voor hen zou dit harder en smartelijker wezen, omdat het hun land was. Maar neen, zij werden vervuld met blijdschap in Christus, zij waren er zo van verzekerd, dat Christus Zijn werk in hen, en onder hen zou voortzetten en voleinden, en dat Hij hen of voor benauwdheid en moeilijkheid zou bewaren, of er hen in zou ondersteunen, dat al hun vrees als verzwolgen werd in hun gelovige blijdschap. Zij waren ook zeer kloekmoedig, verwonderlijk bezield met ene heilige vastberadenheid om Christus te blijven aankleven, welke moeilijkheden zij hierbij ook zouden ontmoeten. Dit schijnt inzonderheid bedoeld te zijn met de uitdrukking: zij werden vervuld met den Heiligen Geest, want die uitdrukking wordt ook gebruikt ter aanduiding van Petrus' kloekmoedigheid, Hoofdstuk 4:8, en die van Stefanus, Hoofdstuk 7:55, en die van Paulus Hoofdstuk 13:9. Hoe meer wij de vertroostingen en bemoedigingen ervaren van de

kracht der Godzaligheid, en hoe meer ons hart daarvan vervuld is, hoe beter wij bereid zijn om het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden, die wij op den weg der Godsvrucht zullen ontmoeten.

HOOFDSTUK 14

1 En het geschiedde te Ikonium, dat zij te zamen gingen in de synagoge der Joden, en alzo spraken, dat een grote menigte, beiden van Joden en Grieken, geloofde.
2 Maar de Joden, die ongehoorzaam waren, verwekten en verbitterden de zielen der heidenen tegen de broeders.
3 Zij verkeerden dan aldaar een langen tijd, vrijmoediglijk sprekende in den Heere, Die getuigenis gaf aan het Woord Zijner genade, en gaf, dat tekenen en wonderen geschiedden door hun handen.
4 En de menigte der stad werd verdeeld, en sommigen waren met de Joden, en sommigen met de apostelen.
5 En als er een oploop geschiedde, beiden van heidenen en van Joden, met hun oversten, om hun smaadheid aan te doen, en hen te stenigen,
6 Zijn zij, alles overlegd hebbende, gevlucht naar de steden van Lykaonie, namelijk Lystre en Derbe, en het omliggende land;
7 En verkondigden aldaar het Evangelie.
8 En een zeker man, te Lystre, zat onmachtig aan de voeten, kreupel zijnde van zijner moeders lijf, die nooit had gewandeld.
9 Deze hoorde Paulus spreken; welke de ogen op hem houdende, en ziende, dat hij geloof had om gezond te worden,
10 Zeide met grote stem: Sta recht op uw voeten! En hij sprong op en wandelde.
11 En de scharen, ziende, hetgeen Paulus gedaan had, verhieven hun stemmen, en zeiden in het Lycaonisch: De goden zijn den mensen gelijk geworden, en tot ons nedergekomen.
12 En zij noemden Barnabas Jupiter, en Paulus Mercurius, omdat hij het woord voerde.
13 En de priester van Jupiter, die voor hun stad was, als hij ossen en kransen aan de voorpoorten gebracht had wilde hij offeren met de scharen.
14 Maar de apostelen, Barnabas en Paulus, dat horende, scheurden hun klederen, en sprongen onder de schare, roepende,
15 En zeggende: Mannen, waarom doet gij deze dingen? Wij zijn ook mensen van gelijke bewegingen als gij, en verkondigen ulieden, dat gij u zoudt van deze ijdele dingen bekeren tot den levenden God, Die gemaakt heeft den hemel, en de aarde, en de zee, en al hetgeen in dezelve is;
16 Welke in de verledene tijden al de heidenen heeft laten wandelen in hun wegen;
17 Hoewel Hij nochtans Zichzelven niet onbetuigd gelaten heeft, goed doende van den hemel, ons regen en vruchtbare tijden gevende, vervullende onze harten met spijs en vrolijkheid.
18 En dit zeggende, wederhielden zij nauwelijks de scharen, dat zij hun niet offerden.
19 Maar daarover kwamen Joden van Antiochie en Ikonium, en overreedden de scharen, en stenigden Paulus, en sleepten hem buiten de stad, menende, dat hij dood was.
20 Doch als hem de discipelen omringd hadden, stond hij op, en kwam in de stad; en des anderen daags ging hij met Barnabas uit naar Derbe.
21 En als zij derzelve stad het Evangelie verkondigd en vele discipelen gemaakt hadden, keerden zij weder naar Lystre, en Ikonium, en Antiochie;
22 Versterkende de zielen der discipelen, en vermanende, dat zij zouden blijven in het geloof, en dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk Gods.
23 En als zij in elke Gemeente, met opsteken der handen, ouderlingen verkoren hadden, gebeden hebbende met vasten, bevalen zij hen den Heere, in Welken zij geloofd hadden.
24 En Pisidie doorgereisd hebbende, kwamen zij in Pamfylie.
25 En als zij te Perge het Woord gesproken hadden, kwamen zij af naar Attalie.

26 En van daar scheepten zij af naar Antiochie, van waar zij der genade Gods bevolen waren geweest tot het werk, dat zij volbracht hadden.
27 En daar gekomen zijnde, en de Gemeente vergaderd hebbende, verhaalden zij, wat grote dingen God met hen gedaan had, en dat Hij den heidenen de deur des geloofs geopend had.
28 En zij verkeerden aldaar geen kleinen tijd met de discipelen.

In dit hoofdstuk hebben wij een nader bericht van den voortgang van het Evangelie door den arbeid van Paulus en Barnabas onder de Heidenen. Het gaat uit: overwinnende, en opdat het overwonne. maar toch, evenals te voren, tegenstand ontmoetende onder de ongelovige Joden. Hier is:

I. Hun zegenrijke prediking van het Evangelie gedurende enigen tijd te Iconium en hun verdrijving van daar door het geweld hunner vervolgers, Joden en Heidenen, naar de naburige landen, vers 1-7.

II. Hun genezing van een kreupele te Lystra, en den diepen eerbied hierdoor voor hen verwekt bij het volk, en hoe veel moeite het hun kostte om die verering binnen de betamelijke perken te houden, vers 8-18.

III. De gewelddadigheid tegen Paulus gepleegd door het volk op aansporing der Joden, zodat zij hem stenigden, naar zij dachten ten dode toe, maar hoe hij wonderbaarlijk tot het leven teruggeroepen werd, vers 19, 20.

IV. Het bezoek van Paulus en Barnabas aan de gemeenten, die zij hadden gesticht, om ze te bevestigen en in goede orde te brengen, vers 21-23.

V. Hun' terugkeer naar Antiochië, vanwaar zij uitgezonden waren, het goed, dat zij deden op den weg, en het bericht, dat zij aan de gemeente te Antiochië brachten van hun onderneming, of, als ik het zo noemen mag, van hun krijgstocht, vers 24-28.

Handelingen 14:1-7

In deze verzen hebben wij:

I. De prediking van het Evangelie te Iconium, werwaarts de apostelen gedwongen waren zich van Antiochië heen te begeven. Evenals "het bloed der martelaren het zaad der kerk is geweest", zo heeft de verbanning van de belijders er toe bijgedragen om dat zaad uit te strooien. Merk op:

1. Hoe zij de eerste aanbieding van het Evangelie hebben gedaan aan de Joden in hun synagogen. Dáár gingen zij heen, niet als tot ene plaats van bijeenkomst, maar met het doel hen te ontmoeten, tot wie zij, overal waar zij kwamen, zich in de eerste plaats moesten wenden. Hoewel de Joden te Antiochië hen barbaars hadden behandeld, hebben zij daarom toch niet geweigerd het Evangelie te prediken aan de Joden te Iconium, die wellicht beter gezind waren. Gene gemeenschap, welke het ook zij, moet zo maar in het algemeen veroordeeld worden, en niemand moet lijden om de schuld van anderen, maar laat ons goed doen aan hen, die ons kwaad hebben gedaan.

Bloedgierige lieden haten den vrome, maar de oprechten zoeken zijne ziel, Spreuken 29:10, zoeken haar heil, en zij zoeken ook het heil der zielen van hun haters en vervolgers.

2. Hoe de apostelen hierin samen stemden, er wordt nota van genomen, dat zij te zamen gingen in de synagoge der Joden, om van hun eenstemmigheid en wederzijdse genegenheid te getuigen, opdat men zou kunnen zeggen: Zie, hoe lief zij elkaar hebben, en er des te beter van het Christendom om zou denken, alsmede, om elkanders handen te sterken, en elkanders getuigenis te bevestigen, en opdat uit den mond van twee getuigen alle woord besta. Zij gingen niet, de een den een dag en de ander op een anderen dag, of de een aan het begin, en de ander ene poos daarna, neen, zij gingen beiden te zamen.

II. Den zegen op hun prediking aldaar, het geschiedde te Iconium, dat zij te zamen gingen in de synagoge der Joden, en alzo spraken, dat ene grote menigte, enige honderden misschien, zoal niet enige duizenden, beiden van Joden en Grieken, dat is: van de Heidenen, geloofde. Merk hier op:

1. Dat nu het Evangelie aan Joden en Heidenen te zamen gepredikt werd, en diegenen uit iedere gemeenschap, die geloofden, kwamen te zamen ter Godsverering. Aan het einde van het vorige hoofdstuk werd eerst gepredikt tot de Joden, en sommigen van hen geloofden, daarna tot de Heidenen, en sommigen uit hen geloofden, maar hier zijn zij samengevoegd, worden zij op dezelfden rang geplaatst. De Joden hebben hun voorrang niet dermate verloren, dat zij achteraan komen, maar de Heidenen worden hun gelijk gesteld, beiden zijn met God in een lichaam verzoend, Efeziërs 2:16, en beiden te zamen worden zonder onderscheid in de gemeente toegelaten.

2. Er schijnt in de wijze van prediken van de apostelen aldaar iets merkwaardigs te zijn geweest, dat bijgedragen heeft tot hun succes, zij spraken alzo, dat ene grote menigte geloofde, zo duidelijk, zo overtuigend, met zulk ene blijkbaarheid en betoning des Geestes en der kracht, zij spraken met zoveel warmte, met zo hartelijke liefde, met zulk een blijkbare zorge over, en belangstelling in, de zielen der mensen, zij spraken alzo, dat men kon bemerken, niet alleen, dat zij overtuigd waren van, maar vervuld waren met, de dingen, waarvan zij spraken, en dat hetgeen zij spraken uit het hart kwam, en dus waarschijnlijk tot het hart zou komen, zij spraken alzo, zo vurig en ernstig, zo

vrijmoedig en zo stoutmoedig, dat zij, die hen hoorden, niet anders konden zeggen dan: Waarlijk, God was met hen! Toch moet de voorspoed, de zegen, niet toegeschreven worden aan hun wijze van prediken, maar aan den Geest van God, die van dat middel gebruik heeft gemaakt.

III. Den tegenstand, die hun prediking aldaar ontmoet heeft, en den last die hun daardoor veroorzaakt werd. Opdat zij zich door de menigte hunner bekeerlingen niet zouden verheffen, was hun deze doorn in het vlees gegeven.

1. Ongelovige Joden waren de eerste oorzaak van hun moeilijkheid, hier, zoals elders, vers 2. Zij verwekten de Heidenen. Gelijk de invloed, dien het Evangelie op vele Heidenen uitoefende, zodat zij het aannamen, sommigen van de Joden tot ene heilige jaloersheid heeft verwekt, en hen bewoog het Evangelie ook aan te nemen, Romeinen 11:14, zo heeft dit bij anderen ene boze jaloersheid verwekt, en hen in toorn ontstoken tegen het Evangelie. Zo zijn goede leringen, evenals goede voorbeelden, voor sommigen ene reuke des levens ten leven, en voor anderen ene reuke des doods ten dode. Zie 2 Corinthiërs 2:15, 16.

2. Ongenegene Heidenen, geprikkeld door ongelovige Joden zijn waarschijnlijk de werktuigen geweest om hun deze moeite aan te doen. Door leugenachtige ideeën, die zij den Heidenen voortdurend toefluisterden, verbitterden zij hun zielen tegen de broeders, van wie zij zelven genegen waren gunstig te denken. Zij gingen overal heen, bij allen, met wie zij slechts enigszins bekend waren, om alles tot hen te zeggen wat hun vernuft of hun kwaadwilligheid kon bedenken, om hun niet alleen een gering, maar een slecht denkbeeld te geven van het Christendom, hun zeggende, dat het voorzeker verderfelijk zou zijn voor hun Heidense godenleer en eredienst, en dat zij voor zich, liever Heidenen dan Christenen zouden zijn. Aldus verzuurden en verbitterden zij hun geest beide tegen de bekeerders en de bekeerden. Door hun giftige tongen heeft de oude slang zijn venijn tegen het zaad der vrouw in het hart dezer Heidenen doen doordringen, en dit werd een wortel der bitterheid in hen, die gal en alsem droeg. Het is niet te verwonderen, dat zij, die vrome mensen kwalijk genegen zijn, hun kwaad toewensen, kwaad van hen spreken, en kwaad tegen hen beramen, het komt alles voort uit kwaadwilligheid. Ekakoosan, zij kwelden den geest der Heidenen, vielen hen lastig, zoals sommigen van de critici het opvatten, zij vielen hen voortdurend lastig met hun ongepaste aanzoeken. Zij, die zich als werktuigen van vervolgers laten gebruiken, leiden een hondenleven, zij worden voortdurend aangehitst.

IV. Hun voort arbeiden aldaar in weerwil van dezen tegenstand, en hoe God hun getuigenis gaf, vers 3. Wij zien hier:

1. Hoe de apostelen arbeidden voor Christus, naarstig en getrouw, naar de opdracht, die hun gegeven was. Daar de Heidenen tegen hen verbitterd waren, zou men denken, dat zij zich teruggetrokken zouden hebben, en hun spoedig uit den weg zouden gegaan zijn, of, zo zij al predikten, toch grote omzichtigheid daarbij zouden hebben in acht genomen uit vreze van diegenen nog meer te prikkelen, die reeds zo zeer in toorn tegen hen waren ontstoken. Maar neen, juist daarom verkeerden zij aldaar een' langen tijd, vrijmoediglijk sprekende in den Heere. Hoe meer zij de spijt en wrok van de stad bespeurden tegen de nieuw bekeerden, hoe meer zij zich voelden gedrongen om voort te gaan met hun werk, en hoe nodiger zij het vonden om in hun midden te blijven, ten einde hen te bevestigen in het geloof en hen te ver- troosten. Zij spraken vrijmoediglijk, en waren niet bevreesd om hierdoor ergernis te geven aan de ongelovige Joden. Wat God gezegd

heeft tot den profeet in betrekking tot de ongelovige Joden van zijn tijd, werd nu vervuld aan de apostelen: Ik heb uw aangezicht stijf gemaakt tegen hun aangezichten, Ezechiël 3:7-9. Doch let op hetgeen hen kloekmoedig maakte: Zij spraken vrijmoediglijk in den Heere, in Zijne kracht, op Hem vertrouwende om hen door te helpen, en niet steunende op iets in hen zelven.

Zij waren krachtig in den Heere, en in de sterkte Zijner macht.

2. Christus heeft medegewerkt met de apostelen, overeenkomstig Zijne belofte: Ziet, Ik ben met ulieden al de dagen. Toen zij voortgingen in Zijn naam en Zijne kracht, heeft Hij niet gefaald getuigenis te geven aan het woord Zijner genade. Het Evangelie ís een woord van genade, de verzekering van Gods welbehagen in ons, en het middel van Zijn goed werk in ons. Het is het woord van Christus, genade, want het is alleen in Hem, dat wij gunst vinden bij God. Christus zelf heeft getuigd van dit woord, Hij, die de Amen, de getrouwe Getuige is, Hij heeft ons verzekerd, dat het het woord is van God, en dat wij er onze zielen op kunnen wagen. Gelijk het in het algemeen van de eerste predikers van het Evangelie gezegd werd, dat de Heere met hen mede wrocht, en het woord bevestigde door tekenen, die daarop volgden, Markus 16:20, zo wordt het in het bijzonder gezegd van de apostelen hier, dat de Heere hun getuigenis bevestigde, en gaf dat tekenen en wonderen geschiedden door hun hand, wonderen, die zij wrochten in het rijk der natuur, en wonderen, gedaan door hun woord, en nog grotere wonderen, in het hart, het gemoed der mensen, gedaan door de kracht der Goddelijke genade. De Heere was met hen, wijl zij met Hem waren, en zo werd zeer veel goed gedaan.

V. De verdeeldheid, welke hierdoor teweeggebracht werd in de stad, vers 4. De menigte der stad werd verdeeld in twee partijen, beiden zeer werkzaam en krachtig. Onder de oversten en personen van rang en onder het gewone volk waren er sommigen, die het hielden met de ongelovige Joden, en anderen, die het hielden met de apostelen. Barnabas wordt hier een apostel geacht, hoewel niet een der twaalven, en niet op zo buitengewone wijze geroepen als Paulus, maar omdat hij door bijzondere aanwijzing des Heiligen Geestes tot den dienst onder de Heidenen was afgezonderd. Deze prediking van het Evangelie schijnt zo zeer de algemene aandacht te hebben getrokken, dat iedereen, zelfs onder de menigte der stad, er belang in stelde, en er of voor, of tegen was, niemand bleef onzijdig of onverschillig. "Of voor ons, of voor onze tegenstanders, voor God, of voor Baäl, voor Christus of voor Beëlzebub,'.

1. Wij kunnen hier de betekenis zien van Christus, voorzegging, dat Hij niet gekomen was om vrede te geven op de aarde, maar veeleer verdeeldheid, Lukas 12:51-53. Indien allen eenstemmig Zijne maatregelen hadden willen aannemen, dan zou er ene algemene eensgezindheid zijn geweest, en, zo de mensen hierin overeen hadden kunnen komen, er zou gene gevaarlijke verdeeldheid of onenigheid onder hen hebben geheerst in andere dingen, maar door verschil ten opzichte van die dingen werd de breuke zo wijd gemaakt als de zee. Toch moeten de apostelen er niet om gelaakt worden, dat zij te Iconium gekomen zijn, wijl voor hun komst de stad verenigd was, terwijl er nu verdeeldheid heerste: want het is beter dat een deel der stad naar den hemel gaat, dan dat allen naar de hel gaan.

2. Hieruit kunnen wij afleiden wat wij te verwachten hebben. Laten wij het dus niet vreemd vinden, als de prediking van het Evangelie verdeeldheid teweegbrengt, en er niet aan geërgerd worden. Het is beter gesmaad en vervolgd te worden als zaaiers van verdeeldheid, omdat wij tegen den stroom

op zwemmen, dan ons door den stroom te laten medevoeren, die ten verderve voert. Laat ons het houden met de apostelen, en hen niet vrezen, die het met de ongelovige Joden houden.

VI. Den aanslag tegen de apostelen beraamd door hun vijanden. Hun kwaadwilligheid openbaarde zich ten laatste in gewelddadigheid, vers 5. Merk op,

1. Wie er de ontwerpers van waren: beiden de Heidenen en de Joden met hun oversten. De Heidenen en de Joden waren in vijandschap met elkaar, maar toch verenigd tegen de Christenen, zoals Herodes en Pilatus, d e Sadduceeën en de Farizeeën tegen Christus waren verenigd, en gelijk van ouds Gebal en Ammon, en Amalek tegen Israël. Indien de vijanden der kerk zich aldus verenigen tot haar verderf, zullen dan niet hare vrienden, alle persoonlijke veten ter zijde leggende, zich verenigen tot haar behoud?

2. Wat het plan was, dat zij beraamd hadden. Daar zij nu de oversten op hun zijde hadden, twijfelden zij er niet aan, of zij zouden hun doel bereiken, en hun doel was, den apostelen smaadheid aan te doen, hun openlijk schande aan te doen, en hen dan te stenigen, hen ter dood te brengen, en zo hoopten zij hun zaak ten gronde te doen gaan. Hun bedoeling was hen zowel van hun goeden naam als van hun eer te beroven, en dat was alles wat zij hadden te verliezen, want zij bezaten noch akkers noch goederen, die hun konden ontnomen worden.

VII. De verlossing der apostelen uit de handen van deze ongeschikte en boze mensen, vers 6, 7. Op het bericht, dat hun gegeven werd van den aanslag, die tegen hen werd gesmeed, of bij het begin der uitvoering er van, dat zij spoedig bemerkten, gingen zij weg, hebben zij zich op eervolle wijze teruggetrokken, (want het was gene schandelijke vlucht) naar Lystra en Derbe, en daar

1. Vonden zij veiligheid. Hun vervolgers in Iconium waren voor het ogenblik tevreden gesteld, daar zij uit hun landpalen verdreven waren, en zo hebben zij hen dan niet verder vervolgd. God heeft veilige toevluchtsoorden voor Zijn volk in een storm, ja Hij is zelf hun Verberging, en zal dit altijd voor hen blijven.

2. Zij vonden werk, en dat was het, waarvoor zij er heen zijn gegaan. Toen de deur des woords voor hen gesloten was te Iconium, werd zij hun geopend te Lystra en Derbe. Naar deze steden zijn zij heengegaan, en dáár en in het omliggende land hebben zij het Evangelie verkondigd. In tijden van vervolging kunnen de Evangeliedienaren wel eens reden vinden om ene plaats te verlaten, zonder daarom van hun arbeid af te laten.

Handelingen 14:8-18

In deze verzen hebben wij:

I. Ene wonderdadige genezing, door Paulus te Lystra gewerkt op een kreupele, die dit van zijne geboorte af geweest is, zoals de kreupele, die wonderdadig door Petrus en Johannes genezen werd, Hoofdstuk 3:2. Die genezing heeft het Evangelie ingeleid onder de Joden, deze, onder de Heidenen, beide genezingen waren bedoeld om de onmacht voor te stellen van al de kinderen der mensen ten opzichte van geestelijke zaken, zij zijn kreupel van hun geboorte aan, totdat Gods genade kracht in hen legt, want het was toen wij nog krachteloos waren, dat Christus voor de goddelozen gestorven is, Romeinen 5:6. Merk hier op:

1. Den treurigen toestand van een kreupele, vers 8. Hij was onmachtig aan de voeten. en dat wel in zulk ene mate, dat hij bij gene mogelijkheid een voet op den grond kon zetten. Het was wel bekend, dat hij van zijner moeders lijf aldus geweest was, dat hij nooit had gewandeld, en niet staan kon. Dat moet ons ene aanleiding zijn om God te danken, dat wij het gebruik onzer ledematen hebben, en zij, die er van beroofd zijn, kunnen opmerken, dat zij niet alleen zodanige beproeving hebben te dragen.

2. De verwachting, die in hem werd opgewekt van genezen te zullen worden, vers 9. Hij hoorde Paulus prediken, en was waarschijnlijk diep getroffen door hetgeen hij had gehoord. Hij geloofde, dat het ene boodschap was des hem els, en dat de boodschappers, van dáár gezonden zijnde, met ene Goddelijke kracht begiftigd waren, en dus in staat waren hem te genezen. Dit bemerkte Paulus door de gave der onderscheiding, die hem geschonken was, en wellicht heeft dit ook de uitdrukking van zijn gelaat getoond: Paulus, ziende, dat hij geloof had om gezond te worden, dat hij het begeerde, het hoopte, het in zijne gedachten had, hetgeen niet bleek in den man, die door Petrus genezen werd, want deze verwachtte slechts ene aalmoes te ontvangen. Er werd in Israël zo groot een geloof niet gevonden, als onder de Heidenen, Mattheus 8:10.

3. De genezing gewrocht. Paulus, ziende dat hij geloof had om gezond te worden, bracht het woord, en heelde hem, Psalm 107:20. God zal de wensen en begeerten niet teleurstellen, die Hij zelf heeft opgewekt, evenmin als de hoop, die Hij zelf heeft doen ontstaan. Paulus sprak met ene grote stem, hetzij omdat hij op enigen afstand van hem was, of wel om te tonen, dat ware wonderen, gewrocht door de macht van Christus, zeer ongelijk waren aan de wonderen der leugen, gedaan door bedriegers, die daar piepen en binnensmonds mompelen, Jesaja 8:19. God zegt: Ik heb niet in het verborgene gesproken in ene donkere plaats der aarde, Jesaja 45:19. Paulus sprak tot hem met ene grote stem, opdat de omstanders er op zouden letten, en hun verwachting van de uitwerking opgewekt zou worden. Het blijkt niet, dat deze kreupele een bedelaar was, in vers 8 wordt gezegd, dat hij zat, niet dat hij zat en bedelde. Maar wij kunnen ons voorstellen, hoe treurig het voor hem was, om andere mensen om hem heen te zien lopen en wandelen, terwijl hij zelf daartoe niet in staat was, en hoe welkom hem dus het woord van Paulus was: "Sta recht op uwe voeten, help u zelven, en God zal u helpen, beproef eens of gij kracht hebt, en gij zult bevinden, dat gij haar hebt." In sommige handschriften vinden wij de lezing: Ik zeg u in den naam van den Heere Jezus Christus: Sta recht op uwe voeten. Zeker is het, dat dit bedoeld is, en zeer waarschijnlijk door Paulus ook gezegd werd, en er ging kracht uit met dit woord, want terstond sprong hij op en wandelde, sprong op van de plaats, waar hij zat, en stond niet slechts recht op, maar, om te tonen, dat hij volkomen, en op het eigen ogenblik genezen was, heeft hij voor aller ogen heen en weer gewandeld. Hierin is de Schrift

vervuld, dat wanneer de wildernis der Heidenwereld zal bloeien als ene roos, de kreupele springen zal als een hert, Jesaja 35:1, 6. Zij, die door Gods genade genezen zijn van hun geestelijke lamheid, moeten het tonen door op te springen van heilige vreugde, en door een heiligen, Godzaligen wandel.

II. Den indruk, door deze genezing teweeggebracht op het volk. Zij stonden verbaasd, hadden nooit iets dergelijks gezien of gehoord, en geraakten in ene vervoering van bewondering. Paulus en Barnabas waren vreemdelingen, ballingen, die als vluchtelingen in hun land waren gekomen: alles werkte dus mede om hen gering en verachtelijk te doen schijnen, en toch was dit ene wonder, door hen gewrocht, genoeg om hen in de ogen des volks groot en eerbiedwaardig te maken, hoewel de ganse menigte van Christus' wonderen Hem niet kon beschutten tegen de uiterste minachting der Joden. Wij zien hier:

1. Dat het volk hen voor goden houdt, vers 11. Zij verhieven hun stemmen, als in triomf, zeggende in hun eigene taal, (want het was het gewone volk, dat dit zei), in het Lycaonisch, dat een dialect was van het Grieks: De goden zijn den mensen gelijk geworden en tot ons neergekomen. Zij verbeeldden zich, dat zij van uit de wolken tot hen neergekomen waren, dat zij goden waren in de gedaante van mensen. Dit denkbeeld der zaak kwam goed overeen met de Heidense godenleer, en de fabelachtige verhalen van het bezoek, dat hun goden soms in deze lagere wereld brachten, en het maakte hen fier te denken, dat zij nu met zulk een bezoek verwaardigd zijn geworden. Zo ver gingen zij met dit denkbeeld, dat zij meenden te kunnen zeggen wie van hun goden het waren, overeenkomstig de ideeën, die hun dichters hun van goden hadden gegeven, vers 12. Zij noemden Barnabas Jupiter: want als zij hem voor een god houden, dat kunnen zij hem ook evengoed voor den oppersten god houden. Waarschijnlijk was hij de oudste en had hij iets waardigs en majestueus in voorkomen en gelaat. En Paulus noemden zij Mercurius, die de bode der goden was, en op hun boodschappen werd uitgezonden, want hoewel Paulus het statige voorkomen niet had van Barnabas, was hij toch de woordvoerder, de voornaamste spreker, en had hij iets vlugs en levendigs over zich. Jupiter placht Mercurius mede te nemen, zeiden zij, en als hij een bezoek wil brengen aan hun stad, dan onderstellen zij, dat hij dit nu ook gedaan heeft.

2. Hierop maakte de priester toebereidselen om hun te offeren, vers 13. De tempel van Jupiter schijnt voor hun stadspoort geweest te zijn, als haar wachter en beschermer, en de priester van dien afgod en tempel het geroep des volks horende, begreep terstond dien wenk, en dacht, dat het tijd was om zijn plicht te gaan doen. Menige kostbare offerande had hij aan het beeld van Jupiter gebracht, maar als Jupiter zelf in eigen persoon -onder hen is gekomen, dan betaamt het den priester om hem de meest denkbare eer aan te doen, en het volk is bereid om zich hierin met hem te verenigen. Zie hoe gemakkelijk mensen van een oppervlakkigen geest zich door het geroep des volks laten meeslepen! Als het volk roept: Jupiter is hier, zal de priester van Jupiter den wenk zonder aarzelen opvolgen, en terstond zijne diensten aanbieden! Toen Christus, de Zoon van God, op aarde is gekomen, en den mensen gelijk is geworden, en vele, zeer vele wonderen gedaan heeft, was het zo verre van hen om Hem offerande te brengen, dat zij Hem het slachtoffer hebben gemaakt van hun hoogmoed en boosaardigheid. Hij was in de wereld, en de wereld heeft Hem niet gekend, Hij is gekomen tot het Zijne, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen, maar Paulus en Barnabas worden, nadat zij een enkel wonder gedaan hebben, terstond vergood. Dezelfde kracht van den god dezer wereld, die het vleselijk gezinde hart bevooroordeeld tegen de waarheid, doet dwalingen en vergissingen gemakkelijk ingang vinden, en op beiderlei wijze worden zijne belangen gediend. Zij brachten ossen om hun geofferd te worden, en kransen, om er de offers mede te kronen. Deze

kransen waren vervaardigd van bloemen en linten, en de horens der ossen, die geofferd moesten worden, werden verguld. Victimæ ad supplicium saginantur, hostiæ ad poenam coronantur Zo zal men dieren ter offerande voeden, Eerst worden zij gekroond, om daarna te bloeden.

III. Paulus en Barnabas protesteren tegen dezen ongepasten eerbied, die hun wordt betoond, en het kost hun veel moeite om het te voorkomen. Velen van de Heidense keizers hebben zich goden genoemd, en waren er trots op als hun goddelijke ere werd bewezen, maar Christus' dienstknechten, hoewel zij wezenlijke weldoeners der mensheid waren, terwijl de keizers slechts voorgaven dit te zijn, hebben deze eer afgewezen, toen men hun die wilde brengen. Het is dus gemakkelijk te zeggen wiens opvolger hij is, die in den tempel Gods zit, zich zelven vertonende, dat hij God is, 2 Thessalonicenzen 2:4, en die aangebeden wordt als onzen heere god, den paus. Let op:

1. De heilige verontwaardiging, waarmee Paulus en Barnabas hierop vervuld werden.

Dat horende, scheurden zij hun klederen. Wij bevinden niet, dat zij hun klederen scheurden, toen het volk hen gekrenkt en vernederd heeft, en er van sprak hen te stenigen. Dat konden zij dragen zonder ontroerd te worden, maar toen het volk hen vergoodde, en er van sprak hen te aanbidden, konden zij dit niet dragen, maar scheurden hun klederen, daar hun de ere Gods meer ter harte ging dan hun eigene eer.

2. De moeite, die zij deden, om het te voorkomen. Zij hebben het niet oogluikend toegelaten, zij hebben niet gezegd: "Indien de mensen bedrogen willen zijn, laat hen bedrogen zijn ", en nog veel minder het denkbeeld geopperd voor zich zelven en aan elkaar, dat het kon bijdragen tot de veiligheid van hun persoon en den voorspoed hunner prediking, om het volk in die dwaling te laten blijven, en er dus uit dit kwaad goed zou kunnen voortkomen. Neen, Gods waarheid heeft de leugen des mensen niet nodig. Christus had hun genoeg ere aangedaan door hen tot apostelen te stellen, zij behoefden dus noch de ere van vorsten, noch de ere van goden aan te nemen. Zij verschenen met veel luisterijker titel, toen zij de gezanten van Christus werden genoemd en uitdelers der verborgenheden Gods, dan toen zij Jupiter en Mercurius genoemd werden. Laat ons zien hoe zij dit voorkwamen:

A. Zodra zij dit hoorden, sprongen zij onder de scharen, en wilden zelfs geen ogenblik wachten om te zien, wat het volk doen zou. Hun lopen onder het volk, als dienstknechten, toonde, dat het verre van hen was om zich als goden te beschouwen, of zich voornaam voor te doen. Zij zijn niet stil blijven staan in de verwachting dat hun eer zou worden aangedaan, maar wezen die ere duidelijk en beslist af door zich onder de menigte te begeven. Zij sprongen onder de schare als mannen wie het ernst is, met even angstvolle bezorgdheid als waarmee Aäron liep in het midden der gemeente, toen de plaag had aangevangen, en hij stond tussen de levenden en de doden.

B. Zij redeneren met hen, roepende, opdat allen het zouden horen: "Mannen, waarom doet gij deze dingen? Waarom gaat gij goden van ons maken? Gij kunt niets doen, dat zo ongerijmd is, want,

a. Onze natuur laat dit niet toe, wij zijn ook mensen van gelijke beweging als gij" -homoiopatheis: het is hetzelfde woord, gebruikt met betrekking tot Elias, Jakobus 5:17, waar wij het overzetten door onderhevig aan dezelfde hartstochten als wij. "Wij zijn mensen, en daarom doet gij uzelven onrecht, als gij datgene van ons verwacht, dat alleen van God te verkrijgen is, en gij doet onrecht aan God,

indien gij aan ons, of aan enigen anderen mens, de ere geeft, die alleen aan God toekomt. Wij hebben niet alleen zulke lichamen, als gij ziet, dat wij hebben, maar wij zijn van gelijke bewegingen als gij, ons hart is geformeerd gelijk als dat van andere mensen, Psalm 33:15, want, gelijk in het water het aangezicht is tegen het aangezicht, alzo is des mensen hart tegen den mens, Spreuken 27:19. Wij zijn van nature onderhevig aan dezelfde zwakheid van de menselijke natuur, blootgesteld aan dezelfde rampen van het menselijk leven, wij zijn niet slechts mensen, maar zondige mensen, en lijdende mensen, en daarom willen wij niet vergood worden.

b. "Onze leer druist er tegen in. Moeten wij nog gevoegd worden bij het getal uwer goden, wij, wier taak het is, de goden, die gij hebt, af te schaffen? Wij verkondigen ulieden, dat gij u van deze ijdele dingen zoudt bekeren tot den levenden God. Indien wij dit toelieten, wij zouden u bevestigen in hetgeen waarvan wij wensen, dat gij u zult bekeren." En zo grijpen zij deze gelegenheid aan om hun te tonen, hoe recht en noodzakelijk het was, dat zij zich van de afgoden tot God zouden bekeren, 1 Thessalonicenzen 1:9. Toen zij predikten tot de Joden, die afgoderij haatten, hadden zij niets anders te doen, dan hun de genade Gods in Christus te verkondigen, en behoefden zij niet, zoals de profeten, die met hun vaderen handelden, tegen afgoderij te prediken. Maar als zij te doen hadden met Heidenen, dan moeten zij hun vergissingen in den natuurlijken Godsdienst herstellen, en hen van het grove bederf er van afbrengen. Zie hier wat zij den Heidenen gepredikt hebben: Ten eerste. Dat de goden, die zij en hun vaderen aanbaden, en al de plechtigheden, waarmee die aanbidding gepaard gaat, ijdelheden zijn, ijdele, onredelijke, onnutte dingen, waarvoor geen redelijke grond aangegeven kan worden, en waar geen werkelijk nut of voordeel van te verkrijgen is. Afgoden worden in het Oude Testament dikwijls ijdelheden genoemd, Deuteronomium 32:21, 1 Koningen 16:13, Jeremia 14:22.

Een afgod is niets in de wereld, 1 Corinthiërs 8:4. Hij is volstrekt niet, wat men hem beweert te zijn, hij is bedrog, een namaaksel, hij bedriegt hen, die er op vertrouwen, en er hulp van verwachten. Bekeert u van deze ijdelheden, wendt er u met afschuw van af, zoals Efraïm gedaan heeft, Hosea 14:9. Wat heb ik meer met de afgoden te doen? Ik zal mij nooit meer aldus laten bedriegen." Ten tweede. Dat de God, tot wie zij wensen, dat zij zich zullen bekeren, de levende God is. Tot nu toe hadden zij dode beelden aangebeden, die volstrekt onmachtig waren hen te helpen, Jesaja 44:9, of, (zoals zij nu poogden te doen) sterfelijke mensen, die weldra onbekwaam zouden zijn om hen te helpen, maar nu worden zij bewogen om een levenden God te aanbidden, die leven heeft in zich zelven, leven heeft voor ons, en eeuwig leeft.

Ten derde. Dat deze God de Schepper is der wereld, de Fontein van alle zijn en van alle macht, Hij heeft gemaakt den hemel en de aarde en de zee en al hetgeen in dezelve is, zelfs die dingen, welke gij als goden aanbidt, zodat Hij de God is van uwe goden. Gij aanbidt goden, die gij gemaakt hebt, de schepselen van uwe verbeelding, van uw vernuft en het werk uwer handen, wij roepen u om den God te aanbidden, die u en geheel de wereldgemaakt heeft, aanbidt den waren God, en bedriegt uzelven niet met voorgewende goden, aanbidt den vrijmachtigen Heere van allen, en verlaagt u niet door u te buigen voor Zijne schepselen en onderdanen.

Ten vierde. Dat de wereld het Zijner lankmoedigheid verschuldigd is, dat Hij haar niet reeds voor lang wegens deze afgoderij vernietigd heeft, vers 16. In de verledene tijden, gedurende vele eeuwen tot op dezen dag, heeft Hij alle de Heidenen laten wandelen in hun wegen. Deze afgodendienaars, die van den dienst van andere goden geroepen waren, zouden kunnen denken: "Hebben wij niet tot

nu toe deze goden gediend, en hebben onze vaderen hen niet sedert onheuglijke tijden gediend, waarom zouden wij dan niet voort mogen gaan met hen te dienen?" "Neen, uw dienen van hen was ene op de proefstelling van Gods geduld, en het was een wonder van barmhartigheid, dat gij er niet om afgesneden werd. Maar hoewel Hij u deswege niet heeft uitgedelgd, omdat gij in onwetendheid waart, en niet beter wist, Hoofdstuk 17:30, zal Hij, nu Hij Zijn Evangelie in de wereld gezonden heeft, en hierdoor zich zelven duidelijk geopenbaard en Zijn wil bekend gemaakt heeft aan alle volken, en niet alleen aan de Joden, u echter, indien gij nu nog volhardt in uwe afgoderij, niet langer verdragen." Alle volken, die het voorrecht niet hebben gehad van ene Goddelijke openbaring, dat is: alle volken, behalve de Joden, heeft Hij laten wandelen in hun wegen, want er was niets om hen te weerhouden dan hun eigen geweten, hun eigene gedachten, Romeinen 2:15. Zij hadden gene Schriften, gene profeten, en toen waren zij te verontschuldigen, dat zij zich vergisten in den weg. Maar nu God ene openbaring in de wereld gezonden heeft, die aan alle volken bekend gemaakt moet worden, is de zaak veranderd. Wij kunnen het beschouwen als een oordeel over de Heidenen, dat God hen heeft laten wandelen in hun wegen, aan het goeddunken van hun hart heeft overgelaten, maar nu is de tijd gekomen, dat het bedeksel, waarmee alle natiën bedekt zijn, zal weggenomen worden, Jesaja 25:7, en nu zult gij niet langer verontschuldigd worden in deze ijdelheden, maar moet gij er u van bekeren, er u van afwenden. Gods lankmoedigheid over ons tot nu toe moet ons tot bekering brengen, maar ons niet aanmoedigen om er verder op te vertrouwen, terwijl wij voortgaan met Hem tot toorn te verwekken. Dat wij kwaad gedaan hebben toen wij nog onwetend waren, zal ons niet verontschuldigen, als wij kwaad doen wanneer wij beter weten.

1. De weldaden van de algemene voorzíenigheíd Gods betuigen ons, dat er een God is, want zij worden allen wijselijk uitgedeeld. De regen en vruchtbare tijden komen niet bij geval, en geen van de ijdelheden der Heidenen kan regen geven, noch kan de hemel druppelen geven, Jeremia 14:22. Alle de krachten der natuur getuigen van ene soevereine kracht in den God der natuur, van wie zij komen, en van wie zij afhankelijk zijn. Het is niet de hemel, die ons regen geeft, maar God, die ons regen geeft van den hemel, Hij is de Vader van den regen Job 38:28.

2. Het voordeel, dat wij door deze weldaden ontvangen, betuigt ons, dat mij erkentelijkheid verschuldigd zijn, niet aan de schepselen, die ons dienstbaar gemaakt zijn, maar aan den Schepper, die ze ons dienstbaar gemaakt heeft, Hij heeft zich zelven niet onbetuigd gelaten goeddoende. God schijnt de voorbeelden van Zijne goedheid gewichtiger, krachtiger bewijzen te achten van Zijn recht op onze hulde en aanbidding, dan de blijken van Zijne grootheid, want Zijne goedheid is Zijne heerlijkheid. De aarde is vol van Zijne goedertierenheid, Zijne barmhartigheden zijn over al Zijne werken, en daarom zullen Zijne werken Hem loven, Psalm 145:9, 10. God doet ons goed door ons de lucht te behouden, waarin wij ademen, Zijne aarde, om er op te kunnen wandelen, het licht van Zijne zon, om er bij te kunnen zien, maar, omdat het duidelijkste, meest tastbare voorbeeld van de goedheid der voorzienigheid Gods jegens een iegelijk van ons in het bijzonder, de dagelijkse voorziening is van spijs en drank voor ons, legt de apostel hier den nadruk op, en toont aan hoe God ons goed doet.

a. Door ze voor ons te bereiden, en dat wel door ene lange reeks van oorzaken, die afhankelijk zijn van Hem als de Eerste Oorzaak. Ik zal den hemel verhoren, en die zal de aarde verhoren, mitsgaders den most en de olie, en die zullen Jizreël verhoren, Hosea 2:21, 22. Hij doet ons goed door ons regen te geven van den hemel, regen voor ons om te drinken, want als er geen regen was, dan zouden er gene waterfonteinen zijn, en dan zouden wij weldra sterven van dorst: regen voor

onze akkers om te drinken, want onze spijze, hebben wij van den regen, zowel als onzen drank, door ons dien te geven, geeft Hij ons vruchtbare tijden. Indíen de hemel is als ijzer, dan zal de aarde spoedig als koper zijn, Leviticus 26:19. Dat is de rivier Gods, die het land grotelijks verrijkt, en door haar bereidt God ons koren, Psalm 65:10, 11. Onder al de werkingen van Gods voorzienigheid hebben de Heidenen hun denkbeeld van den oppersten God bij voorkeur ontleend aan datgene, hetwelk van verschrikking spreekt, geschikt is om ons ontzag voor Hem in te boezemen, en dat was de donder, en daarom noemden zij Jupiter den donderaar, en stelden zij hem voor met een bliksemschicht in de hand. En het blijkt uit Psalm 29:3, dat dit niet voorbijgezien moet worden. Maar om ons tot de verering van God aan te sporen stelt de apostel Zijne weldadigheid voor, ten einde ons goede gedachten van Hem in te boezemen in alles, waarmee wij met Hem van doen hebben, opdat wij Hem zullen liefhebben en ons in Hem zullen verlustigen als den God, die goed doet, die ons goed doet, die goed doet aan allen, door van den hemel regen en vruchtbare tijden te geven. En zo te eniger tijd de regen onthouden wordt, en de tijden onvruchtbaar zijn, dan hebben wij dit ons zelven te wijten, het is onze zonde, die deze goede dingen van ons afwendt, welke tot ons kwamen, en die den stroom van Gods gunsten afsluit.

b. Door ons de geriefelijkheden er van te schenken, Hij is het, die onze harten vervult met spijs en vrolijkheid. God is rijk in goedertierenheid over allen, Romeinen 10:12. Hij verleent ons alle dingen rijkelijk om te genieten, 1 Timotheus 6:17. Hij is niet slechts een Weldoener, maar een rijke Weldoener, Hij geeft ons niet slechts wat wij nodig hebben, maar geeft het ons te genieten, Prediker 2:24. Hij vervult onze harten met spijze, geeft ons spijs naar hartelust, niet bloot het noodzakelijke, maar overvloed, aangename spijzen en in verscheidenheid. Zelfs aan die volken, welke de kennis van Hem verloren hebben, en andere goden aanbaden, heeft Hij de huizen met goed vervuld, hun buik vervuld, Job 22:18, Psalm 17:14.

De Heidenen, die zonder God in de wereld hebben geleefd, hebben toch van God geleefd, hetgeen Christus aanvoert als ene reden, waarom wij goed moeten doen aan hen, die ons haten, Mattheus 5:44, 45. Aan deze Heidenen was het hart vervuld met spijze, dat was hun geluk, hun voldoening, meer begeerden zij niet, maar deze dingen kunnen de ziel niet verzadigen, Ezechiël 7:19. En zij, die hun eigene ziel weten te waarderen, zullen er gene voldoening in vinden. Maar de apostelen rangschikken zich zelven onder hen, die delen in Gods weldadigheid, allen moeten wij erkennen, dat God onze harten vervult met spijze en vrolijkheid, niet slechts met spijze, opdat wij kunnen leven, maar met vrolijkheid, opdat wij goedsmoeds kunnen leven, aan Hem zijn wij het verschuldigd, dat wij niet al de dagen onzes levens met smart eten. Wij moeten God danken, niet alleen voor ons voedsel, maar ook voor onze vrolijkheid, dat Hij ons veroorlooft blijmoedig te zijn, ons reden geeft om vrolijk te zijn, ons harten geeft om vrolijk te kunnen zijn. En als onze harten vervuld zijn met spijs en vrolijkheid, dan behoren zij ook vervuld te zijn van liefde en dankbaarheid, en verruimd in plichtsbetrachting en gehoorzaamheid, Deuteronomium 8:10, 28:47.

Eindelijk. Den goeden uitslag van het verbod dat de apostelen het volk gegeven hebben, vers 18. Dit zeggende, weerhielden zij nauwelijks de scharen, dat zij hun offerden, zo zeer hadden de afgodendienaars hun hart op afgoderij gezet! Het was niet genoeg, dat de apostelen weigerden vergood te worden, (dat zou slechts opgenomen zijn als bescheidenheid) maar zij duiden het ten kwade, zij tonen er hun het kwaad van, maar toch was dit alles nauwelijks voldoende om hen er van terug te houden, en sommigen van hen waren geneigd den priester te laken, omdat hij in weerwil van dit alles, niet met zijn werk is voortgegaan. Wij kunnen hier zien wat de oorsprong was van de

Heidense afgoderij. het was, dat zij bleven staan bij de middelen van onze zegeningen, in plaats van er door heen te zien op Hem, die er de Werker van is. Paulus en Barnabas hebben een kreupele genezen, en daarom wilden zij hen vergoden, in plaats van God te verheerlijken, die hun deze macht gegeven had, hetgeen ons wè moet doen toezien, dat wij de ere noch aan anderen geven, noch voor ons zelven aannemen, die alleen aan God toekomt.

Handelingen 14:19-28

Wij hebben hier een verder bericht van den arbeid en het lijden van Paulus en Barnabas.

I. Hoe Paulus gestenigd werd en men hem voor dood had laten liggen, maar wonderdadig weer tot zich zelven kwam, vers 19, 20. Zij vielen Peulus aan eerder dan Barnabas, omdat Paulus, de voornaamste spreker zijnde, hen meer dan Barnabas had verbitterd en vertoornd. Merk hier nu op: 1 Hoe het volk verbitterd was op Paulus: niet om enig kwaad, dat hij hun gedaan zou hebben-indien zij het als ene belediging beschouwden, dat hij hun niet wilde toelaten hem Goddelijke eer te bewijzen, dan konden zij hem toch bij enig nadenken, dat onrecht gemakkelijk vergeven. Maar daar kwamen Joden van Antiochië, die waarschijnlijk gehoord hadden-en het met spijt en toorn hadden gehoord-welk een eerbied aan Paulus en Barnabas te Lystra betoond werd, en zij zetten het volk tegen hen op, door hen voor te stellen als oproerige, gevaarlijke personen, die men niet moest herbergen. Zie, hoe rusteloos de woede der Joden was tegen het Evangelie van Christus, zij konden het niet dragen, dat het ergens vasten voet zou krijgen. 2. In welk ene mate zij door deze barbaarse Joden tegen hen vertoornd werden. Zij hebben hen zo geprikkeld, dat het grauw opstond en Paulus stenigde, niet volgens een rechterlijk vonnis, maar in een volks-oploop. Zij wierpen hem met stenen, waarmee zij hem ter aarde deden vallen, en toen wierpen zij hem de stad uit als iemand, die niet waardig is er in te leven, of zij sleepten hem op ene slede, of ene kar om hem te begraven, menende, dat hij dood was. Zo sterk is de neiging van het verdorven en vleselijk hart tot hetgeen slecht is, zelfs in tegenovergestelde uitersten, dat, gelijk het met grote moeite is, dat zij weerhouden worden van kwaad aan de ene zijde, zo worden zij zeer gemakkelijk overgehaald tot het kwaad van de andere zijde. Zie hoe wispelturig het hart is van vleselijke, wereldsgezinde mensen, die de dingen niet weten of er over nadenken! Zij, die den enen dag de apostelen wilden beschouwen en behandelen als meer dan mensen, behandelden hen nu erger dan dieren, als de slechtsten der mensen, als de ergste boosdoeners. Heden Hosanna, morgen, kruis hem, heden worden hun offers gebracht, morgen worden zij geofferd. Wij hebben een voorbeeld van zulk ene verandering naar den anderen kant, Hoofdstuk 28.

Deze mens is gewis een doodslager, vers 4, voorzeker, hij is een god! vers 6. De volksadem verandert en draait als de wind. Indien Paulus Mercurius had willen zijn, hij zou ten troon zijn verheven, ja, hij zou in een tempel zijn aangebeden: maar als hij een getrouw dienaar van Christus wil zijn, dan zal hij gestenigd en ter stad uitgeworpen worden. Al- dus is het, dat zij, die zich aan de kracht der dwaling overgeven, het haten om de waarheid te ontvangen.

3. Hoe hij door de kracht Gods verlost werd: Toen hij buiten de stad gesleept was, omringden hem de discipelen, vers 20. Het schijnt dat hier te Lystra sommigen discipelen geworden waren, die den middenweg vonden tussen het vergoden en het verwerpen der apostelen, en deze nieuw bekeerden hadden den moed om Paulus te erkennen, toen hij aldus verguisd en vertreden werd, hoewel zij reden hadden te vrezen, dat zij, die hem gestenigd hebben, ook hen zouden stenigen wegens hun erkenning van hem. Zij omringden hem, als ene wacht, om hem te beschermen tegen verdere mishandeling van het volk, zij omringden hem om te zien, of hij levend of dood was. Plotseling stond hij op, hoewel hij niet dood was, was hij toch ongetwijfeld zwaar gekneusd en geschokt, zodat hij in zwijm was gevallen, en het was niet zonder een wonder, dat hij zo spoedig weer tot zich zelven kwam en in staat was om in de stad te gaan. Gods getrouwe dienstknechten kunnen wel eens in een toestand komen, dat er slechts ene schrede is tussen hen en den dood, zodat zij zowel door vrienden

als door vijanden voor zo goed als dood worden beschouwd, maar toch zullen zij niet sterven, zolang God nog werk voor hen te doen heeft. Zij zijn neergeworpen, doch niet verdorven, 2 Corinthiërs 4:9.

II. Hoe zij voortgingen met hun werk in weerwil van den tegenstand, dien zij ontmoetten. Al de stenen, die zij op Paulus wierpen, zullen hem niet wegslaan van zijn arbeid. Zij sleepten hem buiten de stad, vers 19, maar, als tartte hij hen, kwam hij weer in de stad, om te tonen, dat hij hen niet vreesde. Hij achtte op geen ding, zelfs niet op deze dingen. Evenwel, dat zij hier vervolgd worden, is hun ene duidelijke aanwijzing, dat zij elders gelegenheid moeten zoeken om nuttig te zijn, en daarom gaan zij, voor het ogenblik, Lystra verlaten. En nu gingen zij

1. Naar Derbe, om aldaar den grond te ontginnen en hun zaad te zaaien. Dáár heen ging hij des anderen daags met Barnabas. Het was ene stad, niet ver van Lystra, en dáár predikten zij het Evangelie, en maakten er vele discipelen, vers 21. Het schijnt, dat Timotheus van deze stad afkomstig was, en een van de discipelen is geweest, die nu Paulus hoorden, maar te Antiochië met hem samen is gekomen, en hem op geheel deze rondreis heeft vergezeld, want, met betrekking tot deze geschiedenis, zegt Paulus hem, dat hij ten volle bekend was met zijne vervolgingen, zijn lijden, dat hem overkomen is in Antiochië, in Iconium en in Lystra, 2 Timotheus 3:10, 11. Er wordt niets vermeld van hetgeen te Derbe geschied is.

2. Zij keerden terug, om hun werk nog eens te overzien, bewaterden hetgeen zij hadden gezaaid, en te Derbe gebleven zijnde zolang zij het nodig vonden, gingen zij terug naar Lystra, Iconium en Antiochië, de steden, waar zij het Evangelie hadden gepredikt, vers 21. Gelijk wij nu een zeer leerrijk bericht hebben gehad van de methode, die zij volgden om het fondament te leggen en het goede werk te beginnen, zo hebben wij hier een even leerrijk verhaal van hun bouwen op dat fondament en hun voortzetten van dat goede werk. Laat ons zien wat zij deden.

a. Zij versterkten de zielen der discipelen, zij prentten hun in wat geschikt was om hen te versterken, vers 22. Pas bekeerden zijn allicht tot wankelen geneigd, het minste en geringste kan hen schokken. Hun oude bekenden smeken hen, dat zij hen niet zullen verlaten. Diegenen, die zij achten wijzer te zijn dan zij zelven, stellen hun het ongerijmde, het onbetamelijke en gevaarlijke voor van ene verandering: zij worden verlokt door het vooruitzicht op bevordering, om aan de overlevering hunner vaderen getrouw te blijven, zij worden afgeschrikt door het gevaar van tegen den stroom op te roeien. Dit alles brengt hen in verzoeking om aan een tijdig terugkeren te denken, maar de apostelen komen en zeggen hun, dat het de ware genade Gods is, waarin zij staan, en dat zij er dus bij blijven moeten, dat er geen gevaar zo groot is als het gevaar van hun deel aan Christus te verliezen, geen voordeel zo rijk als het voordeel van Hem vast te houden, dat zij, door welke grote beproevingen zij ook heen mogen gaan, kracht van Christus zullen ontvangen om er door heen te komen, en hun elk verlies, dat zij mogen lijden, ruim vergoed zal worden. En dit bevestigt de zielen der discipelen, het versterkt hen in hun Godvruchtig besluit om in de kracht van Christus, Christus te blijven aankleven, wàt het hun ook moge kosten. Zij, die bekeerd zijn, hebben het nodig bevestigd te worden, die geplant zijn, moeten wortel schieten. Het is het werk der Evangeliedienaren om de heiligen te bevestigen zowel als om zondaren te doen ontwaken. Non minor est virtus quam quaerere parta tueri -Te behouden is soms even moeilijk als te verkrijgen. Zij, die onderwezen waren in de waarheid, moeten de zekerheid der dingen kennen, waarin zij onderwezen zijn, en zij, die een besluit hebben genomen, moeten in dat besluit volharden. Ware versterking is versterking der ziel, het is

geen binden van het lichaam door een streng straffen van afvalligen, maar een binden der ziel, de beste leraren kunnen dit slechts door aan te dringen op hetgeen geschikt is om de ziel te binden, het is de genade Gods, en niets minder, die wezenlijk de zielen der discipelen kan versterken en hun afval kan voorkomen.

b. Zij vermaanden hen, dat zij zouden blijven in het geloof, of, gelijk het ook gelezen kan worden, zij bemoedigden hen. Zij zeiden hun, dat het zowel hun plicht als hun belang was te volharden, te blijven in het geloof dat Christus de Zoon van God en de Zaligmaker der wereld is. Zij, die in het geloof zijn, moeten blijven in het geloof, niettegenstaande alle verzoekingen om het te laten varen, hetzij door de vriendelijke glimlachjes der wereld, of door hare dreigende afkeuring. En het is nodig, dat zij dikwijls hiertoe vermaand worden. Zij, die voortdurend omringd zijn door verzoekingen tot afval, hebben het nodig om voortdurend vermaand te worden om te volharden.

c. Waar zij het meest op aandrongen was, dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het koninkrijk Gods. Niet alleen zij moeten, maar wij moeten, er moet op gerekend worden, dat allen, die naar den hemel willen gaan, verdrukking en vervolging moeten wachten op hun weg er heen. Maar is dit dan de wijze, waarop de zielen der discipelen versterkt worden, kunnen zij op die wijze bewogen worden, om te volharden in het geloof? Men zou zo denken, dat zij hierdoor veeleer afgeschrikt en moedeloos zullen worden. Neen, daar de zaak openhartig is voorgesteld, zal het hen helpen om standvastig te zijn voor Christus. Het is waar, zij zullen verdrukkingen hebben te lijden, vele verdrukkingen, en dat is er het ergste van, maar,

A. Het is aldus verordineerd, zij moeten het lijden, er is niets aan te doen, de zaak is besloten, en kan niet veranderd worden. Hij, die de vrijmachtige beschikking over ons heeft, heeft bepaald, dat dit ons lot moet wezen, dat allen, die Godzaliglijk willen leven in Christus Jezus vervolgd zullen worden, en Hij, die het soevereine gebied over ons voert, heeft dit vastgesteld als onzen plicht, dat allen, die Christus' discipelen willen zijn, het kruis moeten opnemen, zodat het hetgeen was, waartoe wij overeen zijn gekomen, toen wij ons aan Jezus Christus hebben verbonden. Toen wij neder zaten, om de kosten te overrekenen, was dit het-als wij ten minste goed hebben gerekend-waar wij op gerekend hebben, zodat, als verdrukking en vervolging komt om des woords wil, het niet meer is, dan hetgeen ons te voren was aangezegd, het moet zo wezen, Hij volbrengt wat over ons bescheiden is. De zaak is onveranderlijk vastgesteld, en zal voor ons ene rots uit hare plaats worden verzet?

B. Het is het lot van de aanvoerders van Christus' heirscharen, zowel als van de gewone krijgsknechten. Het is niet alleen gij, maar wij, die (zo het als iets hards wordt beschouwd) er aan onderworpen zijn, gelijk dus uw eigen lijden geen struikelblok voor u moet wezen, zo moet ook het onze dit niet zijn, zie 1 Thessalonicenzen 3:3. Laat niemand bewogen worden in deze verdrukkingen, want gij weet zelven, dat wij hiertoe gesteld zijn. Christus heeft den apostelen niets zwaarders opgelegd, dan wat Hij zelf voor hen gedragen heeft, en dit hebben de apostelen den gewonen Christenen ook niet gedaan.

C. Het is waar, wij moeten rekenen op vele verdrukkingen, maar het is bemoedigend, dat wij er door heen zullen komen, wij zullen er niet in omkomen, niet in verloren gaan. Het is ene Rode Zee, maar de Heere heeft er een' weg in gebaand opdat de verlosten daar doorgaan. Wij moeten afgaan naar de diepte der benauwdheid, maar wij zullen er weer uit opgaan.

D. Wij zullen er niet slechts door heen komen, maar er door ingaan in het koninkrijk Gods, en dan zal de heerlijkheid en blijdschap van het einde ruime vergoeding bieden voor al de moeilijkheden en ontberingen, die wij op den weg zullen ontmoeten en hebben te verduren. Het is waar, wij moeten het kruis dragen, maar het is even waar, dat, zo wij op den rechten weg van het kruis blijven, en ons noch terzijde afwenden, noch teruggaan, wij naar de kroon zullen gaan, en het gelovige vooruitzicht hierop zal de verdrukking licht maken, ja aangenaam voor ons doen zijn.

d. Zij verkoren, of ordineerden, ouderlingen in elke gemeente. Bij dit tweede bezoek hebben zij de zaken der gemeente op vasten voet geregeld onder de leiding ener blijvende Evangeliebediening en het verschil vastgesteld tussen hen, die onderwezen worden in het woord en hen, die onderwijzen. Iedere gemeente had hare bestuurders, of presidenten, wier ambt het was te bidden met de leden der gemeente, en tot hen te prediken in hun plechtige bijeenkomsten, de inzettingen van het Evangelie aan hen te bedienen, en het opzicht over hen te houden, de ongeregelden te vermanen, de kleinmoedigen te vertroosten, de zwakken te ondersteunen, en de tegensprekers te wederleggen. Het is nodig, dat iedere afzonderlijke gemeente een of meer van de zodanige heeft, om haar te besturen. Die bestuurders waren toen ouderlingen, die voor hun bevoegd-making de wijsheid en de ervaring hadden van oudsten, en voor hun aanstelling het gezag hadden van oudsten, niet om nieuwe wetten te maken, -dat is het kroonrecht van den Koning, den groten Wetgever (de regering der kerk is ene absolute monarchie, en de wetgevende macht behoort uitsluitend aan Christus,) maar om toe te zien op de behoorlijke waarneming van de wetten, die Christus gemaakt heeft, en in zo ver is hun gehoorzaamheid en onderworpenheid verschuldigd. Deze ouderlingen werden geordend. Over de eigenschappen en bekwaamheden van hen, die voorgesteld werden, of die zich zelven voorstelden, werd geoordeeld door de apostelen, als die daartoe het meest geschikt en bevoegd waren, en dan werden zij plechtig afgezonderd voor den dienst van het Evangelie. Deze ouderlingen waren geordend voor hen, de discipelen, tot hun dienst, tot hun welzijn. Zij, die in het geloof zijn, hebben het nodig er in opgebouwd te worden, en behoeven daarbij de hulp der ouderlingen, de herders en leraars moeten het lichaam van Christus opbouwen.

c. Met gebed en vasten hebben zij hen den Heere bevolen, den Heere Jezus, in wie zij geloofd hadden. Als er mensen toe gebracht worden om te geloven, en dat wel in oprechtheid, dan is des leraars zorge over hen daarmee niet afgedaan, er moet nog over hen gewaakt worden, zij hebben nog vermaning en onderricht nodig, er is nog het ontbreken aan het geloof, dat volmaakt moet worden. De leraren, die het meest en het best zorg dragen voor hen, die geloven, moeten met dat al, hen den Heere bevelen, hen onder de leiding en bescherming stellen van Zijne genade: Heere! bewaar ze in Uwen naam. Zijner bewaring moeten zij zich zelven bevelen, en hun leraren moeten hen in die bewaring bevelen. Het is door gebed, dat zij den Heere bevolen moeten worden. Christus heeft in Zijn gebed Zijne discipelen Zijn Vader bevolen, Johannes 17, Zij waren Uwe, en Gij hebt Mij dezelve gegeven. Vader, bewaar ze. Als wij de discipelen den Heere bevelen, dan is het ene grote bemoediging voor ons te kunnen zeggen: "Hij is het in wie zij geloofd hebben, wij bevelen ze Hem, die zich zelven Hem bevolen hebben, en die weten, dat zij geloofd hebben in Enen, die machtig is, hun pand -en ons pand - bij Hem weggelegd te bewaren tot dien dag" 2 Timotheus 1:12. Het is goed om bij het bidden ook vasten te voegen, ten teken van onze verootmoediging vanwege de zonde, en ten einde kracht bij te zetten aan ons gebed. Als wij van onze vrienden scheiden, dan is ons best vaarwel hen den Heere te bevelen, hen in Zijne hoede te laten.

3. Zij voeren voort het Evangelie te prediken in andere plaatsen, waar zij geweest waren, maar, naar het schijnt, niet zo vele bekeerlingen hadden, dat zij hen nu bij hun terugkeer tot gemeenten konden vormen, daarom zijn zij derwaarts heengegaan ten einde het werk der bekering nog voort te zetten. Van Antiochië reisden zij door Pisidië, de provincie, waarin dat Antiochië gelegen was. Van daar kwamen zij in de provincie Pamfylië, waarvan Perga de hoofdstad was, waar zij te voren reeds geweest waren, Hoofdstuk 13:13, en zij kwamen er om het woord te spreken, vers 25, ene tweede aanbieding doende, om te zien, of zij nu beter gezind waren dan vroeger om het Evangelie te ontvangen. Welken voorspoed zij daar hadden wordt ons niet meegedeeld, alleen wordt ons gezegd, dat zij van daar afkwamen naar Attalië, ene stad in Pamfylië, aan de zeekust gelegen. Zij bleven niet lang in ene zelfde plaats, maar overal waar zij kwamen, streefden zij er naar een fondament te leggen, waar later op gebouwd kon worden, en het zaad te zaaien, dat mettertijd een goeden oogst zou opleveren. Nu werden de gelijkenissen van Christus verklaard, waarin Hij het koninkrijk der hemelen vergeleken heeft bij een weinig zuurdesem, dat mettertijd het gehele deeg zuur maakt, bij een mostaard zaadje, dat, wel het minste is onder al de zaden, maar tot een groten boom wordt, en bij het zaad, dat een mens in de aarde wierp, en dat uitsproot en lang werd, dat hij zelf niet wist hoe.

III. Hoe zij eindelijk terugkwamen te Antiochië in Syrië, vanwaar zij op die onderneming uitgezonden waren. Van Attalië kwamen zij over zee naar Antiochië, vers 26. En hier wordt ons gezegd,

1. Waarom zij daar kwamen, nl. omdat zij van daar der genade Gods bevolen waren geweest, en hoewel zij zelven zeer veel vermochten bij God, hebben zij toch zo grote waarde gehecht aan die plechtige aanbeveling in Gods genade, dat zij niet dachten ooit eerbied genoeg te kunnen bewijzen aan hen, die hen aldus aanbevolen hadden. Daar de broeders hen der genade Gods hadden bevolen voor het werk, dat zij volbracht hadden, dachten zij, dat zij, nu zij het volbracht hadden, hun een bericht hierover verschuldigd waren, opdat zij hen nu zouden helpen in lof- en dankzegging, zoals zij hen eerst door hun gebeden hadden geholpen.

2. Welk bericht zij hun gaven van hun handelingen, vers 27. Zij vergaderden de gemeente. Waarschijnlijk waren er meer Christenen te Antiochië, dan er gewoonlijk samen kwamen, of konden samen komen in ene plaats, of gebouw, maar bij deze gelegenheid hebben zij hun voorgangers saamgeroepen, gelijk de hoofden der stammen dikwijls de gemeente van Israël worden genoemd, zo worden de leraren en voornaamste leden der kerk te Antiochië de gemeente genoemd, of wellicht zijn er zo velen van de gemeente toen samen gekomen, als de vergaderzaal kon bevatten. Of misschien zijn sommigen op een dag en anderen op een anderen dag, of sommigen aan ene plaats, en anderen aan ene andere plaats bijeengekomen. Maar toen zij bijeen waren, hebben zij hun een bericht gegeven van twee zaken: Ten eerste. Van de tekenen, die zij ontvingen van Gods tegenwoordigheid met hen bij hun arbeid: Zij verhaalden wat grote dingen God met hen gedaan had. Zij verhaalden niet wat zij gedaan hadden, -dat zou een zweem van verwaandheid hebben gehad- maar wat God met hen en door hen gedaan had. De lof voor het weinigje dat ooit door ons gedaan werd, moet Gode toegebracht worden, want Hij is het, die niet slechts beide het willen en het werken in ons werkt, maar ook met ons werkt, ten einde hetgeen wij doen voorspoedig te maken. Gods genade kan, zonder de prediking van den leraar alles doen, maar de prediking van den leraar, zelfs de prediking van Paulus kan niets doen zonder Gods genade, en de werkingen dier genade moeten erkend worden in de kracht en uitwerking van het woord.

Ten tweede. Van de vrucht op hun arbeid onder de Heidenen. Zij verhaalden hoe God den Heidenen de deur des geloofs geopend had, niet slechts had bevolen, dat zij tot den Evangelie feestmaaltijd uitgenodigd moesten worden, maar van velen onder hen het hart geneigd had, om de uitnodiging aan te nemen. Er is geen ingang tot het koninkrijk van Christus dan door de deur des geloofs, wij moeten vast geloven in Christus, of wij hebben geen deel aan Hem. Het is God, die de deur des geloofs opent, die ons de waarheden opent, dat is: toont, welke wij moeten geloven, ons hart opent om ze te ontvangen, en dit tot ene grote en krachtige deur maakt in de gemeente van Christus. Wij hebben reden om dankbaar te zijn, dat God den Heidenen de deur des geloofs geopend heeft, hun Zijn Evangelie gezonden heeft, dat onder al de Heidenen bekend is gemaakt tot gehoorzaamheid des geloofs, Romeinen 16:26, en hun ook harten gegeven heeft om het Evangelie aan te nemen. Aldus werd het Evangelie verspreid, en deszelfs licht werd al meer en meer gezien, en niemand was bij machte deze deur te sluiten, welke God geopend had, niemand, ja zelfs de machten der hel en der aarde waren daartoe niet in staat.

3. Wat zij voor het ogenblik toen deden.

Zij verkeerden aldaar geen kleinen tijd met de discipelen, vers 28, langer wellicht dan zij voornemens waren, niet omdat zij hun vijanden vreesden, maar omdat zij hun vrienden liefhadden, en niet gaarne van hen wilden scheiden.

HOOFDSTUK 15

1 En sommigen, die afgekomen waren van Judea, leerden de broederen, zeggende: Indien gij niet besneden wordt naar de wijze van Mozes, zo kunt gij niet zalig worden.
2 Als er dan geen kleine wederstand en twisting geschiedde bij Paulus en Barnabas tegen hen, zo hebben zij geordineerd, dat Paulus en Barnabas, en enige anderen uit hen, zouden opgaan tot de apostelen en ouderlingen naar Jeruzalem, over deze vraag.
3 Zij dan, van de Gemeente uitgeleid zijnde, reisden door Fenicie en Samarie, verhalende de bekering der heidenen; en deden al den broederen grote blijdschap aan.
4 En te Jeruzalem gekomen zijnde, werden zij ontvangen van de Gemeente, en de apostelen, en de ouderlingen; en zij verkondigden, wat grote dingen God met hen gedaan had.
5 Maar, zeiden zij, er zijn sommigen opgestaan van die van de sekte der Farizeen, die gelovig zijn geworden, zeggende, dat men hen moet besnijden, en gebieden de wet van Mozes te onderhouden.
6 En de apostelen en de ouderlingen vergaderden te zamen, om op deze zaak te letten.
7 En als daarover grote twisting geschiedde, stond Petrus op en zeide tot hen: Mannen broeders, gij weet, dat God van over langen tijd onder ons mij verkoren heeft, dat de heidenen door mijn mond het woord des Evangelies zouden horen, en geloven.
8 En God, de Kenner der harten, heeft hun getuigenis gegeven, hun gevende den Heiligen Geest, gelijk als ook ons;
9 En heeft geen onderscheid gemaakt tussen ons en hen, gereinigd hebbende hun harten door het geloof.
10 Nu dan, wat verzoekt gij God, om een juk op den hals der discipelen te leggen, hetwelk noch onze vaders, noch wij hebben kunnen dragen?
11 Maar wij geloven, door de genade van den Heere Jezus Christus, zalig te worden, op zulke wijze als ook zij.
12 En al de menigte zweeg stil, en zij hoorden Barnabas en Paulus verhalen, wat grote tekenen en wonderen God door hen onder de heidenen gedaan had.
13 En nadat deze zwegen, antwoordde Jakobus, zeggende: Mannen broeders, hoort mij.
14 Simeon heeft verhaald hoe God eerst de heidenen heeft bezocht, om uit hen een volk aan te nemen voor Zijn Naam.
15 En hiermede stemmen overeen de woorden der profeten, gelijk geschreven is:
16 Na dezen zal Ik wederkeren, en weder opbouwen de tabernakel van David, die vervallen is, en hetgeen daarvan verbroken is, weder opbouwen, en Ik zal denzelven weder oprichten.
17 Opdat de overblijvende mensen den Heere zoeken, en al de heidenen, over welken Mijn Naam aangeroepen is, spreekt de Heere, Die dit alles doet.
18 Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend.
19 Daarom oordeel ik, dat men degenen, die uit de heidenen zich tot God bekeren, niet beroere;
20 Maar hun zal aanschrijven, dat zij zich onthouden van de dingen, die door de afgoden besmet zijn, en van hoererij, en van het verstikte, en van bloed.
21 Want Mozes heeft er van oude tijden in elke stad, die hem prediken, en hij wordt op elken sabbat in de synagogen gelezen.
22 Toen heeft het den apostelen en den ouderlingen, met de gehele Gemeente, goed gedacht, enige mannen uit zich te verkiezen, en met Paulus en Barnabas te zenden naar Antiochie: namelijk Judas, die toegenaamd wordt Barsabas, en Silas, mannen, die voorgangers waren onder de broeders.
23 En zij schreven door hen dit navolgende: De apostelen, en de ouderlingen, en de broeders wensen den broederen uit de heidenen, die in Antiochie, en Syrie, en Cilicie zijn, zaligheid.

24 Nademaal wij gehoord hebben, dat sommigen, die van ons uitgegaan zijn, u met woorden ontroerd hebben en uw zielen wankelende gemaakt, zeggende, dat gij moet besneden worden, en de wet onderhouden; welken wij dat niet bevolen hadden;
25 Zo heeft het ons eendrachtelijk te zamen zijnde, goed gedacht, enige mannen te verkiezen, en tot u te zenden, met onze geliefden, Barnabas en Paulus.
26 Mensen, die hun zielen overgegeven hebben voor den Naam van onzen Heere Jezus Christus.
27 Wij hebben dan Judas en Silas gezonden, die ook met den mond hetzelfde zullen verkondigen.
28 Want het heeft den Heiligen Geest en ons goed gedacht, ulieden geen meerderen last op te leggen dan deze noodzakelijke dingen:
29 Namelijk, dat gij u onthoudt van hetgeen den afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij; van welke dingen, indien gij uzelven wacht, zo zult gij weldoen. Vaart wel.
30 Dezen dan, hun afscheid ontvangen hebbende, kwamen te Antiochie; en de menigte vergaderd hebbende, gaven zij den brief over.
31 En zij, dien gelezen hebbende, verblijdden zich over de vertroosting.
32 Judas nu en Silas, die ook zelven profeten waren, vermaanden de broeders met vele woorden, en versterkten hen.
33 En als zij daar een tijd lang vertoefd hadden, lieten hen de broeders wederom gaan met vrede, tot de apostelen.
34 Maar het dacht Silas goed aldaar te blijven.
35 En Paulus en Barnabas onthielden zich te Antiochie, lerende en verkondigende met nog vele anderen, het Woord des Heeren.
36 En na enige dagen zeide Paulus tot Barnabas: Laat ons nu wederkeren, en bezoeken onze broeders in elke stad, in welke wij het Woord des Heeren verkondigd hebben, hoe zij het hebben.
37 En Barnabas ried, dat zij Johannes, die genaamd is Markus, zouden medenemen.
38 Maar Paulus achtte billijk, dat men dien niet zoude medenemen, die van Pamfylie af van hen was afgeweken, en met hen niet was gegaan tot het werk.
39 Er ontstond dan een verbittering, alzo dat zij van elkander gescheiden zijn, en dat Barnabas Markus medenam, en naar Cyprus afscheepte;
40 Maar Paulus verkoos Silas, en reisde heen, der genade Gods van de broederen bevolen zijnde.
41 En hij doorreisde Syrie en Cilicie, versterkende de Gemeenten.

Tot nu toe hebben wij met genot en verlustiging de apostelen vergezeld op hun glorierijke reizen ter bevordering van de verbreiding van het Evangelie in vreemde landen, en gezien hoe de grenzen der kerk verruimd werden door de toetreding tot haar, beide van Joden en Heidenen, en Gode zij dank, die hen allen tijd deed triomferen! Aan het einde van het vorige hoofdstuk verlieten wij hen, rust nemende te Antiochië, en de gemeente stichtende met het verhaal van hetgeen zij hadden ervaren, en het is wel jammer, dat zij zich ooit met iets anders hebben moeten bezig houden. Maar in dit hoofdstuk vinden wij ander werk voor hen, dat lang zo aangenaam niet is. De Christenen en de leraren houden zich bezig met geschillen, en zij, wier werk het nu moest wezen het gebied der kerk uit te breiden, hebben zo veel te doen als zij slechts kunnen, om de opkomende verdeeldheid harer leden te stuiten.Toen zij krijg hadden moeten voeren tegen het rijk van den duivel, mors en zij zich veel moeite geven om in het rijk van Christus den vrede te bewaren. Toch zijn dit voorval, en de mededeling er van, van groot nut voor de kerk, beide om er ons op voor te bereiden. dat zulke ongelukkige twisten en verdeeldheden onder Christenen kunnen voorkomen, en om ons den weg aan te wijzen hoe zulke geschillen te vereffenen. Hier is:

I. Een geschilpunt, opgeworpen te Antiochië door Judaïserende leraren, die de gelovige Heidenen onder het juk der besnijdenis wilden brengen en onder de ceremoniële wet, vers 1, 2.

II. Ene beraadslaging met de gemeente te Jeruzalem nopens deze zaak, en de uitzending van gevolmachtigden derwaarts met dat doel, waardoor diezelfde twistvraag ook daar opgeworpen werd, vers 2-5.

III. Een bericht van hetgeen verhandeld werd op de synode, die daarvoor bijeen was geroepen, vers 5. Wat Petrus zei, vers 7-11. Waar Paulus en Barnabas over spraken, vers 12. En eindelijk, wat door Jacobus werd voorgesteld om die zaak tot ene beslissing te brengen, vers 13-21.

IV. Het resultaat van deze gedachtewisseling, en het rondgaand schrijven, dat tot de bekeerlingen uit de Heidenen gericht werd, waarin hun aanwijzing werd gegeven hoe zich ten opzichte der Joden te gedragen, vers 22-29.

V. De mededeling van dit besluit aan de gemeente te Antiochië, en de voldoening, die haar dit gaf, vers 30-35

VI. Ene tweede zendingsreis voorgenomen door Paulus en Barnabas, om het Evangelie onder de Heidenen te prediken, bij welke gelegenheld zij onenigheid hadden ten opzichte van hun helper, waarop zij van elkaar scheidden, en in verschillende richtingen zijn getrokken, 36-41.

Handelingen 15:1-5

Zelfs wanneer in een staat of in ene kerk de zaken vredig en voorspoedig en als langs een effen weg schijnen voort te gaan, zou het toch dwaasheid zijn te denken, dat er nooit beroering zal komen, dat de berg vast staat en nooit zal wankelen, er zal de ene of andere moeilijkheid ontstaan, die onrust teweegbrengt, welke niet voorzien werd en niet voorkomen kon worden, maar waarop wij voorbereid moeten wezen. Indien er ooit een hemel op aarde was, dan voorzeker was hij in de gemeente te Antiochië, toen daar zo vele voortreffelijke leraren waren, onder wie ook de uitnemende Paulus zelf zich bevond, die de gemeente opbouwde in haar allerheiligst geloof. Maar nu zien wij hun vrede verstoord, daar er geschillen onder hen ontstonden. Hier is

I. Ene nieuwe leer, die onder hen werd opgeworpen en deze verdeeldheid veroorzaakte, ene leer, die de bekeerlingen uit de Heidenen verplichtte zich aan de besnijdenis en de ceremoniële wet te onderwerpen, vers 1. Velen, die tot den Joodsen Godsdienst waren overgegaan, zijn Christenen geworden, en zij wilden, dat degenen, die tot den Christelijken Godsdienst bekeerd werden, Joden zouden worden.

1. Zij, die hierop aandrongen, waren sommigen, die afgekomen waren van Judea. Sommigen denken, dat zij tot de sekte der Farizeeën hadden behoord, vers 5, of dat het wellicht priesters waren, die den geloven gehoorzaam waren geworden, Hoofdstuk 6:7. Zij kwamen van Judea, misschien wel voorgevende, dat zij door de apostelen te Jeruzalem gezonden waren, of ten minste door dezen ondersteund werden. Daar zij hun denkbeelden wensen te verspreiden, kwamen zij te Antiochië, omdat daar het hoofdkwartier was van hen, die tot de Heidenen predikten, en de plaats van samenkomst voor de bekeerden uit de Heidenen. Indien zij daar nu slechts invloed konden uitoefenen, dan zou deze zuurdesem weldra tot al de gemeenten der Heidenen doordringen. Zij wisten bekend te worden met de broederen, voorgevende, dat het hen zeer verheugde, dat zij het Christelijk geloof hadden aangenomen, maar hun zeggende, dat hun nog een ding ontbrak, nl. dat zij besneden moeten worden. Al is men nog zo goed onderwezen, is het toch nodig om op zijne hoede te zijn tegen valse leringen.

2. Hun stelling was, dat de Heidenen, die het Christendom aannamen, ook besneden moeten worden naar de wijze van Mozes, waardoor zij zich verplichtten de gehele ceremoniële wet te onderhouden, of anders niet zalig konden worden. Velen van de Joden, die het Christendom omhelsden, bleven toch nog sterk ijveren voor de wet, Hoofdstuk 21:20. Zij wisten, dat zij van God was, en dat haar gezag heilig en onaantastbaar was, zij waardeerden haar om hare hoge oudheid, zij waren opgevoed in het onderhouden er van, en zeer waarschijnlijk hebben zij bij dit onderhouden er van Godvruchtige aandoeningen gehad, zegen van God ondervonden, daarom zijn zij ze ook na hun doop en hun opneming in de Christelijke kerk blijven onderhouden. Zij hielden nog vast aan de onderscheiding der spijzen, namen de ceremoniële reinigingen waar wegens verontreiniging naar de ceremoniële wetten, woonden den tempeldienst bij en vierden de feesten der Joden. Dit alles werd hun oogluikend toegelaten, omdat men zich niet zo terstond van de vooroordelen der opvoeding kan ontdoen, en binnen enkele jaren zal de vergissing voor goed hersteld worden door de verwoesting van den tempel en de algehele ontbinding der Joodse kerk, waardoor de waarneming der Mozaïsche wetten volstrekt onmogelijk zal worden. Maar nu was het hun niet genoeg, dat men hun hierin toegevendheid betoonde, zij wilden dat de bekeerlingen uit de Heidenen onder hetzelfde juk gebracht zouden worden, als waar zij onder gebleven waren. Er is ene vreemde neiging in ons, om

onze mening en praktijk ten regel en wet te stellen voor iedereen, allen te beoordelen naar onzen maatstaf, en de slotsom te trekken, dat, omdat wij goed doen, allen verkeerd doen, die niet doen zoals wij. En gelijk deze Joden, die geloofden, dat Christus de Messias was, zich niet konden ontdoen van hun genegenheid voor de wet, zo konden zij zich ook niet losmaken van de denkbeelden, die zij van den Messias hadden opgevat, nl. dat Hij een wereldlijk koninkrijk zou oprichten ten gunste van de Joodse natie, haar groot en overwinnend zou maken, en het was hun ene teleurstelling, dat hiervan nog niets te bespeuren was. Maar nu horen zij, dat de leer van Christus onder de Heidenen aangenomen wordt, dat Zijn koninkrijk onder hen opgericht begint te worden, indien zij nu hen, die Christus hebben aangenomen, slechts kunnen bewegen om ook de wet van Mozes aan te nemen, dan hopen zij hun doel te bereiken, de Joodse natie zal zo groot en aanzienlijk worden, als zij het wensen, al is het dan ook op ene andere wijze, en daarom: "laten de broederen er toe gedrongen worden om zich te laten besnijden en de wet te onderhouden, dan zal met onzen Godsdienst ook onze heerschappij uitgebreid worden, en dan zullen wij binnen kort in staat zijn het Romeinse juk af te werpen, en dat niet alleen, maar het op den hals te leggen van onze naburen, en dus een koninkrijk van den Messias hebben, zoals wij het ons hebben voorgesteld." Het is niet te verwonderen, dat zij, die verkeerde denkbeelden koesteren omtrent het rijk van den Messias, ook verkeerde maatregelen nemen om het te bevorderen, en die in werkelijkheid strekken om het te verderven, zoals dezen hier gedaan hebben. Die strijdvraag nopens het besnijden van proselieten uit de Heidenen bestond reeds vroeger onder de Joden. Als voorbeeld hiervan haalt Dr. Whitby ene plaats aan uit Josephus, Antiquit. lib. 20, cap. 2. "Toen Izates, de zoon van Helena, koningin van Adiabene, den Joodsen Godsdienst omhelsde, verklaarde Ananias, dat hij dit doen kon zonder zich aan de besnijdenis te onderwerpen, maar Eleazar hield staande, dat het ene grote goddeloosheid was onbesneden te blijven." En toen twee voorname Heidenen tot Josephus zijn gevlucht, (zoals hij verhaalt in de geschiedenis van zijn eigen leven) "hebben de ijveraars onder de Joden er op aangedrongen, dat zij besneden zouden worden, maar Josephus ontried hun om er op aan te dringen. Zodanig is ten allen tijde het verschil geweest tussen blinden ijver en gematigdheid. Het is opmerkelijk welk een groten nadruk zij hierop hebben gelegd. Zij zeggen niet slechts: "Gij behoort besneden te worden naar de wijze van Mozes, en het zal dienstbaar zijn aan het koninkrijk van den Messias, indien gij er u aan onderwerpt, en dit zal ook de zaken het best vereffenen tussen u en de bekeerlingen uit de Joden. Het zal ons dus groot genoegen doen, als gij u hierin schikt, en onze omgang met u zal er vrijer door worden, maar "indien gij niet besneden wordt, gij kunt niet zalig worden. Indien gij hierin met ons van gevoelen verschilt en niet doet zoals wij, dan zult gij niet naar den hemel gaan, en dus moet gij natuurlijk naar de hel gaan." Het is iets gans gewoons voor zulke trotse doordrijvers, om anderen hun eigene verzinselen als wet voor te schrijven, en den lieden te zeggen, dat, zo zij niet geloven, wat zij hen willen doen geloven, en niet juist datgene doen, wat zij vinden, dat zij moeten doen, zij niet behouden kunnen worden, dat het volstrekt onmogelijk is, dat zij behouden worden, hun toestand is niet slechts gevaarlijk, maar wanhopig. Aldus zeggen de Joden tot hun broederen, dat zij, tenzij zij tot hun kerk overgaan, in hun gemeenschap komen, de plechtigheden van hun eredienst waarnemen, niet behouden kunnen worden, hoewel zij overigens goed en vroom zijn en in Christus geloven, de behoudenis zelf kan hen niet behouden. Niemand is in Christus, dan zij, die in den schoot der kerk zijn. Wij behoren wel zorgvuldig na te gaan of het woord Gods er ons toe machtigt, eer wij zeggen: "Tenzij gij dit of dat doet, kunt gij niet zalig worden."

II. Het verzet van Paulus en Barnabas tegen deze schismatische denkbeelden, die de zaligheid wilden beperken tot de Joden, nu Christus de deur der zaligheid ook voor de Heidenen had

geopend, vers 2. Als er dan geen kleine weerstand en twisting geschiedde bij Paulus en Barnabas. Zij wilden zich volstrekt niet onderwerpen aan deze leer, maar hebben er openlijk tegen geprotesteerd.

1. Als getrouwe dienstknechten van Christus wilden zij Zijne waarheid niet zien verraden. Zij wisten, dat Christus is gekomen om ons van het juk der ceremoniële wet te bevrijden, en dien middelmuur des afscheidsels weg te nemen tussen Joden en Heidenen, en hen beiden in zich te verenigen, en daarom kunnen zij het niet dragen om te horen van een besnijden der bekeerlingen uit de Heidenen, daar hun instructies luidden hen slechts te dopen. De Joden wilden zich wel verenigen met de Heidenen, dat is: zij wilden, dat dezen zich naar hun wetten en ceremoniën zouden gedragen, dan, maar ook niet eerder, wilden zij hen als broeders erkennen. Daar dit echter niet de wijze is, waarop Christus bedoelde hen te verenigen, kan zij ook niet toegestaan worden.

2. Als geestelijke vaders van de bekeerlingen uit de Heidenen wilden zij hen niet verkort zien in hun vrijheid. Zij hadden hun gezegd, dat zij, indien zij in Jezus Christus geloofden, zalig zouden worden. En als hun nu gezegd werd, dat dit niet genoeg was om hen te behouden, tenzij zij zich ook lieten besnijden en de wet van Mozes wilden houden, dan was dit reeds bij het begin zulk ene ontmoediging voor hen, en zulk een struikelblok op hun weg, dat het hen schier in verzoeking zou brengen om maar weer te keren naar Egypte, en daarom hebben zij er zich tegen verklaard.

III. Het middel, dat aangewend werd, om het kwaad te voorkomen, dat uit deze gevaarlijke denkbeelden zou voortvloeien, en hen tot zwijgen te brengen, die deze denkbeelden trachten te verbreiden, en het geruststellen van het hart des volks met betrekking tot deze dingen. Zij bepaalden, dat Paulus en Barnabas met enige anderen uit hen zouden opgaan tot de apostelen en ouderlingen naar Jeruzalem, over deze vraag.

1. Omdat zij, die deze leer voorstonden, van Jeruzalem waren gekomen, en voorgaven, dat zij van de apostelen aldaar instructies hadden ontvangen om aan te dringen op het besnijden van de bekeerlingen uit de Heidenen, was het dus zeer voegzaam, dat over deze zaak naar Jeruzalem gezonden zou worden, om te weten te komen, of de kerk aldaar werkelijk zulke instructies had gegeven. En spoedig kwamen zij dan ook tot de ontdekking, dat zij zich voor hun denkbeelden gans ten onrechte op de apostelen hadden beroepen. Het was waar, dat zij van hen uitgegaan waren, vers 24, maar zij zijn niet van hen uitgegaan met zulke bevelen of instructies.

2. Omdat zij, aan wie deze leer onderwezen was, des te meer bevestigd zouden worden in hun tegenstaan er van, en minder in gevaar zouden zijn van er door geschokt en ontroerd te worden, indien zij er zeker van waren, dat de apostelen en ouderlingen te Jeruzalem (de Christelijke kerk dus, die het meest van alle anderen genegenheid voor de wet van Mozes hadden behouden) er tegen waren, en zo zij slechts dit getuigenis hadden, zou dit het beste middel wezen om deze onruststokers te beschamen en tot zwijgen te brengen, die voorwendden, dat zij op gezag der apostelen handelden.

3. Omdat de apostelen te Jeruzalem het geschiktst waren om geraadpleegd te worden omtrent een punt, dat nog niet geheel vastgesteld was, en daar zij, als apostelen, begiftigd waren met den onfeilbaren Geest, zal hun beslissing zeer waarschijnlijk dienen om dit geschilpunt eens voor goed tot oplossing en klaarheid te brengen. Het was door de list en boosaardigheid van den groten vijand van

den vrede der kerk, (gelijk blijkt uit Paulus' herhaalde klachten over deze valse apostelen, bedrieglijke arbeiders, vijanden des kruizes van Christus) dat het deze uitwerking niet gehad heeft.

IV. Hun reis naar Jeruzalem over deze zaak, vers 3. Waarbij wij zien:

1. Hoe zij bij hun vertrek geëerd werden.

Zij werden van de gemeente uitgeleid, hetgeen toen zeer gebruikelijk was, om eerbied te betonen aan mannen, die met zegen arbeidden voor anderen, en hetgeen aanbevolen wordt om het te doen op ene Gode waardige wijze, 3 Johannes 6. Aldus heeft de gemeente hare gunst getoond aan hen, die getuigd hadden tegen dit inbreuk maken op de vrijheid der bekeerlingen uit de Heidenen, en voor die vrijheden op de bres hadden gestaan.

2. Dat zij goed deden op hun reize. Zij waren mannen, die geen tijd wilden verliezen, en daarom hebben zij in het voorbijgaan de gemeenten bezocht. Zij reisden door Fenicië en Samaria, verhalende de bekering der Heidenen, en wat wonderen voorspoed het Evangelie onder hen had, hetgeen allen den broederen grote blijdschap veroorzaakte. De voortgang van het Evangelie is, en behoort te wezen, ene oorzaak van grote blijdschap. Al de broederen, de getrouwe broederen in Christus' huisgezin, verblijden zich als er nieuwe leden van het gezin geboren worden, want dat gezin zal vanwege de menigte der kinderen nooit armer worden. In Christus en in den hemel is er een genoegzaam deel en erve voor allen.

V. Hun hartelijk welkom te Jeruzalem, vers 4.

1. Het goede onthaal, dat zij vonden bij hun vrienden, zij werden ontvangen van de gemeente en de apostelen en de ouderlingen, ontvangen als broeders, en als afgezanten van de gemeente te Antiochië werd hun gehoor verleend. Zij werden ontvangen met alle mogelijke blijken van vriendschap en liefde.

2. Het goede onthaal, dat zij hun vrienden gaven, zij verkondigden wat grote dingen God met hen gedaan had, wat Hij door Zijne genade hen in staat had gesteld te doen, en wat Hij door Zijne genade hun hoorders in staat had gesteld te ontvangen. Toen zij gingen, hebben zij geplant, en toen zij terugkwamen hebben zij nat gemaakt, maar in beide het planten en het nat maken waren zij bereid te erkennen, dat het God was, die den wasdom heeft gegeven. Het is een grote eer om voor God gebruikt te worden, voor Hem te arbeiden, want die dit doen zullen Hem tot een Medearbeider hebben, en dan moet Hij al de eer ontvangen.

VI. Den tegenstand, dien zij te Jeruzalem van dezelfde partij ontmoet hebben, vers 5. Toen Barnabas en Paulus verhaalden van de menigten der Heidenen, en van den groten oogst van zielen, die dáár voor Christus ingezameld was, en toen allen, die hen omringden hun hierop hun blijdschap te kennen gaven, zijn sommigen opgestaan van die van de sekte der Farizeeën, die deze tijdingen zeer koel hebben ontvangen, en, hoewel zij in Christus geloofden, waren zij toch niet tevreden over de toelating dezer bekeerlingen, maar achtten het nodig, dat zij besneden zouden worden. Merk hier op:

1. Dat zij, die het meest bevooroordeeld waren tegen het Evangelie, er toch door gewonnen zijn, zo krachtig was het door God tot neder werping der sterkten. Toen Christus op aarde was, hebben geen, of weinigen, van de oversten en van de Farizeeën in Hem geloofd, maar nu zijn hier dezen van de sekte der Farizeeën, die geloofden, en, naar wij hopen, velen van hen in oprechtheid.

2. Dat het zeer moeilijk is voor de mensen om zich plotseling van hun vooroordelen te ontdoen. Zij, die Farizeeën geweest zijn, hebben, zelfs nadat zij Christenen waren geworden, iets van den ouden zuurdesem behouden. Niet allen, getuige Paulus, maar wèl sommigen, en zij hadden nog zulk een ijver voor de ceremoniële wet, en zulk een afkeer van de Heidenen, dat zij hen niet tot hun gemeenschap konden toelaten, of zij moesten besneden worden, en zich hierdoor verbinden de wet van Mozes te onderhouden. Naar hun mening was dit nodig, en zij voor zich, konden niet met hen omgaan, indien zij er zich niet aan onderwierpen.

Handelingen 15:6-21

Wij hebben hier ene kerkvergadering, die voor deze gelegenheid bijeen was gekomen, vers 6. De apostelen en de ouderlingen vergaderden te zamen, om op deze zaak te letten. Zij hebben hun gevoelen niet ieder afzonderlijk kenbaar gemaakt, maar zijn bijeengekomen om gezamenlijk hun oordeel uit te spreken, opdat zij elkanders mening zouden horen ten opzichte van deze zaak, want de behoudenis is in de veelheid der raadslieden. Zij hebben hun oordeel niet onbedacht uitgesproken, maar de zaak wel overwogen. Hoewel zij in hun eigen gemoed ten volle overtuigd waren, wilden zij toch den tijd nemen, om er over te beraadslagen, en wilden zij horen wat de tegenpartij er over te zeggen had. De apostelen hebben ook hun oordeel hieromtrent niet uitgesproken zonder de ouderlingen, de leraren van minderen rang, aan wie zij deze inschikkelijkheid betoonden, en die zij aldus hebben geëerd. Zij, die het uitnemendst zijn in gaven en genade, en de hoogste plaats innemen in de kerk, behoren hun jongeren en minderen achting te betonen, want laat de dagen spreken en de veelheid der jaren wijsheid te kennen geven, maar zeker, de geest, die in den mens is, en de inblazing des Almachtigen maakt hen verstandig, Job 32:7, 8. Hier is ene leiding, ene aanwijzing voor de leraren der gemeente, om, als er moeilijkheden ontstaan, samen te komen in plechtige vergadering voor onderlinge beraadslaging en wederzijdsen steun en bemoediging, opdat zij elkanders gevoelen kennen en elkanders handen kunnen sterken, en in vereniging met elkaar kunnen handelen. Nu hebben wij hier:

I. De rede van Petrus in deze synode. Hij heeft niet de minste aanspraak gemaakt om als eerste en voornaamste in deze synode erkend te worden, hij was niet de meester van deze vergadering, niet eens voorzitter of moderateur pro hac vice -bij deze gelegenheid, want wij bevinden niet, dat hij het eerst sprak ter opening van de synode, (er geschiedde daarover grote twisting eer hij opstond), en ook niet dat hij het laatst heeft gesproken om te resumeren en de stemmen op te nemen, maar hij was een getrouw, voorzichtig, ijverig lid van deze vergadering en sprak ter zake dienende, en wat hij zei kwam beter van hem dan van een ander, omdat hij zelf de eerste is geweest, die den Heidenen het Evangelie had gepredikt. Er geschiedde daarover grote twisting, het pro en con der zaak werd besproken, en er was vrijheid van het woord toegestaan, zoals dit in zulke gevallen ook behoort. Van hen, die van de sekte der Farizeeën waren, zijn sommigen tegenwoordig geweest, en hun werd toegestaan te zeggen wat zij konden ter verdediging van hen, die te Antiochië van hun mening waren, waarop waarschijnlijk door sommigen van de ouderlingen geantwoord werd, want zulke kwesties moeten behoorlijk besproken worden, eer ene beslissing wordt genomen. Toen beide zijden gehoord waren, stond Petrus op, en sprak de vergadering aan als Mannen broeders, zoals Jacobus het later ook gedaan heeft, vers 13. En hier:

1. Herinnert hij hen aan de roeping en de opdracht, die hij enigen tijd geleden ontvangen had om den Heidenen het Evangelie te prediken. Het verwonderde hem, dat er nog moeilijkheid gemaakt werd over ene zaak, die reeds beslist en vastgesteld was: Gij weet dat-aph hêmeroon archaioon -van het begin der dagen des Evangelies, vele jaren geleden, God onder ons apostelen een verkoren heeft, om den Heidenen het Evangelie te prediken, en dat ik de persoon was, die verkoren werd, dat de Heidenen door mijn mond het woord zouden horen en geloven, vers 7. Gij weet, dat ik deswege ondervraagd werd, en dat ik mij tot ieders voldoening verantwoord heb, dat iedereen zich verblijdde, dat God ook den Heidenen de bekering heeft gegeven ten leven, en niemand heeft ook maar een woord tot hen gezegd over besnijdenis, ja men heeft er zelfs niet aan gedacht. (Zie Hoofdstuk 11:18. Waarom zouden dan de Heidenen, die het woord des Evangelies horen door den

mond van Paulus, gedwongen worden om zich aan de besnijdenis te onderwerpen, waarom zij meer dan de Heidenen, die dat woord uit mijn mond gehoord hebben? Of waarom zouden de voorwaarden tot hun toelating nu zwaarder gemaakt worden, dan zij toen waren?"

2. Hij herinnert hen er aan op hoe merkwaardige wijze God zijne prediking voor de Heidenen gezegend heeft, en getuigenis gaf van hun oprechtheid in het aannemen van het Christelijk geloof, vers 8. "God, de Kenner der harten, die dus in staat is om onfeilbaar over de mensen te oordelen, heeft hun getuigenis gegeven, dat zij in waarheid de Zijnen waren, hun gevende den Heiligen Geest, niet slechts de genade en de vertroostingen, maar de buitengewone, wonderbare gaven van den Heiligen Geest, gelijk als ook ons, apostelen". Zie Hoofdstuk 11:15- 17. De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn, want Hij kent het hart der mensen, en wij zijn wat ons hart is. Aan hen, aan wie God den Heiligen Geest geeft, geeft Hij hiermede getuigenis, dat zij de Zijnen zijn, vandaar dat wij zeggen, dat wij verzegeld zijn met den Heiligen Geest der belofte. God had de Heidenen welkom geheten aan het voorrecht der gemeenschap met Hem, zonder van hen te eisen, dat zij besneden zouden worden en de wet zouden onderhouden. Zullen wij hen dan niet anders dan op deze voorwaarden toelaten? vers 9. God heeft geen onderscheid gemaakt tussen ons en hen, ofschoon zij Heidenen zijn, zijn zij even welkom aan de genade van Christus en aan den troon der genade, als wij, Joden, waarom zouden wij hen dan op een afstand stellen, alsof wij heiliger waren dan zij? Jesaja 65:5. Om door ons aangenomen te worden behoren wij onzen broederen gene andere voorwaarden te stellen dan die God hun stelt om door Hem aangenomen te worden, Romeinen 14:3. De Heidenen waren nu geschikt gemaakt voor gemeenschap met God, daar hun harten gereinigd waren door het geloof, en dat geloof was Gods eigen werk in hen, waarom zouden wij hen dan ongeschikt achten om gemeenschap te hebben met ons, tenzij zij zich onderwerpen aan de ceremoniële reiniging, die ons door de wet is opgelegd? Door het geloof wordt het hart gereinigd, wij zijn niet alleen gerechtvaardigd, ons geweten is niet slechts gereinigd, maar ook het werk der heiligmaking wordt in ons begonnen en voortgezet. Zij, wier harten gereinigd zijn door het geloof, gelijken daardoor zo sterk op elkaar, dat, welk verschil er overigens ook nog tussen hen moge wezen, dit van generlei belang wordt geacht, want het geloof van al de heiligen is even dierbaar, en heeft ene even kostelijke uitwerking 2 Petrus 1:1 en zij die er door verenigd zijn met Christus, moeten zich zo zeer verbonden achten met elkaar, dat alle onderscheidingen, zelfs die tussen Jood en Heiden er door wegvallen, als het ware er in worden verzwolgen.

3. Hij bestraft strengelijk die leraren, (van wie sommigen waarschijnlijk tegenwoordig waren) die de Heidenen onder de verplichting van de wet van Mozes zochten te brengen, vers 10. De zaak is zo eenvoudig, dat hij zich niet onthouden kan van er met ietwat warmte over le spreken, "Nu dan, daar God hen als de Zijnen erkend heeft, wat verzoekt gij God, om een juk op den hals der discipelen te leggen, dat is, van de gelovige Heidenen en hun kinderen," (want de besnijdenis was een juk op hun kinderen, die hier met de discipelen gerekend worden,)" een juk, hetwelk noch onze vaders, noch wij hebben kunnen dragen?" Hier toont hij aan, dat zij door dit hun streven:

a. Gode ene zeer grote belediging aandoen. "Gij verzoekt Hem, door datgene nog in geschil te brengen, dat Hij reeds beslist en vastgesteld heeft, door gene mindere aanduiding dan de gave des Heiligen Geestes. Eigenlijk vraagt gij hiermede: "Heeft Hij wel geweten wat Hij deed? Heeft Hij het wel gemeend? Was het Hem er ernst mede ? Zal Hij bij Zijne daad en handeling blijven?" Wilt gij beproeven, of God, die de ceremoniële wet alleen voor de Joden bestemd had, thans, in haren laatsten tijd, ook de Heidenen onder hare verplichting wil brengen, ten einde u genoegen te doen?"

Diegenen verzoeken God, die Hem de wet voorschrijven, en zeggen dat de mensen niet behouden kunnen worden dan op deze of die voorwaarden, welke God nooit gesteld heeft, alsof de God der behoudenis zich aan hun beperkingen moet houden.

b. Zij deden een groot onrecht aan de discipelen, Christus is gekomen, om den gevangenen vrijheid te verkondigen, en zij willen diegenen knechten, die Hij vrijgemaakt heeft. Zie Nehemia 5:8. De ceremoniële wet was een zwaar juk, zij en hun vaderen, vonden, dat het moeilijk te dragen was. Hare instellingen waren zo talrijk. zo velerlei, zo prachtig en zo pralend! De onderscheiding der spijzen was een zwaar juk, niet alleen, omdat er de omgang met anderen minder aangenaam door werd, maar omdat de consciëntie er door bezwaard werd door allerlei angstvalligheden. De moeite en last, veroorzaakt door de aanraking van een graf of van een dood lichaam, al was die aanraking ook onvermijdelijk, de onreinheid, die men er mede opdeed, en de vele regelen voor de reiniging van die bezoedeling, waren een zware last. Christus is gekomen, om ons van dat juk te bevrijden, en hen, die er door vermoeid en belast waren, heeft Hij geroepen, en genodigd om tot Hem te komen, en Zijn juk op zich te nemen, Zijn licht juk. Als nu deze leraren dat juk op de schouders der Heidenen zoeken te leggen, waarvan Hij zelfs de Joden is komen bevrijden, dan was dit wel het grootst mogelijke onrecht, dat zij hun konden aandoen.

4. Terwijl nu de Joodse leraren hadden betoogd, dat de besnijdenis noodzakelijk was om zalig te kunnen worden, toont Petrus aan, dat dit er zo ver vandaan is, dat beiden Joden en Heidenen zuiver en alleen door de genade van onzen Heere Jezus Christus zalig worden, en op gene andere wijze, vers 11. Wij geloven alleen door die genade zalig te worden, pisteuomen soothenai -Wij hopen zalig te worden, of, Wij geloven ter zaligheid op dezelfde wijze als ook zij -kath hon tropon kákeinnoi. "Wij, die besneden zijn, geloven ter zaligheid, en dat doen ook de onbesnedenen, en gelijk onze besnijdenis ons geen voordeel is, zo is hun niet besneden zijn voor hen geen nadeel, want wij moeten voor de zaligheid steunen en betrouwen op de genade van Christus, en die genade, evenzeer als zij, ons toe-eigenen door geloof. Er is niet een weg ter zaligheid voor de Joden, en een andere voor de Heidenen. In Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige kracht, noch voorhuid, maar het geloof door de liefde werkende, Galaten 5:6. Waarom zouden wij hun den last opleggen van de wet van Mozes, als nodig ter hunner zaligheid, als het toch niet deze, maar het Evangelie van Christus is, dat nodig is tot zaligheid van ons en van hen.

II. Een bericht omtrent hetgeen Barnabas en Paulus in deze synode gesproken hebben, dat niet nodig is uitvoerig meegedeeld te worden, want zij verhaalden slechts wat in de vorige hoofdstukken vermeld is, nl. wat grote tekenen en wonderen God door hen onder de Heidenen gedaan had, vers 12. Zij hadden dit verhaal reeds gedaan aan de gemeente te Antiochië, Hoofdstuk 14:27, en aan de broederen op hun reize door Fenicië en Samaria, en nu doen zij dit zelfde verhaal aan de synode, en dit was hier zeer gepast, want, waar de strijd over ging, was, dat de Heidenen zich aan de wet van Mozes moesten onderwerpen, en tegenover die mening zullen Paulus en Barnabas door een eenvoudig verhaal van de feiten aantonen, dat God de prediking van het zuivere Evangelie zonder de wet voor hen gezegend heeft, weshalve het een ongedaan maken zou zijn van hetgeen God gedaan heeft, als men hun nu toch nog de wet wil opdringen. Merk op:

1. Het bericht, dat zij gaven. Zij verhaalden met al de treffende omstandigheden wat grote tekenen en wonderen God door hen onder de Heidenen gedaan had, hoe Hij hun prediking bevestigd had door wonderen, gewrocht in het rijk der natuur, en den voorspoed, dien Hij er op gegeven had door

wonderen in het rijk der genade. Aldus had God deze apostelen geëerd, die door de Joodse leraren veroordeeld werden, en aldus heeft Hij de Heidenen geëerd, die door hen werden veracht. Welken anderen voorspraak hadden zij nodig, nu God zelf hun zaak bepleitte? Alle dingen in aanmerking genomen was de bekering der Heidenen zelven een wonder, niets minder dan een wonder. Indien zij nu uit de prediking des geloofs den Heiligen Geest hebben ontvangen, waarom moeten zij dan nog door de werken der wet worden belemmerd? Zie Galaten 3:2.

2. Welke aandacht hun verleend werd, Al de menigte (die, hoewel geen stemrecht hebbende, toch gekomen was om te horen wat er gesproken werd) zweeg stil, en zij hoorden Barnabas en Paulus. Zij schenen meer aandacht geschonken te hebben aan hun verhaal dan aan al de argumenten, die te berde gebracht werden. Gelijk in de natuurlijke wijsbegeerte en geneeskunde niets zo veel voldoening geeft als proefnemingen, en in de wet niets zo veel voldoening geeft als rechterlijke beslissingen, zo is in de dingen Gods de beste verklaring van het woord der genade het bericht, dat gegeven wordt van de werkingen van den Geest der genade, daar zal de menigte onder diep stilzwijgen naar luisteren. Zij, die God vrezen zullen zeer gaarne horen naar hen, die kunnen vertellen wat God aan hun ziel gedaan heeft, of door hen aan de zielen van anderen gedaan heeft, Psalm 66:16. III. De rede, door Jacobus in de synode uitgesproken. Hij heeft Paulus en Barnabas niet onderbroken, ofschoon hij hun verhaal waarschijnlijk vroeger gehoord had, maar liet hen er mede voortgaan tot stichting der aanwezigen, en opdat dezen dit verhaal uit de eerste hand zouden hebben. Maar nadat dezen zwegen, stond Jacobus op. Gij kunt allen, de een na den ander profeteren, 1 Corinthiërs 14:31, God is een God van orde. Hij liet Paulus en Barnabas zeggen wat zij te zeggen hadden, en toen heeft hij er de toepassing op gemaakt. Het horen van onderscheidene leraren kan nuttig zijn, als de ene waarheid de andere niet uitdrijft, maar bevestigt en versterkt.

1. Hij spreekt de aanwezigen aan met eerbied: "Mannen, broeders, hoort mij! Gij zijt mannen, en daarom is het te hopen, dat gij naar rede zult luisteren, gij zijt mijne broeders, en daarom zult gij mij onbevooroordeeld horen." Wij zijn allen broeders, en hebben gelijkelijk belang bij deze zaak, opdat niets tot oneer van Christus worde gedaan, of tot verstoring der Christenen.

2. Hij verwijst naar hetgeen Petrus gezegd had betreffende de bekering der Heidenen, vers 14. "Simeon" (Simeon Petrus) "heeft verhaald, en u de zaak blootgelegd, hoe God eerst de Heidenen heeft bezocht, in Cornelius en zijne vrienden, die de eerstelingen waren uit de Heidenen, hoe de Heidenen, toen het Evangelie het eerst verbreid begon te worden, terstond genodigd werden om er de weldaden van te genieten": en Jacobus merkt hier op:

a. dat het God was, die de Heidenen heeft bezocht, en het was een vriendelijk bezoek. Indien zij aan zich zelven waren overgelaten geweest, dan zouden zij Hem nooit bezocht hebben, maar de kennismaking ging uit van Hem: Hij heeft niet slechts Zijn volk bezocht en verlost, maar ook hen bezocht en verlost, die lo-ammi -niet Zijn volk waren.

b. Dat de heerlijkheid Gods er het doel van was, het was, om uit hen een volk aan te nemen voor Zijn naam, dat Hem zal verheerlijken, en waarin Hij verheerlijkt zal worden. Gelijk Hij van ouds de Joden heeft aangenomen om Hem te zijn tot een volk, en tot een naam, en tot lof en tot heerlijkheid, Jeremia 13:11, zo heeft Hij nu de Heidenen daartoe aangenomen. Laat al Gods volk gedenken, dat zij aldus door God verwaardigd zijn, opdat God in hen verheerlijkt zal worden.

3. Hij bevestigt dit door ene aanhaling uit het Oude-Testament. Hij kon de roeping der Heidenen niet, zoals Petrus, bewijzen door een visioen, of door wonderen, gewrocht door zijne hand, maar hij wilde bewijzen, dat zij in het Oude Testament was voorzegd, en dus vervuld moest worden, vers 15. Hiermede stemmen overeen de woorden der profeten. De meesten der Oud-Testamentische profeten hebben meer of minder van de roeping der Heidenen gesproken, zelfs Mozes heeft dit gedaan, Romeinen 10:19. Het was de algemene verwachting van de Godvruchtige Joden, dat de Messias een Licht tot verlichting der Heidenen zou zijn, Lukas 2:32 'maar Jacobus laat de meer vermaarde profetieën hieromtrent rusten, en spreekt alleen van ene, die meer duister schijnt te zijn. nl. Amos 9:11, 12, waar voorzegd is:

a. De oprichting van het koninkrijk van den Messias, vers 16. Ik zal weder opbouwen den tabernakel David's, die vervallen is. Het verbond was gemaakt met David en zijn zaad, maar het huis en geslacht van David worden hier zijn tabernakel genoemd, omdat David in het begin zijner loopbaan een herder is geweest en in tenten heeft gewoond, en zijn huis, dat als een statig paleis is geweest, was een geringe en verachtelijke tabernakel geworden, in zekeren zin teruggebracht tot deszelfs gering en onaanzienlijk begin. Deze tabernakel was vervallen, gedurende vele eeuwen was er geen koning geweest uit het huis van David, de scepter was van Juda geweken, de koninklijke familie was vervallen, in vergetelheid geraakt, er scheen niet meer naar gevraagd te worden. Maar God zal wederkeren, en haar weder opbouwen haar opheffen uit haar verval, als de phoenix uit zijne as. En dit was nu onlangs vervuld, toen onze Heere Jezus uit dat geslacht was verwekt en Hem de troon van Zijn vader David was gegeven met de belofte, dat Hij over het huis Jakobs Koning zal zijn in der eeuwigheid, Lukas 1:32, 33. En toen de tabernakel van David aldus weer opgebouwd was in Christus, werd niet vele jaren daarna al het overige uitgeroeid en afgesneden, evenals het volk der Joden zelf, en toen zijn ook al hun geslachtsregisters verloren gegaan. De kerk van Christus kan de tabernakel van David genoemd worden, deze kan wel eens zeer tot verval komen, maar zij zal weder opgebouwd worden, hare kwijnende belangen zullen verlevendigd worden, zij is neergeworpen, doch niet verdorven, zelfs dorre doodsbeenderen kunnen levend gemaakt worden.

b. Het inbrengen der Heidenen als uitvloeisel en gevolg hiervan, vers 17, opdat de overblijvende mensen den Heere zoeken: niet alleen de Joden, die dachten, dat zij het monopolie hadden van den tabernakel David's, maar de overblijvende mensen, dezulken, die tot nu toe buiten den schoot der zichtbare kerk gelaten zijn, dezen moeten nu, na deze wederopbouwing van den tabernakel David's, er toe gebracht worden om den Heere te zoeken, er naar te vragen, hoe zij Zijne gunst kunnen verkrijgen. Als David's tabernakel opgericht is, zullen zij zoeken den Heere, hun God, en David hun' Koning, Hosea 3:5, Jeremia 30:9. Dan zal Israël het overblijfsel van Edom erfelijk bezitten, zo is het in het Hebreeuws, want de Joden noemden al de Heidenen Edomieten, daarom laten de Septuaginta de bijzondere vermelding van Edom weg, en geven de lezing, zoals zij hier is: dat de overblijvende mensen zoeken, (en Jacobus voegt er bij: den Heere,) en al de Heidenen, die naar Mijn naam genoemd worden. De Joden waren gedurende vele eeuwen zo bijzonder bevoorrecht, dat de overblijvende mensen veronachtzaamd schenen, maar nu zal God het oog op hen hebben, en Zijn naam zal door de Heidenen aangeroepen worden. Zijn naam zal onder hen bekend gemaakt worden, en zij zullen er toe gebracht worden om Zijn, naam te kennen, en hem aan te roepen, zij zullen zich het volk Gods noemen, en Hij zal hen aldus noemen, en zo zal met wederzijdse toestemming Zijn naam over hen aangeroepen worden. Wij kunnen er op rekenen, dat deze belofte ter bestemder tijd vervuld zal worden, want er wordt bijgevoegd: spreekt de Heere, die dit doet, die dit alles doet, hebben de Septuaginta dáár, en de apostel hier. Hij zegt het, die het doet, die het

gezegd heeft, omdat Hij besloten was het te doen, en die het doet, omdat Hij het gezegd heeft, want bij ons zijn zeggen en doen wel twee, maar niet bij God. De vereniging van Joden en Heidenen tot een lichaam, en alles wat gedaan werd om haar tot stand te brengen, en hier voorzegd werd, was: Wat God gedaan heeft. Dit is van den Heere geschied, welke werktuigen er ook voor gebruikt werden, en, het was hetgeen, waarin God zich heeft verlustigd, waarin Hij een welbehagen heeft gehad, want Hij is de God der Heidenen, zowel als der Joden, en het is Zijne eer en heerlijkheid rijk te zijn in barmhartigheid over allen, die Hem aanroepen.

4. Hij vindt de oplossing er van in het raadsbesluit Gods, vers 18. Gode zijn alle Zijne werken van eeuwigheid bekend. Hij heeft niet slechts de roeping der Heidenen vele eeuwen geleden door Zijne profeten voorzegd (en daarom moet zij ons gene verrassing zijn en gene ergernis), maar Hij heeft haar voorzien en voorverordineerd in Zijn eeuwigen raad, die ontwijfelbaar wijs, en onveranderlijk vast is. Het is een voortreffelijk grondbeginsel, dat hier betreffende alle Gods werken gesteld wordt, beide in de voorzienigheid en in de genade, in het rijk der natuur en in het geestelijk rijk, dat zij Hem allen van eeuwigheid bekend zijn geweest, van den tijd af, toen Hij voor het eerst begon te werken, dat Zijn kennen er van veronderstelt van voor de grondlegging der wereld, (zoals het in andere Schriftuurplaatsen wordt uitgedrukt) en dus van alle eeuwigheid. Al wat God doet, heeft Hij te voren besloten te doen, want Hij werkt alles, niet slechts naar Zijn wil, maar naar den raad Zijns willens, Hij doet niet slechts al wat Hem behaagt, Psalm 135:6, en al wat Hij besloten heeft, hetgeen meer is dan wij kunnen, want onze voornemens worden zo dikwijls verijdeld, maar Hij heeft bepaald al wat Hij doet, wat Hij ook moge zeggen om ons op de proef te stellen, Hij zelf weet wat Hij doen zal, want wij kennen te voren onze werken niet, maar wij moeten doen wat onze hand vinden zal, 1 Samuel 10:7, of naar de gelegenheid het vereist. Wat wij in dit of dat geval doen zullen, kunnen wij niet zeggen voor dat het er toe komt, maar Gode zijn alle Zijne werken bekend, in de rolle van Zijn boek (genaamd het geschrift der waarheid, Daniël 10:21) zijn zij allen ordelijk geschreven, zonder enigerlei doorhaling of tussenschrijving, Psalm 40:7, en op den dag van het overzicht zullen zij bevonden worden nauwkeurig overeen te komen met Zijn raad, zonder de minste vergissing of afwijking. Wij zijn arme, kortzichtige schepselen, de wijsten der mensen kunnen slechts een zeer klein eindje voor zich uitzien, en volstrekt niet met enige zekerheid, maar dit is onze troost, dat er, in welke onzekerheid wij ons ook mogen bevinden, ene onfeilbare zekerheid is in de Goddelijke voorwetenschap, Gode zijn alle Zijne werken bekend.

5. Hij geeft zijn advies omtrent hetgeen in het onderhavige geval te doen is, zoals de zaak nu stond met betrekking tot de Heidenen, vers 19. Daarom oordeel ik, ego krinoo Ik geef het als mijne mening, of oordeel, niet als gezaghebbende over de overigen, maar als hun mede-raadsman. Nu is zijn raad:

A. Dat de besnijdenis en de waarneming van de ceremoniële wet den bekeerlingen uit de Heidenen volstrekt niet opgelegd moeten worden, ja zij moeten hun niet eens aangeraden of aanbevolen worden. "Er zijn velen van de Heidenen, die tot God bekeerd zijn in Christus, en wij hopen, dat er nog zeer velen zullen komen, die dat doen. Nu ben ik er beslist voor, dat men hun alle mogelijke tederheid moet betonen, hun gene harde, moeilijke dingen moet opleggen, hen niet moet ontmoedigen," mê parenochlein -"hun gene kwelling of overlast aan te doen, hun gene onrust te veroorzaken, generlei zaak bij hen aan te roeren, die hen ontroert, gewetensbezwaren bij hen doet ontstaan, hen in verwarring brengt." Men moet er zich zeer zorgvuldig voor wachten om jonge bekeerlingen met twistige samensprekingen te ontrusten of te ontmoedigen. Laten de hoofdzaken

van den Godsdienst, die een ontwaakt geweten geredelijk zal aannemen, eerst diep bij hen ingeprent zijn, dezen zullen hen bevredigen en rust geven, maar laten hun gene vreemde of bijkomstige zaken opgedrongen worden, die hen slechts zullen verontrusten, of beroeren. Het koninkrijk Gods, waarin zij onderwezen moeten worden, is niet spijs en drank, het aandringen op, of het opdringen van, onverschillige zaken zal hen slechts benauwen, maar rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap, door den Heiligen Geest, welke-dies zijn wij zeker-niemand zal ontrusten of beroeren.

B. Dat het echter goed zou zijn, dat de Heidenen in sommige dingen, die den Joden het meest aanstoot geven, zich naar hen voegen. Omdat zij hun niet in zo ver moeten toegeven, dat zij zich aan de besnijdenis onderwerpen, en de gehele wet onderhouden, volgt hieruit toch niet, dat zij in voortdurende tegenspraak met hen moeten handelen, er zich op moeten toeleggen hen te prikkelen en te ergeren. Het zal den Joden genoegen doen (en als zulk ene kleine zaak hen kan verplichten, dan is dit beter dan hen te dwarsbomen) zo de Heidenen zich onthouden:

a. Van de dingen, die door de afgoden besmet zijn, en van hoererij, twee slechte zaken, waarvan men zich ten allen tijde moet onthouden, maar hun schrijvende, bijzonder en uitdrukkelijk om er zich van te onthouden, (want de Joden waren achterdochtig ten opzichte van deze dingen, verdachten de bekeerlingen uit de Heidenen, dat zij zich hieraan schuldig maakten) zal den Joden zeer bijzonder genoegen doen, niet alsof de apostelen in hun prediking tot, en hun schrijven aan, de Heidenen, die het Christendom omhelsden, hen niet met nadruk gewaarschuwd hebben: Ten eerste: Tegen de dingen, die door de afgoden besmet zijn, zij moeten generlei gemeenschap hebben met afgodendienaars in hun afgodendienst, inzonderheid hun offermaaltijden. Zie 1 Corinthiërs 10:14, enz., 2 Corinthiërs 6:14 enz. Ten tweede. Van hoererij en alle onreinigheid. Hoe overvloedig en dringend is Paulus in zijne waarschuwing tegen deze zonde! 1 Corinthiërs 6:9, 15, Efeziërs 5:3. Maar de Joden, die bereid waren het ergste te denken van hen, die zij niet beminden, opperden de mening, dat dit dingen waren, waarin de Heidenen zich-zelfs na hun bekering- toegaven, en die de apostelen der Heidenen oogluikend toelieten. Om nu dezen bozen argwaan weg te nemen en den laster te voorkomen, stelt Jacobus voor, dat, bij de vermaningen, die hieromtrent door hun leraren tot hen gericht werden, zij ook in het openbaar vermaand zouden worden om zich te onthouden van de dingen, die door de afgoden besmet zijn, en van hoererij, dat zij hieromtrent zeer omzichtig moesten zijn en allen schijn van dit tweeërlei kwaad moesten vermijden, dat op zo bijzondere wijze aanstotelijk is voor de Joden.

b. En van het verstikte en van bloed, die, hoewel niet gelijk de andere twee, in zich zelven kwaad zijn, aangeduid worden om er zich van te onthouden, zoals die, welke door de voorschriften van Noach verboden zijn, Genesis 9:4, voor de wetgeving van Mozes. En de Joden hadden er een' groten afkeer van, evenals van allen, die zich de vrijheid veroorloofden om ze te gebruiken. Laten de bekeerden uit de Heidenen dus, ten einde geen ergernis te geven, zich in hun vrijheid hierin beperken, 1 Corinthiërs 8:9, 13. Aldus moeten wij allen alles worden.

C. Hij geeft ene reden voor zijn advies. -Dat den Joden groten eerbied betoond moet worden, want zij waren zo lang gewoon aan de plechtige geboden van de ceremoniële wet, dat men het in hen dragen moet, als zij daar niet zo terstond los van kunnen worden, vers 21. Want Mozes heeft er van oude tijden in elke stad, die hem prediken, zijne geschriften, (waarvan een aanmerkelijk deel de ceremoniële wet bevat) worden op elke dag in de synagogen gelezen. "Gij kunt het niet in hen laken,

dat zij groten eerbied hebben voor de wet van Mozes, want zij zijn er zeer stellig van overtuigd, dat God door Mozes gesproken heeft".

a. Mozes wordt hun voortdurend gepredikt, en zij worden geroepen en aangespoord, om der wet van Mozes te gedenken, Maleachi 4:4. Zelfs het woord Gods, dat voor ons geschreven is, moet ons ook gepredikt worden, zij, die de Schriften hebben, hebben ook leraren nodig, die hen helpen om de Schriften te verstaan en toe te passen.

b. "Zijne geschriften worden op ene plechtige, Godsdienstige wijze gelezen in hun synagogen, en op den sabbat, in de plaats en op den tijd van hun samenkomst ter Godsverering, zodat zij van kindsbeen af opgevoed zijn in eerbied voor de wet van Mozes, het waarnemen daarvan maakt een deel uit van hun Godsdienst".

c. "Dit werd gedaan van oude tijden af, zij kunnen zich dus op de oudheid beroepen".

d. "Dit werd gedaan in elke stad, overal waar Joden zijn, zodat niemand hunner onwetend kan zijn omtrent den nadruk, die hierop gelegd is. Hoewel het Evangelie ons nu van deze dingen bevrijd heeft, kunnen zij toch niet gelaakt worden, als zij er zich niet van los kunnen maken, niet plotseling bewogen kunnen worden om deze dingen als onnodig en zonder enig belang te beschouwen, waarin hun, en hun vaderen voor hen, gedurende zo langen tijd geleerd was, ja zelfs van God geleerd was, Godsdienst te stellen. Daarom moeten wij hun tijd geven, hen tegemoet komen, hen voor ene wijle verdragen, hun toegeven voor zoveel wij dit kunnen zonder onze Evangelie-vrijheid te verraden". Aldus toont de apostel den geest der gematigdheid, zorg dragende, om Jood noch Heiden aanstoot te geven, zoveel mogelijk beiden ter wille te zijn en geen van beiden te prikkelen. Wij moeten het niet vreemd vinden, als de mensen gehecht zijn aan zeden en gewoonten, die hun door hun vaderen overgeleverd zijn, en die men hun geleerd heeft als heilig te beschouwen. Daarom moet men in zulke gevallen toegevendheid maar gene strengheid gelijken.

Handelingen 15:22-35

Wij hebben hier den uitslag van de beraadslaging, gehouden te Jeruzalem in zake het verplichtend stellen van de ceremoniële wet voor de Heidenen. Er is waarschijnlijk veel meer gesproken dan hier meegedeeld wordt, maar eindelijk kwam men tot een besluit, en het advies van Jacobus werd algemeen goedgekeurd en aangenomen, nemine contradicente - eenstemmig. Dienovereenkomstig werden brieven gezonden door hun eigene boodschappers aan de bekeerden uit de Heidenen, om hen bekend te maken met hun gevoelen in deze zaak, hetgeen voor hen ene grote bekrachtiging zou zijn tegenover de valse leraars. Nu hebben wij hier te letten op:

I. De keuze der afgevaardigden, die met Paulus en Barnabas voor deze zaak gezonden werden. Niet alsof zij kwade vermoedens hadden omtrent de trouw van deze grote mannen, en hun hun brieven niet konden toevertrouwen, of dat zij dachten, dat degenen, tot wie zij gezonden werden, hen zouden verdenken van iets in hun brief veranderd te hebben, neen, hun liefde heeft geen kwaad gedacht van mannen van zulke beproefde oprechtheid, maar,

1. Zij hebben het raadzaam geoordeeld mannen uit zich met Paulus en Barnabas naar Antiochië te zenden, vers 22. Dit werd besloten door de apostelen en ouderlingen met de gehele gemeente, die waarschijnlijk op zich namen de kosten er voor te dragen, 1 Corinthiërs 9:7. Zij zonden deze boden,

a. Om eerbied te betonen aan de gemeente te Antiochië, als ene zustergemeente, hoewel ene jongere zuster, te tonen, dat zij met haar op den voet van gelijkheid wilden zijn, en ook zeer verlangend waren meer van haren toestand te weten.

b. Om Paulus en Barnabas te bemoedigen en hun terugreis aangenaam te maken (want waarschijnlijk hebben zij te voet gereisd) door zulke voortreffelijke mannen te zenden, om hun gezelschap te houden, amicus pro vehiculo -een vriend in plaats van een voertuig.

c. Om eer en gewicht bij te zetten aan de brieven, die zij brachten, daar het nu een plechtig gezantschap werd, en er zo veel te meer acht geslagen zou worden op de boodschap, die bij sommigen waarschijnlijk wel tegenstand zou ontmoeten.

d. Om de gemeenschap der heiligen te onderhouden, en bekendheid aan te kweken tussen de gemeenten en leraren, die op een afstand van elkaar waren, en te tonen, dat zij, hoewel velen, toch een waren.

2. De gezondenen waren gene personen van weinig aanzien, slechts geschikt om de brieven te brengen en te getuigen, dat zij ze van de apostelen ontvangen hadden, neen, het waren uitgelezene mannen, die voorgangers waren onder de broederen, mannen van uitnemende gaven, genade en bruikbaarheid, want dat zijn de hoedanigheden, die de mensen als voorgangers onder de broederen aanduiden, en hen bevoegd maken om de boodschappers of afgezanten der gemeenten te zijn. Zij worden hier genoemd, Judas, toegenaamd Barsabas, waarschijnlijk een broeder van dien Jozef, toegenaamd Barsabas, die een kandidaat was voor het apostelschap, Hoofdstuk 1:23. De naam, die deze mannen in de gemeente te Jeruzalem hadden, kon van invloed zijn op hen, die van Judea kwamen, en hen aansporen om de boodschap, die zij brachten, met achting en eerbied te ontvangen.

II. Het opstellen der brieven, die aan de gemeenten gezonden moesten worden, om het gevoelen der synode betreffende deze zaak kenbaar te maken.

1. Er is ene zeer vriendelijke en beleefde inleiding tot dit besluit, vers 23. Er is gene hoogheid, gene aanmatiging in te bespeuren, maar wel:

a. De ootmoed der apostelen, daar zij zich in vereniging noemen met de ouderlingen en de broederen voor deze opdracht, de leraren en de gewone Christenen, met wie zij voor deze zaak beraadslaagd hebben, zoals zij dit ook voor andere zaken plachten te doen. Hoewel er nooit mensen zijn geweest, zo bekwaam en bevoegd voor monarchistische macht en gezag in de kerk, en nooit ene opdracht hebben gehad als de hun, luidt toch hun decreet, of hun verordening niet: "Wij de apostelen, Christus' plaatsbekleders op aarde, en herders van alle herders der kerken," (zoals de paus zich betitelt,)" en enige rechters voor alle zaken des geloofs", maar de apostelen en ouderlingen en broederen zijn overeengekomen voor deze bevelen, Hierin gedenken zij de voorschriften van hun Meester, Gij zult niet Rabbi genaamd worden, want gij zijt allen broeders, Mattheus 23:8.

b. Hetgeen hun' eerbied aanduidt voor de gemeenten, aan welke zij schreven, zij zonden haar groeten wensten haar heil, zaligheid, blijdschap, en noemden hen broederen uit de Heidenen, waarmee zij hun toelating in de kerk erkenden, en hun de rechterhand der gemeenschap gaven. "Gij zijt onze broeders, ofschoon gij Heidenen zijt, want wij ontmoeten elkaar in Christus, den Eerstgeborene onder vele broederen, in God, ons aller Vader." Nu de Heidenen mede-erfgenamen zijn en van hetzelfde lichaam, moeten zij gesteund, bemoedigd en broeders genoemd worden.

2. Hier is ene rechtvaardige en strenge bestraffing van de leraren, die hun de waarneming van de ceremoniële wet wilden opdringen, vers 24. "Wij hebben gehoord, dat sommigen, die van ons uitgegaan zijn, u met woorden ontroerd hebben, en het doet ons zeer leed dit te horen. Nu is deze brief dienende, om hen te doen weten, dat zij, die deze leer prediken, valse leraren zijn, daar zij zich op ene valse opdracht beroepen, en ene valse leer verkondigen."

A. Zij hebben den apostelen en leraren te Jeruzalem een groot onrecht aangedaan door voor te geven, dat zij van hen de opdracht hadden ontvangen om de ceremoniële wet verplichtend te stellen voor de Heidenen, terwijl zij zelfs geen schijn van recht hadden voor dit voorgeven. "Zij zijn van ons uitgegaan, zij behoorden tot onze gemeente, en toen zij op reis gingen, hebben wij hun misschien daarvan een getuigschrift gegeven, maar wat betreft hun aandringen, dat gij de wet van Mozes zoudt onderhouden, dat hebben wij hun niet bevolen, ja er zelfs niet aan gedacht, en hun gene aanleiding gegeven om hiervoor van onzen naam gebruik te maken." Het is niets nieuws dat apostolisch gezag wordt aangevoerd ter verdediging van leerstellingen en praktijken, die de apostelen noch bevolen, noch ondersteund of aangemoedigd hebben.

B. Zij hebben groot onrecht gedaan aan de bekeerlingen uit de Heidenen, door hun te zeggen: Gij moet besneden worden, en de wet onderhouden.

a. Het heeft hen in verwarring gebracht. "Zij hebben u ontroerd met woorden, hebben beroering en onrust bij u teweeggebracht. Gij steundet op hen, die u zeiden: Indien gij gelooft in den Heere Jezus Christus, zo zult gij zalig worden, en nu wordt gij verschrikt door hen, die u zeggen: Gij moet de wet van Mozes onderhouden, of gij kunt niet zalig worden, waardoor gij u in een, strik ziet gelokt. Zij

beroeren u met woorden, woorden, en niets dan woorden, klanken zonder wezen." Hoe is de kerk niet beroerd geworden door woorden, door den hoogmoed van mensen, die gaarne zich zelven hoorden spreken!

b. Het heeft hen in gevaar gebracht, zij hebben hun zielen wankelend gemaakt, brachten hen in verwarring, wierpen neer wat opgebouwd was. Zij hebben hen afgeleid van het zuivere Christendom te volgen door hun hoofd te vullen met de noodzakelijkheid der besnijdenis en de wet van Mozes, die niets ter zake afdeden.

3. Hier is een eervol getuigenis, gegeven aan de boodschappers, die deze brieven overbrachten.

A. Aan Paulus en Barnabas, die door deze leraren, welke het onderhouden der wet voorstonden, tegengewerkt en gelaakt werden, alsof zij hun werk slechts ten halve verrichtten, omdat zij de bekeerden uit de Heidenen alleen maar tot het Christendom hadden gebracht, en niet tot het Judaïsme. Laten zij van deze mannen zeggen wat zij willen, maar:

a. Zij zijn mannen, die ons dierbaar zijn, zij zijn onze geliefden, Barnabas en Paulus, mannen, die wij waarderen, die wij liefhebben, en in wie wij hartelijk belang stellen." Het is soms goed, dat zij, die hooggeplaatst zijn, hun achting uitdrukken, niet alleen voor de geminachte waarheid van Christus, maar ook voor de geminachte predikers en verdedigers dier waarheid, om hen te bemoedigen en hun tegenstanders krachteloos te maken.

b. "Zij zijn mannen, die zich onderscheiden hebben in den dienst van Christus, en zich dus verdienstelijk hebben gemaakt jegens de kerken: zij zijn mensen, die hun zielen hebben overgegeven voor den naam onzes Heeren Jezus Christus, vers 26, en daarom zijn zij dubbele ere waardig, en kunnen niet verdacht worden van wereldlijk voordeel voor zich zelven beoogd te hebben, want zij hebben hun al gewaagd voor Christus, hebben zich in den gevaarlijksten dienst begeven, als goede krijgsknechten van Jezus Christus." Het is niet waarschijnlijk, dat zulke getrouwe belijders ontrouwe predikers zijn. Zij, die aandrongen op de besnijdenis, deden het om vervolging te ontgaan, Galaten 6:12, 13, zij, die er zich tegen verzetten, wisten, dat zij zich hierdoor blootstelden aan vervolging, wie van hen, wie van deze twee, zal het nu bij het rechte einde hebben?

B. Aan Judas en Silas, "zij zijn verkoren mannen, vers 25, en zij hebben onze beraadslaging gehoord, zijn volkomen op de hoogte der zaak, en zullen u met den mond hetzelfde verkondigen, vers 27. Het is goed om hetgeen ons nuttig is zowel mondeling als schriftelijk te hebben, zodat wij het voordeel hebben van het horen en van het lezen er van. De apostelen verwijzen naar de boodschappers voor nadere inlichtingen van hun oordeel en van hun redenen er voor, en de boodschappers zullen verwijzen naar hun brieven voor de zekerheid van het bepaalde.

4. Hier is de aanwijzing voor hetgeen van de bekeerlingen uit de Heidenen geëist moet worden, waarbij wij hebben te letten op:

A. Hetgeen hun geboden wordt, en dat is overeenkomstig den raad van Jacobus, nl. dat zij, ten einde den Joden gene ergernis te geven,

a. Niets moeten eten van hetgeen zij weten aan een afgod te zijn geofferd, maar dit, hoewel rein op zich zelven, toch te beschouwen als daardoor voor hen besmet te zijn. Dit verbod werd later ten dele opgeheven, want hun werd vergund te eten al wat in het vleeshuis verkocht wordt, of hun aan de tafel eens vriends wordt voorgezet, al was het ook den afgoden geofferd, behalve wanneer er gevaar was van hierdoor ergernis te geven, dat is, er aanleiding door te geven aan een zwak Christen om van ons Christendom kwaad te denken, of aan een' slechten Heiden, om er des te betere gedachten om te hebben van zijne afgoderij, en in zulke gevallen is het goed om zich te onthouden, 1 Corinthiërs 10:25 enz. Voor ons is die zaak verouderd en voorbij.

b. Dat zij geen bloed moeten eten, of drinken, maar alles moeten vermijden wat een wreed of barbaars aanzien heeft.

c. Dat zij het verstikte niet moeten eten, gene dieren, die hun eigen dood gestorven zijn en waarvan het bloed niet uitgelaten was.

d. Dat zij diegenen streng moeten bestraffen, die zich schuldig maken aan hoererij, of personen huwden, die de Levitische wet verbood te huwen, hetgeen, naar sommigen denken, hier voornamelijk bedoeld is. Zie 1 Corinthiërs 5:1. Dr. Hammond stelt de zaak aldus voor: De Joods gezinde leraren wilden, dat de bekeerden uit de Heidenen zich zouden onderwerpen aan al hetgeen, waaraan diegenen zich onderwierpen, die zij proselieten der gerechtigheid noemden, zij moesten zich laten besnijden en de gehele wet onderhouden, maar de apostelen eisten niets meer van hen dan hetgeen geëist werd van de proselieten der poort, nl. het onderhouden van de zeven geboden der zonen Noachs, waarnaar hij denkt, dat hier verwezen wordt. Maar de enige grond voor dit decreet gelegen zijnde in inschikkelijkheid voor de strenge Joden, die het Christelijk geloof hadden aangenomen, en, behalve voor dat ene geval van ergernis, alle spijzen voor de Christenen vrij en onverschillig verklaard zijnde, heeft, zodra de reden voor dit decreet niet meer bestond, en dat was op zijn laatst na de verwoesting van Jeruzalem, ook het verplichtende er van opgehouden. "Deze dingen zijn zeer bijzonder aanstotelijk voor de Joden, weest hun dan hierin voor het tegenwoordige ter wille, binnen kort zullen de Joden met de Heidenen tot een lichaam verenigd zijn, en dan is het gevaar voorbij." Dit besluit is vervat in bewoordingen van enig gezag, opdat hetgeen zij schreven met achting en eerbied opgenomen zou worden. Het heeft den Heiligen Geest en ons goedgedacht, dat is: ons, onder de leiding van den Heiligen Geest, en door Zijne aanwijzing. Niet alleen de apostelen, maar ook anderen waren met buitengewone geestelijke gaven begiftigd, en zij hadden meer kennis van de bedoeling Gods dan waarop iemand, wie het het ook zij, sedert deze gaven hebben opgehouden, aanspraak kon maken. Hun onfeilbaarheid gaf een onbetwistbaar gezag aan hun besluiten, en zij zouden niet iets willen verordineren, omdat het hun goeddacht, maar omdat zij wisten, dat het eerst den Heiligen Geest goed heeft gedacht. Of wel, het verwijst naar hetgeen de Heilige Geest te voren hieromtrent bepaald had. Toen de Heilige Geest nederdaalde op de apostelen, heeft Hij hen voor hun prediking onder de Heidenen met de gave der talen begiftigd, hetgeen ene duidelijke aanwijzing was van Gods voornemen en bedoeling om hen te roepen. Toen de Heilige Geest nederdaalde op Cornelius en zijne vrienden nadat Petrus tot hen gepredikt had, was het duidelijk, dat Christus bedoelde de Joodse omheining weg te nemen, binnen welke zij zich verbeeldden, dat de Geest opgesloten was. Zij drukken zich uit met grote tederheid en vaderlijke bezorgdheid.

Ten eerste. Zij zijn bevreesd hun lasten op te leggen: Wij willen u geen meerderen last opleggen. Het was hun zo weinig aangenaam hun iets op te leggen, dat zij niets zo zeer vreesden, dan hun te veel, of te zware lasten op te leggen, waardoor zij reeds bij het begin ontmoedigd konden worden.

Ten tweede. Zij leggen hun niets anders op dan noodzakelijke dingen. "Het zich onthouden van hoererij is ten allen tijde en voor alle Christenen noodzakelijk: het zich onthouden van het verstikte en van bloed en hetgeen den afgoden geofferd is, is nodig in dezen tijd ten einde ene goede verstandhouding te bewaren tussen u en de Joden, en om gene ergernis te geven, zolang het daarvoor nodig is, wordt hun dit opgelegd, maar niet langer. Kerkregeerders behoren alleen noodzakelijke dingen op te leggen, dingen, die Christus ons ten plicht heeft gesteld, en wezenlijk strekken tot opbouwing der gemeente, en, gelijk het voor deze dingen hier het geval is, tot bevordering der eenheid onder goede Christenen. Als zij zaken opleggen alleen maar om hun gezag te tonen, en der mensen gehoorzaamheid op de proef te stellen, dan vergeten zij, dat zij geen recht of volmacht hebben om nieuwe wetten te maken, maar slechts hebben toe te zien dat de wetten van Christus behoorlijk worden nagekomen, de naleving daarvan met kracht te handhaven.

Ten derde. Zij versterken hun order met een loven van hen, die haar zullen opvolgen, veeleer dan met ene veroordeling uit te spreken over hen, die haar zullen overtreden. Zij eindigen hun brief niet in den stijl der latere conciliën, inzonderheid dat van Trente, met: "Indien gij u daarvan niet onthoudt, dan zult gij anathema zijn, uitgeworpen worden uit de gemeente en vervloekt zijn," maar: " van welke dingen indien gij u zelven wacht", en wij twijfelen niet dat gij er u van zult wachten, zo zult gij wèl doen, het zal strekken tot eer en heerlijkheid Gods, tot bevordering van het Evangelie, tot versterking van de handen uwer broederen, en tot uwe eigene eer en vertroosting." Het is alles liefelijkheid en liefde en opgeruimdheid, gelijk het den volgelingen betaamde van Hem, die, toen Hij ons riep, om Zijn juk op ons te nemen, ons verzekerde, dat wij Hem zachtmoedig en nederig van hart zullen vinden. Zeer opmerkelijk is het verschil van stijl tussen de ware apostelen en de valse apostelen. Zij, die de naleving van de ceremoniële wet ten plicht wilden stellen, waren stellig en gebiedend: Zo gij haar niet houdt, kunt gij niet zalig worden, vers 1. Dan zijt gij ipso facto geëxcommuniceerd, buiten de kerkgemeenschap gesloten, den Satan overgeleverd. Christus' apostelen, die slechts noodzakelijke dingen aanbevelen, zijn zacht en gematigd: "Van welke dingen, indien gij uzelven wacht, zo zult gij wèl doen, doen zoals het u betaamt te doen.

Vaart wel. Wij wensen van harte uwe eer uwen vrede."

III. Het bezorgen der brieven en wat de boodschappers verder deden.

1. Dezen dan hun afscheid ontvangen hebbende, (waarschijnlijk hebben de apostelen bij dit afscheid met hen gebeden, hen plechtig in den naam des Heeren gezegend, hun instructies gegeven voor hun werk, en hen bemoedigd,) kwamen te Antiochië. Zij bleven niet langer te Jeruzalem dan nodig was voor het afdoen van hun zaken, en kwamen toen terug, en misschien zijn zij, die hen uitgeleide gedaan hebben, hen bij hun terugkomst tegemoet gegaan, want zij, die zich in openbaren dienst moeite geven, behoren gesteund en bemoedigd te worden.

2. Zodra zij te Antiochië kwamen, hebben zij de menigte vergaderd, en gaven den brief over, vers 30, 31, opdat zij allen zouden weten, wat hun verboden was, en deze orders zouden opvolgen, hetgeen hun niet zwaar of moeilijk zou vallen, daar de meesten van hen, voor hun bekering tot

Christus, proselieten der poort waren geweest, die zich reeds aan deze beperkingen hadden onderworpen. Maar dit was niet alles, zij moesten ook weten, dat hun niet meer dan dit was verboden, dat het niet langer zonde was zwijnenvlees te eten, niet langer ene verontreiniging was een graf of een dood lichaam aan te raken.

3. De gemeente was zeer verheugd over de orders, die van Jeruzalem kwamen, vers 31.

Zij verblijdden zich over de vertroosting, en het was dan ook ene grote vertroosting voor de menigte.

a. Dat zij bevestigd waren in hun bevrijding van het juk der ceremoniële wet, en er niet mede belast werden, zoals deze nieuw opgekomen leraren het gewild hadden. Het was ene vertroosting voor hen te horen, dat de vleselijke verordeningen hun niet langer opgelegd waren, die wèl hun geweten verwarden, maar het noch konden reinigen noch bevredigen.

b. Dat zij, die hun geweten ontroerd hadden, door hun poging om hun de besnijdenis op te dringen, voor het ogenblik, hierdoor beschaamd en tot zwijgen waren gebracht, daar hun voorwenden, dat zij door de apostelen hiertoe gemachtigd waren, ontdekt werd bedrog te zijn.

c. Dat de Heidenen hierdoor aangemoedigd werden om het Evangelie aan te nemen en die het reeds aangenomen hadden, om het te blijven aankleven.

d. Dat hierdoor de vrede in de kerk hersteld was, en uit den weg was geruimd wat verdeeldheid dreigde te weeg te brengen. Dit alles was hun de vertroosting, waarover zij zich verblijdden, en waarvoor zij God loofden.

4. Zij verkregen van de vreemde leraren, die van Jeruzalem waren gekomen, dat zij ieder een of meermalen voor hen predikten, vers 32. Judas en Silas, die ook zelven profeten waren, begiftigd met den Heiligen Geest, en geroepen tot het werk, aan wie ook door de apostelen was opgedragen, om hun het een of ander betreffende deze zaak mondeling mede te delen, vermaanden de broeders met vele woorden, en versterkten ze. Zij zelfs, die voortdurend de prediking van Paulus en Barnabas konden genieten, waren toch blijde met de hulp van Judas en Silas, de verscheidenheid van gaven onder de leraren is nuttig voor de gemeente. Merk op wat het werk der leraren is bij hen, die in Christus zijn:

a. Hen te bevestigen of te versterken, door hen er toe te brengen om meer reden te zien voor hun geloof in Christus, en hun gehoorzaamheid aan Hem, hun keuze van Christus te bevestigen, en hun besluiten en voornemens voor Christus te versterken.

b. Hen te vermanen tot volharding en tot de bijzondere plichten, die van hen geëist worden, hen op te wekken tot hetgeen goed is, en hen daarbij leiding te geven. Zij vertroostten de broederen, (zoals het ook overgezet kan worden,) en dat zou bijdragen tot hun bevestiging, want de blijdschap des Heeren zal onze sterkte wezen. Zij vermaanden hen met vele woorden, zij maakten gebruik van vele en velerlei uitdrukkingen, het ene woord zal ingang vinden bij den een, een ander woord bij een ander, en daarom, al zou ook hetgeen zij hun te zeggen hadden in weinig woorden saamgetrokken

kunnen worden, was het toch tot stichting en opbouwing der gemeente, dat zij vele woorden gebruikten, dia logou pollou -met veel spreken, veel redeneren, gebod moet zijn op gebod.

5. Het afscheid van de Jeruzalemmer leraren, vers 33. Toen zij enigen tijd onder hen hadden doorgebracht (zoals dit gelezen kan worden,) en dien tijd niet verbeuzeld, maar besteed hadden, hebben de broederen te Antiochië hen met alle mogelijke uitdrukkingen van vriendelijkheid en achting in vrede heen laten gaan naar de apostelen te Jeruzalem. Zij dankten hen voor de moeite, die zij genomen hadden en voor hun komst, en de goede diensten, die zij hun bewezen hadden, wensten hun heil en ene voorspoedige terugreis, en bevalen hen in de hoede van den vrede Gods.

6. Silas evenwel bleef samen met Paulus en Barnabas te Antiochië. Toen het ogenblik van scheiden daar was, wilde Silas niet met Judas terugkeren naar Jeruzalem, maar liet hem alleen gaan, daar het hem goed dacht te Antiochië te blijven, vers 34. En wij hebben volstrekt gene reden om er hem om te laken, hoewel wij de reden niet kennen, die hem tot blijven bewoog. Ik ben geneigd te denken, dat de vergaderingen te Antiochië talrijker en meer levendig waren dan die te Jeruzalem, en dat dit hem uitlokte om er te blijven, en hij heeft wèl gedaan, en Judas heeft wèl gedaan om in weerwil hiervan naar zijn post te Jeruzalem terug te keren. Hoewel Paulus en Barnabas voornamelijk onder de Heidenen arbeidden, bleven zij toch nog enigen tijd te Antiochië, daar hun de omgang met de leraren en de gemeente aldaar liefelijk was. Zij bleven daar, niet bloot voor hun genot en genoegen, maar lerende en verkondigende het woord des Heeren. Daar Antiochië de hoofdstad was van Syrië, zal het waarschijnlijk ene plaats van samenkomst geweest zijn voor vele Heidenen, die er zich om de ene of andere reden heen begaven, zoals de Joden naar Jeruzalem, zodat zij, dáár predikende, ook werkelijk tot vele volken predikten, want zij predikten voor hen, die het bericht van wat zij gehoord hadden tot allerlei natiën zouden brengen, en aldus den weg bereidden voor de apostelen als zij zelven zouden komen om tot hen te prediken. En zo waren zij dan te Antiochië niet ledig of werkeloos, maar hebben er hun voornaamste doeleinde gediend. Er waren daar ook nog vele anderen, die voor dezelfde zaak arbeidden. De menigte der arbeiders in Christus' wijngaard geeft ons geen voorwendsel of verlof tot niets doen. Zelfs dáár, waar vele anderen arbeiden in het woord en de leer, kan er ook voor ons gelegenheid zijn tot goed doen. De ijver en arbeidzaamheid van anderen moet ons opwekken, niet in slaap wiegen.

Handelingen 15:36-41

Wij hebben een ongelukkig geschil onder de broederen, dat van algemeen belang was, tot een goed einde zien komen, maar hier hebben wij een bijzonderen twist tussen twee leraren, gene minderen dan Paulus en Barnabas, die wel niet geschikt wordt, maar toch ook goed eindigt.

I. Hier is een goed voorstel, gedaan door Paulus aan Barnabas, om hun werk onder de Heidenen in ogenschouw te gaan nemen, en het te vernieuwen, ene rondreis te gaan doen onder de gemeenten, die zij hadden gesticht, en te zien, welken voortgang het Evangelie onder hen heeft gehad. Antiochië was nu ene veilige, rustige haven voor hen, zij hadden daar geen tegenstander of boze ontmoeting, maar Paulus herinnerde zich, dat zij daar slechts waren om uit te rusten en zich te verfrissen, en daarom begint hij er nu aan te denken om weer zee te kiezen, en daar zij nu lang genoeg de winterkwartieren hadden betrokken, is hij er voor om weer een veldtocht te ondernemen, en den heiligen oorlog tegen het rijk van Satan krachtig voort te zetten. Paulus gedenkt, dat het voor hem bestemde werk is ver onder de Heidenen, en daarom bepeinst hij een tweede reize onder hen om hetzelfde werk te gaan doen, al is het ook, dat hij er dezelfde moeilijkheden bij zal ontmoeten. En dat was reeds na enige dagen, want zijn werkzame geest kon het niet dragen lang van zijn arbeid weg te blijven, zijn kloekmoedig hart niet lang buiten gevaar blijven. Merk op:

1. Aan wie hij dit voorstel deed, aan Barnabas, zijn ouden vriend en mede-arbeider, hij wenst zijn gezelschap en zijne hulp bij het werk. Wij hebben behoefte aan elkaar, en kunnen op velerlei wijze elkaar van dienst zijn, en daarom moeten wij genegen zijn hulp te vragen en te verlenen. Twee zijn beter dan een. Iedere krijgsknecht heeft zijn krijgsmakker.

2. Voor wie het bezoek bestemd is. "Laat-ons niet terstond een nieuw werk beginnen, of nieuwen grond gaan ontginnen, maar laat ons de akkers gaan zien, die wij bezaaid hebben, Laat ons vroeg ons opmaken, laat ons zien of de wijnstok bloeit, Hooglied 7:12. Laat ons nu wederkeren, en bezoeken onze broeders in elke stad, in welke wij het woord des Heeren verkondigd hebben". Merk op: hij noemt al de Christenen, en niet slechts de leraren, broeders, want, hebben wij niet allen een Vader? Hij heeft zorge over hen in iedere stad, zelfs daar, waar de broederen het geringst in aantal en het armst waren, het meest vervolgd en ver acht, laat ons hen gaan bezoeken. Waar wij ook het woord des Heeren hebben verkondigd, laat ons heengaan om het gezaaide zaad te bewateren. Zij, die het Evangelie hebben gepredikt, moeten hen bezoeken, tot wie zij gepredikt hebben. Gelijk wij acht moeten geven op ons gebed, en horen moeten welk antwoord God er op geeft, zo moeten wij ook acht geven op onze prediking, en zien welken goeden uitslag zij heeft gehad. Getrouwe leraren kunnen niet anders dan ene bijzondere, tedere zorge hebben over hen, tot wie zij het Evangelie gepredikt hebben, opdat hun arbeid aan hen niet ijdel zal wezen. Zie 1 Thessalonicenzen 3:5, 6.

3. Wat beoogd werd met dit bezoek: "Laat ons zien, hoe zij het hebben", poos echousi hoe het met hen is. Het was gene blote beleefdheid, die hij op het oog had, noch heeft hij zulk ene reize ondernomen voor een gewoon: "Hoe gaat het u?" Neen, hij wilde hen bezoeken, om met hun toestand bekend te worden, en hun dan zulke geestelijke gaven toe te dienen, als voor dezen hun toestand gepast was, zoals de geneesheer zijn herstellenden patiënt bezoekt, ten einde voor te schrijven wat voor de voltooiing der genezing nodig is, en een weer instorten te voorkomen. Laat ons zien, hoe zij het hebben, dat is:

a. Van welken geest zij zijn, hoe zij zich gedragen. Waarschijnlijk hebben zij dikwijls van hen gehoord, "maar laat ons gaan zien, of zij vasthouden aan hetgeen wij hun gepredikt hebben, en er naar leven, opdat, zo zij zijn afgedwaald, wij zullen pogen hen terug te brengen, en, zo zij wankelen, hen trachten te bevestigen, en zo wij hen standvastig vinden, hen zullen vertroosten."

b. In welken toestand zij zijn, of de gemeenten rust en vrijheid hebben, of in benauwdheid of moeilijkheid zijn, opdat wij, zo zij blijde zijn, ons met hen verblijden, en hen waarschuwen tegen valse gerustheid, of met hen wenen, indien zij wenen, en hen vertroosten onder het kruis, en des te beter mogen weten hoe voor hen te bidden.

II. Het geschil tussen Paulus en Barnabas wegens een helper. Het was geriefelijk een jongen man bij zich te hebben, om hun hulp en dienst te bewijzen, en een getuige te zijn van hun leer, hun leven en hun lijdzaamheid, en die tot verderen dienst opgeleid en bekwaam gemaakt zou worden, door nu en dan in den tegenwoordigen dienst te worden gebruikt.

1. Barnabas wenste daarom, dat zijn neef Johannes, die toegenaamd was Markus, hen zou vergezellen, vers 37. Hij besloot hem mede te nemen, omdat hij zijn bloedverwant was en waarschijnlijk door hem was opgevoed, en zo was hij hem zeer genegen, en ging hem zijn welzijn ter harte. Wij moeten op onze hoede zijn tegen partijdigheid bij het bevorderen onzer bloedverwanten.

2. Paulus verzette er zich tegen, vers 38.

Paulus achtte billijk, dat men dien niet zou medenemen, ouk exiou -hij achtte hem die ere niet waardig, en niet geschikt voor zulke dienst, die heimelijk, naar het scheen, zonder hun voorkennis, of eigenzinnig, zonder hun toestemming, hen van Pamfylië af verlaten had, Hoofdstuk 13:13, en met hen niet was gegaan tot het werk, hetzij omdat hij traag was, en zich de moeite niet wilde geven, die vereist werd, of lafhartig, en zich niet aan gevaar wilde blootstellen. Hij verliet het vaandel juist op het ogenblik toen de strijd werd aangevangen. Waarschijnlijk gaf hij nu wel alle hoop, dat hij zich hier niet weer aan schuldig zou maken, maar Paulus dacht, dat het niet billijk was hem aldus te eren, die zijne eer verbeurd had, noch in den dienst te gebruiken, die het in hem gestelde vertrouwen beschaamd had, ten minste niet, voordat hij langer op de proef was gesteld. Als iemand mij eens bedriegt, dan is dit zijne schuld, maar als hij het tweemaal doet, dan is het mijne schuld, daar ik hem wederom vertrouwd heb. Salomo zegt: Het vertrouwen op een trouweloze ten dage der benauwdheid is als een gebroken tand en een verstuikte voet, en die zal dus nauwelijks wederom gebruikt kunnen worden, Spreuken 25:19.

III. Het gevolg van dit geschil, dat zo hoog liep, dat zij er van elkaar om gescheiden zijn. De twist, het paroxysmus (dat is het woord, hier gebruikt), de aanval van hartstocht, waarin zij beiden geraakten, was zo hevig, dat zij van elkaar gescheiden zijn. Barnabas wilde beslist niet met Paulus gaan, tenzij zij Markus medenamen, Paulus was even beslist, dat hij niet wilde gaan, als Johannes medeging. Geen van beiden wilde toegeven, en daarom staat er niets anders op, dan dat zij scheiden. Dit nu is ene zaak, die zeer verontmoedigend is, en met recht betreurenswaardig, maar toch ook zeer leerrijk. Want wij zien:

1. Dat de beste mensen toch slechts mensen zijn, van gelijke bewegingen als wij, zoals deze twee Godvruchtige mannen dit ook van zich zelven verklaard hebben, Hoofdstuk 14:15, en nu bleek dit

maar al te waar te zijn. Ik denk, dat er (zoals gewoonlijk bij zulke twisten) aan beide zijden schuld was. Paulus was misschien al te streng voor den jongen man, en heeft van zijne fout niet de verzachtende omstandigheden willen laten gelden, die er voor aangevoerd konden worden, hij heeft niet bedacht welk ene nuttige vrouw zijne moeder was te Jeruzalem, Hoofdstuk 12:12, en de inschikkelijkheid niet betoond, die hij had kunnen betonen voor Barnabas' natuurlijke genegenheid. Maar het was de schuld van Barnabas, dat hij die in aanmerking nam bij ene zaak, waarin de belangen van Christus, koninkrijk waren betrokken, en er te veel aan heeft toegegeven. En voorzeker hadden zij beiden schuld, door den twist zo hevig te laten worden, (het is te vrezen, dat zij elkaar harde woorden hebben toegevoegd) en zo hardnekkig waren, dat beiden op hun stuk bleven staan, en elkaar niets wilden toegeven. Het was te betreuren, dat zij met hun geschil niet naar een derden persoon gegaan zijn, of dat de een of andere vriend niet tussen beiden is getreden, ten einde te voorkomen, dat er ene openlijke breuk ontstond. Is er dan geen wijs man onder hen, om hun zijne goede diensten aan te bieden, en de zaak te schikken, hen er aan te herinneren dat de Kanaäniet en de Periziet nu in het land waren, en dat niet slechts Joden en Heidenen, maar ook de valse broederen onder hen zich de handen zullen warmen aan het vuur der twisting tussen Paulus en Barnabas? Wij moeten erkennen, dat het hun zwakheid was, en dat het vermeld is ter onzer waarschuwing, niet om onze eigene drift en hartstochtelijkheid te verontschuldigen, of er het scherpe van onze smart en schaamte over weg te nemen. Wij moeten niet zeggen: "Wat komt het er op aan, dat ik mij driftig gemaakt heb? Hebben Paulus en Barnabas het ook niet gedaan?" Neen, maar het moet ons afkeuren van anderen in toom houden en het matigen. Als vrome mensen in drift geraken, dan hebben wij hier ene lering uit te trekken, het was voor ene enkele maal de zwakheid van twee der beste mensen, die ooit op de wereld geweest zijn! Het berouw leert ons streng te zijn in ons beoordelen van ons zelven: maar de liefde leert ons billijk te zijn in ons beoordelen van anderen. Christus' voorbeeld alleen is een voorbeeld zonder vlek of gebrek.

2. Dat wij het niet vreemd moeten achten, als er eens geschil is tussen wijze en goede mannen. Er was ons te voren gezegd, dat er zulke ergernissen komen zouden, en hier is er een voorbeeld van. Zelfs zij, die verenigd zijn in dezelfden Jezus, en geheiligd zijn door dezelfden Geest, hebben verschillende opvattingen, verschillende meningen, verschillende zienswijzen, en verschillende gevoelens in zake van beleid. Zolang wij in dezen staat van duisternis en onvolmaaktheid zijn, zal dit altijd zo wezen. Wij zullen nooit allen van een zelfde gevoelen zijn voor wij in den hemel komen, waar licht en liefde volmaakt zijn. Dat is liefde, die nimmermeer vergaat.

3. Dat deze geschillen dikwijls zo zeer de overhand hebben, dat zij scheiding veroorzaken. Paulus en Barnabas, die niet gescheiden werden door de vervolging van de ongelovige Joden, noch door de aanmatigende willekeur van de gelovige Joden, werden nu toch gescheiden door ene ongelukkige onenigheid onder elkaar. O! hoe groot is het kwaad, dat zelfs de zwakke en armzalige overblijfselen van hoogmoed en hartstocht, die zelfs in Godvruchtige mensen gevonden worden, in de wereld en in de kerk veroorzaken! Geen wonder, dat, waar zij heersen, de gevolgen noodlottig zijn!

IV. Het goed, dat uit dit kwaad is voortgekomen. Spijze uit den eter, en zoetigheid uit den sterke. Het was verwonderlijk, dat zelfs het lijden der apostelen, Filippenzen 1:12, en nog veel meer verwonderlijk, dat zelfs de twist der apostelen gestrekt zou hebben tot bevordering van het Evangelie van Christus, maar toch is dit hier gebleken. God zou zulke dingen niet toelaten, indien Hij ze niet wist dienstbaar te maken aan Zijne voornemens en bedoelingen.

1. Hierdoor zijn meer plaatsen bezocht geworden. Barnabas ging een weg op, hij voer af naar Cyprus, vers 39, het vermaarde eiland, waar zij met hun werk waren begonnen, Hoofdstuk 13:4, en dat zijn vaderland was, Hoofdstuk 4:36. Paulus ging een anderen weg, naar Cilicië, dat zijn vaderland was, Hoofdstuk 21:39. Ieder hunner schijnt onder den invloed geweest te zijn van hun liefde voor den geboortegrond, zoals dat gewoonlijk het geval is, (Nescio quâ natale solum dulcedine cunctos ducit. -Er is iets, dat ons allen hecht aan onzen geboortegrond,) en toch heeft God Zijne eigene doeleinden er door tot stand gebracht, ter verspreiding van het licht des Evangelies.

2. Meer arbeiders werden er door gebruikt in den dienst van het Evangelie onder de Heidenen, want Johannes Markus, wordt niet verworpen, maar wederom gebruikt, tegen den zin van Paulus, en, voor zover wij weten, is hij nu gebleken getrouw en nuttig te zijn, hoewel velen denken, dat hij niet de Markus is, die het Evangelie geschreven heeft en de gemeente te Alexandrië heeft gesticht, en dien Petrus zijn zoon noemt, 1 Petrus 5:13. Silas, die een nieuwe arbeider was, en nog nooit in dat werk gebruikt was geworden, en er ook niet voor bestemd was, maar wel om terug te keren tot den dienst van de gemeente te Jeruzalem, indien God zijn zin en wil niet had veranderd, vers 33, 34, wordt nu ingeleid, om in dat edele werk gebruikt te worden. Verder kunnen wij opmerken: Ten eerste. Dat de gemeente te Antiochië Paulus scheen te steunen in hetgeen hij deed. Barnabas voer af met zijn neef naar Cyprus, en er wordt gene nota van hem genomen, noch hem een bene discessit - gene aanbeveling medegegeven. Zij, die bij hun dienen van de gemeente zich door bijzondere voorliefde o genegenheid laten leiden, verbeuren de openbare achting en eerbetoning. Maar toen Paulus vertrok, werd hij van de broederen der genade Gods bevolen. Zij dachten, dat hij gelijk had in zijne weigering om van de diensten van Johannes Markus gebruik te maken, en konden niet anders dan het in Barnabas afkeuren, dat hij er op aandrong, hoewel hij iemand was, die zich zeer verdienstelijk had gemaakt bij de gemeente, Hoofdstuk 11:22, voordat zij nog met Paulus bekend was geworden. Daarom hebben zij in het openbaar voor Paulus gebeden en voor den voorspoed op zijn arbeid, hem bemoedigd om voort te gaan met zijn werk, en hoewel zij zelven niets konden doen om hem te helpen of voorspoedig te maken, hebben zij de zaak overgedragen aan de genade Gods, beide om in hem en met hem te werken. Diegenen zijn ten allen tijde gelukkig, maar inzonderheid in tijden van onenigheid en twist, die bekwaam zijn gemaakt, om zich zo te gedragen, dat zij de belangstelling, de liefde en het gebed van Godvruchtige mensen niet verbeuren.

Ten tweede. Dat Paulus later evenwel, ofschoon niet bij nader bedenken, maar bij nadere op de proefstelling, betere gedachten omtrent Johannes Markus heeft gekoesterd dan hij nu had, want hij schrijft aan Timotheus, 2 Timotheus 4:11 :Neem Markus mede, en breng hem met u, want hij is mij zeer nut tot den dienst, en hij schrijft aan de Colossenzen betreffende Markus, den neef van Barnabas, dat, zo hij tot hen komt, zij hem moeten ontvangen, hem welkom moeten heten, en in den dienst gebruiken, Colossenzen 4:10. En dat leert ons,

a. Dat wij, zelfs diegenen, die wij terecht veroordelen, toch met gematigdheid moeten veroordelen, omdat wij niet weten, of wij later gene reden zullen hebben om betere gedachten omtrent hen te koes- teren, gebruik van hen zullen maken en hen tot onze vrienden zullen hebben, en zo moeten wij dan onze gevoeligheid op zulk ene gematigde wijze tonen, dat wij er ons later niet over behoeven te schamen.

b. Dat wij zelfs hen, die wij terecht hebben veroordeeld, indien zij later blijken geven van meer trouw, blijmoedig moeten aannemen, vergeven moeten en vergeten, hun vertrouwen moeten betonen, en, als de gelegenheid er zich toe voordoet, een goed woord moeten geven.

Ten derde. Dat Paulus, hoewel hij zijn ouden vriend en metgezel in het koninkrijk en de lijdzaamheid van Jezus Christus miste, toch goedsmoeds voortging met zijn arbeid, vers 41. Hij doorreisde Syrië en Cilicië, landstreken, die om Antiochië lagen, versterkende de gemeenten. Wij kunnen wel andere collega's krijgen, maar geen anderen President. Merk hier op, dat Evangeliedienaren goed werk verrichten, en daarmee ook tevreden moeten zijn, als zij gebruikt worden om diegenen te bevestigen, die geloven, even goed als wanneer zij diegenen, die niet geloven, tot bekering leiden.

HOOFDSTUK 16

1 En hij kwam te Derbe en Lystre. En ziet, aldaar was een zeker discipel, met name Timotheus, zoon van een gelovige Joodse vrouw, maar van een Grieksen vader;
2 Welken goeden getuigenis gegeven werd van de broederen te Lystre en Ikonium.
3 Deze wilde Paulus, dat met hem zou reizen; en hij nam en besneed hem, om der Joden wil, die in die plaatsen waren; want zij kenden allen zijn vader, dat hij een Griek was.
4 En alzo zij de steden doorreisden, gaven zij hun de verordeningen over, die van de apostelen en de ouderlingen te Jeruzalem goed gevonden waren, om die te onderhouden.
5 De Gemeenten dan werden bevestigd in het geloof, en werden dagelijks overvloediger in getal.
6 En als zij Frygie, en het land van Galatie doorgereisd hadden, werden zij van den Heiligen Geest verhinderd het Woord in Azie te spreken.
7 En aan Mysie gekomen zijnde, poogden zij naar Bithynie te reizen; en de Geest liet het hun niet toe.
8 En zij, Mysie voorbij gereisd zijnde, kwamen af tot Troas.
9 En van Paulus werd in den nacht een gezicht gezien: er was een Macedonisch man staande, die hem bad en zeide: Kom over in Macedonie, en help ons.
10 Als hij nu dit gezicht gezien had, zo zochten wij terstond naar Macedonie te reizen, besluitende daaruit, dat ons de Heere geroepen had, om denzelven het Evangelie te verkondigen.
11 Van Troas dan afgevaren zijnde, liepen wij recht naar Samothrace, en den volgende dag naar Neapolis.
12 En van daar naar Filippi, welke is de eerste stad van dit deel van Macedonie, een kolonie. En wij onthielden ons in die stad ettelijke dagen.
13 En op den dag des sabbats gingen wij buiten de stad aan de rivier, waar het gebed placht te geschieden; en nedergezeten zijnde, spraken wij tot de vrouwen, die samengekomen waren.
14 En een zekere vrouw, met name Lydia, een purperverkoopster, van de stad Thyatira, die God diende, hoorde ons; welker hart de Heere heeft geopend, dat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd.
15 En als zij gedoopt was, en haar huis, bad zij ons, zeggende: Indien gij hebt geoordeeld, dat ik den Heere getrouw ben, zo komt in mijn huis, en blijft er. En zij dwong ons.
16 En het geschiedde, als wij tot het gebed heengingen, dat een zekere dienstmaagd, hebbende een waarzeggenden geest, ons ontmoette, welke haar heren groot gewin toebracht met waarzeggen.
17 Dezelve volgde Paulus en ons achterna, en riep, zeggende: Deze mensen zijn dienstknechten Gods des Allerhoogsten, die ons den weg der zaligheid verkondigen.
18 En dit deed zij vele dagen lang. Maar Paulus, daarover ontevreden zijnde, keerde zich om, en zeide tot den geest: Ik gebied u in den Naam van Jezus Christus, dat gij van haar uitgaat. En hij ging uit ter zelfder ure.
19 Als nu de heren van dezelve zagen, dat de hoop huns gewins weg was, grepen zij Paulus en Silas, en trokken hen naar de markt voor de oversten.
20 En als zij hen tot de hoofdmannen gebracht hadden, zeiden zij: Deze mensen beroeren onze stad, daar zij Joden zijn.
21 En zij verkondigen zeden, die ons niet geoorloofd zijn aan te nemen noch te doen, alzo wij Romeinen zijn.
22 En de schare stond gezamenlijk tegen hen op; en de hoofdmannen, hun de klederen afgescheurd hebbende, bevalen hen te geselen.

23 En als zij hun vele slagen gegeven hadden, wierpen zij hen in de gevangenis, en geboden den stokbewaarder, dat hij hen zekerlijk bewaren zou.
24 Dewelke, zulk een gebod ontvangen hebbende, wierp hen in den binnensten kerker, en verzekerde hun voeten in de stok.
25 En omtrent den middernacht baden Paulus en Silas, en zongen Gode lofzangen en de gevangenen hoorden naar hen.
26 En er geschiedde snellijk een grote aardbeving, alzo dat de fundamenten des kerkers bewogen werden; en terstond werden al de deuren geopend, en de banden van allen werden los.
27 En de stokbewaarder, wakker geworden zijnde, en ziende de deuren der gevangenis geopend, trok een zwaard, en zou zichzelven omgebracht hebben, menende, dat de gevangenen ontvloden waren.
28 Maar Paulus riep met grote stem, zeggende: Doe uzelven geen kwaad; want wij zijn allen hier.
29 En als hij licht geeist had, sprong hij in, en werd zeer bevende, en viel voor Paulus en Silas neder aan de voeten;
30 En hen buiten gebracht hebbende, zeide hij: Lieve heren, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?
31 En zij zeiden: Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis.
32 En zij spraken tot hem het woord des Heeren, en tot allen, die in zijn huis waren.
33 En hij nam hen tot zich in dezelve ure des nachts, en wies hen van de striemen; en hij werd terstond gedoopt, en al de zijnen.
34 En hij bracht hen in zijn huis, en zette hun de tafel voor, en verheugde zich, dat hij met al zijn huis aan God gelovig geworden was.
35 En als het dag geworden was, zonden de hoofdmannen de stadsdienaars, zeggende: Laat die mensen los.
36 En de stokbewaarder boodschapte deze woorden aan Paulus, zeggende: De hoofdmannen hebben gezonden, dat gij zoudt losgelaten worden; gaat dan nu uit, en reist heen in vrede.
37 Maar Paulus zeide tot hen: Zij hebben ons, die Romeinen zijn, onveroordeeld in het openbaar gegeseld, en in de gevangenis geworpen, en werpen zij zij ons nu heimelijk daaruit? Niet alzo; maar dat zij zelven komen, en ons uitleiden.
38 En de stadsdienaars boodschapten deze woorden wederom den hoofdmannen; en zij werden bevreesd, horende, dat zij Romeinen waren.
39 En zij, komende, baden hen, en als zij hen uitgeleid hadden, begeerden zij, dat zij uit de stad gaan zouden.
40 En uitgegaan zijnde uit de gevangenis, gingen zij in tot Lydia; en de broeders gezien hebbende, vertroostten zij dezelve, en gingen uit de stad.

Er is ene zekere berisping in gelegen voor Barnabas, dat er, nadat hij Paulus had verlaten, gene melding meer van hem wordt gemaakt, wij horen niets van wat hij voor Christus gedaan of geleden heeft. Maar gelijk Paulus door de broederen der genade Gods was bevolen, zo worden ook zijne diensten voor Christus daarna uitvoerig vermeld. In dit hoofdstuk zullen wij hem vergezellen van plaats tot plaats, en zien hoe hij overal, waar hij kwam, goed deed, hetzij door te bewateren of te planten, een nieuwen arbeid te beginnen, of hetgeen geschied was te verbeteren. Hier is,

I. Het begin van zijne kennismaking met Timotheus, en hoe hij hem aanneemt als zijn helper, vers 1-3.

II. Zijn bezoek aan de gemeenten, om ze te bevestigen, vers 4, 5.

III. Zijne roeping naar Macedonië, (nadat hij onder verhindering was geweest om naar andere plaatsen te gaan,) en zijne komst te Filippi, de hoofdplaats van Macedonië, met zijn onthaal aldaar, vers 6-13.

IV. De bekering van Lydia, vers 14, 15.

V. Het uitwerpen van een bozen geest uit ene dienstmaagd, vers 16-18.

VI. De beschuldiging en mishandeling van Paulus en Silas deswege, hun kerkering, en de smaadheden, die hun werden aangedaan, vers 19-24.

VII. De wonderdadige bekering van den stokbewaarder tot het geloof van Christus, vers 25-34.

VIII. Het eervolle ontslag van Paulus en Silas uit den kerker door de overheidspersonen, vers 35-40.

Handelingen 16:1-5

Paulus was een geestelijk vader, en als zodanig zien wij hem hier Timotheus aannemen als zijn zoon, en zorg dragende voor de opvoeding van vele anderen, die door zijne bediening Christus geboren waren, en in dit alles bleek hij een wijs en teder vader geweest te zijn.

I. Wij hebben hier zijne kennismaking met Timotheus, en hoe hij hem onder zijne leiding neemt. Een der dingen, die in het boek der Handelingen bedoeld zijn, is, ons te helpen om Paulus' brieven goed te verstaan, waarvan twee aan Timotheus gericht zijn. Het was dus nodig, dat wij in de geschiedenis van Paulus enig bericht omtrent hem hebben. Zo wordt ons hier dan meegedeeld:

1. Dat hij een discipel was, iemand, die Christus toebehoorde en gedoopt was, waarschijnlijk in zijne kindsheid, toen zijne moeder ene gelovige werd, zoals Lydia's huisgezin gedoopt werd toen zij geloofde, vers 15. Hem, die een discipel was van Christus, nam Paulus aan tot zijn discipel, ten einde hem verder op te leiden in de kennis en het geloof van Christus, hij nam hem aan, om hem op te voeden voor Christus.

2. Dat zijne moeder ene Joodse vrouw was, maar ene, die in Christus geloofde. Haar naam was Eunice, de naam zijner grootmoeder was Lois. Van beide deze vrouwen spreekt Paulus met grote achting, als uitmuntende in deugd en Godsvrucht, inzonderheid prijst hij ze om haar ongeveinsd geloof, 2 Timotheus 1:5, haar oprecht aannemen van, en blijven in, de leer van Christus.

3. Dat zijn vader een Griek was, een Heiden. Het huwelijk van ene Joodse vrouw met een man uit de Heidenen was (hoewel sommigen enig verschil aannemen) evenzeer verboden als het huwelijk van een Joodsen man met ene vrouw uit de Heidenen, Deuteronomium 7:3. Gij zult uwe dochter niet meer geven aan zijn' zoon, dan zijne dochter nemen voor uwen zoon. Dat schijnt echter beperkt te zijn tot de volkeren, die onder hen woonden in Kanaän, die het grootste gevaar van besmetting voor hen opleverden. Daar nu zijn vader een Griek was, was Timotheus niet besneden, want het overgangsrecht van het verbond en het zegel daarvan, ging evenals andere overgangsrechten bij dat volk door den vader, niet door de moeder, zodat hij, zijn vader geen Jood zijnde, niet verplicht was besneden te worden, en er ook geen recht op had, tenzij hij, volwassen geworden zijnde, het zelf begeerde. Merk echter op, dat zijne moeder, hoewel zij hem niet als kind kon laten besnijden, omdat zijn vader van een ander gevoelen, en een anderen weg was, hem toch in de vreze Gods heeft opgevoed, zodat, hoewel hij het teken des verbonds niet had, hij toch wel de zaak had, die door het teken werd aangeduid.

4. Dat hij een zeer goeden naam had onder de Christenen. Hem werd goede getuigenis gegeven van de broederen te Lystra en Iconium. Hij had niet slechts een onbevlekten naam, was niet slechts zonder ergernis te geven, maar hij had een eervollen naam, er werd hem grote lof gegeven als een jonge man van buitengewoon karakter, en van wie men grote dingen kon verwachten. Niet slechts de mensen in zijne geboorteplaats, maar die in de naburige steden, bewonderden hem, en spraken van hem met groten lof. Hij had een goeden naam onder goede mensen.

5. Dat Paulus wilde, dat hij met hem zou reizen, hem zou vergezellen, om hem van dienst te zijn, onderricht van hem te ontvangen en zich met hem te verenigen in den arbeid des Evangelies, voor hem te prediken, als dit nodig was, en achtergelaten te worden in plaatsen, waar hij gemeenten had

gesticht. Paulus heeft hem zeer bemind, niet alleen omdat hij een edele, eervolle jonge man was en grote gaven had, maar omdat hij een ernstige jonge man was van een teder en Godvruchtig gemoed, want Paulus gedacht steeds aan zijne tranen, 2 Timotheus 1:4.

6. Dat Paulus hem nam en hem besneed, of bevel gaf om dit te doen. Dit was vreemd! Had Paulus zich dan niet met alle macht verzet tegen hen, die den bekeerlingen uit de Heidenen de besnijdenis wilden opleggen? Had hij toen dan niet de ordonnantiën van de synode te Jeruzalem bij zich, die er tegen getuigden? Voorzeker! en toch heeft hij Timotheus besneden, niet, zoals deze leraren bedoeld hadden met het opleggen der besnijdenis, n.l. om ook geheel de ceremoniële wet te houden, maar alleen om zijn dienstwerk, zo mogelijk ingang te doen vinden bij vele Joden aan die plaatsen. Hij wist dat Timotheus een man was, die waarschijnlijk veel goed onder hen kon doen, daar hij zeer bekwaam was voor den Evangeliedienst, indien zij niet onoverkomelijk tegen hem bevooroordeeld waren. Opdat zij hem nu niet zouden mijden als een onreine, wijl hij niet besneden was, nam hij hem en besneed hem. Aldus is hij den Joden geworden als een Jood, opdat hij de Joden winnen zou, is hij allen alles geworden, opdat hij enigen behouden zou. Hij was tegen hen, die de besnijdenis voorstelden als noodzakelijk voor de zaligheid, maar hij zelf maakte er gebruik van, als het bevorderlijk kon zijn tot stichting, en hij was ook niet zo stijf en streng in zijn' tegenstand, als zij waren in het verplichtend stellen er van. Hoewel hij dus bij deze gelegenheid niet gehandeld heeft naar de letter van het besluit der synode, heeft hij toch wèl naar den geest er van gehandeld, die een geest was van tederheid voor de Joden, en begeerte om hen trapsgewijze van hun vooroordelen terug te brengen. Paulus had geen bezwaar om hem tot zijn metgezel aan te nemen, al was hij nog onbesneden, maar de Joden zouden niet naar hem willen luisteren, indien hij nog in de voorhuid was, daarom wil Paulus hen hierin tegemoet komen. Het was waarschijnlijk op dat tijdstip, dat Paulus Timotheus de handen heeft opgelegd, ter mededeling van de gave des Heiligen Geestes, 2 Timotheus 1:6.

II. Wij hebben hier zijne bevestiging van de gemeenten, die hij had gesticht, vers 4, 5. Hij doorreisde de steden, waar hij het woord des Heeren had verkondigd, zoals hij bedoeld had, Hoofdstuk 15:36, om naar hun toestand te vernemen. En er wordt ons gezegd:

1. Dat zij hun de ordonnantiën overgaven van de synode te Jeruzalem, om hun ten leidraad te wezen in het bestuur over zich zelven, en opdat zij in staat zouden zijn de leraren, die het onderhouden der ceremoniële wet verplichtend stelden, te kunnen antwoorden, alsmede om zich te rechtvaardigen wegens hun staan in de vrijheid, waarmee Christus hen vrijgemaakt heeft. Al de gemeenten hadden belang bij deze ordonnantiën, en daarom was het nodig, dat zij hun allen behoorlijk betuigd en bevestigd werden. Hoewel Paulus om bijzondere reden Timotheus had besneden, wilde hij dit toch niet als een precedent stellen, en daarom heeft hij de ordonnantiën aan de gemeenten overgegeven, om nauwgezet gevolgd te worden, want zij moeten zich houden aan den regel, en er niet door een bijzonder voorbeeld van afgetrokken worden.

2. Dat dit hun van goeden dienst was.

a. De gemeenten werden hierdoor bevestigd in het geloof, vers 5. Zij werden inzonderheid bevestigd in hun mening tegen het verplichtend stellen van de ceremoniële wet voor de Heidenen. De grote stelligheid en heftigheid, waarmee deze voor de wet ijverende leraren het noodzakelijke betoogden van de besnijdenis, en de schoonschijnende redenen, die zij er voor aanvoerden, had hen geschokt,

zodat zij begonnen te wankelen in hun tegenstand. Maar toen zij het getuigenis er tegen zagen, niet alleen van de apostelen en ouderlingen, maar van den Heiligen Geest in hen, waren zij bevestigd en niet langer wankelend hieromtrent. Getuigenissen voor de waarheid kunnen, al zullen de tegenstanders er niet door overtuigd worden, toch zeer nuttig zijn, om diegenen te bevestigen, die er over in twijfel waren. Ja meer, daar het de bedoeling dezer ordonnantiën was de ceremoniële wet af te schaffen met de vleselijke verordeningen daarvan, werden zij bevestigd in het Christelijk geloof in het algemeen, en er des te vaster van verzekerd, dat het uit God was, omdat het ene geestelijke wijze van God te dienen instelde, als meer voegzaam voor den aard, beide van God en de mensen. De geest van tederheid en inschikkelijkheid, die in deze brieven ademde, heeft daarenboven duidelijk aangetoond, dat de apostelen en ouderlingen hierin onder de leiding waren van Hem, die Liefde is.

b. Zij werden dagelijks overvloediger in getal. De oplegging van het juk der ceremoniële wet op de bekeerlingen was genoeg om de mensen van hen af te schrikken. Als zij Joden hadden willen worden, dan hadden zij dit reeds voor lang kunnen doen, voordat de apostelen onder hen kwamen, maar als zij in de Christelijke voorrechten niet kunnen delen zonder zich aan het juk der Joden te onderwerpen, dan zullen zij blijven wat zij zijn. Maar indien zij bevinden, dat er geen gevaar is, van aldus onder het juk gebracht te worden, zijn zij bereid het Christendom te omhelzen, en zich bij de gemeente te voegen. En aldus is de gemeente dagelijks overvloediger geworden in getal: geen dag ging voorbij zonder dat dezen of genen kwamen om zich voor Christus te laten inschrijven. En voor hen, die van harte de eer en heerlijkheid van Christus begeren, en de welvaart der kerk en van de zielen der mensen is het ene vreugde om zulk toenemen te zien.

Handelingen 16:6-15

In deze verzen hebben wij:

I. Paulus' heen en weer trekken om overal goed te doen.

1. Hij en Silas, zijn medearbeider, gingen door Frygië en het land van Galatië, waar het Evangelie reeds geplant scheen te zijn, maar of het al of niet door Paulus' hand was geschied, wordt niet gemeld, het is wel waarschijnlijk, want in zijn brief aan de Galaten spreekt hij van zijn verkondigen van het Evangelie aan hen de eerste maal, als hij hen doet gedenken, hoe welgezind zij hem toen waren, Galaten 4:13-15. En uit dezen brief blijkt ook, dat de Joods gezinde leraren aan deze gemeenten van Galatië zeer veel kwaad hadden gedaan, hen tegen Paulus bevooroordeeld hadden en van het Evangelie van Christus hadden afgeleid, waar hij hen strengelijk om bestraft. Waarschijnlijk was dit echter lang daarna.

2. Het werd hun toen niet toegelaten het Evangelie te verkondigen in Azië (het eigenlijk aldus genoemde land,) hetzij omdat het niet nodig was, wijl anderen daar aan den arbeid waren, of omdat de mensen er nog niet bereid waren het te ontvangen, zoals zij het later waren, Hoofdstuk 19:10, toen allen, die in Azië woonden, het woord van den Heere Jezus hoorden, of naar de mening van Dr. Lightfoot, omdat Christus Paulus toen op een nieuw arbeidsveld wilde gebruiken, nl. om het Evangelie te prediken aan ene Romeinse kolonie te Filippi, want tot nu toe waren de Heidenen, tot wie hij had gepredikt, Grieken. De Romeinen waren bij de Joden meer gehaat dan andere Heidenen, hun heirlegers waren de gruwel der verwoesting, en daarom is onder anderen dit zo buitengewoon in zijne roeping daar heen, dat hem niet toegelaten wordt het Evangelie te prediken in Azië, en andere plaatsen, opdat hij dáár zou gaan prediken, hetgeen ene aanduiding is, dat in latere tijden het licht des Evangelies meer Westwaarts dan Oostwaarts zou verspreid worden. Het was de Heilige Geest, die hen verhinderde, hetzij door stille toefluisteringen in het hart van beiden, die, toen zij er met elkaar over spraken, bleken van gelijke strekking te zijn, en gekomen te zijn van dezelfden Geest, of wel doordat profeten in den naam des Geestes tot hen gesproken hebben. De verwijdering van leraren, en het uitdelen van de middelen der genade door hen, staan op bijzondere wijze onder de leiding en het bestuur van God. Aan een Oud-Testamentische leraar werd het prediken eens geheel en al verboden, Ezechiël 3:26, gij zult stom worden. Maar aan deze Nieuw-Testamentische leraren wordt slechts verboden te prediken in ene bepaalde plaats, omdat zij heengeleid worden naar ene andere plaats, waar hun prediking meer nodig is.

3. Zij hadden naar Bithynië willen gaan, maar het werd hun niet toegelaten, de Geest liet het hun niet toe, vers 7. Zij kwamen te Mysië, en, naar het schijnt, hebben zij daar het Evangelie gepredikt, want hoewel het een zeer geminacht land was, spreekwoordelijk geminacht, want Mysorum ultimus, in Cicero, is een allerverachtelijkst mens, hebben de apostelen het toch niet versmaad, om het te bezoeken, daar zij zich schuldenaars bekenden beiden van wijzen en onwijzen, Romeinen 1:14. In Bithynië was de stad Nicaea gelegen, waar het eerste algemene concilie gehouden werd tegen de Arianen, naar deze landen heeft Petrus zijn' brief gezonden, 1 Petrus 1:1. En hier waren bloeiende gemeenten, want hoewel hun thans het Evangelie niet werd gezonden, hebben zij het toch niet lang daarna ontvangen. Merk op, dat hoewel hun oordeel en hun neiging was om naar Bithynië te gaan, hebben zij toch, na op buitengewone wijze den wil van God te hebben leren kennen, er zich door laten leiden, tegen hun eigen wil in. Wij moeten thans de leiding van Gods voorzienigheid volgen, ons

aan de leiding van deze wolk- en vuurkolom onderwerpen, en indien deze ons niet toelaat te doen wat wij pogen te doen, er in berusten, en geloven, dat het voor ons het beste is. De Geest van Jezus liet het hun niet toe, luidt in vele handschriften de lezing van dien tekst. De dienstknechten van den Heere Jezus moeten altijd onder het bedwang en de leiding zijn van den Geest van den Heere Jezus, door welken Hij het hart der mensen bestuurt.

4. Zij zijn Mysië voorbij gereisd, of zijn er door getrokken, volgens anderen, in hun voort- trekken goed zaad zaaiende, zoals wij kunnen onderstellen, en zij kwamen te Troas, de oude, en zo zeer vermaarde stad Troje, of het omliggende land, dat er naar genoemd werd. Hier werd ene gemeente gesticht, want hier vinden wij ene in wezen, Hoofdstuk 20:6, 7, en waarschijnlijk is zij toen, en wel binnen zeer korten tijd gesticht. Te Troas schijnt Lukas Paulus aangetroffen te hebben, en zich bij zijn gezelschap te hebben gevoegd, want van nu aan sluit hij zich, als hij van Paulus' reizen spreekt, meestal in bij zijn gevolg: wij gingen, wij zochten te reizen, vers 10.

II. De bijzondere roeping van Paulus naar Macedonië, dat is: naar Filippi, de hoofdstad, merendeels bewoond door Romeinen, vers 21. Hier hebben wij:

1. Het visioen van Paulus, vers 9. Paulus heeft vele visioenen gehad, soms om hem te bemoedigen, en soms, zoals hier, om hem te besturen in zijn arbeid. Een engel verscheen hem, om hem te kennen te geven, dat het de wil van Christus was, dat hij naar Macedonië zou gaan. Laat hij niet ontmoedigd worden door het beslag dat nu en dan op hem gelegd is, waardoor zijne plannen en voornemens verijdeld werden, want, hoewel hij niet gaan zal waar hij wenste te gaan, zal hij wèl gaan, waar God werk voor hem te doen heeft. Merk nu op:

A. Den persoon, dien Paulus gezien heeft: er was een Macedonisch man staande bij hem, die door zijne kledij of door zijne spraak aan Paulus toescheen dit te zijn, of die hem zei, dat hij dit was. Naar sommigen denken heeft de engel de gedaante van zulk een man aangenomen, of, gelijk anderen denken, heeft hij het beeld van zulk een man voor de verbeelding gebracht van Paulus, die zich in een toestand bevond tussen slapen en waken, zodat hij droomde, dat hij zo iemand zag. Christus wilde, dat Paulus naar Macedonië zou gewezen worden, niet zoals de apostelen op andere tijden door een bode van den hemel hier- of daarheen gewezen werden, maar door een bode van dat land zelf, om hem er heen te roepen, omdat Hij later de bewegingen zijner dienstknechten gewoonlijk op die wijze wilde leiden, nl. door het hart van hen, die behoefte aan hen hebben, te neigen om hen te nodigen, te roepen. Paulus zal naar Macedonië geroepen worden door een Macedonisch man, die in naam der overigen tot hem spreekt. Sommigen houden dien man voor den beschermengel van Macedonië, daar zij onderstellen, dat aan engelen de zorge is opgedragen voor bijzondere plaatsen zowel als voor personen, en dat dit te kennen wordt gegeven in Daniël 10:20, waar wij lezen van den Vorst der Perzen en den Vorst van Griekenland, die engelen schijnen geweest te zijn. Doch er is hier gene zekerheid voor. Er was voor de ogen van Paulus, of voor zijn' geest, ene voorstelling van een Macedonisch man. De engel moet niet zelf het Evangelie prediken aan de Macedoniërs, maar moet Paulus tot hen brengen. Ook moet hij hem met het gezag eens engels niet gebieden te gaan, maar in den persoon van een Macedonisch man hem nodigen te komen. Een Macedonisch man, geen overheidspersoon van dat land, nog veel minder een priester, (Paulus was niet gewoon van de zodanige uitnodigingen te ontvangen), maar een gewoon inwoner van dat land, een eenvoudig man, die in zijn gelaat het kenmerk droeg van rechtschapenheid en ernst, een man die niet kwam om met

Paulus te schertsen of te beuzelen, maar die in allen ernst kwam om hem dringend om hulp en bijstand te vragen.

B. De uitnodiging tot hem gericht. Die eerlijke Macedoniër bad hem, zeggende: Kom over in Macedonië, en help ons, dat is: "Kom, en predik ons het Evangelie, laat ons het voorrecht en voordeel hebben van uwen arbeid".

a. Gij hebt velen geholpen, wij hebben van personen uit verschillende landstreken gehoord, dat gij hun nuttig en tot zegen geweest zijt, waarom zouden wij dan ons deel niet hebben van dien zegen? Kom, en help ons". De zegen, die anderen door het Evangelie ontvangen hebben, moet ons opwekken er onderzoek naar te doen.

b. "Het is uw levenswerk en uwe verlustiging om arme zielen te helpen: gij zijt een geneesmeester voor de kranken, en zijt bereid tot iedere zieke te komen, die u roept, o! kom en help ons.

c. "Wij hebben, evenals andere mensen, uwe hulp nodig, wij, in Macedonië, zijn even onwetend en onverschillig omtrent den Godsdienst, als wie ook in de wereld, even afgodisch, even vol van ondeugden als anderen, even vernuftig en naarstig om ons zelven in het verderf te storten, en daarom, kom, o kom spoedig tot ons. Zo gij iets kunt, wees met innerlijke ontferming over ons bewogen, en help ons".

d. De weinigen onder ons, die enig besef hebben van de dingen, enige bezorgdheid hebben voor hun zielen en voor de zielen van anderen, hebben gedaan wat met behulp van het licht der natuur gedaan kon worden, ik heb het mijne gedaan, wij hebben het mogelijke aangewend om onze naasten te bewegen God te vrezen en te aanbidden, maar wij vermogen zeer weinig op hen. O kom! kom gij tot ons over, en help ons. Het Evangelie dat gij predikt, heeft kracht en beweeggronden, oneindig groter, dan waarvan wij voorzien zijn".

e. Help ons niet slechts met uwe gebeden hier, dat volstaat niet, gij moet tot ons overkomen en ons helpen". De mensen hebben grote behoefte aan hulp voor hun zielen, en het is hun plicht er naar uit te zien, en diegenen uit te nodigen om tot hen te komen, die in staat zijn hen te helpen.

2. De verklaring, die aan het visioen gegeven werd, vers 10, besluitende daaruit, dat ons de Heere geroepen had om daar het Evangelie te prediken, en zij waren bereid te gaan, waar de Heere hen riep. Soms kunnen wij ene roeping Gods afleiden uit ene roeping van mensen. Als een Macedonisch man zegt: Kom, en help ons, besluit Paulus hieruit, dat God zegt: Ga, en help hen. Evangeliedienaren kunnen met grote vreugde en goeden moed voortgaan in hun werk, als zij bemerken, dat Christus hen roept, niet slechts om het Evangelie te prediken, maar het op dezen tijd, aan deze plaats, aan dit volk te prediken.

III. Hoe Paulus toen naar Macedonië reisde.

Hij is dit hemelse gezicht niet ongehoorzaam geweest, maar is de Goddelijke leiding veel blijmoediger en met veel meer voldoening gevolgd, dan hij zijne eigene neigingen of bedenksels gevolgd zou zijn.

1. Derwaarts richtte hij zijne gedachten. Nu hij de bedoeling Gods in deze zaak kende, is hij tot een besluit gekomen, want dit was alles wat hij verlangde. Nu denkt hij niet meer aan Azië, of Bithynië, maar wij zochten terstond naar Macedonië te reizen. Paulus alleen had dit gezicht, maar hij heeft het zijn metgezellen meegedeeld, en toen besloten zij allen naar Macedonië te gaan. Gelijk Paulus Christus wil volgen, zo willen alle de zijnen hem volgen, of liever met hem Christus volgen. Terstond maken zij de zaken gereed voor deze onderneming. Aan Gods roepstem moet terstond gehoor worden gegeven, gelijk onze gehoorzaamheid niet betwist moet worden, zo moet zij ook niet worden uitgesteld, doe het heden, opdat het hart niet verhard worde. Merk op: Zij konden niet terstond naar Macedonië gaan, maar zij hebben terstond gezocht er heen te gaan. Als wij niet zo snel en vlug kunnen zijn in de uitvoering van ons werk, dan kunnen wij het toch wèl wezen in onze pogingen er toe, en dat zal door God worden aangenomen.

2. Daarheen richtte hij zijn gang. Met de eerste scheepsgelegenheid, en den eersten gunstigen wind voeren zij af van Troas, want nu God hen elders riep, konden zij er zeker van zijn, dat zij, wat zij daar te doen hebben gehad, gedaan hadden. Zij liepen recht naar Samothrace, dat is: zij hadden ene voorspoedige reis, en den volgenden dag naar Neapolis, ene stad binnen de grenzen van Thracië en Macedonië, eindelijk landden zij te Filippi, ene stad, genoemd naar Filippus, koning van Macedonië, den vader van Alexander den Grote. In vers 12 wordt gezegd, dat zij de voornaamste stad is van dat deel van Macedonië , of, gelijk sommigen het lezen, de eerste stad, d.i. de eerste stad, waar zij na Troas aankwamen, zodat zij, evenals een leger, dat een vreemd land binnendringt met de bedoeling het te veroveren, begint met de eerste plaats, waar het aankomt, tot onderwerping te brengen, zo hebben ook Paulus en zijne helpers gedaan, zij begonnen met de voornaamste stad, omdat, indien het Evangelie daar ontvangen wordt, het gemakkelijk zou zijn om het vandaar over het gehele land te verspreiden. Het was ene kolonie. Niet slechts hadden de Romeinen er een garnizoen, maar de inwoners der stad waren Romeinen, ten minste de magistraten, zij die de regering uitoefenden. Er was daar het grootste aantal en de grootste verscheidenheid van mensen, en daarom de beste gelegenheid om er goed te doen.

IV. De koele ontvangst, die aan Paulus en zijne metgezellen te Filippi te beurt viel. Men zou gedacht hebben, dat zij, zulk ene bijzondere roeping van God ontvangen hebbende om daar heen te gaan, er een blij welkom zouden hebben, zoals Petrus van Cornelius ontving, toen de engel hem daar heen had gezonden. Waar was de Macedonische man, die Paulus gebeden had om in aller ijl daar heen te gaan? Waarom heeft hij zijn landgenoten niet opgewekt, sommigen van hen ten minste, om Paulus tegemoet te gaan? Waarom is hij niet plechtig tot hen ingeleid, zijn hem de sleutels der stad niet ter hand gesteld? Hier geschiedt niets van dien aard, want:

1. Het duurt tamelijk lang eer er enige notitie van hem genomen wordt. Wij onthielden ons in die stad ettelijke dagen, waarschijnlijk in ene herberg en op hun eigene kosten, want zij hadden geen vriend om hen ook zelfs maar tot een middagmaal te nodigen, voordat Lydia hen welkom heette. Zij waren met allen spoed derwaarts heengegaan, maar nu zij er zijn, komen zij schier in verzoeking te denken, dat zij evengoed weg hadden kunnen blijven. Maar het was aldus verordineerd ter hunner beproeving, of zij de smart konden dragen van zwijgen en rusten, als dat hun deel en lot is. Die bij uitstek nuttige en voorname mannen, die niet weten veronachtzaamd te worden, zijn niet geschikt om in de wereld te leven. Laat geen Evangeliedienaar het vreemd vinden, als hij na met sterken aandrang naar ene plaats beroepen te zijn, als hij komt met stijfheid en ergdenkendheid wordt ontvangen.

2. Als zij ene gelegenheid hebben om te prediken dan is het slechts in ene afgelegene plaats, en voor een klein en onaanzienlijk gehoor, vers 13. Er schijnt daar gene synagoge der Joden geweest te zijn om ene deur van toegang voor hen te wezen, en zij gingen nooit naar de afgodstempels der Heidenen om daar voor de bijeengekomenen te prediken, maar, na een onderzoek te hebben ingesteld, ontdekten zij ene kleine bijeenkomst van vrome vrouwen, die proselieten der poort waren, en hun dankbaar zullen zijn, als zij voor haar willen prediken. De plaats dier bijeenkomst is buiten de stad, dáár werd zij oogluikend toegelaten, terwijl zij binnen de stadsmuren niet geduld zou worden. Het was ene plaats waar het gebed placht te geschieden, proseuchê -volgens sommigen, waar een huis des gebeds was, ene kapel, of ene kleine synagoge. Ik neem het echter liever, zoals wij het lezen, waar het gebed placht te geschieden. Zij, die den waren God aanbaden, en gene afgoden wilden aanbidden, kwamen dáár bijeen, om, overeenkomstig de beschrijving van de oudste en algemene wijze van Godsverering, den naam des Heeren aan te roepen. Elke dag bad ieder hunner afzonderlijk, dat is altijd de wijze van doen geweest van hen, die God aanbaden, maar daarenboven kwamen zij bijeen op den sabbatdag. Hoewel zij weinigen waren in getal, onder afkeuring lagen van de stad, hoewel de plaats hunner bijeenkomst op een afstand lag, en er, voor zoveel blijkt, slechts vrouwen bijeenkwamen, toch zal God ene plechtige vergadering van aanbidders hebben op den sabbat, zo dit maar enigszins mogelijk is, en als wij niet kunnen doen wat wij wensen, dan moeten wij doen wat wij kunnen, als wij gene synagogen hebben, dan moeten wij dankbaar zijn ook voor ene meer bescheidene plaats van samenkomst en er heengaan, onze onderlinge bijeenkomst niet nalaten naar wij er de gelegenheid toe hebben. Deze plaats was aan de rivier, wellicht gekozen, omdat zij gunstig was voor stille overpeinzing. Van afgodendienaars wordt gezegd, dat hun deel is aan de gladde stenen der beken, Jesaja 57:6. Maar deze proselieten hadden misschien het oog op het voorbeeld van de profeten, van wie de een zijne visioenen had aan de rivier Kebar, Ezechiël 1:1, en een ander aan den oever van de grote rivier Hiddekel, Daniël 10:4. Daarheen gingen Paulus, Silas en Lukas, en zaten er neer, om de bijeengekomenen te onderwijzen, ten einde beter met haar te kunnen bidden. Zij spraken tot de vrouwen, die samengekomen waren, moedigden haar aan in het beoefenen der Godsvrucht, naar het licht, dat zij hadden, en leidden haar verder tot de kennis van Christus.

V. De bekering van Lydia, die waarschijnlijk daar de eerste was in wie geloof aan Christus gewerkt was, hoewel niet de laatste. In deze geschiedenis der Handelingen vinden wij niet alleen de bekering van plaatsen vermeld, maar ook van vele afzonderlijke personen, want zo groot is de waardij der zielen, dat het ene zaak van groot gewicht is, als er ene tot God wordt gebracht! Ook hebben wij er niet alleen de bekeringen, die door een wonder werden gewerkt, zoals die van Paulus, maar ook die welke door de gewone middelen der genade werden tot stand gebracht, zoals die van Lydia hier. Merk op:

1. Wie deze bekeerlinge was, aan wie zulk ene bijzondere aandacht wordt geschonken. Vier dingen worden hier nopens haar meegedeeld.

A. Haar naam, Lydia. Het is haar ene ere, dat haar naam in het boek Gods wordt vermeld, zodat, alwaar deze Schriften gelezen zullen worden, daar zal dit van haar worden verhaald. De namen der heiligen zijn Gode dierbaar, en zij behoren ook ons dierbaar te zijn. Onze namen kunnen in den Bijbel niet vermeld worden, maar zo God ons hart opent, zullen wij ze geschreven vinden in het boek des levens, en dat is beter, Filippenzen 4:3, iets om zich nog meer in te verblijden, Lukas 10:20.

B. Haar beroep, zij was ene purperverkoopster, hetzij van de verfstof, of van purperen laken of zijde. Merk op:

a. Zij had een beroep, een eerlijk beroep, waarvan de geschiedschrijver nota neemt tot haren lof. Zij was niet een van de vrouwen, van wie de apostel spreekt, 1 Timotheus 5:13, die leren ledig omgaan bij de huizen, en zijn niet alleen ledig enz.

b. Het was een gering, onaanzienlijk beroep, zij was ene purperverkoopster, gene draagster van purper, weinigen van dezulken zijn geroepen. Dat hiervan nota genomen wordt is een wenk voor hen, die een eerlijk beroep uitoefenen, om er zich niet voor te schamen.

c. Hoewel zij voor de zaken van haar beroep had te zorgen, was zij toch ene aanbidster van God, en vond zij den tijd om gebruik te maken van hetgeen tot welzijn van hare ziel kon dienen. De zaken van ons beroep kunnen zeer goed samengaan met de zaken van den Godsdienst, daarom zal het ons niet verschonen van den plicht van Godvruchtige oefeningen in de binnenkamer of met ons gezin, of in de plechtige bijeenkomst der gemeente, om te zeggen: Wij moeten onze winkels verzorgen en nagaan, wij hebben ons beroep te behartigen, want hebben wij niet ook een God om te dienen, ene ziel, voor welker welvaren wij moeten zorgen? De Godsdienst roept ons niet af van onze wereldlijke zaken, maar leidt er ons in. Alles op zijn tijd en plaats.

C. Van welke plaats zij was, van de stad Thyatira, die op een groten afstand was van Filippi. Dáár was zij geboren en opgevoed, maar hetzij te Filippi gehuwd, of door haren handel er toe gebracht om er zich te vestigen. Gelijk Gods voorzienigheid altijd de bepalingen van onze woning verordent, zo verordent zij dikwijls ons vertrekken van de ene plaats naar de andere, en soms maakt zij de verandering in onzen uitwendigen toestand, of plaats onzer inwoning, op wonderbare wijze dienstbaar aan de bedoelingen Zijner genade betreffende onze verlossing en zaligheid. De voorzienigheid Gods brengt Lydia naar Filippi om onder het gehoor van Paulus' prediking te zijn, en zij heeft er een goed gebruik van gemaakt. Zo behoren ook wij van onze gelegenheden een goed gebruik te maken.

D. Haar Godsdienst voordat de Heere haar hart heeft geopend.

a. Zij aanbad God naar de kennis, die zij had, zij was ene van de Godsdienstige vrouwen. Soms heeft de genade Gods gewerkt in personen, die voor hun bekering zeer laag en slecht waren, tollenaars en hoeren, dit waart gij sommigen, 1 Corinthiërs 6:11. Maar soms heeft zij hare werking geoefend in hen, die een goed karakter hadden, in wie iets goeds was, zoals in den Moorman en Cornelius, en nu hier in Lydia. Het is dus niet genoeg God te aanbidden, wij moeten ook geloven in Jezus Christus, want wij kunnen niet komen tot God, als Vader, dan door Hem als Middelaar. Maar zij, die God aanbaden naar het licht, dat zij hadden, zijn op een goeden weg om tot de ontdekking te komen van Christus en Zijne genade, want wie heeft, dien zal gegeven worden, en aan hen zal Christus welkom zijn, want zij, die weten wat het is God te aanbidden, bespeuren hun behoefte aan Christus, en weten gebruik te maken van Zijn Middelaarschap.

b. Zij hoorde de apostelen. Hier, waar het gebed geschiedde, en er gelegenheid toe was, werd het woord gepredikt, want het woord Gods te horen maakt deel uit van de Godsverering, en hoe kunnen wij verwachten, dat God ons gebed zal horen, als wij niet willen horen naar Zijn woord? Zij,

die God aanbaden naar het licht, dat zij hadden, zagen uit naar meer licht. Wij moeten voordeel trekken uit den dag der kleine dingen, maar er niet bij blijven staan.

2. Welk werk gewrocht werd in haar, wier hart de Heere had geopend. Merk hier op:

a. Den Auteur van dit werk, het was de Heere, de Heere Christus, aan wie dit oordeel is overgegeven, de Geest des Heeren, die de Heiligmaker is. Bekeringswerk is Gods werk, Hij is het, die beide het willen en het werken in ons werkt, niet alsof wij niets te doen hadden, maar uit ons zelven, zonder Gods genade, kunnen wij niets doen, of alsof Gode het verderf van hen, die omkomen, ook maar in het minst of geringst ten laste gelegd kan worden, maar wèl moet de gelukzaligheid van hen, die behouden worden, geheel en alleen aan Hem worden toegeschreven.

b. Waar dit werk gewrocht werd, het is in het hart, dat de verandering gemaakt wordt, het is aan het hart, dat die zalige wending wordt gegeven. Het was het hart van Lydia, waarop gewerkt is, bekeringswerk is hartewerk, het is ene vernieuwing van het hart, van den inwendigen mens, den geest des gemoeds.

c. Den aard van dit werk, haar hart was niet slechts getroffen, haar hart was geopend. Ene onbekeerde ziel is opgesloten en versterkt tegen Christus, toegesloten zoals de poorten van Jericho tegen Jozua, Jozua 6:1. Als Christus handelt met de ziel, klopt Hij aan de deur, die voor Hem is gesloten, Openbaring 3:20, en als een zondaar wezenlijk en krachtig bewogen wordt om Christus aan te nemen, dan wordt het hart geopend, opdat de Koning der ere inga, het verstand wordt geopend, om het Goddelijk licht te ontvangen, de wil wordt omgebogen om de Goddelijke wet aan te nemen, en de genegenheden worden geleid tot de Goddelijke liefde. Wanneer het hart aldus is geopend, dan is ook het oor geopend voor het woord, de lippen worden geopend voor het gebed, de hand wordt geopend tot liefdadigheid, en de voetstappen worden ruim gemaakt in allerlei betoon van gehoorzaamheid aan het Evangelie.

3. Wat de uitkomst, het gevolg, was van dit werk op het hart.

a. Zij heeft grotelijks acht genomen op het woord van God. Haar hart was zo geopend, dat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd, zij heeft Paulus' prediking niet slechts gehoord, maar er aandacht aan geschonken. Zij heeft het toegepast op zich zelf (zoals sommigen dit lezen) de dingen, die door Paulus gesproken werden, en dan alleen doet het woord ons goed, en maakt een blijvenden indruk op ons, als wij het op ons zelven toepassen. Dit nu was een blijk en bewijs van het openen van haar hart, en was er de vrucht van. Waar door Gods genade het hart geopend is, zal dit blijken door een naarstig horen van, en acht nemen op, het woord van God, zowel om Christus' wil, wiens woord het is, als om ons zelfs wil, die er zo groot belang bij hebben.

b. Zij heeft zich overgegeven aan den Heere Jezus Christus, en Zijn' heiligen Godsdienst beleden. Zij werd gedoopt, en door die plechtige handeling aangenomen als lid van de gemeente van Christus. Met haar werd ook haar huis, dat is: haar huisgezin, gedoopt, als er kleine kinderen waren, dan werden dezen gedoopt in haar recht, want indien de wortel heilig is, zo zijn ook de takken heilig. En die volwassen waren, werden door haar invloed en gezag met haar gedoopt. Zij en haar huis werden gedoopt, volgens den zelfde regel, waarnaar Abraham en zijn huis besneden werden.

c. Zij was zeer vriendelijk jegens de leraren, en zeer begerig om nog verder door hen onderwezen te worden in de dingen, die het koninkrijk Gods aangaan. Zij bad ons, zeggende: " Indien gij hebt geoordeeld, dat ik den Heere getrouw ben: indien gij mij voor ene oprechte Christin houdt, betoont mij dan uw vertrouwen, komt in mijn huis, en blijft er." Zij verlangde naar ene gelegenheid om hun hare dankbaarheid te betuigen, die het middel waren geweest der Goddelijke genade in de gezegende verandering, welke in haar gewrocht was. Toen haar hart open was voor Christus, was om Zijnentwil haar huis open voor Zijne dienstknechten, en zij waren welkom aan het beste, dat zij had, dat zij niet te goed achtte voor hen, door wie zij zo overvloedige geestelijke dingen had ontvangen. Ja, zij zijn haar niet slechts welkom, maar zij dringt zeer sterk bij hen aan, zij dwong ons, hetgeen te kennen geeft, dat Paulus zeer ongaarne ging, omdat hij vreesde het gezin der nieuwbekeerden tot last te zijn, en er zich op wilde toeleggen het Evangelie van Christus kosteloos te stellen, 1 Corinthiërs 9:18, Handelingen 20:34, opdat zij, die buiten waren, gene aanleiding zouden hebben de predikers van het Evangelie te smaden als listige mannen, die slechts hun eigen voordeel of gewin op het oog hadden, en opdat zij, die binnen waren, gene aanleiding zouden hebben om te klagen over de duurte van hun' Godsdienst. Maar Lydia wilde zich niet laten afwijzen, zij wil niet geloven, dat zij haar voor ene oprechte Christin houden, tenzij zij haar hierin ter wille zijn, zoals Abraham de engelen nodigde, Genesis 18:3 Heb ik nu genade gevonden in uwe ogen, zo ga toch niet van uwen knecht voorbij. Zij verlangde ook naar de gelegenheid om nog verder onderricht te ontvangen. Indien zij hen slechts voor ene wijle in haar huis, haar gezin kon hebben, dan zou zij hen dagelijks kunnen horen, Spreuken 8:34, en niet slechts op de sabbatdagen in de bijeenkomst. In haar eigen huis kon zij hen niet slechts horen, maar hun ook vragen doen, en dan zouden zij ook dagelijks met haar bidden en haar huisgezin zegenen. Zij, die iets van Christus weten, kunnen niet anders dan verlangen om meer van Hem te weten, en gelegenheden zoeken om hun kennis van Zijn Evangelie te vermeerderen.

Handelingen 16:16-24

Paulus en zijne metgezellen waren gedurende enigen tijd te Filippi als begraven in onbekendheid, maar nu begint er notitie van hen genomen te worden.

I. Ene dienstmaagd, die een waarzeggenden geest had, heeft gemaakt, dat er notitie van hen genomen wordt, door hen bekend te maken als dienstknechten Gods. Merk op:

1. Het bericht, dat van deze dienstmaagd wordt gegeven. Zij was pythonissa, bezeten door zulk een waarzeggenden geest als zij geweest is, door wie de orakelen van Apollo te Delphos overgegeven werden. Zij werd gedreven door een bozen geest, die haar dubbelzinnige antwoorden inblies aan hen, die haar raadpleegden, hetgeen diende om hun ijdele nieuwsgierigheid naar toekomende zaken te bevredigen, maar hen dikwijls bedroog. In die tijden van onwetendheid, ongeloof en afgoderij heeft de duivel, onder de toelating Gods, aldus de mensen gevangen geleid tot zijn wil, en hij zou niet zulk ene verering van hen hebben ontvangen, als zij hem toebrachten, indien hij niet had voorgewend hun orakelen te geven, want daardoor kan hij zich als den god dezer wereld staande houden. Deze dienstmaagd bracht haren heren groot gewin toe met waarzeggen. Velen kwamen deze waarzegster raadplegen ter ontdekking van roverijen, het terugvinden van verlorene zaken, en inzonderheid, om zich door haar hun toekomst te laten voorspellen, en niemand kwam zonder het loon der waarzeggingen in zijne hand, overeenkomstig den rang en de hoedanigheid van den persoon en het gewicht der zaak, waar het om ging. Waarschijnlijk waren er velen, die voor zulke waarzeggers werden gehouden, maar deze was meer vermaard dan al de anderen, want, terwijl anderen enig gewin aanbrachten, heeft deze haren heren groot gewin toegebracht, daar zij meer dan de anderen geraadpleegd werd.

2. Het getuigenis, dat deze dienstmaagd gaf van Paulus en zijne metgezellen. Zij ontmoette hen op straat, als zij tot het gebed heengingen, naar het huis des gebeds, of liever, naar het werk des gebeds aldaar, vers 16. Zij gingen er openlijk heen, iedereen wist waar zij heengingen, en wat zij er gingen doen. Indien nu hetgeen deze dienstmaagd deed ene afleiding voor hen was, of hen hinderde in hun werk, dan is hier op te merken hoe listig Satan, deze grote verleider, is, daar hij ons juist dan zoekt af te leiden, als wij ons tot Godvruchtige oefeningen begeven, ten einde onze gemoedsrust te storen, ons uit ons humeur te brengen, juist wanneer wij het meest kalmte van geest nodig hebben. Toen zij hen ontmoette, volgde zij hen, roepende: "Deze mensen, hoe gering hun voorkomen ook zij, en met hoeveel minachting zij ook worden aangezien, zijn voorname mannen, want zij zijn dienstknechten Gods, des Allerhoogsten, mannen, die ons zeer welkom behoorden te wezen, omdat zij ons den weg der zaligheid verkondigen, zij verkondigen ons de zaligheid, die ons geluk zal wezen, en wijzen ons den weg om er toe te komen, en dat zal onze heiligheid wezen." Nu was dit getuigenis waar. Het is ene veelomvattende lofspraak op de getrouwe predikers van het Evangelie, en maakt, dat hun voeten liefelijk zijn, Romeinen 10:15. Zij zijn mensen van gelijke bewegingen als wij, en aarden vaten, maar:

a. "Zij zijn dienstknechten Gods des Allerhoogsten, zij dienen Hem, worden gebruikt door Hem, zij wijden zich aan Zijne eer en verheerlijking, als dienstknechten. Zij komen tot ons met Zijne boodschap, zij dienen de doeleinden en belangen van Zijn koninkrijk. De goden, die wij, Heidenen, aanbidden, zijn mindere wezens, en dus gene goden, maar zij behoren den oppersten Numen, den allerhoogsten God, die boven alle mensen is en boven alle goden, die ons allen gemaakt heeft, en

aan wie wij allen verantwoordelijk zijn. Zij zijn Zijne dienstknechten, en daarom is het onze plicht hen te eren, naar hen te luisteren, om den wille huns Meesters, en het is gevaarlijk voor ons hen te beledigen,"

b. "Zij verkondigen ons den weg der zaligheid." Zelfs de Heidenen hadden enig begrip van den ellendigen, jammerlijken toestand van het mensdom, en van hun behoefte aan verlossing, en dat was het, waarnaar zij zochten. "Welnu", zegt zij, "dat zijn de mensen, die ons verkondigen, ons tonen, wat wij zo lang, en zo te vergeefs gezocht hebben in onze bijgelovige, nutteloze aanzoeken bij onze priesters en orakelen. -In het Evangelie van Zijn Zoon heeft God ons duidelijk den weg der zaligheid getoond, ons gezegd wat wij doen moeten, om verlost te worden van de rampzaligheid, die wij door de zonde over ons gebracht hebben. Maar hoe kwam dit getuigenis in den mond van ene, die een waarzeggenden geest had? Is Satan tegen zich zelven verdeeld? Zal hij hen roemen en verheffen wier werk en roeping het is hem neer te werpen? Wij kunnen dit beschouwen:

a. Als door de kracht Gods afgedwongen, afgeperst van dien waarzeggenden geest tot eer van het Evangelie, zoals de duivel gedwongen was van Christus te zeggen: Ik ken U wie Gij zijt, namelijk de Heilige Gods, Markus 1:24. De waarheid wordt soms verheerlijkt en groot gemaakt door de belijdenis van hare tegenstanders, waarin zij tegen zich zelven getuigen. Christus wilde dat het getuigenis dezer dienstmaagd in het oordeel op zou staan tegen de mannen van Filippi, die de apostelen hebben geminacht en mishandeld. Het Evangelie heeft zulk een getuigenis niet van node, maar het zal hun oordeel verzwaren, dat de dienstmaagd, die zij voor andere dingen als een orakel, ene godsspraak hielden, de apostelen als Gods dienstknechten heeft bekend gemaakt. Of wel:

b. Als door den bozen geest, de arglistige slang, bedoeld tot oneer van het Evangelie. Sommigen denken, dat zij er mede op het oog had aanzien en vertrouwen te winnen voor zich zelf en voor hare voorspellingen, en aldus de winst voor hare meesters te vermeerderen door voor te wenden de belangen der apostelen voor te willen staan, die, dacht zij, ene toenemende vermaardheid begonnen te verkrijgen, of wel, dat zij Paulus naar den mond wilde spreken, in de hoop, dat hij den waarzeggenden geest niet van haar uit zou drijven. Anderen denken, dat Satan, die zich veranderen kan in een engel des lichts, en zeggen kan wat hem voor ‘t ogenblik dienstig is, hiermede bedoelde de apostelen te onteren, alsof dezen van hetzelfde gilde waren als hun waarzeggers, omdat zij getuigenis van hen ontvingen, en het volk dus even goed hen kon blijven aanhangen, aan wie zij gewoon waren. Zij, die geneigd waren de leer der apostelen aan te nemen, waren dezen waarzeggers niet genegen, en dus zullen zij door het getuigenis, dat zij den apostelen gaven, tegen het Evangelie bevooroordeeld worden. En wat hen betreft, die op deze waarzeggers acht gaven, de duivel dacht, dat hij van hen zeker kon zijn.

II. Christus heeft gemaakt, dat er notitie van hen werd genomen, door hun de macht te geven den duivel van deze dienstmaagd uit te werpen. Vele dagen lang bleef zij hen aldus naroepen, vers 18, en Paulus scheen toen gene notitie van haar genomen te hebben, niet wetende, of het niet misschien door God aldus verordend was ten dienste van Zijne zaak. Maar bevindende, dat het hun veeleer nadelig dan van dienst was, heeft hij haar spoedig het zwijgen opgelegd door den duivel van haar uit te werpen.

1. Paulus was daarover ontevreden. Het smartte hem te zien, hoe deze dienstmaagd als een werktuig van Satan gebruikt werd om het volk te bedriegen, te zien ook hoe het volk door hare

waarzeggerijen bedrogen werd. Het verstoorde hem ene heilige waarheid aldus te horen misbruiken, en uit zulk een slechten mond en met zo slechte bedoelingen goede woorden te horen. Wellicht werden zij op spottenden toon gesproken als om hetgeen, waarop de apostelen aanspraak maakten, belachelijk te maken, zoals toen Christus' vervolgers Hem toeriepen: Wees gegroet, koning der Joden, en dan kon Paulus wel gegriefd zijn, smart gevoelen, zoals het hart van ieder Godvruchtige vervuld zal zijn van droefheid, als hij de goede waarheid Gods op smalende, spottende wijze op straat hoort uitschreeuwen.

2. Hij gebood den bozen geest van haar uit te gaan. Hij keerde zich om, in heilige verontwaardiging, vertoornd, zowel om de vleierij als om den smaad van den onreinen geest, en zei: Ik gebied u in den naam van Jezus Christus, dat gij van haar uitgaat, en daarmee zal hij tonen, dat deze mensen dienstknechten zijn van den levenden God, en zonder haar getuigenis kunnen bewijzen dit te zijn. Haar zwijgen zal het meer aantonen dan haar spreken. Aldus toont Paulus in waarheid den weg der zaligheid door de macht van Satan te verbreken en hem te ketenen, opdat hij de volken niet meer verleiden zou, Openbaring 20:3, en dat deze zaligheid alleen te verkrijgen is in den naam van Jezus Christus, gelijk nu in Zijn naam de duivel uitgeworpen was, en door geen ander. Het was een grote zegen voor het land, als Christus door een woord den duivel uitwierp van hen, in wie hij de mensen verschrikte en kwelde, alzo dat niemand door dien weg kon voorbijgaan, Mattheus 8:28, maar het was ene nog grotere weldaad voor het land, als Paulus nu, in den naam van Christus, den duivel uitwierp van ene, die de mensen bedroog, en misbruik maakte van hun lichtgelovigheid.

Er ging kracht uit met het woord van Christus, waar Satan niet tegen bestand was, maar genoodzaakt was zijne sterkte op te geven: hij ging uit ter zelfde ure.

III. De heren van de dienstmaagd van wie de boze geest uitgedreven was, maakten, dat er notitie van hen genomen werd, door hen voor de oversten te brengen, omdat zij dit gedaan hadden, het hun als ene misdaad ten laste leggende. De predikers van het Evangelie zouden nooit in de gelegenheid zijn geweest om tot de oversten te spreken, indien zij niet als kwaaddoeners voor hen gebracht waren geworden. Merk hier op:

1. Dat hetgeen hen vertoornde was, dat zij, toen de dienstmaagd tot zich zelf was gekomen, zagen, dat de hoop huns gewins weg was, vers 19. Zie hier het kwaad, waarvan geldgierigheid de wortel is! Indien de prediking van het Evangelie het bedrijf der zilversmeden te gronde richt, Hoofdstuk 19:24, veel meer nog zal zij het bedrijf der waarzeggers vernietigen, en daarom wordt hier een geweldig geschreeuw aangeheven, als Satans macht om te bedriegen verbroken is. En de priesters hebben het Evangelie gehaat, omdat het de mensen van den blinden dienst der stomme afgoden heeft afgekeerd, en aldus de hoop huns gewins weg was. De macht van Christus, welke bleek in het uitwerpen van den bozen geest uit deze vrouw, en de grote vriendelijkheid, aan haar bewezen, door haar uit Satans macht te bevrijden, maakten geen indruk op hen, nu zij begrepen, dat zij er geld door zouden verliezen.

2. De maatregelen, die zij ten hunnen opzichte genomen hebben, waren, de autoriteiten tegen hen in te nemen, hen aan dezen als strafwaardige lieden voor te stellen. Zij grepen Paulus en Silas en trokken hen met het uiterste geweld naar de markt, waar in het openbaar recht gesproken werd. Zij brachten hen voor de oversten, hun vrederechters, de duumviri. Van dezen brachten zij hen naar de hoofdmannen, de prætoren, of gouverneurs der stad, tois stratêgois -de officieren van het leger,

zoals de betekenis is van het woord, maar het is in algemenen zin genomen voor rechters, of opperbestuurders. Tot dezen kwamen zij met hun klacht.

3. Waar zij hen van beschuldigden is, dat zij de stad beroeren, vers 20. Zij beschouwen het als ene uitgemaakte zaak, dat zij Joden zijn, die toen voor de Romeinen evenzeer een gruwel waren, als zij het lang te voren voor de Egyptenaren geweest zijn. Zeer treurig stond het met de zaak der apostelen, als het hun tot ene versmaadheid wordt gerekend, dat zij Joden zijn, terwijl toch de Joden hun heftigste vervolgers waren. De algemene beschuldiging luidt, dat zij de stad beroerden, onenigheid zaaiden, den openbaren vrede verstoorden, opschudding en oproer veroorzaakten, terwijl toch niets meer onwaar en onrechtvaardig kon zijn, zoals Achabs beschuldiging van Elia vals was, 1 Koningen 18:17. Zijt gij die beroerder Israël's? Indien zij de stad beroerden, dan was dit slechts als het beroeren van het badwater van Bethesda door den engel, ten einde genezing teweeg te brengen, schudding veroorzakende, om tot ene gelukkige, vreedzame rust te komen. Zo roept men tegen hen, die de luiaards wakker schudden, dat zij hen storen en ontrusten. Waar zij hun beschuldiging op gronden, is, dat zij zeden verkondigden, die door ene Romeinse kolonie niet aangenomen mogen worden, vers 21. De Romeinen waren altijd achterdochtig tegenover nieuwigheden in den Godsdienst. Aan hetgeen zij door overlevering van hun vaderen hadden ontvangen, hoe ijdel dit ook was, wilden zij vasthouden, gene vreemde godheid werd, zonder goedkeuring van den senaat, toegelaten, de goden van hun land, hetzij zij waar of vals zijn, moeten hun goden wezen. Het was een der wetten van de twaalf tafelen. Heeft ene natie hare goden veranderd? Dit bracht hen in woede tegen de apostelen, dat zij een Godsdienst leerden, verderfelijk voor het polytheïsme en de afgoderij, en hen vermaanden dat zij zich van die ijdelheden zouden bekeren. Dat konden de Romeinen niet verdragen. "Indien dit toeneemt, lopen wij gevaar om onzen godsdienst kwijt te raken."

IV. De hoofdmannen hebben door de maatregelen, die zij tegen hen namen, gemaakt, dat er notitie van hen genomen werd.

1. Door de vervolging te steunen, zij hebben de schare tegen hen opgezet, vers 22. De schare stond gezamenlijk tegen hen op, gereed om hen te verscheuren. Het is Satans kunstgreep geweest, om Gods dienstknechten en Zijn volk hatelijk te maken in de ogen van het gemeen door hen voor te stellen als gevaarlijke lieden, die het op de vernietiging der landswet gemunt hadden, en de zeden wilden veranderen, als er toch in werkelijkheid geen grond was voor die aantijging.

2. Door over te gaan tot ene strafoefening hebben zij hen voorgesteld als de ergsten der boosdoeners. Zij scheurden hun de klederen af, met toorn en woede, daar zij geen geduld hadden om hen op gewone wijze te doen ontkleden, ten einde gegeseld te worden. Hierop doelt de apostel, als hij er van spreekt, dat hun smaadheid was aangedaan te Filippi 1 Thessalonicenzen 2:2. Zij bevalen hen te geselen als landlopers, door de lictoren, die de prætoren vergezelden, en tot dat doel roeden droegen. Dit was een van de drie malen, dat Paulus met roeden was geslagen, volgens Romeins gebruik, dat niet onder de barmhartige beperking stond, waarbij de Joodse wet verordineerde, dat het aantal slagen niet boven de veertig mocht zijn. Hier wordt gezegd, dat zij hun vele slagen gegeven hadden, vers 23, zonder ze te tellen, omdat zij hen verachtelijk hielden Deuteronomium 25:3. Nu zou men denken, dat hun wreedheid hiermede voldaan zou zijn. Indien zij gegeseld moeten worden, dan voorzeker, moeten zij ook losgelaten worden. Maar neen! zij worden gekerkerd, en waarschijnlijk was het hun voornemen om nog verder ene vervolging tegen hen in te

stellen, en dan de doodstraf te eisen. Waartoe anders die uiterste zorge om te voor komen, dat zij zouden ontsnappen? De rechters gaven bevel hen strikt en nauwkeurig te bewaken, zij geboden den stokbewaarder, dat hij hen zeker bewaren zou, een waakzaam oog op hen zou houden, alsof zij gevaarlijke lieden waren, die of zelf zouden trachten uit te breken uit de gevangenis, of in verbond waren met hen, die zouden pogen hen te bevrijden. Aldus bedoelden zij hen hatelijk te maken, ten einde zich te kunnen rechtvaardigen wegens de lage behandeling, die zij hun aandeden. De stokbewaarder maakte hun gevangenschap dan ook zeer streng, vers 24. Hoewel hij hen veilig genoeg in den buitensten kerker had kunnen bewaren, wierp hij hen toch in den binnensten kerker. Hij bemerkte, dat de hoofdmannen zeer vertoornd waren op die mensen, en streng jegens hen wilden handelen, daarom wilde hij zich aangenaam bij hen maken, door met de uiterste strengheid jegens de gevangenen te handelen. Als overheidspersonen wreed zijn, dan is het niet te verwonderen, dat de onder hen dienende ambtenaren het ook zijn. Hij wierp hen in den binnensten kerker, waar gewoonlijk alleen veroordeelde misdadigers opgesloten werden. waar het zelfs op den middag duister was, vochtig en koud, waarschijnlijk ook vuil, in alle opzichten onaangenaam, zoals het kerkerhol, waarin Jeremia werd neergelaten, Jeremia 38:6, en, alsof dat nog niet genoeg was, verzekerde hij hun voeten in den stok. Hij had wellicht gehoord van het ontkomen van predikers van het Evangelie uit de gevangenis, waarvan de deuren met alle verzekerdheid waren toegesloten, Hoofdstuk 5:19, 12:9, en nu dacht hij wijzer te zullen zijn dan die andere gevangenbewaarders, en zich van zijne gevangenen te verzekeren, door hen in boeien te slaan, hun voeten in den stok. En zij waren niet de eersten van Gods boodschappers, wier voeten in den stok geklemd werden, Jeremia heeft die behandeling ondervonden, en dat wel in het openbaar, in de bovenste poort Benjamins, Hoofdstuk 20:2. Ook Jozef: men drukte zijne voeten in den stok, Psalm 105:18. O welke harde behandeling hebben de dienstknechten Gods ondervonden, in de latere zowel als in de vroegere tijden! Getuige het Boek der Martelaren, der martelaren uit den tijd van koningin Maria.

Handelingen 16:25-34

Hier zien wij hoe de plannen en voornemens van de vervolgers van Paulus en Silas verijdeld werden.

I. De vervolgers bedoelden de predikers van het Evangelie te ontmoedigen, hen ter neer te slaan, hen hun werk moede te doen worden en hen aan hun zaak te doen wanhopen, maar hier zien wij hen nog even ijverig en kloekmoedig als te voren.

1. Zij waren goedsmoeds, ja blijmoedig. Nooit waren gevangenen zo wezenlijk vrolijk, noch er zo ver vandaan om zich hun harde behandeling aan te trekken. Laat ons hun toe stand eens nagaan. Voor de Romeinse prætoren werden roeden heen gedragen waaraan bijlen bevestigd waren, de fasces -bijlbundels -en secures -bijlen. Nu hadden zij de pijn gevoeld van de roeden, ploegers hebben op hun' rug geploegd, zij hebben hun voren lang getogen. De vele slagen, die zij hun gegeven hadden, deden hen lijden, en nu zou men verwacht hebben hen er over te horen klagen, en over het rauwe, en daardoor gevoelige van hun rug en schouders. Doch dit was niet alles, zij hadden nu reden te vrezen, dat de bijl voor hen volgen zou. Hun Meester was eerst gegeseld, en toen gekruisigd, en zij konden hetzelfde verwachten. En intussen waren zij in den binnensten kerker met hun voeten in den stok, die, naar sommigen denken, ze niet alleen vasthielden maar ook pijn deden. En toch, te middernacht, toen zij hadden moeten beproeven, om, zo mogelijk, enige rust te genieten, baden zij, en zongen Gode lofzangen.

A. Zij baden met elkaar, baden God hen te ondersteunen en te vertroosten onder hun beproevingen, hen te bezoeken, zoals Hij Jozef bezocht heeft in de gevangenis, en met hen te zijn, baden, dat gelijk het lijden van Christus overvloedig in hen was, door Christus ook hun vertroosting overvloedig mocht zijn, baden, dat zelfs hun banden en striemen bevorderlijk zouden zijn aan het Evangelie, baden voor hun vervolgers, dat God hun vergeving zou schenken, en hun hart zou omwenden, hen zou bekeren. Dit was niet in ene ure des gebeds, maar te middernacht, het was niet in een huis des gebeds, maar in een kerker, toch was het tijdig om te bidden, en het gebed was Gode welbehaaglijk. Evenals uit de duisternis kunnen wij ook uit de diepten tot God roepen. Gene plaats, geen tijd is te onpas voor het gebed, als wij het hart tot God opheffen. Zij, die te zamen lijden, moeten ook te zamen bidden. Is iemand onder u in lijden? dat hij bidde. Gene benauwdheid, hoe zwaar ook, moet ons ongeschikt maken voor het gebed.

B. Zij zongen Gode lofzangen, zij loofden God, want in alles moeten wij God danken. Als wij een hart hebben, hebben wij altijd stof tot lof en dankzegging. En wat zou het hart van een kind van God kunnen ontstemmen voor dien plicht, indien een kerkerhol en de stok het niet kunnen? Zij prezen God, dat zij waardig geacht werden om Zijns naam wil smaadheid te lijden, en dat zij zo wonderbaarlijk ondersteund werden in hun lijden, en de Goddelijke vertroosting zo liefelijk en zo krachtig in hun ziel mochten ervaren. Ja zij hebben God niet slechts geloofd en geprezen, zij hebben Hem ook lofzangen gezongen, in een psalm, een lofzang of een geestelijk lied, hetzij een van David, of van een lateren dichter, of in een lied van hen zelven, zoals de Geest hun gaf uit te spreken. Gelijk de regel is, dat zij, die in lijden zijn, moeten bidden, en zij, in lijden zijnde, dus hebben gebeden, zo is de regel ook, dat zij, die goedsmoeds zijn, moeten psalmzingen, Jakobus 5:13, en daarom hebben zij, goedsmoeds zijnde onder hun beproeving, vrolijk zijnde in den Heere, psalmen gezongen. Hieruit blijkt, dat het zingen van psalmen ene Evangelische inzetting is, en door alle goede Christenen beoefend moet worden, en dat het ingesteld is, niet alleen om hun vreugde te uiten in tijden van

overwinning, maar ook om hun smart te lenigen in den dag der benauwdheid. Het was te middernacht, dat zijpsalmen zongen, naar het voorbeeld van den liefelijken zanger Israël's, Psalm 119:62, Te middernacht sta ik op, om U te loven. Er wordt hier nota genomen van ene omstandigheid, nl. dat de gevangenen naar hen hoorden. Indien zij hen niet hoorden bidden, hoorden zij hen toch lofzangen zingen.

a. Het geeft te kennen, hoe van harte zij Gode lofzangen hebben gezongen. Zij zongen zo luid, dat zij, hoewel zij zich in den binnensten kerker bevonden, overal, in de gehele gevangenis gehoord werden, ja zo luid, dat de gevangenen er wakker door werden, want wij kunnen onderstellen, dat dezen te middernacht sliepen. Wij behoren psalmen te zingen van ganser harte. De heiligen worden opgeroepen om te juichen op hun legers, Psalm 149:5. Maar de Evangelie-genade gaat nog verder, en geeft ons een voorbeeld van hen, die luidkeels zongen in den kerker met hun voeten in den stok.

b. Hoewel zij wisten, dat de gevangenen hen zouden horen, hebben zij toch luid gezongen, als degenen, die zich noch hun Meester, noch hun dienst schaamden. Zullen zij. die met hun gezin behoren psalmen te zingen, als verontschuldiging aanvoeren voor hun nalaten er van, dat zij bevreesd zijn, dat de buren hen zullen horen, wanneer zij, die onheilige liederen zingen, ze uitgalmen, zonder er zich om te bekreunen, dat iemand hen hoort?

c. Aan de gevangenen werden gevangenis-zangen van Paulus en Silas te horen gegeven, ten einde hen te bereiden voor de wonderbare gunst, die hun allen om den wille van Paulus en Silas betoond zou worden, als de gevangenisdeuren opengeworpen zullen worden. Door deze buitengewone vertroosting, waarmee zij vervuld waren, werd het bekend gemaakt, dat Hij dien zij predikten, de Vertroosting Israël's was. Laten de gevangenen, die Hem willen tegenstaan, horen, en beven voor Zijn aangezicht, laten zij, die Hem getrouw zijn, horen en juichen, en de vertroosting ontvangen, die gesproken is tot de gebondenen, die hopen, Zacheria 9:12, 2. God heeft hen wonderbaarlijk bemoedigd door Zijne zo merkbare tegenwoordigheid, vers 26. Daar geschiedde snellijk ene grote aardbeving. Hoe ver zij zich uitstrekte, wordt ons niet gezegd, maar te dier plaatse was de schok zo hevig, dat de fundamenten des kerkers bewogen werden. Terwijl de gevangenen luisterden naar de lofzangen van Paulus en Silas, en er wellicht om lachten en er mede spotten, kwam deze aardbeving den schrik om hun hart slaan, en hen overtuigen, dat deze mannen de gunstgenoten waren des hemels, en door God als zodanig werden erkend. Wij hebben gezien hoe, als blijk van Gods verhoring van het gebed, het huis des gebeds bewogen werd, Hoofdstuk 4:31. Hier zien wij de gevangenis bewogen. De Heere was in deze aardbevingen. om Zijn toorn te kennen te geven wegens den smaad Zijnen dienstknechten aangedaan, om aan hen, wier vertrouwen in de aarde is, de zwakheid en het wankelbare te betuigen van hetgeen, waarop zij hun vertrouwen stellen, en aan Zijn volk te leren, dat zij niet behoeven te vrezen al veranderde de aarde hare plaats, en al werden de bergen verzet in het hart van de zeeën. De gevangenisdeuren werden geopend, en de banden der gevangenen werden los. Misschien hebben de gevangenen, toen zij Paulus en Silas hoorden bidden en psalmen zingen, hen bewonderd, en op eervolle wijze van hen gesproken, gezegd, wat de dienstmaagd van hen gezegd heeft: Voorzeker! deze mensen zijn de dienstknechten Gods. Om hen te belonen voor, en hen te bevestigen in, hun goede mening van hen, delen zij in het wonder, en zijn hun banden losgemaakt, gelijk God later aan Paulus allen gegeven heeft, die met hem in het schip waren, Handelingen 27:24, zo gaf Hij hem nu allen, die met hem in de gevangenis waren. Hiermede heeft God aan deze gevangenen te kennen gegeven, zegt Grotius, dat de apostelen door hun prediking van het Evangelie een zegen waren voor het mensdom, daar zij den gevangenen vrijheid

uitroepen, en den gebondenen opening der gevangenis, Jesaja 61:1. Et per eos solvi animorum vincula -en daar door hen de banden der zielen werden losgemaakt.

II. De vervolgers bedoelden den voortgang van het Evangelie te stuiten, opdat niemand het meer zou aannemen. Aldus hoopten zij de bijeenkomsten bij de rivier te doen eindigen, opdat daar geen hart meer zou worden geopend, maar hier zien wij nu bekeerlingen gemaakt in de gevangenis, dat huis in ene vergaderzaal verkeerd, de trofeeën van het Evangelie er opgericht, en de stokbewaarder, hun eigen dienaar, een dienstknecht van Christus geworden. Het is waarschijnlijk, dat sommigen van de gevangenen, zo niet allen, bekeerd werden. Gewis! het wonder aan hun lichaam door de losmaking van hun banden, heeft ook werking geoefend op hun ziel, zie Job 36:8 -10, Psalm 107:14, 15. Maar het is alleen de bekering van den stokbewaarder, die vermeld wordt.

1. Hij is bevreesd, dat hij zijn leven zal verliezen, en Paulus stelt hem hieromtrent gerust, vers 27, 28. Hij ontwaakte uit zijn slaap: De schok der aardbeving heeft hem waarschijnlijk wakker geschud, en het openen der gevangenisdeuren, en de uitdrukkingen van vreugde en verbazing van de gevangenen, toen zij in de duisternis hun banden losgemaakt bevonden, en elkaar toeriepen wat zij gevoelden, waren genoeg om den stokbewaarder, wiens betrekking vereiste, dat hij niet moeilijk te wekken was, volkomen wakker te maken. Deze opwekking uit zijn slaap duidde op het ontwaken van zijn geweten uit zijne geestelijke sluimering. De roepstem van het Evangelie is: Ontwaakt, gij die slaapt, Efeziërs 5:14. Zoals in Jona 1:6.

b. Hij zag de gevangenisdeuren open, en veronderstelde dat de gevangenen gevlucht waren, wat zou er dan van hem worden? Hij kende de Romeinse wet voor zulk een geval, en zij was niet lang geleden ten uitvoer gelegd op de gevangenbewaarders, uit wier handen Petrus was ontkomen, Hoofdstuk 12:19. Het was in overeenstemming met het woord tot den profeet, 1 Koningen 20:39, 42: Bewaar dezen man, indien hij enigszins gemist wordt, zo zal uwe ziel in de plaats zijner ziel zijn. Later hebben de Romeinse juristen in hun lezingen over de wet De custodiâ reorum -de bewaking van misdadigers, (die bepaalt, dat de bewaarder dezelfde straf moet ondergaan als die aan den gevangene opgelegd zou zijn, zo hij hem laat ontkomen,) zorg gedragen om ene ontkoming door een wonder hiervan uit te zonderen.

c. In zijne ontsteltenis trok hij een zwaard en zou zich zelven omgebracht hebben, ten einde aan een nog vreselijker dood te ontkomen, nl. een smadelijken dood, waaraan hij wist blootgesteld te zijn, als hij zijne gevangenen heeft laten ontkomen. En het buitengemene strenge bevel, dat de hoofdmannen hem gaven ten opzichte van Paulus en Silas, deed hem tot de gevolgtrekking komen, dat zij zeer streng met hem zouden handelen, indien zij weg waren. De wijsgeren hebben over het algemeen zelfmoord goedgekeurd. Seneca schrijft hem voor als het laatste redmiddel voor hen, die in moeilijkheden zijn. In weerwil van hun voorgewende overwinning der hartstochten, hebben de Stoïcijnen er in zover aan toegegeven. En de Epicuriërs, die zich toegaven in zingenot, verkozen liever een einde te maken aan hun leven, dan er de smarten van te gevoelen. Deze gevangenbewaarder vond er geen kwaad in zijn eigen dood te bespoedigen, maar het Christendom bewijst zich hiermede van God te zijn, dat het ons aan de wet onzer schepping houdt, haar versterkt en bevestigt, ons verplicht om rechtvaardig te zijn tegenover ons eigen leven, ons leert om het blijmoedig te kunnen overgeven voor God en Zijne genade, maar het kloekmoedíg te verdedigen tegen ons bederf.

d. Paulus weerhield hem om zijn voornemen te volvoeren, vers 28. Hij riep met grote stem, niet alleen om hem te doen horen, maar ook om hem acht te doen geven, zeggende: Doe u zelven geen kwaad. Al de waarschuwingen van het woord Gods tegen de zonde, en tegen allen schijn er van, en nadering er toe, hebben deze strekking: "Doe u zelven geen kwaad. Man, vrouw, bega gene misdaad tegen u zelven, richt u zelf niet te gronde, doe u zelf geen leed, en dan kan niemand u schade of leed doen, zondig niet, want niets dan dat kan u schaden". Zelfs ten opzichte van het lichaam worden wij gewaarschuwd tegen de zonden, die het schaden, en wordt ons geleerd ons eigen vlees niet te haten, maar het te voeden en te onderhouden. De stokbewaarder behoeft niet te vrezen ter verantwoording geroepen te zullen worden wegens het ontkomen van zijne gevangenen, want zij zijn allen hier. Het was vreemd, dat sommigen van hen, toen de deuren der gevangenis geopend werden, en hun banden los werden, niet zijn weggeslopen, maar hun verbazing hield hen vast, en er zich van bewust zijnde, dat het door de gebeden van Paulus en Silas was, dat zij ontboeid waren, wilden zij niet heengaan, of zij, nl. Paulus en Silas, moesten ook heengaan, en God toonde Zijne macht door hun geest te binden, evenzeer als door hun voeten los te maken.

2. Hij vreest zijne ziel te verliezen, en Paulus stelt hem ook hieromtrent gerust. De ene zorge leidt hem tot de andere en veel grotere, en daar hij er in verhinderd werd om zich uit deze wereld weg te spoeden, begint hij nu te denken, en zich af te vragen, waar- indien hij zijn voornemen volvoerd had- de dood hem heengevoerd zou hebben, en wat er na den dood van hem zou geworden zijn-ene zeer gepaste overdenking voor hen, die als een vuurbrand uit het vuur gerukt zijn, en er slechts ene schrede was tussen hen en den dood. Wellicht heeft het gruwelijke van de zonde, waarin hij zich ging storten, er toe bijgedragen om hem te verschrikken.

A. Wat er nu ook de oorzaak van was, hij was in grote ontsteltenis. De Geest Gods, die gezonden was om van zonde te overtuigen, ten einde de Trooster te zijn, heeft hem verschrikt. Of hij er zorg voor droeg om de deuren der gevangenis weer te sluiten, wordt ons niet gezegd, misschien vergat hij het, zoals de Samaritaanse vrouw, toen Christus haar geweten heeft getroffen, zodat zij van zonde overtuigd werd, haar watervat verliet en vergat waarvoor zij tot de fontein was gekomen, want hij eiste licht, en sprong in den binnensten kerker en kwam bevende aan de voeten van Paulus en Silas. Zij, aan wie de zonde ordelijk voor ogen gesteld is, en aan wie hun gruwelen vertoond zijn, moeten wel sidderen als zij besef beginnen te krijgen van hun ellende en gevaar. Toen deze stokbewaarder aldus tot vreze en beven gebracht was, heeft hij zich tot geen geschikter persoon kunnen wenden dan tot Paulus, want eenmaal heeft deze zich in dezelfden toestand bevonden, evenals deze stokbewaarder is hij ook eens een vervolger geweest van Godvruchtige mensen, hij had hen in de gevangenis geworpen, zoals hij hen nu in de gevangenis bewaarde, en toen hij, evenals de stokbewaarder er zich bewust van geworden was, was hij bevende en verbaasd, en daarom kon hij met des te meer medegevoel tot den stokbewaarder spreken.

B. In zijne ontsteltenis wendde hij zich tot Paulus en Silas om hulp en verlichting. Merk op:

a. Hoe eerbiedig hij hen aanspreekt. Hij eiste licht, omdat zij in duisternis waren, en opdat zij zouden zien hoe verschrikt en ontdaan hij was. Hij viel neer aan hun voeten, als iemand, die ontzet is over den ongelukkigen toestand, waarin hij zich bevindt, en weg zal zinken onder den last van zijne verschrikking. Hij viel voor hen neer, als iemand wiens geest door ontzag voor hen is aangegrepen, voor het beeld Gods in hen, en voor de boodschap Gods, waarvan zij de brengers zijn. Hij heeft waarschijnlijk gehoord wat de dienstmaagd van hen gezegd had, namelijk, dat zij de dienstknechten

Gods, des Allerhoogsten zijn, die hun den weg der zaligheid verkondigen, en als aan de zodanige geeft hij thans uitdrukking aan zijn' eerbied voor hen. Hij viel voor hen neer om, als een berouwhebbende hun om vergeving te vragen, voor de slechte, smadelijke behandeling, die hij hun had aangedaan, en om, als een smekeling, hun om raad te vragen, voor hetgeen hij doen moest. Hij sprak hen aan met een titel, die eerbied aanduidt: kurioi heren, meesters. Zo-even was het nog: Schelmen en schurken, en was hij hun meester, maar nu: Heeren, en zij zijn zijne meesters. Bekerende genade verandert der mensen taal in hun spreken van en tot Godvruchtige mensen en Godvruchtige leraren, en voor hen, die door en door overtuigd zijn van zonde, zijn zelfs de voeten liefelijk van degenen, die ene boodschap brengen van Christus, ja, al zijn die voeten dan ook smadelijk in den stok gesloten.

b. Hoe ernstig zijne vraag is: Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde? Ten eerste. Zijne zaligheid maakt nu zijne grote zorge uit, ligt hem het naast aan het hart, terwijl zij te voren het verst van zijne gedachten was. Het is niet: Wat zal ik doen, opdat ik bevorderd worde, om rijk en groot te zijn in de wereld? maar: Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde? Ten tweede. Hij vraagt niet voor anderen, wat zij moeten doen, maar voor zich zelven: "Wat moet ik doen?" Het is zijne eigene, kostelijke ziel, waarover hij in zorge is. "Laat anderen doen wat hun goeddunkt, zegt mij, wat ik moet doen." Ten derde. Hij is er van overtuigd, dat iets gedaan moet worden, gedaan moet worden door hem, opdat hij zalig zal worden, dat die zaligheid zo maar niet van zelf spreekt, iets is dat van zelf gaat, maar iets, waarnaar wij moeten streven, waarvoor wij moeten worstelen, ons moeite hebben te geven. Hij vraagt niet: "Wat kan er voor mij gedaan worden?" maar: "Wat moet ik doen, opdat ik, die nu vrees en sidder, mijne zaligheid moge werken?" Gelijk Paulus spreekt in zijn brief aan de gemeente te Filippi, waartoe deze stokbewaarder behoorde, misschien wel met het oog op zijne sidderende vraag, te kennen gevende, dat hij niet slechts moet vragen naar de zaligheid (zoals hij gevraagd heeft) maar zijn zelfs zaligheid moet werken met vreze en beven, Filippenzen 2:12. Ten vierde. Hij is bereid alles te doen. "Zegt mij, wat ik doen moet, en ik ben hier, bereid om het te doen. Heeren, stelt mij op elke weg, zo het slechts de rechte weg is, en een zekere weg is, al moge hij dan eng zijn, en doornig, en steil, toch zal ik er op wandelen," Zij, die volkomen overtuigd zijn van zonde, en waarlijk in zorge zijn over hun zaligheid, zullen zich onvoorwaardelijk aan Jezus Christus onderwerpen, door Hem zich laten voorschrijven wat Hem behaagt, en blijde zijn om Christus te hebben op Zijne voorwaarden, Christus op elke voorwaarde. Ten vijfde. Hij is begerig te weten wat hij doen moet, en vraagt het aan hen, die het hem waarschijnlijk kunnen zeggen. "Wilt gijlieden vragen, vraagt, Jesaja 21:12. Zij, die hun aangezicht naar Sion richten, moeten naar den weg vragen, die er heen voert, Jeremia 50:5. Uit ons zelven kunnen wij hem niet vinden, maar God heeft hem bekend gemaakt door Zijn woord, heeft Zijne dienstknechten aangesteld om ons bij te staan in ons onderzoeken der Schriften, Hij heeft beloofd den Heiligen Geest te geven aan hen, die er om bidden, om hun Gids te zijn op den weg der zaligheid. Ten zesde. Hij bracht hen buiten, om hun deze vraag te doen, opdat hun antwoord niet afgedwongen zal zijn, maar zij hem zouden voorschrijven wat hij doen moest, al was hij hun bewaarder, met dezelfde vrijheid, als zij het aan anderen deden. Hij bracht hen buiten, buiten den kerker, in de hoop, dat zij hem uit een veel erger kerker zouden bevrijden.

C. Zeer bereidwillig hebben zij hem den weg gewezen voor hetgeen hem te doen stond, vers 31. Zij waren altijd gaarne bereid om op zulke vragen te antwoorden. Zij zijn koud, lijden van hun striemen, hebben slaap nodig, maar toch verschuiven zij zijne zaak niet tot een meer gelegen tijd, en zij in ene geschikter verblijfplaats zouden zijn. Zij zeggen hem niet, dat hij op den volgenden sabbatdag bij hen

moest komen in de vergaderplaats bij de rivier, en dat zij het hem dan zullen zeggen. Neen, zij smeedden het ijzer terwijl het heet is, nemen hem nu, terwijl hij in ene goede gemoedsstemming is, opdat zijne overtuiging van zonde niet verflauwe, nu God begint te werken, is het voor hen de tijd om te beginnen Gods medearbeiders te zijn. Zij verwijten hem de ruwe, harde behandeling niet, die zij van hem hebben ondervonden, en waarin hij zijne volmacht en bevoegdheid is te buiten gegaan, dit alles is vergeven en vergeten, en zij willen hem zo gaarne den weg der zaligheid wijzen, alsof hij hun beste vriend was. Zij hebben niet over hem getriomfeerd, hoewel hij sidderde, zij gaven hem dezelfde aanwijzing, die zij aan anderen gegeven hadden: Geloof in den Heere Jezus Christus. Men zou denken, dat zij gezegd hadden: "Heb berouw over de mishandeling, die gij ons hebt aangedaan, dat is het eerste wat gij te doen hebt." Neen, daarvan spraken zij niet, dat wordt voorbijgezien, zo hij slechts in Christus wil geloven. Dit is een voorbeeld voor Evangeliedienaars om boetvaardigen te bemoedigen, hun, die tot Christus willen komen, tegemoet te gaan, en hen bij de hand te nemen, niet hard te wezen voor hen, die hun onvriendelijkheid betoond hebben, maar meer de eer van Christus te zoeken dan hun eigene eer. Hier is de hoofdsom van geheel het Evangelie, het verbond der genade in weinige woorden: Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis. Hier is:

a. Het geluk, de zaligheid beloofd, "Gij zult zalig worden, niet slechts gered van het eeuwige verderf, maar tot het eeuwige leven gebracht, en tot de gelukzaligheid. Gij, hoewel gij slechts een arm man zijt, een cipier, van laag aanzien in de wereld, zal dit toch uwe zaligheid niet in den weg staan.

Gij, hoewel gij een groot zondaar zijt, een vervolger, zal uwe gruwelijke misdaad u toch vergeven worden door de verdienste van Christus, en uw hard, verbitterd hart zal vertederd worden door de genade van Christus, en dus zult gij noch sterven om uwe misdaad, noch sterven aan uwe ziekte."

b. De voorwaarde, die hiervoor gesteld is: Geloof in den Heere Jezus Christus. Wij moeten het getuigenis aannemen, dat God in Zijn Evangelie betreffende Zijn Zoon heeft gegeven, er mede instemmen als waar, en alle aanneming waardig. Wij moeten de methode goedkeuren, die God gebruikt heeft om de wereld door een Middelaar met zich zelven te verzoenen, Christus aannemen, zoals Hij ons wordt aangeboden, ons overgeven om door Hem geregeerd te worden. Dit is de enige en de veilige weg der zaligheid. Geen andere weg der zaligheid dan door Christus, en geen andere weg om door Christus zalig gemaakt te worden dan door in Hem te geloven, en geen gevaar van achter te blijven als wij dezen weg kiezen, want het is de weg, dien God verordineerd heeft, en Hij, die het beloofd heeft, is getrouw, het is het Evangelie, dat aan alle schepselen gepredikt moet worden.

Die gelooft zal zalig worden.

c. Dit wordt uitgestrekt tot zijn gezin. Gij zult zalig worden, gij en uw huis, dat is: "God zal in Christus, u een God zijn, u en uw zaad, zoals Hij het Abraham geweest is. Geloof, en uwen huize is zaligheid geschied, Lukas 19:9. Diegenen van uw huis, die kinderkens zijn, zullen met u in de zichtbare kerk worden toegelaten, en daardoor op den goeden weg der zaligheid gebracht worden, zij, die volwassen zijn, zullen de middelen der genade ontvangen, en hoevelen zij ook zijn, laten zij geloven in Jezus Christus, en zij zullen zalig worden, op dezelfde voorwaarden, zij zijn allen welkom aan Christus.

d. Zij gaan er nu toe over, om hem en zijn gezin in de leer van Christus te onderwijzen, vers 32. Zij spraken tot hem het woord des Heeren. Voor zoveel blijkt, was hij volkomen vreemd aan Christus, daarom is het nodig, dat hem gezegd wordt, wie deze Jezus is, opdat hij in Hem moge geloven, Johannes 9:36. En daar het wezen der zaak in een klein bestek ligt, hebben zij het hem spoedig genoeg gezegd, om nu tot zijn doop over te kunnen gaan. Christus' dienstknechten moeten het woord des Heeren zo gereed hebben, en het moet zo rijkelijk in hen wonen, dat zij in staat zijn, aan ieder die het begeert, voor de vuist onderricht te kunnen geven, om hen op den weg der zaligheid te leiden. Zij spraken het woord, niet alleen tot hem, maar tot allen, die in zijn huis waren. Hoofden van gezinnen moeten er zorg voor dragen, dat allen, die onder hun hoede zijn, delen in de middelen der kennis en genade, en dat het woord des Heeren tot hen gesproken wordt, want de zielen der armste en geringste dienstknechten of dienstmaagden zijn even kostelijk als die van hun meesters, en zijn verlost en vrijgekocht tot dezelfden prijs.

e. De stokbewaarder en zijn gezin werden terstond gedoopt, en daarmee hebben zij de belijdenis van het Christendom aangenomen en zich onderworpen aan de wetten er van, en op hun plechtige verklaring, zoals die van den kamerling, dat zij geloofden, dat Jezus Christus de Zoon van God is, zijn zij toegelaten om te delen in deszelfs voorrechten. Hij en al de zijnen werden terstond gedoopt. Noch hij, noch iemand van zijn gezin, wensten tijd te hebben om te overwegen, of zij al of niet de verplichtingen des doops op zich wilden nemen, en evenmin hebben Paulus en Silas tijd verlangd om hun oprechtheid op de proef te stellen, en te overwegen of zij hen al of niet zouden dopen. Maar de Geest der genade heeft plotseling zulk een krachtig geloof in hen gewerkt, dat alle verdere redenering er door werd afgesneden, en Paulus en Silas hebben door den Geest geweten, dat het een werk Gods was, dat in hen was gewrocht, zodat er gene reden was om te aarzelen, of moeilijkheden te maken. Dit kan dus in gewone gevallen gene overhaasting rechtvaardigen. Hierop is de stokbewaarder zeer eerbiedig geworden jegens Paulus en Silas, als iemand, die niet wist wat te doen om het leed, dat hij hun had aangedaan, goed te maken, en nog veel minder hoe hen te belonen voor de vriendelijkheid, die zij hem hadden bewezen.

Hij nam hen tot zich in die ure des nachts' wilde hen geen ogenblik langer in den binnensten kerker laten, maar wies hen van de striemen, om er de pijn van te lenigen, hen te reinigen van het bloed, dat de gesel had doen vloeien. Waarschijnlijk heeft hij hen gebet met ene geneeskrachtige vloeistof, zoals de barmhartige Samaritaan den gewonden man hielp door olie en wijn in zijne wonden te gieten.

Hij bracht hen in zijn huis, onthaalde hen in zijne beste vertrekken, spreidde zijn beste bed voor hen. Nu was niets goed genoeg voor hen, zoals te voren niets slecht genoeg voor hen was. Hij zette hun de tafel voor, de spijzen, die hij in huis had, zij waren hem welkom aan die spijzen, waardoor hij te kennen gaf, hoe zijne ziel het Evangelie welkom heette. Zij hadden het woord des Heeren tot hem gesproken, hadden het brood des levens voor hem gebroken, voor hem en zijn gezin, en daar hij nu zo overvloedig het geestelijke, dat zij gezaaid hadden, heeft gemaaid, dacht hij, dat het niet meer dan billijk was, dat zij zijne lichamelijke dingen zouden maaien, 1 Corinthiërs 9:11. Waar hebben wij anders huizen en tafels voor, dan om er, naar wij er de gelegenheid toe hebben, God en Zijn volk mede te dienen? Nu werd in des stokbewaarders huis de stemme der verheuging met die des heils gehoord. Nooit is daar zulk een waarlijk blijden, vrolijken nacht doorgebracht, hij verheugde zich, dat hij met al zijn huis aan God gelovig geworden was. Er was niemand in zijn huis, die weigerde gedoopt te worden, en de harmonie verstoorde, zij waren eenstemmig in de aanneming van het

Evangelie, hetgeen hun vreugde nog verhoogde. Het kan ook gelezen worden: Gelovende in God, verheugde hij zich door het gehele huis- panoiki -hij ging in ieder vertrek om zijne vreugde uit te drukken. Zijn geloven in Christus wordt geloven in God genoemd, hetgeen aanduidt, dat Christus God is, en dat het zo verre is van de bedoeling des Evangelies ons van God af te trekken (zeggende: laat ons andere Gode dienen, Deuteronomium 13:2) dat het de onmiddellijke strekking heeft ons tot God te brengen. Zijn geloof bracht blijdschap teweeg, zij, die door het geloof zich in Christus aan God hebben gegeven, hebben grote reden om zich te verblijden. Toen de kamerling bekeerd was, reisde hij zijn weg met blijdschap, en hier zien wij den stokbewaarder zich verheugen. Van de bekering der natiën wordt in het Oude Testament gesproken als van hun verblijden, Psalm 67:5, Psalm 96:11. Want, gelovende, verheugen wij ons met ene onuitsprekelijke en heerlijke vreugde. In Christus geloven, is in Christus zich verblijden. Hij gaf zijne vreugde te kennen aan allen, die hem omringden, uit de volheid der blijdschap zijns harten, heeft zijn mond gesproken tot eer en heerlijkheid Gods, en tot bemoediging van hen, die ook in God geloofden. Zij, die zelven de vertroosting van den Godsdienst hebben gesmaakt, moeten doen wat zij kunnen, om ook anderen er toe te brengen, die vertroosting te smaken. Een blijmoedig Christen moet er velen maken.

Handelingen 16:35-40

In deze verzen hebben wij:

I. Orders gezonden, om Paulus en Silas uit de gevangenis te ontslaan, vers 35, 36.

1. De hoofdmannen, die hen den vorigen dag zo laaghartig hadden mishandeld, gaven die orders, en dat zij dit zo vroeg deden, als het dag geworden was, duidt aan, hetzij dat zij begrepen, dat de ontzettende aardbeving, die zij te middernacht gevoeld hadden, de zaak hunner gevangenen bepleitte, of dat hun geweten hen beschuldigde wegens hetgeen zij hun gedaan hadden, zodat zij zeer ongerust waren. Terwijl de vervolgden met hun voeten in den stok zongen, wentelden de vervolgers zich onrustig heen en weer op hun legerstede, in benauwdheid der ziel, meer klagende over de striemen van hun geweten, dan de gevangenen geklaagd hebben over de striemen op hun rug, en hadden meer haast om hen vrij te laten, dan zij om vrijlating te vragen. Nu heeft God Zijn' dienstknechten barmhartigheid doen vinden voor het aangezicht van allen, die hen gevangen hielden, Psalm 106:46. De hoofdmannen zonden stadsdienaars-rhabdouchous -hen, die de roeden hadden, de gerechtsdienaars, die gebruikt waren om hen te geselen, om hun om vergeving te gaan vragen. De order luidde: Laat die mensen los. Waarschijnlijk hebben zij nog meer kwaad tegen hen in den zin gehad, maar God heeft hun hart omgewend, en gelijk Hij tot nu toe hun grimmigheid loffelijk voor Hem gemaakt heeft, zo heeft Hij het overblijfsel dier grimmigheid opgebonden. Psalm 76:11. 2. De stokbewaarder bracht hun die tijding, vers 36. De hoofdmannen hebben gezonden, dat gij zoudt losgelaten worden. Sommigen denken, dat de stokbewaarder bij tijds aan de hoofdmannen bericht gezonden had van hetgeen er dien nacht in zijn huis was voorgevallen, en aldus de invrijheidstelling voor zijne gevangenen heeft verkregen. Gaat dan nu uit. Niet dat hij begerig was van hen, als zijne gasten, te scheiden, maar wèl van hen, als zijne gevangenen. Zij zullen hem nog welkom zijn in zijn huis, maar hij is verheugd hen bevrijd te weten uit den kerker, en den stok. God zou door Zijne genade de hoofdmannen even gemakkelijk hebben kunnen bekeren als den stokbewaarder, en hen tot het geloof en den doop kunnen doen komen, maar God heeft de armen dezer wereld verkoren, Jakobus 2:5.

II. Hoe Paulus met ernst wijst op het schenden van het privilegie, waaraan de hoofdmannen zich hadden schuldig gemaakt, vers 37. Paulus zei tot de stadsdienaren: "Zij hebben ons, die Romeinen zijn, onveroordeeld -tegen alle wet en gerechtigheid-in het openbaar gegeseld en in de gevangenis geworpen, en werpen zij ons nu heimelijk daaruit? Denken zij ons hiermede het kwaad te vergoeden, dat zij ons aangedaan hebben? Niet alzo, maar dat zij zelven komen en ons uitleiden, en erkennen, dat zij ons onrecht hebben aangedaan." Waarschijnlijk hadden de hoofdmannen al een wenk ontvangen, dat die mensen Romeinen waren, en waren zij er zich al van bewust, dat zij in hun woede verder gegaan waren, dan zij voor de wet konden verantwoorden, en was dit de reden, waarom zij bevel gaven tot hun invrijheidstelling. Merk nu op:

1. Dat Paulus zich hier niet op beroepen heeft, voor dat hij gegeseld was, hoewel die geseling waarschijnlijk hierdoor voorkomen zou zijn, omdat hij den schijn niet wilde hebben dat hij bevreesd was te lijden voor hetgeen hij had gepredikt. In een zijner oraties tegen Verres verhaalt Tullius Cicero dat een zekere Ganius, dien Verres in Sicilië liet geselen, al den tijd, dat de geselslagen op hem neerkwamen, niets anders uitriep dan: Civis Romanus sum -Ik ben Romeins burger. Paulus heeft dit niet gedaan, hij had iets edelers om er zich onder zijn lijden mede te vertroosten.

2. Wèl heeft hij er zich daarna op beroepen, maar het was om aan zijn lijden en aan de zaak, waarvoor hij leed, ere bij te zetten, door aan de wereld te laten weten, dat de predikers van het Evangelie, gene zo verachtelijke, nietswaardige mannen waren, als waarvoor men hen gemeenlijk hield, en dat zij ene betere behandeling verdienden. Hij heeft het ook gedaan om de hoofdmannen zachter te stemmen voor de Christenen te Filippi en ene betere behandeling voor hen te verkrijgen, en bij den lieden ene betere mening omtrent den Christelijken Godsdienst ingang te doen vinden, als zij zagen hoe hoog Paulus stond boven hun hoofdmannen, daar hij ene aanklacht tegen hen had kunnen indienen wegens hetgeen zij gedaan hadden, maar het niet gedaan had, hetgeen grotelijks tot eer strekte van den goeden naam, die over hem aangeroepen is. Nu laat Paulus hun weten op hoe velerlei wijze zij zich aan gevangenisstraf en verbeurdverklaring hunner goederen hadden blootgesteld, en dat hij kennis genoeg had van de wet om dit te weten,

a. Zij hebben hen gegeseld, die Romeinen waren. Sommigen denken, dat Silas zowel als Paulus Romeins burger was, maar anderen denken, dat dit er niet noodzakelijk uit volgt. Paulus was een burger, en Silas was zijn metgezel. Nu werd zowel door de lex Porcia als door de lex Sepronia uitdrukkelijk verboden liberum corpus Romani civis, virgis aut aliis verberibus cædi -het vrije lichaam van een Romeins burger met roeden, of met iets anders, te slaan. Romeinse geschiedschrijvers noemen voorbeelden, dat aan burgers hun handvest ontnomen werd wegens ene smadelijke behandeling, die zij aan Romeinse burgers aangedaan hadden. Wij zullen zien, dat Paulus zich hierop beroepen heeft, Hoofdstuk 22, 25, 26. Hun te zeggen, dat zij hen hadden gegeseld, die de boodschappers waren van Christus en de gunstgenoten des hemels, zou geen invloed of uitwerking op hen gehad hebben, maar hun te zeggen, dat zij Romeinse burgers mishandeld hebben, zal hun schrik aanjagen, zo gewoon is het voor de mensen om meer bevreesd te zijn voor den toorn des keizers dan voor dien van Christus. Hij, die een Romein, een aanzienlijk man, een edelman, beledigt, al is het ook in onwetendheid of bij vergissing, vindt zich genoopt peccavi -ik heb verkeerd gedaan -te roepen en zijne nederige verontschuldiging aan te bieden, maar wie een Christen vervolgt, omdat hij van Christus is, blijft er bij, en denkt, dat hij dit veilig doen kan, hoewel God gezegd heeft: Wie hen aanraakt, raakt Mijn oogappel aan, en Christus er ons voor gewaarschuwd heeft om Zijne kleinen niet te ergeren.

b. Zij hadden hen onveroordeeld gegeseld, indicta causa -zonder hen te horen, zij hadden niet kalm en onpartijdig onderzocht wat tegen hen werd aangevoerd, en nog veel minder hun gevraagd wat zij ter hunner verantwoording te zeggen hadden. Het geldt als een algemene rechtsregel dat: Causâ cognitâ possunt multi absolvi, incognitâ nemo condemnapotest. -Velen kunnen, wijl hun gehoor werd verleend, vrijgesproken worden, terwijl niemand onverhoord veroordeeld mag worden. Christus' dienstknechten zouden niet zo mishandeld zijn, indien er naar hen en hun zaak een onpartijdig onderzoek was ingesteld.

c. Dit was nog verzwaard, omdat zij het in het openbaar gedaan hadden, want, gelijk dit nog groter smaad was voor de aldus mishandelden, was het ook een des te stouter trotsering van wet en gerechtigheid.

d. Zij hebben hen in de gevangenis geworpen zonder enigerlei reden voor hun gevangenneming te tonen, zij deden het willekeurig en door mondelinge orders.

e. Nu werpen zij hen heimelijk daaruit, wèl waren zij niet onbeschaamd genoeg om te volharden in hetgeen zij gedaan hadden, maar zij waren ook niet eerlijk genoeg om schuld te bekennen. Hij staat er op, dat zij hun dwaling en onrecht zullen erkennen, en door hen in het openbaar uit de gevangenis te ontslaan, dit ontslag des te meer eervol te maken, wijl zij hen in het openbaar schande en smaadheid hadden aangedaan. "Dat zij zelven komen en ons uitleiden, getuigenis afleggende van onze onschuld, en dat wij niets gedaan hebben, der geselslagen of banden waardig." Het was geen punt van eer, waaraan Paulus zoveel gewicht hechtte, zo op staan bleef, maar een punt van gerechtigheid, en niet zo zeer voor hem zelven, als voor zijne zaak. "Dat zij komen en het geroep des volks tot zwijgen brengen door te bekennen, dat niet wij de stad beroerd hebben".

III. De onderwerping der hoofdmannen en de vernietiging van hun vonnis tegen Paulus en Silas, vers 38, 39, 1. De hoofdmannen werden bevreesd, toen hun gezegd werd (hoewel zij het misschien reeds wisten) dat Paulus een Romein was. Toen zij het hoorden, vreesden zij, dat sommigen van zijne vrienden aan de regering kennis zouden geven van hetgeen zij gedaan hadden, en dat het er dan slecht aan toe voor hen zou zijn. De handelwijze der vervolgers is dikwijls onwettig geweest, zelfs naar het volkenrecht, en dikwijls onmenselijk, indruisende tegen de wet der natuur, en altijd zondig, tegen de wet Gods. 2. Zij, komende, baden hen de wet niet tegen hen in te roepen, maar het onwettige van hetgeen zij gedaan hadden voorbij te zien en er niet meer van te spreken. Zij leidden hen uit de gevangenis, erkennende, dat zij hen er ten onrechte in gebracht hadden, en nu verlangden zij, dat zij kalm en vreedzaam uit de stad zouden gaan. Zo zijn Farao en zijne dienaren, die God en Mozes getrotseerd hadden, tot Mozes gekomen, en hebben zich voor hem geneigd, zeggende: Trek uit, Exodus 11:18. God kan de vijanden Zijns volks beschaamd doen worden over hun ijver over hen en hun vijandschap van hen, Jesaja 26:11. Jeruzalem is soms tot een lastigen steen gesteld voor allen, die zich daarmee beladen, dien zij zeer gaarne kwijt zouden willen worden, Zacheria 12:3. Indien echter het berouw dier hoofdmannen oprecht ware geweest, dan zouden zij niet begeerd hebben dat Paulus en Silas uit de stad zouden gaan, (zoals de Gadarenen begeerd hebben Christus kwijt te raken,) maar zij zouden hun verzocht hebben te blijven, zich in hun stad te vestigen, om hun den weg der zaligheid te verkondigen. Maar velen zijn er wel van overtuigd, dat het Christendom niet vervolgd moet worden, maar niet dat het moet worden aangenomen, of zij zijn ten minste niet zelf bewogen om het aan te nemen. Zij zijn genoodzaakt Christus en Zijne dienstknechten te eren, voor hun voeten te aanbidden, en te bekennen, dat Hij hen liefhad, Openbaring 3:9, maar komen er niet toe om het nut en voordeel van Christus te hebben of te delen in Zijne liefde.

IV. Het vertrek van Paulus en Silas van Filippi, vers 40. Zij verlieten de gevangenis niet eer zij er wettig uit waren ontslagen, hoewel zij er onwettig in waren gebracht. En toen:

1. Namen zij afscheid van hun vrienden, zij gingen in bij Lydia, waar de discipelen waarschijnlijk bijeen waren gekomen om voor hen te bidden, en daar zagen zij de broeders, of zij gingen hen bezoeken in hun respectieve woningen, hetgeen spoedig gedaan was, want zij waren slechts weinig in getal, en zij vertroostten hen, door hun te verhalen (zegt ene oude Griekse Schriftverklaring) wat God voor hen had gedaan, en hoe Hij voor hen getuigd heeft in de gevangenis. Zij moedigden hen aan om dicht bij Christus te blijven, de belijdenis huns geloofs vast te houden, niettegenstaande de moeilijkheden, die zich daarbij voor hen zouden voordoen, hun verzekerende dat dan alles voor eeuwig wèl zou zijn. Aan pas bekeerden moet veel tot hun vertroosting gezegd worden, want de blijdschap des Heeren zal in zeer veel hun sterkte wezen.

2. Zij gingen uit de stad. Ik vraag mij af waarom zij dit deden, want nu zij op zo eervolle wijze uit de gevangenis ontslagen waren, hadden zij toch zeker wel, voor enigen tijd ten minste, zonder gevaar met hun werk kunnen voortgaan. Maar ik onderstel, dat zij heengingen volgens het beginsel huns Meesters, Markus 1:38. Laat ons in de bijliggende vlekken gaan, opdat Ik ook dáár predike, want daartoe ben Ik uitgegaan. Paulus en Silas hadden ene buitengewone roeping om naar Filippi te gaan, maar toen zij er kwamen zagen zij weinig vrucht op hun arbeid en werden er spoedig van verdreven. Toch zijn zij er niet te vergeefs gekomen, hoewel het begin gering was, werd het laatste toch zeer vermeerderd. Zij hebben nu den grond gelegd voor ene gemeente te Filippi, die zeer uitnemend is geworden, hare bisschoppen en diakenen had, en gemeenteleden, die zich edelmoediger jegens Paulus hebben betoond dan iedere andere gemeente, gelijk blijkt uit zijn brief aan de Filippensen, Hoofdstuk 1:1, 4:14. Laten de Evangeliedienaren niet moedeloos worden, als zij niet terstond vrucht zien van hun arbeid. Het gezaaide zaad schijnt verloren onder de aardkluiten, maar ter bestemder tijd zal het weer opkomen en een overvloedigen oogst opleveren.

HOOFDSTUK 17

1 En door Amfipolis en Apollonia hun weg genomen hebbende, kwamen zij te Thessalonica, alwaar
een synagoge der Joden was.
2 En Paulus, gelijk hij gewoon was, ging tot hen in, en drie sabbatten lang handelde hij met hen uit
de Schriften,
3 Dezelve openende, en voor ogen stellende, dat de Christus moest lijden en opstaan uit de doden,
en dat deze Jezus is de Christus, Dien ik, zeide hij, ulieden verkondige.
4 En sommigen uit hen geloofden, en werden Paulus en Silas toegevoegd, en van de godsdienstige
Grieken een grote menigte, en van de voornaamste vrouwen niet weinige.
5 Maar de Joden, die ongehoorzaam waren, dit benijdende, namen tot zich enige boze mannen uit
de marktboeven, en maakten, dat het volk te hoop liep, en beroerden de stad; en op het huis van
Jason aanvallende, zochten zij hen tot het volk te brengen.
6 En als zij hen niet vonden, trokken zij Jason en enige broeders voor de oversten der stad,
roepende: Dezen, die de wereld in roer hebben gesteld, zijn ook hier gekomen;
7 Welke Jason in zijn huis genomen heeft; en alle dezen doen tegen de geboden des keizers,
zeggende, dat er een andere Koning is, namelijk een Jezus.
8 En zij beroerden de schare, en de oversten der stad, die dit hoorden.
9 Doch als zij van Jason en de anderen vergenoeging ontvangen hadden, lieten zij hen gaan.
10 En de broeders zonden terstond des nachts Paulus en Silas weg naar Berea; welke, daar
gekomen zijnde, gingen heen naar de synagoge der Joden;
11 En dezen waren edeler, dan die te Thessalonica waren, als die het woord ontvingen met alle
toegenegenheid, onderzoekende dagelijks de Schriften, of deze dingen alzo waren.
12 Velen dan uit hen geloofden, en van de Griekse eerlijke vrouwen en van de mannen niet weinige.
13 Maar als de Joden van Thessalonica verstonden, dat het Woord Gods ook te Berea van Paulus
verkondigd werd, kwamen zij ook daar en bewogen de scharen.
14 Doch de broeders zonden toen van stonde aan Paulus weg, dat hij ging als naar de zee; maar
Silas en Timotheus bleven aldaar.
15 En die Paulus geleidden, brachten hem tot Athene toe; en als zij bevel gekregen hadden aan Silas
en Timotheus, dat zij op het spoedigste tot hem zouden komen, vertrokken zij.
16 En terwijl Paulus hen te Athene verwachtte, werd zijn geest in hem ontstoken, ziende, dat de stad
zo zeer afgodisch was.
17 Hij handelde dan in de synagoge met de Joden, en met degenen, die godsdienstig waren, en op
de markt alle dagen met degenen, die hem voorkwamen.
18 En sommigen van de Epikureische en Stoische wijsgeren streden met hem; en sommigen zeiden:
Wat wil toch deze klapper zeggen? Maar anderen zeiden: Hij schijnt een verkondiger te zijn van
vreemde goden; omdat hij hun Jezus en de opstanding verkondigde.
19 En zij namen hem, en brachten hem op de plaats, genaamd Areopagus, zeggende: Kunnen wij
niet weten, welke deze nieuwe leer zij, daar gij van spreekt?
20 Want gij brengt enige vreemde dingen voor onze oren; wij willen dan weten, wat toch dit zijn wil.
21 Die van Athene nu allen, en de vreemdelingen, die zich daar onthielden, besteedden hun tijd tot
niets anders dan om wat nieuws te zeggen en te horen.
22 En Paulus, staande in het midden van de plaats, genaamd Areopagus, zeide: Gij mannen van
Athene! ik bemerke, dat gij alleszins gelijk als godsdienstiger zijt.

23 Want de stad doorgaande, en aanschouwende uw heiligdommen, heb ik ook een altaar gevonden, op hetwelk een opschrift stond: DEN ONBEKENDEN GOD. Dezen dan, Dien gij niet kennende dient, verkondig ik ulieden.
24 De God, Die de wereld gemaakt heeft en alles wat daarin is; Deze, zijnde een Heere des hemels en der aarde, woont niet in tempelen met handen gemaakt;
25 En wordt ook van mensenhanden niet gediend, als iets behoevende, alzo Hij Zelf allen het leven, en den adem, en alle dingen geeft;
26 En heeft uit een bloede het ganse geslacht der mensen gemaakt, om op den gehelen aardbodem te wonen, bescheiden hebbende de tijden te voren geordineerd, en de bepalingen van hun woning;
27 Opdat zij den Heere zouden zoeken, of zij Hem immers tasten en vinden mochten; hoewel Hij niet verre is van een iegelijk van ons.
28 Want in Hem leven wij, en bewegen ons, en zijn wij; gelijk ook enigen van uw poeten gezegd hebben: Want wij zijn ook Zijn geslacht.
29 Wij dan, zijnde Gods geslacht, moeten niet menen, dat de Godheid goud, of zilver, of steen gelijk zij, welke door mensenkunst en bedenking gesneden zijn.
30 God dan, de tijden der onwetendheid overzien hebbende, verkondigt nu allen mensen alom, dat zij zich bekeren.
31 Daarom dat Hij een dag gesteld heeft, op welken Hij den aardbodem rechtvaardiglijk zal oordelen, door een Man, Dien Hij daartoe geordineerd heeft, verzekering daarvan doende aan allen, dewijl Hij Hem uit de doden opgewekt heeft.
32 Als zij nu van de opstanding der doden hoorden, spotten sommigen daarmede; en sommigen zeiden: Wij zullen u wederom hiervan horen.
33 En alzo is Paulus uit het midden van hen uitgegaan.
34 Doch sommige mannen hingen hem aan, en geloofden; onder welke was ook Dionysius, de Areopagiet, en een vrouw, met name Damaris, en anderen met dezelve.

Wij hebben hier een verder bericht omtrent de reizen van Paulus en van zijn arbeid en lijden voor Christus. Hij was niet als ene kaars op ene tafel, die slechts een vertrek verlicht, maar als de zon, die in haren loop licht brengt aan velen. Hij was naar Macedonië, een groot koninkrijk, geroepen, Hoofdstuk 16:9. Hij begon te Filippi, omdat dit de eerste stad was. waar hij aankwam, maar hij moet zich niet tot die stad alleen bepalen. Hier zien wij hem:

I. Predikende en vervolgd wordende te Thessalonica, ene andere stad van Macedonië, vers 1 9,

II. Predikende te Berea, waar hij een zeer moedgevend gehoor vond, maar ook van daar verdreven wordende door vervolging, vers 10-15.

III. In twistgesprek te Athene, de vermaarde universiteit van Griekenland, vers 16 21, zijn oordeel over den natuurlijken Godsdienst ter overtuiging van hen, die polytheïsme en afgoderij voorstonden, en hen tot den Christelijken Godsdienst te brengen, vers 22-31, en de goede uitwerking van deze prediking, vers 32-34.

Handelingen 17:1-9

De twee brieven van Paulus aan de Thessalonicenzen-de eerste twee, die hij door Goddelijke ingeving geschreven heeft-geven zulk ene heerlijk getuigenis van die gemeente, dat het ons ene vreugde is, om hier in de geschiedenis een bericht te vinden van de eerste grondlegging van die gemeente aldaar.

I. Wij hebben hier Paulus' aankomst te Thessalonica, de hoofdstad van dat land, heden Saloniki, of Selanek, genoemd, in het Turkse gebied. Merk op:

1. Dat Paulus, in weerwil van de mishandeling, die hij te Filippi ondervonden had, voortging met zijn werk. Hij verflauwde niet in zijn ijver, en werd niet ontmoedigd. Hij wijst hier op in zijn eersten brief aan de gemeente aldaar, 1 Thessalonicenzen 2:2, Hoewel ons smaadheid aangedaan was te Filippi, zo hebben wij nochtans vrijmoedigheid gebruikt in onzen God, om het Evangelie van God tot u te spreken. De tegenstand, dien hij ontmoet heeft, en de vervolging, die hij geleden heeft, hebben hem slechts des te vastberadener gemaakt in zijn werk. Geen van deze dingen heeft hem bewogen, nooit zou hij aldus hebben kunnen volharden, volhouden en aanhouden, indien hij niet bezield ware geweest door een geest van kracht van Boven.

2. Amfipolis en Apollonia is hij slechts doorgereisd, het eerste was ene stad nabij Filippi, het laatste nabij Thessalonica. Ongetwijfeld was hij onder Goddelijke leiding, en werd hem gezegd door den Geest, die, gelijk de wind, blaast waarheen Hij wil, door welke plaatsen hij moest heengaan, en in welke plaatsen hij moest blijven. Apollonia was ene stad van Illyricum, hetgeen, naar sommigen denken, het gezegde van Paulus verklaart, dat hij van Jeruzalem af en rondom tot Illyricum toe het Evangelie had gepredikt, Romeinen 15:19, dat is: tot aan de grenzen van Illyricum, waar hij zich nu bevond. En wij kunnen onderstellen, dat hij, hoewel gezegd wordt, dat hij door deze steden slechts heenging, er toch lang genoeg in bleef, om er het Evangelie te verkondigen, en er den weg te banen voor de komst van andere leraren onder hen, die hij later zenden zou.

II. Hoe hij eerst voor de Joden gepredikt heeft in hun synagoge te Thessalonica. Hij vond er ene synagoge der Joden, vers 1, hetgeen te kennen geeft, dat ene reden, waarom hij door de andere genoemde steden slechts heengegaan is, en er niet lang in verwijlde, was, dat er gene synagogen waren. Maar ene vindende te Thessalonica, heeft hij daar zijne prediking begonnen.

1. Het was zijne gewoonte om altijd met de Joden te beginnen, hun het eerst het Evangelie aan te bieden, en zich niet tot de Heidenen te wenden, voordat zij het hadden afgewezen, opdat hun mond gestopt zou worden, als zij tegen hem riepen en schreeuwden, omdat hij voor de Heidenen predikte. Want, indien zij het Evangelie aannamen, dan zouden zij ook met blijdschap de nieuw bekeerden aannemen, maar indien zij het afwezen, dan hadden zij het zich zelven te wijten, dat de apostelen het brachten aan hen, die het welkom heetten. Het bevel: beginnende te Jeruzalem, werd met recht verklaard als ene aanwijzing, om overal, waar zij kwamen, te beginnen met de Joden.

2. Hij kwam met hen samen in hun synagoge op den sabbatdag, in hun plaats en op hun tijd der Godsverering, en zo wilde hij voor beiden eerbied betonen. Sabbatdagen en plechtige vergaderingen zijn altijd zeer dierbaar aan hen, aan wie Christus dierbaar is, Psalm 84:11. Het is goed om op dien

dag in het huis des Heeren te zijn. Het was Christus' gewoonte, en het was Paulus' gewoonte, en het is de gewoonte geweest van al de heiligen, de goede oude paden, waarop zij wandelden.

3. Hij handelde met hen uit de Schriften. Zij stemden in met hem om de Schriften des Ouden Testaments aan te nemen, in zo verre waren zij het met elkaar eens. Maar zij namen de Schriften aan, en daarom dachten zij reden te hebben om Christus te verwerpen, Paulus nam de Schriften aan, en daarom zag hij grote reden om Christus aan te nemen. Zo was het dan nodig, dat hij door met hen te handelen uit de Schriften met de hulp en in de kracht des Heiligen Geestes, hen er van overtuigde, dat de gevolgtrekkingen, die Hij uit de Schrift afleidde juist, en die zij er uit afleidden, verkeerd waren. De prediking van het Evangelie moet beide Schriftuurlijk en rationeel zijn. Zo is die van Paulus geweest, want hij handelde, dat is: hij redeneerde met hen uit de Schriften. Wij moeten de Schrift tot onzen grondslag nemen, onze Godsspraak en toetssteen, en er dan uit en over redeneren, tegen hen, die, hoewel zij zeggen te ijveren voor de Schriften, zoals de Joden, ze echter verwringen, en dat wel tot hun eigen verderf. Het verstand moet niet in mededinging gesteld worden met de Schrift, maar er moet gebruik van worden gemaakt voor de verklaring en toepassing er van.

4. Hij deed dit op drie achtereenvolgende sabbatten. Kon hij hen op den eersten sabbat niet tot overtuiging brengen, hij wilde het dan op den tweeden en derden nog eens beproeven, want er moet gebod op gebod, regel op regel zijn. God wacht op de bekering van zondaren, en dat moeten Zijne dienstknechten ook doen. Al de arbeiders komen niet het eerste uur in den wijngaard, noch op de eerste roeping, niet in allen geschiedt zo plotseling ene werking als in den stokbewaarder.

5. Doel en strekking van zijne prediking was te bewijzen, dat Jezus is de Christus. Dat was het wat hij verklaarde en aantoonde, vers 3. Eerst verklaarde hij deze stelling, en toen stelde hij hun de zaak voor ogen, als hetgeen waar hij bij wilde blijven, en riep hen op in den naam van God, om er mede in te stemmen. Paulus had ene bewonderenswaardige methode voor zijne redevoeringen, en toonde beide, dat hij de leer, die hij predikte, kende en haar volkomen begreep, en dat hij ten volle overtuigd was van de waarheid er van, daarom opende hij haar als er volkomen mede bekend zijnde, en stelde haar voor ogen, als er volkomen in gelovende. Hij toonde hun:

a. Dat de Messias moest lijden, sterven en weder opstaan, dat de Oud-Testamentische profetieën betreffende den Messias dit duidelijk hebben voorzegd. Het grote bezwaar der Joden om te geloven, dat Jezus de Messias is, bestond in Zijn lijden en smadelijken dood. Het kruis van Christus was den Joden ene ergernis, omdat het gans niet overeenkwam met het denkbeeld, dat zij zich van den Messias hadden gevormd, maar Paulus toont aan, en maakt het onloochenbaar, niet alleen, dat het mogelijk was, dat Hij de Messias is, ofschoon Hij heeft geleden, maar dat Hij, de Messias zijnde, noodzakelijk heeft moeten lijden, Hij kon niet volmaakt worden dan door lijden, want indien Hij niet gestorven ware, dan zou Hij ook niet van de doden hebben kunnen opstaan. Hierop heeft Christus zelf met nadruk gewezen, Lukas 24:26 :Moest de Christus niet deze dingen lijden, en alzo in Zijne heerlijkheid ingaan? En wederom, vers 46: Alzo is er geschreven, en alzo moest dus de Christus lijden, en van de doden opstaan ten derden dage. Hij moet voor ons hebben geleden, omdat Hij de verlossing niet anders op ons kon toepassen.

b. Dat Jezus de Messias is, "deze Jezus, dien ik u verkondig, en in wie ik u vermaan te geloven, is Christus, de Christus, de Gezalfde des Heeren, Hij is het, die komen moest, en gij hebt geen anderen te verwachten, want God heeft beide door Zijne woorden en Zijne werken, (de tweeërlei

wijze waarop Hij tot de kinderen der mensen spreekt,) door de Schriften en door wonderen, en door de gave des Geestes om die beiden van kracht en uitwerking te doen zijn, Hem getuigenis gegeven." Evangeliedienaren moeten Jezus prediken, Hij moet hun voornaamste onderwerp zijn, het is hun werk en roeping de mensen met Hem bekend te maken. Wat wij betreffende Jezus hebben te prediken is, dat Hij is de Christus, en dat wij dus kunnen hopen door Hem behouden te worden, en dat wij gehouden zijn ons door Hem te laten besturen.

III. Het goede gevolg van zijne prediking aldaar, vers 4.

1. Sommigen uit de Joden geloofden in weerwil van hun ingewortelde vooroordelen tegen Christus en Zijne Evangelie, en zij werden aan Paulus en Silas toegevoegd, zij verkeerden met hen niet slechts als vrienden en metgezellen, maar zij gaven zich over aan hun leiding als hun geestelijke leidslieden, zij stelden zich in hun bezit als een erfdeel in het bezit van den rechtmatigen eigenaar, dat is de betekenis van het woord, zij gaven zich zelven eerst aan den Heere, en daarna aan ons, door den wil van God, 2 Corinthiërs 8:5. Zij hingen Paulus en Silas aan, vergezelden hen overal waar zij heengingen. Zij, die in Jezus Christus geloven, komen in gemeenschap met getrouwe leraren en worden hun toegevoegd.

2. Van de Godsdienstige Grieken en van de voornaamste vrouwen hebben zeer velen het Evangelie omhelsd. Dezen waren proselieten der poort, de Godvruchtigen onder de Heidenen, zoals de Joden hen noemden, de zodanige, die, hoewel zij zich niet aan de wet van Mozes onderwierpen, toch aflieten van afgoderij en onzedelijkheid, alleen den waren God aanbaden, en niemand onrecht deden. Dezen waren de hoi sebomenoi Hellênes -de aanbiddende Heidenen -zoals in Amerika diegenen uit de inboorlingen, die tot het geloof van Christus bekeerd zijn, de biddende Indianen genoemd worden. Dezen werden toegelaten om zich met de Joden te verenigen voor de Godsverering in hun synagoge. Van dezen geloofde ene grote menigte, meer van hen dan van hen, die volkomen Joden waren, en aan de ceremoniële wet verkleefd waren. En ook niet weinigen van de voornaamste vrouwen der stad, die een vroom gemoed hadden en enig besef van den Godsdienst, hebben het Christendom aangenomen. Hier wordt bijzonder notitie van genomen als een voorbeeld voor aanzienlijke vrouwen, en om haar aan te moedigen in de beoefening der Godsvrucht, en haar aan te sporen om zich te onderwerpen aan de macht van Christus' heiligen Godsdienst, want dit duidt aan hoe welbehaaglijk het zal zijn aan God, welk ene ere voor Christus en van hoe groten invloed het kan zijn op velen, behalve nog het nut en voordeel voor hare eigene zielen. Er wordt hier gene melding gemaakt van hun prediken van het Evangelie aan de Heidense afgodendienaars te Thessalonica, en toch is het zeker, dat zij het gedaan hebben, en dat zeer velen van hen bekeerd werden, het schijnt zelfs dat deze gemeente voornamelijk uit bekeerlingen uit de Heidenen bestond, hoewel daar hier gene nota van wordt genomen, want Paulus schrijft aan de Christenen aldaar als die bekeerd zijn van de afgoden, 1 Thessalonicenzen 1:9, en dat wel bij den eersten ingang van de apostelen onder hen.

IV. De moeite, die aan Paulus en Silas te Thessalonica werd aangedaan. Waar zij ook predikten, overal konden zij er zeker van zijn vervolgd te zullen worden, banden en verdrukking wachtten hun in elke stad. Merk op:

1. Wie de bewerkers waren van die moeilijkheden: de Joden, die ongehoorzaam waren, en gedreven werden door nijd, of afgunst, vers 5. Aan alle plaatsen waren de Joden de heftigste

vijanden van de Christenen, inzonderheid van de Joden, die Christenen geworden waren, jegens hen koesterden zij een bijzonderen wrok, daar zij hen als afvalligen beschouwden. Christus is gekomen om verdeeldheid op de aarde te geven, en zie nu, waarin die verdeeldheid bestond: sommigen van de Joden geloofden het Evangelie, en hebben medelijden gehad met, en gebeden voor, hen, die niet geloofden, terwijl zij, die niet geloofden, hen, die geloofden, benijdden en haatten. In zijn brief aan deze gemeente spreekt Paulus van de woede en vijandschap der Joden tegen de predikers van het Evangelie, als van de zonde, die de mate hunner ongerechtigheid vol deed worden, 1 Thessalonicenzen 2:15, 16.

2. Wie de werktuigen waren voor de beroering. De Joden maakten gebruik van enige boze mannen uit de marktboeven, die zij bij elkaar wisten te krijgen, en het op zich moesten nemen om de stad vijandig te stemmen tegen de apostelen. Alle verstandige en gematigde lieden beschouwden hen met achting en waardeerden hen, en niemand wilde zich tegen hen stellen dan zij, die tot de heffe des volks behoorden, een troep van boze mannen, die zich aan allerlei slechtheid overgaven. Tertullianus voert dit aan bij hen, die het Christendom tegenstonden, nl. dat de vijanden er van over het algemeen de slechtsten der mensen waren: Tales semper nobis insecutores, injusti, impii, turpes, quos et ipsi damnare consuestis -Onze vervolgers zijn altijd onrechtvaardigen, goddelozen, eerlozen, die gij zelven gewoon waart te veroordelen. Apologia, cap. 5. Het is de ere van den Godsdienst, dat zij, die hem haten, over het algemeen ongebondene lieden zijn van de laagste soort , die alle gevoel voor gerechtigheid en deugd hebben afgelegd.

3. Op wat wijze zij tegen hen te werk gingen.

a. Zij beroerden de stad, maakten geschreeuw en geraas om den lieden schrik aan te jagen, en toen ging ieder zien wat er aan de hand was. Zij begonnen een oploop, en toen was natuurlijk terstond het grauw op de been. Zie, wie de beroerders zijn van Israël-niet de getrouwe predikers van het Evangelie, maar de vijanden er van. Zie, op wat wijze de duivel zijne raadslagen volvoert: hij beroert de stad, hij beroert de zielen, en dan vist hij in troebel water.

b. Zij vielen aan op het huis van Jason, waar de apostelen geherbergd waren, met het doel hen tot het volk te brengen, dat zij in woede tegen hen hadden ontstoken, en door hetwelk zij hoopten hen in stukken te zien scheuren. Dit alles was volstrekt onwettig. Indien er bij Jason een huiszoeking moet plaats hebben, dan behoort die te geschieden door daartoe bevoegde beambten, en niet zonder volmacht van de overheid. "Iemands huis" -zegt de wet-"is zijn kasteel", en als zij op gewelddadige wijze iemands huis aanvallen, om hem en zijn gezin vrees en angst aan te jagen, dan toont dit slechts tot welk ene beledigende gewelddadigheid de zucht tot vervolging den mens kan brengen. Als er personen zijn, die zich aan een misdrijf hebben schuldig gemaakt, dan zijn de magistraten daar om er een onderzoek naar in te stellen en er over te oordelen, maar het grauw aan te stellen tot rechters, en ook tot scherprechters (zoals dezen hier voornemens waren) dat is de waarheid te doen struikelen op de straat, dat is: knechten te paard, en vorsten gaande als knechten op de aarde, recht en billijkheid van den troon te stoten, om er woede en hartstocht op te plaatsen.

c. Toen zij de apostelen niet in handen konden krijgen, die zij als landlopers zouden behandeld hebben, het volk tegen hen opzettende als vreemdelingen, die het land kwamen bespieden, om deszelfs kracht te verteren, en hun het brood uit den mond te nemen, vielen zij aan op het huis van hun eigen medeburger, die de apostelen bij zich had ontvangen. Zijn naam is Jason, hij is een

bekeerde Jood, dezen trokken zij met enige andere broeders voor de oversten der stad. Den apostelen was aangeraden, om zich terug te trekken, daar zij het meest gehaat waren en dus ook het meest aan gevaar bloot stonden.

Currenti cede furori -Ga den bergstroom uit den weg. Maar hun vrienden waren bereid zich aan het gevaar bloot te stellen, daar zij meer bij machte waren dien storm te doorstaan. Voor een goed man, voor zulke goede mannen als de apostelen waren, zal mogelijk iemand ook bestaan te sterven.

d. Zij beschuldigden hen bij de oversten der stad, en stelden hen voor als gevaarlijke lieden, die niet geduld moesten worden. De misdaad, aan Jason ten laste gelegd, is, dat hij de apostelen heeft onthaald en geherbergd, vers 7, hen heeft gesteund en hun belangen heeft voorgestaan. En wat was dan de misdaad der apostelen, dat hun herberg te verlenen werd voorgesteld als een misdadig verzwijgen van verraad? Op tweeërlei wijze worden zij in een zeer slecht daglicht door hen gesteld, werd hun een karakter aangewreven, slecht genoeg om hen bij het volk gehaat te maken, en aan de oversten een doorn in het oog te doen zijn.

Ten eerste. Dat zij vijanden waren van den openbaren vrede, en overal, waar zij kwamen, alles in wanorde brachten: Dezen, die de wereld in beroering hebben gebracht, zijn ook hier gekomen. In een opzicht is het waar, dat, waar het Evangelie in zijne kracht komt tot ene plaats, tot ene ziel, het er zulk ene verandering werkt, aan den stroom ene richting geeft, zo tegenovergesteld aan die, welke hij gehad heeft, dat zij gezegd kunnen worden in die plaats, of in die ziel, de wereld in beroering te hebben gebracht, de wereld onderst boven te hebben gekeerd. De liefde voor de wereld is uitgeroeid uit dat hart, en de wijze der wereld tegengesproken in het leven, zodat dáár de wereld onderst boven is gekeerd. Maar in den zin, waarin zij het bedoelden, was het ten enenmale onwaar. Zij wilden, dat men de predikers van het Evangelíe voor oproermakers zou houden, die overal, waar zij kwamen, tweedracht stichtten, onenigheid teweegbrachten tussen bloedverwanten, naburen tegen elkaar ophitsten, den handel belemmerden, regel en orde omverwierpen. Omdat zij de mensen bewogen zich van de ondeugd tot de deugd te bekeren, van de afgoden tot den levenden God, van boosaardigheid en afgunst, tot liefde en vrede, worden zij beschuldigd de wereld in beroering te brengen, terwijl het slechts het rijk des duivels in de wereld was, dat zij aldus omver wierpen. Hun vijanden beroerden de stad, en toen gaven zij er hun de schuld van, zoals Nero Rome in brand stak, en toen zei, dat de Christenen het gedaan hadden. Als Christus' getrouwe dienstknechten, zelfs diegenen van hen, die de meest stillen zijn in het land aldus op hatelijke wijze verkeerd genoemd en verkeerd voorgesteld worden, laten zij dit dan niet vreemd vinden, of er verbitterd door worden, wij zijn niet beter dan Paulus en Silas, die aldus mishandeld en gescholden werden. Zij zijn ook hier gekomen, roepen de beschuldigers, "zij hebben in andere plaatsen alle mogelijke kwaad aangericht, en nu hebben zij de besmetting ook hier gebracht, het is dus tijd voor ons om alle krachten in te spannen ten einde hun het hoofd te bieden." Ten tweede. Dat zij vijanden waren van de regering, dat hun beginselen en praktijken verderfelijk waren voor de monarchie en onbestaanbaar met de constitutie van den staat, vers 7. Alle dezen doen tegen de geboden des keizers, niet tegen een bijzonder decreet of besluit, want er was toen nog gene rijkswet tegen het Christendom, maar tegen des keizers macht in het algemeen om wetten of geboden uit te vaardigen, want zij zeggen, dat er een andere koning is, namelijk Jezus, niet slechts een koning der Joden, dat was de beschuldiging tegen onzen Heiland zelven voor Pilatus ingebracht, maar Heere van allen, zoals Petrus Hem in zijne eerste leerrede voor de Heidenen genoemd heeft, Hoofdstuk 10:36. Het is waar, de Romeinse regering, zowel toen Rome nog ene republiek was, als toen het in de handen des keizers kwam, was

zeer naijverig op iedere bestuurder onder hun heerschappij, die den titel van koning aannam, en er was ene afzonderlijke wet hier tegen uitgevaardigd. Maar Christus' koninkrijk was niet van deze wereld. Zijne volgelingen zeiden voorzeker wel: Jezus is Koning, maar geen aards koning, geen mededinger van den keizer, en Zijne ordinantiën bemoeien zich met de geboden des keizers niet, en Hij heeft het in Zijn koninkrijk tot wet gesteld om den keizer te geven wat des keizers is. Er was in de leer van Christus niets, dat de strekking heeft om vorsten te onttronen, of hen van hun voorrechten te beroven, dat wisten zij zeer wel, en het was tegen hun eigen geweten, dat zij deze beschuldiging tegen hen inbrachten. En van alle mensen betaamde het den Joden wel het minst om dit te doen, zij haatten den keizer en zijne regering, wensten verderf over hem te brengen en zijne regering omver te werpen, zij verwachtten een Messias, die een aards vorst zou zijn, die alle tronen neer zou werpen en alle rijken ten gronde zou richten, en zij hebben onzen Heere Jezus tegengestaan, omdat Hij niet als zodanig is opgetreden. Zo zijn ook zij allerboosaardigst geweest, die Gods getrouwe volk hebben voorgesteld als vijanden van den keizer, en koningen en landen schade aanbrengende. zij, die zelven imperium in imperio -een koninkrijk in een koninkrijk -hebben opgericht, ene macht, niet slechts in mededinging met die des keizers, maar er boven, namelijk die van de pauselijke suprematie.

4. De grote onrust, die dit in de stad heeft teweeggebracht, vers 8. Zij beroerden de schare en de oversten der stad, die dit hoorden. Zij hadden gene slechte mening van de apostelen of van hun leer, konden van hen geen gevaar duchten voor den staat, en daarom waren zij gezind hen oogluikend te laten begaan, maar als zij hun door de aanklagers voorgesteld worden als vijanden van den keizer, dan zullen zij verplicht zijn een onderzoek naar hen in te stellen, uit vrees voor de regering een verbod tegen hen uit te vaardigen, en dit ontrustte hen. Claudius, de toenmalige keizer wordt door Suetonius voorgesteld als een man, die bij den minsten volksoploop zeer achterdochtig was, en uiterst vreesachtig, hetgeen de bestuurders onder hem noodzaakte een wakend oog te houden op alles wat gevaarlijk scheen, of ook maar in het minst achterdocht opwekte, daarom ontrustte het hen in de noodzakelijkheid gebracht te wezen om goede mensen moeilijkheid aan te doen.

5. Het einde van deze lastige zaak, de oversten waren niet gezind de Christenen te vervolgen. Er werd zorg gedragen voor de veiligheid der apostelen. Zij hielden zich schuil, vluchtten, en bleven dus uit hun handen, zodat er niets te doen was dan Jason en zijne vrienden op borgtocht in vrijheid te stellen, vers 9. De oversten hier waren niet zo gemakkelijk in toorn te ontsteken tegen de apostelen als de hoofdmannen te Filippi. Zij waren bedachtzamer en meer gelijkmoedig, en zo namen zij dan genoegdoening-of borgtocht-aan van Jason en de anderen. Wellicht bleven zij ook borg voor Paulus en Silas, dat zij verschijnen zouden, als zij opgeroepen werden, indien later iets tegen hen gevonden werd. Gelijk er onder de vervolgers van het Christendom voorbeelden zijn geweest van de dolzinnigheid en woede van verdierlijkte lieden, zo zijn er ook voorbeelden geweest van de bedachtzaamheid en gelijkmoedigheid van mannen. Gematigdheid is ene deugd geweest.

Handelingen 17:10-15

In deze verzen hebben wij:

I. Het vertrek van Paulus en Silas naar Berea, waar zij het Evangelie predikten, vers 10. Zij waren te Thessalonica zo ver gekomen, dat er de grond gelegd was voor het stichten ener gemeente. Anderen werden opgewekt om den aangevangen arbeid voort te zetten, tegen wie de oversten en het volk niet zo bevooroordeeld waren als tegen Paulus en Silas, daarom hebben dezen, toen de storm opstak, dit als ene aanduiding voor hen beschouwd, dat zij voor het ogenblik die plaats moesten verlaten, en hebben zij zich dan ook teruggetrokken. Het gebod van Christus aan Zijne discipelen: Wanneer zij u dan in deze stad vervolgen, vliedt in de andere, bedoelt niet zo zeer hun veiligheid "Vliedt in de andere om u daar te verbergen," als wel de voortzetting van hun arbeid, "vliedt in ene andere om daar te prediken", zoals blijkt uit de reden, die er voor opgegeven wordt- Gij zult uwe reis door de steden Israël's niet geëindigd hebben, of de Zoon des mensen zal gekomen zijn, Mattheus 10:23. Aldus ging spijze uit van den eter en is des duivels wapen tegen zich zelven gekeerd, hij dacht door de apostelen te vervolgen den voortgang van het Evangelie te stuiten, maar het werd zo bestuurd, dat het er juist door bevorderd werd. Zie hier:

1. De zorg, die de broederen voor Paulus en Silas hebben gedragen, toen zij bemerkten welk complot er tegen hen gesmeed werd: zij zonden terstond des nachts Paulus en Silas weg naar Berea. Dat kon voor de pas bekeerden gene verrassing zijn, Want toen wij bij u waren -zegt Paulus tot hen, 1 Thessalonicenzen 3:4- toen wij voor het eerst tot u gekomen zijn, voorzeiden wij u, dat wij zouden verdrukt worden, gelijk ook geschied is, en gij weet het. Het schijnt wel, dat Paulus en Silas gaarne gebleven zouden zijn, den storm het hoofd hadden willen bieden, indien de broeders het hun hadden toegelaten, maar zij wilden liever hun hulp ontberen, dan hun leven in gevaar te zien, dat aan hun vrienden dierbaarder scheen te zijn, dan aan hen zelven. Zij zonden hen weg des nachts, onder bedekking van den nacht, alsof zij kwaaddoeners waren.

2. De standvastigheid van Paulus en Silas in hun arbeid, zij vluchtten wel van Thessalonica, maar niet van den dienst van Christus. Toen zij te Berea kwamen, gingen zij naar de synagoge der Joden, en zijn daar openlijk verschenen. Hoewel de Joden te Thessalonica hun boosaardige vijanden waren, en-voor zoveel zij wisten-die te Berea dit wellicht ook zijn zouden, hebben zij daarom niet geweigerd, hetzij uit wraak wegens de beledigingen en het onrecht hun aangedaan, of uit vrees voor het kwaad, dat hun misschien aangedaan zou worden, den Joden hun achting te gaan betuigen. Als anderen hun plicht niet willen doen aan ons, behoren wij toch onzen plicht te doen aan hen. Het goede karakter van de Joden te Berea, vers 11. Dezen waren edeler dan die te Thessalonica waren. De Joden in de synagoge te Berea waren meer gezind om het Evangelie te ontvangen dan de Joden in de synagoge te Thessalonica. Zij waren er niet zo tegen bevooroordeeld, niet zo korzelig en gemelijk, zij waren edeler -eugenesteroi -beter opgevoed, wellevender.

1. Zij waren ruimer in hun denken, waren meer vatbaar voor overtuiging, meer bereid om naar rede te luisteren, er de kracht van te erkennen, en in te stemmen met hetgeen hun toescheen waarheid te zijn, al was het ook in strijd met hun vorige gevoelens, dit was edeler.

2. Zij hadden een beter humeur, waren niet zuur en gemelijk, niet kwalijk gezind tegen allen, die niet van hun mening waren. Gelijk zij bereid waren zich te verbinden met hen, met wie zij door de kracht

der waarheid tot eenstemmigheid waren gekomen, zo wilden zij ook in de liefde blijven jegens hen, met wie zij reden vonden te verschillen, dit was edeler- Zij hebben niet voorbarig geoordeeld over de zaak, noch waren zij afgunstig op hen, die haar voorstonden, zoals de Joden te Thessalonica, maar edelmoedig van zin en ruim van hart, hebben zij zonder hartstocht of partijdigheid de zaak onderzocht, en hun die haar voorstonden gehoor verleend, want:

A. Zij ontvingen het woord met alle toegenegenheid, begrepen er terstond de betekenis van, en sloten hun ogen niet voor het licht. Evenals Lydia namen zij acht op hetgeen van Paulus gesproken werd, en zij hoorden het met genoegen. Zij hebben niet getwist met het woord, hebben er niet op gevit, zochten gene gelegenheid tegen de predikers er van, maar heetten het welkom, en gaven een goeden, gunstigen zin aan alles wat gezegd werd, Hierin waren zij edeler dan de Joden te Thessalonica, hebben zij gewandeld in dezelfden geest en in dezelfde voetstappen als de Heidenen aldaar, van wie gezegd is, dat zij het woord aangenomen hebben met blijdschap des Heiligen Geestes en zich tot God bekeerd hebben van de afgoden, 1 Thessalonicenzen 1:6, 9. Dat was in waarheid edel. De Joden hebben er zeer in geroemd Abrahams zaad te zijn, achtten zich van goede geboorte, vonden dat zij van gene betere geboorte konden zijn. Maar hier wordt hun gezegd wie onder hen het edelst, het meest welopgevoed waren, nl. zij, die het meest gezind waren het Evangelíe aan te nemen, in wie de hoge gedachte gevangen geleid en tot de gehoorzaamheid van Christus gebracht is. Dezen waren de edelsten. Nobilitas sola est atque unica virtus Deugd en Godsvrucht zijn ware adeldom, ware eer, en zonder dezen-Stemmata quid prosunt - Wat zijn stambomen en weidse titels? Wat is hun waardij?

B. Zij onderzochten dagelijks de Schriften, of deze dingen alzo waren. Hun bereidwilligheid om het woord te ontvangen was niet van dien aard, dat zij alles maar op horen zeggen aannamen, aan alles wat zij hoorden, een onbepaald geloof hechtten. Neen, daar Paulus zijne argumenten aan de Schrift ontleende, hen naar het Oude Testament verwees voor het bewijs van hetgeen hij zei, namen zij hun Bijbel ter hand, zochten de plaatsen op, waarnaar hij hen verwees, lazen het context, overwogen er het doel en de strekking van, vergeleken ze met andere Schriftuurplaatsen, gingen na, of de gevolgtrekkingen, die Paulus er uit afleidde, juíst en natuurlijk, en de argumenten, die hij er op grondde, steekhoudend waren, en naar de uitkomst van dit hun onderzoek kwamen zij dan tot een besluit. Merk op:

a. De leer van Christus vreest geen nauwkeurig onderzoek. Wij, die Zijne zaak bepleiten, verlangen slechts, dat de mensen niet zullen zeggen: Deze dingen zijn niet zo, voordat zij zonder vooroordeel en partijdigheid onderzocht hebben, of zij al of niet zo zijn.

b. Het Nieuwe Testament moet onderzocht en getoetst worden aan het Oude. De Joden namen het Oude Testament aan, en als zij, die dit deden, de zaken recht beschouwden, kon het niet anders of zij moesten genoegzamen grond vinden, om het nieuwe aan te nemen, omdat zij er al de profetieën en beloften van het oude nauwkeurig en volkomen in vervuld zagen.

c. Zij, die de Schriften lezen en aannemen, moeten ze onderzoeken, Johannes 5:39, moeten ze bestuderen, en zich moeite geven om ze te overdenken, zowel om de waarheid te ontdekken, die er in opgesloten is, er de betekenis van niet mis te verstaan en aldus in dwaling te vervallen, of in dwaling te blijven, als ook om de gehele waarheid te ontdekken, die er in vervat is, ten einde niet te

blijven bij ene oppervlakkige kennis in den buitensten voorhof der Schrift, maar tot ene innige bekendheid te komen met den wil en de bedoeling Gods, die er in geopenbaard zijn.

d. De Schriften te onderzoeken moet ons dagelijks werk wezen, zij, die het woord hoorden in de synagoge op den sabbatdag, hebben niet gedacht dat dit genoeg was, neen, zij hebben het ook op iedere dag der week onderzocht, ten einde toe te passen wat zij op den vorigen sabbat hadden gehoord, en zich te bereiden voor hetgeen zij op den volgenden sabbat zullen horen.

d. Diegenen zijn waarlijk edel, en goed op weg om het al meer en meer te worden, die de Schriften tot hun Godsspraak en toetssteen maken, en ze als zodanig raadplegen. Zij, die de Schrift op de rechte wijze bestuderen en haar dag en nacht overdenken, zullen vervuld worden van edele gedachten, geneigd worden tot edele beginselen, en toebereid worden voor ene edele bestemming.

Dezen zijn edeler.

III. De goede uitwerking van de prediking van het Evangelie te Berea, zij had het gewenste gevolg. Het hart des volks bereid zijnde, werd spoedig zeer veel werk gedaan, vers 12.

1. Velen dan uit hen -dat is: uit de Joden-geloofden. Te Thessalonica hebben slechts sommigen uit hen geloofd, vers 4, maar te Berea, waar zij hen met een onbevooroordeeld hart hoorden, hebben velen geloofd, meer Joden dan te Thessalonica. God geeft genade aan hen, wier hart Hij eerst geneigd heeft om vlijtig gebruik te maken van de middelen der genade, en inzonderheid om de Schriften te onderzoeken.

2. Ook van de Grieken, de Heidenen, geloofden velen, zowel van de achtbare vrouwen, de vrouwen van hogen stand, als van de mannen, niet weinigen, mannen van den hoogsten rang, naar het schijnt, daar zij met de achtbare vrouwen genoemd worden. De vrouwen hebben het eerst het Evangelie aangenomen, en toen bewogen zij hare mannen om het ook aan te nemen.

Want wat weet gij, vrouw! of gij den man zult zalig maken? 1 Corinthiërs 7:16.

IV. De vervolging tegen Paulus en Silas verwekt te Berea, waardoor Paulus genoodzaakt werd van daar te vertrekken.

1. De Joden van Thessalonica waren de kwaadstichters te Berea. Zij verstonden, dat het woord Gods ook te Berea van Paulus verkondigd werd, want nijd en afgunst brengen snel berichten over. Zij hoorden ook, dat de Joden aldaar, er niet zo heftig tegen waren als zij. Nu kwamen zij ook daar, om er de wereld onderst boven te keren, en zij bewogen de scharen, ontstaken hen in toorn tegen de predikers van het Evangelie, alsof zij van den vorst der duisternis de opdracht hadden om van plaats tot plaats het Evangelie te gaan tegenstaan, gelijk de apostelen de opdracht hadden om het van plaats tot plaats te gaan prediken. Aldus hebben wij te voren gelezen, dat de Joden van Antiochië en Iconium naar Lystra kwamen om het volk tegen de apostelen op te zetten, Hoofdstuk 14:19. Zie hoe rusteloos Satans agenten zijn in hun tegenstaan van het Evangelie van Christus, en de verlossing van de zielen der mensen! Dit is een voorbeeld van de vijandschap die er is in het zaad der slang tegen het Zaad der vrouw, en wij moeten het niet vreemd vinden, als de vervolgers in het eigen land hun woede zo ver uitstrekken, dat zij ook vervolging daar buiten trachten te doen

ontstaan. Dit veroorzaakte Paulus' vertrek naar Athene. Door hun poging om het Goddelijk vuur uit te blussen, dat Christus alreeds ontstoken had, hebben zij het slechts sneller en verder verbreid. Paulus bleef zo lang te Berea, en arbeidde er met zoveel zegen, dat daar broeders waren, -en het waren verstandige, werkzame mannen-hetgeen bleek uit de zorge, die zij voor Paulus hebben gedragen, vers 14. Zij waren er van onderricht, dat de vervolgzieke Joden van Thessalonica waren gekomen, en dat zij bezig waren het volk tegen Paulus op te zetten. Vrezende voor hetgeen daarvan het gevolg zou zijn, verloren zij geen tijd, maar hebben Paulus van stonde aan weggezonden, tegen wie zij het meest bevooroordeeld, en op wie zij het meest verwoed waren, hopende, dat dit hen tevreden zou stellen, terwijl zij Silas en Timotheus daar nog hielden, want, nu Paulus het ijs gebroken had, zouden dezen kunnen volstaan om den arbeid voort te zetten, zonder hem aan gevaar bloot te stellen. Zij zonden Paulus om zelfs naar zee te gaan, zo wordt dit door sommigen gelezen, wij lezen het: dat hij ging als naar de zee -hoos epi tên thalassan. Hij ging uit van Berea op den weg, die naar de zee voert, opdat de Joden, als zij hem zochten, zouden denken, dat hij ver weg was gegaan. Maar hij ging over land naar Athene, en daarin was volstrekt gene schuldige veinzerij gelegen. Die Paulus geleidden (als zijne gidsen en wachten, daar hij een vreemdeling was in het land en vele vijanden had) brachten hem tot Athene toe. De Geest Gods, invloed uitoefenende op zijn geest, leidde hem naar die beroemde stad, van ouds her vermaard om hare macht en heerschappij, toen de Atheense republiek wedijverde met de Spartaanse. Later was zij vermaard om hare geleerdheid, zij was de plaats van bijeenkomst voor de geleerden. Zij, die geleerdheid wensten te hebben, gingen daarheen, om haar te verkrijgen, omdat zij, die geleerdheid hadden, daar heen gingen, om haar te tonen. Het was ene grote universiteit, waar men van overal heen stroomde, en daarom wordt Paulus ter betere verspreiding van het Evangelielicht, er heen gezonden, en hij is noch beschaamd noch bevreesd om zijn aangezicht onder de wijsgeren aldaar te tonen, en er Christus gekruist te prediken, ofschoon hij wist, dat het den Grieken evenzeer dwaasheid zou zijn, als het den Joden ene ergernis was. 3. Hij gaf bevel, dat Silas en Timotheus tot hem zouden komen te Athene, toen hij bevond, dat daar een uitzicht bestond, om er goed te doen, of misschien, omdat hij daar niemand kennende, zich eenzaam en droefgeestig gevoelde zonder hen. Het schijnt echter, dat hij, hoezeer hij ook verlangde, dat zij spoedig tot hem zouden komen, toch aan Timotheus beval, om over Thessalonica te reizen, ten einde hem bericht te brengen omtrent de zaken dier gemeente, want hij zegt, 1 Thessalonicenzen 3:1, 2, Wij hebben gaarne willen te Athene alleen gelaten worden, en hebben Timotheus gezonden om u te versterken.

Handelingen 17:16-21

Een kenner en liefhebber van de geleerdheid en wetenschap der ouden zou denken, dat hij zeer gelukkig zou geweest zijn, indien hij was, waar Paulus zich nu bevond-te Athene, te midden van de verschillende sekten der filosofen, en dat hij hun zeer veel zou te vragen hebben ter verklaring van hetgeen ons nog rest van de Atheense geleerdheid. Maar Paulus, hoewel hij ene geleerde opvoeding heeft gehad, en een vernuftig, werkzaam man was, bemoeit zich volstrekt niet met deze dingen te Athene. Hij zint op ander werk. Hij heeft zijne eigene verdere kennismaking met hun filosofie niet op het oog, hij heeft geleerd dit ijdele verleiding te noemen, en is er boven verheven, Colossenzen 2:8. Zijn werk en roeping is om in den naam van God hun wanbegrippen omtrent den Godsdienst weg te nemen, en hen te bekeren van den dienst der afgoden, en van Satan, om den levenden en waarachtigen God te dienen in Christus.

I. Wij zien hier den indruk door de gruwelijke onwetendheid en bijgelovigheid van de Atheners teweeggebracht op den Geest van Paulus, vers 16. Merk op:

1. Het bericht, dat hier van die stad wordt gegeven: zij was geheel aan afgoderij overgegeven. Dat komt overeen met hetgeen de Heidense schrijvers er van zeggen, nl. dat er in Athene alleen meer afgoden waren, dan in geheel Griekenland, en dat zij tweemaal meer heilige feesten hadden dan anderen. Welke vreemde goden hun ook werden aanbevolen, allen lieten zij toe, stonden hun een tempel af en een altaar, zodat zij schier even veel goden hadden als mensen -facilius possis deum quam hominem invenire. En nadat het rijk den Christelijken Godsdienst had aangenomen, bleef deze stad ongeneeslijk aan afgoderij overgegeven, en al de vrome edicten van de Christen keizers vermochten niet haar uit te roeien, totdat, door den inval der Gothen, die stad zeer bijzonder verwoest werd, zodat er nu nog nauwelijks iets van overig is. Het is opmerkelijk, dat waar de menselijke geleerdheid het meest bloeide, de afgoderij het veelvuldigst voorkwam, en dat wel de meest ongerijmde, de bespottelijkste afgoderij, waardoor het woord van den apostel bevestigd wordt, dat zij, zich uitgevende voor wijzen, dwaas zijn geworden, Romeinen 1:22, en in zaken van Godsdienst, meer dan alle anderen verijdeld zijn geworden in hun overleggingen. Door de wijsheid heeft de wereld God niet gekend, 1 Corinthiërs 1:21. Zij zouden tegen polytheïsme en afgoderij hebben kunnen redeneren, maar het schijnt, dat zij, die het meest aanspraak hebben gemaakt op rede, de grootste slaven zijn geweest van afgoden, zo noodzakelijk was het voor de wederherstelling, zelfs van den natuurlijken Godsdienst, dat er ene Goddelijke openbaring zou zijn, waarvan Christus het middelpunt is.

2. De ontroering, die zich op dat gezicht van Paulus heeft meester gemaakt. Paulus had niet gewenst in het openbaar op te treden, voordat Silas en Timotheus tot hem kwamen, opdat uit den mond van twee of drie getuigen al de waarheid zou bestaan, maar intussen werd zijn geest in hem ontstoken, hij was vervuld van smart, omdat hij zag hoe de ere, die aan God toekomt, aan de afgoden werd gegeven, en van medelijden met de zielen der mensen, die hij aldus aan Satan zag dienstbaar gemaakt, en door hem gevangen geleid tot zijn wil. Hij zag degenen, die trouwelooslijk handelden, en het verdroot hem, en grote beroering heeft hem bevangen. Hij was vervuld van ene heilige verontwaardiging tegen de Heidense priesters, die het volk op zulk een eindelozen weg van afgoderij voerden, en tegen hun filosofen, die beter wisten, maar er nooit een woord tegen gesproken hebben, ja, ook zelven medegingen met den stroom.

II. Het getuigenis, dat hij aflegde tegen hun afgoderij, en zijne pogingen om hen tot de kennis der waarheid te brengen. Hij is niet- gelijk Witsius opmerkt-in het vuur van zijn' ijver hun tempels binnengestormd, heeft hun beelden niet omver gerukt en hun altaren niet afgebroken, de priesters niet getrotseerd of beledigd. Hij liep niet door hun straten, roepende: "Gij zijt allen de slaven van den duivel", hoewel dit maar al te waar was. Neen, hij nam de welvoeglijkheid in acht, bleef binnen de betamelijke grenzen, slechts datgene doende, wat aan een wijs en voorzichtig man voegde.

1. Hij ging naar de synagoge der Joden, die, hoewel vijanden van het Christendom, vrij waren van afgoderij. Hij verenigde zich met hen in hetgeen goed bij hen was, en nam de gelegenheid waar, die hem daar gegeven was, om met hen te handelen voor Christus, vers 17. Hij sprak met de Joden, redeneerde met hen, stelde hun de vraag: waarom zij, daar zij toch den Messias verwachtten, Jezus niet wilden aannemen. Dáár vond hij degenen, die Godsdienstig waren, die de afgodstempels hadden verlaten, en zich in de Synagoge der Joden hielden, en met dezen sprak hij om hen tot de Christelijke kerk te brengen, waarvan de synagoge der Joden slechts als een voorportaal was.

2. Hij trad in gesprek met allen, die zich aan hem voordeden, over de zaken van den Godsdienst. Op de markt, en tei agorai, op de beurs, of handelsplaats, heeft hij dagelijks gehandeld, dat is: twistgesprekken gevoerd met degenen, die hem voorkwamen, of met wie hij in gezelschap kwam, Heidenen, die nooit in de synagoge der Joden kwamen. De ijverige pleitbezorgers van de zaak van Christus, zullen bereid zijn in alle gezelschappen, naar de gelegenheid er toe zich voordoet, haar voor te staan, voor haar te spreken. De dienstknechten van Christus moeten het niet voldoende achten om eens in de week een goed woord voor Hem te spreken, zij behoren dagelijks tot hen, die zij ontmoeten, eervol en met eerbied van Hem te spreken.

III. Het onderzoek, dat sommigen van de filosofen naar de leer van Paulus instelden. Merk op:

1. Wie zij waren, die met hem streden, die in gesprek met hem traden en hem tegenstonden. Hij handelde met allen, die hij in de plaatsen van samenkomst ontmoette, of liever in de plaatsen van gesprekken of twistredenen. De meesten namen gene notitie van hem, gingen hem minachtend voorbij, achtten op geen enkel woord, dat hij zei. Maar sommigen uit de filosofen, achtten het toch wel der moeite waard, om er hun opmerkingen op te maken, en dat waren zij, wier beginselen het meest strijdig waren met het Christendom. a De Epicuriërs, die meenden, dat God ten enenmale is, gelijk zij, een vadsig, werkeloos Wezen' dat op niets acht neemt, noch enig verschil stelt tussen goed en kwaad. Zij wilden noch erkennen, dat God de wereld gemaakt heeft, noch dat Hij haar bestuurt, en evenmin, dat de mens ene gewetenszaak behoeft te maken van hetgeen hij zegt of doet, daar hij gene straf te vrezen, en gene beloning te verwachten heeft, tegen alle welke loszinnige, atheïstische denkbeelden het Christendom gekant is. De Epicuriërs gaven zich toe in allerlei zingenot, plaatsten hun geluk in hetgeen Christus ons geleerd heeft ons in de eerste plaats te verloochenen.

b. De Stoïcynen, die zich in alle opzichten even goed achtten als God, en zich evenzeer toegaven in de grootsheid des levens als de Epicuriërs in de begeerlijkheid des vlezes en de begeerlijkheid der ogen. Dien zij voor een deugdzaam mens hielden, was in geen enkel opzicht de mindere van God zelven, ja hij stond boven Hem. Esse aliquid quo sapiens antecedat Deum. -Er is in den wijze iets, waardoor hij God overtreft, zegt Seneca. Daar staat het Christendom lijnrecht tegenover, daar het ons leert ons zelven te verloochenen en te vernederen, alle vertrouwen in ons zelven te laten varen opdat Christus alles zij in alles.

2. Wat hun meningen waren omtrent hem, sommigen waren zoals die over Christus, vers 18.

a. Sommigen noemden hem een klapper, of beuzelaar. Zij dachten, dat hij sprak zonder enigerlei plan of bedoeling, wat hem zo maar inviel, zoals mensen met ene zieke verbeelding. Wat wil toch deze klapper zeggen? ho spermologos houtos, deze verstrooier van woorden, die daar heengaat, hier en daar een ijdel woord of verhaal heenwerpende, zonder enigerlei bedoeling of betekenis, of, deze opraper van zaden. Sommigen van de critici zeggen ons, dat het woord ene soort van vogeltje aanduidt, dat niets waard is, noch voor het spit, noch voor de kooi deugt, en zaden, die onbedekt op den weg of op den akker liggen oppikt, en daarvoor heen en weer huppelt.

Avicula parva quæ semina in triviis dispersa colligere solet. Voor de gelijke van zulk een erbarmelijk, verachtelijk dier zagen zij hem aan. Of wel zij dachten, dat Paulus van plaats tot plaats ging met zijne denkbeelden om er geld voor te krijgen, hier een penning en daar een penning, zoals vogels hier en daar een zaadje oppikken. Zij beschouwden hem als een ledigloper, een liedjeszanger, zoals wij zeggen.

b. Anderen noemden hem een verkondiger van vreemde goden, en dachten, dat hij sprak met het doel om zich hierdoor gewichtig te maken. En indien hij vreemde goden had aan te bieden, dan zou hij er gene betere markt voor kunnen vinden dan te Athene. Hij heeft wel niet, zoals velen, direct en openlijk vreemde of nieuwe goden verkondigd, maar zij dachten, dat hij dit scheen te doen, omdat hij hun Jezus en de opstanding verkondigde. Van zijne eerste komst onder hen heeft hij telkens en nogmaals van deze twee dingen gesproken, die ook inderdaad de voornaamste leerstellingen zijn van het Christendom-Christus en een toekomende staat, Christus onze Weg, en de hemel ons doel, en hoewel hij dit gene goden noemde, dachten zij toch, dat hij ze tot goden wilde maken. Ton Jêsoun kai tên anastasin, "zij hielden Jezus voor een nieuwen god, en anastasis, de opstanding, voor ene nieuwe godin " Aldus verloren zij het nut der Christelijke leer, door haar in ene Heidense spraak te hullen, alsof in Jezus te geloven, en de opstanding te verwachten een aanbidden was van nieuwe demonen.

3. Hun voorstel om hem in het openbaar een volledig en onpartijdig gehoor te verlenen, vers 19, 20. Zij hebben slechts hier en daar enige fragmenten van zijne leer gehoord, en zullen er gaarne beter op de hoogte van komen.

a. Zij beschouwen haar als iets vreemds en verbazingwekkends, zeer verschillend van de wijsbegeerte, die gedurende vele eeuwen te Athene onderwezen werd. "Het is ene nieuwe leer, waarvan wij het doel en de strekking niet begrijpen. Gij brengt enige vreemde dingen voor onze oren, waarvan wij nooit te voren gehoord hebben, wij weten niet wat er van te maken." Hieruit blijkt wel, dat zij onder al de geleerde boeken, die zij bezaten, de boeken van Mozes en de profeten of niet hadden, of er geen acht op hadden geslagen, want anders zou de leer van Christus niet zo volkomen nieuw en vreemd voor hen geweest zijn. Er was slechts een boek in de wereld, dat door Goddelijke ingeving was geschreven, en dat was het enige boek, dat hun onbekend was, en dat, als zij er behoorlijk acht op hadden willen slaan, reeds op de eerste bladzijde den groten strijd onder hen omtrent den oorsprong van het heelal beslist zou hebben.

b. Zij verlangen er meer van te weten, alleen maar omdat het iets nieuws en vreemds was, "Kunnen wij niet weten welke deze nieuwe leer is? Of moet zij (zoals de mysteriën der goden) een diep

geheim blijven? Als het kan, zouden wij gaarne weten, en wij wensen, dat gij ons zeggen zult, wat toch dit zijn wil, opdat wij er over kunnen oordelen." Dit was een billijk voorstel, het was voegzaam dat zij zouden weten wat deze nieuwe leer is, eer zij haar omhelsden, en zij waren redelijk genoeg haar niet te veroordelen, voordat zij er genoegzame kennis van hadden.

c. De plaats, waar zij hem brachten voor deze openlijke bekendmaking van zijne leer, was de Areopagus, hetzelfde woord, dat in vers 22 is overgezet door heuvel van Mars. Het was hun stadhuis, waar de magistraten vergaderden voor de openbare zaken, en de gerechtshoven hun zittingen hielden, en het was als de schouwplaats in de universiteit of van de scholen, waar de geleerden bijeen kwamen om elkaar hun denkbeelden en meningen mede te delen. Het gerechtshof, dat hier zitting hield, was vermaard om zijne billijkheid waardoor men er zich van alle kanten op beriep. Loochende iemand een god, dan was hij aan de bestraffing van dit hof blootgesteld. Diagoras werd door dit hof ter dood veroordeeld als een smader van de goden, en zonder goedkeuring van deze rechters mocht geen nieuwe god worden toegelaten. Daarheen brachten zij Paulus, niet om er verhoord te worden als een misdadiger, maar om er gehoord te worden als een kandidaat.

4. De algemene hoedanigheid, die aan het volk van deze stad bij die gelegenheid wordt toegeschreven, vers 21 Allen die van Athene, dat is: de inboorlingen van die plaats, en de vreemdelingen, die er ter hunner ontwikkeling en beschaving verblijf hielden, besteedden hun' tijd tot niets anders dan om wat nieuws te zeggen en te horen, hetgeen aangeduid wordt als de reden, waarom zij zo nieuwsgierig waren naar de leer van Paulus, niet omdat zij goed, maar omdat zij nieuw was. Het is een treurig karakter, dat hier aan deze lieden toegeschreven wordt, en toch zijn er velen, die hen navolgen.

a. Zij waren zeer voor het gezellig verkeer, voor onderlinge gesprekken. Paulus vermaant zijn leerling aan te houden in het lezen en overdenken, 1 Timotheus 4:13, 15, maar deze lieden verachtten die ouderwetse manier om kennis te verkrijgen, en gaven de voorkeur aan zeggen en horen. Goed gezelschap kan den mens wel zeer nuttig wezen en zal veel bijdragen tot de beschaving van iemand, die een goeden grond gelegd heeft in de studie, maar zeer vluchtig en oppervlakkig zal de kennis wezen, die alleen door gesprek en omgang verkregen is.

b. Zij hielden van nieuwigheid, wat nieuws te zeggen en te horen. Zij waren voor nieuwe ontwerpen en nieuwe denkbeelden in de filosofie, nieuwe vormen en nieuwe plannen in regeringszaken en staatkunde, en in den Godsdienst voor nieuwe goden, die van nabij gekomen waren, Deuteronomium 32:17, nieuwe demonen, nieuwerwetse beelden en altaren, 2 Koningen 16:10, zij hielden van verandering. Lang te voren had Demosthenes, een hunner redenaars, hun ten laste gelegd in een zijner philippica's, dat hun gewone vraag op de markt, of waar zij elders bij elkaar kwamen, was: ei ti legetai neooteron, of er iets nieuws was.

c. Zij bemoeiden zich met anderer zaken, waren er nieuwsgierig naar, en gaven geen acht op hun eigene zaken. Klapachtige lieden zijn altijd bemoeiallen, 1 Timotheus 5:13. Zij besteedden hun tijd tot niets anders. En zeer zwaar zal het hun vallen rekenschap te geven van hun tijd, die hem aldus doorbrengen. De tijd is kostbaar, en hij spoedt zich voort naar de eeuwigheid, maar zeer veel er van wordt verspild in nutteloze gesprekken. De nieuwe voorvallen mede te delen, of te horen mededelen, die door Gods voorzienigheid worden gewerkt onder ons eigen volk, of bij onze

naburen en vrienden, kan nu en dan zeer nuttig wezen, maar ons als nieuwsventers voor te doen, en onzen tijd in niets anders door te brengen is te verliezen wat zeer kostbaar is voor het gewinnen van hetgeen al zeer weinig waarde heeft.

Handelingen 17:22-31

Wij hebben hier de rede van Paulus te Athene. Wij hebben reeds verscheidene redenen gehad, uitgesproken door de apostelen voor de Joden, of zulke Heidenen, als die bekend waren met en eerbied hadden voor het Oude Testament, en aanbidders waren van den waren en levenden God. Alles, wat zij in die leerredenen te doen hadden, was te verklaren en te bewijzen, dat Jezus is de Christus, maar hier hebben wij ene leerrede, uitgesproken voor Heidenen, die valse goden aanbaden, en zonder den waren God in de wereld waren, en het doel of oogmerk van hun rede voor hen is gans anders. In het eerste geval was het hun taak om door profetieën en wonderen hun hoorders tot de kennis te brengen van den Verlosser, en tot het geloof in Hem, in het laatste geval was het hun streven, om hen door de gewone werken der Voorzienigheid tot de kennis en de aanbidding te brengen van den Schepper. Ene rede van die soort hebben wij te voren gehad, zij werd uitgesproken voor de ruwe, onwetende afgodendienaars van Lystra, die de apostelen hebben vergood, Hoofdstuk 14:15. Deze, welke hier vermeld wordt, is uitgesproken voor de meer beschaafde en verfijnde afgodendienaars te Athene, en het is ene schone, bewonderenswaardige rede, in ieder opzicht passend voor zijn gehoor, en voor het doel, dat hij er mede beoogde.

I. Hij geeft de bedoeling te kennen, die hij heeft met zijne rede, nl. hen te brengen tot de kennis van den enen, enig levenden en waarachtigen God, als het enige en gepaste Voorwerp van hun aanbidding. Hier is hij verplicht den grond te leggen van, en hen te onderwijzen in, de eerste beginselen van allen Godsdienst, nl. dat er een God is, en dat die God enig is. Toen hij predikte tegen de goden, die zij aanbaden, was het zijne bedoeling niet hen tot atheïsme te leiden, maar tot den dienst van de ware Godheid. Socrates, die de Heidense afgoderij had blootgelegd, was aangeklaagd voor dit zelfde hof en veroordeeld, niet slechts omdat hij gene goden achtte te zijn, die door de stad voor goden gehouden werden, maar omdat hij nieuwe demonen invoerde, en dit was nu de aanklacht tegen Paulus gericht. Stilzwijgend erkent hij het eerste gedeelte der beschuldiging, maar hoedt zich voor het laatste door te verklaren, dat hij gene nieuwe goden wil invoeren, maar hen wil brengen tot de kennis van een God, den Ouden van dagen.

1. Hij toont hun, dat zij hierin onderwezen moesten worden, want zij hadden de kennis verloren van den waren God, die hen gemaakt heeft, door de aanbidding van valse goden, die zij gemaakt hebben, Deos qui rogat ille facit -Wie de goden aanbidt, maakt ze. Ik bemerk dat gij alleszins gelijk als godsdienstiger zijt. De misdaad, die hij hun ten laste legt, is, dat zij anderen de ere geven, die aan God alleen toekomt, dat zij demonen vreesden en aanbaden, geesten, die zij onderstelden in de beelden te wonen, tot welke zij hun aanbidding richtten. "Het is tijd, dat u gezegd wordt, dat er slechts een God is, dat moet nu gezegd worden tot u, die de goden vermenigvuldigt boven die van al uwe naburen, en uwe afgoderij met al uwe zaken vermengt. Gij zijt in alles bijgeloviger -deisidaimonesteroi, gij laat gemakkelijk alles toe wat onder schijn van Godsdienst tot u komt, maar hierdoor wordt de Godsdienst immer meer verdorven, ik breng u hetgeen hem zal hervormen". Hun naburen prezen hen hiervoor als vrome lieden, maar het is opmerkelijk, hoe hij de beschuldiging verzacht, haar niet verzwaart of vergroot, om hen tot toorn te prikkelen, hij gebruikt een woord, dat onder hen in gunstigen zin genomen wordt: Gij zijt in alle opzichten meer dan gewoon Godsdienstig, zo lezen sommigen dien volzin, gij zijt op uwe manier zeer vroom, of, zo het in ongunstigen zin genomen wordt dan is het toch verzacht: "Gij zijt, als het ware, -hoos bijgeloviger dan gij behoeft te wezen", en hij zegt niet meer dan wat hij zelf ziet, bemerkt, deooroo -ik zie het, ik merk het op. Zij

beschuldigden Paulus, dat hij nieuwe demonen verkondigde. "Neen", zegt hij, "gij hebt reeds overvloed van demonen, ik zal er geen toevoegen aan hun getal".

2. Hij toont hun, dat zij zelven ene goede aanleiding hebben gegeven, om hun dezen enen waarachtigen God te verkondigen, door een altaar op te richten Aan den onbekenden God, hetgeen de erkenning aanduidt, dat er een God is, die voor hen echter een onbekende God is, en het is treurig te denken, dat te Athene, ene plaats welke verondersteld werd het monopolie te hebben van wijsheid, de ware God een onbekende God was, de enige God, die onbekend is. "Nu behoort gij Paulus welkom te heten, want dit is de God, dien hij u bekend komt maken, de God, van wie gij stilzwijgend klaagt niets te weten". Waar wij ons bewust zijn gebrek van te hebben, te kort in te komen, daar juist komt het Evangelie en helpt ons voort. De geleerden hebben onderscheidene gissingen gemaakt omtrent dit altaar, dat aan den onbekenden God gewijd was.

a. Sommigen denken, dat de betekenis is: Aan den God, wiens ere het is onbekend te zijn, en dat zij bedoelen den God der Joden, wiens naam onuitsprekelijk, en wiens natuur ondoorgrondelijk is. Het is waarschijnlijk, dat zij van de

Joden gehoord hebben, en van de Schriften des Ouden Testaments, van den God Israël's, die zich bewezen had te zijn boven alle goden, maar een God was, die zich verborgen houdt, Jesaja 45:15. De Heidenen noemden den God der Joden: Deus incertus, incertum Mosis Numen een onzekere Godheid van Mozes, en den God zonder naam. Dezen God nu, zegt Paulus, dezen God, die door geen onderzoek volkomen ontdekt kan worden, verkondig ik ulieden.

b. Anderen denken, dat de betekenis is: Aan den God, dien het ons ongeluk is niet te kennen, hetgeen aanduidt, dat zij het gelukkig zouden vinden Hem wel te kennen. Sommigen verhalen ons, dat zij, bij gelegenheid, dat ene pestziekte te Athene woedde, aan al hun goden, den een na den anderen, geofferd hadden om de plage te doen ophouden. Toen werd hun de raad gegeven om enige schapen heen te laten gaan waar zij wilden, om dan, waar zij gingen liggen, een altaar te bouwen too prosakonti Theoo -aan den rechten God, of, den God wiens zaak het was de pestilentie te doen ophouden, en omdat zij niet wisten hoe Hem te noemen, stelden zij het opschrift: Aan den onbekenden God. Anderen, en wel uit de beste geschiedschrijvers van Athene, zeggen ons, dat zij vele altaren hadden met het opschrift: Aan de goden van Azië, Europa en Afrika, Aan den onbekenden God, en in sommigen van de naburige landstreken placht men te zweren bij den God, die te Athene onbekend is, aldus Lucianus. Merk nu op de bescheidenheid, waarmee Paulus hiervan spreekt, opdat men hem niet voor een spion zal aanzien, of voor iemand, die zich, meer dan aan een vreemdeling betaamt, in hun geheimenissen indringt, hij zegt, dat hij de stad doorgaande en hun heiligdommen aanschouwende, dit heeft opgemerkt. Het altaar stond daar openlijk, en hij kon het niet vermijden, het te zien, en het was zeer geschikt om hem opmerkingen te doen maken omtrent den Godsdienst van de plaats. En merk nu ook op hoe verstandig en natuurlijk hij dit tot uitgangspunt neemt van zijne rede over den waren God. Hij zegt hun, ten eerste: dat de God, dien hij hun verkondigde, reeds door hen vereerd werd, en dat hij dus geen verkondiger was van nieuwe of vreemde goden. "Daar gij een zeker vertrouwen in Hem hebt, heeft Hij ook ene zekere soort van hulde van u ontvangen." Ten tweede. Hij was Een, dien zij onwetend aanbaden, hetgeen een smaad was voor hen, die in de gehele wereld vermaard zijn van wege hun kennis. "Nu," zegt hij, "kom ik dien smaad van u afnemen, opdat gij Hem met kennis en verstand zult aanbidden, dien gij nu onwetend, zonder Hem te kennen, aanbidt, en het kan niet anders dan u welgevallig wezen, dat uwe

blinde godsdienstigheid in een redelijk dienen van God wordt veranderd, zodat gij niet aanbidt wat gij niet weet."

II. Hij bevestigt zijne leer van een levenden en waarachtigen God door te wijzen op Zijne werken in schepping en voorzienigheid. "De God, dien ik u verkondig als het enige Voorwerp uwer verering, en dien ik u ernstig vermaan te aanbidden, is de God, die de wereld heeft gemaakt, en haar regeert, en door deze zichtbare bewijzen van Zijn bestaan kunt gij heengevoerd worden tot dit onzichtbare Wezen, en overtuigd worden van Zijne eeuwige kracht en Goddelijkheid." De Heidenen in het algemeen, en de Atheners in het bijzonder, werden in hun Godsdienstige begrippen niet beheerst door hun filosofen, van wie velen op heldere en voortreffelijke wijze gesproken hebben van een oppersten Numen, en van Zijne oneindige volmaaktheden, Zijne algemene werking en heerschappij (getuigen de geschriften van Plato, en lang daarna van Cicero,) maar door hun dichters en al hun ijdele verbeeldingen. De werken van Homerus waren de bijbel van de Heidense theologie, of liever demonologie, niet die van Plato, en de filosofen hebben zich daar gedwee aan onderworpen, bleven bij hun eigene bespiegelingen, redeneerden er over onder elkaar, en onderwezen er hun leerlingen in, maar nooit hebben zij er het gebruik van gemaakt, dat zij er van hadden behoren te maken, om de afgoderij tegen te staan, zo weinig zeker waren zij er van, en zo weinig indruk hebben zij op hen gemaakt! Ja meer, zij deden mede met de bijgelovigheden van hun land, en dachten, dat dit hun plicht was. Eamus ad communem errorem -Laat ons de algemene dwaling aannemen. Nu zet Paulus er zich toe, in de eerste plaats, om de filosofie der Atheners te hervormen (hij verbetert er de vergissingen van,) en hun juiste denkbeelden te geven omtrent den enen, enig levenden, en waren God, en dan de zaak verder te brengen dan zij ooit beproefd, of gepoogd hadden, ter hervorming van hun eredienst en hen af te brengen van hun polytheïsme en hun afgoderij. Let nu op de heerlijke dingen welke Paulus hier zegt van den God, dien hij diende, en wenste, dat ook zij zouden dienen.

1. Hij is de God, die de wereld gemaakt heeft, en alles wat daarin is, de Almachtige Vader, de Schepper van hemel en aarde. Velen van de wijsgeren hebben dit erkend, maar die van de school van Aristoteles hebben het ontkend, zij beweerden: "dat de wereld van eeuwigheid af bestaan heeft, en dat alles altijd geweest is zoals het nu is." Die van de school der Epicuriërs verkeerden in den waan: "dat de wereld door een toevallig samentreffen van atomen ontstaan is, welke in voortdurende beweging zijnde, ten laatste toevalligerwijs in dezen vorm zijn geraakt." Tegenover die beiden houdt Paulus staande, dat God door de werkingen ener oneindige macht, en naar het bestel ener oneindige wijsheid in den aanvang des tijds de wereld gemaakt heeft met alles wat daarin is. Het ontstaan der wereld was dus niet, gelijk zij waanden, verschuldigd aan ene eeuwige stof, maar aan een eeuwigen Geest, een eeuwig en oneindig Verstand.

2. Daarom is Hij Heer van hemel en aarde, dat is: Hij is de rechtmatige Eigenaar en Bezitter van al de wezens, krachten en schatten van de boven- en de benedenwereld, van het stoffelijke en onstoffelijke, het zichtbare en het onzichtbare. Dit vloeit voort uit Zijn maken van hemel en aarde. Heeft Hij alles geschapen, dan heeft Hij ook ongetwijfeld de beschikking over alles, en waar Hij het aanzijn heeft gegeven, daar heeft Hij ook het onbetwistbaar recht om wetten te geven.

3. Hij is inzonderheid de Schepper van mensen, van alle mensen, vers 26. Hij heeft uit enen bloede het ganse geslacht der mensen gemaakt. Hij heeft den eersten mens gemaakt, Hij heeft iedere mens gemaakt, Hij is de Formeerder van het lichaam van elke mens, en de Vader van den geest van elke mens. Hij heeft de natiën der mensen gemaakt, niet slechts alle mensen in de natiën, maar de natiën

in hare politieke betekenis. Hij heeft ze gefundeerd, ze gerangschikt in gemenebesten ter hunner wederzijdse bescherming en hun wederzijds nut en voordeel. Hij heeft ze allen uit een bloede gemaakt, van ene en dezelfde natuur, Hij formeert hun aller hart. Afstammende van een en dezelfden voorvader, zijn zij, in Adam, allen aan elkaar verwant, en dit zijn zij ook in Noach, opdat zij als medeschepselen en broeders elkaar liefhebben en hulp verlenen. Hebben wij niet allen een Vader? Heeft niet een God ons geschapen? Maleachi 2:10. Hij heeft ze gemaakt om op den gehelen aardbodem te wonen, dien Hij, als een milddadig Weldoener, met al Zijne volheid aan de kinderen der mensen gegeven heeft. Hij heeft hen niet gemaakt om allen in ene zelfde plaats te wonen, maar om verspreid over de aarde te leven, daarom behoort het ene volk niet met minachting neer te zien op een ander volk, zoals de Grieken alle andere natiën met minachting aanzagen, want allen, die op den gehelen aardbodem wonen, zijn van hetzelfde geslacht, hetzelfde bloed. De Atheners beroemden er zich op, dat zij uit hun eigen land zijn voortgekomen, er de eerste bewoners van zijn geweest, en aan geen ander volk verwant waren. Dezen hoogmoedigen waan werpt de apostel hier ter neer.

4. Dat Hij de grote Weldoener is van geheel de schepping, vers 25, Hij geeft allen het leven en den adem en alle dingen. Hij heeft niet slechts den eersten mens den adem des levens ingeblazen, maar nog en voortdurend blaast Hij iedere mens den adem in. Hij geeft ons de ziel, Hij heeft den geest des mensen in zijn binnenste geformeerd. Hij heeft ons niet slechts het leven en den adem gegeven, toen Hij ons in het aanzijn riep, maar Hij geeft ze ons voortdurend, Zijne voorzienigheid is ene voortdurende schepping. Hij stelt onze zielen in het leven. Ieder ogenblik gaat onze adem uit, maar in het volgende ogenblik geeft Hij hem ons genadiglijk weer. Het is niet slechts Zijne lucht, waarin wij ademen, maar onze adem is in Zijne hand, Daniël 5:23. Hij geeft aan alle mensen het leven en den adem, want gelijk de geringsten van de kinderen der mensen van Hem leven en van Hem ontvangen, zo kunnen de wijste filosofen en machtigste vorsten zonder Hem niet leven. Hij geeft aan allen, niet alleen aan alle kinderen der mensen, maar ook aan de lagere schepselen, aan alle dieren, alle vlees, waarin een geest des levens is, Genesis 6:17. Zij hebben hun leven, hun adem van Hem, Hij geeft alles, alle dingen, die tot onderhoud des levens dienen. Het aardrijk is vol van Zijne goederen, Psalm 104:24, 27. 5. Dat Hij de oppermachtige Beschikker is van alle zaken der mensen, naar den raad Zijns willens, vers 26, bescheiden hebbende de tijden te voren geordineerd, en de bepalingen van hun woning. Zie hier:

A. De vrijmacht van Gods beschikkingen ons betreffende. Hij heeft bepaald elke gebeurtenis, horisas, de zaak is vastgesteld, de beschikkingen der voorzienigheid zijn onbetwistbaar, en moeten dus niet betwist worden, onveranderlijk, en kunnen dus niet veranderd worden.

B. De wijsheid Zijner beschikkingen: Hij heeft bescheiden wat te voren geordineerd was, de besluiten van den Eeuwigen Geest, het Eeuwig Verstand zijn gene plotselinge besluiten, maar de wedergade of het uitvloeisel van een eeuwig raadsbesluit. Hij zal volbrengen wat over mij bescheiden is, Job 23:14.

Alles wat uit God voortkomt, was van voor de grondlegging der wereld in God verborgen.

C. De dingen, waarmee Zijne voorzienigheid gemeenzaam bekend is: namelijk tijden en plaatsen, de tijden en plaatsen van ons wonen in deze wereld zijn bestemd en verordineerd door den God, die ons gemaakt heeft.

a. Hij heeft de tijden voor ons vastgesteld. Ons schijnen de tijden veranderlijk toe, maar God heeft ze bestemd en vastgesteld. Onze tijden zijn in Zijne hand, om ze te verlengen of te verkorten, ze bitter of liefelijk te maken, al naar het Hem behaagt. Hij heeft den tijd bescheiden en vastgesteld van onze komst in de wereld, en den tijd van ons blijven in de wereld, onzen tijd, om geboren te worden, en onzen tijd om te sterven, 1 Prediker 3:1, 2, en al het weinigje, dat daar tussen in ligt, den tijd van al onze belangen in deze wereld, hetzij dat het tijden van voorspoed of van rampspoed voor ons zijn, Hij is het, die ze bestemd en verordineerd heeft, en van Hem zijn wij afhankelijk met betrekking tot den tijd, die nog voor ons ligt.

b. Hij heeft ook de bepalingen van onze woning bescheiden en vastgesteld, Hij die de aarde heeft bestemd tot woning voor de kinderen der mensen, heeft voor de kinderen der mensen ene onderscheiding van woning op de aarde vastgesteld, ingesteld wat wij eigendom noemen, waaraan Hij grenzen heeft gesteld om ons te beletten ons aan elkanders bezitting te vergrijpen. De bijzondere woonplaats, die ons ten deel is gevallen, de plaats onzer geboorte en de plaats waar wij gevestigd zijn, zijn door God vastgesteld en bepaald, hetgeen ene reden is, waarom wij ons behoren te vergenoegen met, en te schikken naar, de woonplaats, waarin wij ons bevinden. 6. Dat Hij niet ver is van een iegelijk van ons, vers 27. Hij is overal tegenwoordig, Hij is niet slechts aan onze rechterhand, maar Hij bezit onze nieren, Psalm 139:13. Ten allen tijde is Zijn oog op ons gericht, en Hij kent ons beter dan wij ons zelven kennen. Afgodendienaars maken beelden van God, opdat zij

Hem in die beelden bij zich kunnen hebben. De apostel toont hun hier het ongerijmde van aan, want Hij is een oneindige Geest, die niet ver is van een iegelijk van ons, en nooit is Hij door ons pogen om Hem door enigerlei beeld voor ons te vertegenwoordigen ons meer nabij, maar, in een zekeren zin, juist verder van ons verwijderd. Hij is nabij ons, wáár wij ook zijn, zowel om de hulde te ontvangen, die wij Hem brengen, als om ons de zegeningen te schenken, die wij van Hem vragen, hoewel niet nabij een altaar, beeld of tempel. Gelijk de Heere van allen rijk is, Romeinen 10:12, zo is Hij ook nabij, Deuteronomium 4:7, allen, die Hem aanroepen. Hij, die wil, dat wij aan alle plaatsen zullen bidden, verzekerde ons, dat Hij nergens verre van ons is. Van welk land, volk, of beroep wij ook zijn, wat onze rang of positie ook is in de wereld, hetzij wij ons in een paleis bevinden, of in ene armelijke hut, onder ene grote menigte, of eenzaam in een hoek, in ene stad of in ene woestijn, in de diepte der zee, of ver weg op de zee- dit is zeker: God is niet ver van een iegelijk van ons. 7. Dat wij in Hem leven, ons bewegen en zijn, vers 28. Wij zijn noodwendig en voortdurend afhankelijk van Zijne voorzienigheid, zoals de rivieren afhankelijk zijn van de bron, en de zonnestralen van de zon.

a. In Hem leven wij, dat is: het voortduren van ons leven zijn wij verschuldigd aan Hem, aan den gestadigen invloed van Zijne voorzienigheid: Hij is ons Leven en de lengte onzer dagen. Wij zijn het niet alleen aan Zijne lankmoedigheid en barmhartigheid verschuldigd, dat ons verbeurd leven niet is afgesneden, maar het is door Zijne macht, Zijne goedheid en Vaderlijke zorg, dat ons broos leven verlengd wordt. Er is gene positieve daad Zijns toorns nodig om ons te vernielen, zo Hij slechts de positieve daden Zijner goedheid schorst, of doet ophouden, sterven wij van zelf.

b. In Hem bewegen wij ons, het is door Zijne voortdurende voorzienigheid, dat onze zielen zich bewegen in hare uitgangen en werkingen, dat onze gedachten heen en weer gaan over duizenderlei onderwerpen, dat onze genegenheden zich richten naar het rechte voorwerp. Evenzo is het door

Hem dat onze ziel ons lichaam beweegt, wij kunnen gene hand, geen voet, geen tong bewegen dan door Hem, die, gelijk Hij de eerste Oorzaak is, ook de eerste Beweger is.

c. In Hem zijn wij. Niet alleen ontvingen wij van Hem ons bestaan, maar in Hem hebben wij ook nu nog ons bestaan, aan Zijne voortdurende zorg en goedheid zijn wij verschuldigd, niet alleen, dat wij een bestaan hebben-niet verzonken zijn in het niet-zijn-maar dat wij ons bestaan hebben, dit bestaan hebben, tot zulk een edelen rang van wezens hebben behoord en er nog toe behoren, instaat om God te kennen en te genieten, dat wij niet heengelopen zijn in den lagen staat van redeloze dieren, of den ellendigen, rampzaligen staat van duivelen. 8. Dat wij, over het geheel, van Gods geslacht zijn, Hij is onze Vader, die ons gemaakt, gegenereerd, heeft, Deuteronomium 32:6, 18, en Hij heeft ons gevoed en groot gemaakt als kinderen, Jesaja 1:2. De bekentenis van een tegenstander in zulk een geval, wordt altijd beschouwd als argumentum ad hominem -een argument op den man af, en daarom haalt de apostel hier een gezegde aan van een der Griekse dichters, Aratus, een inboorling van Cilicia, en dus Paulus' landgenoot, die in zijn Phenomena, aan het begin van zijn boek, sprekende van den Heidensen Jupiter, dat is, in het poëtisch dialect den oppersten God, dit van hem zegt: -tou gar kai genos hesmen -want ook wij zijn van zijn geslacht. En voor hetgeen hij sprak van het feit, dat wij in God leven en ons bewegen, zou hij nog andere dichters hebben kunnen aanhalen:

Spiritus intus alit, totamque infusa per artus Mens agitat molem. Deze werkzame geest, waarvan geheel de ruimte vervuld is, Verenigt en vermengt zich met het machtig geheel. Virg. Æneid.

VI. Est Deus in nobis, agitante calescimus illo Het is de Godheid, die ons hart verwarmt. Ovid, Fastorum

VI. Jupiter est quodcunque vides, Quocunque moveris.

Waarheen gij ook ziet, waarheen gij ook dwaalt, Van Jupiter is alles vervuld. Lucanus, lib, II.

Maar hij kiest dit gezegde van Aratus omdat, het in weinig woorden veel bevat. Hieruit blijkt, niet slechts dat Paulus zelf een geleerde was, maar ook dat menselijke geleerdheid den Evangeliedienaar siert en nuttig is, inzonderheid ter overtuiging van hen, die buiten zijn, want het stelt hen in staat die tegenstanders met hun eigene wapenen te verslaan, Goliath's hoofd met zijn eigen zwaard af te houwen. Hoe kunnen de tegenstanders der waarheid uit hun sterkten verdreven worden door hen, die deze sterkten niet kennen? Het kan ook ter beschaming strekken van Gods belijdend volk, die hun betrekking tot God vergeten en er in tegenheid mede wandelen, dat een Heidens dichter van God kon zeggen: Wij zijn van Zijn geslacht, geformeerd voor Hem, veel meer de zorge zijnde van Zijne voorzienigheid dan ooit kinderen de zorge zijn geweest van hun ouders, weshalve wij verplicht zijn Zijne geboden te gehoorzamen, te berusten in Zijne beschikkingen, en Hem te zijn tot een naam en tot een lof. Daar wij in Hem en van Hem leven, behoren wij voor Hem te leven, daar wij ons in Hem bewegen behoren wij ons naar Hem, tot Hem, te bewegen, en daar wij in Hem zijn, en van Hem alles ontvangen wat ons zijn, ons bestaan, onderhoudt en liefelijk maakt, behoren wij ons zijn, ons bestaan, Hem te wijden, en van Hem een nieuw zijn, een beter zijn, een eeuwig wel-zijn te vragen.

III. Evenals de profeten van ouds, leidt hij uit al deze grote waarheden betreffende God de ongerijmdheid af van hun afgoderij. Indien dit zo is:

1. Dan kan God door geen beeld worden voorgesteld. Indien wij Gods geslacht zijn, en wij geesten zijn in vlees, dan voorzeker is Hij, die de Vader is van onzen geest (en onze geest is het voornaamste bestanddeel van ons, en juist dat deel door hetwelk wij Gods geslacht genoemd worden) zelf een Geest, en wij moeten niet denken, niet menen, dat de Godheid goud of zilver of steen gelijk is, welke door mensenkunst en bedenking gesneden zijn, vers 29. Wij doen God onrecht, en beledigen Hem, als wij dit denken. God heeft den mens geëerd door zijne ziel naar Zijn beeld te formeren, maar de mens onteert God, indien hij Hem formeert naar de gelijkenis van zijn lichaam. De Godheid is geestelijk, oneindig, onstoffelijk en onbevattelijk, en daarom is het een zeer onwaar en onjuist begrip dat een beeld ons van God geeft, al is de stof, waaruit dat beeld vervaardigd is, ook nog zo rijk, goud of zilver, of al is de vorm, de gedaante er van ook nog zo kunstig, nog zo uitnemend door mensenkunst en bedenking gesneden, al is deszelfs gelaat, en houding en kledij ook nog zo vol van uitdrukking en betekenis, het is toch niets anders dan een leugenleraar.

2. Dan woont Hij ook niet in tempelen met handen gemaakt, vers 24. Hij wordt niet aangelokt door een tempel, dien de mens voor Hem kan bouwen, noch is Hij tot een zodanige tempel beperkt. Een tempel brengt Hem nooit nader tot ons, noch houdt Hem ooit langer onder ons. Een tempel is geriefelijk voor ons om er samen te komen tot aanbidding van God, maar God behoeft gene plaats der rust of ter woning, Hij heeft den glans en de pracht van een gebouw niet nodig ter verhoging van de heerlijkheid Zijner verschijning. Een vroom, oprecht hart, een tempel, niet met handen gemaakt, maar door den Geest van God, dat is de tempel, waarin Hij woont, en waarin Hij zich verlustigt te wonen. Zie 1 Koningen 8:27, Jesaja 66:1, 2.

3. Dan wordt Hij ook niet gediend, Hij wordt niet bediend met mensenhanden, als iets behoevende, vers 25. Hij, die alles gemaakt heeft en alles onderhoudt, kan niet bevoordeeld worden door onze diensten, noch heeft Hij onze diensten nodig. Indien wij alles van Hem ontvangen, alles aan Hem ontlenen, dan is Hij algenoegzaam, en kan dus niet anders dan zelfgenoegzaam zijn, en onafhankelijk. Welke behoefte kan God hebben aan onze diensten, of welk voordeel kan Hij er van hebben, als Hij toch alle volmaaktheid heeft in zich zelven, en wij niets goeds hebben, dan wat wij van Hem ontvangen? De filosofen waren zich ook wel bewust van die waarheid, dat God ons noch onze diensten van node heeft, maar het Heidense gemeen bouwde tempels, en bracht offers aan hun goden in de mening, dat zij huizen en voedsel van node hadden. Zie Job 35:5-8, Psalm 50:8, enz.

4. Dan is het ook ons aller belang God te zoeken, vers 27, opdat zij den Heere zouden zoeken, dat is: Hem op de rechte wijze vrezen en aanbidden. God heeft de kinderen der mensen in voortdurende afhankelijkheid van Hem gehouden voor hun leven, en voor de geriefelijkheden van het leven, opdat zij voortdurend onder verplichting aan Hem zijn zouden. Wij hebben duidelijke aanwijzingen van Gods tegenwoordigheid onder ons, van de zorge Zijner voorzienigheid voor ons, en van zijne milddadigheid jegens ons, opdat wij tot de vraag komen: Waar is God onze Maker, die de psalmen geeft in den nacht? die ons geleerder maakt dan de beesten der aarde, en ons wijzer maakt dan het gevogelte des hemels? Job 35:10, 11. Niets, zou men zo denken, moest krachtiger zijn om ons te overtuigen dat er een God is, en ons aan te sporen om Zijne eer en heerlijkheid te zoeken in ons dienen, en ons geluk te vinden in Zijne gunst en liefde dan het beschouwen en nagaan van onze eigene natuur, inzonderheid van de edele gaven en krachten onzer ziel. ALS wij dezen beschouwen en er over nadenken, dan zullen wij onze betrekking bespeuren tot, en onze verplichting aan een God, die boven ons is. Toch is deze ontdekking, vergeleken bij die door Goddelijke openbaring, zo

duister, en zijn wij zo ongeschikt en onbekwaam om haar te ontvangen, dat zij, die gene andere hebben, niets anders konden dan naar Hem tasten.

a. Het was zeer onzeker, of zij door dit zoeken God zouden vinden, of ontdekken, het was slechts een misschien, of zij Hem mogelijk ook zouden vinden.

b. Indien zij al iets van God ontdekten, was het toch slechts een verward begrip of denkbeeld, zij tastten slechts naar Hem, zoals mensen, die zich in het donker bevinden, of zoals blinden, die alles aangrijpen, wat zich op hun' weg bevindt, maar niet weten of het al of niet datgene is wat zij zoeken. Het is een zeer verward begrip, dat deze hun dichter heeft van de betrekking tussen God en den mens, en zeer in het algemeen, dat wij Zijn geslacht zijn, hetgeen ook het denkbeeld was van hun filosofen. Pythagoras zei: Theion genos esti brotoias. De mensen hebben ene soort van Goddelijke natuur. En Heraclius (opud Lucian) gevraagd zijnde: Wat zijn mensen? antwoordde: Theoi thnêtoi - sterfelijke goden, en wat zijn de goden? antwoordde: athanatoi anthroopoi, Onsterfelijke mensen. En Pindarus zegt: (Nemean, Ode 6) Hen androon hen theoon genos: God en de mensen zijn na verwant. Het is waar: door de kennis van ons zelven kunnen wij geleid worden tot de kennis van God, maar het is ene verwarde, duistere kennis. Het is slechts een tasten naar Hem. Wij hebben dus reden, om dankbaar te zijn, dat wij door het het Evangelie van Christus veel helderder kennis van God hebben ontvangen, dan het licht der natuur ons kon geven, nu tasten wij niet langer naar Hem, maar kunnen met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwen.

IV. Nu gaat hij er toe over, om hen allen op te wekken zich van hun afgoderij te bekeren, er zich van af te wenden, vers 30, 31. Dit is het praktisch gedeelte van Paulus' rede voor de universiteit. Hun God verkondigd hebbende, vers 23, neemt hij daar gepaste aanleiding uit, om hen te dringen tot bekering tot God, en hij zou hen ook onderwezen hebben

in het geloof aan den Heere Jezus Christus, indien zij slechts het geduld hadden gehad om naar hem te luisteren. Na hun het ongerijmde aangetoond te hebben van hun aanbidden van andere goden, zoekt hij hen nu te bewegen om niet langer voort te gaan met die dwaze aanbidding, maar er zich van te bekeren tot den levenden en waren God. Merk op:

1. Hoe God met de Heidenwereld gehandeld heeft, voor dat het Evangelie er gebracht werd.

God heeft de tijden der onwetendheid voorbijgezien.

A. Het waren tijden van grote onwetendheid. De menselijke geleerdheid bloeide even voor de komst van Christus meer dan ooit te voren in de Heidenwereld, maar in de dingen Gods heerste ene grove onwetendheid onder hen. Diegenen zijn waarlijk onwetend, die of God niet kennen, of Hem onwetend aanbidden. Afgoderij was het gevolg van onwetendheid.

B. Deze tijden van onwetendheid heeft God voorbijgezien. Vat dit op:

a. Als ene daad der Goddelijke gerechtigheid. God verachtte, of veronachtzaamde deze tijden van onwetendheid, en heeft hun niet, gelijk nu, Zijn Evangelie gezonden. Het moest Hem wel tot toorn

verwekken te zien hoe Zijne eer aan een ander gegeven werd, en Hij verfoeide en haatte deze tijden. Aldus wordt het door sommigen verstaan. Of liever:

b. Als ene daad der Goddelijke lankmoedigheid en verdraagzaamheid, Hij heeft die tijden voorbijgezien, Hij heeft hen niet teruggehouden van die afgoderij door profeten onder hen te zenden, zoals Hij ze aan Israël gezonden heeft, maar schonk hun de gaven Zijner voorzienigheid, Hoofdstuk 14:16, 17. Deze dingen doet gij, en Ik zwijg, Psalm 50:21. Hij gaf hun niet zulke roepstemmen en zulke beweegredenen tot bekering, als Hij hun nu geeft, Hij liet hen varen, omdat zij het licht, dat zij hadden, niet gebruikten maar moedwillig onwetend bleven, heeft Hij hun geen groter of helderder licht gezonden. Of wel: Hij was niet haastig of streng met hen, maar was lankmoedig over hen, omdat zij het onwetend gedaan hebben, 1 Timotheus 1:13.

2. Den last, dien God gaf aan de Heidenwereld door het Evangelie, hetwelk Hij nu onder hen zond: Hij gebiedt nu allen mensen alom, dat zij zich bekeren, verandering zullen brengen in hun zin, hun wijze van doen, zich zullen schamen over hun dwaasheid, en met meer verstand handelen, dat zij hun aanbidding der afgoden zullen staken, om zich nu tot de aanbidding van den waren God te begeven. Ja meer: het is zich met smart en schaamte af te wenden van elke zonde, en zich met blijmoedigheid en vastberadenheid te keren tot elke plicht.

a. Dit is Gods gebod. Het zou ene grote gunst zijn geweest indien ons slechts gezegd was, dat er nog plaats is voor bekering, en dat wij er toegelaten kunnen worden, maar Hij gaat verder, Hij treedt ten onzen behoeve tussenbeide met Zijn gezag, en heeft ons ten plicht gesteld wat ons voorrecht is.

b. Het is Zijn gebod aan alle mensen, alom, aan mensen, en niet aan engelen, die het niet nodig hebben, aan mensen, en niet aan duivelen, die van het voorrecht er van buiten gesloten zijn, aan alle mensen, alom. Alle mensen hebben werk gemaakt voor bekering, en hebben reden genoeg tot bekering, en alle mensen worden geroepen om zich te bekeren, en zullen er het nut en voordeel van hebben. Den apostelen is opgedragen dit overal te prediken en te verkondigen. De profeten werden gezonden tot de Joden om hun te gebieden zich te bekeren, maar de apostelen zijn gezonden om bekering en vergeving der zonden te prediken aan alle volken.

c. Thans, in de Evangelietijden, wordt dit ernstiger geboden, omdat het meer aangemoedigd is dan te voren, de weg tot vergeving der zonden is thans meer dan te voren geopend, en de belofte meer ten volle bevestigd, en daarom verwacht Hij thans, dat allen zich zullen bekeren. "Bekeert u thans, thans eindelijk, thans, nu het tijd is, bekeert u, want gij hebt reeds te lang geleefd in de zonde. Bekeert u, nu het nog tijd is, want weldra zal het te laat zijn."

3. De grote reden, die aan dit gebod kracht bijzet, is ontleend aan het komende oordeel. God gebiedt ons ons te bekeren, omdat Hij een dag gesteld heeft op welken Hij den aardboden rechtvaardiglijk zal oordelen, vers 31, en omdat Hij nu, onder het Evangelie ene helderder openbaring heeft gegeven van een’ staat van vergelding in de andere wereld, dan ooit te voren. Merk op:

a. De God, die de wereld gemaakt heeft, zal haar oordelen, Hij, die aan de mensen hun aanzijn en hun vermogens heeft gegeven, zal hun rekenschap vragen van het gebruik, dat zij er van gemaakt hebben, en hun dienovereenkomstig vergelding doen, hetzij het lichaam de ziel heeft gediend in het

dienen van God, of de ziel de slaaf is geweest van het lichaam door het vlees te verzorgen, en een iegelijk zal wegdragen hetgeen door het lichaam geschiedt, naar dat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad, 2 Corinthiërs 5:10. De God, die nu de wereld regeert, zal haar oordelen, zal de trouwe vrienden Zijner regering belonen, en de rebellen straffen.

b. Er is een dag gesteld voor dit algemene overzicht van al hetgeen de mensen gedaan hebben in den tijd, en ene eindbepaling van hun toestand voor de eeuwigheid. Die dag is vastgesteld in den raad Gods en kan niet veranderd worden, maar hij is dáár verborgen en kan niet gekend, of geweten worden. Een dag van beslissing, een dag van beloning, een dag, die aan al de dagen van den tijd een einde zal maken.

c. De wereld zal rechtvaardiglijk geoordeeld worden, want God is niet onrechtvaardig, als hij toorn over ons brengt, Romeinen 3:5, want het is verre van Hem ongerechtigheid te doen. Zijne kennis van het karakter en de handelingen der mensen is onfeilbaar juist, en daarom is Zijn oordeel over hen onbetwistbaar rechtvaardig, en evenals men van dat oordeel niet in hoger beroep kan komen, zo zal er ook gene tegenspraak of tegenwerping tegen ingebracht kunnen worden.

d. God zal de wereld oordelen door een Man, dien Hij daartoe geordineerd heeft, en die geen ander wezen kan dan de Heere Jezus aan wie al het oordeel is overgegeven. Door Hem heeft God de wereld gemaakt, door Hem heeft Hij haar verlost, door Hem regeert Hij haar en door Hem zal Hij haar oordelen.

e. Dat God Christus uit de doden heeft opgewekt is er het grote bewijs van, dat Hij gesteld en verordineerd is als Rechter van de levenden en de doden. Uit de eer, die Hij Hem hiermede aangedaan heeft, bleek, dat Hij Hem voor deze eer, nl. om de wereld te oordelen, bestemd heeft. Zijne opwekking van Hem uit de doden was het begin Zijner verhoging, Zijn oordelen van de wereld zal er de volmaking van wezen, en Hij, die begint zal voleinden. God heeft aan alle mensen verzekering gedaan, een genoegzamen grond gegeven om op te bouwen, zowel dat er een toekomend oordeel is, als dat Christus hun Rechter zal zijn, de zaak is niet in het onzekere gelaten, zij is ontwijfelbaar zeker. Laten alle Zijne vijanden hier zeker van wezen, en voor Hem sidderen, laten alle zijne vrienden er verzekerd van wezen, en er in roemen.

f. Het denken aan het toekomstige oordeel en dat het door Christus zal geschieden, moet ons allen opwekken om ons te bekeren van onze zonden, en ons tot God te wenden. Dit is het enige middel om den Rechter tot onzen Vriend te maken op dien dag, die een schrikkelijke dag zal zijn voor allen, die onboetvaardig leven en sterven, maar de ware boetvaardigen zullen dan hun hoofden opwaarts heffen met blijdschap, wetende dat hun verlossing nabij is.

Handelingen 17:32-34

Wij hebben hier een kort bericht van den uitslag van Paulus' prediking te Athene.

I. Slechts op weinigen heeft zij ene goede uitwerking gehad. Het Evangelie maakte te Athene al even weinig vordering als overal elders, want de hoogmoed der filosofen aldaar heeft hen, evenals de Farizeeën te Jeruzalem, er tegen bevooroordeeld.

1. Sommigen spotten met Paulus en met zijne prediking, zij hebben hem geduldig aangehoord totdat hij van de opstanding der doden begon te spreken, vers 32, maar toen begonnen sommigen van hen te sissen-hem uit te fluiten, zoals wij zeggen-zij spotten. Wat hij te voren gezegd had, geleek enigermate op wat zij soms in hun eigene scholen gehoord hadden, zij hadden ook wel een denkbeeld van ene opstanding in de betekenis van een toekomstigen staat. Maar als hij spreekt van ene opstanding van de doden, al is het ook van de opstanding van Christus zelf, dan is dit volstrekt ongelooflijk voor hen, en zij kunnen het niet dragen om er van te horen, daar het indruist tegen een beginsel van hun filosofie. A privatione ad habitum non datur regressus -Het leven, eens verloren zijnde, is onherstelbaar verloren. Zij hadden hun helden na hun dood vergood, maar nooit hebben zij er aan gedacht, dat zij van de doden opgewekt zouden worden, daarom konden zij zich volstrekt niet verzoenen met deze leer van Christus' opstanding uit de doden. Hoe kan dit? Deze grote leerstelling, die de blijdschap is der heiligen, is voor hen scherts, kortswijl, toen zij maar even voor hen genoemd werd spotten zij, vonden zij het iets belachelijks. Wij moeten het niet vreemd vinden, als heilige waarheden van het grootste belang en de meest stellige zekerheid voor het onheilige vernuft een onderwerp van spot en minachting is.

2. Anderen waren bereid er nog over na te denken. Wij zullen u wederom hiervan horen, zeiden zij. Voor het ogenblik wilden zij nog niet berusten in hetgeen Paulus gezegd had en zij wilden het ook niet tegenstaan, maar: wij zullen u wederom hiervan horen, namelijk: van de opstanding der doden. Wat duidelijk en onbetwistbaar was, schenen zij voorbij te zien, de toepassing en het onderricht er van te ontwijken door tegenwerpingen te maken tegen hetgeen betwistbaar was, en waarover gedebatteerd kon worden. Aldus gaat voor velen de weldaad te loor van de praktische leerstelling van het Christendom, door dat zij zich in de wateren der twistredenen gaan wagen, waar de grond hun onder de voeten wegzinkt, of liever door bedenkingen op te werpen tegen hetgeen, waarin wel enige moeilijkheid is, terwijl toch, zo iemand genegen en vast besloten is den wil van God te doen in zover hij hem geopenbaard is, van deze leer van Christus zal bekennen dat zij uit God is, en niet uit den mens, Johannes 7:17. Zij, die zich aan de tegenwoordige overtuiging van het woord niet wilden onderwerpen, dachten, evenals Felix, er van af te komen, door uitstellen tot een meer gelegener tijd, zij zullen er den een of anderen dag wederom van horen, maar zij weten niet wanneer, en zo komt de duivel en ontfutselt hun al hun tijd, door hen te bedriegen omtrent den tegenwoordigen tijd.

3. Hierop verliet hen Paulus, vers 33, hij is uit het midden van hen weggegaan, daar hij het niet waarschijnlijk oordeelde, dat hij hun toen enig goed kon doen, doch waarschijnlijk met de belofte aan hen, die hem wederom wensten te horen, dat hij met hen samen zou komen, wanneer zij dit ook mochten begeren.

II. Toch waren er sommigen, in wie ene werking ten goede was geoefend, vers 34. Zo sommigen niet wilden, anderen wilden wèl.

1. Sommige mannen hingen hem aan, en geloofden. Toen hij van hen wegging, wilden zij niet aldus van hem scheiden, wáár hij ook heenging, overal volgden zij hem, vastbesloten om te blijven bij de leer, die hij predikte, en die zij geloofden.

2. Twee personen worden inzonderheid genoemd, de een was een uitnemend man, Dionysius de Areopagiet, een lid dus van dat hoge gerechtshof, of groten raad, die zitting hield op den Areopagus, of heuvel van Mars, een rechter, een senator, een dergenen, voor wie Paulus opgeroepen werd om voor hen te ver schijnen. Zijn rechter is dus zijn bekeerling geworden. Het bericht, dat de ouden van dezen Dionysius geven, luidt, dat hij opgevoed was te Athene, in Egypte de astrologie had bestudeerd, waar hij de wonderbare zonsverduistering heeft opgemerkt, die bij het lijden onzes Heilands heeft plaats gehad, dat hij bij zijne terugkomst te Athene senator werd, met Paulus heeft geredetwist, en door hem van zijne dwaling en afgoderij tot bekering werd gebracht, en na grondig door hem onderwezen te zijn, tot bisschop van Athene werd aangesteld. Aldus Eusebius, lib. 5. cap. 4. lib. 4. cap. 22. De vrouw, genaamd Damaris, was, naar sommigen denken, de vrouw van Dionysius, het is echter meer waarschijnlijk dat zij ene andere vrouw van aanzien is geweest. En hoewel nu in Athene niet zulk ene grote oogst ingezameld werd als in sommige andere plaatsen, waren er toch deze enkelen, op wie ten goede gewerkt was, zodat Paulus gene reden had om te zeggen, dat hij te vergeefs had gearbeid.

HOOFDSTUK 18

1 En na dezen scheidde Paulus van Athene en kwam te Korinthe;
2 En vond een zekeren Jood, met name Aquila, van geboorte uit Pontus, die onlangs van Italie gekomen was, en Priscilla, zijn vrouw, omdat Claudius bevolen had, dat al de Joden uit Rome vertrekken zouden, en hij ging tot hen;
3 En omdat hij van hetzelfde handwerk was, bleef hij bij hen, en wrocht; want zij waren tentenmakers van handwerk.
4 En hij handelde op elken sabbat in de synagoge, en bewoog tot het geloof Joden en Grieken.
5 En als Silas en Timotheus van Macedonie afgekomen waren, werd Paulus door den Geest gedrongen, betuigende den Joden, dat Jezus is de Christus.
6 Maar als zij wederstonden en lasterden, schudde hij zijn klederen af, en zeide tot hen: Uw bloed zij op uw hoofd; ik ben rein; en van nu voortaan zal ik tot de heidenen heengaan.
7 En vandaar gegaan zijnde, kwam hij in het huis van een man, met name Justus, die God diende, wiens huis paalde aan de synagoge.
8 En Crispus, de overste der synagoge, geloofde aan den Heere met geheel zijn huis; en velen van de Korinthiers, hem horende, geloofden, en werden gedoopt.
9 En de Heere zeide tot Paulus door een gezicht in den nacht: Zijt niet bevreesd, maar spreek en zwijg niet.
10 Want Ik ben met u, en niemand zal de hand aan u leggen om u kwaad te doen; want Ik heb veel volks in deze stad.
11 En hij onthield zich aldaar een jaar en zes maanden, lerende onder hen het Woord Gods.
12 Maar als Gallio stadhouder van Achaje was, stonden de Joden eendrachtelijk tegen Paulus op, en brachten hem voor den rechterstoel.
13 Zeggende: Deze raadt den mensen aan, dat zij God zouden dienen tegen de wet.
14 En als Paulus zijn mond zou opendoen, zeide Gallio tot de Joden: Zo er enig ongelijk, of kwaad stuk begaan ware, o Joden, zo zou ik met reden ulieden verdragen;
15 Maar indien er geschil is over een woord, en namen, en over de wet, die onder u is, zo zult gij zelven toezien; want ik wil over deze dingen geen rechter zijn.
16 En hij dreef hen weg van den rechterstoel.
17 Maar al de Grieken namen Sosthenes, den overste der synagoge, en sloegen hem voor den rechterstoel; en Gallio trok zich geen van deze dingen aan.
18 En als Paulus er nog vele dagen gebleven was, nam hij afscheid van de broederen, en scheepte van daar naar Syrie; en Priscilla en Aquila met hem, zijn hoofd te Kenchreen geschoren hebbende; want hij had een gelofte gedaan.
19 En hij kwam te Efeze aan, en liet hen aldaar; maar hij ging in de synagoge, en handelde met de Joden.
20 En als zij baden, dat hij langer bij hen blijven zoude, bewilligde hij het niet.
21 Maar hij nam afscheid van hen, zeggende: Ik moet ganselijk het toekomende feest te Jeruzalem houden; doch ik zal tot u wederkeren, zo God wil. En hij voer weg van Efeze.
22 En als hij te Cesarea was gekomen, ging hij op naar Jeruzalem, en de Gemeente gegroet hebbende, ging hij af naar Antiochie.
23 En als hij aldaar enigen tijd geweest was, ging hij weg, en doorreisde vervolgens het land van Galatie en Frygie, versterkende al de discipelen.
24 En een zeker Jood, met name Apollos, van geboorte een Alexandrier, een welsprekend man, kwam te Efeze, machtig zijnde in de Schriften.

25 Deze was in den weg des Heeren onderwezen; en vurig zijnde van geest, sprak hij en leerde naarstiglijk de zaken des Heeren, wetende alleenlijk den doop van Johannes.
26 En deze begon vrijmoediglijk te spreken in de synagoge. En als hem Aquila en Priscilla gehoord hadden, namen zij hem tot zich, en legden hem den weg Gods bescheidenlijker uit.
27 En als hij wilde naar Achaje reizen, de broeders, hem vermaand hebbende, schreven aan de discipelen, dat zij hem ontvangen zouden; welke, daar gekomen zijnde, heeft veel toegebracht aan degenen, die geloofden door de genade.
28 Want hij overtuigde de Joden met groten ernst in het openbaar, bewijzende door de Schriften, dat Jezus de Christus was.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Paulus' komst te Corinthe, zijn bijzonderen omgang met Aquila en Priscilla, en zijne openbare gesprekken met de Joden, van wie hij zich, nadat hij door hen verworpen was, afkeerde om zich tot de Heidenen te wenden, vers 1-6.

II. Het grote succes op zijn dienstwerk aldaar, en hoe hij in een visioen door Christus aangemoedigd werd, om zijn arbeid te dier plaatse voort te zetten, met hoop op nog meer voorspoed, vers 7-11.

III. Den overlast, die hem aldaar door de Joden werd aangedaan, dien hij echter tamelijk goed te boven is kunnen komen door de koele houding van Gallio, tegenover de Joden, vers 12-17.

IV. Paulus' reize door vele landstreken, nadat hij geruimen tijd te Corinthe was verbleven, ter opbouwing en bewatering van de gemeenten, die hij gesticht had, op welke rondreis hij tevens een kort bezoek bracht te Jeruzalem, vers 18-23.

V. Een bericht van Apollo's toeneming in kennis, en van zijne zegenrijke werkzaamheid in de gemeente, vers 24-28.

Handelingen 18:1-6

Wij bevinden niet, dat Paulus veel vervolging te Athene had te lijden, noch dat hij vandaar door mishandeling verdreven was geworden, zoals hij verdreven was van die plaatsen, waar de Joden invloed konden uitoefenen. Daar hem te Athene echter niet dan ene koele ontvangst was te beurt gevallen, en hij dus weinig vooruitzicht had om er goed te doen, vertrok hij, de zorge over hen, die geloofden, overlatende aan Dionysius, en van dáár kwam hij te Corinthe, waar hij het middel was om ene gemeente te stichten, die in velerlei opzicht van groot belang is geworden. Corinthe was de hoofdstad van Achaje, toenmaals ene provincie van het Romeinse rijk, het was ene rijke en prachtige stad, Non cuivis homini contingit adire Corinthum -Het is niet aan ieder gegund Corinthe te zien. De landstreek er om heen is het hedendaagse Morea. Nu zien wij hier:

I. Hoe Paulus gewerkt heeft voor zijn dagelijks brood, vers 2, 3.

1. Hoewel hij opgeleid was tot een geleerde, heeft hij toch ook een handwerk uitgeoefend. Hij was een tentenmaker, een behanger, hij maakte tenten ten gebruike van soldaten en schaapherders, van laken of stof, of van leder, of huiden, zoals de buitenste bedekking van den tabernakel. Vandaar dat: in tenten te wonen was sub pellibus -onder huiden te wonen. Dr. Lightfoot toont aan, dat het de gewoonte der Joden was, om hun kinderen een beroep, een handwerk te laten leren, ook al lieten zij hen geleerden worden, of al hadden zij hun ook bezittingen te geven. Rabbi Juda zegt: "Wie zijn zoon geen handwerk leert, handelt, alsof hij hem leerde een dief te zijn." En een ander zegt: "Wie een beroep heeft, een handwerk kent, is als een omtuinde wijngaard." Een eerlijk beroep, waarmee een man zijn brood kan verdienen, moet door niemand met minachting worden aangezien. Paulus, hoewel hij een Farizeeër was, en aan de voeten van Gamaliël was opgevoed, heeft toch, door ongewoonte het handwerk niet verleerd, dat hij in zijne jeugd geleerd had.

2. Hoewel hij er recht op had, om door de gemeenten, die hij had gesticht, en de mensen, voor wie hij predikte, onderhouden te worden, heeft hij toch in zijn beroep gewerkt voor zijn dagelijks brood, hetgeen meer tot lof is van hem, die om geen onderstand vroeg, dan van hen, die hem dien onderstand niet ongevraagd verleenden, wetende in welke verlegenheid hij zich bevond. Zie hoe nederig Paulus was, en verwonder u er over, dat zo groot een man zich zo diep kon neerbuigen, maar hij had dit geleerd van zijn Meester, die niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen. Zie hoe naarstig hij was, en hoe gewillig om zich moeite te geven. Hij, die zo veel voortreffelijk werk te doen had met zijn verstand, zijn geest, achtte het toch niet beneden zich, om, als het nodig was te werken met zijne handen. Zij zelfs, die verlost zijn van den vloek der wet, zijn niet vrijgesteld van het vonnis: In het zweet uws aanschijns zult gij brood eten. Zie hoe zorgzaam Paulus was om zijne bediening loffelijk te maken, en vooroordelen er tegen te voorkomen, ook zelfs de onrechtvaardigste en onredelijkste, hij heeft door zijn eigen arbeid in zijn levensonderhoud voorzien, ten einde het Evangelie van Christus niet tot een last te maken, 2 Corinthiërs 11:7 enz., 2 Thessalonicenzen 3:8, 9.

3. Wij kunnen wel veronderstellen, dat hij meester was in zijn beroep, en toch heeft hij het niet versmaad als dagloner te arbeiden. Hij werkte bij Aquila en Priscilla, die van hetzelfde handwerk waren, zodat hij niets meer dan dagloon kreeg, niet meer dan genoeg om van te leven. Arme ambachtslieden moeten tevreden en dankbaar wezen, indien hun beroep hun een bestaan oplevert

voor hen zelven en voor hun gezin, al kunnen zij zich dan ook niet evenals rijke kooplieden grote bezittingen verwerven.

4. Hoewel hij zelf een groot apostel was, wilde hij toch gaarne bij Aquila en Priscilla werken, omdat hij hen zeer verstandig vond ten opzichte van de dingen Gods, zoals later blijkt, vers 26, en hij erkent, dat zij zijne medewerkers zijn geweest in Christus Jezus, Romeinen 16:3. Dit is een voorbeeld voor hen, die een' dienst zoeken, om het liefst te gaan waar zij de meeste hulp kunnen verkrijgen voor de behoefte hunner ziel. Verkies te arbeiden bij hen, die waarschijnlijk medewerkers zullen zijn in Christus Jezus. Het is goed in gezelschap te zijn van, en omgang te hebben met, hen, die ons kunnen doen toenemen in de kennis van Christus, ons onder den invloed te stellen van hen, die besloten zijn, den Heere te dienen. Betreffende dezen Aquila wordt ons hier gezegd:

a. dat hij een Jood was, maar geboren was te Pontus, vers 2. Velen van de Joden uit de verstrooiing waren in die landstreek gevestigd, zoals blijkt uit 1 Petrus 1:1.

b. Dat hij onlangs uit Italië naar Corinthe was gekomen, hij schijnt dikwijls van woonplaats te zijn veranderd, in deze wereld kunnen wij ons gene blijvende plaats voorstellen.

c. Dat de reden, waarom hij Italië had verlaten, was, dat keizer Claudius onlangs een edict had uitgevaardigd, waarbij alle Joden van Rome verbannen werden, want de Joden waren over het algemeen gehaat, en elke gelegenheid werd aangegrepen om hen hard te behandelen en te smaden, hun allerlei moeilijkheden en bezwaren te berokkenen, Gods erfenis was een gesprenkelde vogel, de vogelen zijn rondom tegen haar, Jeremia 12:9. Aquila was een Christen, maar daar hij van Joodsen bloede was, werd hij toch gebannen, en de Heidenen hadden daarbij zulke verwarde begrippen van de zaak, dat zij tussen Jood en Christen geen onderscheid konden zien. In zijn "Leven van Claudius" spreekt Suetonius van dit decreet, uitgevaardigd in het negende jaar zijner regering. De reden er van, zegt hij, was, dat de Joden een onstuimig volk zijn -assiduo tumultuantes, en dat het was impulsore Christo -vanwege Christus, sommigen waren ijverig en vurig voor Hem, anderen bitterlijk tegen Hem, hetgeen veel toorn en verbittering teweegbracht, waardoor argwaan gewekt werd bij de regering, en den keizer, die een zeer vreesachtig, achterdochtig man was, drong om aan allen te gebieden te vertrekken. Als Joden Christenen vervolgen, dan is het niet vreemd, dat Heidenen beiden Joden en Christenen vervolgen.

II. Wij zien Paulus hier prediken voor de Joden en met hen handelen om hen tot het geloof van Christus te bewegen, beiden de geboren Joden en de Grieken, dat zijn zij, die min of meer tot den Joodsen Godsdienst bekeerd waren, en hij woonde hun vergaderingen bij.

1. Hij handelde met hen in de synagoge in het openbaar, op elke sabbat. Zie op wat wijze de apostelen het Evangelie verbreidden, niet door kracht of geweld, door vuur en zwaard, niet door een blind geloof te eisen, maar door openhartige redenering. Zij trokken door mensenzelen, gaven ene reden op voor hetgeen zij zeiden, gaven ook vrijheid om er bedenkingen tegen in te brengen, daar zij altijd een afdoend antwoord gereed hadden. God nodigt ons te komen en met Hem te richten, dat is: te redetwisten, Jesaja 1:18, en Hij daagt de zondaren uit, hun twistzaak voor te brengen, hun vaste bewijsredenen bij te brengen, Jesaja 41:21. Paulus was een verstandige, zowel als een Schriftuurlijke prediker.

2. Hij bewoog hen -epeithe. Het geeft te kennen:

a. Het dringende van zijne prediking, hij heeft niet slechts betogenderwijs met hen geredetwist, maar heeft zijne argumenten door liefdevolle drangredenen doen volgen, hen biddende om Gods wil, en om den wille van hun eigene ziel, de aanbieding der zaligheid, die hun gedaan werd, niet af te wijzen. Of:

b. De goede uitwerking zijner prediking, hij bewoog hen, dat is: hij overmocht bij hen, zo wordt het door sommigen opgevat. In sententiam suam adducebat -hij haalde hen over tot zijne mening, zijn gevoelen. Sommigen van hen werden door zijne redenering overtuigd, en gaven zich over aan Christus.

3. Hij was nog vuriger en dringender in deze zaak, toen zijne medearbeiders tot hem kwamen, vers 5. Als Silas en Timotheus van Macedonië afgekomen waren, en hem goede tijdingen van de gemeente aldaar hadden gebracht, en bereid waren hem hier hulp en bijstand te verlenen, zijne handen te sterken, werd Paulus meer dan te voren door den Geest gedrongen, zodat hij meer dan ooit dringend was in zijne prediking. Het ongeloof en de hardnekkigheid van zijne landslieden, zijne stamgenoten, de Joden, smartte hem, en vuriger dan ooit wenste hij hun bekering, en de liefde van Christus drong hem er toe, 2 Corinthiërs 5:14, het is het woord dat hier gebruikt is, het drong hem er toe in den geest. En aldus gedrongen zijnde, betuigde hij den Joden met alle mogelijke plechtigheid en ernst, als zelf volkomen verzekerd zijnde van de zaak, haar hun betuigende als een getrouw woord en alle aanneming waardig dat Jezus is de Christus, de Messias, beloofd aan de vaderen, en door hen verwacht.

III. Wij zien hier, hoe hij zich van de ongelovige Joden afkeert, en zich van hen tot de Heidenen wendt, zoals hij ook in andere plaatsen gedaan had, vers 6.

1. Velen van de Joden, ja de meesten van hen, volhardden in hun tegenspreken van het Evangelie, en wilden zich ook door de sterkste redeneringen en bewijsgronden niet gewonnen geven, zij wederstonden en lasterden, zij stelden zich in slagorde (zoals de betekenis is van het woord) tegen het Evangelie, zij sloegen de handen in elkaar om er den voortgang van te stuiten. Zij besloten het zelf niet te geloven, en alles te doen wat zij konden om anderen terug te houden van het te geloven. Zij konden er niet tegen redeneren, maar het gebrek aan rede, of bewijs, wilden zij vergoeden door vuile woorden, zij lasterden, spraken smadelijk van Christus, en in Hem, van God zelf, zoals in Openbaring 13:5, 6. Om hun ongeloof te rechtvaardigen braken zij los in rechtstreeks lasteren.

2. Hierop verklaarde Paulus zich vrij van hen, en liet hen over om in hun ongeloof om te komen. Hij, die door den Geest gedrongen was, om voor hen te betuigen, vers 5, was, toen zij volhardden in hun tegenstand, door den Geest gedrongen om tegen hen te getuigen, vers 6, en zijn ijver ook hierin toonde hij door een teken, hij schudde zijne klederen af, schudde er het stof van af (zoals zij te voren het stof hebben afgeschud van hun voeten, Hoofdstuk 13:51,) tot een getuigenis tegen hen. Aldus verklaarde hij zich vrij van hen, maar dreigde hen met de oordelen Gods, zoals Pilatus door zijne handen te wassen te kennen gaf, dat hij de schuld van Christus' bloed van zich afwentelde op de Joden, en zo gaf Paulus door zijne klederen af te schudden te kennen wat hij zei, om zo mogelijk, hen hierdoor nog te treffen.

a. Hij had zijn plicht gedaan aan hen, hij was rein van het bloed hunner zielen, hij had, als een getrouw wachter, hen gewaarschuwd, en hierdoor heeft hij zijne ziel behouden, ofschoon hij niet overmocht om de hun te behouden. Hij had alle middelen beproefd om op hen te werken, maar te vergeefs, zodat, indien zij omkomen in hun ongeloof, hun bloed niet van zijne hand geëist kan worden. Hier, en in Hoofdstuk 20:26, verwijst hij duidelijk naar Ezechiël 33:8, 9. Het is voor een Evangeliedienaar zeer troostrijk het getuigenis van zijn geweten te hebben, dat hij den hem opgedragen last getrouw volbracht heeft door de zondaars te waarschuwen.

b. Zij zullen gewis omkomen, indien zij in hun ongeloof volharden, en de schuld daarvan is geheel en volstrekt aan hen zelven te wijten: Uw bloed zij op uw hoofd, gij zelven stort u in het verderf, uw volk zal verwoest worden in deze wereld, en afzonderlijke personen zullen ten verderve gaan in de andere wereld en gij zult het alleen dragen." Indien er iets was om hen te verschrikken en tot gehoorzaamheid des Evangelies te brengen, dan voorzeker zal het dit zijn.

3. Hen verlatende, verlaat hij daarom zijn' arbeid niet, hoewel Israël niet vergaderd wordt, zullen Christus en Zijn Evangelie toch verheerlijkt worden, van nu af aan zal ik tot de Heidenen gaan, en de Joden kunnen niet klagen, want zij hebben de eerste aanbieding gehad. De gasten, die het eerst genodigd waren, willen niet komen, en de toebereide spijzen moeten niet verloren zijn, er moeten dus gasten komen van de wegen en de heggen. "Wij zouden de Joden hebben willen bijeen vergaderen, Mattheus 23:37, zouden hen hebben willen genezen, Jeremia 51:9, en zij wilden niet, maar Christus moet niet een Hoofd zijn zonder lichaam, niet een Fondament, zonder een gebouw, indien zij dus niet willen, dan moeten wij het met anderen beproeven." Aldus is de val en de vermindering der Joden de rijkdom geworden der Heidenen, en Paulus zei hun dit in hun aangezicht, niet alleen, omdat hij het kon rechtvaardigen, maar ook om hen tot jaloersheid te verwekken, Romeinen 11:12, 14.

Handelingen 18:7-11

Hier wordt ons meegedeeld:

I. Dat Paulus van daar, dat is, van de synagoge, is weggegaan. Christus heeft, toen Hij Zijne discipelen uitzond, bevolen om niet van het ene huis in het andere over te gaan: maar het kon toch nodig zijn, zoals het nu voor Paulus nodig was. Hij ging weg uit hun synagoge, er uit verdreven zijnde door de verkeerdheid en boosheid der ongelovige Joden, en hij kwam in het huis van een man, met name Justus, vers 7. Hij schijnt naar diens mans huis gegaan te zijn, niet om er te herbergen, want hij verbleef nog bij Aquila en Priscilla, maar om er te prediken. Toen de Joden hem niet vreedzaam voort wilden laten gaan met zijn arbeid in hun bijeenkomsten, heeft deze rechtschapen man zijne deuren voor hem geopend, en hem gezegd, dat hij hem welkom was, als hij in zijn huis wilde prediken, en Paulus nam het voorstel aan. Het was niet de eerste maal, dat de arke Gods in ene particuliere woning een onderkomen vond. Toen Paulus gene vrijheid verkreeg, om in de synagoge te prediken, predikte hij in een huis, zonder dat dit te kort deed aan de waardigheid of waardij zijner leer. Maar let op het bericht omtrent dezen man en zijn huis.

1. De man was bijna een Jood, hij was iemand, die God diende, hij was geen afgodendienaar, hoewel hij een Heiden was, maar een aanbidder van den God Israël's, en van Hem alleen, zoals Cornelius. Nu heeft Paulus, om des te minder aanstoot te geven aan de Joden, hoewel hij hen verlaten had, zijne bijeenkomsten in diens mans huis gehouden. Zelfs toen hij genoodzaakt was zich van hen af te wenden en tot de Heidenen te gaan, heeft hij zich toch beijverd hun vriendelijkheid te betonen.

2. Het huis stond naast de synagoge, het paalde er aan, dat sommigen zouden kunnen verklaren als gekozen zijnde met het doel om de mensen van de synagoge naar de bijeenkomst af te trekken. Ik denk veeleer, dat het geschied was met liefderijke bedoeling, nl. om te tonen, dat hij hun zo nabij wilde wezen als maar mogelijk was, en dat hij bereid was tot hen terug te keren, indien zij bereid waren zijne boodschap aan te nemen, niet langer wilden weerstaan en lasteren, zoals zij gedaan hadden.

II. Dat Paulus weldra goede vrucht zag op zijn arbeid, zowel onder de Joden als onder de Heidenen.

1. Crispus, een Jood, en wel een zeer voorname, de overste der synagoge, geloofde aan den Heere met geheel zijn huis, vers 8. Het was voor de ere van het Evangelie, dat er sommige oversten waren, en personen van den eersten rang in kerk en staat, die het omhelsden. Dat de overste van hun synagoge, een man, van wie men met recht kon denken, dat hij de overigen overtrof in kennis der Schrift en ijver voor den Godsdienst, het Evangelie geloofde, liet aan de Joden nu gene verontschuldiging voor hun ongeloof, en toch bleven zij tegenstaan en lasteren. Niet slechts hij, maar geheel zijn huis geloofde, en waarschijnlijk zijn zij met hem door Paulus gedoopt, 1 Corinthiërs 1:14.

2. Velen van de Corinthiërs, die Heidenen waren (en sommigen van hen personen van ene slechte levenswijze, zoals blijkt uit 1 Corinthiërs 6:11, en dit waart gij sommigen,) hem horende, geloofden, en werden gedoopt. Eerst hoorden zij, want het geloof is uit het gehoor. Sommigen zijn wellicht Paulus gaan horen, omdat zij in hun geweten overtuigd waren, dat zij zich op een verkeerden weg

bevonden, maar waarschijnlijk kwamen de meesten uit nieuwsgierigheid, omdat het ene nieuwe leer was, die gepredikt werd, maar horende, geloofden zij, door de kracht, die in hen werkte, en gelovende, werden zij gedoopt, en aldus namen zij beslist de belijdenis aan van het Christendom, verklaarden zij zich voor Christus, en verkregen aldus het recht om in de voorrechten der Christenen te delen.

III. Dat Paulus bemoedigd werd door een visioen om met zijn arbeid te Corinthe voort te gaan, vers 9. De Heere (Jezus) zei tot Paulus door een gezicht in den nacht, toen hij nadacht over zijn werk, in zijn hart sprekende op zijn leger, en overwoog of hij al of niet hier zou blijven, welke methode voor arbeiden hij hier zou volgen, en welke waarschijnlijkheid er was, dat hij goed zou kunnen doen, is Christus hem ter rechter tijd verschenen, en toen zijne gedachten zich binnen in hem vermenigvuldigden, hebben de vertroostingen Gods zijne ziel verkwikt.

1. Hij hernieuwde zijne opdracht en last om het Evangelie te prediken, "Wees niet bevreesd voor de Joden hoe woedend zij ook zijn, en wellicht in des te groter toorn ontstoken wegens de bekering van den overste hunner synagoge, wees niet bevreesd voor de overheden der stad, want zij hebben gene macht tegen u, dan die hun van Boven is gegeven. Het is de zaak des hemels, die gij voorstaat en bepleit, doe het vrijmoedig. Wees niet bevreesd voor hun woorden ontzet u niet van- wege hun toornige blikken, maar spreek, en zwijg niet. Laat gene gelegenheid voorbijgaan om tot hen te spreken, roep uit de keel, houd niet in, zwijg niet uit vreze voor hen, spreek niet beschroomd en met omzichtigheid, maar duidelijk en onomwonden, spreek kloekmoediglijk, gebruik de vrijheid van spreken, die aan een gezant van Christus betaamt."

2. Hij gaf hem de verzekering Zijner tegenwoordigheid met hem, hetgeen volstond om hem te bezielen met ijver en moed. "Vrees niet, want Ik ben met u om u te beschermen en door te helpen, en u van al uw vrezen te verlossen, spreek, en zwijg niet, want Ik ben met u om u te ondersteunen in hetgeen gij zegt, om met u mede te werken, uw woord te bevestigen door tekenen, die zullen volgen." Dezelfde belofte, die de algemene opdracht bekrachtigde, Mattheus 28:19, 20, Ziet, Ik ben met ulieden, al de dagen, wordt hier herhaald. Zij, met wie Christus is, behoeven niet te vrezen, en behoren niet huiverend terug te deinzen.

3. Hij gaf hem de verzekering, dat Hij hem zou beschermen: "Niemand zal de hand aan u leggen om u kwaad te doen, gij zult uit de handen van boze en onredelijke mensen verlost worden, en niet, zoals in andere plaatsen, door vervolging van hier verdreven worden." Hij belooft niet, dat niemand de hand aan hem zal leggen, (want weldra zullen wij zien, dat de hand aan hem gelegd is, dat de Joden tegen hem opstonden en hem voor den rechterstoel brachten, vers 12, maar wel, dat "Niemand de hand aan hem zal leggen om hem kwaad te doen, het overblijfsel hunner grimmigheden zal Hij opbinden, gij zult hier niet, zoals te Filippi, gegeseld en in de gevangenis geworpen worden." Paulus heeft in het begin ruwer behandeling te verduren gehad dan later, en hij was nu verblijd naar de dagen, in dewelke hij gedrukt was geweest. De beproevingen zullen niet altoos duren, Psalm 66:10-12. Of wij kunnen het in een meer algemenen zin nemen: "Niemand zal de hand aan u leggen, tou kakoosai se om u kwaad te doen, wèlke moeite zij u ook aandoen, wezenlijk kwaad is er niet in. Zij kunnen u doden, maar zij kunnen u niet schaden, want Ik ben met u." Psalm 23:4, Jesaja 41:10.

4. Hij gaf hem het vooruitzicht van voorspoed op zijn arbeid, want Ik heb veel volk in deze stad. Daarom zal het niemand gelukken om uw werk te verhinderen, daarom zal Ik met u zijn om uw

werk te erkennen, d.i. goed te keuren, en daarom moet gij er krachtig en blijmoedig mede voortgaan, want er zijn velen in deze stad, die door uwe bediening krachtdadiglijk geroepen zullen worden, en in wie gij van den arbeid uwer ziel vrucht zult zien. Er is hier een groot volk voor Mij. De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn, en degenen, die de Zijnen zullen wezen, en Hem zijn alle Zijne werken bekend. "Ik heb hen, ofschoon zij Mij nog niet kennen, ofschoon zij nu nog door Satan gevangen zijn tot zijn wil: want de Vader heeft ze Mij gegeven om een zaad te zijn, dat Mij dient. Ik heb hen geschreven in het boek des levens. Ik heb er hun namen in, en van allen, die Mij gegeven zijn, zal Ik er geen verliezen. Ik heb hen, want Ik ben er zeker van hen te hebben." Die Hij te voren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen. In deze stad, hoewel het ene zeer onheilige, goddeloze stad is, vol van onreinheid, welke onreinheid zeer bevorderd werd door den daar aanwezigen, zeer sterk bezochten tempel van Venus, in dezen hoop, die een en al kaf schijnt te zijn, is toch nog koren, in dit erts, dat slechts schuim schijnt te wezen, is goud. Laat ons aan generlei plaats wanhopen, als toch zelfs in Corinthe Christus veel volk had.

IV. Dat hij, aldus bemoedigd zijnde, geruimen tijd aldaar verbleef, vers 11. Hij onthield zich aldaar een jaar en zes maanden, niet om er op zijn gemak te zijn, maar om zijn arbeid voort te zetten, lerende onder hen het woord Gods. En daar het ene stad was, waarheen de mensen van alle kanten toestroomden, had hij er gelegenheid, om het Evangelie te prediken aan vreemdelingen, die er dan de tijding van brachten naar andere landen. Hij bleef daar zo lang:

1. Om hen in te brengen, die nog buiten waren. Christus had daar veel volk, en door de kracht Zijner genade zou Hij hen allen in ene maand, of in ene week hebben kunnen bekeren, zoals bij de eerste prediking van het Evangelie, toen bij ene enkele uitwerping van het net duizenden er in besloten werden, maar God werkt op onderscheidene wijze. Het volk, dat Christus te Corinthe had, moest langzamerhand en trapsgewijze geroepen worden: sommigen door ene leerrede, anderen door ene andere, wij zien nu nog niet, dat Christus alle dingen onderworpen zijn. Laten de dienstknechten van Christus voortgaan met hun' plicht, al wordt hun werk ook niet geheel op eens gedaan, ja, al wordt er zelfs weinig te gelijk van gedaan.

2. Ter opbouwing van hen, die al ingebracht waren. Zij, die bekeerd zijn, hebben nog nodig, dat hun het woord Gods geleerd wordt, en inzonderheid te Corinthe was het nodig, dat Paulus zelf het hun leerde, want niet zodra was het goede zaad in dien akker gezaaid, of de vijand kwam, en zaaide onkruid, de valse apostelen, de bedrieglijke arbeiders, over wie Paulus in zijne brieven aan de Corinthiërs zo klaagt. Toen de handen gebonden waren van de Joodse vervolgers, die openlijke vijanden waren, werd aan Paulus een nog veel verdrietiger last veroorzaakt, en aan de gemeente nog veel meer schade berokkend door de tong van de Judaïserende leraren, die onder schijn van den Christelijken naam, de grondslagen zelven van het Christendom ondermijnden. Men denkt dat Paulus kort nadat hij te Corinthe was gekomen, den eersten brief aan de Thessalonicenzen heeft geschreven, die, naar tijdsorde, de eerste was van al de brieven, die hij door Goddelijke ingeving geschreven heeft, en de tweede brief aan dezelfde gemeente werd niet lang daarna geschreven. Evangeliedienaren kunnen Christus dienen, en het grote doel van hun' arbeid bevorderen door goede brieven te schrijven, zowel als door goede leerredenen uit te spreken.

Handelingen 18:12-17

Wij hebben hier een bericht van de moeilijkheden en onrust aan Paulus en zijne vrienden veroorzaakt te Corinthe, maar veel kwaad werd er niet door aangericht, en het werk van Christus werd er ook niet zeer door gehinderd.

I. Paulus wordt door de Joden bij den Romeinsen stadhouder aangeklaagd, vers 12, 13. De stadhouder was Gallio, proconsul van Achaje, want Achaje was toen ene consulaire provincie van het Romeinse rijk. Deze Gallio was een oudere broeder van den vermaarden Seneca, in zijne jeugd werd hij Novatus genoemd, maar door Julius Gallio geadopteerd zijnde, heeft hij den naam Gallio aangenomen. Seneca, zijn broeder, beschrijft hem als een man van groot verstand en bekwaamheid, en van een eerlijk, rechtschapen karakter en zeer zacht van aard, om zijne vriendelijkheid van inborst werd hij Dulcis Gallio -de Zachte, of Zoete Gallio genoemd, en, naar men zei, was hij algemeen bemind. Merk nu op:

1. Op wat ruwe wijze Paulus als een misdadiger wordt gevat en voor Gallio gebracht: De Joden stonden eendrachtelijk tegen Paulus op. Zij waren de aanvoerders in al het kwaad tegen Paulus, en zij verbonden zich met elkaar om hem schade en nadeel toe te brengen. Zij waren hierin eendrachtig, zij vielen hem allen te zamen aan om deze boosheid ten uitvoer te brengen. Zij deden het in woede en gebruikten geweld, zij maakten een opstand ter verstoring van den openbaren vrede, en joegen Paulus voort naar den rechterstoel, en voor zoveel blijkt, gunden zij hem niet eens den tijd om zich voor zijn verhoor voor te bereiden.

2. Hoe valselijk Paulus bij Gallio wordt beschuldigd, vers 13, Deze raadt den mensen aan, dat zij God zouden dienen tegen de wet. Zij konden hem niet beschuldigen, den mensen aan te raden, dat zij God in het geheel niet zouden dienen, of dat zij andere goden zouden dienen, Deuteronomium 13:2, maar alleen, dat zij God zouden dienen tegen de wet. De Romeinen stonden aan de Joden in hun provincies de vrijheid toe om hun eigene wet waar te nemen. Maar moeten nu daarom diegenen als misdadigers vervolgd worden, die God op ene andere wijze dienen? Sluit de verdraagzaamheid jegens hen in, dat zij macht hebben tot wetgeving? De beschuldiging was daarenboven onrechtvaardig, want hun eigene wet hield de belofte in van een Profeet, dien God hun zou verwekken, naar wie zij moesten horen. Nu heeft Paulus hun aangeraden in dezen Profeet te geloven, die gekomen was, en Hem te horen, hetgeen overeenkomstig de wet was, want Hij is gekomen, niet om de wet te ontbinden, maar te vervullen. De wet op den tempeldienst konden deze Joden te Corinthe niet waarnemen, wegens den afstand van Jeruzalem, en er was niets in hun synagoge-diensten, dat Paulus wedersprak. Wanneer dus den mensen geleerd wordt God te dienen in Christus, en Hem te aanbidden in geest en waarheid, dan zijn zij dadelijk tot twisten geneigd, alsof hun geleerd was Hem te dienen tegen de wet, terwijl het juist tot de volmaaktheid der wet leidende is.

II. Op het eerste horen, of liever zonder hen te willen horen, verklaart Gallio hen niet ontvankelijk, en weigert dus kennis van de zaak te nemen, vers 14, 15. Paulus was bereid zijne verdediging voor te dragen, en aan te tonen, dat hij den mensen niet leerde God te dienen op ene wijze, die tegen de wet was, maar de rechter, besloten zijnde geen oordeel over deze zaak uit te spreken, wilde zich ook de moeite niet geven haar te onderzoeken. Merk op:

1. Dat hij zich zeer bereid toonde als rechter op te treden, in enigerlei zaak waarvan hij voegzaam kennis kon nemen. Hij zei tot de Joden, die de vervolgers, of eisers waren: "Zo daar enig ongelijk of kwaad stuk begaan was, indien gij den beklaagde kon beschuldigen van diefstal of bedrog, van moord of roof, of van enigerlei daad van onzedelijkheid, ik zou mij verplicht achten ulieden te verdragen in uwe aanklacht, al gaat gij er ook onstuimig en rumoerig bij te werk", want de ruwheid en lompheid van de eisers was gene goede reden, waarom, indien hun zaak rechtvaardig was, hun geen recht zou gedaan worden. Het is de plicht der overheid om aan de verongelijkten recht te verschaffen, en al wordt de klacht dan ook niet met al de betamelijkheid ingebracht, welke in acht genomen behoort te worden, moet hun toch gehoor verleend worden. Maar:

2. Hij wil hun geenszins toestaan met klachten bij hem te komen, over zaken, die niet tot zijne rechtsmacht behoren, vers 15. "Indien daar geschil is over een woord en namen, en over de wet, die onder u is, zo zult gij zelven toezien, beslecht die zaak onder u zelven, zo goed gij kunt, want ik wil over deze dingen geen rechter zijn, gij zult noch aan mijn geduld den last opleggen van er naar te luisteren, noch mijn geweten den last opleggen van er over te oordelen", en daarom heeft hij hen, toen zij nog verder aandrongen om gehoord te worden, van den rechterstoel weggedreven, vers 16, en geboden, dat ene andere zaak voorgebracht zou worden. Nu was hier in Gallio's handelwijze:

a. iets dat goed en prijzenswaardig was: -dat hij niet wilde oordelen over dingen, waarvan hij geen verstand had: dat hij de Joden overliet aan hen zelven ten opzichte van zaken, die hun eigen Godsdienst raakten, maar hun, onder voorgeven daarvan, toch niet wilde toelaten Paulus te mishandelen of te smaden, hij wilde ten minste niet zelf het werktuig wezen hunner kwaadwilligheid door hem te veroordelen. Hij beschouwde de zaak als niet behorende tot zijne competentie, en dus wilde hij er zich ook niet mede inlaten. Maar:

b. Het was voorzeker verkeerd, om met zo veel geringachting te spreken van ene wet en een Godsdienst, die hij kon weten van God te zijn, en waarmee hij zich bekend had behoren te maken. Op wat wijze God gediend moet worden, of Jezus de Messias is, of het Evangelie ene Goddelijke openbaring is, dat waren gene geschillen over woorden en namen, zoals hij minachtend en op onheilige wijze zei, het zijn zaken van zeer groot gewicht en belang, zaken, die hem zelven grotelijks aangingen, zoals hij zelf wel ingezien zou hebben, indien hij ze recht begrepen had. Hij spreekt, alsof hij roemt op zijne onwetendheid omtrent de Schriften, er zich op laat voorstaan, alsof het beneden hem was om kennis te nemen van de wet Gods, of er onderzoek naar te doen.

III. De mishandeling van Sosthenes en Gallio's onverschilligheid hieromtrent, vers 17.

1. De tegenpartij betoonde het hof grote minachting, toen zij Sosthenes namen en hem sloegen voor den rechterstoel. Er zijn velerlei gissingen omtrent deze zaak, omdat het niet zeker is wie deze Sosthenes was, en wie de Grieken waren, die hem mishandelden. Het aannemelijkst schijnt, dat Sosthenes een Christen was, en een bijzondere vriend van Paulus, die bij deze gelegenheid voor hem optrad om hem te verdedigen en waarschijnlijk maatregelen had genomen voor zijne veiligheid en hem dus van daar had weggevoerd, toen Gallio de zaak had afgewezen, zodat zij, toen Paulus buiten hun bereik was, hun woede koelden aan zijn beschermer. Het is zeker, dat er een Sosthenes geweest is, die een vriend was van Paulus, en welbekend was te Corinthe, waarschijnlijk een Evangeliedienaar, want Paulus noemt hem broeder, en voegt hem samen met zich zelven in zijn eersten brief aan de gemeente te Corinthe, 1 Corinthiërs 1:1, zoals hij dit doet met Timotheus in zijn

tweeden brief, en waarschijnlijk was hij het. Hij wordt gezegd een overste van de synagoge te zijn, hetzij een medeoverste met Crispus, vers 8, of een overste van ene synagoge, zoals Crispus overste was van ene andere synagoge. Wat nu betreft de Grieken, die hem mishandelden, zeer waarschijnlijk waren het of Hellenistische Joden, of Joodse Grieken, de zodanige, die zich met de Joden verenigden om het Evangelie tegen te staan, vers 4. 6, en dat de geboren Joden hen hiertoe hebben aangezet, denkende, dat het hun minder ten kwade geduid zou worden. Zij waren zo verwoed op Paulus, dat zij Sosthenes sloegen, en zo verwoed op Gallio, omdat hij hen niet wilde steunen in hun vervolging, dat zij hem (Sosthenes) sloegen voor den rechterstoel, waarmee zij aan den stadhouder eigenlijk te kennen gaven, dat zij zich niet om hem bekommerden, indien hij hun scherprechter niet wilde wezen, dan zullen zij wel hun eigene rechters zijn.

2. Het hof deed niet minder smaadheid beide aan de zaak en aan de personen: Gallio trok zich geen van deze dingen aan. Indien hiermede bedoeld wordt, dat hij zich om de beledigingen van slechte mensen niet bekommerde, dan was dit prijzenswaardig. Zolang hij zich aan de wetten en de regelen der billijkheid hield, kon hij hun minachting verachten, maar indien het betekent, (en ik denk, dat het die betekenis heeft) dat hij zich niet bekommerde om de mishandeling, die aan een goed man werd aangedaan, dan gaat zijne onverschilligheid te ver en toont hij een slecht karakter te hebben. Hier wordt goddeloosheid gepleegd ter plaatse des gerichts, (waarover Salomo klaagt, Prediker 3:16) en er geschiedt niets om het af te keuren en te verhinderen. Als rechter had Gallio Sosthenes moeten beschermen, en de Grieken, die hem sloegen, moeten weerhouden en straffen, want het is wellicht niet gemakkelijk te voorkomen, dat iemand op straat, of op de markt door het grauw mishandeld wordt, maar als dit in een gerechtshof plaats heeft, voor den rechterstoel, terwijl het hof tegenwoordig is, zitting houdt, maar het begaan laat, dan blijkt hieruit, dat de waarheid struikelt op de straat, en dat wat recht is niet in kan gaan, want wie van het boze wijkt, stelt zich tot een roof, Jesaja 59:14, 15. Zij, die het lijden van Gods volk zien en horen, en geen medegevoel met hen hebben, of zich niet om hen bekommeren, geen medelijden met hen hebben, en niet voor hen bidden, daar er hun niets aan gelegen is, of het met de zaak van den Godsdienst goed of slecht gaat, zijn van den geest en de gezindheid van Gallio, die, toen een goed man voor zijne ogen mishandeld werd, zich geen van deze dingen aantrok, evenals de gerusten te Zion, die zich niet bekommeren over de verbreking Jozefs, Amos 6:6, en als de koning en Haman, die zaten en dronken toen de stad Susan verward was, Esther 3:15.

Handelingen 18:18-23

Wij zien hier Paulus in beweging, zoals wij hem te Corinthe enigen tijd in rust gezien hebben, maar, toen en nu, altijd zeer ijverig bezig in den dienst van Christus, hetzij hij neerzat of rondging, hij was altijd goed doende. Wij hebben hier:

I. Paulus' vertrek van Corinthe, vers 18.

1. Hij vertrok niet dan enigen tijd na de moeilijkheid, die hij er had ondervonden. Van andere plaatsen vertrok hij, als de storm opstak, maar niet van Corinthe, omdat daar de storm niet zodra was opgestoken, of hij kwam reeds tot bedaren. Sommigen zeggen ons, dat Gallio Paulus in het geheim heeft ondersteund, hem in gunst had aangenomen, en dat dit aanleiding gaf tot ene briefwisseling tussen Paulus en Seneca, Gallio's broeder, waarvan sommigen der ouden gewag maken. Paulus was (te Corinthe) nog vele dagen gebleven, ook nog na het jaar en zes maanden, waarvan in vers 11 gesproken wordt. Daar hij bevond, dat hij niet te vergeefs arbeidde, bleef hij er arbeiden.

2. Toen hij vertrok, nam hij afscheid van de broederen, het was een plechtig en liefdevol afscheid, met gepaste vertroostingen, raadgevingen en gebeden op het ogenblik van scheiden, prijzende hetgeen goed, bestraffende hetgeen verkeerd was, en hun de nodige waarschuwingen gevende tegen de listen der valse apostelen, zijne afscheidsrede heeft voorzeker een diepen indruk op hen gemaakt.

3. Hij nam Priscilla en Aquila mede, omdat zij hem gaarne wilden vergezellen, want zij schenen geneigd om van woonplaats te veranderen, niet lang aan ene zelfde plaats te willen blijven, ene neiging, die uit een goed beginsel kan voorkomen, en goede gevolgen kan hebben, en die dus in anderen niet veroordeeld mag worden, hoewel wij haar in ons zelven moeten wantrouwen. Er was ene grote vriendschap ontstaan tussen hen en Paulus, daarom hebben zij, toen hij wegging, verzocht met hem te mogen gaan.

4. Te Kenchreën, dat dicht bij Corinthe was gelegen, en de haven was, waar degenen, die van Corinthe naar zee gingen, zich inscheepten, heeft Paulus, of Aquila (want het oorspronkelijke duidt niet aan wie van de twee het was, zijn hoofd geschoren, om zich te ontslaan van de gelofte eens Nazareeërs. Zijn hoofd te Kenchreën geschoren hebbende, want hij had ene gelofte gedaan. Zij, die in Judea woonden, waren in zulk een geval verplicht dit in den tempel te doen, maar zij, die in andere landen woonden, mochten het in andere plaatsen doen. De Nazareeër moest zijn hoofd scheren, hetzij wanneer zijne heiliging toevalligerwijze verontreinigd was, in welk geval hij dan van nieuws moest beginnen, of wel, als de dagen zijns Nazireërschap vervuld waren, Numeri 6:9, 13, 18, hetgeen, denken wij, hier het geval was. Sommigen denken, dat het Aquila was, die een Jood zijnde, vers 2, wellicht meer van het Judaïsme had behouden, dan geriefelijk was, maar ik zie er geen kwaad in om te erkennen, dat het Paulus kan geweest zijn, want nopens hem moeten wij hetzelfde erkennen, Hoofdstuk 21:25, 26, niet slechts uit tijdelijke inschikkelijkheid voor de Joden, die hij als een Jood geworden is, 1 Corinthiërs 9:20, opdat hij hen winnen zou, maar omdat de gelofte van een Nazareeër, hoewel tot de ceremoniële wet behorende, en als zodanig nabij de verdwijning, echter ene grote en Godvruchtige betekenis had, en daarom wel van alle Joodse ceremoniën het laatst zou verdwijnen. De Nazareeërs worden met de profeten genoemd, Amos 2:11, en waren in hoge mate de heerlijkheid van Israël, Klaagliederen 4:7 1), daarom is het niet

vreemd, als Paulus voor een tijd de gelofte eens Nazareeërs op zich heeft genomen, om zich te onthouden van wijn en sterken drank, en van zich te scheren, ten einde zich den Joden aangenaam te maken.

II. Paulus' bezoek aan Efeziërs , de hoofdstad van Klein-Azië, ene zeehaven.

1. Dáár liet hij Aquila en Priscilla, omdat zij hem slechts tot last zouden zijn op zijne verdere reizen, en ook omdat zij de zaak van het Evangelie konden dienen te Efeziërs. Paulus was voornemens zich binnen kort hier voor enigen tijd te vestigen, en liet er nu Aquila en Priscilla met hetzelfde doel als waartoe Christus Zijne discipelen zond naar elke plaats, waar Hij zelf wilde komen, nl. om Hem den weg te bereiden. Aquila en Priscilla, die zeer ontwikkelde en verstandige Christenen waren, konden door omgang en gesprekken met de mensen het hart van velen genegen maken om Paulus, als hij tot hen kwam, gunstig te ontvangen en zijne prediking te begrijpen, daarom noemt hij hen zijne medewerkers in Christus Jezus, Romeinen 16:3.

2. Daar predikte hij voor de Joden in hun synagoge. Hoewel hij Efeziërs nu slechts aandeed op zijne reize, wilde hij toch niet heengaan zonder voor hen gepredikt te hebben. Hij ging in de synagoge, niet als een hoorder, maar als een prediker, want hij handelde er met de Joden. Hoewel hij de Joden te Corinthe had verlaten, die tegenstonden en lasterden, heeft hij hunnentwege toch de synagogen der Joden in andere plaatsen niet gemeden, maar bleef hun, d.i. den Joden, de eerste aanbieding van het Evangelie doen. Wij moeten om de slechte handelwijze van sommigen niet ene gehele klasse van mensen veroordelen.

3. De Joden te Efeziërs , wel verre van Paulus weg te drijven, baden hem, dat hij bij hen zou blijven, vers 20. Zij baden dat hij langer bij hen blijven zou, om hen in het Evangelie van Christus te onderwijzen. Zij waren edeler, wellevender, dan de Joden te Corinthe en andere plaatsen, en het was een teken, dat God Zijn volk niet ten enenmale had verstoten, maar nog een overblijfsel onder hen had.

4. Paulus wilde thans niet bij hen blijven, hij bewilligde het niet, maar nam afscheid van hen. Hij moest verder gaan, hij moest volstrekt het toekomende feest te Jeruzalem houden. Niet, dat hij zich hiertoe verplicht en gehouden achtte, (hij wist, dat de wetten op de feesten niet langer verplichtend waren,) maar hij had zaken te doen in Jeruzalem (waarin die dan ook bestaan mogen hebben) die het best op den tijd van het feest gedaan konden worden, wanneer er ene algemene samenkomst was van al de Joden uit alle plaatsen. Welk der feesten het was wordt ons niet gezegd, waarschijnlijk het paasfeest, dat het voornaamste was.

5. Hij gaf zijn voornemen te kennen, om na deze reize, te komen en er enigen tijd te verblijven, door hun vriendelijke uitnodiging aangemoedigd zijnde om te hopen, goed onder hen te kunnen doen. Het is goed om gelegenheden tot arbeiden in reserve te hebben, als het ene goede werk afgedaan is, aan een ander te kunnen beginnen. Ik zal tot u wederkeren, maar hij voegt er het nodige voorbehoud bij: zo God wil. Onze tijden zijn in Gods hand, wij hebben voornemens en treffen schikkingen, maar Hij beslist of onze voornemens ten uitvoer gebracht zullen worden, en daarom moeten wij ook ten opzichte van alles wat wij beloven, ons aan den wil van God onderwerpen. Indien de Heere wil, en wij leven zullen, zo zullen wij dit of dat doen. Ik zal tot u wederkeren, indien de Geest het mij

toelaat, Hoofdstuk 16:7. Dit was in Paulus' geval mede begrepen, niet alleen als Gods voorzienigheid het mij vergunt, maar indien God mijn komen en gaan niet anders en niet elders leidt.

III. Paulus' bezoek te Jeruzalem, het was een kort bezoek, maar het diende als een teken van eerbied voor deze ware moeder-kerk.

1. Hij kwam over zee tot de haven, die het dichtst bij Jeruzalem was, hij voer weg van Efeziërs, vers 21 en kwam te Cesarea, vers 22. Hij verkoos over zee te reizen, om den wille van spoed en van veiligheid, en opdat hij de werken des Heeren zou zien, en Zijne wonderwerken in de diepte. Joppe is de haven van Jeruzalem geweest, maar daar Herodes Cesarea verbeterd had en de haven van Joppe gevaarlijk was, werd gewoonlijk gebruik gemaakt van Cesarea.

2. Hij ging op, en groette de gemeente waarmee, geloof ik, de gemeente te Jeruzalem bedoeld is, die nadrukkelijk de gemeente genoemd wordt, omdat daar de Christelijke kerk begonnen is. Hoofdstuk 15:4. Paulus achtte het nodig zich onder haar te laten zien, opdat zij niet zouden denken, dat hij zich, om zijn voorspoed onder de Heidenen of boven hen verheven achtte, of van hen vervreemd was, of dat de ere, die God hem had aangedaan, hem de ere en achting deed vergeten, die hij hun verschuldigd was. Zijn opgaan om de gemeente te Jeruzalem te groeten, duidt aan:

a. Dat het een zeer vriendelijk bezoek was, dat hij hun bracht, uit zuivere genegenheid, om naar hun welstand te vernemen, en hun zijne hartelijke welwillendheid te betuigen. De vermeerdering van het aantal onzer nieuwe vrienden moet ons onze oude vrienden niet doen vergeten, voor Godvruchtige mensen en goede leraren moet het een genoegen zijn oude vrienden weer te zien. De leraren te Jeruzalem hadden daar hun vaste woonplaats, Paulus was voortdurend op reis, maar hij droeg er zorg voor de correspondentie met hen te onderhouden, opdat zij zich met hem zouden verblijden in zijne uitgangen, en hij zich met hen zou verblijden in hun tenten, en opdat zij elkaar zouden vertroosten en bemoedigen, en voorspoed op hun werk elkaar zouden toewensen.

b. Dat het slechts een kort bezoek was, hij ging op, en begroette hen, misschien met een heiligen kus, maar bleef niet onder hen verwijlen. Het was bedoeld als slechts ene kortstondige samenkomst, en toch heeft Paulus er die lange reis voor ondernomen. Dit is de wereld niet om er te zamen in te wezen, Gods volk zijn het zout der aarde, hier en daar verstrooid, maar het is toch goed elkaar soms eens te zien, ter bevestiging en versterking van elkanders genegenheid, en ter bevordering van onze geestelijke gemeenschapsoefening met elkaar, als wij ons op een afstand van elkaar bevinden, en opdat wij des te meer zullen verlangen naar het hemelse Jeruzalem, waar wij hopen altijd bij elkaar te zullen wezen.

IV. Zijn terugkeer door de landstreken, waar hij te voren het Evangelie had gepredikt.

1. Hij ging af naar Antiochië, en bracht enigen tijd door te midden van zijne oude vrienden aldaar, van waar hij het eerst uitgezonden was om het Evangelie onder de Heidenen te prediken, Hoofdstuk 13:1. Hij ging af naar Antiochië om zich te verkwikken in den omgang met de leraren aldaar, en ene heerlijke verkwikking is het voor een getrouw Evangeliedienaar om voor ene wijle het gezelschap zijner broederen te genieten, want: ijzer scherpt men met ijzer: alzo scherpt een man het aangezicht zijns naasten. Paulus' komst te Antiochië verlevendigde de herinnering bij hem aan vroegere dagen en voorzag hem van stof voor vernieuwde dankzegging.

2. Als hij aldaar enigen tijd geweest was, ging hij weg, en doorreisde vervolgens het land van Galatië en Frygië, waar hij het Evangelie had gepredikt, en gemeenten had gesticht, hetgeen, hoewel er slechts kortelijk melding van wordt gemaakt, Hoofdstuk 16:6, toch een heerlijk werk was, zoals blijkt uit Galaten 4:14, 15, waar Paulus spreekt van zijne prediking van het Evangelie aan de Galaten eerstmaal, en hun aannemen van hem als een engel Gods. Deze landelijke gemeenten, (want dat waren zij, Galaten 1:2, en wij lezen van gene stad in Galatië, waar ene gemeente was) bezocht Paulus vervolgens, dat is: naar volgorde, bewaterende hetgeen door middel van zijne prediking geplant was, en versterkende alle de discipelen. Zijne komst onder hen was voor hen en hun leraren ene grote versterking. Dat Paulus hun gunstig gezind was, was voor hen ene bemoediging, maar dat was niet alles: hij predikte hun hetgeen hen versterkte, hun geloof in Christus bevestigde, en hen bevestigde in hun vastberadenheid voor Christus, en hun Godvruchtige liefde voor Hem. Discipelen hebben er behoefte aan versterkt te worden, want zij zijn met zwakheid omvangen, de leraren moeten doen wat zij kunnen om hen te versterken, hen allen te versterken, door hen heen te wijzen naar Christus, en hen er toe te brengen te leven in Hem en van Hem, wiens kracht in hun zwakheid volbracht wordt, en die zelf hun Kracht is en hun Lied.

Handelingen 18:24-28

De gewijde geschiedschrijver laat Paulus nu op zijne reizen, en voert ons weer naar Efeziërs om er Apollos te ontmoeten, van wie hij ons enig bericht geeft, dat voor het recht begrip van sommige plaatsen in Paulus' brieven nodig was.

I. Wij hebben hier dan ene beschrijving van zijn karakter en hoedanigheden, toen hij te Efeziërs kwam.

1. Hij was een Jood, geboren te Alexandrië in Egypte, uit Joodse ouders, want sedert de verstrooiing van het volk, waren er zeer vele Joden in die stad, zoals voorzegd was, Deuteronomium 28:68. De Heere zal u naar Egypte doen wederkeren. Zijn naam was niet Apollo, de naam van een der Heidense goden, maar Apollos, dezelfde naam, naar sommigen denken, als Apelles, Romeinen 16:10.

2. Hij was een man van grote gaven, uitnemend geschikt voor den openbaren dienst, hij was een welsprekend man, machtig in de Schriften van het Oude-Testament, in welker kennis hij, als Jood, opgevoed was.

a. Hij had grote macht over de taal, hij was een welsprekend man, hij was hanês logios, een verstandig man, zoals sommigen die woorden verklaren, een geleerd man, volgens anderen, historiarum peritus -een goed geschiedschrijver, hetgeen ene uitnemende gave, of hoedanigheid, is voor een Evangeliedienaar. Hij was iemand, die goed kon spreken, zoals de eigenlijke betekenis is van het woord, hij was vermaard om zijn goed en gepast spreken over ieder onderwerp.

b. Hij had grote macht over de taal der Schrift, en dat was de welsprekendheid, die zo opmerkelijk in hem was. Hij kwam te Efeziërs , machtig zijnde in de Schriften, hij had ene uitnemende gave om de Schriften te verklaren, en hij kwam te Efeziërs , ene openbare plaats, om met dat talent handel te doen tot eer van God en tot welzijn van vele mensen. Hij was niet slechts vaardig in de Schrift, goed in staat om voor de vuist teksten aan te halen met de aanduiding, waar zij te vinden zijn, (velen van de vleselijk gezinde Joden waren hier ook toe in staat, waarom van hen gezegd wordt, dat zij de gedaante der kennis hebben, en de letter der wet,) maar hij was machtig in de Schriften, hij begreep er den zin en de betekenis van, hij wist er gebruik van te maken en ze toe te passen, er bewijsgronden aan te ontlenen. Er ging ene kracht van overtuiging en bevestiging uit van alle zijne verklaringen en toepassingen der Schrift. Waarschijnlijk had hij in vele synagogen der Joden proeven afgelegd van zijne kennis der Schrift, en van zijne bekwaamheid om haar te verklaren.

3. Hij was in den weg des Heeren onderwezen, dat is: hij had enige kennis van de leer van Christus, enige algemene begrippen van het Evangelie en de beginselen van het Christendom, dat Jezus is de Christus, de Profeet, die in de wereld komen zou. Het eerste bericht hiervan zal geredelijk omhelsd zijn door iemand, die zo machtig was in de Schrift als Apollos geweest is, en die dus de tekenen der tijden verstond. Hij was onderwezen, katêchêmenos -hij was gecatechiseerd, zoals de betekenis is van het woord, hetzij door zijne ouders, of door leraren, hem was iets geleerd van Christus en van den weg der zaligheid door Hem. Zij, die anderen moeten onderwijzen, behoren eerst zelf in het woord des Heeren onderwezen te zijn, niet slechts om er over te spreken, maar om er in te

wandelen. Het is niet genoeg, dat onze mond gestemd is naar het woord des Heeren, maar onze voeten moeten ook in den weg des Heeren worden geleid.

4. Hij wist echter alleenlijk den doop van Johannes. Hij was onderwezen in het Evangelie van Christus, zo ver de bediening van Johannes hem daarin brengen kon, maar niet verder. Hij wist het bereiden van den weg des Heeren, door die stem des roependen in de woestijn, veeleer dan den weg des Heeren zelf. Wij moeten wel geloven, dat hij van den dood van Christus had gehoord en van Zijne opstandíng, maar hij was niet in de verborgenheid er van ingeleid, hij heeft gene gelegenheid gehad om, sedert de uitstorting des Heiligen Geestes, met een der apostelen te spreken, of wellicht was hij zelf slechts met den doop van Johannes gedoopt, maar niet met den Heiligen Geest, zoals de discipelen op het Pinksterfeest.

II. Wij zien hier hoe hij te Efeziërs zijne gaven gebruikte. Hij kwam daar, gelegenheid zoekende om goed te doen en goed te ontvangen, en beide gelegenheden heeft hij gevonden.

1. Hij heeft er in het openbaar een zeer goed gebruik gemaakt van zijne gaven. Hij kwam er, waarschijnlijk aanbevolen aan de synagoge der Joden als een man, die zeer geschikt en bekwaam was om een leraar te zijn, en naar het licht, dat hij had, en naar de mate der gave, die hem gegeven was, was hij bereid om gebruikt te worden, vers 25. Vurig zijnde van geest, sprak hij en leerde naarstiglijk de zaken des Heeren. Hij had de wondergaven niet van den Geest, zoals de apostelen die hadden, maar hij gebruikte de gaven, die hij had, want de openbaring des Geestes, in welke mate dan ook, is gegeven tot hetgeen oorbaar is, of om er nut mede te doen. En onze Heiland heeft door ene gelijkenis Zijnen dienstknechten willen leren, dat zij, slechts een talent bezittende, dat ene talent toch niet moeten begraven. Wij hebben gezien, dat Apollos begaafd was met een goed hoofd en ene goede tong, hij was een welsprekend man, en hij was machtig in de Schriften, hij had een goed fonds van nuttige kennis, en ene uitnemende gave om haar mede te delen. Laat ons nu zien wat hij nog verder bezat, dat hem als prediker kon aanbevelen, en zijn voorbeeld wordt allen predikers ter navolging voorgesteld:

a. Hij was een opgewekt, liefdevol prediker, gelijk hij een goed hoofd had, zo had hij ook een goed hart, hij was vurig van geest, hij had veel Goddelijk vuur in zich, zowel als Goddelijk licht, hij was brandende, zowel als schijnende. Hij was vol van ijver voor de ere Gods en de zaligheid van kostelijke zielen. Dit bleek zowel in zijne bereidvaardigheid om te prediken toen hij door de oversten der synagoge daartoe geroepen werd, als in de vurigheid, waarmee hij predikte, hij predikte als iemand wie het ernst is, en wiens hart in zijn werk is. Welk ene gelukkige vereniging van gaven en hoedanigheden! Velen zijn vurig van geest, maar zwak in kennis, in kennis der Schrift, hebben ver te zoeken om juiste woorden te vinden, en zijn vol van onjuiste uitdrukkingen, en, van den anderen kant: velen zijn welsprekend genoeg, en zijn machtig in de Schriften, en geleerd, en oordeelkundig, maar hun ontbreekt leven en vurigheid. Hier was een volkomen, een volmaakte mens Gods, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust, welsprekend en vurig van geest, vol van Goddelijke kennis en van Goddelijke liefde.

b. Hij was een naarstig, werkzaam prediker, hij sprak en leerde naarstiglijk. Hij gaf zich moeite voor zijne prediking, zijne redenen waren doorwrocht, hij heeft Gode en der synagoge niet aangeboden wat niets kostte, wat hem niets kostte. Hij heeft het eerst op zijn eigen hart gewerkt, en toen heeft hij

gearbeid om hetgeen hij predikte op het hart zijner hoorders te laten werken. Hij leerde naarstiglijk, akriboos, nauwkeurig, juist, alles wat hij zei was wèl overwogen.

c. Hij was een Evangelisch prediker, hij wist alleenlijk den doop van Johannes, maar dit was het begin van het Evangelie van Christus, en daaraan hield hij zich, want hij leerde de dingen des Heeren, des Heeren Christus, de dingen, welke strekten om den weg voor Hem te bereiden, en Hem te verheffen. De dingen, belangende het koninkrijk van den Messias, waren de onderwerpen, die hij uitkoos om er bij te verwijlen, op aan te dringen in zijne prediking, niet de dingen der ceremoniële wet, hoewel dezen zijne Joodse hoorders zouden behagen, niet de dingen, betreffende de Heidense filosofie, hoewel hij daarover zeer goed had kunnen spreken, maar de dingen des Heeren.

d. Hij was een kloekmoedig prediker, hij begon vrijmoediglijk te spreken in de synagoge, als een, die zijn betrouwen op God hebbende gesteld, het aangezicht der mensen niet vreesde. Hij sprak als een, die de waarheid kende van hetgeen hij zei, en er niet aan twijfelde, en die de waardij kende van hetgeen hij zei, en niet schroomde om er voor te lijden, in de synagoge, waar de Joden niet slechts tegenwoordig waren, maar macht hadden, dáár predikte hij de dingen Gods, waartegen zij, naar hij wist, bevooroordeeld waren.

2. Hij heeft daar zijne gaven zeer doen toenemen, niet zo zeer door studie, als wel door gesprekken met Aquila en Priscilla. Indien Paulus, of een ander apostel, of evangelist, zich te Efeziërs had bevonden, zouden zij hem onderwezen hebben, bij gebrek aan betere hulp, leiden Aquila en Priscilla (die tentenmakers waren) hem den weg Gods bescheidenlijker, dat is: nauwkeuriger uit. Merk op:

A. Aquila en Priscilla hoorden hem prediken in de synagoge. In kennis was hij verre weg hun mindere, daar hij echter zo uitnemende gaven had voor den openbaren dienst, hebben zij hem in zijne bediening aangemoedigd door hem voortdurend en oplettend te horen. Aldus behoren jonge leraren, van wie men goede verwachtingen kan koesteren, ondersteund te worden door ervarene Christenen, want het betaamt hun alle gerechtigheid te vervullen.

B. Bevindende, dat zijne kennis van het Christendom gebrekkig was, namen zij hem tot zich, om in hetzelfde huis met hen te wonen, en legden hem den weg Gods, den weg der zaligheid door Jezus Christus, nauwkeuriger uit. Zij hebben in het gebrekkige, dat zij in hem ontdekten, gene aanleiding gevonden, hetzij om zelven hem te minachten, of hem bij anderen te verkleinen. Zij zeiden van hem niet, dat hij een jonge, onbekookte prediker was, ongeschikt om op den kansel te komen, maar namen de ongunstige omstandigheden in aanmerking, waarin hij verkeerde, daar hij slechts den doop van Johannes wist. En daar zij nu zelven door hun grote bekendheid met Paulus, en den vertrouwelijken omgang, dien zij met hem hebben gehad, grote kennis van de waarheden des Evangelies hadden verkregen, hebben zij wat zij wisten hem meegedeeld, en hem een helder, duidelijk en geregeld bericht gegeven van die dingen, van welke hij slechts een vaag of verward denkbeeld had.

a. Zie hier een voorbeeld van hetgeen Christus beloofd had, nl. dat aan wie heeft, gegeven zal worden, wie heeft, en wat hij heeft gebruikt, zal meer hebben. Hij, die naarstig handel deed met het talent, dat hij had, heeft het snel verdubbeld.

b. Zie hier een voorbeeld van ware Christelijke liefde in Aquila en Priscilla, zij deden goed naar hun vermogen. Hoewel Aquila een man van grote kennis was, heeft hij het toch niet op zich genomen om in de synagoge te prediken, omdat hij niet zulke gaven had voor openbaren arbeid als Apollos, maar hij voorzag Apollos van de stof, de denkbeelden, en liet het dan aan hem over om ze in gepaste bewoordingen te brengen. Jonge Christenen en jonge leraren, die het goed menen met hun roeping en hun arbeid, voor zover hun gaven reiken, ook goed volbrengen, te onderwijzen, is een goed werk, waardoor aan hen, en aan de gemeente een zeer goede dienst bewezen wordt.

c. Zie hier een voorbeeld van grote nederigheid in Apollos. Hij was een zeer ontwikkeld jongeling, had grote gaven en geleerdheid, vers van de universiteit, een populair prediker, wiens roem overal verkondigd werd, iemand, die, zoals wij zeggen, veel toeloop had, en toch was hij, bevindende, dat Aquila en Priscilla, hoewel eenvoudige ambachtslieden, arme tentenmakers, toch verstandige, ernstige Christenen waren, die verstandig en bevindelijk van de dingen Gods konden spreken, zeer verheugd onderricht van hen te ontvangen, zich door hen te laten aantonen waarin hij dwaalde of tekort kwam, en zijne dwalingen door hen terechtgewezen te zien. Jonge geleerden kunnen zeer veel winnen door omgang en gesprekken met oude Christenen, zoals jonge studenten in de rechtsgeleerdheid veel kunnen leren van oude en ervarene praktizijns. Hoewel Apollos onderwezen was in den weg des Heeren, is hij toch bij die verkregene kennis niet blijven staan, ook heeft hij niet gedacht, dat hij het Christendom evengoed begreep als ieder ander (zoals verwaande jonge lieden dit dikwijls van zich zelven denken) maar wilde zeer gaarne, dat hem de weg Gods nauwkeuriger uitgelegd zou worden. Zij, die veel weten, moeten begeren meer te weten, en wat zij weten, beter te weten, om alzo tot de volmaaktheid voort te varen.

d. Hier is een voorbeeld van ene goede vrouw, die, hoewel het haar niet vergund is in de kerk, of in de synagoge, te spreken, toch in hare bijzondere gesprekken goed doet met de kennis, die zij van God heeft ontvangen. Paulus wil, dat de oude vrouwen leraressen zijn van het goede, Titus 2:3, 4.

III. Hier is zijne bevordering tot den dienst van de gemeente te Corinthe, waar ene ruimer sfeer van werkzaamheid voor hem was, dan te Efeziërs. Paulus had in Achaje, en inzonderheid te Corinthe, de raderen in beweging gebracht. Velen waren door zijne prediking opgewekt om het Evangelie aan te nemen, en het was hun nodig er in bevestigd te worden, en velen waren ook geprikkeld om het Evangelie tegen te staan, en dezen moesten weerlegd en tot zwijgen gebracht worden. Paulus was heengegaan, tot anderen arbeid geroepen zijnde, en nu was er door deze vacature ene goede gelegenheid voor Apollos om te beginnen, daar hij meer geschikt was om nat te maken, dan om te planten, hen te stichten, die reeds binnen zijn, dan in te brengen, die nog buiten waren. Nu hebben wij hier:

1. Zijne roeping tot dezen dienst, niet door een gezicht, zoals waardoor Paulus naar Macedonië geroepen werd, ja zelfs niet door de uitnodiging van hen, tot wie hij gaan zou, maar:

a. Hij zelf was geneigd er heen te gaan, hij wilde naar Achaje reizen. Van den toestand der gemeenten aldaar gehoord hebbende, wenste hij te beproeven, of hij er goed kon doen. Ofschoon daar mannen waren met uitnemende geestelijke gaven, dacht Apollos toch, dat er ook voor hem werk kon zijn, en God neigde zijn hart hiertoe.

b. Zijne vrienden moedigden hem aan er heen te gaan, en keurden zijn voornemen goed. Daar hij er nu volkomen vreemd was, gaven zij hem een getuigenis, of brieven van aanbeveling, de discipelen in Achaje vermanende hem te ontvangen en in den dienst te gebruiken. Op deze wijze, onder anderen, wordt de gemeenschap der kerken onderhouden, nl. door elkaar leden en leraren aan te bevelen, wanneer leraren, zoals Apollos hier, geneigd zijn naar elders heen te gaan. Hoewel zij te Efeziërs een groot verlies leden door zijn arbeid onder hen te moeten missen, hebben zij de gemeenten in Achaje er het nut en voorrecht van niet misgund, integendeel, zij maakten gebruik van hun invloed om hem bij hen in te leiden, want hoewel de kerken van Christus vele zijn, zijn zij toch een.

2. Zijn welslagen in dezen dienst, dat zowel aan zijne bedoeling als aan zijne verwachting heeft beantwoord, want:

a. De gelovigen werden zeer gesticht, en zij, die het Evangelie hadden aangenomen, werden zeer bevestigd, hij heeft veel toegebracht aan degenen, die geloofden door de genade. Zij, die in Christus geloven, geloven door genade, het is niet uit hen zelven, het is Gods gave aan hen, het is Zijn werk in hen. Zij, die geloven door genade, hebben toch nog hulp nodig. Zolang zij nog hier in deze wereld zijn, zijn er nog overblijfselen van ongeloof, ontbreekt er nog iets aan hun geloof, en moet het werk des geloofs nog vervolledigd worden. Getrouwe leraren kunnen op velerlei wijzen hun behulpzaam zijn, die door genade geloven, en het is hun plicht, hun roeping om hen te helpen, hen veel te helpen, en als dan Gods kracht hun pogingen vergezelt, dan zullen zij hun ook grotelijks behulpzaam wezen.

c. De ongelovigen werden beschaamd, hun tegenwerpingen werden volkomen weerlegd, hun dwaasheid en valse redeneringen aangetoond, zodat zij niets te zeggen hadden ter verdediging van hun tegenstand tegen het Evangelie, hun mond was gestopt en hun aangezicht beschaamd, vers 28, hij overtuigde de Joden met groten ernst in het openbaar, voor het volk. Hij deed het eutonoos, ernstig, met grote kracht, hij gaf er zich veel moeite toe, hij had er zijn hart op gezet, als een, die waarlijk begerig was beide om de zaak van Christus te dienen, en de zielen der mensen te behouden, hij deed het krachtdadiglijk en tot ieders voldoening, hij deed het levi negotio, met gemakkelijkheid, de zaak was zo duidelijk, en de argumenten voor Christus zo sterk, dat het ene gemakkelijke taak was, om alles wat de Joden er tegen konden zeggen glansrijk te wederleggen, hun argumenten, als het ware, te vernietigen, hoewel zij zo woest en zo woedend waren in hun tegenstand, heeft hij dien als niets geacht, gemakkelijk omvergeworpen, omdat hun zaak, en hun verdediging er van zo zwak waren. Waar hij hen van wenste te overtuigen was, dat Jezus is de Christus, dat Hij de Messias is, beloofd aan de vaderen, die komen zou, en dat zij geen anderen moesten verwachten. Indien de Joden hier slechts van overtuigd waren, nl, dat Jezus de Christus is, dan zal hun eigene wet hun leren, hun gebieden, Hem te horen. Wat de Evangeliedienaren te doen hebben is Christus te prediken: wij prediken niet ons zelven, maar Christus Jezus den Heere. De wijze waarop hij hen trachtte te overtuigen, was door de Schriften, daaraan ontleende hij zijne argumenten, want de Joden erkenden het Goddelijk gezag der Schriften, en voor hem, die machtig was in de Schriften, was het gemakkelijk, om er uit aan te tonen, dat Jezus is de Christus. De Evangeliedienaren moeten niet alleen in staat wezen de waarheid te prediken, maar ook haar te bewijzen en te verdedigen, en de tegensprekers in zachtmoedigheid, maar toch ook met kracht, te overtuigen, hen, die tegenstaan, onderwijzende, en dat is wezenlijk de gemeente dienen.

HOOFDSTUK 19

1 En het geschiedde, terwijl Apollos te Korinthe was, dat Paulus, de bovenste delen des lands doorreisd hebbende, te Efeze kwam; en enige discipelen aldaar vindende,
2 Zeide hij tot hen: Hebt gij den Heiligen Geest ontvangen, als gij geloofd hebt? En zij zeiden tot hem: Wij hebben zelfs niet gehoord, of er een Heiligen Geest is.
3 En hij zeide tot hen: Waarin zijt gij dan gedoopt? En zij zeiden: In den doop van Johannes.
4 Maar Paulus zeide: Johannes heeft wel gedoopt den doop der bekering, zeggende tot het volk, dat zij geloven zouden in Dengene, Die na hem kwam, dat is, in Christus Jezus.
5 En die hem hoorden werden gedoopt in den Naam van den Heere Jezus.
6 En als Paulus hun de handen opgelegd had, kwam de Heilige Geest op hen; en zij spraken met vreemde talen, en profeteerden.
7 En alle dezen waren omtrent twaalf mannen.
8 En hij ging in de synagoge, en sprak vrijmoediglijk, drie maanden lang met hen handelende, en hun aanradende de zaken van het Koninkrijk Gods.
9 Maar als sommigen verhard werden, en ongehoorzaam waren, kwaadsprekende van den weg des Heeren voor de menigte, week hij van hen, en scheidde de discipelen af, dagelijks handelende in de school van zekeren Tyrannus.
10 En dit geschiedde twee jaren lang, alzo dat allen, die in Azie woonden, het Woord van den Heere Jezus hoorden, beiden Joden en Grieken.
11 En God deed ongewone krachten door de handen van Paulus;
12 Alzo dat ook van zijn lijf op de kranken gedragen werden de zweetdoeken of gordeldoeken, en dat de ziekten van hen weken, en de boze geesten van hen uitvoeren.
13 En sommigen van de omzwervende Joden, zijnde duivel bezweerders, hebben zich onderwonden den Naam van den Heere Jezus te noemen over degenen, die boze geesten hadden, zeggende: Wij bezweren u bij Jezus, Dien Paulus predikt!
14 Dezen nu waren zekere zeven zonen van Sceva, een Joodsen overpriester, die dit deden.
15 Maar de boze geest, antwoordende, zeide: Jezus ken ik, en Paulus weet ik; maar gijlieden, wie zijt gij?
16 En de mens, in welken de boze geest was, sprong op hen, en hen meester geworden zijnde, kreeg de overhand tegen hen, alzo dat zij naakt en gewond uit dat huis ontvloden.
17 En dit werd allen bekend, beiden Joden en Grieken, die te Efeze woonden; en er viel een vreze over hen allen, en de Naam van den Heere Jezus werd groot gemaakt.
18 En velen dergenen, die geloofden, kwamen, belijdende en verkondigende hun daden.
19 Velen ook dergenen, die ijdele kunsten gepleegd hadden, brachten de boeken bijeen, en verbrandden ze in aller tegenwoordigheid; en berekenden de waarde derzelve, en bevonden vijftig duizend zilveren penningen.
20 Alzo wies het Woord des Heeren met macht, en nam de overhand.
21 En als deze dingen volbracht waren, nam Paulus voor in den Geest, Macedonie en Achaje doorgegaan hebbende, naar Jeruzalem te reizen, zeggende: Nadat ik aldaar zal geweest zijn, moet ik ook Rome zien.
22 En als hij naar Macedonie gezonden had twee van degenen, die hem dienden, namelijk Timotheus en Erastus, bleef hij zelf een tijd lang in Azie.
23 Maar op dienzelfden tijd ontstond er geen kleine beroerte, vanwege den weg des Heeren.
24 Want een, met name Demetrius, een zilversmid, die kleine zilveren tempelen van Diana maakte, bracht dien van die kunst geen klein gewin toe;

25 Welke hij samenvergaderd hebbende, met de handwerkers van dergelijke dingen, zeide: Mannen, gij weet, dat wij uit dit gewin onze welvaart hebben;
26 En gij ziet en hoort, dat deze Paulus veel volk, niet alleen van Efeze, maar ook bijna van geheel Azie, overreed en afgekeerd heeft, zeggende, dat het geen goden zijn, die met handen gemaakt worden.
27 En wij zijn niet alleen in gevaar, dat dit deel in verachting kome, maar dat ook de tempel van de grote godin Diana als niets geacht zal worden, en dat ook haar majesteit zal ten ondergaan, aan welke gans Azie en de gehele wereld godsdienst bewijst.
28 Als zij nu dit hoorden, werden zij vol van toornigheid, en riepen, zeggende: Groot is de Diana de Efezeren!
29 En de gehele stad werd vol verwarring; en zij liepen met een gedruis eendrachtelijk naar de schouwplaats, met zich trekkende Gajus en Aristarchus, Macedoniers, metgezellen van Paulus op de reis.
30 En als Paulus tot het volk wilde ingaan, lieten het hem de discipelen niet toe.
31 En sommigen ook der oversten van Azie, die hem vrienden waren, zonden tot hem, en baden, dat hij zichzelven op de schouwplaats niet zou begeven.
32 Zij riepen dan de ene dit, de andere wat anders; want de vergadering was verward en het meerder deel wist niet, om wat oorzaak zij samengekomen waren.
33 En zij deden Alexander uit de schare voortkomen, alzo hem de Joden voortstieten. En Alexander gewenkt hebbende met de hand, wilde bij het volk verantwoording doen.
34 Maar als zij verstonden, dat hij een Jood was, werd er een stem van allen, roepende omtrent twee uren lang: Groot is de Diana der Efezeren!
35 En als de stads schrijver de schare gestild had, zeide hij: Gij mannen van Efeze! wat mens is er toch, die niet weet, dat de stad der Efezeren de kerkbewaarster zij van de grote godin Diana, en van het beeld, dat uit den hemel gevallen is?
36 Dewijl dan deze dingen onwedersprekelijk zijn, zo is het behoorlijk dat gij stil zijt, en niets onbedachts doet.
37 Want gij hebt deze mannen hier gebracht, die noch kerkrovers zijn, noch uw godin lasteren.
38 Indien dan nu Demetrius, en die met hem van de kunst zijn, tegen iemand enige zaak hebben, de rechtsdagen worden gehouden, en er zijn stadhouders; laat hen elkander verklagen.
39 En indien gij iets van andere dingen verzoekt, dat zal in een wettelijke vergadering beslecht worden.
40 Want wij staan in gevaar, dat wij van oproer zullen verklaagd worden om den dag van heden, alzo er geen oorzaak is, waardoor wij reden zullen kunnen geven van dezen oploop. En dit gezegd hebbende, liet hij de vergadering gaan.

Wij verlieten Paulus op zijne rondreis om de gemeenten te bezoeken, Hoofdstuk 18:23, maar wij hebben de belofte niet vergeten- en hij heeft haar ook niet vergeten-aan zijne vrienden te Efeziërs , om tot hen weer te keren, en dan enigen tijd bij hen te blijven. In dit hoofdstuk nu zien wij, hoe hij zijne belofte is nagekomen, wij hebben dus nu zijne komst te Efeziërs , en zijn verblijf aldaar gedurende twee jaren. Hier wordt ons gezegd:

I. Hoe hij aldaar arbeidde in het woord en de leer, hoe hij enige zwakke gelovigen onderwees, die niet verder waren gekomen dan den doop van Johannes, vers 1-7, hoe hij gedurende drie maanden leerde in de synagoge der Joden, vers 8, en hoe hij, na van daar verdreven te zijn geworden, gedurende langen tijd de Heidenen heeft onderwezen in ene openbare school, vers 9, 10, en hoe hij zijne leer heeft bevestigd door wonderen, vers 11, 12.

II. Wat de vrucht was van zijn arbeid inzonderheid onder de duivelbezweerders, de ergsten der zondaren, sommigen, die slechts van zijn naam gebruik hadden gemaakt, werden beschaamd, vers 13-17, maar anderen, die zijne leer hadden aangenomen en omhelsd, werden bekeerd, vers 18, 20.

III. Welke voornemens hij had voor verderen arbeid, vers 21, 22, en met welke moeilijkheid hij eindelijk had te kampen te Efeziërs , hem berokkend door de zilversmeden, hoe Demetrius het gepeupel opzette om Diana te verheffen, vers 23-34, en hoe die volksoploop door den stadsschrijver uiteengedreven werd, vers 35-41.

Handelingen 19:1-7

Efeziërs was ene zeer belangrijke stad in KleinAzië, vermaard wegens een aldaar opgerichten tempel voor Diana, die een der wonderen was van de wereld. Daarheen kwam Paulus om er het Evangelie te prediken, terwijl Apollos te Corinthe was, vers 1. Terwijl Apollos aldaar nat maakte, heeft Paulus hier geplant, hij misgunde het Apollos niet, dat hij op zijn arbeidsveld was gekomen, en voortbouwde op het fondament, dat hij had gelegd, integendeel, hij verheugde er zich in, en ging met des te meer blijmoedigheid en voldoening voort met den nieuwen arbeid, die hem te Efeziërs was aangewezen, nu hij wist, dat zulk een bekwaam leraar des Nieuwen Testaments, als Apollos was, thans het werk te Corinthe voortzette, en hoewel er personen waren, die hem als hoofd ener partij tegen Paulus opwierpen, 1 Corinthiërs 1:12, was Paulus toch niet naijverig op hem, en heeft hem de genegenheid niet mishaagd, die het volk hem toedroeg. Nadat Paulus het land van Galatië en Frygië doorreisd had, en ook de bovenste delen des lands, Pontus en Bithynië, die Noordelijk lagen, was doorgetrokken, kwam hij eindelijk te Efeziërs , waar hij Aquila en Priscilla had gelaten, en vond hen aldaar. Bij zijne aankomst vond hij er enige discipelen, die geloof beleden in Christus, als den waren Messias, maar nog in de laagste klasse waren van Christus' school, onder Zijn ondermeester, Johannes den Doper. Hun aantal was omtrent twaalf mannen, vers 7. Zij waren ongeveer in dezelfden toestand als waarin Apollos was, toen hij te Efeziërs kwam, want hij wist alleenlijk den doop van Johannes, Hoofdstuk 18:25, maar zij hadden of gene gelegenheid gehad om met Aquila en Priscilla bekend te worden, of waren nog niet zo lang te Efeziërs , of wellicht waren zij ook niet zo gewillig om onderwezen te worden als Apollos was, want anders zou hun, evenals aan Apollos, de weg Gods nauwkeuriger uitgelegd zijn. Merk hier op:

I. Hoe Paulus hen ondervroeg. Aquila en Priscilla hadden hem waarschijnlijk gezegd, dat zij gelovigen waren, Christus hadden beleden, en hierop stelt Paulus nu een onderzoek bij hen in.

1. Zij geloofden in den Zoon van God, maar Paulus vraagt hun, of zij den Heiligen Geest hadden ontvangen, of zij geloofden in den Geest, wiens werkingen op den geest der mensen ter overtuiging, ter bekering en vertroosting geopenbaard waren enigen tijd nadat de leer, dat Jezus is de Christus, geopenbaard was, of zij bekend waren met deze openbaring en haar geloofden? Dat was niet alles, terstond na Christus' hemelvaart werden aan de apostelen en aan de andere discipelen buitengewone gaven des Heiligen Geestes verleend, en bij onderscheidene gelegenheden werd dit herhaald, hebben zij nu in deze gaven gedeeld? "Hebt gij den Heiligen Geest ontvangen, als gij geloofd hebt? Hebt gij dit zegel van de waarheid van de leer van Christus in u?" Wij kunnen thans de buitengewone gaven niet verwachten, die zij toenmaals hadden. De canon van het Nieuwe Testament, sedert lang reeds voltooid en bekrachtigd zijnde, steunen en betrouwen wij hierop als op het profetische woord, dat zeer vast is. Maar er zijn genadegaven des Geestes, die aan alle gelovigen geschonken worden, en die voor hen een onderpand zijn, 2 Corinthiërs 1:22, 5:5, Efeziërs 1:13. Nu is het voor ons allen, die het Christelijk geloof belijden van het grootste belang, om ernstig te onderzoeken, of wij al of niet den Heiligen Geest hebben ontvangen. De Heilige Geest is aan alle gelovigen beloofd, aan allen, die er om bidden, Lukas 11:13, maar velen vergissen zich hieromtrent, daar zij wanen den Heiligen Geest te hebben ontvangen, als dit in werkelijkheid toch zo niet is. Gelijk er zijn, die voorgeven de gaven des Heiligen Geestes te hebben, zo zijn er ook, die voorgeven Zijne genade en Zijne vertroostingen te hebben. Daarom behoren wij ons zelven nauwkeurig te onderzoeken, ons af te vragen: Hebben wij den Heiligen Geest ontvangen, als wij geloofd hebben? De boom zal gekend worden aan zijne vruchten. Brengen wij de vruchten des Geestes voort,

worden wij door den Geest geleid? Wandelen wij in den Geest? Zijn wij onder de heerschappij van den Geest?

2. Zij erkenden hun onwetendheid ten opzichte van deze zaak: "Of er een Heilige Geest is, is meer dan wij weten, dat er ene belofte des Heiligen Geestes is, weten wij uit de Schriften des Ouden Testaments, en dat die belofte ter bestemder tijd vervuld zal worden, daaraan twijfelen wij niet, maar wij zijn zo geheel buiten alle berichten hieromtrent gebleven, dat wij zelfs niet gehoord hebben, of de Heilige Geest inderdaad als een Geest der profetie is gegeven." Zij wisten (zegt Dr. Lightfoot) dat, volgens de overlevering huns volks, na den dood van Ezra, Haggai, Zacharia en Maleachi de Heilige Geest van Israël was geweken en ten hemel was gevaren, en zij beleden, dat zij nooit gehoord hadden, of Hij was teruggekeerd. Zij spraken, alsof zij dit verwachtten, en verwonderden er zich over, dat zij er niet van hoorden, en zeer welkom zal hun het bericht er van wezen. Het licht des Evangelies, evenals dat van den morgen, was voortgaande en lichtende, trapsgewijze, niet slechts al helderder en helderder door de ontdekking van waarheden, waarvan te voren niet gehoord was, maar al verder en verder, in de ontdekking er van aan personen, die er nooit te voren van gehoord hadden.

3. Paulus vroeg hoe, op wat wijze, zij dan gedoopt waren, indien zij niets wisten van den Heiligen Geest, want indien zij door een van Christus' dienstknechten gedoopt waren, dan zouden zij omtrent den Heiligen Geest onderwezen en in Zijn naam gedoopt zijn. "Weet gij niet, dat Jezus verheerlijkt zijnde, de Heilige Geest nu ook is gegeven? waarin zijt gij dan gedoopt? Dit is vreemd en onverklaarbaar. Hoe! gij zijt gedoopt, en gij weet niets van den Heiligen Geest? Dan voorzeker is uw doop nietig, ongeldig, zo gij niets van den Heiligen Geest weet, want het is het ontvangen van den Heiligen Geest, dat door dit bad der wedergeboorte betekend en verzegeld wordt. Onkunde omtrent den Heiligen Geest is even onbestaanbaar met ene oprechte belijdenis van het Christendom, als onkunde omtrent Christus." Dit nu toepassende op ons zelven, geeft het te kennen, dat diegenen te vergeefs gedoopt zijn, en dus de genade Gods daarin te vergeefs ontvangen hebben, die den Heiligen Geest niet ontvangen hebben, en zich aan Zijne leiding niet onderwerpen. Het is ook ene vraag, die wij ons zelven dikwijls moeten voorleggen, niet alleen tot wiens eer wij geboren zijn, maar ook tot wiens dienst wij zijn gedoopt, opdat wij er ons op toeleggen om aan het doel beide van onze geboorte en onzen doop te beantwoorden. Laat ons dikwijls bedenken waarin wij gedoopt zijn, opdat wij naar dien doop ook ons leven inrichten.

4. Zij erkennen, dat zij gedoopt zijn in den doop van Johannes -eis to Iooannou Baptisma, dat is (zoals ik het opvat) zij waren gedoopt in den naam van Johannes, niet door Johannes zelf (zulk ene gedachte was wel zeer verre van hem) maar door den een of anderen welmenenden, doch zwakken, van zijne discipelen, die in zijne onkunde zijn naam hoog hield als het hoofd van ene partij, den geest en de denkbeelden behoudende van diegenen onder zijne discipelen, die naijverig waren op het toenemen van Christus' invloed, en daarover bij hem klaagden, Johannes 3:26. Een of meer van dezen, die zich zeer gesticht bevonden door den doop van Johannes tot bekering en vergeving van zonden, niet denkende, dat het koninkrijk der hemelen, waarvan hij sprak als nabij gekomen, zo nabij was als het bleek te zijn, waren zo ingenomen met dat denkbeeld, dat zij nu maar bleven bij wat zij hadden en dachten niets beters te kunnen doen dan anderen te bewegen om dit ook te doen, en zo hebben zij in hun blinden ijver voor de leer van Johannes hier en daar iemand in Johannes' naam gedoopt, of, zoals het hier wordt uitgedrukt: in den doop van Johannes, zelven niet verder ziende, en hen, die zij doopten ook niet verder onderrichtende.

5. Paulus verklaart hun de ware bedoeling en betekenis van den doop van Johannes, als voornamelijk heenwijzende naar Jezus Christus, en herstelt alzo de vergissing van hen, die hen in den doop van Johannes hadden gedoopt, en hen niet geraden hadden om verder te zien, maar daar nu bij te blijven. Zij, die in onwetendheid zijn gebleven, of door de ene of andere ongelukkige omstandigheid in hun opvoeding in dwaling zijn geleid, moeten daarom niet veracht of verworpen worden door hen die kundiger en rechtzinniger zijn, neen, zij moeten met liefde en medelijden beter onderwezen worden, zoals dezen hier door Paulus werden onderwezen.

a. Hij erkent, dat de doop van Johannes zeer goed was, zover als hij strekte, Johannes heeft wel gedoopt den doop der bekering. Door dezen doop heeft hij het volk den plicht opgelegd berouw te hebben van hun zonden, en ze te belijden, er zich van af te wenden, en als men de mensen hiertoe brengt, is er al zeer veel gewonnen. Maar:

b. Hij toont hun, dat de doop van Johannes ene verdere strekking had, dat hij nooit bedoeld had, dat degenen, die hij doopte, daar nu bij zouden blijven, maar hun zei, dat zij moesten geloven in Hem, die na hem zou komen, dat is: in Christus Jezus, dat zijn doop der bekering slechts bestemd was om den weg des Heeren te bereiden, en hen genegen te maken Christus te ontvangen, dien zij toen verwachtten, ja tot wie hij hen henen wees: Zie het Lam Gods. "Johannes was een groot en Godvruchtig man, maar hij was slechts de voorloper, Christus is de Vorst, zijn doop was het voorportaal, waardoor gij heen moest gaan, niet het huis, waarin gij moet verblijven, en daarom was het gans verkeerd, dat gij in den doop van Johannes gedoopt zijt."

6. Toen hun aldus de dwaling was aangetoond, waarin zij geleid waren, hebben zij die ontdekking dankbaar aangenomen, en toen werden zij gedoopt in den naam des Heeren Jezus. vers 5. Wat Apollos betreft, van hem werd gezegd, Hoofdstuk 18:25, dat hij alleenlijk den doop van Johannes wist, dat hij er, toen hij er in gedoopt was, de betekenis van begrepen heeft, hoewel hij alleenlijk dien doop wist, maar toen hij den weg Gods nauwkeuriger kende, is hij niet nogmaals gedoopt, evenmin als de eerste discipelen van Christus, die met den doop van Johannes gedoopt waren, en wisten, dat hij heen wees op den Messias, wiens komst nabij was, en er zich met het oog hierop aan hadden onderworpen, opnieuw gedoopt werden. Maar voor dezen hier, die dezen doop slechts hadden ontvangen met het oog op Johannes, en niet verder zagen, alsof hij hun Zaligmaker was, was dit zulk ene fundamentele dwaling, dat zij er noodlottig voor was, evenals voor ieder, die in den naam van Paulus gedoopt zou zijn, 1 Corinthiërs 1:13. Toen zij er dus toe kwamen, om zich zelven beter te begrijpen, begeerden zij in den naam van den Heere Jezus gedoopt te worden, en dit werden zij dan ook. Niet door Paulus zelf, gelijk wij reden hebben te denken, maar door sommigen van hen, die hem vergezelden. Hieruit volgt nu geenszins, dat er generlei overeenkomst was tussen den doop van Johannes en dien van Christus, noch dat zij in wezen, in substantie, niet gelijk waren, en nog veel minder volgt hieruit, dat zij, die eens gedoopt zijn in den naam des Vaders, des Zoons, en des Heiligen Geestes, (dat de vastgestelde formule is van den doop van Christus,) in dezelfden naam wederom gedoopt mogen worden, want zij, die hier in den naam des Heeren Jezus gedoopt zijn, zijn nooit te voren aldus gedoopt.

II. Hoe Paulus hun de buitengewone gaven des Heiligen Geestes heeft meegedeeld, vers 6.

1. Paulus heeft plechtig gebeden tot God om hun deze gaven te geven, waarvan zijne handoplegging het teken was. De handoplegging geschiedde door de aartsvaders als zij zegenden, inzonderheid

voor de overdracht van het grote pand der belofte, zoals Genesis 48:14. Daar de Geest de grote belofte was van het Nieuwe Testament, hebben de apostelen Hem meegedeeld door de oplegging der handen, "De Heere zegene u met dien zegen, die de zegen der zegeningen is," Jesaja 44:3.

2. God gaf hetgeen, waar hij om bad, de Heilige Geest kwam op hen, op verrassende, overweldigende wijze, en zij spraken met vreemde talen en profeteerden, zoals de apostelen en de eerste bekeerlingen uit de Heidenen, Hoofdstuk 10:44. Dit was bedoeld ter inleiding van het Evangelie te Efeziërs, en om in het hart der mensen grote verwachtingen daarvan op te wekken. Sommigen denken, dat het voorts ook nog bestemd was, om deze twaalf mannen bevoegd en bekwaam te maken voor den Evangeliedienst, en dat zij de ouderlingen van Efeziërs waren, aan wie Paulus de zorge en het bestuur dier gemeente heeft opgedragen. Zij hadden den Geest der profetie, opdat zij zelven de verborgenheden van het koninkrijk Gods zouden verstaan, en de gave der talen, opdat zij ze aan alle natie en taal, en volk zouden prediken. O! welk ene wondervolle verandering heeft hier plotseling in deze mannen plaats gehad! Zij, die zo even nog zelfs niet gehoord hadden of er een Heilige Geest is, zijn nu zelven vervuld van den Heiligen Geest, want evenals de wind, blaast de Geest waarheen en wanneer Hij wil.

Handelingen 19:8-12

Paulus is zeer ijverig werkzaam om goed te doen.

I. Hij begint, als naar gewoonte, in de synagoge der Joden, en doet hun de eerste aanbieding van het Evangelie, ten einde de verlorene schapen van het huis Israël's te vergaderen, die nu verstrooid waren op de bergen. Merk op:

1. Waar hij voor hen predikte: in hun synagoge, vers 8, zoals Christus placht te doen. Hij ging zich met hen verenigen voor hun eredienst in de synagoge, ten einde, zo lang er nog hoop was van hen te zullen winnen, hun vooroordelen tegen hem weg te nemen, en hun achting te verwerven. Aldus wilde hij getuigenis afleggen voor den openbaren eredienst op de sabbatdagen. Waar nog gene Christelijke bijeenkomsten georganiseerd waren, heeft hij, zo lang de Joden nog niet geheel verworpen waren, hun vergaderingen bijgewoond. Paulus ging in de synagoge, omdat hij hen daar bij elkaar, en, naar hij hoopte, in ene goede gemoedsstemming had.

2. Wat hij hun predikte: de zaken van het koninkrijk Gods onder de mensen, de grote dingen betreffende Gods heerschappij over alle mensen, en Zijne gunst over hen, der mensen onderworpenheid aan God, en hun zaligheid in God. Hij toonde hun onze verplichtingen jegens God, ons deel in Hem, als onzen Schepper, waardoor het koninkrijk Gods opgericht was-de verbreking dier verplichtingen, en het verbeuren, het verlies van dat deel in Hem door de zonde, waardoor het koninkrijk Gods werd neergeworpen-de vernieuwing dier verplichtingen voor ons, en het herstel van ons deel in Hem, door den Verlosser, waardoor dat koninkrijk Gods weer werd opgericht. Of meer in het bijzonder: de dingen betreffende het koninkrijk van den Messias, dat door de Joden verwacht werd, en waarvan zij zich grote dingen voorstelden. Hij opende hun de Schriften, die hiervan spraken, gaf hun een juist denkbeeld van dat koninkrijk, en toonde hun hun dwalingen en vergissingen hieromtrent.

3. Hoe hij hun predikte.

a. Hij predikte betogenderwijs, hij gaf redenen, redenen ontleend aan de Schrift voor wat hij predikte, en beantwoordde hun tegenwerpingen, ter overtuiging van der mensen oordeel en geweten, opdat zij niet alleen zouden geloven, maar redenen zouden zien om te geloven. Hij predikte dialegomenos, bij wijze van samenspreking, hij deed hun vragen, en ontving hun antwoord, gaf hun verlof om hem vragen te doen, waarop hij hun dan het antwoord gaf.

b. Hij predikte op vriendelijke, liefdevolle wijze, hij bewoog, of overreedde, hij gebruikte niet slechts logische argumenten, om hetgeen hij zei met kracht tot hun verstand te brengen, maar ook redekunstige beweeggronden, om hetgeen hij zei op hun genegenheid te laten werken, hun aantonende, dat de dingen, die hij predikte betreffende het koninkrijk Gods, dingen waren betreffende hen zelven, waarbij zij het grootste belang hadden, 2 Corinthiërs 5:11, wij bewegen de mensen. Paulus was een prediker, die het hart zijner hoorders bewoog, hij was een meester in de kunst van overreden door overtuiging.

c. Hij predikte onbevreesd, met ene heilige vastberadenheid, hij sprak vrijmoediglijk, als iemand, die geen den minsten twijfel koesterde aan hetgeen hij zei, noch het minste wantrouwen omtrent Hem van wie hij sprak, of ook maar de minste vrees voor hen, tot wie hij sprak.

4. Hoe lang hij voor hen predikte drie maanden lang, een genoegzame tijd, die hun gegund was, om te overleggen en na te denken. In dien tijd werden diegenen onder hen, die behoorden tot de verkiezing der genade, geroepen en ingebracht, en de overigen zonder verontschuldiging gelaten. Gedurende zo langen tijd heeft Paulus het Evangelie gepredikt in veel strijd, 1 Thessalonicenzen 2:2, toch heeft hij niet gefaald en is hij niet ontmoedigd geworden.

5. Met welken uitslag hij onder hen gepredikt heeft. Sommigen werden bewogen om in Christus te geloven, hetgeen, naar sommigen menen, opgesloten ligt in het woord aanradende, hij overmocht bij hen. Maar sommigen volhardden in hun ongeloof en in hun vooroordelen tegen het Christendom. Toen Paulus hen te voren had bezocht en over enige algemene onderwerpen voor hen gepredikt had, baden zij, dat hij langer bij hen blijven zou, Hoofdstuk 18:20, maar nu hij onder hen gevestigd was, en zijn woord meer van nabij tot hun geweten kwam, waren zij hem spoedig moede. Zij hadden een onverwinlijken afkeer van het Evangelie van Christus, zij werden verhard en waren ongehoorzaam, zij waren vast besloten niet te willen geloven, al sprong de waarheid hun ook in het oog met een helder licht van overtuigend bewijs. Zij waren ongehoorzaam, zij geloofden niet, omdat zij verhard werden. Zij hebben ook al het mogelijke gedaan om in anderen dien afkeer van het Evangelie staande te houden, zij zijn niet alleen zelven niet in het koninkrijk Gods ingegaan, maar lieten degenen, die ingaan zouden, niet ingaan, want zij hebben kwaad gesproken van den weg des Heeren voor de menigte, om hen er tegen te bevooroordelen. Hoewel zij er generlei kwaad van konden aantonen, hebben zij er toch allerlei kwaad van gezegd. Evenals de engelen, die gezondigd hebben, zijn deze zondaren Satans geworden, tegenstanders en duivelen, valse beschuldigers.

II. Toen hij in de synagoge der Joden met de zaak zover was voortgegaan als hij kon, en bevond, dat hun tegenstand hardnekkiger werd, verliet hij de synagoge, omdat hij niet veilig of liever, omdat hij niet op aangename wijze en met goede hoop van welslagen, in gemeenschap met hen kon blijven. Hoewel hun eredienst van zulk een aard was, dat hij er zich wel met hen in kon verenigen, en zij hem niet tot zwijgen hadden gebracht, noch hem het prediken voor hen hadden verboden, hebben zij hem toch door hun kwaadspreken van hetgeen hij zei betreffende het koninkrijk Gods van hen weggedreven. Zij haatten het om hervormd te worden, zij haatten het om onderwezen te worden, en daarom week hij van hen. Hier was dus-dies zijn wij zeker-wel ene scheiding, maar geen schisma, gene scheuring, want er was ene rechtmatige oorzaak voor en ene onmiskenbare roeping er toe. Merk nu op:

1. Wanneer Paulus van de Joden week, hij nam de discipelen mede, scheidde hen af, ten einde hen (volgens den last, dien Petrus aan zijne bekeerlingen gaf, Hoofdstuk 2:40) te behouden van dit verkeerd geslacht, opdat zij door de giftige tongen dier lasteraars niet aangestoken zouden worden. Hen, die geloofden, scheidde hij af, om de kern, de grondslag te wezen van ene Christelijke gemeente, nu hun aantal toereikend was om ingelijfd te worden, opdat anderen met hen de prediking van het Evangelie zouden bijwonen, en, als zij geloofden, tot hen toegevoegd zouden worden. Toen Paulus heenging was er niets meer nodig, om de discipelen af te scheiden, laat hij gaan, waarheen hij wil, zij zullen hem volgen.

2. Nadat Paulus zich had afgescheiden van de synagoge, heeft hij zelf ene bijeenkomst ingericht, hij handelde dagelijks in de school van zekeren Tyrannus. Hij verliet de synagoge der Joden, ten einde met des te meer vrijheid met zijn arbeid voort te kunnen gaan. Hij bleef handelen voor Christus en het Christendom, en was bereid Hem en het tegen alle tegenstanders te verdedigen, en deze scheiding bezorgde hem een dubbel voordeel.

a. Dat hij nu menigvuldiger gelegenheid had tot spreken en getuigen. In de synagoge kon hij slechts op elke sabbat prediken, Hoofdstuk 13:42, maar nu handelde hij dagelijks, elke dag hield hij ene lezing, en dus kon hij den tijd uitkopen. Zij, wier zaken hun niet veroorloofden den enen dag te komen, konden op een anderen dag komen, diegenen waren welkom, die dagelijks wakende waren aan deze poorten der wijsheid, en dagelijks de posten harer deuren waarnamen.

b. Dat die gelegenheden nu meer openbaar waren. In de synagoge der Joden mocht, of kon, niemand komen, dan die Joden of proselieten waren, Heidenen waren buitengesloten, maar toen hij zijne bijeenkomsten hield in de school van Tyrannus, konden Heidenen, Joden en Grieken zijne prediking aldaar bijwonen, vers 10. Aldus was hem, gelijk hij die gelegenheid te Efeziërs beschrijft in 1 Corinthiërs 16:8, 9, ene grote en krachtige deur geopend, hoewel er vele tegenstanders waren. Sommigen denken, dat die school van Tyrannus ene theologische school der Joden was, zoals zij er gemeenlijk in hun grote steden hadden naast hun synagogen: zij noemden zulke ene school Beth-midrash, huis des onderzoeks, of der herhaling, en daarheen gingen zij na den dienst in de synagoge. Zij gaan van kracht tot kracht, van het huis des heiligdoms naar het huis der leer. Indien dit nu zulk ene school was, dan wordt hierdoor aangetoond, dat Paulus de synagoge niet op eens, niet geheel en al, maar trapsgewijze heeft verlaten, en er toch zo dicht mogelijk bij gebleven is, zoals hij ook vroeger gedaan heeft, Hoofdstuk 18:7. Anderen zijn echter van mening, dat het ene filosofische school was van de Heidenen, die aan een zekeren Tyrannus toebehoorde, of ene plaats der afzondering, (want dit is soms de betekenis van het woord scholê) toebehorende aan den voornaamste, of den gouverneur der stad. Het was ene geschikte, geriefelijke plaats, die, hetzij uit vriendschap, of voor geld, aan Paulus en de discipelen ten gebruike was afgestaan.

3. Hier heeft hij gedurende twee jaren gearbeid, zijne voordrachten gehouden, en dagelijks over de Schriften gehandeld. Deze twee jaren beginnen aan het einde van de drie maanden, die hij in de synagoge doorbracht, vers 8. Toen deze drie maanden voorbij waren, heeft hij enigen tijd in de naburige landstreken gepredikt, zodat hij met recht kon zeggen, dat hij met alles en alles drie jaren in dezen arbeid besteed heeft, vers 20.

4. Hierdoor is het Evangelie overal heen verbreid geworden, vers 10. Allen, die in Azië woonden, hoorden het woord des Heeren Jezus, niet alleen zij, die te Efeziërs woonden, maar allen, die woonden in het uitgestrekt gewest, Azië genoemd, en waarvan Efeziërs de hoofdstad was, het zogenaamde Klein-Azië. Van alle kanten kwamen de lieden naar Efeziërs , hetzij voor zaken van recht of wet, voor handelsbelangen, of voor onderwijs, of ook wel voor Godsdienstige doeleinden, hetgeen aan Paulus de gelegenheid gaf, om de boodschap des Evangelies naar alle steden en dorpen van dat land heen te zenden. Zij hoorden allen het woord des Heeren Jezus. Het Evangelie is het woord van Christus, het is een woord betreffende Christus. Dit hoorden zij, of zij hebben er ten minste van gehoord. Waarschijnlijk heeft Paulus zelf nu en dan wel uitstapjes gemaakt naar buiten om er het Evangelie te prediken, of heeft er zijne helpers heengezonden, en aldus is het woord des Heeren in dat ganse gebied gehoord. Nu hebben zij, die in duisternis zaten, een groot licht gezien.

III. God bevestigde de leer van Paulus door wonderen, waardoor de mensen opgewekt werden er naar te vragen, er een onderzoek naar in te stellen, en genegenheid er voor, en geloof er aan in hun hart werden gewerkt, vers 11, 12. Van dat Paulus den bozen geest heeft uitgeworpen van de dienstmaagd te Fillippi, lezen wij van geen ander wonder door hem gewerkt. Waarom heeft hij gene wonderen gedaan te Thessalonica, te Berea en te Athene? Of, zo hij ze deed, waarom is er dan gene melding van gemaakt? Was de voortgang van het Evangelie, zonder wonderen in het rijk der natuur, zelf zulk een wonder in het rijk genade, en was de Goddelijke kracht, die er van uitging zulk een bewijs van zijn Goddelijken oorsprong, dat er geen ander nodig was? Het is zeker, dat hij te Corinthe vele wonderen gedaan heeft, hoewel Lukas er geen van vermeld heeft, want hij zegt hun (namelijk den Corinthiërs) dat de merktekenen van zijn apostelschap onder hen betoond zijn in wonderen en krachten, 2 Corinthiërs 12:12. Maar hier te Efeziërs hebben wij een algemeen bericht van die soort van bewijzen, welke hij van zijne Goddelijke zending heeft gegeven.

1. Het waren ongewone krachten, dunameis ou tuchosas. God heeft krachten gewerkt, die niet naar den gewonen loop der natuur waren, Virtutes non vulgares. Er werden dingen gedaan, die volstrekt niet aan het toeval, of aan tweede oorzaken konden toegeschreven worden. Of wel, zij waren niet slechts (evenals alle wonderen) buiten den gewonen weg, maar zelfs als wonderen waren zij nog buitengewoon, zulke wonderen, als nooit door een der andere apostelen gewrocht zijn. De tegenstanders van het Evangelie waren zo bevooroordeeld, dat niet elk wonder voor hen genoeg zou zijn geweest om hen te overtuigen, daarom heeft God virtutes non quaslibet gewerkt, iets dat nog boven den gewonen weg der wonderen was.

2. Het was niet Paulus, die ze gewerkt heeft, (Wat is Paulus, en wat is Apollos?) maar het was God, die ze door de handen van Paulus gedaan heeft. Hij was slechts het werktuig, God was de Werker.

3. Hij heeft niet slechts de kranken, die tot hem gebracht werden, of tot wie hij gebracht werd, genezen, maar van zijn lijf werden op de kranken de zweetdoeken of gordeldoeken gedragen. Zij namen de zweetdoeken (zakdoeken) van Paulus, of zijne gordeldoeken (dat is, zeggen sommigen) de voorschoten, die hij droeg, als hij in zijn beroep als tentenmaker arbeidde, en door ze op de kranken te leggen, werden dezen terstond genezen. Of wel, zij brachten de zweetdoeken, of gordels, of mutsen der kranken, en legden ze voor enige ogenblikken op het lichaam van Paulus, en brachten ze daarna aan de kranken. Het eerste is meer waarschijnlijk. Nu is vervuld geworden het woord van Christus aan Zijne discipelen: Die in Mij gelooft, de werken, die Ik doe, zal hij ook doen, en zal meerdere doen. Wij lezen van ene vrouw, die genezen werd door Christus' kleed aan te raken, toen Hij dat kleed aan had, en Hij bemerkte, dat er kracht van Hem was uitgegaan, maar hier waren mensen, die genezen werden, door Paulus' klederen aan te raken, toen zij van zijn lijf genomen waren. Christus heeft Zijnen apostelen macht gegeven over de onreine geesten, en om alle ziekte en alle kwale te genezen, Mattheus 10:1. En dienovereenkomstig bevinden wij hier, dat zij, aan wie Paulus hulp en verlichting toebracht, haar voor deze beide gevallen ontvangen hebben, want de ziekten zijn van hen geweken, en de boze geesten zijn van hen uitgevaren, en beiden waren ene aanduiding van het grote doel en de gezegende uitwerking van het Evangelie, nl. geestelijke krankheden te genezen, en de zielen der mensen van Satans macht en heerschappij te bevrijden.

Handelingen 19:13-20

De predikers van het Evangelie waren uitgezonden om krijg te voeren tegen Satan, en hierin is Christus uitgegaan overwinnende, en opdat Hij overwonne. Het uitwerpen van boze geesten uit bezetenen was een voorbeeld van Christus' overwinning over Satan, maar om te tonen op hoe velerlei wijze Christus over dien groten vijand heeft getriomfeerd, hebben wij hier in deze verzen twee merkwaardige voorbeelden van Satans overwinning niet slechts over hen, die gewelddadig door hem bezeten waren, maar ook over hen, die zich gewillig aan hem hadden overgegeven, en hem vrijwillig dienden.

I. Hier is de beschaming van sommigen van Satans dienstknechten, enige omzwervende Joden, die duivelbezweerders waren, maakten in hun duivelse kunstenarijen op Godslasterlijke wijze gebruik van Christus' naam, maar het is hun duur te staan gekomen. Let op:

1. De algemene aanduiding van het karakter, de hoedanigheid van hen, die zich aan die vermetelheid hebben schuldig gemaakt. Zij waren Joden, maar omzwervende Joden. Zij behoorden tot den Joodsen Godsdienst en volk, gingen van stad tot stad om met hun bezweringen geld te verkrijgen, zij liepen overal rond om den lieden de toekomst te voorspellen, en beweerden dat zij door hun tovermiddelen ziekten konden genezen, mensen, die aan naargeestigheid leden, of geheel waanzinnig waren, weer tot hun verstand konden brengen. Zij noemden zich bezweerders, omdat zij in hun kunstenarijen gebruik maakten van bezweringsformules, en die uitspraken in den een of anderen groten heiligen naam. Om aan deze toverkunsten een goeden naam te bezorgen, hebben de bijgelovige Joden de ontdekking er van goddelooslijk aan Salomo toegeschreven. Zo zegt Josephus (Antiquit. lib. 8 cap. dat Salomo tovermiddelen heeft samengesteld, door welke krankheden genezen en duivelen zo volkomen uitgeworpen werden, dat zij niet terugkeerden, en dat deze werkingen onder de Joden gedaan werden tot aan zijn tijd. Christus schijnt hiernaar te verwijzen, Mattheus 12:27, Door wie werpen ze dan uwe zonen uit?

2. Een bijzonder bericht omtrent sommigen te Efeziërs , die zulk ene levenswijze volgden, en op hun reizen daarheen gekomen waren, het waren zekere zeven zonen van Sceva, een Joodsen overpriester, vers 14. Het is treurig het huis van Jakob aldus ontaard te zien, en nog veel meer het huis van Aäron, het geslacht, dat op bijzondere wijze aan God gewijd was, o het is in waarheid zeer treurig iemand uit dat volk met Satan verbonden te zien. Hun vader was een overpriester, het hoofd van een der vier en twintig afdelingen der priesters. Men zou denken, dat er ín den tempel genoeg werk en genoeg aanmoediging was voor de zonen van een overpriester, al zouden er ook tweemaal zoveel van hen geweest zijn. Maar waarschijnlijk was het ene ijdele, zwerfzieke, ongebondene geaardheid, die hen allen er toe bracht, om kwakzalvers te worden, en door de wereld te zwerven, voorgevende waanzinnigen te genezen.

3. De goddeloosheid, waaraan zij zich schuldig maakten: zij hebben zich onderwonden den naam des Heeren Jezus te noemen over degenen, die boze geesten hadden, niet als degenen, die eerbied hadden voor Christus, en vertrouwen hadden in Zijn naam, zoals wij lezen van sommigen, die in Christus' naam duivelen hebben uitgeworpen, en Hem toch niet met de discipelen hebben gevolgd, Lukas 9:49, en die Hij toch niet ontmoedigd wilde hebben, maar als degenen, die alle methodes beproeven om hun goddeloos bedrijf uit te oefenen, en er, naar het schijnt, deze bedoeling mede hadden: indien de boze geesten weken voor de bezwering, in den naam van Jezus gedaan door hen,

die niet in Hem geloofden, dan zouden zij zeggen, dat het gene bevestiging was van Zijne leer voor hen, die wèl in Hem geloofden, want, of zij geloofden, of niet geloofden, het was toch een en hetzelfde. Indien zij er niet voor weken, dan zouden zij zeggen, dat de naam van Christus niet zo machtig was als de andere namen, die zij gebruikten, waarvoor de duivelen dikwijls door samenspanning met hen geweken waren. Wij bezweren u bij Jezus, dien Paulus predikt, zeiden zij, niet "in wie wij geloven, of op wie wij steunen. of, van wie wij gezag hebben ontvangen", maar dien Paulus predikt, alsof zij gezegd hadden: "Wij willen eens zien wat die naam doen zal." De bezweerders in de Roomse kerk, die voorgeven duivelen uit te werpen uit zwaarmoedige personen door toverwoorden en tovermiddelen, die zij niet begrijpen, en die, daar er gene Goddelijke machtiging voor is, niet in het geloof gebruikt kunnen worden, zijn de volgelingen van deze omzwervende Joden.

4. Hoe zij in hun goddeloos bedrijf te schande gemaakt werden. Laten zij zich niet bedriegen, God laat zich niet bespotten, en de hoogheerlijke naam van Jezus zal niet voor zulke lage doeleinden onteerd worden, wat gemeenschap heeft Christus met Belial? a, De boze geest gaf hun een snijdend antwoord, vers 15. "Jezus ken ik, en van Paulus weet ik, maar gijlieden, wie zijt gij? Ik weet, dat Jezus overheden en machten heeft overwonnen, en dat Paulus macht heeft om in Zijn naam duivelen uit te werpen, maar welke macht hebt gij om ons in Zijn' naam te gebieden, of wie heeft u zodanige macht gegeven? Wat hebt gij de macht van Jezus te vertellen, of Zijn verbond en Zijne geboden in uwen mond te nemen, dewijl gij de tucht haat? Psalm 50:16, 17. Dit werd door de kracht van God aan den mond van den bozen geest ontwrongen om het Evangelie te eren, en hen te schande te maken, die op zo goddeloze wijze den naam van Christus hebben misbruikt. Anti-christelijke machten en partijen wenden een groten ijver voor Jezus en Paulus, en beweren, dat zij macht van hen hebben, maar als men dan de zaak van nabij beziet, dan is het slechts een wereldlijk en aards belang dat er door gediend wordt, ja meer, het is vijandschap tegen den waren Godsdienst, Jezus kennen wij, en van Paulus weten wij, maar gijlieden, wie zijt gij?

b. De mens, in welken de boze geest was, gaf hun een warm onthaal, hij viel hen aan, in zijne woede en razernij sprong hij op hen, en is hen meester geworden, verkreeg de overhand tegen hen en hun toverijen, en was hun in alle opzichten te sterk, zodat zij het huis ontvloden, niet slechts naakt, maar ook gewond, daar hun de klederen van het lijf gescheurd en het hoofd gewond was. Dit is geschreven tot ene waarschuwing van allen, die den naam van Christus noemen, maar niet afstaan van ongerechtigheid. Dezelfde vijand, die hen meester wordt met zijne verzoekingen, zal hen ook overmeesteren met zijne verschrikkingen, en hun bezweren van hem in den naam van Christus zal hen niet beveiligen. Indien wij door een oprecht en levendig geloof in Christus den duivel weerstaan, dan zal hij van ons vlieden, maar als wij wanen hem door het bloot gebruik van Christus' naam of door enig woord van Hem, of door een tovermiddel te kunnen weerstaan, dan zal hij tegen ons overmogen.

5. Hoe dit door allen werd opgemerkt, en de goede indruk, die er op velen door werd teweeggebracht, vers 17. Dit werd allen bekend, beiden Joden en Grieken, die te Efeziërs woonden. Iedereen in de stad sprak er over, en het gevolg er van was:

a. Dat de mensen verschrikt werden: daar viel ene vrees over hen allen. Uit dit voorval bleek hun de boosaardigheid van den duivel, dien zij dienden, en de macht van Christus, dien zij tegenstonden, en die beide overwegingen waren wel geschikt om ontsteltenis bij hen teweeg te brengen. Zij zagen, dat

er met den naam van Christus niet geschertst of gebeuzeld moet worden, en dat Zijn Godsdienst niet met de Heidense bijgelovigheden vermengd moet worden.

b. Dat God verheerlijkt werd, de naam des Heeren Jezus, door welken Zijne getrouwe dienstknechten, zonder enigerlei tegenstand, duivelen uitwierpen en krankheden genazen, werd groot gemaakt, want nu bleek het een naam te zijn boven alle naam.

II. Wij hebben nu de bekering van andere dienstknechten van Satan, en het blijk hunner bekering.

1. Zij, die zich aan boze praktijken schuldig hadden gemaakt, beleden ze, vers 18. Velen dergenen, die geloofden, en gedoopt waren, maar toen niet zo nauwgezet hun zonden hadden beleden, als zij moesten, waren zo verschrikt door deze voorbeelden van grootmaking van den naam van Jezus Christus, dat zij tot Paulus kwamen, of tot enigen van de andere leraren, die met hem waren, en beleden, welk een slecht leven zij geleid hadden, en van hoeveel verborgene goddeloosheid hun eigen geweten hen beschuldigde, maar waarvan de wereld niets wist: geheime bedriegerijen en verborgene onreinheid, zij verkondigden hun daden, waren beschaamd, en gaven Gode eer en heerlijkheid, en ene waarschuwing aan anderen. Deze bekentenissen waren hun niet afgedwongen, zij werden vrijwillig afgelegd ter verlichting van hun geweten, dat door de plaats gehad hebbende wonderen verschrikt was. Waar oprecht berouw is van de zonde, daar zal ook ene oprechte belijdenis van zonde aan God wezen in elk gebed, en ook aan den mens, tegen wie wij misdreven hebben, als de omstandigheden dit vereisen.

2. Zij, die zich zelven en anderen door slechte boeken hadden verdorven, verbrandden ze, vers 19. Velen ook dergenen, die ijdele, of zeldzame , kunsten gepleegd hadden, ta perierga - onvoegzame, of ijdele dingen, multa nihil ad se pertinentia satagentes, die zich op de studie van toverij en waarzeggerij toelegden, in boeken over sterrenwichelarij, het horoscoop trokken, de toekomst voorspelden, geesten opriepen of bezwoeren, dromen uitlegden en dergelijke dingen meer, waaraan, naar sommigen denken, nog toegevoegd moeten worden: toneelstukken, romans, liefdesgeschiedenissen, onkuise gedichten - histrionica, amatoria, saltatoria, Stres. Daar het geweten dezer lieden meer dan ooit ontwaakt was om het kwaad in te zien van de kunsten, waarin deze boeken hen onderwezen, brachten zij de boeken bijeen en verbrandden ze in aller tegenwoordigheid. Efeziërs was vermaard wegens de beoefening van deze ijdele, of zeldzame, kunsten, vandaar dat toverformules en tovermiddelen Literæ Ephesiæ werden genoemd. Hier voorzagen de mensen zich van al die soorten van boeken, en waarschijnlijk waren er ook onderwijzers om hen in die zwarte kunsten te onderwijzen. Het was dus grotelijks tot eer van Christus en het Evangelie, dat er zulk een schoon getuigenis afgelegd werd tegen deze zeldzame kunsten, op ene plaats, waar zij zo zeer in aanzien waren. Men had als ontwijfelbaar aangenomen, dat zij overtuigd waren van het kwaad van deze kunsten, en besloten hadden er zich niet langer mede bezig te houden, maar zij achtten dit niet voldoende, tenzij zij die boeken verbrandden.

a. Aldus toonden zij ene heilige verontwaardiging over de zonde, waaraan zij zich hadden schuldig gemaakt, zoals de afgodendienaars, die, toen zij tot bekering waren gebracht, tot hun afgoden zeiden: Henen uit! Jesaja 30:22. En zelfs die van goud en zilver gemaakt waren, wegwierpen voor de mollen en de vleermuizen, Jesaja 2:20. Aldus hebben zij op Godvruchtige wijze wraak geoefend op de dingen die voor hen de werktuigen zijn geweest van zonde. En zij toonden hoe krachtig zij

overtuigd waren van het kwaad er van, en hoe diezelfde dingen hun nu een verfoeisel waren, waarin zij vroeger genot en welbehagen vonden.

b. Aldus toonden zij ook hun vast besluit om nooit meer terug te keren tot die kunsten en tot de boeken, die er over handelden. Zij waren zo ten volle overtuigd van het kwaad en het gevaarlijke er van, dat zij die boeken niet wilden ter zijde werpen, op zulk ene wijze, dat zij nog binnen hun bereik bleven om ze terug te kunnen nemen, in geval zij van zin of gevoelen zouden veranderen, maar vast besloten zijnde ze nooit weer te gebruiken, hebben zij ze verbrand.

c. Aldus hebben zij de verzoeking afgesneden om er toe weer te keren. Hadden zij de boeken bij zich gehouden, dan liepen zij gevaar, om, als de warmte van hun tegenwoordige overtuiging wat afgekoeld was, toe te geven aan ene soort van nieuwsgierigheid om ze nog eens in te zien, en dus ook in gevaar te wezen van er weer van te gaan houden, en daarom hebben zij ze verbrand. Zij, die waarlijk berouw hebben van de zonde, zullen zich zo veel mogelijk verre houden van de gelegenheid er toe.

d. Aldus hebben zij het voorkomen, dat er kwaad mede gedaan werd aan anderen. Indien Judas er bij ware geweest, dan zou hij gezegd hebben: "Verkoopt ze, en geeft het geld aan de armen", of: "Koopt er Bijbels en andere goede boeken voor." Maar wie zou dan kunnen zeggen, aan wie deze gevaarlijke boeken in handen zouden komen, en welk kwaad er door gesticht zou worden, het was dus de veiligste weg om ze allen aan de vlammen prijs te geven. Zij, die zelven van zonde verlost zijn, zullen alles doen wat zij kunnen om anderen er voor te bewaren, en zullen veel meer bevreesd zijn om ene gelegenheid tot zondigen op den weg te leggen van anderen.

e. Aldus toonden zij hun minachting voor den rijkdom dezer wereld, want de prijs der boeken was berekend, waarschijnlijk door hen, die hen wilden bewegen ze niet te verbranden, en geschat op vijftig duizend zilveren penningen, hetgeen, naar sommiger berekening een bedrag was van f 18000 van ons geld. Waarschijnlijk waren die boeken zeldzaam, misschien wel verboden, en daarom duur. Waarschijnlijk hebben zij zelven er dien prijs voor betaald, maar daar zij des duivels boeken waren, hebben zij, al waren zij ook zo dwaas geweest van ze te kopen, niet gedacht, dat dit hen rechtvaardigde om slecht genoeg te zijn van ze te verkopen.

f. Aldus hebben zij openlijk hun blijdschap betuigd over hun bekering van die goddeloze praktijken, zoals Mattheus zijne blijdschap getoond heeft in het feestmaal, dat hij aanrichtte, toen Christus hem uit het tolhuis had geroepen. Deze bekeerlingen hebben zich te zamen verenigd om dit vreugdevuur te ontsteken in aller tegenwoordigheid. Zij hadden de boeken wel in stilte kunnen verbranden, ieder in zijn eigen huis, maar zij gaven er de voorkeur aan het gezamenlijk te doen, met wederzijds goedvinden, en zo publiek mogelijk, opdat Christus en Zijne genade in hen te meer grootgemaakt, en allen, die hen omringden, te meer gesticht zouden worden.

III. Wij hebben nu een algemeen bericht van den voortgang en voorspoed van het Evangelie in en rondom Efeziërs , vers 20. Alzo wies het woord des Heeren met macht en nam de overhand. Het is heerlijk om het woord Gods te zien toenemen en de overhand hebben, zoals dit hier gezien werd.

1. Het te zien toenemen door de toevoeging van velen tot de gemeente. Wanneer al meer en meer onder den invloed komen van het Evangelie, zodat zij er zich naar gedragen, er hun leven naar

inrichten, dan wast het woord Gods, wanneer zij, van wie men dit het minst zou gedacht hebben er zich aan onderwerpen, en zij die het het meest en het hardnekkigst hebben tegengestaan, gevangen worden en onder deszelfs gehoorzaamheid worden gebracht, dan kan gezegd worden, dat het woord Gods wast met macht.

2. Het te zien overmogen door dat zij, die toegedaan werden tot de gemeente toenemen in kennis en genade, als een krachtig bederf ten onder gehouden wordt, slechte gewoonten afgelegd worden, met slechte zeden, die lang geheerst hebben, wordt gebroken, als voor het vlees aangename, winstgevende, in de grote wereld algemeen gangbare zonden opgegeven worden, dan heeft het woord Gods de overhand, en in hetzelve gaat Christus uit overwinnende, en opdat Hij overwonne.

Handelingen 19:21-40

I. Paulus komt hier te Efeziërs in moeilijkheid juist op het ogenblik toen hij voornemens was van daar heen te gaan, om elders een arbeid te beginnen. Zie hier:

1. Hoe hij het plan had gevormd om naar andere plaatsen te gaan, vers 21, 22. Hij was een man, die grote plannen maakte voor den dienst van God, en zijn invloed zo ver mogelijk wilde doen reiken. Daar hij nu ruim twee jaren te Efeziërs had doorgebracht, wenste hij:

a. De gemeenten van Macedonië en Achaje te bezoeken, inzonderheid die te Filippi en te Corinthe, de voornaamste steden van deze gewesten, vers 21. Dáár had hij gemeenten gesticht, en nu wenst hij ze te bezoeken. Hij nam voor in den geest, hetzij in zijn eigen geest of gemoed, zonder het vooralsnog bekend te maken, of door de aanduiding van den Heiligen Geest, die in alles zijn Leidsman was, en door wie hij zich liet leiden. Hij nam zich voor te gaan zien hoe het met het werk Gods in die plaatsen gesteld was, ten einde wat verkeerd was te herstellen, en wat goed was verder aan te moedigen.

b. Van dáár wilde hij naar Jeruzalem gaan, om de broederen aldaar te bezoeken, en hun verslag te doen van zijn arbeid, en hoe het welbehagen des Heeren door zijne hand gelukkiglijk voortging. Van dáár wilde hij dan naar Rome gaan, Rome gaan zien, niet alsof hij slechts zijne nieuwsgierigheid wilde bevredigen door de bezichtiging van die aloude beroemde stad, maar het was ene uitdrukking, die algemeen gebruikt werd, hij bedoelde slechts er de Christenen te gaan zien, en hun dienst te bewijzen, Romeinen 1:11. De Godvruchtigen te Rome waren de heerlijkheid der stad, en dezen verlangde hij te zien. Dr. Lightfoot onderstelt, dat het na den dood van keizer Claudius was, die in het tweede jaar van Paulus' verblijf te Efeziërs gestorven was, dat Paulus er aan dacht om naar Rome te gaan, omdat, zo lang Claudius leefde, het den Joden niet vergund was om naar Rome te komen, Hoofdstuk 18:2.

c. Hij zond Timotheus en Erastus naar Macedonië, om de gemeenten aldaar kennis te geven van zijn voorgenomen bezoek, en om er de collecten gereed te hebben voor de arme heiligen te Jeruzalem. Spoedig daarna schreef hij den eersten brief aan de Corinthiërs, met het voornemen om zelf hem te volgen, zoals blijkt uit 1 Corinthiërs 4:17, 19. Ik heb Timotheus tot u gezonden, maar ik zal haast tot u komen, zo de Heere wil. Voor het ogenblik bleef hij nog in Azië, in de landstreek rondom Efeziërs , om er gemeenten te stichten.

2. Hoe hij in zijn voornemen gesteund werd, en genoodzaakt werd het ten uitvoer te brengen door de moeilijkheid, die hij ten laatste te Efeziërs ondervonden heeft. Het was vreemd, dat hij daar zo lang met rust was gelaten, maar het schijnt, dat hij er wel moeilijkheden gehad heeft, die niet in deze geschiedenis vermeld zijn, want in den brief, dien hij te dier tijd schreef, zegt hij, dat hij tegen de beesten gevochten heeft te Efeziërs , 1 Corinthiërs 15:32, hetgeen schijnt te betekenen, dat zij hem in de schouwplaats tegen wilde dieren hebben laten vechten, naar de barbaarse behandeling, die zij soms de Christenen hebben aangedaan. En hij spreekt van de verdrukking, die hun in Azië is overkomen, toen hij in twijfel was ook van het leven, ja het vonnis des doods in zich zelven had, 2 Corinthiërs 1:8, 9. Maar ten opzichte der moeilijkheid, die hier verhaald is, was hij meer verschrikt dan geschaad. In het algemeen wordt hier meegedeeld: Op dien tijd ontstond daar gene kleine beroerte vanwege den weg des Heeren vers 23. Sommige geschiedschrijvers zeggen, dat de

beruchte bedrieger Apollonius Tyanæus, die zich als mededinger opwierp van Christus, en, evenals Simon de Tovenaar, van zich zelven zei, dat hij wat groots was, te Efeziërs was omstreeks den tijd, toen Paulus zich aldaar bevond. Maar het schijnt, dat zijn tegenstand van het Evangelie van zo weinig betekenis was, dat Lukas het niet der moeite waard vond, er melding van te maken. De beroering, waarvan hij ons verhaalt, was van een anderen aard. Laat ons de bijzonderheden er van nagaan. Hier is:

I. Ene grote klacht, ingebracht tegen Paulus en de andere predikers van het Evangelie, nl. dat zij de mensen aftrokken van de aanbidding van Diana, en aldus het bedrijf te gronde richtten van de zilversmeden, die voor den tempel van Diana arbeidden.

1. Die de klacht inbrengt is Demetrius, een zilversmid, waarschijnlijk wel een voorman van dat bedrijf, en die gehouden wilde worden voor iemand, die er de belangen beter van begreep en bevorderde dan anderen van het gilde. Of hij ook andere voorwerpen fabriceerde wordt ons niet meegedeeld, maar de voordeligste tak van zijn bedrijf was het maken van zilveren tempelen van Diana, vers 24. Sommigen denken, dat het zilveren medailles waren, waarop het beeld van Diana of van haren tempel, of van beiden gegraveerd waren. Anderen zijn van mening, dat het voorstellingen of modellen waren van den tempel, met het beeld van Diana in miniatuur, geheel van zilver, maar zo klein, dat de mensen ze bij zich konden dragen, zoals de papisten hun crucifixen. Zij, die van verre kwamen om in den tempel van Efeziërs te aanbidden, kochten deze zilveren tempeltjes om ze mede naar huis te nemen, en aan de nieuwsgierigheid hunner vrienden er naar te voldoen, alsmede om de herinnering aan dat fraaie gebouw bij zich zelven levendig te houden. Zie hoe handwerkslieden, en niet minder hoe listige lieden van een hogeren rang in de maatschappij dan zilversmeden, voor zich zelven voordelen behalen uit de bijgelovigheid der lieden, en er hun eigen wereldse doeleinden mede bevorderen.

2. Hij dient zijne klacht niet in bij de overheid, maar bij de volksmenigte, het grauw. Hij heeft die van de kunst waren saamvergaderd met de handwerkers van dergelijke dingen (een troep handwerkslieden, die voor niets besef of gevoel hadden dan voor hetgeen hun eigene aardse belangen betrof.) Dezen poogt hij tegen Paulus op te zetten, want dezen zullen zich zo weinig door rede of verstand, en zo veel door woede en haat laten leíden, als hij slechts kon begeren.

3. Zijne klacht en zijne voorstelling der zaak zijn zeer uitvoerig.

a. Hij stelt als grondregel vast, dat het bedrijf van zilveren tempelen te maken voor de aanbidders van Diana zeer noodzakelijk was, en dus in wezen moest gehouden worden, vers 25. "Gij weet, dat wij uit dit gewin niet alleen ons levensonderhoud, ons noodzakelijk voedsel hebben, maar ook onze welvaart. Wij worden rijk, verkrijgen huizen en land, wij leven op groten voet en kunnen bekostigen wat ons aangenaam is, ons tot vermaak en genoegen strekt. Daarom moeten wij niet toelaten, dat dit bedrijf te niet gaat." Het is natuurlijk, dat de mensen in zorge zijn voor hetgeen waardoor zij, terecht of te onrecht, hun welvaart verkrijgen, en velen hebben alleen om die reden zich tegen het Evangelie van Christus gekant, dat het de mensen afhield van onwettige bedrijven, hoeveel rijkdom er ook door verkregen kon worden.

b. Hij beschuldigt Paulus de mensen het aanbidden van afgoden te hebben ontraden. De woorden, waarin hij zijne beschuldiging heeft uitgesproken, luiden, dat hij had verklaard: Het zijn gene goden,

die met handen gemaakt worden, vers 26. Kon dan ene waarheid duidelijker of klaarblijkelijker zijn dan deze, of ene redenering klemmender en meer overtuigend zijn dan die van de profeten: Een werkmeester heeft het gemaakt, dus is het geen God? Het eerste en het meest zuivere denkbeeld, dat wij van God hebben, is, dat Hij Zijn bestaan heeft uit zich zelven, en van niemand afhankelijk is, maar dat alle dingen uit Hem zijn ontstaan, en van Hem afhankelijk zijn. Dan moet hier ook uit volgen, dat het gene goden zijn, die de schepselen zijn van der mensen vernuft, en het werk zijn van der mensen handen. Toch moet dit voor een ketters en atheïstisch denkbeeld gehouden worden, en Paulus als een misdadiger worden beschouwd, omdat hij dat denkbeeld uitspreekt. Niet, dat zij iets tegen deze leer zelf weten aan te voeren, maar wel tegen het gevolg er van, nl. dat hij niet alleen te Efeziërs , de hoofdstad, maar in bijna geheel Azië, onder het landvolk, die hun beste klanten waren, en op wie zij het meest dachten te kunnen rekenen, de mensen overreed en afgekeerd heeft van de aanbidding van Diana, zodat er nu veel minder aftrek was van de zilveren tempelen dan vroeger, en er ook niet meer zulke hoge prijzen voor betaald werden. Er zijn van de zodanige, die ijveren voor hetgeen grovelijk ongerijmd is, tegen alle gezond verstand indruist, hetgeen waarvan het valse en leugenachtige, om zo te zeggen, boven op ligt, zoals dit hier, bijvoorbeeld: dat het goden zijn, die met handen gemaakt worden, zo men er zich slechts op menselijke wetten voor beroepen kan, en wereldse belangen en langdurige gewoonte aan zijne zijde heeft.

c. Hij wijst hen op het gevaar van verval voor hun handwerk. Al wat dit aanraakt, treft hen op ene zeer gevoelige plaats. "Indien deze leer ingang vindt, dan is het gedaan met ons, en dan kunnen wij onze winkels wel sluiten. Wij zijn in gevaar dat dit deel van ons handwerk in verachting komt, in slechten reuk zal komen als iets dat bijgelovigheid bevordert en, de wereld bedriegt, en zo zal het door iedereen gesmaad en in diskrediet gebracht worden. Dit ons deel, ons belang, ons deel in den handel en in het bedrijf" -kinduneuei hêmin to meros-"zal niet slechts gevaar lopen van te gronde te gaan, maar het zal ons zelven in gevaar brengen, wij zullen niet alleen tot den bedelstaf worden gebracht, maar tot misdadigers gemaakt."

d. Hij wendt een groten ijver voor voor Diana, en bezorgdheid voor hare eer. Niet alleen onze kunst, ons bedrijf, komt in gevaar -indien dit alles ware, hij zou niet met zoveel warmte gesproken hebben, maar wat hij vreest, is, dat de tempel van de grote godin Diana als niets geacht zal worden en ook hare majesteit ten onder zal gaan, en voor niets ter wereld zouden wij de eer dezer godin zien verkleinen, aan welke gans Azië en de gehele wereld godsdienst bewijst. Zie nu wat de grootste ijveraars voor die aanbidding van Diana ten haren gunste konden aanvoeren:

A. Dat zij pracht en praal had. De schoonheid van den tempel was de zaak die hen bekoorde, hen ketende, zij konden het denkbeeld niet verdragen van iets dat tot hare vermindering, laat staan, haren ondergang, kon leiden.

B. Dat zij het grote aantal harer vereerders op hare zijde had: Gans Azië en de gehele wereld bewijzen haar godsdienst, en bijgevolg moet dit ook wel de ware godsdienst zijn, in weerwil van alles wat Paulus er tegen kan zeggen. En zo, omdat de gehele aarde zich verwondert achter het beest, geeft de draak, de duivel, de god dezer wereld, hem zijne kracht, en zijn troon en zijne grote macht. Openbaring 13:2, 3.

II. Door die klacht werd de toorn des volks opgewekt. De beschuldiging werd listig ingekleed en voorgedragen met het doel het volk in woede te ontsteken, en dat doel werd bereikt, want bij deze gelegenheid toonden zij:

1. Een groot misnoegen over het Evangelie en de predikers er van, Zij werden vol van toornigheid, vers 28, vol van woede en verontwaardiging is de eigenlijke betekenis van het woord. De handwerkslieden werden uitzinnig, werden dol, zoals wij zeggen, toen hun gezegd werd, dat zowel hun bedrijf als hun afgod in gevaar waren.

2. Ene grote bezorgdheid voor de eer hunner godin. Zij riepen, zeggende, "Groot is de Diana der Efeziërs, en wij zullen ons aan haar houden, leven en sterven ter harer verdediging. Zijn er mensen, die haar der verachting willen prijs geven, haar met verderf en ondergang dreigen? Laat het aan ons over om met dezen klaar te komen. Laat Paulus zeggen wat hij wil om te bewijzen, dat het gene goden zijn, die met handen worden gemaakt, wij blijven er bij, dat, wat er ook zij van andere goden en godinnen: Groot is de Diana der Efeziërs. Wij moeten en zullen pal staan voor den godsdienst van ons land, die ons door onze vaderen is overgeleverd." Aldus wandelden alle volken, elk in den naam zijns gods, en hadden er ene gunstige mening van, hoe veel te meer behoren de dienstknechten van den waren God dit dan niet te doen, die zeggen kunnen: Deze God is onze God eeuwiglijk en altoos.

3. Ene grote wanorde onder elkaar, vers 29. De gehele stad werd vol verwarring -de gewone en natuurlijke uitwerking van een onmatigen ijver voor valsen godsdienst. Alles wordt er in verwarring door gebracht, het verstand wordt onttroond en de hartstocht ten troon verheven, en de mensen lopen te hoop, zonder te weten wat zij eigenlijk willen.

III. De handelwijze van het gepeupel onder de macht van die woede, en hoe ver zij er in gingen.

1. Zij sloegen de handen aan sommigen van Paulus' metgezellen, en voerden hen met geweld naar de schouwplaats, vers 29. Sommigen denken, dat het hun bedoeling was hen met de wilde dieren te laten vechten, zoals Paulus soms gedaan heeft, of wellicht wilden zij hen slechts mishandelen, hen bespotten en tot een schouwspel voor de menigte doen dienen. Die zij grepen, waren Gajus en Aristarchus, van beiden lezen wij elders, Gajus was van Derbe, Hoofdstuk 20:4. Ook van Aristarchus wordt daar gesproken en in Colossenzen 4:10. Zij waren met Paulus van Macedonië gekomen, en hun enige misdaad was, dat zij metgezellen van Paulus waren op de reis, zijne metgezellen in den dienst en in het lijden.

2. Paulus, die het ontkomen was om door hen gegrepen te worden, had, toen hij zijne vrienden om zijnentwil in gevaar zag, tot het volk willen ingaan, om, zo er geen ander middel was, zich voor hen op te offeren, veeleer dan zijne vrienden om zijnentwil te laten lijden, en dit was een bewijs van zijn edelmoedig hart, en dat hij zijn naaste liefhad als zich zelven.

3. Hiervan werd hij teruggehouden door de vriendelijkheid zijner vrienden, de discipelen lieten het hem niet toe, want het betaamde hem meer om zich daartoe aan te bieden, dan het hun betaamde het toe te laten. Zij hadden reden om tot Paulus te zeggen wat David's dienstknechten tot hem gezegd hebben, toen hij zich in den dienst des rijks aan gevaar wilde blootstellen: Gij zijt nu als onzer tien duizend, 2 Samuel 18:3. Anderen van zijne vrienden traden tussenbeide om hem te beletten om zich aldus het gevaar in de kaken te werpen: zij zouden hem veel harder behandelen dan Gajus en

Aristarchus, daar zij hem als den aanvoerder der partij beschouwden, het is dus beter hen den storm het hoofd te laten bieden, dan dat hij er zich aan zou wagen, vers 31. Het waren sommigen der oversten van Azië, de vorsten van Azië-Asiarchai. De critici zeggen ons, dat zij de oversten waren der priesters, of, naar het gevoelen van anderen, de oversten, of aanvoerders van hun spelers. Of zij bekeerlingen waren tot het Christelijk geloof (en sommigen zelfs van hun priesters en stadhouders waren dit), of alleen maar welgezinden voor Paulus als een oprecht en goed man, wordt ons niet gezegd, alleen maar, dat zij vrienden van hem waren. Dr. Lightfoot oppert de mening, dat zij eerbied en vriendelijkheid voor hem koesterden, van den tijd af, dat hij met de wilde dieren gevochten heeft in hun schouw- plaats, en bevreesd waren, dat hij wederom aldus mishandeld zou worden. Het is een vriendendienst om voor het leven en het welzijn van goede mensen meer zorg te dragen dan zij zelven doen. Het zou voor Paulus zeer gevaarlijk zijn geweest om zich in de schouwplaats te wagen, het was duizend tegen een, of het zou hem het leven kosten, en daarom hebben Paulus' vrienden bij hem overmocht om aan de wet van het zelfbehoud te gehoorzamen, en dit leert ons om zo lang wij kunnen het gevaar uit den weg te blijven, zonder daarbij uit den weg des plichts te gaan. Wij kunnen er toe geroepen worden ons leven over te geven, niet om het weg te werpen. Het is voor Paulus meer voegzaam om zich in ene synagoge dan in ene schouwplaats te wagen.

4. Het gepeupel was in volslagen verbijstering, vers 32. Zij riepen dan de een dit, de ander wat anders, al naar het hun grillen en hartstochten hun ingaven, en wellicht ook al naar de berichten, die zij ontvingen. Sommigen riepen: Weg met de Joden, anderen: Weg met Paulus, maar de vergadering was verward, daar zij elkanders zin en bedoeling niet begrepen, en zo spraken zij elkaar tegen, en zouden elkaar in het haar gevlogen zijn. Maar zij wisten ook niet wat zij zelven wilden, want de waarheid was, dat het merendeel niet wist om wat oorzaak zij samengekomen waren. Zij wisten niet waardoor de oploop ontstaan was, noch wie hem had doen ontstaan, en nog veel minder wat zij hier nu eigenlijk te doen hadden, maar bij zulke gelegenheden komen de meesten slechts om te vragen wat er te doen is. Zij volgen het geschreeuw, zij volgen de menigte, nemen toe zoals een sneeuwbal, en waar velen zijn, zullen meer komen.

5. De Joden zouden wel deel genomen hebben aan dien volksoploop (in andere plaatsen waren zij de eerste aanstokers van zulk een oproer), maar zij hadden te Efeziërs geen invloed genoeg om het grauw op de been te brengen. Evenwel, nu het tumult er was, waren zij kwalijk gezind genoeg, om er aan mede te doen, vers 33. Zij deden Alexander uit de schare voortkomen, riepen hem op om ten behoeve der Joden tegen Paulus en zijne metgezellen te spreken. "Gij hebt gehoord wat Demetrius en de zilversmeden te zeggen hebben tegen hen, als vijanden van hun godsdienst: sta ons nu toe u te zeggen wat wij te zeggen hebben tegen hem als vijand van onzen godsdienst." De Joden stieten hem voort om dit te doen, moedigden hem aan, en zeiden hem, dat zij hem zouden steunen en bijstaan. Dit beschouwden zij als noodzakelijk voor hun eigene bescherming en veiligheid, daarom wordt wat hij bedoelde te zeggen zijne verantwoording bij het volk genoemd, niet voor zich in het bijzonder, maar voor de Joden in het algemeen, die door de aanbidders van Diana evenzeer als hun vijanden beschouwd werden als Paulus. Nu wilden zij hen doen begrijpen, dat zij evenzeer vijanden waren van Paulus als zij, nl. de Efeziërs. En zij, die zich thans aldus beijveren, om zich van Christus' dienstknechten te onderscheiden, zo bevreesd zijn om voor hen te worden aangezien, zullen daarnaar hun oordeel ontvangen in den groten dag. Alexander wenkte met de hand, verlangende om tegen Paulus gehoord te worden, want het zou wel vreemd geweest zijn, als er ene vervolging gaande is tegen de Christenen, zonder dat de Joden er op de ene of andere wijze aan deelnemen. Als zij het kwaad niet kunnen beginnen, dan zullen zij toch helpen om het voort te doen gaan, en

aldus hadden zij gemeenschap aan anderer zonden. Sommigen denken dat deze Alexander een Christen was geweest, maar afvallig was geworden, en tot het Judaïsme was teruggekeerd, en daarom als de geschiktste persoon werd aangewezen om Paulus te beschuldigen, en dat hij die Alexander de kopersmid was, die aan Paulus zoveel kwaad betoond heeft, 2 Timotheus 4:14, en dien hij den Satan heeft overgegeven, 1 Timotheus 1:20.

6. Dit heeft bewerkt, dat de vervolgers hun vervolging van Paulus' vrienden gestaakt hebben, en haar deden overgaan in gejuich ter ere van hun godin, vers 34. Als zij verstonden dat hij een Jood was, en, als zodanig, een vijand van de Diana verering, (want de Joden hadden nu een onverzoenlijken haat opgevat tegen afgoden en afgodendienst,) waren zij-wat hij ook tegen Paulus of voor Paulus te zeggen mocht hebben-vast besloten hem geen gehoor te verlenen, en daarom zetten zij het grauw aan tot schreeuwen, den kreet aan te heffen: "Groot is de Diana der Efeziërs! Wie haar ook in minachting zoeke te brengen, hij zij Jood of Christen, wij zijn besloten haar te roemen en te verheffen. Zij is de Diana der Efeziërs, onze Diana, en het is onze eer en ons gelukkig voorrecht haren tempel in ons midden te hebben, en zij is groot, ene beroemde godin, die algemeen vereerd en aangebeden wordt. Er zijn andere Diana's maar de Diana der Efeziërs staat boven die allen, omdat haar tempel rijker en prachtiger is dan die van de anderen." Twee uren lang hebben zij dit geroepen, dit en niets anders, en dit werd nu als ene afdoende weerlegging beschouwd van Paulus' leer, dat het gene goden zijn, die met handen gemaakt worden. Aldus worden soms de heiligste waarheden in minachting gebracht door niets anders dan geschreeuw en getier en de woede en razernij van het gepeupel! Van ouds is van afgodendienaars gezegd, dat zij razen naar de afgoden, en hier zien wij er een voorbeeld van. Diana had de Efeziërs groot gemaakt, want de stad werd verrijkt door den groten toeloop van mensen, die van overal naar den tempel van Diana kwamen, en daarom hebben zij er belang bij om door alle mogelijke middelen hare tanende reputatie op te houden met den uitroep: Groot is de Diana der Efeziërs.

IV. De demping van dit oproer en de verspreiding van de oproermakers door het beleid en de waakzaamheid van den stadsschrijver. Hij wordt grammateus genoemd-de schrijver, of secretaris, of archivaris, volgens sommigen "de gouverneur der stad", de bewaarder der registers van hun spelen", de Olympische spelen, volgens sommigen, wiens ambt het was de namen te registreren van de overwinnaars en van de prijzen, die hun ten deel zijn gevallen. Met heel veel moeite slaagde hij er eindelijk in het rumoer tot zwijgen te brengen, zodat hij zich kon doen horen, en toen hield hij ene vredelievende rede voor hen, waarin hij een voorbeeld gaf van de waarheid van Salomo's gezegde: De woorden der wijzen worden in stilheid aangehoord, meer dan het geroep degene, die over de zotten heerst, Prediker 9:17, 1) zoals Demetrius gedaan heeft.

1. Hij komt hun in het gevlij door te erkennen, dat Diana de beroemde godin was der Efeziërs, vers 35. Zij behoeven niet zo luid en met zo veel ijver ene waarheid staande te houden, die door niemand ontkend wordt, en waarmee niemand onbekend kan wezen. Iedereen weet dat de stad der Efeziërs ene vereerster, of aanbidster is van de grote Diana, de neookoros is, niet slechts waren de inwoners aanbidders van deze godin, maar aan de stad, als corporatie, was in hare handvest, de eredienst van Diana opgedragen, zij had zorg te dragen voor haren tempel en voor de geriefelijkheid van hen, die er kwamen om haar hulde te bewijzen. Efeziërs is de æditua (zij zeggen, dat dit het meest juiste woord is) of de sacristein van de grote godin Diana. De stad was meer de beschermster van Diana, dan Diana de beschermster van de stad. Zodanige zorge hebben de afgodendienaars gedragen voor de instandhouding van de aanbidding der goden met handen gemaakt, terwijl de eredienst van den

waren en levenden God veronachtzaamd wordt, en weinige natiën of steden er in roemen dien te beschermen en te bevorderen! De tempel van Diana te Efeziërs was een zeer rijk en prachtig gebouw, maar het schijnt, dat het beeld van Diana in den tempel meer vereerd werd dan de tempel zelf, omdat zij dachten, dat het beeld den tempel heiligde, en zij deden het volk geloven, dat het van Jupiter uit den hemel gevallen is, en dus niet behoorde tot de goden, die door mensenhanden gemaakt zijn. Zie hoe gemakkelijk bijgelovige mensen door bedriegers misleid kunnen worden! Omdat dit beeld van voor zeer langen tijd opgericht was, en niemand zeggen kon, wie het gemaakt had, maakten zij het volk wijs, dat het van Jupiter uit den hemel gevallen was.

"Dewijl dan deze dingen onweersprekelijk zijn, zegt de stadsschrijver heel deftig, (maar of hij het ernstig meende en geloofde mag betwijfeld worden), "die dingen worden zo algemeen geloofd en aangenomen, dat gij gene tegenspraak behoeft te vrezen". Sommigen nemen het in dien zin: "Daar het beeld van Diana uit den hemel gevallen is, zoals wij allen geloven, is hetgeen gezegd wordt tegen goden door mensen gemaakt, voor ons van gene betekenis, het raakt ons niet."

2. Hij waarschuwt hen tegen alle geweld en oproerigheid, hun godsdienst had daar gene behoefte aan en werd er niet door gediend of bevorderd, vers 36. Het is behoorlijk, dat gij stil zijt, en niets onbedachts doet. Een uitnemende regel om ten alle tijde betracht te worden, zowel in bijzondere als in openbare aangelegenheden: niet haastig en onstuimig te wezen in hetgeen wij doen maar voorzichtig en den tijd nemende voor nadenken en beraad, ons en anderen niet driftig te maken, maar kalm en bedaard te zijn, steeds het verstand op den troon houdende, en de hartstochten onder bedwang. Dit woord zouden wij bij de hand moeten hebben om er stilte mede te gebieden, als wij zelven, of die ons omringen, onstuimig en onordelijk worden: het is behoorlijk, dat wij stil zijn en niets onbedachts doen, niets in haast doen, waarvan wij later, als wij den tijd hebben, berouw zouden hebben.

3. Hij neemt de blaam weg, die op Paulus en zijne metgezellen was geworpen, en zegt hun, dat zij niet waren, zoals men hen hun had voorgesteld, vers 37. "Gij hebt deze mannen hier gebracht, en zijt gereed hen in stukken te scheuren, maar hebt gij nagedacht over hetgeen zij misdreven hebben? Wat kunt gij tegen hen bewijzen? Zij zijn gene kerkrovers, gij kunt hen van gene heiligschennis beschuldigen, of van het wegnemen van enigerlei gewijd voorwerp, zij hebben tegen den tempel van Diana geen geweld gepleegd, noch de schatten er van geroofd. Zij hebben ook uwe godin niet gelasterd, zij hebben gene smadelijke taal gebruikt tegen de aanbidders van Diana, niet op vuile wijze van haar of haren tempel gesproken. Waarom vervolgt gij dan met al dit geweld hen, die, hoewel zij niet van uw gevoelen zijn, zich toch niet heftig of met bitterheid over u uitlaten? Zij zijn rustig en kalm, waarom zoudt gij dan driftig en toornig zijn?" Het was de afgod in het hart, waar tegen zij al hun kracht gericht hebben door verstand en bewijsvoering, indien zij dezen afgod slechts kunnen neerwerpen, dan zal de afgod in den tempel wel van zelf vallen. Zij, die prediken tegen afgodische kerken, hebben de waarheid aan hun zijde, en behoren haar met kracht te handhaven, en haar tot der mensen geweten trachten te doen doordringen, maar laten zij gene rovers zijn van die kerken (zij sloegen hun handen niet aan den roof, Esther 9:15, 16) noch lasteraars van dien eredienst, met zachtmoedigheid onderwijzende, niet met hartstocht en vuile taal smadende, degenen, die tegenstaan, want gelijk Gods waarheid der mensen leugen niet behoeft, zo heeft zij ook der mensen overmatigen toorn niet van node. De toorn des mans werkt Gods gerechtigheid niet.

4. Hij verwijst hen naar de regelmatige wijze van handelen der wet, welke altijd in de plaats moet komen van volksoplopen, en bij beschaafde natiën en in ene wel geordende maatschappij zal dit ook altijd geschieden. Het is een grote zegen om in een land te wonen, waar voorzieningen zijn gemaakt voor het bewaren van den vrede en de bedeling van het recht, en de aanwijzing tot herstel van onrecht, en in dit opzicht zijn wij, die tot onze natie behoren, even gelukkig als ieder ander volk. Indien zij nu over een bijzonder, hun aangedaan, onrecht hebben te klagen, zo laten zij zich tot de rechters en de gerechtshoven wenden, die op gezette tijden in het openbaar hun zittingen houden. Indien Demetrius en het gilde der zilversmeden, die al dit tumult teweeg hebben gebracht, grieven hebben, indien zij wettige voorrechten hebben, waarop, naar zij menen, door iemand inbreuk is gemaakt, laten zij hun beklag doen, een proces beginnen, dan zal de zaak onpartijdig onderzocht, en behoorlijk recht gedaan worden, de rechtsdagen worden gehouden, en daar zijn stadhouders. Er is een proconsul en zijn gemachtigde, wier plicht en roeping het is beide partijen te horen, en naar recht en billijkheid uitspraak te doen, en aan hun uitspraak hebben alle partijen zich te onderwerpen. Zij moeten noch hun eigene rechters zijn, noch zich op het volk beroepen.

De wet is goed, zo iemand die wettelijk gebruikt, als laatste middel zowel ter ontdekking van een betwist recht, als tot verkrijging van een geweigerd recht. Betrof de klacht ene openbare grief, betrekking hebbende op de staatsinstelling, dan moet recht gedaan worden, niet door een verwarden hoop volks, maar door ene wettige vergadering, vers 39. Indien gij iets van andere dingen verzoekt, dingen, die het algemeen belang raken, dat zal in ene wettige vergadering beslecht worden, ene wettige vergadering van het stadsbestuur, op regelmatige wijze bijeengeroepen door hen, die de regering in handen hebben. Particulieren kunnen zich niet mengen in openbare aangelegenheden, om vooruit te lopen op de beslissing van hen, wier ambt het is er kennis van te nemen. Wij hebben genoeg te doen, als wij ons met onze eigene zaken bemoeien.

5. Hij maakt hen opmerkzaam op het gevaar, dat zij lopen, op de straf van gevangenneming en verbeurdverklaring hunner goederen, waaraan zij zich door dit oproer hadden blootgesteld, vers 40. "Het zal al heel wèl wezen, indien wij om dit oproer niet verklaagd worden, verklaagd bij den keizer, als ene oproerige stad, zodat onze handvest ons ontnomen wordt, want er is gene oorzaak waardoor wij reden zullen kunnen geven van dezen oploop, wij kunnen niets ter verontschuldiging er van aanvoeren. Wij kunnen ons niet rechtvaardigen wegens deze verstoring van de orde, door te zeggen, dat anderen haar het eerst verstoord hebben, en wij slechts in zelfverdediging hebben gehandeld, er is niets, dat aan deze bewering een schijn van waarheid kan geven. Laat de zaak dus niet nog verder gaan, want zij is reeds ver genoeg gegaan. De meeste mensen hebben meer ontzag voor het oordeel der mensen dan voor het oordeel Gods. Hoe goed zou het wezen, indien wij aldus het rumoer van onze onordelijke hartstochten en lusten tot zwijgen konden brengen, er het geweld van in toom konden houden door de gedachte, dat wij van al die wanordelijkheden weldra rekenschap zullen hebben te geven aan den Rechter van hemel en aarde! Wij staan in gevaar, dat wij van oproer zullen verklaagd worden om den dag van heden, oproer in onze harten en in onze huizen, en hoe zullen wij ons verantwoorden, daar er gene oorzaak is, gene rechtmatige oorzaak, of gene evenredige oorzaak, waarmee wij reden kunnen geven van dezen oploop, van dezen toorn en dat geweld? Gelijk wij de ongeregeldheid van onze lusten te keer moeten gaan, zo moeten wij ook onze hartstochten bedwingen, en wel hiermede, dat om al deze dingen God ons in het gericht zal doen komen, Prediker 11:9, en wij moeten ons gedragen, als die rekenschap zullen geven.

6. Na hun aldus het ongerijmde hunner oproerige bijeenkomst getoond te hebben, en de kwade gevolgen, die er uit zouden kunnen voortkomen, ried hij hun aan om nu maar ten spoedigste uit elkaar te gaan, vers 40. Hij liet de vergadering gaan, gaf misschien den omroeper bevel om aan te kondigen dat allen vreedzaam heen moesten gaan en zich met hun eigene zaken gaan bezig houden, en zij deden het. Zie hier:

a. Hoe de alles besturende voorzienigheid Gods den openbaren vrede bewaart door ene onweerstaanbare macht te oefenen over den geest der mensen! Aldus wordt de wereld nog enigermate in orde gehouden, en worden de mensen weerhouden van als de vissen der zee te zijn, onder welke de grotere de kleinere verslinden. In aanmerking genomen welk een onstuimig, woest ding, welk een onbedwingbaar, ontembaar wild dier het grauw is, als het is opgewekt en in opstand komt, hebben wij wel reden Gods goedheid te erkennen, dat wij niet altijd onder deszelfs macht en tirannie zijn.

Hij stilt het bruisen der zeeën, het bruisen harer golven, en (hetgeen geen minder voorbeeld is van Zijne almachtige kracht) het rumoer der volken, Psalm 65:8. b. Zie hoe vele middelen God heeft om Zijn volk te beschermen! Deze stadsschrijver was misschien in het geheel geen vriend van Paulus, of van het Evangelie, dat hij predikte, maar zijne menselijke wijsheid wordt dienstbaar gemaakt aan de doeleinden Gods. Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen, maar uit alle die redt hem de Heere.

HOOFDSTUK 20

1 Nadat nu het oproer gestild was, Paulus, de discipelen tot zich geroepen en gegroet hebbende, ging uit om naar Macedonie te reizen.
2 En als hij die delen doorgereisd, en hen met vele redenen vermaand had, kwam hij in Griekenland.
3 En als hij aldaar drie maanden overgebracht had, en hem van de Joden lagen gelegd werden, als hij naar Syrie zoude varen, zo werd hij van zin weder te keren door Macedonie.
4 En hem vergezelschapte tot in Azie Sopater van Berea; en van de Thessalonicensen Aristarchus en Sekundus; en Gajus van Derbe, en Timotheus en van die van Azie Tychikus en Trofimus.
5 Dezen, vooraf heengegaan zijnde, wachtten ons te Troas.
6 Wij nu scheepten af van Filippi na de dagen der ongehevelde broden, en kwamen in vijf dagen bij hen te Troas, alwaar wij ons zeven dagen onthielden.
7 En op den eersten dag der week, als de discipelen bijeengekomen waren om brood te breken, handelde Paulus met hen, zullende des anderen daags verreizen; en hij strekte zijne rede uit tot den middernacht.
8 En er waren vele lichten in de opperzaal waar zij vergaderd waren.
9 En een zeker jongeling, met name Eutychus, zat in het venster en met een diepen slaap overvallen zijnde, alzo Paulus lang tot hen sprak, door den slaap nederstortende, viel van de derde zoldering nederwaarts, en werd dood opgenomen.
10 Doch Paulus, afgekomen zijnde, viel op hem, en hem omvangende, zeide hij: Weest niet beroerd; want zijn ziel is in hem.
11 En als hij weder boven gegaan was, en brood gebroken en wat gegeten had, en lang, tot den dageraad toe, met hen gesproken had, vertrok hij alzo.
12 En zij brachten den knecht levende, en waren bovenmate vertroost.
13 Maar wij, vooruit naar het schip gegaan zijnde, voeren af naar Assus, waar wij Paulus zouden innemen; want hij had het alzo bevolen, en hij zelf zou te voet gaan.
14 En als hij zich te Assus bij ons gevoegd had, namen wij hem in, en kwamen te Mitylene.
15 En van daar afgescheept zijnde, kwamen wij den volgenden dag tegen Chios over, en des anderen daags legden wij aan te Samos, en bleven te Trogyllion, en den dag daaraan kwamen wij te Milete.
16 Want Paulus had voorgenomen Efeze voorbij te varen, opdat hij niet den tijd in Azie zou verslijten; want hij spoedde zich, om zo het hem mogelijk ware op den pinksterdag te Jeruzalem te zijn.
17 Maar hij zond van Milete naar Efeze, en hij ontbood de ouderlingen der Gemeente.
18 En als zij tot hem gekomen waren, zeide hij tot hen: Gijlieden weet, van den eersten dag af, dat ik in Azie ben aangekomen, hoe ik bij u den gansen tijd geweest ben;
19 Dienende den Heere met alle ootmoedigheid, en vele tranen, en verzoekingen, die mij overkomen zijn door de lagen der Joden;
20 Hoe ik niets achtergehouden heb van hetgeen nuttig was, dat ik u niet zou verkondigd en u geleerd hebben, in het openbaar en bij de huizen;
21 Betuigende, beiden Joden en Grieken, de bekering tot God en het geloof in onzen Heere Jezus Christus.
22 En nu ziet, ik, gebonden zijnde door den Geest, reis naar Jeruzalem, niet wetende, wat mij daar ontmoeten zal;
23 Dan dat de Heilige Geest van stad tot stad betuigt, zeggende, dat mij banden en verdrukkingen aanstaande zijn.

24 Maar ik acht op geen ding, noch houde mijn leven dierbaar voor mijzelven, opdat ik mijn loop met blijdschap mag volbrengen, en den dienst, welken ik, van den Heere Jezus ontvangen heb, om te betuigen het Evangelie der genade Gods.
25 En nu ziet, ik weet, dat gij allen, waar ik doorgegaan ben, predikende het Koninkrijk Gods, mijn aangezicht niet meer zien zult.
26 Daarom betuig ik ulieden op dezen huidigen dag, dat ik rein ben van het bloed van u allen.
27 Want ik heb niet achtergehouden, dat ik u niet zou verkondigd hebben al den raad Gods.
28 Zo hebt dan acht op uzelven, en op de gehele kudde, over dewelke u de Heilige Geest tot opzieners gesteld heeft, om de Gemeente Gods te weiden, welke Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed.
29 Want dit weet ik, dat na mijn vertrek zware wolven tot u inkomen zullen, die de kudde niet sparen.
30 En uit uzelven zullen mannen opstaan, sprekende verkeerde dingen, om de discipelen af te trekken achter zich.
31 Daarom waakt, en gedenkt, dat ik drie jaren lang nacht en dag, niet opgehouden heb een iegelijk met tranen te vermanen.
32 En nu, broeders, ik bevele u Gode, en den woorde Zijner genade, Die machtig is u op te bouwen, en u een erfdeel te geven onder al de geheiligden.
33 Ik heb niemands zilver, of goud, of kleding begeerd.
34 En gijzelve weet, dat deze handen tot mijn nooddruft, en dergenen, die met mij waren, gediend hebben.
35 Ik heb u in alles getoond, dat men, alzo arbeidende, de zwakken moet opnemen, en gedenken aan de woorden van den Heere Jezus, dat Hij gezegd heeft: Het is zaliger te geven, dan te ontvangen.
36 En als hij dit gezegd had, heeft hij nederknielende met hen allen gebeden.
37 En er werd een groot geween van hen allen; en zij, vallende om den hals van Paulus, kusten hem;
38 Zeer bedroefd zijnde, allermeest over het woord, dat hij gezegd had, dat zij zijn aangezicht niet meer zien zouden; en zij geleidden hem naar het schip.

In dit hoofdstuk hebben wij Paulus' heen en weer reizen in Macedonië, Griekenland en Azië en zijne komst te Troas, vers 1-6.

II. Een bijzonder bericht hoe hij een Dag des Heeren te Troas heeft doorgebracht, en er Eutychus in het leven teruggeroepen heeft, vers 7-12.

III. Zijne rondreis om de door hem gestichte gemeenten te bezoeken, op zijn weg naar Jeruzalem, waar hij voornemens was op het volgende Pinksterfeest te zijn, vers 13-16.

IV. Zijne afscheidsrede voor de ouderlingen van Efeziërs , nu hij dit land ging verlaten, vers 17-35.

V. Het zeer droevige afscheid, vers 36-38. En in dit alles zien wij Paulus zeer ijverig werkzaam om Christus te dienen en goed te doen aan de zielen der mensen, niet slechts in de bekering der Heidenen, maar ook in de stichting der broederen.

Handelingen 20:1-6

Indien alles wat gedenkwaardig was, en wel waard om met gouden letteren te worden geschreven omtrent deze reizen van Paulus, die hier zo kortelijk zijn beschreven, vermeld ware geworden, de wereld zelf zou de geschrevene boeken niet bevatten. Daarom hebben wij slechts enige algemene wenken of aanduidingen van gebeurtenissen, welke ons dus des te kostbaarder moeten zijn. Hier is:

I. Paulus' vertrek van Efeziërs. Hij had daar langer vertoefd dan hij, sedert hij tot het apostelschap der Heidenen geordineerd was, ergens anders vertoefd had, en nu was het tijd om aan heengaan te denken, want hij moet ook in andere steden prediken. Maar daarna, en tot het einde zijner levensgeschiedenis in de Schrift (en daarop alleen kunnen wij afgaan) zien wij hem nooit weer een nieuw arbeidsveld ontginnen, noch het Evangelie prediken waar Christus niet genoemd was, zoals hij tot nu toe gedaan had, Romeinen 15:20, want aan het einde van het volgende hoofdstuk zien wij hem als gevangene, en dat bleef hij, en dat werd hij aan het einde van het boek ook gelaten.

1. Paulus vertrok van Efeziërs kort nadat het oproer aldaar gestild was, daar hij de stoornis, die hij er had ondervonden, als ene aanduiding beschouwde van Gods voorzienigheid, dat hij daar niet langer moest blijven, vers 1. Zijne verwijdering zou de woede zijner tegenstanders enigszins tot bedaren kunnen brengen, en voor de Christenen aldaar ene minder ongunstige stemming ten gevolge kunnen hebben. Currenti cede furori -Het is goed om gedurende een storm stil te liggen. Sommigen zijn echter van mening, dat hij nu, voor hij Efeziërs verliet, den eersten brief aan de Corinthiërs geschreven heeft, en dat zijn vechten met wilde dieren te Efeziërs , waarvan hij in dezen brief spreekt, ene overdrachtelijke beschrijving was van dit oproer, ik vat het echter liever op in letterlijken zin.

2. Hij heeft hen niet plotseling, en als in vreze en verschriktheid verlaten, maar plechtig afscheid van hen genomen. Hij riep de discipelen tot zich, de voornaamsten uit de gemeente, en hen gegroet hebbende, nam hij afscheid van hen (zegt de Syrische overzetting), met den kus der liefde, naar het gebruik der oorspronkelijke kerk. Liefhebbende vrienden weten niet hoe lief zij elkaar hebben voor het op scheiden aankomt, en dan blijkt het hoe na zij aan elkanders hart zijn.

II. Zijn bezoek aan de Griekse gemeenten, die hij gesticht, en meer dan eens bewaterd had, en die blijken hem zeer na aan het hart te zijn gelegen.

1. Hij begaf zich eerst naar Macedonië, vers 1, overeenkomstig zijn voornemen voor het oproer, Hoofdstuk 19:21. Dáár bezocht hij de gemeenten van Filippi en Thessalonica, en heeft hen met vele redenen vermaand, vers 2. Paulus' bezoeken aan zijne vrienden gingen gepaard met prediking, en die prediking was overvloedig, hij heeft hen met vele redenen vermaand, hij had hun zeer veel te zeggen, en was niet karig met den tijd, dien hij er voor gebruikte. Hij vermaande hen tot vele plichten, in velerlei opzichten, met vele redenen. Hij zette aan zijne vermaningen kracht bij door ene grote verscheidenheid van beweegredenen en argumenten.

2. In Griekenland heeft hij drie maanden doorgebracht, vers 2, 3, dat is, naar sommigen denken, in Achaje, want hij had voorgenomen ook daar heen te gaan, naar Corinthe en de omstreken er van, Hoofdstuk 19:21. Ongetwijfeld heeft hij ook daar de discipelen met vele redenen vermaand, ten

einde hun leiding te geven en hen te bevestigen, en hen te vermanen om met een voornemen des harten bij den Heere te blijven.

III. De verandering, die hij bracht in zijne voornemens, want daar kunnen wij niet altijd bij blijven. Onvoorziene omstandigheden brengen ons tot nieuwe overleggingen, die ons verplichten onze plannen te maken onder voorbehoud.

1. Paulus wilde naar Syrië varen, naar Antiochië, van waar hij het eerst uitgezonden was in den dienst der Heidenen, waarom hij zich steeds beijverde om die stad op zijne reizen aan te doen. Maar hij bracht verandering in zijn voornemen, en besloot door Macedonië weer te keren, dus langs dezelfden weg, dien hij gekomen was.

2. De reden hiervan was, dat de Joden, denkende, dat hij als naar gewoonte die reisroute zou volgen, hem lagen hadden gelegd met de bedoeling hem te doden. Daar zij er niet in konden slagen hem uit den weg te ruimen door magistraten en volksmenigten tegen hem op te zetten, zoals zij dikwijls genoeg beproefd hadden, maakten zij het plan hem te vermoorden. Sommigen denken, dat zij hem lagen legden om hem te beroven van het geld, dat hij naar Jeruzalem ging brengen ter ondersteuning van de arme Christenen aldaar, maar in aanmerking genomen de haat, dien zij jegens hem koesterden, onderstel ik, dat zij meer gedorst hebben naar zijn bloed dan naar zijn geld.

IV. Zijne metgezellen op zijne reis naar Azië. Zij worden hier genoemd, vers 4. Sommigen van hen waren dienaren van het Evangelie, of zij het allen waren is niet zeker. Sopater van Berea is waarschijnlijk dezelfde als Sosipater, van wie melding wordt gemaakt in Romeinen 16:21. Timotheus wordt tot hen gerekend, want Paulus heeft, toen hij van Efeziërs vertrok, Timotheus daar nog wel gelaten, en den eersten brief, dien hij hem schreef om hem in zijn' arbeid als evangelist te besturen, en hem van raad te dienen voor de vestiging der gemeente te dier plaatse en hem te zeggen in welke handen hij haar moest laten, heeft hij hem dáár gezonden, zie 1 Timotheus 1:3, 3:14, 15 (welke brief bestemd was om Timotheus te leiden in hetgeen hij te doen had, niet alleen te Efeziërs , waar hij zich nu bevond, maar ook in andere plaatsen, waar hij op gelijke wijze gelaten zou worden, of waarheen hij zou gezonden worden om er als evangelist te wonen, en niet hem alleen, maar ook de andere evangelisten, die Paulus vergezelden, en in gelijken dienst gebruikt werden) maar Timotheus is hem toch spoedig gevolgd, en heeft hem met de anderen, die hier genoemd zijn, vergezeld. Nu zou men kunnen denken, dat de spaarzaamheid niet betracht werd, toen al deze waardige mannen Paulus vergezelden, want zij waren meer nodig waar Paulus niet was, dan waar hij wèl was, maar het werd aldus geregeld:

1. Opdat zij hem zouden bijstaan in het onderrichten van hen, die door zijne prediking ontwaakt waren. Overal waar Paulus kwam, werd het water beroerd, en dan waren er vele handen nodig om de kreupelen te helpen er in te komen. Het was tijd om het ijzer te smeden als het heet was.

2. Om door hem opgeleid te worden en bekwaam gemaakt voor den toekomstigen dienst, opdat zij ten volle zouden verstaan zijne leer en wijze van doen, 2 Timotheus 3:10 1). Paulus' lichamelijke tegenwoordigheid was zwak, daarom hebben deze vrienden hem vergezeld om hem in ere te brengen, hem te steunen, en aan vreemdelingen, die allicht geneigd zijn te oordelen naar het uitwendige, te zeggen dat er veel kostelijks in hem was, dat in het uitwendige voorkomen niet ontdekt kon worden.

V. Zijne komst te Troas, waar hij zijne vrienden tot ene algemene bijeenkomst had bescheiden.

1. Zij gingen vooruit en wachtten hem op te Troas, vers 5, voornemens zijnde om met hem mede te gaan naar Jeruzalem, wat inzonderheid Trofimus ook gedaan heeft, Hoofdstuk 21:29. Wij moeten het niet hard vinden ene wijle te wachten op goed reisgezelschap.

2. Paulus begaf zich zo spoedig mogelijk derwaarts, en het schijnt, dat Lukas hem toen vergezelde, want hij zegt: Wij voeren af van Filippi, vers 6, en de eerste maal, dat wij hem in zijn gezelschap vinden, was hier te Troas, Hoofdstuk 16:11. Van de dagen der ongehevelde broden wordt melding gemaakt, om den tijd aan te duiden, niet om te kennen te geven, dat Paulus het pascha hield naar de wijze der Joden, want juist omstreeks dien tijd had hij zijn eersten brief aan de Corinthiërs geschreven, waarin hij leerde, dat Christus ons Pascha is, en dat een Christelijk leven ons feest houden is met de ongezuurde broden, 1 Corinthiërs 5:7, 8, en toen het wezen was gekomen is de schaduw weggedaan. Hij kwam over zee in vijf dagen bij hen te Troas, en toen hij er was, bleef hij slechts zeven dagen. Het kan niet anders: heel veel tijd moet onvermijdelijk te loor gaan in het heen en weer reizen van hen, die het land doorgaan, goed doende, en toch moet het daarom niet als verloren tijd worden beschouwd. Paulus achtte het der moeite waard om vijf dagen te besteden om naar Troas te gaan, hoewel hij er niet langer dan zeven dagen zal kunnen blijven. Maar hij wist hoe, zelfs op reis, den tijd ult te kopen-en ook wij behoren het te weten-om er nog goed in te kunnen doen.

Handelingen 20:7-12

Wij hebben hier een bericht omtrent hetgeen er op den laatsten dag van Paulus' verblijf te Troas is voorgevallen.

I. Er was een plechtige Godsdienstige bijeenkomst van de Christenen te dier plaatse, overeenkomstig hun vaste gewoonte, en de gewoonte in alle de gemeenten.

1. De discipelen kwamen bijeen, vers 7. Hoewel zij ieder afzonderlijk de Schrift lazen en overdachten, baden en psalmen zongen, en alzo hun gemeenschap met God onderhielden, was dit toch niet genoeg, zij moeten bijeen komen, ter gemeenschappelijke Godsverering, aldus gemeenschap met elkaar onderhouden door elkaar hulp en steun te verlenen, en van hun geestelijke gemeenschap te getuigen met alle goede Christenen. Er behoren voor de discipelen van Christus vastgestelde tijden van samenkomst te wezen, als zij allen niet op ene plaats bijeen kunnen komen, moeten er toch zo velen bijeen komen als mogelijk is.

2. Zij zijn op den eersten dag der week bijeengekomen, dien zij Dag des Heeren noemden, Openbaring 1:10, den Christelijken sabbat, gevierd tot eer van Christus en den Heiligen Geest, ter gedachtenis van Christus' opstanding, en de uitstorting des Geestes, welke beiden op den eersten dag der week plaats hadden. Deze wordt hier gezegd de dag te zijn, waarop de discipelen bijeen kwamen, dat is: wanneer het in alle gemeenten de gewoonte was bijeen te komen. De eerste dag der week behoort door alle discipelen van Christus waargenomen te worden, het is een teken tussen Christus en hen, want daaraan wordt het bekend, dat zij Zijne discipelen zijn. En hij moet waargenomen worden in plechtige bijeenkomsten, die als het ware een hof zijn, gehouden door Zijne dienstknechten in den naam van den Heere Jezus en ter Zijner ere, en waar allen, die Hem toebehoren, moeten komen om Hem hulde en dienst te bewijzen, en de eerste dag der week is vastgesteld om hof-dag te zijn,

3. Zij waren vergaderd in ene opperzaal, vers 8. Zij hadden geen tempel of synagoge om in te vergaderen, geen ruim, statig gebouw, slechts ene zolderkamer in een particulier huis. Zij waren weinigen in getal en hadden gene behoefte aan ene grote vergaderzaal, en zij waren ook te arm om er een te bouwen, maar toch kwamen zij in die armoedige, ongeriefelijke plaats bij elkaar. Het zal onze afwezigheid van Godsdienstige bijeenkomsten niet verontschuldigen, dat zij gehouden worden in plaatsen, die niet zo geriefelijk en voegzaam zijn als wij wel wensen.

4. Zij waren bijeengekomen om brood te breken, dat is: om de inzetting van des Heeren Avondmaal te vieren, dit ene teken van brood te breken genomen zijnde voor al het overige.

Het brood, dat wij breken, is ene gemeenschap des lichaams van Christus, 1 Corinthiërs 10:16. In het breken des broods wordt niet slechts gedachtenis gevierd van het verbreken van Christus' lichaam voor ons, om een offer te zijn voor onze zonden, maar het is ook ene aanduiding van het verbreken van Christus' lichaam om voedsel te zijn voor onze ziel. In de eerste eeuwen der Christelijke kerk was het in vele gemeenten gebruikelijk om op iedere dag des Heeren het Avondmaal te bedienen, om aldus beide des Heeren dood en Zijne opstanding te gedenken in de plechtige bijeenkomst en aldus getuigenis af te leggen van hun eenheid in hetzelfde geloof en dezelfde aanbidding.

II. In deze bijeenkomst heeft Paulus een zeer uitvoerige leerrede voor hen gehouden, het was zijne afscheidsrede, vers 7.

1. Hij handelde met hen, dat is: hij predikte voor hen. Hoewel zij reeds discipelen waren, was het toch zeer nodig, dat hun het woord Gods gepredikt werd, ten einde hen te doen toenemen in kennis en genade. Merk op, dat de bediening der sacramenten vergezeld moet wezen door de prediking van het Evangelie.

Mozes las het boek des verbonds voor de oren des volks, en toen nam hij het bloed en sprengde het op het volk, en zei: Zie, dit is het bloed des verbonds, hetwelk de Heere met ulieden gemaakt heeft over alle die woorden, Exodus 24:7, 8. Wat betekent het zegel zonder geschrift?

2. Het was ene afscheidsrede, zullende hij des anderen daags verreizen. Na zijn vertrek zal hun wel hetzelfde Evangelie gepredikt kunnen worden, maar niet zoals hij het predikte, en daarom moeten zij het meeste nut van hem trekken, terwijl hij nog bij hen is. Afscheidsredenen zijn gewoonlijk zeer aandoenlijk, werken op het gevoel, beide van den prediker en van de hoorders.

3. Het was ene zeer lange rede, hij strekte zijne rede uit tot middernacht, want hij had zeer veel te zeggen, en hij wist niet, of hij ooit weer de gelegenheid zou hebben om voor hen te prediken. Nadat zij het Avondmaal hadden ontvangen, sprak hij hun over de plichten, waartoe zij zich hierdoor hadden verbonden, en over de vertroostingen, waarin zij deelden, en hierover heeft hij in den brede gesproken, hij was uitvoerig en trad in vele bijzonderheden. Er kunnen gelegenheden zijn voor leraren, waarin zij moeten prediken niet alleen tijdig, maar ook ontijdig. Wij kennen sommigen, die Paulus hierom gesmaad zouden hebben als een langdradig prediker, die zijne hoorders vermoeide, maar zij waren gewillig om te horen, hij bemerkte dit, en daarom strekte hij zijne rede uit, bleef hij spreken tot middernacht. Misschien zijn zij des avonds bijeengekomen om meer afgezonderd te zijn, of wel naar het voorbeeld der discipelen, die op den eersten Christelijken sabbat des avonds bijeen waren gekomen. Waarschijnlijk had hij des morgens voor hen gepredikt, en toch heeft hij dien avonddienst tot middernacht voortgezet. Wij zouden wel wensen, dat wij de hoofdpunten dezer lange leerrede hadden, maar wij kunnen onderstellen, dat de inhoud, de substantie, gelijk was aan die zijner brieven. De bijeenkomst voortgezet zijnde tot middernacht, werden kaarsen aangestoken, er waren vele lichten, vers 8, opdat de hoorders de Schriftuurplaatsen zouden naslaan, door Paulus aangehaald, en konden zien, of deze dingen alzo waren, en ook om hierdoor het verwijt hunner vijanden te voorkomen, die zeiden, dat zij des nachts vergaderden voor werken der duisternis.

III. Een jongeling, die onder de preek sliep, werd gedood door een val uit het venster, maar werd weer teruggeroepen in het leven, zijn naam betekent, iemand die goed geluk heeft, Eutychus, bene fortunatus, en hij beantwoordde aan zijn' naam. Merk op:

1. De zwakheid, die hem was overkomen. Waarschijnlijk hebben zijne ouders hem medegenomen naar de vergadering, hoewel hij nog slechts een knaap was, omdat zij wensten hem wel onderwezen te zien in de dingen Gods door zulk een prediker als Paulus was. Ouders moeten hun kinderen medenemen om onder het gehoor der prediking te zijn zodra zij met verstand kunnen horen, Nehemia 8:2, zelfs de kleinen, de kinderkens, Deuteronomium 29:11. Nu was deze jongeling te laken:

a. Wegens zijne onvoorzichtigheid om in het venster te gaan zitten, daar dit waarschijnlijk niet van glas voorzien was, en zich aldus aan gevaar heeft blootgesteld, terwijl hij, als hij zich vergenoegd had met op den grond te zitten, veilig zou geweest zijn. Jongens, die, tot verdriet hunner ouders, gaarne klimmen, of zich op andere wijze aan gevaar blootstellen, bedenken niet, dat dit ook ene zonde is voor God.

b. Omdat hij sliep, ja in diepen slaap was gevallen terwijl Paulus predikte, hetgeen een teken was, dat hij niet behoorlijk acht gaf op de dingen, waarvan Paulus sprak, hoewel dit zeer gewichtige dingen waren. Dat er zo bijzonder nota was genomen van zijn slapen doet ons hopen, dat geen der overigen heeft geslapen, hoewel het de tijd was om te slapen, en na den avondmaaltijd. Maar deze jongelíng viel in diepen slaap, hij was er door weggevoerd, zoals de eigenlijke betekenis is van het woord, hetgeen aanduidt, dat hij er wel tegen geworsteld had, maar er door overmand was, zodat hij ten laatste in diepen slaap was gevallen.

2. De ramp, die hem hierdoor getroffen heeft: Hij viel van de derde zoldering nederwaarts en werd dood opgenomen. Sommigen denken, dat er de hand van Satan in was, onder toelating Gods, en dat hij er de verstoring van de bijeenkomst mede op het oog had en een smaad voor Paulus. Anderen zijn van mening, dat God het bedoelde ter waarschuwing van alle mensen om zich te wachten voor slapen terwijl zij het woord horen prediken, en voor- zeker moeten wij er ook die lering uit trekken. Wij moeten het ook beschouwen als ene boze zaak, als een kwaad teken van onze geringachting van het woord Gods, en als een groot beletsel om er van te profiteren. Wij moeten er bang voor wezen, doen wat wij kunnen om te beletten, dat wij slaperig worden, ons niet tot slapen zetten, maar ons hart zo zeer getroffen laten worden door het woord, dat de slaap er door wordt verdreven. Laat ons waken en bidden, om niet in deze verzoeking te komen, en daardoor in nog erger te vervallen. Laat de straf, die over Eutychus kwam, ons vervullen met ontzag, en ons tonen, hoe naijverig God is in zake Zijne aanbidding. Dwaal niet, God laat zich niet bespotten. Zie hoe streng God ene ongerechtigheíd heeft bezocht, die gering scheen, en slechts voorkwam bij een' knaap, en zeg: Wie zou kunnen bestaan voor het aangezicht des Heeren, dezes heiligen Gods? En pas op deze geschiedenis toe de klage, Jeremia 9:20, 21. Hoort des Heeren woord, want de dood is gekomen in onze vensters, om de kinderkens uit te roeien van de wijken, de jongelingen van de straten.

3. De wondere goedertierenheid, die hem werd bewezen door zijne terugroeping in het leven, vers 10. De vergadering was er door afgeleid, en Paulus in zijne prediking gestoord, maar het bleek ene gelegenheid te zijn voor hetgeen ene grote bevestiging was van zijne prediking, en het heeft er toe bijgedragen om haar van kracht en uitwerking te doen zijn op het hart der hoorders.

a. Paulus viel op het dode lichaam, en omving het, waarmee hij een groot medelijden met, en liefdevolle bezorgdheid over, dezen jongeling te kennen gaf, zo verre was het van hem om te zeggen: "Hij heeft dit wel verdiend door geen acht te slaan op hetgeen ik zei!" Mensen met een teder hart, zoals dat van Paulus, worden zeer aangedaan door zulke treurige ongevallen, en het is verre van hen om hen, die er door getroffen worden, te oordelen en te laken, alsof zij, op wie de toren in Siloam viel en ze doodde, schuldenaars zijn geweest boven alle mensen, die in Jeruzalem wonen. Ik zeg u: neen zij. Maar dit was niet alles: dat hij op hem viel en hem omving was in navolging van Elia, 1 Koningen 17:21, en Elisa, 2 Koningen 4:34, ten einde hem in het leven terug te roepen. Niet alsof dit als middel er iets toe kon bijdragen, maar als teken werd er de nederdaling door voorgesteld van de

macht Gods in het dode lichaam om er weer leven in te brengen, waar hij tegelijkertijd innerlijk in het geloof om gebeden heeft.

b. Hij verzekerde hun, dat hij tot het leven was teruggekeerd, en dat dit terstond zou blijken. Wij kunnen ons voorstellen hoe dit ongeluk allerlei gedachten heeft opgewekt in die vergadering, maar Paulus maakt aan al die gedachten en overleggingen een einde: " Weest niet beroerd, brengt er u zelven in gene wanorde om, laat het u niet in haast en verwarring brengen, want zijne ziel is in hem, hij is niet dood, hij slaapt. Legt hem ene wijle op een bed, en hij zal weldra tot zich zelven komen, want hij is thans levend". Zo heeft Christus, toen Hij Lazarus opwekte, gezegd: Vader! Ik dank U, dat Gij Mij gehoord hebt.

c. Na deze stoornis keerde hij terstond terug tot zijn werk, vers 11. Als hij weer boven was gegaan naar de vergadering, braken zij te zamen brood voor een liefdemaal, dat gewoonlijk gepaard ging met het Avondmaal, ten teken van hun gemeenschap met elkaar en ter bevestiging van vriendschap onder hen, en hij sprak lang met hen, tot den dageraad toe. Paulus heeft nu, niet als te voren, ene redevoering voor hen gehouden, maar hij en zijne vrienden kwamen in vrij gesprek met elkaar, waarvan het onderwerp ongetwijfeld goed en tot nuttige stichting was. Christelijke samenspreking is een uitnemend middel om heiligheid te bevorderen, met vertroosting en Christelijke liefde. Zij wisten niet, wanneer zij weer in gezelschap met Paulus zouden komen, en daarom maakten zij een goed gebruik van zijn gezelschap nu zij het hadden, en achtten dat de slaap van een nacht voor dat doel op goede wijs was verloren.

d. Eer zij scheidden, brachten zij den knecht levend in de vergadering. Iedereen wenste hem geluk met zijn terugkeer tot het leven, en zij waren bovenmate vertroost, vers 12. Het was ene oorzaak van grote blijdschap onder hen, niet slechts voor de bloedverwanten van den jongeling, maar voor het gehele gezelschap, daar niet alleen de smaad werd voorkomen die anders over hen gekomen zou zijn, maar de eer van het Evangelie er door hoog werd gehouden.

Handelingen 20:13-16

Paulus spoedt zich henen naar Jeruzalem, maar beijvert zich om op den weg derwaarts zo veel mogelijk goed te doen, hoos en parodoo "als het ware ter loops". Hij was te Troas geweest, en had er goed gedaan, en nu doet hij ene soort van reis langs de kust, kooplieden zouden het ene handelsreis noemen, gaande van plaats tot plaats, ongetwijfeld er naar strevende, om elke plaats, die hij bezocht, er beter door te maken, zoals ieder Godvruchtige behoort te doen.

I. Hij zond zijne metgezellen over zee naar Assus, maar zelf wilde hij te voet gaan, vers 13. Hij had bij zich zelven besloten, dat, hoe men hem ook zou dringen tot het tegendeel, of men, hetzij zijne geriefelijkheid of zijn "fatsoen", of de geriefelijkheid van een schip, dat juist zeilree lag, of het gezelschap zijner vrienden bij hem zou aanvoeren, hij te voet naar Assus zou gaan. Nu was de landweg, dien Paulus koos, wel korter, maar de ouden hebben er reeds van gewaagd, dat het een zeer ruwe weg was, (Homerus. Iliade 6, en Eustathius in zijne kanttekeningen op hem, zeggen, dat het genoeg was om iemand te doden om te voet naar Assus te gaan, Lorin, in Locum.) Toch heeft Paulus dien weg willen gaan.

1. Ten einde op weg zijne vrienden te bezoeken, en goed onder hen te doen, hetzij door zondaren tot bekering te brengen, of de heiligen te stichten, en zijn groot werk voort te zetten. Of:

2. Om zich te harden tegen ontbering, en zich niet in gemakzucht toe te geven. Aldus wilde hij door vrijwillige zelfverloochening zijn lichaam bedwingen en het tot dienstbaarheid brengen, ten einde zijn lijden voor Christus, als hij er toe geroepen zou worden, des te gemakkelijker te kunnen dragen, 2 Timotheus 2:3. Wij moeten er ons aan gewennen ons zelven te verloochenen.

II. Te Assus scheepte hij zich in met zijne vrienden. Daar namen zij hem in, want hij had toen genoeg van zijne wandeling, en wilde wel van de andere manier van reizen gebruik maken, of wellicht kon hij niet verder over land gaan, en was hij genoodzaakt om over zee te gaan. Toen Christus Zijne discipelen wegzond in het schip, en zelf achterbleef, is Hij toch tot hen gekomen, en klom tot hen in, Markus 6:45, 51.

III. Hij spoedde zich henen naar Jeruzalem. Zijn schip voer voorbij Chios, vers 15, legde aan te Samos (dit waren aanzienlijke plaatsen, waarvan door Griekse dichters en geschiedschrijvers gewag wordt gemaakt.) Zij bleven ene wijle te Trogyllium, de zeehaven na die van Samos, en den volgenden dag kwamen zij te Milete, de zeehaven, die dicht bij Efeziërs was gelegen, want, vers 16, hij had besloten ditmaal niet naar Efeziërs te gaan, want hij zou daar niet heen kunnen gaan zonder door zijne vrienden gedrongen te worden-en hun aandringen zou hij niet kunnen weerstaan-om enigen tijd bij hen te blijven, en daar hij besloten was niet te blijven, wilde hij zich niet in verzoeking begeven om wèl te blijven, want hij spoedde zich, om (zo het hem mogelijk was) op den Pinksterdag te Jeruzalem te zijn. Hij was vier of vijf jaren te voren te Jeruzalem geweest, Hoofdstuk 18:21, 22, en nu begaf hij zich weer derwaarts om zijne voortdurende achting te betonen aan de gemeente aldaar, waarmee hij zorgde in gemeenschap te blijven, opdat men niet zou denken, dat hij er door zijne opdracht om onder de Heidenen te prediken, van vervreemd was. Hij wilde er op het Pinksterfeest zijn, omdat dit een tijd was van veel toeloop te Jeruzalem, hetgeen hem de gelegenheid kon geven om het Evangelie te verbreiden onder de Joden en Jodengenoten, die van alle kanten kwamen om op het feest te aanbidden, en het Pinksterfeest had door de uitstorting des Geestes op

dien dag onder de Christenen ene bijzondere vermaardheid verkregen. Mensen van zaken moeten zich (met onderwerping aan Gods voorzienigheid) vaste tijden stellen en doen wat zij kunnen om er zich aan te houden, hetgeen zeer bevorderlijk zal zijn aan de bespoediging er van, datgene het eerst doende wat wij achten het nodigste te zijn, en er ons niet van te laten afleiden. Het is een genoegen voor ons om met onze vrienden te zijn, het geeft ons vermaak en afleiding, niets meer, maar wij moeten er niet door afgeleid worden van ons werk. Als Paulus ene roeping heeft te volbrengen te Jeruzalem, zal hij niet den tijd verbeuzelen in Azië, hoewel hij daar meer en betere vrienden had. Hier is de wereld niet, waarin wij bij elkaar kunnen blijven, dit hopen wij in de andere wereld wèl te kunnen.

Handelingen 20:17-35

Het schijnt wel, dat het schip, waarin Paulus en zijne metgezellen naar Jeruzalem reisden, geheel ter zijner beschikking was, ankerde, of onder zeil ging, naar het hem behaagde, want toen hij te Milete kwam, ging hij aan land, en bleef daar zo lang, dat hij de ouderlingen van Efeziërs kon ontbieden om tot hem te komen, want indien hij tot hen naar Efeziërs was gegaan, zou hij nooit van hen weg hebben kunnen komen. Sommigen denken, dat deze ouderlingen, of presbyters, de twaalf mannen waren, die door de handoplegging van Paulus den Heiligen Geest hebben ontvangen, Hoofdstuk 19:6. Maar het is waarschijnlijk, dat Timotheus, behalve dezen, nog andere ouderlingen heeft geordend tot den dienst van deze gemeente en het omliggende land, dezen heeft Paulus ontboden om hen te onderrichten en aan te moedigen om voort te gaan met den arbeid, dien zij hadden begonnen. En de instructies, die zij van hem ontvingen, zullen zij op hun beurt mededelen aan de gemeente, waarover zij aangesteld zijn. Het is ene zeer aandoenlijke rede, waarmee Paulus hier van deze ouderlingen afscheid neemt, waarin zeer veel van den uitnemenden geest dezes Godvruchtigen mans bespeurd wordt.

I. Hij beroept zich op hen met betrekking tot zijn leven en zijne leer gedurende al den tijd, dien hij in en rondom Efeziërs heeft doorgebracht, vers 18. "Gijlieden weet hoe ik bij u den gansen tijd geweest ben, en hoe ik het werk eens apostels onder ulieden gedaan heb." Hij maakt hier melding van:

a. Als ene bevestiging van zijne opdracht, en bijgevolg van de leer, die hij onder hen had gepredikt, zij allen kenden hem als een man van een ernstig, Godvruchtig gemoed, zij wisten, dat hij zich zelven niet zocht, niet, zoals verleiders, met listen omging, hij zou niet met zo veel standvastigheid zijn arbeid hebben kunnen voortzetten, met zo veel gelijkmoedigheid zijn lijden hebben kunnen dragen, indien Gods kracht hem niet had geholpen en ondersteund. Zijne gemoedsgesteldheid, de geest van zijne prediking, zijn wandel, toonden duidelijk, dat God in waarheid met hem was, dat hij door een beteren, hogeren geest bezield en gedreven werd, dan zijn eigen geest was.

b. Tot onderrichting van hen, in wier handen hij het werk nu overgaf, opdat zij zijn voorbeeld zouden volgen.

"Gijlieden weet hoe ik bij u den gansen tijd geweest ben, hoe ik mij als bedienaar van het Evangelie heb gedragen, weest gijlieden dan evenzo bij hen, die aan uwe zorgen zijn toevertrouwd, als ik heengegaan zal zijn, Filippenzen 4:9. Hetgeen gij in mij gezien hebt, dat goed is, doet dat."

1. Zijne gemoedsgesteldheid en zijn wandel waren uitnemend en voorbeeldig. Zij wisten hoe hij bij hen geweest was, hoe hij in eenvoudigheid en oprechtheid Gods onder hen verkeerd heeft, 2 Corinthiërs 1:12, hoe heilig en rechtvaardig en onberispelijk hij hun geweest is, en hoe vriendelijk hij zich jegens hen betoond heeft, 1 Thessalonicenzen 2:7, 10.

a. Hij had zich steeds van den eersten dag, dat hij in Azië was aangekomen, goed gedragen, op de wijze, waarop hij tot hen in was gekomen, kon niemand aanmerking maken. Van den eersten dag af, dat zij hem gekend hebben, bleek hij een man te wezen, die er naar streefde om goed te doen overal waar hij kwam. Hij was een man, die zich in alles gelijk bleef, een man uit een stuk. Neem hem waar, wanneer gij ook wilt, altijd is hij dezelfde. Hij draait niet met den wind, verandert niet met het

weer, maar is altijd gelijk, zoals een dobbelsteen, die, hoe gij hem ook neerwerpt, altijd op een vierkantige zijde valt.

b. Hij heeft het zich ten taak gesteld den Heere te dienen, de ere Gods te bevorderen en de belangen van Christus en Zijn koninkrijk onder hen. Nooit heeft hij zich zelven gediend, noch is hij een dienstknecht der mensen geworden, een dienstknecht van hun lusten en luimen, hij heeft zich niet naar de mode van den tijd gevoegd, neen, zijn werk was den Heere te dienen. In zijne bediening, in zijn wandel' betoonde hij zich te zijn zoals hij zich noemde: Paulus, een dienstknecht van Jezus Christus, Romeinen 1:1.

c. Hij had zijn werk gedaan in alle ootmoedigheid -meta pases tapeinophrosunês, dat is: in alle werken van inschikkelijkheid, bescheidenheid en zelfvernedering. Hoewel hij een man was, wie God grote eer had aangedaan, en door wie God zeer veel goeds had gedaan, heeft hij toch nooit een voorname houding aangenomen, niemand op een afstand gehouden, maar even vrij en gemeenzaam gesproken tot de geringsten, alsof zij met hem op gelijken voet stonden. Hij was bereid zich tot alle werk neer te buigen, zich zelven en zijn arbeid zo veil voor hen hebbende, als zij het slechts konden begeren. Zij, die in enigerlei ambt den Heere op Hem welbehaaglijke wijze willen dienen, en er nuttig in willen zijn voor anderen, moeten het in alle ootmoedigheid doen, Mattheus 20:26, 27.

d. Hij is altijd teder, welwillend en mededogend onder hen geweest, hij heeft den Heere gediend met vele tranen. Evenals zijn Meester was Paulus dikwijls in tranen, in zijn gebed weende en smeekte hij, Hosea 12:5. Wat hij hun in zijne prediking gezegd had, zei hij hun nogmaals, zelfs wenende, Filippenzen 3:18. Hoewel zijne bekendheid met hen nog slechts kort was, gingen zij hem toch zo ter harte, dat hij weende met de wenenden onder hen, zijne tranen met de hunnen vermengende, en dat wel bij iedere gelegenheid, waardoor hij zich zeer bemind maakte.

e. Hij heeft met vele moeilijkheden onder hen te kampen gehad. Hij heeft zijn werk gedaan onder veel tegenstand, vele verzoekingen, waar door zijn geduld en zijn moed op de proef werden gesteld. Hij heeft ontmoedigingen gehad, die hem soms wellicht tot verzoekingen zijn geworden, om evenals Jeremia, in een gelijk geval, te zeggen: Ik zal niet meer in den naam des Heeren spreken, Jeremia 20:8, 9. Dezen overkwamen hem toen de Joden hem lagen legden, die nog altijd het een of ander kwaad voor hem beraamden. Het zijn getrouwe dienstknechten des Heeren, die Hem ook te midden van moeilijkheden en gevaren blijven dienen, die zich er niet om bekommeren, dat zij zich vijanden maken, als zij zich slechts hun Meester behaaglijk maken, en Hem tot hun Vriend hebben. Paulus' tranen werden veroorzaakt door zijne verzoekingen, zijne beproevingen droegen er toe bij om goede aandoeningen bij hem op te wekken.

2. Ook zijne prediking was zoals zij behoorde te wezen, vers 20, 21. Hij is te Efeziërs gekomen om het Evangelie van Christus onder hen te prediken, en hij is getrouw geweest beide aan hen, en aan Hem, die hem heeft aangesteld.

a. Hij was een eenvoudige prediker, die zijne boodschap zo overbracht, dat zij verstaan werd. Dit wordt te kennen gegeven in twee woorden: Ik heb u getoond, en ik heb u geleerd. Hij heeft hen niet onderhouden met spitsvondige bespiegelingen, noch hen in wolken van verhevene begrippen en uitdrukkingen gevoerd, om er hen dan zich in te doen verliezen, maar hij toonde hun de eenvoudige waarheden van het Evangelie, die van het grootste gewicht en belang waren, en leerde hun, zoals

kinderen geleerd worden. "Ik heb u getoond den rechten weg, die tot de gelukzaligheid leidt, en u geleerd er op te wandelen."

b. Hij was ook een krachtig prediker, hetgeen bleek uit zijn betuigen voor hen. Hij predikte als een, die zelf ten volle overtuigd was van de waarheid, die hij predikte, en vurig verlangde ook hen er van te overtuigen, hen er door te influenceren en te besturen. Hij predikte het Evangelie, niet zoals de marskramer op straat zijne waar aanprijst, waarbij het hem om het even is of hetgeen hij zegt waar of niet waar is, maar zoals een nauwgezet, waarheidlievend getuige, die zijn getuigenis aflegt voor het gerecht, met den grootsten ernst en de grootste zorge en belangstelling. Paulus predikte het Evangelie als een getuigenis voor hen, als zij het aannamen, maar als een getuigenis tegen hen, indien zij het verwierpen.

c. Hij was een nuttige prediker, een, die in geheel zijne prediking er naar streefde om goed te doen aan hen voor wie hij predikte, hij legde zich toe op hetgeen nuttig voor hen was, hetgeen strekte om hen wijs en goed te maken, wijzer en beter, hun verstand te verlichten en hun leven te beteren. Hij predikte ta sumpheronta, dingen, die Goddelijk licht met zich brachten, en Goddelijke warmte en kracht in hun ziel brachten. Het is niet genoeg niet te prediken hetgeen schadelijk is, hetgeen in dwaling leidt en doet verharden in zonde, maar wij moeten prediken hetgeen nuttig is. Wij spreken alles, geliefden! tot uwe stichting. Paulus streefde er naar te prediken, niet hetgeen behaaglijk was, maar hetgeen nuttig was, slechts te behagen om nuttig te zijn. Van God wordt gezegd, dat Hij leert wat nut is, Jesaja 48:17. Diegenen leren voor God, die den mensen leren wat nuttig is.

d. Hij was een prediker, die zich moeite gaf, hij was naarstig en onvermoeibaar in zijn' arbeid. Hij predikte in het openbaar en bij de huizen. Hij heeft zich niet bepaald tot enkelen in een hoek, als hij de gelegenheid had om voor ene grote vergadering te prediken, en hij heeft zich niet bepaald tot de grote vergadering, als er gelegenheid was voor persoonlijk onderricht in het bijzonder, in de binnenkamer. Hij vreesde niet, en hij schaamde zich niet om het Evangelie te prediken in het openbaar, en het was hem niet verdrietig of te veel om zijn arbeid en moeite aan te wenden voor weinigen, zo de gelegenheid zich daartoe aanbood. Hij predikte in het openbaar voor de kudde, die in de grazige weide bijeen kwam, en hij ging van huis tot huis om de zwakken en afgedwaalden te zoeken, en hij achtte niet, dat het ene werk hem ter verontschuldiging kon dienen, om het andere na te laten. De leraren behoren in hun huisbezoek te spreken over de dingen, die zij in het openbaar geleerd hebben, ze te herhalen, ze den mensen zoeken in te prenten, te verklaren, en, als het nodig is, moeten zij vragen: Hebt gij dit alles verstaan? Inzonderheid moeten zij de mensen helpen het op zich zelven toe te passen.

e. Hij was een getrouw prediker, hij predikte niet slechts hetgeen nuttig was, maar al hetgeen hij dacht nuttig te kunnen zijn, en hij heeft niets achtergehouden, al was het ook, dat de prediking er van hem meer moeite bezorgde, of voor sommigen onvriendelijk zou kunnen schijnen, zodat hij zich aan hun kwaadwilligheid er door blootstelde. Hij vermeed het niet te prediken al wat hij dacht hun nuttig te kunnen zijn, al was het ook niet naar den algemeen heersenden smaak, of aan sommigen ook ongevallig. Hij heeft gene bestraffingen teruggehouden, als zij nodig en nuttig waren, uit vrees van de mensen te beledigen, noch heeft hij de prediking achtergehouden van het kruis, hoewel hij wist, dat het den Joden ene ergernis en den Grieken dwaasheid was, zoals de Roomse zendelingen onlangs in China gedaan hebben.

f. Hij was een katholiek, dat is: een algemeen prediker, hij betuigde beiden Joden en Grieken. Hoewel hij als Jood geboren en opgevoed was, en ene oprechte liefde koesterde voor die natie, grootgebracht was in hun vooroordelen tegen de Heidenen, heeft hij zich daarom toch niet bepaald tot de Joden en de Heidenen gemeden, maar even bereidwillig gepredikt voor hen als voor de Joden, en is hij ook even vrijelijk met hen omgegaan. En van den anderen kant: hoewel hij geroepen was om de apostel der Heidenen te wezen, en de Joden deswege een' onverzoenlijken haat tegen hem koesterden, hem veel leeds hadden berokkend, en hier te Efeziërs voortdurend tegen hem samenspanden, heeft hij hen daarom toch niet verzaakt als verworpelingen, maar is met hen blijven handelen tot hun welzijn. Evangeliedienaren moeten het Evangelie prediken met onpartijdigheid, want zij zijn Christus' dienaren voor de algemene kerk.

g. Hij was een wezenlijk Christelijk, Evangelisch prediker, hij heeft gene filosofische denkbeelden of begrippen gepredikt, noch over twistige samensprekingen gehandeld, hij heeft ook niet gepredikt over politiek, noch zich bemoeid met staatszaken of met zaken be- treffende de burgerlijke regering, maar hij predikte geloof en bekering, de twee grote genadegaven des Evangelies, over haren aard en hare noodzakelijkheid, daarop heeft hij bij alle gelegenheden aangedrongen.

Ten eerste. Bekering tot God, dat zij, die door de zonde van God zijn weggegaan, zich al verder en verder van Hem verwijderden tot dat zij in een toestand kwamen van eindeloze scheiding van Hem, door ware bekering tot God zouden opzien, zich tot Hem heen zouden spoeden. Hij predikte bekering als het grote gebod Gods, Hoofdstuk 17:30, waaraan wij moeten gehoorzamen-dat de mensen zich tot God bekeren, werken doende der bekering waardig, (aldus verklaart hij het in Hoofdstuk 26:20) en hij predikte haar als de gave van Christus tot vergeving van zonden, Hoofdstuk 5:31, en leidde de mensen om er voor op te zien tot Hem.

Ten tweede. Geloof in onzen Heere Jezus Christus. Door de bekering moeten wij heen zien naar God als ons Einddoel en door het geloof naar Christus als onzen Weg tot God. Door de bekering moet de zonde nagelaten, verzaakt worden, en dan moet door het geloof op Christus gesteund worden voor de vergeving van zonde. Onze bekering tot God volstaat niet, wij moeten ook een oprecht geloof in Christus hebben als onzen Verlosser, Hem aannemende als onzen Heere en onzen God. Want wij kunnen niet anders tot God komen als boetvaardige, afgedwaalde kinderen tot een' Vader, dan in de kracht en gerechtigheid van Jezus Christus als Middelaar. Allen wisten zij, dat Paulus zodanig een prediker geweest is, en indien zij hetzelfde werk willen voortzetten, dan moeten zij in dezelfden geest, dezelfde voetstappen wandelen.

II. Hij verklaart te verwachten, dat banden en verdrukkingen aanstaande voor hem zijn, vers 22-24. Laten zij niet denken, dat hij thans Azië verlaat uit vrees voor vervolging, neen, zo verre was het van hem als een lafaard van de plaats des gevaars weg te lopen, dat hij nu als een held zich heen spoedde naar het oorlogsveld, en wel naar het heetst van het gevecht. En nu zie, ik gebonden zijnde door den Geest, reis naar Jeruzalem, hetgeen verstaan kan worden, hetzij:

a. Van het stellige vooruitzicht, dat hij had, dat hij er in moeilijkheid zal komen. Hoewel hij lichamelijk nog niet gebonden was, was hij het toch in den geest. Hij verwachtte stellig moeilijkheid, en legde er zich dagelijks op toe om er op voorbereid te zijn. Hij was gebonden in den geest zoals alle goede Christenen arm zijn in den geest , er naar strevende om zich te schikken naar den wil van God, indien zij tot armoede mochten vervallen. Of:

b. Hij was onder een sterken aandrang van den Geest van God, die inwerkte op zijn geest, om die reize te ondernemen.

"Ik ga, gebonden in den geest, dat is: vast besloten, om voort te gaan, en wèl verzekerd dat het door Goddelijken invloed en leiding is, dat ik aldus besloten ben, en niet door eigenwilligheid. Ik ga, geleid zijnde door den Geest, en verplicht zijnde om Hem te volgen, waar Hij mij ook heenleidt."

1. Hij weet niet in bijzonderheden wat hem te Jeruzalem ontmoeten, of overkomen zal, waar de moeilijkheid uit zal voortkomen, wat er de aanleiding van wezen zal, wat er de omstandigheden van zijn zullen, en tot welk ene hoogte zij zal komen, God heeft het niet voegzaam geacht hem dit te openbaren. Het is goed voor ons om met betrekking tot toekomstige gebeurtenissen in het duister te worden gelaten, opdat wij ten allen tijde tot God zullen gaan en op Hem zullen wachten. Als wij op reis gaan, dan moet het wezen met deze gedachte: wij weten niet wat ons ontmoeten zal, noch wat een dag, of een nacht, of een uur voor ons opleveren zal, daarom moeten wij ons overgeven in Gods handen, Hij doe wat goed is in Zijne ogen, en zo moeten wij ons beijveren om geheel eenswillende met Hem te zijn.

2. Maar wèl weet hij in het algemeen, dat een storm voor hem zal opsteken, want in elke stad door welke hij heentrok, hebben de profeten hem door den Heiligen Geest gezegd, dat banden en verdrukkingen voor hem aanstaande zijn. Behalve de algemene kennisgeving aan alle Christenen en Evangeliedienaren, dat zij zich op lijden hebben voor te bereiden, heeft Paulus nog bijzondere aanduidingen ontvangen van buitengewoon leed, dat hem zal treffen, en dat zwaarder en langduriger zal wezen dan hem tot nu toe nog overkomen was.

3. Hij neemt het kloekmoedig besluit om desniettemin voort te gaan met zijn arbeid. Het was een treurig klokgelui, dat hem in iedere stad in de oren klonk, dat banden en verdrukkingen aanstaande voor hem zijn. Het was hard voor een armen mens om voortdurend te arbeiden om goed te doen, en voor al zijne moeite mishandeld te worden. Nu is het wel der moeite waard om te vragen, hoe hij het droeg? Evenals andere mensen was hij van vlees en bloed, voorzeker! maar door Gods genade was hij in staat gesteld voort te gaan met zijn werk, en met een Godvruchtige, grootmoedige minachting neer te zien op alle moeilijkheden en ontmoedigingen, die hij op zijn weg heeft ontmoet. Laten wij het hier uit zijn eigen mond horen, vers 24, waar hij niet met halsstarrigheid of met praalzucht spreekt, maar met heilige, ootmoedige vastberadenheid: "Ik acht op geen ding, al mijne zorge is voort te gaan en te volharden op den weg mijns plichts, en aldus goed te eindigen." Paulus is hier een voorbeeld:

a. Van heilige kloekmoedigheid en vastberadenheid in zijn werk, in weerwil van de moeilijkheden en den tegenstand, dien hij ondervond. Hij zag ze voor zich, maar achtte ze niet. Ik acht op geen ding, oudenos logon poioumai -ik acht het gering. Hij nam die dingen niet ter harte, Christus en de hemel waren daar. Geen van die dingen bewoog hem. Zij dreven hem niet weg van zijn arbeid. Hij is niet voor den wind omgelopen, is niet teruggekeerd, toen hij den storm zag opsteken, maar is vastberaden voortgegaan, predikende op plaatsen, waar hij wist, dat het hem duur zou te staan komen. Zij hebben hem niet beroofd van vrede en vertroosting, zij hebben hem niet treurig of zwaarmoedig gemaakt bij zijn arbeid, te midden van moeilijkheid en onrust was hij als iemand, dien dit niet aanging, hij heeft zijne ziel bezeten in zijne lijdzaamheid, en wanneer hij als droevig was, was hij toch altijd blijde, en in alles meer dan overwinnaar. Zij, die hun wandel in den hemel hebben,

kunnen niet slechts op de gewone moeilijkheden dezer aarde, maar ook op de dreigende woede en boosaardigheid van de hel zelf neerzien en zeggen, dat zij op geen van deze dingen achten, wetende, dat geen van deze dingen hen kunnen schaden.

b. Van ene heilige minachting van dit leven, het voortduren en de geriefelijkheden er van: ik houd mijn leven niet dierbaar voor mij zelven. Het leven is zoet, en van nature is het ons dierbaar, al wat iemand heeft zal hij geven voor zijn leven, maar al wat iemand heeft, en ook het leven, zal hij geven, die zich zelf en zijne eigene belangen goed begrijpt, liever dan de gunst van God te verliezen, en het eeuwige leven in gevaar te brengen. Paulus was van dien geest, die gezindheid, hoewel in het natuurlijke oog het leven in den hoogsten graad kostbaar is, is het toch voor het oog des geloofs vergelijkenderwijs verachtelijk, is het niet zo dierbaar, of het kan goedsmoeds voor Christus worden overgegeven. Hierdoor wordt Lukas 14:26 verklaard, waar van ons geëist wordt ons eigen leven te haten, niet in ons haasten, of in hartstocht, zoals in Job en Jeremia, maar in heilige onderworpenheid aan den wil van God, en een vast besluit om veeleer voor Christus te sterven dan Hem te verloochenen.

c. Van ene heilige zorge om het levenswerk te volbrengen, dat ons veel meer ter harte moet gaan, dan om er de uitwendige vertroostingen en geriefelijkheden van te verkrijgen, of het voortduren er van. In vergelijking hiermede houdt Paulus zijn leven niet dierbaar, en in de kracht van Christus besluit hij, dat hij nooit om zijn leven te redden het doel des levens zal verliezen. Hij is bereid zijn leven door te brengen in arbeid, zijn leven te wagen in gevaarlijke diensten, het te slijten in moeitevollen arbeid, ja het over te geven in martelaarschap, zo hij slechts kan beantwoorden aan het grote doel van zijne geboorte, zijn doop en zijne verordinering tot het apostelschap. Om twee dingen is deze grote en Godvruchtige man in zorge, en zo hij die kan verkrijgen, doet het er voor hem niet toe wat er van zijn leven worden zal.

A. Dat hij getrouw moge bevonden worden aan den dienst waartoe hij geroepen werd, dat hij den dienst moge volbrengen welken hij van den Heere Jezus ontvangen heeft, het werk moge doen, waarvoor hij in de wereld was gezonden, of liever, waarvoor hij in de kerk van Christus was gezonden, ten einde den dienst te volbrengen in zijn geslacht, zodat men van zijn' dienst ten volle verzekerd zij, dat hij er de zaken van kan afdoen, en anderen er de vruchten van kunnen plukken, dat hij, gelijk van de twee getuigen gezegd is, Openbaring 11:7, zijn getuigenis zal eindigen, en zijn werk niet ten halve zal verrichten. Merk op: Ten eerste. Het apostelschap was een dienst beide aan Christus en aan de zielen der mensen, en zij, die er toe geroepen waren, gaven meer acht op den dienst dan op de waardigheid en de heerschappij er van. En indien de apostelen dit deden, hoe veel te meer behoren de herders en leraars dit dan niet te doen, te zijn als die dienen in de gemeente. Ten tweede. Deze dienst was ontvangen van den Heere Jezus, Hij heeft hun dien opgedragen en toevertrouwd, van Hem hebben zij den last ontvangen, voor Hem doen zij hun werk, in Zijn naam, en in Zijne kracht, en aan Hem moeten zij er rekenschap van geven. Het was Christus, die hen in de bediening gesteld heeft, 1 Timotheus 1:12. Hij is het, die hen door helpt in de bediening, van Hem ontvangen zij kracht voor hun bediening en om staande te blijven onder de verdrukkingen, die zij er in ontmoeten. Ten derde. Dat het werk dezer bediening was te betuigen het Evangelie der genade Gods, het te verkondigen aan de wereld, het te bewijzen en aan te bevelen. En daar het het Evangelie is van de genade Gods, is er genoeg in waardoor het zich zelven aanbeveelt, het is een bewijs van Gods liefde voor ons, en een middel van Zijn goed werk in ons, het toont Hem genadig jegens ons, en heeft de strekking om ons genadegaven deelachtig te maken, en zo is het dan het

Evangelie der genade Gods. Paulus heeft er zijn levenswerk van gemaakt om dit te betuigen, en begeerde geen dag langer te leven dan nodig was om het middel te zijn tot de verspreiding van de kennis, den reuk en de kracht van dit Evangelie.

B. Dat hij zijn loop moge volbrengen. Het is hem om het even wanneer het einde zijns levens komen zal, of op wat wijze, hoe spoedig ook, of hoe plotseling, of hoe treurig ten opzichte van de uitwendige omstandigheden, zo hij slechts zijn loop met blijdschap moge volbrengen. Ten eerste. Hij beschouwt zijn leven als een loop, een wedloop, zoals de eigenlijke betekenis is van het woord. Ons leven is een lopen in de loopbaan, die ons voorgesteld is, Hebr. 12:1. Dit geeft te kennen, dat er werk voor ons bestemd is, want wij zijn niet in de wereld gezonden, om lui en ledig te zijn, dat ons een einde, een perk gesteld is, want wij zijn niet in de wereld gezonden, om er altijd te blijven, maar door de wereld heen te gaan, ja er snel door heen te lopen, en ik kan er wel bijvoegen: om er door de spitsroeden te lopen. Ten tweede. Hij rekent op zijn voleindigen van den loop, hij spreekt er van als zeker en nabij, als van hetgeen waar zijne gedachten voortdurend mede bezig zijn. Sterven is het einde van onzen wedloop, waar wij of met ere, of met schande afkomen. Ten derde. Al zijne zorge is om hem goed te volbrengen, waarmee ene heilige begeerte wordt aangeduid om het te verkrijgen, en ene heilige vreze van te kort te komen, achter te blijven.

"O mocht ik slechts mijn loop met blijdschap volbrengen, dan zal alles wèl wezen, volkomen en eeuwig wèl!" Ten vierde. Hij acht niets te veel om te doen, niets te zwaar om te lijden, zo hij slechts goed en met blijdschap zijn' loop kan volbrengen. Wij moeten het als onze levenstaak beschouwen om te zorgen voor een blijmoedig sterven, zodat wij niet alleen veilig, maar ook getroost kunnen sterven.

III. Er op rekenende, dat het de laatste maal was, dat zij hem zagen, doet hij een beroep op hun geweten ten opzichte van zijne oprechtheid, en vraagt hun om een getuigenis hiervan.

1. Hij zegt hun, dat hij nu voor het laatst afscheid van hen neemt, vers 25. Ik weet, dat gij allen, waar ik doorgegaan ben, predikende het koninkrijk Gods, mijn aangezicht niet meer zien zult, hoewel gij nog wèl brieven van mij zult ontvangen. Als iemand onzer afscheid neemt van vrienden, dan kunnen wij, en moeten wij, zeggen: "Wij weten niet of wij elkaar weer zullen zien, onze vrienden, of wij zelven, kunnen weggenomen worden." Maar Paulus spreekt hier met zekerheid, door den geest der profetie, dat deze Efeziërs zijn aangezicht niet meer zien zullen, en wij kunnen niet denken, dat hij, die zo twijfelachtig sprak over hetgeen hij niet met zekerheid wist (niet wetende wat mij daar ontmoeten zal, vers 22) hiervan met zoveel overtuiging zou spreken-inzonderheid als hij voorzag welk ene smart het voor zijne vrienden hier moet wezen-zo hij niet door den Geest gemachtigd was om het te zeggen, aan wie, naar ik geloof, diegenen onrecht doen, die onderstellen, dat Paulus in weerwil hiervan, later toch te Efeziërs is gekomen en er zijne vrienden heeft wedergezien. Hij zou niet met zo veel plechtigheid gezegd hebben: En nu zie, ik weet het, indien hij het niet zeker had geweten. Wel voorzag hij, dat hij nog veel tijd voor zich had, waarin hij nog veel werks te doen zou hebben, maar hij voorzag ook, dat zijn werk elders zal liggen, en dat hij in die landstreken niets meer te doen had. Hier had hij gedurende enigen tijd vertoefd, was hij doorgegaan predikende het koninkrijk Gods, ter neder werping van het rijk der zonde en van Satan, predikende de macht en heerschappij van God in Christus, predikende het koninkrijk der heerlijkheid als het doel, en het koninkrijk der genade als den weg. Menigmaal waren zij verblijd geweest zijn aangezicht te zien op het spreekgestoelte, het te zien als het aangezicht eens engels. Indien de voeten van deze

boodschappers des vredes liefelijk waren op de bergen, wat was dan niet hun aangezicht? Maar nu zullen zij zijn aangezicht niet meer zien. Wij behoren er dikwijls aan te denken, dat zij, die ons nu het koninkrijk Gods prediken, weldra weggenomen zullen worden, en dat wij hun aangezicht niet meer zullen zien, de profeten, zullen zij in eeuwigheid leven? Nog een weinig tijds is hun licht onder ons, zo behoren wij dus het nut en voordeel er van te trekken zolang wij het hebben, opdat wij, wanneer wij hun aangezicht niet meer zullen zien op aarde, kunnen hopen hen gerust in het aangezicht te kunnen zien op den groten dag.

2. Hij beroept zich op hen ten opzichte van het getrouwe volbrengen van zijn dienstwerk onder hen, vers 26. "Daarom, dewijl mijne bediening onder u aan een einde is, betaamt het u en mij na te denken en terug te zien,'. En hij vraagt hun, of zij hem ontrouw hebben bevonden, of hij iets gezegd of gedaan had, waardoor hij mede schuld had aan het verderf ener kostelijke ziel: ik ben rein van het bloed van u allen, van het bloed der zielen. Dit verwijst duidelijk naar het woord van den profeet, Ezechiël 33:6, waar gezegd wordt, dat het bloed van hem, die omkomt door het zwaard des vijands, geëist zal worden van de hand des ontrouwen wachters, die gene waarschuwing liet horen. "Gij kunt niet anders zeggen, dan dat ik wèl gewaarschuwd heb, en daarom kan niemands bloed van mij geëist worden." Als een leraar zich getrouw betoond heeft, dan kan hij aan zich zelven roem hebben en zeggen: "Ik ben rein van het bloed van allen, en behoor dit getuigenis van anderen te hebben."

b. Daarom laat hij het bloed van hen, die omkomen, op het hoofd van hen zelven, omdat zij behoorlijk gewaarschuwd zijn, maar er geen acht op hebben geslagen.

c. Hij beveelt deze leraren wèl zorg te dragen, dat zij zich zorg en moeite geven, zoals hij ook gedaan heeft: "Ik ben rein van het bloed van u allen, draagt er zorg voor, dat gij het ook zijt. Ik betuig ulieden op dezen huidigen dag, of, zoals Streso dien zin opvat: "Ik roep dezen dag tot getuige voor u." Gelijk soms hemel en aarde tot getuigen worden aangeroepen, zo wordt hier deze dag, deze dag van afscheid, tot getuige geroepen.

3. Hij bewijst zijne getrouwheid hiermede, vers 27 :Want ik heb niets achtergehouden, dat ik u niet zou verkondigd hebben al den raad Gods.

a. Hij had hun niets anders gepredikt dan den raad Gods, en er gene verzinselen van zich zelven bijgevoegd. Het was het zuivere Evangelie en niets anders, de wil van God betreffende uwe zaligheid. Het Evangelie is de raad Gods, het is bewonderenswaardig beraamd door Zijne wijsheid, het is onveranderlijk vastgesteld door Zijn wil, en het is liefderijk bedoeld door Zijne genade voor onze heerlijkheid, 1 Corinthiërs 2:7. Het is het werk der Evangeliedienaren om dezen raad Gods te verkondigen, zoals hij geopenbaard is en niet verder.

b. Hij had hun den gehelen raad Gods verkondigd, gelijk hij hun het Evangelie zuiver had gepredikt, zo heeft hij het hun ook geheel gepredikt. Hij heeft hen ten volle onderwezen in de waarheden des Evangelies, geregeld en in verband met elkaar, opdat zij ze te beter zouden verstaan door ze aldus in hun onderling verband en samenhang te doen zien.

c. Hij heeft niet achtergehouden om dit te doen, niet moedwillig of opzettelijk vermeden om enig deel van den raad Gods te verkondigen. Hij heeft niet, om zich moeite te besparen, geweigerd om over de moeilijkste gedeelten van het Evangelie te prediken, en evenmin heeft hij, om zijn roem niet

te verliezen, geweigerd om over de eenvoudigste en gemakkelijkste gedeelten er van te prediken. Hij heeft niet geschuwd om over leerstellingen te prediken, die hij wist prikkelend te zijn voor de waakzame vijanden van het Christendom, of aan de onverschillige, zorgeloze belijders er van zouden mishagen, maar met getrouwheid heeft hij zijn arbeid onder hen verricht, hetzij dat zij het wilden horen of het wilden laten. En aldus was het, dat hij zich rein hier d van het bloed van allen.

IV. Hij beveelt hun als leraren naarstig en getrouw te zijn in hun arbeid.

1. Hij vertrouwt hun de zorge toe over de gemeente te Efeziërs , dat is: de heiligen, de Christenen, die zich daar en in den omtrek bevonden, Efeziërs 1:1, die, hoewel zij ongetwijfeld zo talrijk waren, dat zij niet allen in ene plaats bijeen konden komen, maar in onderscheidene vergaderingen onder de leiding van onderscheidene leraren ter Godsverering opkwamen, hier toch ene kudde genoemd worden, omdat zij niet slechts samen stemden in een geloof, zoals zij dat deden met alle Christelijke gemeenten, maar omdat zij ook bij vele gelegenheden gemeenschap met elkaar onderhielden. In het vooruitzicht, dat hij zelf hen voor goed ging verlaten, geeft de apostel hier nu aan deze ouderlingen, of presbyters, het bestuur in handen over deze gemeente, en zegt hun, dat niet hij, maar de Heilige Geest hen tot opzieners, episkopous, bisschoppen, van de kudde gesteld heeft. "Gij, die presbyter zijt, zijt bisschoppen door den Heiligen Geest aangesteld, en moet over dat deel van de gemeente Gods het opzicht nemen," 1 Petrus 5:1, 2, Titus 1:5, 7. Zo lang Paulus te Efeziërs was, heeft hij alle zaken van die gemeente onder zijn opzicht gehad, waardoor de ouderlingen ongenegen waren om van hem te scheiden, maar nu wekt deze arend zijn nest op, en zweeft over zijne jongen, nu zij beginnen gevederd te worden, moeten zij ook leren vliegen, moeten zij leren zonder hem te handelen, want de Heilige Geest heeft hen tot opzieners gesteld. Zij hebben niet zelven die ere op zich genomen, en zij was hun door geen vorst of potentaat verleend, maar de Heilige Geest in hen heeft hen bekwaam gemaakt voor dit grote werk, de Heilige Geest kwam op hen, Hoofdstuk 19:6. De Heilige Geest heeft ook diegenen geleid, die hen verkozen, geroepen, en verordend hadden tot dat werk.

2. Hij beveelt hun het werk te behartigen waartoe zij geroepen zijn, het ambt gebiedt den plicht. Als de Heilige Geest hen gesteld heeft tot opzieners der kudde, dat is: tot herders, dan moeten zij getrouw zijn aan hun roeping.

a. Zij moeten in de eerste plaats acht hebben op zich zelven, moeten een zeer waakzaam oog houden op alle roerselen van hun eigen hart, op alles wat zij zeggen en doen. Zij moeten voorzichtiglijk wandelen, zij moeten weten hoe men in het huis Gods moet verkeren, waarin zij nu tot het ambt van huisverzorgers zijn bevorderd. "Veler ogen zijn op u gericht, sommigen om een voorbeeld aan u te nemen, anderen om iets op u te kunnen vinden aan te merken, daarom behoort gij acht te hebben op u zelven." Diegenen zullen wel gene goede of getrouwe hoeders zijn van anderer wijngaarden, die hun eigen wijngaard niet hoeden.

b. Hebt acht op de kudde, de gehele kudde, sommigen op een deel er van, anderen op een ander deel, al naar uwe roeping en gelegenheid is, maar ziet toe, dat geen deel er van veronachtzaamd wordt." De leraren moeten niet alleen op hun eigene zielen acht hebben, maar ook op de zielen van hen, die aan hun zorgen zijn toevertrouwd, zoals herders acht hebben op hun schapen, dat hun geen leed geschiedt. "Hebt acht op de gehele kudde, opdat niemand hunner, hetzij uit zich zelven

wegdwale, of door roofdieren gegrepen worde, dat niemand gemist worde, door uwe veronachtzaming verloren ga."

c. Zij moeten de gemeente Gods weiden, moeten al het werk van het herdersambt verrichten, moeten Christus' schapen in grazige weiden voeren, hun voedsel voorleggen, moeten doen wat zij kunnen om de kranken onder hen, die geen lust hebben in hun voedsel, te genezen. Zij moeten hen spijzigen met de gezonde leer, met tedere, Evangelische tucht, en wèl toezien dat niets ontbreekt van hetgeen nodig is, om opgekweekt te worden ten eeuwigen leven. Er is behoefte aan herders en leraars, niet alleen om de gemeente Gods te vergaderen door hen in te brengen, die nog buiten zijn, maar om hen te weiden door hen op te bouwen, die reeds binnen zijn.

d. Zij moeten waken, vers 31, zoals herders des nachts waken over hun kudde, zij moeten wakker en waakzaam wezen, moeten niet toegeven aan traagheid en sluimeren, maar zich opwekken tot hun arbeid en hem met ijver en nauwgezetheid verrichten. Wees wakker in alles, 2 Timotheus 4:5, waakt tegen alles wat schadelijk is voor de kudde, en waakt voor alles wat haar welzijn kan bevorderen, gebruikt elke gelegenheid om haar vriendelijken dienst te bewijzen.

3. Hij geeft hun verscheidene goede redenen waarom zij het werk hunner bediening ter harte moeten nemen.

a. Laten zij denken aan het belang huns Meesters, en Zijne belangstelling in de kudde, die aan hun zorge is toevertrouwd. vers 28. Het is de gemeente welke Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed. Zij behoort Hem toe, is Zijn eigendom, gij zijt slechts Zijne dienstknechten, om haar voor Hem te verzorgen. Het is uwe eer, dat gij gebruikt wordt in den dienst van God, maar dan is uwe veronachtzaming en ontrouw des te erger, indien gij uw werk veronachtzaamt, want dan doet gij te kort aan God en zijt Hem ontrouw. Van Hem hebt gij uwe opdracht ontvangen, en aan Hem zijt gij verantwoording schuldig daarom: hebt acht op u zelven. En als het de gemeente Gods is, dan verwacht Hij, dat gij Hem uwe liefde zult betonen door Zijne schapen en lammeren te weiden." Hij heeft haar verkregen, gekocht. De wereld is Godes door recht van schepping, maar de gemeente is Zijner door recht van verlossing, en daarom behoort zij ons dierbaar te zijn, want zij is dierbaar geweest aan Hem, omdat zij Hem duur te staan is gekomen, en wij kunnen het niet beter tonen dan door Zijne schapen en lammeren te weiden. Deze gemeente Gods heeft Hij verkregen, gekocht, niet zoals Israël van ouds, toen Hij mensen in hun plaats heeft gegeven, en volken in plaats van hun ziel, Jesaja 43:3, 4, maar door Zijn eigen bloed. Hieruit blijkt, dat Christus God is, want zo wordt Hij hier genoemd waar toch van Hem gezegd wordt, dat Hij de gemeente heeft verkregen door Zijn eigen bloed. Het was Zijn bloed als Mens, maar zo innig is de vereniging van Zijne Goddelijke en menselijke natuur, dat hier gesproken wordt van het bloed van God, want het was het bloed van Hem, die God is, en dat Hij dit is legt er zulk ene waardigheid en waardij in, als waardoor het beide ene kostelijke vrijkoping van ons is van alle kwaad, en ene kostelijke verkrijging voor ons is van alle goed, ja ene verkrijging van ons voor Christus, om Hem ene bijzonder volk te zijn, Zij waren Uwe, en Gij hebt Mij dezelve gegeven, dus in aanmerking hiervan, weidt de gemeente Gods, omdat zij tot zo duur een prijs verkregen is. Heeft Christus Zijn leven gegeven om haar te verkrijgen, en zullen dan Zijne dienstknechten te kort komen in zorg en moeite om haar te weiden? Hun veronachtzaming van hare ware belangen is ene minachting van het bloed, dat haar verkregen heeft.

b. Laten zij denken aan het gevaar, waarin de kudde was om de prooi te worden van hare tegenstanders, vers 29, 30. "Indien de kudde aldus kostelijk is vanwege hare betrekking tot God, en hare verlossing door Christus, dan is het van het grootste belang voor u om acht te hebben beide op u zelven en op haar." Hier zijn redenen voor beiden: Ten eerste. Draagt zorg voor de kudde, want er zijn wolven, die haar zoeken te verslinden, vers 29. Dit weet ik, dat na mijn vertrek zware wolven tot u inkomen zullen. Sommigen verstaan dit van vervolgers, die de Christenen zullen aanklagen, de magistraten tegen hen zullen innemen en vertoornen, en geen mededogen zullen hebben met de kudde. Zij dachten, dat wijl, zolang Paulus bij hen was, de woede der Joden het meest tegen hem was gericht, zij na zijn vertrek kalm en rustig kunnen zijn. "Neen," zegt hij, "na mijn vertrek zult gij bevinden, dat de geest der vervolging blijft werken, daarom hebt acht op de kudde, bevestigt haar in het geloof, vertroost en bemoedigt haar, opdat zij Christus niet verlate uit vrees voor lijden, of in haar lijden haren vrede en hare vertroosting niet verlieze." In tijden van vervolging moeten de leraren meer dan gewone zorg dragen voor de kudde. Maar het moet veeleer verstaan worden van verleiders en valse leraren, waarschijnlijk heeft hij het oog op die van de besnijdenis, die de ceremoniële wet predikten, dezen noemt hij zware wolven, want hoewel zij in schaapsklederen kwamen, hebben zij kwaad gesticht in de gemeenten der Christenen, twist en onenigheid onder hen gezaaid, velen van het zuivere Evangelie van Christus afgetrokken, en alles gedaan wat zij konden, om hen, die er trouw aan bleven, te bekladden en te belasteren, de kostelijkste en waardigste leden der gemeente niet sparende, degenen, op wie zij invloed konden uitoefenen, aanporrende om hen te bijten en te vereten, Galaten 5:15. Daarom worden zij honden genoemd, Filippenzen 3:2, zoals hier wolven. Zo lang Paulus te Efeziërs was, bleven zij weg, want zij durfden hem niet onder de ogen te komen, maar na zijn vertrok, zijn zij tot hen ingekomen, en hebben hun onkruid gezaaid, nadat hij het goede zaad gezaaid had. "Daarom: hebt acht op de kudde, en doet alles wat gij kunt, om haar te bevestigen in de waarheid, en haar tegen de inblazingen der valse leraren te wapenen.: Ten tweede. Hebt acht op u zelven, want sommige herders zullen afvallig worden, vers 30. "Uit u zelven, uit de leden der gemeente, ja wellicht uit de leraren uwer gemeente, uit u, tot wie ik thans spreek, (hoewel ik gaarne hoop, dat het zo ver niet zal gaan,) zullen mannen opstaan, sprekende verkeerde dingen, dingen, die in tegenspraak zijn met de regelen van het Evangelie, en verwoestend voor de grote bedoelingen er van. Ja, zij zullen sommige gezegden van het Evangelie verkeren, zij zullen ze verwringen en verdraaien, 2 Petrus 3:16, om er hun dwalingen mede te ondersteunen. Zelfs diegenen, van wie men onder u goede gedachten koesterde, en in wie gij vertrouwen had, zullen hoogmoedig en verwaand worden, vitten op het Evangelie, en voorgeven dat zij u door fijner bespiegelingen hoger op kunnen voeren, maar het is om discipelen af te trekken achter zich, ene partij voor zich te formeren, die hen bewondert, en zich door hen laat leiden, en hun geloof blindelings zal aannemen." Sommigen lezen het: om de discipelen af te trekken achter zich , hen, die reeds discipelen van Christus zijn, af te trekken van Hem, opdat zij hen zouden volgen. "Daarom hebt acht op u zelven, als u gezegd wordt, dat sommigen van u het Evangelie zullen verraden, dan behoort een iegelijk uwer te vragen: Ben ik het? en wel acht te geven op u zelven." Dit was vervuld in Fygellus en Hermogenes, die zich van Paulus en van de leer door hem gepredikt hebben afgewend, 2 Timotheus 1:15, en in Hymeneüs en Filetus, die van de waarheid zijn afgeweken, en sommiger geloof hebben verkeerd, 2 Timotheus 2:18, waardoor dit hier verklaard wordt. Maar hoewel er sommigen van zulke verleiders in de gemeente van Efeziërs geweest zijn, schijnt die gemeente toch, te oordelen naar Paulus' brief aan haar, (waarin wij zulke klachten en bestraffingen niet vinden als in anderen van zijne brieven) niet zo verontrust te zijn geworden door valse leraren, ten minste niet zo besmet te zijn geweest door hun valse leer, als andere gemeenten het geweest zijn, maar dat haar vrede en hare reinheid bewaard zijn gebleven door den zegen van God op den arbeid

en de waakzaamheid van deze presbyters, aan wie de apostel in het vooruitzicht, en in overweging van het ontstaan van ketterijen en scheuringen, zowel als van zijn eigen dood, het bestuur over deze gemeente heeft overgegeven.

c. Laten zij denken aan de grote zorg en moeite, waarmee Paulus deze gemeente heeft gesticht, vers 31. "Gedenkt dat ik drie jaren lang", (want zo lang heeft Paulus te Efeziërs en in de aangrenzende delen des lands gepredikt) "nacht en dag niet opgehouden heb een iegelijk met tranen te vermanen, en weest niet nalatig in het bouwen op het fondament, dat ik met zoveel zorge en naarstigheid gelegd heb. Als een getrouw wachter heeft Paulus hen gewaarschuwd, en door de mensen te waarschuwen voor het gevaar van hun blijven in hun Judaïsme en hun Heidendom, heeft hij bij hen overmocht, hen bewogen het Christendom aan te nemen. Hij heeft iedereen, een iegelijk, gewaarschuwd, behalve nog het openlijke waarschuwen in zijne prediking, heeft hij zich ook tot de mensen in het bijzonder gewend, al naar hij zag, dat hun zielstoestand het vereiste. Hij was standvastig, volhardend in het waarschuwen, hij vermaande hen nacht en dag. Zijn tijd was geheel ingenomen door zijn werk, in den nacht, wanneer hij had behoren te rusten, handelde hij met hen, met wie hij over dag niet kon spreken over de belangen hunner ziel. Hij was hierin onvermoeibaar, hij heeft niet opgehouden hen te vermanen. Al hebben zij zich nog zo hardnekkig verzet tegen zijne vermaningen, heeft hij er toch niet mede opgehouden, niet wetende, of zij ten laatste niet door Gods genade overwonnen en gewonnen zullen worden. En al waren zij ook nog zo volgzaam onder zijne vermaningen, heeft hij toch niet gedacht, dat hij er daarom mede kon ophouden, maar bleef hij de rechtvaardigen waarschuwen om zich niet af te keren van hun gerechtigheid, zoals hij hen gewaarschuwd had, toen zij nog goddeloos waren, om zich van hun goddeloosheid te bekeren, Ezechiël 3:18-21. Hij heeft hun met grote, belangstellende liefde over hun ziel gesproken, hij heeft hen met tranen vermaand. Gelijk hij den Heere gediend heeft, zo heeft hij ook hen gediend met vele tranen, vers 19. Hij vermaande hen met tranen van medelijden, waardoor hij toonde, hoe zeer hij zelf bewogen was door hun ellende en gevaar in een zondigen toestand, opdat hij hen zelven er door zou bewegen. Aldus heeft Paulus het goede werk te Efeziërs begonnen, aldus heeft hij zich gaarne arbeid en moeite er voor getroost, waarom zouden zij dan arbeid en moeite sparen om het voort te zetten?

V. Hij beveelt hen aan in de Goddelijke leiding, vers 32. "En nu, broeders, na u dezen last opgedragen, en u plechtig vermaand en gewaarschuwd te hebben, beveel ik u Gode. Ik heb u gezegd wat ik te zeggen had, en nu: de Heere zij met u. Ik moet u verlaten, maar ik laat u in goede handen." Zij waren in zorge over hetgeen er nu van hen worden zal, hoe zij zullen voortgaan in hun werk, de moeilijkheden zouden te boven komen, hoe er voorzien zou worden in de behoeften van hen en van hun gezin. In antwoord op al deze bekommernissen, zegt Paulus hun met het oog des geloofs op te zien tot God, en smeekt hij God om op hen neer te zien met een oog van gunst en genade.

1. Zie hier aan wie hij hen beveelt. Hij noemt hen broeders, niet slechts als Christenen, maar als dienaren van het Evangelie, en hierdoor moedigt hij hen aan om op God te hopen, zoals hij op Hem gehoopt heeft, want zij en hij waren broeders.

a. Hij beveelt hen Gode, vraagt God voor hen te willen voorzien, zorg voor hen te dragen, al hun nooddruft te vervullen, en moedigt hen aan, om alle bekommernissen op Hem te werpen met de verzekering, dat Hij voor hen zorgt. "Gaat voor alles wat gij nodig hebt tot God, laat uw oog steeds op Hem gericht zijn, steunt en betrouwt op Hem, en laat dit u vertroosten, dat gij een God hebt, tot

wie gij heen kunt gaan, een God, die algenoegzaam is." Ik beveel u Gode, dat is: ik beveel u Zijner voorzienigheid Zijner bescherming en zorg. Het is genoeg, dat wij, van wie wij ook gescheiden zijn, toch altijd een God hebben, die ons nabij is, 1 Petrus 4:19.

b. Hij beveelt hen den Woorde Zijner genade, waaronder sommigen Christus verstaan, Hij is het Woord, Johannes 1:1, het Woord des levens, omdat in Hem leven voor ons bewaard is, 1 Johannes 1:1, en in dezelfden zin wordt Hij hier genoemd het Woord van Gods genade, omdat wij uit Zijne volheid genade ontvangen voor genade. Hij beveelt hen aan Christus, legt hen in Zijne handen als Zijne dienstknechten, voor wie Hij in bijzonderen zin zorgen zal. Paulus beveelt hen niet alleen Gode en Zijner voorzienigheid, maar ook Christus en Zijner genade, zoals Christus zelf Zijne discipelen Gode bevolen heeft toen Hij hen ging verlaten. Gij gelooft in God, gelooft ook in Mij. Het komt tamelijk op hetzelfde neer, als wij door het Woord Zijner genade het Evangelie van Christus verstaan, want in het Woord is het Christus, die ons nabij is ter onzer ondersteuning en bemoediging, en Zijn Woord is geest en leven. "Gij zult grote hulp en ondersteuning ondervinden door een werkzaam geloof in de voorzienigheid Gods, maar nog veel meer door een werkzaam geloof in de beloften van het Evangelie." Hij beveelt hen den woorde Zijner genade, dat Hij sprak tot Zijne discipelen, toen Hij hen uitzond in de opdracht, die Hij hun gaf, met de verzekering, dat Hij met hen zal wezen al de dagen tot aan het einde der wereld. "Grijpt dit woord aan, en God geve er u de weldaad en de vertroosting van, dan behoeft gij niets meer." Hij beveelt hen aan het woord van Gods genade, niet slechts als den grond hunner hoop, en de bron van hun blijdschap, maar als den regel voor hun wandel. "Ik beveel u Gode, als uwen Meester, dien gij moet dienen, en ik heb Hem een goeden Meester bevonden, en het Woord Zijner genade, als uw werk voor u aanwijzende, en door hetwelk gij u zelven moet regeren, neemt de geboden Zijns woords waar, en dan: leeft en teert op de beloften er van."

2. Zie hier waarvoor hij hen den woorde van Gods genade beveelt: het is niet zozeer ter bescherming tegen hun vijanden, of ter voorziening in de behoeften van hun gezin, als wel voor de geestelijke zegeningen, die zij het meest nodig hadden, en het meest behoorden te waarderen. Zij hadden het Evangelie van Gods genade ontvangen, en hun was opgedragen om het te prediken. Daaraan nu beveelt hij hen:

a. Ter hunner stichting. "Het is (zo de Geest der genade er mede werkt, en er door werkt) machtig u op te bouwen, daar kunt gij, zo lang gij er u dicht aan houdt en er dagelijks uit put, op rekenen. Gij hebt reeds goede gaven, maar dat is machtig ze op te bouwen, er is datgene in, waarmee gij nodig hebt beter bekend te worden, meer onder den invloed er van te komen." De leraren moeten in hun prediking van het woord der genade hun eigene stichting op het oog hebben, zowel als de stichting van anderen. Ook de vergevorderdste Christenen zijn, zolang zij in deze wereld zijn, nog in staat om te wassen en toe te nemen, en zij zullen bevinden, dat er in het woord der genade datgene is, hetwelk al meer en meer kan bijdragen tot hun wasdom. Het is nog machtig hen op te bouwen.

b. Ter hunner verheerlijking, het is machtig u een erfdeel te geven onder al de geheiligden. Het woord van Gods genade geeft het, niet alleen daar het er de kennis van geeft, (want het leven en de onverderfelijkheid zijn aan het licht gebracht door het Evangelie) maar ook daar het er de belofte van geeft de belofte van een God, die niet liegen kan, en die in Christus ja en amen is. En door het woord wordt, als het gewone middel hiertoe, de Geest der genade gegeven, Hoofdstuk 10:44, om het zegel te wezen der belofte en het onderpand van het eeuwige leven, dat beloofd is, en aldus is

het het woord van Gods genade, dat ons het erfdeel geeft. De hemel is een erfdeel, dat aan al de erfgenamen een onaantastbaar recht geeft, het is een erfdeel zoals dat van de Israëlieten in Kanaän, dat door belofte was, en toch ook door het lot, maar aan al het zaad verzekerd was. Dit erfdeel is verzekerd aan allen, die geheiligd zijn, en alleen aan hen, want gelijk de ongeheiligden gene welkome gasten kunnen zijn aan een heilig God, of aan het heilig gezelschap hier Boven, zo kan ook werkelijk de hemel geen hemel voor hen zijn, maar aan al de geheiligden, aan allen, die wedergeboren zijn en in wie het beeld Gods vernieuwd is, is het even vast en verzekerd als de almachtige kracht Gods en de eeuwige waarheid het maken kunnen. Diegenen dus, die op dat erfdeel recht wensen te hebben, moeten er van verzekerd wezen, dat zij onder de geheiligden zijn, hun toegevoegd, bij hen ingelijfd zijn, in dezelfden aard met hen delen. Want wij kunnen niet verwachten hiernamaals onder de verheerlijkten te wezen, tenzij wij hier op aarde onder de geheiligden zijn.

VI. Hij beveelt hun zich zelven aan als een voorbeeld van onverschilligheid voor deze wereld en voor alles, wat er in is. Indien zij willen wandelen in dezelfden geest en in dezelfde voetstappen, dan zullen zij bevinden, dat dit grotelijks zal bijdragen om hen er gemakkelijk en met vertroosting des harten door heen te laten gaan. Hij had hen Gode en het woord Zijner genade bevolen voor geestelijke zegeningen, die ongetwijfeld de beste zegeningen zijn. Maar wat zullen zij doen ten opzichte van spijs en drank voor hun gezin, een aangenaam levensonderhoud voor zich zelven, een huwelijksgoed voor hun kinderen? "Wat die dingen betreft", zegt Paulus, "doet zoals ik gedaan heb". En wat heeft hij gedaan? Hij zegt hun hier:

1. Dat hij nooit naar aardsen rijkdom gestreefd heeft, vers 33. "Ik heb niemands zilver of goud of kleding begeerd, begeert gij ze ook niet, en dan kunt gij stil en gerust zijn." Velen te Efeziërs , velen van hen, die het Christelijk geloof hadden omhelsd, waren rijk, hadden zeer veel geld, zilver vaatwerk, rijke en fraaie meubelen, droegen schone klederen en voerden een groten staat. Nu had Paulus gene begeerte om evenals zij te leven, in dien zin kunnen wij dit aldus opvatten: "Ik heb nooit begeerd zoveel zilver en goud te hebben, als ik anderen zie hebben, noch zulke fraaie klederen te dragen, als ik anderen zie dragen, ik veroordeel hen niet, en ik benijd hen niet, ik kan met gerustheid en nuttigheid voor anderen leven, zonder op grootsen voet te leven." De valse apostelen begeerden een schoon gelaat te tonen naar het vlees, Galaten 6:12, ene aanzienlijke rol te spelen in de wereld, maar Paulus heeft dit niet begeerd, hij wist gebrek te hebben en vernederd te worden. Hij was niet begerig om goud, of zilver, of klederen van hen te ontvangen. Hij heeft er zo weinig naar gehunkerd, dat hij er niet eens een wens naar koesterde. Hij verlangde ook niet van hen, dat zij hem zouden belonen voor zijn arbeid en moeite onder hen, maar was vergenoegd met het tegenwoordige, dat is: met hetgeen hij had. Hij heeft nooit het hun gezocht, 2 Corinthiërs 12:14. Hij kon niet alleen zeggen met Mozes, Numeri 16:15, en met Samuel: Wiens os heb ik genomen, of wie heb ik verongelijkt? Maar, "wiens milddadigheid heb ik begeerd of gevraagd? Of wie ben ik tot last geweest?" Hij betuigt gene gaven te zoeken, Filippenzen 4:17.

2. Dat hij gewerkt heeft voor zijn dagelijks brood, vers 34, "gijzelven weet, en zijt er ooggetuigen van geweest, dat deze handen tot mijne nooddruft, en dergenen, die met mij waren, gediend hebben. Gij hebt mij vroeg en laat aan het werk gezien om tenten te maken", en daar zij gemeenlijk van leder vervaardigd werden, was het zeer zwaar werk. Merk op:

a. Dat Paulus, hoe groot een gunstgenoot des hemels hij ook was, en tot hoe groot een zegen ook op aarde gesteld, soms toch armoede heeft gekend. Welk ene onnadenkende, onvriendelijke en ondankbare wereld was het, om een man als Paulus er arm in te laten wezen?

b. Hij verlangde niets meer, dan voorziening in zijne nooddruft. Hij heeft niet in zijn beroep gearbeid om zich te verrijken, maar om voedsel en deksel te hebben.

c. Als hij zijn brood moest verdienen, deed hij het met handenarbeid. Paulus had een hoofd en ene tong, waarmee hij geld had kunnen verkrijgen, maar het waren deze handen, zegt hij, die tot mijne nooddruft gediend hebben. Hoe jammer, dat deze handen, door welker oplegging de Heilige Geest zo dikwijls was meegedeeld, deze handen, door welke God bijzondere wonderen had gewrocht, en dat wel beiden ook te Efeziërs , Hoofdstuk 19:6, 11, verplicht waren om gebruikt te worden voor naald en schaar en els om tenten te maken, zuiver en alleen om het dagelijks brood te verdienen! Paulus herinnert deze presbyters (en in hen ook anderen) hieraan, opdat zij het niet vreemd zullen vinden, indien ook zij aldus veronachtzaamd worden, en dat zij dan toch voort moeten gaan met hun werk, en zich hebben te behelpen voor hun levensonderhoud. Hoe minder aanmoediging zij ontvangen van mensen, hoe meer zij haar van God zullen hebben.

d. Hij werkte niet alleen voor zich zelven, maar ook voor het onderhoud van hen, die met hem waren. Dat was waarlijk hard! Het zou hun eerder betaamd hebben voor hem te werken, (om hem te onderhouden als hun leraar en onderwijzer') dan dat hij voor hen werkte. Maar zo gaat het: zij die bereid en gewillig zijn om de roeiriemen te nemen, zullen anderen bereid vinden om ze hun te laten hebben. Als Paulus voor het onderhoud van zijne metgezellen wil werken, dan hebben zij daar niets tegen.

3. Dat hij, zelfs als hij arbeidde voor zijne nooddruft, nog iets van hetgeen hij verdiende bespaarde tot hulp van anderen, want hij verplicht hen hier om dit te doen, vers 35. "Ik heb u in alles getoond, in alles wat tot uwen plicht behoort, heb ik u een voorbeeld gegeven, inzonderheid hierin, dat gij alzo arbeidende de zwakken moet ondersteunen." Sommigen vatten dit zo op, dat zij het geloof moesten ondersteunen van de zwakgelovigen, door de vooroordelen weg te nemen, die sommigen tegen het Christendom koesterden, nl. dat de predikers er een winstgevend bedrijf van maakten, en het Evangelie slechts een handig middel was om er geld door te verkrijgen. "Nu kunt gij de oorzaak afsnijden degenen, die oorzaak hebben willen om ons te smaden, en zo kunt gij de zwakken onder ons ondersteunen. Gij zult dus wel doen met voor het ogenblik uw levensonderhoud te verdienen door het werk uwer handen, en niet afhankelijk te zijn van uwe bediening." Ik versta het echter veeleer van hun plicht om de kranken te ondersteunen, en de armen, en hen, die niet werken kunnen, omdat dit overeenkomt met Paulus' vermaning, Efeziërs 4:28. Laat hij arbeiden, opdat hij hebbe mede te delen degene, die in nood is. Wij moeten arbeiden in een eerlijk beroep, niet slechts om te kunnen leven, maar opdat wij iets hebben te geven. Dit zou ene harde rede kunnen schijnen, en daarom ondersteunt Paulus haar door een gezegde onzes Meesters, waaraan hij wenst, dat zij altijd zullen denken. Deze woorden schijnt onze Heere Jezus dikwijls tot Zijne discipelen gezegd te hebben, toen Hij zelf om niet zoveel goed gedaan heeft, en hun geboden heeft het ook te doen, Mattheus 10:8, 9, Hij heeft er dit gezegde aan toegevoegd, dat, hoewel het nergens door de evangelisten vermeld wordt, Paulus mondeling van Petrus of van een der andere discipelen heeft vernomen, en een zeer kostelijk gezegde is het, waarin wel iets van een paradox is gelegen: Het is zaliger te geven dan te ontvangen. "Het is", zegt Dr. Tillotson, "iets om ons dit kostelijk gezegde

onzes Heilands bijzonder te doen waarderen, dat het, niet vermeld zijnde door de evangelisten en in gevaar om in vergetelheid te geraken, door Paulus hier aangehaald wordt in zijne rede, en door Lukas' pen voor ons bewaard is gebleven." Het is zaliger te geven aan anderen, dan te ontvangen van anderen, niet slechts gelukkiger om rijk te zijn, en dus tot geven in staat te wezen, dan arm te zijn, en dus te moeten ontvangen (dat zal wel door iedereen erkend worden), maar zaliger om goed te doen met wat wij hebben of het veel of weinig is, dan om het te vermeerderen. Het gevoelen van de kinderen dezer wereld gaat hier vlak tegen in, zij zijn bang om te geven: "Dit geven", zeggen zij, "ruïneert ons", maar zij hopen elkeen zijn gewin te verkrijgen, Jesaja 56:11. Gewin is voor hen het zaligste dat er is, maar Christus zegt ons: Het is zaliger, voortreffelijker in zich zelf, een blijk van ene uitnemender gemoedsgesteldheid en de weg tot ene betere zaligheid bij het einde, te geven dan te ontvangen. Het maakt ons meer gelijkvormig met God, die aan allen geeft, en van niemand ontvangt, en met den Heere Jezus, die het land doorging goed doende. Het is zaliger onzen arbeid en moeite te geven dan er loon, betaling, voor te ontvangen, en het zou ons ene verlustiging, een genot zijn, dit te doen indien de behoefte, de nooddruft van ons zelven en van ons gezin het toeliet. Het is aangenamer goed te doen aan de dankbaren, maar het is meer eervol goed te doen aan de ondankbaren, want dan hebben wij God tot onzen Betaalmeester, die in de opstanding der rechtvaardigen belonen zal, wat anders onbeloond, onvergolden is gebleven.

36. En als hij dit gezegd had, heeft hij neerknielende met hen allen gebeden. 37. En er werd een groot geween van hen allen, en zij, vallende om den hals van Paulus, kusten hem, 38. Zeer bedroefd zijnde, allermeest over het woord dat hij gezegd had, dat zij zijn aangezicht niet meer zien zouden. En zij geleidden hem naar het schip.

Na de zeer aandoenlijke afscheidsrede, die Paulus voor de ouderlingen van Efeziërs heeft uitgesproken, hebben wij nu het gebed bij dit afscheid en de tranen die nog aandoenlijker zijn. Wij kunnen het bericht er van nauwelijks met droge ogen lezen en overdenken.

I. Zij scheidden met gebed, vers 36. Als hij dit gezegd had, heeft hij, neerknielende, met hen allen gebeden. Ongetwijfeld was het een gebed, in ieder opzicht gepast voor deze droevige gelegenheid. Hij beval hen Gode in zijn gebed, bad Hem hen niet te verlaten, maar steeds met hen te blijven.

1. Het was een gezamenlijk bidden. Hij heeft niet slechts voor hen gebeden, maar met hen gebeden, met hen allen gebeden, opdat zij dezelfde smekingen zouden opzenden voor zich zelven en voor elkaar, die hij voor hen allen tot God opzond, en opdat zij zouden leren wat voor zich zelven in het gebed te vragen, als hij heengegaan is. Het is er zo verre vandaan, dat openbare gebeden onze gebeden in het verborgene moeten vervangen of ze nodeloos zouden maken, dat zij juist bestemd zijn om ze op te wekken en aan te moedigen, en er ons leiding in te geven. Als wij alleen zijn moeten wij nog eens het gebed bidden dat onze leraar met ons gebeden heeft.

2. Het was een ootmoedig, eerbiedig gebed, hetgeen aangetoond werd in de houding, die zij er bij aannamen, neerknielende heeft hij met hen gebeden. Die houding is het meest gepast in het gebed, daar zij beide aanbidding en smeking te kennen geeft, inzonderheid smeking om vergeving van zonde. Paulus heeft er veel gebruik van gemaakt, ik buig mijne knieën, Efeziërs 3:14.

3. Het was een gebed na de leerrede, en wij mogen veronderstellen, dat hij bad voor hetgeen hij gepredikt had. Hij had de zorg over de gemeente te Efeziërs aan deze ouderlingen overgegeven, en

nu bidt hij, dat God hen in staat zal stellen om getrouw den zwaren last te volbrengen, die hun was opgelegd, hun die mate van genade en wijsheid zal geven, die er toe nodig was. Hij bad voor de kudde en alles wat er toe behoorde, dat de grote Herder der schapen zorg zou dragen voor hen allen, hen er voor zou bewaren van ene prooi der zware wolven te worden. Aldus heeft hij deze evangeliedienaren geleerd te bidden voor hen, voor wie zij predikten, opdat hun arbeid niet te vergeefs zou zijn.

4. Het was een afscheidsgebed, dat, evenals de afscheidsleerrede, wel een blijvenden indruk zou teweegbrengen. Het is goed voor vrienden, om, als zij van elkaar scheiden, te scheiden met gebed, opdat zij door dit gebed bij het scheiden in staat gesteld worden, om hartelijker voor elkaar te bidden, als zij gescheiden zijn, hetgeen tot onzen Christelijken plicht behoort en een goed gebruik is van de gemeenschap der heiligen. Dat de Heere toezicht houde tussen mij en tussen u, wanneer wij de een van den ander verborgen zijn, Genesis 31:49, is een goed gebed bij het afscheid nemen, alsook, dat onze volgende ontmoeting of naderbij den hemel, of in den hemel moge zijn. Paulus heeft hier het voorbeeld gevolgd van Christus, die, toen Hij afscheid nam van Zijne discipelen, na voor hen te hebben gepredikt, met hen allen heeft gebeden, Johannes 17:1.

II. Zij scheidden onder tranen, en liefdevolle omhelzingen, vers 37, 38.

1. Er werd een groot geween van hen allen. Wij hebben reden te geloven, dat Paulus zelf begon. Hoewel hij vast besloten had heen te gaan, en zijne roeping tot ander werk duidelijk inzag, was hij toch van harte bedroefd hen te verlaten, en het heeft hem menige traan gekost, hij, die zo dikwijls in tranen was, terwijl hij zich nog bij hen bevond, vers 19, 31, heeft ongetwijfeld vele tranen gestort, toen hij afscheid van hen nam, aldus bewaterende wat hij onder hen gezaaid had. Maar het is van hun tranen, dat hier gesproken wordt, er werd een groot geween van hen allen, er was geen droog oog onder hen, en het waren waarschijnlijk de liefdevolle uitdrukkingen, welke Paulus gebruikt had in zijn gebed, die hen aan het wenen brachten. Het waren tranen van liefde, zoals die van Jonathan en David, toen zij genoodzaakt waren van elkaar te scheiden, en zij met elkaar weenden totdat (alsof zij er met elkaar om wedijverden) David het gans veel maakte, 1 Samuel 20:41.

2. Zij vielen Paulus om den hals en kusten hem, allen deden dit, de een na den anderen, ieder hunner zijn eigen verlies bewenende. "Hoe kan ik scheiden van dezen onwaardeerbaren mens, dezen gezegenden Paulus," zegt de een, "van wie in zekeren zin, mijn leven geheel vervuld is?" - "Vaarwel, mijn geliefde vriend", zegt een ander, "duizendmaal zeg ik u dank, en tienduizendmaal dank zeg ik aan God voor u, en voor al de moeite die gij hebt aangewend mij ten goede." "En moeten wij scheiden?" zegt een ander, "moet ik mijn geestelijken vader, verzorger en leidsman verliezen?" -"Wat zal er nu van ons worden", zegt wederom een ander, "als wij hem niet meer zullen hebben, tot wie wij ons wendden om raad en leiding? Wat zal ik doen, als de Heere mijn meester van mijn hoofd wegnemen zal? Mijn vader, mijn vader, wagen Israël's en zijne ruiteren." Zij, die het meest liefhebben, worden gewoonlijk ook het meest bemind. Paulus, die zelf ook een zeer liefdevolle vriend was, had vrienden, die zeer liefdevol waren jegens hem. Deze tranen bij het afscheid nemen van Paulus waren ene dankbare vergelding voor al de tranen, die hij had gestort in zijn prediken voor hen, en zijn bidden met hen. Die bevochtigt, zal ook zelf een vroege regen worden.

3. Wat hen het meest in het hart trof, en deze plaats tot een waar Bochim heeft gemaakt, ene plaats der wenenden, was het woord dat Paulus gezegd had, nl. dat hij er zeker van was dat zij zijn

aangezicht niet meer zien zouden. Indien hij hun gezegd had hem te volgen, zoals hij dit zei aan hen, die zijne gewone metgezellen waren, of hun te kennen had gegeven, dat hij hen later wederom zou bezoeken, dan zouden zij dit afscheid wel hebben kunnen dragen, maar als hun gezegd wordt, dat zij zijn aangezicht niet meer zien zullen, in deze wereld, dat het dus een laatst afscheid is, dat zij van elkaar nemen, verwekt dit grote treurigheid onder hen, hierdoor wordt dit afscheid als het ware ene begrafenis, en doet hen een vloed van tranen storten. Er waren andere dingen, waar zij om treurden: -dat zij het voorrecht zullen missen van zijne openbare prediking, dat zij hem niet langer hun bijeenkomst zullen zien leiden, zijn persoonlijken raad en zijne vertroostingen zullen ontberen, en, naar wij hopen, treurden zij ook om hun zonde, dat zij niet meer geprofiteerd hebben van zijn arbeid, toen hij bij hen was, waardoor zij God, als het ware, hadden aangespoord om hem van hen weg te nemen. Maar het snerpendste in hun smart was, dat zij zijn aangezicht niet meer zien zouden. Als onze vrienden van ons gescheiden worden door den dood, dan treuren wij bij de gedachte, dat wij hun aangezicht niet meer zien zullen, maar dan treuren wij toch niet als degenen, die gene hoop hebben, want indien onze vrienden in Christus zijn gestorven, en indien wij Hem leven, dan zijn zij heengegaan om Gods aangezicht te zien, Zijne heerlijkheid te aanschouwen, en wij hopen dan weldra met hen te zijn. Hoewel wij in deze wereld hun aangezicht niet meer zien zullen, hopen wij toch hen weer te zien in een betere wereld, om er voor eeuwig met hen en met den Heere te zijn.

Eindelijk. Zij geleidden hem naar het schip, deels om hem hun achting te betonen, hem zo ver zij konden op zijn weg vergezellende, en deels ook om nog ene wijle ten minste van zijn gezelschap te genieten en van zijne gesprekken. Indien dit hun laatste onderhoud met hem moet wezen, dan willen zij toch nog zoveel van hem hebben als zij kunnen, en hem tot het laatste ogenblik zien. En wij hebben reden te geloven, dat toen zij aan de rede waren gekomen, en hij aan boord zou gaan, hun tranen weer vloeiden, en hun omhelzingen herhaald werden, want wie ongaarne scheidt, zegt dikwijls vaarwel. Maar aan beide zijden was het ene vertroosting, waardoor de kracht van die hartstochtelijke droefheid spoedig gebroken werd, dat het aangezicht van Christus met Paulus medeging, en dat Zijne tegenwoordigheid met hen blijven zou.

HOOFDSTUK 21

1 En als het geschiedde, dat wij van hen gescheiden en afgevaren waren, zo liepen wij rechtuit en kwamen te Kos, en den dag daaraan te Rhodus, en van daar te Patara.
2 En een schip gevonden hebbende, dat naar Fenicie overvoer, gingen wij er in en voeren af.
3 En als wij Cyprus in het gezicht gekregen, en dat aan de linker hand gelaten hadden, voeren wij naar Syrie, en kwamen aan te Tyrus; want het schip zoude aldaar den last ontladen.
4 En de discipelen gevonden hebbende, bleven wij daar zeven dagen; dewelke tot Paulus zeiden door den Geest, dat hij niet zou opgaan naar Jeruzalem.
5 Toen het nu geschiedde, dat wij deze dagen doorgebracht hadden, gingen wij uit, en reisden voort; en zij geleidden ons allen met vrouwen en kinderen tot buiten de stad; en aan den oever nederknielende, hebben wij gebeden.
6 En als wij elkander gegroet hadden, gingen wij in het schip; maar zijlieden keerden wederom, elk naar het zijne.
7 Wij nu, de scheepvaart volbracht hebbende van Tyrus, kwamen aan te Ptolemais, en de broeders gegroet hebbende, bleven een dag bij hen.
8 En des anderen daags, Paulus en wij, die met hem waren, gingen van daar en kwamen te Cesarea; en gegaan zijnde in het huis van Filippus, den evangelist die een was van de zeven, bleven wij bij hem.
9 Deze nu had vier dochters, nog maagden, die profeteerden.
10 En als wij daar vele dagen gebleven waren, kwam er een zeker profeet af van Judea, met name Agabus;
11 En hij kwam tot ons, en nam den gordel van Paulus, en zichzelven handen en voeten gebonden hebbende, zeide: Dit zegt de Heilige Geest: Den man, wiens deze gordel is, zullen de Joden alzo te Jeruzalem binden, en overleveren in de handen der heidenen.
12 Als wij nu dit hoorden, baden beiden wij en die van die plaats waren, dat hij niet zou opgaan naar Jeruzalem.
13 Maar Paulus antwoordde: Wat doet gij, dat gij weent, en mijn hart week maakt? Want ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem voor den Naam van den Heere Jezus.
14 En als hij zich niet liet afraden, hielden wij ons tevreden, zeggende: De wil des Heeren geschiede.
15 En na die dagen maakten wij ons gereed, en gingen op naar Jeruzalem.
16 En met ons gingen ook sommigen der discipelen van Cesarea, leidende met zich een zekeren Mnason, van Cyprus, een ouden discipel, bij dewelken wij zouden te huis liggen.
17 En als wij te Jeruzalem gekomen waren, ontvingen ons de broeders blijdelijk.
18 En den volgenden dag ging Paulus met ons in tot Jakobus; en al de ouderlingen waren daar gekomen.
19 En als hij hen gegroet had, verhaalde hij van stuk tot stuk, wat God onder de heidenen door zijn dienst gedaan had.
20 En zij, dat gehoord hebbende, loofden den Heere, en zeiden tot hem: Gij ziet, broeder, hoevele duizenden van Joden er zijn, die geloven; en zij zijn allen ijveraars van de wet.
21 En zij zijn aangaande u bericht, dat gij al de Joden, die onder de heidenen zijn, leert van Mozes afvallen, zeggende: dat zij de kinderen niet zouden besnijden, noch naar de wijze der wet wandelen.
22 Wat is er dan te doen? Het is gans nodig, dat de menigte samenkome; want zij zullen horen, dat gij gekomen zijt.
23 Doe dan hetgeen wij u zeggen: Wij hebben vier mannen, die een gelofte gedaan hebben.

24 Neem dezen tot u, en heilig u met hen, en doe de onkosten nevens hen, opdat zij het hoofd bescheren mogen; en allen mogen weten, dat er niets is aan hetgeen, waarvan zij, aangaande u, bericht zijn; maar dat gij alzo wandelt, dat gij ook zelve de wet onderhoudt.
25 Doch van de heidenen, die geloven, hebben wij geschreven en goed gevonden, dat zij niets dergelijks zouden onderhouden, dan dat zij zich wachten van hetgeen den afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij.
26 Toen nam Paulus de mannen met zich, en den dag daaraan met hen geheiligd zijnde, ging hij in den tempel, en verkondigde, dat de dagen der heiliging vervuld waren, blijvende daar, totdat een iegelijk van hen de offerande opgeofferd was.
27 Als nu de zeven dagen zouden voleindigd worden, zagen hem de Joden van Azie in den tempel, en beroerden al het volk, en sloegen de handen aan hem,
28 Roepende: Gij Israelietische mannen, komt te hulp! Deze is de mens, die tegen het volk, en de wet, en deze plaats allen man overal leert; en bovendien heeft hij ook Grieken in den tempel gebracht, en heeft deze heilige plaats ontheiligd.
29 Want zij hadden te voren Trofimus, den Efezier, met hem in de stad gezien, welken zij meenden, dat Paulus in den tempel gebracht had.
30 En de gehele stad kwam in roer en het volk liep samen; en zij grepen Paulus, en trokken hem buiten den tempel; en terstond werden de deuren gesloten.
31 En als zij hem zochten te doden, kwam het gerucht tot den overste der bende, dat geheel Jeruzalem in verwarring was.
32 Welke terstond krijgsknechten en hoofdmannen over honderd tot zich nam, en liep af naar hen toe. Zij nu, den oversten en de krijgsknechten ziende, hielden op van Paulus te slaan.
33 Toen naderde de overste en greep hem, en beval, dat men hem met twee ketenen zou binden; en vraagde, wie hij was, en wat hij gedaan had.
34 En onder de schare riep de ene dit, de andere wat anders. Doch als hij de zekerheid niet kon weten vanwege de beroerte, beval hij, dat men hem in de legerplaats zou brengen.
35 En als hij aan de trappen gekomen was, gebeurde het, dat hij van de krijgsknechten gedragen werd vanwege het geweld der schare.
36 Want de menigte des volks volgde, al roepende: Weg met hem!
37 En als Paulus nu in de legerplaats zou geleid worden, zeide hij tot den overste: Is het mij geoorloofd tot u wat te spreken? En hij zeide: Kent gij Grieks?
38 Zijt gij dan niet de Egyptenaar, die voor deze dagen oproer verwekte, en de vier duizend moordenaars naar de woestijn uitleidde?
39 Maar Paulus zeide: Ik ben een Joods man van Tarsen, een burger van geen onvermaarde stad in Cilicie, ik bid u, laat mij toe tot het volk te spreken.
40 En als hij het toegelaten had, Paulus, staande op de trappen, wenkte met de hand tot het volk; en als er grote stilte geworden was, sprak hij hen aan in de Hebreeuwse taal, zeggende:

Wij hebben met veel en groot genoegen den apostel vergezeld op zijne reizen door de Heidense landen om er het Evangelie te prediken, en wij hebben gezien hoe een grote oogst van zielen voor Christus ingezameld werd. Wij hebben tevens gezien welke vervolgingen hij er te lijden heeft gehad, maar hoe de Heere hem uit die allen heeft verlost, 2 Timotheus 3:11. Maar nu zullen wij hem vergezellen naar Jeruzalem, en hem daar in blijvende banden zien komen. De dagen van zijn dienst schijnen nu voorbij te zijn, en slechts dagen van lijden over te blijven, dagen van duisternis, en zij zijn vele. Zeer te betreuren is het, dat zulk een arbeider buiten dienst wordt gesteld, maar toch! zo is het, en wij moeten niet slechts berusten, zoals zijne vrienden toen gedaan hebben, zeggende: DE WIL DES HEEREN GESCHIEDE, maar wij moeten geloven-en wij zullen er reden voor vinden-dat Paulus in de gevangenis en voor den rechterstoel, even waarlijk God verheerlijkte en Christus' belangen diende, als Paulus op het spreekgestoelte gedaan heeft. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een journaal van Paulus' reize van Efeziërs naar Cesarea, de naaste zeehaven bij Jeruzalem, sommige plaatsen, die hij aandeed, en zijne landing aldaar, vers 1-7.

II. Den strijd, dien hij had met zijne vrienden te Cesarea, die zich krachtig hebben verzet tegen zijn opgaan naar Jeruzalem, maar toch bij hem niet hebben overmocht, vers 8-14.

III. Paulus' reize van Cesarea naar Jeruzalem, en het vriendelijk onthaal, dat hij aldaar bij de Christenen gevonden heeft, vers 15-17.

IV. Zijn toegeven aan de drangredenen van de broeders aldaar, die hem aanrieden om den Joden ln zo verre beleefdheid te bewijzen, dat hij zich met een offer zou gaan heiligen in den tempel met enige mannen, die ene gelofte gedaan hadden, opdat het hieruit zou blijken, dat hij niet zulk een vijand was van de Mozaïsche wetten en instellingen als men hem had voorgesteld, vers 18-26.

V. Hoe dit juist door de Joden tegen hem gekeerd werd, en hoe hij hierop in den tempel als een misdadiger gevangen werd genomen, vers 27-30.

VI. Hoe hij er nauwelijks aan is ontkomen om door het grauw aan stukken te worden gescheurd, en hoe hij toen op regelmatige en billijke wijze in de legerplaats geleid werd door den overste der bende, die hem toestond tot het volk te spreken om zich te verdedigen, vers 31-40. En zo is hij nu dan tot een gevangene gemaakt, en tot aan het einde van dit boek zullen wij hem dan ook niet anders dan als gevangene zien.

Handelingen 21:1-7

Wij kunnen hier opmerken, hoe veel moeite het Paulus gekost heeft om van Efeziërs weg te komen, hetgeen aangeduid wordt in de eerste woorden van dit hoofdstuk, als wij van hen gescheiden, dat is als met geweld van hen afgetrokken waren. Van beide zijden moest geweld worden gebruikt, Paulus was er afkerig van om hen te verlaten, en zij waren er even afkerig van om van hem te scheiden, maar het kon niet anders, het was niet te verhelpen. Als vrome mensen door den dood worden weggenomen, dan worden zij, als het ware, van hun vrienden afgetrokken, die geworsteld hebben, om hen, zo mogelijk, terug te houden.

II. Welk ene voorspoedige reis zij hadden, zonder enige moeilijkheden te ontmoeten, zij liepen recht uit en kwamen te Cos, een vermaard Grieks eiland, den dag daarop volgende te Rhodus, vermaard wegens den colossus aan den ingang der haven, vandaar te Patara, ene beroemde haven, de hoofdstad van Lycia, vers 1. Dáár vonden zij gelukkig een schip, dat naar Fenicië overvoer, dus juist in de door hen gewenste richting ging, vers 2. De leiding van Gods voorzienigheid moet dankbaar erkend worden, als de dingen zo ter rechter tijd geschieden, en wij door allerlei kleine omstandigheden begunstigd worden om voorspoedig onze zaken af te doen. Dan moeten wij zeggen: Het is God, die mijn weg volkomen maakt. Van deze scheepsgelegenheid maakten zij gebruik, zij gingen aan boord, en zetten koers naar Tyrus. Op die reize kregen zij Cyprus in het gezicht, het eiland, waarvan Barnabas afkomstig was, en lieten het aan de linkerhand liggen, vers 3, voeren af naar Syrië, en kwamen ten laatste te Tyrus, de in de oudheid zo beroemde stapelplaats van den handel der volken, maar dat nu zeer verminderd was, toch was er nog enig handelsverkeer overgebleven, want het schip zou aldaar den last ontladen, en zo geschiedde het ook.

III. Hoe Paulus te Tyrus halt hield. Toen hij er aan kwam bevond hij zich dicht bij het land Israël's, en bevond, dat hij het overige van de reis wel binnen den tijd, dien hij er zich voor gezet had kon volbrengen.

1. Te Tyrus vond hij discipelen, sommigen, die het Evangelie hadden omhelsd en het Christelijk geloof beleden. Wáár Paulus ook kwam, overal deed hij onderzoek naar discipelen, zocht hij hen op en verkeerde met hen, want wij weten: "gelijk zoekt gelijk." Toen Christus op aarde was, is Hij soms wel naar de landpalen van Tyrus gegaan, maar nooit om er het Evangelie te prediken, en Hij achtte het ook niet gepast om aan Tyrus en Sidon de voorrechten te schenken, die Chorazin en Bethsaïda hadden, hoewel Hij wist, dat, indien zij ze gehad hadden, zij er een beter gebruik van gemaakt zouden hebben, Lukas 10:13, 14. Maar na de uitbreiding van de opdracht des Evangelies, is Christus te Tyrus gepredikt geworden, en heeft Hij er discipelen gehad, en, naar sommigen denken, heeft hierop de profetie betrekking, dat haar koophandel en haar hoerenloon den Heere heilig zal zijn, Jesaja 23:18.

2. De discipelen te Tyrus gevonden hebbende, bleef Paulus er zeven dagen, daar zij hem drongen om zo lang bij hen te blijven als hij kon. Hij is zeven dagen te Troas gebleven, Hoofdstuk 20:6, en nu hier even zo vele dagen te Tyrus, om een Dag des Heeren met hen te kunnen zijn, en dus de gelegenheid te hebben om in het openbaar onder hen te prediken, want het is de begeerte der Godvruchtigen om goed te doen overal waar zij komen, en waar wij discipelen vinden, kunnen wij of hun nuttig zijn, of nut van hen hebben.

3. De discipelen te Tyrus hadden de gave ontvangen om door den Geest de moeilijkheden te voorzeggen, die Paulus te Jeruzalem ondervinden zou, want de Heilige Geest heeft het van stad tot stad betuigd, Hoofdstuk 20:23. Daar het iets was, waarvan zoveel gesproken zou worden, als het geschied was, heeft God het gepast geoordeeld, dat het meermalen te voren geprofeteerd zou worden, opdat het geloof der mensen, in stede van geschokt, er door bevestigd zou worden. En daarbij waren zij ook begiftigd met zoveel genade, dat zij, zijne verdrukking voorziende, uit liefde tot hem, en uit zorge over de gemeente, inzonderheid de gemeenten uit de Heidenen, die hem zo node konden missen, hem gebeden hebben om niet op te gaan naar Jeruzalem, want zij hoopten, dat het raadsbesluit Gods voorwaardelijk was: indien hij opgaat zal hij er in moeilijkheid komen, evenals de voorzegging aan David, dat de mannen van Kehila hem zullen overleveren, dat is: indien hij zich onder hen waagt, en daarom zeiden zij hem door den Geest, dat hij niet zou opgaan naar Jeruzalem. Want zij kwamen tot de gevolgtrekking, dat het het meest zou strekken tot eer van God als hij in vrijheid bleef, en het was volstrekt niet hun schuld, dat zij dit dachten, en hem dienvolgens trachtten te overreden, maar wèl was het hun vergissing, want zijne beproeving zal strekken tot eer van God en ter bevordering van het Evangelie, en de aandrang, dien men op hem oefende om hem er van af te houden, doet zijne Godvruchtige en waarlijk heldhaftige vastberadenheid des te schitterender uitkomen.

4. Hoewel de discipelen te Tyrus niet tot Paulus' bekeerlingen behoorden, hebben zij hem toch zeer groten eerbied betoond, daar zij veel gehoord hadden van den groten zegen, waarmee hij voor de gemeente had gearbeid. Toen hij van Tyrus vertrok, hebben zij hem, hoewel zij slechts gedurende zeven dagen met hem bekend waren, toch, alsof hij een groot en aanzienlijk man was, allen te zamen uitgeleide gedaan, zij kwamen allen te zamen, zij geleidden ons allen met vrouwen en kinderen, om plechtig afscheid van hem te nemen, zijn zegen te vragen, en hem zo ver op zijn weg te brengen als de zee het hun toeliet. Wij behoren achting te betonen, niet alleen aan onze eigene leraren, die onze voorstanders zijn in den Heere en ons vermanen, en hen zeer veel achten in liefde om huns werks wil onder ons, maar wij moeten ook, als er gelegenheid voor is, onze liefde en achting betuigen aan alle getrouwe dienstknechten van Christus, beide om den wille van Hem, wiens dienstknechten zij zijn, en om huns werks wil onder anderen. En zeer bijzonder moeten wij diegenen eren, die door God zo kennelijk geëerd werden, daar Hij hen zo uitnemend nuttig en tot zegen heeft doen zijn in hun tijd en onder hun geslacht. Het is goed om kinderen te leren achting en eerbied te hebben voor vrome mensen en vrome leraren. Dit was iets zeer merkwaardigs te Tyrus, dat wij nergens elders ontmoet hebben, namelijk, dat zij met vrouwen en kinderen Paulus uitgeleide gedaan hebben, om hem grotere eer te bewijzen, en het voorrecht te ontvangen van zijn onderricht en gebed. En gelijk er met toorn nota genomen werd van de kinderen der afgodendienaars te Bethel, die een profeet hebben bespot, zo wordt hier ongetwijfeld op genaderijke wijze nota genomen van de kinderen der discipelen te Tyrus, die een apostel hebben geëerd, zoals ook aan Christus de hosanna's der kinderen welgevallig waren. Wij behoren ook onze gelegenheden goed te gebruiken tot welzijn van onze ziel. Zij geleidden Paulus, om nog zo veel te meer het voorrecht te hebben van zijn gezelschap en van zijn gebed. Sommigen verwijzen ons naar Psalm 45:13 als ene voorzegging hiervan. De dochter van Tyrus, de rijken onder het volk zullen uw aangezicht met geschenk smeken, want waarschijnlijk hebben zij Paulus bij het afscheid nemen enigerlei geschenken aangeboden, zoals wij ook doen met onze vrienden, die naar zee gaan, Hoofdstuk 28:10.

5. Zij scheidden met gebed, zoals Paulus en de ouderlingen van Efeziërs ook gedaan hadden, Hoofdstuk 20:36. Aldus heeft Paulus ons door zijn voorbeeld, zowel als door zijn voorschrift,

geleerd altijd te bidden, te bidden zonder ophouden. Aan den oever neerknielende, hebben wij gebeden. Paulus bad voor zich zelven, bad voor hen, bad voor al de gemeenten. Evenals hij veel in het gebed was, zo was hij ook machtig in het gebed. Zij baden aan den oever, opdat hun afscheid, hun vaarwel, geheiligd en liefelijk gemaakt zou worden door gebed. Zij, die naar zee gaan, behoren bij het verlaten van den oever zich door het gebed Gode te bevelen, zich onder Zijne bescherming te stellen, gelijk zij ook, als zij de terra firma verlaten, hopen vasten grond te vinden voor hun geloof in de voorzienigheid en belofte Gods. Zij knielden neer aan den oever, hoewel die, naar wij kunnen veronderstellen, of steenachtig of modderig was, en daar hebben zij gebeden. Paulus wilde, dat de mannen bidden in alle plaatsen, en dat deed hij ook zelf, en waar hij zijn gebed ophief, boog hij zijne knieën. George Herbert placht te zeggen: "Knielen heeft nog nooit zijden kousen bedorven."

6. Eindelijk scheidden zij van elkaar, vers 6.

Als wij elkaar gegroet hadden, met hartelijke omhelzingen en uitdrukkingen van liefde en van smart, gingen wij in het schip om te vertrekken, en zijlieden keerden weer elk naar het zijne, allen er over klagende, dat deze wereld ene wereld is van scheiden. Let nu op hun wijze van doen. Wij, die ons op reis moesten begeven, gingen in het schip, dankbaar dat wij een schip hadden om ons te vervoeren, en zij, die niet op reis behoefden te gaan, keerden terug naar hun huis, dankbaar dat zij een tehuis hadden om er in weer te keren. Verheug u Zebulon, over uwen uittocht, en Issaschar over uwe hutten. Paulus liet zijn zegen met hen, die naar huis terugkeerden, en zij, die bleven, zonden hun gebeden op tot God voor hen, die naar zee gingen.

IV. Hun aankomst te Ptolemaïs, dat niet ver van Tyrus was gelegen, vers 7. Wij kwamen aan te Ptolemaïs, dat, naar sommigen denken, hetzelfde is als Akko, hetwelk wij vinden in den stam van Aser, Richteren 1:31. Paulus verzocht om vergunning om daar aan land te gaan, om de broederen te groeten, naar hun welstand te vernemen en hun zijne genegenheid te betuigen. Hoewel hij niet lang bij hen kon blijven, wilde hij hen toch niet voorbijgaan, zonder hun zijne achting te betonen, en hij bleef een dag bij hen, het was misschien de Dag des Heeren, en beter een kort verblijf dan in het geheel geen bezoek.

Handelingen 21:8-14

Wij zien hier, hoe Paulus en zijn gezelschap eindelijk te Cesarea aankwamen, waar hij voornemens was enigen tijd te blijven, daar het de plaats was, waar het Evangelie het eerst aan de Heidenen gepredikt werd, en de Heilige Geest op hen was gevallen, Hoofdstuk 10:1, 44. Nu wordt ons hier gezegd:

1. Wie het was, die aan Paulus en zijne metgezellen te Cesarea gastvrijheid verleende. Slechts zelden behoefde hij zijn intrek te nemen in ene herberg, want overal waar hij kwam, was er de een of andere vriend, die hem welkom heette en herbergde. Merk op, dat zij, die zich te zamen hadden ingescheept, van elkaar scheidden, toen de reis volbracht was, al naar hun beroep of hun zaken dit medebrachten. Die belang hadden bij de cargo, bleven waar het schip den last zou ontladen, vers 4, anderen zijn, toen zij te Ptolemaïs aankwamen, gegaan waar hun zaken hen heenleidden, maar wij die met Paulus waren, gingen waar hij ging, en kwamen te Cesarea. Zij, die te zamen door deze wereld reizen, zullen bij den dood van elkaar scheiden, en dan zal het blijken, wie van Paulus' gezelschap zijn, bij hem behoren, en wie niet. Te Cesarea nu, werden zij ontvangen door Filippus den evangelist, dien wij vele jaren geleden te Cesarea hebben gelaten, nadat hij den kamerling had gedoopt, Hoofdstuk 8:40, en daar vinden wij hem nu weer. Oorspronkelijk was hij een diaken, een der zeven, die verkozen werden om de tafelen te dienen, Hoofdstuk 6:6. Thans was hij reeds sedert lang een evangelist, iemand, die rondging om gemeenten te stichten en te bewateren, zoals de apostelen dit ook deden, en, evenals zij, volhardde hij in het gebed en de bediening des woords, daar hij aldus in het ambt van diaken wèl gediend had, zich zelven een goeden opgang heeft verkregen, en getrouw geweest was in weinig is hij over veel gezet geworden. Hij had een huis te Cesarea, geschikt om er Paulus en zijne metgezellen in te ontvangen en te herbergen, en hij heeft hem en hen van harte welkom geheten. Gegaan zijnde in het huis van Filippus den evangelist, bleven wij bij hem. Aldus betaamt het Christenen en Evangeliedienaren, om, naar zij er toe in staat zijn, herbergzaam te zijn jegens elkaar, zonder murmureren, 1 Petrus 4:9.

2. Deze Filippus had vier dochters, nog maagden, die profeteerden, vers 9. Het geeft te kennen, dat zij Paulus' beproevingen te Jeruzalem profeteerden, zoals anderen gedaan hadden, en hem afrieden er heen te gaan, of wellicht hebben zij met het oog op de moeilijkheden, die hem daar wachtten, geprofeteerd ter zijner vertroosting en bemoediging. Hier was nu wederom ene vervulling van de profetie, Joël 2:28, van zulk ene overvloedige uitstorting van den Heiligen Geest over alle vlees, dat hun zonen en hun dochters zullen profeteren, dat is: toekomstige gebeurtenissen voorzeggen.

II. Ene duidelijke en volledige voorzegging van Paulus' lijden door een vermaarden profeet, vers 10, 11.

1. Paulus en zijne metgezellen bleven vele dagen te Cesarea. Misschien woonde Cornelius hier nog, en kon deze (hoewel Filippus hen herbergde) hun veel vriendelijkheid betoond hebben en hen overreed hebben daar nog te blijven. Wat Paulus bewogen heeft om daar zo lang te blijven en voor het laatste gedeelte van zijne reis naar Jeruzalem zo weinig haast te maken, terwijl hij in den beginne zo veel haast scheen te hebben, weten wij niet. Maar wij zijn er zeker van, dat hij dáár, evenmin als ergens anders, gebleven is, om er lui en ledig te zijn, hij mat zijn tijd bij dagen, en telde ze.

2. Er kwam een zeker profeet af van Judea, met name Agabus. Hij was dezelfde, van wie wij te voren gelezen hebben, dat hij afkwam van Jeruzalem te Antiochië om een' algemenen hongersnood te voorzeggen, Hoofdstuk 11:27, 28. Zie, hoe God Zijne gaven verschillend uitdeelt! Aan Paulus, als apostel, was gegeven het woord der wijsheid en der kennis, door den Geest, en de gave der gezondmaking, aan Agabus, en aan de dochters van Filippus, de gave der profetie door dezelfden Geest het voorzeggen van toekomstige gebeurtenissen, die naar zij voorzegd werden, ook geschied zijn. Zie 1 Corinthiërs 12:8, 10. Zodat hetgeen onder het Oude Testament de uitnemendste gave des Geestes was, nl. het voorzeggen van toekomstige gebeurtenissen, onder het Nieuwe Testament gans en al overschitterd werd door andere gaven, en geschonken werd aan personen van minder aanzien in de kerk. Agabus schijnt opzettelijk naar Cesarea gekomen te zijn, om Paulus dit bericht te brengen.

3. Hij voorzegde Paulus' banden te Jeruzalem,

a. Door een teken, zoals van ouds de profeten gedaan hebben, Jesaja, Hoofdstuk 20:2, 3, Jeremia Hoofdstuk 13:1, 27:2, -Ezechiël Hoofdstuk 4:1, 12:3, en nog vele anderen. Agabus nam den gordel van Paulus toen hij hem afgelegd had, of misschien nam hij hem wel van zijn lijf, en bonden zich zelven de handen mede, en daarna ook zijne voeten, of misschien heeft hij zich de handen en voeten samengebonden. Dit was bedoeld om de profetie te bevestigen-het zal zo zeker geschieden, alsof het reeds geschied was, en ook om hen, die er bij waren, een sterken indruk er van te geven, want hetgeen wij zien maakt gewoonlijk een sterkeren indruk op ons dan hetgeen, waar wij slechts van horen.

b. Door de verklaring van het teken, Dit zegt de Heilige Geest, de Geest der profetie: Den man wiens deze gordel is, zullen de Joden alzo te Jeruzalem binden, en -zo als zij met zijn' Meester gedaan hebben, Mattheus 20:18, 19- overleveren in de handen der Heidenen, zoals de Joden in andere plaatsen reeds al dien tijd gepoogd hebben te doen, door hem bij de Romeinse stadhouders aan te klagen. Aan Paulus is deze bijzondere waarschuwing of aankondiging gegeven omtrent de verdrukking, die hij te leiden zou hebben, opdat hij er zich op zou voorbereiden, en opdat, als het gekomen was, het hem gene verrassing en verschrikking zou zijn. De algemene kennis, die ons gegeven is, dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het koninkrijk Gods, moet op dezelfde wijze benuttigd worden.

III. Met welk een sterken aandrang zijne vrienden gepoogd hebben hem zijn heengaan naar Jeruzalem te ontraden, vers 12. Niet slechts zij, die van die plaats waren, maar ook wij, zijne metgezellen, en onder hen Lukas zelf, die dit dikwijls te voren gehoord hadden, en Paulus' vast besluit kenden om desniettemin derwaarts heen te gaan, baden hem met tranen, dat hij niet zou opgaan naar Jeruzalem, maar zich elders heen zou begeven. Nu bleek hieruit:

1. Een prijzenswaardige genegenheid voor Paulus en ene waardering van hem vanwege zijne grote nuttigheid voor de kerk. Godvruchtige mensen die zeer naarstig werkzaam zijn, hebben het wel eens nodig, dat men hen sterk aanraadt om zich niet te overwerken, en vrome mensen, die zeer kloekmoedig zijn, moet men wel eens er van terug zien te houden om zich al te zeer aan gevaar bloot te stellen. De Heere is voor het lichaam, en dat moeten ook wij zijn.

2. Toch was hierin ook wel enige zwakheid, inzonderheid bij hen, die Paulus' metgezellen waren, en die wisten, dat hij naar Goddelijke aanwijzing die reize had ondernomen, en gezien hadden hoe vastberaden hij te voren reeds dien tegenstand het hoofd had geboden. Maar wij zien in hen de zwakheid, die ons allen eigen is. Als wij moeilijkheid zien in de verte, en er slechts ene algemene kennisgeving van hebben ontvangen, dan tellen wij haar niet, kunnen er licht over denken, maar als die moeilijkheid nabij komt, dan beginnen wij er voor te huiveren en terug te deinzen. Nu komt het aan u en gij zijt verdrietig, het raakt tot u en gij wordt beroerd, Job 4:5.

IV. De heilige kloekmoedigheid en onversaagdheid, waarmee Paulus bij zijn besluit is gebleven, vers 13.

1. Hij bestraft hen wegens dit hun afraden. Hier is ene twisting der liefde van beide zijden, zeer oprechte en sterke genegenheden, die tegen elkaar indruisten. Zij hebben hem zeer lief, en daarom verzetten zij zich tegen zijn besluit. Hij heeft hen zeer lief, en daarom bestraft hij hen wegens hun tegenstand: Wat doet gij dat gij weent en mijn hart week maakt? Zij waren hem een aanstoot, zoals Petrus aan Christus geweest is, toen hij in soortgelijke omstandigheden zei: Meester! wees U genadig. Hun wenen om hem maakte hem het hart week.

a. Het was hem ene verzoeking, het schokte hem, het begon zijn besluit te verzwakken, blies hem gedachten in om voor den wind om te lopen. "Ik weet dat ik bestemd ben voor lijden, en gij behoorde mij aan te moedigen, mij te zeggen wat geschikt is om mijn hart te versterken, terwijl gij met uwe tranen mijn hart week maakt, en mij ontmoedigt. Hoe kunt gij dit toch doen? Heeft onze Meester ons niet geboden ons kruis op te nemen? En wilt gij dat ik het mijne uit den weg zal gaan?

b. Het was hem een last, een verdriet, dat zij zo ernstelijk bij hem aandrongen op iets, waarin hij hen niet ter wille kon zijn zonder zijn geweten geweld aan te doen. Paulus had een zeer teder gemoed, hij was zelf dikwijls in tranen, en zo had hij nu medelijden met zijne vrienden om hun tranen, zij maakten een diepen indruk op hem, en zij zouden hem er schier toe brengen om hun maar in alles toe te geven. Maar nu breekt het hem het hart dat hij genoodzaakt is zijn wenenden vrienden hun bede te ontzeggen. Het was ene onvriendelijke vriendelijkheid, een wreed medelijden, hem dus met hun afraden te kwellen, en droefenis toe te doen tot zijne smart. Als onze vrienden tot lijden worden geroepen, dan zullen wij hun onze liefde betonen door hen te vertroosten veeleer, dan door om hen te treuren, hen te bewenen. Doch merk op: Indien deze Christenen te Cesarea de bijzonderheden hadden kunnen voorzien van de gebeurtenis, wier algemene aankondiging zij met zo veel leedwezen hebben ontvangen, dan zouden zij er om huns zelfs wil meer verzoend mede geweest zijn, want toen Paulus te Jeruzalem tot een gevangene werd gemaakt, werd hij dadelijk naar Cesarea gezonden, dezelfde plaats, waar hij zich nu bevond, Hoofdstuk 23:33, en dáár is hij ten minste twee jaren gebleven, Hoofdstuk 24:27, en hij was een gevangene op vrije voeten, zoals blijkt uit Hoofdstuk 24:23, waar orders worden gegeven, dat hij verlichting zou hebben, vrijheid zou hebben om tot zijne vrienden te gaan, en dat zijne vrienden vrijheid zouden hebben om tot hem te komen, zodat de gemeente te Cesarea veel meer van Paulus' gezelschap en hulp hadden toen hij gevangen was, dan zij van hem gehad konden hebben, indien hij in vrijheid ware gebleven. Wat wij tegenstaan omdat wij denken, dat het tegen ons is, kan door Gods voorzienigheid zo geleid worden, dat het medewerkt ons ten goede, hetgeen ene reden is, waarom wij Gods voorzienigheid moeten volgen, maar niet moeten vrezen.

2. Hij herhaalt zijn besluit om desniettemin voorwaarts te gaan. "Wat doet gij, dat gij weent? Ik ben bereid alles te lijden wat mij opgelegd zal worden. Ik ben vast besloten te gaan, wat er ook van moge komen, en daarom dient het nergens toe, dat gij u er tegen verzet. Ik ben gewillig te lijden, waarom zijt gij dan onwillig, dat ik zou lijden? Ben ik mij zelven niet het naast, niet het geschiktst om zelf te oordelen? Indien het leed mij onbereid vond, dan zou het wezenlijk leed zijn, en dan zoudt gij kunnen wenen bij de gedachte er aan. Maar, geloofd zij God, het is zo niet. Het is mij zeer welkom, en daarom behoort het niet iets zo schrikkelijks voor u te zijn. Wat mij betreft, ik ben bereid - hetoimoos echo -ik houd mij gereed, zoals krijgsknechten voor een gevecht. "Ik verwacht leed en lijden, ik reken er op, het zal mij niet verrassen of overvallen. Van den beginne is mij gezegd, dat ik veel zal moeten lijden, Hoofdstuk 9:16. "Ik ben er op voorbereid, ik ben er op bereid door een zuiver geweten, een vast vertrouwen op God, ene heilige minachting van de wereld en het lichaam, een levend geloof in Christus, en ene blijde hope des eeuwigen levens. Ik kan het welkom heten, zoals wij een vriend welkom heten, dien wij verwachten, en voor wiens komst wij toebereidselen hebben gemaakt. Door genade kan ik het niet slechts dragen, maar er mij in verblijden." Zie nu: Hoe ver zijn besluit zich uitstrekt: Er is u gezegd, dat ik te Jeruzalem gebonden zal worden, en gij wilt, dat ik uit vrees hiervoor van Jeruzalem zal wegblijven. Ik zeg u, ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar, indien het Gods wil is, ook te sterven te Jeruzalem, niet alleen mijne vrijheid te verliezen, maar ook mijn leven." Wij doen verstandig aan het ergste te denken, dat ons kan overkomen, en ons daarop te bereiden, opdat wij staan mogen volmaakt en volkomen in al den wil van God. Zie wat het is, dat hem aldus door helpt, dat hem gewillig maakt te lijden en te sterven, het is voor den naam des Heeren Jezus. Al wat iemand heeft zal hij geven voor zijn leven, maar het leven zelf zal Paulus geven voor den dienst en de ere van den naam van Christus.

V. De geduldige berusting van zijne vrienden in zijn besluit, vers 14.

1. Zij onderwierpen zich aan de wijsheid van een Godvruchtig man. Zij waren zo ver gegaan met de zaak als de betamelijkheid het toeliet, maar als hij zich niet liet afraden, hielden wij ons tevreden, drongen wij er niet langer bij hem op aan. Paulus weet het best wat hem te doen staat, en het betaamt ons om het hem over te laten, hem niet te laken om hetgeen hij doet, noch te zeggen, dat hij roekeloos is, of eigenzinnig, of gemelijk, een geest van tegenspraak heeft, zoals sommige mensen geneigd zijn te oordelen over hen, die niet precies willen doen wat zij wensen, dat zij doen zullen. Paulus moet ongetwijfeld ene goede reden hebben voor zijn besluit, al acht hij ook, dat hij die reden voor zich moet houden, en God heeft genaderijke doeleinden, die tot stand gebracht moeten worden door hem in zijn besluit te bevestigen. Het behoort tot de goede manieren om niet te lang en niet te sterk aan te dringen op het doen of het niet doen van iets bij hen, die zich niet willen laten afraden.

2. Zij onderwierpen zich aan den wil van een' goeden God. Wij hielden ons tevreden, zeggende: De wil des Heeren geschiede! Zij hebben zijne vastberadenheid niet voor halsstarrigheid gehouden, maar voor bereidwilligheid om te lijden, en geloofd, dat dit Gods wil was. Vader in den hemel, Uw wil geschiede, gelijk dit een regel is voor onze gebeden en voor onze handelingen, zo is het dit ook voor ons geduld. Dit kan wijzen:

a. Op Paulus' tegenwoordige standvastigheid, hij is onbuigzaam, niet te overreden, en hierin zien zij den wil des Heeren. "Hij is het, die dit vaste besluit in hem gewerkt heeft, en daarom berusten wij er in." In de neiging van het hart onzer vrienden of leraren, naar dezen of dien kant (en het zou naar een

geheel anderen kant kunnen zijn, dan wij wel wensen) moeten wij de hand Gods zien en er ons aan onderwerpen.

b. Op zijn naderend lijden. "Indien er niets aan te doen is, dat Paulus zich aan gevangenschap wil gaan blootstellen: de wil des Heeren Jezus geschiede. Wij hebben alles gedaan wat wij konden om het te voorkomen, en nu geven wij het over aan God, wij geven het over aan Christus, aan wie de Vader al het oordeelheeft overgegeven, en daarom doen wij, niet gelijk wij willen, maar gelijk Hij wil." Als wij leed of beproeving zien komen, inzonderheid het leed, dat onze leraren tot zwijgen worden gebracht, of van ons weggenomen worden, dan betaamt het ons te zeggen: De wil des Heeren geschiede. God is wijs en weet alle dingen te doen medewerken, ons ten goede, en daarom: welkom zij ons Zijn heilige wil. Niet slechts: "De wil des Heeren moet geschieden, het is niet te verhelpen," maar, "De wil des Heeren geschiede, want Zijn wil is Zijne wijsheid, en Hij doet alles naar den raad Zijns willens, Hij doe dus met ons en de onzen zoals het goed is in Zijne ogen." Als het leed komt, dan moet dit onze smart verzachten, dat de wil des Heeren geschied is, als wij het zien komen, dan moet dit onze vrees tot zwijgen brengen: de wil des Heeren zal geschieden, waarop wij zeggen: Amen, hij geschiede!

Handelingen 21:15-26

In deze verzen hebben wij:

I. Paulus' reize van Cesarea naar Jeruzalem, en het gezelschap, dat met hem ging.

1. Wij maakten ons gereed, of pakten onze dingen, en, evenals arme reizigers, of soldaten, waren zij hun eigene dragers, zo weinige kledingstukken hadden zij bij zich. Omnia mea mecum porto -Al wat ik bezit heb ik bij mij. Sommigen denken, dat zij het geld bij zich hadden, dat in de gemeenten van Macedonië en Achaja bijeen was gebracht voor de arme heiligen te Jeruzalem. Indien zij Paulus hadden kunnen bewegen elders heen te gaan zouden zij met blijdschap mede gegaan zijn, maar indien hij niettegenstaande hun afraden toch naar Jeruzalem wil gaan, dan zeggen zij niet: "Laat hij dan maar alleen gaan", maar, evenals Thomas in een zelfde geval, toen Christus zich in gevaar wilde begeven te Jeruzalem: Laat ons ook gaan, opdat wij met Hem sterven, Johannes 11:16. Hun besluit om Paulus te blijven aankleven, was gelijk aan dat van Ittaï om bij David te blijven, 2 Samuel 15:21. In de plaats waar mijn heer de koning zal zijn, hetzij ten dode hetzij ten leven, daar zal uw knecht voorzeker ook zijn. Aldus heeft Paulus' kloekmoedigheid hen kloekmoedig gemaakt.

2. Enigen van de discipelen van Cesarea gingen met hen. Of het nu hun bedoeling was van deze gelegenheid gebruik te maken, om in zo goed gezelschap te zijn, of om Paulus van dienst te wezen, en, zo mogelijk, de dreigende ramp van hem af te wenden, of hem ten minste te kunnen dienen, blijkt niet. Hoe minder tijd Paulus nog in vrijheid zal blijven, hoe meer zij zich benaarstigen om iedere gelegenheid te benuttigen om met hem te zijn. Elisa bleef dicht bij Elia, toen hij wist, dat de tijd nabij was, dat hij zou worden opgenomen.

3. Zij brachten ook een achtenswaardigen ouden man mede, die een huis bezat in Jeruzalem, waarin hij Paulus en zijne metgezellen gaarne wilde herbergen. Zijn naam was Mnason, en hij was van Cyprus, vers 16, bij dewelke wij zouden tehuis liggen. Er was bij gelegenheid van het feest zulk een grote toeloop van mensen, dat het moeilijk was logies te vinden, de herbergen zouden door de meer gegoeden in beslag worden genomen, en voor hen, die een eigen huis bezaten werd het als ene oneer beschouwd om in zulke tijden kamers te verhuren, zij behoorden ze vrijelijk aan vreemdelingen af te staan. Iedereen zal dus zijne eigene vrienden tot gasten verkiezen, en Mnason nodigde Paulus en zijne metgezellen om zijne gasten te zijn. Hoewel hij gehoord had, dat Paulus zeer waarschijnlijk in moeilijkheden zal komen, waardoor zij, die hem ontvingen en onthaalden ook wel mede betrokken zouden kunnen worden, zal hij hem toch welkom wezen, wat hiervan ook het gevolg moge zijn. Deze Mnason wordt een oude discipel genoemd, een discipel van het begin af. Sommigen denken, dat hij een van de zeventig discipelen van Christus was, of een der eerste bekeerlingen na de uitstorting des Geestes, of een der eersten, die bekeerd was onder de prediking des Evangelies in Cyprus, Hoofdstuk 13:4. Hoe dit zij, hij schijnt reeds lang een Christen geweest te zijn, en was nu op jaren. Het is eervol een oude discipel van Jezus Christus te wezen, door de genade Gods in staat te zijn gesteld, om gedurende langen tijd te volharden in den weg des plichts, standvastig te zijn geweest in het geloof, en tot in hogen ouderdom voortdurend toe te nemen in wijsheid en ervaring. Bij zulke oude discipelen zou men zeer gaarne geherbergd willen worden, want de veelheid der jaren zal wijsheid te kennen geven.

II. Paulus' welkom te Jeruzalem.

1. Velen van de broederen ontvingen hem blijdelijk, vers 17. Zodra zij hoorden, dat hij in de stad was gekomen, gingen zij naar zijn tijdelijk verblijf in het huis van Mnason, wensten hem geluk met zijne behoudene aankomst, zeiden hem, dat zij blijde waren hem te zien, en nodigden hem in hun huis te komen, het ene ere achtende om met zo uitnemend een dienstknecht van Christus bekend te zijn. Streso merkt op, dat het woord, hier gebruikt voor het welkom, dat zij aan de apostelen gaven, asmenoos apodechein, gebruikt wordt betreffende het welkom aan de leer der apostelen, Hoofdstuk 2:41. Zij namen zijn woord gaarne aan. Wij geloven, dat, zo Paulus onder ons kwam, wij hem gaarne zouden ontvangen, maar het is de vraag of wij dit al of niet zouden doen, indien wij, zijne leer hebbende, haar niet gaarne aannemen.

2. Zij brachten een bezoek aan Jacobus en de ouderlingen der gemeente, vers 18. Den volgenden dag ging Paulus in bij Jacobus, en nam ons, die zijne metgezellen waren, mede, om ons met de gemeente te Jeruzalem bekend te maken. Jacobus schijnt toen de enige apostel te zijn geweest, die te Jeruzalem woonde, de overigen hadden zich verspreid om aan andere plaatsen het Evangelie te prediken. Maar zij hadden overlegd, om een apostel te Jeruzalem te hebben, soms wellicht de een, en soms een ander, omdat er altijd een grote toevloed van mensen was, die er zich van overal heen begaven. Jacobus was nu ter plaatse, en alle de ouderlingen, of presbyters, die de gewone leraren waren der gemeente, zowel om voor haar te prediken, als om haar te besturen, waren bij hem tegenwoordig. Paulus groette hen allen, betoonde hun zijne achting, vroeg naar hun welvaren, en gaf hun de rechterhand der gemeenschap. Hij groette hen, dat is: hij wenste hun allen heil, en bad God hen te zegenen. De juiste betekenis der groetenis is: u heil wensende, salve, of salus tibi sit, evenals: Vrede zij u. En zulke wederzijdse begroetingen, of goede wensen, zijn zeer voegzaam voor Christenen, ten teken van hun liefde voor elkaar, en hun gezamenlijke betrekking tot God.

III. Het verslag, dat zij van hem ontvingen van zijne bediening onder de Heidenen, en hun tevredenheid hierover.

1. Hij verhaalde hun van den voorspoed van het Evangelie in de landen, waar hij werkzaam is geweest, wetende, dat het hun zeer aangenaam zou zijn om van de uitbreiding van Christus' koninkrijk te horen. Als hij ze gegroet had, verhaalde hij van stuk tot stuk wat God onder de Heidenen door zijn dienst gedaan had, vers 19. Merk op met hoeveel bescheidenheid hij spreekt, niet: wat hij gedaan had, (hij was slechts het middel, het werktuig) maar wat God door zijn dienst gedaan had. Het was: Niet ik, maar de genade Gods, die met mij geweest is. Hij plantte en bewaterde, maar God gaf den wasdom. Hij verhaalde het in bijzonderheden, opdat de genade Gods in de bijzondere omstandigheden van zijn succes des te schitterender zou uitblinken. Aldus zal David aan anderen vertellen wat God voor zijne ziel gedaan heeft, Psalm 66:16, en Paulus hier wat God door zijn dienst heeft gedaan, en beiden doen het, opdat hun vrienden met hun lof en dank aan God zouden instemmen.

2. Hierin vinden zij aanleiding om God te loven, vers 20. Zij, dat gehoord hebbende, loofden den Heere. Paulus heeft het alles aan God toegeschreven, en zij gaven Gode den lof er voor. Zij barstten niet los in uitbundige lofredenen op Paulus, maar laten het over aan zijn Meester om tot hem te zeggen, Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht, en verheerlijkten de genade Gods, die zich ook tot de Heidenen heeft uitgestrekt. De bekering van zondaren moet ons ene oorzaak zijn van blijdschap en dankzegging, zo als zij dit is voor de engelen. God had Paulus meer geëerd dan iemand hunner, door zijn dienst veelomvattender te maken, maar zij benijdden hem niet, noch zijn zij

afgunstig op hem vanwege zijne toenemende vermaardheid, integendeel, zij loofden den Heere. En zij hadden niet meer kunnen doen om Paulus aan te moedigen om goedsmoeds voort te gaan met zijn werk, dan door God te verheerlijken om zijn voorspoed er op, want als God geprezen wordt, is Paulus gelukkig.

IV. Het verzoek van Jacobus en de ouderlingen der gemeente te Jeruzalem aan Paulus, of liever, hun raad aan hem, om voldoening te geven aan de gelovige Joden door enige inachtneming van de ceremoniële wet, en openlijk in den tempel te komen om te offeren hetgeen op zichzelf niet zondig was, want hoewel de ceremoniële wet volstrekt niet verplichtend gesteld mocht worden voor de bekeerlingen uit de Heidenen (zoals de valse leraren het wensten en daardoor het Evangelie verkeerden) was zij toch nog niet ongeoorloofd geworden voor hen, die van kindsbeen af geleerd hadden haar waar te nemen, maar er verre af waren van te verwachten door haar gerechtvaardigd te worden. Zij was dood, maar niet begraven, dood, maar niet dodelijk. En niet zondig zijnde, dachten zij, dat het een blijk van wijsheid was in Paulus om er zich in zo ver naar te schikken, Let op den raad, dien zij Paulus hierin gaven, niet als gezag hebbende over hem, maar in genegenheid voor hem.

1. Zij wensten, dat hij kennis zou nemen van het groot aantal der Joodse bekeerlingen, Gij ziet, broeder, hoeveel duizenden van Joden er zijn, die geloven. Zij noemen hem broeder, want zij beschouwen hem als een mede-arbeider in het Evangelie, hoewel zij van de besnijdenis waren, en Hij de apostel was der Heidenen, zij conformisten waren, en hij een non-conformist was , waren zij toch broeders, en zij erkenden de verwantschap. Gij zijt in sommige van onze bijeenkomsten geweest, en ziet hoe talrijk zij zijn, hoeveel myriaden van Joden geloven. Het woord betekent niet duizenden, maar tienduizenden. Zelfs onder de Joden, die het meest bevooroordeeld waren geweest tegen het Evangelie, waren er toch zeer velen, die het aannamen, want de genade Gods kan de machtigste sterkten van Satan neerwerpen. Het getal der namen in den beginne was slechts honderd en twintig, en nu zijn zij vele duizenden. Zo verachte dan niemand den dag der kleine dingen, want, al is het begin gering, kan God toch het laatste zeer vermeerderen. Hieruit bleek, dat God Zijn volk der Joden niet gans had verstoten, want er was een overblijfsel onder hen, uitverkorenen, die het verkregen hebben, Romeinen 11:5, 7, vele duizenden, die geloofden. En dit bericht, dat zij aan Paulus konden geven van den voorspoed des Evangelies onder de Joden, was ongetwijfeld even aangenaam aan Paulus, als het bericht, dat hij hun gaf van de bekering der Heidenen het hun geweest is, want de toegenegenheid zijns harten, en het gebed, dat hij tot God voor Israël deed, was tot hun zaligheid.

2. Zij geven hem kennis van de heersende zwakheid, waaraan deze gelovige Joden leden, en waarvan zij niet genezen konden worden: zij zijn allen ijveraars voor de wet. Zij geloven in Christus als den waren Messias, zij betrouwen op Zijne gerechtigheid, en onderwerpen zich aan Zijne heerschappij. Maar zij weten, dat de wet van Mozes van God was, zij hebben geestelijke zegeningen genoten onder het waarnemen er van, en daarom kunnen zij er niet aan denken om er zich los van te maken, ja zelfs niet om er koud of onverschillig voor te worden. Wellicht hebben zij zich ook beroepen op het feit, dat Christus geworden is onder de wet, en haar heeft waargenomen, (hetgeen bedoeld was om ons van de wet vrij te maken) en het als reden opgegeven waarom zij er onder bleven. Het was ene grote zwakheid en ene dwaling om zo gehecht te blijven aan de schaduwen, nu het wezen was gekomen, hun hals te blijven buigen onder het juk der dienstbaarheid, als Christus toch gekomen is om hen vrij te maken. Maar zie hier:

a. De kracht der opvoeding en van het langdurig gebruik, inzonderheid van ene ceremoniële wet.

b. De liefdevolle toegevendheid, die uit aanmerking hiervan betoond moet worden. Deze gelovige Joden werden daarom niet verloochend en verworpen, alsof zij gene Christenen waren, omdat zij voor de wet waren, ja zelfs er voor ijverden, zo lang zij wèl zich zelven daaraan hielden, maar het anderen niet oplegden. Hun ijveren voor de wet kon in een goeden zin worden opgenomen, die de liefde er dan ook aan geven zou, en het kon ook zeer goed verontschuldigd worden, in aanmerking genomen hoe zij waren opgevoed en onder wie zij woonden.

3. Zij gaven hem te verstaan, dat deze Joden, die zo ijverden voor de wet, hem kwalijk genegen waren, vers 21. Paulus zelf, hoewel hij een zo getrouw dienstknecht was, als Christus er ooit gehad heeft, kon toch niet bij allen, die tot Christus' gezin behoren, gunst vinden.

"Zij zijn aangaande u bericht, (en hebben overeenkomstig dit bericht hun mening omtrent u opgevat), dat gij niet alleen den Heidenen niet leert de wet te onderhouden, zoals sommigen begeerd hebben dat gij doen zoudt, maar dat gij alle de Joden, die onder de Heidenen zijn, leert van Mozes afvallen, zeggende, dat zij de kinderen niet zouden besnijden noch naar de wijzen der wet wandelen, die door God zijn verordineerd, in zo ver zij zelfs onder de Heidenen gevolgd kunnen worden, en op een groten afstand van den tempel, noch dat zij de vastendagen en feestdagen der kerk zouden onderhouden, hun gedenkcedels zouden dragen, of zich van onreine spijzen zouden onthouden." Nu was het waar, dat Paulus de opheffing der wet van Mozes gepredikt heeft, en dat het niet mogelijk was om door haar gerechtvaardigd te werden, en dat wij dus niet langer verplicht zijn haar te onderhouden. Maar het was niet waar, dat hij hun leerde van Mozes afvallen, want de Godsdienst, dien hij predikte, strekte niet om de wet te verbreken, maar om haar te vervullen. Hij predikte Christus, het Einde der wet tot rechtvaardigheid, en bekering en geloof, in de beoefening waarvan wij veel gebruik moeten maken van de wet. De Joden, die onder de Heidenen verstrooid waren, en die Paulus leerde, waren zo verre van Mozes af te vallen, dat zij hem nooit beter begrepen hebben, noch hem zelfs zo van harte hebben aangenomen, als nu hun geleerd was hem te gebruiken als een tuchtmeester tot Christus. Maar zelfs de gelovige Joden, dit denkbeeld van Paulus opgevat hebbende, dat hij een vijand was van Mozes, en misschien ook wel wat te veel geluisterd hebbende naar de ongelovige Joden, waren zeer verbitterd tegen hem. Hun leraren, de ouderlingen hier tegenwoordig, beminden en achtten hem, en keurden goed wat hij gedaan had, en noemden hem broeder, maar het volk, de gemeenteleden, waren nauwelijks te bewegen ene gunstige gedachte omtrent hem te koesteren, want dit is zeker: die het minst tot oordelen in staat zijn, zijn het meest tot afkeuren en berispen geneigd, de zwakhoofden zijn de heethoofden. Zij wisten Paulus' leer niet naar behoren te onderscheiden, en zo hebben zij haar door onwetendheid in het algemeen veroordeeld.

4. Daarom wensten zij, dat Paulus, nu hij te Jeruzalem gekomen was, door ene openlijke daad zou doen blijken, dat de beschuldiging tegen hem vals was, dat hij den mensen niet leerde van Mozes af te vallen en de gewoonten der Joodse kerk af te breken, daar hij zelf ze nog gebruikte. Zij besluiten met te zeggen, dat er zo iets gedaan behoorde te worden. "Wat is er dan te doen? Het is zeer nodig, dat de menigte samenkome, want zij zullen horen, dat gij gekomen zijt." Het is een last, die mannen van aanzien of vermaardheid te dragen hebben, dat er van hun komen en gaan veel meer nota wordt genomen dan van het komen en gaan van andere mensen, en er wordt over hen gesproken, door sommigen met welwillendheid door anderen met kwaadwilligheid. "Als zij horen, dat gij gekomen zijt, moeten zij volstrekt samenkomen. Zij verwachten dat wij hen zullen samenroepen om met hen te

beraadslagen, of wij u al of niet zullen toelaten om als een broeder onder ons te prediken, of zij zullen uit eigen beweging samenkomen om u te horen." Nu moet er iets gedaan worden om hen er van te overtuigen, dat Paulus den mensen niet leert van Mozes af te vallen, en zo achten zij het dan nodig:

a. Om Paulus' wil, om zijn goeden naam te zuiveren, opdat een zo Godvruchtig man geen smet worde aangewreven, en een zo bekwaam, nuttig man niet lijde onder ene verdenking, waardoor hij in zijn arbeid tot zegen van anderen belemmerd zou worden.

b. Om den wille des volks, der gemeente, opdat zij niet langer tegen zo vroom en Godvrezend een man bevooroordeeld zullen blijven, en het voorrecht zijner bediening vanwege dit vooroordeel zouden missen.

c. Om hunnentwil, opdat daar zij wisten, dat het hun plicht was Paulus als broeder te erkennen, hun volbrengen van dien plícht niet tot een smaad voor hen worde onder hen, die onder hun zorge en leiding waren. Zij doen hem ene geschikte gelegenheid aan de hand, die hij zou kunnen gebruiken om zich te zuiveren "Doe dan hetgeen wij u zeggen, volg onzen raad hierin. Wij hebben vier mannen, gelovige Joden, die tot onze gemeente behoren, die ene gelofte gedaan hebben, ene gelofte van tijdelijk Nazireërschap, hun tijd is nu om, vers 23, en volgens de wet moeten zij een offer brengen, als zij het hoofd huns Nazireërschaps bescheren, een lam ten brandoffer, een ooilam ten zondoffer, en een ram ten dankoffer, met nog andere offeranden daartoe behorende, Numeri 6:13-20. Velen plachten dit gezamenlijk te doen, als de tijd hunner gelofte ongeveer gelijk viel, hetzij ter grotere bespoediging of ter meerdere plechtigheid. Daar nu Paulus onlangs zich zo naar de wet geschikt had, dat hij de gelofte eens Nazareeërs gedaan had, en om aan te duiden dat de duur er van voorbij was, zijn hoofd had beschoren te Kenchrea, Hoofdstuk 18:18, overeenkomstig de gewoonte van hen, die op een afstand van den tempel woonden, wensen zij, dat hij nog een weinig verder zal gaan, en zich bij deze vier zal aansluiten om de offerande eens Nazareeërs te brengen. "Heilig u met hen overeenkomstig de wet, en wees niet slechts bereid u die moeite te geven, maar ook nevens hen de onkosten te doen door voor deze plechtige gelegenheid offeranden te kopen, en u in het offeren bij hen te voegen." Dit zal, geloven zij, den laster voor goed tot zwijgen te brengen, zodat iedereen er van overtuigd zal worden, dat het gerucht vals is, en Paulus niet de man is, dien men hun had voorgesteld, den Joden niet geleerd heeft van Mozes afvallen, maar dat hij zelf een geboren Jood zijnde, alzo wandelt en de wet onderhoudt, en dan zal alles wèl zijn.

5. Zij betuigen, dat dit gene schending of verbreking zal zijn van hun raadsbesluit, dat zij onlangs hadden uitgevaardigd ten gunste van de bekeerlingen uit de Heidenen, en dat het volstrekt hun bedoeling niet is om ook maar in het minst afbreuk te doen aan de vrijheid, die hun toegestaan is, vers 25. "Doch van de Heidenen, die geloven, hebben wij geschreven en goedgevonden, en wij zijn besloten ons daaraan te houden, dat zij niets dergelijks zouden onderhouden. Wij wensen volstrekt niet, dat zij aan de ceremoniële wet gebonden zijn, maar alleen, dat zij zich wachten van hetgeen den afgoden geofferd is en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij. Maar zij moeten niet gebonden zijn aan de Joodse offeranden of reinigingswetten, of aan het waarnemen van plechtigheden." Zij wisten hoe ijverig Paulus zich bemoeide om den bekeerden Heidenen hun vrijheid te laten behouden, en daarom verbinden zij zich uitdrukkelijk om daarbij te blijven. Zover nu hun voorstel.

V. En nu hebben wij hier Paulus' bewilliging er in. Hij was bereid om hun hierin ter wille te zijn. Hij heeft zich niet laten ontraden om naar Jeruzalem te gaan, maar nu hij er is, heeft hij zich wèl laten raden om te doen zoals zij er deden, vers 26. Toen nam Paulus de mannen met zich, zoals zij hem geraden hadden, en reeds den volgenden dag met hen geheiligd zijnde, en niet met volk, noch met beroerte, zoals hij zelf zegt, Hoofdstuk 24:18, ging hij in den tempel, zoals andere vrome Joden, die er voor zulke aangelegenheden kwamen, en verkondigde, dat de dagen der heiliging vervuld waren, dat is, gaf dit den priesters te kennen, begerende, dat de priester een tijd zou bepalen, wanneer voor een iegelijk hunner de offerande opgeofferd zou worden, voor ieder hunner ene offerande. In zijne verklaring van Numeri 6:18 haalt Ainsworth ene plaats aan uit Maimonides, die hier enig licht over verspreidt. Indien iemand zegt: Op mij zij de helft der offeranden van een Nazareeër, of: Op mij zij de helft van het bescheren eens Nazareeërs, dan brengt hij de helft van de offeranden door welken Nazareeër hij wil, en die Nazareeër betaalt zijne offeranden uit hetgeen het zijne is. Zo heeft Paulus hier gedaan: hij droeg wat hij beloofde bij tot de offeranden van deze Nazareeërs, en, naar sommigen denken, verplichtte hij zich de wet op het Nazireërschap na te komen, en gedurende zeven dagen in den tempel te blijven met vasten en gebeden, niet bedoelende, dat de offerande eerder gebracht zou worden, en dat het dit was, dat hij den priesters verkondigde of mededeelde. Nu is de vraag opgeworpen, of Jacobus en de ouderlingen er wèl aan gedaan hebben aan Paulus dezen raad te geven, en of hij er wèl aan gedaan heeft hem op te volgen.

1. Sommigen hebben deze inschikkelijkheid van Paulus, dit zich voegen naar hun begrippen-zij het dan ook slechts tijdelijk-gelaakt, daar dit de Joden te veel stijfde in hun aanhankelijkheid aan de ceremoniële wet, en ene ontmoediging was voor hen, die stonden in de vrijheid, waarmee Christus hen vrijgemaakt heeft. Was het niet genoeg, dat Jacobus en de ouderlingen van Jeruzalem deze dwaling in de Joodse bekeerlingen zelven toelieten, en moeten zij nu Paulus nog overhalen om hen hierin te ondersteunen? Zou het niet beter geweest zijn, dat toen zij Paulus hadden gezegd, hoe ijverig deze gelovige Joden waren voor de wet, hem, dien God met zo voortreffelijke gaven heeft toegerust, hadden verzocht, zich de moeite te geven om hun gemeente te overtuigen van hun dwaling, en hun aan te tonen, dat zij door hun verbintenis met Christus vrijgemaakt waren van de wet? Romeinen 7:4. Hem te dringen om hen door zijn eigen voorbeeld hierin aan te moedigen, daarin scheen meer vleselijke wijsheid dan genade Gods te wezen. Paulus wist voor- zeker zelf veel beter wat hij doen moest dan zij het hem konden leren. Maar:

2. Anderen denken, dat de raad wijs en goed was, en, zoals de zaken nu stonden, was het in Paulus volkomen te rechtvaardigen, dat hij dien raad heeft opgevolgd. Het was Paulus' beginsel, dat hij onbewimpeld heeft uitgesproken: Ik ben den Joden geworden als een Jood, opdat ik de Joden winnen zou, 1 Corinthiërs 9:20. Hij had Timotheus besneden om der Joden wil. Hoewel hij de ceremoniële wet niet altijd, niet voortdurend, wilde nakomen, is hij toch, ten einde ene gelegenheid te hebben om goed te doen, en om te tonen in hoever hij er zich naar voegen kon, nu en dan naar den tempel gegaan, om er den offerdienst bij te wonen. Met hen, die zwak zijn in het geloof, moet geduld worden geoefend, terwijl diegenen, die het geloof ondermijnen tegengestaan moeten worden. Het is waar: deze inschikkelijkheid van Paulus is hem duur te staan gekomen, want juist hetgeen waardoor hij de Joden hoopte te bevredigen, heeft hen slechts geprikkeld en vertoornd, en hem in moeilijkheid gebracht, maar dat is toch gene voldoende reden om het te veroordelen. Paulus kan wèl doen, maar er voor moeten lijden, en wellicht heeft de alwijze God zowel hen bestuurd om dien raad te geven, als hem om hem op te volgen, ten einde er iets beters door tot stand te brengen dan bedoeld was, want wij hebben reden te geloven, dat de gelovige Joden, die door hun ijver voor de

wet gepoogd hadden zich in de goede mening aan te bevelen van hen, die niet geloofden, toen zagen, hoe barbaars zij Paulus behandelden, (die getracht had hun aangenaam te zijn) hierdoor meer van de ceremoniële wet vervreemd werden, dan door de krachtigste redevoeringen. Zij zagen, dat het ijdel was te denken, mensen te kunnen behagen, en te bevredigen, die door niets anders bevredigd konden worden dan door het Christendom uit te roeien. Waarheid en oprechtheid zullen blijken beter te behoeden dan kruipende inschikkelijkheid. En als wij bedenken welk ene grote smart het voor Jacobus en de presbyters geweest moet zijn bij de gedachte, dat zij door hun raad Paulus in die moeilijkheid hebben gebracht, dan moet dit ons ene waarschuwing zijn, om nooit de mensen te dringen ons genoegen te doen door iets, dat tegen hun zin is.

Handelingen 21:27-40

Wij zien hier Paulus in ene gevangenschap gebracht, waarvan wij het einde waarschijnlijk níet zien zullen, want voortaan zal hij of van de ene rechtszaal naar de andere voortgedreven worden, of veronachtzaamd nu eens in de ene, en dan weer in de andere gevangenis verblijven en hij kan noch veroordeeld noch op vrije voeten gesteld worden. Als wij het begin zien van ene moeilijkheid, dan weten wij noch hoe lang zij zal duren, noch waar zij op uitlopen zal.

1. Wij zien hier nu Paulus gegrepen in den tempel, toen hij daar de dagen zijner heiliging doorbracht en de plechtige diensten van die dagen bijwoonde. Te voren was hij welbekend in den tempel, maar nu had hij zo langen tijd doorgebracht op zijne reizen buiten ‘s lands, dat hij er een vreemdeling was geworden. En zo was het niet dan voor dat de zeven dagen bijna ten einde waren dat hij opgemerkt werd door hen, die geen goed oog op hem hadden. In den tempel, waar hij als in ene wijkplaats beschermd had moeten worden, werd hij met geweld gegrepen door hen, die deden wat zij konden om zijn bloed met de offeranden te mengen, in den tempel, waar hij welkom had moeten wezen als een van zijne grootste sieraden, die er ooit in geweest waren sedert de Heere hem had verlaten, in den tempel, waarvoor zij zulk een groten ijver voorwendden, maar zelven hem aldus ontwijdden. Aldus wordt de kerk door niemand meer verontreinigd dan door de pausgezinde vervolgers, onder schijn van de belangen der kerk voor te staan.

2. Die hem aanklaagden waren de Joden van Azië, niet die van Jeruzalem, de Joden uit de verstrooiing, die hem het best kenden, en het meest verbitterd op hem waren. Zij, die slechts zelden naar den tempel opgingen om te aanbidden, maar tevreden waren om op een afstand er van te wonen voor de uitoefening van hun bedrijf tot hun eigen voordeel, schenen het meest voor den tempel te ijveren, als om daardoor hun gewone veronachtzaming er van goed te maken.

3. De methode, die zij daarbij volgden, was het gepeupel op de been te brengen en tegen hem op te zetten. Zij gingen niet naar den hogepriester met hun beschuldiging, of naar de magistraten der stad (waarschijnlijk wel omdat zij niet dachten bij hen steun te vinden,) maar zij beroerden al het volk, dat in dien tijd meer dan ooit tot rumoerigheid en opstand geneigd was. Diegenen zijn het meest geschikt om tegen Christus en het Christendom gebruikt te worden, die zich het minst door rede en verstand, en het meest door hartstocht laten regeren, daarom beschrijft Paulus de Joodse vervolgers niet alleen als goddeloze, maar ook als onzinnige, onredelijke mensen.

4. De argumenten, waarmee zij het volk tegen hem opzetten en verbitterden, waren populair, maar onwaar en onrechtvaardig. "Gij Israëlitische mannen", riepen zij, "komt te hulp! Indien gij waarlijk Israëlitische mannen zijt, echte Joden, aan wie uwe kerk en uw vaderland ter harte gaat, dan is het nu het ogenblik om het te tonen door behulpzaam te zijn in het gevangennemen van iemand, die de vijand is van beiden." Aldus jouwden zij over hem als over een dief Job 30:5, of schreeuwden zij als tegen een dollen hond. Daar de vijanden van het Christendom nooit hebben kunnen bewijzen, dat het ene slechte zaak is, hebben zij zich altijd beijverd om het, terecht of ten onrechte, in een slechten reuk te brengen, en het aldus door hoon en geschreeuw ten onder te brengen. Het zou Israëlitischen mannen betaamd hebben Paulus te hulp te komen, die Hem predikte, die zo zeer de heerlijkheid was van Zijn volk Israël, maar hier zal de volkswoede hun niet toelaten Israëlitische mannen te zijn, tenzij zij hun hulp willen verlenen tegen hem. Dit was gelijk aan het: Houdt den dief, of aan Athalia’s uitroep van: Verraad, verraad! wat er aan recht ontbreekt, wordt vergoed door rumoer.

5. Zij leggen hem ene slechte leer en ene slechte praktijk ten laste, en beiden tegen het Mozaïsche rituaal. Zij leggen hem ene slechte leer ten laste, niet alleen, dat hij zelf verdorvene meningen koestert, maar dat hij ze verkondigt en verbreidt wel niet hier in Jeruzalem, maar in andere plaatsen, ja overal, hij leert allen overal, zo listiglijk wordt de misdaad nog door hen verzwaard, alsof, omdat hij reisde, hij alomtegenwoordig was. Hij spant alle krachten in, doet al het mogelijke, om zekere doemwaardige en ketterse denkbeelden te verspreiden."

a. Tegen het volk der Joden. Hij had geleerd, dat Joden en Heidenen voor God gelijk zijn, dat noch besnijdenis enige kracht heeft, noch voorhuid, ja, hij had tegen de ongelovige Joden geleerd, dat zij verworpen waren, (en had zich daarom afgescheiden van hun synagoge,) en dit wordt verklaard en voorgesteld als een spreken tegen geheel het volk, alsof zij ongetwijfeld het volk waren, en de wijsheid met hen zou sterven, Job 12:2, terwijl God, hoewel Hij hen had laten varen, toch Zijn volk niet had verstoten, Romeinen 11:1. Zij waren Lo-ammi, niet Mijn volk, Hosea 1:9, en toch gaven zij voor Zijn enig volk te zijn. Diegenen zullen gewoonlijk het ijverigst schijnen voor den naam der kerk, die er slechts in naam toe behoren.

b. Tegen de wet. Hij had den mensen geleerd te geloven in het Evangelie als het einde der wet en de vervolmaking er van, en dit werd nu uitgelegd als een prediken tegen de wet, terwijl hij wel verre van de wet te niet te doen, haar bevestigde, Romeinen 3:31.

c. Tegen deze plaats, den tempel. Omdat hij den mensen leerde overal, aan alle plaatsen, te bidden, werd hij gesmaad als een vijand van den tempel, en wellicht ook, omdat hij soms sprak van de verwoesting van Jeruzalem en den tempel, en van den ondergang der Joodse natie, die door zijn Meester waren voorzegd. Paulus zelf was zeer bedrijvig geweest in de vervolging van Stefanus en in zijne terdoodbrenging wegens woorden tegen deze heilige plaats, en nu wordt hem hetzelfde ten laste gelegd. Hij, die toen als het werktuig werd gebruikt van de Joodse volkswoede, werd nu zelf tot het mikpunt er van gesteld. Zij beschuldigden hem van slechte praktijken. Om hun beschuldiging te bewijzen, dat hij den mensen leerde tegen deze heilige plaats, leggen zij hem ten laste, dat hij zelf den tempel had ontheiligd, Hij heeft Grieken (Heidenen) in den tempel gebracht, in het binnenste voorhof van den tempel, waar gene onbesnedenen werden toegelaten. Op den muur, die dezen binnensten voorhof omsloot, stond in het Grieks en Latijn geschreven: Het is aan vreemdelingen op straffe des doods verboden hier binnen te treden, Josephus, Antig. lib. 15 cap. 14. Paulus zelf was een Jood en had het recht den voorhof der Joden binnen te gaan. En zij, ziende dat sommigen zich bij hem hadden gevoegd, zich met hem hadden verenigd in het gebed, dachten, dat Trofinus de Efeziër, die een Heiden was, zich onder hen bevond. Maar hebben zij hem er gezien? Gewis niet, maar zij hadden hem met Paulus in de straten der stad gezien, hetgeen gene misdaad was, en daarom verklaren zij, dat hij met Paulus in den binnensten voorhof des tempels was, dat wèl ene misdaad was. Zij hadden hem in de stad gezien, en daarom onderstellen zij, dat Paulus hem in den tempel gebracht had, hetgeen volstrekt onwaar was. Zie hier:

a. Dat onschuld gene beschutting is tegen den laster en valse beschuldigingen. Het is niets nieuws, dat aan hen, die eerlijke bedoelingen hebben, en geregeld wandelen, dingen ten laste worden gelegd, waarvan zij niets weten, en waaraan zij zelfs nooit gedacht hebben.

b. Belialsmannen graven kwaad, en gaan ver om bewijzen te zoeken voor hun valse beschuldigingen, zoals zij hier gedaan hebben, die, omdat zij een Heiden met Paulus in de stad gezien hebben, hieruit

afleiden, dat hij met hem in den tempel was. Dit was wel ene zeer gedwongene voorstelling van de zaak, maar door zulke onrechtvaardige influisteringen hebben goddeloze mensen gedacht hun meest barbaarse mishandelingen te kunnen verontschuldigen, die zij de heiligen, de heerlijken, die op aarde zijn, hebben aangedaan.

c. Het is iets gans gewoons voor de boosaardigen om tegen de wijzen en goeden datgene ten kwade te gebruiken, waarmee dezen gedacht hebben hun ter wille te zijn. Paulus heeft gedacht door in den tempel te gaan hun goede mening te zullen winnen, en juist hieruit nemen zij nu aanleiding om hem te beschuldigen. Indien hij meer verre van hen gebleven was, zou hij niet zo door hen mishandeld zijn. Dit is de geest der kwaadwilligheid: Voor mijne liefde, staan zij mij tegen, Psalm 109:4, 69:11.

II. Wij zien nu Paulus in gevaar van in stukken gescheurd te worden door het grauw. Zij willen zich de moeite niet geven om hem voor den hogepriester, of voor het sanhedrin te brengen. Dat duurt te lang. De strafvoltrekking zal even onregelmatig en onwettig zijn als de vervolging. Zij kunnen de misdaad, waarvan zij hem beschuldigen, niet bewijzen, en daarom durven zij hem niet voor het gerecht te brengen, ja zo zeer dorsten zij naar zijn bloed, dat zij het geduld niet hebben om wettig tegen hem te procederen, al zouden zij er ook zeker van zijn geweest het proces tegen hem te winnen, en daarom hebben zij, als degenen, die God niet vreesden en geen mens ontzagen, besloten om hem maar dadelijk dood te slaan.

1. De gehele stad was in beroering, vers 30. Het volk, hoewel er al heel weinig heiligheid in hen was, had toch ene grote verering voor de heilige plaats. Toen zij een geschreeuw uit den tempel hoorden opgaan, waren zij terstond op de been, besloten om hem met hun leven en bezittingen te verdedigen. De gehele stad was beroerd, toen hun van uit den tempel de kreet tegemoet klonk: Gij Israëlitische mannen, komt te hulp, en dat wel met even grote heftigheid, alsof de oude klacht vernieuwd werd: O God! Heidenen zijn gekomen in Uwe erfenis, zij hebben den tempel Uwer heiligheid verontreinigd, Psalm 79:1. De Joden tonen hier juist zulk een ijver voor Gods tempel, als de Efeziërs voor den tempel van Diana, toen Paulus aangeklaagd werd als een vijand van dien tempel, Hoofdstuk 19:29. De gehele stad was vol verwarring. Maar God acht zich volstrekt niet geëerd door hen, wier ijver voor Hem hen tot zulke ongeregeldheden vervoert, en die, terwijl zij voorgeven voor Hem te handelen, zich op zo woeste, barbaarse wijze aanstellen.

2. Zij trokken Paulus buiten den tempel, en sloten de deuren tussen het buitenste en het binnenste voorhof van den tempel, of misschien de deuren van den buitensten voorhof. Door hem buiten den tempel te trekken toonden zij hem te verfoeien als iemand, die niet in den tempel geduld moest worden, niet waardig was aldaar te aanbidden, of als een lid der Joodse natie beschouwd te worden, alsof zijne offerande een verfoeisel was. Zij wendden eerbied voor voor den tempel, zoals die van den Godvruchtigen Jojada, die niet wilde, dat Athalia in het huis des Heeren zou gedood worden, 2 Koningen 11:15. Zie hoe onzinnig deze boze mannen waren, zij laakten Paulus omdat hij mensen van den tempel aftrok, en toch hebben zij hem zelven, toen hij er zeer eerbiedig aanbad, er uit weggetrokken. De beambten des tempels sloten de deuren, hetzij, omdat Paulus wellicht gelegenheid zou vinden om terug te komen, om dan de hoornen des altaars te grijpen, en zich aldus tegen hun woede te beveiligen, of liever, opdat de menigte door de komst van anderen, die zich bij haar voegden, in den tempel terug gedrongen wordende, er wellicht geweld gepleegd zou worden, waardoor de tempel verontreinigd zou worden. Zij, die geen gewetensbezwaar er in vonden om zulk een kwaad te doen, als het vermoorden van zo Godvruchtig een man om zijn weldoen, vonden er

wèl een gewetensbezwaar in om het in de heilige plaats te doen, of op een heiligen tijd, niet in den tempel, zoals niet in het feest.

3. Zij zochten hem te doden, vers 31, want zij sloegen hem, vers 32, besluitende hem door talloze slagen te doden, ene straf, die in sommige gevallen door de Joodse leraren toegestaan werd, (volstrekt niet tot eer van hun volk) en die zij het slaan der rebellen noemden. Nu was Paulus als een lam in een leeuwenkuil geworpen en tot ene gemakkelijke prooi voor hen gemaakt, en ongetwijfeld was hij nog van hetzelfde gevoelen als toen hij zei: Ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem, zo groot een dood te sterven.

III. Wij zien nu hoe Paulus door een Romeinsen vijand uit de handen zijner Joodse vijanden verlost werd.

1. Het gerucht van dit tumult en dat het grauw was opgestaan, kwam tot den overste der bende, den gouverneur van het kasteel, of de burcht, of wie hij ook was, die nu de opperbevelhebber was van de Romeinse legermacht in Jeruzalem. Iemand, die bezorgd was, niet voor Paulus, maar voor de openbare veiligheid en vrede, bracht dit bericht aan den kolonel, die altijd een waakzaam en wantrouwend oog had op die onstuimige Joden, en hij is de man, die het werktuig moet wezen, om Paulus' leven te redden, toen hij geen vriend had, die in staat was hem van enigerlei dienst te zijn.

2. De tribuun, of opperbevelhebber, bracht in allerijl zijne krijgsmacht op de been om het grauw te bedwingen, hij nam krijgsknechten en hoofdmannen over honderd, en liep naar hen toe. Op dit feest, evenals bij andere dergelijke plechtige gelegenheden, was de wacht en ook de andere soldaten onder de wapenen en spoediger tot uittrekken gereed dan op andere tijden, en zo had hij ze dan bij de hand, en liep hij toe op de menigte, want in zulke omstandigheden is dralen of uitstellen gevaarlijk. Den opstand moet terstond de kop ingedrukt worden, opdat hij niet hardnekkig en onbedwingbaar worde.

3. Reeds op den aanblik van den Romeinsen krijgsoverste werden zij afgeschrikt van Paulus te slaan, want zij wisten wel, dat zij wat zij deden niet konden verantwoorden, en dus gevaar liepen om van oproer verklaagd te worden om den dag van heden, zoals de stadsschrijver tot de Efeziërs heeft gezegd. Zij werden nu door de Romeinse legermacht teruggehouden, van hetgeen waarvan zij door de gerechtigheid Gods en de vrees voor Zijn toorn teruggehouden hadden moeten worden. God laat dikwijls de aarde de vrouw te hulp komen, Openbaring 12:16, en diegenen tot beschermers optreden van Zijn volk, die voor Zijn volk toch generlei genegenheid hebben, zij hebben slechts medelijden met hen, die lijden, en zijn bezorgd voor den openbaren vrede. Tot bescherming van zijne schapen maakt de herder zelfs van zijne honden gebruik. Het is Streso die deze vergelijking maakt. Zie hier nu hoe deze boze lieden op het blote gezicht van den overste der bende verschrikt worden, want een koning, zittende op den troon des gerichts verstrooid alle kwaad met zijne ogen.

4. De overste neemt hem in hechtenis, hij verloste hem, niet uit zorgvolle belangstelling in hem, omdat hij hem onschuldig geloofde, maar uit bezorgdheid voor het recht, omdat hij niet zonder gerechtelijk verhoor ter dood gebracht moet worden, en omdat hij niet wist of er gene zeer gevaarlijke gevolgen voor het Romeinse bewind uit konden voortkomen, indien zulk onstuimig geweld niet intijds onderdrukt werd, noch waartoe zulke geweldenaars niet in staat zouden zijn, als zij hun kracht leren kennen, daarom neemt hij Paulus weg uit de handen van het grauw, en stelt hem

in de handen der wet, vers 33. Hij greep hem, en beval dat men hem met twee ketenen zou binden, opdat het volk er van overtuigd zou zijn, dat hij niet voornemens was hem in vrijheid te stellen, maar hem rechterlijk te ondervragen, want hij vroeg hun, die zo heftig tegen hem waren, wie hij was en wat hij gedaan had. En dat hij hem aldus met geweld aan de handen der menigte heeft ontrukt, werd hem, den overste, -hoewel er alle redenen voor waren, dat hij dit doen zou-tot ene misdaad aangerekend, Hoofdstuk 24:7. Lycias, de overste, daarover komende, heeft hem met groot geweld uit onze handen weggebracht, hetgeen betrekking heeft op deze bevrijding, zoals blijkt uit de vergelijking met Hoofdstuk 23:27, 28, waar de overste der bende een verslag er van geeft aan Felix.

IV. De maatregelen, die de overste der bende met grote moeite genomen heeft, om Paulus voor zich zelven te laten spreken. Men zou schier evengoed ene worsteling met winden en golven kunnen beginnen als met zulk ene volksmenigte als hier bijeen was, en toch heeft Paulus het gedaan gekregen om hun toe te spreken.

1. Het was niet mogelijk het gevoelen des volks te weten te komen, want toen de overste der bende navraag deed naar Paulus, daar hij misschien nooit te voren zijn naam had horen noemen (zo onbekend zijn de groten met de heiligen en heerlijken, die op aarde zijn, of het veinzen te zijn, riep de een dit, de ander wat anders, zodat het den overste onmogelijk was te weten wat hun gevoelen nu eigenlijk was, daar zij het ook eigenlijk zelf niet wisten, en niet van elkaar wisten, terwijl ieder voorgaf het gevoelen van allen te zeggen. Zij, die naar het geschreeuw der menigte wíllen luisteren, zullen niets met zekerheid te weten komen, evenmin als de torenbouwers van Babel iets met zekerheid wisten, toen hun spraak verward werd.

2. De toorn en woede van het volk was niet tot bedaren te brengen, want toen de overste der bende beval dat men Paulus in de legerplaats, den burcht van Antonia, nabij den tempel, waar het Romeinse krijgsvolk in garnizoen lag, zou brengen, hadden de soldaten zelven grote moeite om hem uit het gedrang en rumoer daarheen te brengen, daar het volk zo heftig was, vers 35. Als hij aan de trappen gekomen was, die naar den burcht voerden, waren de soldaten genoodzaakt hem in hun armen te dragen, (hetgeen hun gemakkelijk viel, want hij was klein van persoon) om hem te beschutten tegen het volk, die hem-zo zij gekund hadden-verscheurd zouden hebben. Toen zij hem met hun wrede handen niet konden bereiken, volgden zij hem met hun scherpe pijlen, hun bittere woorden, volgden zij hem met den kreet: Weg met hem! vers 36. Zie hoe de voortreffelijkste personen en zaken dikwijls door volksgeschreeuw ter neer worden geworpen! Zo werd Christus zelf ter neer geworpen met den kreet: Kruis hem! kruis hem! hoe wel zij niet konden zeggen welk kwaad Hij gedaan heeft. Neem hem weg uit het land der levenden (zo verklaren het de ouden) jaag hem de wereld uit.

3. Eindelijk verzocht Paulus den overste om tot hem te mogen spreken, vers 37. Als Paulus nu in de legerplaats zou geleid worden, zei hij, met grote kalmte en zachtmoedigheid, en met groten eerbied voor hen, die hem omringden, tot den overste: " Is het mij geoorloofd tot u wat te spreken? Zal het niet als ene overtreding der reglementen beschouwd worden, zo ik u enig bericht geef omtrent m ij zelven, daar toch mijne vervolgers geen bericht van mij kunnen geven?" Welk een ootmoedig, bescheiden verzoek! Paulus wist hoe tot de aanzienlijkste personen te spreken, en had menigmaal tot zijne meerderen gesproken, en nu vraagt hij verlof om tot dezen bevelhebber te mogen spreken, en zal niet tot hem spreken voor hij er vergunning toe gekregen heeft. Is het mij geoorloofd tot u wat te spreken?

4. De overste zegt hem wat hij van hem denkt. Kent gij Grieks? Het verwondert mij u in die taal te horen spreken, want, zijt gij dan niet de Egyptenaar, die voor deze dagen oproer verwekte? De Joden maakten het oproer, en toen wilden zij het doen voorkomen, alsof Paulus er hun aanleiding toe had gegeven, door het eerst te beginnen, want waarschijnlijk heb- ben sommigen dit den overste toegefluisterd. Zie wat verkeerde denkbeelden van goede mensen en vrome leraren door sommigen opgevat worden, zonder dat zij zich de moeite geven om zich beter te laten inlichten! Er schijnt kort te voren in dat land een opstand te hebben plaats gehad onder aanvoering van een Egyptenaar, die zich uitgaf voor een profeet. Josephus verhaalt, "dat een Egyptenaar ene oproerige partij heeft gevormd, beloofd had, hun van den Olijfberg den val der muren van Jeruzalem te tonen, en dat zij dan op de puinhopen er van de stad zouden binnentrekken." De overste zegt hier, dat hij, nl. de Egyptenaar, vierduizend moordenaars naar de woestijn uitleidde, moordenaars, rovers, plunderaars, bloeddorstigen. Welk ene ontaarding was er in de Joodse natie, als er zo velen gevonden werden van zulk een karakter, tot zulk ene kleinachting konden komen van den openbaren vrede! Maar Josephus zegt, dat Felix, de Romeinse stadhouder, tegen hen optrok, vier honderd van hen heeft gedood, en twee honderd gevangen nam, en dat de overigen verstrooid werden. Antiq. 20, 6. De Bello, Judas 2, 12. Ook Eusebius spreekt er van, Hist. 2, 20. Het had plaats in het dertiende jaar van Claudius, een weinig voor deze dagen, ongeveer drie jaren te voren. De aanvoerder van dien opstand schijnt gevlucht te zijn, en de overste dacht dat iemand, die onder zulk een blaam scheen te liggen als Paulus, en tegen wie zulk een geweldig geschreeuw opging, geen mindere misdadiger kon zijn dan deze Egyptenaar. Zie hoe Godvruchtige mensen door vergissing aan kwaadwilligheid blootgesteld kunnen zijn!

5. Paulus herstelt deze vergissing door hem te kennen te geven wie en wat hij was: niet zulk een landloper en schelm als die Egyptenaar. Neen, ik ben een Joods man, en geen Egyptenaar, een Jood naar geboorte en Godsdienst. Ik ben van Tarsen, ene stad in Cilicië, heb achtenswaardige ouders, die mij ene goede, beschaafde opleiding hebben gegeven, (Tarsen was ene academiestad.) En behalve dat, ik ben een burger von ene niet onvermaarde stad, of hij Tarsen bedoelt, of Rome, is niet zeker , geen van beiden was onvermaard, en van beiden had hij het burgerrecht. Hoewel de overste hem onder de hatelijke verdenking hield van die Egyptenaar te zijn, bleef hij toch kalm, barstte hij niet los in hartstochtelijke verwensingen van den tijd, waarin hij leefde, of van de mensen met wie hij te doen had, heeft hij geen schelden voor schelden vergolden, maar kalm en zachtmoedig de beschuldiging afgewezen, en verklaard wie en wat hij was.

6. Hij vroeg den overste, wiens gevangene hij nu was, nederig om verlof om tot het volk te mogen spreken. Hij eist dit niet als een recht, hoewel hij dit had kunnen doen, maar verzoekt het als ene gunst, waarvoor hij dankbaar zal zijn: ik bid u, laat mij toe tot het volk te spreken. De overste had hem met geen ander doel gered, dan om hem onpartijdig gehoor te verlenen, om hem nu te tonen dat zijne zaak gene kunstelijk bedachte verdediging behoefde om er een schoon aanzien aan te geven, begeert Paulus terstond zijne verdediging te mogen voordragen, want zij behoefde slechts in het ware licht gesteld te worden. Hij heeft er ook niet alleen op gesteund, dat zijne zaak goed was, maar wèl steunde en betrouwde hij op de goedheid en getrouwheid van zijn Beschermer, zijn Meester, en op zijne belofte aan allen, die voor Hem spreken, Zijne zaak verdedigen, dat het hun te dier ure gegeven zal worden wat zij spreken zullen. Eindelijk. Hij ontving verlof om zijne zaak te bepleiten, want hij had het niet nodig, dat hem rechtskundigen bijstand gegeven werd, als toch de Geest des Vaders in hem spreken zal, Mattheus 10:20. De overste liet het hem toe, vers 40, zodat hij nu met gemakkelijkheid zowel als met kloekmoedigheid spreken kon. Hem werd door den

overste-ik wil niet zeggen die gunst verleend-maar het recht gedaan, dat hij van zijne landslieden, de Joden, niet verkrijgen kon, want zij weigerden hem te horen, maar de overste heeft dit niet geweigerd, hij wilde hem wel horen, al was het maar om zijne eigene nieuwsgierigheid te bevredigen. Dit verlof toegestaan zijnde:

1. Was het volk nu aandachtig om te horen. Paulus stond op de trappen, hetgeen aan een man van ene kleine statuur, zoals Zacheus, enig voordeel gaf, en bijgevolg ook vrijmoedigheid in het spreken. Het was wel een armzalige kansel, doch beter dan er in het geheel geen te hebben, hij beantwoordde aan het doel, ofschoon hij niet zoals Ezra's hoge houten stoel voor dat doel vervaardigd was. Daar wenkte hij met de hand tot het volk, maakte hun tekenen, dat zij stil moesten zijn, en een weinig geduld moesten hebben, omdat hij hun iets te zeggen had, en in zo verre heeft hij zijn doel bereikt, dat iedereen zijn naaste tot stilzwijgen aanmaande, zodat er ene grote stilte geworden was. Waarschijnlijk heeft ook de overste aan allerlei mensen om zich heen stilte geboden, want indien van het volk niet geëist ware gehoor te verlenen, zou het nergens toe gediend hebben om aan Paulus verlof tot spreken te hebben gegeven. Als er voor Christus en Zijn Evangelie gesproken moet worden, dan behoort er grote stilte te zijn, opdat wij ons te meer zullen houden aan hetgeen door ons gehoord is.

2. Paulus richtte zich nu om te spreken, wel verzekerd zijnde, dat hij even waarlijk en krachtig de belangen van Christus' koninkrijk diende, als toen hij in de synagoge predikte. Hij sprak hen aan in de Hebreeuwse taal, dat is: in hun eigene landstaal, waarmee hij dus zijne blijvende betrekking tot, en zijn voortdurenden eerbied voor, die taal te kennen gaf.

HOOFDSTUK 22

1 Mannen broeders en vaders, hoort mijn verantwoording, die ik tegenwoordig tot u doen zal.
2 Als zij nu hoorden, dat hij in de Hebreeuwse taal hen aansprak, hielden zij zich te meer stil. En hij zeide:
3 Ik ben een Joods man, en te Tarsen in Cilicie geboren, opgevoed in deze stad, aan de voeten van Gamaliel onderwezen naar de bescheidenste wijze der vaderlijke wet, zijnde een ijveraar Gods, gelijkerwijs gij allen heden zijt;
4 Die dezen weg vervolgd heb tot den dood, bindende en in de gevangenissen overleverende beiden mannen en vrouwen.
5 Gelijk mij ook de hogepriester getuige is, en de gehele raad der ouderlingen; van dewelke ik ook brieven genomen hebbende tot de broeders, ben naar Damaskus gereisd, om ook degenen, die daar waren, gebonden te brengen naar Jeruzalem, opdat zij gestraft zouden worden.
6 Maar het geschiedde mij, als ik reisde, en Damaskus genaakte, omtrent den middag, dat snellijk uit den hemel een groot licht mij rondom omscheen.
7 En ik viel ter aarde, en ik hoorde een stem, tot mij zeggende: Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij?
8 En ik antwoordde: Wie zijt Gij, Heere? En Hij zeide tot mij: Ik ben Jezus, de Nazarener, Welken gij vervolgt.
9 En die met mij waren, zagen wel het licht, en werden zeer bevreesd; maar de stem Desgenen, Die tot mij sprak, hoorden zij niet.
10 En ik zeide: Heere! wat zal ik doen? En de Heere zeide tot mij: Sta op, en ga heen naar Damaskus; en aldaar zal met u gesproken worden, van al hetgeen u geordineerd is te doen.
11 En als ik vanwege de heerlijkheid deszelven lichts niet zag, zo werd ik bij de hand geleid van degenen, die met mij waren, en kwam te Damaskus.
12 En een zekere Ananias, een godvruchtig man naar de wet, goede getuigenis hebbende van al de Joden, die daar woonden,
13 Kwam tot mij, en bij mij staande, zeide tot mij: Saul, broeder, word weder ziende! En ter zelfder ure werd ik ziende op hem.
14 En hij zeide: De God onzer vaderen heeft u te voren verordineerd, om Zijn wil te kennen, en den Rechtvaardige te zien, en de stem uit Zijn mond te horen.
15 Want gij zult Hem getuige zijn bij alle mensen, van hetgeen gij gezien en gehoord hebt.
16 En nu, wat vertoeft gij? Sta op, en laat u dopen, en uw zonden afwassen, aanroepende den Naam des Heeren.
17 En het gebeurde mij, als ik te Jeruzalem wedergekeerd was, en in den tempel bad, dat ik in een vertrekking van zinnen was;
18 En dat ik Hem zag, en Hij tot mij zeide: Spoed u, en ga in der haast uit Jeruzalem; want zij zullen uw getuigenis van Mij niet aannemen.
19 En ik zeide: Heere, zij weten, dat ik in de gevangenis wierp, en in de synagogen geselde, die in U geloofden;
20 En toen het bloed van Stefanus, Uw getuige, vergoten werd, dat ik daar ook bij stond, en mede een welbehagen had in zijn dood, en de klederen bewaarde dergenen, die hem doodden.
21 En Hij zeide tot mij: Ga heen; want Ik zal u ver tot de heidenen afzenden.
22 Zij hoorden hem nu tot dit woord toe; en zij verhieven hun stem, zeggende: Weg van de aarde met zulk een, want het is niet behoorlijk, dat hij leve.
23 En als zij riepen, en de klederen van zich smeten, en stof in de lucht wierpen;

24 Zo beval de overste, dat men hem in de legerplaats zou brengen, en zeide, dat men hem met geselen onderzoeken zou, opdat hij verstaan mocht, om wat oorzaak zij alzo over hem riepen.
25 En alzo zij hem met de riemen uitrekten, zeide Paulus tot den hoofdman over honderd, die daar stond: Is het ulieden geoorloofd een Romeinsen mens, en dien onveroordeeld, te geselen?
26 Als nu de hoofdman over honderd dat hoorde, ging hij toe, en boodschapte het den overste, zeggende: Zie, wat gij te doen hebt; want deze mens is een Romein.
27 En de overste kwam toe, en zeide tot hem: Zeg mij, zijt gij een Romein? En hij zeide: Ja.
28 En de overste antwoordde: Ik heb dit burgerrecht voor een grote som gelds verkregen. En Paulus zeide: Maar ik ben ook een burger geboren.
29 Terstond dan lieten zij van hem af, die hem zouden onderzocht hebben. En de overste werd ook bevreesd, toen hij verstond, dat hij een Romein was, en dat hij hem had gebonden.
30 En des anderen daags, willende de zekerheid weten, waarom hij van de Joden beschuldigd werd, maakte hij hem los van de banden, en beval, dat de overpriesters en hun gehele raad zouden komen; en Paulus afgebracht hebbende, stelde hij hem voor hen.

Aan het einde van het vorige hoofdstuk zagen wij Paulus, overeenkomstig de profetie van Agabus van de harde behandeling, die hij van de Joden te Jeruzalem zou ondervinden, gebonden, maar aan zijne tong was vrijheid gegeven door het verlof, dat de overste hem gaf om ter zijner verdediging te spreken, en hij is zo verlangend om van die vrijheid tot spreken, die hem toegestaan is, gebruik te maken tot eer van Christus en ten dienste Zijner belangen dat hij zijne banden vergeet, er in het geheel niet van spreekt, maar wèl spreekt van de grote dingen, die Christus voor hem gedaan heeft, en dat wel met evenveel gemakkelijkheid en blijmoedigheid, alsof er niets geschied was om hem te ontrusten, of in beroering te brengen. Wij hebben hier:

I. Zijne toespraak tot het volk, en hun luisteren er naar, vers 1, 2.

II. Het bericht, dat hij geeft van zich zelven.

1. Welk een blinde ijveraar hij geweest is in het begin zijner loopbaan, vers 3-5.

2. Hoe hij op wonderdadige wijze bekeerd en tot het geloof van Christus gebracht werd, vers 6-11.

3. Hoe hij in dat geloof bevestigd en gedoopt werd door den dienst van Ananias, vers 12-16.

4. Hoe hij daarna door ene onmiddellijke volmacht van den hemel geroepen werd, om de apostel der Heidenen te zijn, vers 17-21.

III. Hoe hij door het gemeen in de rede gevallen werd, daar zij niets wilden horen van hetgeen ten gunste der Heidenen gezegd werd, en hoe zij toen in hartstochtelijken toorn zijn ontstoken, vers 22, 23.

IV. Hoe Paulus ten tweeden male uit de handen van het grauw verlost werd, en de maatregelen door den overste in het werk gesteld om de ware reden van dien toorn tegen Paulus te ontdekken, vers 24, 25.

V. Paulus' beroep op zijn Romeins burgerrecht, waardoor hij van die barbaarse methode van onderzoek vrijgesteld werd, vers 26-29.

VI. Hoe de overste toen de zaak naar het hof van den hogepriester verwees, en Paulus' verschijning aldaar, vers 30.

Handelingen 22:1-2

In het laatste vers van het vorige hoofdstuk zagen wij, hoe Paulus veel gewonnen had door na zo luid geschreeuw zo grote stilte te verkrijgen. Merk híer nu op:

I. Met hoe bewonderenswaardig ene kalmte en tegenwoordigheid van geest hij zich tot spreken wendt. Nooit was iemand met meer woede en onstuimigheid aangevallen, en toch is er:

1. In hetgeen hij zei gene vrees te bespeuren, hij is kalm en bezadigd. Aldus werden zijne eigene woorden bewaarheid: Ik acht op geen ding, evenals die van David, Psalm 3:7.

Ik zal niet vrezen voor tien duizenden des volks, die zich rondom tegen mij zetten.

2. Er is gene drift of hartstocht te bespeuren. Hoewel alles wat tegen hem ingebracht werd even beuzelachtig en onrechtvaardig was, hoewel het iedereen geërgerd en vertoornd zou hebben om beschuldigd te worden van den tempel te hebben ontheiligd op het eigen ogenblik, dat hij er eerbied voor betoonde, barst hij toch niet los in toornige uitdrukkingen, maar is hij als een lam, dat ter slachtinggeleid wordt.

II. De eerbiedige benamingen, die hij geeft aan hen, die hem aldus mishandelden, en hoe nederig hij om hun aandacht verzoekt: "Mannen broeders en vaders, vers 1. Tot u, o mannen, roep ik, mannen, die naar rede behoort te luisteren, en er u door behoort te laten regeren, mannen, van wie men menselijkheid mag verwachten, tot u, broeders uit het gewone volk, u vaders uit de priesters." Aldus laat hij hun weten, dat hij een hunner was, dat hij zijne betrekking tot het Joodse volk niet had verloochend, maar nog altijd vol was van vriendelijke belangstelling voor hen. Wij moeten aan niemand vleiende, onware titels geven, maar wel behoren wij allen met benamingen van eerbied toe te spreken, en wij moeten ons er op toeleggen om hen, aan wie wij goed wensen te doen, niet tot toorn te prikkelen, hen niet te kwetsen. Hoewel hij nu uit hun handen bevrijd was, en zich onder de bescherming van den overste bevond, valt hij hen toch niet aan met: Hoort nu, gij rebellen, maar eert hij hen, door hen mannen, broeders en vaders te noemen. En merk op: hij komt niet met ene beschuldiging tegen hen, niet: hoort nu wat ik tegen u te zeggen heb, maar hoort nu wat ik voor mij zelven te zeggen heb, hoort mijne verdediging, een rechtvaardig en redelijk verzoek, want ieder, die beschuldigd is, heeft het recht zich te verantwoorden, en er wordt hem geen recht gedaan, zo hij niet geduldig en onpartijdig aangehoord wordt.

III. De taal, waarin hij sprak, en die hetgeen hij zei zijnen hoorders aanbeval, hij sprak in de Hebreeuwse taal, dat is: in de volkstaal der Joden, die in dien tijd niet meer het zuivere Oud-Testamentische Hebreeuws was, maar het Syrisch, een dialect van het Hebreeuws, of liever ene verdorvene afleiding er van, zoals het Italiaans en het Frans van het Latijn. Maar:

1. Hij toonde zijne blijvende achting voor zijne landslieden, de Joden, hoewel hij zoveel omgang heeft gehad met de Heidenen, behield hij toch de taal der Joden, en kon haar gemakkelijk spreken. Hieruit blijkt, dat hij een Jood is, want zijne spraak maakt hem openbaar.

2. Wat hij zei werd daarom ook te meer algemeen verstaan, want het was de taal, die iedereen sprak. In die taal te spreken was dus wezenlijk een beroep op het volk, waardoor hij wellicht hun

genegenheid kon winnen, en daarom: als zij hoorden, dat hij hen in de Hebreeuwse taal aansprak, hielden zij zich te meer stil. Hoe kan men denken, dat de mensen aandacht zullen schenken aan hetgeen tot hen gezegd wordt in ene taal, die zij niet verstaan? De overste was verwonderd hem in het Grieks te horen spreken, Hoofdstuk 21:37, de Joden waren verwonderd hem Hebreeuws te horen spreken, en beiden vatten daardoor betere gedachten van hem op. Maar hoe verwonderd zouden zij geweest zijn, indien zij eens onderzocht hadden, gelijk zij hadden behoren te doen, en dan hadden bevonden in hoeveel verschillende talen de Geest hem gaf te spreken! 1 Corinthiërs 14:18. Ik spreek meer vreemde talen dan gij allen. Maar het is ene waarheid, dat vele wijze en goede mannen geminacht worden, omdat zij niet worden gekend.

Handelingen 22:3-21

Paulus geeft hier zulk een bericht, omtrent zich zelven, als waardoor niet alleen de overste overtuigd werd, dat hij niet deze Egyptenaar was, voor wie hij hem had gehouden, maar ook de Joden, dat hij niet de vijand was van hun kerk en natie, van hun wet en hun tempel, waarvoor zij hem hadden aangezien, en dat wat hij deed in zijn prediken van Christus, inzonderheid zijn prediken van Hem onder de Heidenen, in Goddelijke opdracht deed. Hij maakt hun hier bekend met:

I. Zijne afkomst en opleiding.

1. Dat hij behoorde tot hun natie uit het geslacht was van Israël, een Hebreeër uit de Hebreeën, van ene niet onbekende familie, geen afvallige van ene andere natie, neen, ik ben een Joods man -anes Ioudaios - , "ik ben een man, een mens, en behoor dus niet behandeld te worden als een dier, een Joods man, geen barbaar, ik ben een oprecht vriend van uw volk, want ik behoor er toe, en ik zou mij zelven onteren, indien ik onrechtvaardiglijk aan de eer van uwe wet en van uwen tempel te kort zou doen."

2. Dat hij in ene aanzienlijke en vermaarde stad was geboren, namelijk te Tarsen, ene stad in Cilicië, en dat hij door zijne geboorte een burger was van die stad. Hij was niet in dienstbaarheid geboren, zoals sommige Joden van de verstrooiing waarschijnlijk wèl waren, maar door zijne geboorte behoorde hij tot den aanzienlijken stand, en hij kon misschien ook wel het certificaat overleggen van zijn burgerschap van deze oude en aanzienlijke stad. Dit was nu wel iets zeer gerings om op te roemen, maar het was toch nodig er melding van te maken, nu hij zo schaamteloos vertreden werd, alsof hij met de kinderen der dwazen, ja met de kinderen van geen naam, Job 30:8, gerekend moest worden. Dat hij ene goede opvoeding heeft ontvangen, hij was niet alleen een Jood en een beschaafd, welopgevoed man, maar een geleerde. Hij was opgevoed in Jeruzalem, den voornaamsten zetel der Joodse geleerdheid, aan de voeten van Gamaliël, dien zij allen kenden als een uitnemend leraar der Joodse wet, waarvan Paulus zelf bestemd was een leraar te worden, weshalve hij dus niet onbekend kan zijn met hun wet, noch geacht worden haar uit onbekendheid er mede te minachten. Zijne ouders hadden hem op nog zeer jeugdigen leeftijd naar deze stad gebracht, met de bedoeling, dat hij een Farizeeër zou worden, en sommigen denken dat zijne opvoeding aan de voeten van Gamaliël te kennen geeft, niet alleen, dat hij een zijner leerlingen was, maar dat hij meer dan alle anderen naarstig was in het bijwonen zijner lessen, acht gaf op alles wat hij zei, hem buitengewonen eerbied en onderdanigheid betoond heeft, zoals Maria, die aan de voeten van Jezus zat en Zijn woord hoorde. 4. Dat hij in zijne jongelingsjaren een zeer ijverig belijder was van den Joodsen Godsdienst, dat al zijne studies daarop gericht waren. Dat hij in zijne jeugd de Godsdienstige gebruiken der Joden zo weinig ongenegen was, dat er geen jongeling was, die er grotere liefde en eerbied voor koesterde dan hij, of ze met meer stiptheid en nauwgezetheid waarnam, of er krachtiger bij anderen op heeft aangedrongen. Hij was een verstandig belijder van hun Godsdienst, hij had een helder hoofd, studeerde vlijtig aan de voeten van Gamaliël, en was daar onderwezen naar de nauwgezetste wijze der vaderlijke wet. Als hij in enigerlei opzicht van die wet was afgeweken, dan was dit niet omdat hij er verwarde of verkeerde begrippen van had, want hij verstond haar in alle bijzonderheden, zo nauwkeurig mogelijk, kata akribeian -naar de stiptste en nauwkeurigste methode. Hij was niet opgeleid in de beginselen der latitudinairen, had niets van een Sadduceeër, maar behoorde tot de sekte, die zich het meest toelegde op het bestuderen der wet, hield er zeer streng aan vast, en om haar nog strikter en strenger te maken dan zij reeds was, heeft

hij er de inzettingen der ouden, de vaderlijke wet, aan toegevoegd, de wet, die hun gegeven was, en die zij gaven aan hun kinderen, en die aldus tot ons is gekomen. Paulus had even grote waardering voor de oudheid, de overleveringen en het gezag der kerk als iemand hunner, en nooit was er een Jood, die beter dan Paulus zijn Godsdienst begreep, of er beter rekenschap van kon geven. Hij was ook een zeer ijverig werkzame belijder van hun Godsdienst, en hij had een warm hart, ik was een ijveraar Gods, gelijkerwijs gij allen heden zijt. Velen zijn zeer bedreven in de theorie van den Godsdienst, die de praktijk er van gaarne overlaten aan anderen, maar Paulus was even groot een ijveraar als een rabbijn. Hij was ijverig tegen alles wat door de wet was verboden, en voor alles wat door de wet bevolen wordt, en dit was een ijver tot God, omdat hij dacht, dat het tot eer van God was en Zijne belangen diende, en hier geeft hij ene vriendelijke, liefderijke mening van zijne hoorders te kennen, nl. dat zij allen ijveraars Gods zijn, hij geeft hun getuigenis, Romeinen 10:2, dat zij een ijver tot God hebben, maar niet met verstand. In hun haten van hem en hun uitwerpen van hem zeiden zij: dat de Heere heerlijk worde, Jesaja 66:5, en hoewel dit hun woede geenszins rechtvaardigde, heeft het toch hen, die baden: Vader vergeef hun, in staat gesteld om, evenals Christus, er op te pleiten, dat zij niet weten wat zij doen. En als Paulus erkent, dat hij een ijveraar Gods geweest is in de wet van Mozes, zoals zij allen heden zijn, geeft hij hiermede de hoop te kennen, dat zij ijveraars Gods zullen worden in Christus, zoals hij heden is.

II. Welk een vurige, geweldige vervolger van den Christelijken Godsdienst hij in het begin zijner loopbaan geweest is, vers 4, 5. Hij maakt hier melding van, opdat het duidelijk zou blijken, dat de verandering, die in hem gewrocht is bij zijne bekering tot het Christelijk geloof, zuiver en alleen de uitwerking was van ene Goddelijke kracht. Want hij had er te voren zo weinig neiging toe, had er zo weinig ene gunstige mening van opgevat, dat hij onmiddellijk voor dat die plotselinge verandering in hem gewerkt was, den grootst mogelijken afkeer had van het Christendom, er den heftigsten toorn tegen koesterde! En wellicht maakt hij er ook melding van om God te rechtvaardigen in zijne tegenwoordige moeilijke omstandigheden, hoe onrechtvaardig zij ook waren, die hem vervolgden, God was rechtvaardig, die hun toeliet hem te vervolgen, want er was een tijd, dat hij zelf een vervolger was, en Hij kan er nog verdere bedoelingen mede hebben, namelijk om hen tot bekering te roepen, want hij zelf is een Godslasteraar en vervolger geweest, en toch is hem barmhartigheid geschied. Laat ons Paulus' beeld beschouwen, toen hij een vervolger was.

1. Hij haatte het Christendom met een dodelijken haat: dezen weg heb ik vervolgd tot den dood, dat is: "Ik heb gepoogd zoveel mij mogelijk was, om hun, die op dezen weg wandelden. den dood te berokkenen." Hij blies moord tegen hen, Hoofdstuk 9:1. Als zij omgebracht werden stemde hij het toe, Hoofdstuk 26:10. Ja, hij heeft niet alleen hen vervolgd, die op dien weg wandelden, maar ook dien weg zelven, het Christendom, dat gebrandmerkt was als een sluipweg, ene sekte, dit wilde hij ten dode toe vervolgen, hij bedoelde dien Godsdienst ten onder, ten verderve, te brengen. Hij heeft hem ten dode toe vervolgd, dat is: hij zou bereid zijn geweest te sterven in zijn tegenstand van het Christendom, zoals sommigen dit verstaan. Hij zou gaarne zijn leven hebben gegeven voor de verdediging van de vaderlijke wet en de inzettingen der ouden, en dan gedacht hebben zijn leven wèl besteed te hebben.

2. Hij heeft alles gedaan wat hij kon om de mensen van dien weg weg te schrikken, door beiden mannen en vrouwen te binden en in de gevangenissen over te leveren, hij heeft de kerkers gevuld met Christenen. Nu hij zelf gebonden is, legt hij zeer bijzonder den nadruk op dit deel van zijne zelfbeschuldiging, nl. dat hij de Christenen had gebonden en hen in de gevangenissen heeft

overgeleverd. Ook denkt hij er met bijzonder leedwezen en berouw aan, dat hij niet alleen mannen, maar ook vrouwen, de zwakkere sekse, in de gevangenissen heeft overgeleverd, de vrouwen, die men toch met bijzondere zachtheid en medelijden moet behandelen.

3. Hij werd tot dien dienst gebruikt door het grote sanhedrin, den hogepriester en den gehelen raad der ouderlingen als hun agent om deze nieuwe sekte uit te roeien, zo zeer had hij zich reeds onderscheiden door zijn ijveren er tegen! vers 5. De hogepriester kan getuigen, dat hij tot elke dienst tegen de Christenen bereid was. Toen zij hoorden, dat velen van de Joden te Damascus het Christelijke geloof hadden omhelsd, hebben zij, om anderen terug te houden van hetzelfde te doen, besloten om met de uiterste gestrengheid tegen hen op te treden, en nu kenden zij geen geschikter persoon om in die zaak gebruikt te worden dan Paulus. Daarom zonden zij hem naar Damascus en gaven hem brieven mede aan de Joden te Damascus, die hier de broeders genaamd worden, omdat zij allen van hetzelfde geslacht waren, en ook in den Godsdienst als een zelfde huisgezin vormden, in welke brieven hun bevolen werd Paulus hulp te verlenen in de gevangenneming van hen, die Christenen geworden waren, en ze gevankelijk naar Jeruzalem te voeren om gestraft te worden als afvalligen van het geloof en de aanbidding van den God van Israël, en aldus of tot herroepen gedwongen te worden, of ter afschrikking van anderen ter dood te worden gebracht. Aldus heeft Saulus de gemeente verwoest, en was hij goed op weg om, zo hij nog ene wijle aldus voort was gegaan, haar geheel uit te roeien. "Zodanig" zegt Paulus, "was ik in den beginne, juist zoals gij nu zijt. Ik ken het hart van een vervolger, en daarom heb ik medelijden met u, en bid ik God, dat gij het hart moogt kennen van een bekeerling, zoals God het mij spoedig heeft leren kennen. En wie was ik toch, die God kon weren?"

III. Op wat wijze hij bekeerd werd, en gemaakt werd tot hetgeen hij nu was. Het geschiedde niet door natuurlijke of uitwendige middelen, hij is niet van Godsdienst veranderd uit zucht naar nieuwigheid, want hij was toen even gehecht aan het oude als hij placht te wezen. Het was ook niet uit ontevredenheid omdat hij teleurgesteld was in zijne hoop op bevordering, want hij was nu meer dan ooit goed op weg tot hoge bevordering in de Joodse kerk, en nog veel minder kon het zijn voortgekomen uit geldgierigheid, of eerzucht, of in de hoop van er zijne fortuin door te verbeteren in de wereld, want hij heeft er zich juist aan allerlei smaad en schande en vervolging door blootgesteld. Hij heeft ook geen omgang gehad met de apostelen of met andere Christenen, door wier list en drogredenen men zou denken, dat hij tot deze verandering was overgehaald. Neen, van den Heere is dit geschied, en de omstandigheden, waarmee het gepaard ging, waren voldoende om hem te rechtvaardigen in zijne verandering in de ogen van allen die geloven, dat er ene bovennatuurlijke kracht is. En niemand kan hem er om veroordelen, zonder zich dus afkeurend uit te laten over de Goddelijke kracht en macht, die hem hierin geleid heeft. Hij verhaalt de geschiedenis zijner bekering zeer omstandig, zoals wij haar te voren gehad hebben in Hoofdstuk 9, bedoelende hiermede aan te tonen, dat zij zuiver en alleen de daad van God is geweest.

1. Even voor dat Christus hem staande hield, was hij even ten volle besloten als ooit om de Christenen te vervolgen. Als hij reisde en Damascus genaakte, vers 6, en gene andere gedachte had dan om het wrede doel, waarmee hij uitgezonden was, te volbrengen. Hij was zich toen van generlei medelijden of verzachte gevoelens jegens de Christenen bewust, maar stelde zich hen nog voor als ketters, scheurmakers en gevaarlijke vijanden van kerk en staat.

2. Het was een groot licht uit den hemel, dat hem het eerst opschrikte, een groot licht, dat hem plotseling omscheen, en de Joden wisten, dat God Licht is, en dat Zijne engelen engelen des lichts zijn, en dat zulk een licht, schijnende op den middag, en dus het licht der zon overtreffende, van God moest wezen. Als het hem in de ene of andere binnenkamer had omschenen, zou er bedrog in geweest kunnen zijn, maar het omscheen hem op den open, publieken weg, en dat wel zo sterk, dat het hem ter aarde deed vallen, vers 7, hem en allen. die met hem waren. Hoofdstuk 26:14. Zij konden niet ontkennen, dat de Heere voorzeker in dit licht was.

3. Het was ene stem van den hemel. door welke voor het eerst ontzaglijke gedachten omtrent Jezus Christus in hem ontstonden, van wie hij te voren gene andere dan hatelijke, bittere gedachten gekoesterd had. De stem riep hem bij zijn naam, om hem te onderscheiden van hen, die met hem reisden, Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij? En toen hij vroeg: Wie zijt gij Heere? luidde het antwoord: Ik ben Jezus de Nazarener, welken gij vervolgt, vers 8. Waaruit bleek, dat deze Jezus de Nazarener, dien ook zij thans vervolgden, iemand was, die van den hemel spreekt, en zij wisten, dat het gevaarlijk was zo iemand tegen te staan, Hebr. 12:25.

4. Opdat men nu niet met de tegenwerping zal komen: "Hoe kwam het, dat dit licht en die stem zulk ene verandering gewerkt hebben in hem en niet in degenen, die met hem reisden?" (hoewel het zeer waarschijnlijk ook op hen ene goede uitwerking gehad heeft, zodat zij Christenen geworden zijn) zegt hij, dat die met hem waren wèl het licht zagen, en zeer bevreesd werden, dat zij door vuur van den hemel verteerd zouden worden, daar hun eigen geweten hun nu misschien zei, dat de weg, waarop zij zich bevonden, niet goed was, maar zoals die van Bileam was, toen hij heenging om Israël te vloeken, en dat zij dus konden verwachten een engel te ontmoeten met een vlammend, blinkend zwaard, maar, hoewel het licht hen bevreesd maakte, hoorden zij de stem niet degene, die tot Paulus sprak, dat is: zij hebben de woorden niet duidelijk gehoord, of verstaan. Het geloof nu is uit het gehoor, en daarom werd de verandering terstond gewrocht in hem, die de woorden hoorde, ze tot zich hoorde gesproken, terwijl die verandering niet gewrocht werd in hen, die alleen het licht zagen, hoewel zij toch later ook in hen gewerkt kon worden.

5. Hij verzekert hun, dat hij, aldus opgeschrikt zijnde, zich geheel en al aan de Goddelijke leiding, heeft overgegeven, hij heeft niet terstond uitgeroepen: "Ik zal een Christen worden", maar: "Wat zal ik doen Heere? Laat dezelfde stem van den hemel, die mij staande hield op den verkeerden weg, mij op den rechten weg leiden, vers 10. Heere, zeg mij wat ik doen zal, en ik zal het doen." En onmiddellijk ontving hij het bevel om naar Damascus te gaan, dáár zal hij dan verder horen van Hem, die tot hem gesproken heeft. "Van den hemel behoeft niets meer gezegd te worden, dáár zal met u gesproken worden door een mens gelijk gij zelf, in den naam van Hem, die nu tot u spreekt, van al hetgeen u geordineerd is te doen." De buitengewone wijze van openbaring, door visioenen, en stemmen, en de verschijning van engelen, waren, beide in het Oude en Nieuwe Testament, alleen bestemd en bedoeld om de gewone methode in te leiden en te vestigen, de methode namelijk van de Schrift en van een' blijvenden dienst des woords, en daarom hielden de buitengewone wijzen van openbaring op, zodra de gewone gevestigd was. De engel heeft niet zelf voor Cornelius gepredikt, maar beval hem Petrus te ontbieden, en de stem zegt aan Paulus hier niet wat hij doen zal, maar beveelt hem naar Damascus te gaan, en dáár zal het hem gezegd worden.

6. Om aan te tonen hoe groot en sterk het licht was, dat hem omscheen, zegt hij hun wat de onmiddellijke uitwerking er van was op zijne ogen, vers 11. Als ik vanwege de heerlijkheid van dat

licht niet zag. Het heeft hem tijdelijk blind gemaakt, -Nimium sensibile lædit sensum -Deszelfs glans verblindde hem. Veroordeelde zondaren worden met blindheid geslagen, zoals de inwoners van Sodom en de Egyptenaren, door de macht der duisternis, en het is ene blijvende blindheid, zoals die van de ongelovige Joden, maar zondaren, die van hun zonde overtuigd zijn, worden, zoals Paulus hier, met blindheid geslagen, niet door duisternis, maar door licht, zij zijn voor het ogenblik met zich zelven in de war, maar het is, opdat zij verlicht zullen worden, zoals het leggen van slijk op de ogen van den blinde de bestemde methode was om hem te genezen. Het licht scheen niet zo direct in het gezicht van degenen, die met Paulus waren, als het Paulus in het gelaat scheen, en daarom waren zij niet, zoals hij, er door verblind, maar lettende op het gevolg er van, wie zou dan niet liever zijn lot gehad hebben dan het hun? Zij, die hun gezichtsvermogen nog hadden, leidden Paulus bij de hand naar de stad. Paulus, een Farizeeër zijnde, was hoogmoedig op zijn geestelijk inzicht. De Farizeeën zeiden: Zijn wij dan ook blind? Johannes 9:40. Ja zij waren er van overtuigd, dat zij leidslieden waren der blinden, een licht dergenen, die in duisternis zijn, Romeinen 2:19. Paulus was nu met lichamelijke blindheid geslagen, om hem bewust te doen worden van zijne geestelijke blindheid, en van zijne vergissing omtrent zich zelven, toen hij zonder de wet leefde, Romeinen 7:9.

IV. Hoe hij bevestigd werd in zijne verandering, en hem verder door Ananias die te Damascus woonde, gezegd werd wat hij doen moest. Merk op:

1. Hoe hier het karakter van Ananias beschreven wordt. Hij was geen man, die op enigerlei wijze vooringenomen was tegen het Joodse volk of den Joodsen Godsdienst. Hij was een Godvruchtig man naar de wet, indien hij geen geboren Jood was, dan was hij toch wel tot den Joodsen Godsdienst bekeerd, en daarom een Godvruchtig man genoemd, en vandaar is hij voortgegaan tot het geloof van Christus. Zijn wandel was zo uitnemend, dat hij goede getuigenis had van alle de Joden, die te Damascus woonden. Dat was nu de eerste Christen, met wie Paulus vriendelijken omgang had, en het was niet waarschijnlijk, dat hij hem de denkbeelden, waarvan zij hem, Paulus, verdacht hielden, had ingeblazen, denkbeelden namelijk, die ten nadele waren van de wet en van de heilige plaats.

2. De genezing, die Ananias terstond op de ogen van Paulus gewrocht heeft, welk wonder ter bevestiging moest strekken van Ananias' zending tot Paulus, en alles wat hij daarna tot hem zou zeggen moest bekrachtigen. Hij kwam tot hem, vers 13, en om hem te verzekeren, dat hij tot hem kwam van Christus, van Hem, die hem gescheurd had, maar hem zal genezen, hem had geslagen, maar hem zal verbinden, hem het gezicht zijner ogen had ontnomen, maar het hem weer zal geven, stond hij bij hem, en zei: Saul, broeder, word weer ziende. En met dit woord ging kracht uit, en ter zelfde ure, herkreeg hij het gezicht, en zag op hem, bereid en gereed om de instructies van hem te ontvangen, die hem gezonden waren.

3. Hoe Ananias hem verklaart welke gunst, welke bijzondere gunst, de Heere Jezus hem boven velen schenken zal.

a. In Zijne tegenwoordige openbaring van zich zelven aan hem, vers 14. De God onzer vaderen heeft u te voren verordineerd. Deze krachtige roeping is het resultaat van ene bijzondere verkiezing. Als hij God den God onzer vaderen noemt, geeft dit te kennen, dat Ananias zelf een geboren Jood was, die de vaderlijke wet onderhield, en leefde op de belofte, gedaan aan onze vaderen, en hij geeft ene reden waarom hij zei: Saul, broeder, als hij van God spreekt als van den God onzer

vaderen. Deze God onzer vaderen heeft u verkoren, dat gij: Ten eerste: Zijn wil zoudt kennen, den wil van Zijn gebod van hetgeen door u gedaan moet worden, den wil Zijner voorzienigheid, in hetgeen u geschieden zal. Hij heeft u verkoren zodat gij Hem meer bijzonder zoudt kennen, maar die kennis van Hem zoudt verkrijgen, niet van een mens, noch door een mens, maar door de onmiddellijke openbaring van Christus, Galaten 1:1, 12. Zij die door God worden verkoren, zijn door Hem verkoren om Zijn wil te kennen en te doen.

Ten tweede. Om den Rechtvaardige te zien, en de stem uit Zijn mond te horen, en aldus onmiddellijk door Hem zelven Zijn wil te verstaan. Hierin was het, dat Paulus op bijzondere wijze boven anderen verkoren werd. Het was ene onderscheidende gunst, dat hij Christus hier op aarde zou zien, nadat Hij ten hemel was opgevaren! Stefanus zag Hem staande ter rechterhand Gods, maar Paulus zag Hem aan zijne rechterhand staan! Niemand dan Paulus heeft deze eer gehad! Stefanus zag Hem, maar wij bevinden niet, dat hij de stem uit Zijn mond gehoord heeft, zoals Paulus haar gehoord heeft, die zegt, dat Hij ten laatste van allen van hem gezien is, als van een ontijdig geborene, 1 Corinthiërs 15:8. Christus wordt hier de Rechtvaardige genoemd, want Hij is Jezus Christus de Rechtvaardige, en Hij heeft ten onrechte geleden. Merk op, dat zij, die door God verkoren werden om Zijn wil te kennen, het oog moeten hebben op Christus, Hem moeten zien, de stem uit Zijn mond moeten horen, want het is door Hem, dat God Zijn wil bekend heeft gemaakt, Zijn welbehagen in ons, en Hij heeft gezegd: Hoort Hem.

b. In de latere openbaringen van Zich zelven door Hem aan anderen, vers 15.

"Gij zult Hem tot getuige zijn, niet slechts een gedenkzuil van Zijne genade, maar een getuige, viva voce -door het woord van zijn mond. Gij zult het Evangelie verkondigen, als hetgeen waarvan gij de kracht hebt ervaren. Gij zult Hem tot getuige zijn bij alle mensen, bij Heidenen en bij Joden, van hetgeen gij, nu reeds in het begin, gezien en gehoord hebt." En daar wij Paulus in zijne verdediging, hier en in Hoofdstuk 26, zo in bijzonderheden de wijze waarop hij bekeerd werd zien verhalen, hebben wij reden te denken, dat hij ook in zijne prediking tot bekering van anderen dikwijls hetzelfde verhaal heeft gedaan, hij vertelde hun wat God aan zijne ziel gedaan heeft, om hen aan te moedigen in de hoop, dat Hij iets voor hun ziel zal doen.

4. Hoe hij hem geraden en aangemoedigd heeft om zich door den doop bij den Heere Jezus te voegen, vers 16. Sta op, en laat u dopen. Hij was in zijne besnijdenis overgegeven aan God, maar nu moet hij in den doop aan God worden overgegeven in Christus, hij moet het Christelijk geloof omhelzen, en er in onderworpenheid aan de voorschriften er van, de voorrechten van ontvangen. Dit moet nu, terstond na zijne bekering, geschieden en aldus tot zijne besnijdenis toegedaan worden, maar voor het zaad der gelovigen komt de doop in de plaats der besnijdenis, want hij is, gelijk de besnijdenis voor Abraham en zijn gelovig zaad was, een zegel der rechtvaardigheid des geloofs, Het grote Evangelie-voorrecht, dat ons door den doop verzegeld is, is de vergeving der zonden. Laat u dopen en uwe zonden afwassen, dat is: "Ontvang de vertroosting van de vergeving uwer zonden in en door Jezus Christus, en grijp daartoe Zijne gerechtigheid aan, en ontvang macht tegen de zonde ter doding van uw bederf. "Want in ons afgewassen zijn is ook onze rechtvaardigmaking en onze heiligmaking mede begrepen, 1 Corinthiërs 6:11. Laat u dopen, en blijf niet hangen aan het uitwendige teken, maar verzeker u van de zaak, die betekend wordt, de aflegging der vuiligheid der zonde.

b. De grote Evangelie-plicht, waartoe wij ons door onzen doop hebben verbonden, is: den naam des Heeren Jezus aan te roepen, Hem te erkennen als onzen Heere en onzen God, en ons dienovereenkomstig tot Hem te wenden, Hem ere te geven, al onze gebeden en smekingen in Zijne hand te leggen.

Den naam aan te roepen van Jezus Christus, onzen Heere, (Zone David's ontferm U onzer,) is de omschrijving van een Christen, 1 Corinthiërs 1:2. Wij moeten onze zonden laten afwassen, den naam des Heeren aanroepende, dat is: wij moeten in Christus' naam vergeving onzer zonden zoeken, in Zijn naam en in afhankelijkheid van Hem en van Zijne gerechtigheid. In het gebed moeten wij God niet langer den God noemen van Abraham, maar den Vader van onzen Heere Jezus Christus, en in Hem, onzen Vader. In elk gebed moet ons oog op Christus zijn gericht.

c. Wij moeten dit spoedig doen. Wat vertoeft gij? Ons aangaan van een verbond met God in Christus is noodzakelijk werk, dat geen uitstel lijdt. De zaak is zo duidelijk, dat zij gene overweging behoeft, en het gevaar is zo groot, dat uitstellen dwaasheid is. Waarom zou thans niet gedaan worden wat toch eenmaal gedaan moet worden, zo wij niet ten verderve willen gaan?

V. Hoe hij de opdracht ontving om den Heidenen het Evangelie te gaan prediken. Dat was de grote reden waarom zij in zo heftigen toorn tegen hem waren ontstoken, en daarom was het nodig, dat hij inzonderheid hiervoor ene Goddelijke machtiging kon overleggen, en dit doet hij nu. Deze opdracht heeft hij niet terstond bij zijne bekering ontvangen, want zij werd hem gegeven te Jeruzalem waar hij niet dan drie jaren later gekomen is, Galaten 1:18, en of het toen of later was, dat hij het visioen had, waarvan hier gesproken wordt, kunnen wij niet met zekerheid zeggen. Maar om hen, zo mogelijk, er mede te verzoenen, dat hij het Evangelie onder de Heidenen predikt, zegt hij hun:

1. Dat hij er het bevel toe ontvangen heeft, toen hij in het gebed was en God smeekte hem zijn werk aan te wijzen, hem te tonen waarheen hij zijn gang heeft te richten, en (hetgeen voor hen, tot wie hij nu sprak, wel enig gewicht in de schaal moest leggen) hij bad in den tempel, die voor alle mensen het huis des gebeds genaamd zou worden, niet slechts waarin alle mensen zouden bidden, maar waarin voor alle mensen gebeden moest worden. Gelijk nu Paulus' bidden in den tempel een bewijs was, (gans tegenovergesteld aan hun boosaardige verdenking,) dat hij eerbied had voor den tempel, al heeft hij er ook niet, zoals zij, een afgod van gemaakt, zo is ook het feit, dat God hem dáár, in den tempel, die opdracht gegeven heeft een bewijs, dat zijn gezonden worden tot de Heidenen gene schade of nadeel voor den tempel bedoelde, tenzij dan dat de Joden door hun ongeloof zelf dit nadeel zouden teweeg brengen. Nu zou het voor Paulus later bij de volvoering van zijne opdracht altijd ene voldoening wezen, dat hij haar ontvangen heeft toen hij in het gebed was.

2. Hij ontving haar in een visioen, hij was in ene vertrekking van zinnen, vers 17. Zijne uitwendige zintuigen waren, als het ware, voor een tijd afgesloten, hij was in geestvervoering, zoals toen hij opgetrokken is geweest tot in den derden hemel, en toen niet wist, of hij in het lichaam of buiten het lichaam was. In deze vertrekking van zinnen zag hij Jezus Christus, niet met de ogen zijns lichaams, zoals bij zijne bekering, maar voorgesteld aan de ogen zijns geestes, vers 18. Ik zag Hem, en Hij zei tot mij. Ons oog moet op Christus zijn, als wij de wet uit Zijn mond ontvangen, en wij moeten Hem niet slechts horen spreken, maar Hem zien terwijl Hij tot ons spreekt.

3. Eer Christus hem de opdracht gaf om tot de Heidenen te gaan, zei Hij hem, dat het doelloos was voor hem om te denken, dat hij te Jeruzalem goed kon doen, zo dat zij niet hem, maar zich zelven er voor moesten laken, dat hij tot de Heidenen gezonden werd. Paulus kwam te Jeruzalem vol van hoop, dat hij door Gods genade het middel zou mogen wezen om diegenen tot het geloof van Christus te brengen, die het onder de prediking der andere apostelen hadden weerstaan, en wellicht was dit het, waar hij nu om bad, nl. dat hij, die zijne opvoeding te Jeruzalem had ontvangen, en er wèl bekend was, gebruikt mocht worden voor het vergaderen der kinderen van Jeruzalem tot Christus, die nog niet tot Hem vergaderd waren, waarvoor hij dacht bijzondere gaven en geschiktheid te hebben ontvangen. Maar Christus verijdelde zijne plannen. "Spoed u" zegt Hij tot hem, "en ga in der haast uit Jeruzalem, want hoewel gij denkt meer ingang bij hen te zullen vinden dan anderen, zult gij bevinden dat zij tegen u veel meer bevooroordeeld zijn dan tegen anderen, en daarom zullen zij uwe getuigenissen van Mij niet aannemen." Gelijk God te voren weet, wie het Evangelie zal aannemen, zo weet Hij ook wie het zal verwerpen.

4. In weerwil hiervan herhaalt Paulus zijne bede, dat hij te Jeruzalem gebruikt moge worden, omdat zij, de Joden aldaar, beter dan iemand wisten wat hij voor zijne bekering geweest is, en dus zo groot ene verandering in hem aan de kracht der almachtige genade moesten toeschrijven, en bijgevolg ook zoveel te meer acht zullen slaan op zijne getuigenis. Aldus redeneerde hij, beiden met zich zelven en met den Heere, en hij dacht, dat zijne redenering juist was, vers 19, 20. "Heere", zegt hij, "zij weten, dat ik eenmaal van hun gevoelen geweest ben, dat ik even zo bitter een vijand geweest ben van hen, die in U geloofden, als iemand hunner, dat ik de burgerlijke overheid tegen hen vertoornd heb, en hen in de gevangenis wierp, dat ik ook de geestelijke macht tegen hen heb opgezet, en hen in de synagoge geselde. Daarom zullen zij mijn prediken van Christus niet toeschrijven aan opvoeding en opleiding, of aan enigerlei vooringenomenheid ten Zijnen gunste, (zoals zij die van andere leraren daaraan toeschrijven), maar zij zullen des te gereder acht geven op hetgeen ik zeg, wijl zij weten, dat ik zelf tot hen heb behoord, een hunner geweest ben, inzonderheid in het geval van Stefanus weten zij, dat toen hij gestenigd werd, ik er bij stond, er aan mede geholpen heb, een welbehagen had in zijn dood, en ten teken daarvan de klederen bewaarde dergenen, die hem doodden. Welnu, Heere", zegt hij, "als ik nu onder hen verschijn, en de leer predik, die Stefanus gepredikt heeft, en waarvoor hij den dood heeft geleden, dan zullen zij ongetwijfeld mijne getuigenis aannemen". "Neen", zegt Christus, tot hem, "dat zullen zij niet, zij zullen juist des te meer vertoornd op u zijn als een afvallige van hun wetten en instellingen, meer dan op anderen, die zij beschouwen als er slechts vreemdelingen voor te zijn."

5. Paulus' verzoek, om te Jeruzalem het Evangelie te mogen prediken, is afgewezen, en hij ontvangt bepaalde orders om onder de Heidenen te gaan vers 21. Ga henen, want Ik zal u ver tot de Heidenen afzenden. God schenkt dikwijls ene genadige verhoring van het gebed Zijner kinderen, niet in de zaak zelf, waar zij om bidden, maar in iets beters. Abraham bidt: Och! dat Ismael mocht leven voor Uw aangezicht! en God verhoort hem in Izaak. Zo bidt Paulus hier, dat hij het middel mocht wezen tot bekering van zielen te Jeruzalem. "Neen", zegt Christus, "maar gij zult gebruikt worden onder de Heidenen, en de kinderen der eenzame zijn meer dan de kinderen der getrouwde." Het is God, die aan Zijne arbeiders zowel hun dag als hun plaats aanwijst, en het voegt hun te berusten in Zijne beschikking, al moge die dan ook indruisen tegen hun neigingen. Paulus hunkert naar Jeruzalem, verlangt vurig om dáár een prediker te mogen wezen, dat is zijne hoogste eerzucht, maar Christus heeft grotere bevordering voor hem bestemd. Hij zal niet, zoals de andere apostelen, Johannes 4:38, tot anderer arbeid ingaan, maar nieuwen grond ontginnen, het Evangelie prediken,

waar Christus niet genoemd was, Romeinen 15:20. Zo dikwijls regelt de Voorzienigheid ons leven beter dan wij het kunnen, aan hare leiding behoren wij ons dus over te geven. Hij verkiest voor ons onze erfenis. Maar let er op: Paulus zal niet onder de Heidenen gaan prediken, zonder daartoe ene opdracht ontvangen te hebben: Ik zal u zenden. En zo Christus hem zendt, dan zal Zijn Geest met hem gaan, hem bijstaan, hem door helpen, en hem de vrucht van zijn' arbeid doen zien. Paulus moet zijn hart niet stellen op Judea en Jeruzalem, want hij moet ver weggezonden worden, zijne roeping ligt elders, zijn werk is van een anderen aard. En het zou de ergernis der Joden wel enigszins kunnen temperen, dat hij niet onder de naburige volken ene kerk gesticht heeft, anderen hebben dit gedaan en wel in hun onmiddellijke nabijheid, maar hij werd naar ver verwijderde plaatsen gezonden, waar hetgeen hij deed gene kwelling of hindernis voor hen kon zijn. indien zij dit nu alles samen wilden voegen en er over wilden nadenken, dan zouden zij zien, dat zij gene reden hadden om op Paulus vergramd te zijn wegens zijne prediking onder de Heidenen, of die prediking opvatten als ene daad van onwil tegen hun eigen volk, want hij was er tegen zijn eigen zin en wil in door het gebod uit den hemel toe genoodzaakt.

Handelingen 22:22-30

Paulus was voortgegaan met zijn verhaal, had hun getoond, dat hem bevolen was het Evangelie onder de Heidenen te gaan prediken zonder daarbij enigerlei opmerking te maken, die onvriendelijk was voor de Joden. Wij kunnen onderstellen, dat hij voornemens was hun verder mede te delen, hoe hij later, op de bijzondere aanwijzing des Heiligen Geestes te Antiochië tot dien dienst werd afgezonderd, hoe innige, hartelijke liefde hij koesterde voor de Joden, hoe hij hen achtte en eerde, hun steeds, overal waar hij kwam, den voorrang gaf door hun het eerste de aanbieding des Evangelies te doen, hoe hij wenste Joden en Heidenen tot een lichaam te verenigen, om hun dan te tonen hoe wonderbaarlijk God hem had geholpen en zijn arbeid had gezegend, en welke goede diensten er gedaan waren ter bevordering van de belangen van Gods koninkrijk onder de mensen in het algemeen, zonder enigerlei schade of nadeel voor de wezenlijke belangen der Joodse kerk in het bijzonder. Maar wat hij ook voornemens geweest was te zeggen-zij besloten, dat hij tot hen niets meer zeggen zou: zij hoorden hem nu tot dit woord toe. Tot nu toe hadden zij hem geduldig, en ook wel met enige aandacht, aangehoord. Maar als hij spreekt van zijn gezonden worden tot de Heidenen, hoewel Christus zelf hem dit gezegd had, kunnen zij dit niet dragen, zij kunnen, zo groot was hun vijandschap tegen, en hun naijver op, de Heidenen, het niet eens dragen hen te horen noemen. Toen er van hen melding werd gemaakt was hun geduld ten einde, vergaten zij alle regelen van betamelijkheid en billijkheid. Zo werden zij tot jaloersheid verwekt door degenen, die geen volk zijn, Romeinen 10:19. Nu wordt ons hier gezegd hoe woedend en gewelddadig het volk was tegen Paulus, omdat hij de Heidenen heeft vermeld als komende onder de kennis der Goddelijke genade, waardoor zijne prediking onder hen gerechtvaardigd wordt.

I. Zij vielen hem in de rede door hun stem te verheffen ten einde hem in verwarring te brengen, en opdat niemand meer een woord zou horen van hetgeen hij zeggen zou. Mensen, wier geweten verontrust is, worden terstond geprikkeld en geërgerd, en zij, die zich door gene rede willen laten leiden, zullen er gewoonlijk ook niet naar willen luisteren. De geest van vijandschap tegen het Evangelie van Christus openbaart zich over het algemeen door dat men aan de dienstknechten van Christus en van Zijn Evangelie het zwijgen oplegt, hun den mond snoert, zoals de Joden het hier aan Paulus deden. Hun vaderen hadden tot de besten der zieners gezegd: Ziet niet, Jesaja 30:10. En zo zeggen wij nu tot de besten der sprekers: Spreek niet. Houd op, waarom zouden wij u slaan? 2 Kronieken 25:16.

II. Zij schreeuwden tegen hem als iemand, die niet waardig is te leven, en nog veel minder om in vrijheid te zijn. Zonder zijne argumenten, die hij te zijner verdediging had aangevoerd, te onderzoeken, of ze te willen beantwoorden of wederleggen, riepen zij met een verward gedruis: "Weg van de aarde met zulk enen, die voorgeeft ene opdracht te hebben om voor de Heidenen te prediken, het is niet behoorlijk, dat hij leve." Aldus zijn de mannen, die de grootste zegen waren voor hun tijd, voorgesteld, niet alleen als een last voor de aarde, maar als de plaag en het verderf van hun geslacht. Hij, die de grootste ere waardig was van het leven, wordt veroordeeld als het leven zelf niet waardig te zijn. Zie hoe verschillend de gevoelens zijn van God en de mensen ten opzichte van Godvruchtigen en toch komen beiden hierin overeen, dat zij waarschijnlijk niet lang in deze wereld zullen leven. Van de Godvruchtige Joden zegt Paulus, dat zij mensen waren, die de wereld niet waardig was, Hebr. 11:38. En zij moeten weggenomen worden, opdat de wereld rechtvaardig gestraft zal worden met hun verlies. De ongodvruchtige Joden zeggen hier van Paulus,

dat het niet behoorlijk is, dat hij leve, en dat hij dus weggenomen moet worden, opdat hij niet langer een last zij voor de wereld, zoals de twee getuigen in Openbaring 11:10.

III. Zij werden als dol van woede tegen Paulus en tegen den overste omdat hij hem niet terstond doodde, of hem aan hen als hun prooi overleverde, om door hen te worden verscheurd, vers 23. Als mensen, wier verstand door hartstocht verbijsterd was, riepen zij als brullende leeuwen en beren, huilden zij als wolven, zij smeten de klederen van zich met woede en geweld, als wilden zij zeggen, dat zij hem evenzo zouden verscheuren, indien zij hem slechts konden bereiken. Of liever, aldus toonden zij hoe bereid en gereed zij waren hem te stenigen. Zij, die Stefanus gestenigd hebben, wierpen hun klederen af, vers 20. Of, zij scheurden hun klederen, alsof hij Godslastering had gesproken, en wierpen stof in de lucht, in verfoeiing en afgrijzen er van, of aanduidende hoe bereid zij waren stenen te werpen op Paulus, indien de overste het hun had toegelaten. Maar waartoe dient het naar ene reden te zoeken voor deze uitdrukkingen van woede, waarvoor zij zelven gene reden zouden hebben weten te geven? Alles wat zij wilden, was, den overste goed te doen begrijpen hoe vertoornd en verwoed zij op Paulus waren, zodat hij hun met niets meer kon behagen, dan met hun toe te laten naar hun wil met hem te doen.

IV. De overste droeg zorg voor zijne veiligheid door te bevelen, dat men hem in de legerplaats zou brengen, vers 24. Ene gevangenis heeft wel eens ter bescherming van Godvruchtigen tegen volkswoede gestrekt. Paulus' ure was nog niet gekomen, hij had zijne getuigenis nog niet voleindigd, en daarom heeft God iemand verwekt om voor hem te zorgen, toen geen zijner vrienden het waagde om voor hem in de bres te staan. Geef, Heere! de begeerten des goddelozen niet.

V. Hij gaf bevel hem te pijnigen, ten einde hem de bekentenis van zware of in het oog lopende misdaden te ontwringen, waardoor het volk in zo buitengemene woede tegen hem was ontstoken. Hij zei, dat men hem met geselen onderzoeken zou. (zoals men nu in sommige landen met dat doel op de pijnbank brengt), opdat hij verstaan mocht om wat oorzaak zij alzo over hem riepen. Hierin heeft hij niet billijk gehandeld. Hij had sommigen van de schreeuwende, onstuimige aanklagers naar den burcht moeten laten brengen als verstoorders van den vrede, en hen moeten laten onderzoeken, en ook door geselen, om te weten te komen welke beschuldiging zij inbrachten tegen een man, die zo goede rekenschap van zich zelf kon geven, en niets scheen gedaan te hebben, dat des doods of der banden waardig was. Het zou passend geweest zijn hun te vragen, maar volstrekt niet passend om aan Paulus te vragen, waarom zij alzo over hem riepen? Hij kon zeggen, dat hij er hun gene billijke reden toe had gegeven, indien er ene reden was, laten zij haar dan aantonen. Geen mens is verplicht zich zelven te beschuldigen, al is hij ook schuldig, veel minder behoort hij gedwongen te worden zich zelven te beschuldigen, als hij onschuldig is. De overste moet voorzeker het Joodse volk niet gekend hebben, toen hij tot de gevolgtrekking kwam, dat hij zeker iets heel ergs, een zeer groot kwaad gedaan moet hebben, over wie zij zulk een groot geschreeuw aanhieven. Hadden zij niet evenzo tegen onzen Heere Jezus geroepen: Kruis hem! kruis hem! toen zij geen woord op de vraag des rechters wisten te antwoorden: Wat heeft hij dan kwaads gedaan? Is het ene billijke of rechtvaardige reden om Paulus te geselen, dat een ruwe, onstuimige, samengerotte hoop volks tegen hem schreeuwt, zonder te kunnen zeggen waarom of waartoe, en moet hij dus door pijniging genoodzaakt worden om het te zeggen?

VI. Paulus beriep zich op zijn privilege als Romeins burger, dat hem van al die soort van onderzoekingen en straffen vrijstelde, vers 25. Als zij hem met riemen bonden aan den geselpaal,

zoals zij dit in het tuchthuis plachten te doen met de snoodste misdadigers, ten einde hun ene bekentenis te ontwringen, hief hij geen geschreeuw aan tegen hun onrechtvaardig optreden tegen een onschuldige, maar met grote zachtmoedigheid wees hij hun op het onwettige van hun handelwijze tegen hem als Romeins burger, hetgeen hij eens te voren gedaan had na gegeseld te zijn, Hoofdstuk 16:37. Hier maakt hij er echter gebruik van om het te voorkomen. Hij zei tot den hoofdman over honderd, die daar stond:" Gij kent de wet, is het ulieden, die zelven Romeinen zijt, geoorloofd een Romeinsen mens, en dien onveroordeeld, te geselen?" Zijne wijze van spreken toont duidelijk aan, welk ene grote gerustheid en kalmte van gemoed deze Godvruchtige bezat, daar hij evenmin in toorn was ontstoken wegens de versmaadheid en mishandeling, die men hem aandeed, als ontroerd was van vrees wegens het gevaar, waarin hij zich bevond. De Romeinen hadden ene wet, (lex Sempronia genaamd), waarbij bepaald was, dat een magistraat, die een Romeins burger kastijdde of veroordeelde indicta causa -zonder zijne verdediging te horen en over zijne gehele zaak beraadslaagd te hebben, onderhevig zou zijn aan het vonnis des volks, dat zeer op zijne rechten en vrijheden gesteld was. Het is ook inderdaad het recht van iedere mens, dat hem geen kwaad gedaan worde, tenzij het bewezen is, dat hij kwaad gedaan heeft, zoals het het recht is van iedere Engelsman, dat hem door het Magna Charta verzekerd is, dat hem leven of goed niet anders ontnomen kan worden dan door een vonnis, gewezen door twaalf mannen, die van zijn eigen stand zijn.

VII. De overste werd hierdoor verrast en verschrikt, hij had Paulus voor een omzwervenden Egyptenaar gehouden, en was er over verwonderd, dat hij Grieks kende, Hoofdstuk 21:37, maar nu is hij er nog meer over verwonderd, te bevinden, dat hij een even aanzienlijk man is als hij zelf. Hoe vele waardige mannen van grote verdienste worden niet veracht, alleen maar omdat zij niet gekend worden, en worden beschouwd en behandeld als het uitvaagsel der maatschappij, als aller afschrapsel, terwijl zij, die deze mening van hen koesteren, hen, indien zij hen slechts in hun ware hoedanigheid kenden, als de heerlijken, de voortreffelijken der aarde zouden erkennen! De overste had oversten over honderd, officieren van minderen rang, onder zich, Hoofdstuk 21:32. Een hunner bracht hem dit bericht, vers 26.

Zie wat gij te doen hebt, want deze mens is een Romein, en de hoon, die hem wordt aangedaan zal beschouwd worden als ene belediging van de majesteit des Romeinsen volks, zoals zij zo gaarne zeggen. Allen wisten hoe hoog dit privilege van een Romeins burger gehouden werd. Cicero looft en verheft het in een zijner redevoeringen tegen Verres.

O nomen dulce libertatis, O jus eximium nostræ civitatis! O lex Porcia! O leges Semproniæ! facinus est vincere Romanum civem scelus verberare - O vrijheid, ik bemin uw zoeten naam! En deze onze Porcische en Sempronische wetten, hoe bewonderenswaardig zijn zij! Het is ene misdaad een Romeins burger te binden, maar ene onvergeeflijke misdaad is het hem te slaan. "Laat ons dus wel toezien", zegt de overste over honderd, "indien deze mens een Romein is, en wij doen hem enigerlei smaadheid aan, dan zijn wij minstens in gevaar van onzen rang in het leger ontzet te worden." Nu wilde de overste:

1. Zich van de waarheid hiervan uit Paulus' eigen mond overtuigen, vers 27. "Zeg mij, zijt gij een Romein? Hebt gij recht op het privilege van een Romeins burger?" "Ja", zegt Paulus, en wellicht heeft hij hem ene acte getoond, waaruit het bleek, daar zij hem anders wel nauwelijks op zijn woord geloofd zouden hebben.

2. De overste sprak toen vrijelijk met hem over dat burgerrecht, en nu bleek het, dat Paulus' privilege als Romeins burger van hoger waardij was dan het zijne, meer eervol was, want de overste erkent, dat hij dit burgerrecht gekocht heeft, "Ik heb dit burgerrecht voor ene grote som gelds verkregen, ik heb het duur betaald, hoe zijt gij er aan gekomen?" Ik ben ook een burger geboren, zegt Paulus. Sommigen denken, dat hij door zijne geboorteplaats recht op dit burgerschap heeft verkregen, daar aan Tarsen door den keizer gelijke rechten met Rome verleend waren. Anderen denken, dat hij het verkregen had door zijn vader of grootvader, die gediend had in den oorlog tussen Caesar en Antonius, of in een anderen Romeinsen burgeroorlog, en er zich zeer bijzonder in onderscheiden hebbende, met dit burgerrecht beloond werd, en Paulus dus een geboren Romeins burger was. Hier beroept hij er zich op ter zijner eigene behoudenis, waarvoor wij niet slechts mogen, maar verplicht zijn alle wettige middelen in het werk te stellen.

3. Dit maakte terstond een einde aan die zaak. Zij, aan wie bevolen was Paulus met geselen te onderzoeken, gingen heen, zij lieten van hem af, vers 29, ten einde niet in den val te lopen. De overste zelf, hoewel hij, naar wij kunnen veronderstellen, veel invloed had bij de machthebbers, werd bevreesd toen hij hoorde, dat Paulus een Romein was, omdat hij hem, wel nog niet geslagen, maar toch wel gebonden had, ten einde hem te doen slaan. Aldus worden velen van slechte daden teruggehouden door mensenvrees, die er zich niet van zouden laten terughouden door de vreze Gods. Zie hier het voordeel van menselijke wetten en van het ambt der overheid, en hoe veel reden wij hebben om er God voor te danken, want, al hebben zij ook aan Gods volk en dienstknechten geen steun of bijzondere bescherming verleend, hebben zij toch door de algemene handhaving van billijkheid en eerlijkheid tussen mens en mens er toe bijgedragen om de woede van slechte, onredelijke, onwettig handelende mensen te beteugelen, en te zeggen: Tot hiertoe zult gij komen en niet verder, hier zullen uwe hoogmoedige golven tot staan gebracht worden. Daarom is het onze plicht om voor allen, die in hoogheid zijn gezeten, met gezag zijn bekleed, te bidden, want wij hebben reden van hen de weldaad te verwachten om, zolang wij ons zelven rustig en vreedzaam gedragen, een gerust en stil leven te kunnen leiden in alle godzaligheid en eerbaarheid, 1 Timotheus 2:1, 2.

4. Den volgenden dag bracht de overste Paulus voor het sanhedrin, vers 30. Eerst maakte hij hem los van de banden, opdat die niet terstond in zijn nadeel zouden doen oordelen, en opdat hij, de overste, niet beschuldigd zou worden van een Romeins burger te hebben gebonden, en toen beval hij dat de overpriesters en hun gehele raad zouden komen, om van de zaak van Paulus kennis te nemen, want hij bevond, dat zij den Godsdienst betrof, en dus beschouwde hij hen als het meest geschikt om er over te oordelen. In dit zelfde geval heeft Gallio Paulus ontslagen, daar hij bevond, dat het hun wet betrof, dreef hij hen weg van den rechterstoel, Hoofdstuk 18:16, en wilde er zich niet mede inlaten, maar deze Romein, die een krijgsman was, hield Paulus in gevangenschap, en deed een beroep van het grauw op den groten raad. Nu kunnen wij hopen, dat hij hiermede Paulus' veiligheid bedoelde, denkende, dat zo hij een onschuldig en onschadelijk man was, de overpriesters en ouderlingen hem recht zouden laten wedervaren, en hem onschuldig zouden verklaren, al was het ook, dat de heffe des volks tegen hem was, want zij waren, of behoorden te wezen, mannen van aanzien, en in hun hof werd recht gesproken naar de regelen der billijkheid. Als de profeet geen goed kon gedaan krijgen onder de arme klasse van lieden, maakte hij hieruit op, dat het was omdat zij den weg des Heeren, het recht huns Gods niet weten, en hij stelde zich voor beter te zullen slagen bij de groten, zoals ook de overste hier gedaan heeft. Maar weldra zag hij zich teleurgesteld, want zij hadden te zamen het juk verbroken en de banden verscheurd, Jeremia 5:4, 5. Maar,

b. Wat hier gezegd wordt het doel te zijn, dat hij er mede beoogde, was: zijne eigene nieuwsgierigheid bevredigen. Hij wilde de zekerheid weten waarom hij van de Joden beschuldigd werd. Indien hij Paulus bij zich in zijne eigene kamer had ontboden en vrijelijk met hem had gesproken, dan zou hij spoedig van hem te weten zijn gekomen wat meer dan een voldoend antwoord was op zijne vraag, hem in zijn ingesteld onderzoek meer dan voldaan zou hebben, en hem had kunnen bewegen om een Christen te worden. Maar het is maar al te zeer de gewoonte van voorname lieden om datgene op een afstand van zich te houden, dat hun geweten wakker zou kunnen schudden, en niets meer van de kennis van Gods wegen te hebben, dan genoeg is om er over te kunnen praten.

HOOFDSTUK 23

1 En Paulus, de ogen op den raad houdende, zeide: Mannen broeders! ik heb met alle goed geweten voor God gewandeld tot op dezen dag.
2 Maar de hogepriester Ananias beval dengenen, die bij hem stonden, dat zij hem op den mond zouden slaan.
3 Toen zeide Paulus tot hem: God zal u slaan, gij gewitte wand! Zit gij ook om mij te oordelen naar de wet, en beveelt gij, tegen de wet, dat men mij zal slaan?
4 En die daarbij stonden, zeiden: Scheldt gij den hogepriester Gods?
5 En Paulus zeide: Ik wist niet, broeders! dat het de hogepriester was; want er is geschreven: Den overste uws volks zult gij niet vloeken.
6 En Paulus wetende dat het ene deel was van de Sadduceen, en het andere van de Farizeen, riep in den raad: Mannen broeders, ik ben een Farizeer, eens Farizeers zoon; ik word over de hoop en opstanding der doden geoordeeld.
7 En als hij dit gesproken had, ontstond er tweedracht tussen de Farizeen en de Sadduceen, en de menigte werd verdeeld.
8 Want de Sadduceen zeggen, dat er geen opstanding is, noch engel, noch geest, maar de Farizeen belijden het beide.
9 En er geschiedde een groot geroep; en de Schriftgeleerden van de zijde der Farizeen stonden op, en streden, zeggende: Wij vinden geen kwaad in dezen mens; en indien een geest tot hem gesproken heeft, of een engel, laat ons tegen God niet strijden.
10 En als er grote tweedracht ontstaan was, de overste, vrezende, dat Paulus van hen verscheurd mocht worden, gebood, dat het krijgsvolk zou afkomen, en hem uit het midden van hen wegrukken, en in de legerplaats brengen.
11 En den volgenden nacht stond de Heere bij hem, en zeide: Heb goeden moed, Paulus, want gelijk gij te Jeruzalem van Mij betuigd hebt alzo moet gij ook te Rome getuigen.
12 En als het dag geworden was, maakten sommigen van de Joden een samenrotting, en vervloekten zichzelven, zeggende, dat zij noch eten noch drinken zouden, totdat zij Paulus zouden gedood hebben.
13 En zij waren meer dan veertig, die dezen eed te zamen gedaan hadden;
14 Dewelke gingen tot de overpriesters en de ouderlingen, en zeiden: Wij hebben ons zelven met vervloeking vervloekt, niets te zullen nuttigen, totdat wij Paulus zullen gedood hebben.
15 Gij dan nu, laat den overste weten met den raad, dat hij hem morgen tot u afbrenge, alsof gij nadere kennis zoudt nemen van zijn zaken; en wij zijn bereid hem om te brengen, eer hij bij u komt.
16 En als de zoon van Paulus' zuster deze lage gehoord had, kwam hij daar, en ging in de legerplaats, en boodschapte het Paulus.
17 En Paulus riep tot zich een van de hoofdmannen over honderd, en zeide: Leid dezen jongeling heen tot den overste; want hij heeft hem wat te boodschappen.
18 Deze dan nam hem en bracht hem tot den overste, en zeide: Paulus, de gevangene, heeft mij tot zich geroepen, en begeerd, dat ik dezen jongeling tot u zou brengen, die u wat heeft te zeggen.
19 De overste nu nam hem bij de hand, en bezijden gegaan zijnde, vraagde hij: Wat is het dat gij mij hebt te boodschappen?
20 En hij zeide: De Joden zijn overeengekomen, om van u te begeren, dat gij Paulus morgen in den raad zoudt afbrengen, alsof zij iets van hem nader zouden onderzoeken.

21 Doch geloof hen niet; want meer dan veertig mannen uit hen leggen hem lagen, welke zichzelven met een vervloeking verbonden hebben noch te eten noch te drinken, totdat zij hem zullen omgebracht hebben; en zij zijn nu gereed, verwachtende de toezegging van u.
22 De overste dan liet den jongeling gaan, hem gebiedende: Zeg niemand voort, dat gij mij zulks geopenbaard hebt.
23 En zekere twee van de hoofdmannen over honderd tot zich geroepen hebbende, zeide hij: Maakt tweehonderd krijgsknechten gereed, opdat zij naar Cesarea trekken, en zeventig ruiters, en tweehonderd schutters, tegen de derde ure des nachts;
24 En laat ze zadel beesten bestellen, opdat zij Paulus daarop zetten, en behouden overbrengen tot den stadhouder Felix.
25 En hij schreef een brief, hebbende dezen inhoud:
26 Claudius Lysias aan den machtigsten stadhouder Felix groetenis.
27 Alzo deze man van de Joden gegrepen was, en van hen omgebracht zou geworden zijn, ben ik daarover gekomen met het krijgsvolk, en heb hem hun ontnomen, bericht zijnde, dat hij een Romein is.
28 En willende de zaak weten, waarover zij hem beschuldigden, bracht ik hem af in hun raad;
29 Welken ik bevond beschuldigd te worden over vragen hunner wet; maar geen beschuldiging tegen hem te zijn, die den dood of banden waardig is.
30 En als mij te kennen gegeven was, dat van de Joden een lage tegen deze man gelegd zou worden, zo heb ik hem terstond aan u gezonden; gebiedende ook den beschuldigers voor u te zeggen, hetgeen zij tegen hem hadden. Vaarwel.
31 De krijgsknechten dan, gelijk hun bevolen was, namen Paulus, en brachten hem des nachts tot Antipatris.
32 En des anderen daags, latende de ruiters met hem trekken, keerden zij wederom naar de legerplaats.
33 Dewelken als zij te Cesarea gekomen waren, en den brief den stadhouder overgeleverd hadden, hebben zij ook Paulus voor hem gesteld.
34 En de stadhouder, den brief gelezen hebbende, vraagde, uit wat provincie hij was; en verstaande, dat hij van Cilicie was,
35 Zeide hij: Ik zal u horen, als ook uw beschuldigers hier zullen gekomen zijn. En hij beval, dat hij in het rechthuis van Herodes zou bewaard worden.

Het slot van het vorige hoofdstuk liet Paulus in het hof van den hogepriester, waar de overste hem had heengezonden, en zijne zaak aldus uit de handen van het gemeen had genomen, maar zo zijne vijanden hier al met minder luidruchtigheid tegen hem optreden, gaan zij met des te meer list tegen hem te werk. Nu hebben wij hier

I. Paulus' betuiging van zijne oprechtheid, en van zijne beleefde achting voor den hogepriester, hoewel hij zich in drift enige warme woorden had laten ontvallen, vers 1-5.

II. Paulus' wijs beleid om zich van hen te bevrijden door op de geschilpunten te wijzen, die Farizeeën en Sadduceeën onderling verdeeld hielden, vers 6-9.

III. De tijdige tussenkomst van den overste om hem ook uit hun handen te bevrijden, vers 10.

IV. Hoe Christus hem weer troostrijk verscheen om hem te bemoedigen onder de moeilijkheden, die voor hem lagen, en hem te zeggen wat hij had te verwachten, vers 11.

V. Ene bloeddorstige samenzwering van enige Joden om Paulus te vermoorden, en hoe dezen de overpriesters en de ouderlingen hebben overgehaald om er hun behulpzaam in te zijn, vers 12-15.

VI. De ontdekking van dit complot aan Paulus, en door hem aan den overste, die zulk ene ingewortelde boosaardigheid tegen Paulus bemerkte dat hij reden genoeg had om er geloof aan te slaan, vers 16-22.

VII. Des oversten zorge voor de veiligheid van Paulus, waardoor hij de volvoering van het plan voorkwam, hij heeft hem namelijk terstond onder sterke bewaking uit Jeruzalem naar Cesarea gezonden, waar Felix, de Romeinse stadhouder, toen verblijf hield, en hoe Paulus aldaar veilig is aangekomen, vers 23-35.

Handelingen 23:1-5

Paulus was dikwijls voor Heidense overheden en raadsvergaderingen gebracht, door welke hij, en de zaak die hij voorstond, geminacht werden, omdat zij hem noch zijne zaak begrepen, en nu dacht hij misschien, dat hij voor het sanhedrin te Jeruzalem gebracht zijnde, er een beter gehoor zou vinden, maar wij zien, dat hij daar al evenmin vordert. Wij hebben hier:

I. Paulus' betuiging van zijn oprechten wandel. Of de hogepriester hem ene vraag deed, of de overste aan den raad zijne zaak heeft voorgesteld, wordt ons niet gezegd. Maar Paulus treedt hier op:

1. Met grote kloekmoedigheid. Hij was volstrekt niet onthutst, of van zijn stuk gebracht nu hij voor zulk ene hoge vergadering gebracht is, waarvoor hij in zijne jeugd zo groot een eerbied gekoesterd heeft, ook vreesde hij niet hun rekenschap te doen van de brieven, die zij hem gaven naar Damascus om de Christenen aldaar te vervolgen, hoewel het nu -voor zoveel wij weten-voor de eerste maal was, dat hij hen sedert dien tijd wedergezien heeft, maar hij hield de ogen op den raad. Toen Stefanus voor hen gebracht was, dachten zij hem te overbluffen, maar konden het niet, omdat hij zulk ene heilige kalmte en gerustheid had, allen, die in den raad zaten, de ogen op hem houdende, zagen zijn aangezicht als het aangezicht eens engels, Hoofdstuk 6:15. Nu Paulus voor hen gebracht was, dacht hij hen beschaamd te kunnen maken door hen zo vrijmoedig aan te zien, maar hij kon het niet, zo groot was hun goddeloze onbeschaamdheid. Maar nu werd in hem vervuld wat God aan Ezechiël had beloofd, Hoofdstuk 3:8, 9, Ik heb uw aangezicht stijf gemaakt tegen hun aangezichten, vrees hen niet, en ontzet u niet voor hun aangezichten.

2. Met een goed geweten, en dat gaf hem goeden moed. "Mannen broeders", zei hij, "ik heb met alle goede consciëntie voor God gewandeld tot op dezen dag. Hoe ik ook beschuldigd word, mijn hart beschuldigt mij niet, maar getuigt voor mij." Hij is altijd een Godsdienstig man geweest. Hij heeft nooit vrij geleefd, maar steeds verschil gemaakt tussen zedelijk goed en kwaad, zelfs reeds in zijn onwedergeboren staat. Hij was, naar de rechtvaardigheid, die in de wet is, onberispelijk. Hij was geen onnadenkend man, niet iemand, die niet denkt bij hetgeen hij doet, geen listig man, die zich niet bekommert om hetgeen hij doet, zo hij er slechts zijn doel mede kan bereiken. Zelfs toen hij de gemeente Gods heeft vervolgd, dacht hij, dat hij dit doen moest, en dat hij er God een dienst mede bewees. Zijn geweten was niet verlicht, maar hij heeft altijd naar deszelfs inspraak gehandeld, zie Hoofdstuk 26:9. Hij schijnt veeleer te spreken van den tijd sedert zijne bekering, sints hij den dienst des hogepriesters verliet, en hierdoor hun misnoegen tegen zich had gaande gemaakt. Hij zegt niet: Van het begin tot op dezen dag, maar: "Al den tijd, waarin gij mij beschouwd hebt als een afvallige, een vijand van uwe kerk, tot op dezen dag heb ik met alle goede consciëntie voor God gewandeld. Wat gij ook van mij moogt denken, ik heb mij in alles loffelijk gedragen, ik heb eerlijk gewandeld," Hebr. 13:18. Hij heeft niets anders op het oog gehad dan God te behagen, zijn plicht te doen in die zaken, waarover zij zo vertoornd op hem waren. In alles wat hij gedaan heeft voor de oprichting van het koninkrijk Gods, het koninkrijk van Christus onder de Heidenen, heeft hij naar zijn geweten gehandeld. Zie hier den aard van een eerlijk man:

a. Hij ziet God voor zich, leeft als onder Zijne ogen, en met het oog op Hem.

Wandel voor Mijn aangezicht, en wees oprecht.

b. Hij maakt ene gewetenszaak van hetgeen hij zegt en doet, en hoewel hij in dwaling kan zijn, onthoudt hij zich toch naar zijn beste weten van hetgeen slecht is, en houdt zich aan hetgeen goed is.

c. Hij is nauwgezet in alles -en die dat niet zijn, zijn ook niet waarlijk nauwgezet-hij is het in al zijn wandel. Ik heb met alle goede consciëntie voor God gewandeld, mijn gehele wandel was onder de leiding en de heerschappij van het geweten.

d. Hiermede gaat hij voort, hierin volhardt hij, "zo heb ik geleefd tot op dezen dag." Welke veranderingen er ook in hem plaats hebben, hij is nog altijd dezelfde, strikt nauwgezet van geweten. En zij, die aldus met alle goede consciëntie voor God wandelen, kunnen, gelijk Paulus hier, hun aangezicht opheffen en niet vrezen, en, indien hun hart hen niet veroordeelt, dan hebben zij vrijmoedigheid tegenover God en de mensen, zoals Job, toen hij nog vasthield aan zijne oprechtheid, en zoals Paulus zelf, wiens roem deze was: namelijk de getuigenis van zijn geweten.

II. De gewelddadigheid, waaraan Ananias, de hogepriester, zich schuldig maakte: hij beval degenen, die bij hem stonden, de beambten van het hof, dat zij hem op den mond zouden slaan, vers 2, hem, hetzij met de hand of met ene roede, een slag op de tanden te geven. Onzen Heere Jezus werd aldus in dit hof smaadheid aangedaan door een der dienstknechten, Johannes 18:22, zoals voorzegd was, Micha 4:14, zij zullen den Richter Israël's met de roede op het kinnebakken slaan. Maar hier was nu een bevel van het hof om dit te doen, en waarschijnlijk werd het ook gedaan.

1. De hogepriester had zich ten hoogste aan Paulus geërgerd, sommigen denken, dat het was, omdat hij den raad zo vrijmoedig aanzag, alsof hij wilde, dat zij de ogen voor hem neer zouden slaan, anderen denken dat het was, omdat hij zich in zijne toespraak niet tot hem in het bijzonder, als voorzitter van het hof, heeft gewend, met de ene of andere benaming om zijn eerbied voor hem te kennen te geven, maar hen allen vrij en gemeenzaam als mannen broeders had toegesproken. Zijn betuiging van oprechtheid was al ene genoegzame reden om toorn en ergernis te wekken bij iemand, die vast besloten had hem te verderven. Toen hij hem gene misdaad ten laste kon leggen, dacht hij, dat het al misdadig genoeg in hem was om zijne eigene onschuld te betuigen.

2. In zijne woede gaf hij bevel hem te slaan, en hem aldus schande aan te doen, hem op den mond te slaan, als hebbende overtreden met zijne lippen, en als teken, dat hij zwijgen moest. Tot deze brutale en barbaarse wijze van doen nam hij de toevlucht, toen hij niet kon antwoorden op de wijsheid en den Geest door welken hij sprak. Zo heeft Zedekia Micha, en Pashur Jeremia geslagen, 1 Koningen 22:24, Jeremia 20:2, toen zij in den naam des Heeren hebben gesproken. Indien wij dus zulke smaad aan Godvruchtige mensen zien aangedaan, of indien wij zelven dien hoon hebben te verduren wegens ons wèl doen en wèl spreken, dan moeten wij dit niet vreemd vinden. Christus zal de kussen Zijns monds, Hooglied 1:2, geven aan hen, die om Zijnentwil op den mond geslagen worden. En hoewel men verwachten mag, dat, gelijk Salomo zegt, men de lippen zal kussen degene, die rechte woorden antwoordt, Spreuken 24:26, zien wij toch dikwijls, dat het tegenovergestelde plaats heeft.

III. De aankondiging van Gods toorn tegen den hogepriester wegens deze goddeloosheid ter plaatse des gerichts, Prediker 3:16, het komt overeen met hetgeen daar volgt in vers 17, en waarmee Salomo zich troost: Ik zei in mijn hart: God zal den rechtvaardige en den goddeloze oordelen. God zal u slaan, gij gewitte wand, vers 3. Paulus heeft dit niet in zondige drift of hartstocht gezegd, maar

in heilige verontwaardiging wegens dit misbruiken van macht door den hogepriester, en met iets van een' profetischen geest, volstrekt niet in een geest van wraakzucht.

1. Hij duidt hem aan in zijn waren aard: Gij gewitte wand, gij geveinsde, een muur van slijk, afval en vuil, met wat puin er onder, die dan gepleisterd of gewit was. Het is dezelfde vergelijking, die Christus gebruikt heeft, toen Hij de Farizeeën vergeleek bij witgepleisterde graven, Mattheus 23:27. Zij, die met loze kalk pleisterden, zijn niet in gebreke gebleven om zich zelven te pleisteren met iets, waardoor zij niet alleen rein, maar ook fraai uitzagen.

2. Hij kondigt hem zijn oordeel aan: "God zal u slaan, zal Zijne schrikkelijke oordelen over u brengen, inzonderheid geestelijke oordelen. Hugo de Groot is van mening, dat dit spoedig daarna vervuld werd in zijne verwijdering uit zijn ambt als hogepriester, hetzij door den dood, of door dat hij er uit ontzet werd, want hij vindt dat spoedig daarna een ander met dit ambt bekleed is, waarschijnlijk is hij plotseling door een slag der Goddelijke wrake getroffen. Jerobeams hand verdorde, toen hij haar tegen een profeet had uitgestrekt.

3. Hij toont ene goede reden voor dat oordeel: "wat zit gij daar, als president van het hoogste gerechtshof der kerk, voorgevende mij te oordelen naar de wet, mij volgens de wet schuldig te verklaren en te veroordelen, en beveelt gij, dat men mij zal slaan voordat nog ene misdaad tegen mij bewezen is, hetgeen tegen de wet is?" Niemand moet geslagen worden, tenzij hij slagen waardig is, slagen verdiend heeft Deuteronomium 25:2. Het is in strijd met alle wetten, menselijke en Goddelijke, natuurlijke en positieve, om een mens te verhinderen zich te verdedigen, hem ongehoord te veroordelen. Toen Paulus geslagen werd door het gemeen, kon hij zeggen: Vader vergeef hun, zij weten niet wat zij doen, maar het is onverschoonbaar in een hogepriester, die gesteld is om naar de wet te oordelen.

IV. Hoe dit woord van Paulus ergernis heeft gegeven, vers 4. Die daarbij stonden, zeiden: scheldt gij den hogepriester Gods? Er is iets waarschijnlijks in de gissing, dat zij, die Paulus laakten om hetgeen hij gezegd had, gelovige Joden waren, die ijverden voor de wet, en bijgevolg ook voor de eer van den hogepriester, en het dus kwalijk namen, dat Paulus aldus gesproken had, en er hem om bestraften. Zie hier dan:

1. In hoe grote moeilijkheid Paulus zich bevond. Zijne vijanden mishandelden hem, en zijne vrienden waren gans niet geneigd hem te steunen, zich voor hem in de bres te stellen, of voor hem op te komen, integendeel, zij hebben hem om zijne houding en woorden gelaakt.

2. Hoe zelfs de discipelen van Christus ene neiging hebben om uiterlijke majesteit en macht te overschatten. Gelijk er onder de volgelingen van Christus geweest zijn, die omdat de tempel Gods tempel geweest is, en een majestueus gebouw was, het niet konden dragen, dat er iets gezegd werd, dat de verwoesting er van aankondigde, zo waren dezen, omdat de hogepriester een hoog ambt bekleedde en een man van aanzien was, hoewel een onverzoenlijke vijand van het Christendom, aan Paulus geërgerd omdat hij hem onverholen de waarheid zei.

V. Hoe Paulus zich verontschuldigde om hetgeen hij gezegd had, daar hij bevond, dat het een steen des aanstoots was voor zijne zwakkere broederen, en hen ook omtrent andere dingen tegen hem kon bevooroordelen. Deze Joodse Christenen waren wel zwak, maar zij waren toch broeders, zo

noemt hij hen hier, en, in aanmerking hiervan, is hij schier geneigd zijne woorden te herroepen, want: Wie wordt er geërgerd, zegt hij, dat ik niet brande? 2 Corinthiërs 11:29. Zijn vast besluit was zich zelven veeleer te verkorten in het gebruik van zijne Christelijke vrijheid, dan aanstoot te geven aan een zwakken broeder, veeleer dan zijn broeder te ergeren, zal hij in eeuwigheid geen vlees eten, 1 Corinthiërs 8:13. Zo ook hier, hoewel hij de vrijheid had genomen den hogepriester te zeggen waar het op stond, riep hij: Peccavi -ik heb verkeerd gedaan, toen hij bevond, dat het aanstoot had gegeven, en wenste hij, dat hij het niet gedaan had. En hoewel hij er den hogepriester niet om vergeving voor vroeg, noch zich bij hem er over verontschuldigde, heeft hij wel hun om vergeving gevraagd, die er over geërgerd waren, omdat het nu de tijd niet was om hen beter in te lichten of om te zeggen hetgeen er hem in kon rechtvaardigen.

1. Hij verontschuldigt zich hiermede, dat hij, toen hij het zei, niet bedacht met wie hij sprak, vers 5. Ik wist niet, broeders, dat het de hogepriester was, ouk êdein "ik dacht toen niet aan de waardigheid van zijn ambt, anders zou ik met meer eerbied tot hem hebben gesproken." Ik zie niet in, hoe wij met enige waarschijnlijkheid kunnen denken dat Paulus niet wist, dat hij de hogepriester was, want Paulus was op het feest zeven dagen in den tempel geweest, waar hij niet kon falen hem te zien, en dat hij hem zegt, dat hij daar zit om hem te oordelen naar de wet, toont, dat hij wist wie hij was, maar, zegt hij, ik bedacht het toen niet. Dr. Whitby geeft er dezen zin aan: de profetische aandrift, die over hem kwam en hem innerlijk bewoog om te zeggen wat hij gezegd heeft, liet hem niet toe er acht op te geven, dat het de hogepriester was, anders zou deze wet hem weerhouden hebben van aan die aandrift toe te geven, maar de Joden erkenden, dat de profeten ene vrijheid van spreken mochten gebruiken, ook als zij van oversten spraken, die anderen zich niet mochten veroorloven, zoals in Jesaja 1:10, 23. Of (als hij wijst op de betekenis, die Hugo de Groot en Lightfoot er aan hechten) Paulus verontschuldigt zich volstrekt niet in hetgeen hij gezegd heeft, maar rechtvaardigt het veeleer, "Ik erken, dat de hogepriester Gods niet gescholden moet worden, maar ik erken dezen Ananias niet als hogepriester, hij is een overweldiger, hij heeft dit ambt verkregen door omkoping, en de Joodse rabbijnen zeggen, dat hij die dit doet, geen rechter is, noch als zodanig moet geëerd worden." Maar:

2. Hij draagt zorg, dat wat hij gezegd heeft niet tot een precedent gesteld zal worden ter verzwakking van de verplichting, door die wet opgelegd. Want er is geschreven, en het blijft ene wet in volle kracht: Den overste uws volks zult gij niet vloeken. Het strekt tot algemeen welzijn, dat de eer der overheid hoog gehouden worde, en niet zal lijden om het zich misdragen van hen, die het ambt bekleden, daarom behoort in het spreken van en tot vorsten en rechters dat decorum in acht te worden genomen. Zelfs in den tijd van Job werd het niet betamelijk geacht om tot een koning te zeggen: gij Belial, en tot prinsen: gij goddelozen, Job 34:18. Zelfs als wij weldoen, en er om lijden, moeten wij het geduldig dragen, 1 Petrus 2:20. Niet alsof voorname lieden niets van hun fouten en gebreken mogen horen, en over openbare grieven niet door daartoe bevoegde personen op betamelijke wijze geklaagd zou mogen worden, maar wij moeten toch grote bezorgdheid koesteren voor de eer en den goeden naam van hen, die in hoogheid zijn gezeten en met gezag zijn bekleed, omdat de wet Gods eist, dat hun bijzondere eerbied worde betoond, als Gods plaatsvervangers, en het kan gevaarlijke gevolgen hebben om diegenen op enigerlei wijze te steunen, die de heerschappij verwerpen, en de heerlijkheden lasteren, Judas 8. Vloek den koning niet, zelfs in uwe gedachte, Prediker 10:20.

Handelingen 23:6-11

Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen, maar uit alle die redt hem de Heere. Paulus erkende, dat hij de waarheid hiervan ervaren heeft in de vervolgingen, die hij onder de Heidenen had te verduren, 2 Timotheus 3:11, de Heere heeft mij uit alle verlost. En nu bevindt hij, dat Hij, die verlost heeft, nog verlost en zal verlossen. Hij, die hem in het vorige hoofdstuk verlost heeft uit het geweld des volks, verlost hem nu uit het geweld der ouderlingen.

I. Zijne eigene schranderheid en gevatheid kwam hem wel enigszins te stade, en heeft veel bijgedragen tot zijne ontkoming. Paulus' grootste ere, waaraan hij de meeste waarde hechtte, was, dat hij een Christen was, en een apostel van Christus, en alle andere ere heeft hij geminacht, als niets geacht, in vergelijking daarmee, hij achtte die drek te zijn, opdat hij Christus mocht gewinnen, en toch heeft hij het soms nodig gehad om ook van andere ere, die hij bezat, gebruik te maken, en dan heeft hem dit goeden dienst bewezen. Zijn Romeins burgerrecht heeft hem in het vorige hoofdstuk er voor behoed om door den overste als een landloper gegeseld te worden, en hier redt hem zijn farizeërschap om door het sanhedrin veroordeeld te worden als een afvallige van het geloof en de aanbidding van den God Israël's. Het is volstrekt niet in strijd met onze bereidwilligheid om voor Christus te lijden, om alle wettige middelen, ja zelfs kunstgrepen in het werk te stellen, beide om lijden te voorkomen, en om er ons uit te bevrijden. Het verstandig en eerlijk beleid, door Paulus hier aangewend ter zijner behoudenis, bestond in verdeling te brengen onder zijne rechters, hen tweedrachtig te maken, en, door de ene partij nog meer tegen hem te vertoornen, de tegenovergestelde partij voor zich te winnen.

1. De grote raad bestond uit Sadduceeën en Farizeeën, en Paulus bemerkte dit. Hij kende het karakter van veler hunner van den tijd af, dat hij onder hen geleefd heeft, en hij zag mannen onder hen, die hij kende als Sadduceeën, en anderen, van wie hij wist, dat zij Farizeeën waren, vers 6. Het ene deel was van de Sadduceeën, en het andere van de Farizeeën, en de beide partijen waren misschien van gelijke sterkte. Nu was er wel een zeer groot verschil onder hen, maar over het algemeen kwamen zij toch genoeg met elkaar overeen om te zamen de zaken van den raad af te doen. De Farizeeën waren blinde ijveraars voor de ceremoniën, niet alleen voor die, welke door God waren ingesteld, maar ook voor die, welke tot de inzettingen der ouden behoorden. Zij waren zeer gezet op het gezag der kerk, eisten gehoorzaamheid aan hare bevelen, hetgeen aanleiding gaf tot menige twist tussen hen en onzen Heere Jezus, maar tevens waren zij zeer rechtzinnig in het geloof der Joodse kerk betreffende de wereld der geesten, de opstanding der doden, en het leven in de toekomende wereld. De Sadduceeën waren Deïsten, gene vrienden der Schrift of der Goddelijke openbaring. Zij erkenden, dat in de boeken van Mozes ene goede geschiedenis en ene goede wet waren vervat, maar met de andere boeken des Ouden Testaments hadden zij zeer weinig op, Mattheus 22:23. Het bericht, dat hier omtrent de Sadduceeën gegeven wordt, is:

a. Dat zij de opstanding loochenden, niet slechts de herleving des lichaams, maar ook een toekomenden staat van beloning en straf. Zij hadden gene hoop op eeuwige gelukzaligheid, noch vrees voor eeuwige rampzaligheid, gene verwachting van iets aan gene zijde des doods, en het was naar die beginselen, dat zij zeiden: Het is te vergeefs God te dienen, en dat zij de hoogmoedigen gelukzalig achtten, Maleachi 3:14, 15.

b. Dat zij het bestaan ontkenden van engelen en geesten, en geen ander bestaan erkenden, dan dat van de stof. Zij dachten zich God zelf als lichamelijk, dat Hij, evenals wij, een lichaam heeft met ledematen en geledingen. Als zij in het Oude Testament van engelen lazen, dan hielden zij die voor boden, door God gezonden om, naar het nodig was, Zijne boodschappen te volbrengen, of dat het indrukken waren, gewerkt op de verbeelding van hen, tot wie zij gezonden waren, maar gene werkelijk bestaande wezens, dat zij dit waren, of dat, alles veeleer dan wat zij waren. En wat betreft de zielen der mensen, zij beschouwden ze als niets anders dan het temperament, de gemoedsgesteldheid van het lichaam, of de levensgeesten, maar zij ontkenden het afzonderlijk bestaan der ziel in een staat van afscheiding van het lichaam, of dat er verschil is tussen de ziel van den mens en die van een dier. Dezen hebben er ongetwijfeld aanspraak op gemaakt vrijdenkers te zijn, maar in werkelijkheid was hun denken zo laag, ongerijmd en slaafs mogelijk. Het is vreemd, dat mannen van zo verdorvene, goddeloze beginselen in het ambt werden gesteld, lid konden wezen van het groot sanhedrin, maar velen van hen waren aanzienlijke en vermogende lieden, die zich voegden naar de openbare instellingen, en zo kwamen zij aan hun plaats en behielden haar. Maar over het algemeen werden zij als ketters gebrandmerkt, op gelijke lijn gesteld met de Epicuriërs, werd tegen hen gebeden, werden zij als uitgesloten beschouwd van het eeuwige leven. Witsius denkt, dat het gebed, door de hedendaagse Joden tegen de Christenen gebruikt, door Gamaliël, die het had opgesteld, bedoeld was tegen de Sadduceeën, en dat zij in hun gewone verwensing: Dat de naam der goddelozen verrotte, hen op het oog hadden. Maar hoe ontaard was de hoedanigheid, en hoe ellendig de toestand der Joodse kerk, als. zulke profane mannen onder hun regeerders geteld werden!

2. Ten opzichte nu van het verschil tussen de Farizeeën en de Sadduceeën verklaarde Paulus. zich openlijk voor de Farizeeën en tegen de Sadduceeën, vers 6. Hij riep, zodat hij door allen gehoord kon worden: "Ik ben een Farizeeër, werd als Farizeeër opgevoed, ja ik ben een geboren Farizeeër, want ik ben de zoon eens Farizeeërs, mijn vader is dit voor mij geweest, en in zo verre ben ik nog een Farizeeër, dat ik hoop op de opstanding der doden, en ik kan in waarheid zeggen, dat, indien de zaak recht begrepen werd, het zou blijken, dat het hierom is, dat ik word geoordeeld." Toen Christus op aarde was hebben de Farizeeën zich het meest tegen Hem gekant, omdat Hij getuigde tegen hun inzettingen en hun verdorvene uitlegging van de wet, maar na Zijne hemelvaart waren het de Sadduceeën, die zich het vijandigst hebben betoond jegens Zijne apostelen, omdat zij in Jezus de opstanding der doden verkondigden, Hoofdstuk 4:1, 2. En in Hoofdstuk 5:17 wordt gezegd, dat die van de sekte der Sadduceeën vervuld werden met nijdigheid tegen hen, omdat zij het leven en de onsterfelijkheid predikten, welke aan het licht gebracht zijn door het Evangelie. Hier nu belijdt Paulus een Farizeeër te zijn, in zo ver de Farizeeërs gelijk hadden. Hoewel hij, in zover het Farizeïsme vijandig was aan het Christendom, er zich tegen gesteld heeft, en tegen alle inzettingen, die in mededinging met de wet Gods ingevoerd werden, of in tegenspraak met de wet van Christus, heeft hij er zich voor verklaard, in zover het zich tegenover het Sadduceïsme stelde. Wij moeten van gene waarheid Gods slechte gedachten koesteren, noch schromen om haar te belijden, omdat zij voorgestaan wordt door mensen, die in andere opzichten verdorven zijn. Als de Farizeeën hopen op de opstanding der doden, dan gaat Paulus hierin met hen mede, is hij, of zij het willen of niet, een hunner. Hij kon in waarheid zeggen, dat hij, vervolgd zijnde als Christen, om die zaak, nl. de hoop en opstanding der doden, geoordeeld wordt. Hij wist misschien, dat de Sadduceeën, ofschoon zij op het gemene volk niet zoveel invloed hadden als de Farizeeën, toch heimelijk het grauw tegen hem hadden opgezet onder voorwendsel van zijn prediken onder de Heidenen, maar in werkelijkheid, omdat hij de hoop en de opstanding der doden had gepredikt, zoals hij zegt in Hoofdstuk 24:15, en

Hoofdstuk 26:6, 7. Hoewel Paulus tegen de inzettingen der ouden predikte (zoals zijn Meester ook gedaan heeft) en hierin de Farizeeën tegenstond, heeft hij toch meer gewicht gehecht aan zijne prediking van de opstanding der doden en een toekomenden staat, waarin hij met de Farizeeën samen stemde.

3. Dit bracht verdeeldheid in den raad. Het is waarschijnlijk dat de hogepriester het met de Sadduceeën hield (zoals hij het ook vroeger met hen gehouden had, Hoofdstuk 5:17, en zoals hij dit ook getoond heeft in zijne woede tegen Paulus, vers 2) hetgeen de Farizeeën nog te meer deed ontstellen. Maar zo was het, er ontstond tweedracht tussen de Farizeeën en de Saduceën, vers 7. Want dit woord van Paulus maakte de Sadduceeën nog ijveriger in hun vervolging van hem, terwijl de ijver der Farizeeën er door afnam, zodat de menigte verdeeld werd -eschisthê -er was ene scheuring, een twist onder hen, en hun ijver begon van Paulus af en tegen elkaar gekeerd te worden. Zij konden nu ook niet voortgaan in hun handelen tegen hem, als zij tot gene overeenstemming onder elkaar konden komen. Zij konden hem niet vervolgen wegens het verbreken der eenheid van de kerk, als er zo weinig eenheid des geestes onder elkaar was. Al het geroep was tegen Paulus geweest, maar nu ontstond er een groot geroep tegen elkaar, vers 9, zo zeer had in dien tijd een geest van woede en geweld de overhand onder alle klassen der Joden, dat alles met gedruis en geraas geschiedde, en op zo onstuimige wijze legden zij hun ijver voor de grote beginselen van hun Godsdienst aan den dag, waarmee zij echter slechts zeer weinig gedaan kregen, want de toorn des mans werkt Gods gerechtigheid niet. Tegensprekers kunnen wèl door onpartijdig redeneren, maar nooit door een groot geroep, of geschreeuw overtuigd worden.

4. Hierop hebben de Farizeeën (Zou men het geloven?) Paulus' partij gekozen, vers 9. Zij streden -diemachonto -zij streden, zeggende: Wij vinden geen kwaad in dezen mens. Hij had zich betamelijk en eerbiedig gedragen in den tempel, had de diensten der kerk bijgewoond, en hoewel dit slechts nu en dan was, toonde het toch, dat hij er niet zulk een vijand van was als men hem had voorgesteld, hij had goed ter zijner verdediging gesproken, goede rekenschap van zich gegeven, en nu verklaarde hij zich rechtzinnig ten opzichte van de grote beginselen van den Godsdienst, zowel als nauwgezet in zijn wandel, daarom kunnen zij niet inzien, dat hij iets gedaan heeft des doods of der banden waardig. Ja, zij gaan nog verder.

"Indien een geest tot hem gesproken heeft of een engel betreffende Jezus, en hem geboden heeft te prediken wat hij predikt, behoren wij, ook al zijn wij niet zo overtuigd, dat wij hem geloven, toch gewaarschuwd te zijn om hem niet tegen te staan, opdat wij niet bevonden worden tegen God te strijden, zoals ook Gamaliël, die zelf een Farizeeër was, gezegd heeft, Hoofdstuk 5:39. Nu kunnen wij hier ter ere van het Evangelie opmerken, dat zelfs de tegenstanders er voor getuigd hebben, en soms werd door de kracht der waarheid de erkenning ontwrongen, niet slechts van het onschadelijke er van, maar ook van deszelfs voortreffelijkheid, zelfs aan hen, die het vervolgden. Pilatus vond gene schuld in Christus, hoewel hij Hem ter dood bracht, en Festus vond gene schuld in Paulus, hoewel hij hem gevangen liet blijven, en de Farizeeën hier achten het mogelijk, dat aan Paulus van den hemel ene opdracht is gezonden door een engel, om te doen wat hij deed, en toch schijnen zij, als ouderlingen, zich daarna met den hogepriester verenigd te hebben om hem te vervolgen, Hoofdstuk 24:1. Zij zondigden tegen de kennis, die zij niet slechts hadden, maar soms ook erkenden, gelijk Christus van hen gezegd heeft: Zij hebben ze (nl. de werken van Christus) gezien, en beiden Mij en Mijn Vader gehaat, Johannes 15:24. Maar toch willen wij hopen, dat sommigen van hen ten minste, voortaan ene betere mening van Paulus gehad hebben, dan zij tot nu

toe gehad hebben, gunstiger jegens hem gezind waren, daar zij zulk een bevredigend bericht hadden ontvangen, zowel van zijn nauwgezetten levenswandel, als van zijn geloof betreffende ene toekomende wereld, en dan moet het ter hunner ere gezegd worden, dat hun ijver voor de inzettingen der ouden, waarvan Paulus was afgeweken, in zoverre verslonden was in ijver voor de grote, fundamentele leerstellingen van den Godsdienst, die Paulus was blijven aankleven, en zo hij zich van harte met hen wil verenigen tegen de Sadduceeën, en wil blijven vasthouden aan de hoop en de opstanding der doden, dan zullen zij zijn verlaten van de ceremoniële wet geen kwaad in hem vinden, maar in liefde hopen, dat hij wandelt naar het licht, dat God hem door een engel of een geest gegeven heeft, en wel verre van hem te willen vervolgen, zullen zij hem steunen en beschermen. De vervolgzieke Farizeeën in de Roomse kerk zijn niet van dien geest, want laat iemand nog zo oprecht en ijverig de artikelen des Christelijken geloofs zijn toegedaan, zo hij niet tevens het hoofd buigt voor het gezag der kerk, vinden zij genoeg kwaad in hem om hem ten dode toe te vervolgen.

II. Des oversten zorg en bemoeienis kwamen hem nog meer te stade, want toen hij dien twistappel onder de Farizeeën had geworpen (waardoor onderlinge strijd onder hen ontstaan was en een goed getuigenis van de Farizeeën voor hem was verkregen,) was hij toch nog geen stap verder gekomen, maar wèl in gevaar om door hen verscheurd te worden, de Farizeeën trokken hem naar de ene zijde om hem in vrijheid te stellen, en de Sadduceeën trokken hem naar de andere zijde om hem ter dood te brengen, of om hem voor het volk te werpen, zoals Daniël in den kuil der leeuwen, zodat de overste genoodzaakt was om met zijne soldaten aan te rukken en hem te bevrijden, zoals hij ook vroeger gedaan heeft, Hoofdstuk 21:32, en Hoofdstuk 22:24.

1. Zie hier het gevaar, waarin Paulus zich bevond: tussen zijne vrienden en zijne vijanden zou hij waarschijnlijk verscheurd zijn ge- worden. Aan zodanige geweldenarijen zijn diegenen onderhevig, die boven anderen uitmunten, merkwaardig geworden zijn, zoals Paulus, die door sommigen zo geliefd was, en door anderen zo mishandeld werd!

2. Zijne redding: de overste gebood, dat het krijgsvolk zou afkomen, en hem uit het midden van hen wegrukken, uit het vertrek van den tempel, waar hij den raad bevolen had bijeen te komen, en in de legerplaats brengen, in den toren van Antonia, want hij zag wel, dat hij van hen niets te weten zou komen omtrent de zaak.

III. Het meest van alles kwam hem de vertroosting Gods te stade. De overste had hem uit de handen van wrede mensen gered, maar hield hem toch gevangen, en hij wist niet wat het einde der zaak zou zijn. De legerplaats, of burcht, strekte hem wel tot bescherming, maar hij was er gevangen, en daar hij hem nu voor zo groot een dood bewaarde, zou hij er hem voor nog groter een dood in kunnen bewaren. Wij bevinden niet, dat iemand uit de apostelen of ouderlingen te Jeruzalem tot hem gekomen is, zij hebben er of geen moed toe gehad, of er gene vergunning toe verkregen. Paulus was misschien in den volgenden nacht vol van zorg over hetgeen er van hem worden zou, en dacht er wellicht over na, hoe zijne tegenwoordige benauwdheid tot iets goeds zou kunnen leiden. Toen heeft de Heere Jezus hem een vriendelijk bezoek gebracht, en hoewel het te middernacht was, was het toch zeer tijdig, vers 11. De Heere stond bij hem, kwam aan zijne legerstede, hoewel het misschien slechts een stro-leger was, om hem te tonen, dat Hij in werkelijkheid den gehelen dag hem nabij was geweest, even stellig en gewis, als Hij nu in den nacht zichtbaar bij hem stond. Wie ook tegen ons moge zijn, wij behoeven niet te vrezen zo de Heere slechts voor ons is, indien de Heere bij ons staat.

Als Hij onze bescherming op zich neemt, kunnen wij hen, die ons verderf zoeken, wel tarten. De Heere is onder degenen, die mijne ziel ondersteunen, en dus kan niets verkeerd gaan.

1. Christus zegt hem goeden moed te hebben, "Heb goeden moed, Paulus, wees niet verslagen, laat hetgeen geschied is u niet bedroeven, en laat hetgeen nog voor u ligt u niet verschrikken." Het is de wil van Christus, dat Zijne getrouwe dienstknechten altijd goedsmoeds zullen zijn. Wellicht is Paulus, toen hij nadacht over het gebeurde in zorge geweest over zich zelven, vroeg hij zich af, of hij wèl gedaan heeft in hetgeen hij den vorigen dag tot den raad gezegd had, maar Christus geeft hem door Zijn woord de overtuiging, dat God zijn gedrag had goedgekeurd. Of wellicht heeft het hem ontroerd, dat zijne vrienden niet tot hem kwamen, maar Christus' bezoek zei reeds, al zou Hij het niet met woorden gezegd hebben: Heb goeden moed, Paulus.

2. Het is wel een vreemd argument, dat hij gebruikt om hen te bemoedigen. Gelijk gij te Jeruzalem van Mij betuigd hebt, alzo moet gij ook te Rome getuigen. Men zou zo denken, dat dit niet zeer troostrijk was, "Gelijk gij veel moeite en verdriet voor Mij geleden hebt, alzo zult gij nog veel meer lijden," en toch was dit bedoeld om hem te vertroosten, want hierin wordt hem te verstaan gegeven:

a. Dat hij in hetgeen hij tot nu toe geleden heeft Christus heeft gediend als getuige voor Hem. Het was niet om ene schuld of misdaad van hem, dat hij met vuisten werd geslagen, en het was niet zijn vroeger vervolgen van de gemeente, dat nu tegen hem gedacht wordt, hoewel hij zelf het wel tegen zich zelven kon herdenken, maar hij ging nog steeds voort met zijn arbeid.

b. Dat hij zijn getuigenis nog niet voleindigd heeft, noch dat hij door zijne gevangenschap nu als onnut ter zijde was gelegd, maar dat hij voor nog verderen dienst bewaard bleef. Door niets werd Paulus zo zeer ontmoedigd als door de gedachte, dat hij van zijn dienen van Christus weggenomen zou worden, dat hij geen goed meer zou kunnen doen aan de zielen der mensen.

Vrees niet zegt Christus, Ik heb nog niet afgedaan met u.

c. Paulus scheen ene bijzondere neiging (ene zeer onschuldige neiging) gehad te hebben om naar Rome te gaan en dáár het Evangelie te verkondigen, hoewel het er reeds gepredikt was, en er ene gemeente was geplant, maar, Romeins burger zijnde, verlangde hij ene reis daarheen te doen, en had er ook reeds het voornemen toe opgevat, Hoofdstuk 19:21. Nadat ik te Jeruzalem zal geweest zijn, moet ik ook Rome zien. En enigen tijd geleden had hij aan de Romeinen geschreven, dat hij verlangde hen te zien, Romeinen 1:11. Nu was hij gereed te denken, dat hiermede zijn voornemen verijdeld was geworden, zodat hij Rome nooit zou zien, maar Christus zegt hem, dat zijn wens vervuld zal worden, daar hij er slechts de eer van Christus mede op het oog had, en goed wilde doen.

Handelingen 23:12-35

Wij hebben hier het verhaal van een complot, gesmeed tegen het leven van Paulus, hoe het beraamd werd, hoe het werd ontdekt, en hoe het werd verijdeld.

I. Hoe dit complot werd beraamd. Zij bemerkten, dat zij door een volksoploop niets konden gedaan krijgen, evenmin als door een proces daarom nemen zij dan nu de toevlucht tot de barbaarse methode van moord. Zij willen hem plotseling overvallen en hem met dolksteken ombrengen, zo zij hem slechts binnen hun bereik kunnen krijgen. Zo rusteloos is hun kwaadwilligheid tegen dezen goeden mens, dat wanneer het ene plan faalt, zij dadelijk met een ander gereed zijn. Merk hier nu op:

1. Wie het waren, die dit complot hebben beraamd, het waren sommigen van de Joden, die ten uiterste tegen hem vertoornd waren, omdat hij de apostel der Heidenen was, vers 12.

En zij waren meer dan veertig, die dezen eed te zamen gedaan hadden, vers 13. O Heere! hoe zijn mijne tegenpartijen vermenigvuldigd!

2. Wanneer de samenspanning gevormd werd: als het dag geworden was. Satan had hun hart vervuld in den nacht om het complot te beramen, en, zodra het dag was, kwamen zij bij elkaar om er uitvoering aan te geven, beantwoordende aan hetgeen de profeet zegt van sommigen, die ongerechtigheid bedenken en kwaad werken op hun legers, in het licht van den morgenstond doen zij het, Micha 2:1. In den nacht verscheen Christus aan Paulus om hem te beschermen, en toen het dag was, verschenen er veertig mannen om hem te verderven. Zo vroeg waren zij niet op, of Christus was hen voor. God zal haar helpen in het aanbreken van den morgenstond. Psalm 46:6. 3. Waarin het complot bestond. Deze mannen verbonden zich te zamen in een verbond, dat zij misschien wel een heilig verbond hebben genoemd, om elkaar bij te staan, en dat ieder hunner alles doen zou wat in zijne macht was om de anderen te helpen en bij te staan om Paulus te vermoorden. Het was vreemd, dat zo groot een getal zo spoedig bij elkaar was gebracht, en dat nog wel in Jeruzalem, uit wie alle besef van menselijkheid en eer zozeer geweken was, dat zij zich tot zulk een bloedig voornemen verbonden. Wel mocht de klacht des profeten betreffende Jeruzalem herhaald worden: Hoe is de getrouwe stad tot ene hoer geworden! Zij was vol recht, gerechtigheid herbergde daarin, maar nu doodslagers, Jesaja 1:21. Welk een monsterachtig denkbeeld moeten deze mannen zich van Paulus gevormd hebben, eer zij zich in staat gevoelden om zo monsterachtig een plan tegen hem te beramen. Men moet hen hebben doen geloven dat hij de slechtste der mensen was, een vijand van God en Godsdienst, de vloek en de gesel van zijn geslacht, terwijl zijn wezenlijk karakter juist het tegenovergestelde was van dat alles. Maar welke wetten van waarheid en gerechtigheid zijn zo heilig en zo sterk dat boosaardigheid en blinde, hartstochtelijke ijver er niet door heen zullen breken! 4. Hoe vast hun verbond was, naar zij dachten. Opdat niemand hunner bij nader bedenken, of door afschuw bevangen voor zo snood ene daad, terug zou gaan, hebben zij zich vervloekt, zich verbonden onder een anathema, de ergste verwensingen over zich zelven inroepende, over hun ziel, hun lichaam, hun gezin, indien zij Paulus niet doodden, en dat wel zo spoedig, dat zij niets wilden nuttigen, niet wilden eten of drinken totdat zij het gedaan zouden hebben. Welk ene samenknoping van boosheid hebben wij hier! Het plan te beramen om een onschuldig man, een goed man, een nuttig man, een man, die hun geen kwaad gedaan had, maar hun gaarne zoveel hij kon goed wilde

doen, te vermoorden, dat was den weg van Kaïn ingaan, en toonde dat zij van hun vader, den duivel waren die een mensenmoorder was van den beginne. Maar, alsof dit nog ene kleine zaak was:

a. Hebben zij er zich toe verbonden. Tot kwaad doen te neigen, en zich voor te nemen het te doen, is slecht, maar er zich toe te verbinden om het te doen is nog veel slechter. Dat is een verbond aan te gaan met den duivel, het is trouw te zweren aan den vorst der duisternis, het is gene plaats te laten voor berouw, ja het is als een tarten van het berouw.

b. Zij verbonden er elkaar toe, en deden alles wat zij konden, niet slechts om de verdoemenis hunner eigene ziel te verzekeren, maar ook die van hen, die zij met zich in het complot trokken.

c. Zij toonden ene grote minachting van de voorzienigheid Gods daar zij zich verbonden zo iets te doen en binnen zo korten tijd, dat zij, zonder enig voorbehoud met betrekking tot de beschikking en de leiding van Gods voorzienigheid konden blijven vasten. Als wij zeggen: Morgen zullen wij dit of dat doen, al is het ook nog zo goed of geoorloofd, moeten wij toch, in zo ver wij niet weten wat morgen geschieden zal, er bijvoegen: Zo de Heere wil. Maar hoe kunnen zij dit voorbehoud omtrent de toelating van Gods voorzienigheid er voor stellen, als zij weten, dat hetgeen zij voornemens zijn te doen lijnrecht in strijd was met het verbod van Gods woord?

d. Zij toonden ook ene grote minachting van hun eigene ziel en hun lichaam: van hun eigene ziel door er een vloek over in te roepen zo zij niet voortgingen in hun verschrikkelijk opzet. Voor welk een ontzettend dilemma hebben zij zich gesteld! God zal hen voorzeker tegenkomen met Zijn vloek indien zij er mede voortgaan, en zij wensen dat Hij het doen zal, dat is: hen tegenkomen zal met Zijn vloek, indien zij het niet doen! Ook voor hun lichaam toonden zij minachting, (want moedwillige zondaars verderven beiden,) door zich te verbinden om zich de noodzakelijke steunsels des levens te onthouden tot zij iets gedaan zouden hebben, dat zij nooit wettig konden doen, en misschien ook bij gene mogelijkheid konden doen. Zulke taal der hel wordt gesproken door hen, die wensen, dat God hen zal verdoemen, en de duivel hen halen zal, indien zij dit of dat niet doen.

Dewijl zij den vloek hebben liefgehad, dat die hun overkome. Sommigen denken, dat de betekenis van dezen vloek was, dat zij Paulus wilden doden als een Achan, iets dat vervloekt is, een beroerder van het leger, of, zo zij het niet deden, dan zouden zij zich in zijne plaats als een vloek voor God stellen.

e. Zij toonden ene vurige begeerte om tot die zaak te geraken, een heftig ongeduld totdat zij volbracht zou zijn, niet alleen gelijk David's vijanden, die tegen hem raasden, en tegen hem zwoeren, Psalm 102:9 1), maar gelijk de dienstknechten van Job tegen zijn vijand: Och of wij van zijn vlees hadden, wij zouden niet verzadigd worden, Job 31:31. Van vervolgers wordt gezegd, dat zij Gods volk opeten, alsof zij brood aten, Psalm 14:4. Het is hun even zeer een voldoening als spijze voor een hongerige. 5. Welke methode zij volgden voor de uitvoering. Het is niet mogelijk om tot Paulus te genaken in de legerplaats, dáár is hij onder de bijzondere bescherming der regering, en hij is er gevangen gezet, niet zoals anderen, opdat hij geen kwaad zou doen, maar opdat aan hem geen kwaad gedaan zal worden. Daarom hebben zij het nu zo overlegd: de overpriesters en ouderlingen moeten van den gouverneur der vesting verlangen om Paulus tot hen in de raadzaal te laten komen, om nog een nader verhoor te ondergaan. Zij hebben hem nog enige vragen te doen, of nog iets tot hem te zeggen, dan zullen zij op zijn gang van den burcht naar de raadzaal een einde maken aan al

het getwist over Paulus door hem te doden, zo was nu het plan beraamd, vers 14, 15. Den gehelen dag doorgebracht hebbende met elkaar tot die goddeloosheid aan te sporen en te verbinden, komen zij tegen den avond bij de voornaamste leden van het groot sanhedrin, en, hoewel zij hun voornaamste bedoeling hadden kunnen verzwijgen, en hen onder een ander voorwendsel hadden kunnen bewegen om Paulus te ontbieden, zijn zij zo zeker van hun goedkeuring van dit schelmstuk, dat zij zich niet schamen en ook niet vrezen hun mede te delen dat zij zich met vervloeking vervloekt hebben niets te zullen nuttigen totdat zij Paulus zullen gedood hebben. Zij twijfelen niet of de overpriesters zullen hen niet alleen steunen, maar hun ook de behulpzame hand bieden, dat zij hun werktuigen zullen zijn om de gelegenheid te verkrijgen om Paulus te doden, ja, en zelfs ten hunnen behoeve te liegen door bij den overste voor te geven, dat zij nader kennis wilden nemen van de zaken van Paulus, terwijl zij daar niets van meenden. Welk een laag, slecht denkbeeld koesterden zij van hun priesters, als zij zich met zulk ene boodschap tot hen durven wenden! En toch! hoe snood ook het voorstel was, dat zij hun deden, hebben de priesters en de ouderlingen (voor zoveel blijkt) er toch in toegestemd, en hebben zij op het eerste woord zonder de minste aarzeling beloofd hun hierin genoegen te geven. In plaats van hen te bestraffen, gelijk zij hadden behoren te doen, wegens hun goddeloos complot, hebben zij hen er in versterkt, omdat het gericht was tegen Paulus, dien zij haatten, en aldus hebben zij zich tot medeplichtigen gemaakt in de misdaad, even goed, alsof zij van den beginne af in de samenspanning waren geweest.

II. Hoe het complot ontdekt werd. Wij bevinden niet, dat de samenzweerders behalve hun eed van trouw ook een eed van geheimhouding hebben afgelegd, hetzij omdat zij dachten, dat het niet nodig was, (ieder hunner zou wel het stilzwijgen hieromtrent bewaren) of omdat zij dachten hun plan wel te kunnen vol- voeren, al zou het ook uitlekken. Maar Gods voorzienigheid heeft het zo beschikt, dat het aan het licht kwam, en daarom voor goed werd verijdeld. Zie hier:

1. Hoe het aan Paulus werd ontdekt, vers 16. Er was een jongeling, die aan Paulus verwant was, hij was de zoon zijner zuster, wiens moeder waarschijnlijk te Jeruzalem woonde. Op de ene of andere wijze-hoe wordt ons niet gezegd-had hij van deze lage gehoord, hetzij, dat hij het bij toeval gehoord had, toen zij er met elkaar over spraken, of er bericht van had ontvangen van sommigen, die in het complot waren, en hij ging, waarschijnlijk zoals hij gewoon was, in de legerplaats tot zijn oom om hem te brengen wat hij nodig had, hetgeen hem vrijen toegang tot hem verschafte, en hij boodschapte Paulus wat hij gehoord had. God heeft velerlei wegen en middelen om in het licht te brengen hetgeen in de duisternis verborgen is, en hoewel de werkers er van zich diep versteken willen voor den Heere, hun raad verbergende, kan Hij toch maken, dat het gevogelte des hemels de stem zou wegvoeren, en het gevleugelde het woord zou te kennen geven, Prediker 10:20, of dat de tong der samenzweerders zelven hen zou verraden.

2. Hoe het door den jongeling, die het aan Paulus had te kennen gegeven, aan den overste ontdekt werd. Dit deel van de geschiedenis wordt zeer omstandig verhaald, misschien wel omdat de schrijver ooggetuige was van de beleidvolle behandeling dezer zaak, en er zich de bijzonderheden van met genoegen herinnerd heeft. Door zijne verstandige, kalme en vreedzame houding had Paulus invloed verkregen op de officieren. Hij kon een der oversten over honderd tot zich roepen, hoewel zulk een hoofdman over honderd een man was van gezag, die krijgsknechten onder zich had, gewoon was te roepen, maar niet om geroepen te worden, en hij was bereid om op Zijn roepen te komen, vers 17. Paulus verzocht hem dezen jongeling tot den overste te brengen, daar hij hem iets had mede te delen, waarbij de eer der regering betrokken was. De overste heeft hem zijn verzoek

gaarne toegestaan, vers 18. Hij heeft geen gewoon soldaat met hem gezonden, maar ging zelf mede om hem te bemoedigen, zijne boodschap den overste aan te bevelen en zijne achting voor Paulus aan den dag te leggen. "Paulus, de gevangene, (dat was zijn titel nu) heeft mij tot zich geroepen, en begeerd, dat ik dezen jongeling tot u zou brengen, wat zijne aangelegenheid is weet ik niet, maar hij heeft u wat te zeggen." Men bewijst ware barmhartigheid aan arme gevangenen door voor hen te handelen, zowel als door aan hen te geven. "Ik was ziek en in de gevangenis en gij hebt ene boodschap voor mij gedaan," zal even goed in rekening worden gebracht als: "Ik was ziek en in de gevangenis en gij zijt tot mij gekomen, om mij te bezoeken, of hebt mij ene gave gezonden." Zij, die bekendheid en invloed hebben, moeten bereid zijn ze te gebruiken ten dienste van hen, die zich in gevaar of benauwdheid bevinden. Deze overste over honderd heeft door die daad van beleefdheid mede geholpen om aan Paulus het leven te redden, hetgeen ons moet aansporen om, als de gelegenheid er toe zich voordoet, evenzo te handelen. Open uwen mond voor den stomme, Spreuken 31:8. Zij, die aan Gods gevangenen gene goede gave kunnen geven, kunnen toch wel eens een goed woord voor hen spreken. De overste ontving het bericht met grote minzaamheid en welwillendheid, vers 19. Hij nam den jongeling bij de hand, zoals een vriend, of een vader, om hem te bemoedigen, opdat hij niet van zijn stuk zou raken, maar zich verzekerd zou gevoelen van een gunstig gehoor te erlangen. Dat deze bijzonderheid zo opgemerkt wordt, behoort voorname mannen aan te moedigen om ook voor de geringsten genaakbaar te willen wezen voor elke boodschap, die hun de gelegenheid geeft om goed te doen, zich te voegen tot de nederigen. Deze gemeenzaamheid, waartoe deze Romeinse tribuun of kolonel, den neef van Paulus heeft toegelaten, wordt hier ter zijner ere vermeld. Laat niemand denken dat hij zich door zijne nederigheid of barmhartigheid zal verkleinen. Hij nam hem ter zijde, opdat niemand anders kennis zou krijgen van de zaak, en vroeg hem: " Wat is het, dat gij mij hebt te boodschappen? Zeg mij, waarin ik Paulus van dienst kan zijn." De overste heeft waarschijnlijk te meer vriendelijkheid willen betonen, omdat hij zich bewust was zich blootgesteld te hebben aan gevangenschap met verbeurdverklaring van goederen door dat hij Paulus, tegen diens privilege als Romeins burger, gebonden had, waarvoor hij hem nu gaarne vergoeding wil doen. De jongeling heeft den overste snel en naar behoren zijne boodschap gedaan, vers 20, 21. "De Joden", (hij zegt niet wie, ten einde zich niet ongunstig uit te laten over de overpriesters en de ouderlingen, daar het hem te doen was om zijns ooms leven te redden niet om zijne vijanden te beschuldigen), "zijn overeengekomen om van u te begeren, dat gij Paulus morgen in den raad zoudt afbrengen, in de veronderstelling, dat gij hem zonder wacht zoudt zenden, omdat de weg slechts kort is, dien hij gaan moet, maar geloof hen niet, wij hebben reden te denken, dat gij hen niet zult geloven of ter wille zijn, als gij de waarheid weet, want meer dan veertig mannen uit hen leggen hem lagen, zij hebben gezworen hem te doden, en zijn nu gereed, verwachtende de toezegging van u, maar gelukkig ben ik hen voor geweest." De overste zond den jongeling heen met een bevel van geheimhouding: zeg niemand voort, dat gij mij zulks geopenbaard hebt, vers 22. Op het gunstbetoon van aanzienlijken moet niet altijd geroemd of van gesproken worden, en zij, die niet kunnen zwijgen, zijn niet geschikt om in zaken gebruikt te worden. Indien het bekend werd, dat aan den overste dit bericht gebracht was, zouden zij misschien een ander plan beramen om Paulus te doden, en daarom "houd het voor u, zwijg er over."

III. Hoe het complot verijdeld werd. Daar de overste zag, hoe ingeworteld en onverzoenlijk de kwaadwilligheid der Joden was tegen Paulus, hoe rusteloos en onstuimig zij waren in het beramen van plannen om hem kwaad te doen, en hoe licht hij er medeplichtig aan zou kunnen worden als beambte, besloot hij hem zo spoedig mogelijk buiten hun bereik te brengen. Hij ontving het bericht met afgrijzen en verontwaardiging over de laagheid en bloeddorstigheid van deze Joden, en hij

schijnt te vrezen, dat zij, indien hij Paulus in den burcht hield, al was het ook onder nog zo sterk ene wacht, toch nog middelen zouden vinden om hun voornemen te volvoeren, hetzij door de wacht om te brengen, of den burcht in brand te steken, en, wat er ook van moge komen, hij zal, zo het mogelijk is, Paulus beschermen, omdat hij achtte, dat deze zulk ene behandeling niet verdiende. Hoe treurig is het te zien, dat de Joodse overpriesters, toen zij van dit moordkomplot kennis kregen, het gesteund, er aan meegeholpen zouden hebben, terwijl een Romeins overste, als hij er kennis van krijgt, zuiver en alleen uit een natuurlijk besef van rechtvaardigheid en menselijkheid, zich er toe begeeft om het te verijdelen en zich daarvoor veel zorg en moeite getroost!

1. Hij geeft bevel, dat een aanmerkelijk detachement van de Romeinse krijgsmacht onder zijn bevel zich gereed moet maken om met allen mogelijken spoed naar Cesarea te gaan, en Paulus derwaarts te brengen, tot Felix den stadhouder, waar hij eerder kon verwachten, dat hem recht gedaan zou worden, dan te Jeruzalem door het groot sanhedrin. Het komt mij voor, dat de overste, zonder enigerlei plichtsverzaking Paulus wel in vrijheid had kunnen stellen, hem verlof gevende om nu zelf verder voor zijne veiligheid te zorgen, want hij was hem niet wettelijk als een misdadiger overgeleverd om door hem in bewaring te worden gehouden. Hij zelf erkent bevonden te hebben, dat er gene beschuldiging tegen hem was, die den dood of banden waardig is, vers 29, en hij had dezelfde zorge moeten hebben voor zijne vrijheid, als die hij voor zijn leven heeft gehad, maar hij vreesde, dat dit de Joden al te zeer tegen hem zou vertoornen. Of misschien was hij, bevindende, dat Paulus een zeer buitengewoon man was, er fier op hem als gevangene en onder zijne bescherming te hebben, en de grote praal, waarmee hij hem wegzond, geeft dit ook wel te kennen. Twee hoofdmannen over honderd moesten hierbij dienst doen, vers 23, 24. Zij moesten twee honderd krijsknechten, waarschijnlijk van hun eigene compagnie, gereed maken om naar Cesarea te gaan, daarbij nog zeventig ruiters, en twee honderd schutters, die, naar sommigen denken, tot de lijfwacht van den overste behoorden. Of deze schutters ruiters of voetknechten waren, is niet zeker, zeer waarschijnlijk waren het voetknechten, als piekeniers ter bescherming van de ruiterij. Zie hoe rechtvaardiglijk God de Joden onder het Romeinse juk heeft gebracht, als zulk een troep van Romeinse soldaten nodig was om hun te beletten ene afgrijselijke misdaad te volvoeren! Al die macht, ja zelfs een gedeelte van die macht, was niet nodig, om te beletten, dat Paulus door zijne vrienden bevrijd zou worden. Een tienmaal sterkere macht zou niet hebben kunnen beletten, dat hij door een engel verlost zou worden, indien het Gode had behaagd hem op die wijze uitredding te schenken, zo als Hij soms gedaan heeft, maar:

a. De overste bedoelde hiermede de Joden ten toon te stellen al een hardnekkig, woelziek volk, dat niet door gewone middelen, door de gewone dienaren van het gerecht, binnen de palen van plicht en betamelijkheid gehouden kon worden, maar in ontzag moest gehouden worden door zulk een vertoon van macht, en vernomen hebbende hoe velen er in de samenspanning tegen Paulus waren, dacht hij, dat ene kleinere macht onvoldoende zou zijn gebleken om hun snood opzet te verijdelen.

b. God bedoelde hiermede Paulus te bemoedigen, want onder zulk een geleide bleef hij niet slechts veilig in de handen zijner vrienden, maar uit de handen zijner vijanden. Maar Paulus heeft, evenmin als Ezra, zulk ene wacht begeerd, Ezra 8:22, en om dezelfde reden, nl. wijl hij betrouwde op de algenoegzaamheid Gods, die wacht was dus uitsluitend aan de zorg des oversten te danken. Maar aldus is hij ook bekend geworden als een man van gewicht, en zijn zijne banden in Christus openbaar geworden in het ganse land, Filippenzen 1:13, zodat ook het merendeel der broederen in den Heere door zijne banden vertrouwen gekregen hebben, toen zij hem bewaakt zagen eerder als

een liefhebber van zijn vaderland, dan als ene pest van zijn land, en dat zo groot een prediker zo groot en voornaam een gevangene was geworden. Toen zijne vijanden hem haatten, en zijne vrienden, vrees ik, hem veronachtzaamden, heeft de Romeinse tribuun hem ondersteund en gezorgd: Ten eerste. Voor zijn gerief. Laat ze zadelbeesten bestellen, opdat zij Paulus daarop zetten. Als zijne Joodse vervolgers zijne overbrenging naar Cesarea hadden bevolen, dan zouden zij hem te voet hebben laten gaan, of hem op ene kar derwaarts heengevoerd hebben, of op ene slede, of hem achter op het paard van een der ruiters gezet hebben, maar de overste behandelt hem als heer, hoewel hij zijn gevangene is, en beveelt, dat hem een goed paard gegeven worde om op te rijden, gans niet bevreesd, dat hij er mede weg rijden zou. Ja de order luidt, dat zij niet een zadelbeest, maar zadelbeesten zullen bestellen, om er Paulus op te zetten, en zo moeten wij onderstellen, of dat hem zoveel statigheid was toegestaan, om ook een of meer pakpaarden te hebben, of nog eerder, dat hij, zo het ene hem niet beviel, een ander kon nemen, of (naar de gissing van sommige uitleggers) dat hem zadelbeesten toegewezen waren voor zich en zijne vrienden en metgezellen, zo velen als er met hem zouden willen gaan om hem gezelschap te houden op reis en hem van dienst te zijn. Ten tweede. Voor zijne veiligheid, er worden hun door hun opperbevelhebber strenge orders gegeven om hem behouden over te brengen tot den stadhouder Felix, aan wie hij wordt overgegeven, en die voor alle burgerlijke zaken onder de Joden het oppergezag had, zoals deze overste het had voor de krijgszaken. De Romeinse geschiedschrijvers spreken veel van dezen Felix als een man van lage afkomst, die zich door zijne listen en kunstgrepen tot stadhouder van Judea had weten te verheffen, in de uitoefening van welk ambt Tacitus van hem zegt: Per omnem sævitium ac libidinem jus regium servili ingenio exercuit. Hij gebruikte koninklijke macht met een slaafsen geest, en in verband met al de verscheidenheden van wreedheid en wellust, Tacitus, Hist. 5. Aan het oordeel van zulk een man wordt de arme Paulus nu overgeleverd, en toch was dit nog beter dan in de handen te zijn van Ananias, den hogepriester! Een gevangene nu aldus naar de wet overgeleverd zijnde, behoort evengoed beschermd te worden als een vorst. Ter meerdere veiligheid van Paulus geeft de overste bevel, dat hij tegen de derde ure des nachts weggeleid zal worden, hetgeen, naar sommigen denken, drie uur na zonsondergang was, opdat zij, daar het nu omstreeks het Pinksterfeest was (dat is: in het midden van den zomer) in de koelte van den nacht konden reizen. Anderen verstaan het van drie uur na middernacht, in de derde nachtwake, omstreeks drie uur in den morgen, opdat zij den dag voor zich zouden hebben, en buiten Jeruzalem zouden zijn voor dat Paulus' vijanden op de been waren, en alzo ook iedere volksoploop zouden vermijden. Zij, nl. Paulus' vijanden, konden dan brullen, als zij opstonden, zoals een leeuw, die gene prooi heeft, of dien men zijne prooi ontroofd heeft.

2. Hij schrijft een brief aan Felix, den stadhouder dezer provincie, waarin hij zich ontlast van alle verdere zorg voor Paulus en de gehele zaak nu aan Felix in handen geeft. Deze brief is hier totidem verbis - verbatim opgenomen, vers 25. Waarschijnlijk heeft Lukas, de geschiedschrijver, er een afschrift van gehad, daar hij Paulus op die reize vergezeld heeft. In dezen brief nu kunnen wij opmerken:

A. De complimenteuze begroeting van den stadhouder, vers 26. Hij is de machtigste stadhouder Felix, die titel wordt hem natuurlijk en van rechtswege gegeven, hij is "Zijne Excellentie", enz. Hij zendt hem groetenis, wenst hem heil en voorspoed.

B. De rechtvaardige en onpartijdige voorstelling, die hij hem geeft van de zaak van Paulus.

a. Dat hij iemand was, tegen wie de Joden een wrok hadden. Zij hebben hem gegrepen, en zouden hem gedood hebben, en Felix kende het temperament der Joden misschien zo goed, dat hij hem, Paulus, dus daar niet minder om zou achten, vers 27.

b. Dat hij hem beschermd had, omdat hij een Romein was. "Toen zij op het punt waren van hem te doden, ben ik daarover gekomen met het krijgsvolk, een aanmerkelijk getal soldaten, en heb hem hun ontnomen", welke daad ten behoeve van een Romeins burger, hem bij den Romeinsen stadhouder kon aanbevelen.

c. Dat hij niet achter het eigenlijke van de zaak is kunnen komen, noch wat het was, dat hem bij de Joden zo gehaat maakte, en zo onderhevig deed zijn aan hun kwaadwilligheid. Hij heeft de juiste methode gevolgd om het te weten te komen, hij bracht hem af in hun raad, vers 28, om daar ondervraagd te worden, hopende, dat hij, hetzij uit hun aanklacht tegen hem, of uit zijne bekentenis, iets zou vernemen omtrent de oorzaak van al dat rumoer, maar hij bevond hem beschuldigd te worden over vragen hunner wet, vers 29, over de hoop en de opstanding der doden, vers 6. Deze overste was een man van verstand en van eer, en er waren goede beginselen in hem ten opzichte van recht en van menselijkheid, en toch! zie met hoe veel geringachting hij spreekt van ene andere wereld, en van de grote dingen dien wereld, alsof datgene nog ene vraag, nog twijfelachtig was, dat van ontwijfelbare zekerheid is, en waarin beide partijen, behalve de Sadduceeën, overeen kwamen, en alsof datgene slechts ene vraag was van hun wet, hetwelk voor geheel het mensdom van het uiterste gewicht is. Maar misschien bedoelt hij meer de vraag over hun ceremoniële kerkgebruiken dan over hun leerstellingen, en hun twist met hem betrof, naar hij bemerkte, het meer of minder verplichtende van hun ceremoniële wet, die hij beschouwde als iets, waarvan het der moeite niet waardig is te spreken. De Romeinen stonden aan de volken, die zij ten onder hadden gebracht, de vrije uitoefening van hun Godsdienst toe, en nooit hebben zij hun den hun willen opdringen. Maar als bewaarders van den openbaren vrede, wilden zij hun niet toelaten, om onder schijn van hun Godsdienst te handhaven, hun naasten te mishandelen.

d. Dat hij dus in zoverre begreep, dat er gene beschuldiging tegen hem was, die den dood of banden waardig is, en nog veel minder, dat er zo iets tegen hem bewezen was. Door hun slechtheid hadden de Joden zich hatelijk gemaakt bij de wereld, zij hadden hun eigene eer bezwalkt, hun eigene kroon ontheiligd, smaadheid en schande gebracht over hun kerk, hun wet, en hun heilige plaats, en nu schreeuwen zij tegen Paulus, alsof hij hun eer had verminderd, was dit dan ene misdaad des doods of der banden waardig? Hij verwijst de zaak van Paulus naar Felix, vers 30. "Als mij te kennen gegeven was, dat van de Joden ene lage tegen dezen man gelegd zou worden, om hem, zonder vorm van proces, te doden, zo heb ik hem terstond aan u gezonden, die de meest bevoegde persoon zijt om een onderzoek naar de zaak in te stellen en er een oordeel over uit te spreken, en laten zijne beschuldigers hem nu, zo hun dit gelieft, volgen, en voor u zeggen hetgeen zij tegen hem hebben, want, als krijgsman opgeleid zijnde, maak ik er gene aanspraak op ook rechter te zijn. Vaarwel."

3. Dienovereenkomstig wordt Paulus naar Cesarea gebracht. De soldaten kregen hem in den nacht veilig buiten Jeruzalem, en lieten de samenzweerders tijd om te bedenken, of zij al of niet zouden eten en drinken voor zij Paulus hadden omgebracht, en of zij geen berouw moesten hebben over de goddeloosheid van hun' eed ten opzichte van Paulus, en over het roekeloze er van ten opzichte van hen zelven. Indien sommigen van hen, uit aanmerking van hun eed zich lieten doodhongeren, of uit toorn wegens hun teleurstelling, dan vielen zij onbeklaagd. Paulus werd naar Antipatris gevoerd, dat

op zeventien mijlen afstands van Jeruzalem' en ongeveer halverwege Cesarea was gelegen, vers 31. Van dáár keerden de twee honderd voetknechten en de twee honderd schutters terug naar Jeruzalem en hun kwartieren in den burcht, want nu zij Paulus buiten gevaar hadden gebracht, was zo sterk ene wacht niet meer nodig, maar de ruiters konden dienen om hem naar Cesarea te brengen, en dit met meer spoed doen. Dit deden zij, niet slechts om zich zelven, maar ook om aan den beschermeling huns meesters moeite te besparen, en dit is een voorbeeld voor dienstboden, om niet slechts met gehoorzaamheid de bevelen hunner meesters uit te voeren, maar ook met verstandig beleid, zoals het het meest in het belang hunner meesters is.

4. Hij werd overgegeven in de handen van Felix, als zijn gevangene, vers 33. De officieren gaven den brief, en met den brief ook Paulus aan Felix over, en hebben zich alzo van hun' last gekweten. Paulus had nooit naar omgang gestreefd met de groten der aarde, maar wel met de discipelen, overal waar hij kwam. Maar door Gods voorzienigheid wordt zijn lijden zo bestuurd, dat hij er de gelegenheid door kreeg om voor aanzienlijke mannen van Christus te getuigen, en zo had Christus ook voorzegd van Zijne discipelen, dat zij voor stadhouders en koningen gesteld zullen worden, om Zijnentwil, hun tot een getuigenis, Markus 13:9. De stadhouder vroeg uit welke provincie des rijks de gevangene afkomstig was, en hem werd gezegd, dat hij uit Cilicië was, vers 34, en hij belooft hem een spoedig verhoor, vers 35. Ik zal u horen, als ook uwe beschuldigers hier zullen gekomen zijn. Ik zal, gelijk het een' rechter betaamt, beide partijen horen. Hij gaf nu bevel, dat hij, in het rechthuis van Herodes zou bewaard worden, in een vertrek van het paleis, dat naar Herodes den Grote genoemd werd, die het had gebouwd. Dáár had hij nu gelegenheid om bekend te worden met de aanzienlijke mannen van des stadhouders hof, en ongetwijfeld heeft hij van die bekendheid met hen het best mogelijke gebruik gemaakt.

HOOFDSTUK 24

1 En vijf dagen daarna kwam de hogepriester Ananias af met de ouderlingen, en een zekeren voorspraak, genaamd Tertullus, dewelke verschenen voor den stadhouder tegen Paulus.
2 En als hij geroepen was, begon Tertullus hem te beschuldigen, zeggende:
3 Dat wij grote vrede door u bekomen, en dat vele loffelijke diensten dezen volke geschieden door uw voorzichtigheid, machtigste Felix, nemen wij ganselijk en overal met alle dankbaarheid aan.
4 Maar opdat ik u niet lang ophoude, ik bid u, dat gij ons, naar uw bescheidenheid, kortelijk hoort.
5 Want wij hebben dezen man bevonden te zijn een pest, en een, die oproer verwekt onder al de Joden, door de ganse wereld, en een oppersten voorstander van de sekte der Nazarenen.
6 Die ook gepoogd heeft den tempel te ontheiligen, welken wij ook gegrepen hebben, en naar onze wet hebben willen oordelen.
7 Maar Lysias, de overste, daarover komende, heeft hem met groot geweld uit onze handen weggebracht;
8 Gebiedende zijn beschuldigers tot u te komen; van dewelken gij zelf, hem onderzocht hebbende, zult kunnen verstaan, al hetgeen, waarvan wij hem beschuldigen.
9 En ook de Joden stemden het toe, zeggende, dat deze dingen alzo waren.
10 Maar Paulus, als hem de stadhouder gewenkt had, dat hij zou spreken, antwoordde: Dewijl ik weet, dat gij nu vele jaren over dit volk rechter zijt geweest, zo verantwoord ik mijzelven met des te beteren moed.
11 Alzo gij kunt weten, dat het niet meer dan twaalf dagen zijn, van dat ik ben opgekomen om te aanbidden te Jeruzalem;
12 En zij hebben mij noch in den tempel gevonden tot iemand sprekende, of enige samenrotting des volks makende, noch in de synagogen, noch in de stad;
13 En zij kunnen niet bewijzen, waarvan zij mij nu beschuldigen.
14 Maar dit beken ik u, dat ik naar dien weg, welken zij sekte noemen, den God der vaderen alzo diene, gelovende alles, wat in de wet en in de profeten geschreven is;
15 Hebbende hoop op God, welke dezen ook zelf verwachten, dat er een opstanding der doden wezen zal, beiden der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen.
16 En hierin oefen ik mijzelven, om altijd een onergerlijk geweten te hebben bij God en de mensen.
17 Doch na vele jaren ben ik gekomen om aalmoezen te doen aan mijn volk, en offeranden.
18 Waarover mij gevonden hebben, geheiligd zijnde, in den tempel, niet met volk, noch met beroerte, enige Joden uit Azie;
19 Welke behoorden hier voor u tegenwoordig te zijn, en mij te beschuldigen, indien zij iets hadden tegen mij.
20 Of dat dezen zelf zeggen of zij enig onrecht in mij gevonden hebben, als ik voor den raad stond;
21 Dan van dit enig woord, hetwelk ik riep, staande onder hen: Over de opstanding der doden word ik heden van ulieden geoordeeld!
22 Toen nu Felix dit gehoord had, stelde hij hen uit, zeggende: Als ik nader wetenschap van dezen weg zal hebben, wanneer Lysias, de overste, zal afgekomen zijn, zo zal ik volle kennis nemen van uw zaken.
23 En hij beval den hoofdman over honderd, dat Paulus zou bewaard worden, en verlichting hebben, en dat hij niemand van de zijnen zou beletten hem te dienen, of tot hem te komen.
24 En na sommige dagen, Felix, daar gekomen zijnde met Drusilla, zijn vrouw, die een Jodin was, ontbood Paulus, en hoorde hem van het geloof in Christus.

25 En als hij handelde van rechtvaardigheid, en matigheid, en van het toekomende oordeel, Felix, zeer bevreesd geworden zijnde, antwoordde; Voor ditmaal ga heen; en als ik gelegenen tijd zal hebben bekomen, zo zal ik u tot mij roepen.
26 En tegelijk ook hopende, dat hem van Paulus geld gegeven zou worden, opdat hij hem losliet; waarom hij hem ook dikwijls ontbood, en sprak met hem.
27 Maar als twee jaren vervuld waren, kreeg Felix Porcius Festus in zijn plaats; en Felix, willende den Joden gunst bewijzen, liet Paulus gevangen.

Wij lieten Paulus als gevangene in het rechthuis van Herodes te Cesarea, verwachtende, dat zijn verhoor spoedig zou plaats hebben, want in het begin zijner gevangenschap was er snelle voortgang in zijne zaken, maar later is die snelheid zeer afgenomen. In dit hoofdstuk hebben wij Paulus' terechtstelling voor den stadhouder Felix te Cesarea. Hier is:

I. De verschijning van de vervolgers tegen hem, vers 1, 2.

II. De beschuldiging tegen hem, uitgesproken door Tertullus, den advocaat van de vervolgers, de verzwaring der aanklacht met overvloed van complimenten aan het adres van den rechter, en overvloed van kwaadwilligheid tegen den gevangene, vers 2-8.

III. De bevestiging der aanklacht door het getuigenis der getuigen, of liever van de vervolgers zelven, vers 9. De verdediging van den gevangene, waarin hij met betamelijken eerbied voor den stadhouder, vers 10, de beschuldiging ontkent, en hen tart om haar te bewijzen, vers 11-13, de waarheid erkent en ene onwraakbare belijdenis aflegt van zijn geloof, om welk geloof zij hem haatten, vers 14-16, en een nauwkeuriger bericht geeft omtrent hetgeen was voorgevallen van dat zij hem het eerst gegrepen hebben, en van hen eist, dat zij zullen aanwijzen welk kwaad zij in hem gevonden hebben, vers 17-21.

V. Het uitstel der zaak, waardoor Paulus nog in gevangenschap blijft, vers 22, 23.

VI. Het onderhoud van den gevangene met den rechter, waardoor de gevangene hoopte den rechter goed te doen, en de rechter dacht van den gevangene geld te kunnen verkrijgen, maar beiden te vergeefs, vers 24-26.

VII. De verlenging van Paulus' gevangenschap gedurende twee jaren, tot een andere stadhouder kwam, vers 27, waarin hij nu even vergeten en veronachtzaamd schijnt, als er eerst drukte en opschudding om hem geweest is.

Handelingen 24:1-9

Wij kunnen veronderstellen, dat Lysias, de overste, na Paulus weggezonden te hebben naar Cesarea, aan de overpriesters en de anderen, die tegen Paulus waren opgetreden, te kennen heeft gegeven, dat zij indien zij hem van iets hadden te beschuldigen, hem naar Cesarea moesten volgen, dat zij hem daar zullen vinden, hem en ook een rechter, bereid om hen te horen, denkende misschien, dat zij zich niet zo veel moeite zullen getroosten. Maar waar is kwaadwilligheid al niet toe bereid?

I. Wij hebben hier nu de krachtige voortzetting van het rechtsgeding tegen Paulus.

1. Er wordt geen tijd verloren, want reeds na vijf dagen zijn zij gereed voor een verhoor. Om Paulus te vervolgen, worden terstond alle andere zaken ter zijde gelegd, zo verlangend zijn slechte mensen er naar om kwaad te doen! Sommigen rekenen deze vijf dagen van het ogenblik af, dat Paulus het eerst gegrepen werd, en dat wel met grote waarschijnlijkheid, want hij zegt hier, vers 11, dat het niet meer dan twaalf dagen zijn, dat hij naar Jeruzalem was opgekomen, en hij had zeven dagen doorgebracht voor zijne heiliging in den tempel, zodat deze vijf gerekend moeten worden van de laatste van die.

2. Die zijne rechters geweest waren, verschijnen hier zelven als zijne aanklagers. Ananias zelf, de hogepriester, die als rechter over hem had gezeten, staat nu om hem aan te klagen. Men kan er zich over verbazen:

a. Dat hij zich aldus heeft verkleind, de waardigheid van zijn ambt heeft vergeten! Moet de hogepriester aanklager gaan worden, al zijn werk in den tempel te Jeruzalem overlaten, om als aanklager opgeroepen te worden in het rechthuis van Herodes? Rechtvaardiglijk heeft God de priesters verachtelijk en onwaardig gemaakt, nu zij zich zelven alzo hebben gemaakt, Maleachi 2:9.

b. Dat hij dus zich zelven en zijne vijandschap tegen Paulus zou bloot leggen! Als mannen van den hoogsten rang tegen iemand kwaadwilligheid koesteren, dan achten zij het verstandig om anderen tegen hem te gebruiken, en zich zelven op den achtergrond te houden, vanwege den blaam, die er altijd mede gepaard gaat, maar Ananias schaamt zich niet zich als een gezworen vijand van Paulus te bekennen.

De ouderlingen vergezelden hem, om hun instemming met hem te betuigen en aan de vervolging kracht bij te zetten, want zij konden geen advocaat of procureur vinden, die de zaak met zoveel heftigheid zou vervolgen als zij het wensten. De moeite, die slechte mensen zich getroosten voor ene slechte zaak, hun berekening er voor, hun inschikkelijkheid waar het nodig is om hun doel te bereiken, hun onvermoeide vlijt en inspanning er voor moeten ons beschaamd maken om onze koudheid en traagheid en onverschilligheid voor hetgeen goed is.

II. Wij hebben hier de pleitrede tegen Paulus. De aanklagers brachten een zekeren voorspraak mede, genaamd Tertullus, een Romein, bedreven in de Romeinse wet en taal, en daarom het meest geschikt om gebruikt te worden in ene rechtszaak, die voor den Romeinsen stadhouder gebracht was, en dus ook het waarschijnlijkst gunst er voor zal verwerven.

De hogepriester en de ouderlingen hadden wel genoeg nijd en boosheid in hun hart, maar zij dachten niet, dat hun tong scherp genoeg was, en daarom hebben zij Tertullus in dienst genomen, die waarschijnlijk bekend was als een satiriek vernuft, en ongetwijfeld hebben zij hem ene ruime geldelijke beloning toegekend, waarschijnlijk uit den schat des tempels, waarover zij te beschikken hadden, daar het ene zaak was, die de kerk betrof. Paulus wordt nu voor den rechterstoel gebracht van Felix, den stadhouder. Hij werd geroepen, vers 2. Het is de taak van Tertullus, om voor de vervolging de aanklacht uit te spreken, en hij is een man, die alles zal zeggen wat men wil om zijn salaris te verdienen, de tong van huurlingen wordt daar altijd toe bereid gevonden. Gene zaak zo onrechtvaardig of er zijn advocaten voor te krijgen, om haar te bepleiten, en toch kunnen wij hopen, dat vele advocaten rechtvaardig genoeg zijn, om niet willens en wetens ene slechte zaak voor te staan, maar Tertullus behoorde niet tot hen. Zijne rede (of een uittreksel er van ten minste, want uit de redevoeringen van Cicero blijkt, dat de Romeinse advocaten bij dergelijke gelegenheden lange redevoeringen plachten te houden) wordt hier vermeld, en zij is een samenstel van vleierij en leugen, zij noemt kwaad goed, en goed kwaad.

1. Een der slechtste mensen wordt hier geprezen en toegejuicht als een van de grootste weldoeners, alleen maar omdat hij de rechter was. Felix wordt, zowel door de geschiedschrijvers van zijn eigen volk, als door Josephus, den Jood, voorgesteld als een zeer slecht man, die, steunende op zijn invloed aan het hof, zich allerlei slechtheid veroorloofde, een grote verdrukker was, zeer wreed en zeer hebzuchtig, moordenaars begunstigde en in bescherming nam, Joseph Antiquit lib. 20, cap. 6. En toch heeft Tertullus hier in naam van den hogepriester en de ouderlingen, waarschijnlijk wel naar bijzondere instructies van hen, hem gecomplimenteerd, hem tot in de wolken verheven, alsof hij zo goed een magistraat was als er nooit geweest is. En die lof komt al heel slecht van den hogepriester en de ouderlingen, daar hij kort te voren een voorbeeld heeft gegeven van zijne vijandschap tegen hun orde, want Jonathan, de hogepriester, of een der overpriesters, hem beledigd hebbende door ene al te vrijmoedige smaadrede tegen de tirannie van zijne regering, heeft hij hem door enige schurken, die hij tot dat doel gehuurd had, laten vermoorden, welke moordenaars later hetzelfde deden naarmate zij er voor gehuurd werden. Cujus facinoris quia nemo ultor extitit, invitati hac licentia sicarii multos confodiebant, alios propter privatos inimicitias, alios conducti pecunia etiam in ipso templo. -Niemand gevonden wordende om zo ontzettende slechtheid te straffen, hebben de moordenaars, aangemoedigd door deze straffeloosheid, verscheidene personen doodgestoken, sommigen uit persoonlijke kwaadwilligheid, en sommigen, omdat zij er voor gehuurd waren -en dat zelfs in den tempel. En toch hebben zij om hem te bewegen hun ter wille te zijn in hun boosaardige bedoelingen tegen Paulus, hun die vriendelijkheid te bewijzen ter beloning van hun vriendelijkheid in dat alles maar voorbij te zien, hem verheerlijkt als den grootsten zegen voor hun kerk en natie, die hun ooit te beurt is gevallen. Zij zijn gans bereid dit te erkennen, vers 3.

"Dat wij, van de kerk, groten vrede door u bekomen, en wij beschouwen u als onzen begunstiger en beschermer, en dat vele loffelijke diensten dezen volke van tijd tot tijd geschieden door uwe voorzichtigheid, uwe wijsheid, zorg en waakzaamheid." Om hem te geven wat hem toekomt, moet gezegd worden, dat hij het oproer gedempt heeft van dien Egyptenaar, van wie de overste sprak, Hoofdstuk 21:38. Maar zal de lof hiervoor hem beschutten tegen het rechtvaardig verwijt wegens zijne tirannie en verdrukking daarna? Zie hier:

a. Het ongeluk van de aanzienlijken, en een zeer groot ongeluk is het, dat hun verdiensten boven mate geprezen worden, terwijl men hen nooit in getrouwheid op hun fouten en gebreken wijst, hierdoor worden zij verhard en aangemoedigd in het kwade.

b. De staatkunde van slechte mensen, door vorsten te vleien om hetgeen zij verkeerd doen, hen tot nog erger aan te sporen. De bisschoppen van Rome zijn bevestigd in hun buitensporige kerkelijke macht, en geholpen in hun vervolgen van de dienstknechten van Christus door vleiende en liefkozende overweldigers en tirannen, en zo hebben zij hen als werktuigen gebruikt van hun boosaardigheid, juist zoals hier de hogepriester door zijne complimenten Felix tot zijn werktuig wilde maken. Zij beloven er steeds een dankbaar besef van te zullen hebben, vers 3. "Wij nemen het ganselijk en overal met alle dankbaarheid aan, overal en altijd, nemen wij het aan, bewonderen wij het, machtigste Felix. Bij alle gelegenheden zullen wij bereid zijn van u te getuigen, dat gij een wijs en goed stadhouder zijt, zeer verdienstelijk jegens het land." Indien hij werkelijk zulk een goed stadhouder was geweest, dan zou het ook recht zijn geweest, dat zij zijne goede diensten met alle dankbaarheid aannamen. Voor de weldaden, die wij door ene goede regering genieten, inzonderheid door het bestuur van wijze en goede regeerders, behoren wij beide aan God en mensen dankbaar te zijn. Het behoort tot de ere, die aan de magistraten toekomt, te erkennen, dat wij vrede en rust genieten onder hun bescherming, en de loffelijke diensten die zij door hun wijsheid en voorzichtigheid tot stand brengen. Daarom verwachten zij ook zijne gunst ten opzichte van deze zaak, vers 4, Zij wenden grote zorge voor om niet te veel van zijn tijd te vorderen. Wij willen u niet te lang ophouden, maar toch zijn zij overtuigd van zijn geduld: ik bid u, dat gij ons, naar uwe bescheidenheid, kortelijk hoort. Die gehele toespraak is: ad captandam benevolentiam -om hem te bewegen hun zaak te ondersteunen, en zij wisten zelven zo goed, dat het wel spoedig zou blijken, dat er veel meer boosaardigheid in, dan goede grond was voor, hun aanklacht, dat zij het nodig vonden om zich op die wijze in zijne gunst in te dringen. Iedereen wist, dat de hogepriester en de ouderlingen vijanden waren van het Romeinse bewind, zich zeer onbehaaglijk gevoelden onder hun juk, en dat zij daarom in hun hart Felix haatten, en toch, om slechts hun doel te bereiken ten opzichte van Paulus, betuigen zij hem, bij monde van hun raadsman, al dien eerbied, juist zoals zij hun eerbied betuigd hebben voor Pilatus en den keizer, toen zij onzen Zaligmaker hebben vervolgd. Vorsten kunnen niet altijd de genegenheid van hun volk beoordelen naar den lof en de toejuiching, die zij er van ontvangen, vleierij is een ding, ware trouw en gehechtheid is gans wat anders.

2. Een van de besten der mensen wordt hier beschuldigd als een der ergste boosdoeners, alleen omdat hij de gevangene was. Na die zinledige loftuiting komt hij nu tot zijne zaak, welke bestaat in Zijne Excellentie in te lichten omtrent den gevangene voor de balie, en dit deel zijner redevoering is even walglijk om den toon van scherts en spot, als het vorige om het uitbundige van de vleierij. Ik beklaag den man, en geloof, dat hij gene kwaadaardigheid koesterde tegen Paulus, ook denkt hij niet zoals hij spreekt, als hij hem aldus belastert, evenmin als hij dacht wat hij sprak in zijn vleien van Felix. Maar gelijk ik er niet anders dan bedroefd om kan zijn, dat een man van vernuft en verstand zulk ene veile tong heeft (gelijk men dit noemt) zo kan ik ook niet anders dan vertoornd wezen op mannen, die zulk een eerbiedwaardig ambt bekleedden en dus zo eerbiedwaardig van karakter hadden behoren te wezen, dat hun hart boosaardig genoeg was hem zulke woorden in den mond te leggen. Tweeërlei aanklacht brengt Tertullus in naam van den hogepriester bij Felix in.

A. Dat Paulus den vrede der natie verstoorde. Zij zouden Christus' discipelen niet als wilde dieren hebben kunnen jagen en vervolgen, indien zij hen niet eerst in de huiden van wilde dieren hadden

gestoken, hun niet de slechtste en laagste behandeling kunnen aandoen, indien zij hen niet eerst als de slechtsten en laagsten der mensen hadden voorgesteld, hoewel die voorstelling van hun aard en karakter volkomen vals was, en er niet de minste grond voor bestond. Onschuld, ja zelfs uitnemendheid en nuttigheid, zijn gene beschutting tegen laster, ook niet tegen den indruk door laster teweeggebracht op het gemoed zowel van magistraten als van de volksmenigte, om achterdocht en woede bij hen op te wekken, want al is die voorstelling nog zo rechtvaardig, als zij, gelijk hier het geval was, versterkt wordt door den schijn van ernst en onder voorgeven van heiligheid, en met zekerheid in het spreken en veel luidruchtigheid, zal er altijd iets van zijn, dat ingang vindt. De oude beschuldiging tegen Gods profeten was, dat zij de beroerders waren van het land, en tegen Gods Jeruzalem, dat het ene oproerige stad was, den koningen en landschappen schade aanbrengende, Ezra 4:15, 19, en tegen onzen Heere Jezus, dat Hij het volk afkerig maakte, en verbood den keizer schatting te geven. Het is nu hetzelfde hier tegen Paulus, en hoewel de beschuldiging volkomen vals is, wordt zij hier toch met alle mogelijke zekerheid betuigd e n bevestigd. Zij zeggen niet: "Wij verdenken hem van een gevaarlijk man te zijn, en hebben hem op die verdenking gegrepen": maar alsof de zaak gans onbetwistbaar zeker was: "Wij hebben bevonden dat hij dit is, wij hebben hem dikwijls en voorlang aldus bevonden", alsof hij reeds als verrader en rebel schuldig was verklaard. En toch is er, met dat al, in die gehele voorstelling geen woord waar, want als er naar Paulus' wezenlijk karakter een onderzoek zou worden ingesteld, zal men terstond het tegenovergestelde er van ontdekken.

a. Paulus was een nuttig man, en een grote zegen voor zijn land, een man van voorbeeldige oprechtheid en goedheid, dienstvaardig voor allen, tergend of beledigend voor niemand, en toch wordt hij hier een pest genoemd, vers 5. Wij hebben hem bevonden te zijn loimon - pestem -de plaag der natie, ene wandelende pestilentie, hetgeen hem verondersteld te zijn een man van een onstuimigen geest, kwaadaardig en gemelijk, iemand, die overal waar hij kwam, alles in wanorde bracht. Zij willen doen denken, dat hij in zijn' tijd meer kwaad gesticht heeft, dan ene pestilentie had kunnen veroorzaken, dat het kwaad dat hij deed, aanstekelijk was, en dat hij anderen even kwaaddoend maakte, als hij zelf was, dat het even noodlottig is in de gevolgen, als de pest, dood en verderf aanbrengende, alles verwoestende. Menige goede leerrede heeft hij gehouden, en menig goed werk heeft hij gedaan, en daarom wordt hij nu een pest genoemd.

b. Paulus was een vredestichter, een prediker van dat evangelie, hetwelk de rechtstreekse strekking heeft om alle vijandschap te doden, en waren, duurzamen vrede te vestigen. Zelf leefde hij vreedzaam en rustig, en hij leerde anderen ook zo te leven. En toch wordt hij hier voorgesteld als een, die oproer verwekt onder alle de Joden door de ganse wereld. De Joden waren misnoegd op de Romeinse regering en diegenen onder hen het meest, die de meest blinde ijveraars waren. Felix wist dit, en hield daarom een waakzaam oog op hen gericht. Nu wilden zij hem gaarne doen geloven, dat Paulus de man was, die hen zo maakte, terwijl zij zelven de mannen waren, die het zaad van factie en opstand onder hen zaaiden, en zij wisten dit, en de reden, waarom zij Christus en Zijn Godsdienst haatten, was, omdat Hij zich niet aan hun hoofd wilde stellen in een opstand tegen de Romeinen. De Joden waren overal zeer tegen Paulus opgezet, en zij wekten het volk op om tegen hem te schreeuwen. Zij verwekten oproer in alle plaatsen, waar hij kwam, en dan gaven zij hem er onrechtvaardiglijk de schuld van, alsof hij het oproer had verwekt, evenals Nero niet lang daarna Rome in brand stak, en toen zei, dat de Christenen het gedaan hadden.

c. Paulus was een man van algemene liefdadigheid, die allen wilde dienen, aan allen goed wilde doen, en toch wordt hij hier beschuldigd, een opperste voorstander van de sekte der Nazareners te zijn, hun standaarddrager, zoals de betekenis is van het woord. Toen Cyprianus ter dood veroordeeld werd, omdat hij een Christen was, werd in zijn vonnis vermeld, dat hij was auctor iniqui nominis et signifer -de bewerker en de standaarddrager van ene slechte zaak. Nu was het waar, dat Paulus een werkzame voorganger was in de verspreiding van het Christendom. Maar: Ten eerste. Het was volkomen onwaar, dat dit ene sekte was. Hij heeft de mensen niet heengetrokken naar ene partij, of hen overgehaald tot ene bijzondere mening, en evenmin heeft hij hun zijne eigene denkbeelden ten regel voorgeschreven. Het ware Christendom vestigt hetgeen van algemeen belang is voor geheel de mensheid, verkondigt liefde voor alle mensen en toont ons God in Christus de wereld met zich zelven verzoenende, en daarom kan men er niet van denken, dat het zijn oorsprong heeft uit zulke enghartige meningen, en bijzondere belangen, als die, waarvan sekten hun oorsprong hebben. Het ware Christendom heeft de strekking om de kinderen der mensen te verenigen, hen bijeen te vergaderen tot een lichaam, en in zover het zijn rechtmatigen invloed en macht verkrijgt op het hart der mensen, zal het hen zachtmoedig en rustig maken, vreedzaam en liefderijk, en in alles aangenaam en nuttig voor elkaar, en daarom is het er verre vandaan ene sekte te wezen, die verondersteld wordt tot verdeeldheid te leiden, en onenigheid te zaaien. Het ware Christendom heeft geen werelds voordeel op het oog, en daarom mag het volstrekt niet ene sekte genoemd worden. Zij, die ene sekte aannemen, worden daarin geleid door hun wereldlijk belang, zij hebben rijkdom en eer op het oog, maar dit is zo ver van de belijders van het Christendom, dat zij er zich door blootstellen aan het verlies en den ondergang van alles wat hun lief is in deze wereld. Ten tweede. Het wordt op hatelijke wijze de sekte der Nazareners genoemd, waardoor Christus dus wordt voorgesteld als te zijn van Nazareth, van waar men niets goeds verwachtte, terwijl Hij was van Bethlehem, waar de Messias was geboren. Maar het heeft Hem behaagd, zich zelven Jezus den Nazarener te noemen, Hoofdstuk 22:8. En de Schrift heeft dien naam geëerd, Mattheus 2:23. Hoewel dit dus bedoeld was als een smaad, hebben de Christenen gene reden gehad zich te schamen om in dien smaad van hun Meester te delen.

Ten derde. Het was onwaar, dat Paulus de auteur of de standaarddrager was van deze sekte, want hij heeft de mensen niet tot zich getrokken, maar tot Christus, hij heeft niet zich zelven maar Christus Jezus gepredikt.

d. Paulus had eerbied voor den tempel, daar hij de plaats was, die God heeft verkoren, om er Zijn naam te stellen, en hij had zelf nog kortelings met eerbied den tempeldienst bijgewoond, en toch wordt hij hier beschuldigd, dat hij gepoogd heeft den tempel te ontheiligen, en dat hij hem voorbedachtelijk heeft gesmaad, er de wetten van heeft geschonden, vers 6. Hun bewijs daarvan faalde, want het feit, dat zij aanvoerden, was volkomen onwaar, en dat wisten zij, Hoofdstuk 21:29.

B. Dat de loop van het recht tegen Paulus gestuit was door den overste.

a. Zij zeggen, dat zij hem gegrepen hebben, en naar hun wet hadden willen oordelen. Dat was onwaar, zij hebben niet gepoogd hem naar hun wet te oordelen, maar, tegen alle wet en recht in, hebben zij gepoogd hem dood te slaan, of hem in stukken te scheuren, zonder naar zijne verdediging te willen luisteren. Onder voorwendsel van hem in hun rechtszaal nog eens te willen ondervragen hebben zij gepoogd hem over te leveren in de handen van woestelingen om hem te vermoorden. Was dit hem naar hun wet te oordelen? Het is wel gemakkelijk voor de mensen, om als zij weten

wat zij hadden moeten doen, te zeggen, dat zij dit gedaan zouden hebben, terwijl zij dit toch volstrekt niet meenden.

b. Zij maken aanmerking op den overste, alsof hij hun schade had toegebracht, hen had beledigd, door Paulus uit hun handen te verlossen, terwijl hij daarin niet slechts hem recht gedaan heeft, maar hun de grootst mogelijke vriendelijkheid heeft bewezen, in het voorkomen van de schuld, die zij over zich zelven gingen brengen. Maar Lysias, de overste daarover komende, heeft hem met groot geweld (in werkelijkheid met niet meer geweld dan nodig was) uit onze handen weggebracht, vers 7. Zie hoe vervolgers verwoed zijn over hun teleurstellingen, waarvoor zij dankbaar behoorden te wezen. Toen David in drift op een bloedigen tocht uitging, heeft hij Abigaïl gedankt, dat zij hem er van teruggehouden heeft, en God er voor gedankt, dat Hij haar hiertoe tot hem had gezonden, zo spoedig heeft hij zijne dwaling ingezien en is hij er van teruggekomen. Maar deze wreedaardige lieden rechtvaardigen zich, en achten hem hun vijand te zijn, die (zoals David toen zei) hen geweerd had van te komen met bloedstorting.

c. Zij beriepen zich op Felix en zijn oordeel, maar schijnen toch niet heel tevreden, dat zij in de noodzakelijkheid hiervan gekomen zijn, daar de overste hen er toe verplicht had, vers 8. "Hij was het, die ons genoodzaakt heeft Uwer Excellentie, en ons zelven, dien last te veroorzaken," vers 8. Ten eerste. "Hij gebood zijnen beschuldigers tot u te komen, opdat gij de aanklacht zoudt horen, terwijl het evengoed in een lager gerechtshof beëindigd had kunnen worden." Ten tweede. " Hij heeft het u overgelaten hem te ondervragen, en te zien wat gij uit hem kunt krijgen, of gij door zijne bekentenis tot de kennis kunt geraken van de dingen, waarvan wij hem beschuldigen.

III. De instemming der Joden met de aanklacht, ingediend door Tertullus, vers 9. Ook de Joden stemden het toe, zeggende, dat deze dingen alzo waren.

1. Sommigen denken dat dit te kennen geeft het bewijzen van hun aanklacht door beëdigde getuigen, die omtrent de omstandigheden er van ondervraagd zijn, en ze onder ede bevestigden. En geen wonder, dat, zo zij een advocaat vonden, die het, voor geld, wilde zeggen, zij ook getuigen vonden, die het, voor geld, wilden zweren.

2. Maar het schijnt veeleer de goedkeuring van den hogepriester en de ouderlingen te kennen te geven van hetgeen Tertullus gezegd had. Felix vroeg hun: "Is dit uw gevoelen, en is dit alles wat gij hebt te zeggen?" En zij antwoordden: "Ja, zo is het," en zo maakten zij zich mede schuldig aan al de leugen, die in deze rede gezegd was. Zij, die het vernuft en het vermogen niet hebben om kwaad te doen, dat anderen hebben, die gene redevoeringen kunnen houden tegen den Godsdienst, maken zich toch schuldig aan het kwaad, dat anderen doen, door toe te stemmen wat anderen doen, zeggende, dat deze dingen alzo zijn, herhalende wat gezegd wordt, en er zich aan houdende, om alzo de rechte wegen des Heeren te verkeren. Velen, die gene geleerdheid genoeg hebben om voor Baäl te pleiten, hebben goddeloosheid genoeg om voor Baäl te stemmen.

Handelingen 24:10-21

Wij hebben hier Paulus' verdediging van zich zelven ter weerlegging van Tertullus' aanklacht, en wij zien er zeer veel in van den geest der wijsheid en heiligheid, en ene vervulling van Christus' belofte aan zijne volgelingen, dat, wanneer zij om Zijnentwil voor stadhouders en koningen gesteld zullen zijn, hun te dier ure gegeven zal worden wat zij zullen spreken. Hoewel Tertullus zeer vele bittere, tergende dingen gezegd had, is Paulus hem toch niet in de rede gevallen, maar heeft hij hem geheel laten uitspreken, overeenkomstig de regelen der betamelijkheid, en de methode, in gerechtshoven gevolgd, dat de aanklager zijn getuigenis ten einde moet brengen, eer de beklaagde zijne verdediging begint. En toen Tertullus uitgesproken had, is Paulus niet losgebarsten in hartstochtelijke uitroepen tegen de verdorvenheid der tijden en der mensen, (O tempora, O mores -O, hoe zijn de tijden ontaard!) maar wachtte op verlof van den rechter om op zijne beurt te spreken, en dit verlof kreeg hij. De stadhouder wenkte hem, dat hij zou spreken, vers 10. En nu zal men, onder bescherming van den stadhouder, ook hem moeten laten uitspreken, hetgeen hem tot nu toe niet was toegestaan. En toen hij sprak, maakte hij volstrekt gene aanmerkingen op Tertullus, hij wist dat deze sprak voor zijn loon, en dus. verachtte hij wat hij gezegd had, en richtte zijne verdediging tegen hen, die hem gehuurd hadden. En hier:

I. Wendde hij zich zeer eerbiedig tot den stadhouder, en met vertrouwen, dat hij hem recht doen zal. Hier hoort men de vleiende complimenten niet, waarmee Tertullus hem gestreeld had, maar hetgeen wezenlijk eerbiediger was, ene verklaring, dat hij zich met goeden moed voor hem verantwoordde, hem beschouwende, niet als zijn vriend maar als iemand, die billijk en onpartijdig zijn zal. Hij geeft zijne verwachting te kennen, dat hij dit zijn zal, om hem aan te sporen het ook te zijn. Het was ook de taal van iemand die zich zijner eigene oprechtheid bewust was, en wiens hart hem niet smaadt of hem iets verwijt, wie anders hem wèl moge smaden. Hij stond niet bevend voor dien rechterstoel, integendeel, hij was goedsmoeds, nu hij een rechter had, die niet tevens partij was, maar een onzijdig, onverschillig persoon. Ja, als hij bedenkt wie zijn rechter is, verantwoordt hij zich met te beteren moed, en waarom? Hij zegt niet: "Omdat ik u ken als een rechter van onkreukbare rechtvaardigheid en eerlijkheid, die steekpenningen verfoeit, en bij uw oordeel God vreest en den mens niet aanziet", want dit kon hij niet met recht van hem zeggen, al zou hij ook nog zo zeer zijne gunst winnen door het te zeggen, maar: ik verantwoord mij zelven met des te beteren moed, dewijl ik weet, dat gij nu vele jaren over dit volk rechter zijt geweest, en dat was zeer waar. En dit zo zijnde:

1. Kon hij naar zijn eigen weten zeggen, dat er te voren gene klachten tegen Paulus geweest waren. Een geschreeuw, als zij hebben aangeheven, geldt gewoonlijk oude overtreders, recidivisten, maar hoewel hij sedert lang den rechterstoel aldaar had bekleed, is Paulus toch nooit te voren voor hem gebracht, en dus was hij niet zo gevaarlijk een misdadiger als men hem voorstelde.

2. Was hij wel bekend met de Joodse natie, met hare neiging en temperament. Hij wist hoe vurig zij ijverden voor hun eigene inzettingen, welke heftige ijveraars zij waren, tegen allen, die niet met hen instemden, hoe bits en bitter zij zijn konden, en dat hij dus daarmee rekening zou houden ten opzichte van de beschuldiging, die zij tegen hem inbrachten, en geen acht zou slaan op hetgeen, naar hij reden had te denken, uit partijwoede voortkwam. Hoewel hij hem, Paulus, niet kende, kende hij zijne vervolgers, en daarnaar kon hij dan wel gissen wat soort van man hij was.

II. Hij ontkent de feiten, die zij hem ten laste leggen, en waarop hun mening van hem gegrond was. Het verwekken van oproer en ontheiliging van den tempel waren de misdaden, waarvan hij beschuldigd werd, misdaden, waarnaar de Romeinse landvoogden, zoals zij wisten, niet gewoon waren een onderzoek in te stellen, en daarom hoopten zij, dat de stadhouder hun den gevangene weer zou overleveren, om naar hun wet geoordeeld te worden, en dat was alles wat zij begeerden. Maar Paulus verlangt, dat hij, hoewel niet zelf een onderzoek naar deze misdaden instellende, toch bescherming zou verlenen aan een man, die er ten onrechte van was beschuldigd, tegen degenen, die hij als nijdig en boosaardig van karakter kende. Nu wilde hij hem doen weten (en hij was bereid, om, indien het verlangd werd, wat hij zei door getuigen te staven).

1. Dat hij naar Jeruzalem was gekomen, om in vrede en heiligheid God te aanbidden, zo ver was hij van enigerlei bedoeling of voornemen om oproer te verwekken onder het volk, of den tempel te ontheiligen. Hij kwam om gemeenschap te onderhouden met de Joden, niet om hen te beledigen.

2. Dat het slechts twaalf dagen was geleden sedert hij naar Jeruzalem was opgegaan, en hij is nu al zes dagen lang gevangen. Hij was alleen, en men kon niet veronderstellen, dat hij in zo kort een tijd, het kwaad zou hebben kunnen doen, dat zij hem ten laste leggen. En wat betreft hetgeen hij in andere landen gedaan heeft, daarvan wisten zij niets dan door losse geruchten, waarin de zaken zeer oneerlijk waren voorgesteld.

3. Dat hij zich te Jeruzalem zeer rustig en vreedzaam had gedragen, hoegenaamd gene beweging had veroorzaakt. Indien het waar was (gelijk zij voorgaven) dat hij iemand was, die oproer verwekt onder alle de Joden, dan zou hij zich voorzeker beijverd hebben om te Jeruzalem ene partij voor zich te formeren, maar hij heeft dit niet gedaan. Hij was in den tempel om er den dienst bij te wonen, hij was in de synagogen, waar de wet gelezen en verklaard werd, in de stad ging hij bij vrienden en bekenden, en op de plaatsen van samenkomst heeft hij vrij en openlijk met de mensen gesproken, hij was een man van groot verstand en van een werkzamen geest, en toch konden zij hem niet beschuldigen van iets voorgeslagen te hebben tegen het geloof, of tegen den vrede van de Joodse kerk.

a. Er was in hem geen geest van tegenspraak, zoals die in de verwekkers van oproer gevonden wordt. Hij had gene neiging tot twisten of tot tegenstaan. Zij hebben mij noch in den tempel gevonden tot iemand sprekende, of disputerende hetzij de geleerden beledigende met vitzuchtige aanmerkingen, of de zwakken en eenvoudigen met spitsvondige fijnheden in de war brengende. Hij was bereid, indien men het begeerde rekenschap te geven van zijne hoop, en aan anderen onderricht te geven maar nooit heeft hij met iemand twist gezocht over den Godsdienst, noch datgene tot een onderwerp van debat of strijd gemaakt, dat altijd met ootmoed en eerbied, met zachtmoedigheid en liefde behandeld moet worden.

b. Er was in hem niets van een woelzieken geest. Zij hebben mij niet gevonden enige samenrotting des volks makende, door hen in woede te ontsteken tegen hun regeerders in kerk of staat, of vreze en wantrouwen bij hen opwekkende omtrent publieke aangelegenheden, of twist en tweedracht onder hen zaaiende." Hij gedroeg zich zoals het een Christen en een Evangeliedienaar betaamde, met liefde en kalmte, en behoorlijke onderworpenheid aan het wettig gezag. De wapenen van zijn krijg waren niet vleselijk, noch heeft hij ooit melding gemaakt van, of ook maar gedacht aan, een opvatten der wapenen ter verbreiding van het Evangelie, of ter verdediging van de predikers er van,

ofschoon hij onder het gewone volk misschien even sterk ene partij voor zich had kunnen formeren, als zijne tegenstanders, maar hij heeft het nooit beproefd. Ten opzichte van hun beschuldiging, dat hij in andere landen oproer zou verwekt hebben, daaraan was hij volkomen onschuldig, en zij konden de beschuldiging niet bewijzen, vers 13.

En zij kunnen niet bewijzen waarvan zij mij nu beschuldigen. Hiermede:

a. Houdt hij zijne onschuld staande, want als hij zegt: Zij kunnen het niet bewijzen, bedoelt hij: De zaak is niet zo. Hij was geen vijand van den openbaren vrede, hij had aan het volk der Joden gene werkelijke schade of nadeel toegebracht, maar hun wel veel dienst bewezen, en hij zou zeer gaarne nog meer voor hen gedaan hebben. Hij was zo ver van enigerlei antipathie tegen hen te koesteren, dat hij juist de sterkst mogelijke genegenheid voor hen had, ene innige vurige begeerte naar hun welvaren, Romeinen 9:1-3,

b. Hij betreurt de ramp, die hem heeft getroffen, dat hij beschuldigd was van die dingen, die niet tegen hem bewezen konden worden, en het is dikwijls het lot geweest van zeer waardige en goede mensen, dat hun dingen ten laste gelegd werden, die zeer verre waren van hun gedachten, ja die zij verafschuwden. Maar terwijl zij die ramp betreuren, kan het hun een oorzaak van vreugde zijn, dat zij het getuigenis van hun eigen geweten hebben van hun oprechtheid.

c. Hij legt de ongerechtigheid bloot van zijne vervolgers, die zeiden wat zij niet konden bewijzen, en hem daarmee onrecht deden lijden in zijn naam, zijne vrijheid en zijn leven, en ook den rechter onrecht deden, door hem te bedriegen, en te doen wat in hun vermogen was om zijn oordeel te verderven.

d. Hij doet een beroep op de billijkheid van den rechter, wekt hem op om om zich heen te zien, ten einde door de heftigheid der vervolging in geen strik te vallen. De rechter moet vonnis wijzen secundum allegata et probata, niet alleen naar hetgeen aangevoerd of beweerd is, maar naar hetgeen bewezen is, en daarom moet hij onderzoeken en nasporen en wèl navragen, of het de waarheid is, of de zaak zeker is, Deuteronomium 13:14, anders kan hij geen recht oordeel geven.

III. Hij geeft goede en juiste rekenschap van zich zelven, hetgeen hem terstond zowel ontlast van schuld of misdaad als ook te kennen geeft wat de ware reden is van hun heftigheid in hem te vervolgen.

1. Hij erkent, dat hij iemand is, dien zij als een ketter beschouwen, en dat dit de reden was van hun wrok tegen hem. De overste had in zijne vervolgers ene ongemene heftigheid en woede opgemerkt, en de stadhouder moest die ook wel opmerken, en zij weten niet, waaraan zij die moeten toeschrijven. Naar het geschreeuw, dat zij tegen hem aanhieven, vermoeden zij, dat hij wel een zeer slecht mens moest wezen, maar nu geeft Paulus hun den sleutel van het raadsel: Dit beken ik u, dat ik, naar dien weg welken zij sekte of ketterij noemen, den God der vaderen alzo dien. Het geschil betreft ene zaak van Godsdienst en zulke strijdvragen worden gewoonlijk met de meeste hartstochtelijkheid en geweld behandeld. Het is niets nieuws, dat de rechte manier van God te aanbidden ketterij genoemd wordt, en dat de besten van Gods dienstknechten als ketters en scheurmakers worden gebrandmerkt. De hervormde kerken worden ketters genoemd door hen, die zich niet willen laten hervormen. Laten wij ons dus nooit van een goeden weg laten verdrijven

doordat er een slechte naam aan gegeven is, want het ware en zuivere Christendom is er niet te slechter om, of moet er niet te slechter om gehouden worden, dat het ketterij genoemd wordt ja, al zou het ook door den hogepriester en de ouderlingen aldus genoemd worden.

2. Hij verdedigt zich tegen deze aantijging. Zij noemen Paulus een ketter, maar hij is het niet, want:

a. Hij aanbidt den God der vaderen, en daarom moet zijn Godsdienst recht wezen ten opzichte van het Voorwerp zijner aanbidding. Hij zegt niet: Laat ons andere goden, die gij niet gekend hebt, navolgen en hen dienen, Deuteronomium 13:2, zoals de valse profeet ondersteld wordt te doen. Indien hij dit deed, dan zouden zij met recht zijn weg ketterij kunnen noemen, een aftrekken van hen naar bijpaden, en dat wel gevaarlijke, maar hij aanbidt den God van Abraham, Izaak en Jakob, niet slechts den God, dien zij aanbaden, maar den God, die hen in Zijn verbond had opgenomen, en die hun God wilde genoemd worden. Paulus houdt vast aan dat verbond, en wil er geen ander tegenover oprichten. De belofte, die tot de vaderen geschied is, verkondigde Paulus als vervuld aan de kinderen, Hoofdstuk 13:32, 33, en zo richtte hij zijne eigene gebeden, en die van anderen, tot God, als den God hunner vaderen. Hij wijst ook op de gewoonte van al zijne Godvruchtige voorvaderen, ik aanbid dezelfden God, die al mijne vaderen hebben aangebeden, zijn Godsdienst kon zo weinig nieuw genoemd worden, dat hij juist roemde in zijne oudheid en in ene onafgebrokene opvolging van deszelfs belijders. Het is zeer troostrijk bij onze aanbidding van God, Hem te kunnen beschouwen als den God onzer vaderen. Onze vaderen hebben op Hem vertrouwd, en werden door Hem erkend, en Hij heeft zich verbonden hun God te zijn, en de God huns zaads. Hij bewees zich hun God te zijn, en daarom zal Hij, indien wij Hem dienen, zoals zij Hem gediend hebben, ook onze God zijn. Welk een nadruk wordt hierop gelegd: Hij is mijns vaders God, dies zal ik Hem verheffen. Exodus 15:2.

b. Hij gelooft alles wat in de wet en de profeten geschreven is, en dus heeft hij ook een rechte regel voor zijne aanbidding. Zijn Godsdienst is gegrond op, en wordt bestuurd door, de heilige Schrift, zij is zijne Godsspraak en toetssteen, en hij spreekt en handelt naar die Schrift. Hij neemt de Schrift geheel aan, hij gelooft alles wat er in geschreven is, en hij neemt haar zuiver aan, want gelijk hij van zich zelven verklaart, Hoofdstuk 26:22, hij zegt niets buiten hetgeen er in vervat is. Hij stelt geen anderen regel voor geloof of praktijk dan de Schrift-gene overlevering, geen gezag van de kerk, of de onfeilbaarheid van een mens, of van ene vereniging van mensen op aarde, geen licht van binnen, geen menselijk verstand, maar de Goddelijke openbaring, zoals zij is in de Schrift, die is het waarmee hij wil leven en sterven, en daarom is hij geen ketter.

c. Hij heeft het oog op een toekomstigen staat, verwacht hem in geloof, en dus heeft hij ook een recht doel van aanbidding. Zij, die zich ter zijde afwenden tot ketterij, hebben het oog op deze wereld, en op het een of ander wereldlijk belang, maar Paulus heeft met zijn Godsdienst den hemel op het oog, niets meer en niets minder vers 15.

Ik heb hoop op God, al mijne verwachting is van Hem, en daarom is al mijne begeerte tot Hem, ben ik geheel afhankelijk van Hem. Mijne hoop is gericht op God, en niet op de wereld, op ene andere wereld, en niet op deze wereld. Ik betrouw op God en op Zijne macht, dat er aan het einde van den tijd ene opstanding der doden zijn zal, van allen, beiden van de rechtvaardigen en de onrechtvaardigen, en de grote zaak, die ik in mijn Godsdienst op het oog heb, is een blijde en zalige opstanding te verkrijgen, deel te hebben in de opstanding der rechtvaardigen." Merk hier op:

A. Dat er ene opstanding van de doden zijn zal, de dode lichamen van de mensen, van alle mensen, van het begin des tijds af. Het is zeker, niet alleen dat de ziel niet sterft met het lichaam, maar dat het lichaam zelf zal herleven, wij hebben niet slechts een ander leven te leven, als ons tegenwoordig leven eindigt, maar er zal ene andere wereld zijn, die begint, wanneer deze wereld eindigt, en waar alle mensenkinderen tegelijk in moeten komen door ene opstanding uit de doden zoals zij in deze wereld de een na den ander zijn gekomen door hun geboorte.

B. Het zal ene opstanding zijn beiden van de rechtvaardigen en de onrechtvaardigen, de geheiligden en de ongeheiligden, van hen, die het goede gedaan hebben, en voor hen heeft onze Heiland ons gezegd, zal het de opstanding des levens zijn, en voor hen, die het kwade gedaan hebben, en voor dezen zal het de opstanding der verdoemenis zijn, Johannes 5:29, Daniël 12:2. Dit duidt aan, dat het ene opstanding zal wezen ten laatsten oordeel, waarbij alle kinderen der mensen bestemd zullen worden voor de eeuwige gelukzaligheid of rampzaligheid in ene wereld der vergelding, overeenkomstig hetgeen zij waren, en hetgeen zij deden in dezen staat van voorbereiding en hun proeftijd. De rechtvaardigen zullen opstaan krachtens hun vereniging met Christus als hun Hoofd, de onrechtvaardigen zullen opstaan krachtens de heerschappij van Christus over hen als Rechter.

C. Er moet op God worden betrouwd voor de opstanding der doden. Ik heb hoop op God, en in God, dat er ene opstanding zijn zal, zij zal gewerkt worden door de almachtige kracht Gods, ter vervulling van het woord, dat God heeft gesproken, zodat zij, die er aan twijfelen, hun onwetendheid verraden beide omtrent de Schrift en omtrent de kracht Gods, Mattheus 22:29.

D. De opstanding der doden is een fundamenteel artikel van onze geloofsbelijdenis, zoals het dit was van de Joodse kerk, welke dezen ook zelven verwachten, ja zij was de verwachting der oude patriarchen, getuige Jobs belijdenis van zijn geloof, maar zij is helderder geopenbaard en meer ten volle bevestigd door het Evangelie, daarom moesten zij, die haar geloofden, dankbaar zijn aan de predikers van het Evangelie voor hun uitleggingen en bewijzen er van, in plaats van hen tegen te staan.

E. In geheel onzen Godsdienst behoren wij het oog te hebben op de andere wereld, en in alle gelegenheden God te dienen, met het vertrouwen in Hem, dat er ene opstanding der doden zijn zal, alles doende ter voorbereiding hiervoor, en daarin ons loon verwachtende.

d. Zijn wandel is in overeenstemming met zijne Godsvrucht, vers 16. Hierin oefen ik mij zelven, om altijd ene onergerlijke consciëntie te hebben bij God en de mensen. De profeten en hun leerstellingen werden gekend aan hun vruchten. Paulus was verre van schipbreuk te hebben geleden van ene goede consciëntie, en daarom is het niet waarschijnlijk, dat hij schipbreuk zal lijden van het geloof, waarvan de verborgenheid het best gehouden wordt in een reine consciëntie. Deze betuiging van Paulus heeft dezelfde strekking als die hij voor den hogepriester gedaan heeft, Hoofdstuk 23:1. Ik heb met alle goede consciëntie voor God gewandeld, en dit was zijn roem. Merk op:

A. Wat Paulus’ doel en begeerte was: ene onergerlijke consciëntie te hebben. Hetzij, Ten eerste:" Ene consciëntie, die niet ergert, mij niet verkeerd inlicht, of vleit, of bedrieglijk met mij handelt, of mij in enig opzicht misleidt. Of: Ten tweede. Ene consciëntie, die niet geërgerd wordt, het is gelijk Job, s besluit: "Mijn hart zal mij niet smaden. Ik zal er nooit aanleiding toe geven. Dit is mijne eerzucht, dit is het, waarnaar ik streef, vrede te hebben met mijn eigen geweten, zodat er gene reden is om aan

het goede van mijn geestelijken staat te twijfelen, of mij vanwege enigerlei daad te beschuldigen. Het is mij ene even grote zorge mijne consciëntie niet te beledigen, als een vriend niet te beledigen, met wie ik dagelijks omga, ja even zorgvuldig als ik ben om een magistraat niet te beledigen of te ergeren, onder wiens rechtsmacht ik mij bevind, en voor wie ik mij heb te verantwoorden, want het geweten is Gods vertegenwoordiger in de ziel." Wat hierbij zijn streven was. Ik oefen mij zelven - askoo. Ik maak het tot mijne voortdurende bezigheid, en bestuur mij hierin, ik stel mij zelven onder tucht, en leef naar regel". (Zij die dit deden, werden naar dit woord, dat hier gebruikt is, asceten genoemd,)" onthoud mij van menig ding, waartoe ik neiging heb, en ben overvloedig in alle oefeningen van den Godsdienst, die het meest geestelijk zijn, dit op het oog hebbende, vrede te houden met mijn eigen geweten." Hoe ver die zorge gaat. Ten eerste. Ten allen tijde, altijd een onergerlijk geweten te hebben, zonder grove ergernis, want hoewel Paulus zich bewust was, dat hij de volmaaktheid nog niet verkregen had, en dat hij het kwade deed, dat hij niet wilde doen, was hij toch vrij van grote overtreding. Zonden der zwakheid zijn lastig voor de consciëntie, maar zij wonden haar niet, zo als zonden der trotsheid, en hoewel aan het geweten ergernis of aanstoot gegeven kan worden, moet men er toch voor zorgen, dat die ergernis niet blijvend is, maar dat zij door vernieuwde daden van geloof en bekering spoedig weggenomen worde. Hierin moeten wij ons echter altijd oefenen, en hoewel wij het nog niet verkregen hebben, moeten wij er toch naar jagen. Ten tweede. Die zorge strekt zich uit tot alles. Hij oefent zich om een onergerlijk geweten te hebben bij God en de mensen. Zijne nauwgezette zorg strekte zich uit over geheel zijn plicht, en hij was bevreesd te zondigen tegen de wet der liefde, hetzij tot God of de mensen. Evenals de magistraat, is de consciëntie custos utriusque tabulæ -de hoedster van elke tafel. Wij moeten zeer voorzichtig zijn, oppassen, dat wij niets verkeerds denken, spreken of doen, hetzij tegen God of den mens, 2 Corinthiërs 8:21. De beweegreden er van. Hierin, en toutoo. Men zou dit ook kunnen lezen hierom, of om die reden. "Omdat ik de opstanding der doden verwacht en het leven in de toekomende wereld, oefen ik mij zelven aldus". De overweging van den toekomenden staat moet ons aansporen tot ene algemene nauwgezetheid van leven in onzen tegenwoordigen staat.

IV. Zijne geloofsbelijdenis afgelegd hebbende, geeft hij nu ene eenvoudige en getrouwe mededeling van zijne zaak, van het onrecht, dat hem gedaan is door zijne vervolgers. Twee maal heeft de overste hem uit hun handen gered, toen zij op het punt waren van hem in stukken te scheuren, en hij roept hen nu op om met bewijzen te komen, dat hij toen aan enigerlei misdaad schuldig was.

1. In den tempel zijn zij woedend op hem aangevallen als een vijand van hun volk en van den tempel, Hoofdstuk 21:28. Maar was er toen ook maar een schijn van grond voor de aantijging? Neen, maar wel een genoegzaam bewijs er tegen. Het was zeer hard hem te beschuldigen van een vijand huns volks te wezen, als hij na ene lange afwezigheid van Jeruzalem kwam om aan zijn volk aalmoezen te brengen, geld, dat hij (hoewel het zelf nodig hebbende) gecollecteerd had onder zijne vrienden ter ondersteuning van de armen te Jeruzalem. Hij koesterde niet slechts gene kwaadwilligheid tegen dat volk, maar hij was het zeer genegen, hij was bereid hun alle goede diensten te bewijzen, staan zij hem dan tegen voor zijne liefde? Psalm 109:4. Het was zeer hard hem te beschuldigen van den tempel te hebben ontheiligd, als hij offerande bracht in den tempel, en dat wel op zijne eigene kosten, Hoofdstuk 21:24, en gevonden was zich, overeenkomstig de wet, in den tempel te heiligen, vers 18, en dat wel op rustige, betamelijke wijze, niet met volk, noch met beroerten. Hoewel hij een man was, van wie zoveel werd gesproken, was hij toch volstrekt niet begerig zich te vertonen, toen hij te Jeruzalem kwam, heeft hij niet gewenst, dat men hem zou nalopen, maar hij ging, zo veel dit maar mogelijk was incognito naar den tempel. Het waren Joden

uit Azië, zijne vijanden, die maakten, dat hij werd opgemerkt. Zij hadden geen voorwendsel om een volksoploop tegen hem te veroorzaken, noch beroerte tegen hem te verwekken, want hij was er noch met beroerte noch met volk. En wat betreft hetgeen men wellicht aan Felix had ingeblazen, namelijk, dat hij, tegen hun wet, Grieken in den tempel gebracht had en dat de stadhouder hem deswege ter verantwoording zou roepen, daar de Romeinen met de door hen overwonnen volken het beding hadden aangegaan, dat zij de vrije uitoefening van hun Godsdienst zouden behouden, hij tart hen om het te bewijzen, vers 19. "Deze Joden uit Azië behoorden hier tegenwoordig voor u te zijn, ten einde ondervraagd te kunnen worden omtrent hetgeen zij tegen mij hadden, en dat zij dit dan onder ede zouden moeten verklaren," want sommigen, die geen gewetensbezwaar hebben om ene leugen te zeggen, hebben wel gewetensbezwaar om die leugen te bevestigen door een eed.

2. In den raad. "Daar de Joden uit Azië niet hier zijn om te bewijzen, dat ik iets verkeerds gedaan heb in den tempel, zo laten dan dezen zelven, dezen, die hier zijn, de hogepriester en de ouderlingen, zeggen, of zij enig onrecht in mij gevonden hebben, of ik mij aan enigerlei wandaad heb schuldig gemaakt, als ik voor den raad stond, toen zij evenzeer gereed waren mij te verscheuren, vers 20. Toen ik daar was, hebben zij gene ergernis kunnen nemen aan iets dat ik gezegd heb, want al wat ik zei was: Over de opstanding der doden word ik heden van ulieden geoordeeld, vers 21, hetgeen niemand heeft geërgerd dan de Sadduceeën. Het was, hoop ik, gene misdaad, dat ik mij hield aan hetgeen het geloof is van geheel de Joodse kerk, behalve van hen, die zij zelven ketters noemen."

Handelingen 24:22-27

Wij hebben hier den uitslag van Paulus' verhoor voor Felix, en wat er het gevolg van was.

I. Felix verdaagde de zaak, en nam tijd van beraad er voor, vers 22. Hij had nadere wetenschap van dien weg , dien de Joden ketterij noemden, dan de hogepriester en de ouderlingen dachten. Hij begreep iets van den Christelijken Godsdienst, want, wonende te Cesarea, waar ook Cornelius, een Romeins overste over honderd, die een Christen was, woonde, had hij van hem en van anderen het een en ander van het Christendom gehoord, zodat hij wist, dat het niet zo slecht ene zaak was als men het voorstelde. Hij zelf kende sommigen van dien weg als eerlijke, brave lieden, van een zeer nauwgezetten levenswandel, en daarom zond hij de vervolgers heen onder een voorwendsel: "Als de overste Lysias zal afgekomen zijn, zo zal ik volle kennis nemen van uwe zaken, of, dan zal ik de waarheid weten, of deze Paulus al of niet gepoogd heeft oproer te verwekken. Gijlieden zijt partij in de zaak, hij is een onpartijdig persoon. Of Paulus verdient gestraft te worden wegens het aanstoken van oproer, of gijlieden omdat gij het zelf gedaan hebt, en het hem ten laste legt. Ik zal horen wat hij zegt, en dienovereenkomstig tussen ulieden beslissen."

1. Het was ene teleurstelling voor den hogepriester en de ouderlingen, dat Paulus niet veroordeeld was, of aan hun oordeel overgeleverd, dat zij hadden gewenst en verwacht. Maar aldus zal God de grimmigheden van de vijanden Zijns volks somwijlen opbinden, door bemiddeling, niet van hun vrienden, maar van hen, die vreemdelingen voor hen zijn. En hoewel zij vreemdelingen voor hen zijn, kunnen zij toch niet anders dan ter hunner bescherming optreden, zo zij slechts enige kennis hebben van hun weg.

2. Het was onrecht jegens Paulus, dat hij niet in vrijheid werd gesteld. Felix had hem recht behoren te doen van zijne tegenstanders, toen hij zo duidelijk zag, dat er voor deze vervolging geen andere grond of rede was dan hun kwaadwilligheid, en hij had hem overeenkomstig den plicht van een rechter uit der goddelozen hand moeten rukken, Psalm 82:4. Maar hij was een rechter, die God niet vreesde en geen mens ontzag, welk goeds was er dan van hem te verwachten? Het is onrecht niet slechts om recht te weigeren, maar ook om het uit te stellen.

II. Hij hield den gevangene in bewaring, en wilde hem niet op vrije voeten stellen, ook niet tegen borgtocht, want anders zouden te Cesarea vrienden genoeg borg voor hem gebleven zijn. Felix dacht, dat een man van zo algemene bekendheid en nuttigheid als Paulus, vele vrienden moest hebben, zowel als vele vijanden, en hij zou nu de gelegenheid hebben dezen aan zich te verplichten, of zijn voordeel met hen te doen, indien hij hem niet terstond ontsloeg, maar hem wel enige gunst betoonde, en daarom:

1. Liet hij hem gevangen blijven, en beval een centurion, of kapitein, hem te bewaren, vers 23. Hij heeft hem niet naar de gewone gevangenis gezonden, maar daar hij een gevangene van het leger was, liet hij hem dit blijven.

2. Heeft hij er echter zorg voor gedragen, dat hij een gevangene op vrije voeten zou zijn-in libera custodia. Zijn bewaarder moest hem verlichting geven, dat is: hij moest hem vrijheid laten, hem niet binden, noch hem opsluiten, maar hem zijne gevangenschap zo draaglijk mogelijk maken. Hij moet zich vrij kunnen bewegen in het kasteel, en wellicht bedoelt hij, dat hij vrijheid moet hebben om in de

lucht te gaan, of om, op zijn woord, uit te gaan, en Paulus was zulk een eerlijk man, dat hij staat kon maken op zijn woord van terug te zullen keren. De hogepriester en de ouderlingen gunden hem zijn leven niet, maar Felix staat hem edelmoediglijk zekere vrijheid toe, want hij had tegen hem en zijn weg de vooroordelen niet, die zij hadden. Hij gaf ook bevelen, dat aan niemand van zijne vrienden belet zou worden om tot hem te komen. De centurion moet geen zijner vrienden verbieden hem te dienen, en iemands gevangenis wordt, als het ware, zijn eigen huis, zo hij er slechts zijne vrienden om zich heen heeft.

III. Hij had daarna herhaaldelijk gesprekken met hem in het bijzonder, inzonderheid eens kort na zijn openbaar verhoor, vers 24, 25. Merk op:

1. Met welke bedoeling Felix Paulus ontboden heeft. Hij wenste een onderhoud met hem over het geloof in Christus, den Christelijken Godsdienst. Hij had enige kennis van dien weg, maar hij wenste er over te horen van Paulus, die meer dan de anderen een beroemd prediker was van dat geloof. Zij, die hun kennis willen vermeerderen, moeten spreken met hen, die in de zaken bedreven zijn, waaromtrent zij meer willen weten. Daarom wenst Felix met Paulus te spreken, meer vrijelijk dan hij dit in de publieke rechtszaal kon, over het geloof in Christus, en dit alleen ter bevrediging van de nieuwsgierigheid van Drusilla, zijne vrouw, die ene Jodin was, dochter van Herodes Agrippa, die door de wormen werd gegeten. Opgevoed zijnde in den Joodsen Godsdienst, was zij nieuwsgierig naar den Christelijken Godsdienst, die er de vervolmaking van genoemd werd, en zij wenste er Paulus over te horen spreken. Maar het deed er niet heel veel aan toe van welken Godsdienst zij was, want welke die ook geweest zij, zij was er de schande en de ergernis van, ene Jodin, maar ene overspeelster. Zij was de vrouw eens anderen, toen Felix haar ter vrouwe nam, en met hem leefde zij in hoererij, en zij stond bekend als ene schaamteloze vrouw, en toch begeert zij te horen van het geloof in Christus. Velen zijn verzot op nieuwe denkbeelden en nieuwe bespiegelingen omtrent den Godsdienst, en kunnen er met genoegen over horen spreken, maar zij haten het om er onder de kracht en den invloed van te komen, zij willen wel, dat hun verstand zal worden verlicht, maar niet, dat hun leven zal worden verbeterd.

2. Wat Paulus hem van den Christelijken Godsdienst te verstaan gaf. Door het denkbeeld, dat hij er van had, verwachtte hij vermaakt te worden met een mystiek stelsel van Godsdienst, maar zoals Paulus het hem voorstelt, wordt hij in plaats daarvan verschrikt door een praktisch beginsel van Godsdienst. Paulus ondervraagd zijnde omtrent het geloof in Christus, handelde hij (want Paulus was altijd een verstandig prediker) van rechtvaardigheid, en matigheid, en van het toekomende oordeel. Waarschijnlijk heeft hij hem de bijzondere leerstellingen van het Christendom genoemd betreffende den dood en de opstanding van den Heere Jezus, er hem mede bekend gemaakt, dat Hij de Middelaar is tussen God en den mens, maar hij haastte zich om tot de toepassing te komen, waarin hij zich tot het geweten zijner hoorders kon richten, en met helderheid en warmte kon spreken van rechtvaardigheid en matigheid en van het toekomend oordeel, en daarin toonde hij:.

A. Dat het geloof in Christus bestemd is om bij de kinderen der mensen met kracht aan te dringen op de naleving van de grote wetten van rechtvaardigheid en matigheid. De genade Gods leert ons matig en rechtvaardig te leven, Titus 2:12. Rechtvaardigheid en matigheid waren onder de Heidense moralisten gevierde deugden, indien de leer door Paulus gepredikt, waarvan hij heeft gehoord, dat zij vrijheid verkondigt, hem van de verplichting daarvan wil ontheffen, dan zal hij haar zeer gaarne aannemen. "Neen," zegt Paulus, "verre van dien, integendeel, zij versterkt juist de verplichtingen van

deze heilige wetten, zij legt ons allen, onder bedreiging van straf, de verplichting op, eerlijk te zijn in al onze handelingen, aan ieder het zijne te geven, ons zelven te verloochenen, het lichaam te bedwingen en het tot dienstbaarheid te brengen." Daar wij in onzen doop de wereld en het vlees met al zijne lusten en begeerlijkheden verzaakt hebben, behoren wij ons in al ons doen en laten onder de regelen van den Godsdienst te stellen. Paulus handelde van rechtvaardigheid en matigheid ten einde Felix te overtuigen van de onrechtvaardigheid en onmatigheid, waaraan hij, zoals algemeen bekend was, zich schuldig had gemaakt, opdat hij de hatelijkheid er van inziende, en ook inziende hoe hij er zich aan den toorn Gods er door blootstelde, Efeziërs 5:6, naar het geloof in Christus zou vragen met het vaste besluit om het te omhelzen.

B. Dat ons door de leer van Christus het toekomende oordeel ontdekt is, door welk oordeel de eeuwige staat van al de kinderen der mensen onherroepelijk en voor altijd bepaald wordt. De mensen hebben thans hun dag, Felix heeft den zijne, maar Gods dag komt, wanneer een iegelijk voor zich zelven rekenschap zal geven aan God, den Rechter van allen. Paulus handelde hiervan, hij toonde aan hoeveel reden wij hebben om te geloven, dat er een toekomend oordeel is, en welke reden wij hebben om, in overweging daarvan, Godsdienstig te zijn. Uit deze punten nu van Paulus' rede kunnen wij opmaken:

a. Dat Paulus in zijne prediking geen aanzien des persoons had, want het woord Gods, dat hij predikte, heeft dit niet. Bij den Romeinsen stadhouder dringt hij aan op dezelfde beginselen, als bij andere mensen.

b. Dat Paulus in zijne prediking tot het geweten der mensen sprak, rechtstreeks en onomwonden, dat hij er niet naar streefde om hun naar den mond te spreken, of hun nieuwsgierigheid te bevredigen, maar wel om hen er toe te brengen hun zonden in te zien, en hen tot het besef te brengen van hun plicht en van hun belang.

c. Dat Paulus den dienst van Christus en de redding der zielen hoger stelde dan zijne eigene veiligheid. Hij was overgeleverd aan Felix, die macht had (zoals Pilatus zei) hem te kruisigen, (of hetgeen even erg was, hem weer over te leveren aan de Joden) en macht had hem los te laten. Nu had Paulus zijn oor, had hij hem in ene goede stemming, en dus ene schone gelegenheid om zich hem aangenaam te maken en aldus zijne vrijheid te verkrijgen, ja zelfs hem in toorn te doen ontsteken tegen zijne vervolgers, terwijl hij daarentegen, als hij onvriendelijk voor hem is, hem vertoornt, zich zelven een groten ondienst zal doen, maar al die overwegingen slaat hij in den wind, hij is er slechts op uit om goed te doen, of ten minste zich van zijn plicht te kwijten.

d. Dat Paulus bereid was zich moeite te geven in zijn werk, er zich aan gevaar voor bloot te stellen, zelfs daar, waar niet veel waarschijnlijkheid bestond, dat hij goed zou kunnen doen. Felix en Drusilla waren zulke verharde zondaren, dat het volstrekt niet waarschijnlijk was, dat zij door Paulus' prediking tot bekering zouden komen, inzonderheid onder zulke ongunstige omstandigheden, en toch heeft Paulus met hen gehandeld als iemand, die ook aan hen niet wanhoopte. Laat de wachter waarschuwen, dan heeft hij zijne eigene ziel bevrijd, al heeft hij dan ook niet bij hen overmocht om hun ziel te bevrijden.

3. Welken indruk Paulus' rede op den groten, doch slechten, man heeft gemaakt. Felix was zeer bevreesd geworden -emphobos genomenos -hij was als een schrik voor zich zelven, een magor-

missabib, zoals Pashur, Jeremia 20:3, 4, Paulus heeft nooit voor hem gesidderd, is nooit bevreesd geweest voor zijn aangezicht, maar hij sidderde voor Paulus. "Indien het is, zoals Paulus zegt, wat zal er in ene andere wereld dan van mij worden? Indien de onrechtvaardigen en onmatigen in het toekomend oordeel veroordeeld worden, dan ben ik verloren, voor eeuwig verloren, tenzij ik een nieuw leven ga leiden." Wij bevinden niet, dat Drusilla bevreesd was, ofschoon zij even schuldig was, want zij was ene Jodin, en steunde op de ceremoniële wet, welker verordeningen zij waarnam, om er door gerechtvaardigd te worden, maar Felix kon zich voor het ogenblik aan niets vastklemmen, dat zijn geweten bevredigde, en daarom was hij zeer bevreesd. Zie hier:

a. De kracht van het woord Gods. Het is hartdoorgrondend, het kan verschrikking brengen in het hart van den hoogmoedigsten en stoutmoedigsten zondaar, door hem zijne zonden ordelijk voor te stellen, en hem den schrik des Heeren te tonen.

b. De werkingen van het natuurlijk geweten, als het opgeschrikt en wakker geschud wordt, dan wordt de ziel vervuld met afgrijzen en verbaasdheid over hare eigene wanstaltigheid en gevaar. Zij, die zelven de schrik waren geweest van de machtigen in het land der levenden, worden hierdoor ene verschrikking gemaakt voor zich zelven. Het vooruitzicht op het toekomend oordeel kan het kloekmoedigste hart doen beven, gelijk ook als het zal gekomen zijn, het de machtigen, en de oversten te vergeefs zal doen roepen tot de rotsen en de bergen om hen te beschutten en te verbergen.

4. Hoe Felix worstelde om zich van die indrukken los te maken, en die verschrikking van zich af te schudden. Hij deed daarmee, wat hij met de vervolgers van Paulus gedaan had, vers 25, hij stelde ze uit, voor ditmaal ga henen, zei hij, als ik gelegenen tijd zal hebben bekomen, zo zal ik u tot mij roepen. Hij beefde, en dat was alles. Paulus' beven, en het beven van den stokbewaarder, Hoofdstuk 9:6, 16:29, eindigden in hun bekering, maar niet alzo dit beven van Felix. Velen worden verschrikt door het woord Gods, die er toch niet werkelijk door veranderd worden. Velen vrezen voor de gevolgen der zonde, maar blijven haar toch aanhouden. Hij heeft niet gestreden tegen zijne overtuiging, was niet vertoornd op het woord, of op den prediker er van, hij wilde zich niet op hem wreken, omdat hij zijn geweten zo had verschrikt, hij heeft niet tot Paulus gezegd wat Amazia zei tot den profeet: Houd gij op, waarom zouden zij u slaan? Hij heeft hem niet gedreigd met ene strengere gevangenis, of met den dood, omdat hij hem, (zoals Johannes de Doper Herodes) op de tere plek had aangeraakt. Maar hij heeft zijne overtuiging van zonde listig ontweken, door de vervolging er van uit te stellen tot een ander maal. Hij heeft niets aan te merken op hetgeen Paulus gezegd heeft, het is belangrijk en wel waard om er over na te denken, maar als een armzalige schuldenaar vraagt hij om een dag uitstel. Paulus had zich afgemat, en heeft hem en zijne vrouw vermoeid, en daarom: "Voor ditmaal ga henen, breek hier uwe rede af, zaken van aanbelang roepen mij elders, maar als ik gelegenen tijd zal bekomen hebben, en niets anders te doen heb, zal ik u tot mij roepen, en horen wat gij mij nog verder te zeggen hebt." Velen verliezen al het nut en voordeel van hun overtuigingen, omdat zij het ijzer niet smeden terwijl het heet is. Indien Felix, nu hij beefde, gevraagd had, wat Paulus en de stokbewaarder gevraagd hebben, toen zij beefden: Wat zal ik doen? dan zou hij wellicht tot het geloof in Christus gebracht zijn, en inderdaad een Felix, een gelukkige geworden zijn, een voor eeuwig gelukkige, maar door thans zijne overtuiging van zich af te schuiven, heeft hij ze voor altijd verloren, en daarmee ook zich zelven. In de zaken, die onze ziel betreffen, is alle uitstel gevaarlijk, niets heeft noodlottiger gevolgen dan der mensen verschuiven van hun bekering van den enen dag naar den anderen. Zij zullen wel berouw hebben van hun zonden en zich tot God wenden,

maar nu nog niet, de zaak wordt verwezen naar een meer gelegenen tijd, als deze of die zaak of aangelegenheid tot een goed einde is gebracht, als zij wat ouder zullen zijn, maar dan verzwakken en verflauwen de indrukken, goede voornemens blijken te vergeefs genomen te zijn, daar zij niet ten uitvoer worden gebracht, en dan zijn zij meer dan ooit verhard in hun bozen weg. Felix stelde de zaak uit tot een meer gelegenen tijd, maar wij bevinden niet, dat die meer gelegene tijd ooit gekomen is, want de duivel bedriegt ons en berooft ons van allen tijd, door ons te misleiden omtrent den tegenwoordigen tijd. De tegenwoordige tijd is ongetwijfeld de meest gelegene tijd. Ziet, nu is het de welaangename tijd. Heden, zo gij Zijne stem hoort.

IV. En met dat al hield hij hem gevangen, en liet hem gevangen blijven, toen hij twee jaren daarna van zijn stadhouderschap werd weggeroepen, vers 26, 27. Hij was er in gemoede van overtuigd, dat Paulus niets gedaan had, dat den dood of banden waardig is, en toch was hij niet eerlijk genoeg om hem los te laten. Weinig baatte het, dat Paulus met hem gehandeld heeft over rechtvaardigheid, daar hij, hoewel hij zeer bevreesd was geworden bij de gedachte aan zijne eigene ongerechtigheid, toch heeft kunnen volharden in zo grote onrechtvaardigheid. Maar hier wordt ons gezegd door welke beginselen hij hierin geleid werd, en die waren van zulk een aard, dat de zaak er nog veel erger door werd.

1. De liefde tot het geld. Hij wilde Paulus niet uit de gevangenis ontslaan, omdat hij hoopte gewin van hem te hebben, dat zijne vrienden eindelijk geld bijeen zouden brengen om zijne vrijheid te kopen, en dan eerst zal hij zijn geweten bevredigen door hem los te laten, als hij er tevens aan zijne geldgierigheid mede kan voldoen. Hij kan het niet over zich verkrijgen zijn plicht te doen als rechter, tenzij hij er geld voor krijgt. Hij hoopte, dat hem van Paulus geld gegeven zou worden, of van iemand anders voor hem, en dan zou hij hem loslaten, hem in vrijheid stellen. In die hoop houdt hij hem gevangen, waarom hij hem ook dikmaals ontbood en met hem sprak, niet meer over het geloof van Christus, (daarvan had hij genoeg, evenals van het toekomend oordeel, Paulus moet op die zaken niet meer terug komen, daar niet verder over spreken) maar over zijne loslating of liever over zijn losgeld, om uit zijne tegenwoordige gevangenschap te geraken. Hij schaamt zich wel om aan Paulus rechtstreeks te vragen hoeveel hij hem wil geven, maar hij laat hem bij zich komen om hem hierover te polsen. En nu zien wij wat er geworden is van zijne belofte aan Paulus en aan zich zelven, dat hij meer van Christus zal horen, als hij gelegenen tijd zal hebben bekomen. Er was genoeg gelegene tijd om verder en grondig over die zaak te spreken, maar er wordt niet meer van gerept. Alles wat hij nu te doen heeft is van Paulus geld te krijgen, niet om door hem kennis van Christus te verkrijgen. Het is rechtvaardig in God omtrent hen, die beuzelen met hun overtuiging, en denken, dat hun Gods genade wel ten dienste zal staan, als dit hun belieft, te zeggen: Mijn Geest zal niet meer met hen twisten. Als de mensen Gods stem heden niet willen horen, zolang als het heden genaamd wordt, zal het hart gewoonlijk verhard worden door de verleiding der zonde. Paulus zelf was arm, zilver en goud had hij niet te geven om zijne vrijheid te kopen. Maar Felix wist, dat er personen waren, die hem wèl wilden, hem genegen waren, en die wèl in staat waren hem te helpen. Daar Paulus nog onlangs veel geld gecollecteerd had voor de arme Christenen om hun te hulp te komen, kon men wel verwachten, dat de rijke Christenen bijdragen zouden geven om hem te bevrijden, en ik vraag mij af, waarom dit niet geschied is. Hoewel het Paulus tot eer verstrekt, dat hij Felix geen geld wilde bieden, en ook aan de gemeenten geen geld wilde vragen (zijne grote, edele ziel versmaadde dit) weet ik toch niet of het zijnen vrienden tot eer verstrekte, ja, of zij er wel in gerechtvaardigd konden worden, dat zij het niet voor hem deden. Zij hadden bij den stadhouder even dringend moeten aanhouden om zijne vrijheid te verkrijgen, als zijne vijanden bij hem

aanhielden om hem te doden, of aan hen uit te leveren, en indien, gelijk Salomo zegt, ene gift nodig was om hun ruimte te maken, en hen voor het aangezicht der groten te geleiden, dan zouden zij die wettig hebben kunnen brengen. Ik mag niemand omkopen om iets onrechtvaardigs te doen, maar als iemand gene rechtvaardige daad wil doen, of hij moet er geld voor krijgen, dan doe ik slechts mij zelven recht door het hem te geven, en als zij het mochten doen, dan is het schande, dat zij het niet gedaan hebben. Ik schaam mij over hen, dat zij zulk een voortreffelijk en nuttig man als Paulus was, in de gevangenis lieten, terwijl een weinig geld er hem uit had kunnen bevrijden, en hem aan zijn zegenrijken arbeid had kunnen geven. De Christenen hier in Cesarea hebben hun tranen gegeven om te voorkomen, dat hij in de gevangenis zou komen, Hoofdstuk 21:13, maar zij hebben geen lust gehad om hun geld te geven ten einde hem er uit te helpen bevrijden. Maar er kan ook ene bedoeling van Gods voorzienigheid in zijn geweest, Paulus' banden moeten dienen ter bevordering van het Evangelie van Christus, en daarom moet hij in banden blijven. Dit zal echter niet tot verontschuldiging strekken van Felix, die een onschuldig man uit de gevangenis had moeten ontslaan, zonder er enigerlei beloning voor te eisen of aan te nemen. De rechter, die zonder steekpenningen te ontvangen geen recht wil doen, zal voor een steekpenning stellig bereid worden gevonden om onrecht te doen.

2. Het behagen van mensen. Ongeveer twee jaren na deze gebeurtenissen werd Felix van zijn stadhouderschap teruggeroepen, en werd Porcius Festus in zijne plaats gesteld. En nu zou men verwacht hebben, dat hij zijn stadhouderschap zou eindigen met ene daad van gerechtigheid, nl. de vrijlating van Paulus, maar hij heeft het niet gedaan, hij liet Paulus gevangen, en de reden, die hiervoor gegeven wordt, is, dat hij den Joden gunst wilde bewijzen. Hoewel hij hem niet, om hen te behagen, wilde laten doden, wil hij hem toch gevangen laten blijven, veeleer dan hen te mishagen, en hij deed het in de hoop van hiermede veel kwaad goed te maken dat hij hun gedaan had. Hij dacht niet, dat Paulus invloed, of ook zelfs maar neiging, had om aan het hof over hem te klagen, dat hij hem, tegen alle recht en billijkheid, in zo langdurige gevangenschap hield, maar hij was bevreesd, dat de hogepriester en de ouderlingen zijne beschuldigers zullen zijn bij den keizer wegens het kwaad, dat hij hun gedaan heeft, en daarom hoopt hij, door hun in deze zaak genoegen te doen, hen te doen zwijgen. Aldus worden zij, die slechte dingen doen, in verzoeking gebracht om nog meer slechte dingen te doen ten einde zich te beschutten. Indien Felix de Joden niet geschaad en beledigd had, dan had hij dit niet behoeven te doen om hen te behagen. Hij schijnt echter zijn doel toch hiermede niet bereikt te hebben, de Joden hebben hem, in weerwil van dit gunstbetoon, toch bij den keizer aangeklaagd en sommige geschiedschrijvers zeggen, dat Festus hem gebonden naar Rome gezonden heeft. Indien dit zo is, dan moet voorzeker de gedachte, hoe hij Paulus' banden licht geacht heeft, hem zijn eigen keten zeer zwaar gemaakt hebben. Zij, wier doel het is God te behagen door goed doen zullen hun doel bereiken, maar zo zal het niet wezen met hen, die mensen zoeken te behagen door kwaad te doen.

HOOFDSTUK 25

1 Festus dan, in de provincie gekomen zijnde, ging na drie dagen van Cesarea op naar Jeruzalem.
2 En de hogepriester, en de voornaamsten der Joden, verschenen voor hem tegen Paulus en baden hem,
3 Begerende gunst tegen hem, opdat hij hem zou doen komen te Jeruzalem; en leggende een lage, om hem op den weg om te brengen.
4 Doch Festus antwoordde, dat Paulus te Cesarea bewaard werd, en dat hij zelf haast derwaarts zou verreizen.
5 Die dan, zeide hij, onder u kunnen, dat zij mede afreizen, en zo er iets onbehoorlijks in dezen man is, dat zij hem beschuldigen.
6 En als hij onder hen niet meer dan tien dagen doorgebracht had, kwam hij af naar Cesarea; en des anderen daags, op den rechterstoel gezeten zijnde, beval hij, dat Paulus zou voor gebracht worden.
7 En als hij daar gekomen was, stonden de Joden, die van Jeruzalem afgekomen waren, rondom hem, vele en zware beschuldigingen tegen Paulus voortbrengende, die zij niet konden bewijzen;
8 Dewijl hij, verantwoordende, zeide: Ik heb noch tegen de wet der Joden, noch tegen den tempel, noch tegen den keizer iets gezondigd.
9 Maar Festus, willende den Joden gunst bewijzen, antwoordde Paulus, en zeide: Wilt gij naar Jeruzalem opgaan, en aldaar voor mij over deze dingen geoordeeld worden?
10 En Paulus zeide: Ik sta voor den rechterstoel des keizers, waar ik geoordeeld moet worden; den Joden heb ik geen onrecht gedaan; gelijk gij ook zeer wel weet.
11 Want indien ik onrecht doe, en iets des doods waardig gedaan heb, ik weiger niet te sterven; maar indien er niets is van hetgeen, waarvan dezen mij beschuldigen, zo kan niemand mij hun uit gunst overgeven. Ik beroep mij op den keizer.
12 Toen antwoordde Festus, als hij met den raad gesproken had: Hebt gij u op den keizer beroepen? Gij zult tot den keizer gaan.
13 En als enige dagen voorbijgegaan waren, kwamen de koning Agrippa en Bernice te Cesarea, om Festus te begroeten.
14 En toen zij aldaar vele dagen doorgebracht hadden, heeft Festus de zaken van Paulus aan den koning verhaald, zeggende: Hier is een zeker man van Felix gevangen gelaten;
15 Om wiens wil, als ik te Jeruzalem was, de overpriesters en de ouderlingen der Joden verschenen, begerende vonnis tegen hem;
16 Aan dewelke ik antwoordde, dat de Romeinen de gewoonte niet hebben, enigen mens uit gunst ter dood over te geven, eer de beschuldigde de beschuldigers tegenwoordig heeft, en plaats van verantwoording gekregen heeft over de beschuldiging.
17 Als zij dan gezamenlijk alhier gekomen waren, zo heb ik, geen uitstel nemende, des daags daaraan op den rechterstoel gezeten, en beval, dat de man zoude voor gebracht worden;
18 Over welken de beschuldigers, hier staande, geen zaak hebben voorgebracht, waarvan ik vermoedde;
19 Maar hadden tegen hem enige vragen van hun godsdienst, en van zekeren Jezus, Die gestorven was, Welken Paulus zeide te leven.
20 En als ik over de onderzoeking van deze zaak in twijfeling was, zeide ik, of hij wilde gaan naar Jeruzalem, en aldaar over deze dingen geoordeeld worden.
21 En als Paulus zich beriep, dat men hem tot de kennis des keizers bewaren zou, zo heb ik bevolen, dat hij bewaard zoude worden, ter tijd toe, dat ik hem tot den keizer zenden zou.

22 En Agrippa zeide tot Festus: Ik wilde ook zelf dien mens wel horen. En hij zeide: Morgen zult gij hem horen.
23 Des anderen daags dan, als Agrippa gekomen was en Bernice, met grote pracht, en als zij ingegaan waren in het rechthuis, met de oversten over duizend, en de mannen, die de voornaamsten der stad waren, werd Paulus op bevel van Festus voor gebracht.
24 En Festus zeide: Koning Agrippa, en gij mannen allen, die met ons tegenwoordig zijt, gij ziet dezen, van welken mij de ganse menigte der Joden heeft aangesproken, beide te Jeruzalem en hier, roepende, dat hij niet meer behoort te leven.
25 Maar ik bevonden hebbende, dat hij niets des doods waardig gedaan had, en dewijl hij ook zelf zich op den keizer beroepen heeft, heb besloten hem te zenden.
26 Van welken ik niets zekers heb aan den heer te schrijven; daarom heb ik hem voor ulieden voorgebracht, en meest voor u, koning Agrippa, opdat ik, na gedane onderzoeking, wat heb te schrijven.
27 Want het dunkt mij tegen rede, een gevangene te zenden, en niet ook de beschuldigingen, die tegen hem zijn, te kennen te geven.

Sommigen denken, dat Felix uit zijn ambt ontzet is, en dat Festus hem is opgevolgd kort na Paulus' gevangenneming, en dat de twee jaren, waarvan aan het einde van het vorige hoofdstuk gesproken wordt, gerekend moeten worden van het begin van Nero's regering, maar het schijnt meer natuurlijk om ze te rekenen van het tijdstip, toen Paulus aan Felix werd overgeleverd. Hoe dit zij, de zaak van Paulus wordt nu op gelijksoortige wijze behandeld als wij in het vorige hoofdstuk gezien hebben. Er wordt hier kennis van genomen door:

I. Festus, den stadhouder, zij wordt voor hem gebracht door de Joden, vers 1-3. Er wordt bepaald, dat zij zal dienen, niet te Jeruzalem, zoals de Joden verlangden, maar te Cesarea, vers 4-6. De Joden verschijnen tegen Paulus, en beschuldigen hem, vers 7, maar hij houdt zijne onschuld vol, vers 8, en om te voorkomen, dat de zaak nu weer te Jeruzalem zal dienen, daar men hem dringt hierin te bewilligen, beroept hij zich ten laatste op den keizer, vers 9-12.

II. Door koning Agrippa, aan wie Festus de zaak verhaalt, vers 13-21, en Agrippa verlangt nu zelf het verhoor te leiden, vers 22. Het hof komt dientengevolge bijeen, en Paulus wordt voor het gerecht gebracht, vers 23. Festus leidt de zaak in, vers 24-27, waarna Paulus zijne verdediging voordraagt, welke verdediging wij zullen hebben in Hoofdstuk 26.

Handelingen 25:1-12

Gemeenlijk zeggen wij: "Nieuwe heren, nieuwe wetten, nieuwe zeden," en hier was een nieuwe stadhouder, maar toch ondervond Paulus van hem dezelfde behandeling als van zijn voorganger, en gene betere. Evenals Felix is Festus niet zo rechtvaardig jegens hem als hij behoorde te wezen, want hij laat hem niet vrij, en toch is hij ook niet zo onrechtvaardig voor hem als de Joden wensen, dat hij zijn zal, want hij wil hem niet ter dood veroordelen, noch hem blootstellen aan hun woede. Hier zien wij:

I. Hoe de hogepriester en andere Joden bij den stadhouder aandringen, om Paulus nu maar te verlaten, want hem naar Jeruzalem te zenden stond gelijk met hem te verlaten.

1. Zie hoe veel haast zij maakten met hun aanzoeken bij Festus in de zaak van Paulus. Zodra hij in de provincie gekomen was, en de regering had op zich genomen-hij was waarschijnlijk te Cesarea als stadhouder geïnstalleerd-ging hij reeds na drie dagen op naar Jeruzalem, om zich aldaar te vertonen, en terstond wordt hij door de priesters aangezocht om tegen Paulus op te treden. Drie dagen bleef hij te Cesarea, waar Paulus gevangen was, en wij bevinden niet, dat Paulus in die drie dagen een verzoek tot hem richtte om hem uit de gevangenis te ontslaan, maar niet zodra komt hij te Jeruzalem, of de priesters gebruiken al hun invloed bij hem tegen Paulus. Zie hoe rusteloos en gejaagd de kwaadaardigheid is! Paulus draagt met meer geduld de verlenging zijner gevangenschap, dan zijne vijanden het uitstel dragen om hem ten dode toe te kunnen vervolgen.

2. Zie hoe boosaardig zij waren in hun aanzoek bij den stadhouder. Zij verschenen voor hem tegen Paulus, eer hem nog een onpartijdig verhoor was afgenomen, ten einde zodoende, als ‘t mogelijk was, zijne zaak reeds van te voren bij den stadhouder te benadelen, en hem tot partij te maken, die de rechter moest wezen. Maar op die kunstgreep, hoe listig ook, konden zij toch niet aan, want de stadhouder zal hem gewis zelf willen horen, en dan zullen alle beschuldigingen, die zij tegen hem inbrengen, op niets neerkomen, en daarom beramen zij een ander plan, dat nog laaghartiger was, nl. Paulus te vermoorden voordat hij gerechtelijk verhoord zou worden. Tot deze onmenselijke, helse wijze van doen, die de gehele wereld, ten minste zegt te verafschuwen, nemen deze vervolgers de toevlucht, om hun boosaardige vijandschap tegen Christus’ Evangelie bot te vieren, en dat nog wel onder voorgeven van ijver voor de wet van Mozes. Tantum religio potuit suadere malorum. - Zodanig was hun ijselijke godsdienstijver.

3. Zie hoe schoonschijnend het voorwendsel was! Nu de stadhouder toch te Jeruzalem was, verlangden zij, dat hij Paulus derwaarts zou ontbieden, om hem aldaar het verhoor te laten ondergaan, hetgeen den vervolgers zeer veel moeite zou besparen, en ook een schijn van billijkheid had, daar hij beschuldigd was den tempel te Jeruzalem te hebben ontheiligd, en het de gewoonte is, dat misdadigers terecht staan voor het hof, alwaar de misdaad gepleegd was. Maar wat zij op het oog hadden was hem lagen te leggen om hem te vermoorden op den weg, als hij naar Jeruzalem gebracht werd, daar zij dachten, dat hij wel niet onder zo sterk een geleide naar Jeruzalem gebracht zou worden, als waarmee hij van Jeruzalem naar Cesarea gevoerd werd, of wel, dat de beambten, die hem vervoerden, wel omgekocht konden worden om hun de gelegenheid te geven hun snood plan te volvoeren. Zij begeerden gunst tegen Paulus, maar wat vervolgers voor het gerecht te doen hebben is recht te eisen tegen iemand, dien zij denken een misdadiger te zijn, indien het niet bewezen wordt, dat hij dit is, dan is het evenzeer recht hem vrij te spreken, als het recht zou wezen hem te

veroordelen, indien hij het wèl is. Maar gunst te begeren tegen een gevangene, en dat nog wel van den rechter, is al heel onbeschaamd. De gunst behoort voor den gevangene te wezen, in favorem vitæ -ten gunste van zijn leven, maar hier begeren zij haar tegen hem. Zij zullen het als ene gunst beschouwen, als de stadhouder hem wil veroordelen, hoewel zij hem van gene misdaad kunnen overtuigen.

II. Des stadhouders besluit, dat Paulus zijn verhoor zal ondergaan te Cesarea, waar hij zich nu bevindt, vers 4. 5. Zie hoe hij met de vervolgers handelt.

1. Hij wil hun de vriendelijkheid niet bewijzen om hem naar Jeruzalem te doen komen. Neen, hij gaf bevel dat Paulus te Cesarea bewaard zou worden. Het blijkt niet, dat hij enig vermoeden, en nog veel minder, dat hij stellig bericht had van hun bloeddorstig plan om hem onder weg te vermoorden, zoals de overste, toen hij hem naar Cesarea zond, Hoofdstuk 23:30, maar hij was misschien niet genegen den hogepriester en zijne partij in zo verre ter wille te zijn. Of hij wenste wellicht de eer van zijn gerechtshof te Cesarea hoog te houden, en eiste hij daarom, dat zij aldaar zouden verschijnen. Het kan ook zijn, dat hij den last niet op zich wilde nemen om Paulus naar Jeruzalem te brengen, maar welke nu ook de reden van zijne weigering geweest zij, God gebruikte haar als middel om Paulus uit de handen zijner vijanden te houden. Misschien hebben zij nu ook betere maatregelen genomen dan te voren om hun samenzwering geheim te houden, opdat de ontdekking er van nu niet, zoals toen, de aanslag zou doen mislukken. Maar hoewel God den aanslag nu niet, zoals toen, aan het licht bracht, vind Hij toch een even krachtig middel om hem te verijdelen, door het hart te neigen van den stadhouder, om Paulus wegens de ene of andere reden niet naar Jeruzalem te doen gaan. God is aan generlei methode gebonden om het heil Zijns volks te werken. Hij kan de raadslagen tegen hen verborgen laten blijven, en ze toch niet tot volvoering laten komen, en zelfs door de vleselijke wijsheid van de groten der aarde, kan Hij Zijne genaderijke doeleinden tot stand laten komen.

2. Hij wil hun echter het recht laten wedervaren om te horen wat zij tegen Paulus te zeggen hebben, indien zij af willen gaan naar Cesarea, om daar tegen hem te verschijnen.

"Die onder u kunnen, er lichàmelijk en financieel toe in staat zijn om zulk ene reize te ondernemen, of gaven hebben van verstand en van het woord te voeren, om de vervolging te leiden, laat diegenen onder u, die geschiktheid hebben voor zulk ene zaak, mede afreizen, en dezen man beschuldigen, of, laat diegenen onder u, die bevoegde getuigen zijn, enigerlei misdaad tegen hem kunnen bewijzen, mede afgaan om hun getuigenis te geven, indien daar iets onbehoorlijks in dezen man is, als waarvan gij hem beschuldigt." Festus wil niet, zoals zij verlangen, voor waar aannemen, dat er iets onbehoorlijks in hem is, voordat het onwraakbaar bewezen is, en zijne verdediging is gehoord. Indien hij schuldig is, dan is het hun zaak zijne schuld te bewijzen.

III. Paulus' terechtstelling voor Festus. Deze bleef tien dagen te Jeruzalem, en toen ging hij af naar Cesarea, en waarschijnlijk bevonden de vervolgers zich in zijn gevolg, daar hij gezegd had, dat zij met hem moesten afgaan, en wijl zij zo veel haast hebben met die vervolging, is hij bereid om die zaak het eerst te laten dienen en opdat zij dan weer spoedig huiswaarts kunnen keren, zal hij er reeds den volgenden dag voor bestemmen. Bekwame spoed in de behandeling van rechtszaken is zeer loffelijk, mits die spoed niet schadelijk zij voor ene goede uitkomst.

1. Het hof zitting genomen hebbende, wordt de gevangene voor de balie geroepen. Festus zat op den rechterstoel zoals hij gewoon was, als er ene zaak van aanbelang werd behandeld, en hij beval dat Paulus voorgebracht zou worden, vers 6. Om Zijne discipelen te bemoedigen, onder zo zware beproeving van hun moed, als Paulus thans onderging, heeft Christus hun beloofd, dat de dag zal komen, wanneer zij zullen zitten op tronen, richtende de stammen Israël's.

2. De vervolgers brengen hun beschuldiging in tegen den gevangene, vers 7. De Joden waren rondom hem, hetgeen aanduidt, dat er velen waren. O Heere! hoe zijn mijne tegenpartijen vermenigvuldigd! Velen staan tegen mij op. Het geeft ook te kennen, dat zij eendrachtig waren, zij stonden bij elkaar, vastbesloten om elkaar te steunen en te blijven aanhangen, en dat zij ijverig waren voor de vervolging en in hun geroep tegen Paulus. Zij stonden rondom, om, zo mogelijk den rechter schrik aan te jagen, en hem aldus te doen bewilligen in hun boosaardig plan, of ten minste, om den gevangene te verschrikken, of van zijn stuk te brengen, maar te vergeefs, hij was te wel verzekerd om door hen in verwarring gebracht te worden. Zij hadden mij omringd als bijen, zij zijn uitgeblust als een doornenvuur, Psalm 118:12. Zij stonden rondom hem en brachten vele en zware beschuldigingen in tegen Paulus. Zij beschuldigden hem van zware misdaden en wangedrag. De artikelen der beschuldiging waren talrijk en bevatten dingen van zeer snoden aard. Zij stelden hem aan het hof voor zo zwart en hatelijk, als hun vernuft en boosaardigheid het slechts kon bedenken. Maar toen zij nu naar hun genoegen opening van de zaak hadden gegeven, en het er toe kwam om bewijzen bij te brengen, toen faalden zij. Zij stonden rondom, vele en zware beschuldigingen tegen Paulus inbrengende, die zij niet konden bewijzen, want zij waren allen vals, de klachten waren ongegrond en onrechtvaardig. De feiten waren of niet zoals zij ze voorstelden, of er was niets misdadigs in, zij eisten van hem hetgeen hij niet wist, en zij evenmin. Het is niets nieuws, dat van de heiligen en de heerlijken, die op aarde zijn, liegende, alle kwaad gesproken wordt, niet slechts in het snarenspel dergenen, die sterken drank drinken, of in het gestoelte der spotters, maar zelfs voor den rechterstoel.

3. De gevangene volhardt in de betuiging van zijne onschuld, vers 8. Wie hem ook smaadt, zijn eigen hart smaadt hem niet, en daarom zal zijne tong het ook niet, al moet hij ook sterven, zal hij toch zijne gerechtigheid niet laten varen. Toen het zijne beurt was, en hij voor zich zelven mocht spreken, bleef hij bij zijne algemene verklaring van onschuld.

Ik heb noch tegen de wet der Joden, noch tegen den tempel, noch tegen den keizer iets gezondigd. Hij had de wet der Joden niet overtreden, en ook niets geleerd ten nadele er van. Deed hij dan de wet te niet door het geloof? Neen, maar hij bevestigde de wet. Christus te prediken als het einde der wet, was gene overtreding van de wet. Hij had den tempel niet ontheiligd, noch enigerlei minachting betoond voor den tempeldienst. Zijn streven om den Evangelietempel op te richten, was geen smaden van dien tempel, die er het type van was. Hij heeft niet gezondigd tegen den keizer, of tegen zijne regering. Hieruit blijkt, dat, nu zijne zaak voor de regering diende zij zich, om door vleierij de gunst des stadhouders te winnen, als vrienden des keizers voordeden, en Paulus daden ten laste hadden gelegd, die van misnoegdheid op, en afkeer van, het tegenwoordig bewind blijken gaven, hetgeen hem noodzaakte zich daarvan te zuiveren, en te betuigen, dat hij geen vijand des keizers was, zoals zij zelven het waren, die hem er van beschuldigden.

IV. Paulus' beroep op den keizer, en de reden er van. Dit gaf ene wending aan de zaak. Of hij te voren dit reeds besloten had, of dat het een plotseling opgekomen besluit was, dat nu werd

uitgelokt, blijkt niet. Maar God heeft het hem in het hart gegeven, ten einde tot stand te brengen hetgeen Hij tot hem gezegd had, namelijk, dat hij te Rome van Christus moest getuigen, want dáár was het hof des keizers, Hoofdstuk 23:11. Wij hebben hier:

1. Het voorstel van Festus aan Paulus, om naar Jeruzalem te gaan ten einde aldaar geoordeeld te worden, vers 9. Festus willende den Joden gunst bewijzen neigde er toe om den vervolgers veeleer genoegen te doen en ter wille te zijn dan den gevangene, in zover hij dit veilig kon doen tegen een Romeins burger, daarom vroeg hij hem, of hij naar Jeruzalem wilde gaan, om zich te verantwoorden en te zuiveren ter plaatse waar hij beschuldigd was, en waar hij getuigen kon vinden, bereid om voor hem te getuigen en zijne verklaring te bevestigen. Hij wilde hem niet, gelijk de Joden verlangden, aan den hogepriester en het sanhedrin overleveren, maar: Wilt gij daarheen gaan, om voor mij over deze dingen geoordeeld te worden? De stadhouder zou, als hij dit gewild had, hem bevolen kunnen hebben om derwaarts te gaan, maar hij wilde dit niet doen zonder zijne eigene toestemming, hetgeen er, zo hij hem er toe had kunnen overhalen, het hatelijke van weggenomen zou hebben. In tijden van lijden wordt de wijsheid van het volk des Heeren op de proef gesteld, zowel als hun geduld, als schapen gezonden in het midden der wolven, is het hun nodig voorzichtig te zijn als de slangen.

2. Paulus' weigering om hierin toe te stemmen, en zijne redenen hiervoor. Hij wist, dat zo hij naar Jeruzalem gezonden werd, de Joden, in weerwil van de uiterste waakzaamheid van den stadhouder, middel zouden vinden om hem ter dood te brengen, daarom verzoekt hij hiervan verontschuldigd te worden, en voert aan:

a. Dat het voor hem, als Romeins burger, betamelijk was, niet alleen om verhoord te worden door den stadhouder, maar door den stadhouder in zijn eigen gerechtshof, dat te Cesarea zetelde. Ik sta voor den rechterstoel des keizers, waar ik geoordeeld moet worden, in de provincie. Het hof vergaderd zijnde in naam des keizers, op zijne volmacht en volgens zijne opdracht, in tegenwoordigheid van iemand, die door hem was gezonden, kon men met recht zeggen, dat het zijn rechterstoel was, zoals bíj ons alle bevelschriften in naam van den soeverein worden uitgevaardigd, in wiens naam ook alle gerechtshoven gehouden worden. Dat Paulus erkent, dat hij voor den rechterstoel des keizers geoordeeld moet worden, bewijst duidelijk, dat Christus' dienstknechten niet vrijgesteld zijn van de rechtspleging der burgerlijke macht, maar haar onderdanig moeten zijn, voor zo ver zij het met een goed geweten kunnen, en indien zij zich aan ene misdaad hebben schuldig gemaakt, behoren zij zich aan hare bestraffing te onderwerpen, en indien zij onschuldig zijn, moeten zij zich toch aan haar rechterlijk onderzoek onderwerpen, ten einde zich voor haar te zuiveren.

b. Dat hij, als lid van de Joodse natie, niets gedaan had, om haar onaangenaam te zijn, den Joden heb ik geen onrecht gedaan, gelijk gij ook zeer wel weet. Het is volkomen betamelijk voor mensen, die onschuldig zijn, dat zij hun onschuld staande houden, wij zijn het aan onzen goeden naam schuldig, niet slechts om geen vals getuigenis te spreken tegen ons zelven, maar om onze oprechtheid staande te houden tegenover hen, die vals getuigenis spreken tegen ons.

c. Dat hij bereid was zich te houden aan de regelen der wet, en het recht zijn loop te laten hebben, vers 11. Indien hij schuldig is aan ene misdaad, die den dood verdient, dan zal hij er zich noch tegen verzetten, noch zoeken te ontkomen, hij zal noch voor het gerecht vluchten, noch er tegen strijden, ik weiger niet te sterven, maar zal de straf mijner ongerechtigheid dragen. Niet alsof allen, die iets

gedaan hebben dat den dood waardig is, verplicht zijn zich zelven te beschuldigen en zich zelven aan de gerechtigheid over te leveren, maar als zij beschuldigd worden en voor het gerecht worden gebracht, dan behoren zij zich te onderwerpen, en te zeggen, dat beide God en de overheid rechtvaardig zijn, het is nodig, dat sommigen tot een voorbeeld gesteld worden. Maar indien hij, gelijk hij verklaart en betuigt, onschuldig is, "indien er niets aan is van hetgeen, waarvan dezen mij beschuldigen, indien de vervolging plaats heeft uit boosaardigheid, en zij besloten hebben, om terecht of ten onrechte mijn bloed te storten, zo kan niemand mij hun uit gunst overgeven, neen, ook de stadhouder zelf niet, zonder een schreeuwend onrecht te plegen, want het is evenzeer zijn plicht de onschuldigen te beschermen, als de schuldigen te straffen," en hij roept zijne bescherming in.

3. Zijn beroep op het hof. Daar hij steeds in gevaar is van de Joden, de ene aanslag na den anderen beproefd wordt om hem in de handen te krijgen van hen, wier barmhartigheden wreed zijn, komt hij tot de laatste toevlucht van de verdrukte onschuld, en zoekt hij daar bescherming, daar hij op gene andere wijze recht kan verkrijgen, "ik beroep mij op den keizer. Laat mij, veeleer overgeleverd worden aan Nero, dan aan de Joden," daar Festus wel geneigd scheen hem aan dezen over te leveren. Toen David onderscheidene malen slechts met zoveel moeite aan de woede van Saul was ontkomen, dat hij tot de gevolgtrekking kwam, dat hij nu wel een dezer dagen door zijne hand zou omkomen, kwam hij tot het besluit, waartoe hij in zekeren zin genoodzaakt was: mij is niet beter, dan dat ik haastelijk ontkome in het land der Filistijnen, 1 Samuel 27:1. Zo ook hier Paulus. Maar het is hard, dat een zoon van Abraham gedwongen is de toevlucht te nemen tot de Filistijnen, tot een Nero, om te ontkomen aan hen, die zich het zaad Abrahams noemen, veiliger zullen zijn in Gath of in Rome dan in Jeruzalem! Hoe is de getrouwe stad tot ene hoer geworden!

V. De uitspraak. Paulus wordt noch vrijgelaten, noch veroordeeld. Zijne vijanden hoopten, dat hij veroordeeld en ter dood gebracht zou worden, zijne vrienden hoopten, dat hij in vrijheid zou worden gesteld, maar dit noch dat geschiedde, beide vrienden en vijanden worden teleurgesteld, en de zaak blijft zoals zij was. Het is een voorbeeld hoe Gods voorzienigheid soms met langzame stappen voortschrijdt, en de dingen niet zo spoedig tot een einde doet komen als verwacht werd, waardoor wij dikwijls beide in onze hoop en vrees beschaamd gemaakt worden. De zaak was te voren reeds verdaagd tot een naderen dag, nu wordt zij verwezen naar ene andere plaats, een ander gerechtshof, opdat Paulus’ verdrukking lijdzaamheid werke.

1. De stadhouder beraadslaagt over de zaak.

Als hij met den raad gesproken had, meta tou sumbouliou, niet met den raad der Joden, (deze wordt sunedrion genoemd) maar met zijne eigene raadslieden, die altijd den stadhouder van raad moesten dienen. De behoudenis is in de veelheid der raadslieden, en rechters behoren zowel met zich zelven als met anderen te rade te gaan eer zij hun vonnis uitspreken.

2. Hij besluit hem naar Rome te zenden. Sommigen denken, dat Paulus niet bedoeld had zich op den keizer persoonlijk te beroepen, maar alleen op zijn gerechtshof, in welks oordeel hij zal berusten, veeleer dan wederom aan den Joodsen raad overgeleverd te worden, en dat het aan Festus stond hem al of niet naar Rome te zenden, al of niet te bewilligen in zijn beroep, maar naar hetgeen Agrippa zegt, Hoofdstuk 26:32, deze mens kon losgelaten worden, indien hij zich niet op den keizer had beroepen, schijnt het, dat volgens de Romeinse wet een Romeins burger ten allen tijde in hoger beroep kon gaan, tot zelfs aan het opperste gerechtshof toe. Daarom komt Festus, hetzij door keus,

of naar zijn eigen goedvinden, hetzij volgens de wet die het voorschreef, tot dit besluit: Hebt gij u op den keizer beroepen, gij zult tot den keizer gaan. Hij vond dat er iets zeer buitengewoons was in deze rechtszaak, hetgeen hem bevreesd maakte om er uitspraak in te doen, en waarvan de kennisneming, naar hij dacht, voor den keizer een vermaak kon wezen, en daarom verwees hij haar naar zijne rechterlijke kennisneming. In ons oordeel voor God zullen zij, die zich op de wet beroepen ter hunner rechtvaardiging, tot de wet gaan, en zij zal hen veroordelen, maar zij, die zich door bekering en geloof beroepen op het Evangelie, zullen tot het Evangelie gaan, en het zal hen behouden.

Handelingen 25:13-27

Wij hebben hier de toebereidselen, die gemaakt werden voor nog een verhoor van Paulus voor koning Agrippa, niet opdat deze een oordeel over hem zou uitspreken, maar om betreffende hem van raad te dienen, of eigenlijk, om zijne nieuwsgierigheid te bevredigen. Christus had van Zijne volgelingen gezegd, dat zij voor stadhouders en koningen geleid zullen worden, in het eerste gedeelte van dit hoofdstuk is Paulus voor Festus, den stadhouder, geleid, hier, voor Agrippa, den koning, beiden tot een getuigenis. Hier is:

I. Het vriendelijk bezoek van koning Agrippa aan Festus bij diens komst aan het bestuur van deze provincie, vers 13. Na enige dagen kwam koning Agrippa te Cesarea. Hier is een koninklijk bezoek. Gewoonlijk achten koningen het voldoende om een ambassadeur te zenden om hun vrienden geluk te wensen, maar hier was een koning, die zelf kwam en de koninklijke majesteit achterstelde bij het genoegen van een vriend, want een persoonlijk onderhoud is het aangenaamst onder vrienden. Merk op:

1. Wie de bezoekers waren.

a. Koning Agrippa, de zoon van dien Herodes, bijgenaamd Agrippa, die den apostel Jakobus heeft ter dood gebracht, en zelf van de wormen gegeten werd en achterkleinzoon van Herodes den Grote, onder wiens regering Christus was geboren. Josephus noemt hem Agrippa den jongere. Keizer Claudius had hem tot koning aangesteld van Chalcis en viervorst van Trachonitis en Abilene, vermeld in Lukas 3:1. De Joodse schrijvers spreken van hem, en (naar Dr. Lightfoot ons mededeelt) verhalen onder anderen dat hij "in het laatste gedeelte van het jaar der vrijlating naar het bevel, in het openbaar de wet las, en, komende tot de woorden in Deuteronomium 17:15 :Gij zult ganselijk tot koning over u stellen dien de Heere uw God verkiezen zal, uit het midden uwer broederen zult gij een koning over u stellen, gij zult niet vermogen over u te zetten een' vreemden man, die uw broeder niet is, stroomden hem de tranen over de wangen, want hij was niet van het zaad Israël's, waarop de vergadering, dit bemerkende, hem toeriep: Schep moed, koning Agrippa, gij zijt onze broeder, want hij was van hun Godsdienst, al was hij niet van hun bloed."

b. Bernice vergezelde hem. Zij was zijne eigene zuster, thans weduwe van zijn oom Herodes, koning van Chalcis, na wiens dood zij bij dezen haren broeder woonde, dien men van al te gemeenzamen omgang met haar verdacht. Zij huwde voor de tweede maal Ptolemon, koning van Cilicië, van wie zij zich echter liet scheiden, en toen tot haren broeder, koning Agrippa, terugkeerde. Juvenal. Sat. 6. spreekt van een diamanten ring, dien Agrippa aan Bernice, zijne bloedschendige zuster, ten geschenke gaf. Berenices In digito factus pretiosior, hunc dedit olim Barbarus incestæ, dedit hunc Agrippa sorori,

Dat wijdvermaarde juweel, dat op den vinger schitterde van Bernice (daarom nog te kostbaarder) haar geschonken door een bloedschendigen broeder. -Gifford.

En beide Tacitus en Suetonius spreken van ene misdadige gemeenzaamheid later tussen haar en Titus Vespasianus. Drusilla, de vrouw van Felix was ook ene zuster van haar. Zo ontuchtig en ongebonden waren over het algemeen de groten der aarde in dien tijd! Zeg niet, dat de vorige dagen beter geweest zijn dan deze.

2. Wat het doel was van dit bezoek, zij kwamen om Festus te begroeten, hem geluk te wensen met zijne bevordering, en er hem voorspoed in te wensen, zij kwamen om hem te complimenteren bij zijne komst tot de regering, en om ene goede verstandhouding met hem te hebben, zodat Agrippa, die over Galilea regeerde, in overeenstemming kon handelen met Festus, die het bestuur had over Judea. Maar waarschijnlijk kwamen zij even veel tot hun eigen vermaak en genoegen, als om hem eer te bewijzen, deel te nemen aan de hoffeesten, en hun fraaie klederen te tonen, die anders ook aan ijdele lieden geen genoegen zouden verschaffen, als zij er niet mede in het openbaar verschenen.

II. Het bericht, dat Festus aan koning Agrippa van Paulus en zijne rechtszaak gaf:

1. Om hem genoegen te doen en vermaak te verschaffen. Het was ene zeer merkwaardige geschiedenis, wel waard om haar te horen, niet alleen omdat zij verrassend en onderhoudend was, maar ook, omdat zij, volledig en naar waarheid verhaald zijnde, zeer stichtelijk en leerrijk was, zeer bijzonder aangenaam aan Agrippa, niet alleen omdat hij een rechter was, en er punten van wet en praktijk in waren, ten volle zijne aandacht waardig, maar nog veel meer omdat hij een Jood was, en er punten van Godsdienst in waren, die zijne kennisneming er van verdienden.

2. Om zijn raad te hebben. Festus was pas onlangs in het rechterlijk ambt gekomen, ten minste in deze landen, en daarom wantrouwt hij zich zelven en zijne bekwaamheid, en wilde dus zeer gaarne den raad inwinnen van hen, die ouder waren en meer ervaring hadden, inzonderheid ten opzichte van ene zaak, waarin zo vele moeilijkheden waren, als de zaak van Paulus scheen te hebben, en daarom heeft hij haar aan den koning verhaald. Laat ons nu het bijzonder bericht nagaan, dat hij aan koning Agrippa betreffende Paulus gegeven heeft, vers 14-21. Hij vond hem als gevangene, toen hij aan de regering dezer provincie is gekomen, en daarom kon hij niet uit eigen wetenschap een bericht van zijne zaak geven van het begin af, hier is een zeker man van Felix gevangen gelaten. Indien er dus iets verkeerds was in zijne gevangenneming, is Festus hier niet voor verantwoordelijk, want hij vond hem gevangen. Toen Felix, den Joden gunst willende bewijzen, Paulus gevangen liet, hoewel hij wist, dat hij onschuldig was, wist hij niet wat hij deed, wist hij niet, dat hij wel in erger handen kon vallen, hoewel de handen, waarin hij nu was, al niet van de besten waren. Het Joodse sanhedrin was ten uiterste tegen hem ingenomen. "Om wiens wil, als ik te Jeruzalem was, de overpriesters en de ouderlingen der Joden verschenen, begerende vonnis tegen hem. Zij stelden hem voor als een gevaarlijk man, die niet waard is te leven, en daarom wensten zij hem ter dood te zien veroordeeld." Daar dezen nu aanspraak maakten op grote Godsdienstigheid, en men dus kan veronderstellen, dat zij mannen zijn van eer en oprechtheid, meent Festus, dat hij hun geloof moet schenken, maar Agrippa kent hen beter dan hij, en daarom begeert hij zijn raad in die zaak. Dat hij zich gehouden had aan de Romeinse wet ten gunste van den gevangene, en hem dus niet ongehoord wilde veroordelen, vers 16.

"De Romeinen hebben de gewoonte niet, daar zij zich hierin laten regeren door de wet der natuur en de grondbeginselen der gerechtigheid, enigen mens uit gunst ter dood over te geven, hem aan het verderf, de verwoesting, te geven" (zoals de eigenlijke betekenis is van het woord) "zijnen vijanden genoegen te geven door zijn verderf, eer de beschuldigde de beschuldigers tegenwoordig heeft, om hun getuigenis te confronteren, zodat hem tijd en verlof gegeven wordt, om zich te verdedigen." Hij schijnt hen te bestraffen, alsof zij ene ongunstige mening hadden te kennen gegeven van de Romeinen en de Romeinse regering door zo iets te vragen, te verwachten, dat zij een mens ongehoord ter dood zullen veroordelen. "Neen," zegt hij, "Weet, dat, wat gij zelven hieromtrent ook

doet, of voor geoorloofd houdt, de Romeinen zulk ene ongerechtigheid niet toe laten onder elkaar." Audi et alteram partem Hoor ook de andere zijde, was een spreekwoord onder hen. Aan dezen regel moeten wij ons houden bij ons afkeurend oordeel in den gewonen dagelijksen omgang met de mensen. Wij moeten aan de mensen gene slechte hoedanigheden toeschrijven, hun woorden en daden niet veroordelen voor wij gehoord hebben wat ter hunner rechtvaardiging gezegd wordt. Johannes 7:51. Dat hij hem, volgens den plicht van zijn ambt voor den rechterstoel een verhoor heeft doen ondergaan, vers 17. Dat hij er met bekwamen spoed in heeft gehandeld, zodat de vervolgers gene reden hadden om over zijne traagheid te klagen, want als zij dan gezamenlijk hier gekomen waren, (en wij zijn er zeker van, dat zij geen tijd lieten verloren gaan), zo ben ik, geen uitstel nemende, des daags daaraan op den rechterstoel gezeten. Hij had het verhoor ook op de plechtigste wijze doen plaats hebben. Hij zat op den rechterstoel, zoals het de gewoonte was voor de behandeling van gewichtige zaken, terwijl zij over zaken van mindere aangelegenheid de plano -op den platten grond, of gelijkvloers, oordeelden. Hij heeft voor het verhoor van Paulus met opzet den vollen raad bijeengebracht, opdat de uitspraak beslissend zou zijn, en de zaak aldus beëindigd zou worden. Dat hij uiterst teleurgesteld was in hetgeen zij hem ten laste legden, vers 18, 19. Over welken de beschuldigers hier staande, om hun aanklacht in te leveren, gene zaak hebben ingebracht, waarvan ik vermoedde. Vanwege hun heftigheid in de vervolging, en hun aandringen er van bij den enen Romeinsen stadhouder na den anderen, veronderstelde hij:

a. Dat zij hem hadden te beschuldigen van iets dat, hetzij den bijzonderen eigendom, hetzij den openbaren vrede in gevaar bracht. Dat zij hem konden bewijzen een rover of moordenaar, of een rebel tegen den Romeinsen staat te zijn, de wapens te hebben opgevat om een’ opstand aan te voeren, want indien hij al de Egyptenaar niet was, die onlangs een oproer had verwekt, en ene bende moordenaars had aangevoerd, zoals de overste van hem gedacht heeft, zou hij toch wel iemand van dezelfde soort kunnen zijn. Zodanig was het geschreeuw tegen de eerste Christenen, zo luid en zo woest, dat de omstanders, die naar dat geschreeuw oordeelden, niet anders konden denken, dan dat zij de slechtsten der mensen waren, en hen als zodanig voor te stellen was ook het doel, waarmee zij dat geschreeuw aanhieven, zoals dit ook hun doel was bij hun geschreeuw tegen den Zaligmaker.

b. Dat zij hem van iets te beschuldigen hadden, waarvan de Romeinse gerechtshoven kennis moesten nemen, en waarover de stadhouder had te oordelen, zoals ook Gallio dit had verwacht, Hoofdstuk 18:14, want anders zou het ongerijmd en bespottelijk zijn hem er mede lastig te vallen, ja het zou eigenlijk ene belediging voor hem wezen. Maar tot zijne grote verwondering bevindt hij, dat de zaak zus noch zo was, zij hadden tegen hem enige vragen, in plaats dat zij bewijzen tegen hem hadden. Van het ergste wat zij tegen hem te zeggen hebben, was het nog zeer betwistbaar, of het al of niet ene misdaad was, betwistbare zaken, die tot eindeloze debatten zouden leiden, maar waaruit gene schuld voor hem zou blijken, vragen, die geschikter waren voor de scholen dan voor den rechterstoel. En het waren vragen van hun’ bijgeloof, zoals hij hun Godsdienst, of liever dat onderdeel van hun Godsdienst noemde, waaraan, naar hun zeggen, Paulus schade toebracht. De Romeinen beschermden hun Godsdienst volgens hun wet, maar niet hun bijgeloof, niet de inzettingen der ouden. Maar de grote vraag schijnt te wezen betreffende zekeren Jezus, die gestorven was, welken Paulus zei te leven. Sommigen denken, dat het bijgeloof, waarvan hij spreekt, de Christelijke Godsdienst was, dien Paulus predikte, en waarvan Festus hetzelfde denkbeeld had als de Atheners, nl. dat het de invoering was van een’ nieuwen dæmon, namelijk Jezus. Zie hoe minachtend deze Romein spreekt van Christus, en van Zijn dood en opstanding, en van het grote geschilpunt tussen

de Joden en de Christenen, of Hij al of niet de beloofde Messias is. En van het grote bewijs, dat Hij de Messias is, nl. Zijne opstanding, spreekt hij, alsof het niets meer was dan dit: Er was een zekere Jezus, die gestorven was, welken Paulus zei te leven. Er zijn vele gevallen, waarin de rechterlijke beslissing wordt ingeroepen, of deze of die persoon, die lang afwezig is geweest, nog leeft of dood is, en voor beide meningen worden dan bewijzen bijgebracht, en nu wil Festus het doen voorkomen, alsof ook deze zaak van gene grotere betekenis of belang was. Terwijl toch deze Jezus, wie niet te kennen hem ene reden van trotsheid is, alsof Hij beneden zijne aandacht was, degene is, die dood geweest is, en levend is in alle eeuwigheid, en de sleutelen heeft der hel en des doods, Openbaring 1:18. Wat Paulus verklaarde van Jezus, nl. dat Hij leeft, is ene zaak van zo groot belang en gewicht, dat, indien zij niet waar is, wij allen verloren zijn. Dat hij daarom aan Paulus voorgesteld heeft, om de zaak voor de Joodse gerechtshoven te brengen, als het meest bevoegd en bekwaam om kennis te nemen van zaken van dien aard, vers 20. "Omdat ik over de onderzoeking van deze zaak in twijfeling was, en mij zelven ongeschikt achtte om te oordelen over dingen, die ik niet begrijp, vroeg ik, of hij wilde gaan naar Jeruzalem, en aldaar over deze dingen geoordeeld worden, dus voor het grote sanhedrin wilde verschijnen." Hij wilde hem hiertoe niet dwingen, maar het zou hem verheugd hebben, als hij er in bewilligd had, zodat zijn geweten niet door ene zaak van dien aard bezwaard werd. Dat Paulus verkozen had zijne zaak veeleer te Rome dan te Jeruzalem behandeld te zien, daar hij meer onpartijdigheid verwachtte van den keizer dan van de priesters. "Hij beriep zich dat men hem tot de kennisneming des keizers bewaren zou, vers 21, geen ander middel hebbende om het proces voor dit lagere hof hier te doen eindigen, heb ik bevolen, dat hij bewaard zou worden onder strenge bewaking, ter tijd toe, dat ik hem tot den keizer zenden zou, want ik heb gene reden gezien om zijn beroep te weigeren, en was er veeleer verheugd om."

III. Hoe hij nu voor Agrippa gebracht werd, om door hem over die zaak gehoord te worden.

1. De koning wenste het, vers 22. "Ik dank u voor uw bericht nopens hem, maar ik wilde ook zelf dien mens wel horen." Agrippa weet meer van deze zaak dan Festus, en hij weet ook meer van dien man. Hij heeft van Paulus gehoord, en hij weet van hoe groot belang deze vraag is, die Festus zo luchthartig bespreekt, nl. of deze Jezus al of niet levend is. En niets zou hem meer genoegen doen, dan Paulus te horen. Vele voorname lieden achten het beneden zich om kennis te nemen van zaken, die den Godsdienst aangaan, tenzij zij er op den rechterstoel van kunnen horen. Agrippa zou voor niets ter wereld naar ene bijeenkomst hebben willen gaan om Paulus te horen prediken, zoals Herodes Jezus niet zou hebben willen horen, en toch zijn beiden verheugd, dat zij voor hen gebracht worden, doch alleen om hun nieuwsgierigheid te bevredigen. Misschien heeft Agrippa gewenst hem te horen, om hem ene vriendelijkheid te bewijzen, hetgeen hij echter niet gedaan heeft, hij heeft hem slechts enige eer aangedaan.

2. Festus stond het verzoek toe, Morgen zult gij hem horen. Hierin was ene goede voorzienigheid Gods ter bemoediging van Paulus, die in zijne gevangenschap levend begraven scheen, van elke gelegenheid beroofd om goed te kunnen doen. Wij weten van geen brief van hem, die uit de gevangenis te Cesarea gedateerd was. De gelegenheid, die hij had om goed te doen aan de vrienden, die hem bezochten, en wellicht aan ene kleine vergadering van gelovigen, die hem iedere dag des Heeren bezocht, bood hem toch slechts een engen werkkring om er nuttig in te zijn ten dienste des Heeren, zodat hij op zij scheen geworpen, als een gebroken, veracht vat, waar men geen lust toe heeft. Maar dit geeft hem de gelegenheid om Christus te prediken voor een groot gehoor, ja voor een gehoor van groten der aarde. Felix hoorde hem in het geheim over het geloof

van Christus. Maar Agrippa en Festus komen overeen, dat hij in het openbaar zal gehoord worden. En wij hebben reden te geloven, dat zijne rede, die in het volgende hoofdstuk staat opgetekend, hoewel zij niet zo vele bekeringen van zielen ten gevolge had als sommigen van zijne andere redevoeringen, toch evenzeer tot eer van Christus en het Christendom strekte, als welke andere redevoering ook, die hij ooit heeft uitgesproken.

3. Er worden grote toebereidselen voor gemaakt, vers 23. Des anderen daags kwam een grote toeloop van volk in het rechthuis, daar Paulus en zijne zaak veel besproken waren, en bovenal omdat er veel tegen gesproken werd. Agrippa en Bernice maakten gebruik van de gelegenheid om zich in alle staatsie en pracht te vertonen, en misschien hebben zij die gelegenheid gewenst, om te zien en gezien te worden, want zij kwamen met grote pracht, rijk gekleed met versierselen van paarlen en goud, een groot gevolg van dienaren in rijke livrei, hetgeen een prachtig gezicht opleverde, en de ogen der starende menigte verblindde. Zij kwamen meta pollêsphantasias -met grote verbeelding, zoals de betekenis is van het woord. Grote pracht is slechts grote verbeelding, zij geeft gene werkelijke voortreffelijkheid, en wint geen wezenlijken eerbied, maar voedt ene ijdelheid, die wijze lieden eerder zullen doden dan bevredigen. Het is slechts ene vertoning, een droom, iets fantastisch-gelijk de betekenis is van het woord-oppervlakkig en voorbijgaand. En de pracht van deze vertoning zou iemand voor altijd een afkeer kunnen inboezemen van pracht en praal, daar toch die pracht, waarin Agrippa en Bernice verschenen:

a. bevlekt was door hun ongebonden levenswandel, alle schoonheid er van bezoedeld, terwijl deugdzame lieden, die hen kenden, hen te midden van al die praal en pracht als verworpenen moesten veroordelen, Psalm 15:4. b. Overschitterd werd door de werkelijke heerlijkheid van den armen gevangene voor de balie. Wat was de heerlijkheid van hun fraaie klederen, vergeleken bij zijne wijsheid en genade, en heiligheid, zijn moed en zijne standvastigheid in het lijden voor Christus? Zijne banden om zo goed ene zaak waren heerlijker dan hun gouden ketenen, en zijne bewakers dan hun schitterend gevolg. Wie zou wereldlijke pracht kunnen beminnen, als men hier zo slecht ene vrouw er mede beladen ziet, en zo goed een man met het tegenovergestelde er van? De oversten en de mannen, die de voornaamsten der stad waren, gebruikten deze gelegenheid om aan Festus en zijne gasten hun eerbied te betonen. Zij diende tot hetzelfde doel als een hofbal, want zij bracht de voorname lieden bijeen in hun fraaie klederen, en strekte hun tot vermaak. Het is waarschijnlijk dat Festus aan Paulus er des avonds bericht van liet geven, dat hij zich gereed moest houden om den volgenden morgen voor Agrippa te verschijnen ten einde door hem verhoord te worden. En Paulus had zulk een vertrouwen in de belofte van Christus, dat het hem in die ure gegeven zal worden wat hij zal spreken, dat hij niet geklaagd heeft over den korten tijd van voorbereiding, dien men hem gaf, en er ook niet in verwarring door werd gebracht. Ik ben geneigd te denken, dat zij, die in pracht en praal verschenen, meer in zorge waren over hun kledij, dan Paulus, die daar als gevangene zou verschijnen, in zorge of bekommernis was over zijne zaak, want hij wist wie hij geloofd heeft, en wie met hem was om hem bij te staan.

IV. De rede van Festus ter inleiding van de rechtszaak, toen het hof, of liever de hoorders, gezeten waren, en ongeveer van dezelfden inhoud was als het bericht, dat hij er Agrippa van gegeven had.

1. Hij richt zich met eerbied tot de vergadering, Koning Agrippa, en alle gij mannen, die met ons hier tegenwoordig zijt. Hij spreekt tot alle de mannen-pantes andres, alsof hij ene stilzwijgende afkeuring wilde te kennen geven van Bernice, ene vrouw, wegens hare verschijning in ene vergadering van

dien aard. Hij roept haar oordeel niet in, en begeert haren raad niet, maar "gij mannen alle, die met ons hier tegenwoordig zijt, ik wens, dat gij kennis zult nemen van deze zaak." Het woord, hier gebruikt, is het woord, dat mannen onderscheidt van vrouwen, wat had Bernice hier te doen?

2. Hij stelt den gevangene voor als iemand, tegen wie de Joden een sterken wrok koesterden, niet slechts de oversten, maar de ganse menigte beide te Jeruzalem en hier te Cesarea roepen, dat hij niet meer behoort te leven, want zij denken, dat hij reeds te lang geleefd heeft, en zo hij langer leefde, zou hij slechts nog meer kwaad doen. Zij konden hem van gene halsmisdaad beschuldigen, maar zij wensen hem uit den weg geruimd te zien.

3. Hij erkent de onschuld van den gevangene, en het was zeer tot eer van Paulus en van zijne banden, dat er zulk ene openlijke erkenning van zijne onschuld uit den mond van zijn' rechter gehoord werd, vers 25. Ik heb bevonden, dat hij niets des doods waardig gedaan heeft. Na een volledig verhoor, bleek het, dat er volstrekt gene bewijzen waren om de beschuldiging te staven, in weerwil dus van zijne neiging om den vervolgers gunst te betonen, is hij door zijn eigen geweten gedrongen Paulus onschuldig te verklaren. En waarom heeft hij hem dan niet uit de gevangenis ontslagen? Wel, daar werd zulk een geschreeuw tegen aangeheven, en hij bevond, dat dit geschreeuw tegen hem zelven zou aangeheven worden, indien hij hem vrijliet. Dit is wel te betreuren, want iedereen, die een geweten heeft, behoort den moed te hebben om naar de inspraak van dat geweten te handelen. Of misschien kwam hij, omdat er zoveel rook was, tot de gevolgtrekking, dat er ook wel vuur moest wezen, dat ten laatste wel ontdekt zou worden, zo hij hem, in de verwachting daarvan, gevangen hield.

4. Hij maakt hun bekend met den tegenwoordigen stand der zaak, dat de gevangene zich op den keizer had beroepen, (waarmee hij zijne zaak eerde, in de bewustheid, dat zij niet onwaardig was, dat de grootsten en voornaamsten der mensen er kennis van zouden nemen,) en dat hij dit zijn beroep had toegelaten: ik heb besloten hem te zenden. Zo was het, dat nu de zaak stond.

5. Hij verlangt hun hulp bij een kalm en onpartijdig onderzoek der zaak, nu er geen gevaar was, om zoals te voren, door het rumoer en geschreeuw der vervolgers gestoord te worden, zodat hij ten minste zulk een inzicht van de zaak kon verkrijgen als nodig was om haar den keizer voor te leggen, vers 26, 27. Hij achtte het onredelijk een gevangene te zenden, en dat wel heel naar Rome, en niet ook de beschuldigingen, die tegen hem zijn, te kennen te geven, en de zaak zo goed mogelijk in gereedheid gebracht voor de kennisneming door den keizer en om door hem beslist te worden. Want hij-de keizer-wordt verondersteld een man te zijn van grote voortvarendheid in zaken, en daarom moeten zij hem zo beknopt mogelijk worden voorgesteld. Hij had nu nog niets zekers omtrent Paulus te schrijven. De berichten, die hij nopens hem had ontvangen, waren zo verward, en zo met elkaar in strijd, dat hij niet wist wat er van te denken. Daarom wenste hij hem nu in het openbaar een verhoor te laten ondergaan, opdat hij hun raad zou kunnen ontvangen over hetgeen hij zou schrijven. Zie aan welk een last en moeite, aan welk ene vertraging, ja aan welk gevaar diegenen blootstonden in de openbare rechtsbedeling, die op zulk een groten afstand van Rome waren, en toch onder de heerschappij waren van den keizer. Aan diezelfde moeite en kwelling was ons volk blootgesteld, dat in tegenovergestelde richting op ongeveer dezelfden afstand van Rome woont, toen wij voor kerkelijke zaken aan den Paus van Rome waren onderworpen, en bij alle gelegenheden een beroep op zijne rechtspraak gedaan werd, en hetzelfde kwaad, ja duizend maal erger, zouden

diegenen over ons brengen, die ons wederom met dit juk der dienstbaarheid zouden willen bevangen.

Handelingen 25:13-27

Wij hebben hier de toebereidselen, die gemaakt werden voor nog een verhoor van Paulus voor koning Agrippa, niet opdat deze een oordeel over hem zou uitspreken, maar om betreffende hem van raad te dienen, of eigenlijk, om zijne nieuwsgierigheid te bevredigen. Christus had van Zijne volgelingen gezegd, dat zij voor stadhouders en koningen geleid zullen worden, in het eerste gedeelte van dit hoofdstuk is Paulus voor Festus, den stadhouder, geleid, hier, voor Agrippa, den koning, beiden tot een getuigenis. Hier is:

I. Het vriendelijk bezoek van koning Agrippa aan Festus bij diens komst aan het bestuur van deze provincie, vers 13. Na enige dagen kwam koning Agrippa te Cesarea. Hier is een koninklijk bezoek. Gewoonlijk achten koningen het voldoende om een ambassadeur te zenden om hun vrienden geluk te wensen, maar hier was een koning, die zelf kwam en de koninklijke majesteit achterstelde bij het genoegen van een vriend, want een persoonlijk onderhoud is het aangenaamst onder vrienden. Merk op:

1. Wie de bezoekers waren.

a. Koning Agrippa, de zoon van dien Herodes, bijgenaamd Agrippa, die den apostel Jakobus heeft ter dood gebracht, en zelf van de wormen gegeten werd en achterkleinzoon van Herodes den Grote, onder wiens regering Christus was geboren. Josephus noemt hem Agrippa den jongere. Keizer Claudius had hem tot koning aangesteld van Chalcis en viervorst van Trachonitis en Abilene, vermeld in Lukas 3:1. De Joodse schrijvers spreken van hem, en (naar Dr. Lightfoot ons mededeelt) verhalen onder anderen dat hij "in het laatste gedeelte van het jaar der vrijlating naar het bevel, in het openbaar de wet las, en, komende tot de woorden in Deuteronomium 17:15 :Gij zult ganselijk tot koning over u stellen dien de Heere uw God verkiezen zal, uit het midden uwer broederen zult gij een koning over u stellen, gij zult niet vermogen over u te zetten een' vreemden man, die uw broeder niet is, stroomden hem de tranen over de wangen, want hij was niet van het zaad Israël's, waarop de vergadering, dit bemerkende, hem toeriep: Schep moed, koning Agrippa, gij zijt onze broeder, want hij was van hun Godsdienst, al was hij niet van hun bloed."

b. Bernice vergezelde hem. Zij was zijne eigene zuster, thans weduwe van zijn oom Herodes, koning van Chalcis, na wiens dood zij bij dezen haren broeder woonde, dien men van al te gemeenzamen omgang met haar verdacht. Zij huwde voor de tweede maal Ptolemon, koning van Cilicië, van wie zij zich echter liet scheiden, en toen tot haren broeder, koning Agrippa, terugkeerde. Juvenal. Sat. 6. spreekt van een diamanten ring, dien Agrippa aan Bernice, zijne bloedschendige zuster, ten geschenke gaf. Berenices In digito factus pretiosior, hunc dedit olim Barbarus incestæ, dedit hunc Agrippa sorori,

Dat wijdvermaarde juweel, dat op den vinger schitterde van Bernice (daarom nog te kostbaarder) haar geschonken door een bloedschendigen broeder. -Gifford.

En beide Tacitus en Suetonius spreken van ene misdadige gemeenzaamheid later tussen haar en Titus Vespasianus. Drusilla, de vrouw van Felix was ook ene zuster van haar. Zo ontuchtig en ongebonden waren over het algemeen de groten der aarde in dien tijd! Zeg niet, dat de vorige dagen beter geweest zijn dan deze.

2. Wat het doel was van dit bezoek, zij kwamen om Festus te begroeten, hem geluk te wensen met zijne bevordering, en er hem voorspoed in te wensen, zij kwamen om hem te complimenteren bij zijne komst tot de regering, en om ene goede verstandhouding met hem te hebben, zodat Agrippa, die over Galilea regeerde, in overeenstemming kon handelen met Festus, die het bestuur had over Judea. Maar waarschijnlijk kwamen zij even veel tot hun eigen vermaak en genoegen, als om hem eer te bewijzen, deel te nemen aan de hoffeesten, en hun fraaie klederen te tonen, die anders ook aan ijdele lieden geen genoegen zouden verschaffen, als zij er niet mede in het openbaar verschenen.

II. Het bericht, dat Festus aan koning Agrippa van Paulus en zijne rechtszaak gaf:

1. Om hem genoegen te doen en vermaak te verschaffen. Het was ene zeer merkwaardige geschiedenis, wel waard om haar te horen, niet alleen omdat zij verrassend en onderhoudend was, maar ook, omdat zij, volledig en naar waarheid verhaald zijnde, zeer stichtelijk en leerrijk was, zeer bijzonder aangenaam aan Agrippa, niet alleen omdat hij een rechter was, en er punten van wet en praktijk in waren, ten volle zijne aandacht waardig, maar nog veel meer omdat hij een Jood was, en er punten van Godsdienst in waren, die zijne kennisneming er van verdienden.

2. Om zijn raad te hebben. Festus was pas onlangs in het rechterlijk ambt gekomen, ten minste in deze landen, en daarom wantrouwt hij zich zelven en zijne bekwaamheid, en wilde dus zeer gaarne den raad inwinnen van hen, die ouder waren en meer ervaring hadden, inzonderheid ten opzichte van ene zaak, waarin zo vele moeilijkheden waren, als de zaak van Paulus scheen te hebben, en daarom heeft hij haar aan den koning verhaald. Laat ons nu het bijzonder bericht nagaan, dat hij aan koning Agrippa betreffende Paulus gegeven heeft, vers 14-21. Hij vond hem als gevangene, toen hij aan de regering dezer provincie is gekomen, en daarom kon hij niet uit eigen wetenschap een bericht van zijne zaak geven van het begin af, hier is een zeker man van Felix gevangen gelaten. Indien er dus iets verkeerds was in zijne gevangenneming, is Festus hier niet voor verantwoordelijk, want hij vond hem gevangen. Toen Felix, den Joden gunst willende bewijzen, Paulus gevangen liet, hoewel hij wist, dat hij onschuldig was, wist hij niet wat hij deed, wist hij niet, dat hij wel in erger handen kon vallen, hoewel de handen, waarin hij nu was, al niet van de besten waren. Het Joodse sanhedrin was ten uiterste tegen hem ingenomen. "Om wiens wil, als ik te Jeruzalem was, de overpriesters en de ouderlingen der Joden verschenen, begerende vonnis tegen hem. Zij stelden hem voor als een gevaarlijk man, die niet waard is te leven, en daarom wensten zij hem ter dood te zien veroordeeld." Daar dezen nu aanspraak maakten op grote Godsdienstigheid, en men dus kan veronderstellen, dat zij mannen zijn van eer en oprechtheid, meent Festus, dat hij hun geloof moet schenken, maar Agrippa kent hen beter dan hij, en daarom begeert hij zijn raad in die zaak. Dat hij zich gehouden had aan de Romeinse wet ten gunste van den gevangene, en hem dus niet ongehoord wilde veroordelen, vers 16.

"De Romeinen hebben de gewoonte niet, daar zij zich hierin laten regeren door de wet der natuur en de grondbeginselen der gerechtigheid, enigen mens uit gunst ter dood over te geven, hem aan het verderf, de verwoesting, te geven" (zoals de eigenlijke betekenis is van het woord) "zijnen vijanden genoegen te geven door zijn verderf, eer de beschuldigde de beschuldigers tegenwoordig heeft, om hun getuigenis te confronteren, zodat hem tijd en verlof gegeven wordt, om zich te verdedigen." Hij schijnt hen te bestraffen, alsof zij ene ongunstige mening hadden te kennen gegeven van de Romeinen en de Romeinse regering door zo iets te vragen, te verwachten, dat zij een mens ongehoord ter dood zullen veroordelen. "Neen," zegt hij, "Weet, dat, wat gij zelven hieromtrent ook

doet, of voor geoorloofd houdt, de Romeinen zulk ene ongerechtigheid niet toe laten onder elkaar." Audi et alteram partem Hoor ook de andere zijde, was een spreekwoord onder hen. Aan dezen regel moeten wij ons houden bij ons afkeurend oordeel in den gewonen dagelijksen omgang met de mensen. Wij moeten aan de mensen gene slechte hoedanigheden toeschrijven, hun woorden en daden niet veroordelen voor wij gehoord hebben wat ter hunner rechtvaardiging gezegd wordt. Johannes 7:51. Dat hij hem, volgens den plicht van zijn ambt voor den rechterstoel een verhoor heeft doen ondergaan, vers 17. Dat hij er met bekwamen spoed in heeft gehandeld, zodat de vervolgers gene reden hadden om over zijne traagheid te klagen, want als zij dan gezamenlijk hier gekomen waren, (en wij zijn er zeker van, dat zij geen tijd lieten verloren gaan), zo ben ik, geen uitstel nemende, des daags daaraan op den rechterstoel gezeten. Hij had het verhoor ook op de plechtigste wijze doen plaats hebben. Hij zat op den rechterstoel, zoals het de gewoonte was voor de behandeling van gewichtige zaken, terwijl zij over zaken van mindere aangelegenheid de plano -op den platten grond, of gelijkvloers, oordeelden. Hij heeft voor het verhoor van Paulus met opzet den vollen raad bijeengebracht, opdat de uitspraak beslissend zou zijn, en de zaak aldus beëindigd zou worden. Dat hij uiterst teleurgesteld was in hetgeen zij hem ten laste legden, vers 18, 19. Over welken de beschuldigers hier staande, om hun aanklacht in te leveren, gene zaak hebben ingebracht, waarvan ik vermoedde. Vanwege hun heftigheid in de vervolging, en hun aandringen er van bij den enen Romeinsen stadhouder na den anderen, veronderstelde hij:

a. Dat zij hem hadden te beschuldigen van iets dat, hetzij den bijzonderen eigendom, hetzij den openbaren vrede in gevaar bracht. Dat zij hem konden bewijzen een rover of moordenaar, of een rebel tegen den Romeinsen staat te zijn, de wapens te hebben opgevat om een’ opstand aan te voeren, want indien hij al de Egyptenaar niet was, die onlangs een oproer had verwekt, en ene bende moordenaars had aangevoerd, zoals de overste van hem gedacht heeft, zou hij toch wel iemand van dezelfde soort kunnen zijn. Zodanig was het geschreeuw tegen de eerste Christenen, zo luid en zo woest, dat de omstanders, die naar dat geschreeuw oordeelden, niet anders konden denken, dan dat zij de slechtsten der mensen waren, en hen als zodanig voor te stellen was ook het doel, waarmee zij dat geschreeuw aanhieven, zoals dit ook hun doel was bij hun geschreeuw tegen den Zaligmaker.

b. Dat zij hem van iets te beschuldigen hadden, waarvan de Romeinse gerechtshoven kennis moesten nemen, en waarover de stadhouder had te oordelen, zoals ook Gallio dit had verwacht, Hoofdstuk 18:14, want anders zou het ongerijmd en bespottelijk zijn hem er mede lastig te vallen, ja het zou eigenlijk ene belediging voor hem wezen. Maar tot zijne grote verwondering bevindt hij, dat de zaak zus noch zo was, zij hadden tegen hem enige vragen, in plaats dat zij bewijzen tegen hem hadden. Van het ergste wat zij tegen hem te zeggen hebben, was het nog zeer betwistbaar, of het al of niet ene misdaad was, betwistbare zaken, die tot eindeloze debatten zouden leiden, maar waaruit gene schuld voor hem zou blijken, vragen, die geschikter waren voor de scholen dan voor den rechterstoel. En het waren vragen van hun’ bijgeloof, zoals hij hun Godsdienst, of liever dat onderdeel van hun Godsdienst noemde, waaraan, naar hun zeggen, Paulus schade toebracht. De Romeinen beschermden hun Godsdienst volgens hun wet, maar niet hun bijgeloof, niet de inzettingen der ouden. Maar de grote vraag schijnt te wezen betreffende zekeren Jezus, die gestorven was, welken Paulus zei te leven. Sommigen denken, dat het bijgeloof, waarvan hij spreekt, de Christelijke Godsdienst was, dien Paulus predikte, en waarvan Festus hetzelfde denkbeeld had als de Atheners, nl. dat het de invoering was van een’ nieuwen dæmon, namelijk Jezus. Zie hoe minachtend deze Romein spreekt van Christus, en van Zijn dood en opstanding, en van het grote geschilpunt tussen

de Joden en de Christenen, of Hij al of niet de beloofde Messias is. En van het grote bewijs, dat Hij de Messias is, nl. Zijne opstanding, spreekt hij, alsof het niets meer was dan dit: Er was een zekere Jezus, die gestorven was, welken Paulus zei te leven. Er zijn vele gevallen, waarin de rechterlijke beslissing wordt ingeroepen, of deze of die persoon, die lang afwezig is geweest, nog leeft of dood is, en voor beide meningen worden dan bewijzen bijgebracht, en nu wil Festus het doen voorkomen, alsof ook deze zaak van gene grotere betekenis of belang was. Terwijl toch deze Jezus, wie niet te kennen hem ene reden van trotsheid is, alsof Hij beneden zijne aandacht was, degene is, die dood geweest is, en levend is in alle eeuwigheid, en de sleutelen heeft der hel en des doods, Openbaring 1:18. Wat Paulus verklaarde van Jezus, nl. dat Hij leeft, is ene zaak van zo groot belang en gewicht, dat, indien zij niet waar is, wij allen verloren zijn. Dat hij daarom aan Paulus voorgesteld heeft, om de zaak voor de Joodse gerechtshoven te brengen, als het meest bevoegd en bekwaam om kennis te nemen van zaken van dien aard, vers 20. "Omdat ik over de onderzoeking van deze zaak in twijfeling was, en mij zelven ongeschikt achtte om te oordelen over dingen, die ik niet begrijp, vroeg ik, of hij wilde gaan naar Jeruzalem, en aldaar over deze dingen geoordeeld worden, dus voor het grote sanhedrin wilde verschijnen." Hij wilde hem hiertoe niet dwingen, maar het zou hem verheugd hebben, als hij er in bewilligd had, zodat zijn geweten niet door ene zaak van dien aard bezwaard werd. Dat Paulus verkozen had zijne zaak veeleer te Rome dan te Jeruzalem behandeld te zien, daar hij meer onpartijdigheid verwachtte van den keizer dan van de priesters. "Hij beriep zich dat men hem tot de kennisneming des keizers bewaren zou, vers 21, geen ander middel hebbende om het proces voor dit lagere hof hier te doen eindigen, heb ik bevolen, dat hij bewaard zou worden onder strenge bewaking, ter tijd toe, dat ik hem tot den keizer zenden zou, want ik heb gene reden gezien om zijn beroep te weigeren, en was er veeleer verheugd om."

III. Hoe hij nu voor Agrippa gebracht werd, om door hem over die zaak gehoord te worden.

1. De koning wenste het, vers 22. "Ik dank u voor uw bericht nopens hem, maar ik wilde ook zelf dien mens wel horen." Agrippa weet meer van deze zaak dan Festus, en hij weet ook meer van dien man. Hij heeft van Paulus gehoord, en hij weet van hoe groot belang deze vraag is, die Festus zo luchthartig bespreekt, nl. of deze Jezus al of niet levend is. En niets zou hem meer genoegen doen, dan Paulus te horen. Vele voorname lieden achten het beneden zich om kennis te nemen van zaken, die den Godsdienst aangaan, tenzij zij er op den rechterstoel van kunnen horen. Agrippa zou voor niets ter wereld naar ene bijeenkomst hebben willen gaan om Paulus te horen prediken, zoals Herodes Jezus niet zou hebben willen horen, en toch zijn beiden verheugd, dat zij voor hen gebracht worden, doch alleen om hun nieuwsgierigheid te bevredigen. Misschien heeft Agrippa gewenst hem te horen, om hem ene vriendelijkheid te bewijzen, hetgeen hij echter niet gedaan heeft, hij heeft hem slechts enige eer aangedaan.

2. Festus stond het verzoek toe, Morgen zult gij hem horen. Hierin was ene goede voorzienigheid Gods ter bemoediging van Paulus, die in zijne gevangenschap levend begraven scheen, van elke gelegenheid beroofd om goed te kunnen doen. Wij weten van geen brief van hem, die uit de gevangenis te Cesarea gedateerd was. De gelegenheid, die hij had om goed te doen aan de vrienden, die hem bezochten, en wellicht aan ene kleine vergadering van gelovigen, die hem iedere dag des Heeren bezocht, bood hem toch slechts een engen werkkring om er nuttig in te zijn ten dienste des Heeren, zodat hij op zij scheen geworpen, als een gebroken, veracht vat, waar men geen lust toe heeft. Maar dit geeft hem de gelegenheid om Christus te prediken voor een groot gehoor, ja voor een gehoor van groten der aarde. Felix hoorde hem in het geheim over het geloof

van Christus. Maar Agrippa en Festus komen overeen, dat hij in het openbaar zal gehoord worden. En wij hebben reden te geloven, dat zijne rede, die in het volgende hoofdstuk staat opgetekend, hoewel zij niet zo vele bekeringen van zielen ten gevolge had als sommigen van zijne andere redevoeringen, toch evenzeer tot eer van Christus en het Christendom strekte, als welke andere redevoering ook, die hij ooit heeft uitgesproken.

3. Er worden grote toebereidselen voor gemaakt, vers 23. Des anderen daags kwam een grote toeloop van volk in het rechthuis, daar Paulus en zijne zaak veel besproken waren, en bovenal omdat er veel tegen gesproken werd. Agrippa en Bernice maakten gebruik van de gelegenheid om zich in alle staatsie en pracht te vertonen, en misschien hebben zij die gelegenheid gewenst, om te zien en gezien te worden, want zij kwamen met grote pracht, rijk gekleed met versierselen van paarlen en goud, een groot gevolg van dienaren in rijke livrei, hetgeen een prachtig gezicht opleverde, en de ogen der starende menigte verblindde. Zij kwamen meta pollêsphantasias -met grote verbeelding, zoals de betekenis is van het woord. Grote pracht is slechts grote verbeelding, zij geeft gene werkelijke voortreffelijkheid, en wint geen wezenlijken eerbied, maar voedt ene ijdelheid, die wijze lieden eerder zullen doden dan bevredigen. Het is slechts ene vertoning, een droom, iets fantastisch-gelijk de betekenis is van het woord-oppervlakkig en voorbijgaand. En de pracht van deze vertoning zou iemand voor altijd een afkeer kunnen inboezemen van pracht en praal, daar toch die pracht, waarin Agrippa en Bernice verschenen:

a. bevlekt was door hun ongebonden levenswandel, alle schoonheid er van bezoedeld, terwijl deugdzame lieden, die hen kenden, hen te midden van al die praal en pracht als verworpenen moesten veroordelen, Psalm 15:4. b. Overschitterd werd door de werkelijke heerlijkheid van den armen gevangene voor de balie. Wat was de heerlijkheid van hun fraaie klederen, vergeleken bij zijne wijsheid en genade, en heiligheid, zijn moed en zijne standvastigheid in het lijden voor Christus? Zijne banden om zo goed ene zaak waren heerlijker dan hun gouden ketenen, en zijne bewakers dan hun schitterend gevolg. Wie zou wereldlijke pracht kunnen beminnen, als men hier zo slecht ene vrouw er mede beladen ziet, en zo goed een man met het tegenovergestelde er van? De oversten en de mannen, die de voornaamsten der stad waren, gebruikten deze gelegenheid om aan Festus en zijne gasten hun eerbied te betonen. Zij diende tot hetzelfde doel als een hofbal, want zij bracht de voorname lieden bijeen in hun fraaie klederen, en strekte hun tot vermaak. Het is waarschijnlijk dat Festus aan Paulus er des avonds bericht van liet geven, dat hij zich gereed moest houden om den volgenden morgen voor Agrippa te verschijnen ten einde door hem verhoord te worden. En Paulus had zulk een vertrouwen in de belofte van Christus, dat het hem in die ure gegeven zal worden wat hij zal spreken, dat hij niet geklaagd heeft over den korten tijd van voorbereiding, dien men hem gaf, en er ook niet in verwarring door werd gebracht. Ik ben geneigd te denken, dat zij, die in pracht en praal verschenen, meer in zorge waren over hun kledij, dan Paulus, die daar als gevangene zou verschijnen, in zorge of bekommernis was over zijne zaak, want hij wist wie hij geloofd heeft, en wie met hem was om hem bij te staan.

IV. De rede van Festus ter inleiding van de rechtszaak, toen het hof, of liever de hoorders, gezeten waren, en ongeveer van dezelfden inhoud was als het bericht, dat hij er Agrippa van gegeven had.

1. Hij richt zich met eerbied tot de vergadering, Koning Agrippa, en alle gij mannen, die met ons hier tegenwoordig zijt. Hij spreekt tot alle de mannen-pantes andres, alsof hij ene stilzwijgende afkeuring wilde te kennen geven van Bernice, ene vrouw, wegens hare verschijning in ene vergadering van

dien aard. Hij roept haar oordeel niet in, en begeert haren raad niet, maar "gij mannen alle, die met ons hier tegenwoordig zijt, ik wens, dat gij kennis zult nemen van deze zaak." Het woord, hier gebruikt, is het woord, dat mannen onderscheidt van vrouwen, wat had Bernice hier te doen?

2. Hij stelt den gevangene voor als iemand, tegen wie de Joden een sterken wrok koesterden, niet slechts de oversten, maar de ganse menigte beide te Jeruzalem en hier te Cesarea roepen, dat hij niet meer behoort te leven, want zij denken, dat hij reeds te lang geleefd heeft, en zo hij langer leefde, zou hij slechts nog meer kwaad doen. Zij konden hem van gene halsmisdaad beschuldigen, maar zij wensen hem uit den weg geruimd te zien.

3. Hij erkent de onschuld van den gevangene, en het was zeer tot eer van Paulus en van zijne banden, dat er zulk ene openlijke erkenning van zijne onschuld uit den mond van zijn' rechter gehoord werd, vers 25. Ik heb bevonden, dat hij niets des doods waardig gedaan heeft. Na een volledig verhoor, bleek het, dat er volstrekt gene bewijzen waren om de beschuldiging te staven, in weerwil dus van zijne neiging om den vervolgers gunst te betonen, is hij door zijn eigen geweten gedrongen Paulus onschuldig te verklaren. En waarom heeft hij hem dan niet uit de gevangenis ontslagen? Wel, daar werd zulk een geschreeuw tegen aangeheven, en hij bevond, dat dit geschreeuw tegen hem zelven zou aangeheven worden, indien hij hem vrijliet. Dit is wel te betreuren, want iedereen, die een geweten heeft, behoort den moed te hebben om naar de inspraak van dat geweten te handelen. Of misschien kwam hij, omdat er zoveel rook was, tot de gevolgtrekking, dat er ook wel vuur moest wezen, dat ten laatste wel ontdekt zou worden, zo hij hem, in de verwachting daarvan, gevangen hield.

4. Hij maakt hun bekend met den tegenwoordigen stand der zaak, dat de gevangene zich op den keizer had beroepen, (waarmee hij zijne zaak eerde, in de bewustheid, dat zij niet onwaardig was, dat de grootsten en voornaamsten der mensen er kennis van zouden nemen,) en dat hij dit zijn beroep had toegelaten: ik heb besloten hem te zenden. Zo was het, dat nu de zaak stond.

5. Hij verlangt hun hulp bij een kalm en onpartijdig onderzoek der zaak, nu er geen gevaar was, om zoals te voren, door het rumoer en geschreeuw der vervolgers gestoord te worden, zodat hij ten minste zulk een inzicht van de zaak kon verkrijgen als nodig was om haar den keizer voor te leggen, vers 26, 27. Hij achtte het onredelijk een gevangene te zenden, en dat wel heel naar Rome, en niet ook de beschuldigingen, die tegen hem zijn, te kennen te geven, en de zaak zo goed mogelijk in gereedheid gebracht voor de kennisneming door den keizer en om door hem beslist te worden. Want hij-de keizer-wordt verondersteld een man te zijn van grote voortvarendheid in zaken, en daarom moeten zij hem zo beknopt mogelijk worden voorgesteld. Hij had nu nog niets zekers omtrent Paulus te schrijven. De berichten, die hij nopens hem had ontvangen, waren zo verward, en zo met elkaar in strijd, dat hij niet wist wat er van te denken. Daarom wenste hij hem nu in het openbaar een verhoor te laten ondergaan, opdat hij hun raad zou kunnen ontvangen over hetgeen hij zou schrijven. Zie aan welk een last en moeite, aan welk ene vertraging, ja aan welk gevaar diegenen blootstonden in de openbare rechtsbedeling, die op zulk een groten afstand van Rome waren, en toch onder de heerschappij waren van den keizer. Aan diezelfde moeite en kwelling was ons volk blootgesteld, dat in tegenovergestelde richting op ongeveer dezelfden afstand van Rome woont, toen wij voor kerkelijke zaken aan den Paus van Rome waren onderworpen, en bij alle gelegenheden een beroep op zijne rechtspraak gedaan werd, en hetzelfde kwaad, ja duizend maal erger, zouden

diegenen over ons brengen, die ons wederom met dit juk der dienstbaarheid zouden willen bevangen.

HOOFDSTUK 26

1 En Agrippa zeide tot Paulus: Het is u geoorloofd voor uzelven te spreken. Toen strekte Paulus de hand uit, en verantwoordde zich aldus:
2 Ik acht mijzelven gelukkig, o koning Agrippa, dat ik mij heden voor u zal verantwoorden van alles, waarover ik van de Joden beschuldigd word;
3 Allermeest, dewijl ik weet, dat gij kennis hebt van alle gewoonten en vragen, die onder de Joden zijn. Daarom bid ik u, dat gij mij lankmoediglijk hoort.
4 Mijn leven dan van der jonkheid aan, hetwelk van den beginne onder mijn volk te Jeruzalem geweest is, weten al de Joden;
5 Als die van over lang mij te voren gekend hebben indien zij het wilden getuigen, dat ik, naar de bescheidenste sekte van onzen godsdienst, als een Farizeer geleefd heb.
6 En nu sta ik, en word geoordeeld over de hoop der belofte, die van God tot de vaderen geschied is;
7 Tot dewelke onze twaalf geslachten, geduriglijk nacht en dag God dienende, verhopen te komen; over welke hoop ik, o koning Agrippa, van de Joden word beschuldigd.
8 Wat? wordt het bij ulieden ongelofelijk geoordeeld, dat God de doden opwekt?
9 Ik meende waarlijk bij mijzelven, dat ik tegen den Naam van Jezus van Nazareth vele wederpartijdige dingen moest doen.
10 Hetwelk ik ook gedaan heb te Jeruzalem, en ik heb velen van de heiligen in de gevangenissen gesloten, de macht van de overpriesters ontvangen hebbende; en als zij omgebracht werden, stemde ik het toe.
11 En door al de synagogen heb ik hen dikwijls gestraft, en gedwongen te lasteren; en boven mate tegen hen woedende, heb ik hen vervolgd, ook tot in de buiten landse steden.
12 Waarover ook als ik naar Damaskus reisde, met macht en last, welk ik van de overpriesters had,
13 Zag ik, o koning, in het midden van den dag, op den weg een licht, boven den glans der zon, van den hemel mij en degenen, die met mij reisden, omschijnende.
14 En als wij allen ter aarde nedergevallen waren, hoorde ik een stem, tot mij sprekende, en zeggende in de Hebreeuwse taal: Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij? Het is u hard, tegen de prikkels de verzenen te slaan.
15 En ik zeide: Wie zijt Gij, Heere? En Hij zeide: Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt.
16 Maar richt u op, en sta op uw voeten; want hiertoe ben Ik u verschenen, om u te stellen tot een dienaar en getuige der dingen, beide die gij gezien hebt en in welke Ik u nog zal verschijnen;
17 Verlossende u van dit volk, en van de heidenen, tot dewelke Ik u nu zende;
18 Om hun ogen te openen, en hen te bekeren van de duisternis tot het licht, en van de macht des satans tot God; opdat zij vergeving der zonden ontvangen, en een erfdeel onder de geheiligden, door het geloof in Mij.
19 Daarom, o koning Agrippa, ben ik dat Hemels gezicht niet ongehoorzaam geweest;
20 Maar heb eerst dengenen, die te Damaskus waren, en te Jeruzalem, en in het gehele land van Judea, en den heidenen verkondigd, dat zij zich zouden beteren, en tot God bekeren, werken doende der bekering waardig.
21 Om dezer zaken wil hebben mij de Joden in den tempel gegrepen en gepoogd om te brengen.
22 Dan, hulp van God verkregen hebbende, sta ik tot op dezen dag, betuigende beiden klein en groot; niets zeggende buiten hetgeen de profeten en Mozes gesproken hebben, dat geschieden zoude;

23 Namelijk dat de Christus lijden moest, en dat Hij, de Eerste uit de opstanding der doden zijnde, een licht zou verkondigen dezen volke, en den heidenen.
24 En als hij deze dingen tot verantwoording sprak, zeide Festus met grote stem: Gij raast, Paulus, de grote geleerdheid brengt u tot razernij!
25 Maar hij zeide: Ik raas niet, machtigste Festus, maar ik spreek woorden van waarheid en van een gezond verstand;
26 Want de koning weet van deze dingen, tot welken ik ook vrijmoedigheid gebruikende spreek; want ik geloof niet, dat hem iets van deze dingen verborgen is; want dit is in geen hoek geschied.
27 Gelooft gij, o koning Agrippa, de profeten? Ik weet dat gij ze gelooft.
28 En Agrippa zeide tot Paulus: Gij beweegt mij bijna een Christen te worden.
29 En Paulus zeide: Ik wenste wel van God, dat, en bijna en geheellijk, niet alleen gij, maar ook allen, die mij heden horen, zodanigen wierden, gelijk als ik ben, uitgenomen deze banden.
30 En als hij dit gezegd had, stond de koning op, en de stadhouder, en Bernice, en die met hen gezeten waren;
31 En aan een zijde gegaan zijnde, spraken zij tot elkander, zeggende: Deze mens doet niets des doods of der banden waardig.
32 En Agrippa zeide tot Festus: Deze mens kon losgelaten worden, indien hij zich op den keizer niet had beroepen.

Handelingen 26:12-23

Allen, die in een God geloven en eerbied hebben voor Zijne vrijmacht, moeten erkennen, dat zij, die onder Zijne leiding en bestuur spreken en handelen, en door Hem gevolmachtigd zijn, niet tegengestaan mogen worden, want dat zou strijden tegen God zijn. Nu toont Paulus hier aan deze aanzienlijke vergadering door zijn eenvoudig en getrouw verhaal der feiten, dat hij onmiddellijk door den hemel geroepen was om het Evangelie van Christus in de Heidenwereld te gaan prediken, hetgeen de zaak was waarom de Joden zo zeer in toorn tegen hem waren ontstoken. Hier toont hij aan:

I. Dat hij door ene Goddelijke kracht tot Christen was gemaakt. In weerwil van al zijne vooroordelen tegen dien weg, heeft de hand des Heeren er hem plotseling op gebracht, niet door uitwendige macht gedwongen Christus te belijden, zoals hij anderen gedwongen had Christus te lasteren, maar door ene geestelijke kracht, door dat Christus van Boven aan hem en in hem werd geopenbaard, en dat wel toen hij in den vollen ren was van zijne zonde, gaande naar Damascus om er door de vervolging der Christenen het Christendom ten onder te brengen, even ijverig in die zaak als ooit te voren, zijne vervolgingswoede niet in het minst verflauwd of afgenomen. Hij is ook niet in verzoeking gekomen om de zaak maar op te geven, doordat zijne vrienden hem in den steek lieten, want hij had ene even ruime volmacht en opdracht van de overpriesters om het Christendom te vervolgen, als hij ooit te voren gehad heeft, toen hij door ene hogere macht genoodzaakt werd om die volmacht op te geven, en ene andere opdracht te aanvaarden, die namelijk van het Christendom te prediken. Twee dingen hebben die verbazingwekkende verandering teweeggebracht: een visioen van den hemel, en ene stem van den hemel, die de kennis van Christus tot hem brachten door de twee zintuigen der lering, die van het gezicht en van het gehoor.

1. Hij zag een hemels gezicht, in omstandigheden waardoor het niet mogelijk was aan zinsbedrog - deceptio visus -te denken, het was zonder enigen twijfel ene Goddelijke verschijning. Hij zag een groot licht, een licht van den hemel, een licht dat door gene kunst kon worden voortgebracht, want het was niet in den nacht, maar in het midden van den dag, het was niet in een huis, waar men hem door kunstgrepen kon misleiden, maar op den weg, in de open lucht, het was een licht boven den glans der zon, dat haar overschitterde en verduisterde, Jesaja 24:23. En het kon geen voortbrengsel zijn van Paulus' verbeelding, want het omscheen hem en degenen, die met hem reisden. Zij waren zich allen bewust van omgeven te zijn van dezen vloed van licht, waardoor de zon zelf in hun ogen tot een kleiner, minder licht werd. De kracht en macht van dit licht bleek in de uitwerkselen er van, toen zij het zagen werden zij door zulk ene ontsteltenis aangegrepen, dat zij allen ter aarde vielen. In kracht was dit licht een bliksem, maar het ging niet als een bliksem voorbij, het bleef hen omschijnen. In Oud-Testamentische tijden heeft God zich gewoonlijk geopenbaard in de dikke duisternis, en maakte die tot Zijne tent, 2 Kronieken 6:1. Hij sprak tot Abraham in ene grote duisternis, Genesis 15:12, want dat was ene duistere bedeling, maar nu zijn leven en onsterfelijkheid aan het licht gebracht door het Evangelie, Christus verscheen in een groot licht. In de schepping der genade, evenals in die der wereld, is het eerste wat geschapen is, licht 2 Corinthiërs 4:6. Christus zelf is hem verschenen, vers 16, hiertoe ben Ik u verschenen. Christus was in dit licht, hoewel zij, die met Paulus reisden, alleen het licht zagen, en niet Christus in het licht. Niet alle kennis maakt ons tot Christenen, het moet de kennis wezen van Christus.

2. Hij hoorde ene hemelse stem, ene duidelijke stem, tot hem sprekende. Hier wordt gezegd, dat het was in de Hebreeuwse taal (waarvan te voren geen nota genomen is) zijne moedertaal, de taal van zijn Godsdienst, om hem te kennen te geven, dat hij, hoewel hij naar de Heidenen gezonden moet worden, toch niet moet vergeten, dat hij een Hebreeër is, geen vreemdeling moet worden voor de Hebreeuwse taal, er zich niet aan moet ontwennen. In hetgeen Christus tot hem zei, kunnen wij opmerken:

a. Dat Hij hem bij zijn naam noemde, en dien naam herhaalde: Saul, Saul, hetgeen hem zal verrassen, hem zal doen opschrikken, te meer wijl hij zich nu in ene vreemde plaats bevond, waar hij dacht, dat hem niemand kende.

b. Dat Hij hem overtuigde van zonde, van de grote zonde, die hij nu ging bedrijven, de zonde van de Christenen te vervolgen, en Hij toont er hem de dwaasheid, het ongerijmde van aan.

c. Dat Hij belang stelt in het lijden Zijner volgelingen, er in deelt: wat vervolgt gij Mij vers 14, en wederom: Ik ben Jezus, dien gij vervolgt, vers 15. Weinig heeft Paulus gedacht, toen hij hen vertrad, die hij als den last en de schandvlek der aarde beschouwde, dat hij Hem beledigde, die de heerlijkheid des hemels is.

d. Dat Hij hem bestrafte wegens zijn moedwillig weerstaan van die overtuigingen: Het is u hard tegen de prikkels de verzenen te slaan, als een ongewend kalf. Paulus' gemoed begon misschien er tegen op te komen, maar hem wordt gezegd, dat dit gevaarlijk voor hem is, en nu geeft hij zich gewonnen. Of het was gezegd bij wijze van waarschuwing: "Hoed u van deze overtuigingen te weerstaan, want zij zijn bestemd tot uw heil, niet om u te beledigen."

e. Dat Hij, op zijne vraag, zich aan hem bekend maakt. Paulus vraagt, vers 15, "Wie zijt Gij Heere? Laat mij weten wie het is, die met mij spreekt van den hemel, opdat ik dienovereenkomstig antwoorde." En Hij zei: "Ik ben Jezus, dien gij veracht en haat en hoont. Ik draag den naam, dien gij zo gehaat hebt gemaakt, tot ene misdaad hebt gemaakt hem te noemen." Paulus dacht, dat Jezus begraven was in de aarde, en dat Hij, hoewel gestolen uit Zijn eigen graf, toch in een ander was gelegd. Aan alle Joden was geleerd dit te zeggen, en daarom was hij verbaasd Hem van den hemel te horen spreken, Hem van al die heerlijkheid omringd te zien, dien hij met allen mogelijken smaad had overladen. Dit gaf hem de overtuiging, dat de leer van Jezus Goddelijk en hemels was, niet slechts niet tegengestaan mocht worden, maar van harte moest worden aangenomen, dat Jezus de Messias is, want niet slechts is Hij opgestaan van de doden, maar Hij heeft van God den Vader eer en heerlijkheid ontvangen. Dit is genoeg om hem terstond tot een Christen te maken, het gezelschap der vervolgers, tegen hetwelk de Heere van den hemel aldus verschijnt, te verlaten, en zich te voegen bij het gezelschap der vervolgden voor hetwelk de Heere van den hemel aldus verschijnt.

II. Dat hij op Goddelijk gezag tot een leraar was aangesteld, dat dezelfde Jezus, die hem in dit heerlijk licht is verschenen, hem gebood het Evangelie den Heidenen te gaan prediken. Hij is niet gegaan zonder gezonden te zijn, en hij is niet gezonden door mensen, maar door Hem, dien de Vader gezonden heeft, Johannes 20:21. Wat gezegd wordt van zijn gezonden zijn als apostel wordt hier gevoegd bij hetgeen tot hem gezegd was op den weg, maar uit Hoofdstuk 9:15, en 22:15, 17 enz. blijkt, dat het naderhand tot hem gesproken werd, maar kortheidshalve voegt hij de twee bij elkaar: Richt u op en sta op uwe voeten. Zij, die door Christus door het licht Zijns Evangelies

neergeworpen worden in verootmoediging wegens hun zonde, zullen bevinden dat het was om hen op te richten en op hun voeten te doen staan in geestelijke genade, kracht en vertroosting. Als Christus verscheurd heeft, dan was het om te genezen, als Hij ter neer geworpen heeft, dan was het om op te richten. Schud u uit het stof, maak u op, Jesaja 52:2, help u zelven en Christus zal u helpen. Hij moet opstaan, want Christus heeft werk voor hem te doen, heeft ene boodschap, en wel ene zeer belangrijke, waarop Hij hem uit wil zenden, Ik ben u verschenen om u te stellen tot een dienaar. Christus stelt zelf Zijne dienaren aan, zij ontvangen van Hem hun bevoegdheid en hun opdracht. Paulus dankt Christus Jezus, die Hem in de bediening gesteld heeft, 1 Timotheus 1:12. Christus is hem verschenen om hem tot een dienaar te stellen. Op de ene of andere wijze zal Christus zich openbaren aan allen, die Hij tot Zijne dienaren stelt, want hoe kunnen zij Hem prediken, die Hem niet kennen? En hoe kunnen zij Hem kennen, aan wie Hij zich door Zijn Geest niet bekend gemaakt heeft? Merk op:

1. Het ambt, waartoe Paulus aangesteld is. Hij wordt tot een dienaar gesteld om Christus te dienen, als Zijn getuige voor Hem te handelen, voor Zijne zaak te getuigen en voor de waarheid Zijner leer, hij moet het Evangelie der genade Gods betuigen, Christus is hem verschenen, opdat hij voor Christus zal verschijnen voor de mensen.

2. Wat Paulus moet getuigen. Hij moet aan de wereld bericht geven:

a. Van de dingen, die hij gezien heeft, die hij thans heeft gezien, hij moet aan de mensen verhalen, dat Christus hem op den weg verschenen is, en wat Hij tot hem gezegd heeft. Hij heeft die dingen gezien, ten einde ze bekend te maken, en hij heeft alle gelegenheden te baat genomen, om ze bekend te maken, zoals hier, en te voren, hoofdstuk 22.

b. En die in welke Hij hem nog zal verschijnen. Christus is nu ene gemeenschapsoefening met Paulus begonnen, die Hij later zal onderhouden, nu zei Hij hem slechts, dat hij nog verder van Hem zal horen. Paulus had in het begin slechts verwarde denkbeelden van het Evangelie, totdat Christus hem verscheen en hem vollediger instructies gaf. Het Evangelie, dat hij predikte, heeft hij onmiddellijk van Christus ontvangen. Galaten 1:12, maar hij ontving het trapsgewijze, iets op den enen tijd, en nog iets op een anderen tijd, naar de behoefte het meebracht. Christus is dikwijls aan Paulus verschenen, waarschijnlijk meer dikwijls dan vermeld wordt, en bleef hem onderrichten, opdat hij zijn volk nog wijsheid zou leren.

3. Hoe hij, terwijl hij aldus als Christus' getuige arbeidde, onder geestelijke bescherming was, alle de machten der duisternis konden niet tegen hem overmogen, totdat hij zijn getuigenis voleindigd had, vers 17, verlossende u van dit volk en van de Heidenen, tot dewelke Ik u nu zend. Christus' getuigen staan onder Zijne bijzondere hoede en zorg, en ofschoon zij in de handen hunner vijanden kunnen vallen, zal Hij hen uit hun handen verlossen, en Hij weet hoe dit te doen. Christus heeft Paulus toen getoond hoe veel hij lijden moest, Hoofdstuk 9:16, en toch zegt Hij hem hier, dat Hij hem van dit volk zal verlossen. Veel lijden is volkomen verenigbaar met de belofte van verlossing van Gods volk, want er is niet beloofd, dat zij voor benauwdheid bewaard zullen worden, maar wel dat God in de benauwdheid met hen zijn zal om hen door te helpen, en soms geeft God hen over in de handen hunner vervolgers, opdat Hij de ere zal hebben om hen uit hun handen te verlossen.

4. De bijzondere opdracht, die Hij hem gaf om onder de Heidenen te gaan, en de boodschap waarmee Hij hem tot hen zond. Het was enige jaren na Paulus' bekering, eer hij tot de Heidenen gezonden werd, of-voor zoveel blijkt-er iets van wist, dat hij hiervoor bestemd was, zie Hoofdstuk 22:21, maar eindelijk wordt hem bevolen, zijn koers daarheen te richten. Er is een groot werk tot stand te brengen onder de Heidenen, en Paulus moet er het middel voor wezen. Er moeten twee dingen gedaan worden.

a. Ene wereld, die in duisternis is gezeten, moet verlicht worden. Zij moeten er toe gebracht worden om te bekennen wat tot hun eeuwigen vrede dient, die daar nu nog onbekend mede zijn, God te kennen als hun Einde, hun Doel, en Christus als den Weg, die nu van die beiden nog niets weten. Hij wordt gezonden om hun ogen te openen en hen te bekeren van de duisternis tot het licht. Zijne prediking zal hen niet slechts bekend maken met de dingen, waarvan zij te voren nooit hadden gehoord, maar zal ook het voertuig zijn voor de Goddelijke genade en kracht, door welke hun verstand zal verlicht worden, om die dingen aan te nemen en ze welkom te heten. Aldus zal hij hun ogen openen, die te voren gesloten waren voor het licht, en zij zullen zich zelven, hun toestand en hun belang willen verstaan. Christus opent het hart door de ogen te openen, Hij leidt de mensen niet geblinddoekt, maar doet hen hun weg zien. Hij is gezonden niet slechts om hun ogen te openen voor nu, voor het ogenblik, maar om ze open te houden, om hen te bekeren van de duisternis tot het licht, hen terug te houden van het volgen van blinde leidslieden, hun orakelen, hun voorspellingen en bijgelovige gebruiken, die zij bij overlevering van hun vaderen hebben ontvangen, en de verdorvene begrippen en denkbeelden, die zij hadden van hun goden, ten einde ene Goddelijke openbaring van ontwijfelbare zekerheid en waarheid te volgen. Dit was: hen bekeren van de duisternis tot het licht, hen van de wegen der duisternis af te keren tot die, waarop het licht schijnt. Het grote doeleinde van het Evangelie is de onwetenden te onderwijzen, en de vergissingen te herstellen van hen, die in dwaling zijn, zodat de dingen in het ware licht gesteld en gezien mogen worden.

b. Ene wereld, die in het boze ligt, in den boze, moet geheiligd en hervormd worden. Het is niet genoeg, dat hun ogen geopend worden, hun hart moet ook worden vernieuwd, niet genoeg, dat zij bekeerd worden van de duisternis tot het licht, zij moeten ook bekeerd worden van de macht van Satan tot God, hetgeen er als van zelf uit zal volgen, want Satan heerst door de macht der duisternis, en God door het overtuigend bewijs van licht. Zondaren zijn onder de macht van Satan, afgodendienaars waren het in bijzonderen zin, zij brachten hulde aan duivelen. Alle zondaren zijn onder den invloed zijner verzoekingen, geven zich aan hem gevangen, staan hem ten dienste. Bekerende genade voert hen weg van onder de heerschappij van Satan, en brengt hen tot onderworpenheid aan God, om zich te gedragen naar de regelen van Zijn woord, en in te stemmen met de voorschriften en aanwijzingen van Zijn' Geest, Hij trekt ons uit de macht der duisternis en zet ons over in het koninkrijk van den Zoon Zijner liefde. Als Godvruchtige neigingen sterk zijn in de ziel (zoals vroeger verdorvene en zondige neigingen) dan is zij bekeerd van de macht van Satan tot God. Er is grote zaligheid voor de Heidenen bedoeld door dat werk-opdat zij vergeving der zonden ontvangen, en een erfdeel onder de geheiligden, zij zijn bekeerd van de duisternis der zonde tot het licht der heiligheid, van de slavernij van Satan tot den dienst van God, niet opdat God iets door hen zou winnen, maar opdat zij alles zouden winnen door Hem.

a. Dat zij hersteld zullen worden in Zijne gunst, die zij door de zonde hebben verbeurd, vergeving van zonden zullen ontvangen. Zij zijn verlost van de heerschappij der zonde, opdat zij behouden, gered zullen worden van dien dood, die de bezoldiging is der zonde. Niet, dat zij vergeving

verdienen, als ene schuld, die hun betaald, of ene beloning, die hun gegeven wordt, maar opdat zij haar ontvangen als ene vrije gave, bekwaam zullen gemaakt worden om er de vertroosting van te ontvangen. Zij worden bewogen om de wapens neer te leggen, en weer te keren tot hun trouw, teneinde het voordeel te hebben van de acte van kwijtschelding, en er op te kunnen pleiten in het oordeel tegen hen.

b. Dat zij zalig zullen zijn in het genieten van Hem, niet slechts, dat hun zonden zullen vergeven worden, maar dat zij een erfdeel zullen hebben onder de geheiligden, door het geloof in Mij. De hemel is een erfdeel, dat tot alle kinderen Gods komt, want indien zij kinderen zijn dan zijn zij erfgenamen. Opdat zij klêron een lot -zullen hebben (zo kan de zin ook gelezen worden,) zinspelende op de erfdelen van Kanaän, die door het lot werden toegewezen, en ook dat is de daad Gods, het gehele beleid daarvan is van den Heere. Opdat zij een recht zullen hebben, -zo lezen sommigen den zin-niet door verdienste, maar zuiver en alleen door genade. Allen, die krachtdadiglijk bekeerd worden van de zonde tot God, ontvangen niet alleen vergeving, zij worden ook bevorderd, de verbeurdverklaring wordt niet slechts herroepen, hun wordt ook eer gegeven, en een rijk erfdeel. En de vergeving der zonde bereidt den weg tot dit erfdeel, door datgene uit den weg te ruimen, dat er alleen de verhindering van is geweest. Allen, die hiernamaals zalig worden, worden nu geheiligd, zij die het hemelse erfdeel hebben, moeten het op die wijze hebben: zij moeten er voor bereid en geschikt gemaakt worden, wie niet heilig is, kan ook niet zalig zijn, er zullen gene heiligen in den hemel zijn, die niet eerst heiligen op aarde geweest zijn. Er is niets meer nodig om ons gelukkig, zalig te maken, dan dat ons lot is onder hen, die geheiligd zijn, dat het ons gaat, zoals het hun gaat, dat is ons lot te hebben onder de uitverkorenen, want zij zijn tot de zaligheid verkoren door de heiligmaking, zij, die geheiligd zijn, zullen verheerlijkt worden. Laat ons dan nu reeds deel en lot met hen hebben door de gemeenschap der heiligen, bereid zijn om lief en leed met hen te delen, met hen te delen in hun beproevingen, hoe smartelijk ook, dat ons rijkelijk vergoed zal worden met hen in de erfenis te delen. Wij worden geheiligd en behouden door het geloof in Christus. Sommigen brengen het in verband met het voorafgaande woord, geheiligden door het geloof, want het geloof reinigt het hart, en past deze dierbare beloften toe op de ziel, en onderwerpt de ziel aan den invloed dier genade, door welke wij der Goddelijke natuur deelachtig zijn. Anderen brengen het in verband beide met vergeving en het erfdeel, het is door geloof, dat de schenking aanneemt, maar het komt alles op hetzelfde neer, want het is door geloof, dat wij gerechtvaardigd, geheiligd en verheerlijkt worden, door het geloof, têi eis eme -het geloof, dat in Mij is, er is nadruk in die zinsnede: het geloof, dat niet slechts de Goddelijke openbaring aanneemt in het algemeen, maar dat zeer bijzonder in Jezus Christus is en in Zijn Middelaarswerk, waardoor wij steunen op Christus als den Heere onze gerechtigheid, ons aan Hem overgeven, als aan den Heere, onzen Bestuurder, dit is het waardoor wij de vergeving onzer zonden ontvangen, de gave des Heiligen Geestes, en het eeuwige leven.

III. Dat hij door de hulpe Gods en onder Zijne leiding en bescherming zich ingevolge van zijn last van zijn dienstwerk had gekweten. God, die hem geroepen had om een apostel te zijn, steunde hem, erkende hem in zijn apostolischen arbeid door er hem zegen en voorspoed op te geven.

1. God heeft hem een hart gegeven om te berusten in de roeping, vers 19, ik ben dat hemels gezicht niet ongehoorzaam geweest. Hemelse visioenen hebben ene gebiedende macht over aardse raadslagen, en wee ons, zo wij er ongehoorzaam aan zijn. Indien Paulus met vlees en bloed te rade was gegaan, zich had laten beheersen door zijn wereldlijk belang, hij zou als Jona gedaan hebben,

overal heen zijn gegaan, veeleer dan op die boodschap uit te gaan, maar God heeft zijn oor geopend, en hij is niet weerspannig geweest, hij nam de opdracht aan, en zijne instructies ontvangen hebbende, heeft hij dienovereenkomstig gehandeld.

2. Hij heeft hem in staat gesteld om zeer veel werk te doen, hoewel hij er vele en grote moeilijkheden bij ondervond, vers 20. Hij heeft zich met kracht toegelegd op de prediking van het Evangelie. Hij begon te Damascus, waar hij bekeerd was, want hij had besloten geen tijd te verliezen, Hoofdstuk 9:20. Toen hij te Jeruzalem kwam, waar hij opgevoed was, heeft hij daar voor Christus getuigd, waar hij zich het woedendst tegen Hem gesteld heeft, Hoofdstuk 9:29. Hij predikte in al de landpalen van Judea, in de steden en dorpen, zoals Christus ook gedaan heeft. De eerste aanbieding van het Evangelie deed hij aan de Joden, zoals Christus bevolen had, hij heeft hen niet verlaten, voor zij moedwillig het Evangelie hadden verworpen, en toen keerde hij zich tot de Heidenen, gaf hij zich ten koste voor het welzijn hunner zielen, overvloediger arbeidende dan iemand anders der apostelen, ja wellicht overvloediger dan allen te zamen.

3. Zijne prediking was geheel en al praktisch, hij heeft niet gepoogd der mensen hoofd te vullen met luchtige begrippen, hen niet vermaakt met ingewikkelde bespiegelingen, hen niet onenig gemaakt door twistige samensprekingen, maar hij toonde hun helder en duidelijk met onomstotelijke bewijzen, dat zij:

a. Zich moeten bekeren van hun zonden, er berouw van moeten hebben, ze moeten belijden, en in verbond er tegen moeten komen. Zij moeten zich bedenken, zo als de eigenlijke betekenis is van het woord metanoein, zij moeten van zin veranderen, hun wijze van doen veranderen, ongedaan maken wat zij verkeerd gedaan hebben.

b. Zich tot God bekeren. Zij moeten niet slechts een tegenzin opvatten tegen de zonde, maar in gelijkvormigheid komen met God, niet slechts zich afkeren van hetgeen slecht is, maar zich wenden tot hetgeen goed is. Zij moeten zich tot God wenden in liefde en aanhankelijkheid, tot God wederkeren in gehoorzaamheid en plichtsbetrachting, zich afkeren van de wereld en het vlees, dit is het wat geëist wordt van het ganse rebellerende, verdorvene geslacht der mensheid, beide van Joden en Heidenen, epistrephein epi ton Theon -weer te keren tot God, ons tot Hem te wenden als tot ons voornaamste Goed en hoogste Doeleinde, als tot onzen Bestierder en ons Deel, ons oog op Hem te richten, ons hart tot Hem te wenden, en onze voeten te keren tot Zijne getuigenissen.

c. Werken te doen der bekering waardig. Dit was het wat Johannes heeft gepredikt, die de eerste Evangelieprediker is geweest, Mattheus 3:8. Zij, die bekering belijden, moeten haar beoefenen, moeten een leven leiden van berouw, moeten zich in alles gedragen zoals het boetvaardigen betaamt. Het is niet genoeg woorden van berouw te spreken, wij moeten werken doen, die met deze woorden in overeenstemming zijn. Evenals het ware geloof, zo zal ook het ware berouw, de ware bekering werken. Wat nu was er op zulk ene prediking aan te merken, wat verkeerds was er in? Had zij niet de onmiddellijke strekking om de wereld te hervormen, hare grieven te herstellen, en den natuurlijken Godsdienst te doen herleven?

4. De Joden hadden om generlei andere zaak iets tegen hem, dan dat hij alles deed wat hij kon om de mensen te bewegen Godsdienstig te zijn, hen tot God te brengen door hen tot Christus te brengen, vers 21. Het was om dezer zaken wil, en om gene andere, dat mij de Joden in den tempel

gegrepen hebben en gepoogd mij om te brengen, en laat nu iemand oordelen, of dit misdaden waren, des doods of der banden waardig. Hij heeft kwaad geleden, niet slechts omdat hij zelf wel deed, maar ook omdat hij goed deed aan anderen. Zij poogden hem om te brengen, het was zijne kostelijke ziel, dat is: zijn leven, dat zij joegen en haatten, omdat het een nuttig leven was. Zij grepen hem in den tempel, terwijl hij er God aanbad, dáár vielen zij op hem aan, alsof zij dachten: hoe heiliger de plaats, hoe beter de daad.

5. Hij had gene andere hulp dan van den hemel, door God ondersteund heeft hij zijn groot werk voortgezet, vers 22. "Hulp van God verkregen hebbende, sta ik tot op dezen dag, hestêka -ik heb gestaan, mijn leven is gespaard gebleven, en mijn arbeid is voortgezet. Ik heb stand gehouden, en werd niet tot wijken genoodzaakt, ik stond, of bleef, bij wat ik gezegd heb, ik vreesde niet, en ik schaamde mij niet om er in te volharden." Het was nu meer dan twintig jaren sedert Paulus bekeerd was, en gedurende al dien tijd heeft hij ijverig en vurig te midden van allerlei gevaren het Evangelie gepredikt, en wat was het, dat hem steunde en sterkte? Gene kracht van eigen willen of besluiten, maar hulp van God verkregen hebbende, want, daar het werk zo groot was, en hij er zoveel tegenstand in ontmoette, zou hij er niet anders mede hebben kunnen voortgaan, dan door de hulp, die hij van God had verkregen. Zij, die arbeiden voor God, zullen van God hulp verkrijgen, want Hij zal Zijnen dienstknechten de hun nodige hulp niet onthouden. En ons staan tot op dezen dag moet toegeschreven worden aan hulp van God verkregen, wij zouden bezweken zijn, indien Hij ons niet had ondersteund, en dit moet met dank en lof aan Hem erkend worden. Paulus maakt er melding van om ook hiermede te bewijzen, dat hij zijne opdracht van God heeft ontvangen, daar Hij ook van Hem de kracht en bekwaamheid heeft ontvangen om haar te volvoeren. De predikers van het Evangelie zouden nooit hebben kunnen doen en lijden, wat zij gedaan en geleden hebben, niet zulk een voorspoed op hun arbeid kunnen hebben, als zij gehad hebben, indien hun niet onmiddellijk van den hemel hulp was verleend, die hun niet verleend zou zijn, indien het niet Gods zaak was, die zij bepleitten.

6. Hij predikte gene andere leer, dan die in overeenstemming was met de Schriften van het Oude-Testament, hij betuigde beiden klein en groot, aan jongen en ouden, aan geleerden en ongeleerden, aan geringen en aanzienlijken, daar allen er belang bij hadden. Het was een blijk en bewijs van Gods ontfermende genade, dat het Evangelie ook aan de geringsten betuigd werd, dat de armen welkom waren aan de kennis er van, alsmede van de onbetwistbare waarheid en kracht er van, daar men zich niet behoefde te schamen om het ook aan de grootsten en aanzienlijksten onder de ogen te laten komen. Paulus' vijanden wierpen hem tegen, dat hij nog iets anders predikte, dan dat de mensen zich zouden beteren en tot God bekeren, en werken doen der bekering waardig, dat hebben ook de profeten van het Oude Testament gepredikt, maar hij had ook Christus gepredikt, Zijn dood en Zijne opstanding, en dat was het, waarom zij in toorn tegen hem waren ontstoken, zoals blijkt uit Hoofdstuk 25:19, dat hij Jezus verklaarde te leven. "Dat heb ik ook gedaan", zegt Paulus, "en dat doe ik nog, maar ook hierin zeg ik niets buiten hetgeen de profeten en Mozes gesproken hebben dat geschieden zou, en wat groter eer kan hun aangedaan worden dan aan te tonen, dat het- geen zij voorzegd hebben, vervuld is, en dat wel op den bestemden tijd, dat gekomen is, hetgeen zij zeiden te zullen komen, en dat wel op den vooraf bepaalden tijd?" Drie dingen hebben zij geprofeteerd, en heeft Paulus gepredikt:

a. Dat de Christus lijden moest -dat de Messias een Lijder-pathetos zijn zou, niet slechts een Mens, vatbaar om te lijden, maar dat Hij als Messias bestemd zou zijn tot lijden, dat Zijn smadelijke dood

niet slechts bestaanbaar, maar in overeenstemming zou zijn met Zijne onderneming. Het kruis van Christus was den Joden ene ergernis, en dat Paulus het predikte was de grote zaak, die hen verbitterde, maar Paulus blijft er bij, dat hij dit predikende, de vervulling predikte van de Oud-Testamentische voorzeggingen, daarom moeten zij zich niet ergeren aan hetgeen hij predikt, maar het geloven, er mede instemmen.

b. Dat Hij de Eerste uit de opstanding der doden zou zijn, niet de Eerste naar tijdsorde, maar de Eerste in invloed, dat Hij de Voornaamste, het Hoofd der opstanding zou zijn, prootos ex anastioos, in dezelfden zin, waarin Hij de Eerstgeborene uit de doden genoemd wordt, Openbaring 1:5, Colossenzen 1:18. Hij opende de baarmoeder van het graf, zoals van de eerstgeborenen gezegd wordt, dat zij de baarmoeder openen, en Hij heeft den weg geopend voor onze opstanding, en Hij wordt gezegd de eersteling te zijn dergenen, die ontslapen zijn, 1 Corinthiërs 15:20, want Hij heeft den oogst geheiligd. Hij was de eerste, die opstond van de doden, om niet meer te sterven, en om te tonen dat de opstanding van al de gelovigen krachtens Zijne opstanding geschiedt, zijn vele lichamen der heiligen uit de graven uitgegaan na Zijne opstanding, en zijn in de heilige stad gekomen, Mattheus 27:53.

c. Dat Hij licht zou verkondigen dezen volke en den Heidenen, van het volk der Joden in de eerste plaats, want Hij moest de heerlijkheid wezen van Zijn volk Israël. Hun heeft Hij zelf het licht verkondigd, en den Heidenen door den dienst der apostelen, want Hij zou een Licht wezen voor hen, die in duisternis zijn gezeten. Hierin verwijst Paulus naar zijne opdracht, vers 18, hen te bekeren van de duisternis tot het licht. Hij is opgestaan van de doden ten einde den volke een licht te verkondigen, een overtuigend bewijs te leveren van de waarheid Zijner leer, en het met zo veel te meer kracht tot Joden en Heidenen te zenden. Ook dit was door de Oud-Testamentische profeten voorzegd, dat de Heidenen door den Messias tot de kennis van God zouden gebracht worden, en wat was er nu in dat alles waarop de Joden met recht misnoegd konden zijn?

Handelingen 26:24-32

Wij hebben reden te geloven, dat Paulus veel meer te zeggen had ter verdediging van het Evangelie, dat hij predikte, en ter ere er van, en om het in de goede mening van zijne aanzienlijke hoorders aan te bevelen. Hij was nu juist gekomen aan hetgeen het leven der zaak was- de dood en de opstanding van Christus, en hier is hij in zijn element, hij geraakt in gloed, zijn mond wordt geopend, zijn hart verruimd. Breng hem slechts tot dit onderwerp, geef hem vrijheid om er mede voort te gaan, en hij zal niet weten hoe te eindigen, want de kracht van Christus' dood, en de gemeenschap Zijns lijdens zijn onuitputtelijke onderwerpen voor hem. Het was dus zeer te betreuren, dat zijne rede hier afgebroken werd, en dat hem geoorloofd zijnde voor zich zelven te spreken, vers 1, hem niet vergund werd alles te zeggen, wat hij zich voorgenomen had te zeggen. Maar die moeilijkheid werd hem dikwijls in den weg gelegd, en ook voor ons, die zijne rede met zo groot genot lezen, is het ene teleurstelling. Maar het is niet te verhelpen, het hof is van mening, dat zij nu er toe kunnen overgaan om hun oordeel uit te spreken over de zaak.

I. Festus, de Romeinse stadhouder, is van mening, dat de arme man waanzinnig is. Hij is er van overtuigd, dat hij geen misdadiger, geen slecht mens is, die gestraft moet worden, maar hij houdt hem voor een krankzinnige, met wie men medelijden moet hebben, maar tevens, dat men op hetgeen hij zegt geen acht behoort te slaan. En zo denkt hij een middel te hebben gevonden waardoor hij Paulus niet behoefde te veroordelen als gevangene, en hem ook niet behoefde te geloven als prediker, want indien hij niet compos mentis -bij zijne zinnen -is, dan moet hij noch veroordeeld, noch geloofd worden. Merk hier nu op:

1. Wat Festus van hem zei, vers 24. Hij zei met grote stem. Hij fluisterde het niet toe aan degenen, die bij hem zaten, dan zou het te verontschuldigen zijn geweest, maar (zonder Agrippa te raadplegen, voor wiens oordeel hij zo diepen eerbied betuigd scheen te hebben, Hoofdstuk 25:26), zei hij overluid, ten einde Paulus te noodzaken zijne rede af te breken, en de aandacht der hoorders er van af te leiden: "Gij raast, Paulus, gij spreekt als een waanzinnige, als iemand, wiens brein verhit is, gij weet niet wat gij zegt". Toch onderstelt hij niet, dat een schuldig geweten zijn verstand verbijsterd heeft, noch dat zijn lijden en de woede zijner vijanden zijn verstand geschokt hadden, neen, hij schrijft het aan ene zeer onschuldige oorzaak toe: de grote geleerdheid brengt u tot razernij, uwe hersenen zijn aangedaan door te veel studeren. Dit zegt hij, niet zo zeer in toorn, als wel in minachting. Hij begreep niet wat Paulus zei, het ging boven zijne bevatting, het was hem alles een raadsel, en daarom schrijft hij het alles toe aan ene verhitte verbeelding. Si non vis intelligi, debes negligi -zo gij niet begrepen wilt worden, moet gij veronachtzaamd worden. Hij erkent, dat Paulus een geleerde is, omdat hij zo vaardig was in het verwijzen naar hetgeen Mozes en de profeten geschreven hebben, boeken, die hem onbekend waren, en zelfs dit wordt hem tot smaad gerekend. De apostelen, die vissers van beroep zijn geweest, werden geminacht, omdat zij gene geleerdheid hadden, Paulus, die een academisch man was, en opgevoed was als een Farizeeër, wordt veracht, omdat hij te veel geleerdheid had, meer dan goed voor hem was. Aldus zullen de vijanden van Christus' altijd wel iets vinden om hun te verwijten, en hun tot smaad aan te rekenen. De profeten van het Oude Testament werden aldus gebrandmerkt, ten einde, door hen in kwaad gerucht te brengen, het volk tegen hen te bevooroordelen. Waarom is deze onzinnige tot u gekomen zeiden de oversten tot Jehu, sprekende van den profeet, 2 Koningen 9:11. Zie ook Hosea 9:7. Johannes de Doper en Christus werden voorgesteld als hebbende een' duivel, als gekrenkt te zijn in de hersenen. Het is mogelijk, dat Paulus nu met meer vuur en levendigheid sprak dan bij den aanvang zijner rede,

gebaren gebruikte, die de uitdrukking waren van zijn ijver, waarom Festus hem die hatelijke hoedanigheid toeschreef, waaraan misschien, buiten hem, niemand in de vergadering gedacht heeft. Het is niet zo onschuldig als sommigen denken, om van hen, die ijveriger dan anderen zijn voor den Godsdienst, te zeggen, dat zij waanzinnig zijn.

2. Hoe Paulus die hatelijke aantijging afwees. Of dit reeds vroeger van hem gezegd werd, is niet zeker, maar het schijnt, dat de valse apostelen het van hem gezegd hadden, want in 2 Corinthiërs 5:13 zegt hij: hetzij, dat wij uitzinnig zijn -zoals zij van ons beweren, wij zijn het Gode, maar hij is er nooit te voren voor den Romeinsen stadhouder van beschuldigd, en daarom moet hij er iets van zeggen.

a. Hij ontkent de beschuldiging, wel met betamelijken eerbied jegens den stadhouder, maar zich zelven recht doende, betuigende dat er noch grond, noch schijn van grond voor aanwezig was, vers 25. "Ik raas niet, machtigste Festus, ik heb nooit aan waanzin geleden, noch aan iets dat er op lijkt. Het gebruik mijner rede is m ij, Gode zij dank, altijd bijgebleven, en ook nu spreek ik gene wartaal, maar woorden van waarheid en van een gezond verstand, en ik weet wat ik zeg." Wij hebben hier op te merken, dat Paulus, hoewel Festus hem op ene wijze behandelde, die zo laag en minachtend was, dat zij geen beschaafd man, en nog veel minder een rechter voegde, hem dit toch niet kwalijk nam, er niet door geprikkeld werd, maar hem uiterst beleefd toesprak, hem zijn' titel van machtigste Festus gaf, om ons te leren geen schelden met schelden te vergelden, maar met beleefdheid te spreken tot hen, die met minachting spreken van ons. Het betaamt ons om bij alle gelegenheden de woorden te spreken van waarheid en van een gezond verstand, en dan kunnen wij de onrechtvaardige afkeuringen van mensen verachten.

b. Hij beroept zich op Agrippa voor hetgeen hij gezegd heeft, vers 26. Want de koning weet van deze dingen omtrent Christus, Zijn dood en opstanding, en de profetieën van het OudeTestament, die daarin vervuld zijn. Daarom heeft hij met vrijmoedigheid tot hem gesproken, die wist, dat zij gene ijdele inbeeldingen zijn, maar feiten, iets er van wist, en daarom gaarne meer er van wilde weten, want ik geloof niet, dat hem iets van deze dingen verborgen is neen, niet hetgeen hij verhaald heeft van zijne eigene bekering, en van de opdracht, die hij ontvangen heeft om het Evangelie te prediken. Agrippa moest er wel van gehoord hebben, daar hij gedurende zo langen tijd omgang gehad heeft met de Joden. Dit was in geen hoek geschied, het gehele land was er vol van, en iedere Jood zou kunnen getuigen, dat hij het meermalen van anderen had gehoord. Daarom was het onredelijk hem als waanzinnig voor te stellen, omdat hij er het verhaal van gaf, en nog veel meer omdat hij van den dood en de opstanding van Christus sprak, waarvan door iedereen werd gesproken. Petrus zegt tot Cornelius en zijne vrienden, Hoofdstuk 10:37, Gijlieden weet de zaak, die geschied is door geheel Judea betreffende Christus, en daarom kon Agrippa er niet onkundig van zijn, en het was ene schande voor Festus, dat hij het was.

II. Agrippa, wel verre van te menen, dat hij waanzinnig is, denkt, dat hij nooit iemand met meer kracht van bewijs heeft horen redeneren, of zo ter zake heeft horen spreken.

1. Paulus richt zich tot het geweten van Agrippa. Sommigen denken, dat Festus misnoegd was op Paulus omdat hij gestadig het oog op Agrippa hield gevestigd, zijne gehele rede tot hem heeft gericht, en dat hij hem daarom zo in de rede was gevallen, vers 24. Maar indien dit het was, dat hem beledigde, slaat Paulus er geen acht op. Hij wil spreken tot hen, die hem verstaan, en bij wie zijne

woorden waarschijnlijk ingang zullen vinden. Daarom wendt hij zich nog steeds tot Agrippa, en omdat hij gesproken had van Mozes en de profeten, als bevestigende het Evangelie, dat hij predikte, verwijst hij Agrippa tot hen, vers 27. "Gelooft gij, o koning Agrippa! de profeten? Neemt gij de Schriften van het Oude Testament aan, als ene Goddelijke openbaring, stemt gij toe dat zij de toekomende dingen voorzeggen?" Hij wacht niet op het antwoord, maar in vriendelijke beleefdheid voor Agrippa, houdt hij dit voor aangenomen: ik weet, dat gij ze gelooft, want iedereen wist, dat Agrippa den Joodsen Godsdienst beleed, zoals zijne vaderen hem ook hadden beleden, dat hij dus de geschriften der profeten kende en er geloof aan sloeg. Het is gemakkelijk spreken tot degenen, die met de Schrift bekend zijn en ze geloven, want op dezulken kan men nog vat hebben.

2. Agrippa erkent, dat er veel rede, veel verstandigs is in hetgeen Paulus zei, vers 28. Gij beweegt mij bijna een Christen te worden. Sommigen vatten dit op als in ironischen zin gesproken, en lezen het aldus: Zoudt gij in zo weinig tijds mij willen bewegen een Christen te worden? Maar in dien zin genomen, is het ene erkenning dat Paulus ter zake had gesproken, en dat er-wat anderen er ook van mogen denken-voor hem overtuigende kracht was in hetgeen hij gezegd had, "Paulus, gij zijt te haastig, gij kunt niet denken zo plotseling een bekeerling van mij te maken." Anderen houden het voor ernstig gesproken, en beschouwen het als ene erkenning, dat hij in zekeren zin, of bijna, overtuigd was, dat Christus de Messias is, want hij moest wel erkennen, en had het reeds dikwijls bij zich zelven gedacht, dat de profetieën van het Oude Testament in Hem hun vervulling hebben, en nu hier zo sterk en plechtig bij hem op wordt aangedrongen, is hij op het punt van zich te buigen, zich gewonnen te geven, hij is er even na aan toe zich te laten bewegen om in Christus te geloven, als Felix, toen hij zeer bevreesd was geworden, er na aan toe was om zijne zonden op te geven. Hij ziet, dat er zeer veel en met grond te zeggen is voor het Christendom, hij erkent, dat de bewijzen er voor zeer sterk zijn, en dat hij die niet zou kunnen weerleggen, dat hetgeen er tegen aangevoerd wordt, beuzelachtig is, waarvoor hij zich zou schamen om er bij te blijven staan, zodat, indien het niet ware, dat hij vanwege zijne plichten jegens de ceremoniële wet, zijne achting voor den Godsdienst zijner vaderen en van zijn land, en voor zijne waardigheid als koning en zijne zorge voor zijne wereldlijke belangen er van teruggehouden werd, hij terstond Christen zou worden. Velen zijn bijna bewogen Godsdienstig te wezen, die het niet geheel en al zijn, zij hebben ene sterke overtuiging van hetgeen hun plicht is, en van de uitnemendheid der wegen Gods, maar worden beheerst door uitwendige drijfveren, zodat zij dan niet handelen naar hun overtuigingen.

3. Daar aan Paulus geen tijd gegund wordt om zijne rede voort te zetten, besluit hij met ene plichtpleging, of liever met den vromen wens uit te spreken, dat al zijne hoorders Christenen mochten zijn, en dien wens verkeert hij in gebed-euxaimên an too Theoo Ik bid God er om, vers 29. Het was de wens zijns harten en zijn gebed tot God, dat zij allen behouden mochten worden, Romeinen 10:1, dat èn bijna èn geheellijk, niet alleen gij, maar ook allen, die mij heden horen (want hij heeft dezelfde vriendelijke bedoeling voor allen) zodanige wierden gelijk als ik ben, uitgenomen deze banden. Hiermede verklaart hij:

a. Zijn vast besluit om bij zijn Godsdienst te blijven, daar hij er volkomen rust en vrede in vond, en er dus mede wilde leven en sterven. Door den wens uit te drukken, dat zij allen waren zoals hij was, verklaart hij er zich tegen om ooit te zijn zoals zij waren, hetzij Joden of Heidenen, al zou dit ook nog zo zeer in zijn wereldlijk voordeel zijn. Hij houdt zich aan de instructie, die God aan den profeet heeft gegeven, Jeremia 15:19. Laat hen tot u wederkeren, maar gij zult tot hen niet wederkeren.

b. Hij geeft zijn genoegen te kennen, niet alleen in de waarheid, maar in het weldadige van het Christendom. Hij smaakte er zoveel vertroosting in voor het tegenwoordige, en hij hield zich zo verzekerd dat het zal eindigen in zijne eeuwige gelukzaligheid, dat hij aan den besten vriend, dien hij in de wereld had, niets beters kon wensen, dan dat hij zou zijn, zoals hij, Paulus, was, een getrouw en ijverig discipel van Christus. Mijn vijand zij als de goddeloze, zegt Job, Hoofdstuk 27:7. Mijn vriend zij als de Christenen, zegt Paulus.

c. Hij geeft er zijne droefheid en bezorgdheid over te kennen, dat Agrippa niet verder ging dan bijna te zijn zoals hij, Paulus, was, dat hij slechts bijna een Christen was, en niet geheel en al een Christen, want hij wenst. dat hij en de overigen van zijne hoorders niet bijna, (want, welk goed zou dit kunnen doen?) maar geheel en al waren zoals hij was, oprechte, door en door Christenen.

d. Hij geeft te kennen, dat het hun aller belang was, en hun onuitsprekelijk heerlijk geluk zou zijn, om ware Christenen te worden, dat er in Christus genade genoeg is voor allen, hoevelen er ook zijn, genoeg voor een iegelijk hunner, hoe groot hun behoefte er aan ook zij.

d. Hij betuigt hun allen zijne hartelijke genegenheid, hij wenst hun, wat hij wenst voor zijne eigene ziel, dat zij even gelukkig zullen zijn in Christus, als hij was. Hij wenst hun, dat zij in betere uitwendige omstandigheden zijn zullen, dan waarin hij nu is, want hij zegt: uitgenomen deze banden. Hij wenst, dat zij allen vertrooste Christenen zullen zijn, zoals hij was, maar niet vervolgde Christenen, zoals hij er een was, dat zij, evenals hij, de voordelen van den Godsdienst zullen genieten, maar niet zoveel van deszelfs kruisen. Zij hadden zijne gevangenschap licht geacht, van gene betekenis, en zij bekommerden zich niet om hem. Felix hield hem gevangen om den Joden gunst te bewijzen. Dit zou nu menigeen in verzoeking hebben gebracht om hen allen in banden te wensen, opdat zij weten wat het is om gevangen te zijn, zoals hij was, en dan zouden zij wel medelijden met hem weten te hebben. Maar dit was zo verre van hem, dat hij, toen hij hen in de banden van Christus wenste, begeerde, dat zij nooit in banden voor Christus zullen zijn. Niets kon meer vriendelijkheid en tederheid te kennen geven.

III. Zij komen allen overeen, dat Paulus een onschuldig man is, die ten onrechte vervolgd wordt.

1. Het hof hief enigszins overhaast de zitting op, vers 30. Toen hij dit gezegd had, dit vriendelijke woord, vers 29, dat hen allen bewoog, vreesde de koning, dat, zo men hem voort liet gaan met spreken, hij iets zou zeggen, dat hen nog meer, nog sterker, zou bewegen, hetgeen op sommigen de uitwerking zou hebben om meer ten gunste van hem gezind te zijn, dan hem gelegen kwam, wellicht zou overreden om Christenen te worden. De koning zelf gevoelde, dat zijn hart er toe neeg, en hij durfde het niet wagen er nog meer van te horen, maar, evenals Felix, zond hij Paulus voor ditmaal heen. Zij hadden, volgens recht, den gevangene behoren te vragen, of hij nog iets te zeggen had, maar zij vinden, dat hij al genoeg gezegd heeft, daarom stond de koning op, en de stadhouder, en Bernice, en die met hen gezeten waren, tot de gevolgtrekking gekomen zijnde, dat de zaak duidelijk was, en daarmee hielden zij zich tevreden.

2. Zij stemden allen in met Paulus' onschuld, vers 31. Het hof trok zich terug om over de zaak te beraadslagen, elkanders mening er over te vernemen. Zij spraken tot elkaar, en het kwam alles hierop neer: Deze mens doet niets des doods of der banden waardig. Hij is geen misdadiger, die verdient gedood te worden, ja hij doet niets der banden waardig, hij is geen gevaarlijk man, die

voorzichtigheidshalve opgesloten moet worden. Later heeft Nero ene wet uitgevaardigd, dat allen, die den Christelijken Godsdienst beleden, ter dood gebracht moesten worden, maar vooralsnog was er onder de Romeinen gene wet van dien aard, en dus gene overtreding, en hun oordeel is een getuigenis tegen die snode wet, die Nero kort daarna heeft uitgevaardigd, dat Paulus, de werkzaamste, ijverigste Christen, die er ooit geweest is, door hen, die gene vrienden waren van zijn weg, geoordeeld werd, niets gedaan te hebben des doods of der banden waardig. Dit was hij naar de gewetensovertuiging van hen, die toch zijne leer niet aannamen, en het geroep van de heethoofdige Joden: Weg met hem, het is niet behoorlijk, dat hij leve werd door het gematigd oordeel van dit hof beschaamd.

3. Agrippa oordeelde, dat hij losgelaten kon worden, indien hij zich op den keizer niet had beroepen, vers 32, maar door dit beroep, heeft hij zelf den grendel op zijne deur gedaan. Sommigen denken dat dit volgens de Romeinse wet waar was, dat, wanneer een gevangene zich op het opperste gerechtshof had beroepen, de lagere gerechtshoven hem evenmin konden vrijlaten als veroordelen, en wij onderstellen, dat de wet zo was, indien de vervolgers zich verenigden met het beroep, en er mede instemden. Maar het blijkt niet, dat Paulus' vervolgers dit gedaan hebben. Hij was er toe genoodzaakt, ten einde zich tegen hun woede te beschermen, toen hij zag, dat de stadhouder gene behoorlijke zorg droeg voor zijne bescherming. Daarom denken anderen, dat Agrippa en Festus de Joden niet willende mishagen door hem in vrijheid te stellen, dat als voorwendsel gebruikt hebben om hem gevangen te laten blijven, terwijl zij wel wisten het recht te hebben om hem uit de gevangenis te ontslaan. Agrippa, die bijna bewogen was een Christen te worden, blijkt niet beter te zijn, dan wanneer hij er in het geheel niet toe was bewogen. En nu zou ik niet kunnen zeggen:

a. Of Paulus er berouw van gehad heeft zich op den keizer te hebben beroepen, dat hij wenste dit niet gedaan te hebben, zich zelven lakende als roekeloos geweest te zijn, nu hij zag dat dit het enige beletsel was tegen zijne vrijlating. Hij had misschien reden om er met leedwezen over na te denken, zich van onvoorzichtigheid te beschuldigen, van ongeduld en van enig wantrouwen in de bescherming Gods. Hij zou beter gedaan hebben met zich op God te beroepen dan op den keizer. Het is ene bevestiging van hetgeen Salomo zegt: Prediker 6:12.

Wie weet wat goed is voor den mens in dit leven? Wat wij denken tot ons welzijn te zullen strekken, blijkt dikwijls een strik te wezen, zo kortzichtige schepselen zijn wij, en zo onbezonnen, als wij op ons eigen verstand steunen. Of:

b. Of hij in weerwil van dit alles niet tevreden was met hetgeen hij gedaan heeft, en er met kalmte en gerustheid over kon nadenken. Zijn beroep op den keizer was wettig, en wat een Romeins burger betaamde, en het zou kunnen strekken om aan zijne zaak belang en gewicht bij te zetten. En toen hij het deed, scheen het hem, zoals de zaak toen stond, het beste te wezen, hoewel het later anders bleek te zijn. Daarom kwelde hij zich nu niet met zelfverwijt, maar geloofde er de leiding van Gods voorzienigheid in te zien, en dat het ten laatste goed zal uitkomen, En behalve dat: hem was in een visioen gezegd, dat hij te Rome moest getuigen, Hoofdstuk 23:11. En het is voor hem volkomen hetzelfde, of hij er als gevangene of in vrijheid heen zal gaan, hij weet, dat de raad des Heeren zal bestaan, en hij zegt: De wil des Heeren geschiede.

HOOFDSTUK 27

1 En als het besloten was, dat wij naar Italie zouden afvaren, leverden zij Paulus en enige andere gevangenen, over aan een hoofdman over honderd, met name Julius van de keizerlijke bende.
2 En in een Adramyttenisch schip gegaan zijnde, alzo wij de plaatsen langs Azie bevaren zouden, voeren wij af; en Aristarchus, de Macedonier van Thessalonica, was met ons.
3 En des anderen daags kwamen wij aan te Sidon. En Julius, vriendelijk met Paulus handelende, liet hem toe tot de vrienden te gaan, om van hen bezorgd te worden.
4 En van daar afgevaren zijnde, voeren wij onder Cyprus heen, omdat de winden ons tegen waren.
5 En de zee, die langs Cilicie en Pamfylie is, doorgevaren zijnde, kwamen wij aan te Myra in Lycie.
6 En de hoofdman, aldaar een schip gevonden hebbende van Alexandrie, dat naar Italie voer, deed ons in hetzelve overgaan.
7 En als wij vele dagen langzaam voortvoeren, en nauwelijks tegenover Knidus gekomen waren, overmits het ons de wind niet toeliet, zo voeren wij onder Kreta heen, tegenover Salmone.
8 En hetzelve nauwelijks voorbij zeilende, kwamen wij in een zekere plaats genaamd Schonehavens, waar de stad Lasea nabij was.
9 En als veel tijd verlopen, en de vaart nu zorgelijk was, omdat ook de vasten nu voorbij was, vermaande hen Paulus,
10 En zeide tot hen: Mannen, ik zie, dat de vaart zal geschieden met hinder en grote schade, niet alleen van de lading en van het schip, maar ook van ons leven.
11 Doch de hoofdman geloofde meer den stuurman en den schipper, dan hetgeen van Paulus gezegd werd.
12 En alzo de haven ongelegen was om te overwinteren, vond het meerder deel geraden ook van daar te varen, of zij enigszins te Fenix konden aankomen om te overwinteren, zijnde een haven in Kreta, strekkende tegen het zuidwesten en tegen het noordwesten.
13 En alzo de zuidenwind zachtelijk waaide, meenden zij hun voornemen verkregen te hebben, en afgevaren zijnde, zeilden zij dicht voorbij Kreta henen.
14 Maar niet lang daarna, sloeg tegen hetzelve een stormwind, genaamd Euroklydon.
15 En als het schip daarmede weggerukt werd, en niet kon tegen den wind opzeilen, gaven wij het op, en dreven heen.
16 En lopende onder een zeker eilandje, genaamd Klauda, konden wij nauwelijks de boot machtig worden.
17 Dewelke opgehaald hebbende, gebruikten zij alle behulpselen, het schip ondergordende; en alzo zij vreesden, dat zij op de droogte Syrtis vervallen zouden, streken zij het zeil, en dreven alzo henen.
18 En alzo wij van het onweder geweldiglijk geslingerd werden, deden zij den volgende dag een uitworp;
19 En den derden dag wierpen wij met onze eigen handen het scheepsgereedschap uit.
20 En als noch zon noch gesternten verschenen in vele dagen, en geen klein onweder ons drukte, zo werd ons voorts alle hoop van behouden te worden benomen.
21 En als men langen tijd zonder eten geweest was, toen stond Paulus op in het midden van hen, en zeide: O mannen, men behoorde mij wel gehoor gegeven te hebben, en van Kreta niet afgevaren te zijn, en dezen hinder en deze schade verhoed te hebben;
22 Doch alsnu vermaan ik ulieden goedsmoeds te zijn; want er zal geen verlies geschieden van iemands leven onder u, maar alleen van het schip.
23 Want dezen zelfden nacht heeft bij mij gestaan een engel Gods, Wiens ik ben, Welken ook ik dien,

24 Zeggende: Vrees niet, Paulus, gij moet voor den keizer gesteld worden; en zie, God heeft u geschonken allen, die met u varen.
25 Daarom zijt goedsmoeds, mannen, want ik geloof Gode, dat het alzo zijn zal, gelijkerwijs het mij gezegd is.
26 Doch wij moeten op een zeker eiland vervallen.
27 Als nu de veertiende nacht gekomen was, alzo wij in de Adriatische zee zee herwaarts en derwaarts gedreven werden, omtrent het midden des nachts, vermoedden de scheepslieden, dat hun enig land naderde.
28 En het dieplood uitgeworpen hebbende, vonden zij twintig vademen; en een weinig voortgevaren zijnde, wierpen zij wederom het dieplood uit, en vonden vijftien vademen;
29 En vrezende, dat zij ergens op harde plaatsen vervallen mochten, wierpen zij vier ankers van het achterschip uit, en wensten, dat het dag werd.
30 Maar als de scheepslieden zochten uit het schip te vlieden, en de boot nederlieten in de zee, onder den schijn, alsof zij uit het voorschip de ankers zouden uitbrengen,
31 Zeide Paulus tot den hoofdman en tot de krijgsknechten: Indien dezen in het schip niet blijven, gij kunt niet behouden worden.
32 Toen hieuwen de krijgsknechten de touwen af van de boot, en lieten haar vallen.
33 En ondertussen dat het dag zou worden, vermaande Paulus hen allen, dat zij zouden spijze nemen, en zeide: Het is heden de veertiende dag, dat gij verwachtende blijft zonder eten, en niets hebt genomen.
34 Daarom vermaan ik u spijze te nemen, want dat dient tot uw behouding; want niemand van u zal een haar van het hoofd vallen.
35 En als hij dit gezegd had en brood genomen had, dankte hij God in aller tegenwoordigheid; en hetzelve gebroken hebbende, begon hij te eten.
36 En zij allen, goedsmoeds geworden zijnde, namen ook zelven spijze.
37 Wij waren nu in het schip in alles tweehonderd zes en zeventig zielen.
38 En als zij met spijze verzadigd waren, lichtten zij het schip, en wierpen het koren uit in de zee.
39 En toen het dag werd, kenden zij het land niet; maar zij merkten een zekeren inham, die een oever had, tegen denwelken zij geraden vonden, zo zij konden, het schip aan te zetten.
40 En als zij de ankers opgehaald hadden, gaven zij het schip aan de zee over, meteen de roerbanden losmakende; en het razeil naar den wind opgehaald hebbende, hielden zij het naar den oever toe.
41 Maar vervallende op een plaats, die de zee aan beide zijden had, zetten zij het schip daarop; en het voorschip, vastzittende, bleef onbewegelijk, maar het achterschip brak van het geweld der baren.
42 De raadslag nu der krijgslieden was, dat zij de gevangenen zouden doden, opdat niemand, ontzwommen zijnde, zoude ontvlieden.
43 Maar de hoofdman, willende Paulus behouden, belette hun dat voornemen, en beval, dat degenen, die zwemmen konden, zich eerst zouden afwerpen, en te land komen;
44 En de anderen, sommigen op planken, en sommigen op enige stukken van het schip. En alzo is het geschied, dat zij allen behouden aan het land gekomen zijn.

Dit hoofdstuk bevat een verhaal van Paulus' reize naar Rome, waar hij, na zijn beroep op den keizer door den stadhouder Festus als gevangene heengezonden werd.

I. Het begin der reize, dat kalm en voorspoedig was, vers 1-8.

II. Paulus kondigt een storm aan, maar kan de zeelieden niet bewegen om voor anker te gaan liggen. vers 9-11.

III. Hun reize vervolgende, werden zij door een storm belopen, die hen in zo groot gevaar deed verkeren, dat zij niet anders dachten, of zij zouden schipbreuk lijden, en allen omkomen, vers 12-20.

IV. Paulus verzekert hun, dat, hoewel zij niet naar hem hadden willen luisteren om het gevaar te voorkomen, zij toch door de goede voorzienigheid Gods er veilig door heen zullen komen en dat niemand hunner zal omkomen, vers 21-26.

V. Eindelijk werden zij te middernacht op een eiland geworpen, dat Malta bleek te zijn, en toen waren zij in het grootst mogelijke gevaar, maar werden door Paulus' raad geholpen om de zeelieden in het schip te houden, en door zijne vertroostingen aangemoedigd om spijze te gebruiken en goedsmoeds te zijn, vers 25-36. Hoe zij nauwelijks aan den dood konden ontkomen, maar hoewel het schip verloren ging, is toch hun aller leven wonderdanig gespaard gebleven, vers 37-44.

Handelingen 27:1-11

Het blijkt niet hoe lange tijd het was na Paulus' rede voor Agrippa, eer hij ingevolge zijn beroep op den keizer naar Rome gezonden werd. Waarschijnlijk hebben zij gebruik gemaakt van de eerste gelegenheid, die er zich toe aanbood, en intussen is Paulus onder zijne vrienden te Cesarea, die hem ter hulp en vertroosting zijn, terwijl hij hun tot zegen is. Maar hier wordt ons gezegd:

I. Hoe Paulus ingescheept werd naar Italië. Het is ene lange reize, maar dit is niet te verhelpen. Hij heeft zich op den keizer beroepen, en tot den keizer moet hij gaan. Het was besloten, dat wij naar Italië zouden afvaren, want zij moeten over zee naar Rome gaan, daar het een zeer grote omweg geweest zou zijn, om de reis over land te doen. Vandaar dat, als de verovering van het Joodse land en de onderwerping van het Joodse volk door de Romeinen voorzegd is, gezegd wordt. Numeri 24:24 :De schepen van den oever der Chittieten, dat is: Italië, zullen Heber, dat is: de Hebreeën, plagen. Het was besloten door den raad Gods, voor het besloten was door den raad van Festus, dat Paulus naar Rome zou gaan: want wat ook der mensen bedoeling geweest mocht zijn, God had daar werk voor hem te doen. Nu wordt ons hier gezegd:

1. In wiens bewaring hij werd overgegeven, aan een hoofdman over honderd, genaamd Julius, van de keizerlijke bende, zoals Cornelius het was van de Italiaanse bende, of legioen, Hoofdstuk 10:1. Hij had krijgslieden onder hem, die Paulus moesten bewaken, zodat hij niet kon ontkomen, en tevens moesten zij hem ook beschermen, opdat hem geen leed gedaan werd.

2. Op welk vaartuig hij werd ingescheept. Zij gingen aan boord van een Adramytteens schip, vers 2. Adrammyttium was een zeehaven van Afrika, vanwaar dit schip Afrikaanse goederen aanvoerde, en, naar het schijnt, ene kustreis deed naar Syrië, waar deze goederen ene goede markt vonden.

3. Welk gezelschap hij had op deze reis. Er waren enige gevangenen, die aan de bewaring van dezelfden hoofdman waren toevertrouwd, en die zich waarschijnlijk ook op den keizer hadden beroepen, of om ene andere reden naar Rome gezonden werden, om daar terecht te staan, of om als getuigen tegen gevangenen aldaar te verschijnen, wellicht waren het beruchte misdadigers, zoals Barabbas, en die daarom voor den keizer zelven gebracht moesten worden. Paulus was met dezen saamgevoegd, zoals Christus met de moordenaars, die met Hem gekruisigd werden, en zo was hij genoodzaakt op deze reis deel en lot met hen te hebben. En in dit hoofdstuk zien wij, vers 42, dat hij bijna om hunnentwil gedood werd, maar dat zij om zijnentwil gespaard werden. Het is niets nieuws dat onschuldigen met de overtreders geteld worden. Maar hij had ook sommigen van zijne vrienden bij zich, inzonderheid Lukas, de schrijver van dit boek, want hij gebruikt steeds het meervoud van den eersten persoon in zijn verhaal, wij voeren af naar Italië, en, wij gingen in het schip, vers 2. Aristarchus van Thessalonica wordt bijzonder genoemd, als mede tot het gezelschap behorende. Dr. Lightfoot denkt, dat Trofimus, de Efeziër met hem ging, maar dat hij hem ziek te Milete heeft achtergelaten, 2 Timotheus 4:20, toen hij langs de kust van Azië voer, waarvan hier gesproken wordt, vers 2, en dat hij ook Timotheus daar gelaten heeft. Het was troostrijk voor Paulus, dat hij op deze vervelende reis sommigen van zijne vrienden bij zich had, met wie hij vrijelijk kon spreken, daar hij ook zeer loszinnig, onheilig gezelschap om zich heen had. Zij, die ene lange zeereis ondernemen, zijn meestal genoodzaakt, om, om zo te zeggen, in Mesech en Kedar te wonen, en zij hebben wijsheid nodig, om aan het slechte gezelschap, waarin zij zich bevinden, goed te doen, te trachten hen beter te maken, of ten minste door hen niet slechter gemaakt te worden.

II. Naar welken koers zij den steven richtten, en welke plaatsen zij aandeden, welke inzonderheid vermeld worden ter bevestiging van de waarheid van deze geschiedenis voor hen, die toen leefden, en die naar hun eigene kennis konden zeggen, of deze of die plaats er al of niet was.

1. Zij deden Sidon aan, niet ver van welke plaats zij aan boord waren gegaan, daar kwamen zij des anderen daags. En wat hier opmerkelijk is, is, dat Julius, de hoofdman over honderd, buitengewoon vriendelijk was voor Paulus. Waarschijnlijk was hij bekend met zijne zaak, en was hij een van de oversten over duizenden, of van de voornaamste mannen der stad, die hem zijne eigene zaak voor Agrippa hoorden bepleiten, Hoofdstuk 25:23, en dat hij overtuigd was van zijne onschuld, en van het onrecht, dat hem aangedaan werd. Daarom heeft hij hem, hoewel hij hem als gevangene in bewaring was gegeven, behandeld als een vriend, een geleerde, een beschaafd man, en een man, die invloed heeft in den hemel. Hij liet hem toe, om, terwijl de zaken van het schip het te Sidon hielden, tot de vrienden aldaar te gaan, om van hen verzorgd te worden, hetgeen hem ene grote verkwikking was. Hierin geeft Julius een goed voorbeeld aan machthebbenden om achting te betonen aan hen, die zij bevinden achting waardig te zijn, en hun macht daartoe aan te wenden. Een Jozef, een Paulus, moeten niet als gewone gevangenen behandeld worden. Hierin bemoedigt God hen, die voor Hem lijden, om op Hem te betrouwen, want Hij kan het in het hart van hen, van wie zij dit het minst zouden verwachten, geven, om hun gunst te betonen, hen vriendelijk te bejegenen, hun medelijden voor hen in te boezemen, ja, dat zij, die hen gevangen hebben, hun barmhartigheid, eer en achting bewijzen. Psalm 106:46. Het is ook een voorbeeld van Paulus' trouw, hij heeft niet beproefd te ontvluchten, hetgeen hem gemakkelijk zou zijn gevallen. Maar op zijn woord van eer uit zijnde, keert hij getrouwelijk in de gevangenschap terug. Als de overste zo beleefd is om zijn erewoord aan te nemen, zal hij zo rechtschapen en eerlijk zijn, om zijn woord te houden.

2. Van daar voeren zij onder Cyprus henen, vers 4. Indien de wind gunstig ware geweest, dan zouden zij rechtstreeks voortgezeild zijn, en Cyprus rechts hebben laten liggen, daar de wind hun echter tegen was, waren zij genoodzaakt om zijdelings te varen, om het eiland heen te zeilen, en het dan links te laten liggen. Zeelieden moeten doen zoals zij kunnen, als zij niet kunnen doen wat zij willen, zo goed mogelijk van den wind partij zien te trekken, uit welken hoek hij ook waait, en dat moeten ook wij in ons bevaren van den oceaan dezer wereld. Als de wind tegen is, moeten wij toch zo goed mogelijk voorwaarts zien te komen.

3. In ene haven genaamd Myra, veranderden zij van schip, dat, in hetwelk zij zich bevonden, waarschijnlijk gene verdere zaken te doen hebbende, gingen zij aan boord van een schip van Alexandrië, dat naar Italië voer, vers 5, 6. Alexandrië was nu de hoofdstad van Egypte, en er was een levendige handel tussen die stad en Italië. Van Alexandrië brachten zij koren naar Rome, en de Oost-Indische en Perzische goederen, die zij invoerden door de Rode Zee, voerden zij wederom uit naar alle delen van de Middellandse Zee, inzonderheid naar Italië. En aan de schepen van Alexandrië was de bijzondere gunst verleend, dat zij, niet zoals andere schepen, als zij in de haven kwamen, verplicht waren te zeilen te strijken.

4. Met veel moeite kwamen zij te Schonehavens, ene haven van het eiland Kreta, vers 7, 8. Vele dagen voeren zij langzaam voort, daar zij of windstilte, of tegenwind hadden. Het was geruime tijd voor zij tegenover Cnidus gekomen waren, ene haven van Caria, en genoodzaakt waren naar Kreta te varen, zoals te voren naar Cyprus, daar zij veel moeilijkheid hadden in het passeren van Salmone, een voorgebergte aan de Oostkust van het eiland Kreta. Tot nu toe was de reis niet stormachtig,

maar wel zeer vervelend. Velen, die niet achterwaards gedreven worden in hun zaken door tegenspoed, varen toch langzaam en komen niet vooruit door gunstige omstandigheden. En vele goede Christenen klagen met betrekking tot de belangen hunner ziel, dat zij niet vooruit komen op hun weg naar den hemel, maar zeer veel moeite hebben, om niet achteruit te gaan, zij bewegen zich langzaam, staan dikwijls stil op den weg, en blijven geruimen tijd als door windstilte liggen. De plaats waar zij nu kwamen, was Schonehavens genoemd. Reizigers zeggen, dat de plaats nog tot op den huidigen dag onder dien naam bekend is, en dat zij door het liefelijke van hare ligging en het fraaie uitzicht aan dien naam beantwoordt. Toch was het niet de plaats hunner bestemming, het was ene schone haven, maar het was niet hun haven. Hoe goed en liefelijk onze omstandigheden ook zijn in deze wereld, wij moeten ons herinneren, dat het hier ons te huis niet is, en daarom moeten wij opstaan en heengaan, want hoewel het ene schone haven is, is het toch niet de haven onzer begeerte. Psalm 107:30. Het was gene geschikte haven om er te overwinteren, dit wordt gezegd in vers 12. De haven had een fraai uitzicht, maar stond bloot aan stormen. Elke schone haven is nog gene veilige haven, ja waar veel genot en genoegen is, kan ook veel gevaar zijn.

III. Den raad van Paulus met betrekking tot dat deel der reis, dat nu voor hen was, nl. om te overwinteren waar zij waren, en niet verder te reizen voor dat een gunstiger jaargetijde daar was.

1. Het was nu een slechte tijd voor een schip op zee, zij hadden veel tijd verloren, en hadden met tegenwind te kampen. De vaart was gevaarlijk, want de vasten was al voorbij, dat is: de vermaarde jaarlijkse vasten der Joden op den Groten Verzoendag, die op den tienden dag der zevende maand was, een dag om de ziel te kwellen met vasten. Dit was omstreeks op 20 September. Dat jaarlijkse vasten werd zeer nauwgezet waargenomen, maar (en dat is vreemd) wij zien in de gewijde geschiedenis nooit melding gemaakt van het waarnemen er van, tenzij het hier bedoeld is, en dan dient het nog slechts om den tijd van het jaar aan te duiden. De dag van St. Michiel wordt door zeelieden een zo gevaarlijke tijd van het jaar geacht op zee, als iedere andere. Zij klagen over de St. Michiels stormen. Die tijd was het nu voor onze reizigers. De oogst was voorbij, de zomer geëindigd, zij hadden niet slechts tijd, maar ook ene goede gelegenheid verloren.

2. Paulus herinnert hen hieraan, en geeft hun kennis van het gevaar, waarin zij zullen komen, vers 10. "Mannen, ik zie," (hetzij door dat God er hem kennis van gaf, of door te letten op hun eigenzinnig besluit om, in weerwil van het gevaarlijke van dit jaargetijde, de reis voort te zetten,)" dat de vaart zal geschieden met hinder en grote schade. Gij, die goederen aan boord hebt, zult ze waarschijnlijk verliezen, en het zal een wonder van barmhartigheid zijn, indien ons leven ons ten buit zal zijn." Er waren enige goede mensen in het schip, en nog meer slechte mensen, maar in dingen van dien aard, wedervaart hun allen gelijk, enerlei wedervaart den rechtvaardige en den goddeloze. Indien beiden zich in hetzelfde schip bevinden, bevinden zij zich in hetzelfde gevaar.

3. Zij wilden voor die zaak niet naar Paulus' raad handelen, vers 11. Zij achtten het ongepast van hem, om zich in zaken van dien aard te willen mengen, daar hij toch geen verstand had van zeevaartkunde, en de overste, tot wie men zich wendde, die, hoewel ook slechts een passagier, toch een man was van gezag, om er over te beslissen, neemt het op zich om uitspraak te doen, hoewel hij niet vaker op zee was geweest dan Paulus, en ook niet beter dan hij bekend was met deze wateren, want Paulus had op Kreta het Evangelie geplant, Titus 1:5, en kende de onderscheidene delen van dit eiland zeer goed. Maar de overste hechtte meer aan de opinie van den stuurman en den schipper dan aan die van Paulus, want gewoonlijk stelt men vertrouwen in mannen van het vak voor de zaken

van hun vak, maar aan een man als Paulus, die zo vertrouwd was met den hemel, behoorde men meer geloof te schenken dan aan de ervarenste zeelieden. Diegenen weten niet, aan welk gevaar zij zich blootstellen, die zich liever door menselijke wijsheid dan door de Goddelijke openbaring laten leiden. De hoofdman was zeer vriendelijk en beleefd voor Paulus, vers 3, maar wilde zich toch niet door hem laten raden. Velen zullen wel aan goede leraren achting betonen, maar hun raad toch niet opvolgen, Ezechiël 33:31.

Handelingen 27:12-20

In deze verzen hebben wij:

I. Het verhaal hoe men weer zee koos, en met een voor het ogenblik gunstigen wind de reis vervolgde.

1. Wat hen bewoog om van Schonehavens weg te gaan: dat zij de haven ongelegen achtten, om te overwinteren, zij was wel zeer aangenaam in den zomer, maar in den winter was het er onstuimig. Of misschien was zij om andere redenen ongelegen, wellicht waren er de levensmiddelen schaars en duur, en zo stortten zij zich in het ongeluk om een ongemak te ontwijken, zoals wij zo dikwijls doen. Sommigen van het scheepsvolk, of van hen, die geroepen waren, om raad te geven in de zaak, waren van mening, dat het beter was te blijven waar men was, dan om, nu het weer zo ongestadig was, weer in zee te steken. Het is beter veilig te zijn in ene ongelegene, ongeriefelijke haven, dan schipbreuk te lijden op ene stormachtige zee, maar dezen werden overstemd, het merendeel vond het geraden ook van daar te varen, maar zij wilden toch niet ver weggaan, maar slechts naar ene andere haven op hetzelfde eiland, hier Fenix genoemd, en sommigen denken dat die naam er aan gegeven was, omdat de Feniciërs, de kooplieden van Tyrus en Sidon, er zeer dikwijls kwamen. Zij wordt hier beschreven als liggende naar het Zuidwesten en Noordwesten. De haven lag waarschijnlijk tussen twee voorgebergten of landtongen, waarvan de een naar het Noordwesten, de andere naar het Zuidwesten uitstak, waardoor zij tegen de Zeewinden beschut was. Aldus heeft de wijsheid van den Schepper voor de verlichting en veiligheid gezorgd van hen, die met schepen ter zee afvaren, handel doende op de grote wateren. Te vergeefs zou de natuur ons van wateren voorzien hebben om te bevaren, indien zij ons niet ook van natuurlijke havens had voorzien, waarin wij ene toevlucht hebben tegen stormen.

2. Hoe zij in het begin aangemoedigd werden om hun reis voort te zetten, want zij zijn met gunstigen wind in zee gestoken, vers 13.

Alzo de Zuidenwind zacht waaide, vleiden zij zich met de hoop, dat zij hun voornemen verkrijgen zouden, en zo zeilden zij dicht voorbij Kreta henen, en waren niet bevreesd om op rotsen of zandbanken te stoten, omdat de wind zo zachtkens woei. Zij, die met nog zulk een gunstigen wind in zee steken, weten niet met wat stormen zij zullen te kampen hebben, en daarom moeten zij niet al te gerust zijn, noch er zo heel zeker van zijn, dat zij hun voornemen zullen verkrijgen. Die zich aangordt, beroeme zich niet, als die zich losmaakt.

II. Weldra wordt het schip door een schrikkelijken storm belopen. Zij zagen op ondergeschikte oorzaken, en namen hun maatregelen naar de wenken, die zij hun gaven. Zij dachten, dat, omdat de Zuidenwind nu zachtkens woei, hij altijd zo zacht zou waaien. In dit vertrouwen staken zij in zee, maar weldra bespeurden zij hoe dwaas het van hen geweest is, om wèl te vertrouwen op een zachten wind, maar geen geloof te schenken aan het woord Gods in den mond van Paulus, dat hen behoorlijk voor dien komenden storm had gewaarschuwd.

1. Waarin hun gevaar en benauwdheid bestond.

a. Er sloeg een stormwind tegen het schip, die hun niet slechts tegen was, zodat zij niet vooruit konden komen, maar zeer woest en onstuimig was, en de golven opjoeg, zoals de wind, die tegen Jona gezonden werd, hoewel Paulus God volgde en op den weg zijns plichts was, en niet gelijk Jona van God en zijn plicht wegvluchtte. De zeelieden noemden dezen wind Euroclydon, een Noordoosten wind, die op deze zeeën misschien als zeer bijzonder lastig en gevaarlijk was waargenomen. Het was ene soort van dwarlwind, want er wordt gezegd, dat het schip er door weggerukt werd, vers 15. Het was God, die dezen stormwind deed opstaan, om er voor zich zelven eer en heerlijkheid, en voor Paulus achting en aanzien uit te laten voortkomen, stormwinden uit zijne schatkamers voortbrengende, Psalm 135:7, zij doen Zijn woord, Psalm 148:8. b. Het schip werd geweldiglijk geslingerd, vers 18, het werd als een voetbal van golf op golf geworpen, de passagiers gelijk het zo sierlijk beschreven wordt in Psalm 107:26, 27, rijzen op naar den hemel, dalen neer tot in de afgronden, dansen en waggelen als een dronken man, en al hun wijsheid wordt verslonden. Het schip kon tegen den wind niet opzeilen, en daarom haalden zij de zeilen in, daar zij in zulk een storm wel gevaar voor hen opleverden, maar hun van generlei dienst konden zijn, en zo lieten zij het schip drijven, niet waarheen het wilde, maar waarheen de onstuimige baren het voortjoegen-Non quo voluit, sed quo rapit impetus undæ. Ovid. Trist. Waarschijnlijk waren zij reeds zeer dicht bij de haven van Fenix, toen deze storm opkwam, en dachten zij spoedig in ene kalme, veilige haven te zijn, verheugden zij zich reeds in het denkbeeld van daar te overwinteren, en zie, plotseling zijn zij nu in dit ontzettend gevaar. Laten wij ons daarom altijd verheugen met beving, en nooit volkomene rust en veiligheid verwachten voor wij in den hemel zijn.

c. In vele dagen zagen zij noch zon, noch gesternten, hierdoor was de storm des te ontzettender, wijl zij geheel in duisternis waren, en daar het kompas, dat den zeelieden den weg wijst, toen nog niet uitgevonden was, (zodat zij zon noch sterren kunnende zien, gans en al zonder gids waren) was hun toestand ten uiterste gevaarlijk. Even treurig is soms de toestand van het volk van God in geestelijk opzicht, zij wandelen in duisternis, en hebben geen licht. Er verschijnt zon, noch maan, zij zien nergens troost, vinden nergens bemoediging in. Zo kan het met hen wezen, terwijl dan toch licht voor hen gezaaid is. Zij hadden winterweder en werden door geen klein onweder gedrukt-cheimoon ouk oligos -kouden regen en sneeuw en al de strengheid van dat jaargetijde, zodat zij schier omkwamen van koude, en dit duurde vele dagen. Zie aan welke moeilijkheden en ontberingen diegenen blootstaan, die veel op zee zijn, behalve nog het levensgevaar waarin zij verkeren, en toch zijn er mensen, die dit alles niet tellen, zo zij slechts gewin kunnen verkrijgen, en het is een voorbeeld van de wijsheid der Goddelijke voorzienigheid, dat zij sommigen neiging en geschiktheid geeft voor dat beroep, in weerwil van al de moeilijkheden die er aan verbonden zijn, ten einde het verkeer tussen de volken in stand te houden, inzonderheid met de eilanden der Heidenen, en zo kan Zebulon zich even hartelijk verheugen over zijn uittocht, als Issaschar over zijne hutten. Wellicht heeft Christus Zijne dienstknechten uit zeevarenden gekozen, omdat zij aan moeilijkheden en ontberingen gewoon waren.

2. Welke middelen zij aanwendden ter hunner redding. Zij gebruikten al de armzalige hulpmiddeltjes (ik kan er geen anderen naam aan geven) waartoe zeelieden in gevaar gewoonlijk de toevlucht nemen.

a. Toen het schip niet tegen den wind kon opzeilen, lieten zij het drijven, daar zij bemerkten, dat het nutteloos was om, hetzij van de zeilen of de roeiriemen, gebruik te maken. Als het nutteloos is te worstelen, is het verstandig om toe te geven.

b. Zij deden echter wat zij konden om aan het gevaar te ontkomen. Er was een eilandje, genaamd Clauda, toen zij in de nabijheid daarvan kwamen, hebben zij, hoewel hun reize niet kunnende voortzetten, toch gezorgd om daar schipbreuk te voorkomen, en daarom schikkingen getroffen om niet op rotsen te stoten, maar rustig onder het eiland te lopen, vers 16.

c. Toen zij vreesden het schip niet te kunnen behouden, deden zij hun best om de boot te redden, hetgeen hun met veel moeite gelukte.

Zij konden nauwelijks de boot machtig worden, vers 16, maar eindelijk haalden zij haar op, vers 17. Zij kon hun van dienst zijn in den nood, en daarom deden zij al het mogelijke om haar bij zich op het schip te krijgen.

d. Zij gebruikten middelen, die voor dien tijd zeer gepast waren, toen de zeevaartkunde nog lang niet op de hoogte was, die zijn u bereikt heeft, zij ondergordden het schip, vers 17. Zij bonden sterke kabeltouwen onder den bodem van het schip, om het voor ene volkomene van een splijting te behoeden.

e. Uit vrees van op de droogte Syrtis te vervallen, streken zij het zeil, en lieten toen het schip drijven, Het is verwonderlijk hoe lang een schip op zee tegen wind en golven bestand is, zo lang het nog zeeruimte heeft, dat is: zich in volle zee bevindt, en als de zeelieden de kust niet kunnen bereiken, dan is het in hun belang om er zo ver mogelijk van af te blijven.

f. Den volgenden dag deden zij een uitworp, dat is: zij wierpen de lading over boord, (zoals de zeelieden van Jona deden, Hoofdstuk 1:5) daar zij liever zonder de lading arm wilden wezen, dan met de lading om te komen. Huid voor huid en al wat iemand heeft zal hij geven voor zijn leven. Zie nu wat de rijkdom dezer wereld is, al begeert men hem ook nog zo zeer en beschouwt hem als een zegen, de tijd kan komen, wanneer hij slechts een last is, niet slechts te zwaar om zelf veilig weggedragen te kunnen worden, maar zwaar genoeg, om ook hem, die hem draagt, er mede te doen verzinken. Rijkdommen worden dikwijls door de eigenaars er van gehouden tot hun schade, Prediker 5:13 1) en als zij er afstand van doen is het tot hun voordeel. Maar zie ook de dwaasheid van de kinderen dezer wereld: om hun leven te redden, kunnen zij er wel verkwistend mede wezen, maar voor werken der Godsvrucht of der barmhartigheid en in lijden voor Christus zijn zij er uiterst karig mede, hoewel hun door de eeuwige Waarheid zelf gezegd wordt, dat zij in de opstanding der rechtvaardigen meer dan duizendvoud vergoed zullen worden. Diegenen hebben naar het beginsel des geloofs gehandeld, die de roving hunner goederen met blijdschap hebben aangenomen, wetende, dat zij in hen zelven een beter en blijvend goed hebben in de hemelen. Hebr. 10:34. Iedereen zal liever schipbreuk lijden van zijne bezittingen dan van zijn leven, maar velen zullen liever schipbreuk lijden van het geloof en van een goed geweten, dan van hun bezittingen.

g. Op den derden dag wierpen zij het scheepsgereedschap uit, de armamenta, (zoals sommigen het overzetten) alsof het een oorlogsschip was. Bij ons is het gebruikelijk om in den uitersten nood van een zwaren storm de kanonnen over boord te werpen, maar wat zij voor zwaar geschut hadden, waarvan het nodig was het schip te ontlasten, weet ik niet, en ik vraag mij af, of het onder de zeelieden van dien tijd niet ene algemeen heersende dwaling was, om dingen, die zeer nuttig, maar volstrekt niet zeer zwaar zijn, in een storm over boord te werpen. Hoe zij toen tot wanhoop gebracht werden, vers 20. Zo werd ons voorts alle hoop van behouden te worden ontnomen. De

storm bleef aanhouden, en zij zagen gene tekenen dat hij tot bedaren zou komen. Wij kennen er voorbeelden van, dat zulk stormachtig weer weken lang aanhield. De middelen, door hen aangewend, baatten niet, en zo werd al hun wijsheid verslonden, en dit treurig vooruitzicht bracht zulk ene ontsteltenis bij hen teweeg, dat zij den moed niet hadden om te eten of te drinken. Zij hadden levensmiddelen genoeg aan boord, vers 38, maar de verschrikkingen des doods hadden hen in zulk ene benauwdheid des geestes doen komen, dat zij de steunsels des levens niet konden tot zich nemen. Waarom heeft Paulus niet door de kracht van Christus en in Zijn naam, dien storm doen stilstaan? Waarom heeft hij tot winden en baren niet gezegd: Zwijgt, weest stil, zoals zijn Meester gedaan heeft? Dit was voorzeker, omdat de apostelen wèl wonderen hebben gewrocht tot bevestiging hunner leer, maar niet voor iets dat hun of hunnen vrienden slechts ten gerieve was.

Handelingen 27:21-44

Wij zien hier hoe Paulus en zijne medereizigers gered zijn uit het gevaar, waarin zij zich bevonden. Zij behielden het leven, en dat was om Paulus' wil. Er wordt ons hier gezegd, vers 37, hoe groot het aantal was der opvarenden, zeelieden, kooplieden, krijgsknechten, gevangenen en andere passagiers, allen te zamen twee honderd zes en zeventig zielen. Hierop wordt de aandacht gevestigd om des te meer onze bezorgdheid voor hen gaande te maken onder het lezen van deze geschiedenis, daar het aantal zo groot was van hen, wier leven in zo groot gevaar was, en onder dezen Paulus, wiens leven meer waard was dan dat van al de anderen te zamen. Wij lieten hen in wanhoop, zich zelven reeds als verloren beschouwende. Er wordt ons niet gezegd, of ieder hunner tot zijn god riep, zoals Jona's zeelieden gedaan hebben. Het zou goed zijn, zo die loffelijke gewoonte, niet in onbruik geraakte, en er niet mede gespot werd. Maar Paulus was onder deze zeelieden niet, zoals Jona onder de zijnen, de oorzaak van den storm, maar wel hun vertrooster en bemoediger in den storm, en hij heeft het ambt van een apostel even zeer tot ere verstrekt, als Jona ene schandvlek was voor het ambt en de waardigheid van een profeet. Nu hebben wij hier:

I. De bemoediging, die Paulus hun gaf, door hun, in den naam van God, te verzekeren, dat hun aller leven behouden zou blijven, terwijl, naar menselijk inzien, hun alle hoop daarop benomen was. Paulus heeft hen eerst van hun wanhoop gered, opdat zij daaraan niet zouden sterven, zich uit vertwijfeling niet zouden laten doodhongeren, en toen waren zij ook goed op weg om uit hun gevaar gered te worden. Na zich lang van spijs onthouden te hebben, alsof zij besloten waren niet te eten voor zij wisten, of zij in het leven zouden blijven of sterven, stond Paulus op in het midden van hen. Gedurende de benauwdheid hield Paulus zich als een hunner in hun midden, was hij behulpzaam bij het over boord werpen van het scheepsgereedschap, vers 19, maar nu trad hij op den voorgrond, en, hoewel hij een gevangene was, nam hij het toch op zich om hun raadsman en vertrooster te wezen.

1. Hij bestraft hen, omdat zij niet naar zijn raad hebben willen horen, nl. om in de haven van Lasea te blijven, vers 8. Men behoorde mij wel gehoor gegeven te hebben, en van Kreta niet afgevaren te zijn, waar wij goed genoeg hadden kunnen overwinteren, en dan zouden wij dezen hinder en schade niet gehad hebben, wij zouden er aan ontkomen zijn. Hinder en schade in deze wereld kunnen met recht een gewin genoemd worden, zo zij aan ons worden geheiligd, want zo zij ons spenen aan de tegenwoordige dingen, en ons opwekken om aan den toekomenden staat te denken, brengen zij ons voordeel en gewin aan. Merk hier op: Zij hebben niet naar Paulus geluisterd, toen hij hen waarschuwde voor het gevaar, maar zo zij nu hun dwaasheid willen erkennen en er berouw van hebben, dan zal hij, nu zij in het gevaar zijn, hun troost en moed geven, zo barmhartig is God voor hen, die in nood en ellende zijn, al zijn zij er ook door hun eigene gedachteloosheid, ja door hun eigenzinnigheid en minachting van goeden raad, in gekomen. Voordat Paulus hun troost toesprak, wilde hij hen eerst opmerkzaam maken op hun zonde van niet naar hem geluisterd te hebben. Door hun hun roekeloosheid te verwijten, en hun te spreken van den hinder en de schade, die verhoed hadden kunnen worden, doelt hij waarschijnlijk op hetgeen zij zich voorgesteld hebben met het vervolgen hunner reis, dat zij er tijd mede zouden winnen, allerlei er mede zouden winnen, "maar", zegt hij, "gij hebt er niets dan hinder en schade mede gewonnen, en hoe zult gij dat nu verantwoorden?" Hetgeen waar zij gelaakt om worden, was hun afvaren van Kreta, waar zij veilig waren. De meeste mensen halen zich allerlei moeite en ongemak op den hals, omdat zij niet weten

wanneer zij het goed hebben, maar dan slechts schade en hinder oplopen, door, tegen allen goeden raad in. het goede dat zij hebben, nog beter te willen maken.

2. Hij verzekert hun, dat zij wèl het schip zullen verliezen, maar dat hun aller leven behouden zal blijven. "Gij ziet uwe dwaasheid, door u niet te laten leiden", maar nu zegt hij niet: "verwacht dan nu, dat het u dienovereenkomstig gaan zal, en gij hebt het u zelven te wijten, dat gij allen omkomt, want, die zich niet wil laten raden, kan niet verwachten geholpen te worden." Neen: "Toch is er nog hoop in Israël betreffende deze zaak. Uw toestand is treurig, maar niet wanhopig, alsnu vermaan ik ulieden goedsmoeds te zijn." Evenzo zeggen wij tot zondaren, die overtuigd zijn van hun zonde en dwaasheid, en hun dwaling inzien en betreuren: "Gij behoorde ons wel gehoor gegeven te hebben, en niets met zonde van doen moeten hebben, doch alsnu vermanen wij u goedsmoeds te zijn, al hebt gij onzen raad niet aangenomen, toen wij zeiden: Weest niet weerstrevend, zo neemt hem dan nu aan, als wij zeggen: wanhoopt niet." Zij hadden alles maar opgegeven, wilden gene hulpmiddelen meer te baat nemen, omdat alle hoop van behouden te worden hun was benomen. Nu wekt Paulus hen op om naar zelfbehoud te streven, door hun te zeggen, dat indien zij hun krachten wilden hernemen en gebruiken, hun leven gespaard zou blijven. Hij geeft hun deze verzekering nu zij tot het uiterste van wanhoop waren gekomen, want nu zal het hun dubbel welkom wezen de verzekering te horen, dat geen verlies van leven geleden zal worden, daar zij tot de overtuiging zijn gekomen, dat hun aller leven onvermijdelijk verloren was. Hij zegt hun, dat zij er op moeten rekenen het schip te zullen verliezen. Zij die belang hadden bij het schip en de lading, vormden waarschijnlijk dat merendeel, dat voor het voortzetten der reis was, en het waagstuk hebben doorgedreven, in weerwil van Paulus' vermaning, en nu hebben zij voor hun roekeloosheid te boeten. Hun schip zal vergaan. Om die ijdelheid der ijdelheden, alles is ijdelheid en kwelling des geestes, is menig schoon, rijk beladen schip in weinig tijds verloren gegaan op de grote wateren. Maar, zegt hij, geen enkel leven zal verloren gaan. Dat zal een blijde tijding geweest zijn voor hen, die uit vrees voor den dood, op het punt waren van te sterven, en voor wier schuldig geweten de dood wel in waarheid de koning der verschrikking moet geweest zijn.

3. Hij zegt hun op welken grond hij hun die verzekering gaf, dat dit geen spotten was met hen, gene ijdele belofte om hen in een goed humeur te krijgen, en dat het ook gene menselijke gissing was, maar dat hij er ene openbaring Gods voor had, en die evenzeer geloofde, als hij geloofde, dat God waarachtig is, daar hij er Zijn woord voor heeft. Een engel Gods is hem verschenen in den nacht, en heeft hem gezegd, dat om zijnentwil allen zullen behouden worden, vers 23-25, hetgeen de genade hunner behoudenis verdubbelde, daar zij die behoudenis niet alleen door de voorzienigheid, maar ook door de belofte Gods hadden, en als een bijzonder gunstbewijs jegens Paulus. Merk hier nu op:

a. Paulus' plechtige verklaring van zijne betrekking tot God, den God, van wie hij dit gunstig bericht had ontvangen. Het is Hij, wiens ik ben, en welken ik ook dien. Hij ziet op God als op zijn rechtmatigen Eigenaar, die een soeverein, onbetwistbaar recht op hem, en heerschappij over hem heeft, wiens ik ben. Omdat God ons heeft gemaakt, en niet wij, zijn wij ons zelfs niet, maar Zijner. Wij zijn de Zijnen door de schepping, want Hij heeft ons gemaakt, door bewaring, want Hij onderhoudt ons, door verlossing, want Hij heeft ons verlost en vrijgekocht. Wij zijn meer van Hem dan van ons zelven. Hij beschouwt Hem als zijn soevereinen Heer en Meester, die, hem het aanzijn hebbende gegeven, het recht heeft hem wetten voor te schrijven, welken ik ook dien. Omdat wij de Zijnen zijn, zijn wij gehouden en verplicht Hem te dienen, ons te wijden aan Zijne eer, bezig te zijn in Zijn werk. Het is Christus, op wie Paulus hier het oog heeft, Hij is God, de engelen zijn Zijner, en

gaan uit op Zijne boodschappen. Paulus noemt zich dikwijls een dienstknecht van Jezus Christus. Hij is Zijner, en Hem dient hij, beide als Christen en als apostel. Hij zegt niet: "Wiens wij zijn, en welken wij ook dienen," want de meesten hunner waren vreemdelingen voor Hem, maar "Wie ik ben, en welken ik dien, wàt anderen ook mogen doen, ja in wiens werkelijken dienst ik mij thans bevind, nu ik naar Rome ga, niet zoals gij, die slechts op wereldlijke doeleinden uit zijt, want ik ga er heen als getuige voor Christus." Dit zegt hij hun, opdat zij, daar hun hulp en redding komt van zijn God, wiens hij was, en welken hij diende, hierdoor gedrongen mochten worden, om Hem ook als hun God aan te nemen, en Hem evenzo te dienen, om dezelfde reden, waarom Jona tot zijne zeelieden gezegd heeft: Ik vreze den Heere, den God des hemels, die de zee en het droge gemaakt heeft, Jona 1:9.

b. Hoe hij hun verhaalt dat hij een visioen gehad heeft: Dezen zelfde nacht heeft bij mij gestaan een engel Gods, een boodschapper Gods, die hem te voren boodschappen van den hemel placht te brengen, hij stond bij hem, verscheen hem zichtbaar, toen hij wakker op zijn bed lag. Hij was ver weg op de zee, Psalm 65:6, aan het uiterste der zee, Psalm 139:9, maar dit is geen beletsel voor zijne gemeenschap met God, evenmin als om Goddelijk bezoek te ontvangen. Hij kan er een gebed opzenden tot God, en God kan er hem een engel zenden. Hij weet zelf niet, waar hij zich bevindt, maar Gods engel weet hem wel te vinden. Het schip wordt geslingerd door winden en baren, met het uiterste geweld heen en weer gedreven, en toch vindt de engel zijn weg er heen. Geen storm of onweer kan de mededeling verhinderen van Gods gunst aan Zijn volk, want Hij is ene Hulp in benauwdheden, ene nabij zijnde Hulp, zelfs als de wateren der zee bruisen en beroerd zijn, Psalm 46:2, 4. Wij kunnen onderstellen, dat Paulus, als gevangene, gene eigene hut had in het schip, en nog veel minder een bed in de hut van den kapitein, maar in het ruim geplaatst werd, (iedere donkere of vuile plek werd voor hem in gemeenschap met de andere gevangenen goed genoeg geacht) en toch heeft de engel Gods daar bij hem gestaan. Geringheid er armoede brengen iemand nooit op een' afstand van God en Zijne gunst. Toen Jakob slecht een steen voor hoofdkussen had, gene andere gordijnen had dan de wolken, had hij toch zijn visioen van engelen. Paulus heeft zijn visioen in dezen zelfde nacht gehad, dat is: in den nacht voor den dag, waarop hij het verhaalde. Door een vroeger visioen had hij zelf reeds de verzekering ontvangen, dat hij naar Rome zou gaan, Hoofdstuk 23:11, waaruit hij de gevolgtrekking kon afleiden, dat hij zelf veilig zou zijn, maar in dit nieuwe visioen werd hem de verzekering gegeven, dat ook allen, die nu met hem waren, veilig zullen zijn.

d. De bemoediging, die hem in dit visioen gegeven werd. a. Hij moet niet vrezen. Hoewel allen om hem heen ten einde raad zijn, en zich aan wanhoop overgeven, heet het tot hem: Vrees niet, Paulus. Vrees hun vreze niet, en verschrik niet, Jes.8:12. Laten de zondaren in Zion vrezen, maar laten de heiligen niet vrezen, neen, niet op de zee, niet in een storm, want de Heere der heirscharen is met hen, en de sterkten der steenrotsen zullen hun hoog vertrek zijn. Jesaja 33:14-16. b. Hem wordt verzekerd, dat hij veilig te Rome zal aankomen, gij moet voor den keizer gesteld worden. Evenmin als de woede der machtigste vijanden, kan de woede van de onstuimigste zee tegen Gods getuigen overmogen, voordat zij hun getuigenis voleindigd hebben. Paulus moet in dit gevaar worden beveiligd, omdat hij nog voor verderen dienst gespaard moet blijven. In benauwdheid en gevaar is het voor Gods getrouwe dienstknechten ene vertroosting, dat zo lang God nog werk voor hen te doen heeft, hun leven verlengd zal worden.

c. Dat ook allen, die met hem in het schip zijn, om zijnentwil behouden zullen worden, niet zullen omkomen in den storm. God heeft u geschonken allen, die met u varen. De engel, aan wie bevolen was hem deze boodschap te brengen, zou hem alleen uit al die ongelukkigen hebben kunnen

uitkiezen, en met hem ook zijne vrienden, om hen veilig naar de kust te dragen, en de overigen laten omkomen, omdat zij niet naar Paulus' raad hadden willen horen. Maar God wil liever, door hen allen om zijnentwil te behouden, tonen welk een zegen Godvruchtige mensen zijn voor de wereld, dan door hem alleen te redden tonen, hoe de Godvruchtigen van de wereld worden onderscheiden. God heeft u geschonken allen, die met u varen dat is: op uw gebed, of om uwentwil zullen zij allen gespaard blijven. Soms gebeurt het, dat Godvruchtige mensen zonen noch dochters bevrijden, maar alleen hun eigene ziel. Ezechiël 14:18, 20. Maar Paulus bevrijdt hier de gehele bemanning van een schip met al de opvarenden, bijna drie honderd zielen. Het gebeurt dikwijls, dat God de bozen spaart om den wille der Godvruchtigen, zoals Zoar om Lots wil, en zoals Sodom gespaard had kunnen worden, indien er tien rechtvaardigen binnen deszelfs muren geweest waren. De Godvruchtigen worden in de wereld gehaat en vervolgd, alsof zij niet waard waren er in te leven, en toch is het wezenlijk om hunnentwil, dat de wereld bestaat. Indien Paulus zich nodeloos in slecht gezelschap had begeven, dan zou hij rechtvaardiglijk met hen hebben kunnen omkomen, maar daar God er hem geroepen heeft, worden zij met hem behouden. En er wordt te kennen gegeven, dat het ene grote gunst was jegens Paulus en als zodanig beschouwt hij het ook-dat anderen om zijnentwil behouden werden. Zij zijn u geschonken, een Godvruchtig man kent gene grotere voldoening dan te weten, dat hij een zegen is voor anderen.

4. Hij vertroost hen met dezelfde vertroosting, waarmee hij vertroost is geworden, vers 25.

"Daarom zijt goedsmoeds, mannen, gij zult zien, dat dit zelfs goed zal aflopen, want ik geloof God, en steun op Zijn woord, dat het alzo zijn zal gelijkerwijs het mij gezegd is." Hij eist niet, dat zij zullen geloven hetgeen hij zelf niet gelooft, daarom belijdt hij plechtig, dat hij het zelf gelooft, en dat dit geloof hem rust geeft. "Ik twijfel niet, dat het alzo zijn zal gelijkerwijs het mij gezegd is. Aldus heeft hij aan de beloftenis Gods niet getwijfeld door ongeloof. Zou God het zeggen en niet doen? Ongetwijfeld kan Hij het, ongetwijfeld zal Hij het, want God is geen man, dat Hij liegen zou. Zal het dus wezen zoals God gezegd heeft? Zo weest dan goedsmoeds. God is altijd getrouw, laten zij dus, die deel hebben aan Zijne belofte, immer goedsmoeds zijn. Indien zeggen en doen voor God niet twee zijn, dan moeten geloven en ons verblijden voor ons ook niet twee zijn.

5. Hij geeft hun een teken, daar hij hun nauwkeurig mededeelt, hoe deze stormachtige reize af zal lopen, vers 26. Wij moeten op een zeker eiland vervallen, en hierdoor zal het schip gebroken, maar de reizigers behouden worden, en in beide opzichten zal de voorzegging uitkomen. De stuurman had zijn post verlaten, het schip was aan zich zelven overgelaten, zij wisten niet op welke hoogte zij zich bevonden, en nog minder in welke richting zij sturen moesten, maar Gods voorzienigheid voert hen naar een eiland, dat hun een toevluchtsoord zal wezen. Als de kerke Gods evenals dit schip, door stormen heen en weer gedreven en niet vertroost wordt, als er niemand is, die haar zachtkens leidt, en niemand van alle de kinderen, die zij opgevoed heeft, die haar bij de hand grijpt, kan en zal God haar toch veilig naar de kust brengen.

II. Hoe zij eindelijk aan ene onbekende kust voor anker kwamen, vers 27-29.

1. Zij hadden zich volle veertien dagen in den storm bevonden, steeds den dood voor ogen hebbende. In den veertienden nacht, en niet eerder, naderden zij land. In dien nacht werden zij in de Adriatische zee her- en derwaarts gedreven, niet in de Adriatische golf, waaraan Venetië ligt, maar in de Adriatische zee, een deel der Middellandse zee, die beiden de Siciliaanse en Ionische zeeën

omvat, en zich uitstrekt tot aan de kust van Afrika, in deze zee nu, werden zij heen en weer gedreven, terwijl zij niet wisten, waar zij zich bevonden.

2. Omtrent het midden des nachts vermoedden de scheepslieden, dat hun enig land naderde, hetgeen bevestigde wat Paulus hun gezegd had, dat zij op een zeker eiland zouden vervallen. Om nu te zien, of dit al of niet zo was, wierpen zij het dieplood uit, om de diepte van het water te weten te komen, want naarmate zij ene kust naderen, zal het water ondieper worden. Bij deze eerste proeve vonden zij twintig vademen, en bij de volgende vijftien vademen, hetgeen een duidelijk bewijs was, dat zij ene kust naderden. God heeft met wijsheid zulk ene natuurlijke aanduiding voor zeelieden in het duister beschikt, opdat zij voorzichtigheid zullen gebruiken.

3. Zij begrepen den wenk, en bevreesd voor klippen nabij de kust, wierpen zij vier ankers uit, en wensten dat het dag werd. Uit vreze voor rotsen of klippen durfden zij niet voorwaarts te gaan, maar in de hoop ene schuilplaats te vinden, wilden zij ook niet achterwaarts gaan, maar liever wachten op den morgen, waarnaar zij hartelijk verlangden. Wie zou hen kunnen laken, nu er in hun toestand zulk ene crisis was gekomen? Toen zij licht hadden, was er geen land te zien, nu er land in hun nabijheid was, hadden zij geen licht om het te kunnen zien, geen wonder dus, dat zij wensten, dat het dag werd. Als zij, die God vrezen, in duisternis wandelen, en geen licht hebben, dan moeten zij toch niet zeggen: de Heere heeft ons verlaten, onze God heeft ons vergeten, maar laten zij doen, wat deze scheepslieden deden, zij wierpen het anker uit en wensten dat het dag werd, en wees er van verzekerd, de dag zal komen, zal aanbreken. Hoop is een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is, en ingaat in het binnenste voorhangsel. Houd daaraan vast, denk er niet aan om nogmaals zee te willen kiezen, maar blijf bij Christus, en wacht totdat de dag aanbreekt, en de schaduwen vlieden.

III. Het beletten van de poging der scheepslieden om het schip te verlaten. Hierdoor ontstond een nieuw gevaar, waaraan zij ternauwernood zijn ontkomen. Merk op:

1. De verraderlijke bedoeling der scheepslieden, nl. om het zinkende schip te verlaten, hetgeen in anderen wel verstandig kan zijn, maar in hen, die met de zorge over het schip belast waren, het laaghartigste verraad was, vers 30. Zij zochten het schip te verlaten, daar zij niet anders dachten, of het zou gans en al gebroken worden, als zij bij de kust kwamen. Zij hadden het bevel over de boot, en nu was hun plan, dat zij er allen in zouden gaan om zich zelven te redden, en al de anderen te laten omkomen. Om dit laaghartig voornemen bedekt te houden, wendden zij voor, dat zij uit het voorschip de ankers wilden uitwerpen, of ze verder wegvoeren, en dat zij te dien einde de boot neerlieten, die zij opgehaald hadden, vers 16, 17, en er ingingen, maar onder elkaar hadden zij afgesproken, om, als zij er eens in waren, recht op de kust aan te houden. De verraderlijke scheepslieden zijn als de verraderlijke herder, die vlucht, als hij het gevaar ziet komen, en zijne hulp het meest nodig is, Johannes 10:12. Zo waar is het woord van Salomo: Het vertrouwen op een trouweloze ten dage der benauwdheid is als een gebroken tand en verstuikte voet. Zo moeten wij dan aflaten van den mens. Paulus had hun in den naam van God verzekerd, dat zij veilig aan land zouden komen, maar zij willen liever op hun toevlucht der leugens vertrouwen, dan op Gods woord van waarheid.

2. Paulus' ontdekking er van, en protest er tegen, vers 31. Zij allen zagen hen toebereidselen maken om in de boot te gaan, maar lieten zich misleiden door hun voorgeven. Paulus alleen doorzag het, en gaf er kennis van aan den hoofdman en de krijgsknechten, onomwonden zei hij hun: Indien dezen in

het schip niet blijven, kunt gij niet behouden worden. De bekwaamheid van een zeeman wordt gezien in een storm, en in nood voor het schip, dan is het de geschikte tijd voor hem om zijne bekwaamheden aan te wenden. Thans waren zij in de grootste moeilijkheden, het grootste gevaar, en daarom waren de scheepslieden nu meer dan ooit nodig. Het was voorzeker niet door hun bekwaamheid, dat zij aan land gebracht werden, want daartoe schoot zij te kort, maar nu zij nabij het land waren, moesten zij hun kunst aanwenden, om er het schip heen te brengen. Als God voor ons gedaan heeft wat wij niet konden, dan moeten wij nu voorts in Zijne kracht ons zelven helpen. Paulus spreekt naar den mens, als hij zegt: Indien dezen in het schip niet blijven, kunt gij niet behouden worden, en hij verzwakt volstrekt niet de verzekering, die hij hun van Godswege had gegeven, dat zij voorzeker behouden zullen worden. God, die het einde, de uitkomst, had bepaald, nl. dat zij behouden zullen worden, heeft ook de middelen daartoe bepaald en vastgesteld, nl. dat zij behouden zullen worden door de hulp der scheepslieden, hoewel God, indien zij weggegaan waren, Zijn woord ongetwijfeld wel op ene andere wijze waar gemaakt zou hebben. Paulus spreekt als een verstandig, voorzichtig man, niet als een profeet, als hij zegt: dezen zijn nodig voor uwe behoudenis. Onzer is de plicht, Godes zijn de uitkomsten, en wij betrouwen niet op God, maar verzoeken Hem, als wij zeggen: "Wij stellen ons onder Zijne bescherming", terwijl wij de gepaste middelen niet gebruiken voor onze bescherming, die onder ons bereik zijn.

3. Hoe de krijgsknechten dit plan volkomen hebben verijdeld, vers 32. Het was geen tijd om met de scheepslieden over de zaak te redeneren, daarom maakten zij er kort en goed een einde aan door de touwen van de boot af te houwen. Hoewel zij hun goed van dienst had kunnen zijn in hun tegenwoordig gevaar, verkozen zij toch haar te laten afvallen, en haar te verliezen, veeleer dan toe te laten, dat zij hun schade zou berokkenen. En nu de scheepslieden tegen wil en dank genoodzaakt zijn in het schip te blijven, zijn zij tevens genoodzaakt zo hard als zij kunnen te werken voor het behoud van het schip, omdat zo de anderen omkomen zij met hen zullen omkomen.

IV. Hoe Paulus hen bezielde met nieuw leven door hen blijmoedig op te wekken om spijs te gebruiken met de herhaalde verzekering, dat hun leven gered zal worden, daar aan niemand van hen een haar van het hoofd zal vallen. Gelukkig waren zij, om iemand als Paulus in hun midden te hebben, die niet slechts gemeenschap had met den hemel, maar ook een opgewekten blijmoedigen aard had, die het aangezicht zijns naasten scherpt, zoals men ijzer scherpt. Zulk een vriend in den nood, als er van buiten strijd, en van binnen vrees is, is waarlijk een vriend. Olie en reukwerk verblijdt het hart, alzo is de zoetheid van iemands vriend vanwege den raad der ziel, Spreuken 27:9. Aldus was Paulus hier voor zijne metgezellen in de benauwdheid. De dag begon aan te breken. Zij, die wensten, dat het dag werd, moeten nog ene wijle wachten, en dan zullen zij hun' wens verkrijgen. Het morgenrood deed hun moed weer enigszins herleven, en toen heeft Paulus hen doen samenkomen.

1. Hij bestrafte hen om hun veronachtzamen van zich zelven, daar zij zo zeer aan wanhoop en vrees hadden toegegeven, dat zij vergaten te eten. Het is heden de veertiende dag, dat gij verwachtende blijft zonder eten en niets hebt genomen, en dat is niet zoals het behoort, vers 33. Niet dat zij allen, of sommigen van hen, veertien dagen lang in het geheel niets hadden gegeten, maar zij hadden gedurende al dien tijd geen geregelden maaltijd gebruikt, zoals zij gewoon waren, zij aten zeer weinig, zo goed als niets. Of: "Gij zijt verwachtende gebleven zonder eten, gij hebt geen lust gehad tot uwe spijze, er vanwege uwe wanhoop en vrees geen smaak in gevonden." Hiermede wordt een zeer troosteloze toestand te kennen gegeven. Psalm 102:5. Ik heb vergeten mijn brood te eten. Het

is zonde het lichaam te laten verhongeren, er het nodige voedsel aan te onthouden. Hij is voorzeker een onnatuurlijk mens, die zijn eigen vlees haat, het niet voedt en onderhoudt, en het is ene kwade smart onder de zon, om rijkdom, goederen en eer te hebben, aan geen ding gebrek te hebben van alles wat de ziel begeert, en de macht niet te hebben om daarvan te eten, er geen gebruik van te kunnen maken, Prediker 6:2. Indien dit voortkomt uit droefheid naar de wereld, of uit buitensporige vrees, dan zal die droefheid en vrees zo weinig ene verontschuldiging voor hen zijn, dat het, in tegendeel, ene nieuwe zonde is, die er aan toegevoegd wordt, want het is ontevredenheid, het is wantrouwen van God, het is alles verkeerd. Welk ene dwaasheid is het, te sterven uit vrees van te zullen sterven! Maar het is aldus, dat de droefheid der wereld den dood werkt, terwijl blijdschap in God leven is en vrede ook in de grootste benauwdheid en het grootste gevaar.

2. Hij wekt hen op om te eten, vers 34.

"Daarom vermaan ik u spijs te nemen. Wij zullen een harden kamp hebben: wij moeten zo goed wij kunnen aan land zien te komen, indien ons lichaam verzwakt is door vasten, dan zullen wij niet in staat zijn ons zelven te helpen." Sta op, eet, zei de engel tot Elia, want anders zou de weg voor u te veel zijn, 1 Koningen 19:7. Zo wil Paulus, dat deze lieden zullen eten, omdat anders de strijd tegen golven en baren te zwaar voor hen zijn zou. Ik bid u, ik vermaan u, zo gij naar m ij wilt luisteren, neemt enig voedsel, al hebt gij er ook geen lust in, al hebt gij ook door uw langdurig vasten uwen eetlust bedorven, laat u door rede en verstand er toe brengen, want dat dient tot uw behoud, uwe veiligheid, zonder voedsel hebt gij gene kracht om voor uw leven te zorgen. Evenals: dat, zo iemand niet wil werken, hij ook niet ete, zo moet hij, die werken wil, ook eten. Zwakke en sidderende Christenen, die zich overgeven aan twijfel en vrees ten opzichte van hun geestelijken staat, zich van des Heeren Avondmaal blijven onthouden, ook ten opzichte van Goddelijke vertroostingen blijven vasten, daar zij er het zielevoedsel niet van tot zich nemen, en dan klagen, dat zij niet voort kunnen in hun geestelijken arbeid en strijd, hebben dit zich zelven te wijten. Indien zij van de voorziening, die Christus voor hen gemaakt heeft, wilden genieten, zoals zij behoorden er van te genieten, zij zouden bekrachtigd worden, en het zou tot welzijn en behoudenis hunner ziel wezen.

3. Hij geeft hun de verzekering, dat zij behouden zullen worden. Niemand van u zal een haar van het hoofd vallen. Dit is ene spreekwoordelijke uitdrukking. Zij is gebruikt in 1 Koningen 1:52, Lukas 21:18. "Gij kunt niet eten uit vrees van te zullen sterven, ik zeg u, dat gij voorzeker zult leven, en daarom, eet. Gij zult koud en doornat aan den oever komen, maar gezond en wel, uw haar zal nat zijn, maar geen haar zult gij verliezen."

4. Hij zelf richtte de tafel voor hen aan, want niemand hunner had er lust of moed toe, daar zij allen gans terneergeslagen waren. Als hij dit gezegd en brood genomen had, dat hij uit den voorraad van het schip genomen had, waartoe ieder wel vrijelijk toegang kon hebben, als niemand hunner lust tot spijze had. Zij waren niet op rantsoen gesteld, zoals zeelieden dit soms zijn, als zij door ongunstig weer langer op zee blijven, dan zij verwacht hadden, zij hadden overvloed, maar welk goed deed het hun, als zij geen eetlust hadden? Wij hebben veel reden om God te danken dat wij niet slechts spijs hebben naar onzen honger, maar eetlust naar onze spijze, en onze ziel zelfs de begeerlijke spijs niet verfoeit. Job 33:20, door ziekte of smart.

5. Hij was nu de scheepskapelaan, en zij hadden reden om fier te wezen op hun kapelaan. Hij dankte God in aller tegenwoordigheid. Wij hebben reden te denken, dat hij dikwijls met Lukas en

Aristarchus gebeden heeft, en met welke anderen, onder hen, die Christenen waren, dat zij dagelijks te zamen hebben gebeden, maar of hij te voren met allen zonder onderscheid gebeden heeft, is niet zeker, nu dankte hij God in aller tegenwoordigheid, dat zij tot nu toe bewaard en in het leven gebleven waren, en dat zij de belofte hadden, dat hun leven ook in het thans naderend gevaar behouden zou blijven, hij dankte voor de spijze, die zij hadden, en bad om een zegen op die spijze. Wij moeten God danken in alles, en inzonderheid het oog hebben op God, als wij ons voedsel ontvangen, want het wordt ons geheiligd door het woord van God en het gebed, en moet met dankzegginggenomen worden. 1 Timotheus 4:3-5. En het is niet bij brood alleen, dat de mens leeft, maar bij het woord Gods. Hij dankte God in aller tegenwoordigheid, niet slechts om te tonen, dat hij een Meester diende, dien hij zich niet schaamde, maar ook om hen uit te nodigen zich in Zijn dienst te begeven. Als wij op de rechte wijze om een zegen bidden over onze spijze, en er voor danken, dan zullen wij niet slechts zelven ene troostrijke gemeenschap onderhouden met God, maar onze belijdenis eren, en haar in de goede mening van anderen aanbevelen.

6. Hij gaf hun een goed voorbeeld: Nadat hij God gedankt had, brak hij het brood (het was scheepsbeschuit) en begon te eten. Of zij nu al of niet bemoedigd wilden worden, hij wilde bemoedigd zijn. Indien zij somber en gemelijk wilden zijn, en, als kinderen, hun voedsel wilden weigeren, omdat hun niet alles naar den zin ging, hij wilde zijne spijze genieten, en er dankbaar voor zijn. Zij, die anderen onderwijzen, zijn onverschoonbaar, als zij zelven niet doen wat zij onderwijzen, en de krachtigste wijze van prediken, is door het voorbeeld te geven.

7. Dit oefende een gelukkigen invloed uit op allen, vers 36. Allen zijn zij goedsmoeds geworden. Toen waagden zij het de boodschap te geloven, die God hun door Paulus had gezonden, daar zij duidelijk bemerkten, dat Paulus zelf haar geloofde, die zich toch met hen in hetzelfde gevaar bevond. Aldus zendt God ene blijde boodschap aan de omkomende wereld van het mensdom, door hen, die hun gelijken zijn, zich met hen in hetzelfde gevaar bevinden, ook zelven zondaren zijn, die behouden moeten worden op dezelfde wijze als waarop zij anderen bewegen het te wagen, want het is ene gemene verlossing en zaligheid, waarvan zij de tijding brengen. En het is ene bemoediging voor de mensen, om zich aan Christus, als hun Zaligmaker over te geven, als zij, die hen hiertoe trachten te bewegen, tonen, dat zij dit ook zelven doen. Het is hier bij deze gelegenheid dat het getal der personen aan boord is opgegeven, zij waren in alles twee honderd zes en zeventig zielen. Zie op hoevelen invloed geoefend kan worden door het goede voorbeeld van een enkelen! Zij allen namen ook zelven spijs, zij aten en werden verzadigd, vers 38, deden een hartig maal, hetgeen de betekenis verklaart van hun te voren vasten gedurende veertien dagen, nl. niet, dat zij gedurende al dien tijd in het geheel niet hadden gegeten, maar dat zij gedurende al dien tijd niet, zoals nu, genoeg hadden gegeten.

8. Wederom lichtten zij het schip, opdat het te beter aan den schok weerstand zou kunnen bieden, dien het nu zou hebben te verduren. Te voren hadden zij de lading en het scheepsgereedschap overboord geworpen, en nu wierpen zij het koren uit in de zee, de victualiën, die zij aan boord hadden. Het was beter, dat zij dezen lieten verzinken, dan dat zij zich zelven er door lieten verzinken. Zie wat goede redenen onze Zaligmaker had om het voedsel voor ons lichaam te noemen spijze, die vergaat! Wij kunnen zelven in de noodzakelijkheid komen, om, ten einde ons leven te redden, weg te werpen hetgeen wij bijeen vergaderd hadden ter ondersteuning van ons leven. Waarschijnlijk was het schip te zwaar beladen door de menigte der opvarenden, want dit wordt

gezegd onmiddellijk nadat hun getal was opgegeven) en dat dit hen genoodzaakt heeft zo dikwijls het schip te lichten.

V. Hoe zij aan land kwamen. Het was omstreeks het aanbreken van den dag, dat zij spijze genomen hadden, en toen het geheel dag was, begonnen zij om zich heen te zien, en hier wordt ons gezegd:

1. Dat zij niet wisten waar zij waren. Zij wisten niet welk land het was, aan welks kust zij zich nu bevonden, of het Europa, Azië, of Afrika was, want die allen hadden kusten, welke door de Adriatische Zee worden bespoeld. De scheepslieden hadden waarschijnlijk dikwijls in dien koers gevaren, en zij dachten ieder land te kennen, in welks nabijheid zij kwamen, en toch stonden zij hier nu verlegen, Dat dan de wijze zich niet beroeme in zijne wijsheid, daar zij hem zo zeer kan falen, zelfs in zijn eigen vak of beroep.

2. Zij merkten een zekeren inham, die een' oever had, tegen dewelke zij geraden vonden, zo zij konden, het schip aan te zetten, vers 39. Hoewel zij niet wisten welk land het was, noch of de inwoners vrienden of vijanden, beschaafde lieden of barbaren waren, besloten zij toch zich aan hun barmhartigheid over te geven, het was droog land, en dat zal zeer welkom zijn aan hen, die zo lang op zee hadden gezwalkt. Het was te betreuren, dat zij gene hulp van de kust konden krijgen, dat hun geen loods gezonden werd, die de kust kende, en het schip binnen had kunnen brengen, of een ander schip, dat sommigen van hen aan boord had kunnen nemen. Zij, die aan de zeekust wonen, hebben dikwijls gelegenheid om hun te hulp te komen, die in gevaar en benauwdheid op zee zijn, en om kostbare levens te redden, en daartoe behoren zij hun uiterste krachten in te spannen, met alle bereidwilligheid en blijmoedigheid, want het is ene grote zonde, die God zeer tot toorn verwekt, om zich te onthouden van degenen te redden, die ter dood gegrepen zijn en ter doding wankelen, en het zal gene verontschuldiging zijn te zeggen: Zie wij weten dat niet, wanneer wij of het wèl wisten, of het hadden kunnen en moeten weten, Spreuken 24:11, 12. Er is mij gezegd, dat er lieden zijn, en dat nog wel onder ons eigen volk, die, als zij van de kust een schip in nood zien, het door misleidende bakens, of op andere wijze, moedwillig in gevaar laten komen, ten einde de opvarenden te doen omkomen, zodat zij dan het schip kunnen plunderen. Men kan nauwelijks geloven, dat de menselijke natuur zo slecht kan wezen, zo barbaars onmenselijk, en dat er zoveel van den duivel is in zulke lieden. Indien er de zodanige zijn, laten zij dan waarlijk weten, dat een onbarmhartig oordeel zal gaan over degene, die gene barmhartigheid gedaan heeft.

3. Met wind en getij hielden zij recht op den oever aan, vers 40. Zij haalden de ankers op, de vier ankers, die zij van het achterschip hadden uitgeworpen, vers 29. Sommigen denken, dat zij zich de moeite gaven, om ze op te halen, in de hoop van er aan den oever nog gebruik van te kunnen maken, anderen, dat zij het zo haastig deden, dat zij genoodzaakt waren de kabels door te snijden, en ze te laten zinken, het oorspronkelijke laat beide opvattingen toe. Toen gaven zij het schip aan de zee over, de wind was gunstig om hen naar de haven te voeren, en zij maakten de roerbanden los, die gedurende den storm vastgemaakt waren, om aan het schip een meer gelijkmatigen gang te geven, maar nu zij de haven invoeren werden zij weer losgemaakt, opdat de stuurman met meer vrijheid sturen kon, en toen haalden zij het razeil op naar den wind en hielden naar den oever toe. De oorspronkelijke woorden, die hier gebruikt zijn voor roerbanden en razeil geven aan de critici heel veel werk en moeite om ze naar de hedendaagse termen te schikken. Maar voor ons behoeven zij gene moeilijkheid op te leveren, daar het ons genoeg is te weten, dat zij, toen zij de kust zagen, er zich zo snel mogelijk heen spoedden, en wellicht ging het daarbij naar het spreekwoord: "hoe meer

haast, hoe minder spoed." En zou dan niet ene arme ziel, die lang met winden en stormen in deze wereld te kampen had, verlangen, om in de kalme, veilige haven der eeuwige rust te komen? Moet zij zich niet ontdoen van alles wat haar aan deze aarde kluistert, en de uitgangen van hare Godvruchtige neiging hemelwaarts belemmert? En moet zij dan niet het razeil ophalen van geloof naar den wind des Geestes, en aldus met smachtend verlangen naar den oever toe houden?

4. Zij lieten het schip stranden, op ene zandbank naar het scheen, of ene landtong, aan beide zijden door de zee bespoeld, waarom gezegd wordt, dat die plaats de zee aan beide zijden had, en dáár bleef het voorschip vastzitten, en toen, gene ruimte van beweging hebbende, zoals wanneer een schip voor anker ligt, maar onbeweeglijk blijvende, moest het achterschip wel spoedig door het geweld der baren worden gebroken. Of nu de scheepslieden hun plicht niet deden, omdat zij teleurgesteld waren in hun voornemen om het schip te verlaten, en het dus met opzet lieten stranden, of dat wij mogen onderstellen, dat zij wel hun uiterste best gedaan hebben om het te behouden, maar dat God in Zijne voorzienigheid het zo beschikt heeft, ter vervulling van Paulus' woord dat het schip verloren zou gaan, vers 22, zou ik niet kunnen zeggen, maar hiervan zijn wij zeker, nl. dat God het woord Zijns knechts bevestigt, en den raad Zijner boden volbrengt, Jesaja 44:26. Het schip, dat zo verwonderlijk den storm op de grote, ruime zee had doorstaan, waar het ruimte had om zich te bewegen, blijft nu vastzitten en wordt in stukken geslagen. Evenzo: als het hart vastgeworteld is in de wereld, in liefde er voor, en gehechtheid er aan, dan is het verloren. Satans verzoekingen stormen er tegen aan, en weg is het: maar zo lang het zich boven de wereld houdt, kan het wel door zorgen en opbruisende hartstochten heen en weer geslingerd worden, maar toch is er dan hoop voor. Zij hadden de kust in het gezicht, maar leden schipbreuk in de haven, en dit leert ons, om ons nooit al te veel aan gerustheid over te geven.

VI. Het bijzondere gevaar, waarin Paulus en de overige gevangenen zich bevonden, behalve nog hun delen in de algemene ramp, en hoe zij uit dit gevaar werden gered.

1. In dit hachelijk ogenblik, toen iedereen in twijfel was of hij het leven zou behouden, was de raadslag der krijgslieden, dat zij de gevangenen zouden doden, die in hun bewaring waren overgegeven, en van wie zij rekenschap hebben te geven, opdat niemand ontzwommen zijnde, zou ontvlieden, vers 42. Hiervoor bestond niet veel gevaar, want zij konden niet ver weg vluchten, zwak en uitgeput, als zij waren, en onder het oog van zo vele soldaten, die hen bewaakten, was het niet waarschijnlijk, dat zij het zouden beproeven. En al zou dit ook door sommigen van hen beproefd zijn, dan zouden zij, ofschoon aan de wet onderhevig wegens zulk ene ontvluchting, toch door de billijkheid der rechters wel vrij uitgegaan zijn. Maar het was een onmenselijk, barbaars voorstel, en zo veel te meer barbaars om zo luchtig en kwistig met het leven der mensen te zijn, als zij toch, indien er geen wonder van genade geschiedde, hun eigen leven zouden verliezen.

2. Om Paulus' wil heeft de hoofdman dit voorstel terstond op niets doen uitlopen. Paulus had genade gevonden bij hem, wiens gevangene hij was, zoals Jozef genade heeft gevonden in de ogen van den overste van het gevangenhuis. Hoewel Julius zijn raad had veracht, vers 11, heeft hij later toch zeer veel in hem gezien, dat hem achting afdwong, en daarom heeft hij, Paulus willende behouden, de uitvoering van dat bloedige plan belet. Het blijkt niet dat iemand hunner een veroordeelde kwaaddoener was, maar zij waren onder verdenking, en wachtten op hun verhoor voor het gerecht, en in zulk een geval is het beter, dat tien schuldigen ontkomen, dan dat een onschuldige gedood wordt. Gelijk God allen in het schip om Paulus' wil had behouden, zo redt hier

de hoofdman om zijnentwil het leven der gevangenen, zulk een verspreidend goed is een Godvruchtig man!.

VII. Hoe door de wonderbare voorzienigheid Gods het leven van allen, die in het schip waren, gered werd. Toen het schip onder hen brak, was er voorzeker slechts ene schrede tussen hen en den dood, maar de oneindige genade trad tussen beiden, en die ene schrede werd niet gedaan.

1. Sommigen werden gered door zwemmen. De hoofdman beval, in de eerste plaats zijnen soldaten, dat degenen, die zwemmen konden, zich eerst zouden afwerpen, en aan land komen, gereed, om de gevangenen te ontvangen, en hun ontvluchting te beletten. De Romeinen leerden aan de jeugd, onder andere lichaamsoefeningen, ook zwemmen, en dit was hun dikwijls van dienst in hun oorlogen, Julius Caesar was een beroemd zwemmer. Zwemmen kan van groot nut zijn voor hen, die veel op zee moeten wezen, maar overigens gaan misschien door zwemmen, als sport, meer levens verloren, dan er door zwemmen in nood levens gered zijn.

2. De anderen kwamen met veel moeite aan land, sommigen op planken, die zij los bij zich hadden in het schip, en anderen op enige stukken van het schip, ieder trachtte zo goed mogelijk voor zich en zijne vrienden te zorgen, en zij deden te meer hun best, omdat zij wisten, dat hun moeite niet te vergeefs zou worden aangewend, en alzo is het geschied dat door Gods goede voorzienigheid niemand verongelukte, maar dat allen behouden aan land gekomen zijn. Zie hier een voorbeeld van de bijzondere voorzienigheid Gods in de bewaring van het leven der mensen, inzonderheid in de uitredding van zo velen uit de gevaren op de zee, als zij op het punt zijn van te verzinken, en toch voor verzinken worden behoed, er voor worden behoed, dat de diepte hen verslindt, en de watervloeden hen overstromen. De storm werd tot kalmte, zij waren gered van de gevreesde zee, en zij werden tot de haven hunner begeerte geleid. Laat hen voor den Heere Zijne goedertierenheid loven! Psalm 107:30, 31. Hier was een voorbeeld van de vervulling van een bijzonder woord van belofte, door God gegeven, dat allen, die in het schip waren, om Paulus' wil, behouden zouden worden. Hoewel er voor de beloofde verlossing grote moeilijkheden in den weg zijn, zal zij toch vervuld worden, en zelfs het wrak van het schip kan nog hulpmiddelen opleveren voor het behoud van levens, en als alles weg schijnt te zijn, blijkt nog alles veilig te wezen, al is het ook op planken en stukken van het schip.

HOOFDSTUK 28

1 En als zij ontkomen waren, toen verstonden zij, dat het eiland Melite heette.
2 En de barbaren bewezen ons geen gemene vriendelijkheid; want een groot vuur ontstoken hebbende, namen zij ons allen in, om den regen, die overkwam, en om de koude.
3 En als Paulus een hoop rijzen bijeengeraapt en op het vuur gelegd had, kwam er een adder uit door de hitte, en vatte zijn hand.
4 En als de barbaren het beest zagen aan zijn hand hangen, zeiden zij tot elkander: Deze mens is gewisselijk een doodslager, welken de wraak niet laat leven, daar hij uit de zee ontkomen is.
5 Maar hij schudde het beest af in het vuur, en leed niets kwaads.
6 En zij verwachtten, dat hij zou opzwellen, of terstond dood nedervallen. Maar als zij lang gewacht hadden, en zagen, dat geen ongemak hem overkwam, werden zij veranderd, en zeiden, dat hij een god was.
7 En hier, omtrent dezelfde plaats, had de voornaamste van het eiland, met name Publius, zijn landhoeven, die ons ontving, en drie dagen vriendelijk herbergde.
8 En het geschiedde, dat de vader van Publius, met koortsen en den roden loop bevangen zijnde, te bed lag; tot denwelken Paulus inging, en als hij gebeden had, legde hij de handen op hem, en maakte hem gezond.
9 Als dit dan geschied was, kwamen ook tot hem de anderen, die krankheden hadden in het eiland, en werden genezen.
10 Die ons ook eerden met veel eer, en als wij vertrekken zouden, bestelden zij ons hetgeen van node was.
11 En na drie maanden voeren wij af in een schip van Alexandrie, dat in het eiland overwinterd had, hebbende tot een teken, Kastor en Pollux.
12 En als wij te Syrakuse aangekomen waren, bleven wij aldaar drie dagen;
13 Van waar wij omvoeren, en kwamen aan te Regium; en alzo, na een dag, de wind zuid werd, kwamen wij den tweeden dag te Puteoli;
14 Alwaar wij broeders vonden, en werden gebeden, zeven dagen bij hen te blijven; en alzo gingen wij naar Rome.
15 En vandaar kwamen de broeders, van onze zaken gehoord hebbende, ons tegemoet tot Appiusmarkt, en de drie tabernen; welke Paulus ziende, dankte hij God en greep moed.
16 En toen wij te Rome gekomen waren, gaf de hoofdman de gevangenen over aan den overste des legers; maar aan Paulus werd toegelaten op zichzelven te wonen met den krijgsknecht, die hem bewaarde.
17 En het geschiedde na drie dagen dat Paulus samenriep degenen, die de voornaamsten der Joden waren. En als zij samengekomen waren, zeide hij tot hen: Mannen broeders, ik, die niets gedaan heb tegen het volk of de vaderlijke gewoonten, ben gebonden uit Jeruzalem overgeleverd in de handen der Romeinen;
18 Dewelken, mij onderzocht hebbende, wilden mij loslaten, omdat geen schuld des doods in mij was.
19 Maar als de Joden zulks tegenspraken, werd ik genoodzaakt mij op den keizer te beroepen; doch niet, alsof ik iets had, mijn volk te beschuldigen.
20 Om deze oorzaak dan heb ik u bij mij geroepen, om u te zien en aan te spreken; want vanwege de hope Israels ben ik met deze keten omvangen.
21 Maar zij zeiden tot hem: Wij hebben noch brieven u aangaande van Judea ontvangen; noch iemand van de broeders, hier gekomen zijnde, heeft van u iets kwaads geboodschapt of gesproken.

22 Maar wij begeren wel van u te horen, wat gij gevoelt; want wat deze sekte aangaat, ons is bekend, dat zij overal tegengesproken wordt.
23 En als zij hem een dag gesteld hadden, kwamen er velen tot hem in zijn woonplaats; denwelken hij het Koninkrijk Gods uitlegde, en betuigde, en poogde hen te bewegen tot het geloof in Jezus, beide uit de wet van Mozes en de profeten, van des morgens vroeg tot den avond toe.
24 En sommigen geloofden wel, hetgeen gezegd werd, maar sommigen geloofden niet.
25 En tegen elkander oneens zijnde, scheidden zij; als Paulus dit ene woord gezegd had, namelijk: Wel heeft de Heilige Geest gesproken door Jesaja, den profeet, tot onze vaderen,
26 Zeggende: Ga heen tot dit volk, en zeg: Met het gehoor zult gij horen, en geenszins verstaan; en ziende zult gij zien, en geenszins bemerken.
27 Want het hart dezes volks is dik geworden, en met de oren hebben zij zwaarlijk gehoord, en hun ogen hebben zij toegedaan; opdat zij niet te eniger tijd met de ogen zouden zien, en met de oren horen, en met het hart verstaan, en zij zich bekeren, en Ik hen geneze.
28 Het zij u dan bekend, dat de zaligheid Gods den heidenen gezonden is, en dezelve zullen horen.
29 En als hij dit gezegd had, gingen de Joden weg, veel twisting hebbende onder elkander.
30 En Paulus bleef twee gehele jaren in zijn eigen gehuurde woning; en ontving allen, die tot hem kwamen;
31 Predikende het Koninkrijk Gods, en lerende van den Heere Jezus Christus met alle vrijmoedigheid, onverhinderd.

Het is voor ons van des te meer belang, om kennis te nemen van, en ons voordeel te doen met, hetgeen hier van den zo gezegenden Paulus verhaald wordt, wijl wij, na het verhaal, vervat in dit hoofdstuk, in de gewijde geschiedenis niets meer van hem horen, hoewel wij nog zeer veel van hem hebben in zijne brieven. Wij hebben hem door verscheidene hoofdstukken heen vergezeld van het ene gerechtshof naar het andere, en wij zouden eindelijk met meer genoegen afscheid van hem hebben kunnen nemen, indien wij hem in vrijheid hadden verlaten, maar in dit hoofdstuk hebben wij met hem te treuren, en ons toch ook met hem te verblijden.

I. Wij treuren met hem en beklagen hem als een armen schipbreukeling, die van alles beroofd is, en toch hebben wij ons ook met hem te verblijden:

1. Omdat hij, in benauwdheid en gevaar bijzonder door zijn God werd ondersteund en geholpen, zelf er voor bewaard bleef om schade te ondervinden door ene adder, die zijne hand had gevat, vers 1-6 en gebruikt werd om veel goed te doen op het eiland, waarop zij vervallen w aren, door vele kranken te genezen, inzonderheid den vader van Publius, den voornaamste van het eiland, vers 7-9.

2. Omdat hij van het volk aldaar vele blijken van achting ontving, vers 10.

II. Wij beklagen hem als een armen gevangene, die naar Rome gevoerd werd onder verdenking van een misdadiger te zijn, vers 11-14, en toch verblijden wij ons met hem:

1. Om den eerbied, dien hem betoond werd door de Christenen te Rome, die een verren weg aflegden om hem tegemoet te gaan, vers 15.

2. Om de genade, die hij vond in de ogen van den overste des legers, in wiens bewaring hij werd overgegeven, en die hem niet in de gemene gevangenis opsloot, maar hem toestond in zijne eigene gehuurde woning te verblijven, vers 16.

3. Van wege de vrije gesprekken, die hij had met de Joden te Rome, zowel over zijne eigene zaak, vers 17-22, als over den Christelijken Godsdienst in het algemeen, vers 23, waarvan het gevolg was, dat God verheerlijkt werd, velen werden gesticht, de overigen zonder verontschuldiging werden gelaten, en de apostelen werden gerechtvaardigd in hun prediking van het Evangelie aan de Heidenen, vers 24-29.

4. Om de ongestoorde vrijheid, die hij had, om het Evangelie te prediken aan allen, die in zijn huis kwamen, en dat gedurende twee jaren lang, vers 30-31.

Handelingen 28:1-10

In welk ene menigte van plaatsen en omstandigheden vinden wij Paulus! Hij was een planeet, gene vaste ster. Hier hebben wij hem op een eiland, waar hij waarschijnlijk nooit gekomen zou zijn, als hij er niet heen was gedreven door den storm, maar het schijnt, dat God daar werk voor hem te doen had. Zelfs stormwinden doen Zijn woord, vervullen den raad Gods, en het is voorzeker een boze wind, die niemand enig goeds aanbrengt. Deze boze wind bracht goeds naar het eiland Melite, want hij bracht er Paulus om er gedurende drie maanden te verblijven, Paulus, die een zegen was voor elke plaats, waar hij kwam. Dit eiland werd Melite genoemd, het ligt tussen Sicilië en Afrika, is twintig mijlen lang, en twaalf breed, het ligt verder verwijderd van een vast land, dan enig ander eiland in de Middellandse Zee, omstreeks zestig mijlen van Sicilië. Het is later vermaard geworden door de Maltezer ridders, die, toen de Turken dat deel van het Christendom vermeesterd hadden, een kloekmoedigen weerstand hebben geboden, en den voortgang hunner wapenen enigszins hebben gestuit. Nu hebben wij hier:

I. Het vriendelijke onthaal, dat de ongelukkige vreemdelingen, die aan hun kust schipbreuk hadden geleden, bij de bewoners van het eiland hebben genoten, vers 2. De barbaren bewezen ons gene gemene vriendelijkheid. God had beloofd, dat niemand het leven zou verliezen, en Gods weg is volmaakt. Indien zij aan de zee waren ontkomen, en, aan land gekomen, van koude of gebrek zouden omgekomen zijn, dan zou dit hetzelfde geweest zijn. Daarom blijft Gods voorzienigheid voor hen zorgen, en de weldaden, die wij van de hand der mensen ontvangen, moeten wij erkennen als van de hand Gods te komen, want alle schepsel is datgene voor ons, en niets meer, dan wat Hij het voor ons doet wezen, en, als het Hem behaagt, kan Hij, evenals Hij onze vijanden met ons bevredigen kan, ook vreemdelingen tot onze vrienden maken, vrienden in den nood, en dat zijn dan ware vrienden, vrienden in benauwdheid, en dat is de tijd waarin een broeder geboren wordt. Merk op:

1. Hoe in het algemeen nota wordt genomen van de vriendelijkheid, die de inwoners van Malta aan Paulus en zijne metgezellen hebben bewezen. Zij worden barbaren genoemd, omdat zij in taal en zeden noch met de Grieken, noch met de Romeinen overeenkwamen, die (tamelijk hoogmoedig) allen, behalve zich zelven, als barbaren beschouwden, al waren zij overigens ook nog zo beschaafd, ja, in sommige opzichten, beschaafder zelfs dan zij. Deze barbaren echter waren zeer menslievend, zij bewezen ons gene gemene vriendelijkheid. Zo ver was het van hen, om van deze schipbreuk ene begeerde prooi voor zich te maken, zoals vrees ik, velen, die zich Christenen noemen, gedaan zouden hebben, dat zij er gelegenheid in vonden om barmhartigheid te bewijzen. De Samaritaan was meer en beter een naaste voor den armen, gewonden man, dan de priester en de Leviet. En in waarheid, wij hebben onder Grieken of Romeinen of Christenen gene meerdere menslievendheid gevonden, dan onder deze barbaren, en het is geschreven ter onzer navolging, opdat wij er uit zouden leren meedogend te zijn jegens hen, die in benauwdheid en ellende verkeren, en hen zoveel wij slechts kunnen te helpen en bij te staan, als degenen, die weten, dat wij ook zelven in het lichaam zijn, en dus gelijke hulp kunnen behoeven. Wij moeten bereid zijn vreemdelingen te herbergen, want hierdoor hebben sommigen engelen geherbergd, Hebr. 13:2, maar inzonderheid vreemdelingen, die in nood zijn, zoals dezen waren.

Eert een iegelijk. Als God de bepaling onzer woning aldus verordend heeft, dat wij er gelegenheid door hebben, om dikwijls mensen, die zich in nood of verlegenheid bevinden, van dienst te zijn, dan

moeten wij dit niet als een ongerief beschouwen van ons lot, maar als een der voordelen en voorrechten er van, want het is zaliger te geven dan te ontvangen. Wie weet of dezen barbaren niet juist daarom dit eiland ter woning was gegeven, opdat zij bij zulke rampen hulp zouden bieden!

2. Een bijzonder voorbeeld van hun vriendelijkheid. In de ene of andere ruime zaal ontstaken zij een groot vuur, en namen ons allen in, heetten ons welkom, zonder te vragen van welk land, of van welken Godsdienst wij waren. Daar zij zwemmende, of op stukken van het schip, aan land gekomen waren, kunnen wij onderstellen, dat zij doornat waren, geen drogen draad aan het lijf hadden. En alsof dat nog niet genoeg was om de overstroming voor hen volkomen te maken, hebben de wateren van boven zich verenigd met die van beneden, het regende zo hard, dat zij tot op de huid toe nat werden. Het was ook een koude regen, zodat zij nergens zo grote behoefte aan hadden, als aan een goed vuur (want zij hadden, eer zij het schip verlieten, een hartig maal gebruikt) en dat werd hun terstond bereid, ten einde zich te warmen en hun klederen te drogen. Het is soms ene even grote barmhartigheid jegens arme gezinnen, om hen van brandstof, als van voedsel of klederen te voorzien. Wordt warm is even nodig als wordt verzadigd. Als wij ons tegen de strengheid van ruw en ongunstig weer goed beschut bevinden in een warm huis, de geriefelijkheden hebben van bed, klederen en een goed vuur, dan moeten wij eens denken aan de velen, die blootgesteld zijn aan regen en koude, medelijden met hen hebben, voor hen bidden, en hun, zo wij kunnen, te hulp komen.

II. Hoe Paulus toen nog in gevaar kwam door dat ene adder zijne hand had gevat, en de onjuiste betekenis, die het volk daaraan gaf. Paulus bevindt zich onder vreemdelingen, en schijnt, naar zijn voorkomen te oordelen, de geringste van het gehele gezelschap. Daarom onderscheidt hem God, en maakt, dat er spoedig nota van hem genomen wordt.

1. Toen het vuur aangelegd zou worden, en groter gemaakt, ten einde aan zo groot een gezelschap genoegzame warmte te verschaffen, was Paulus even ijverig in de weer als iemand hunner, om rijzen bijeen te rapen. vers 3. Hoewel hij vrij was van allen, en van hoger aanzien was dan iemand hunner, heeft hij zich toch allen dienstbaar gemaakt. Paulus was een naarstig, werkzaam man, hij beminde het om te helpen in hetgeen er te doen was, en was er nooit op uit, om zijn gemak te nemen. Paulus was een nederig, zich zelven verloochenend man, en wilde ook het geringste werk doen, waarmee hij anderen van dienst kon zijn, zelfs tot het bijeenrapen toe van rijzen om een vuur te ontsteken. Wij moeten niets beneden ons achten dan de zonde, en tot de laagste of geringste werkzaamheden bereid zijn, als dit nodig is tot welzijn van onze broederen. Het volk was gewillig hen te helpen, maar Paulus, nat en koud, als hij was, wilde het hun toch niet alles overlaten, maar zelf mede helpen. Zij, die de weldaad, het voordeel van het vuur ontvangen, moeten helpen om er brandstof voor aan te dragen.

2. Die rijzen, oud en droog afval zijnde, was er ene adder in gekomen, die er als dood in lag, totdat de hitte van het vuur haar deed herleven, of, zij lag stil, totdat zij het vuur gevoelde, en toen, geprikkeld zijnde, greep zij hem aan, die haar onbewust in het vuur had geworpen, zij vatte zijne hand, vers 3. Slangen en andere zodanige giftige schepselen liggen gewoonlijk onder zulk droog afval, vandaar dat wij lezen, Amos 5:19, van hem, die leunde met zijne hand aan den wand, en hem beet ene slang. Dit was iets zo gewoons, of algemeens, dat de mensen bang waren, om ene heg door te breken, Prediker 10:8 1) Wie ene heg doorbreekt, ene slang zal hem bijten. Gelijk er ene adder is onder het groene gras, zo is er ook dikwijls ene onder droge bladeren. Zie aan hoe velerlei

gevaren het menselijk leven is blootgesteld, welk gevaar de lagere schepselen voor ons opleveren, waarvan velen, sedert de mensen tegen God gerebelleerd hebben, hun vijanden geworden zijn, en hoe grote barmhartigheid het is, dat wij voor ze bewaard zijn, zoals wij zijn! Dikwijls ontmoeten wij hetgeen kwaad en nadelig is, waar wij hetgeen weldadig is dachten te vinden, en velen worden gekwetst of anderszins geschaad, als zij in den weg huns plichts zich met eerlijken arbeid bezig houden.

3. De barbaren dachten dat Paulus, een gevangene zijnde, voorzeker een moordenaar moest wezen, die zich op Rome had beroepen, ten einde aan het gerecht in zijn eigen land te ontkomen, en dat deze adder door de Goddelijke gerechtigheid was gezonden, om de bloedwreekster te zijn. Of, zo zij niet wisten, dat hij een gevangene was, onderstelden zij, dat hij op de vlucht was, en, toen zij het beest aan zijne hand zagen hangen, dat hij, naar het schijnt, niet terstond kon, of wilde, afschudden, maar het hangen liet, kwamen zij tot de gevolgtrekking: "Deze mens is gewis een doodslager. Hij heeft onschuldig bloed vergoten, en daarom, hoewel hij aan de zee ontkomen is, wordt hij door de Goddelijke wraak achtervolgd, en zij grijpt hem aan op het ogenblik, dat hij zich vleit met de gedachte van ontkomen te zijn, en wil hem niet laten leven". Hierin nu kunnen wij zien: Ten eerste. Enige ontdekkingen van het natuurlijke licht. Zij waren barbaren, bezaten misschien gene geleerde boeken, en toch wisten zij van nature:

a. Dat er een God is, die de wereld regeert, en dat alle gebeurtenissen door Zijne voorzienigheid worden geleid, dat de dingen niet bij geval plaats hebben, maar door Goddelijke aanwijzing.

b. Dat het kwaad de zondaars vervolgt, dat er goede werken zijn, die God zal belonen, en boze werken, die Hij zal straffen, dat er ene Goddelijke Nemesis -ene wrake, is, die vroeg of laat voor grote misdaden afrekening zal houden. Zij geloven niet slechts, dat er een God is, maar dat deze God gezegd heeft: Mijne is de wraak, Ik zal het vergelden, zelfs tot den dood toe.

c. Dat moord ene afschuwelijke misdaad is, die niet lang ongestraft zal blijven, dat wie des mensen bloed vergiet -indien zijn bloed niet door de mensen vergoten wordt, zoals het behoorde door den magistraat, het vergoten zal worden door den rechtvaardigen Rechter van hemel en aarde, die de Wreker is van onrecht. Zij, die denken in enigerlei bozen weg ongestraft te zullen blijven, zullen uit den mond dezer barbaren geoordeeld worden, die, zonder boek, in staat waren te zeggen: Wee den goddeloze, het zal hem kwalijk gaan want de vergelding zijner handen zal hem geschieden. Zij, die, omdat zij menigmaal aan het gerecht ontkwamen, gerust zijn, en zeggen: Wij zullen vrede hebben, al gaan wij ook voort in het kwade, zo dat zij hun hart gans verharden, omdat niet haastelijk het oordeel over de boze daad geschiedt, kunnen van deze ongeletterde lieden leren, dat er, hoewel de boosdoeners aan de wrake der zee zijn ontkomen, aan de Goddelijke gerechtigheid toch geen ontkomen is, de wraak laat hen niet leven. In Jobs tijd zoudt gij den voorbijgaanden op den weg hebben kunnen vragen, en zij zouden u gezegd hebben, dat de boze bewaard wordt voor den dag des verderfs, Job 21:30 1).

Ten tweede. Sommigen van de vergissingen, of dwalingen van het natuurlijke licht, die door de Goddelijke openbaring hersteld moesten worden. Hun kennis was gebrekkig in tweeërlei opzicht:

a. Zij dachten, dat alle slechte mensen reeds in dit leven gestraft worden, dat de Goddelijke wraak grote en openbare zondaren, zoals moordenaars, nooit lang laat leven, maar dat zij, als zij uit den

kuil opkomen, in den strik gevangen zullen worden, Jeremia 48:43, 44, en, als zij voor het aangezicht eens leeuws vlieden, een beer hen zal ontmoeten, Amos 5:19. Als zij aan verdrinken ontkomen, zal een adder hen vatten. Maar zo is het niet.

De goddelozen, zelfs moordenaars, leven, worden oud, ja worden geweldig in vermogen, want de dag der wrake zal in de andere wereld komen, de grote dag des toorns, en hoewel van sommigen reeds in deze wereld een voorbeeld gemaakt wordt, om te tonen, dat er een God is, blijven toch velen ongestraft, om te tonen, dat er een toekomend oordeel is.

b. Zij dachten, dat allen, die in dit leven op zeer bijzondere wijze beproefd worden, of door ene zware ramp worden getroffen, goddeloze mensen zijn, dat een man, wiens hand door ene adder gevat wordt, deswege voor een doodslager gehouden kan worden, alsof zij, op wie de toren van Siloam gevallen is, grotere zondaren moeten wezen, dan allen, die in Jeruzalem zijn. In die dwaling verkeerden ook de vrienden van Job, toen zij over zijn toestand een oordeel velden, maar de Goddelijke openbaring plaatst die zaak in het ware licht, nl. -dat gewoonlijk alle ding allen gelijkelijk wedervaart, dat Godvruchtigen soms zwaar beproefd worden in dit leven, ten einde hun geloof te oefenen, en hun lijdzaamheid te doen toenemen.

4. Toen hij de adder afschudde van zijne hand, verwachtten zij toch, dat de Goddelijke wraak hun oordeel zou bevestigen, dat hij zou opzwellen, en door de kracht van het gif zou bersten, of dat hij terstond dood zou neervallen. Zie hoe geneigd de mensen zijn, om, als zij eens ene slechte mening van iemand hebben opgevat, al is zij ook nog zo ongegrond, er bij te blijven, en te denken, dat God hun ongunstig oordeel moet bevestigen en bekrachtigen! Het was nog gelukkig, dat zij zelven hem niet neervelden, toen zij zagen, dat hij niet opzwol en dood neerviel, maar neen, zij zijn bedachtzaam genoeg om de voorzienigheid te laten werken, en daar de uitkomst van gade te slaan.

III. Paulus' redding uit dit gevaar, en de onjuiste uitlegging, die het volk daaraan gaf. Dat de adder zijne hand had gevat, was ene beproeving van zijn geloof, en het werd bevonden tot lof, en eer, en heerlijkheid, want:

1. Het blijkt niet, dat hij er door verschrikt werd. Hij schreeuwde niet, sprong niet op, zoals wij gans natuurlijk gedaan zouden hebben, hij heeft haar niet met afgrijzen en haast afgeschud, want hij liet haar zo lang hangen, dat de mensen tijd hadden om het te zien, en er hun aanmerkingen op te maken. Hij had zulk ene verwonderlijke tegenwoordigheid van geest, zulk ene grote kalmte van gemoed, als bij zulk een plotseling ongeval niemand hebben kon, dan door de bijzondere hulp van Gods genade, en het wezenlijke, werkzame geloof in het woord van Christus aan Zijne discipelen, Markus 16:18, slangen zullen zij opnemen. Dit is: het hart vast te hebben, betrouwende op den Heere.

2. Onbekommerd schudde hij de adder af in het vuur, zonder enige moeite, zonder om hulp te roepen, of enigerlei middel te gebruiken om haar los te maken van zijne hand, en waarschijnlijk is zij in het vuur verteerd. Zo zullen de gelovigen in de kracht van Christus' genade, met ene heilige vastberadenheid de verzoekingen van Satan van zich afschudden, en, evenals Christus, zeggen: Ga weg achter mij, Satanas! De Heere bestraffe u! en aldus bewaren zij zich zelven en de boze vat hen niet, 1 Johannes 5:18. Als wij de bestraffende bedilling van mensen verachten, er met ene heilige minachting op neerzien, daar wij het getuigenis van ons geweten voor ons hebben, dan doen wij wat

Paulus hier gedaan heeft: wij schudden de adder af in het vuur. Zij doet ons geen kwaad behalve wanneer wij ons er over verbitteren, of er ons door laten afhouden van onzen plicht, of er door geprikkeld worden, om schelden voor schelden te vergelden.

3. Het heeft hem niet gedeerd. Zij, die dachten, dat het hem den dood zou kosten, verwachtten lang, en zagen. dat geen ongemak over hem kwam. God bedoelde hiermede hem door deze barbaren te doen opmerken, en aldus voor hen den weg te bereiden om het Evangelie te ontvangen. Men zegt, dat daarna geen giftig dier in dat eiland kon leven, evenmin als in Ierland, maar ik bevind niet, dat dit bevestigd wordt, hoewel de Roomse schrijvers er met volle verzekerdheid van spreken.

4. Toen hebben zij hem even geprezen en verheerlijkt, als zij hem te voren gehoond hadden. Zij veranderden, en zeiden, dat hij een god was, een onsterfelijke god, want zij achtten het onmogelijk, dat ene adder zo lang aan de hand van een sterfelijken mens kon hangen, zonder hem te deren. Zie het onvaste van de volksmening, hoe zij verandert met den wind, en hoe gemakkelijk zij van het ene uiterste tot het andere komt, van het offeren aan Barnabas en Paulus tot aan het stenigen van hen, en hier, van hem te veroordelen als een moordenaar, tot hem te vereren als een god.

IV. De wonderdadige genezing door Paulus van een aanzienlijken ouden man, die ziek was door koorts, en van anderen, die door verschillende krankheden bevangen waren. En deze bevestiging van de leer van Christus ging ongetwijfeld gepaard aan de verkondiging er van. Merk op:

1. De vriendelijke gastvrijheid door Publius, den voornaamste van het eiland, aan deze in nood zijnde vreemdelingen verleend. Hij had grote landhoeven in het eiland, en sommigen denken, dat hij er de gouverneur van was, hij ontving hen en heeft hen drie dagen vriendelijk geherbergd, opdat zij tijd zouden hebben om naar andere geschikte verblijfplaatsen voor zich om te zien. Het is heerlijk als God aan hen, aan wie Hij ene ruime bezitting heeft geschonken, ook een ruim hart geeft. Het betaamde hem, die de voornaamste van het eiland was, het meest gastvrij en het edelmoedigst te wezen, rijk te zijn in goede werken.

2. De ziekte van den vader van Publius, hij was met koortsen en den roden loop bevangen, ziekten, die gewoonlijk samen gaan, en dan meestal een dodelijken afloop hebben. Gods voorzienigheid had het zo beschikt, dat hij juist toen ziek moest wezen, opdat zijne genezing ene dadelijke beloning zou wezen voor Publius' grootmoedigheid, en die genezing inzonderheid door een wonder ene beloning zou wezen voor zijne vriendelijkheid aan Paulus bewezen, dien hij ontving in den naam eens profeten, en dus dit loon eens profeten er voor kreeg.

3. Zijne genezing. Paulus nam kennis van zijn toestand, en hoewel wij niet bevinden, dat hij er toe gedrongen werd, want zij hebben aan zo iets niet eens gedacht, ging hij naar binnen, niet als arts om hem door medicijnen te genezen, maar als apostel om hem te genezen door een wonder, en hij heeft in den naam van Christus God gebeden om zijne genezing, en toen heeft hij hem de handen opgelegd, en in een ogenblik was hij volkomen wel. Hoewel hij oud moet geweest zijn, heeft hij toch zijne gezondheid herkregen, en de verlenging van zijn leven moet voor hem ene goedertierenheid Gods geweest zijn.

4. De genezing van vele anderen, die door deze genezing uitgelokt werden om zich ook tot Paulus te wenden. Indien hij zo gemakkelijk en zo volkomen krankheden kan genezen, dan zal hij weldra vele

patiënten hebben, en hij heeft hen allen welkom geheten, en hen weggezonden met hetgeen, waarvoor zij gekomen waren. Hij heeft er zich niet op beroepen, dat hij hier een vreemdeling was, bij toeval onder hen gekomen, zich onder generlei verplichting jegens hen bevond, slechts wachtte om met de eerste gelegenheid weg te reizen, en er dus verschoond van wilde zijn, om dien arbeid onder hen te verrichten. Neen, een goed en Godvruchtig man zal trachten goed te doen aan alle plaatsen, waar Gods voorzienigheid hem heen heeft gevoerd. Paulus achtte zich een schuldenaar, niet alleen van de Grieken, maar ook van de barbaren, en dankte God voor de gelegenheid om nuttig voor hen te kunnen wezen. Ja, hij gevoelde zich zeer bijzonder verplicht aan deze inwoners van Malta, voor de tijdige schuilplaats en de levensbehoeften, die zij hem hadden verstrekt, en hiermede heeft hij zich ook werkelijk van zijne schuld voor zijn onthaal gekweten. Dit moet ons aanmoedigen vreemdelingen te herbergen, want aldus hebben sommigen onwetend engelen, en anderen apostelen geherbergd. God zal niet nalaten vriendelijkheid te vergelden, die aan Zijne in nood zijnde kinderen wordt bewezen. Wij hebben reden te geloven, dat Paulus bij deze genezingen ook het Evangelie gepredikt heeft, en daar het aldus aanbevolen en bevestigd tot hen kwam, werd het algemeen onder hen aangenomen. Indien dit zo is, dan is voorzeker nooit een volk zo verrijkt geworden door ene schipbreuk aan hun kust, als deze Maltezers het geweest zijn.

V. Hoe deze barbaren dankbaar Paulus' vriendelijkheid erkend hebben door dat hij hun Christus' Evangelie heeft gepredikt. Zij waren beleefd jegens hem en de andere predikers, die hem waarschijnlijk bij zijne prediking hebben geholpen, vers 10.

1. Zij eerden ons met veel eer, zij betoonden hun alle mogelijke achting en eerbied. Zij zagen, dat God hen eerde, en daarom achtten zij zich te recht verplicht hen te eren, en zij vonden niets te veel, waardoor zij hun achting en eerbied konden betuigen. Wellicht hebben zij hun het burgerrecht op hun eiland aangeboden, en namen zij hen aan als leden van hun gilden en broederschappen. De getrouwe predikers van het Evangelie zijn dubbele eer waardig, voornamelijk dan, als zij welslagen in hun' arbeid.

2. Als wij vertrekken zouden, bestelden zij ons hetgeen van node was, of zij brachten aan boord hetgeen wij nodig hadden. Paulus kon hier niet met zijne handen arbeiden, want hij had gene materialen, en daarom nam hij de vriendelijkheid aan van de goede lieden op Melite, niet als ene beloning voor zijne genezingen, (hij had die gave om niet ontvangen, en hij gaf haar om niet) maar als ene ondersteuning in zijne nooddruft en van degenen, die met hem waren. En daar zij geestelijke goederen van hen hadden ontvangen, was het niet meer dan recht, dat zij ze hun op die wijze vergolden, 1 Corinthiërs 9:11.

Handelingen 28:11-16

Wij hebben hier den voortgang van Paulus' reis naar Rome, en zijne aankomst aldaar. Ruw en gevaarlijk was zijne reis tot nu toe geweest, en ter nauwernood heeft hij er het leven afgebracht, maar na een storm komt kalmte, het laatste gedeelte zijner reis was rustig en aangenaam. Nu hebben wij hier:

I. Hun vertrek van Malta. Dat eiland was hun een vriendelijk toevluchtsoord geweest, maar het was niet hun te huis. Na er rust en verkwikking genoten te hebben, moeten zij weer in zee gaan. De moeilijkheden en ontmoediging, die wij in onze Christelijke loopbaan ontmoeten, moeten ons niet beletten om verder voorwaarts te streven. Er wordt hier nota genomen:

1. Van den tijd hunner afreize, na drie maanden, de drie wintermaanden. Het is beter stil te liggen, al ligt men dan ook op lasten, dan voorwaarts te gaan terwijl het jaargetijde nog zo vele gevaren kon opleveren. Paulus had hen gewaarschuwd tegen het afvaren in winterweer, en zij hadden naar die waarschuwing niet willen luisteren, maar nu zij het, door de gevaren en moeilijkheden, die zij hadden ondervonden, geleerd hadden, behoefde hij hen niet meer te waarschuwen. De kennis, die zij tot zo duren prijs verkregen hadden, deed hun goed. Daarom wordt ondervinding de leermeesteres der dwazen genoemd, omdat het dwazen zijn, die niet anders dan door ondervinding willen leren.

2. Van het schip, waarin zij vertrokken. Het was een schip van Alexandrië, evenals het vorige, waarin zij schipbreuk hadden geleden, Hoofdstuk 27:6. Dit schip had op het eiland overwinterd, en was veilig. Zie hoe verschillend de uitkomsten zijn van der mensen ondernemingen in deze wereld. Hier waren twee schepen, beiden van Alexandrië, beiden met bestemming naar Italië, beiden op hetzelfde eiland geworpen, maar het ene lijdt er schipbreuk, terwijl het andere veilig is. Zulke voorvallen ziet men dikwijls. Soms begunstigt de voorzienigheid hen, die in de wereld verkeren, en maakt hen voorspoedig, opdat de mensen aangemoedigd zullen worden om zich tot wereldlijke bezigheden te begeven, en op een andermaal is de voorzienigheid hun tegen, ten einde de mensen te waarschuwen er hun hart niet op te zetten. De gebeurtenissen verschillen, zijn wisselvallig, opdat wij leren, beide verzadigd te zijn en honger te lijden. De geschiedschrijver neemt nota van het teken van het schip, dat er waarschijnlijk den naam aan gaf, het was Castor en Pollux, deze dwaze Heidense godheidjes, die door de dichters voorgesteld worden als beheersers der stormen, en beschermers der zeevarenden, zeegoden dus, waren op de voorzijde van het schip geschilderd, of gegraveerd, en daaraan ontleende het schip zijn naam. Ik onderstel, dat dit met geen ander doel vermeld is, dan om er het geschiedverhaal door te bevestigen, daar het schip door dat teken bekend was bij allen, die handel dreven tussen Egypte en Italië. Dr. Lightfoot denkt, dat Lukas deze bijzonderheid vermeldt om op het bijgeloof der mensen opmerkzaam te maken, daar zij dachten beter beveiligd te zijn onder dit teken, dan onder hetgeen, waar zij te voren onder gevaren hebben.

II. Hun landing in of bij Italië, en de voortzetting hunner reis naar Rome.

1. Zij landden het eerst te Syracuse op Sicilië, de hoofdplaats van dat eiland. Daar bleven zij drie dagen, daar zij er waarschijnlijk goederen aan land moesten brengen, of koopwaren in te nemen hadden, want het schijnt, dat dit schip ene handelsreis deed, dus een koopvaardijschip was. Paulus kon nu zijne weetgierigheid bevredigen door het aanschouwen van plaatsen, waarvan hij dikwijls

gehoord had, en die hij gewenst had te zien, inzonderheid Syracuse, ene plaats van grote bekendheid in de oudheid, maar er schijnen daar gene Christenen geweest te zijn.

2. Van Syracuse kwamen zij te Rhegium, ene stad in Italië, vlak tegenover Messina op Sicilië, en behorende tot het koninkrijk van Calabrië, of Napels. Daar schijnen zij een dag te zijn gebleven. De roomse legende verhaalt, dat Paulus daar toen gepredikt heeft, en dat de vissen naar den oever kwamen om hem te horen, dat hij met ene kaars een stenen pilaar in brand stak, en door dat wonder het volk van de waarheid zijner leer overtuigde, dat velen van hen gedoopt werden, en dat hij Stefanus, een zijner metgezellen op deze reis tot hun eersten bisschop geordend heeft, en dit alles, zeggen zij, is op een dag gebeurd, terwijl het niet eens blijkt, dat zij er aan land gingen, maar er slechts voor anker kwamen.

3. Van Rhegium kwamen zij te Puteoli, ene zeehaven niet ver van Napels, thans Pozzolana (Pozzuoli) genoemd. Het schip van Alexandrië was bestemd naar die haven, en daarom werden Paulus, en de overigen, wier bestemming Rome was, daar aan land gezet, die toen verder de reis over land deden. Te Puteoli vonden zij broeders, Christenen. Wie heeft de kennis van Christus daar gebracht? Het wordt ons niet gezegd, maar zij was er, zo verwonderlijk heeft het zuurdeeg des Evangelies zijn geur verspreid. God heeft velen, die Hem dienen en aanbidden in plaatsen, waar wij dit weinig van zouden denken. En merk op:

a. Hoewel er waarschijnlijk slechts weinige broederen te Puteoli waren, heeft Paulus hen toch ontdekt, hetzij, door dat zij van hem gehoord hadden, of door dat hij navraag naar hen deed, maar het was als door instinct, dat zij bij elkaar kwamen. Broeders in Christus behoren elkaar te ontdekken en gemeenschap met elkaar te oefenen, zoals landgenoten in den vreemde dit ook doen.

b. Zij wensten dat Paulus en zijne metgezellen zeven dagen bij hen zouden blijven, dat is: het zo te overleggen, dat zij ten minste een Dag des Heeren bij hen zouden doorbrengen, en hen in hun openbare Godsverering op dien dag bij zouden staan. Zij wisten niet, of zij Paulus te Puteoli ooit weer zouden zien, en daarom moet hij niet heengaan zonder enige malen voor hen gepredikt te hebben. En Paulus wilde hun gaarne zo veel van zijn tijd afstaan, en de hoofdman, onder wiens orders Paulus nu stond, zelf misschien vrienden, of zaken te Puteoli hebbende, bewilligde er in om ten genoege van Paulus, er ene week te vertoeven.

4. Van Puteoli gingen zij voorwaarts naar Rome, waar zij te voet heen reisden, want het blijkt niet, dat zij, zoals vroeger, Hoofdstuk 23:24, rijdieren hadden. Maar naar Rome moeten zij gaan, en dit is het einde hunner reis.

III. De ontmoeting met de Christenen te Rome. Waarschijnlijk was hun door de Christenen te Puteoli bericht gezonden, zodra Paulus daar aangekomen was, hoe lang hij voornemens was er te blijven, en wanneer hij zich op weg naar Rome zou begeven, hetgeen voor die samenkomst de gelegenheid bood. Merk op:

1. De grote eer, die zij Paulus aandeden. Zij hadden veel van hem gehoord, hoe hij door God gebruikt was geworden, welken uitnemenden arbeid hij voor het koninkrijk van Christus had verricht, en voor hoe vele zielen hij een geestelijke vader was geweest. Zij hadden gehoord van zijn lijden, en hoe God er hem in had ondersteund, en daarom verlangden zij niet slechts hem te zien,

maar zij hielden zich verplicht hem alle mogelijke eer te bewijzen als een roemrijke bepleiter van de zaak van Christus. Enigen tijd te voren had hij hun een langen brief geschreven, den heerlijken, uitnemenden brief aan de Romeinen, waarin hij niet slechts uitdrukking had gegeven van zijne grote genegenheid voor hen, maar hun ook vele nuttige wenken en instructies had gegeven, en uit dankbaarheid hiervoor doen zij hem nu die eer aan. Zij gingen hem tegemoet, ten einde hem statig naar Rome te begeleiden, zoals gezanten en rechters hun openbaren intocht houden, hoewel hij een gevangene was. Sommigen van hen gingen hem tot Appiusmarkt tegemoet, die een en vijftig mijlen buiten Rome was, anderen tot aan ene plaats, genaamd de Drie Tabernen, acht en twintig mijlen (sommigen schatten het op drie en dertig mijlen) buiten Rome. Het is tot hun lof, dat zij zich zo weinig zijner hebben geschaamd, of gevreesd hebben hem te kennen, omdat hij een gevangene was, dat zij hem juist daarom dubbele ere waardig achtten, en zich te meer beijverden om hem eerbied te betonen.

2. De grote vertroosting, die Paulus hierdoor smaakte. Nu hij Rome naderde, en wellicht te Puteoli gehoord had van keizer Nero, en welk een tiran hij was geworden, begon hij treurige gedachten te koesteren van zijn beroep op den keizer, en de gevolgen er van. Hij naderde Rome, waar hij nooit geweest was, waar er weinigen waren, die hem kenden, of die hij kende, en wat hem daar ontmoeten zou, wist hij niet. Maar hij begon er neerslachtig onder te worden, totdat hij deze Godvruchtige mannen ontmoette, die van Rome gekomen waren, om hem eerbied te betonen. En toen hij hen zag:

a. Dankte hij God. Wij kunnen veronderstellen, dat hij ook hen telkens en nogmaals heeft gedankt, en hun heeft gezegd hoe vriendelijk hij het van hen vond, maar dit was niet alles, hij dankte God. Als onze vrienden vriendelijk voor ons zijn, dan is het God, die hen dit doet wezen, die het in hun hart geeft om ons liefde te betonen, en er hun ook de macht toe geeft om het te kunnen, en zo moeten wij dan Hem de eer er voor toebrengen. Hij dankte God ongetwijfeld voor de vriendelijkheid en milddadigheid van de barbaren te Melite, maar nog veel meer voor de vrome zorge over hem van de Christenen te Rome. Toen hij zo vele Christenen zag, die van Rome kwamen, dankte hij God, dat het Evangelie van Christus zo voorspoedig was in de hoofdstad des rijks. Als wij buiten ‘s lands gaan, rondzien in de wereld, en in vreemde plaatsen hen ontmoeten, die den naam van Christus hoog houden en God vrezen, en Hem dienen, dan behoren wij ons hart op te heffen tot den hemel in lof- en dankzegging. Geloofd zij God, dat er zo vele heerlijken op de aarde zijn, hoe slecht die aarde ook is. Paulus had God gedankt voor de Christenen te Rome, voordat hij hen ooit gezien had, om hetgeen hij van hen gehoord had, Romeinen 1:8. Ik dank mijn God over u allen. Maar nu hij hen zag, -en wellicht bevond, dat zij beschaafder waren in hun voorkomen, dan de meesten, met wie hij omgang heeft gehad, of ernstiger en meer ontwikkeld dan de meesten- dankte hij God. Maar dat was niet alles, hij greep moed. Het bezielde hem met nieuw leven, wekte hem op, en verdreef zijne neerslachtigheid, nu kan hij even goedsmoeds Rome binnentreden als gevangene, als hij ooit Jeruzalem als vrij man is binnengetreden. Hij bevindt, dat daar de zodanige zijn, die hem liefhebben en eren, met wie hij om kan gaan als met zijne vrienden, en met wie hij te rade kan gaan, die hem de verveling zijner gevangenschap kunnen verlichten, en hem kunnen bemoedigen als de verschrikking om voor Nero te verschijnen hem zou kunnen terneerslaan. Het is voor hen, die op reis zijn naar den hemel, ene bemoediging om hun medereizigers te ontmoeten, die hun medegenoten zijn in de verdrukking en in het koninkrijk en in de lijdzaamheid van Jezus Christus. Als wij de talrijke en plechtige vergaderingen zien van goede Christenen, dan moeten wij niet alleen God danken maar zelven ook moed grijpen. En dit is ene goede reden, waarom aan goede leraren eerbied moet

worden betoond, inzonderheid als zij in lijden zijn, en er verachting over hen wordt uitgestort, dat het hen bemoedigt, en hun arbeid en lijden lichter maakt. Toch is het opmerkelijk, dat de Christenen te Rome thans wel veel eerbied betoonden aan Paulus-en zeer veel heeft hij zich van hun eerbied voorgesteld-maar dat zij hem in den steek lieten, toen hij hen het meest nodig had, want hij zegt: In mijne eerste verantwoording is niemand bij mij geweest, maar zij hebben mij allen verlaten, 2 Timotheus 4:16. Zij konden gemakkelijk een rit maken van veertig of vijftig mijlen om Paulus tegemoet te gaan voor het aangename van de reis, maar zich aan het ongenoegen van den keizer en andere voorname lieden bloot te stellen, door als verdedigers van Paulus op te treden, en ten zijnen gunste te getuigen-daarvan willen zij voor verontschuldigd gehouden worden. Als het daar op aankomt, dan willen zij liever even ver de stad uit rijden om hem te ontwijken, als zij nu gereden hebben om hem te ontmoeten. Hetgeen voor ons een wenk is, om af te laten van den mens en ons te sterken in den Heere onzen God. De moed, dien wij grijpen door Zijne beloften, zal ons nooit begeven, als wij beschaamd werden in den moed die der mensen vleiende plichtplegingen ons inboezemden. God zij waarachtig, maar alle mens leugenachtig.

IV. Hoe Paulus te Rome in gevangenschap werd overgegeven, vers 16. Hij is nu aan het einde zijner reize, en:

1. Hij is nog een gevangene. Hij had naar Rome verlangd, maar als hij er komt wordt hij met andere gevangenen overgegeven aan den overste des legers, en kan niets meer van Rome zien, dan hem toegestaan wordt. Hoe vele grote mannen hebben hun intocht gedaan in Rome, gekroond en in triomf, die in werkelijkheid de gesels van hun geslacht zijn geweest! Maar hier doet een goed man zijne intrede in Rome, geketend als ene arme gevangene, maar die in werkelijkheid de grootste zegen voor zijn geslacht is geweest. Dit denkbeeld is genoeg om ons voor altijd alle behagen in deze wereld te ontnemen.

2. Toch wordt hem nog gunst betoond. Hij is een gevangene, maar hij wordt niet in de gemene gevangenis opgesloten. Aan Paulus werd toegelaten op zich zelven te wonen, in de ene of andere geriefelijke woning, waarvan zijne vrienden hem voorzagen, en een krijgsknecht werd aangesteld om er hem te bewaken, die, naar wij hopen, vriendelijk voor hem was, en hem al de vrijheid liet, die aan een gevangene toegestaan kon worden, want het moet wel een zeer lomp of onvriendelijk mens zijn, die lomp of onvriendelijk kon wezen jegens zulk een hoffelijk, welwillend man als Paulus was. Daar aan Paulus vergund was op zich zelven te wonen, kon hij gelukkiger leven, meer genieten van zijne vrienden en van zijn God, dan wanneer hij met andere gevangenen samen had moeten wezen. Het kan ene bemoediging zijn voor de gevangenen Gods, dat Hij hen gunst kan doen vinden in de ogen van hen, die hen gevangen hebben, Psalm 106:46, zoals Jozef genade vond in de ogen des oversten van het gevangenhuis, Genesis 39:21, en Jojachin in de ogen van den koning van Babel, 2 Koningen 25:27, 29. Als God Zijn volk niet terstond uit gevangenschap verlost, kan Hij of die gevangenschap draaglijk voor hen maken, of er hen kalm en geduldig onder maken, en in beide gevallen hebben zij reden om dankbaar te zijn.

Handelingen 28:17-22

Paulus is met grote onkosten en onder velerlei gevaar als gevangene naar Rome gebracht, en nu hij er is, verschijnt niemand om hem te vervolgen, of hem iets ten laste te leggen, en zo is hij dan genoodzaakt zelf zijne rechtszaak bij de Joden ter sprake te brengen, en hier legt hij haar bloot voor de voornaamsten der Joden te Rome. Niet lang te voren waren al de Joden door een edict van keizer Claudius uit Rome gebannen, en er, tot aan zijn dood, buiten gehouden, maar in de vijf jaren na dit tijdstip, waren vele Joden wegens handelsbelangen teruggekomen, hoewel het niet blijkt, dat het hun vergund was er ene synagoge te hebben, of ene plaats voor de openbare Godsverering. Deze voornaamsten der Joden waren degenen, die het meeste aanzien onder hen genoten, de meest gedistingeerde personen van dien Godsdienst, en die de meeste bezittingen en grootsten invloed hadden. Paulus heeft hen samengeroepen, daar hij wenste recht te staan in hun mening van hem, opdat er ene goede verstandhouding zou wezen tussen hen en hem. En hier wordt ons meegedeeld:

I. Wat hij tot hen zei, en welk bericht hij hun gaf van zijne zaak. Hij spreekt hen eerbiedig aan, noemt hen: mannen broeders, waarmee hij te kennen geeft, dat hij verwacht ook door hen als een man en broeder behandeld te worden, hij verbindt zich hen als zodanig te behandelen, hun niets dan de waarheid te zeggen, want wij zijn elkanders leden, wij zijn allen broeders. Nu:

1. Verklaart hij hun zijne onschuld, en dat hij den Joden gene rechtmatige oorzaak had gegeven, om zo kwaadwillig jegens hem te zijn, als zij over het algemeen waren. "Ik heb niets gedaan tegen het volk der Joden, heb niets gedaan ten nadele van hun Godsdienst, of hun burgerlijke vrijheid, aan hun tegenwoordige ellende gene verdrukking toegevoegd. Zij weten, dat ik dit niet gedaan heb. Ik heb ook niets gedaan tegen de vaderlijke gewoonten, hetzij door iets er van af te schaffen, of door nieuwigheden in te voeren in hun Godsdienst." Het is waar, Paulus heeft de vaderlijke gewoonten niet verplichtend gesteld voor de Heidenen, zij zijn nooit voor hen bestemd geweest, maar even waar is het, dat hij ze nooit is tegengegaan bij de Joden, integendeel, als hij zich onder hen bevond, heeft hij er zich naar gedragen. Hij heeft hen nooit verweten dat zij de gebruiken en gewoonten van hun Godsdienst onderhielden, hij verweet hun slechts hun vijandschap tegen de Heidenen, Galaten 2:12. Paulus had het getuigenis van zijn geweten, dat hij jegens de Joden zijn plicht gedaan heeft.

2. Met bescheidenheid klaagt hij over de harde behandeling, die hij ondervonden heeft, dat hij, hoewel hij hun niets misdaan had, gebonden uit Jeruzalem overgeleverd is in de handen der Romeinen. Als hij de gehele waarheid in die zaak gezegd had, dan zou het er erger dan nu voor de Joden hebben uitgezien, want zij zouden hem, zonder enigen schijn van wet of recht, ter dood hebben gebracht, indien de Romeinen hem niet hadden beschermd. Maar dat zij hem bij den stadhouder Felix beschuldigd hadden van een misdadiger te zijn, en recht tegen hem geëist hadden, dat was in werkelijkheid hem gebonden in de handen der Romeinen overgeleverd te hebben, toen hij niets anders verlangde, dan om billijk en onpartijdig volgens hun eigene wet geoordeeld te worden.

3. Hij deelt hun het oordeel der Romeinse stadhouders over hem mede, vers 18. Zij hebben hem onderzocht, een onderzoek ingesteld naar zijne zaak, en naar hetgeen hij ter zijner verdediging aanvoerde. De overste heeft hem onderzocht, evenzo ook Felix, en Festus, en Agrippa, en zij konden gene schuld des doods in hem vinden. Zij hebben niets anders in hem ontdekt, dan dat hij een eerlijk, rustig, nauwgezet, goed man was, en daarom wilden zij de Joden niet ter wille zijn door

een doodvonnis over hem uit te spreken. Integendeel, zij wilden hem loslaten, wilden hem ook laten voortgaan met zijn arbeid, en dien niet hebben willen belemmeren, want zij allen hadden hem gehoord, en zij waren zelfs tamelijk ingenomen met zijne leer. Het was tot eer van Paulus, dat zij, die hem het striktst onderzocht hebben, hem onschuldig hebben verklaard, en dat niemand hem veroordeelde behalve degenen, die zijne verdediging niet wilden aanhoren, en die tegen hem bevooroordeeld waren.

4. Hij wijst op de noodzakelijkheid, waarin hij geweest was, om zijne zaak naar Rome over te brengen, dat hij dit slechts tot zelfverdediging gedaan had, en niet met het doel om ene tegenbeschuldiging in te brengen tegen de Joden, vers 19. Toen de Joden zulks tegenspraken, protest hebben aangetekend tegen zijne loslating, waarmee zij bedoelden, om, zo zij geen doodvonnis tegen hem konden verkrijgen, hem levenslang gevangen te laten blijven, was hij genoodzaakt zich op den keizer te beroepen, daar hij bevond, dat de stadhouders, de een na den ander, zo bevreesd waren voor de Joden, dat zij hem niet wilden vrij laten, uit vrees van hen tot hun vijanden te maken. Dit noodzaakte hem de hulp van hogere machten in te roepen. Dat was alles, wat hij met zijn beroep op het oog had, niet zijn volk te beschuldigen, alleen zich zelven te verdedigen. Iedereen heeft het recht zich zelven te verdedigen, zonder daarom zijne naasten te beschuldigen. Het is iets hatelijks te beschuldigen, inzonderheid ene natie te beschuldigen, en zulk ene natie. Paulus heeft wel voor hen gebeden, maar nooit tegen hen. De Romeinse regering had toen ene slechte mening van de Joden opgevat, daar zij hen voor een muitziek, onstuimig, ontevreden en gevaarlijk volk hielden, en aan zulk een welbespraakt man als Paulus was, zou het gemakkelijk zijn gevallen, om als Romeins burger, die in de hoogste mate beledigd en benadeeld was, den keizer tegen het Joodse volk te verbitteren, maar Paulus zou dit voor niets ter wereld hebben willen doen, hij wilde van ieder het beste geloven en doen uitkomen, en het slechte niet erger voorstellen dan het was.

5. Hij stelt zijn lijden in het ware licht, en geeft er hun zulke redenen van op, als waardoor zij zich gedrongen moeten gevoelen, niet slechts om zich niet bij zijne vervolgers te voegen, maar zich met belangstelling zijner aan te trekken, te doen wat zij kunnen ten zijnen behoeve, zo zij enigen invloed hebben om hem zijne vrijheid te bezorgen, vers 20.

"Om deze oorzaak dan heb ik u bij mij geroepen, niet om met u te twisten, want het is mijne bedoeling niet de regering tegen u op te zetten, maar om u te zien, en u aan te spreken als mijne landslieden, mannen, met wie ik gemeenschap wens te onderhouden, want vanwege de hope Israël's ben ik met deze keten omvangen." Hij droeg het teken zijner gevangenschap bij zich, en was waarschijnlijk met ene keten aan den krijgsman, die hem bewaakte, verbonden. En het was:

a. Omdat hij predikte, dat de Messias was gekomen, die de Hope Israël's is, Hij, op wie Israël hoopte. "Komen de Joden niet allen hierin overeen, dat de Messias de Heerlijkheid zal zijn van Zijn volk Israël? Daarom moet er op Hem gehoopt worden, en dezen Messias predik ik, en ik toon aan en bewijs, dat Hij gekomen is. Zij willen ene hoop koesteren op een Messias, die nog komen moet, welke hoop eindigen moet in een wanhopen aan Hem. Ik predik zulk ene hoop in een Messias, die reeds gekomen is, dat zij blijdschap in Hem moet veroorzaken."

b. Omdat hij predikte, dat er ene opstanding der doden zijn zal, ook dat was de hope Israël's, zo heeft hij haar genoemd, Hoofdstuk 23:6, 24:15, 26:6, 7. "Zij willen u een Messias doen verwachten,

die u bevrijdt van het Romeinse juk, u groot en voorspoedig maakt op de aarde, dat is het, waarvan hun gedachten vervuld zijn, en zij zijn vertoornd op mij, omdat ik hun verwachtingen leiden wil naar de grote dingen van ene andere wereld, hen tracht te bewegen den Messias aan te nemen, die hun deze dingen verzekert, maar gene uitwendige macht en grootheid. Ik wens u heen te voeren naar de geestelijke en eeuwige zegeningen, waarop onze vaderen door het geloof gezien hebben, en daarom haten zij mij, omdat ik u af wil leiden van hetgeen de misleiding is van Israël, dat zijne schande en zijn verderf zijn zal, het denkbeeld van een aardsen Messias, en u heen wil leiden naar hetgeen de wezenlijke en ware hope Israël's is, de ware zin en betekenis van alle de beloften, aan de vaderen geschied, een geestelijk koninkrijk van heiligheid en liefde in het hart der mensen, om de voorsmaak en toebereiding te wezen van de blijde opstanding der doden, en het leven in de toekomende wereld."

II. Hun antwoord. Zij erkennen:

1. Dat zij niets bijzonders tegen hem hebben, gene instructies hadden ontvangen om als zijne vervolgers voor den keizer te verschijnen, hetzij per brief, of mondeling, vers 21. "Wij hebben noch brieven u aangaande van Judea ontvangen, hebben gene orders om u te vervolgen, noch iemand van de broeders uit het Joodse volk, die onlangs te Rome gekomen zijn (daar velerlei zaken de Joden daarheen brachten, nu hun land ene provincie, en hun volk onderdanen van het keizerrijk waren geworden) heeft van u iets kwaads geboodschapt of gesproken." Het was zeer vreemd, dat de rusteloze en ingekankerde haat der Joden, die Paulus overal vervolgd had, waar hij heenging, hem niet naar Rome gevolgd was, om hem daar veroordeeld te krijgen. En sommigen denken, dat zij hier onwaarheid spraken, en wèl orders hadden om hem te vervolgen, maar het niet durfden bekennen, daar zij zelven onder des keizers ongenoegen lagen, die, hoewel hij hen niet, evenals zijne voorgangers, van Rome verbannen had, hen er toch ook niet ondersteunde of begunstigde. Ik ben echter geneigd te denken, dat het waar was wat zij zeiden, en dat Paulus nu vond, dat hij zijn doel had bereikt, waarom hij zich op den keizer had beroepen, nl. om zijne zaak voor een gerechtshof te brengen, waar zij hem niet durfden volgen. Dit was David's overleg, en het was zijne veiligheid, 1 Samuel 27:1. Mij is niet beter dan dat ik haastelijk ontkome in het land der Filistijnen, opdat Saul van mij de hoop verlieze om mij meer te zoeken in de ganse landpale Israël's, zo zal ik ontkomen, vers 4. Toen Saul geboodschapt werd, dat David gevlucht was naar Gath, zo voer hij niet meer voort hem te zoeken. Zo is Paulus door zijn beroep op den keizer naar Rome gevlucht, waar hij buiten hun bereik was, en zij zeiden: "Laat hem gaan."

2. Dat zij iets naders wensen te weten van de leer, die hij predikte, en den Godsdienst dien hij zich zo veel moeite gaf, om, in weerwil van allen tegenstand, te verspreiden, vers 22. "Wij begeren wel van u te horen wat gij gevoelt, wat uwe meningen zijn, wat het voor zaken zijn, waar gij zoveel van weet, en waarvoor gij zo ijvert, want ofschoon wij weinig meer van het Christendom weten, weten wij toch dit, dat het ene sekte is, die overal tegengesproken wordt',. Zij, die dit minachtend, boosaardig woord van den Christelijken Godsdienst zeiden, waren Joden, de voornaamste Joden te Rome, die roemden op de wet, Romeinen 2:17, op hun kennis, en dit was nu alles wat zij van den Christelijken Godsdienst wisten, nl. dat het ene sekte was, die overal tegengesproken werd. Zij geven er een ongunstig klinkenden naam aan, en dan kunnen zij hem te niet doen.

a. Zij beschouwden het als ene sekte, en dat was onwaar. Het ware Christendom staat datgene voor, hetwelk voor geheel het mensdom van het uiterste belang is, en is niet gegrond op zulke

enghartige begrippen, en bijzondere belangen, als die waaraan sekten gemeenlijk hun' oorsprong ontlenen. Het heeft niet, zoals sekten, wereldlijk voordeel op het oog, al het voordeel en gewin er van is geestelijk en eeuwig. Het heeft daarenboven de strekking om de kinderen der mensen te verenigen, en niet hen te verdelen, of onenig te maken, zo als sekten dat doen.

b. Zij zeiden, dat het overal tegengesproken werd, en dat is maar al te waar. Allen, met wie zij omgingen, spraken er tegen, en daarom kwamen zij tot de gevolgtrekking, dat iedereen het deed, en de meesten deden het ook. Het is altijd het lot geweest van Christus' heiligen Godsdienst, dat hij overal tegengesproken werd.

Handelingen 28:23-29

Wij hebben hier een kort bericht van ene langdurige conferentie van Paulus met de Joden over den Christelijken Godsdienst. Hoewel zij er zo tegen bevooroordeeld waren, omdat hij overal tegengesproken werd, dat zij hem ene sekte noemden, waren zij toch bereid om er de verdediging van aan te horen, hetgeen meer was dan de Joden te Jeruzalem wilden doen. Waarschijnlijk waren deze Joden te Rome, die meer wereldkennis hadden, vrijer in hun onderzoek, dan de bevooroordeelde Joden te Jeruzalem, en wilden zij dus over deze zaak niet oordelen voordat zij haar gehoord hadden.

I. Er wordt ons hier gezegd, hoe Paulus deze conferentie ter verdediging van den Christelijken Godsdienst gehouden heeft. De Joden bestemden een dag, om dit twistgesprek te houden, opdat beide partijen intijds bericht zouden hebben, vers 23. Deze Joden schenen wel gezind te zijn om overtuigd te worden, en toch bleek het, dat zij niet allen tot overtuiging kwamen. Toen nu de dag gekomen was:

1. Kwamen er velen in zijne woonplaats. Hij was een gevangene, en kon niet tot hen gaan, maar zij waren bereid tot hem te komen in zijne woning. En als zij goed nadachten over zijne tegenwoordige gevangenschap, dan moest zij, in stede van hen te bevooroordelen tegen zijne leer, haar juist voor hen bevestigen, want het was een teken, niet alleen, dat hij er in geloofde, maar dat hij haar waardig achtte, om er voor te lijden. Een man als Paulus moet men liever in de gevangenis bezoeken, dan geen onderricht van hem te krijgen. En hij maakte plaats voor hen in zijne woning, niet vrezende aanstoot te geven aan de regering, zo hij hun slechts goed kon doen.

2. Hij was zeer uitvoerig en volledig in zijn gesprek met hen, meer hun overtuiging op het oog hebbende dan zijne eigene rechtvaardiging.

a. Hij legde hun het koninkrijk Gods uit, toonde hun wat de aard was van dat koninkrijk, het heerlijke doel er van, dat het hemels en geestelijk is, in het hart der mensen zetelt, niet schittert in uitwendige pracht, maar in reinheid van hart en leven. Hetgeen de Joden in hun ongeloof hield was een misbegrip van het koninkrijk Gods, alsof het kwam met uiterlijk gelaat. Laat dit hun slechts verklaard en in het ware licht gesteld worden, en zij zullen tot deszelfs gehoorzaamheid worden gebracht.

b. Hij heeft hun het koninkrijk Gods niet slechts uitgelegd, maar ook betuigd. Hij heeft het hun eenvoudig verklaard, en door onweerlegbare bewijzen aangetoond, dat het koninkrijk Gods door de bedeling van den Messias was gekomen, en nu in de wereld werd opgericht. Hij getuigde van de buitengewone krachten en machten in het koninkrijk der genade, waardoor het opgericht werd, en de wonderen in het rijk der natuur, waardoor het werd bevestigd. Hij gaf dit getuigenis er van uit zijne eigene ervaring van deszelfs macht en invloed op hem, en de wijze, waarop hij er tot onderwerping aan gebracht was.

c. Hij verklaarde en betuigde hun niet alleen het koninkrijk Gods, maar hij bewoog hen, drong er bij hen op aan met allen ernst en vurigheid, dat zij het koninkrijk Gods zouden ontvangen, er zich aan zouden onderwerpen, niet zouden volharden in hun tegenstand er van. Op zijne leer (de verklaring

en bevestiging er van) liet hij ene warme, levendige toepassing volgen voor zijne hoorders, hetgeen de meest gepaste en nuttige methode van prediken is.

d. Hij poogde hen te bewegen tot het geloof van Jezus. Doel en strekking van geheel zijne rede was hen tot Christus te brengen, hen er van te overtuigen, dat Hij de Messias is, hen aan te sporen om in Hem te geloven, zoals Hij in het Evangelie wordt aangeboden. Hij drong bij hen aan-ta peri tou Iêsou -op de dingen betreffende Jezus, de profetieën van Hem, die hij voor hen las uit de wet van Mozes, en uit de profeten, als wijzende op den Messias, en toonde hun, hoe die allen in dezen Jezus zijn vervuld. Daar zij Joden waren, handelde hij met hen uit de Schriften van het Oude Testament, en toonde hun, dat dezen, wel verre van ten nadele van het Christendom te zijn, er juist het grootste bewijs van zijn, zodat, indien wij de geschiedenis van het Nieuwe Testament vergelijken met de profetie van het Oude, tot de gevolgtrekking moeten komen, dat deze Jezus degene is, die komen zou en dat wij geen anderen moeten verwachten.

3. Hij was zeer uitvoerig, want hij strekte zijne rede uit, -en het schijnt ene onafgebrokene rede geweest te zijn-van ‘s morgens vroeg tot den avond toe. Zij heeft misschien wel acht of tien uren geduurd. Het onderwerp was zeldzaam, kostelijk. Hij was er geheel van vervuld. Het was van het uiterste belang en gewicht, hij was in ernst, zijn hart was er op gezet. Hij wist niet wanneer hem weer zulk ene gelegenheid zou worden geboden, en daarom heeft hij, zonder hun vergeving te vragen, omdat hij hun geduld zo op de proef stelde, hen den gehelen dag gehouden. Maar waarschijnlijk heeft hij ook enigen tijd doorgebracht in gebed voor hen en met hen.

II. Wat de uitwerking was van deze rede. Men zou gedacht hebben, dat het niet anders kon, of zo goed ene zaak als het Christendom, voorgestaan en bepleit door zo bekwaam een woordvoerder als Paulus, de overwinning weg moest dragen, en dat al de hoorders zich terstond gewonnen zouden geven. Maar zo was het niet, het Kindeke Jezus is gezet tot een’ val voor sommigen, en tot ene opstanding van anderen, een Hoeksteen voor sommigen, een Steen des aanstoots voor anderen.

1. Zij waren oneens tegen elkaar vers 25. Sommigen van hen dachten, dat Paulus gelijk had, anderen wilden dat niet toegeven. Dat is die verdeeldheid, die Christus gekomen is om op de aarde te geven, het vuur, dat Hij is komen ontsteken, Lukas 12:49, 51. Paulus heeft met grote duidelijkheid en helderheid gepredikt, en toch konden zijne hoorders het niet met elkaar eens worden over den zin van hetgeen hij predikte en de bewijzen, die hij er voor aanvoerde.

2. Sommigen geloofden wel hetgeen gezegd werd, maar sommigen geloofden niet. Daarin bestond de onenigheid. Zo is altijd het succes geweest van het Evangelie, voor sommigen was het ene reuke des levens ten leven, voor anderen ene reuke des doods, ten dode. Op sommigen heeft het woord uitwerking, anderen worden verhard, sommigen ontvangen het licht, anderen sluiten er hun ogen voor. Zo was het ook onder de hoorders van Christus en de aanschouwers Zijner wonderen: sommigen geloofden, anderen lasterden. Indien allen hadden geloofd, er zou gene onenigheid geweest zijn, zodat de schuld van die verdeeldheid lag bij hen, die niet niet wilden geloven.

III. Het ontdekkende woord, dat Paulus tot hen sprak bij het afscheid. Door hun mompelen onder elkaar bemerkte hij, dat velen onder hen, misschien wel het merendeel, hardnekkig bleven, zich niet wilden buigen onder het overtuigende van hetgeen hij gezegd had. Zij stonden op om heen te gaan, zij hadden er nu genoeg van. "Wacht," zegt Paulus, "neemt nog een woord met u eer gij heengaat, en

denkt er over na als gij tehuis gekomen zijt, Wat meent gij, dat het gevolg wezen zal van uw hardnekkig ongeloof? Wat zult gij bij het einde er van doen? Waar zal het op uitlopen?"

1. "Door het rechtvaardig oordeel Gods zult gij onder de ongehoorzaamheid besloten worden. Gij verhardt uwe harten, en God zal ze verharden, zoals Hij Farao's hart verhard heeft, en dat is wat van u geprofeteerd is. Leest deze Schriftuurplaats, Jesaja 6:9, 10, leest haar met ernst, en siddert, vreest er voor, dat de toestand, die dáár beschreven is, uw toestand is." Gelijk er in het Oude-Testament Evangeliebeloften zijn, die vervuld zullen worden in allen, die geloven, zo zijn er ook Evangelie-bedreigingen van geestelijke oordelen, die vervuld zullen worden in hen, die niet geloven, en dit is er een van. Het is een deel van den last, gegeven aan Jesaja, den profeet: hij is gezonden om diegenen erger te maken, die niet beter gemaakt wilden worden. Wèl heeft de Heilige Geest gesproken door Jesaja, den profeet, tot onze vaderen. Wat gesproken is door JEHOVA wordt hier gezegd gesproken te zijn door den Heiligen Geest, waaruit blijkt, dat de Heilige Geest God is. En wat gesproken werd tot Jesaja, wordt hier gezegd door hem gesproken te zijn tot onze vaderen, want hem was bevolen aan het volk te zeggen, wat God tot hem gezegd heeft. En hoewel in hetgeen daar gezegd werd, veel was, dat ene verschrikking was voor het volk, en ene smart voor den profeet, wordt het hier aangeduid als wèl gezegd. Van ene boodschap des toorns zei Hizkia: Het woord des Heeren, dat gij gesproken hebt, is goed, Jesaja 39:8. En, die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden, is Evangelie, even goed als: Die geloofd zal hebben, zal zalig worden, Markus 16:16. Of, dit kan verklaard worden door het woord van onzen Heiland, Mattheus 15:7, "Wèl heeft Jesaja van u geprofeteerd. De Heilige Geest zei tot uwe vaderen, hetgeen in u vervuld zal worden: Met het gehoor zult gij horen en geenszins verstaan."

a. "Hetgeen hun grote zonde was tegen God, is ook de uwe, en zij is deze: Gij wilt niet zien. Gij sluit uwe ogen voor het klaarste, het overtuigendste bewijs. Gij wilt de gevolgtrekking niet toelaten, hoewel gij de voorafgaande stelling niet kunt ontkennen. Uwe ogen hebt gij toegedaan," vers 27. Hiermede wordt een hardnekkig ongeloof aangeduid, ene gewillige slavernij onder het vooroordeel, "Gelijk uwe vaderen Gods hand niet wilden zien opgeheven tegen hen in zijne oordelen, Jesaja 26:11, zo wilt gij Gods hand niet zien, naar u uitgestrekt in Evangelie-genade." Het was van deze ongelovige Joden waar, dat zij bevooroordeeld waren tegen het Evangelie, zij zagen niet, omdat zij vast besloten waren niet te willen zien, en niemand is zo blind als zij, die niet willen zien. Zij wilden niet handelen naar hun overtuiging, en daarom wilden zij haar niet erkennen. Zij hebben voorbedachtelijk hun ogen gesloten, opdat zij met hun ogen de grote dingen niet zouden zien, die tot hun eeuwigen vrede dienen, de heerlijkheid Gods niet zouden zien, het liefelijke van Christus, het afschuwelijke der zonde, de schoonheid der heiligheid, de ijdelheid dezer wereld, en de werkelijkheid van ene andere wereld. Zij willen niet veranderd en geregeerd worden door die waarheden, en daarom willen zij er het bewijs niet van toelaten, opdat zij niet met de oren zouden horen, hetgeen zij ongaarne horen, den toorn Gods, geopenbaard van den hemel aan hen. Zij stoppen hun oren toe, als ene dove adder, die hare oren toestopt, opdat zij niet hore naar de stem, der belezers, al zijn die ook nog zo ervaren. Zo hebben hun vaderen gedaan. Zij verzwaarden hun oren, opdat zij niet hoorden, Zacheria 7:11, 12. Zij sloten hun ogen en oren, barricadeerden, als het ware de zintuigen, die hun gegeven waren om te kunnen leren, tegen Hem, die beide het horende oor, en het ziende oog gemaakt heeft, omdat zij bevreesd waren, dat zij met het hart zouden verstaan, zich zouden bekeren, en Ik hen zou genezen. Zij hielden hun verstand in het duister, of ten minste in gestadige onrust en verwarring, opdat zij niet, indien zij ene verstandige, sobere gedachte plaats zouden geven, met het hart zouden verstaan, dat het zowel hun plicht als hun belang is, om

Godsdienstig te zijn, en de waarheid hun langzamerhand te sterk zou worden, en zij zich zouden bekeren van hun bozen weg, waarin zij zulk een behagen hebben, tot den weg, die hun thans nog zo veel afkeer inboezemt. Het is Gods methode, om de mensen eerst er toe te brengen, om te zien en te horen, en aldus te verstaan met hun hart, en dan hen te bekeren en hun wil te buigen, ten einde hen aldus te genezen, hetgeen de regelmatige manier is om met ene redelijke ziel te handelen. Daarom voorkomt Satan de bekering der zielen tot God, door hun zinnen te verblinden en hun verstand te verduisteren, 2 Corinthiërs 4:4. En de toestand is zeer treurig, als de zondaar zich hierin met hem verenigt en zich zelven de ogen uitsteekt. -Ut liberius peccent, libenter ignorant -Zij dompelen zich in onwetendheid, om des te vrijer te zondigen. Zij beminnen hun ziekte, en zijn bevreesd, dat God hen zal genezen, evenals Babel van ouds. Wij hebben Babel gemeesterd, maar zij is niet genezen, Jeremia 51:9. Dat was de zonde.

b. "Hetgeen het grote oordeel Gods over hen is vanwege deze zonde: Zijn oordeel over u: Gij zult blind zijn. God zal u overgeven aan ene gerechtelijke bedwelming van zinnen, horende zult gij horen, het woord Gods zal u gepredikt worden, telkens en nogmaals, maar gij zult het niet verstaan, omdat gij uw hart er niet toe wilt zetten om het te verstaan, God zal u gene kracht en genade geven om het te verstaan. Ziende zult gij zien. Er zullen zeer vele tekenen en wonderen voor uwe ogen geschieden, maar gij zult er het overtuigend bewijs niet van bemerken. Wacht u, dat van u niet waar wordt wat Mozes tot uwe vaderen gezegd heeft: De Heere heeft ulieden niet gegeven een hart om te verstaan, noch ogen om te zien, noch oren om te horen tot op dezen dag. Deuteronomium 29:4, en wat Jesaja zei tot de mensen van zijn tijd, Jesaja 29:10-12. De Heere heeft over ulieden uitgegoten een geest des diepen slaaps, en Hij heeft uwe ogen toegesloten." Door hun weerstaan van Gods genade en hun rebelleren tegen het licht, zodat God hun Zijne genade moest ontnemen, en Zijn licht van hen terughouden, door hun niet aannemen van de liefde der waarheid, zodat God hun deswege ene kracht der dwaling gezonden heeft, dat zij de leugen zouden geloven, door hun moedwillige verharding van hun hart, zodat zij met ene gerechtelijke verharding van hart bezocht zijn, is het hart dezes volks dik geworden, en hebben zij met de oren zwaarlijk gehoord. Zij zijn dom en verstandeloos, er wordt door al wat men tot hen zeggen kan gene werking op hen uitgeoefend, generlei geneesmiddel werkt iets bij hen uit, kan hen bereiken, en daarom moet hun ziekte ongeneeslijk verklaard worden, en hun toestand hopeloos. Hoe kunnen mensen gelukkig zijn, die niet genezen willen worden van ene ziekte die hen ongelukkig maakt? En hoe zullen diegenen genezen worden, die van de methode der genezing niets willen weten, er zich niet aan willen onderwerpen? En hoe zullen zij er zich aan onderwerpen, als zij noch aan hun ziekte willen geloven, noch van de heilzame uitwerking van het geneesmiddel overtuigd willen worden? En hoe zullen diegenen overtuigd worden, die hun ogen sluiten, en hun oren toestoppen? Laten allen, die het Evangelie horen, en er geen acht op slaan, sidderen bij dit oordeel, want als zij eenmaal aldus overgelaten zijn aan hardheid van hart, dan zijn zij reeds in het voorportaal der hel. Immers, wie zal hen genezen, als God het niet doet?"

2. "Uw ongeloof zal God er in rechtvaardigen, dat Hij het Evangelie naar de Heidenwereld zendt, hetgeen u met zoveel nijd en afgunst vervult, vers 28. Daarom, aangezien gij de genade Gods afwijst, en u niet wilt onderwerpen aan de macht der Goddelijke waarheid en liefde, aangezien gij niet bekeerd en genezen wilt worden, op de wijze, die de Goddelijke wijsheid heeft verordineerd, zo zij het u bekend, dat de zaligheid Gods den Heidenen gezonden is, die zaligheid, welke alleen uit de Joden was, Johannes 4:22. De aanbieding er van is hun gedaan, de middelen er voor zijn hun

verstrekt, en zij hebben er meer uitzicht op dan gij. Zij is hun gezonden, en zij zullen haar horen, en aannemen, en er gelukkig in zijn." Hiermede nu bedoelt Paulus:

a. Hun misnoegen te verminderen wegens de prediking van het Evangelie aan de Heidenen, door er hun het ongerijmde van aan te tonen. Hun toorn was opgewekt, omdat de zaligheid Gods den Heidenen was gezonden. Zij dachten, dat dit ene te grote gunst was, die hun werd betoond, maar indien zij deze zaligheid van zo gering ene waardij achtten, dat zij niet waard was om door hen zelven aangenomen te worden, dan voorzeker konden zij haar toch niet aan de Heidenen misgunnen, als voor hen te kostelijk, of haar hun benijden. De zaligheid Gods is in de wereld gezonden, den Joden werd zij het eerst aangeboden, zij was hun naar behoren voorgesteld, zij werden ernstig gedrongen haar aan te nemen, maar zij weigerden haar. Zij wilden de uitnodiging niet aannemen tot de bruiloft, die hun het eerst gezonden was, en daarom hebben zij het zich zelven te wijten, dat andere gasten genodigd zijn. Indien zij den koop niet willen sluiten, er de voorwaarden niet van willen aannemen, dan moeten zij niet boos zijn op hen, die het wèl willen. Zij konden niet klagen, dat de Heidenen haar hun ontnomen hadden, want zij hadden er geen lust in betoond, ja meer, zij hadden de verzenen er tegen opgeheven, en daarom is het hun eigene schuld, want het is door hun val, dat de zaligheid den Heidenen geworden is, Romeinen 11:11.

b. Om hun ongenoegen over de gunst, den Heidenen betoond, ten hunnen voordele te gebruiken, en alzo uit dat kwaad goed te doen voortkomen. Want, als hij over deze zelfde zaak spreekt in zijn' brief aan de Romeinen, nl. van het voordeel, dat de Heidenen door het ongeloof en de verwerping der Joden hadden verkregen, zegt hij dit voorbedachtelijk te hebben gezegd, of hij daardoor ook enigszins zijne geliefde stamgenoten, de Joden, tot jaloersheid zou verwekken, en enigen uit hen behouden mocht, Romeinen 11:14. De Joden hebben het Evangelie van Christus verworpen, het weggeschoven naar de Heidenen, maar het is nog niet te laat om berouw te hebben van hun weigering, en de zaligheid aan te nemen, die zij zo gering hebben geschat. Zij kunnen "Neen" zeggen, maar haar toch aannemen, zoals de oudste broeder in de gelijkenis, die, toen hem bevolen was heen te gaan om in den wijngaard te werken, eerst zei: ik wil niet, maar daarna, berouw hebbende, heenging. Mattheus 21:29. Is het Evangelie den Heidenen gezonden? Laat ons het dan volgen, veeleer dan het te moeten missen. En zullen zij het horen, van wie men gedacht heeft dat zij geen gehoor meer hadden, die zo lang geweest waren als de afgoden, die zij aanbaden, die oren hebben en niet horen? En zullen wij het niet horen, die het voorrecht hebben van den Heere nabij ons te hebben voor alles, waarvoor wij Hem aanroepen? Aldus wilde hij, dat zij bij zich zelven zouden redeneren, totdat zij zich schamen en het Evangelie gaan geloven, door het welkom, dat het bij de Heidenen vond. En zo het die uitwerking niet op hen had, dan zou hun oordeel er om verzwaard worden, zoals dit met de schriftgeleerden en Farizeeën het geval was, die toen zij zagen, dat hoeren en tollenaren zich aan den doop van Johannes onderwierpen, geen berouw hebben gehad van hun dwaasheid, om hem te geloven," Mattheus 21:32.

IV. Hoe de vergadering daarop met enige wanorde uiteengegaan is.

1. Zij keerden Paulus den rug toe. Diegenen onder hen, die niet geloofden, waren ten uiterste verbitterd over het woord, dat hij gesproken had, nl. dat er ene gerechtelijke verblinding over hen komen zou, en dat het licht des Evangelies zou schijnen over hen, die in duisternis zijn gezeten. Als Paulus dit gezegd had, was het hun genoeg, en gingen zij weg, misschien niet zo verwoed als anderen van hun volk bij ene dergelijke gelegenheid geweest waren, maar dom en onbekommerd,

zonder door de schrikkelijke woorden, die hij aan het einde zijner rede, of de troostrijke woorden, die hij te voren had gesproken, meer ontroerd of aangedaan te zijn, dan de stoelen, waarop zij zaten. Zij gingen weg, velen van hen met het besluit om Paulus nooit meer te gaan horen prediken, of zich verder omtrent deze zaak enigerlei bemoeienis te geven.

2. Zij zetten hun aangezicht tegen elkaar, want er was grote twisting onder hen. Er was niet slechts twisting tussen hen, die geloofden, en hen, die niet geloofden, maar zelfs onder hen, die niet geloofden. Zij, die overeenkwamen om van Paulus weg te gaan, kwamen toch niet overeen in de redenen waarom zij weggingen, zij hadden veel twisting onder elkaar, vele redeneringen. Velen hebben grote redeneringen, die toch niet op de rechte wijze redeneren, zij vinden elkanders meningen verkeerd, maar onderwerpen zich toch niet aan de waarheid. Ook zullen der mensen redeneringen onder elkaar hen niet tot overtuiging brengen, als de genade Gods hun verstand niet opent.

Handelingen 28:30-31

Hier nemen wij afscheid van de geschiedenis van Paulus, en daar God het niet goed of gepast oordeelde, dat wij iets meer van hem zullen weten, behoren wij zeer zorgvuldig kennis te nemen van elke bijzonderheid in de omstandigheden, waarin wij hem hier moeten verlaten.

I. Het kan niet anders dan ene smart voor ons zijn, dat wij hem om Christus wil in banden moeten laten, en dat ons zelfs geen vooruitzicht gegeven is, dat hij zijne vrijheid zal herkrijgen. Twee volle jaren van het leven diens Godvruchtigen mans worden hier doorgebracht in gevangenschap, en, voor zoveel blijkt, werd er gedurende al dien tijd geen onderzoek naar hem gedaan door hen, wier gevangene hij was. Hij heeft zich op den keizer beroepen in de hoop van spoedig uit zijne gevangenschap ontslagen te worden, daar de stadhouders aan zijne keizerlijke majesteit omtrent den gevangene bericht hadden, dat hij niets gedaan heeft, des doods of der banden waardig, en toch blijft hij gevangen. Zo weinig reden hebben wij op mensen te vertrouwen, inzonderheid verachtte gevangenen op voorname mannen, getuige Jozef, dien de overste der schenkers niet gedacht, maar hem vergat, Genesis 40:23. Maar sommigen denken, dat het in het eerste van deze twee jaren was, en dat wel vroeg in dit jaar, dat hij voor het eerst voor Nero gebracht werd, en dat toen zijne banden in Christus openbaar geworden zijn in het hof des keizers, zoals hij zegt, Filippenzen 1:13. En het was in deze eerste verantwoording, dat niemand bij hem geweest is, 2 Timotheus 4:16. Maar het schijnt, dat hij in plaats van, gelijk hij verwachtte, op zijn beroep in vrijheid gesteld te worden, nauwelijks met zijn leven aan des keizers handen ontkomen is, hij noemt het een verlost zijn uit den muil des leeuws, 2 Timotheus 4:17. Zijn spreken aldaar van zijne eerste verantwoording, duidt aan, dat hij daarna ene tweede verantwoording gedaan heeft, die beter afliep, maar hij werd toch niet in vrijheid gesteld. In deze twee jaren van gevangenschap schreef hij zijn brief aan de Galaten, daarna zijn tweeden brief aan Timotheus, daarna die aan de Efeziërs, de Filippensen, de Colossenzen en aan Filemon, waarin hij spreekt van verscheidene dingen, die zijne gevangenschap betreffen, en eindelijk, zijn brief aan de Hebreeën, juist nadat hij in vrijheid was gesteld, evenals Timotheus, die, hem komende bezoeken, om de ene of andere reden tot zijn medegevangene werd gemaakt, met wie, zo hij haast komt, ik u zien zal, schrijft Paulus aan de Hebreeën, Hoofdstuk 13:23. Maar hoe, en door welk middel, hij zijne vrijheid herkreeg, wordt ons niet gezegd, alleen, dat hij twee jaren gevangen bleef. De overlevering zegt, dat hij, na ontslagen te zijn, van Italië naar Spanje ging, van dáár naar Kreta, en zo met Timotheus naar Judea gereisd is, en van dáár de gemeenten in Azië ging bezoeken, eindelijk voor de tweede maal te Rome kwam, en er in het laatste jaar der regering van Nero onthoofd werd. Maar Baronius zelf erkent, dat er tussen zijne bevrijding uit de gevangenschap en zijn marteldood, niets met zekerheid van hem bekend is. Maar sommigen zeggen, dat Nero, toen hij den tiran begon te spelen, zich tegen de Christenen heeft gesteld en hen heeft vervolgd. Hij was de eerste van de keizers, die ene wet tegen hen heeft uitgevaardigd, zoals Tertullianus zegt, Apolog. cap. 5. De gemeente te Rome werd door deze vervolging zeer verzwakt, dat bracht Paulus voor de tweede maal naar Rome, om de gemeente aldaar wederom te versterken en te bevestigen, de zielen te vertroosten van de discipelen, die nog overgebleven waren, en zo viel hij voor de tweede maal in de handen van Nero. En Chrysostomus verhaalt, dat ene jonge vrouw, ene van Nero's bijzitten, door de prediking van Paulus bekeerd was geworden, tot het Christelijk geloof, en aldus aan het ontuchtige leven, dat zij had geleid, ontrukt was. Nero was hierom zo in toorn ontstoken tegen Paulus, dat hij bevel gaf hem gevangen te nemen, en hem toen ter dood liet brengen. Maar om nu te blijven bij het kort bericht, dat hier van hem gegeven is.

1. Het doet smartelijk aan, dat zulk een nuttig man, als Paulus geweest is, zo lang in banden werd gehouden. Twee jaren is hij gevangen gehouden door Felix, Hoofdstuk 24:27, en behalve al den tijd, die verliep tussen deze gevangenschap en zijne komst te Rome, is hij nu wederom twee jaren gevangen onder Nero. Hoe vele gemeenten zou Paulus in deze vijf jaren (want zo lang heeft die gevangenschap minstens geduurd,) gesticht kunnen hebben, hoe vele steden en volken tot Christus hebben kunnen brengen, indien hij in vrijheid ware gebleven! Maar God is wijs, en wil tonen, dat Hij ook aan de nuttigste werktuigen, die Hij gebruikt, geen schuldenaar is. Hij kan en zal Zijne eigene belangen bevorderen, beide zonder hun diensten en door hun lijden. Zelfs Paulus' banden hebben tot bevordering van het Evangelie gestrekt, Filippenzen 1:12-14.

2. Maar zelfs Paulus' gevangenschap was, in sommige opzichten, ene vriendelijkheid voor hem, want in die twee jaren bleef hij in zijne eigene gehuurde woning, en dat was, voor zoveel ik weet, meer dan hij ooit te voren gedaan heeft. Hij was vroeger gewoon geweest in de huizen van anderen te verblijven, nu heeft hij zelf een huis, zijn eigen huis, zo lang hij er de huur van betaalt. Zulk ene gelegenheid om zich af te zonderen moet ene verkwikking geweest zijn voor iemand, die zijn leven lang een reizend prediker was geweest. Hij was gewoon geweest zich steeds te verplaatsen, zelden lang op ene plaats blijvende, maar nu woonde hij twee gehele jaren in hetzelfde huis, zodat deze gevangenschap voor hem was, wat het voor de discipelen was, toen Christus hen riep om in ene woeste plaats te komen en een weinig te rusten, Markus. 6:31. Toen hij zich in vrijheid bevond, was hij in voortdurende vrees vanwege de lagen der Joden, Hoofdstuk 20:19. Maar nu was zijne gevangenis zijn kasteel, en aldus ging spijze uit van den eter, en zoetigheid van den sterke.

II. Maar het is een genoegen voor ons, (want wij zijn er zeker van, dat het dit ook voor hem was,) dat, hoewel wij hem, om Christus wil in banden laten, wij hem toch ook aan het werk laten voor Christus, en dit was het, dat zijne banden licht maakte, dat hij er niet door belet werd God te dienen en goed te doen. Zijne gevangenis wordt een tempel, ene kerk, en dan is zij voor hem een paleis. Zijne handen zijn gebonden, maar Gode zij dank, zijn mond is niet gestopt. Een getrouw, ijverig leraar kan het beter verduren verdrukking te lijden, dan tot zwijgen te worden gebracht. Hier is Paulus een gevangene, en toch een prediker, hij is gebonden, maar het woord des Heeren is niet gebonden. Toen hij zijn brief aan de Romeinen schreef, zei hij, dat hij verlangde hen te zien, opdat hij hun enige geestelijke gave mocht mededelen, Romeinen 1:11. Hij was verblijd sommigen van hen te zien, vers 15, maar zijne blijdschap zou niet half zo groot zijn, als hij hun niet enige geestelijke gave kon mededelen, waartoe hij hier de gelegenheid heeft, en dus zal hij over de beperking zijner vrijheid niet klagen. Merk op:

1. Voor wie hij predikte, voor allen, die gezind waren hem te horen, hetzij Joden of Heidenen. Of hij ook vrijheid had, om in andere huizen te gaan prediken, blijkt niet. Waarschijnlijk heeft hij die vrijheid niet gehad, maar al wie wilde, had de vrijheid om naar zijn huis te komen en hem te horen, en zij waren hem welkom, hij ontving allen, die tot hem kwamen. De deur der leraren behoort open te zijn voor hen, die onderricht van hen wensen te ontvangen, en zij moeten blijde wezen met ene gelegenheid, om diegenen van raad te dienen, die in kommer zijn over hun zielen. Paulus kon niet prediken in ene synagoge, of in ene ruime, prachtig ingerichte plaats van samenkomst, maar hij predikte in zijne eigene armoedige woning. Als wij in den dienst van God niet kunnen doen wat wij wensen, dan moeten wij er in doen wat wij kunnen. De leraren, die slechts kleine gehuurde huizen hebben, moeten daar liever in prediken, indien hun dit toegestaan wordt, dan te zwijgen. Hij ontving allen, die tot hem kwamen, en hij was evenmin bevreesd voor den aanzienlijkste als hij zich den

geringste heeft geschaamd. Hij was bereid om op den eersten dag der week te prediken voor de Christenen, en op den zevenden dag voor de Joden, en voor allen, die wilden komen, op iedere anderen dag der week. En hij kon hopen te beter te zullen slagen, omdat zij tot hem kwamen, hetgeen ene begeerte aanduidde om onderwezen te worden, en ene gewilligheid om te leren, en waar die aanwezig zijn, is het waarschijnlijk, dat enig goed gedaan kan worden.

2. Wat hij predikte. Hij vult hun het hoofd niet met vreemde bespiegelingen, of met politiek, maar hij blijft bij zijn tekst, geeft acht op zijn werk als apostel.

a. Hij is Gods gezant, en daarom predikt hij het koninkrijk Gods. Hij beijvert zich, om dat aan te prijzen, onderhandelt over de zaken er van, ten einde er al de ware belangen van te bevorderen. Hij bemoeit zich niet met de zaken van de koninkrijken der mensen, laten diegenen ze behandelen, wier werk dit is, hij predikt het koninkrijk Gods onder de mensen, en het woord van dat koninkrijk, hetzelfde, dat hij verdedigde in zijne openbare twistredenen, betuigende het koninkrijk Gods, vers 23, daarop drong hij aan in zijne openbare prediking, als hetgeen, zo het op de rechte wijze wordt ontvangen, ons wijs en goed zal maken, wijzer en beter, en dat is het doel der prediking.

b. Hij is een agent voor Christus, een vriend des Bruidegoms, en daarom leert hij van den Heere Jezus Christus' de ganse geschiedenis van Christus, Zijne menswording, Zijne leer, Zijn leven, Zijne wonderen, Zijn dood, Zijne opstanding en hemelvaart, alles wat betrekking heeft op de verborgenheid der Godzaligheid. Paulus hield zich aan zijn beginsel-niets te weten en te prediken dan Christus, en dien gekruisigd. Als leraren in hun prediking in verzoeking komen om af te wijken van hetgeen hun voornaamste arbeid en doel is, dan moeten zij zich terugbrengen tot hun plicht met deze vraag: In welk opzicht betreft dit den Heere Jezus Christus? Welke strekking heeft dit om ons tot Hem te brengen en ons met Hem te laten blijven wandelen? Want wij prediken niet ons zelven, maar Christus

3. Met welke vrijmoedigheid hij predikte.

a. Gods genade gaf hem vrijmoedigheid van geest, hij predikte met alle vrijmoedigheid, als iemand, die zelf wèl verzekerd was van de waarheid van hetgeen hij predikte, en dat het datgene was, waarbij hij durfde te blijven, en van de waardij er van, zodat hij er ook voor durfde te lijden. Hij schaamde zich het Evangelie van Christus niet.

b. Gods voorzienigheid bezorgde hem vrijheid tot spreken, onverhinderd. Niemand verhinderde hem om te spreken. Niemand hield hem er bij in bedwang. De Joden, die hem plachten te verbieden tot de Heidenen te spreken, hadden hier gene macht of gezag, en de Romeinse regering nam vooralsnog gene kennis van de belijdenis van het Christendom, als van ene misdaad. Hierin moeten wij de hand Gods zien. Ten eerste. Hij stelde ene perk aan de woede der vervolgers. Waar Hij het hart niet bekeert, kan Hij toch de hand binden en de tong breidelen. Nero was een bloeddorstig man, en er waren te Rome velen, Joden en Heidenen, die het Christendom haatten, en toch was het zo, al was het onverklaarbaar, dat aan Paulus, hoewel hij een gevangene was, toegelaten werd het Evangelie te prediken, en dat dit niet voor ene verstoring van den vrede werd gehouden. Aldus zal God de grimmigheid des mensen Hem loffelijk doen maken, en het overblijfsel der grimmigheden opbinden, Psalm 76:11. Hoewel er zo velen waren, die het in hun macht hadden Paulus' prediking te verbieden (zelfs de gemene soldaat, die hem bewaarde, zou dit hebben kunnen doen,) heeft God het toch zo

beschikt, dat niemand het hem verbood. Ten tweede. Zie hier hoe God vertroosting bereid heeft tot verlichting van den vervolgde. Hoewel het ene zeer enge sfeer van werkzaamheid was, waarin Paulus zich hier bevond, vergeleken bij die, waarin hij vroeger geplaatst was, kon hij er toch ongestoord in arbeiden, daar niemand hem hinderde. Hoewel het gene grote en krachtige deur was, die hem daar geopend was, was het toch ene deur, die open gehouden werd, en aan niemand werd toegelaten haar te sluiten, en voor velen was het toch wel ene krachtige deur, zodat er zelfs heiligen in het huis des keizers waren, Filippenzen bijeenkomsten aldus te eniger tijd tot ene geruste woonplaats voor ons wordt gemaakt, en wij van dag tot dag gevoed worden met het brood des levens, onverhinderd, dan moeten wij God er voor danken, en ons voorbereiden op ene verandering, nog steeds verlangende naar dien heiligen berg, waarin geen smartende doorn, noch weedoende distel meer is.

DE BRIEF AAN DE ROMEINEN

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN, VAN DEN BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS AAN DE ROMEINEN.

Indien wij het ene gedeelte der Schrift met het andere mogen vergelijken, en aandacht wijden aan de mening van sommige godvrezende mensen, dan moet erkend worden dat in het Oude Testament de psalmen David's en in het Nieuwe Testament de brieven van Paulus sterren van de eerste grootte zijn, die van de andere sterren in heerlijkheid verschillen. Zeker, de gehele Schrift is een brief uit den hemel aan de aarde, maar zij bevat veel meer brieven, van onderscheiden aard, van Paulus dan van een der andere schrijvers, want hij was de voornaamste der apostelen en had overvloediger gearbeid dan zij allen. Ik twijfel er niet aan, of zijn natuurlijke gaven waren zeer schitterend; zijn verstand was vlug en doordringend; zijn wijze van uitdrukking was vloeiend en rijk van taal; zijn genegenheden, in welke richting ook, waren zeer warm en ijverig, en zijn beslistheid was moedig en ondernemend. Dat alles maakte hem vóór zijne bekering tot een zeer bitter en voortvarend vervolger. Maar toen de sterke gewapende man overmeesterd was, toen de sterkere over hem gekomen was om zijn buit te roven en al de eigenschappen van zijn tegenstander te heiligen, toen werd deze de bekwaamste en ijverigste prediker; beter geschikt om zielen te winnen dan enig ander. Wij hebben van hem in den canon der Heilige Schrift veertien brieven. Het is zeer waarschijnlijk dat hij in den loop zijner bediening verscheidene meer schreef, die overvloedig nuttig zouden zijn voor lering, vermaning enzovoort; maar aangezien die niet door goddelijke ingeving geschreven waren, werden ze niet opgenomen als canonieke schriften, en ook niet voor ons bewaard. Er bestaan zes brieven, die naar gezegd wordt door Paulus aan Seneca geschreven zijn, en acht brieven van Seneca aan Paulus, brieven die ook door sommigen van de ouden vermeld worden. Maar reeds bij vluchtige kennismaking blijkt dat ze verdacht, dat ze onecht zijn.

De brief aan de Romeinen heeft de eerste plaats gekregen, niet omdat hij vóór de anderen geschreven werd, maar omdat hij in velerlei opzicht de voortreffelijkste is; omdat hij een van de langste is en de meeste onderwerpen behandelt; en misschien ook om de belangrijkheid van de plaats waarheen hij geschreven werd. Chrysostomus verlangde dat deze brief hem elke week tweemaal voorgelezen werd. Uit sommige volzinnen uit den brief kan men opmaken dat hij geschreven werd in het jaar onzes Heeren 56, en wel te Corinthe, terwijl Paulus zich daar korten tijd ophield op zijne reis naar Troas. (Handelingen 20:5,6). Hij beval bij de Romeinen aan Phebé, een dienares van de gemeente te Kenchrea (Hoofdstuk 16) welke plaats bij Corinthe behoorde. Hij noemt Gajus zijn huiswaard, of den man bij wie hij inwoonde (Hoofdstuk 16:23); en deze was een Corinthiër, niet dezelfde als Gajus van Derbe, die in Handelingen 20 genoemd wordt. Paulus was toen op reis naar Jeruzalem, om het geld te brengen dat verzameld was voor de arme heiligen aldaar; en daarvan maakt hij melding in Hoofdstuk 15:26. De grote verborgenheden in dezen brief behandeld, konden niet anders dan vele dingen, zwaar om te verstaan, bevatten (2 Petrus 3:16) evenals vele andere brieven van Paulus. De wijze van indeling (van deze als van verscheidene andere brieven) is opmerkelijk. De eerste elf hoofdstukken zijn leerstellig; het verdere gedeelte, de laatste vijf hoofdstukken, is practikaal, om het oordeel te verhelderen en het leven te hervormen. En de beste weg tot recht verstand van de waarheden, in het eerste gedeelte ontwikkeld, is zich te wijden aan en overvloedig te worden in beoefening van de deugden, die in het laatste gedeelte

voorgeschreven worden; want "indien iemand wil deszelfs wil doen, die zal van deze leer bekennen dat zij uit God is." Johannes 7:17.

I. Het leerstellig gedeelte van deze brief onderwijst ons

1. Betreffende den weg der verlossing;

A. Dat de grondslag gelegd is in rechtvaardigmaking, en dat niet door de natuurlijke werken der Heidenen (Hoofdstuk 1); ook niet door de werken der wet van de Joden (Hoofdstuk 2,3); want beiden, Joden en Heidenen, zijn aan den vloek onderworpen; maar alleen door het geloof in Jezus Christus (Hoofdstuk 3:21 en verder.).

B. De delen van deze verlossing zijn:

a. Vrede met God (Hoofdstuk 5).

b. Heiligmaking (Hoofdstuk 6,7).

c. Verheerlijking (Hoofdstuk 8).

2. Betreffende de personen, die verlost zijn; zij die behoren tot de uitverkiezing uit genade (Hoofdstuk 9) heidenen en Joden (Hoofdstuk 10 en 11). Hier blijkt dat de onderwerpen, die hij behandelt, de "tegenwoordige waarheid" zijn, gelijk Petrus ze noemt (2 Petrus 1:12). Aan twee dingen stootten de Joden zich toen: aan de rechtvaardigmaking door het geloof zonder de werken der wet, en aan de toelating van de heidenen tot de gemeente, en daarom tracht hij die beide dingen op te helderen en hen daarvan te overtuigen.

II. Hierop volgt het practikale gedeelte, waarin wij vinden:

1. Enige algemene vermaningen geschikt voor alle Christenen (Hoofdstuk 12).

2. Besturing voor ons gedrag als leden van de maatschappij (Hoofdstuk 13).

3. Regelen voor het gedrag van de Christenen jegens elkaar, als leden van de Christelijke gemeente (Hoofdstuk 14-15:14).

III. Thans gaat hij over tot het slot van den brief; hij geeft de reden voor zijn schrijven op (Hoofdstuk 15:14-16); deelt een en ander mede omtrent hem zelven en zijne zaken (v. 17-21); belooft hen te zullen bezoeken (v. 22-29); vraagt hun voorbeden (v. 30-33); zendt bijzondere groeten aan vele zijner vrienden daar (Hoofdstuk 16:1-16); waarschuwt hen tegen degenen die scheuringen maken (v. 17-20); brengt de groeten over van de vrienden die bij hem zijn (v. 21-23); en eindigt met zegenbede voor hen en lofverheffing van God (v. 24-27).

HOOFDSTUK 1

1 Paulus, een dienstknecht van Jezus Christus, een geroepen apostel, afgezonderd tot het Evangelie van God,
2 Hetwelk Hij te voren beloofd had door Zijn profeten, in de heilige Schriften.
3 Van Zijn Zoon, Die geworden is uit het zaad van David, naar het vlees;
4 Die krachtelijk bewezen is te zijn de Zoon van God, naar den Geest der heiligmaking, uit de opstanding der doden namelijk Jezus Christus, onzen Heere:
5 Door Welken wij hebben ontvangen genade en het apostelschap, tot gehoorzaamheid des geloofs onder al de heidenen, voor Zijn Naam;
6 Onder welken gij ook zijt, geroepenen van Jezus Christus!
7 Allen, die te Rome zijt, geliefden Gods, en geroepen heiligen, genade zij u, en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
8 Eerstelijk dank ik mijn God door Jezus Christus over u allen, dat uw geloof verkondigd wordt in de gehele wereld.
9 Want God is mijn Getuige, Welken ik diene in mijn geest, in het Evangelie Zijns Zoons, hoe ik zonder nalaten uwer gedenke;
10 Allen tijd in mijn gebeden biddende, of mogelijk mij nog te eniger tijd goede gelegenheid gegeven wierd, door den wil van God, om tot ulieden te komen.
11 Want ik verlang om u te zien, opdat ik u enige geestelijke gave mocht mededelen, ten einde gij versterkt zoudt worden;
12 Dat is, om mede vertroost te worden onder u, door het onderlinge geloof, zo het uwe als het mijne.
13 Doch ik wil niet, dat u onbekend zij, broeders, dat ik menigmaal voorgenomen heb tot u te komen en ben tot nog toe verhinderd geweest, opdat ik ook onder u enige vrucht zou hebben, gelijk als ook onder de andere heidenen.
14 Beiden Grieken en Barbaren, beiden wijzen en onwijzen ben ik een schuldenaar.
15 Alzo hetgeen in mij is, dat is volvaardig, om u ook, die te Rome zijt, het Evangelie te verkondigen.
16 Want ik schaam mij des Evangelies van Christus niet; want het is een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk, die gelooft, eerst den Jood, en ook den Griek.
17 Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelve geopenbaard uit geloof tot geloof; gelijk geschreven is: Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven.
18 Want de toorn Gods wordt geopenbaard van den hemel over alle goddeloosheid, en ongerechtigheid der mensen, als die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden.
19 Overmits hetgeen van God kennelijk is, in hen openbaar is; want God heeft het hun geopenbaard.
20 Want Zijn onzienlijke dingen worden, van de schepping der wereld aan, uit de schepselen verstaan en doorzien, beide Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid, opdat zij niet te verontschuldigen zouden zijn.
21 Omdat zij, God kennende, Hem als God niet hebben verheerlijkt of gedankt; maar zijn verijdeld geworden in hun overleggingen en hun onverstandig hart is verduisterd geworden;
22 Zich uitgevende voor wijzen, zijn zij dwaas geworden;
23 En hebben de heerlijkheid des onverderfelijken Gods veranderd in de gelijkenis eens beelds van een verderfelijk mens, en van gevogelte, en van viervoetige en kruipende gedierten.

24 Daarom heeft God hen ook overgegeven in de begeerlijkheden hunner harten tot onreinigheid, om hun lichamen onder elkander te onteren;
25 Als die de waarheid Gods veranderd hebben in de leugen, en het schepsel geeerd en gediend hebben boven den Schepper, Die te prijzen is in der eeuwigheid, amen.
26 Daarom heeft God hen overgegeven tot oneerlijke bewegingen; want ook hun vrouwen hebben het natuurlijk gebruik veranderd in het gebruik tegen nature;
27 En insgelijks ook de mannen, nalatende het natuurlijk gebruik der vrouw, zijn verhit geworden in hun lust tegen elkander, mannen met mannen schandelijkheid bedrijvende, en de vergelding van hun dwaling, die daartoe behoorde, in zichzelven ontvangende.
28 En gelijk het hun niet goed gedacht heeft God in erkentenis te houden, zo heeft God hen overgegeven in een verkeerden zin, om te doen dingen, die niet betamen;
29 Vervuld zijnde met alle ongerechtigheid, hoererij, boosheid, gierigheid, kwaadheid, vol van nijdigheid, moord, twist, bedrog, kwaadaardigheid;
30 Oorblazers, achterklappers, haters Gods, smaders, hovaardigen, laatdunkenden, vinders van kwade dingen, den ouderen ongehoorzaam;
31 Onverstandigen, verbondbrekers, zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijken, onbarmhartigen;
32 Dewelken, daar zij het recht Gods weten, namelijk, dat degenen, die zulke dingen doen, des doods waardig zijn niet alleen dezelve doen, maar ook mede een welgevallen hebben in degenen, die ze doen.

In dit hoofdstuk merken wij op

I. De voorrede en inleiding tot den gehelen brief (1-16),

II. Ene beschrijving van den betreurenswaardigen toestand van de heidenwereld, waarmee het bewijs begint van het leerstuk der rechtvaardigmaking door het geloof, hier in vers 17 genoemd. Het eerste deel is overeenkomstig den toenmaligen vorm van den aanvang van een brief, maar met zeer uitnemende en heerlijke uitdrukkingen verrijkt.

Romeinen 1:1-7

In deze afdeling hebben wij:

I. Den persoon die den brief schrijft, vers 1, Paulus, een dienstknecht van Jezus Christus: dit is zijn eretitel, waarop hij zich beroemt: niet gelijk de Joodse leraars: Rabbi! Rabbi! maar een dienstknecht, een van de meer bijzondere lijfbedienden, een huisverzorger. Een geroepen apostel. Sommigen menen dat hij zinspeelt op zijn ouden naam Saul, die betekent: een geroepene, een naar wie gevraagd is. Christus zocht hem om hem tot apostel te maken Handelingen 9:15. Hij grondt hier zijn gezag op zijn roeping, hij ging niet, gelijk de valse apostelen uit zonder zending, klêtos apostolos, een geroepen apostel, dat is de naam bij welken hij liefst genoemd wordt, ofschoon hij erkent het niet waard te zijn, 1 Corinthiërs 15:9.

Afgezonderd tot het Evangelie van God. De Farizeeën waren beroemd om hun afzondering en waren daarnaar genoemd, omdat zij zich afzonderden om de wet te onderzoeken, en zij konden genoemd worden aphoris menoi eis ton nomon. Zo iemand was Paulus geweest, maar thans had hij een ander voorwerp van onderzoek, hij was hij aphoris menos eis to Evangelion, een Farizeeër van het Evangelie, afgezonderd naar het welbehagen Gods, Galaten 1:15, afgezonderd van zijner moeders lijf aan, door onmiddellijke leiding des Geestes en door middellijke ordening overeenkomstig die leiding, Handelingen 13:2, 3, door toewijding van zich zelven aan dat werk. Hij was geheel en al gewijd aan het Evangelie God, het Evangelie waarvan God de werkmeester is, en waarvan oorsprong en werking goddelijk en hemels zijn.

II. Na het Evangelie van God genoemd te hebben, geeft hij in een uitweiding ons er een algemene schets van.

1. Van zijn oudheid. Het werd tevoren beloofd, vers 2, het was geen pas-ontstaan leerstuk, maar het was vanouds reeds meegedeeld in de beloften en voorzeggingen van het Oude Testament, welke alle eenparig zich richtten naar het Evangelie, als morgenstralen die de Zon der gerechtigheid voorafgingen, en dat niet alleen mondeling maar ook in de Schriften.

2. Van zijn onderwerp. Het betreft Christus, vers 3, 4. De profeten en apostelen leggen allen getuigenis van Hem af, Hij is de ware schat, in den akker der Schriften verborgen. Merk op: wanneer Paulus Christus noemt hoe hij al diens namen en titels opeenstapelt: Jezus Christus onze Heere. Hij heeft er een welgevallen in over Hem te spreken en zodra hij Hem genoemd heeft kan hij niet voortgaan over Hem te spreken zonder enige uitdrukking van liefde en eer, gelijk hier, waar hij ons in den enen persoon Zijn twee onderscheiden naturen aantoont.

A. Zijn menselijke natuur. Die geworden is uit het zaad van David, vers 3, dat is: geboren uit de maagd Maria, die uit den huize David's was, Lukas 1:27, evenals Jozef, Zijn onderstelde vader, Lukas 2:27. David wordt hier genoemd, ter oorzake van de bepaalde beloften aan hem gedaan ten opzichte van den Messias, voornamelijk Zijn koninklijke bediening, 2 Samuel 7:12, Psalm 132:11, vergeleken met Lukas 1:32, 33.

B. Zijn goddelijke natuur: Die krachtelijk bewezen is te zijn de Zoon van God, vers 4, de Zoon van God door eeuwige generatie, of, zoals het hier is uitgedrukt: naar den Geest der heiligmaking. Naar

het vlees, dat is Zijn menselijke natuur, was Hij het zaad van David, maar naar den Geest der heiligmaking, dat is Zijn goddelijke natuur, is Hij de Zoon van God (gelijk Hij gezegd wordt te zijn levend gemaakt door den Geest:1 Petrus 3:18, verg. 2 Corinthiërs 13:4). Het grote bewijs daarvan is Zijn opstanding uit de doden, dat is het onloochenbaar en afdoend bewijs. Het teken van Jona den profeet, de opstanding van Christus, was bedoeld als het laatste bewijs, Mattheus 12:39. Die daardoor niet overtuigd werd, zou door niets overtuigd worden. Wij hebben hier dus een samenvatting van de leer des Evangelies betreffende de beide naturen van Christus in een persoon.

3. De gevolgen daarvan, vers 5. Door welken, dat is: door Christus, geopenbaard en kenbaar gemaakt door het Evangelie, wij (Paulus en de overige dienaren), hebben ontvangen genade en het apostelschap, dat is: de gunst van tot apostelen geroepen te zijn, Efeziërs 3:8. De apostelen waren gemaakt tot een schouwspel voor de wereld, leidden een leven van ontbering, moeite en gevaar, werden állen daggedood, maar Paulus acht het apostelschap een gunst. Wij mogen het evenzo terecht een grote gunst achten, wanneer wij tot enig werk in den dienst van God gebruikt worden, welke moeilijkheden of gevaren wij daarin ook ontmoeten. Dat apostelschap was ontvangen tot gehoorzaamheid des geloofs, dat is, om de mensen tot gehoorzaamheid te brengen, gelijk Christus zo hebben Zijn dienaren ontvangen om te kunnen geven. Paulus bracht deze gehoorzaamheid onder al de heidenen, want hij was de apostel der heidenen, Hoofdstuk 11:13. Merk op de beschrijving, die hier van het Christendom gegeven wordt, het is gehoorzaamheid des geloofs. Het bestaat niet in verstandelijke kennis of in bloot toestemmen, nog veel minder in twistige samensprekingen, maar in gehoorzaamheid. Deze gehoorzaamheid des geloofs beantwoordt aan de wet des geloofs, die in Hoofdstuk 3:27 vermeld wordt. De handeling des geloofs is de gehoorzaamheid van het verstaan van God die zich openbaart, en het gevolg daarvan is de gehoorzaamheid van den wil aan God die gebiedt. Ten einde het misbruik te voorkomen, dat gemaakt kan worden van het leerstuk der rechtvaardigmaking door het geloof zonder de werken der wet, dat hij in het vervolg van dezen brief zal verklaren, spreekt hij hier van het Christendom als van een gehoorzaamheid. Christus heeft een juk.

Onder welken gij ook zijt, vers 6. Hierin staat gij, Romeinen, gelijk met andere heidense volken, die minder beroemd of weelderig zijn, gij zijt allen een in Christus. De Evangelische zaligheid is een algemene zaligheid, Judas 3.

Geroepenen van Jezus Christus, die allen, en alleen die, worden gebracht tot een gehoorzaamheid des geloofs, die daadwerkelijk geroepenen van Jezus Christus zijn.

III. De personen, aan wie de brief gericht is, vers 7. Allen, die te Rome zijt, geliefden Gods, geroepen heiligen. Dat is, aan alle belijdende Christenen, die in Rome waren, om ‘t even of zij oorspronkelijk Joden of heidenen waren, hoog of laag, vrij of in banden, geleerd of ongeleerd. Rijken en armen ontmoeten elkaar in Christus Jezus. Hier is:

1. Het voorrecht der Christenen. Zij zijn geliefden Gods, zij zijn leden van het lichaam dat geliefd is, dat is Gods Hephzibah, in hetwelk al Zijn lust is. Wij spreken van de liefde Gods in Zijn goedheid en zegeningen, en zo heeft Hij een algemene liefde voor de mensheid en een bijzondere liefde voor alle ware gelovigen, en daartussen ligt een 1iefde die Hij het lichaam der Christenheid, de zichtbare Kerk, toedraagt.

2. De plicht der Christenen. Die is: heilig te zijn, want daartoe zijn zij geroepen, geroepen heiligen, geroepen tot zaligheid door heiligmaking. Heiligen, en alleen heiligen, worden door God bemind met een bijzondere liefde.

Klêtois hagiois, den geroepen heiligen, heiligen in belijdenis, het zou goed zijn indien alle geroepen heiligen waarlijk heiligen waren. Zij die geroepen heiligen zijn moeten zich benaarstigen om aan dien naam te beantwoorden, anders, ofschoon het een eer en een voorrecht is, zal het van weinig nut zijn in den groten dag, geroepen heiligen te zijn wanneer wij niet in werkelijkheid heiligen zijn.

IV. De apostolische zegenbede, vers 7. Genade zij u en vrede. Dit is een van de kentekenen in elke brief, en het heeft niet slechts de kracht van een goeden wens maar het gezag van een zegening. De priesters onder de wet moesten het volk zegenen, en dat moeten ook de dienaren des Evangelies doen, in den naam des Heeren. Merk in deze gewone zegenbede op:

1. De gunsten, die begeerd worden: Genade en vrede. De Oud-Testamentische begroeting was: Vrede zij met u, maar nu gaat genade vooraf-genade, dat is de gunst van God jegens ons of het werk Gods in ons, die is nodig voor het verkrijgen van waren vrede. Alle Evangelische zegeningen zijn vervat in deze beide: genade en vrede. Vrede, dat is alles goeds, vrede met God, vrede in uw eigen geweten, vrede met allen die rondom u zijn, al die vrede gegrond in genade.

2. De bron van al deze zegeningen. Van God onzen Vader en den Heere Jezus Christus. Alle goed komt van:

A. God als een Vader, Hij heeft zich in die betrekking tot ons gesteld om onze wensen en verwachtingen te doen ontwaken en aan te moedigen, ons wordt geleerd Hem, wanneer wij komen om genade en vrede, onzen Vader te noemen.

B. Den Heere Jezus Christus, als Middelaar en als de grote schatbewaarder, uitdeler en gever van deze zegeningen. Wij krijgen ze uit Zijne volheid: vrede uit de volheid van Zijne verdiensten en genade uit de volheid van Zijn Geest.

Romeinen 1:8-15

Wij kunnen hier opmerken:

I. Zijne dankzegging voor hen, vers 8. Eerstelijk dank ik mijnen God. Het is goed alle dingen te beginnen met dankzegging aan God, dankzegging te maken tot de alfa en omega van elk lied, in alles God te danken.- Mijnen God. Hij zegt dit met vreugde en triomf. In al onze dankzegging is het goed op God te zien als onzen God, dat maakt alle barmhartigheid zoet, wanneer wij van God kunnen zeggen: "Hij is mijn Verbondsgod." DoorJezus Christus. Al onze deugden en verrichtingen zijn Gode welbehaaglijk alleen door Jezus Christus, onze dankzeggingen zowel als onze gebeden. Over u allen. Wij moeten onze liefde voor onze vrienden openbaren niet alleen door voor hen te bidden, maar ook door God voor hen te danken. God moet de heerlijkheid ontvangen voor al den troost, dien wij van onze vrienden hebben, want elk schepsel is voor ons datgene, en niet meer, hetwelk God het voor ons doet zijn. Met velen van deze Romeinen was Paulus niet persoonlijk bekend, en toch kon hij zich hartelijk verheugen over hun genadegaven en deugden. Toen sommigen van de Romeinse Christenen hem ontmoetten, Handelingen 28:15, dankte hij God over hen en greep moed, maar hier strekt zijn algemene liefde zich verder uit, en hij dankt God over hen allen, niet alleen over diegenen onder hen, die zijn helpers in Christus waren en die veel voor hem deden (van dezen spreekt hij Hoofdstuk 16:3, 6), maar over hen allen. Dat uw geloof verkondigd wordt. Paulus reisde heen en weer van plaats tot plaats, en waar hij ook kwam, daar hoorde hij met lof spreken over de Christenen te Rome. Hij vermeldt dit niet om hen hoogmoedig te maken, maar om hen aan te sporen meer en meer te beantwoorden aan de goede verwachting, die men algemeen van hen heeft. Hoe gunstiger naam iemand in godsdienstige zaken heeft, des te meer moet hij zorg dragen dien te bewaren, want een weinig dwaasheid doet een man stinken, die kostelijk is van wijsheid en eer, Prediker 10:1. In de gehele wereld, dat is: het Romeinse keizerrijk. De Christenen uit Rome waren, door het bevelschrift van Claudius, die alle Joden uit Rome verbande, door het gehele rijk verspreid, maar nu teruggekeerd, en hadden, naar het schijnt, overal waar zij geweest waren, in alle gemeenten een goeden naam verkregen. Dat was een der goede gevolgen van hun verdrukking, indien zij niet vervolgd geweest waren, zouden zij zo gunstig niet bekend geworden zijn. Dat was inderdaad een goede naam, een naam voor goede dingen bij God en bij alle gelovigen. Gelijk de opzieners uit die dagen en gelijk de oude Bijbel- heiligen hadden deze Romeinen door hun geloof getuigenis bekomen, Hebreeën 11:2. Het is zeer begeerlijk beroemd te zijn om ons geloof. Het geloof van de Romeinse Christenen werd zo gunstig besproken, niet alleen omdat het uitnemend was in zichzelf, maar ook omdat het voortreffelijk en merkwaardig was door de omstandigheden. Rome was een stad op een berg, ieder lette op hetgeen daar geschiedde. Zij, op wie veler ogen gevestigd zijn, moeten zorg dragen onberispelijk te wandelen, want al wat zij doen, hetzij goed of kwaad, wordt algemeen besproken. De gemeente van Rome was toen zeer bloeiend, maar hoe is in later tijd het goud verdonkerd! Hoe is het fijne goud verduisterd geworden! Rome is niet meer wat zij geweest is. Zij was toen voorgesteld als een reine maagd aan Christus, en was uitnemend in haar schoonheid, maar zij heeft sindsdien trouwlooslijk gehandeld, is ontaard geworden en heeft vreemdelingen omhelsd, zodat deze brief aan de Romeinen nu een brief tegen de Romeinen is. Zij heeft thans slechts weinig reden om zich op haar eerste verleden te beroemen.

II. Zijn gebed voor haar, vers 9. Ofschoon Rome een beroemde bloeiende gemeente was, had zij toch nodig dat er voor haar gebeden werd, zij had het nog niet gegrepen! Paulus vermeldt dit als een bewijs van zijn liefde voor haar. Een van de grootste bewijzen van liefde, soms het enige bewijs

waartoe wij instaat zijn, is hen door onze gebeden aanbevelen in de liefde en barmhartigheid van God. Uit Paulus' voorbeeld kunnen wij hier leren:

1. Aanhouden in gebed. Zonder nalaten, allen tijd. Hij nam zelf de voorschriften in acht, die hij anderen gaf, Efeziërs 6:18, 1 Thessalonicenzen 5:17. Niet in dien zin dat Paulus nooit iets anders deed dan bidden, maar hij hield zijn gezette tijden voor de beoefening van dezen plicht, en dat zeer dikwijls en zonder ze te verwaarlozen.

2. Liefde in het gebed. Ik gedenk uwer. Ofschoon hij niet persoonlijk met hen bekend was en geen belang bij hen had, bad hij toch voor hen, niet alleen voor alle heiligen in het algemeen, maar hij maakte uitdrukkelijk melding van hen. Het is niet ongeschikt soms in onze gebeden voor bijzondere gemeenten en plaatsen hare behoeften bepaald te noemen, niet om ze God bekend te maken, maar om ons zelven op te wekken. Wellicht hebben wij den meesten troost van vrienden voor welken wij het meest bidden. Ten opzichte hiervan beroept hij zich plechtig op den Kenner der harten: Want God is mijn getuige. Deze verzekering geeft hij in een belangrijk geval, dat alleen aan God en aan zijn eigen hart bekend was. Het is zeer troostrijk wanneer wij vrijmoedigheid kunnen hebben om God tot getuige aan te roepen van onze oprechtheid en volharding in de beoefening van onzen plicht. God is met name de getuige van onze stille gebeden, van hun inhoud, van de wijze waarop zij opgezonden worden, want onze Vader ziet in het verborgene, Mattheus 6:6. God welken ik diene in mijnen geest. Zij die God dienen in hunnen geest, mogen met nederig vertrouwen zich op Hem beroepen, huichelaars, die het bij de uitwendige beoefening laten, kunnen dat niet doen. Zijn bijzondere gebed, onder veel andere dingen die hij voor hen begeerde, was dat hij gelegenheid mocht krijgen om hen te bezoeken, vers 10. Of mogelijk nog ter eniger tijd mij goede gelegenheid gegeven werd door den wil van God om tot u te komen. Voor alles, wat wij ten opzichte van enig schepsel begeren, moeten wij ons in het gebed tot God wenden, want onze tijden zijn in Zijne hand, en al onze wegen worden door Hem beschikt. De uitdrukkingen, hier door Paulus gebruikt, tonen aan dat hij zeer begerig was naar zulk een gelegenheid: of mogelijk nog te eniger tijd, hij was daarin sedert lang en dikwijls teleurgesteld, en nu onderwierp hij het aan den wil der Voorzienigheid, goede gelegenheid door den wil van God. Bij al onze voornemens zowel als bij al onze begeerten, moeten wij steeds gedachtig zijn aan het: indien de Heere wil, Jakobus 4:15. Onze reizen zijn al of niet voorspoedig, al of niet gemakkelijk, alleen naar den wil van God.

III. Zijn grote begeerte om hen te zien, met de redenen daarvoor, vers 11-15. Hij had zoveel van hen gehoord dat hij zeer verlangde persoonlijk met hen in kennis te komen. Voor getrouwe dienaren zijn vruchtdragende Christenen even grote vreugde als dorre belijders hun verdriet zijn. Derhalve had hij het menigmaal voorgenomen, maar was totnogtoe verhinderd, vers 13, want de mens wikt, maar God beschikt. Andere belangen hadden hem verhinderd tot hen te reizen, onder anderen zijn zorg voor andere gemeenten, wier belangen dringend waren, want Paulus was gewoon het eerst te doen hetgeen het nuttigst en niet hetgeen het aangenaamst was, -want anders zou hij naar Rome gegaan zijn. Een goed voorbeeld voor de dienaren, die niet hun eigen gezindheid, maar de noodzakelijkheid van hun werk voor de gemeenten moeten raadplegen. Paulus verlangde deze Romeinen te bezoeken, vers 11.

1. Om hen te stichten, opdat ik u enige geestelijke gave mocht mededelen. Hij ontving om mede te delen. Nooit was enige moederborst zo begerig om het dorstende kindeken te zogen, als Paulus hoofd en hart waren om geestelijke gaven mede te delen, dat is: om te prediken. Een goede leerrede

is een goede gave, want zij is een geestelijke gave. Ten einde gij versterkt zoudt worden. Nadat hij hun bloei gunstig vermeld heeft, geeft hij hier zijne begeerte naar hun versterking te kennen, dat zij even voorspoedig benedenwaarts wortel mogen schieten als opwaarts vruchten dragen. De beste heiligen zolang zij in zulk een beweeglijke wereld zijn als deze, hebben er behoefte aan meer en meer versterkt te worden, en geestelijke gaven zijn bepaald bestemd voor die versterking.

2. Om zelf vertroost te worden, vers 12. Wat hij gehoord had van hun toenemen in de genade, had hem zo verblijd dat hij behoefte gevoelde er meer van te vernemen. Paulus kon vertroosting vinden in den arbeid van andere dienaren. Door het onderling geloof, zo het uwe als het mijne, dat is: ons gemeenschappelijk geloof en onze gemeenschappelijke getrouwheid. Het is zeer troostrijk wanneer er wederkerig vertrouwen bestaat tussen dienaren en gemeente, zij vertrouwen hem als een getrouw dienaar en hij vertrouwt hen als een getrouwe gemeente. Of: het wederkerig werk des geloofs, dat is de liefde, zij verheugen zich in de uitdrukkingen van elkanders liefde, of in de mededelingen van elkanders geloof. Het is zeer verkwikkend voor Christenen elkaar deelgenoten te maken van hun geestelijke inzichten, zij worden daardoor verscherpt, gelijk men ijzer met ijzer scherpt. Opdat ik ook onder u enige vrucht zou hebben, vers 13. Hun stichting zou hem tot voordeel zijn, ze zou vrucht dragen in zijn voordeel. Paulus was met het hart bij zijn werk, als iemand die geloofde dat hoe meer goed hij deed, des te groter zou zijne beloning zijn.

3. Om zijne roeping te vervullen als apostel der heidenen, vers 14 :Ik ben een schuldenaar.

A. Hetgeen hij ontvangen had maakte hem tot schuldenaar, want zijn talenten waren hem toevertrouwd om daarmee handel te drijven tot eer zijns Meesters. Wij moeten er aan denken wanneer wij grote dingen najagen, dat al wat wij ontvangen ons verplichtingen op1egt, wij zijn slechts rentmeesters van de goederen onzes Heeren.

B. Zijn bediening maakte hem tot schuldenaar. Hij was schuldenaar omdat hij apostel was, hij was geroepen en uitgezonden tot het werk, en had zich verbonden om het te behartigen. Paulus had zijn talent gebruikt en gearbeid in den dienst, en meer goed gedaan dan iemand anders, en toch, daarop lettende, noemt hij zich zelven een schuldenaar, want wanneer wij alles gedaan hebben, dat ons opgelegd was, zijn wij toch slechts onnutte dienstknechten. Een schuldenaar, beiden Grieken en barbaren, dat is, gelijk de volgende woorden aantonen: beiden wijzen en onwijzen. De Grieken meenden dat zij alleen wijsheid bezaten en zagen op de overige mensen als op barbaren neer in vergelijking met hen, want die waren niet zo beschaafd en ontwikkeld als zij. Welnu, Paulus was beiden een schuldenaar, hij hield zich zelven verplicht den een zowel als den ander zoveel goed te doen als hem mogelijk was. Derhalve vinden wij hem overal bezig met het kwijten van zijn schuld, zowel predikende als schrijvende, goeddoende aan Grieken en aan barbaren, en zijn woorden kiezende naar hun bekwaamheid om ze te begrijpen. Ge zult onderscheid vinden tussen zijn rede te Lystre voor de eenvoudige Lykoniërs, Handelingen 14:15 v.v., en die te Athene, voor de beschaafde wijsgeren, Handelingen 17:22 v.v. Hij bediende beiden als schuldenaar, gevende een ieder hunner wat hem toekwam. Ofschoon hij een eenvoudig prediker was, sprak hij, als schuldenaar aan de wijzen, wijsheid voor de volmaakten, 1 Corinthiërs 2:6. Om die reden was hij bereid zodra de gelegenheid zich daartoe voordeed, hun die te Rome waren, het Evangelie te verkondigen, vers 15. Ofschoon dat een bekende plaats was, waar hij aan veel gevaren zou blootstaan en waar het Christendom met veel moeilijkheden te worstelen had, was Paulus bereid zich te Rome te wagen, indien hij daartoe geroepen werd. Ik ben volvaardig, hetgeen in mij is dat is

volvaardig, prothumon. Het woord betekent grote bereidheid des geestes, en hij verlangde er zeer naar. Wat hij deed, geschiedde niet uit eerbejag, maar met een volvaardig gemoed. Het is voortreffelijk gereed te zijn om alle moeilijkheden het hoofd te bieden ten einde goed te doen of te verkrijgen.

Romeinen 1:16-18

Paulus begint hier een uitgebreide behandeling van de rechtvaardigmaking, in het tweede deel van dit hoofdstuk geeft hij zijne stelling en laat daarop, om die te bewijzen ene beschrijving volgen van den betreurenswaardigen toestand van de heidenwereld. Zijn overgang daartoe is zeer schoon en redekunstig. Hij was volvaardig om het Evangelie te Rome te verkondigen, ofschoon dat een plaats was waar het Evangelie vertreden werd door hen die zich wijzen noemden, want, zegt hij, ik schaam mij niet voor het Evangelie van Christus, vers 16. Er is veel in het Evangelie, dat een man als Paulus in verzoeking brengen kon, zich er voor te schamen, voornamelijk dat Hij, wiens Evangelie het is, een kruiseling was, dat de leer van dat Evangelie zeer eenvoudig was en weinig had waardoor het geschikt was om aan geleerden ter behandeling gegeven te worden, dat de belijders gering en veracht waren en overal tegengesproken werden, maar toch was Paulus er niet beschaamd voor het te belijden. Hij is waarlijk een Christen, die er zich niet voor schaamt en het ook geen schande aandoet. De reden voor deze vrijmoedige belijdenis, ontleend aan den aard en de voortreffelijkheid van het Evangelie, is de aanvang van zijn behandeling.

I. De voorstelling, vers 16, 17. De voortreffelijkheid van het Evangelie ligt in hetgeen het ons openbaart.

1. Het doel is de zaligheid van hen die er in geloven. Het is ene kracht Gods tot zaligheid. Paulus schaamt zich voor het Evangelie niet, hoe gering en verachtelijk het zich ook moge voordoen voor het vleselijk oog, want de kracht Gods werkt er door de zaligheid van allen die geloven, het wijst ons den weg der zaligheid, Handelingen 16:17, en het is de grote vrijbrief waardoor de zaligheid ons toegezegd en geschonken is. Maar:

A. Het is door de kracht Gods, zonder die kracht is het Evangelie slechts een dode letter, de openbaring van het Evangelie is de openbaring van den arm des Heeren, Jesaja 53:1, gelijk er kracht was bij het woord van Christus om gezond te maken.

B. Het is voor hen, en voor hen alleen, die geloven. Het geloof geeft ons deel aan de zaligmaking des Evangelies, voor wie niet geloven is die verborgen. Het toebereide geneesmiddel zal den lijder niet redden indien hij het niet gebruikt. -Eerst den Jood. Zowel door Christus als door Zijne apostelen werd het eerst het aanbod gedaan aan de verloren scha- en van het huis Israël's. U eerst, Handelingen 3:26, maar na hun weigering keerden de apostelen zich tot de heidenen, Handelingen 13:46. Joden en heidenen staan nu gelijk, beiden even ellendig zonder Zaligmaker, en beiden even welkom voor den Zaligmaker, Colossenzen 3:11. Zulk een leer was verrassend voor de Joden, die totnogtoe het uitverkoren volk geweest waren en vol toorn op de heidenwereld neerzagen, maar de langverwachte Messias toont te zijn een licht tot verlichting der heidenen, zo goed als de heerlijkheid van Zijn volk Israël.

2. De rechtvaardigmaking der gelovigen als de weg, vers 17. Want in hetzelve, dat is in dit Evangelie, waarop Paulus zo roemt: wordt de rechtvaardigheid Gods geopenbaard. Onze ellende en ondergang zijn het gevolg, het voortbrengsel van onze onreinheid, dus hetgeen ons den weg tot zaligheid zal tonen moet noodzakelijk de weg tot rechtvaardigmaking zijn, en dat is met het Evangelie het geval. Het Evangelie leert ons ene rechtvaardigheid kennen. Omdat God een rechtvaardig en heilig God is en wij schuldige zondaren zijn, is het noodzakelijk dat wij ene

rechtvaardigheid bezitten, waarin wij voor Hem kunnen verschijnen. En, geloofd zij God, er is zulk een rechtvaardigheid aangebracht in vorst Messias, Daniël 9:24, en geopenbaard in het Evangelie, een rechtvaardigheid, een genadig middel van verzoening en aanneming, niettegenstaande de schuld van onze zonden. Deze evangelische rechtvaardigheid:

A. Wordt genoemd de rechtvaardigheid Gods, zij werd door God aangewezen, door God goedgekeurd en aangenomen. Zij wordt zo genoemd om alle voorwendsel af te snijden voor ene rechtvaardigheid, die het gevolg van onze eigen werken en verdiensten zou zijn. Zij is de rechtvaardigheid van Christus, die God is, en spruit voort uit ene voldoening van oneindige waarde.

B. Zij wordt gezegd te zijn uit geloof tot geloof, dat is, volgens sommigen, uit het geloof (de trouw) van den zich openbarenden God tot het geloof van den ontvangenden mens, of volgens anderen, uit het geloof van afhankelijkheid van God en onmiddellijken omgang met Hem, gelijk Adam voor den val, tot het geloof van afhankelijkheid van een Middelaar, waardoor men met God in betrekking komt. Uit het eerste geloof, waardoor wij in een gerechtvaardigden staat worden geplaatst, tot het latere geloof, waardoor wij leven en in dien staat blijven. En het geloof, dat ons rechtvaardigt, is niet anders dan het aannemen van Christus als onzen Zaligmaker, waardoor wij ware Christenen worden, overeenkomstig den inhoud van het verbond des doops, uit het geloof, dat ons in Christus inent tot het geloof dat uit Hem als den wortel kracht trekt. Dat alles is begrepen in de volgende woorden: De rechtvaardige zal uit het geloof leven. Rechtvaardig door het geloof, dus het geloof rechtvaardigt ons, leven door het geloof, derhalve het geloof onderhoudt ons, en daarom is er ene rechtvaardigheid uit geloof tot geloof. Het geloof is alles in alles, zowel in den aanvang als in het vervolg van het Christelijk leven. Het is niet uit geloof tot de werken, alsof het geloof ons plaatste in een staat van rechtvaardigheid, en daarna de werken ons daarin bewaarden en onderhielden, maar het is voortdurend uit geloof tot geloof, gelijk in 2 Corinthiërs 3:18 :van heerlijkheid tot heerlijkheid. Het is een toenemend, voortdurend, doordringend geloof, geloof dat voorwaarts gaat en grond wint op ongeloof. Om aan te tonen dat dit geen nieuw, pas-gevormd leerstuk is, haalt hij die beroemde plaats uit het Oude Testament aan, zo dikwijls genoemd in het Nieuwe, Habakuk 2:4 : De rechtvaardige zal door het geloof leven. Zijnde gerechtvaardigd door het geloof zal hij door het geloof leven, beide het leven van genade en dat van heerlijkheid. De profeet heeft zich daar op zijn wachttoren gesteld, in afwachting van enige buitengewone ontdekkingen, vers 1. En de ontdekking was de zekerheid der verschijning van den beloofden Messias, in de volheid des tijds, niettegenstaande enig schijnbaar uitstel. Dit wordt het gezicht genoemd, ter wille van de voortreffelijkheid, zoals het elders de belofte heet, en gedurende den tijd dat het aanstaande is, zowel nadat het vervuld is, zal de rechtvaardige door het geloof leven. Zo is de evangelische rechtvaardigheid uit geloof tot geloof-uit het Oud-Testamentische geloof in een Christus die komen zou tot het Nieuw-Testamentische geloof in een Christus die reeds gekomen is.

II. Het bewijs van deze stelling, dat beide Joden en Heidenen behoefte hebben aan ene rechtvaardigheid, waarin zij voor God kunnen verschijnen, en dat zomin de een als de ander iets in zich zelven heeft om op te pleiten. Rechtvaardigmaking moet komen hetzij door geloof hetzij door de werken. Door de werken kan het niet, hetgeen hij in den brede bewijst door een beschrijving der werken beiden van Joden en Heidenen, en daaruit besluit hij dat het door het geloof geschieden moet, Hoofdstuk 3:20, 28. Als een bekwaam heelmeester onderzoekt de apostel de wonde, alvorens er den pleister op te leggen, hij tracht eerst te overtuigen van zonde en ellende en wijst daarna den weg ter verlossing aan. Daardoor wordt het Evangelie des te meer welkom. Wij moeten

eerst zien dat de rechtvaardigheid van God ons veroordeelt en dan zal de rechtvaardigheid van den rechtvaardig makenden God verschijnen als aller aanneming waardig. In het algemeen, vers 18 :de toorn Gods wordt geopenbaard. Het licht der natuur en het licht der wet openbaren den toorn Gods over zonde tot zonde. Het is gezegend voor ons dat het Evangelie de rechtvaardig makende rechtvaardigheid Gods openbaart uit geloof tot geloof. De tegenstelling ligt voor de hand. Zij is:

1. De zondigheid van den mens wordt beschreven, saamgevat onder twee hoofden: godloosheid en ongerechtigheid. Godloosheid tegen de eerste tafel der wet, ongerechtigheid tegen de tweede tafel.

2. De oorzaak van deze zondigheid is: zij houden de waarheid in ongerechtigheid ten onder. Zij hadden sommige algemene begrippen, sommige denkbeelden over het wezen Gods en het onderscheid tussen goed en kwaad, maar zij hielden die ten onder in ongerechtigheid, dat is: zij kenden en beleden die terwijl zij voortgingen in hun boze wegen. Zij hielden de waarheid als een overwonnene, als een gevangene, die geen invloed op hen mocht uitoefenen zoals zij anders zou gedaan hebben. Een ongerechtig, godloos hart is gelijk een kerker, waarin menige goede waarheid wordt gevangen gehouden en begraven. Het voorbeeld der gezonde woorden in geloof en liefde te houden is de wortel van allen godsdienst, 2 Timotheus 1:13, maar de waarheid onderhouden in ongerechtigheid is de wortel van alle zonden.

3. Het ongenoegen van God daarover. De toorn Gods wordt geopenbaard van den hemel, niet alleen door het geschreven Woord, dat door de inspiratie des Geestes werd gegeven, dát hadden de heidenen niet, maar in de voorzienigheid Gods, in Zijn oordelen aan de zondaren voltrokken, die niet zo vanzelf komen, of bij toeval geschieden, en niet aan tweede oorzaken toegeschreven moeten worden, maar een openbaring van den hemel zijn. Of: de toorn van den hemel wordt geopenbaard, het is niet een toorn van een mens gelijk wij zelven zijn, maar toorn van den hemel, en daarom des te verschrikkelijker en onontkomelijk.

Romeinen 1:19-32

In dit laatste gedeelte van het hoofdstuk past de apostel hetgeen hij gezegd heeft in het bijzonder toe op de heidenwereld, waarbij wij dit opmerken:

I. De middelen en hulpmiddelen, die zij bezaten om tot de kennis van God te komen. Ofschoon zij niet de kennis der wet hadden, die Jakob en Israël bezaten, Psalm 147:20, toch heeft Hij zich aan hen niet onbetuigd gelaten, Handelingen 14:17, opdat zij Hem zouden kennen, vers 19, 20. Merk op:

1. Welke mededelingen zij hadden: Hetgeen van God kennelijk is, dat is in hen openbaar, dat is: er waren zelfs onder hen enigen die de kennis van God hadden, die overtuigd waren van het bestaan van een hoogste Wezen. De wijsbegeerte van Pythagoras, Plato en de Stoïcijnen ontdekte een groot deel van de kennis Gods, zoals overvloedig uit hun geschriften blijkt. Hetgeen kennelijk is, daarmee wordt aangeduid dat er veel is wat wij niet kennen. Het bestaan Gods kan aangenomen worden, maar het kan niet worden begrepen. Door onderzoek kunnen wij Hem niet uitvinden, Job 11:7-9. Het eindige verstand kan een oneindig Wezen niet volkomen kennen, maar, geloofd zij God, er is veel dat gekend worden kan, genoeg om ons tot ons einddoel te geleiden, dat is de verheerlijking en het genieten van Hem, en deze geopenbaarde dingen zijn voor ons en voor onze kinderen, terwijl de verborgen dingen niet nagespeurd mogen worden, Deuteronomium 29:29.

2. Vanwaar zij deze ontdekkingen hadden: God heeft het hun geopenbaard. Deze algemene natuurlijke indrukken, welke zij omtrent God hadden, waren van nature door God zelven in hun harten geplant, want Hij is de Vader der lichten. Het gevoel van een godheid en de eerbied voor een godheid zijn zo diep in de menselijke natuur geworteld, dat sommigen menen, dat dit gevoel veel meer dan de rede den mens van het beest onderscheidt.

3. Door welke wegen en middelen deze onthullingen en denkbeelden, welke zij hadden, werden verbeterd en bevestigd: namelijk door het werk der schepping, vers 20. Want zijne onzienlijke dingen worden, enz.

A. Merk op hetgeen zij kenden. Zijn onzienlijke dingen, beiden zijn eeuwige kracht en goddelijkheid. Ofschoon God nooit een voor de zinnen waarneembaar voorwerp zijn kan, heeft Hij toch zich zelven ontdekt en kenbaar gemaakt door zinnelijke dingen. De kracht en de goddelijkheid van God zijn onzienlijke dingen, en toch worden zij klaarlijk gezien in hun werkingen. Hij werkt in het verborgene Job 23:8, 9, Psalm 139:15, Prediker 11:5, maar openbaart hetgeen Hij wrocht en maakt daarin Zijn kracht en goddelijkheid kenbaar, evenals andere van Zijn eigenschappen, welke het natuurlijk verstand bevat in het denkbeeld van een God. Door het natuurlijk licht konden zij niet komen tot de kennis van de drie personen in de Godheid, ofschoon sommigen menen dat ze daarvan sporen ontdekken in de geschriften van Plato, maar zij kwamen tot de kennis van de Godheid, voor zoveel die nodig was om hen terug te houden van afgoderij. En die kennis was de waarheid, welke zij in ongerechtigheid ten onder hielden.

B. Hoe zij die kenden: Uit de schepselen. Deze konden niet zich zelven gemaakt hebben, evenmin konden ze door toevallige omstandigheden in zulke heerlijke orde en harmonie geplaatst zijn, er moest dus een eerste oorzaak of verstandige schepper bestaan, en die eerste oorzaak kon niets of

niemand anders zijn dan een eeuwige almachtige God, Psalm 19:1, Jesaja 40:26, Handelingen 17:24. De werker wordt uit zijn werken gekend. De verscheidenheid, menigvuldigheid, rangschikking, schoonheid, overeenstemming, verschillende natuur en buitengemene kunstigheid van de schepselen, hun bestemming voor bepaalde doeleinden, en de samenwerking van al de delen voor het welzijn en de schoonheid van het geheel, geven overvloedig bewijzen voor het bestaan van een Schepper en van zijn eeuwige kracht en goddelijkheid. Alzo scheen het licht in de duisternis. En zulks van de schepping der wereld aan. Daarvan kan de bedoeling tweeledig zijn.

a. Die schepping is het middel waardoor deze kennis tot hen komen kon. Om deze waarheid te erkennen, hebben wij de hulp van het werk der schepping. Sommigen menen dat deze ktisis kosmoe, dit schepsel der wereld (zo kan men ook lezen) den mens bedoelt, de ktisis kat'exo chên het merkwaardigste schepsel van de lagere wereld, die in Markus 16:15 ktisis genoemd wordt. De vorm en de samenstelling van het menselijk lichaam, en vooral de heerlijke krachten, bekwaamheden en eigenschappen van den menselijken geest, bewijzen overvloedig dat er een Schepper is, en dat deze God is. Of:

b. Het ziet op het tijdstip der schepping als tijdstip van het ontstaan dier kennis. Zij is zo oud als de schepping der wereld. In dezen zin wordt apo ktiseoos kosmoe gewoonlijk in de Schrift gebruikt. Deze mededelingen betreffende God zijn geen nieuwe ontdekkingen, later opgedaan, maar oude waarheden, die van den beginne bestonden. De weg der kennis van God is een goede oude weg, hij bestond van den beginne. De waarheid is ouder dan de dwaling.

II. Hun grove afgoderij, niettegenstaande God zich op die wijze aan hen kenbaar gemaakt had, wordt hier beschreven vers 21-23, 25. Wij zullen ons niet grotelijks verwonderen over het onvoldoende van deze natuurlijke ontdekkingen om de afgoderij te voorkomen bij de heidenen, wanneer wij ons herinneren hoe geneigd de Joden, die het licht van de Schrift hadden om hen te leiden, tot afgoderij waren, zo ellendig zijn de ontaarde zonen der mensen verward in de strikken der zinnelijkheid. Merk op:

1. De inwendige oorzaak van hun afgoderij, vers 21, 22. Zij zijn daarom zonder verontschuldiging door hetgeen zij van God kenden, en hetgeen zij kenden had hen gemakkelijk kunnen overtuigen dat het hun plicht was Hem en Hem alleen te aanbidden. Ofschoon sommigen groter licht en meer middelen voor kennis hadden dan anderen, hadden zij toch allen genoeg om alle verontschuldiging af te snijden. Maar hun misdaad was:

A. Zij hebben Hem niet als God verheerlijkt. Hun genegenheid jegens Hem, hun eerbied en aanbidding voor Hem hielden geen gelijken tred met hun kennis van Hem. Hem als God verheerlijken is Hem alleen verheerlijken, er kan slechts een Oneindige zijn, maar zij verheerlijkten Hem als zodanig niet, want zij hadden een ontelbare menigte van andere goden. Hem als God verheerlijken is Hem aanbidden met geestelijke aanbidding, maar zij maakten afbeeldingen van Hem. God niet als God verheerlijken is eigenlijk Hem in 't geheel niet verheerlijken, want Hem voor een schepsel houden is niet Hem verheerlijken, maar Hem onteren.

B. Ook hebben zij Hem niet gedankt. Zij waren niet dankbaar voor de gunsten in het algemeen, die zij van God ontvingen (ongevoeligheid voor Gods barmhartigheden ligt op den bodem van al onze zondige afwijkingen van Hem), en zij waren in het bijzonder niet dankbaar voor de kennis, die het

Gode behaagde hun van zich zelven te geven. Zij die de middelen van kennis en genade niet aanwenden, worden terecht ondankbaren genoemd.

C. Maar zij zijn verijdeld geworden in hun overlegging, en tois dialogismois, in hun redeneringen, in hun praktische gevolgtrekkingen. Zij hadden veel kennis van algemene waarheden, vers 19, maar geen doorzicht om die op bijzondere gevallen toe te passen. Of, in hun begrippen van God, van de schepping der wereld, van den oorsprong van het menselijk geslacht en van het hoogste goed, weken zij spoedig van de eenvoudige waarheid af en verloren zich in duizenden ijdele en dwaze wanbegrippen. De verschillende meningen en onderstellingen van de talrijke sekten van wijsgeren omtrent deze dingen waren evenveel dwaze inbeeldingen. Wanneer de waarheid verzaakt wordt, vermenigvuldigen de dwalingen zich tot in het oneindige.

D. En hun onverstandig hart is verduisterd geworden. Het onverstand en de praktische boosheid van hun hart omwolkten en verduisterden hun verstandelijke begaafdheden en vermogens. Niets draagt meer bij tot de verblinding en ver- stomping van het verstand dan de verdorvenheid en ontreiniging van den wil en de genegenheden.

E. Zich uitgevende voor wijzen, zijn zij dwaas geworden, vers 22. Dat is een treurig getuigenis voor de wijsgeren, die voorwendden en beleden de wijsheid te bezitten. Zij die de weelderigste voorstellingen van God maakten naar hun eigen bedenksels, vervielen in de grofste en onzinnigste karikaturen, dat was de rechtvaardige straf voor hun hoogmoed en zelfvoldaanheid. Men heeft opgemerkt dat de meest ontwikkelde volken, die het grootste vertoon van wijsheid maakten, in godsdienstig opzicht de verst gevorderde dwazen waren. De barbaren aanbaden de zon en de maan, dat was nog de verhevenste afgoderij van alle, terwijl de geleerde Egyptenaren den os en den kat vereerden. De Grieken, die in wijsheid uitmuntten, aanbaden ziekten en menselijke hartstochten. De Romeinen, de verstandigsten van allen, aanbaden de furiën. En in onze dagen vereren de onwetende Indianen den donder, en de ontwikkelde Chinezen den duivel. De wereld kent God dus niet door de wijsheid, 1 Corinthiërs 1:21. De trotse inbeelding van wijsheid is de oorzaak van veel dwaasheid. Wij lezen slechts van weinig wijsgeren dat ze tot het Christendom bekeerd werden, en nergens werd de prediking van Paulus zo bespot en belachelijk gemaakt als door de geleerde Atheners. Handelingen 17:13-32. Phaskontes einai. Zich uitgevende voor wijzen. De eenvoudige waarheid van het bestaan van God stelde hen niet tevreden, zij achtten zich daarboven verheven en vervielen daardoor in de ergerlijkste dwalingen.

2. De uitwendige daden van hun afgoderij, vers 23-25.

A. Zij maakten afbeeldingen van God, vers 23, waardoor zij, zoveel in hen was, de heerlijkheid des onverderflijken Gods veranderden. (Verg. Psalm 106:20, Jeremia 2:11.) Zij kenden goddelijkheid toe aan de meest-verachtelijke schepselen, en vertegenwoordigden daardoor God. Het was de grootste eer, die God den mens aandeed, dat Hij hem schiep naar Zijn beeld, maar het is de grootste oneer, die de mens God aangedaan heeft, dat hij zich God vormde naar het beeld van den mens. Dit was het juist waartegen God de Joden zo ernstig gewaarschuwd had, Deuteronomium 4:15 en v.v. De apostel toont de dwaasheid daarvan aan in zijn rede te Athene. Handelingen 17:29. Verg. Jesaja 40:18 en v.v., 44:10 en v.v. Dit wordt genoemd, vers 25, de waarheid Gods veranderen in de leugen. Gelijk het Zijn heerlijkheid onteerde, zo deed het Zijn wezen onrecht en

stelde dat verkeerd voor. Afgoden worden leugens genoemd, want zij beliegen God, alsof Hij een lichaam had, terwijl Hij een geest is. Jeremia 23:14, Hosea 7:1. Leugenleraars. Habakuk 2:18.

B. Zij geven goddelijke eer aan het schepsel.

Zij hebben het schepsel geëerd en gediend, para ton ktisanta, boven den Schepper. Zij erkenden in hun belijdenis een verhevensten Naam, maar in hun daden onteerden zij dien door de aanbidding, welke zij het schepsel brachten, want God wil alles of niets zijn. Of: naast den Schepper. Zij brachten hun verering aan allerlei mindere godheden: sterren, helden, duivelen, omdat zij God voor onbereikbaar en boven hun verering verheven waanden. De zonde zelf was, dat zij enig schepsel vereerden, maar het wordt als een verergering van hun zonde genoemd, dat zij het schepsel boven den Schepper vereerden. Het was de algemene boosheid van de heidenwereld, en werd in hun wetten en regering opgenomen, zodat zelfs de wijzen onder hen, die een oppersten God kenden en erkenden, en overtuigd waren van het dwaze en onzinnige van veelgodendom en afgoderij, evenzo handelden als hun medeburgers. Seneca komt in zijn boek over het bijgeloof-nadat hij in den brede de grote dwaasheid en oneerbiedigheid van den heidensen godsdienst aangetoond heeft-tot dit besluit: Dit alles zal de wijze beschouwen als een instelling van de wet, en niet als den goden aangenaam. En verder: Geheel dit onwaardig gezelschap van goden, dat het oude bijgeloof door langdurige werving bijeengegaard heeft, moeten wij niet anders vereren dan met de gedachte dat hun aanbidding slechts een aanwendsel is en geen werkelijkheid in zich zelve. Terecht merkt Augustinus daarbij op: Hij aanbad dus hetgeen hij veroordeelde, hij deed wat hij zelf bewees slecht te zijn, en hij vereerde hetgeen hij zelf afkeurde. Ik deel dit zo uitvoerig mede omdat het zo volkomen toelicht wat de apostel bedoelt met de woorden: De waarheid ten onder houden in ongerechtigheid. Het is opmerkelijk dat de apostel op de vermelding van de ontering, God door de afgoderij der heidenen aangedaan, midden in zijn betoog, een eerbiedige lofverheffing van God volgen laat: die te prijzen is in der eeuwigheid. Amen. Wanneer wij zien of horen dat enige smaadheid op den naam van God geworpen wordt, dan moeten wij daaruit gelegenheid nemen om hoog en eerbiedend van Hem te denken en te spreken. Ook hierin, gelijk in alle andere dingen, moeten wij des te beter zijn naarmate de anderen slechter zijn.

Te prijzen tot in eeuwigheid, niettegenstaande deze oneer Zijn naam aangedaan, ofschoon er zulke zijn die Hem niet verheerlijken, toch is Hij verheerlijkt en zal in eeuwigheid geprezen worden.

III. De oordelen Gods over hen om deze afgoderij, niet verscheidene tijdelijke oordelen (de afgodische volken waren de overwinnende en alles-beheersende volken), maar geestelijke oordelen, het overlaten van hen aan de meest beestachtige en tegennatuurlijke lusten. Paredooken autoes, Hij heeft hen overgegeven, dat wordt hier driemaal gezegd, vers 24, 26, 28. Geestelijke oordelen zijn van alle oordelen de verschrikkelijkste en het meest te vrezen. Merk op:

1. Door wie zij overgegeven werden. God heeft hen overgegeven, in den weg van rechtvaardig oordeel, en als rechtvaardige straf voor hun afgoderij. Hij nam den breidel van terughoudende genade weg, liet hen aan hen zelven over, liet hen alleen, want Zijn genade is vrij, Hij is niemand iets schuldig, Hij kan Zijne genade naar welgevallen geven of onthouden. De geleerden mogen redetwisten over de vraag of dit "Hij heeft hen overgegeven" doelt op een bepaalde handeling Gods dan wel alleen op onthouding van genade, maar in elk geval zijn wij er zeker van dat het niets vreemds in God is zo Hij mensen overlaat aan de begeerte van hun eigen harten, zo Hij hen ten

prooi laat aan sterke begoochelingen, zo Hij den Satan tegen hen loslaat, ja hun stenen des aanstoots voorwerpt. En toch is God niet de bewerker der zonden, maar ook hierin oneindig rechtvaardig en heilig, want ofschoon de grootste goddeloosheid volgt op dit overgegeven worden, ligt de schuld daarvan geheel in het boze hart van den zondaar. Indien de lijder eigenzinnig is, zich niet aan de voorgeschreven geneeswijze wil onderwerpen, maar met opzet alles doet wat gevaarlijk voor hem is, dan treft den geneesheer geen verwijt indien deze hem in levensgevaarlijken toestand achterlaat. En dan zijn al de noodlottige verschijnselen, die daarop volgen, niet veroorzaakt door den geneesheer, maar door de ziekte zelf en door de dwaasheid en weerspannigheid van den lijder.

2. Waaraan zij overgegeven werden.

A. Aan onzedelijkheid en oneerlijke bewegingen, vers 24-26, 27. Zij die geen acht geven wilden op het reiner en edeler schijnsel van het licht der rede, dat strekt om de ere Gods te bewaren, kwamen rechtvaardig er toe om de meer gewone en natuurlijke gevoelens te verkrachten, die de eer van de menselijke natuur beschermen. De mens die in waarde is en weigert den God te kennen, die hem geschapen heeft, wordt daardoor erger dan de beesten die vergaan, Psalm 49:21. De toelating Gods wordt de straf voor den overtreder, maar het is, zoals hier gezegd wordt door de begeerlijkheden hunner harten, daarin alleen ligt de oorzaak. Zij die Gods eer roven worden er aan overgegeven om zich zelven te onteren. Iemand kan aan geen zwaarder slavernij overgegeven worden dan aan de heerschappij zijner eigen begeerlijkheden. Dezulken zijn als de Egyptenaren, Jesaja 19:4, gegeven in de handen van harde heren. De bijzondere openbaringen van hun onreinheid en oneerlijke bewegingen zijn hun tegennatuurlijke lusten, door welke velen onder de heidenen, zelfs van hen die om hun wijsheid bekend waren, als Solon en Zeno, zich berucht gemaakt hebben, lusten tegen de eenvoudigste en meest vanzelf sprekende voorschriften van de natuurlijke rede. De schreeuwende ongerechtigheid van Sodom en Gomorrah, om welke God vuur van den hemel op de bewoners dier steden liet regenen, werd onder de heidense volken niet slechts algemeen toegepast, maar zelfs openlijk erkend. Waarschijnlijk noemt de apostel hier bepaald de afschuwelijke daden, die bedreven werden in de verering van hun afgoden, waarbij de ergste onzedelijkheid gepleegd werd als eredienst, een mesthoop-verheerlijking voor goden van den mesthoop, de onreine geesten genoten onder zulke handelingen. In de kerk van Rome, waar de heidense afgoderij is herleefd, beelden worden vereerd, en alleen in de plaats van duivelen de heiligen zijn gesteld, horen wij van dezelfde gruwelen, die daar voortgang maken, door den paus vergund worden (zie Fox. Acts and Monuments I: 308) en niet alleen algemeen gepleegd worden, maar ook goedgekeurd en bepleit door sommige hunner kardinalen, dezelfde geestelijke plagen voor dezelfde geestelijke boosheid. Ziehier hoeveel ongerechtigheid in de menselijke natuur zetelt. Hoe afschuwelijk en onrein is de mens! o Heere! wat is de mens! zegt David, welk een ellendig schepsel, wanneer hij aan zich zelven overgelaten wordt. Hoe veel zijn wij dan verschuldigd aan de weerhoudende genade Gods, omdat Hij iets van de eer en de waardigheid der menselijke natuur heeft willen bewaren. Want indien dat niet zo ware, dan zou de mens, die een weinig minder dan de engelen gemaakt was, zich zelven veel minder dan de duivelen gemaakt hebben. Dit wordt genoemd de vergelding van hun dwaling, die daarbij behoorde. De Rechter der ganse aarde doet recht, en neemt bij elke zonde in acht welke straf er bij behoort.

B. Aan een verkeerden zin in deze afschuwelijkheden, vers 28.

a. Zij hielden God niet in erkentenis. De blindheid van hun verstand werd veroorzaakt door de opzettelijke tegenzin van hun wil en genegenheden. Zij hielden God niet in erkentenis omdat zij het niet wilden doen. Zij wilden niets anders erkennen en doen dan hetgeen hen zelven behaagde. Dat is juist de gesteldheid van vleselijke harten, zelfbehagen is hun hoogste doel. Er zijn velen die kennis van God hebben, zo helder straalt het licht hun in de ogen zonder dat zij er iets tegen doen kunnen, maar zij willen Hem niet in erkentenis houden. Zij zeggen tot den Almachtige: Wijk van ons, Job 21:14, en zij houden daarom niet God in erkentenis, omdat zulks hen dwarsboomt en tegenspreekt in hun lusten. In erkentenis, en epignoosei. Er is onderscheid tussen gnosis en epignoosis, de kennis en de erkentenis van God, de heidenen kenden God. maar zij erkenden Hem niet omdat zij niet wilden.

b. Overeenkomstig hun eigen wil om de waarheid te verloochenen, gaf God hen over aan een begeerte naar de grofste zonden, hetgeen hier genoemd wordt een verkeerden zin, eis adokimon noen, een zin ontledigd van alle gevoel en oordeel om de dingen die verschillen te kunnen onderscheiden, zodat zij in geestelijk opzicht niet wisten wat hun rechter- of hun linkerhand was. Zie waarheen de zonde ten slotte leidt en in welk een maalstroom zij den zondaar werpt, daarheen is rechtstreeks de richting van vleselijke begeerlijkheden. Ogen vol van overspel kunnen niet ophouden te zondigen, 2 Pet. 2:14. Deze verkeerde zin was een blind, toegeschroeid, gevoelloos geworden geweten, Efeziërs 4:19. Wanneer evenwel het oordeel uitgesproken is dat overgeeft om te zondigen, dan is de zondaar in het voorportaal der hel. Eerst verhardde Farao zijn hart zelf, maar daarna verstokte God Farao's hart. De opzettelijke verharding wordt rechtvaardig gestraft met gerechtelijke verharding.

Om te doen dingen, die niet betamen. Deze uitspraak kan schijnen een minder groot kwaad te bedoelen, maar zij is hier de aanwijzing van de grofste afwijkingen, dingen die niet den mensen voegen, maar ingaan tegen het licht der rede zelf. En nu noemt hij een zwarte lijst van die onbetamelijke dingen op, waaraan de heidenen schuldig stonden, toen ze overgeleverd waren aan een verkeerden zin. Geen boosheid is zo weerzinwekkend, zo ingaand tegen het licht der rede, tegen de wetten van alle volken, tegen de belangen van de gehele mensheid, of een verkeerde zin zal er zich aan overgeven. Uit de geschiedverhalen van dien tijd, voornamelijk de mededelingen die wij hebben omtrent de op den voorgrond tredende gezindheden en praktijken van de Romeinen nadat de deugden van het ondergegane gemenebest zo ontaard waren, blijkt dat de hier genoemde zonden toen en daar heersende volkszonden waren. Niet minder dan drie en twintig verschillende zonden en zondaren worden hier afzonderlijk opgenoemd, vers 29-31. Hier is de troon des Satans, zijn naam is Legio, want zij zijn vele. Het was tijd dat het Evangelie onder hen gepredikt werd, want de wereld had de grootste behoefte aan hervorming.

Ten eerste: zonden tegen de eerste tafel der wet. Haters Gods. Hier is de duivel zonder vermomming, Hier is de zonde zonde. Kan men zich voorstellen dat redelijke schepselen de oorzaak van hun bestaan verafschuwen? En toch is dat het geval. Elke zonde heeft haat tegen God in zich, maar sommige zondaren zijn veel meer openlijk en gezworen vijanden van Hem dan andere, Ezechiël 10:8.

Smaders en hovaardigen komen God zelf te na, en zetten hun kronen, die ze voor Zijn troon moesten werpen, op hun eigen hoofden.

Ten tweede: zonden tegen de tweede tafel der wet. Deze worden meer bepaald opgenoemd: omdat zij over deze dingen klaarder licht hadden. In het algemeen worden zij beschuldigd te zijn vervuld met alle ongerechtigheid. Dat wordt voorop gesteld, omdat alle zonde ongerechtigheid is, zij is terughouden van hetgeen verschuldigd is, verdraaien van hetgeen recht is. Het zijn voornamelijk de zonden tegen de tweede tafel der wet, het doen van hetgeen wij niet willen dat ons gedaan zal worden. Tegen het vijfde gebod: Den ouderen ongehoorzaam en zonder natuurlijke liefde, astorgoes, dat is: onvriendelijk jegens de ouders en wreed voor de kinderen. Die ter ener zijde zijn plicht verzaakt, komt gewoonlijk ook aan andere zijde er in tekort. Ongehoorzame kinderen worden rechtvaardig gestraft met onnatuurlijke ouders, en aan den anderen kant: onnatuurlijke ouders met ongehoorzame kinderen. Tegen het zesde gebod. Boosheid, het kwade bedrijven omdat het kwaad is, kwaadheid, vol van nijdigheid, moord, twist, eridos: naijver, bedrog, kwaadaardigheid, onverzoenlijken, onbarmhartigen, alle uitdrukkingen van broederhaat, welke is moord in beginsel. Tegen het zevende gebod: Hoererij, hij noemt hier geen verdere bijzonderheden, omdat in de vorige verzen over allerlei onzedelijkheid gesproken is. Tegen het achtste gebod: ongerechtigheid en gierigheid. Tegen het negende gebod: bedriegers, oorblazers, achterklappers, verbondbrekers, leugenaars en meinedigen. Nu worden twee zonden in het algemeen genoemd, die tevoren niet vermeld zijn: vinders van kwade dingen en onverstandigen, verstandig om kwaad te doen, maar geen kennis hebbende om goed te handelen. De meer-besliste en welberaden zondaren vinden kwade dingen uit, des te groter is hun zonde, en toch zijn zij onverstandig, grote dwazen, in de dingen Gods. Hier is genoeg om ons allen te verootmoedigen in het gevoel van onze natuurlijke verdorvenheid, want elk hart heeft van nature het zaad en den aanleg voor al deze zonden in zich. Ten slotte vermeldt hij de verzwaring van deze zonden vers 32.

1. Zij weten het recht Gods, dat is:

A. Zij kennen de wet. Het recht Gods is datgene wat Zijn gerechtigheid eist, hetgeen Hij oordeelt dat geschieden moet omdat Hij rechtvaardig is.

B. Zij kennen de straf, hier wordt verklaard: Zij weten dat degenen die zulke dingen doen, des doods waardig zijn, den eeuwigen dood waardig, hun eigen geweten kan niet anders dan hen daarvan overtuigen, en toch wagen zij het er op. Het is een grote verzwaring van de zonde, wanneer zij tegen de kennis in bedreven wordt, Jakobus 4:17, voornamelijk tegen de kennis van het oordeel Gods. Dat is niet anders dan tegen de scherpte van het zwaard inlopen. Dat vereist een hart, verstijfd in de zonde en zeer vast besloten om te zondigen.

2. Zij doen ze niet alleen, maar hebben ook een welgevallen in degenen die ze doen. Het geweld van een of andere verzoeking kan iemand brengen tot het bedrijven van enige zonde, waarin de opgewekte begeerte lust gevoelt: maar vermaak hebben in de zonden, die anderen bedrijven, is de zonde liefhebben om haars zelfs wil, het is opzettelijk deelnemen aan het koninkrijk en de belangen des Satans, suneu clokoesi. Zij bedrijven niet alleen de zonde, maar zij verdedigen en rechtvaardigen haar, en moedigen anderen aan om haar te begaan. Onze eigen zonden worden zeer verzwaard door onze mededinging met en ons welgevallen aan de zonden van anderen. Vat nu dit alles samen en oordeel dan of de heidenwereld, liggende onder zoveel schuld, voor God gerechtvaardigd worden kon door haar eigen werken.

HOOFDSTUK 2

1 Daarom zijt gij niet te verontschuldigen, o mens, wie gij zijt, die anderen oordeelt; want waarin gij
een ander oordeelt, veroordeelt gij uzelven; want gij, die anderen oordeelt, doet dezelfde dingen.
2 En wij weten, dat het oordeel Gods naar waarheid is, over degenen, die zulke dingen doen.
3 En denkt gij dit, o mens, die oordeelt dengenen, die zulke dingen doen, en dezelve doet, dat gij het
oordeel Gods zult ontvlieden?
4 Of veracht gij den rijkdom Zijner goedertierenheid, en verdraagzaamheid, en lankmoedigheid, niet
wetende, dat de goedertierenheid Gods u tot bekering leidt?
5 Maar naar uw hardigheid, en onbekeerlijk hart, vergadert gij uzelven toorn als een schat, in den
dag des toorns, en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods.
6 Welke een iegelijk vergelden zal naar zijn werken;
7 Dengenen wel, die met volharding in goeddoen, heerlijkheid, en eer, en onverderfelijkheid zoeken,
het eeuwige leven;
8 Maar dengenen, die twistgierig zijn, en die der waarheid ongehoorzaam, doch der ongerechtigheid
gehoorzaam zijn, zal verbolgenheid en toorn vergolden worden;
9 Verdrukking en benauwdheid over alle ziel des mensen, die het kwade werkt, eerst van den Jood,
en ook van den Griek;
10 Maar heerlijkheid, en eer, en vrede een iegelijk, die het goede werkt, eerst den Jood, en ook den
Griek.
11 Want er is geen aanneming des persoons bij God.
12 Want zovelen, als er zonder wet gezondigd hebben, zullen ook zonder wet verloren gaan; en
zovelen, als er onder de wet gezondigd hebben, zullen door de wet geoordeeld worden;
13 Want de hoorders der wet zijn niet rechtvaardig voor God, maar de daders der wet zullen
gerechtvaardigd worden;
14 Want wanneer de heidenen, die de wet niet hebben, van nature de dingen doen, die der wet zijn,
deze, de wet niet hebbende, zijn zichzelven een wet;
15 Als die betonen het werk der wet geschreven in hun harten, hun geweten medegetuigende, en de
gedachten onder elkander hen beschuldigende, of ook ontschuldigende.
16 In den dag wanneer God de verborgene dingen der mensen zal oordelen door Jezus Christus,
naar mijn Evangelie.
17 Zie, gij wordt een Jood genaamd en rust op de wet; en roemt op God,
18 En gij weet Zijn wil, en beproeft de dingen, die daarvan verschillen, zijnde onderwezen uit de
wet;
19 En gij betrouwt uzelven te zijn een leidsman der blinden, een licht dergenen, die in duisternis zijn;
20 Een onderrichter der onwijzen, en een leermeester der onwetenden, hebbende de gedaante der
kennis en der waarheid in de wet.
21 Die dan een anderen leert, leert gij uzelven niet? Die predikt, dat men niet stelen zal, steelt gij?
22 Die zegt, dat men geen overspel doen zal, doet gij overspel? Die van de afgoden een gruwel
hebt, berooft gij het heilige?
23 Die op de wet roemt, onteert gij God door de overtreding der wet?
24 Want de Naam van God wordt om uwentwil gelasterd onder de heidenen, gelijk geschreven is.
25 Want de besnijdenis is wel nut, indien gij de wet doet; maar indien gij een overtreder der wet zijt,
zo is uw besnijdenis voorhuid geworden.
26 Indien dan de voorhuid de rechten der wet bewaart, zal niet zijn voorhuid tot een besnijdenis
gerekend worden?

27 En zal de voorhuid, die uit de natuur is, als zij de wet volbrengt, u niet oordelen, die door de letter en besnijdenis een overtreder der wet zijt?
28 Want die is niet een Jood, die het in het openbaar is; noch die is de besnijdenis, die het in het openbaar in het vlees is;
29 Maar die is een Jood, die het in het verborgen is, en de besnijdenis des harten, in den geest, niet in de letter, is de besnijdenis; wiens lof niet is uit de mensen, maar uit God.

Het kort begrip van de eerste twee hoofdstukken van dezen brief is samengevat in Hoofdstuk 3:9. Wij hebben beschuldigd beiden Joden en Grieken, dat zij allen onder de zonde zijn. Wat de Heidenen betreft zagen wij dat bewezen in hoofdstuk 1. In dit hoofdstuk toont hij het aan voor zoveel de Joden aangaat, hetgeen blijkt uit vers 17 :"Zie, gij wordt een Jood genoemd".

I. Hij toont in het algemeen aan dat Joden en Heidenen voor de gerechtigheid Gods op hetzelfde standpunt zijn, vers 1-11.

II. Hij wijst in het bijzonder aan welke zonden den Joden ten laste komen, niettegenstaande hun belijdenis en valse aanspraken, vers 12-29.

Romeinen 2:1-16

In het vorige hoofdstuk heeft de apostel doen zien dat de toestand van de heidenwereld zo slecht en zwart was, als de Joden gaarne gereed waren te erkennen. Nu is zijn voornemen aan te tonen dat ook de toestand van de Joden zeer slecht was en dat hun zonden in menig opzicht erger waren. Om daartoe te komen gaat hij er thans toe over om in dit deel van den brief bloot te leggen, dat God op gelijken voet van rechtvaardigheid zal handelen met Joden en heidenen, en niet op zo partijdige wijze als de Joden geneigd waren in hun voordeel te menen.

I. Hij beschuldigt hen van strafwaardig zelfbedrog vers 1. Daarom zijt gij niet te verontschuldigen, o mens, wie gij zijt, die anderen oordeelt. Hij spreekt hier in algemene bewoordingen: en dus is deze beschuldiging toepasselijk op de vele meesters, Jakobus 3:1, van welk volk of welke belijdenis zij ook mogen zijn, die beweren het recht te hebben om anderen uit te sluiten, te beheersen en te veroordelen. Maar hij doelt voornamelijk op de Joden en past de beschuldiging in het bijzonder op hen toe, vers 21. Die een ander leert, leert gij uzelven niet? De Joden waren over het algemeen zeer hoogmoedige mensen, die met veel toorn en verachting neerzagen op de arme heidenen, als niet waardig om gelijkgesteld te worden met de honden van hun kudden, terwijl zij terzelfder tijd even slecht en onzedelijk waren als de heidenen, wel geen afgodendienaars maar heiligschenners, vers 22. Daarom zijt gij niet te verontschuldigen. Indien de heidenen, die slechts het licht der rede hadden, Hoofdstuk 1:20, niet te verontschuldigen waren, hoeveel minder de Joden, die het licht der wet hadden, den geopenbaarden wil van God, en dus zoveel groter hulpmiddel dan de heidenen bezaten.

II. Hij betuigt hun de onveranderlijke rechtvaardigheid van Gods bestuur, vers 2, 3. Om de overtuiging daarvan aan te dringen, toont hij aan met welk een rechtvaardig God wij te doen hebben en hoe recht al diens handelingen zijn. Het was Paulus gewoonte in zijn brieven, wanneer hij enig punt gesteld had, daarover breedvoerig te handelen, zo ook hier over de rechtvaardigheid Gods, vers 2. Dat het oordeel Gods naar waarheid is, overeenkomstig de eeuwige beginselen van recht en gelijkheid, overeenkomstig het hart en niet naar de uitwendige verschijning, 1 Samuel 16:7, overeenkomstig de werken en zonder aanzien des persoons, dat is een leerstelling waarvan wij allen zeker zijn, want God zou niet God zijn indien Hij niet rechtvaardig ware. Maar het betaamt vooral hun dit in aanmerking te nemen, die anderen veroordelen om dingen, waaraan zij zelven schuldig staan, en die onderwijl zij de zonde bedrijven en daarmee voortgaan, de goddelijke gerechtigheid pogen om te kopen door tegen de zonde te getuigen en van anderen luidkeels te verkondigen dat die zich schuldig gemaakt hebben, alsof het prediken tegen de zonde reinigen kon van eigen smetten. Merk op hoe hij dat bij het geweten des zondaars aandringt, vers 3. Denkt gij dit, o mens! o Mens, zedelijk schepsel, afhankelijk schepsel, door God gemaakt, aan Hem onderworpen, aan Hem verantwoordelijk? De zaak is zo helder dat wij mogen wagen een beroep te doen op des zondaars eigen gedachten: "kunt gij denken dat gij het oordeel Gods zult ontvlieden? Kan God, die de harten doorzoekt, bedrogen worden door vormelijke voorwendsels? Kan de rechtvaardige Rechter van allen zo omgekocht en afgekeerd worden? De best-redenerende en slimste zondaren, die zich met het meeste vertrouwen aan anderen vertonen, kunnen het oordeel Gods niet ontkomen, kunnen niet voorkomen dat ze terechtgesteld en veroordeeld worden.

III. Hij spreekt een tweeledige beschuldiging tegen hen uit vers 4, 5.

1. Zij verachten de goedheid van God, vers 4, den rijkdom zijner goedertierenheid. Dit is vooral toepasselijk op de Joden, die buitengewone tekenen van de goddelijke gunst hadden. Middelen zijn goedertierenheden, en hoe meer wij tegen het licht zondigen, des te meer zondigen wij tegen de liefde. Lage en geringe gedachten van de goddelijke goedheid liggen ten grondslag voor een menigte van zonden. Er is in elke moedwillige zonde een uitdagende verachting van Gods goedheid, het is een beproeven van Zijn ingewanden, voornamelijk van de goedheid van Zijn geduld, Zijn verdraagzaamheid en lankmoedigheid, het is een oorzaak nemen daaruit om des te brutaler te zondigen, Prediker 8:11. Niet wetende, dat is, niet in aanmerking nemende, niet in de praktijk kennende en in toepassing brengende, dat de goedertierenheid Gods u leidt, ten doel heeft u te leiden, tot bekering. Het is ons niet genoeg te weten dat de goedertierenheid Gods tot bekering leidt: wij moeten weten dat zij dat ons, ons in het bijzonder doet. Zie hier welken weg God volgt in het leiden van zondaren tot bekering. Hij leidt hen, Hij drijft hen niet gelijk beesten, maar leidt hen als zedelijke schepselen, lokt hen, Hosea 2:14, Hij leidt hen met goedertierenheid, met koorden van liefde, Hosea 11:4. Verg. Jeremia 31:3. De beschouwing van de goedertierenheid Gods, Zijn algemene goedheid jegens allen (de goedheid Zijner voorzienigheid) Zijn geduld, Zijn giften, moet dienen om ons tot bekering te brengen, en de reden waarom zo velen onbekeerlijk blijven, is dat zij die niet erkennen en in aanmerking nemen.

2. Zij dagen den toorn Gods uit, vers 5. Die uitdaging komt voort uit hun hardigheid en hun onbekeerlijk hart, de ondergang van de zondaren wordt veroorzaakt door hun wandel naar dat hart, waardoor zij zich laten leiden. Zondigen is wandelen naar zijn eigen hart, en wanneer dat een hard en onbekeerlijk hart is, hetwelk bij de natuurlijke verdorvenheid door lange gewoonte verharding gevoegd heeft, dan is de weg van zo iemand wanhopig. De uitdaging wordt hier genoemd zich toorn opleggen als een schat. Zij, die in hun zondigen weg voortgaan, vergaderen zich toorn alsof die een schat ware. Een schat duidt overvloed aan. Het is een schat waarvan men de eeuwigheid door gebruiken zal zonder hem ooit uit te putten, en toch gaan de zondaren voort er gedurig schatten bij te voegen. Elke moedwillige zonde verhoogt de rekening. Een schat geeft geheimhouding te kennen. De schatkist, de bewaarplaats van dien toorn is het hart van God zelf, daarin ligt hij verborgen, gelijk schatten verzegeld in verborgen plaatsen neergelegd worden. Zie Deuteronomium 32:34, Job 14:17. Maar bovenal ziet het woord schat op bewaren voor nader gebruik. Zo worden de schatten van den hagel bewaard voor den dag des strijds, Job 38:22, 23. Die schatten worden opengebroken gelijk de fonteinen van den afgrond, Genesis 7:11. Zij worden vergaderd tegen den dag des toorns, dan zullen die schatten overhandigd worden, uitgegoten bij fiolen vol. Ofschoon het heden een tijd van geduld en verdraagzaamheid jegens zondaren is, toch komt er een dag der wrake, van wraak en niets dan wraak. Inderdaad, elke dag is voor zondaren een dag der wraak, want God is een God die te allen dage toornt, Psalm 7:12, maar hier wordt gesproken van den groten dag des toorns die komende is, Openbaring 6:17. En die dag des toorns zal zijn de dag der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods. De toorn Gods is niet gelijk onze toorn, een hete hartstocht. Neen, grimmigheid is bij Hem niet, Jesaja 27:4, maar hij is een rechtvaardig oordeel, hij is Zijn wil om de zonde te straffen omdat Hij die haat als een bestrijding van zijn natuur. Dit rechtvaardig oordeel Gods wordt thans dikwijls verborgen achter den voorspoed en het welslagen van zondaren, maar binnen kort zal het openbaar gemaakt worden voor de gehele wereld, de schijnbare wanorde zal blijken orde te zijn en de hemelen zullen Gods gerechtigheid verkondigen, Psalm 50:6. Oordeel daarom niet voor den tijd.

IV. Hij beschrijft de middelen waardoor God Zijn oordelen openbaar maakt. Nadat hij het rechtvaardig oordeel Gods in vers 5 genoemd heeft, beschrijft hij thans dat oordeel en de rechtvaardigheid ervan, en toont aan wat wij van God kunnen verwachten en naar welken regel Hij de wereld zal oordelen. De gelijkheid in het uitoefenen van gerechtigheid is het uitdelen van bestraffingen en gunsten met inachtneming van omstandigheden en zonder aanzien des persoons, en zulk een is het rechtvaardig oordeel Gods.

1. Hij zal een iegelijk vergelden naar zijne werken, vers 6, een waarheid, die dikwijls in de Schrift verkondigd wordt ten einde te bewijzen dat de Rechter der ganse aarde rechtvaardig is.

A. Hij zal dat doen in de toekenning van Zijn gunsten, en dat wordt hier tweemaal gezegd, in vers 7 en in vers 10. Want Hij verheugt zich in het betonen van barmhartigheid. Merk op:

a. De voorwerpen van Zijn gunst.

Zij die met volharding in goeddoen, enz. Daaraan kunnen wij ons aandeel in de Goddelijke gunst toetsen, en daardoor wordt ons de weg gewezen waarlangs wij dit verkrijgen kunnen. Zij, die de rechtvaardige God belonen wil zijn Ten eerste. Zij die naar het ware doel streven, die heerlijkheid, eer en onverderflijkheid zoeken, dat is de heerlijkheid en de eer, welke onverderflijk zijn: aanneming door God hier en voor eeuwig. Op den grond van allen praktikalen godsdienst ligt een heilige ijver. En die is het zoeken van het Koninkrijk Gods, in onze begeerten en strevingen zo hoog als de hemel beschouwd, en het vaste besluit om het daarmee niet licht op te nemen. Dat zoeken onderstelt een verliezen, een gevoel van dat verlies, een begeerte om het te herstellen, en pogingen en inspanning naarmate van dit verlies.

Ten tweede. Dezulken die niet alleen het rechte doel in het oog hebben, maar ook den rechten weg bewandelen om het te bereiken: Die volharden in goeddoen.

1. Er moet een werken van het goede zijn, vers 10. Het is niet genoeg goed te kennen, goed te belijden, goed te spreken, maar wij moeten goed doen, doen hetgeen goed is, zowel om den inhoud als om de gevolgen van die daden, Wij moeten het goede goed doen.

2. Volharden in goed doen. Niet voor een ogenblik in een bui van werklust, gelijk een morgenwolk of een vroege dauw, maar wij moeten volharden tot het einde, de volharding wint de kroon.

3. Een gedurig volharden. Dit geduld ziet niet alleen op de lengte van het werk, maar ook op de moeilijkheden, de bezwaren en de tegenwerking, die wij er in ontmoeten. Zij die begeren goed te doen en daarin willen volharden, moeten een goeden voorraad geduld hebben.

b. De gevolgen van Zijn gunst. Hij zal dezulken het eeuwige leven vergelden. De hemel is het leven, het eeuwige leven, en hij is de beloning voor hen, die met volharding voortgaan in weldoen, en dat wordt genoemd, vers 10, heerlijkheid, en eer, en vrede. Zij die heerlijkheid en eer zoeken, vers 7, zullen haar ontvangen. Zij, die de ijdele heerlijkheid en eer dezer wereld zoeken, moeten haar menigmaal missen en worden teleurgesteld, maar zij die onverderflijke heerlijkheid en eer zoeken zullen die verkrijgen, en niet alleen heerlijkheid en eer, maar ook vrede. Wereldse heerlijkheid en eer

gaan gewoonlijk vergezeld van moeiten, maar de hemelse heerlijkheid en eer brengen vrede met zich, ongestoorden, altijddurenden vrede.

B. In het uitdelen van Zijn bestraffingen, vers 8, 9. Merk op:

a. De voorwerpen van Zijn gestrengheid. In het algemeen allen die het kwade werken, nader omschreven als dezulken, die twistgierig en der waarheid ongehoorzaam zijn. Twistgierig tegen God. Elke opzettelijke zonde is een twist met God, zij is een twist met onzen Formeerder, Jesaja 45:9, de meest-wanhopige van alle twisten. De Geest Gods twist met den zondaar, Genesis 6:3, en onbekeerlijke zondaren twisten met den Geest, zijn in opstand tegen het licht, Job 24:13, houden vast aan het bedrog, twisten om de zonde vast te houden, waarover de Geest twist om hen die te doen loslaten. Twistgierig en der waarheid ongehoorzaam. De waarheden van den godsdienst moeten niet alleen gekend, maar ook gehoorzaamd worden. Zij leiden, besturen en bevelen, de waarheden moeten beoefend worden. Ongehoorzaamheid aan de waarheid wordt genoemd twisten met haar. Maar der ongerechtigheid gehoorzaam zijn, doen wat de ongerechtigheid hun beveelt. Zij, die weigeren dienaren van de waarheid te worden, zullen spoedig slaven van de ongerechtigheid zijn.

b. De gevolgen en uitwerkselen van deze gestrengheid zijn: verbolgenheid, toorn, verdrukking en benauwdheid. Die zijn de bezoldiging der zonde. Verbolgenheid en toorn de oorzaken van verdrukking en benauwdheid, als onvermijdelijke gevolgen. En dat over de ziel, de zielen zijn de vaten van dien toorn, de voorwerpen van die verdrukking en benauwdheid. De zonde bestemt de ziel voor toorn. De ziel is datgene in den mens, wat alleen onmiddellijk vatbaar is voor die verbolgenheid en voor de uitwerking daarvan in benauwdheid. De hel is eeuwige verdrukking en benauwdheid, het voortbrengsel van verbolgenheid en toorn. Dat zijn de gevolgen van het twisten met God, van het Hem stellen tot een doorn en distel, en een verterend vuur, Jesaja 27:4. Die niet buigen willen voor Zijn gouden scepter zullen zeker verpletterd worden onder Zijn ijzeren roede. En zo zal God een iegelijk vergelden naar zijn werken. 2.. Want er is geen aanneming des persoons bij God, vers 11. Voor zoveel den geestelijken toestand betreft, is er aanneming des persoons, maar niet ten opzichte van uitwendige gesteldheid of toestand. Joden en heidenen staan voor God op dezelfde hoogte. Dat was het eerste wat Petrus opmerkte toen de middelmuur des afscheidsels het eerst verbroken werd, Handelingen 10:34, dat God geen aannemer des persoons is, en dat wordt toegelicht door de volgende woorden. In allen volke, die Hem vreest en gerechtigheid werkt is Hem aangenaam. God maakt de mensen niet zalig uit aanmerking van hun uitwendige voorrechten of van hun blote kennis en belijdenis der waarheid, maar overeenkomstig hun toestand en gesteldheid werkelijk zijn. Dat staat in de bedeling van Zijn gestrengheid en van Zijn gunst beide voor Joden en heidenen gelijk. Indien eerst den Jood, -die groter voorrechten en heerlijker belijdenis had, toch ook den Griek, wiens gebrek aan zulke voorrechten hem niet zal doen ontkomen aan de straf voor zijn misdaden en hem niet zal uitsluiten van de beloning voor zijn goeddoen, zie Colossenzen 3:11. Zou de Rechter der ganse aarde geen recht doen?

V. Hij bewijst de gelijkheid van Gods handelingen met allen, wanneer Hij als hun Rechter verschijnen zal, vers 12-16, door dit beginsel, dat hetgeen de regel is voor de gehoorzaamheid van den mens ook de regel is voor het oordeel Gods. Drie trappen van licht zijn aan de kinderen der mensen geopenbaard.

1. Het licht der natuur. Dat hebben de heidenen, en daarnaar zullen zij geoordeeld worden. Zo velen als er zonder wet gezondigd hebben, zullen ook zonder wet verloren gaan, dat is, met de ongelovige heidenen, die geen andere leiding hebben dan van hun natuurlijk geweten, geen andere beweegreden dan algemene genade, en die niet de wet van Mozes of enige bovennatuurlijke openbaring bezaten, zal niet gerekend worden naar de overtreding van de wet die zij nooit hadden, die zullen niet komen onder de verzwaring van de zonden der Joden tegen en hun veroordeling door de geschreven wet. Zij zullen geoordeeld worden door de wet der natuur, indien zij daartegen zondigen, niet enkel zoals die in hun harten geschreven staat, verdorven, onkenbaar gemaakt en gevangen gehouden in ongerechtigheid, maar zoals de Rechter hun die oorspronkelijk onverminkt gaf. Ten einde dat op te helderen, vers 14, 15, betuigt hij in een tussenzin dat het licht der heidenen de plaats vervulde van de geschreven wet. Hij had gezegd, vers 12, dat zij zonder wet gezondigd hebben, hetgeen in tegenspraak met zich zelve schijnt te zijn, want waar geen wet is, daar is geen overtreding. Maar, zegt hij, ofschoon zij de geschreven wet niet hadden, Psalm 147:20, toch hadden zij iets, dat gelijk stond, niet met de ceremoniële wet, maar met de zedelijke wet. Zij hadden het werk der wet. Hij bedoelt niet het werk dat de wet gebiedt, alsof zij volmaakte gehoorzaamheid konden betonen, maar het werk dat de wet doet. Het werk van de wet is: ons voorschrijven wat wij doen moeten en onderzoeken hetgeen wij gedaan hebben. Welnu:

A. Zij hadden in het licht der natuur hetgeen hun voorschreef wat zij te doen hadden, door middel van hun natuurlijke opmerkingsgave en de inspraak van hun geweten leerden zij een duidelijk en groot verschil tussen goed en kwaad kennen. Zij deden van nature de dingen, die der wet zijn. Zij hadden een gevoel voor rechtvaardigheid en billijkheid, eer en reinheid, liefde en weldadigheid, het licht der natuur leerde hen gehoorzaamheid aan de ouders, medelijden met de ellendigen, bewaring van algemenen vrede en orde, verbood moord, diefstal, leugen, meineed en dergelijke. Daardoor waren zij zich zelven ene wet.

B. Zij hadden daarin hetgeen hun daden onderzocht. Hun geweten was medegetuigende. Zij hadden in zich ene stem, die goedkeurde en aanbeval hetgeen wel gedaan was, en hun verweet hetgeen verkeerd was. Het geweten is een getuige, en zal vroeg of laat getuigen, ofschoon het voor een tijd omgekocht en onderdrukt moge worden. Het vervult de plaats van duizend getuigen, het bevestigt ook het meest verborgene, en hun gedachten onder elkaar beschuldigen of ook ontschuldigen hen, die spreken een vonnis uit overeenkomstig het getuigenis van het geweten en passen daardoor daadwerkelijk de wet toe. Het geweten is de lamp des Heeren, die niet geblust worden kan, zelfs niet in de heidenwereld. De heidenen hebben getuigenis afgelegd voor den troost van een goed geweten.

Dit is het koperen bolwerk van verdediging: bewaar steeds uw zelfbewuste onschuld (Horatius). En evenzeer voor de verschrikking van een boos geweten: Geen slag wordt gehoord, maar toch wordt het schuldige hart gemarteld door een smart en droefheid, welke het zichzelf berokkend heeft. (Juvenalis. Sat. 13). Hun gedachten onder elkaar, metaxu allêloon, of de een den ander. Hetzelfde licht en dezelfde wet der natuur, die getuigden tegen de zonden in hen zelven en tegen de zonden in anderen, beschuldigden en ontschuldigden hen tegenover elkaar. Volgens sommigen: beurtelings, naarmate zij van elkaar bemerkten dat zij de natuurlijke wetten en voorschriften schonden, beschuldigde hun geweten hen of sprak hen vrij. Dit alles toont aan dat zij iets bezaten, dat bij hen de plaats van wet bekleedde, waardoor zij zich konden laten besturen en dat hen veroordelen zal, indien zij er zich niet door lieten leiden en regeren. Daardoor zijn de schuldige heidenen zonder

verontschuldiging. God wordt gerechtvaardigd wanneer Hij hen veroordeelt. Zij kunnen geen onwetendheid pleiten, en daarom zullen zij verloren gaan indien zij geen anderen pleitgrond hebben.

2. Het licht der wet. Dat hebben de Joden en die zullen daardoor geoordeeld worden, vers 12. Zo velen als er onder de wet gezondigd hebben, zullen door de wet geoordeeld worden. Zij zondigden niet alleen de wet hebbende, maar en nomooi, in de wet, temidden van zoveel wet, in het aangezicht en het licht van zulk een duidelijke en reine wet, welker aanwijzingen zo volkomen en stipt waren en waarvan de bevelen zo dringend en krachtig waren. Eerst den Jood, vers 9. Het zal Tyrus en Sidon verdraaglijker zijn in den dag des oordeels dan hun. Mozes beschuldigt hen, Johannes 5:45, en zij zijn onderworpen aan de vele slagen van hem, die den wil zijns meesters geweten en niet gedaan heeft, Lukas 12:47. De Joden verhovaardigden zich zeer op de wet, maar ter bevestiging van hetgeen hij gezegd had, toont de apostel in vers 13 aan, dat het hebben en horen en kennen van de wet hen niet zal rechtvaardigen, maar het volbrengen. De Joodse leraren bliezen hun discipelen op met het denkbeeld dat allen, die Joden waren, ongeacht hoe slecht zij geleefd hadden, een plaats in de toekomende wereld zouden krijgen. Daartegen komt de apostel hier in verzet, het was een groot voorrecht dat zij de wet hadden, maar het was geen zaligmakend voorrecht, tenzij zij geheel leefden naar de wet, die zij ontvangen hadden. Het is natuurlijk zeker dat geen der Joden zulks deed, en daarom hadden zij allen behoefte aan een andere gerechtigheid, waarin zij voor God verschijnen konden. Wij mogen dit ook toepassen op het Evangelie, niet het horen maar het doen daarvan zal ons zalig maken. Johannes 13:17, Jakobus 1:22.

3. Het licht van het Evangelie, en dienovereenkomstig zullen zij geoordeeld worden, die dat licht genoten hebben, vers 16. Naar mijn Evangelie, daarmee wordt niet bedoeld enig eigen Evangelie door Paulus geschreven, zoals sommigen fabelen, of het Evangelie door Lukas, als Paulus' penvoerder, geschreven, Euseb. Hist. III: Hoofdstuk 8, maar het Evangelie in het algemeen, dat Paulus hier het zijne noemt omdat ook hij het verkondigde. Zo velen als er onder die bedeling zullen geleefd hebben, zullen daarnaar geoordeeld worden, Markus 16:16. Sommigen brengen deze woorden: naar mijn Evangelie, in verband met hetgeen hij zegt van den oordeelsdag: "Er zal een dag des oordeels komen, zoals ik u in mijn prediking meermalen gezegd heb, en dat zal de dag zijn van het eindoordeel beiden van Joden en heidenen". Het is goed voor ons vertrouwd te geraken met hetgeen over dien dag geopenbaard is.

A. Er is een dag bepaald voor het algemeen oordeel. Die dag, de grote dag, Zijn dag is komende, Psalm 37:13.

B. Het oordeel van dien dag zal opgedragen zijn aan Jezus Christus. God zal oordelen door Jezus Christus, Handelingen 17:31. Dat zal een deel zijn van de beloning voor Zijn vernedering. Niets heeft meer schrikwekkends voor zondaren of meer vertroostends voor heiligen, dan dit, dat Christus de Rechter zal zijn.

C. De verborgenheden der mensen zullen dan geoordeeld worden. Verborgen diensten zullen beloond worden, verborgen zonden gestraft, verborgen dingen aan het licht gebracht. Dat zal de grote dag van openbaarmaking zijn, wanneer hetgeen in een hoek geschied is, voor de gehele wereld zal openbaar worden.

Romeinen 2:17-29

In dit gedeelte van het hoofdstuk richt de apostel meer bepaald het woord tot de Joden, en toont hun aan welke zonden zij schuldig stonden, niettegenstaande hun belijdenis en hun ijdele voorwendsels. Hij had, vers 13, gezegd dat niet de hoorders der wet rechtvaardig zijn, maar de daders gerechtvaardigd zullen worden, en thans past hij die grote waarheid toe op de Joden. Merk op:

I. Hij stemt hun belijdenis toe, vers 17-20, en telt hun onderscheidene voorrechten op, waarop zij zozeer roemden, opdat zij zouden erkennen dat hij hen niet veroordeelt uit onwetendheid van hetgeen zij voor zich zelven te zeggen hadden, neen, hij kende hun toestand door en door.

1. Zij waren een bijzonder volk, afgezonderd en onderscheiden van al de andere, doordien zij de geschreven wet en de bijzondere tegenwoordigheid Gods in hun midden bezaten.

A. Zie, gij wordt een Jood genoemd, niet zozeer nog door afstamming dan door belijdenis. Dat was een zeer eervolle titel. De zaligheid is uit de Joden, en daarop waren zij zeer hoogmoedig, dat ze een volk op zichzelf waren, en toch waren velen hunner de slechtste mensen. Het is niets ongewoons dat de slechtste praktijken zich dekken met de beste namen, menig lid van de synagoge des Satans zegt dat hij een Jood is, Openbaring 2:9, en een gebroedsel van adderen beroemde zich Abraham tot vader te hebben, Mattheus 3:7-9.

B. En gij rust op de wet, dat is: zij waren er trots op dat zij de wet hadden, die bezaten in hun boeken en lazen in hun synagogen. Zij waren zeer opgeblazen door dit voorrecht en hielden dat voor voldoende om hen in den hemel te brengen, ofschoon zij niet naar de wet leefden. Rusten in de wet met een rust van overpeinzing en toestemming is goed, maar rusten in de wet met een rust van hoogmoed, slordigheid en vleselijke gerustheid is de ondergang der zielen. De tempel des Heeren! Jeremia 7:4, Bethel is hun vertrouwen, Jeremia 48:13, Verheffing om des heiligen bergs wil, Zefanja 3:11. Het is zeer gevaarlijk zich te verheffen op uitwendige voorrechten en ze niet te gebruiken.

C. En roemt op God. Zie hier hoe de heiligste dingen kunnen ontheiligd en misbruikt worden. Een gelovig, nederig en dankbaar roemen in God is de wortel en de kroon van alle godsvrucht, Psalm 34:3, Jesaja 45:25, 1 Corinthiërs 1:31. Maar hoogmoedig, ijdel, roemen op God en in de uitwendige belijdenis zijns naams, is de wortel en de kroon van alle huichelarij. Geestelijke hoogmoed is de gevaarlijkste van alle.

2. Zij waren mensen van kennis, vers 18.

En gij weet Zijn wil, to thelêma, den wil, Gods wil, dat is de vrijmachtige, uitsluitende onweerstaanbare wil. De wereld zal eerst aan geheel recht gesteld zijn, wanneer Gods wil de enige is, en alle andere willen in den Zijnen opgaan. Zij kenden niet slechts de waarheid Gods, maar ook den wil Gods, dat wat Hij verlangde dat zij doen zouden. Het is voor een huichelaar mogelijk veel van Gods wil te kennen. En beproeft de dingen die daarvan verschillen, dokimazeis ta dia pheronta. Paulus bidt voor zijne vrienden als een groten zegen: dat zij mogen beproeven de dingen die van Gods wil verschillen, Filippenzen 1:10. Versta er onder:

A. Een goede waardering van de dingen Gods, zo dat men onderscheiden kan wat daarvan verschilt, weet onderscheid te maken tussen goed en kwaad, het kostelijke van het snode uit te trekken, Jeremia 15:19, het reine van het onreine af te zonderen, Leviticus 11:47. Goed en kwaad liggen soms zo dicht naast elkaar, dat het moeilijk is het ene van het andere te onderscheiden. Maar de Joden hadden den toetssteen van de wet bij de hand en waren instaat tot dat onderscheid, meenden ten minste dat zij er toe instaat waren, en konden in twijfelachtige gevallen zelfs wel een haar kloven. Iemand kan een goed gewetensrechter en toch een slecht Christen zijn, zeer nauwkeurig in de bepaling maar zeer nalatig in de beoefening. Men kan ook diapheronta verstaan van twistpunten. Iemand kan op de hoogte zijn van alle twistvragen van den godsdienst, en toch een vreemdeling in de kracht der godzaligheid.

B. Een warme genegenheid tot de dingen Gods, wanneer wij lezen, beproeft de dingen die uitnemend zijn. Er kunnen voortreffelijkheden in den godsdienst zijn, die een huichelaar zeer kan waarderen, er kan een toestemmen van het oordeel zijn dat de wet goed is, terwijl die toestemming toch overheerst wordt door de lusten van het vlees en van de ziel " Ik zie het goede, maar jaag het kwade na", en zondaren zijn gewoon zich met die toestemming te verontschuldigen, terwijl zij toch in werkelijkheid een grote verzwaring van een zondigen wandel is. Zij hadden de gewoonheid van en deze genegenheid tot het goede, want zij waren onderwezen uit de wet, katêchoemenoes, hadden die goed geleerd. Het woord betekent een leren van de kindsheid af. Het is een groot voordeel en voorrecht als men van jongs af goed onderwezen is. Het was de gewoonte der Joden zich veel moeite te geven om hun kinderen jong te onderwijzen en alle lessen werden aan de wet ontleend. Het zou goed zijn indien de Christenen zo ijverig waren om hun kinderen uit het Evangelie te onderrichten. Dat wordt in vers 20 genoemd: de gedaante der kennis en der waarheid in de wet, dat is de schijn en de vorm er van. Zij wier kennis een bloot waarnemen blijft, dat geen indruk op hun harten maakt, hebben er alleen den vorm van, hun is het gelijk een goed-getekend schilderstuk met schone kleuren maar zonder leven. Een gedaante van kennis geeft niets dan een gedaante van godzaligheid, 2 Timotheus 3:5. De gedaante van kennis kan de mensen bedriegen, maar kan geen indruk maken op het aldoordringend oog van God, die de kenner der harten is. Een gedaante kan het voertuig van de macht zijn, maar hij die zich daarmee vergenoegt is gelijk een luidende schel en een klinkend metaal.

3. Zij waren onderwijzende mensen, tenminste zij meenden het te zijn vers 19, 20. En gij vertrouwt uzelven te zijn een leidsman der blinden, een licht dergenen die in de duisternis zijn. Dat is toe te passen:

A. Op de Joden in het algemeen. Zij hielden zich zelven voor gidsen van de arme blinde heidenen, die in duisternis zaten, en waren er zeer trots op dat ieder die de kennis van God wilde deelachtig worden, gehouden was daarvoor tot hen te komen. Alle andere volken moesten bij hen ter schole gaan om te leren wat goed was en wat de Heere vereiste, want zij alleen hadden de levende Godsspraken.

B. Op hun rabbi’s, doktoren en leidende mannen, die het voornamelijk waren, welke anderen oordeelden, vers 1. Dezen verhovaardigden er zich zeer op dat zij in den stoel van Mozes gezeten waren en dat alle anderen hun voorschriften zo eerbiedigden. De apostel drukt dat in verschillende termen uit: een leidsman der blinden, een licht dergenen die in de duisternis zijn, een onderrichter der onwijzen, een leermeester der onwetenden, teneinde daardoor des te beter hun trotse verwaandheid

en hun verachting van de overigen te schetsen. Dat was een snaar, die zij gaarne hoorden tokkelen, en waardoor zij titels en eerbewijzen voor zich zelven ophoopten. Het beste is onaannemelijk voor God, wanneer men zich er op verhovaardigt. Het is zeer goed om de onwetenden te onderrichten en de onwijzen te leren, maar in aanmerking genomen onze eigen onwetendheid en dwaasheid en onze onmacht om dat onderwijs vruchtbaar te maken zonder Gods hulp, is er niets in om hoogmoedig op te zijn.

II. Hij verzwaart hun tergingen Gods met twee dingen, vers 21-24.

1. Zij zondigden tegen hun kennis en belijdenis, zij deden zelf wat zij anderen leerden te vermijden. Die dan een ander leert, leert gij uzelven niet? Onderwijzen is een deel van de liefdadigheid, waarmee men met zich zelven begint, ofschoon het daar niet bij blijven moet. Dat was de huichelarij van de Farizeeën, zij deden zelf niet zoals zij onderwezen, Mattheus 23:3, maar braken met hun wandel af wat zij met hun prediking opbouwden, want wie zal hen geloven die zelf niet geloven? Leringen wekken, maar voorbeelden trekken. De grootste vernietigers van den invloed des Woords zijn zij, wier slechte leven in tegenspraak is met hun goede leringen, die op den kansel zo mooi spreken dat het jammer is dat zij er ooit afkomen, en buiten den kansel zo leven dat het jammer is dat zij dien ooit bestijgen. De apostel noemt drie bijzondere zonden, welke onder de Joden veel voorkwamen.

A. Stelen. Hiervan worden sommigen beschuldigd, die Gods instellingen verklaarden, Psalm 50:16, 18. Ziet gij een dief, gij loopt met hem. De Farizeeën worden beschuldigd dat zij de huizen der weduwen opaten, Mattheus 23:14, en dat is de ergste van alle roverijen.

B. Overspel, vers 22. Ook hiervan beschuldigt Gods Woord hen, Psalm 50:18, Uw deel is met de overspelers. Van veel Joodse rabbi's wordt gemeld dat ze aan deze zonde schuldig stonden.

C. Heiligschennis, beroving van het heilige, dat door bijzondere wetten of beloften Gode gewijd was, en daarvan worden zij beschuldigd, die getuigden dat zij afschuw hadden van de afgoden. Het is merkwaardig dat de Joden zo deden na de Babylonische gevangenschap, de vuurproef die hen voorgoed zuiverde van de afgoderij, maar daarna handelden zij zeer verraderlijk in hun verering van God. Het was in de laatste dagen van de Oud-Testamentische kerk, dat zij beschuldigd werden van God te beroven in de tienden en in het hefoffer, Maleachi 3:8, 9, die gebruikende voor hun eigen begeerlijkheden en tot eigen nut, ofschoon die op bijzondere wijze voor God afgezonderd waren. En dit staat tamelijk wel gelijk met afgoderij, ofschoon deze beroving van het heilige gepleegd werd onder den dekmantel van afschuw van de afgoden. In den dag der dagen zal een zwaar oordeel gaan over hen die, terwijl zij de zonden in anderen veroordelen, zelf dezelfde of erger dingen bedrijven.

2. Zij onteerden God door hun zonden, vers 23, 24. Terwijl God en Zijne wet een eer waren voor hen, waarop zij roemden en waarover zij zich verhovaardigden, waren zij een oneer voor God en Zijne wet, door aanleiding te geven aan hen, die God niet kenden en Zijn wet niet hadden, om op hun godsdienst aanmerking te maken, alsof die zulke dingen toestond en goedkeurde. Die mensen zondigen wel door het maken van zulke gevolgtrekkingen, want de gebreken van de belijders mogen niet aan de belijdenis toegeschreven worden, maar hun zonde is dat zij tot die verkeerde opvattingen aanleiding geven, en dat verzwaart hun wangedrag grotelijks. Dit was in de zaak van David een

voornaam deel van zijn schuld, dat hij door deze zaak de vijanden des Heeren grotelijks had doen lasteren, 2 Samuel 12:14. En de apostel verwijst hier naar dezelfde beschuldiging tegen hun voorvaderen: gelijk geschreven is, vers 24. Hij vermeldt de plaats van hetgeen hij aanhaalt niet, omdat hij dit schreef aan hen, die in de wet onderwezen waren, (in de pogingen om te overtuigen is het min of meer voordelig wanneer men te doen heeft met mensen, die kennis hebben van en gewoon zijn aan de Schriften), maar het schijnt dat hij doelt op Jesaja 52:5 :Ezechiël 36:22 :23, en 2 Samuel 12:14. Het is betreurenswaardig wanneer zij, die gesteld zijn om den Heere een naam en een prijs te zijn, Hem tot schande en oneer verstrekken. Het grote kwaad in de zonden van belijders is de oneer door hen Gode, den godsdienst en hun belijdenis aangedaan. Gelasterd om uwentwil, dat is: gij geeft er de aanleiding toe, het komt door uw dwaasheid en zorgloosheid. De verwijtingen die gij uzelf op den hals haalt komen neer op uw God, en de godsdienst wordt door uw toedoen gewond. Een goede reden voor belijders om voorzichtig te wandelen. Zie 1 Timotheus 6:1.

III. Hij toont aan de volstrekte ontoereikendheid van hun belijdenis om hen te reinigen van de schuld van deze tergingen Gods, vers 25-29.

De besnijdenis is wel nut indien gij de wet doet, dat is: gehoorzame Joden zullen de beloning van hun gehoorzaamheid niet verliezen, maar zullen door hun Jood-zijn dit winnen, dat zij een duidelijker regel voor gehoorzaamheid hebben dan de heidenen. God gaf Zijn wet en Zijne besnijdenis niet tevergeefs. Dit moet men verstaan van den toestand der Joden voor dat de ceremoniële huishouding was afgeschaft, want overigens was het verboden een belijder van het geloof in Christus te besnijden. Galaten 5:2. Maar hij spreekt hier van de Joden, wier Judaisme hun voordelig zou zijn, indien zij slechts wilden leven naar de wetten en regelen daarvan, want anders is hun besnijdenis voorhuid geworden, dat is: uwe besnijdenis zal u niet baten, gij zult niet meer gerechtvaardigd worden dan de onbesneden heidenen, maar integendeel zwaarder gevonnist, omdat gij gezondigd hebt tegen groter licht. De onbesnedenen worden in de Schrift gebrandmerkt als onreinen, Jesaja 52:1, als buiten het verbond, Efeziërs 2:11, 12, en de ongehoorzame Joden zullen met hen op een lijn gesteld worden. Zie Jeremia 9:25, 26. Hij licht dit verder toe door het volgende.

1. Hij laat zien dat de onbesneden heidenen, wanneer zij leven overeenkomstig het licht dat zij hebben, op gelijken trap staan met de Joden, wanneer zij de rechten der wet bewaren, vers 26, en de wet volbrengen, vers 27, dat is, door zich oprecht te onderwerpen aan het licht der natuur, den inhoud van de wet naleven. Sommigen verstaan dit alsof het geval gesteld werd van volmaakte gehoorzaamheid aan de wet: "Indien de heidenen de wet geheel konden houden, zouden zij er door gerechtvaardigd worden evengoed als de Joden." Maar het schijnt veel meer bedoeld te zijn van die gehoorzaamheid, welke sommige heidenen bereikten. Het voorbeeld van Cornelius kan dit toelichten. Ofschoon hij een heiden was, en onbesneden, toch werd hij aangenomen, omdat hij was godzalig, en vrezende God met geheel zijn huis, Handelingen 10:2. Ongetwijfeld waren er veel zulke gevallen, en zij waren de voorhuid, die de rechten der wet bewaart. Van dezulken zegt hij:

A. Zij worden door God aangenomen, even alsof zij besneden waren. Hun voorhuid zal tot ene besnijdenis gerekend worden. Besnijdenis was werkelijk een voorgeschreven plicht voor de Joden, maar zij was niet voor alle mensen een noodzakelijke voorwaarde voor rechtvaardigmaking en verlossing.

B. Hun gehoorzaamheid was een verzwarende omstandigheid voor de ongehoorzaamheid der Joden, want die hadden de letter der wet, vers 27. U oordelen, dat is: toevoegen aan uw veroordeling, die door de letter en besnijdenis een overtreder der wet zijt. Merk op: Voor vleselijk-gezinde belijders is de wet slechts een letter, zij lezen haar als gewoon schrift, maar worden er niet door geregeerd als door een wet. De Joden overtraden, niet alleen niettegenstaande wet en besnijdenis, maar daardoor, zij verhardden zich daardoor in de zonden. Indien uiterlijke voorrechten ons geen goed doen, dan doen zij ons kwaad. De gehoorzaamheid van hen, die minder middelen hebben en een geringer belijdenis bezitten, zal bijdragen om hen te veroordelen, die groter middelen genieten en een zuiverder belijdenis bezitten, maar er niet naar leven.

2. Hij geeft een beschrijving van de ware besnijdenis, vers 28, 29.

A. Deze is niet in het openbaar in het vlees en in de letter. Dit wordt niet gezegd om ons afkerig te maken van uitwendige instellingen, die zijn goed op haar eigen plaats, maar om ons af te leren er op te vertrouwen en er in te rusten alsof zij voldoende waren om ons in den hemel te brengen, waardoor wij den naam zouden hebben van te leven en toch werkelijk dood zouden zijn. Hij is niet een Jood, dat is, hij zal niet door God aangenomen worden als zaad van den gelovigen Abraham en niet aangemerkt worden als te hebben beantwoord aan de bedoeling van de wet. Kinderen van Abraham te zijn is de werken van Abraham doen, Johannes 8:39, 40.

B. De ware besnijdenis is in het verborgen, besnijdenis des harten, in den geest. God ziet het hart aan, de besnijdenis des harten maakt ons aangenaam bij Hem, Deuteronomium 30:6. Deze is de besnijdenis, die niet met handen geschiedt, Colossenzen 2:11, 12. De uittrekking van het lichaam der zonde. Zo is ze in den geest, in onzen geest als onderwerp, en gewrocht door Gods Geest.

C. Haar lof. Die is niet uit de mensen, die naar de uitwendige verschijning oordelen, maar ze is uit God, dat is: God zelf zal deze oprechtheid erkennen en kronen, want Hij ziet niet gelijk de mens ziet. Schone voorwendsels en een aannemelijke belijdenis kunnen de mensen bedriegen, maar God kan er niet door bedrogen worden, Hij ziet door alles heen de werkelijkheid. Dat is evenzeer waar van het Christendom. Hij is niet een Christen, die het uitwendig is, de uiterlijke doop des vlezes is de ware doop niet, maar hij is een Christen, die het innerlijk is, en de doop des harten en in den geest, niet in de letter, is de doop, welks lof niet is uit de mensen maar uit God.

HOOFDSTUK 3

1 Welk is dan het voordeel van den Jood? Of welk is de nuttigheid der besnijdenis?
2 Vele in alle manier; want dit is wel het eerste, dat hun de Woorden Gods zijn toebetrouwd.
3 Want wat is het, al zijn sommigen ongelovig geweest? Zal hun ongelovigheid het geloof van God te niet doen?
4 Dat zij verre. Doch God zij waarachtig, maar alle mens leugenachtig; gelijk als geschreven is: Opdat Gij gerechtvaardigd wordt in Uw woorden, en overwint, wanneer Gij oordeelt.
5 Indien nu onze ongerechtigheid Gods gerechtigheid bevestigt, wat zullen wij zeggen? Is God onrechtvaardig, als Hij toorn over ons brengt? Ik spreek naar den mens.
6 Dat zij verre, anderszins hoe zal God de wereld oordelen?
7 Want indien de waarheid Gods door mijn leugen overvloediger is geworden, tot Zijn heerlijkheid, wat word ik ook nog als een zondaar geoordeeld?
8 En zeggen wij niet liever gelijk wij gelasterd worden, en gelijk sommigen zeggen, dat wij zeggen: Laat ons het kwade doen, opdat het goede daaruit kome? Welker verdoemenis rechtvaardig is.
9 Wat dan? Zijn wij uitnemender? Ganselijk niet; want wij hebben te voren beschuldigd beiden Joden en Grieken, dat zij allen onder de zonde zijn;
10 Gelijk geschreven is: Er is niemand rechtvaardig, ook niet een;
11 Er is niemand, die verstandig is, er is niemand, die God zoekt.
12 Allen zijn zij afgeweken, te zamen zijn zij onnut geworden; er is niemand, die goed doet, er is ook niet tot een toe.
13 Hun keel is een geopend graf; met hun tongen plegen zij bedrog; slangenvenijn is onder hun lippen.
14 Welker mond vol is van vervloeking en bitterheid;
15 Hun voeten zijn snel om bloed te vergieten;
16 Vernieling en ellendigheid is in hun wegen;
17 En den weg des vredes hebben zij niet gekend.
18 Er is geen vreze Gods voor hun ogen.
19 Wij weten nu, dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot degenen, die onder de wet zijn; opdat alle mond gestopt worde en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij.
20 Daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden, voor Hem; want door de wet is de kennis der zonde.
21 Maar nu is de rechtvaardigheid Gods geopenbaard geworden zonder de wet, hebbende getuigenis van de wet en de profeten:
22 Namelijk de rechtvaardigheid Gods door het geloof van Jezus Christus, tot allen, en over allen, die geloven; want er is geen onderscheid.
23 Want zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods;
24 En worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is;
25 Welken God voorgesteld heeft tot een verzoening, door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, door de vergeving der zonden, die te voren geschied zijn onder de verdraagzaamheid Gods;
26 Tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid in dezen tegenwoordigen tijd; opdat Hij rechtvaardig zij, en rechtvaardigende dengene, die uit het geloof van Jezus is.
27 Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten. Door wat wet? Der werken? Neen, maar door de wet des geloofs.

28 Wij besluiten dan, dat de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt, zonder de werken der wet.
29 Is God een God der Joden alleen? en is Hij het niet ook der heidenen? Ja, ook der heidenen;
30 Nademaal Hij een enig God is, Die de besnijdenis rechtvaardigen zal uit het geloof, en de voorhuid door het geloof.
31 Doen wij dan de wet te niet door het geloof? Dat zij verre; maar wij bevestigen de wet.

In dit hoofdstuk zet de apostel zijn betoog over de rechtvaardigmaking voort. Hij heeft reeds bewezen de schuld beiden van Joden en heidenen. In dit hoofdstuk I Beantwoordt hij eerst enige tegenwerpingen, die konden gemaakt worden tegen hetgeen hij omtrent de Joden gezegd had, vers 1-8.

II. Hij toont de schuld en de verdorvenheid van geheel het menselijk geslacht aan, zowel van Joden als van heidenen, vers 9-18.

III. Hij besluit daaruit dat de rechtvaardigmaking moet zijn uit het geloof en niet uit de wet, waarvoor hij onderscheidene redenen aanvoert, vers 19-31. De vele uitweidingen in zijn schrijven maken het volgen van zijn gedachtegang soms enigszins moeilijk, maar de bedoeling is duidelijk.

Romeinen 3:1-18

I. De apostel beantwoordt, eer hij verder gaan kan, hier verschillende tegenwerpingen, die gemaakt konden worden. Geen waarheid is zo eenvoudig en duidelijk of boze bedoelingen en bedorven vleselijke harten zullen er iets tegen in te brengen hebben, maar de goddelijke waarheden moeten voor haarkloverijen beschermd worden.

1e Tegenwerping. Indien Joden en heidenen alzo voor God gelijk staan: welk is dan het voordeel van den Jood? Heeft God niet dikwijls met veel achting van de Joden gesproken als zijnde niet zulk een volk, Deuteronomium 33:29, een heilig volk, een bijzondere schat, het zaad van Zijn vriend Abraham? Heeft Hij niet de besnijdenis ingesteld als een voorwaarde voor hun lidmaatschap van de kerk, als een zegel voor hun verbondsbetrekking tot God? Brengt nu niet deze leer van gelijkheid tot ontkenning van al die voorrechten en werpt zij geen verachting op de instelling der besnijdenis, als op een onvruchtbaar en nutteloos ding? Antwoord. De Joden zijn desniettegenstaande een hoog-bevoorrecht en geëerd volk en hebben grote hulpmiddelen, maar deze zijn niet onfeilbaar zaligmakend, vers 2. Veel in alle manier. De deur staat open zowel voor de heidenen als voor de Joden, maar de Joden hebben een beteren weg naar de deur, door hun kerkelijke voorrechten, welke niet onderschat mogen worden, ofschoon velen, die deze bezitten, voor eeuwig verloren gaan omdat zij die niet gebruiken. Hij telt de verschillende voorrechten der Joden op in Hoofdstuk 9:4-5, hier noemt hij slechts een, maar dat alle andere in zich bevat: Hun zijn de woorden Gods toebetrouwd. Dat is: de schriften des Ouden Testaments, voornamelijk de wet van Mozes, die de levende woorden genoemd wordt, Handelingen 7:38, met al haar typen, beloften en voorzeggingen, welke op Christus en het Evangelie slaan. De Schriften zijn de woorden Gods, zij zijn goddelijke openbaring, zij komen van den hemel, zij zijn onfeilbaar waar en als woorden Gods van eeuwige gevolgen. De Septuagint noemt de Urim en de Thummin de logia, de levende woorden. De Schrift is onze borstplaat des oordeels. Wij moeten tot de wet en tot de getuigenis gaan als tot levende woorden. Het Evangelie wordt het Woord Gods genoemd, Hebreeën 5:12, 1 Petrus 4:11. Deze woorden nu waren den Joden toebetrouwd, het Oude Testament was in hun taal geschreven, Mozes en de profeten behoorden tot hun volk, leefden onder hen, predikten en schreven oorspronkelijk aan en voor de Joden. Die woorden waren hun toebetrouwd als schatbewaarders voor volgende eeuwen en gemeenten. Het Oude Testament was in hun handen gesteld, om zorgvuldig zuiver en onverminkt bewaard te blijven, en zo aan de nakomelingschap achtergelaten te worden. De Joden waren de boekbewaarders van de Christenen, hun was die heilige schat toebetrouwd voor hun eigen gebruik en zegen in de eerste plaats, en daarna ten voordele van de gehele wereld, en in het bewaren van de letter der Schrift waren zij zeer getrouw aan hun opdracht, zij verloren geen tittel of jota, en daarin erkennen wij Gods genadige zorg en voorzienigheid. De Joden hadden de middelen ter verlossing, maar zij hadden niet het alleenbezit der verlossing. Dit noemt hij het eerste, prooton men gar, dit was hun eerste en voornaamste voorrecht. Het genot van Gods woord en instellingen is het voornaamste geluk van een volk, het moet genoemd worden het eerste van zijn voorrechten, Deuteronomium 4:8, 33:3, Psalm 147:20..

2e Tegenwerping. Tegen hetgeen hij gezegd had aangaande het voordeel dat de Joden genoten in de levende woorden, zouden sommigen het ongeloof van velen hunner kunnen aanvoeren. Waarom werden hun de levende woorden Gods toebetrouwd, wanneer zo velen hunner, niettegenstaande deze levende woorden, voortgingen vreemdelingen tegenover Christus en vijanden van Zijn Evange1ie te blijven? Sommigen zijn ongelovig geweest enz., vers 3.

Antwoord. Het is zeer waar, dat sommige, ja zelfs dat de meeste van de thans levende Joden, niet in Christus geloven. Maar zal hun ongelovigheid het geloof van God te niet doen? De apostel werpt zulk een gedachte verre van zich: Dat zij verre! De ongelovigheid en hardnekkigheid der Joden kon niet waardeloos maken en overtreffen de voorzeggingen omtrent den Messias, die vervat waren in de hun toevertrouwde levende woorden. Christus zal verheerlijkt worden, ofschoon Israël zich niet wil laten vergaderen, Jesaja 49:5. Gods woorden zullen vervuld, Zijn voornemens volbracht en Zijn doel zal bereikt worden, ofschoon er een geslacht moge zijn dat door zijn ongeloof Hem schijnbaar tot een leugenaar maakt.

God zij waarachtig, maar alle mens leugenachtig, laat ons dit beginsel vasthouden, dat God getrouw is aan elk woord dat Hij ooit heeft gesproken, en dat Hij geen van Zijn levende woorden ter aarde zal doen vallen, ofschoon wij daardoor alle mensen voor leugenachtig verklaren. Het is beter de geloofwaardigheid van alle mensen ter wereld in twijfel te trekken en te ontkennen, dan te twijfelen aan de trouw van God. Wat David in zijn haasten zei, dat alle mensen leugenaars zijn, Psalm 116:11, neemt Paulus hier vrijmoedig over. De leugen is een lid van den ouden mens, dat wij allen ter wereld medebrengen. Alle mensen zijn wisselva1lig, beweeglijk, aan verandering onderhevig, ijdelheid en leugen, Psalm 62:10, enkel ijdelheid, Psalm 39:6. Alle mensen zijn leugenaars, in vergelijking met God. Het is zeer troostrijk, wanneer wij zien dat alle mensen leugenachtig zijn (geen vertrouwen op mensen) dat God getrouw is. Wanneer zij allen valsheid spreken een iegelijk met zijn naasten, is het zeer troostrijk dat de redenen des Heeren reine redenen zijn, Psalm 12:3, 7. Tot verder bewijs haalt hij aan Psalm 51:6 :Opdat Gij gerechtvaardigd wordt in Uwe woorden en overwint wanneer Gij oordeelt. De bedoeling daarvan is aan te tonen:

1. Dat God Zijne eer in de wereld handhaaft en dat zal blijven doen, niettegenstaande de zonden der mensen,

2. Dat het onze plicht is, in al onze besluiten betreffende ons zelven en anderen, God te rechtvaardigen en Zijn gerechtigheid, waarheid en goedertierenheid staande te houden en te handhaven hoe het ook gaan moge. David beschuldigde ook zich zelven door zijne uitspraak, opdat hij God mocht rechtvaardigen en Hem geen ongerechtigheid ten laste leggen. Zo ook hier. Laat den goeden naam en de geloofwaardigheid van de mensen er door verdwijnen, het doet er niet toe of die gehandhaafd of vernietigd worden, maar laat ons blijven bij dit besluit, hoezeer ook alle omstandigheden er tegen schijnen te getuigen, dat de Heere rechtvaardig is in Zijne woorden en heilig in al Zijn werken. Zo wordt God gerechtvaardigd ook (gelijk Psalm 51 het noemt) als Hij oordeelt. Indien mensen zich in rechtsgeding begeven tegen God en tegen Zijne daden, kunnen wij er verzekerd van zijn dat de overwinning aan Gods zijde zal zijn.

3e Tegenwerping. Vleselijk-gezinde harten kunnen daaraan gelegenheid ontlenen om zich zelven tot zondigen aan te moedigen. Hij heeft gezegd dat de algemene schuld en verdorvenheid van de mensheid gelegenheid gegeven hebben tot de openbaring van Gods gerechtigheid in Christus Jezus. Nu kan dit tegengeworpen worden: Indien al onze zonde er zo ver van af is van Gods eer te kunnen overvleugelen, dat die er eerder door verhoogd wordt en indien Hij ten slotte zeker zijn doel bereiken zal, zodat er geen nadeel aangericht wordt, is het dan niet onrechtvaardig van God, indien Hij onze zonde en ons ongeloof zo streng straft? Wanneer de ongerechtigheid van de Joden gelegenheid geeft voor de roeping der heidenen, en dus Gods heerlijkheid vergroot, waarom worden de Joden dan zo scherp bestraft! Indien nu onze ongerechtigheid Gods gerechtigheid

bevestigt, wat zullen wij dan zeggen? vers 5. Welke gevolgtrekking mag hieruit gemaakt worden? Is God onrechtvaardig? mê adikos ho theos? Is God niet onrechtvaardig (zo kan het ook gelezen worden, meer in den vorm van een tegenwerping) als Hij toorn over ons brengt? Ongelovige harten zullen gaarne elke gelegenheid aangrijpen om met God over de billijkheid van Zijn handelingen te twisten en Hem, die de volmaakt rechtvaardige is, te veroordelen, Job 34:17. Ik spreek naar den mens, dat is: ik geef hier de taal van vleselijk-gezinde harten weer, het is de zienswijze van een ijdel, dwaas, hoogmoedig schepsel, een mens.

Antwoord: Dat zij verre! Zulk een voorstelling van de zaak zij verre van ons! Onderstellingen, die Gods eer verkleinen en Zijn rechtvaardigheid en heiligheid te na komen, moeten steeds onmiddellijk onderdrukt en mogen nooit in overweging genomen worden. Ga achter mij, Satan! Laat nooit zulk een gedachte post vatten! Anderszins, hoe zal God de wereld oordelen? vers. 6.. Deze bewijsvoering is ongeveer dezelfde als die van Abraham. Genesis 18:25.

Zal de Rechter der ganse aarde geen recht doen? Zonder twijfel zal Hij dat! Hij zou, niet oneindig gerechtig en rechtvaardig zijnde, onbevoegd zijn om als Rechter der ganse aarde op te treden. Zo ook Hij die het recht laat verbinden? Job 34:17, Verg. verzen 18 en 19.. De zonde zelf is er niet minder slecht en schandelijk om, al brengt God er Zich zelven heerlijkheid door. Het is van hare zijde alleen toevallig dat de zonde Gods rechtvaardigheid openbaart. Daarvoor is geen dank te weten aan den zondaar, die dat zeker niet bedoelt. De overweging dat God de wereld zal oordelen, moet voor altijd het stilzwijgen opleggen aan onzen twijfel omtrent en onze aanmerkingen op Zijn rechtvaardigheid en billijkheid. Wij kunnen de wegen van zulk een volstrekten Alleenheerser niet nagaan. De uitspraak van de hoogste rechtbank, waarvan geen hoger beroep is, ligt buiten onze beoordeling.

4e Tegenwerping. De voorgaande tegenwerping wordt herhaald en voortgezet, vers 7, 8, want hoogmoedige harten worden moeilijk uit hun vesting verdreven en houden vast aan leugen en bedrog. Maar het mededelen van de tegenwerping in haar ware gedaante is voldoende antwoord erop. Indien de waarheid Gods door mijne leugen overvloediger is geworden. Hij onderstelt dat de drogredenaars hun tegenwerping op deze wijze zullen volhouden: "Indien mijn leugen, dat is: mijne zonde", (want er is een deel leugen in elke zonde, voornamelijk in de zonden der belijders) veroorzaakt heeft dat Gods waarheid en getrouwheid verheerlijkt worden, waarom word ik dan nog als een zondaar geoordeeld en veroordeeld? En waarom zou ik niet liever mij daardoor laten aanmoedigen om voort te gaan in mijn zonde, opdat de genade te overvloediger worde? Dat is een onderstelling, reeds op het eerste gezicht te zwart om weerlegd te worden, en alleen vatbaar om met afschuw verworpen te worden. Brutale zondaren nemen oorzaak om in kwaaddoen zich te beroemen, omdat Gods goedertierenheid toch den gansen dag duurt, Psalm 52:3. Laat ons het kwade doen, opdat het goede daaruit kome, is meer in het hart dan in den mond der zondaren, om zich te rechtvaardigen in hun boze wegen. Bij het vermelden van deze godloze gedachten, merkt Paulus in een tussenzin op, dat er sommigen waren die hem en zijne medearbeiders beschuldigden zulke leerstellingen te verkondigen. Sommigen zeggen dat wij dit zeggen. Het is geen nieuw verschijnsel dat de besten van Gods kinderen en dienaren beschuldigd worden van het onderwijzen van die leerstellingen, welke zij ten diepste verfoeien en verwerpen, en dat is niets vreemds, want van den Meester zelf werd gezegd dat Hij een afgezant van Beëlzebub was. Velen is verweten dat zij het tegendeel hadden gezegd van hetgeen zij verkondigden, het is een oude kunstgreep van Satan om vuil te werpen op de dienaren van Christus: Laster maar voort, er blijft altijd iets van hangen! De

beste mensen en de heerlijkste waarheden staan het meest aan laster bloot. Gelijk wij gelasterd worden: Godslastering wordt gewoonlijk in de Schrift aangewezen als den hoogsten graad van laster, want die gaat tegen God zelf. De lastering van een dienaar en van zijn geregelden dienst is erger dan gewone laster, is een soort van Godslastering, niet ter wille van zijn persoon, maar om zijn roeping en zijn werk, 1 Thessalonicenzen 5:13.

Antwoord. Hij zegt bij wijze van weerlegging niet meer, dan hetgeen zij zelven zullen moeten erkennen: de verdoemenis van dezulken is rechtvaardig. Sommigen verstaan dit van de lasteraars: God zal hen rechtvaardig verdoemen, die zo onrechtvaardig Zijne getrouwheid veroordelen. Maar wellicht moet men het toepassen op hen, die zich niet ontzien van te zondigen onder het voorwendsel dat God gelegenheid daardoor krijge om zich te meer te verheerlijken. Zij, die moedwillig het kwade doen opdat het goede er uit voortkome, zullen zo weinig onder dien dekmantel ontsnappen, dat die veeleer hun verdoemenis zal rechtvaardigen en hen des te minder te verontschuldigen zal doen zijn, want het zondigen onder dat voorwendsel en in zulk een vertrouwen, wijst op groten lust en veel wil tot de zonde, een godloze wil om opzettelijk het kwade te kiezen, en een godloze lust om het te vergoelijken met de bewering dat er het goede uit kan voortkomen. Daarom is hun verdoemenis rechtvaardig, en met welke verontschuldigingen zij zich thans ook mogen vleien, gene daarvan zal gelden in den groten dag, maar God zal gerechtvaardigd worden in Zijn oordelen, en alle vlees, zelfs het hoogmoedige vlees dat zich nu tegen Hem verheft, zal dan voor Hem zwijgen. Sommigen denken dat Paulus hier doelt op den naderenden ondergang van den Joodsen staat en kerk, waarvan zij de bespoediging door hun hardnekkigheid en hun zelfrechtvaardiging verhaastten.

II. Nadat Paulus deze tegenwerpingen uit den weg geruimd heeft, vat hij zijn bewering van de algemene schuld en verdorvenheid van de gehele mensheid weer op, zowel tegen Joden als tegen heidenen, vers 9-18. Zijn wij uitnemender? Wij Joden, aan welke God de levende woorden toebetrouwd heeft? Is dat voor ons een aanbeveling bij God, of zal dat ons rechtvaardigen? Neen, ganselijk niet! Of: zijn wij Christenen (uit de Joden en uit de heidenen) bij voorbaat zoveel beter dan het ongelovig deel der mensheid, dat wij Gods genade zouden verdiend hebben? Helaas, neen! Alvorens vrije genade het onderscheid gemaakt had, waren wij die Joden geweest zijn en zij die heidenen geweest zijn, beiden gelijkelijk verdorven. Allen waren onder de zonde. Onder de schuld der zonde, daaronder als onder een vonnis-daaronder als onder een keten, waardoor wij aan eeuwig verderf en verdoemenis gebonden waren-daaronder als onder een last, Psalm 38:5, die ons doet verzinken in het diepst der hel, wij zijn schuldig voor God, vers 19. Onder de heerschappij en het bevel der zonde, als onder een dwingeland en wreden meester, slaven gemaakt, onder het ijzeren juk, onder haar macht, verkocht tot alle boosheid. En dit heeft hij bewezen, proêitiasa metha. Het is een wettelijke term: Wij hebben allen er van beschuldigd, en hebben onze beschuldiging bewezen, wij hebben de aanklacht gestaafd, wij hebben hen overtuigd door de klaarblijkelijkheid der feiten. Hij licht deze beschuldiging en overtuiging nader toe met verscheidene uitspraken uit het Oude Testament, welken den verdorven en hopelozen toestand van alle mensen beschrijven, totdat de genade hen staande houdt en verandert, zodat wij daarin als in een spiegel ons aangeboren aangezicht kunnen zien. De verzen 10, 11 en 12 zijn genomen uit Psalm 14:2-4, welke herhaald worden als behelzende een gewichtige waarheid in Psalm 53:2-4. Hetgeen er verder volgt wordt gevonden in de vertaling van den 14en Psalm volgens de Septuagint. Sommigen menen dat Paulus deze koos als beter bekend, maar ik houd het er voor dat Paulus hier verwees naar andere plaatsen uit de Schrift, en dat ze uit deze redenering van Paulus overgenomen zijn in latere afschriften van de vertaling der Zeventigen en zo alle bij Psalm 14 gevoegd. Het is opmerkelijk dat hij, om de

algemene verdorvenheid van nature aan te tonen, Schriftuurplaatsen aanhaalt, die spreken van de bijzondere verdorvenheid van enkele personen, zoals Doëg, Psalm 140:4, de Joden, Jesaja 59:7, 8, wat bewijst dat de zonden, die door sommigen bedreven worden, hun wortel hebben in de natuur van allen. De dagen van David en Jesaja behoorden tot de betere tijden, evenwel beroept hij zich daarop. Hetgeen in Psalm 14 staat werd opzettelijk gezegd van al de kinderen der mensen, en zulks na een bijzonder overzicht en onderzoek, door God zelf ingesteld. De Heere zag neer, evenals op de oude wereld, Genesis 6:5. En dit oordeel Gods was overeenkomstig de waarheid. Hij, die toen Hij alles geschapen had, zag dat al wat Hij gemaakt had goed was, zag nu de mens het bedorven had neer en ziet, alles was slecht. Laat ons de bijzonderheden daarvan nader bezien. Merk op:

1. Hetgeen hebbelijkheid was. Dit is tweeledig.

A. Een hebbelijk gebrek aan al wat goed is.

a. Er is niemand rechtvaardig, niet een heeft een eerlijk goed beginsel van deugd, of wordt door zulk een beginsel geregeerd, niemand heeft iets overgehouden van die gelijkenis Gods, die bestaat in de rechtvaardigheid waarin de mens was geschapen, ook niet een, hetgeen betekent: indien er een was geweest, dan zou God hem gevonden hebben. Toen de gehele wereld bedorven was, zag Gods oog een rechtvaardigen Noach. Maar ook zij, die door genade gerechtvaardigd en geheiligd zijn, waren van nature niet rechtvaardig. Uit ons is geen rechtvaardige geboren. De man naar Gods hart zegt zelf dat hij in zonden ontvangen werd.

b. Er is niemand die verstandig is, vers 11. Het gebrek ligt in het bederf van het verstand, dat is verblind, beroofd, verdorven. Godsdienst en gerechtigheid hebben zo volkomen de rede aan hun zijde, dat indien de mensen slechts enigszins verstandig waren, zij beter zouden zijn en beter zouden handelen. Maar zij zijn niet verstandig. Zondaren zijn dwazen.

c. Er is niemand die God zoekt, dat is: niemand stelt enig belang in God, niemand heeft enige begeerte naar Hem. Zij, die God niet zoeken, moeten met alle recht onverstandigen genoemd worden. De vleselijk-gezinde geest is zover van het zoeken naar God verwijderd, dat hij in werkelijkheid vijandig tegenover Hem staat.

d. Allen zijn zij afgeweken, tezamen zijn zij onnut geworden, vers 12. Zij, die van God afgeweken zijn, zullen spoedig tot niets meer deugen, zij zijn ballast op aarde. Die in een toestand van zonde leven, zijn de meest-nutteloze schepselen onder de zon, want nu volgt:

e. Er is niemand die goed doet, neen, er is op aarde geen enkel mens, die goed doet en niet zondigt, Prediker 7:23. Zelfs in die daden van zondaren, waarin iets goeds te ontdekken valt, is er een fundamentele dwaling in beginsel en doel, zodat naar waarheid gezegd kan worden: Er is niemand die goed doet. Elk gebrek is een bron van kwaad.

B. Een hebbelijkheid om alles te doen wat kwaad is. Tezamen zijn zij afgeweken. Geen wonder dat zij den rechten weg missen, die God, het hoogste doel, niet zoeken. God maakte den mens recht en plaatste hem op den weg, maar de mens is afgeweken. Het bederf der mensheid is afval.

2. Hetgeen daadwerkelijk is. Welk goeds kan er verwacht worden van zulk een ontaard ras? Hij noemt:

A. In hun woorden, vers 13, 14, in drie bijzonderheden.

a. Wreedheid: Hun keel is een geopend graf, gereed om de armen en nooddruftigen in te slokken, snakkend naar een gelegenheid om kwaad te doen, gelijk de oude slang zoekt naar slachtoffers volgens zijn naam Abaddon en Apollyon, de verwoester. En wanneer zij niet openlijk deze wreedheid tonen en die ten aanschouwen van allen bedrijven, zijn ze in 't geheim bezig met het smeden van allerlei onheil, slangenvenijn is onder hun lippen, Jakobus 6:8, het kwaadaardigste en dodelijkste vergif, waarmee zij den goeden naam van hun naasten bezwalken en door valse getuigenis het op hun leven toeleggen. Deze uitdrukkingen zijn ontleend aan Psalm 5:10, en 140:4.

B. Bedrog. Met hun tongen plegen zij bedrog. Hierin betonen zij zich kinderen des duivels, want die is een leugenaar en een vader der leugens. Zij plegen dat, het lokt hen aan om van leugen hun bedrijf te maken, het is hun voortdurende bezigheid, vooral het vals voorstellen van de wegen van Gods kinderen.

C. Vervloeking. Zij vloeken God en lasteren Zijn heiligen naam, en zij wensen hun broederen kwaad. Welker mond vol is van vervloeking en bitterheid. Dit wordt vermeld als een van de grootste zonden der tong, Jakobus 3:9. Maar zij, die dus het vervloeken beminnen, zullen er eens de gevolgen van ondervinden, Psalm 109:17-19. Hoevelen, die Christenen genoemd worden, tonen door deze zonden dat zij nog onder de heerschappij der zonden, nog in hun natuurlijken staat zijn.

B. In hun wegen, vers 15-17. Hun voeten zijn snel om bloed te vergieten, dat is, zij zijn zeer vindingrijk wanneer het gaat om wrede bedoelingen, zeer genegen om elke gelegenheid daartoe aan te grijpen. Waar zij ook gaan: vernieling en ellendigheid is in hun wegen, die zijn hun metgezellen, - vernieling en ellendigheid voor Gods volk, voor het land en de omgeving waarin zij leven, voor hun volk, en ten slotte voor hen zelven. Buiten de vernieling en ellende, die het einde van hun wegen zijn (want die eindigen in den dood), zijn vernieling en ellendigheid ook op de wegen die zij bewandelen, de zonde is haar eigen straf, iemand heeft niets meer nodig om hem ellendig te maken dan dat hij een slaaf der zonde is. En den weg des vredes hebben zij niet gekend, dat is: zij weten niet hoe zij vrede met anderen moeten bewaren, en evenmin hoe zij zelven vrede moeten verkrijgen. Zij mogen spreken van vrede, maar dat is de vrede, die in des duivels paleis is, dien hij bewaart, maar tegenover allen waarachtigen vrede staan zij vreemd, zij weten niet wat tot hunnen vrede dient. Deze plaatsen zijn overgenomen uit Spreuken 1:26 en Jesaja 59:7, 8.

C. De wortel van dit alles wordt genoemd.

Er is geen vreze Gods voor hun ogen, vers 18. De vreze Gods wordt hier genomen in den zin van allen waren godsdienst, welke bestaat in een eerbiedig, ernstig opletten op het woord en den wil van God als onzen regel, op de eer en de heerlijkheid van God als ons doel. De godlozen houden dit niet voor ogen, dat is, zij laten zich daardoor niet leiden, zij worden door andere wetten geregeerd, jagen andere doeleinden na. Dat wordt aangehaald uit Psalm 36:1. Waar geen vreze Gods is, kan niets goeds verwacht worden. De vreze Gods zal beslag op onze ziel leggen en haar in het rechte spoor houden, Nahum 5:15. Wanneer eenmaal de vreze weggeworpen wordt blijft het gebed achter, Job

15:4, en dan wordt al het goede spoedig verdorven en vernield. Wij hebben hier dus een kort begrip van de algemene ontaarding en verdorvenheid van het menselijk geslacht, en mogen wel uitroepen: o Adam! wat hebt gij gedaan! God heeft den mens recht gemaakt, maar hij heeft vele vonden gezocht.

Romeinen 3:19-31

Uit dit alles maakt Paulus de gevolgtrekking dat het tevergeefs is de rechtvaardigmaking in de werken der wet te zoeken, en dat deze alleen door het geloof kan verkregen worden. Dit heeft hij de gehele redenering door, van Hoofdstuk 1:17 af, bewezen, en hij geeft het hier in vers 28 als slotsom: Wij besluiten dan dat de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt zonder de werken der wet, niet door de werken van de eerste wet van algehele onschuld, die geen plaats voor berouw liet, niet door de werken van de wet der natuur, hoe hoog die ook mogen verheven zijn, niet door de werken der ceremoniële wet, het bloed van stieren en bokken kan de zonden nimmermeer wegnemen, niet door de werken van de zedelijke wet, die hier mede bedoeld wordt, want hij spreekt van de wet, waardoor de kennis der zonde is, en van werken die reden geven kunnen om in te roemen. De mens in zijn ellendigen toestand, onder de macht van zulk een verdorvenheid, kan nooit door enig eigen werk toegang tot God verkrijgen, die kan alleen verworven worden door de vrije genade Gods, gegeven door Christus Jezus aan alle ware gelovigen, die haar aannemen geheel als een vrije gave. Indien wij nooit gezondigd hadden, zou onze gehoorzaamheid aan de wet onze gerechtigheid geweest zijn. "Doe dat en gij zult leven". Maar nu wij gezondigd hebben, en verdorven zijn, kan niets dat wij verrichten kunnen onze schuld uitdelgen. De Farizeeën zochten rechtvaardigmaking in gehoorzaamheid aan de zedelijke wet, Lukas 18:11. Nu zijn er twee punten die thans door den apostel gesteld worden: de schuldigheid van den mens, die bewijst dat wij niet door de werken der wet kunnen gerechtvaardigd worden, en de heerlijkheid Gods, die bewijst dat wij moeten gerechtvaardigd worden door het geloof.

I. Hij bespreekt de schuld des mensen, om aan te tonen hoe dwaas het is de rechtvaardigmaking te verwachten uit de werken der wet. De bewijsvoering is zeer eenvoudig: wij kunnen nooit gerechtvaardigd en verlost worden door een wet, die wij hebben overtreden. Een overtreder, wiens schuld bewezen is, kan natuurlijk geen vrijspraak pleiten op grond der wet, die zijn misdaad vaststelt en hem veroordeelt. Indien hij haar nooit overtreden had, zou hij door haar gerechtvaardigd worden, maar nu ze eenmaal overtreden is, kan ze niet anders dan tegen hem zijn. En van menselijke wetten verwacht en oordeelt niemand iets anders.

1. Hij past de schuldigheid der mensen voornamelijk op de Joden toe, want zij waren de mensen die roemden op de wet en hun rechtvaardigmaking van haar verwachtten. Verscheidene plaatsen uit het Oude Testament had hij aangehaald om deze verdorvenheid te bewijzen, en nu zegt hij vers 19 :Wij weten nu dat al wat de wet spreekt, zij dat zegt tot degenen die onder de wet zijn, deze overtuiging behoort tot de Joden zowel als de anderen, want het staat geschreven in hun wet. De Joden beroemden zich er op dat zij onder de wet waren en stelden daar veel vertrouwen in. Maar, zegt hij, de wet overtuigt en veroordeelt u, gij ziet zelf dat zij dat doet. Opdat alle mond gestopt worde, dat er een einde kome aan alle roemen. Ziehier Gods handelwijze beide in rechtvaardig maken en veroordelen, Hij stopt elke mond. Zij, die door het geloof gerechtvaardigd worden, zien zich den mond gestopt door nederige overtuiging, en hun, die veroordeeld worden, wordt ook de mond gestopt, want zij zullen ten slotte overtuigd worden, Judas 15 en zonder tegenspreken ter helle varen, Mattheus 22:12. Alle ongerechtigheid stopt haar mond, Psalm 107:42..

2. Hij breidt dit uit over de gehele wereld.

Opdat de gehele wereld voor God verdoemelijk zij. Indien de wereld in het boze ligt, 1 Johannes 5:19 dan staat het ook vast dat zij schuldig is. De mens zij schuldig, dat is: het blijke dat de mens schuldig is, allen zijn van nature kinderen des toorns, Efeziërs 2:3. Allen moeten zich schuldig verklaren, en zij, die in hun eigen rechtvaardigheid staan, zullen zeker buiten geworpen worden. Schuldig voor God is een vreeslijk woord, schuldig voor den alzienden God, die in zijn oordeel niet bedrogen wordt of kan worden, voor een rechtvaardigen en gerechtigen richter, die in geen geval de schuld verbloemen zal. Allen zijn schuldig, en hebben derhalve behoefte aan een rechtvaardigheid, die voor God bestaan kan. Want zij hebben allen gezondigd, vers 23, allen zijn zondaars van nature en door daden, en derven de heerlijkheid Gods, hun ontbreekt datgene, wat het voorname doel van den mens is. Derven, komen tekort, zoals de boogschutter het wit mist, zoals de loper den prijs verbeurt, zij derven, zij falen niet slechts in het winnen, maar zij zijn grote verliezers. Derven de heerlijkheid Gods.

A. Komen tekort in het verheerlijken van God. Zie Hoofdstuk 1:21. Zij verheerlijkten Hem niet als God. De mens werd aan het hoofd van de zichtbare schepping geplaatst ten einde zelfbewust den Schepper te verheerlijken, die door de lagere schepselen slechts door hun bestaan kon verheerlijkt worden, maar de mens kwam door de zonde daarin tekort, in plaats van den Schepper te verheerlijken, onteert hij Hem. Het is een zeer bedroevende beschouwing, te zien dat de mensenkinderen, die geschapen werden om God te verheerlijken, zo weinig dat doen.

B. Zij komen tekort in verheerlijking voor God. Er is geen roem of onschuld, indien wij ons voor God verheerlijken door te roemen op iets dat wij zijn, of hebben, of doen, dan is er een altijddurend beletsel: wij hebben allen gezondigd, en dat legt ons het stilzwijgen op. Wij mogen ons zelven verheerlijken voor de mensen, die kortzichtig zijn en de harten niet kunnen doorzoeken, die bedorven zijn gelijk wij en al te zeer vrede hebben met de zonde, maar er is geen verheerlijking voor God, die te rein van ogen is om het kwade te zien.

C. Zij komen tekort in het verheerlijkt worden door God. Zij komen tekort in rechtvaardigmaking en aanneming door God, waarmee de heerlijkheid aanvangt, en evenzo in heiligheid of heiligmaking, die het heerlijke beeld Gods in den mens is, en hebben alle hoop of verwachting vernietigd van door God in den hemel gerechtvaardigd te worden krachtens enige rechtvaardigheid in hen zelven. Het is thans onmogelijk ten hemel te gaan door eigen vlekkeloze onschuld. De weg is versperd. Een cherub met een vlammend zwaard bewaakt den toegang tot den boom des levens.

3. Ten einde ons nog meer terug te houden van het verwachten van rechtvaardigmaking door de wet, beschrijft hij de door de wet gewerkte overtuiging aldus, vers 20. Want door de wet is de kennis der zonde. De wet, die overtuigt en veroordeelt, kan ons nimmer rechtvaardigen. De wet is de rechte lijn, die aanduidt wat recht en wat verkeerd is. Het rechte gebruik en de bedoeling van de wet is de wonde te openen, en daarom kan zij geen geneesmiddel zijn. Hetgeen de wonde onderzoekt kan niet genezend zijn. Zij, die de zonde willen kennen, moeten komen tot de kennis der wet in al haar gestrengheid, uitgebreidheid en geestelijken aard. Wanneer wij onze eigen harten en wandel met dezen regel vergelijken, zullen wij ontdekken hoe ver wij er van zijn afgeweken. Paulus maakt het volgende gebruik van de wet, Hoofdstuk 7:9. En daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden voor Hem. Merk op:

A. Geen vlees zal gerechtvaardigd worden, geen mens, geen bedorven mens, Genesis 6:3, want hij is vlees, zondig, bedorven, en daarom niet gerechtvaardigd omdat wij vlees zijn. De bedorvenheid van onze natuur zal voor eeuwig onze rechtvaardigmaking door onze eigen werken in den weg staan, die komende uit het vlees de kiem van hun oorsprong behouden. Job 14:4. Niet gerechtvaardigd voor Zijn aangezicht. Paulus ontkent niet de rechtvaardigmaking door de werken der wet voor het aangezicht van de kerk. In hun kerkstaat waren zij belichaamd als een heilig volk, een priesterlijk volk. Maar zoals het geweten tegenover God staat, voor Zijn aangezicht, kunnen wij door de werken der wet niet gerechtvaardigd worden. De apostel verwijst hier naar Psalm 143:2..

II. Hij bewijst uit Gods heerlijkheid dat de rechtvaardigmaking alleen uit het geloof in de rechtvaardigheid van Christus kan verwacht worden. Er is geen rechtvaardigmaking door de werken der wet. Moet dus de schuldige mens eeuwig onder den toorn blijven? Is er geen hoop? Is de wonde, door de overtreding geslagen, ongeneeslijk? Neen, God zij geloofd, dat is zij niet, vers 21, 22. Er is een andere weg voor ons geopend. De rechtvaardigheid Gods is geopenbaard zonder de werken der wet, nu, onder het Evangelie. De rechtvaardigmaking kan verkregen worden zonder daartoe de wet van Mozes te onderhouden, en dit wordt genoemd de rechtvaardigheid Gods, rechtvaardigheid die Hij beschikte, voorzag en aannam, rechtvaardigheid die Hij op ons toepast, evenals de Christelijke wapenrusting in Efeziërs 6:11 genoemd wordt de wapenrusting Gods.

1. Aangaande deze rechtvaardigheid Gods hebben wij op te merken:

A. Dat zij geopenbaard is. De weg des Evangelies ter rechtvaardigmaking is een gebaande weg, een rechte weg, hij is voor ons geopend. De koperen slang is opgericht. Wij hebben onzen weg niet in het donker tastend te zoeken, hij is ons geopenbaard.

B. Hij is zonder de wet. Hier verwerpt hij de zienswijze van de Judese Christenen, die Christus en Mozes wilden bijeenvoegen, die Christus als een Messias erkenden maar toch nog innig aan de wet gehecht bleven, haar plechtigheden onderhielden en haar ook aan den heiden wilden opleggen. Neen, zegt hij: ze is zonder de wet. De gerechtigheid, welke Christus aangebracht heeft, is een volkomen gerechtigheid.

C. Maar toch heeft zij de getuigenis van de wet en de profeten, dat is: er waren onder het Oude Testament typen, profetieën en beloften, die op haar wezen. De wet is er zo ver af van ons te rechtvaardigen, dat juist zij ons een anderen weg van rechtvaardigmaking wijst, dat zij op Christus wijst als onze rechtvaardigheid, op Christus van wie alle profeten getuigenis afleggen, Handelingen 10:43. Dit beveelt deze rechtvaardigheid aan bij de Joden, die zo gehecht waren aan de wet en de profeten.

D. Zij is door het geloof van Jezus Christus, het geloof waarvan Jezus Christus het voorwerp is, den gezalfden Zaligmaker, zoals Zijn naam aanduidt. Rechtvaardigmaking geloof eerbiedigt Christus als den Zaligmaker in alle drie Zijn bedieningen waartoe Hij gezalfd is, als profeet, priester en koning, in Hem vertrouwende, Hem aannemende en Hem erkennende in die alle. Daardoor krijgen wij deel aan de gerechtigheid, welke God verordend en Christus aangebracht heeft.

E. Zij is tot allen, en over allen die geloven. In deze woorden vat hij samen al wat hij tevoren meermalen aangetoond heeft, dat Joden en heidenen, indien zij geloven, gelijkstaan en gelijkelijk door Christus Gode welkom zijn.

Want er is geen onderscheid. Of: het is eis pantas, voor allen, aan allen in het algemeen aangeboden. Het Evangelie sluit niemand uit, die zich zelven niet uitsluit. Maar het is epi pantas toes pisteuontas, over allen die geloven. Niet alleen aan hen vermaakt, maar hun op het hoofd geplaatst als een kroon, aangetrokken als een kleed, zij verkrijgen er deel aan door hun geloof, en worden daardoor gerechtigd tot al zijn zegeningen en voorrechten.

2. Maar wat zegt dit nu voor Gods heerlijkheid?

A. Het is tot heerlijkheid van Zijne genade, vers 24. En worden om niet gerechtvaardigd uit Zijne genade, doorean têi autoe chariti. Het is uit Zijne genade. Niet uit de genade die in ons gewrocht wordt, zoals de Roomsen leren omdat zij rechtvaardigmaking en heiligmaking met elkaar verwarren, maar uit de genadige gunst Gods jegens ons, zonder enige in ons vooruit geziene verdienste. En om het nog meer kracht bij te zetten, zegt hij: het is om niet uit Zijne genade, ten einde aan te tonen dat genade hier moet verstaan worden in den meest eigenlijken en oorspronkelijken zin. Er wordt gezegd dat Jozef genade vond in de ogen van zijn meester, Genesis 39:4, maar daar bestond een reden voor, want deze zag dat hij voorspoedig was in al wat hij deed. Er was iets in Jozef, dat deze genade uitlokte, maar de genade die God jegens ons betoont is om niet, om niet, zij is vrije genade, enkel barmhartigheid, niets is er in ons dat zulk een gunst verdient, neen: alles is door de verlossing die in Jezus Christus is. Zij komt om niet tot ons, maar zij werd verworven door Christus, en Hij heeft haar duur betaald, maar het werd zo geschikt dat het niets tekort deed aan de eer der vrije genade. De verdienste van Christus is geen hinderpaal voor de vrijheid van Gods genade, want genade beschikte deze tussen tredende voldoening en nam haar aan.

B. Zij is tot heerlijkheid van Zijne rechtvaardigheid en gerechtigheid, vers 25, 26. Welken God voorgesteld heeft tot ene verzoening door het geloof in Zijn bloed, enz. Merk op:

a. Jezus Christus is de grote verzoening, de verzoenende offerande, afgeschaduwd door het verbondsdeksel, hilastêrion, onder de wet. Hij is onze genadetroon, in en door welke verzoening voor onze zonden aangebracht is, en onze personen en daden door God aangenomen worden, 1 Johannes 2:2. Hij is alles in alles in onze verlossing, niet alleen haar bewerker, maar haar oorzaak, onze priester, onze offerande, ons altaar, ons alles. God was in Christus, als gezeten op Zijn genadetroon, de wereld met zich zelven verzoenende.

b. God heeft Hem als zodanig voorgesteld. God, de beledigde partij, deed de eerste pogingen tot verzoening, wees den middelaar aan, proëtheto, bestemde Hem van tevoren daartoe, stelde Hem en zalfde Hem daartoe in den raad Zijner liefde van eeuwigheid, begaafde Hem daartoe en heeft Hem aan een schuldige wereld tot ene verzoening voorgesteld. Zie Mattheus 3:7, 17:5.

c. En zulks door het geloof in Zijn bloed. Daardoor krijgen wij deel aan deze verzoening. Christus is onze verzoening, Hij is het verordende geneesmiddel. Het geloof is de toepassing van dat geneesmiddel op de gewonde ziel. En dit geloof in het werk der rechtvaardigmaking heeft rechtstreeks betrekking op het bloed van Christus, want dat brengt de verzoening aan. Het

Goddelijk bestel was dat er zonder bloedstorting geen vergeving is, en alleen Zijn bloed had werkelijk de kracht daartoe. Hier zien wij een zinspeling op het sprenkelen van het bloed der offeranden onder de wet, Exodus 24:8. Het geloof is het bundeltje hysop, en het bloed van Christus is het bloed der besprenging.

d. Dat allen, die door het geloof deelhebben aan deze verzoening, daardoor hebben de vergeving hunner zonden, die tevoren geschied zijn. Daartoe werd Christus voorgesteld tot ene verzoening, om vergeving te verwerven, waarvoor het uitstel door Zijn lankmoedigheid en verdraagzaamheid een zeer bemoedigende voorbereiding waren.

Onder de verdraagzaamheid Gods. De goddelijke lankmoedigheid heeft ons uit de hel bewaard, opdat wij gelegenheid tot berouw hebben en ten hemel gaan mochten. Sommigen verstaan onder zonden die tevoren geschied zijn de zonden van de Oud-Testamentische heiligen, wie vergeving geschonken werd ter wille van de verzoening, die in de volheid des tijds door Christus zou aangebracht worden, en die zowel terugwerkende als voorwerkende kracht had. Tevoren onder de verdraagzaamheid Gods. Wij hebben het aan de verdraagzaamheid Gods te danken dat wij niet gegrepen worden op het ogenblik waarop de zonde gepleegd wordt. Sommige Griekse handschriften maken, en têi anochêi toe theoe, onder de verdraagzaamheid Gods, tot het begin van den zin in vers 26, en onderscheiden daardoor twee kostbare vruchten van Christus verdienste en Gods genade: -vergeving dia tên paresin, door de vergeving, en uitstel: de verdraagzaamheid Gods. Het is te danken aan de goedheid van den meester en de tussenkomst van den landman, dat de onvruchtbare bomen in den wijngaard mogen blijven staan, en in beide treedt Gods gerechtigheid aan het licht, immers zonder een middelaar en een verzoening zou Hij niet alleen geen vergeving schenken, maar ook niets verdragen of een ogenblik sparen. Wij danken het aan Christus dat er ook een zondaar aan deze zijde van de hel is.

e. God doet alles tot ene betoning van Zijne rechtvaardigheid. Hij komt daarop met sterken nadruk terug, nogmaals: tot ene betoning van Zijne rechtvaardigheid. Het wordt herhaald, omdat daarin veel verwonderlijks is. God toont Zijn rechtvaardigheid: Ten eerste: in de verzoening zelf. Nooit was er zulk een openbaring van Gods gerechtigheid en heiligheid als er was in den dood van Christus. Het werd openbaar dat Hij de zonde haat, toen niets minder dan het bloed van Christus kon volstaan om er voor te voldoen. Toen Hij zonden, -ofschoon slechts van anderen overgenomen zonden-in Zijn eigen Zoon vond, spaarde Hij Hem niet, omdat Hij zich zelven zonde gemaakt had voor ons, 2 Corinthiërs 5:21. Onzer aller ongerechtigheid werd op Hem gelegd, en ofschoon Hij de Zoon Zijner liefde was, behaagde het den Heere Hem te verbrijzelen, Jesaja 53:10.

Ten tweede: In de vergeving, die op deze verzoening volgde. Bij wijze van uitlegging volgt hier, opdat Hij rechtvaardig zij en rechtvaardigende degenen, die uit het geloof van Jezus is. Barmhartigheid en waarheid ontmoeten elkaar hier, gerechtigheid en vrede kussen elkaar, dat is: het wordt nu niet alleen een daad van genade en barmhartigheid, maar ook een daad van rechtvaardigheid in God, de zonden van boetvaardige gelovigen te vergeven, want Hij heeft de voldoening aangenomen, welke Christus door Zijn dood voor hen aan Zijne rechtvaardigheid gaf. Het zou niet stroken met Zijne rechtvaardigheid om de voldoening te eisen van den schuldenaar nadat de borg betaald heeft en Hij die betaling als volle voldoening aangenomen heeft, 1 Johannes 1:9. Hij is rechtvaardig, dat is getrouw aan Zijn woord.

C. Het is ter heerlijkheid Gods, want alle roem is daardoor uitgesloten, vers 27. God wil dat het grote werk der rechtvaardigmaking en verlossing van zondaren van het begin tot het einde op zulk een wijze geschiedt dat alle roem uitgesloten blijft, zodat geen vlees voor Hem roemen kan, 1 Corinthiërs 1:29-31. Welnu, indien rechtvaardigmaking door de werken mogelijk ware, dan zou de roem niet uitgesloten zijn. Hoe zou ze? Indien wij door onze werken konden zalig worden, zouden wij de kroon op ons eigen hoofd mogen zetten. Maar de wet des geloofs, dat is: de weg van rechtvaardigmaking door het geloof, sluit voor eeuwig allen roem buiten, want het geloof is een afhankelijke, zelf-ontledigende en zelf-verloochenende genade, en werpt zijn kroon voor den troon. En daarom strekt het meest tot Gods heerlijkheid, dat wij op die wijze zouden gerechtvaardigd worden. Merk op: Hij spreekt van de wet des geloofs. Gelovigen worden niet zonder wet gelaten, het geloof is een wet, het is een werkzame genade overal waar het in waarheid bestaat, en toch, omdat het handelt in stipte en algehele afhankelijkheid van Jezus Christus, sluit het allen roem uit. Uit dit alles maakt hij deze gevolgtrekking, vers 28. De mens wordt door het geloof gerechtvaardigd, zonder de werken der wet.

III. In het slot van dit hoofdstuk toont hij aan de uitgebreidheid van dit voorrecht der rechtvaardigmaking door het geloof, en dat het geen bijzonder voorrecht is van de Joden alleen, maar evenzeer den heidenen toekomt, want hij heeft, vers 22, gezegd, dat er geen onderscheid is. Zo ook hier.

1. Hij bevestigt en bewijst het, vers 29, 30.

Is God een God der Joden alleen? Hij toont de ongerijmdheid van zulk een onderstelling aan. Kan men zich voorstellen dat een God van oneindige liefde en barmhartigheid Zijne weldaden zou beperken en toekennen alleen aan dat kleine weerspannige volk der Joden, en alle overige kinderen der mensen laten in een toestand van eeuwige wanhoop? Dat zou in het minst niet overeenkomen met het denkbeeld van Zijn goddelijke goedheid, want Zijne goedertierenheden zijn over al Zijne werken. Derhalve is Hij een God van genade, die de besnijdenis rechtvaardigen zal uit het geloof en de voorhuid door het geloof, dat is, beide in een en dezelfden weg. Hoewel de Joden dromen van een onderscheid in hun voordeel, in werkelijkheid is er geen ander onderscheid dan uit en door, dat is: in ‘t geheel geen onderscheid.

2. Hij weerlegt een aanmerking, vers 31, alsof deze leer de wet teniet deed, van welke zij wisten dat God haar gegeven had. "Neen", zegt hij, "ofschoon wij staande houden dat de wet ons niet rechtvaardigen zal, zeggen wij daarom nog niet dat zij tevergeefs afgekondigd is of dat zij voor ons geen nut heeft. Dat zij verre, maar wij bevestigen de wet, dat is: het rechte gebruik van de wet, en bevestigen haar stand door haar op den rechten grondslag te plaatsen. De wet heeft nog haar nut om ons te overtuigen van het verledene en ons te besturen voor de toekomst, ofschoon zij geen verbond is, waardoor wij kunnen zalig worden, toch erkennen wij haar en onderwerpen ons aan haar, als een regel in de hand des Middelaars, ondergeschikt aan de wet der genade, en zijn er dus zover vandaan haar teniet te doen, dat wij haar veeleer bevestigen." Laat hen hierop letten, die de verplichting van de gelovigen ontkennen om de zedelijke wet na te leven.

HOOFDSTUK 4

1 Wat zullen wij dan zeggen, dat Abraham, onze vader, verkregen heeft naar het vlees?
2 Want indien Abraham uit de werken gerechtvaardigd is, zo heeft hij roem, maar niet bij God.
3 Want wat zegt de Schrift? En Abraham geloofde God, en het is hem gerekend tot rechtvaardigheid.
4 Nu dengene, die werkt, wordt het loon niet toegerekend naar genade, maar naar schuld.
5 Doch dengene, die niet werkt, maar gelooft in Hem, Die den goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid.
6 Gelijk ook David den mens zalig spreekt, welken God de rechtvaardigheid toerekent zonder werken;
7 Zeggende: Zalig zijn zij, welker ongerechtigheden vergeven zijn, en welker zonden bedekt zijn;
8 Zalig is de man, welken de Heere de zonden niet toerekent.
9 Deze zaligspreking dan, is die alleen over de besnijdenis, of ook over de voorhuid? Want wij zeggen, dat Abraham het geloof gerekend is tot rechtvaardigheid.
10 Hoe is het hem dan toegerekend? Als hij in de besnijdenis was, of in de voorhuid? Niet in de besnijdenis, maar in de voorhuid.
11 En hij heeft het teken der besnijdenis ontvangen tot een zegel der rechtvaardigheid des geloofs, die hem in de voorhuid was toegerekend: opdat hij zou zijn een vader van allen, die geloven in de voorhuid zijnde, ten einde ook hun de rechtvaardigheid toegerekend worde;
12 En een vader der besnijdenis, dengenen namelijk, die niet alleen uit de besnijdenis zijn, maar die ook wandelen in de voetstappen des geloofs van onzen vader Abraham, hetwelk in de voorhuid was.
13 Want de belofte is niet door de wet aan Abraham of zijn zaad geschied, namelijk, dat hij een erfgenaam der wereld zou zijn, maar door de rechtvaardigheid des geloofs.
14 Want indien degenen, die uit de wet zijn, erfgenamen zijn, zo is het geloof ijdel geworden, en de beloftenis te niet gedaan.
15 Want de wet werkt toorn; want waar geen wet is, daar is ook geen overtreding.
16 Daarom is zij uit het geloof, opdat zij naar genade zij; ten einde de belofte vast zij al den zade, niet alleen dat uit de wet is, maar ook dat uit het geloof Abrahams is, welke een vader is van ons allen;
17 Gelijk geschreven staat: Ik heb u tot een vader van vele volken gesteld voor Hem, aan Welken hij geloofd heeft, namelijk God, Die de doden levend maakt, en roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren;
18 Welke tegen hoop op hoop geloofd heeft, dat hij zou worden een vader van vele volken; volgens hetgeen gezegd was: Alzo zal uw zaad wezen.
19 En niet verzwakt zijnde in het geloof, heeft hij zijn eigen lichaam niet aangemerkt, dat alrede verstorven was, alzo hij omtrent honderd jaren oud was, noch ook dat de moeder in Sara verstorven was.
20 En hij heeft aan de beloftenis Gods niet getwijfeld door ongeloof; maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer;
21 En ten volle verzekerd zijnde, dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen.
22 Daarom is het hem ook tot rechtvaardigheid gerekend.
23 Nu is het niet alleen om zijnentwil geschreven, dat het hem toegerekend is;
24 Maar ook om onzentwil, welken het zal toegerekend worden, namelijk dengenen, die geloven in Hem, Die Jezus, onzen Heere, uit de doden opgewekt heeft;

25 Welke overgeleverd is om onze zonden, en opgewekt om onze rechtvaardigmaking.

Het grote evangelische leerstuk van de rechtvaardigmaking door het geloof zonder de werken der wet, was zo strijdig met de gevoelens, welke de Joden geleerd hadden van hen, die op den stoel van Mozes gezeten waren, dat het moeite kostte hen er van te overtuigen, en daarom spreekt de apostel er zeer breedvoerig over en doet alle moeite om het te betuigen en toe te lichten. Hij had het tot hiertoe bewezen door redenering en bewijsvoering, maar in dit hoofdstuk stelt hij het vast door voorbeelden, die in sommige gevallen meer uitwerken dan redenering en bewijzen. Het voorbeeld, door hem gekozen, is dat van Abraham, hetgeen hij opzettelijk neemt omdat de Joden zich zozeer verhieven op hun betrekking tot Abraham, en het een van hun voornaamste uitwendige voorrechten achtten dat zij Abrahams zaad waren en werkelijk Abraham tot stamvader hadden. Daarom was dit voorbeeld meer dan enig ander geschikt om met de Joden behandeld te worden. Zijn redenering is deze: "Allen die verlost worden zijn gerechtvaardigd op dezelfde wijze als Abraham, maar Abraham werd gerechtvaardigd door het geloof en niet door de werken, derhalve zijn allen die verlost worden door het geloof gerechtvaardigd, want het is gemakkelijk te erkennen dat Abraham de vader der gelovigen is." Dit nu is een bewijsvoering, niet alleen uit een gelijk geval (á pari) maar uit een sterker geval (á fortiori). Indien Abraham, een man die zo beroemd is om zijn werken, zo uitnemend in heiligheid en gehoorzaamheid, desniettegenstaande alleen door het geloof gerechtvaardigd is geworden, en niet door zijn werken, hoeveel minder kan niemand anders, voornamelijk zij die van hem afstammen en zo ver in werken bij hem achterstaan, rekenen op ene rechtvaardiging door hun eigen werken? En het bewijst bovendien, ten overvloede-nog des te overvloediger, gelijk sommigen het noemen-dat wij ook niet gerechtvaardigd worden uit de werken, die uit ons geloof voortvloeien als uit de bron van onze gerechtigheid, want dat deden Abrahams werken, en zijn wij beter dan hij was? Het gehele hoofdstuk is aan deze redenering gewijd, en het sluit zich in vele opzichten nauw aan het vorige hoofdstuk aan, waarin hij had beweerd dat in de zaak der rechtvaardigmaking Joden en heidenen op dezelfde hoogte stonden. In dit hoofdstuk zegt hij met veel kracht van bewijs:

I. Dat Abraham gerechtvaardigd is door het geloof en niet uit de werken, vers 1-8,

II. Hij doet zien wanneer en hoe hij daardoor gerechtvaardigd is, vers 9-16,

III. Hij beschrijft dit zijn geloof en beveelt het aan, vers 17-22.

IV. Hij past dit alles op ons toe, vers 23-25. En indien hij nu tot de school van Tyrannus behoord had, zou hij geen krachtiger bewijsvoering hebben kunnen leveren.

Romeinen 4:1-8

Hier bewijst de apostel dat Abraham gerechtvaardigd is door het geloof en niet door de werken. Zij, die van alle mensen het heftigst twistten over hun aandeel in de rechtvaardigheid uit kracht van de voorrechten die zij genoten en van de werken die zij verrichtten, waren de Joden, en daarom beroept hij zich op het geval van Abraham hun vader en wijst er op dat hij tot dien in dezelfde betrekking staat, zijnde een Hebreeër uit de Hebreeën: Abraham onze vader. Zijn voorrecht was dus noodwendig even groot als het hun, die er zich op beriepen dat zij naar het vlees Abrahams zaad waren. Welnu: wat heeft hij verkregen? De gehele wereld is zoekende, maar terwijl verreweg de meesten zich afmatten door het najagen van enkel ijdelheid, kan niemand geacht worden werkelijk iets gevonden of verkregen te hebben, behalve hij die voor God gerechtvaardigd is. Zo Abraham, als een wijs koopman zocht hij goede parelen, en hij vond de parel van grote waarde. Wat had hij verkregen, kata sarka, naar, of door, het vlees, dat is door besnijdenis, door uitwendige voorrechten en door eigen werken? Deze noemt de apostel vlees, Filippenzen 3:3. Wat heeft hij daardoor gewonnen? Werd hij er door gerechtvaardigd? Hebben de verdiensten zijner werken hem aangenaam en aannemelijk bij God gemaakt? Neen, in genen dele. En dat gaat hij nu aantonen door vele bewijzen.

I. Indien hij gerechtvaardigd ware uit de werken, dan zou er plaats voor roem geweest zijn, en die is voor altijd buitengesloten. In dat geval heeft hij roem, vers 2, maar dat is niet geoorloofd. "Doch", konden de Joden zeggen, "was Zijn naam niet groot gemaakt Genesis 12:2, en mocht hij zich daar niet op beroemen?" Ja, maar niet bij God, dat kon hem dienstig zijn bij de mensen, maar was hem van geen nut bij God. Paulus zelf had waarop hij zich tegenover mensen beroemen kon, en wij hebben allen het een of ander, dat ons tot roem verstrekt, mits met nederigheid, doch niets om ons op te beroemen tegenover God, 1 Corinthiërs 4:4, Filippenzen 3:8, 9. Evenzo Abraham. Merk op. Hij houdt het voor toegestemd dat de mens niet mag voorwenden enig ding te hebben, waarop hij tegenover God roemen kan, niemand, zelfs Abraham niet, hoe groot en goed hij ook mocht zijn, en daarom knoopt hij er deze redenering aan vast, het zou voor hem ongerijmd zijn in iets anders te roemen dan in den Heere.

II. Er wordt uitdrukkelijk gezegd dat Abrahams geloof hem is gerekend tot rechtvaardigheid. Want wat zegt de Schrift? vers 3. Het doet er niets toe wat een of ander groot of goed man zegt, maar: wat zegt de Schrift? Vraag alleen aan haar om inlichting, zowel omtrent de zaak zelf als het doel. Tot de wet en tot de getuigenis! Jesaja 8:20, dat is het hoogste beroep. Welnu, de Schrift zegt: En Abraham geloofde God, en het is hem gerekend tot rechtvaardigheid, Genesis 15:6. Dus had hij niets om tegenover God op te roemen. Alleen uit vrije genade was dat geloof hem ingeplant, en het had in zichzelf niets van de nuttige natuur der gerechtigheid, alleen het behaagde Gode het hem als zodanig toe te rekenen. Dat wordt vermeld in Genesis bij gelegenheid van een zeer kenmerkende en merkwaardige daad des geloofs betreffende het beloofde zaad, en het is des te opmerkelijker dat het volgde op een grievende botsing, die hij met ongeloof had, zijn geloof was nu een overwinnend geloof, dat zegevierend uit den veldslag terugkwam. Het is niet het volmaakte geloof, dat vereist wordt tot rechtvaardigmaking, er kan zeer aannemelijk geloof zijn bij overblijfselen van ongeloof, maar het overwinnende geloof, het geloof dat de overhand behoudt over het ongeloof.

III. Indien hij niet uit het geloof gerechtvaardigd was, zou het loon geweest zijn uit schuld en niet naar genade, hetgeen ondenkbaar is. Dit is zijn betoog in vers 4 en 5. Abrahams loon was God zelf,

zoals Hij hem tevoren gezegd had, Genesis 15:1. Ik ben uw loon zeer groot. Welnu, indien Abraham dit verdiend had door de volkomenheid van zijn gehoorzaamheid, dan zou het geen genadedaad van God geweest zijn, maar dan mocht Abraham er met evenveel vrijmoedigheid om vragen als iedere dagloner in den wijngaard des avonds den verdienden penning ontvangt. Maar dat kan niet zijn, het is onmogelijk voor den mens, vooral voor den schuldigen mens, om God tot Zijn schuldenaar te maken, Romeinen 11:35. Neen, God wil alleen vrije genade, opdat Hij al de eer hebbe, genade voor genade, Johannes 1:16. En daarom, hem die niet werkt, die zulke verdienste niet kan voorwenden, en die niet enige waarde van zijn werk kan aantonen, dat zulk een beloning verdient, maar al zulke aanmatiging verwerpende zich geheel overgeeft aan de vrije genade Gods in Christus door een levend, werkzaam geloof, zulk een wordt het geloof gerekend tot rechtvaardigheid. Dat geloof wordt door God aangenomen als de gerechtigdheid tot vergeving en zaligmaking, in allen die het bezitten. Hem, die den godlozen rechtvaardigt, dat is die rechtvaardigt degenen, die vroeger godloos was. Zijn vorige godloosheid was geen beletsel voor zijne rechtvaardiging op zijn geloof, - den godlozen, ton asebên, dat is Abraham, die naar blijkt, voor zijn bekering medegesleept was door den stroom van de Chaldeeuwse afgoderij, Jozua 24:2. Daarom is er geen plaats gelaten voor wanhoop, ofschoon God den onboetvaardigen schuldige niet reinigt, rechtvaardigt Hij toch door Christus Jezus den godlozen.

IV. Hij heldert dat verder op door een uitspraak uit de Psalmen, waar David gewaagt van de vergeving der zonden, die eerste vrucht van de rechtvaardigmaking, die het geluk en de zegening van enen mens in zich bevat. Hij noemt welgelukzalig niet den mens die geen zonde heeft, en niet den mens die den dood niet verdiend heeft, want aangezien de mens zo zondig en God zo rechtvaardig is, zou dan niemand welgelukzalig kunnen zijn, maar den man die de Heere de ongerechtigheid niet toerekent, die ofschoon hij niet kan pleiten: Niet schuldig! toch zich beroepen mag op zijne vrijspraak en wiens beroep aangenomen wordt. Het is ene aanhaling uit Psalm 32:1, 2. We merken daarbij op:

1. De natuur der vergeving. Zij is de vergeving van een schuld en een misdaad, zij is bedekking van zonden als van een onrein ding, als van de naaktheid en schande der ziel. Van God wordt gezegd dat Hij de zonden achter Zijn rug werpt, dat Hij er Zijn aangezicht voor verbergt. Deze en dergelijke uitdrukkingen houden in dat de grond van onze welgelukzaligheid niet is onze eigen onschuld, en ook niet dat wij niet gezondigd hebben. Een ding blijft en blijft onrein, al wordt het bedekt, de rechtvaardigmaking veroorzaakt niet dat de zonde niet bestaan heeft of geen zonde was. Maar God legt den last van die zonde niet op ons, gelijk hier vervolgens gezegd wordt, het is dat God de zonde niet toerekent, vers 8. En daardoor wordt dit een geheel vrije genadedaad Gods, dat Hij niet met ons handelt zoals wij naar strikt recht verdiend hadden, niet met ons in het gericht treedt, noch onze ongerechtigheden gadeslaat, al hetwelk daden van enkel genade zijn. De aanneming en de beloning kunnen niet als schuld in rekening gebracht worden, en daarom zegt Paulus, vers 6, dat dit is een toerekenen van rechtvaardigheid zonder de werken.

2. De zegen daarvan. Zalig zijn zij. Wanneer er gezegd wordt: Zalig zijn de reinen van wandel, welgelukzalig is de man, die niet wandelt in den raad der godlozen, enz., dan wordt daarin het karakter getekend van hen die gezaligd zijn, maar wanneer er gezegd wordt: Zalig zijn zij, welker ongerechtigheden vergeven zijn, dan wordt daardoor aangewezen wat die zaligheid is en wat er den grondslag van uitmaakt. Alleen zij die vergeving ontvingen zijn zalig. Het gevoelen der wereld is: Zalig is de man die een vrij bezit heeft, die niemand iets schuldig is, maar de uitspraak van het

Woord is: Zalig zijn zij, wier schuld tegenover God voldaan is. Hoezeer is het daarom in ons belang ons zelven daarvan te verzekeren dat onze zonden vergeven zijn. Want dat is de grondslag van alle andere zegeningen. Zo zal Ik hun doen want Ik zal hunner genadig zijn, Heb. 8:12.

Romeinen 4:9-16

Paulus gaat in deze verzen na wanneer en waarom Abraham op die wijze gerechtvaardigd werd, want hij heeft daaromtrent verscheidene opmerkingen te maken. Dat geschiedde voor zijne besnijdenis, en voordat de wet gegeven werd, en voor beide was een goede reden.

I. Het geschiedde voor zijne besnijdenis, vers 10. Zijn geloof werd hem gerekend tot rechtvaardigheid terwijl hij nog in de voorhuid was. Het werd toegerekend, Genesis 15:6, en hij werd besneden, Hoofdstuk 17.. Opzettelijk wordt van Abraham vermeld dat hij gerechtvaardigd werd door het geloof veertien jaren, anderen menen vijf en twintig jaren, voor hij besneden werd. Hiervan maakt Paulus gebruik in het antwoord op de vraag in vers 9 :Deze zaligspreking dan, is die alleen over de besnijdenis of ook over de voorhuid? Abraham verkreeg vergeving en aanneming in de voorhuid, ene omstandigheid, die de vrees van de arme onbesneden heidenen kan wegnemen, maar niet minder den hoogmoed en het zelfvertrouwen van de Joden neerwerpen, want zij beroemden zich op hun besnijdenis alsof zij daardoor het alleenbezit van de zaligheid hadden. En hier zijn twee redenen, waarom Abraham gerechtvaardigd werd door het geloof in de voorhuid zijnde.

1. De besnijdenis moest zijn een zegel van de rechtvaardigheid des geloofs, vers 11. De inhoud van een verbond moet eerst vastgesteld worden, alvorens er het zegel aan gehecht kan worden. Het bezegelen onderstelt een voorafgaande overeenkomst, die bevestigd en goedgekeurd wordt door het bezegelen. Nadat Abrahams rechtvaardigheid door het geloof alleen als een gegeven woord gedurende verscheidene jaren bestaan had, behaagde het God een bezegelende verordening in te stellen tot versterking van Abrahams geloof, en Abraham ontving die. Ofschoon het een instelling van bloedstorting was, onderwierp hij zich er aan, en ontving haar zelfs als een bijzondere gunst: het teken der besnijdenis. Merk op:

A. Den aard van bondstekenen in het algemeen. Zij zijn tekenen en zegelen, tekenen om af te beelden en te onderrichten, zegelen om te bevestigen en overeen te komen. Zij zijn tekenen van algehele genade en gunst, zij zijn zegelen van de voorwaardelijke beloften, ja zij zijn wederkerige zegelen. God bezegelt in de sacramenten dat Hij onze God zijn zal en wij bezegelen er in dat wij zijn volk zijn zullen.

B. Den aard van de besnijdenis in het bijzonder. Zij is het betekenende sacrament van het Oude Testament, en zij wordt hier genoemd:

a. Een teken, een teken van de oorspronkelijke verdorvenheid, waarin wij allen geboren worden en die uitgesneden wordt door de geestelijke besnijdenis, een teken van herinnering van Gods verbond met Abraham, een teken van onderscheiding tussen Joden en heidenen, een teken van toelating tot de zichtbare kerk, een teken van voorafschaduwing van den doop, die nu, onder het Evangelie, terwijl, daar het bloed van Christus vergoten is, alle bloedige instellingen teniet gedaan worden, komt in plaats van de besnijdenis. Zij was een uitwendig en zinnelijk teken van een inwendige en geestelijke genade, die er door afgebeeld werd.

b. Een zegel van de rechtvaardigheid des geloofs. In het algemeen was zij een zegel van het verbond der genade, en in het bijzonder van de rechtvaardigheid door het geloof, het verbond der genade in

Hfdst 10:6 genoemd: de rechtvaardigheid die uit het geloof is, en zij verwijst naar een Oud-Testamentische belofte, Deuteronomium 30:12. Welnu, indien kleine kinderen toen gerechtigd waren om het zegel van het verbond der genade te ontvangen, dat hen toen verzekerde dat ook zij binnen de grenzen van dat verbond waren, hoe zouden zij nu dan uitgesloten worden uit dat verbond en onbevoegd zijn om dat zegel te ontvangen, en door welk gestreng vonnis werden zij uitgesloten en onbevoegd verklaard? Dat moet eens aangetoond worden door hen die niet alleen verwerpen, maar ook voor ongeldig verklaren en bestraffen den doop van het zaad der gelovigen.

2. Opdat hij een vader zou zijn van allen die geloven. Niet in dien zin dat niemand voor Abraham door het geloof gerechtvaardigd is geworden, maar zo dat het eerst van Abraham bijzonder wordt vermeld, en omdat in hem een veel duidelijker en rijker bedeling van het verbond der genade aanvangt dan enige vroegere geweest was. En daarom wordt hij genoemd een vader van allen die geloven, omdat hij zulk een uitnemend gelovige was en zo heerlijk door het geloof gerechtvaardigd werd, -gelijk Jabal de vader van alle herders en Jubal de vader van allen die in orgelen handelen genoemd wordt, Genesis 4:20, 21. De vader van allen die geloven, dat is een blijvend en maatgevend voorbeeld van geloof, zoals ouders de voorbeelden voor hun kinderen zijn, en een blijvend eerste geval van de rechtvaardigmaking door het geloof, zoals al de vrijheden, voorrechten, eer en bezittingen van de vaderen op de kinderen overgaan. Abraham was de vader van alle gelovigen, vooral ook omdat in hem het verbond en de giftbrief vernieuwd werden.

A. Hij was de vader van de gelovige heidenen, ofschoon die nietbesneden waren. Zacheus, de tollenaar, indien hij geloofde, werd gerekend een zoon van Abraham te zijn, Lukas 19:9. Aangezien Abraham zelf eerst besneden werd nadat hij gerechtvaardigd was door het geloof, kan de voorhuid nooit een beletsel zijn. Daardoor waren de twijfelingen en de angsten van de arme heidenen voorkomen en bleef er geen plaats over voor de vraag of die rechtvaardigheid ook hun wel zou toegerekend worden, Colossenzen 3:11, Galaten 5:6.

B. De vader van de gelovige Joden, niet alleen omdat zij besneden waren, en niet alleen als het zaad van Abraham naar het vlees, maar omdat zij gelovig waren, die niet alleen uit de besnijdenis zijn (dat is: die niet alleen besneden zijn) maar die ook wandelen in de voetstappen des geloofs van onzen vader Abraham, die niet alleen het teken, maar ook de betekende zaak bezitten, niet alleen Abrahams geslacht zijn, maar ook het voorbeeld van Abrahams geloof volgen. Zie hier wie de echte kinderen en wettige opvolgers van de vaders der kerk zijn, niet zij die op hun stoel zitten en hun namen dragen, maar zij die in hun voetstappen treden, dat is de lijn van opvolging, welke zonder onderbreking doorgaat. Het schijnt dus dat zij, die zich het luidst en meest verzekerd er op beriepen dat Abraham hun vader was, het minst recht hadden op de eer en de voorrechten van zijn kinderen. Zo hebben zij het meeste recht God in Christus hun Vader te noemen, die in de voetstappen van Christus wandelen en niet alleen ter wille van hun belijdenis naar Hem Christenen genoemd worden.

II. Het was voordat de wet gegeven werd, vers 13-16. De voorgaande opmerking was gericht tegen hen, die de rechtvaardiging tot de besnijdenis beperkten, deze tegen hen die haar van de wet verwachtten. Welnu, de belofte was aan Abraham gedaan lang voordat de wet gegeven werd. Verg. Galaten 3:17, 18. Merk op:

1. Wat was de belofte? Dat hij een erfgenaam der wereld zou zijn, dat is van het land Kanaän, de uitgelezenste plek van de wereld, -of de vader van vele volken der wereld, die behalve de

Israëlieten uit hem zouden voortkomen, -of de erfgenaam van de zegeningen des tegenwoordigen levens. Van de zachtmoedigen wordt gezegd dat zij het aardrijk zullen beërven, de wereld is hun. Ofschoon Abraham zo weinig van het aardrijk in eigendom had, was hij nochtans een erfgenaam van alles. Of: liever het wijst op Christus, het hier bedoelde zaad, zie Galaten 3:16. Uwen zade, dat is Christus. Christus is de erfgenaam der wereld, de einden der aarde zijn Zijne bezitting, en in Hem was Abraham het ook. En dit ziet op de belofte in Genesis 12:3 :In u zullen alle geslachten der aarde gezegend worden.

2. Hoe was zij hem gemaakt? Niet door de wet, maar door de rechtvaardigheid des geloofs. Niet door de wet, want die was toen nog niet gegeven, maar het geschiedde op dat geloof, dat hem tot rechtvaardigheid gerekend werd, het was op zijn vertrouwen op God, op zijn verlaten van zijn land volgens Gods bevel, Hebreeën 11:8. Welnu, indien het door het geloof was, dan kon het niet door de wet zijn. Dat bewijst hij door de tegenstelling, welke tussen die beide bestaat, vers 14, 15. Indien degenen die uit de wet zijn, erfgenamen zijn, dat is: zij en zij alleen en zij krachtens de wet (want de Joden beroemden-en beroemen nog-zich er op dat zij de rechthebbende erfgenamen der wereld zijn, omdat hun de wet gegeven is) dan is het geloof ijdel geworden. Want, indien het noodzakelijk is om aandeel aan de belofte te verkrijgen, dat men de gehele wet volmaakt gehoorzaamt, dan kan de belofte ook nooit die uitwerking hebben. Dan heeft het geen zin ons op haar te verlaten, want dan is de weg ten leven volkomen gehoorzaamheid aan de wet en vlekkeloze, zondeloze onschuld. En die weg is geheel versperd terwijl de wet geen anderen weg opent. Dat bewijst hij in vers 15. De wet werkt toorn, toorn in ons tegen God, zij ontstemt en tergt den vleselijk-gezinden geest tot vijandschap tegen God, gelijk een dam in een stroom hem doet zwellen: -en toorn van God tegen ons. De wet werkt dat, namelijk zij maakt het openbaar, of ons verbreken van de wet werkt het. Nu staat het vast dat wij nooit de erfenis verwachten kunnen van een wet die toorn werkt. Hoe de wet toorn werkt, toont hij duidelijk aan in het tweede gedeelte van dit vers: Want waar geen wet is daar is ook geen overtreding, een algemeen toegestemde waarheid, die inhoudt: Waar wel een wet is, daar is ook overtreding, en die overtreding werkt uitdagend, en daardoor werkt de wet toorn.

3. Waarom de belofte aan hem door het geloof geschied was, en wel om drie redenen, vers 16.

A. Opdat zij naar genade zij, opdat de genade er de eer van hebben zou, door genade, en niet door de wet, door genade en niet door schuld of door verdienste. Genade! genade! roept elke steen, en vooral de hoeksteen in dezen tempel. Het geloof heeft bijzondere betrekking op vergunde genade, gelijk de genade heeft op ontvangend geloof. Door genade en daarom door geloof, Efeziërs 2:8. Wat God wil dat elke kroon geworpen worde aan den voet der genade, der vrije genade, en dat elke tong in den hemel dit loflied zingen zal: Niet ons, o Heere, niet ons, maar Uwen naam geef ere!

B. Opdat de belofte vast zij. Het eerste verbond, zijnde een werkverbond, was niet vast, maar door de tekortkoming van den mens werden de daarbij toegezegde zegeningen afgesneden. En om derhalve de naleving van het tweede verbond des te meer te verzekeren en vast te maken, werd een andere weg gevonden: niet uit de werken. (Indien het uit de werken ware, dan zou de belofte niet vast zijn door de voortdurende tekortkoming en zwakheid van het vlees.) Maar uit het geloof, dat alles ontvangt van Christus en handelt in voortdurende afhankelijkheid van Hem, als de grote bewaarder van onze verlossing, die bij Hem veilig is. Daarom is het verbond vast, omdat het zo in alle delen wèl geordend is, 2 Samuel 23:5.

C. Opdat het moge vast zijn al den zade. Wanneer het door de wet ware, dan zou het beperkt geweest zijn tot de Joden alleen, want hunner zijn de heerlijkheid, en de verbonden, en de wetgeving, Hoofdstuk 9:4. Maar daarom was het door het geloof, opdat ook de heidenen zowel als de Joden er deel aan zouden verkrijgen, het geestelijke zowel als het vleselijke zaad van den gelovigen Abraham. God wilde de belofte zo geven dat zij de meest mogelijke uitgebreidheid hebben zou, ten einde alle ware gelovigen te omvatten, opdat besnijdenis noch voorhuid er buiten zouden staan. En daarom verwijst hij ons in vers 17 naar Genesis 17:5, naar de reden der verandering van den naam Abram (grote vader) in dien van Abraham (vader van een grote menigte). Hij haalt aan: "Ik heb u tot een vader van vele volken gesteld. Dat is, alle gelovigen, beide voor en na de komst van Christus in het vlees, zullen Abraham tot hun voorbeeld nemen en hem vader noemen. De Joden zeiden dat Abraham de vader was van alle proselieten: Zie, hij is de vader van de gehele wereld, van allen die vergaderd zijn onder de vleugelen van de hemelse Majesteit" (Maimonides).

Romeinen 4:17-22

Nadat hij heeft opmerkzaam gemaakt wanneer Abraham gerechtvaardigd werd door het geloof, en waarom, gaat de apostel hier over-ter ere van Abraham en tot een voorbeeld van ons, die hem onzen vader noemen-tot ene beschrijving en aanbeveling van het geloof van Abraham. Merk op: l. In wie hij geloofde. In God, die levend maakt. Het geloof hecht zich aan God zelf.

Niemand kan een anderfondament leggen. Merk nu op waarop in God het geloof van Abraham het oog gevestigd hield, op datgene, hetwelk zeer zeker zijn geloof betreffende de beloofde dingen meest zou bevestigen.

1. God die de doden levend maakt. Hem was beloofd dat hij de vader van vele volken zijn zou, toen hij en zijne vrouw zo goed als dood (verstorven) waren, Heb. 11:11, 12. Daarom zag hij op God als de God, die het leven in de doodsbeenderen kan blazen. Hij, die de doden opwekken kan, kan alles doen, Hij kan Abraham, die reeds oud geworden is, een kind schenken, Hij kan de heidenen, die dood zijn in zonden en misdaden, Efeziërs 2:2, een goddelijk, geestelijk leven geven, Verg. Efeziërs 1:19, 20.

2. Die roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren, dat is: die alle dingen schept door het woord Zijner kracht, gelijk in den beginne, Genesis 1:3, 2 Corinthiërs 4:6. De rechtvaardigmaking en verlossing van zondaren, het aannemen van de heidenen, die geen volk waren, dat alles was een genadig roepen van dingen, die niet waren, alsof zij waren, aanzijn geven aan dingen die niet bestonden. Dat is een teken van de vrijmacht Gods en van Zijn onbeperkte heerschappij, een machtige steun voor het geloof wanneer al het andere ontzinkt en ontvalt. Het is de heilige wijsheid en handeling van het geloof zich juist in God vast te houden aan hetgeen geëvenredigd is aan de moeilijkheden waarmee het worstelt en hetgeen het beste antwoord op de bezwaren zal geven. Het geloof is steunen op de algenoegzaamheid Gods voor de vervulling van hetgeen onmogelijk is voor alles behalve voor die algenoegzaamheid. Daardoor werd Abraham een vader van vele volken voor Hem, aan wie hij geloofd heeft, dat is in het oog en de schatting van God, of: gelijk hij aan wie hij geloofd heeft. God is de algemene Vader, en dat was Abraham ook. Door het geloof worden wij door God aangenomen niet alleen, maar Hem gelijkvormig.

II. Hoe hij geloofde. Hier verheerlijkt hij in velerlei uitdrukkingen de kracht van Abrahams geloof.

1. Hij geloofde tegen hoop op hoop, vers 18. De hoop van nature was tegen hem. Alle bewijsvoeringen van zinnen, van rede, van ondervinding, welke in zulke gevallen de hoop wekken en ondersteunen, waren tegen hem. Geen tweede oorzaken lachten hem toe, niet het minste was er om zijn hoop te begunstigen. Maar tegen al deze bewijzen voor het tegendeel in geloofde hij, want hij had een hoop in zijn voordeel. Hij geloofde op hope, die in hem verrees gelijk zijn geloof deed, bij de overweging van Gods almacht. Dat hij zou worden een vader van vele volken. Dus stelde God door Zijn almachtige genade hem instaat om te geloven tegen hoop in, opdat hij voor alle geslachten een voorbeeld van een groot en sterk geloof zou zijn. Het was betamelijk dat hij, die bestemd was een vader der gelovigen te zijn, iets buitengewoons in zijn geloof zou hebben, dat in hem het geloof zijn hoogsten trap zou bereiken, opdat daardoor de pogingen van alle volgende gelovigen mochten worden geleid, opgewekt en verlevendigd. Of wel, dit wordt genoemd als de inhoud van de belofte waaraan hij geloofde, en hij verwijst naar Genesis 15:5, Zo zal uw zaad zijn: als de sterren des

hemels, zo ontelbaar en zo heerlijk. Dat was hetgeen hij geloofde, toen het hem gerekend werd tot rechtvaardigheid, vers 6. En het is opmerkelijk dat deze bijzondere inhoud van zijn geloof was tegen hope, tegen de hersenschimmen en de onderstellingen van zijn ongeloof. Hij had kort tevoren zeer sterk beweerd dat hij kinderloos zou heengaan, dat de ingeborene zijns huizes zijn erfgenaam zou zijn, vers 2, 3, en dit ongeloof was een teleurstelling voor zijn geloof, dat daarom tegen hope genoemd wordt.

2. Niet verzwakt zijnde in het geloof, heeft hij zijn eigen lichaam niet aangemerkt, vers 19. Merk op: Zijn eigen lichaam was nu verstervende, het was ten hoogste onwaarschijnlijk dat hij een kind kon verwekken, ofschoon het nieuwe leven, dat God hem schonk, zo krach- tig was, dat het voortduurde na Sara's dood, waarvan zijne kinderen bij Ketura getuigen zijn. Wanneer God enige bijzondere zegening, een kind der belofte, voor Zijn volk bestemt, legt Hij gewoonlijk een vonnis des doods op de zegening zelf en op al de wegen die er toe leiden. Jozef moest slaaf gemaakt en gevangen gezet worden alvorens hij verhoogd werd. Maar Abraham nam dit niet in aanmerking, oe katenoêse, hij liet zijn gedachten daarbij niet stilstaan. Hij zei wel: Zal een kind geboren worden aan enen, die honderd jaren oud is? Genesis 17:17. Maar dat was de taal van zijne bewondering en van zijne begeerte naar hetgeen volgen zou, niet van twijfel en wantrouwen, zijn geloof ging die overweging voorbij en dacht aan niets dan aan de zekerheid der belofte, met de beschouwing daarvan was hij vervuld en dat hield zijn geloof staande. Niet verzwakt zijnde in het geloof, heeft hij zijn eigen lichaam niet aangemerkt. Het is enkel zwakheid des geloofs wanneer iemand den nadruk legt op de moeilijkheden en schijnbare onmogelijkheden, die op den weg der belofte oprijzen. Ofschoon dat de wijsheid en voorzichtigheid van de vleselijke rede moge zijn, toch is het zwakheid des geloofs om aldoor te turen op de moeilijkheden, die de belofte in den weg komen.

3. Hij heeft aan de belofte Gods niet getwijfeld door ongeloof, vers 20. Hij twijfelde niet omdat hij niet lette op de tegenwerpingen en ontmoedigingen van de tweede oorzaken, oe diëkri thê, hij sprak niet tegen, hij hield er zijn eigen beschouwingen niet over, hij nam den tijd niet om te overwegen of hij het zou aannemen of niet, hij kwam er niet tegen in verzet en aarzelde niet, maar door een besliste en alles-beslissende daad zijner ziel, met heilige vrijmoedigheid, waagde hij alles op de belofte. Hij hield dat voor een zaak, waarover hij geen tegenbewijs of redetwist wilde toelaten, maar stelde het dadelijk vast als een geregeld punt, was er over in geen enkel opzicht in twijfel, hij twijfelde niet door ongeloof. Ongeloof ligt op den bodem aan al onze twijfelingen aan Gods beloften. Het is niet de belofte die faalt, maar ons geloof dat faalt, indien wij twijfelen.

4. Hij is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer, ene dunamoothê, hij werd gesterkt in het geloof, zijn geloof won grond door de oefening. Ofschoon het zwakke geloof niet afgewezen, het gekrookte riet niet verbrijzeld, de rokende vlaswiek niet geblust zal worden, wordt toch het sterke geloof aanbevolen en geëerd. De kracht van zijn geloof bleek uit de overwinning, die het over zijne vrees behaalde. En daarbij gaf hij de eer aan God, want gelijk het ongeloof God onteert door Hem tot een leugenaar te maken, 1 Johannes 5:10, zo geeft het geloof God de eer door te bezegelen dat Hij getrouw is, Johannes 3:33. Abrahams geloof gaf Gode de eer van Zijn wijsheid, macht, heiligheid en goedheid en bepaaldelijk Zijn getrouwheid, door te rekenen op het woord dat Hij gesproken had. Wij mensen zeggen van elkaar: Hij, die een ander vertrouwt, geeft hem krediet en eert hem door hem op zijn woord te geloven. Zo gaf Abraham Gode de eer door op Zijn woord te vertrouwen. Wij horen onzen Heere Jezus geen enkel ding zo voortdurend aanbevelen als een

krachtig geloof, Mattheus 8:10, 15:28, en daarom geeft God eer aan het geloof, aan het grote geloof, omdat het geloof, het grote geloof Gode de eer geeft.

5. Hij was ten volle verzekerd, dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen, plêrophorêtheis, hij was vervuld met het grootste vertrouwen en de grootste verzekerdheid, het is een vergelijking ontleend aan een schip, dat met volle zeilen de haven binnenvalt. Abraham zag de stormen van twijfel en vrees en verzoekingen, die tegen de belofte zouden opsteken, waarvoor menigeen het zeil zou gestreken hebben om tot beter dagen de reis uit te stellen en te wachten op een vriendelijker getij van gevoel en rede. Maar Abraham, die God tot loods had en de belofte tot kaart en kompas, besloot de reis te aanvaarden en zette als goed zeeman alle zeilen bij, worstelde door alle moeilijkheden heen, lette niet op wind of wolken, maar vertrouwde op de deugdelijkheid van zijn schip en de wijsheid en getrouwheid van zijn loods, en behaalde moedig de haven, om thuis te komen met onberekenbare winst. Zo was zijn vaste overtuiging, die gegrond was op de almacht Gods: die was machtig. Onze aarzelingen komen voornamelijk voort uit ons wantrouwen van de goddelijke macht, en dus: om vast te staan is het niet alleen nodig te geloven dat Hij getrouw is, maar ook dat Hij machtig is te doen wat Hij beloofd heeft. En daarom is het hem ook tot rechtvaardigheid gerekend, vers 22. Omdat hij met zulk een vertrouwen alles waagde in de goddelijke belofte, nam God hem genadig aan, en beantwoordde niet alleen aan, maar deed boven de verwachting. Deze wijze van God-verheerlijking door een vast vertrouwen op Zijn enkele belofte was zo hoogst overeenkomstig met Gods voornemens en zo beantwoordende aan Zijne eer, dat Hij haar genadig aannam als rechtvaardigheid, en hem rechtvaardigde ofschoon er in de daad zelf niets was, dat zulk een aanneming kon verdienen. Dit toont aan waarom het geloof verkoren is om de eerste voorwaarde voor onze rechtvaardigmaking te zijn, omdat het de genade is, die van al de volgende Gode de eer geeft.

Romeinen 4:23-25

In het slot van dit hoofstuk, past Paulus dit alles op ons toe, en, nadat hij overvloedig bewezen heeft dat Abraham door het geloof gerechtvaardigd is geworden, besluit hij met te zeggen dat deze rechtvaardiging geschiedde als een voorbeeld van de onze. Nu is het niet alleen om zijnentwil geschreven, vers 23. Het is niet alleen bedoeld als een historische eervolle vermelding van Abraham, of als een verhaal van iets dat hem bijzonder aangaat (gelijk sommige tegenstanders van den kinderdoop ons noodzaken willen te geloven dat de besnijdenis een zegel van de rechtvaardigmaking door het geloof, vers 11, was alleen voor Abraham en voor niemand anders). Neen, de Schrift bedoelde niet hierdoor enigen bijzonderen weg van rechtvaardigmaking te beschrijven, die alleen voor Abraham gold als zijn uitsluitend voorrecht. De mededelingen betreffende de Oud-Testamentische heiligen, die ons overgeleverd zijn, werden niet alleen bedoeld als geschiedverhalen, om ons in te lichten en te vermaken, maar als voorlopers om ons te besturen, als voorbeelden ons ter lering, 1 Corinthiërs 10:11, Romeinen 15:4. En met name dit betreffende Abraham werd geschreven ook om onzentwil, om ons te doen zien welke de gerechtigheid is, die God eist en aanneemt tot onze verlossing, ook voor ons, die gering en zwak zijn, die zoveel bij Abraham tekortkomen in voorrechten en in daden, ons heidenen zowel als Joden, want de zegening van Abraham komt over de heidenen door Christus, voor ons op wie de einden der wereld gekomen zijn, zowel als voor de aartsvaders, want de genade Gods is dezelfde gisteren en heden en tot in eeuwigheid. Zijne toepassing van het gezegde is slechts kort. Wij merken daarbij op:

I. Ons algemene voorrecht, het zal, dat is de rechtvaardigheid zal, ook ons toegerekend worden. De evangelische weg van rechtvaardigmaking is door een toegerekende gerechtigheid, mellei logitesthai, het zal toegerekend worden. Hij gebruikt het werkwoord in den toekomenden tijd, om aan te duiden de voortzetting van deze genade aan de kerk, het is evenzo nu en zal zo zijn zolang God een gemeente in de wereld heeft en er kinderen der mensen te rechtvaardigen zijn, want hier is een fontein geopend, die niet ophoudt te springen.

II. Onze algemene plicht, de voorwaarde van dat voorrecht, dat is geloven. Het eigen voorwerp van dat geloof is een goddelijke openbaring. De openbaring aan Abraham betrof den komenden Christus, de openbaring aan ons verkondigt een Christus, die alreeds gekomen is, dit onderscheid in de openbaring verandert den toestand niet. Abraham geloofde dat God machtig was Izaak te verwekken uit de verstorven baarmoeder van Sara, wij worden geroepen te geloven dat dezelfde macht nog in veel hoger mate gewerkt heeft in de opstanding van Christus uit de doden. De opstanding van Izaak was een zinnebeeld, en dus was ze "om zo te spreken", Hebreeën 11:19, de opstanding van Christus was werkelijkheid. Wij zijn geroepen te geloven in Hem, die Christus uit de doden opgewekt heeft, niet alleen in Zijne macht waardoor Hij het doen kon, maar steunen op Zijne genade in het opwekken van Christus als ons onderpand. Zo verklaart hij het in vers 25, waar wij een korte samenvatting hebben van de bedoeling van den dood van Christus en van Zijne opstanding, deze zijn de beide voorname sleutels, waardoor de deur der zaligheid geopend wordt.

1. Hij werd overgeleverd om onze zonden. God de Vader leverde Hem over, en Hij leverde zich zelven over tot een offerande voor de zonde. Hij stierf werkelijk als een misdadiger, omdat Hij voor de zonden stierf, doch het waren niet Zijn eigen zonden maar die van Zijn volk. Hij stierf om verzoening aan te brengen voor onze zonden, om onze schuld uit te delgen, om aan een eeuwige gerechtigheid voldoening te geven.

2. Hij werd opgewekt om onze rechtvaardigmaking, voor de voltooiing en volmaking van onze rechtvaardigmaking. Door de verdiensten van Zijn dood heeft Hij voor onze schuld betaald, in Zijn opstanding verrees Hij tot kwijtschelding voor ons. Toen Hij begraven was lag Hij als gevangene onder het vonnis voor onze schuld, als de borg die op zich genomen had voor ons te voldoen. Op den derden dag werd de engel gezonden om den steen van het graf te wentelen en daardoor den gevangene te ontslaan. Daarin werd de sterkst-mogelijke verzekering gegeven dat de goddelijke gerechtigheid voldaan was, de schuld betaald, anders zou Hij den gevangene niet losgelaten hebben. En daarom legt de apostel bijzonderen nadruk op de opstanding van Christus. Het is Christus, die gestorven is, ja wat meer is die ook opgewekt is, Hoofdstuk 8:34. Zodat uit alles overvloedig blijkt dat wij niet gerechtvaardigd worden door de verdiensten van onze eigen werken, maar door een vertrouwend-gehoorzame afhankelijkheid van Jezus Christus en Zijne gerechtigheid, als de voorwaarde aan onze zijde voor ons recht op toerekening en verlossing. Dat was de waarheid, welke Paulus in dit en in het voorgaande hoofdstuk vastgesteld heeft als de grote oorzaak en grondslag van al onzen troost.

HOOFDSTUK 5

1 Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onzen Heere Jezus Christus;
2 Door Welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods.
3 En niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende, dat de verdrukking lijdzaamheid werkt;
4 En de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop;
5 En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, Die ons is gegeven.
6 Want Christus, als wij nog krachteloos waren, is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven.
7 Want nauwelijks zal iemand voor een rechtvaardige sterven; want voor den goede zal mogelijk iemand ook bestaan te sterven.
8 Maar God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren.
9 Veel meer dan, zijnde nu gerechtvaardigd door Zijn bloed, zullen wij door Hem behouden worden van den toorn.
10 Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door den dood Zijns Zoons, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven.
11 En niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in God, door onzen Heere Jezus Christus, door Welken wij nu de verzoening gekregen hebben.
12 Daarom, gelijk door een mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood; en alzo de dood tot alle mensen doorgegaan is, in welken allen gezondigd hebben.
13 Want tot de wet was de zonde in de wereld; maar de zonde wordt niet toegerekend, als er geen wet is.
14 Maar de dood heeft geheerst van Adam tot Mozes toe, ook over degenen, die niet gezondigd hadden in de gelijkheid der overtreding van Adam, welke een voorbeeld is Desgenen, Die komen zou.
15 Doch niet, gelijk de misdaad, alzo is ook de genadegift, want indien, door de misdaad van een, velen gestorven zijn, zo is veel meer de genade Gods, en de gave door de genade, die daar is van een mens Jezus Christus, overvloedig geweest over velen.
16 En niet, gelijk de schuld was door den een, die gezondigd heeft, alzo is de gift; want de schuld is wel uit een misdaad tot verdoemenis, maar de genadegift is uit vele misdaden tot rechtvaardigmaking.
17 Want indien door de misdaad van een de dood geheerst heeft door dien enen, veel meer zullen degenen, die den overvloed der genade en der gave der rechtvaardigheid ontvangen, in het leven heersen door dien Enen, namelijk Jezus Christus.
18 Zo dan, gelijk door een misdaad de schuld gekomen is over alle mensen tot verdoemenis; alzo ook door een rechtvaardigheid komt de genade over alle mensen tot rechtvaardigmaking des levens.
19 Want gelijk door de ongehoorzaamheid van dien enen mens velen tot zondaars gesteld zijn geworden, alzo zullen ook door de gehoorzaamheid van Enen velen tot rechtvaardigen gesteld worden.
20 Maar de wet is bovendien ingekomen, opdat de misdaad te meerder worde; en waar de zonde meerder geworden is, daar is de genade veel meer overvloedig geweest;

21 Opdat, gelijk de zonde geheerst heeft tot den dood, alzo ook de genade zou heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onzen Heere.

De apostel, na zijn voornemen uitgevoerd en volkomen de rechtvaardigmaking door het geloof bewezen te hebben, gaat in dit hoofdstuk voort met het uitleggen, toelichten en toepassen van deze waarheid.

I. Hij toont de vruchten van de rechtvaardigmaking aan, vers 1-5,

II. Hij wijst op de fontein en den grondslag van de rechtvaardigmaking, den dood van Christus, welke hij in het laatste deel van dit hoofdstuk in den brede bespreekt, vers 6-21.

Romeinen 5:1-5

De kostelijke zegeningen en voorrechten, welke de rechtvaardigmaking met zich brengt, zijn zo, dat ze ons moeten verlevendigen om met ijver na te jagen onze zekerheid dat wij gerechtvaardigd zijn, en ons de vertroosting toe te eigenen die zij ons schenkt, evenals de plichten te vervullen die zij ons oplegt. De vruchten van dezen levensboom zijn bij uitstek kostelijk.

I. Wij hebben vrede bij God, vers 1. Het is de zonde, die den twist tussen God en den mens aansteekt, zij verwekt niet alleen vervreemding maar ook vijandschap, de heilige God kan onmogelijk in vrede leven met een zondaar, zolang deze blijft onder de schuld zijner zonde. De rechtvaardigmaking neemt de schuld weg en baant daardoor den weg voor vrede. En zo groot is de bereidheid om te zegenen en de goedertierenheid Gods jegens den mens, dat onmiddellijk nadat dit beletsel uit den weg geruimd is, de vrede gesloten wordt. Door het geloof houden wij Gods arm Zijner kracht vast en hebben daardoor vrede. Jesaja 27:4, 5. Deze vrede is veel meer dan het ophouden van vijandschap, zij is vriendschap en liefhebbende vriendelijkheid, Gods ergste vijand wordt zijn beste vriend. Abraham, gerechtvaardigd zijnde door het geloof, wordt een vriend van God genoemd, Jakobus 2:23. Dat was zijne eer, maar niet ene eer voor hem alleen bestemd. Christus heeft Zijne discipelen Zijne vrienden genoemd, Johannes 15:13-15. En wat heeft een mens nog verder nodig om gelukkig te zijn indien God zijn vriend is? Maar het is alleen door onzen Heere Jezus Christus, door Hem als de grote vredemaker, de Middelaar tussen God en mens, de gezegende tussenpersoon, die de hand legt op beide partijen. Adam, in den staat der onschuld, had rechtstreeks vrede met God, daar was zulk een middelaar niet nodig. Maar voor den zondigen-schuldigen mens is het een verschrikkelijk ding aan God te denken zonder Christus, want Hij is onze vrede, Efeziërs 2:14, niet alleen de vredemaker, maar ook het middel en de behouder van onzen vrede, Colossenzen 1:20.

II. Wij hebben de toeleiding door het geloof tot deze genade, vers 2. Dit is een volgend voorrecht, niet alleen vrede, maar ook genade, dat is deze gunst. Merk op:

1. De geluksstaat van de heiligen. Het is een staat van genade, Gods goedertierenheid voor ons en onze gelijkvormigheid aan God, hij die Gods liefde bezit en Zijne gelijkenis draagt, is in een staat van genade. Welnu, door deze genade hebben wij toegang, prosagoogên, ene uitnodiging, hetgeen inhoudt dat wij niet in dien staat geboren zijn, wij zijn van nature kinderen des toorns, en de geest des vlezes is vijandschap tegen God, maar wij worden er in overgebracht. Wij konden het niet uit ons zelven verkregen hebben, wij zouden de moeilijkheden, die het in den weg stonden, niet overwonnen hebben, maar wij hebben ene toeleiding, een leiding aan de hand, wij worden toegeleid zoals blinde, lamme, zwakke personen geleid worden, uitgenodigd als overtreders, die vergeving ontvingen, uitgenodigd door enigen gunsteling aan het hof om de hand des konings te kussen gelijk vreemdelingen, die tot gehoor toegelaten worden, geleid worden, prosa googên eschê kamen. Wij hebben de toeleiding verkregen. Hij spreekt hier over hen, die reeds overgebracht zijn uit den natuurstaat in dezen staat van genade. Paulus had door zijne bekering deze toeleiding, toen werd hij naderbij gebracht. Barnabas leidde hem in bij de apostelen, Handelingen 9:27, en er waren anderen die hem aan de hand leidden naar Damascus, vers 8, maar het was Christus die hem uitnodigde en hem leidde tot deze genade. Door wie wij de toeleiding hebben door het geloof. Door Christus als de bewerker en voornamen afgezant, door het geloof als het middel voor deze toeleiding. Niet door

Christus, in aanmerking genomen enige begeerte of verdienste onzerzijds, maar uit aanmerking van onze gelovige afhankelijkheid van Hem en ons afstand doen van ons zelven aan Hem.

2. Hun gelukkige standvastigheid in dezen staat. In welke wij staan. Wij zijn er niet slechts in, maar wij staan er in, een houding die onze ontheffing van schuld aanduidt. Wij staan (blijven staande) in het gericht, Psalm 1:5, en worden niet neergeworpen als overtuigde misdadigers, onze waardigheid en eer zijn verzekerd, wij worden niet als veroordeelden omlaag getrokken. De uitdrukking betekent ook onzen voortgang, terwijl wij staande blijven, gaan wij voort. Wij moeten niet neerzitten, alsof wij het reeds verkregen hadden, maar staan als degenen die voorwaarts dringen, staan als dienaren van Christus, die onzen meester verwachten. Verder duidt de uitdrukking op onze volharding, wij staan ferm en veilig, overeind gehouden door de kracht Gods, staan als soldaten, die geen grond verliezen en niet door de macht des vijands overhoop geworpen worden. Zij betekent niet alleen onze toelating tot, maar ook onze bevestiging in de gunst van God. Het gaat in het hof des hemels niet als in de aardse hoven, waar hoge plaatsen glibberige plaatsen zijn, maar wij staan in deze nederige overtuiging dat Hij die het goede werk in ons begonnen heeft, het ook zal voleinden, Filippenzen 1:6.

III. Wij roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. Behalve de gelukzaligheid, die wij reeds bezitten, is er een gelukzaligheid in hope, de heerlijkheid Gods, de heerlijkheid, welke God in den hemel op Zijne heiligen zal leggen, de heerlijkheid, die bestaan zal in het zien en genieten van God.

1. Zij, en zij alleen, die door het geloof toeleiding hebben tot de tegenwoordige genade Gods, kunnen hopen op de heerlijkheid Gods hiernamaals. Er is geen gegronde hoop op heerlijkheid dan die, welke geworteld is in genade, genade is aangevangen heerlijkheid, het onderpand en de verzekering van heerlijkheid.

Hij zal genade en ere geven. Psalm 84:11.

2. Zij, die hopen mogen op de heerlijkheid Gods hiernamaals, hebben genoeg om zich thans over te verheugen. Het is de roeping van hen, die deze hoop op den hemel hebben, om zich in die hoop te verheugen.

IV. Wij roemen ook in de verdrukkingen, niet alleen niettegenstaande onze verdrukkingen, want zij verhinderen ons niet om ons in de hoop op de heerlijkheid Gods te verheugen, doch zij werken voor ons het gewicht der heerlijkheid, 2 Corinthiërs 4:17. Merk op: Welk een groeiende, steeds toenemende gelukzaligheid is de gelukzaligheid der heiligen. Niet alleen dit. Men zou geneigd zijn te denken, zulke vrede, zulke genade, zulke heerlijkheid en zulke verheuging in hope als deze, zijn meer dan hetgeen waarop arme onwaardige schepselen als wij aanspraak kunnen maken, en toch is het niet alleen dit, er zijn nog meer oorzaken van gelukzaligheid. Wij roemen ook in onze verdrukkingen, voornamelijk in de verdrukkingen ter wille van de gerechtigheid, die schijnbaar de grootste hinderpalen voor de gelukzaligheid der heiligen zijn, terwijl toch deze verdrukkingen niet alleen met hun gelukzaligheid bestaanbaar zijn, maar haar zelfs verhogen. Zij verblijdden zich dat zij waren waardig geacht geweest om Zijns naams wil smaadheid te lijden, Handelingen 5:41. Aangezien dit een moeilijk-begrijpelijke zaak is, gaat hij er toe over om daarvan den grond en de oorzaak aan te tonen. Hoe kunnen wij roemen in onze verdrukkingen? Omdat verdrukkingen door een keten van oorzaken zeer nauw verbonden zijn met de hoop, hetgeen hij bewijst door hetgeen zij bewerken.

1. De verdrukking werkt lijdzaamheid, niet in en door zich zelve, maar door de machtige genade van God, die in en met de verdrukkingen werkt. Zij bewijzen, en door het bewijzen verbeteren zij, de lijdzaamheid, zoals gaven en kundigheden vermeerderen door oefening. Het is niet de bewerkende oorzaak, maar het gebruik van de gelegenheid, gelijk het staal door het vuur gehard wordt. Ziehier hoe God spijze voortbrengt uit den eter, en zoetigheid uit den sterke. Hetgeen lijdzaamheid werkt is een oorzaak van blijdschap, want de lijdzaamheid doet ons meer goed dan de verdrukkingen ons kwaad kunnen doen. Verdrukking op zich zelve werkt ongeduld, maar zo zij aan de heiligen geheiligd wordt, werkt zij lijdzaamheid.

2. En de lijdzaamheid bevinding, vers 4. Zij werkt bevinding van God en van de psalmen, die Hij geeft in den nacht, de geduldige lijders hebben de meeste ondervinding van de goddelijke vertroostingen, die overvloediger worden naarmate de droefenissen toenemen. Zij werkt bevinding van ons zelven. Door de verdrukking en droefenissen doen wij ondervinding op van onze eigen oprechtheid, en daarom worden zulke verdrukkingen beproevingen genoemd. Zij werkt dokimên, goedkeuring, hij die de proef doorstaan heeft, wordt goedgekeurd. Job's verdrukking werkte lijdzaamheid, en die lijdzaamheid verwierf een goedkeuring, dat hij nog vasthield aan zijne oprechtheid, Job 2:3.

3. En de bevinding hoop. Hij die, na dus beproefd te zijn, als goud te voorschijn komt, zal daardoor zijn hoop gesterkt zien. Deze bevinding, of goedkeuring, is niet zozeer de grond dan wel de openbaring van onze hoop, en staat met haar in zeer nauw verband. Bevinding van God is een steun voor onze hoop, van Hem die verlossen zal, omdat Hij verlost heeft. Bevinding van ons zelven brengt onze oprechtheid aan het licht.

4. Deze hoop beschaamt niet, dat is: zij is een hoop die niet bedriegen zal. Niets brengt ons meer in verwarring dan teleurstelling. Eeuwigdurende schande en schaamte zal veroorzaakt worden door het vergaan van de verwachting der godlozen, maar de hoop der rechtvaardigen is blijdschap, Spreuken 10:28. Zie Psalm 22:6, 71:1. Of: zij maakt niet beschaamd over ons lijden, Ofschoon wij geacht worden als het uitschrapsel van alle dingen, en onder den voet getreden als het slijk der straten, toch worden wij onder dat lijden niet beschaamd, indien wij de hoop der heerlijkheid hebben. Het is voor een goede zaak, in dienst van een goeden Meester, met een goede hoop, en derhalve wacht wij niet beschaamd. Wij moeten ons zelven nooit onteerd achten door lijden, dat zulk een goed doel zal bereiken.

Omdat de liefde Gods in onze harten is uitgestort. Deze hoop zal ons niet teleurstellen, omdat zij is bezegeld met den Heiligen Geest als een Geest van liefde. Het is het genadewerk van den Geest der Liefde om de liefde Gods uit te storten in de harten van alle heiligen. De liefde Gods, dat is, het gevoel van Gods liefde voor ons, die wederkerig onze liefde voor Hem wekt. Of: de grote uitwerkselen van Zijne liefde:

A. Bijzondere genade, en

B. Het aangename gevoel daarvan.

Zij is uitgestort, als een zachte zalving, die de ziel welriekend maakt, gelijk de regen den bodem bevochtigt en vruchtbaar doet zijn. De grond van al onze vertroosting en heiligheid, en van onze

volharding in die beide, is gelegen in het uitgestort zijn van de liefde Gods in onze harten, dat dringt ons, 2 Corinthiërs 5:14. Zo zijn wij gegrepen en worden wij gebonden door koorden van liefde. Het gevoel van Gods liefde zal ons niet beschaamd maken, zomin over onze hoop op Hem als over ons lijden.

Romeinen 5:6-21

Hier beschrijft de apostel de fontein en den grondslag van onze rechtvaardigmaking, gelegen in den dood van den Heere Jezus. De stromen zijn zeer zoet, maar indien gij teruggaat tot hun oorsprong zult gij bevinden dat die is het sterven van Christus voor ons. Al deze voorrechten ontspringen uit den kostbaren stroom van het bloed van Christus, en daarom wijdt hij uit over dit teken van de liefde Gods, welke in onze harten uitgestort is. Van drie dingen maakt hij melding voor de uitlegging en toelichting van deze leerstelling.

1. De personen voor welke Hij stierf, vers 6-8.

2. De kostelijke vruchten van Zijn dood, vers 9-11.

3. De vergelijking, welke hij trekt tussen de mededeling van zonde en dood door den eersten Adam, en van gerechtigheid en leven door den tweeden Adam, vers 12-21.

I. Onze hoedanigheid toen Christus voor ons stierf.

1. Wij waren krachteloos, vers 6, in zeer treurige gesteldheid, en hetgeen nog erger is, geheel en al onbekwaam om ons zelven uit dien toestand te redden, verloren, en geen weg kon ontdekt worden voor onze redding, onze toestand was betreurenswaard, en in alle opzichten wanhopig, en daarom wordt van onze verlossing gezegd dat zij kwam ter rechter tijd (te Zijner tijd) Gods tijd om te helpen en te verlossen is daar, wanneer zij, die verlost moeten worden, krachteloos zijn, opdat Zijn eigen kracht en genade des te meer verheerlijkt mogen worden, Deuteronomium 32:36. Het is de wijze Gods om te helpen op het dode punt.

2. Hij stierf voor de godlozen, niet alleen voor hulploze schepselen, die daarom gevaar liepen van verloren te gaan, maar voor schuldige, zondige schepselen, die derhalve verdienden verloren te gaan, niet slechts voor zwakken en waardelozen, maar voor ondeugenden en weerspannigen, zulk een gunst van God verbeurd hebbende. Omdat zij godloos waren hadden zij behoefte aan iemand, die voor hen stierf om voor hun schuld te voldoen en hen tot gerechtigheid te brengen. Dit licht hij toe, vers 7, 8, als een ongeëvenaard werk van liefde, hierin waren Gods gedachten en wegen ver boven de onze. Verg. Johannes 15:13, 14. Niemand heeft groter liefde dan deze.

A. Nauwelijks zal iemand sterven voor een rechtvaardige, dat is voor een onschuldige, die onrechtvaardig veroordeeld werd, ieder zal met zo iemand medelijden hebben, maar weinigen zullen zoveel waarde aan zijn leven hechten dat zij het zullen wagen, veel minder ten uitvoer brengen om hun leven in plaats van het zijne te stellen.

B. Toch is het mogelijk dat iemand er toe overgaat om in plaats van een goeden, dat is van een nuttigen man te sterven, in plaats van iemand die meer is dan slechts een rechtvaardige of onschuldige. Velen, die zelf goed zijn, doen slechts weinig ten goede van anderen, maar zij die zeer nuttig zijn maken zich gewoonlijk daardoor zeer bemind, en zullen wellicht in geval van nood iemand ontmoeten, die zijn leven voor het hun wil stellen (antipsuchoi), hun borg zijn wil, leven voor leven geven. Paulus was in dien zin een zeer goed en zeer nuttig man, en hij had enkelen ontmoet, die voor zijn leven hun eigen hals gesteld hadden, Hoofdstuk 16:4. Maar zie toch wat hij er van zegt: het zijn

slechts enkelen die zo iets doen zouden, en het is een gevaarlijk werk dat te doen, het moet een moedige ondernemende ziel zijn, in elk geval Paulus zegt: het is mogelijk.

C. Maar Christus stierf voor zondaren, vers 8. Zij waren niet rechtvaardig en goed, veel min nuttig. Zij waren niet alleen nutteloos, maar schuldig en snood, zij waren niet alleen verloren of op het punt om verloren te gaan, maar hun verderf zou grotelijks bijdragen tot de ere Gods, want zij waren misdadigers, die den dood verdiend hadden. Sommigen denken dat hij hier zinspeelt op de gewone onderscheiding, die de Joden onder hun eigen volk maakten tussen Tsaddikim, rechtvaardigen, Chasidim, barmhartigen, verg. Jesaja 57:1, en Reschaïm, godlozen. Nu, hierin bevestigt God Zijne liefde jegens ons, Hij toont of openbaart niet slechts Zijne liefde, dat had Hij tot lichter prijs kunnen doen, maar Hij bevestigt haar en maakt haar heerlijk. Deze gebeurtenis droeg veel bij tot de verheerlijking en vermeerdering Zijner liefde, zij stelde haar niet alleen boven alle tegenspraak, maar maakte haar het voorwerp van de grootste bewondering. "Nu zullen mijne schepselen zien hoe Ik hen liefheb, Ik zal hun daarvan een voorbeeld geven, dat boven alle vergelijking gaat!" Hij bevestigde Zijne liefde, Hij beval haar aan gelijk kooplieden hun waren aanprijzen, die zij van de hand willen zetten. Deze bevestiging van Zijne liefde geschiedde opdat Hij Zijne liefde in onze harten zou kunnen uitstorten door den Heiligen Geest. Hij bevestigt Zijne liefde op de meest uitlokkende, aanmoedigende wijze. Toen wij nog zondaars waren, hetgeen te kennen geeft dat wij niet bestemd zijn om altijd zondaars te blijven, er moest een verandering in ons gewrocht worden, want Hij stierf om ons te redden niet in onze zonden, maar van onze zonden, doch wij waren zondaars toen Hij voor ons stierf.

D. Er is zelfs meer. Wij waren vijanden, vers 10, niet alleen boosdoeners, maar verraders en opstandelingen, onder de wapenen tegen onze regering, de ergste en snoodste van alle boosdoeners. De vleselijke gezindheid is niet alleen in vijandschap tegen God, maar zij is zelf vijandschap, Hoofdstuk 8:7, Colossenzen 1:21. Deze vijandschap is wederkerige vijandschap. God is afkerig van den zondaar en de zondaar haat God, Ezechiël 11:9. En dat Christus voor dezulken gestorven is, dat is zulk een verborgenheid, zulk een ongeëvenaard voorbeeld van liefde, dat het de eeuwigheid door ons werk zal zijn het te aanbidden en te bewonderen. Dat is waarlijk een bevestiging van liefde! Met volle recht mocht Hij, die ons zo liefgehad heeft, het tot een der wetten in Zijn koninkrijk stellen dat wij onze vijanden zullen liefhebben.

II. De kostelijke gevolgen van Zijn dood.

1. Rechtvaardigmaking en verzoening zijn de eerste en voorlopige vruchten van den dood van Christus. Wij zijn gerechtvaardigd door Zijn bloed, vers 9, verzoend door Zijn dood, vers 10. De zonde is vergeven, de zondaar is als rechtvaardig aangenomen, de twist is geëindigd, de vijand verslagen, aan de ongerechtigheid is een einde gemaakt, en een eeuwige gerechtigheid is aangebracht. Dat is geschied, dat is, Christus van Zijne zijde heeft alles gedaan wat vereist werd om dat te doen, en onmiddellijk nadat wij gelovig worden, zien wij ons werkelijk overgeplaatst in een staat van rechtvaardigmaking en verzoening. Gerechtvaardigd door Zijn bloed. Onze rechtvaardigmaking wordt toegeschreven aan het bloed van Christus, omdat er zonder bloedstorting geen vergeving is, Heb. 4:22. Het bloed is het leven, en dat moest vergoten worden om reiniging aan te brengen. In al de zoenoffers was het sprengen van het bloed het eigenlijke deel van de offerande. Het was het bloed, dat de verzoening voor de ziel teweegbracht, Leviticus 17:11.

2. Hieruit ontstaat verlossing van den toorn.

Behouden worden van den toorn, vers 9, behouden worden door Zijn leven, vers 10. Zodra datgene wat onze behoudenis verhindert weggenomen is, moet het behouden worden noodzakelijk volgen. De bewijsvoering is zelfs zeer sterk: indien God ons rechtvaardigde en verzoende toen wij nog vijanden waren, en zich zelven er mede belastte om dat te doen, hoeveel te meer zal Hij ons behouden nadat wij gerechtvaardigd en verzoend zijn. Hij, die het grootste gedaan heeft, die ons van vijanden vrienden gemaakt heeft, zal zeker ook het mindere doen, ons nu wij vrienden geworden zijn, vriendelijk behandelen en vriendelijk jegens ons zijn. En daarom zegt de apostel hiervan eens en andermaal: veel meer. Hij, die zo diep groef om het fondament te leggen, zal zonder twijfel ook op dat fondament bouwen. Wij zullen behouden worden van den toorn, van hel en verdoemenis. De toorn van God is het vuur der hel, en wordt genoemd den toekomenden toorn, 1 Thessalonicenzen 1:10. De volkomen rechtvaardiging en vrijspraak van de gelovigen ten jongsten dage, tezamen met het gereedmaken en voorbereiden van hem daartoe, zijn het behouden worden van den toorn, waarvan hier gesproken wordt, het is de volmaking van het werk der genade. Verzoend door Zijn dood, behouden door Zijn leven. Zijn leven, waarvan hier gesproken wordt, moet niet opgevat worden als Zijn leven in het vlees, maar van Zijn leven in den hemel, Zijn leven dat begon na Zijn dood. Verg. Hoofdstuk 14:9. Hij was dood en is levend geworden, Openbaring 1:18. Wij zijn verzoend door den vernederden Christus, wij worden behouden door den verhoogden Christus. De stervende Jezus heeft het fondament gelegd, door voor de zonde te voldoen en den vijand te verslaan, en daardoor onze verlossing mogelijk te maken. Daardoor is de middelmuur des afscheidsels verbroken, de verzoening aangebracht en de aanklager afgewezen. Maar het is de levende Jezus, die het werk voltooit, Hij leeft om voor ons te bidden, Hebreeën 7:25. Het is Christus, in Zijne verhoging, die door Zijn woord en Geest daadwerkelijk roept, en verandert en ons met God verzoent, die onze Voorspraak is bij den Vader, en zo onze verlossing volkomen maakt. Verg. Hoofdstuk 4:25 en 8:34. Christus stervende was de testamentmaker, die ons de erfenis besprak, maar Christus levende, is de uitvoerder, die haar uitkeert. De bewijsvoering is zeer krachtig. Hij, die op zich nam onze verlossing te verwerven, zal niet achterblijven in haar toe te passen.

3. Dit alles veroorzaakt, als een volgend voorrecht, onze blijdschap, onzen roem, in God, vers 11. Het is er nu zo ver vanaf dat God voor ons een oorzaak van verschrikking zou zijn, dat Hij onze blijdschap is en onze toevlucht ten dage des kwaads. Jeremia 17:17. Wij zijn verzoend en behouden van den toorn. Onze ongerechtigheid zal, Gode zij dank, niet onze ondergang zijn. En niet alleen dit, er is nog meer heil in verborgen, een gestadige stroom van zegeningen. Wij gaan niet alleen ten hemel, maar wij gaan zegevierend ten hemel, niet alleen bereiken wij de haven, maar wij varen er met volle zeilen in. Wij roemen ook in God, niet alleen zijn wij verlost van Zijn toorn, maar wij verlustigen ons in Zijne liefde, en dat alles door Jezus Christus, die de Alfa en de Omega is, de hoeksteen en de gevelsteen van al onze vertroostingen en van al ons hopen. Hij is niet slechts onze verlossing, maar ook onze sterkte en ons lied. En dit alles (den toon van deze snaar op zijn harp laat hij gaarne horen) uit kracht van de verzoening, welke wij Christenen, wij gelovigen, hebben door Hem: nu, nu in deze tijden des Evangelies, of nu in dit leven. Door Hem hebben wij de verzoening gekregen, die onder de wet door de offeranden afgeschaduwd werd en die het onderpand van onze hemelse gelukzaligheid is. Ware gelovigen ontvangen deze verzoening door Jezus Christus. Het verkrijgen van deze verzoening is onze daadwerkelijke toebrenging tot God door rechtvaardigmaking, gegrond op de voldoening van Christus. De verzoening verkrijgen is:

A. Toestemmen in de verzoening, aannemen van, overeenstemmen met de middelen, welke de Oneindige Wijsheid gebruikt heeft om een zondige wereld zalig te maken door het bloed van een gekruisigden Jezus, gewillig en blijde te zijn om verlost te worden in den weg en door de middelen van het Evangelie.

B. Den troost van deze verzoening aannemen, welke de fontein en de grondslag is van onzen roem in God. Nu roemen wij in God, nu hebben wij inderdaad de verzoening gekregen, kauchoomenoi, en wij roemen daarin. God heeft de verzoening aangenomen, Mattheus 3:17, 17:5, 28:2, indien wij haar nu ontvangen, is het werk verricht.

III. De vergelijking, welke de apostel maakt, gaat tussen de mededeling van zonde en dood door den eersten Adam, en van de gerechtigheid en het leven door den tweeden Adam, vers 12-21. Dit licht niet alleen de waarheid toe, die hij nu bezig is te behandelen, maar draagt ook zeer veel bij tot de waardering van de liefde Gods en de vertroosting van de harten der ware gelovigen, omdat zij aantoont de overeenkomst tussen onzen val en onze herstelling. Er is niet slechts evenveel, maar veel groter macht om ons gelukkig te maken in den tweeden Adam, dan er was in den eersten Adam om ons ellendig te maken. Merk ten eerste hieromtrent op:

1. Een algemene waarheid ligt ten grondslag aan zijne redenering: Adam was een type van Christus, vers 14. Welke een voorbeeld is degene die komen zou. Christus wordt daarom de laatste Adam genoemd. 1 Corinthiërs 15:45. Verg. vers 22. Hierin was Adam een type van Christus, dat in de overeenkomsten van het verbond, dat tussen God en hem gesloten werd, en in de noodzakelijke gevolgen van deze overeenkomsten, Adam een persoon van algemene betekenis was. God handelde met Adam en Adam handelde als degene, die de algemene vader en verwekker, de wortel en vertegenwoordiger van geheel zijn nakomelingschap was, en dus ook voor haar. Zodat wat hij daarbij deed als onze vertegenwoordiger, geacht moet worden in hem door ons gedaan te zijn, en wat aan hem gedaan is moeten wij aannemen als in hem aan ons geschied. Evenzo Christus Jezus, de Middelaar, handelde als persoon van algemene betekenis, als het hoofd van alle uitverkorenen, met God handelde Hij als hun vader, verwekker, wortel en vertegenwoordiger, Hij stierf voor hen, stond voor hen op, ging voor hen binnen achter het voorhangsel, deed alles voor hen. Toen Adam viel, vielen wij in hem, toen Christus handelde, handelde Hij voor ons. Zo was Adam tupos toe mellontos, het voorbeeld, (het type) van degenen, die komen zou, komen om de breuk te herstellen, die Adam geslagen had.

2. Een meer bijzondere verklaring van deze overeenkomst, waarbij wij opmerken:

A. Hoe Adam als persoon van algemene betekenis zonde en dood mededeelde aan zijn gehele nakomelingschap, vers 12. Door een mens is de zonde in de wereld ingekomen. Wij zien de wereld overstroomd door zonde en dood, vol van onreinheid en vol van ellende. Welnu, het is de moeite waard te onderzoeken waar de bron is, waaruit dat alles ontspringt, en gij zult daarvoor vinden een algemene verdorvenheid van nature, en bij onderzoek naar het ontstaan van die bron, vinden wij daarvoor Adams eerste zonde. Het was door een mens, en wel door den eersten mens, want indien er iemand voor hem bestaan had, dan zou die vrij gebleven zijn, dien eersten mens die als de wortel is, waaruit wij allen ontsproten.

a. Door hem kwam de zonde in de wereld. Toen God zei dat alles zeer goed was, Genesis 1:31 was er geen zonde in de wereld, eerst toen Adam van de verboden vrucht at, deed de zonde haar intrede in de wereld. De zonde kwam reeds vroeger in de wereld der engelen, toen velen van hen opstonden tegen hun Schepper en hun woonstede verlieten, maar zij kwam niet in de wereld der mensheid voordat Adam zondigde. Toen kwam zij als een vijandin, om te verwoesten en te doden, als een diefegge om te stelen en te roven, en het was een zeer bedroevende komst. Toen kwam de schuld van Adam, toegerekend aan zijne nakomelingschap en een algemene bedorvenheid en ontbloting van de menselijke natuur Ephhooi waarin, of liever in wie, allen gezondigd hebben. De zonde is door Adam in de wereld gekomen, want in hem hebben wij allen gezondigd. Gelijk in 1 Corinthiërs 15:22 staat dat allen in Adam sterven, zo lezen wij hier: in hem hebben wij allen gezondigd, want het is door de wetten van alle volken vastgesteld dat de daden van een publiek persoon geacht worden de daden te zijn van degenen, die hij vertegenwoordigt, en wat het gehele lichaam doet wordt geacht door elk der leden gedaan te zijn. Welnu Adam handelde als publiek persoon, door de vrijmachtige ordening en aanstelling van God, en toch volgens een natuurlijke noodzakelijkheid, want God, de Schepper der natuur, had dit als een wet der natuur vastgesteld, dat de mens andere schepselen naar zijn eigen gelijkenis zou verwekken. Dus werd in Adam, als samenvatting van het geheel, de geheel menselijke natuur vervormd, van hem stroomde het verderf door in zijn nakomelingschap, want de gehele mensheid is uit een bloede gemaakt, Handelingen 17:26. Naarmate de natuur in Adam staat of valt, naar die mate wordt zij door hem voortgeplant. Toen Adam dus zondigde en viel, werd de gehele menselijke natuur schuldig en bedorven, en ontwricht. Zo hebben allen in hem gezondigd.

b. Door de zonde de dood, want de dood is de bezoldiging der zonde. De zonde, voleindigd zijnde, baart den dood. Toen de zonde kwam, kwam vanzelf de dood mede. Dood wordt hier genoemd voor alle ellende, welke het rechtstreeks gevolg van de zonde is, tijdelijke, geestelijke, eeuwige dood. Indien Adam niet gezondigd had, zou hij niet gestorven zijn, de bedreiging was: Ten dage dat gij daarvan eet zult gij den dood sterven. Genesis 2:17.

c. De dood is doorgegaan. Dat is: een vonnis des doods werd uitgesproken als over een misdadiger, diêlthen, ging door naar alle mensen gelijk een besmettelijke ziekte van den een op den ander overgaat, totdat niemand er aan ontkomt. Dit is het algemene lot, zonder uitzondering, de dood gaat door tot allen. Er zijn algemene ellenden in het menselijk leven, die daar overvloedig bewijs voor leveren.

De dood heeft geheerst, vers 14. Hij spreekt van den dood als van een machtig vorst, wiens heerschappij de meest absolute, algemene en voortdurende is. Niemand is buiten zijn scepter gesteld, het is een heerschappij die alle aardse heerschappij zal overleven, langer zal standhouden dan alle aardse gezag en macht, want hij is de laatste vijand 1 Corinthiërs 15:26. De zonen Belials, die zich aan geen enkel gezag willen onderwerpen, kunnen zich aan deze heerschappij niet onttrekken. Wel mogen wij uitroepen met dien godvrezende, die zag hoe een aanval van ziekte zijn voorkomen lelijk gemaakt had: "o Adam: wat hebt gij gedaan?" Verder, om hierop nog meer licht te werpen, toont hij aan dat de zonde niet begonnen is met de wet van Mozes, maar in de wereld was tot, dat is reeds voor, die wet. Dus is die wet van Mozes niet de enige leefregel, want er was een regel, en die regel was overtreden, alvorens de wet gegeven werd. Dit toont tevens aan dat wij niet gerechtvaardigd kunnen worden door onze gehoorzaamheid aan de wet van Mozes, maar dat wij veelmeer door haar veroordeeld worden ter oorzake van onze ongehoorzaamheid. De zonde was in

de wereld voor de wet, dat getuigen de door Kain gepleegde moord, de afval van de oude wereld, de godloosheid van Sodom. Hij voegt hiertussen: Er was een wet, want de zonde wordt niet toegerekend waar geen wet is. Oorspronkelijke zonde is een gebrek aan overeenstemming met de wet Gods, maar daadwerkelijke zonde is een overtreding van die wet, daarom zijn allen in enig opzicht onder de wet of onder enige wet. Hij geeft daarvoor het volgende bewijs: De dood heeft geheerst van Adam tot Mozes toe, vers 14. Het is zeker dat de dood niet had kunnen heersen indien de zonde niet voor hem den troon gesticht had. Dat bewijst dat de zonde in de wereld was voor de wet, en wel oorspronkelijke zonde, want de dood heerste ook over degenen, die geen daadwerkelijke zonden gepleegd hadden, die niet hadden gezondigd in gelijkheid der overtreding van Adam, hetgeen verstaan moet worden van kleine kinderen, die nooit schuldig werden aan daadwerkelijke zonden en evenwel stierven, omdat Adams zonde hun toegerekend was. Dit heersen van den dood schijnt voornamelijk gezegd te worden van de hevige en buitengewone oordelen, die lang voor Mozes voltrokken werden, zoals de zondvloed en de ondergang van Sodom, waarin ook kleine kinderen betrokken waren. Het is een groot bewijs voor de erfzonde dat kleine kinderen, die nooit schuldig werden aan enige daadwerkelijke overtreding, toch onderworpen zijn aan zeer hevige ziekten, ongelukken en aan den dood, hetgeen nooit bestaan kon met de rechtvaardigheid en gerechtigheid Gods, indien zij niet konden geacht worden schuldig te zijn.

B. Hoe, in overeenstemming daarmee Christus als persoon van algemene betekenis, gerechtigheid en leven mededeelt aan alle ware gelovigen, die Zijn geestelijk zaad zijn. En hierbij wijst hij ons aan niet alleen waarin de gelijkenis bestaat, maar ten overvloede ook waarin de mededeling van genade en liefde door Christus hoger gaat dan de mededeling van schuld en toorn door Adam. Merk op:

a. Waarin de gelijkenis bestaat. Dit wordt ten volle aangetoond in v. 18, 19..

Ten eerste. Door de misdaad en ongehoorzaamheid van enen zijn velen tot zondaars gesteld geworden en komt het oordeel (de schuld) over alle mensen tot verdoemenis. Merk hier op:

1. Dat Adams zonde ongehoorzaamheid was, ongehoorzaamheid aan een duidelijk en opzettelijk gebod en wel een gebod van beproeving. Zijn daad was kwaad alleen omdat zij verboden was en overigens niet, maar ofschoon zij op zich zelve gering scheen te zijn, opende zij de deur voor alle andere zonden.

2. De kwaadaardigheid en het vergif van de zonde zijn zeer sterk en doordringend, anders zou de schuld van Adams zonde niet zover zich uitgestrekt hebben en niet zulk een diepen langen stroom veroorzaakt hebben. Wie zou denken dat er zoveel kwaad in de zonde stak?

3. Door Adams zonde zijn velen tot zondaars gesteld, velen, dat is zijn gehele nakomelingschap, die velen genoemd wordt in tegenstelling met den enen, die gezondigd had, katestathêsan, tot zondaars gesteld. Dat duidt aan dat we daartoe gesteld werden door een gerechtelijke handeling, wij werden door rechtvaardige toepassing van de wet zondaars gemaakt.

4. Dat oordeel is gekomen tot verdoemenis over allen, die door Adams ongehoorzaamheid tot zondaars gesteld werden. Wij werden overtuigd en daarop veroordeeld. Geheel het menselijk geslacht ligt onder een vonnis, gelijk een verbeurdverklaring het gehele geslacht treft. Er is een

oordeel uitgesproken en bevestigd tegen ons in de rechtszaal des hemels, en wanneer dat vonnis niet herzien wordt, zullen wij er zeker tot in eeuwigheid onder verzinken.

Ten tweede. Op dezelfde wijze worden door de gerechtigheid en gehoorzaamheid van enen (en die ene is Jezus Christus, de tweede Adam) velen tot rechtvaardigen gesteld, en komt de gave der genade over die allen. Het is opmerkelijk hoe de apostel deze waarheid inprent, en haar gedurig en telkens herhaalt als een waarheid van het hoogste belang. Merk op:

1. Den aard van Christus' gerechtigheid, hoe deze gebracht werd: door Zijne gehoorzaamheid. De ongehoorzaamheid van den eersten Adam heeft ons verwoest, de gehoorzaamheid van den tweeden Adam verlost ons, - Zijne gehoorzaamheid aan de wet van middelaarschap, welke voorschreef dat Hij alle gerechtigheid zou vervullen en Zijne ziel stellen tot een schuldoffer voor de zonden. Door Zijne gehoorzaamheid aan deze wet wrocht Hij ene gerechtigheid voor ons, voldeed aan Gods rechtvaardigheid, en opende daardoor voor ons den weg tot Gods gunst.

2. De gevolgen daarvan:

A. Er is ene genade, die komt over alle mensen, dat is, zij wordt in het algemeen gemaakt en aangeboden aan allen. De zaligheid, die verworven is, is een gemene zaligheid, de aanbieding is algemeen, het aannemen staat vrij, wie wil mag komen en nemen van dit water des levens. Deze vrije gave is voor alle gelovigen, op hun geloof, tot rechtvaardigmaking des levens. Zij is niet alleen ene rechtvaardigmaking, die bevrijdt van den dood, maar zij geeft ook recht op het leven.

B. Velen zullen tot rechtvaardigen gesteld worden, velen ín vergelijking tot den enen, of zo velen als er door genade uitverkoren zijn, welke, ofschoon slechts weinigen, zolang zij over de wereld verspreid zijn, toch een grote schare zullen vormen wanneer zij bijeen vergaderd zijn, katas tathêsontai. Zij zullen tot rechtvaardigen gesteld worden, als ware het door brieven van aanstelling. Hierdoor is de tegenstelling tussen deze twee, onze verwoesting door Adam en onze herstelling door Christus, duidelijk genoeg.

b. Waarin de mededeling van genade en liefde door Christus de mededeling van schuld en toorn door Adam te boven gaat. Dit toont hij aan in vers 15-17. Dat wordt bedoeld ter verheerlijking van de rijkdommen van Christus' liefde, en ter vertroosting en bemoediging der gelovigen, welke, in aanmerking nemende hoe zware wonde Adams zonde geslagen heeft, konden gaan wanhopen aan het bestaan van een voldoend geneesmiddel. Zijne uitdrukkingen zijn min of meer ingewikkeld, maar, naar het schijnt, wil hij zeggen: Ten eerste. Indien de schuld en de toorn meegedeeld zijn, veel meer nog de genade en de liefde, want het is overeenkomstig de voorstelling, welke wij van de goddelijke goedheid hebben, aan te nemen dat Hij veel bereidwilliger is om zalig te maken op een toegerekende gerechtigheid dan om te veroordelen op een toegerekende schuld. Veel meer de genade Gods en de gave door de genade. Van al Zijne eigenschappen is Gods goedheid op bijzondere wijze Zijn heerlijkheid, en het is deze genade (Zijn gunst in Christus) welke de wortel is van de gave der genade. Wij weten dat God meer genegen is om barmhartigheid te bewijzen dan om te straffen.

Ten tweede. Indien er zoveel kracht en vermogen was, als er blijkt te zijn geweest, in de zonde des mensen, die uit de aarde aards was, genoeg om ons te veroordelen, hoeveel meer kracht en

vermogen zal er dan zijn in de gerechtigheid van Christus, die de Heere uit den hemel is, om ons te rechtvaardigen en zalig te maken. De ene mens die zalig maakt is Jezus Christus. Zeker: Adam kon geen vergif toedienen zo krachtig, dat Jezus Christus geen even krachtig, ja veel krachtiger tegengif kon geven.

3. Het is slechts de schuld van een enige misdaad van Adam, die ons ten laste gelegd wordt. De verdoemenis was ex henos eis katakrima, uit ene misdaad, vers 16, 17. Maar door Jezus Christus ontvangen en genieten wij een overvloed van genade en van de gave der rechtvaardigheid. De stroom van genade en rechtvaardigheid is dieper en breder dan de stroom van schuld, want deze gerechtigheid neemt niet alleen de schuld van die ene misdaad weg, maar ook die van vele andere misdaden, zelfs van alle. God vergeeft in Christus al onze overtredingen, Colossenzen 2:13.

4. Door Adams overtreding heerste de dood, maar door Christus gerechtigheid is er niet alleen een einde gekomen aan deze heerschappij des doods, doch de gelovigen worden uitverkoren om te regeren in het leven, vers 17. In en door de gerechtigheid hebben wij niet alleen onze kwijtschelding verkregen, maar een aanstelling tot eer, wij zijn niet alleen uit onze ketenen verlost, maar wij worden gelijk Jozef, verheven tot de tweeden onder den koning, wij zijn onzen God tot koningen en priesters gemaakt, wij kregen niet alleen vergeving, maar werden ook verkoren. (Zie hierover Openbaring 1:5, 6, vers 9, 10). Wij zijn door Christus en Zijne gerechtigheid bevoegd tot en in bezit gesteld van meerdere en hogere voorrechten dan wij door de misdaad van Adam verloren hebben. Het geneesmiddel is meer dan de wond, beter instaat om te helen dan de wond was om te doden.

IV. In de laatste twee verzen van dit hoofdstuk voorkomt de apostel, naar het schijnt, een tegenwerping, welke genoemd wordt in Galaten 3:19 :Waartoe dient dan de wet? Antwoord:

1. De wet is bovendien ingekomen opdat de misdaad te meerder worde. Niet om de zonde op zich zelve overvloediger te maken, op andere wijze dan dat de zonde oorzaak neemt uit het gebod, maar om aan te tonen hoe overvloedig zondig zij is. De spiegel toont de vlekken aan, maar veroorzaakt ze niet. Toen het gebod in de wereld kwam, herleefde de zonde, zoals het binnenlaten van meer licht in een duistere kamer het stof en de onreinheid, die daarin zijn, doet zien, die tevoren niet onderscheiden werden. Dat was gelijk hel peilen van een wond, dat tot de heling noodzakelijk is. De misdaad, to para ptooma, die misdaad, namelijk de zonde van Adam, de verspreiding door haar van de schuld over ons, en de gevolgen van de verdorvenheid in ons, en de overvloedigheid van de zonde, welke alle bleken door de komst van de wet.

2. Opdat de genade veel meer overvloedig zou zijn, opdat de verschrikkingen van de wet de vertroostingen van het Evangelie des te zoeter zouden maken. De zonde werd overvloedig onder de Joden, en diegenen onder hen, die bekeerd werden door het geloof in Christus, roemden nog veel meer overvloedig in de genade hun bewezen door het wegnemen van zoveel schuld en het herstellen van zoveel verderf. Hoe groter de kracht van den vijand is, des te groter is de eer van den overwinnaar. Dezen overvloed van genade licht hij toe in vers 21. Gelijk de overheersing van een dwingeland en verdrukker een tegenstelling is, waardoor de regering van een voorspoedigen, rechtvaardigen en welwillenden vorst des te heerlijker uitkomt, zo verheerlijkt de overheersing van de zonde de regering van de genade. De zonde heeft geheerst tot den dood, dat was een wrede, bloedige heerschappij. Maar de genade heerst tot het leven en wel door rechtvaardigheid, rechtvaardigheid, die ons tot rechtvaardigmaking toegerekend en tot heiligmaking ingeplant wordt.

En dat alles door Jezus Christus onzen Heere, door de macht en de werkzaamheid van Christus, de grote profeet, priester en koning van Zijne gemeente.

HOOFDSTUK 6

1 Wat zullen wij dan zeggen? Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade te meerder worde?
2 Dat zij verre. Wij, die der zonde gestorven zijn, hoe zullen wij nog in dezelve leven?
3 Of weet gij niet, dat zovelen als wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in Zijn dood gedoopt zijn?
4 Wij zijn dan met Hem begraven, door den doop in den dood, opdat, gelijkerwijs Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, alzo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden.
5 Want indien wij met Hem een plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods, zo zullen wij het ook zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding;
6 Dit wetende, dat onze oude mens met Hem gekruisigd is, opdat het lichaam der zonde te niet gedaan worde, opdat wij niet meer de zonde dienen.
7 Want die gestorven is, die is gerechtvaardigd van de zonde.
8 Indien wij nu met Christus gestorven zijn, zo geloven wij, dat wij ook met Hem zullen leven;
9 Wetende, dat Christus, opgewekt zijnde uit de doden, niet meer sterft; de dood heerst niet meer over Hem.
10 Want dat Hij gestorven is, dat is Hij der zonde eenmaal gestorven; en dat Hij leeft, dat leeft Hij Gode.
11 Alzo ook gijlieden, houdt het daarvoor dat gij wel der zonde dood zijt, maar Gode levende zijt in Christus Jezus, onzen Heere.
12 Dat dan de zonde niet heerse in uw sterfelijk lichaam, om haar te gehoorzamen in de begeerlijkheden deszelven lichaams.
13 En stelt uwe leden niet der zonde tot wapenen der ongerechtigheid; maar stelt uzelven Gode, als uit de doden levende geworden zijnde, en stelt uw leden Gode tot wapenen der gerechtigheid.
14 Want de zonde zal over u niet heersen; want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade.
15 Wat dan? Zullen wij zondigen, omdat wij niet zijn onder de wet, maar onder de genade? Dat zij verre.
16 Weet gij niet, dat wien gij uzelven stelt tot dienstknechten ter gehoorzaamheid, gij dienstknechten zijt desgenen, dien gij gehoorzaamt, of der zonde tot den dood, of der gehoorzaamheid tot gerechtigheid?
17 Maar Gode zij dank, dat gij wel dienstknechten der zonde waart, maar dat gij nu van harte gehoorzaam geworden zijt aan het voorbeeld der leer, tot hetwelk gij overgegeven zijt;
18 En vrijgemaakt zijnde van de zonde, zijt gemaakt dienstknechten der gerechtigheid.
19 Ik spreek op menselijke wijze, om der zwakheid uws vleses wil; want gelijk gij uw leden gesteld hebt, om dienstbaar te zijn der onreinigheid en der ongerechtigheid, tot ongerechtigheid, alzo stelt nu uw leden, om dienstbaar te zijn der gerechtigheid, tot heiligmaking.
20 Want toen gij dienstknechten waart der zonde, zo waart gij vrij van de gerechtigheid.
21 Wat vrucht dan hadt gij toen van die dingen, waarover gij u nu schaamt? Want het einde derzelve is de dood.
22 Maar nu, van de zonde vrijgemaakt zijnde, en Gode dienstbaar gemaakt zijnde, hebt gij uw vrucht tot heiligmaking, en het einde het eeuwige leven.
23 Want de bezoldiging der zonde is de dood, maar de genadegift Gods is het eeuwige leven, door Jezus Christus, onzen Heere.

Nadat de apostel in den brede het grote leerstuk van de rechtvaardigmaking door het geloof heeft gesteld, uitgelegd en bewezen, gaat hij er nu toe over, uit vrees dat iemand misschien vergif zou zuigen uit deze zoete bloem en de genade Gods in onreinheid en wetteloosheid verkeren om met gelijken ijver, keur van uitdrukkingen en breedheid van bewijsvoering aan te dringen op de besliste noodzakelijkheid van heiligmaking en een heilig leven, als de onafscheidelijke vrucht en metgezel van de rechtvaardigmaking. Want indien Jezus Christus door God voor enige ziel is gemaakt tot rechtvaardigheid, dan werd Hij daardoor ook tot heiligmaking voor haar gemaakt, 1 Corinthiërs 1:30. Het water en het bloed vloeiden tegelijkertijd uit de doorstoken zijde van den gestorven Jezus. En wij moeten ons er voor hoeden te scheiden wat God saamgevoegd heeft.

Romeinen 6:1-23

De wijze, waarop de apostel de hier volgende redenering aan het voorgaand betoog vastknoopt, is zeer opmerkelijk. Wat zullen wij dan zeggen? Welk gebruik zullen wij nu maken van dit heerlijke en troostrijke leerstuk? Zullen wij het kwade doen opdat het goede daaruit voortkome, zoals sommigen zeggen dat wij leren? Hoofdstuk 3:8. Zullen wij in de zonde blijven opdat de genade meerder worde? Zullen wij er aanleiding uit nemen om met des te meer vrijmoedigheid te zondigen, opdat Gods genade door de vergeving des te meer verheerlijkt worde? Is dat het gebruik, dat er van gemaakt moet worden? Neen, dat zou een misbruik zijn, en de apostel schrikt van de enkele gedachte terug, vers 2. Dat zij verre! Verre zij het van ons aan zulk een denkbeeld voedsel te geven! Hij wijst die tegenwerping terug op dezelfde wijze als Christus de zwaarste verzoeking van den Satan afsloeg: Ga achter Mij, Satan! Mattheus 4:10. Alle gedachten, die enig voordeel aan de zonde geven of in de praktijk de deur openen voor de onzedelijkheid, hoe uitlokkend en aannemelijk zij ook mogen voorgesteld worden, door de bewering dat zij de toepassing van vrije genade bevorderen, behoren met den grootsten afschuw verworpen te worden, want de waarheid in Jezus is de waarheid, die naar de godzaligheid is, Titus 1:1. De apostel beijvert zich in dit hoofdstuk om aan te dringen op de noodzakelijkheid van heiligheid, wij kunnen zijn gedachten onder twee hoofden rangschikken: opwekkingen tot heiligheid, door hare natuur in het licht te stellen, en zijn beweegredenen of bewijsvoeringen om deze opwekkingen kracht bij te zetten, die haar noodwendigheid aantonen.

I. Wat de eerste betreft, daaruit kunnen wij den aard van de heiligmaking leren kennen, wat zij is en waarin zij bestaat. In het algemeen genomen bevat zij twee dingen: doding en levendmaking, doding van de zonden en levend worden tot rechtvaardigheid, elders genoemd het uittrekken van den ouden mens en het aandoen van den nieuwen mens, of ook: ophouden met kwaad doen en leren goed doen.

1. Doding, uittrekken van den ouden mens, op verscheidene wijzen wordt dat uitgedrukt.

A. Wij mogen niet langer in de zonden leven, vers 2, wij mogen niet meer zijn zoals wij geweest zijn, en niet meer doen zoals wij gedaan hebben. De tijd, die wij in de zonden geleefd hebben, moet ons genoeg zijn, 1 Petrus 4:3. Ofschoon er niemand zonder zonde is, toch zijn er, Gode zij dank, dezulken, die niet meer leven in de zonde, er niet in leven als in hun element, er hun werk niet van maken, en dat is: geheiligd zijn.

B. Het lichaam der zonde moet teniet gedaan worden, vers 6. Het verderf, dat in ons woont, is het lichaam der zonde, het bestaat uit verscheidene delen en leden, gelijk een lichaam. Dat is de wortel, waaraan de bijl moet gelegd worden. Wij moeten niet alleen ophouden zondige daden te bedrijven, dat kan ook geschieden door uitwendige verhindering of andere invloeden, maar wij moeten maken dat de zondige gewoonten en neigingen verzwakt en vernietigd worden. Wij moeten niet alleen de afgoden uit het heiligdom wegwerpen, maar ook de afgoden van onreinheid uit onze harten.

Opdat wij niet meer de zonde dienen. De daadwerkelijke overtreding wordt zonder twijfel voor een groot deel voorkomen door de kruisiging en doding van de oorspronkelijke verdorvenheid. Verstoor, verwoest, dood het lichaam der zonde, en dan, ofschoon er nog Kanaänieten in het land zullen overblijven, toch zullen ze de Israëlieten niet meer tot slavernij kunnen brengen. Het is het

lichaam der zonde, dat den scepter zwaait en de ijzeren wagens op ons hoofd doet rijden, wordt dat teniet gedaan dan is daardoor het juk gebroken. De dood van Eglon den dwingeland was de bevrijding van de verdrukte Israëlieten uit de macht der Moabieten.

C. Wij moeten dood zijn voor de zonden, vers 11. De dood van den verdrukker is een verademing, en nog meer de dood van den verdrukte, Job 3:17, 18. De dood brengt rust aan den vermoeide. Zo moeten wij dood zijn voor de zonden, hij die dood is kan zijn meester niet meer gehoorzamen, naar de ogen zien, eerbied bewijzen, of zijn wil vervullen. Wij moeten zo onverschillig zijn voor de vermaken en genoegens der zonde als een stervende voor zijn vroegere zaken. Hij, die gestorven is, werd gescheiden van zijn vroeger gezelschap, zijn vroegeren omgang, werkzaamheid, genietingen, bezigheden, hij is niet meer wat hij geweest is, doet niet meer wat hij deed, heeft niet meer wat hij had. De dood maakt een machtige verandering, en zulk een verandering maakt de heiligmaking in de ziel, zij snijdt alle gemeenschap met de zonde af.

D. De zonde moet niet heersen in ons sterfelijk lichaam, om haar te gehoorzamen, vers 12. Ofschoon de zonde als een vogelvrij-verklaarde moge overblijven, ofschoon zij zelfs met tiranniek geweld moge verdrukken, laat haar niet heersen als koningin. Laat haar u de wet niet stellen, niet in den raad voorzitten, niet de strijdkrachten bevelen, laat haar niet de voornaamste zijn in de ziel, zodat wij haar zouden gehoorzamen. Ofschoon wij nu en dan door haar mogen overrompeld en overwonnen worden, toch mogen wij haar niet gehoorzamen in hare begeerlijkheden. De zondige begeerlijkheden mogen onze wet niet zijn, waaraan wij met toestemming gehoorzaamheid bewijzen zouden. In de begeerlijkheden van dat lichaam, en tais epithumiais autoe. Dat ziet op het lichaam, niet op de zonde. De zonde ligt veel in de verheerlijking van het lichaam en in het inwilligen van zijn begeerten. En er is een reden bijgevoegd in de woorden uw sterflijk lichaam. Laat de zonde niet in uw lichaam heersen, omdat het een sterflijk lichaam is, dat eerlang tot stof vergaan zal. De zonde maakte onze lichamen stoflijk, betoon daarom geen gehoorzaamheid aan deze vijandin.

E. Wij moeten niet onze leden stellen aan de zonde tot wapenen der ongerechtigheid, vers 13. Door onze zondige natuur worden de leden van ons lichaam gebruikt als speelballen, waardoor de lusten des vlezes ingewilligd worden, maar wij mogen geen toestemming geven tot zulk misbruik. De leden van ons lichaam zijn vreeslijk en wonderlijk gemaakt, het is een schande zo ze verlaagd worden tot werktuigen van den Satan, tot wapenen der ongerechtigheid, middelen voor zondige handelingen, overeenkomstig de zondige neigingen. Ongerechtigheid leidt tot zonde, de zondige daden versterken en bevestigen de zondige gewoonten, de ene zonde baart de andere, zij is als een gestadig druipend lek, verlaat haar alvorens zij u overheerst. De leden van uw lichaam kunnen wellicht, door de overmacht der verzoeking, gedwongen worden om werktuigen van de zonde te worden, maar stelt ze er zelven niet toe, stemt er niet in toe. Dit is de ene zijde van de heiligmaking: doding.

2. Levendmaking, of der gerechtigheid leven. Wat is dat?

A. Het is wandelen in nieuwigheid des levens, vers 4. Nieuwigheid des levens onderstelt nieuwigheid des harten, want uit het hart zijn de oorsprongen des levens en er is geen middel om den stroom zoet te maken indien de bron niet zoet wordt. Wandelen, in den zin der Schrift, wordt genoemd voor den gang en den omgang van ons gedrag, die moeten nieuw zijn. Wij moeten wandelen naar nieuwe wetten, met een nieuw doel, door nieuwe beginselen. Wij moeten een nieuwen weg kiezen, nieuwe paden om in te wandelen, nieuwe leidslieden om ons daarop voor te gaan, nieuw gezelschap om

mede te reizen. De oude dingen moeten voorbijgegaan zijn, alles moet nieuw geworden zijn. De mens moet zijn wat hij niet was, doen wat hij niet deed.

B. Het is Gode levend geworden zijn in Christus Jezus onzen Heere, vers 11. Omgaan met God, eerbied voor Hem koesteren, zich in Hem verheugen, met Hem in betrekking staan, bij alle gelegenheden de ziel naar Hem laten uitgaan als naar het voorwerp onzer hoogste vermaking, waarin wij ons verlustigen, dat is Gode levend geworden zijn. De liefde Gods heersende in onze harten is het leven van de ziel naar God. De ziel is waar zij liefheeft, veel meer dan waar zij leeft. Het is dat al onze begeerten en verlangens leven naar God. Of leven (ons leven in het vlees) naar God tot Zijn eer en heerlijkheid als ons doel, door Zijn wil en woord als onze leidraad, in al onze wegen Hem erkennen en kennen, altijd de ogen op Hem gevestigd houden, dat is leven voor God. Door Jezus Christus onzen Heere. Christus is ons geestelijk leven, daar is geen leven naar God dan door Hem. Hij is de Middelaar, er kan geen troost van God ontvangen worden, geen door Hem aangenomen eerbied voor God zijn, dan in en door Jezus Christus. Geen gemeenschap tussen de zondige ziel en den heiligen God is mogelijk dan door het middelaarschap van den Heere Jezus..Door Christus als de bewerker en onderhouder van dat leven, door Christus als het hoofd waaruit ons de levenskracht toestroomt, door Christus als de wortel, die ons levenssap en voedsel aanbrengt, en dan leven wij. In het Gode levend zijn is Christus alles in allen.

C. Het is ons zelven stellen Gode, als uit de doden levend geworden zijnde, vers 13. Dit leven en wezen van heiligheid bestaat in de toewijding van ons zelven aan den Heere, in het geven van ons zelven aan den Heere, 2 Corinthiërs 8:5. Stelt uzelven Hem, niet alleen zoals de overwonnene zich onderwerpt aan den overwinnaar, omdat hij hem niet langer kan tegenstaan, maar zoals de huisvrouw zich onderschikt aan haar echtgenoot, naar wie al haar begeerte is, zoals de leerling zich onderwerpt aan zijn leraar, de kwekeling aan zijn meester, om door hem onderricht en geregeerd te worden. Niet: stelt uwe bezittingen Hem ten dienste, maar uzelven, niets minder dan uzelven geheel en al. Parastê sate hean toes. Voegt uzelven naar God, vertaalt Tremellius uit het Syrisch. Onderwerpt u niet alleen naar Hem, maar gewent u aan Hem, schikt u naar Hem, geeft u aan Hem over niet alleen eens voor goed, maar weest altijd bereid om Hem te dienen. Stelt u Hem ter beschikking als was in zijn hand, om er Zijn zegel in te drukken, om te zijn, te hebben, te doen alleen wat Hem behaagt. Toen Paulus zei: "Heere, wat wilt gij dat ik doen zal? toen had hij zich Gode gesteld. Als uit de doden levende geworden zijnde, vers 13. Een dood geraamte den levenden God aanbieden is niet Hem behagen, maar Hem bespotten. Stelt uzelven Hem als degenen die leven en voor iets deugen, als een levende offerande, Hoofdstuk 12:1. Het zekerste bewijs van ons geestelijk leven is onze toewijding aan God. Het betaamt hun, die van de doden levend geworden zijn (het kan verstaan worden van den dood in de wet), die gerechtvaardigd en van den dood verlost zijn, zich zelven te geven aan Hem, die hen verlost heeft.

D. Het is onze leden stellen Gode tot wapenen der gerechtigheid. De leden van ons lichaam, eenmaal onttrokken aan den dienst der zonde, mogen niet ledig voortbestaan, maar moeten gebruikt worden in den dienst van God. Wanneer de sterke gewapende man ontwapend is, moet hij, die hem overwon, over den buit kunnen beschikken. Ofschoon de krachten en vermogens van de ziel de onmiddellijke onderwerpen van heiliging en rechtvaardigmaking zijn, moeten de leden des lichaams er de werktuigen voor worden, het lichaam moet altijd bereid zijn om de ziel te dienen in den dienst van God. Daarom vers 19 :Stelt uwe leden om dienstbaar te zijn der gerechtigheld, tot heiligmaking.

Laat hen zijn onder de leiding en het bevel van de rechtvaardige wet Gods en van dat beginsel van inwonende gerechtigheid, hetwelk de Geest als heiligmaker in de ziel plant.

Gerechtigheid tot heiligmaking, dat duidt op wasdom, en voortgang en gewonnen grond. Gelijk elke zondige daad de zondige gewoonte versterkt en de natuur meer en meer tot een prooi der zonde maakt (vandaar dat de leden van den natuurlijken mens hier genoemd worden dienstknechten der ongerechtigheid tot ongerechtigheid, de ene zonde maakt het hart meer daarvoor geschikt dan de andere), zo bevestigt elke daad van genade de gewoonte van genade, de ene plicht bekwaamt ons voor de vervulling van den anderen en hoe meer wij doen des te meer mogen wij doen voor God. Of dienende gerechtigheid, eis hagiasmon, als een bewijs van heiligmaking.

II. De beweegredenen en bewijsvoeringen hier gebruikt tonen de noodzakelijkheid van heiligmaking aan. Er is van nature in onze harten zulk een afkeer van heiligheid, dat het geen gemakkelijke taak is er ons aan te onderwerpen. Het is het werk des Geestes, die daartoe beweegt door zulke indrukken als deze in de ziel te planten.

1. Hij redeneert uit onze sacramentele gelijkvormigheid aan Jezus Christus. Onze doop, zijn betekenis en bedoeling, brengt een grote reden met zich, waarom wij der zonde sterven en der gerechtigheid leven moeten. Wij behoren dus onzen doop aan te wenden als een teugel en een dwangmiddel om ons van de zonde af te houden, als een spoorslag en drang om ons tot plichtbetrachting te drijven. Merk op:

A. In het algemeen: wij zijn dood voor de zonden, dat is: in belijdenis en in verplichting. Onze doop betekent ons afsnijden van het rijk der zonde. Wij belijden dat wij met de zonde niets meer te maken hebben. Wij zijn dood voor de zonde door deelgenootschap aan de kracht en het vermogen om haar te doden, en door onze vereniging met Christus en ons deel aan Hem, in en door wie de zonde gedood werd. Dit alles is tevergeefs indien wij volharden in het zondigen, wij spreken dan een belijdenis tegen, doen een verplichting geweld aan, keren terug tot datgene waarvoor wij gestorven waren, en zijn wandelende geesten gelijk. Niets is meer onbetamelijk en ongerijmd. Want, vers 7, die gestorven is, die is gerechtvaardigd van de zonde, dat is: hij die dood is, die is bevrijd van haar wet en heerschappij, gelijk de slaaf die gestorven is, bevrijd is van zijn meester, Job 3:19. Zullen wij dan dwaas genoeg zijn om terug te keren tot de slavernij, waaruit wij verlost zijn? Nu wij verlost zijn uit Egypte, zullen wij er nu over gaan spreken om daarheen weer terug te keren?

B. In het bijzonder, zijnde gedoopt in Christus Jezus, zijn wij in Zijn dood gedoopt. vers 3. Wij werden gedoopt, eis Christon, in Christus, gelijk eis Moosên, in Mozes, 1 Corinthiërs 10:2. De doop verbindt ons aan Christus. Hij verbindt ons leerlingen aan Christus als onzen leraar, hij is ons verbond met Christus als onzen soeverein. De doop is de uitwendige handeling van Christus, door welke Christus beslag legt op de mensen, en de mensen zich zelven aanbieden aan Christus. In het bijzonder, wij werden in Zijn dood gedoopt, in een deelgenootschap aan de voorrechten, door Zijn dood verworven, en in de verplichting om overeen te stemmen met de bedoeling van Zijn dood, welke was ons te reinigen van alle onreinheid en ons gelijk te maken aan het voorbeeld van Zijn dood, dat is: gelijk Christus voor de zonden stierf, alzo moeten wij aan de zonden sterven. Dit was de belijdenis en de belofte bij onzen doop, en wij doen niet goed indien wij aan deze belijdenis niet getrouw blijven en deze belofte niet nakomen.

a. Onze gelijkvormigheid aan den dood van Christus verplicht ons voor de zonde te sterven, hieraan kennen wij het deelgenootschap aan Zijn lijden, Filippenzen 3:10. Daarom wordt hier gezegd, dat wij ene plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods, vers 5, tooi homoi oomati, niet alleen gelijkvormigheid, maar gelijkmaking, gelijk de ingeplante ent een wordt met de plant zelf waarop zij gezet is, aan welker natuur zij daardoor deel krijgt. Planten is nodig om leven en vruchtbaarheid te verkrijgen, wij zijn geplant in den wijnstok tot gelijkenis aan Christus, welke gelijkenis bij ons openbaar moet worden door heiligmaking. Onze geloofsbelijdenis betreffende Jezus Christus houdt onder anderen in, dat Hij werd gekruisigd, is gestorven en begraven, welnu de doop is een sacramentele gelijkvormigheid aan Hem in al deze punten, zoals de apostel hier uitlegt.

Ten eerste. Onze oude mens is met Hem gekruisigd, vers 6. De dood aan het kruis was een langzame dood, het lichaam, nadat het aan het kruis genageld was, had nog veel smart en veel strijd te doorstaan, maar het was een zekere dood, men stierf langzaam maar stierf zeker ten slotte, zo gaat het met de doding der zonden in de gelovigen. Het was een vervloekte dood, Galaten 3:13. De zonde sterft als boosdoener, overgegeven aan verwoesting, zij is een vervloekt ding. Ofschoon het een langzame dood is, zal dit echter het sterven verhaasten, dat het een oude mens is, die gekruisigd wordt niet in de kracht der jeugd maar in het afgaan der jaren, en hetgeen oud en verouderd is, dat is nabij de verdwijning, Hebreeën 8:3. Gekruisigd met Hem, sune stauroothê, niet ten opzichte van den tijd, maar door het verbond. De kruisiging van Christus voor ons heeft invloed op de kruisiging der zonde in ons.

Ten tweede. Wij zijn met Christus gestorven, vers 8. Christus was gehoorzaam tot den dood, toen Hij stierf worden wij gezegd met Hem te sterven, zodat ons sterven aan de zonde een daad van gelijkvormigheid is zowel aan de bedoeling als aan het voorbeeld van den Stervenden Christus. De doop betekent en bezegelt onze vereniging met Christus, ons ingeënt worden in Christus, zodat wij met Hem gestorven zijn en verplicht zijn geen zonde meer te doen, want Hij heeft geen zonde.

Ten derde. Wij zijn met Hem begraven door den doop in den dood, vers 4. Onze gelijkvormigheid is volkomen. Door onze belijdenis zijn wij geheel en al afgescheiden en afgesneden van de zonde, gelijk zij, die begraven zijn, geheel afgescheiden zijn van de wereld, niet alleen van de levenden, maar zelfs van de doden, met wie zij niets meer uitstaan hebben. Wij moeten zo afgescheiden zijn van de zonde en de zondaren als Christus was. Wij zijn begraven, namelijk in belijdenis en verplichting, wij belijden dat wij het zijn en wij zijn verplicht het te zijn, dat was ons verbond en onze verbintenis in den doop, wij zijn verzegeld om des Heeren, en dus afgesneden van de zonde te zijn. Ik verklaar dat ik niet kan inzien waarom dit begraven worden in den doop heen wijzen zou naar het gebruik van onderdompeling, meer dan onze wijze van dopen op kruisiging en begraven worden betrekking heeft. Het is duidelijk dat niet het teken, maar de betekende zaak bedoeld wordt en dat deze in den doop hier door den apostel een begraven worden met Christus genoemd wordt, zodat de uitdrukking: begraven worden, zinspeelt op de begrafenis van Christus. Gelijk Christus begraven werd opdat Hij zou opstaan tot een nieuw en meer hemels leven, zo worden wij in den doop begraven, dat is afgesneden van het leven in de zonde, opdat wij mogen opstaan tot een leven van geloof en liefde.

B. Ook onze gelijkvormigheid aan de opstanding van Christus verplicht ons om op te staan in nieuwigheid des levens. Dit is de kracht Zijner opstanding, welke Paulus zo begerig was te leren kennen, Filippenzen 3:10. Christus was opgewekt uit de doden tot heerlijkheid des Vaders, dat is

door de kracht van den Vader. De kracht van God is Zijne heerlijkheid, het is Zijn heerlijke kracht, Colossenzen 1:11. Welnu, door den doop worden wij verplicht dat voorbeeld na te volgen: ene plante te worden in de gelijkmaking Zijner opstanding, vers 5, met Hem te leven, vers 8. Zie Colossenzen 2:12. De bekering is de eerste opstanding uit den dood der zonde tot het leven der gerechtigheid, en deze opstanding is gelijkvormig met Christus' opstanding. Deze gelijkvormigheid van de heiligmakende opstanding van Christus schijnt afgebeeld te zijn in de verrijzenis van de lichamen der vele heiligen, welke ofschoon vroeger vermeld, geacht wordt te hebben plaatsgegrepen gelijktijdig met de opstanding van Christus, Mattheus 27:52. Wij zijn allen met Christus opgestaan. In tweeërlei opzicht moeten wij aan de opstanding van Christus gelijkvormig worden.

Ten eerste. Hij stond op om niet meer te sterven, vers 9. Wij lezen van verscheidene anderen, die van de doden opgewekt werden, maar na hun opstanding stierven zij opnieuw. Doch, toen Christus opstond, verrees Hij om niet weer te sterven, daarom liet Hij Zijn doodsklederen in het graf liggen, terwijl Lazarus, die na zijn opstanding nog eens zou sterven, uitkwam gebonden aan handen en voeten, ten teken dat die windselen nog eens dienst zouden moeten doen. Maar over Christus heerst de dood niet meer, Hij was werkelijk gestorven, maar Hij is weer levend geworden en nu leeft Hij voor eeuwig, Openbaring 1:18. Evenzo moeten wij opstaan uit het graf der zonde om nooit daarin weer te keren, om nooit weer enige gemeenschap te hebben met de werken der duisternis, omdat wij het graf, dat land der duisternis, ja de duisternis zelf, verlaten hebben.

Ten tweede. Hij leeft om Gode te leven, vers 10, om een hemels leven te leven, om de heerlijkheid te ontvangen, die Hem voorgesteld was. Anderen, die van den dood opgewekt werden, verrezen om in elk opzícht hetzelfde leven te leven dat zij tevoren geleefd hadden, maar zo ging het met Christus niet, Hij stond op om de aarde te verlaten. Ik ben niet meer in de wereld, Johannes 13:1, 17:11. Hij verrees om Gode te leven, dat is om tussen te treden en te regeren, en dat alles tot heerlijkheid des Vaders. Zo moeten ook wij opstaan om Gode te leven, dat is wat hij in vers 4 noemt: nieuwigheid des levens, leven uit andere beginselen, volgens andere wetten, met andere doeleinden dan wij vroeger deden. Een aan God gewijd leven is een nieuw leven, vroeger waren wij zelven ons voornaamste en hoogste doel, nu is God het. Waarlijk leven is Gode leven, met de ogen altijd op Hem, zodat Hij tot middelpunt van al onze daden gemaakt wordt.

2. Hij bewijst verder uit de kostelijke beloften en voorrechten van het Nieuwe Verbond, vers 14. Hier kon tegengeworpen worden dat wij de zonden niet kunnen overwinnen en ten onder brengen, dat is onvermijdelijk te zwaar voor ons. Neen, zegt hij, gij worstelt met een vijand, die bestreden en overwonnen kan worden, wanneer gij slechts zorgt geen grond te verliezen en gewapend te blijven, deze vijand is alreeds verslagen en ondergebracht, in het verbond der genade is de kracht u gewaarborgd indien gij haar slechts gebruiken wilt. De zonde zal over u niet heersen. Gods beloften aan ons zijn machtiger en hebben meer uitwerking voor de doding der zonden dan onze beloften aan God. De zonde mag in een gelovige worstelen en hem veel moeite veroorzaken, maar zij zal niet heersen, zij zal hem niet neerwerpen, zij zal niet over hem regeren.

Want wij zijn niet onder de wet, maar onder de genade, niet onder de wet van zonde en dood, maar onder de wet des Geestes des levens, welke is in Christus Jezus. Wij handelen uit andere beginselen dan die, welke ons vroeger bezielden, nieuwe heren, nieuwe wetten. Of: niet onder het verbond der werken, dat stenen eist, maar geen stro geeft, dat bij de minste struikeling veroordeelt, dat spreekt: "Doe dat en gij zult leven, maar indien gij het niet doet, zo zult gij sterven", -doch onder het verbond

der genade, dat onze oprechtheid aanneemt als onze evangelische volmaaktheid, dat niets eist dan hetgeen waartoe het belooft kracht te geven, dat in alles wèl geordend is, dat ons niet bij elke overtreding van het verbond buiten het verbond plaatst, en bovenal dat onze zaligmaking niet van ons zelven eist, maar haar stelt in handen van den Middelaar, die voor ons op Zich neemt dat de zonde over ons niet heersen zal, die zelf haar heeft veroordeeld en haar teniet zal doen, zodat, indien wij de overwinning voortzetten, wij in dit alles zullen blijken meer dan overwinnaars te zijn. Christus regeert met den gouden scepter der genade, en Hij zal de zonde niet toestaan te heersen over hen, die zich gewillig aan Zijne heerschappij onderwerpen. Dat is een zeer troostrijk woord voor alle gelovigen. Indien wij onder de wet waren, zou het met ons gedaan zijn, want de wet vervloekt een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen in haar geschreven is, maar wij zijn onder de genade, genade die de gewillige ziel aanneemt, die niet veroordeelt wanneer wij overtreden, die plaats laat voor berouw, die op het berouw vergeving belooft. En wat kan voor een bereidvaardig gemoed sterker prikkel dan deze zijn om niets meer met de zonde te maken te hebben? Zullen wij zondigen tegen zoveel goedheid? Zullen wij zoveel liefde krenken? Sommigen mogen wellicht gif zuigen uit zulk een zoete bloem, en onedelmoedig haar beschouwen als een aanmoediging tot zondigen. Maar zie hoe de apostel zulk een gedachte met afschuw verwerpt, vers 15. Zullen wij zondigen omdat wij niet zijn onder de wet, maar onder de genade? Dat zij verre! Wat kan slechter en tegennatuurlijker zijn dan dat men uit de tekenen, welke een vriend geeft van zijn buitengewone vriendelijkheid en genegenheid, aanleiding neemt om hem te beledigen en verdriet aan te doen? Zulke ingewanden te bedroeven, zulk een liefde in het gelaat te spuwen, zou, van mens tegenover mens, in de gehele wereld een kreet van verontwaardiging doen opgaan.

3. Hij betoogt hieruit dat dit onze toestand zal zijn, het zal beslissen voor of tegen ons, vers 16. Weet gij niet, dat wie gij uzelven stelt tot dienstknechten ter gehoorzaamheid, gij dienstknechten zijt dergenen, die gij gehoorzaamt? Alle mensenkinderen zijn dienstknechten van God of dienstknechten der zonde, dat zijn de twee families. Welnu, indien wij weten willen tot welke van deze beide families wij behoren, dan moeten wij onderzoeken aan welken van deze beide meesters wij gehoorzaamheid betonen. Onze gehoorzaamheid aan de wetten der zonde zal een bewijs zijn dat wij behoren tot die familie, die eindelijk in den dood ondergaat. Maar daarentegen, onze gehoorzaamheid aan de wetten van Christus is het teken van onze vereniging met Zijne familie.

4. Hij betoogt uit hun vroegere zondigheid, vers 17-21 waaromtrent wij dit opmerken:

A. Wat zij vroeger geweest waren en gedaan hadden. Wij hebben er behoefte aan dikwijls herinnerd te worden aan onzen vorigen toestand. Paulus was gewoon dat dikwijls te doen, zowel zich zelven als anderen.

a. Gij waart dienstknechten der zonde. Zij die nu dienstknechten van God zijn, zullen er wèl aan doen zich den tijd te herinneren, waarin zij dienstknechten der zonde waren, teneinde hen nederig te houden, boetvaardig en waakzaam te maken en hen op te wekken tot den dienst van God. Het is een verwijt aan den dienst der zonde, dat zoveel duizenden haar dienst verlaten en haar juk afgeschud hebben, en dat nooit iemand, die oprecht zich van haar verwijderd en in dienst van God begeven heeft, tot de vorige schande teruggekeerd is.

Gode zij dank: zulke waart gij, dat is: ofschoon gij zulke waart, nu hebt gij gehoorzaamd. Gij waart zo, dank zij God indien wij er over kunnen spreken in den verleden tijd, gij waart zo,. maar gij zijt nu

niet meer zo. Neen zelfs, dat gij vroeger zo waart, strekt veel tot verheerlijking van de barmhartigheid en genade Gods voor die gelukkige verandering. God zij gedankt dat uw vroegere zondigheid zulk een aansporing en een verweermiddel is voor uw tegenwoordige heiligheid.

b. Gij stelde uwe leden om dienstbaar te zijn aan de onreinheid en de ongerechtigheid tot ongerechtigheid, vers 19. Het is de ellende van een zondigen toestand, dat het lichaam gemaakt wordt tot een voertuig voor de zonde, en dàt alhoewel er geen vernederender en harder slavernij kan zijn, zoals de verloren zoon op het land gezonden werd om de zwijnen te hoeden.

Gij hebt dienstbaar gesteld. Zondaren zijn vrijwillig in dienst der zonde. De duivel kon hen niet tot zijn dienst pressen, indien zij zich zelven niet dienstbaar stelden. Dat zal God rechtvaardigen in de verdoemenis der zondaren, zij hebben zich zelven verkocht om de godloosheid te bedrijven, het was hun eigen handeling.

Aan de ongerechtigheid tot ongerechtigheid. Elke zondige daad sterkt en bevestigt de zondige gewoonten, aan ongerechtigheid als het werk, tot ongerechtigheid als de beloning. Die wind zaait, zal storm oogsten, hij zal van kwaad tot erger voortgaan, meer en meer verhard worden. Dat wordt gezegd op menselijke wijze, dat is, hij ontleent deze gelijkenis aan hetgeen onder de mensen gewoonte is, met betrekking tot de verandering van dienst en ondergeschiktheid.

c. Toen waart gij vrij van de gerechtigheid, vers 20. Niet vrij door enige gegeven vrijheid, maar vrij door genomen vrijheid, welke bandeloosheid is. Gij waart geheel en al ontledigd van al wat goed is, ontledigd van alle goede beginselen, drijfveren en neigingen, ontledigd van alle onderwerping aan de wet en den wil van God, van alle gelijkenis naar Zijn beeld, en daarmee waart gij ten hoogste voldaan als met een vrijheid. Maar vrijheid van de gerechtigheid is de ergste soort van slavernij.

B. Hoe de gelukkige verandering werd tot stand gebracht en waarin zij bestaat.

a. Gij zijt van harte gehoorzaam geworden aan het voorbeeld der leer, tot hetwelk gij overgeleverd zijt, vers 17. Dat beschrijft wat de bekering is: zij is onze gelijkvormigheid aan en onze instemming met het het Evangelie, dat ons overgeleverd is door Christus en Zijne dienaren. Of: waartoe gij overgegeven zijt, eis hon paredothête, in hetwelk gij overgegeven zijt. Merk op: Ten eerste. De regel der genade, het voorbeeld der leer, tupon didachês. Het Evangelie is de grote heerschappij beide van waarheid en van heiligheid, het is het zegel, de genade is de indruk van dat zegel. Het is het voorbeeld der gezonde woorden, 2 Timotheus 1:13.

Ten tweede. De natuur der genade is onze gelijkvormigheid aan die heerschappij.

1. Het is van harte gehoorzaam zijn. Het Evangelie is een leer, die niet alleen moet geloofd worden: het moet ook gehoorzaamd worden, en dat wel van harte, hetgeen wijst op de oprechtheid en waarachtigheid van die gehoorzaamheid, niet alleen in de belijdenis, maar in kracht, - van harte met het hart, het innigste van ons wezen, het bevelende deel daarvan.

2. Het is daaraan overgegeven zijn, als in een vorm, zoals de was overgeleverd wordt aan het zegel, en lijn voor lijn, streep voor streep, den indruk van dat zegel ontvangt, totdat zij de figuur volkomen weergeeft. Christenzijn is inderdaad veranderd te zijn naar de gelijkenis en het beeld van het

Evangelie, zodat onze zielen er aan beantwoorden en er mede instemmen, er mede overeenkomen, zodat al onze vermogens, onze wil, ons verstand, onze genegenheden en bedoelingen, beginselen en daden, allen overeenkomstig het voorbeeld van die leer zijn.

b. Van de zonde vrijgemaakt zijnde, zijt gij gemaakt dienstknechten der gerechtigheid, vers 18, Gode dienstbaar gemaakt, vers 22. De bekering is: Ten eerste. Een vrijmaking van de dienstbaarheid aan de zonde, een afschudden van dat juk, een besluit om er zich niet meer mede in te laten.

Ten tweede. Ene overgave en toewijding van ons zelven aan den dienst van God en van de gerechtigheid, aan God als onzen meester, aan de gerechtigheid als ons werk. Indien wij vrijgemaakt zijn van den dienst der zonde, dan geschiedde dat niet opdat wij voortaan zouden leven naar onzen eigen lust en onze eigen meesters zijn, neen: indien wij verlost zijn uit Egypte, zijn wij, gelijk Israël, geleid naar den heiligen berg om de wet te ontvangen, en daar in den band van het verbond opgenomen te worden. Merk op: Wij kunnen geen dienstknechten van God gemaakt worden, alvorens wij verlost zijn uit de macht en de heerschappij der zonde, wij kunnen geen twee meesters dienen, die zo lijnrecht tegenover elkaar staan als God en de zonde. Wij moeten, even- als de verloren zoon, de draf van de burgers der vreemde stad verlaten, alvorens we komen kunnen in het huis des Vaders.

C. Welk begrip zij nu hadden van hun vroegeren weg en hun vroeger leven. Hij beroept zich op hen zelven, vers 21, of zij den dienst der zonde niet bevonden hebben te zijn:

a. Een onvruchtbare dienst. Wat vrucht had gij toen, enz.? Hebt gij er iets door gewonnen? Zit neer, maakt de rekening op, gaat uw winsten na, welke vrucht had gij toen? Behalve de toekomende verliezen, die oneindig groot zijn, zijn de tegenwoordige winsten de vermelding niet waard. Wat vrucht? Niets dat den naam van vrucht verdient. Het tegenwoordige vermaak en voordeel van de zonde verdient niet vrucht genoemd te worden, het is slechts kaf, een ploegen van ongerechtigheid, een zaaien van ijdelheid en een oogsten van ijdelheid.

b. Het is een onbetamelijke dienst, en waarover wij ons nu schamen, schamen over zijn dwaasheid en niet minder over zijn onreinheid. De schaamte kwam in de wereld met de zonde, zij is er het zekere voortbrengsel van, zowel de schaamte van het berouw, als, indien niet die, de schaamte van de wroeging. Wie zou van ganser harte doen datgene waarvan hij zeker is, dat hij er zich vroeger of later voor zal schamen? 5.. Hij bewijst uit het einde van al deze dingen. Een voorrecht van alle redelijke schepselen is dat zij zijn begaafd met het vermogen van te kunnen voorzien, bekwaam gemaakt om een blik in de toekomst te werpen, en het einde van de dingen in aanmerking te nemen. Om ons te bewegen van de zonde tot de heiligheid worden ons hier voorgesteld zegen en vloek, goed en kwaad, leven en dood, en wij worden genoodzaakt om te kiezen.

A. Het einde van de zonde is de dood, vers 21. Het einde van deze dingen is de dood. Ofschoon de weg aangenaam en uitlokkend moge schijnen, toch is het einde treurig, het ligt in zijn laatste, het zal ten slotte bitterheid zijn.

De bezoldiging der zonde is de dood, vers 23. De dood wordt door den zondaar met zijn zonden zo zeker verdiend als de dagloner na verrichten arbeid recht heeft op zijn loon. Dat is waar van elke

zonde. Geen zonde is in zich zelve vergeeflijk. De dood is de bezoldiging ook van de kleinste zonde. De zonde wordt hier voorgesteld als het werk, waarvoor de bezoldiging uitgekeerd wordt, of als de meesteres, die het loon uitbetaalt. Allen, die dienstknechten van de zonde zijn en het werk der zonde verrichten, moeten verwachten dat zij op die wijze betaald zullen worden.

B. Indien er enige vrucht van heiligheid is, indien er een werkzaam beginsel van waarachtige en toenemende genade gevonden wordt, dan zal het einde zijn het eeuwige leven-een zeer gelukkig einde. Ofschoon de weg bergopwaarts moge gaan, ofschoon hij smal, doornig en moeilijk moge zijn, toch is het eeuwige leven zeker zijn einde. Zie vers 23 :De genadegift Gods is het eeuwige leven. De hemel is het leven, hij bestaat in het genieten en zien van God. Hij is het eeuwige leven, geen zwakheid wordt daar gevonden, geen dood maakt er een einde aan. Dit is de gave van God. De dood is de bezoldiging der zonde, die naar verdienste komt, maar het leven is een gave, die uit gunst geschonken wordt. De zondaren verdienen de hel, maar de heiligen verdienen den hemel niet. Geen verhouding is er tussen de heerlijkheid des hemels en onze verdiensten, wij moeten er God en niet ons zelven voor danken, indien wij ooit den hemel binnengaan. En deze gift is door Jezus Christus onzen Heere. Christus heeft die voor ons verworven, bereidt die voor ons, en bereidt ons voor haar, bewaart ons voor haar, Hij is de Alfa en de Omega. Alles in alles in onze zaligmaking.

HOOFDSTUK 7

1 Weet gij niet, broeders! want ik spreek tot degenen, die de wet verstaan dat de wet heerst over den mens, zo langen tijd als hij leeft?
2 Want een vrouw, die onder den man staat, is aan den levenden man verbonden door de wet; maar indien de man gestorven is, zo is zij vrijgemaakt van de wet des mans.
3 Daarom dan, indien zij eens anderen mans wordt, terwijl de man leeft, zo zal zij een overspeelster genaamd worden; maar indien de man gestorven is, zo is zij vrij van de wet, alzo dat zij geen overspeelster is, als zij eens anderen mans wordt.
4 Zo dan, mijn broeders, gij zijt ook der wet gedood door het lichaam van Christus, opdat gij zoudt worden eens Anderen, namelijk Desgenen, Die van de doden opgewekt is, opdat wij Gode vruchten dragen zouden.
5 Want toen wij in het vlees waren, wrochten de bewegingen der zonden, die door de wet zijn, in onze leden, om den dood vruchten te dragen.
6 Maar nu zijn wij vrijgemaakt van de wet, overmits wij dien gestorven zijn, onder welken wij gehouden waren; alzo dat wij dienen in nieuwigheid des geestes, en niet in de oudheid der letter.
7 Wat zullen wij dan zeggen? Is de wet zonde? Dat zij verre. Ja, ik kende de zonde niet dan door de wet; want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten zonde te zijn, indien de wet niet zeide: Gij zult niet begeren.
8 Maar de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht; want zonder de wet is de zonde dood.
9 En zonder de wet, zo leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven.
10 En het gebod, dat ten leven was, hetzelve is mij ten dood bevonden.
11 Want de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft mij verleid, en door hetzelve gedood.
12 Alzo is dan de wet heilig, en het gebod is heilig, en rechtvaardig, en goed.
13 Is dan het goede mij de dood geworden? Dat zij verre. Maar de zonde is mij de dood geworden; opdat zij zou openbaar worden zonde te zijn; werkende mij door het goede den dood; opdat de zonde boven mate wierd zondigende door het gebod.
14 Want wij weten, dat de wet geestelijk is, maar ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde.
15 Want hetgeen ik doe, dat ken ik niet; want hetgeen ik wil, dat doe ik niet, maar hetgeen ik haat, dat doe ik.
16 En indien ik hetgene doe, dat ik niet wil, zo stem ik de wet toe, dat zij goed is.
17 Ik dan doe datzelve nu niet meer, maar de zonde, die in mij woont.
18 Want ik weet, dat in mij, dat is, in mijn vlees, geen goed woont; want het willen is wel bij mij, maar het goede te doen, dat vind ik niet.
19 Want het goede dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik.
20 Indien ik hetgene doe, dat ik niet wil, zo doe ik nu hetzelve niet meer, maar de zonde, die in mij woont.
21 Zo vind ik dan deze wet in mij; als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt.
22 Want ik heb een vermaak in de wet Gods, naar den inwendigen mens;
23 Maar ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds, en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is.
24 Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?
25 Ik dank God, door Jezus Christus, onzen Heere.

26 Zo dan, ik zelf dien wel met het gemoed de wet Gods, maar met het vlees de wet der zonde.

In dit hoofdstuk hebben wij te letten:

I. Op onze vrijheid van de wet, als een beweegreden aangevoerd om aan te dringen op onze heiligmaking, vers 1-6,

II. Op de uitnemendheid en nuttigheid van de wet, die daartegenover wordt beweerd en aangetoond uit des apostels eigen ondervinding, vers 7-14,

III. Op een beschrijving van de botsing tussen de genade en de bedorvenheid onzer harten, vers 15-26.

Romeinen 7:1-6

Onder andere bewijsvoeringen, in het voorgaande hoofdstuk gebruikt om ons. te bewegen tegen de zonde en voor de heiligheid, was er een, vers 14 :dat wij niet onder de wet zijn, en deze bewijsvoering wordt hier nader aangedrongen en verklaard, vers 6. Wij zijn vrijgemaakt van de wet. Wat wordt daarmee bedoeld? En hoe is dit een bewijs dat de zonde niet meer over ons heersen zal en dat wij moeten wandelen in nieuwigheid des levens?

1. Wij zijn verlost van die macht der wet, welke ons vervloekt en veroordeelt om de door ons gepleegde zonden. De uitspraak der wet tegen ons is dus herzien en vernietigd voor alle ware gelovigen, door den dood van Christus. De wet zei: De ziel die zondigt, zal sterven, maar wij zijn verlost van de wet. De Heere heeft uwe zonden van u genomen, gij zult niet sterven. Wij zijn verlost van den vloek der wet, Galaten 3:13.

2. Wij zijn verlost van die macht der wet, welke de zonde, die in ons woont, uitdaagt en ophitst. Dat schijnt de apostel voornamelijk te bedoelen in vers 5 :De bewegingen der zonde, die door de wet zijn. De wet beval, verbood en dreigde den bedorven, gevallen mens, maar bood hem geen genade aan om hem te genezen en te versterken, en daardoor wekte zij onze verdorvenheid des temeer op, gelijk de zon, door op een mesthoop te schijnen, er allerlei onreine dampen uit doet opstijgen. Wij zijn verlamd door den val, nu komt de wet en gebiedt ons te gaan, maar geeft geen genezing van onze verlamming, en daardoor maakt zij ons ellendiger en onbeholpener dan ooit. Dit moet verstaan worden van de wet, niet als regel, maar als werkverbond. Welnu, dit zijn alle drijfveren om heilig te zijn, want daarin is aanmoediging voor onze pogingen, ofschoon wij nog in veel tekort komen. Wij zijn onder de genade, welke kracht belooft om te volbrengen hetgeen geboden wordt, en vergeving na het berouw wanneer wij verkeerd handelen. Dat is de bedoeling van deze verzen in het algemeen: wij zijn uit het oogpunt van belijdenis en voorrechten, onder een genadeverbond en niet onder een werkverbond, onder het Evangelie van Christus en niet onder de wet van Mozes. Het verschil tussen den staat der wet en dien des Evangelies had hij tevoren toegelicht door de vergelijking met een opstaan tot een nieuw leven en het dienen van een nieuwen meester, hier spreekt hij er over onder de gelijkenis van een huwelijk met een nieuwen echtgenoot.

I. Ons eerste huwelijk was met de wet, hetwelk volgens de wetten van het huwelijk alleen duurde zolang de wet leefde. De wet des huwelijks is verbindend tot den dood van een der beide partijen, het doet er niet toe welke, en langer niet. De dood van een ontslaat beiden. Hiervoor beroept hij zich op hen zelven als mensen die de wet verstaan, vers 1. Ik spreek tot degenen die de wet verstaan. Het is een groot voordeel te spreken tot mensen die kennis hebben, want dezen kunnen gemakkelijker een waarheid begrijpen en waarderen. Velen van de Christenen te Rome waren Joden geweest, en dus met de wet wèl vertrouwd. Op mensen van kennis heeft men altijd meer vat. De wet heerst over den mens zo langen tijd als hij leeft, vers 1. Voornamelijk de wet op het huwelijk heeft die macht, maar over ‘t algemeen geldt die beperking voor elke wet, al de wetten van volken, betrekkingen of geslachten.

1. De verplichting aan de wet strekt zich niet verder uit, door den dood wordt de dienstknecht, die onder het juk was, bevrijd van zijn meester, Job 3:19.

2. De veroordeling door de wet strekt zich niet verder uit, de dood is het einde der wet.

De daden sterven met de personen. De strengste wet kan niet meer dan het lichaam doden en daarna kunnen zij niets meer doen. Terwijl wij leefden onder de wet, waren wij dus onder hare heerschappij, omdat wij in den Oud-Testamentische toestand waren, alvorens het Evangelie in de wereld kwam en alvorens het met kracht in onze harten kwam. Zo is ook de wet van het huwelijk, vers 2, de vrouw is aan den man verbonden zolang hij leeft, zo aan hem verbonden dat zij met geen anderen trouwen kan, deed zij dat dan zou zij een overspeelster genaamd worden, vers 3. Het zou haar een overspeelster maken niet alleen wanneer zij verontreinigd werd door, maar ook indien zij huwde met, een anderen man, want dat is nog veel erger, dat is misbruik maken van ene instelling Gods, door die tot dekmantel voor onzedelijkheid te verlagen. Zo waren wij uitgehuwelijkt aan de wet, vers 5.

Toen wij in het vlees waren, dat is: in onzen vleselijken staat, onder de overheersende macht van zonde en verdorvenheid, in het vlees als ons element, wrochten de bewegingen der zonde, die door de wet zijn, in onze leden. Wij werden meegesleurd door den stroom der zonde, en de wet was slechts een onvoldoende dam, die den stroom alleen hoger deed rijzen en wilder zwellen. Onze begeerte was tot de zonde, gelijk die van de vrouw tot haar echtgenoot, en de zonde heerste over ons. Wij omhelsden haar, hadden haar lief, wijdden alles aan haar, gingen dagelijks met haar om en maakten het onze grootste zorg haar te behagen. -Wij waren onder een wet van zonde en dood, gelijk een getrouwde vrouw onder de wet des huwelijks, en de gevolgen van dit huwelijk waren vruchten ten dode, dat is: daadwerkelijke overtredingen werden voortgebracht door de oorspronkelijke verdorvenheid, daden die den dood verdienden. De begeerlijkheid, ontvangen hebbende door de wet (want die is de kracht der zonde, 1 Corinthiërs 15:56), brengt zonde voort, en de zonde, voleindigd zijnde, baart den dood, Jakobus 1:15. Dat is de nakomelingschap, welke voortspruit uit het huwelijk van de zonde met de wet. Dat komt van de bewegingen der zonde in onze leden. En dat gaat gedurende het gehele leven voort, zolang de wet levend is voor ons en wij levend zijn voor de wet.

II. Ons tweede huwelijk is met Christus, en wat zijn daarvan de gevolgen?

1. Wij zijn bevrijd, door den dood van onze verplichting jegens de wet als verbond, gelijk de vrouw door den dood van haar echtgenoot vrij wordt van hare verplichting jegens hem, vers 3. De vergelijking gaat niet geheel op, maar dat is ook niet nodig. Gij zijt ook der wet gedood, vers 4. Hij zegt niet: "de wet is gedood (sommigen denken: omdat hij geen aanleiding wilde geven aan degenen, die nog voor de wet ijverden, om zich beledigd te achten), maar, hetgeen op hetzelfde neerkomt: Gij zijt der wet gedood. De kruisiging van de wereld voor ons en van ons voor de wereld, zijn in den grond dezelfde zaak, evenzo het sterven van de wet voor ons en van ons voor de wet.

Wij zijn vrijgemaakt van de wet, vers 6, katêrgêthêmen, wij hebben met de wet niets meer uitstaan, onze verplichting tegenover haar als echtgenoot is vernietigd, want ze is waardeloos geworden. En nu spreekt hij van de wet, die dood is voorzover zij een wet van dienstbaarheid voor ons was: overmits wij dien gestorven zijn, onder welken wij gehouden werden, niet de wet zelf, maar haar verplichting om de zonden te straffen en te werken. Die is dood, die heeft haar macht verloren en zulks door het lichaam van Christus, door het lijden van Christus in Zijn lichaam, door Zijn gekruisigde lichaam, dat de wet afschafte, aan haar eisen voldeed, onze verbreking van haar bevelen betaalde en ons een verbond van genade verwierf, waarin gerechtigheid en kracht ons gewaarborgd zijn, hetgeen niet het geval was of kon zijn door de wet. Wij zijn voor de wet dood door onze

mystieke vereniging met het lichaam van Christus. In onzen doop door onze belijdenis in Christus ingelijfd, en evenzo door ons geloof daadwerkelijk en kracht gevend, zijn wij dood voor de wet, en hebben even weinig met haar uitstaan als de gestorven dienstknecht, die vrij geworden is van zijn meester, met diens juk nog verder te doen heeft.

2. Wij zijn gehuwd aan Christus. De dag van ons geloven was de dag van onze huwelijksverbintenis met den Heere Jezus. Wij traden een leven in van afhankelijkheid van Hem en verplichting aan Hem. Eens anderen geworden, degene die van de doden opgewekt is, een aanwijzing van Christus, die betekenisvol is. Want indien ons sterven voor de wet en voor de zonde gelijkmaking is aan den dood van Christus en aan de kruisiging van Zijn lichaam, dan is onze toewijding aan Christus in nieuwigheid des levens de gelijkmaking aan de opstanding van Christus. Wij zijn uitgehuwelijkt aan den verrezen, verhoogden Jezus, een zeer eervol huwelijk, (Verg. 2 Corinthiërs 11:2, Efeziërs 5:29). Op deze wijze en tot dit doel.

A. Opdat wij Gode vruchten dragen zouden, vers 4. Het doel van een huwelijk is vrucht voortbrengen. God stelde het huwelijk in om een zaad Gods te zoeken, Maleachi 2:15. De vrouw wordt vergeleken met een vruchtbaren wijnstok, en de kinderen worden de vrucht des buiks genoemd. Welnu, het grote doel van ons huwelijk met Christus is onze vruchtbaarheid in liefde, in genade en in alle goed werk. Dat is vrucht voor God, Gode welbehaaglijk, overeenkomstig Zijn wil, tot doel van Zijn heerlijkheid. Gelijk ons eerste huwelijk met de zonde vruchten voor den dood voortbracht, zo geeft ons tweede huwelijk met Christus vruchten voor God, vruchten der gerechtigheid. Goede werken zijn de kinderen van onze nieuwe natuur, de voortbrengselen van onze vereniging met Christus, gelijk de vruchtbaarheid van den wijnstok het gevolg is van haar een zijn met den wortel. Welke ook onze belijdenis en aanspraken mogen zijn, er wordt Gode geen vrucht gedragen tenzij wij gehuwd zijn met Christus, het is alleen in Christus Jezus dat wij geschapen zijn tot goede werken, Efeziërs 2:10. De enige vrucht die als goed in aanmerking komt is die, welke voortgebracht wordt in Christus. Hierdoor zijn de goede werken der gelovigen onderscheiden van die der huichelaars en eigengerechtigen, dat zij voortgebracht worden in huwelijk, in vereniging met Christus, in den naam van den Heere Jezus, Colossenzen 3:17. Dit is, zonder tegenspraak, een van de grote verborgenheden der godzaligheid.

B. Opdat wij alzo dienen zouden in nieuwigheid des geestes en niet in de oudheid der letter, vers 6. Gehuwd zijnde met een nieuwen echtgenoot, moeten wij onze wegen veranderen. Wij moeten voortgaan met dienen, maar het is nu een dienst die volkomen vrijheid is, terwijl de dienst van de zonde volstrekte slavernij was, wij moeten nu dienen in nieuwigheid des geestes, door nieuwe geestelijke beginselen, in geest en in waarheid, Johannes 4:24. Er moet een vernieuwing van onzen geest gewerkt worden door den Geest van God, en daarin moeten wij dienen. Niet in de oudheid der letter, dat is: wij moeten niet ons tevreden stellen met uiterlijke diensten, gelijk de vleselijk-gezinde Joden deden, die zich verhieven op hun aanhankelijkheid aan de letter der wet en niet achtten op het geestelijk deel van den eredienst. De letter wordt gezegd te doden door haar gebondenheid en verschrikking, maar wij zijn bevrijd van dat juk opdat wij God zouden dienen zonder vrees in heiligheid en gerechtigheid, Lukas 1:74, 75. Wij leven onder de bedeling des Geestes, en daarom moeten wij geestelijk zijn en dienen in den geest. (Verg. 1 Corinthiërs 3:3, 6.) Het komt ons toe te dienen achter het voorhangsel en niet in het voorhof.

Romeinen 7:7-14

De apostel brengt hier een tegenwerping te berde tegen hetgeen hij in de vorige afdeling gezegd had, waarop hij zeer voldoende antwoordt. Wat zullen wij dan zeggen? Is de wet zonde? Toen hij gesproken had over de heerschappij der zonde, had hij zoveel gezegd betrekkelijk den invloed der wet, in haar hoedanigheid van verbond op die heerschappij, dat hij licht verkeerd begrepen kon worden alsof hij aanmerking op de wet gemaakt had. En om dit te voorkomen toont hij uit zijn eigen ondervinding de grote voortreffelijkheid en nuttigheid van de wet aan, niet als verbond, maar als gids. En verder bewijst hij hoe de zonde gelegenheid neemt uit het gebod. Merk hier vooral op:

I. De grote voortreffelijkheid der wet in zich zelve. Het was verre van Paulus aanmerkingen te maken op de wet, neen hij spreekt zeer eervol over haar.

1. Zij is heilig, rechtvaardig en goed, vers 12. Dat is de wet in haar geheel en dat is elk der geboden, die zij bevat. Wetten zijn zoals de wetgevers zijn. God, de grote wetgever, is heilig, rechtvaardig en goed, dus moet Zijn wet het noodzakelijk ook zijn. Haar inhoud is heilig, zij beveelt heiligheid en spoort tot heiligheid aan, zij is heilig, want zij is overeenkomstig den heiligen wil van God, die de oorsprong van alle heiligheid is. Zij is rechtvaardig, want zij is in overeenstemming met de regelen van rechtvaardigheid en rechte redenen, de wegen des Heeren zijn recht. Zij is goed in haar bedoeling: zij werd gegeven ten goede van de mensheid, ter bewaring van vrede en orde in de wereld. Zij maakt hen die haar betrachten goed, haar doel was de mensheid te verbeteren en te hervormen. Overal waar echte genade is wordt dat toegestemd, -dat de wet heilig, rechtvaardig en goed is.

2. De wet is geestelijk, vers 14, niet alleen ten opzichte van haar uitwerking, omdat het haar bedoeling is ons geestelijk te maken, maar ook in betrekking tot haar inhoud, zij bereikt onzen geest, legt er beslag op, geeft er stuur aan, regeert de beweegredenen van den inwendigen mens, zij is de doorzoekster van de gedachten en overleggingen des harten, Heb. 4:12. Zij verbiedt geestelijke boosheid, moord des harten, overspel in de gedachten. Zij gebiedt geestelijken dienst, vraagt om het hart, verplicht ons God in den geest te dienen. Zij is een geestelijke wet, want zij is gegeven door God, die een Geest is en de Vader der geesten, zij is gegeven aan den mens, wiens voornaamste deel geestelijk is, en daarom is de wet voor den mens noodzakelijk een wet voor de ziel. Hierin staat de wet van God boven alle andere wetten, dat zij een geestelijke wet is. Andere wetten mogen hartstocht en voorstelling verbieden, die verraad des harten zijn, maar zij kunnen er geen verhaal op zoeken, tenzij die zich in daden openbaren, maar de wet van God rekent met de onreinheid des harten, al treedt die niet naar buiten.

Was mijn hart van ongerechtigheid, Jeremia 4:14.

Wij kennen die (onze ongerechtigheden). Wij weten dat de wet, enz. Overal waar ware genade is, daar is ook de ondervindelijke kennis van de geestelijkheid van de wet Gods.

II. Het grote voordeel dat hij van de wet had gehad.

1. Zij is ontdekkend. Ik kende de zonde niet dan door de wet, vers 7. Gelijk hetgeen recht is ontdekt hetgeen krom is, gelijk het spiegelglas ons ons aangezicht met al zijn vlekken en

onvolmaaktheden doet zien, zo is er geen middel om te komen tot die kennis van de zonde, welke noodzakelijk is voor berouw, en als gevolg daarvan voor vrede en vergeving, dan de vergelijking van ons hart en leven met de wet. Voornamelijk kwam hij tot de kennis van de zonde der begeerlijkheid door den inhoud van het tiende gebod. Door begeerlijkheid bedoelt hij de in ons wonende zonde, de zonde in haar eerste bewegingen en werkingen, het verdorven beginsel. Dat leerde hij kennen doordien de wet zegt: Gij zult niet begeren. De wet spreekt anders dan de Farizeeën en Schriftgeleerden haar deden spreken, zij sprak in geestelijken zin en bedoeling. Daardoor wist hij dat begeren zonde is en wel een zeer zware zonde, dat deze bewegingen en genegenheden des harten, ook wanneer ze niet tot daden van zonde komen, zondig, zelfs zeer zondig zijn. Paulus had een zeer vlug, doordringend verstand en al de voordelen van een uitnemende opvoeding, en toch kwam hij niet tot de kennis van de inwonende zonde alvorens de Geest hem die door de wet leerde kennen. Er is niets waarvoor de natuurlijke mens zo blind is als voor zijn aangeboren verdorvenheid, het begrip daarvan is voor hem ten enenmale verborgen totdat de Geest door de wet het hem openbaart en leert kennen. Zo is de wet ons een tuchtmeester, om ons naar Christus te leiden, zij opent en peilt de wond en bereidt daardoor de genezing voor. Zo blijkt de zonde door het gebod zonde te zijn, vers 13, zij treedt naar voren onder eigen vlag, toont zich zoals zij werkelijk is, en ge kunt haar bij geen erger naam dan bij haar eigen naam noemen. Door het gebod wordt zij zelfs bovenmate zondigende, dat is: het blijkt daardoor dat zij zulks is. Wij zien nooit welk dodelijk vergif van kwaadheid er in de zonde is, alvorens wij haar vergelijken met de wet, en met den geestelijken aard der wet, en dan eerst zien wij hoe bitter en boosaardig zij is.

2. Het was vernederend, vers 9. Ik was levend. Hij verbeeldde zich in zeer goeden toestand te zijn, naar zijn eigen voorstelling en mening was hij levend, zeer zeker van en vertrouwende op zijn deugdelijken toestand. Dat was hij eertijds, pote, in vroegere tijden, toen hij een Farizeeër was, want het was een gewoonte van die mensen om een zeer goede gedachte van zich zelven te hebben, en Paulus was toen evenals al de anderen, de oorzaak daarvan was dat hij was zonder de wet. Ofschoon onderwezen aan de voeten van Gamaliël, een leraar der wet, ofschoon zelf een groot geleerde in de wet zijnde en een van haar nauwgezetste nalevers en ijverigste voorvechters, was hij toch zonder de wet. Hij had de letter van de wet, maar niet haar geestelijke bedoeling, de schil, maar niet de kern. Hij had de wet in zijn hand en in zijn hoofd, maar hij had haar niet in zijn hart, hij had haar kennis, maar niet haar kracht. Er zijn zeer velen, die geestelijk dood zijn in de zonden, en toch levend in hun eigen mening, en het is hun onbekendheid met de wet, waardoor zij in die dwaling vervallen. Maar als het gebod gekomen is, toen de kracht van het gebod kwam, niet alleen in zijn ogen, maar in zijn hart, zo is de zonde weer levend geworden, evenals het stof in een kamer in beweging komt (levend wordt, te voorschijn komt) zodra de zonnestralen daarin toegelaten worden. Paulus zag toen in de zonde wat hij er vroeger nooit in gezien had, hij zag in de zonde wat zij teweegbrengt, de bittere wortel, de bedorven vrucht, de neiging tot afdwalen, hij zag de zonde in haar eigen gedaante, ontvormend, ontreinigend en verbrekend een rechtvaardige wet, beledigende een ontzaglijke Majesteit, ontheiligende een vrijmachtige kroon door haar tegen de aarde te werpen, hij zag de zonde in al haar gevolgen, de zonde met den dood op de hielen, de zonde met den vloek tot angel in haar schorpioenstaart. Zo is de zonde weer levend geworden, maar ik ben gestorven, toen stierf ik, ik verloor die goede gedachte over mij zelven die ik gehad had, en ik kwam tot geheel ander inzicht. De zonde is weer levend geworden, maar ik ben gestorven, dat is: de Heilige Geest overtuigde mij door de wet van den toestand van zonde waarin ik verkeerde en dat die zondige toestand mij in een staat des doods bracht. Dat uitnemende nut heeft de wet, zij is een lamp en een

licht, zij bekeert de ziel, opent de ogen, bereidt den weg des Heeren in de woestijn, werpt de rotsen neer, maakt de bergen vlak, en bereidt een volk voor den Heere..

III. Het verkeerde gebruik, dat desniettegenstaande zijn verdorven natuur van de wet gemaakt heeft.

1. De zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht, vers 8. Merk op: Paulus gevoelde in zich alle soorten van begeerlijkheid, ofschoon hij een van de minst-zelfzuchtige mensen was die ooit leefden, hij was naar de rechtvaardigheid van de wet, onberispelijk, en toch was hij vatbaar voor alle soorten van begeerlijkheid. En dat werd gewrocht door de zonde, de inwonende zonde, zijn verdorven natuur, hij spreekt van de zonde die zonde werkt, die nam oorzaak door het gebod. De verdorven natuur zou niet zo in opstand geraakt zijn en niet zo gewoed hebben indien zij niet door de beletselen der wet ware tegengehouden, gelijk kwade sappen in het lichaam des te meer woelen en ontsteking veroorzaken, indien het middel om ze uit te drijven daartoe niet krachtig genoeg is. Het is een eigenschap van de verdorven natuur om geneigd te zijn tot hetgeen verboden is. Sedert Adam van de verboden vrucht at, hebben wij allen voorliefde gehad voor verboden wegen, en de bedorven smaak wordt meest gestreeld door hetgeen slecht en verboden is. Zonder de wet is de zonde dood, gelijk een slang in den winter, totdat de zonnestralen van de wet haar levend maken en in de war brengen.

2. Zij verleidde mij. De zonde verleidt den mens en het is een zeer noodlottige verleiding, vers 11. Door het gebod heeft de zonde oorzaak daartoe genomen. Er wordt in de wet geen bepaalde bedreiging tegen de zondige begeerlijkheid gevonden, en daaruit nam de zonde, dat is zijn bedorven natuur, aanleiding om hem straffeloosheid te beloven, en tot hem, als tot onze eerste voorouders de slang, te zeggen: Gij zult den dood niet sterven. Zo verleidde en doodde hem de zonde.

3. Zij werkte in mij door het goede den dood, vers 13. Hetgeen de begeerte werkt, werkt den dood, want de zonde brengt den dood. Niets is zo goed of een bedorven en boze natuur zal het verderven en het tot een aanleiding tot zondigen maken, geen bloem is zo zoet of de zonde zal er gif uit zuigen. Daarin blijkt de zonde zonde te zijn. Het ergste ding dat de zonde doet, en waarin zij het meest zich zelve gelijk blijft, is wel dat zij de wet misbruikt en uit haar oorzaak neemt tot des te zwaarder boosheid. Zo werd het gebod, dat verordend was ten leven, dat bedoeld was als een gids op den weg naar gelukzaligheid en verheuging, bevonden den dood te zijn, door de verdorvenheid onzer natuur, vers 10. Menige kostelijke ziel valt te pletter op de rots der behoudenis, en hetzelfde woord dat den enen een reuk des levens ten leven is, dat is den ander een reuke des doods ten dode. Dezelfde zon maakt de bloemen welriekender, maar ook de mestvaalt stinkender, dezelfde hitte smelt was, maar versteent klei, hetzelfde kind werd gesteld tot een val en tot een opstanding voor velen in Israël. Het middel om dit ongeluk te voorkomen is onze zielen te buigen onder het gebiedend oppergezag van het woord en de wet Gods, er niet tegen in te gaan maar ons er aan te onderwerpen.

Romeinen 7:15-26

Hier is een beschrijving van den strijd tussen genade en verdorvenheid des harten, tussen de wet van God en de wet der zonde. En dat kan op twee wijzen toegepast worden:

1. Op de worstelingen, die er zijn in een overtuigde ziel, maar die nog onwedergeboren is, gelijk velen onderstellen dat Paulus hier bedoelt.

2. Op de worstelingen in een vernieuwde, geheiligde ziel, maar die nog in den staat der onvolmaaktheid verkeert, zoals anderen onderstellen. En er is groot verschil en veel strijd over de vraag, welke van die beide door den apostel hier bedoeld wordt. Het kwaad treedt hier zozeer op den voorgrond, dat de apostel spreekt van iemand, die verkocht is onder de zonde, die doende en niet het goede verrichtende. Het schijnt bezwaarlijk dit toe te passen op de wedergeborenen, die beschreven worden als dezulken, die niet wandelen naar het vlees maar naar den Geest. Maar toch spreekt de apostel van mensen in wie het goede zover heerst dat zij de zonde haten, de wet toestemmen, er een vermaak in hebben, de wet van God met den geest dienen, en het is nog bezwaarlijker dat toe te passen op de onwedergeborenen, die dood zijn in zonden en misdaden.

I. Laat ons het eerst toepassen op de worstelingen, die voorkomen in een overtuigde ziel, die nog in den staat van zonde is, den wil des Heeren kent maar dien niet volbrengt, die de dingen, welke uitnemender zijn, erkent, die onderwezen is uit de wet, maar haar desniettemin voortdurend breekt, Hoofdstuk 2:17, 23. Ofschoon hij in zich een getuigenis heeft tegen de zonde welke hij bedrijft en zeer veel verwijtingen heeft over de begane zonden, daar zijn betere krachten er zich tegen verzetten, en zijn natuurlijk geweten er tegen waarschuwt alvorens de zonde begaan wordt en hem bestraft zodra ze gepleegd is, toch gaat die mens voort de slaaf te zijn van zijn overheersende begeerten. Dit is niet het geval met alle onwedergeborenen, maar alleen met hen die overtuigd zijn door de wet doch niet veranderd door het Evangelie. De apostel heeft gezegd, Hoofdstuk 6:14 :De zonde zal over u niet heersen, want gij zijt niet onder de wet maar onder de genade, om daarvan het bewijs te leveren, schetst hij hier het beeld van iemand die onder de wet en niet onder de genade is, en dus onder de heerschappij der zonde. De wet kan de zonde ontdekken, zij kan overtuigen van zonde, maar zij kan de zonde niet overwinnen en ten onder brengen, getuige daarvan is de overheersing der zonde in velen, die zeer sterke wettelijke overtuigingen hebben. Zij openbaart de onreinheid, maar kan die niet afwassen. Zij maakt een mens moedeloos en zwaar belast, Mattheus 11:28, belaadt hem met zijn zonden, en toch indien het daarbij blijft, verleent zij geen hulp tot afwerping van dien last, die kan alleen verkregen worden in Christus. De wet kan een mens er toe brengen om uit te roepen: Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen! maar onderwijl laat zij hem geboeid en gevangen blijven, want zij is te zwak om hem te kunnen verlossen, Hoofdstuk 8:3, zij geeft hem een geest der dienstbaarheid tot vreze, Hoofdstuk 8:15. Welnu, een ziel die door de wet zover gebracht is, bevindt zich goed op weg naar den staat der vrijheid in Christus, ofschoon velen daarbij blijven en niet verder gaan. Felix beefde, maar hij kwam niet tot Christus. Het is mogelijk dat een mens met open ogen naar de hel gaat, Numeri 24:3, 4, verlicht door gewone overtuiging, en een beschuldigend geweten in zich omdragende, zelfs in dienst van den duivel. Hij kan toestemmen dat de wet goed is, zich verheugen in de kennis van Gods wegen, Jesaja 58:2, hij kan in zich gevoelen een getuigenis tegen de zonde en voor de heiligheid, en bij dit alles toch overweldigd zijn door de in hem heersende liefde tot de zonde. Dronkaards en onzedelijken hebben dikwijls enige zwakke begeerte om hun zonden na te laten en gaan er desniettegenstaande toch mee voort, zo onmachtig en

zo onvoldoende zijn hun overtuigingen. Er zijn onder hen velen, die noodzakelijk dit alles zullen verstaan en er ernstig mee instemmen, ofschoon het zeer moeilijk te begrijpen is hoe de apostel indien hij zulke mensen op het oog heeft, het gehele betoog door van zich zelven spreekt, en niet in den verleden, maar in den tegenwoordigen tijd. Over zijn eigen toestand toen hij overtuigd was, heeft hij gesproken in den brede, als over een ding dat voorbijgegaan is, vers 7 en v.v. :ik ben gestorven, het gebod is bevonden mij ten dode te zijn, en indien hij dus hier spreekt over dezelfden toestand als over zijn tegenwoordigen staat en de omstandigheid waarin hij thans verkeert, dan bedoelt hij zeker niet dat het moet opgevat worden gelijk boven aangegeven is, en daarom:

II. Moet het veel meer opgevat worden als gezegd van de worstelingen, die plaatsgrijpen tussen de genade en de verdorvenheid in de geheiligde zielen. Het is ontegensprekelijk dat er overblijfsels van het inwonend bederf zijn ook waar een levend beginsel van genade gevonden wordt, en het is niet minder zeker dat dit bederf dagelijks aan het licht treedt in zonden van zwakheid, die bestaanbaar zijn met een staat van genade. Indien wij zeggen dat wij gene zonden hebben, zo bedriegen wij ons zelven, 1 Johannes 1:8, 10. Evenzo staat het vast, dat waarachtige genade tegen deze zonden en dit bederf strijdt, ze niet toelaten wil, ze haat, er over treurt, en er onder kermt als onder een last, Galaten 5:17. Het vlees begeert tegen den geest, en de geest tegen het vlees, en deze staan tegenover elkaar, alzo dat gij niet doet hetgeen gij wilde. Deze zijn, naar mijne mening, de waarheden, waarop de apostel hier de aandacht vestigt. En zijn voornemen is verder de natuur van de heiligmaking te schetsen, dat zij geen volkomen zondeloosheid in dit leven doet bereiken, en ons daardoor te verlevendigen en aan te sporen in onze worstelingen met het overgebleven bederf. Ons lot is daardoor niet beslist, datgene waartegen wij oprecht strijden, zal ons niet ten laste gelegd worden, en door genade is de eindelijke overwinning verzekerd. Deze worsteling is gelijk die van Jakob en Ezau in de baarmoeder, van de Kanaänieten en de Israëlieten in het Beloofde land, van het huis van Saul en het huis van David, maar de genade is groot en zal de overhand behouden. Zo opgevat en verstaan, kunnen wij hier opmerken:

1. Waarover hij zich beklaagt: de overblijfselen van het inwonend bederf, waarover hij hier spreekt, om aan te tonen dat de wet ongenoegzaam is zelfs om den wedergeboren mens te rechtvaardigen. De beste der mensen heeft nog genoeg in zich zelven om hem te veroordelen, indien God met hem handelen zou naar de wet, en daarvan heeft niet de wet de schuld, maar onze eigen bedorven natuur, die de wet niet kan volbrengen. De gedurige herhaling van dezelfde dingen in dit betoog bewijst hoe diep Paulus' hart doordrongen was van hetgeen hij schreef, en hoe diep zijn gevoeligheid daarover was. Merk op de bijzonderheden van deze klachten:

A. Ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde, vers 14. Hij spreekt van de Corinthiërs als vleselijk, 1 Corinthiërs 3:1. Ook zelfs waar geestelijk leven is, zijn er nog overblijfselen van vleselijke genegenheden, en in zoverre kan iemand gezegd worden te zijn verkocht onder de zonde, hij verkoopt zich zelven niet om godloosheid te plegen, gelijk Achab deed, 1 Koningen 21:25, maar hij werd door Adam verkocht toen deze zondigde en viel, verkocht als een armen slaaf, die den wil zijns meesters moet volbrengen tegen zijn eigen wil in, -verkocht onder de zonde, omdat hij in ongerechtigheid ontvangen en in zonde geboren werd.

B. Hetgeen ik wil, dat doe ik niet, maar hetgeen ik haat, dat doe ik, vers 15. En hetzelfde weer, vers 19, 21. Als ik het goede wil doen, ligt het kwade mij bij. Zodanig was de kracht van dat bederf, dat hij de volmaking in heiligheid, welke hij begeerde en die hij najaagde, niet bereiken kon. Daarom,

terwijl hij voorwaarts streefde naar de volmaking, moest hij voortdurend bekennen dat hij het nog niet gegrepen had en nog niet volmaakt was, Filippenzen 3:12. Tevergeefs wilde hij bevrijd zijn van alle zonden en volkomen de wet van God doen, dat was zijn stellige begeerte, maar zijn bedorven natuur dreef hem een anderen weg op, het was gelijk een belemmering, die hem gestadig neerstootte wanneer hij moeite deed om opwaarts te komen, gelijk een scheefheid in den voet van een fles, waardoor deze gedurig helde wanneer zij rechtop gezet werd.

C. In mij, dat is in mijn vlees, woont geen goed, vers 18. Dat verklaart hij ten opzichte van zijn bedorven natuur, welke hij zijn vlees noemt, en waarvan op zich zelve geen goeds te verwachten is, niet meer dan dat men verwachten kon dat er goed koren zou groeien op een rots of in het zand aan den oever der zee. Wat de nieuwe natuur op zich zelve betreft, die kan niet zondigen, 1 Johannes 3:9, evenmin als het vlees, de oude natuur, op zich zelve, iets goeds kan verrichten. Hoe zou zij kunnen? Want het vlees dient de wet der zonde, vers 25, het is onder de leiding en de heerschappij der zonde, en daarom is het duidelijk dat het geen goed doen kan. De verdorven natuur wordt ook op andere plaatsen vlees genoemd, Genesis 6:3, Johannes 3:6, en ofschoon er veel goeds wonen kan in hen die dit vlees hebben, toch is dat vlees op zich zelve zonder enig goeds en niet bekwaam tot enig goed.

D. Ik zie een andere wet in mijne leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds, vers 23. De bedorven en zondige geneigdheid wordt hier vergeleken bij een wet, omdat zij hem hinderde en tegenstond in zijn goede bewegingen. Zij wordt gezegd te zetelen in zijne leden, omdat, nu Christus Zijn troon had opgericht in zijn hart en alleen de oproerige leden van zijn lichaam de werktuigen der zonde waren, in de zinnelijke lusten. Ook kan het meer in het algemeen verstaan worden van de gehele bedorven natuur, welke de zetel is niet alleen van de zinnelijke, maar ook van de meer-verfijnde begeerlijkheden. Deze voert strijd tegen de wet des gemoeds, tegen de nieuwe natuur, zij drijft den tegenovergestelden weg op, jaagt een tegenovergesteld belang na, waarvan de bedorven gesteldheid en neigingen een grote last en droefheid voor de ziel zijn zowel als haar zwaarste beproeving en slavernij. Zij neemt mij gevangen, vers 25. Met het vlees dien ik de wet der zonde, dat is, de bedorven natuur, het onwedergeboren deel, werkt gedurig in het belang der zonde.

E. Zijn algemene klacht, vers 24. Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods! De zaak waarover hij zich beklaagt is het lichaam dezes doods, dat kan zien op het lichaam des vlezes hetwelk een sterflijk en stervend lichaam is, (zolang wij dit lichaam met ons omdragen zullen wij door het bederf verontrust worden en wanneer wij gestorven zijn-niet vroeger-zullen wij van de zonde bevrijd zijn), maar het kan ook verstaan worden van het lichaam der zonde, den ouden mens, de bedorven natuur, welke leidt tot den dood, dat is tot de verwoesting der ziel. Maar het kan ook genomen worden als een vergelijking met een dood lichaam, waarvan volgens de wet de aanraking verontreinigde. Zo. zijn de daadwerkelijke overtredingen dode werken, Heb. 9:14, en is de natuurlijke verdorvenheid een dood lichaam. Het was zo moeilijk voor Paulus, alsof hij geketend ware geweest aan een lijk, dat hij overal waar hij ging moest medevoeren. Dat deed hem uitroepen: Ik ellendig mens! De man, die geleerd had in alle omstandigheden tevreden te zijn, beklaagt zich aldus over zijn bedorven natuur. Indien wij geroepen waren over Paulus te oordelen, zouden wij gezegd hebben: Gezegende Paulus, gezant van Christus, gunsteling des hemels, geestelijke vader van duizenden! Maar in zijn eigen schatting was hij een ellendig mens, vanwege de bedorvenheid zijner natuur, omdat hij niet zo goed was als hij zijn wilde, omdat hij het nog niet gegrepen had en nog niet volmaakt was. Over deze ellende beklaagt hij zich: Wie zal mij verlossen!

Hij spreekt als iemand die er ziek van is, die alles zou geven om er van bevrijd te worden, die ter rechterhand ziet en ter linkerhand zoekt naar een vriend, die hem van deze verdorvenheid verlossen kan. De overblijfselen van inwonende zonde zijn een vreeslijke last voor een begenadigde ziel.

2. Waarmee hij zich zelven troost. Het geval was bedroevend, maar er was hulp. Drie dingen vertroostten hem:

A. Zijn geweten getuigde dat er desniettegenstaande een goed beginsel in hem was, dat regeerde en overwon. De zaak staat goed wanneer in een ziel niet alles dezelfden weg gaat. De regel van dit goede beginsel, dat hij had, was de wet van God, over welke hij hier spreekt in drieërlei opzicht, zoals zij gevonden wordt zeker in allen die geheiligd zijn en in geen anderen.

a. Ik stem de wet toe dat zij goed is, vers 16. Ik geef mijn instemming aan de wet, sumphêmi, hier is de toestemming van het verstandelijk oordeel. Waar genade gevonden wordt, daar is niet alleen vrees voor de gestrengheid der wet, maar ook toestemming dat zij goed is. Zij is goed in zich zelve en zij is goed voor mij. Dit is een teken dat de wet geschreven is in het hart, dat de ziel in haar vorm gegoten is. Toestemmen dat de wet goed is, betekent haar goed te keuren zodat men haar inhoud niet anders wensen zou. Het geheiligd verstand erkent niet alleen de billijkheid van de wet, maar ook haar voortreffelijkheid, omdat het overtuigd is dat gelijkvormigheid aan de wet de hoogste volmaking van de menselijke natuur is, en de hoogste eer en gelukzaligheid waarvoor wij vatbaar zijn.

b. Ik heb een vermaak in de wet Gods naar den inwendigen mens, vers 22. Zijn geweten geeft hem getuigenis van zijne instemming met de wet Gods. Hij verblijdt zich niet enkel in de beloften van het woord, maar ook in de bevelen en in de verboden van het woord, sunê domai betekent een voldoening-gevende blijdschap. Daarin ging hij samen in toegenegenheid met alle heiligen. Allen die waarlijk wedergeboren zijn hebben oprecht vermaak in de wet Gods, vermaak om haar te kennen zowel als om haar te volbrengen, zij onderwerpen zich gaarne aan haar gezag, wensen dat die onderwerping eenswillendheid zij, en zijn niet beter voldaan dan wanneer hun hart en leven geheel in overeenstemming zijn met de wet en den wil van God. Naar den inwendigen mens, dat is: Ten eerste. De ziel of de redelijke vermogens, in tegenstelling met de zinnelijke lusten en begeerten van het vlees. De ziel is de inwendige mens en de zetel van genadevolle blijdschap, die derhalve oprecht en ernstig, maar verborgen, zijn, dat is de vernieuwing van den inwendigen mens, 2 Corinthiërs 4:16.

Ten tweede. De nieuwe natuur. De nieuwe mens wordt genoemd den inwendigen mens, Efeziërs 3:16, den verborgen mens des harten, 1 Petrus 3:4. Paulus, voorzover als hij geheiligd was, had een vermaak in de wet Gods.

c. Hijzelf diende met het gemoed de wet Gods, vers 26. Het is niet genoeg de wet toe te stemmen, in de wet vermaak te hebben, wij moeten de wet dienen. Onze ziel moet aan haar geheel en al overgegeven zijn in gehoorzaamheid. Zo was het met het gemoed van Paulus, zo staat het met elk vernieuwd gemoed, dat is de gewone loop der zaak, hiernaar gaat de begeerte der ziel uit. Ik zelf, autos ego. Dat toont duidelijk dat hij hier spreekt van zichzelf en niet van een ander.

B. Dat de schuld lag bij die verdorvenheid van zijn natuur, welke hij oprecht betreurde en waartegen hij worstelde. Ik dan doe datzelve niet meer, maar de zonde die in mij woont. Dat zegt hij tweemaal,

vers 17, 20, niet als een verontschuldiging voor de schuld van zijn zonde (indien wij onder de wet waren, zou het genoeg zijn om ons te veroordelen dat de in ons wonende zonde het kwaad bedrijft), maar als een staving voor zijn bewijsvoeringen, opdat hij niet in wanhoop zou wegzinken, maar troost putten uit het verbond der genade, dat de bereidwilligheid van den geest aanneemt en voorzien heeft in vergeving voor de zwakheid des vlezes. Hij tekent hierdoor gelijktijdig verzet aan tegen al hetgeen de inwonende zonde voortbrengt. Na zijne instemming met de wet Gods betuigd te hebben, belijdt hij hier zijn afkeer van de wet der zonde. Ik ben het niet, ik ontken de daad, zij is tegen mijn zin in bedreven. Wanneer in een vergadering de meerderheid ongelijk heeft en alles in den verkeerden weg stuurt, maar de partij, die het recht aan hare zijde heeft, daartegen strijdt, hetgeen geschied is betreurt en haar verzet er tegen aantekent, dan is zij het niet meer die het gedaan heeft. Dat in mij woont, gelijk de Kanaänieten onder de Israëlieten, ofschoon zij onder cijns gebracht waren, zo woont in mij, en zal zolang ik leef in mij wonen, het kwade.

C. Zijn grote vertroosting, die in Christus Jezus weggelegd is, vers 25. Ik dank God, door Christus Jezus onzen Heere. In het midden van zijn beklag barst hij los in juichtonen. Dikwijls tot lofverheffing over te gaan is een goed middel tegen vrees en bezorgdheid, menige arme ziel, die in treurigheid neerzat, heeft dat ondervonden. En in al onze verheerlijking moet dit het middelpunt zijn: Gezegend zij God voor Jezus Christus! Wie zal mij verlossen! had hij uitgeroepen als iemand die geen raad of hulp meer wist. Ten laatste vindt hij een algenoegzamen vriend: Jezus Christus. Wanneer wij gebukt gaan onder het gevoel van de overgebleven macht van zonde en verdorvenheid, zullen wij reden vinden om God te danken door Jezus Christus, Hij is het die staat tussen ons en den toorn, dien wij door onze zonden verdiend hebben. Indien het niet ware door Christus, dan zou de in ons wonende ongerechtigheid ons zeker te gronde richten. Hij is onze voorspraak bij den Vader, en door Hem heeft God medelijden, spaart en vergeeft Hij ons en legt ons onze ongerechtigheden niet ten laste. Christus Jezus heeft te Zijner tijd voor ons verlossing verworven. Door Christus zal de dood een einde maken aan al deze klachten en ons leiden in een eeuwigheid, die wij zullen doorbrengen zonder enige zonde of klacht. Gezegend zij God, die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus!

HOOFDSTUK 8

1 Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest.
2 Want de wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods.
3 Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleses, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees.
4 Opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest.
5 Want die naar het vlees zijn, bedenken, dat des vleses is; maar die naar den Geest zijn, bedenken, dat des Geestes is.
6 Want het bedenken des vleses is de dood; maar het bedenken des Geestes is het leven en vrede;
7 Daarom dat het bedenken des vleses vijandschap is tegen God; want het onderwerpt zich der wet Gods niet; want het kan ook niet.
8 En die in het vlees zijn, kunnen Gode niet behagen.
9 Doch gijlieden zijt niet in het vlees, maar in den Geest, zo anders de Geest Gods in u woont. Maar zo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe.
10 En indien Christus in ulieden is, zo is wel het lichaam dood om der zonden wil; maar de geest is leven om der gerechtigheid wil.
11 En indien de Geest Desgenen, Die Jezus uit de doden opgewekt heeft, in u woont, zo zal Hij, Die Christus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen levend maken, door Zijn Geest, Die in u woont.
12 Zo dan, broeders, wij zijn schuldenaars niet aan het vlees, om naar het vlees te leven.
13 Want indien gij naar het vlees leeft, zo zult gij sterven; maar indien gij door den Geest de werkingen des lichaams doodt, zo zult gij leven.
14 Want zovelen als er door den Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods.
15 Want gij hebt niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreze; maar gij hebt ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen, door Welken wij roepen: Abba, Vader!
16 Dezelve Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn.
17 En indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen van God, en medeerfgenamen van Christus; zo wij anders met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden.
18 Want ik houde het daarvoor, dat het lijden dezes tegenwoordigen tijds niet is te waarderen tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden.
19 Want het schepsel, als met opgestoken hoofde, verwacht de openbaring der kinderen Gods.
20 Want het schepsel is der ijdelheid onderworpen, niet gewillig, maar om diens wil, die het der ijdelheid onderworpen heeft;
21 Op hoop, dat ook het schepsel zelf zal vrijgemaakt worden van de dienstbaarheid der verderfenis, tot de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods.
22 Want wij weten, dat het ganse schepsel te zamen zucht, en te zamen als in barensnood is tot nu toe.
23 En niet alleen dit, maar ook wij zelven, die de eerstelingen des Geestes hebben, wij ook zelven, zeg ik, zuchten in onszelven, verwachtende de aanneming tot kinderen, namelijk de verlossing onzes lichaams.

24 Want wij zijn in hope zalig geworden. De hoop nu, die gezien wordt, is geen hoop; want hetgeen iemand ziet, waarom zal hij het ook hopen?
25 Maar indien wij hopen, hetgeen wij niet zien, zo verwachten wij het met lijdzaamheid.
26 En desgelijks komt ook de Geest onze zwakheden mede te hulp; want wij weten niet, wat wij bidden zullen, gelijk het behoort, maar de Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen.
27 En Die de harten doorzoekt, weet, welke de mening des Geestes zij, dewijl Hij naar God voor de heiligen bidt.
28 En wij weten, dat dengenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn.
29 Want die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren verordineerd, den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerstgeborene zij onder vele broederen.
30 En die Hij te voren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt.
31 Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?
32 Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?
33 Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, Die rechtvaardig maakt.
34 Wie is het, die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechter hand Gods is, Die ook voor ons bidt.
35 Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, naaktheid, of gevaar, of zwaard?
36 Gelijk geschreven is: Want om Uwentwil worden wij den gansen dag gedood; wij zijn geacht als schapen ter slachting.
37 Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons liefgehad heeft.
38 Want ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomende dingen,
39 Noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere.

Nadat de apostel het leerstuk van de rechtvaardigmaking door het geloof ten volle verklaard en op de noodzakelijkheid van heiligmaking aangedrongen heeft, beroept hij zich in dit hoofdstuk op de vertroostingen van het volk des Heeren. De dienaren zijn medearbeiders aan de blijdschap der heiligen. "Troost, troost mijn volk!" zo luidt hun boodschap, Jesaja 40:1. God wil dat Zijn volk een vertroost volk zal zijn. En wij ontvangen hier zulk een voorsmaak van de Evangelische zaligheid, zulk een ontplooiing van de onuitsprekelijke voorrechten der ware gelovigen, dat wij ons kunnen voorzien van overvloedigen voorraad van blijdschap en vrede door het geloof, en wij in al deze onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat God liegen zou, een sterke vertroosting kunnen hebben. Dientengevolge hebben velen van Gods volk dit hoofdstuk bevonden te zijn een fontein van vertroosting voor hun zielen, in leven en dood, hebben zich laten zogen en zijn verzadigd geworden door deze borsten vol vertroosting en met vreugde water geschept uit deze fonteinen des heils. In dit hoofdstuk zijn drie dingen te onderscheiden.

I. De bijzondere delen van de voorrechten der Christenen, vers 1-28,

II. De grond daarvan die in de uitverkiezing ligt, vers 29, 30,

III. De zegepraal des apostels daardoor in naam van alle heiligen, vers 31-39.

Romeinen 8:1-9

I. De apostel begint hier met een kenmerkend voorrecht van alle ware Christenen, en beschrijft de eigenschappen van hen, die er deel aan hebben. Zo is er dan nu gene verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn, vers 1. Dat is zijn zegezang na al het treurig geklag en den strijd van het voorgaande hoofdstuk over de zonde, die overblijft, verstoort, ontrust, maar, God zij gedankt, niet verwoest. De klacht beperkt hij tot zich zelven. maar nederig wijst hij den troost toe aan zich zelven en met hem aan alle ware gelovigen, die er allen deel aan hebben.

1. Het is het onuitsprekelijk voorrecht en de grote troost van allen, die in Christus Jezus zijn, dat er daarom voor hen geen verdoemenis bestaat. Hij zegt niet: er is geen beschuldiging tegen hen, want die is er wèl, maar de beschuldiging is afgewezen en het vonnis werd ingetrokken. Hij zegt niet: Er is niets in hen dat verdoemenis waardig is, want dat is er wèl, en zij zien het en stemmen het toe, en dragen er rouw over en veroordelen er zich zelven om, maar die is er niet tot hun vernietiging. Hij zegt niet: Er is voor hen geen kruis en geen droefenis en geen onbehagen in de droefenis, want die zijn er wèl, maar er is geen verdoemenis. Zij mogen door den Heere gekastijd worden, maar zij worden niet met de wereld veroordeeld. Dit is het gevolg van hun zijn in Christus Jezus, uit kracht van hun vereniging met Hem door het geloof zijn zij daarvan verzekerd. Zij zijn in Christus Jezus als in hun vrijstad en daardoor beveiligd tegen den bloedwreker. Hij is hun voorspraak en pleit hen vrij. Er is dus geen verdoemenis, omdat zij deelhebben aan de voldoening, die Christus door Zijn sterven aan de wet gaf. In Christus, niet alleen dat God hen niet verdoemt, maar Hij heeft welbehagen in hen, Mattheus 17:5.

2. Dat is het ontwijfelbaar kenmerk van allen die in Christus Jezus zijn, omdat zij bevrijd zijn van de verdoemenis, dat zij niet wandelen naar het vlees, maar naar den Geest. Merk op: Dit kenmerk wordt opgegeven van hun wandeling, niet van deze of gene bijzondere daad, maar van hun gehelen weg. En de grote vraag is: Wat is het beginsel van den wandel, het vlees of de Geest, de oude of de nieuwe natuur, bederf of genade? Wie van die beiden zijn wij gezind? voor wie van die beide zorgen wij? door wie van die beide laten wij ons regeren? aan wie van die beide hebben wij deel?

II. De grote waarheid, hier uitgesproken, licht hij toe in de volgende verzen, ons aantonende hoe wij dit grote voorrecht verkrijgen en hoe wij aan dit kenmerk kunnen beantwoorden.

1. Hoe verkrijgen wij deze voorrechten, het voorrecht van rechtvaardigmaking, dat er geen verdoemenis voor ons is, en het voorrecht van heiligmaking, dat wij niet wandelen naar het vlees, maar naar den Geest, hetwelk niet minder ons voorrecht dan onze verplichting is? Hoe komen wij er toe?

A. De wet kon ons die niet schenken, vers 3. Zij kon ons niet rechtvaardig maken en niet heilig maken, zij kon ons niet bevrijden van de schuld der zonde en ook niet van de macht der zonde, zij had geen beloften van vergeving of genade. De wet had geen ding volmaakt, zij was krachteloos. Sommigen trachten de wet tot die gezegende doeleinden te gebruiken, maar helaas, zij was krachteloos, zij kon ze niet tot stand brengen. Maar toch die krachteloosheid was niet het gevolg van enig gebrek in de wet, zij ontstond door het vlees, door de verdorvenheid van de menselijke natuur, waardoor wij buiten staat gesteld waren om door de wet gerechtvaardigd en geheiligd te worden. Wij waren onbekwaam geworden om de wet te houden, en voor het geval van tekortkoming gaf de

wet, als verbond der werken, geen voorziening, zij liet ons gelijk zij ons had gevonden. Ook kan men het toepassen op de ceremoniële wet, dat was geen geneesmiddel voldoende voor de ziekte, zij kon nimmermeer de zonde wegnemen, Heb. 10:4.

B. De wet des Geestes des levens in Christus Jezus doet het, vers 2. Het verbond der genade, met ons in Christus gesloten, is een schat van verdienste en genade, en daardoor ontvangen wij vergeving en een nieuwe natuur. Zij heeft ons vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods, dat is van de schuld en ook van de macht der zonde, van den vloek der wet en van de overheersing van het vlees. Wij zijn nu onder een ander verbond, onder een anderen meester, onder een anderen echtgenoot, onder de wet des Geestes, de wet welke de Geest geeft, de wet die geestelijk leven geeft om ons bevoegd te maken voor het eeuwige leven. De grondslag van deze vrijmaking is gelegen in hetgeen Christus voor ons gedaan heeft, en waarvan hij spreekt in vers 3. God Zijnen Zoon zendende. Merk op: Toen de wet tekortschoot, voorzag God in een ander middel. Christus kwam om te doen wat de wet niet kon doen. Mozes bracht de kinderen Israël's aan de grenzen van Kanaän, en stierf toen en liet hen daar achter. Maar Jozua deed wat Mozes niet kon doen, hij stelde hen in bezit van Kanaän. Zo ook, wat de wet niet kon doen, dat deed Christus. De beste uitlegging van dit vers hebben wij in Hebreeën 10:1 -10. Om de bedoeling van deze woorden duidelijk te maken, die in onze vertaling enigszins ingewikkeld is, kunnen wij met een geringe verplaatsing aldus lezen: God, zendende Zijn eigen Zoon in de gelijkheid des zondigen vlezes en als een offerande voor de zonde, veroordeelde de zonde in het vlees, hetgeen de wet niet kon doen, omdat zij door het vlees krachteloos was, vers 4. Merk op:

a. Hoe Christus verscheen: In de gelijkheid des zondigen vlezes. Niet zondig, want Hij was heilig, onnozel, onbevlekt, maar in de gelijkheid van het vlees, dat zondig was. Hij nam de natuur aan, die verdorven was, ofschoon volkomen afgescheiden van haar verdorvenheid. Hij nam volkomen de gelijkheid des zondigen vlezes aan door Zijne besnijdenis, vrijkoping als eerstgeborene en doop van Johannes. De beten van de vurige slangen werden genezen door de koperen slang, die geheel den vorm van die slangen had, maar vrij was van het dodelijk gif. Het was een grote neerbuiging, dat Hij die God was, verscheen in de gelijkheid des vlezes, maar niet minder dat Hij die heilig was, kwam in de gelijkheid des zondigen vlezes. En dat voor de zonde, de beste Griekse handschriften lezen aldus: God zond Hem en homoi oomati sarkos hamartias kai peri hamartias, in de gelijkenis van het zondige vlees en als een offerande voor de zonde. De Zeventigen noemen een zondoffer alleen peri hamartias, voor de zonde, dus was Christus een offerande, en daartoe werd Hij gezonden, Hebreeën 9:26.

b. Wat door deze Zijne verschijning gedaan werd. De zonde werd veroordeeld, dat is: God maakte daardoor meer dan op enige andere wijze Zijn haat tegen de zonde kenbaar, en dat niet alleen, maar daardoor werd voor allen die van Christus zijn de verdoemende en overheersende kracht der zonde verbroken en uit den weg geruimd. Hij, die veroordeeld is, kan niet beschuldigen of veroordelen, zijn getuigenis is van gener waarde, en zijn gezag is van gener waarde. Zo is door Christus de zonde veroordeeld, ofschoon zij nog leeft en overblijft, is haar leven in de heiligen nog slechts gelijk het leven van een veroordeelden misdadiger. De veroordeling van de zonde redt den zondaar van de verdoemenis. Christus was zonde gemaakt voor ons, 2 Corinthiërs 5:21, en nadat Hij dat gemaakt was, werd toen Hij veroordeeld werd, de zonde veroordeeld in het vlees van Christus, veroordeeld in de menselijke natuur. Zo werd de rechtvaardigmaking tot goddelijke gerechtigheid gemaakt en de weg bereid voor de verlossing van den zondaar.

c. Het gelukkig gevolg van dit alles voor ons, vers 4.

Opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons. Beide in onze rechtvaardigmaking en in onze heiligmaking is het recht der wet vervuld. Een gerechtigheid van voldoening voor het breken van de wet is vervuld door de toerekening van Christus' volkomen en smetteloze gerechtigheid, welke voldoet aan de uiterste eisen der wet, gelijk de verzoendeksel even lang en breed was als de ark des verbonds. Een gerechtigheid van gehoorzaamheid aan de geboden der wet is vervuld in ons, toen door den Geest de wet geschreven werd in ons hart, en de liefde is de vervulling der wet, Hoofdstuk 13:10. Ofschoon de gerechtigheid der wet niet vervuld is door ons, toch is zij, gedankt zij God, vervuld in ons, in alle ware gelovigen is iets dat beantwoordt aan de bedoeling der wet. Ons die -niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest. Dit is de beschrijving van al degenen, die deelhebben aan dit voorrecht, zij handelen uit een geestelijk en niet uit een vleselijk beginsel. Wat de anderen aangaat, in hen zal het recht der wet vervuld worden door hun verloren-gaan.

2. Merk nu op hoe wij aan dit kenmerk moeten voldoen, vers 5 en v.v.

A. Wij moeten letten op hetgeen wij bedenken. Hoe kunnen wij weten of wij naar het vlees wandelen of naar den Geest? Door na te gaan wat wij bedenken. Vleselijke vermaken, werelds voordeel en eer, de dingen van zinnelijkheid en de tijdelijke dingen zijn de dingen des vlezes, welke de onwedergeborenen bedenken. De eer van God, het welzijn der ziel, de belangen der eeuwigheid, zijn de dingen des Geestes, welke zij bedenken die des Geestes zijn. De mens is zoals zijn bedenken is. Gelijk hij bedacht heeft in zijn ziel, alzo zal hij zeggen, Spreuken 23:7. In welke dingen hebben onze gedachten het meest vermaak? Waarbij vertoeven zij met de grootste voldoening? De ziel is de zetel der wijsheid. Welken weg gaan onze ontwerpen en beraadslagingen? Waarin zijn wij wijzer, in de dingen der wereld of in die onzer ziel? phronoosi ta tês sarkos, verzinnen de dingen die des mensen zijn, wordt het genoemd in Mattheus 16:23. Het is de grote vraag wat ons verzinnen is, welke waarheden, welke tijdingen, welke gemakken wij het meest najagen, en welke ons het aangenaamste zijn. Welnu ten einde ons te waarschuwen tegen deze vleselijke gezindheid, toont hij ons haar grote ellende en boosheid aan, en vergelijkt haar met de on- uitsprekelijke heerlijkheid en vertroosting van de geestelijk-gezindheid.

a. Zij is de dood, vers 6. Zij is de geestelijke dood en de zekere weg tot den geestelijken, eeuwigen dood. Het is de dood onzer ziel, want het is haar scheiding van God, in vereniging en gemeenschap met wie het leven onzer ziel bestaat. Een vleselijk-gezinde ziel is dood, zo dood als een ziel zijn kan. De ziel, die haar wellust volgt, is levende gestorven, 1 Timotheus 5:6, niet alleen dood voor de wet door haar schuld, maar dood door haar vleselijken staat. De dood sluit in zich alle geestelijke ellende, vleselijk-gezinde zielen zijn ellendige zielen. Maar geestelijk gezind te zijn, phronêma toe pneumatos, een geestelijken smaak hebben (de wijsheid die van boven is, een beginsel van genade) is het leven en de vrede, dat is de gelukzaligheid en de welvaart der ziel. Het leven van de ziel bestaat in haar vereniging met geestelijke dingen door het verstand. Een geheiligde ziel is een levende ziel, en haar leven is vrede, het is een zeer aangenaam leven. Alle paden van geestelijke wijsheid zijn paden des vredes. Het is leven en vrede in de toekomende wereld, zowel als in de tegenwoordige. Het bedenken des geestes, het geestelijk-gezind zijn is het eeuwige leven en de eeuwige vrede in hun aanvang, en een zeker onderpand van de aanstaande volmaking ervan.

b. Het bedenken des vlezes is vijandschap tegen God, vers 7, en dat is erger dan het voorgaande. Het vorige spreekt van den zondaar als van een doden mens en dat is erg, maar dit spreekt van hem als van een duivel. Het is niet enkel een vijand, maar een vijandschap. Het is niet alleen de scheiding der ziel van God, maar het verzet der ziel tegen God, het is in opstand tegen Zijn gezag, verzet zich tegen Zijne bedoelingen, gaat tegen Zijne belangen in, spuwt Hem in het aangezicht, vertoornt Zijn ingewanden. Kan er groter vijandschap bestaan? Een vijand kan verzoend worden, maar vijandschap niet. Hoe moet dit ons vernederen over en waarschuwen tegen het bedenken des vlezes! Zullen wij toevlucht verlenen aan en in bescherming nemen datgene, wat vijandschap is tegen God, onzen Schepper, eigenaar, regeerder en weldoener? Om dit te bewijzen zegt hij: Want het onderwerpt zich der wet Gods niet, want het kan ook niet. De heiligheid van de wet Gods en de onheiligheid van het bedenken des vlezes staan zo onverzoenlijk tegenover elkaar als licht en duisternis. De vleselijkgezinde mens kan, door de kracht der goddelijke genade, aan de goddelijke wet onderworpen worden, maar het bedenken des vlezes kan dit nooit, dat moet verbroken en uitgeworpen worden. Zie hier hoe diep de verdorven wil van den mens onder de slavernij der zonde gebracht is, voorzover het bedenken des vlezes de overhand heeft, is er geen geneigdheid tot de wet Gods, daarom, overal waar een verandering gewrocht werd, is dat geschied door de kracht van Gods genade en niet door den vrijen wil des mensen. Daarom voegt hij hier aan toe, vers 8 :En die in het vlees zijn, kunnen Gode niet behagen. Zij die in hun vleselijken onwedergeboren staat verkeren en onder de heerschappij der zonde zijn, kunnen niet doen de dingen die God behagen, want hun ontbreekt de genade, het Gode behagelijke beginsel, en een deel aan Christus, den Gode behagelijken Middelaar. Zelfs het offer des godlozen is den Heere een gruwel, Spreuken 15:8. Het Gode behagelijk zijn is ons hoogste doel, en daarin kunnen zij, die in het vlees zijn, alleen tekortkomen, zij kunnen Hem niet behagen, neen, zij kunnen niet anders dan Hem mishagen. Wij behoren onzen staat en ons kenmerk te kennen en te leren kennen door:

B. Te onderzoeken of wij den Geest van God en van Christus hebben, al dan niet, vers 9.

Doch gijlieden zijt niet in het vlees, maar in den Geest. Hierdoor worden toestanden en omstandigheden van de ziel aangeduid, die lijnrecht tegenover elkaar staan. Alle heiligen hebben in zich vlees en geest, maar in het vlees zijn is het tegenovergestelde van in den Geest zijn. Het duidt aan dat een van deze beide beginselen ons heeft overmocht en aan zich onderworpen. Wanneer wij zeggen: die mens is in liefde, aan den drank, dan betekent het dat hij daardoor in bezit genomen werd. Nu is de grote vraag, of wij in het vlees dan wel in den Geest zijn, en hoe wij dat te weten kunnen komen. Alleen door te onderzoeken of de Geest Gods in ons woont. Dat de Geest in ons woont is het beste bewijs dat wij in den Geest zijn, want de inwoning is wederkerig, 1 Johannes 4:6. Die blijft in God en God in hem. De Geest bezoekt velen van de onwedergeborenen met Zijne invloeden, welke zij tegenstaan en blussen, maar Hij woont in allen, die geheiligd zijn, daar heeft Hij Zijn woonplaats gesticht en regeert Hij. Hij is daar als een mens in zijn eigen huis, waar Hij voortdurend vertoeft en welkom is en Zijn eigen kring heeft. Laat ons deze vraag ter harte nemen: wie woont, regeert en bestuurt daar? Wiens belangen hebben daar den voorrang? Hij voegt er een algemenen regel van toetsing aan toe: Zo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe. Christen te zijn (dat is: waarachtig Christen te zijn, een van Zijn kinderen, Zijn dienstknechten, Zijn vrienden, in vereniging met Hem) is een voorrecht en een eer, waarop menigeen zich laat voorstaan, die er geen deel of lot aan heeft. Niemand is dat dan die Zijn Geest heeft, dat is:

a. Die geestelijk gezind zijn zoals Hij geestelijk gezind was, die zachtmoedig, nederig, weinig van zich zelven denkend, vreedzaam, geduldig en liefelijk zijn gelijk Hij was. Wij kunnen niet in Zijn voetstappen wandelen tenzij wij Zijn Geest hebben, de plooi en de gezindheid van onze ziel moet zijn overeenkomstig Christus' voorbeeld.

b. Die tot handelen geleid en bekwaam gemaakt worden door den Heiligen Geest van Christus, als hun heiligmaker, leraar en trooster. Den Geest van Christus hebben is hetzelfde als dat de Geest van God in ons woont. Deze twee uitdrukkingen zeggen hetzelfde, want allen, die bezield worden door den Geest van God als hun leidraad, zijn gelijkvormig aan den Geest van Christus als hun voorbeeld. Deze beschrijving van het kenmerk van hen, wie dit eerste voorrecht van het verlost-zijn van de verdoemenis toekomt, kan toegepast worden op al de overige voorrechten, die hier volgen.

Romeinen 8:10-16

In deze verzen houdt de apostel ons twee andere voorrechten van de ware gelovigen voor.

I. Leven. De gelukzaligheid is niet alleen een ontkennende gelukzaligheid, van niet-verdoemd te zijn, maar zij is ook bevestigend, zij is een bevordering tot leven, dat zal de onuitsprekelijke gelukzaligheid van den mens zijn, vers 10, 11. Indien Christus in u is. Merk op: Indien de Geest in ons woont, dan is Christus in ons. Hij woont door het geloof in onze harten, Efeziërs 3:17. Ons wordt hier gezegd hoe het gaat met de lichamen en de zielen van hen, in wie Christus is.

1. Wij kunnen niet anders zeggen, dan dat ons lichaam dood is, het is een broos, sterflijk en stervend lichaam, en het zal binnen korten tijd dood zijn, het is een lemen hut, wier grondslag in het stof rust. Het voor ons verworven en ons beloofde leven maakt het lichaam in zijn tegenwoordigen toestand niet onsterfelijk. Het is dood, dat is, het is bestemd om te sterven, gelijk wij een ter dood veroordeelde een dood man noemen. In het midden van het leven zijn wij in den dood, al zijn onze lichamen ook nog zo sterk, gezond en schoon, zij zijn zo goed als dood, Hebreeën 11:12, en zulks om der zonde wil. De zonde doodt het lichaam. Die uitwerking had de eerste bedreiging, Genesis 3:19 :Stof zijt gij. Mij dunkt, al bestond er geen enkele andere reden voor, de liefde tot ons lichaam moet ons van de zonde terughouden, nu de zonde zulk een vijandin van ons lichaam is. De dood, ook van de lichamen der heiligen, is een overgebleven teken van Gods misnoegen over de zonde.

2. Maar de geest, de kostbare ziel, die is leven, die is nu geestelijk levend, ja, zij is zelf leven. De genade in de ziel is haar nieuwe natuur, het leven der heiligen is in hun ziel, terwijl het leven van den zondaar niet verder gaat dan zijn lichaam. Wanneer het lichaam sterft en tot stof wederkeert, is de ziel leven, niet alleen levend en onsterfelijk, maar vervuld met leven. De dood van de heiligen is niet anders dan de bevrijding van den hemelsgeboren geest van den boei en den last van dit lichaam, om hem geschikt te maken om deel te hebben aan het eeuwige leven. Toen Abraham gestorven was, bleef God nochtans de God van Abraham, want juist toen was zijn geest leven. Mattheus 22:31, 32, Zie Psalm 49:16.

En dit om der gerechtigheid wil. De gerechtigheid van Christus, hun toegerekend, beveiligt de ziel, hun voornaamste deel, van den dood, de gerechtigheid van Christus, in hen inwonende, het vernieuwde evenbeeld Gods in de ziel, bewaart en, door Gods beschikking, verheft haar, verbetert haar en maakt haar bekwaam om deel te hebben aan de erve der heiligen in het licht, juist door den dood. Het eeuwige leven van de ziel bestaat in het zien en genieten van God, en in dat geheel in zich op te nemen, want daartoe werd de ziel bekwaam gemaakt door de gerechtigheid van de heiligmaking. Ik zal uw aangezicht in gerechtigheid aanschouwen, Psalm 17:15.

3. Er wordt ook ten laatste een leven bewaard voor het arme lichaam. Hij zal ook uwe sterflijke lichamen levend maken, vers 11. De Heere is voor het lichaam, en ofschoon het bij den dood wordt terzijde geworpen als een gebroken, veracht vat, een vat waarin niemand behagen heeft, toch zal God een welgevallen hebben aan het werk Zijner handen, Job 14:15, Hij zal gedachtig zijn aan Zijn verbond met het stof en er geen tittel van laten vallen, maar het lichaam zal herenigd worden met de ziel en met daarmee overeenkomstige heerlijkheid bekleed worden. Dit vernederde lichaam zal vernieuwd worden, Filippenzen 3:21, 1 Corinthiërs 15:42. Twee grote verzekeringen van de opstanding des lichaams worden hier vermeld:

A. De opstanding van Christus: Hij, die Christus uit de doden opgewekt heeft, zal ook uwe sterflijke lichamen levend maken, vers 11. Christus verrees als het hoofd, als de eersteling, als de voorloper van alle heiligen, 1 Corinthiërs 15:20. Het lichaam van Christus lag in het graf, onder de toegerekende zonden van al de heiligen, en daardoor verbroken. O graf, waar is nu uw overwinning? Door de kracht van de opstanding van Christus zullen wij verrijzen.

B. De inwoning des Geestes. Dezelfde Geest, die de ziel heeft levend gemaakt, zal binnenkort ook het lichaam doen opstaan. Door Zijnen Geest, die in u woont. De lichamen der heiligen zijn tempelen des Heiligen Geestes, 1 Corinthiërs 3:16, 6:19. Welnu, ofschoon toegelaten wordt dat deze tempelen gedurende enigen tijd in puin liggen, toch zullen zij herbouwd worden. De tabernakel David's, die vervallen is, zal weer opgericht worden, hoe grote bezwaren daartegen ook in den weg staan. De Geest, zwevende over de dode en dorre beenderen, zal hen levend maken, en de heiligen zullen in dit hun vlees God zien. Hier voegt de apostel terloops tussen hoezeer het dan onze plicht is te wandelen niet naar het vlees, maar naar den Geest, vers 12, 13. Laat dus ons leven niet zijn naar den wil en de bewegingen des vlezes. Twee redenen noemt hij daarvoor op:

a. Wij zijn niet schuldenaars aan het vlees, niet door betrekking, door dankbaarheid, of door enige andere band van verplichting. Wij behoren onze vleselijke begeerlijkheden niet te volgen of te dienen. Zeker, wij zijn verplicht ons lichaam te kleden, te voeden en er zorg voor te dragen, maar als voor een dienstknecht van de ziel in den dienst van God, en meer niet. Wij zijn er gene schuldenaars aan, het vlees heeft ons nooit zoveel vriendelijkheid betoond, dat het ons daardoor zou verplicht hebben om het te dienen. Hierin ligt opgesloten dat wij schuldenaars zijn aan Christus en aan den Geest, aan Hem danken wij alles, alles, wat wij hebben en doen kunnen, zijn wij door duizend banden en verplichtingen verschuldigd. Van zo groot een dood door zo groot een rantsoen verlost zijnde, staan wij oneindig diep in de schuld bij onzen Verlosser, 1 Corinthiërs 6:19, 20.

b. Overweeg de gevolgen, die aan het eind van den weg zullen zijn. Hier worden ons voorgesteld leven en dood, zegen en vloek. Indien gij naar het vlees leeft, zo zult gij sterven, dat is: den eeuwigen dood sterven. Het behagen en dienen en bevoordelen van het vlees is de verwoesting der ziel, welke is de eeuwige dood. Het eigenlijke sterven is de dood der ziel, de lichamelijke dood der heiligen is slechts een slaap. Maar, aan de andere zijde: Gij zult leven, leven en gelukkig zijn tot in alle eeuwigheid, en dat is het ware leven, indien gij door den Geest de werkingen des lichaams doodt, alle vleselijke lusten en genegenheden onder houdt, uzelven verloochent ten aanzien van het behagen en inwilligen van het lichaam. En dat door den Geest. Wij kunnen dat niet doen zonder dat de Geest in ons werkt, en de Geest zal het niet doen zonder ons trachten om het te doen. Wij worden dus in een woord gesteld voor deze keuze: het lichaam mishagen of de ziel verwoesten.

II. De Geest der aanneming tot kinderen is een ander voorrecht voor degenen, die in Christus Jezus zijn, vers 14-16.

1. Allen die van Christus zijn, worden opgenomen in de betrekking van kinderen Gods, vers 14. Merk op:

A. Hun hoedanigheid. Zij worden geleid door den Geest Gods. Gelijk een leerling geleid wordt door zijn onderwijzer, gelijk een reiziger op zijn tocht geleid wordt door zijn gids, gelijk een krijgsknecht in zijn handelingen geleid wordt door zijn bevelhebber. Niet voortgedreven als beesten, maar geleid

als redelijke schepselen, getrokken met mensenkoorden en banden der liefde. Het is een ontwijfelbaar kenmerk van alle ware gelovigen, dat zij geleid worden door den Geest Gods. Nadat zij zich door het geloof aan deze leiding overgegeven hebben, volgen zij in gehoorzaamheid dien leidsman, en worden zo zacht ingeleid in alle waarheid en plicht.

B. Hun voorrecht. Zij zijn kinderen Gods, door aanneming opgenomen in het getal van Gods kinderen, door Hem als Zijne kinderen erkend en bemind.

2. En degenen die kinderen Gods zijn, hebben den Geest:

A. Ten einde in hen de gesteldheid van kinderen te werken.

a. Gij hebt niet ontvangen den geest der dienstbaarheid wederom tot vreze, vers 15. Versta hieronder: Ten eerste. Den geest der dienstbaarheid, waaronder de gemeente des Ouden Testaments verkeerde, veroorzaakt door de duisterheid en de verschrikkingen van die bedeling. Het voorhangsel betekende dienstbaarheid, 2 Corinthiërs 3:15. Verg. vers 17. De Geest der aanneming tot kinderen was toen niet zo overvloedig uitgestort als thans, want de wet legde de wonde bloot, maar wees weinig van het heelmiddel aan. Maar nu gij niet onder die bedeling zijt, hebt gij dien geest niet ontvangen.

Ten tweede. Den geest der dienstbaarheid, waaronder velen van de heidenen zich voegden bij hun bekering, onder de overtuiging door den Geest gewerkt van zonde en toorn, gelijk in Handelingen 2:37, of de stokbewaarder in Handelingen 16:30, of Paulus, Handelingen 9:6. Toen was de Geest zelf voor die heiligen een geest van dienstbaarheid. "Maar", zegt de apostel, "bij u is dat voorbij". Dr. Manton merkt hier op: "God als Rechter, door den geest der dienstbaarheid, zendt ons tot Christus als Middelaar, en Christus als Middelaar, door den Geest der aanneming tot kinderen, zendt ons terug tot God als vader,'. Ofschoon een kind van God opnieuw onder vrees en dienstbaarheid kan komen en zijn kindschap in twijfel trekken, toch wordt de gezegende Geest niet weer een geest van dienstbaarheid, want dan zou Hij een onwaarheid getuigen.

b. Maar gij hebt ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen. De mensen kunnen een bewijsstuk van aanneming op papier geven, maar het is Gods voorrecht alleen, den Geest der aanneming tot kinderen-de natuur van kinderen-te geven. De Geest der aanneming tot kinderen werkt in de kinderen Gods een kinderlijke liefde tot God als Vader, blijdschap in Hem, en afhankelijkheid van Hem als van een Vader. Een geheiligde ziel draagt de gelijkenis Gods, gelijk een kind het beeld van zijn vader draagt. Door welken wij roepen: Abba, Vader! Het bidden wordt hier roepen genoemd, hetgeen niet alleen een ernstige, maar ook een natuurlijke uitdrukking van begeerte is, kinderen die niet spreken kunnen geven hun verlangen te kennen door roepen, door schreien. Welnu, de Geest leert ons in het gebed te komen tot God als tot een Vader, met een heilig, nederig vertrouwen, waardoor de ziel vrijmoedigheid krijgt om te zeggen: Abba, Vader! Abba is een Syrisch woord, dat betekent vader, of mijn vader, patêr is een Grieks woord. En waarom beide: "Abba, Vader?" Omdat Christus dat in Zijn gebed gebruikte, Markus 14:36. Abba, Vader! en wij hebben den Geest des Zoons ontvangen. Het duidt aan een toegenegen en dierbare vrijmoedigheid, en een gelovigen nadruk op onze betrekking tot God gelegd. Wanneer kleine kinderen hun ouders iets vragen, kunnen zij niet veel anders zeggen dan: Vader! vader! maar dat is welsprekend genoeg. Het toont ook aan dat de aanneming tot kinderen zowel den heidenen als den Joden geldt. De Joden

noemen Hem Abba, in hun taal, de heidenen mogen Hem in hun taal patêr, vader noemen, want in Christus Jezus is geen Jood of Griek.

B. Te getuigen van deze betrekking van kinderen, vers 16. Het eerste is het werk des Geestes als Heiligmaker, het tweede Zijn werk als Vertrooster. Hij getuigt met onzen geest. Menigeen heeft de getuigenis van zijn eigen geest betreffende de goedheid van zijn toestand, maar mist het daarmee overeenstemmende getuigenis van Gods Geest. Velen spreken tot zich zelven van vrede, tot wie de God des hemels niet van vrede spreekt. Maar zij, die geheiligd zijn, hebben den Geest Gods getuigende met hunnen geest. Dit moet niet opgevat worden als enige onmiddellijke buitengewone openbaring, maar als het gewone werk des Geestes, in en door de genademiddelen, sprekende tot de ziel van vrede. Dit getuigenis is altijd overeenkomstig het geschreven woord, en het is daarom altijd gegrond in de heiligmaking, want de Geest in het hart kan niet in tegenspraak zijn met den Geest in het woord. De Geest getuigt aan niemand van de voorrechten van het kindschap dan aan hen, die de natuur en de gezindheid van kinderen hebben.

Romeinen 8:17-25

In deze woorden beschrijft de apostel een vierde heerlijk gedeelte van de gelukzaligheid der gelovigen, namelijk: hun recht op de toekomstige heerlijkheid. Dit is een natuurlijk gevolg van ons kindschap, indien de aanneming tot kinderen ons recht geeft op die heerlijkheid, dan maakt de geaardheid van kinderen ons er voor geschikt en bereidt ons er voor toe. Indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen, vers 17. In de aardse erfenissen gaat deze regel niet altijd door, alleen de eerstgeborenen zijn erfgenamen . Maar de gemeente is een gemeente van eerstgeborenen, en dus zijn zij allen erfgenamen. De hemel is een erfenis, waarvan alle heiligen erfgenamen zijn. Zij verkrijgen die niet omdat zij haar kopen voor enige verdienste of betaling uit eigen middelen, maar als erfgenamen, alleen door een daad Gods, want God maakt hen erfgenamen. De heiligen zijn erfgenamen, ofschoon zij in deze wereld minderjarige erfgenamen zijn, zie Galaten 4:1, 2. Hun tegenwoordige toestand is een toestand van opvoeding en geschiktmaking voor de erfenis. Hoe troostrijk moest dit zijn voor al Gods kinderen, dat zij, hoe weinig zij hier beneden er ook van in handen mogen hebben, als erfgenamen, overvloedig in vooruitzicht hebben! Maar de eer en de gelukzaligheid van een erfgenaam is gelegen in de waarde van hetgeen hij erven zal, wij lezen wel van dezulken die niet dan wind zullen erven, en daarom volgt hier een opsomming van de erfenis.

1. Erfgenamen van God. De Heere zelf is het deel hunner erve, Psalm 16:5, en een schone erfenis, vers 6. God is de erfenis van Zijne heiligen. De heiligen zijn geestelijke priesters, die den Heere tot hun erfenis hebben, Numeri 18:20). Het zien en het genieten van God zijn de erfenis, waarvan de heiligen de erfgenamen zijn. God zelf zal bij hen en hun God zijn, Openbaring 21:3.

2. Medeërfgenamen van Christus. Christus als Middelaar wordt genoemd een erfgenaam van alle dingen, Hebreeën 1:2 en de ware gelovigen zullen, uit kracht van hun vereniging met Hem, alles beërven, Openbaring 21:7. Zij die nu als Zijne broederen, deelhebben aan den Geest van Christus, zullen als Zijne broederen, eens delen in Zijne heerlijkheid, Johannes 17:24, zij zullen met Hem zitten in zijn troon, Openbaring 3:21. Heere, wat is de mens, dat Gij hem dus verheerlijkt! Over deze toekomstige heerlijkheid wordt nu gesproken als over ene vergelding voor het lijden dezes tegenwoordigen tijds en ene vervulling van de tegenwoordige hoop.

I. Als ene vergelding voor het tegenwoordige lijden der heiligen, en het is een rijke vergelding! Zo wij anders met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden, vers 17 of, voorzover wij met Hem lijden, De toestand van de gemeente in deze wereld is altijd, maar was met name toen, een toestand van droefenis, Christen-zijn stond gelijk met lijderzijn. Welnu, om hen ten opzichte van dat lijden te vertroosten, zegt hij hun dat zij leden met Christus, voor Zijne zaak, tot Zijne eer, en voor de getuigenis van een goed geweten, en zij zouden met Hem verheerlijkt worden. Zij, die met David leden in zijn vervolgingen, werden met en door hem verhoogd toen hij den troon besteeg, 2 Timotheus 2:12. Ziehier welke winst het lijden voor Christus aanbrengt, ofschoon wij de verliezende partij zijn om zijnentwil, zullen en kunnen wij in het eind door Hem geen verliezers zijn. Het Evangelie is vol van verzekeringen op dat punt. En nu, onder dat lijden kunnen de heiligen sterke draagkracht en vertroosting hebben van hun hoop op den hemel. De apostel houdt de weegschaal om die beide met elkaar te vergelijken, vers 18, en de uitslag is merkwaardig.

1. In de ene schaal legt hij het lijden van dezen tegenwoordigen tijd. Het lijden van de heiligen is alleen lijden van den tegenwoordigen tijd, 2 Corinthiërs 4:7, het is een zeer lichte verdrukking, die

weldra voorbijgaat. Hij schrijft dus op het lijden: tekel: in weegschalen gewogen en te licht bevonden.

2. In de andere schaal legt hij de heerlijkheid, en vindt dat zij een gans zeer uitnemend, eeuwig gewicht heeft. Heerlijkheid zal geopenbaard worden. In onzen tegenwoordigen toestand hebben wij gebrek niet alleen aan het genot van die heerlijkheid, maar ook aan de kennis er van, 1 Corinthiërs 2:9, 1 Johannes 3:2, maar zij zal geopenbaard worden. Zij overtreft al wat wij totnogtoe gezien en gehoord hebben, de tegenwoordige genietingen zijn zoet en heerlijk, zeer zoet en zeer kostelijk, maar er is iets in de toekomst, iets achter het voorhangsel, dat dit alles ver te boven zal gaan. Het zal in ons geopenbaard worden, niet alleen aan ons om gezien te worden, maar geopenbaard in ons, om genoten te worden. Het koninkrijk Gods is binnen in u, en dat is de eeuwigheid ook, en het zal het tot in eeuwigheid zijn.

3. Hij komt tot het besluit dat het lijden dezes tegenwoordigen tijds niet is te waarderen, oek axia pros tên doxan, niet waard is vergeleken te worden, tegen de heerlijkheid die aan ons zal geopenbaard worden. Zij kunnen deze heerlijkheid niet verdienen, veel minder tot stand brengen, door hun lijden voor Christus. Dat lijden kan ons in ‘t minst niet afschrikken en terughouden van een ijverig en ernstig najagen van die heerlijkheid. Het lijden is klein en kort en betreft alleen het lichaam, maar de heerlijkheid is rijk en groot, gaat de ziel aan en duurt in eeuwigheid. Daar houdt hij het voor, logizomai. Ik houd het daarvoor, ik bereken dat. Het is niet een vluchtig en snel-genomen besluit, maar de uitkomst van een zeer ernstige en nauwkeurige overweging. Hij heeft de gevallen op zichzelf gewogen, de bewijsgronden voor en tegen nagegaan en kwam ten laatste tot dit besluit. Hoe hemelsbreed verschilt de uitspraak van het Woord aangaande het lijden dezes tegenwoordigen tijds van de meningen der wereld! Ik bereken, het is de uitspraak van een rekenaar, die de balans opmaakt. Eerst telt hij op de uitgaven, in het lijden voor Christus van den tegenwoordigen tijd, en ziet dat die zeer gering zijn. En dan gaat hij na wat ons door Christus verzekerd is in de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden, en dan komt hij tot een oneindig bedrag, dat alle denkbeeld te boven gaat, zodat de winst onuitsprekelijk overvloedig tegen de verliezen overstaat. Wie zou dan bevreesd zijn om voor Christus te lijden, die, gelijk Hij reeds dadelijk met ons is in het leed, zeker niet vertragen zal in de vergoeding? Welnu, Paulus was in dit opzicht zo bevoegd te oordelen als iemand ter wereld maar zijn kan. Hij kon niet alleen door kennis van zaken, maar ook bij ondervinding spreken, hij was met beide wèl vertrouwd. Hij wist wel wat het lijden van dezen tegenwoordigen tijd was, zie 2 Corinthiërs 11:23-28. En hij wist wat de heerlijkheid des hemels betekende, 2 Corinthiërs 12:3, 4. En na het overwegen van beide, geeft hij zijn oordeel te kennen. Er is niets zo goed als een gelovig gezicht op de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden, om onzen geest te versterken en ons te ondersteunen onder het lijden van den tegenwoordigen tijd. De smaadheid van Christus is rijkdom voor allen, die een oog hebben voor de vergelding des loons, Hebreeën 11:26.

II. De vervulling van de tegenwoordige hoop en verwachtingen der heiligen, vers 19 en v.v. Gelijk de heiligen er voor lijden, evenzo verwachten zij haar. De hemel is derhalve zeker, God zal niet door zijn Geest een hoop verwekken en aanmoedigen om haar daarna teleur te stellen en te vernietigen. Hij zal over Zijne dienstknechten het woord bevestigen, waarop Hij hen heeft doen hopen, Psalm 119:49, en de hemel is daarom zoet, want evenals uitgestelde hoop het hart ziek maakt, evenzo is de begeerte, die komt, een boom des levens, Spreuken 13:12. En nu toont hij de verwachting van deze heerlijkheid aan:

1. In de schepselen, vers 19-22. Het moet wel een grote, alles overtreffende heerlijkheid zijn, waarnaar alle schepselen met zoveel ernst uitzien en verlangen. Hetgeen Paulus in deze verzen zegt is in zekeren zin moeilijk te volgen en heeft den uitleggers veel bezwaren opgeleverd, en dat temeer omdat in geen ander deel der Schrift iets te vinden is, dat er mede vergeleken kan worden. Wij verstaan hier onder schepsel niet, zoals sommigen doen, de heidenwereld en hun verwachting van Christus en het Evangelie, want dat is een zeer vreemde en gewrongen uitlegging, maar het gehele samenstel der natuur, voornamelijk de lagere wereld, de gehele schepping, al de onbezielde en bezielde schepselen, van welke, ter oorzake van hun onderlinge overeenstemming en afhankelijkheid, en omdat zij allen tezamen ene wereld vormen, hier in het enkelvoud gesproken wordt als van het schepsel. De bedoeling van den apostel in deze vier verzen brengen wij tot de volgende opmerkingen:

A. Er is een tegenwoordige ijdelheid, waaraan het schepsel, tengevolge van de zonde des mensen, onderworpen is, vers 20. Toen de mens zondigde, werd het aardrijk om zijnentwil vervloekt, en daarmee alle schepselen, voornamelijk die tot de lagere wereld behoren, waarmee wij in aanraking zijn, deze alle werden onderworpen aan dien vloek, en daardoor beweeglijk en sterflijk. Zij liggen onder de dienstbaarheid der verderfenis, vers 21. Er is een onreinheid, misvorming en zwakheid, die over het schepsel kwam door den val van den mens, de schepping is gezonken en tegengehouden, veel van de schoonheid der wereld is verloren gegaan. Er is vijandschap van het ene schepsel tegen het andere, zij zijn alle onderhevig aan voortdurende verandering en onophoudelijk verval van de enkelen, en vatbaar voor de vlagen van Gods oordelen over de mensen. Toen de wereld overstroomd werd, en nagenoeg al de schepselen, die zij bevatte, verdronken, waren deze wel waarlijk aan de ijdelheid onderworpen. Het geheel van de schepping is bestemd voor en haastende naar een algehele ontbinding door vuur. En niet het kleinste deel van hun ijdelheid en dienstbaarheid is, dat zij door de mensen gebruikt, of beter gezegd misbruikt, worden als werktuigen voor hun zonden. De schepselen worden dikwijls misbruikt tot oneer van hun Schepper, benadeling van Zijn kinderen en dienst van Zijn vijanden. Toen de schepselen gesteld werden tot voedsel en speelbal van onze lusten, werden zij aan de ijdelheid onderworpen, zij zijn gevangen genomen door de wet der zonde. En dat geschiedde niet gewillig, niet door hun eigen keus. Alle schepselen begeren hun eigen volmaking en hun eigen wettig gebruik, wanneer zij tot werktuigen van de zonde gemaakt worden, geschiedt dat tegen hun wil. Of: zij zijn op die wijze gevangen gemaakt, niet om enige eigen zonde, die zij zelven hebben bedreven, maar ter wille van de zonde des mensen, om diens wil, die hen der ijdelheid onderworpen heeft. Adam deed dit middellijk, de schepping was aan hem overgegeven, toen hij zondigde en zich zelven onderwierp aan de dienstbaarheid der verderfenis, onderwierp hij daaraan tevens het gehele schepsel. God deed het gerechtelijk, Hij sprak een oordeel uit over het schepsel om de zonde des mensen, waardoor zij er aan onderworpen waren. - En dit juk draagt het arme schepsel op hope dat het niet altijd op hem blijve rusten. In hope dat het schepsel zelf, Ep'elpidi koti kai etc., zo lezen vele Griekse handschriften deze woorden, vers 21. Wij hebben alle reden om medelijden te gevoelen voor het arme schepsel, dat ter wille van onze zonden aan de ijdelheid onderworpen is.

B. Het ganse schepsel zucht en is in barensnood onder deze ijdelheid en bedorvenheid, vers 22. Dat is een figuurlijke uitdrukking. De zonde is een last voor de gehele schepping, de zonde der Joden toen zij den Heere Jezus kruisigden, deed de aarde onder hun voeten beven. De heidense afgoden waren een last voor de vermoeide dieren, Jesaja 46:1. Een algemene kreet gaat op uit de gehele

schepping tegen de zonde der mensen, de steen roept uit den wand, Habakuk 2:11, het land roept, Job 31:38.

C. Het schepsel, dat nu zo belast is, zal ten tijde van de wederoprichting aller dingen, worden vrijgemaakt van de dienstbaarheid der verderfenis tot de vrijheid van de heerlijkheid der kinderen Gods, vers 21. Het zal niet meer onderworpen zijn aan de ijdelheid en de verderfenis, en de andere gevolgen van den vloek, maar integendeel, de lagere wereld zal worden vernieuwd. Wanneer er een nieuwe hemel is, zal er ook een nieuwe aarde zijn, 2 Pet. 3:13, Openbaring 21:1. En daar zal heerlijkheid meegedeeld worden aan alle schepselen, welke naar de mate van hun natuur, een even grote en schone verhoging zal zijn als de heerlijkheid van de kinderen Gods voor dezen zal zijn. Het vuur van den jongsten dag zal een louterende, en niet een verwoestende, vernietigende brand zijn. Wat er dan wordt van de redeloze dieren, wier adem benedenwaarts gaat, kan niemand zeggen. Maar uit de Schrift zou men kunnen opmaken, dat er ook voor hen in zekere mate enig herstel komen zal. En indien men daartegen inbrengt: Van welk nut zouden zij zijn voor de verheerlijkte heiligen? Dan zetten wij daartegenover de onderstelling dat zij hun van hetzelfde nut zullen zijn als ze voor Adam waren in den staat der onschuld. Maar ook, indien het alleen ware om de wijsheid, macht en goedheid van hun Schepper aan ‘t licht te brengen, dan zou dat genoeg zijn (Verg. hier Psalm 96:11-13, 98:8, 9. Dat de hemelen zich verheugen voor het aangezicht des Heeren, want Hij komt!

D. De gehele schepping wacht ernstig daarop en verwacht de openbaring van de kinderen Gods, vers 19. Merk op: Bij de wederkomst van Christus zal er een openbaring van de kinderen Gods zijn. Nu zijn Gods heiligen verborgen mensen, het koren schijnt verloren onder een hoop kaf, maar dan zullen zij geopenbaard worden. Het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen 1 Johannes 3:2, maar dan zal de heerlijkheid geopenbaard worden. De kinderen Gods zullen dan gezien worden zoals zij zijn. En deze vrijmaking van het schepsel wordt tot dien tijd bewaard, want, gelijk het door en met den mens was dat zij onder den vloek geraakten, zo zullen de schepselen ook door en met den mens er weer van bevrijd worden. Al de vloek en de onreinheid, die nu op het schepsel rusten, zullen weggenomen worden wanneer zij, die met Christus op aarde hebben geleden, met Hem op aarde zullen heersen. Daarnaar verlangt de gehele schepping en ziet zij met opgestoken hoofde uit, en dit is een goede reden waarom de gelovige ook barmhartig moet zijn voor de dieren.

2. In de heiligen, die nieuwe schepselen zijn, vers 23-25. Merk op:

A. De grond voor deze verwachting der heiligen. Die is, dat wij de eerstelingen des Geestes ontvangen hebben, hetgeen zowel onze begeerte opwekt als onze hoop verlevendigt, en op beide wijzen worden onze verwachtingen versterkt. De eerstelingen heiligden, maar verzekerden ook den oogst. Genade is de eerstelinge van de heerlijkheid, zij is heerlijkheid in aanvang. Wij, die hier in de woestijn zulke druiventrossen ontvangen, kunnen niet anders dan verlangen naar den gehelen wijngaard in het hemelse Kanaän.

Niet alleen deze, niet alleen de schepselen, die niet vatbaar zijn voor zulk een gelukzaligheid als de eerstelingen des Geestes, maar ook wij, die hier reeds zulke rijke genietingen smaken, kunnen niet anders dan hoe langer des te meer verlangen. In de eerstelingen des Geestes hebben wij iets zeer kostelijks, maar wij hebben nog niet alles wat wij begeren. Wij ook zuchten in ons zelven, waardoor aangeduid wordt de kracht en aandrang van deze begeerte. Wij maken geen luid misbaar, zoals de

huichelaars op het bed schreeuwen om koren en wijn, maar wij zuchten in ons zelven, hetgeen het best tot den hemel doordringt. Of: wij zuchten onder ons zelven. Het is de eenstemmige vraag, de begeerte van allen, van de gehele gemeente, allen komen daarin overeen: Kom, Heere Jezus, kom haastelijk! Het zuchten duidt een zeer ernstige en dringende begeerte aan, de ziel gevoelt zich door het uitstel gepijnigd. Het tegenwoordige ontvangen van vertroosting kan samengaan met zeer veel zuchten, niet zuchten als van een stervende, maar het steunen als van een vrouw in arbeid, zuchten die tekenen van leven en niet van dood zijn.

B. Het voorwerp van deze verwachting. Wat begeren wij zo sterk en waar wachten wij naar? Wat willen wij ontvangen? De aanneming tot kinderen, namelijk de verlossing onzes lichaams, vers 23. Ofschoon de ziel het voornaamste deel van den mens is, toch heeft de Heere zich evenzeer voor 't lichaam verklaard, en heeft aan het lichaam veel eer en geluk geschonken. De opstanding wordt hier genoemd de verlossing onzes lichaams. Het zal dan hersteld worden uit de macht van dood en graf, en uit de dienstbaarheid der verderfenis, en ofschoon het een verdorven lichaam is, zal het worden verfijnd en verfraaid en gelijk gemaakt aan het verheerlijkte lichaam van Christus, Filippenzen 3:21, 1 Corinthiërs 15:42. Dit wordt genoemd de aanneming tot kinderen.

a. Het is de aanneming tot kinderen openbaar gemaakt voor de gehele wereld, engelen en mensen. Nu zijn wij kinderen Gods, maar het is nog niet geopenbaard, de eer is nog omfloerst, maar dan zal God al Zijn kinderen openlijk erkennen. De daad van aanneming, welke nu is beschreven, getekend en bezegeld, zal dan worden erkend, afgekondigd en openbaar gemaakt. Evenals Christus geschiedde, zo zullen de heiligen verklaard worden te zijn de kinderen Gods, met macht, door de opstanding uit de doden, Hfds. 1:4. Dan zal het boven allen twijfel gesteld worden.

b. Daardoor wordt de aanneming voltooid en volmaakt. De kinderen van God hebben lichamen zowel als zielen, en voordat deze lichamen gebracht zijn in de heerlijke vrijheid van de kinderen Gods, is de aanneming niet volkomen. Maar dan zal zij volmaakt zijn, wanneer de overste Leidsman onzer zaligheid vele kinderen tot de heerlijkheid zal geleid hebben, Hebreeën 2:10. Dit is hetgeen wij verwachten, in hope waarvan ons vlees in vrede rust, Psalm 16:9, 10. Alle dagen van onzen bepaalden tijd zijn wij wachtende, totdat de verandering zal geschieden, wanneer Hij zal roepen en wij zullen antwoorden en Hij begeerte zal hebben naar de werken zijner handen, Job 14:14, 15.

C. Het gepaste daarvan in onzen tegenwoordigen toestand, vers 24, 25. Onze gelukzaligheid is thans nog niet in bezit. Wij zijn in hope zalig geworden. Hierin, gelijk in andere opzichten, heeft God onzen tegenwoordigen toestand gemaakt tot een toestand van beproeving en loutering, -dat onze beloning buiten zicht is. Zij, die met God willen handelen, moeten dat in het geloof doen. Het staat vast dat een van de voornaamste christelijke deugden de hoop is, 1 Corinthiërs 13:13, welke noodzakelijk in zich bevat een goed toekomstig ding, dat het voorwerp is van die hoop. Het geloof ziet op de belofte, de hoop op de beloofde zaak. Het geloof is het bewijs, de hoop is de verwachting van de dingen, die niet gezien worden. Het geloof is de vader van de hoop.

Wij verwachten het met lijdzaamheid. In het hopen op deze heerlijkheid hebben wij behoefte aan lijdzaamheid, om het lijden te verdragen dat ons op weg overvalt, en het uitstel te kunnen verduren. Onze weg is ruw en lang, maar Hij die te komen staat, zal komen en niet vertoeven, en daarom ofschoon het schijnt dat Hij vertraagt, betaamt het ons op Hem te wachten.

Romeinen 8:26-28

De apostel bespreekt hier nog twee voorrechten, waartoe de ware Christenen gerechtigd zijn.

I. De hulp van den Geest in het gebed. Terwijl wij in deze wereld zijn, hopende en wachtende op hetgeen wij nog niet zien, moeten wij biddende zijn. De hoop onderstelt begeerte en het bekendmaken van die begeerte aan God is het gebed. Merk op:

1. Onze zwakheid in het gebed. Wij weten niet wat wij bidden zullen gelijk het betaamt.

A. Wat het voorwerp van onze gebeden aangaat. Wij weten niet wat wij vragen moeten. Wij zijn geen bevoegde beoordelaars van onzen eigen toestand. Wie weet wat voor een mens goed is in dit leven? Prediker 6:12. Wij zijn kortzichtig en worden dikwijls beïnvloed door voorliefde voor het vlees, en daardoor geneigd het doel van den weg te scheiden. Gij weet niet wat gij vraagt, Mattheus 20:22. Wij zijn gelijk dwaze kinderen, die om vruchten dwingen alvorens die rijp en voor ons geschikt zijn, zie Lukas 9:54, 55.

B. Wat aangaat de wijze, wij weten niet hoe wij bidden zullen gelijk het betaamt. Het is niet genoeg dat wij doen hetgeen goed is, wij moeten het ook goed doen, en op de voorgeschreven wijze, en dat gaat meestal boven onze kracht, onze pogingen zijn zwak, onze aandoeningen koel, de gedachten verstrooid, en het is niet altijd gemakkelijk in zijn hart een gebed te vinden om te bidden, 2 Samuel 7:27. De apostel spreekt hier in den eersten persoon.

Wij weten niet. Hij begrijpt er zich zelven bij in. Alle heiligen zonder onderscheid beklagen zich over dwaasheid, zwakheid en verstrooidheid in het gebed. Indien een zo groot heilige als Paulus niet wist hoe hij bidden moest, hoe weinig reden hebben wij dan om ons in eigen kracht tot het gebed te begeven?

2. De bijstand, welken de Geest ons tot het beoefenen van dezen plicht verleent. Hij komt onze zwakheden te hulp, voornamelijk worden onze zwakheden in het gebed bedoeld, die ons vooral onder het bidden overvallen, daartegen helpt de Geest ons. De Geest komt ons te hulp in het Woord, vele regelen en beloften zijn er in het Woord om ons te helpen. De Geest komt ons in ons hart te hulp, door daarin te wonen, er in te werken, als een Geest van genade en gebeden, voornamelijk met betrekking tot de zwakheden die op ons drukken wanneer wij in lijden zijn, want dan is ons geloof het meest geneigd om te bezwijken. Tot dat doel werd de Heilige Geest uitgestort. Hij komt te hulp, sunantilambanetai, tilt met ons op, helpt ons opbeuren, gelijk wij iemand helpen zouden, die een te zwaren last moet optillen, door de hand aan het andere einde van het pak te slaan, helpt met ons, dat is, doet mede met onze pogingen en ondersteunt onze krachten. Wij mogen niet stilzitten en verwachten dat de Geest wel alles doen zal, wanneer de Geest ons voorgaat moeten wij ons zelven aansporen. Wij kunnen niets doen zonder God, en Hij wil niets doen zonder ons. Welke hulp geeft Hij? De Geest zelf bidt voor ons, Hij geeft ons de woorden, Hij bezielt onze verzoeken, Hij pleit voor ons. Christus treedt voor ons tussen in den hemel, de Geest doet het in onze harten, zo genadiglijk heeft God voorzien tot aanmoediging van zijn biddend volk. De Geest is een verlichtende Geest, die ons onderwijst waarvoor wij mogen bidden, Hij is een heiligende Geest, die de genade des gebeds werkt en aanvuurt, Hij is een vertroostende Geest, die al onze vrezen stilt

en ons door al onze mismoedigheid heen helpt. De Heilige Geest is de springader van al ons begeren en verlangen naar God. Deze tussenkomst, dat bidden voor ons doet de Heilige Geest:

A. Met onuitsprekelijke zuchtingen. Hierdoor worden de kracht en de vurigheid van de begeerten, die de Heilige Geest in ons werkt, aangeduid. Er kan een gebed van den Geest zijn waar geen woord gesproken wordt, gelijk Mozes bad, Exodus 14:15, en Hanna, 1 Samuel 1:13. Het is niet de rederijkheid en de schoonheid van woorden, maar het geloof en de vurigheid van onze gebeden, welke de Heilige Geest in ons werkt, door voor ons tussen te treden.

Onuitsprekelijk, zij zijn zo verward, de ziel wordt zo bestormd door verzoekingen en bezwaren, dat wij niet weten wat wij zeggen moeten en geen woorden vinden kunnen. Hier komt de Geest tussenbeide met onuitsprekelijke zuchtingen. Wanneer wij alleen slechts Abba Vader! kunnen roepen en ons daarop beroepen met nederige vrijmoedigheid, dan is dat het werk van den Geest.

B. Overeenkomstig den wil van God, vers 27. 1) De Geest in het hart kan nooit in tegenspraak zijn met den Geest in het Woord. De verlangens, die tegen den wil van God ingaan, komen niet uit den Geest. De Geest, in ons biddende, maakt ons meer en meer eenswillend met God. Niet gelijk ik wil, maar gelijk Gij wilt.

3. De zekere uitslag van deze tussenkomst.

Hij, die de harten doorzoekt, weet welke de mening des Geestes zij, vers 27. Voor een huichelaar, wiens godsdienst alleen in woorden bestaat, is er niets vreeslijker dan dat God de harten doorzoekt en alle schuilhoeken daarin kent. Voor den oprechten Christen, die van zijn godsdienst een werk des harten maakt, is niets troostrijker dan dat God het hart doorzoekt, want Hij zal horen en verhoren die begeerten, welke wij niet onder woorden kunnen brengen. Hij weet wat wij van node hebben, alvorens wij het vragen, Mattheus 6:8. Hij weet wat de mening van Zijn eigen Geest in ons is. En evenals Hij altijd verhoort wat de Zoon voor ons bidt, zo verhoort Hij altijd den Geest, die in ons bidt, omdat Zijn gebeden zijn overeenkomstig den wil Gods. Wat kon er meer gedaan worden tot vertroosting van het volk des Heeren, in al hun gebeden tot God? Christus heeft gezegd: Al wat gij den Vader zult vragen naar Zijnen wil, zal Hij u geven, maar hoe zullen wij leren vragen naar Zijn wil. Zie, de Heilige Geest zal ons dat leren. En daarom zal het zaad van Jakob Hem nooit tevergeefs zoeken.

II. De medewerking van alle dingen ten goede dergenen, die van Christus zijn, vers 28. Er kan hier de tegenwerping gemaakt worden dat wij, niettegenstaande al deze voorrechten, de gelovigen zien besprongen door menigerlei droefenissen, ofschoon de Geest voor hen bidt, toch blijven hun moeiten voortduren. Dat is zeer waar, maar de tussenkomst van den Geest is altijd hierin wel geslaagd, dat hoe het ook met hen gaan moge, alle dingen hun ten goede medewerken. Merk hier op:

1. Het kenmerk van de heiligen, die aan dit voorrecht deelhebben, zij worden hier beschreven met al zulke hoedanigheden, welke gemeen zijn aan allen, die in waarheid geheiligd werden.

A. Zij hebben God lief. Dat omvat al de uitgangen van de genegenheden der ziel naar God als het hoogste goed en het voornaamste doel. Onze liefde tot God maakt al wat ons overkomt zoet en

daardoor nuttig. Zij, die God liefhebben, zien het goede in al wat Hij doet en trekken er het goede uit.

B. Zij zijn naar Zijn voornemen geroepen, werkdadig geroepen naar Zijn eeuwig voornemen. De roeping is werkdadig, niet naar aanleiding van enige verdienste of begeerte in ons, maar naar Gods eigen genadige voornemen.

2. Het voorrecht van de heiligen, dat alle dingen hun ten goede medewerken, dat is alles wat God over hen beschikt. Alles wat God voleindigt, voleindigt Hij voor hen, Psalm 57:3. Hun zonden heeft Hij niet tot aanzijn geroepen, die worden hier dus niet bedoeld, ofschoon Zijn toelaten van hun zonden hun ten beste moet dienen, 2 Kronieken 32:31. - Maar al de beschikkingen Gods geschieden om hunnentwil, barmhartige beschikkingen, bedroevende beschikkingen, persoonlijke en algemene. Zij zijn alle hun ten goede, wellicht voor hun tijdelijk welzijn, gelijk bij Jozef het geval was, maar zeker altijd voor hun geestelijk en eeuwig welzijn. Dàt is goed voor hen wat voor hun zielen goed is. Hetzij onmiddellijk of middellijk, elke beschikking Gods heeft de bedoeling voor geestelijk goed voor hen, die God liefhebben, zij moet de zonde in hen verbreken, hen nader brengen tot God, hen spenen van de wereld, hen geschikt maken voor den hemel.

Medewerken, zij werken gelijk stoffelijke middelen op het lichaam, op verschillende wijzen, overeenkomstig de bedoeling van den geneesheer, maar alle ten goede van den zieke. Zij werken mede, of samen, gelijk de verschillende bestanddelen in een geneesmiddel samenwerken om aan de bedoeling te beantwoorden. God heeft het een tegenover het ander gemaakt, Prediker 7:14, sunergei. Daardoor wordt aangeduid de harmonie in de daden der Voorzienigheid en de overeenstemming in hun bedoelingen, gelijk al de wielen of raderen in dezelfden weg gingen, Ezechiël 10:13. Hij werkt alle dingen gezamenlijk ten goede, lezen sommigen hier. Dat is het gevolg, niet van enige bepaalde hoedanigheid in de beschikkingen zelven, maar van de macht en de genade Gods, die in en door deze beschikkingen werkt. -Dit alles weten wij. Wij weten het zeker, uit het Woord Gods, uit onze eigen ondervinding, en uit de ondervinding van alle heiligen.

Romeinen 8:29-30

Nadat de apostel zoveel bestanddelen van de gelukzaligheid der ware gelovigen opgeteld heeft, gaat hij er thans toe over om aan te wijzen wat de grondslag van die alle is, en dien zoekt hij in de uitverkiezing. Deze uitnemende voorrechten werden ons aangebracht in den giftbrief van het verbond, maar zij zijn gegrond in den raad Gods, waarvan dat het onveranderlijk gevolg moest zijn. Opdat Jezus Christus, die ze ons verwierf, niet ijdellijk zou arbeiden en Zijn krachten en Zijn leven niet onnuttelijk en ijdellijk zou besteden, is Hem een overblijfsel gegeven, een zaad dat Hij zien zal, zodat het welbehagen des Heeren door Zijne hand gelukkiglijk kan voortgaan. Om dat uiteen te zetten stelt hij ons hier voor de oorzaken van onze verlossing, een gouden keten die niet verbroken kan worden. Zij heeft vier schakels.

I. Die Hij tevoren gekend heeft, die heeft Hij ook tevoren verordineerd den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn. Allen, die God bestemd heeft tot heerlijkheid en gelukzaligheid als einddoel, heeft Hij bestemd tot genade en heiligheid als middel. Die Hij dus tevoren gekend heeft om heilig te zijn, die heeft Hij er tevoren ook toe geordineerd. De raad en de besluiten Gods schikken zich niet naar den brozen en wankelbaren wil van de mensen, neen, Gods voorkennis van de heiligen is hetzelfde als de eeuwige liefde, waarmee Hij gezegd wordt hen liefgehad te hebben, Jeremia 31:3. Gods kennen van Zijn volk is hetzelfde als Zijn aannemen van hen, Psalm 1:6, Johannes 10:14, 2 Timotheus 2:9, Zie Hoofdstuk 11:2. Wanneer er in de Schrift van kennen gesproken wordt, doelt dat dikwijls op genegenheid. Zo ook hier: Uitverkoren volgens de voorkennis Gods, 1 Petrus 1:2. Die Hij tevoren gekend heeft, dat is: die Hij bestemd heeft om Zijn vrienden en gunstgenoten te zijn. Ik ken u bij name, zei God tot Mozes, Exodus 33:12. Welnu, degenen, die God op deze wijze tevoren gekend heeft, die heeft Hij ook verordineerd- uitverkoren-om den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn.

1. Heiligheid bestaat in onze gelijkvormigheid aan het beeld van Christus. Dat omvat het geheel der heiligmaking, waarvan Christus het grote voorbeeld is. Bezield te zijn gelijk Christus was: te wandelen en te leven gelijk Hij deed, ons lijden zo geduldig te dragen als Hij deed. Christus is het uitgedrukte beeld des Vaders, en de heiligen worden gelijkvormig aan het beeld van Christus. Door het middelaarschap en de tussenkomst van Christus werd Gods liefde jegens ons hersteld en Gods gelijkenis in ons hernieuwd, en die twee dingen vormen de gelukzaligheid des mensen.

2. Allen, die God in Zijn gunst van eeuwigheid tevoren gekend heeft, die heeft Hij tot deze gelijkvormigheid uitverkoren. Wij kunnen niet ons zelven aan Christus gelijkvormig maken. Onze overgave van ons zelven aan Christus vindt haar oorsprong in Gods overgave van ons aan Hem, en door ons aan Hem te geven, verordineerde Hij ons tot gelijkvormigheid aan Zijn beeld. Het is daarom louter onzin het leerstuk der uitverkiezing een losbandig leerstuk te noemen en te beweren dat het aanmoedigt om te zondigen, alsof het doel afgescheiden zou zijn van den weg, en alsof gelukzaligheid kon bestaan zonder heiligheid. Niemand kan van zijn uitverkiezing verzekerd zijn dan door zijn gelijkvormigheid aan het beeld van Christus, want allen die uitverkoren werden zijn uitverkoren tot heiligmaking, 2 Thessalonicenzen 2:13, en zeker er kan geen verzoeking bestaan voor iemand, die gelijkvormig is aan de wereld, om te geloven dat hij uitverkoren is om gelijkvormig te zijn aan Christus.

3. Hetgeen hiermede voornamelijk bedoeld wordt is de eer van Jezus Christus: opdat Hij de eerstgeborene zij onder vele broederen, dat is, opdat Christus de eer hebbe van het grote voorbeeld te zijn, zowel als de grote voorganger, en opdat Hij daarin, gelijk in alle andere dingen, de voorkeur moge hebben. In den eerstgeborene werden onder de wet alle kinderen Gode gewijd. De eerstgeborene was het hoofd van het geslacht, van wie al de anderen afhingen. Evenzo moet in het gezin der heiligen Christus de eer hebben van de eerstgeborene te zijn. En geloofd zij God: er zijn vele broederen, ofschoon er terzelfder tijd in dezelfde plaats slechts weinigen schijnen te zijn, toch, wanneer zij eens samenkomen, zal het blijken dat er een grote menigte is. Er is derhalve een zeker getal uitverkoren, waardoor het doel van hetgeen Christus ondernam te verrichten, onfeilbaar verzekerd is. Indien de uitslag afhankelijk gemaakt was van onzekerheden in de goddelijke raadsbesluiten of van de wisselende genegenheden van den wil des mensen, dan had Christus kunnen worden de eerstgeborene van slechts weinige broederen, of zelfs zonder broederen blijven, een bevelhebber zonder krijgslieden, een koning zonder onderdanen. En om dat te voorkomen en Hem te verzekeren dat Hij vele broederen zou hebben, is het besluit onherroepelijk en de zaak wèl verzekerd, opdat Hij zeker zou zijn dat Hij zaad zou zien, is er een overblijfsel uitverkoren om Zijn beeld gelijkvormig te worden, en dat besluit zal zeker zijn volkomen vervulling krijgen door de heiligheid en gelukzaligheid van die uitverkorenen. Ten spijt van alle tegenwerking van de machten der duisternis zal Christus dus de eerstgeborene zijn onder veel, zeer vele broederen.

II. Die Hij tevoren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen, niet alleen met de uitwendige roeping (in dien zin zijn velen geroepen, maar weinigen uitverkoren, Mattheus 20:16, 22:14), maar met een inwendige en werkdadige roeping. De eerste komt alleen tot het oor, maar de laatste bereikt ook het hart. Allen, die God van eeuwigheid tot genade en heerlijkheid heeft uitverkoren, heeft Hij in de volheid des tijds werkdadig geroepen. De roeping is werkdadig, wanneer wij op de roeping komen, en wij komen op de roeping wanneer de Geest ons trekt, het geweten van schuld en toorn overtuigt, het verstand verlicht, den wil overbuigt, en ons beweegt en bekwaamt om Christus te omhelzen in de beloften, en ons gewillig maakt tot den dag Zijner heirkracht. Het is een werkdadige roeping uit ons zelven en uit de aarde naar God en naar Christus en naar den hemel als ons doel, - uit de zonde en de ijdelheid naar de genade, en heiligheid en rechtvaardigheid als onzen weg. Deze is de evangelische roeping. Die Hij geroepen heeft, opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing was, bleve, werden wij geroepen tot datgene waartoe wij verkoren waren. De enige wijze om onze verkiezing vast te maken is dus onze roeping vast te maken, 2 Petrus 1:10.

III. Die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd. Allen, die werkdadig geroepen zijn, werden ook gerechtvaardigd, vrijgesproken van de schuld en aangenomen als rechtvaardigen in Christus Jezus. Zij staan rechtvaardig in het gerechtshof, geen zonde waaraan zij ooit schuldig stonden, kan tegen hen opkomen om hen te veroordelen. Een streep werd gehaald door het boek, de band werd losgemaakt, de terechtzitting opgeheven, de aanklager afgewezen, en er wordt met hen niet langer gehandeld als met misdadigers, maar zij worden aangenomen en geliefd als vrienden en gunstgenoten. Welgelukzalig is de man, wiens zonden vergeven zijn. Niemand wordt op die wijze gerechtvaardigd dan hij die werkdadig geroepen is. Zij, die aan de evangelische roeping geen gehoor geven, blijven onder de schuld en den toorn.

IV. En die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt. Nu de macht van het bederf door de werkdadige roeping gebroken werd en de schuld der zonde weggenomen door de rechtvaardigmaking, is alles wat hinder gaf uit den weg geruimd en niets kan er meer komen tussen

de ziel en de heerlijkheid. Merk op: Er wordt over gesproken als over iets dat reeds geschied is. Hij heeft verheerlijkt, dat toont de zekerheid ervan aan, Hij heeft ons verlost en geroepen met een heilige roeping. In de eeuwige verheerlijking van al de uitverkorenen bereikt het voornemen van Gods liefde zijn hoogste vervulling. Dit was het wat Hij voortdurend bedoelde: hen in den hemel te brengen. Niets minder dan deze heerlijkheid zou de vervulling zijn van Zijn verbondsbetrekking tot hen als God, en daarom heeft Hij in alles wat Hij aan of voor hen doet, dit op het oog. Zijn zij uitverkoren? Het is tot verlossing. Werden zij geroepen? Het is tot Zijn koninkrijk en heerlijkheid. Zijn zij wedergeboren? Het is tot een onverderflijke erfenis. Worden zij bedroefd? Het is om in hen een uitnemend eeuwig gewicht van heerlijkheid te werken? Merk op wie de bewerker van dit alles is. Het is God zelf, die hen uitverkoor, riep, rechtvaardigde en verheerlijkte.

De Heere alleen leidde hen en er was geen vreemde god met hen. Geschapen willen zijn zeer wankelbaar, geschapen personen zeer zwak, zodat, indien het enigszins van het schepsel afhing, het geheel zou mislukken. Maar God zelf heeft op zich genomen om het van het begin tot het einde te doen, opdat wij zouden berusten in voortdurende afhankelijkheid van Hem en onderwerping aan Hem, en Hem van alles den lof geven, opdat elke kroon voor Zijn troon geworpen zou worden. Dit is een krachtige bemoediging voor ons geloof en onze hoop, want God is volmaakt in al Zijn weg en werk. Hij, die den grondslag legde, zal er op voortbouwen, en Hij zal eindelijk den sluitsteen aanbrengen met toeroeping, gelijk het in alle eeuwigheid ons werk zal zijn uit te roepen: "Genade, genade zij dezelve!"

Romeinen 8:31-39

De apostel besluit deze uitnemende bespreking van de voorrechten der gelovigen met een heilig zegelied in naam van alle heiligen. Nadat hij ons in den brede de verborgenheid van Gods liefde voor ons in Christus voorgesteld heeft, en gewezen op de buitengewoon grote en kostelijke voorrechten, waarin wij ons door Hem mogen verheugen, besluit hij gelijk een redenaar met: Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Welk gebruik zullen wij nu maken van al hetgeen hier gezegd werd? Hij spreekt als iemand, die verbaasd staat over en geheel opgaat in de zaak, en haar overpeinst en bewondert. Hij verwondert zich over de hoogte en diepte, de lengte en breedte der liefde van Christus, die alle verstand te boven gaat. Hoe meer wij van andere dingen weten, des te minder verwonderen wij er ons over, maar hoe meer wij ingeleid worden in bekendheid met de verborgenheden des Evangelies, des te meer worden wij met bewondering daarvan vervuld. Indien Paulus niet meer wist wat hij van deze dingen zeggen moest, dan is het niet bevreemdend dat wij het nog veel minder weten. En wat zegt hij? Indien Paulus ooit gezegevierd heeft in de aanschouwing van de dingen der eeuwigheid, dan was het hier! Met zulk een heilige hoogte en moed des geestes, met zulk een overvloed en keur van uitdrukkingen vertroost hij zich zelven en al Gods kinderen bij de beschouwing van al deze voorrechten als nergens elders. In het algemeen: hij zendt de uitdaging, hij werpt den handschoen in het strijdperk, hij prikkelt al de vijanden van de heiligen om het ergste te doen dat in hun macht staat: Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? De grond voor deze uitdaging is dat God voor ons is, daarin vat hij al de genoemde voorrechten samen. Dit behelst alles: God is voor ons, niet alleen met ons verzoend, niet alleen niet tegen ons, maar in verbond met ons, en dus aan onze zijde gebracht, al Zijn eigenschappen zijn voor ons, al Zijn beloften zijn voor ons. Alles wat Hij is, en heeft, en doet, is voor Zijn volk. Hij maakt alle dingen voor hen. Hij is voor hen ook wanneer het schijnt dat Hij tegen hen handelt. En als dat zo is: wie zal tegen ons zijn? Zo tegen ons zijn, dat hij de overhand over ons kan krijgen of onze gelukzaligheid verhinderen kan? Zij mogen nog zo groot, zo sterk, zo talrijk, zo machtig en zo kwaadaardig zijn, wat kunnen zij doen? Indien God voor ons is en wij in Zijne liefde blijven, dan mogen wij met heilige vrijmoedigheid alle machten der duisternis verachten. Laat Satan alles doen wat hij kan, hij is geketend, laat de wereld al doen wat in haar vermogen is, zij is overwonnen, de machten en overheden zijn ten onder gebracht en ontwapend, en door het kruis van Christus is over hen getriomfeerd. Wie zal ons durven bestrijden, zo God zelf voor ons strijdt? Dit zeggen wij tot deze dingen, dit is het gevolg dat wij uit deze stelling trekken. In het bijzonder:

I. In al onze behoeften is reeds voorzien, vers 32. Die ook zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, enz.. Wie kan tegen ons zijn om ons van onze vertroostingen te beroven? Wie kan ons den stroom afsnijden, wanneer wij vrijen toegang hebben tot de bron?

1. Merk op wat God voor ons gedaan heeft, en waarop dus onze hoop gegrond is. Hij heeft Zijn eigen Zoon niet gespaard. Toen deze op zich nam onze verlossing te bewerken, was de Vader gewillig Hem af te staan, Hij achtte die gave niet te kostelijk om te besteden voor de zaligheid van arme zielen. Daaraan kunnen wij zien dat Hij ons liefgehad heeft, dat Hij Zijn Zoon, Zijn eigen Zoon, Zijn enigen Zoon, ons niet onthouden heeft, gelijk Hij zelf eens van Abraham getuigde, Genesis 22:12. Indien niets minder den mens kon redden, dan gaf Hij Hem over, al was het ook uit Zijn schoot, liever dan dat de mens verloren zou gaan. En zo heeft Hij Hem voor ons allen overgegeven, dat is: voor al de uitverkorenen, voor ons allen: niet alleen voor ons welzijn, maar in onze plaats, als een slachtoffer om een verzoening te zijn voor onze zonden. Toen Hij dat op zich genomen had,

spaarde Hij Hem niet. Ofschoon het Zijn eigen Zoon was, behaagde het den Heere Hem te verbrijzelen, toen Hij zonde gemaakt werd voor ons, oek eptei sato. Hij spaarde niet, Hij schold niets kwijt, tot den laatsten penning van die grote schuld vorderde Hij in. Zwaard, ontwaak tegen Mijn herder! Hij spaarde Zijn eigen Zoon niet, die Hem diende, ten einde ons te kunnen sparen, ofschoon wij Hem nooit iets anders dan ondienst gedaan hadden.

2. Wat mogen wij daarom verwachten dat Hij voor ons doen zal? Hij zal ons met Hem alle dingen schenken.

A. Dat sluit in zich dat Hij ons Christus zal geven, want de andere dingen worden met Hem gegeven, niet alleen met Hem gegeven voor ons, maar met Hem gegeven aan ons. Hij, die zich zelven zoveel moeite voor ons deed dat Hij de verlossing mogelijk maakte, zal zeker niet aarzelen daarvan ook de toepassing ons te schenken.

B. Hij zal ons met Hem gaarne alle dingen geven, alle dingen die Hij ziet dat nuttig en nodig voor ons zijn, alle goede dingen, en meer mogen wij niet begeren, Psalm 34:11. En de oneindige wijsheid zelf zal beoordelen wat al dan niet goed en nodig is voor ons.

Gaarne geven, gaarne, zonder terughouding, Hij is bereid om te geven, komt ons met Zijn gunstbewijzen tegemoet, en gaarne: om niet, zonder betaling, zonder geld en zonder prijs.

Hoe zal Hij niet? Kan men zich voorstellen dat Hij, die het grootste deed, het kleinere niet zou doen ? Dat Hij, die zulk een grote gave schonk toen wij nog vijanden waren, ons enig goed en nuttig ding zou weigeren nadat wij door Hem Zijn kinderen en vrienden geworden zijn. Zo mogen wij door het geloof spreken tegen onze vrees voor gebrek. Hij, die een kroon en een koninkrijk voor ons bereid heeft, zal ons zeker genoeg geven om de moeilijkheden op den weg daarheen te overwinnen. Hij, die de erfenis van kinderen voor ons bestemd heeft als wij meerderjarig zullen geworden zijn, zal het ons aan het nodige in den tussentijd niet doen ontbreken.

II. Wij hebben een antwoord gereed op alle beschuldigingen en een zekerheid tegen alle verdoemenis, vers 33, 34. Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? Beschuldigt de wet hen? Beschuldigt hun eigen geweten hen? Beschuldigt de duivel, de aanklager der broederen, hen voor onzen God dag en nacht? Dit antwoord is voldoende om alle beschuldigingen tot zwijgen te brengen: God is het, die rechtvaardig maakt. De mensen mogen zich zelven rechtvaardigen gelijk de Farizeeën deden, daarom kunnen de beschuldigingen tegen hen nog wel van volle kracht zijn, maar als God rechtvaardigt, dan is alles beantwoord. Hij is de Rechter, de Koning, de beledigde partij, en zijn oordeel is overeenkomstig de waarheid. Vroeger of later zal de gehele wereld er toe gebracht worden met Hem in te stemmen. Wij kunnen dus al onze beschuldigers uitdagen om hun aanklacht te komen indienen. Dit brengt hen allen tot zwijgen, het is God, de rechtvaardige, getrouwe God, die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? Ofschoon zij hun beschuldiging niet kunnen volhouden, zullen zij bereid zijn om te verdoemen, maar wij hebben een voorspraak, die zal maken dat het vonnis niet uitgevoerd worden kan, een pleitbezorger tegen wie niets in ‘t midden gebracht worden kan. Christus is het die gestorven is, enz. Het is uit kracht van ons deelgenootschap aan Christus, onze betrekking tot Hem, en onze vereniging met Hem dat wij deze zekerheid hebben.

1. Zijn dood. Christus is het, die gestorven is. Door de verdienste van Zijn dood betaalde Hij onze schuld, en de betaling door den borg is de voldoende verwering tegen een vordering van de schuld. Christus is het, de bekwame, alvoldoende Zaligmaker.

2. Zijne opstanding: Ja, wat meer is, die ook opgestaan is. Dit is nog veel groter bemoediging, want het is het overtuigend bewijs dat de goddelijke gerechtigheid door de verdienste van Zijn dood voldaan werd. Zijn opstanding was Zijn kwitantie, Zijn wettelijke kwijtschelding. Daarom vermeldt de apostel die met de bijvoeging: Ja, wat meer is. Indien Hij gestorven, maar niet opgestaan was, zouden wij gebleven zijn die wij waren.

3. Zijn zitten aan de rechterhand Gods. Die ook ter rechterhand Gods is, een nader bewijs dat Hij Zijn werk verricht heeft, en een machtige bemoediging voor ons met betrekking tot alle beschuldigingen, dat wij in het gerechtshof een Vriend, zulk een Vriend, hebben. Ter rechterhand Gods, dat toont aan, dat Hij daar gereed is, steeds te bereiken, en dat Hij daar regeert, alle macht is Hem gegeven. Onze vriend zelf is onze rechter.

4. Dat Hij daar voor ons tussen treedt. Hij is daar niet zonder in ons belang te stellen, Hij vergeet ons daar niet. Die ook voor ons bidt. Hij neemt daar onze belangen waar, Hij is onze voorspraak, Hij antwoordt op al onze beschuldigingen, Hij draagt onze verdediging voor, Hij doet dat met goeden uitslag, Hij verschijnt in onze plaats, Hij dient onze verzoeken in. Is dit alles geen overvloedige reden van vertroosting? Wat zullen wij tot deze dingen zeggen? Is dit naar de wijze der mensen, o Heere God? Welke plaats wordt hier gelaten voor twijfel en ongerustheid? Wat zijt gij verslagen, o mijne ziel? Sommigen verstaan onder de beschuldigingen en veroordeling, waarvan hier gesproken wordt, die, welke de heiligen ondergingen in hun lijden van de mensen. De eerste Christenen werden van de zwartste misdaden beschuldigd. Ketterij, afval, opstand, ja wat niet al! Daarom werden zij door de regerende machten veroordeeld. "Maar dat doet er niet toe", zegt de apostel, "indien wij staande blijven voor de rechtbank Gods, dan hindert het ons niet veel hoe de mensen over ons oordelen." Tegen alle harde banvonnissen, boosaardige lasteringen en onrechtvaardige veroordelingen van de mensen kunnen wij getroost overstellen onze rechtvaardiging voor God door Christus Jezus, die overvloedig tegen die alle opweegt, 1 Corinthiërs 4:3 4..

III. Wij hebben goede verzekering dat wij in dezen gezegenden staat zullen blijven en volharden, vers 35-39. De bezorgdheid der heiligen dat zij hun vastigheid in Christus zullen verliezen, is menigmaal zeer ontmoedigend en verontrustend, en brengt hun veel stoornis, maar hier is iets, dat hun bevreesdheid kan stillen en maken dat de stormen bedaren. Niets kan hen daarvan scheiden. Wij ontvangen hier dienaangaande van den apostel:

1. Een moedige uitdaging aan alle vijanden der heiligen om hen te scheiden, indien hun dat mogelijk is, van de liefde van Christus.

Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Dat zal niemand en niets, vers 35-37. God heeft ons Zijne liefde bewezen in het geven van Zijn eigen Zoon voor ons, en daarin niet geaarzeld, hoe zouden wij ons kunnen inbeelden dat enig ander ding ons van die liefde zou scheiden of aftrekken? Merk hier op:

A. De tegenwoordige verdrukkingen van hen, die ondersteld worden geliefden van Christus te zijn. Zij ontmoeten op allerlei wijzen verdrukkingen, zij zijn in benauwdheid, zij weten niet waar ergens ter wereld zij enige hulp of tegemoetkoming zullen verkrijgen. Zij worden vervolgd door een nijdige, kwaadaardige wereld, die altijd gehaat heeft degenen, die Christus liefhad. Zij worden gekweld met honger, zij lijden gebrek door naaktheid, zij worden beroofd van alle gewone gemakken des levens, zij zijn blootgesteld aan de grootste gevaren, tegen hen is het zwaard van de regeringen uitgetrokken, gereed om hun bloed te vergieten en te baden in hun bloed. Kan enige zaak slechter en droever staan? Het wordt toegelicht door ene aanhaling uit Psalm 44:23 :Want om uwentwil worden wij den gansen dag gedood, wij zijn geacht als schapen ter slachting. Daarin ligt opgesloten, dat wij er niet als over iets vreemds over moeten denken, zelfs niet over den vinnigsten, bloedigsten aanval. Wij zien dat de Oud-Testamentische heiligen hetzelfde lot ondergingen, evenzo werden de profeten vervolgd, die voor ons geweest zijn. Den gansen dag gedood, dat is: wij zijn alle dagen, den gansen dag, blootgesteld aan en in verwachting van den dodelijken slag. Er is zeker elke dag, ja elk deel van elke dag, een of ander van Gods kinderen bloedende en stervende onder de woede van vervolgende vijanden. Wij worden geacht als schapen ter slachting. Zij maken er niet meer zwarigheid van om een Christen te vermoorden als om een schaap te slachten. Schapen worden geslacht niet omdat zij schadelijk zijn bij hun leven, maar omdat zij nuttig zijn na hun dood. Maar de Christenen doodt men om zich zelven te vermaken en voldoening te geven aan eigen kwaadaardigheid.

Zij eten mijn volk op, alsof zij brood aten, Psalm 14:4.

B. De onbekwaamheid van al deze dingen om ons te scheiden van de liefde van Christus. Zullen zij, kunnen zij, dat doen? Neen, in generlei wijze. Dat alles zal den band van liefde en vriendschap, die tussen Christus en de ware gelovigen gelegd is, niet kunnen doorsnijden.

a. Christus wil en zal ons om dat alles niet minder liefhebben. Al deze bezwaren zijn zeer goed bestaanbaar met de sterke en voortdurende liefde van den Heere Jezus. Zij zijn evenmin de oorzaak als het bewijs voor de verflauwing Zijner liefde. Toen Paulus werd gegeseld, geslagen, gevangen gezet en gestenigd, had Christus hem daarom minder lief? Werd Zijn gunst daardoor onderbroken? Zijn glimlach enigszins verduisterd? Zijn gemeenschap verkoeld? Toen Paulus voor Nero gebracht werd, hebben alle mensen hem verlaten, maar de Heere stond hem bij. 2 Timotheus 4:16, 17. Waarvan de vervolgende vijanden ons ook kunnen beroven, zij kunnen ons de liefde van Christus niet ontnemen, zij kunnen de bewijzen Zijner liefde niet onderscheppen, zij kunnen Zijne gemeenschap niet afbreken of uitsluiten. Laat hen daaraan het ergste doen wat zij kunnen, zij kunnen den waren gelovige niet ellendig maken.

b. Wij kunnen en zullen Hem er niet minder om liefhebben, en wel om deze reden: wij weten dat Hij er ons niet minder om liefheeft. De liefde denkt geen kwaad, voedt geen wantrouwende gedachten, komt niet tot kwade gevolgtrekkingen, heeft geen onvriendelijke onderstellingen, en neemt alles wat liefde geeft als goed-bedoeld aan. Een waarachtig Christen heeft er Christus niet minder lief om als hij voor Hem lijdt, en denkt nooit kwaad van Christus al moet hij ook alles om Zijnentwil verliezen.

C. De overwinning van de gelovigen in dit alles, vers 37. Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars.

a. Wij zijn overwinnaars, ofschoon wij al den dag gedood worden, zijn wij toch overwinnaars. Een vreemde wijze van overwinnen, maar het was de wijze van Christus, Hij behaalde de overwinning over de machten en overheden, aan het kruis. Het is een zekerder en edeler wijze van verovering door geloof en lijdzaamheid, dan door vuur en zwaard. De vijanden zelf hebben meermalen erkend dat zij verslagen en ten einde raad gebracht waren door den onoverwinlijken moed en de standvastigheid der martelaren, die de zegevierendste vorsten op die wijze te boven gingen, doordien zij hun leven niet liefhadden, zelfs tot den dood, Openbaring 12:11.

b. Wij zijn meer dan overwinnaars. Door het lijdzaam verdragen van deze onze beproevingen zijn wij niet alleen overwinnaars, maar meer dan overwinnaars, dat is: wij zegevieren. Meer dan overwinnaars zijn zij die overwinnen: Ten eerste. Met weinig verlies. Veel overwinningen zijn duur gekocht, maar wat verliezen de lijdende heiligen? Niets anders verliezen zij dan hetgeen het goud verliest in den smeltkroes, niets anders dan het schuim. Het is geen groot verlies wanneer men de dingen verliest die niet zijn, een lichaam dat uit de aarde aards is.

Ten tweede. Met groot gewin. De buit is buitengewoon groot, heerlijkheid, eer en vrede, een onvergankelijke kroon der gerechtigheid. In dit alles hebben de heiligen gezegevierd, niet alleen zijn zij niet gescheiden van de liefde van Christus, maar zij hebben van die liefde de tederste en gevoeligste ondervindingen en omhelzingen genoten. Wanneer de verdrukkingen overvloedig waren, dan waren de vertroostingen nog veel meer overvloedig, 2 Corinthiërs 1:5. Er zijn er geweest, die meer dan overwinnaars zich toonden, temidden van de meest bovenmatige verdrukking. Hij die op de brandstapel een paal omhelsde en uitriep: "Welkom, kruis van Christus! welkom, eeuwig leven!" Hij die een brief schreef uit de gevangenis en er boven zette: "Uit den verrukkelijken boomgaard." Hij die uitriep: "Ik voel in deze vlammen niet meer pijn dan wanneer ik op een bed van dons lag." Zij die, toen haar enkele minuten voor haar marteldood gevraagd werd hoe het haar ging, antwoordde: "Goed en heerlijk! Ik ga naar den hemel!" Zij allen die glimlachend naar den brandstapel gingen en psalmzingend in de vlammen stonden, -zij allen waren meer dan overwinnaars.

c. Het is alleen door Christus, die ons liefgehad heeft. De verdienste van Zijn dood heeft uit al deze verdrukkingen den prikkel weggenomen, de Geest Zijner genade geeft ons krachten en bekwaamt ons om ze met heiligen moed en standvastigheid te verdragen, die geeft ons bijzondere vertroosting en ondersteuning. Wij zijn dus overwinnaars niet in eigen kracht, maar door de genade die in Christus Jezus is. Wij zijn overwinnaars krachtens ons deelgenootschap aan de door Christus behaalde overwinning. Hij heeft voor ons de wereld overwonnen, Johannes 16:33, zowel haar goede als kwade dingen, zodat wij niets anders te doen hebben dan de overwinning voort te zetten en den buit te verdelen. Wij zijn dus meer dan overwinnaars.

2. Een rechtstreekse en besliste gevolgtrekking uit het geheel. Want ik ben verzekerd, vers 38. Hiermede wordt te kennen gegeven een volkomen, sterke en gewillige overtuiging, geboren uit de ondervinding van de kracht en zoetheid van de goddelijke liefde. En thans somt hij al de dingen op, die verondersteld kunnen worden misschien scheiding te zullen maken tussen Christus en de gelovigen, en besluit dat geen hunner daartoe bij machte is.

A. Noch dood, noch leven, zomin de verschrikkingen des doods aan de ene zijde als de gemakken en genietingen des levens aan den anderen kant, zomin de vreze des doods als de hoop op het leven.

B. Noch engelen, noch overheden, noch machten. Zowel de goede engelen als de kwade worden overheden en machten genoemd, de goede Efeziërs 1:21, Colossenzen 1:16, de kwade Efeziërs 6:12, Colossenzen 2:15. De goede engelen zijn belangstellende vrienden, de kwade onverzoenlijke vijanden.

C. Noch tegenwoordige, noch toekomende dingen, evenmin het gevoel van de tegenwoordige bezwaren als de vrees voor toekomende moeiten. De tijd zal ons niet scheiden en de eeuwigheid zal het niet doen. De tegenwoordige dingen scheiden ons af van de toekomende, en de toekomende scheiden ons van de tegenwoordige, maar geen van beide van de liefde van Christus, wiens gunst is verspreid zowel in de tegenwoordige als in de toekomende dingen.

D. Noch hoogte, noch diepte, evenmin de hoogte van voorspoed en onderscheiding, als de diepte van tegenspoed en miskenning, niets in den hemel boven, geen stormen en geen onweders, niets op aarde beneden, geen rotsen, geen zeeën, geen holen.

E. Noch enig ander schepsel, geen enkel ding, dat genoemd of bedacht kan worden. Zij zullen en kunnen ons niet scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus onzen Heere. Zij kunnen onze liefde tot God en Gods liefde tot ons niet afsnijden of van elkaar scheiden, niets kan of zal dat doen, uitgenomen de zonde. Merk op: de liefde die bestaat tussen God en de ware gelovigen, is door Christus Jezus. Hij is de Middelaar van onze liefde, het is in en door Hem dat God ons kan liefhebben en wij God kunnen liefhebben. Dat is de grond van de standvastigheid onzer liefde, daardoor rust God in Zijne liefde, Zefanja 3:17, omdat Jezus Christus, in wie Hij ons liefheeft, dezelfde is gisteren, heden en in eeuwigheid. Toen Hugh Kennedy, een uitnemend Christen te Ayr in Schotland, op zijn sterfbed lag, vroeg hij om een Bijbel. Maar ontdekkende dat zijn ogen reeds het licht verloren hadden, zei hij: Sla voor mij het achtste hoofdstuk van den brief aan de Romeinen op en leg mijn vinger bij de woorden: "Ik ben verzekerd dat noch dood noch leven enz." "Nu", vroeg hij, "ligt mijn vinger er bij?" En toen men hem daarop toestemmend antwoord gaf, vervolgde hij: "Welnu, God zij met u, mijne kinderen, ik heb met u ontbeten, ik zal mijn avondmaal houden met mijnen Heere Jezus Christus, nog dezen avond". En zo ontsliep hij.

HOOFDSTUK 9

1 Ik zeg de waarheid in Christus, ik lieg niet mijn geweten mij mede getuigenis gevende door den Heiligen Geest,
2 Dat het mij een grote droefheid, en mijn hart een gedurige smart is.
3 Want ik zou zelf wel wensen verbannen te zijn van Christus, voor mijn broederen, die mijn maagschap zijn naar het vlees;
4 Welke Israelieten zijn, welker is de aanneming tot kinderen, en de heerlijkheid, en de verbonden, en de wetgeving, en de dienst van God, en de beloftenissen;
5 Welker zijn de vaders, en uit welke Christus is, zoveel het vlees aangaat, Dewelke is God boven allen te prijzen in der eeuwigheid. Amen.
6 Doch ik zeg dit niet, alsof het woord Gods ware uitgevallen; want die zijn niet allen Israel, die uit Israel zijn.
7 Noch omdat zij Abrahams zaad zijn, zijn zij allen kinderen; maar: In Izaak zal u het zaad genoemd worden.
8 Dat is, niet de kinderen des vleses, die zijn kinderen Gods; maar de kinderen der beloftenis worden voor het zaad gerekend.
9 Want dit is het woord der beloftenis: Omtrent dezen tijd zal Ik komen, en Sara zal een zoon hebben.
10 En niet alleenlijk deze, maar ook Rebekka is daarvan een bewijs, als zij uit een bevrucht was, namelijk Izaak, onzen vader.
11 Want als de kinderen nog niet geboren waren, noch iets goeds of kwaads gedaan hadden, opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, vast bleve, niet uit de werken, maar uit den Roepende;
12 Zo werd tot haar gezegd: De meerdere zal den mindere dienen.
13 Gelijk geschreven is: Jakob heb Ik liefgehad, en Ezau heb Ik gehaat.
14 Wat zullen wij dan zeggen? Is er onrechtvaardigheid bij God? Dat zij verre.
15 Want Hij zegt tot Mozes: Ik zal Mij ontfermen, diens Ik Mij ontferm, en zal barmhartig zijn, dien Ik barmhartig ben.
16 Zo is het dan niet desgenen, die wil, noch desgenen, die loopt, maar des ontfermenden Gods.
17 Want de Schrift zegt tot Farao: Tot ditzelve heb Ik u verwekt, opdat Ik in u Mijn kracht bewijzen zou, en opdat Mijn Naam verkondigd worde op de ganse aarde.
18 Zo ontfermt Hij Zich dan, diens Hij wil, en verhardt, dien Hij wil.
19 Gij zult dan tot mij zeggen: Wat klaagt Hij dan nog? Want wie heeft Zijn wil wederstaan?
20 Maar toch, o mens, wie zijt gij, die tegen God antwoordt? Zal ook het maaksel tot dengenen, die het gemaakt heeft, zeggen: Waarom hebt gij mij alzo gemaakt?
21 Of heeft de pottenbakker geen macht over het leem, om uit denzelfden klomp te maken, het ene vat ter ere, en het andere ter onere?
22 En of God, willende Zijn toorn bewijzen, en Zijn macht bekend maken, met vele lankmoedigheid verdragen heeft de vaten des toorns, tot het verderf toebereid;
23 En opdat Hij zou bekend maken den rijkdom Zijner heerlijkheid over de vaten der barmhartigheid, die Hij te voren bereid heeft tot heerlijkheid?
24 Welke Hij ook geroepen heeft, namelijk ons, niet alleen uit de Joden, maar ook uit de heidenen.
25 Gelijk Hij ook in Hosea zegt: Ik zal hetgeen Mijn volk niet was, Mijn volk noemen, en die niet bemind was, Mijn beminde.

26 En het zal zijn, in de plaats, waar tot hen gezegd was: Gijlieden zijt Mijn volk niet, aldaar zullen zij kinderen des levenden Gods genaamd worden.
27 En Jesaja roept over Israel: Al ware het getal der kinderen Israels gelijk het zand der zee, zo zal het overblijfsel behouden worden.
28 Want Hij voleindt een zaak en snijdt ze af in rechtvaardigheid; want de Heere zal een afgesneden zaak doen op de aarde.
29 En gelijk Jesaja te voren gezegd heeft: Indien de Heere Sebaoth ons geen zaad had overgelaten, zo waren wij als Sodom geworden, en Gomorra gelijk gemaakt geweest.
30 Wat zullen wij dan zeggen? Dat de heidenen, die de rechtvaardigheid niet zochten, de rechtvaardigheid verkregen hebben, doch de rechtvaardigheid, die uit het geloof is.
31 Maar Israel, die de wet der rechtvaardigheid zocht, is tot de wet der rechtvaardigheid niet gekomen.
32 Waarom? Omdat zij die zochten niet uit het geloof, maar als uit de werken der wet, want zij hebben zich gestoten aan den steen des aanstoots;
33 Gelijk geschreven is: Ziet, Ik leg in Sion een steen des aanstoots, en een rots der ergernis; en een iegelijk, die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden.

Nadat de apostel duidelijk heeft betoogd en uitvoerig bewezen dat de rechtvaardigmaking en verlossing alleen door het geloof kunnen verkregen worden, en niet door de werken der wet, door Christus en niet door Mozes, gaat hij er in dit en in het volgende hoofdstuk toe over om een tegenwerping te voorkomen, die daartegen gemaakt kan worden. Indien dat zo is, hoe gaat het dan met de Joden, met hen als een geheel, en voornamelijk met hen die niet in Christus geloven en het Evangelie ongehoorzaam zijn? Volgens dezen regel moeten zij noodzakelijk de gelukzaligheid derven, en wat wordt er dan van de belofte aan de vaderen geschied, welke de zaligheid aan de Joden toezegde? Is dan de belofte vernietigd en waardeloos gemaakt? Dat is toch iets, dat men van geen enkel van Gods woorden onderstellen mag! Men zou dus kunnen zeggen, dat ene leerstelling, waaruit zulke gevolgen kunnen voortvloeien, niet mag aangenomen worden. Paulus stemt toe dat de gevolgtrekking ten opzichte van de ongelovige Joden juist is, maar hij tracht die te verzachten en te beperken, vers 1-5. Doch hij ontkent dat hieruit volgen zou dat het woord Gods krachteloos geworden is, vers 6, en bewijst die ontkenning in het vervolg van het hoofdstuk, dat evenzeer dient tot toelichting van de leer der uitverkiezing, waarvan hij in het vorige hoofdstuk gesproken had als het eerste der raderen in het werk der verlossing dat al de andere raderen in beweging stelt.

Romeinen 9:1-5

Wij hebben hier des apostels plechtige verzekering van zijn grote belangstelling in het volk der Joden, het was hem tot grote droefheid dat zo velen hunner vijanden van het Evangelie en buitengesloten van den weg der zaligheid waren. Het was hem een grote droefheid en een gedurige smart. Zulk ene bekentenis was nodig om de verdenking weg te nemen, die hij anders op zich had kunnen laden door het mededelen en bewijzen van hun uitwerping. Het is wijsheid die waarheden zoveel mogelijk te verzachten, welke hard kunnen klinken en onaangenaam zich voordoen. Daardoor wordt de spijker geolied, en kan hij des te gemakkelijker ingeslagen worden. De Joden hadden een groter afkeer van Paulus dan van een der andere apostelen, gelijk blijkt uit de Handelingen der Apostelen, en waren daardoor bereid om hem al wat hij zei des te meer kwalijk te nemen. Om dat te voorkomen begint hij zijn betoog met deze tedere en toegenegen bekentenis, opdat zij niet zouden denken dat hij leedvermaak had of zegepraal gevoelde over de verwerping van de Joden, of behagen schepte in de onheilen die over hen gekomen waren. Zo beriep Jeremia zich op God ten aanzien van de Joden zijner dagen, wier verwoesting naderbij kwam, Jeremia 17:16 :Ik heb den dodelijken dag niet begeerd, Heere, Gij weet het! Neen, Paulus is er zo ver af dien te begeren, dat hij hem op de innigste wijze tracht te verbidden. In geen geval moet men dit houden voor een schijnvertoning om hen te vleien en te behagen.

I. Hij legt zijn verklaring af met een plechtige bevestiging, vers 1. Ik zeg de waarheid in Christus. "Ik zeg dit als Christen, als een van Gods volk, van de kinderen die niet liegen zullen, als een die niet met vleierij weet om te gaan." Of: "ik beroep mij op Christus, die de harten doorzoekt, wat deze zaak betreft." Hij beroept zich daarbij op zijn eigen geweten, dat de plaats inneemt van duizend getuigen. Hetgeen hij ging zeggen was niet alleen een groot en gewichtig ding (zulke plechtige bevestigingen mag men niet gebruiken bij nietigheden), maar het was evenzeer een verborgenheid, het betrof hier ene droefheid zijns harten, waarvan niemand bevoegde getuige was dan God en zijn eigen geweten. Dat het mij een grote droefheid is en mijn hart een gedurige smart, vers 2. Hij noemt niet wat het is, de vermelding daarvan reeds was onaangenaam en te persoonlijk, maar het is duidelijk dat hij de verwerping der Joden bedoelt.

II. Hij rugsteunt zijn verklaring met een zeer ernstige vervloeking van zich zelven, die hij bereid was zich te berokkenen uit liefde voor de Joden. Ik zou zelf wel wensen, hij zegt niet, ik wens wel, want het middel was niet geschikt ter bereiking van het doel, maar, om zo te zeggen, ik zou kunnen wensen, verbannen te zijn van Christus voor mijne broederen, een zeer hoge trap van ijver en genegenheid voor zijn volksgenoten. Hij zou bereid zijn de grootst-mogelijke ellende te ondergaan voor hun welzijn. De liefde is bekwaam om zo stout, zo wagend en zo zelf verloochenend te zijn. Aangezien de heerlijkheid van God in de verlossing van zo velen verkozen moet worden boven het welzijn en de gelukzaligheid van een enkel persoon, zou Paulus zich gelukkig achten zo hij met zijn eigen zaligheid, indien die daarvoor in aanmerking komen kon, de hun kon kopen.

1. Hij zou gaarne uit het land der levenden afgesneden worden op de schandelijkste en vreeslijkste wijze als een vervloeking of als een slachtoffer. Zij dorstten naar zijn bloed en vervolgden hem als een der onwaardigste personen van de wereld, de vloek en de plaag van zijn geslacht, 1 Corinthiërs 4:13, Handelingen 22:22. "Welnu", zegt Paulus, "ik ben bereid om dat alles en nog veel meer tot uw welzijn te verdragen. Versmaad mij zoveel gij wilt, roep en scheld tegen mij naar uw welgevallen, uw ongeloof en uw verwerping verwekken in mijn hart een droefheid, zoveel groter dan al de moeiten

die gij mij aandoet, dat ik daarop kan neerzien als zeer draaglijk, ja als begeerlijk indien ik daardoor uw verwerping kon afweren."

2. Hij zou wel willen verbannen te zijn uit de gemeenschap der gelovigen, afgescheiden van de gemeente en van de gemeenschap der heiligen, als een heiden en tollenaar, indien dat hun enigszins nuttig kon zijn. Hij kon wensen dat zijn naam uitgewist ware uit de herinnering der heiligen en uit het lidmatenboek der kerk, ofschoon hij zulk een voornaam stichter van gemeenten was en de geestelijke vader van zo vele duizenden, ja hij zou willen ontkend worden door de gemeente en van alle gemeenschap met haar afgesneden, zodat zijn naam in vergetelheid of verachting begraven was, tot het welzijn der Joden. Mogelijk hadden sommige Joden een afkeer van het Christendom om Paulus' wil, zulk een haat hadden zij tegen hem dat zij om zijnentwil den godsdienst haatten. "Indien dit u een struikelblok is," zegt Paulus, "dan zou ik kunnen wensen dat ik buiten geworpen werd, niet als Christen aangenomen werd, opdat gij mocht binnenkomen". In een dergelijke aandrift van genegenheid smeekte Mozes: "Delg mij nu uit uw boek, hetwelk Gij geschreven hebt." Exodus 32:33.

3. Zelfs menen sommigen dat Paulus met deze uitdrukking nog veel meer bedoelt, en dat hij wel zou wensen afgesneden te worden van zijn aandeel aan de gelukzaligheid in Christus, indien dat een middel tot hun verlossing kon zijn. De gewone liefdadigheid begint bij zich zelve, maar deze gaat veel verder, is edeler en staat hoger.

III. Hij noemt ons de reden voor deze genegenheid en belangstelling.

1. Omdat zij van zijn geslacht zijn, mijne broederen, die mijne maagschap zijn naar het vlees, vers 3. Ofschoon zij bij alle gelegenheden zeer bitter tegen hem gestemd waren, en hem de meest onnatuurlijke en barbaarse behandeling deden ondergaan, toch spreekt hij zo eervol over hen. Hij toont hierdoor een man met een vergevensgezind gemoed te zijn.

Niet alsof ik iets had om mijn volk te beschuldigen, Handelingen 28:19. Mijne broederen. Paulus was een Hebreeër uit de Hebreeën. Wij behoren op bijzondere wijze belang te stellen in het geestelijk welzijn van onze betrekkingen, onze broederen en familieleden. Jegens hen rusten bijzondere verplichtingen op ons, en wij hebben meer gelegenheid om hun wel te doen, en daarom moeten wij er voor alles op bedacht zijn om in hen belang te stellen en hun nuttig te zijn.

2. Vooral om hun betrekking tot God, vers 4-5. Welke Israëlieten zijn, het zaad van Abraham, den vriend Gods, en van Jakob, Gods uitverkorene, opgenomen in Zijn bijzonder verbond, verwaardigd en onderscheiden om zichtbare kerkelijke voordelen te genieten, waarvan vele hier opgenoemd worden.

A. De aanneming tot kinderen, niet die aanneming, welke zaligmakend is en aanspraak geeft op eeuwige gelukzaligheid, maar die welke uitwendig en typisch was en recht gaf op het land Kanaän. Israël is Mijn zoon, Exodus 4:22.

B. En de heerlijkheid, de arke met het verbondsdeksel, waarboven God woonde tussen de cherubs, die was de heerlijkheid Israël's, 1 Samuel 4:21. De vele symbolen en tekenen van de goddelijke tegenwoordigheid en leiding, de wolk, de Schechinah, de onderscheidende gunsten hun verleend,

deze waren hun heerlijkheid. met Abraham en dikwijls, bij onderscheiden gelegenheden, met zijn zaad vernieuwd. Er was een verbond op Sinaï, Exodus 24, in de velden van Moab Deuteronomium 29, te Sichem, Jozua 24, en dikwijls daarna, en deze allen behoorden aan Israël. Of: het bijzonder verbond, en daarin, als in een type, het verbond der genade.

D. En de wetgeving. Aan hen werd de ceremoniële en gerechtelijke wet gegeven, en de zedelijke wet werd hun op schrift toevertrouwd. Het is een groot voorrecht de wet van God te bezitten en het wordt ook alzo genoemd, Psalm 142:19, 20.. Dat was de grootheid van Israël, Deuteronomium 4:7, 8.

E. En de dienst van God. Zij hadden de instellingen van de aanbidding van God, den tempel, de altaren, de priesters, de offeranden, de feesten en de instellingen die daarbij dienden. In dit opzicht waren zij grotelijks bevoorrecht, dat, terwijl andere volken hout, steen en duivelen aanbaden en dienden, en steeds goden van hun eigen maaksel er bij bedachten, de Israëlieten God mochten dienen op de door Hem zelven voorgeschreven wijze.

F. En de beloften. Bijzondere beloften gevoegd bij het verbond in het algemeen, beloften betreffende den Messias en de bedeling des Evangelies. Merk op: De beloften vergezellen de wetgeving en den dienst van God, want de troost der beloften wordt verkregen in gehoorzaamheid aan de wet en in waarneming van dien dienst.

G. Welker zijn de vaders, vers 5. Abraham, Izaäk en Jakob, die beroemde mannen, en zij waren er trots genoeg op: Wij hebben Abraham tot een vader. Het was ter wille van hun vaderen, dat zij in het verbond opgenomen waren, Hoofdstuk 11:28.

H. Maar de grootste eer van alles was, dat uit hen was Christus, zoveel het vlees aangaat (dat is, naar Zijn menselijke natuur, want Hij nam het zaad Abrahams aan, Habakuk 2:16). Zoveel Zijn goddelijke natuur aangaat, is Hij de Heere uit den hemel, maar naar Zijn menselijke natuur is Hij het zaad Abrahams. Dit was het grote voorrecht, dat Christus van hun maagschap was. Nu hij Christus noemt, voegt hij daarbij een zeer belangrijk woord, Hem betreffende: dewelke is God boven allen te prijzen in der eeuwigheid, amen! Opdat de Joden niet gering over Hem zouden denken, omdat Hij van hun maagschap was, spreekt hij hier zo eerbiedig over Hem, en bovendien levert hij een afdoend bewijs voor de godheid van Christus, Hij staat niet alleen als Middelaar boven allen, maar Hij is God, die boven allen te prijzen is in der eeuwigheid. Daarom hoe veel te zwaarder straf zullen zij waardig geacht worden, die Hem verwerpen! Daarbij was het ene eer voor de Joden en een der redenen waarom Paulus hun zo genegen was, dat toen God boven allen te prijzen in eeuwigheid mens wilde worden, Hij besloot Jood te worden, en in aanmerking genomen de houding en het karakter van dat volk te dien tijde, kan het wel beschouwd worden als een deel van Zijne vernedering.

Romeinen 9:6-13

De apostel heeft nu voor hetgeen hij te zeggen heeft omtrent de verwerping van het volk zijner landgenoten den weg gebaand door ene betuiging van zijn eigen genegenheid voor hen en een toestemming in hun onbetwistbare voorrechten, en komt nu in deze verzen en het verdere gedeelte van dit hoofdstuk tot het leveren van het bewijs dat deze verwerping van de Joden, door de instelling van de evangelische bedeling, in geen enkel opzicht het woord der belofte aan de aartsvaders had verouderd of buiten werking gesteld. Doch ik zeg dit niet alsof het woord Gods ware uitgevallen, vers 6. Dit zou kunnen ondersteld worden wanneer men lette op den toenmaligen toestand der Joden, die Paulus zo grote droefheid en gedurige smart veroorzaakte. Wij mogen nooit aan enig woord van God machteloosheid toeschrijven, niets van hetgeen Hij gesproken heeft, zal of kan op den grond vallen, Jesaja 55:10, 11. De beloften en bedreigingen zullen beide vervuld worden, en op de ene of andere wijze zal God de wet verheerlijken en tot ere brengen. Dit moet voornamelijk verstaan worden van de belofte Gods, welke door tussenkomende omstandigheden dikwijls voor het geloof zeer twijfelachtig kunnen schijnen, maar die belofte kan en zal niet uitvallen, het einde zal zeker aan den inhoud beantwoorden en niet liegen. Nu is de moeilijkheid de verwerping van de ongelovige Joden te verzoenen met het woord van Gods belofte en de uiterlijke tekenen van de goddelijke gunst, die hun geschonken waren. Hij doet dat op vierderlei wijze.

1. Door te wijzen op de ware mening en bedoeling van de belofte, vers 6-13.

2. Door te betogen en te bewijzen de onbeperkte vrijmacht Gods in Zijne beschikking over de kinderen der mensen, vers 14-24.

3. Door aan te tonen dat deze verwerping der Joden en deze aanneming van de heidenen voorzegd waren in het Oude Testament, vers 25-29 van de dienstmaagd, geboren lang voor Izaak, hij had een opstandige en ruwe geaardheid, hij had Izaak bespot of vervolgd, op dit alles kon men onderstellen dat God gelet had toen Hij Abraham beval hem uit te werpen. Maar in het geval van Jakob en Ezau bestond niets van dien aard. Zij waren beiden zonen van Izaak, van dezelfde moeder, zij werden ontvangen ex henos, uit een, dat is: uit een en dezelfde ontvangenis, ex henos koitoe, zoals sommige handschriften te lezen geven. De onderscheiding tussen hen werd gemaakt door goddelijk raadsbesluit nog voor zij geboren werden, of enig goed of kwaad gedaan hadden. Beiden worstelden tezamen in het lichaam der moeder, toen gezegd werd: De meerdere (de oudere) zal den minderen (den jongeren) dienen, zonder enig verricht of vooruitgezien goed of kwaad werk in aanmerking te nemen, maar, opdat het voornemen Gods, hetwelk naar de verkiezing was, vastbleve, - opdat deze grote waarheid onaangetast bleve, dat God als vrijmachtig beschikker den enen verkiest en den anderen verwerpt, Zijn gunsten verdelende of terughoudende naar Zijn welbehagen. Het onderscheid, dat tussen Jakob en Ezau gemaakt werd, licht hij verder toe met de aanhaling van Maleachi 1:2, 3, waar gezegd wordt, niet van Jakob en Ezau als personen, maar van hun nakomelingen de Israëlieten en de Edomieten: Jakob heb Ik liefgehad en Ezau heb Ik gehaat. Het volk van Israël was opgenomen in het bijzonder verbond, had het land Kanaän verkregen, was gezegend met de meer-zichtbare verschijningen Gods ter hunner bijzondere bescherming, voorziening en uitreddingen, terwijl de Edomieten verworpen waren, geen tempel, altaren, priesters of profeten hadden, en hun zo duidelijke vriendschap niet getoond en zo bijzondere bescherming niet gegeven werd. Zulk een onderscheid maakte God tussen deze beide volken, ofschoon beide uit de lenden van Abraham en Izaak voortgekomen waren, even groot als er dadelijk gemaakt werd tussen

Jakob en Ezau, de beide onderscheiden hoofden van deze volken zelven. Al deze verkiezing en verwerping was dus vooraf schaduwend en bedoelde een beeld te zijn van volgende verkiezing en verwerping.

A. Sommigen verstaan dit van de verkiezing en verwerping van voorwaarden of hoedanigheden gelijk God Izaak en Jakob verkoor en Ismael en Ezau verwierp, zo verkoor Hij en zal Hij verkiezen het geloof als middel van verlossing en de werken der wet verwerpen. Zo verstaat Arminius het: De rejectis et assumptio tolibus, certa qualitate notatis: Betreffende verworpenen en uitverkorenen, die onderscheiden worden door eigendommelijke hoedanigheden. Evenzo John Goodwin. Maar dit gaat rechtstreeks tegen de Schrift in, want de apostel spreekt voortdurend van personen, hij is barmhartig (hij zegt niet welk soort van mensen, maar) dien hij barmhartig is. Bovendien zouden tegen deze verklaring de beide tegenwerpingen van verzen 14 en 19 niet gemaakt kunnen worden en zijn weerlegging daarvan, sprekende van Gods onbeperkte vrijmacht over de kinderen der mensen is in geen enkel opzicht steekhoudend indien er niets meer bedoeld wordt dan Gods aanwijzing van de middelen ter verlossing.

B. Anderen verstaan het van de verkiezing en verwerping van bijzondere personen, dezen geliefd en anderen gehaat, van eeuwigheid. Maar de apostel spreekt van Jakob en Ezau, niet met betrekking tot hen persoonlijk, maar als voorvaders: Jakob het volk en Ezau het volk. Ook verdoemt God niemand en verkiest Hij niemand, bloot omdat het Hem zo behaagt, zonder enige reden daarvoor in hun eigen verdiensten.

C. Daarom vatten anderen het op als de verkiezing of verwerping van een geheel volk, als een geheel beschouwd. Zijn bedoeling is God te rechtvaardigen en Zijn barmhartigheid en getrouwheid in het roepen der heidenen om hen op te nemen in de gemeente en in Zijn verbond, onderwijl Hij toeliet dat de ongelovige Joden volhardden in hun tegenstand en daardoor zich zelven buiten de gemeente plaatsten, omdat zij hun ogen sloten voor hetgeen tot hun zaligheid diende. De redenering van den apostel evenwel en zijn bewijsvoering zijn ook zeer toepasselijk en worden zonder twijfel ook bedoeld (gelijk in de Schrift de gewoonte is) toegepast te worden op de handelwijzen van Gods genade jegens bijzondere personen, want de mededeling van zaligmakende voorrechten heeft enige overeenkomst met de mededeling van gemeentelijke voorrechten. De verkiezing van Jakob den jongere en de verwerping van Ezau den oudere (evenals het kruisen van de handen) zouden aanduiden dat de Joden, ofschoon zij het zaad Abrahams en de eerstgeboren van de gemeente waren, terzijde gezet zouden worden, en de heidenen, die gelijk waren aan den jongeren broeder, in hun plaats aangenomen worden en het geboorterecht en zijn zegeningen verkrijgen zouden. De Joden, beschouwd als wereldlijk lichaam, als volk, tezamen gehouden door den band en het cement van de ceremoniële wet, den tempel en de priesterschap, het middelpunt van hun vereniging, waren gedurende vele eeuwen de gunstelingen des hemels geweest, een priesterlijk koningschap, een heilig volk, verwaardigd en onderscheiden door God met wonderbare verschijningen onder en voor hen. Maar nu het Evangelie verkondigd was en de Christelijke gemeente was gesticht, was dat volkslichaam daardoor verlaten, hun kerkelijke staat ontbonden. En de Christelijke gemeenten (in vervolg van tijd de Christelijke volken) waren op gelijke wijze verenigd, en werden hun opvolgers in de goddelijke gunsten, en al die bijzondere voorrechten en bescherming, die de gevolgen van die gunsten waren. De bedoeling van den apostel is Gods rechtvaardigheid in deze grote bedeling in het licht te stellen.

Romeinen 9:14-24

Nadat de apostel de ware betekenis van de belofte heeft vastgesteld, gaat hij nu over tot de handhaving en het bewijzen van Gods volstrekte vrijmacht in Zijn beschikkingen over de kinderen der mensen ten aanzien van hun eeuwigen toestand. En in dit opzicht moet God niet beschouwd worden als regeerder en overheid, die beloningen en straffen uitdeelt in overeenstemming met Zijn geopenbaarde wetten en verbonden, maar als eigenaar en zegenaar, die aan de kinderen der mensen zulke genade en gunst geeft, als Hij in en door Zijn verborgen en eeuwigen wil en raad bepaald heeft, zowel de gunst van het zichtbare lidmaatschap van gemeente en voorrechten, die Hij het ene volk geeft en het andere onthoudt, als de gunst van werkdadige genade, die den enen bijzonderen persoon geschonken en den anderen onthouden wordt. Dit gedeelte van zijn betoog is een antwoord op twee tegenwerpingen.

I. Men kan tegenwerpen: Is er onrechtvaardigheid bij God? Wanneer God, zo met de kinderen der mensen handelende, zo op eigenmachtige wijze den een verkiest en den ander verwerpt, kan Hij dan niet verdacht worden van onrechtvaardig met hen te handelen? De apostel schrikt terug van deze gedachte: Dat zij verre! Verre zij het van ons zo iets te denken, zal de Rechter der ganse aarde geen recht doen? Genesis 18:25, Hoofdstuk 3:5, 6. Hij ontkent de gevolgtrekkingen en bewijst het goed recht daartoe.

1. Ten opzichte van hen, aan wie Hij barmhartigheid bewijst, vers 15, 16. Hij haalt daartoe deze schriftuurplaats aan om Gods vrijmacht te bewijzen in de uitdeling van Zijn gunsten: Ik zal Mij ontfermen, diens Ik Mij ontferm, Exodus 33:19. Al Gods redenen om zich te ontfermen worden genomen uit Hem zelven. Alle mensenkinderen zijn gelijkelijk gestort in een staat van zonde en ellende, gelijkelijk onder de schuld en den toorn. God, als de vrijmachtige opperheer, neemt sommigen uit dit gevallen oproerige ras om vaten van Zijn genade en heerlijkheid te worden. Hij schenkt Zijn gaven aan wie Hij wil, zonder daarvan rekenschap te geven aan ons, overeenkomstig Zijn eigen welbehagen kiest Hij sommigen uit om te worden tot toonbeelden van Zijn barmhartigheid en genade, voorkomende genade en werkdadige genade, terwijl Hij anderen voorbijgaat. De uitdrukking is zeer nadrukkelijk, en zij wordt het nog meer door de herhaling: Ik zal Mij ontfermen diens Ik Mij ontferm, en Ik zal barmhartig zijn dien Ik barmhartig ben. Zij duidt op een volkomen vrijmacht van Gods wil, Hij zal doen wat Hem behaagt, ook zal Hij geen rekenschap geven van een Zijner daden, het zou ook niet met Zijne waardigheid overeenkomen. Gelijk de verheven woorden: Ik ben die Ik ben (Ik zal zijn die Ik zijn zal) Exodus 3:14, overvloedig te kennen geven de volstrekte onafhankelijkheid van Zijn bestaan, zo geven deze woorden: Ik zal barmhartig zijn diens Ik barmhartig ben, ten volle te kennen de algehele heerschappij en vrijmacht van Zijn wil. Ten einde Gods rechtvaardigheid te handhaven in het bewijzen van barmhartigheid aan wie Hij wil, beroept de apostel zich op hetgeen God zelf gezegd heeft, waardoor Gods onbeperkte macht en vrijheid wordt bewezen. God is de bevoegde rechter, ook in Zijn eigen zaak. Wat God ook doet of besluit te doen, het een zowel als het ander zal blijken rechtvaardig te zijn. Eleêsoo hon an eleo. Ik zal barmhartig zijn dien Ik barmhartig ben. Wanneer Ik begin, voltooi Ik het. Daarom duurt Gods barmhartigheid eeuwiglijk, aangezien Hij de reden daartoe uit zich zelven genomen heeft, daarom zijn Zijn genadegiften en roeping onberouwelijk. Hier voegt hij bij: Zo is het dan niet desgenen die wil, vers 16. Welk goeds ook van God tot den mens komt, de heerlijkheid daarvan kan niet toegekend worden aan de meest-edelmoedige begeerte of aan de ijverigste poging des mensen, maar enig en alleen aan de vrije genade en barmhartigheid Gods. In Jakobs geval was het niet

desgenen die wil of desgenen die loopt, het was niet de ernstige wil en begeerte van Rebekka dat Jakob de zegening zou ontvangen, het was niet Jakobs haast om die te verkrijgen (want hij kan gezegd worden er om gelopen te hebben) die hem den zegen verwierf, maar enkel de barmhartigheid en genade Gods. Het enige, waarin het heilige en gelukzalige volk van God verschilt van andere mensen, is de genade Gods die het onderscheid maakt. Wanneer deze algemene regel toegepast wordt op het bijzondere geval, dat Paulus thans behandelde, dan blijkt dat de reden waarom de onwaardige, niets-verdienende, alles-verbeurd-hebbende heidenen worden geroepen en ingeënt in de gemeente, terwijl het grootste gedeelte der Joden in ongeloof verloren gelaten worden, niet daarin bestaat dat de heidenen die meer verdienden of er beter voor geschikt waren om zulk een gunst te genieten, maar dat alleen Gods vrije genade het onderscheid maakte. De heidenen wilden het niet en zij liepen er niet voor, want zij zaten in duisternis, Mattheus 4:16. In duisternis, en daarom verlangden zij niet naar hetgeen zij niet kenden, zij zaten in duisternis, een houding van tevredenheid, en daarom liepen zij er niet voor, maar zij werden voorgekomen met deze onwaardeerbare zegeningen van goedertierenheid. Zodanig is de wijze van Gods genade jegens allen die er deelgenoten van worden, want Hij wordt gevonden van degenen die Hem niet zochten, Jesaja 65:1. In deze voorkomende, werkdadige, onderscheidende genade handelt Hij als weldoener, die uit zichzelf genadig is. Ons oog mag daarom niet boos zijn, omdat Hij goed is, maar van al de genade die wij of die anderen hebben, komt Hem de eer toe. Niet ons, o Heere, niet ons! Psalm 115:1.

2. Ten opzichte van degenen, die verloren gaan, vers 17. Gods vrijmacht, geopenbaard in de verdelging van zondaren, wordt hier aangetoond in het geval van Farao, dat meegedeeld wordt in Exodus 9:16. Merk op:

A. Wat God aan Farao deed. Hij verwekte hem, bracht hem in de wereld, maakte hem beroemd, gaf hem het koninkrijk en de macht-en zette hem als een sein op een berg, als een doelwit voor al zijn plagen, zie Exodus 9:14, verhardde zijn hart, zoals Hij gezegd had te zullen doen, Exodus 4:21. Ik zal zijn hart verstokken, dat is de vertederende genade onttrekken, hem aan zich zelven overlaten, Satan tegen hem loslaten, en verhardende voorvallen hem in den weg leggen. Ook kan met verwekken bedoeld worden de tussenpozen tussen de plagen, waardoor Farao uitstel verkreeg en het uitstel dat hij daardoor nam. In het Hebreeuws leest men: ik deed u staande blijven, ging voort met u in het land der levenden te laten. Zo verwekt God zondaren, maakt hen voor zich zelven, zelfs voor den dag des kwaads, Spreuken 16:4, verwekt hen tot uitwendigen voorspoed, uiterlijke voorrechten, Mattheus 11:23, en sparende barmhartigheden.

B. Wat Hij daarmee beoogde: Opdat Ik in u Mijne kracht bewijzen zou. God zou dit alles dienstbaar maken aan de eer van Zijn naam, en Zijn macht openbaren door het neerslaan van den hoogmoed en de aanmatiging van den groten en roekelozen dwingeland, die den Hemel zelf uitdaagde en al wat recht en heilig was met voeten vertrad. indien Farao niet zo hoog en zo machtig, niet zo verhard en brutaal geweest was, zou de macht van God niet zo schitterend in zijn ondergang uitgekomen zijn, maar het wegnemen van den geest van zulk een vorst, die op zo hoge wijze God tegenstond, was inderdaad een grote verheerlijking van Gods heiligheid, die machtig is en vreeslijk, doende wonderen, Exodus 15:11. Dit is Farao en al zijn menigte!

C. Zijn gevolgtrekking uit die beide vinden wij in vers 18 : Zo ontfermt Hij zich dan diens Hij wil, en Hij verhardt dien Hij wil. De verschillende handelingen Gods met de mensen, waardoor Hij den een

van den ander onderscheidt, worden opgelost door Zijn onbeperkte vrijmacht. Hij is geen mens iets schuldig. Zijn genade is Zijn eigen welbehagen, en Hij kan die geven of terughouden al naar Hem behaagt. Wij hebben die geen van allen verdiend, wat meer is, wij hebben die op duizenderlei wijzen verbeurd, zodat hierin het werk van onze verlossing bewonderenswaardig wèl geordend is, dat zij die gered worden alleen God er voor kunnen danken, en zij die verloren gaan het alleen aan zich zelven wijten kunnen, Hosea 13:9. Wij zijn gehouden, want God heeft er ons toe verplicht, om al wat in onze macht staat te doen voor de zaligheid van allen, met welke wij in aanraking komen, maar God is daartoe niet gehouden verder dan Hij zelf naar Zijn welbehagen er zich toe verbonden heeft door Zijn eigen verbond en belofte, welke Zijn geopenbaarde wil zijn, en dat is: dat Hij zal aannemen, en niet verwerpen, allen die tot Christus komen, maar de trekking der zielen, opdat zij zullen komen, is een voorafgaande onderscheidende gunst aan wie Hij wil. Was Hij barmhartig voor de heidenen? Dat kwam alleen doordien Hij hun barmhartig zijn wilde. Waren de Joden verhard? Het was doordien het Zijn eigen welbehagen was hun de vertederende genade te onthouden en hen over te laten aan hun eigen-gekozen welbewust ongeloof. Alzo, Vader, is Uw welbehagen geweest! Lukas 10:21. Deze Schriftuurplaats verklaart uitnemend wat we hier lezen, en toont aan den vrijmachtigen wil van God beide in het geven of terughouden van de genademiddelen en den werkdadigen zegen op die middelen.

II. Hier kan tegengeworpen worden: Wat klaagt Hij dan nog? Want wie heeft Zijn wil weerstaan? vers 19. Indien de apostel alleen bewijs gevoerd had voor Gods vrijmacht in het vaststellen en verordenen van de voorwaarden en middelen van aanneming en verlossing, dan zou er niet de minste reden voor deze tegenwerping geweest zijn, want men zou wel oorzaak aan de zijde der mensen gevonden hebben zo zij weigerden te komen op de voorwaarden, waarop de verlossing werd aangeboden, -daar de verlossing zo groot was, konden geen voorwaarden te zwaar zijn. Maar hier kon plaats voor die tegenwerping zijn, tegen zijne bewijsvoering voor de vrijmacht Gods in het geven en terughouden van de onderscheidende en voorkomende genade, en de tegenwerping wordt gewoonlijk zeer gretig gemaakt tegen het leerstuk van de bijzondere genade. Indien God, wanneer Hij aan den een werkdadige genade geeft, die den ander onthoudt, hoe kan Hij dan de schuld vinden bij hen wie Hij ze onthoudt? Indien Hij de Joden verworpen had en hun ogen gesloten hield voor de dingen die tot hunnen vrede dienen, hoe kon Hij hen dan beschuldigen ter oorzake van hun blindheid? Indien het Zijn welbehagen was geweest hen niet als Zijn volk te beschouwen en hen geen barmhartigheid te doen verkrijgen, dan was hun uitsluiting van zich zelven geen tegenstaan van Zijn wil. Op deze tegenwerping geeft hij breedvoerig antwoord.

1. Door hem, die de tegenwerping maakt, te bestraffen, vers 20. Dat is geen tegenwerping, die gemaakt mag worden door het schepsel tegen zijn Schepper, door den mens tegen God. De waarheid, zoals die in Jezus is, vernedert den mens zo diep mogelijk en verhoogt God als vrijmachtig Opperheer van allen.

Maar toch, o mens, wie zijt gij? vers 20. Merk op, hoe vernederend hij spreekt over den mens, wanneer die wil gaan twisten met zijn Maker. "Wie zijt gij! Gij, zo dwaas, zo zwak, zo kortzichtig, zo onbevoegd om te oordelen over goddelijke raadsbesluiten! Zijt gij instaat om zulk een diepte te peilen, zulk een geval te bespreken, den weg te beoordelen van God, wiens weg is in de zee, wiens pad is in grote wateren? Die tegen God antwoordt. Het past ons aan Hem ons te onderwerpen, en niet tegen Hem te antwoorden, ons te buigen onder Zijne hand en niet Hem in het aangezicht te vliegen, noch Hem enige ongerijmdheid toe te schrijven, ho antapokrinomenos. Die antwoordt

tegen. God is onze Meester en wij zijn Zijne dienstknechten, en het voegt dienstknechten niet tegen te spreken, Titus 2:9.

2. Door alles tot de goddelijke vrijmacht terug te brengen. Wij zijn de geformeerde dingen, Hij is de Formeerder, en het komt ons niet toe Zijn wijsheid te betwisten of te bedillen, wanneer Hij ons in dezen en niet in een anderen vorm gemaakt en gesteld heeft. De ruwe en ongevormde massa klei heeft geen recht op den een of anderen vorm, de formeerder doet er mede naar zijn welgevallen. Gods vrijmacht over ons wordt treffend voorgesteld onder het beeld van den pottenbakker en de beschikking welke deze heeft over de klei, vergelijk Jeremia 18:6, waar, door dezelfde vergelijking, God Zijn macht betoogt over het volk der Joden, waaraan Hij eerlang Zijn gerechtigheid verheerlijken zou door de overwinning, die Nebukadnezar zou behalen.

A. Hij geeft ons de vergelijking, vers 21. De pottenbakker maakt uit dezelfden klomp klei hetzij een schoon vat, dat voor eervolle en aanzienlijke doeleinden geschikt is, of een verachtelijk vat waaraan men geen welgevallen heeft. En hij handelt daarin geheel eigenmachtig, hij kon er de voorkeur aan gegeven hebben om in ‘t geheel geen vat te maken, hij kon goed geacht hebben de klei in de aarde te laten, en het staat aan hem om er van te maken wat hij verkiest.

B. De toepassing van de gelijkenis, vers 22-24. God vormde twee soorten van vaten uit den groten klomp leem van de gevallen mensheid.

a. Vaten des toorns, vaten met toorn gevuld, gelijk een wijnfles, een vat gevuld met wijn, vol van de grimmigheid des Heeren, Jesaja 51:20. God is willens in deze Zijn toorn te tonen, dat is: Zijn straffende gerechtigheid en Zijn vijandschap tegen de zonde. Deze moeten aan de gehele wereld getoond worden. God zal het openbaar maken dat Hij de zonde haat. Hij zal daardoor tevens Zijn macht bekendmaken, to duna ton autoe. Het is een macht van sterkte en wilskracht, een werkzame macht, die de verwoesting aanbrengt en veroorzaakt van allen die verloren gaan, het is de verwoesting die voortkomt uit de heerlijkheid Zijner sterkte, 2 Thessalonicenzen 1:9. De eeuwige verdoemenis van zondaren zal een overvloedige betoning van Gods macht zijn, want Hij zal daarin onmiddellijk handelen, Zijn toorn zal zich als het ware op de schuldige gewetens als op een prooi werpen, en Zijn uitgestrekte arm zal hun welzijn ten enenmale verwoesten, en toch tegelijkertijd op wonderbare wijze het bestaan zelf van Zijn schepselen bewaren. Daartoe verdraagt God hen met veel lankmoedigheid, oefent veel geduld jegens hen, laat hen toe de maat hunner zonden vol te maken, doet hen groeien tot zij rijp zijn voor het verderf, en zo worden zij voor het verderf toebereid, toebereid door hun eigen zonden en zelfverharding. De overheersende verdorvenheid en godloosheid van de ziel zijn haar toebereiding en geschiktmaking voor de hel, een ziel wordt daardoor gemaakt tot brandstof, gereed voor de vlammen der hel. Toen Christus tot de Joden zei, Mattheus 23:32 :Gij dan ook, vervult de mate uwer vaderen, opdat op u kome al het rechtvaardig bloed, dat vergoten is op de aarde, vers 35, verdroeg Hij hen, om zo te zeggen met veel lankmoedigheid, opdat zij door hun eigen hardnekkigheid en gewilligheid om te zondigen, zich zelven voor de verdoemenis zouden toebereiden.

b. Vaten der barmhartigheid, vaten gevuld met barmhartigheid. De gelukzaligheid, geschonken aan het geredde overblijfsel, is de vrucht niet van hun verdienste, maar van Gods barmhartigheid. De bron van alle vreugde en heerlijkheid des hemels is die barmhartigheid Gods, welke duurt in eeuwigheid. Vaten ter ere zullen in alle eeuwigheid moeten erkennen dat zij vaten der barmhartigheid

zijn. En merk hier op: Ten eerste. Wat Hij noemt als hun doel: Opdat Hij zou bekendmaken den rijkdom Zijner heerlijkheid, dat is: van Zijne goedertierenheid, want Gods goedertierenheid is Zijn grootste heerlijkheid, voornamelijk wanneer die gepaard gaat met Zijn grootste vrijmacht. Toon mij nu uwe heerlijkheid, bad Mozes, Exodus 33:18. Ik zal al mijne goedigheid voorbij uw aangezicht laten gaan, vers 19, antwoordde God, en dat vrijwillig en om niet geven. Ik zal genadig zijn dien Ik genadig ben. God maakt Zijne heerlijkheid, deze Zijne goedertierenheid, bekend in de bewaring en onderhouding van al Zijn schepselen, de aarde is vol van Zijne goedertierenheid, Hij kroont het jaar Zijner goedheid, maar wanneer Hij den rijkdom Zijner goedertierenheid wil bekendmaken, doet Hij dat in de zaligmaking der heiligen, die tot in eeuwigheid de heerlijke gedenktekenen van Zijn goddelijke genade zullen zijn.

Ten tweede. Wat Hij voor hen doet. Hij heeft hen tevoren bereid tot heerlijkheid. Heiligmaking is het bereid maken van de ziel voor de heerlijkheid, haar geschikt maken om deel te hebben aan de erfenis der heiligen in het licht. Dat is Gods werk. Wij kunnen zeker genoeg ons zelven verwoesten, maar wij kunnen niet ons zelven zalig maken. Zondaren bereiden zich zelven voor de hel, maar het is God, die de heiligen bereidt voor den hemel, en allen die God hiernamaals voor den hemel bestemt maakt Hij hier beneden voor den hemel bereid, Hij bereidt hen daarvoor, 2 Corinthiërs 5:5. En wilt gij weten wie deze vaten der barmhartigheid zijn? Degenen die Hij geroepen heeft, vers 24, want die Hij uitverkoren heeft, die heeft Hij ook geroepen met werkdadige roeping. En zulks niet enkel uit de Joden, maar ook uit de heidenen, want de middelmuur des afscheidsels is afgebroken, de gehele wereld over is dat gebeurd, en Gods gunst is niet, zoals zij vroeger was, beperkt tot de Joden alleen, en dezen staan geen voetstap nader tot de aanneming tot kinderen dan het overig deel der mensheid. Zij staan nu op dezelfde hoogte als de heidenen, en de vraag is nu niet wie het zaad Abrahams is of niet, dat doet er niet toe, maar wie naar Zijn voornemen geroepen zijn.

Romeinen 9:25-29

Na de belofte te hebben verklaard en de goddelijke vrijmacht te hebben bewezen, toont de apostel hier aan hoe de verwerping der Joden en de aanneming der heidenen voorzegd was in het Oude Testament, en daarom noodzakelijk zeer wel bestaanbaar was met de belofte aan de vaderen onder het Oude Testament gedaan. Het dient zeer veel tot opheldering van een waarheid op te merken hoe de Schrift in haar vervuld werd. De Joden zouden zonder twijfel zich aan het Oude Testament onderwerpen, de boeken daarvan waren hun toevertrouwd. -Nu laat hij zien hoe dit, hetgeen hun zo onaangenaam was, daarin besproken werd.

I. Bij den profeet Hosea. Deze spreekt van de aanneming van een grote menigte heidenen, Hosea 2:23 en 1:10. De heidenen waren niet het volk van God geweest, zij hadden Hem niet aangenomen, en Hij had hen in die betrekking niet erkend. Maar, zegt Hij: Ik zal hen Mijn volk noemen, Ik zal hen dat maken en hen als zodanig erkennen, niettegenstaande al hun onwaardigheid. En die niet bemind was, Mijn beminde. Gezegende verandering! De vorige slechtheid is geen verhindering voor Gods tegenwoordige genade en barmhartigheid! Hun, die God Zijn volk noemt, geeft Hij ook den naam van beminden, Hij bemint degenen, die Hij zich toe-eigent. En opdat men niet zou onderstellen dat zij Gods volk zouden worden alleen door Jodengenoten gemaakt te worden en leden te worden van dat volk, voegt hij er bij uit Hosea 1:10 :En het zal zijn in de plaats waar tot hen gezegd was: Gijlieden zijt mijn volk niet, daar zullen zij kinderen des levenden Gods genoemd worden. Zij behoefden niet ingelijfd te worden bij de Joden, of naar Jeruzalem op te gaan om te aanbidden, maar waar zij ook over de gehele aarde verspreid waren zou God hen aannemen. Merk op de grote waardigheid en eer van de heiligen, dat zij kinderen des levenden Gods genoemd worden, en dat deze naamgeving hen daartoe maakt. Zie hoe grote liefde! Deze eer hebben alle heiligen.

II. Bij den profeet Jesaja, die van de verwerping der Joden spreekt in twee plaatsen.

1. De eerste is Jesaja 10:22, 23, waar sprake is van het behouden worden van een overblijfsel, dat is: slechts van een overblijfsel, hetwelk, ofschoon het in de profetie betrekking schijnt te hebben op de bewaring van een overblijfsel uit de verwoesting en verstrooiing, die over hen komen zouden door Sanherib en zijn leger, toch moet opgevat worden van verdere strekking te zijn, en overvloedig aantoont dat het niet vreemds is voor God om een grote menigte van het zaad Abrahams over te geven aan de verwoesting, en toch het woord Zijner belofte aan Abraham in volle kracht en werking te laten. Dat wordt aangeduid in de onderstelling dat het getal der kinderen Israël's was als het zand aan den oever der zee, hetgeen een deel was van de belofte aan Abraham gedaan, Genesis 22:1 7. En toch zal slechts een overblijfsel behouden worden, want velen zijn geroepen maar weinigen uitverkoren. In dit behouden worden van het overblijfsel wordt ons, vers 28, door den profeet gezegd:

A. Dat God Zijn werk zal voltooien. Hij voleindt ene zaak, vers 28. Wanneer God een begin maakt, dan maakt Hij een einde, hetzij in den weg van gerechtigheid of in dien van barmhartigheid. God zou de verwerping van de ongelovige Joden voleinden door hun algehele verwoesting door de Romeinen, die spoedig daarna hun plaats en volk wegnamen. Het aannemen van de Christelijke gemeenten in de goddelijke gunst en de verbreiding van het Evangelie onder andere volken was evenzeer een werk, dat God voleindigen zou, en Hij zou bekend worden bij Zijn naam Jehova. Al Gods werken zijn volmaakt. Men kan lezen: Hij zal de rekening sluiten. God heeft in Zijn eeuwige

raadsbesluiten een rekening met de kinderen der mensen, en bestemt voor hen dezen of dien toestand, deze of die mate van voorrechten, en wanneer zij ter wereld komen, zijn Zijne handelingen met hen in overeenstemming met deze raadsbesluiten. Hij zal de rekening sluiten, het mystieke lichaam volmaken, roepen zo velen als er behoren tot de uitverkiezing der genade, en dan zal de rekening gesloten zijn.

B. Dat Hij het spoedig doen zal, niet slechts de zaak voleinden, maar haar haastig voleinden. Onder het Oude Testament scheen Hij te vertoeven, en er een langer en gestadiger werk van te maken. De raderen bewogen slechts langzaam in de richting van de uitbreiding der kerk, maar nu zal Hij de zaak afsnijden en het werk op aarde spoedig afdoen. De heidense bekeerlingen kwamen nu aangevlogen als duiven tot hun vensters. Maar Hij zal haar afsnijden in rechtvaardigheid, zowel in wijsheid als in gerechtigheid. Wanneer de mensen een zaak afsnijden, doen zij het gewoonlijk verkeerd, zij versnijden meestal de zaken, maar wanneer God een zaak afsnijdt, doet Hij dat in rechtvaardigheid. Zo worden deze woorden gewoonlijk door de vaderen toegepast. Sommigen verstaan het van de wet en het verbond des Evangelies, welke Christus in de wereld heeft ingebracht en bevestigd, Hij heeft daardoor het werk voleind, een einde gemaakt aan de schaduwen en plechtigheden van het Oude Testament. Christus zei: Het is volbracht! en toen werd het voorhangsel gescheurd, als ware het door de echo van het woord, dat Christus aan het kruis uitriep. En Hij zal verder de zaak afsnijden. De zaak, dat is: logos, het woord, de wet, was onder het Oude Testament zeer lang, een lange reeks van instellingen, plechtigheden, voorwaarden, maar nu is alles kort afgesneden. Onze verplichtingen zijn nu, onder het Evangelie, opgesomd in veel minder woorden dan onder de wet nodig waren, het verbond werd opgesteld en gesloten en de godsdienst is nu zeer eenvoudig gemaakt. En dat alles is geschied in rechtvaardigheid, ten onzen gunste en in rechtvaardigheid van Zijn eigen voornemen en raad. Onze verkortingen en samenvattingen brengen gewoonlijk duisterheid aan. "Ik tracht naar beknoptheid, maar geef duisterheid", maar zo is het in dit geval niet. Ofschoon de zaak kort afgesneden is, toch is ze eenvoudig en helder, en dus, omdat ze kort is, des te gemakkelijker.

2. Het tweede wordt aangehaald uit Jesaja 1:9 :waar de profeet aantoont hoe God in een tijd van algemene onheilen en verwoesting een zaad zal bewaren. De strekking van deze plaats is dezelfde als die van de vorige, en de bedoeling is om aan te tonen, dat het voor God niets vreemds is om het grootste deel der Joden over te laten aan vernietiging en zich zelven alleen een klein overblijfsel te bewaren, zo had Hij vroeger ook gedaan, gelijk uit de schriften van hun eigen profeten blijkt, en het moet geen verwondering wekken indien Hij nu ook zo handelt. Merk op:

A. Wie God is. Hij is de Heere Zebaoth, dat is: de Heere der legerscharen, een Hebreeuws woord in de Griekse taal overgenomen (zoals Jakobus 5:4). Al de legerscharen in hemel en op aarde staan ter Zijner beschikking zodra Hij ze wenkt. Indien God zich uit een ontaarde, afgevallen wereld een zaad overhoudt, handelt Hij als de Heere der legerscharen. Het is een daad van almachtige kracht en oneindige vrijmacht.

B. Wie Zijn volk zijn, zij zijn een zaad, een klein aantal. Het koren, dat als zaad bewaard wordt voor het volgende jaar, is slechts weinig in vergelijking met hetgeen gebruikt en gegeten wordt. Maar zij zijn een nuttige voorraad, het zaad, de bestanddelen van het opvolgend geslacht, Jesaja 6:13. Het is er zo ver van af dat het een inbreuk op de gerechtigheid en rechtvaardigheid Gods zou zijn wanneer zo velen verwoest worden en verloren gaan, dat het veel meer een wonder van goddelijke genade

en barmhartigheid is indien niet allen uitgedelgd en verloren worden, maar enigen nog behouden blijven, want ook zij die als zaad gespaard worden, zouden, indien God met hen handelde naar hun zonden, met de overigen verloren gaan. Dit is de grote waarheid, welke dit gedeelte der Schrift ons leert.

Romeinen 9:30-33

De apostel komt er hier ten slotte toe om de ware oorzaak van de aanneming der heidenen en de verwerping der Joden vast te stellen. Er was verschil in de wijze van hun zoeken, en daarom was er ook verschil in den uitslag, ofschoon het toch de vrije genade Gods was, die hen deed verschillen. Hij besluit gelijk een redenaar: Wat zullen wij dan zeggen? Wat is de gevolgtrekking van de gehele redenering?

I. Voor zoveel de heidenen aangaat.

1. Hoe zij vervreemd waren van de rechtvaardigheid. Zij zochten die niet, zij kenden hun schuld en ellende niet, en daarom waren zij ook in het geheel niet begerig naar het geneesmiddel. In hun bekering werd de voorkomende genade Gods ten hoogste verheerlijkt. God werd gevonden door degenen, die Hem niet zochten, Jesaja 65:1. Er was niets in hen dat hen geschikt maakte voor zulk een gunst, dan hetgeen de vrije genade in hen gewerkt had. God heeft er behagen in op die wijze genade te geven in een weg van vrijmacht en onbeperkte heerschappij.

2. Hoe zij desniettegenstaande tot de rechtvaardigheid kwamen: door het geloof. Niet door overgebracht te worden tot den Joodsen godsdienst, niet door zich te onderwerpen aan de ceremoniële wet, maar door Christus te omhelzen, in Christus te geloven en zich te onderwerpen aan het Evangelie. Zij kwamen er toe door de zaak kort af te snijden door een oprecht geloof in Christus, terwijl de Joden langen tijd bezig waren geweest tevergeefs allerlei omwegen te lopen.

II. Met betrekking tot de Joden.

1. Hoe zij hun doel misten: zij zochten de wet der rechtvaardigheid, vers 31. Zij spraken veel over rechtvaardigheid en heiligheid, zij schenen zeer naijverig om het volk Gods en de gunstelingen des hemels te zijn, maar zij kwamen er niet toe, dat is, het grootste gedeelte hunner bereikte het niet. Zo velen hunner als bij hun oude Joodse beginselen en plechtigheden bleven staan, hun gelukzaligheid in de waarneming daarvan zochten, de schaduwen omhelsden in plaats van de zaak zelf die komen zou, ontgingen de aanneming door God, werden niet als Zijn volk erkend, en gingen niet gerechtvaardigd naar hun huis.

2. Hoe zij den weg wisten en wat de oorzaak was dat zij hun doel niet bereikten, vers 32, 33. Zij zochten, maar zij zochten niet op de rechte wijze, niet in den weg der vernedering, niet in den ingestelden, aangewezen weg.

Niet uit het geloof, niet door den Christelijken godsdienst aan te nemen en te berusten in de verdienste van Christus en zich te onderwerpen aan de voorwaarden van het Evangelie, hetgeen het leven en het enig einddoel van de wet is. Maar zij zochten het als uit de werken der wet, zij verwachtten rechtvaardigmaking door hun waarnemen van de voorschriften en plechtigheden van de wet van Mozes. Dat was de steen des aanstoots, waaraan zij zich gestoten hebben. Zij konden niet heenkomen over dit bedorven beginsel, dat zij eens voor goed aangenomen hadden: dat de wet hun met geen ander doel gegeven was, maar dat zij bloot door hun waarneming van en hun gehoorzaamheid aan die wet gerechtvaardigd zouden worden voor God. En daardoor konden zij met geen mogelijkheid verzoend geraken met de leer van Christus, die hen wilde afbrengen van die

dwaling en heenleiden naar de verwachting van rechtvaardigmaking door de verdiensten en genoegdoening van een ander. Christus zelf is voor hen een steen des aanstoots en een rots der ergernis, gelijk hij aanhaalt uit Jesaja 8:14 en 28:16. Het is treurig dat Christus voor iemand, wie ook, tot een val zou gesteld worden, en toch is het zo, Lukas 2:34, dat er vergif kan gezogen worden uit den balsem van Gilead, dat de hoeksteen voor iemand een steen des aanstoots zou zijn, de rots der zaligheid een rots der ergernis zou worden, maar Hij is het voor menigten. En Hij was het ook voor de ongelovige Joden, die Hem verwierpen omdat Hij een einde maakte aan hun ceremoniële wet. Maar toch is er een overblijfsel, dat in Hem gelooft, en dat zal niet beschaamd worden. Dat is: hun hoop en verwachting van rechtvaardigmaking door Hem zal niet teleurgesteld worden, zoals die van hen, welke haar verwachten van de wet. Zodat, ten slotte, de ongelovige Joden geen reden hebben over hun verwerping met God te twisten. Hun werd een oprecht aanbod van gerechtigheid, leven en verlossing gedaan, voor hen gereed gemaakt op de voorwaarden des Evangelies, maar zij hadden daar geen lust in en wilden er niet toe komen. En daarom: indien zij verloren gaan, hebben zij het aan zich zelven te wijten, hun bloed is op hun eigen hoofd.

HOOFDSTUK 10

1 Broeders, de toegenegenheid mijns harten, en het gebed, dat ik tot God voor Israel doe, is tot hun zaligheid.
2 Want ik geef hun getuigenis, dat zij een ijver tot God hebben, maar niet met verstand.
3 Want alzo zij de rechtvaardigheid Gods niet kennen, en hun eigen gerechtigheid zoeken op te richten, zo zijn zij der rechtvaardigheid Gods niet onderworpen.
4 Want het einde der wet is Christus, tot rechtvaardigheid een iegelijk, die gelooft.
5 Want Mozes beschrijft de rechtvaardigheid, die uit de wet is, zeggende: De mens, die deze dingen doet, zal door dezelve leven.
6 Maar de rechtvaardigheid, die uit het geloof is, spreekt aldus: Zeg niet in uw hart: Wie zal in den hemel opklimmen? Hetzelve is Christus van boven afbrengen.
7 Of, wie zal in den afgrond nederdalen? Hetzelve is Christus uit de doden opbrengen.
8 Maar wat zegt zij? Nabij u is het Woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het Woord des geloofs, hetwelk wij prediken.
9 Namelijk, indien gij met uw mond zult belijden den Heere Jezus, en met uw hart geloven, dat God Hem uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden.
10 Want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid en met den mond belijdt men ter zaligheid.
11 Want de Schrift zegt: Een iegelijk, die in Hem gelooft, die zal niet beschaamd worden.
12 Want er is geen onderscheid, noch van Jood noch van Griek; want eenzelfde is Heere van allen, rijk zijnde over allen, die Hem aanroepen.
13 Want een iegelijk, die den Naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden.
14 Hoe zullen zij dan Hem aanroepen, in Welken zij niet geloofd hebben? En hoe zullen zij in Hem geloven, van Welken zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen, zonder die hun predikt?
15 En hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden? Gelijk geschreven is: Hoe liefelijk zijn de voeten dergenen, die vrede verkondigen, dergenen, die het goede verkondigen!
16 Doch zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest; want Jesaja zegt: Heere, wie heeft onze prediking geloofd?
17 Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods,
18 Maar ik zeg: Hebben zij het niet gehoord? Ja toch, hun geluid is over de gehele aarde uitgegaan, en hun woorden tot de einden der wereld.
19 Maar ik zeg: Heeft Israel het niet verstaan? Mozes zegt eerst: Ik zal ulieden tot jaloersheid verwekken door degenen, die geen volk zijn; door een onverstandig volk zal ik u tot toorn verwekken.
20 En Jesaja verstout zich, en zegt: Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten; Ik ben openbaar geworden dengenen, die naar Mij niet vraagden.
21 Maar tegen Israel zegt Hij: Den gehelen dag heb Ik Mijn handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk.

De ontbinding van den bijzonderen kerkstaat der Joden, de verwerping van die huishouding door de afschaffing van hun ceremoniële wet, het vervallen van al haar instellingen, het teniet gaan van hun priesterschap, het verbranden van hun tempel en het wegnemen van hun plaats als afzonderlijk volk, en daarvoor in plaats de stichting en oprichting van een algemene kerk onder de volken der heidenen, dat alles schijnt ons, nu deze dingen reeds eeuwen geleden geschied en voltooid zijn, geen zaak van groot belang. Maar voor hen, die leefden toen dat alles plaatsgreep, die wisten hoe hoog de Joden in Gods gunst gestaan hadden en hoe betreurenswaardig sedert vele eeuwen de toestand van de heidenwereld geweest was, scheen het zeer groot en verwonderlijk, een verborgenheid die moeilijk te begrijpen viel. Evenals in het vorige en in het volgende hoofdstuk, gaat de apostel er toe over om in dit hoofdstuk die zaak te verklaren en te bewijzen, maar met verscheidene zeer nuttige uitweidingen, die den draad van zijn betoog hier en daar een weinig afbreken. Dit hoofdstuk kan in twee grote delen gesplitst worden:

I. Er is een groot verschil tussen de gerechtigheid der wet, waaraan de ongelovige Joden gehecht waren, en de rechtvaardigheid des geloofs, welke in het Evangelie aangeboden wordt, vers 1-11,

II. Er is geen onderscheid tussen Joden en heidenen, maar in de zaak van rechtvaardigmaking en aanneming tot kinderen door God worden zij beiden door het Evangelie gelijk gesteld, vers 12-21.

Romeinen 10:1-11

De bedoeling van den apostel in dit gedeelte van het hoofdstuk is aan te tonen het grote verschil tussen de rechtvaardigheid van de wet en de rechtvaardigheid uit het geloof, en de grote uitnemendheid van de rechtvaardigheid uit het geloof boven de rechtvaardigheid der wet. Daardoor wenst hij de Joden te overtuigen en te bewegen om in Christus te geloven, en de dwaasheid en de zonde van hen die dat weigeren, in het volle licht te stellen, terwijl God gerechtvaardigd wordt in de verwerping van hen die het weigeren.

I. Paulus verzekert hier van zijn toegenegenheid tot de Joden en geeft er de reden voor op, vers 1, 2. Hij brengt hun een goeden wens en geeft hun een goede getuigenis.

1. Een goede wens, vers 1, hij wenst dat zij zalig worden mogen, gered van hun tijdelijken ondergang die over hen stond te komen, gered van den toekomstigen toorn, den eeuwigen toorn, die hun boven het hoofd hing. In dezen wens ligt opgesloten de begeerte, dat zij mogen overtuigd en bekeerd worden, hij kon niet in het geloof bidden dat zij in hun ongeloof mochten gered worden. Ofschoon Paulus tegen hen predikte, bad hij nochtans voor hen. Hierin was hij barmhartig, gelijk God is, die niet wil dat enigen zullen verloren gaan, 2 Pet. 3:9, en den dood des zondaars niet begeert. Het is onze plicht getrouw en ernstig te verlangen naar de zaliging der zielen van anderen, dadelijk na de zaligmaking van onze eigen zielen. Dit, zegt hij, was de toegenegenheid zijns harten en het gebed, dat hij tot God voor hen deed. Dat wijst op:

A. De kracht en oprechtheid van zijn begeerte. Het was de begeerte, de toegenegenheid zijns harten. Dat was geen zinledige uitdrukking, zoals de wensen van velen dikwijls alleen in den mond liggen, maar een werkelijk verlangen. Het was zijn begeerte alvorens het zijn gebed werd. De begeerte des harten is de ziel van het gebed. Koele begeerten kunnen niet anders dan afwijzing vragen, wij moeten in elk gebed geheel onze ziel uitstorten en uitademen.

B. Het aanbieden van deze begeerte aan God. Het was niet alleen de begeerte zijns harten, het was ook zijn gebed. Er kunnen begeerten in het hart wonen, zonder dat er gebed is, maar die begeerten moeten bekend gemaakt worden aan God. Wensen en begeren, indien het daarbij blijft, zijn geen gebed.

2. Een goede getuigenis en een reden voor zijn goede wensen, vers 2. Ik geef hun getuigenis, dat zij een ijver tot God hebben. De ongelovige Joden waren de bitterste vijanden van Paulus in de wereld, en toch geeft Paulus hun een getuigenis zo goed als met de waarheid bestaanbaar is. Wij moeten altijd zo goed van zelfs onze ergste vijanden spreken als wij kunnen, dat is zegenen degenen die ons vervloeken. De liefde leert ons de beste gedachten van de mensen te hebben, en hun woorden en daden zo goed uit te leggen als de waarheid toelaat. Wij moeten nota nemen van hetgeen prijzenswaardig is zelfs in slechte mensen. Zij hebben een ijver tot God. Hun tegenstand tegen het Evangelie komt voort uit het beginsel van eerbied voor de wet, van welke zij weten dat ze van God komt. Er bestaat blinde, misleide ijver, zulk een was die van de Joden, die wanneer zij het volk en de dienaren van Christus uitstootten, riepen: Dat de Heere verheerlijkt worde! Jesaja 66:5, ja die hen doodden, menende Gode een dienst te doen! Johannes 16:2.

II. Hij toont aan welke noodlottige vergissing de ongelovige Joden schuldig stonden, die hun ondergang veroorzaakte. Hun ijver was niet met verstand. Het is waar dat God hun de wet gaf, voor welke zij zo ijverden, maar zij hadden moeten weten, dat die haar doel bereikt had toen de beloofde Messias verschenen was. Hij bracht een nieuwen godsdienst en een nieuwe wijze van aanbidding, waarvoor de vorige de plaats moesten inruimen. Hij betoonde zich zelven de Zoon van God te zijn, gaf het meest overtuigend bewijs, dat gegeven kon worden, dat Hij de Messias was, en toch kenden zij Hem niet en wilden Hem niet erkennen, maar sloten hun ogen voor het licht, zodat hun ijver voor de wet blinde ijver was. Dit toont hij verder aan in vers 3, waarbij wij opmerken:

1. Den aard van hun ongeloof. Zij onderwerpen zich niet aan de rechtvaardigheid Gods, dat is, zij hebben zich niet ondergeschikt aan de voorwaarden van het Evangelie, en zij hebben de aanbieding van rechtvaardigmaking door het geloof in Christus, welke het Evangelie doet, niet aangenomen. Ongeloof is zich-nietonderwerpen aan de rechtvaardigheid Gods, zich verzetten tegen de aanbieding van vergiffenis door het Evangelie gedaan. Zij onderwerpen zich niet. In waarachtig geloof is veel onderwerping nodig, daarom is de eerste les, die Christus ons geeft, die van zelfverloochening. Het is reeds een grote neerbuiging voor een hoogmoedig hart vrede te hebben met het behouden worden door vrije genade, wij zijn er afkerig van om als bedelaars geholpen te worden.

2. De oorzaken van hun ongeloof, er zijn er twee:

A. Zij kennen de rechtvaardigheid Gods niet. Zij verstaan, geloven en bemerken niet de strikte gerechtigheid Gods in het haten en straffen van de zonde, en in het eisen van voldoening. Zij nemen niet in aanmerking welke behoefte wij hebben aan een gerechtigheid, waarin wij voor Hem kunnen verschijnen. Deden zij dat, dan zouden zij zich nooit verzet hebben tegen de aanbieding des Evangelies, dan zouden zij nooit van hun eigen werken rechtvaardigmaking verwacht hebben, alsof zij daarmee aan Gods gerechtigheid voldoen konden. Of wel, zij waren onwetend aangaande Gods weg tot rechtvaardigmaking, dien Hij vastgesteld en geopenbaard heeft in Christus Jezus. Zij kenden dien niet omdat zij hem niet wilden kennen, maar zij sloten hun ogen voor de ontdekking daarvan en hadden de duisternis liever.

B. Een hoogmoedige ingenomenheid met hun eigen gerechtigheid. Zij zochten hun eigen gerechtigheid op te richten, ene gerechtigheid die zij zelf bedacht hadden, en die zij zelf wilden uitwerken, door de verdiensten van hun eigen werken en door hun waarneming van de ceremoniële wet. Zij meenden dat zij niet behoefden behouden te worden door de verdienste van Christus en daarom steunden zij op hun eigen werken als voldoende om ene gerechtigheid aan te brengen, in welke zij voor God konden verschijnen. Zij konden niet als Paulus afzien van een steunen daarop: Niet hebbende mijne gerechtigheid, Filippenzen 3:9. Zie een voorbeeld van dezen hoogmoed in den Farizeeër, Lukas 18:9, 10. Verg. vers 14.

III. Hier wijst hij op de dwaasheid van deze misvatting, en hoe onredelijk het van hen was om rechtvaardigmaking te zoeken door de werken der wet, nu Christus gekomen was en een eeuwigdurende gerechtigheid aangebracht had. Daartoe beschouwt hij:

1. De ondergeschiktheid van de wet aan het Evangelie, vers 4. Het einde der wet is Christus, tot rechtvaardigheid. De bedoeling van de wet was de mensen tot Christus te leiden. De zedelijke wet diende alleen om de wond te peilen, de ceremoniële wet was een afschaduwing van het heelmiddel,

maar Christus was het einde van beide. Zie 2 Corinthiërs 3:7, vergeleken met Galaten 3:23, 24. Het doel van de wet was de mensen te leiden tot de rechtvaardigheid van Christus.

A. Christus is het einde van de ceremoniële wet, Hij is er het einde van omdat Hij de volmaking er van is. Wanneer de zaak zelf komt, is de schaduw voorbijgegaan. De offeranden, de slachtoffers, de reinigingen, onder het Oude Testament ingesteld, waren afbeeldingen van Christus en doelden op Hem, en hun ongenoegzaamheid om de zonden weg te nemen ontdekte de noodzakelijkheid van een offerande, die, eenmaal gebracht, alle zonden wegnam.

B. Christus is het einde van de zedelijke wet, daarin dat Hij deed wat de wet niet doen kon, Hoofdstuk 8:3, en het grote doel verzekerde. Het doel van de wet was de mensen tot volmaakte gehoorzaamheid te brengen, ten einde rechtvaardigmaking te verkrijgen. Dit nu was onmogelijk geworden door de kracht der zonde en de verdorvenheid onzer natuur, maar Christus is het einde der wet. De wet is niet vernietigd, de bedoeling van den wetgever is niet ontweken, maar aangezien volledige voldoening aangebracht is door den dood van Christus voor ons verbreken van de wet, is het doel der wet bereikt en werd voor ons een andere weg tot rechtvaardigmaking opengesteld. Christus is dus het einde der wet tot rechtvaardigheid, dat is: tot rechtvaardigmaking, maar Hij is het alleen voor een iegelijk die gelooft. Op ons geloof, dat is, op onze nederige toestemming in de voorwaarden van het Evangelie, krijgen wij deel aan de voldoening van Christus, en worden zo gerechtvaardigd door de verlossing, die in Jezus is.

2. De voortreffelijkheid van het Evangelie boven de wet. Deze toont hij aan door te wijzen op de inrichting van beide.

A. Welke is de gerechtigheid die uit de wet is? Dat laat hij zien in vers 5. De inhoud daarvan is: Doe dat en leef! Ofschoon zij ons leidt tot een betere en krachtdadiger gerechtigheid in Christus, toch op zich zelve, alleen als wet beschouwd en afgezien van haar betrekking op Christus en het Evangelie, (want zo namen de ongelovige Joden haar aan en hielden zij haar vast) verlangt zij niets als ene gerechtigheid, die voldoende is om een mens te rechtvaardigen, dan volmaakte gehoorzaamheid. Daartoe haalt hij de Schriftuurplaats uit Leviticus 18:5 aan. Mijne inzettingen en Mijne rechten zult gij houden, welk mens dezelve zal doen, die zal door dezelve leven. Daarheen verwijst hij ook in Galaten 3:12 :De mens, die deze dingen doet, zal door dezelve leven. Leven, dat is: gelukkig zijn, niet alleen in het land Kanaän, maar ook in den hemel, waarvan Kanaän het type en de voorafbeelding was. Dat vereiste doen moest volmaakt en smetteloos zijn, zonder de minste breuk of verkrachting. De wet, die op den berg Sinaï gegeven was, ofschoon zij niet enkel en alleen een verbond der werken was (want wie had dan onder die bedeling zalig kunnen worden?) had toch, opdat zij des te meer invloed zou oefenen om de mensen naar Christus te drijven en het genadeverbond des te welkomer te doen zijn, zeer veel in zich van de nauwgezetheid en de verschrikkingen van het werkverbond. En was het dan niet bij uitstek dwaas van de Joden om zo krampachtig vast te houden aan dit middel van rechtvaardigmaking en verlossing, dat in zichzelf reeds zo moeilijk was, en bovendien door de verdorvenheid onzer natuur onmogelijk geworden was, terwijl er een verse en levende weg geopend was?

B. Welke is de rechtvaardigheid, die uit het geloof is? vers 6 en v.v. Deze beschrijft hij met de woorden van Mozes, in Deuteronomium, in de tweede wet, (want dat betekent de naam Deuteronomium). En daarin werd een veel helderder openbaring van Christus en het Evangelie

gegeven dan in de eerste afkondiging der wet. Hij haalt het aan uit Deuteronomium 30:11-14, en toont aan:

a. Dat die in ‘t geheel niet hard of moeilijk is. De weg van rechtvaardigmaking en verlossing bevatte niet zulke diepten en oneffenheden, dat hij ons kan ontmoedigen, hij was niet zo vol van onoverkomelijke moeilijkheden, maar hij is, gelijk voorzegd was, een gebaande weg, Jesaja 35:8. Wij worden niet genoodzaakt er voor op te klimmen, -hij is niet in den hemel, wij behoeven er niet voor neer te dalen, -hij is niet in de diepte.

Ten eerste. Wij behoeven niet ten hemel te klimmen om daar de dingen na te speuren en in te dringen in de geheimen van de goddelijke raadsbesluiten. Het is waar dat Christus in den hemel is, maar wij kunnen gerechtvaardigd en gered worden zonder ons daarheen te begeven, om Hem vandaar af te brengen, en zonder een bepaalden boodschapper tot Hem te zenden.

Ten tweede. Wij worden niet genoodzaakt in de diepte te dalen, om Christus uit het graf op te brengen, of uit den toestand des doods.

In den afgrond nederdalen, dat is Christus uit de doden opbrengen. Dit bewijst duidelijk dat het nederdalen van Christus in de diepte, in hadês, meer was dan Zijn ingaan in den toestand des doods, in vergelijking met Jona. -Het is waar dat Christus in het graf was, en dat is zo waar als Hij nu in den hemel is, maar wij behoeven ons niet te ontmoedigen of te verwarren met eigengemaakte moeilijkheden. Evenmin behoeven wij ons zulke grove en vleselijke denkbeelden te scheppen over deze dingen alsof de weg ter verlossing onpraktisch zou zijn, en de bedoeling van de openbaring slechts zou zijn ons te vermaken. Neen, de verlossing is niet zo ver buiten ons bereik gesteld.

b. Maar hij is zeer eenvoudig en gemakkelijk.

Nabij u is het woord. Wanneer wij spreken van zien op Christus, van ontvangen van Christus, van steunen op Christus, dan is dat niet Christus in den hemel, of Christus in den afgrond, dien wij bedoelen, maar Christus in de belofte, Christus aan ons voorgesteld, en ons aangeboden in het Woord. Christus is nabij u, het woord is nabij u, werkelijk nabij u, want het is in uw mond en in uw hart, er is geen bezwaar om het te verstaan, te geloven en zich toe te eigenen. Het werk dat gij te doen hebt, ligt in u, het koninkrijk Gods is binnen in u, Lukas 17:21. Daar moet gij uw bewijzen zoeken, niet in de streken des hemels. Het is, (dat wil zeggen: beloofd werd dat het zijn zal) in uw mond, Jesaja 59:21 en in uw hart, Jeremia 31:33. Alles wat voor ons gedaan moest worden, is ons reeds in handen gegeven. Christus is voor ons van den hemel gedaald, wij behoeven Hem niet vandaar af te brengen. Hij is opgerezen uit de diepte, wij behoeven niet verlegen te staan hoe wij Hem zullen opbrengen. Er is thans niets meer te doen dan een werk in ons. Dat moet onze zorg zijn, te letten op onzen mond en op ons hart. Zij, die onder de wet waren, moesten alles zelf doen. Doe dat en gij zult leven. Maar het Evangelie ontdekt ons dat het grootste gedeelte van het werk reeds verricht is, en dat hetgeen overblijft alleen bestaat in het aanbieden van gerechtigheid en verlossing op zeer gemakkelijke en eenvoudige voorwaarden, ons als het ware voor de deur gebracht, in het woord dat nabij ons is. Het is in onzen mond, wij lezen het dagelijks, het is in ons hart, wij overdenken het dagelijks, of behoren het dagelijks te overdenken. Het is het woord des geloofs, het Evangelie met zijne beloften, het woord des geloofs genoemd omdat het ons het voorwerp des geloofs mededeelt en bespreekt, het woord dat wij geloven, omdat het ons het geloof voorschrijft,

beveelt, en als het grote middel ter rechtvaardigmaking doet kennen, en ook omdat het zelf het grote middel is, waardoor het geloof wordt gewrocht en onderhouden. Wat is nu dat woord des geloofs? Wij vinden den inhoud daarvan in vers 8 en 9, het kort begrip van het Evangelie, dat duidelijk en gemakkelijk genoeg is. Wij merken op: Ten eerste. Wat ons beloofd is: Gij zult zalig worden. Het Evangelie stelt voor en biedt aan: zaligheid, verlossing van schuld en toorn, met de zaligheid der ziel, een eeuwige zaligheid, waarvan Christus de bewerker is, een Zaligmaker tot den einde toe.

Ten tweede. Op welke voorwaarden. Twee dingen worden vereist als voorwaarden voor de zaligheid.

a. Het belijden van den Heere Jezus. Een openlijke belijdenis dat wij met Hem in betrekking staan en van Hem afhankelijk zijn, als onzen Vorst en Zaligmaker, het belijden van het Christendom tegenover alle verlokkingen en verschrikkingen van de wereld, het naast Hem staan in alle omstandigheden. Onze Heere Jezus legt groten nadruk op dit belijden van Hem voor de mensen, Mattheus 10:32, 33. Deze belijdenis is het voortbrengsel van menigerlei genaden, het bewijs van grote zelfverloochening, liefde voor Christus, verachting van de wereld, groten moed en veel beslistheid. Zij was een zeer grote zaak inzonderheid toen men door de belijdenis van Christus en het Christendom staat, eer, voorkeur, vrijheid, leven en al wat dierbaar is in de wereld, waagde, zoals het geval was in den eersten tijd.

b. Met het hart geloven dat God Hem uit de doden opgewekt heeft. De belijdenis met den mond, terwijl zij geen kracht uitoefent in het hart, is slechts spotternij, de wortel er van moet gelegen zijn in een ongeveinsde instemming met de openbaring van het Evangelie betreffende Christus, voornamelijk betreffende Zijne opstanding, welke het fundamentele artikel van het Christelijk geloof is, want daardoor werd Hij krachtelijk bewezen de Zoon van God te zijn en werd het volle bewijs geleverd dat de Vader Zijne voldoening aangenomen had.

c. Dit wordt verder toegelicht in vers 10, en daar wordt de volgorde omgekeerd, omdat er eerst geloof in het hart moet zijn alvorens er een oprechte belijdenis met den mond zijn kan. Betreffende het geloof: Met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid. Hierin ligt meer opgesloten dan een toestemmen van het verstand, het houdt in een toestemmen van den wil, een inwendig, hartelijk, oprecht en krachtig toestemmen. Er is geen geloof, en het mag er ook niet voor gehouden worden, tenzij met het hart. En dat is tot rechtvaardigheid. Daar is de gerechtigheid van de rechtvaardigmaking, en de gerechtigheid der heiligmaking. Het geloof is het beide, het is de voorwaarde voor onze rechtvaardigmaking, Hoofdstuk 5:1, en het is de wortel en springader onzer heiligmaking, die is daarin begonnen en wordt daarin uitgevoerd, Handelingen 15:9. Betreffende de belijdenis. Met den mond belijdt men ter zaligheid, belijdenis tot God in gebed en dankzegging, Hoofdstuk 15:6, belijdenis voor de mensen, door de erkenning van de wegen Gods voor anderen, voornamelijk wanneer wij daartoe geroepen worden in den dag der vervolging. Het betaamt dat vereerd wordt met den mond, want Hij heeft den mens den mond gegeven, Exodus 4:11, en Hij heeft beloofd dat Hij in zulk een tijd den Zijnen mond en wijsheid geven zal, Lukas 21:15. Een gedeelte van de eer van Christus Jezus is dat elke tong Hem zal verheerlijken, Filippenzen 2:11. En dit geschiedt, zo wordt gezegd, ter zaligheid, omdat het is de vervulling van de voorwaarde der belofte, Mattheus 10:32. De rechtvaardigmaking door het geloof ligt ten grondslag van onze aanspraak op de zaligheid, maar door de belijdenis bouwen wij op dien grondslag en komen ten laatste in het volle bezit van hetgeen, waar- toe wij gerechtigd werden. Wij hebben hier dus een

beknopte opsomming van de voorwaarden der verlossing, en zij zijn zeer redelijk, zijn in het kort dat wij aan God moeten wijden, overgeven en afstaan onze zielen en onze lichamen, -onze zielen door het geloven met het hart en onze lichamen door het belijden met den mond. Doe dit en gij zult leven. Hij haalt daartoe uit Jesaja 28:16, aan, in vers 11 :Een iegelijk, die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden, oe kataischunthê setai. Dat is:

a. Hij zal niet beschaamd worden in het erkennen van dien Christus, op wie hij vertrouwt, hij die met het hart gelooft, zal niet beschaamd worden bij het belijden met den mond. Het is zondige schaamte, die veroorzaakt dat de mensen Christus verloochenen, Mark 8:38. Die geloven, haasten niet, zo zegt de profeet het, zullen niet haasten om het lijden te ontlopen, dat zij in den weg van plicht ontmoeten, zullen niet beschaamd worden over een miskenden godsdienst.

b. Hij zal niet beschaamd worden over zijne hoop op Christus, hij zal ten slotte niet teleurgesteld worden. Onze plicht is dat wij niet mogen, en ons voorrecht dat wij niet zullen beschaamd worden over ons geloof in Christus. Hij zal nooit reden hebben om berouw te gevoelen over zijn vertrouwen op zulk een borg als de Heere Jezus is.

Romeinen 10:12-21

De eerste woorden geven de bedoeling weer, welke de apostel met deze verzen heeft: dat er geen onderscheid tussen Joden en heidenen is, maar dat beiden ten opzichte van de aanneming tot kinderen door God op gelijken trap staan. In Jezus Christus is geen Jood of Griek, Colossenzen 3:11. God zaligt noch verwerpt den een omdat hij een Jood of den ander omdat hij een Griek is, maar beiden worden gelijkelijk aangenomen op de voorwaarden des Evangelies.

Want er is geen onderscheid. Tot bewijs haalt hij hier twee redeneringen aan.

I. Dat God dezelfde is voor allen. Want eenzelfde is Heere van allen, rijk zijnde over allen, die Hem aanroepen. Er is niet een vriendelijk God voor de Joden en een minder-vriendelijk voor de heidenen, maar Hij is dezelfde voor allen, een algemene vader van alle mensen. Toen Hij Zijn naam bekend maakte De Heere, de Heere God, genadig en barmhartig, heeft Hij daarmee niet alleen te kennen gegeven wat Hij voor de Joden is, maar wat Hij is en zijn zal voor al Zijn schepselen, die Hem zoeken, niet alleen goed, maar rijk, overvloedig in goedheid, Hij heeft genoeg om hen allen te voorzien, en Hij is vrijmachtig en bereidvaardig om allen te geven, Hij is zowel instaat als gewillig, niet alleen rijk, maar rijk over ons, milddadig en weldadig in het uitdelen Zijner gunstbewijzen aan allen, die Hem aanroepen. Iets moet er door ons gedaan worden, zullen wij van deze goedheid genieten, maar dat is zo weinig mogelijk: wij moeten Hem aanroepen. Hij wil er om gebeden zijn, Ezechiël 36:37, en zeker: hetgeen niet waard is dat er om gevraagd wordt, is ook het bezit niet waard. Wij hebben niets te doen dan bij elke gelegenheid aan te houden in het gebed.

II. Dat de belofte dezelfde is voor allen, vers 13. Want een iegelijk, die den naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden, de een zowel als de ander, zonder uitzondering. Deze uitbreiding, uitbreiding zonder enig onderscheid te maken, van de belofte, beiden aan Joden en heidenen zal, meent hij, niet zoveel verwondering wekken, want zij werd voorzegd door den profeet Joël, 2:32. Het aanroepen van den naam des Heeren betekent hier alle waarachtige godsvrucht. Wat is het leven des Christens anders dan een leven des gebeds? Het omvat een gevoel van onze afhankelijkheid van Hem, een algehele toewijding van ons zelven aan Hem, en een gelovige verwachting van al wat wij nodig hebben van Hem. Hij, die op deze wijze den naam des Heeren aanroept, zal zalig worden. Het is dus slechts vragen en ontvangen, wat kunnen wij meer wensen? Ter nadere toelichting hiervan merkt hij op:

1. Hoe noodzakelijk het was dat het Evangelie aan de heidenen verkondigd zou worden, vers 14, 15. Dat was de voornaamste grief van de Joden tegen Paulus, dat hij de apostel der heidenen was en hun het Evangelie predikte. Nu toont hij aan hoe noodzakelijk het was hen te brengen binnen het bereik van de hiervoor genoemde belofte, een deelgenootschap dat de Joden niet aan een hunner medeschepselen mochten misgunnen.

A. Hoe zullen zij dan Hem aanroepen, in wie zij niet geloofd hebben? Tenzij zij geloven dat Hij hun God is, zullen zij Hem niet in het gebed aanroepen, hoe zouden zij dat kunnen? De genade van het geloof is volstrekt nodig voor de uitoefening van den plicht des gebeds, zonder die kunnen wij niet behoorlijk bidden, niet bidden zodat wij verhoord worden. Hij die, in het gebed, tot God komt, moet geloven dat Hij is, Hebreeën 11:6. Zolang zij niet in den waren God geloofden, aanbaden zij hun afgoden: o Baäl, hoor ons!

B. En hoe zullen zij in Hem geloven, van wie zij niet gehoord hebben? Op de een of andere wijze moet de goddelijke openbaring ons bekend gemaakt worden, indien wij haar zullen ontvangen en toestemmen, zij wordt ons niet ingeboren. In het horen is het lezen begrepen, dat een horen met het oog is, en waardoor velen tot het geloof gebracht zijn, Johannes 20:31. Deze dingen zijn geschreven opdat gij geloven moogt. Maar het horen alleen wordt genoemd, omdat dit de meest gewone en natuurlijke weg is voor het ontvangen van mededelingen.

C. En hoe zullen zij horen zonder die hun predikt? Iemand moet hun mededelen hetgeen zij te geloven hebben. Predikers en hoorders behoren bij elkaar, en het is een gezegend ding wanneer zij zich in elkaar verblijden, de hoorders in de bekwaamheid en getrouwheid van den prediker, en de prediker in de gewilligheid en gehoorzaamheid van de hoorders.

D. En hoe zullen zij prediken indien zij niet gezonden worden? Zij moeten gezonden en in zekere mate bevoegd gemaakt worden voor hun werk van prediking. Hoe zal iemand als gezant optreden tenzij hij zijn geloofsbrieven en zijn orders ontvangen heeft van den vorst, die hem zendt? Dit bewijst dat er een geregelde dienst des woords moet zijn, een geregelde uitzending en afvaardiging. Het is Gods eigen voorrecht om dienaren te zenden, Hij is de Heere des oogstes, en daarom moeten wij Hem bidden dat Hij arbeiders uitstote in Zijn wijngaard, Mattheus 9:38. Hij alleen kan mensen bekwamen tot het ambt der bediening en hen er toe geneigd maken. Maar de echtheid van de bekwaammaking en de oprechtheid van die neiging kunnen niet overgelaten worden aan de beoordeling van ieder voor zich zelven, de aard der zaak verbiedt dat en laat het in geen geval toe, ter handhaving van de orde in de gemeente moet die noodzakelijk opgedragen en onderworpen worden aan het oordeel van een behoorlijk aantal van hen, die zelf tot de bediening zijn toegelaten en daarin wijsheid en ondervinding getoond hebben, en die gelijk in andere roepingen, ondersteld worden de meest bekwame rechters te zijn. Dezen worden gemachtigd hen af te zonderen, die zij bevinden genoegzaam bekwaamd en geneigd te zijn voor dit werk der bediening, opdat door deze bewaring van de opvolging de naam van Christus moge voortduren van eeuwigheid en tot eeuwigheid en Zijn troon in de hemelen bevestigd worden. En zij, die op deze wijze afgezonderd worden, mogen niet slechts, maar moeten prediken, want daartoe zijn zij gezonden.

2. Hoe welkom het Evangelie behoort te zijn aan degenen aan wie het verkondigd wordt, omdat het den weg der verlossing aanwijst, vers 15. Hiervoor haalt hij Jesaja 52:7 aan. Dezelfde uitdrukking vinden wij in Nahum 1:15. Deze woorden doelen op de blijde tijding van de verlossing van Israël uit de Babylonische gevangenschap, als type, maar zij strekken zich verder uit naar het Evangelie, de blijde boodschap van onze verlossing door Jezus Christus. Merk op:

A. Wat het Evangelie is. Het is een Evangelie van vrede, het is het woord der verzoening tussen God en mensen. Vrede op aarde, Lukas 2:14. Of: vrede wordt genoemd in de plaats van alles goeds. Zo wordt het hier gebruikt en toegepast: degenen die het goede verkondigen. De dingen van het Evangelie zijn werkelijk goede dingen, de beste dingen, de tijdingen daaromtrent zijn de meest verblijdende tijdingen, het beste nieuws dat ooit van den hemel op aarde kwam.

B. Wat het werk der dienaren is. Het Evangelie te verkondigen, deze blijde tijding te brengen, vrede te evangeliseren (zoals er eigenlijk in het oorspronkelijke staat), het goede te evangeliseren. Ieder prediker is in dien zin evangelist, maar hij is niet alleen een boodschapper die het nieuws overbrengt,

hij is ook een gezant om te onderhandelen, de eerste evangelieverkondigers waren engelen, Lukas 2:13 en v.v.

C. Hoe aangenaam zij daarom ter wille van hun werk voor de kinderen der mensen moeten zijn. Hoe lieflijk zijn de voeten dergenen die vrede verkondigen, dergenen die het goede verkondigen! Hoe welkom zijn zij! Maria Magdalena betoonde hare liefde voor Christus door Zijne voeten te kussen, en later door Zijne voeten te omhelzen, Mattheus 28:9. En toen Christus Zijnen discipelen de zending gaf, wies Hij hun de voeten. Zij die het Evangelie verkondigen hebben zelf toe te zien dat hun voeten (hun wandel en omgang) lieflijk zijn, de heiligheid van het leven der dienaren is de lieflijkheid hunner voeten. Hoe lieflijk! namelijk in de ogen der hoorders. Zij, die de boodschap gaarne ontvangen, kunnen niet anders dan de boodschappers liefhebben. Zie 1 Thessalonicenzen 5:12, 13.

3. Hij weerlegt een tegenwerping tegen dit alles, die gemaakt zou kunnen worden naar aanleiding van den geringen voortgang, welken het Evangelie in vele plaatsen maakt, vers 16.

Doch zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest. Niet al de Joden, en ook niet al de heidenen, verreweg het grootste gedeelte van beiden blijft in ongeloof en ongehoorzaamheid. Merk op: Het Evangelie werd ons gegeven, niet alleen om gekend en geloofd, maar ook om gehoorzaamd te worden. Het is niet een samenstel van redeneringen, maar een regel des levens. De geringe voortgang van het Evangelie in de wereld is eveneens door den profeet voorzegd, Jesaja 53:1 :Wie heeft onze prediking geloofd? Dat hebben zeer weinigen gedaan, zeer weinigen in vergelijking met wat men zich daarvan zou voorstellen, in aanmerking nemende hoe geloofwaardig en aller aanneming waardig de prediking is, zeer weinigen in vergelijking tot hen, die in hun ongeloof blijven. Het is niets vreemds, maar zeer treurig en onverkwikkelijk voor de dienaren van Christus, om het Evangelie te brengen aan degenen, die het niet geloven willen. Bij zulke treurige ondervinding is het goed voor ons tot God ons te wenden en bij Hem ons beklag in te dienen: Heere, wie heeft onze prediking geloofd! In antwoord daarop:

A. Toont hij aan dat de verkondiging des woords het gewone middel is, waardoor het geloof gewerkt wordt, vers 17. Zo dan, ara, evenwel, ofschoon menigeen die het woord hoort, het niet gelooft, toch hebben zij die geloven, het eerst moeten horen. Het geloof is door het gehoor. Het is de samentrekking van hetgeen hij tevoren gezegd heeft, vers 14. Het begin, de voortgang en de kracht des geloofs komen door het gehoor. Het woord Gods wordt daarom genoemd het woord des geloofs, het verwekt en onderhoudt het geloof. God geeft het geloof, maar gebruikt daarbij Zijn woord als werktuig. Het gehoor (dat is het horen, waardoor het geloof gewerkt wordt) is door het woord Gods. Niet het horen van de betoverende woorden der mensen, en van hun wijsheid, maar het horen van het woord Gods, en het horen daarvan als het woord van God, dát zal het geloof verwekken. Zie 1 Thessalonicenzen 2:13.

B. Dat degenen, die de verkondiging des Evangelies niet willen geloven, ofschoon zij die gehoord hebben, daardoor niet te verontschuldigen zijn, en hun ondergang aan zich zelven te wijten hebben, vers 18-21.

a. De heidenen hebben haar gehoord, vers 18.

Hebben zij het niet gehoord? Ja in meerdere of mindere mate hebben zij allen het Evangelie gehoord, of tenminste er van gehoord. Ja toch, hun geluid is over de gehele aarde heengegaan, niet alleen een onbegrijpelijk geluid, maar hun woorden (meer nauwkeurige en begrijpelijke indrukken van deze dingen) zijn gegaan tot de einden der wereld. De opdracht, welke de apostelen ontvingen, luidde: Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen, neemt leerlingen uit alle volken, en zij deden dat met onvermoeibaren ijver, terwijl wonderlijk-goede uitslag hun pogingen bekroonde. Zie hoever het terrein van Paulus' werkzaamheid zich uitstrekte, Hoofdstuk 15:19. Tot dit afgelegen eiland Brittannië, een van de uiterste hoeken van de toen-bekende wereld, kwam niet alleen het geluid, maar kwamen ook de woorden des Evangelies reeds binnen weinige jaren na de hemelvaart van Christus. Hiermede in verband was in den eersten tijd van het Christendom de gave der talen zo rijkelijk uitgestort, vooral over de apostelen, Handelingen 2.. In de door hem gebruikte uitdrukking haalt hij duidelijk Psalm 19:4 aan, waar sprake is van den indruk, welke de zichtbare werken Gods in de schepping aan de gehele mensheid gegeven van de macht en de goddelijkheid van den Schepper. Gelijk God onder het Oude Testament voorzag in de verkondiging van het werk der schepping door zon, maan en sterren, zo zorgt Hij thans voor de mededeling van het werk der verlossing aan de gehele wereld door de prediking van de Evangeliedienaren. Daarom worden die sterren genoemd.

b. De Joden hebben haar ook gehoord, vers 19-21. Hierdoor beroept hij zich op twee uitspraken uit het Oude Testament, om aan te tonen dat zij niet in het minst te verontschuldigen zijn. Heeft Israël het niet verstaan? Niet verstaan dat de heidenen op die wijze geroepen zouden worden. Zij hadden het kunnen weten van Mozes en Jesaja.

Ten eerste. De hier volgende tekst is genomen uit Deuteronomium 32:21 :Ik zal ulieden tot jaloersheid verwekken. De Joden hadden niet alleen de aanbieding, maar zagen dat de heidenen die ook aannamen en hoezeer zij door die aanneming bevoorrecht werden, getuige hun verslagenheid bij dat schouwspel. Zij hadden geweigerd. Eerst aan u, Handelingen 3:26. In alle plaatsen waar de apostelen kwamen geschiedde de aanbieding eerst aan de Joden, en de heidenen kregen alleen wat zij verwierpen. Indien de een het niet wilde aannemen, de ander zou het wel doen. Dat verwekte hen tot jaloersheid. Evenals de oudere broeder in de gelijkenis, Lukas 15, benijdden zij den verloren heidenen hun aanneming en zaligmaking op hun berouw. De heidenen worden hier genoemd degenen die geen volk zijn, en een onverstandig volk, dat is, een volk dat God niet beleed. Hoeveel wijsheid en verstand naar de wereld zij ook mogen hebben, die niet tot het volk Gods behoren, eindelijk zal het uitkomen dat zij onverstandigen zijn. Zodanig was de toestand van de heidenwereld, die nu tot Gods volk gemaakt werd, omdat Christus haar de wijsheid Gods werd. Welk een terging het voor de Joden was te zien dat de heidenen in gunst werden aangenomen, zien wij in Handelingen 13:45, 17:5, 13, en voornamelijk Handelingen 22:22. Het was een bewijs van de grote godloosheid der Joden dat zij zo woedend werden, en hier in Deuteronomium wordt de inhoud der bedreiging genoemd. God maakt dikwijls de zonden van Zijn kinderen hun straf. Niemand heeft groter straf nodig dan overgelaten te worden aan het onbeteugelde woeden van zijn eigen lusten.

Ten tweede. De andere tekst is genomen uit Jesaja 65:1, 2, die zeer duidelijk is, en Jesaja is in die woorden zeer stout, -waarlijk stout om zo duidelijk te spreken over de verwerping van zijn landgenoten. Zij, die wensen getrouw bevonden te worden, moeten zich zeer verstouten. Zij, die besloten hebben God te zullen behagen, mogen er niet tegen opzien enigen mens te mishagen. Welnu, Jesaja spreekt stout en duidelijk.

a. Over de voorkomende genade en gunst van God in de aanneming en bevestiging van de heidenen, vers 20. Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten. De voorgeschreven handelwijze is: Zoek en vind. Dat is een regel voor ons, maar het is geen regel voor God, die dikwijls gevonden wordt van degenen die Hem niet zochten. Zijn genade is Zijn eigendom, onderscheidende genade is Zijn eigendom, en Hij deelt die uit in onbeperkte vrijmacht, geeft of weerhoudt die naar Zijn welbehagen, en voorkomt ons met de zegeningen, de rijkste keur van zegeningen, van Zijne goedertierenheid. Zo maakte Hij zich aan de heidenen bekend, door het licht des Evangelies onder hen te zenden, terwijl zij er zo ver van verwijderd waren Hem te zoeken en naar Hem te vragen, dat zij leugen en ijdelheid navolgden en de afgoden dienden. Was dit ook niet ons eigen geval? Begon God niet met ons lief te hebben en Zich aan ons bekend te maken, toen wij niet naar Hem vraagden? En was dat niet inderdaad de tijd der minne, dien wij ons steeds met grote dankbaarheid behoren te herinneren?

b. Van de hardnekkigheid en den tegenstand van Israël, niettegenstaande de edelmoedige aanbiedingen en toegenegen uitnodigingen, die zij ontvingen, vers 21. Merk op:

a. Gods grote goedertierenheid jegens hen.

Den gehelen dag heb Ik Mijne handen uitgestrekt. Zijne aanbiedingen. Ik heb Mijne handen uitgestrekt, hun met den grootst-mogelijken ernst en oprechtheid leven en zaligheid aanbiedende, met alle denkbare uitdrukkingen van welgemeendheid en ernst hun de aangeboden gelukzaligheid aanwijzende, die hun voorstellende met de meeste duidelijkheid, en de zaak voortdurend met hen besprekende. De hand uitstrekken is de beweging van iemand die gehoor verlangt, Handelingen 26:1, of begeert aangenomen te worden, Spreuken 1:24. Christus werd gekruisigd met uitgestrekte handen. De handen uitgestrekt in de aanbieding van verzoening, komt laat ons elkaar de hand drukken en vrienden zijn, en onze plicht is het Hem de hand te geven, 2 Kronieken 30:8.

Zijn geduld bij deze aanbieding. Den gansen dag. Het geduld van God met weerspannige zondaren is bewonderenswaardig. Hij wacht hen om genadig te zijn. De tijd van Gods geduld wordt hier een dag genoemd, die tijd is verlicht als de dag, en geschikt voor werk en arbeid, maar beperkt als de dag en hij eindigt in een nacht. Hij duurt lang, maar zal niet eindeloos voortduren.

b. Hun grote slechtheid tegenover Hem. Zij waren een ongehoorzaam, tegensprekend volk. Een woord in het Hebreeuws, bij Jesaja, wordt hier uitgewerkt tot twee woorden, niet alleen waren zij ongehoorzaam aan de roeping en bogen zich er niet voor, maar zij waren tegensprekend en twistten er tegen, hetgeen veel erger is. Menigeen, die een goed voorstel niet wil aannemen, zal toch erkennen dat hij er niets tegen weet in te brengen, maar de Joden, die niet geloofden, lieten het daar niet bij, doch wederstonden en lasterden. Gods geduld met hen is een grote verzwaring van hun ongehoorzaamheid en maakt die bij uitnemendheid zondig, evenals hun ongehoorzaamheid de eer van Gods geduld vergrootte en dat bij uitnemendheid genadig deed worden. Het is een wonder van Gods barmhartigheid dat Zijne goedertierenheid niet wordt overtroffen door de slechtheid der mensen, en het is een wonder van de slechtheid der mensen, wanneer die niet overtroffen wordt door Gods goedertierenheid.

HOOFDSTUK 11

1 Ik zeg dan: Heeft God Zijn volk verstoten? Dat zij verre; want ik ben ook een Israeliet, uit het zaad Abrahams, van den stam Benjamin.
2 God heeft Zijn volk niet verstoten, hetwelk Hij te voren gekend heeft. Of weet gij niet, wat de Schrift zegt van Elia, hoe hij God aanspreekt tegen Israel, zeggende:
3 Heere! zij hebben Uw profeten gedood, en Uw altaren omgeworpen; en ik ben alleen overgebleven en zij zoeken mijn ziel.
4 Maar wat zegt tot hem het Goddelijk antwoord? Ik heb Mijzelven nog zeven duizend mannen overgelaten, die de knie voor het beeld van Baal niet gebogen hebben.
5 Alzo is er dan ook in dezen tegenwoordigen tijd een overblijfsel geworden, naar de verkiezing der genade.
6 En indien het door genade is, zo is het niet meer uit de werken; anderszins is de genade geen genade meer; en indien het is uit de werken, zo is het geen genade meer; anderszins is het werk geen werk meer.
7 Wat dan? Hetgeen Israel zoekt, dat heeft het niet verkregen; maar de uitverkorenen hebben het verkregen, en de anderen zijn verhard geworden.
8 Gelijk geschreven is: God heeft hun gegeven een geest des diepen slaaps; ogen om niet te zien, en oren om niet te horen tot op den huidigen dag.
9 En David zegt: Hun tafel worde tot een strik, en tot een val, en tot een aanstoot, en tot een vergelding voor hen.
10 Dat hun ogen verduisterd worden, om niet te zien; en verkrom hun rug allen tijd.
11 Zo zeg ik dan: Hebben zij gestruikeld, opdat zij vallen zouden? Dat zij verre; maar door hun val is de zaligheid den heidenen geworden, om hen tot jaloersheid te verwekken.
12 En indien hun val de rijkdom is der wereld, en hun vermindering de rijkdom der heidenen, hoeveel te meer hun volheid!
13 Want ik spreek tot u, heidenen, voor zoveel ik der heidenen apostel ben; ik maak mijn bediening heerlijk;
14 Of ik enigszins mijn vlees tot jaloersheid verwekken, en enigen uit hen behouden mocht.
15 Want indien hun verwerping de verzoening is der wereld, wat zal de aanneming wezen, anders dan het leven uit de doden?
16 En indien de eerstelingen heilig zijn, zo is ook het deeg heilig, en indien de wortel heilig is, zo zijn ook de takken heilig.
17 En zo enige der takken afgebroken zijn, en gij, een wilde olijfboom zijnde, in derzelver plaats zijt ingeent, en des wortels en der vettigheid des olijfbooms mede deelachtig zijt geworden,
18 Zo roem niet tegen de takken; en indien gij daartegen roemt, gij draagt den wortel niet, maar de wortel u.
19 Gij zult dan zeggen: De takken zijn afgebroken, opdat ik zou ingeent worden.
20 Het is wel; zij zijn door ongeloof afgebroken, en gij staat door het geloof. Zijt niet hooggevoelende, maar vrees.
21 Want is het, dat God de natuurlijke takken niet gespaard heeft, zie toe, dat Hij ook mogelijk u niet spare.
22 Zie dan de goedertierenheid en de strengheid van God; de strengheid wel over degenen, die gevallen zijn, maar de goedertierenheid over u, indien gij in de goedertierenheid blijft; anderszins zult ook gij afgehouwen worden.

23 Maar ook zij, indien zij in het ongeloof niet blijven, zullen ingeent worden; want God is machtig om dezelve weder in te enten.
24 Want indien gij afgehouwen zijt uit den olijfboom, die van nature wild was, en tegen nature in den goeden olijfboom ingeent; hoeveel te meer zullen deze, die natuurlijke takken zijn, in hun eigen olijfboom geent worden?
25 Want ik wil niet, broeders, dat u deze verborgenheid onbekend zij opdat gij niet wijs zijt, bij uzelven, dat de verharding voor een deel over Israel gekomen is, totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn.
26 En alzo zal geheel Israel zalig worden; gelijk geschreven is: De Verlosser zal uit Sion komen en zal de goddeloosheden afwenden van Jakob.
27 En dit is hun een verbond van Mij, als Ik hun zonden zal wegnemen.
28 Zo zijn zij wel vijanden aangaande het Evangelie, om uwentwil, maar aangaande de verkiezing zijn zij beminden, om der vaderen wil;
29 Want de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk.
30 Want gelijkerwijs ook gijlieden eertijds Gode ongehoorzaam geweest zijt, maar nu barmhartigheid verkregen hebt door dezer ongehoorzaamheid;
31 Alzo zijn ook dezen nu ongehoorzaam geweest, opdat ook zij door uw barmhartigheid zouden barmhartigheid verkrijgen.
32 Want God heeft hen allen onder de ongehoorzaamheid besloten, opdat Hij hun allen zou barmhartig zijn.
33 O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods, hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen!
34 Want wie heeft den zin des Heeren gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest?
35 Of wie heeft Hem eerst gegeven, en het zal hem wedervergolden worden?
36 Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen.

Nadat de apostel de overeenstemming aangetoond heeft, die er bestaat tussen de verwerping der Joden en de belofte aan de vaderen gedaan, gaat hij in dit hoofdstuk voort om de hardheid daarvan te verzachten, en haar te verzoenen met de goddelijke goedertierenheid in het algemeen. Er kon gezegd worden: Heeft God dan Zijn volk verstoten? Daarom zet de apostel in dit hoofdstuk zich er toe om deze tegenwerping te beantwoorden en hij doet dat op tweeërlei wijze:

I. Toont hij breedvoerig aan welke deze barmhartigheid is, die met zoveel toorn vermengd is, vers 1-32,

II. Wijst hij op de oneindige wijsheid en vrijmoedigheid Gods, met de aanbidding waarvan hij dit onderwerp besluit, vers 33 36.

Romeinen 11:1-32

De apostel stelt hier een zeer begrijpelijke tegenwerping voor, die in, t midden kan gebracht worden tegen de goddelijke handelwijze in de verwerping van het Joodse volk, vers 1.

Heeft God Zijn volk verstoten? Is de verwerping volkomen en beslissend? Zijn zij allen overgegeven aan toorn en ondergang, en dat voor eeuwig? Strekt het vonnis zich uit zonder enige beperking en duurt het onherroepelijk voort? Zal Hij zich zelven geen bijzonder volk meer vergaderen? In tegenstelling daarmee toont hij aan dat er een groot deel goedertierenheid en barmhartigheid besloten lag in hetgeen strengheid scheen te zijn. Voornamelijk legt hij nadruk op drie dingen.

1. Dat ofschoon velen van de Joden uitgestoten zijn, dit toch niet met allen het geval is.

2. Dat hoewel de Joden als een geheel nu uitgestoten zijn, de heidenen aangenomen werden.

3. Dat, ofschoon de Joden voor het tegenwoordige uitgestoten zijn, zij op Gods tijd weer in de gemeente opgenomen zullen worden.

I. Het is waar: velen van de Joden zijn verstoten, maar niet allen. De onderstelling daarvan wijst hij af met de woorden: Dat zij verre! In geen geval wil hij zulk een onderstelling toelaten. God heeft onderscheid tussen hen gemaakt.

1. Er was een uitverkoren overblijfsel van gelovige Joden, dat gerechtigheid en leven verkreeg door het geloof in Christus Jezus, vers 1-7. Van dezen wordt gezegd, dat Hij hen tevoren gekend heeft, vers 2, dat is: Hij had gedachten van liefde over hen van voor de grondlegging der wereld, want die Hij tevoren gekend heeft, dezen heeft Hij ook verkoren. Hier ligt de grond van het onderscheid. Zij worden genoemd de uitverkorenen, vers 7, dat is: de gekozenen, Gods uitgekozenen, die Hij de uitverkorenen (of de uitverkiezing) noemt, omdat hetgeen hen eerst onderscheidde van en verwaardigde boven de anderen, was Gods verkiezende liefde. De gelovigen zijn de uitverkiezing, al degenen, en zij alleen, die God uitverkoren heeft.

A. Hij toont aan dat hijzelf een hunner was: Want ik ben ook een Israëliet, alsof hij zeggen wilde: Zou ik beweren dat alle Joden verworpen zijn? Dan zou ik immers mijn eigen aanspraak vernietigen en mij zelven ook verworpen zien! Paulus was een uitverkoren vat, Handelingen 9:15, en toch was hij het zaad Abrahams, en wel bepaald uit den stam Benjamin, de minste en jongste van alle stammen Israël's.

B. Hij zegt dat, evenals ten tijde van Elia, zo ook nu, dat uitverkoren overblijfsel in werkelijkheid groter was dan iemand zou denken. Dit is opnieuw een bewijs voor de waarheid dat het niets ongewoons is, dat Gods genade en gunst jegens Israël dikwijls beperkt en afgesloten worden tot een overblijfsel van dat volk: -want zo was het ook in de dagen van Elia. De Schrift zegt dit van Elia, en Hêliai in de geschiedenis van Elia, den groten hervormer onder het Oude Testament. Merk op:

a. Hoe Elia zich omtrent Israël vergiste, alsof de afval in de dagen van Achab zo algemeen was, dat hij de enig-overgebleven getrouwe dienaar Gods in de gehele wereld was. Paulus verwijst naar 1 Koningen 19:14, waar hij, zoals het hier genoemd wordt, God aanspreekt tegen Israël. Een vreemde

wijze van aanspreken , entun chanei tooi theooi ka ta toe Israêl, Hij handelde met God tegen Israël, zo kan men ook lezen. In Handelingen 25:24 wordt hetzelfde woord entunchanoo ook in aangesproken vertaald. De Joden, enetuchon moi, hebben u over mij aangesproken. In het gebed handelen wij met God, spreken Hem aan, hebben met Hem gemeenschap, zijn met Hem in gesprek. Van Elia wordt door Jakobus, 5:17, gezegd: hij bad een gebed, of hij bad in het gebed. Wij zullen dan waarlijk bidden in het gebed, en werkelijk van dezen plicht naar behoren ons kwijten, wanneer wij bidden als dezulken, die in het gebed met God handelen. Welnu, Elia sprak in dit gebed alsof er in Israël geen enkele gelovige overgebleven was behalve hijzelf. Ziehier tot welk een laag peil de belijdenis van den godsdienst in sommige tijden dalen kan, en hoe het gezicht beneveld kan worden, zodat zelfs de wijste en nauwlettendste man meent dat het nu gedaan is. Zo was het in de dagen van Elia. De machten en de menigte maken het uiterlijk voorkomen van een volk. De machten in Israël waren toen een vervolgende regering. Zij hebben Uwe profeten gedood en Uwe altaren omgeworpen, en ik ben alleen overgebleven, en zij zoeken mijne ziel. De meerderheid van Israël was toen afgodisch. Ik ben alleen overgebleven. Dus, de weinigen, die nog aan God getrouw waren gebleven, gingen niet alleen verloren onder de menigte afgodendienaars, maar zij werden bovendien verjaagd en in den hoek gedreven door de woede der vervolgers.

Als de goddelozen opkomen, wordt de mens nauw gezocht, Spreuken 28:12. Zij hebben Uw altaren omgeworpen, ze niet alleen verwaarloosd, ze zonder herstel gelaten, maar ze omgeworpen. Wanneer er altaren voor Baäl opgericht worden, is het geen wonder dat Gods altaren omgeworpen worden. Men kan dan dit blijvend getuigenis tegen de afgoderij niet verdragen. Dit was zijn optreden, zijn aanspreken, tegen Israël. Het is alsof hij zeggen wilde: Heere, is dit geen volk, rijp voor ondergang, waardig om uitgeworpen te worden? Wat anders kunt Gij voor Uw groten naam doen? Het is een zeer treurige zaak voor enig mens of volk wanneer de gebeden van Gods kinderen tegen hem zijn, voornamelijk van Gods profeten, van Gods vertrouwelingen, en vroeger of later zal God de zaak van Zijn biddend volk zichtbaar erkennen.

b. De misvatting in dit gebed wordt door God hersteld, vers 4. Ik heb mij zelven overgelaten. Ten eerste. Het staat dikwijls met de gemeente Gods veel beter dan wijze en godvrezende mensen denken. Zij zijn dadelijk bereid om hard te oordelen, en geven de zaak als verloren op, ofschoon het niet zo is.

Ten tweede. In tijden van algemenen afval is er gewoonlijk een overblijfsel, dat zijn oprechtheid bewaart, sommigen al zijn het slechts weinigen, niet allen gaan dezelfden weg op.

Ten derde. Wanneer er een overblijfsel is, dat in tijden van algemenen afval zijn oprechtheid bewaart, dan is het God, die zich zelven dat overblijfsel overlaat, indien Hij hen aan hen zelven had overgelaten, dan zouden zij met den groten stroom afgezakt zijn. Het is alleen Zijn vrije en almachtige genade, die onderscheid maakt tussen hen en de anderen.

Zeven duizend, een voldoend aantal om getuigenis af te leggen tegen de afgoderij van Israël, en toch, vergeleken met de vele duizenden van Israël, een klein getal, zeer klein, een in een stad en twee in een stam, gelijk de nalezingen in den wijnoogst. De kudde van Christus is slechts een klein kuddeke, en toch, wanneer zij ten laatste allen samenkomen, zullen zij een grote en ontelbare menigte zijn, Openbaring 7:9. De omschrijving van dit overblijfsel is, dat zij de knie voor het beeld van Baäl niet gebogen hebben, dat was toen het beslissende kenmerk in Israël. Aan het hof, in de stad en op het

land had Baäl zijn aanhang, en het volk over het algemeen, iets meer of minder, bewees hulde aan Baäl. Het beste bewijs van oprechtheid is dat men vrij blijft van de overheersende bedorvenheid der tijden en plaatsen waarin men leeft, tegen den stroom opzwemmen wanneer die krachtig is. Hen zal God erkennen als Zijn getrouwe getuigen, die moedig zijn in het afleggen van getuigenis voor de tegenwoordige waarheid, 2 Petrus 1:12. Dat is dankwaardig, de knie niet voor Baäl te buigen als alle anderen het wèl doen. Eenvoudige afgezonderdheid is gewoonlijk het kenteken van ware oprechtheid.

c. De toepassing van dit bewijs op het tegenwoordige geval. Alzo is er dan ook in dezen tegenwoordigen tijd, vers 5-7. Gods wijze van bedeling aan Zijn gemeente is nu zoals zij placht te zijn. In Elia's tijd was er een overblijfsel, en dat is er ook nu. Indien er dus een overblijfsel overgelaten was onder het Oude Testament, toen de ontplooiing der genade minder helder en de mededeling des Geestes minder overvloedig waren dan ze nu zijn, hoeveel te meer onder het Evangelie, nu de genade Gods, die verlossing aanbrengt, veel heerlijker aan den dag treedt. Een overblijfsel, weinigen uit velen, een overblijfsel van gelovige Joden, terwijl de overigen bleven volharden in hun ongeloof. Dit wordt genoemd een overblijfsel naar de verkiezing der genade, zij zijn dezulken, die van eeuwigheid in de raadsbesluiten der goddelijke liefde uitverkoren waren om vaten van genade en heerlijkheid te worden. Die Hij verkoren heeft, die heeft Hij ook geroepen. Indien het onderscheid tussen hen en de overigen geheel en alleen door de genade Gods wordt gemaakt, gelijk zeer zeker het geval is (Ik heb Mij zelven hen overgelaten, zegt Hij) dan moet het ook noodzakelijk naar de verkiezing zijn, want wij zijn er zeker van dat al wat God doet, dat doet Hij naar den raad van Zijn eigen wil. Betreffende dit overblijfsel hebben wij nog op te merken: Ten eerste. Vanwaar het komt. Uit de vrije genade Gods, vers 6, die genade welke de werken uitsluit. De eeuwige verkiezing, in welke het onderscheid tussen den een en den ander zijn oorsprong neemt, is louter uit genade, niet ter wille van vooruitgeziene goede werken, indien dát zo ware, dan zou het geen genade meer zijn. Gratia non est ullo modo gratia, si non sit omnia gratia. Het is geen genade, die waarlijk zo genoemd mag worden, indien het niet geheel en al genade is. De verkiezing is geheel en al overeenkomstig het welbehagen van Zijn wil, Efeziërs 1:5. Paulus' hart was zo vervuld met de vrijheid van Gods genade, dat hij in het midden van zijn betoog als het ware even terzijde afwijkt, om de volgende opmerking te maken: Indien het door genade is, zo is het niet meer uit de werken. En sommigen maken de opmerking, dat het geloof zelf, dat in de zaak van de rechtvaardigmaking tegenover de werken staat, er hierbij ingesloten wordt, want het geloof heeft de bijzondere eigenschap om de vrije genade voor onze rechtvaardigmaking aan te nemen, maar het kan en kon die genade voor onze uitverkiezing niet aannemen.

Ten tweede. Wat het verkrijgt. Hetgeen Israël, dat is het volk in zijn geheel, tevergeefs zocht, vers 7. Hetgeen Israël zocht, dat heeft het niet verkregen, - dat is de rechtvaardigmaking en aanneming door God, zie Hoofdstuk 9:31, maar de uitverkorenen hebben het verkregen. In hen is de belofte Gods vervuld, en Gods oude vriendelijkheid voor dat volk herinnerd. Hij noemt het overblijfsel van gelovigen niet de uitverkorenen, maar de uitverkiezing , om op den voorgrond te stellen dat de enige grond van al hun hoop en gelukzaligheid gelegen is in de uitverkiezing. Zij waren de personen op wie God het oog geslagen had in den raad Zijner liefde, zij waren de uitverkiezing, zij zijn Gods verkorenen. Dat was de gunst Gods voor het uitverkoren overblijfsel. Maar:

2. De anderen zijn verhard geworden. Sommigen zijn uitverkoren. en de roeping is werkdadig gemaakt. Maar de anderen werden overgelaten om verloren te gaan in hun ongeloof, ja zelfs zij zijn

slechter geworden door hetgeen hen moest verbeterd hebben. Het Evangelie, dat voor hen die geloven een reuk des levens ten leven was, werd voor de ongelovigen een reuk des doods ten dode. Dezelfde zon smelt was en versteent klei. De godvrezende oude Simeon voorzag dat het kind Jezus was gezet tot een val, zowel als tot een opstanding voor velen in Israël, Lukas 2:34. Zijn verblind geworden, epooroothêsan, volgens sommigen: zijn verhard geworden. Zij werden geschroeid, en hard en ongevoelig gemaakt. Zij konden het licht van de genade des Evangelies niet zien, en er de warmte niet van gevoelen. Blindheid en hardheid zijn twee uitdrukkingen voor dezelfde ongevoeligheid en stompheid des geestes. Zij sloten hun ogen en wilden niet zien, dat was hun zonde, en daarop verblindde God hun ogen in den weg van een rechtvaardig oordeel, zodat zij niet konden zien, dat was hun straf. Dit schijnt een harde leer te zijn, en daarom ten einde haar te rechtvaardigen haalt hij twee plaatsen uit het Oude Testament aan, die van dergelijke gevallen spreken.

A. Jesaja, die sprak van zulk een oordeel in zijne dagen, Hoofdstuk 29:10, 6:9. Een geest des diepen slaaps, dat is: een ongeschiktheid van den geest zowel voor zijn belang als voor zijn plicht. Zij zijn onder den invloed van overheersende onverschilligheid, gelijk mensen die sluimeren en slapen, die niet letten op iets wat rondom hen gezegd of gedaan wordt. Zij hebben besloten te blijven die zij zijn en willen niet veranderen. De volgende woorden lichten toe wat onder den geest des diepen slaaps bedoeld wordt: Ogen om niet te zien en oren om niet te horen. Zij hebben wel de vermogens, maar in de dingen, die tot hun vrede dienen, hebben zij het gebruik van die vermogens niet, zij zijn als betoverd. Zij zagen Christus, maar zij geloofden niet in Hem, zij hoorden Zijn woord, maar zij namen het niet aan, en zo was beide hun zien en hun horen tevergeefs. Het stond geheel gelijk alsof zij niets gezien en gehoord hadden. Van alle oordelen zijn de geestelijke oordelen het bedroevendst en het meest te vrezen, ofschoon zij het minste gerucht veroorzaken. -Tot op den huidigen dag. -Reeds ten tijde van Jesaja had dit werk der verharding een aanvang genomen, sommigen hunner waren toen verblind en verhard geworden. Of, liever, sedert de eerste verkondiging van het Evangelie reeds, ofschoon zij de meest-overtuigende bewijzen, die te geven waren, ontvangen hadden omtrent de waarheid van het Evangelie, de machtigste prediking, de onbaatzuchtigste aanbiedingen, de duidelijkste roepstemmen van Christus zelf en van Zijne apostelen: nog tot op dien dag waren hun ogen verblind. Dat is nog waar ten opzichte van menigten hunner, zelfs in onze dagen, zij zijn verhard en verblind, de weerspannigheid en het ongeloof volgen op van geslacht tot geslacht, overeenkomstig hun eigen vreeslijke verwensing, die den vloek met zich bracht: Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen!

B. David, vers 9, 10, aangehaald uit Psalm 69: 23, 24, waar David, na door den Geest het lijden voorzegd te hebben dat Christus van Zijn eigen volk, de Joden, moest ondergaan, voornamelijk dat zij Hem edik te drinken gaven, vers 22, hetgeen letterlijk vervuld is volgens Mattheus 27:48, een uiting van de grootst mogelijke verachting en kwaadaardigheid, in de daarop volgende woorden, in den vorm van een verwensing, de vreeslijke oordelen Gods over hen om die handelingen voorspelt. Hun tafel worde tot een strik. Die woorden past de apostel hier toe op de tegenwoordige blindheid der Joden, en den aanstoot dien zij aan het Evangelie namen, waardoor hun blindheid verergerd werd. Dit leert ons hoe wij andere gebeden van David tegen zijne vijanden opvatten moeten, zij moeten beschouwd worden als profetieën van de oordelen Gods over de openbare en hardnekkige vijanden van Christus en Zijn koninkrijk. Zijn gebed, dat het zo geschieden mocht, was een profetie, dat het zo gebeuren zou, en geen eigen uitdrukking van zijn bijzondere wrevelige gevoelens. Hij spreekt hier:

a. Over den ondergang van hun welvaart.

Hun tafel worde tot een strik, dat is volgens de verklaring van den psalmist: Maak dat hetgeen tot hun welvaart dienen moest, hun nadelig worde. De vloek van God zal hun spijze veranderen in vergif. Het is een bedreiging gelijk die in Maleachi 2:2 :Ik zal uwe zegeningen vervloeken. Hun tafel een strik, dat is: een aanleiding tot zondigen en een oorzaak van ellende. Zelfs het voedsel, dat hen voeden moest, zal hen verderven.

b. Over het verwoesten van hun vermogens en bekwaamheden, vers 10. Dat hun ogen verduisterd worden om niet te zien, en verkrom hun rug te allen tijd, zodat zij den rechten weg niet kunnen vinden, en, indien ze dat ook konden, er toch niet op kunnen wandelen. De Joden werden, nadat zij als volk hun Messias en Zijn Evangelie verworpen hadden, zo verward in hun staatkunde, dat hun eigen raadslagen zich tegen hen keerden en hun ondergang door de Romeinen verhaastten. Zij geleken een volk, voorbestemd voor slavernij en verachting, hun ruggen waren gebogen, zij waren geschikt om van alle volken vertrapt en verguisd te worden. Of: het kan geestelijk verstaan worden, hun ruggen zijn gebogen door vleselijkheid en wereldsgezindheid. Curvae in terris animae, zij bedenken aardse dingen. Dit is een nauwkeurige beschrijving van den toestand en het karakter van het tegenwoordig overblijfsel van dat volk, er is, indien al de berichten die wij hun aangaande hebben betrouwbaar zijn, geen volk in de wereld meer werelds, eigenzinnig, blind, zelfzuchtig, verdorven van natuur, dan zij zijn. Blijkbaar verkeren zij nog tot op dezen dag onder dien vloek. Goddelijke vloeken werken lang na. Het is een teken dat wij onze ogen verblind hebben, indien onze geest neergebogen is door wereldsgezindheid.

II. Een ander ding, dat deze leer van de verwerping der Joden recht van bestaan gaf, was dat ofschoon zij buiten hun land en buiten de kerk geworpen zijn, toch de heidenen er in opgenomen werden, vers 11-14, waaraan hij, vers 17-22, een waarschuwing voor de heidenen ontleent.

1. De verwerping der Joden maakte plaats voor de aanneming van de heidenen. Hetgeen de Joden achterlieten werd tot een feest voor de arme heidenen, vers 11 :Hebben zij gestruikeld, opdat zij vallen zouden? Heeft God in hun verzaking en verwerping geen ander doel dan hun verwoesting? Hij schrikt voor die gedachte terug en verwerpt haar met afschuw, zoals hij gewoonlijk doet wanneer enig ding wordt ondersteld, dat aanmerking schijnt te maken op de wijsheid, of de rechtvaardigheid, of de goedertierenheid van God. Dat zij verre! Neen, maar door hun val is de zaligheid den heidenen geworden. Niet in dien zin dat de heidenen de zaligheid niet hadden kunnen verkrijgen indien zij staande gebleven waren, maar het was door de goddelijke beschikking zo geordend, dat het Evangelie aan de heidenen zou gepredikt worden nadat de Joden het geweigerd hadden. Gelijk wordt voorgesteld in de gelijkenis, Mattheus 22:8, 9. Degenen, die eerst waren genodigd, waren het niet waardig. Gaat daarom uit op de wegen, Lukas 14:21. En zo was het ook in de geschiedenis, Handelingen 13:46 :Het was nodig, dat eerst tot u het woord Gods gesproken zou worden, doch nademaal gij het verstoot en uzelven des eeuwigen levens niet waardig oordeelt, ziet: wij keren ons tot de heidenen. Zie ook Handelingen 18:6. God zal een gemeente in deze wereld hebben, Hij zal maken dat de bruiloft vol aanzittende gasten wordt, en indien de ene niet wil komen, dan wil de ander wel, de aanbieding zal niet vergeefs geschieden. De Joden weigerden te komen, nu werd de aanbieding aan de heidenen gedaan. Ziehier hoe de Oneindige Wijsheid het licht voortbrengt uit de duisternis, het goede uit het kwade, spijze doet uitgaan van den eter en zoetigheid van den sterke. Met dezelfde bedoeling zegt hij, vers 12 :Hun val is de rijkdom der wereld geworden, dat is, die val

verhaastte de verkondiging van het Evangelie aan de heidenen. Het Evangelie is de grootste rijkdom van de plaats waar het gebracht wordt, beter dan duizenden van goud en van zilver. -Of: de rijkdom van de heidenen was de bekering van de menigten uit hun midden. De ware gelovigen zijn Gods juwelen. Dezelfde bedoeling heeft ook vers 15 :Hun verwerping is de verzoening der wereld. Gods ongenoegen over hen heeft den weg gebaand voor Zijn gunstbetoon jegens de heidenen. God was in Christus de wereld met zich zelven verzoenende, 2 Corinthiërs 5:19. En daarom nam Hij oorzaak uit het ongeloof van de Joden, om hen openlijk te ontkennen en te verwerpen, ofschoon zij Zijn bijzondere gunstelingen geweest waren, om te tonen dat Hij in de uitdeling van Zijn gunstbewijzen niet langer zou handelen in den weg van uitsluiting en afzondering, maar dat in allen volke die God vreesde en gerechtigheid werkte door Hem zou aangenomen worden, Handelingen 10:34, 35.

2. Het gebruik, dat de apostel maakt van dit leerstuk betreffende de aanneming der heidenen in de plaats van de Joden.

A. Paulus was een stamgenoot van de Joden, en daarom volgt hier een woord van aansporing en waarschuwing aan de Joden om hen op te wekken tot het ontvangen en aannemen van de aanbieding des Evangelies. God bedoelde met Zijn gunstbetoon aan de heidenen, de Joden tot jaloersheid te verwekken, vers 11, en in dat voetspoor beproeft Paulus hetzelfde te doen, vers 14. Of ik enigszins mijn vlees tot jaloersheid verwekken en enigen uit hen behouden mocht. "Zullen de verachte heidenen nu heengaan met al de vertroostingen en voorrechten van het Evangelie, en zullen wij geen berouw gevoelen over onze weigering en niet ten laatste ook opkomen voor ons aandeel? En zullen wij niet geloven en gehoorzamen, en ook vergeving ontvangen en gered worden, wij zowel als de heidenen?" Zie het voorbeeld van zulk een beweging bij Ezau, Genesis 28:6-9. Er kan een aanbevelenswaardige naijver in de zaken, die onze ziel betreffen, bestaan: waarom zullen wij niet zo heilig en zo gelukkig zijn als onze naburen? In dezen naijver behoeft geen verdenking, onderkruiping of tegenwerking te bestaan, want de gemeente heeft ruimte genoeg en het nieuwe verbond heeft genade en vertroosting genoeg voor ons allen. De zegeningen worden niet verminderd door de menigten van degenen, die er deel aan nemen. En enigen uit hen behouden mocht. Ziehier wat Paulus' voornaamste werk was: het behouden van zielen, en toch het beste wat hij zich zelven beloven kan, is het behouden van enigen. Ofschoon hij zulk een machtig prediker was, en met zoveel kracht en betoning des Heiligen Geestes sprak en schreef, toch kon hij van de menigte, waarmee hij in aanraking kwam, slechts enigen behouden. Dienaren moeten hun moeite wèl besteed achten, indien zij de werktuigen kunnen zijn om, al was het maar enkelen, te behouden.

B. Als een apostel der heidenen. Hier is een woord van waarschuwing aan hen: Ik spreek tot u, heidenen. "Gij gelovige Romeinen, gij hoort welke rijkdommen van zaligheid uw deel geworden zijn door den val van de Joden, maar draagt zorg dat gij niets doet, waardoor gij ze zoudt verbeuren". Paulus neemt hier, gelijk bij andere gelegenheden, aanleiding om zijn betoog toe te passen op de heidenen, want hij was de apostel der heidenen, aangesteld voor de bediening huns geloofs, om de gemeenten onder de heidense volken te planten en nat te maken. Dit was het zwaartepunt van zijn buitengewone zending, Handelingen 22:21.

Ik zal u ver weg tot de heidenen zenden, verg. Handelingen 9:15. Het was evenzo de bedoeling van zijn ordening, Galaten 2:9, verg. Handelingen 13:2. Het behoort onze grote en bijzondere zorg te zijn goed te doen aan allen, die onder onze leiding zijn, wij moeten in de eerste plaats hart hebben voor ons eigen werk. Het was een bewijs van Gods grote gunst voor de arme heidenen, dat Hij Paulus,

die in gaven en genade boven al de andere apostelen uitmuntte, aanstelde om de apostel der heidenen te zijn. De heidenwereld was een groter arbeidsveld, en het werk, dat daar te doen viel, vereiste een zeer bekwaam, kundig, ijverig, moedig arbeider, zulk een man was Paulus. God roept tot bepaalden arbeid zulke, die Hij geschikt ziet of maakt voor dat werk. -Ik maak mijne bediening heerlijk. Er waren mensen, die hem juist om die reden verguisden. Omdat hij de apostel der heidenen was, gedroegen de Joden zich zo beledigend tegen hem, Handelingen 22:21, 22, en ofschoon hij nooit het ergste van hen dacht, stelde dat hem ten doelwit van al de kwaadaardigheid en woede der Joden. Het was een bewijs van waarachtige liefde en eerbied voor Jezus Christus om al dien dienst en dat werk voor Hem waarlijk eervol te achten, waarop de wereld met wrevel neerziet als laag en verachtelijk. De bediening des Woords is een bediening, die heerlijk gemaakt moet worden. Dienaren zijn gezanten van Christus en uitdelers van de verborgenheden Gods, en ter wille van hun werk moeten ze hoog in ere gehouden en geliefd worden. Mijn bediening, tên diakonian moe, mijn dienaarschap, mijn dienst, niet mijn heerschappij en mijn heer-zijn. Het was niet de waardigheid en de macht, maar de plicht en het werk van het apostelschap, die Paulus zo liefhad. Tot twee dingen vermaant hij de heidenen met het oog op de verworpen Joden.

a. Zij moeten desniettegenstaande eerbied voor de Joden hebben en naar hun bekering verlangen. Dit ligt opgesloten in het vooruitzicht dat hij opent op het voordeel, dat de gemeente zou verkrijgen door hun bekering, vers 12, 15. Het zou zijn als het leven uit den dood, en daarom mogen zij deze arme Joden niet beledigen of over hen zegepralen maar veel meer hen met medelijden aanzien en naar hun welvaart verlangen en begerig uitzien naar hun aanstaande aanneming.

b. Zij moeten op hun hoede zijn, dat zij niet te eniger tijd zich stoten en vallen, gelijk de Joden gedaan hadden, vers 17-22. Merk hier op: Ten eerste. Het voordeel, dat de heidenen verkregen door in de gemeente opgenomen te worden. Zij werden ingeënt, vers 17, als takken van een wilden olijfboom in een goeden olijfboom, hetwelk tegen de handelwijze en gewoonte van de landlieden ingaat, die den goeden olijfboom enten op den wilden, maar degenen, die God in de gemeente inent, vindt Hij wild en dor, en tot niets deugende. De mensen enten om den boom te veredelen, maar God ent om de takken te verbeteren.

1. De gemeente Gods is een olijfboom, bloeiend en vruchtbaar als een olijfboom, Psalm 52:10, Hosea 14:6, de vrucht is nuttig ter ere beide van God en de mensen, Richteren 9:9.

2. Zij, die buiten de gemeente staan, zijn gelijk aan wilde olijfbomen, niet alleen nutteloos, maar wat zij voortbrengen is zuur en voor voedsel ongeschikt. Van nature wild, vers 24. Dat was de toestand van de arme heidenen, wie de voorrechten der gemeente ontbraken, en ten opzichte van werkelijke heiligmaking, en het is de natuurlijke toestand van een iegelijk onzer: wild van nature.

3. De bekering is het enten van wilde takken in den goeden olijfboom. Wij moeten afgesneden worden uit den ouden stam, en in vereniging gebracht met den nieuwen wortel.

4. Degenen, die in den goeden olijfboom zijn geënt, krijgen deel aan den wortel en de vettigheid van den olijf. Dat is toepasselijk op een zaligmakende vereniging met Christus, allen, die door een levend geloof in Christus zijn ingeënt, hebben deel aan Hem gelijk de takken deel hebben aan den wortel, en ontvangen uit Zijne volheid. Maar hier wordt gesproken van deelgenootschap aan de zichtbare kerk, waaruit de Joden als takken afgebroken waren, en zo werden de heidenen ingeënt, en autois,

onder deze die er in bleven, of in plaats van hen, die uitgebroken waren. De heidenen, die in de gemeente ingeënt waren, deelden in dezelfde voorrechten welke de Joden hadden, de wortel en de vettigheid. De olijfboom is de zichtbare kerk (zo ook genoemd in Jeremia 11:16), de wortel van dezen boom was Abraham, niet de wortel van deelgenootschap-in dien zin is Christus alleen de wortel- maar de wortel van het besturen, omdat hij de eerste was, met wie het verbond plechtig gesloten werd. Nu hebben de gelovige heidenen deel aan dezen wortel gekregen. Deze is ook een zoon van Abraham, Lukas 19:9, de zegening van Abraham komt over de heidenen, Galaten 3:14. Dezelfde vettigheid van den olijfboom, dezelfde werkelijke, bijzondere bescherming, levende woorden, middelen van zaligmaking, een behoorlijke dienst des Woords, ingestelde verordeningen, en daarbij de zichtbare kerkgemeenschap van hun jeugdige kinderen, die het aandeel aan de vettigheid van den olijfboom waren, dat de Joden bezaten, kunnen bij geen mogelijkheid onthouden zijn aan de heidenen.

Ten tweede. Een waarschuwing om deze voorrechten niet te misbruiken.

1. Weest niet hoogmoedig. Roemt niet tegen de takken, vers 18. Vertreedt daarom de Joden niet als een verworpen volk, beledigt hen niet die afgebroken zijn, en veel minder nog hen die in den olijfboom bleven. De genade wordt gegeven niet om ons hoogmoedig te maken, maar om ons dankbaar te doen zijn. De wet des geloofs sluit allen roem uit, zo over ons zelven als tegen anderen. Ge moogt dus niet zeggen: De takken zijn afgebroken opdat ik zou ingeënt worden, dat is: denkt niet dat gij iets meer uit de hand Gods verdient dan zij, en dat gij hoger in Zijn gunst staat. Maar herinnert u: gij draagt den wortel niet, maar de wortel u. Ofschoon gij ingeënt zijt, toch zijt gij slechts een tak, die door den wortel gedragen wordt, ja zelfs een ingeënte tak, in den goeden olijfboom geënt tegen nature, vers 24, geen vrijgeborene, maar door een daad van genade vrijgemaakt en in het volk aangenomen. Abraham, de wortel van de Joodse Kerk, wordt niet behouden door u, maar gij zijt grotelijks aan hem verplicht, als de bewaarder van het verbond en de vader van vele volken. Daarom, indien gij roemt, zo weet (deze woorden moeten hier ingevoegd worden om den zin duidelijker te maken), gij draagt den wortel niet, maar de wortel u, vers 18.

2. Weest niet valselijk gerust, vers 20.

Weest niet hoog gevoelende, maar vreest. Weest niet al te vertrouwend op uw eigen kracht en stand. Een heilige vrees is een uitnemend voorbehoedmiddel tegen hoog gevoelendheid, welgelukzalig is de man die geduriglijk vreest. Wij behoeven niet te vrezen of God wel getrouw zal blijven aan Zijn woord, alle gevaar bestaat daarin dat wij aan het onze ontrouw zullen worden. Laat ons daarom vrezen, Heb. 4:1. De kerk van Rome roemt op een middel van voortdurende bewaring, maar de apostel hier, in zijn brief aan die gemeente toen zij nog in haar kindsheid en oprechtheid verkeerde, treedt in een opzettelijke bespreking tegen dien roem en al wat daarmee overeenkomt. Vrezen: waarvoor? Vrezen dat ook gij een zonde zult begaan gelijk aan de hun, dat gij de voorrechten zult verliezen, welke gij nu geniet, gelijk zij de hun verloren hebben. Het kwaad, dat anderen overkomt, moet ons tot waarschuwing strekken. God zei tot Jeruzalem: "Ga nu henen naar mijne plaats, die te Silo was, Jeremia 7:12, en zie wat Ik daaraan gedaan heb. Welnu, laat alle gemeenten heengaan naar Jeruzalem, en zien wat Hij daaraan gedaan heeft, en wat er geschied is op den dag harer bezoeking, opdat wij mogen zien en vrezen en op onze hoede zijn tegen de zonde van Jeruzalem. De verzekering, die de gemeenten van hun voorrechten hebben, loopt niet voor

vastgestelden tijd, gaat ook niet stilzwijgend over op hun erfgenamen, maar is van kracht zolang zij zich wèl gedragen, en niet langer. Merk hier op:

A. Hoe zij afgebroken werden. Het was niet onverdiend door een daad van volstrekte vrijmacht en alleenheerschappij, maar door ongeloof. Het blijkt dus hieruit dat het voor gemeenten mogelijk is, nadat zij langen tijd door geloof gestaan hebben, te vervallen in zulk een toestand van ongeloof, dat haar ondergang er het gevolg van is. Haar ongeloof tartte niet alleen God om haar af te snijden, maar zij sneden daardoor zich zelven af, het was niet alleen de verdienende, maar ook de werkende oorzaak van haar afbreking. Welnu, gij staat bloot aan dezelfde zwakheid en hetzelfde bederf, waardoor zij vielen. Merk verder op: zij waren natuurlijke takken, vers 21, niet alleen deelgenoten aan Abrahams verbond, maar afstammelingen uit Abrahams lenden, en zodoende onder de belofte geboren, zodat zij in zekeren zin er recht op hadden, en toch spaarde God hen niet toen zij in ongeloof verzonken. Voorschrift, lange gewoonte, het geloof van hun voorvaderen, niets kon hen beveiligen. Tevergeefs pleitten zij er op, ofschoon zij er zich veel op lieten voorstaan, dat zij Abrahams zaad waren, Mattheus 3:9, Johannes 8:33. Het is zo: zij waren de landlieden, aan welken de wijngaard eerst verpacht was, maar toen zij dien verbeurd hadden, werd hij hun rechtvaardig ontnomen, Mattheus 21:41, 43. Dit wordt hier gestrengheid genoemd, vers 22. God nam gerechtigheid tot maatstaf en het oordeel tot paslood, en handelde met hen naar hun zonden. Gestrengheid is een woord dat hard klinkt, en ik herinner mij niet dat die ergens elders in de Schrift aan God toegekend wordt. Maar hier wordt het gebruikt bij het vergaan van den kerkstaat der Joden. God is het gestrengst tegen hen, die in belijdenis het dichtst bij Hem stonden, wanneer zij tegen Hem opstaan. Amos 3:2. Misbruikte lankmoedigheid en voorrechten verkeren in den grootsten toorn. Van alle oordelen zijn de geestelijke oordelen de verschrikkelijkste, over deze spreekt hij hier, vers 8.

B. Hoe moet gij staan, gij die ingeënt zijt? Hij spreekt tot de gemeenten uit de heidenen in het algemeen, maar heeft wellicht in het bijzonder het oog op sommigen, die hoogmoed en zegepraal aan den dag legden over de verwerping der Joden. Merk dan op:

a. Door welk middel gij staat. Door het geloof, dat is een afhankelijke genade, die haar sterkte aan den hemel ontleent. Gij staat niet door enige kracht in uzelven, waarop gij kunt vertrouwen, gij zijt niets meer dan de vrije genade Gods u maakt, en die genade is Zijn eigendom, dat Hij geeft of terughoudt naar Zijn welbehagen. Zij werden verwoest door ongeloof, en gij staat door het geloof, daarom hebt gij geen anderen steun dan zij hadden, gij staat op geen hechter grondslag dan zij deden.

b. Op welke voorwaarden, vers 22. De goedertierenheid Gods over u, indien gij in de goedertierenheid blijft, dat is: blijft in afhankelijkheid van en overeenstemming met de vrije genade Gods, het gebrek daaraan was de ondergang der Joden, -indien gij zorgvuldig zijt in het bewaren van uw aandeel in de goddelijke gunst, door voortdurend zorgvuldig te zijn om Gode te behagen en bevreesd van Hem te beledigen. De samenvatting van onzen plicht, de voorwaarde van onze gelukzaligheid, is ons zelven te bewaren in de liefde Gods. Vreest (komt tot) den Heere en Zijne goedheid, Hosea 3:5.

III. Een andere zaak, die deze leer van de verwerping der Joden verzacht, is dat ofschoon zij voor het tegenwoordige buiten geworpen zijn, hun verwerping niet onherroepelijk is, maar dat zij weer

aangenomen zullen worden wanneer de volheid des tijds gekomen is. Zij zijn niet voor altijd verworpen, maar in het midden Zijns toorns is God Zijner barmhartigheid gedachtig geweest. Merk hier op:

1. Hoe deze bekering der Joden hier beschreven wordt.

A. Zij wordt hun volheid genoemd, vers 12, dat is: hun toevoeging tot de gemeente, het opnieuw aanvullen van de plaats, die door hun verwerping open gekomen was. Dat zou zijn de rijkdom der wereld (dat is: van de gemeente in de wereld), met een groot deel van licht, kracht en schoonheid.

B. Zij wordt hun aanneming genoemd, vers 15. De bekering van ene ziel is de aanneming van die ziel, en zo is de bekering van een volk de aanneming van dat volk. Zij zullen aangenomen worden in gunst, in de gemeente, in de liefde van Christus, wiens armen uitgestrekt zijn om allen te ontvangen, die tot Hem komen. En dit alles zal zijn als het leven uit de doden, zo vreemd, zo verrassend, en toch daarbij zo welkom en zo aangenaam. De bekering der Joden zal aan de gemeente grote blijdschap brengen. Zie Lukas 15:32. Hij was dood en is weer levend geworden, en daarom behoort men vrolijk en blijde te zijn.

C. Zij wordt hun wederinenting genoemd, vers 23, in de gemeente waar zij uit afgebroken waren. Hetgeen ingeënt is ontvangt sap en kracht uit den wortel, en zo ontvangt een ziel, die waarlijk in de gemeente is ingeënt, leven en kracht en genade uit Christus, den leven gevenden wortel. Zij zullen geënt worden in hun eigen olijfboom, vers 24, dat is: in de gemeente waarvan zij vroeger de uitnemendste en vruchtbaarste leden geweest zijn, om opnieuw de weldaden van het lidmaatschap aan de zichtbare kerk te genieten, waarin zij zich zo lang verheugd hadden, maar die zij nu door hun ongeloof verzondigd en verbeurd hebben.

D. Zij wordt de zaligheid van geheel Israël genoemd, vers 26. Waarachtige bekering draagt terecht den naam van zaligheid, zij is zaligheid in den aanvang, Handelingen 2:47. Hun toebrenging tot de gemeente is hun zaligmaking, toes soo zo menoes, (in den tegenwoordigen tijd) zijn zalig (zal zalig zijn). Zodra het werk der bekering begint, neemt het werk der zaligmaking een aanvang.

2. Wat daarvan de grondslag is en welke reden wij hebben om er naar uit te zien.

A. Omdat de eerstelingen en de wortel heilig zijn, vers 16. Sommigen verstaan onder deze eerstelingen de Joden, die alreeds tot het geloof in Christus bekeerd waren, en in de gemeente opgenomen, die waren als de aan God toegewijde eerstelingen, het onderpand van een overvloedigen en geheiligden oogst. Een goed begin belooft een goed einde. Waarom zouden wij niet mogen onderstellen dat anderen zouden gezaligd worden zo goed als zij, die reeds binnengebracht werden? Maar anderen menen dat de eerstelingen hier hetzelfde zijn als de wortel, namelijk de aartsvaders Abraham, Izaak en Jakob, van welke de Joden afstamden, en met welken als de eerste bondelingen, het verbond gesloten was. Zo waren zij de wortel van de Joden, niet alleen als volk, maar ook als kerk. Welnu indien zij heilig waren, waarmee hier niet een inwonende maar een toebedeelde heiligheid bedoeld wordt: - indien zij in de kerk en in het verbond stonden, - dan hebben wij reden om tot het besluit te komen dat God toegenegenheid heeft voor het gehele deeg, het geheel van dat volk, en voor de takken, zijn afzonderlijke leden. In dien zin zijn de Joden een heilig volk, Exodus 19:6, daar zij van heilige voorouders afstammen. Nu kan men zich niet

voorstellen dat zulk een heilig volk geheel en onherroepelijk verworpen zou worden. Dat bewijst dat het zaad der gelovigen, als zodanig, binnen de palen van de zichtbare kerk en binnen de grenzen van het verbond is, zolang het zich niet, door eigen ongeloof, er buiten zet, want indien de wortel heilig is, dan zijn ook de takken heilig. Ofschoon de werkelijke eigenschappen en aanspraken geen erfgoed zijn, zo zijn zij toch betrekkelijke voorrechten. Hoewel niet altijd een wijs man een wijzen zoon verwekt, toch is de zoon van een vrij man ook geboren vrij man. Ofschoon de genade niet van de ouders aangeboren wordt, toch duren de uiterlijke voorrechten (tenzij zij moedwillig verbeurd worden) zelfs tot in duizend geslachten. Zie hoe zij het ten jongsten dage zullen te verantwoorden hebben, die deze erflating willen afsnijden, door het zaad van de gelovigen buiten de gemeente te plaatsen, en zo niet toe te laten dat de zegen van Abraham komt over de heidenen. De Joodse takken worden geacht heilig te zijn, omdat de wortel heilig is. Dit wordt nog duidelijker uitgesproken in vers 28 :Zij zijn beminden om der vaderen wil. In deze liefde tot de vaderen werd de eerste grondslag gelegd voor hun kerkstaat, Deuteronomium 4:37. Omdat Hij uwe vaderen liefhad en hun zaad na hen verkoren had. En diezelfde liefde zou hun voorrechten doen herleven, want die oude liefhebbende toegenegenheid wordt herinnerd: Zij zijn beminden om der vaderen wil. Dat is Gods gewone wijze van genadigzijn. Weldadigheid aan de kinderen om der vaderen wil wordt daarom weldadigheid Gods genoemd, 2 Samuel 9:3, 7. Ofschoon zij, ten opzichte van het Evangelie, namelijk in zijn tegenwoordige bedeling, vijanden zijn om uwentwil, dat is ter wille, in het voordeel van, de heidenen, van welken zij zo groten afkeer hebben, toch zal daar, wanneer Gods tijd zal gekomen zijn, een eind aan gemaakt worden, en God zal gedenken aan Zijne liefde voor hun vaderen. Zie de belofte daarvan in Leviticus 26:42. De ongerechtigheid der vaderen wordt bezocht tot in het derde en het vierde geslacht, maar de goedertierenheid des Heeren is over duizenden, dergenen die Hem vrezen. Menigeen gaat het beter ter wille van zijn godvrezende voorouders. En om die reden wordt de gemeente genoemd hun eigen olijfboom. Langen tijd was zij bij uitzondering hun eigen olijfboom geweest, en dat is voor ons een grond en aanmoediging om te hopen dat er opnieuw voor hen plaats zal zijn, ter wille van hun oude betrekking. Hetgeen geweest is zal er opnieuw zijn. Ofschoon bijzondere personen en geslachten uitvallen door hun ongeloof, nochtans, omdat er een nationale gemeenschap met de gemeente geweest is, die voor het tegenwoordige wel heeft opgehouden, mogen wij verwachten dat die hernieuwd zal worden.

B. Omdat God daartoe machtig is, vers 23.

God is machtig om dezelve weer in te enten. De bekering der zielen is een werk van almachtige kracht, en wanneer zij schijnen het meest verhard, verblind en afkerig te zijn, is onze troost dat God machtig is een verandering te bewerken, machtig om ook hen in te enten, die langen tijd uitgeworpen en afgewezen waren. Ofschoon het huis door den sterken, gewapenden man met al zijn kracht verdedigd wordt, toch is God machtiger dan hij en instaat hem het te ontnemen. De voorwaarde van hun herstelling is geloof, indien zij in het ongeloofniet blijven. Zodat er niets te doen valt dan het ongeloof uit den weg te ruimen, dát is de grote belemmering, en God is machtig dat weg te nemen, ofschoon niets minder dan almachtige kracht zulks doen kan, dezelfde kracht, die Jezus Christus uit de doden opgewekt heeft, Efeziërs 1:19, 20. Anders, hoe zullen deze dorre beenderen kunnen leven?

C. Omdat God Zijne genade betoond heeft aan de heidenen. Zij, die zelven de genade van God ondervonden hebben, Zijne voorkomende, onderscheidende genade, mogen daardoor zich aangemoedigd gevoelen om ook voor anderen het beste te verwachten. Dit is zijne bewijsvoering in

vers 24. Indien gij tegen nature ingeënt zijt in den goeden olijfboom, gij die van nature wild waart, hoeveel te meer zullen zij, die natuurlijke takken zijn en daarom ondersteld mogen worden dichter bij de goddelijke aanneming te staan, ingeënt worden. Deze bewering is zeer geschikt om de aanmatiging ter neer te slaan van die Christenen uit de heidenen, die met verachting en zegevierend neerzagen op den toestand van de onderworpen Joden en hen onder den voet traden. Het is als wil hij zeggen: Hun toestand, hoe slecht die ook zijn moge, is niet zo slecht als de uwe was voor uw bekering, en waarom zou die dan niet weer even goed gemaakt kunnen worden als de uwe thans is? Dit is zijn bewijsvoering in vers 30, 31: Want gelijkerwijs ook gijlieden eertijds Gode ongehoorzaam geweest zijt, maar nu barmhartigheid verkregen hebt door dezer ongehoorzaamheid, alzo zijn ook dezen nu ongehoorzaamheid, alzo zijn ook dezen nu ongehoorzaam geweest, opdat zij door uwe barmhartigheid zouden barmhartigheid verkrijgen. Het is goed voor hen, die van God barmhartigheid verkregen hebben, om dikwijls te denken aan hetgeen zij in vroeger tijd geweest zijn, en hoe zij die barmhartigheid verkregen. Dat zal bijdragen om onze oordeelvellingen over hen, die nog ongelovig bleven, te verzachten en ons verlevendigen tot gebed voor hen. Hij spreekt verder over de aanleiding tot de roeping der heidenen, namelijk het ongeloof der Joden. Die vond haar oorsprong daarin: Gij hebt barmhartigheid verkregen door hun ongeloof. Veel meer zullen zij barmhartigheid verkrijgen door uwe barmhartigheid. Indien het wegnemen van hun kandelaar aanleiding was dat uw kandelaar ontstoken werd, door de almachtige kracht Gods, welke het goede uit het kwade doet voortkomen, hoeveel te meer zal het voortdurend branden van uw kandelaar een middel zijn om den hunnen opnieuw aan te steken, wanneer Gods tijd daartoe zal gekomen zijn! Opdat zij door uwe barmhartigheid barmhartigheid mogen verkrijgen, dat is: opdat zij behouden mogen worden door u gelijk gij het zijt door hen. Hij houdt het voor toegestemd dat de gelovige heidenen hun beste krachten zullen inspannen om op de Joden te werken, dat, wanneer God Jafet heeft gewonnen, Jafet zijn best zal doen om Sem te winnen. De ware genade heeft afkeer van alleenbezit. Zij, die barmhartigheid gevonden hebben voor zich zelven, trachten er naar dat door hun barmhartigheid anderen barmhartigheid verkrijgen mogen.

D. Op grond van de beloften en profetieën van het Oude Testament, welke daarop wijzen. Hij haalt een zeer merkwaardige aan uit Jesaja .59:20, 21, in vers 26. Daarbij kunnen wij opmerken:

a. Dat de komst van Christus beloofd werd: De Verlosser zal uit Zion komen. Jezus Christus is de grote verlosser, hetwelk onderstelt dat de gehele mensheid in een toestand van ellende en gevaar verkeert. In Jesaja staat hiervoor: Er zal een Verlosser tot Zion komen. Daar wordt Hij de losser genoemd , en hier verlosser of bevrijder, Hij bevrijdt door het betalen van een losprijs. Daar wordt van Hem gezegd dat Hij tot Zion komen zal, omdat Hij, toen de profeet dat voorspelde, nog in de wereld komen moest, en Zion Zijn eerste hoofdkwartier was. Toen Hij kwam, nam Hij dat als Zijn verblijfplaats, maar toen de apostel dezen brief schreef, was Hij gekomen en in Zion geweest, en nu spreekt Hij van de gevolgen van Zijn verschijning, die komen zullen uit Zion. Vandaar uit, als uit de bron, springt de stroom van levend water voort, die in het Evangelie, dat eeuwig blijft, alle volkeren drenkt. Van Zion zal de wet uitgaan, Jesaja 2:3. Verg. Lukas 24:47.

b. Het doel en voornemen van deze komst.

Hij zal de goddeloosheden afwenden van Jakob. Het werk van Christus in deze wereld was het afwenden van de goddeloosheid, het afwenden van de schuld door het verwerven van vergevende barmhartigheid, en het aanwenden van kracht door de uitstorting van vernieuwende genade, ten

einde Zijn volk zalig te maken van hun zonde, Mattheus 1:21, ons af te scheiden van onze zonden, opdat de onreinheid niet onzen ondergang berokkenen zou en de zonde geen heerschappij over ons zou hebben. Voornamelijk om de goddeloosheden af te wenden van Jakob, daarom haalt hij dezen tekst aan als een bewijs van Gods grote weldadigheid voor het zaad van Jakob. Welk grotere weldadigheid kon Hij hun bewijzen dan het afwenden van de goddeloosheden van hen, het afwenden van datgene, dat stond tussen hen en alle gelukzaligheid, het wegnemen van de zonde en het baan breken voor alles goeds? Om dezen zegen aan de wereld te brengen was Christus gezonden, en de eerste aanbieding daarvan geschiedde aan de Joden, Handelingen 3:26, om Zijn volk af te keren van hun onreinheden. In Jesaja staat hiervoor: Er zal een Verlosser tot Zion komen, namelijk voor hen, die zich bekeren van de overtreding in Jakob. Hierdoor wordt aangewezen, wie het in Zion waren, die deel zouden krijgen aan, en de vruchten zouden plukken van, de beloofde zegeningen en bevrijding: zij, en zij alleen, die afstand deden van hun zonden en zich tot God keerden. Tot hen komt Christus als Verlosser, maar tot hen, d ie volhardden in hun onboetvaardigheid, komt Hij als wreker. Zie Deuteronomium 30:2, 3. Zij, die zich van hun zonden bekeren, zullen erkend worden als de ware burgers van Zion, Efeziërs 2:19, als de werkelijke Jakob, Psalm 24:4, 6. Wanneer wij deze beide lezingen samennemen, leren wij daaruit, dat niemand deel aan Christus heeft dan zij, die zich van hun zonden bekeren, en dat niemand zich van zijn zonden bekeren kan dan door de kracht en genade van Christus.

En dit is hun een verbond van Mij, - dit: dat de Verlosser tot hen komen zal, -dit: dat Mijn Geest niet van hen zal wijken, gelijk volgt in Jesaja 59:21. Gods genadige bedoelingen ten opzichte van Israël waren gemaakt tot den inhoud van een verbond, waarin God niet liegen kan en waaraan Hij zeker getrouw blijven zal. Zij waren kinderen des verbonds, Handelingen 3:25. De apostel voegt er aan toe: als ik hun zonden zal wegnemen, vers 27, hetgeen sommigen menen dat betrekking heeft op Jesaja 27:9, of alleen op de voorgaande woorden: om hun ongerechtigheden af te wenden. Vergeving van zonden is ten grondslag gelegd aan alle zegeningen van het nieuwe verbond, Hebreeën 8:12 :Want Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn. Uit dit alles leidt hij nu af dat God zeker grote barmhartigheid voor dit volk bestemd heeft, geheel in overeenstemming met de uitgebreidheid van deze rijke beloften, en hij steunt zijne bewering op deze waarheid: Want de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk, vers 29. Berouw wordt soms genomen als verandering van plan, en in dien zin heeft God nimmer berouw, want Hij is onveranderlijk en niemand kan Hem Zijn voornemen doen wijzigen. Soms staat het voor verandering van middel, en zo moet het hier opgevat worden. Het betekent hier de standvastigheid en onveranderlijkheid van die liefde Gods, welke gegrond is in de uitverkiezing. Deze giften en roepingen zijn onveranderlijk, die Hij op deze wijze liefheeft, die heeft Hij lief tot het einde. Wij lezen dat het God berouwde dat Hij den mens gemaakt had, Genesis 6:6. Het berouwde den Heere dat Hij den mens gemaakt had. Evenzo berouwde het Hem dat Hij een zekeren mens eer en heerlijkheid gegeven had, 1 Samuel 15:11 :Het berouwt Mij dat Ik Saul tot koning gemaakt heb. Maar nergens lezen wij dat het God berouwde dat Hij enigen mens genade gegeven had en dien mens werkdadig geroepen had, deze giften en roepingen zijn onberouwelijk.

3. De tijd en de uitgebreidheid van deze bekering: wanneer en waar die mag verwacht worden. Dat wordt ene verborgenheid genoemd, vers 25, dat was niet duidelijk. Dat was iets, hetwelk niemand kon verwachten met het oog op den tegenwoordigen toestand van dat volk, dat over het algemeen zo in opstand tegen Christus en het Christendom verkeerde, dat het belachelijk scheen te spreken over hun algemene bekering. De bekering der heidenen wordt ene verborgenheid genoemd in

Efeziërs 3:3, 6, 9. De zaak van de verworpen Joden scheen thans even slecht te staan als die der heidenen geweest was. Het werk der bekering werd als een verborgenheid verricht. Hij verlangt nu dat zij van deze verborgenheid zoveel zullen leren kennen als nodig was om hen nederig te houden, opdat gij niet wijs zijt bij uzelven, dat is opdat gij u niet verhovaardigt op uw lidmaatschap aan de gemeente en de Joden vertreedt. Onwetendheid is de oorzaak van veel zelfverheffing. Want ik wil niet dat dit u onbekend zij, opdat gij niet wijs zijt bij uzelven. de zaak kunnen spreken. De lofzang is in stilheid tot u, Psalm 65:2. Diepte des rijkdoms. De menselijke rijkdommen van allerlei aard zijn gering, men kan spoedig den bodem zien, maar Gods rijkdommen zijn diep, Psalm 36:7. Uwe oordelen zijn een grote afgrond. Er is niet alleen diepte in de goddelijke raadsbesluiten, maar ook rijkdom, hetgeen aanduidt een overvloed van hetgeen kostelijk en waardevol is, zo onmetelijk zijn de verhoudingen van de goddelijke raadsbesluiten. Zij hebben niet alleen diepte en hoogte, maar breedte en lengte, Efeziërs 3:18, en gaan de kennis te boven, vers 19.

Rijkdom der wijsheid en kennis van God. Zijn zien, ineens en geheel, van alle dingen met een helder, zeker en onfeilbaar oog, -alle dingen die zijn, of waren, of ooit zullen zijn, -dat alles naakt en geopend voor Hem ligt, dat is Zijne kennis. Zijn regeren en regelen van alle dingen, Zijn richten en bestemmen ervan tot Zijne heerlijkheid, Zijn volvoeren ervan naar Zijn eigen voornemen en raad, dat is Zijne wijsheid. En de grote uitgebreidheid van beide is zulk een diepte, dat zij al onze denkbeelden verre te boven gaat, en wij spoedig in de beschouwing en overdenking daarvan ons zelven verliezen. Zulk een kennis is mij te wonderbaar, Psalm 139:6, verg. vers 17, 18. Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijne oordelen, dat is: Zijn raadsbesluiten en voornemens. En onnaspeurlijk Zijne wegen, dat is de uitvoering van deze raadsbesluiten en voornemens. Wij weten niet wat Hij zich voorneemt. Wanneer de raderen in beweging gezet zijn en de Voorzienigheid heeft aangevangen te werken, ook dan zelfs weten wij niet wat haar bedoeling is, het is onnaspeurlijk. Dit legt niet alleen het zwijgen op aan al onze besliste gevolgtrekkingen omtrent de goddelijke raadsbesluiten, maar het snijdt ook al onze nieuwsgierige navragen af. De verborgen dingen zijn niet voor ons, Deuteronomium 29:29. Gods weg is in de zee, Psalm 77:20, verg. Job 23:8, 9, Psalm 97:2. Wat Hij doet weten wij nu niet, Johannes 13:7. Wij kunnen geen reden geven van Gods daden, en wij kunnen door zoeken God niet uitvinden, zie Job 5:9 en 9:10. De oordelen van Zijn mond en de weg van onzen plicht zijn, Gode zij dank, duidelijk en gemakkelijk, die zijn een gebaande weg, maar de oordelen Zijner handen en de wegen Zijner voorzienigheid zijn duister en geheimzinnig, en daarom mogen wij niet trachten ze in te zien, maar moeten ze in stilte aanbidden en er in berusten. De apostel spreekt hier bepaaldelijk met het oog op dien vreemden ommekeer, de uitwerping der Joden en de aanneming der heidenen, met het doel om de Joden te zijner tijd weer aan te nemen, dat waren vreemde handelingen: de verkiezing van enigen, de uitsluiting van anderen, en geen van beide overeenkomstig de waarschijnlijkheden van menselijke overleggingen. Het is wel, Vader, omdat het goed is in uwe ogen. Dat zijn ondoorzoekelijke handelingen, ten aanzien van welke wij moeten uitroepen: O diepte! Onnaspeurlijk, anexichniastoi, zij kunnen niet gevolgd worden. God laat geen kentekenen of voetstappen achter, Hij maakt niet dat het pad, hetwelk Hij gegaan is, verlicht wordt, maar de paden Zijner voorzienigheid zijn elke morgen nieuw. Hij gaat dezelfden weg niet zo dikwijls dat Hij een spoor achterlaat. Wat een klein stukje der zaak hebben wij van Hem gehoord! Job 26:14. Daarom volgt er in vers 34 :Want wie heeft den zin des Heeren gekend? Heeft Hij enig schepsel tot Zijn geheimraad verkoren? Heeft enig schepsel, zoals Christus, aangelegen in den schoot des Vaders? Is er iemand aan wie Hij Zijn raadsbesluiten heeft kenbaar gemaakt? Is iemand bekwaam om Zijne voorzienigheid te doorzien, en den weg dien Hij gaat te kennen? Er is zulk een afstand, zulk een omgekeerde verhouding tussen God en den mens, tussen den Schepper en het schepsel, dat voor

altijd elk denkbeeld, elke gedachte aan zulk een innigen omgang en aan zulk een gemeenzaamheid is uitgesloten. Dezelfde uitdaging deed de apostel in zijn brief aan de Corinthiërs, 1 Corinthiërs 2:16. Want wie heeft den geest des Heeren gekend? Maar hier voegde hij er aan toe: Maar wij hebben den geest van Christus, waardoor te kennen gegeven wordt dat de ware gelovigen, die Zijn Geest hebben, door Christus zoveel van den geest van God kennen, als nodig is voor hun gelukzaligheid. Hij die den geest des Heeren had, heeft Hem ons verklaard, Johannes 1:18. En dus, alhoewel wij den zin des Heeren niet weten, Zijn geest niet kennen, toch hebben wij genoeg, indien wij den geest van Christus hebben. De verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem vrezen, Psalm 25:14. Zal ik voor Abraham verbergen wat ik doe? Zie Johannes 15:15. Of wie is Zijn raadsman geweest? Hij heeft geen raadsman nodig, want Hij is oneindig wijs, ook is geen schepsel bekwaam om Zijn raadsman te zijn, dat zou zijn alsof een kaars de zon licht wilde geven. De apostel schijnt hier aan te halen uit Jesaja 40:13, 14. Wie heeft den Geest des Heeren bestierd, en wie heeft Hem als zijn raadsman onderwezen? Met wie heeft Hij raad gehouden, die Hem verstand zou geven, en Hem zou leren van het pad des rechts, en Hem zou bekendmaken den weg des veelvoudigen verstands? Dit is de kern van Gods uitdaging aan Job betreffende het scheppingswerk, Job 38, en het is toepasselijk op alle wegen Zijner voorzienigheid. Het is ongerijmd voor enig mens om God voorschriften te geven of Hem te leren hoe Hij de wereld regeren moet.

II. De vrijmacht van de goddelijke raadsbesluiten. In al deze dingen handelt God geheel vrij, Hij doet wat Hij wil omdat Hij het wil, en geeft geen rekenschap van een Zijner daden, Job 23:13, 33:13, en toch is geen ongerechtigheid in Hem. Om dit toe te lichten dient het volgende.

1. De apostel daagt ieder uit om te bewijzen dat God zijn schuldenaar is, vers 35. Of wie heeft Hem eerst gegeven, en het zal hem wedervergolden worden? Wie is er van alle schepselen, die bewijzen kan dat God tegenover Hem enige verplichting heeft? Alles wat wij voor Hem doen of Hem toewijden, moet geschieden met die erkentelijkheid, welke voor altijd een slagboom is tegen zulke aanspraken, 1 Kronieken 29:14. Wij geven het U uit Uwe hand. Al de plichtsvervullingen onzerzijds zijn geen leningen, maar veeleer terugbetalingen. Indien iemand kan aantonen dat God hem iets schuldig is, dan staat de apostel hier borg voor de betaling en kondigt af, uit naam van God: Het zal hem wedervergolden worden. Het staat vast dat God zo iemand niet ledig zal wegzenden, maar nooit zal iemand een aanspraak van dien aard durven indienen of er zelfs een poging toe wagen. Dit wordt hier gesteld:

A. Om de beweringen van de Joden tot zwijgen te brengen. Toen God hun uitwendige kerkelijke voorrechten hun ontnam, nam Hij niets anders dan Zijn eigendom weg, en mag Hij met het Zijne niet doen wat Hij wil? Mag Hij Zijn genade niet geven of onthouden naarmate Hem dat behaagt?

B. Om de aanspraken der heidenen te stillen. Wanneer God het Evangelie onder hen zond en aan zo menigeen hunner genade en wijsheid schonk om het aan te nemen, dan geschiedde dat niet omdat Hij hun Zijn gunstbewijzen schuldig was, of omdat zij dat als een schuld konden invorderen, maar naar Zijn eigen vrijmachtig welbehagen.

2. Hij brengt alles terug tot de vrijmacht Gods, vers 36. Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen, dat is: God is alles in allen. Alle dingen in hemel en op aarde (voornamelijk de dingen, die betrekking hebben op onze verlossing, de dingen die tot onzen vrede dienen) zijn van Hem in den weg der schepping, door Hem in den weg van voorzienigen invloed, opdat zij tot Hem

zouden zijn in strekking en uitslag. Van God als de fontein en springader van alles, door Christus, den Godmens, als de middelaar, tot God als einddoel. Deze drie sluiten in zich, in het algemeen, al Gods middellijke betrekkingen tot Zijn schepselen, van Hem als de eerste werkende oorzaak, tot Hem als de laatste eindoorzaak, want de Heere heeft alle dingen om zijns zelfs wille gemaakt, Openbaring 4:11. Indien alles uit en door Hem is, dan bestaat er ook alle reden ter wereld dat alles tot en voor Hem zijn zal. Dat is een noodzakelijke wenteling, de rivieren ontvangen haar water uit de zee, en tot de zee keert dat water terug, Prediker 1:7. Alles ter verheerlijking van God doen, is van de noodzakelijkheid een deugd maken want alles zal ten slotte tot Hem zijn, of wij het willen, al dan niet. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid, Amen! Met deze korte lofverheffing besluit de apostel zijn betoog. Gods algemene regering als eerste oorzaak, de vrijmachtige heerser, en het einddoel, behoren het voorwerp van onze verering te zijn. Zo prijzen Hem al Zijn werken onbewust, maar de heiligen verheerlijken Hem zelfbewust, zij brengen Hem den lof en den prijs, waarvoor al het geschapene de stof geeft, Psalm 145:10.. Paulus had breedvoerig gesproken over de raadsbesluiten Gods ten aanzien van den mens, en dat onderwerp met grote nauwkeurigheid behandeld, maar ten slotte eindigt hij met de erkenning van de goddelijke vrijmacht, als datgene waarin eindelijk al deze dingen samenvloeien, en waarin de geest veilig en zacht kan berusten. Dat is wel niet de schoolgeleerde, maar de Christelijke wijze van redeneren. Welke ook de stellingen mogen zijn, de heerlijkheid Gods moet de gevolgtrekking wezen, voornamelijk wanneer wij de goddelijke raadsbesluiten en daden bespreken, het veiligst voor ons is al onze bewijsvoeringen te laten uitlopen in eerbiedige en ernstige aanbidding. De verheerlijkte heiligen, die het diepste inzien in deze verborgenheden, bespreken ze niet, maar prijzen ze tot in eeuwigheid!

HOOFDSTUK 12

1 Ik bid u dan, broeders, door de ontfermingen Gods, dat gij uw lichamen stelt tot een levende, heilige en Gode welbehagelijke offerande, welke is uw redelijke godsdienst.
2 En wordt dezer wereld niet gelijkvormig; maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven, welke de goede, en welbehagelijke en volmaakte wil van God zij.
3 Want door de genade, die mij gegeven is, zeg ik een iegelijk, die onder u is, dat hij niet wijs zij boven hetgeen men behoort wijs te zijn; maar dat hij wijs zij tot matigheid, gelijk als God een iegelijk de mate des geloofs gedeeld heeft.
4 Want gelijk wij in een lichaam vele leden hebben, en de leden alle niet dezelfde werking hebben;
5 Alzo zijn wij velen een lichaam in Christus, maar elkeen zijn wij elkanders leden.
6 Hebbende nu verscheidene gaven, naar de genade, die ons gegeven is,
7 Zo laat ons die gaven besteden, hetzij profetie, naar de mate des geloofs; hetzij bediening, in het bedienen; hetzij die leert, in het leren;
8 Hetzij die vermaant, in het vermanen; die uitdeelt, in eenvoudigheid; die een voorstander is, in naarstigheid; die barmhartigheid doet, in blijmoedigheid.
9 De liefde zij ongeveinsd. Hebt een afkeer van het boze, en hangt het goede aan.
10 Hebt elkander hartelijk lief met broederlijke liefde; met eer de een den ander voorgaande.
11 Zijt niet traag in het benaarstigen. Zijt vurig van geest. Dient den Heere.
12 Verblijdt u in de hoop. Zijt geduldig in de verdrukking. Volhardt in het gebed.
13 Deelt mede tot de behoeften der heiligen. Tracht naar herbergzaamheid.
14 Zegent hen, die u vervolgen; zegent en vervloekt niet.
15 Verblijdt u met de blijden; en weent met de wenenden.
16 Weest eensgezind onder elkander. Tracht niet naar de hoge dingen, maar voegt u tot de nederige. Zijt niet wijs bij uzelven.
17 Vergeldt niemand kwaad voor kwaad. Bezorgt hetgeen eerlijk is voor alle mensen.
18 Indien het mogelijk is, zoveel in u is, houdt vrede met alle mensen.
19 Wreekt uzelven niet, beminden, maar geeft den toorn plaats; want er is geschreven: Mij komt de wraak toe; Ik zal het vergelden, zegt de Heere.
20 Indien dan uw vijand hongert, zo spijzigt hem; indien hem dorst, zo geeft hem te drinken; want dat doende, zult gij kolen vuurs op zijn hoofd hopen.
21 Wordt van het kwade niet overwonnen, maar overwint het kwade door het goede.

Nadat de apostel breedvoerig het voornaamste fundamentele leerstuk van het Christendom heeft opgehelderd en bevestigd, gaat hij er nu in de eerste plaats toe over om aan te dringen op het betrachten van de voornaamste plichten. Wij miskennen onzen godsdienst indien wij hem alleen aanzien als een samen stel van leringen en een leidraad voor beschouwingen. Neen, hij is een praktische godsdienst, die ten doel heeft de rechte leiding van onzen wandel. Hij is bestemd niet alleen om ons oordeel helder te maken, maar om ons hart en leven te hervormen. Uit de wijze, waarop de apostel over deze dingen handelt in dezen brief zowel als in vele andere-die wij kunnen beschouwen als een handleiding van een der voornaamste dienaren in het koninkrijk van Christus-kunnen de uitdelers van de verborgenheden Gods leren hoe zij het woord der waarheid recht moeten snijden, zij mogen niet op plichten aandringen afgescheiden van voorrechten, zij mogen geen voorrechten voorhouden afgescheiden van plichten, maar zij hebben beide tezamen, tot verenigd doel, als met elkaar innig bevriend, voor te stellen en te bevorderen. De plichten worden aan de voorrechten ontleend, bij wijze van gevolgtrekking. De grondslag van de Christelijke praktijk moet gelegd worden in Christelijke kennis en geloof. Wij moeten eerst verstaan hoe wij onzen Heere Jezus Christus ontvangen, en daarna zullen wij des te beter weten hoe wij in Hem moeten wandelen. Er worden veel plichten in dit hoofdstuk beschreven. De vermaningen zijn kort en kernachtig, beknopt saamvattend hetgeen goed is en wat de Heere onze God in Christus van ons eist. Het is de schets van een Christelijke handleiding, een uitnemende verzameling van regels voor de rechte besturing van onzen wandel overeenkomstig het Evangelie. Dit betoog wordt aan het vorige vastgeknoopt door het woord dan, (Ik bid u dan) want het is de praktikale toepassing van de leerstellige waarheden, het leven van de prediking. Hij heeft breedvoerig gesproken over de rechtvaardigmaking des geloofs en over den rijkdom der vrije genade, en over de vastigheid en verzekering welke wij hebben van de heerlijkheid die aan ons is geopenbaard. Daarop zouden vleselijk-gezinde, wetteloze mensen kunnen aanmerken: "Dus mogen wij leven naar ons goeddunken, en wandelen in den weg onzer harten en de begeerte onzer ogen". Maar dit volgt er niet uit, het rechtvaardig makend geloof is een geloof, dat door de liefde werkt. En er is geen andere weg ten hemel dan die van heiligheid en gehoorzaamheid. Derhalve, hetgeen God samengevoegd heeft, mag geen mens scheiden. De bijzondere vermaningen in dit hoofdstuk kunnen verdeeld worden in drie groepen van Christelijke plichten, die jegens God, die jegens ons zelven, en die jegens onze broederen. De genade van God leert ons in het algemeen, godzalig, matig en rechtvaardig te leven in deze wereld, en alles te ver. zaken wat zich daartegenover stelt. Dit hoofdstuk zal ons doen zien wat godzaligheid, matigheid en rechtvaardigheid is, ofschoon niet geheel in die volgorde

Romeinen 12:1-21

Wij hebben hier, overeenkomstig de schets in de inhoudsopgave gegeven, te letten op de vermaningen van den apostel:

I. Betreffende onze plichten jegens God. Wij zullen zien wat godzaligheid is.

1. Die is, ons onderwerpen aan God, daardoor wordt een goede grondslag gelegd. Wij moeten eerst ons zelven aan den Heere geven, 2 Corinthiërs 8:5. Hier wordt daarop den nadruk gelegd als op de bron van alle plichtmatige gehoorzaamheid, vers 1, 2. De mens bestaat uit lichaam en ziel, Genesis 2:7, Prediker 12:7.

A. Het lichaam moet aan Hem gegeven worden, vers 1. Het lichaam is voor den Heere, en de Heere voor het lichaam, 1 Corinthiërs 6:13, 14. De vermaningen worden hier zeer teder ingeleid: Ik bid u dan, broeders. Ofschoon hij een voornaam apostel was, noemt hij toch de geringste Christenen broeders, een uitdrukking van toegenegenheid en hoogachting. Hij wendt overreding aan, dat is de gewone wijze van het Evangelie. Wij bidden u dan alsof God door ons bade, 2 Corinthiërs 5:20. Ofschoon hij met gezag had kunnen bevelen, bidt hij liever ter wille van de liefde, Filemon 8, 9. De arme gebruikt smekingen, Spreuken 18:23. Dat dient om de vermaning aangenaam te maken, opdat zij met des te meer weldadige kracht werke. Velen worden lichter tot iets gebracht indien het op vriendelijke wijze gaat, zij worden gemakkelijker geleid dan gedreven. Merk nu op:

a. De plicht die ons hier wordt aanbevolen.

Dat gij uwe lichamen stelt tot een levende offerande. Een heen wijzing naar de offeranden onder de wet, welke aangeboden of voor Gods aangezicht gelegd werden op het altaar, gereed om Hem geofferd te worden. Uwe lichamen, uw gehele persoonlijkheid, zo wordt het hier uitgedrukt omdat in de offeranden de lichamen der dieren werden aangeboden, 1 Corinthiërs 6:20. Onze lichamen en zielen worden bedoeld. Het offerdier werd geofferd door den priester, maar aangeboden door den offeraar, die aan God afstond al zijn rechten, aanspraken en belangen, door de hand op het hoofd van het offerdier te leggen. Offerande wordt hier genomen in den zin van alles wat volgens Gods eigen beschikking Hem toegewijd wordt, zie 1 Petrus 2:5. Wij zijn tempel en priester en offerande, gelijk Christus dat was in Zijn bijzondere opoffering. Er waren zoenoffers en dankoffers. Christus, die eenmaal geofferd werd om de zonden van velen weg te nemen, is het enige zoenoffer, maar onze personen en daden, Gode aangeboden door Christus als onzen hogepriester, zijn dankoffers ter verheerlijking Gods. Die stellen (aanbieden, overgeven) toont een vrijwillige handeling aan, verricht uit kracht van die onbeperkte, uitsluitende heerschappij, welke de wil over het lichaam en al zijn leden heeft. Het moet een vrijwillige offerande zijn. Uwe lichamen, niet uwe dieren. De wettelijke offeranden hadden hun betekenis van Christus' en daarom hadden zij ook hun einde in Christus' Het aanbieden of stellen van het lichaam aan God omvat niet alleen het vermijden van de zonden, die door middel van of tegen het lichaam gepleegd worden, maar ook het gebruiken van het lichaam als een dienstknecht der ziel in den dienst van God. Het is God verheerlijken in onze lichamen, 1 Corinthiërs 6:20, onze lichamen doen deelnemen aan den plicht van onmiddellijke aanbidding en aan een ijverige vervulling van onze bijzondere roepingen, en gewillig zijn om in onze lichamen te lijden, indien wij daartoe geroepen worden. Het is de leden onzes lichaams dienstbaar stellen als wapenen

der gerechtigheid, Hoofdstuk 6:13. Ofschoon lichamelijke oefening op zich zelve weinig baat, toch is zij in zekeren zin het bewijs en het gevolg van de toewijding onzer zielen aan God.

Ten eerste. Wij moeten ze stellen tot een levende offerande, geen gedode, zoals de offeranden onder de wet. Een Christen geeft zijn lichaam als een offerande aan God, al geeft hij het niet over om verbrand te worden. Een in oprechtheid aan God gewijd lichaam is een levende offerande. Een levende offerande: bij wijze van vergelijking, - hetgeen in zichzelf dood was, mocht niet gegeten, veel min geofferd worden, Deuteronomium 14:21, en bij wijze van tegenstelling: de offerande moest geslacht worden, -gij wordt geofferd en blijf toch in leven, dus een onbloedige offerande. De barbaarse heidenen offerden hun kinderen aan hun afgoden, geen levende, maar geslachte offeranden, maar God wil barmhartigheid, en niet zulke offers, ofschoon het leven tegenover Hem verbeurd is. Een levende offerande, dat is: begaafd met het geestelijk leven der ziel. Het is Christus, die het leven der ziel is door het geloof, welke het lichaam tot een levende offerande maakt, Galaten 2:20. Heilige liefde ontsteekt het offer, brengt leven in onze plichtoefening, zie Hoofdstuk 6:13, Levend, dat is: levend voor God, vers 11.

Ten tweede. Zij moet heilig zijn. Er is een betrekkelijke heiligheid in elke offerande, omdat zij aan God gebracht wordt. Maar buitendien moet er die werkelijke heiligheid zijn, welke bestaat in een algehele oprechtheid van hart en leven, waardoor wij gelijkvormig gemaakt worden aan de natuur en den wil van God, ook onze lichamen mogen niet gesteld worden tot werktuigen van zonde en onreinheid, maar afzonderlijk gehouden voor God, gebruikt voor heilige doeleinden, gelijk de vaten van den tabernakel heilig waren. De ziel is het eigenlijke onderwerp van de heiligheid, maar een geheiligde ziel deelt heiligheid mede aan het lichaam, dat zij bewoont en waardoor zij handelt. Heilig is hetgeen in overeenstemming is met den wil van God, wanneer de handelingen van het lichaam heilig zijn, dan is het lichaam heilig. Zij zijn de tempelen des Heiligen Geestes, 1 Corinthiërs 6:19. Bezit uwe lichamen in heiligmaking, 1 Thessalonicenzen 4:4, 5.

b. De bewijsvoeringen, waarmee daarop aangedrongen wordt, zij zijn drie in getal.

Ten eerste. Neemt in aanmerking de barmhartigheid Gods. Ik bid u dan, broeders, door de ontfermingen Gods. Een zeer aandoenlijke betuiging, wel geschikt om tot instemming te brengen, dia toon oiktirmoon toe theoe. Dit is een van de zachtste en liefelijkste drangredenen. Hier is de ontferming die in God is, en de ontferming die van Hem uitgaat, ontferming in de springader en ontferming in den stroom, beide worden hier bedoeld, maar voornamelijk de ontfermingen van het Evangelie (vermeld in Hoofdstuk 11, hetgeen verkregen werd door ons heidenen, hetgeen de Joden verbeurden en verloren door hun ongeloof, Efeziërs 3:4-6, de gewisse weldadigheden David's, Jesaja 55:3. God is een God van ontferming, laat ons daarom onze lichamen Hem aanbieden, Hij zal ze zeker vriendelijk gebruiken en acht slaan op hun zwakheden om die te ontzien, want Zijne barmhartigheden zijn van eeuwigheid. Wij ontvangen van Hem dagelijks de vruchten van Zijne ontferming, bijzondere ontferming voor onze lichamen, Hij heeft ze geschapen, Hij onderhoudt ze, Hij heeft ze gekocht, Hij heeft ze met grote waardigheid bekleed. Het zijn de barmhartigheden des Heeren dat wij niet vergaan zijn, dat onze zielen in het leven behouden werden, en de grootste ontferming is zeker wel deze, dat Christus niet alleen Zijn lichaam, maar ook Zijne ziel gegeven heeft tot een offer voor onze zonde, dat Hij Zich zelven voor ons en aan ons gegeven heeft. Nu, waarlijk, wij behoren voortdurend te bedenken wat wij den Heere voor dit alles zullen vergelden. En wat zullen wij Hem vergelden? Wij moeten ons zelven Hem overgeven als erkentelijkheid voor al deze

gunstbewijzen, alles wat wij zijn, wat wij hebben en wat wij doen kunnen, en na dit alles, blijft dat toch nog een zeer armoedige vergelding voor zoveel rijkdom als wij ontvangen hebben. Maar toch omdat het alles is wat wij doen kunnen.

Ten tweede. Daarom is het Gode welbehaaglijk. Het grote doel, dat wij allen najagen moeten, is Gode welbehaaglijk te zijn, 2 Corinthiërs 5:9, te maken dat Hij een welbehagen heeft in onze personen en onze daden. Deze levende offeranden nu zijn Gode welbehaaglijk, terwijl de offeranden van de godlozen, ofschoon net en kostbaar, den Heere een afschuw zijn. Het is Gods grote neerbuiging, dat Hij er in wil toestemmen om enig ding van ons te ontvangen, en wij kunnen niets meer begeren om gelukkig te zijn. Wanneer de offerande van ons zelven Hem welbehaaglijk is, dan kunnen wij daaruit gemakkelijk tot de gevolgtrekking komen dat wij ons zelven niet beter kunnen besteden.

Ten derde. Dat is onze redelijke godsdienst. Daarin ligt een handeling van redelijkheid, want het is de ziel die het lichaam aanbiedt. Blinde toewijding, die de onwetendheid tot moeder en leidsvrouw heeft, is alleen goed om gebracht te worden aan de drekgoden, die ogen hebben maar niet zien. Onze God moet gediend worden in geest en in waarheid. Daartoe bestaat alle reden ter wereld, en met geen mogelijkheid kan daartegen iets in ‘t midden gebracht worden. Komt nu, laat ons samen rechten, Jesaja 1:18. God legt ons niets hards en onredelijks op, maar alleen dat hetwelk geheel en al overeenkomt met de beginselen der redelijkheid, Tên logikên latreian humoon, uw dienst overeenkomstig het woord: zo kan men dit ook. lezen. Het Woord Gods laat het lichaam niet buiten de heilige aanbidding. Alleen die godsdienst is Gode welbehaaglijk, welke in overeenstemming is met het geschreven Woord. Het moet een evangelische, een geestelijke aanbidding zijn. Dat is de redelijke godsdienst waartoe wij instaat zijn en waarvan wij bereid zijn rekenschap te geven, in welken wij ons zelven verstaan. God handelt met ons als met redelijke schepselen, en wil dat wij met Hem als zodanig handelen. Op die wijze moet het lichaam Gode ter offerande gesteld worden.

B. De geest moet voor Hem vernieuwd worden. Dat wordt aangewezen in vers 2 :Wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds. Ziet toe dat er in u een zaligmakende verandering gewrocht en dat die verder uitgewerkt worde. Bekering en heiliging zijn de vernieuwing des gemoeds, ene verandering niet van de hoedanigheid, maar van de eigenschappen der ziel. Het is hetzelfde als het scheppen van een nieuw hart en een nieuwen geest, nieuwe neigingen en bekwaamheden, nieuwe ingenomenheid en tegeningenomenheid, het verstand wordt verlicht, het geweten vertederd, de gedachten worden rechtgemaakt, de wil wordt overgebogen tot Gods wil, de genegenheden worden geestelijk en hemels gemaakt, zodat de mens niet meer is hetgeen hij was, de oude dingen zijn voorbijgegaan, ziet het is alles nieuw geworden, hij handelt uit nieuwe beginselen, volgens nieuwe wetten, met andere bedoelingen. De geest is het regerende en handelende deel in ons, zodat de vernieuwing van den geest des gemoeds is de vernieuwing van den gehelen mens, want vandaar uit zijn de uitgangen des levens, Spreuken 4:23. De voortgang van de heiligmaking, waardoor de zonde meer en meer gedood en het leven der gerechtigheid voortdurend meer gesterkt wordt, is het voortzetten van dit werk der vernieuwing, tot het in de heerlijkheid tot volmaaktheid gebracht wordt. Dit wordt onze vernieuwing genoemd, het is gelijk het verkrijgen van een andere gestalte, metamorphoeste, word veranderd van gedaante. De verheerlijking van Christus op den berg wordt met dit woord benoemd, Mattheus 17:2, toen Hij hemelse heerlijkheid verkreeg, welke Zijn gelaat deed glansen gelijk de zon. Hetzelfde woord wordt ook gebruikt in 2 Corinthiërs 3:18, waar gezegd wordt dat wij veranderd worden van heerlijkheid tot heerlijkheid naar hetzelfde beeld. Deze

gedaanteverandering wordt ons hier opgelegd als een verplichting, maar niet in dien zin alsof wij zelven zulk een verandering konden bewerken. Wij kunnen door onze eigen kracht geen van allen een nieuw hart maken, zomin als een nieuwe wereld, het is Gods werk, Ezechiël 11:9, 36:26, 27. Maar: wordt veranderd, wil zeggen: gebruikt de middelen, die God daarvoor aangewezen en bestemd heeft. Het is God, die ons verandert en dan zijn wij veranderd, maar wij moeten onze handelingen stellen om ons tot onzen God te bekeren, Hosea 5:4. Brengt uwe zielen onder de vernieuwende gedaantewisseling, die door den invloed van den Heiligen Geest gewrocht wordt, zoekt bij God genade door het gebruiken van alle genademiddelen. Ofschoon de nieuwe mens door God geschapen wordt, moeten wij hem zelf aandoen, Efeziërs 4:24 en voorwaarts dringen, jagen, naar de volmaaktheid. In dit vers kunnen wij verder opmerken:

a. Wat de grote vijand van deze vernieuwing is, en wat wij derhalve vermijden moeten. Dat is de wereldgelijkvormigheid. Wordt deze wereld niet gelijkvormig. Alle discipelen en volgers van den Heere Jezus moeten ongelijkvormigen (non-conformisten) zijn tegenover de wereld, Mê sunschêmatizesthe, Fatsoeneert u niet naar de wereld. Wij moeten gelijkvormig zijn aan de dingen dezer wereld, zij zijn beweeglijk en hun gedaante gaat voorbij. Weest niet gelijkvormig aan de begeerlijkheid des vlezes of aan de begeerlijkheid der ogen. Wij mogen niet gelijkvormig zijn aan de wereldse mensen, of aan de wereld zelf, die in het boze ligt, of wandelen naar de eeuw dezer wereld, Efeziërs 2:2, dat is: wij mogen niet de menigte volgen om kwaad te doen, Ex 23:2. Indien zondaren ons lokken mogen wij niet bewilligen, maar naar ons vermogen tegen hen getuigen. Ja zelfs in onverschillige dingen, die in zich zelven niet zondig zijn, moeten wij in zoverre niet gelijkvormig zijn aan de gewoonten en manieren van de wereld, dat wij zouden handelen naar de voorschriften der wereld als ons richtsnoer, of de gunsten der wereld najagen als ons hoogste doel. De ware christelijkheid bestaat voor een groot deel in eenvoudige afgezonderdheid. Toch moeten wij ons wachten voor het uiterste van opzienbarende ruwheid en zonderlingheid, waarin sommigen vervallen. In burgerlijke zaken zijn het gezond verstand en de volksgebruiken ons als leidraad gegeven, en de regel van het Evangelie is in die gevallen een regel van meegaandheid en niet van tegenstreven.

b. Welke de grote uitwerking is van deze vernieuwing, die wij moeten najagen. Opdat gij moogt beproeven welke de goede, en welbehaaglijke, en volmaakte wil van God zij. Onder den wil van God hebben wij hier te verstaan Gods geopenbaarden wil ten aanzien van onze verplichtingen, wat de Heere onze God van ons eist. In het algemeen is dit de wil Gods over ons: onze heiligmaking, die wil van welken wij bidden dat hij door ons volbracht worde gelijk door de engelen in den hemel, voornamelijk Zijn wil gelijk die geopenbaard is in het Nieuwe Testament, waarin Hij in deze laatste dagen tot ons gesproken heeft door den Zoon.

Ten eerste. De wil van God is goed, welbehaaglijk en volmaakt, drie uitnemende eigenschappen van een wet. Hij is goed, Micha 6:8, nauwkeurig in overeenstemming met de goddelijke bepaling van goed en kwaad. Hij is goed in zich zelven en Hij is goed voor ons. Sommigen menen dat de wet des Evangelies hier goed genoemd wordt in tegenstelling met de ceremoniële wet, die bestond uit besluitingen welke niet goed waren, Ezechiël 20:25. Hij is welbehaaglijk. Gode welbehaaglijk, en dat is alles maar ook alleen alles wat Hij voorgeschreven heeft. De enige weg om als doel Zijn gunst te verkrijgen is met Zijn wil overeen te stemmen als middel. Hij is volmaakt, er kan niets bijgevoegd worden. De geopenbaarde wil van God is een volmaakte regel voor geloof en praktijk, hij bevat alles wat dienen kan om den mens Gods volmaakt te maken, en ons voldoende te bekwamen tot alle goed werk, 2 Timotheus 3:16, 17.

Ten tweede. Het betaamt den Christenen te beproeven welke die wil van God is, die goed, welbehaaglijk en volmaakt is, dat is, het te weten met kennis en goedkeuring, het proefondervindelijk te weten, de voortreffelijkheid van Gods wil te kennen door de ondervinding van gelijkvormigheid aan dien wil. Dat is beproeven de dingen, die daarvan verschillen, Filippenzen 1:10, dat is dokimazein (hetzelfde woord wordt daar gebruikt) te onderzoeken, op de proef te stellen, de dingen die verschillen, in twijfelachtige gevallen bereid te zijn om te leren wat Gods wil is en zich daaraan dicht te houden. Het bestaat daarin, dat ons rieken is in de vreze des Heeren, Jesaja 11:3.

Ten derde. Dat zij, die veranderd zijn door de vernieuwing huns gemoeds, het best instaat zijn om te beproeven welke de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil Gods is. Een levend beginsel van genade is in hun ziel, in zover het den boventoon heeft is dat een onbelemmerd, onbevoordeeld getuige betreffende de dingen Gods. Het bereidt de ziel om de openbaringen van den goddelijken wil aan te nemen en te onderhouden. De belofte is: Indien iemand wil Gods wil doen, die zal van deze leer bekennen dat zij uit God is, Johannes 7:17. Een goed verstand kan den wil van God onderscheiden en er over redeneren, terwijl een eerlijk nederig hart, dat zijn geestelijke zinnen geoefend heeft en gereinigd is van de besmetting der wereld, dien liefheeft, in beoefening brengt, en er het genot en den smaak van heeft. Dus godvrezend zijn is zich onderwerpen aan Gods wil.

2. Wanneer dat geschied is zullen wij Hem dienen in alle opzichten van evangelische gehoorzaamheid. Sommige wenken dienaangaande laten wij hier volgen. Dient den Heere! vers 11. Waarvoor zullen wij ons aan Hem aanbieden indien het niet is om Hem te dienen? Paulus zegt in Handelingen 27:23 :Wiens ik ben en dan volgt er: Wie ik ook dien. Godsdienstig zijn is God dienen. Hoe?

A. Wij moeten er ons werk van maken en in het beoefenen daarvan niet nalatig zijn. Zijt niet traag in het benaarstigen. Er is een werk in de wereld, dat onze bijzondere roeping uitmaakt, en daarin moeten wij niet traag zijn, 1 Thessalonicenzen 4:11. Maar hier schijnt bedoeld te worden het werk van het dienen des Heeren, de dingen onzes Vaders, Lukas 2:49. Zij, die willen tonen dat zij waarlijk Christenen zijn, moeten van den godsdienst hun werk maken, zij moeten dien verkiezen, dien leren, zich zelven er voor geven, en er in bezig zijn als in hun grootste en voornaamste werk. En zodra wij dat tot ons werk verkozen hebben, moeten wij er niet traag in zijn, en niet naar ons eigen gemak verlangen, en dat raadplegen wanneer het in botsing komt met onzen plicht. Wij moeten niet langzaam voortmaken in de zaken van godsdienst. Trage dienstknechten zullen op een lijn gesteld worden met boze dienstknechten.

B. Wij moeten vurig van geest zijn in het dienen van den Heere. God moet gediend worden met geest, Hoofdstuk 1:9, Johannes 4:24, onder den invloed van den Heiligen Geest. Wat wij ook doen in den godsdienst, is Gode niet verder welbehaaglijk dan voorzover het gedaan is door onzen geest, aangevuurd door den Geest van God. En dan moet er zijn vurigheid van geest, een heilige ijver, en warmte en gloed van genegenheid in alles wat wij doen, als degenen die God liefhebben niet alleen met hart en ziel, maar met geheel ons hart en geheel onze ziel. Dat is het heilige vuur, hetwelk de offerande aansteekt en haar ten hemel doet rijzen als een offer van een welriekenden reuk. Dient den Heere. Tooi kairooi doeleuontes, zo leest men, in sommige handschriften: dient den tijd, dat is: alle gelegenheden waarnemende en die zo goed mogelijk gebruikende, in aansluiting aan het heden der genade.

C. Verblijdt u in de hoop. God wordt aangebeden en verheerlijkt door onze hoop en ons vertrouwen op Hem, voornamelijk wanneer wij ons in die hoop verblijden, een welgevallen hebben in dat vertrouwen, welke een teken is van grote verzekerdheid van de werkelijkheid en grote waardering van de uitnemendheid van hetgeen waarop gehoopt wordt.

D. Zijt geduldig in de verdrukking. Derhalve wordt God ook daardoor verheerlijkt en gediend, niet alleen door het werken voor Hem wanneer Hij ons tot werken roept, maar ook door het stil neerzitten wanneer Hij ons roept tot lijden. Geduld om Gods wil en met het oog op Zijn wil en heerlijkheid, is ware godsvrucht. Merk op: Zij die zich verblijden in de hoop zullen ook allicht geduldig zijn in de verdrukking. Het is het gelovig vooruitzien van de vreugde, die ons voorgesteld is, welke den geest opbeurt onder allen uitwendigen druk.

E. Volhardt in het gebed. Het gebed is de vriend van de hoop en van het geduld, en wij dienen daardoor den Heere. Proskarteroentes. Het woord betekent zowel vurigheid als volharding in het gebed. Wij mogen niet koel zijn in dezen plicht, ook niet spoedig neergeslagen, Lukas 18:1, 1 Thessalonicenzen 5:17, Efeziërs 6:18, Colossenzen 4:1. Dit zijn onze plichten, welke onmiddellijk op God betrekking hebben.

II. Betreffende onze plichten jegens ons zelven. Die is matigheid.

1. Een geringe gedachte omtrent ons zelven, vers 8. Dit wordt ingeleid met een plechtige voorafspraak, Door de genade, die mij gegeven is, zeg ik, de genade van wijsheid, waardoor hij verstond de noodzakelijkheid en de voortreffelijkheid van dezen plicht, de genade van het apostelschap, waaraan hij het gezag ontleende om er op aan te dringen en er toe te vermanen. "Ik zeg dit in Gods naam, die mij heeft afgevaardigd om het te zeggen. Ik zeg het en het staat niet aan u om het tegen te spreken." Dat wordt gezegd tot een iegelijk onzer, zowel als tot de anderen. Hoogmoed is een zonde, die ons allen in het bloed zit, en daarom heeft een iegelijk onzer er behoefte aan om daartegen gewaarschuwd en gewapend te worden. Dat hij niet wijs zij, boven hetgeen men behoort wijs te zijn. Wij moeten er tegen waken te hoge gedachte van ons zelven te hebben, of te veel waarde te hechten aan onze eigen inzichten, bekwaamheden, personen en daden. Wij moeten niet zelfbehaaglijk zijn, of onze eigene wijsheid en bekwaamheden te hoog achten, of van ons zelven menen dat wij wat groots zijn, Galaten 6:3. Er is een hoge gedachte, die wij omtrent ons zelven mogen en moeten koesteren: wij moeten ons te goed achten om slaven van de zonde en speelpoppen van de wereld te zijn. Maar in alle andere dingen moeten wij matig over ons zelven denken, dat is: wij moeten een lage en bescheiden gedachte hebben over onze bekwaamheden, onze gaven en genaden, overeenkomend met hetgeen wij van God ontvangen hebben, en meer niet. Wij moeten niet wel verzekerd en vurig zijn in zaken van twijfelachtige betekenis, ons niet verheffen boven ons vermogen, niet oordelen en vonnis uitspreken over degenen, die van ons verschillen, niet trachten een schoon gelaat naar het vlees te tonen. Deze en dergelijke zijn de gevolgen van een bescheiden gedachte over ons zelven. De woorden kunnen evenwel ook een andere zeer aannemelijke betekenis hebben. Van zich zelven staat niet in het oorspronkelijke. En daarom kan men ook lezen: Dat niemand wijs zij boven hetgeen hij behoort wijs te zijn, maar dat hij wijs zij tot matigheid. Wij moeten ons niet begeven in dingen, die ons te hoog en te wonderlijk zijn, Psalm 131:1, 2, niet indringen in dingen, die wij niet gezien hebben, Colossenzen 2:18, die verborgen dingen zijn niet voor ons, Deuteronomium 29:29, niet begerig zijn om wijs te zijn boven hetgeen geschreven is. Er is een wijsheid, die opgeblazen maakt en de hand uitstrekt naar de verboden

vrucht. Wij moeten daartegen op onze hoede zijn en trachten naar die kennis, welke tot matigheid leidt, en naar verbetering van hart en hervorming van wandel. Sommigen verklaren dit van de matigheid, waardoor wij ons met de ons toebedeelde plaats en stand tevreden houden en die ons terughoudt van het indringen in de gaven en bedieningen van anderen. Een voorbeeld van deze matige, bescheiden zorg zien wij in de uitoefening van de grootste geestelijke gaven, 2 Corinthiërs 10:13-15. Hierop slaat de vermaning in vers 16 :Zijt niet wijs bij uzelven. Het is goed wijs te zijn, maar het is verkeerd het van ons zelven te denken, want er is meer verwachting van een zot dan van iemand, die wijs is in eigen ogen. Het was een uitnemende zaak voor Mozes, dat zijn aangezicht glinsterde zonder dat hij zelf het wist. De redenen nu, die wij hebben om zulke matige gedachten over ons zelven te hebben, en over onze bekwaamheden en vermogens, zijn deze.

A. Omdat alles wat wij hebben dat goed is, ons door God is toebedeeld. Alle goede gave en volmaakte gift is van boven van den Vader der lichten afkomend, Jakobus 1:17. Wat hebben wij, dat wij niet hebben ontvangen? En indien wij het ontvangen hebben, waarom roemen wij er dan op? 1 Corinthiërs 4:7. De beste en nuttigste mens in de wereld is niet meer en beter dan de vrije genade Gods hem elke dag maakt. Wanneer wij aan ons zelven denken, moeten wij ons herinneren er aan te denken, dat wij niet door het vermogen onzer handen deze gaven hebben verkregen, maar dat God vriendelijk jegens ons geweest is, want Hij heeft ons het vermogen gegeven om enig goed te doen en van Hem is al onze bekwaamheid.

B. Omdat God ons Zijne gaven schenkt in zekere mate. Naar de mate des geloofs. Merk op: De mate der geestelijke gaven noemt hij de mate des geloofs, want het geloof is de oorspronkelijke genadegave. Het goede, dat wij hebben en doen, is in zoverre recht en aannemelijk als het gegrond is in het geloof en voortvloeit uit het geloof, en verder niet. Welnu, het geloof, evenals alle andere geestelijke gaven, is toebedeeld in zekere mate, zoals de oneindige wijsheid dat voor ons nuttig oordeelde. Aan Christus is de Geest gegeven zonder mate, Johannes 3:34. Maar de heiligen hebben Hem in zekere mate ontvangen, Efeziërs 4:17. Christus, die gaven zonder mate ontvangen had, was zachtmoedig en nederig van hart, en zullen wij, die beperkt zijn, ons hoogmoedig en zelfvoldaan betonen?

C. Omdat God gaven heeft uitgedeeld aan anderen even goed als aan ons. Hij heeft gedeeld aan een iegelijk. Hadden wij het alleenbezit van den Geest, of een waarborg dat wij alleen-eigenaren van de geestelijke gaven waren, dan zou er enig voorwendsel voor deze zelfvoldaanheid zijn, maar anderen hebben hun deel zo goed als wij. God is de algemene Vader en Christus is de gemeenschappelijke wortel, voor al de heiligen, zij ontvangen allen kracht van Hem, en daarom betaamt het ons in genen dele ons zelven te verheffen en anderen te verachten. alsof wij de enige gunstelingen des hemels zouden zijn en de wijsheid met ons zou sterven. Deze redenering licht hij toe door een vergelijking met de leden van het natuurlijk lichaam, evenals in 1 Corinthiërs 12:12 en Efeziërs 4:16. Want gelijk wij in een lichaam vele leden hebben en de leden niet alle dezelfde werking hebben, alzo zijn wij velen een lichaam in Christus, maar elkeen zijn wij elkanders leden, vers 4, 5. Merk op:

a. Alle heiligen samen vormen een lichaam in Christus, die het hoofd is van het lichaam en het middelpunt van hun eenheid. De gelovigen liggen niet in de wereld door elkaar als een ordeloze hoop, zij zijn integendeel georganiseerd en samengevoegd, zij zijn verenigd onder een algemeen hoofd en handelen en worden bezield door eenzelfde Geest.

b. De bijzondere gelovigen zijn leden van dit lichaam, vormende bestanddelen, waardoor gezegd wordt dat ieder hunner minder is dan het geheel en dat zij in betrekking staan tot het geheel, leven en levenskracht ontvangen van het hoofd. Sommige leden in het lichaam zijn groter en nuttiger dan andere, en elk hunner ontvangt uit het hoofd leven naar zijn eigen behoefte. Indien de pink zoveel voedsel zou ontvangen als het been, dan zou dat niet alleen onbehoorlijk zijn maar de ergste gevolgen hebben. Wij moeten ons steeds herinneren dat wij niet het geheel zijn, indien wij dat menen zijn wij wijs boven hetgeen wij behoren wijs te zijn, want wij zijn slechts delen en leden.

c. Al de leden hebben niet dezelfde werking, vers 4, maar elk hunner ziet zich zijn eigen plaats en werk aangewezen. De bediening, de werking, van het oog is zien, de werking van de hand is arbeiden, en zo verder. Evenzo is het in het mystieke lichaam, sommigen zijn bekwaam gemaakt voor en geroepen tot enig soort van werk, anderen op gelijke wijze werden geschikt gemaakt tot en geroepen tot ander werk. Dienaren en gemeenteleden in een Christelijke gemeente hebben hun verschillende bedieningen, en mogen zich niet in elkanders werk indringen of verflauwen in de uitoefening van hun eigen arbeid.

d. Elk lid heeft zijn eigen plaats en bediening, voor het goede en het welzijn van de andere en van het geheel. Wij zijn niet alleen leden van Christus, maar elkeen zijn wij elkanders leden, vers 5. Wij staan de een tot den ander in betrekking, wij zijn verplicht om elkaar zoveel goed te doen als wij kunnen, en te handelen in verband met het welzijn van het algemeen. Breedvoerig is dit toegelicht in 1 Corinthiërs 12.. Daarom mogen wij niet opgeblazen worden door de beschouwing van onze eigen bekwaamheden, omdat wij al wat wij hebben ontvangen hebben en dat wel niet voor ons zelven maar ten zegen van anderen.

2. Een matig gebruik van de gaven, welke God ons geschonken heeft. Evenmin als wij aan de ene zijde hoogmoedig mogen zijn op onze talenten, mogen wij aan den anderen kant ze begraven. Wij moeten vooral op onze hoede zijn, dat wij onder voorwendsel van nederigheid en zelfverloochening, traag zijn in ons zelven ten goede van anderen aan het werk te stellen. Wij mogen niet zeggen: "Ik ben niets, en daarom wil ik maar stilzitten en niets doen", maar: "In mij zelven ben ik niets en daarom zal ik mij zelven tot het uiterste aan het werk zetten in de kracht der genade van Christus". Hij noemt de geestelijke bedieningen op, die in de afzonderlijke gemeenten ingesteld zijn en in de vervulling waarvan ieder trachten moet zijn plicht te vervullen ter bewaring van de orde en ter stichting van de gemeente. Ieder moet zijn eigen plaats weten en vervullen. Hebbende nu verscheidene gaven. De hier volgende opgave van bijzondere gaven geldt voor allen in het algemeen. Hebbende gaven, laat ons die besteden. Gezag en bekwaamheid voor de bediening des woords zijn een gave Gods. Verscheidene gaven. De onmiddellijke bedoeling is verschillend, maar de eindstrekking van alle is dezelfde. Naar de genade, charismata kata tên charin. De vrije genade Gods is de bron en oorsprong van alle gaven, die den mensen gegeven zijn. Het is genade, die tot de bediening aanwijst, den persoon bekwaam en gewillig maakt, beiden het willen en het werken werkt. Er waren in de eerste gemeente buitengewone gaven van tongen, van onderscheiding der geesten, van genezing, maar wij spreken hier alleen van de gewone gaven. Verg. 1 Corinthiërs 12:4, 1 Timotheus 4:14 :1 Petrus 4:16. Hij noemt zeven bijzondere gaven op, vers 6-8, waarmee naar het schijnt zoveel onderscheidene bedieningen bedoeld worden, die gebruikt werden bij de voorzichtige stichting van deze oorspronkelijke gemeenten, vooral van de grotere. Er zijn gewoonlijk twee in het algemeen aangeduid, die genoemd worden: profetie en bediening, de eerste het werk van de ouderlingen, en de tweede het werk van de diakenen, die de enige bedienaars met vaste standplaats waren,

Filippenzen 1:1. Maar het bijzondere werk van deze mannen kon, naar het schijnt door hen onderling verdeeld worden bij algemeen goedvinden en instemmen, opdat het met meer vrucht geschieden zou. Op dezelfde wijze verdeelde David de Levieten, 1 Kronieken 23:4, 5, en daartoe is wijsheid nodig om het goed te doen. De vijf volgende gaven kunnen daarom samengevoegd worden bij de eerste en gaan daarin op.

1. Profetie. Hetzij profetie, laat ons profeteren, naar de mate des geloofs. Hiermede wordt niet bedoeld de buitengewone gave van het voorspellen van toekomstige dingen, maar de gewone bediening van de prediking des Woords. In dien zin komt het woord profetie ook voor in 1 Corinthiërs 14:1-3, 11:4, 1 Thessalonicenzen 5:20. Het werk van de Oud-Testamentische profeten was niet alleen het voorspellen van toekomstige dingen, maar ook het volk te waarschuwen tegen de zonde en den weg van zijn plicht te wijzen en hen te herinneren aan hetgeen zij ook vroeger reeds wisten. Op die wijze zijn de verkondigers van het Evangelie profeten, zij verhalen inderdaad zo ver de openbaring des Woords gaat, toekomstige dingen. De verkondigers van het Evangelie wijzen op den eeuwigen staat van de kinderen der mensen, wijzen rechtstreeks op een toekomst. Degenen, die het Woord verkondigen, moeten dat doen naar de mate des geloofs, kata tên analogian têS pisteoos, dat is:

a. Voor zoveel betreft de wijze van ons profeteren, het moet zijn overeenkomstig de mate van de gave des geloofs. In vers 3 had hij gesproken van de mate des geloofs, welke God aan een iegelijk gedeeld heeft. Hij die predikt moet daarbij al het geloof, dat hij bezit, in gebruik nemen, om de waarheden die hij verkondigt in de eerste plaats op zijn eigen hart te doen werken. Evenals de gemeente niet goed horen kan zonder geloof, zo kan de dienaar niet goed prediken zonder geloof. Eerst geloven en dan spreken, Psalm 116:10, 2 Corinthiërs 4:13. En wij moeten gedachtig zijn aan de mate des geloofs, dat ofschoon niet alle mensen het geloof hebben toch zeer velen behalve wijzelf het bezitten en daarom behoren wij toe te staan en te erkennen, dat ook anderen een deel kennis en bekwaamheid hebben om te onderrichten, evengoed als wij, ook zelfs zij, die in dingen van ondergeschikt belang van ons verschillen. Hebt gij geloof? Hebt dat voor God bij uzelven, en maakt dat niet tot een dwingenden regel voor anderen, blijft gedachtig dat gij niet meer dan uwe mate hebt.

b. Wat den inhoud van ons profeteren aangaat, dat moet zijn overeenkomstig die mate des geloofs, welke ons geopenbaard is in de heilige Schriften des Ouden en Nieuwen Testaments. Aan dezen maatstaf des geloofs beproefden de Bereërs de prediking van Paulus, Handelingen 17:11, Verg. Handelingen 26:22, Galaten 1:9. Er zijn sommige grondwaarheden, zoals ze terecht genoemd kunnen worden, sommige prima axiomata, eerste of voornaamste grondstellingen, die duidelijk en eenstemmig in de Schriften geleerd worden, die den toetssteen uitmaken voor elke prediking, waaraan wij (ofschoon wij de profetie niet mogen verachten) alle dingen moeten beproeven en zo het goede behouden, 1 Thessalonicenzen 5:20, 21. De waarheden, die duisterder zijn, moeten onderzocht worden bij het licht van die, welke duidelijker zijn, en zij worden behouden, wat haar uitlegging aangaat, wanneer blijkt dat zij overeenkomen en zich aansluiten aan het geloof, want dit is zeker: de ene waarheid kan de andere niet tegenspreken. Zie hier wat de grote zorg van de predikers moet zijn: het verkondigen van gezonde leer, overeenstemmende met den inhoud van de gezonde woorden, Titus 2:8, 2 Timotheus 1:13. Het is niet zozeer nodig dat de profetie beantwoordt aan de regelen der kunst, aan de voorschriften van redeneerkunst en welsprekendheid, maar het is noodzakelijk dat zij overeenkome met de mate des geloofs, want het is het woord des geloofs, ‘t welk wij verkondigen. Nu zijn er in hoofdzaak twee bijzondere werken, waarop hij die profeteert

heeft te letten: leren en vermanen, hetgeen zeer gevoeglijk terzelfder tijd door dezelfden persoon geschieden kan. En wanneer iemand het ene doet dan moet het zo goed mogelijk geschieden, en doet hij het andere, dan moet hij ook daaraan zijn beste krachten besteden. Indien met algemeen goedvinden van de dienaren ener gemeente dat werk onder hen verdeeld is, hetzij blijvend of voor slechts enigen tijd, zodat de ene leert en de andere vermaant, hetgeen naar onze tegenwoordige wijze van spreken betekent dat de ene uitlegt en de andere predikt, dan moet ieder hunner zijn eigen deel van het werk doen naar de mate des geloofs.

Ten eerste. Hij die leert moet zich tot dat leren bepalen. Leren is de enkele uitlegging en bewijzing van de evangelische waarheden, zonder praktikale toepassing, dus de uitlegging van de Schriften. Herders en leraars zijn twee namen voor dezelfde bediening, Efeziërs 4:11, maar ieder van die werkzaamheden in het bijzonder heeft zijn eigenaardigheid. Hij die aanleg heeft om te leren en die dat op zich genomen heeft, behoort zich daar geheel aan te geven. Die leert in het leren (moet hij zijn gaven besteden). Sommigen vullen ho didaskoon en têi didaskaliai op deze wijze aan. Laat hem daarin gewoonlijk, gedurig en ijverig bezig zijn, laat hem in dit zijn eigenaardig werk, volgens zijn eigen aanleg, steeds werken. Zie 1 Timotheus 4:15, 16, waar er twee woorden voor gebruikt worden, en toetois isthi en epimene autois. Bedenk deze dingen en wees er in bezig. Ten tweede. Hij die vermaant moet zich geheel wijden aan het vermanen. Hij moet daar al zijn krachten aan geven. Dat is het werk van den herder, gelijk het vorige dat van den leraar. Hij moet de evangelische waarheden en voorschriften meer bepaald toepassen op de omstandigheden en lotgevallen der gemeente, en den nadruk leggen op hetgeen meer praktisch is. Velen, die zeer nauwkeurig zijn in het leren, kunnen toch zeer koud en onhandig zijn in het vermanen, en het tegendeel. Het ene vereist een helderder hoofd, het andere een warmer hart. Nu, waar deze gaven duidelijk onderscheiden zijn (zodat de ene uitmunt in het ene en de andere in het andere deel van het werk) draagt het tot de stichting bij om het werk dienovereenkomstig te verdelen, en wat ook het ons opgedragen deel van het werk zij, laat ons het van harte verrichten. Ons aan ons werk geven, dat is er onze beste gedachten en onzen besten tijd aan besteden, alle gelegenheden aangrijpen en er op bedacht zijn niet alleen om het te doen, maar ook om het goed te doen.

B. Bediening. Indien iemand heeft diakonian, de bediening van diaken, of helper van den herder en leraar, dan moet hij dat werk goed verrichten, bijvoorbeeld een kerkvoogd, een ouderling of een verzorger van de armen. En wellicht werden er meerderen in die bediening gesteld, en was er meer betekenis aan verbonden, en werd op hen groter verplichting van zorg en arbeid gelegd in de eerste gemeenten, dan wij gewoon zijn te doen. Het omvat al die bedieningen, welke betrekking hebben op ta exo van de gemeente, de uitwendige verzorging van het huis Gods. Zie Nehemia 11:16. Het dienen der tafelen, Handelingen 6:2. Hij, aan wie de verzorging van deze bediening is opgedragen, moet dat met getrouwheid en ijver doen, voornamelijk:

a. Die uitdeelt, in eenvoudigheid. Deze dienaren der gemeente waren de uitdelers der liefdegaven van de gemeente, verzamelden het geld en verdeelden het naar de behoeften van de arme leden. Laat hen dat doen en haplotêti, mild en getrouw, niet hetgeen hun toevertrouwd werd voor eigen gebruik bestedende, niet uitdelende met enig verkeerd oogmerk, of met aanzien des persoons, niet met verwijtingen en bestraffingen aan de armen, of zoekende over hen overmacht te verkrijgen, maar met alle oprechtheid en eenvoudigheid, en met geen ander doel dan de verheerlijking van God en het welzijn hunner medeleden. Sommigen verstaan dit van alle uitkering van liefdegiften. Hij, die

iets heeft, moet geven, en wel overvloedig en mild geven, zoals het woord vertaald wordt in 2 Corinthiërs 8:2 en 9:13. God heeft den blijmoedigen gever lief.

b. Die een voorstander is, in naarstigheid. Naar het schijnt bedoelt hij, dat er helpers van de dienaren aangesteld waren voor de uitoefening van de kerkelijke tucht, als hun ogen, en mond, en handen in de regering van de gemeente, of hij heeft het oog op die dienaren, die in de gemeente waren aangewezen om voor- namelijk dit werk te doen en zich te wijden aan de regering, want wij lezen dat deze regeerders arbeidden in het woord en in de leer, 1 Timotheus 5:17. Dezen moesten dat doen met naarstigheid. Het woord betekent zowel zorg als vlijt om te ontdekken wat verkeerd is, terecht te brengen degenen die afdwalen, te bestraffen en te vermanen degenen, die gevallen zijn, de gemeente zuiver te houden. Zij, die zich getrouw kwijten willen van de opdracht dezer betrekking, moeten daartoe veel moeite aanwenden en geen enkele gelegenheid laten verloren gaan, die hun werk kan vergemakkelijken en bevorderen.

c. Die barmhartigheid doet, in blijmoedigheid. Sommigen menen dat hier sprake is in het algemeen van allen, die in enig opzicht barmhartigheid bewijzen. Laat hen gewillig zijn om dat te doen en er behagen in scheppen, want God heeft den blijmoedigen gever lief. Maar hij schijnt hier meer het oog te hebben op sommige bijzondere dienaren der gemeente, wier roeping het was zorg te dragen voor zieken en vreemdelingen, en deze waren gewoonlijk weduwen, die in deze zaak dienaressen der gemeente waren, diaconessen, 1 Timotheus 5:9, 10, ofschoon waarschijnlijk ook wel anderen daarvoor gebruikt werden. Dat werk moest verricht worden met blijmoedigheid. Een vriendelijke houding bij de handelingen van barmhartigheid is een grote opbeuring en vertroosting voor de ellendigen, wanneer zij zien dat hij niet grommende en met tegenzin verricht wordt, maar met vriendelijke blikken en beleefde woorden, en alle mogelijke blijken van bereidwilligheid en medegevoel. Zij, die te doen hebben met zieken en ellendigen, welke gewoonlijk dwars en kijfachtig zijn, hebben behoefte niet alleen aan geduld, maar ook aan blijmoedigheid, om hun het werk meer gemakkelijk en aangenaam te maken, en daarbij meer aangenaam voor God.

III. Betreffende dat deel van onzen plicht, dat betrekking heeft op onze broederen. Daarvan hebben wij hier vele voorbeelden in beknopte vermaningen. Al onze plichten jegens elkaar worden samengevat in een enkel woord-en dat is een zeer zoet woord: liefde. Daarin is de grondslag van al onze wederzijdse verplichtingen gelegen, en daarom noemt de apostel haar in de eerste plaats, want zij is het kenteken van de discipelen van Christus en de grote wet van onzen godsdienst. De liefde zij ongeveinsd, niet in betuigingen van beleefdheid en geen voorwendsel, maar in werkelijkheid, niet alleen met het woord en de tong, 1 Johannes 3:18. De ware liefde is ongeveinsde liefde, niet als de kussen van een vijand, die verraderlijk zijn. Wij moeten ons verblijden in elke gelegenheid om te betonen de oprechtheid van onze liefde, 2 Corinthiërs 8:8. En meer in het bijzonder: er is een liefde voor onze vrienden en een liefde voor onze vijanden. Hij behandelt elk dezer afzonderlijk.

1. Voor onze vrienden. Die vrienden heeft, moet zich vriendelijk gedragen. Er is een wederzijdse liefde, die Christenen toekomt en bewezen moet worden.

A. Een hartelijke liefde, vers 10. Hebt elkaar hartelijk lief met broederlijke liefde, philostorgoi. Dat betekent niet alleen liefde, maar bereidvaardigheid en geneigdheid tot liefde, de meest ongekunstelde en vrijwillige toegenegenheid, hartelijkheid die vanzelf als een fontein opwelt. Eigenlijk betekent het liefde van ouders tot hun kinderen, welke, terwijl zij de tederste is, ook de meest natuurlijke,

ongedwongen en onweerhouden liefde is. Zo moet onze liefde jegens elkaar zijn, en zo zal zij zijn, indien er een nieuwe natuur gegeven en een nieuwe wet geschreven is in onze harten. Deze vriendelijke hartelijkheid spoort ons aan om zich te kennen te geven, beide in woord en daad, met de grootst-mogelijke hoffelijkheid en verplichting. Elkaar. Dit kan tot aanbeveling van de deugd der liefde strekken, dat gelijk het ons tot plicht gesteld is om anderen lief te hebben, zo ook zij geroepen zijn om ons lief te hebben. En wat kan er op aarde zoeter zijn dan liefhebben en bemind te worden. Die op deze wijze bevochtigt, zal zelf nat gemaakt worden.

B. Een eerbiedige liefde. Met ere den een den ander voorgaande. In plaats van moeite te doen om den voorrang te verkrijgen, moeten wij ons beijveren om anderen de voorkeur te geven. Dat wordt in Filippenzen 2:3 aldus uitgelegd: De een den ander uitnemender achtende dan zich zelven. En daarvoor bestaan goede redenen, want indien wij ons eigen hart kennen, vinden wij in ons zelven meer kwaad dan in iemand anders ter wereld. Wij moeten er op uit zijn om kennis te nemen van de gaven en genaden en werkzaamheden van onze broederen, en hen in evenredigheid daarmee waarderen, meer genegen zijn om anderen te prijzen, en meer behagen er in scheppen dat anderen geprezen worden, dan ons zelven, têi timei allêloes prohêgoemenoi, voorgaande of leidende elkaar in ere, zo lezen sommigen het: geen eer nemen maar eer geven. Strijdt met elkaar wie van u de eerste zal zijn om achting te bewijzen aan hen, die zulks toekomt, en om alle Christelijke liefdediensten aan uw broederen te bewijzen, waar en wanneer daartoe gelegenheid bestaat (want ook dat ligt opgesloten in de woorden met ere). Al uw streven moet daarheen gericht zijn wie de nederigste, nuttigste en diepst-afdalende zal zijn. Dezelfde bedoeling ligt ook in Titus 3:14 :Laat hen leren, prohistasthai, voor te gaan in goede werken. Want ofschoon wij anderen de voorkeur moeten geven (zoals onze vertaling leest) als bekwamer en verdienstelijker dan wij zelven zijn, toch mogen wij dat niet als een verontschuldiging gebruiken om zelf stil te zitten en niets te doen, of om onder het voorwendsel van anderen te eren ter wille van hun nuttigheid en vele werkzaamheden, zelf in gemakkelijkheid en ledigheid onzen tijd door te brengen. Daarom laat hij er dadelijk op volgen in vers 11 :Zijt niet traag in het benaarstigen.

C. Een vrijgevige liefde, vers 13. Deelt mede tot de behoeften der heiligen. Dat is slechts een spotbeeld van de liefde, die het laat bij mondelinge uitdrukkingen van hartelijkheid en eerbied, terwijl de behoeften van onze broederen roepen om werkelijke voorziening en het in onze macht staat hen te helpen.

a. Het is niets ongewoons voor de heiligen in deze wereld, dat zij de nodige middelen voor het onderhoud van het natuurlijke leven ontberen. In die eerste tijden waren de voortdurende vervolgingen dikwijls oorzaak dat de behoeften der lijdende heiligen tot de uiterste grenzen gedreven werden, en de armen, ook de arme heiligen, hebben wij altijd bij ons. Zeker, de dingen dezer wereld zijn niet de hoogste dingen, indien zij dat waren zouden de heiligen, die de gunstelingen des hemels zijn, er niet zo slecht van voorzien zijn.

b. Het is de plicht van hen, die iets hebben om mede te delen, om anderen mede deel te doen hebben, in deze behoeften te helpen voorzien. Het is niet genoeg onze deelneming te betuigen: wij moeten de beurs trekken en uitkeren aan de hongerigen, zie Jakobus 2:15, 16, 1 Johannes 3:17. Mededelen, koinoonoentes. Het betekent dat onze arme broederen een soort van recht hebben op een deel van hetgeen God ons gegeven heeft, en dat onze mededeelzaamheid voor hen voortkomen moet uit zeker medegevoel van hun behoeften, alsof wij met hen leden. De liefdevolle weldadigheid

van de Philippensen jegens Paulus wordt genoemd hun gemeenschap hebben aan zijne verdrukking, Filippenzen 4:14. Wij moeten bereid zijn, indien wij het vermogen en de gelegenheid er toe hebben, om hen die in nood zijn bij te staan, maar wij zijn op bijzondere wijze verplicht om mede te delen in de behoeften der heiligen. Wij zijn een algemene liefde aan onze medeschepselen verschuldigd, maar een bijzondere liefde jegens onze medechristenen is ons ten plicht gesteld, Galaten 6:10. Doet wel aan alle mensen, maar meest aan de huisgenoten des geloofs. Mededelen aan, tais mneiais, in plaats van tais chreiais, aan de nagedachtenis der heiligen, zo lezen sommigen der ouden. Wij hebben een schuld aan de nagedachtenis van hen, die door geloof en lijdzaamheid de belofte beërfd hebben, wij moeten die nagedachtenis waarderen, bewaren navolgen. Laat de nagedachtenis der rechtvaardigen gezegend zijn (zo lezen sommigen Spreuken 10:7). Hij noemt een andere uiting van deze weldadige liefde. Tracht naar herbergzaamheid. Zij, die zelf huizen hebben, moeten bereid zijn hen te herbergen die rondgaan goeddoende, of die uit vrees voor vervolging gedwongen worden een schuilplaats te zoeken. Er was toen niet zoveel gelegenheid als nu om herberg te vinden, ook durfden de rondzwervende Christenen die gelegenheden niet gebruiken, of zij bezaten de middelen niet om de onkosten te betalen, en daarom was het een bijzondergenoemde hartelijkheid, dat men hen vrijwillig en kosteloos onder dak nam. Maar het is ook thans nog geen verouderde en afgeschafte plicht, indien er gelegenheid toe bestaat moeten wij vreemdelingen gaarne herbergen, want wij kennen het hart van den vreemdeling niet. Ik was een vreemdeling en gij hebt mij geherbergd, dat wordt genoemd als een bewijs van de barmhartigheid dergenen, die barmhartigheid verkrijgen zullen, tên philoxenian diookontes. Tracht naar of maakt uw werk van, barmhartigheid en herbergzaamheid. Het duidt aan dat wij niet alleen de gelegenheid daartoe gebruiken moeten, maar dat wij de gelegenheden om daardoor barmhartigheid te bewijzen, opzoeken moeten. Gelijk Abraham, die zat aan den ingang van zijn tent, Genesis 18:1, gelijk Lot, die zat in de poort van Sodom, Genesis 19:1, wachtende op vreemdelingen, welken zij konden ontmoeten en voorkomen met een vriendelijke uitnodiging, en waardoor zij onwetend engelen geherbergd hebben, Heb. 13:2.

D. Een deelnemende liefde, vers 15. Verblijdt u met de blijden en weent met de wenenden. Indien er wederkerige liefde is tussen de leden van het mystieke lichaam, dan zal er ook zulk medegevoel zijn, zie 1 Corinthiërs 12:26. Ware liefde zal ons belang doen stellen in de smarten en vreugden van anderen, en ons leren die tot onze eigene te maken. Merk op hoe alles in deze wereld gemengd is, sommigen verblijden zich en anderen wenen (gelijk het volk in Ezra 3:12, 13). Dat is de proef, gelijk op andere deugden, zo ook op de broederlijke liefde en het Christelijk medegevoel. Wij mogen evenwel niet delen in de zondige blijdschap of droefenis van anderen, maar alleen in hun rechtmatige en redelijke vreugden en smarten. Niet de voorspoedigen benijden, maar ons met hen verheugen, waarlijk blijde zijn dat anderen het welslagen en de gemakken hebben, die wij missen moeten. Niet verachten degenen die in droefheid zijn, maar met hen medegevoelen en bereid zijn om hen te helpen als leden van hetzelfde lichaam. Dit is ook hetgeen God doet, want Hij heeft niet alleen lust tot den vrede Zijner knechten, Psalm 35:27, maar Hij is evenzeer in al hun benauwdheden mede benauwd, Jesaja 63:9.

E. Een eenparige liefde. Weest eensgezind onder elkaar, vers 16, dat is, tracht er naar zoveel in u is, om met elkaar in overeenstemming te zijn, en wanneer dat niet doenlijk is om elkaar lief te hebben, jaagt er naar om alleen een te zijn, niet genegen tot kwalijk nemen, en tegenspreken, en tegenwerken van elkaar, maar bewaart de enigheid des geestes door den band des vredes, Filippenzen 2:6, 3:15, 16, 1 Corinthiërs 1:10, to auto eis allêloes phronoentes, wensende hetzelfde goeds aan elkaar en aan

anderen, dat gij uzelven toewenst (zo lezen sommigen het). Dat is onze broederen liefhebben, hun welzijn gelijk het onze wensen.

F. Een neerbuigende liefde. Tracht niet naar hoge dingen, maar voegt u tot de nederigen, vers 16. 1) De ware liefde kan niet bestaan zonder nederigheid, Efeziërs 4:1, 2, Filippenzen 2:3. Toen onze Heere Jezus de voeten Zijner discipelen wies, om ons de broederlijke liefde te leren, Johannes 13:5, 14:34, was dat meer bepaald met het doel om ons in te prenten dat de ware liefde tot elkaar is: gewillig zijn om ook den geringsten dienst van hartelijkheid voor het welzijn van anderen te verrichten. Liefde is een inschikkelijke en toegevende deugd: Non bene conveniunt majestas et amor. Hoogheid en liefde voegen slecht bij elkaar. Merk op hoe daarop hier aangedrongen wordt.

a. Tracht niet naar de hoge dingen. Wij moeten niet ijverig zijn naar eer en voorrang, niet op wereldse pracht en waardigheid staren met onmatige waardering of begeerte, maar veeleer met heilige minachting. Toen David zeer verhoogd was, bleven zijn begeerten nederig: Ik heb niet gewandeld in dingen mij te groot en te wonderlijk, Psalm 131:

1. De Romeinen, levende in de keizerlijke stad, die heerste over de koningen der aarde, Openbaring 17:18, en in hun tijd was op het toppunt harer grootheid, waren wellicht geneigd zich daarom voor iets groots te houden. Ook zelfs het heilige zaad kan door deze verzoeking overvallen worden. De Romeinse Christenen gevoelden zich wellicht geneigd om met minachting op andere Christenen neer te zien, gelijk soms stedelingen op plattelandsbewoners doen. En daarom waarschuwt de apostel hen zo dikwijls tegen hoog gevoelendheid, verg. Hoofdstuk 11:20. Zij leefden in de schaduw van het hof, en waren dagelijks gewoon aan de vrolijkheid en aan de grootsheid daarvan. "Welnu", zegt hij, "neem die niet ter harte’ heb die niet lief".

b. Voegt u tot de nederigen (of nederen, dat is laaggeplaatsten). Tois tapei nois sunapogomenoi. Ten eerste. Hier kunnen bedoeld worden geringe dingen, waartoe wij moeten afdalen. Indien onze stand in de wereld laag en arm is, zullen onze vermaken weinig en armoedig zijn, toch moeten wij er met genoegen in delen en er in berusten. Dan betekent dit: Weest vergenoegd met nederige dingen. Weest tevreden met de plaats, die Gods voorzienigheid voor u beschikt heeft, welke die ook zijn moge. Wij moeten niets beneden ons achten behalve de zonde, ons vergenoegen met geringe gewoonten, klein inkomen, grove kleding, geringe gemakken, indien deze ons deel zijn, en daartegen niet murmureren. Ja, wij moeten ons in zekeren zin aangetrokken gevoelen tot nedere dingen door de kracht van onze nieuwe natuur (want dat betekent het woord sunapagomai eigenlijk, en dit is zeer kenschetsend), indien God die voor ons bestemt, gelijk de oude verdorven natuur zich altijd aangetrokken gevoelt door hoge dingen. Wij moeten ons zelven gewennen aan nedere dingen. Wij moeten een lagen stand en geringe omstandigheden meer het middelpunt van onze begeerten maken dan een hoge plaats.

Ten tweede. Er kunnen laaggeplaatste personen mede bedoeld zijn, zoals onze vertaling luidt: Voegt u tot de mensen van lagen staat. Mijns inziens heeft dit woord beide betekenissen. Wij moeten ons vergezelschappen en ons op ons gemak gevoelen met hen, die arm en gering zijn naar de wereld, indien zij God vrezen. David, ofschoon hij een koning op den troon was, noemt zich een gezel van allen, die God vrezen, Psalm 119:63.. Wij behoeven ons niet te schamen over onzen omgang met de geringen nu de grote God, die boven hemel en aarde is, op dezulken neerziet. De ware liefde waardeert de genade evenzeer in lompen als in purper. Een juweel blijft een juweel, al ligt het in het

stof. Het tegenovergestelde van de nederigheid wordt scherp bestraft, Jakobus 2:1-4. Inschikkelijkheid (zich voegen tot of naar de nederen) dat is: weest als een hunner, komt tot hun welzijn tot hen, gelijk Paulus 1 Corinthiërs 9:19. Sommigen houden het voor een vergelijking met reizigers, wanneer dezen sterker en vlugger zijn dan hun reisgenoten, die zwak zijn en langzaam lopen, houden zij stil en wachten hen in. Zo moeten Christenen teder zijn voor hun medereizigers. Als een middel om dat te bevorderen, voegt hij er aan toe: Zijt niet wijs bij uzelven, met dezelfde bedoeling als in vers 3. Wij moeten nooit onze harten geneigd voelen om tot anderen neer te buigen omdat wij daar zoveel waardering van ons zelven ontmoeten, en daarom moeten al zulke gevoelens gedood worden. Mê ginesthe phronimoipar heautois. Weest niet wijs in uw eigen schatting, vertrouwt niet op de genoegzaamheid van uw eigen wijsheid, zodat gij die van anderen veracht en meent die niet nodig te hebben, Spreuken 3:7, en weest niet afkerig om wat gij hebt aan anderen mede te delen. Wij zijn elkanders leden, hangen van elkaar af, hebben verplichting aan elkaar. En daarom: weest niet wijs bij uzelven, bedenkt dat er een handel is in de wijsheid die wij belijden, en dat handel bestaat in het overdoen van iets uit de ene hand in de andere, geven en teruggeven.

G. Een liefde, die ons de verplichting oplegt om, indien het mogelijk is, zoveel in ons is, vrede te houden met alle mensen, vers 18. Zelfs met hen, met wie wij niet vertrouwelijk en gemeenzaam kunnen omgaan, door verschil in stand of belijdenis, moeten wij toch in vrede leven, dat is wij moeten onschadelijk en niet beledigend zijn, anderen geen oorzaak geven om met ons in twist te geraken, wij moeten zonder bitterheid en niet wraakgierig zijn, en geen aanleiding zoeken om met hen te twisten. Zo moeten wij alle krachten inspannen om den vrede te bewaren opdat die niet verbroken worde, en hem te herstellen wanneer hij verbroken is. De wijsheid die van boven is, die is ten eerste zuiver, maar dan vreedzaam. Merk op hoe de vermaning beperkt wordt. Ons wordt niet gezegd dat wij het onmogelijke moeten doen. Indien het mogelijk is, zoveel in u is. Evenzo in Heb. 12:14 :Volg den vrede na, Efeziërs 4:3 :Tracht naar den vrede. Maak uw werk van vredestichten. Indien het mogelijk is. Het is niet mogelijk den vrede te bewaren, wanneer wij dat niet doen kunnen zonder God en ons geweten te beledigen. Id possumus quod jure possumus. Alleen dit is mogelijk wat mogelijk is zonder onrecht. De wijsheid, die van boven is, die is ten eerste zuiver en daarna vreedzaam, Jakobus 3:17. Vrede zonder zuiverheid is een vrede des duivels. Zoveel in u is. De vrede moet van beide zijden komen. Wij kunnen alleen voor ons zelven spreken. Het kan voorkomen dat strijd onvermijdelijk is, zoals met Jeremia het geval was, die zich noemen moest: een man van twist, Jeremia 15:10, en daarvoor zijn wij niet aansprakelijk, onze zorg moet zijn dat er onzerzijds niets ontbreekt om den vrede te bewaren, Psalm 120:7.. Ik ben vreedzaam, maar als ik spreek zijn zij aan den oorlog.

2. Jegens onze vijanden. Sedert de mensen vijanden van God geworden zijn, hebben zij ook alle neiging om steeds elkanders vijanden te worden. Indien maar eerst het middelpunt der liefde verlaten is, zullen de lijnen en scheidingen al scherper getrokken worden en eindelijk staan de mensen op onmetelijken afstand van elkaar. En van alle mensen hebben de ware godvrezenden het meest kans om veel vijanden te ontmoeten in een wereld, wier belangen en wensen zeer zelden overeenkomen met die van Christus. Maar het Christendom leert ons hoe wij ons te gedragen hebben tegenover onze vijanden, en in deze onderrichting verschilt het geheel en al van andere wetten en regelen. Die allen leggen gewoonlijk toe op overwinning en heerschappij, maar het Christendom op inwendigen vrede en voldoening. Welke ook onze vijanden zijn, die ons kwaad toewensen en zoeken aan te doen, onze wet is dat wij hun geen onheil mogen berokkenen, maar hun zoveel mogelijk goeddoen moeten.

A. Hun geen leed doen, vers 17. Vergeldt niemand kwaad voor kwaad, want dat is een beestachtige vergelding, die alleen te pas komt bij de dieren, die geen hoger wezen boven zich kennen en geen toekomst hebben. Of, indien de mensheid geschapen ware (zoals sommigen dromen) in een toestand van oorlog zouden zulke vergeldingen volkomen gewettigd zijn. Maar wij hebben zulks van God niet geleerd, die Zijn vijanden zoveel goeds doet, Mattheus 5:45. Nog veel minder hebben wij dat van Christus geleerd, die voor ons gestorven is toen wij nog vijanden waren, Hoofdstuk 5:8, 10, en die de wereld zo liefhad, welke Hem zonder reden haatte. Niemand, zomin de Joden als de Grieken, niemand die uw vriend geweest is, want door hem kwaad met kwaad te vergelden, zoudt gij hem zeker verliezen, niemand die uw vijand is, want door hem geen kwaad met kwaad te vergelden, zult gij hem mogelijk winnen. Dezelfde bedoeling heeft vers 19 : Wreekt uzelven niet, beminden. En waarom moest bij dezen raad zulk een tedere ontboezeming gevoegd worden, meer dan bij een van de andere vermaningen in dit hoofdstuk? Zeker omdat daarmee bedoeld wordt de opgewonden gemoederen te bedaren, die vurig waren door het gevoel van een aangedane belediging. Hij richt zich tot hen met zulk een waarderend woord, met het doel om hen te verzachten en beter te stemmen. Alles wat liefde ademt, kalmeert het bloed, stilt den storm en verkoelt den ziedenden hartstocht. Wilt gij een beledigden broeder bevredigen? Noem hem dan: uw beminde. Zulk een zacht woord, op zijn pas gesproken, kan er veel toe bijdragen om den toorn af te wenden. Wreekt uzelven niet, dat is: wanneer iemand u iets kwaads gedaan heeft, begeer dan niet en tracht niet hem hetzelfde onheil of ongemak te berokkenen. Het is de overheid niet verboden om gerechtigheid te doen aan degenen, wie onrecht geschied is, ook niet om rechtvaardige en behoorlijke wetten te maken en uit te voeren tegen de kwaaddoeners. Maar wel is verboden alle eigenmachtige wraak, welke voortkomt uit nijd en tegenzin, en deze is terecht verboden, want het is duidelijk dat wij onbevoegd zijn om rechters te zijn in onze eigen zaken. Ja zelfs, indien de beledigde personen de verdediging der wet zoeken, en de overheid die verleent uit enige persoonlijke ongenegenheid en afkeer, en niet met het doel om de algemene veiligheid en orde te handhaven en recht te doen, dan vallen ook zulke handelingen, hoewel schijnbaar geheel gewettigd, onder het oordeel van deze verboden zelfvergelding. Zie hoe gestreng de door Christus gegeven wet in dit opzicht is, Mattheus 5:38-40. Het is verboden niet alleen ons zelven te wreken, maar ook in onze eigen zaak te verlangen en te dorsten naar de vergelding welke de wet aanbiedt, indien dat geschiedt ter bevrediging van onze wraaklust. Dat is een zware les voor onze bedorven natuur en daarom voegt hij er aan toe:

a. Een geneesmiddel daartegen: Maar geeft den toorn plaats. Niet aan onzen eigen toorn, het plaats geven aan onzen eigen toorn is plaats geven aan den duivel. Efeziërs 4:26, 27. Dien moeten wij weerstaan, versmoren en onderdrukken, maar: Ten eerste. Aan den toorn van onzen vijand. Geef daaraan plaats: dat is: weest van een onderworpen gezindheid, beantwoord geen toorn met toorn, maar veeleer met liefde. Onderwerping stilt grote zonden, Prediker 10:4. Onderga beledigingen en onrecht, zoals een steen valt in een baal wol, die hem plaats geeft, hem niet terugwerpt maar hem ook verhindert verder door te dringen. Zo verklaart onze Zaligmaker het: Mattheus 5:39. Die u op de rechterwang slaat, keer hem ook de linker toe. In plaats van te overleggen hoe gij een geleden onrecht zult wreken, bereid u voor om een ander te ondergaan. Indien de hartstochten van den mens ontbranden en de stroom sterk zwelt, laat hem zijn loop hebben, opdat hij door ondoordachten tegenstand niet nog meer wasse en verwoesting aanrichtte. Wanneer anderen grimmig zijn, laat ons kalm blijven, dat is een middel tegen wraak. Zo schijnt de eenvoudige bedoeling te zijn. Maar: Ten tweede. Velen passen het toe op de wraak Gods. Geef die plaats, laat Hem gelegenheid om den troon des oordeels te bestijgen en laat Hem alleen met uw tegenstander handelen.

b. Een reden er tegen: Want er is geschreven: Mijne is de wraak. Wij vinden dat geschreven in Deuteronomium 32:35. God is de vrijmachtige Koning, de rechtvaardige rechter, het komt Hem toe recht te oefenen, want Hij is een God van onbegrensde kennis, door Hem worden de daden gewogen in nooit-feilende weegschalen. En Hij is een God van onbeperkte reinheid, Hij haat de zonde en kan het kwaad niet gedogen. Een deel van deze macht heeft Hij gelegd in handen van de burgerlijke overheid, Genesis 9:6, Hoofdstuk 13:4. Haar nuttige straffen moeten daarom beschouwd worden als een deel van Gods wraak. Dat is een goede reden waarom wij ons zelven niet mogen wreken, indien de wraak Godes is, dan: Ten eerste, mogen wij haar niet uitoefenen. Indien wij het doen, gaan wij op Gods troon zitten en nemen Hem het werk uit de handen.

Ten tweede: behoeven wij het niet te doen: Want God zal het doen indien wij zachtmoedig de zaak aan Hem overlaten, Hij zal ons wreken zover daar reden of recht voor bestaat, en verder mogen wij het niet begeren. Ik ben als een man die niet hoort.... maar gij zult verhoren, Psalm 38:15, 16. Indien God voor mij hoort, behoef ik niet te horen.

B. Wij mogen niet alleen onzen vijanden geen kwaad doen, maar onze godsdienst gaat hoger en leert ons hem zoveel in ons vermogen is goed te doen. Dat is een gebod bepaaldelijk voor de Christenheid, en dat ons met nadruk wordt opgelegd: Hebt uwe vijanden lief! Mattheus 5:44. Ons wordt geleerd dat wij hen liefhebben moeten met woord en daad.

a. Met het woord. Zegent hen die u vervolgen, vers 14. Het is het gewone lot voor Gods volk vervolgd te worden hetzij met een gewapende hand of met een venijnige tong. Hier wordt ons geleerd hen te zegenen, die ons vervolgen. Zegent hen, dat is: Ten eerste:" Spreek goed van hen." Is er iets prijzenswaardigs en aanbevelenswaardigs in hen, neem daar kennis van en vermeld het tot hun eer.

Ten tweede:" Spreek met achting over hen, al naar hun stand en plaats, en vermeld geen schelden met schelden, geen bitterheid met bitterheid.

Ten derde. Wij moeten het goede hun toewensen en hun welzijn zoeken, en dus verre zijn van het haken naar wraak.

Ten vierde. Wij moeten zelfs deze begeerte in het gebed tot God brengen. indien het niet in onze macht staat zelf iets hun ten goede te doen, dan kunnen wij onze welwillendheid jegens hen betonen door voor hen te bidden, en daarvoor heeft onze Meester ons niet alleen een regel gegeven, maar ook een voorbeeld om dien regel aan te dringen, Lukas 23:34.

Zegent en vervloekt niet. Dat betekent voortdurende welwillendheid in alle omstandigheden en op allerlei wijzen. Niet: Zegent hen wanneer gij voor hen bidt, maar vervloekt hen op andere tijden, " maar "Zegent hen altijd en vervloekt hen in het geheel niet". Vervloekingen passen niet in den mond, die tot taak heeft God te zegenen, en welks gelukzaligheid bestaat in door Hem gezegend te worden.

b. Met daden, vers 20. Indien dan uw vijand hongert. Wanneer gij enigszins instaat zijt en de gelegenheid zich voordoet, wees dan bereid en voortvarend om hem enige vriendelijkheid te bewijzen, doe hem enigen liefdedienst tot zijn welzijn. Weest daarin niet nalatig omdat hij uw vijand is, maar des te ijveriger, opdat gij daardoor uw vergevensgezindheid jegens hem bewijzen moogt.

Van den aartsbisschop Cranmer wordt verhaald, dat de wijze om hem tot vriend te maken was hem enig kwaad te doen. Dit voorschrift is ontleend aan Spreuken 25:21, 22, zodat, hoe hoog het ook moge schijnen, reeds het Oude Testament het gaf. Merk hier nog op: Ten eerste. Wat wij moeten doen. Wij moeten onzen vijanden goed doen. Indien hem hongert, vel dan geen oordeel over hem. en zeg niet: Nu wreekt God mij op hem, nu richt Hij mijn zaak, maak die gevolgtrekking niet uit zijn ongeluk. Maar spijzig hem. Ten tweede. Wanneer hij uw hulp behoeft, en gij een gelegenheid hebt om hem gebrek te doen lijden en hem met den voet te vertreden, zo spijzig hem (een veelbetekenend woord: psoomize auton), spijzig hem overvloedig, ja spijzig hem zorgvuldig en geduldig. Frustulatim pasce, spijzig hem met kleine beetjes, zoals wij kinderen en zieken doen, met grote tederheid. Doe het zo dat uw liefde er uit blijkt. Indien hem dorst, zo geef hem te drinken (potize auton) drink met hem, ten teken van verzoening en vriendschap. Bevestig zo uwe liefde jegens hem.

Ten derde. Waarom moeten wij dat doen? Omdat dat doende zult gij kolen vuur op zijn hoofd hopen, dat is: gij zult van tweeën een:

1. Hem smelten om berouw te hebben en vriendschap te tonen, en zijn geest jegens u te verzachten (de uitdrukking ziet op hen die metalen smelten), zij leggen er niet alleen vuur onder, maar hopen er vuur op. Zo werd Saul gesmolten en overwonnen door de vriendelijkheid van David, 1 Samuel 24, 16, 26:21: gij zult er een vriend door winnen. Maar indien uw vriendelijkheid dat gevolg niet heeft, dan:

2. Zij zal zijn veroordeling verzwaren, en zijn kwaadaardigheid tegen u des te minder te verontschuldigen doen zijn. Gij zult daardoor de tekenen van Gods toorn en wraak over hem verhaasten. Dat moet wel onze bedoeling niet zijn, wanneer wij hem vriendelijkheid bewijzen, maar tot onze bemoediging zal dat de uitslag wezen. Met dat doel wordt de vermaning in het laatste vers gegeven, welke een paradox bevat, die niet gemakkelijk te verstaan is voor een wereld, die in alle gevallen van strijd en twist oordeelt dat zij die wreken, de overwinnaars zijn en zij die vergeven, de overwonnenen.

A. Wordt van het kwade niet overwonnen. Laat niet toe dat het kwaad van enige u aangedane belediging zulk een macht over u verkrijgt en zulk een indruk op u maakt, dat gij daardoor uw zelfbeheersing verliest, uw vrede verstoort, uw aandoeningen verwart en ontwricht, u tot buitensporigheden laat vervoeren, of er u toe brengt om te zinnen op wraakneming. Hij, die niet kalm en rustig een belediging kan verdragen, is er geheel door overwonnen.

B. Maar overwin het kwade door het goede, door het goede van geduld en voorkomendheid, ja zelfs van vriendelijkheid en zegening voor hen die u kwaad deden. Leer hun kwade voornemens jegens u te verslaan, en of die te veranderen, of ten minste uw eigen vrede te be- waren. Hij die heerschappij heeft over zijn geest, is sterker dan die een stad inneemt.

3. Ten besluite blijven er twee vermaningen over, die wij totnogtoe niet hebben aangeroerd, en die al de overige aanbevelen als goed in zich zelve en als goed in hare gevolgen.

A. Als goed in zich zelve, vers 9. Hebt een afkeer van het boze, en hangt het goede aan. God heeft ons getoond wat goed is: deze gezamenlijke Christelijke deugden, en het kwade is al het tegenovergestelde. Merk op:

a. Wij moeten niet alleen geen kwaad doen, maar wij moeten een afkeer van het boze hebben. Wij moeten de zonde haten met een uitersten en onherroepelijken haat, een afkeer van haar hebben als van het slechtste van alle kwaden, als van iets dat onze natuur vijandig is en ons ware belang nadelig, haten alle verschijnselen van de zonde en al wat naar haar zweemt, zelfs afkeer hebben van den rok, die van het vlees besmet is.

b. Wij moeten het goede niet alleen doen, maar wij moeten het aanhangen. Hier wordt gedoeld op een vastberaden keuze van, een oprechte genegenheid tot en een onafgebroken volharding in het goede. Aanhangen zo dat wij er niet van afgelokt of afgeschrikt kunnen worden, aanhangen Hem die goed is, met een voornemen des harten bij den Heere blijven, Handelingen 11:23, met afhankelijkheid en overgegevenheid. Dat wordt toegevoegd aan het voorschrift der broederlijke liefde, als een leidraad daarvoor, wij moeten onze broederen liefhebben, maar hen niet zo liefhebben, dat wij om hunnentwil enige zonde zouden begaan, of enigen plicht verzuimen. Ook niet welwillender over enige zonde oordelen omdat ze door dien of dien bepaalden persoon bedreven werd, maar alle vriendschap der wereld verzaken, om God en godsvrucht aan te hangen.

B. Als van goede gevolgen, vers 17. Bezorgt hetgeen eerlijk is voor alle mensen, dat is, verricht het niet alleen, maar beijver u, voorzie er in en draag zorg om te doen wat beminnelijk en aanbevelenswaardig is en de godsvrucht aanbeveelt aan allen, die met u in aanraking komen. Zie Filippenzen 4:8. Deze werken van liefde en weldadigheid zijn bij uitstek geschikt om onder de mensen een goeden dunk te geven en een goed gerucht te verspreiden, en daarom moeten alle daden ijverig worden ingericht zodat zij strekken tot verheerlijking van God en aanbeveling van onze belijdenis.

HOOFDSTUK 13

1 Alle ziel zij den machten, over haar gesteld, onderworpen; want er is geen macht dan van God, en de machten, die er zijn, die zijn van God geordineerd.
2 Alzo dat die zich tegen de macht stelt, de ordinantie van God wederstaat; en die ze wederstaan, zullen over zichzelven een oordeel halen.
3 Want de oversten zijn niet tot een vreze den goeden werken, maar den kwaden. Wilt gij nu de macht niet vrezen, doe het goede, en gij zult lof van haar hebben;
4 Want zij is Gods dienares, u ten goede. Maar indien gij kwaad doet, zo vrees; want zij draagt het zwaard niet te vergeefs; want zij is Gods dienares, een wreekster tot straf dengene, die kwaad doet.
5 Daarom is het nodig onderworpen te zijn, niet alleen om der straffe, maar ook om des gewetens wil.
6 Want daarom betaalt gij ook schattingen; want zij zijn dienaars van God, in ditzelve geduriglijk bezig zijnde.
7 Zo geeft dan een iegelijk, wat gij schuldig zijt; schatting, dien gij de schatting, tol, dien gij den tol, vreze, dien gij de vreze, eer, dien gij de eer schuldig zijt.
8 Zijt niemand iets schuldig, dan elkander lief te hebben; want die den ander liefheeft, die heeft de wet vervuld.
9 Want dit: Gij zult geen overspel doen, gij zult niet doden, gij zult niet stelen, gij zult geen valse getuigenis geven, gij zult niet begeren; en zo er enig ander gebod is, wordt in dit woord als in een hoofdsom begrepen, namelijk in dit: Gij zult uw naaste liefhebben gelijk uzelven.
10 De liefde doet den naaste geen kwaad. Zo is dan de liefde de vervulling der wet.
11 En dit zeg ik te meer, dewijl wij de gelegenheid des tijds weten, dat het de ure is, dat wij nu uit den slaap opwaken; want de zaligheid is ons nu nader, dan toen wij eerst geloofd hebben.
12 De nacht is voorbijgegaan, en de dag is nabij gekomen. Laat ons dan afleggen de werken der duisternis, en aandoen de wapenen des lichts.
13 Laat ons, als in den dag, eerlijk wandelen; niet in brasserijen en dronkenschappen, niet in slaapkameren en ontuchtigheden, niet in twist en nijdigheid;
14 Maar doet aan den Heere Jezus Christus, en verzorgt het vlees niet tot begeerlijkheden.

In dit hoofdstuk worden ons drie goede lessen geleerd, waarin de apostel de voorschriften, welke hij in het vorige hoofdstuk gegeven heeft, nader uitbreidt, daar hij ze zo belangrijk acht dat er nog nader op aangedrongen moet worden.

I. Een les van onderwerping aan alle wettige overheid, vers 1-6.

II. Een les van rechtvaardigheid en liefde voor onze broederen, vers 7-10.

III. Een les van matigheid en godzaligheid jegens ons zelven, vers 11-14.

Romeinen 13:1-6

Hier wordt ons onderwezen hoe wij ons te gedragen hebben jegens de overheid, en jegens allen, die gezag over ons hebben, hier genoemd de machten over ons gesteld , waardoor aangeduid wordt hun gezag (zij zijn machten) en hun waardigheid (zij zijn hogere machten. Bedoeld worden niet alleen de koning als de opperste machthebbende, maar ook alle lagere overheden, die onder hem staan, maar zij worden aangeduid niet persoonlijk, zodat de machthebbenden zelf genoemd worden, maar in hun hoedanigheid van machtbekleders. Hoewel de personen goddeloos kunnen zijn en er onder hen verworpenen kunnen zijn, die door de burgers van Zion veracht worden, Psalm 15:4, toch moet de rechtvaardige macht, waarmee zij bekleed zijn, geëerbiedigd en gehoorzaamd worden. De apostel heeft in het vorige hoofdstuk geleerd niet ons zelven te wreken en geen kwaad met kwaad te vergelden, maar opdat niemand er toe komen zou dit woord van toepassing te achten voor de burgerlijke overheid onder de Christenen, neemt hij hier de gelegenheid waar om haar noodzakelijkheid vast te stellen en aan te tonen, dat behoorlijke toepassing van straf op de kwaaddoeners gerechtvaardigd is, alhoewel dat kan schijnen het vergelden van kwaad met kwaad te zijn. Merk op:

I. Hoe de plicht omschreven wordt. Alle ziele zij de machten over haar gesteld onderworpen. Alle ziele, iedere mens, de dienaren niet uitgesloten, die zich geestelijken noemen, ofschoon de kerk van Rome dezulken niet alleen ontslaat van onderwerping aan de burgerlijke overheid, maar hen zelfs in gezag boven hen plaatst, door de grootste vorsten aan den paus te onderschikken, welke zich daardoor verheft boven al wat God genoemd wordt. Alle ziele. Niet in dien zin dat ons geweten aan enigen mens zou onderworpen zijn. Het is Gods uitsluitend voorrecht wetten te maken, die onmiddellijk het geweten binden, en wij moeten Gode geven wat Godes is. Maar het duidt aan dat onze onderwerping vrijwillig en gewillig, oprecht en van harte zijn moet. Vloek den koning niet, zelfs in uwe gedachten, Prediker 10:20. Overleggen en bedenken zijn verraad in den aanvang. De onderwerping van de ziel, die hier gevorderd wordt, omvat innerlijke verering, 1 Petrus 2:17, en uitwendige eerbied en eerbieding, zowel in het spreken over als in het spreken tot haar, gehoorzaamheid aan haar bevelen in alles wat wettig en recht is, en in andere dingen een geduldige onderwerping zonder tegenstand aan de straf, een overeenkomen met de houding, die onderdanen betaamt, een voegen van onze ziel naar de betrekking en den toestand, de minderheid en de onderworpenheid die daartoe behoren. Zij zijn hogere machten, weest er mede tevreden dat zij het zijn en onderwerpt er u daarom aan. Er was veel reden om aan te dringen op deze onderwerping aan de burgerlijke overheid.

1. Ter oorzake van de beschuldiging, die door de wereld tegen den Christelijken godsdienst ingebracht werd, dat deze vijandig was tegen den openbaren vrede, en orde, en regering, een sekte die de wereld het onderst boven keren wilde, dat haar belijders vijanden van den keizer waren, te meer omdat hun leiders Galileërs waren, die vanouds voor oproerlingen uitgekreten werden. Jeruzalem was sedert eeuwen berucht als een rebelse stad, den koningen en landschappen schade aanbrengende, Ezra 4:15, 16. Onzen Heere Jezus werd daarvan ook beschuldigd, ofschoon Hij zei dat Zijn koninkrijk niet van deze wereld was, geen wonder dat Zijne volgelingen in alle eeuwen op gelijke wijze gelasterd werden, afvalligen, scheurmakers en oproerlingen genoemd werden, en aangezien werden voor de beroerders van het land. Hun vijanden hebben zulke voorstellingen nodig geacht tot rechtvaardiging van hun barbaars woeden tegen hen. De apostel daarom, ten einde deze beschuldiging te weerleggen en het Christendom van haar te zuiveren, toont aan dat gehoorzaamheid

aan de burgerlijke overheid een van de wetten van Christus is, wiens godsdienst er toe bijdraagt om de mensen te vormen tot goede onderdanen, en dat het zeer onrechtvaardig was om aan het Christendom den opstand en de scheurmaking ten laste te leggen, waarmee zijn beginselen en voorschriften zo geheel en al in strijd zijn.

2. Ter oorzake van de verzoeking, waaraan de Christenen blootstonden om zich op andere wijze jegens de burgerlijke overheid te gedragen. Sommigen hunner waren van oorsprong Joden en dus opgevoed in het beginsel dat het onbetamelijk was voor het zaad van Abraham om aan andere volken ondergeschikt te zijn, hun koning moest een hunner broederen zijn, Deuteronomium 17:15. Bovendien had Paulus hen geleerd dat zij niet meer onder de wet waren, maar dat Christus hen had vrijgemaakt. Opdat deze vrijheid niet in losbandigheid zou ontaarden en misbruikt worden om scheuring en opstand te verwekken, verbindt de apostel er aan gehoorzaamheid aan de burgerlijke overheid. Daarop moest des te noodzakelijker de nadruk gelegd worden, omdat de overheden heidenen en ongelovigen waren, hetgeen echter hun burgerlijk gezag en macht niet teniet deed. En eindelijk, de burgerlijke overheid vervolgde de gemeente, de inhoud van Gods wet was tegen haar.

II. De redenen, die op dezen plicht aandrongen. Waarom moeten wij onderworpen zijn?

1. Om des oordeels wille. Ter wille van het gevaar, dat wij ons door verzet op den hals halen. De overheid draagt het zwaard, en zich tegen haar verzetten is al wat ons in de wereld dierbaar is, er aan wagen, want het is gevaarlijk te twisten met hem, die het zwaard draagt. De Christenen waren in die tijden van vervolging aan het zwaard blootgesteld ter wille van hun belijdenis, en zij behoefden er zich waarlijk niet nog meer aan bloot te stellen door oproer. De minste schijn van tegenstand of verzet bij een Christen zou dadelijk vergroot en overdreven worden en daardoor zeer gevaarlijk voor de gehele gemeenschap worden. Derhalve was het voor hen nog meer dan voor anderen noodzakelijk zeer nauwgezet in hun onderwerping te zijn, opdat degenen, die zoveel aanmerking op hen hadden ter wille van hun godsdienst, er geen aanleiding bij zouden krijgen. Daartoe wordt in de eerste plaats de volgende beweegreden aangegeven, vers 2. Alzo die de macht weerstaan zullen over zich zelven een oordeel halen, krima lêpsontai. Zij zullen daarover ter verantwoording geroepen worden. God zal daarover met hen rechten, want hun tegenstand slaat terug op Hem. En de overheid zal daarover met hen rechten. Zij zullen komen onder het vonnis der wet, zij zullen ondervinden dat alle burgerlijke overheid te hoog staat om door hen vertrapt te worden, en dat alle hogere machten stipt rechtvaardig en streng zijn tegen verraad en opstand. Dat volgt hier, vers 3. De oversten zijn tot een vreze. Dat is een goede beweegreden, maar voor den Christen is het een wet.

2. Wij moeten onderworpen zijn, niet alleen om der straffe, maar ook om des gewetens wille, vers 5, niet zozeer formidinepoenae, uit vrees voor straf, als wel virtutis amore, uit liefde tot de deugd. Dit maakt de gewone burgerlijke verrichtingen aangenaam in Gods ogen, wanneer zij gedaan worden om des gewetens wille met het oog op God en op Zijne voorzienigheid, die ons in deze betrekkingen geplaatst heeft, en op zijn voorschrift, dat onderwerping aan deze betrekkingen ons ten plicht gesteld heeft. Zo kan dezelfde zaak uit zeer verschillende beginselen verricht worden. Ten einde nu ons geweten daartoe te verplichten wijst hij er op:

A. De instelling van de overheid. Er is geen macht dan van God, vers 1. God als de rechter der wereld heeft de instelling van de overheid verordend, zodat alle burgerlijke macht van Hem als de oorspronkelijke macht afkomstig is, en Hij door Zijne voorzienigheid de regering in hun handen

gelegd heeft, wie zij ook zijn mogen. Door Hem regeren de koningen, Spreuken 8:15. De overweldiging van de macht en het misbruik van macht zijn niet uit God, want Hij is de bewerker van de zonde niet, maar de macht zelf is uit God. Gelijk onze natuurlijke vermogens, ofschoon dikwijls misbruikt en tot werktuigen der zonde gemaakt, haar oorsprong hebben in Gods scheppende macht, zo zijn de burgerlijke machten ingesteld door Gods regerende macht. De onrechtvaardige en gewelddadige vorsten hebben geen andere macht, dan die hun van boven gegeven werd, Johannes 19:11. De goddelijke voorzienigheid werkt op bijzondere wijze in de veranderingen en omwentelingen van regering, die zo groten invloed hebben op landen en koninkrijken, en op zulk een menigte van afzonderlijke personen en kleinere gemeenschappen. Of: het kan bedoeld zijn van de regering in het algemeen, het is een bewijs van Gods wijsheid, macht en goedertierenheid in het besturen van de mensheid, dat Hij het onderscheid tussen regeerders en geregeerden heeft ingesteld, en hen niet heeft gelaten als de vissen in de zee, waarvan de grotere de kleinere verslinden. Hij heeft daardoor gehandeld in het belang Zijner schepselen. De machten die er zijn, welke bijzondere vorm en wijze van regering men ook noemen kan, hetzij alleenheerschappij, regering van edelen of volksregering, in welken vorm zich de regerende macht ook moge openbaren, -zij is een instelling Gods en moet als zodanig beschouwd en geëerbiedigd worden. Ofschoon zij onmiddellijk een instelling van mensen kan zijn, 1 Petrus 2:13, is zij oorspronkelijk een instelling van God. Van God verordend, tetagmenai, een woord aan het krijgswezen ontleend, dat niet alleen betekent de instelling van de overheid, maar ook de ondergeschiktheid van lagere overheden aan de hoogste, gelijk in een leger, want onder de overheid is verscheidenheid van gaven, waardigheden en bedieningen. Hierop volgt, vers 2 :Alzo dat die zich tegen de macht stelt, de verordening van God wederstaat. Er komen andere dingen van God, die de grootste onheilen zijn, maar de overheid komt van God als een verordening, dat is als een grote wet, en zij is een grote zegen. Daarom zullen de kinderen Belials, die het juk ener regering niet willen dragen, geacht worden de wet te verbreken en den zegen te verachten. Daarom worden de overheden Goden genoemd, Psalm 82:26, want zij dragen het beeld van Gods gezag. Allen, die zich tegen hun macht verzetten, komen tegen God zelf in opstand. Dit is in geen enkel opzicht toepasselijk op de bijzondere rechten van koningen en koninkrijken en de takken van hun instelling, er kan ook geen bijzonder model aan ontleend worden voor het oorspronkelijk verband tussen regering en geregeerden, er wordt alleen gedoeld op het gedrag van afzonderlijke personen in hun eigen kring, om zich vredig en rustig te gedragen op de plaats, waar God hen gesteld heeft, met eerbiedige erkenning van de overheid, welke God in Zijne voorzienigheid over hen gesteld heeft, 1 Timotheus 2:1, 2. Overheidspersonen worden hier meermalen Gods dienaren genoemd. Zij zijn Gods dienares, vers 4, Gods dienaren, vers 6. Overheidspersonen zijn in meer bepaalden zin dienaren Gods, hun waardigheid legt hun verplichtingen op. Ofschoon zij heren zijn over ons, zijn zij Gods dienaren, hebben voor Hem werk te doen en zijn Hem rekenschap verschuldigd. In de uitoefening van de openbare gerechtigheid, het beslissen van geschillen, het beschermen van de onschuldigen, het straffen van de overtreders, het bewaren van nationale vrede en orde, zodat niet een iegelijk kan doen wat recht is in zijne ogen, in al deze dingen handelen de overheidspersonen als dienaren Gods. Gelijk het doden van een lagergeplaatsten overheidspersoon, terwijl hij in werkelijken dienst bezig is, gelijkgesteld wordt met het plegen van verraad jegens den vorst, zo is het tegenstaan van enigen overheidspersoon in het uitoefenen van hun wettigen plicht, tegenstaan van de verordening Gods.

B. Uit de bedoeling van de instelling der overheid. De oversten zijn niet een vreze den goeden werken, maar den kwaden, vers 3. De overheid is ingesteld om te zijn:

a. Een vreze voor de kwade werken en voor hen die het kwade werken. Zij draagt het zwaard, niet alleen het zwaard des oorlogs, maar het zwaard der gerechtigheid. Zij hebben de middelen tot bedwang, zij moeten de overtreders het zwijgen opleggen. Laïs had er behoefte aan, Richteren 18:7. De macht van de zonde en het bederf zijn zo groot, dat menigeen anders niet zou teruggehouden worden van de grootste uitspattingen, en dezen zijn de gevaarlijksten en verderflijksten voor de menselijke maatschappij, want zij missen allen eerbied voor de wet Gods en den toekomenden toorn. Zij kunnen alleen in toom gehouden worden door vrees voor tijdelijke straffen, welke door de koppigheid en brutaliteit van de ontaarde mensheid noodzakelijk geworden zijn. Hier blijkt duidelijk dat wetten met strafbepaling tegen de wettelozen en ongehoorzamen, 1 Timotheus 1:9, onder Christelijke volken moeten ingesteld worden, en met het Evangelie overeenstemmende en er niet mee in tegenspraak zijn. Indien de mensen onder elkaar zulke beesten, zulke verscheurende dieren, geworden zijn, moeten zij dienovereenkomstig behandeld worden, gevangen en gedood worden in terrorem, om anderen af te schrikken. Het paard en de muilezel moeten geleid worden met toom en gebit. In dit werk is de overheid de dienaresse Gods, vers 4. Zij handelt als afgevaardigde Gods, wie de wraak toekomt, en zij moet daarom er tegen op hare hoede zijn om in haar rechtspraak enigszins haar eigen persoonlijke gevoelens te laten gelden. Zij is een wreekster tot straf dergenen, die kwaad doen, vers 4. Hierin komt de rechterlijke uitspraak van den ijverigsten en getrouwsten overheidspersoon, -ofschoon zij een voorspel is van en enige flauwe gelijkenis vertoont met het oordeel van den jongsten dag, -veel tekort bij de vonnissen van God. Zij bereikt alleen de slechte daden, kan alleen straf oefenen tegen hen die kwaad doen, maar Gods oordeel strekt zich uit ook tot de kwade gedachten en is een oordeler van de overleggingen des harten. Zij draagt het zwaard niet tevergeefs. God heeft niet voor niets en zonder doel de overheid met zulke macht bekleed, maar de bedoeling is het tegenhouden en onderdrukken van wanorde. En daarom: indien gij kwaad doet, kwaad dat valt onder de kennisneming en de strafbepalingen van de burgerlijke overheid, zo vrees, want de burgerlijke overheid heeft scherpe ogen en lange armen. Het is een goed ding, wanneer het straffen van de boosdoeners geschiedt als een verordening van God, door Hem ingesteld en voorgeschreven.

Ten eerste. Als een heilig God, die de zonde haat, waartegen openlijk getuigenis wordt gegeven, wanneer het kwaad op haar eigen hoofd terugkomt.

Ten tweede. Als een God der volken, en de God des vredes en der orde, die daardoor worden bewaard.

Ten derde. Als de beschermer van de goeden, wier personen, gezinnen, bezittingen en namen door deze middelen worden omtuind.

Ten vierde. Als de God, die het eeuwig verderf van de zondaren niet begeert, maar door de straf van enigen de anderen wil afschrikken en hen zo weerhouden van gelijke boosheid, opdat de anderen mogen horen en vrezen en zich voor overtreding hoeden. Zelfs kan het aangemerkt worden als een vriendelijkheid jegens hen die gestraft worden, opdat de geest, door de verderving van het lichaam, moge behouden worden in den dag van den Heere Jezus.

b. Tot prijs van degenen, die goed doen. Zij, die in den weg van hun plicht wandelen, zullen de genegenheid en de bescherming van de burgerlijke machten genieten, tot hun eigen welzijn en gemak. Doe hetgeen goed is, en gij behoeft de overheid niet te vrezen, vers 3, welke, ofschoon zij

vreeslijk is, niemand aanraakt dan degenen, die zich door hun eigen overtredingen aan haar blootgeven. Het vuur verbrandt alleen hetgeen brandbaar is, ja, gij zult zelfs lof van haar hebben. Met dit doel is de overheid aangesteld, en daarom moeten wij, om des gewetens wille, aan haar onderworpen zijn, als aan een instelling die het algemeen welzijn bedoelt, en waarvoor alle afzonderlijke belangen wijken moeten. Maar het is verschrikkelijk indien zelfs deze zo genadig bedoelde instelling ontaardt, en dat zij die het zwaard dragen overeenstemmen en instemmen met de zonde, en daardoor een schrik worden voor degenen die weldoen. Zo gaat het echter wanneer de godlozen verhoogd worden, Psalm 12:2-9. Maar zelfs in dat geval zijn de zegeningen en voordelen van de algemene bescherming en het handhaven van regering en orde, zo veelvuldig, dat het dan nog eer onze plicht is ons aan de vervolging om het weldoen te onderwerpen en het geduldig te verdragen, dan te trachten door enige ongeregelde en wanordelijke handelingen herstel van grieven te verkrijgen. Nooit heeft enige oppermachtige vorst het doel der regering zo verkracht als Nero, en toch beriep Paulus zich op hem en genoot onder zijn bewind meermalen de bescherming van de wet en de lagere overheid.... Beter een slechte regering dan in het geheel gene.

C. In ons eigen belang. Zij is Gods dienaresse, u ten goede, vers 4. Gij geniet den zegen en het voordeel van de regering, en daarom moet gij doen al wat in uw vermogen is om haar te bewaren, en niets om haar te verstoren. Bescherming vordert aanhankelijkheid. Indien wij van de regering bescherming genieten, zijn wij haar onderwerping schuldig, door de regering staande te houden, handhaven wij onze eigen veiligheid. In deze onderwerping wordt ook toegestemd door de belasting, welke wij betalen, vers 6. Want daarom betaalt gij ook schattingen, die zijn een getuigenis van uw onderwerping, en een erkenning van uw geweten, dat gij daartoe verplicht zijt. Door het betalen van belasting draagt gij uw aandeel bij in het instandhouden van de overheid, indien gij haar niet onderworpen zijt, zult gij dus met de andere hand afbreken wat gij met de ene hand opbouwt, en is dat overeenkomstig uw geweten? Door het betalen van belasting erkent gij niet alleen het gezag van de overheid, maar ook den zegen van die overheid voor uzelven, het gevoelen daarvan geeft gij door die betaling te kennen, want gij geeft haar dat als een vergoeding voor al die zorgen en moeiten, die de regering haar kosten, want eer is een last. En wanneer de overheid zich gedraagt zoals het behoort, dan is zij in ditzelve geduriglijk bezig, want er is werk genoeg aan om al de krachten en den tijd van een mens in beslag te nemen, en uit aanmerking van die vermoeienis betalen wij belasting en behoren onderworpen te zijn. Betaalt gij schattingen, phoroes teleite. Hij zegt niet: "Gij geeft het als een aalmoes,', maar: "Gij betaalt het als een verschuldigd bedrag, of gij leent het om aan u terugbetaald te worden in al de zegeningen en voordelen van een geregeld bestuur, waarvan gij de vruchten moogt plukken." -Dit is de les, welke de apostel ons hier geeft, en het betaamt alle Christenen haar te leren en in praktijk te brengen, opdat de godvrezenden in den lande mogen blijken (wat de anderen ook mogen zijn) de stillen en de vredemakers in den lande.

Romeinen 13:7-10

Ons wordt hier onderricht gegeven in rechtvaardigheid en liefdadigheid.

I. In rechtvaardigheid, vers 7. Zo geeft dan een iegelijk wat gij schuldig zijt, voornamelijk aan de overheid, want dit behoort bij het voorafgaande, en evenzo aan allen, met wie wij in aanraking komen. Rechtvaardig zijn is een iegelijk geven wat men hem schuldig is, een ieder het zijne geven. Alles wat wij hebben, bezitten wij als rentmeesters, anderen hebben er ook belang bij en moeten het hun ontvangen. Geeft wat gij schuldig zijt aan God in de eerste plaats, aan uzelven, aan uwe gezinnen, aan uwe betrekkingen, aan de maatschappij, aan de gemeente, aan de armen, aan hen met wie gij in aanraking komt door kopen, verkopen, wisselen enz. Geeft een iegelijk het hem toekomende, en dat gewillig en van harte, niet terugtrekkende hetgeen gij volgens de wet verschuldigd zijt. Hij onderscheidt:

1. Verschuldigde schatting: Schatting dien gij de schatting, tol dien gij den tol schuldig zijt. De meeste landen, waarin het Evangelie het eerst verkondigd werd, waren in dien tijd onderworpen aan het Romeinse juk en waren tot delen of wingewesten van het keizerrijk gemaakt. Hij schreef dit aan de Romeinen, die, indien zij rijk waren, onderworpen waren aan schattingen en belastingen, en op de eerlijke en getrouwe betaling daarvan wordt hier door den apostel aangedrongen. Sommigen maken het onderscheid tussen schatting en tol, dat de eerste de geregelde belastingen waren en de andere bij bepaalde gelegenheden geëist werden, maar beide moeten even getrouw en nauwgezet betaald worden als ze wettig ingevorderd worden. Onze Heere werd geboren toen Zijn moeder heengegaan was om beschreven te worden en Hij gaf Zijn goedkeuring aan het betalen van belasting aan den keizer. Menigeen, die zich in andere dingen rechtvaardig betoont, maakt er geen gewetensbezwaar van om sommige belastingen te ontduiken, en verdedigt dat met de valse en ten onrechte geliefkoosde stelling dat het geen zonde is den koning tekort te doen, maar zulks rechtstreeks tegen de wet van Paulus in. Schatting wie gij de schatting en tol wie gij den tol schuldig zijt.

2. Verschuldigde eerbied: Vreze dien gij de vreze, ere dien gij de ere schuldig zijt. Dit heeft betrekking niet alleen op het ontzag, dat wij onzen overheden schuldig zijn, maar het ziet op allen, die boven ons geplaatst zijn, ouders, meesters, allen die in den Heere boven ons staan, volgens het vijfde gebod: Eert uwen vader en uwe moeder, zie Leviticus 19:3 :Een ieder zal zijne moeder en zijnen vader vrezen, niet met een vrees van verbijstering, maar met een liefhebbende, eerbiedige, achtensvolle en gehoorzame vreze. Indien die achting voor onze meerderen niet in ons hart woont, zullen wij geen enkelen anderen plicht goed vervullen.

3. Behoorlijk betalen van onze schulden, vers 8. Zijt niemand iets schuldig, dat is, blijft niet in schuld bij een ander, wanneer gij tot betaling instaat zijt, in elk geval niet langer dan uw schuldeiser u stilzwijgend uitstel geeft. Geef een iegelijk het zijne. Besteedt het niet voor uzelven: spaart het nog veel minder voor uzelven, terwijl gij het anderen schuldig zijt. De godloze ontleent en geeft niet weer, Psalm 37:21. Velen, die zelf zeer gevoelig voor moeiten zijn, denken niet aan de zonde van schulden-hebben.

II. Van liefdadigheid. Zijt niemand iets schuldig, opheilete, gij zijt niemand iets schuldig, lezen sommigen hier. Wat gij ook schuldig zijt aan enige betrekking of aan iemand met wie gij te doen hebt, het wordt alles uitnemend samengevat en begrepen in deze schuld van liefde. Niemand iets

schuldig dan elkaar lief te hebben, dat is een schuld, die voortdurend moet betaald worden en steeds open blijft staan. Liefde is een schuld. De wet van God en het belang der mensheid maken haar dat. Zij is niet iets waaromtrent ons vrijheid gelaten is, maar zij wordt ons opgelegd als het beginsel en de hoofdsom van alles, wat wij aan elkaar verplicht zijn, want de liefde is de vervulling der wet, niet volmaakt, maar een grote stap in die richting. Zij is het kort begrip van al de plichten van de tweede tafel, die hij opnoemt in vers 9, en deze onderstellen de liefde tot God, zie 1 Johannes 4:20. Indien de liefde oprecht is, wordt zij aangenomen als de vervulling der wet. Zeker, wij dienen een goeden meester, die al onze verplichtingen heeft samengevat in een enkel woord, en dat zulk een goed en zulk een zoet woord: liefde, de schoonheid en de overeenstemming van het heelal. Liefhebben en geliefd worden is al de blijdschap, vreugde en gelukzaligheid van een redelijk wezen. God is liefde, 1 Johannes 4:16, en liefde is Zijn beeld in de ziel, waar die is, daar is de ziel behoorlijk verzacht en het hart bekwaam gemaakt voor alle goed werk. Ten einde nu te bewijzen dat de liefde de vervulling der wet is, geeft hij ons:

1. Een aanduiding van verscheidene geboden, vers 9. Hij noemt de laatste vijf van de tien geboden op, die hij alle beschouwt als samengevat in de koninklijke wet: Gij zult uwen naasten liefhebben als uzelven, met dezelfde oprechtheid waarmee gij uzelven liefhebt, ofschoon niet in dezelfde mate en graad. Hij, die zijn naasten liefheeft als zich zelven, zal begerig zijn naar het welzijn van zijns naasten lichaam, bezittingen en goeden naam, als naar dat van zijn eigene. Daarop is de gulden regel gebouwd om anderen te doen wat wij wensen dat ons gedaan zal worden. Indien er geen beperkingen gemaakt waren door menselijke wetten en geen straffen vastgesteld op de overtredingen (hetgeen door de boosheid van de menselijke natuur noodzakelijk gemaakt is) dan zou de wet der liefde op zich zelve voldoende zijn om al de beledigingen en onrechtvaardigheden te voorkomen en onder de mensen vrede en goed orde te bewaren. Bij de opsomming van deze geboden stelt de apostel het zevende voor het zesde, en zegt in de eerste plaats: Gij zult geen overspel doen, want ofschoon dit gewoonlijk doorgaat voor liefde (schande dat zulk een heerlijk woord zo onophoudelijk misbruikt wordt!) is het in werkelijkheid een evengrote verkrachting van de liefde als moord en doodslag. Wij zien daaraan dat de broederlijke liefde in de eerste plaats is liefde voor de zielen onzer broederen. Hij, die anderen tot zonde verzoekt, en hun zielen en gewetens verontreinigt, al wendt hij daarbij de hartstochtelijkste liefde voor, haat hen, Spreuken 7:15, 18, evenzeer als de duivel hen haat, die krijg voert tegen de zielen.

2. Een algemene regel ten opzichte van de natuur der broederlijke liefde. De liefde doet den naasten geen kwaad, vers 10. Hij, die in de liefde wandelt, dat is die bezield en geregeerd wordt door het beginsel der liefde, doet geen kwaad. Hij bedenkt of bedrijft geen kwaad tegen zijn naasten, tegen iemand wie ook met wie hij in aanraking komt. Oek ergazetai. Het ontwerpen van kwaad is inderdaad doen van kwaad. Zo zegt Micha 2:1 :Wee dien, die ongerechtigheid bedenken en kwaad werken op hun legers. De liefde bedenkt en bedoelt geen kwaad voor iemand, en is ten sterkste gekeerd tegen het doen van iets, dat uitlopen kan op vooroordeel tegen, belediging of kwetsing van iemand. Zij werkt geen kwaad, dat is: zij verbiedt alle kwaaddoen, er wordt hier veel meer bedoeld dan gezegd, het is niet alleen: zij doet geen kwaad, maar zij doet alle mogelijke goed, zij bedenkt alle goede en vrijgevige daden. Want het is niet alleen zonde kwaad tegen den naaste te bedenken, het is evenzeer zonde het goede te onthouden aan degenen, wie men het verschuldigd is, beide worden tezamen verboden, Spreuken 3:27-29. Hieruit blijkt dat de liefde de vervulling der wet is en aan al haar bedoelingen beantwoordt, want wat is dat anders dan ons terug te houden van het kwaad en

ons aan te sporen tot het goede? Liefde is een levend handelend beginsel van gehoorzaamheid aan de gehele wet. De gehele wet is in het hart geschreven, indien de liefde daarin woont.

Romeinen 13:11-14

Ons wordt hier een les gegeven in matigheid en godzaligheid in ons zelven. Onze voornaamste zorg moet zijn op ons zelven te letten. Vier dingen worden ons hier geleerd als de handleiding voor ieder Christus voor zijn dagelijks werk, hoe wij moeten ontwaken, hoe wij ons moeten kleden, hoe wij hebben te wandelen, en welke maatregelen wij moeten nemen.

I. Wanneer wij moeten ontwaken. Het is de ure, dat wij nu uit den slaap opwaken, vers 11, opwaken uit den slaap der zonde, (want een zondige toestand is een toestand van slaap), uit den slaap der vleselijke gerustheid, traagheid en zorgloosheid, uit den slaap van geestelijken dood en uit den slaap van geestelijke dodigheid, -beide de wijze en de dwaze maagden werden sluimerig en vielen in slaap, Mattheus 25:5. Wij hebben behoefte er aan om dikwijls te worden opgeschrikt en aangespoord om te ontwaken. Het wachtwoord van Christus aan al Zijn discipelen luidt: " Waakt!" Opwaken, draagt zorg voor uw zielen en uw eeuwige belangen, weest op uw hoede tegen de zonde, weest bereid tot en ernstig in hetgeen goed is, en leef in voortdurende verwachting van de wederkomst uws Heeren. Denkt er aan dat:

1. Wij onzen tijd moeten kennen: Dewijl wij de gelegenheid des tijds weten. Merkt op welken tijd van den dag het voor u is, en gij zult zien dat het hoog tijd is om te ontwaken. Het is de tijd des Evangelies, het is de welaangename tijd, het is de tijd om te werken, het is een tijd waarin meer verwacht wordt dan in de tijden der onwetendheid, die God overgezien heeft, toen de mensen in duisternis zaten. Het is hoog tijd om te ontwaken, want de zon staat reeds hoog aan den hemel en schijnt ons in het gelaat. Is ons dit licht gegeven om er bij in te slapen? Zie 1 Thessalonicenzen 5:5, 6. Het is hoog tijd om te ontwaken en op te staan, want anderen rondom ons zijn ontwaakt en verrezen. Weet dat de tijd een werkzame tijd is: wij hebben veel werk te verrichten en onze Meester roept ons telkens en telkens weer. Weet dat de tijd een gevaarlijke tijd is. Wij zijn omringd van vijanden en valstrikken. Het is hoog tijd om te ontwaken, want de Filistijnen zijn over ons, het huis van onzen naasten staat in brand en het onze loopt gevaar. Het is tijd om te ontwaken, want wij hebben genoeg geslapen, 1 Pet. 4:3, want ziet, de bruidegom komt!

2. Wij staan aan de grens der zaligheid. De zaligheid is ons nu nader dan toen wij eerst geloofd hebben, dan toen wij aanvingen te geloven en ons gaven aan de belijdenis van het Christendom. De eeuwige gelukzaligheid, die wij voor ons deel kozen, is ons nu nader dan toen wij Christenen werden. Laat ons onzen weg ter harte nemen en onze paden nagaan, want wij zijn dichter bij het einde van onze dagreis dan in den tijd onzer eerste liefde. Hoe nader wij bij het doel komen des te sneller moeten wij lopen. Er is nog slechts een stap tussen ons en den hemel, en zullen wij dan vertragen in onze Christelijke loopbaan en ons langzaam voortbewegen? Hoe meer de dag opkort en hoe meer de genade aanwast, des te nader is onze zaligheid en des te sneller en krachtiger moeten wij dus zijn in onze geestelijke bewegingen.

II. Hoe wij ons zelven kleden moeten. Dat is onze eerste zorg wanneer wij ontwaakt en opgestaan zijn. De nacht is voorbijgegaan en de dag is nabij gekomen, daarom is het tijd om ons te kleden. Naarmate het licht toeneemt, zullen sneller ontdekkingen van evangelische genaden geschieden dan vroeger het geval was. De nacht van Joodse woede en wreedheid is zoo- even voorbijgegaan, de tijd van hun vervolging is ten einde, de dag van onze verlossing uit hun macht is nabij, de dag der

bevrijding, dien Christus beloofde, Lukas 21:28. En de dag van onze volkomen hemelse heerlijkheid is nabij gekomen. Merk op:

1. Wat wij moeten uittrekken of afleggen, wij moeten ons nachtgewaad afleggen, want het is een schande om daarin te verschijnen. Laat ons dan afleggen de werken der duisternis. Zondige werken zijn werken der duisternis, zij komen voort uit de duisternis van onwetendheid en misverstand, zij haken naar de duisternis van eenzaamheid en verberging, zij eindigen in de duisternis van hel en verwoesting. Laat ons daarom, want wij zijn kinderen des daags, die afleggen, niet alleen ophouden met ze in praktijk te brengen, maar ze haten en verafschuwen, en er niets meer mee te doen willen hebben. Omdat de eeuwigheid voor de deur staat, laat ons zorg dragen dat wij niet bevonden worden doende hetgeen dan tegen ons getuigen zou, 2 Pet. 3:11, 14.

2. Wat wij moeten aantrekken. Onze zorg moet zijn waarmee wij bekleed zullen worden, hoe wij onze zielen zullen kleden.

A. Doet aan de wapenen des lichts. De Christenen zijn krijgsknechten in het midden van vijanden en hun leven is een strijd, daarom moeten zij bekleed zijn met een wapenrusting, opdat zij staande mogen blijven in hun verdediging. De wapenrusting Gods, waarop gewezen wordt in Efeziërs 6:13 en v.v. Een Christen moet zich voor ongekleed houden wanneer hij niet gewapend is. De genaden van den Geest maken deze wapenrusting uit ten einde de ziel te beveiligen tegen de verzoekingen des Satans en de aanvallen van deze tegenwoordige boze wereld. Die wordt genoemd de wapenen des lichts. Sommigen menen dat dit een zinspeling is op de glinsterende, schitterende wapenen, welke de Romeinen gewoon waren te dragen, of zulk een wapenrusting welke het ons betaamt in het volle daglicht te dragen. De genaden des Geestes zijn voegzame schitterende versierselen, zij hebben in Gods oog grote waarde.

B. Doet aan den Heere Jezus Christus, vers 14. Dit staat in tegenstelling tegen een grote menigte lage begeerlijkheden, vermeld in vers 13.

Brasserijen en dronkenschappen moeten afgelegd worden. Men zou denken dat nu volgen zou: maar doet aan matigheid en zedigheid, de tegenovergestelde deugden. Neen: Doet aan den Heere Jezus Christus: dat sluit alles in zich. Doet aan de gerechtigheid van Christus tot rechtvaardigmaking, wordt in Hem gevonden, Filippenzen 3:9, gelijk een mens in zijn klederen gevonden wordt, doet aan de priesterkleding van den oudsten broeder, opdat gij daarin de zegening moogt beërven. Doet aan den geest en de genade van Christus voor heiligmaking, trekt aan den nieuwen mens, Efeziërs 4:24, trekt aan het kleed van bevestigende genade: de daden van het levendmakend geloof. Jezus Christus is het beste kleed, waarmee Christenen zich versieren kunnen en waarmee zij zich wapenen kunnen, Hij is een bedekkend, onderscheidend, waardigheid-gevend en verdedigend kleed. Zonder Christus zijn wij naakt en misvormd, alle andere dingen zijn vuile lompen, vijgenbladeren, een armoedige bedekking. God heeft voor ons huiden verordend, lang, sterk, warm en duurzaam. Door den doop hebben wij in belijdenis Christus als een kleed verkregen, Galaten 3:27. Laat ons Hem ook aantrekken in waarheid en oprechtheid. Den Heere Jezus Christus. Doet Hem aan als uw Heere, om u te regeren, als Jezus om u zalig te maken, en beide als Christus den gezalfde en verordineerde van den Vader, om het zaligmakend werk te regeren.

III. Hoe wij moeten wandelen. Wanneer wij opgestaan en gekleed zijn, moeten wij niet gaan stilzitten in nagemaakte afzondering en eenzaamheid als monniken en kluizenaars. Waartoe hebben wij goede klederen dan om er in naar buiten te gaan? Laat ons wandelen. Het Christendom leert ons zo te wandelen als Gode welbehaaglijk is, en Zijn oog is op ons gevestigd, 1 Thessalonicenzen 4:1. Wandelt eerlijk als in den dag, Verg. Efeziërs 5:8. Wandelt als kinderen des lichts. Onze wandel moet zijn overeenkomstig het Evangelie. Wandelt eerlijk, euschêmonoos, bescheiden en betamelijk, zodat gij uw belijdenis eer aandoet, en de leer van God uwen Zaligmaker versiert, en uw godsdienst in zijn schoonheid anderen aanbeveelt. Christenen moeten op bijzondere wijze zorgvuldig zijn om zich goed te gedragen in de dingen, waarin mensen het oog op hen hebben en te onderzoeken al wat goed is en een goed gerucht geeft. In het bijzonder worden wij hier gewaarschuwd tegen drie paar zonden.

1. Wij mogen niet wandelen in brasserijen en dronkenschappen, wij moeten ons onthouden van alle onmatigheid in eten en drinken. Wij moeten niet de minste gelegenheid nemen tot luidruchtigheid, en onze zinnelijke begeerten niet den teugel vieren in enige eigen uitspattingen. Christenen mogen hun harten niet overladen met vraatzucht en dronkenschap, Lukas 21:34. Dit is niet als in den dag wandelen, want die dronken zijn, zijn des nachts dronken, 1 Thessalonicenzen 5:7.

2. Niet in slaapkamers en ontuchtigheden, niet in enige van deze begeerlijkheden des vlezes, deze werken der duisternis, die in het zevende gebod verboden zijn. Rechtstreeks overspel en hoererijbedrijven zijn de verboden slaapkamers. Onzedelijke gedachten en aandoeningen, onzedelijke blikken, woorden, boeken, liederen, gebaren, dansen, stoeien, welke leiden tot of een deel zijn van die ontucht, zijn de ontuchtigheden, die hier verboden worden, alles wat indruist tegen de reine en geheiligde wet van eerbaarheid en kuisheid.

3. Niet in twist en nijdigheid. Die zijn ook werken der duisternis, want ofschoon de handelingen en gevolgen van twist en nijdigheid zeer algemeen zijn, toch wil niemand haar beginselen openlijk belijden en erkennen dat hij twistgierig en nijdig is. Het is het lot van de beste heiligen, dat zij het meest aan twist en nijdigheid blootstaan, maar het is onbetamelijk voor de discipelen en volgelingen van den zachtmoedigen en nederigen Jezus om zelf te twisten en nijdig te zijn. Waar brasserijen en dronkenschappen gevonden worden daar zijn gewoonlijk ook slaapkamers en ontuchtigheden, twist en nijdigheid. Salomo vat ze alle samen in Spreuken 23:29-35. Zij, die bij den wijn vertoeven, vers 30, hebben gekijf en woorden zonder oorzaak, vers 29, en hun ogen zien naar vreemde vrouwen, vers 33.

IV. Welke maatregelen wij moeten nemen, vers 14. Verzorgt het vlees niet tot begeerlijkheden. Weest niet al te zorgvuldig voor uw lichaam. Onze grote zorg moet zijn voor de belangen onzer ziel. Maar moeten wij dan ook niet onze lichamen verzorgen? Moeten wij het niet voorzien van datgene, waaraan het behoefte heeft? Zeker, maar twee dingen worden hier verboden.

1. Het ons zelven verdiepen in onmatige zorgen wordt aangeduid in de woorden pronoian mê poieisthe. Weest niet vurig en ijverig in het verplegen van uw lichaam, geeft geen gehoor aan al uw begeerten, zet uw gedachten niet op vermaken en zorgt daar niet voor, weest niet bezorgd en vertroetelend er voor, bedenkt die dingen niet, Mattheus 6:31. Angstige en bezwarende bezorgdheid wordt verboden.

2. Geeft niet toe aan ongeregelde begeerten. Het wordt ons niet verboden om matig in de behoeften van ons lichaam te voorzien (het is als een lamp die met olie gevuld moet worden) maar ons wordt verboden zijn begeerlijkheden in te willigen. De behoeften van het lichaam moeten in aanmerking genomen worden, maar onbetamelijke en ontuchtige lusten moeten afgeweerd en verloochend worden. Te vragen naar de noodzakelijke spijze is onze plicht, ons wordt geleerd te bidden: Geef ons elke dag ons dagelijks brood. Doch het vragen om spijze voor onze begeerlijkheden is God verzoeken, Psalm 78:18. Zij, die belijden dat zij wandelen in den Geest, mogen niet de begeerlijkheden des vlezes vervullen, Galaten 5:16.

HOOFDSTUK 14

1 Dengene nu, die zwak is in het geloof, neemt aan, maar niet tot twistige samensprekingen.
2 De een gelooft wel, dat men alles eten mag, maar die zwak is, eet moeskruiden.
3 Die daar eet, verachte hem niet, die niet eet; en die niet eet, oordele hem niet, die daar eet; want God heeft hem aangenomen.
4 Wie zijt gij, die eens anderen huisknecht oordeelt? Hij staat, of hij valt zijn eigen heer; doch hij zal vastgesteld worden, want God is machtig hem vast te stellen.
5 De een acht wel den enen dag boven den anderen dag; maar de ander acht al de dagen gelijk. Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd.
6 Die den dag waarneemt, die neemt hem waar den Heere; en die den dag niet waarneemt, die neemt hem niet waar den Heere. Die daar eet, die eet zulks den Heere, want hij dankt God; en die niet eet, die eet zulks den Heere niet, en hij dankt God.
7 Want niemand van ons leeft zichzelven, en niemand sterft zichzelven.
8 Want hetzij dat wij leven, wij leven den Heere; hetzij dat wij sterven, wij sterven den Heere. Hetzij dan dat wij leven, hetzij dat wij sterven, wij zijn des Heeren.
9 Want daartoe is Christus ook gestorven, en opgestaan, en weder levend geworden, opdat Hij beiden over doden en levenden heersen zou.
10 Maar gij, wat oordeelt gij uw broeder? Of ook gij, wat veracht gij uw broeder? Want wij zullen allen voor den rechterstoel van Christus gesteld worden.
11 Want er is geschreven: Ik leef, zegt de Heere; voor Mij zal alle knie zich buigen, en alle tong zal God belijden.
12 Zo dan een iegelijk van ons zal voor zichzelven Gode rekenschap geven.
13 Laat ons dan elkander niet meer oordelen; maar oordeelt dit liever, namelijk, dat gij den broeder geen aanstoot of ergernis geeft.
14 Ik weet en ben verzekerd in den Heere Jezus, dat geen ding onrein is in zichzelven; dan die acht iets onrein te zijn, dien is het onrein.
15 Maar indien uw broeder om der spijze wil bedroefd wordt, zo wandelt gij niet meer naar liefde. Verderf dien niet met uw spijze, voor welken Christus gestorven is.
16 Dat dan uw goed niet gelasterd worde.
17 Want het Koninkrijk Gods is niet spijs en drank, maar rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap, door den Heiligen Geest.
18 Want die Christus in deze dingen dient, is Gode welbehagelijk, en aangenaam den mensen.
19 Zo dan laat ons najagen, hetgeen tot den vrede, en hetgeen tot de stichting onder elkander dient.
20 Verbreek het werk van God niet om der spijze wil. Alle dingen zijn wel rein; maar het is kwaad den mens, die met aanstoot eet.
21 Het is goed geen vlees te eten, noch wijn te drinken, noch iets, waaraan uw broeder zich stoot, of geergerd wordt, of waarin hij zwak is.
22 Hebt gij geloof? hebt dat bij uzelven voor God. Zalig is hij, die zichzelven niet oordeelt in hetgeen hij voor goed houdt.
23 Maar die twijfelt, indien hij eet, is veroordeeld, omdat hij niet uit het geloof eet. En al wat uit het geloof niet is, dat is zonde.

Nadat de apostel in het voorgaande hoofdstuk ons gedrag jegens elkaar in burgerlijke zaken heeft geregeld, en ons de geheiligde wetten van rechtvaardigheid, vredelievendheid en ordelijkheid heeft voorgeschreven, die door ons als leden der maatschappij moeten nageleefd worden, gaat hij nu in dit en in een gedeelte van het volgende hoofdstuk er toe over om op gelijke wijze besturing te geven aan ons gedrag jegens elkaar in heilige dingen, welke meer bepaald den godsdienst en het geweten raken en die wij in acht te nemen hebben als leden der gemeente. Voornamelijk geeft hij voorschriften hoe onze houding moet zijn tegenover de verschillende waarderingen van onverschillige zaken, in de beschouwing waarvan er, naar het schijnt, onder de Romeinse Christenen, aan welken hij schreef, een en ander niet in orde was, dat hij nu herstelt. Maar zijn voorschriften zijn algemeen en van blijvend gezag voor de gemeente, ter bewaring van de Christelijke liefde, waarop hij in het vorige hoofdstuk zo ernstig den nadruk gelegd heeft als zijnde de vervulling der wet. Zeker is niets zo dreigend en dikwijls zo noodlottig, voor Christelijke gemeenten, dan de twisten en verdeeldheden van haar leden. Aan deze wonden sterven lichaam en ziel van den godsdienst. Welnu, in dit hoofdstuk worden wij voorzien van den alles-genezenden balsem van Gilead, welken de apostel als een wijze geneesmeester voorschrijft. "Waarom wordt dan de breuke van de dochter mijns volks niet geheeld?" Waarom anders, dan omdat zijn voorschriften niet opgevolgd worden? Dit hoofdstuk zal alle dingen terechtbrengen en ons allen genezen, indien het slechts goed begrepen, trouw gebruikt en eerlijk nageleefd wordt.

Romeinen 14:1-23

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een mededeling van de ongelukkige onenigheid, die in de Christelijke gemeente ontstaan was. Onze Meester heeft voorzegd dat er ergernissen zouden komen, en, naar het schijnt, waren zij hier gekomen door het ontbreken van die wijsheid en liefde, welke tweedracht hadden kunnen beletten en de eenheid onder hen hadden kunnen bewaren.

1. Er bestond onder hen verschil over de onderscheiding van spijzen en dagen, deze beide dingen worden hier bepaald genoemd. Er konden ook andere dergelijke aanleidingen tot verschil bestaan, maar deze beiden veroorzaakten het meeste gerucht en van deze werd het meest nota genomen. De zaak stond zo: Sommigen van de leden der Christelijke gemeente te Rome waren van oorsprong heidenen, en anderen waren Joden. Wij zien dat er gelovige Joden te Rome waren, in Handelingen 28:24. Die gewezen Joden nu waren opgevoed in stipte waarneming van de ceremoniële verordeningen betreffende spijzen en dagen. Zij hadden dat als 't ware met de moedermelk ingezogen en konden er bijna onmogelijk afstand van doen, ook nadat zij Christenen geworden waren, voornamelijk enkelen onder hen, die geen vrijheid gevoelden datgene na te laten wat zij levenslang hadden nageleefd met hart en ziel. Zij waren niet behoorlijk onderricht omtrent de vervulling van de ceremoniële wet door den dood van Christus, en bleven daarom vasthouden aan de ceremoniële instellingen om dienovereenkomstig te leven, terwijl de andere Christenen, die de zaak beter verstonden en hun Christelijke vrijheid kenden, dat onderscheid niet maakten.

A. Betreffende de spijzen, vers 2. De een gelooft wel dat men alles eten mag. Hij is volkomen overtuigd dat de ceremoniële onderscheiding der spijzen in reine en onreine niet langer van kracht is, maar dat alle schepsel Gods goed is en niets behoeft verworpen te worden. Niets is in zich zelven onrein, vers 14. Daarvan was hij verzekerd, niet alleen door de gehele strekking en inhoud van het Evangelie, maar voornamelijk door de openbaring, welke in dit opzicht gegeven was aan Petrus, den apostel der besnijdenis, die daardoor meer onmiddellijk met deze zaak in aanraking was, Handelingen 9:15, 28. Dit is den sterken Christen helder, en hij handelt er naar, etende wat hem voorgezet wordt en niets onderzoekende om des gewetens wil, 1 Corinthiërs 10:27. Aan de andere zijde: degene die zwak is gevoelt zich op dit punt niet voldaan, staat niet helder in zijn Christelijke vrijheid, maar is veel meer geneigd te geloven dat de spijzen, die door de wet verboden werden, onrein gebleven zijn. En om zich daarom geheel daarvan te onthouden, eet hij nooit vlees, maar eet moeskruiden, vergenoegt zich enkel met aardvruchten. Zie hier in hoe hogen graad een teder geweten zich aan doding des vlezes en zelfverloochening onderwerpen wil. Niemand, dan die het bij ondervinding heeft, kan weten hoe groot de verbiedende en weerhoudende kracht des gewetens is.

B. Betreffende de dagen, vers 5. Zij, die meenden dat zij nog in zekeren zin verplicht waren de ceremoniële wet na te leven, achtten den enen dag boven den anderen. Zij behielden ontzag voor de viering van het paasfeest, Pinksteren, nieuwe manen en het feest van den tabernakel: meenden dat deze dagen heiliger waren dan andere, en vierden die daarom met buitengewone zorgvuldigheid, verplichtten zich tot enkele godsdienstige gebruiken en rust op die dagen. Degenen, die wisten dat al deze dingen door de komst van Christus vervuld en afgeschaft waren, achtten daarentegen alle dagen gelijk. Wij moeten dit verstaan met uitzondering van den dag des Heeren, welken alle Christenen eenparig vierden, maar dezen hielden geen rekening met en hadden geen eerbied voor

die verouderde feesten der Joden. De apostel spreekt hier van de onderscheiding van spijzen en dagen als van onverschillige dingen, indien het niet verder gaat dan de denkwijze en praktijk van sommige bijzondere personen, die hun leven-lang opgeleid waren tot de waarneming daarvan, en daarom was het des te meer te verontschuldigen indien zij er moeilijk van konden scheiden. Maar in den brief aan de Galatiërs, waarin hij handelt met hen, die van afkomst heidenen waren, maar die onder den invloed van sommige Judese leraren stonden, welke niet alleen niet geloofden in zulk een onderscheid en de noodzakelijkheid om dienovereenkomstig te handelen, doch er op uit waren om de naleving van de wet als ter zaligmaking noodzakelijk voor te stellen, en die het vieren van de Joodse heilige dagen algemeen en gemeentelijk wilden maken, stond de zaak geheel anders. Hun wordt gezegd dat zij de bedoeling van het Evangelie verminkt hadden en dat zij van de genade vervallen waren, Galaten 4:9-11. De Romeinen deden het uit zwakheid, maar de Galatiërs deden het uit eigen zin en boosheid, en daarom behandelt de apostel hen op verschillende wijzen. Men gelooft dat deze brief geschreven is enigen tijd voor dien aan de Galatiërs. Naar het schijnt wenste de apostel dat de ceremoniële wet geleidelijk zou verdwijnen, en dat zij een eervolle begrafenis zou hebben. Deze zwakke Romeinen bleken naar het schijnt alleen wenend haar grafwaarts te geleiden, maar de Galatiërs spanden alle krachten in om haar te doen herleven.

2. Het was niet zozeer het verschil zelf, dat zoveel kwaad veroorzaakte, dan wel het misbruik van het verschil, waardoor het een bron van onenigheid werd.

A. Degenen, die sterk waren en hun Christelijke vrijheid kenden en gebruikten, verachtten de zwakken, die dat niet durfden doen. In plaats dat zij medelijden met hen hadden, hen hielpen, en hun zachtmoedig en vriendelijk onderricht aanboden, vertrapten zij hen als koppig, grillig en bijgelovig omdat zij eerbied toonden voor dingen, die zij wisten dat naar de wet waren. Zo veel gevaar lopen zij, die kennis hebben, om opgeblazen te worden en met verachting en toorn op hun broederen neer te zien.

B. Degenen, die zwak waren en hun Christelijke vrijheid niet durfden gebruiken, veroordeelden en verwierpen de sterkeren en behandelden hen als naam-Christenen, vleselijke belijders, die geen acht sloegen op hun handelingen, wandelden naar het goeddunken huns harten en voor niets terugdeinsden. Zij beschouwden hen als wetschenners, verachters van Gods instellingen en dergelijke. Zulke oordeelvellingen geven veel overijling en liefdeloosheid te kennen, en zouden zeker bevorderlijk zijn aan de verkoeling van de wederzijdse genegenheid. Dit was de ziekte en wij zien haar nog in onze dagen in de gemeente voortduren, dezelfde verschillen, op gelijke wijze verkeerd behandeld, zijn nu nog de verstoorders van den vrede in de gemeente.

II. Ons worden hier zeer geschikte aanwijzingen en besturingen gegeven om zulke twisten te beslechten en de kwade gevolgen ervan te voorkomen. De apostel schrijft als een wijs geneesheer de geschikte middelen tegen de ziekte voor, welke toegediend worden in bevelen en redegevingen. Hij neemt zachte maatregelen, hij trekt hen met mensenkoorden tot elkaar, gaat aan geen van beide zijden verbannend en verdacht makend en het zwijgen opleggend te werk, maar overreedt hen tot wederzijdse verdraagzaamheid. Als een verstandig scheidsrechter legt hij de hand op beide partijen, en beredeneert het geval met de sterken dat zij niet zo veeleisend, met de zwakken dat zij niet zo veroordelend moeten zijn. Indien de strijdende partijen zich slechts aan billijke uitspraak willen houden, elk harer haar drift weet te beteugelen en haar verschillen wil ten offer brengen aan haar deugden, dan zal alles spoedig in orde komen. Laat ons achtslaan op de voorschriften die hij geeft,

sommige aan de sterken, sommige aan de zwakken, sommige aan beiden, ze zijn door elkaar geweven, en laat ons nagaan welke redenen voor elk dier voorschriften worden aangegeven.

1. Degenen die zwak zijn moeten aangenomen worden, maar niet tot twistige samensprekingen, vers 1. Dit moeten wij beschouwen als een algemenen regel: gebruikt uw ijver in die dingen, waarin gij met al het volk Gods overeenstemt en houdt geen twistgesprekken over dingen, die twijfelachtig zijn. Neemt hem aan, ontvangt hem, pros lambanesthe, heet hem welkom, ontvangt hem met de grootste toegenegenheid en tederheid, porrigite manum, heeft de Syrische vertaling, dat is: leid hem aan de hand, om hem te helpen, hem aan u te verbinden en hem aan te moedigen. Ontvangt hem in uw gezelschap en omgang en gemeenschap, onderhoudt hem met alle gewilligheid en hartelijkheid, en behandelt hem met alle mogelijke genegenheid. Ontvangt hem: niet om met hem te twisten en te redeneren over enige punten waarover verschil bestaat, hetgeen hem slechts in de war brengen en neerslaan zal, en zijn geloof schokken. Laat uw Christelijke vriendschap en gemeenschap niet verstoord worden door zulke spiegelgevechten en woordenstrijden. Niet om zijn twijfelachtige meningen te oordelen, lezen sommigen, niet om zijn zwakke gevoelens betreffende die dingen, waaromtrent hij in twijfel is uit te lokken, om hem daarna te bestraffen en te veroordelen. Ontvangt hem, neemt hem aan, niet om hem tentoon te stellen, maar om hem te onderrichten en te versterken, zie 1 Corinthiërs 1:10 en Filippenzen 3:15, 16.

2. Degenen die sterk zijn mogen in geen geval de zwakken verachten, zij die zwak zijn mogen de sterken niet veroordelen, vers 3. Dit wordt gezegd rechtstreeks tegen de fouten van beide partijen. Slechts zelden ontstaat zulke ontevredenheid wanneer er niet aan beide zijden fouten zijn en beide dus zich moeten herzien. Tegen beide partijen brengt hij in ‘t midden: wij moeten onze broederen zomin verachten als veroordelen. Waarom niet?

A. Omdat God hen aangenomen heeft, en wij aanmerking maken op Zijn daden, indien wij degenen verwerpen, die Hij aangenomen heeft. God heeft nog nooit iemand verworpen die ware genade had, ofschoon hij daar slechts zwak in was, nooit heeft God het gekrookte riet verbrijzeld. Sterke gelovigen en zwakke gelovigen, zij die eten en zij die niet eten, indien zij slechts ware gelovigen zijn, worden door God aangenomen. Het zal goed voor ons zijn indien wij ons deze vraag voorhouden, zodra wij in verzoeking geraken om tegen onzen broeder te toornen, hem te verzoeken of te veroordelen: "Heeft God hem niet aangenomen, en zo ja, wie ben ik dan die hem niet zou erkennen?" Zelfs heeft God hem niet alleen aangenomen, maar Hij stelt hem ook vast, vers 4. Gij meent dat hij die eet door deze handelwijze zich ten val brengt, of dat hij die niet eet zal wegzinken onder het gewicht van zijn eigen vrees en beschroomdheid, maar indien zij het ware geloof hebben en het oog op God gericht houden, de ene bij een verstandig gebruik van zijn Christelijke vrijheid en de andere in nauwgezette verzaking daarvan om des gewetens wille, dan zullen zij beiden vastgesteld worden, de een in zijn oprechtheid en de ander in zijn vertroosting. Deze hoop wordt gegrond op de macht Gods, want God is machtig hem vast te stellen, en daar Hij er machtig toe is, kan er geen twijfel aan bestaan of Hij ook gewillig is om die macht te gebruiken om hen te bewaren, die Hij als de Zijnen erkent. Met betrekking tot geestelijke moeilijkheden en gevaren, zowel van ons zelven als van anderen, is veel van onze hoop en vertroosting gegrond op de goddelijke macht, 1 Pet. 1:5, Judas 24.

B. Omdat zij dienstknechten van hun eigen meester zijn, vers 4. Wie zijt gij, die eens anderen dienstknecht oordeelt? Wij houden het allen voor een bewijs van slechte manieren zich te mengen in

zaken van de dienstknechten van anderen, hun gebreken te onderzoeken en hen daarom te veroordelen. Zwakke en sterke Christenen zijn zeker onze broeders, maar zij zijn niet onze dienstknechten. Zulk een haastig oordelen wordt bestraft in Jakobus 3:1 :Zijt niet vele meesters, mijne broeders. Wij maken ons tot meesters van onze broederen, en stellen ons in bezit van den troon Gods, wanneer wij op ons nemen om hen te oordelen, voornamelijk hun gedachten en bedoelingen te oordelen, welke buiten onzen gezichtskring liggen, en te oordelen over hun personen en hun staat, waaromtrent wij slechts zeer gebrekkig iets kunnen besluiten, aangezien er zo weinig aanduidingen dienaangaande door ons begrepen worden. -God ziet niet zoals de mens ziet, en Hij is hun meester, wij zijn het niet. Door onze broederen te oordelen en te veroordelen, bemoeien wij ons met zaken die ons niet aangaan. Wij hebben zelf werk genoeg te doen, en indien wij behoefte gevoelen om te oordelen, laat ons dan daartoe onze vermogens aanwenden ten aanzien van onze eigen harten en wegen. Hij staat of valt zijn eigen heer, dat is zijn lot zal zijn volgens het vonnis van zijn eigen meester, en niet volgens het onze. Hoe gelukkig voor ons dat wij niet staan of vallen voor elkaar, maar voor het rechtvaardig en onfeilbaar oordeel Gods, dat geheel overeenkomstig de waarheid is. Wanneer uws broeders zaak voor u gebracht wordt is zij coram non judice, voor iemand die de rechter niet is, de hemelse rechtbank alleen is het bevoegde hof van onderzoek: daar en daar alleen wordt de uitspraak gegeven, zonder hoger beroep, en daarop mag hij, indien zijn hart oprecht is, zich met een gerust geweten van uw uitspraak beroepen.

C. Omdat de een en de ander beiden, indien zij ware gelovigen zijn en in de hoofdzaak goed zijn, het oog op God hebben en hetgeen zij in deze zaken doen, doen den Heere, vers 6, dat is het doen om Gode te behagen. Hij, die den dag waarneemt, die er een gewetenszaak van maakt om de Joodse feesten en feestdagen te houden, zonder daartoe ook anderen te verplichten, en zonder daaraan waarde te hechten, maar alleen omdat hij meent daardoor aan de veiligste zijde te zijn, aangezien hij denkt: er is toch geen kwaad in om op die dagen van wereldsen arbeid te rusten en God aan te roepen. Wij hebben reden om te denken, aangezien hij zich in andere dingen als een goed Christen gedraagt, is zijn oog ook in deze zaak eenvoudig en hij doet het den Heere, met het oog op den Heere, en God zal zijn eerlijke bedoeling aannemen, ofschoon hij zich vergist ten aanzien van de waarde der viering van die dagen, want de oprechtheid en eenvoudigheid des harten zijn nooit verworpen omdat het hoofd zwak en beneveld was, -zo goed is de Meester, dien wij dienen. Aan de andere zijde: hij die den dag niet waarneemt, - die geen onderscheid maakt tussen den enen dag en den anderen, die niet den enen dag heilig en den anderen werelds noemt, den enen dag gelukkig en den anderen ongelukkig, maar alle dagen gelijk acht, hij doet dit niet uit een geest van verzet, tegenspraak, of verachting van zijn broeder. Indien hij een goed Christen is, doet hij het niet uit zulk een beginsel, durft dat niet doen, en daarom moeten wij naar den aard der liefde aannemen dat hij het niet doet, - den dag niet waarneemt -den Heere. Hij maakt zulk een onderscheid tussen de dagen niet, alleen omdat hij weet dat God het niet gemaakt heeft, en daarom tracht God te verheerlijken door Hem alle dagen te wijden. Zo ook in het andere geval. Hij die eet al wat hem voorgezet wordt, ofschoon het bloed is, ofschoon het zwijnenvlees is, indien dat voedsel hem behaagt, eet hij het den Heere. Hij begrijpt de vrijheid, die God hem gegund heeft, en gebruikt die tot heerlijkheid Gods, met het oog op Zijn wijsheid en goedertierenheid in het uitbreiden van onze vrijheid onder het Evangelie en het wegnemen van het juk der ceremoniële wetten met al haar uitzonderingen, en hij dankt God voor de grote verscheidenheid van spijze en de vrijheid, die hem geschonken werd om er gebruik van te maken, en in dit alles is zijn geweten niet gebonden. Aan de andere zijde, hij die niet eet deze spijzen, die door de ceremoniële wet verboden werden, hij eet niet den Heere. Hij eet niet om Gods wil, omdat hij bevreesd is God te beledigen door het eten van iets,

waarvan hij zeker weet dat het vroeger verboden was, en hij dankt God omdat er buitendien nog overvloed is. Terwijl hij nauwgezet zich het genot ontzegt van hetgeen hij voor verboden vrucht houdt, dankt hij God dat er nog andere bomen in den hof staan, waarvan hij vrijelijk mag eten. Daarom, terwijl beiden Gods eer op het oog hebben in hetgeen zij doen en daarin een bewijs van hun oprechtheid geven, waarom zou de een den ander oordelen en verachten? Merk op: Hetzij wij vlees eten, hetzij wij moeskruiden eten, het geschiedt met dankbare erkenning van God, den maker en gever van al onze weldaden, en het wordt daardoor smakelijk gemaakt en geheiligd. Bisschop Sanderson maakt in een zijner leerredenen over 1 Timotheus 4:4 zeer juist de opmerking: Het blijkt hieruit dat het dankzeggen (zoals wij het gewoonlijk noemen, waarschijnlijk naar 1 Corinthiërs 10:30) voor en na den maaltijd, een algemeen bekende handeling van de gemeente was, verricht door alle soorten van Christenen, sterke zowel als zwakke, en door alle eeuwen heen door de gemeente verricht naar het voorbeeld van Christus, Mattheus 14:19, 15:36, Lukas 9:16, Johannes 6:11, Mattheus 26:26, 27, Handelingen 27:35. De schepselen in den naam Gods zegenen, voordat wij ze gebruiken, en na het gebruik den naam Gods zegenen, worden hier beiden onder begrepen, want eulogein eucharistein, worden door elkaar en afwisselend gebruikt. Ten einde de bewijsvoering tegen haastig oordelen en verachten toe te lichten, toont de apostel aan hoezeer het karakter van het ware Christendom meebrengt in onze handelingen het oog op God en niet op ons zelven te hebben, en dat wij daarom, tenzij het tegenovergestelde duidelijk blijkt, hetzelfde moeten onderstellen van anderen, die van ons verschillen in ondergeschikte zaken. Merk op zijne beschrijving van ware Christenen, naar aanleiding van hun bedoelingen, vers 7, 8, en van den grond daarvan, vers 9.

a. Het einddoel van onze daden is niet wijzelf maar de Heere. Gelijk een bepaald einddoel de handeling aanleiding geeft, zo onderscheidt de algemene richting en bedoeling den staat. Indien wij willen weten op welken weg wij wandelen, dan moeten wij weten of onderzoeken naar welk doel wij op weg zijn.

Ten eerste. Niet ons zelven. We hebben geleerd ons zelven te verloochenen, dat was onze eerste les: Niemand van ons leeft zich zelven. In deze zaak zijn alle kinderen Gods het eens, hoewel zij in andere dingen van elkaar verschillen, ofschoon enigen zwak en anderen sterk zijn, hierin stemmen zij allen met elkaar overeen, niet zich zelven te willen leven. Niemand van hen, die zich aan Christus hebben overgegeven, is met zijn hart een zoeker van zich zelven, dat gaat in tegen alle beginselen van het Christendom. Wij leven niet ons zelven en wij sterven niet ons zelven. Wij zijn niet onze eigen meesters, niet onze eigen eigenaars, wij mogen over ons zelven niet beschikken. De gehele werkzaamheid van ons leven moet zijn niet ons zelven te behagen maar Gode. Het gehele werk van onzen dood, waaraan wij elke dag blootstaan of overgeleverd worden, is niet te maken dat er veel over ons gesproken wordt, wij jagen zulke ijdele eer niet na wijl wij allen dag stervende zijn. Wanneer wij eindelijk werkelijk sterven, is dat ook niet ons zelven, het is alleen om ontkleed te worden, ontslagen van den last des vlezes, maar het is den Heere, opdat wij mogen ontbonden worden en met Christus zijn, in de tegenwoordigheid des Heeren komen.

Ten tweede, vers 8, maar den Heere, voor onzen Heere Jezus Christus, in wiens naam ons, als Christenen, geleerd is alle dingen te doen, aan wie alle macht in hemel en op aarde gegeven is, Colossenzen 3:17, met het oog op den wil van Christus als onze wet, en de heerlijkheid van Christus als ons doel, Filippenzen 1:21. Christus is het doel dat wij, hetzij levende, hetzij stervende, najagen. Wij leven om hem in alle daden en omstandigheden des levens te verheerlijken, wij sterven-om het even of het een natuurlijken of een gewelddadigen dood is-om Hem te verheerlijken en met Hem

verheerlijkt te worden wanneer wij tot Hem gaan. Christus is het middelpunt, waarin alle lijnen van ons leven en van onzen dood elkaar ontmoeten. Dit is het ware Christendom, waardoor Christus alles in allen gemaakt wordt. Derhalve: het zij dat wij leven, hetzij dat wij sterven, wij zijn des Heeren, vers 8, aan Hem gewijd, van Hem afhankelijk, Hem tot ons doel hebbende en kiezende. Ofschoon sommige Christenen sterk zijn en andere zwak-niettegenstaande alle verschil in aanleg, bekwaamheden, opvattingen en praktijken in ondergeschikte dingen-zij zijn toch allen des Heeren, allen zien op Hem, dienen Hem, geven zich aan Christus, en zijn dientengevolge door Hem erkend en aangenomen. Zouden wij dan sommigen hunner oordelen of verachten alsof wij hun meesters waren, en alsof zij zich beijveren moesten om ons te behagen, en zij staan of vallen zouden door onze uitspraak?

b. De grond daarvoor, vers 9. Dat is gegrond in de onbeperkte vrijmacht en heerschappij van Christus, die het gevolg en het doel is van Zijn dood en opstanding. Want daartoe is Christus ook gestorven en opgestaan en weer levend geworden (na Zijne opstanding ingegaan in het eeuwige leven, in de heerlijkheid welke Hij vroeger had) opdat Hij beiden over doden en levenden heersen zou, opdat Hij de opperheer van het heelal zou zijn, de Heere over allen, Handelingen 10:36, alle bezielde en onbezielde schepselen, want Hij is het hoofd aller dingen en van de gemeente. Hij is de Heere van alle levenden, om hen te regeren, en van alle doden, om hen aan te nemen en op te wekken. Dit is de naam boven allen naam, welken God Hem gegeven heeft als ene beloning voor Zijne vernedering, Filippenzen 2:8 9.. Nadat Hij gestorven en opgestaan was, heeft Hij gezegd: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde, Mattheus 28:18, en thans oefent Hij die macht uit door het zenden van Zijne boodschap, vers 19, 20. Indien nu Christus zo groten prijs betaald heeft voor Zijne heerschappij over zielen en gewetens en zulk een rechtvaardige en onbetwistbare aanspraak heeft op die heerschappij, moeten wij zelfs den schijn vermijden van ons die toe te eigenen of er inbreuk op te maken, door te oordelen over de gewetens van onze broederen en hen voor onze rechtbank te trekken. Wanneer wij bereid zijn aanmerkingen te maken op en verwijtingen te doen aan den naam en de nagedachtenis van degenen, die gestorven en heengegaan zijn en over hen een oordeel te vellen, (waartoe sommigen des te gemakkelijker komen omdat zulk een oordeel over de doden meer kans heeft van zonder onderzoek en tegenspraak te blijven) moeten wij bedenken dat Christus een Heere is van de doden zowel als van de levenden. Indien zij gestorven zijn, dan hebben zij reeds rekenschap afgelegd en hun oordeel ontvangen, en dat zij ons voldoende. En dat leidt ons tot een andere reden tegen oordelen en verachten.

D. Omdat beiden, de een zowel als de ander, binnenkort rekenschap moeten geven, vers 10-12. Een gelovige verwachting van het oordeel ten jongsten dage zou alle haastig oordelen wel het zwijgen opleggen. Dus wat oordeelt gij, die zwak zijt, uw broeder, die sterk is? Of ook wat veracht gij, die sterk zijt, uw broeder, die zwak is? Waartoe dient al het oordelen en tegenspreken en veroordelen onder Christenen? Wij zullen allen voor den rechterstoel van Christus geopenbaard worden, 2 Corinthiërs 5:10. Christus zal de rechter zijn, Hij heeft zowel de bevoegdheid als de bekwaamheid om het eeuwig lot der mensen overeenkomstig hun werken te bepalen, en wij zullen allen voor Hem verschijnen om onderzocht te worden, rekenschap af te leggen en ons eindoordeel van Hem te ontvangen, dat voor eeuwig beslissend zal zijn. Om dit toe te lichten haalt hij, vers 11, een plaats uit het Oude Testament aan, welke spreekt van Christus' algemene vrijmacht en heerschappij, en die met een eed bevestigd is. Ik leef, zegt de Heere, voor Mij zal alle knie zich buigen, en alle tong zal God belijden. Dit is te lezen in Jesaja 45:23. Daar staat: Ik heb gezworen bij Mij zelven, hetgeen hier wordt weergeven: Ik leef. Hieruit blijkt dat wanneer God zegt: Ik leef, dan

moet dat opgevat worden als een eedzwering bij zich zelven, want het is Gods uitsluitend recht het leven te hebben in zich zelven. Een nadere verklaring is het van: Het woord is uit Mijn mond uitgegaan. Dit is in het algemeen ene voorzegging van de heerschappij van Christus, welke hier met volle recht toegepast wordt op het oordeel ten jongsten dage, hetwelk de hoogste en schitterendste uitoefening van die heerschappij zal zijn. Hier is een bewijs voor de Godheid van Christus, Hij is de Heere en Hij is God, de gelijke van den Vader. Goddelijke eer is Hem verschuldigd en moet Hem gebracht worden. Zij wordt door Hem als Middelaar aan God gebracht. God zal door Hem de wereld oordelen, Handelingen 17:31. Het buigen van alle knie en het belijden van alle tong zijn slechts de uitwendige uitdrukkingen van innerlijke aanbidding en verheerlijking. Alle knie en elke tong, hetzij vrijwillig of gedwongen.

a. Al Zijn vrienden doen het vrijwillig, zij worden gewillig gemaakt op den dag Zijner heirkracht. Genade is de vrijwillige, algehele en toegewijde onderwerping van de ziel aan Jezus Christus.

Ten eerste. Buigen voor Hem, het verstand buigt voor Zijne waarheden, de wil voor Zijne wetten, de gehele mens voor Zijn gezag, en dit wordt hier aangeduid door het buigen der knieën, de houding van aanbidding en gebed. Voor onzen Jozef wordt het uitgeroepen: knielt! Genesis 41:43. Ofschoon de uiterlijke houding weinig geeft, toch is zij Gode aangenaam, wanneer men er toe geleid wordt door inwendige vreze en eerbied.

Ten tweede. Het belijden van Hem, het erkennen van Zijne heerlijkheid, Zijn genade en grootheid, het erkennen van onze eigen geringheid en onwaardigheid, en naar sommigen menen, het belijden aan Hem van onze zonden.

b. Al Zijne vijanden zullen gedwongen worden het te doen, hetzij zij willen of niet. Wanneer Hij op de wolken komen zal en aller oog Hem zal zien, dan, en niet vroeger, zullen alle beloften, welke spreken van Zijn overwinning over al Zijn vijanden en hun onderwerping aan Hem, geheel en volkomen vervuld worden. Dan zullen Zijne vijanden tot een voetbank Zijner voeten worden en al Zijn tegenstanders zijn gelijk het stof der straten. Hieruit besluit de apostel, vers 12, Zo dan, een iegelijk van ons zal voor zich zelven Gode rekenschap geven. Wij hebben geen rekenschap te geven voor anderen, en zij niet voor ons, maar een iegelijk onzer voor zich zelven. Wij moeten rekenschap geven hoe wij onzen tijd besteed hebben, hoe wij onze gelegenheden hebben waargenomen, wat wij gedaan hebben en hoe wij het gedaan hebben. En daarom: Ten eerste. Wij hebben ons niet bezig te houden met het oordelen van anderen, zij zijn ons geen rekenschap schuldig en wij behoeven ons voor hen niet te verantwoorden, Galaten 2:6 : Hoedanigen zij waren, verschilt mij niet, God neemt den persoon des mensen niet aan. Wie zij ook zijn en wat zij ook doen mogen, zij moeten rekenschap geven aan hun eigen meester en niet aan ons. Indien wij op enigerlei wijze medearbeiders aan hun vreugde kunnen zijn, dan is het goed, maar wij hebben geen heerschappij te oefenen over hun geloof.

Ten tweede. Des te meer hebben wij ons zelven te oordelen. Wij moeten voor ons zelven de rekening opmaken, en daaraan hebben wij genoeg te doen, een iegelijk beproeve zijn eigen werk, Galaten 6:4, zie zijn eigen rekening na, doorzoeke zijn eigen hart en leven. Indien wij dat ernstig overwegen, en rechtvaardig worden in ons oordeel over ons zelven en in de zelfvernedering, dan zullen wij niet instaat zijn onzen broeder te oordelen of te verachten. Al deze ondergeschikte verschillen moeten overgelaten worden aan de uitspraak van Christus op den jongsten dag.

E. Het gewicht van het Christendom ligt niet in deze dingen, en zij behoren in geen enkel opzicht tot het wezen van den godsdienst, zomin de ene soort als de andere. Dat is de reden, vers 17, 18, welke hij aanvoert bij dit deel zijner vermaning. Waarom zoudt gij zo vurig zijn in uw ijver hetzij voor of tegen deze dingen, die voor den godsdienst zo gering zijn en niet in aanmerking komen? Sommigen houden dit voor een reden waarom wij, indien er waarschijnlijk ergernis aan genomen wordt, afstand doen moeten van het gebruik van onze Christelijke vrijheid. Maar deze woorden schijnen meer in het algemeen gericht te zijn tegen de hitte over deze dingen, welke hij aan beide zijden opmerkte. Het koninkrijk Gods is niet spijs en drank, maar rechtvaardigheid en vrede en blijdschap door den Heiligen Geest. Merk op:

a. Wat de aard is van het ware Christendom. Dat wordt hier genoemd het koninkrijk Gods. Het is een godsdienst, die de bestemming heeft om ons te regeren, een koninkrijk, het bestaat in een oprechte en hartelijke onderwerping aan Gods macht en heerschappij. De evangelische bedeling wordt op bijzondere wijze het koninkrijk Gods genoemd, in onderscheiding van de bedeling der wet, Mattheus 3:2, 4:17.

Ten eerste. Het is niet spijs en drank, het bestaat niet in het gebruiken of het zich onthouden van deze of gene spijzen en dranken. Het Christendom geeft in dat opzicht geen wetten, zomin voor als tegen. De Joodse godsdienst bestond voor een groot deel uit spijs en drank, Heb. 9:10, het zich godsdienstig-onthouden van sommige spijzen, Leviticus 11:2, of het godsdienstig-eten van andere spijzen gelijk bij verscheidene offeranden, waarvan een gedeelte voor des Heeren aangezicht moest gegeten worden. Maar al deze instellingen zijn nu afgeschaft en bestaan niet meer, Colossenzen 2:21-22.. De zaak is in het midden gelaten. Alle schepsel Gods is goed, 1 Timotheus 4:4. Zo staat het bijvoorbeeld met besneden worden of onbesneden blijven, Galaten 5:6, 6:15 , 1 Corinthiërs 7:19. Het behoren bij deze of bij een andere partij of afdeling, het aanhangen van deze of gene mening in ondergeschikte dingen, maakt ons niet aangenaam bij God. Daarnaar zal ten jongsten dage niet gevraagd worden: Hebt gij vlees gegeten of alleen moeskruiden? Hebt gij heilige dagen gevierd of niet? Ook zal niet gevraagd worden: Waart gij lid van de grote kerkgemeenschap of afgescheiden? Maar wel zal gevraagd worden: Hebt gij God gevreesd en de gerechtigheid gewerkt, of niet? Niets is verderflijker voor het ware Christendom dan het te zoeken in gebruiken, vormen en bijkomende omstandigheden, die de kern vernietigen.

Ten tweede. Het is rechtvaardigheid en vrede en blijdschap door den Heiligen Geest. Deze zijn de wezenlijke bestanddelen van het Christendom, de dingen waarin al Gods kinderen moeten overeenstemmen, aan het najagen waarvan wij al onzen ijver moeten besteden, en welke wij met de uiterste zorg moeten betrachten. Rechtvaardigheid, vrede en blijdschap zijn zeer veel-omvattende woorden, en elk hunner houdt veel in zowel van den grondslag als van den bovenbouw van den godsdienst. Om de bedoeling van elk dezer woorden nader te omschrijven, zou men kunnen zeggen: Ten aanzien van God moet onze grote zorg zijn rechtvaardigheid, -om voor Hem te verschijnen gerechtvaardigd door de verdienste van den dood van Christus, geheiligd door den Geest Zijner genade, want de rechtvaardige Heere heeft de rechtvaardigheid lief. -Wat onze broederen betreft, is het vrede, - te leven in vrede en liefde, en eensgezindheid met hen, den vrede met alle mensen na te jagen, Christus kwam in de wereld om de grote vredemaker te zijn. En wat ons zelven aangaat is het blijdschap in den Heiligen Geest, die geestelijke blijdschap, die door den gezegenden Geest gewrocht wordt in de harten der gelovigen, ten opzichte van God als hun verzoenden Vader en den hemel als hun toekomstige woning. Naast onze vereniging met God, bestaat het godsdienstig leven in

blijdschap in Hem, zodat wij ons altijd verblijden in den Heere. Zeker, wij dienen een goeden Meester, die vrede en blijdschap maakt tot de bestanddelen van onzen godsdienst. Dan, en dan alleen, kunnen vrede en blijdschap in den Heiligen Geest verwacht worden, wanneer de grond gelegd is door rechtvaardigheid, Jesaja 32:17.

Ten derde. In al deze dingen wordt Christus gediend, ver 18.. Wij moeten ze verrichten uit eerbied voor Christus als onzen Meester, naar Zijn wil als onze wet en tot Zijn verheerlijking als ons doel. Al onze goede daden worden alleen aannemelijk door den eerbied voor Christus in het verrichten. Wij moeten Zijn oogmerken en belangen in deze wereld dienen, welke in de eerste plaats bedoelen ons met God te verzoenen en daarna ons met elkaar te verzoenen. Wat is het Christendom anders dan het dienen van Christus? En wij mogen wel alle krachten inspannen om Hem te dienen, die voor ons en onze verlossing de gedaante van dienstknecht aannam.

B. De voordelen daarvan. Voor hem, die plichtmatig deze dingen waarneemt, zijn de voordelen: Ten eerste. Hij is Gode welbehaaglijk. God heeft een welgevallen in hem, al is hij ook niet geheel overeenkomstig onze maat. Hij heeft de liefde en de gunst van God, zijn persoon en zijne werken zijn Gode welbehaaglijk, en meer hebben wij niet nodig om ons gelukkig te maken. Indien God slechts uwe werken aanneemt, behoeft gij niets meer om uw brood met blijdschap te eten. Zij zijn Hem het meest welbehaaglijk, die het meest behagen scheppen in Hem, en dat zijn zij die het meest overvloedig zijn in vrede en blijdschap in den Heiligen Geest.

Ten tweede. Hij is aangenaam den mensen, aan alle wijze en goede mensen, en de mening van de overigen komt hier niet in aanmerking. De personen en dingen, die Gode welbehaaglijk zijn, behoren ons aangenaam te zijn. Zullen wij geen behagen scheppen in hetgeen Gode welbehaaglijk is? Wat is de heiligmaking anders dan overeenstemming met God. Merk op: De goedkeuring der mensen mag niet te licht geacht worden, want wij moeten alle dingen bezorgen zo dat zij eerlijk zijn voor alle mensen, en bedenken de dingen die lieflijk en van goeden klank zijn, maar in de eerste plaats moet begeerd en getracht worden Gode welbehaaglijk te zijn, omdat God vroeger of later de gehele wereld tot dezelfde beoordeling brengen zal.

3. Nog een andere regel wordt hier gegeven, en wel: dat in deze twijfelachtige dingen een iegelijk niet alleen mag, maar ook moet, wandelen overeenkomstig het licht, dat God hem gegeven heeft. Dit wordt gezegd in vers 5.

Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd. Wandelt overeenkomstig uw eigen overtuiging in deze dingen, en laat anderen toe dat ook te doen. Velt geen oordeel over de handelingen van anderen, laat hen hun eigen inzicht volgen, veroordeelt hen niet indien zij overtuigd zijn in hun eigen gemoed dat zij zo of zo moeten doen. En indien uw eigen oor-. deel daarvan afwijkt, neemt dan ook hun gedrag niet tot een regel voor het uwe, zomin als gij hun het uwe als een wet moogt voorschrijven. Zorgt vooral dat gij niet handelt tegen de voorschriften van een twijfelend geweten. Weest eerst overtuigd dat hetgeen gij doen wilt geoorloofd is, alvorens gij waagt het te doen. In twijfelachtige gevallen is het veiligst zich te onthouden. Indien een zwak Christen twijfelt of het wel geoorloofd is vlees te eten, doet hij veiligst door er zich van te onthouden zolang die twijfel duurt, totdat hij ten volle in zijn eigen gemoed verzekerd zij. Wij mogen een ander ongeloof niet opdringen, en ook niet de gebruiken van anderen ons tot wet nemen, maar wij moeten de

voorschriften van ons eigen verstand volgen. Dat wordt ons geleerd in vers 14 en 23, welke beide verzen ons dat uitleggen en een voorschrift geven om niet daartegen te handelen.

A. Van een dwalend geweten, vers 14. Indien een ding onverschillig is, dan is het op zichzelf geen zonde het te doen. Maar zo wij het voor zonde houden, dan is het voor ons zonde ofschoon niet voor anderen, omdat wij handelen tegen ons geweten, hoewel dat zich vergist en verkeerd ingelicht is. Hij licht dit nader toe met het voorbeeld van de spijzen. Merk op:

a. Zijn eigen helder inzicht in deze zaak.

Ik weet en ben verzekerd. Ik ben ten volle overtuigd van, en geheel en al vertrouwd met, mijn Christelijke vrijheid, en ik ben er mee voldaan, zonder enigen twijfel of angstvalligheid. Ik weet dat geen ding onrein is in zich zelven, dat is: op geen enkele soort van spijze rust de smet van ceremoniële onreinheid, geen enkele is verboden te eten indien zij geschikt is voor het menselijk lichaam. Verschillende soorten van spijzen waren den Joden verboden, deze om die reden en gene weer om een andere oorzaak, opdat zij een afgezonderd volk zouden zijn, in deze zowel als in andere opzichten, Leviticus 11:44, Deuteronomium 14:2). De zonde had een vloek over de gehele schepping gebracht. Het aardrijk is vervloekt om uwentwil, het gebruik van de schepselen en de heerschappij over hen waren verbeurd, zodat zij voor den mens eigenlijk onrein waren, Titus 1:15. Ten teken daarvan verbood God in de ceremoniële wet het gebruik van sommige, om te tonen wat Hij met alle had kunnen doen. Maar nu Christus den vloek weggenomen heeft is de reden daarvoor vervallen en het verbod is ingetrokken. Daarom zegt Paulus dat hij verzekerd is in den Heere Jezus, niet alleen als de bewerker van de intrekking van dat verbod, maar ook als de oorzaak daarvan. Hij was overtuigd op grond van de verzoening door den dood van Christus aangebracht, die had den vloek weggenomen, aan het misbruik een einde gemaakt, en in het algemeen onze rechten op het schepsel hersteld, en daardoor natuurlijk ook een einde gemaakt aan die bijzondere geboden. Derhalve is nu niets onrein in zich zelve, alle schepsel Gods is goed, niets is meer gemeen, oeden koïnon, niets dat anderen ook mogen eten, en dat aan de belijders van den godsdienst verboden was te gebruiken, niets is ongewijd, want in dien zin bedoelden de Joden het woord gemeen. Dat wordt verklaard door het woord akatharton, Handelingen 10:14 :niets is u gemeen of onrein. Niet enkel uit de openbaring, die aan Petrus gegeven was aangaande deze zaak, maar uit den gehelen inhoud en de ganse strekking van het Evangelie, en uit de duidelijke betekenis van Christus' dood in het algemeen, had Paulus geleerd niets gemeen en onrein te achten. Dat was de helderheid van Paulus inzicht, en hij handelde dienovereenkomstig. Maar nu geeft hij een waarschuwing aan allen, die dit heldere inzicht in deze zaak niet met hem deelden. Die acht iets onrein te zijn, dien is het onrein, dat is: ofschoon hij op dat punt in dwaling verkeert, toch is het voor hem onrein. Dit bijzonder geval, zo gesteld, is een algemene regel. Voor hem, die iets doet waarvan hij in oprechtheid gelooft dat het ongeoorloofd is, voor hem is dat zonde. Dat komt voort uit de onveranderlijke wet, die ons ingeschapen is, dat onze wil in al zijn keuzen, bewegingen en leidingen de voorschriften van ons verstand behoort op te volgen. Dat is de orde der natuur, en deze orde wordt verbroken, indien ons verstand (ofschoon verkeerd geleid) ons zegt dat zo iets zonde is en wij het toch doen. Dat is een wil ten kwade, want indien het ons zonde toeschijnt, dan is er dezelfde verkeerde neiging en verdorvenheid van den wil alsof het werkelijk zonde ware, en daarom mogen wij het niet doen. Het ligt wel niet in het vermogen van iemands geweten den aard van enig ding te veranderen op zich zelve, maar wel tegenover hem zelven dat te doen. Men noemt dit ook opvatten onder dit voorbehoud, dat ofschoon het oordeel en de meningen van iemand een ding, dat in zich

zelven goed is, voor hem kwaad maken kunnen, zij toch nooit iets dat in zich zelven kwaad is, goed maken kunnen, zomin in zich zelven als voor hem. Dr. Sanderson zegt hiervan in zijn leerrede over Hoofdstuk 14:23 :Indien iemand werkelijk overtuigd is dat het kwaad zou zijn zijnen vader om diens zegen te vragen, dan zou die verkeerde opvatting het voor hem kwaad maken, maar indien hij op dezelfde wijze overtuigd was, dat het goed is zijn vader te vervloeken, dan zou dat daardoor niet goed worden. De Farizeeën leerden de mensen hun geweten te verkrachten, wanneer zij korban tot een verontschuldiging maakten om hun ouders onderstand te weigeren, Mattheus 15:5, 6. Maar dat kan hun niet meer dienst doen dan Paulus' dwalend geweten hem rechtvaardigde om zijn woeden tegen het Christendom, Handelingen 26:9.

B. Wij mogen ook niet handelen tegen de uitspraken van een twijfelend geweten. In die onverschillige dingen, waaromtrent wij zeker zijn dat het geen zonde is ze te laten en toch niet duidelijk inzien dat het geoorloofd is te doen, mogen wij ze niet doen zolang wij in dien twijfel verkeren. Want die twijfelt terwijl hij eet, is veroordeeld, vers 23, dat is: hem wordt het tot zonde, hij is veroordeeld, katakekritai, hij is veroordeeld door zijn eigen geweten, omdat hij niet uit het geloof eet, omdat hij iets doet waarvan hij niet ten volle overtuigd is dat het hem geoorloofd is. Onderstelt dat het hem niet geheel helder is dat hij de vrijheid heeft om zwijnenvlees te eten, en dat hij toch, niettegenstaande zijn twijfelingen, er toe gebracht wordt dat te doen omdat hij het anderen ziet eten, omdat hij aan zijn trek er naar voldoen wil, of omdat hij door zijn zonderlingheid de aandacht niet trekken wil. Dan zal zijn eigen hart hem veroordelen als overtreder. Onze regel is: wandelen in hetgeen wij bereikt hebben, verder niet, Filippenzen 3:15. Al wat uit het geloof niet is, dat is zonde, vers 23. In het algemeen genomen is dit hetzelfde, wat de apostel zegt in Hebreeën 11:6. Zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen. Wat wij ook in den godsdienst doen, het zal tot geen goed einde leiden, tenzij wij het doen uit het beginsel des geloofs, met een gelovig in acht nemen van den wil van Christus als onzen regel, de verheerlijking van Christus als ons doel en op de gerechtigheid van Christus als onzen pleitgrond. Maar naar het schijnt moet het hier meer bepaald opgevat worden: al wat niet uit het geloof is (wat gedaan wordt terwijl wij nog niet ten volle overtuigd zijn dat het geoorloofd is), dat is een zonde tegen het geweten. Hij, die het waagt iets te doen, waarvan zijn eigen geweten hem zegt dat het ongeoorloofd is, ofschoon het zulks niet is in zichzelf, zal bij dergelijke verzoeking er toe verleid worden om te doen hetgeen zijn geweten hem als ongeoorloofd verbiedt en werkelijk ongeoorloofd is. De geest des mensen is een kaars des Heeren, en het is zeer gevaarlijk met het geweten te spelen of het te dwingen, ofschoon het moge dwalen. Dit schijnt de bedoeling te zijn van de spreuk in vers 22, die min of meer duister is: Zalig is hij, die zich zelven niet oordeelt in hetgeen hij voor goed houdt. Menigeen veroorloofd zich in de praktijk te doen hetgeen, waarvoor hij toch in zijn oordeel en geweten zich zelven veroordeelt, veroorlooft het zich omdat het algemeen gebruik is, en toch terwijl hij het doet en verdedigt, zegt zijn hart hem dat hij onwaar is en zijn geweten veroordeelt hem er om. Welnu: zalig is de mens die zijn wandel zo inricht, dat hij niet door enige handeling zich blootstelt aan de bestraffingen en verwijtingen van zijn eigen geweten, dat hij niet zijn eigen hart tot zijn tegenstander maakt, hetgeen noodzakelijk het geval zal zijn indien hij iets doet, waarvan hij niet overtuigd is dat het hem vrijstaat te doen. Hij, die inwendig vrede en rust heeft, is zalig, want het getuigenis des gewetens is een bijzondere steun in moeitevolle dagen. Ofschoon de mensen ons veroordelen, is het voldoende indien ons hart ons niet veroordeelt, 1 Johannes 3:21.

4. Een andere regel, die hier voorgeschreven wordt aan degenen, die in deze zaken tot helderheid kwamen en die hun Christelijke vrijheid kennen, is dat zij toch op hun hoede moeten zijn om hun

vrijheid niet zo te gebruiken, dat het aanstoot geeft aan een zwakken broeder. Dat wordt gezegd in vers 13. Laat ons dan elkaar niet meer oordelen. Laat het ons genoeg zijn dat wij tot hiertoe in deze liefdeloze gewoonte volhard hebben, en laat ons er niet mee voortgaan. Om deze vermaning des te meer ingang te doen vinden, sluit hij er zich zelven bij in: Laat ons, alsof hij zeggen wil: Ik ben tot dat besluit gekomen, doet gij het eveneens. Maar oordeelt dit liever, in plaats van de handelingen van anderen te oordelen, laat ons op ons zelven toezien, -namelijk dat gij den broeder geen aanstoot of ergernis geeft, proskomma ê skandalon. Wij moeten ons wachten van iets te zeggen of te doen, dat voor onzen broeder aanleiding kan zijn om zich te stoten of te vallen, het eerste is de kleinere, het tweede de grotere graad van onheil en belediging, iets dat daartoe gelegenheid geeft.

A. Van droefheid voor uw broeder. Iemand, die zwak is en het voor ongeoorloofd houdt deze en die spijzen te gebruiken, zal diep bedroefd worden wanneer hij ze u ziet eten, bedroefd met het oog op de eer der wet, die naar zijne mening het verbiedt, en bedroefd met de gedachte aan het welzijn uwer ziel, dat hij er door benadeeld acht, voornamelijk indien gij het doet opzettelijk en met klaarblijkelijke bedoeling, en niet met die tederheid en zorg, die u tegenover uw zwakken broeder betamen om hem te voldoen. De Christenen moeten zorgen dat zij elkaar niet bedroeven en de kleinen van Christus niet treurig maken, zie Mattheus 18:6, 10.

B. Van schuld voor uw broeder. Het vorige is een aanstoot, die uw broeder een groten schok geeft en hem een hindernis en ontmoediging is, maar thans is sprake van een aanleiding om te vallen. Indien uw zwakke broeder, alleen door uw voorbeeld en invloed, zonder dat hij enige overtuiging kreeg van zijn Christelijke vrijheid, mede getrokken wordt om te handelen tegen zijn geweten en te wandelen in tegenspraak met het licht, dat hij heeft, en daardoor schuld op zijn ziel laadt, omdat de zaak voor hem niet geoorloofd is, al is zij het voor u wèl (omdat hij nog zover niet gekomen is) dan zijt gij te bestraffen omdat gij daartoe aanleiding gegeven hebt. Zie deze zaak toegelicht in 1 Corinthiërs 8:9-11. Met dezelfde bedoeling beveelt hij ons aan te zorgen dat wij niemand aanstoot geven door het gebruik van geoorloofde dingen: Het is goed geen vlees te eten of wijn te drinken, deze dingen zijn inderdaad geoorloofd en aangenaam, maar niet noodzakelijk voor het onderhoud van des mensen leven, en daarom mogen en moeten wij er ons zelven in verloochenen, liever dan ergernis te geven. Het is goed, het is Gode welbehaaglijk, voor uw broeder nuttig en voor u schadeloos. Daniël en zijne vrienden zagen er gezonder uit bij het gebruik van water en brood, dan zij die de stukken van de spijs des konings aten. Het is een uitnemend voorbeeld van zelfverloochening, hetwelk Paulus ons hier geeft, 1 Corinthiërs 8:13. Indien de spijze mijn broeder ergert (hij zegt niet: dan zal ik geen spijze eten, want dat zou gelijk staan met zelfmoord), dan zal ik in eeuwigheid geen vlees eten, en dat is zelfverloochening. Dit moet uitgestrekt worden tot al die dingen, waaraan uw broeder zich stoot en waaraan hij zich ergert, waardoor hij in droefheid of in zonde gewikkeld wordt, of waardoor hij zwak gemaakt wordt, zijn genaden zwak gemaakt, zijn vertroosting verzwakt, zijn besluiten verzwakt worden. Waarin hij zwak is, dat is, hetwelk hem aanleiding geeft om zijn zwakheid te tonen door veroordeling en bezwaren. Wij mogen niet zwakker maken die reeds zwak zijn, dat is het gekrookte riet verbreken en het rokende lemmet uitblussen. Merk op de beweegredenen, die deze waarschuwing versterken.

a. Let op de koninklijke wet van Christelijke liefde en liefdadigheid, welke daardoor geschonden wordt, vers 15. Indien uw broeder om der spijze wil bedroefd wordt, bedroefd wordt doordien hij u dingen ziet eten, die door de wet van Mozes verboden werden, hetgeen u op zichzelf volkomen geoorloofd is. Wellicht zoudt gij dan geneigd zijn te zeggen: Nu spreekt hij dwaas en zwak, en wat

hij zegt heeft niet veel te beduiden. Wij zijn zeer bereid om in zulke gevallen alle schuld aan de andere zijde te leggen. Maar de bestraffing wordt hier gegeven aan de sterkere en beter-wetende Christenen: dan wandelt gij niet meer naar de liefde. De apostel kiest de partij van de zwakste, en veroordeelt het gebrek aan liefde aan de ene zijde meer dan het gebrek aan kennis aan den anderen kant, in overeenstemming met de beginselen die hij elders verkondigt, dat de weg der liefde de uitnemender weg is, 1 Corinthiërs 12:31. De kennis maakt opgeblazen, maar de liefde sticht, 1 Corinthiërs 8:1-3. Dan wandelt gij niet meer naar de liefde, niet meer in liefdebetoning. De ware liefde maakt ons gevoelig voor hun vrede en reinheid, en geeft acht op hun geweten zowel als op het onze zelf. Christenen gaan teder om met degenen, die ware genade hebben, ofschoon zij er zwak in zijn.

b. Neemt in aanmerking het doel van den dood van Christus. Verderft dien niet met uwe spijze, voor welken Christus gestorven is, vers 15.

Ten eerste. Het trekken van een ziel naar de zonde is die ziel met verderf bedreigen. Door zijn geloof te schokken, zijn hartstochten op te wekken en hem in verzoeking te brengen om te handelen tegen het licht van zijn eigen geweten, verderft gij hem zoveel in uw vermogen is, gij geeft hem aanleiding om tot het Judaïsme terug te keren. Mê apollue. Er wordt een uiterst bederf met die woorden bedoeld. De aanvang van de zonde is als het druipen van een lek, wij zijn er niet zeker van of het eindigen zal voordat de eeuwige verderving er uit voortkomt.

Ten tweede. De overweging van de liefde van Christus in Zijn sterven voor de zielen, moet ons zeer teder maken voor de gelukzaligheid en verlossing van zielen, en zorgvuldig om niets te doen wat die kan belemmeren en verhinderen. Heeft Christus Zijn leven, en zulk een leven! voor de zielen overgegeven, en zullen wij er niet een weinig voedsel voor overgeven? Zullen wij hen verachten, die Christus op zo hogen prijs geschat heeft? Achtte Hij het de moeite waardig zich zelven zo ver voor hen te verloochenen dat Hij voor hen in den dood ging, en zullen wij het niet nodig keuren ons zover te verloochenen dat wij een stukje vlees voor hen weigeren? -Door uw spijze. Gij beweert dat het uwe spijze is en dat gij er mee doen moogt wat u behaagt, maar denkt er aan dat de spijze wel uwe is, maar dat uw broeder Christus toebehoort, een deel van Zijn gekochte eigendom is. Wanneer gij uw broeder verderft, helpt gij den duivel in zijn voornemens, want hij is de grote verderver, en zo veel in uw vermogen staat, dwarsboomt gij het voornemen van Jezus Christus, want Hij is de grote Zaligmaker. En gij beledigt niet slechts uw broeder, maar ook den Heere Jezus Christus, want het werk der verlossing is het werk, dat Hem het naast aan het harte ligt. Maar kunnen zij verdorven worden, voor wie Christus gestorven is? Wanneer wij dat vragen met het oog op de voldoendheid en de algemene bedoeling van den dood van Christus, welke was zalig maken op de voorwaarden van het Evangelie, dan worden er zonder twijfel menigten verdorven. Wanneer er sprake is van de bijzondere bestemming van de kracht Zijns doods voor de uitverkorenen, dan, -ofschoon niemand van degenen die Christus gegeven zijn, verloren gaan kan, Johannes 6:39, dan kunt gij die, zover in uw vermogen is, verderven. Het is u niet te danken indien zij niet verdorven worden, maar door te doen hetgeen er de strekking van heeft, openbaart gij veel tegenstand tegen Christus. Ja, zelfs zoudt gij geheel kunnen verderven sommigen, wier belijdenis zo aannemelijk is dat gij gehouden zijt, door een oordeel van liefde, te geloven dat Christus voor hen gestorven is. Verg. 1 Corinthiërs 8:10, 11.

c. Neemt in aanmerking het werk Gods, vers 20. Verbreek het werk van God niet om der spijze wil, het werk der genade, voornamelijk het werk des geloofs in de ziel uws broeders. De werken

van vrede en vertroost ing worden door zulk een gegeven aanstoot verdorven, wacht u daarvoor, maakt niet ongedaan hetgeen God gedaan heeft. Gij behoort met God mede te werken, gaat dus niet tegen Zijn werk in.

Ten eerste. Het werk van genade en vrede is het werk van God, het is door Hem gewrocht en het is voor Hem gewrocht, het is het goede werk dat Hij aangevangen heeft, Filippenzen 1:6. Merk op: hetzelfde waarvoor Christus gestorven is, vers 15, wordt hier het werk Gods genoemd, naast het werk dat Hij voor ons gedaan heeft, werd er door Hem een werk in ons gedaan, ter onzer zaligheid. Iedere heilige is een werk van Gods handen, Zijn akkerwerk, Zijn gebouw, Efeziërs 2:10, 1 Corinthiërs 3:9.

Ten tweede. Wij moeten er zeer zorgvuldig tegen waken dat wij niets doen hetgeen leiden kan tot verbreking van dat werk, in ons zelven of in anderen. Wij moeten ons zelven verloochenen in onze neigingen, begeerten en in het gebruik van onze Christelijke vrijheid, liever dan onze eigen genade en vrede of die van anderen te verbreken of te benadelen. Menigeen verbreekt het werk Gods in hem voor spijs en drank, (want niet is verderflijker voor de ziel dan de koestering en behaging van het vlees en de vervulling van zijne begeerlijkheden), en evenzo in anderen door opzettelijk aanstoot te geven. Denkt er aan wat gij verbreekt: het werk Gods, een werk dat eervol en heerlijk is. Denkt er aan waarom gij het verbreekt: om der spijze wil, die voor den buik is gelijk de buik voor de spijze is.

d. Beschouwt het kwaad van aanstoot geven en welk een misbruik het is van de Christelijke vrijheid. De apostel stemt toe dat inderdaad alle dingen rein zijn. Het is ons geoorloofd vlees te eten, zelfs die dingen, die door de ceremoniële wet verboden waren, maar wanneer wij deze vrijheid misbruiken dan wordt dat ons tot zonde. Het is kwaad, den mens die met aanstoot eet. Geoorloofde dingen kunnen op ongeoorloofde wijze gedaan worden. Eten met aanstoot, hetzij zorgeloos, hetzij met het opzet om den broederen aanstoot te geven. Het is opmerkelijk dat de apostel zijn bestraffing voornamelijk richt tegen degenen, die aanstoot gaven. Niet in dien zin dat zij niet waren te bestraffen, die zonder oorzaak en uit zwakheid aanstoot namen door hun onwetendheid van de Christelijke vrijheid en hun gebrek aan die liefde, welke niet licht geraakt wordt en geen kwaad denkt (verscheidene malen wijst hij daar nadrukkelijk op). Maar hij richt het woord tot de sterken, omdat zij beter instaat waren om de bestraffing te verdragen en de hervorming te beginnen. Om dezen regel des te meer aan te dringen, worden hier twee leidingen gegeven, die er betrekking op hebben en waarop wij letten moeten.

Ten eerste. Dat dan uw goed niet gelasterd worde, vers 16, draagt zorg dat gij niets doet, dat anderen aanleiding geeft om kwaad te spreken, hetzij van den Christelijken godsdienst in het algemeen, hetzij van uw Christelijke vrijheid in het bijzonder. Het Evangelie is uw goed, de vrijheden, voorrechten en voordelen, die het toestaat, zijn uw goed, uw kennis en sterkte en genade om te onderscheiden en te gebruiken uw betwiste vrijheid, zijn uw goed, -een goed dat uw zwakke broeder niet heeft. Laat dat goed niet gelasterd worden. Het is waar, wij kunnen losbandige en onbeteugelde tongen niet verhinderen om kwaad te spreken van ons en van het beste dat wij hebben, maar wij mogen hun, indien wij het kunnen voorkomen, geen aanleiding geven om dat te doen. Laat het verwijt niet veroorzaakt worden door een misslag onzerzijds, 1 Timotheus 4:12. Dat niemand u verachte, dat is: maak uzelf niet verachtelijk. Zo ook hier: Gebruik uw kennis en uw sterkte niet op zulk een wijze dat gij de mensen aanleiding geeft om die aanmatiging en slordigen wandel, en ongehoorzaamheid aan Gods wet te noemen. In vele gevallen moeten wij ons zelven

verloochenen ten einde onzen goeden naam en onzen invloed te bewaren en er afstand van doen datgene te verrichten wat wij weten dat geoorloofd is, indien ons handelen een vooroordeel tegen onzen goeden naam te voorschijn zou roepen. Ook wanneer het niet boven alle bedenking verheven is en den schijn van kwaad heeft, of wanneer de godvruchtigen in het algemeen het verkeerd achten en het in enig opzicht gebrandmerkt is. In zulk een geval is het beter ons zelven tegen te staan dan schaamte over ons te brengen. Ofschoon er in de voorgenomen daad misschien slechts een weinig dwaasheid is, kan zij gelijk zijn aan de dode vlieg, Prediker 10:1, en zeer bedenkelijk voor iemand, die als wijs en eerwaardig bekend staat. Wij mogen dit ook meer in het algemeen toepassen. Wij behoren alle goede plichten te vervullen op zulk een wijze dat er geen kwaad van gesproken wordt. Hetgeen in zichzelf goed en onverwerpelijk is, kan door verkeerde behandeling het voorwerp gemaakt worden van veel veroordeling en verwijtingen. Over goede gebeden, goede prediking en gesprekken wordt dikwijls kwaad gesproken, omdat men gebrek getoond heeft aan voorzichtigheid in het kiezen van tijd, van wijze van uitdrukking en van andere omstandigheden, die met de stichting nauw verband houden. Het is hun zeker tot zonde, die naar aanleiding van enige zulke bijkomstige dwalingen kwaad spreken van enig goeds, maar onze dwaasheid heeft er hun aanleiding toe gegeven. Indien wij waarde hechten aan den goeden naam van het goede, dat wij belijden en in praktijk brengen, dan moeten wij er zo mee omgaan dat er geen kwaad van gesproken kan worden.

Ten tweede. Hebt gij geloof? Hebt dat bij uzelven voor God, vers 22. Hier wordt niet het rechtvaardig makend geloof bedoeld, want dat mag niet verborgen zijn maar moet zich in onze werken openbaren. Hier wordt bedoeld onze kennis en overtuiging van onze Christelijke vrijheid tegenover de betwiste dingen. Hebt gij in zulk een bepaald geval helderheid? Zijt gij overtuigd dat gij alle spijzen moogt eten en alle dagen gelijk achten (uitgezonderd den dag des Heeren)? Hebt dat bij uzelven, dat is: geniet den troost daarvan in uw eigen hart, bedroeft anderen niet door een onvoorzichtig gebruik daarvan, hetgeen aanstoot kan geven en maken dat uw broeder zich stoot of valt. Ofschoon wij nooit onze overtuiging mogen verloochenen, moeten wij haar in deze onverschillige dingen soms verbergen, indien de belijdenis er van meer kwaad dan goed zou doen. Hebt dat bij uzelven, het zij u een regel voor uzelven, niet om aan anderen opgedrongen te worden of voor hen tot wet gemaakt te worden, verblijdt uzelf er in. Helder inzicht in twijfelachtige zaken kan zeer veel bijdragen tot een aangenamen en gemakkelijken wandel, want het maakt ons vrij van vooringenomenheid, jaloersheid en verdenking, in welke zij, die dat duidelijk inzicht missen, zonder ophouden verstrikt geraken. Verg. Galaten 6:4. Een iegelijk beproeve zijn eigen werk, dat is: hij brenge het tot den toetssteen van het Woord en beproeve het daaraan zo nauwkeurig dat hij voldaan mag zijn over hetgeen hij doet, en dan zal hij roem hebben aan zich zelven alleen en niet een ander. Paulus had in deze dingen geloof: ik weet en ben verzekerd dat geen ding onrein is in zich zelven, maar hij had dat geloof voor zich zelven, en gebruikte zijne vrijheid niet zo dat zij de broederen ergerde. Hoe gelukkig zou het voor de gemeente zijn indien zij, die helderheid van inzicht in twijfelachtige zaken hebben, zich er mede vergenoegden die bij zich zelven voor God te hebben, en hun overtuiging niet aan anderen op te dringen, en tot voorwaarden van gemeenschap te maken, want niets is meer in strijd met de Christelijke vrijheid of verwoestender voor den vrede der gemeente en den vrede der gewetens. Die helende wijze is ook niet minder uitnemend voor het algemeen welzijn, in noodzakelijke dingen behoort er eenheid te zijn, laat er in middelmatige dingen vrijheid zijn, en laat in alles de liefde heersen, dan zal alles spoedig welgaan. -Hebt dat bij uzelven voor God. Het doel van zulke kennis is dat wij, overtuigd van onze vrijheid, een geweten mogen bewaren vrij van belediging van God, en laat ons dat voldoende zijn. Dat is de ware vertroosting die

wij voor God hebben. Zij, die zo voor Gods aangezicht wandelen, gaan waarlijk op den rechten weg.

5. Er wordt nog een regel voor ons gedrag bijgevoegd, en die is van algemene toepassing.

Zo dan laat ons najagen hetgeen tot den vrede en hetgeen tot de stichting onder elkaar dient, vers 19. Dat is de samenvatting van al onze plichten jegens de broederen.

A. Wij moeten bedacht zijn op onderlingen vrede. Menigeen verlangt naar vrede en spreekt er veel en luid over, die niet najaagt hetgeen tot den vrede dient, maar het tegenovergestelde. Vrijheid in onverschillige dingen, neerbuiging tot de zwakken en tederen, ijver in de grote dingen Gods waarin wij het allen eens zijn, dat zijn dingen die tot den vrede dienen. Zachtheid, nederigheid, zelfverloochening en liefde, zijn de bronnen van den vrede, de dingen die tot den vrede dienen. Wij zijn niet altijd zo gelukkig van vrede te verkrijgen, er zijn er te velen die genoegen hebben in oorlog, maar de God des vredes zal ons aannemen indien wij najagen de dingen die tot den vrede dienen, dat is: indien wij naar den vrede trachten.

B. Wij moeten bedacht zijn op wederzijdse stichting. Het eerste baant den weg voor het tweede. Wij kunnen elkaar niet stichten, wanneer wij in twist en strijd met elkaar leven. Er zijn vele manieren waarop wij elkaar stichten kunnen, wanneer dat onze ernstige begeerte is, door goeden raad, bestraffing, inlichting, voorbeeld, daardoor bouwen wij niet alleen ons zelven maar ook anderen op in ons allerheiligst geloof. Wij zijn Gods gebouw, Gods tempel, en hebben behoefte aan stichting, dat is opbouwing, en daarom moeten wij trachten elkanders geestelijken wasdom te bevorderen. Niemand is zo sterk dat hij geen stichting nodig heeft en terwijl wij anderen opbouwen, brengen wij een zegen over ons zelven.

HOOFDSTUK 15

1 Maar wij, die sterk zijn, zijn schuldig de zwakheden der onsterken te dragen, en niet onszelven te behagen.
2 Dat dan een iegelijk van ons zijn naaste behage ten goede, tot stichting.
3 Want ook Christus heeft Zichzelven niet behaagd, maar gelijk geschreven is: De smadingen dergenen, die U smaden, zijn op Mij gevallen.
4 Want al wat te voren geschreven is, dat is tot onze lering te voren geschreven, opdat wij, door lijdzaamheid en vertroosting der Schriften, hoop hebben zouden.
5 Doch de God der lijdzaamheid en der vertroosting geve u, dat gij eensgezind zijt onder elkander naar Christus Jezus;
6 Opdat gij eendrachtelijk, met een mond, moogt verheerlijken den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus.
7 Daarom neemt elkander aan, gelijk ook Christus ons aangenomen heeft, tot de heerlijkheid Gods.
8 En ik zeg, dat Jezus Christus een dienaar geworden is der besnijdenis, vanwege de waarheid Gods, opdat Hij bevestigen zou de beloftenissen der vaderen;
9 En de heidenen God vanwege de barmhartigheid zouden verheerlijken; gelijk geschreven is: Daarom zal ik U belijden onder de heidenen, en Uw Naam lofzingen.
10 En wederom zegt Hij: Weest vrolijk, gij heidenen met Zijn volk!
11 En wederom: Looft den Heere, al gij heidenen, en prijst Hem, al gij volken!
12 En wederom zegt Jesaja: Er zal zijn de wortel van Jessai, en Die opstaat, om over de heidenen te gebieden; op Hem zullen de heidenen hopen.
13 De God nu der hoop vervulle ulieden met alle blijdschap en vrede in het geloven, opdat gij overvloedig moogt zijn in de hoop, door de kracht des Heiligen Geestes.
14 Doch, mijn broeders, ook ik zelf ben verzekerd van u, dat gij ook zelven vol zijt van goedheid, vervuld met alle kennis, machtig om ook elkander te vermanen.
15 Maar ik heb u eensdeels te stoutelijker geschreven, broeders, u als wederom dit indachtig makende, om de genade, die mij van God gegeven is;
16 Opdat ik, een dienaar van Jezus Christus zij onder de heidenen, het Evangelie van God bedienende, opdat de offerande der heidenen aangenaam worde, geheiligd door den Heiligen Geest.
17 Zo heb ik dan roem in Christus Jezus in die dingen, die God aangaan.
18 Want ik zou niet durven iets zeggen, hetwelk Christus door mij niet gewrocht heeft, tot gehoorzaamheid der heidenen, met woorden en werken;
19 Door kracht van tekenen en wonderheden, en door de kracht van den Geest Gods, zodat ik, van Jeruzalem af, en rondom, tot Illyrikum toe, het Evangelie van Christus vervuld heb.
20 En alzo zeer begerig geweest ben om het Evangelie te verkondigen, niet waar Christus genoemd was, opdat ik niet op eens anders fondament zou bouwen;
21 Maar gelijk geschreven is: Denwelken van Hem niet was geboodschapt, die zullen het zien; en dewelke het niet gehoord hebben, die zullen het verstaan.
22 Waarom ik ook menigmaal verhinderd geweest ben tot u te komen.
23 Maar nu geen plaats meer hebbende in deze gewesten, en van over vele jaren groot verlangen hebbende, om tot u te komen,
24 Zo zal ik, wanneer ik naar Spanje reis, tot u komen; want ik hoop in het doorreizen u te zien, en van u derwaarts geleid te worden, als ik eerst van ulieder tegenwoordigheid eensdeels verzadigd zal zijn.
25 Maar nu reis ik naar Jeruzalem, dienende de heiligen.

26 Want het heeft dien van Macedonie en Achaje goed gedacht een gemene handreiking te doen aan de armen onder de heiligen, die te Jeruzalem zijn.
27 Want het heeft hun zo goed gedacht; ook zijn zij hun schuldenaars; want indien de heidenen hunner geestelijke goederen deelachtig zijn geworden, zo zijn zij ook schuldig hen van lichamelijke goederen te dienen.
28 Als ik dan dit volbracht, en hun deze vrucht verzegeld zal hebben, zo zal ik door ulieder stad naar Spanje afkomen.
29 En ik weet, dat ik, tot u komende, met vollen zegen des Evangelies van Christus komen zal.
30 En ik bid u, broeders, door onzen Heere Jezus Christus, en door de liefde des Geestes, dat gij met mij strijdt in de gebeden tot God voor mij;
31 Opdat ik mag bevrijd worden van de ongehoorzamen in Judea, en dat deze mijn dienst, dien ik aan Jeruzalem doe, aangenaam zij den heiligen;
32 Opdat ik met blijdschap, door den wil van God, tot u mag komen, en met u verkwikt worden.
33 En de God des vredes zij met u allen. Amen.

De apostel zet in dit hoofdstuk de bespreking van het voorgaande voort, betreffende de wederzijdse verdraagzaamheid in onverschillige dingen, en gaat daarna over tot het besluiten van den brief. Wanneer er zulke verschillen van opvatting, en daardoor zulke verkoeling van toegenegenheid bestaat onder de Christenen, dan is voorschrift op voorschrift, en regel op regel wel nodig om de hitte te bekoelen en een betere gemoedsstemming te doen ontstaan. De apostel, begerig om den nagel diep in te drijven, als een nagel in een zekere plaats, vervolgt zijne vermaning, onwillig om zijn onderwerp los te laten zolang hij geen vaste hoop kan koesteren van de zaak gewonnen te hebben. En daarom regelt hij het geval geheel en brengt daartoe de meest overtuigende bewijsgronden aan. Wij hebben in dit hoofdstuk te letten op:

I. Zijn geboden aan hen,

II. Zijn gebeden voor hen,

III. Zijne verdediging voor zijn schrijven aan hen,

IV. Zijn mededelingen omtrent hem zelven en zijne zaken,

V. Zijne verklaring van zijn voornemen om tot hen te komen,

VI. Zijne begeerte naar een aandeel in hun voorbeden.

Romeinen 15:1-4

De apostel geeft hier twee voorschriften met de redenen om ze te versterken, aantonende dat het plicht van de sterke Christenen is acht te slaan op de zwakken en tot hen af te dalen.

I. Wij moeten de zwakheden der onsterken dragen. Wij hebben allen onze gebreken, maar de zwakken zijn daar meer aan onderhevig dan de anderen, -de zwakken in kennis, het gekrookte riet en de rokende vlaswiek. Wij moeten op deze achtslaan, hen niet vertreden, maar hen aanmoedigen en hun zwakheden dragen. Indien zij door zwakheid ons oordelen en veroordelen, en kwaad van ons spreken, moeten wij hen verdragen, medelijden met hen hebben en hun onze toegenegenheid niet onttrekken. Helaas! het is hun zwakheid en zij kunnen het niet helpen! Evenzo verdroeg Christus Zijn zwakke discipelen en verdedigde hen. Maar er ligt meer in opgesloten, wij moeten ook hun zwakheden verdragen met het oog op hen zelven, om hen, zoveel de gelegenheid toelaat, tot krachten te brengen. Dat is het dragen van elkanders lasten.

II. Wij mogen niet ons zelven behagen, maar onze naasten, verzen 1, 2.. Wij moeten onzen eigen zin en lust opofferen met het oog op de zwakheid en de gebreken van onze broederen.

1. Christenen mogen niet zich zelven behagen. Wij mogen er niet ons werk van maken om al de kleine begeerten en lusten van ons eigen hart in te willigen, het is goed voor ons nu en dan ons zelven tegen te staan, dan zullen wij des te beter den tegenstand van anderen kunnen verdragen. Wij zullen (gelijk Adonia overkwam) verdaan worden indien wij altijd ontevreden zijn. De eerste les, die wij te leren hebben is zelfverloochening, Mattheus 16:24.

2. Christenen moeten hun broederen behagen. Het doel van het Christendom is het gemoed te verzachten en mild te maken, en ons de kunst te leren van beleefdheid en ware inschikkelijkheid, niet de dienstknechten te zijn van ieders luimen, maar van de behoeften en zwakheden onzer broederen, en ons te voegen naar allen met wie wij in aanraking komen, zover dat met een goed geweten mogelijk is. Christenen moeten hun werk er van maken anderen te behagen. Gelijk wij niet ons zelven mogen behagen in het gebruik van onze Christelijke vrijheid, die ons toegestaan is niet voor ons eigen genoegen, maar ter heerlijkheid Gods en ten voordele en tot stichting van anderen, zo moeten wij onze naasten wèl behagen. Welk een beminnelijke en aangename maatschappij zou toch de Christelijke gemeente vormen, indien alle Christenen wilden trachten elkaar te behagen, zoals wij nu zien dat zij er gewoonlijk op uit zijn om elkaar te hinderen, te dwarsbomen en tegen te spreken! Zijn naasten te behagen, niet in alle dingen, het is geen onbeperkt voorschrift, maar ten goede, bepaaldelijk ten goede voor zijne ziel, niet hem behagen door het dienen van zijn slechte begeerten, niet hem bevallig zijn in een zondigen weg, of zijn afdwalingen toestemmen en de zonde in hem dulden. Dat is een lage wijze om zijn naasten te behagen, tot bederf van zijn ziel. Indien wij op die wijze den mensen behagen, zijn wij geen dienstknechten van Christus. Maar hem behagen tot zijn welzijn, ten goede, niet voor ons eigen wereldlijk nut, hem niet tot onze prooi maken, maar tot zijn geestelijk welzijn. Tot stichting, dat is niet alleen tot zijn voordeel, maar ook tot voordeel van anderen, tot opbouwing van het lichaam van Christus, door na te speuren hoe wij elkaar van dienst kunnen zijn. Hoe meer de stenen nauw aaneengesloten liggen, en hoe beter zij aan elkaar passen, des te sterker is het gebouw. Laat ons nu bezien de reden waarom wij, Christenen, elkaar moeten behagen: Want ook Christus heeft zich zelven niet behaagd. De zelfverloochening van den Heere Jezus is de beste bewijsgrond tegen de zelfzucht der Christenen. Merk op:

A. Christus heeft zich zelven niet behaagd. Hij heeft zijn eigen wereldlijk aanzien, gemak, veiligheid en genoegen niet geraadpleegd, Hij had niets waarop Hij het hoofd kon neerleggen, leefde van liefdegaven, weigerde toen men Hem koning maken wilde, verwierp geen voorstel met groter afschuw dan dat: Meester, wees Uzelven genadig! Hij zocht niet Zijn eigen wil, Johannes 5:30, wies de voeten Zijner discipelen, verdroeg het tegenspreken der zondaren tegen Hem, bedroefde zich, Johannes 11:33, raadpleegde niet Zijn eigen eer, in een woord: ontledigde zich zelven en maakte zich geen naam. En dat alles om onzentwil, om voor ons ene gerechtigheid te verwerven en ons een voorbeeld te geven. Zijn gehele leven was een leven van zelfverloochening en zelfmishaging. Hij heeft de zwakheden der zwakken gedragen, Heb. 4:15.

B. Daarin is de Schrift vervuld geworden: Gelijk geschreven is: de smadingen dergenen, die u smaden, zijn op Mij gevallen. Dat is een aanhaling van Psalm 69:10. Het eerste gedeelte van dat vers wordt op Christus toegepast in Johannes 2:17 :De ijver van Uw huis heeft Mij verteerd, en het tweede gedeelte hier, want David was een type van Christus en zijn lijden een type van het lijden van Christus. Het wordt aangehaald om te bewijzen dat Christus er zo ver vandaan was om zich zelven te behagen, dat Hij in den hoogsten graad zich zelven mishaagd heeft. Niet alsof Zijn werk, het geheel in aanmerking genomen, een taak van droefheid voor Hem was, want Hij was daarin zeer gewillig en zeer liefderijk, maar in Zijne vernedering werden de bevrediging en vervulling van natuurlijke neigingen voortdurend gedwarsboomd en verloochend. Hij verkoos ons welzijn boven Zijn eigen gemak en genoegen. De apostel geeft er de voorkeur aan om dit in de taal der Schrift uit te drukken, want hoe kan van de dingen, die des Geestes Gods zijn, beter gesproken worden dan met de eigen woorden van Gods Geest? En daarom neemt hij deze plaats: De smaadheden dergenen die u smaden, zijn op Mij gevallen.

a. De schande van de smaadheden, die Christus onderging. De oneer, die God aangedaan werd, was een droefheid voor den Heere Jezus. Hij werd bedroefd door de hardheid van de harten der mensen, Hij was met smart en tranen in een zondige plaats. Wanneer de heiligen werden vervolgd, mishaagde Christus zich zelven in zo hoge mate, dat Hij rekende alsof het Hem zelf aangedaan werd: Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij? Christus zelf verdroeg de grootste beledigingen, er was veel versmading in Zijn lijden.

b. De zondigheid van deze versmadingen, voor welke Christus op zich nam voldoening aan te brengen, zo vatten sommigen het op. Elke zonde is een versmaden van God, voornamelijk opzettelijke zonden, welnu, de schuld van deze zonden viel op Christus, want Hij werd zonde gemaakt, dat is: een offerande, en schuldoffer gemaakt voor ons. Toen de Heere ons aller ongerechtigheden op Hem legde, en Hij onze zonden in Zijn eigen lichaam op het hout droeg, toen vielen zij op Hem als onze borg. Op mij zij de vloek! Dat was het grootste bewijs van zelfmishaging, dat gegeven kon worden, in aanmerking genomen de oneindige vlekkeloze reinheid en heiligheid van Hem, en de oneindige liefde des Vaders voor Hem, en Zijn eeuwige belangstelling in des Vaders heerlijkheid. Niets kon Hem meer tegenstaan en meer tegen Hem ingaan, dan dat Hij om onzentwil tot zonde en vloek gemaakt werd en dat daardoor de versmadingen van God op Hem vielen, voornamelijk wanneer men bedenkt dat Hij aldus zich zelven mishaagde voor vreemden, vijanden en verraders, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, 1 Pet. 3:18. Dat moet voor ons een goede reden zijn om de zwakheden der onsterken te dragen. Wij zijn schuldig niet ons zelven te behagen want ook Christus heeft zich zelven niet behaagd, wij zijn schuldig de zwakheden der onsterken te dragen want Christus droeg de smaadheden dergenen die God versmaadden. Hij droeg de schuld

der zonde en haar vloek, wij worden alleen geroepen om een weinig van haar droefheid te dragen. Hij droeg de opzettelijke zonden van de godlozen, wij worden alleen geroepen om de zwakheden der onsterken te dragen. Ook Christus, kai gar ho Christos. Ook Hij die oneindig gelukzalig was in de genieting van zich zelven, die aan ons noch aan onze diensten behoefte had, ook Hij, die het geen roof achtte Gode evengelijk te zijn, die reden genoeg had om zich zelven te behagen, en geen reden om beschouwd te worden als onzer een, veel minder om tegengestaan te worden om onzentwil, - ook Hij behaagde zich zelven niet, ja Hij droeg onze zonden. En zouden wij dan niet nederig zijn en zelf verloochenend en bereid om elkaar te ontzien, wij die elkanders leden zijn?

C. Daarom moeten wij heengaan en desgelijks doen. Want alles wat geschreven is, dat is tot onze lering tevoren geschreven.

a. Hetgeen van Christus geschreven is, betreffende Zijn zelfverloochening en Zijn lijden, is tot onze lering geschreven, Hij heeft ons een voorbeeld achtergelaten. Indien Christus zich zelven verloochend heeft, dan moeten wij ook zeker ons zelven verloochenen, uit het beginsel van verstand en dankbaarheid, en voornamelijk in gelijkvormigheid aan Zijn voorbeeld. Het voorbeeld van Christus in hetgeen Hij gedaan en gezegd heeft, is ons ter navolging meegedeeld.

b. Alles wat in het algemeen in de boeken des Ouden Testaments geschreven is, werd geschreven tot onze lering. Wat David van zich zelven gezegd heeft, past Paulus nu rechtmatig toe op Christus. In plaats dat dit moet gehouden worden voor een verwringing van de Schrift, geeft hij ons hier een uitnemenden regel in het algemeen, dat al de Schriften des Ouden Testaments (veel meer nog die van het Nieuwe) zijn geschreven voor onze lering, en niet moeten aangezien worden als van eigen uitlegging te zijn. Hetgeen met de Oud-Testamentische heiligen gebeurde, overkwam hun als voorbeelden, en de schriften van het Oude Testament hebben velerlei vervulling. Die schriften zijn ons overgeleverd als een vasten regel, zij zijn geschreven, om te blijven bestaan tot ons gebruik en ons ten zegen.

Ten eerste. Tot onze lering. Er kunnen vele dingen uit de Schriften geleerd worden, en dat is de beste lering, welke getrokken wordt uit deze bronnen. Zij, die deze het meest geleerd hebben, zijn machtig in de Schrift. Wij moeten derhalve moeite doen niet alleen om de letterlijke betekenis van de Schrift te begrijpen, maar ook om er uit te leren hetgeen goed voor ons zal zijn, en wij moeten daartoe niet alleen den steen weg wentelen maar ook het water putten, want op vele plaatsen is de wel diep. Practicale opmerkingen zijn nuttiger dan kritische beschouwingen.

Ten tweede. Opdat wij door lijdzaamheid en vertroosting der Schriften hoop hebben zouden. De hoop, welke het eeuwige leven tot voorwerp heeft, wordt hier voorgesteld als het doel van het leren uit de Schriften. De Schriften werden geschreven opdat wij zouden weten wat wij van God te hopen hebben, en op welken grond en op welke wijze. Dit moet ons de Schrift aanbevelenswaardig maken, dat zij op bijzondere wijze bevriend is met de Christelijke hoop. De wijze, om deze hoop deelachtig te worden, is door lijdzaamheid en vertroosting der Schriften. Lijdzaamheid en vertroosting onderstellen lijden en droefheid, die zijn het deel der heiligen in deze wereld, en indien dat niet zo ware, dan zou er geen plaats voor lijdzaamheid en vertroosting zijn. Deze beide zijn bevriend met de hoop, die het leven onzer zielen is. De lijdzaamheid werkt bevinding, en de bevinding hoop, en de hoop beschaamt niet, Hoofdstuk 5:3-5. Hoe meer lijdzaamheid wij oefenen onder de verdrukkingen, des te hoopvoller mogen wij uit onze verdrukkingen uitzien, niets is meer

onbestaanbaar met hoop dan ongeduld. En de vertroosting der Schriften, de vertroosting, die ontspringt uit het Woord van God-welke de zekerste en zoetste vertroosting is, -is evenzo een grote steun voor de hoop als zij een onderpand is van het goede, waarop wij hopen. De Geest, die onze vertrooster is, is evenzo het onderpand onzer erfenis.

Romeinen 15:5-6

Na deze beide vermaningen gegeven te hebben, voegt de apostel, alvorens verder te gaan, hier een gebed bij voor de goede werking van hetgeen hij gezegd heeft. Gelovige dienaren maken het door hen gepredikte woord nat met hun gebeden, omdat, wie ook het zaad zaait, God alleen den wasdom geeft. Wij kunnen slechts het oor bereiken, het is Gods uitsluitend voorrecht tot het hart te kunnen spreken. Merk op:

I. Welken naam hij God geeft: De God der lijdzaamheid en der vertroosting, die de bewerker zowel als de grondslag is van alle lijdzaamheid en vertroosting der heiligen, uit wie zij ontspringen en op wie zij gebouwd worden. Hij geeft de genade der lijdzaamheid, Hij bevestigt haar en houdt haar staande als de God der vertroosting, want de vertroostingen van den Heiligen Geest helpen om den heiligen te ondersteunen, en hen al hun lijden met moed en liefde te doen dragen. Wanneer Hij komt om ons de uitstorting van den Geest der liefde en der eendracht aan te bieden, noemt Hij zich de God der lijdzaamheid en der vertroosting.

1. De God, die geduld met ons heeft en ons vertroost, die niet tot in het uiterste kennis neemt van hetgeen wij verkeerd doen, maar bereid is om te vertroosten hen die neergebogen zijn, die ons daardoor leert onzen broederen onze liefde te bewijzen en door deze middelen de enigheid te bewaren en te handhaven, doordat wij geduld hebben met elkaar en elkaar vertroosten.

2. De God, die ons lijdzaamheid en vertroosting geeft. Hij heeft, vers 4, gesproken van lijdzaamheid en vertroosting der Schriften, maar hier ziet hij op tot God als de God van lijdzaamheid en vertroosting, zij komen tot ons door de Schrift als de geleibuis, maar God is er de springader van. Hoe meer lijdzaamheid en vertroosting wij van God ontvangen, des te meer zijn wij geschikt om elkaar lief te hebben. Niets verbreekt den vrede meer dan een ongeduldige, twistgierige, wrevelige en neerslachtige gemoedsgesteldheid.

II. De barmhartigheid, welke hij van God begeert: Die geve dat gij eensgezind zijt onder elkaar naar Christus Jezus.

1. De grondslag van Christelijke liefde en vrede is gelegen in eensgezindheid, in overeenstemming van gevoelen zover men hetzelfde bereikt heeft, of anders eendrachtigheid en overeenstemming in toegenegenheid. To autophronein, hetzelfde bedenkende, alle aanleiding tot verschil uit den weg ruimend, alle twisten bijleggende.

2. Deze eensgezindheid moet zijn naar (overeenkomstig) Jezus Christus, in overeenstemming met het voorschrift van Christus, de koninklijke wet der liefde, in het voetspoor en naar het voorbeeld van Christus, dat Hij hun ter navolging voorgesteld heeft, vers 3. Of: Jezus Christus moet het middelpunt van uw eensgezindheid zijn. Stemt overeen in de waarheid, niet in enige dwaling. Het is een vervloekte overeenstemming en eensgezindheid van hen, die een van zin en gevoelen zijn om hun heerlijkheid en sterkte aan het beest te geven, Openbaring 17:13. Dat is geen eensgezindheid naar Christus, maar tegen Christus, gelijk de bouwers van den toren van Babel, die eensgezind waren in hun opstand, Genesis 11:6. De volgorde in onze gebeden moet zijn, eerst om waarheid en daarna om vrede, want zo is de volgorde van de wijsheid die van boven is, die is ten eerste zuiver, daarna vreedzaam. Dat is eensgezindheid naar Jezus Christus.

3. Eensgezindheid naar Jezus Christus, in overeenstemming met Jezus Christus, is de gave Gods, en zij is een zeer kostelijke gave, die wij met groten ernst van Hem moeten afsmeken. Hij is de Vader der geesten, Hij formeert de harten der mensen, Psalm 33:15, Hij opent het verstand, verzacht het hart, maakt de toegenegenheid teder en geeft de genade der liefde, den Geest als een Geest van liefde, aan allen die er Hem om vragen. Ons wordt geleerd te bidden dat de wil Gods geschieden moge op aarde gelijk in den hemel. Welnu dáár wordt die wil eensgezind uitgevoerd door de engelen, die allen een zijn in hun lofverheffing en dienstbewijs, en onze begeerte moet zijn dat het ook zo geschiede door de heiligen op aarde.

III. Het doel van zijne begeerte: dat God moge verheerlijkt worden, vers 6. Hierom smeekt hij God in den gebede, en het is tevens een beweegreden voor hen om het te zoeken. In al onze gebeden moeten wij de verheerlijking Gods bedoelen, daarom moet steeds onze eerste bede als de grondslag van alle andere zijn: Verheerlijkt worde Uw naam! Gelijkgezindheid onder de Christenen moet onze verheerlijking van Gods naam bedoelen.

1. Eendrachtiglijk met een mond. Het is wenselijk dat Christenen in alle dingen eendrachtig zijn, opdat zij zo in het gezamenlijk verheerlijken van God eensgezind zijn. Als het zo is, dan draagt het veel bij tot verheerlijking van God, die een is en wiens naam een is. Het is niet voldoende dat het met een mond geschiedt, het moet ook met een geest gebeuren, want God ziet het hart aan. Ja, er kan bezwaarlijk een mond zijn, indien er geen eendracht is, en God zal weinig verheerlijkt worden indien er geen zoete overeenstemming is tussen die beide. Een mond in het belijden van Gods waarheden en in het verheerlijken van Zijn naam, een mond in den gemeenschappelijken omgang, geen terging, bijten en vereten van elkaar, een mond in de plechtige vergaderingen: een spreker en allen met hem instemmende.

2. Als de Vader van onzen Heere Jezus Christus. Dat is de geest van het Nieuwe Testament. God moet verheerlijkt worden zoals Hij nu zich geopenbaard heeft in het aangezicht van Jezus Christus, overeenkomstig de voorschriften van het Evangelie, en met het oog op Christus, in wie Hij onze Vader is. De eenheid der Christenen verheerlijkt God als den Vader van onzen Heere Jezus Christus, omdat dit in zekeren zin de tegenhanger is van de eenheid, die tussen den Vader en den Zoon bestaat. Ons wordt geleerd zo er over te spreken, en met het oog daarop het te begeren en er om te bidden, Johannes 17:21 :Opdat zij allen een zijn gelijkerwijs Gij, Vader, in Mij en Ik in U, een hoge uitdrukking van de eer en de zaligheid der eenheid van de heiligen. En dan volgt: Dat ook zij in ons een zijn opdat de wereld geloven dat Gij Mij gezonden hebt. En zo wordt God verheerlijkt als de Vader van onzen Heere Jezus Christus.

Romeinen 15:7-12

De apostel keert hier terug tot zijne vermaning aan de Christenen. Wat hij hier zegt, vers 7, heeft dezelfde strekking als het voorgaande, maar de herhaling toont hoeveel gewicht de apostel er aan hecht. Daarom, neemt elkaar aan, neemt elkaar aan in uwe toegenegenheid, in uwe gemeenschap en in uw gewonen omgang, wanneer daartoe de gelegenheid bestaat. Hij heeft de sterken vermaand om de zwakken aan te nemen, Hoofdstuk 14:1, hier is het: Neemt elkaar aan, want soms maken de vooroordelen van den zwakken Christen hem schuw voor den sterken, evenals de hoogmoed van den sterken Christen hem den zwakken doet vermijden, geen van beide behoort het geval te zijn. Laat er een wederkerig aannemen onder de Christenen zijn. Zij, die door het geloof Christus aangenomen hebben, moeten door broederlijke liefde alle Christenen aannemen, al mogen zij ook arm naar de wereld zijn, of vervolgd of veracht, al zou het ontvangen van hen voor u ook een oorzaak worden van smaadheid en gevaar, ofschoon zij in de minder ge- wichtige dingen van de wet zeer verschillende opvattingen hebben, ofschoon er reden gegeven zij voor bijzondere geraaktheid, legt nu deze en al dergelijke overwegingen ter zijde, neemt elkaar aan. De reden waarom Christenen elkaar moeten aannemen wordt, evenals vroeger, ontleend aan de neerbuigende liefde van Christus voor ons, gelijk ook Christus ons aangenomen heeft tot de heerlijkheid Gods. Kan er een dringender beweegreden bestaan? Is Christus zo vriendelijk voor ons geweest, en zullen wij dan zo onvriendelijk zijn voor de Zijnen? Heeft Hij zich zo beijverd om ons aan te nemen, en zullen wij dan traag zijn in het aannemen van onze broederen? Christus heeft ons aangenomen in de innigste en dierbaarste betrekking tot zich zelven, heeft ons aangenomen in Zijn schaapskooi, in Zijn gezin, in de aanneming tot kinderen, in een verbond van vriendschap, ja in een huwelijksverbond met Hemzelf, Hij heeft ons aangenomen, ofschoon wij vreemdelingen en vijanden, verloren zonen waren, in de gemeenschap en de broederschap met Hem zelven. De woorden tot de heerlijkheid Gods, kunnen betrekking hebben op het aannemen van ons door Christus, die onze voorganger is, en op ons aannemen van elkaar, hetgeen onze praktijk moet zijn in navolging van dat voorbeeld.

I. Christus heeft ons aangenomen tot de heerlijkheid Gods. Het doel van onze aanneming door Christus is, dat wij God zullen verheerlijken in deze wereld, en door Hem zullen verheerlijkt worden in de toekomende. Het was de heerlijkheid Gods en onze heerlijkheid in het genieten van God, die Christus op het oog had toen Hij nederdaalde om ons aan te nemen. Wij zijn geroepen tot een eeuwige heerlijkheid door Christus Jezus,. Johannes 17:24. Zie hier waartoe Hij ons geroepen heeft, tot ene gelukzaligheid, die alle verstand te boven gaat, zie waartoe Hij ons aangenomen heeft, tot heerlijkheid Zijns Vaders. Dit had Hij in het oog met al de bewijzen Zijner gunst jegens ons.

II. Wij moeten elkaar aannemen tot de heerlijkheid Gods. Dat moet het grote einddoel van al onze daden zijn, dat God verheerlijkt moge worden, en niets leidt daartoe meer dan de onderlinge liefde en vriendelijkheid van hen, die de godzaligheid belijden, verg. vers 6 :Opdat gij eendrachtiglijk met een mond moogt verheerlijken den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus. De oorzaak van twist tussen hen was de verschillende beschouwing van al of niet geoorloofde spijzen en dranken, welke haar oorsprong vond in het onderscheid tussen Joden en Grieken. Thans, om dit verschil uit te maken en te doen eindigen, toont hij aan dat de Heere Christus Joden en heidenen beiden aangenomen heeft, om hen in zich zelven tot een nieuwen mens te maken, in zich zelven hen te verenigen, Efeziërs 2:14-16. Men weet dat een regel is: Quae conversiunt in aliquo tertio, inter se conversiunt. De dingen, die met een derde ding overeenkomen, komen ook met elkaar overeen. Zij, die overeenkomen met Christus, die de Alfa en de Omega is, de eerste en de laatste, het grote

middelpunt van eenheid, behoren ook onderling overeen te komen. Deze vereniging van Joden en heidenen door Christus en het Christendom was een zaak, die zo Paulus hart innam, dat hij haar nooit kon noemen zonder enige nadere bespreking en toelichting.

1. Hij heeft de Joden aangenomen, vers 8. Laat ons daarom nooit hard of met verachting denken over hen, die van oorsprong Joden waren, maar nog door zwakheid enigen geur van hun oude Judaisme hebben overgehouden, want:

A. Jezus Christus is een dienaar der besnijdenis geworden. Dat Hij een dienaar, diakonos, een dienstknecht is geworden, toont Zijn grote en voorbeeldeloze neerbuiging aan, en legt eer op alle dienstbaarheid, maar dat Hij een dienaar der besnijdenis geworden is, dat Hijzelf besneden en aan de wet onderworpen werd, dat Hij in eigen persoon het Evangelie verkondigde aan de Joden, die uit de besnijdenis waren, dat maakt het volk der Joden merkwaardiger dan het op enige andere wijze is. Toen Christus onder de Joden rondwandelde en hen zegende, beschouwde Hij zich zelven als in de eerste plaats gezonden tot de verloren schapen van het huis Israël's, Hij nam het zaad Abrahams aan, Heb. 2:16, en ving om zo te zeggen door hen de gehele mensheid. De persoonlijke dienst van Christus was hen toegeëigend, ofschoon de apostelen meer-omvattende zending kregen.

B. Hij was dat vanwege de waarheid Gods. Hetgeen Hij hun predikte was de waarheid, want Hij was in de wereld gekomen om der waarheid getuigenis te geven, Johannes 18:37. En Hij zelf is de waarheid, Johannes 14:6. Of: voor de waarheid Gods, dat is om waar te maken, te vervullen de belofte aan de aartsvaders geschied betreffende de bijzondere barmhartigheid, die God over hun zaad voorzien had. Het was niet de verdienste der Joden, maar de waarheid Gods, dat zij op die wijze werden onderscheiden, God toonde zich waar, dat is trouw aan het woord dat Hij gesproken had. Opdat Hij bevestigen zou de beloftenissen der vaderen. De beste bevestiging van ene belofte is hare vervulling. Het was beloofd, dat in het zaad van Abraham alle geslachten der aarde zouden gezegend worden, dat de Silo uit Juda zou komen, dat uit Israël zou uitgaan Hij die de heerschappij had, dat van Zion de wet zou uitgaan, en meer dergelijke beloften waren gegeven. Er kwamen vele tussentijdse handelingen der Voorzienigheid, waardoor, naar het scheen, de beloften verzwakt werden, handelingen, welke den ondergang van het gehele volk dreigden. Maar toen Vorst Messias verscheen in de volheid des tijds, en wel als een dienaar der besnijdenis, toen werden al deze beloften bevestigd en trad haar waarheid aan het licht. Want in Christus zijn alle beloften Gods, zo velen als er zijn beide in het Oude Testament en in het Nieuwe, Ja, en in Hem zijn ze Amen. Wanneer wij onder de beloftenissen der vaderen verstaan het gehele genadeverbond, schaduwachtig bediend onder het Oude Testament, en nu onder het Evangelie tot helder licht gebracht, dan was het grote doel van de zending van Christus de bevestiging van dat verbond, Daniël 9:27. Hij bevestigde het door het bloed des verbonds te storten.

2. Hij heeft de heidenen gelijkerwijze aangenomen. Dit bewijst hij in vers 9-12.

A. Let op de gunst van Christus in het aannemen der heidenen, tot de heerlijkheid Gods, het werk van de gemeente op aarde en het loon van de gemeente in den hemel. Een voornemen van Christus was dat de heidenen eveneens zouden bekeerd worden, dat zij met de Joden een worden zouden in het mystieke lichaam van Christus. Een goede reden waarom zij niet minachtend denken mochten over enigen Christen, omdat hij vroeger heiden geweest was, want Christus had hem aangenomen. Hij nodigt de heidenen uit en heet hen welkom. Merk nu op hoe de bekering der heidenen hier

genoemd wordt: Dat de heidenen God vanwege de barmhartigheid zouden verheerlijken. Dat is ene omschrijving van de bekering.

a. Zij zullen reden hebben om God te verheerlijken, en wel om Zijne barmhartigheid. In aanmerking genomen den ellendigen en betreurenswaardigen toestand, waarin de heidenwereld verkeerde, kwam hun aanneming meer als een daad van barmhartigheid voor dan de aanneming van de Joden. Zij, die Lo-ammi, niet een volk waren, die waren Lo-ruhama: geen barmhartigheid verkrijgende, Hosea 1:6, 9, 2:23. De grootste barmhartigheid, welke God enig volk kan bewijzen, is dat Hij het aanneemt in een verbond met Hem, en wij mogen wel acht geven op Gods barmhartigheid in onze aanneming.

b. Zij zouden een hart hebben om God te prijzen. Zij zouden God verheerlijken van wege Zijne barmhartigheid. Onbekeerde zondaren doen niets om God te verheerlijken, maar de genade der bekering werkt in het hart een geschiktheid om alles te spreken en te doen ter verheerlijking Gods. Gods bedoeling was een oogst van verheerlijking in te zamelen uit de heidenen, die zo langen tijd Zijne heerlijkheid in schande verkeerd hadden.

B. De vervulling van de Schriften daardoor. De goedertierenheid Gods jegens de heidenen was niet alleen barmhartigheid, maar ook waarheid (getrouwheid). Ofschoon hun geen bepaalde beloften gegeven waren, gelijk aan de vaderen der Joden, toch bestonden er vele profetieën, die op hen zagen en welke betrekking hadden op hun roeping en hun inlijving in de gemeente. Sommige van deze beloften vermeldt hij hier, omdat de Joden er moeilijk toe gebracht werden deze waarheid te geloven. Door zich te beroepen op het Oude Testament, tracht hij hun afkeer van de heidenen te overwinnen en daardoor beide partijen tot elkaar te brengen.

a. Het was voorzegd dat aan de heidenen het Evangelie zou verkondigd worden. Ik zal U belijden onder de heidenen en Uwen naam lofzingen, vers 9, dat is: Uw naam zal bekend en aangenomen worden in de heidenwereld, de genade en liefde van het Evangelie zal daar verheerlijkt worden. Dit is een aanhaling uit Psalm 18:50: Ik zal U, o Heere, loven onder de heidenen, en Uwen naam zal ik psalmzingen. Een dankbare openbaring en mededeling van Gods naam is een voortreffelijk middel om anderen tot de erkenning en verheerlijking van God te brengen. Christus beleed God onder de heidenen, in en door Zijn apostelen en dienaren, die Hij zond om alle volken te onderwijzen. De verhoging van Christus en de bekering van zondaren, worden beide voltooid door de verheerlijking van God. De belijdenis van Gods naam door Christus aan Zijne broederen wordt genoemd het prijzen van God in het midden der gemeente, Psalm 22:23. Deze woorden, zoals ze door David gesproken werden, waren gesproken toen hij oud en nabij den dood was en het was niet waarschijnlijk dat hij Gods naam onder de heidenen zou belijden. Maar wanneer de psalmen van David worden gelezen en gezongen door de heidenen en in hun midden, tot prijs en verheerlijking van God, dan kan men daarvan zeggen dat David God belijdt en Zijnen naam psalmzingt onder de heidenen. Hij, die de lieflijke in psalmen in Israël was, is nu de lieflijke in psalmen onder de heidenen. De genade der bekering maakt altijd dat de mensen de psalmen van David zeer lief krijgen. Wanneer men ze beschouwt als gesproken door Christus, den Zoon van David, dan kan het opgevat worden van Zijn geestelijke inwoning door het geloof in de harten van al de prijzende heiligen. Indien iemand God belijdt en Zijnen naam psalmzingt onder de heidenen, dan doet hij dat niet en zij doen het niet, maar Christus doet het en Zijne genade in hen. Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij, en zo ook: ik psalmzing, doch niet ik. maar Christus psalmzingt in mij.

b. Dat de heidenen zouden vrolijk zijn met Zijn volk, vers 10. Dit is aangehaald uit het lied van Mozes, Deuteronomium 32:43. Merk op: degenen, die in Zijn volk werden ingelijfd, worden gezegd vrolijk te zijn met Zijn volk. Groter vreugde kan een volk niet bereid worden dan deze dat het Evangelie met kracht tot hen komt. De Joden, die een afkeer koesterden jegens de heidenen, zouden tot geen prijs een hunner toelaten tot hun vrolijke feesten, want, zeggen zij, een vreemde zal zich niet met onze blijdschap vermengen, Spreuken 14:10. Maar nu de middelmuur des afscheidsels gebroken is, worden de heidenen uitgenodigd om vrolijk te zijn met Zijn volk. Door in de gemeente opgenomen te worden, delen zij in haar lijden, zijn haar broederen in de lijdzaamheid en in de verdrukking, en als vergelding daarvoor zullen zij deel krijgen aan hare vreugde.

c. Dat zij de Heere zouden loven, vers 11.

Looft den Heere, al gij heidenen. Dat is een aanhaling uit den kortsten van al de psalmen, Psalm 117:

1. De bekerende genade maakt dat de mensen God gaan loven, zij geeft hun de rijkste stof voor lof, en een hart daarvoor. De heidenen hadden gedurende vele eeuwen hun afgoden van hout en steen geloofd, maar nu worden zij er toe gebracht om den Heere te loven, en daarvan spreekt David hier in den geest. Het oproepen van alle volken om den Heere te loven, onderstelt zij Hem zullen kennen.

d. Dat zij zouden geloven in Christus, vers 12, overgenomen uit Jesaja 11:10. Merk op: Ten eerste. De openbaring van Christus als de Koning der heidenen. Hij wordt hier genoemd de wortel van Jessai, dat is een tak uit het geslacht David's, die eigenlijk het leven en de kracht van dat geslacht is, verg. Jesaja 11:1. Christus was David's Heere, Mattheus 22:45, want Hij was de wortel en het geslacht Davids, Openbaring 22:16. Christus, als God, was de wortel van David, Christus, als mens, was de spruit van David. Die opstaat om over de heidenen te gebieden. Dit is de verklaring van de zinnebeeldige uitdrukking van den profeet: "Hij zal staan tot een banier der volken." Toen Christus opstond uit de doden en ten hemel voer, was dat om over de heidenen te gebieden.

Ten tweede. Het toevlucht nemen van de heidenen tot Hem. Op Hem zullen de heidenen hopen. Het geloof is het vertrouwen der ziel op Christus en hare afhankelijkheid van Hem. De profeet heeft hiervoor: Naar Hem zullen de heidenen vragen. De weg des geloofs is eerst een zoeken naar Christus als den ons aangeboden Zaligmaker, daarna het bevinden dat Hij gewillig en getrouw is om zalig te maken, en eindelijk het in Hem vertrouwen, op Hem hopen. Zij, die Hem kennen, zullen op Hem hopen. Of: dit zoeken van Hem, dit vragen naar Hem, is het gevolg van het vertrouwen in en het hopen op Hem, Hem zoeken in het gebed en met voortdurende inspanning. Wij zullen Christus nooit zoeken indien wij niet op Hem hopen. Het vertrouwen is de moeder, ijver in het gebruik der middelen is de dochter. Indien Joden en heidenen verenigd zijn in de liefde van Christus, waarom zouden zij dan niet verenigd zijn door wederzijdse liefde tot elkaar?

Romeinen 15:13

Hier wordt een ander gebed opgezonden tot God als de God der hoop, en dat is, evenals het voorgaande, vers 5, 6, om geestelijke zegeningen. Deze zijn de beste zegeningen en daarom moet dus voor alles gebeden worden.

I. Merk op hoe hij God aanspreekt: als de God der hope. Het is goed in het gebed aan deze namen vast te houden, aan deze titels en eigenschappen van God, die het meest toepasselijk zijn op het verzoek waarmee wij tot Hem komen en die het best kunnen dienen om ons geloof dienaangaande aan te moedigen. Elk woord in het gebed moet een smeking zijn. Daardoor zal de zaak behoorlijk voorgedragen worden en de mond vervuld worden met beweegredenen. God is de God der hope. Hij is het fondament, waarop onze hoop gebouwd wordt, en Hij is de bouwmeester die het zelf gelegd heeft, Hij is beide, het voorwerp onzer hoop en haar bewerker. De hoop, die niet op God gevestigd wordt, is slechts schijn en zal ons bedriegen, want die is niet door Hem in ons gewrocht. Wij hopen op Zijne goedertierenheid en hopen op Zijn trouw, indien het goed is. Wij zien dat in Psalm 119:49.

Uw woord, hier is God het voorwerp, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen, hier is God de bewerker van onze hoop, 1 Petrus 1:3.

II. Wat Hij van God vraagt, niet voor zich zelven maar voor hen.

1. Dat zij mogen vervuld worden met alle blijdschap en vrede in het geloven. Blijdschap en vrede zijn twee van die dingen, waaruit het koninkrijk Gods bestaat, Hoofdstuk 14:17. Blijdschap in God en vrede in het geweten, beide voortkomende uit het gevoel van onze rechtvaardigmaking, zie Hoofdstuk 5:1, 2. Blijdschap en vrede in ons eigen gemoed zullen een lieflijke eenheid en eensgezindheid onder de broederen bevorderen. Merk op:

A. Hoe begeerlijk deze blijdschap en vrede zijn, zij kunnen ons vervullen. Vleselijke blijdschap blaast de ziel op, maar zij kan haar niet vervullen, daarom is het hart treurig onder het lachen. De ware, hemelse, geestelijke blijdschap vervult de ziel, zij geeft de ziel voldoening, die overeenstemt met haar grote en gerechtigde begeerten. Daardoor verzadigt en verfrist God de bedroefde ziel. Niets meer dan deze blijdschap, alleen steeds meer van haar, zelfs hare volmaking in de eeuwige heerlijkheid, is de begeerte der ziel, die haar bezit, Psalm 4:7, 8, 36:9, 63:6, 65:5.

B. Hoe wordt die verkregen?

a. Door het gebed. Wij moeten daarvoor naar God gaan, Hij wil van ons gebeden worden. Het gebed beweegt zich in geestelijke blijdschap en vrede.

b. Door het geloof, dat is het gebruik der middelen. De blijdschap, die de vrucht van inbeelding is, is ijdele, vluchtige en veranderlijke blijdschap, de ware en blijvende blijdschap is een vrucht van het geloof. In wie gelovende, gij u verheugt met een onuitsprekelijke vreugde, 1 Petrus 1:8. Het is te wijten aan de zwakheid van ons geloof, dat wij zoveel gebrek aan blijdschap en vrede hebben. Geloof alleenlijk: geloof in de goedertierenheid van Christus, de liefde van Christus, de beloften des verbonds, de blijdschap en de heerlijkheid des hemels, laat het geloof u de inhoud en het bewijs van

al deze dingen zijn, en het kan niet anders of het gevolg daarvan zal blijdschap en vrede zijn. Merk op: er staat: alle blijdschap en vrede, alle soorten van ware blijdschap en vrede. Wanneer wij in het gebed tot God komen, moeten wij Hem al onze begeerten blootleggen, wij zijn niet nauw in Hem, waarom zouden wij nauw-besloten zijn in ons zelven? Vraag om alle soorten van blijdschap. Doe uw mond wijd open en Hij zal hem vervullen.

2. Opdat gij overvloedig moogt zijn in de hoop, door de kracht des Heiligen Geestes. De blijdschap en vrede van de gelovigen spruiten voornamelijk voort uit hun hoop. Wat hun hier gegeven wordt, is slechts weinig in vergelijking met hetgeen voor hen bewaard wordt, en daarom hoe groter hun hoop is des te meer blijdschap en vrede zullen zij genieten. Wij zijn overvloedig in de hoop, wanneer wij voor grote dingen op God hopen, en dan worden wij grotelijks versterkt en bevestigd in die hoop. Christenen moeten daarom begeren en najagen een overvloed van hoop, van die hoop welke niet beschaamd maakt. Dat geschiedt door de kracht des Heiligen Geestes. Dezelfde almachtige kracht die de genade werkt, brengt ook deze hoop voort en versterkt haar. Onze eigen kracht kan dat nimmer bereiken, en daarom, waar deze hoop bestaat en waar zij overvloedig is, daar moet de gezegende Geest van God er al de heerlijkheid voor hebben.

Romeinen 15:14-16

I. Hij prijst deze Christenen om de bestmogelijke eigenschappen. Hij begon zijn brief met hun lof, Hoofdstuk 1:8. Uw geloof wordt verkondigd door de gehele wereld, en nam daaruit aanleiding voor zijn volgend betoog. Nu, omdat hij hen hier en daar scherpelijk bestraft heeft, besluit hij met een dergelijken lof, om hen op te beuren en als goede vrienden te scheiden. Hij doet dat welsprekend. Het was geen staaltje van zinledige vleierij en grootspraak, maar het was een getrouwe erkenning van hun waarde en van de genade Gods in hen. Wij moeten ons steeds benaarstigen om in anderen op te merken en te prijzen hetgeen in hen voortreffelijk en prijzenswaardig is, dat is een gedeelte van de tegenwoordige vergelding van deugd en nuttigheid en het kan van dienst zijn om anderen tot heiligen naijver te verwekken. Het was een grote aanbeveling voor de Romeinen, dat zij geprezen werden door Paulus, een man van zoveel verstand en oprechtheid, te scherpzinnig om bedrogen te worden en te eerlijk om te vleien. Paulus was persoonlijk met deze Christenen niet bekend, en toch zegt hij verzekerd te zijn van hun voortreffelijkheid, ofschoon hij alles alleen uit mondelinge mededelingen wist. Wij moeten aan de ene zijde niet onnozel genoeg zijn om elk woord te geloven, maar aan den anderen kant moeten wij niet twijfelziek genoeg zijn om niets te geloven. Voornamelijk moeten wij bereid zijn om het goede omtrent anderen te geloven, in dat opzicht gelooft de liefde alle dingen en hoopt zij alle dingen en houdt er zich van overtuigd, indien er zoveel waarschijnlijkheid voor bestaat als hier het geval was. Het is veiliger te dwalen door te veel te geloven dan omgekeerd. Laat ons nu nagaan wat het was, waarover hij hen prees.

1. Dat zij waren vol van goedheid. Daarom was het zeer waarschijnlijk dat zij het door hem geschrevene goed zouden opnemen en het voor een bewijs van hartelijkheid houden. En dat niet alleen, maar dat zij er mede overeenstemmen zouden en het in praktijk brengen, met name hetgeen hij hun over eensgezindheid en het helen van hun onderlinge geschillen geschreven had. Een goede verstandhouding onder elkaar en goede wil jegens elkaar zou spoedig een eind aan allen twist maken.

2. Dat zij waren vervuld met alle kennis. Goedheid en kennis bijeengevoegd! Een zeer zeldzame en toch voortreffelijke vereniging, het hart en het hoofd van den nieuwen mens! Alle kennis, alle noodzakelijke kennis, alle kennis van de dingen, die tot hun eeuwigen vrede dienden.

3. Machtig om ook elkaar te vermanen. Bij deze gaven wordt nog een andere vereist, dat is de gave van zich te kunnen uiten. Zij, die goedheid en kennis hebben, moeten hetgeen zij bezitten mededelen ten nutte en ten zegen van anderen. Gij, die zo uitmunt in heerlijke gaven, zoudt kunnen menen dat gij van mij geen voorlichting nodig had. Het is een troost voor getrouwe dienaren hun werk vervangen te zien door de gaven en genaden hunner gemeenteleden. Hoe gaarne zouden dienaren hun vermaningen achterwege houden, indien de gemeenteleden gewillig en bekwaam waren om elkaar te vermanen! Gave de Heere dat al het volk profeten waren. Maar hetgeen ieders werk is, wordt spoedig niemands werk, en daarom:

II. Zuivert hij zich van de verdenking dat hij zich onnodig zou bemoeid hebben met zaken, die hem niet aangaan, vers 15. Merk op met hoeveel toegenegenheid hij hen aanspreekt: Mijne broeders! vers 14, en nog eens: broeders! vers 15. Hij bezat zelf en leerde anderen de kunst van behagen. Hij noemt hen allen zijne broeders, om hen daardoor de broederlijke liefde te leren. Waarschijnlijk schreef hij te meer op hoffelijke wijze aan hen, omdat zij Romeinse burgers waren, die in de

omgeving van het hof leefden, beschaafder waren en zich voordeliger voordeden, en daarom was Paulus, die allen alles werd, geneigd om door de beschaafdheid van zijn stijl invloed ten goede op hen uit te oefenen. Hij erkent dat hij hun eensdeels te stoutelijker geschreven heeft, tolmêroteron apo meroes, op een wijze die zou kunnen doen denken aan hoogmoed en aanmatiging, waarom sommigen hem wellicht zouden beschuldigen dat hij te veel op zich nam, maar dan moesten zij in aanmerking nemen:

1. Dat hij het alleen gedaan had om hun de dingen te herinneren: u als wederom dit indachtig makende. Zulke nederige gedachten had Paulus van zich zelven, ofschoon hij zo uitmuntte in kennis, dat hij niet wenste het te doen voorkomen alsof hij hun iets gezegd had dat zij tevoren niet wisten, maar hun alleen in het geheugen teruggeroepen had hetgeen zij vroeger van anderen geleerd hadden. Evenzo deed Petrus, 2 Petrus 1:12, 3:1. De mensen verontschuldigen zich meermalen dat zij het woord niet komen horen, omdat de dienaar hun niets kan vertellen wat zij niet reeds weten. Indien dit zo is, dan hebben zij toch er behoefte aan het beter te weten en er aan herinnerd te worden.

2. Dat hij het deed als de apostel der heidenen. Het was vervulling van zijne bediening.

Om de genade (dat is: het apostelschap, Hoofdstuk 1:5) die mij van God gegeven is, om te zijn een dienaar van Jezus Christus onder de heidenen, vers 16. Paulus achtte het een grote gunst en een eer, die God hem gegeven had, dat hij in deze bediening gesteld was, Hoofdstuk 1:13. Welnu, omdat hem deze genade gegeven was, gaf hij zich in die mate aan de heidenen, opdat hij die genade niet tevergeefs van God mocht ontvangen hebben. Christus ontving om te kunnen geven, en dat deed Paulus ook, indien wij talenten hebben mogen wij ze niet begraven. Betrekkingen en bedieningen moeten met plichtgevoel vervuld worden. Het is goed voor de dienaren, indien zij dikwijls herinnerd worden aan de genade, die God hun gegeven heeft.

Minister verbi es, hoc age -was Perkins' zinspreuk. Gij zijt dienaar des Woords, geef er u geheel aan. Paulus was een dienaar. Merk hier op:

A. Wiens dienaar hij was, een dienaar van Jezus Christus, 1 Corinthiërs 4:1. Hij is onze Meester, wij zijn Zijn eigendom en Hem dienen wij.

B. Voor wie: onder de heidenen. Daartoe had God hem aangesteld, Handelingen 22:21. Zo waren Petrus en hij samen overeengekomen, Galaten 2:7-9. Deze Romeinen waren heidenen. "Welnu", zegt hij, "ik steun niet op u, ook zoek ik geen heerschappij over u, ik ben er toe aangesteld, indien gij mij voor hard en hoogmoedig houdt: mijn aanstelling is mijn waarborg, en moet mij rechtvaardigen.

C. Wat hij bediende: het Evangelie van God, hiëroergoenta to evangelion, het bedienende als een heilig ding (dat betekent het woord) uitoefenende de bediening van een Christelijken priester, geestelijker en daarom voortreffelijker dan de Levitische priesterschap.

D. Met welk doel: opdat de offerande (of het offeren) van de heidenen aangenaam worde, dat God de heerlijkheid moge ontvangen, die Zijnen naam toekomt door de bekering der heidenen. Paulus gaf zich zelven alzo opdat hij Gode iets mocht brengen, dat Hem aangenaam was. Merk op hoe de bekering der heidenen hier genoemd wordt: de offerande der heidenen, zij is prosphora toon

ethnoon, het offeren der heidenen. In deze woorden worden de heidenen beschouwd op een van deze beide wijzen:

a. Als de priesters, die de offerande van gebed en lofverheffing en andere godsdienstige handelingen offeren. Langen tijd waren de Joden een heilig volk geweest, een koninkrijk van priesters, maar nu waren de heidenen Gode tot priesters gemaakt, Openbaring 5:10, door hun bekering tot het Christelijk geloof aan den dienst van God geheiligd, opdat het Schriftwoord zou vervuld worden: Aan alle plaats zal Mijnen naam reukwerk toegebracht worden en een rein spijsoffer, Maleachi 1:11. Van de bekeerde heidenen wordt gezegd dat zij nabij geworden zijn, Efeziërs 2:13, de uitdrukking voor priesters gebruikt.

b. De heidenen zijn zelf de offerande, die door Paulus aan God gebracht wordt in den naam van Christus, een levende, heilige, Gode welbehaaglijke offerande, Gode aangenaam, Hoofdstuk 12:1. Een geheiligde ziel wordt aan God geofferd in de vlammen der liefde op Christus als het altaar. Paulus vergaderde zielen door zijne prediking, niet om ze voor zich zelven te houden, maar om ze Gode op te offeren. Zie hier ik en de kinderen, die mij God gegeven heeft. En dat is een aangename offerande, geheiligd door den Heiligen Geest. Gene offeranden zijn Gode aangenaam, dan die geheiligd zijn, ongeheiligde dingen kunnen nooit den heiligen God behagen.

Romeinen 15:17-21

In deze woorden geeft de apostel enige mededelingen omtrent zich zelven en zijn eigen zaken. Nadat hij zijne bediening en zijn apostelschap genoemd heeft, gaat hij er toe over om die bediening in haar uitoefening te prijzen en tot verheerlijking van God den groten zegen op zijn dienst en de wondervolle dingen, die God door hem gedaan heeft, te vermelden tot aanmoediging van de Christelijke gemeente te Rome. Zij zagen daaruit dat zij niet alleen stonden in de belijdenis van het Christendom, maar ofschoon zij in vergelijking met de grote menigte van hun afgodische naburen, slechts een klein kuddeke waren, toch werden er, hier en ginds in het land, velen gevonden, die hun deelgenoten waren in het koninkrijk en de lijdzaamheid van Jezus Christus. Evenzo was het een krachtige bevestiging van de waarheid der Christelijke leer, dat deze zulk een buitengewoon-voorspoedigen loop had, en zich zo heinde en ver uitbreidde door zulke zwakke en ongeëvenredigde middelen, dat zulke grote menigten gevangen werden tot gehoorzaamheid aan Christus door de dwaasheid der prediking. Daarom doet Paulus hun deze mededelingen, die hij maakt tot een aanleiding tot roem, geen ijdele roem, maar heilige genadige roem, hetgeen duidelijk blijkt uit de bijvoeging: het is door Jezus Christus. Hij verenigt dus al zijn roem op Jezus Christus, en hij leert ons even- zo te handelen, 1 Corinthiërs 1:31. Niet ons, o Heere! Psalm 115:1. En hij roemt in de dingen die God aangaan. De bekering van zielen is een der dingen, die God aangaan, en die is het onderwerp van Paulus roem, niet de dingen van het vlees. Zo heb ik dan roem, vers 17, echo ven kauchesin en Christooi Jêsoe ta pros theon, waarop ik roemen mag. Beter is wellicht het te lezen als volgt: Daarom heb ik ene blijdschap in Christus Jezus (hetzelfde woord wordt gebruikt in 2 Corinthiërs 1:12 en Filippenzen 3:3, waar als een kenmerk van de ware besnijdenis genoemd wordt dat zij roemt (zich verblijdt) kauchoomenoi, in Christus Jezus, ten aanzien van, met betrekking tot, de dingen Gods, of de dingen die Gode geofferd worden, -de levende offeranden der heidenen, vers 16. Paulus verlangt dat zij zich met hem verheugen over de uitgebreidheid en de krachtdadigheid van zijn bediening, over welke hij spreekt niet alleen met den grootst-mogelijken eerbied voor de macht van Christus en de krachtdadige werking van den Heiligen Geest als alles in allen, maar met een plechtige bevestiging van de waarachtigheid zijner woorden, vers 18. Want ik zou niet durven iets zeggen, hetwelk Christus door mij niet gewrocht heeft. Hij wil niet roemen van dingen boven de maat, of den roem aannemen voor het werk van een ander, zoals hij zou kunnen doen in het schrijven aan vreemdelingen op verren afstand, die hem misschien niet konden weerleggen. Hij zegt echter: dat zou ik niet durven doen, een betrouwbaar man durft niet liegen, hoewel hij er toe in verzoeking komt, en durft waar blijven, ofschoon dat hem verschrikking brengt. In deze mededelingen omtrent hem zelven, moeten wij letten op:

I. Zijn onvermoeide ijver en bezigheid in zijn werk. Hij had overvloediger gearbeid dan zij allen.

1. Hij had gepredikt in vele plaatsen. Van Jeruzalem af (vanwaar de wet uitgegaan was als een schijnende lamp) en rondom tot Illyricum toe, vers 19, op vele honderden mijlen afstands van Jeruzalem. Wij hebben in het boek der Handelingen een verhaal van Paulus' reizen. Daar zien wij hoe hij arbeidde nadat hij uitgezonden werd om het Evangelie aan de heidenen te brengen, Handelingen 13.. Eerst ging hij tot dat gezegende werk in Seleucië, Cyprus, Pamphylië, Pisidia en Laodicea, Handelingen 13, 14.. Daarop reisde hij door Syrië en Cilicië, Frygië, Galatië, Mysië, Troas, en werd vandaar geroepen naar Macedonië en dus in Europa, Handelingen 15, 16.. Vervolgens vinden wij hem in Thessalonica, Berea, Athene, Corinthe, Efeze en de omliggende delen ijverig bezig. Zij, die iets weten van de uitgestrektheid van deze landen en van de grote afstanden,

zullen zeker tot het besluit komen dat Paulus een werkzaam man was, vrolijk als een sterke held voor den wedloop. Illyricum is het land, dat nu Slavonië heet, op de grens van Hongarije. Sommigen menen dat Bulgarije wordt bedoeld, anderen het zuidelijk deel van Pannonia, in elk geval: het lag op groten afstand van Jeruzalem. Nu kan men er zeker van zijn, dat wanneer Paulus zoveel. werk ondernam, hij het toch niet ten halve uitvoerde. Neen, zegt hij, ik heb het Evangelie van Christus vervuld, ik heb het Evangelie ten volle gepredikt, ik gaf hun een volledige voorstelling van de waarheden en voorwaarden van het Evangelie. Ik heb niets achtergehouden, dat ik niet al den raad Gods zou verkondigd hebben, Handelingen 20:27, niets achterwege gehouden, waarvan de kennis nodig is ter zaligheid. Het Evangelie vervuld, peplêrookenai to evangelion, het volgemaakt, zoals het net bij een goede haal gevuld wordt met vissen, of het Evangelie vervuld, hen met het Evangelie vervuld. Zulk ene verandering brengt het Evangelie teweeg dat, wanneer het in een plaats komt, het die plaats vervult. Andere kennis is nevelachtig en laat de zielen ledig, maar de kennis van het Evangelie vervult ze.

2. Hij predikte in plaatsen, waar het Evangelie vroeger nooit gehoord was, vers 20, 21. Hij brak den maagdelijken grond op, legde op vele plaatsen den eersten steen, en leidde het Christendom in in streken, waar gedurende vele eeuwen niets anders geheerst had dan afgoderij, toverij en allerlei soorten van duivelsdienst. Paulus brak het ijs en het kan dus niet anders of daardoor stuitte hij menigmaal op moeilijkheden en ontmoedigingen in zijn werk. Degenen, die in Judea werkten, hadden in dat opzicht een veel gemakkelijker taak dan Paulus, die de apostel der heidenen was, want zij gingen in tot den arbeid van anderen, Johannes 4:38. Paulus, die een krachtig man was, werd geroepen tot het zwaarste werk, er waren wel onderwijzers, maar Paulus was de grote vader, velen die nat maakten, maar Paulus was de grote planter. Hij was een moedig man, die den eersten aanval deed op de vesting van den sterk-gewapende in de heidenwereld, hij besprong daar het eerst de sterkte van Satans belangen, en Paulus was het, die in vele plaatsen het eerste optreden waagde en er dan ook zwaar voor geleden heeft. Hij vermeldt dit als een bewijs voor zijn apostelschap, want de bediening der apostelen was voornamelijk hen binnen te brengen, die buiten stonden, en zo de grondslagen te leggen voor het nieuwe Jeruzalem, zie Openbaring 21:14. Paulus predikte wel in vele plaatsen, waar anderen reeds gewerkt hadden, maar voornamelijk nam hij het werk ter hand onder hen, die nog in duisternis gezeten waren. Hij vermeed altijd zeer zorgvuldig te bouwen op een fondament, dat een ander gelegd had, ten einde niet daardoor zijn apostelschap in twijfel te doen trekken en aanleiding te geven aan hen, die er op uit waren om aanmerking op hem te maken. Hij haalt hierbij een plaats aan uit Jesaja 52:15. Dewelke van hem niet was geboodschapt, die zullen het zien, en dewelke het niet gehoord hebben, die zullen het verstaan. De profeet gebruikt bijna dezelfde woorden. En dat maakt de zegen op Paulus prediking des te merkwaardiger. De overgang van de duisternis tot het licht is duidelijker waarneembaar dan de avondschemering en het afnemen van het daglicht. En gewoonlijk heeft het Evangelie in een plaats den meesten invloed bij de eerste verkondiging, later worden de mensen gewoonlijk tegen de prediking bestand.

II. De grote en verwonderlijk-goede uitslag van zijn prediking. Die was krachtdadig geweest tot gehoorzaamheid der heidenen. De bedoeling van het Evangelie is de mensen tot gehoorzaamheid te brengen, niet alleen te maken dat zij de waarheid geloven, maar ook dat zij haar gehoorzamen. Daarop werkte Paulus in al zijn reizen, en niet voor zijn eigen gemak en eer (zo dat zijn doel geweest was dan had hij het jammerlijk gemist!), maar voor de bekering en behoudenis der zielen, daar had hij zijn hart op gezet en daarvoor was hij gestadig in arbeid. En hoe werd nu dit grote werk gewrocht?

1. Christus was de voorname uitvoerder ervan. Hij zegt niet, "hetwelk ik wrocht’"maar: "hetwelk Christus door m ij gewrocht heeft," vers 18. Wat wij ooit goeds doen, wij zijn het niet, maar het is Christus die het door ons doet, het werk is Zijns, de kracht is Zijne, Hij is alles in allen, Hij werkt al ons werken, Filippenzen 2:13, Jesaja 26:12. Paulus grijpt alle gelegenheden aan om dat te erkennen, opdat al de lof aan Christus gebracht moge worden.

2. Paulus was een zeer arbeidzaam werktuig. Met woord en werk, dat is, door zijne prediking en door de wonderen, die hij verrichtte om zijne leer te bevestigen, -of door zijn prediking en zijn leven. Die dienaren hebben de meeste kans zielen te zullen winnen, die prediken beide met woord en werk, die door hun wandel de kracht van de door hen verkondigde waarheid bewijzen. Dit is overeenkomstig het voorbeeld van Christus, die begon beide te doen en te leren, Handelingen 1:1. Door kracht van tekenen en wonderheden, en dunamei sêmeioon, door kracht, of in de kracht, van tekenen en wonderen. Deze maakten de prediking des Woords zo krachtdadig, want zij waren de aangewezen middelen tot overtuiging, en het goddelijk zegel op het Evangelisch getuigschrift, Markus 16:17, 18.

3. Door de kracht van den Geest Gods. Deze maakte het geheel zo krachtdadig en bekroonde het met het gewenste welslagen, vers 19.

A. De kracht van den Geest in Paulus, zowel als in de andere apostelen, voor het werken van deze wondertekenen. De wonderen werden gewrocht door de kracht des Heiligen Geestes, Handelingen 1:8, en daarom is het smaden van de wonderen lasteren tegen den Heiligen Geest. Of:

B. De macht van den Heiligen Geest in de harten dergenen, aan wie het Woord werd verkondigd en die de wonderen zagen, en die deze middelen van uitwerking deden zijn bij sommigen en niet bij anderen. Het is de werking des Geestes, die het onderscheid veroorzaakt. Paulus zelf, hoewel hij zulk een groot prediker was, met al zijn machtige tekenen en wonderen, kon geen enkele ziel gehoorzaam maken dan voorzover de kracht van Gods Geest zijn werk vergezelde. Het was de Geest van den Heere der heirscharen, die de bergen voor Zerubbabel tot een vlak veld maakte. Dit is een aanmoediging voor getrouwe dienaren, welke arbeiden onder een gevoel van grote zwakheid en gebrek, dat het geheel aan den Geest staat te werken door de krachtigen of door de zwakken. Hij is dezelfde Geest, de almachtige Geest, die door Paulus heerlijke krachten werkte juist in diens zwakheid, en die lof toebereidt uit den mond van kinderkens en zuigelingen. De goede gevolgen, die hij op zijne prediking gezien had, zijn hem hier een oorzaak van blijdschap, want de bekeerde volken waren zijne blijdschap en kroon. En hij zegt hun dit, niet alleen opdat zij zich met hem zouden verblijden, maar ook opdat zij des te bereidwilliger zouden zijn om de waarheden aan te nemen, die hij hun geschreven had, en om hem te erkennen, die door Christus op zo buitengewone wijze was erkend.

Romeinen 15:22-29

Paulus geeft hier zijn voornemen te kennen om de Christenen te Rome te komen bezoeken. In deze zaak is de reden zeer eenvoudig en gewoon: hij wil zijn vrienden zien en persoonlijk leren kennen, maar de wijze waarop hij dat mededeelt is zeer vriendelijk en krachtig, zeer leerzaam en navolgenswaard. Wij kunnen er uit leren ook over onze dagelijkse dingen te spreken in de tale Kanaäns. Ook in ons gewone gesprek moet iets van de genade blijken, daaraan kan en zal bemerkt worden wat ons vaderland is. Men zou denken dat het gezelschap van Paulus te Rome zeer begeerd was. Hij was een man, die zoveel vrienden en zoveel vijanden had als ooit iemand hebben kon, hij ging door kwaad gerucht en goed gerucht. Zonder twijfel hadden zij te Rome veel van hem gehoord en verlangden er naar hem te ontmoeten. Zou de apostel der heidenen vreemdeling blijven te Rome, de hoofdstad der heidenwereld? En daarom terwijl hij zich verontschuldigt dat hij hen nog nooit bezocht heeft, belooft hij het nu binnen kort te zullen doen, en hij geeft zeer goede reden op waarom het hem nu mogelijk is.

I. Hij verontschuldigt zich dat hij totnogtoe nooit is gekomen. Merk op hoe zorgvuldig Paulus was om met zijn vrienden op goeden voet te blijven, en elke aanmerking tegen hem te voorkomen of bijtijds te weerleggen, niet als een die heerschappij voerde over het erfdeel des Heeren.

1. Hij verzekert hun dat hij grote begeerte heeft om hen te zien, niet om Rome te zien' ofschoon dat toen op het toppunt van zijn schoonheid en pracht stond, ook niet om het hof des keizers te zien, evenmin om te verkeren met de wijsgeren en geleerden die toen te Rome vertoefden, ofschoon zulk een ontmoeting zonder twijfel zeer begeerlijk was voor een zo groot geleerde als Paulus, maar om tot u te komen, vers 22, een gezelschap van arme verachte heiligen te Rome, gehaat door de wereld, maar geliefd door God en bemind door hem. Zij waren de mensen met wie Paulus te Rome zo gaarne in kennis zou komen, zij waren de heiligen in welken al zijn blijdschap was, Psalm 16:4. En hij had een bijzondere begeerte om hen te zien, omdat zij in alle gemeenten bekend waren om hun geloof en heiligheid, zij waren mensen die in deugden uitblonken, en daarom was Paulus begerig om tot hen te komen. Deze begeerte nu had Paulus reeds sedert vele jaren gekoesterd, maar nog nooit kunnen vervullen. De voorzienigheid Gods gaat dikwijls wijselijk tegen de voornemens en begeerten der mensen in. Ook Gods dierbaarsten kinderen wordt niet steeds alles toegestaan, wat zij gaarne zouden hebben. Toch zullen allen die zich in God verblijden de begeerten huns harten ingewilligd worden, Psalm 37:4.

2. Hij zegt hun dat de reden, waarom hij niet tot hen kon komen, was omdat er nog zo overvloed van werk elders voor hem te doen was. Daardoor was hij menigmaal verhinderd, dat is: door zijn velen arbeid in andere landen. God had hem een wijde deur geopend in andere streken en hem dus daar bezig gehouden. Merk hier op:

A. De genadige voorzienigheid Gods bemoeit zich op bijzondere wijze met Zijne dienaren, hij regelt hun lot niet naar hun overleggingen, maar naar Zijn eigen voornemen. Paulus zag zich meermalen in zijn plannen verhinderd, soms belette Satan de uitvoering, 1 Thessalonicenzen 2:18, op andere tijden werden ze hem door den Geest verboden, Handelingen 16:7, en hier werden ze verhinderd door anderen arbeid. De mens wikt, maar God beschikt, Spreuken 16:9, 19:2, Jeremia 10:23. Dienaren maken voornemens, en hun vrienden maken plannen voor hen, maar God gaat daartegen in, en regelt de reizen, de bewegingen, de verhuizingen, en de standplaatsen van Zijn getrouwe dienaren

naar Zijn welbehagen. De sterren zijn in de rechterhand van Christus en zij schijnen waar Hij ze plaatst. Het Evangelie komt waar het verkondigd wordt niet bij toeval, maar naar den wil en den raad Gods.

B. De uitnemende voorzichtigheid van Paulus om zijn tijd en krachten te besteden daar, waar dat het meest nodig was. Had Paulus zijn eigen gemak, genoegen en eer voorgetrokken, dan zou de uitgebreidheid van zijn werk hem nooit verhinderd hebben Rome te bezoeken, maar dan zou hij zich daarheen gedreven gevoeld hebben, waar hij meer aanzien zou genieten en minder moeite hebben. Maar Paulus zocht de dingen van Christus meer dan zijn eigen dingen, en daarom wilde hij, ook zelfs niet tijdelijk, zijn werk van het stichten van gemeenten, laten varen en naar Rome gaan. De Romeinen waren gezond en hadden den geneesheer niet nodig gelijk andere plaatsen, die ziek en stervende waren. Terwijl duizenden mannen en vrouwen dagelijks de eeuwigheid ingingen en hun kostelijke zielen verloren gingen door gebrek aan kennis, had Paulus geen tijd te verzuimen. Er was echter nu geen schijn van gelegenheid, de velden waren wit om te oogsten, dan mag het jaargetijde niet verwaarloosd worden, de behoeften van de arme zielen waren dringend en riepen luide om hulp, en daarom moest Paulus steeds bezig zijn. Wij allen zijn verplicht het eerst te doen wat het nodigste is. De ware genade leert ons het nodigste boven het minder noodzakelijke te verkiezen, Lukas 10:41, 42. En ook de Christelijke wijsheid leert ons het nodigste aan het minder nodige te laten voorgaan. Dat geeft Paulus op als een volkomen-voldoende reden. Wij moeten het onzen vrienden niet ten kwade duiden wanneer zij aan noodzakelijken arbeid de voorkeur geven, dat Gode welbehaaglijk is, boven onnodige bezoeken en beleefdheden, die aangenaam zouden zijn voor ons. In dit, zoals in andere opzichten, moeten wij leren ons zelven te verloochenen.

II. Hij beloofde binnenkort te komen en hen te bezoeken, vers 23, 24, 29. Maar nu gene plaats meer hebbende in deze gewesten: namelijk in Griekenland waar hij toen was. Die gehele landstreek was nu min of meer vervuld met den reuk des Evangelies, er waren in de voornaamste plaatsen gemeenten gesticht en herders aangesteld om het werk voort te zetten, dat Paulus begonnen had, er was voor hem weinig meer te doen. Hij had het Evangelie gebracht tot aan de kusten der zee, en nadat hij op die wijze Griekenland overwonnen had, was hij begerig te weten of er geen ander Griekenland te veroveren viel. Paulus was een man, die steeds met werken voortging en er nooit aan dacht om enige rust te nemen, maar steeds zich zelven aandreef om nog meer te werken en zegeningen te verspreiden. Hij was een arbeider, die niet beschaamd werd. Merk op:

1. Hoe hij zijn voorgenomen bezoek vooraf regelt. Zijn voornemen was hen te komen zien op zijn doorreis naar Spanje. Hieruit blijkt dat Paulus voornemens was een reis door Spanje te maken om daar het Christendom te planten. De moeilijkheid en de gevaren van dat werk, de grote afstand, de bezwaren van de reis, de andere goede werken (ofschoon naar zijne mening minder nodig dan dit) welke Paulus nog in andere plaatsen verrichten kon, dat alles was niet instaat de vlam van zijn heiligen ijver te blussen voor de uitbreiding van het Evangelie, een ijver, die hem verteerde en geheel en al zich zelven deed vergeten. Het is evenwel niet zeker of hij zijn voornemen om naar Spanje te reizen heeft kunnen volbrengen. Hij kwam inderdaad te Rome, maar hij werd er als gevangene gebracht en gedurende twee jaren gevangen gehouden, en waarheen hij zich daarna begaf, is onzeker. Maar verscheidene van de brieven, die hij tijdens zijn gevangenschap schreef, geven zijn voornemen te kennen om oostwaarts, en dus niet naar Spanje, te reizen. Evenwel, voor zoveel het in het hart van Paulus was om het licht des Evangelies ook in Spanje te doen schijnen, deed hij er wel aan dat het in zijn hart was, evenals God tot David zei, 2 Kronieken 4:8. De goedertierenheid Gods

neemt dikwijls in gunst de oprechte begeerte aan, wanneer de voorzienigheid Gods in wijsheid de uitvoering daarvan verhindert. En dienen wij dus geen goeden Meester? 2 Corinthiërs 8:12. Welnu, hij nam zich voor op de doorreis naar Spanje tot hen te komen. Merk op zijn voorzichtigheid. Het is verstandig van ons allen het werk zo te regelen, dat wij het meest mogelijke in den minst-mogelijken tijd verrichten. Merk ook op hoe hij met het nodige voorbehoud spreekt. Ik hoop in het doorreizen u te zien, niet: "ik ben besloten", maar: "ik hoop het te doen". Wij moeten al onze voornemens opvatten, al onze beloften geven op gelijke wijze, met onderwerping aan de goddelijke voorzienigheid, niet ons zelven beroemen op morgen, want wij weten niet wat de dag met zich brengen zal, Spreuken 27:1, Jakobus 4:13-15.

2. Wat hij verwachtte van zijn voorgenomen bezoek.

A. Wat hij verwachtte van hen. Hij verwachtte dat zij hem op zijn reis naar Spanje zouden geleiden. Dat was geen statelijk geleide, zoals aan vorsten gegeven wordt, maar een liefhebbend gezelschap, zoals vrienden van elkaar gewoon zijn, dat Paulus van hen verwachtte. Spanje was toen een provincie van het keizerrijk, bij de Romeinen welbekend, want zij hadden er levendige betrekkingen mede, en daarom konden zij Paulus van veel dienst zijn op zijne reis herwaarts. En hij rekende niet alleen op hun gezelschap onderweg, maar ook op hun ondersteuning in zijn onderneming, niet alleen uit achting voor Paulus, maar meer nog in het belang van de zielen dier arme Spanjaarden, wie Paulus het Evangelie zou gaan verkondigen. Met recht wordt van alle Christenen verwacht, dat zij zich zelven zullen wijden aan de bevordering en vergemakkelijking van elk goed werk, voornamelijk van het gezegende werk der bekering van zielen, dat zij zullen trachten het hun dienaren zo gemakkelijk mogelijk te maken, opdat zij zo nuttig mogelijk mogen zijn voor arme zielen.

B. Wat hij verwachtte in hen. Eensdeels van hun tegenwoordigheid verzadigd te zullen worden. Paulus verlangde naar hun gezelschap en omgang. Het goede gezelschap van heiligen is zeer begeerlijk en verblijdend. Paulus zelf was een man, die grote vorderingen gemaakt had in kennis en in genade, in die dingen stak hij van de schouderen opwaarts boven alle Christenen uit, maar ziehier met hoeveel genoegen hij dacht aan goed gezelschap, want gelijk men ijzer scherpt met ijzer, alzo scherpt een man het aangezicht van zijn naasten. Hij geeft zijn voornemen te kennen om enigen tijd bij hen te blijven, omdat hij verzadigd wilde worden van hun tegenwoordigheid, van hun gezelschap, niet hen een ogenblik zien en dan weer verder, hij gelooft dat hun omgang zo aangenaam zal zijn dat hij er nooit genoeg van krijgen zal. Hij zou slechts enigszins verzadigd worden, en hij geloofde dat hij hen verlaten zou met de begeerte om langer in hun gezelschap te kunnen blijven. De Christelijke gemeenschap, op de rechte wijze in praktijk gebracht en gebruikt, is de hemel op aarde, een heerlijke voorsmaak van onze bijeen vergadering onder Christus ten jongsten dage. Merk nu op: het is eensdeels verzadigd worden, apo meroes, gedeeltelijk. De voldoening, welke wij in deze wereld genieten van de gemeenschap der heiligen, is slechts eensdeels, wij worden slechts gedeeltelijk verzadigd. Het is eensdeels in vergelijking met onze gemeenschap met Christus, deze en deze alleen is instaat geheel te verzadigen, de ziel te vervullen. Het is eensdeels in vergelijking met de gemeenschap der heiligen, welke wij in de volgende wereld hopen te genieten. Wanneer wij zullen aanzitten met Abraham, Izaak en Jakob, met al de heiligen, met geen anderen dan heiligen, en enkel met volmaakte heiligen, dan eerst zullen wij aan hun gezelschap genoeg hebben, dan zal onze begeerte vervuld worden.

C. Wat hij met hen van God verwachtte, vers 29. Hij verwachtte dat hij, tot hen komende, met vollen zegen des Evangelies van Christus komen zou. Merk op: Met betrekking tot hetgeen hij van hen verwachtte spreekt hij voorwaardelijk: Ik hoop van u derwaarts geleid te worden, als ik eerst van ulieder tegenwoordigheid eensdeels verzadigd zal zijn. Paulus had geleerd ook den besten niet al te veel te vertrouwen. Sommigen van dezen hadden hem verlaten juist toen hij gelegenheid zou gehad hebben om hun diensten te gebruiken, 2 Timotheus 4:16 :Bij mijn eerste verantwoording is niemand bij mij geweest, geen van de Christenen te Rome. De Heere leert ons van de mensen af te zien. Maar over hetgeen hij van God verwacht spreekt hij met verzekerdheid. Het was onzeker of hij al dan niet komen zou, maar: ik weet dat, indien ik kom, ik met vollen zegen des Evangelies van Christus komen zal. Wij kunnen niet te weinig van den mens en niet te veel van God verwachten. Paulus verwachtte dat God hem tot hen zou brengen, beladen met zegeningen, zodat hij een werktuig zou zijn om veel goeds onder hen te doen en hen te vervullen met den zegen des Evangelies. Verg. Hoofdstuk 1:11 :Opdat ik u enige geestelijke gave mocht mededelen. De zegen van het Evangelie van Christus is de beste en meest begeerlijke zegen. Als Paulus hun verwachting van iets groots en goeds door zijn komst wil versterken, vestigt hij hun hoop op de zegeningen van het Evangelie, geestelijke zegeningen, kennis, genade en vertroosting. De zegeningen van het Evangelie zijn een schat, welken wij hebben in aarden vaten. Indien de dienaren ten volle bereid zijn om te geven en de gemeente geheel bereid is om te ontvangen, maken deze zegeningen beiden gelukkig, Velen bezitten het Evangelie, maar hebben niet de zegeningen van het Evangelie, en daardoor bezitten zij het tevergeefs. Het Evangelie zal geen nut doen, tenzij God het voor ons zegent, en het is onze roeping op Hem te wachten voor dien zegen en de volheid daarvan.

III. Hij geeft hun een goede reden op, waarom hij nu niet kon komen en hen bezoeken: hij had thans andere bezigheden, die zijn krachten en aandacht vereisten en waarom hij eerst naar Jeruzalem moest reizen, vers 25-28. Hij doet daarvan uitvoerige mededeling, om te laten zien dat de verontschuldiging niet uit de lucht gegrepen was. Hij ging nu naar Jeruzalem als de overbrenger van de liefdegaven der gemeenten voor de arme heiligen aldaar. Merk op wat hij zegt:

1. Betreffende deze liefdadigheid zelf. Hij spreekt bij deze gelegenheid waarschijnlijk daarover om de Romeinse Christenen daartoe ook op te wekken, om naar hun vermogen hetzelfde te doen. Voorbeelden trekken, en Paulus was vindingrijk in het bedelen, niet voor zich zelven, maar voor anderen. Merk op:

A. Voor wie het bestemd was: Voor de armen onder de heiligen, die te Jeruzalem zijn, vers 26. Het is geen vreemde zaak voor heiligen om arm te zijn. Degenen, die God met aardse goederen gezegend heeft, zijn dikwijls stuurs tegen hen, maar rijkdom is niet het hoogste goed en armoede is geen vloek. Naar het schijnt waren de heiligen te Jeruzalem armer dan de andere, hetzij omdat de voorspoed van het volk in het algemeen aan het verminderen was, omdat zijn algehele verwoesting met snelle schreden naderde, en waarlijk indien iemand daardoor verarmen moest, dan waren de heiligen in dat geval, hetzij dat de hongersnood, die in de dagen van keizer Claudius over de gehele wereld kwam, voornamelijk in Judea, een droog land, heerste. En toen God armoede over de gehele wereld bracht, moesten de Christenen die wel het diepst gevoelen. Dit was de aanleiding tot de bijdrage van de liefdegiften, vermeld in Handelingen 11:28-30. Wellicht ook hadden de heiligen te Jeruzalem het meeste te lijden gehad van de vervolgingen, want van alle mensen waren de ongelovige Joden de onverzoenlijkste in hun woede en kwaadaardigheid tegen de Christenen, en de toorn is over hen gekomen tot het einde, 1 Thessalonicenzen 2:16. De Hebreeuwse Christenen

worden bijzonder genoemd als degenen, wier goederen geroofd waren, Heb. 10:34, en in verband daarmee was voor hen een inzameling gehouden. Ofschoon de heiligen te Jeruzalem op groten afstand van hen woonden, toch strekten zij hun goedheid en milddadigheid tot hen uit. Dat leert ons als wij er toe instaat zijn en de gelegenheid zich voordoet, de hand der liefde uit te strekken tot alle huisgenoten des geloofs, ofschoon zij ook ver van ons verwijderd mochten zijn. Wel moeten in gevallen van persoonlijke armoede de gemeenten zorg dragen voor het onderhoud van haar eigen armen (die armen welke wij altijd bij ons hebben), maar soms, wanneer onze aandacht gevestigd wordt op gevallen van algemene armoede, moeten wij onze goedhartigheid en liefdadigheid ook uitstrekken tot hen, die op verren afstand van ons zijn, gelijk de zon haar stralen ver weg door het hemelrond uitschiet en gelijk de deugdzame huisvrouw uit Spreuken 31:20 :Zij breidt hare handpalm uit tot den ellendige, en zij steekt hare handen uit tot den nooddruftige.

B. Bij wie inzameling gehouden was: Bij hen die van Macedonië (de voornaamsten daarvan waren de Philippensen) en van Achaje (de voornaamsten in die streek waren de Corinthiërs) waren, dus twee bloeiende gemeenten, ofschoon nog in haar kindsheid, pas tot het Christendom gebracht. En ik wenste dat de opmerking niet kon gemaakt worden, dat de mensen gewoonlijk bij hun eerste bekendheid met het Evangelie milddadiger zijn dan later en dat ook hierin, gelijk in andere opzichten, de eerste liefde, de liefde van jonggehuwden, veel gevaar loopt van in vervolg van tijd te verkoelen en te verdwijnen. Naar het schijnt waren de Christenen in Macedonië en Achaje rijk en weelderig, terwijl die te Jeruzalem arm en nooddruftig waren. De oneindige Wijsheid heeft het zo beschikt, dat enigen hebben hetgeen anderen ontbreekt, en zo blijft de wederkerige afhankelijkheid van de Christenen onderling bestaan. Het heeft hun goed gedacht. Dit toont aan hoe bereid zij er toe waren. Zij werden er niet toe gedrongen en gedwongen, maar zij handelden volgens eigen aandrift, en hoe liefderijk waren zij daarin, het was hun een genoegen milddadig te zijn, en God heeft den blijmoedigen gever lief. Ene gemene handreiking te doen, koinoonian tina, een gemeenschappelijke gave, ten bewijze van de gemeenschap der heiligen en hun medelidmaatschap, evenals in ons natuurlijk lichaam elk lid bijdraagt tot gemak en steun en bewaring van de andere, wanneer daartoe gelegenheid is, Alles wat onder de Christenen onderling geschiedt moet een bewijs en een uitvloeisel zijn van de algemene vereniging, die zij gezamenlijk hebben in Christus Jezus. Er was een tijd geweest, waarin de heiligen te Jeruzalem instaat waren om te geven en toen waren zij zeer vrijgevig geweest. Toen hadden zij hun vaste goederen verkocht en de opbrengst voor liefdadige doeleinden aan de voeten der apostelen gelegd, en toen hadden zij bijzondere zorg gedragen dat de Griekse weduwen niet zouden verzuimd worden in de dagelijkse bedeling, Handelingen 6:1 en v.v. En nu had God de zaak omgekeerd in Zijn voorzienigheid, en hen behoeftig gemaakt, maar nu vonden zij de Grieken bereid om hen te helpen, want de barmhartige zal barmhartigheid verkrijgen. Wij moeten een deel geven aan zeven, ja ook aan acht, omdat wij niet weten welk kwaad op de aarde komen zal, waardoor wij ons verblijden zullen indien wij door anderen geholpen worden.

C. Welke reden er voor bestond: Ook zijn zij hun schuldenaars, vers 27. Liefdegaven worden gerechtigheid genoemd, Psalm 112:9.. Aangezien wij slechts de rentmeesters zijn van hetgeen wij bezitten, zijn wij het schuldig indien onze grote Meester, door de wenken Zijner voorzienigheid, die gelijk staan met bevelen in woorden, ons gebiedt om er over te beschikken en het te besteden. Maar hier bestond een eigenaardige soort van schuld, de heidenen waren zeer veel verplicht aan de Joden en gehouden hun op allerlei wijzen dankbaarheid te betonen. Uit den stam van Israël kwam Christus zelf voort, naar het vlees, Hij die een licht is tot verlichting der heidenen. Uit hetzelfde geslacht kwamen voort de profeten en de apostelen en de eerste verkondigers van het Evangelie. Aan de

Joden waren de levende woorden toevertrouwd. Zij bewaarden de bibliotheek van de Christenen. Uit Zion kwam de wet voort en het woord des Heeren uit Jeruzalem. Hun staatkundige kerkstaat was ontbonden en zij werden afgesneden, opdat de heidenen toegelaten zouden worden. De heidenen verkregen dus deel aan hun geestelijke goederen en ontvingen het Evangelie der zaligheid om zo te zeggen uit de tweede hand van de Joden, en daarom waren dezen verschuldigd, zij waren door dankbaarheid verplicht, om hen van lichamelijke goederen te dienen. Dat was het minste wat zij doen konden: leitoergêsai, hen, als onder God, van heilige dingen te dienen (ook die betekenis ligt in dit woord). Een nauwgezet opzien tot God in onze werken van liefdadigheid en liefdegaven maakt die Gode een aangenamen dienst en offerande, en geeft ons goede overvloedige vrucht. Paulus vermeldt dit hier waarschijnlijk als de beweegreden, die hij gebruikt had om er hen toe te brengen, en het is een beweegreden van gelijke kracht voor alle gemeenten uit de heidenen.

2. Betreffende Paulus aandeel in deze zaak. Hijzelf kon niets bijdragen, zilver of goud had hij niet, hij leefde van de milddadigheid zijner vrienden. Nochtans diende hij de heiligen, vers 25, door anderen aan te sporen, door in ontvangst te nemen hetgeen bijeengebracht was en door het naar Jeruzalem te brengen. Vele goede werken van die soort komen niet tot hun recht door gebrek aan geschikte personen om ze tot stand te brengen en de raderen in beweging te zetten. De bemoeiing van Paulus in deze zaak mag niet opgevat worden als een onderbreking of verzuim van zijn werk der verkondiging van het Evangelie, ook liet Paulus niet het Woord Gods na om de tafelen te dienen, want hij had op deze reis buitendien nog zeer veel ander werk te verrichten in het bezoeken en versterken van de gemeenten, maar hij deed dit er bij en het was inderdaad een deel van het werk, dat hem toevertrouwd was en waarin hij moest zorgen getrouw bevonden te worden, Galaten 2:10 :Alleenlijk dat wij de armen zouden gedenken. Paulus beijverde zich om op allerlei wijzen goed te doen evenals zijn Meester, aan de lichamen zowel als aan de zielen der mensen. De heiligen dienen is een goed werk en niet beneden de waardigheid van den grootsten apostel. Dit had Paulus op zich genomen en daarom besloot hij er mede voort te gaan, alvorens hij ander werk ondernam, vers 28. Als ik dan dit volbracht en hun deze vrucht verzegeld zal hebben. Hij noemt die liefdegaven een vrucht, want het is een der vruchten der gerechtigheid, die ontlook uit den wortel der genade in de gevers en strekte tot zegen en vertroosting van de ontvangers. En dit verzegelen ziet op zijn grote zorg er voor, opdat hetgeen gegeven was bijeengehouden zou blijven en niet verbrokkeld worden, maar besteed overeenkomstig de bedoeling der gevers. Paulus was zeer begerig om zich getrouw te betonen in de behandeling van deze aangelegenheid, een uitnemend voorbeeld voor de dienaren ter navolging, opdat de bediening daarin niet moge gelasterd worden.

Romeinen 15:30-33

Hier vinden wij:

I. Paulus verlangen naar een aandeel in de gebeden van de Romeinen voor hem, zeer ernstig uitgedrukt, vers 30-32. Ofschoon Paulus een groot apostel was, vroeg hij om de voorbeden van de geringste Christenen, niet alleen hier maar in verscheidene van zijne brieven. Hij had veel voor hen gebeden, en dit vraagt hij als vergelding voor zijne vriendelijkheid. Uitwisseling van de gebeden is een uitnemend teken van de wederkerige liefde. Paulus spreekt als iemand, die zich zelven kent, en leert ons daardoor van hoe grote waarde de werkelijke vurige gebeden van den rechtvaardige zijn. Hoe zorgvuldig moeten wij waken tegen het verbeuren van ons aandeel in de liefde en de gebeden van Gods biddende volk!

1. Merk op waarom zij voor hem moeten bidden. Hij vraagt er om met den grootsten aandrang. Hij had enige aanleiding om te denken dat zij hem in hun gebeden zouden vergeten, omdat zij hem niet persoonlijk kenden, en daarom dringt hij er zo op aan en vraagt en smeekt er om met de innigste betuigingen bij alles wat dierbaar en heilig is.

En ik bid u.

A. Door onzen Heere Jezus Christus (of ter wille van onzen Heere Jezus Christus). Hij is mijn Meester, ik ben bezig in Zijn werk en Zijne heerlijkheid is betrokken in het welslagen daarvan, en daarom indien gij enig belang stelt in Jezus Christus en in Zijne zaak, bidt dan voor m ij. Gij hebt Christus lief en gij erkent Christus, bewijst mij dus om Zijnentwil deze vriendelijkheid.

B. En door de liefde des Geestes. Bidt voor mij als een bewijs en gevolg van die liefde, welke de Heilige Geest werkt in de harten der gelovigen jegens elkaar, het zij een vrucht van de gemeenschap, die wij met elkaar hebben door den Geest, ofschoon wij elkaar nooit gezien hebben. Indien gij enigszins de liefde des Geestes jegens u ondervonden hebt en verlangt dien Geest wederliefde te bewijzen, blijft dan niet in gebreke mij deze vriendelijkheid te betonen.

2. Hoe zij voor hem moesten bidden. Dat gij met mij strijdt in de gebeden tot God voor mij, vers 30.

A. Dat gij strijdt in den gebede. Wij moeten in het gebed al wat in ons is aan het werk zetten, bidden met standvastigheid, geloof en vurigheid, worstelen met God gelijk Jakob deed, een gebed bidden, gelijk Elia deed, Jakobus 5:17, ons opwekken om God aan te grijpen, Jesaja 64:7, en dat niet alleen wanneer wij bidden voor ons zelven, maar ook in onze gebeden voor onze vrienden. De ware liefde tot onze broederen moet ons zo ernstig voor hen maken als het gevoel van onze noden ons voor ons zelven maakt.

B. Dat gij met mij strijdt in de gebeden. Wanneer hij hen verzocht om voor hem te bidden, was daardoor geen verontschuldiging bedoeld, dat hij ook zelf niet voor zich zelven zou bidden, neen: Strijdt met mij, met mij die dagelijks met God worstel in het belang van mij en mijne vrienden. Hij wenste dat zij samen een lijn zouden trekken. Paulus en deze Romeinen waren ver van elkaar verwijderd, en zouden dat waarschijnlijk vooreerst blijven, en toch konden zij samen strijden in de gebeden. Degenen, die door de Voorzienigheid Gods ver van elkaar gescheiden zijn, mogen elkaar

toch ontmoeten voor den troon der genade. En zij, die om de gebeden van anderen vragen, mogen niet verzuimen voor zich zelven te bidden.

3. Wat zij God voor hem moeten vragen. Hierbij treedt hij in bijzonderheden, want in het gebed zo voor ons zelven als voor onze vrienden, is het goed bijzonderheden te noemen.

Wat wilt gij dat Ik u doen zal? Zo spreekt Christus ook nu, als Hij ons den gouden scepter toereikt. Ofschoon Hij onzen toestand en onze noden volkomen kent, wil Hij ze van ons horen. Paulus beveelt zich in hun gebeden aan ten opzichte van drie dingen.

A. De gevaren waaraan hij blootgesteld was.

Opdat ik mag bevrijd worden van de ongehoorzamen in Judea, vers 31. De ongelovige Joden waren de heftigste vijanden van Paulus en woedden het meest tegen hem, en in zekeren zin had hij de moeiten van deze reis aan hen te danken, en daarom moeten zij God bidden hem van hen te willen bevrijden. Wij mogen en moeten tegen vervolgingen bidden. Dit gebed werd verhoord in verscheidene merkwaardige uitreddingen van Paulus, ons meegedeeld in Handelingen 21-24.

B. Zijn diensten. Dat deze mijn dienst, dien ik aan Jeruzalem doe, aangenaam zij den heiligen. Hoe, bestond er enig gevaar ter wereld dat die dienst niet aangenaam zou zijn? Kan geld onaangenaam zijn voor arme mensen? Ja, er was in dit geval enige aanleiding tot bedenking, want Paulus was de apostel der heidenen, en gelijk de ongelovige Joden hem daarom met nijdigheid behandelden, -hetgeen hun godloosheid was-zo waren de gelovigen om die reden hem minder genegen, -hetgeen hun zwakheid was. Hij zegt niet: "Zij moeten zelf beslissen of zij het al dan niet willen aannemen, zo niet: dan zal ik het wel beter besteden, " maar: "Bidt dat het aangenomen worde". Gelijk God moet gevraagd worden om den bozen wil van onze vijanden tegen te houden, evenzo moet Hem gebeden worden om den goeden wil van onze vrienden te bewaren en te versterken, want God heeft beider harten in Zijne hand.

C. Zijn reis naar hen. Om zich van hun gebeden te verzekeren, verenigt hij hun belangen met de zijne: Opdat ik met blijdschap, door den wil van God, tot u mag komen. Indien zijn tegenwoordige reis naar Jeruzalem zou blijken mislukt te zijn, dan zou zijn voorgenomen reis naar Rome niet aangenaam zijn. Indien hij door het ene bezoek geen goed kon doen en niet slagen mocht, dan meende hij zou de volgende reis slechts weinig blijdschap opleveren. Dat ik komen moge met blijdschap door den wil van God. Al onze blijdschap hangt af van Gods wil. Het welzijn van het schepsel is in alle opzichten afhankelijk van den Schepper.

II. Hier is een ander gebed, van den apostel voor hen, vers 33. En de God des vredes zij met u allen. Amen. De Heere der heirscharen, de Heere der oorlogen, is de God des vredes, de bewerker en beminnaar van den vrede. Hij noemt God hier bij dezen naam, met het oog op hun geschillen en om hun den vrede aan te bevelen. Indien God de God des vredes is, dan behoort er onder de mensen ook vrede te zijn. De Oud-Testamentische zegen was: Vrede zij met u! Hier heet het: De God des vredes zij met u! Zij, die de bron hebben, genieten vanzelf den stroom. Met u allen, met zwakken en sterken. Ten einde hen tot nauwer eenheid te stemmen, neemt hij hen allen tezamen in dit gebed op. Zij, die verenigd zijn in de zegeningen Gods, behoren ook verenigd te zijn in liefde met elkaar.

HOOFDSTUK 16

1 En ik beveel u Febe, onze zuster, die een dienares is der Gemeente, die te Kenchreen is;
2 Opdat gij haar ontvangt in den Heere, gelijk het den heiligen betaamt, en haar bijstaat, in wat zaak zij u zou mogen van doen hebben; want zij is een voorstandster geweest van velen, ook van mijzelven.
3 Groet Priscilla en Aquila, mijn medewerkers in Christus Jezus;
4 Die voor mijn leven hun hals gesteld hebben; denwelken niet alleen ik danke, maar ook al de Gemeenten der heidenen.
5 Groet ook de Gemeente in hun huis. Groet Epenetus, mijn beminde, die de eersteling is van Achaje in Christus.
6 Groet Maria, die veel voor ons gearbeid heeft.
7 Groet Andronikus en Junias, mijn magen, en mijn medegevangenen, welke vermaard zijn onder de apostelen, die ook voor mij in Christus geweest zijn.
8 Groet Amplias, mijn beminde in den Heere.
9 Groet Urbanus, onzen medearbeider in Christus, en Stachys, mijn beminde.
10 Groet Apelles, die beproefd is in Christus. Groet hen, die van het huisgezin van Aristobulus zijn.
11 Groet Herodion, die van mijn maagschap is. Groet hen, die van het huisgezin van Narcissus zijn, degenen namelijk, die in den Heere zijn.
12 Groet Tryfena en Tryfosa, vrouwen die in den Heere arbeiden. Groet Persis, de beminde zuster, die veel gearbeid heeft in den Heere.
13 Groet Rufus, den uitverkorene in den Heere, en zijn moeder en de mijne.
14 Groet Asynkritus, Flegon, Hermas, Patrobas, Hermes, en de broeders, die met hen zijn.
15 Groet Filologus en Julia, Nereus en zijn zuster, en Olympas, en al de heiligen, die met henlieden zijn.
16 Groet elkander met een heiligen kus. De Gemeenten van Christus groeten ulieden.
17 En ik bid u, broeders, neemt acht op degenen, die tweedracht en ergernissen aanrichten tegen de leer, die gij van ons geleerd hebt; en wijkt af van dezelve.
18 Want dezulken dienen onzen Heere Jezus Christus niet, maar hun buik; en verleiden door schoonspreken en prijzen de harten der eenvoudigen.
19 Want uw gehoorzaamheid is tot kennis van allen gekomen. Ik verblijde mij dan uwenthalve; en ik wil, dat gij wijs zijt in het goede, doch onnozel in het kwade.
20 En de God des vredes zal den satan haast onder uw voeten verpletteren. De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met ulieden. Amen.
21 U groeten, Timotheus, mijn medearbeider, en Lucius, en Jason, en Socipater, mijn bloedverwanten.
22 Ik, Tertius, die den brief geschreven heb, groet u in den Heere.
23 U groet Gajus, de huiswaard van mij en van de gehele Gemeente. U groet Erastus, de rentmeester der stad, en de broeder Quartus.
24 De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen.
25 Hem nu, Die machtig is u te bevestigen, naar mijn Evangelie en de prediking van Jezus Christus, naar de openbaring der verborgenheid, die van de tijden der eeuwen verzwegen is geweest;
26 Maar nu geopenbaard is, en door de profetische Schriften, naar het bevel des eeuwigen Gods, tot gehoorzaamheid des geloofs, onder al de heidenen bekend is gemaakt;
27 Den zelven alleen wijzen God zij door Jezus Christus de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen.

Paulus gaat nu dezen langen en voortreffelijken brief eindigen, en hij doet dat met zeer veel blijken van toegenegenheid. Gelijk hij in den hoofdinhoud van den brief getoond heeft een man van grote kennis te zijn, zo bewijst hij in deze bijzonderheden dat hij een zeer liefhebbend man was. Zoveel kennis en zoveel liefde zijn zeker zeldzaam, want wat is de hemel anders dan volmaakte kennis verenigd met volmaakte liefde? Waar zij dus hier op aarde gevonden worden, zijn zij een zeer beminnelijk en uitnemend paar. Het is opmerkelijk hoe dikwijls Paulus in dit hoofdstuk spreekt alsof hij nu zijn laatste woord zal zeggen en toch weer opnieuw begint te schrijven. Men zou gedacht hebben dat de plechtige zegenbede aan het slot van het vorige hoofdstuk een waardig besluit van den brief zou zijn geweest, en toch begint hij opnieuw en herhaalt aan het einde van den brief zijn zegenbede, vers 20 :De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u. Amen! En toch heeft hij nog iets te zeggen: ja hij herhaalt de zegenbede, vers 24, en daarbij, omdat hij nog niet eindigen kan, een uitdrukking van bijzondere tedere liefde. Deze herhaalde zegenbeden, die de waarde hebben van zegeningen, spreekt Paulus uit op een wijze, die doet zien dat het scheiden hem zwaar valt. Nu, in dit laatste hoofdstuk hebben wij op te merken.

I. Zijn aanbeveling van een vriend aan de Romeinse Christenen en zijn bijzondere groeten aan velen hunner. vers 1-16

II. Een waarschuwing op hun hoede te zijn tegen hen, die verdeeldheid veroorzaken, vers 17-20.

Ill. Groetenissen van sommigen die bij Paulus waren, vers 21-24.

IV. Hij besluit met een verheven lofzegging aan God, vers 25-27.

Romeinen 16:1-16

Herinneringen als deze zijn gewoon in brieven van vrienden aan elkaar, en Paulus heiligt hier, door de warmte zijner uitdrukking, die gewone plichtplegingen.

I. Wij hebben hier de aanbeveling van een vriendin door wie, naar sommigen menen, de brief gezonden werd, een zekere Phebe, vers 1, 2. Naar het schijnt was zij een vrouw van rang en aanzien, die door haar zaken naar Rome geroepen werd, waar zij vreemdelinge was, en daarom beveelt Paulus haar aan in den kring der Christenen aldaar, een bewijs van zijn trouwe vriendschap voor haar. Paulus was zeer bekwaam in de kunst om de mensen aan zich te verbinden. De ware godsdienst, werkelijk aangenomen, maakt nooit enigen mens onbeschaafd. Het is geen vleierij voor haar, maar oprecht gemeend wat hij van haar zegt.

1. Hij legt een goede getuigenis van haar af.

A. Zij was als een zuster voor Paulus. Phebe, onze zuster, niet door geboorte, maar door genade, niet door aanhuwelijking of bloedverwantschap, maar door zuivere Christelijkheid, zijn eigen zuster in het geloof van Christus, die Paulus liefhad en door hem geliefd werd, met een reíne, kuise, geestelijke liefde gelijk een zuster, want in Christus is geen man of vrouw, maar zijn zij allen een, Galaten 3:28. Zowel de apostelen als Christus hadden sommige hunner beste vrienden onder de godvrezende en daarom eerbare vrouwen.

B. Een dienaresse der gemeente, die te Kenchreën is, diakonon, een dienaresse in de bediening, een aangestelde dienaresse, niet om het Woord te prediken, dat was de vrouwen verboden, maar in de uitoefening van liefdadigheid en gastvrijheid. Sommigen houden haar voor een der weduwen, die de zieken verpleegden en daartoe in dienst der gemeente waren getreden, 1 Timotheus 5:9. Onder deze waren armen en ouden, terwijl Phebe naar het schijnt een vrouw van hogeren stand is geweest, maar toch achtte zij het gene vernedering dienaresse der gemeente te zijn. Waarschijnlijk waren zij gewoon ten haren huize samen te komen, en nam zij de zorg voor het onderhoud der dienaren, voornamelijk der vreemdelingen op zich. Allen, ieder in zijn eigen kring, moeten zich beijveren de gemeente te dienen, want daarin dienen wij Christus, en het zal ten jongsten dage herdacht worden. Kenchrae was een kleine zeehaven, die aan Corinthe grensde, op ongeveer twaalfhonderd metersafstands. Sommigen menen dat daar een afzonderlijke gemeente gesticht was, maar aangezien de afstand zo gering was, is het waarschijnlijk dat de gemeente van Corinthe de gemeente van Kenchreën genoemd wordt, omdat daar de plaats van samenkomst was, daar er in de stad te grote tegenstand geboden werd, Handelingen 18:12, gelijk de Christenen te Filippi buiten de stad aan den oever der rivier vergaderden, Handelingen 16:13. Zo zou de Gereformeerde gemeente te Parijs de gemeente te Charenton kunnen genoemd worden, omdat zij gewoon was daar, buiten de stad, samen te komen.

C. Zij is ene voorstandster van velen geweest en ook van mij zelven, vers 3, voornamelijk van Paulus. Zij had velen geholpen, die in nood en droefheid waren, een goed en navolgenswaardig voorbeeld voor vrouwen, die daartoe in de gelegenheid zijn. Zij was vriendelijk voor hen, die daaraan behoefte hadden, en toonde dat door hen te helpen, en haar goedheid strekte zich ver uit, zij was een voorstandster van velen. Merk op de dankbaarheid van Paulus in de vermelding van haar bijzondere goedhartigheid voor hem: En ook van mij zelven. Erkenning van bewezen diensten is

wel de geringste vergelding, die wij er voor geven kunnen, maar dat kan ieder. -Het was een grote eer voor haar dat Paulus dit getuigenis van haar aflegde, want overal waar zijn brief gelezen wordt blijft haar vriendelijkheid voor Paulus in gezegende herinnering.

2. Hij beveelt haar aan in hun zorg en vriendelijkheid, als iemand die waardig is met bijzondere achting behandeld te worden.

A. Ontvangt haar in den Heere. Neemt haar aan, heet haar welkom. Dit paspoort van Paulus hand gaf haar natuurlijk gaarne toegang tot elke Christelijke gemeente. Ontvangt haar in den Heere, dat is: om des Heeren wil, ontvangt haar als een dienaresse en vriendin van Christus. Evenzo als het den heiligen betaamt hen te ontvangen, die Christus liefhebben, en dus om Zijnentwil al de Zijnen liefhebben, of: zoals het heiligen betaamt, zoals heiligen behoren ontvangen te worden, met liefde, tederheid en de eervolste toegenegenheid. Er kunnen zich gelegenheden voordoen om onze belangstelling in onze vrienden op bijzondere wijze te betonen, niet alleen voor ons zelven maar ook voor anderen, belangstelling is de weg naar goeddoen.

B. Staat haar bij in wat zaak zij u zou mogen van doen hebben. Hetzij in handelszaken, of in aangelegenheden bij het hof, dat doet er niet toe, zij is een weduwe, een vreemdelinge, een Christin, zij heeft behoefte aan uwe hulp. Paulus nodigde hen dus uit haar terzijde te staan. Het betaamt Christenen elkaar in hun zaken behulpzaam te zijn, voornamelijk hulpvaardig voor vreemdelingen te zijn, wij zijn elkanders leden en wij kunnen nooit weten hoe wij eens hulp van node kunnen hebben. Merk op: Paulus vraagt hier hulp voor haar, die zelf zo velen geholpen had. Die nat maakt zal zelf nat gemaakt worden.

II. Hier zijn groetenissen aan sommige bijzondere vrienden in hun midden, en wel meer dan in enige andere zijner brieven. Ofschoon de zorg voor alle gemeenten Paulus dagelijks overviel, genoeg om een gewoon hoofd te verwarren, toch kon hij de gedachtenis van zo velen vasthouden. En zijn hart was zo vol liefde en toegenegenheid, dat hij aan ieder groeten zond met enig bijzonder bijschrift en met bepaalde uitdrukking van liefde en belangstelling voor hen. Groet hen en bewijst hun ere namens mij, dat is hetzelfde woord aspasasthe. Laat hen weten dat ik mij hunner herinner, hen liefheb en hun het beste toewens. In verscheidene van deze begroetingen is iets eigenaardigs en bijzonders op te merken.

1. Betreffende Aquilla en Priscilla, een beroemd echtpaar, dat op bijzondere wijze Paulus vriendschap genoot. Zij waren oorspronkelijk van Rome, maar werden later vandaar verbannen door het vonnis van Claudius in Handelingen 28:2. Te Corinthe geraakte Paulus met hen in kennis, wrocht met hen in hetzelfde handwerk van tenten maken, maar enigen tijd later, toen de scherpte van het vonnis afgesleten was, keerden zij naar Rome terug, en daarheen zendt Paulus hun nu zijn groeten. Hij noemt hen zijne medewerkers in Christus Jezus, door afzonderlijken omgang en onderricht bevorderden zij den goeden uitslag van Paulus openbare prediking, gelijk wij daarvan een voorbeeld hebben in het onderricht, dat zij Apollos gaven, Handelingen 18:26. Zij zijn de medewerkers van getrouwe dienaren, die zich beijveren in hun gezin en onder hun naasten de zielen goed te doen. Ja zij deden niet alleen dit, maar nog veel meer, zij hadden veel gewaagd voor Paulus. Die ook voor mijn leven hunnen hals gesteld hebben. Zij stelden zich zelven bloot om Paulus te bewaren, waagden hun eigen leven voor de redding van het zijne: in aanmerking nemende hoeveel beter het was als het zijne gespaard bleef boven het hun. Paulus die toen met hen te Corinthe verblijf

hield, was daar voortdurend in groot gevaar, maar zij beschermden hem ofschoon zij zich daardoor gehaat maakten bij de woedende menigte, Handelingen 18:12. Het was nu reeds geruimen tijd geleden, dat zij Paulus zoveel hartelijkheid betoond hadden, maar nog spreekt hij er met zoveel gevoel over alsof het pas gisteren gebeurd was. Welken niet alleen ik dank, zegt hij, maar ook al de gemeenten der heidenen, die allen verplichting hadden aan deze goede mensen, omdat zij geholpen hadden aan het beveiligen van het leven des apostels der heidenen. Paulus voegt dat erbij om de Christenen te Rome te bewegen des te groter vriendschap aan Aquila en Priscilla te betonen. Hij zendt evenzo groeten aan de gemeente in hun huis, vers 5. Het schijnt dus dat een huisgemeente niet zulk een ongerijmd ding is als sommigen meermalen menen. Misschien was er een vergadering van Christenen, die gewoon was op bepaalde tijden hun huis als plaats van samenkomst te gebruiken, en in dat geval werd zonder twijfel hun huis om die reden gezegend evenals vroeger het huis van Obed Edom, omdat de ark des verbonds daarin opgenomen was. Anderen menen dat die gemeente niets anders was dan het godsdienstige, godvrezende, goed geregeerde gezin, dat de verering van God handhaafde. Godsdienst, die zijn kracht toont door een huisgezin te regeren, verandert zulk een gezin in een gemeente. En zonder twijfel was het van groten invloed, dat Priscilla de goede huismoeder van dit gezin was, en dat zij zo uitnemend en zo goed-voorbeeld-gevend in het huis was, -zo voortreffelijk dat zij dikwijls met ere genoemd wordt. Een deugdzame vrouw, die goed toezicht houdt op hetgeen in haar huis geschiedt, kan zeer veel toebrengen aan de vorderingen in de godzaligheid van haar gezin. Ofschoon Priscilla en Aquila te Efeze slechts tijdelijk verblijf hielden, hadden zij ook daar een gemeente ten hunnen huize, 1 Corinthiërs 16:19. Een waarlijk godvrezend man zal zorg dragen dat hij overal godsdienstig is, waar hij zich ook bevindt. Wanneer Abraham zijn tenten opbrak, vernieuwde hij het altaar, Genesis 13:18.

2. Betreffende Epenetus, vers 5. Dezen noemt hij zijn beminde. Indien de wet der liefde in het hart geschreven staat, zal de wet der vriendelijkheid de tong regeren. De Christenen behoren waarderend over elkaar te spreken om liefde te tonen en liefde te winnen. Zo noemt hij Amplias zijn beminde in den Heere, dien hij met trouwe Christelijke liefde beminde om des Heeren wil, en Stachys zijn beminde. Dat Paulus zo boven alles waarde hechtte aan de liefde, was een bewijs dat hij in den derden hemel opgetrokken was geweest. Van Epenetus wordt verder gezegd dat hij de eersteling is van Achaje in Christus, niet slechts een van de uitnemendste gelovigen uit die landstreek, maar de eerste die tot het geloof in Christus bekeerd werd, een dergenen die door Paulus aan God geofferd waren als de eerstelingen van zijne bediening aldaar, een eersteling van den groten oogst, want te Corinthe, de hoofdstad van Achaje, had God veel volks, Handelingen 18:10. Bijzondere eerbied moet bewezen worden aan hen, die vroeg beginnen en aan het werk in den wijngaard gaan in de eerste ure en op de eerste roeping. Van het huisgezin van Stephanas wordt evenzo gezegd dat het de eersteling van Achaje was, 1 Corinthiërs 16:15. Misschien was Epenetus een lid van dat huisgezin, of tenminste behoorde hij tot "de eerste drie", niet alleen de eerste, maar een van de eerste kudde van Christenen, die in Achaje verzameld werden.

3. Betreffende Maria en enige andere vrouwen. die ijverig bezig waren in goede werken, bedrijvige Christinnen. Maria, die veel voor ons gearbeid heeft. Ware liefde houdt nooit op met arbeiden, maar heeft er veel meer vermaak in, waar veel liefde is zal veel gearbeid worden. Sommigen menen dat deze Maria geweest was in enkele plaatsen, waar Paulus gepredikt had, maar nu naar Rome verhuisd was, en dat zij hem daar vroeger persoonlijk gediend had, anderen denken dat Paulus haar arbeid voor hem verricht noemt, omdat die voor zijn vrienden en medewerkers besteed was, hetgeen hij rekent als aan hem zelven geschied. Hij zegt van Tryphena en Tryfosa, twee zeer nuttige

vrouwen in haar eigen kring, dat zij in den Heere arbeiden, vers 12, en van de geliefde Persis, een andere godvrezende vrouw, dat zij veel gearbeid heeft in den Heere, meer dan anderen, meer overvloedig in het werk des Heeren.

4. Betreffende Andronicus en Junias, vers 7. Sommigen menen dat dit een echtpaar was, en het oorspronkelijke laat die uitlegging zeer goed toe. Den naam van de tweede in aanmerking genomen, is dat waarschijnlijker dan dat zij beiden mannen zouden geweest zijn, broeders, gelijk sommigen denken. Merk op:

A. Zij waren Paulus neven (neef en nicht), zijne magen, dat was Herodion ook, vers 11. De godsdienst maakt geen einde aan onze verwantschap, maar herstelt, heiligt en veradelt die, legt ons de verplichting op het meeste ten goede van onze bloedverwanten te doen en ons vooral te verblijden wanneer wij met hen verbonden zijn door het geloof in Christus.

B. Zij waren zijne medegevangenen. Deelgenootschap in het lijden draagt dikwijls veel bij tot de vereniging van zielen en tot het knopen van vriendschapsbanden. Wij lezen niet in de Handelingen der Apostelen van enige gevangenschap van Paulus voor hij dezen brief geschreven had, behalve die te Filippi, Handelingen 16:23. Maar Paulus was in gevangenissen menigmaal, 2 Corinthiërs 11:23, en het schijnt dat hij bij een van die gelegenheden zijne vrienden Andronicus en Junias ontmoette, zijn jukdragers met hem, gelijk in andere dingen, zo ook in het lijden en jukdragen om Christus wil.

C. Zij waren vermaard onder de apostelen, niet zozeer waarschijnlijk omdat zij mensen waren van stand en rang naar de wereld dan wel omdat zij uitnemend waren in kennis, en genade, en gaven. Dat maakte hen vermaard bij de apostelen, die in deze zaken bevoegde beoordelaars waren en begaafd met den geest der onderscheiding niet alleen van de oprechtheid, maar ook van de voortreffelijkheid der Christenen.

D. Die ook voor mij in Christus geweest zijn, dat is, die voor mij tot het Christelijk geloof bekeerd werden. In den tijd der bekering waren zij Paulus vooruit, ofschoon hij bekeerd werd reeds het jaar volgende op dat van de hemelvaart des Heeren. Paulus was altijd bereid het te erkennen wanneer iemand in enig opzicht boven hem den voorrang had.

5. Betreffend Apelles, die hier genoemd wordt beproefd in Christus, vers 10, een voortreffelijk man! Hij was bekend om de oprechtheid en ongeveinsheid van zijn godsvrucht, iemand die beproefd was, beproefd door zijn vijanden, en hij was bevonden goed te zijn. Hij had beproefde kennis en oordeel, beproefde moed en standvastigheid, een man op wie men rekenen kon en die waard was dat men hem vertrouwde.

6. Betreffende Aristobulus en Narcissus, van deze beiden worden de huisgezinnen vermeld, vers 10, 11. Degenen die van hun huisgezin zijn, degenen namelijk die in den Heere zijn. Hoe nauwlettend was Paulus om niemand met zijn groetenissen over te slaan, die hem enigszins bekend was! Aristobulus en Narcissus waren, naar sommigen menen, afwezig of kort geleden gestorven. Anderen houden het er voor dat zij ongelovigen waren, die dus nog niet het Christendom aangenomen hadden, gelijk Pareus, en sommigen menen dat deze Narcissus dezelfde is, die in de levensbeschrijving van keizer Claudius verscheidene malen genoemd wordt, een zeer rijk man, die een groot gezin had, maar zeer boos en goddeloos was. Naar het schijnt, waren er dan enige goede

dienstbaren of enkele uit zijne betrekkingen, zelfs in het gezin van dezen boosdoener, die God vreesden, hetgeen meermalen het geval is, 1 Timotheus 6:1, verg. vers 2. De arme slaaf wordt als een uitverkorene geroepen en gelovig, terwijl de rijke meester voorbijgegaan wordt en in zijn ongeloof verloren gaat. Want zo, Vader, heeft het U behaagd!

7. Betreffende Rufus, vers 13, den uitverkorene in den Heere. Hij was een verkoren Christen, wiens gaven en genaden bewijs gaven dat hij voor eeuwig uitverkoren was door Christus Jezus. Hij was in oprechtheid en heiligheid een uit duizend. En zijne moeder en de mijne, zijne moeder door geboorte en de mijne door Christelijke liefde en toegenegenheid, zoals hij Phebe zijne zuster noemt en Timotheus leert bejaarde vrouwen als moeders te bejegenen, 1 Timotheus 5:2. Deze godvrezende vrouw had zich bij de een of andere gelegenheid voor Paulus als een moeder gedragen door hem te verzorgen en te verplegen, en Paulus erkent dat dankbaar, door haar moeder te noemen.

8. Betreffende de overigen is het opmerkelijk dat hij groet de broederen die met hen zijn, vers 14, en al de heiligen die met hen lieden zijn, vers 15, met hen in familiebetrekking staan, met hen verbonden zijn door den band der Christelijke gemeenschap. Het is de goede eigenschap, dat zij zich in elkanders bijzijn verheugen, en Paulus voegt hen in zijne groetenissen bijeen om hen elkaar des te dierbaarder te maken. Ten einde te voorkomen dat een hunner zich beledigd zou achten, omdat hij meende door Paulus vergeten te zijn, besluit hij met een groet aan al de overige broederen en heiligen, ofschoon niet met name genoemd. In Christelijke vergaderingen behoren kleinere afdelingen samen te blijven in liefde en omgang onderling en alle gelegenheden aan te grijpen om dikwijls bij elkaar te komen. Onder al degenen aan wie Paulus hier zijn groeten zendt, wordt met geen enkel woord van Petrus gewaagd, hetgeen aanleiding geeft om te onderstellen dat deze geen bisschop van Rome was, gelijk de Roomsen beweren, want indien hij het geweest ware zou hij daar moeten hebben wonen en hoe zou Paulus dan zulk een langen brief aan de Christenen aldaar geschreven hebben, zonder hem enigszins te vermelden? Ten slotte. Hij besluit met de aanbeveling van hen allen in de liefde en genegenheid van elkaar. Groet elkaar met een heiligen kus. Wederkerige begroetingen bedoelen uitdrukking van liefde te zijn en daarom versterken en vermeerderen zij de liefde en maken de Chrislenen elkaar dierbaarder. Daarom moedigt Paulus hier het gebruik daarvan aan, maar geeft het voorschrift dat die begroetingen heilig moeten zijn, een kuise kus, in tegenstelling van den kus der onreinheid en der hoererij, een oprechte kus, in tegenstelling van den kus des verraads, den kus van Judas toen hij Christus verried. Aan het einde voegt hij er een algemenen groet aan hen allen aan toe, uit naam van de gemeenten van Christus, vers 16. De gemeenten van Christus groeten ulieden, dat is, de gemeenten, in welken ik thans verkeer, en welke ik gewoon ben persoonlijk te bezoeken. Deze als met u verbonden door de banden van het algemeen Christelijk geloof, verzoeken mij u hun toegenegenheid en hun beste wensen jegens u over te brengen. Dit is een der middelen om de gemeenschap der heiligen te onderhouden.

Romeinen 16:17-20

Nadat de apostel zich beijverd heeft om hen door zijn waarderende begroetingen met elkaar nauwer te verenigen, acht hij het niet ongeschikt daar een waarschuwing bij te voegen om zich in acht te nemen voor degenen, wier beginselen en praktijken verderflijk waren voor de Christelijke liefde. Hierbij moeten wij opmerken:

I. De waarschuwing zelf, welke op de meest bescheiden wijze, die men denken kan, gegeven wordt. En ik bid u, broeders! Hij wil niet bevelen als iemand, die heerschappij voert over het erfdeel des Heeren, maar hij bidt, hij verzoekt, om der liefde wille. Hoe ernstig en hoe teder zijn Paulus vermaningen. Hij leert hen:

1. Hun gevaar zien. Neemt acht op degenen, die tweedracht en ergernissen aanrichten. Onze Meester zelf heeft voorzegd dat er verdeeldheden en ergernissen zouden komen, maar Hij heeft naar aanleiding daarvan een wee! uitgesproken over degenen door wie zij komen, Mattheus 18:7. En tegen dezulken worden wij hier gewaarschuwd. Zij, die in de gemeente verdeeld-zaaiende en twist-veroorzakende beschouwingen binnenbrengen, die deze verkeerde beschouwingen met opzet handhaven en versterken, die verdelende en beledigende mededelingen binnenloodsen en verspreiden, welke als vals moeten verdacht worden, die uit hoogmoed, naijver, jacht naar nieuwigheden of iets dergelijks zorgeloos verdeeldheid zaaien onder de broederen, en door aanmatigende redeneringen, veroordelingen en kwaadsprekerij de liefde der Christenen jegens elkaar verkoelen, -zij zijn het, die tweedracht en ergernissen aanrichten, welke het tegenovergestelde zijn, para tên didachên (dat ligt in het woord opgesloten) van, welke zijn tegen, de leer die gij van ons geleerd hebt. Alles wat afwijkt van den vorm der gezonde leer, die wij in de Schriften ontvangen hebben, opent de deur voor tweedracht en ergernissen. Wanneer slechts eerst de waarheid verlaten is, zullen eendracht en vrede niet lang duren.

Neemt acht op, merkt, skopein, degenen die op zulke wijzen verdeeldheden aanrichten. Let op hen, op hun handelingen, op het doel dat zij beogen. Er is een doordringend, waakzaam oog nodig om de gevaren te onderscheiden, waarin zulke mensen ons brengen, want gewoonlijk zijn hun redenen zeer aannemelijk al is de strekking verderfelijk. Vestigt uw aandacht niet alleen op de verdeeldheden en ergernissen, maar gaat stroomopwaarts tot aan de bron en zet een merkteken op hen, die de verdeeldheden veroorzaken, die de ergernissen aanrichten, die aan beide zijden de begeerlijkheden prikkelen waaruit de twisten en vechterijen voortkomen. Een bekend gevaar is reeds half overwonnen.

2. Om die te vermijden. En wijkt af van dezelven. Vermijdt alle onnodige aanraking en gemeenschap met hen, opdat gij niet aangestoken en besmet wordt. Begeeft u niet in enige van die scheiding makende beschouwingen, neemt geen van de beginselen of praktijken aan, die zo verwoestend zijn voor de Christelijke liefde en goeddadigheid, en voor de waarheid die naar de godzaligheid is. Hun woord zal voorteten als de kanker. Sommigen menen dat hij hier bepaaldelijk waarschuwt tegen de leraren van het Judaisme, die onder den dekmantel van den Christelijken naam de Mozaïsche ceremoniën onderhielden en daar de noodzakelijkheid van verkondigden. Dezen waren in alle plaatsen ijverig bezig discipelen af te trekken en tegen hen waarschuwt de apostel in de meeste zijner brieven de gemeenten met allen ernst.

II. De redenen, die deze waarschuwing versterken.

1. De verderfelijke handelwijzen van deze verleiders, vers 18. Hoe erger zij zijn, des te meer moeten wij tegen hen op onze hoede zijn. Hier volgt een beschrijving van hen in twee delen.

A. Welken meester zij dienen: niet onzen Heere Jezus Christus. Ofschoon zij zich Christenen noemen, dienen zij Christus niet, Zijne heerlijkheid is hun doel niet, wat zij ook mogen voorwenden, zij trachten niet Zijn belang te bevorderden of Zijn wil te doen. Hoevelen van degenen, die Christus Meester en Heere noemen, zijn er ver van af om Hem te dienen! Maar zij dienen hun eigen buik, hun vleselijke, zinnelijke, onbetamelijke begeerlijkheden. Er is een of andere lage lust, welke zij dienen: hoogmoed, naijver, gierigheid, weelderigheid, ontucht, deze zijn de dingen waar zij werkelijk naar streven. Hun god is hun buik, Filippenzen 3:19. Welk een lagen meester dienen zij -een meester geheel onwaardig om in enige vergelijking met Christus te komen-die hun eigen buik dienen, die van de godzaligheid een gewin maken, die de voldoening van hun zinnelijke begeerten tot doel en werk van hun leven nemen, waaraan alle andere voornemens en plannen ondergeschikt gemaakt worden.

B. De wijze waarop zij trachten hun doel te bereiken. Zij verleiden door schoonspreken en prijzen de harten der eenvoudigen. Hun woorden en toespraken hebben een schijn van heiligheid en ijver voor God (het is een gemakkelijke zaak om met den mond godvrezend te zijn!), zij maken ook een grote vertoning van vriendelijkheid en liefde op hen, aan wie zij hun bedorven leerstellingen inprenten, zij behandelen hen zeer hoffelijk, maar doen hun onderwijl het meest mogelijke kwaad. Evenzo betoverde de Slang Eva met schoonschijnende woorden en mooie toespraken. Merk op: Zij bederven hun hoofden door de harten te verleiden, verdraaien het oordeel door zich in de genegenheid der eenvoudigen listig in te dringen. Wij hebben daarom grote aanleiding om met allen ijver boven alles onze harten te bewaren, vooral wanneer er verleidende geesten rondwaren.

2. Het gevaar waarin wij verkeren, door onze eigen neigingen en geschiktheid om door hen ingepakt en verstrikt te worden. Want uwe gehoorzaamheid is tot kennis van allen gekomen, gij zijt bij alle gemeenten als gewillig, handelbaar en meegaand bekend. En derhalve:

A. Omdat dit zo was, zouden die verleidende leraars des te meer gelegenheid hebben om hen te bespringen. De duivel en zijn dienaren hebben den meesten haat tegen bloeiende gemeenten en bloeiende zielen. Het schip, waarvan bekend is dat het de rijkste lading heeft, loopt het meest gevaar van zeerovers. De grote tegenstander en vijand is gierig naar zulk een prooi, hebt daarom acht op uzelven, 2 Johannes :8. De valse leraars horen dat gij gehoorzame mensen zijt, en daarom zullen zij zeer waarschijnlijk tot u komen, om te beproeven of gij ook hun gehoorzaam wilt zijn. Het is altijd de gewone handelwijze van verleiders geweest om vooral te werken op degenen, die door overtuigingen verzacht waren, en hun te vragen hoe het hun gaat, omdat zij verwachten dat dezen het meest voor den indruk van hun meningen vatbaar zijn. Een treurige ondervinding leert hoe menigeen, die was begonnen te vragen naar den weg naar Zion en het aangezicht daarheen gekeerd had, zich noodlottig gestoten heeft op deze rots, hetgeen bewijst dat de dienaren met dubbele zorg den plicht moeten vervullen van het voeden der lammeren van de kudde, het leggen van een deugdelijken grondslag en het vriendelijk leiden van de jongeren.

B. Ofschoon zij zo gehoorzaam waren, liepen zij toch gevaar van deze verleiders. Paulus onderstelt dat met veel bescheidenheid en vriendelijkheid, niet als iemand die hen verdenkt, maar als iemand die in hen belangstelt.

Uwe gehoorzaamheid is tot kennis van allen gekomen, ik stem dat toe en verblijd mij er in: Ik verblijd mij dan uwenthalve. Hij plaatst hen in een gunstig licht om zijne waarschuwing des te beter ingang te doen vinden. Een heilige jaloersheid van onze vrienden kan zeer goed samengaan met een heilige blijdschap over hen. Gij houdt uzelven voor zeer gelukkige mensen, en dat doe ik ook, maar daardoor moet gij u niet veilig achten. Ik wil dat gij wijs zijt in het goede, doch onnozel in het kwade. Gij zijt gewillige goedgezinde mensen, maar gij moet oppassen dat gij niet beïnvloed wordt door deze verleiders. Een buigzaam karakter is goed onder goede leiding, maar anders wordt het zeer licht verstrikt. En daarom geeft hij hier twee algemene voorschriften.

a. Zijt wijs in het goede, dat is, zijt bekwaam en verstandig in Gods waarheden en wegen. Zijt wijs in het beproeven der geesten, in het beproeven van alle dingen, en houdt dan alleen aan het goede vast. Wij hebben behoefte aan veel wijsheid in onze instemming met goede waarheden, goede plichten en goede mensen, anders zullen wij in een van die opzichten verlokt en verleid worden. Zijt daarom voorzichtig als de slangen, Mattheus 10:16, wijs om te onderscheiden hetgeen waarlijk goed is van hetgeen nagemaakt is, wijs om te onderscheiden de dingen die verschillen en om de gelegenheden waar te nemen. Aangezien wij van zoveel verleiders omringd zijn, hebben wij grotelijks behoefte aan de wijsheid der kloekzinnigen om zijn weg te verstaan, Spreuken 14:8.

b. Zijt onnozel in het kwade, weest wijs genoeg om niet verleid te worden en onnozel genoeg om geen verleiders te zijn. Er is een heilige onnozelheid, die niet instaat is enig slecht voornemen te bedenken, te bemantelen, of uit te voeren, akeraioes, onschuld, onschadelijkheid, ongeveinsd en niet uitdagend. Zijt kinderen in de boosheid, 1 Corinthiërs 14:20. De voorzichtigheid der slangen betaamt den Christenen, maar niet de listigheid van de Oude Slang. Wij moeten daarbij onschuldig als de duiven zijn. Die man is waarlijk wijs, die niet weet hoe hij iets tegen de waarheid zou moeten doen. Paulus was des te meer begerig dat de Romeinse gemeente haar oprechtheid zou bewaren, omdat die zo beroemd was, zij was een stad op een berg, en veler oog was op de Christenen aldaar geslagen, zodat een voorname dwaling een zeer slecht voorbeeld geven zou en zeer kwaden invloed op andere gemeenten zou hebben. Het is, helaas, in later dagen gebleken, dat de grote afval van de volgende eeuwen in deze hoofdstad haar oorsprong genomen heeft. De dwalingen van leiding-gevende gemeenten zijn leiding-gevende dwalingen. Toen de bisschop van Rome als een ster van den hemel viel, Openbaring 8:10, sleepte zijn staart een derde deel der sterren mede, Openbaring 12:4.

3. De belofte van God, dat wij ten slotte de overwinning zullen behalen, is ons tot verlevendiging en aanmoediging gegeven, en niet om onze waakzame zorgen en ijverige pogingen overbodig te maken. Het is een zeer heerlijke belofte: De God des vredes zal den Satan haast onder uwe voeten verpletteren, vers 20.

A. Den naam dien hij God geeft. De God des vredes, den schepper en gever van alles goeds. Wanneer wij God komen vragen om geestelijke overwinningen, moeten wij Hem beschouwen niet alleen als den Heere der heirscharen, wie alle macht is, maar ook als den God des vredes, den God des vredes met ons, die tot ons van vrede spreekt, die vrede in ons werkt, die vrede voor ons

schept. Zulke overwinningen geeft God ons meer als de God des vredes dan als de God des krijgs, want in al onze oorlogen moeten wij den vrede ten doel hebben. God, als de God des vredes, zal tegenstaan en overwinnen al degenen, die tweedracht en ergernissen veroorzaken en daardoor den vrede der gemeenten verstoren en verbreken.

B. De zegening die hij van God verwacht, -een overwinning op Satan. Indien hij ook in hoofdzaak bedoelt de valse leerstellingen en verleidende geesten, waarvan hier voren gesproken is, en waarvan Satan de eerste grondlegger en maker was, toch ongetwijfeld omvat dit woord ook alle andere voornemens en aanslagen van Satan om zielen te besmetten, te verstoren en te verwoesten, al zijn pogingen om ons terug te houden van de reinheid des hemels, van den vrede des hemels hier en van het bezit des hemels hiernamaals. Satan, die verzoekt en verwart, handelt als een bedrieger en vernieler, maar de God des vredes zal hem onder onze voeten verpletteren. Hij heeft hen daarstraks gewaarschuwd en gezegd dat zij onnozel moesten zijn, nu konden zij, in aanmerking nemende hun eigen grote zwakheid en dwaasheid, gaan denken: Hoe zullen wij al die strikken, die ons gespannen worden, vermijden en ontsnappen? Zullen al deze tegenstanders onzer zielen niet ten laatste de overhand over ons verkrijgen? "Neen", zegt hij, "vreest niet, ofschoon gij die door uw eigen kracht en wijsheid niet kunt overwinnen, toch zal de God des vredes het voor u doen, en door Hem, die u liefgehad heeft, zult gij meer dan overwinnaars zijn."

a. De overwinning zal volkomen zijn. God zal den Satan onder uwe voeten verpletteren. Daar is een duidelijke heen wijzing naar de eerste belofte van den Messias, in het paradijs gegeven, Genesis 3:15, dat het zaad der vrouw den kop van de slang verpletteren zou. Die treedt nader in vervulling elke dag, waarop de heiligen instaat gesteld worden om de verzoekingen van Satan te weerstaan en te overwinnen, en zij zal volkomen vervuld worden, wanneer eens, ten spijt van alle machten der duisternis, allen die behoren tot de uitverkiezing der genade, zegevierend in de eeuwige heerlijkheid zullen opgenomen worden. Toen Jozua de koningen van Kanaän overwonnen had, riep hij de oudsten van Israël om hun voet op de halzen dezer koningen te zetten, Jozua 10:24. Zo zal eens Christus, onze Jozua, al zijn getrouwe dienaren en krijgsknechten instaat stellen op Satans nek den voet te zetten, hem te vertrappen en over al hun geestelijke vijanden te zegevieren. Christus heeft voor ons overwonnen, Hij heeft den sterk-gewapende ontwapend en zijn macht verbroken, en wij hebben niets anders te doen dan de overwinning voort te zetten en den buit te verdelen. Laat ons dus ons haasten tot den geestelijken krijg en om den goeden strijd des geloofs te voeren, wij hebben te doen met een reeds overwonnen vijand en de zegepraal zal binnen korten tijd volkomen zijn.

b. De overwinning zal spoedig volgen. Hij zal het haast doen, binnenkort doen. Nog een weinig tijds en Hij, die te komen staat, zal komen. Hij heeft het gezegd: Ziet, Ik kom haastelijk! Wanneer Satan de overhand schijnt te behalen en wij op het punt staan van alles voor verloren te houden, dan zal de God des vredes het werk in gerechtigheid doen, en dat haastelijk. Het moet krijgsknechten zeer aanmoedigen te weten dat de strijd spoedig in zulk een overwinning zal eindigen. Sommigen menen dat hier gedoeld wordt op het gelukkig einde van al hun twisten in ware liefde en eendracht, anderen op het eindigen van de vervolgingen door de bekering van de regerende machten tot het Christendom, toen de bloeddorstige vijanden van de kerk onderworpen en vertreden werden door Constantijn de Grote en de kerk onder zijne regering hun den voet op den nek zette. Maar het moet veel meer toegepast worden op de overwinning, die alle heiligen behalen zullen over Satan, wanneer zij ten hemel en voor eeuwig buiten zijn bereik komen, evenals op de tegenwoordige overwinningen, die zij thans als een onderpand daarvan door genade behalen mogen. Houdt het daarom nog een

weinig tijds uit door geloof en lijdzaamheid. Wanneer wij eens door de Rode Zee getrokken zijn, zullen wij al onze geestelijke vijanden dood aan den oever zien liggen, en in zegepraal het lied van Mozes en het Lam zingen. Daarom voegt hij hier de zegenbede aan toe: De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met ulieden Amen! De goedgunstigheid van Christus jegens u en het goede werk van Christus in u. Deze zal het beste beveiligingsmiddel zijn tegen de strikken van ketters, scheurmakers en valse leraars. Weest daarom sterk in de genade, die daar is in Christus Jezus! Paulus, niet alleen als vriend, maar als dienaar en apostel, die genade voor genade ontvangen heeft, zegent op die wijze met gezag hen met dezen zegen en herhaalt die vers 24.

Romeinen 16:21-24

In de voorgaande verzen had de apostel zijn groeten gegeven aan verscheidene leden van de gemeente, en de groeten van alle gemeenten in zijne nabijheid aan hen allen, nu voegt hij hier bij een zeer toegenegen groet aan hen van sommige bijzondere personen, die nu bij hem waren, ten einde des te beter de gemeenschap en den broederlijken zin tussen van elkaar gescheiden heiligen te bevorderen en door het opschrijven van deze namen, die hun goed bekend waren, zijn brief des te meer ingang te geven. Hij noemt:

1. Sommigen van zijn bijzondere vrienden, waarschijnlijk bij de Romeinse Christenen niet onbekend. Timotheus mijn medearbeider. Paulus noemt soms Timotheus zijn zoon, dus zijn mindere, maar hier zijn medearbeider, als zijn gelijke in rang en ten bewijze van de grote achting, die hij hem toedroeg. En Lucius, waarschijnlijk Lucius van Cyrene, een bekend lid van de gemeente te Antiochië, Handelingen 13:1, gelijk Jason van die te Thessalonica, waar hij vervolging onderging ter wille van Paulus, Handelingen 17:5, 6. En Sosipater, die ondersteld wordt dezelfde te zijn als Sopater van Berea, welke genoemd wordt in Handelingen 20:4. Dezen noemt Paulus zijne bloedverwanten, niet alleen in het algemeen omdat zij Joden waren, maar zij waren door geboorte of aanhuwelijking met hem verwant. Het schijnt dat Paulus van aanzienlijke afkomst was, hij was in verscheidene plaatsen aan enigen verwant. Het is een grote vertroosting de heiligheid en nuttigheid van onze verwanten te zien.

2. Van den man die Paulus' schrijver was.

Ik, Tertius, die den brief geschreven heb, groet u in den Heere, vers 22. Paulus maakte gebruik van de diensten van een schrijver, niet uit een soort van ijdelheid, maar wellicht omdat hij een slechte hand schreef, die moeilijk leesbaar was, waarover hij zich verontschuldigt in zijn brief aan de Galatiërs, dien hij met eigen hand schreef, Galaten 6:11 :Ziet, hoe groten brief ik u geschreven heb met mijne hand, pêlikois grammasi, dat is eigenlijk: met zulke letters! Vermoedelijk waren Tertius en Silas dezelfde persoon (naar sommigen menen), want Silas is Hebreeuws, en Tertius Latijn, en beide woorden betekenen de derde. Tertius schreef op wat Paulus hem voorzegde, of hij schreef in het net over wat Paulus in slechte letters geschreven had. De kleinste dienst aan de gemeente en aan de dienaren der gemeente bewezen, zal niet zonder herdenking en beloning blijven. Het was voor Tertius een ere dat hij, ofschoon slechts als overschrijver, zijn deel had aan het schrijven van dezen brief.

3. Nog enige anderen, die bij de Christenen in aanzien waren, vers 23. Gajus mijn huiswaard. Het is onzeker of dit Gajus van Derbe was, Handelingen 20:4, of Gajus van Macedonië, Handelingen 19:29, of Gajus van Corinthe, 1 Corinthiërs 1:14, en evenzo aan wie van deze drie Johannes zijn derden brief schreef. Paulus roemt hem om zijn grote gastvrijheid, hij is niet alleen mijn huiswaard, maar ook die van de gehele gemeente. Hij was een man, die hun allen hulpe bood als de gelegenheid daartoe zich voordeed, die zijn huis opende voor de gemeentelijke vergaderingen, die de rust verzekerde van de gemeente door alle Christelijke vreemdelingen te herbergen, die tot hem kwamen. U groet Erastus de rentmeester der stad, weer een andere, met de stad wordt Corinthe bedoeld, vanwaar uit de brief verzonden werd. Deze schijnt een man van eer en aanzien geweest te zijn, een publiek persoon, rentmeester of ontvanger. Niet vele machtigen of rijken worden geroepen, maar toch enkele. Zijn rang en eer en betrekking weerhielden hem niet van met Paulus om te gaan

en voor het welzijn der gemeente te arbeiden, en wel naar het schijnt in het werk der bediening, want hij wordt gelijk met Timotheus genoemd in Handelingen 19:22, en wordt vermeld in 2 Timotheus 4:20. Het was geen verlaging voor den rentmeester der stad om prediker van het Evangelie te zijn. Quartus wordt ook vermeld en de broeder genoemd, want een is onze Vader, namelijk Christus, en wij zijn allen broeders.

Romeinen 16:25-27

De apostel besluit thans zijn brief met een voortreffelijke omschrijving van de heerlijkheid des gezegenden Gods, alles moest bij hem uitlopen op den prijs en de verheerlijking van God en hij trachtte er altijd naar om alles tot Hem te doen zijn, omdat alles van Hem en door Hem is. Hij ademt om zo te zeggen voor de Romeinen zijne ziel uit in de verheerlijking van God, en wil tot het doel van zijn brief maken hetgeen zijn levensdoel was. Merk op:

I. Ene omschrijving van Gods Evangelie, welke voorkomt in een tussenzin, omdat Paulus hier gelegenheid vindt om van het Evangelie te spreken als van het middel, waardoor God Zijne macht over de zielen bevestigt, en als de regel van die bevestiging. Hij bevestige u naar mijn Evangelie. Paulus noemt het zijn Evangelie, omdat hij er de prediker van was en er zo in roemde. Sommigen menen dat hij hier bepaald doelt op de verklaring, uitlegging en toepassing van de leerstelling des Evangelies, welke hij in dezen brief gegeven had, maar het ziet veel meer op al het prediken en schrijven van al de apostelen, waarvan Paulus een der voornaamste was. Door hun woord werd het Woord aan de anderen gebracht, Johannes 17:20. Dienaren zijn gezanten en het Evangelie is hun zendbrief. Paulus had hoofd en hart zo vervuld van het Evangelie, dat hij het moeilijk kon noemen zonder in een uitwijding over zijn aard en uitnemendheid te treden.

1. Het was de prediking van Jezus Christus. Christus zelf was er de prediker van, het begon gesproken te worden door den Heere, Hebreeën 2:3. De Heere Jezus vond zoveel behagen in Zijn werk, dat Hij tot onze verlossing op zich genomen had, dat Hij er zelf de eerste mededeling van deed. Of: Christus is er de hoofdinhoud en het voorwerp van: Jezus Christus is de samenvatting van het gehele Evangelie, Jezus Christus en die gekruist. Wij prediken niet ons zelven, zegt Paulus, maar Christus Jezus, onzen Heere. De zielen worden bevestigd door de duidelijke, volle verkondiging van Jezus Christus.

2. Het is de openbaring der verborgenheid, die van de tijden der eeuwen verzwegen is geweest, maar nu geopenbaard is en door de profetische schriften bekend gemaakt. Het hoofdonderwerp van het Evangelie is een verborgenheid. Onze verlossing en zaligmaking door Jezus Christus, in haar grondslag, wijze van uitvoering en gevolgen, zijn buiten allen twijfel een grote verborgenheid der godzaligheid, 1 Timotheus 3:16. Daaruit blijkt de eer van het Evangelie, het is geen gewoon ongewijd ding, door het menselijk vernuft uitgevonden, maar het bewonderingwaardige voortbrengsel van de eeuwige wijsheid en den raad Gods en heeft in zich zulk een onbereikbare hoogte en zulk een onpeilbare diepte, dat die alle verstand te boven gaan. Het is ene verborgenheid, waarin de engelen begerig zijn in te zien, zonder er den bodem van te kunnen vinden. En toch is, geprezen zij God, zoveel van die verborgenheid geopenbaard als voldoende is om ons in den hemel te brengen, indien wij niet moedwillig op zo grote zaligheid geen acht geven. Merk op:

A. Deze verborgenheid was van de tijden der eeuwen verzwegen, chronois aiooniois sesigmenon. Zij was in stilte verborgen gehouden van eeuwigheid, zo lezen sommigen: à temporibus aeternis, zij is geen nieuwe, opzienbarende mededeling, geen pas-gebeurde uitvinding, maar zij dagtekent van de dagen der eeuwigheid en het voornemen van Gods eeuwige liefde. Voor de grondlegging der wereld was die verborgenheid verborgen in God, Efeziërs 3:9. Of van de tijden der eeuwen: sedert den aanvang der wereld. Gedurende al de eeuwen van het Oude Testament werd deze verborgenheid betrekkelijk geheim gehouden in de typen en schaduwen der ceremoniële wet en de duistere

voorzeggingen der profeten, welke er wel op doelden, maar zo dat zij niet sterk konden zien op het einde van al deze dingen, 2 Corinthiërs 3:13. Zo was zij van eeuwen en van geslachten verborgen, zelfs voor de Joden, veel meer nog voor de heidenen, die in de duisternis zaten en er zelfs in ‘t geheel geen begrip van hadden. Zelfs de discipelen van Christus verkeerden, voor Zijne opstanding en hemelvaart, nog in velerlei opzicht in duisternis ten aanzien van de verlossing, die was hun veelszins nog een verborgenheid en hun voorstelling ervan was zeer omwolkt en verward. Zulk een geheim was zij gedurende vele eeuwen. Maar:

B. Zij is nu geopenbaard. Het voorhangsel is gescheurd, de avondschaduwen zijn verdwenen, het leven en de onverderflijkheid zijn aan het licht gebracht door het Evangelie en de Zon der gerechtigheid is over de aarde opgegaan. Paulus beweert niet dat hij het alleen-bezit van deze ontdekking heeft of dat hij alleen dit wist, neen, zij is aan vele anderen ook bekend gemaakt. Maar hoe is zij nu geopenbaard door de profetische schriften? Zeker doordat de gebeurtenis nu de beste uitlegging van de profetische schriften des Ouden Testaments gegeven heeft. De vervulling was haar verklaring. De prediking van de profeten, voorzover die op deze verborgenheid betrekking had, was voor een groot deel duister en onbegrijpelijk voor de eeuwen waarin zij leefden, maar de geschriften der profeten, de dingen die zij op schrift hebben achtergelaten, zijn nu niet alleen duidelijk op zichzelf, maar zij hebben deze verborgenheid aan alle volken doen kennen. Het Oude Testament ontleent niet alleen licht aan, maar werpt ook licht op de openbaring van het Nieuwe Testament. Gelijk het Nieuwe Testament het Oude verklaart, zo geeft het Oude Testament, bij wijze van vergelding, veel inzicht in het Nieuwe. Daardoor profeteren de profeten des Ouden Testaments nu nog, terwijl hun profetieën vervuld zijn, voor vele volken, natiën en tongen. Dit wordt duidelijk gemaakt door Openbaring 10:11, waaraan deze woorden ontleend zijn. Het is nu gebleken dat Christus de schat was, die in het Oude Testament verborgen was. Van Hem geven alle profeten getuigenis, Lukas 24:27.

C. Het is geopenbaard naar het bevel des eeuwigen Gods, het voornemen, den raad en het besluit van God van eeuwigheid, en de opdracht en de aanstelling werden gegeven eerst aan Christus en daarna aan Zijne apostelen in de volheid des tijds. Zij ontvingen het bevel van den Vader om te doen wat zij deden in de verkondiging des Evangelies. Indien iemand mocht tegenwerpen: "Waarom was deze verborgenheid zo lang geheim gebleven en is zij nu pas geopenbaard? laat hem dan berusten in den wil van God, die de vrijmachtige Opperheer is en geen rekenschap geeft van Zijne daden. Het gebod van den eeuwigen God was genoeg om de apostelen en dienaren van het Evangelie in hun prediking te machtigen. -Den eeuwigen God. Deze eigenschap van eeuwigheid wordt hier aan God zeer eigenaardig toegeschreven.

a. Hij is van eeuwigheid, hetgeen aanduidt dat, ofschoon Hij deze verborgenheid van de tijden der eeuwen verzwegen heeft en haar eerst kort geleden geopenbaard, Hij haar toch van eeuwigheid, van voor de grondlegging der wereld, had beraamd en vastgesteld. De eden en het verbond en het geschreven woord zijn slechts afschriften van den eed en het verbond, die van eeuwigheid tussen den Vader en den Zoon bestonden, deze zijn de uittreksels, maar die andere zijn de oorspronkelijke.

b. Hij is tot eeuwigheid, hetgeen te kennen geeft de eeuwigdurendheid van Zijn openbaring en haar eeuwige gevolgen voor ons. Wij behoeven nooit uit te zien naar een nieuwe openbaring, maar

moeten bij deze blijven en er in berusten, want deze is naar het bevel van den eeuwigen God. Christus in het Evangelie is dezelfde gisteren, en heden en tot in eeuwigheid.

D. Zij is bekend gemaakt onder al de heidenen, tot gehoorzaamheid des geloofs. Van de uitbreiding dezer openbaring wordt zeer dikwijls gewag gemaakt. Vroeger was God alleen in Juda bekend, maar nu in Christus gaat de zaligheid over de gehele aarde, onder al de heidenen, onder alle volken. En de bedoeling daarvan is zeer opmerkenswaardig, die is gehoorzaamheid des geloofs, opdat zij mogen geloven en gehoorzamen, het aannemen en er zich door laten regeren. Het Evangelie is geopenbaard, niet om er over te spreken en te redetwisten, maar om er zich aan te onderwerpen. De gehoorzaamheid des geloofs is de gehoorzaamheid, die betoond wordt aan het woord des geloofs, Handelingen 6:7, en gewerkt wordt door de genade des geloofs. Ziehier wat het ware geloof is: dat hetwelk werkt in gehoorzaamheid, -en wat de rechte gehoorzaamheid is: die welke ontspringt uit het geloof, -en wat de bedoeling van het Evangelie is, ons tot die beide te brengen.

II. Een lofverheffing van dien God, wiens Evangelie het is, Hem toeschrijvende de heerlijkheid in der eeuwigheid, vers 27, Hem erkennende als de heerlijke God en Hem als zodanig aanbiddende, met de eerbiedigste toewijding, begerende en hijgende om dit werk te verrichten met de heilige engelen, waar wij het tot in alle eeuwigheid zullen doen. Dat is God prijzen en Hem in der eeuwigheid heerlijkheid brengen.

1. De onderwerpen van deze dankzegging. Wanneer wij God danken moeten wij gedenken aan Zijne gunstbewijzen en die noemen, door God te danken en te aanbidden beroepen wij ons op Zijne volmaaktheden. Twee van Zijn voornaamste eigenschappen worden hier genoemd.

A. Zijne macht, vers 25. Hem nu, die machtig is u te bevestigen. Niets minder dan de goddelijke macht bevestigt de heiligen. Wanneer wij letten op hun geneigdheid tot vallen, op de werkzaamheid van hun geestelijke vijanden om hen te overmeesteren en ten val te brengen, en de veelbewogen tijden waarin zij dikwijls leven, zien wij dat niets minder dan een almachtige kracht hen kan bevestigen. De macht van God, welke aangewend wordt voor de bevestiging van de heiligen is en behoort te zijn het onderwerp van onze dankzegging, Judas 24: Hem nu die machtig is u van struikelen te bewaren. Door Gode de heerlijkheid van deze macht te geven, kunnen en moeten wij er voor ons zelven de vertroosting van verkrijgen: dat welke ook onze twijfelingen, en moeilijkheden en vrezen mogen zijn, onze God, dien wij dienen, machtig is ons te bevestigen, 1 Pet. 1:5, Johannes 10:29.

B. Zijne wijsheid, vers 27. Den alleen-wijzen God. Machtsoefening zonder het aanwenden van wijsheid, en openbaring van wijsheid zonder het vermogen om ze te gebruiken, zijn gelijkelijk ijdel en vruchteloos. Maar beide tezamen verenigd en beide oneindig vormen een volmaakt wezen. Hij is de alleen-wijze. Niet de Vader alleen is wijs, zonder den Zoon, maar Vader, Zoon en Heilige Geest, drie personen in een God, de alleen-wijze in vergelijking met alle schepselen. De mens, het wijste van alle schepselen der lagere wereld, wordt geboren als het veulen van den wilden woudezel, ja de engelen zelf zijn in vergelijking met God, met dwaasheid bevlekt. Hij alleen is volkomen en onfeilbaar wijs, Hij is oorspronkelijk wijs in en door zich zelven: want Hij is de oorsprong en springader van al de wijsheid der schepselen, de Vader van alle lichten van wijsheid, welke enig schepsel kan beweren te bezitten, Jakobus 1:17, want met Hem zijn sterkte en wijsheid, de verleider en de verleide zijn beiden in Zijne hand.

2. De Middelaar van dezen prijs. Door Jezus Christus. Den alleen-wijzen God door Jezus Christus, lezen sommigen hier. In en door Jezus Christus openbaart God zich aan de wereld als de alleen-wijze God, want Hij is de wijsheid Gods en de kracht Gods. Of liever zoals in onze vertaling staat: Den alleen-wijzen God zij door Jezus Christus de heerlijkheid tot in eeuwigheid. Al de verheerlijking, welke de gevallen mens Gode kan brengen, moet, zal zij Hem welbehaaglijk zijn, gaan door de handen van den Heere Jezus, want in Hem alleen zijn onze personen en onze daden Gode aangenaam, en in Hem alleen kunnen zij dat zijn. Daarom moeten wij Zijne gerechtigheid vermelden, en de Zijne alleen, die, gelijk Hij de Middelaar van al onze gebeden is, ook is en in alle eeuwigheid zijn zal de Middelaar van al onze lofverheffing.

DE EERSTE BRIEF AAN DE CORINTHIËRS

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN DEN EERSTEN BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS AAN DIE VAN CORINTHE.

Corinthe was een voorname stad van Griekenland, in dat deel des lands, dat Achaje genoemd werd. Zij was gelegen op den isthmus (landtong) die den Peloponnesus met de rest van Griekenland verenigde, aan de zuidzijde; en had twee havens, dicht bij elkaar: ene aan het einde van den Corinthischen Golf, genaamd Lechacum, niet ver van de stad, vanwaar de handel op Italië en verder westelijk gedreven werd; de andere aan het einde van den Sinus Saronicus, genaamd Cenchrea, op verderen afstand, voor den handel op Azië. Het is geen wonder, dat Corinthe door deze ligging een plaats van groten handel en weelde was; en als gevolg daarvan instaat was zich alle soorten van overdaad te veroorloven; en evenmin wekt het bevreemding dat ene stad, zo beroemd om haar welvaart en kunsten, berucht was om haar ondeugden. De stad was voornamelijk berucht om hoererij, zelfs in die mate dat ene Corinthische vrouw, de gewone naam was voor ene lichtekooi; en "de Corinthische spelen" gelijk stond met hoereren, of overspelige neigingen koesteren. Toch mocht Paulus, door den zegen Gods op zijn arbeid, in deze lauwe stad een Christelijke Kerk stichten en opbouwen; voornamelijk onder de Heidenen, zoals zeer waarschijnlijk is wanneer men de geschiedenis daarvan, Handelingen 18:1-18, vergelijkt met sommige gedeelten van deze brief, vooral Hoofdstuk 12:2, waar de apostel zegt:"Gij weet, dat gij heidenen waart, tot de stomme afgoden heengetrokken, naar dat gij geleid werd." Doch het is toch niet onwaarschijnlijk dat verscheidene Joodse bekeerlingen zich bij hen gevoegd hebben, want ons wordt meegedeeld:"Chrispus, de overste der synagoge, geloofde aan den Heere met geheel zijn huis," Hand 18:8. Hij bleef in de stad omstreeks twee jaren, gelijk blijkt uit goddelijk visioen, waarin God hem verzekerde:"Ik heb veel volks in deze stad", Handelingen 18:9,10. Hij was niet gewoon lang te toeven in een plaats, waar zijne zending niet aangenomen en met goed gevolg bekroond werd.

Enigen tijd nadat hij hen verlaten had schreef hij hun deze brief om te bewateren wat hij geplant had en sommige grote ongeregeldheden te herstellen, welke gedurende zijne afwezigheid toegelaten waren, gedeeltelijk door het gezag dat een valse leraar of valse leraars onder hen verkregen had, gedeeltelijk door de herleving van hun oude zeden en gewoonten, waarvan ze door de Christelijke beginselen, welke zij ontvangen hadden, niet grondig gezuiverd waren. En de verschillende gebreken, welke de apostel hun verwijt, tonen slechts al te duidelijk overdaad, vleselijke lust (het gewone gevolg van een zinnelijken en bedorven geest) werden alle gevoed en gebillijkt door uitwendigen overvloed. En van alle deze werd of het gehele volk of enkele personen door den apostel beschuldigd. Hun hoogmoed openbaarde zich in hun partijschappen en scheuringen, en de grote ongeregeldheden die ze begingen in de uitoefening van hun geestelijke gaven. En deze ondeugden werden niet alleen gevoed door hun weelderigheid, maar evenzeer door hun aannemen van Griekse leringen en wijsbegeerte. Sommigen der ouden verhalen ons dat de stad vol was van redekunstenaars en wijsgeren. En deze mannen waren van nature ijdel, vol zelfverheffing, en geneigd om de duidelijke leer van het Evangelie te verachten, want deze gaf geen voedsel aan de nieuwsgierigheid van een onderzoekenden en twistzieken geest, en behaagde het oor niet met kunstige redeneringen en overvloed van schone woorden. Hun gierigheid bleek uit hun twisten en rechtsgedingen over het mijn en dijn, voor heidense rechters. Hun overdaad toonde zich in meer dan een opzicht: in hun kleding; in hun ongebondenheid zelfs aan de tafel des Heeren, waar de rijken, die in dit opzicht de schuldigsten waren, ook overtraden door zeer hoogmoedige en misdadige

verachting van hun arme broederen. Hun vleselijke lust barstte uit in een zeer onchristelijk en schandelijk geval, zoals zelfs onder de heidenen niet genoemd werd, waarvan niet dan met walging kon gewaagd worden dat een man zijns vaders huisvrouw had, hetzij als zijn echtgenote, hetzij in verboden gemeenschap. Dit schijnt wel de overtreding van een enkele persoon geweest te zijn, maar de gehele kerk was hierin te bestraffen, dat ze van deze misdaad geen groter afschuw toonde en dat ze zulke door en door bedorven zeden en zo ontuchtig gedrag in een harer leden verdragen kon. Ook was hun aandeel in zijn zonden er des te groter door, dat ze, naar enigen der ouden ons verhalen, opgeblazen waren van trots op de grote geleerdheid en verstandelijke meerderheid van dezen bloedschender. En uit andere gedeelten van den brief blijkt, dat ze nog volstrekt niet zo vrij waren van hun vroegere schandelijke gewoonten, dat er geen strenge voorzorgsmaatregelen en krachtige bewijsgronden tegen hoererij zouden nodig zijn; zie Hfdst 6:9-20. De hoogmoed op hun geleerdheid had menig hunner reeds zover gebracht, dat hij niet meer geloofde aan het leerstuk der opstanding, of daartegen bezwaren opwierp. Het is niet onwaarschijnlijk dat zij deze vraag voor twijfelachtig hielden, gelijk zo menig punt in de wijsbegeerte, en beproefden hun kunst van bewijsvoeren te tonen door het voor en tegen te behandelen.

Uit dezen staat van zaken blijkt duidelijk dat er in deze kerk veel was, dat bestraffing verdiende en herstel behoefde. En de apostel, onder de leiding en den invloed des Heiligen Geestes, zette er zich toe om dat beide met alle wijsheid en getrouwheid te doen, en met de ware vereniging van tederheid en gezag, welke in zo buitengewonen en belangrijken toestand van de kerk nodig waren. Na een korte inleiding aan het hoofd van den brief, bestraft hij hen eerst over hun twisten en scheuringen; beschouwt daarna de oorzaak en bron daarvan; toont hun hoeveel tot deze schandelijke verdeeldheid bijgedragen wordt door hoogmoed en ijdelheid, en den schijn van wetenschap, geleerdheid en welsprekendheid, die door valse leraars wordt gevleid; en schrijft hun voor nederigheid en onderwerping aan den goddelijken wil, aan het onderricht Gods door zijnen Geest, zowel door openbaring van buiten-af als door innerlijke verlichting; als een geneesmiddel tegen de ondeugden, die onder hen zich verbreiden. Hij toont hun in velerlei opzicht de ijdelheid van hun voorgewende wetenschap en welsprekendheid aan. Dit alles geschiedt in de eerste vier hoofdstukken. In het vijfde behandelt hij de zaak van den bloedschender, en beveelt hem uit hun midden weg te doen. Het is niet onwaarschijnlijk wat de ouden beweren, dat deze bloedschender in hoge achting stond en hoofd van een der partijschappen was. Het schijnt dat de apostel hen verdenkt van daar opgeblazen over te zijn, Hoofdstuk 5:2. In het zesde hoofdstuk bestraft hij hen over hun rechtsgedingen voor heidense rechters, terwijl hun geschillen van eigendom op minnelijke wijze in eigen boezem der gemeente behoorden beslecht te worden; en in het laatste deel van dat hoofdstuk waarschuwt hij hen tegen hoererij, zijn vermaning met vele bewijsgronden versterkende. In het zevende hoofdstuk geeft hij zijn raad betreffende een gewetensvraag, betreffende het huwelijk, welke sommige gemeenteleden hem in een brief voorgelegd hadden, en toont hun aan dat God het huwelijk ingesteld heeft als een middel tegen hoererij, dat de huwelijksband niet wordt ontknoopt, ofschoon man of vrouw heidens blijven terwijl de andere Christen wordt; en in één woord dat het Christendom geen verandering brengt in iemands maatschappelijken staat of betrekkingen. Ook geeft hij enige aanwijzingen omtrent de maagden; waarschijnlijk in antwoord op door Corinthiërs gedane vragen. In het achtste hoofdstuk geeft hij besturing ten opzichte van de offermalen der afgoden, en waarschuwt tegen misbruik van de Christelijke vrijheid. Hieruit neemt hij in het negende hoofdstuk aanleiding om een weinig uit te wijden over zijn eigen houding ten opzichte van de vrijheid. Want, ofschoon hij onderhoud had kunnen eisen van de kerken, waarin hij arbeidde, had hij daarvan afgezien ten einde het Evangelie van Christus kosteloos te stellen, terwijl

hij in andere opzichten zich voegde naar en verenigde met de gewoonten en omstandigheden van hen, onder wie hij arbeidde; hun ten goede. In het tiende hoofdstuk ontraadt hij hen, naar het voorbeeld der Joden, gemeenschap te hebben met de afgodendienaars, door hun offervlees te eten, aangezien zij geen gemeenschap hebben konden aan de tafel des Heeren én aan de tafel der duivelen; ofschoon ze niet gebonden waren te onderzoeken of vlees in het vleeshuis verkocht of hun voorgediend bij een feestmaal door ongelovigen gegeven, afkomstig was van afgodenoffer; dat konden ze nuttigen zonder nader onderzoek. In het elfde hoofdstuk geeft hij regelen omtrent hun openbare Godsverering, bestraft hen over hun grote ongeregeldheden en schandelijke wanorde bij het heilig avondmaal, en waarschuwt hen plechtig tegen het ontaarden van deze heilige instelling. In het twaalfde hoofdstuk treedt hij in beschouwing van de geestelijke gaven, die in groten overvloed aan deze kerk verleend waren, maar waarop zij zich niet weinig lieten voorstaan. Hij zegt hun in dit hoofdstuk, dat al die gaven eenzelfde bron hebben en alle hetzelfde doel beogen. Zij kwamen van dezelfden Geest en bedoelden het welzijn der kerk, en behoorden verwaarloosd te worden indien ze niet tot dat doel gebruikt werden. Hij besluit met de verklaring dat ze waarlijk kostbare gaven zijn, maar hij kon hun iets aanbevelen, dat nog uitnemender was, waarop hij, in het dertiende hoofdstuk zich verheft tot aanbeveling en karakterschets van de liefde. En dan, in het veertiende hoofdstuk, toont hij aan hoe ze betamelijkheid en orde moeten handhaven in het gebruik der geestelijke gaven, waarin zij naar het schijnt buitengemeen slordig waren, door hoogmoed op hun gaven en ijdelheid in het tonen ervan. Het vijftiende hoofdstuk wordt gevuld met de verzekering en verklaring van het grote leerstuk der opstanding. Het laatste hoofdstuk bestaat uit sommige bijzondere raadgevingen en daarmee wordt de brief gesloten.

HOOFDSTUK 1

1 Paulus, een geroepen apostel van Jezus Christus, door den wil van God, en Sosthenes, de broeder,
2 Aan de Gemeente Gods, die te Korinthe is, den geheiligden in Christus Jezus, den geroepenen heiligen, met allen, die den Naam van onzen Heere Jezus Christus aanroepen in alle plaats, beide hun en onzen Heere;
3 Genade zij u en vrede van God onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
4 Ik dank mijn God allen tijd over u, vanwege de genade Gods, die u gegeven is in Christus Jezus;
5 Dat gij in alles rijk zijt geworden in Hem, in alle rede en alle kennis;
6 Gelijk de getuigenis van Christus bevestigd is onder u;
7 Alzo dat het u aan gene gave ontbreekt, verwachtende de openbaring van onzen Heere Jezus Christus.
8 Welke God u ook zal bevestigen tot het einde toe, om onstraffelijk te zijn in den dag van onzen Heere Jezus Christus.
9 God is getrouw, door Welken gij geroepen zijt tot de gemeenschap van Zijn Zoon Jezus Christus, onzen Heere.
10 Maar ik bid u, broeders, door den Naam van onzen Heere Jezus Christus, dat gij allen hetzelfde spreekt, en dat onder u geen scheuringen zijn, maar dat gij samengevoegd zijt in eenzelfden zin, en in een zelfde gevoelen.
11 Want mij is van u bekend gemaakt, mijn broeders, door die van het huisgezin van Chloe zijn, dat er twisten onder u zijn.
12 En dit zeg ik, dat een iegelijk van u zegt: Ik ben van Paulus, en ik van Apollos; en ik van Cefas; en ik van Christus.
13 Is Christus gedeeld? Is Paulus voor u gekruist? Of zijt gij in Paulus naam gedoopt?
14 Ik dank God, dat ik niemand van ulieden gedoopt heb, dan Krispus en Gajus;
15 Opdat niet iemand zegge, dat ik in mijn naam gedoopt heb.
16 Doch ik heb ook het huisgezin van Stefanus gedoopt; voorts weet ik niet, of ik iemand anders gedoopt heb.
17 Want Christus heeft mij niet gezonden, om te dopen, maar om het Evangelie te verkondigen; niet met wijsheid van woorden, opdat het kruis van Christus niet verijdeld worde.
18 Want het woord des kruises is wel dengenen, die verloren gaan, dwaasheid; maar ons, die behouden worden, is het een kracht Gods;
19 Want er is geschreven: Ik zal de wijsheid der wijzen doen vergaan, en het verstand der verstandigen zal Ik te niet maken.
20 Waar is de wijze? Waar is de schriftgeleerde? Waar is de onderzoeker dezer eeuw? Heeft God de wijsheid dezer wereld niet dwaas gemaakt?
21 Want nademaal, in de wijsheid Gods, de wereld God niet heeft gekend door de wijsheid, zo heeft het Gode behaagd, door de dwaasheid der prediking, zalig te maken, die geloven;
22 Overmits de Joden een teken begeren, en de Grieken wijsheid zoeken;
23 Doch wij prediken Christus, den Gekruisigde, den Joden wel een ergernis, en den Grieken een dwaasheid;
24 Maar hun, die geroepen zijn, beiden Joden en Grieken, prediken wij Christus, de kracht Gods, en de wijsheid Gods.
25 Want het dwaze Gods is wijzer dan de mensen; en het zwakke Gods is sterker dan de mensen.

26 Want gij ziet uw roeping, broeders, dat gij niet vele wijzen zijt naar het vlees, niet vele machtigen, niet vele edelen.
27 Maar het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou; en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij het sterke zou beschamen;
28 En het onedele der wereld, en het verachte heeft God uitverkoren, en hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen iets is, te niet zou maken;
29 Opdat geen vlees zou roemen voor Hem.
30 Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing;
31 Opdat het zij, gelijk geschreven is: Die roemt, roeme in den Heere.

In dit hoofdstuk hebben we:

I. De voorrede of inleiding tot den gehelen brief, vers 1-9,

II. Een voorname reden voor het schrijven van den brief wordt genoemd: hun verdeeldheid en haar oorsprong, vers 10-13,

III. Een verhaal van Paulus werkzaamheid in hun midden, die vooral bestond in de prediking van het Evangelie, vers 14-17,

IV. De wijze waarop hij het Evangelie verkondigde en de verschillende gevolgen daarvan, met aanduiding. hoe wonderbaar het was geschikt om Gode heerlijkheid te geven en den hoogmoed en de ijdelheid der mensen te vernederen, vers 18-31.

1 Corinthiërs 1:1-9

Wij hebben hier des apostels voorrede voor den gehelen brief, waarbij we enige opmerkingen voegen.

I. Omtrent het opschrift, waarin volgens de gewoonte, toen door briefschrijvers gevolgd, de namen van den persoon door wie en van hen aan wie de brief geschreven is, opgenomen zijn. Het is een brief van Paulus, den apostel der heidenen, aan de gemeente te Corinthe, welke hijzelf gesticht had, ofschoon er sommigen onder hen waren, die zijn apostelschap in twijfel trokken, Hoofdstuk 9:1, 2, en zijn persoon en dienst hoonden, 2 Corinthiërs 10:10. De getrouwste en nuttigste dienaren zijn tegen deze verachting niet beveiligd. Hij begint met op deze hoedanigheid aanspraak te maken: Paulus, een geroepen apostel van Jezus Christus, door den wil van God. Hij had zich zelven die eer niet genomen, maar hij had een goddelijke roeping daartoe. Het was ten allen tijde oorbaar, maar thans noodzakelijk, dit karakter te handhaven en zijn dienst te verheerlijken, nu valse leraren er hun verdiensten in zochten dien omlaag te trekken en hun lichtzinnige en misleide volgelingen bereid waren hen tot mededinging met hem op te zetten. Het was geen hoogmoed in Paulus, maar getrouwheid aan zijn roeping, in zulke omstandigheden zijn apostolisch karakter en gezag te handhaven. En om dit nog duidelijk te doen blijken, voegt hij in zijn schrijven zich Sosthenes toe, welke een dienaar van lager orde was. Paulus en Sosthenes, zijn broeder, niet een mede-apostel, maar een mede-dienaar, vroeger een overste van de Joodse synagoge, daarna een bekeerde tot het Christendom, zeer waarschijnlijk Corinthiër van geboorte, en dierbaar aan zijn volk, weshalve Paulus om zich met hem aangenaam te maken, hem met zich verenigt in den eersten groet. Er is geen reden om te onderstellen dat hij deelgenoot van des apostels inspiratie gemaakt was, waarom deze ook in het vervolg van zijn brief in zijn eigen naam en in het enkelvoud spreekt. Paulus verzwakte in geen enkel geval zijn apostolisch gezag, maar toch was hij bereid bij alle gelegenheden vriendelijk en neerbuigend te zijn, tot het welzijn van hen tot wie hij gezonden was. De personen, aan wie de brief gericht werd, waren de gemeente Gods, die te Corinthe is, den geheiligden in Christus Jezus, de geroepen heiligen. Alle Christenen zijn in zoverre geheiligden in Christus Jezus, dat ze door den doop Hem opgedragen en gewijd zijn, zij staan onder de strikte verplichting van heilig te zijn en zij doen belijdenis van werkelijke heiligheid. Wanneer zij niet werkelijk heilig zijn, is dat hun fout en schuld. Merk op: het is de bedoeling van het Christendom ons in Christus te heiligen. Hij heeft zich zelven voor ons gegeven, opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid, en zich zelven een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken, Titus 2:14. In vereniging met de gemeente te Corinthe, richt hij zijn schrijven aan allen, die den naam van onzen Heere Jezus Christus aanroepen in alle plaats, beiden hunnen en onzen Heere. Hierdoor worden de Christenen onderscheiden van de onheiligen en Godloochenaars, dat zij niet zonder gebed durven leven, en hierdoor worden ze van Joden en Heidenen onderscheiden, dat zij den naam van Christus aanroepen. Hij is hun gemeenschappelijk Hoofd en hun Heere. Merk op: in elke plaats in de Christelijke wereld zijn er sommigen, die den naam van Christus aanroepen. God heeft een overblijfsel in alle plaatsen, en wij moeten gemene zaak hebben en gemeenschap houden met allen, die den naam van Christus aanroepen.

II. Omtrent de apostolische zegenbede. Genade zij u en vrede van God onzen Vader, en den Heere Jezus Christus. Een apostel van den Vredevorst moet een boodschapper en bedienaar van vrede zijn. Dezen zegen brengt het Evangelie met zich, en iedere prediker van het Evangelie moet hartelijk wensen en bidden dat deze zegen het deel worde van allen onder wie hij arbeidt. Genade en vrede-

de gunst van God en verzoening met Hem. Dat is inderdaad het kort-begrip van alle zegeningen. De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede! dat was de inhoud der zegenbede onder het Oude Testament, Numeri 6:26, maar dit voordeel hebben wij nu door het Evangelie:

1. Dat wij nu weten hoe de vrede met God te verkrijgen is, het is in en door Christus. Zondaren kunnen geen vrede met God hebben, of enig goed van Hem verkrijgen, tenzij door Christus.

2. Ons wordt gezegd wat ons voor dezen in aanmerking doet komen: namelijk genade, eerst genade en dan vrede. God verzoent eerst de zondaren met zichzelf, alvorens Hij hun Zijn vrede schenkt.

III. Omtrent des apostels dankzegging aan God om hunnentwil. Paulus begint de meeste zijner brieven met dankzegging aan God voor zijne vrienden en gebeden voor hen. Merk op: De beste wijze om onze genegenheid voor onze vrienden te tonen is voor hen te bidden en te danken. Het is een deel van de gemeenschap der heiligen God wederkerig te danken voor onze gaven, genaden en zegeningen. Hij zegt dank:

1. Voor hun bekering tot het geloof van Christus: Vanwege de genade Gods, die u gegeven is in Christus Jezus, vers 4. Hij is de grote voortbrenger en uitdeler van de gunsten Gods. Zij, die met Hem verenigd zijn door het geloof en deelgenoten van Zijn Geest en verdiensten gemaakt zijn, zijn de voorwerpen der goddelijke gunst. God heeft hen lief, is hun van harte goedgunstig, en schenkt hun zijn vaderlijke glimlach en zegeningen.

2. Voor den overvloed van hun geestelijke gaven. Daar was de gemeente van Corinthe beroemd door. Zij stond bij geen enkele gemeente achter in enigerlei gave, vers 7. Hij onderscheidt rede en kennis, vers 5. Waar God deze beide gaven geschonken heeft, gaf Hij ook grote bekwaamheid om nuttig te zijn. Velen hebben den bloesem der rede, maar missen den wortel der kennis, en hun gesprek is onvruchtbaar. Velen hebben den schat der kennis, maar missen de rede om die ten nutte van anderen aan te wenden, en daardoor is de schat in zekeren zin in een zweetdoek gewikkeld. Maar de mens, wie God beide geeft, is bestemd om uitnemend nuttig te zijn. Wanneer de gemeente van Corinthe verrijkt was met alle rede en alle kennis, was zij bekwaam om een grote schatting van prijs aan God te brengen, voornamelijk wanneer deze gaven een getuigenis waren voor de waarheid van de Christelijke leer, een bevestiging van het getuigenis van Christus onder hen, vers 6. Zij waren tekenen en wonderen en bedelingen des Heiligen Geestes, door welke God getuigenis gaf aan de apostelen, zowel aan hun zending als aan hun leer, Hebreeën 2:4, zodat hoe overvloediger zij over ene gemeente uitgestort waren, des te voller getuigenis werd gegeven aan de leer, die door de apostelen verkondigd werd, en des te duidelijker werd de goddelijkheid hunner zending bevestigd. En het is geen wonder dat zij, terwijl ze zulk een grondslag voor hun geloof hadden, leefden in de verwachting van de openbaring van onzen Heere Jezus Christus, vers 7. Het is de karaktertrek der Christenen dat zij wachten op Christus' wederkomst, al onze godsdienst heeft dáár het oog op, wij geloven er in, wij hopen er op, en het is onze levenstaak die voor te bereiden, indien wij waarlijk Christenen zijn. En hoe meer we bevestigd zijn in het Christelijk geloof, des te krachtiger is ons geloof in de wederkomst onzes Heeren, en des te ernstiger onze verwachting van die wederkomst.

IV. Omtrent de bemoedigende hoop van den apostel, dat ze in de toekomst zouden zijn bevestigd door de macht en liefde van Christus en de getrouwheid van God, vers 8, 9. Hij, die een goed werk in hen begonnen had en het tot dusverre uitvoerde, zou het niet onvoltooid laten. Zij, die de

toekomst van onzen Heere Jezus Christus verwachten, zullen door Hem vastgehouden en bevestigd worden tot het einde en dezen zullen onstraffelijk zijn in den dag van Christus, niet uit het beginsel van strenge rechtvaardigheid, maar uit genadige vergeving, niet naar den eis der wet, maar door rijke en vrije genade. Hoe begeerlijk is het om door Christus met zulk een doel bevestigd en gehouden te worden! Hoe glansrijk is de hoop van zulk een voorrecht, zowel voor ons zelven als voor anderen! Door de macht van Christus bewaard te worden voor de macht van onze eigen verdorvenheid en Satans verzoekingen, opdat wij onstraffelijk bevonden worden in den groten dag! O heerlijke verwachting, vooral wanneer de getrouwheid Gods onze hoop komt steunen! Hij die u roept, is getrouw, die het ook doen zal, 1 Thessalonicenzen 5:24. Hij, die ons gebracht heeft in nauwe en dierbare betrekking met Christus, in zoete en innige gemeenschap met Christus, is getrouw, Hem zijn onze dierbaarste belangen volkomen toevertrouwd. Zij, die op Zijn roepstem komen, zullen nooit teleurgesteld worden in hun hoop op Hem. Indien wij ons zelven trouw aan God betonen, zullen we Hem nimmer ontrouw jegens ons bevinden. Zijne getrouwheid zal niet feilen, Psalm 89:34.

1 Corinthiërs 1:10-13

Hier begint de apostel zijn onderwerp te behandelen.

I. Hij vermaant hen tot eensgezindheid en broederlijke liefde, en bestraft hen om hun verdeeldheid. Hij heeft van sommigen, die het wèl met hen meenden, bericht ontvangen omtrent enkele ongelukkige verschillen onder hen. Het was geen kwade wil jegens de gemeente of jegens haar leraren, die hen bewoog dat bericht te zenden, maar een vriendelijke en voorzichtige maatregel om dezen brand door Paulus' tussenkomst geblust te zien. Hij schrijft hen op zeer overredenden toon: "Ik bid u, broeders, door den naam van onzen Heere Jezus Christus, indien gij enigen eerbied hebt voor dien dierbaren en waardigen naam, naar welken gij genoemd zijt: weest eensgezind. Spreekt allen hetzelfde, vermijdt scheuringen of schisma's (zoals in het oorspronkelijke staat), dat is alle verzwakking van genegenheid voor elkaar." Zijt samengevoegd in eenzelfde zin, zoveel mogelijk is. Wees in de voorname zaken van den godsdienst van eenzelfde zin, maar, indien er geen eenheid van gevoelen is, laat er vereniging van toegenegenheid zijn. De overweging, dat men in de hoogste dingen een is, moet alle twisten en verdeeldheid omtrent de minder belangrijke teniet doen.

II. Hij wijst op de oorzaak van deze twisten. Hoogmoed ligt er aan ten grondslag en maakt hen partijzuchtig. Door hovaardigheid maakt men niet dan gekijf, Spreuken 13:10. Zij twistten over hun leraren. Paulus en Apollos waren beiden getrouwe dienaren van Jezus Christus en helpers aan hun geloof en vreugde, maar zij die twistziek waren deelden zich in partijen, en zetten hun leraren aan het hoofd van hun afdelingen, dezen riepen voor Paulus, waarschijnlijk de voortreffelijkste en geestelijkste leraar, genen voor Apollos, misschien de beste redenaar, anderen voor Cefas, of Petrus, wellicht om zijn meerderheid in jaren of omdat hij de apostel der besnijdenis was, en enigen waren voor geen van die allen, maar alleen voor Christus. Zo vatbaar zijn de beste dingen in de wereld om bedorven te worden, en het Evangelie en zijne instellingen, die in volkomen harmonie met zich zelve en met elkaar zijn, kunnen gemakkelijk gemaakt worden tot werktuigen van verdeeldheid, wanorde en twist. Dat is geen verwijt voor onzen godsdienst, maar een zeer betreurenswaardige openbaring van de verdorvenheid en verbastering der menselijke natuur. Merk op: Hoe ver kan hoogmoed Christenen tot opstand tegen elkaar vervoeren! Zo ver zelfs dat men Christus en Zijne apostelen tegen elkaar verdeelt, en elkanders mededingers en bestrijders maakt!

III. Hij bespreekt met hen, met het oog op hun onenigheid en twisten: Is Christus gedeeld? Neen, er is slechts een Christus, en daarom behoren Christenen een van hart te zijn. Is Paulus voor u gekruist? Was hij uw offerande en verzoening? Heb ik ooit beweerd uw Zaligmaker of iets meer dan Zijn dienaar te zijn? Of zijt gij in Paulus' naam gedoopt? Zijt ge door dat heilig sacrament aan mijn dienst gewijd, of verbonden om mijn discipelen te worden? Heb ik aanspraak gemaakt op dat recht op u, of op uwe afhankelijkheid, welke het eigen recht van uw God en Zaligmaker zijn? Neen, dienaren, hoezeer ze ook werkzaam zijn tot ons welzijn, mogen nooit in Christus' plaats gesteld worden. Zij mogen zich het gezag van Christus niet aanmatigen, en in de leden der gemeente niets aanmoedigen, dat er op uit is om Zijn gezag op hen over te dragen. Hij is onze Zaligmaker en offerande, Hij is onze Heere en leidsman. En gelukkig zou het voor de gemeenten zijn indien er geen namen van onderscheiding in haar bestonden, omdat Christus niet gedeeld is.

1 Corinthiërs 1:14-16

Hier geeft de apostel een overzicht van zijn dienst onder hen. Hij dankt God omdat hij slechts weinigen onder hen gedoopt heeft: Chrispus, een overste der synagoge te Corinthe, Handelingen 18:8, Gajus en het huisgezin van Stefanas, buiten dezen, zegt hij, kan hij zich niet herinneren iemand hunner gedoopt te hebben. Maar waarom was dit hem een reden van dank? Was het niet een deel van zijn apostolische zending om alle volken te dopen? En kon Paulus God dankzeggen voor zijn eigen plichtverzuim? Men moet dit niet zo verstaan alsof hij dankbaar ware omdat hij in het geheel niet gedoopt had, maar omdat hij het in de tegenwoordige omstandigheden niet gedaan had, omdat dit den zeer slechten schijn zou gegeven hebben, dat hij gedoopt had in zijn eigen naam, discipelen voor zichzelf gemaakt had, of zich tot hoofd van een sekte opgeworpen had. Hij liet het aan andere dienaren over om te dopen, terwijl hij zich aan vruchtbaarder werk wijdde en zijn tijd besteedde aan de verkondiging van het Evangelie. Dit, dacht hij, was meer zijn werk, want het was het belangrijkste van de twee. Hij had helpers, die konden dopen, want niemand kon het andere deel van zijn werk zo goed verrichten als hijzelf. In dien zin zegt hij: Christus heeft mij niet gezonden om te dopen, maar om het Evangelie te verkondigen, niet zozeer om te dopen als om te prediken. Merk op: Dienaren moeten zich zelven beschouwen als gezonden en afgezonderd meer bepaald voor den dienst, waarin Christus het meest verheerlijkt en de zaligheid der zielen het best bevorderd wordt, en waartoe zij het best geschikt zijn, ofschoon geen enkel deel van hun plicht moet verwaarloosd worden. Het voornaamste werk dat Paulus onder hen verrichtte, was het Evangelie verkondigen, vers 17, het woord des kruizes prediken, vers 18, Christus den gekruisigde prediken, vers 23. De dienaren zijn krijgsknechten van Christus en moeten de banier des kruizes oprichten en ontplooien. Hij predikte niet zijn eigen inzicht, maar het Evangelie -de blijde boodschap des vredes en van verzoening met God, door tussenkomst van een gekruisigden Verlosser. Dat is de samenvatting en inhoud van het Evangelie. Christus de gekruisigde is de grond van al onze hoop en de fontein van al onze vreugde. Wij leven door Zijn dood. Dat is het wat Paulus predikte, wat alle dienaren moeten verkondigen, waar alle heiligen door leven

1 Corinthiërs 1:17-31

Wij hebben hier:

I. De wijze, waarop Paulus het Evangelie en het kruis van Christus predikte: Niet met wijsheid van woorden, vers 17, niet in bewegelijke woorden der menselijke wijsheid, 2:4, den bloesem van redenaarskunst of de nauwkeurigheid van wijsgerige taal, waarop de Grieken zich zo verhovaardigden en die de bijzondere aanbeveling schijnt geweest te zijn van enige hoofden der afdeling in de gemeente, welke zich het meest tegen den apostel verzette. Hij predikte het Evangelie niet op ene wijze, waardoor het kruis van Christus verijdeld werd, waardoor de uitslag zou toegeschreven worden aan de kracht der kunst en niet aan die der waarheid, niet aan de eenvoudige verkondiging van een gekruisigden Jezus, maar aan de machtige redenaarskunst van hen die hem predikten, zodat de eer van het kruis zou verminderd of omsluierd worden. Paulus zelf was opgevoed in de Joodse leer aan de voeten van Gamaliël, maar in de prediking van het kruis van Christus zette hij dat onderricht terzijde. Hij predikte een gekruisigden Jezus in eenvoudige woorden, en verkondigde den mensen dat die Jezus, die te Jeruzalem gekruisigd was, de Zoon van God en de Zaligmaker der mensen is, en dat allen die gered willen worden, berouw over hun zonden moesten hebben, in Hem geloven en zich aan Zijn regering en wetten onderwerpen moesten. Deze waarheid had geen kunstige inkleding nodig, zij straalde met de grootste majesteit in haar eigen licht en had invloed in de wereld door haar goddelijk gezag en de toepassing door den Geest, zonder enige menselijke hulp. De eenvoudige verkondiging van den gekruisigden Jezus was machtiger dan de redekunst en wijsbegeerte van de heidenwereld.

II. Wij hebben hier de verschillende uitwerking van deze prediking. Degenen, die verloren gaan, is ze dwaasheid, maar ons, die behouden worden, is het ene kracht Gods, vers 18. Zij is den Joden wel ene ergernis, en den Grieken wel ene dwaasheid, maar hun die geroepen zijn, beiden Joden en Grieken, Christus, de kracht Gods en de wijsheid Gods, vers 23, 24.

1. De gekruisigde Christus is den Joden een ergernis. Zij kunnen er niet overheen. Zij hadden de voorstelling dat hun verwachte Messias een groot aards vorst zou zijn, en wilden daarom in geen geval een aannemen als hun redder en koning, die tijdens Zijn leven zo weinig vertoning maakte en zulk een vervloekten dood stierf. Zij verachtten Hem en zagen op Hem neer als op een vervloekte, omdat Hij aan een hout gehangen was en hen niet bevoorrechtte met een teken naar hun zin, ofschoon Zijn goddelijke macht in talloze wonderen uitgeblonken had. De Joden begeerden een teken, vers 22. Zie Mattheus 12:38.

2. Hij was den Grieken een dwaasheid. Zij lachten om de geschiedenis van een gekruisigden Zaligmaker en verachtten de wijze, waarop de apostel die predikte. Zij zochten naar wijsheid. Zij waren mannen van geest en belezenheid, mannen, die kunsten en wetenschappen beoefend hadden, zij waren in zekeren zin, gedurende enige eeuwen, het middelpunt van kennis en geleerdheid geweest. Daar was niets in de eenvoudige verkondiging van het kruis, dat hun smaak streelde, hun ijdelheid vleide, hun nieuwsgierig en twistziek karakter tegemoet kwam, zij verwierpen haar dus met toorn en weerzin. Hoe, zouden ze hopen verlost te worden door een, die zichzelf niet had kunnen verlossen? Zouden ze geloven in een, die als misdadiger veroordeeld en gekruisigd was, een man van lage geboorte en geringen levensstandaard, die door zo gemenen en schandelijken dood weggerukt was? Dat was iets, dat de hoogmoed van menselijke rede en geleerdheid niet kon doen!

De Grieken achtten het niet meer dan stompzinnigheid om zulk een leerstelsel aan te nemen en aan iemand zo hoge betekenis toe te kennen, en derhalve werden ze rechtvaardig overgelaten om in hun hoogmoed en tegenstand om te komen. Merk op: Het is rechtvaardig in God om hen, die zo hovaardige verachting over de goddelijke wijsheid en genade uitstorten, te verlaten.

3. Voor hen, die geroepen en gezaligd zijn is Hij de wijsheid Gods en de kracht Gods. Zij, die geroepen en geheiligd zijn, die het Evangelie aannemen en door Gods Geest verlicht worden, bespeuren meer heerlijke openbaringen van Gods wijsheid en macht in de verkondiging van den gekruisigden Christus dan in al Zijn andere werken. Merk op: Zij die behouden worden, zijn zalig gemaakt door de prediking des kruizes, en werden geleid in ondervindelijke gemeenschap met de geheimenissen van den gekruisigden Christus.

III. Wij hebben hier den triomf van het kruis op de menselijke wijsheid, volgens de oude profetie, Jesaja 29:14 :Ik zal de wijsheid der wijzen doen vergaan en het verstand der verstandigen zal Ik teniet maken. Waar is de wijze? waar is de schriftgeleerde? waar is de onderzoeker dezer eeuw? Heeft God de wijsheid dezer wereld niet dwaas gemaakt? vers 19, 20. Al de op-prijs-gestelde geleerdheid der wereld was verward, verijdeld en verduisterd door de Christelijke openbaring en de heerlijke zegepraal van het kruis. De heidense staatslieden en wijsgeren, de Joodse rabbi's en doctoren, de nieuwsgierige onderzoekers van de geheimen der natuur, waren allen verlegen-en tot niet gemaakt. Dit plan lag buiten bereik van de scherpzinnigste wijsgeren en de zogenaamde geleerden, zowel onder de Joden als onder de Grieken. Toen God de wereld wilde verlossen, bepaalde Hijzelf den weg, en met reden: want de wereld heeft God niet gekend door de wijsheid, vers 21. Al de voorgewende wetenschap van de heidenwereld kon nooit in waarheid de wereld tot God terugbrengen. In spijt van al haar wijsheid, bleef onwetendheid heersen en ongerechtigheid groeien. De mensen waren opgeblazen van hun voorgewende wetenschap en steeds verder van God verwijderd, en daarom behaagde het Gode, door de dwaasheid der prediking zalig te maken die geloofden. Door de dwaasheid der prediking -dwaas niet in werkelijkheid, maar naar de schatting der wereld.

1. Hetgeen gepredikt werd was dwaasheid in de ogen der wereldwijze mensen. Dat wij leven door een die stierf, gezegend worden door een die een vloek werd, gerechtvaardigd door een die veroordeeld werd, was alles dwaasheid en ongerijmdheid voor mensen, die verblind waren door zelfliefde en verward in de vooroordelen en pochende ontdekkingen van hun rede en wijsbegeerte.

2. De wijze der prediking van het Evangelie was hun evenzeer dwaasheid. Geen enkele van die door geleerdheid of welsprekendheid beroemde mannen was gebruikt om de kerk te stichten of het Evangelie te verbreiden. Enige vissers waren geroepen en met de tijding uitgezonden. Dezen waren afgevaardigd om de volkeren te onderwijzen, deze vaten verkoren om den schat van zaligmakende kennis aan de wereld te brengen. Daar was op het eerste gezicht in hen niets groot of verheven genoeg om van God te komen, en de trotse aanspraakmakers op geleerdheid en wetenschap verachtten de leer ter wille van hen, die haar brachten. Maar toch is het dwaze Gods wijzer dan de mensen, vers 25. Deze goddelijke gedragslijn, welke ijdele mensen geneigd zijn als onwijs en zwak te veroordelen, bezit meer ware, deugdelijke en gevolgrijke wijsheid in zich, dan al de geleerdheid en wetenschap der mensen. Gij ziet uwe roeping, broeders, dat gij niet vele wijzen zijt naar het vlees, niet vele machtigen, niet vele edelen, vers 26 en v.v. Gij ziet den toestand van het

Christendom, niet veel mannen van geleerdheid, aanzien, of eervollen staat, zijn geroepen. Er is veel geringheid en zwakheid in de uiterlijke verschijning van onzen godsdienst. Want:

A. Weinigen van uitstekend aanzien in een van deze opzichten zijn gekozen voor het werk der bediening. God koos geen wijsgeren of redenaars, of staatslieden of mannen van weelde, macht en aanzien in de wereld om het Evangelie van genade en vrede bekend te maken. Niet de wijzen naar de wereld, ofschoon men geneigd zou zijn te denken, dat de roep van wijsheid en geleerdheid veel zou bijgedragen hebben tot het welslagen van het Evangelie. Niet de machtigen en edelen, ofschoon men zich licht zou inbeelden, dat buitengewone pracht en macht het voor de wereld aannemelijk zouden gemaakt hebben. Maar God ziet niet gelijk de mensen zien. Hij heeft de dwaze dingen van de wereld, de zwakke dingen van de wereld, de lage en verachte dingen van de wereld, mensen van geringe geboorte, van lagen staat, van gebrekkige opvoeding, gekozen om predikers van het Evangelie en stichters van de kerk te zijn. Zijne gedachten zijn niet onze gedachten en Zijne wegen niet onze wegen. Hij kan beter dan wij beoordelen welke instrumenten en maatregelen het best dienen kunnen ter vermeerdering van Zijne heerlijkheid.

B. Weinigen van hogen rang en karakter zijn geroepen om Christenen te zijn. Gelijk de predikers arm en gering waren, zo waren over het algemeen de bekeerden. Weinigen van de wijzen, machtigen en edelen omhelsden de leer van het kruis. De eerste Christenen, beiden onder Joden en Grieken, waren zwak, dwaas en gering, mensen van weinig invloed zowel door hun geestvermogens als door hun stand in de maatschappij, en toch, welke heerlijke openbaringen van goddelijke wijsheid zijn daar in het gehele plan van het Evangelie, en in deze bijzondere omstandigheden van zijn voortgang!

IV. Hier hebben we een uiteenzetting hoe wonderbaar alles geschikt is:

1. Om den hoogmoed en ijdelheid der mensen te verslaan. God heeft verkoren het dwaze der wereld opdat Hij de wijzen beschamen zou - ongeleerde mensen om de geleerdste te beschamen, het zwakke der wereld opdat Hij het sterke beschamen zou, - mensen van lage geboorte en stand, om te beschamen en te weerstaan alle macht en gezag van aardse koningen, en het onedele der wereld en het verachte, dingen welke de mensen ten diepste verachten en het minste waardig keuren, om verachting en ongenade uit te storten over alles wat zij in waarde houden en bewonderen, en hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen iets is, teniet zou maken. De bekering van de heidenen (over welken de Joden de vernederendste en verachtelijkste gedachten koesterden) was de opening van den weg tot vernietiging van die instelling, welke hun zo geliefd was en waarop zij zich zo verhovaardigden, dat ze al het overige op de wereld daarom verachtten. Het was de gewoonte der Joden om van de heidenen te spreken als hetgeen niets is. Zo wordt in het apocriefe boek van Esther verhaald, dat zij God bad Zijn scepter niet te geven aan hen die niets zijn, 14:11. Esdras in een van de apocriefe boeken onder zijn naam, spreekt tot God van de heidenen als dezulken die bekend zijn niets te zijn, 2 Esdras 6:56, 57. En de apostel Paulus heeft, naar het schijnt, deze gewone uitdrukking van de Joden op het oog, wanneer hij Abraham noemt een vader van ons allen, voor Hem, aan wie hij geloofd heeft, God die roept de dingen die niet zijn alsof zij waren, Romeinen 4:17. Het Evangelie is geëigend om den hoogmoed te vernederen van Joden en Grieken beiden, om de pochende wetenschap en geleerdheid van de Grieken te beschamen, en de instellingen omver te werpen, waarop de Joden zich verhovaardigden met verachting van al wat daarbuiten stond, opdat geen vlees zou roemen voor Hem, vers 29. Alleen goddelijke wijsheid vond

het middel der verlossing uit, alleen goddelijke genade openbaarde het en maakte het bekend. In beide opzichten lag het buiten menselijk bereik. En de leer en de verkondiging namen de overhand ten spijt van allen tegenstand, die ze ontmoetten van menselijke kunst en gezag, want God omfloerste de heerlijkheid en vernederde den hoogmoed der mensen in alles. De verbreiding van het Evangelie is een vernedering der mensen. Maar:

2. Ze is wonderbaar geschikt om God te verheerlijken. Er is veel macht en heerlijkheid in het bestaan en leven van het Christendom. Ofschoon de dienaren arm en ongeleerd waren, en de bekeerden over ‘t algemeen van den laagsten stand, was de hand des Heeren met de predikers en machtig in de harten der hoorders, en Jezus Christus maakte beiden, bedienaren en bekeerden, in waarheid groot en eerbaar. Alles wat we bezitten hebben we van God als de fontein, in en door Christus als het toevoerkanaal. Hij is ons van God geworden wijsheid, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing, vers 30, alles wat wij behoeven of kunnen begeren. Wij zijn dwaasheid, blindheid en onwetendheid in de dingen Gods, met al onze voorgewende kennis, en Hij is ons gemaakt tot wijsheid. Wij zijn schuldig, aan veroordeling onderworpen, maar Hij is ons gemaakt tot rechtvaardigheid, onze verzoening en offerande. Wij zijn bedorven, maar Hij is ons gemaakt tot heiligmaking, de oorsprong van ons geestelijk leven, van Hem, ons hoofd, deelt het zich mede door Zijn Heiligen Geest aan al de leden van Zijn mystiek lichaam. Wij zijn gebonden, maar Hij is ons gemaakt tot verlossing, onze Zaligmaker en bevrijder. Wanneer Christus voor ene ziel tot rechtvaardigheid gemaakt is, dan wordt Hij evenzo haar heiligmaking gemaakt. Hij verlost nooit van de schuld der zonde, zonder uit haar macht te verlossen, en Hij is gemaakt tot rechtvaardigheid en heiligmaking, opdat Hij eenmaal de volkomen verlossing zou bewerkstelligen, door de ziel vrij te maken van het lichaam der zonde, en het lichaam te bevrijden uit de banden des doods. Die roemt, roeme in den Heere, vers 31. Het is de wil Gods, dat al onze roem zal zijn in den Heere, en aangezien onze gehele verlossing alleen door Christus geschiedde, is daardoor dat doel volkomen bereikt. Door het gehele plan der verlossing is de mens vernederd, en God verheven en verheerlijkt.

HOOFDSTUK 2

1 En ik, broeders, als ik tot u ben gekomen, ben niet gekomen met uitnemendheid van woorden, of van wijsheid, u verkondigende de getuigenis van God.
2 Want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd.
3 En ik was bij ulieden in zwakheid, en in vreze, en in vele beving.
4 En mijn rede, en mijn prediking was niet in bewegelijke woorden der menselijke wijsheid, maar in betoning des geestes en der kracht;
5 Opdat uw geloof niet zou zijn in wijsheid der mensen, maar in de kracht Gods.
6 En wij spreken wijsheid onder de volmaakten; doch een wijsheid, niet dezer wereld, noch der oversten dezer wereld, die te niet worden;
7 Maar wij spreken de wijsheid Gods, bestaande in verborgenheid, die bedekt was, welke God te voren verordineerd heeft tot heerlijkheid van ons, eer de wereld was;
8 Welke niemand van de oversten dezer wereld gekend heeft; want indien zij ze gekend hadden, zo zouden zij den Heere der heerlijkheid niet gekruist hebben.
9 Maar gelijk geschreven is: Hetgeen het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des mensen niet is opgeklommen, hetgeen God bereid heeft dien, die Hem liefhebben.
10 Doch God heeft het ons geopenbaard door Zijn Geest; want de Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods.
11 Want wie van de mensen weet, hetgeen des mensen is, dan de geest des mensen, die in hem is? Alzo weet ook niemand, hetgeen Gods is, dan de Geest Gods.
12 Doch wij hebben niet ontvangen den geest der wereld, maar den Geest, Die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn;
13 Dewelke wij ook spreken, niet met woorden, die de menselijke wijsheid leert, maar met woorden, die de Heilige Geest leert, geestelijke dingen met geestelijke samenvoegende.
14 Maar de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden.
15 Doch de geestelijke mens onderscheidt wel alle dingen, maar hij zelf wordt van niemand onderscheiden.
16 Want wie heeft den zin des Heeren gekend, die Hem zou onderrichten? Maar wij hebben den zin van Christus.

De apostel gaat in dit hoofdstuk met zijn bewijsvoering voort, en

I. Herinnert de Corinthiërs aan de eenvoudige wijze waar op hij hun het Evangelie gebracht heeft, vers 1-5 Maar daarna

II. toont hij hun aan, dat hij hun heeft meegedeeld e en schat van de hoogste en zuiverste wijsheid, die alle pogingen van alle wijsgeren ver overtrof, die nooit in het hart van enigen mens zou opgekomen zijn indien ze niet geopenbaard ware, en die slechts ontvangen worden kan en ter zaligheid gedijen door het licht en den invloed van dien Geest, die haar openbaarde, vers 6-16.

1 Corinthiërs 2:1-5

In deze afdeling vervolgt de apostel zijn onderwerp, en herinnert den Corinthiërs hoe hij handelde toen hij eerst het Evangelie hun verkondigde.

I. Ten opzichte van het onderwerp zegt hij ons, vers 2 :Ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus, en dien gekruisigd. Geen vertoning van andere wetenschap dan deze, geen andere prediking dan om de kennis van Jezus Christus, en dien gekruisigd, mede te delen. Christus, in Zijn persoon en bedieningen is het kort-begrip en de inhoud van het Evangelie, en moet het grote onderwerp zijn van de prediking van den Evangeliedienaar. Zijn werk is de banier van het kruis te ontplooien en de mensen daaronder te nodigen. Ieder, die Paulus hoorde prediken, bemerkte dat hij zo voortdurend deze snaar aanroerde dat men zeggen zou: hij wist niets anders dan Christus en dien gekruisigd. Welke andere wetenschap hij ook bezat, deze was de enige welke hij verkondigde, hij toonde zich verplicht om deze alleen onder zijne hoorders te verspreiden.

II. De wijze, waarop hij Christus predikte, is hier ook opmerkenswaard.

1. Ontkennend. Hij was niet gekomen met uitnemendheid van woorden of van wijsheid, vers 1.

Zijn rede en zijn prediking was niet in bewegelijke woorden der menselijke wijsheid. vers 4. Hij trachtte niet een fijn redenaar of diepzinnig wijsgeer te schijnen, hij deed zich niet aan hen voor als een man van overvloed van schone woorden, of van diepe redenering en buitengewone geleerdheid en gevatheid. Hij beoogde niet het oor te winnen door fraaie zinswendingen en uitgezochte uitdrukkingen, evenmin zocht hij te behagen en te boeien door schittering van vernuftige opmerkingen. Zomin zijn spreekwijze als de wijsheid welke hij onderwees, hadden haar oorsprong in menselijke kunde, hij had beide in een andere school geleerd. Goddelijke wijsheid heeft er geen behoeft e aan door menselijke fraaiheden aanbevolen te worden.

2. Bevestigend. Hij kwam onder hen verkondigen de getuigenis van God, vers 1. Hij verkondigde een goddelijke openbaring, en gaf voldoende bewijzen voor de echtheid daarvan, beide door de overeenstemming met oude voorzeggingen en door tegenwoordige wonderen, en dat was hem genoeg. Schone woordenkeus en wetenschappelijke kunst en bewijsvoering konden geen gewicht bijzetten aan hetgeen door zulk gezag werd aanbevolen. Hij was bij hen in zwakheid, en in vreze, en in vele beving, en toch was zijn prediking in betoning des Geestes en der kracht, vers 3, 4. Zijne vijanden in de gemeente van Corinthe spraken van hem met grote verachting: De tegenwoordigheid des lichaams is zwak, en de rede is verachtelijk, zeiden zij: 2 Corinthiërs 10:10. Misschien was hij klein van gestalte en zwak van stem, maar ofschoon hij niet zulk een redenaar was als sommige anderen, is het toch duidelijk dat hij geen slecht spreker was. De inwoners van Lystre hielden hem voor hun afgod Mercurius, in menselijke gedaante verschenen, omdat hij de voornaamste woordvoerder was, Handelingen 14:12. Ook ontbrak het hem niet aan moed of beslistheid om zijn werk voort te zetten, hij was in geen ding door zijn tegenstanders verschrikt. Evenwel was hij geen pocher. Hij praalde niet hoogmoedig gelijk zijn wederpartijders. Hij handelde in zijne bediening met veel bescheidenheid, voorzichtigheid en zorg. Hij gedroeg zich zeer nederig onder hen, niet als iemand, wie de hem toevertrouwde eer en gezag ijdel maakten, maar als iemand, die verplicht was zich getrouw te gedragen en zich zelven te wantrouwen, opdat hij niet mocht tekortkomen in den hem opgelegden last. Merk op: niemand kent de vreze en beving van getrouwe dienaren, die over

de zielen ijveren met goddelijken ijver, een diep gevoel van eigen zwakheid is de oorzaak van deze vreze en beving. Zij weten hoe onnut zij zijn in zich zelven, en vrezen daarom voor zich zelven. Maar, ofschoon Paulus met deze bescheidenheid en voorzichtigheid handelde, toch sprak hij met gezag, in de betoning des Geestes en der kracht. Hij predikte de waarheid van Christus in haar oorspronkelijke gedaante en met eenvoudige woorden. Hij legde de leer bloot zoals de Geest hem die gaf, en liet het aan den Geest over door uiterlijke openbaring in tekenen en wonderen en door Zijn invloed in de harten der mensen, de waarheid der prediking te bevestigen en haar aanneming te bewerkstelligen.

III. Hier wordt meegedeeld met welk doel hij den gekruisigden Christus op deze wijze predikte: opdat uw geloof niet zou zijn in wijsheid der mensen, maar in de kracht Gods, vers 5, dat ze niet door menselijke beweeggronden overreed of door menselijke bewijsvoering overmocht zouden worden, opdat niemand zou zeggen dat redeneerkunst of welsprekendheid hen Christenen gemaakt had. Maar indien niets dan Christus en die gekruisigd eenvoudig verkondigd werd, kon het welslagen uitsluitend toegeschreven worden aan een goddelijke macht, die het woord vergezelde. Het geloof moet gegrond zijn, niet op menselijke wijsheid, maar op goddelijke getuigenis en arbeid. Het Evangelie was zo verkondigd, dat God alleen in alles verheerlijkt zou worden.

1 Corinthiërs 2:6-16

In dit gedeelte van het hoofdstuk toont de apostel hun, dat hij, ofschoon niet tot hen gekomen met de uitnemendheid van menselijke wijsheid of met enige van de voorgewende wetenschap en letterkunde van de Joden en Grieken, hun een schat van de zuiverste en hoogste wijsheid gebracht had. Wij spreken wijsheid onder de volmaakten, vers 6, 7, onder hen, die wel onderwezen zijn in de Christelijke leer en tot enige mondigheid in de dingen Gods gekomen zijn. Zij, die deze leer als goddelijk ontvangen hebben, en, verlicht door den Heiligen Geest, er enig inzicht in bekomen hebben, ontdekken er ware wijsheid in. Zij verstaan niet slechts de eenvoudige geschiedenis van Christus en dien gekruisigd, maar bespeuren daarin ook de diepe en bewonderenswaardige bedoeling van de goddelijke wijsheid. Ofschoon hetgeen wij prediken voor de wereld dwaasheid is, is het voor hen wijsheid. Zij worden er wijs door en bemerken er wijsheid in. Let op: Zij, die zelf wijs werden, zijn de enige bevoegde beoordelaars van wat wijsheid is, maar niet de wijsheid dezer wereld, noch der oversten dezer wereld, doch de wijsheid Gods, bestaande in verborgenheid, vers 6, 7. Geen wereldse, maar goddelijke wijsheid, niet die, welke de mensen dezer wereld zouden ontdekt hebben, of welke wereldse mensen, onder de leiding van hoogmoed, hartstocht, weetgierigheid en wereldse belangen, terwijl ze den Geest Gods minachten, verkrijgen kunnen. Hoe verschillend is het oordeel Gods van dat der wereld! Hij ziet niet gelijk de mens ziet. De wijsheid, welke Hij onderwijst is van geheel andere soort dan die, welke onder dezen naam in de wereld doorgaat. Het is niet de wijsheid van staatslieden of wijsgeren, of rabbijnen, vers 6, die zij onderwijzen of goedkeuren, maar de wijsheid Gods bestaande in verborgenheid, die bedekt was, die Hij langen tijd voor zich zelven gehouden en voor de wereld bedekt had, en de diepte waarvan, nu ze is ontdekt, niemand dan Hij kan peilen. De verborgenheid, die verborgen is geweest van eeuwen en geslachten, maar nu geopenbaard is aan Zijne heiligen, Colossenzen 1:26, geheel en al verborgen voor de heidenwereld, en geheimzinnig gemaakt voor de Joden, daar ze gewikkeld was in duistere typen en verwijderde profetieën, maar ons geopenbaard en kenbaar gemaakt door den Geest Gods. Let op het voorrecht van hen, die de openbaring des Evangelies genieten, voor hen zijn de typen onthuld, de geheimenissen duidelijk gemaakt, de profetieën uitgelegd, en de geheime raad Gods ligt voor hen open. De wijsheid Gods in een verborgenheid is nu aan de heiligen meegedeeld. Merk nu, wat de wijsheid betreft, op het volgende:

I. Haar oorsprong en beginsel. God heeft haar tevoren verordend tot heerlijkheid van ons, eer de wereld was, vers 7. Zij was verordend door God, Hij heeft lang-geleden besloten haar te openbaren en kenbaar te maken, voor vele jaren, van den beginne, zelfs van eeuwigheid, en zulks tot onze heerlijkheid, heerlijkheid van ons, zowel ons, apostelen, als ons Christenen. Het was een grote eer voor de apostelen, dat hun de openbaring van deze wijsheid was toevertrouwd. Het was een groot en eervol voorrecht voor de Christenen, dat deze heerlijke wijsheid hun geopenbaard werd. En de wijsheid Gods, geopenbaard in het Evangelie, de goddelijke wijsheid, onderwezen door het Evangelie, bereidt ons voor onze eeuwige heerlijkheid en gelukzaligheid in de toekomende wereld. De raad Gods betreffende onze verlossing bestaat van eeuwigheid en bedoelt de heerlijkheid en gelukzaligheid der heiligen. En welke diepe wijsheid was er in dezen raad! De wijsheid Gods is beide aangewend en ontplooid ter verheerlijking van Zijne heiligen-van eeuwigheid aangewend, in den tijd ontplooid, om hen, beide hier en hiernamaals, voor tijd en eeuwigheid, gelukkig te maken. Welke eer heeft Hij op Zijne heiligen gelegd!

II. De onwetendheid van de grote mannen dezer wereld in dat opzicht: Welke niemand van de oversten dezer wereld gekend heeft, vers 8, de voornamen door gezag, macht, wijsheid of geleerdheid. Het schijnt dat hier vooral de Romeinse stadhouder en de leiders en oversten van de Joodse kerk en natie bedoeld worden. Dezen waren de oversten dezer wereld of dezer eeuw, die, hadden zij de ware en heerlijke wijsheid gekend, den Heere der heerlijkheid niet gekruisigd zouden hebben. Dat deden Pilatus en de Joodse overheden letterlijk op het vonnis van den een naar de dringende begeerte van de anderen. Let op: Jezus Christus is de Heere der heerlijkheid, een titel veel te groot voor enig schepsel, en de reden waarom Hij gehaat werd, was dat men Hem niet kende. Hadden Zijne kruisigers Hem gekend, geweten wie en wat Hij was, zij zouden hun onheilige handen weerhouden en Hem niet gevat en vermoord hebben. Daarom pleitte Hij bij Zijn Vader om vergeving voor hen: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen, Lukas 23:34. Daar zijn vele dingen, welke de mensen niet doen zouden, indien zij de wijsheid Gods in het grote werk der verlossing kenden. Zij handelen zoals ze doen omdat ze blind en onachtzaam zijn. Zij kennen de waarheid niet, of willen haar niet kennen.

III. Het is ene wijsheid, die zonder openbaring niet had kunnen ontdekt worden, gelijk Jesaja zegt, 64:4. Van ouds heeft men het niet gehoord, noch met oren vernomen, en geen oog heeft het gezien, behalve Gij, o God, wat Hij doen zal hem, die op Hem wacht, die op Zijn goedheid wacht, (vertaling der 70). Het was in de Joodse gelovigen een bewijs van liefde tot God, zo ze leefden in de verwachting van de vervulling der Evangelische beloften. Wachten op God is een bewijs van liefde tot Hem. Ziet deze is onze God, wij hebben Hem verwacht, Jesaja 25:9. Merk op: Er zijn dingen, die God bereid heeft voor hen, die Hem liefhebben en op Hem wachten. Daar zijn zulke dingen voor hen bereid in het toekomende leven, dingen welke het gevoel niet kan ontdekken, welke thans niet voor onze oren geopenbaard kunnen worden, welke niet in onze harten opkomen. Leven en onverderflijkheid zijn aan het licht gebracht door het Evangelie, 2 Timotheus 1:10. Maar de apostel spreekt hier van het onderwerp der goddelijke openbaring door het Evangelie. Dat is zo als geen oog heeft gezien en geen oor gehoord. De grote waarheden van het Evangelie zijn dingen, die liggen buiten de sfeer van menselijke waarneming.

Het oog heeft het niet gezien en het oor heeft het niet gehoord en in het hart des mensen is het niet opgeklommen. Waren het verstandelijke zaken, dan zouden ze door het oog der rede ontdekt kunnen zijn, door het oor aan de ziel meegedeeld, als voorwerpen van gewoon menselijk weten, en dan ware er geen openbaring nodig geweest. Maar aangezien ze buiten de sfeer der natuur liggen, kunnen wij ze niet ontdekken dan bij het licht der openbaring. En daarom moeten wij ze aannemen zoals ze in de Schrift neergelegd zijn, en zoals het Gode behaagd heeft ze te openbaren.

IV. Wij zien hier op welke wijze God ons deze wijsheid heeft ontdekt. God heeft het ons geopenbaard door Zijn Geest, vers 10. De Schrift is ingegeven door God. De heilige mensen Gods, van den Geest gedreven, hebben ze gesproken, 2 Petrus 1:21. En de apostelen spraken door ingeving van dezelfden Geest, want Hij onderwees hen en deed hen spreken. Hier is een bewijs voor het goddelijk gezag van de Heilige Schrift. Paulus schreef wat hij onderwees, en wat hij onderwees was hem door God geopenbaard door Zijnen Geest, die Geest die alle dingen onderzoekt, ook de diepten Gods, en Hij weet wat Gods is, zoals de geest des mensen weet hetgeen des mensen is, vers 11. Deze woorden geven een dubbelen bewijsgrond om de goddelijkheid van den Heiligen Geest te staven.

1. Alwetendheid wordt Hem toegeschreven: Hij onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods. Hij draagt nauwkeurig kennis van al deze dingen, en komt in de eigen diepten Gods, Hij dringt door in Zijn geheimsten raad. Wie kan zo volkomen kennis van God hebben dan God zelf?

2. Deze zinspeling schijnt aan te duiden, dat de Heilige Geest voor God is wat des mensen geest voor den mens is. Nu, de geest des mensen is volkomen een met hem. Hij kan niet buiten zijn geest. Zo kan God niet zonder Zijn Geest. Hij is even goed en onafscheidelijk een met God als des mensen geest is met den mens. De mens kent zijn eigen geest omdat zijn geest een is met hem. De Geest Gods kent de dingen Gods omdat Hij een is met God. En gelijk niemand te weten kan komen wat in eens anders geest is, tenzij deze hem dat mededeelt en openbaart, zo kunnen wij den geheimen raad en het voornemen van God niet kennen tenzij ze ons bekend gemaakt worden door Zijn Heiligen Geest. Wij kunnen ze in 't geheel niet kennen tenzij Hij ze voorwerpelijk mededeelt door de uitwendige openbaring, wij kunnen ze niet tot zaligheid kennen of geloven, tenzij Hij daartoe onze vermogens opent en het oog van onzen geest verlicht en ons kennis en geloof in Hem geeft. En door dezen Geest hadden de apostelen ontvangen de wijsheid Gods in verborgenheid, welke zij verkondigden. Doch wij hebben niet ontvangen den geest der wereld, maar den Geest, die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn, vers 12, niet de geest, welke is in de wijzen dezer wereld, vers 6, of in de oversten dezer wereld, vers 8, maar de Geest, welke van God is, of van God uitgaat. Wat wij u geven in den naam van God hebben wij door Zijne ingeving, en het is door Zijn genadige verlichting en invloed, dat wij weten de dingen, die ons van God geschonken zijn tot zaligheid, dat is: de grote voorrechten van het Evangelie, welke de vrije gave Gods zijn, uitdelingen van loutere en rijke genade. Ofschoon deze dingen ons gegeven zijn en de openbaring van deze gaven ons gedaan is, kunnen wij ze niet zaligmakend weten tenzij wij den Geest hebben. De apostelen hadden de openbaring van deze dingen van den Geest Gods, en hun zaligmakende werking door dezelfden Geest.

V. Wij zien hier op welke wijze deze wijsheid werd onderwezen of meegedeeld. Dewelke wij ook spreken niet met woorden, welke de menselijke wijsheid leert, maar met woorden, die de Heilige Geest leert, vers 13. Zij hadden de wijsheid, die ze onderwezen, niet ontvangen van de wijze mensen der wereld, niet door hun eigen onderzoek en vinding, maar van den Geest Gods. Ook staken ze haar niet in een wereldlijk kleed, maar verkondigden de leer van Christus met woorden, die de Heilige Geest hun onderwees. Hij gaf hun niet alleen de kennis van deze dingen, maar ook de uiting. Merk op: De waarheden Gods behoeven niet opgesierd te worden door menselijke redekunst, maar worden het best meegedeeld in de woorden, die de Heilige Geest leert. De Geest van God weet veel beter hoe de dingen Gods moeten gezegd worden dan de beste beoordelaars, redenaars of wijsgeren. Geestelijke dingen met geestelijke samenvoegende, het ene deel der openbaring met het andere, de openbaring van het Evangelie met die des Ouden Verbonds, de onthullingen van het Nieuwe Testament met de typen en profetieën van het Oude. De vergelijking van de dingen der openbaring met die der wetenschap, van de bovennatuurlijke dingen met de natuurlijke, is een slechte maatstaf. Geestelijke dingen, samengevoegd zijnde, zullen elkaar opklaren, maar indien met de beginselen van menselijke kunst en wetenschap de proef genomen wordt op de openbaring, zullen we zeker geheel verkeerd over haar en de dingen die zij bevat oordelen. Want geestelijke dingen met geestelijke samenvoegen, over geestelijke onderwerpen, onderwerpen van openbaring en van geestelijk leven, geestelijk spreken, is eenvoudig en duidelijk. De taal van den Geest Gods is de meest geschikte om zijne mening kenbaar te maken.

VI. Wij hebben hier ene uiteenzetting hoe deze wijsheid verkregen wordt.

1. De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn, want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat ze geestelijk onderscheiden worden, vers 14.

De natuurlijke mens, de vleselijke mens.

A. De mens onder de macht der verdorvenheid, niet verlicht door den Geest Gods, dien Judas noemt: natuurlijke mensen, den Geest niet hebbende, vers 19. Ongeheiligde mensen begrijpen de dingen Gods niet. Het verstand is door de verdorvenheid onzer natuur, welke de val veroorzaakte, en door het wegzinken in deze wanorde door onze eigen zonden, volkomen onbekwaam geworden om de stralen van goddelijk licht op te vangen, het heeft er vooroordeel tegen. Voor zulk een ziel zijn de waarheden Gods dwaasheid. De mensen houden die voor beuzelachtige en dwaze dingen, hun aandacht onwaardig. Het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft het niet begrepen, Johannes 1:5. Niet dat het natuurlijk onderscheidingsvermogen verloren is, maar slechte bewegingen en boze beginselen maken den mens onwillig om de gedachten Gods te verstaan, de geestelijke kracht van Zijn koninkrijk te erkennen en zich aan hare macht te onderwerpen. De bezielende stralen van den Geest van waarheid en heiligheid moeten den geest verlichten om hun heerlijkheid te doen zien, en hem zo van hun waarheid overtuigen dat hij bereid wordt hen van harte te ontvangen en te omhelzen. Derhalve kan de natuurlijke mens, ontbloot van Gods Geest, ze niet kennen, omdat ze geestelijk onderscheiden worden.

B. De natuurlijke mens, dat is de wijze dezer wereld, vers 19, de wijze naar het vlees, vers 26, hij die de wijsheid dezer wereld, de menselijke wijsheid bezit, 2:4-6, de man, die zoals sommigen van de ouden, alle waarheid leren wil door zijn eigen redeneringen, niets door geloof ontvangen wil, en geen bovennatuurlijken bijstand denkt nodig te hebben. Dit was vooral het karakter van de beoefenaars der wijsbegeerte en der Griekse wijsheid en geleerdheid in de dagen. Zulke mensen verstaan niet de dingen, die des Geestes Gods zijn. Openbaring is hun geen beginsel van wetenschap, hij ziet er op neer als op een geestverbijstering en bedrog, de buitensporigheid van een of anderen ontzinden dromer. Zij is geen der wegen tot de wijsheid voor de aanzienlijken dezer wereld, en daarom kan hij geen kennis hebben van de geopenbaarde dingen, want die worden alleen geestelijk onderscheiden, alleen kenbaar gemaakt door openbaring van den Geest, welke een beginsel van wetenschap is, dat hij niet erkennen wil.

2. Doch de geestelijke mens onderscheidt wel alle dingen, maar hij zelf wordt van niemand onderscheiden, vers 15.

A. Hij, die geheiligd en geestelijk-gezind gemaakt is, Romeinen 8:6, onderscheidt alle dingen, hij is bekwaam om te oordelen over de menselijke wijsheid en evenzo heeft hij inzicht en smaak van goddelijke waarheden, hij ziet goddelijke wijsheid en ondervindt goddelijke macht in de openbaringen en geheimenissen des Evangelies, waarop de natuurlijke en ongeheiligde mens neerziet als op zwakheid en dwaasheid. als op dingen ontbloot van alle macht en der aandacht niet waardig. Het is de geheiligde ziel, die de ware schoonheid der heiligheid kan onderscheiden, maar door de veredeling van haar vermogens verliest ze niet haar bekwaamheid om over gewone en natuurlijke dingen te oordelen en die te onderscheiden, natuurlijke en bovennatuurlijke, menselijke en goddelijke, de sluitredenen der wetenschap en de ontdekkingen der openbaring. Maar hijzelf wordt

door niemand onderscheiden. Gods heiligen zijn Zijne verborgenen, Psalm 83:4. Hun leven is met Christus verborgen in God, Colossenzen 3:3. De natuurlijke mens weet van den geestelijken mens niets meer dan hij van alle andere geestelijke dingen weet. Hij is een vreemdeling tegenover de beginselen, de genoegens en de handelingen van het geestelijk leven. De geestelijke mens is voor zijn waarneming gesloten.

B. Hij, die geestelijk is (hij wie de goddelijke openbaring gegeven is, die haar als zodanig ontvangen heeft en zijn geloof en godsdienst op haar gegrond heeft) kan zowel over goddelijke als over menselijke dingen oordelen, hij kan onderscheiden wat is en wat niet is de leer van het Evangelie en der verlossing, en wie de waarheid Gods wel of niet prediken. Hij verliest zijn verstandelijke vermogens niet, en doet er geen afstand van, door als grondslag voor zijn geloof en godsdienst de openbaring aan te nemen. Maar hij zelf wordt van niemand onderscheiden. Hij kan door niemand geoordeeld en weerlegd worden. Niemand, die niet geestelijk is of onder goddelijken invloed staat, zie Hoofdstuk 14:37, of zijn geloof en godsdienst op openbaring grondt, kan onderscheiden en beoordelen of hetgeen hij zegt waar en goddelijk is of niet. In een woord, hij die al zijn kennis put uit de beginselen der wetenschap en het licht der rede, kan nooit oordelen over de waarheid of valsheid van hetgeen door openbaring ontvangen wordt.

Want wie heeft den zin des Heeren gekend, die hem zou onderrichten? vers 16, dat is, den geestelijken mens? Wie kan zo doordringen in de mening Gods, dat hij hem kan onderrichten, die den Geest Gods heeft en onder diens invloed staat? Hij alleen is de mens, aan wie God onmiddellijk de kennis van Zijn wil mededeelt. En wie kan hem in den zin Gods onderrichten, die zo onmiddellijk onder den invloed van zijn eigen Geest verkeert? Zeer weinigen hebben iets hoegenaamd van den zin des Heeren verstaan door natuurlijken invloed. Maar, zegt de apostel, wij hebben den zin van Christus, vers 16, en de zin van Christus is de zin van God. Hij is God en de voornaamste gezant en profeet van God. En de apostelen waren door Zijn Geest bekwaam gemaakt om Zijn zin ons bekend te maken. En in de Heilige Schrift zijn de zin van Christus en de zin van God in Christus ons ten volle geopenbaard. Het is het grote voorrecht der Christenen, dat zij den zin van Christus hebben, hun geopenbaard door Zijnen Geest.

HOOFDSTUK 3

1 En ik, broeders, kon tot u niet spreken als tot geestelijken, maar als tot vleselijken, als tot jonge kinderen in Christus.
2 Ik heb u met melk gevoed, en niet met vaste spijs; want gij vermocht toen nog niet; ja, gij vermoogt ook nu nog niet.
3 Want gij zijt nog vleselijk; want dewijl onder u nijd is, en twist, en tweedracht, zijt gij niet vleselijk, en wandelt gij niet naar den mens?
4 Want als de een zegt: Ik ben van Paulus; en een ander: Ik ben van Apollos; zijt gij niet vleselijk?
5 Wie is dan Paulus, en wie is Apollos, anders dan dienaars, door welke gij geloofd hebt, en dat, gelijk de Heere aan een iegelijk gegeven heeft?
6 Ik heb geplant, Apollos heeft nat gemaakt; maar God heeft den wasdom gegeven.
7 Zo is dan noch hij, die plant, iets, noch hij, die nat maakt, maar God, Die den wasdom geeft.
8 En die plant, en die nat maakt, zijn een; maar een iegelijk zal zijn loon ontvangen naar zijn arbeid.
9 Want wij zijn Gods medearbeiders; Gods akkerwerk, Gods gebouw zijt gij.
10 Naar de genade Gods, die mij gegeven is, heb ik als een wijs bouwmeester het fondament gelegd; en een ander bouwt daarop. Maar een iegelijk zie toe, hoe hij daarop bouwe.
11 Want niemand kan een ander fondament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus.
12 En indien iemand op dit fondament bouwt: goud, zilver, kostelijke stenen, hout, hooi, stoppelen;
13 Eens iegelijks werk zal openbaar worden; want de dag zal het verklaren, dewijl het door vuur ontdekt wordt; en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven.
14 Zo iemands werk blijft, dat hij daarop gebouwd heeft, die zal loon ontvangen.
15 Zo iemands werk zal verbrand worden, die zal schade lijden; maar zelf zal hij behouden worden, doch alzo als door vuur.
16 Weet gij niet, dat gij Gods tempel zijt, en de Geest Gods in ulieden woont?
17 Zo iemand den tempel Gods schendt, dien zal God schenden; want de tempel Gods is heilig, welke gij zijt.
18 Niemand bedriege zichzelven. Zo iemand onder u dunkt, dat hij wijs is in deze wereld, die worde dwaas, opdat hij wijs moge worden.
19 Want de wijsheid dezer wereld is dwaasheid bij God; want er is geschreven: Hij vat de wijzen in hun arglistigheid;
20 En wederom: De Heere kent de overleggingen der wijzen, dat zij ijdel zijn.
21 Niemand dan roeme op mensen; want alles is uwe.
22 Hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Cefas, hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomende dingen, zij zijn alle uwe.
23 Doch gij zijt van Christus, en Christus is Gods.

In dit hoofdstuk bestraft de apostel de Corinthiërs om hun vleselijke gezindheid en scheuringen, vers 1-4. Hij onderricht hen hoe hetgeen verkeerd is onder hen, kan hersteld worden, door hun te herinneren:

I. dat hun dienaren niet meer dan dienaren zijn, vers 5, II dat dezen eenstemmig en door dezelfde bedoeling geleid waren, 5-10,

III. Dat zij bouwden op een en hetzelfde fondament, 11-15, Hij wekt hen op om hun lichamen te eren door ze zuiver te houden, vers 16, 17, en tot nederigheid en zelf verloochening, 18-21. En verbiedt hen sommige dienaren boven anderen te verheffen, omdat allen voor hen hetzelfde belang hebben, 22-23.

1 Corinthiërs 3:1-4

I. Paulus bestraft de Corinthiërs om hun zwakheid en achterlijkheid. Zij, die geheiligd werden, zijn dat slechts in beginsel, er is gelegenheid om te wassen beide in genade en in kennis, 2 Petrus 3:18. Zij, die door de goddelijke genade vernieuwd zijn tot een geestelijk leven, zijn nog in vele opzichten gebrekkig. De apostel zegt hun, dat hij tot hen niet kon spreken als tot geestelijken, maar als tot vleselijken, als tot jonge kinderen in Christus, vers 1. Zij waren er zover vandaan dat ze hun beginselen en daden zouden gronden op de goddelijke openbaring en hun kennis van den geest des Evangelies, dat het al te duidelijk was dat ze nog stonden onder de macht van vleselijke en bedorven neigingen. Zij waren nog slechts jonge kinderen in Christus. Zij hadden sommige van de eerste beginselen des Christendoms ontvangen, maar ze waren niet gewassen tot rijpheid in het verstaan daarvan, of in geloof en heiligheid, en niettemin blijkt duidelijk uit verscheidene gedeelten van dezen brief, dat de Corinthiërs zeer trots waren op hun wijsheid en kennis. Let op: Het is een zeer gewoon verschijnsel dat personen van zeer middelmatige kennis en verstand een grote mate van zelfwaardering hebben. De apostel wijst hun geringe vorderingen in de kennis des Christendoms aan als de reden waarom hij hun niet meer van de diepten des Evangelies had meegedeeld. Zij konden zulk voedsel niet verdragen, ze hadden melk van node en niet vaste spijs, vers 2. Het is de plicht van een getrouw dienaar van Christus om het vermogen van zijn hoorders te onderzoeken en hen zoveel te leren als ze kunnen dragen. Maar toch behoren zuigelingen op te groeien tot volwassenen, en jonge kinderen in Christus moeten gestalte verkrijgen en mannen in Christus worden. Men mag verwachten dat hun vorderingen in kennis evenredig zijn en aan hun vermogen en gelegenheid en aan den tijd van hun nieuwe leven, zodat ze bekwaam worden om mededeling van de diepten van den godsdienst te verstaan en niet altijd bij de eerste beginselen blijven. Het was een verwijt voor de Corinthiërs dat ze zolang de bediening van Paulus genoten hadden en niet meer vorderingen in Christelijke kennis gemaakt hadden. Christenen zijn ten strengste te bestraffen indien ze niet trachten te groeien in genade en kennis.

II. Hij bestraft hen om hun vleselijke gezindheid en noemt als gevolg daarvan hun twistgierigheid en onenigheid ten opzichte hunner dienaren. Want gij zijt nog vleselijk. Want dewijl onder u nijd is en twist, en tweedracht, zijt gij niet vleselijk en wandelt gij niet naar den mens? vers 3. Er waren nijdigheid en twist en tweedracht onder hen over hun dienaren, want de een zegt: Ik ben van Paulus, en een ander: Ik van Apollos! vers 4. Dat waren bewijzen van hun vleselijke gezindheid, vleselijke belangen en neigingen heersten over hen. Merk op: Twisten en tweedracht over den godsdienst zijn sterke bewijzen voor overgebleven vleselijke gezindheid. De ware godsdienst maakt ons vreedzaam en niet twistziek. Scheurmakers handelen naar menselijke beginselen, en niet naar de beginselen van den waren godsdienst, zij worden geleid door hun eigen hoogmoed en hartstochten, en niet door de regelen des Christendoms. Wandelt gij niet naar den mens? Het is te betreuren dat zo velen, die behoorden te wandelen als Christenen, dat is, boven den gewonen maatstaf der mensen, inderdaad wandelen, leven en handelen als de andere mensen.

1 Corinthiërs 3:5-10

Hier onderricht Paulus hen hoe deze kwaal te genezen en wat te dien opzichte onder hen verkeerd was terecht te brengen.

I. Door hun te herinneren dat de dienaren, over welken zij twistten, niet meer dan dienaren waren. Wie is dan Paulus, en wie is Apollos, anders dan dienaars, door welken gij geloofd hebt? gelijk de Heere aan een iegelijk gegeven heeft, vers 5. Zij waren slechts dienaars, enkel werktuigen van den God aller genade. Enigen van de twistgierigen onder de Corinthiërs hadden, naar het schijnt, meer van hen gemaakt, alsof ze heren over hun geloof, stichters van hun godsdienst, waren. We hebben toe te zien dat we de dienaren niet vergoden of in de plaats van God stellen. Apostelen zijn niet de bewerkers van ons geloof en onzen godsdienst, ofschoon ze gemachtigd werden die te openbaren en te bevorderen. Zij handelden in dezen zoals de Heere een iegelijk gegeven had. Merk op: alle gaven en machten, welke zelfs de apostelen openbaarden en toepasten in het werk hunner bediening, waren van God. Hun werk was te tonen dat hun dienst en leer goddelijk waren. Het was aan de zijde der hoorders geheel verkeerd aan de apostelen de hulde te brengen welke ze alleen verschuldigd waren aan het gezag, waarop dezen handelden, aan God van wie ze hun bevoegdheid verkregen hadden. Paulus had geplant en Apollos had nat gemaakt, vers 6. Beiden waren nuttig, de een tot dit en de ander tot dat doeleinde. God maakt gebruik van verschillende werktuigen, en bekwaamt die elk tot zijn eigen dienst en bestemming. Paulus was geschikt om te planten, Apollos om nat te maken, maar God gaf den wasdom. Het welslagen van den dienst hing af van den goddelijken zegen. Zo is dan noch hij die plant iets, noch hij die nat maakt, maar God die den wasdom geeft, vers 7. Zelfs apostolische dienaren zijn op zich zelven niets, zij kunnen niets met goeden uitslag doen tenzij God den wasdom geeft. De beste en getrouwste dienaars hebben het diepste gevoel van hun eigen ongenoegzaamheid en zijn boven alles begerig dat God al de eer ontvangt van hun welslagen. Paulus en Apollos zijn in eigen schatting niets, maar God is alles in allen.

II. Door hen te wijzen op de eenstemmigheid der dienaren van Christus. Die plant en die nat maakt zijn een, vers 8, in dienst bij een Meester, belast met dezelfde openbaring, bezig in hetzelfde werk, beogend hetzelfde doel, in overeenstemming met elkaar, alhoewel ze door scheurzieke partijgangers tegenover elkaar gesteld worden. Zij hebben hun onderscheidene gaven van een en dezelfden Geest, tot hetzelfde doel, en van harte verenigd werken zij samen. Planters en natmakers zijn slechts medearbeiders in hetzelfde werk. Merk op: Alle getrouwe dienaren van Christus zijn een in de grote zaak en bedoeling van hun bediening. Zij mogen in ondergeschikte dingen met elkaar van gevoelen verschillen, zij mogen hun besprekingen en afwijkingen van elkaar hebben, maar hartelijk stemmen ze overeen in het grote doel: de ere Gods en de zaligheid der zielen door bevordering van het ware Christendom in de wereld. Al dezulken mogen schitterende beloning voor hun getrouwheid verwachten overeenkomstig het woord: een iegelijk zal zijn loon ontvangen naar zijnen arbeid. Hun werk is een, maar de een neemt het wellicht meer ter harte dan de ander, hun einddoel is een, maar de een jaagt het waarschijnlijk vuriger na dan de ander, hun Meester is ook een, maar deze goede en genadige Meester maakt onderscheid in Zijne beloningen, overeenkomstig de door ieder bewezen diensten, een iegelijk zal zijn loon ontvangen naar zijnen arbeid. Die het meest werkt ontvangt het meest. Die de getrouwsten zijn, hebben het grootste loon, het is een heerlijk werk, waarin alle getrouwe dienaren arbeiden. Zij zijn Gods medearbeiders, vers 9, natuurlijk niet in dezelfden rang en dezelfde mate, maar in ondergeschiktheid aan Hem, als werktuigen in Zijn hand. Zij zijn werkzaam in Zijne zaak. Zij werken met God samen ter bevordering van Zijne heerlijkheid

en ter redding van kostbare zielen, en Hij, die hun werken kent, zal maken dat ze niet vergeefs arbeiden. De mensen mogen den enen dienaar verwaarlozen en verachten, terwijl ze den anderen verheffen, zonder daar reden voor te hebben, zij mogen veroordelen wat ze behoorden aan te bevelen en toejuichen wat ze moesten vermijden en voorbijgaan, maar het oordeel Gods is naar waarheid. Hij beloont slechts op goede gronden, en Hij beloont alleen in overeenstemming met den ijver en de getrouwheid Zijner dienaren. Getrouwe dienaren moeten, wanneer zij door de mensen miskend worden, hun bemoediging in God zoeken. En het is voor God, de voorname arbeider in het grote werk des Evangelies, voor wie Zijne medearbeiders zich getrouw betonen moeten. Zij zijn altijd onder Zijn oog, werkzaam in Zijn huis en bouwwerk, en daarom zal Hij voorzeker zorgvuldig over hen waken. Gods akkerwerk, Gods gebouw zijt gij. En daarom is niemand van Paulus of van Apollos, niemand behoort hun toe, maar ze zijn Godes. Zij planten en maken nat, niets meer, maar het is de goddelijke zegen op Zijn eigen akkerwerk, die maakt dat er vrucht gedragen wordt. Gij zijt niet ons akkerwerk, maar dat van God. Thans gaat de apostel van deze vergelijking over tot die van een gebouw: Naar de genade Gods, die mij gegeven is, heb ik als een wijs bouwmeester het fondament gelegd en een ander bouwt daarop. Paulus noemt zichzelf een wijs bouwmeester. Die hoedanigheid geeft hem dubbele eer. Het was eervol een bouwmeester te zijn aan den tempel Gods, maar het verhoogt zijn eer dat hij een wijs bouwmeester was. Men kan in een bediening zijn, waarvoor men niet bekwaam is, of niet zo door en door bekwaam als hier blijkt dat Paulus was. Doch ofschoon hij dit van zich zelven zegt, bedoelt hij daarmee niet zijn eigen eer, doch die der goddelijke genade. Hij was een wijs bouwmeester, doch door de genade Gods, die hem dat gemaakt had. Het is geen misdaad in een Christen, maar strekt hem tot aanbeveling, wanneer hij kennis neemt van het goede dat in hem is, tot lof van de goddelijke genade. Geestelijke hoogmoed is afschuwelijk, hij maakt dat we de grootste weldaden Gods gebruiken om onze eigen ijdelheid te voeden en onszelf tot onze eigen afgoden te verheffen. Maar letten op Gods weldaden ten einde onze dankbaarheid te bevorderen en er over spreken tot Zijne eer (van welken aard ze ook zijn) is niets anders dan een deel van onzen plicht en van den eerbied, dien we Hem verschuldigd zijn. Merk op: Dienaren mogen niet trots zijn op hun gaven en genaden, maar hoe beter zij voor hun werk geschikt zijn en hoe meer zegen er op rust, des te meer behoren zij Gode dankbaar te zijn voor Zijn onderscheidende genade. Ik heb het fondament gelegd en een ander bouwt daarop. Vroeger heeft hij gezegd: Ik heb geplant en Apollos heeft natgemaakt. Paulus heeft het fondament van de gemeente onder hen gelegd. Hij heeft hen door het Evangelie geteeld, Hoofdstuk 4:15. Hoeveel leermeesters zij buiten hem hadden, ze hadden toch niet vele vaders. Hij wilde niemand, die onder hen gewerkt had, tekort doen, maar hij wenste ook niet van zijn eer en eerbied beroofd te worden. Getrouwe dienaren mogen en moeten waken voor hun eigen goeden naam. Veel van hun nuttigheid hangt daarvan af. Maar een iegelijk zie toe, hoe hij daarop bouwe. Dat is een eenvoudige waarschuwing, er kan zeer slecht gebouwd worden op een goed fondament. Men kan daarin licht dwalen, en er is grote omzichtigheid nodig, niet alleen om een stevig en goed fondament te leggen, maar ook om er een behoorlijk gebouw op te zetten. Er mag niets opgebouwd worden, dan wat het fondament dragen kan en wat er een geheel mede wordt. Goud en modder mogen niet met elkaar vermengd worden. Dienaren van Christus hebben er nauwgezet tegen te waken, dat ze niet hun eigen hersenschimmen of valse redeneringen bouwen op het fondament der goddelijke openbaring. Hetgeen zij prediken moet zijn de duidelijke leer van hun Meester en wat daarmee geheel overeenkomt.

1 Corinthiërs 3:11-15

De apostel zegt ons hier welk fondament hij gelegd heeft als grondslag van al zijn arbeid onder hen: Jezus Christus, de uiterste hoeksteen, Efeziërs 2:20. Op dit fondament bouwen alle getrouwe dienaren van Christus. Op dezen rotssteen vestigen alle Christenen hun hoop. Zij, die hun hoop op den hemel op een ander fondament stichten, bouwen op zand. Niemand kan een ander fondament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus. De leer van onzen Zaligmaker en Zijne verzoening is de voorname grondslag van het Christendom. Zij is de bodem en het fondament van al het andere. Neem dat weg, en ge vernietigt al onze vertroosting en laat ons geen fondament voor onze hoop als zondaren. Het is in Christus alleen dat God was de wereld met zich zelven verzoenende, 2 Corinthiërs 5:19. Maar zij, die het fondament behouden en de leer dat Christus de Middelaar Gods en der mensen is, omhelzen, splitsen zich in twee soorten.

I. Sommigen bouwen op dat fondament goud, zilver en kostelijke stenen, vers 12, namelijk zij, die de zuivere waarheden des Evangelies aannemen en verkondigen, die niets vasthouden en prediken dan de waarheid zoals zij is in Jezus. Dat is goed bouwen op een goed fondament, wanneer dienaren niet alleen op Christus steunen als de grote profeet der kerk en Hem aannemen als hun gids en onfeilbaren leraar, maar de leer, welke Hij onderwees, aannemen en verbreiden in al haar zuiverheid, zonder enig bedorven inmengsel, zonder er iets bij te voegen of af te doen.

II. Anderen bouwen hout, hooi en stoppelen op dit fondament, dat is: ofschoon zij het fondament erkennen, wijken zij in vele opzichten van den zin van Christus af. Zij stellen hun eigen inbeeldingen en uitvindingen in plaats van Zijn leringen en instellingen en bouwen op het goede fondament veel, dat de proef niet doorstaan zal als de dag der toetsing gekomen is, en het vuur zal het openbaar maken, want hout, hooi en stoppelen zullen de vuurproef niet doorstaan kunnen, maar er door verteerd worden. Eens iegelijks werk zal openbaar worden, zal voor het gezicht blootgelegd worden, voor zijn gezicht en dat van anderen. Sommigen zullen in den eenvoud huns harten hout en stoppelen bouwen op het goede fondament, en niet eens weten wat ze gedaan hebben, maar in den dag des Heeren zullen ze hun werk in zijn eigen licht zien. Eens iegelijks werk zal openbaar worden voor hem zelven en voor anderen, zowel voor hen, die door deze bouwheren misleid zijn, als voor hen, die aan hun dwalingen mochten ontsnappen. Thans kunnen we ons in ons zelven en in anderen vergissen, maar er komt een dag, die aan alle vergissingen een einde maakt, en ons ons zelven en onze daden in het rechte licht doet zien, zonder bedekking of misleiding. Want de dag zal het verklaren (dat is: ieders werk), dewijl het door vuur ontdekt wordt, en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven, vers 13. De dag zal het verklaren en blootleggen, de laatste dag, de grote dag des oordeels, Hoofdstuk 4:5. Sommigen echter verstaan dat van den tijd, waarin het Joodse volk zou verstrooid worden en daardoor zijn instelling vernietigd, wanneer de bovenbouw, welken Judese leraren op het fondament des Christendoms gesticht hadden, zou blijken niet meer te zijn dan hout, hooi en stoppelen, die de proef niet weerstaan konden. De uitdrukking verwijst duidelijk naar de kunst des smelters, waardoor het vuur het schuim van het goud en het zilver wegneemt en afscheidt. Zo zullen goud, zilver en kostelijke stenen het vuur doorstaan, maar hout, hooi en stoppelen zullen er van gescheiden en door het vuur verteerd worden. Merk op: er komt een dag die zo nauwkeurig den enen mens van den anderen, het werk des enen van dat des anderen, zal afscheiden als het vuur goud van vuil afscheidt, en metaal dat het vuur doorstaan kan van andere dingen, die er door verteerd worden. In dien dag:

1. Zullen de werken van enigen de proef doorstaan. Het zal openbaar worden dat zij niet alleen het fondament behielden, maar dat zij er ook regelmatig en deugdelijk op bouwden, met goede bouwstoffen en op de voorgeschreven wijze. Fondament en bovenbouw maakten een geheel uit. De grondwaarheden en datgene, wat er mede in verband staat, werden tezamen onderwezen. Het is wellicht nu zo gemakkelijk niet om dat verband te onderkennen of te weten wiens werk tegen de proef bestand zal zijn, maar die dag zal het ten volle openbaren. Zulk een bouwheer zal en kan de beloning niet ontgaan. Hij zal in dien dag prijs en eer hebben en daarna eeuwige beloning. De getrouwheid van de dienaren van Christus zal volledige en nauwkeurige vergelding in de toekomst ontvangen. Zij, die zuiveren en waren godsdienst verbreid hebben en wier werk zal blijven bestaan, zullen hun loon ontvangen. En de Heere weet hoe groot, hoe ver boven alle verwachting!

2. Er zijn anderen, wier werk zal verbrand worden, vers 15, wier verdorven denkbeelden en leerstellingen, of ijdele uitvindingen en gewoonten in den dienst Gods, zullen worden ontdekt, afgekeurd en verworpen in dien dag, eerst openbaar worden als bedorven, daarna door God afgekeurd en verworpen. Die grote dag zal alle maskers afrukken en de dingen tonen zoals ze zijn. Hij wiens werk verbrand wordt zal schade lijden. Zo hij op het goede fondament hout, hooi en stoppelen gebouwd heeft zal hij schade lijden. Zijn zwakheid en onzuiverheid zal zijne heerlijkheid verminderen, ofschoon hij over het algemeen een eerlijk en oprecht Christen moge geweest zijn. Dit deel van zijn werk zal verloren gaan, en hem geen voordeel aanbrengen, alhoewel hijzelf behouden wordt. Merk op: Zij, die het fondament des Christendoms behouden, maar er hout, hooi en stoppelen op bouwen, zullen behouden worden. Dit moge helpen om onze liefde te vermeerderen. Wij mogen de mensen niet om hun zwakheid verwerpen, want niets behalve goddeloosheid doet verloren gaan. Hij zal behouden worden, doch alzo als door vuur, uit het vuur gerukt. Hij zelf wordt uit de vlam gegrepen, die zijn werk verteert. Dit toont aan dat het moeilijk zijn zal voor hen, die het Christendom bederven en beroven, om zalig te worden. God zal geen verschoning voor hun werken hebben, ofschoon Hij hen als brandhouten uit het vuur rukt. In deze uitspraak van de Schrift meenden de Roomsen hun leer van het vagevuur gevonden te hebben, welke zeker hooi en stoppelen is, ene leer, die nooit oorspronkelijk aan de Schrift ontleend is, maar uitgevonden in donkeren tijd, om de gierigheid en eerzucht van de geestelijkheid te voeden, en hen te vleien, die voor de zaligheid hunner zielen liever van hun geld dan van hun hartstochten afstand deden. Ze heeft met dezen tekst niets uitstaan.

A. Omdat er duidelijk sprake is van een zinnebeeldig, niet van een werkelijk vuur, want hoe zou een werkelijk vuur godsdienstige gebruiken en leerstellingen kunnen verteren?

B. Omdat dit vuur zal beproeven hoedanig eens iegelijks werk is, doch het vuur des vagevuurs zou geen proefneming op de werken der mensen zijn, maar hun straf. Het wordt gezegd te dienen voor verzoening van vergeeflijke zonden, die gedurende het aardse leven niet geboet zijn.

C. Omdat dit vuur eens iegelijks werk zal beproeven, zowel van Paulus en Apollos, als van de anderen. Nu, geen der Roomsen zal den moed hebben te zeggen dat de apostelen door het vagevuur moeten gaan!

1 Corinthiërs 3:16-17

Hier trekt de apostel zijn bewijsvoering en vermaning samen, gegrond op zijn vroegere uitspraak: Gij zijt Gods gebouw, vers 9. En hier: Weet gij niet dat gij Gods tempel zijt en de Geest Gods in ulieden woont? Zo iemand den tempel Gods schendt (bederft en verwoest) dien zal God schenden (in beide zinnen wordt in het oorspronkelijke hetzelfde woord gebruikt) want de tempel Gods is heilig, welke gij zijt. Het schijnt uit andere gedeelten van den brief, waar de apostel hetzelfde onderwerp aanroert, 6:13-20, dat de valse leraars onder de Corinthiërs niet alleen losbandigen waren, maar ook verderfelijke leringen onderwezen, die uitnemend geschikt waren voor den smaak van deze gezonken stad, het brandpunt der onzedelijkheid. Zulke leerstellingen moesten niet gerekend worden onder het hout, hooi en stoppelen, die verbranden zouden, terwijl hij, die ze op het fondament had gebouwd, aan het vuur ontkomen zou, want die waren er op aangelegd om de kerk te bederven en te verwoesten, welke een gebouw Gods was. Hem geheiligd en derhalve rein en heilig te bewaren. Zij, die zulke leringen verbreidden, tartten God om hen te vernielen. Zij, die slechte leringen verbreiden, welke rechtstreeks de bedoeling hebben om de kerk te besmetten, onheilig en onrein te maken, lopen gevaar verwoesting over zich zelven te brengen. Het kan ook opgevat worden als een bewijsvoering tegen hun tweedracht en scheurmakerij, daar verdeeldheid den weg baant tot verwoesting. Maar wat ik eerst aangaf schijnt de eigenlijke bedoeling te zijn van de woorden: Weet gij niet dat gij Gods tempel zijt en de Geest Gods in u woont? Men kan dit verstaan van de gemeente te Corinthe als een geheel of van iedere gelovige in het bijzonder, Christelijke gemeenten zijn tempels Gods. Hij woont in haar met Zijn Heiligen Geest. Ze zijn opgebouwd tot ene woonstede Gods in den Geest, Efeziërs 2:22. Elke Christelijke gemeente is een levende tempel van den levenden God. God woonde in den Joodsen tempel, nam daar bezit van, en hield daar verblijf door die heerlijke wolk, welke het teken was van Zijn tegenwoordigheid bij dat volk. Zo woont Christus door Zijn Geest in al Zijn ware gelovigen. De tempel was gewijd en geheiligd aan God, en van al het ongeheiligde afgezonderd tot den onmiddellijken dienst van God. Zo zijn alle Christenen van al het ongeheiligde afgezonderd voor God en Zijn dienst. Zij zijn Hem geheiligd, een zeer goed verweermiddel tegen alle vleselijke lusten en alle leerstellingen, die deze vergoelijken. Zo wij de tempels Gods zijn, mogen wij niets doen dat ons van Hem kan vervreemden, of ons zelven bederven of besmetten en daardoor voor Zijn dienst ongeschikt maken, en wij mogen het oor niet lenen aan enige leerstelling of leraar, die ons tot zulke daden verlokken wil. Christenen zijn heilig door hun belijdenis, en moeten beiden in hart en mond rein en zuiver zijn. Wij zullen hartelijk verafschuwen en zorgvuldig vermijden alles, wat Gods tempel zou ontreinigen en onteren hetgeen Hem geheiligd is.

1 Corinthiërs 3:18-20

Hier beschrijft hij nederigheid en bescheiden over zich zelven denken als het geneesmiddel voor de ongeregeldheden in de gemeente te Corinthe, voor de scheuringen en twisten onder hen. Niemand bedriege zich zelven, vers 18. Laat u niet afleiden van de waarheid en den eenvoud des Evangelies door mensen, die beweren wetenschap en welsprekendheid te bezitten, woordenvloed en wijsbegeerte vertonen, rabbijnen, redenaars en wijsgeren. Wij zijn in groot gevaar ons zelven te beliegen, wanneer wij te veel waarde hechten aan menselijke wijsheid en kunsten, zeer waarschijnlijk zal het zuivere en eenvoudige Christendom veracht worden door hen, die hun leringen weten te schikken naar den bedorven smaak hunner hoorders, en die leringen bekend maken met schone taal of met een schijn van diepe redenering. Zo iemand onder u dunkt, dat hij wijs is in deze wereld, die worde dwaas, opdat hij wijs moge worden. Hij moet leren zijn eigen onwetendheid in te zien en te betreuren, hij moet zijn eigen verstand wantrouwen en er niet op steunen. Een hoge gedachte van onze eigen wijsheid hebben is ons zelven vleien, en zelf-vleierij is de naaste weg tot zelfbedrog. De weg tot ware wijsheid is onze gedachten van ons zelven tot het behoorlijk peil terug te brengen, en gewillig zijn om door God onderwezen te worden Die waarlijk wijs wil worden, moet dwaas worden. Hij, die afziet van zijn eigen verstand om het onderricht Gods te ontvangen, is op den weg naar ware en eeuwige wijsheid. Hij zal de zachtmoedigen leiden in het recht, en Hij zal den zachtmoedigen Zijnen weg leren, Psalm 25:9. Hij, die lage gedachten heeft van zijn eigen kennis en vermogen, zal beter inlichting aannemen, zo iemand wordt onderricht en verbeterd door de openbaring, maar de hoogmoedige, verwaand door zijn eigen wijsheid en verstand, zal ondernemen zelfs de goddelijke wijsheid te verbeteren, en zijn eigen holle redeneringen voortrekken bij de openbaringen van onfeilbare wijsheid en waar geloof. Wij moeten ons zelven voor God vernederen indien we waarlijk wijs en goed worden willen. Want de wijsheid dezer wereld is dwaasheid bij God, vers 19 De wijsheid, welke wereldse mensen achten (staatkunde, wijsbegeerte, redenaarskunst), is dwaasheid bij God. Ze is dat in vergelijking met Zijne wijsheid. Op Zijne knechten (de engelen) zou Hij niet vertrouwen, Job 4:18. hoe veel minder op den wijsten der mensenkinderen! Zijns verstands is geen getal, Psalm 142:5.. Er is niet meer overeenkomst tussen Zijne wijsheid en de onze, dan tussen Zijne macht en de onze. Het eindige en het oneindige hebben niet dezelfden maatstaf. En nog meer is de wijsheid der mensen dwaasheid bij God, wanneer deze zich met de Zijne meten wil. Hoe rechtvaardig veracht Hij haar, hoe gemakkelijk kan Hij haar beschamen en vernietigen! Hij vangt de wijzen in hun arglistigheid, Job 5:13, Hij vangt hen in hun eigen netten en verwart hen in hun eigen garen, hij keert hun best-doordachte, verstandigste en meest-belovende plannen tegen hen zelven, en vernietigt hen door hun eigen tegenstrijdigheden. Ja, Hij kent de overleggingen der wijzen, dat zij ijdel zijn, vers 20, dat ze ijdelheid zijn, Psalm 94:11. Merk op: God heeft volkomen kennis van de gedachten der mensen, de diepste gedachten der wijste mensen, de meest-geheime raadslagen en voornemens zijn voor Hem niet verborgen, maar alle dingen zijn naakt en geopend voor Hem, Hebreeën 4:13. En Hij weet dat ze ijdelheid zijn. De gedachten van de wijste mensen zijn vermengd met een goed deel ijdelheid, zwakheid en dwaasheid, en voor God zijn hun beste gedachten enkel ijdelheid, vergeleken met Zijne gedachten. En zou dit alles ons niet leren bescheiden te zijn, ons zelven te wantrouwen, Gods wijsheid hoog te achten, ons niet dankbaar maken voor Zijne openbaring en gewillig om door Hem geleerd te worden, en niet op het dwaalspoor geleid te worden door allerlei menselijke wijsheid en vaardigheid, afgeleid te worden van den eenvoud van Christus en Zijn hemelse leer? Hij, die waarlijk wijs wil zijn, moet van God leren en niet zijn eigen wijsheid met die van God meten.

1 Corinthiërs 3:21-23

Hier ontleent de apostel aan hetgeen hij zo-even gezegd heeft en aan de overweging dat zij allen gelijk belang bij al hun dienaren hebben, ene vermaning om hun leraren niet te overschatten. Niemand dan roeme op mensen, vers. 21.. Gij moet niet vergeten dat uwe dienaren mensen zijn, hun den eerbied bewijzen dien men alleen Gode schuldig is, hen aan het hoofd van partijen plaatsen, hen bovenmate achten en bewonderen, slaafs en willoos hun leiding volgen en hun voorschriften naleven, voornamelijk in tegenspraak met God en de ware leiding Zijns Heiligen Geestes. Menigeen is geneigd om de zegeningen Gods te verhinderen aan haar doel te beantwoorden. De dienst des Evangelies is een zeer nuttige en genaderijke instelling, getrouwe dienaren zijn een grote zegen voor elk volk, maar de dwaasheid en zwakheid der mensen maakt hetgeen in zichzelf een zegen is tot een ongeluk Zij verdelen zich in partijen met onderscheidene dienaren aan het hoofd, roemen in hun leidslieden, en worden door hen geleid ze weten zelf niet waarheen. Het enige middel om dit misbruik te voorkomen is bescheiden gedachten van ons zelven te hebben, en een recht gevoel van de algemene zwakheid van het menselijk verstand bij uitsluitend vertrouwen op de wijsheid Gods, sprekende in Zijn woord. Dienaren moeten niet met elkaar in mededinging gebracht worden. Alle getrouwe dienaren dienen den Heere en beogen hetzelfde doelwit. Zij werden aangesteld door Christus tot gemeen nut der kerk. Paulus, en Apollos, en Cefas, zij zijn allen uwe. De een moet niet tegenover den ander geplaatst worden, maar allen moeten gewaardeerd en gebruikt worden tot uw eigen geestelijk nut. Bij deze gelegenheid geeft hij ook een inventaris van de bezittingen der kerk, de geestelijke rijkdommen van den waren gelovige: Alles is het uwe, dienaren van elke rang, gewone en buitengewone. Ja, de gehele wereld is uwe. Wel zijn de heiligen niet de eigenaren van de wereld, maar deze staat hun ten dienste, zij hebben er zoveel van als de Oneindige wijsheid ziet dat hun nut is, en al wat ze hebben, bezitten zij met den goddelijken zegen. Het leven is uwe, zodat gij gelegenheid hebt om u voor te bereiden voor het leven in de hemelen, en de dood is uwe, opdat ge moogt gaan bezit nemen van dat hemelleven. Dat is een zalige boodschap, die u verbindt met het huis uws Vaders. De tegenwoordige dingen zijn uwe, voor uw onderstand op den weg, de toekomende dingen zijn uwe, om u te verrijken en te onthalen aan het einde uwer reize. Zo wij Christus toebehoren en Hem aanhangen, zijn alle dingen de onze en zijn wij daar zeker van. Alles is onze, tijd en eeuwigheid, aarde en hemel, leven en dood. Hij zal ons het goede niet onthouden, Psalm 84:12. Maar terzelfder tijd moeten wij in gedachten houden dat wij zijn van Christus, onderdanen van Zijn koninkrijk, Zijn eigendom. Hij is onze Heere, en wij moeten Zijne heerschappij erkennen, ons gewillig aan Zijne geboden onderwerpen, Zijn welbehagen doen, indien we wensen dat alle dingen ons ten goede komen. Alle dingen zijn onze, maar om geen andere reden dan omdat wij van Christus zijn. Buiten Hem hebben wij geen aanspraak op enig goed ding. Merk op: Zij, die in den tijd veilig en in de eeuwigheid gelukkig willen zijn, moeten Christus toebehoren.

En Christus is Gods. Hij is de Christus Gods, door God gezalfd, door Hem gezonden, om het ambt van Middelaar te vervullen en daarin tot Zijne eer werkzaam te zijn. Alle dingen behoren den gelovigen, opdat Christus de eer hebbe van Zijn kostbaar werk en God in alles de heerlijkheid ontvange. God, in Christus een zondige wereld met zich zelven verzoenende en de schatten Zijner genade aan een verzoende wereld uitdelende, dat is het kort-begrip en de inhoud van het Evangelie.

HOOFDSTUK 4

1 Alzo houde ons een ieder mens, als dienaars van Christus, en uitdelers der verborgenheden Gods.
2 En voorts wordt in de uitdelers vereist, dat elk getrouw bevonden worde.
3 Doch mij is voor het minste, dat ik van ulieden geoordeeld worde, of van een menselijk oordeel; ja, ik oordeel ook mijzelven niet.
4 Want ik ben mijzelven van geen ding bewust; doch ik ben daardoor niet gerechtvaardigd; maar Die mij oordeelt, is de Heere.
5 Zo dan oordeelt niets voor den tijd, totdat de Heere zal gekomen zijn, Welke ook in het licht zal brengen, hetgeen in de duisternis verborgen is, en openbaren de raadslagen der harten; en als dan zal een iegelijk lof hebben van God.
6 En deze dingen, broeders, heb ik op mijzelven en Apollos bij gelijkenis toegepast, om uwentwil; opdat gij aan ons zoudt leren, niet te gevoelen boven hetgeen geschreven is, dat gij niet, de een om eens anders wil, opgeblazen wordt tegen den ander.
7 Want wie onderscheidt u? En wat hebt gij, dat gij niet hebt ontvangen? En zo gij het ook ontvangen hebt, wat roemt gij, alsof gij het niet ontvangen hadt?
8 Alrede zijt gij verzadigd, alrede zijt gij rijk geworden, zonder ons hebt gij geheerst; en och, of gij heerstet, opdat ook wij met u heersen mochten!
9 Want ik acht, dat God ons, die de laatste apostelen zijn, ten toon heeft gesteld als tot den dood verwezen; want wij zijn een schouwspel geworden der wereld, en den engelen, en den mensen.
10 Wij zijn dwazen om Christus' wil, maar gij zijt wijzen in Christus; wij zijn zwakken, maar gij sterken; gij zijt heerlijken, maar wij verachten.
11 Tot op deze tegenwoordige ure, lijden wij honger, en lijden wij dorst, en zijn naakt, en worden met vuisten geslagen, en hebben geen vaste woonplaats;
12 En arbeiden, werkende met onze eigen handen; wij worden gescholden, en wij zegenen; wij worden vervolgd, en wij verdragen;
13 Wij worden gelasterd, en wij bidden; wij zijn geworden als uitvaagsels der wereld en aller afschrapsel tot nu toe.
14 Ik schrijf deze dingen niet om u te beschamen, maar als mijn lieve kinderen vermaan ik u.
15 Want al hadt gij tien duizend leermeesters in Christus, zo hebt gij toch niet vele vaders; want in Christus Jezus heb ik u door het Evangelie geteeld.
16 Zo vermaan ik u dan: zijt mijn navolgers.
17 Daarom heb ik Timotheus tot u gezonden, die mijn lieve en getrouwe zoon is in den Heere, welke u zal indachtig maken mijn wegen, die in Christus zijn, gelijkerwijs ik alom in alle Gemeenten leer.
18 Doch sommigen zijn opgeblazen, alsof ik tot ulieden niet komen zou.
19 Maar ik zal haast tot u komen, zo de Heere wil, en ik zal dan verstaan, niet de woorden dergenen, die opgeblazen zijn, maar de kracht.
20 Want het Koninkrijk Gods is niet gelegen in woorden, maar in kracht.
21 Wat wilt gij? Zal ik met de roede tot u komen, of in liefde en in den geest der zachtmoedigheid?

De apostel in dit hoofdstuk

I. Wijst hun aan hoe zij hem en zijne mededienaren hebben te houden, en verwijt hun, tenminste stilzwijgend, hun onbehoorlijk gedrag jegens hem, vers 1-6.

II. Hij waarschuwt hen tegen hoogmoed en zelfverheffing en wijst op de velerlei verzoeking, die hen bevangt, om te hoog van zich zelven te denken en hem en de overige apostelen te verachten ter oorzake van de grote ongelijkheid in hun omstandigheden en toestand, vers 7-13.

III. Hij beroept zich op hen als hun vader in Christus, vers 14-16.

IV. Hij deelt hun mede dat hij Timotheus tot hen gezonden heeft, en dat hij voornemens is binnen kort zelf te komen, hoewel sommigen hunner, zich zelven behagende en ijdel zijnde, het tegenovergestelde verwachten, vers 17-21.

1 Corinthiërs 4:1-6

I. De apostel maakt hier aanspraak op den hem verschuldigden eerbied op grond van zijn ambt en zijn dienst, waarin velen totnogtoe tekort geschoten waren. Alzo houde ons een ieder mens als dienaars van Christus en uitdelers der verborgenheden Gods, vers 1. Ofschoon mogelijk anderen hem overschat hebben door hem het hoofd hunner partij te maken en zich zijne discipelen te noemen. In onze waardering van dienaren, zowel als van alle andere dingen, moeten wij toezien uitersten te vermijden.

1. De apostelen zelf mochten niet overschat worden, want zij waren dienaren, geen meesters, knechten, geen heren. Zij waren dienaren van Christus, meer niet, ofschoon zij dienaren van den hoogsten rang waren, die de zorg voor Zijne huishouding hadden, om den anderen voedsel te geven en hun arbeid aan te wijzen en te regelen. Merk op: Het is zeer groot misbruik van hun macht maken en zeer misdadig in gewone dienaren, wanneer zij over hun mededienstknechten den baas spelen en aanspraak maken op gezag over hun geloof en wandel. Want zelfs de apostelen waren slechts dienaren van Christus, in Zijn werk gebruikt, met Zijn boodschap uitgezonden, en uitdelers der verborgenheden Gods, of van die waarheden, welke in vorige tijden en geslachten verborgen geweest waren. Zij hadden geen bevoegdheid om hun eigen mening te verkondigen, maar alleen het Christelijk geloof te verbreiden.

2. De apostelen mogen niet onderschat worden, want, ofschoon zij dienaren waren, ze waren dienaren van Christus. De staat en de waardigheid van hun Meester bekleedde hen met ere. Ofschoon zij slechts knechten zijn, ze zijn geen knechten voor de gewone wereldlijke dingen, maar voor goddelijke verborgenheden. Zij hadden een grootse roeping en derhalve een eervolle bediening. Zij waren rentmeesters in Gods huishouding, voorname rentmeesters in Zijn koninkrijk van genade. Zij wensten geen meesters te zijn, maar zij verdienden eerbied en achting in dezen eervollen dienst. Voornamelijk:

II. Wanneer zij daarin hun plicht deden en zich getrouw betoonden. Voorts wordt in de uitdelers vereist dat elk getrouw bevonden worde, vers 2, vertrouwenswaard. De uitdelers in Christus' huishouding moeten voorschrijven wat Hij voorgeschreven heeft. Zij mogen niet hun mededienaren aan 't werk zetten voor hen zelven. Zij mogen niets van hen verkrijgen zonder huns Meesters volmacht. Zij mogen hen niet voeden met het kaf van hun eigen uitvindingen, in plaats van met het gezonde brood der Christelijke leer en waarheid. Zij moeten onderwijzen wat Hij bevolen heeft en niet de leringen en bevelen van mensen. Zij moeten getrouw zijn in het belang van hun Heere en ten dienste van Zijne eer. Merk op: Het moet de hartelijke en aanhoudende begeerte der dienaren van Christus zijn zich vertrouwenswaard te tonen, en wanneer zij de getuigenis van een goed geweten en de goedkeuring van hun Meester hebben, moeten ze weinig hechten aan de beoordeling van hun mededienaren. Doch mij is voor het minste dat ik van ulieden geoordeeld worde of van een menselijk oordeel, zegt de apostel, vers 3. Inderdaad een goede getuigenis en de achting der mensen zijn een goede stap in de richting van nuttigheid in den dienst, en Paulus gehele bewijsvoering in deze zaak doet zien dat hij zeer veel zorg droeg voor zijn eigen goeden naam. Maar indien hij het voornamelijk er op toelegde om mensen te behagen, zou hij met moeite kunnen tonen dat hij een getrouw dienstknecht van Christus was, Galaten 1:10. Hij die een getrouw dienstknecht van Christus wil zijn, moet om Zijnentwil de beoordelingen der mensen verachten. Hij moet daarop neerzien als op iets zeer gerings-indien zijn Heere hem goedkeurt-hoe ook de mensen over hem

oordelen. Zij mogen zeer laag of zeer hard oordelen, terwijl hij zijn plicht doet, maar hij staat of valt niet door hun oordeel. En het is voor getrouwe dienaren gelukkig dat zij een rechtvaardiger en bevoegder rechter hebben dan hun mededienaren, een die medelijden hebben kan met hun zwakheden, ofschoon hij er zelf gene heeft. Het is beter te vallen in de handen van God dan in die der mensen, 2 Samuel 24:14. De besten der mensen zijn slechts al te zeer geneigd om ras, hard en onrechtvaardig te oordelen, maar Zijn oordeel is altijd overeenkomstig de waarheid. Het is een troost, dat niet mensen onze eindrechters zijn. Zelfs moeten wij ons zelven niet oordelen. Ja ik oordeel ook mij zelven niet: want ik ben mij zelven van geen ding bewust, ik kan mij zelven niet van ongetrouwheid beschuldigen, doch ik ben daardoor niet gerechtvaardigd, dat zal mij niet vrijspreken, maar die mij oordeelt is de Heere. Zijn oordeel is mij alles-afdoend. In Zijne uitspraak moet ik berusten. Hij zal mij bevinden en oordelen gelijk ik ben. Merk op: Niet doordien we ons zelven goed beoordelen en ons zelven rechtvaardigen, zullen we veilig en gelukkig zijn. Dat zal alleen zijn door de aanneming en goedkeuring van onzen vrijmachtigen Rechter. Niet die zich zelven prijst, maar dien de Heere prijst, die is beproefd, 2 Corinthiërs 10:18.

III. De apostel neemt hieruit aanleiding om de Corinthiërs te waarschuwen tegen bedilzucht: het voorbarig en gestreng oordelen van anderen. Zo dan oordeelt niets voor den tijd, totdat de Heere zal gekomen zijn, vers 5. Dat is een oordeel ontijdig en op goed geluk. Hier is geen sprake van een oordeel door bevoegde personen, binnen den kring hunner bediening, ook niet van ambteloos oordeel over feiten, die bewezen zijn, maar van een oordeel over den toekomstigen staat van enig mens, of over de geheime bronnen en beginselen zijner daden, of over handelingen, die op zich zelve twijfelachtig zijn. In zulke gevallen te oordelen en beslist uitspraak te doen, is niet anders dan God Zijn zetel te betwisten en aanspraak maken op Zijn voorrang. Merk op: De voorbarige en strenge oordelaar is een stout zondaar. Zijn vonnissen zijn volkomen ontijdig en aanmatigend. Een is er echter, die dezen oordelaar zal oordelen zowel als hen die door hem veroordeeld werden, en die dat doen zal zonder vooroordeel, hartstocht of partijdigheid. En er naakt een tijd, wanneer de mensen niet meer zullen mistasten in hun oordeel over zich zelven en over anderen, omdat ze Zijn oordeel zullen moeten volgen. Dit behoorde hen nu bevreesd te maken om anderen te oordelen en zorgvuldig in het oordeel over zich zelven. Er komt een tijd, waarin de Heere in het licht zal brengen hetgeen in de duisternis verborgen is en openbaren de raadslagen der harten, de werken der duisternis, die in het geheim gepleegd worden, en al de geheime neigingen, voornemens en raadslagen, die in de harten verborgen zijn. Merk op: Er komt een dag, die de duisternis zal onthullen, de diepten zal openleggen, de geheime zonden der mensen aan het licht brengen en de gedachten hunner harten openbaren. De dag zal het verklaren. De Rechter zal al deze dingen aan het licht brengen. De Heere Jezus Christus zal de gedachten van het hart, van alle harten, blootleggen. De Heere Jezus Christus moet kennis dragen van de raadslagen des harten, anders zou Hij ze niet kunnen openbaren. Dit is een goddelijk voorrecht, Jeremia 17:10, en juist dit kent onze Zaligmaker zich zelven op zeer bijzondere wijze toe. Al de gemeenten zullen weten, dat Ik het ben, die nieren en harten onderzoek, en Ik zal ulieden geven een iegelijk naar zijne werken, Openbaring 2:23. We behoren zeer angstvallig te zijn in het veroordelen van anderen, want we hebben te doen met een Rechter, voor wie wij ons niet verbergen kunnen. Anderen liggen niet bloot voor onze waarneming, maar wij wel voor de Zijne, en wanneer Hij zal gekomen zijn om te richten, zal een iegelijk lof hebben van God. Een iegelijk, dat is: ieder die het verdient, ieder die welgedaan heeft. Ofschoon geen van Gods kinderen iets bij Hem verdienen kan, ofschoon er zelfs in hun beste werken veel laakbaars is, toch zal hun getrouwheid door Hem opgemerkt en bekroond worden. Indien ze veroordeeld en veracht zijn door hun mededienstknechten, Hij zal al die onrechtvaardige verwijten

en veroordelingen verdrijven en hen doen zien in hun eigen beminnelijk licht. Christenen behoren dus onder onrechtvaardige beoordelingen geduldig te zijn, want zij weten dat deze dag komende is, vooral wanneer zij in hun geweten het getuigenis van hun onschuld hebben. Maar hoe vreeslijk zal het lot zijn van hen, die anderen veroordeeld hebben, wanneer hun gemeenschappelijke Rechter dan zal prijzen degenen, die zij veroordeeld hebben!

IV. De apostel deelt ons hier de reden mede, waarom hij zijn eigen naam en dien van Apollos hier in gesprek gebracht heeft. Hij heeft dat gedaan bij gelijkenis, en om hunnentwil. Liever verkoos hij zijn eigen naam en dien van een getrouwen medearbeider te gebruiken, dan de namen van enige partijhoofden onder hen, om daardoor tegenstand te voorkomen en zijn raad des te beter ingang te doen vinden. Dienaren behoren voorzichtig te zijn in hun raadgevingen en bestraffingen, vooral in de laatste, teneinde hun invloed niet te verliezen. Het doel van den apostel met deze handelwijze was hen te vermanen dat ze aan hem mochten leren niet te gevoelen boven hetgeen geschreven is, (boven hetgeen hij geschreven had) en niet, de een om eens anders wil, opgeblazen te worden tegen den anderen, vers 6. Apostelen moesten bij Gods akkerwerk niet anders beschouwd worden dan als planters en natmakers, in zijn bouwwerk alleen als bouwmeesters, bij Zijn geheimenissen enkel als uitdelers, en dienaren van Christus. En gewone dienaren kunnen deze betrekkingen niet vervullen op dezelfde wijze als de apostelen dat deden. Wij moeten zeer voorzichtig zijn om de eer en het gezag van den Meester niet aan Zijn dienstknechten toe te kennen. Wij mogen niemand Meester noemen op aarde, want een is onze Meester, namelijk Christus, Mattheus 23:10. Wij mogen over hen niet denken boven hetgeen geschreven is. Het Woord Gods is de beste maatstaf voor de beoordeling van mensen. En bovendien: rechtvaardig oordelen over mensen en hen niet hoger stellen dan oorbaar is, is een middel om twisten en scheuringen in de gemeenten te voorkomen. Gewoonlijk is hoogmoed de grondslag van deze twisten. Zelfverheffing draagt zeer veel bij tot onmatige achting van onze leraren, zowel als van ons zelven. Onze aanbeveling van eigen smaak en oordeel gaat gewoonlijk gepaard met onze onmatige toejuiching, en altijd met scheur makend aanhangen van den enen leraar, in tegenstelling van anderen, die even wettig en getrouw zijn. Maar bescheiden over ons zelven te denken en niet boven hetgeen geschreven is over onze leraars, is het beste middel om in de kerk twisten. verdeeldheden, scheuringen en partijen te voorkomen. Wij zullen nooit tegen elkaar opgeblazen worden, zolang wij in het oog houden, dat zij allen werktuigen zijn, door God gebruikt in Zijn akkerwerk en bouwwerk, en door Hem met verscheidene gaven en talenten begiftigd.

1 Corinthiërs 4:7-13

Hier gebruikt de apostel den tevoren gegeven wenk als een middel tegen hoogmoed en zelfverheffing en stelt de verzoekingen in het licht, die de Corinthiërs hadden om hem te verachten, door het verschil van hun omstandigheden.

I. Hij waarschuwt hen tegen hoogmoed en zelfverheffing door de overweging, dat alle onderscheid tussen hen door God bewerkt was.

Want wie onderscheidt u? en wat hebt gij, dat gij niet ontvangen hebt? vers 7. Hier richt Paulus zich tot de dienaren, die zich zelven aan het hoofd der partijen plaatsten en slechts al te veel deden om de leden der gemeente in deze onenigheden aan te vuren. Waarop hadden zij zich te beroemen, indien al hun bijzondere gaven van God waren? Zij hadden ze ontvangen, en konden er zich niet op beroemen zonder God te verongelijken. Terwijl zij er op zagen om hun eigen ijdelheid te voeden, hadden ze moeten bedenken, dat die gaven even zoveel schulden en verplichtingen aan de goddelijke goedheid en genade waren. Het kan als vaste regel aangenomen worden: Wij hebben generlei reden om trots te zijn op onze bevoorrechtingen. gaven en werkzaamheden, al het goede, dat wij hebben, of zijn, of doen, hebben we te danken aan de vrije en rijke genade Gods. Pochen is voor altijd buitengesloten. Niets van hetgeen we hebben, kan werkelijk ons eigen genoemd worden, alles is van God ontvangen. Het is daarom dwaasheid in ons, en beledigend voor Hem, indien wij er op pochen, hij die alles ontvangen heeft, behoort op niets trots te zijn, Psalm 115:

1. Bedelaars en afhangelingen mogen roemen op den verleenden onderstand, maar zichzelf daarvoor te verheerlijken is trots zijn op geringheid, onmacht en behoefte. Diepe indruk van onze verplichtingen aan de goddelijke genade zal ons van aanmatiging en zelfverheffing genezen.

II. Hij scherpt hun de verplichting tot nederigheid in door zeer pijnlijke spotternij, ten minste hij bestraft hen ernstig over hun hoogmoed en zelfverheffing: Alrede zijt gij verzadigd, alrede zijt gij rijk geworden, zonder ons hebt gij geheerst. Gij hebt niet alleen voldoende maar een overvloed van geestelijke gaven, ja, gij kunt ze zelfs maken tot een oorzaak van eigen heerlijkheid, zonder ons: dat is in mijn afwezen en zonder dat ge aan mij behoefte gevoelt. Daar was een zeer geleidelijke opklimming van genoegzaam tot weelderig, en vandaar tot overvloedig, om aan te tonen hoezeer de Corinthiërs opgeblazen waren door den overvloed van hun wijsheid en geestelijke gaven, welke opgeblazenheid onder hen heerste terwijl de apostel afwezig was en veroorzaakte dat zij vergaten hoeveel belang hij in hen allen stelde. Merk op hoe hoogmoed geneigd is om de weldaden te hoog te schatten en den weldoener te vergeten, zich te verheffen op bezittingen en hem over het hoofd te zien van wie zij komen, ja hoogmoed is instaat zich door de weldaden ten hoogste te verheerlijken. Gij hebt geheerst, dat is naar uw eigen mening, maar och, of gij heerste, opdat ook wij met u heersen mochten. Ik wenste dat ge zoveel van de ware heerlijkheid des Christens had als ge u verbeeldt te hebben! Dan zou ik tot u komen en in uwe eer delen. Ik zou heersen met u, ik zou niet door u over ‘t hoofd gezien worden zoals nu het geval is, maar gewaardeerd en behandeld als een getrouw dienaar van Christus en een zeer nuttig werktuig onder u. Merk op: Gewoonlijk kennen zij zich zelven niet het best, die het best van zich- zelven denken. De Corinthiërs zouden geregeerd hebben, en de apostel met hen, indien ze niet zulk een ingebeelde koninklijkheid bezeten hadden. Hoogmoed is een grote hinderpaal voor onze verbetering. Hij kan niet wijzer of beter worden, die zichzelf voor aanzienlijk, niet alleen vol maar rijk, ja voor een koning houdt.

III. Hij gaat er nu toe over om zijn eigen omstandigheden en die der andere apostelen te tekenen en met de hun te vergelijken.

1. Het lot der apostelen: Want ik acht dat God ons, die de laatste apostelen zijn, tentoon heeft gesteld als tot den dood verwezen. Want wij zijn een schouwspel geworden der wereld, en den engelen en den mensen. Paulus en zijn medeapostelen waren aan grote ontberingen blootgesteld. Nooit werd enig mens zo verjaagd en tegengestaan als zij. Zij droegen hun leven in hun hand: God heeft ons, die de laatste apostelen zijn, tentoongesteld als tot den dood verwezen, vers 9. Hier wordt gezinspeeld op enige van de bloedige voorstellingen in de Romeinse amfitheaters, waar mensen werden tentoongesteld om tegen wilde beesten te vechten, of door elkaar in stukken gesneden te worden, tot vermaak van de bevolking, waarbij de overwinnaar het leven niet afbracht, ofschoon hij zijn bestrijder overmocht had, want hij werd slechts bewaard voor een nieuwen strijd en moest eindelijk ook verscheurd of in stukken gesneden worden, zodat zulke ellendige misdadigers (want gewoonlijk waren het veroordeelden, die aldus tentoongesteld werden) naar waarheid konden genoemd worden personen tot den dood verwezen. Zij worden gezegd de laatsten te zijn, omdat de zwaardvechters, die elkaar in den namiddag te bestrijden hadden, het meest blootgesteld waren, want ze waren verplicht naakt te vechten, zodat Seneca zegt, Hoofdstuk 7, dat het een ware slachting was, en dat zij die des morgens aan de wilde beesten blootgesteld waren, betrekkelijk zeer genadig behandeld waren. De bedoeling is dat de apostelen voortdurend aan gevaren en dood blootgesteld waren, en dat wel op de vreeslijkste wijze. God had hen tentoongesteld, in het gezicht gebracht, zoals de Romeinse keizers hun zwaardvechters in de arena, den schouwburg, brachten, maar niet met hetzelfde doel. Zij deden het om de bevolking te behagen, hun eigen ijdelheid te strelen, en soms uit nog slechter beweegredenen. De apostelen werden tentoongesteld om de macht der goddelijke genade te openbaren, de waarachtigheid van hun zending en leer te bevestigen, en den godsdienst in de wereld te verbreiden. Dat was een Gode waardig doel, een edele beweegreden, geschikt om hen tot den strijd aan te vuren. Maar zij hadden gelijke moeilijkheden het hoofd te bieden en waren op dezelfde wijze blootgesteld als die ellendige Romeinse veroordeelden. De bediening van een apostel was, hoewel eervol, hard en gevaarlijk. Wij zijn een schouwspel geworden der wereld, en den engelen, en den mensen, vers 9. Een schouwspel. Wij zijn in den schouwburg gebracht, in het gezicht van de gehele wereld. Engelen en mensen zijn getuigen van onze vervolgingen, lijden, geduld en grootmoedigheid. Zij allen zien dat wij lijden om onze getrouwheid aan Christus, en hoe wij lijden, hoe groot en geweldig onze gevaren zijn, hoe moedig wij die tegengaan, hoe scherp ons lijden is, hoe geduldig wij dat doorstaan, door de kracht van de goddelijke genade en onze Christelijke beginselen. Ons werk is hard maar eervol, gevaarlijk maar roemrijk. God zal eer door ons ontvangen, de godsdienst zal door ons achting afdwingen. De wereld kan zich slechts verwonderen wanneer ze onze onwrikbare beslistheid en ons onwankelbaar geduld ziet. En hoe grimmig werden ze blootgesteld, beide aan lijden en aan verachting, voor de eer huns Meesters! De getrouwe dienaren en discipelen van Christus behoren voor Zijn zaak en eer standvastig alles te ondergaan.

2. Hij vergelijkt zijn eigen lot met dat der Corinthiërs: Wij zijn dwazen om Christus wil, maar gij zijt wijzen in Christus, wij zijn zwakken, maar gij sterken, gij zijt heerlijken, maar wij verachten, vers 10. Wij zijn dwazen om Christus wil, naar de gewone beoordeling, en wij zijn er mee tevreden zo beoordeeld te worden. Wij kunnen in de wereld voor dwazen doorgaan en als de zodanige veracht worden, indien slechts de wijsheid Gods en de heerlijkheid des Evangelies daardoor verzekerd en ontvouwd worde. Getrouwe dienaren kunnen het verdragen veracht te worden, indien de wijsheid

Gods en de macht zijner genade daardoor openbaar wordt. Maar gij zijt wijzen in Christus. Gij hebt den naam van wijze en geleerde Christenen te zijn, en ge verhovaardigt u daar niet weinig op. Wij zijn in ongenade omdat wij de volle waarheid des Evangelies zo eenvoudig mogelijk verkondigen, gij zijt beroemd om uw welsprekendheid en menselijke wijsheid, welke menigeen onder u doet aanzien voor een wijze in Christus. Wij zijn zwakken, maar gij sterken. Wij lijden voor de zaak des Heeren, dat betekent het woord: zwakken: 2 Corinthiërs 12:10, terwijl gij het gemakkelijk hebt en in goede omstandigheden verkeert. Merk op: Niet alle Christenen zijn op gelijke wijze tentoongesteld. Sommigen lijden zwaarder beproevingen dan anderen, ofschoon ze in dezelfden strijd betrokken zijn. De standaarddragers in een leger ontvangen de meeste slagen. Zo zijn in tijden van vervolging de dienaren gewoonlijk de eerste en voornaamste lijders. Of anders: Wij gaan in de wereld door voor mensen van geringe vermogens, louter stumperds in het Christendom, maar gij ziet op uzelven en wordt door anderen aangezien als mannen van veel groter groei en vaste sterkte. Zij zijn niet altijd de grootste ontwikkelden in het Christendom, die dat van zich zelven denken of er door anderen voor gehouden worden. Het is voor de zelfzucht maar al te gemakkelijk en te gewoon om deze vergissing te begaan. De Corinthiërs dachten waarschijnlijk van zich zelven en werden er door anderen voor aangezien, dat zij wijzer en sterker in Christus waren dan de apostelen. Maar o! hoe groot was die vergissing!

IV. Hier noemt hij enige bijzonderheden van hun lijden op. Tot op deze tegenwoordige ure, dat is: na al de diensten, die wij u en andere gemeenten bewezen hebben, lijden wij honger en lijden wij dorst, en zijn naakt, en worden met vuisten geslagen, en hebben geen vaste woonplaats, en arbeiden, werkende met onze eigen handen, vers 11, 12. Ja, zij waren geworden als uitvaagsel der wereld, en aller afschraapsel tot nu toe, vers 13. Zij waren gedwongen voor hun onderhoud met eigen handen te arbeiden, en hadden zo veel meer en belangrijker werk te behartigen, dat ze zich daaraan niet genoeg wijden konden om een draaglijk bestaan te genieten, maar waren blootgesteld aan honger, dorst en naaktheid, menigmaal ontbrak hun voedsel, drinken en kleding. Zij werden de wereld doorgedreven zonder vaste woonplaats en eigen tehuis te hebben. Inderdaad ellendige omstandigheden voor de eerste dienaren in het koninkrijk des Zaligmakers: geen tehuis, geen onderkomen te hebben, en gebrek te hebben aan voedsel en kleding! Maar toch niet erger dan Hij het had, die geen plaats had om het hoofd neer te leggen, Lukas 9:58. Maar o, goddelijke genade en bijstand, die hen door al deze bezwaren heen hielp! Hoe vurig dankten zij God, hoe innig dorstten zij naar de zaligheid der zielen! Hun armoede was vrijwillig, zij was hun dierbaar. Zij hadden rijke vergoeding voor al de uitwendige dingen, welke ze moesten ontberen, indien ze slechts Christus mochten dienen en zielen redden. Ja, ofschoon zij uitvaagsel der wereld en aller afschraapsel waren! Zij werden behandeld als mensen, die niet waard waren te leven. Sommige geleerden zien hier een zinspeling op de gewoonte van vele heidense volken, om in tijden van pestilentie en dergelijke zware rampen, mensenoffers te brengen. Daarvoor werden gewoonlijk de geringsten, mensen van lagen rang of slecht karakter, gekozen. Zo werden in de eerste eeuwen de Christenen beschouwd als de oorzaak van alle algemene rampen, en derhalve opgeofferd aan de woede des volks, indien niet om de vertoornde godheden te bevredigen. En de apostelen konden geen beter lot verwachten. Zij leden in hun personen en hun goeden naam als de gemeenste en slechtste mensen, die het best geschikt waren om voor offers te dienen, of anders: als het uitvaagsel der wereld, dat behoorde weggevaagd te worden, ja als aller afschraapsel, als het vuil en de onreinheid, welke ieder wegwerpt. Zij waren de vergaarbakken, waarin al wat de wereld uitwierp verzameld werd. Het afschraapsel van enig ding te zijn is hard, maar wat moet het zijn aller afschraapsel te wezen! Hoezeer geleken de apostelen op hun Meester, zij vervulden in hun vlees de overblijfselen van de

verdrukkingen van Christus voor Zijn lichaam, dat is de gemeente, Colossenzen 1:24. Zij leden voor Hem en volgens Zijn voorbeeld.. Zo arm en veracht was Hij tijdens Zijn leven en bediening. En ieder, die in Christus Jezus getrouw zijn wil, moet er zich op voorbereiden dezelfde armoede en verachting te ondergaan. Zij kunnen Gode zeer dierbaar zijn en hoog in Zijne achting staan, die de mensen het leven niet waard achten en die zij als het uitvaagsel der wereld en aller afschraapsel beschouwen en behandelen. Want de Heere ziet niet gelijk de mens ziet, 1 Samuel 16:7.

V. Wij vinden hier des apostels gedrag jegens hen, en de slechte behandeling die zij hem vergolden. Wij worden gescholden en wij zegenen, wij worden vervolgd, en wij verdragen, wij worden gelasterd, en wij bidden, vers 12, 13. Zij gaven zegeningen voor scheldwoorden, vriendelijke behandeling en gebeden voor lasteringen, en waren geduldig onder de scherpste vervolgingen. De discipelen van Christus, vooral de dienaren, moeten hun oprechtheid bewaren, een goed geweten behouden, welken tegenstand of mishandeling ze ook van de wereld ondergaan. Wat ze ook van de mensen lijden, zij moeten het voorbeeld van hun Heere volgen, Zijn wil volbrengen, Zijn voorschrift naleven. Het moet hun goed zijn, met en voor Hem veracht en miskend te worden.

1 Corinthiërs 4:14-16

Hier beroept Paulus zich op hun betrekking tot hem als hun vader. Hij zegt hun:

1. Hij heeft hun geen verwijten maar vermaningen geschreven, niet met den gal van een vijand maar met de ontfermingen van een vader. Ik schrijf deze dingen niet om u te beschamen, maar als mijne lieve kinderen vermaan ik u, vers 14. Bij het bestraffen der zonden moeten we zeer teder handelen ten opzichte van den goeden naam en de hervorming van den zondaar. Wij moeten zoveel in ons is trachten onderscheid te maken tussen hem en zijne zonden, en zorg dragen dat we geen wrok tegen hem tonen, of hem aan den wrevel en het verwijt der wereld blootstellen. Verwijten, die het laatste doen, verbitteren slechts, terwijl vriendelijke en tedere vermaningen beterschap kunnen brengen. Wanneer de ontfermingen van een vader verenigd zijn met de vermaningen van een dienaar, bestaat er hoop dat die ineensmelten en zacht zijn zullen, maar wie geselt als een vijand of als een beul zal slechts tot tegenstand drijven en onwilligheid kweken. Iemand blootstelen aan openlijke beschaming is het beste middel om hem schaamteloos te maken.

2. Hij toont hun op welke gronden hij aanspraak maakt op zijn vaderlijke rechten en hen zijn kinderen noemt. Zij mogen vele leermeesters en onderwijzers gehad hebben, maar hij was hun vader. Want in Christus Jezus had hij hen door het Evangelie geteeld, vers 15. Door zijn dienst waren zij Christenen geworden. Hij had het fondament ener gemeente onder hen gelegd. Anderen konden daarop slechts gebouwd hebben. Welke andere leraars ze ook hadden, hij was hun geestelijke vader. Hij eerst bracht hen van heidenen en afgoderij tot het geloof des Evangelies en de verering van den waren levenden God. Hij was het werktuig hunner nieuwe geboorte, en daarom maakte hij aanspraak op de betrekking van een vader tot hen en voelde de ingewanden eens vaders voor hen. Merk op: Daar is gewoonlijk, en behoort altijd te zijn, de innigste betrekking tussen getrouwe dienaren en hen, die zij door het Evangelie in Christus Jezus geteeld hebben. Zij moeten elkaar liefde bewijzen als ouders en kinderen.

3. Hier hebben we hetgeen, waarop hij vooral bij hen aandringt: Zo vermaan ik u dan, zijt mijne navolgers, vers 16. Later legt hij dit uit en beperkt het, Hoofdstuk 11:1. Weest mijne navolgers, gelijkerwijs ook ik van Christus. Volgt mij voorzover ik Christus volg. Komt zo dicht mogelijk achter mijn voorbeeld aan in al die dingen, waarin ik mij beijver Zijne voetstappen te drukken. Weest mijne discipelen zover ik mij betoon een getrouw dienaar en discipel van Christus te zijn. Maar niet verder! Ik wil niet dat ge mijne discipelen zijt, doch de Zijne. Maar ik hoop dat ik mij een getrouw uitdeler van de verborgenheden van Christus en een getrouw dienaar van mijn meester Christus betoond heb, en volgt mij zover en treedt in mijne voetstappen. Dienaren behoren zo te leven dat de mensen in hun voetstappen treden kunnen en hun voorbeeld navolgen. Zij behoren hun gidsen te zijn door hun leven zowel als door hun woorden, hun voor te gaan op den weg ten hemel en zich niet tevreden te stellen met dien slechts aan te wijzen. Wanneer de leraren tot leidslieden gesteld zijn, moeten de anderen hen navolgen. Zij behoren hen te volgen zover ze overtuigd zijn, dat ze daardoor in leer en wandel Christus navolgen.

1 Corinthiërs 4:17-21

Hier:

I. Zegt de apostel dat hij hun Timotheus gezonden heeft, welke u indachtig zal maken mijne wegen, die in Christus zijn, gelijkerwijs ik alom in alle gemeenten leer, vers 17. Om hun zijn wegen indachtig te maken, om hun herinnering te verlevendigen aan zijne prediking en zijn wandel, hoe hij onderwees en in hun midden leefde. Merk op: Ook zij, die het beste onderwijs genoten hebben, zijn geneigd dat te vergeten en hebben nodig dat hun geheugen verfrist wordt. Dezelfde waarheid, opnieuw onderwezen, geeft nieuw licht en maakt nieuwen en juisteren indruk. Hij zegt hun ook dat hij hen leerde, gelijkerwijs hij alom in alle gemeenten leerde. Hij had niet voor de ene plaats deze leer, en voor de andere een andere. Hij hield zich nauwgezet aan zijn lastbrief. Wat hij van den Heere ontvangen had, heeft hij hun overgegeven, Hfdst, 11:23. Dat was de openbaring des Evangelies, die voor alle mensen dezelfde is en in zich zelve geen verschillen heeft. Hij onderwees daarom dezelfde dingen in alle gemeenten, en leefde op dezelfde wijze in alle plaatsen en omstandigheden. De waarheid van Christus is een en onveranderlijk. Wat de ene apostel onderwees, leerden zij allen. Wat een apostel op zekeren tijd en in zekere gemeente onderwees, leerde hij altijd en op alle plaatsen. Christenen kunnen zich vergissen en onderling verschillen in hun opvattingen, maar Christus en de Christelijke waarheid zijn dezelfde gisteren, en heden en tot in eeuwigheid, Hebreeën 13:8. Om hun eerbied voor Timotheus te versterken, duidt hij hem aan als zijn lieve en getrouwe zoon, zijn geestelijk kind zoals zij ook waren. De geestelijke broederschap moet evenals de gewone natuurlijke toegenegenheid wekken. De kinderen van dezelfden vader behoren een hart te hebben. Maar hij voegt er bij: Hij is een getrouwe zoon in den Heere, vertrouwenswaard als iemand, die den Heere vreesde. Hij zal getrouw zijn in den bepaalden dienst, welke hem nu door den Heere opgedragen is, de bijzondere boodschap, die hij komt brengen, niet alleen van mij, maar van Christus. Hij weet wat ik onderwezen heb, hoe ik mij in alle plaatsen gedraag, en ge kunt er op rekenen dat hij een getrouw verslag zal uitbrengen. Het is een grote aanbeveling voor een dienaar, dat hij getrouw is aan den Heere, aan eigen ziel, aan zijn licht, aan zijn geloof in God, dat helpt hem veel om zijn boodschap ingang te doen vinden bij hen, die God vrezen.

II. Hij bestraft de ijdelheid van hen, die zich verbeelden dat hij niet tot hen komen zal, door hun te kennen te geven dat dit wèl zijn voornemen is, ofschoon hij Timotheus gezonden had. Maar ik zal haast tot u komen, ofschoon sommigen uwer zich inbeelden dat ik niet komen zal. Doch hij voegt er bij: Zo de Heere wil. Het schijnt dat de apostelen in de gewone dingen des levens niet meer wisten dan andere mensen, en daaromtrent geen ingeving hadden. Want indien de apostel in dit opzicht den wil Gods gekend had, dan zou met zekerheid gesproken hebben. Maar hij geeft ons hierin een goed voorbeeld. Al onze voornemens moeten opgevat worden in afhankelijkheid van de Voorzienigheid en onder voorbehoud van Gods andere beschikking. Zo de Heere wil en wij leven, zullen wij dit en dat doen, Jakobus 4:15.

III. Hij deelt hun mede wat het gevolg zal zijn van zijn komen tot hen. Ik zal dan verstaan niet de woorden dergenen, die opgeblazen zijn, maar de kracht, vers 19. Hij zou de grote snoevers onder hen op de proef stellen, weten wat zij waren, niet door hun redekunst en wijsbegeerte, maar door het gezag en de juistheid van hetgeen zij leerden, hetzij ze dat door wonderen konden staven, hetzij het vergezeld was van goddelijken invloed tot bekering der zielen. Want, voegt hij er bij, het koninkrijk Gods is niet gelegen in woorden, maar in kracht. Het wordt in de harten der mensen niet

opgericht, of bevorderd, of gesticht door diepzinnige redeneringen en schone woorden, maar door de uitwendige kracht des Heiligen Geestes, vooreerst in wonderen, en den machtigen invloed der goddelijke waarheid op de zielen en de levenswijze der mensen. De goede wijze over het algemeen om te oordelen over de leer van een prediker is te zien welken invloed zij door goddelijke waarheid op de harten der mensen heeft. Dat zal het meest zich betonen van God te zijn, wat in zijn eigen natuur het meest geschikt blijkt om den mens goddelijk te maken, godsvrucht en deugd te verwekken, en de harten en levenswijze der mensen te veranderen.

IV. Hij geeft hun in de keuze hoe hij tot hen zal komen: Zal ik met de roede tot u komen of in liefde en in den geest der zachtmoedigheid? vers 21, dat is: zoals hij hen bij zijn komst vinden zou. Zo zij voortgingen tegen elkaar en tegen hem op te staan, dan zou het nodig zijn dat hij met de roede kwam, dat is zijn apostolisch gezag uitoefende om hen te kastijden, door enige voorbeelden te stellen en enkele lichamelijke straffen toe te passen, of op andere wijzen hun misslagen te kastijden. Kwaadwillige overtreders moeten met strengheid behandeld worden. Soms zullen in het gezin en in Christelijke gemeenten vaderlijke tederheid en liefde, Christelijke barmhartigheid en liefde, het gebruik van de roede nodig maken. Maar dit is ver van verkieslijk, het moet zo mogelijk voorkomen worden. En daarom voegt de apostel erbij dat het in hun eigen keus stond of hij zou komen met de roede, dan wel in geheel andere wijze: in liefde en in den geest der zachtmoedigheid. Het is zoveel alsof hij zei: Neemt u in acht, staakt uw onchristelijke twisten, herstelt de misbruiken onder u, keert terug tot uw plicht, en ge zult mij zo vriendelijk en zegenend vinden als ge slechts kunt wensen. Ik moet mij zelven geweld aandoen om u met strengheid te behandelen. Ik zal veel liever onder u de tederheid van een vader betonen dan met mijn gezag optreden. Maar doet uw plicht en ge hebt mijne tegenwoordigheid niet te vrezen. Merk op: Die leraar heeft het rechte karakter, die liefst in liefde en zachtmoedigheid handelt, maar ook zijn gezag weet te handhaven.

HOOFDSTUK 5

1 Men hoort ganselijk, dat er hoererij onder u is, en zodanige hoererij, die ook onder de heidenen niet genoemd wordt, alzo dat er een zijns vaders huisvrouw heeft.
2 En zijt gij nog opgeblazen, en hebt niet veel meer leed gedragen, opdat hij uit het midden van u weggedaan worde, die deze daad begaan heeft?
3 Doch ik, als wel met het lichaam afwezend, maar tegenwoordig zijnde met den geest, heb alrede, als of ik tegenwoordig ware, dengene, die dat alzo bedreven heeft, besloten,
4 In den Naam van onzen Heere Jezus Christus, als gijlieden en mijn geest samen vergaderd zullen zijn, met de kracht van onzen Heere Jezus Christus,
5 Denzulken over te geven aan den satan, tot verderf des vleses, opdat de geest behouden moge worden in den dag van den Heere Jezus.
6 Uw roem is niet goed. Weet gij niet, dat een weinig zuurdesem het gehele deeg zuur maakt?
7 Zuivert dan den ouden zuurdesem uit, opdat gij een nieuw deeg zijn moogt, gelijk gij ongezuurd zijt. Want ook ons Pascha is voor ons geslacht, namelijk Christus.
8 Zo dan laat ons feest houden, niet in den ouden zuurdesem, noch in den zuurdesem der kwaadheid en der boosheid, maar in de ongezuurde broden der oprechtheid en der waarheid.
9 Ik heb u geschreven in den brief, dat gij u niet zoudt vermengen met de hoereerders;
10 Doch niet geheellijk met de hoereerders dezer wereld, of met de gierigaards, of met de rovers, of met de afgodendienaars; want anders zoudt gij moeten uit de wereld gaan.
11 Maar nu heb ik u geschreven, dat gij u niet zult vermengen, namelijk indien iemand, een broeder genaamd zijnde, een hoereerder is, of een gierigaard, of een afgodendienaar, of een lasteraar, of een dronkaard, of een rover; dat gij met zodanig een ook niet zult eten.
12 Want wat heb ik ook die buiten zijn te oordelen? Oordeelt gijlieden niet die binnen zijn?
13 Maar die buiten zijn oordeelt God. En doet gij dezen boze uit ulieden weg.

In dit hoofdstuk:

I. bestraft de apostel hen over hun toegevendheid jegens den hoereerder, en beveelt hem in den ban te doen en Satan over te leveren, vers 1-6,

II. Wekt hen op tot Christelijke reinheid, door den ouden zuurdesem uit te zuiveren, vers 7, 8.

III. Beveelt hen om zelfs den gewonen omgang te schuwen met Christenen, die schuldig staan aan enige bewezen en aanstotelijke ondeugd, vers 9-13.

1 Corinthiërs 5:1-6

Hier vermeldt de apostel het geval en

I. Maakt hun bekend dat algemeen van hen gezegd wordt, dat een in hun gemeente schuldig staat aan hoererij, vers 1. Het werd in alle plaatsen verhaald tot hun oneer en als een verwijt aan het Christendom. En het was des te laakbaarder omdat het niet kon ontkend worden. Merk op: Ergerlijke zonden van Christenen worden spoedig opgemerkt en overal ruchtbaar gemaakt. Wij moeten voorzichtig wandelen, want veler oog ziet op ons en vele monden zullen tegen ons opengaan zo wij in enige ergerlijke zonde vallen. Dit was geen gewoon geval van hoererij, maar die ook onder de heidenen niet genoemd wordt, alzo dat er een zijns vaders huisvrouw heeft, hetzij met haar gehuwd is bij het leven zijns vaders, hetzij haar, bij of na diens leven, tot bijzit genomen heeft. In elk van deze gevallen, moest zijn misdadige omgang met haar hoererij heten, want indien zijn vader overleden ware en hij haar daarna gehuwd had, dan zou het bloedschande geweest zijn, maar geen hoererij of overspel in den letterlijken zin des woords. Maar haar te huwen of tot bijzit te nemen bij zijns vaders leven, ook als deze haar verstoten had, of zij van hem gescheiden was, dat was-om het even of die vrouw zijn eigen moeder was of niet-bloedschennige hoererij. Ongelooflijke slechtheid, noemt Cicero het: zo als ik mijn gehele leven niet gehoord heb, toen ene vrouw had bewerkt dat haar dochter verstoten was, en zij den echtgenoot gehuwd had. Er waren wel voorbeelden van zulke bloedschennige huwelijken onder de heidenen, maar wanneer zij voorkwamen, gaven ze een schok aan ieder deugdzaam en zedelijk man onder hen. Zij konden er niet aan denken zonder schrik, of er over spreken zonder afkeuring en walging. En zo schandelijke misdaad was begaan door een lid van de gemeente te Corinthe, en naar alle waarschijnlijkheid door het hoofd van een hunner partijen, door een voornaam man. Merk op: De beste gemeenten zijn, in dezen staat van onvolmaaktheid, vatbaar voor zeer grote verdorvenheid. Is het wonder dat zo gruwelijke wandaad geduld werd in een apostolische gemeente, een gemeente gesticht door den apostel der heidenen?

II. Hij berispt hen gestreng over hun eigen gedrag in dit geval. Zij waren opgeblazen, vers 2, zij roemden.

1. Misschien beroemden ze zich op dien schandelijken man. Wellicht was hij een man van grote welsprekendheid of diepe geleerdheid, en om die oorzaak zeer geacht, gevolgd en besproken door velen onder hen. Zij waren er trots op dat ze zulk een leider hadden. In plaats van over zijn val rouw te dragen, en zich om zijnentwil te bedroeven, hem te verwerpen en hem uit hun gemeenschap buiten te sluiten, gingen zij voort hem toe te juichen en zich op hem te verhovaardigen. Merk op: Hoogmoed en zelfverheffing zijn dikwijls de grondslag van onze buitensporige achting voor anderen, en dit maakt ons blind voor hun fouten en voor de onze. Ware nederigheid geeft iemand het gezicht en de erkentenis van zijn dwalingen. De hoogmoedige zal zijn fouten bedekken, of trachten zijn ondeugden in schoonheden te veranderen. De Corinthiërs, voor zoveel zij bewonderaars waren van de gaven van dezen hoereerder, zagen zijn afschuwelijke gewoonte over het hoofd of verontschuldigden haar. Of wel:

2. Het kan zijn dat enigen van de tegenovergestelde partij opgeblazen waren. Zij waren er trots op, dat zij staande bleven en trapten hem die viel. Het is een zeer slecht ding zich te verheugen in het wangedrag en de zonden van anderen. Wij moeten hen op het hart dragen, bedroefd over hen zijn, maar ons niet tegen hen opblazen. Waarschijnlijk was dat een gevolg van hun verdeeldheden. De

tegenovergestelde partij maakte haar voordeel uit dit schandelijk geval en was er verblijd over. Het is een treurig gevolg van verdeeldheid onder de Christenen, dat die hen geneigd maakt om zich te verheugen in ongerechtigheid. De zonden van anderen behoren ons tot smart te zijn. De gemeenten moeten treuren over het schandelijk gedrag van bijzondere leden, en dezen, zo ze onverbeterlijk blijven, verwijderen. Hij, die deze boze daad bedreven had, moest uit hun midden weggedaan worden.

III. Hier volgt des apostels aanwijzing hoe zij te handelen hadden met dezen schandelijken zondaar. Hij moest afgesneden en den Satan overgegeven worden, vers 3-5. Ik, als wel met het lichaam afwezend, maar tegenwoordig zijnde met den geest, heb alrede alsof ik tegenwoordig ware besloten. Dat is: hij had door openbaring en door de wonderdadige gave des onderscheids, hem door den Geest verleend, volkomen kennis van het geval, en was daardoor tot het volgend besluit gekomen, niet zonder bepaalde machtiging door den Heiligen Geest. Hij zegt dit om hen te doen weten dat, ofschoon hij op een afstand was, hij geen onrechtvaardig vonnis velde of oordeelde zonder zo nauwkeurige kennis van de zaak alsof hij tegenwoordig ware. Zij, die wensen rechtvaardige rechters te zijn, hebben zorg te dragen dat ze geen uitspraak doen zonder volkomen kennis en volledige bewijzen. De apostel voegt er bij: hem die dat alzo bedreven heeft. De daad was niet alleen een ergerlijk kwaad op zich zelve en schandelijk tegenover de heidenen, maar er waren sommige bijzondere omstandigheden, die de belediging zeer vergrootten. Hij had door de wijze, waarop ze bedreven werd, de daad verergerd. Wellicht was hij een dienaar, een leraar of een hunner voornaamste mannen. Daardoor waren de gemeente en hare belijdenis des te meer beledigd. Merk op: In de beoordeling van zondaren moet niet alleen gelet worden op de bedreven zonde, maar ook op de omstandigheden die haar verzwaren. Paulus had besloten hem den Satan over te geven, vers 5, en dat wel in den naam van onzen Heere Jezus Christus, door de macht van Christus en in volle vergadering, waar ook de apostel in den geest tegenwoordig zal zijn, dat is door zijn geestelijke gave om op een afstand te kunnen oordelen. Sommigen menen, dat hier alleen sprake is van een gewone afsnijding uit de gemeente en dat "den Satan overleveren tot verderf des vlezes" alleen betekent hem als lid verloochenen en uit de gemeente bannen, opdat hij, daardoor tot berouw gebracht, de lusten des vlezes zou doden. Christus en Satan verdelen de wereld, en zij, die in de zonde leven terwijl ze Christus belijden, behoren een anderen meester toe. Door afsnijding uit de gemeente, den ban, in den naam van Christus, worden ze aan dien meester overgeleverd. De kerkelijke ban is een instelling van Christus en moet in Zijn naam uitgeoefend worden. Het zou moeten gebeuren wanneer gijlieden en mijn geest samen vergaderd zullen zijn, in volle vergadering. Hoe meer aanwezigen, des te plechtiger, en hoe plechtiger, des te meer kans van goede uitwerking op den banneling. De kerkelijke ban over erkende en onverbeterlijke zondaren behoort met grote plechtigheid uitgesproken te worden. Dezen, die op zulke wijze zondigen, moeten bestraft worden in tegenwoordigheid van allen, opdat ook de anderen vreze mogen hebben, 1 Timotheus 5:20. Anderen menen dat de apostel niet van den gewonen ban spreekt, maar van een wonderdadige macht hem verleend, waardoor hij een schandelijk zondaar in de macht des Satans overleveren kon, ten einde door ziekten en kwalen in het lichaam gekweld te worden, waarop dan doelen de woorden: tot bederf des vlezes. In dien zin zou het verderf des vlezes een gelukkig middel kunnen zijn om den geest te behouden. Waarschijnlijk was beiden hier waar. Het was een buitengewoon geval, en de gemeente moest optreden tot uitoefening van den ban, terwijl zij dit deed, verrichtte de apostel een daad van buitengewone macht en gaf hem over aan den Satan, niet tot zijn verderf, maar tot zijn behoud, tenminste tot verderf des vlezes opdat de geest behouden zou worden. Het grote doel van den kerkelijken ban is het geestelijk en eeuwig welzijn van hen, die er door getroffen

worden. Het is dat hun geest behouden worde in den dag van den Heere Jezus, vers 6. Toch is het niet enkel in hun belang, dat tegen hen gehandeld moet worden. Want

IV. Hij wijst op het gevaar van besmetting.

Uw roem is niet goed. Weet gij niet dat een weinig zuurdesem het gehele deeg zuurmaakt? Het slechte voorbeeld van een man van rang en naam is zeer verderflijk, het verspreidt besmetting heinde en ver. Dit was waarschijnlijk in deze gemeente het geval. Zie 2 Corinthiërs 12:21. Zij konden daarvan niet onwetend zijn. De ondervinding van de gehele wereld leert het: een schurftig schaap steekt de gehele kudde aan. Een weinig zuurdeeg doortrekt spoedig het gehele deeg. De zorg voor hun reinheid en zelfbewaring behoort de Christelijke gemeenten te nopen tot de verbanning van schandelijke en grote zondaren.

1 Corinthiërs 5:7-8

Hier wekt de apostel hen tot reinheid op, door uitzuivering van het oude zuurdeeg. Wij vinden hier:

I. Den raad zelf, gericht tot:

1. De gemeente in het algemeen, die den ouden zuurdesem moet uitzuiveren, om een nieuw deeg te worden. Daarop ziet: Doet gij dezen boze uit ulieden weg, vers 13. De Christelijke gemeenten moeten rein en heilig zijn, en zulke bedorven en schandelijke leden niet dulden. Zij moeten ongezuurd zijn en zulke tegenstrijdige inmengsels niet toelaten haar te doorzuren en te bederven. Of:

2. Ieder lid der gemeente in het bijzonder. En dan bedoelt het dat zij zich hebben te zuiveren van alle onreinheid van hart en leven, vooral van die soort van boosheid, waarvan de Corinthiërs tot een spreekwoord geworden waren. Zie de bewijsvoering in den aanvang. Deze oude zuurdesem moest op bijzondere wijze uitgezuiverd worden, opdat zij een nieuw deeg mochten zijn. De Christenen moeten zorgvuldig zich zelven reinhouden, en evenzeer bedorven mensen uit hun midden weren. En in ‘t bijzonder hebben zij te waken tegen die zonden, waarmee ze vroeger het meest besmet waren, en tegen de heersende ondeugden van de plaatsen, waarin zij wonen. Zij moesten derhalve uit zich zelven uitzuiveren alle kwaadaardigheid en boosheid, allen onwil en misdadige loosheid. Deze zuurdesem doortrekt het deeg tot hogen graad. Niet onwaarschijnlijk is dit bedoeld als een wenk voor hen, die den schandelijken overtreder roemden, zowel uit hoogmoed als uit twistzucht. Christenen moeten zich vrijhouden van kwaadaardigheid en tweedracht. Liefde is de ware inhoud van Christelijk leven. Zij vertoont het schoonste beeld Gods, want God is liefde, 1 Johannes 4:16, en daarom is het geen wonder, dat zij de hoogste schoonheid en versiering des Christens is. Maar haat is in beginsel moord. Die zijn broeder haat is een doodslager, 1 Johannes 3:15, hij draagt het beeld en toont zich zelven te zijn een kind van hem, die een moordenaar is van den beginne, Johannes 8:44. Hoe hatelijk moet voor iedere Christen haat en kwaadaardigheid zijn!

II. De reden, waarmee deze raad wordt aangedrongen. Want ook ons Pascha is voor ons geslacht, namelijk Christus, vers 7. Dit is de grote leer van het Evangelie. De Joden vierden, na het slachten van het paaslam, het feest der ongehevelde broden. Zo ook wij, niet slechts zeven dagen, maar levenslang. Wij moeten met onzen Zaligmaker der zonden sterven, ene plante met Hem worden in de gelijkmaking Zijns doods door de zonde te doden, en ene plante met Hem in de gelijkmaking Zijner opstanding door ten nieuwen leven op te staan, zowel uitwendig als inwendig. Wij moeten nieuwe harten en een nieuw leven hebben. Merk op: Het gehele leven des Christens moet een feest van ongehevelde broden zijn. Zijn dagelijkse omgang en zijn godsdienstige verrichtingen moeten heilig zijn. Hij moet den ouden zuurdesem uitzuiveren en feest houden in de ongezuurde broden der oprechtheid en der waarheid. Hij moet voor God en mensen schuldeloos van gedrag zijn. En hoe meer oprechtheid er is in onze belijdenis, des te minder zullen we die van anderen veroordelen. In een woord: De offerande van onzen Verlosser is de krachtigste reden voor reinheid en oprechtheid van een begenadigd hart. Welke oprechte begeerte tot ons welzijn toonde Hij door voor ons te sterven! Welk een schrikkelijk bewijs van de afschuwelijke natuur der zonde en van Gods haat tegen haar was Zijn dood! Welk vreeslijk kwaad, dat niet kon verzoend worden dan door het bloed des Zoons van God! En zal dan de Christen de moordenares van zijn Heere liefhebben? Dat verhoede God!

1 Corinthiërs 5:9-13

Hier vermaant de apostel hen om den omgang en het gezelschap van dezen overtreder te mijden. Zie:

I. De raad zelf: Ik heb u geschreven in den brief, dat gij u niet zoudt vermengen met de hoereerders, vers 9. Sommigen denken dat hier sprake is van een brief van den apostel, die verloren gegaan is. Toch hebben we daarbij niets verloren. De gehele Christelijke openbaring is vervat in de boeken, die tot ons gekomen zijn, welke alle door God bestemd waren voor het algemeen gebruik der Christenen, anders had Hij in Zijne voorzienigheid meer geschriften van de geïnspireerde mannen voor ons kunnen doen bewaard blijven. Sommigen denken dat men er dezen brief onder verstaan moet, en dat hij dezen raad geschreven had alvorens hij volkomen kennis van het gehele geval gekregen had, en het nu noodzakelijk achtte meer in bijzonderheden te treden. En daarom zegt hij hun thans, dat wanneer iemand een broeder genaamd wordt en belijdenis van het Christelijk geloof gedaan heeft, en lid ener Christelijke gemeente is, en openbaar wordt als een hoereerder, of gierigaard, of afgodendienaar, of lasteraar, of dronkaard, dat ze dan zich niet met hem moeten vermengen of met hem eten. Zij moesten alle gemeenzaamheid met hem vermijden, zich niet met hem vermengen, maar- ten einde hem te beschamen en tot inkeer te brengen-hem ontwijken en schuwen. De Christenen moeten vermijden den omgang met medeleden, die openbaar slecht zijn en onder rechtvaardigen ban om hun goddeloze daden. Dezulken onteren den Christennaam. Zij mogen zich zelven broeders in Christus noemen, maar ze zijn geen Christelijke broeders. Zij zijn alleen goed gezelschap voor hun broeders in de onreinheid, en moeten aan dezulken overgelaten worden, tot tijd en wijle dat ze zich bekeren van hun wegen en handelingen.

II. Hij beperkt echter dezen raad. Hij verbiedt den Christenen gelijken omgang met schandelijk-slechte heidenen niet. Hij verbiedt hen niet te eten en om te gaan met de hoereerders dezer wereld. Die weten niet beter en belijden niet beter. De goden, welken zij vereren, en den dienst van menigeen dier goden laat zulke boosheid toe. Anders zoudt gij moeten uit de wereld gaan, wanneer ge met zulke mensen geen omgang zoudt mogen hebben. Uw heidense medeburgers zijn over het algemeen goddeloos en onheilig, en het is onmogelijk zolang gij in de wereld zijt en wereldlijke beroepen hebt, niet met hen om te gaan. Zij kunnen niet geheel vermeden worden. De Christenen moeten en mogen meer achting betonen voor slechte heidenen dan voor slechte Christenen. Dat is een paradox. Waarom zouden wij den omgang met een onheiligen en slechten Christen meer vermijden dan met dergelijk een heiden?

III. Hier wordt de reden van deze beperking aangewezen. Het is onmogelijk hen te vermijden. De Christenen zouden de wereld moeten uitgaan indien ze den omgang met losbandige heidenen moesten vermijden. Maar dat is onmogelijk zolang de wereld het terrein van hun arbeid is. Terwijl zij hun plicht behartigen en hun werk doen, kan en wil God hen bewaren voor besmetting. Bovendien bezitten zij een verweermiddel tegen het slechte voorbeeld en zijn natuurlijk op hun hoede. Zij zijn geneigd om afschuw te hebben van de slechte daden. Maar de schrik voor de zonde slijt af in gemeenzamen omgang met slechte Christenen. Onze eigen veiligheid en bewaring zijn de redenen voor dit onderscheid. Maar bovendien: de heidenen staan niet onder het oordeel en den ban der Christenen, zij vermijden hun bestraffing, want zij zijn buiten, vers 12, en moeten overgelaten worden aan Gods oordeel, vers 13. Doch de leden der gemeente zijn binnen en door hun belijdenis gebonden aan de wetten en regelen van het Christendom, en niet slechts onderworpen aan het

oordeel Gods, maar ook aan dat van hen, die over hen gesteld zijn, en van hun medeleden van hetzelfde lichaam, wanneer zij die regelen overtreden. Ieder Christen moet hen houden voor ongeschikt voor gemeenzamen omgang. Zij moeten bestraft worden, het stempel der ongenade moet hun ingedrukt worden, opdat zij beschaamd en zo mogelijk daardoor teruggebracht worden. En zulks te meer omdat hun zonden God meer onteren dan de zonden van openlijk-onheiligen en goddelozen kunnen doen. De gemeente is derhalve verplicht zich zelve van allen omgang met hen te vrijwaren, hen niet te verdragen, en getuigenis af te leggen tegen hun slecht gedrag. Ofschoon de gemeente niets te maken heeft met hen die buiten zijn, moet zij trachten zich zuiver te houden van de schuld en bestraffing van hen die binnen zijn.

IV. Hij wijst het middel daartoe in het onderhavige geval aan. En doet gij dezen bozen uit ulieden weg, vers 13. Sluit hem buiten uw gemeenschap en vermijdt den omgang met hen.

HOOFDSTUK 6

1 Durft iemand van ulieden, die een zaak heeft tegen een ander, te recht gaan voor de onrechtvaardigen, en niet voor de heiligen?
2 Weet gij niet, dat de heiligen de wereld oordelen zullen? En indien door u de wereld geoordeeld wordt, zijt gij onwaardig de minste gerechtzaken?
3 Weet gij niet, dat wij de engelen oordelen zullen? Hoeveel te meer de zaken, die dit leven aangaan?
4 Zo gij dan gerechtzaken hebt, die dit leven aangaan, zet die daarover, die in de Gemeente minst geacht zijn.
5 Ik zeg u dit tot schaamte. Is er dan alzo onder u geen, die wijs is, ook niet een, die zou kunnen oordelen tussen zijn broeders?
6 Maar de ene broeder gaat met den anderen broeder te recht, en dat voor ongelovigen.
7 Zo is er dan nu ganselijk gebrek onder u, dat gij met elkander rechtzaken hebt. Waarom lijdt gij niet liever ongelijk? Waarom lijdt gij niet liever schade?
8 Maar gijlieden doet ongelijk, en doet schade, en dat den broederen.
9 Of weet gij niet, dat de onrechtvaardigen het Koninkrijk Gods niet zullen beerven?
10 Dwaalt niet; noch hoereerders, noch afgodendienaars, noch overspelers, noch ontuchtigen, noch die bij mannen liggen, noch dieven, noch gierigaards, noch dronkaards, geen lasteraars, geen rovers zullen het Koninkrijk Gods beerven.
11 En dit waart gij sommigen; maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt gerechtvaardigd, in den Naam van den Heere Jezus, en door den Geest onzes Gods;
12 Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen zijn niet oorbaar; alle dingen zijn mij geoorloofd, maar ik zal onder de macht van geen mij laten brengen.
13 De spijzen zijn voor de buik, en de buik is voor de spijzen; maar God zal beide dezen en die te niet doen. Doch het lichaam is niet voor de hoererij, maar voor den Heere en de Heere voor het lichaam.
14 En God heeft ook den Heere opgewekt, en zal ons opwekken door Zijn kracht.
15 Weet gij niet, dat uw lichamen leden van Christus zijn? Zal ik dan de leden van Christus nemen, en maken ze leden ener hoer? Dat zij verre.
16 Of weet gij niet, dat die de hoer aanhangt, een lichaam met haar is? Want die twee, zegt Hij, zullen tot een vlees wezen.
17 Maar die den Heere aanhangt, is een geest met Hem.
18 Vliedt de hoererij. Alle zonde, die de mens doet, is buiten het lichaam, maar die hoererij bedrijft, zondigt tegen zijn eigen lichaam.
19 Of weet gij niet, dat ulieder lichaam een tempel is van den Heiligen Geest, Die in u is, Dien gij van God hebt, en dat gij uws zelfs niet zijt?
20 Want gij zijt duur gekocht: zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn.

In dit hoofdstuk:

I. berispt de apostel hen omdat ze over geringe zaken rechtshandel hebben en elkaar voor heidense rechters dagen, vers 1-8.

II. Hij neemt daaruit aanleiding om hen te waarschuwen tegen de grove zonden, waaraan ze vroeger onderworpen waren, vers 9 -11. En

III. Na hen gewaarschuwd te hebben tegen misbruik van hun vrijheid, vermaant hij hen zeer ernstig, op verscheidene gronden, om zich te wachten voor hoererij, vers 12-20.

1 Corinthiërs 6:1-8

Hier bestraft de apostel hen omdat zij terecht gaan met elkaar, voor heidense rechters, om geringe verschillen, en veroordeelt daarmee alle ergerlijke rechtsgedingen. In het vorige hoofdstuk had hij hun opgedragen gruwelijke zonden in eigen kring door den kerkelijken ban te straffen. Hier vermaant hij hen onderlinge geschillen te beëindigen door kerkelijken raad en uitspraak. We merken hier op:

I. Den misslag, waarover hij hen bestraft: die was tegen elkaar de wet inroepen. Wel is de wet goed, indien iemand die wettelijk gebruikt. Maar

1. De ene broeder gaat met den anderen broeder terecht, vers 6, het ene lid der gemeente met het andere. De nauwe betrekking tot elkaar kon geen vrede en goede verstandhouding bewaren. De banden der broederliefde waren gebroken, En een broeder is weerspanniger dan een sterke stad, zegt Salomo, Spreuken 18:21, hun geschillen zijn als de grendel van een paleis. De Christenen behoren niet met elkaar te twisten, want zij zijn broeders. Wanneer dit in het oog gehouden werd, zouden daardoor rechtszaken voorkomen worden, en twisten en geschillen zouden een einde nemen.

2. Zij brachten hun zaken voor heidense overheidspersonen. Zij gingen terecht voor de onrechtvaardigen en niet voor de heiligen, vers 1, daagden elkaar voor ongelovigen, vers 6, en beslechtten hun zaken niet onderling, zij, Christenen en heiligen, tenminste in hun belijdenis. Dit diende veel tot verwijt voor het Christendom, Het bracht hun dwaasheid en onvreedzaamheid aan het licht, terwijl zij beweerden te zijn kinderen der wijsheid, volgers van het Lam, den zachtmoedigen Jezus, den Vredevorst. En daarom zegt de apostel: Durft iemand van ulieden, wanneer hij met een ander geschil heeft, terecht gaan, hem aanklagen, de zaak brengen voor de onrechtvaardigen? Christenen behoren niet te durven enige zaak te begaan, waardoor hun Christelijke naam en belijdenis in opspraak gebracht worden.

3. Hier is ten slotte ene aanwijzing, dat zij terecht gingen om ondergeschikte dingen, van weinig waarde, want de apostel bestraft het dat ze niet liever ongelijk leden, dan tot den rechter te gaan, vers 7, waaruit men zien kan dat het over onbelangrijke dingen ging. In gevallen van groot nadeel voor ons zelven of onze gezinnen, mogen wij wettige middelen gebruiken om onze rechten te handhaven. Wij zijn niet gehouden neer te zitten en alle onrecht weerloos te verdragen, zonder een vinger tot verlichting uit te steken, maar in zaken van weinig belang is het beter onrecht te verdragen. Christenen behoren vergevensgezind te zijn. En het strekt hun meer tot eer kleine beledigingen en onrechtvaardigheden te verdragen dan twistgierig te schijnen.

II. Hij toont hun aan hetgeen hun misslag verzwaart. Weet gij niet dat de heiligen de wereld oordelen zullen? vers 2, dat wij de engelen oordelen zullen? vers 3. En zijt gij dan onwaardig de minste gerechtszaken? de zaken die dit leven aangaan? Het was een oneer voor hun Christelijk karakter, een vergeten van hun koninklijke waardigheid als heiligen, wanneer zij kleine geschillen, de dingen van het dagelijks leven betreffende, voor den rechter brachten. Indien zij eenmaal de wereld, zelfs de engelen, zouden oordelen, was het onverantwoordelijk dat ze kleine onenigheden niet onder elkaar vereffenen konden. Sommigen menen dat "met de wereld en engelen oordelen" bedoeld wordt, dat de Christenen in den groten oordeelsdag met Christus vonnis vellen zullen, gelijk de

Zaligmaker Zijnen discipelen toezegt, dat zij zullen zitten op twaalf tronen, oordelende de twaalf geslachten Israël's, Mattheus 19:28. En op een andere plaats lezen wij: De Heere is gekomen met Zijne vele duizenden heiligen om gericht te houden tegen allen, Judas: 14, 15, en van de toekomst van onzen Heere Jezus Christus met al Zijne heiligen, 1 Thessalonicenzen 3:13. Wel zullen zij zelven ook geoordeeld worden, zie Mattheus 25:31-41, maar ze kunnen eerst vrijgesproken worden en daarna toegelaten tot de rechtbank om in te stemmen met en te verheerlijken het rechtvaardige vonnis van Christus beiden over mensen en engelen. In geen anderen zin kunnen ze rechters zijn. Zij zijn geen deelhebbers aan de handelingen des Heeren, maar zij hebben de eer van daarbij te zitten en te zien hoe Hij optreedt tegen de goddeloze wereld, en dat toe te juichen. Anderen menen dat met dit oordelen van de wereld bedoeld wordt dat het keizerrijk Christus' koninkrijk worden zal. Maar het blijkt nergens uit dat de Corinthiërs verwachtten dat het keizerrijk Christelijk worden zou, en in welken zin kan gezegd worden dat Christelijke keizers engelen zullen oordelen? Nog anderen verstaan er onder dat zij de wereld door hun geloof en wandel oordelen zullen en de boze engelen uitwerpen door wondermacht, die niet beperkt is tot de eerste eeuw of tot de apostelen. De eerste betekenis schijnt het meest aannemelijk te zijn, en daarbij zet het de bewijsvoering de meeste kracht bij. Zullen Christenen de eer hebben van ten jongsten dage met den almachtigen Rechter te zitten, wanneer Hij vonnis velt over de godloze mensen en de gevallen engelen, en zijn zij niet waard over de geschillen te oordelen, om welke gij elkaar voor de heidense rechters trekt? Kunnen zij uw twistvragen niet uitmaken? Waarom brengt ge elkaar voor heidense rechters? Wanneer gij eenmaal hen zult oordelen, komt het dan te pas nu hun uitspraak in te roepen? Moet gij, in gerechtszaken, die dit leven aangaan, daarover hen tot rechters stellen, die in de gemeente niet geacht zijn? (zo lezen sommigen en misschien niet ten onrechte) heidense overheidspersonen, dingen die niet zijn, Hoofdstuk 1:28. Moeten zij opgeroepen worden als rechters, die bij u zo laag in tel zijn? Is dat niet beschamend? vers 5. Sommigen lezen het echter als onze gewone vertaling, en bij wijze van spot: Zet die daarover, die in de gemeente minst geacht zijn, die uwer medeleden, welke ge er het minst bekwaam voor acht. De minsten uwer medeleden zijn zeker bekwaam genoeg om in die zaken uitspraak te doen. Beslecht die zaken in elk geval onder elkaar, en ga niet terecht voor heidense rechters. Het zijn geen dingen om over te twisten, ze kunnen gemakkelijk beslist worden, indien ge maar eerst uw eigen humeur overwonnen hebt en uzelven in het ware Christelijke gevoelen teruggebracht hebt. Draag en verdraag, dan zal de minst-ontwikkelde onder u instaat zijn om uw twisten te beslechten. Ik zeg u dit tot schaamte, vers 5. Het is beschamend, dat twisten zo den kop kunnen opsteken onder Christenen, dat ze niet door tussenkomst der broederen beëindigd kunnen worden.

III. Hij geeft hun een middel aan de hand om deze fout te herstellen. En wel tweeledig:

1. Door aanwijzing van enkelen, die er mede belast kunnen worden: Is er dan alzo onder u geen, die wijs is, ook niet een, die zou kunnen oordelen onder zijne broeders? vers 5. Gij laat u zoveel voorstaan op uw wijsheid en kennis, gij zijt zo opgeblazen over uw buitengewone gaven en voorrechten, is er nu niemand onder u bekwaam voor dezen dienst, niemand die wijsheid genoeg heeft om die geschillen te oordelen? Moeten broederen twisten en heidenen uitspraak doen in een gemeente, zo beroemd om haar kennis en wijsheid als de uwe? Het is schande, dat uw twisten zo hoog lopen en er geen enkele onder u wijs genoeg is om ze te bedaren of te voorkomen. Christenen behoren nooit tot gerechtelijke uitspraak de toevlucht te nemen, alvorens alle andere middelen vergeefs beproefd zijn. Voorzichtige Christenen moeten zo mogelijk hun geschillen voorkomen, en geen gerechtshoven laten beslissen, vooral niet in zaken van gering belang.

2. Door liever ongelijk te lijden dan langs dezen weg recht te verkrijgen. Zo is er dan nu ganselijk gebrek onder u, dat gij met elkaar rechtszaken hebt, het is enerzijds altijd een fout om het gerecht in te roepen, behalve in zaken van twijfelachtig karakter en bij vriendschappelijke overeenkomst van beide partijen om door gerechtelijk vonnis te weten te komen hoe de wet beslist. En dit schijnt de apostel te raden, in plaats van met elkaar te twisten, hetwelk hij voor alles veroordeelt: Waarom lijdt gij niet liever ongelijk? Waarom lijdt gij niet liever schade? Een Christen behoort liever een klein ongelijk te lijden dan zich zelven te bevredigen en anderen te benadelen door een rechtelijk vonnis. De vrede van zijn eigen ziel en de rust van zijn omgeving zijn meer waard dan de overwinning in zulke gevallen, en dan het staan op eigen recht, vooral wanneer het geschil zou moeten uitgemaakt worden door vijanden van den godsdienst. Maar de apostel zegt hun dat ze er zo ver vanaf zijn om ongelijk te lijden, dat ze liever ongelijk en schade doen en dat den broederen! Het is een zware misslag iemand ongelijk en schade aan te doen, maar dit wordt nog veel erger wanneer het onzen Christelijken broederen aangedaan wordt. De banden van wederkerige liefde moeten tussen hen sterker zijn dan tussen anderen.

De liefde doet den naasten geen kwaad, Romeinen 13:10. Zij die de broederen liefhebben, kunnen onder den invloed van dit beginsel nooit elkaar kwaad doen of beledigen.

1 Corinthiërs 6:9-11

Hier waarschuwt hij hen tegen verschillende snode ondeugden, waaraan ze vroeger overgegeven waren.

I. Hij noemt het een onder hen bekende waarheid, waarvan zij niet onwetend zijn konden, dat zulke zondaren het koninkrijk Gods niet zullen beërven. De minsten onder hen konden weten, dat de onrechtvaardigen het koninkrijk Gods niet zullen beërven, vers 9, niet erkend worden als ware leden Zijner kerk op aarde of toegelaten als verheerlijkte leden Zijner kerk in de hemelen. Alle ongerechtigheid is zonde, en alle heersende zonde, ja, elke moedwillig-bedreven zonde, die niet berouwd wordt, sluit buiten het koninkrijk der hemelen. Hij onderscheidt verschillende zonden, volgens de beide tafelen der wet: afgodendienaars, hoereerders, overspelers, ontuchtigen en die bij mannen liggen, zevende gebod, dieven en gierigaards, die door geweld of bedrog hun naasten benadelen, achtste gebod, lasteraars, negende gebod, dronkaards en rovers, tiende gebod, en allen die op weg zijn de overige geboden te overtreden. Ieder, die iets van godsdienst af weet, weet ook dat de hemel voor dezulken niet bestemd is. Het schuim der aarde is in geen geval geschikt om de hemelse woningen te vullen. Zij, die des duivels werk doen, kunnen Gods bezoldiging niet ontvangen, tenzij de bezoldiging der zonde, dat is de dood, Romeinen 6:23.

II. Hij waarschuwt hen tegen dwaling: Dwaalt niet! Zij, die de vorengenoemde waarheid niet ontkennen kunnen, zijn slechts al te veel geneigd er niet op te letten. De mensen zijn zeer geneigd te denken, dat God is als een hunner, en dat ze kunnen leven in de zonde en toch sterven in Christus, leven als kinderen des duivels en den hemel binnenkomen als kinderen Gods. Maar dat is een grote dwaling. Het is dikwijls de grote dwaling van velen, dat ze menen hun eigen zielen niet te kunnen benadelen. Wij kunnen echter niet zaaien in het vlees en toch het eeuwige leven oogsten.

III. Hij herinnert hun welke verandering het Evangelie en Gods genade in hen teweeggebracht hebben. En dit waart gij sommigen. vers 11. Zulke ergerlijke zondaars als hij opgenoemd had. Het Griekse woord betekent zulke dingen, eer monsters dan mensen. Sommigen, die na hun bekering buitengewoon goed werden, waren tevoren ongemeen kwaad. Welk een heerlijke verandering bewerkt de genade! Hij verandert de slechtste mensen in heiligen en kinderen Gods. Zulke waart gij sommigen, maar gij zijt niet wat gij waart. Maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt gerechtvaardigd in den naam van den Heere Jezus en door den Geest onzes Gods. De boosheid der mensen voor hun bekering is geen beletsel voor hun wedergeboorte en verzoening met God. Het bloed van Christus en het bad der wedergeboorte kunnen alle schuld en onreinheid wegnemen. Hier is een redekunstige verandering van de gewone orde. Gij zijt geheiligd, gij zijt gerechtvaardigd. Heiliging wordt voor rechtvaardigmaking genoemd, en toch wordt de naam van Christus, door wie we gerechtvaardigd zijn geplaatst voor den Geest van God, door wie we geheiligd worden. Onze rechtvaardigmaking danken we aan de verdiensten van Christus, onze heiligmaking is het werk des Geestes, maar beide gaan samen. Niemand wordt van de schuld der zonde gereinigd en met God verzoend door Christus, dan alleen hij, die ook geheiligd wordt door Zijn Geest. Allen, die voor Gods oog rechtvaardig gemaakt zijn, worden door Gods genade heilig gemaakt.

1 Corinthiërs 6:12-20

Het twaalfde vers en het eerste gedeelte van het dertiende schijnen betrekking te hebben op die vroegere twistvraag onder de Christenen omtrent het onderscheid in de spijzen, en toch den voorrang te hebben boven de waarschuwing tegen hoererij, die dan volgt. Deze volgorde is duidelijk genoeg wanneer wij letten op het bekende besluit van de apostelen, Handelingen 15, waar het verbod van zekere spijzen samengaat met dat van hoererij. Het schijnt dat sommige Corinthiërs zich hebben ingebeeld, dat ze op het punt van hoererij dezelfde vrijheid hadden als op dat der spijzen, vooral omdat die zonde niet door de wetten van hun land veroordeeld werd. Zij waren geneigd te zeggen, zelfs ten opzichte van hoererij: Alle dingen zijn mij geoorloofd. Deze verderfelijke zienswijze wordt hier door Paulus bestreden, hij zegt hun, dat onderscheidene dingen, oorbaar op zich zelve, op bepaalde tijden en onder bepaalde omstandigheden niet kunnen toegelaten worden. Christenen behoren niet alleen op te merken wat op zich zelve vergund is te doen, maar wat hun past met het oog op hun belijdenis, karakter, betrekkingen en hoop. Zij moeten zeer zorgvuldig zijn dezen stelregel niet zover te drijven, dat ze tot losbandigheid voert, of tot ongeoorloofde verdediging van vleselijke lust. Alle dingen zijn mij geoorloofd, zegt hij, maar ik zal onder de macht van geen mij laten brengen, vers 12. Zelfs in geoorloofde dingen wil hij niet onderworpen zijn aan de misleiding van een aangematigd gezag, zover was hij er van af om te beweren dat in de dingen Gods enige macht op aarde haar eigen gevoelens mag laten gelden. Er is ene vrijheid, met welke ons Christus heeft vrijgemaakt, en daarin moeten wij standvastig zijn. Maar nooit mag iemand deze vrijheid zo ver drijven, dat hij daardoor zich zelven overlevert in de macht van enige vleselijke begeerte. Ofschoon alle spijzen geoorloofd zijn, mag de Christen geen gulzigaard of dronkaard worden. En nog veel minder mag hij het beginsel der wettelijke vrijheid misbruiken om de zonde der hoererij aan de hand te houden, welke, ofschoon toegelaten door de wetten der Corinthiërs, ene verkrachting van de wetten der natuur en bovenmate onwelvoegelijk voor den Christen is. Deze mag niet toelaten, dat het beginsel der vrijheid in spijs en drank hem aanmoedige tot onmatigheid, of vleselijke lusten aanwakkere. Ofschoon de spijzen zijn voor den buik, en de buik voor de spijzen, vers 13, ofschoon de buik gemaakt is om de spijzen te ontvangen en de spijze om den buik te vullen, toch zal ik mij onthouden, indien het voor mij niet geschikt is en zou kunnen brengen tot slaafse gehechtheid en ik gevaar loop de knecht van buik en spijze te worden. Maar God zal beide deze en die teniet doen, tenminste hun onderlinge verhouding. Er komt een tijd, dat het menselijk lichaam geen behoefte aan voedsel meer zal hebben. Sommigen der ouden verstaan dit zo, dat zowel de buik als de spijze teniet gedaan worden, dat het lichaam, ofschoon ten jongsten dage opgewekt, niet al zijn tegenwoordige leden hebben zal, maar alleen die, welke in den toekomenden toestand nodig zijn, zo is de buik, wanneer de mens geen honger of dorst meer voelt en dus niet meer eet en drinkt, overbodig. Hoe dit zij: er komt een tijd waarin het gebruik van en de behoefte aan voedsel teniet gedaan zullen zijn. De verwachting, dat ons lichaam in het toekomend leven geen voedsel meer verlangen zal, is een zeer goede reden om in dit leven niet onder zijn macht te geraken. Dit schijnt de bedoeling van des apostels bewijsvoering te zijn en op die wijze kan deze uitspraak goed verenigd worden met zijne waarschuwing tegen de hoererij, ofschoon sommigen er een deel in zien van zijn waarschuwing tegen rechtsgedingen, bepaaldelijk voor heidense overheden, die vijanden van den waren godsdienst waren. Zij onderstellen dat de apostel bedoelt, dat ofschoon het wettig moge zijn onze rechten te handhaven, het niet altijd oorbaar is, en dat het zeer oneigenaardig is voor Christenen om zich ter wille van zulke redenen over te leveren in de handen van ongelovige rechters en pleitbezorgers. Maar deze overgang schijnt niet geleidelijk te zijn. Doch de overgang tot hoererij, als ik hierboven uiteenzette, is geleidelijk. Doch het lichaam is niet voor de hoererij, maar voor den Heere, en de

Heere voor het lichaam, vers 13. Spijze en buik zijn voor elkaar, maar het lichaam en de hoererij zijn niet voor elkaar.

I. Het lichaam is niet voor de hoererij, maar voor den Heere. Dat is de eerste bewijsgrond tegen deze zonde, voor welke de heidense inwoners van Corinthe berucht waren, en waarvan de bekeerde Corinthiërs veel te vergoelijkende gedachten bleven koesteren. Daardoor zouden de dingen in bedoeling en gebruik ontaarden. Het lichaam is niet voor de hoererij, het is niet tot dat doel geschapen, maar voor den Heere, ten dienste en ter ere Gods. Het moet een werktuig zijn voor de gerechtigheid tot heiligmaking, Romeinen 6:19, en mag daarom nooit tot werktuig der onreinheid gemaakt worden. Het moet een lid van Christus zijn en mag daarom niet gemaakt worden tot het lid ener hoer, vers 15. En de Heere is voor het lichaam, dat wil zeggen, dat Christus de Heere van het lichaam is, om het in eigendom te hebben en het regeren, aangezien Hij een lichaam en de menselijke natuur aangenomen heeft om hoofd Zijner kerk en hoofd van alle dingen te zijn, Hebreeën 2:5, 18. Wij moeten zorgen dat we niet hetgeen Christus toebehoort gebruiken als ons eigendom en nog veel minder tot Zijn oneer.

II. Doch sommigen leggen die uitdrukking aldus uit: De Heere is voor het lichaam, Hij is voor de opstanding en verheerlijking van het lichaam, zie vers 14. Dan is de tweede bewijsgrond tegen deze zonde, de eer welke voor onze lichamen bestemd is, God heeft ook den Heere opgewekt en zal ons opwekken door Zijne kracht, vers 14, door de werking van Hem, die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat het gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam naar de werking, waardoor Hij ook alle dingen zich zelven kan onderwerpen, Filippenzen 3:21. Het is een eer, aan het lichaam bewezen, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt, en het zal een ere zijn voor onze lichamen, dat zij opgewekt worden. Laat ons dus onze lichamen niet vernederen door de zonde en ze onrein maken, want ze zullen, heilig gehouden, ongeacht hun tegenwoordige onreinheid, gelijk gemaakt worden aan het verheerlijkte lichaam van Christus. De hope der opstanding in heerlijkheid moet de Christenen weerhouden van ontering hunner lichamen door vleselijke lusten.

III. Een derde bewijsgrond is ontleend aan de eer, welke nu reeds op onze lichamen gelegd is: Weet gij niet, dat uwe lichamen leden van Christus zijn? vers 15. Wanneer de ziel door het geloof met Christus verenigd is, dan is de gehele mens een lid geworden van Zijn mystieke lichaam. Het lichaam is met Christus verenigd zowel als de ziel. Hoe eervol is dit voor de Christenen! Zijn vlees is een deel van het mystieke lichaam van Christus. Het is goed te weten in welke heerlijke betrekking wij gekomen zijn, opdat we ons benaarstigen om die te verwezenlijken. Zal ik dan, vraagt de apostel, de leden van Christus nemen en maken ze leden ener hoer? Dat zij verre! Of: Christus Zijn leden ontnemen? Zou dat niet een zware zonde, de grievendste belediging zijn? Zou dat niet Christus èn ons zelven tot in den hoogsten graad onteren? Wat, de leden van Christus tot leden van ene hoer maken, hen overgeven tot zulk een schandelijk doel? De gedachte alleen is afschuwelijk. Dat zij verre! Weet gij niet dat die de hoer aanhangt, een lichaam met haar is? Want die twee, heeft God gezegd, zullen een vlees zijn. Maar die den Heere aanhangt, is een geest met Hem, vers 16, 17. Niets staat zo lijnrecht tegenover de eervolle betrekkingen en verwantschap van den Christen, dan deze zonde. Hij is door den Heere een gemaakt met Christus, en door het geloof deelgenoot van Zijn Geest. Eenzelfde geest leeft, ademt en werkt in het hoofd en in de leden. Christus en Zijn gelovige discipelen zijn een, Johannes 17:21, 22. Hij, die de hoer aanhangt, is een lichaam met haar door de vleselijke samenvoeging, welke God alleen voor den huwelijken staat beschikt heeft. Welnu, zal iemand, die in zo nauwe vereniging met Christus kwam, dat hij een geest met Hem werd,

nu zo met ene hoer verenigd worden, dat hij een lichaam met haar wordt? Zou dat niet een snode poging zijn om Christus en de hoeren een te maken? En kan Hem en ons groter belediging aangedaan worden? Kan enig ander ding meer onbestaanbaar zijn met onze belijdenis en betrekking? De zonde der hoererij in een Christen is een grote belediging van zijn Heere en Hoofd, en een grote schande en smet op zijn belijdenis. Het is derhalve geen wonder dat de apostel zegt: Vliedt de hoererij! vers 18, vermijdt haar, blijft buiten bereik van hare verzoeking en van hen die haar voorstaan. Richt ogen en hart op andere dingen. Onze vaderen zeiden: Andere zonden kunnen door strijd, deze slechts door de vlucht overwonnen worden.

IV. Een vierde bewijsgrond is, dat ze ene zonde tegen ons eigen lichaam is. Alle zonde, die de mens doet, is buiten het lichaam, maar die hoererij bedrijft, zondigt tegen zijn eigen lichaam, vers 18, elke zonde, dat is elke andere zonde, elke uitwendige daad van andere zonde, is buiten het lichaam. Ze is een misbruik van het lichaam, zoals de dronkaard den wijn misbruikt en de gulzigaard het voedsel. Ook geeft zij alleen aan anderen de macht over het lichaam. Geen andere zonde draagt er zoveel toe bij om het lichaam te verlagen en verachtelijk te maken. Deze zonde wordt in geheel bijzonderen zin onreinheid en bevlekking geheten, omdat geen zonde zo schandelijk is, vooral in een Christen. Hij zondigt tegen zijn eigen lichaam, hij onteert het, hij verlaagt het, door het een vlees te maken met het verachtelijke schepsel met hetwelk hij zondigt. Hij werpt verfoeilijke smetten op datgene, dat zijn Verlosser tot den hoogsten trap verheerlijkt heeft, door het een met zich te maken. Wij mogen onze vernederde lichamen niet nog dieper vernederen door er tegen te zondigen.

V. De vijfde bewijsgrond tegen deze zonde is, dat de lichamen der Christenen zijn tempelen van den Heiligen Geest, die in hen is en dien zij van God hebben, vers 19. Hij, die met Christus verenigd is, is een Geest met Hem. Hij is aan Hem afgestaan, werd daardoor gewijd, tot Zijn dienst afgezonderd, en is daarna in bezit genomen, gebruikt, bewoond door Zijn Heiligen Geest. Dat is de eigenlijke bestemming van een tempel, een plaats waar God woont, tot Zijn gebruik geheiligd, zowel door Zijn eigen recht als door de overgave van Zijn schepsel. Ware Christenen zijn zulke tempels van den Heiligen Geest. Is Hij dus niet God? Maar de gevolgtrekking ligt voor de hand, dat wij dus niet ons zelven toebehoren. Wij zijn aan God afgestaan, Zijne bezitting, ja zelfs Hij heeft ons gekocht: Gij zijt duur gekocht. In een woord, onze lichamen, voor God bestemd, zijn door Hem gekocht. Zo we waarlijk Christenen zijn, werden ze Hem geleverd, en Hij bewoont en gebruikt ze door Zijnen Geest, zodat onze lichamen niet ons eigendom zijn, maar het Zijne. En zullen wij dan Zijn tempel ontheiligen, verlagen, en aan den dienst en het gebruik van een hoer wijden? Schandelijke ontheiliging! Dat is in den ergsten zin God beroven. De tempel van den Heiligen Geest moet heilig gehouden worden. Onze lichamen moeten gehouden worden zoals Hij is, en bekwaam voor Zijn gebruik, geschikt voor Zijne inwoning.

VI. Nu wijst de apostel op onze verplichting om God te verheerlijken in onzen geest en ons lichaam, welke Godes zijn, vers 20. Hij schiep beide, Hij kocht beide, en daarom behoren ze Hem toe en moeten voor Hem aangewend en gebruikt worden, en niet door ons verlaagd, Hem ontnomen en vervreemd worden. Neen, zij moeten behandeld worden als vaten, bestemd tot des Meesters dienst. Wij moeten ons gehele wezen beschouwen als den Heere geheiligd, en onze lichamen gebruiken als Zijn eigendom, dat aan Zijn gebruik en dienst geheiligd is. Wij moeten Hem verheerlijken in ons lichaam en in onzen geest, welke Zijne zijn, en daarom beslist aflaten van hoererij, en niet alleen van de uitwendige daad, maar ook van het overspel in het hart, zoals de Heere het noemt in Mattheus 5:28. Lichaam en geest moeten beide rein gehouden worden, opdat God in beide verheerlijkt

worde. Maar God wordt onteerd indien een van beide in zulk een beestachtige zonde besteed wordt. Daarom: vliedt de hoererij, en alle andere zonde. Gebruikt uw lichamen ter ere en ten dienste van uw Heere en Schepper. Wij zijn geen eigenaars van ons zelven, en hebben gene macht over ons zelven, en daarom zullen we ons zelven niet gebruiken tot ons eigen vermaak, maar naar Zijn wil en tot Zijne eer, wiens wij zijn en wie wij dienen, Handelingen 27:23.

HOOFDSTUK 7

1 Aangaande nu de dingen, waarvan gij mij geschreven hebt; het is een mens goed geen vrouw aan te raken.
2 Maar om der hoererijen wil zal een iegelijk man zijn eigen vrouw hebben, en een iegelijke vrouw zal haar eigen man hebben.
3 De man zal aan de vrouw de schuldige goedwilligheid betalen; en desgelijks ook de vrouw aan den man.
4 De vrouw heeft de macht niet over haar eigen lichaam, maar de man; en desgelijks ook de man heeft de macht niet over zijn eigen lichaam, maar de vrouw.
5 Onttrekt u elkander niet, tenzij dan met beider toestemming voor een tijd, opdat gij u tot vasten en bidden moogt verledigen; en komt wederom bijeen, opdat u de satan niet verzoeke, omdat gij u niet kunt onthouden.
6 Doch dit zeg ik uit toelating, niet uit bevel.
7 Want ik wilde, dat alle mensen waren, gelijk als ikzelf ben; maar een iegelijk heeft zijn eigen gave van God, de een wel aldus, maar de andere alzo.
8 Doch ik zeg den ongetrouwden, en den weduwen: Het is hun goed, indien zij blijven, gelijk als ik.
9 Maar indien zij zich niet kunnen onthouden, dat zij trouwen; want het is beter te trouwen dan te branden.
10 Doch den getrouwden gebiede niet ik, maar de Heere, dat de vrouw van den man niet scheide.
11 En indien zij ook scheidt, dat zij ongetrouwd blijve, of met den man verzoene; en dat de man de vrouw niet verlate.
12 Maar den anderen zeg ik, niet de Heere: Indien enig broeder een ongelovige vrouw heeft, en dezelve tevreden is bij hem te wonen, dat hij ze niet verlate;
13 En een vrouw, die een ongelovigen man heeft, en hij tevreden is bij haar te wonen, dat zij hem niet verlate.
14 Want de ongelovige man is geheiligd door de vrouw, en de ongelovige vrouw is geheiligd door den man; want anders waren uw kinderen onrein, maar nu zijn zij heilig.
15 Maar indien de ongelovige scheidt, dat hij scheide. De broeder of de zuster wordt in zodanige gevallen niet dienstbaar gemaakt; maar God heeft ons tot vrede geroepen.
16 Want wat weet gij, vrouw, of gij den man zult zalig maken? Of wat weet gij, man, of gij de vrouw zult zalig maken?
17 Doch gelijk God aan een iegelijk heeft uitgedeeld, gelijk de Heere een iegelijk geroepen heeft, dat hij alzo wandele; en alzo verordene ik in al de Gemeenten.
18 Is iemand, besneden zijnde, geroepen, die late zich geen voorhuid aantrekken; is iemand, in de voorhuid zijnde, geroepen, die late zich niet besnijden.
19 De besnijdenis is niets, en de voorhuid is niets, maar de onderhouding der geboden Gods.
20 Een iegelijk blijve in die beroeping, daar hij in geroepen is.
21 Zijt gij, een dienstknecht zijnde, geroepen, laat u dat niet bekommeren; maar indien gij ook kunt vrij worden, gebruik dat liever.
22 Want die in den Heere geroepen is, een dienstknecht zijnde, die is een vrijgelatene des Heeren; desgelijks ook, die vrij zijnde geroepen is, die is een dienstknecht van Christus.
23 Gij zijt duur gekocht, wordt geen dienstknechten der mensen.
24 Een iegelijk, waarin hij geroepen is, broeders, die blijve in hetzelve bij God.
25 Aangaande de maagden nu, heb ik geen bevel des Heeren; maar ik zeg mijn gevoelen, als die barmhartigheid van den Heere gekregen heb, om getrouw te zijn.

26 Ik houde dan dit goed te zijn, om den aanstaanden nood, dat het, zeg ik, den mens goed is alzo te zijn.
27 Zijt gij aan een vrouw verbonden, zoek geen ontbinding; zijt gij ongebonden van een vrouw, zoek geen vrouw.
28 Maar indien gij ook trouwt, gij zondigt niet; en indien een maagd trouwt, zij zondigt niet. Doch dezulken zullen verdrukking hebben in het vlees; en ik spare ulieden.
29 Maar dit zeg ik, broeders, dat de tijd voorts kort is; opdat ook die vrouwen hebben, zouden zijn als niet hebbende;
30 En die wenen, als niet wenende; en die blijde zijn, als niet blijde zijnde; en die kopen, als niet bezittende;
31 En die deze wereld gebruiken, als niet misbruikende; want de gedaante dezer wereld gaat voorbij.
32 En ik wil, dat gij zonder bekommernis zijt. De ongetrouwde bekommert zich met de dingen des Heeren, hoe hij den Heere zal behagen;
33 Maar die getrouwd is, bekommert zich met de dingen der wereld, hoe hij de vrouw zal behagen.
34 Een vrouw en een maagd zijn onderscheiden. De ongetrouwde bekommert zich met de dingen des Heeren, opdat zij heilig zij, beide aan lichaam en aan geest; maar die getrouwd is, bekommert zich met de dingen der wereld, hoe zij den man zal behagen.
35 En dit zeg ik tot uw eigen voordeel; niet opdat ik een strik over u zou werpen, maar om u te leiden tot hetgeen wel voegt, en bekwaam is, om den Heere wel aan te hangen, zonder herwaarts en derwaarts getrokken te worden.
36 Maar zo iemand acht, dat hij ongevoegelijk handelt met zijn maagd, indien zij over den jeugdigen tijd gaat, en het alzo moet geschieden; die doe wat hij wil, hij zondigt niet; dat zij trouwen.
37 Doch die vast staat in zijn hart, geen noodzaak hebbende, maar macht heeft over zijn eigen wil, en dit in zijn hart besloten heeft, dat hij zijn maagd zal bewaren, die doet wel.
38 Alzo dan, die haar ten huwelijk uitgeeft, die doet wel; en die ze ten huwelijk niet uitgeeft, die doet beter.
39 Een vrouw is door de wet verbonden, zo langen tijd haar man leeft; maar indien haar man ontslapen is, zo is zij vrij, om te trouwen, dien zij wil, alleenlijk in den Heere.
40 Maar zij is gelukkiger, indien zij alzo blijft, naar mijn gevoelen. En ik meen ook den Geest Gods te hebben.

In dit hoofdstuk beantwoordt de apostel enige vragen omtrent het huwelijk, hem door de Corinthiërs gedaan.

I. Toont hij hun aan dat het huwelijk is ingesteld als een middel tegen de hoererij, en dat het daarom beter is te trouwen dan te branden, vers 1-9.

II. Geeft hij aanwijzing aan hen die gehuwd zijn om in dien staat te blijven leven, ofschoon ze een ongelovige wederhelft mochten hebben, tenzij de ongelovige mocht willen scheiden, in welk geval de Christen niet gebonden was, vers 10-16.

III. Toont hij hun aan dat aanneming van het Christendom geen verandering brengt in uitwendige toestanden, en vermaant daarom in het algemeen, ieder om te blijven in den staat, waarin hij geroepen is, vers 17-24.

IV. Raadt hij hun, met het oog op de tegenwoordige verdrukking, ongehuwd te blijven, wijst op de kortheid des tijds en hoe zij dien hebben te besteden, zo dat ze onverschillig worden voor de genietingen der wereld, en toont hun aan hoe wereldse zorgen hun godsdienstige toewijding kunnen verstoren en hen aftrekken van den dienst van God, vers 25-35.

V. Geeft hij hun bestuur in de bestemming hunner maagden, vers 36-38.

VI. Besluit het hoofdstuk door de weduwen te melden hoe zij zich als zodanig te gedragen hebben, vers 39-40.

1 Corinthiërs 7:1-9

De apostel gaat nu, als een getrouw en bekwaam gewetensrechter er toe over om sommige belangrijke vragen te beantwoorden, die de Corinthiërs hem gedaan hadden. Dat waren de dingen, waarvan gij mij geschreven hebt, vers 1. Wanneer de lippen van den dienaar trachten de wijsheid te bewaren, willen de mensen de wet uit zijn mond horen. De apostel was even bereid hun twijfelingen te beantwoorden als zij om ze hem mede te delen. In het voorgaande hoofdstuk vermaande hij hen de onkuisheid te mijden, thans geeft hij enige aanwijzingen omtrent het huwelijk, het door God daartegen verordende middel. Hij zegt hun dus in het algemeen:

I. Dat het goed was, tenminste in dat tijdsgewricht, van het huwelijk geheel af te zien: Het is een mens goed gene vrouw aan te raken (haar niet tot echtgenote te nemen). Goed mag hier niet verstaan worden alsof het den wil en de bedoeling Gods ware en als zou het tegenovergestelde zonde zijn, een uiterste waarin velen van de ouden gevallen zijn om ongehuwden staat en maagdelijkheid aan te bevelen. Indien de apostel dat bedoeld had, zou hij in het vervolg op vele punten zichzelf tegengesproken hebben. Maar "het is goed", betekent of: er zijn afgezien van de omstandigheden verscheidene toestanden, waarin de ongehuwde staat boven het huwelijk te verkiezen is, of: in dezen tijd, ter oorzake van de vele beproevingen, welke over de Christelijke kerk komen zullen, zal het een voordeel voor de Christenen zijn indien ze ongehuwd blijven, altijd indien ze de gave der onthouding bezitten en zich zelven rein kunnen bewaren. De uitdrukking kan ook opgevat worden als vingerwijzing dat Christenen alle gelegenheid voor deze zonden moeten vermijden, alle vleselijke lusten moeten vlieden zowel als alle aanleiding daartoe, en dus gene vrouw aanzien of aanraken, ten einde gene begeerten te wekken.

II. Hij zegt hun dat het huwelijk, en de gemakken en bevredigingen van den huwelijken staat door de goddelijke wijsheid voorgeschreven zijn ter voorkoming van hoererij, vers 2. Hoererijen, alle soorten van onwettige bevrediging. Om die te voorkomen zal een iegelijk man zijn eigen vrouw hebben en een iegelijke vrouw haar eigen man, en zich beperken ieder tot zijn eigen echtgenoot. En wanneer ze gehuwd zijn, hebben ze elkaar de schuldige goedwilligheid te betalen, vers 3, met elkanders aanleg en geneigdheid rekening te houden, en elkaar den huwelijksplicht te bewijzen, dien men over en weer verschuldigd is. Want, gelijk de apostel in vers 4 aantoont, in den huwelijken staat heeft niemand macht over zijn eigen lichaam, maar hij is gesteld in de macht van den ander, de vrouw in die van haar man en de man in die van zijne vrouw. Veelwijverij, of huwelijk met meer dan een man, is zowel als overspel een breuk van de huwelijksovereenkomst en geweld plegen aan de rechten van den ander. En daarom zal men elkaar het gebruik van het lichaam niet weigeren, of de genoegens van den huwelijken staat ontzeggen, welke door God aangewezen zijn om te maken dat men zijn vat in eerbaarheid bezitten zal, tenzij met beider toestemming, vers 5, en slechts voor een tijd, gedurende welken beiden enige buitengewone godsdienstige handelingen verrichten, zich tot vasten en bidden verledigen. Tijden van diepe verootmoediging vereisen onthouding van geoorloofde genoegens. Maar deze onthouding tussen man en vrouw moet niet voortdurend zijn, opdat ze zich niet blootstellen aan de verzoekingen des Satans, door hun onthouding of onmacht om zich te onthouden. Men stelt zich aan grote gevaren bloot door te beproeven datgene te doen wat boven de krachten gaat, en terzelfder tijd niet door enige wet Gods voorgeschreven is. Indien ze van geoorloofde genoegens afstand doen, kunnen ze door ongeoorloofde verstrikt worden. De door God ingestelde voorbehoedmiddelen tegen ontucht zijn zeker de beste.

III. De apostel beperkt hetgeen hij gezegd heeft omtrent iedere man, die zijn eigen vrouw moet hebben, vers 2. Dit zeg ik uit toelating, niet uit bevel. Hij legt niet op iedere man de verplichting om in ‘t huwelijk te treden. Iedere man mag trouwen. Geen wet Gods verbiedt het. Maar daartegenover: geen wet Gods beveelt het, zodat hij zondigen zou indien hij niet huwde, tenzij de omstandigheden het vereisen om de geneigdheid tot wellust tegen te gaan. Het was een zaak, waarin aan de mensen door Gods wet grote mate van vrijheid geschonken is. En daarom bond Paulus niet iedere man om te huwen, ofschoon het ieder vrijstond. Ja, hij wilde dat alle mensen waren gelijk hijzelf was, vers 7, dat is ongehuwd en bij machte om zo te blijven voortleven. Daar waren verscheiden voordelen aan verbonden, welke, in elk geval in dien tijd zo niet ook in andere tijden, het op zichzelf verkieslijk maakten. Het is een bewijs van grote goedheid indien men alle mensen zo gelukkig wenst als men zelf is. Maar het beantwoordt niet aan de bedoeling der Voorzienigheid indien allen evenveel zelfbeheersing op dit punt hebben als Paulus had. Dat was ene gave, welke de oneindige Wijsheid aan hem geschonken had als geschikt voor zijn levensdoel.

Maar een iegelijk heeft zijne eigen gave van God, de een wel aldus, maar de ander alzo. De natuurlijke aanleg verschilt bij den een en den ander, en naar de verschillende aanleg zijn verschillende graden van genade geschonken, zodat de een groter macht over natuurlijke neigingen heeft dan de ander. De gaven Gods, zowel in de genade als in de natuur, zijn onderscheiden uitgedeeld. Sommigen hebben deze en anderen gene gaven. Paulus kon wensen dat alle mensen waren gelijk hij: maar allen vatten dit woord niet, alleen dien het gegeven is, Mattheus 19:11.

IV. Wat hij te dien opzichte te zeggen heeft trekt hij samen in vers 8 en 9. Doch ik zeg den ongetrouwden en de weduwen, haar die in een staat van maagdelijkheid of van weduwschap zijn, het is hun goed indien zij blijven gelijk als ik. Er zijn vele voordelen, vooral in dezen tijd, in den ongehuwden staat, die hem boven het huwelijk verkieslijk maken. Het is daarom goed dat de ongehuwden blijven als ik ben, waaruit duidelijk blijkt dat Paulus toen ongehuwd was. Maar indien zij zich niet kunnen onthouden, dat zij trouwen, want het is beter te trouwen dan te branden. Dat is het van God beschikte middel tegen wellust. Het vuur mag geblust worden op de wijze, die Hij verordend heeft. En het huwelijk met al zijne moeiten is verreweg beter dan van onzuivere en wellustige denkbeelden te branden. Het huwelijk is eerlijk onder allen, maar het is de verplichting van hen, die hun lusten niet kunnen weerstaan of overwinnen.

1 Corinthiërs 7:10-16

In deze afdeling geeft de apostel hun leiding in een geval, dat in dien tijd zeker dikwijls moest voorkomen, vooral onder de Joodse bekeerlingen, de vraag: hoe zij hadden te handelen met heidense betrekkingen in den gehuwden staat. Mozes' wet had echtscheiding toegelaten, en het was een belangrijk ogenblik in den Joodsen staat geweest, toen het volk verplicht was geworden de afgodische vrouwen te verstoten, Ezra 10:3. Dit kon de bedenking in hun hart doen oprijzen, of tot het Christendom bekeerden niet geroepen waren hun echtgenoten, die heidens bleven, te verstoten of te verlaten. Omtrent dit vraagstuk geeft de apostel thans leiding.

I. Hij zegt hun, dat het huwelijk volgens de verordening des Heeren over 't algemeen voor het leven is, en dat daarom de gehuwden niet aan echtscheiding mogen denken. De vrouw mag van den man niet scheiden, vers 10, en de man de vrouw niet verlaten, vers 11. Dit gebied niet ik, maar de Heere. Nooit gebood de apostel iets op zijn eigen gezag. Wat hij ook gebood, het waren des Heeren geboden, hem voorgeschreven door den Heiligen Geest en door diens gezag opgelegd. Maar hij bedoelt hier dat de Heere zelf zulke scheidingen verboden heeft, Mattheus 5:32, 19:9, Markus 10:11, Lukas 16:18. Man en vrouw kunnen niet scheiden en hun huwelijksbetrekking ontbinden wanneer zij het maar goedvinden. Zij mogen elkaar niet anders verlaten dan in de door Christus genoemde gevallen. En daarom raadt de apostel, dat indien enige vrouw gescheiden is, hetzij op haar eigen verlangen, hetzij door den wil van haar man, dat zij ongetrouwd blijve en verzoening met haar man zoeke, opdat ze opnieuw samenwonen mogen. Echtgenoten behoren in 't geheel niet te twisten, maar in elk geval zich spoedig met elkaar te verzoenen. Zij zijn levenslang aan elkaar verbonden. De goddelijke wet veroorlooft geen scheiding. Zij kunnen den last niet afwerpen en behoren daarom eenparig de schouders er onder te zetten en het elkaar wederkerig zo licht mogelijk te maken.

II. Thans gaat hij over tot de bespreking van het geval, dat iemand een ongelovige tot echtgenoot heeft, vers 12. Maar den anderen zeg ik, niet de Heere, dat is: hierover heeft de Heere zich niet zo opzettelijk uitgelaten als over echtscheiding. Hij bedoelt niet, dat hij hier zonder lastgeving van den Heere spreekt, of in deze zaak zonder ingeving des Heiligen Geestes uit zijn eigen wijsheid beslist. Want hij eindigt de bespreking van dit onderwerp juist met de tegenovergestelde verklaring, vers 40. En ik meen ook den Geest Gods te hebben. Maar na zo zijn raad ingeleid te hebben, moeten we letten op:

1. Den raad zelf, welke inhoudt dat zo een ongelovige man of vrouw er genoegen in neemt met een Christelijken echtgenoot te leven, de ander niet moet scheiden. De man moet geen ongelovige vrouw verlaten en de vrouw niet haar ongelovigen man, vers 12, 13. De roeping tot het Christendom ontbindt het huwelijk niet, maar maakt den band vaster, door het huwelijk tot zijn oorspronkelijken staat terug te brengen, het beperkende tot twee voor levenslang met elkaar verenigde personen. De gelovige wordt niet door zijn geloof in Christus losgemaakt van den huwelijksband met een ongelovige, maar wordt daardoor verplicht een beter echtgenoot te zijn. Maar, ofschoon een gelovige man of vrouw niet moet scheiden van een ongelovigen echtgenoot, toch, indien de ongelovige de scheiding verlangt en er geen middelen tot hereniging meer mogen baten, wordt de broeder of zuster in zodanige gevallen niet dienstbaar gemaakt, vers 15, niet gebonden door des anderen onzedelijk gedrag, niet gehouden om slaafs den verlater te volgen, ook niet gehouden ongehuwd te blijven, nadat alle geoorloofde middelen tot hereniging beproefd zijn, en vooral indien

de verlater een ander huwelijk aangaat of zich schuldig maakt aan overspel, hetgeen zich licht het geval kon zijn, daar het een zeer gewone zaak was onder de Corinthiërs. In zulk een geval is de verlatene vrij om te hertrouwen, het is in alle opzichten vergund. Sommigen houden zulk een kwaadwillige verlating voor even deugdelijke ontbinding van het huwelijk als door den dood. Want hoe is het mogelijk dat die twee een vlees zullen zijn, wanneer de een door den ander moedwillig verlaten of verstoten is? Maar de verlater schijnt nog door de huwelijksovereenkomst gebonden te blijven en daarom zegt de apostel, vers 11, Indien de vrouw scheidt (op grond van de ongelovigheid van haar man) dat zij ongetrouwd blijve. Maar aan de verlaten partij schijnt meer vrijheid gelaten te zijn om een ander te huwen (maar nooit dan nadat alle middelen om tot hereniging te komen uitgeput zijn, en andere omstandigheden het nodig maken). Het schijnt niet redelijk te zijn dat ze nog gebonden zouden zijn, want het is onmogelijk gemaakt huwelijksplichten te vervullen en huwelijksgenoegens te genieten, alleen door de schuld van de wederhelft, in zulk een toestand zou het huwelijk inderdaad een staat van dienstbaarheid worden. Maar welke vrijheid den Christenen ook in dit geval geschonken worde, het is hun niet geoorloofd alleen om de ongelovigheid van een der echtgenoten te scheiden, maar indien de ongelovige daartoe bereid is, heeft men de betrekking voort te zetten en samen te blijven wonen. Dit is de algemene leiding, welke de apostel geeft.

2. We komen thans tot de redenen voor dezen raad.

A. De betrekking is geheiligd door de heiligheid van de ene partij. Want de ongelovige man is geheiligd door de vrouw en de ongelovige vrouw is geheiligd door den man, vers 14. De betrekking zelf en ook de huwelijksgemeenschap is geheiligd door den gelovige.

Alle dingen zijn den reinen rein, Titus 1:15. Het huwelijk is een goddelijke instelling, en naar Zijn beschikking een band voor het leven. Indien samenleving en omgang met een ongelovige in dien staat den gelovige bezoedeld of hem beledigend voor God gemaakt had, dan zou, in de omstandigheden waarin de Corinthiërs verkeerden, het gehele doel van het huwelijk vernietigd worden en zijn geluk verwoest. Maar de apostel zegt hun, dat zij, ofschoon onder een juk met ongelovigen, in zich zelven heilig waren, het huwelijk was hun een heilige staat, en de zegeningen des huwelijks, zelfs met een ongelovige, waren geheiligde genoegens. Het behaagde Gode evenzeer dat zij met heidense en ongelovige echtgenoten bleven samenleven, als wanneer deze zich bekeerd hadden. Indien een der echtgenoten heilig was, kon geen der plichten of genoegens van den huwelijken staat hem ontheiligen en in Gods ogen onaannemelijk maken, ofschoon de ander heiden ware. Hij is door de vrouw geheiligd. Zij is door haar man geheiligd. Beiden zijn een vlees. Hij wordt gerekend rein te zijn, die een vlees is met haar die heilig is, en omgekeerd. Anders waren uwe kinderen onrein, maar nu zijn zij heilig, vers 14, dat is: anders zouden uwe kinderen heidenen zijn, buiten de grenzen van de kerk Gods. Zij zouden niet het heilige zaad zijn (zoals de Joden in Jesaja 6:13 genoemd worden) maar gemeen en onrein, op dezelfde wijze als de heidenen zo genoemd werden in het gezicht van Petrus, Handelingen 10:28. Deze spreekwijze is aan de Joden ontleend, die een uit heidense ouders geboren kind noemden buiten de heiligheid verwekt, maar van een kind uit proselieten geboren, zeiden dat het binnen de heilige omgeving verwekt was. Zo worden de Christenen gewoonlijk heiligen genoemd, omdat ze het door hun belijdenis zijn, afgezonderd om een eigen volk Gods te zijn en als zodanig onderscheiden van de wereld, en daarom mogen de kinderen, geboren uit Christenen die met ongelovigen gehuwd zijn, niet gerekend worden een deel van de wereld te zijn, maar een deel van de kerk, een heilige, en niet een gemeen of onrein zaad. Gaat daarom voort te leven ook met ongelovige echtgenoten, want omdat gij heilig zijt, is uw huwelijk het

ook, gij moogt ook in gemeenschap met ongelovigen een heilig gebruik maken van de huwelijksplichten, want ook uw kinderen zullen heilig zijn. Welk een troost is dat, waar beide ouders gelovigen zijn!

B. Een andere reden is dat God ons tot vrede geroepen heeft, vers 15. Het Christelijk geloof verplicht ons in alle natuurlijke en huiselijke betrekkingen vredelievend te handelen. Wij zijn geroepen, zoveel in ons is, vrede te houden met alle mensen, Romeinen 12.. 18, en daarom moeten we voor alles den vrede bevorderen met onze naaste betrekkingen, met hen die een vlees met ons zijn, zelfs al zijn ze ongelovig. Het is de plicht en roeping van echtgenoten elkaar zo gelukkig te maken als mogelijk is.

C. Een derde reden is, dat wellicht de gelovige het middel kan zijn tot redding van den ander, vers 16. Want wat weet gij, vrouw, of gij den man zult zalig maken? Het is duidelijk de roeping van hen, die zo innig met elkaar verbonden zijn, om elkanders zaligheid te zoeken. Gaat niet scheiden! Ge zijt nu tot een anderen plicht geroepen. De huwelijksbetrekking roept u tot de innigste en nauwste toegenegenheid, ze is een band voor het leven. En zou dan de Christen zijn echtgenoot verlaten, wanneer de gelegenheid zich voordoet om het schitterendst blijk van liefde te geven? Blijf, en werk hartelijk aan de bekering van uw echtgenoot. Tracht een ziel te redden! Wie weet wat er gebeurt! Het is niet onmogelijk. En al zou het niet waarschijnlijk zijn, de redding van een ziel is zulk een goed en heerlijk werk, dat de eenvoudige mogelijkheid ons moet aansporen om er alle krachten toe in het werk te stellen. De eenvoudige mogelijkheid van welslagen moet een voldoende reden zijn om onze beste pogingen in te spannen ten einde de zielen onzer betrekkingen te redden. Hoe weet gij of gij hem zult zalig maken? moet ons bewegen om het te beproeven.

1 Corinthiërs 7:17-24

Hier gaat de apostel er toe over om hen te vermanen te blijven een ieder in de beroeping, waarin het Christendom hen vond en waarin zij bekeerd werden, en dus

I. In het algemeen is de regel: gelijk de Heere een iegelijk geroepen heeft. Onze staat en omstandigheden in deze wereld zijn beschikkingen van de goddelijke Voorzienigheid. Deze bepaalt der mensen woonplaats en leidt hun gangen. God vernedert en verhoogt. En dus: zoals de Heere een iegelijk geroepen heeft, dat hij alzo wandele. Welke ook de omstandigheden en toestand mogen zijn, waarin hij tot het Christendom bekeerd werd, laat hem daarin blijven en alzo wandelen. De regelen van het Christendom zijn voor elke toestand bruikbaar. In elke staat moeten we zo leven, dat wij er een aanbeveling voor zijn. Het is de plicht van iedere Christen om zijn gedrag te regelen naar zijn staat en de voorschriften van zijn godsdienst, tevreden te zijn met zijn lot, en zich in zijn stand en plaats te gedragen zoals het een Christen betaamt. De apostel voegt er bij, dat deze algemene regel geldt voor alle tijden en voor alle gemeenten. Alzo verorden ik in alle gemeenten.

II. Hij onderscheidt verschillende gevallen, en wel:

1. Dat der besnijdenis. Is iemand besneden zijnde, geroepen die late zich geen voorhuid aantrekken. Is iemand, in de voorhuid zijnde, geroepen, die late zich niet besnijden. Het doet er niet toe of men Jood of Heiden was, binnen of buiten het verbond van afzondering met Abraham gemaakt. Hij, die Jood zijnde bekeerd werd, make zich daarom geen moeite en wense zich niet onbesneden. Evenmin is hij, die uit het Heidendom bekeerd werd, verplicht besneden te worden, ook behoeft hij er zich niet over te bekommeren, dat hij het teken der onderscheiding mist, waardoor men vroeger tot het volk Gods behoorde. Want, zo gaat de apostel voort, de besnijdenis is niets en de voorheid is niets, maar de onderhouding der geboden Gods, vers 19. Ten opzichte van de aanneming door God doet het er niets toe of men al dan niet besneden is. Het is de praktijk van den godsdienst, de oprechte onderhouding van de geboden Gods, waarop het Evangelie den nadruk legt. Uitwendige maatregelen zonder innerlijke godsvrucht hebben geen waarde. Laat daarom ieder blijven in die beroeping (dien toestand) waarin hij geroepen is, vers 20.

2. Dat van dienstbaarheid of vrijheid. In dien tijd waren velen in den toestand van slavernij, gekocht en verkocht voor geld, en daardoor het eigendom van wie hen kocht. Welnu, zegt de apostel: Zijt gij, een dienstknecht zijnde, geroepen, laat u dat niet bekommeren. Wees daarover niet al te zeer bekommerd. Het is niet onbestaanbaar met plicht, belijdenis of hoop van den Christen. Maar indien gij ook kunt vrij worden, gebruik dat liever, vers 21. De toestand van vrijheid biedt voordelen aan boven dien der dienstbaarheid, iemand heeft meer macht over zich zelven, meer beschikking over zijn tijd, en staat niet onder de bevelen van een anderen heer, derhalve is de vrijheid de meest-verkieslijke staat. Maar ‘s mensen uitwendige toestand verhindert of bevordert zijne aanneming door God niet. Want hij, die in den Heere geroepen is een dienstknecht zijnde, is een vrijgelatene des Heeren, desgelijks ook die vrij zijnde geroepen is, die is een dienstknecht van Christus. Ofschoon hij niet ontslagen is van dienstbaarheid aan zijn meester, hij is bevrijd van de knechtschap der zonde. Ofschoon hij niet door Christus slaaf gemaakt is, hij is gehouden zich geheel aan Zijn welbehagen en dienst te wijden, en die dienst is de hoogste vrijheid. Ons geluk en gemak zijn afhankelijk van hetgeen wij in Christus zijn, en niet van hetgeen wij in de wereld zijn. De voordelen van onzen uitwendigen toestand ontslaan ons niet van onze verplichtingen tegenover het Christendom, en de

nadelen beroven ons niet van Christelijke voorrechten. Hij, die slaaf is, kan in Christus vrij man zijn, hij, die vrij is, is de dienstknecht van Christus. Hij is duur gekocht, en mag daarom geen dienstknecht van mensen zijn. Niet dat hij daarom den dienst zijns meesters verlaten moet, of niet alles moet aanwenden om zijn meester te behagen (dat zou in tegenspraak wezen met het gehele betoog des apostels), maar hij moet niet zo een dienstknecht van mensen zijn dat daardoor den wil zijns meesters meer ontzien en gehoorzaamd zou worden dan die van Christus. Deze heeft veel hoger prijs voor hem betaald en dus veel meer eigendomsrecht op hem. Dien moet hij gehoorzamen zonder enige beperking of terughouding. De dienstknechten van Christus moeten aan geen anderen meester dan aan Hem onbepaald gehoorzamen en niemand meer dienen dan met hun plicht bestaanbaar is.

Niemand kan twee heren dienen. Maar sommigen vatten dit woord des apostels op van mensen, die door de goedheid en weldadigheid van hun mede-Christenen uit de ketenen der slavernij vrijgekocht zijn, en lezen: Zijt ge uit de slavernij duur gekocht? Wordt dan niet opnieuw dienstbaar, omdat hij juist even tevoren had gezegd dat zij indien ze in slavernij enigen kans hadden om vrij te komen, dat liever moesten verkiezen. Het is mogelijk dat de woorden dit betekenen, maar de eerste verklaring is de natuurlijkste. Zie Hoofdstuk 6:20.

III. Hij besluit zijn raad met: Een iegelijk, waarin hij geroepen is, die blijve in hetzelve bij God, vers 24. Daarmee is bedoeld de toestand, waarin hij bij zijne bekering tot het Christendom was. Niemand mag zijn geloof en belijdenis tot voorwendsel maken om zijn natuurlijke en burgerlijke verplichtingen te verbreken. Ieder moet rustig en gewillig wachten in den toestand, waarin hij is, en dit kan hij doen, want hij wacht daarin met God. De bijzondere tegenwoordigheid en gunst Gods hangen niet af van enigen uitwendigen toestand. Hij die besneden is en hij die in den voorhuid is, kunnen die beiden genieten. Hij die gebonden is kan haar hebben zowel als hij die vrij is. In dat opzicht is er niet Griek en Jood, besnijdenis en voorhuid, barbaar en Scyth, dienstknecht en vrije, Colossenzen 3:11. De gunst Gods is niet gebonden.

1 Corinthiërs 7:25-35

De apostel vat hier zijn betoog samen en geeft aanwijzing hoe met de maagden te handelen, waaromtrent wij het volgende opmerken:

I. De wijze, waarop hij het onderwerp inleidt: Aangaande de maagden nu heb ik geen bevel des Heeren. De Heere heeft mij geen uitdrukkelijke en algemene wet gegeven met betrekking tot den ongehuwden staat, maar ik zeg mijn gevoelen, als die barmhartigheid van den Heere verkregen heb om getrouw te zijn, dat is, in het apostelschap. Hij handelt getrouw, en derhalve kan zijne leiding aangemerkt worden als een richtsnoer van Christus, want hij geeft zijn oordeel als getrouw apostel van Christus. Ofschoon Christus geen algemenen regel op dit punt gegeven heeft, toch geeft Hij leiding door een geïnspireerden apostel, een die genade van den Heere verkregen heeft om getrouw te zijn. Getrouwheid in de bediening is te danken aan de genade en barmhartigheid van Christus. Paulus was bereid om dat bij alle gelegenheden te erkennen: Ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen, doch niet ik, maar de genade Gods, die met mij is, 1 Corinthiërs 15:10. En dat is een grote genade van God voor hen, die getrouw in Zijn woord arbeiden, hetzij gewoon of buitengewoon.

II. De beslissing, waartoe hij komt, is dat met het oog op den nood der tijden, de ongehuwde staat verkieslijk is. Het is den mens goed alzo (ongehuwd) te zijn. Ik houd het er voor, zegt de apostel, het is mijne zienswijze. Dat is met bescheidenheid gezegd, maar desniettegenstaande met apostolisch gezag. Het is niet bloot de zienswijze van een mens, maar de besliste mening van den Geest Gods, die dus door een apostel spreekt. En het werd op die wijze gezegd om het te meer waarde te geven. Zij, die tegen den apostel vooringenomen waren, zouden dezen raad hebben kunnen verwerpen indien hij meer op den toon van gezag gegeven ware. Dienaren verliezen hun gezag niet door voorzichtige wijze van uitdrukking. Zij moeten allen alles worden, ten einde hun allen meer goed te kunnen doen. Het is goed, zegt hij, om den aanstaanden nood. Bij de stichting van hun godsdienst, werden de Christenen meedogenloos vervolgd. Hun vijanden waren zeer verbitterd tegen hen en behandelden hen met grote wreedheid. Zij stonden gedurig bloot aan de aanvallen en beledigingen van de vervolging. Dit in het oog houdend, was het niet raadzaam voor ongehuwde Christenen om van staat te veranderen. De gehuwde staat zou meer zorg en bekommering met zich brengen, zie vr. 33, 34, en dus de vervolging des te verschrikkelijker maken en hen minder instaat om die te verdragen. Christenen, hun gedrag regelend, moeten niet alleen letten op hetgeen in zichzelf geoorloofd is, maar ook op hetgeen voor hen voegzaam kan geacht worden.

III. Niettegenstaande hij tot dat besluit komt, is hij zeer zorgvuldig om hen te doen opmerken, dat hij het huwelijk in het algemeen niet afkeurt of ongepast acht. En daarom, ofschoon hij zegt: Zijt gij ongebonden van ene vrouw (dat is hetzij in den ongehuwden staat als vrijgezel of weduwnaar, hetzij maagd of weduwe) zoek geen vrouw (breng niet haastig verandering in uw toestand), voegt hij er bij: Zijt gij aan ene vrouw gebonden, zoek gene ontbinding. Dan is het uw plicht gehuwd te blijven en daarvan de voorwaarden te vervullen. En ofschoon dezulken, indien zij geroepen werden om vervolging te ondergaan, het buitengewoon moeilijk zouden hebben, toch moesten ze niet, om daaraan te ontkomen, de banden van hun plicht afwerpen of verbreken. De plicht moest vervuld worden, en de gevolgen aan God overgelaten. Maar verwaarlozing van onzen plicht is ons zelven aan de goddelijke bescherming onttrekken. Hij voegt er daarom bij: Maar indien gij ook trouwt, gij zondigt niet, en indien ene maagd trouwt, zij zondigt niet, doch dezulken zullen verdrukking hebben in het vlees. Trouwen op zichzelf is geen zonde, maar in dien tijd was het huwelijk iets, dat groot

ongemak met zich brengen kon en aan de ijselijkheden van den toestand kon bijdragen, en daarom achtte hij het raadzaam en geschikt dat zij, die zich beheersen konden, er van zouden afzien. Maar hij voegt er bij dat hij den ongehuwden staat niet als een juk op hen leggen wilde, of door daarvan den schijn te krijgen hen in het net lokken wilde, en daarom zegt hij: Ik spaar ulieden. Hoe lijnrecht staan in dit opzicht de Roomse drogredenaars tegenover den apostel Paulus. Zij verbieden menigeen te huwelijken en verstrikken hen in de belofte van den ongehuwden staat, om 't even of ze het dragen kunnen of niet.

IV. Hij gebruikt deze gelegenheid om aan alle Christenen enige algemene regelen te geven, ten einde zich tegenover de wereld en alle wereldlijke dingen met heilige onverschilligheid te gedragen.

1. Ten opzichte van betrekkingen. Zij, die vrouwen hebben, moeten z n als niet hebbende, dat is, zij moeten het hart niet te veel hechten aan de genoegens van deze betrekking, ze moeten zijn alsof die niet bestonden. Zij weten niet hoe spoedig zij ze zullen verliezen. Deze raad moet toegepast worden op elke andere betrekking. Zij, die kinderen hebben, moeten zijn als niet hebbende. Zij zijn hun grootste genoegens, ze kunnen hun zwaarste kruis worden. En hoe spoedig kan de bloesem van dit genoegen afgesneden worden!

2. Ten opzichte van de droefenissen. Zij, die wenen, moeten zijn als niet wenende, dat is, wij mogen ons niet al te veel door onze beproevingen laten neerslaan, of ons dompelen in droefheid naar de wereld, maar temidden van al onze moeiten een heilige vreugde in God behouden, zodat zelfs in de smart ons hart verheugd is en het einde van ons verdriet blijdschap zijn kan. Des avonds is er geween, maar des morgens is er gejuich. Indien wij slechts ten hemel ingaan, zullen alle tranen ons van de ogen gewist worden, en het uitzicht daarop moet ons gematigd in onze smarten maken en onze tranen terughouden.

3. Ten opzichte van wereldse genietingen. Die blijde zijn, als niet blijde zijnde, dat is, zij moeten niet al te veel hechten aan de redenen van hun blijdschap. Zij moeten gematigd zijn in hun genot en zich los gevoelen van de genoegens, welke zij meest waarderen. Hier is de rust niet, en deze dingen zijn hun "deel" niet, en daarom moeten hun harten er niet aan gehecht zijn, en moeten zij er hun vrede en troost niet in zoeken.

4. Ten opzichte van wereldlijken handel en bezigheid. Die kopen als niet bezittende. Zij, die in handel voorspoedig zijn, in weelde toenemen en bezittingen verkrijgen, moeten deze zaken bezitten als niet bezittende. Die anders doen zetten hun harten op hetgeen niets is, Spreuken 23:5. Akkers kopen en ossen aanschaffen houdt de genodigde gasten van de bruiloft af, Lukas 14:18, 19. En indien ze de mensen niet ten enenmale verhinderen hun gedachten bij hun voornaamste belangen te bepalen, kunnen ze toch zeer veel er toe bijdragen om hen het ijverig najagen daarvan te doen verzuimen. Zij hebben den meesten kans van den prijs te verkrijgen, die van alle andere zorgen en beslommeringen hun zielen vrijhouden.

5. Ten opzichte van alle wereldse belangen. Die deze wereld gebruiken, als niet misbruikende, vers 31. De wereld mag gebruikt, maar niet misbruikt worden. Zij wordt misbruikt indien ze niet gebruikt wordt tot de doeleinden, waartoe ze gegeven is, namelijk om God te eren en den mensen wèl te doen, -indien ze in plaats van olie in de raderen van onze gehoorzaamheid brandstof voor onze hartstochten gemaakt wordt, in plaats van onze dienares onze meesteres, en in onze genegenheden

de plaats inneemt, welke alleen aan God toekomt. En er bestaat groot gevaar haar op al deze wijzen te misbruiken, indien wij er onze harten te veel op zetten. Wij mogen van deze wereld zoveel nemen als buiten ons hart blijven kan, en als we niet misbruiken zullen wanneer het in onze hand is.

V. Hij dringt dezen raad aan met twee redenen.

1. De tijd is kort. Wij hebben slechts weinig tijd om in de wereld te blijven, slechts korte gelegenheid om wereldse dingen te bezitten en te genieten. Het is bepaald een zeer kort tijdsverloop. 't Zal spoedig voorbij zijn. De tijd staat op het punt van opgenomen te worden in de eeuwigheid. Daarom moeten we ons hart niet hechten aan wereldse genietingen. Laat u niet door wereldse zorgen en beslommeringen bedwelmen. Bezit hetgeen ge spoedig zult moeten achterlaten, zonder te gedogen dat het u bezit. Waarom zult ge uw hart geven aan hetgeen waarvan ge eerlang afstand doen moet?

2. De gedaante dezer wereld gaat voorbij, vers 31, het kleed, de figuur, de verschijning dezer wereld gaat voorbij. Het is een dagelijks-veranderende gedaante. Het is een onophoudelijke vloed. Het is slechts de gedaante van een wereld. Alles in haar is schijn, geen werkelijkheid, het is afwisselende schijn bovendien en zal spoedig voorbij zijn. Welk een geschikte en krachtige bewijsgrond om het voorafgaand advies te sterken! Hoe dwaas is het zich te hechten aan afschijnsels, de veranderende en verdwijnende inbeeldingen van een droom! De mens wandelt als een beeld, Psalm 39:7, in een droombeeld, temidden van de ijdele en wisselende dingen. En zou hij dan zeer gehecht aan of zeer ontroerd zijn door zulk een toneel?

VI. Hij zet zijn algemenen raad kracht bij door hen te waarschuwen tegen de beslommeringen door wereldse zorgen veroorzaakt. En ik wil dat gij zonder bekommernissen zijt, vers 32. Inderdaad is zorgeloosheid een gebrek, een wijze behandeling van wereldlijke belangen is plicht, maar bezorgd, vol zorg te zijn, angstige en ontmoedigende zorg er over te hebben, is zonde. Alle zorg, die de ziel verontrust en haar afleidt van de verering van God, is kwaad, want we moeten den Heere aanhangen, zonder herwaarts en derwaarts getrokken te worden, vers 35. De gehele ziel zal werkzaam zijn wanneer God aangebeden wordt. De aanbidding houdt op wanneer de ziel door iets anders afgeleid, of door vreemde zaken en overwegingen herwaarts en derwaarts getrokken wordt. Zij, die de Godsverering te leiden hebben, behoren daarop te letten en te maken dat ze geheel daarmee vervuld zijn. Maar hoe is dat mogelijk, wanneer de ziel geheel door aardse zorgen ingenomen wordt? Het is wijs van een Christen indien hij zijn uitwendige zaken zo regelt of zulk een beroep kiest, dat hij niet door de zorgen afgeleid wordt, zodat hij den Heere met een onbezorgd en rustig hart kan aanbidden. Dat is de algemene stelregel, waardoor de apostel de Corinthiërs wenst geregeerd te zien. De Christenen behoren geoefend te zijn in aanwending van dezen regel. Die levensstaat is voor iemand de beste, welke de beste is voor zijne ziel en hem het best buiten de zorgen en strikken dezer wereld houdt. Volgens dezen regel behandelt de apostel de vraag hem door Corinthiërs betreffende het huwelijk voorgelegd. Hij zegt ten opzichte daarvan: ter wille van de aanstaande verdrukkingen is het nu, in 't algemeen, terwijl Christenen met ongelovigen gehuwd zijn, en misschien genoodzaakt waren te huwen, verkieslijk zo mogelijk ongehuwd te blijven, teneinde zich vrij te houden van zorgen en moeilijkheden en meer gelegenheid te geven voor den dienst van God. In 't algemeen is 't waar: hoe minder wereldlijke zorgen we hebben, des te meer vrijheid voor den dienst van God. De gehuwde staat bracht toen-en brengt wellicht altijd-de meeste wereldlijke zorgen met zich. Die getrouwd is, bekommert zich met de dingen der wereld, hoe hij de vrouw zal behagen, vers 33.

En de vrouw die getrouwd is, bekommert zich met de dingen der wereld, hoe zij den man zal behagen. Maar de ongetrouwde man en vrouw denken aan de dingen des Heeren, hoe zij den Heere zullen behagen, en beide naar ziel en lichaam heilig zijn, vers 32-34. Niet alsof de gehuwde ook niet naar ziel en lichaam heilig kan zijn. De ongehuwde staat op zich zelve is niet reiner en heiliger dan het huwelijk, maar de ongehuwde is beter in de gelegenheid om den godsdienst tot zijn hoofdonderwerp te maken, want hij behoeft minder door de zorgen dezer wereld afgeleid te worden. Het huwelijk is de levensstand, die dergelijke zorgen meer dan andere met zich brengt. In dien staat moet de een steeds zorgen hoe hij den ander zal behagen, ofschoon dit in sommige tijden en gevallen moeilijker zijn zal dan in andere. Om deze reden raadt de apostel, dat zij die vrij zijn zich van het huwelijk onthouden zullen, indien ze niet door andere oorzaken genoodzaakt worden er toe over te gaan. En omdat dezelfde reden ook in andere tijden bestaat, is het goed steeds op dezen regel te letten. En dezelfde reden moet altijd over het huwelijk doen beslissen, dat is: het kan ook zijn dat de ongehuwde staat meer dan het huwelijk van den dienst van God aftrekt, hetgeen in meer dan een geval mogelijk is. Dat is de algemene regel, welken ieder in zijn eigen geval naar eigen beslissing toepassen moet, en daarnaar moet hij beoordelen of hij al dan niet trouwen zal. Die levensstaat moet gekozen worden, waarin de Christen den meesten kans op hulp en de minste hindernissen heeft in den dienst van God en de bevordering van zijn eigen zaligheid.

1 Corinthiërs 7:36-38

Gewoonlijk wordt ondersteld dat de apostel in deze afdeling aanwijzing geeft, op grond van zijn voorgaanden raad, hoe ten opzichte van het huwelijk over kinderen moet beslist worden. Dan is de bedoeling zeer duidelijk. Het werd in dien tijd in dat deel der wereld, vooral onder de Joden, een oneer voor de vrouw geacht wanneer zij boven zekeren leeftijd ongehuwd bleef, dat gaf verdenking omtrent haar goeden naam. "Nu", zegt de apostel, "indien iemand meent dat hij zijne dochter ongevoegelijk behandelt, en dat het in haar nadeel is, zo hij haar ongehuwd laat blijven wanneer zij tot den leeftijd gekomen, en dat het noodzakelijk is haar uit te huwelijken, laat hem naar zijn welgevallen doen. Hij zondigt niet zo hij haar aan een geschikten man geeft. Maar heeft hij besloten haar maagd te laten blijven, en blijft hij bij dat besluit, is hij niet in de noodzakelijkheid haar uit te huwelijken, maar kan hij, met haar toestemming, volgens zijn voornemen handelen, dan doet hij wel haar ongehuwd te laten. In een woord: hij die haar ten huwelijk geeft doet wel, maar hij die haar bewaart, indien zij zonder moeite in dien staat onschuldig blijven kan, doet beter, dat is meer naar haar welzijn in den toenmaligen staat der dingen en wellicht altijd.

1. Kinderen staan ter beschikking van hun ouders en niet tot hun eigen beschikking in de zaak des huwelijks. Maar:

2. Ouders moeten rekening houden met de neigingen hunner kinderen, zowel ten opzichte van het huwelijk in het algemeen, als met het oog op den persoon, en het er niet voor houden dat zij onbeperkte macht over hen hebben en hun welgevallen slechts hebben op te leggen.

3. Het is onze plicht niet alleen te letten op hetgeen geoorloofd is, maar in vele gevallen ook te overwegen wat het best is te doen, alvorens wij handelen. Doch ik houd het er voor dat de apostel hier zijn vroegere redenering voortzet en raad geeft aan ongehuwde personen, die over zich zelven beschikken kunnen, hoe te handelen, en geloof dat met "de maagd van een man" zijn eigen ongehuwden staat bedoeld wordt, de uitdrukking schijnt veeleer te doelen op de bewaring van eigen kuisheid dan op het bewaren van de maagdelijkheid ener dochter, schoon zij in ‘t algemeen niet in dien zin gebruikt wordt. Het was onder Joden en beschaafde heidenen algemeen iets min-eervols wanneer een man boven den geschikten leeftijd ongehuwd bleef, ofschoon niet allen dezelfde grens van leeftijd aannamen. De algemene bedoeling van den apostel is dezelfde: het was geen zonde om te trouwen, wanneer iemand oordeelde dat het voor hem noodzakelijk was, teneinde het gewone verwijt te ontgaan, nog veel meer ten einde zijne lusten te beheersen. Maar hij, die macht over zich zelven had en vaststond in zijn besluit, en de noodzakelijkheid om te trouwen niet gevoelde, zou, ten minste in de omstandigheden waarin de Christenen toen ter tijd verkeerden, daardoor een keuze doen, die in alle opzichten, geestelijk en lichamelijk, zijn rust en gemak bevorderde. En het is hoogst gewenst, zelfs plichtmatig, voor den Christen, zich door zulke overwegingen te laten leiden.

1 Corinthiërs 7:39-40

Het gehele betoog wordt besloten met een raad aan de weduwen. De vrouw is aan den levenden man verbonden door de wet, verbonden om met hem te blijven samenleven. De huwelijksband duurt levenslang, en kan alleen door den dood verbroken worden. Maar indien de man gestorven is, zo is zij vrij te huwen met wie zij wil. Gods wet geeft geen bepaling hoe dikwijls zij trouwen mag. Hieruit blijkt met zekerheid dat tweede huwelijken niet ongeoorloofd zijn, want de weduwen konden geen vrijheid hebben te trouwen met wie zij wilden, indien zij niet hertrouwen mochten. Maar de apostel erkent dat ze daartoe vrijheid heeft, alleenlijk onder de beperking: in den Heere. In de keuze van onze betrekkingen en verandering van toestand, moeten wij altijd het oog op God houden. Men mag op zijn huwelijk Gods. zegen verwachten alleen dan, wanneer het in den Heere gesloten is, wanneer partijen zich hebben laten leiden door de vreze en de wetten Gods, wanneer ze bij de keuze van een echtgenoot handelen in afhankelijkheid van Gods voorzienigheid, wanneer zij tot God kunnen opzien, oprecht Zijn leiding zoekende en nederig Zijn zegen op hun handeling vragende. Maar, zegt de apostel, zij is gelukkiger, indien ze alzo blijft, namelijk in den weduwstaat, naar mijn gevoelen. En ik meen ook den Geest Gods te hebben, vers 40. In dien tijd tenminste, indien niet over het algemeen, zal dat veel bijdragen tot haar vrede en rust, en haar minder hindernis in den dienst Gods geven, zo ze ongetrouwd blijft. En dit zegt hij hun door de ingeving des Geestes. "Wat ook de valse apostelen van mij mogen denken, ik heb reden om te geloven dat ik den Geest Gods heb." Het sluiten van een huwelijk is een zo belangrijke zaak, dat men er niet toe mag overgaan dan na ernstige overweging, na nauwgezette beoordeling van de omstandigheden, en op zeer waarschijnlijke gronden, voor het minst, dat de verandering van levenstoestand zal zijn in het voordeel van onze geestelijke belangen.

HOOFDSTUK 8

1 Aangaande nu de dingen, die den afgoden geofferd zijn, wij weten, dat wij allen te zamen kennis hebben. De kennis maakt opgeblazen, maar de liefde sticht.
2 En zo iemand meent iets te weten, die heeft nog niets gekend, gelijk men behoort te kennen.
3 Maar zo iemand God liefheeft, die is van Hem gekend.
4 Aangaande dan het eten der dingen, die den afgoden geofferd zijn, wij weten, dat een afgod niets is in de wereld, en dat er geen ander God is dan een.
5 Want hoewel er ook zijn, die goden genaamd worden, hetzij in den hemel, hetzij op de aarde gelijk er vele goden en vele heren zijn,
6 Nochtans hebben wij maar een God, den Vader, uit Welken alle dingen zijn, en wij tot Hem; en maar een Heere, Jezus Christus, door Welken alle dingen zijn, en wij door Hem.
7 Doch in allen is de kennis niet; maar sommigen, met een geweten des afgods tot nog toe, eten als iets dat den afgoden geofferd is; en hun geweten, zwak zijnde, wordt bevlekt.
8 De spijze nu maakt ons Gode niet aangenaam; want hetzij dat wij eten, wij hebben geen overvloed; en hetzij dat wij niet eten, wij hebben geen gebrek.
9 Maar ziet toe, dat deze uw macht niet enigerwijze een aanstoot worde dengenen, die zwak zijn.
10 Want zo iemand u, die de kennis hebt, ziet in der afgoden tempel aanzitten, zal het geweten deszelven, die zwak is, niet gestijfd worden, om te eten de dingen, die den afgoden geofferd zijn?
11 En zal de broeder, die zwak is, door uw kennis verloren gaan, om welken Christus gestorven is?
12 Doch gijlieden, alzo tegen de broeders zondigende, en hun zwak geweten kwetsende, zondigt tegen Christus.
13 Daarom, indien de spijs mijn broeder ergert, zo zal ik in eeuwigheid geen vlees eten, opdat ik mijn broeder niet ergere.

In dit hoofdstuk behandelt de apostel een andere vraag, hem door sommigen van de Corinthiërs voorgelegd, betreffende het eten van hetgeen den afgoden geofferd is.

I. Hij noemt de zaak zelf en waarschuwt tegen te hoge achting van hun eigen kennis, vers 1 3.

II. Hij wijst op de ijdelheid der afgoden, de eenheid der Godheid, en het enige middelaarschap van Christus tussen God en de mensen, vers 4-6.

III. Hij zegt hun, dat ofschoon het op zich zelve geoorloofd is dingen, die den afgoden geofferd zijn, te eten (omdat een afgod niets is in zichzelf) er toch rekening moet gehouden worden met de zwakheid der broederen, en niets gedaan worden mag dat hun een struikelblok voor de voeten kan werpen, en veroorzaken dat zij zondigen en verloren gaan, vers 7-13.

1 Corinthiërs 8:1-3

De apostel komt thans tot het vraagstuk omtrent het eten van hetgeen den afgoden geofferd is, op welk punt sommigen inlichting verlang- den, een geval, dat in dien tijd dikwijls voorkwam, toen de kerk van Christus onder de heidenen verkeerde en het Israël Gods onder de Kanaänieten moest leven. Om dat beter te verstaan moet men in het oog houden, dat de heidenen de gewoonte hadden van hun offeranden feesten te maken, en daar niet alleen zelf te eten maar ook hun vrienden nodigden. Deze werden gewoonlijk in den tempel gegeven, waar de offerande gebracht was, vers 10, en indien er aan het eind van het feest iets overgebleven was, werd gewoonlijk een deel daarvan aan de vrienden gebracht, terwijl het overige aan de priesters kwam, die het soms op de markt verkochten, Hoofdstuk 10:25. Zelfs werden, naar ons door Athenaeus gemeld wordt, de feesten door de heidenen onder de gewijde en godsdienstige dingen gerekend, zodat zij gewoon waren voor al hun feesten te offeren, en zij hielden het voor ongepast, ook zelfs bij hun gewone maaltijden iets te nuttigen, waarvan ze op die wijze niet vooraf een gedeelte geofferd hadden. In die omstandigheden, terwijl de Christenen midden onder de heidenen leefden, had menig hunner daaronder betrekkingen en vrienden, met welken zij vriendschap en goede nabuurschap moesten onderhouden, waardoor ze meermalen bij hen tafelen moesten. Wat moesten ze nu doen wanneer hun iets wat den afgoden geofferd was voorgediend werd? Hoe hadden zij te handelen wanneer ze in een der tempels op een feest genodigd waren? Het schijnt dat sommige Corinthiërs ook het laatste zelfs voor geoorloofd hielden, omdat ze wel wisten dat een afgod niets was in de wereld, vers 4. Op die vraag schijnt de apostel meer bepaald te antwoorden in Hoofdstuk 10, hier waarschuwt hij, in de onderstelling dat hun overtuiging de ware is, om hun vrijheid niet aan te wenden tot versterking van het vooroordeel der anderen, maar in Hoofdstuk 10 veroordeelt hij die vrijheid rondweg. De apostel opent zijn betoog met enige aanmerkingen, die een afkeuring van zulke voorwendsels van kennis schijnen te bevatten als ik heb vermeld. Wij weten, zegt de apostel, dat wij al tezamen kennis hebben, vers 1, als wilde hij zeggen: Gij, die u deze vrijheid neemt, zijt niet de enigen die kennis hebt, wij, die ons onthouden, weten evenveel van de ijdelheid en afgoden en dat zij niets zijn, maar wij weten ook dat de vrijheid, die gij neemt, zeer schuldig is en dat zelfs geoorloofde vrijheid moet gebruikt worden met liefde en niet ten nadele der broederen. De kennis maakt opgeblazen maar de liefde sticht, vers 1.

1. De voortreffelijkheid der liefde boven ingebeelde kennis. Dát is het beste wat het meeste goeddoet. Kennis, of tenminste de sterke verbeelding ervan, is zeer geschikt om den geest opgeblazen te maken en met wind te vullen. Dit doet ons geen goed en is gewoonlijk beledigend voor onze naasten. Maar ware liefde en tedere oplettendheid voor onze broederen zal ons nopen tot het letten op hun belangen en doen handelen tot hun stichting. Merk op:

2. Er is geen beter bewijs voor onwetendheid dan de inbeelding dat men kennis heeft.

Zo iemand meent iets te weten, die heeft nog niets gekend gelijk men behoort te kennen, vers 2. Hij, die de meeste kennis heeft, kent het best zijn eigen onwetendheid en de onvolmaaktheid van alle menselijke wetenschap. Hij, die zich verbeeldt een man van grote kennis te zijn en op die inbeelding trots en ijdel is, geeft alle aanleiding tot de verdenking, dat hij niets goed weet, niets kent gelijk men behoort te kennen. Het is een ding de waarheid te kennen, maar een ander ding haar te kennen zoals het behoort en zoals ze onze kennis kan verbeteren. En zij, die denken dat ze kennis hebben en daar verwaand door worden, zijn van alle mensen degenen, die ‘t meest gevaar lopen geen goed gebruik

van hun kennis te maken, zomin voor zich zelven als tot welzijn van anderen. De apostel voegt er bij: Maar zo iemand God liefheeft, die is van hem gekend, vers 3. Zo iemand God liefheeft en daardoor bewogen wordt tot liefde voor zijn broederen, die is van God gekend, dat is, gelijk sommigen willen, die is in staat gesteld Hem te kennen, is onderwezen door God. Zij die God liefhebben, bezitten de grootste gelegenheid om door God onderwezen te worden, en Hem te leren kennen gelijk nodig is. Anderen verstaan hierdoor: Hij zal Gods goedkeuring wegdragen, die hem zal aannemen en behagen in hem hebben. De man die liefheeft zal het meest in Gods gunst delen. Zij, die God liefhebben en om Zijnentwil de broederen liefhebben en hun welzijn zoeken, zullen meest door God bemind worden, en hoeveel beter is het door God goedgekeurd te worden dan een ijdelen goeden dunk van zich zelven te hebben!

1 Corinthiërs 8:4-6

In deze afdeling toont hij de ijdelheid der afgoden aan. Aangaande dan het eten der dingen, die den afgoden geofferd zijn, wij weten dat een afgod niets is in de wereld, of: er is geen afgod in de wereld, of: een afgod kan niets doen in de wereld, want de zinsbouw is in het oorspronkelijke dubbelzinnig. De bedoeling in ‘t algemeen is: de heidense afgoden bezitten geen goddelijkheid, en daarom worden ze in het Oude Testament gewoonlijk genoemd, leugen, ijdelheid, of liegende ijdelheid. Zij zijn enkel ingebeelde godheden, en velen van hen niet meer dan ingebeelde wezens, zij hebben geen macht om Gods schepselen te benadelen, en daarom moet geen kind of dienstknecht Gods hun ter ere eten. Alle schepsel Gods is goed, met dankzegging genomen zijnde, 1 Timotheus 4:4. Het staat niet in de macht der heidense ijdelheden hun natuur te veranderen. Er is geen ander God dan een. Heidense afgoden zijn geen goden, mogen niet als zodanig aangenomen of geëerbiedigd worden, want er is geen ander God dan een. De eenheid der Godheid is het voorname beginsel van het Christendom en van allen waren godsdienst. De goden der heidenen kunnen niets zijn in de wereld, kunnen geen goddelijkheid hebben, want er is geen ander God dan een. Er worden wel anderen goden genoemd. Want hoewel er ook zijn, die goden genaamd worden, hetzij in den hemel, hetzij op de aarde, gelijk er vele goden en vele heren zijn, zij worden valselijk goden genoemd. De heidenen hebben er velen, sommigen in den hemel, anderen op de aarde, hemelse godheden, die onder hen den hoogsten rang en roem bezaten, en anderen op aarde, mensen die men vergood had, die tot middelaars bij die hoogste goden dienden, en door hen gemachtigd waren de aardse zaken te regeren. Deze worden in de Schrift gewoonlijk Baälim genoemd. Zij hadden godheden van hoger en lager rang, zelfs vele goden, vele heren, doch allen slechts zogenoemde godheden en middelaars, die het niet in waarheid waren. Want:

1. Wij hebben maar enen God, zegt de apostel, den Vader, uit welken alle dingen zijn en wij in of tot Hem. Ons Christenen is beter geleerd, wij weten dat er slechts een God is, de fontein van alle leven, den Schepper aller dingen, den Maker, Onderhouder en Regeerder van het heelal, uit wie en tot wie alle dingen zijn. Niet een god die dit deel, en een ander die een ander deel, en weer een ander die de mensen regeert en bestuurt. Een God heeft alles gemaakt en daarom gaat Zijn macht over alles. Alle dingen zijn uit Hem, wij-en alle andere dingen -zijn tot Hem. Hij wordt hier de Vader genoemd, niet in tegenstelling met de andere personen in de Heilige Drie-eenheid, en om hen van de Godheid uit te sluiten, maar in tegenstelling met alle schepselen, die door God gemaakt zijn, en wier schepping in andere delen van de Schrift aan ieder hunner toegekend wordt, en niet aan den Vader alleen. God de Vader, als eerste Persoon in de Godheid, van wie de beide anderen uitgaan, staat hier voor de Godheid, welke de drie Personen in zich bevat. De naam God wordt soms in de Schrift gegeven aan den Vader, ten aanzien van Zijne verhevenheid, omdat Hij is fons et principium Deitatis (zoals Calvijn opmerkt) de fontein der Godheid in de beide anderen, die zij door Zijne mededeling hebben. Zodat er is slechts een God, de Vader, maar toch is ook de Zoon God en geen andere God, zijnde de Vader met den Zoon en den Heiligen Geest de ene God, maar niet zonder die beiden, zodat zij van de Godheid zouden uitgesloten zijn.

2. Daar is slechts een Heere, onze Middelaar tussen God en de mensen, Jezus Christus Niet verscheidene middelaars, zoals de heidenen zich voorstelden, maar slechts een, door welken alle dingen zijn en wij door Hem, wie wij al onze hoop en al ons geluk verschuldigd zijn, de mens Christus Jezus, maar een mens in persoonlijke vereniging met het Goddelijk Woord, de Zoon Gods. Dezen mens heeft God gemaakt tot onzen Heere en Christus, Handelingen 2:36. Jezus Christus, in

Zijn menselijke natuur en middelaarschap, heeft een Hem opgedragen macht, Hem is een naam gegeven, hoewel een naam boven allen naam, opdat in Zijn naam alle knie zich zou buigen en alle tong zou belijden dat Hij de Heere is. En daarom is Hij de enige Heere en Middelaar, dien de Christenen erkennen, de enige Persoon die bij God voor mensen tussen treedt, die onder God de wereld regeert, en die de mensen tot God brengt. Alle andere van deze soort onder de heidenen zijn bloot hersenschimmen. Het is het grote voorrecht van ons, Christenen, dat wij den waren God kennen en den waren Middelaar Gods en der mensen, den enigen waarachtigen God en Jezus Christus, dien Hij gezonden heeft, Johannes 17:3.

1 Corinthiërs 8:7-13

De apostel na te hebben toegestemd en waarlijk bevestigd het gevoelen van sommigen der Corinthiërs, dat de afgoden niets zijn, gaat er nu toe over om aan te tonen dat hun toepassing van deze bewering onjuist was, namelijk dat zij daarom in heidense tempels mochten gaan, van de offeranden eten en daar met hun heidense geburen feestvieren. Maar hij legt den nadruk hier niet zozeer op het ongeoorloofde van die daad in zich zelve dan wel op het nadeel, dat zulke vrijheid zwakker Christenen berokkenen zou, mensen die niet zoveel kennis hadden als zij. En wel:

I. Hij merkt hun op dat toentertijd niet ieder Christen zo ten volle overtuigd en overreed was, dat een afgod niets is. Doch in allen is de kennis niet, maar sommigen met een geweten des afgods totnogtoe, eten als iets dat den afgoden geofferd is, met een geweten des afgods, dat is met zekere verwarde verering van den afgod. Ofschoon zij tot het Christendom bekeerd waren en den waren godsdienst beleden, waren zij niet geheel van den ouden zuurdesem gezuiverd, er was nog een ontoerekenbaar deel eerbied overgebleven voor de afgoden, die zij vroeger vereerd hadden. Merk op: Zwakke Christenen kunnen onwetend zijn, of slechts benevelde kennis van de grootste en duidelijkste waarheden hebben, zoals dat er slechts een God en een Middelaar is. En het schijnt dat sommigen van de Corinthiërs, die van het heidendom tot het Christendom bekeerd waren, toch nog zekeren eerbied voor hun afgoden behouden hadden, welke volkomen onverenigbaar was met deze grote beginselen, zodat wanneer ene gelegenheid zich voordeed om dingen te eten, die den afgoden geofferd waren, zij zich niet onthouden konden, niet hun afschuw van de afgoderij openbaren, niet met uitgesproken verachting van den afgod eten, door te verklaren dat ze dien voor niets hielden, en zo werd hun geweten, zwak zijnde, bevlekt, dat is: zij hadden schuld op zich, zij aten uit eerbied voor den afgod, met de onderstelling dat die toch iets goddelijks had, en bedreven zo afgoderij, terwijl het doel van het Evangelie was de mensen te bekeren van de stomme afgoden tot den levenden God. Zij waren zwak in hun verstand en niet geheel en al doordrongen van de ijdelheid der afgoden, en terwijl zij aten hetgeen dien geofferd was, uit eerbied voor hen, bevlekten zij hun geweten met afgoderij en benadeelden zich zelven grotelijks. Dit schijnt de bedoeling van deze plaats te zijn, ofschoon sommigen haar verstaan alsof zwakke Christenen zich bezondigden door te eten hetgeen den afgoden geofferd was, omdat ze onderstelden dat ze daardoor onrein werden in zedelijken zin, daar niet ieder de volle overtuiging had dat een afgod niets is en daarom hetgeen gegeten werd in geen geval verontreinigen kon. Merk op: wij mogen niets doen wat zwakke Christenen aanleiding geeft om hun geweten te bevlekken.

II. Hij zegt hun dat het eten en drinken op zichzelf niets deugdzaams en niets misdadigs heeft, niets dat hen beter of slechter maken kon, Gode mishagen of behagen. De spijze nu maakt ons Gode niet aangenaam. Want hetzij dat wij eten wij hebben geen overvloed (Engelse vertaling: wij zijn er niet beter om), hetzij dat wij niet eten, wij hebben geen gebrek (Engelse vertaling: wij zijn er niet slechter om). Het schijnt dat sommige Corinthiërs het eten van hetgeen den afgoden geofferd was en dat zelfs in de tempels, voor iets verdienstelijks hielden, vers 10, omdat ze daardoor duidelijk toonden te weten dat een afgod niets was. Maar eten en drinken op zichzelf zijn onverschillige dingen. Het doet er weinig toe wat wij eten. Niets van hetgeen in den mens komt, reinigt of ontreinigt hem. Vlees van afgodenoffer kan op zichzelf even voedzaam zijn als ander vlees en het drinken of verbieden van drinken is in zichzelf geen deugd. Het is een grote dwaling te menen, dat het onderscheid tussen voedsel en voedsel voor God ook onderscheid maakt tussen de mensen onderling. Het ene voedsel te eten en het andere te verbieden maakt een mens niet aangenaam voor God.

III. Hij waarschuwt hen tegen misbruik van hun vrijheid, de vrijheid die ze in dit opzicht meenden te hebben. Want dat ze deze zaak verkeerd opvatten en geen verlof hadden om maaltijden in afgodstempels bij te wonen, schijnt duidelijk te blijken uit Hoofdstuk 10:20 en v.v. Maar de apostel wijst hier slechts aan, hoe, zelfs ondersteld dat ze er toe bevoegd waren, ze toch angstvallig moesten zijn in het gebruik ervan, het zou een aanstoot kunnen zijn voor degenen die zwak zijn, vers 9, het kon dezen aanleiding geven om in heidense gewoonten terug te vallen, zelfs om geheel van het Christendom af te vallen en tot het heidendom terug te keren. Indien iemand ziet dat gij, die de kennis hebt (hogere kennis hebt dan hij, en daardoor besluit dat ge vrijheid hebt om in den afgodstempel aan een feestmaal aan te zitten, omdat gij zegt dat een afgod niets is), daaraan deelneemt, zal dan hij die op dit punt minder goed onderricht is, en denkt dat een afgod toch nog wel iets is, niet gestijfd worden om afgodenoffer te eten, niet als gewoon voedsel maar als offerande, en daardoor schuldig worden aan afgoderij? Zij behoorden angstig te zijn om zulk een gelegenheid tot vallen hun broederen voor te werpen, ongeacht welke vrijheid of macht zij zelven hadden. De apostel versterkt deze waarschuwing met twee redenen:

1. Het gevaar, dat er uit voortspruit voor zwakke broederen, zelfs die zwakke broederen, voor welken Christus stierf. Liever moeten we ons ontzeggen zelfs hetgeen geoorloofd is, dan hun gelegenheid tot struikelen te geven en hun zielen in gevaar te brengen, vers 11. Zal de broeder, die zwak is, door uwe kennis verloren gaan, voor welken Christus gestorven is? Zij, welken Christus verlost heeft door Zijn dierbaar bloed, moeten ons zeer dierbaar en kostelijk zijn. Indien Hij zoveel medelijden met hen had, dat Hij in den dood ging opdat zij niet verloren zouden gaan, dan behoren wij zoveel liefde voor hen te gevoelen dat we om hunnentwille ons zelven verloochenen, in verschillende omstandigheden, en niet onze vrijheid ten hunnen nadele gebruiken, waardoor we hun een struikelblok voorwerpen en hen bederven. Die man heeft zeer weinig van den geest des Verlossers, die eer zou dulden dat zijn broeder verloren ging, dan dat hem in enig opzicht iets van zijn vrijheid benomen werd. Hij, die den Geest van Christus heeft, zal hen liefhebben, die Christus zo liefhad dat Hij voor hen stierf, en zal er op bedacht zijn hun geestelijk en eeuwig welzijn te bevorderen en alles te vermijden wat hun onnodig verdriet doen zal, hoe veel meer alles wat hun mogelijk een aanleiding tot struikelen en vallen in de zonde zou kunnen zijn.

2. Het leed hun aangedaan, rekent Christus als zich zelven berokkend. Doch gijlieden, alzo tegen de broeders zondigende en hun zwak geweten kwetsende, zondigt tegen Christus, vers 12. Beledigingen, den Christenen aangedaan, zijn beledigingen van Christus, inzonderheid wanneer het zwakke Christenen, zuigelingen in Christus zijn, en meest van al, wanneer zij er door schuldig en in het geweten gekwetst worden. Hij draagt bijzondere zorg voor de lammeren der kudde. Hij zal de lammeren in Zijne armen vergaderen en in Zijn schoot dragen, Jesaja 40:11. Sterke Christenen moeten zeer zorgvuldig zijn in het vermijden van alles wat de zwakken kan beledigen of hun een struikelblok in den weg werpen. Zullen we tekortschieten in medegevoel voor hen, wie Christus zoveel liefde betoonde? Zullen wij zondigen tegen Christus, die leed voor ons! Zullen wij er ons toe lenen om Zijn genadig voornemen te verijdelen en helpen hen te verwoesten om wie te redden Hij stierf?

IV. Hij zet alles kracht bij door zijn eigen voorbeeld, vers 13. Daarom, indien de spijze mijnen broeder ergert, zo zal ik in eeuwigheid geen vlees eten, opdat ik mijnen broeder niet moge ergeren. Hij zegt niet dat hij nooit meer zou eten. Dat zou hem zelf verwoesten en een schandelijke zonde zijn, om een val in de zonde van zijn broeder te verhinderen. Zulk kwaad mag niet begaan worden

opdat het goede er uit voortkome. Doch ofschoon het nodig was te eten, was het niet nodig vlees te eten. En daarom, liever dan zijn broeder te doen zondigen, zou hij daarvan levenslang afstand doen. Hij hechtte zoveel waarde aan de ziel van zijn broeder, dat hij gewillig zich zelven verloochenen zou op enig punt van zijn vrijheid, en afzien van enig bepaald voedsel, dat hij volkomen geoorloofd eten mocht en ook gaarne at, wanneer dat een struikelblok op den weg van een zwakken broeder zou zijn en hem tot zonde brengen, indien deze zijn voorbeeld volgde, zonder in zijn geweten overtuigd te zijn dat zulks hem geoorloofd was. Wij behoren zeer teder te zijn in het doen van iets, dat onzen broeder aanstoot geven kan, ofschoon het op zichzelf onschuldig is. Vrijheid is kostelijk, maar de zwakheid van een broeder moet ons aanleiding zijn en soms verplichten haar in te boeten. Wij moeten niet te streng onze rechten eisen en handhaven, tot schade en verwoesting van de ziel eens broeders, en daardoor den Verlosser, die voor hem stierf, beledigen. Wanneer met zekerheid kan voorzien worden dat ik door te doen wat ik ook laten kan, veroorzaak dat mijn broeder iets doet wat hij laten moet, dan beledig ik hem, doe hem schande aan of laat hem struikelen, hetgeen zonde is ofschoon de daad zelf zo geoorloofd mogelijk zij, En indien we zo zorgvuldig moeten vermijden dat anderen door ons zondigen, hoe angstvallig behoren we dan te verhoeden dat we zelf zondigen. Indien ik reeds zo nauwgezet moet toezien dat eens anders ziel niet door mij gevaar loopt, hoezeer moet ik er dan op bedacht zijn dat ik mijn eigen ziel niet verwoest.

HOOFDSTUK 9

1 Ben ik niet een apostel? Ben ik niet vrij? Heb ik niet Jezus Christus, onzen Heere, gezien? Zijt gijlieden niet mijn werk in den Heere?
2 Zo ik anderen geen apostel ben, nochtans ben ik het ulieden; want het zegel mijns apostelschaps zijt gijlieden in den Heere.
3 Mijn verantwoording aan degenen, die onderzoek over mij doen, is deze.
4 Hebben wij niet macht, om te eten en te drinken?
5 Hebben wij niet macht, om een vrouw, een zuster zijnde, met ons om te leiden, gelijk ook de andere apostelen, en de broeders des Heeren, en Cefas?
6 Of hebben alleen ik en Barnabas geen macht van niet te werken?
7 Wie dient ooit in den krijg op eigen bezoldiging? Wie plant een wijngaard, en eet niet van zijn vrucht? Of wie weidt een kudde, en eet niet van de melk der kudde?
8 Spreek ik dit naar den mens, of zegt ook de wet hetzelfde niet?
9 Want in de wet van Mozes is geschreven: Gij zult een dorsenden os niet muilbanden. Zorgt ook God voor de ossen?
10 Of zegt Hij dat ganselijk om onzentwil? Want om onzentwil is dat geschreven; overmits die ploegt, op hoop moet ploegen, en die op hoop dorst, moet zijn hoop deelachtig worden.
11 Indien wij ulieden het geestelijke gezaaid hebben, is het een grote zaak, zo wij het uwe, dat lichamelijk is, maaien?
12 Indien anderen deze macht over u deelachtig zijn, waarom niet veel meer wij? Doch wij hebben deze macht niet gebruikt, maar wij verdragen het al, opdat wij niet enige verhindering geven aan het Evangelie van Christus.
13 Weet gij niet, dat degenen, die de heilige dingen bedienen, van het heilige eten? en die steeds bij het altaar zijn, met het altaar delen?
14 Alzo heeft ook de Heere geordineerd dengenen, die het Evangelie verkondigen, dat zij van het Evangelie leven.
15 Maar ik heb geen van deze dingen gebruikt. En ik heb dit niet geschreven, opdat het alzo aan mij geschieden zou; want het ware mij beter te sterven, dan dat iemand dezen mijn roem zou ijdel maken.
16 Want indien ik het Evangelie verkondige, het is mij geen roem; want de nood is mij opgelegd. En wee mij, indien ik het Evangelie niet verkondig!
17 Want indien ik dat gewillig doe, zo heb ik loon, maar indien onwillig, de uitdeling is mij evenwel toebetrouwd.
18 Wat loon heb ik dan? Namelijk dat ik, het Evangelie verkondigende, het Evangelie van Christus kosteloos stelle, om mijn macht in het Evangelie niet te misbruiken.
19 Want daar ik van allen vrij was, heb ik mijzelven allen dienstbaar gemaakt, opdat ik er meer zou winnen.
20 En ik ben den Joden geworden als een Jood, opdat ik de Joden winnen zou; dengenen, die onder de wet zijn, ben ik geworden als onder de wet zijnde, opdat ik degenen, die onder de wet zijn, winnen zou.
21 Degenen, die zonder de wet zijn, ben ik geworden als zonder de wet zijnde Gode nochtans zijnde niet zonder de wet, maar voor Christus onder de wet, opdat ik degenen, die zonder de wet zijn, winnen zou.
22 Ik ben den zwakken geworden als een zwakke, opdat ik de zwakken winnen zou; allen ben ik alles geworden, opdat ik immers enigen behouden zou.

23 En dit doe ik om des Evangelies wil, opdat ik hetzelve mede deelachtig zou worden.
24 Weet gijlieden niet, dat die in de loopbaan lopen, allen wel lopen, maar dat een den prijs ontvangt? Loopt alzo, dat gij dien moogt verkrijgen.
25 En een iegelijk, die om prijs strijdt, onthoudt zich in alles. Dezen dan doen wel dit, opdat zij een verderfelijke kroon zouden ontvangen, maar wij een onverderfelijke.
26 Ik loop dan alzo, niet als op het onzekere; ik kamp alzo, niet als de lucht slaande;
27 Maar ik bedwing mijn lichaam, en breng het tot dienstbaarheid, opdat ik niet enigszins, daar ik anderen gepredikt heb, zelf verwerpelijk worde.

In dit hoofdstuk schijnt de apostel te antwoorden op sommige twisten betreffende hem zelven.

I. Hij handhaaft zijn zending en gezag als apostel en wijst op zijn werk onder hen als een getuigenis daarvoor, vers 1, 2.

II. Hij handhaaft zijn recht om in zijn dienst te vinden het middel voor zijn onderhoud, en verdedigt dat door verscheidene voorbeelden aan de natuur en aan de Mozaïsche wet ontleend, terwijl het ook volgens de instelling van Christus is, vers 3-14.

III. Hij toont aan dat hij gewillig afstand gedaan heeft van dat voorrecht en die macht, in hun voordeel, vers 15-18.

IV. Hij noemt onderscheidene andere zaken op, waarin hij zich zelven verloochend heeft ter wille van anderer belang en behoud, vers 19-23. En

V. Besluit zijn bewijsvoering door aan te tonen wat hem bewogen heeft tot dat gedrag, namelijk het uitzicht op de onvergankelijke kroon, vers 24-27.

1 Corinthiërs 9:1-2

De gezegende Paulus ontmoette in het werk zijner bediening tegenstand niet alleen van hen die buiten waren, maar ook ontmoediging van hen die binnen waren. Hij werd verdacht, valse broederen betwistten zijn apostelschap en waren zeer werkzaam om zijn karakter te verlagen en zijn goeden naam te benadelen, vooral hier te Corinthe, de plaats waar God hem gebruikt had om zoveel goeds te doen en waar hij zoveel genegenheid verdiend had, en juist daar waren er velen, die hem in die opzichten zoveel moeiten veroorzaakten. Het is niets vreemds of nieuws voor dienaren om zeer onwelwillende bejegening te ondergaan in vergelding voor zeer veel bewezen goeds en voor ijverige en wèlgeslaagde diensten. Sommigen van de Corinthiërs betwistten zijn apostolisch karakter, indien ze het al niet ontkenden. Op hun betwisting antwoordt hij hier, en wel op deze wijze dat hij zich zelven aanhaalt als een merkwaardig voorbeeld van zelfverloochening ten nutte van anderen, gelijk hij hun in het vorige hoofdstuk aanbevolen had.

1. Hij houd staande zijn zending en karakter als apostel. Ben ik niet een apostel? Heb ik niet Jezus Christus onzen Heere gezien? Een der grote kentekenen van apostolische zending was het getuige zijn van Jezus' opstanding. "Nu'"zegt de apostel: "heb ik niet onzen Heere gezien, indien niet onmiddellijk na Zijne opstanding, dan toch na Zijne hemelvaart?" Zie Hoofdstuk 15:8. Ben ik niet vrij? Heb ik niet dezelfde opdracht, en macht, en bevoegdheid, als de andere apostelen? Op welken eerbied, verering of ondersteuning kunnen zij aanspraak maken, welke ik niet vrijheid heb ook voor mij te vragen? Het was niet omdat hij geen recht had van het Evangelie te leven, dat hij zich met eigen handen onderhield, maar om andere redenen

2. Hij geeft den uitslag van zijn bediening onder hen en het goede dat hij hun gedaan had, aan als bewijs voor zijn apostelschap. Zijt gijlieden niet mijn werk in den Heere? Voor den zegen van Christus op mijn werk, heb ik onder u ene gemeente gesticht. Het zegel mijns apostelschaps zijt gijlieden in den Heere. Uw bekering door mijn arbeid is een bevestiging Gods van mijne zending. Den dienaren van Christus moet het niet vreemd voorkomen zo ze op de proef gesteld worden door sommigen, die de echtheid van hun dienst, en hun macht en de tegenwoordigheid Gods daarin zelf ondervonden hebben.

3. Rechtvaardig verwijt hij den Corinthiërs hun oneerbiedigheid. Zo ik anderen geen apostel ben, nochtans ben ik het ulieden, vers 2. Ik heb zolang en met zoveel goed gevolg onder u gearbeid, dat gij, meer dan alle anderen, mijn karakter moest erkennen en eren, en het niet in twijfel trekken. Het is voor dienaren niets nieuws de slechtste behandeling te ontmoeten waar ze de beste bejegening verdienen. Deze gemeente te Corinthe had meer dan enige andere de grootste reden om te geloven en de kleinste reden om te betwijfelen zijn apostolische zending, zij hadden zoveel reden als, misschien meer dan, enige andere gemeente om hem eerbied te bewijzen. Hij was het werktuig geweest om hen te brengen tot de kennis van en het geloof in Christus, hij had lang-bijna twee jaren-onder hen gearbeid, en wel met veel zegen: God had veel volks in die stad, Handelingen 18:10, 11. Het was van deze mensen buitengemeen ondankbaar om zijn gezag in twijfel te trekken.

1 Corinthiërs 9:3-14

Na zijn apostolisch gezag te hebben gehandhaafd gaat hij over tot het verdedigen van de rechten, die tot zijn bediening behoren, vooral tot dat om daarin zijn levensonderhoud te vinden.

I. Dat stelt hij vast vers 3-6. Mijne verantwoording aan degenen, die onderzoek over mij doen is deze:(dat is aan degenen, die mijn gezag onderzoeken of de redenen van mijn gedrag, indien ik een apostel ben). Hebben wij niet de macht om te eten en te drinken? vers 4, geen recht op levensonderhoud? Hebben wij niet macht om ene vrouw, ene zuster zijnde, met ons om te leiden, gelijk ook de andere apostelen, en de broeders des Heeren en Cefas? En dus ook voor haar levensonderhoud te vorderen? Ofschoon Paulus toen ter tijd ongehuwd was, had hij het recht om een vrouw te nemen, wanneer hem dat behaagde, en haar met zich om te leiden, en voor haar, zowel als voor zich zelven van de gemeenten levensonderhoud te verwachten. Misschien had Barnabas ene vrouw, gelijk de andere apostelen zeker hadden, welke zij met zich om leidden. Want dat een echtgenote bedoeld is door ene vrouw een zuster zijnde, is buiten twijfel, want het zou voor de apostelen ten hoogste ongepast geweest zijn, vrouwen met zich om te leiden tenzij deze hun echtgenoten waren. Het woord houdt in dat zij macht over deze vrouwen hadden en van haar verzorging eisen konden, hetgeen van geen andere vrouwen dan echtgenoten of slavinnen kon gevergd worden. Welnu, de apostelen, die voor hun brood arbeidden, zullen wel geen vermogen genoeg gehad hebben om slavinnen te kopen en met zich rond te leiden. Ook zou het niet-geringe verdenking gewekt hebben, zelfs indien ze slavinnen met zich omgeleid hadden, veel meer andere vrouwen met welke ze niet gehuwd waren, en daar zouden de apostelen geen aanleiding toe geven. De apostel beweert daarom eenvoudig, dat hij zo goed als de andere apostelen het recht heeft om te trouwen en levensonderhoud te vorderen ook voor zijne vrouw, zelfs voor zijne kinderen, indien hij die kreeg, zonder daarvoor met eigen handen te behoeven te arbeiden. Of hebben alleen ik en Barnabas gene macht van niet te werken? vers 6. De apostel handhaaft hier, in een woord, het recht voor zich en de zijnen om door de gemeenten onderhouden te worden. Dat waren zij verplicht en mocht hij eisen.

II. Hij gaat er nu toe over met verscheidene bewijzen zijn aanspraak te staven.

1. Door de gewone manieren en verwachting van iedereen. Zij, die zich aan den een of anderen wereldlijken arbeid geven, verwachten dat ze daaruit leven kunnen. Soldaten verwachten soldij voor hun dienst. Landbouwers en herders verwachten levensonderhoud uit hun werk. Die een wijngaard plant, en dien onderhoudt en snoeit, verwacht vrucht, die een kudde hoedt, verwacht daarvan voedsel en kleding.

Wie dient ooit in den krijg op eigen bezoldiging? wie plant een wijngaard en eet niet van zijn vrucht? of wie weidt ene kudde en eet niet van de melk der kudde? vers 7-9. Het is zeer natuurlijk en zeer redelijk, dat dienaren hun levensonderhoud uit hun arbeid verwachten.

2. Hij bewijst het uit de Joodse wetten.

Spreek ik dit naar den mens? of zegt ook de wet hetzelve niet? vers 8. Is het alleen een voorschrift van gezond verstand en algemeen gebruik? Neen, het is ook overeenkomstig de oude wet. God heeft daarin voorgeschreven dat de os, terwijl hij het koren dorste, niet mocht gemuilband worden,

hij mocht niet verhinderd er van te eten terwijl hij in dienst was om voor den mens de korrels uit de aren te treden. Maar deze wet was niet voor alles door God gegeven uit zorg voor de ossen, doch om ieder te onderrichten, dat behoorlijke aanmoediging gegeven moet worden aan allen wier diensten wij gebruiken, of die tot ons welzijn arbeiden, de arbeider behoort de vrucht van zijn arbeid te genieten. Die ploegt moet op hoop ploegen, en die op hoop dorst moet zijner hoop deelachtig worden, vers 10. De wet zegt dit van de ossen om onzentwil. Zij, die zich zelven er aan wijden om ons goed te doen, mogen niet gemuilband worden, maar moeten van levensonderhoud voorzien worden.

3. Hij bewijst het uit de gewone billijkheid.

Indien wij ulieden het geestelijke gezaaid hebben, is het een grote zaak, zo wij het uwe, dat lichamelijk is, maaien? Wat zij gezaaid hadden was veel beter dan hetgeen ze hoopten te maaien. Zij hadden hun den weg ten eeuwigen leven onderwezen en hartelijk gearbeid om hen daarvan in bezit te stellen. Het was waarlijk geen grote zaak, terwijl zij zich geheel aan dat werk gaven, het onderhoud voor hun tijdelijk leven van hen te verwachten. Zij waren de werktuigen geweest, die hun de grotere, de geestelijke zegeningen gebracht hadden, en zouden ze nu niet het recht hebben om van hen zulk een aandeel in lichamelijke dingen te verwachten, als nodig was om in hun tijdelijke behoeften te voorzien? Zij, die geestelijke zegeningen ontvangen door de bediening des Woords, moeten hun, die in dat werk bezig zijn, hun onderhoud niet misgunnen. Indien zij werkelijk zegen genoten hebben, zou men denken dat zij het hun niet misgunnen konden. Hoe, zouden ze zoveel goeds ontvangen, en zo weinig goeds misgunnen? Is dat dankbaar of billijk?

4. Hij bewijst het uit den onderstand, dien zij anderen verleenden. Indien anderen deze macht over u deelachtig zijn, waarom niet veel meer wij? Gij vergunt anderen deze macht en stemt toe dat dit rechtvaardig is, maar wie heeft er van de gemeente te Corinthe zoveel recht op als ik? Wie heeft groter bewijzen van apostolische zending gegeven? Wie heeft zoveel onder u gearbeid, of zoveel diensten u bewezen? Dienaren moeten gewaardeerd en van het nodige voorzien worden overeenkomstig hun waarde. Doch wij hebben deze macht niet gebruikt, zegt de apostel, maar wij verdragen het alles, opdat wij niet enige verhindering geven aan het Evangelie van Christus. Wij hebben niet gestaan op onze rechten, maar zijn liever in bekrompen omstandigheden geweest om de belangen van het Evangelie te dienen en de redding van zielen te bevorderen. Hij doet liever afstand van zijn rechten, dan dat hij door ze te handhaven het welslagen van zijn werk verhinderen zou. Hij verloochende zich zelven uit vrees van aanstoot te geven, maar handhaafde zijn rechten, indien zijn zelfverloochening zou blijken den dienst te benadelen. Hij, die een edelmoedige minachting van zijn eigen rechten toont, is het meest geneigd om krachtdadig voor die van anderen te pleiten. Het is duidelijk dat de apostel in dit geval door het beginsel van rechtvaardigheid, en niet van zelfliefde geleid wordt.

5. Hij toont het aan uit de oude Joodse instellingen. Weet gij niet dat degenen, die de heilige dingen bedienen, van het heilige eten? en die steeds bij het altaar zijn, met het altaar delen? vers 13. Zo de Joodse priesterschap onderhoud vond uit de heilige dingen, die geofferd werden, zullen dan de Christelijke dienaren uit hun dienst niet leven? Is er niet evenveel reden voor ons om onderhouden te worden als voor hen? Hij noemt dit een instelling van Christus. Alzo heeft ook de Heere verordend degenen, die het Evangelie verkondigen, dat zij van het Evangelie leven, vers 14, een recht op onderhoud hebben, ofschoon zij dat misschien niet handhaven of er op aandringen. Het is der

mensen verplichting hun dienaar te onderhouden, dat is Christus' instelling, ofschoon het niet de plicht van iedere dienaar is daaraan te herinneren of het aan te nemen. Hij mag van zijn recht afstand doen, gelijk Paulus deed, zonder daardoor te zondigen, maar zij die het ontkennen of terughouden, overtreden ene instelling van Christus. Zij, die het Evangelie verkondigen, hebben het recht ervan te leven, en zij die van hun dienst gebruik maken, maar niet aan hun onderhoud denken, komen veel tekort in hun verplichting tegenover Christus en in den eerbied, aan de dienaren verschuldigd.

1 Corinthiërs 9:15-18

Hier zegt hij hun, dat hij desniettegenstaande van zijn voorrecht afstand gedaan heeft en noemt zijn redenen daarvoor op.

I. Hij zegt hun dat hij in vroeger tijd verwaarloosd heeft zijn recht te handhaven. Ik heb geen van deze dingen gebruikt, vers 15. Hij at noch dronk op hun kosten, hij leidde geen vrouw met zich om, en ontzag geen arbeid om zijn eigen onderhoud te betalen. Van anderen had hij onderstand aangenomen, maar niet van hen, en dat om bepaalde redenen. Ook schreef hij dit niet om nu zijn rechten te laten gelden. Ofschoon hij thans zijn aanspraak handhaafde, liet hij haar toch niet gelden, maar verloochende zich zelven om hunnentwil en ter wille van het Evangelie.

II. Hier wordt ons de reden aangetoond voor dit betoon van zelfverloochening. Hij wilde niet dat zijn roem verijdeld werd. Het ware mij beter te sterven, dan dat iemand dezen mijn roem zou ijdel maken, vers 15. Deze roem had niets gemeen met pocherij, zelfverheffing of jacht op toejuiching, maar had een hogen graad van voldoening en troost. Het was hem een buitengewoon genoegen het Evangelie kosteloos te prediken, en hij was vast besloten onder hen dezen roem niet te verliezen. Zijne vorderingen in de uitbreiding van het Evangelie waren zijn roem, en dezen achtte hij boven zijn rechten, ja zelfs boven zijn leven. Beter ware het hem te sterven, dan dat deze zijn roem zou verijdeld worden, dan dat naar waarheid kon gezegd worden dat hij zijn loon boven zijn werk schatte. Neen, hij was bereid zich zelven ter wille van het Evangelie te verloochenen. Het is de roem van een dienaar het welslagen van zijn dienst hoger te achten dan zijne belangen, en zich zelven te verloochenen om Christus te dienen en zielen te redden. Dusdoende verricht hij wel niet meer dan hij verplicht is, hij handelt altijd nog binnen de grenzen der liefde. Maar hij handelt volgens waarlijk-edele beginselen, hij brengt zodoende Gode meer eer, en die Hem eren zal Hij eren. Dit zal God goedkeuren en belonen, wat iemand zelf mag waarderen en tot troost herdenken, ofschoon er op zich zelve geen verdienste voor God in is.

III. Hij toont aan dat deze zelfverloochening in zich zelve eervoller was en hem meer tevredenheid en troost verschafte, dan zijne prediking deed. Want indien ik het Evangelie verkondig, het is mij geen roem, want de nood is mij opgelegd. En wee mij indien ik het Evangelie niet verkondig, vers 16. Het is mijn lust, mijn werk, het is het werk waartoe ik tot apostel aangesteld ben, Hoofdstuk 1:17. Het is een plicht, waartoe ik bepaald gehouden ben. Het is in geen enkel opzicht een zaak, die me vrijstaat. De nood is mij opgelegd. Ik zou vals en ontrouw aan mijn roeping zijn, ik zou een duidelijk en opzettelijk bevel overtreden, en wee mij indien ik het Evangelie niet verkondig. Zij, die afgezonderd zijn tot den dienst, hebben bevel het Evangelie te verkondigen. Wee hunner zo ze het niet doen! Niemand is daarvan uitgezonderd. Maar tot geen hunner komt het bevel het Evangelie om niet te prediken, het te verkondigen en daarin niet zijn levensonderhoud te vinden. Er is niet gezegd: Wee hunner indien zij het Evangelie niet prediken en niet tegelijkertijd voor hun onderhoud zorgen. Op dit punt hebben zij vrijheid. Het kan in sommige tijden en onder bepaalde omstandigheden zijn plicht zijn te prediken, zonder daarvoor levensonderhoud te ontvangen, maar in ‘t algemeen heeft hij er recht op, en mag het verwachten van hen, onder wie hij arbeidt. Wanneer hij van dit recht afstand doet ter wille van het Evangelie en van de zielen der mensen, doet hij dat niet op hoog bevel, neen, uit zelfverloochening geeft hij zijn voorrecht en recht prijs, hij doet meer dan waartoe zijn opdracht en dienst over het algemeen hem verplichten. Wee hem zo hij het Evangelie niet predikt, maar het kan in sommige gevallen zijn plicht zijn de beloning daarvoor te vorderen, en wanneer hij daarvan

afziet staat hij af van zijn rechten, ofschoon iemand daartoe in sommige tijden geroepen worden kan door zijn plicht van liefde tot God en de mensen. Men heeft een hoog standpunt in den godsdienst bereikt wanneer men afziet van eigen rechten ten goede van anderen, dit zal aanspraak geven op buitengewone beloning door God. Want:

IV. De apostel deelt ons mede dat het vervullen van onzen plicht met een willig hart genadige beloning bij God vindt. Indien ik dat gewillig doe, dat is zowel het Evangelie prediken als afzien van levensonderhoud daardoor: zo heb ik loon. Inderdaad, alleen gewillige dienst wordt door God beloond. Het is niet het bloot verrichten van onzen plicht, maar dat van harte (dat is gewillig en gaarne) te doen, wat God beloofd heeft te zullen belonen. Houd uw hart buiten uw plichten, en God zal ze verafschuwen, ze zijn dan slechts geraamten van godsdienst, zonder leven en geest. Zij, die wensen Gode aangenaam te zijn, moeten gewillig prediken. Zij moeten hun genoegen vinden in hun werk, en het niet als een last beschouwen. En zij die, ter ere Gods en tot welzijn der zielen, hun recht op beloning opgeven moeten hun werk gewillig verrichten, zullen ze verwachten dat het aangenomen en beloond wordt. Maar hetzij de plicht van den dienst gewillig of met tegenzin vervuld wordt, hetzij het hart er bij is of er zich aan onttrekt, alle dienaren hebben een last en opdracht van God, waarvan zij rekenschap zullen geven. Dienaren hebben de uitdeling van het Evangelie, huisbezorging, Lukas 14:2, rentmeesterschap is hun toevertrouwd. Den gewilligen dienaren van Christus zal hun beloning niet ontgaan, en dat wel geëvenredigd aan hun getrouwheid, ijver en werkzaamheid, en al Zijn luie en onwillige dienstknechten zullen ter verantwoording geroepen worden. Het aannemen van Zijn naam en het uitoefenen van Zijn werk maakt iemand rekenplichtig voor Zijn rechtbank. En hoe treurig zal de verantwoording van luie dienstknechten zijn!

V. De apostel vat zijn bewijsvoering samen door hun voor te houden de bemoedigende hoop op grote beloning voor zijn merkwaardige zelfverloochening: Wat loon heb ik dan? vers 18. Welke beloning mag ik daarvoor van God verwachten? Dat ik het Evangelie verkondigende, het Evangelie van Christus kosteloos stelle, om mijne macht in het Evangelie niet te misbruiken. Of: dat ik niet zo aanspraak maak op mijn recht, dat daardoor het grote doel van mijn dienst vernietigd wordt, maar er daarom afstand van doe. Het is misbruik van macht, wanneer men haar aanwendt tegen de duidelijke bedoeling in waartoe ze gegeven is. En de apostel wilde nooit zijne macht gebruiken, of de voorrechten aan zijn dienst verbonden, aanwenden zo dat ze het doel zouden verijdelen, maar wenste gewillig en met liefde zich zelven te verloochenen voor de eer van Christus en het welzijn der zielen. De dienaren, die zijn voorbeeld volgen, mogen op goede gronden op volle beloning rekenen.

1 Corinthiërs 9:19-23

De apostel neemt uit hetgeen hij hier voren gezegd heeft, aanleiding om enige andere voorbeelden aan te halen van zijn zelfverloochening en zijn afstand-doen van zijne vrijheid ten nutte van anderen.

I. Hij handhaaft zijne vrijheid, vers 19 :Want daar ik van allen vrij was, Hij was vrijgeboren, Romeins burger. Hij was aan niemand gebonden en hing voor zijn onderhoud van niemand af, -heb ik mij zelven allen dienstbaar gemaakt, opdat ik er meer zou winnen. Hij gedroeg zich als een dienstknecht, hij arbeidde voor hun welzijn als een dienstknecht, hij was zorgvuldig om te behagen, als een dienstknecht zijn meester, hij handelde in vele gevallen alsof hij geen voorrechten had, en dit deed hij om er meerderen te winnen, meerderen tot het Christendom te brengen. Hij maakte zich zelven tot dienstknecht, opdat zij mochten vrij worden.

II. Hij noemt sommige bijzonderheden op, waarin hij zich een dienstknecht van allen gemaakt had. Hij schikte zich naar allerlei soorten van mensen.

1. Ik ben den Joden geworden als een Jood, degenen, die onder de wet zijn, als onder de wet zijnde, om hen te winnen. Ofschoon hij de plechtigheden der wet aanzag als een juk, dat door Christus afgenomen was, nochtans onderwierp hij er zich in vele gevallen aan, opdat hij onder de Joden mocht werken, hun vooroordelen overwinnen, hen overhalen om het Evangelie aan te horen en hen te winnen voor Christus.

2. Degenen die zonder de wet zijn ben ik geworden als zonder de wet zijnde, dat is den heidenen, zowel hun die niet als hun die wel tot Christus bekeerd waren. In onschuldige dingen kon hij zich schikken naar de gewoonten en inzichten der mensen tot hun voordeel. Hij kon met wijsgeren in hun eigen gedachtegang redeneren. En wat de bekeerde heidenen aangaat, hij gedroeg zich onder hen als iemand, die niet door de Joodse wetten gebonden was, die hij bij de Joden kon toestemmen en onderhouden, ofschoon hij niet als een wetteloos man handelde, maar als een die gebonden was door de wetten van Christus. Hij zou gene wetten van Christus overtreden ten genoege van enig mens, maar hij zou zich gewillig schikken naar alle mensen, voorzover dit geoorloofd was, ten einde sommigen te winnen. Paulus was de apostel der heidenen, en daarom zou men kunnen denken, dat hij zich verontschuldigd zou hebben om zich naar de Joden te voegen, en toch, ten einde hun goed te doen en hen voor Christus te winnen, ontzegde hij zich, in onschuldige dingen, de macht om zulks te doen en schikte zich naar sommige hunner gebruiken en wetten. En ofschoon hij door die roeping zich gezag en macht over de heidenen had kunnen aanmatigen, voegde hij zich, voorzover hij dat onschuldig doen kon, naar hun vooroordelen en denkwijzen. Goeddoen was het doel van zijn gehele leven, en zo hij dat doel bereiken kon, stond hij niet op voorrechten en overdreven nauwgezetheid.

3. Den zwakken was hij geworden als een zwakke, opdat hij de zwakken winnen zou, vers 22. Hij was gewillig om het beste van hen te maken. Hij verachtte of veroordeelde hen niet, maar werd als een hunner, zag van zijne vrijheid om hunnentwille af en was bezorgd om hun geen struikelblok in den weg te werpen. Wanneer een hunner, door de zwakheid van zijn begrip of de kracht zijner vooroordelen, kans liep van in zonden te vervallen of van het Evangelie tot het heidendom terug te vallen, door zijn gebruik van zijne vrijheid, dan zag hij daarvan af. Hij verloochende zich zelven om hunnentwil, opdat hij hun genegenheid mocht winnen en hun zielen behouden. In een woord: allen was hij alles geworden, opdat hij immers enigen behouden mocht. Hij wilde niet tegen God zondigen

om de zielen der mensen te behouden, maar hij wilde zeer liefdevol en begerig tot zelfverloochening zijn. Gods rechten kon hij niet opgeven, maar van zijn eigen rechten kon hij afstand doen, en hij deed het dikwijls tot heil van anderen.

III. Hij noemt de reden waarom hij zo handelt, vers 23. En ik doe dit om des Evangelies wil, opdat ik hetzelve mede deelachtig zou worden, dat is, om de eer van Christus, wiens Evangelie het is, en ter redding van zielen, voor welke het bestemd is, en opdat hij met hen in de voorrechten van het Evangelie zou mogen delen. Daarom verloochende hij zich zelven en deed afstand van zijne vrijheid, en voegde zich naar de gewoonten en zeden van hen met wie hij te doen had, voorzover zulks geoorloofd was. Een hart, verwarmd door den ijver voor God en verlangende naar de behoudenis der mensen, zal niet op rechten en voorrechten blijven staan, zo deze die doeleinden belemmeren. Zij misbruiken ontegenzeglijk hun macht in het Evangelie, die het niet tot stichting maar tot afbreking aanwenden, en daarom niets van zijn geest hebben.

1 Corinthiërs 9:24-27

In deze verzen doelt de apostel op de grote bemoediging, welke hij door die handelwijze verkrijgt. Hij heeft een roemrijken prijs, een onverderflijke kroon, in zicht. Daarin vergelijkt hij zich zelven met de hardlopers en worstelaars in de Isthmische spelen, een gelijkenis bij de Corinthiërs wèl bekend, omdat zij daarin beroemd waren in hun omgeving. Weet gijlieden niet dat die in de loopbaan lopen, allen wel lopen, maar dat een den prijs ontvangt? vers 24. In uw spelen lopen wel allen, doch slechts een bereikt het doel en wint de kroon. En hier:

I. Wijst hij hen op hun plicht: Loopt alzo, dat gij dien moogt verkrijgen. Het gaat in den wedloop der Christenen anders dan in den uwen, waar slechts een den prijs winnen kan. Gij moogt allen zo lopen dat ge hem verkrijgt. Gij hebt daardoor grote aanmoediging om in uw wedloop voortdurend, ijverig en met geestdrift vol te houden. Er is voor allen gelegenheid om den prijs te winnen. Hij kan u niet ontgaan zo gij wèl loopt. Toch moet er een edele wedstrijd zijn, de een moet trachten den ander vooruit te komen. En het is een edele kamp wie het eerst ten hemel gaan zal of de grootste beloning in die gezegende wereld ontvangen. Ik beijver mij om te lopen, doet gij ook zo gelijk ge mij ziet voorgaan. Het is der Christenen plicht dicht achter hun dienaren te volgen in den loop naar de eeuwige heerlijkheid, en het is de roem en de plicht der dienaren daarin aan hun hoofd te gaan.

II. Hij geeft hun leiding in hun loop, door, steeds bij dat beeld blijvende, zijn eigen voorbeeld meer op den voorgrond te plaatsen.

1. Zij, die in hun spelen liepen, hadden zich te onthouden. Een iegelijk, die om prijs strijdt, onthoudt zich in alles, vers 25. De worstelaars in uw spelen worden aan strenge onthouding en tucht gewend, zelfs plaatsen zij zich zelven daaronder. Zij vieren zich niet den teugel, maar onthouden zich van voedsel en van de vrijheden, die ze bij andere gelegenheden genieten. En zouden dan de Christenen zich zelven niet veel meer sommige vrijheden ontzeggen, teneinde zulk een roemrijk doel te bereiken als het winnen van den loop en het verkrijgen van de hun voorgehouden kroon? Zij gebruikten een zeer strengen leefregel en mager voedsel en ontzegden zich zelven veel om zich voor loop of worsteling voor te bereiden, zo doe ik ook, zo moet gij, naar mijn voorbeeld ook doen. Het is dwaas indien ge ter wille van de hemelse kroon u niet van de heidense feesten onthouden kunt.

2. Zij waren niet enkel matig, maar oefenden zich in onthouding. Zij, die in deze spelen elkaar bevechten zouden, bereidden zich daartoe voor door in de lucht te slaan, zoals de apostel het noemt, of door de armen te rekken en daardoor zich zelven te harden om in den strijd zware slagen uit te delen, of zwaaiden de armen daartoe. Voor zulke oefeningen is in den Christelijken kampstrijd geen gelegenheid. Der Christenen krijg is altijd ernst. De vijanden bieden fieren en heftigen tegenstand en zijn altijd waakzaam, en daarom moeten zij altijd in ernst tegen hem op wacht liggen, nooit den tegenstand opgeven, nooit daarin verflauwen. Zij moeten strijden, niet als de lucht slaande, zij moeten met alle macht hun vijanden weerstaan. Een vijand noemt de apostel hier: ons lichaam dat moet bedwongen worden, bont en blauw geslagen, zoals de worstelaars in de Griekse kampspelen, en tot dienstbaarheid gebracht. Onder het lichaam moeten we verstaan vleselijke begeerlijkheden en neigingen. De apostel zet er zich toe om die te onderwerpen en te overwinnen, en de Corinthiërs waren verplicht hem daarin te volgen. Zij, die waarlijk ernst maken met het welzijn hunner zielen, moeten het lichaam bedwingen en tot dienstbaarheid brengen. Zij moeten hevig strijden tegen hun vleselijke lusten, tot ze die ondergebracht hebben, geen verkeerde begeerten voeden, niet naar

heidense feesten verlangen, of daarvan de offeranden eten, hun vlees ten genoege en tot gevaar van de zielen hunner broederen. Het lichaam moet de dienaar der ziel gemaakt worden, men mag niet gedogen dat het de heer zij.

III. De apostel dringt dezen raad bij de Corinthiërs aan met dezelfde beweegredenen aan het voorbeeld ontleend.

1. Zij ondergaan pijn en lijden ontbering, opdat zij een verderfelijke kroon zouden ontvangen, vers 25, maar wij een onverderflijke. Zij, die in deze spelen overwonnen, werden gekroond met de verwelkelijke bladeren en twijgen van bomen, olijven en laurieren. Maar de Christenen hebben een onverderflijke kroon in zicht, een kroon die nimmer verdwijnt, een onverderflijke erfenis in de hemelen voor hen bewaard. En zouden zij het dan dulden dat ze moeten onderdoen voor deze lopers en worstelaars? Kunnen zij een strengen leefregel opvolgen, zich gedurig in hardlopen oefenen, hun lichamen in den strijd aan zoveel ongemak blootstellen, die niets meer in het vooruitzicht hebben dan de toejuichingen van een wufte menigte en een kroon van lauweren? En zullen dan de Christenen, die hopen op de goedkeuring van den vrijmachtigen Rechter en op een onverderflijke kroon uit Zijne hand, niet zich uitstrekken in den hemelsen loopbaan, en zich oefenen in het bekampen en onderwerpen van hun vleselijke neigingen, die sterkten der zonden?

2. De lopers in de spelen liepen in het onzekere. Allen liepen, maar slechts een ontving den prijs, vers 24. Iedere hardloper is daardoor in het onzekere of hij winnen zal. Maar voor den Christelijken loper bestaat die onzekerheid niet. Ieder die loopt kan zeker zijn van den prijs, maar hij moet lopen volgens de regelen, in den weg van voorgeschreven plicht, -dat is naar sommigen menen de bedoeling van: lopen niet als op het onzekere, vers 26. Hij, die binnen de voorgeschreven grenzen blijft en in den loop volhardt, zal nooit de kroon missen, ofschoon anderen hem vooruitkomen. De Griekse hardlopers bleven binnen de grenzen, oefenden zich tot het uiterste, terwijl slechts een kon winnen en allen in onzekerheid verkeerden wie die ene zijn zou. Hoeveel te meer behoren dan de Christenen ijverig en vurig te zijn, daar ze allen van de kroon verzekerd zijn indien ze den loop voleindigen.

3. Hij stelt hun voor hoe hij en zij beiden gevaar lopen voor vleselijke lusten te bezwijken indien ze het lichaam met zijn lusten en neigingen niet bedwingen. Ik bedwing mijn lichaam en breng het tot dienstbaarheid, opdat ik niet enigszins, daar ik anderen gepredikt heb, zelf verwerpelijk worde, vers 27 :afgekeurd, een wie de rechter of scheidsrechter van het spel de kroon niet zou toestaan. De vergelijking met de spelen wordt tot het einde volgehouden. Merk op: Een prediker der verlossing kan zelf haar ontgaan. Hij kan anderen den weg ten hemel wijzen zonder er zelf te komen. Om dit te voorkomen, spant Paulus zich zo in om zijn lichaam te bedwingen en ten onder te houden, opdat in elk geval hij zelf die anderen gepredikt had, de kroon niet missen zou, en verworpen of afgekeurd worden door zijn vrijmachtigen Rechter. Een heilige vrees voor hemzelf was hem nodig om zijne getrouwheid als apostel te bewaren, hoeveel te meer is die ons nodig voor ons behoud! Heilige vrees voor ons zelven, en geen aanmatigend zelfvertrouwen, is de beste verzekering tegen afval van God en eindelijke verwerping door Hem.

HOOFDSTUK 10

1 En ik wil niet, broeders, dat gij onwetende zijt, dat onze vaders allen onder de wolk waren, en allen door de zee doorgegaan zijn;
2 En allen in Mozes gedoopt zijn in de wolk en in de zee;
3 En allen dezelfde geestelijke spijs gegeten hebben;
4 En allen denzelfden geestelijken drank gedronken hebben; want zij dronken uit de geestelijke steenrots, die volgde; en de steenrots was Christus.
5 Maar in het meerder deel van hen heeft God geen welgevallen gehad; want zij zijn in de woestijn ter nedergeslagen.
6 En deze dingen zijn geschied ons tot voorbeelden, opdat wij geen lust tot het kwaad zouden hebben, gelijkerwijs als zij lust gehad hebben.
7 En wordt geen afgodendienaars, gelijkerwijs als sommigen van hen, gelijk geschreven staat: Het volk zat neder om te eten, en om te drinken, en zij stonden op om te spelen.
8 En laat ons niet hoereren, gelijk sommigen van hen gehoereerd hebben, en er vielen op een dag drie en twintig duizend.
9 En laat ons Christus niet verzoeken, gelijk ook sommigen van hen verzocht hebben, en werden van de slangen vernield.
10 En murmureert niet, gelijk ook sommigen van hen gemurmureerd hebben, en werden vernield van den verderver.
11 En deze dingen alle zijn hunlieden overkomen tot voorbeelden; en zijn beschreven tot waarschuwing van ons, op dewelke de einden der eeuwen gekomen zijn.
12 Zo dan, die meent te staan, zie toe, dat hij niet valle.
13 Ulieden heeft geen verzoeking bevangen dan menselijke; doch God is getrouw, Die u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt; maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen.
14 Daarom, mijn geliefden, vliedt van den afgodendienst.
15 Als tot verstandigen spreek ik; oordeelt gij, hetgeen ik zeg.
16 De drinkbeker der dankzegging, dien wij dankzeggende zegenen, is die niet een gemeenschap des bloeds van Christus? Het brood, dat wij breken, is dat niet een gemeenschap des lichaams van Christus?
17 Want een brood is het, zo zijn wij velen een lichaam, dewijl wij allen eens broods deelachtig zijn.
18 Ziet Israel, dat naar het vlees is; hebben niet degenen, die de offeranden eten, gemeenschap met het altaar?
19 Wat zeg ik dan? Dat een afgod iets is, of dat het afgodenoffer iets is?
20 Ja, ik zeg, dat hetgeen de heidenen offeren, zij den duivelen offeren, en niet Gode; en ik wil niet, dat gij met de duivelen gemeenschap hebt.
21 Gij kunt den drinkbeker des Heeren niet drinken, en den drinkbeker der duivelen; gij kunt niet deelachtig zijn aan de tafel des Heeren, en aan de tafel der duivelen.
22 Of tergen wij den Heere? Zijn wij sterker dan Hij?
23 Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen zijn niet oorbaar; alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen stichten niet.
24 Niemand zoeke dat zijns zelfs is; maar een iegelijk zoeke dat des anderen is.
25 Eet al wat in het vleeshuis verkocht wordt, niets ondervragende, om des gewetens wil;
26 Want de aarde is des Heeren, en de volheid derzelve.

27 En indien u iemand van de ongelovigen noodt, en gij daar gaan wilt, eet al wat ulieden voorgesteld wordt, niets ondervragende, om des gewetens wil.
28 Maar zo iemand tot ulieden zegt: Dat is afgodenoffer; eet het niet, om desgenen wil, die u dat te kennen gegeven heeft, en om des gewetens wil. Want de aarde is des Heeren, en de volheid derzelve.
29 Doch ik zeg: om het geweten, niet van uzelven, maar des anderen; want waarom wordt mijn vrijheid geoordeeld van een ander geweten?
30 En indien ik door genade der spijze deelachtig ben, waarom word ik gelasterd over hetgeen, waarvoor ik dankzeg?
31 Hetzij dan dat gijlieden eet, hetzij dat gij drinkt, hetzij dat gij iets anders doet, doet het al ter ere Gods.
32 Weest zonder aanstoot te geven, en den Joden, en den Grieken, en der Gemeente Gods.
33 Gelijkerwijs ik ook in alles allen behaag, niet zoekende mijn eigen voordeel, maar het voordeel van velen, opdat zij mochten behouden worden.

In dit hoofdstuk vervolgt de apostel de redenering uit het slot van het vorige en

I. Waarschuwt de Corinthiërs tegen gerustheid, door het voorbeeld van de Joden, die, niettegenstaande hun belijdenis en voorrechten, vreeslijk door God gestraft werden om hun vele zonden, daar hun geschiedenis was beschreven tot vermaning van de Christenen, vers 1-14.

II. Hij herhaalt zijne bewijsvoering, Hoofdstuk 8, omtrent het eten van dingen, die aan de afgoden geofferd zijn, en toont aan dat het ten enenmale onbestaanbaar was met ware Christelijkheid, dat het rechtstreeks grove afgoderij was om afgodenoffer te eten, het was gemeenschap met de duivelen, welke niet kan gepaard gaan met gemeenschap met God, vers 15-22.

III. Hij deelt hun nu mede dat, ofschoon ze het aan de afgoden geofferde vlees als zodanig niet moeten eten, en evenmin uit enigen eerbied voor den afgod, zij het wel mogen kopen op de markt en eten aan huis bij heidense bekenden, zonder enig onderzoek naar de herkomst te doen, omdat het misbruik, dat de heidenen er van maakten, het schepsel Gods niet ongeschikt deed zijn voor voedsel. Toch moet vrijheid van dien aard gebruikt worden met verschuldigden eerbied voor een zwak geweten, en zonder Joden of Heidenen aanstoot te geven, of der gemeente Gods vers 23-33.

1 Corinthiërs 10:1-5

Ten einde de Corinthiërs terug te houden van gemeenschap met afgodendienaars en hen zo voor zondige daden te bewaren, stelt hij hun het voorbeeld voor ogen van de Joden, de kerk onder het Oude Verbond. Zij genoten grote voorrechten, maar door zich schuldig te maken aan gruwelijke tergingen, haalden zij zeer zware straffen over zich. In deze verzen noemt hij hun voorrechten op, die in hoofdzaak dezelfde zijn als de onze.

I. Hij vangt deze afdeling van den brief aan met een woord van achting: En ik wil niet, broeders, dat gij onwetende zijt. Ik wil niet dat ge omtrent deze zaak onwetende zijt, want ze is uw kennis en aandacht beide waard. Het is een zeer bijzondere en leerrijke geschiedenis. Het Jodendom was omsluierd Christendom, gewikkeld in typen en duistere aanwijzingen. Het Evangelie was hun verkondigd in die wettelijke plechtigheden en offeranden. En de voorzienigheid Gods over hen, zowel als hetgeen niettegenstaande deze voorrechten gebeurde, mogen en moeten ons tot waarschuwing dienen.

II. Hij noemt enige van die voorrechten op. Hij begint:

1. Met hun verlossing uit Egypte. Onze vaders, dat is de voorvaderen van ons, Joden, waren allen onder de wolk, en zijn allen door de zee doorgegaan. Zij waren allen onder de goddelijke beschutting en leiding. De wolk diende tot beide doeleinden, nu eens trok zij zich samen tot een wolkpilaar, die aan de ene zijde hen bescheen om hun den weg te wijzen en aan de andere zijde donker was om hen te bedekken voor de vervolging door hun vijanden, dan weer spreidde ze zich over hen uit als een machtig schild, om hen te beschermen tegen de brandende zon in de zandwoestijn, Psalm 105:39.. Zij werden wonderdadig geleid door de Rode Zee, waarin de hen vervolgende Egyptenaren verdronken, die was voor hen een weg, maar voor de anderen een graf, een geschikte afbeelding van onze verlossing door Christus, die ons behoudt door het overwinnen en vernietigen van Zijne en onze vijanden. Zij waren Gode zeer dierbaar, en deelden zeer in Zijn gunst, dat Hij zulke wonderen wilde verrichten tot hun redding en hen zo onmiddellijk onder Zijn leiding en bescherming wilde nemen.

2. Zij hadden sacramenten gelijk de onze.

A. Allen zijn in Mozes gedoopt in de wolk en in de zee, vers 2, of tot Mozes, dat is: zij werden gebracht onder verplichting aan Mozes' wet en verbond, zoals wij door den doop onder de wet en het verbond van Christus gesteld zijn Het was voor hen afschaduwing van den doop.

B. Zij hebben allen dezelfde geestelijke spijze gegeten en allen dezelfden geestelijken drank gedronken, die wij ook hebben. Het manna, waarmee zij gevoed werden, was een afschaduwing van den gekruisigden Christus, het brood dat uit den hemel is nedergedaald, waardoor ieder die het eet, eeuwig leeft. Hun drank was een stroom, ontsproten uit de rots, welke hun op al hun tochten door de wildernis volgde, en deze rots was Christus, dat is in afschaduwing en voorbeeld. Het is de rots, op welke de Christelijke kerk is gegrondvest, en door den stroom, die uit Hem ontspringt, worden al Zijn gelovigen gedrenkt en verkwikt. Welnu, alle Joden aten dit voedsel en dronken uit dezen rotssteen, hier genoemd: de geestelijke steenrots, omdat hij geestelijke dingen afschaduwde. Dat waren grote voorrechten. Men zou denken, dat allen daardoor behouden werden, dat allen, die

dit geestelijk voedsel aten en dezen geestelijken drank dronken, heilig en Gode aannemelijk zouden geweest zijn. Toch is dit het geval niet. Maar in het meerderdeel van hen heeft God geen welgevallen gehad, want zij zijn in de woestijn terneder geslagen, vers 5. Men kan in deze wereld vele en grote geestelijke voorrechten genieten, en toch het eeuwige leven derven. Menigeen van hen, die in Mozes gedoopt zijn in de wolk en in de zee, dat is, wier geloof in zijn goddelijke zending door deze wonderen werd bevestigd, is nedergeslagen in de woestijn en zag nooit het Heilige Land. Niemand mag zich verheffen op zijn grote voorrechten of belijdenis van de waarheid, deze verzekeren hem de hemelse gelukzaligheid niet en voorkomen hier op aarde geen oordelen, tenzij de wortel van de zaak in ons is.

1 Corinthiërs 10:6-14

De apostel, na de voorrechten opgesomd te hebben, gaat nu over tot de vermelding van hun zonden en straffen, hun overtredingen en plagen, welke ons zijn meegedeeld als voorbeelden, waarschuwingen tegen gelijke zonden, indien wij gelijke straffen ontkomen willen. Wij moeten niet handelen gelijk zij deden, anders zullen we lijden gelijk zij leden.

I. Verscheidene van hun zonden worden opgenoemd als waarschuwing voor ons.

1. Wij moeten ongewone begeerte naar vleselijke dingen schuwen. Geen lust tot het kwaad hebben, gelijk als zij lust gehad hebben, vers 6. God voedde hen met manna, maar zij begeerden vlees, Numeri 11:4. Zij hadden voedsel voor hun onderhoud, maar daarmee niet tevreden, vroegen zij spijze voor hun lust, Psalm 106:14.. Vleselijke begeerte gaat aan het toegeven er aan vooraf, en daarom moet ze opgemerkt en gefnuikt worden in haar eerste beginselen, wanneer ze eenmaal gaat heersen en de overmacht over ons verkrijgt, weet niemand hoever ze ons leiden kan. De waarschuwing gaat voorop, omdat ingewilligde vleselijke begeerte de wortel en oorsprong is van menige zonde.

2. Hij waarschuwt tegen afgoderij. Wordt geen afgodendienaars, gelijkerwijs als sommigen van hen, gelijk geschreven staat: Het volk zat neer om te eten en om te drinken, en zij stonden op om te spelen, vers 7. De zonde van het gouden kalf wordt vermeld in Exodus 32.. Eerst offerden ze aan hun afgod, daarna vierden zij het offerfeest, en toen vingen ze aan te dansen. Ofschoon hier enkel eten en drinken genoemd wordt, is de offermaaltijd bedoeld. De apostel bespreekt dit geval voor de Corinthiërs, die in verzoeking waren om feest te vieren met heidense offeranden, dingen die de heidenen den afgoden geofferd hadden, ofschoon het schijnt dat ze niet in verzoeking kwamen om zelf te offeren. Maar zelfs het eten en drinken van de offeranden bij den afgod en als geheiligde spijze, was afgoderij, waarvoor ze door het voorbeeld van de Israëlieten gewaarschuwd werden.

3. Hij waarschuwt tegen ontucht, de zonde waaraan de inwoners van Corinthe in zo buitengewone mate overgegeven waren. Zij hadden een tempel, gewijd aan Venus (dat is de wellust) met meer dan duizend priesteressen,.die allen zedeloze vrouwen waren. Hoe nodig was zulk een waarschuwing voor hen, die in zulk een bedorven stad woonden en gewoon waren aan zulke zedeloze tonelen, vooral nu ze bovendien daardoor aan de verzoeking tot afgoderij blootstonden. Geestelijke hoererij leidt in vele gevallen tot vleselijke ontucht. De meeste goden der heidenen werden voorgesteld als toonbeelden van ontucht, en de ontucht nam in de openbare verering van velen hunner een voorname plaats in. Velen van de Joodse schrijvers, en op hun voetspoor ook velen van de Christelijke, houden het er voor dat daarin ook de verering van Baäl Peor bestond, en dat de ontucht met de dochters van Moab bedreven werd ter ere van dien afgod. Zij werden door deze vrouwen vervoerd tot geestelijke en lichamelijke hoererij, eerst door de offeranden te vieren, indien niet nog gruwelijker dingen bedreven werden, en daarna door hen in dienst van dien afgod met vreemd vlees te bezoedelen, Numeri 25.. Dat bracht over hen ene plaag, welke in een dag drie en twintig duizend hunner ten grave sleepte, ongerekend hen, die door de hand der overheid vielen. Hoereerders en overspelers zal God oordelen, in welke uitwendige betrekking zij ook tot Hem staan mogen, en welke uitwendige voorrechten Hij hun ook geschonken hebbe. Laat ons voor de zonden der Israëlieten vrezen, indien wij hun plagen ontgaan willen.

4. Hij waarschuwt: Laat ons Christus niet verzoeken, gelijk ook sommigen van hen verzocht hebben en werden van de slangen vernield, vers 9. Verzoeken is Hem tot jaloersheid verwekken (tergen) vers 22. Hij was met de kerk in de woestijn, Hij was de engel des verbonds, die voor hun aangezicht heenging. Maar Hij werd grotelijks door hen beledigd en verbitterd.

Zij spraken tegen Hem en tegen Mozes: Waarom hebt gij ons uit Egypte opgevoerd om in deze woestijn te sterven? En daarom zond God vurige slangen onder hen, Numeri 21:5, 6, door welke velen dodelijk gebeten werden. En het is maar al te zeer te vrezen, dat zij, die Christus in deze bedeling tergen, door Hem in de macht van de Oude Slang zullen overgelaten worden.

5. Hij waarschuwt tegen murmureren. En murmureert niet, gelijk ook sommigen van hen gemurmureerd hebben, en werden vernield van den verderver, vers 10, door een verdervenden engel, een uitvoerder van de goddelijke wraak. Zij twistten met God en murmureerden tegen Mozes, Zijn dienstknecht, wanneer ze in enige moeilijkheid kwamen. Wanneer zij op den weg naar Kanaän teleurstellingen ontmoetten, waren ze dadelijk gereed om hun leiders in het aangezicht te vliegen, hen af te zetten, en naar Egypte terug te keren onder leiding van door hen zelven gekozen hoofden. Iets dergelijks schijnt het geval geweest te zijn met de Corinthiërs, zij murmureerden tegen Paulus, en in hem tegen Christus, en kozen naar het schijnt andere leraren, die hen in hun lusten verdroegen en in slaap wiegden, en vooral in hun neiging tot afgoderij. Liever lieten die hen afgodische feesten vieren, dan hun verwijten te ontvangen en zich zelven bloot te stellen aan den onwil van hun heidense naburen. Zulk gedrag was zeer beledigend voor God, en geschikt om snelle verwoesting over hen te brengen, gelijk met de Israëlieten geschied was, Numeri 14:37. Murmurering tegen goddelijke beschikkingen en geboden is een zonde, die Hem zwaar beledigt, vooral wanneer ze aangroeit tot poging tot afval en opstand tegen Hem en Zijn goede wegen.

II. De apostel voegt bij deze bijzondere waarschuwingen een meer algemene, vers 11 :En deze dingen alle zijn hun overkomen tot voorbeelden, en zijn beschreven tot waarschuwing van ons. Niet alleen de wetten en instellingen der Joden, maar ook de handelingen Gods met hen, zijn voorbeelden. Hun zonden tegen God en hun afdwalingen van Hem waren afschaduwingen van tegenwoordige geestelijke oordelen. Hun uitsluiting buiten Kanaän is voorbeeld van de uitsluiting van menigeen onder het Evangelie buiten het hemelse Kanaän, ter oorzake van hun ongeloof. Hun geschiedenis werd beschreven als blijvende waarschuwing voor de kerk, juist onder deze laatste en volmaakte bedeling: Van ons, op dewelke de einden der eeuwen gekomen zijn, het laatste gedeelte van Gods genadebedeling over de mensen. Niets in de Schrift is tevergeefs geschreven. God heeft wijze en genadige bedoelingen met ons, door ons de geschiedenis der Joden als voorbeeld te geven, en het is onze wijsheid en plicht daaruit lering te trekken. Hierop grondt de apostel de waarschuwing in vers 12. Zo dan die meent te staan, zie toe dat hij niet valle. De ongelukken, aan anderen overkomen, moeten voor ons waarschuwingen zijn. Hij, die meent te staan, moet niet zelfvertrouwend en zeker zijn, maar op zijn hoede. Anderen zijn gevallen, ook wij kunnen vallen. En dan zijn we meest in gevaar van te vallen, wanneer we het meest op eigen kracht vertrouwen, en daarom menen zeker te zijn en niet op onze hoede blijven. Mistrouwen van zich zelven, zich geheel aan de waakzaamheid en afhankelijkheid van God overgeven, is des Christens beste waarborg tegen alle zonden. Hij, die denkt te staan, is niet zeker van op de been te blijven, wanneer hij niet vreest voor vallen en er tegen waakt. God heeft niet beloofd ons voor vallen te bewaren, indien wij niet zelven toezien, Zijne bescherming onderstelt onze vrees en voorzorg.

III. Doch bij deze waarschuwingen voegt hij een woord van troost, vers 13. Ofschoon zelfvertrouwen God mishaagt, kan wanhoop Hem. niet behagen. Indien het eerste grote zonde is, de laatste is ver van onschuldig. Ofschoon wij moeten vrezen en zorg dragen van niet te vallen, moeten we niet verschrikt en verbijsterd zijn, want of onze verzoekingen zullen geëvenredigd zijn aan onze kracht, of onze kracht zal vermeerderd worden naarmate van onze verzoekingen. Wij leven in een wereld van verzoeking, die voortdurend tracht ons in haar garen te vangen. Elke plaats, omstandigheid, betrekking, werkkring en genoegen brengt ons met haar in aanraking, maar welken troost mogen we dan putten uit deze uitspraak. Want:

1. Ulieden, zegt de apostel, heeft gene verzoeking bevangen dan menselijke, dat is, zulke als ge kunt verwachten van mensen, die heidenen zijn, of: zulke als in dezen tijd iedereen overkomen, of: zulke als door den geest en de beslistheid van iedere mens kunnen verdragen worden. De verzoekingen der gewone Christenen zijn slechts gewone verzoekingen, anderen hebben gelijken last en gelijke beproeving, wat zij dragen en te boven komen kunnen, kunnen wij ook.

2. God is getrouw. Satan zij een bedrieger, maar God is getrouw. Mensen mogen vals zijn en de wereld zij vals, maar God is getrouw, en onze sterkte en zekerheid zijn in Hem. Hij houdt Zijn verbond, en de hoop en het vertrouwen Zijner kinderen zal Hij nooit teleurstellen.

3. Hij is zo wijs als getrouw, en zal onzen last naar onze kracht berekenen. Hij zal ons niet laten verzocht worden boven hetgeen wij vermogen. Hij weet wat wij dragen en wat wij weerstaan kunnen, en Hij zal, in Zijn wijze voorzienigheid, of onze beproevingen evenredig maken aan onze kracht of ons bekwaam maken om ze te overwinnen. Hij zal zorg dragen dat wij niet onderliggen, indien we ons slechts op Hem verlaten met het vaste voornemen om Hem getrouw te blijven. Wij behoeven ons niet te laten neerslaan door de moeilijkheden op onzen weg, want God zal zorg dragen dat zij niet te groot zullen zijn voor ons om ze te doorstaan, voornamelijk:

4. Omdat Hij zal bewerken dat de uitkomst goed is: Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, uitkomst uit de verzoeking of uit haar schadelijke werking. Er is geen dal zo donker of Hij weet er den weg door te vinden, geen droefenis zo zwaar of Hij kan ze voorkomen, of verdrijven, of ons in staat stellen om ze te dragen, en ze ten slotte tot ons voordeel veranderen.

IV. En op deze overweging steunt hij een nieuwe waarschuwing tegen de afgoderij. Daarom, mijne geliefden, vliedt van den afgodendienst.

1. Hij noemt hen zijne geliefden. Uit tedere toegenegenheid geeft hij hun dringend dezen raad.

2. Vliedt van den afgodendienst, verafschuwt dien. Afgodendienst is de snoodste belediging van den waren God, het is de Hem verschuldigde aanbidding en verering overdragen op een ander.

3. De grondslag van dezen raad. "Ziende welke bemoediging gij hebt om God te vertrouwen en Hem trouw te zijn, toont uzelven mannen, die niet geschokt worden door enige ontmoediging, welke uw heidense vijanden u aandoen. God zal u ondersteunen en bijstaan, u in uw beproevingen helpen en u er door helpen, wordt daarom niet schuldig aan enige afgodische inschikkelijkheid. Wij allen ontvangen de bemoediging om de zonde te vlieden en Gode getrouw te blijven. Wij kunnen niet door enige verzoeking vallen, indien we ons aan Hem vasthouden.

1 Corinthiërs 10:15-22

In deze afdeling herhaalt de apostel de algemene waarschuwing tegen afgoderij, in het bijzondere geval van het eten der heidense offeranden als zodanig en uit enigen eerbied voor den afgod, aan welken zij gewijd werden.

I. Hij opent zijne bewijsvoering met een beroep op hun eigen rede en oordeel. Als tot verstandigen spreek ik, oordeelt gij hetgeen ik zeg, vers 15. Gij wendt voor veel wijsheid te hebben en goed te kunnen redeneren en bewijsvoeren, ik laat het aan uw eigen rede en geweten over of ik niet de waarheid zeg. Het is geen oneer voor een geïnspireerden leraar en het kan zijne bewijsvoering niet benadelen, indien hij zich voor de waarheid ervan beroept op de rede en het geweten van zijne hoorders. Zij heeft des te meer kracht wanneer ze met hun overtuiging overeenstemt. Daarom wilde Paulus, ofschoon een geïnspireerd apostel, het in sommige gevallen aan de Corinthiërs overlaten te beoordelen of hetgeen hij hun leerde niet overeenkwam met hun eigen inzicht en verstand.

II. Hij ontleent zijne bewijsvoering aan het avondmaal des Heeren. De drinkbeker der dankzegging, dien wij dankzeggende zegenen, is die niet ene gemeenschap des bloeds van Christus? Het brood, dat wij breken, is dat niet ene gemeenschap des lichaams van Christus? Is niet deze geheiligde instelling een middel van gemeenschap met God? Doen wij daarin niet belijdenis, dat wij met Hem bevriend zijn, gemeenschap met Hem hebben? Is het niet een teken, waardoor wij openlijk gemeenschap oefenen met Christus, wiens lichaam verbroken en wiens bloed gestort werd om ons vergeving onzer zonden en de gunst Gods te verwerven? En kunnen wij in verbond met Christus, in vriendschap met God zijn, zonder Hem gewijd te zijn? In een woord: het avondmaal des Heeren is het feest van het offer van Zijn lichaam en bloed, epulum ex oblatio. En aan dien feestdis te eten is deelnemen aan Zijne offerande, en daardoor de gasten te zijn van Hem, wie het offer gebracht werd, en dit is het teken van vriendschap met Hem. Dus aanzitten aan de tafel des Heeren is erkennen dat wij Zijn gasten en Zijn verbondsvolk zijn. Dit is de reden en het doel van dit symbolisch eten en drinken, het is gemeenschap oefenen met God en deelnemen aan Zijne voorrechten, en erkennen dat op ons de verplichtingen rusten, welke voortspruiten uit den dood en de offerande van Christus, en dat in gemeenschap met alle ware Christenen, met welken wij door deze instelling evenzo gemeenschap hebben. Want een brood is het, zo zijn wij allen een lichaam, dewijl wij allen eens broods deelachtig zijn, vers 17. Door deelneming aan een gebroken brood, het zinnebeeld van het gebroken lichaam onzes Zaligmakers, die het enige ware brood is, dat uit den hemel is nedergedaald, worden wij opgenomen in een lichaam, worden leden van Hem en van elkaar. Zij, die daaraan waarlijk door het geloof deelnemen, hebben deze gemeenschap met Christus en met elkaar, en zij, die de uiterlijke tekenen daarvan nuttigen, belijden daardoor deze gemeenschap, van te behoren tot God en tot de gezegende broederschap van Zijn volk en aanbidders. Dit is de ware betekenis van deze heilige plechtigheid.

III. Hij bevestigt dit door den Joodsen eredienst en gewoonten. Ziet Israël, dat naar het vlees is, hebben niet degenen, die de offeranden eten, gemeenschap met het altaar? dat is met de offeranden, die er op gebracht zijn. Allen, wie toegestaan werd te eten van de offerande, werden geacht deel te nemen aan de offerande zelf, als voor hen geschied en hen heiligende. Ze werden derhalve beschouwd als waarlijk God vererende en met Hem in het verbond te staan, met Hem den God Israël's, wie de offerande gebracht was, dit was het teken van gemeenschapsoefening met Hem.

IV. Hij wendt deze bewijsvoering aan tegen het feestvieren met afgodendienaars bij hun offeranden, en ten bewijze dat zij, die zo handelen, afgodendienaars zijn. Dit doet hij:

1. Door het beginsel te bespreken, waaruit zij afleiden dat het geoorloofd was, namelijk dat een afgod niets is. Velen hunner waren niet met al, geen hunner had enige goddelijkheid in zich. Wat aan de afgoden geofferd werd, was niets, het kon in geen enkel opzicht veranderd worden, maar op zichzelf beschouwd, was het geheel geschikt voor voedsel. Het schijnt dat zij beweerden: omdat een afgod niets is, was hetgeen hem gebracht werd geen offerande, maar bleef gewoon voedsel, waarvan zij dus zonder enige bedenking mochten eten. De apostel stemt nu toe dat het voedsel niet van natuur veranderd was, het was als gewoon voedsel geschikt om gegeten te worden, wanneer het voorgezet werd, zonder dat iemand wist dat het den afgod geofferd was geworden. Maar:

2. Hij toont aan dat het eten daarvan als van een heidense offerande was:

A. Deelnemen met hen aan afgoderij. Het was deelachtig zijn aan de tafel der duivelen, omdat hetgeen de heidenen offerden, dat offerden zij den duivelen, en met hen van deze offerande feest te vieren was deelnemen aan de offerande, en derhalve aanbidden van den god, wie het gebracht was, en gemeenschap met hem hebben, juist zoals hij die des Heeren avondmaal gebruikt, ondersteld wordt deel te nemen aan de Christelijke offerande, en zij die eten van de Joodse offeranden deelhebben aan hetgeen op dat altaar geofferd is. Maar de heidenen offeren den duivelen. Neemt daarom geen deel aan de feesten hunner offeranden. Ge zoudt daardoor het bewijs geven van gemeenschap met de duivelen, aan welken zij geofferd worden. Ik wil niet dat gij met de duivelen gemeenschap hebt.

B. Het was een werkelijke verloochening van het Christendom. Gij kunt den drinkbeker des Heeren niet drinken en den drinkbeker der duivelen, gij kunt niet deelachtig zijn aan de tafel des Heeren en aan de tafel der duivelen, vers 21. Deelnemen aan dit Christelijk feest was gemeenschap hebben met Christus, deelnemen aan de feesten, aangericht ter ere van de heidense afgoden en van hun offeranden gemaakt, was gemeenschap hebben met de duivelen. Dat was volkomen tegenstrijdigheid, dat kon in geen geval samengaan. Gemeenschap met Christus en gemeenschap met de duivelen kan men nooit tegelijk hebben. De een moet verloochend worden zal de ander gehandhaafd blijven. Hij, die gemeenschap met Christus wil houden, moet de gemeenschap met de duivelen afbreken, hij, die gemeenschap houdt met de duivelen, doet door die enkele daad afstand van de gemeenschap met Christus. En hoe is het gedrag van iemand in openbare tegenspraak met zich zelven, die deelnemen wil aan de tafel des Heeren en terzelfder tijd aan die der duivelen! God en Mammon kunnen niet tegelijkertijd gediend worden, er is geen gemeenschap met Christus en Satan tegelijkertijd. Zij, die gemeenschap oefenen met de duivelen, verloochenen metterdaad Christus. Dat mogen ook zij bedenken, die zich te buitengaan in gulzigheid en dronkenschap, en die daardoor hun tafel een tafel der duivelen maken, of gemeenschap met Satan houden door een wandel vol zelfbewuste en gewilde boosheid. Zij kunnen niet waarlijk deelnemen aan de tafel en den drinkbeker des Heeren. Zij mogen de tekenen gebruiken, maar ze missen het betekende. Want iemand kan nooit tegelijkertijd zijn in gemeenschap met Christus en Zijne kerk, en met den Satan. Hoeveel reden hebben we om wèl toe te zien, dat we van elke zonde en elke afgod afstand doen, wanneer wij eten en drinken aan de tafel des Heeren!

V. Hij waarschuwt hen ten slotte tegen zulke afgoderij door de herinnering, dat God een jaloers God is. Of tergen wij den Heere? Zijn wij sterker dan Hij? vers 22. Zeer waarschijnlijk nam menigeen onder de Corinthiërs dat bijwonen van heidense feesten zeer licht op en dacht dat het geen kwaad kon doen. Maar de apostel raadt hun voorzichtigheid aan. Het tweede gebod wordt versterkt met de waarschuwing: Ik ben een ijverig (jaloers) God. God kan geen mededinger in Zijne verering dulden, Hij geeft Zijne eer geen ander, en gedoogt niet dat iemand zulks doe. Zij, die gemeenschap hebben met andere goden, verwekken Hem daardoor tot ijver, Deuteronomium 32:16. En alvorens dat te doen behoort men te bedenken of men sterker is dan Hij. Het is gevaarlijk Gods ijver te verwekken, want we kunnen Zijn macht niet weerstaan. Wie zal voor Zijn gramschap staan? Nahum 1:6. Dit mag wel in acht genomen worden door allen, die voortgaan in het beminnen en aanhouden van de zonde, terwijl zij toch belijdenis doen van gemeenschap met Christus. Dat is het rechte middel om Zijn ijver en verontwaardiging op te wekken. De overweging van de grootheid van Gods macht moet ons terughouden van het opwekken van Zijn ijver, en van het verrichten van enig ding, dat Hem mishaagt. Zullen wij Zijn almachtigen toorn doen ontvlammen? En hoe zouden we dien weerstaan? Zijn wij Gods evenknie? Kunnen wij Zijn macht weerstaan of betomen? En indien niet: waarom zullen we haar dan tegen ons in, t harnas jagen door Hem tot jaloersheid te verwekken? Neen, laat ons vrezen voor Zijn macht en alles nalaten wat die kan tergen.

1 Corinthiërs 10:23-33

In deze afdeling toont de apostel aan onder welke omstandigheden de Christenen evenwel zonder bezwaar eten mogen wat den afgoden geofferd is. Zij mochten het niet eten uit eerbied voor den afgod, niet in heidense tempels gaan en daar de offerfeesten mee vieren, ook niet buiten den tempel, wanneer zij wisten dat het een offerfeest was, maar er waren gevallen waarin ze zonder zondigen het geofferde eten konden. Sommige daarvan noemt de apostel hier op. Maar:

I. Waarschuwt hij tegen het misbruiken van onze vrijheid in geoorloofde dingen. Iets kan geoorloofd zijn zonder oorbaar en stichtelijk te wezen. Een Christen moet niet alleen beoordelen of iets geoorloofd is, maar ook of het oorbaar is en nut stichten kan. Ieder Christen moet dat ook doen in zijn bijzondere leven.

Hij moet niet alleen het zijne zoeken, maar ook dat des anderen is. Hij moet zorgzaam zijn dat hij zijn nabuur niet kwetst, ja, maar hij moet er ook op bedacht zijn diens welvaart te bevorderen, en moet bedenken hoe hij handelen moet om anderen te helpen en hen niet te hinderen in hun heiligheid, vertroosting en zaligheid. Zij, die zich zelven vrijheid geven voor alles wat niet beslist zondig is, zullen dikwijls bij ongeluk in het kwade vallen en anderen veel nadeel berokkenen. Elk ding, dat geoorloofd is te doen, wordt daarom nog niet geoorloofd gedaan. Omstandigheden kunnen zonde maken van iets, dat op zichzelf geen zonde is. Dat moet wel in ‘t oog gehouden worden, en men heeft, alvorens tot enige daad over te gaan, wèl te overwegen of zij oorbaar is en de strekking van stichting heeft. Het welzijn van anderen zowel als ons eigen welzijn behoort in acht genomen te worden bij vele dingen, die we doen, indien we ze wèl zullen doen.

II. Hij zegt hun dat ze alles kunnen eten wat in het vleeshuis verkocht wordt, niets ondervragende. Het aandeel der priesters aan de heidense offeranden werd gewoonlijk te koop aangeboden, nadat het in den tempel als offer dienst gedaan had. Nu zegt de apostel hun dat ze niet zo angstvallig behoeven te zijn van den verkoper op de markt te vragen of het vlees, dat hij te koop aanbiedt, ook aan een afgod geofferd is. Het wordt daar als gewoon voedsel verkocht, en mag als zodanig gekocht en genuttigd worden, want de aarde is des Heeren en de volheid derzelve, vers 26, en de vruchten en voortbrengselen der aarde werden door Hem, den groten Eigenaar, bestemd tot voedsel en onderhoud van iedereen, en meer bepaald van Zijn kinderen en dienstknechten.

Alle schepsel Gods is goed en er is niets verwerpelijk, met dankzegging genomen zijnde, want het wordt geheiligd door het Woord van God en door het gebed, 1 Timotheus 4:4, 5. Alle dingen zijn rein den reinen, Titus 1:15. Ofschoon het zonde is enig voedsel op afgodische wijze te gebruiken, is het geen zonde het, al werd er door anderen dat misbruik van gemaakt, op heilige wijze tot het gewone doel aan te wenden.

III. Hij voegt er bij dat, indien een heidens vriend hen tot een feest genodigd heeft, zij mogen gaan, en eten al wat hun voorgesteld wordt, niets ondervragende, vers 27. Zelfs ofschoon ze wisten dat de spijzen bij zulke gelegenheden aan de afgoden geofferd waren, zowel als die welke in het vleeshuis verkocht werden. De apostel verbiedt niet een feest bij te wonen, waartoe een ongelovige genodigd heeft. Er is beleefdheid, welke men ook aan ongelovigen en heidenen verschuldigd is. Het Christendom betekent niet, dat we ons aan de gewone plichten der samenleving onttrekken moeten, of ons onbeleefd jegens iemand, wie ook, gedragen moeten, hoewel de anderen met ons verschillen

in godsdienstige gevoelens en gebruiken. En wanneer Christenen genodigd werden op feesten met ongelovigen, hadden ze geen onnodige vragen te doen, betreffende het voedsel dat hun toegediend werd, maar konden dat zonder angstvalligheid eten. Nodeloos onderzoek kon hun zielen en gewetens verslagen maken, en daarom moest het vermeden worden. Alles wat eetbaar was, en hun in gewoon gezelschap opgedist werd, mochten ze gerust eten. En waarom zouden ze dan angstvallig onderzoeken of hetgeen op tafel kwam vroeger ook geofferd was? Dit moet verstaan worden van gewone, niet van godsdienstige feesten, want de laatste waren onder de heidenen offermaaltijden, en die had hij reeds veroordeeld als deelname aan afgoderij. Aan een gewonen maaltijd konden ze gewoon voedsel verwachten, en daaromtrent behoefden ze hun geweten niet te verontrusten met de vraag of dat vroeger ook afgodenoffer geweest was. Ofschoon de Christenen zeer zorgvuldig hun plicht moeten kennen en begrijpen, behoeven zij niet door nodeloos onderzoek zich zelven terneder te slaan.

IV. Maar toch voegt hij er bij, indien aan zulk een maaltijd iemand tot hen zeggen zou: dit is afgodenoffer geweest: eet het niet, om dergenen wil, die u dat te kennen gegeven heeft en om des gewetens wil. Hetzij de gastheer zelf of een der genodigden het mededeelde, hetzij het openlijk gezegd of in het oor gefluisterd werd, zij moesten het weigeren, om diens wille, die het hun gezegd had, hetzij hij een heiden of een onstandvastig Christen ware. En dat om des gewetens wille, uit eerbied voor het geweten, opdat ze dat eerbiedigen mochten in hen zelven, zowel als in anderen. Dezen raad steunt hij met dezelfde reden als den vorigen: Want de aarde is des Heeren en de volheid derzelve. Onze Heere heeft voedsel genoeg gegeven, waarvan wij zonder vrees eten mogen. Deze stelling mag op verschillende manieren toegepast worden. Bijvoorbeeld: De aarde is des Heeren, en dus moogt ge zonder vrees alles wat u als gewoon voedsel voorgezet wordt eten, maar toch, omdat de aarde des Heeren is, eet niets dat aanstoot geven kan, of anderen een struikelblok voorwerpen, en hen in afgoderij aanmoedigen, of anderen in verzoeking brengen iets te eten, waarvan het hun niet duidelijk is dat het geoorloofd is, zodat dezen zouden zondigen en hun eigen geweten kwetsen. Merk op: Christenen moeten zeer zorgvuldig zijn om niets te doen, wat het geweten van anderen kan benadelen, of zijn gezag over hen verzwakken, dat door alle middelen moet hoog gehouden worden.

V. Hij raadt hen zich te onthouden indien ze aanstoot geven zouden, terwijl hij toch toestaat te eten wat hun als gewoon voedsel voorgesteld wordt, ofschoon het als offerande gediend heeft. Eens anders geweten is geen maatstaf voor ons gedrag. Wat hij voor ongeoorloofd houdt, is daardoor nog niet ongeoorloofd geworden voor mij, het kan mij daarom nog wel vrijstaan, en zolang ik God erken als de gever van mijn voedsel en Hem er voor dank, is het zeer onrechtvaardig mij te verwijten dat ik het gebruik. Men moet dit opvatten afgescheiden van de ergernis, die in de voren genoemde omstandigheden vermeld wordt. Maar sommigen denken dat de apostel bedoelt: Waarom zou ik, mijne vrijheid gebruikende, hun die geërgerd worden aanleiding geven om kwaad van mij te spreken? Volgens de uitspraak van den apostel: Dat dan uw goed niet gelasterd worde, Romeinen 14:16. De Christenen moeten zorg dragen dat ze hun vrijheid niet gebruiken zo, dat anderen benadeeld of zij zelven gelasterd worden.

VI. De apostel neemt hieruit aanleiding om den Christenen een algemenen regel voor hun gedrag te geven en dien op dit bijzondere geval toe te passen, vers 31, 32, namelijk, dat we in eten en in drinken, en in al wat we doen, de eer Gods bedoelen moeten en Hem behagen en verheerlijken. Dat is het voorname grondbeginsel van alle Godsverering. Het grote beginsel van allen waren godsdienst

moet ons regeren wanneer bepaalde en opzettelijke regelen ontbreken. Niets mag gedaan worden tegen de ere Gods en het welzijn van onze naasten, dat daarmee verbonden is. Ons gedrag moet het algemeen welzijn bedoelen, we moeten het aanzien van onzen heiligen godsdienst hoog houden, en dat is in zulke gevallen de maatstaf. En daarom moeten we zijn zonder aanstoot te geven, èn den Joden, en den Grieken, èn der gemeente Gods, vers 32. De Joden moeten niet nodeloos gegriefd of bevooroordeeld worden, zij hebben zulk een afschuw van de afgoden, dat ze al wat den afgoden geofferd is, daardoor besmet achten en geloven dat het ieder die het aanraakt, bevlekt en schuldig maakt. De heidenen mogen door ons gedrag niet gesterkt worden in hun afgoderij, zij zouden het kunnen opvatten alsof wij hun afgoden ere brachten. Jonge Christenen, pas uit het heidendom bekeerd, zouden in ons gedrag enige aanmoediging kunnen vinden om toch nog enigen eerbied te behouden voor de heidense afgoden en hun eredienst. Niets mogen we doen wat een middel zou kunnen zijn om enig lid der gemeente van de Christelijke belijdenis of levenswandel af te trekken. Naar onze eigen gezindheid en lust moet ons gedrag bepalen, maar de ere Gods, en het welzijn en de stichting der gemeente. Wij moeten minder ons eigen genoegen en belang op het oog hebben dan de komst van Gods koninkrijk onder de mensen. Een Christen moet iemand zijn, die aan God en aan het algemeen welzijn gewijd is.

VII. Al wat hij gezegd heeft, zet hij kracht bij door zijn eigen voorbeeld. Gelijkerwijs ik ook in alles allen behaag, niet zoekende mijn eigen voordeel, maar het voordeel van velen, opdat zij mochten behouden worden, vers 33. Een prediker kan met stoutmoedigheid en gezag zijn onderricht geven, wanneer hij daarbij kan wijzen op zijn eigen voorbeeld. Hij heeft den meesten kans van op anderen invloed te hebben, wanneer hij van zich zelven getuigenis afleggen kan. En het is ten hoogste den dienaren aan te bevelen hun eigen voordelen over ‘t hoofd te zien, om daardoor de redding van hun hoorders te bevorderen. Dit toont dat hun ziel overeenstemt met hun roeping. Die roeping is een post ten algemenen nutte en kan nooit getrouw vervuld worden door iemand van kleinzielige en zelfzuchtige beginselen.

HOOFDSTUK 11

1 Weest mijn navolgers, gelijkerwijs ook ik van Christus.
2 En ik prijs u, broeders, dat gij in alles mijner gedachtig zijt, en de inzettingen behoudt, gelijk ik die u overgegeven heb.
3 Doch ik wil, dat gij weet, dat Christus het Hoofd is eens iegelijken mans, en de man het hoofd der vrouw, en God het Hoofd van Christus.
4 Een iegelijk man, die bidt of profeteert, hebbende iets op het hoofd, die onteert zijn eigen hoofd;
5 Maar een iegelijke vrouw, die bidt of profeteert met ongedekten hoofde, onteert haar eigen hoofd; want het is een en hetzelfde, alsof haar het haar afgesneden ware.
6 Want indien een vrouw niet gedekt is, dat zij ook geschoren worde; maar indien het lelijk is voor een vrouw geschoren te zijn, of het haar afgesneden te hebben, dat zij zich dekke.
7 Want de man moet het hoofd niet dekken, overmits hij het beeld en de heerlijkheid Gods is; maar de vrouw is de heerlijkheid des mans.
8 Want de man is uit de vrouw niet, maar de vrouw is uit den man.
9 Want ook is de man niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om den man.
10 Daarom moet de vrouw een macht op het hoofd hebben, om der engelen wil.
11 Nochtans is noch de man zonder de vrouw, noch de vrouw zonder den man, in den Heere.
12 Want gelijkerwijs de vrouw uit den man is, alzo is ook de man door de vrouw; doch alle dingen zijn uit God.
13 Oordeelt gij onder uzelven: is het betamelijk, dat de vrouw ongedekt God bidde?
14 Of leert u ook de natuur zelve niet, dat zo een man lang haar draagt, het hem een oneer is?
15 Maar zo een vrouw lang haar draagt, dat het haar een eer is; omdat het lange haar voor een deksel haar is gegeven?
16 Doch indien iemand schijnt twistgierig te zijn, wij hebben zulke gewoonten niet, noch de Gemeenten Gods.
17 Dit nu, hetgeen ik u aanzegge, prijs ik niet, namelijk dat gij niet tot beter, maar tot erger samenkomt.
18 Want eerstelijk, als gij samenkomt in de Gemeente, zo hoor ik, dat er scheuringen zijn onder u; en ik geloof het ten dele;
19 Want er moeten ook ketterijen onder u zijn, opdat degenen, die oprecht zijn, openbaar mogen worden onder u.
20 Als gij dan bijeen samenkomt, dat is niet des Heeren avondmaal eten.
21 Want in het eten neemt een iegelijk te voren zijn eigen avondmaal; en deze is hongerig, en de andere is dronken.
22 Hebt gij dan geen huizen, om er te eten en te drinken? Of veracht gij de Gemeente Gods, en beschaamt gij degenen, die niet hebben? Wat zal ik u zeggen? Zal ik u prijzen? In dezen prijs ik u niet.
23 Want ik heb van den Heere ontvangen, hetgeen ik ook u overgegeven heb, dat de Heere Jezus in den nacht, in welken Hij verraden werd, het brood nam;
24 En als Hij gedankt had, brak Hij het, en zeide: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt; doet dat tot Mijn gedachtenis.
25 Desgelijks nam Hij ook den drinkbeker, na het eten des avondmaals, en zeide: Deze drinkbeker is het Nieuwe Testament in Mijn bloed. Doet dat, zo dikwijls als gij dien zult drinken, tot Mijn gedachtenis.

26 Want zo dikwijls als gij dit brood zult eten, en dezen drinkbeker zult drinken, zo verkondigt den dood des Heeren, totdat Hij komt.
27 Zo dan, wie onwaardiglijk dit brood eet, of den drinkbeker des Heeren drinkt, die zal schuldig zijn aan het lichaam en bloed des Heeren.
28 Maar de mens beproeve zichzelven, en ete alzo van het brood, en drinke van den drinkbeker.
29 Want die onwaardiglijk eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelven een oordeel, niet onderscheidende het lichaam des Heeren.
30 Daarom zijn onder u vele zwakken en kranken, en velen slapen.
31 Want indien wij onszelven oordeelden, zo zouden wij niet geoordeeld worden.
32 Maar als wij geoordeeld worden, zo worden wij van den Heere getuchtigd, opdat wij met de wereld niet zouden veroordeeld worden.
33 Zo dan, mijn broeders, als gij samenkomt om te eten, verwacht elkander.
34 Doch zo iemand hongert, dat hij te huis ete, opdat gij niet tot een oordeel samenkomt. De overige dingen nu zal ik verordenen, als ik zal gekomen zijn.

In dit hoofdstuk berispt de apostel sommige grote onwelvoegelijkheden en openbare wanorde in de gemeente van Corinthe, en spoort hen aan zich te verbeteren.

I. Het wangedrag der vrouwen (sommige van welke schijnen geïnspireerd te zijn geweest) in de openbare vergaderingen, daar ze haar sluiers aflegden, toentertijd het gewone teken van ondergeschiktheid aan haar echtgenoten. Hij keurt dit gedrag af, verlangt dat ze zich zullen blijven sluieren en de meerderheid van hun mannen erkennen, terwijl hij den mannen herinnert, dat man en vrouw elkaar wederkerig tot hulp gemaakt zijn, vers 1-16.

II. Hij bestraft hen over hun scheuringen, tweedracht, verwaarlozing en verachting van de armen, bij des Heeren avondmaal, vers 17-22.

III. Ten einde deze schandelijke ongeregeldheden weg te nemen, stelt hij hun de natuur en bedoeling van deze heilige instelling voor ogen, zegt hun hoe ze zich daarbij hebben te gedragen, en waarschuwt hen tegen het gevaar van hun onbehoorlijk gedrag en van alle onwaardig ontvangen van het avondmaal, vers 23-34.

1 Corinthiërs 11:1-16

Paulus, na de vragen beantwoord te hebben, die hem voorgelegd waren, komt in dit hoofdstuk tot het herstellen van grieven. Bij de verdeling van den brief in hoofdstukken heeft men het eerste vers genomen als voorrede voor de rest van het hoofdstuk, maar het schijnt meer het slot van de vorige afdeling des briefs te zijn, waarin hij de onderscheidene waarschuwingen tegen misbruik van onze vrijheid aangedrongen heeft met zijn eigen voorbeeld.

Weest mijne navolgers, gelijkerwijs ik ook van Christus, vers 1, is een goed besluit van zijn bewijsvoeringen, en de wijze van spreken in het volgende vers verbindt het ene gedeelte aan het andere. Maar hetzij dit vers bij dit of bij het vorige hoofdstuk behoort, in elk geval blijkt er duidelijk uit, dat Paulus niet alleen ene leer verkondigde, die zij moesten geloven, maar ook een leven leidde, dat zij behoorden na te volgen. Weest mijne navolgers, dat is: Doet als ik, leeft zoals ge mij ziet leven. Dienaren zullen den meesten kans hebben, dat hun woord ingang vindt in de harten der hoorders wanneer ze hen kunnen opwekken om hen na te volgen. Toch verlangt Paulus niet dat men hem blindelings volge. Hij moedigt geen onvoorwaardelijk vertrouwen of gehoorzamen aan. Hij wil niet verder gevolgd worden dan voorzover hij Christus volgt. Christus wandel is een smetteloos voorbeeld, zoals dat van geen enkel ander. Wij mogen geen leider verder volgen dan voorzover hij Christus volgt. Ook apostelen zouden we moeten verlaten indien zij ons van het voorbeeld onzes Heeren afleidden. En nu gaat hij over tot het bestraffen en herstellen van een onvoegzaamheid onder hen, waaraan voornamelijk de vrouwen schuldig stonden. Wij letten daarbij op:

I. De wijze, waarop hij zijn onderwerp inleidt. Hij begint met te vermelden wat prijzenswaard in hen is, vers 2. Ik prijs u, broeders, dat gij in alles mijner gedachtig zijt, en de inzettingen behoudt, gelijk ik u die overgegeven heb. Het is waarschijnlijk dat velen hunner dit in den striktsten zin des woords deden, en hij neemt daaruit aanleiding om de gehele gemeente deswege te prijzen, de gemeente in haar geheel schijnt de voorschriften en instellingen van Christus voortdurend gevolgd te hebben, ofschoon ze die in enkele opzichten verlieten of bedierven. Wanneer wij berispen wat in iemand verkeerd is, zal het goed zijn te prijzen en aan te moedigen wat goed in hem is, daaruit blijkt dat de berisping geen onwil is en geen lust tot afkeuren en fouten-vinden, en daarom zal het veel meer in goede aarde vallen.

II. Hoe hij den grondslag legt voor zijne berisping door de meerderheid van den man boven de vrouw vast te stellen. Ik wil dat gij weet, dat Christus het hoofd is eens iegelijk mans, en de man het hoofd der vrouw, en God het hoofd van Christus. Christus, in Zijn middelaarschap en verheerlijkte mensheid is het hoofd van allen. Hij is niet alleen de eersteling der mensheid maar haar Heere en Gebieder. Hij heeft een naam boven allen naam, en toch in deze hoge waardigheid en in dit gezag heeft Hij een meerdere: God is zijn hoofd. En gelijk God het hoofd is van Christus en Christus dat der mensheid, zo is de man het hoofd van de beide geslachten, wel niet met zulke heerschappij als Christus over de mensheid of God over den mens Christus Jezus heeft, maar hij heeft ene meerderheid en is het hoofd, en de vrouw zal in onderwerping zijn en niet aanspraak maken op de plaats van den man en zich die aanmatigen. Dit is de plaats, waarin God haar gesteld heeft, en daarom behoort ze ene gezindheid te hebben, die aan haar rang voegt, en niets te doen dat gelijkt op aanmatiging of ruiling van plaats. Het schijnt dat aan iets dergelijks schuldig stonden de vrouwen in de gemeente te Corinthe, die geïnspireerd waren, en baden en profeteerden zelfs in de vergaderingen, vers 5. Het is inderdaad een apostolische instelling dat de vrouwen in de gemeente

zwijgen, Hoofdstuk 14:34, 1 Timotheus 2:12, hetwelk door sommigen zonder uitzondering opgevat wordt, zodat ook een geïnspireerde vrouw zwijgen moest, hetgeen vrijwel met de bedoeling des apostels schijnt overeen te komen, Hoofdstuk 14.. Anderen onderstellen enige beperking, ofschoon een vrouw niet door haar eigen bekwaamheid mocht gaan onderwijzen of vraagstukken opwerpen en behandelen in de gemeente, was de zaak anders en had zij vrijheid om te spreken wanneer ze geïnspireerd werd. Of: hoewel ze niet mocht prediken, zelfs niet bij ingeving (want onderwijzen is de roeping van den meerdere) mocht zij bidden en bij inspiratie geestelijke liederen voordragen, ook in de openbare samenkomsten. Door zulke openbare Godsverering toonde zij gene begeerte naar meerderheid boven den man. Het is duidelijk dat de apostel hier de zaak niet verbiedt, maar alleen de wijze afkeurt waarop het geschiedde. En toch kon hij in een ander gedeelte van den brief de gehele zaak verbieden en haar de vrouwen ten enenmale ontzeggen. Daar is geen tegenstrijdigheid in. Hier is het zijn doel de wijze, waarop de vrouwen in de gemeente baden en profeteerden, af te keuren, zonder te bepalen of zij er wèl aan deden door te bidden en te profeteren. De wijze, waarop enig ding geschiedt, bepaalt er het zedelijk karakter van. Wij moeten niet alleen trachten het goede te doen, maar ook het goede goed te doen.

III. Hetgeen hij afkeurt is, dat vrouwen ongedekt bidden en profeteren, en dat de mannen het gedekt doen, vers 4, 5. Om dit goed te begrijpen dient men zich te herinneren, dat gesluierd of met gedekten hoofde te zijn in oostelijke landen een teken van schaamte of van onderwerping is, in tegenstelling met onze gewoonten, waar het blootshoofds zijn onderwerping beduidt en het gedekte hoofd meerderheid en gezag. Daardoor zullen we beter de bedoeling verstaan.

IV. De redenen, die hij voor zijne berisping aangeeft.

1. Een iegelijk man, die bidt of profeteert, hebbende iets op het hoofd, die onteert zijn eigen hoofd, vers 3, namelijk Christus, die het hoofd van iedere man is, en wel door een handeling, die niet overeenkomstig is met den rang waarin God hem geplaatst heeft. Wij moeten ook in kleding en gewoonten alles vermijden wat Christus oneer kan aandoen. Maar daarentegen: Een iegelijke vrouw, die bidt of profeteert met ongedekten hoofde, onteert haar eigen hoofd, vers 3, dat is: haar man. Zij verschijnt in het kleed van haar meerdere, en werpt het teken van hare onderwerping af. Zij zou met dezelfde bedoeling zich het haar kunnen afsnijden en het kort dragen, zoals de mannen in dien tijd gewoon waren. Dat zou in zekeren zin het bewijs zijn dat ze begerig was de seksen te veranderen, en een openlijke aanmatiging van de meerderheid, welke God aan de andere sekse verleend heeft. En dat was waarschijnlijk de fout van deze profetessen in de gemeente te Corinthe. Zij deden daardoor iets, dat in dien tijd meerderheid betekende en maakten aanspraak op iets, dat tot de andere sekse behoorde. De seksen mogen niet van plaats wisselen. De orde, waarin de goddelijke wijsheid mensen en dingen geplaatst heeft, is de beste en geschiktste. De vrouwen moeten den rang bewaren, haar door God gegeven en niet haar hoofd onteren, want dat is in den diepsten grond God onteren. Omdat zij gemaakt is uit den man, en voor den man en om de heerlijkheid van den man te zijn, mag zij niets doen, vooral niet in het openbaar, dat den schijn heeft van een wens om deze orde om te keren.

2. Een andere reden tegen zulk gedrag is: dat de man het beeld en de heerlijkheid Gods is, de vertegenwoordiger van de heerschappij en het glorierijk gezag, dat God over de wereld heeft. Het is de man, die aan het hoofd van deze lagere schepping gesteld is, en daarom draagt hij de gelijkenis Gods. De vrouw echter is de heerlijkheid des mans, vers 7, zij is zijn vertegenwoordigster. Niet in

dien zin, dat zij gene heerschappij over de lagere schepping heeft en in zoverre ook de vertegenwoordigster Gods is, maar zij is het in de tweede plaats. Zij is het beeld Gods, voorzover zij het beeld des mans is, want de man is uit de vrouw niet, maar de vrouw uit den man, vers 8. De man is eerst geschapen, en tot hoofd van de aardse schepping gesteld, en de vrouw is gemaakt uit den man, een afschijnsel van zijne heerlijkheid, de meerdere van alle aardse schepselen, maar in onderwerping aan haar man, en die eer ontlenende aan hem, uit wie zij gemaakt werd.

3. Want ook is de man niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om den man, vers 9, zij is zijne hulpe. Zij werd natuurlijk daarom aan hem ondergeschikt gemaakt, omdat zij om hem geschapen is, tot zijn gebruik, hulp en bijstand. En zij, die bestemd werd om steeds in onderwerping aan den man te zijn, mag in Christelijke samenkomsten niets doen, dat naar een poging tot gelijkstelling zweemt.

4. Zij moet ene macht op het hoofd hebben om der engelen wil. Een macht, dat is een sluier, het teken dat zij niet de macht en het gezag heeft maar onder de macht van haar man is, aan hem onderworpen, en de mindere tegenover de andere sekse. Rebekka, toen zij Izaak ontmoette en in zijn bezit gesteld werd, sluierde zich ten teken van haar onderwerping, Genesis 24:65. Zo wilde de apostel dat de vrouwen in de Christelijke vergaderingen zouden verschijnen, ook wanneer zij door ingeving het woord voerden, om der engelen wil. Dat is, naar sommigen menen, om der boze engelen wil. De vrouw, verleid zijnde, is in overtreding geweest, 1 Timotheus 2:14. Daardoor is hare ondergeschiktheid aan den man toegenomen, Genesis 3:16. En omdat boze engelen zeker zich onder alle Christelijke vergaderingen mengen, moeten de vrouwen het teken van schaamte en onderwerping dragen, dat toentertijd de sluier was. Anderen menen om der goede engelen wil. Joden en Christenen hadden de overtuiging, dat velen van deze goede geesten in hun vergaderingen tegenwoordig waren. Hun aanwezigheid moest de Christenen terughouden van alle onvoegzaamheid in de verering Gods. Wij moeten uit alles leren ons in de samenkomsten ter verheerlijking Gods zo te gedragen, dat wij eerbied voor Hem betonen en tevreden en voldaan zijn met den rang, waarin Hij ons geplaatst heeft.

V. Hij acht het echter nodig zijn bewijsvoering een tegenwicht te geven, opdat de ondergeschiktheid niet te ver gedreven worde, vers 11 en 12: Nochtans is noch de man zonder de vrouw, noch de vrouw zonder den man in den Heere. Zij zijn voor elkaar gemaakt.

Het is niet goed dat de mens alleen zij, Genesis 2:18, en daarom werd de vrouw gemaakt, gemaakt voor den man, en de man werd bestemd om de helper en de verdediger van de vrouw te zijn, ofschoon hij niet zo bepaald en onmiddellijk voor haar gemaakt werd. Zij werden bestemd om elkanders troost en zegen te zijn, niet de ene slavin en de ander dwingeland. Die beiden zijn een vlees, Genesis 2:24, en zulks tot voortplanting van het menselijk geslacht. Zij zijn wederkerig de werktuigen om elkaar voort te brengen. Gelijk de vrouw eerst genomen werd uit den man. zo is voortaan de man uit de vrouw, vers 12, alles door de goddelijke wijsheid en macht van den Oorsprong aller dingen. Het gezag en de onderwerping moeten niet groter zijn dan voegzaam is bij twee, die in zo nauwe betrekking en zo innige vereniging tot elkaar staan. Gelijk het de wil Gods is dat de vrouw haar plaats weten zal, zo is het ook Zijn wil, dat de man zijne macht niet misbruiken zal. V

I. Hij zet zijn bewijsvoering kracht bij door te wijzen op de natuurlijke bedekking aan de vrouw geschonken, vers 13-15 :Oordeelt gij onder uzelven -raadpleegt uw eigen verstand, let op wat de

natuur aangeeft-is het betamelijk dat de vrouw ongedekt God bidde? Moet er geen onderscheid zijn in de wijzen, waarop de beide seksen het haar dragen, nu de natuur zelf dat gemaakt heeft? Is het niet een onderscheid, dat de natuur bij alle beschaafde volken ingesteld heeft? Het lange haar der vrouw is een natuurlijke bedekking, lang haar dragen is haar ere, maar voor een man is lang haar, dat gekapt wordt, een teken van wekelijkheid en verwijfdheid. Wij moeten opletten, vooral in Christelijke en godsdienstige vergaderingen, dat we geen inbreuk maken op de aanwijzingen, die de natuur geeft.

VII. Hij eindigt door zich te richten tot hen, die twistgierig waren ten opzichte van de gewoonten en gebruiken in de gemeenten, vers 16. Gewoonte is een goede maatstaf voor de regelen der welvoeglijkheid. Hij wenste dat ze zich zouden laten leiden door het algemeen gebruik in de gemeenten. Hij legt den ontevredenen niet met gezag het zwijgen op, maar deelt hun mede dat ze ieder zeer dwaas en zonderling zullen toeschijnen, indien ze twisten gingen over een handelwijze, die toen aan alle Christelijke gemeenten volkomen vreemd was, of tegen een gewoonte, waarin alle het eens waren, en dat op grond van natuurlijke welvoeglijkheid. Het was algemeen gebruikelijk dat de vrouwen der gemeente in de openbare vergaderingen en ter bijwoning van den eredienst gesluierd verschenen, en het was zeer duidelijk welvoegelijk. Die daarover twistten of deze goede gewoonte afschaffen wilden, toonden daardoor wel zeer twistziek te zijn.

1 Corinthiërs 11:17-22

In dit gedeelte bestraft de apostel hen over veel ernstiger wanordelijkheden dan de vorige, en wel in hun wijze om het avondmaal des Heeren te houden, waaraan, naar de ouden ons mededelen, in de eerste tijden gewoonlijk een liefdemaaltijd voorafging, die aanleiding gaf tot de schandelijke ongeregeldheden, welke de apostel hier bestraft. Daaromtrent merken wij op:

I. De wijze, waarop hij zijne beschuldiging te berde brengt. Dit nu, hetgeen ik u aanzeg, prijs ik niet, vers 17. Ik kan u niet prijzen, maar moet u bestraffen en veroordelen. Het blijkt duidelijk uit den aanvang van dit hoofdstuk, dat hij bereid was en het aangenaam vond om hen zoveel mogelijk te prijzen. Maar zulke schandelijke ongeregeldheid en dat in zo heilig een instelling, waaraan zij schuldig waren, verdiende scherpe bestraffing. Zij veranderden de instelling geheel in haar tegendeel. Zij was bedoeld om hen beter te maken, om hun geestelijke belangen te bevorderen, maar in werkelijkheid werden zij er slechter door. Zij kwamen niet tot beter, maar tot erger samen. De instellingen van Christus, indien ze ons niet beter maken, zijn zeer geschikt om ons erger te maken, indien ze ons geen goed doen, doen ze onze zielen kwaad, indien ze onze harten niet verzachten, zullen zij ze verharden. Het bederf zal in ons de overhand nemen, wanneer de middelen, die er tegen aangewend worden, niet helpen.

II. Hij treedt ten aanzien van deze beschuldiging in meer bijzonderheden dan gewoonlijk.

1. Zegt hij dat er, wanneer zij samenkomen, scheuringen, schisma's, schismata, onder hen zijn. In plaats van gezamenlijk te arbeiden aan ware viering van de plechtigheid, gaan ze onder elkaar aan 't twisten. Er kan schisma bestaan zonder dat er verbreking van de gemeenschap is. De mensen kunnen samen in dezelfde gemeente zijn, samen het avondmaal vieren, terwijl ze toch van elkaar verschillen. Liefdeloosheid, vervreemding van gevoelens van genegenheid, vooral wanneer die opkomen uit tweedracht en veten en twisten, veroorzaken scheuringen. Christenen kunnen zich in gemeenten verdelen en toch wederkerig elkaar liefhebben, maar ze kunnen ook allen in dezelfde gemeenschap blijven en toch liefdeloos zijn. Het laatste is veel meer dan het eerste, een schisma. De apostel heeft gehoord van de verdeeldheid onder de Corinthiërs, en zegt hun dat hij maar al te veel reden heeft om er aan te geloven. Want, voegt hij er bij, er moeten ketterijen onder u zijn, niet enkel twisten, maar ketterijen en misschien wel denkbeelden zo bedorven, dat ze de beginselen van het Christendom en van allen waren godsdienst raken. Geen wonder dat er bressen ontstaan in de Christelijke liefde, wanneer zulke beledigingen voorvallen, die van het geloof en van een goed geweten doen schipbreuk lijden. Zulke ketterijen moesten komen. Niet dat de mensen genoodzaakt worden om er zich aan schuldig te maken, maar de zaak is zeker en God laat het toe opdat zij die trouw bevonden worden (de eerlijke harten die de beproeving doorstaan) openbaar mogen worden en getrouw zich tonen door hun onafgebroken vasthouden aan de waarheid en de wegen Gods, niettegenstaande de verzoekingen van de verleiders. De wijsheid van God kan de goddeloosheid en dwalingen van anderen gebruiken als een prikkel voor de godsvrucht en oprechtheid der heiligen.

2. Hij beschuldigt hen niet alleen van tweedracht en verdeeldheid, maar ook van schandelijke wanorde. Want in het eten neemt een iegelijk tevoren zijn eigen avondmaal, en deze is hongerig en de andere is dronken, vers 21. Heidenen waren gewoon bij de feesten van hun offeranden overdadig te drinken. Velen van de rijkere Corinthiërs hadden, naar het schijnt, dezelfde vrijheid genomen aan de tafel des Heeren, of tenminste aan hun Agapai of liefdemaaltijden, die met het

avondmaal samengingen. Geen acht gaven ze op elkaar, de rijken verachtten de armen, en aten en dronken zelf den voorraad op dien ze meegebracht hadden, alvorens den armen toegestaan werd aan den maaltijd deel te nemen, en zo leed de een gebrek terwijl de ander overdaad had. Dat was ontheiliging van de heilige instelling, en tot in den diepsten grond een goddelijk voorschrift bederven. Wat gegeven was om de zielen te voeden, werd aangewend om de lusten en hartstochten te doen gedijen. Wat een band van wederkerige vriendschap en genegenheid moest zijn, werd gemaakt tot een middel van tweedracht en scheiding. De armen werden beroofd van het voedsel, dat voor hen bereid was, en de rijken veranderden het liefdemaal in een zwelgpartij. Dat was schandelijke ongeregeldheid.

III. De apostel doet hun de schande van hun gedrag diep gevoelen:

1. Door hun te zeggen dat hun gedrag ten enenmale de bedoeling en het gebruik van de instelling vernietigde. Dat is niet des Heeren avondmaal eten, vers 20. Het was komen tot de tafel des Heeren, en toch niet komen. Ze deden beter door weg te blijven. Op die wijze de uiterlijke tekenen eten was geen gemeenschap aan het lichaam van Christus. Er is een zorgeloos en ongeordend gebruiken van des Heeren avondmaal, dat er niets mede gemeen heeft, en alleen strekken kan tot verzwaring van onze schuld. Zulk een deelname was die der Corinthiërs, hun handelingen waren in lijnrechte tegenspraak met de bedoelingen van de heilige instelling.

2. Hun houding toonde verachting voor Gods huis, of de gemeente, vers 22. Waren ze van zins feest te vieren, dan konden ze dat onder elkaar in hun eigen huizen doen, maar aan de tafel des Heeren te komen, en daar kabaal te maken en te twisten en den armen hun deel te onthouden van den voorraad, die zowel voor hen als voor de rijken was, dat was zo grof misbruik van de heilige instelling, en zulk een verachting van de armere leden der gemeente in het bijzonder, dat het zeer scherpe bestraffing verdiende. Zulk gedrag diende grotelijks tot beschaming en ontmoediging van de armen, wier zielen even dierbaar waren voor Christus en Hem even duur gekost hadden, als die der rijken. Gewone maaltijden mogen op de gewone wijze gehouden worden, maar godsdienstige feesten moeten godsdienstig behandeld worden. Het is een groot kwaad, en moet met scherpte bestraft worden, wanneer Christenen hun medechristenen met verachting en onbeschoftheid behandelen, maar vooral aan de tafel des Heeren. Daardoor doen ze al wat in hun vermogen is om over goddelijke instellingen verachting uit te storten. En wij moeten alles doen wat in ons vermogen is aan de tafel des Heeren om te voorkomen dat zo heilige instelling en verachting gerake.

1 Corinthiërs 11:23-34

Ten einde dit gruwelijk bederf en deze ongeregeldheden weg te nemen, stelt de apostel hun de heilige instelling voor ogen. Dat moet de regel zijn waarnaar alle ongeregeldheden verbeterd worden.

I. Hij zegt ons hoe hij tot de kennis ervan gekomen is. Bij de instelling was hij niet met de apostelen tegenwoordig, maar hij heeft van den Heere ontvangen, hetgeen hij hun overgegeven heeft, vers 23. Hij heeft zijne kennis van deze zaak door openbaring des Heeren, en wat hij ontvangen heeft, heeft hij hun overgegeven, zonder een tittel van de waarheid te veranderen, zonder er iets aan toe te voegen of af te nemen.

II. Hij geeft ons een meer bijzonder verhaal van de instelling dan wij ergens anders vinden. Wij hebben hier een verslag:

1. Van den insteller, onzen Heere Jezus Christus. Alleen de Koning der kerk heeft de bevoegdheid om sacramenten in te stellen.

2. Van den tijd der instelling. Het was in den nacht, in welken Hij verraden werd, op het punt dat Hij het lijden zou ondergaan, waarvan daarin gedachtenis gevierd wordt.

3. Van de instelling zelf. Onze Zaligmaker nam het brood en nadat Hij gedankt (of gezegend, Mattheus 26:26) had, brak Hij het en zei: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt, doet dat tot Mijne gedachtenis. Desgelijks nam Hij ook den drinkbeker na het eten des avondmaals en zei: Deze drinkbeker is het nieuwe testament in Mijn bloed. Doet dat, zo dikwijls als gij dien zult drinken, tot Mijne gedachtenis, vers 24, 25. Merk hier op:

A. De middelen van het sacrament. De zichtbare tekenen zijn brood en beker. Het eerste wordt hier meermalen brood genoemd, ook na wat de Roomsen noemen de heiliging. Wat gegeten wordt heet brood, ofschoon het tegelijkertijd gezegd wordt het lichaam des Heeren te zijn, een duidelijk bewijs dat de apostel niets weet van de monsterachtige en onzinnige leerstelling der transsubstantiatie. De beker is zo duidelijk een deel van de instelling als woorden slechts aanduiden kunnen. Mattheus zegt ons dat de Heere hun allen beval daarvan te drinken, 26:27, alsof Hij door deze woorden opkwam tegen de handeling der Roomse kerk, die den leken den beker onthoudt. Beide van brood en beker moet genoten worden, want het is een heilig feestmaal. Zomin hier als ergens anders wordt noodzakelijk gesteld dat de beker een bepaalde soort van drank bevat. Bij een der evangelisten is het duidelijk dat de vloeistof, door onzen Zaligmaker gebruikt, wijn was, ofschoon die waarschijnlijk naar Joodse wijze met water gemengd was. Maar dit maakt het op generlei wijze onmogelijk het sacrament te vieren, wanneer men niet in de gelegenheid is om wijn te bekomen. In elke plaats der Schrift, waarin ons deze instelling wordt verhaald, wordt altijd zinnebeeldig gesproken. De beker wordt genoemd voor hetgeen er in is, zonder, zelfs in de woorden der instelling, aan te duiden welke vloeistof hij bevat. De dingen, door deze uiterlijke tekenen voorgesteld, zijn het lichaam en bloed van Christus, Zijn verbroken lichaam en Zijn vergoten bloed, met al de zegeningen, die voortvloeien uit zijn dood en offerande. Het is het Nieuwe Testament in Zijn bloed. Zijn bloed is het zegel en de bevestiging van al de voorrechten van het Nieuwe Verbond, en de waardige ontvangers nemen het als zodanig, volgens deze heilige instelling. Zij hebben het Nieuwe Testament en hun eigen aanspraak op al de zegeningen van het nieuwe verbond, verzekerd door Zijn bloed.

B. Wij hebben hier de sacramentele handelingen, de wijze waarop de voorwerpen van het sacrament behoren gebruikt te worden. De handelingen van onzen Zaligmaker waren brood en beker nemen, dankzeggen, het brood breken, en beiden aan Zijne discipelen geven. De handelingen van de deelgenoten moeten zijn: het brood nemen en eten, den beker nemen en drinken, beide ter gedachtenis van Christus. Maar deze uitwendige handelingen zijn niet alles, ze zijn zelfs niet het voornaamste van wat bij deze heilige instelling geschieden moet, ze hebben hare betekenis. Onze Zaligmaker na Zich zelven Gode geofferd te hebben en door Zijn dood voor al Zijn getrouwe gelovigen de vergeving der zonden met al de andere voorrechten des Evangelies verworven te hebben, gaf, door deze instelling, Zijn lichaam en bloed aan Zijne discipelen, en gaat daarmee voort telkens als het avondmaal gevierd wordt. Die worden hier voorgesteld en het wordt voorgezet als voedsel voor de zielen. En aangezien voedsel, hoe gezond en overvloedig het ook zij, geen voeding geeft indien het niet wordt gegeten, moeten zij, die het avondmaal vieren, ook eten en drinken, of Christus ontvangen en zich met Hem voeden, en door het geloof dat voedsel in hun zielen opnemen. Zij moeten Hem aannemen als hun Heere en leven, zich aan Hem onderwerpen en leven door Hem. Hij is ons leven, Colossenzen 3:4.

C. We vinden hier meegedeeld wat het doel van deze instelling is. Het werd gegeven om te doen tot gedachtenis van Christus, om in onze zielen levendig te houden een vroegere gunst, Zijn sterven voor ons, zoveel als ons te herinneren aan een afwezigen vriend, Christus tussen treden voor ons door kracht van Zijn sterven, aan de rechterhand Gods. De beste van onze vrienden en het grootste bewijs van vriendschap worden ons daardoor herinnerd, met de mededeling van alle daaruit voortvloeiende genegenheid en genade. Het doel van de handeling en hare betekenis is: Zo dikwijls gij dit doet, gedenk Mijns. Het was het verkondigen van den dood van Christus, dien openbaar maken en belijden. Het is niet slechts ter herinnering aan Christus, aan wat Hij gedaan en geleden heeft, dat deze instelling gegeven werd, maar om deel te nemen aan, om te vieren, Zijn heerlijke neerbuiging en genade in onze verlossing. Wij verklaren dat Zijn dood ons leven is, de oorsprong van al onze vertroosting en hoop. En wij verheerlijken Hem door deze verklaring, wij tonen Zijn dood en leggen dien Gode voor, als de offerande en het rantsoen door ons aangenomen. Wij tonen ons eigen geloof, onze eigen vertroosting en redding, en we laten ze door dezen dienst aan de wereld zien, dat wij discipelen van Christus zijn, die alleen van Hem onze zaligheid en aanneming bij God verwachten.

D. Verder wordt er hier op gedoeld, betreffende de instelling zelf, dat ze dikwijls moet gevierd worden. Zo dikwijls als gij dit brood eet, enz. Onze lichamelijke maaltijden herhalen zich dikwijls, wij kunnen zonder die leven en gezondheid niet onderhouden. En het is betamelijk dat ook geestelijk die leefregel moet in acht genomen worden. De oude gemeenten vierden het avondmaal elke dag des Heeren, indien zelfs niet elke keer dat zij ter Godsverering samenkwamen. Het moet voortdurend geschieden. Het moet gevierd worden totdat de Heere komt, tot Zijne wederkomst, zonder zonde, tot zaligheid van hen die geloven, en tot oordeel over de wereld. Dat is onze volmacht tot het vieren van dit feest. Het was de wil onzes Heeren, dat wij de herinnering aan Zijn lijden en dood zouden vieren, tot Hij wederkomt in Zijne heerlijkheid en in de heerlijkheid des Vaders, met Zijn heilige engelen, om een einde te maken aan den tegenwoordigen staat van zaken en aan Zijn middelaars-regering, door het laatste oordeel. Het avondmaal des Heeren is geen tijdelijke instelling, maar ene voor den gehelen duur dezer bedeling.

III. Hij houdt den Corinthiërs voor het gevaar van onwaardig ontvangen en gemeen maken van deze instelling, zoals zij deden door het te gebruiken voor feesten en scheuringen, met oogmerken geheel tegen het doel in, en in een toestand des geestes, die er ten enenmale niet bij paste, door het verbond met zonde en dood te houden, terwijl zij beleden het verbond met God te vernieuwen en te versterken.

1. Daarin ligt grote schuld. Zij zouden schuldig zijn aan het lichaam en bloed des Heeren, vers 27, aan geweldpleging aan de heilige instelling, aan verachting van Zijn lichaam en bloed. Zij handelden alsof zij het bloed des verbonds, waardoor zij geheiligd waren, onrein achtten, Hebreeën 10:29. Zij maakten de instelling gemeen, en kruisigden in zekeren zin hun Zaligmaker opnieuw. In plaats van door Zijn bloed gereinigd te worden, werden zij schuldig aan Zijn bloed.

2. Zij liepen daardoor grote gevaren. Zij aten en dronken zich zelven een oordeel, vers 29. Zij tergden God en liepen gevaar zich een oordeel op den hals te halen. Zonder twijfel laadden ze grote schuld op zich, en maakten zich der verdoemenis waardig, geestelijke oordelen en eeuwige ellende. Elke zonde is in zich zelve verdoemelijk, en dus vooral zulk een schandelijke zonde als het gemeen maken van deze heilige instelling. En zij wordt op de ergste wijze ontheiligd door de verachting en ruwheid, waaraan de Corinthiërs schuldig stonden. Maar vreesachtige gelovigen moeten niet ontmoedigd worden om aan deze heilige handeling deel te nemen, door de woorden van den apostel, alsof zij zich blootstelden aan het oordeel der verdoemenis door onvoorbereid tot de tafel des Heeren te naderen. Deze zonde zowel als de andere kan, na berouw, vergiffenis vinden, en de Heilige Geest heeft nooit deze woorden van de Schrift gebruikt om ernstige Christenen van hun plicht terug te houden, ofschoon de duivel ze er dikwijls voor misbruikt heeft, en daardoor vele goede Christenen van hun heerlijkst voorrecht beroofd. De Corinthiërs kwamen tot de tafel des Heeren als tot een gewoon feest, niet onderscheidende het lichaam des Heeren, geen verschil of onderscheid makende tussen dat lichaam en gewoon voedsel, maar beide op een lijn stellende, zelfs gebruikten ze vrij wat meer onverschilligheid bij dit heilige feest dan bij gewone maaltijden. En dat was zeer zondig in hen en mishaagde God grotelijks. En het bracht Zijne oordelen over hen. Daarom zijn onder u vele zwakken en kranken, en velen slapen, vers 30. Sommigen werden met ziekte gestraft, anderen met den dood. Een zorgeloos en onverschillig ontvangen van des Heeren avondmaal kan tijdelijke straffen veroorzaken. Toch schijnt het verband aan te duiden, dat zelfs zij, die op zulke wijze gestraft werden, in Gods gunst deelden, tenminste velen hunner.

Zij werden door den Heere getuchtigd, opdat ze niet met de wereld veroordeeld zouden worden, vers 32. Goddelijke kastijding is een bewijs van goddelijke liefde. Dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij, Hebreeën 12:6, voornamelijk met het genadige doel om hun eeuwige veroordeling te voorkomen. Temidden van zijn oordelen gedenkt God Zijner barmhartigheid, en dikwijls kastijdt Hij hen, die Hij het tederst bemint. Het is liefde de roede te gebruiken ten einde het verderf des kinds te voorkomen. Zulke ongerechtigheid als de hier behandelde bezoekt Hij met slagen, maar Hij maakt die slagen tot tekenen van Zijne liefde. Zij waren deelgenoten van Gods gunst, die Hem nu in deze zaak zo zwaar beledigden en Zijn oordelen over zich haalden, tenminste velen hunner waren het, want zij werden gekastijd uit vaderlijke toegenegenheid, opdat ze niet voor eeuwig verloren zouden gaan. Het is beter in deze wereld druk te verdragen dan voor eeuwig rampzalig te zijn. En God kastijdt Zijn volk hier, ten einde hun eeuwig leed af te wenden.

IV. Hij omschrijft den plicht van hen, die tot de tafel des Heeren naderen willen.

1. In het algemeen. De mens beproeve zich zelven, vers 28, onderzoeke en doorzoeke zich zelven. Laat hem achtslaan op de heilige bedoeling, het karakter, het gebruik van deze heilige instelling, en daarmee vergelijken zijn doel in het gebruik daarvan en zijn geestesgesteldheid, en wanneer hij zo zich zelven door zijn eigen geweten voor Gods aangezicht beproefd heeft, dan kome hij. Zulke zelfbeproeving is nodig voor een waardig deelnemen aan deze heilige instelling. Zij, die door zwakheid van verstand, zich zelven niet beproeven kunnen, zijn ongeschikt om dit brood te eten en dezen beker te drinken, en evenzeer zij, die na ernstige zelfbeproeving, zich te beschuldigen hebben van onboetvaardigheid, ongeloof of afkeer van een leven met God. Zij, die aan deze bruiloftsdis welkom zijn zullen, moeten het bruiloftskleed aan hebben: genade in overkleding en genade in de praktijk.

2. De plicht van hen, die totnogtoe ongestraft bleven voor hun ontheiliging van deze instelling. Indien wij ons zelven oordeelden, zo zouden wij niet geoordeeld worden, vers 31. Indien wij grondig ons zelven doorzochten, en hetgeen we ongerechtig bevonden veroordeelden en verbeterden, dan zouden wij de goddelijke oordelen voorkomen. Nauwgezet en gestreng voor ons zelven en voor ons gedrag te zijn is in dit leven het beste middel om niet onder de rechtvaardige gestrengheid van onzen hemelsen Vader te geraken. Wij moeten niet anderen oordelen, opdat wij niet geoordeeld worden, Mattheus 7:1, maar wij moeten ons zelven oordelen, ten einde te voorkomen dat we door God geoordeeld en veroordeeld worden. Wij moeten zeer gestreng voor ons zelven, en zeer mild voor anderen zijn.

V. Hij besluit met ene waarschuwing tegen de ongeregeldheden, waaraan zij schuldig stonden, vers 33 en 34, hen vermanende alle onbetamelijkheid aan de tafel des Heeren te vermijden. Tot stilling van den honger en voor hun genoegen konden zij thuis eten, en zij mochten het heilig avondmaal niet veranderen in een gewoon feestmaal, nog veel minder den voorraad opeten alvorens zij, die niets konden meebrengen, er hun deel van genoten hadden, anders zouden ze gezamenlijk onder het oordeel komen. Door ons eigen wangedrag kunnen onze heilige plichten een middel voor onze verdoemenis worden. Christenen kunnen den Sabbat vieren, leerredenen horen, de sacramenten gebruiken, en daardoor slechts hun schuld vermeerderen en zwaarder oordeel over zich brengen. Een treurige maar ernstige waarheid! O laat ons allen toezien, dat we niet te eniger tijd samenkomen ter verering Gods, en daardoor Hem beledigen en Zijn wraak over ons halen! Heilige dingen moeten heilig gebruikt worden, anders worden ze ontheiligd. Wat verder onder hen niet goed was zou hij regelen wanneer hij zou gekomen zijn.

HOOFDSTUK 12

1 En van de geestelijke gaven, broeders, wil ik niet, dat gij onwetende zijt.
2 Gij weet, dat gij heidenen waart, tot de stomme afgoden heengetrokken, naar dat gij geleid werdt.
3 Daarom maak ik u bekend, dat niemand, die door den Geest Gods spreekt, Jezus een vervloeking noemt; en niemand kan zeggen, Jezus den Heere te zijn, dan door den Heiligen Geest.
4 En er is verscheidenheid der gaven, doch het is dezelfde Geest;
5 En er is verscheidenheid der bedieningen, en het is dezelfde Heere;
6 En er is verscheidenheid der werkingen, doch het is dezelfde God, Die alles in allen werkt.
7 Maar aan een iegelijk wordt de openbaring des Geestes gegeven tot hetgeen oorbaar is.
8 Want dezen wordt door den Geest gegeven het woord der wijsheid, en een ander het woord der kennis, door denzelfden Geest;
9 En een ander het geloof, door denzelfden Geest; en een ander de gaven der gezondmakingen, door denzelfden Geest.
10 En een ander de werkingen der krachten; en een ander profetie; en een ander onderscheidingen der geesten; en een ander menigerlei talen; en een ander uitlegging der talen.
11 Doch deze dingen alle werkt een en dezelfde Geest, delende aan een iegelijk in het bijzonder, gelijkerwijs Hij wil.
12 Want gelijk het lichaam een is, en vele leden heeft, en al de leden van dit ene lichaam, vele zijnde, maar een lichaam zijn, alzo ook Christus.
13 Want ook wij allen zijn door een Geest tot een lichaam gedoopt; hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij dienstknechten, hetzij vrijen; en wij zijn allen tot een Geest gedrenkt.
14 Want ook het lichaam is niet een lid, maar vele leden.
15 Indien de voet zeide: Dewijl ik de hand niet ben, zo ben ik van het lichaam niet; is hij daarom niet van het lichaam?
16 En indien het oor zeide: Dewijl ik het oog niet ben, zo ben ik van het lichaam niet; is het daarom niet van het lichaam?
17 Ware het gehele lichaam het oog, waar zou het gehoor zijn? Ware het gehele lichaam gehoor, waar zou de reuk zijn?
18 Maar nu heeft God de leden gezet, een iegelijk van dezelve in het lichaam, gelijk Hij gewild heeft.
19 Waren zij alle maar een lid, waar zou het lichaam zijn?
20 Maar nu zijn er wel vele leden, doch maar een lichaam.
21 En het oog kan niet zeggen tot de hand: Ik heb u niet van node; of wederom het hoofd tot de voeten: Ik heb u niet van node.
22 Ja veeleer, de leden, die ons dunken de zwakste des lichaams te zijn, die zijn nodig.
23 En die ons dunken de minst eerlijke leden des lichaams te zijn, denzelven doen wij overvloediger eer aan; en onze onsierlijke leden hebben overvloediger versiering.
24 Doch onze sierlijke hebben het niet van node; maar God heeft het lichaam alzo samengevoegd, gevende overvloediger eer aan hetgeen gebrek aan dezelve heeft;
25 Opdat geen tweedracht in het lichaam zij, maar de leden voor elkander gelijke zorg zouden dragen.
26 En hetzij dat een lid lijdt, zo lijden al de leden mede; hetzij dat een lid verheerlijkt wordt, zo verblijden zich al de leden mede.
27 En gijlieden zijt het lichaam van Christus, en leden in het bijzonder.

28 En God heeft er sommigen in de Gemeente gesteld, ten eerste apostelen, ten tweede profeten, ten derde leraars, daarna krachten, daarna gaven der gezondmakingen, behulpsels, regeringen, menigerlei talen.
29 Zijn zij allen apostelen? Zijn zij allen profeten? Zijn zij allen leraars? Zijn zij allen krachten?
30 Hebben zij allen gaven der gezondmakingen? Spreken zij allen met menigerlei talen? Zijn zij allen uitleggers?
31 Doch ijvert naar de beste gaven; en ik wijs u een weg, die nog uitnemender is.

In dit hoofdstuk

I. beschouwt de apostel de geestelijke gaven, welke zeer overvloedig aan de Corinthische gemeente verleend waren. Hij bespreekt haar oorsprong, ze komen van God, haar verscheidenheid en gebruik, zij hadden een en hetzelfde doel. de uitbreiding van het Christendom en de stichting der gemeente, vers 1-11.

II. Hij licht dit toe door ene vergelijking met het menselijk lichaam, waarin alle leden wederkerige betrekking en dienst hebben, en elk zijn eigen plaats en nut, vers 12-26.

III. Hij zegt ons dat de gemeente het lichaam van Christus is, en dat de leden verschillende gaven hebben ten voordele van het lichaam en van elk lid in het bijzonder, vers 27-30. En eindigt met de aansporing om te zoeken wat nog uitnemender is, vers 31..

1 Corinthiërs 12:1-11

De apostel gaat nu over tot de behandeling van de geestelijke gaven, welke zeer overvloedig waren in de Corinthische gemeente, maar zeer misbruikt werden. Welke deze gaven waren, wordt uitvoerig meegedeeld in den loop van het hoofdstuk, namelijk: buitengewone bedelingen en machten, aan de dienaren en Christenen van den eersten tijd geschonken, tot overtuiging van de ongelovigen en uitbreiding van het Evangelie. Gaven en genade, charismata en charis, verschillen grotelijks. Beiden worden vrijelijk door God uitgedeeld. Maar alle genade, die gegeven is, dient tot zaligheid van hen, die haar ontvangen. Gaven worden geschonken ten voordele en ter zaligheid van anderen. En daar kunnen grote gaven zijn ofschoon er geen spoor van genade is, doch de personen die ze bezitten staan buiten de goddelijke gunst. Zij zijn dan grote bewijzen van goddelijken zegen voor de mensen, doch tonen in dat geval niet dat de bezitters ervan voorwerpen van de goddelijke genade zijn. De gemeente was rijk in gaven, maar er waren veel schandelijke dingen onder gemengd, die er niet bij behoorden. Betreffende deze geestelijke gaven, dat is de buitengewone machten welke zij van den Geest ontvangen hadden, zegt de apostel hun hier:

I. Hij wil niet dat zij onwetende zullen zijn omtrent haar oorsprong of gebruik. Zij kwamen van God en moesten voor Hem gebruikt worden. Het zou hen ver van den weg afbrengen indien ze onwetend waren omtrent het een en ander. Recht begrip is van groot nut ten aanzien van alle godsdienstige praktijk. Het is slecht werk, dat begaafde mensen leveren, die geen kennis hebben van den aard en het doel der gaven met welke zij bevoorrecht werden.

II. Hij herinnert hun den ellendigen toestand, waarin ze voor hun bekering verkeerd hadden.

Gij weet, dat gij heidenen waart, tot de stomme afgoden heengetrokken, naar dat gij geleid werd, vers 2. In dien toestand konden ze niet beweren geestelijke mensen te zijn of geestelijke gaven te hebben. Toen zij onder leiding van den geest des heidendoms waren, konden zij niet beïnvloed worden door den Geest van Christus. Indien ze goed hun vorigen toestand begrepen, konden ze niet anders dan inzien dat alle ware geestelijke gaven van God komen. Te dien opzichte valt op te merken:

1. Hun vorige toestand: zij waren heidenen. Niet Gods afgezonderd volk, maar deel van de volken, die Hij in zekeren zin aan zich zelven overgelaten had. De Joden waren vroeger Zijn uitverkoren volk, door Zijn gunst afgezonderd van het overig deel der wereld. Hun was in zekeren zin de kennis en verering van den waren God toevertrouwd. De overigen waren vreemdelingen in het verbond der belofte, uitgesloten van de gemeenschap met Israël, en in zekeren zin zonder God, Efeziërs 2:12. Zulke heidenen waren de Corinthiërs voor hun bekering tot het Christendom. Welk een omkeer! Christelijke Corinthiërs waren eens heidenen. Het is voor den Christen zeer nuttig en zeer geschikt om hem tot plichtbetrachting en dankbaarheid aan te sporen, dat hij bedenkt wat hij vroeger was. Gij waart heidenen.

2. De leiding die ze toen hadden. Tot de stomme afgoden heengetrokken, naar dat gij geleid werd. Zij waren overgegeven aan de grofste afgoderij, de aanbidding zelfs van hout en steen, en dat door de kracht van ijdele voorstellingen en de bedriegerij van hun priesters, die hun onwetendheid misbruikten, want hoedanig ook de gevoelens van hun wijsgeren mochten zijn, dit was de praktijk van de menigte. Het volk in zijn geheel vereerde en aanbad stomme afgoden, die oren hadden maar

niet horen konden, een mond maar niet spreken konden, Psalm 115:5, 6.. Ellendige zielsverlaging! En zij, die deze grove opvatting van het algemeen verachtten, versterkten het nochtans er in. Schandelijke toestand van het heidendom! Kon de Geest van God onder zulke stompe afgodendienaars werken, konden ze Zijn invloed ondergaan? Hoe zegevierde de Overste dezer wereld door de blindheid van het mensdom! Welk een zwaren nevel had hij over hun zielen geworpen!

III. Hij toont hun hoe ze kunnen onderscheiden, dat gaven ware geestelijke gaven van den Geest Gods waren. Niemand, die door den Geest spreekt, noemt Jezus ene vervloeking. Dat deden beiden Joden en Heidenen, zij lasterden Hem als een verleider, vervloekten Zijn naam en achtten dien verfoeilijk. En toch gingen vele Joden, die duivelbezweerders en tovenaars waren, uit met de bewering dat zij door den Geest Gods wonderen deden, en vele heidenen wendden ingeving voor. De apostel zegt hun hier dan niemand handelen kan onder den invloed of door de macht van den Geest Gods, die Christus verwerpt en lastert, want de Geest Gods legt onweersprekelijk getuigenis af voor Christus, door profetie, door wonderen, door Zijn verrijzing uit den dood, door den invloed van Zijn leer op de mensen en door de uitwerking daarvan bij hen, en die Geest kan nooit zo zich zelven tegenspreken dat hij Christus een vervloeking noemt. En aan de andere zijde: Niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn dan door den Heiligen Geest. De belijdenis van deze waarheid voor de mensen, haar handhaving tot in den dood, en het leven door haar invloed, kan niet geschieden dan door heiligmaking door den Heiligen Geest. Niemand kan Christus Heere noemen, met gelovige onderwerping aan Hem en in afhankelijkheid van Hem, dan door het geloof, dat door den Heiligen Geest gewrocht wordt. Niemand kan in den dag der beproeving belijden, dan hij die bezield en bemoedigd wordt door den Heiligen Geest. Wij hebben voor onze heiligmaking en standvastigheid evenveel behoefte aan de werkzaamheid en den invloed van den Geest, als voor onze verzoening en wederaanneming door God aan het middelaarschap van Christus, en niemand kan deze waarheid door een wonder bevestigen dan door den Heiligen Geest. Geen boze geest zou bijstand verlenen, ook al stond het in zijne macht, om een leer en een godsdienst te verbreiden, die zo verwoestend voor het koninkrijk des duivels zijn. De bedoeling van hetgeen de apostel hier aanhaalt en zegt is deze: Welke voorwendselen van ingeving of wonderen ook bij de vijanden van het Christendom mogen gevonden worden, zij kunnen niet van Gods Geest zijn, maar niemand kan anders dan door den Heiligen Geest met zijn hart geloven of met een wonder bevestigen dat Jezus de Christus is, zodat de buitengewone gaven en werkingen onder hen allen hun oorsprong hadden in den Geest van God. Hij voegt daaraan toe:

IV. Deze geestelijke gaven, ofschoon allen van dezelfden Geest komende, zijn verscheiden. Zij hebben een werkmeester en oorsprong, maar zijn van verscheiden aard. Een vrijmachtige oorsprong kan verscheidene uitwerkingen veroorzaken, en dezelfde gever kan verscheidene gaven verlenen, vers 4. Er is verscheidenheid van gaven, als openbaringen, tongen, profetieën, uitlegging der talen, maar het is dezelfde Geest. Er is verscheidenheid van bedieningen, of verscheidenheid van diensten en daarvoor bestemde dienaren, verscheidene voorschriften en instellingen, vers 28-30, maar een Heere, die ze allen werkt, vers 6. Er is verscheidenheid van werkingen, of wonderdadige krachten, genoemd energêmata dunameoon, vers 10, als hier energêmata, maar het is dezelfde God, die alles in allen werkt. Er zijn verscheidene gaven, bedieningen en werkingen, maar allen gewerkt door dezelfden God, dezelfden Heere, dezelfden Geest, dat is: door Vader, Zoon en Heiligen Geest, den Springader en Oorsprong van alle geestelijke zegeningen en gaven, allen komen uit. dezelfde fontein, allen hebben dezelfden bewerker. Hoe verscheiden ze ook onderling mogen zijn, hierin komen ze

allen overeen, ze zijn allen van God. En verscheidene soorten worden hier opgenoemd, vers 8-10. Verscheidene personen hebben verscheidene gaven, de een deze, de andere die, allen van en door dezelfden Geest. Den een was gegeven het woord der wijsheid, dat is, volgens sommigen, kennis van de verborgenheden van het Evangelie, en bekwaamheid om die uit te leggen, een juist verstand van de bedoeling, den aard en de leerstellingen van den Christelijken godsdienst. Volgens anderen de gave om diepe spreuken te zeggen, gelijk de Spreuken van Salomo. Weer anderen beperken dit "woord der wijsheid" tot de openbaringen gegeven aan en door de apostelen. Een ander het woord der kennis, door dezelfden Geest, dat is, volgens sommigen, de kennis van de geheimen, Hoofdstuk 2:13 ‘verborgen in de profetieën, afschaduwingen en geschiedenissen van het Oude Testament, volgens anderen kennis en bekwaamheid om raad te geven in ingewikkelde gevallen.

Een ander het geloof door dezelfden Geest, dat is: het wonderdoend geloof, het geloof in de goddelijke macht en belofte, waardoor men in staat gesteld werd om wonderen te doen, of een buitengewone aandrift van boven, waardoor men bekwaamd wordt om God te vertrouwen in elke moeilijke omstandigheid, en in den weg van plicht te gaan en de waarheden in Christus zich toe te eigenen en te belijden, wat ook de gevolgen daarvan mogen zijn. Een ander de gaven der gezondmakingen, door dezelfden Geest, dat is het genezen der zieken, door oplegging der handen, of door zalving met olie, of door het enkele woord. Een ander de werkingen der krachten, de uitoefening van machten, energêmata dunameoon, als het opwekken van doden, het ziende maken van blinden, het doen spreken van stommen en doen horen van doven en het herstellen van verlamden. Een ander profetie, dat is het vermogen om toekomende dingen te verkondigen, hetgeen gewoonlijk onder profetie verstaan wordt, of de uitlegging der Schrift door een bijzondere gave des Geestes, Hoofdstuk 14:24.

Een ander onderscheidingen der geesten, het vermogen om valse en ware profeten van elkaar te onderscheiden, of te ontdekken de werkelijke of vermeende geschiktheid van iemand voor enige bediening, of de innerlijke werkzaamheid der ziel te onderkennen door den Heiligen Geest, zoals Petrus bij Ananias deed, Handelingen 5:3. Een ander menigerlei talen, of de bekwaamheid om door ingeving verschillende talen te spreken. Een ander uitlegging der talen: de bekwaamheid om vreemde talen gemakkelijk en nauwkeurig in hun eigen taal over te zetten. Met zulk ene verscheidenheid van gaven waren de eerste dienaren der kerk en de eerste gemeenten begiftigd.

V. Het doel, waarmee deze gaven verleend waren. Aan een iegelijk wordt de openbaring des Geestes gegeven tot hetgeen oorbaar is, vers 7. De Geest openbaarde zich door de uitoefening dezer gaven, zijn invloed en belangstelling kwamen er door aan ‘t licht. Maar ze werden niet verleend blootweg voor de eer en het voordeel van hen, die ze bezaten, doch ten zegen van de kerk, om het lichaam op te bouwen, om het Evangelie te verbreiden en te bevorderen. Welke gaven God ooit iemand verleent, het is alleen opdat hij er goed mee doen zal, hetzij ze natuurlijk of geestelijk zijn. De uitwendige gaven zijner goedheid dienen alleen om Zijn eer te vergroten en ten nutte van anderen besteed te worden. Niemand bezit ze alleen voor zich zelven. Zij zijn hem toevertrouwd om er winst mede te doen, en hoe meer winst hij er meedoet, des te overvloediger zullen ze eindelijk hem ten goede komen, Filippenzen 4:17. Geestelijke gaven worden iemand verleend om daarmee de gemeente. te dienen en het Christendom te bevorderen. Zij zijn niet voor tentoonstelling, maar voor gebruik gegeven, niet voor pralerij en opzien maken, maar voor stichting, niet ter verheerlijking van hen, die ze bezitten, maar ter opbouwing van anderen.

VI. De mate en bedeling, waarin ze gegeven worden. Deze dingen alle werkt een en dezelfde Geest, delende aan een iegelijk in het bijzonder, gelijkerwijs Hij wil. Dat is: overeenkomstig het vrijmachtig welbehagen van den gever. Wat is meer vrij dan een gave? En zou dan de Geest Gods met de Zijne niet doen wat Hij wil? Zou Hij niet geven aan wie Hij wil, en zoveel Hij wil, dezen die gave en genen een andere, den een veel, den ander minder, naar Hij goed acht? Is Hij niet de beste beoordelaar hoe Zijn oogmerken het best bereikt worden, en Zijn gaven het best besteed? Het gaat niet zoals mensen willen en nuttig achten, maar zoals het den Geest behaagt. De Heilige Geest is een goddelijk Persoon. Hij verricht goddelijk werk en deelt goddelijke gaven uit naar Zijn wil, door Zijn eigen macht, naar Zijn eigen welbehagen, zonder afhankelijkheid of opzicht. Maar ofschoon Hij deze gaven vrijmachtig en zonder verantwoording verdeelt, bestemt Hij ze niet voor eigen eer en voordeel van de begiftigden, doch ten algemenen nutte, tot opbouwing van het lichaam, de gemeente.

1 Corinthiërs 12:12-26

De apostel licht hier de juistheid toe van hetgeen hij hierboven gezegd heeft, en drukt den Corinthiërs, die gaven ontvangen hebben, hun verplichting op het hart, door de gemeente van Christus te vergelijken bij het menselijk lichaam.

I. Hij zegt ons dat het lichaam wel vele leden heeft, maar dat al de leden van hetzelfde lichaam slechts een lichaam vormen, vers 12.

Want gelijk het lichaam een is, en vele leden heeft, en al de leden van dit ene lichaam, vele zijnde, maar een lichaam zijn, alzo ook Christus, dat is de mystieke Christus, gelijk de godgeleerden het gewoonlijk noemen. Christus en Zijne gemeente vormen een lichaam, als het hoofd en de leden, dat lichaam bestaat uit vele delen of leden, maar heeft slechts een hoofd.

Al de leden zijn door een Geest tot een lichaam gedoopt, vers 13. Joden en heidenen, dienstknechten en vrijen, allen staan hierin gelijk, allen zijn gedoopt tot een lichaam, allen hebben deel aan dezelfden Geest. De Christenen worden leden van dit lichaam door den doop, ze zijn gedoopt tot een lichaam. De uitwendige plechtigheid van deze goddelijke instelling, die beeld is der nieuwe geboorte, wordt daarom het bad der wedergeboorte genoemd, Titus 3:5. Maar het is door den Geest, door de vernieuwing des Heiligen Geestes, dat wij leden van het lichaam van Christus gemaakt worden. Het is de werking des Geestes, afgebeeld door de uitwendige handeling, die ons leden maakt. En door deelneming aan de andere instelling, worden wij onderhouden, maar niet door het enkel drinken van den wijn, doch door het gedrenkt worden met den Geest. De uitwendige handeling is een door God verordend middel, waardoor we deel krijgen aan deze grote zegening, maar het is de doop door den Geest, het is de innerlijke vernieuwing en het gedrenkt worden met den Geest, die ons gestadig Zijn heiligenden invloed mededeelt, welke ons ware leden van het lichaam van Christus maakt en onze vereniging met Hem onderhoudt. Het bezield zijn door dezelfden Geest maakt de Christenen een lichaam. Allen, die den Geest van Christus hebben, zonder onderscheid, zijn leden van Christus, hetzij Joden of heidenen, dienstknechten of vrijen, en die alleen. En al de leden van Christus maken tezamen een lichaam uit, vele leden en een lichaam. Zij zijn een lichaam, omdat zij een levensbeginsel hebben, allen zijn bezield door dezelfden Geest.

II. Elk lid heeft zijn eigen gedaante, plaats en nut.

1. Het geringste lid is deel van het lichaam. De voet en het oor zijn misschien minder nuttig dan de hand en het oog, maar omdat de ene niet de hand is en het andere niet het oog, moeten zij daarom zeggen, dat ze niet tot het lichaam behoren? vers 15, 16. Zo kan niet elk lid van het mystieke lichaam dezelfde plaats en werkkring hebben, maar wat dan? Moet het daarom zijne betrekking tot het lichaam ontkennen? Moet het, omdat het niet in dezelfde plaats gesteld is of dezelfde gaven ontvangen heeft als de andere, zeggen: "Nu behoor ik niet aan Christus?" Neen, het geringste lid is zo goed een deel van het lichaam, als het voortreffelijkste, en evenzo door Hem geacht. Al Zijn leden zijn Hem dierbaar.

2. Daar moet in het lichaam onderscheid tussen de leden zijn. Ware het gehele lichaam oog, waar zou het gehoor zijn? Ware het geheel oor, waar zou de reuk zijn? vers 17. Waren ze allen slechts een lid, waar zou het lichaam zijn? vers 19. Er zijn vele leden, en daarom moet er onderscheid zijn,

maar er is slechts een lichaam, vers 20. Een lid van het lichaam is geen lichaam, dat is samengesteld uit vele leden, en er moet tussen deze onderscheid zijn, verschil van plaats, vorm, doel enz. Zo is het ook in het lichaam van Christus, Zijn leden moeten onderscheiden nut hebben, daarom hebben ze verschillende gaven, en zijn in verschillende plaatsen, het ene met die, en het andere met deze gave. Verscheidenheid in de leden verhoogt de schoonheid van het lichaam. Welk een monster zou het lichaam zijn, indien het geheel oor, of oog, of arm ware! Zo verhoogt het ook de schoonheid en het goede voorkomen van de gemeente, dat er in haar verscheidenheid van gaven en bedieningen is.

3. De bestemming van de leden in een natuurlijk lichaam, en hun plaatsing, is zoals het Gode behaagt. Maar nu heeft God de leden gezet, een iegelijk van dezelve in het lichaam, gelijk Hij gewild heeft, vers 18. Wij kunnen zeer duidelijk de wijsheid Gods opmerken in de verdeling van de leden, het is gemaakt overeenkomstig den raad van Zijn wil, Hij heeft ze onderscheiden en geplaatst naar Zijn welgevallen. Zo is het ook met de leden van Christus' lichaam, zij zijn verkoren tot zulke plaatsen en voorzien van zulke gaven, als Gode behaagde. Hij, de vrijmachtige Heere, deelt Zijn gunsten en gaven uit gelijk Hij wil. En wie zal Zijn welbehagen betwisten? Welke reden is hier om ons zelven te beklagen of anderen te benijden? Wij behoren de plichten van onze eigen plaats te vervullen en niet in ons zelven te murmureren of met anderen te twisten omdat wij niet in hun plaats zijn.

4. Al de leden van het lichaam zijn, in zeker opzicht, nuttig en nodig voor elkaar. Het oog kan niet zeggen tot de hand: ik heb u niet van node, of wederom het hoofd tot de voeten: ik heb u niet van node, zelfs die leden van het lichaam, die ons dunken de zwakste te zijn (de ingewanden en dergelijke) die zijn nodig, vers 22. God heeft ze alle zo geplaatst en voor elkaar bestemd, dat ze alle voor elkaar nodig zijn evenals voor het gehele lichaam, er is geen enkel doelloos of onnodig. Elk lid dient tot een of ander goed doel, het is nuttig voor zijn medeleden en onmisbaar voor het welzijn van het lichaam. Zo is er geen enkel lid van het lichaam van Christus, dat niet kan en moet nuttig zijn voor zijn medeleden, en soms, in sommige gevallen, voor de andere onmisbaar is. Het ene lid zal dus het andere niet verachten of benijden, want God heeft het onderscheid tussen hen gemaakt naar Zijn welbehagen, zodat ze in zekeren graad van elkaar afhankelijk zijn, en voor elkaar waarde verkrijgen, en voor elkaar zorg dragen omdat ze voor elkaar nuttig zijn. Zij, die door een of andere gave uitblinken, kunnen niet zeggen dat ze de andere niet behoeven, wier gaven van minder belang zijn, omdat die wellicht in andere gaven den voorrang hebben. Zelfs de geringste leden hebben hun nut, en de voornaamste kunnen het niet buiten hen stellen. Het oog behoeft de hand, en het hoofd den voet.

5. De mens draagt in die mate zorg voor zijn gehele lichaam, dat wij die, welke ons dunken de minst-eerlijke leden des lichaams te zijn, overvloediger eer aandoen, en onze onsierlijke leden hebben overvloediger versiering. Die delen, welke niet, gelijk de overige, geschikt zijn om aan het gezicht blootgegeven te worden, omdat ze minder schoon gevormd of schaamdelen zijn, moeten we zorgvuldig kleden en bedekken, waaraan de schonere leden geen behoefte hebben. De wijsheid der Voorzienigheid heeft de dingen zo saamgevoegd en onderling verbonden, dat de meeste zorg en ere besteed wordt aan de leden, die daar het meest behoefte aan hebben, vers 24. Zo moeten ook de leden van het lichaam van Christus zich gedragen jegens hun medeleden, in plaats van hen te verachten of te verwijten om hun onvolmaaktheid, moeten zij trachten hen te bedekken en te eren, en de meest-welwillende houding jegens hen aannemen.

6. De goddelijke wijsheid heeft de leden zo verbonden en geordend, dat ze niet tegen elkaar verdeeld raken, niet van elkaar gescheiden worden door het najagen van tegenstrijdige belangen, maar aan elkaar gehecht zijn, en medegevoel hebben voor elkanders leed, zowel als mededelen in elkanders vreugde en blijdschap, vers 25, 26. God heeft de leden in het gewone lichaam zo samengevoegd, dat er geen tweedracht in het lichaam is, vers 25, geen twist of onenigheid tussen de leden onderling, zelfs niet de geringste onachtzaamheid. Dat moet dus evenzeer vermeden worden in het lichaam van Christus. Daar behoort geen scheiding in dat lichaam te zijn, de leden moeten innig met elkaar verenigd zijn door de sterkste banden der liefde. Alle haperingen in deze toegenegenheid zijn zaden van tweedracht. Indien Christenen koel tegen elkaar worden, zullen zij spoedig zorgeloos en onachtzaam voor elkaar zijn. En die wederzijdse onachtzaamheid is de aanvang van scheuring. De leden van het natuurlijke lichaam zijn zo gemaakt, dat ze. voor elkaar zorg en oplettendheid hebben, en dus verdeeldheid voorkomen. Zo moet het in het lichaam van Christus zijn, de leden moeten met elkaar overeenstemmen. Gelijk in het natuurlijke lichaam de pijn van een lid al de andere bedroeft, het gemak en het genoegen van een al de andere verheugt, zo behoren Christenen zich vereerd te gevoelen in de eer van hun medebelijders en te delen in hun droefheid. Christelijk medegevoel is een belangrijk onderdeel van den plicht eens Christens. We moeten er zover vanaf zijn het lijden van onze broederen licht te tellen, dat wij met hen lijden, zover van hun eer te benijden, dat we ons met hen verheugen alsof de eer ons zelven bewezen ware.

1 Corinthiërs 12:27-31

I. Hier vat de apostel zijn bewijsvoering samen en past de gelijkenis toe op de gemeente van Christus. Wij merken hierbij op:

1. De betrekking, waarin de Christenen tot elkaar staan. De gemeente, het gehele gezamenlijke lichaam, is het lichaam van Christus. Ieder Christen is lid van Zijn lichaam, en staat in betrekking tot ieder Zijner medechristenen als een medelid, vers 27 :Gijlieden zijt het lichaam van Christus, en leden in het bijzonder. Ieder is een lid van het lichaam, niet het gehele lichaam, ieder staat met het lichaam in verband als een deel ervan, en allen hebben gemeenschappelijk verband met elkaar, hangen van elkaar af en moeten voor elkaar zorg en belangstelling hebben. Zo gaat het met de leden van het natuurlijke lichaam. Zo moet het ook zijn met de leden van het mystieke lichaam. Wederzijdse onverschilligheid, veel meer nog twist, haat, afgunst en strijd, zijn voor Christenen zeer onnatuurlijk. Het is gelijk of de leden van een menselijk lichaam alle belangstelling voor elkaar verloren en samen gingen twisten. Des apostels oogmerk met deze redenering is een poging om hun hoogmoed, ijdelheid en twistziekte, welke onder de Corinthiërs ontstaan waren naar aanleiding van hun geestelijke gaven, te onderdrukken.

2. De verscheidenheid van bedieningen, door Christus ingesteld, en de genadegaven door Hem uitgedeeld, vers 28. God heeft er sommigen in de gemeente gesteld, ten eerste apostelen, de voornaamste dienaren, toegerust met al de gaven, die nodig waren om de kerk te stichten en Gods gehelen wil te openbaren.

Ten tweede profeten, of personen, door ingeving bekwaam gemaakt om te profeteren, de Schrift uit te leggen. of door ingeving te schrijven gelijk de Evangelisten deden. Ten derde leraars, zij die in het Woord en de leer arbeiden, hetzij met of zonder aanstelling tot dienaren. Daarna krachten, zij die wonderen verrichten. Daarna gaven der gezondmakingen, zij die de macht hadden ziekten te genezen.

Behulpsels, zij die roeping gevoelden om zieken en zwakken te helpen en daarvoor geroepen werden. Regeringen, zij die de beschikking hadden over de liefdegaven der gemeente en deze aan de armen uitdeelden. Menigerlei talen, zulke die verscheidene talen spreken konden. Betrekkelijk deze allen merken wij op:

A. De overvloedige verscheidenheid van gaven en bedieningen. Welk een menigte! Een mild God deelde met ruime hand uit aan de eerste kerk, Hij was niet karig met zijn zegeningen en gunsten! Neen, Hij voorzag hen rijkelijk! Zij hadden geen behoefte, maar groten voorraad, -al wat nodig was, en meer dan dat, alles wat hun aangenaam was.

B. Let op de volgorde der bedieningen en gaven. Zij worden hier in hun volgorde opgenoemd. Die de meeste waarde hebben, vinden de eerste plaats. Apostelen, profeten en leraren, allen gegeven om de mensen te onderwijzen, hen te onderrichten in de dingen Gods, hun geestelijken opbouw te bevorderen, zonder hen kan geen evangelische kennis of heiligheid wassen. Maar de overigen, hoe geschikt ook om te beantwoorden aan de grote bedoelingen van het Christendom, stonden niet zo onmiddellijk in verband met den godsdienst, in den engen zin des woords. God schat de dingen op hun rechte waarde, en dat moeten wij ook doen, en het gebruik der dingen is het beste proefmiddel

voor hun waarde. Die hebben de hoogste waarde, die aan de hoogste doeleinden het best beantwoorden. Dat waren de apostolische gaven, die stonden hoger in vergelijking met hen, die alleen wonderen en genezingen konden verrichten. De laatste en laagste plaats in deze opsomming heeft het spreken met vreemde talen. Op zich zelve is die gave de minst-nuttige en bij de andere vergeleken de onbeduidendste. Zieken genezen, armen helpen, kwalen genezen, dat is nuttig, maar hoe nutteloos kan het spreken van andere talen zijn! Dat kan zijn alsof iemand alleen zichzelf vermaakt of bluft. Die man wekt de verwondering op, maar bevordert de stichting niet, en doet zijn hoorders geen goed. En toch blijkt uit Hoofdstuk 14, dat de Corinthiërs vooral deze gave hoog schatten. De beste wijze om hoogmoed te fnuiken is den mensen de werkelijke waarde aan te tonen van hetgeen, waarop ze zich verhovaardigen. Het is maar al te gewoon, dat de mensen het hoogst schatten wat de minste waarde heeft, en het is van groot nut hen te ontnuchteren door hen te bewijzen hoezeer ze zich vergissen.

C. De verscheidenheid in uitdeling van deze gaven, niet alle aan een persoon, niet aan alle personen gelijkelijk. Alle leden en dienaren in de gemeente hebben niet dezelfden rang of dezelfde gaven, vers 29, 30. Zijn ze allen profeten? Zijn ze allen apostelen? Daardoor zou de gemeente tot een monster gemaakt worden, even alsof het gehele lichaam uit oor of oog bestond. Sommigen zijn geschikt voor dezen dienst, anderen voor genen, en de Geest deelt uit aan een iegelijk gelijk Hij wil. Wij moeten tevreden zijn met ons eigen aandeel en onzen eigen rang, ook al zijn die kleiner en lager dan die van anderen. Wij moeten niet trots zijn op ons zelven en anderen verachten, indien wij hoger geplaatst zijn en grotere gaven hebben. Elk lid in het lichaam moet zijn eigen plaats innemen en zijn eigen werk doen, allen moeten elkaar dienen en het welzijn van het gehele lichaam bevorderen, zonder nijd, verachting, verwaarlozing, misbruiking van een der bijzondere leden. Welk een gezegende instelling zou de kerk des Heeren zijn, indien alle leden hun plicht deden!

II. Hij besluit het hoofdstuk met een raad (gelijk men gewoonlijk meent) en een wenk.

1. Een raad om naar de beste gaven te ijveren (charismata ta kreittoona, donapotiora, prestantiora) hetzij naar die welke de meeste waarde in zich zelve hebben, of naar die welke het beste voor anderen dienst doen, en deze zijn in waarheid de kostbaarste in zich zelve, ofschoon de mensen geneigd zijn die gaven het hoogst te waarderen, welke hun roem en achting het meest doen stijgen. Die zijn in waarheid de beste, waardoor God het meest verheerlijkt en Zijne gemeente gesticht wordt. Naar zulke gaven moet het ernstigst geijverd worden. Wij moeten begeren hetgeen het beste en kostbaarste is. Daarom is genade boven gaven te verkiezen, en van de gaven hebben deze den voorkeur, die de nuttigste zijn. Maar sommigen lezen deze woorden niet als een raad, doch als een aanklacht: Zeloot. Gij zijt ijverig naar elkanders gaven. In Hoofdstuk 13:4 is hetzelfde woord met afgunstig vertaald. Gij twist daarover met elkaar. Dat deden ze zonder twijfel. En dit gedrag wordt hier door den apostel bestraft en zo mogelijk verbeterd. Uit den hoogmoed komt twist voort. De hoogmoed was de oorsprong van de twisten onder de Corinthiërs. Het waren twisten over den voorrang (zoals de meeste twisten onder de Christenen, met welke mooie voorwendsels ze ook verguld mogen worden), en het is geen wonder dat twisten over den voorrang de liefde uitdoven. Wanneer allen de hoogste plaats wilden bekleden, bevreemdt het niet dat allen hun broederen wilden verdringen, op zij werpen, naar omlaag stoten. Gaven moeten gewaardeerd worden naar haar nut, maar ze zijn nadelig zodra ze gemaakt worden tot een bron van hoogmoed en tweedracht. Dat tracht de apostel dus te voorkomen.

2. Door hun een wenk te geven van een uitnemender weg, namelijk van liefde, wederzijdse liefde en goedwilligheid. Dit was de enige rechte weg om hen te doen bedaren en aan elkaar te verbinden, en te maken dat hun gaven besteed werden tot voordeel en opbouw der gemeente. Dit zou hen vriendelijk jegens elkaar maken, oplettend voor elkaar, en daarom hen doen bedaren en een eind maken aan hun kleine onverdraagzaamheden en hun twisten over den voorrang. Zij zouden tonen de voornaamsten te zijn volgens den apostel, die de meeste Christelijke liefde hadden. Ware liefde is verreweg te verkiezen boven de uitnemendste gaven. Het is veel beter dat de harten gloeien van wederzijdse liefde dan dat ze blaken van de mooiste titels, bedieningen en vermogens.

HOOFDSTUK 13

1 Al ware het, dat ik de talen der mensen en der engelen sprak, en de liefde niet had, zo ware ik een klinkend metaal, of luidende schel geworden.
2 En al ware het dat ik de gave der profetie had, en wist al de verborgenheden en al de wetenschap; en al ware het, dat ik al het geloof had, zodat ik bergen verzette, en de liefde niet had, zo ware ik niets.
3 En al ware het, dat ik al mijn goederen tot onderhoud der armen uitdeelde, en al ware het, dat ik mijn lichaam overgaf, opdat ik verbrand zou worden, en had de liefde niet, zo zou het mij geen nuttigheid geven.
4 De liefde is lankmoedig, zij is goedertieren; de liefde is niet afgunstig; de liefde handelt niet lichtvaardiglijk, zij is niet opgeblazen;
5 Zij handelt niet ongeschiktelijk, zij zoekt zichzelve niet, zij wordt niet verbitterd, zij denkt geen kwaad;
6 Zij verblijdt zich niet in de ongerechtigheid, maar zij verblijdt zich in de waarheid;
7 Zij bedekt alle dingen, zij gelooft alle dingen, zij hoopt alle dingen, zij verdraagt alle dingen.
8 De liefde vergaat nimmermeer; maar hetzij profetieen, zij zullen te niet gedaan worden; hetzij talen, zij zullen ophouden; hetzij kennis, zij zal te niet gedaan worden.
9 Want wij kennen ten dele, en wij profeteren ten dele;
10 Doch wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen ten dele is, te niet gedaan worden.
11 Toen ik een kind was, sprak ik als een kind, was ik gezind als een kind, overlegde ik als een kind; maar wanneer ik een man geworden ben, zo heb ik te niet gedaan hetgeen eens kinds was.
12 Want wij zien nu door een spiegel in een duistere rede, maar alsdan zullen wij zien aangezicht tot aangezicht; nu ken ik ten dele, maar alsdan zal ik kennen, gelijk ook ik gekend ben.
13 En nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie; doch de meeste van deze is de liefde.

In dit hoofdstuk gaat de apostel er toe over om meer in bijzonderheden aan te tonen wat de uitnemender weg is, waarvan hij zo-even gesproken heeft. Hij beveelt dien aan:

I. Door te wijzen op zijn noodzakelijkheid en belangrijkheid, vers 1-3.

II. Door een omschrijving te geven van zijn eigenaardigheden en gevolgen, vers 4-7.

III. Door aan te tonen hoezeer hij alle andere gaven en genaden overtreft, hetgeen blijkt uit zijn duurzaamheid, daar hij bestaan zal wanneer al de andere niet meer of van geen nut meer zijn, vers 8-13.

1 Corinthiërs 13:1-3

Hier toont de apostel aan welke de uitnemender weg is, dien hij bedoelde en op het oog had aan het eind van het vorige hoofdstuk, namelijk de liefde, agapê, niet die liefde, welke gewoonlijk bedoeld wordt als men dit woord gebruikt en die niet veel meer is dan het geven van aalmoezen, maar liefde in de rijkste en verste betekenis van het woord, ware liefde tot God en de mensen, een liefdevolle genegenheid des geestes jegens onze mede-Christenen, voortspruitende uit oprechte en vurige overgave aan God. Dit levende beginsel van alle plichten en gehoorzaamheid is de uitnemender weg, waarvan de apostel spreekt, verre boven alle gaven te verkiezen. Ja, zonder deze zijn de schitterendste gaven niets, komen ons niet ten goede en worden door God niet geacht. Hij onderscheidt:

1. De gave der talen. Al ware het dat ik de talen der mensen en engelen sprak, en de liefde niet had, zo ware ik een klinkend metaal of luidende schel geworden, vers 1. Indien iemand al de talen der wereld spreken kon, en dat met de grootste nauwkeurigheid, beschaafd en vloeiend, indien hij kon spreken als een engel, en hij had de liefde niet, dan zou het alles zinledig rumoer zijn, wanluidend en nutteloos geklank, zonder voordeel of verkwikking. Wij worden niet behouden en doen anderen geen nut door vrijmoedig, schoon en geleerd over de dingen Gods te spreken, indien we ontbloot zijn van heilige liefde. Het liefhebbend hart, niet de vlugge tong, is aangenaam voor God. De apostel noemt eerst deze gave, omdat de Corinthiërs, naar het schijnt, daarop zich het meest verhovaardigden met verachting van hun broederen.

2. Profetie, het verstand van alle geheimenissen en alle kennis. Zonder de liefde is deze niets, vers 2. Indien iemand het helderste inzicht had in de profetieën en schaduwen des Ouden Verbonds, de nauwkeurigste kennis van de Christelijke leerstellingen, ja zelfs, door ingeving, door onfeilbare mededeling en verlichting des Geestes, zonder de liefde zou hij niets zijn, dat alles zou hem geen nut doen. Een helder en diepzinnig hoofd heeft geen waarde zonder een welwillend en liefhebbend hart. God hecht niet aan onze grote kennis, maar aan trouwe en hartelijke toewijding en liefde.

3. Geloof dat wonderen verricht, het geloof in wonderen of het geloof, waardoor zij die het bezaten instaat waren wonderen te doen. Indien ik al het geloof had (de hoogste mate van deze soort van geloof) zodat ik bergen verzette (tot hen zeggen: Gaat heen in het midden der zee, en door hen gehoorzaamd werd, Markus 11:23) en de liefde niet had, zo ware ik niets. Het grootste wonderdoende geloof, voor hetwelk in zekeren zin niets onmogelijk is, in zichzelf zonder de liefde is het niets. Bergen verzetten is in de schatting der mensen iets zeer belangrijks, maar in Gods oog is een sprank liefde van veel groter waarde dan al het geloof van de gehele wereld van dien aard. Men kan veel wonderen verricht hebben in den naam van Christus, en toch door Hem verloochend worden en het bevel krijgen als werkers der ongerechtigheid van Hem te gaan, Mattheus 7:22, 23. Zaligmakend geloof gaat altijd met liefde gepaard, wonderdoend geloof kan zonder liefde bestaan.

4. De uiterlijke daden der liefde. Het uitdelen van al mijn goederen tot onderhoud der armen, vers 3. Indien iemand op die wijze alles geeft wat hij heeft, en hij heeft de liefde niet, dan zal het hem geen nut doen. Er kan een open en milde hand zijn zonder vrijgevig en liefderijk hart. De uiterlijke daad van weldadigheid kan uit een zeer slecht beginsel voortkomen. IJdele roemzucht of hoogmoedig tentoonstellen van verdiensten kunnen iemand, die de ware liefde tot God en den naasten mist, op die wijze tot grote uitgaven leiden. Ons weldoen aan anderen zal ons geen nut doen, indien het niet

op de rechte wijze geschiedt, namelijk uit het beginsel van toewijding en liefde, liefde tot God en welwillendheid voor de mensen. Zo wij de liefde buiten onzen godsdienst houden, zullen de kostelijkste diensten ons niet helpen. Zo wij geven al wat wij hebben, maar Gode ons hart onthouden, zal het ons geen voordeel brengen.

5. Zelfs het lijden, en dat wel van de zwaarste soort. Al ware het dat ik mijn lichaam overgaf opdat ik verbrand zou worden, en had de liefde niet, zo zou het mij geen nuttigheid geven, vers 3. Indien we ons leven opofferden voor de zaak des Evangelies, en verbrand werden om onze handhaving van de waarheid, het zou ons geen baat geven zonder de liefde, zonder dat we tot deze zelfopoffering gedrongen werden door ware toewijding aan God en oprechte liefde voor Zijne gemeente en Zijn volk, en welwillendheid voor het mensdom. De uitwendige daad kan zeer schoon zijn, terwijl het onzichtbaar beginsel zeer slecht is. Sommigen hebben zich in het vuur geworpen ten einde daardoor een naam en roem onder de mensen te verkrijgen. Het is mogelijk, dat hetzelfde beginsel sommigen opgewonden heeft tot genoeg beslistheid om voor den godsdienst te sterven, die nooit van harte er in geloofd en hem omhelsd hadden. Maar het verdedigen van den godsdienst ten koste van ons leven zal ons niets baten indien wij zijne macht niet gevoelen, en de ware liefde is het hart en de ziel van den godsdienst. Indien wij niets van haar heilig vuur in ons gevoelen, zal het ons niet helpen dat we ons zelven tot as laten verbranden, voor de waarheid. Het grievendst lijden en de kostbaarste offers bevelen ons niet bij God aan, indien we onze broederen niet liefhebben, ook al gaven we onze lichamen om verbrand te worden, het helpt ons niet. Maar langs hoe vreemd een weg menen dan zij zich Gode aan te bevelen, die dat denken te doen door anderen te verbranden, door moord en doodslag, door het pijnigen hunner mede-Christenen, of door hen op allerlei wijs te kwellen! Mijn ziel! kom niet in hun raad! Zo ik reeds geen hoop kan hebben door God aangenomen te worden, indien ik mijn eigen lichaam overgeef om verbrand te worden, terwijl ik de liefde niet heb, hoe kan ik dan daarop hopen door het verbranden of mishandelen van anderen in openbare tegenspraak met de liefde!

1 Corinthiërs 13:4-7

De apostel noemt ons in deze verzen enige van de eigenschappen en uitwerkingen van de liefde, zowel om die te beschrijven als om ze aan te bevelen, opdat we mogen weten of we deze genade bezitten, en indien niet, opdat we begerig mogen worden om iets dat zo bij uitstek beminnelijk is te verkrijgen, en niet te rusten voor we het hebben. Het is een buitengemene genade, die een volheid van goede eigenschappen bezit. En wel:

I. De liefde is lankmoedig (makrothumei). Zij kan het kwade, onrecht en terging verdragen zonder vervuld te worden met wrok, verontwaardiging en wraakzucht. Zij maakt den geest sterk, geeft hem macht over de hartstochten, voorziet hem van uithoudend geduld, dat eer zal wachten op de verbetering van een broeder dan over zijn gedrag in verwijten losbarsten. Zij zal menige veronachtzaming en verwaarlozing door den persoon, dien ze liefheeft, over het hoofd zien, en geduldig wachten om te zien welke uitwerking dit geduld op hem heeft.

II. Zij is goedertieren (chrêsteu etai). Zij is zegenend, vol goedheid, beleefd en verplichtend.

Op haar tong is de leer der goeddadigheid, haar hart is groot, haar hand is open. Zij is bereid om gunsten te verlenen en goed te doen. Zij zoekt zich nuttig te maken, en grijpt niet slechts de gelegenheden om goed te doen aan, maar zoekt ze op. Zo is altijd haar karakter. Zij is geduldig onder onrecht, en gereed en geneigd om al het goede te doen, dat in haar macht staat. En onder deze twee kentekenen kan men al de bijzonderheden van haar karakter saamvatten.

III. De liefde onderdrukt wangunst. Zij is niet afgunstig, zij is niet gebelgd over het goed van anderen, zo min over hun gaven als over hun goede hoedanigheden, hun eer of hun bezittingen. Indien we onzen naasten liefhebben zullen we zover zijn van hem zijn welvaart te benijden of er verdrietig over te zijn, dat we er in delen en ons er over verheugen zullen. Zijn zegen en heiligmaking zullen een toevoegsel tot de onze zijn in plaats van die te schokken of te verminderen. Dat is het natuurlijk gevolg van liefde en vriendelijkheid, afgunst is het gevolg van kwaadwilligheid. De voorspoed van hen, die wij liefhebben, kan ons nooit grieven, en de geest, die zich gebonden gevoelt om goed te doen, kan nooit iemand iets kwaads toewensen.

IV. Liefde overwint hoogmoed en ijdele eer.

Zij handelt niet lichtvaardiglijk, zij is niet opgeblazen, zij is niet gezwollen van zelfverheffing, zij heeft geen aanmatigingen, zij maakt geen aanspraak op eerbewijzen, macht of eerbied, die haar niet toekomen. Zij is niet onbeschaamd, gereed om anderen te verachten, of onder den voet te treden, of met haat en toorn te behandelen. Zij, in wie het beginsel van ware broederliefde woont, zullen de een den ander uitnemender achten dan zich zelven, Romeinen 12:10. Zij zullen geen ding doen door twisting of ijdele eer, maar door ootmoedigheid de een den ander uitnemender achten dan zichzelf, Filippenzen 2:3. Ware liefde zal ons achting voor onze broederen geven, en hen in waarde doen stijgen in ons oog, en dat zal onze achting voor ons zelven beperken en de dwaasheden van zelfoverschatting en aanmatiging voorkomen. Deze slechte hoedanigheden kunnen nooit ontkiemen uit tedere liefde voor de broederen of overgegeven welwillendheid. De woorden in onze vertaling weergegeven door "handelt niet ongeschiktelijk" kunnen ook op andere wijzen overgezet worden, ook geven ze naar mijn mening de betekenis niet geheel juist weer, maar in elk geval bedoelen ze

iets, dat lijnrecht tegen ware liefde over staat. Men zou kunnen vertalen: ze maakt geen tumult, geen verstoring. De liefde bedaart de nijdige hartstochten in plaats van ze te voeden. Anderen lezen: Zij handelt met niemand verraderlijk, zij zoekt niemand te verstrikken of hem tot zwijgen te brengen door nodeloze moeilijkheden en aanspraken. Zij is niet vals, of honds, of onhandelbaar, ze is niet geneigd tot dwarsbomen en tegenspreken. Sommigen verstaan er onder: veinzerij en vleierij, het tonen van een schoon gelaat en het uiten van lieve woorden, zonder enige bedoeling van waarheid of van goeddoen. De liefde verafschuwt zulke valsheid en vleierij. Niets is dan ook verderflijker, of meer geschikt om de voornemens van ware liefde en welwillendheid te dwarsbomen.

V. De liefde is zorgvuldig om niet de grenzen van de betamelijkheid te overschrijden, oek aschêmonei, zij handelt niet ongeschiktelijk, vers 5, zij doet niets onwelvoegelijks, niets dat naar het algemeen gevoelen laag en gemeen is. Zij doet niets buiten tijd en plaats, maar gedraagt zich jegens alle mensen overeenkomstig hun rang en staat, met onderscheiding en eerbied jegens de meerderen, met vriendelijkheid en inschikkelijkheid jegens de minderen, met hoffelijkheid en goedwilligheid jegens allen. Zij verbreekt de orde niet, verwaarloost de rangen niet door alle mensen op hetzelfde peil te stellen, maar neemt de onderscheidingen in acht, welke God tussen de mensen gemaakt heeft, handelt voorzichtig in haar eigen roeping, let op haar eigen zaken, zonder zich te begeven tot het regelen, veroordelen of verachten van het gedrag van anderen. De liefde doet niets, dat haar niet wel voegt.

VI. De liefde is de gezworen vijandin van de zelfzucht. Zij zoekt zich zelve niet, begeert niet onmatig eigen roem, eer, voordeel of genoegen. Zelfliefde is inderdaad tot op zekere hoogte allen mensen eigen, zij is hun ingeschapen. En de redelijke liefde voor ons zelven is door onzen Zaligmaker gesteld tot maatstaf van onze liefde voor onze naasten, de liefde welke hier beschreven wordt: Gij zult uwen naasten liefhebben als uzelven. De apostel bedoelt niet, dat de liefde alle zorg voor zich zelve vernietigt, hij bedoelt niet, dat de mens, die liefheeft, nooit voor het zijne mag opkomen, maar zich zelven en eigen belangen ten enenmale verwaarlozen moet. De liefde zou dan het beginsel uitroeien, dat in onze natuur gelegd is. Maar de liefde zoekt het hare niet ten einde anderen te benadelen of met verwaarlozing van anderen. Zij verwaarloost dikwijls haar eigen belangen voor die van anderen, geeft aan hun welzijn, voldoening en voordeel de voorkeur boven haar eigene, en trekt altijd het welzijn van het algemeen, zowel burgerlijk als geestelijk, aan het hare voor. Zij zal zich zelve niet bevoordelen, vergroten, verrijken, ten koste en nadele van de gemeenschap.

VII. De liefde tempert en breidelt de hartstochten, oe paroxunetai, zij wordt niet verbitterd. Zij vermindert de scherpte van humeur, verzacht den geest, zodat hij niet plotseling opstuift, of lang volhoudt in hevigen hartstocht. Waar het vuur der liefde onderhouden wordt, kan de vlam der wraak niet gemakkelijk opstijgen of lang branden. De liefde zal nooit zonder reden toornig worden, en zal trachten de aandoeningen binnen haar grenzen te beperken, zodat die evenmin in hoogte als in duur de juiste maat te buiten gaan. Toorn kan niet blijven in het hart, waar liefde woont. Het is hard toornig te zijn op hen, die wij liefhebben, maar zeer gemakkelijk onze gevoeligheid te onderdrukken en ons te verzoenen.

VIII. De liefde denkt geen kwaad. Zij liefkoost geen ondeugd en zint niet op wraak, zo lezen sommigen dit. Zij is niet spoedig en niet lang toornig, is nooit achterdochtig of wraaklustig, zij verdenkt anderen niet van kwaad, logizetai kokon, zij redeneert niet uit kwaad, zij laadt geen schuld op bij vermoeden, wanneer die niet duidelijk gebleken is. Ware liefde is niet vatbaar voor jaloezie en

achterdocht, zij zal fouten die aan het licht komen verbergen, er een sluier over werpen, in plaats van die, welke bedekt en verborgen waren, na te jagen en bloot te leggen, zij zal nimmer verdenking opvatten zonder bewijs, maar zal veeleer geneigd zijn om bewijzen tegen den persoon, die ze liefheeft, niet te geloven. Zij zal moeilijk een slechte gedachte over een ander openbaren, en wanneer de oorzaak niet kan geloochend worden, dat met verdriet en terughouding doen. Zij zal er nooit toe gebracht worden om kwaad te vermoeden of op enkel schijn een ongunstige gedachte over iemand op te vatten, of aanleiding geven tot verdenking. Zij zal nooit de slechtste voorstelling van de dingen geven, maar nog het goede opzoeken in omstandigheden, die een verkeerd voorkomen hebben.

IX. Hier wordt opgenoemd wat de liefde vreugde en blijdschap geeft.

1. In ontkennenden zin: Zij verblijdt zich niet in de ongerechtigheid. Zij vindt er geen vermaak in iemand nadeel of leed te bezorgen. Zij denkt van niemand het kwade zonder deugdelijk bewijs. Zij wenst niemand kwaad toe, maar doet het hem nog veel minder aan, en nooit is het leed van anderen haar tot vreugde, of verblijdt ze zich wanneer zij hem onrecht ziet aandoen. Ook zal ze zich niet verheugen over de fouten en tekortkomingen van anderen, en daarover triomferen, zo min uit hoogmoed als uit kwaadwilligheid, omdat daardoor haar eigen voortreffelijkheid verhoogd of haar onwil verontschuldigd zou worden. De zonden van anderen zijn voor een liefhebbend hart veel meer een oorzaak van droefheid dan een reden van vreugde, de liefde zal er kort bij stilstaan en ze met volle mededogen aanzien, maar er geen aanleiding tot vermaak in vinden. Het is het toppunt van ondeugd vermaak te vinden in het lijden van medeschepselen. En is een val in de zonde niet het grootste ongeluk, dat iemand overkomen kan? Hoe onstandvastig is de Christelijke liefde wanneer ze zich over zulk een val verheugen kan.

2. In bevestigenden zin: Zij verblijdt zich in de waarheid. Ze is verheugd over den zegepraal van het Evangelie, dat gewoonlijk de waarheid genoemd wordt in het Nieuwe Testament, om er bijzonderen nadruk op te leggen, en ze verheugt zich wanneer ze ziet dat de mensen door haar verzacht en verbeterd worden. Zij heeft geen vermaak in hun zonden, maar is ten hoogste verblijd wanneer zij hun goede werken ziet, waardoor ze tonen eerlijk en deugdelijk te zijn. Het geeft haar grote voldoening te zien, dat waarheid en gerechtigheid onder de mensen toenemen, de onschuld verhoogd, wederkerig vertrouwen en betrouwbaarheid gevestigd worden, en godsvrucht en ware Godsverering bloeien.

X. Zij bedekt alle dingen, zij verdraagt alle dingen, vers 7, panta stegei, panta hupomenei. De liefde zal menigte van zonden bedekken, 1 Pet. 4:8. Zij zal er een sluier over werpen, zover dat met plicht bestaan kan. Zij openbaart en verspreidt niet de fouten van een broeder, tenzij plicht het uitdrukkelijk eist. Noodzakelijkheid alleen kan een liefhebbend hart daartoe dwingen. Ofschoon het iemand vrijstaat zijn broeder onder vier ogen op zijn fouten te wijzen, is hij zeer onwillig ze tentoon te stellen door ze openlijk te vertellen. Zo doen we met onze eigen fouten, en de liefde leert ons dat dus ook met die van anderen te doen, ze niet tot hun schande en verwijt openbaren, maar ze voor het oog van ‘t algemeen bedekken zolang we kunnen zonder aan God en mensen ontrouw te worden. Of: gelijk sommigen voor bedekt lezen, zij draagt alle dingen. Zij gaat beledigingen voorbij, zonder ontvlammenden toorn of zucht naar wraak, ze is geduldig onder tergingen, houdt het uit, panta hupomenei, staat vast ofschoon ze hard geschokt moge worden, doorstaat alle soorten van onrecht en mishandeling en blijft staande onder alle vervloekingen, weerstand, lastering, gevangenis, ballingschap, banden, martelingen en zelfs den dood, ter wille van de onrechtplegers en van de

anderen, en houdt het in deze standvastigheid uit. Welk een kracht en doorstandsvermogen geeft de liefde aan den geest! Wat kan iemand die liefheeft doorstaan ten bate van den geliefde! Hoeveel onrecht en miskenning kan hij verdragen! Hoeveel gevaren zal hij ontmoeten en hoeveel moeilijkheden moeten ondergaan!

XI. De liefde gelooft en hoopt het goede van anderen. Zij gelooft alle dingen, zij hoopt alle dingen. Waarlijk, de liefde vernietigt in genen dele de voorzichtigheid en gelooft niet uit onnozelheid en eenvoudigheid zo maar elk woord, Spreuken 14:15. Wijsheid kan wel met liefde gepaard gaan, liefde kan voorzichtig zijn. Maar zij is geneigd om van allen het goede te geloven, een goede mening omtrent hen te onderhouden zolang er geen reden voor het tegendeel is, ja, het goede te blijven geloven ofschoon er duistere vermoedens zijn, zolang het bewijs van schuld niet duidelijk geleverd is. Alle liefde is vol van oprechtheid, geneigd om altijd het beste te geloven en alles in het gunstigste licht te stellen, zij oordeelt het goede en gelooft het goede zolang zij er slechts enige reden voor heeft, en zal desnoods haar geloof buiten de grenzen van waarschijnlijkheid uitstrekken ten einde een goede mening te behouden. Zij zal een ongunstige mening met de uiterste behoedzaamheld opvatten, en er zich tegen verzetten zolang ze dat slechts eerlijk doen kan. En wanneer ze, in spijt van haar neiging daartoe, het goede van anderen niet geloven kan, dan zal ze het hopen, en voortgaan te hopen zolang daartoe slechts enige reden bestaat. Zij zal niet spoedig een geval hopeloos achten, maar wenst de verbetering ook van de slechtste mensen, en is zeer geneigd te hopen hetgeen zij wenst. Welk een goeddoende en beminnelijke eigenschap is de Christelijke liefde! Hoe beminnelijk is een ziel, die doortrokken is van die welwillendheid, en ze over haar gehele wezen uitgestort heeft! Gelukkig de mens, in wiens hart dit hemelse vuur gloeit en uit wiens mond het vloeit om allen, met wie hij in aanraking komt door zijn warmte te verkwikken! Hoe lieflijk zou het Christendom in de ogen der wereld zijn, wanneer zij die het belijden meer door dit goddelijk beginsel werden bezield en tot daden aangespoord, en den verplichten eerbied bewezen aan het gebod, waarop Hij die het gaf den voornaamsten nadruk legde: Een nieuw gebod geef Ik u, dat gij elkaar liefhebt, gelijk Ik u liefgehad heb, dat gij ook elkaar liefhebt. Hieraan zullen zij allen bekennen, dat gij Mijne discipelen zijt, Johannes 13:34, 35. Gezegende Jezus! hoe weinigen van uwe discipelen munten uit en trekken de aandacht door dezen karaktertrek!

1 Corinthiërs 13:8-13

De apostel gaat voort de liefde aan te bevelen en aan te tonen hoe verre zij te verkiezen is boven de gaven, waarop de Corinthiërs zich zo gaarne verhovaardigden, tot groot nadeel, ja tot uitdoving, der liefde. Hij wijst op:

I. Haar langeren duur en voortbestaan. De liefde vergaat nimmermeer. Zij is een voortdurende en onophoudelijke genade, bestaande tot in eeuwigheid, terwijl de buitengewone gaven, waaraan de Corinthiërs zoveel waarde hechtten, van korten duur waren. Zij dienden alleen om de kerk op aarde te grondvesten, en dat slechts voor een tijd, niet zolang de wereld zou bestaan, maar in den hemel zouden ze alle opgehouden hebben, want die is de eigenlijke zetel, het element der liefde. Profetieën zullen teniet gedaan worden, dat is, hetzij de voorzegging van toekomende dingen, (hetgeen de gewone betekenis is) of de uitlegging der Schrift door onmiddellijke ingeving. Talen zullen ophouden, dat is de wonderdadige macht van talen te spreken zonder ze geleerd te hebben. Er zal in den hemel slechts ene taal zijn. In de streken van volmaakte rust is geen verwarring van talen. Kennis zal teniet gedaan worden. Niet zo, dat in den staat der volmaaktheid hierboven de heilige en zalige zielen onkundig en onwetend zullen zijn, het zou een zeer armzalig geluk zijn, dat bestaanbaar was met de grootste onwetendheid. De apostel spreekt duidelijk van wonderdadige gaven, en dus van kennis, die buiten den gewonen weg verkregen werd, zie Hoofdstuk 14:6, de kennis van verborgenheden, bovennatuurlijk meegedeeld. Zulke kennis zou teniet gedaan worden. Sommigen echter verstaan dit van de gewone kennis, verkregen door onderwijs en onderricht. Deze wijze van kennis verkrijgen zal teniet gedaan worden, ofschoon de eens verkregen kennis niet verloren gaat. Maar het is duidelijk, dat de apostel hier spreekt van de voortreffelijkheid der liefde boven de bovennatuurlijke gaven. En die heeft meer waarde omdat zij duurzamer is, zij zal er zijn wanneer de andere niet meer meer bestaan, zij zal den hemel binnengaan waar de andere niet kunnen komen, omdat ze daar van geen nut zouden zijn, ofschoon, in zekeren zin, ook onze gewone kennis kan gezegd worden in den hemel op te houden door de grote verbetering, die ze daar ondergaan zal. Het licht van een kaars wordt geheel en al verduisterd door de zon, schijnende in haar kracht.

II. Hij toont aan dat al deze gaven alleen in een staat van onvolmaaktheid gegeven zijn.

Want wij kennen ten dele en wij profeteren ten dele, vers 9. Onze beste kennis en onze grootste bekwaamheden zijn thans gelijk onzen gehelen toestand, bekrompen en tijdelijk. Zelfs de kennis, die zij door ingeving hadden, was ten dele. Hoe weinig aangaande God en de onzichtbare wereld was zelfs door de apostelen en de geïnspireerde mensen gekend! Hoeveel komen de overigen bij hen tekort! Maar deze gaven waren berekend naar den tegenwoordigen onvolmaakten staat van de kerk, waardevol in zich zelve, doch niet te vergelijken met de liefde, want zij zouden verdwijnen met de onvolmaaktheden van de kerk, ja zelfs veel vroeger, terwijl de liefde bestemd was om eeuwig te duren.

III. Hij neemt daaruit aanleiding om aan te tonen in hoeveel beter toestand de kerk hiernamaals zal zijn dan ze nu is. Een staat van volmaaktheid is in zicht, vers 10. Wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen ten dele is, teniet gedaan worden. Wanneer het doel bereikt is, houden de middelen natuurlijk op te bestaan. Daar zal geen behoefte meer zijn aan talen, en profetieën en geïnspireerde kennis, in het toekomende leven, want dan zal de kerk in een staat van volmaaktheid verkeren zowel wat kennis als heiligheid aan- gaat. God zal dan geheel duidelijk

gekend worden, door intuïtie en zo volkomen als voor verheerlijkte geesten mogelijk is, niet zo omsluierd en gedeeltelijk als hier. Het onderscheid tussen deze beide toestanden is hier in twee bijzonderheden aangegeven.

1. De tegenwoordige toestand is een toestand van kindsheid, de toekomende een van volwassenheid. Toen ik een kind was sprak ik als een kind, (dat is, volgens sommigen: in talen) was ik gezind als een kind (ephronoon, dat is: ik profeteerde, ik werd in de geheimenissen van het koninkrijk der hemelen onderwezen op zulk een buitengewone wijze dat daaruit bleek dat ik nog kind was): ik overlegde, elogizomên, of redeneerde, als een kind, maar wanneer ik een man geworden ben, zo heb ik teniet gedaan hetgeen eens kinds was. Dat is het onderscheid tussen hemel en aarde. Welke bekrompen inzichten, welke verwarde en onduidelijke voorstellingen van de dingen, hebben kinderen in vergelijking met volwassenen! En hoe natuurlijk verachten en verwerpen mensen, wier rede is gerijpt en ontwikkeld geworden, hun kinderlijke gedachten, zetten die op zij en hechten er geen waarde meer aan. Zo zullen wij oordelen over onze meest-gewaardeerde gaven en bekwaamheden, wanneer wij in den hemel komen. Wij zullen verachting gevoelen voor de kinderlijke dwaasheid, waarmee wij op die dingen trots geweest zijn, zodra we zijn opgegroeid tot mannen in Christus.

2. De dingen zijn thans alle duister en verward, in vergelijking met hetgeen ze hiernamaals zijn zullen. Want wij zien nu door een spiegel in een duistere rede (in een raadsel ainigmati) maar alsdan zullen wij zien aangezicht tot aangezicht, nu ken ik ten dele maar alsdan zal ik kennen gelijk ook ik gekend ben. Wij kunnen nu de dingen slechts onderscheiden op groten afstand, als door een telescoop, en in wolken en donkerheid gehuld, maar dan zullen wij de dingen kennen dichtbij en duidelijk, klaar voor onze ogen, en onze kennis zal vrij zijn van alle duisternis en dwaling. God zal worden gezien aangezicht tot aangezicht, en wij zullen Hem kennen gelijk wij door Hem gekend worden, niet zo volkomen, maar in zeker opzicht op dezelfde wijze. Hij kent ons door het bloot aanschouwen, Hij richt zijn oog op ons en kent en doorgrondt ons door en door. Wij zullen de ogen op Hem vestigen en Hem zien gelijk Hij is, 1 Johannes 3:2. Wij zullen kennen gelijk wij gekend zijn, ingaan in al de geheimen der goddelijke liefde en genade. O heerlijke verandering! Uit de duisternis in het licht over te gaan, uit de wolken in den helderen zonneschijn van het aangezicht onzes Zaligmakers, en in Gods eigen licht het licht te zien! Psalm 36:10. Alleen het licht des hemels zal alle wolken en donkerheid van Gods aangezicht verdrijven. In deze wereld zijn we op zijn best in de schemering, daar zal het eeuwig en volkomen dag zijn.

IV. Om de uitnemendheid der liefde te doen uitkomen, verheft hij haar niet alleen boven alle gaven, maar ook boven andere genaden: hoop en liefde, vers 13. En nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie, doch de meeste van deze is de liefde. Ware genade is veel voortreffelijker dan enige geestelijke gave, welke ook, en geloof, hoop en liefde zijn de drie voornaamste genaden, waarvan de liefde de eerste is, omdat zij het doel is en de beide andere slechts middelen zijn. Zij is de goddelijke natuur, de zaligheid der ziel, haar heerlijke rust in God, en de heilige blijdschap van alle heiligen. Zij zal in eeuwigheid werkzaam zijn, wanneer geloof en hoop niet meer zijn zullen. Het geloof vestigt zich op de goddelijke openbaring en stemt haar toe, de hoop houdt zich vast aan de toekomstige zaligheid en wacht daar op, en in den hemel wordt het geloof veranderd in aanschouwen, en de hoop in voldoening. Er is geen reden meer om te geloven en te hopen, wanneer we zien en genieten. Maar de liefde richt zich op de goddelijke volmaaktheden zelf, en op het beeld Gods in Zijne schepselen en onze wederkerige betrekking beiden tot God en tot hen. Deze zullen in de toekomende wereld

alle glansen in de meest heerlijke schittering, en daar zal de liefde volmaakt zijn, daar zullen wij God volkomen liefhebben, omdat Hij ons boven alles beminnelijk zal zijn, en onze harten zullen tintelen bij het zien van Hem en gloeien van eeuwige toewijding. En daar zullen wij volkomen elkaar liefhebben, wanneer alle heiligen elkaar zullen ontmoeten, want alleen heiligen zijn daar en wel volmaakte heiligen. Heerlijke toestand! Hoe overtreft ge al wat hier beneden is! O beminnelijke en heerlijke genade der liefde! Hoe overtreft gij de schoonste gave, want in u schitteren alle genaden en gij zijt de eeuwige samenvatting van die alle. Wanneer geloof en hoop niet meer zijn, zult gij voor altijd met de helderste vlam branden! Zij naderen het dichtst dezen hemelsen toestand van volmaaktheid, wier harten het meest vervuld zijn met dit hemelse beginsel en van de innigste liefde branden. Zij is rechtstreeks van God gekomen en de heerlijkste uitdrukking van Zijn wezen. Want God is liefde, 1 Johannes 4:8, 16. En waar God gezien wordt gelijk Hij is, van aangezicht tot aangezicht, daar heeft de liefde haar toppunt bereikt, - daar, en daar alleen is zij volmaakt.

HOOFDSTUK 14

1 Jaagt de liefde na, en ijvert om de geestelijke gaven, maar meest, dat gij moogt profeteren.
2 Want die een vreemde taal spreekt, spreekt niet den mensen, maar Gode; want niemand verstaat het, doch met den geest spreekt hij verborgenheden.
3 Maar die profeteert, spreekt den mensen stichting, en vermaning en vertroosting.
4 Die een vreemde taal spreekt, die sticht zichzelven; maar die profeteert die sticht de Gemeente.
5 En ik wil wel, dat gij allen in vreemde talen spreekt, maar meer, dat gij profeteert; want die profeteert, is meerder dan die vreemde talen spreekt, tenzij dan, dat hij het uitlegge, opdat de Gemeente stichting moge ontvangen.
6 En nu, broeders, indien ik tot u kwam, en sprak vreemde talen, wat nuttigheid zou ik u doen, zo ik tot u niet sprak, of in openbaring, of in kennis, of in profetie of in lering?
7 Zelfs ook de levenloze dingen, die geluid geven, hetzij fluit, hetzij citer, zo zij geen onderscheid met hun klank geven, hoe zal bekend worden, hetgeen op de fluit of op de citer gespeeld wordt?
8 Want ook indien de bazuin een onzeker geluid geeft, wie zal zich tot den krijg bereiden?
9 Alzo ook gijlieden, indien gij niet door de taal een duidelijke rede geeft, hoe zal verstaan worden hetgeen gesproken wordt? Want gij zult zijn als die in de lucht spreekt.
10 Er zijn, naar het voorvalt, zo vele soorten van stemmen in de wereld, en geen derzelve is zonder stem.
11 Indien ik dan de kracht der stem niet weet, zo zal ik hem, die spreekt, barbaars zijn; en hij, die spreekt, zal bij mij barbaars zijn.
12 Alzo ook gij, dewijl gij ijverig zijt naar geestelijke gaven, zo zoekt dat gij moogt overvloedig zijn tot stichting der Gemeente.
13 Daarom, die in een vreemde taal spreekt, die bidde, dat hij het moge uitleggen.
14 Want indien ik in een vreemde taal bid, mijn geest bidt wel, maar mijn verstand is vruchteloos.
15 Wat is het dan? Ik zal wel met den geest bidden, maar ik zal ook met het verstand bidden; ik zal wel met den geest zingen, maar ik zal ook met het verstand zingen.
16 Anderszins, indien gij dankzegt met den geest, hoe zal degene, die de plaats eens ongeleerden vervult, amen zeggen op uw dankzegging, dewijl hij niet weet, wat gij zegt?
17 Want gij dankzegt wel behoorlijk, maar de ander wordt niet gesticht.
18 Ik dank mijn God, dat ik meer vreemde talen spreek, dan gij allen;
19 Maar ik wil liever in de Gemeente vijf woorden spreken met mijn verstand, opdat ik ook anderen moge onderwijzen, dan tien duizend woorden in een vreemde taal.
20 Broeders, wordt geen kinderen in het verstand, maar zijt kinderen in de boosheid, en wordt in het verstand volwassen.
21 In de wet is geschreven: Ik zal door lieden van andere talen, en door andere lippen tot dit volk spreken, en ook alzo zullen zij Mij niet horen, zegt de Heere.
22 Zo dan, de vreemde talen zijn tot een teken niet dengenen, die geloven, maar den ongelovigen; en de profetie niet den ongelovigen, maar dengenen, die geloven.
23 Indien dan de gehele Gemeente bijeenvergaderd ware, en zij allen in vreemde talen spraken, en enige ongeleerden of ongelovigen inkwamen, zouden zij niet zeggen, dat gij uitzinnig waart?
24 Maar indien zij allen profeteerden, en een ongelovige of ongeleerde inkwame, die wordt van allen overtuigd, en hij wordt van allen geoordeeld.
25 En alzo worden de verborgene dingen zijns harten openbaar; en alzo, vallende op zijn aangezicht, zal hij God aanbidden, en verkondigen, dat God waarlijk onder u is.

26 Wat is het dan, broeders? Wanneer gij samenkomt, een iegelijk van u, heeft hij een psalm, heeft hij een leer, heeft hij een vreemde taal, heeft hij een openbaring, heeft hij een uitlegging; laat alle dingen geschieden tot stichting;
27 En zo iemand een vreemde taal spreekt, dat het door twee, of ten meeste drie geschiede, en bij beurte; en dat een het uitlegge.
28 Maar indien er geen uitlegger is, dat hij zwijge in de Gemeente; doch dat hij tot zichzelven spreke, en tot God.
29 En dat twee of drie profeten spreken, en dat de anderen oordelen.
30 Doch indien een ander, die er zit, iets geopenbaard is, dat de eerste zwijge.
31 Want gij kunt allen, de een na den ander profeteren, opdat zij allen leren, en allen getroost worden.
32 En de geesten der profeten zijn den profeten onderworpen.
33 Want God is geen God van verwarring, maar van vrede, gelijk in al de Gemeenten der heiligen.
34 Dat uw vrouwen in de Gemeenten zwijgen; want het is haar niet toegelaten te spreken, maar bevolen onderworpen te zijn, gelijk ook de wet zegt.
35 En zo zij iets willen leren, laat haar te huis haar eigen mannen vragen; want het staat lelijk voor de vrouwen, dat zij in de Gemeente spreken.
36 Is het Woord Gods van u uitgegaan? Of is het tot u alleen gekomen?
37 Indien iemand meent een profeet te zijn, of geestelijke, die erkenne, dat, hetgeen ik u schrijf, des Heeren geboden zijn.
38 Maar zo iemand onwetend is, die zij onwetend.
39 Zo dan, broeders, ijvert om te profeteren, en verhindert niet in vreemde talen te spreken.
40 Laat alle dingen eerlijk en met orde geschieden.

In dit hoofdstuk onderricht de apostel hen hoe ze hun geestelijke gaven moeten gebruiken, en aan die de voorkeur geven, welke de beste en geschiktste zijn om het meeste goed uit te werken.

I. Hij begint met hun te raden van al de geestelijke gaven aan die van het profeteren voorkeur te geven, en toont aan dat dit veel beter is dan het spreken van vreemde talen, vers 1-5.

II. Hij bewijst hun verder hoe nutteloos het spreken van vreemde talen is voor de gemeente, vers 6-14, het is gelijk fluiten op een toon, gelijk blazen op de trompet met onzeker geluid, gelijk barbaars spreken, terwijl de gaven ten nutte van de gemeente moeten dienen.

III. Hij zegt hun dat de eredienst zo moet ingericht zijn, dat ook de onwetendste het begrijpen kan, en zich met de anderen verenigen in lofzegging en gebed, en zet dien raad kracht bij met zijn eigen voorbeeld, vers 15-20.

IV. Hij geeft hun te verstaan dat de vreemde talen veel meer voor de ongelovigen, dan voor de gelovigen een teken zijn, en toont den voorrang van het profeteren boven het talen spreken aan, door de ver- schillende onderstellingen, die het een of het ander zou opwekken in het hart van een ongelovige, die hun samenkomsten bijwoonde, vers 21-25.

V. Hij bestraft hen over de wanorde en de verwarring, die zij in de vergaderingen aanrichten door hun ijdelheid en het pronken met hun gaven en geeft aanwijzing hoe ze beide gaven, van talen en van profetie. gebruiken moeten, vers 26-33.

VI. Hij verbiedt de vrouwen in de gemeente te spreken en besluit dit onderwerp met den eis, dat ze alle dingen in den openbaren eredienst eerlijk en met orde zullen doen geschieden, vers 34-40.

1 Corinthiërs 14:1-5

In het vorige hoofdstuk heeft de apostel voor zich zelven de Christelijke liefde boven alle geestelijke gaven verkoren, en de Corinthiërs geraden hetzelfde te doen. Hier onderricht hij hen welke van de geestelijke gaven zij voorkeur geven moeten en langs welke regelen ze de vergelijking maken moeten. Hij begint dit hoofdstuk:

I. Met een opwekking tot liefde: Jaagt de liefde na, vers 1. Het oorspronkelijke woord diookete, betekent buitengewoon moeite doen om zeker ding te verkrijgen en wordt gewoonlijk in goeden en geoorloofden zin gebruikt. Het is een aansporing om liefde te verkrijgen, om deze uitnemende geestesgesteldheid in elk geval machtig te worden, hoeveel moeite en gebed het ook kosten moge, alsof hij zei: Wat u ook moge ontbreken, ziet toe dat ge dit niet mist, de voornaamste van alle genaden is waard haar tot elke prijs te verkrijgen.

II. Hij zegt hun welke geestelijke gave, uit het beginsel der liefde, te verkiezen is. IJvert om de geestelijke gaven, maar meest dat gij moogt profeteren, vers 1, voornamelijk dat gij moogt profeteren. Terwijl zij vurig de Christelijke liefde najaagden en deze gesteldheid des harten hun voornaamste doel maakten, moesten zij ijveren naar geestelijke gaven, er in zekere mate begerig naar zijn, maar vooral naar het profeteren, dat is het uitleggen der Schrift. De ijver daarnaar zou het best tonen dat zij de liefde najaagden, dat zij haar op den rechten prijs stelden, en er op gesteld waren. Merk op: Gaven zijn waardige voorwerpen van onze begeerte en onzen ijver, mits in dienst van de genade der liefde. Die zouden zij eerst en met den grootsten ernst zoeken, als de meest waardige.

III. Hij noemt de redenen voor dezen voorkeur op. En het is merkwaardig, dat hij hier alleen het profeteren vergelijkt met het spreken van talen. Het schijnt dat de Corinthiërs deze gave het hoogst achtten. Die was meer opzienbarend dan eenvoudige Schriftuitlegging. Zij beloonde meer den hoogmoed, maar was minder geschikt om de bedoelingen van de Christelijke liefde te bevorderen, zij zou niet in gelijke mate stichten of de zielen goeddoen. Want:

1. Hij, die vreemde talen spreekt, kan alleen spreken tussen God en zich zelven, omdat, welke geheimenissen ook in die talen meegedeeld werden, geen der hoorders kon hem begrijpen, daar zij de taal niet verstonden, vers 2. Merk op: Wat niet kan begrepen worden, kan ook niet stichten. Er kan geen voordeel getrokken worden van de uitnemendste toespraak, wanneer ze in onverstaanbare taal gehouden wordt, welke het gehoor spreken noch begrijpen kan. Maar hij, die profeteert, spreekt ten nutte van zijn hoorders, van die gave hebben ze voordeel. Uitlegging van de Schrift zal tot hun stichting bijdragen, zij zullen er door vermaand en vertroost worden, vers 3. En inderdaad die beide moeten samengaan. Plicht is de rechte weg tot troost, en hij die vertroost worden wil, moet kunnen verdragen dat hij vermaand wordt.

2. Hij, die vreemde talen spreekt, kan zich zelven stichten, vers 4. Hij kan verstaan en bezield worden door hetgeen hij zegt, en dat moet met iedere dienaar het geval zijn, en hij, die het meest zelf gesticht is, heeft de beste bekwaamheid en gelegenheid om anderen goed te doen door hetgeen hij zegt, maar indien hij in vreemde of onbekende talen spreekt, dient hij alleen zich zelven, en anderen kunnen van zijn toespraak geen nut hebben. Het doel van spreken in de gemeente is de stichting der gemeente, vers 4, waartoe profeteren, dat is Schrift uitleggen door ingeving of op andere wijze, het

aangewezen middel is. Dat is de beste en voordeligste gave, welke het best beantwoordt aan het doel der liefde en het meeste goed doet, niet die waardoor we alleen ons zelven stichten, maar waardoor wij de gemeente stichten. En dat is profeteren, prediken, Schrift uitleggen, in vergelijking met het spreken van vreemde talen.

3. Werkelijk, geen gave mag veracht worden, maar de beste gaven moeten begeerd worden.

Ik wil wel, zegt de apostel, dat gij allen in vreemde talen spreekt, maar meer dat gij profeteert, vers 5. Elke gave van God is een gunst Gods, en moet tot Zijne eer aangewend worden, en is als zodanig te waarderen en dankbaar te aanvaarden, maar er zijn die boven anderen moeten gewaardeerd worden omdat zij nuttiger zijn. Die profeteert is meer dan die vreemde talen spreekt, tenzij dan dat hij het uitlegge, opdat de gemeente stichting moge ontvangen, vers 5. Welwillendheid maakt iemand waarlijk groot. Het is zaliger te geven dan te ontvangen. En de ware voortreffelijkheid bestaat in het bestuderen en zoeken om anderen nuttig te zijn, veelmeer dan om hun verwondering te wekken en hun achting te oogsten. Die man heeft een groot karakter, die mild en werkzaam is in overeenstemming met zijn welwillendheid, en geneigd om het mogelijke voor het algemeen welzijn te doen. Hij, die de Schrift uitlegt tot stichting der gemeente, is groter dan hij, die tot zijn eigen aanbeveling vreemde talen spreekt. En het is moeilijk te zeggen welk ander doel hij beoogt, die vreemde talen spreekt zonder dat ze vertaald worden. Merk op: Dat geeft den dienaar de meeste eer, wat hij doet tot stichting van de gemeente, niet dat waardoor zijn gaven het voordeligst uitkomen. Hij, die zichzelf bedoelt, werkt in bekrompen kring, maar zijn geest en karakter groeien naar de mate van zijn nuttigheid, ik bedoel zijn voornemen en pogen om nuttig te zijn.

1 Corinthiërs 14:6-14

In deze afdeling toont hij aan hoe ijdel de pronkerij van het spreken in vreemde en onverstaanbare talen is. Het is ten enenmale onstichtelijk en nutteloos. Indien ik tot u kwam en sprak vreemde talen, wat nuttigheid zou ik u doen, zo ik tot u niet sprak, of in openbaring, of in kennis, of in profetie, of in lering? vers 6. Het zou niets te beduiden hebben indien men deze alle uitte in een vreemde taal. Een apostel, met al zijn bekwaamheid, kon niet stichten indien hij niet sprak naar de vatbaarheid zijner hoorders. Nieuwe openbaringen, duidelijke uitlegging van teksten, de leerrijkste verhandelingen op zich zelve, zouden onvruchtbaar zijn in een taal, die niet verstaan werd. Ook Schriftuitlegging in een onbekende taal zou vertaling nodig hebben, alvorens zij enig nut kon doen.

I. Hij heldert dit op door verscheidene vergelijkingen.

1. Met een fluit en een harp, die aldoor op dezelfden toon spelen. Welk nut kan dat hebben voor den danser? Zo er geen onderscheid van klank is, hoe kan hij er dan zijn passen naar regelen? Onverstaanbare talen zijn gelijk fluitende citers zonder onderscheid van geluid, zij geven den mensen niet meer leidraad voor hun onderhoud, dan een fluit met slechts een klep of een citer met niet meer dan een snaar aan een danser voor zijn bewegingen, vers 7. Met een trompet, die onzeker geluid geeft, adêlon phoonên, onduidelijk geluid, hetzij niet het geluid dat bedoeld wordt, of een geluid dat niet eigenaardig genoeg is om begrepen te worden. Wanneer de bazuin "aanvallen" in plaats van "terugtrekken" blaast, of een geluid voortbrengt dat niemand begrijpen kan, wie zal zich dan tot den krijg bereiden? In een Christelijke samenkomst spreken in een onbekende taal is even ijdel en doelloos als het onzekere geluid van een bazuin op het slagveld. Daar het leger en hier de gemeente moeten in afwachting blijven en zijn tot werkloosheid veroordeeld. Woorden, die geen zin hebben voor de hoorders, laten hen onwetend omtrent hetgeen gesproken wordt, ze zijn: spreken in de lucht, vers 9. Woorden zonder betekenis geven geen leiding of onderwijs aan den geest, en onverstaanbare woorden hebben geen betekenis voor de hoorders, tot hen op die wijze spreken is onzen adem verspillen.

2. Hij vergelijkt het spreken in vreemde talen met het gebrabbel van barbaren. Daar zijn zegt hij, vers 10, vele soorten van stemmen in de wereld, en geen daarvan is zonder haar eigen betekenis. Dat is waar van de verschillende talen door de onderscheidene volken gesproken. Elk van die talen heeft haar eigen betekenis. Zonder dat zouden ze zijn phoonai aphoonoi, een stem en toch geen stem. Want dat is geen taal, of kan aan zijn doel beantwoorden, wat geen betekenis heeft. Maar welke eigen betekenis de woorden van enige taal op zich zelve mogen hebben, en voor hen die ze verstaan, ze zijn niets meer dan gebrabbel voor mensen van een andere taal, die ze niet verstaan. In dit geval zijn spreker en hoorder voor elkaar barbaars, vers 11, zij spreken en horen niets dan onzin, want dat is barbaars. De beschaafde Ovidius, toen hij in Pontus gebannen was, dichtte: "Ik ben hier een barbaar, wie niemand kan verstaan." In de gemeente een onbekende taal spreken is barbaars spreken, is zich gedragen als een barbaar, het is het gehoor verwarren, in plaats van het te stichten, en daarom bovenmate ijdel en nutteloos.

II. Na dit vastgesteld te hebben past hij het toe in de beide volgende verzen:

1. Door hen te raden vooral begerig te zijn naar zulke gaven, als meest tot stichting der gemeente dienen kunnen, vers 12. Alzo gij ijverig zijt naar geestelijke gaven, laat uw ijver prijzenswaard zijn,

weest ijverig om de gemeente te stichten, om Christelijke kennis en godzaligheid te bevorderen en jaagt meest die gaven na, die de beste diensten aan de zielen der mensen bewijzen. Dit is de hoofdregel, welken hij geeft.

2. Door hen te raden dat, indien ze een vreemde taal wilden spreken, ze God moesten bidden om de gave van de uitlegging der talen, vers 13. Dat was een afzonderlijke gave, zie Hoofdstuk 12:10. Het was mogelijk een vreemde taal te spreken en te verstaan, zonder bij machte te zijn die goed in zijn eigen taal over te zetten, en dat was toch nodig tot opbouwing der gemeente, want de gemeente moest het verstaan, zou ze opgebouwd worden, en dat kon ze niet wanneer het gesprokene niet in haar eigen taal weergegeven werd. Laat hem, die een vreemde taal spreekt, dan God bidden om de gave van uitlegging der talen, of anders ijveren naar en God vragen om die gave liever dan te spreken in een taal, die uitlegging behoeft, want dat strekt meest ten zegen voor de gemeente, en behoort dus onder de uitnemende gaven, vers 12. Sommigen lezen hieruit: "Laat hem zo bidden, dat hij in zijn gebed uitlegge wat hij buiten het gebed in een vreemde taal gezegd heeft". De bedoeling is in elk geval dat zij al hun godsdienstige handelingen zo moeten inrichten, dat allen in de vergadering er aan deelnemen en er voordeel van trekken kunnen.

3. Hij dringt dezen raad aan met een eenvoudige reden: Indien ik in een vreemde taal bid, mijn geest bidt wel, dat is die geestelijke gave wordt in het gebed wel zo aangewend, dat mijn geest er met toewijding aan deelneemt, maar mijn verstand is vruchteloos, vers 14, dat is: de zin en de bedoeling van mijn woorden zullen vruchteloos zijn, want ik word niet verstaan en daarom kunnen de anderen niet in mijn Godsverering deelnemen. Merk op: men moet in het openbaar verstaanbaar trachten te bidden, niet in een vreemde taal, maar ook niet in een taal, die, indien niet vreemd, boven het bereik van de hoorders gaat. De taal, die de eenvoudigste is en het gemakkelijkst te begrijpen, is de meest geschikte voor openbare Godsverering en andere godsdienstige oefeningen.

1 Corinthiërs 14:15-20

De apostel trekt hier de totnogtoe gehouden bewijsvoering samen en

I. Zegt hun hoe zij in het openbaar moeten zingen en bidden, vers 15. Wat is het dan? Ik zal wel met den geest bidden, maar ik zal ook met het verstand bidden. Ik zal wel met den geest zingen, maar ik zal ook met het verstand zingen. Hij verbiedt niet het bidden of zingen onder goddelijke aandrift, of wanneer zij er toe geïnspireerd werden, of wanneer zulk een geestelijke gave hun verleend was, maar hij wenste dat zij het zo deden dat de anderen het verstonden en zich met hen verenigen konden. Alle openbare eredienst moet zo ingericht worden dat hij begrijpelijk is.

II. Hij steunt zijn bewijsvoering met verscheidene redenen.

1. Anders kan de ongeleerde geen Amen zeggen op hun gebeden en dankzeggingen, zich niet met hen in de godsverering verenigen, indien hij hen niet verstaan kan, vers 16. Hij, die de plaats des ongeleerden vervult, dat is, gelijk sommigen het uitleggen, de grote meerderheid van het volk, welke in de meeste Christelijke samenkomsten, letterkundig nietontwikkelden zijn, hoe kunnen zij "Amen" zeggen op een gebed, dat ze niet verstaan hebben? Hoe zullen ze hun instemming en deelname te kennen geven? Dat is: Amen, zo zij het. God geeft de dingen, die wij gevraagd hebben, of: wij stemmen in met de afgelegde belijdenis van zonden en de erkentenis van de goddelijke genade en gunstbewijzen. Dat is de betekenis van Amen zeggen. Allen behoren inwendig Amen te zeggen, en het is niet ongeschikt in openbare gebeden en samenkomsten deze inwendige toestemming te bevestigen door een hoorbaar Amen. De oude Christenen zegden allen overluid Amen. Nu, hoe zullen de mensen Amen zeggen op hetgeen ze niet verstaan hebben? Er kan geen instemming zijn in gebeden, die niet verstaan werden. De bedoeling van den openbaren eredienst wordt daarom ten enenmale verijdeld, zodra die gehouden wordt in vreemde taal. Hij, die voorgaat, moge wèl bidden, wèl danken, maar niet naar plaats en tijd geschikt, want de anderen worden niet gesticht en kunnen niet gesticht worden, vers 17, door hetgeen ze niet verstaan.

2. Hij haalt zijn eigen voorbeeld aan, om des te meer indruk te maken, en doet hen opmerken:

A. Dat hij bij geen hunner achterstond in deze geestelijke gave. Ik dank mijnen God, dat ik meer vreemde talen spreek dan gij allen, vers 18, niet alleen meer dan een uwer, maar meer dan gij allen tezamen. Het was geen afgunst op hun groter bekwaamheid, welke Paulus deed geringschatten wat zij zo hoog waardeerden en waarop zij zo trots waren, hij overtrof hen allen in deze zelfde gave der talen en verlaagde hun gave niet omdat hijzelf die niet bezat. De geest van afgunst is zeer alge- meen in de wereld. Maar de apostel nam zijn maatregelen tegen deze misduiding van zijn uitspraken, door hun te laten zien dat er meer reden zou bestaan voor hen om hem te benijden, dan voor hem om het hen te doen. Wanneer wij iemands onredelijke waardering van zich zelven willen fnuiken, of zijn zelfverheffing op eigen aantrekkelijkheden en begaafdheden, dan moeten we hem, zo mogelijk, aantonen, dat we dit niet doen uit afgunst of wrevel. Wij missen allen invloed wanneer de ander op redelijken grond kan aantonen, dat onze handelwijze uit dien slechten wortel ontsproot. Paulus kon niet rechtvaardig afgewezen of verdacht worden, in deze gehele redenering, op zulke gronden. Hij sprak meer talen dan zij allen. Maar:

B. Hij wilde liever in de gemeente vijf woorden spreken met zijn verstand, dat is: zodat anderen hem verstaan konden en er door onderwezen en gesticht worden, dan tien duizend woorden in een vreemde taal, vers 19. Hij was er zo ver af om zichzelf te verheffen op het spreken van vreemde talen, of om zijn gaven van die soort te pronk te zetten, dat hij liever slechts vijf begrijpelijke woorden sprak om anderen te dienen, dan duizend, ja tien duizend mooie redevoeringen te houden, die niemand anders enig nut deden, omdat ze niet verstaan werden. Een getrouw Christelijk dienaar zal zijn waarde meer verhogen door het kleinste geestelijk nut voor de zielen van anderen tot stand te brengen, dan door de grootste toejuiching en verering voor zich zelven te verwerven. Dit is de ware grootheid en adeldom des geestes: zich zelven een dienstknecht van Christus te betonen en niet een slaaf van eigen hoogmoed en ijdelheid.

3. Hij voegt er een duidelijke aanwijzing bij dat hun voorliefde, welke zij voor deze gave toonden, een zeer klaar bewijs was voor de onrijpheid van hun oordeel. Broeders, wordt geen kinderen in het verstand, maar zijt kinderen in de boosheid, en wordt in het verstand volwassen, vers 20. Kinderen zijn geneigd hoog weg te lopen met nieuwigheden en vreemde verschijnselen. Zij worden door den uiterlijken schijn gevangen, zonder te vragen naar den waren aard en de innerlijke waarde der dingen. Handelt niet gelijk zij, en geeft niet de voorkeur aan drukte en schijn boven waarde en deugdelijkheid, toont groter rijpheid van oordeel, en handelt meer als mannen, weest alleen kinderen in onschuld en eenvoud. Dit woord bevat een dubbel verwijt, zowel over hun hoogmoed op hun gaven, als over hun aanmatiging en hooghartigheid tegen elkaar en de twisten en scheuringen, die daarvan het gevolg waren. Christenen moeten vertrouwend en onschuldig als kinderen zijn, alle laster en nijd vermijden, maar behoren mannelijk en volwassen te zijn in wijsheid en kennis. Zij moeten niet onervaren zijn in het woord der gerechtigheid, Hebreeën 5:13, ofschoon ze onervaren moeten zijn in de werken der ongerechtigheid.

1 Corinthiërs 14:21-25

Hier zet de apostel zijn bewijsvoering voort en redeneert uit andere oogpunten. En wel:

I. Talen, zoals de Corinthiërs die gebruikten, waren meer een teken van Gods oordelen dan van genade voor enig volk. In de wet (dat is: in het Oude Testament) is geschreven: Ik zal door lieden van andere talen en door andere lippen tot dit volk spreken, en ook alzo zullen zij Mij niet horen, zegt de Heere, vers 21, Jesaja 28:11. Vergelijk Deuteronomium 28:46, 49. Het schijnt dat de apostel naar deze beide plaatsen verwijst. Beiden zijn als bedreiging bedoeld, en ze leggen elkaar uit. De mening in dit opzicht is: het is een bewijs dat een volk door God verlaten wordt, wanneer Hij het overgeeft aan deze soort van onderricht, aan de regering van hen, die in een andere taal spreken. En zeker bedoelt de apostel hier: Gij behoort niet verlangend te zijn naar tekenen van goddelijk ongenoegen. God kan geen genadige bedoelingen hebben met hen, die kortweg aan dit soort van onderricht overgegeven worden en onderwezen in een taal, die ze niet verstaan. Zij kunnen nooit gezegend worden door zulk onderwijs en wanneer ze daaraan worden overgelaten, is dat een bedenkelijk teken dat God hen voor onverbeterlijk houdt. Zouden Christenen dan naar zulk een toestand ijveren of de gemeente daarin brengen? En toch deden de Corinthische leraren dat in werkelijkheid, wanneer ze steeds hun ingevingen in een vreemde taal horen lieten.

II. Talen zijn meer een teken voor ongelovigen dan voor gelovigen, vers 22. Zij waren een geestelijke gave, bedoeld voor de overtuiging en bekering van ongelovigen, opdat die tot de Christelijke kerk gebracht mochten worden, maar de bekeerden moesten in het Christendom opgebouwd worden door nuttig onderwijs in hun eigen taal. De gave der talen was noodzakelijk om het Christendom te verbreiden en de gemeenten te verzamelen, zij was geschikt en bedoeld om ongelovigen te overtuigen van die leer, welke de Christenen reeds omhelsd hadden, maar profeteren en Schrift uitleggen in hun eigen taal diende meest tot stichting van hen, die reeds geloofden, zodat het spreken in vreemde talen in de Christelijke samenkomsten geheel ontijdig en ongeplaatst was, daar kwam het in geen enkel opzicht te pas. Ten einde gaven behoorlijk te gebruiken, moet men weten met welk doel ze gegeven werden en waartoe ze dienen. Uitgaan ter bekering van ongelovigen, zoals de apostelen deden, zou nutteloos werk geweest zijn zonder de gave der talen en het gebruik van deze gave, maar in een vergadering van Christenen, van hen die reeds tot het Christendom bekeerd waren, van deze gave gebruik en ophef te maken, was geheel onvoegzaam, omdat het den vergaderden geen voordeel gaf, noch voor overtuiging van de waarheid, want die hadden ze reeds aangenomen, noch voor hun stichting, want ze verstonden hèt niet, en konden zo ze het niet verstonden er geen zegen van hebben.

III. Het vertrouwen in en de goede naam van hun samenkomsten bij de ongelovigen vereiste dat zij de voorkeur zouden geven aan profeteren boven het spreken van vreemde talen. Want:

1. Zo zij allen vergaderd waren voor den Christelijken eredienst, en hun dienaren of anderen, die met de uitoefening belast waren, zouden onverstaanbare talen spreken, en ongelovigen zouden binnenkomen, die zouden daaruit besluiten dat ze onzinnig waren, niet beter dan een bende wilde dwepers. Wie, die goed bij zijn verstand was, zou den godsdienstigen eredienst op die manier leiden? Of welk soort van godsdienst zou dat zijn, dien niemand verstaan kan? Zou dat het Christendom niet bij de heidenen belachelijk maken, wanneer zij de dienaren hoorden bidden, of preken, of andere godsdienstoefeningen houden in een taal, welke hij noch de vergadering verstond?

De Christelijke godsdienst in zich zelven is eenvoudig en redelijk, en mag niet door zijn dienaren veranderd worden in een wild onredelijk ding. Zij onteren den godsdienst en verlagen hun eigen karakter, die iets doen dat deze uitwerking heeft. Maar aan den anderen kant:

2. Indien, in plaats van in vreemde talen te spreken, zij die voorgaan eenvoudig de Schrift uitleggen, of prediken, in verstaanbare en duidelijke taal, en zo de grote waarheden en regelen van het Evangelie bekendmaken, dan zal een heiden of een ongeleerde, die binnenkomt, misschien overtuigd worden en tot het Christendom zich bekeren, vers 24, 25, zijn geweten zal getroffen worden, de geheimen van zijn hart zullen hem ontdekt worden, hij zal veroordeeld worden door de waarheid, welke hij hoort, en daardoor tot schuldbelijdenis gebracht worden, Gode de eer geven, en getuigenis afleggen dat Hij waarlijk in uw midden, in uwe vergadering, tegenwoordig is. De waarheden der Schrift, eenvoudig en duidelijk verkondigd, hebben een merkwaardig vermogen om de gewetens wakker te schudden en de harten te raken. En strekt dat niet veel meer tot eer van onzen godsdienst dan dat ongelovigen tot het besluit zouden komen dat de dienaren onzinnig zijn en de godsdienstoefeningen staaltjes van waanzin? Dat laatste zou alleen verachting brengen over hen en over hun godsdienst tevens. In plaats van hun toejuiching te bezorgen zou het hen belachelijk maken en hun godsdienst onder hetzelfde oordeel brengen, terwijl profeteren zeker de gemeente zou stichten, het vertrouwen in hen versterken en waarschijnlijk ongelovigen en ongeleerden, die hen hoorden, overtuigen. De Christelijke godsdienstoefeningen moeten zo ingericht zijn, dat ze geschikt zijn om de gelovigen te stichten en de ongelovigen te overtuigen, te boeien en te bekeren. De dienst des Woords werd niet ingesteld om vertoning van gaven en bekwaamheden te maken, maar om zielen te redden.

1 Corinthiërs 14:26-33

In deze afdeling bestraft de apostel hen om hun wanorde, en dringt aan op verbetering en regeling van hun gedrag in de toekomst.

I. Hij bestraft hen om de wanorde, die ze in hun samenkomsten toelieten, door het pronken met hun gaven, vers 26. Wanneer gij samenkomt, een iegelijk van u, heeft hij een psalm, heeft hij ene leer, heeft hij een vreemde taal, heeft hij ene openbaring, heeft hij ene uitlegging, laat alle dingen geschieden tot stichting. Gij laat toe dat de verscheidene delen van den eredienst met elkaar verward worden, en terwijl de een door ingeving een psalm wil mededelen, heeft de ander een openbaring of een uitlegging. Of anders: Gij laat toe dat er verwarring komt in dezelfde tak van eredienst, velen uwer willen tegelijk een psalm, of een openbaring, of een uitlegging geven, zonder op elkaar te wachten. Dat is immers openbaar oproer? Kan dát stichting geven? En toch moeten alle godsdienstige verrichtingen in uwe samenkomsten dit ene doel hebben: laat alle dingen geschieden tot stichting.

II. Hij verbetert hun fouten en geeft hun enige regelen voor hun gedrag in de toekomst.

1. Wat het spreken in vreemde talen aangaat, verordent hij dat niet meer dan twee of drie dat in dezelfde bijeenkomst zouden doen, en niet allen tegelijk, maar de een na den ander. En dat mocht niet geschieden tenzij er iemand ware, die het gesprokene vertaalde, vers 27, 28, een andere vertaler dan de spreker zelf, want in een vreemde taal iets zeggen, dat men daarna zelf vertaalde, kon alleen door pronkerij geschieden. Maar indien er een ander was die vertaalde, werden twee wondergaven tegelijkertijd uitgeoefend en daardoor de gemeente gesticht, en ook het geloof der hoorders bevestigd. Maar was er niemand, die het vertalen kon, dan moest de ander zwijgen in de gemeente en zijn gave alleen tussen God en zichzelf uitoefenen, vers 28, dat is, naar ik meen, voor zich in zijn eigen huis, want allen die in de samenkomst zijn moeten aan den openbaren eredienst kunnen deelnemen en zijn daar niet om ieder op eigen gelegenheid godsdienstoefening te houden. Bijzondere oefeningen zijn ontijdig en niet op haar plaats wanneer de gemeente samengekomen is voor openbare Godsverering.

2. Ten opzichte van het profeteren schrijft hij voor:

A. Dat twee of drie in dezelfde samenkomst zullen spreken, vers 20, en dat na elkaar en niet tegelijk, en dat de anderen zullen onderzoeken en beoordelen wat dezen gesproken hebben, dat is onderscheiden en vaststellen wat daarin al of niet goddelijke ingeving was. Er kunnen valse profeten zijn, die alleen maar goddelijke ingeving voorwenden, en de ware profeten moesten die beoordelen, en onderscheiden en blootleggen wat goddelijk ingegeven was en wie door zulke. ingeving de Schrift uitlegde en de gemeente onderwees, en wat vals was, wat goddelijk was en wat niet. Dit schijnt de bedoeling van dezen regel te zijn. Want indien van een profeet bekend was dat hij onder goddelijken invloed stond, behoefde hij niet beoordeeld te worden, want dat zou gelijkstaan met het onderwerpen van den Heiligen Geest aan menselijk oordeel. Hij, die werkelijk geïnspireerd was en als zodanig bekend stond, was boven menselijk oordeel verheven.

B. Hij schrijft voor dat indien een andere aanwezige profeet een openbaring had, terwijl de eerste nog profeteerde, deze rustig blijven moest en zwijgen totdat de eerste zijn openbaring uitgesproken

had, vers 30. Sommigen hebben daaruit begrepen dat de eerste onmiddellijk ophouden moest met spreken. Maar dat is onnatuurlijk en schijnt niet in den tekst te liggen. Want waarom zou iemand, die door ingeving sprak, onmiddellijk moeten zwijgen wanneer een ander geïnspireerd werd, en dus achterwege houden wat hem door dezelfden Geest geopenbaard was? Inderdaad, hij die een nieuwe openbaring ontvangen had, kon vrijheid verkrijgen op zijn beurt te spreken, nadat hij het woord gevraagd had, maar waarom moest den een, die voor hem sprak, de vrijheid benomen en de mond gesloten worden, terwijl hij mededeelde wat hem de Geest te zeggen gegeven had? Zou de Geest Gods iemand bewegen tot spreken, en voor hij uitgesproken had, een ander bewegen om hem in de rede te vallen en het zwijgen op te leggen? Dit schijnt mij een ongerijmde gedachte. Ze komt ook niet overeen met den tekst en wat er op volgt in vers 31 :Want gij kunt allen de een na den ander profeteren, hetgeen niet zou geschieden wanneer de een in de rede gevallen en tot zwijgen gebracht werd voor hij zijn profetie geëindigd had, maar wel wanneer het den ander verboden was de nieuwe openbaring, die hem ingegeven was, mede te delen alvorens de eerste zijn rede geëindigd had. En daarom voegt de apostel er dadelijk bij, vers 32 :De geesten der profeten zijn den profeten onderworpen, dat is: de geestelijke gaven, die zij bezitten, laten hen in het bezit van hun oordeel en bevoegd om hun eigen oordeel in de toepassing van de gaven te gebruiken. Goddelijke ingevingen zijn niet, gelijk de heidense bezetenheid door den duivel, wild en onregeerbaar en doen iemand niet handelen alsof hij buiten zijn zinnen was, maar zij zijn nuchter en kalm en doen iemand zich redelijk gedragen. De man, die door den Geest Gods geïnspireerd wordt, blijft mens en neemt de regelen van natuurlijke orde en welvoeglijkheid in acht terwijl hij zijn openbaringen meedeelt. Zijn geestelijke gave is dus geheel aan zijn welbehagen onderworpen en kan door hem naar welgevallen gebruikt worden.

III. De apostel geeft de reden op voor deze voorschriften.

1. Zij zouden tot zegen, onderricht en vertroosting der gemeente dienen. Dat is dat allen leren en allen getroost worden, daartoe moeten de profeten spreken op ordelijke wijze. God heeft den dienst ingesteld tot onderwijzing, stichting en vertroosting der gemeente. En zeer zeker moeten de dienaren, zoveel in hun vermogen is, hun diensten daartoe aanwenden.

2. Hij zegt hun: God is geen God van verwarring, maar van vrede. Daarom moet goddelijke ingeving in geen geval verwarring in de gemeente aanrichten en alle regelen van gewone welvoeglijkheid verbreken, hetgeen onvermijdelijk geschieden zou indien verscheidene geïnspireerden tegelijk zegden wat hun door den Geest van God ingegeven was, en niet ieder op zijn beurt wachtte. De ere Gods vereist, dat de dingen in Christelijke samenkomsten zo bestuurd worden dat men de regelen der natuurlijke welvoeglijkheid niet overschrijdt. Indien zij geleid werden op wanordelijke en rumoer makende wijze, welken indruk zouden ze dan van den God, die aangebeden werd, geven aan oplettende toeschouwers? Zouden dezen dan denken dat Hij de God van vrede en orde en de vijand van wanorde is? De zaken moeten in den goddelijken eredienst zo bestuurd worden, dat er geen onlieflijke of oneerbare mening over God ontstaat in de harten der toeschouwers.

3. Hij voegt er bij, dat de dingen zo behoorlijk geregeld waren in alle andere gemeenten, gelijk in al de gemeenten der heiligen, vers 33. Zij houden deze regelen in de uitoefening van hun geestelijke gaven, en dat is een duidelijk bewijs dat de gemeente te Corinthe dezelfde regelen in acht nemen moest. En het zou zeer schandelijk voor hen zijn, indien zij, die de meeste gemeenten overtroffen in geestelijke gaven, meer dan enige andere wanorde bij de uitoefening daarvan toelieten. Ofschoon

andere gemeenten onze maatstaf niet mogen zijn, moet echter de eerbied, welken zij betonen voor natuurlijke welvoeglijkheid en orde, ons weerhouden van die regelen te verbreken. In zoverre kunnen ze als voorbeelden genomen worden en is het geen schande ze na te volgen.

1 Corinthiërs 14:34-35

De apostel

1. Legt hier het zwijgen op aan de vrouwen in de openbare samenkomsten, en dat zelfs zo ver dat ze tot haar eigen inlichting daar geen vragen mogen doen, maar die thuis haar eigen mannen voorleggen moeten. Ene vrouw late zich leren in stilheid, in alle onderdanigheid. Doch ik laat de vrouw niet toe dat zij lere, 1 Timotheus 2:11, 12. Er is inderdaad ene aanwijzing, Hoofdstuk 11:5, dat de vrouwen soms baden en profeteerden in de samenkomsten, hetgeen de apostel in dien tekst niet kortweg veroordeelt, maar waarvan hij de wijze waarop afkeurt, namelijk: bidden of profeteren met ongedekten hoofde, hetgeen in dien tijd en dat land gelijkstond met wegneming van het onderscheid der seksen en zich zelve op een hoogte met den man plaatsen. Maar hier schijnt hij haar alle optreden in het openbaar te verbieden. Haar wordt niet toegelaten in de gemeente te spreken, zomin in gebed als in profetie, vers 34. Het laatste wordt hier duidelijk bedoeld in den beperkten zin, waarin het in dit gehele hoofdstuk voorkomt, namelijk van prediken of door goddelijke ingeving de Schrift uitleggen. En inderdaad, voor de vrouw zou profeteren op deze wijze gelijkstaan met leren, hetgeen met haar staat van ondergeschiktheid niet overeenkomt. Een leraar van anderen heeft in dat opzicht macht over hen, hetgeen de vrouw over den man niet geoorloofd is, en daarom kan haar niet toegelaten worden in ene samenkomst te onderwijzen. Het is haar niet toegelaten te spreken, te onderwijzen. Maar bidden en geïnspireerde liederen zeggen was geen "leren". En ziende dat er in dien tijd in de gemeente vrouwen waren, die zulke geestelijke gaven bezaten, Handelingen 22:9, moesten die dan, wanneer zij in de samenkomst onder den invloed kwamen, ten enenmale zwijgen? Maar waartoe hadden ze deze gaven dan ontvangen, indien zij ze niet in het openbaar gebruiken mochten? Om deze redenen menen sommigen dat dit algemeen verbod alleen voor gewone gevallen gold, maar dat bij buitengewone gelegenheden vrouwen, die onder goddelijken invloed kwamen en als zodanig bekend stonden, vrijheid hadden om te spreken. In het algemeen mochten zij niet leren, of in de gemeente vragen behandelen, maar moesten daar zich in stilheid laten leren, wanneer zij moeilijkheden ontmoetten, moesten ze thuis haar eigen mannen vragen. Wanneer het de plicht der vrouw is zich in onderwerping te laten leren, dan is het de roeping van den man zijn meerderheid te tonen door instaat te zijn om haar te onderwijzen. Wanneer het haar roeping is thuis haar eigen man te vragen, dan is het zijn plicht om tenminste te trachten instaat te zijn haar vragen te beantwoorden. Wanneer het voor haar schande is in de gemeente te spreken, waar ze behoort te zwijgen, dan is het schande voor hem te zwijgen waar hij behoort te spreken, en ook niet instaat te zijn haar te antwoorden wanneer zij hem thuis iets vraagt.

2. Wij krijgen hier de reden van deze instelling. Het is Gods wet en gebod dat zij in gehoorzaamheid zij, vers 34, de vrouwen zijn in ondergeschiktheid aan den man geplaatst, en het is schande voor haar iets te doen, dat zweemt naar begeerte om de rangen om te keren, zoals spreken in het openbaar, tenminste in dien tijd en onder dat volk, scheen aan te duiden, hoeveel te meer het leren in het openbaar, zodat de apostel besluit dat het voor ene vrouw schande was om in de samenkomsten der gemeente te spreken. Schande is de onaangename aandoening der ziel, wanneer men iets onbehoorlijks verricht heeft. En wat is onbehoorlijker voor een vrouw dan het verlaten van haar plaats, het verbreken van de ondergeschiktheid harer sekse, en het doen wat daarvan den schijn en het voorkomen heeft? Onze geest en ons gedrag moeten in overeenstemming zijn met onzen rang. Wij moeten de natuurlijke onderscheidingen, die God gemaakt heeft, in acht nemen. Zij, die door Hem in onderwerping aan anderen geplaatst zijn, mogen zich zelven niet op een hoogte stellen, noch

de meerderheid najagen of zich aanmatigen. De vrouw is aan den man onderdanig gemaakt en moet die plaats innemen en er tevreden mee zijn. En daarom moeten de vrouwen zwijgen in de gemeente, en zich niet tot leraressen opwerpen, want dat is zich de meerderheid boven den man aanmatigen.

1 Corinthiërs 14:36-40

In deze verzen besluit de apostel zijn bewijsvoering met:

1. Een verdiend verwijt aan de Corinthiërs voor hun hoogmoed en zelfbehagen. Zij handelden met hun geestelijke gaven zoals geen andere gemeente deed, zij bedienden er in zeker opzicht alleen zich zelven mede, en verdroegen zeer moeilijk enige terechtwijzing of regeling. Nu zegt de apostel om deze aanmatiging te fnuiken: Is het woord Gods van u uitgegaan? Of is het alleen tot u gekomen? vers 36. Ging het Christendom van Corinthe uit, was onder hen zijn oorsprong? Of, indien niet, is het tot u beperkt en u toevertrouwd? Zijt gij de enige gemeente, die met goddelijke openbaringen begunstigd werd, zodat gij u onttrekken wilt aan al de gewone regelen der andere gemeenten, en ten einde met uw geestelijke gaven te pronken wanorde in de Christelijke samenkomsten brengen? Hoe onbehoorlijk is zulk een gedrag! Ik bid u: bedenkt uzelven! Indien het nodig en geschikt was, kon de apostel met alle gezag bestraffen, en zeker, indien ooit, dan was zijn bestraffing hier op haar plaats. Merk op: Zij moeten bestraft en vernederd worden, wier geestelijke hoogmoed en zelfverheffing verwarring brengen in de Christelijke gemeenten en samenkomsten, ofschoon ze moeilijk bestraffing kunnen verdragen, zelfs niet van een apostel.

2. Hij maakt hun bekend, dat hetgeen hij hun gezegd had een bevel van God was, dat geen waar profeet of werkelijk-geïnspireerde zou ontkennen, vers 37. Indien iemand meent een profeet te zijn of geestelijk, die erkenne dat hetgeen ik schrijf des Heeren geboden zijn. Ja, laat hem door dezen regel op de proef gesteld worden. Indien hij niet erkent, dat hetgeen ik hieromtrent geschreven heb de wil van Christus is, dan heeft hij zelf nooit den Geest Gods gehad. De Geest van Christus kan zich zelven niet tegenspreken, indien Hij in mij spreekt èn in hen, dan moet Hij in ons beiden hetzelfde zeggen. Indien hun openbaringen de mijne tegenspreken, dan komen ze niet van dezelfden Geest, een van ons beiden moet dan een valse profeet zijn. Hieraan kunt ge hen kennen. Zo zij zeggen dat mijn voorschriften in deze zaak geen goddelijke geboden zijn, dan kunt ge er op rekenen, dat zij niet goddelijk geïnspireerd worden. Maar indien iemand, na dit alles, door vooroordeel of tegenstand, voortgaat onzeker of onwetend te zijn dat ik door den Geest Gods spreek, dan moet hij onder den invloed van die onwetendheid blijven. Indien zijn voorwendsel van inspiratie de vergelijking met mijn apostolisch karakter en vermogen kan doorstaan, dan heb ik al mijn gezag en invloed verloren, en zij die deze vergelijking niet toestemmen zijn buiten bereik van overtuiging en moeten aan zich zelven overgelaten worden. Het is rechtvaardig in God hen aan de blindheid van hun ziel over te laten, die moedwillig het licht buitensluiten. Zij, die onwetend willen blijven in een zaak, die zo duidelijk is, worden rechtvaardig onder het oordeel van hun verkeerd begrip gelaten.

3. Hij vat alles samen in twee algemene raadgevingen.

A. Ofschoon zij de gave der talen niet moeten verachten, en in geen geval mogen misbruiken, onder de opgenoemde voorschriften, moeten zij aan de gave der profetie voorkeur geven. Dat is inderdaad de bedoeling van de gehele redenering. Dat was boven de andere te verkiezen, omdat zij de nuttigste was.

B. Hij beveelt hun alle dingen eerlijk en met orde te doen, vers 40, dat is: zij moesten alles vermijden, wat duidelijk bleek onwelvoegelijk en wanordelijk te zijn. Zij mochten nooit de gelegenheid aangrijpen om in de Christelijke gemeente en eredienst enig ding in te voeren, dat door

een ijdelen geest als verfraaiend gerekend werd of dat zou kunnen dienen om ze te bederven. Zulke onbetamelijkheden en wanorde, als hij had behandeld, moesten ze vooral verfoeien. Zij moesten niets doen wat blijkbaar kinderachtig was, vers 20, of wat aanleiding geven kon om te zeggen dat zij uitzinnig waren, vers 23, of dat verwarring kon veroorzaken, vers 33. Dat zou bovenmate onwelvoegelijk zijn, en een Christelijke samenkomst tot een bende en een aanfluiting maken. Maar ze moesten de dingen ordelijk doen, ze moesten de een na den ander spreken, en niet allen tegelijk, hun beurt of wachten en niet elkaar in de rede vallen. Indien ze anders handelden, zouden ze het doel van de Christelijke bediening en van alle Christelijke samenkomsten vernietigen. Duidelijke onwelvoegelijkheden en wanorde moeten zorgvuldig buiten alle Christelijke gemeenten en elk deel van den eredienst gehouden worden. Daar moet niets in zijn, dat kinderachtig, dwaas, belachelijk, wild en rumoer makend is. Alle delen van de godsdienstoefening moeten mannelijk, ernstig, redelijk, bedaard en ordelijk verricht worden. God mag niet onteerd, de eredienst niet ontwijd worden, door onze oneerbiedige uitvoering of bijwoning.

HOOFDSTUK 15

1 Voorts, broeders, ik maak u bekend het Evangelie, dat ik u verkondigd heb, hetwelk gij ook aangenomen hebt, in hetwelk gij ook staat;
2 Door hetwelk gij ook zalig wordt, indien gij het behoudt op zodanige wijze, als ik het u verkondigd heb; tenzij dan dat gij tevergeefs geloofd hebt.
3 Want ik heb ulieden ten eerste overgegeven, hetgeen ik ook ontvangen heb, dat Christus gestorven is voor onze zonden, naar de Schriften;
4 En dat Hij is begraven, en dat Hij is opgewekt ten derden dage, naar de Schriften;
5 En dat Hij is van Cefas gezien, daarna van de twaalven.
6 Daarna is Hij gezien van meer dan vijfhonderd broeders op eenmaal, van welken het meren deel nog over is, en sommigen ook zijn ontslapen.
7 Daarna is Hij gezien van Jakobus, daarna van al de apostelen.
8 En ten laatste van allen is Hij ook van mij, als van een ontijdig geborene, gezien.
9 Want ik ben de minste van de apostelen, die niet waardig ben een apostel genaamd te worden, daarom dat ik de Gemeente Gods vervolgd heb.
10 Doch door de genade Gods ben ik, dat ik ben; en Zijn genade, die aan mij bewezen is, is niet ijdel geweest, maar ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen; doch niet ik, maar de genade Gods, Die met mij is.
11 Hetzij dan ik, hetzij zijlieden, alzo prediken wij, en alzo hebt gij geloofd.
12 Indien nu Christus gepredikt wordt, dat Hij uit de doden opgewekt is, hoe zeggen sommigen onder u, dat er geen opstanding der doden is?
13 En indien er geen opstanding der doden is, zo is Christus ook niet opgewekt.
14 En indien Christus niet opgewekt is, zo is dan onze prediking ijdel, en ijdel is ook uw geloof.
15 En zo worden wij ook bevonden valse getuigen Gods; want wij hebben van God getuigd, dat Hij Christus opgewekt heeft, Dien Hij niet heeft opgewekt, zo namelijk de doden niet opgewekt worden.
16 Want indien de doden niet opgewekt worden, zo is ook Christus niet opgewekt.
17 En indien Christus niet opgewekt is, zo is uw geloof tevergeefs, zo zijt gij nog in uw zonden.
18 Zo zijn dan ook verloren, die in Christus ontslapen zijn.
19 Indien wij alleenlijk in dit leven op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle mensen.
20 Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, en is de Eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn.
21 Want dewijl de dood door een mens is, zo is ook de opstanding der doden door een Mens.
22 Want gelijk zij allen in Adam sterven, alzo zullen zij ook in Christus allen levend gemaakt worden.
23 Maar een iegelijk in zijn orde: de eersteling Christus, daarna die van Christus zijn, in Zijn toekomst.
24 Daarna zal het einde zijn, wanneer Hij het Koninkrijk aan God en den Vader zal overgegeven hebben; wanneer Hij zal te niet gedaan hebben alle heerschappij, en alle macht en kracht.
25 Want Hij moet als Koning heersen, totdat Hij al de vijanden onder Zijn voeten zal gelegd hebben.
26 De laatste vijand, die te niet gedaan wordt, is de dood.

27 Want Hij heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen. Doch wanneer Hij zegt, dat Hem alle dingen onderworpen zijn, zo is het openbaar, dat Hij uitgenomen wordt, Die Hem alle dingen onderworpen heeft.
28 En wanneer Hem alle dingen zullen onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon Zelf onderworpen worden Dien, Die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.
29 Anders, wat zullen zij doen, die voor de doden gedoopt worden, indien de doden ganselijk niet opgewekt worden? Waarom worden zij voor de doden ook gedoopt?
30 Waarom zijn ook wij alle ure in gevaar?
31 Ik sterf alle dagen, hetwelk ik betuig bij onzen roem, dien ik heb in Christus Jezus, onzen Heere.
32 Zo ik, naar den mens, tegen de beesten gevochten heb te Efeze, wat nuttigheid is het mij, indien de doden niet opgewekt worden? Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij.
33 Dwaalt niet. Kwade samensprekingen verderven goede zeden.
34 Waakt op rechtvaardiglijk, en zondigt niet. Want sommigen hebben de kennis van God niet. Ik zeg het u tot schaamte.
35 Maar, zal iemand zeggen: Hoe zullen de doden opgewekt worden, en met hoedanig een lichaam zullen zij komen?
36 Gij dwaas, hetgeen gij zaait, wordt niet levend, tenzij dat het gestorven is;
37 En hetgeen gij zaait, daarvan zaait gij het lichaam niet, dat worden zal, maar een bloot graan, naar het voorvalt, van tarwe, of van enig der andere granen.
38 Maar God geeft hetzelve een lichaam, gelijk Hij wil, en aan een iegelijk zaad zijn eigen lichaam.
39 Alle vlees is niet hetzelfde vlees; maar een ander is het vlees der mensen, en een ander is het vlees der beesten, en een ander der vissen, en een ander der vogelen.
40 En er zijn hemelse lichamen, en er zijn aardse lichamen; maar een andere is de heerlijkheid der hemelse, en een andere der aardse.
41 Een andere is de heerlijkheid der zon, en een andere is de heerlijkheid der maan, en een andere is de heerlijkheid der sterren; want de ene ster verschilt in heerlijkheid van de andere ster.
42 Alzo zal ook de opstanding der doden zijn. Het lichaam wordt gezaaid in verderfelijkheid, het wordt opgewekt in onverderfelijkheid;
43 Het wordt gezaaid in oneer, het wordt opgewekt in heerlijkheid; het wordt gezaaid in zwakheid, het wordt opgewekt in kracht.
44 Een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid, een geestelijk lichaam wordt er opgewekt. Er is een natuurlijk lichaam, en er is een geestelijk lichaam.
45 Alzo is er ook geschreven: De eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel; de laatste Adam tot een levendmakenden Geest.
46 Doch het geestelijke is niet eerst, maar het natuurlijke, daarna het geestelijke.
47 De eerste mens is uit de aarde, aards; de tweede Mens is de Heere uit den Hemel.
48 Hoedanig de aardse is, zodanige zijn ook de aardsen; en hoedanig de Hemelse is, zodanige zijn ook de hemelsen.
49 En gelijkerwijs wij het beeld des aardsen gedragen hebben, alzo zullen wij ook het beeld des Hemelsen dragen.
50 Doch dit zeg ik, broeders, dat vlees en bloed het Koninkrijk Gods niet beerven kunnen, en de verderfelijkheid beerft de onverderfelijkheid niet.
51 Ziet, ik zeg u een verborgenheid: wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden;
52 In een punt des tijds, in een ogenblik, met de laatste bazuin; want de bazuin zal slaan, en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden.

53 Want dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen, en dit sterfelijke moet onsterfelijkheid aandoen.
54 En wanneer dit verderfelijke zal onverderfelijkheid aangedaan hebben, en dit sterfelijke zal onsterfelijkheid aangedaan hebben, alsdan zal het woord geschieden, dat geschreven is: De dood is verslonden tot overwinning.
55 Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?
56 De prikkel nu des doods is de zonde; en de kracht der zonde is de wet.
57 Maar Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus.
58 Zo dan, mijn geliefde broeders! Zijt standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere.

In dit hoofdstuk behandelt de apostel het grote feit van Christus' opstanding en de opstanding uit de doden.

I. Hij handhaaft de zekerheid van de opstanding onzes Zaligmakers, vers 1-II ,

II. Van uit deze waarheid weerspreekt hij hen, die zeggen dat er geen opstanding is, vers 12-19,

III. Uit de opstanding onzes Zaligmakers bewijst hij de opstanding der doden en bevestigt het geloof der Corinthiërs daaraan door sommige beschouwingen, vers 20-34,

IV. Hij beantwoordt ene tegenwerping betreffende deze waarheid en neemt daaruit aanleiding om aan te tonen welke grote verandering de lichamen der gelovigen door de opstanding ondergaan zullen, vers 35-50,

V. Hij zegt ons welke verandering zij ondergaan zullen, die bij het geluid der laatste bazuin hier zullen leven, en schetst de volkomen overwinning der gelovigen over dood en graf, vers 51-57, opwekkende:

VI. door zeer ernstig besluit van zijn redenering de Christenen, om standvastig en ijverig in den dienst huns Heeren te zijn, omdat ze weten hoe heerlijk zij door Hem beloond zullen. worden, vers 58.

1 Corinthiërs 15:1-11

De apostel beijvert zich in dit hoofdstuk om te bewijzen en vast te stellen het leerstuk van de opstanding der doden, welke sommigen van de Corinthiërs ronduit ontkenden, vers 12. Zij maakten van dit leerstuk ene allegorie, zoals Hymeneus en Philetus deden, door te zeggen dat de opstanding reeds geschied was, 2 Timotheus 2:17, 18, en zoals sommige oude ketters, die beweerden dat er alleen een verandering van levensrichting mee bedoeld werd. Of zij verwierpen het als onzinnig, op gronden van rede en wetenschap, zodat zij het in zijn letterlijke betekenis ontkenden. En zij verwierpen een toekomstigen staat van vergelding, door de opstanding der doden te ontkennen. Dat heidenen en ongelovigen deze waarheid loochenden, was zo vreemd niet, maar dat Christenen, die hun godsdienst aan openbaring te danken hadden, een waarheid ontkenden, die zo duidelijk was geopenbaard, wekte verwondering, vooral ene waarheid van zo groot gewicht. Het was tijd voor den apostel om hen in deze waarheid te bevestigen, want de weifeling van hun geloof op dit punt was instaat om hun Christendom te schokken, en zij waren in groot gevaar van het geloof schipbreuk te lijden. Hij begint met een korte samenvatting van het door hem verkondigde Evangelie, namelijk den dood en de opstanding van Christus. Op dit fondament is het leerstuk van de opstanding der doden gebouwd. Goddelijke waarheden komen met de grootste zekerheid ons voor den geest, wanneer ze beschouwd worden in hun onderling verband. Het fondament wordt versterkt opdat de bovenbouw zekerder worde. Omtrent het Evangelie merken we op:

I. Welk een nadruk hij er op legt, vers 1, 2.

Voorts, broeders, ik maak u bekend het Evangelie, hetwelk ik u verkondigd heb. 1. Dat was het wat hij voortdurend verkondigde. Zijn woord was niet ja en neen, altijd predikte hij hetzelfde Evangelie, onderwees hij dezelfde waarheid. Hij kon zich daarvoor op zijne hoorders beroepen. De waarheid is van nature onveranderlijk, en de onfeilbare leraren konden nooit in verschil zijn met zich zelven of met elkaar. Het leerstuk, dat Paulus totnogtoe verkondigd had, predikte hij nog. 2.. Dit was het wat zij ontvangen hadden, zij waren van de waarheid overtuigd, hadden haar van harte geloofd, of ten minste daarvan met den mond belijdenis afgelegd. Het was geen vreemde leer. Het was hetzelfde Evangelie, waarin of waardoor zij totnogtoe stonden, en moesten blijven staan. Zo ze deze waarheid opgaven, hielden ze geen grond over om op te staan, geen grondslag voor hun godsdienst. Het leerstuk van Christus' dood en opstanding is het fondament van het Christendom. Neem dezen grondslag weg en het gehele gebouw valt ineen, al onze hoop voor de eeuwigheid zinkt onder ons weg. En het is door deze waarheid onwrikbaar vast te houden, dat de Christenen standvastig gemaakt worden in den dag der verzoeking en trouw aan God blijven. 3.. Deze was het alleen door welke zij konden hopen zalig te worden. Alleen daardoor konden zij hopen zalig te worden, vers 2, want de zaligheid is in geen anderen naam, en er is geen naam onder den hemel gegeven door welken wij mogen zalig worden, dan de naam van Christus. En in Zijn naam is geen zaligheid dan door Zijn dood en opstanding. Deze zijn de zaligmakende waarheden van onzen heiligen godsdienst. De kruisiging van onzen Verlosser en Zijne overwinning van den dood zijn de ware bron van ons geestelijk leven en van onze hoop. Omtrent deze zaligmakende waarheden nu valt op te merken:

A. Dat zij moeten bewaard worden in de ziel, zij moeten vastgehouden worden, zoals het woord kan vertaald worden. Laat ons de onwankelbare belijdenis der hoop vasthouden, Hebreeën 10:23. De zaligmakende waarheden van het Evangelie moeten vaste plaats in onze ziel hebben, ze moeten

in onze gedachten leven, en gehandhaafd en vastgehouden worden tot het einde indien wij zalig willen worden. Zij zullen ons niet zaligen, indien wij er geen acht op slaan en aan haar macht ons onderwerpen, en dat wel tot het einde toe. Hij alleen, die volhardt tot den einde, zal zalig worden, Mattheus 10:22. Wij geloven tevergeefs, tenzij wij volhouden en toenemen in het geloof des Evangelies. Door een tijdgeloof zullen we niet beter worden, integendeel, daardoor zullen we onze schuld verzwaren door teruggang en ontrouw. En het is tevergeefs het Christendom en ons geloof in Christus te belijden, indien we de opstanding loochenen, want dit heeft tengevolge en sluit in zich de loochening van Zijne opstanding, en neemt ge die weg, dan vernietigt ge het Christendom, want dan is er geen fondament meer voor geloof en hoop.

II. Merk op wat dit Evangelie is, waar de apostel zoveel nadruk op legt. Het is de leer, die hij heeft ontvangen, die hem overgeleverd is, door hem, en prootois, ten eerste, dat is: als beginsel. Dit was de leer van den hoogsten rang, de meest-noodzakelijke waarheid. Dat Christus stierf voor onze zonden, en dat Hij is begraven, en dat Hij is opgewekt ten derden dage, of, met andere woorden: dat Hij is overgeleverd om onze zonden, en opgewekt om onze rechtvaardigmaking, Romeinen 4:25, dat Hij om onze zonden als een offer geslacht is, en opgewekt om te bewijzen, dat Hij de vergeving voor ons verworven heeft, doordien Zijn offer door God aangenomen is. Christus' dood en opstanding zijn de gehele samenvatting en inhoud van de evangelische waarheid. Zonder die moeten we hier geestelijk leven missen, en zij zijn de grond onzer hoop voor het leven hiernamaals.

III. Merk op hoe deze waarheid is bevestigd:

1. Door Oud-Testamentische voorzeggingen. Hij is gestorven voor onze zonden naar de Schriften, Hij is begraven en ten derden dage opgewekt naar de Schriften, naar de profetieën der Schriften en naar de afschaduwingen der Schriften. Profetieën als Psalm 16:10, Jesaja 53:4, Daniël 9:26, 27, Hosea 6:2. Zulke typen als Jona, Mattheus 12:4, als Izaak, van wie de apostel opzettelijk zegt, dat Abraham hem bij gelijkenis uit de doden wedergekregen heeft, Hebreeën 11:19. Het is een grote bevestiging van ons geloof in het Evangelie, te mogen zien hoe het overeenstemt met oude typen en profetieën.

2. Door het getuigenis van vele ooggetuigen, die Christus zagen nadat Hij van de doden verrezen was. Hij noemt vijf verschillende verschijningen op, behalve die aan hem zelven. Hij is van Cefas gezien, daarna van de twaalven, die zo genoemd worden, ofschoon Judas niet langer tot hen behoorde, want dit was hun volkomen getal, daarna was Hij gezien van meer dan vijf honderd broederen op eenmaal, van welken verscheidenen ontslapen waren toen de apostel dit schreef, maar velen nog leefden. Dit geschiedde in Galilea, Mattheus 28:10. Daarna is Hij gezien van Jakobus, alleen, en daarna van al de apostelen, toen Hij opgenomen werd in den hemel. Dat was op den Olijfberg. Lukas 24:5. Verg. Handelingen 1:2, 5-7. Hoe onweersprekelijk zeker was de opstanding van Christus uit de doden, wanneer zo vele ogen op zo onderscheidene tijden Hem levend gezien hadden, en wanneer Hij de zwakheid van een Zijner discipelen zover tegemoet kwam, dat Hij zich door hem liet aanraken ten einde Zijne opstanding buiten twijfel te stellen! En hoeveel reden hebben wij om hen te geloven, die zo standvastig waren in het handhaven van deze waarheid, ofschoon zij al wat hun in deze wereld lief was, waagden door voort te gaan met haar te verkondigen en te bevestigen! En Paulus zelf was de laatste dergenen, die verwaardigd werden Hem te zien. Het was een bijzonder deel van de roeping eens apostels, de getuige te zijn van de opstanding onzes Zaligmakers, Lukas 24:48, en dus, toen Paulus tot het apostelschap geroepen werd, ontving hij ene

openbaring daarvan, de Heere Jezus verscheen hem op den weg naar Damascus, Handelingen 9:17. Nadat hij dit voorrecht vermeld heeft, neemt Paulus aanleiding tot een nederige opmerking omtrent zich zelven. Hij was hogelijk door God begunstigd, maar hij beijverde zich steeds een geringe gedachte van zich zelven te hebben en die ook kenbaar te maken. Zo doet hij ook hier, door te zeggen:

A. Dat hij was een ontijdig geborene, vers 8, een onvoldragene (ektrooma), een dood- en ontijdig-geboren kind. Paulus' bekering geleek op zulk een geboorte in het plotselinge van zijn wedergeboorte, daarin dat hij niet, gelijk de anderen, voor de apostolische bediening was gerijpt door persoonlijken omgang met onzen Heere. Hij was tot de bediening geroepen toen zulk een omgang onmogelijk geworden was, hij was dus daarvoor ontijdig. Hij had den Heere niet gekend of gevolgd en was niet door den omgang met Hem voor deze hoge en eervolle bediening gevormd, gelijk de anderen. Dat was in Paulus' schatting een zeer nederige omstandigheid.

B. Door te erkennen dat hij minder was dan de andere apostelen, die niet waardig ben een apostel genaamd te worden. De minste hunner, omdat hij de laatste was, het laatste tot de bediening geroepen, niet waardig een apostel genaamd te worden, zowel de bediening als den naam van apostel niet waardig, omdat hij de gemeente Gods vervolgd had, vers 9. Inderdaad zegt hij ons op een andere plaats dat hij nergens minder in is geweest dan de uitnemendste der apostelen, 2 Corinthiërs 11:5, dat is in gaven, genaden, dienst en lijden minder dan een hunner. Toch waren er enige omstandigheden in zijn geval, waardoor hij zich lager schatte dan een hunner. Merk op: Een nederige geest, bij hoge talenten, is voor ieder een groot sieraad, die stelt zijn goede hoedanigheden des te beter in het licht. Wat voornamelijk Paulus nederig hield was de herinnering aan zijn vroegere boosheid, zijn woedenden en verwoestenden ijver tegen Christus en Zijne leden. Hoe gemakkelijk kan God goed voortbrengen uit het grootste kwaad! Wanneer zondaren door de goddelijke genade veranderd zijn in heiligen, maakt Hij de herinnering aan hun vorige zonden zeer dienstbaar aan hun nederigheid, ijver en geloof.

C. Door al wat in hem van waarde was toe te schrijven aan de goddelijke genade. Doch door de genade Gods ben ik dat ik ben, vers 10. Het is Gods voorrecht te kunnen zeggen: Ik ben die ik ben, het is ons voorrecht bekwaam gemaakt te worden om te zeggen: Door de genade Gods ben ik dat ik ben. Wij zijn niets dan hetgeen God ons maakt, niets in den godsdienst dan wat Zijn genade ons maakt. Al wat er goeds in ons is, dat is een stroom uit Zijn fontein. Paulus was daar gevoelig voor, en bleef nederig en dankbaar door deze overtuiging, -zo moeten ook wij doen. Zelfs, hoe meer hij bewust was van zijn eigen bekwaamheid, ijver en dienst, zodat hij van zich zelven kon zeggen: Zijne genade, die aan mij bewezen is, is niet ijdel geweest, maar ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen, des te meer achtte hij zich daardoor schuldenaar aan de goddelijke. genade: doch niet ik, maar de genade Gods, die met mij is. Zij, aan wie God genade geschonken heeft, moeten zorg dragen dat dit niet tevergeefs geschied is. Zij moeten deze hemelse gave kweken, oefenen en gebruiken. Dat deed Paulus, en daarom arbeidde hij zo van harte en met zo gezegend gevolg. En toch: hoe meer hij arbeidde en hoe meer goeds hij deed, des te nederiger was hij in zijn oordeel over zich zelven, en des te meer geneigd om de genade Gods ten zijnen opzichte te erkennen en te verheerlijken, Gods vrije en onverdiende genade. Een nederige geest zal zeer geneigd zijn om de genade Gods te erkennen en groot te maken. Een nederige geest is gewoonlijk dankbaar. Waar de hoogmoed ten onder gehouden wordt, bestaat reden te geloven dat de genade heerst. Na deze uitweiding keert de apostel tot zijn onderwerp terug, en zegt hun, vers 11, dat niet alleen hij datzelfde onderwerp,

datzelfde Evangelie te allen tijde en overal verkondigde, maar dat al de apostelen hetzelfde deden. Hetzij dan ik, hetzij zijlieden, alzo prediken wij, en alzo hebt gij geloofd. Hetzij Petrus of Paulus, of een andere apostel hen tot het Christendom gebracht had, allen handhaafden diezelfde waarheid, verhaalden diezelfde geschiedenis, verkondigden diezelfde leer, en bevestigden dat met dezelfde getuigenissen. Allen kwamen daarin overeen, dat Jezus Christus, en die gekruisigd en daarna van de doden verrezen, de gehele saamvatting en inhoud van het Christendom is, en dat alle ware Christenen dat geloven. Al de apostelen stemmen overeen in die getuigenis, alle Christenen in dat geloof. Bij dat geloof leven zij, in dat geloof sterven zij.

1 Corinthiërs 15:12-19

Na de waarheid van de opstanding onzes Zaligmakers te hebben bevestigd, gaat de apostel er toe over om degenen onder de Corinthiërs te weerleggen, die zeiden dat er geen opstanding is. Indien nu Christus gepredikt wordt, dat Hij uit de doden opgewekt is, hoe zeggen sommigen onder u, dat er gene opstanding der doden is? Het schijnt uit dit vers en uit den loop der redenering, dat sommigen onder de Corinthiërs de opstanding voor onmogelijk hielden. Dat was het gewone gevoelen onder de heidenen. Maar daartegen voert de apostel een onweerlegbaar feit aan, namelijk de opstanding van Christus, en hij gaat hen thans waarschuwen tegen de onzinnigheden, waartoe hun ziens-. wijze leiden moest.

Indien er geen opstanding der doden is (kan zijn) zo is Christus ook niet opgewekt, vers 13. En daarna: Indien de doden niet opgewekt worden (niet kunnen opgewekt worden en tot het leven wederkeren) dan is ook Christus niet opgewekt, vers 16. En toch was het voorspeld in de oude profetieën, dat Hij zou verrijzen, en het is door menigte van ooggetuigen bevestigd, dat Hij verrezen is. En zoudt gij zeggen, zou iemand uwer durven zeggen: dat is zo niet, dat kan zo niet zijn, ofschoon God lang tevoren gezegd heeft, dat het geschieden zou, en het een onweerlegbaar feit geworden is?

II. Hieruit zou volgen dat de prediking van en het geloof in het Evangelie vergeefs zijn.

Indien Christus niet opgewekt ls, zo is dan onze prediking ijdel, en ijdel is ook uw geloof, vers 14. Wordt deze onderstelling toegelaten, dan is de voorname grondslag van het Christendom vernietigd en

1. De prediking ijdel gemaakt. Wij, de apostelen, worden dan bevonden valse getuigen Gods, wij wenden dan voor Gods getuigen voor Zijne waarheid te zijn en door Zijne macht wonderen tot hare bevestiging te verrichten, en zijn toch onderwijl bedriegers, leugenaars van God, in Zijn naam en door Zijne kracht gaan wij dan voort met het verkondigen en volhouden van een zaak, die eigenlijk gelogen en in waarheid onmogelijk is. En maakt dit ons niet tot de ijdelste (dat is meest onnutte) mensen ter wereld, en onze bediening tot de ijdelste en meest onnutte ter wereld? Welk doel zouden we ons kunnen voorstellen bij het ondernemen van zo moeilijk en gevaarlijk werk, wanneer we wisten dat de godsdienst geen beteren grondslag had, ja, wanneer we overtuigd waren van het tegendeel? Waarom zouden we prediken? Zou onze arbeid niet geheel tevergeefs zijn? Wij kunnen in dit leven geen zeer gunstige vooruitzichten hebben en daarna in ‘t geheel gene. Zo Christus niet is opgewekt, is het Evangelie een spel, kaf en ijdelheid.

2. Deze onderstelling zou het geloof der Christenen ijdel maken, zowel als het werk der dienaren. Indien Christus niet is opgewekt, zo is uw geloof tevergeefs, zo zijt gij nog in uwe zonden, vers 17, nog onder de schuld en het oordeel der zonden, want alleen door Zijn dood en zelfofferande kan vergeving verkregen worden. Wij hebben de verlossing, namelijk de vergeving der zonden, door Zijn bloed, Efeziërs 1:7. Geen vergeving van zonden zonder bloedstorting. En is Zijn bloed gestort en Zijn leven weggenomen, zonder dat het hersteld werd, welk bewijs zouden wij dan hebben dat wij door Hem rechtvaardigmaking en het eeuwige leven verkregen hebben? Ware Hij onder de macht des doods gebleven, hoe had Hij ons dan uit die macht kunnen verlossen? En hoe ijdel is het geloof bij deze onderstelling! Hij, die voor onze zonden overgeleverd was, moest opstaan tot onze rechtvaardigmaking, of wij verwachten tevergeefs dien zegen van Hem. Er is geen

rechtvaardigmaking en verlossing indien Christus niet is opgewekt. En zou het geloof in Christus niet vergeefs en zonder betekenis zijn, indien Hij nog dood is?

III. Een andere dwaasheid, die uit deze onderstelling voortvloeit, is: dat dan ook verloren zijn degenen die in Christus ontslapen zijn. Indien er geen opstanding is, dan kunnen zij niet opstaan, en dan zijn zij verloren, zij die in en voor het Christelijk geloof stierven. Het is hieruit duidelijk, dat diegenen onder de Corinthiërs, die de opstanding ontkenden, daarmee den toestand van toekomstige vergelding bedoelden, en niet alleen het herleven des lichaams, zij hielden den dood voor verwoesting en vernietiging van den mens, en niet alleen van zijn lichaam, want anders kon de apostel hier niet spreken van het volkomen verlies dergenen, die in Jezus ontslapen zijn, door de onderstelling dat zij niet zouden opgewekt worden en na dit leven geen hoop meer op Christus hadden, want ze konden op zaligheid voor hun zielen hopen, indien die hun lichamen overleefden, en dat zou voorkomen dat zij alleen in dit leven op Christus hopen konden. Maar is uw onderstelling juist, dat er geen opstanding is zoals gij het bedoelt, geen leven na dit leven, dan zijn de gestorven Christenen geheel verloren. Welk een nutteloos ding zou dan ons godsdienstig geloof zijn!

IV. Er zou uit volgen dat de dienaren van Christus de ellendigste van alle mensen zouden zijn, wanneer ze alleenlijk in dit leven op Christus hopende waren, vers 19, hetgeen een nieuwe dwaasheid is, die uit de ontkenning van de opstanding voortspruit. De toestand van hen, die op Christus hopen, zou dan slechter zijn dan die van alle andere mensen. Die op Christus hopen. Ieder, die in Christus gelooft, hoopt op Hem, allen, die in Hem geloven als hun Verzoener, hopen op Hem voor hun verlossing en zaligmaking. Maar indien er geen opstanding is, of geen toestand van toekomstige vergelding (dat toch werd bedoeld door hen, die de opstanding loochenden) dan werd hun hoop op Hem beperkt tot dit leven. En indien al de hoop der Christenen ligt binnen de grenzen van dit leven, dan zijn zij in veel slechter toestand dan het overige deel der mensheid, voornamelijk in dien tijd en onder die omstandigheden, toen de apostel schreef, want zij hadden geen erkenning of bescherming van de heersers der wereld, maar werden door alle mensen gehaat en vervolgd. Alle Christenen hadden dus een zwaar lot indien zij alleen in dit leven op Christus konden hopen. Beter was al het andere dan op zulke voorwaarde Christen te zijn, want in deze wereld werden zij gehaat, verjaagd, verongelijkt, van alle werelds gemak ontbloot en aan alle soort van lijden blootgesteld, zij hadden het in dit leven moeilijker dan alle andere mensen, en voor de toekomst geen betere hoop. En zou het niet dwaasheid zijn van hen, die in Christus geloven, een beginsel te aanvaarden, dat zo noodlottige gevolgen met zich bracht! Kan iemand in Christus geloven, die overtuigd is dat Hij Zijn trouwe dienaren, zowel predikers als anderen, zal verlaten in slechter toestand dan die hunner vijanden? Het is voor een Christen een grote dwaasheid te onderstellen dat er geen opstanding of toekomend leven is. Hij zou geen hoop na dit leven hebben en in deze wereld den slechtstmogelijken toestand. Maar de Christen is door zijn godsdienst aan deze wereld gekruisigd en heeft geleerd te hopen op een toekomstig leven. Vleselijke vermaken walgen hem in grote mate, geestelijke en hemelse genoegens heeft hij lief en jaagt hij na. Hoe ellendig zou waarlijk zijn lot zijn indien hij dood moest zijn voor werelds vermaak en toch nooit op iets beters hopen kon.

1 Corinthiërs 15:20-34

In deze afdeling stelt de apostel in het licht de waarheid van de opstanding der doden, de heilige doden, de gestorvenen in Christus. Hij grondt die:

I. Op de opstanding van Christus.

1. Omdat Hij inderdaad is de eersteling dergenen, die ontslapen zijn, vers 20. Hij zelf is waarlijk opgewekt, en Hij is opgewekt geheel in deze hoedanigheid, als de eersteling van degenen, die in Hem ontslapen zijn. Indien Hij waarlijk opgewekt is, dan is in Zijne opstanding een waarborg gegeven dat de doden opgewekt zullen worden, evengoed als het offeren en aannemen van het offer der eerste vruchten een waarborg was, dat de gehele oogst der Joden zou gezegend worden. Het gehele deeg was geheiligd door de wijding der eerstelingen, Romeinen 11:16, en het gehele lichaam van Christus, allen die door het geloof met Hem verenigd zijn, worden door Zijne opwekking verzekerd van de hun. Zoals Hij is opgestaan zullen zij opstaan, juist zoals het deeg heilig is, omdat de eerste vruchten heilig zijn. Hij is niet bloot voor zich zelven opgestaan, maar als hoofd van het lichaam, de gemeente, en God zal degenen, die ontslapen zijn in Hem, weder brengen met Hem, 1 Thessalonicenzen 4:14. Christus' opwekking is het bewijs en onderpand van de onze, indien wij Zijn ware gelovigen zijn, omdat Hij is opgestaan, zullen wij opstaan. Wij zijn een deel van het geheiligde deeg, en zullen deelhebben aan de aanneming en zegen den eersteling geschonken. Dit is de eerste bewijsgrond van den apostel om die waarheid te bevestigen. En:

2. Hij licht het toe door een vergelijking van den eersten met den tweeden Adam. Want, gelijk door een mens de dood kwam, zo is het vanzelfsprekend dat ook door een mens de vrijmaking uit den dood komen zou, of, wat hetzelfde is, de opstanding, vers 21. En dus gelijk zij allen in Adam sterven, alzo zullen zij ook in Christus allen levend gemaakt worden, gelijk allen door de zonde van den eersten Adam sterflijk gemaakt werden, omdat ze van hem allen de zondige natuur erfden, alzo zullen door de verdienste en opstanding van Christus, allen, die deelgenoten gemaakt zijn van Zijn Geest en Zijn geestelijke natuur, met Hem herleven en onsterfelijk worden. Allen, die sterven, sterven door de zonde van Adam, allen, die opstaan in den zin door den apostel bedoeld, staan op door de verdienste en macht van Christus. Maar de bedoeling is niet, dat gelijk alle mensen in Adam sterven, alzo ook alle mensen, zonder uitzondering, door Christus levend gemaakt worden, want de gang van des apostels redenering strijdt tegen deze algemene opvatting. Christus verrees als de eersteling, daarom zullen allen, die van Christus zijn, vers 23, ook verrijzen. Hieruit volgt nog niet dat alle mensen, zonder uitzondering, ook zullen verrijzen, er volgt alleen uit, dat allen, die zo opstaan, het doen door kracht van Christus' opstanding, en zo is hun opstanding te danken aan den mens Jezus Christus, gelijk de sterflijkheid van de mensheid te wijten was aan den mens Adam. En zo kwam door den mens de dood, en door den mens de verlossing. Het betaamde der goddelijke wijsheid dat, gelijk de eerste Adam zijn nakomelingschap ongelukkig maakte door zijne zonde, de tweede Adam Zijn zaad zou verheffen tot heerlijke onsterflijkheid.

3. Alvorens van deze redenering af te stappen, merkt hij aan, dat er volgorde in de opstanding zijn zal. Hoe dat nauwkeurig zijn zal, wordt ons nergens meegedeeld, maar hier in het algemeen dat er volgorde zijn zal. Mogelijk zullen eerst opstaan zij, die den hoogsten rang bekleedden, de uitnemendste diensten bewezen hebben, de zwaarste vervolgingen of den wreedsten dood om Christus' wil geleden hebben. Hier wordt alleen gezegd dat de eersteling het eerst opstond, en

daarna allen die van Christus zijn, in Zijne toekomst. Niet omdat de opstanding van Christus in werkelijkheid aan de opstanding der zijnen moest voorafgaan, maar zij moest den grond daarvoor leggen, zo was het niet noodzakelijk dat zij, die verwijderd van Jeruzalem woonden, daarheen moesten gaan en de eerstelingen offeren alvorens ze het gehele deeg voor heilig konden houden, maar zij moesten de eersteling afzonderlijk houden voor dat doel, tot zij ze konden offeren, hetgeen geschieden kon te allen tijde tussen Pinksteren en het feest der toewijding, Numeri 26:2. De offerande van de eerstelingen maakte het deeg heilig, en het deeg werd door die offerande geheiligd ofschoon ze niet gebracht werd voordat de oogst was binnengehaald, indien ze maar met dat doel afgezonderd en later gebracht werden. Zo moest de opwekking van Christus naar haar natuur, aan die van Zijne heiligen voorafgaan, ofschoon sommigen hunner in tijdsorde voor Hem konden verrijzen. Alleen omdat Hij opstond, stonden zij op. Zij, die van Christus zijn, moeten opstaan uit kracht van hun eenheid met Hem.

II. Hij betoogt de voortduring van het middelaarschap van Christus tot al Zijn vijanden zullen vernietigd zijn, waarvan de laatste is de dood, vers 24-26. Hij was opgewekt en door Zijne opstanding begiftigd met oppermacht.

Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde, Mattheus 28:18. Hem is een naam gegeven boven allen naam, opdat alle knie voor Hem zich buige en alle tong Hem belijde de Heere te zijn, Filippenzen 2:9-11. Dit koninkrijk blijft het Zijne tot Hij alle Hem vijandige heerschappij, en macht en kracht teniet gedaan heeft, vers 24, alle vijanden onder Zijne voeten gelegd heeft, vers 25, en de laatste vijand, de dood, teniet gedaan is, vers 26.

1. Dit houdt de volgende bijzonderheden in.

A. Onze Zaligmaker verrees van den dood opdat alle macht in Zijne handen gesteld zou worden, en Hij als Middelaar een koninkrijk hebben en regeren zou. Want daartoe is Christus ook gestorven, en opgestaan, en weer levend geworden, opdat Hij beiden over doden en levenden heersen zou, Romeinen 14:9.

B. Dat dit koninkrijk van Zijn middelaarschap een einde zal hebben, tenminste in zoverre als het strekken moet om Zijn volk veilig in de heerlijkheid te brengen, en al Zijne en hun vijanden teniet te doen. Daarna zal het einde zijn, vers 24.

C. Dat het geen einde neemt, alvorens alle zich verzettende macht onderworpen is en alle vijanden onder Zijne voeten gebracht zijn, vers 24, 25.

D. Dat, onder andere vijanden, ook de dood moet worden teniet gedaan, vers 26, diens macht over Christus' leden moet worden vernietigd. Tot zoverre spreekt de apostel met zekerheid, maar hij laat in het midden dat daarom de heiligen moeten opstaan, omdat anders dood en graf macht over hen zouden hebben, ook zou anders het koninkrijk van onzen Zaligmaker Zijn volk niet beschermen tegen den laatsten vijand en diens macht niet teniet doen. Wanneer de heiligen weer leven zullen om niet meer te sterven, dan en niet vroeger, zal de dood teniet gedaan zijn, en dat moet geschied zijn alvorens onze Zaligmaker Zijn middelaars-koninkrijk overgeeft, hetgeen te zijner tijd gebeuren zal. Daarvoor zullen de heiligen leven en niet meer sterven. Dit is het doel van de redenering, maar:

2. De apostel vlecht er verscheidene wenken tussen, waarvan het goed is kennis te nemen.

A. Onze Zaligmaker heeft als mens en als Middelaar Gods en der mensen, een Hem opgedragen macht, een gegeven koninkrijk. Alle dingen heeft Hij Zijnen voeten onderworpen, uitgenomen Hij, die Hem alle dingen onderworpen heeft, vers 27. Als mens is al Zijn gezag hem verleend. En, ofschoon Zijn middelaarschap Zijn goddelijke natuur onderstelt, draagt Hij als Middelaar toch niet zo uitsluitend het karakter van God, maar is een middel-persoon tussen God en mens, in beide naturen, de goddelijke en menselijke, delende, omdat Hij beide partijen, God en den mens met elkaar te verzoenen had, en Hij om dat te volbrengen opdracht en macht van God den Vader ontvangen heeft. De Vader verschijnt in deze gehele zaak, in de majesteit en met het gezag van God, de Zoon, mens geworden, verschijnt als de dienstknecht des Vaders, ofschoon Hij God is zowel als de Vader. Wat de apostel zegt moet dus niet verstaan worden van Christus' eeuwige heerschappij over al Zijn schepselen, welke Hem als God toekomt, maar van het koninkrijk Hem als Middelaar en Godmens opgedragen, en zulks voornamelijk na Zijne opstanding, toen Hij, hebbende overwonnen, met den Vader is gezeten in Zijnen troon, Openbaring 3:21. Toen was de voorzegging vervuld: Ik heb Mijn Koning gezalfd over Zion, den berg Mijner heiligheid, Psalm 2:6, Hem op Zijn troon geplaatst. Dit wordt bedoeld met de uitdrukking, die zo dikwijls in het Nieuwe Testament voorkomt: zittende ter rechterhand Gods, Mark16:19, Romeinen 8:34, Colossenzen 3:1, enz., aan de rechterhand Zijner macht, Markus 14:62, Lukas 22:69, aan de rechterhand der majesteit in de hoogste hemelen, Hebreeën 1:3, aan de rechterhand van den troon der majesteit in de hemelen, Hebreeën 8:1. Zich op dien zetel zetten is op zich nemen de uitoefening van Zijn middelaarsmacht en koningschap, hetwelk geschiedde door Zijne hemelvaart, Markus 16:19. En daarvan wordt in de Schrift gesproken als van een beloning voor Zijn diepe zelfvernedering en zelfverloochening, door mens te worden en voor de mensen den vloekdood aan het kruis te sterven, Filippenzen 2:6-12. Na Zijne hemelvaart werd Hij gesteld tot een hoofd over alle dingen in Zijne gemeente, werd Hem macht gegeven om haar te regeren en te beschermen tegen al haar vijanden, en ten laatste hen te vernietigen en de zaligheid van allen, die in Hem geloven, te volmaken. Dit is gene macht, die tot Zijne Godheid als zodanig behoort, het is geen oorspronkelijke en onbegrensde macht, maar macht gegeven en beperkt tot bepaalde doeleinden. En ofschoon Hij, die haar bezit, God is, toch, voorzover Hij nog behalve God iets anders is, en in deze gehele zaak niet handelt als God maar als Míddelaar, niet als de beledigde majesteit, maar als een die tussen treedt ten gunste van de beledigende schepselen, en zulks uit kracht van Zijn toestemming en zending, welke altijd in dat karakter handelt en optreedt, kan gezegd worden dat deze macht Hem gegeven is, Hij regeert als God met onbegrensde macht, en daarnevens als Middelaar, met ontleende macht, welke met bepaald doel beperkt is.

B. Dat dit verleende koningschap ten laatste aan den Vader moet overgegeven worden, van wie Hij het ontvangen heeft, vers 24, want het is een macht, ontvangen voor bepaalde doeleinden, een macht om Zijne gemeente te besturen en te beschermen tot al haar leden vergaderd zijn en al haar vijanden teniet gedaan, vers 25, 26, en wanneer deze doeleinden bereikt zijn, behoeven die macht en dat gezag niet verlengd te worden. De Verlosser moet regeren tot al Zijn vijanden teniet gedaan zijn, en de verlossing van Zijn gemeente en volk voltooid is, en wanneer dit doel bereikt is, zal Hij het koninkrijk overgeven, dat Hij alleen voor dat doel ontvangen had ofschoon Hij in den hemel over Zijn verheerlijkte gemeente, Zijn lichaam, blijft regeren. En het is in dezen zin dat van Hem gezegd wordt: Hij zal als koning heersen in alle eeuwigheid, Openbaring 11:15, Hij zal over het huis Jakobs koning zijn in eeuwigheid, en Zijns koninkrijks zal geen einde zijn, Lukas 1:33, Zijne

heerschappij is een eeuwige heerschappij, die niet vergaan zal, en Zijn koninkrijk zal niet verdorven worden, Daniël 7:14. Zie ook Micha 4:7.

C. De Verlosser zal zeker regeren totdat de laatste vijand van Zijn volk teniet gedaan is, tot de dood zelf zal zijn teniet gedaan, tot al Zijne heiligen ten nieuwen leven zijn opgewekt, om nooit weer in vrees of gevaar of stervensnood te komen. Hij zal alle macht in hemel en op aarde hebben, tot dien tijd, Hij-die ons heeft liefgehad en zich zelven voor ons heeft overgegeven, en ons van onze zonden gewassen in Zijn eigen bloed -Hij, die zo nauw met ons verbonden is en zoveel voor ons betekent. Welk een steun is dat voor Zijn heiligen in elk uur van droefheid en verzoeking! Hij leeft, die dood geweest is en leeft in alle eeuwigheid, en Hij regeert en zal blijven regeren, tot de verlossing van Zijn volk volkomen is en de gehele vernietiging van hun vijanden volbracht.

D. Wanneer dat geschied is, wanneer alle dingen Hem onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon zelf onderworpen worden dien, die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen, vers 28. De bedoeling is, dat dan de mens Christus Jezus, die in zoveel majesteit had geschitterd tijdens den gehelen duur van Zijn koninkrijk, dit overgeeft om zelf ook een onderdaan van den Vader te zijn. In de Schrift worden de dingen meermalen gezegd te zijn, wanneer zij zullen openbaar worden en verschijnen. En dit overgeven van Zijn koninkrijk zal openbaar maken, dat Hij die de majesteit van een vrijmachtigen koning toonde, gedurende Zijne regering, een onderdaan van God was. De verheerlijkte mensheid van onzen Heere Jezus Christus, met al de waardigheid en macht, die er toe behoorde, was niet meer dan een heerlijk schepsel. Dit zal openbaar worden wanneer Hij het koninkrijk zal overgeven, en het zal openbaar worden tot de goddelijke heerlijkheid, opdat God zij alles in allen, opdat de voltooiing van onze verlossing blijke geheel goddelijk te zijn, en Gode alleen de eer er voor gebracht worde. Ofschoon de menselijke natuur in het werk onzer verlossing moest gebruikt worden, was God daarin alles in allen. Het was het werk des Heeren en het is wonderlijk in onze ogen.

III. Hij gewaagt van de opstanding in het geval van hen, die voor de doden gedoopt werden, vers 29. Anders, wat zullen zij doen, die voor de doden gedoopt worden, indien de doden ganselijk niet opgewekt worden? waarom worden zij voor de doden ook gedoopt? Wat zullen zij doen indien de doden niet opgewekt worden? Wat hebben zij te doen? Hoe ijdel een ding is hun doop dan geweest! Moeten zij er bij blijven, of er afstand van doen? Waarom zijn zij voor de doden gedoopt, indien de doden niet opgewekt worden? huper toon nekroon. Maar wat is de doop voor de doden? Ten einde de redenering van den apostel te begrijpen is het nodig te weten, of het een redenering alleen ad hominem, of adrem is, dat wil zeggen, of hij over de zaak in het algemeen oordeelt, dan wel over bepaalde personen, die voor de doden gedoopt waren. Maar wie zal deze zeer duistere plaats uitleggen, welke uit slechts drie woorden bestaat, maar waaruit de uitleggers zeker drie maal drie, en meer, betekenissen gevonden hebben! Men is het niet eens over wat door dopen bedoeld wordt, of dat in den eigenlijken dan wel in figuurlijken zin genomen moet worden, en indien in eigenlijken zin, of daarmee de Christelijke doop dan wel enige andere reiniging bedoeld wordt. En even weinig is men het eens wie de doden zijn, of in welken zin het voorzetsel huper moet opgevat worden. Sommigen verstaan er den dood van onzen Zaligmaker zelf door. Waarom zouden mensen gedoopt worden in den naam van een doden Verlosser, die onder de doden gebleven is, indien de doden niet opstaan? Maar het zou naar mijn gevoelen, een geheel afzonderlijk geval zijn om met hoi nekroi niet meer dan een dode te bedoelen, die betekenis heeft deze uitdrukking nergens elders. En de woorden hoi baptizomeno (de gedoopten) bedoelen duidelijk naar het schijnt, enige bepaalde

personen, niet de Christenen in het algemeen, dat evenwel de betekenis moest zijn indien hoi nekroi (de dode) van onzen Zaligmaker moest verstaan worden. Sommigen passen de uitspraak op de martelaars toe. Waarom ondergaan zij het martelaarschap voor hun godsdienst? Dat werd soms door de ouden een bloeddoop genoemd, en ook door onzen Zaligmaker zelf als een doop aangewezen, Mattheus 20:22, Lukas 12:50. Maar in welk opzicht kan van de martelaars gezegd worden dat zij, door voor hun geloof te sterven voor de doden gedoopt werden? Sommigen verstaan het van een toen in zwang zijnd gebruik, naar getuigenis der ouden, volgens hetwelk onder de Christenen van den eersten tijd, sommigen zich lieten dopen in naam en plaats van leerlingen, die ongedoopt wegstierven. Maar dit getuigt van zo grof bijgeloof, dat, indien deze gewoonte reeds zo vroeg in de kerk bestaan had, de apostel haar zeker niet zou vermeld hebben zonder haar af te keuren. Sommigen verstaan er onder een doop over de doden, dat, naar zij zeggen, een gewoonte van de vroegste tijden was, waardoor de hoop op de opstanding werd te kennen gegeven. Deze bedoeling zou in des apostels redenering passen, maar het blijkt nergens dat het in zijn dagen de gewoonte was. Anderen verstaan het van hen, die gedoopt werden om de zaak van de martelaren, dat is bij gelegenheid van hun martelaarschap, daartoe gebracht door de standvastigheid, waarmee zij in den dood gingen. Sommigen werden zonder twijfel tot het Christendom bekeerd door het zien daarvan, en het zou vergeefs geweest zijn voor hen, die daardoor Christenen werden, indien de martelaren' door ter wille van hun belijdenis het leven te geven, geheel vernietigd werden en niet herleven zouden. Maar, naar alle waarschijnlijkheid had de gemeente te Corinthe toen nog niet veel vervolging ondergaan, en waren er dus niet veel gevallen van martelaarschap onder hen voorgekomen, zodat er niet veel bekeerlingen konden gemaakt zijn door de standvastigheid en kalmte, welke de martelaren betoonden. Neem daarbij in aanmerking dat de uitdrukking hoi nekroi veel te algemeen schijnt te zijn om alleen de gestorven martelaren te bedoelen. De uitlegging, die mij de eenvoudigste en het meest passend bij de redenering voorkomt, is dat hoi nekroi doelt op sommigen onder de Corinthiërs, die door Gods hand weggenomen waren. Wij lezen dat velen hunner zwak en ziek waren en velen sliepen, Hoofdstuk 11:30, als gevolg van hun wangedrag bij des Heeren avondmaal. Deze bezoeking kan sommigen voor het Christendom verschrikt gemaakt hebben, gelijk de stokbewaarder verschrikte door de wonderdadige aardbeving, Handelingen 16:29, 30, enz. Mensen, naar aanleiding daarvan gedoopt, konden gezegd worden gedoopt te zijn voor de doden, dat is, door hun toedoen. En hoi baptizomenoi (de gedoopten) en hoi nekroi (de doden) slaan op elkaar, en bij deze onderstelling konden de Corinthiërs de bedoeling des apostels niet misverstaan. "Nu,', zegt hij, "wat zullen zij doen en waarom werden zij gedoopt, indien de doden niet opstaan?" Gij hebt algemeen de overtuiging, dat deze mensen recht gehandeld en bij die gelegenheid verstandig gedaan hebben, maar waarom, indien de doden niet opgewekt worden, en zij wellicht hun dood verhaast hebben, door een ijverig God tot ijver te verwekken zonder hoop hiernamaals? Maar hetzij het een of ander door den apostel bedoeld is, zonder twijfel was zijn redenering voor de Corinthiërs verstaanbaar en aannemelijk. En wat hij volgen laat is ook voor ons duidelijk.

IV. Hij toont de ongerijmdheid aan van zijn eigen gedrag en van dat der andere Christenen, indien deze onderstelling juist ware.

1. Het zou een dwaasheid van hen zijn om zoveel gevaar te lopen, vers 30. Waarom zijn wij ook alle uur in gevaar? Waarom stellen wij ons zelven onophoudelijk aan allerlei gevaren bloot-wij Christenen en vooral wij apostelen? Ieder wist dat het in dien tijd gevaarlijk was Christen te zijn, en vooral prediker of apostel. Nu, zegt de apostel, welke dwazen zijn wij toch, dat we al deze gevaren

lopen zonder enige hoop na den dood, wanneer wij geheel wegsterven en niet weer levend worden? Het Christendom zou een dwaze belijdenis zijn, indien het geen hoop na dit leven stelde, vooral in zulke gevaarlijke tijden als van zijn eerste optreden, want dan eiste het van de mensen alle wereldse zegeningen en gemakken er aan te wagen en alle onheilen van dit leven tegemoet te gaan en door te staan, zonder enig vooruitzicht voor de toekomst. En is dit een trek van zijn godsdienst, die een Christen bekwaam maakt om alles te verdragen? En moet hij niet dezen trek handhaven, indien hij zijn hoop op de toekomst opgeeft door de opstanding der doden te loochenen? Deze redenering past de apostel op zich zelven toe. Ik betuig, zegt hij, bij onzen roem, dien ik heb in Christus Jezus, onzen Heere, bij al de zegeningen van het Christendom, bij al den bijzonderen steun en hulp van ons heilig geloof, dat ik allen dag sterf, vers 31. Hij was onophoudelijk in doodsgevaar en had, gelijk men het noemt, zijn leven in zijn hand. En waarom zou hij toch zich zelven zo blootstellen, indien hij geen hoop na dit leven had? Te leven in dagelijks uitzicht en verwachten van den dood en toch daarna geen toekomst te zien, moet zeer hard en troostloos zijn, en in dat geval was zijn lot zeer ellendig. Hij had er behoefte aan vast overtuigd te zijn van de opstanding der doden, of hij zou schuldig staan aan buitengewone zwakheid, door al wat hem in de wereld dierbaar was te wagen en zijn leven op het spel te zetten. Hij had zeer grote gevaren en grimmige vijanden ontmoet, hij had te Efeze tegen de beesten gevochten, vers 32, hij had daar gevaar gelopen in stukken gescheurd te worden door een woedende menigte, opgehitst door Demetrius en andere handwerkers, Handelingen 19:24 enz., ofschoon sommigen het letterlijk opvatten en menen dat Paulus, bij een Romeins schouwspel in het amfitheater, aan een gevecht met wilde dieren is blootgesteld geworden. Nicephorus doet daarvan een geregeld verhaal, en vermeldt dat de leeuwen, door wonderdadige tussenkomst des Heeren, hem vriendelijk naderden. Maar mij dunkt, zulk een merkwaardige gebeurtenis in zijn leven zou door Lukas niet verzwegen zijn en nog minder door hem zelven, wanneer hij ons zulk een lange en nauwkeurige opsomming van al zijn lijden geeft in 2 Corinthiërs 11:24 enz. Daar zegt hij vijf malen door de Joden gegeseld te zijn, driemaal met roeden gegeseld, eens gestenigd, driemaal schipbreuk geleden te hebben, en dan is het vreemd, dat hij daarbij niet zou noemen: eens ben ik blootgesteld aan een gevecht met wilde beesten. Ik meen derhalve dat dit gevecht met wilde beesten figuurlijk opgevat moet worden en dat bedoeld worden mensen met kwaadaardige bedoelingen, en dat het door mij aangehaalde geval er door aangewezen wordt. Nu, zegt hij, welk voordeel heb ik van zulke beproevingen, indien de doden niet opgewekt worden? Waarom zal ik alle dagen sterven, mij dagelijks aan een gewelddadigen dood blootstellen, indien de doden niet opgewekt worden? Zich ten dood te begeven zonder enig uitzicht hiernamaals, is grote zwakheid. Was Paulus zo dwaas? Had hij den Corinthiërs enige aanleiding gegeven om zo iets van hem te denken? Indien hij er niet volkomen verzekerd van geweest ware, dat de dood voor hem voordelig zou zijn, zou hij dan op die dwaze wijze zijn leven weggeworpen hebben? Zou iets anders dan de zekere verwachting van een beter leven na den dood, de liefde tot het leven in zo hoge mate in hem uitgeblust hebben? Wat nuttigheid is het mij, indien de doden niet opgewekt worden? Het is volkomen geoorloofd en geschikt voor een Christen nuttigheid te verwachten van zijn getrouwheid aan God. Dat deed Paulus. Dat deed onze gezegende Verlosser zelf, Hebreeën 12:2. En ons wordt gezegd hetzelfde te doen volgens zijn voorbeeld, en de vrucht te plukken van onze heiligheid, zodat ons doel het eeuwige leven is. Dat is het doel van ons geloof: de zaligheid onzer zielen, 1 Petrus 1:9, niet alleen het doel dat er uit voortvloeit, maar dat wij zullen najagen.

2. Het zou dan veel verstandiger zijn de genoegens van dit leven te genieten. Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij, vers 32, laat ons epicuristen worden. In den zin door Jesaja bedoeld, 22:13. Laat ons leven gelijk de beesten, want we moeten sterven gelijk zij. Dat zou een

veel verstandiger gedrag zijn, indien er geen opstanding, geen leven na dit leven was, dan het verwaarlozen van alle genoegens des levens, het zich blootstellen en overgeven van alle ellenden des levens, en het voortleven in voortdurend gevaar van om te komen door wilde woede en wreedheid. Dit woord toont duidelijk aan, dat diegenen onder de Corinthiërs, welken de opstanding der doden loochenden, volslagen Sadduceeën waren, van wier beginselen wij in de Schrift deze mededeling hebben, dat zij zeggen: dat er geen opstanding is, noch engel, noch geest, Handelingen 23:8, met andere woorden: De mens is alleen lichaam, er is niets in hem dat het lichaam overleeft, en dat lichaam zal, eens gestorven, niet herleven. Zulke Sadduceeën waren de mannen, tegen welken de apostel hier waarschuwde, anders zou zijn bewijsvoering geen kracht op hen gehad hebben, want, al zou het lichaam niet opstaan, toch zou hij veel nuttigheid hebben gehad van al de gevaren, die hij om Christus' wil doorstond, indien de ziel voortleefde. Zelfs is het wel zeker dat de ziel de voornaamste zetel en genieter van de hemelse heerlijkheid en zaligheid is. Maar indien er geen hoop na den dood was, dan zou ieder verstandig man een gemakkelijk, genoeglijk leven de voorkeur geven boven zulk een ellendig bestaan als de apostel leidde, zelfs zou hij alle krachten inspannen om zoveel van het leven te genieten als mogelijk was, omdat het zo kort is. Niets dan de hoop op een beteren toestand hiernamaals kan een man in staat stellen alle gemakken en genoegens hier te laten varen en armoede, verachting, ellende en dood te omhelzen. Dat deden de apostelen en de eerste Christenen, maar hoe ellendig was hun lot en hoe dwaas hun gedrag, indien zij zich zelven bedrogen en de wereld met ijdele en valse hoop misleidden!

V. De apostel besluit zijn redenering met een waarschuwing, een vermaning en een bestraffing.

1. Een waarschuwing tegen den omgang met mensen van losbandig leven en beginselen, als zeer gevaarlijk. Dwaalt niet, zegt hij, kwade samensprekingen bederven goede zeden, vers 32. Waarschijnlijk waren sommigen van hen, die zeiden dat er geen opstanding der doden is, mensen van losse zeden, en trachtten zij hun verderfelijke levenswijze te verdedigen door die slechte stelling, terwijl ze de uitspraak: Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij, gedurig in den mond hadden. Nu stemt de apostel toe dat die stelregel zeer juist is, wanneer er geen toekomst bestaat. Maar nu hun beginsel weerlegd te hebben, waarschuwt hij de Corinthiërs thans hoe gevaarlijk de omgang met zulke mensen zou blijken te zijn. Hij zegt hun dat zij zeer waarschijnlijk daardoor verdorven zullen worden en hun levenswandel zullen gaan delen, wanneer zij hun verkeerde beginsel toelaten. Slecht gezelschap en slechte gesprekken zullen gemakkelijk slechte mensen maken. Zij, die hun onschuld bewaren willen, moeten goed gezelschap nemen. Dwaling en ondeugd zijn besmettelijk, en willen wij besmetting ontgaan dan moeten wij hen vermijden die de ziekte hebben. Die met de wijzen omgaat, zal wijs worden, maar die der zotten metgezel is, zal verbroken worden, Spreuken 13:20.

2. Ene vermaning om hun zonden af te breken en op te waken ten einde een heiliger en rechtvaardiger leven te leiden, vers 34. Waakt op rechtvaardiglijk en zondigt niet, eknêpsate dikaioos, of zondigt niet meer. Wekt uzelven op, breekt uw zonden af door berouw, staat af van en verlaat elke verkeerden weg, herstelt wat verkeerd is, en begeeft u niet, door slordigheid en onwetendheid, in zulke omgang en zulke beginselen, die uw Christelijke hoop verzwakken en uw wandel verderven. Ongeloof in een leven na dit leven vernietigt alle deugd en godsvrucht. Maar de beste vordering, die de waarheid maken kan, is aflaten van de zonde en ons zelven in allen ernst te begeven tot het beoefenen der godzaligheid. Indien er een opstanding en een toekomstig leven bestaan, moeten wij leven en handelen als mensen, die daarin geloven, en ons niet overgeven aan

zulke ijdele en dwaze redeneringen, welke onze zeden verderven en ons loszinnig en bandeloos van levenswijs maken.

3. Een verwijt, en wel een zeer scherp verwijt, althans voor sommigen hunner: Sommigen hebben de kennis van God niet, ik zeg het u tot schaamte. Het is beschamend voor Christenen de kennis van God niet te hebben. De Christelijke godsdienst geeft ons de beste mededelingen omtrent God, Zijn natuur, genade en bestuur. Zij, die dezen godsdienst belijden, moeten het zich zelven wijten indien ze zonder de kennis van God blijven, want dat is de schuld van hun eigen slordigheid en geringachting van God, indien ze omtrent Hem onwetend blijven. En het is niet de grootste schande voor een Christen God gering te achten, en zo jammerlijk onwetend te zijn omtrent dingen, die Hem zo van nabij betreffen? Merk op: Het is het gemis van de kennis van God, dat leidt tot de ontkenning van opstanding en toekomstig leven. Zij, die God kennen, weten dat Hij Zijn getrouwe dienaren niet zal verlaten, noch hen doen blootstaan aan zulke moeiten en lijden, zonder enige beloning of vergoeding. Zij weten dat Hij niet ontrouw en onvriendelijk is, en niet vergeet hun arbeid en geduld, hun trouwe diensten en gewillig lijden, en hen niet vergeefs laat arbeiden. Maar ik geloof dat deze uitdrukking nog ernstiger bedoeling heeft, er waren godloochenende mensen onder hen, die nauwelijks het bestaan van God erkenden als van iemand, die enige betrekking met of wetenschap had van menselijke zaken. Dat was inderdaad schande voor een Christelijke gemeente. Werkelijk ligt Godloochening ten grondslag aan het ongeloof aan een toekomstig leven. Zij, die een God en een voorzienigheid erkennen en opmerken hoe verschillend het lot in dit leven is, en hoe het den besten mensen dikwijls het slechtst gaat, kunnen moeilijk twijfelen aan een toekomstigen staat, waarin alle dingen tot hun recht zullen komen.

1 Corinthiërs 15:35-50

De apostel komt nu tot het beantwoorden van een aannemelijke en principiële tegenwerping tegen de leer der opstanding van de doden, waaromtrent wij onderscheiden de tegenwerping zelf: Maar, zal iemand zeggen: hoe zullen de doden opgewekt worden? En met hoedanig een lichaam zullen zij komen? vers 35. De tegenwerping is blijkbaar tweeledig. Hoe zullen de doden opgewekt worden? Dat is, door welke middelen. Hoe kunnen ze opgewekt worden? Welke macht is daarvoor toereikend? Het was een gevoelen, dat veel onder de heidenen heerste, en waarin naar het scheen ook de Sadduceeën deelden, dat het niet in de goddelijke macht stond, sterflijke mensen onsterfelijk te maken, of te doen herleven en te herstellen uit den dood. Zulke mensen werden ook gevonden onder die Corinthiërs, die de opstanding der doden loochenden, en hier tegenwerpen: Hoe zullen zij opgewekt worden? Hoe zal dat gaan? Is het niet ten enenmale onmogelijk? Het tweede gedeelte van de tegenwerping raakt de hoedanigheid van het lichaam, dat zal opstaan: Met hoedanig een lichaam zullen zij komen? Zal het zijn hetzelfde lichaam, met gelijken vorm en gestalte, en leden, en hoedanigheden, of een ander? De eerste tegenwerping is die van hen, die het leerstuk zelf ontkennen, de laatste is een onderzoek van nieuwsgierige twijfelaars.

I. De eerste weerlegt de apostel door de mededeling dat dit tot stand zal gebracht worden door de goddelijke macht, dezelfde macht, waarvan ze jaar op jaar een uitwerking kunnen zien, die er zeer veel op gelijkt, in den dood en het herleven van het koren, en daarom was het een bewijs van grote zwakheid en stompheid er aan te twijfelen of de opstanding der doden niet door dezelfde macht kon tot stand gebracht worden. Gij dwaas, hetgeen gij zaait, wordt niet levend, tenzij dat het gestorven is, vers 36. Het moet eerst verderven, alvorens het ontkiemt en opspruit. Het ontkiemt niet slechts nadat het gestorven is, maar het moet sterven om te kunnen leven. En waarom zou dan iemand zo dwaas zijn om het zich te verbeelden, dat een mens, die gestorven is, niet meer levend gemaakt kan worden, door dezelfde kracht welke elk jaar het dode graan in het leven terugroept? Dat is de inhoud van des apostels antwoord op de eerste vraag. Het is een dwaasheid om de goddelijke macht om de doden op te wekken in twijfel te trekken, wanneer we elke dag zien dat zij dode dingen doet ontkiemen en herleven.

II. Maar hij besteedt meer tijd aan de beantwoording van de tweede vraag.

1. Hij begint met de opmerking dat het graan, dat gezaaid werd, verandering ondergaat. Het is niet het lichaam, dat worden zal, hetwelk gezaaid wordt, maar een bloot graan, van tarwe of enige der andere granen, maar God geeft het een lichaam gelijk Hij wil, en op de wijze die Hij wil, doch zo dat de soorten van elkaar onderscheiden blijven. Elk zaad, dat gezaaid wordt, heeft zijn eigen lichaam, is samengesteld uit die bestanddelen en op zulk een wijze, als voor die soort eigendommelijk zijn. Dat staat duidelijk in Gods macht, maar hoe dat geschiedt, weten wij evenmin als wij weten hoe een gestorven mens weer levend gemaakt worden kan. Het is zeker dat de graankorrel grote verandering ondergaat, en in deze woorden wordt aangeduid dat het met de doden evenzo zal gaan wanneer zij opgewekt worden en na den dood in hun lichamen weer leven zullen.

2. Hij toont daarna aan, dat er tussen de andere lichamen even grote verscheidenheid is als tussen de planten.

A. In de lichamen van vlees: Alle vlees is niet hetzelfde vlees, ene soort is dat van de mensen, een andere dat van de beesten, een andere dat van de vissen, een andere dat van de vogelen, vers 39. Er is verscheidenheid in al deze soorten, en elke verscheidenheid heeft iets eigendommelijks, waardoor ze van al de andere verschilt.

B. Evenzo is er verscheidenheid in de hemelse en de aardse lichamen, en de heerlijkheid van het ene is niet die van het andere, want de ware heerlijkheid van elk bestaat in zijn geschiktheid voor zijn eigen rang en doel. Aardse lichamen zijn niet geschikt voor hemelse streken, en hemelse lichamen niet vatbaar voor de voorwaarden der aardse.

C. Zelfs is er verscheidenheid van heerlijkheid tussen de hemelse lichamen onderling.

Een andere is de heerlijkheid der zon, en een andere is de heerlijkheid der maan, en een andere is de heerlijkheid der sterren, want de ene ster verschilt in heerlijkheid van de andere ster, vers 41. Door dit alles wordt ons aangeduid, dat de lichamen der doden, wanneer zij opstaan, in zoverre veranderd zullen worden, dat ze geschikt zullen worden voor de hemelse streken, en dat er evenzeer verscheidenheid van heerlijkheid tussen de lichamen der opgewekte doden zijn zal, als er verscheidenheid is tussen zon, maan en sterren en tussen de sterren onderling. Dit alles geeft ons de stellige aanwijzing, dat het voor de goddelijke macht even gemakkelijk is om de doden op te wekken en hun vergane lichamen te vernieuwen, als het haar viel om uit dezelfde grondstoffen zoveel verscheidene soorten van vlees en planten, en voorzover wij weten zoveel soorten van hemelse lichamen te scheppen. Zover ons bekend is, werden de zon en de sterren samengesteld uit dezelfde grondstoffen als de aarde die wij betreden, ofschoon ze door de goddelijke macht en kunst zeer veel veranderd en verfijnd zijn kunnen. En zou Hij, die uit dezelfde grondstoffen zoveel verscheidenheid van schepselen vormde, dan onmachtig zijn om de doden op te wekken? Na dus den weg gebaand te hebben gaat hij over tot:

3. Rechtstreekse bespreking van het onderwerp. Alzo, zegt hij. zal ook de opstanding der doden zijn, zo gelijk de plant groeit uit het weggestorven graan, zo om niet langer een aards, maar voortaan een hemels lichaam te zijn, en van de andere herrezen doden in heerlijkheid verschillend, gelijk de ene ster van de andere verschilt. Maar hij noemt enige bijzonderheden op:

A. Het lichaam wordt gezaaid in verderfelijkheid, het wordt opgewekt in onverderflijkheid. Het wordt gezaaid. De doden begraven is gelijk ze zaaien, het is gelijk het toevertrouwen van het graan aan de aarde, opdat het daaruit weer moge opspruiten. En onze lichamen, die gezaaid worden, zijn verderflijk, aan vergaan onderhevig, vallen in stof, maar wanneer wij opstaan, zullen ze aan de macht van het graf onttrokken en nooit meer voor verderf vatbaar zijn.

B. Het wordt gezaaid in oneer, het wordt opgewekt in heerlijkheid. Wij hebben thans een vernederd lichaam, Filippenzen 3:21. Niets is weerzinwekkender dan een lijk, het wordt als een gebroken en onbruikbaar vat, waarin niemand meer behagen heeft, in het graf geborgen. Maar door de opstanding zal er heerlijkheid op gelegd worden, en het zal gelijk gemaakt worden aan het heerlijke lichaam van onzen Zaligmaker, het zal van al de lage aardse bestanddelen gezuiverd en in een geestelijke zelfstandigheid hervormd worden, en een heerlijkheid gelijk de Zijne uitstralen.

C. Het wordt gezaaid in zwakheid, het wordt opgewekt in kracht. Er wordt in de aarde gelegd een arm, hulpeloos ding, geheel in de macht des doods, beroofd van alle levenskracht, ten enenmale onbekwaam om zich te bewegen. Maar wanneer wij opgestaan zijn, zullen onze lichamen in zich hebben hemels leven en hemelse kracht, ze zullen krachtig, ferm, duurzaam, levenskrachtig zijn, en niet meer onderworpen aan gebrekkigheid, zwakheid en vergankelijkheid.

D. Een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid, een geestelijk lichaam wordt er opgewekt, sooma psuchikon, een lichaam geschikt voor den lagen staat en zinnelijke genoegens en vermaken van dit leven, welke alle grof zijn in vergelijking met de geneugten van den hemelsen staat. Maar door onze opstanding zal dat geheel anders worden, ons lichaam zal als een geestelijk opstaan. Niet dat ons lichaam in geest veranderd wordt, dat zou in tegenspraak met zichzelf zijn, want het zou zoveel betekenen als: lichaam dat geen lichaam is, stof die onstoffelijk is. De uitdrukking moet vergelijkender wijze opgevat worden. Wij zullen door de opstanding lichamen ontvangen, gereinigd en veredeld tot den hoogsten graad, licht en vlug gemaakt, en ofschoon ze zelf niet geest zijn, geschikt om voor eeuwig met volmaakte geesten verenigd te zijn. En waarom zou dat minder in de macht van God staan om onverderflijke, heerlijke, levensvolle, geestelijke lichamen op te wekken uit de overblijfselen van deze bedorven, levenloze en natuurlijke (dierlijke) lichamen, dan om eerst uit niet de stof te scheppen en daarna, uit den voorraad stof zulk een verscheidenheid van lichamen, beide in den hemel en op de aarde, voort te brengen? Bij God zijn alle dingen mogelijk, en dit kan niet onmogelijk zijn.

4. Hij verduidelijkt dit door vergelijking van den eersten met den tweeden Adam: Er is een natuurlijk, d.i. een dierlijk lichaam en er is een geestelijk lichaam, en maakt daarna op verscheidene punten de vergelijking.

A. Gelijk wij ons natuurlijk lichaam, het dierlijke lichaam, waarin wij op deze aarde leven, van den eersten Adam hebben, verwachten wij ons geestelijk lichaam van den tweeden. Dat is de inhoud van de gehele vergelijking.

B. Dat stemt overeen in de verscheiden karakters, die de beide personen dragen: De eerste Adam is geworden tot een levende ziel, zulk een wezen als wij zelven zijn, en met het vermogen om zulke wezens voort te brengen als hijzelf was, en hun een natuur en een dierlijk lichaam te geven gelijk de zijne, maar geen andere of betere. De laatste Adam tot een levendmakenden geest. Hij is de opstanding en het leven, Johannes 11:25. Hij heeft het leven in zich zelven en maakt levend wie Hij wil, Johannes 5:20, 21. De eerste mens is uit de aarde aards, gemaakt uit de aarde en was aards, zijn lichaam was geschikt voor de sfeer waarin hij verkeren zou, maar de tweede mens (de tweede Adam) is de Heere uit de hemelen, Hij die van den hemel kwam en Zijn leven voor de wereld gaf, Johannes 6:33, Hij die uit den hemel nederdaalde en tegelijkertijd in den hemel was, Johannes 3:13, de Heere van hemel en aarde. Indien de eerste Adam ons natuurlijke en dierlijke lichamen geven kon, zou dan de tweede Adam onze lichamen niet geestelijk kunnen maken? Indien de aangestelde heer van deze lagere schepping het ene doen kon, zou dan de Heere uit den hemel, de Heere van hemel en aarde, het andere niet kunnen doen?

C. Wij moeten eerst natuurlijke lichamen van den eersten Adam hebben, alvorens wij geestelijke kunnen hebben van den tweeden, vers 49 :Wij moeten het beeld des aardsen dragen, alvorens wij het beeld des hemelsen dragen. Dat is de orde door de Voorzienigheid ingesteld. Wij moeten

zwakke, broze, sterflijke lichamen hebben door afstamming van den eersten Adam, alvorens wij levende, geestelijke, onsterfelijke lichamen kunnen hebben door de levenwekkende macht van den tweeden. Wij moeten sterven alvorens we kunnen leven zonder meer te sterven..

D. Dus indien wij van Christus zijn, ware gelovigen in Hem, (want de gehele redenering heeft betrekking op de opstanding der heiligen) dan is het zeker dat wij geestelijke lichamen hebben zullen, zo goed als wij nu natuurlijke en dierlijke hebben. Door de laatste zijn wij als de eerste Adam aards, wij dragen zijn beeld, door de eerste zullen wij den tweeden Adam gelijk zijn, hemelse lichamen hebben gelijk het Zijne en dus Zijn beeld dragen. En wij zijn zo zeker bestemd om het andere te dragen als we het waren om het ene te dragen. Zo zeker dus als wij nu natuurlijke lichamen hebben, zullen wij geestelijke hebben. De doden in Christus zullen niet alleen opstaan, maar ze zullen zo heerlijk veranderd opstaan.

5. Hij vat deze redenering samen door op de reden van deze verandering te wijzen, vers 50.

Doch dit zeg ik, broeders, dat vlees en bloed het koninkrijk Gods niet beërven kunnen, en de verderfelijkheid beërft de onverderflijkheid niet. Het natuurlijk lichaam is vlees en bloed, het bestaat uit beenderen, spieren, zenuwen, aderen, slagaderen en verscheidene vloeistoffen, en is als zodanig een verderfelijke vorm en gestalte, vatbaar voor vermindering, verrotting en vergankelijkheid. Maar zo iets kan de hemelse gewesten niet beërven, want dan zou de verderfelijkheid de onverderflijkheid beërven, hetgeen in tegenspraak met zich zelve is. De hemelse erfenis is onverderflijk en onverwelkelijk, 1 Petrus 1:4. Hoe kan die bezeten worden door vlees en bloed, welke verderflijk en verwelkelijk zijn? Het lichaam moet veranderd worden in eeuwigdurende zelfstandigheid, alvorens het bekwaam zal zijn om de hemelse erfenis te bezitten. De slotsom is dat de lichamen der heiligen, wanneer zij opstaan, grotelijks verschillen zullen van wat zij nu zijn, en veel beter zijn. Zij zijn nu verderflijk, vlees en bloed, dan zullen zij zijn onverderflijke, heerlijke, geestelijke lichamen, geschikt om de hemelse wereld voor eeuwig te bewonen en daar hun hemelse erfenis te hebben.

1 Corinthiërs 15:51-57

Hij bevestigt hetgeen hij omtrent deze verandering gezegd heeft:

I. Door hun mede te delen wat totnogtoe voor hen verborgen en hun dus onbekend was: dat niet alle heiligen zullen sterven, maar dat zij wel allen veranderd zullen worden. Zij, die in leven zullen zijn bij de wederkomst onzes Heeren, zullen, zonder te sterven, opgenomen worden in de lucht, 1 Thessalonicenzen 4:11. Maar het is uit het hier voren gezegde duidelijk, dat dit niet geschieden zal zonder dat de verderfelijkheid in onverderflijkheid veranderd is. Het samenstel van hun levende lichamen zal dus veranderd worden, zowel als dat van hen die gestorven zijn, en dat wel: in een punt des tijds, in een ogenblik, vers 52. Wat is onmogelijk voor almacht? De macht, die de doden in het leven terugroept, kan voorzeker ook zo spoedig en plotseling de levenden veranderen, want veranderd moeten zij worden evenzeer als de gestorvenen, omdat vlees en bloed het koninkrijk Gods niet beërven kunnen. Dat is de verborgenheid, welke de apostel den Corinthiërs openbaart: Ziet, ik zeg u ene verborgenheid, ik breng aan het licht een waarheid, die totnutoe duister en onbekend was. Merk op: Er zijn verscheidene verborgenheden ons in het Evangelie geopenbaard, verscheidene waarheden, die tevoren ten enenmale onbekend waren, zijn ons bekend gemaakt, verscheidene waarheden, die vroeger duister en onbegrijpelijk waren, zijn aan het licht gebracht en duidelijk geworden, en vele dingen zijn gedeeltelijk geopenbaard, die wellicht nooit ten volle verstaan of geheel begrepen zullen worden. De apostel maakt hier ene waarheid bekend, die vroeger onbekend was, en wel dat de heiligen, die op aarde leven bij de wederkomst des Heeren, niet sterven zullen, maar veranderd worden, dat deze verandering in een punt des tijds, in een ogenblik, zal geschieden, en wel met de laatste bazuin. Want, gelijk hij ons zelf in een andere plaats, 1 Thessalonicenzen 4:16, zegt: De Heere zal zelf met een geroep, met de stem des archangels, en met de bazuin Gods nederdalen van den hemel. Zo ook hier: want de bazuin zal slaan. Dat is de luide oproeping van alle levenden en alle gestorvenen, om te komen en te verschijnen voor den rechterstoel van Christus. Op deze oproeping zullen de graven zich openen, de gestorven heiligen zullen onverderflijk opstaan, en de levend overgebleven heiligen zullen tot dezelfde onverderflijkheid veranderd worden, vers 52.

II. Hij wijst de reden voor deze verandering aan, vers 53. Want dit verderfelijke moet onverderflijkheid aandoen, en dit sterflijke moet onsterflijkheid aandoen. Hoe zou anders de mens een geschikt bewoner van de hemelse gewesten zijn of bekwaam om een onverderflijke erfenis te bezitten? Hoe kan hetgeen verderflijk en sterflijk is genieten hetgeen onverderflijk, duurzaam en onsterfelijk is? Dit verderfelijke lichaam moet onverderflijk gemaakt worden, dit sterflijke lichaam moet in een onsterfelijk veranderd worden, zal de mens geschikt zijn om het geluk te genieten, dat voor hem bestemd is. Het is dit verderfelijke, dat in onverderflijkheid verplaatst moet worden, het vernielde werktuig moet hersteld worden. Dat gezaaid is, moet ontkiemen. De heiligen zullen komen in hun eigen lichamen, vers 38, niet in andere lichamen.

III. Hij maakt ons bekend wat volgen zal op deze verandering van de levenden en in Christus gestorvenen. Alsdan zal het woord geschieden, dat geschreven is: De dood is verslonden tot overwinning. Hij zal den dood verslinden tot overwinning, Jesaja 25:8. Opdat het sterflijke van het leven verslonden worde, 2 Corinthiërs 5:4. De dood voor eeuwig overwonnen en teniet gedaan en de heiligen voor eeuwig uit zijn macht bevrijd. Zo volkomen zal de over hem behaalde overwinning zijn, dat hij voor eeuwig verdwenen zal zijn uit die gewesten, waar onze Heere Zijn verrezen heiligen

zal brengen. En daarom zullen de heiligen hierbij zingen hun epinikion, hun triomfzang. Dan, wanneer de doden zullen gebracht zijn tot onsterflijkheid, zal de dood verslonden zijn, voor eeuwig verslonden. Christus belet hem Zijne heiligen te verslinden als zij sterven, maar wanneer zij opstaan, zal de dood, voor zoveel hen betreft, voor eeuwig verslonden worden. En bij die vernietiging van den dood, zullen zij in hun jubel van triomf losbarsten.

1. Zij zullen zegepralen over den dood als een verslagen vijand, en dezen groten en verschrikkelijken verwoester beschimpen: Dood, waar is uw prikkel? Waar is nu uw prikkel, uw macht om te beschadigen? Welk nadeel hebt ge ons gedaan? Wij waren gestorven, maar ziet, wij leven weer om nooit meer te sterven! Gij zijt overwonnen en ontwapend, en wij zijn buiten bereik van uw dodelijken greep. Waar zijn nu uw noodlottige wapenen? Waar zijn uw binnenkamers des doods? Wij vrezen geen leed meer van u, wij behoeven ons voor uw wapenen niet meer te hoeden, maar ontkennen uw vermogen en verachten uw woede. En: Hel (graf) waar is uw overwinning? Waar is nu uw zegepraal? Wat is er van geworden? Waar zijn uw buit en zegetekenen? Eens waren wij uw gevangenen, maar de kerkerdeuren sprongen open, de grendels en sloten werden gedwongen te wijken, onze ketenen zijn afgeworpen en wij zijn voor eeuwig ontslagen. De gevangenis is gevangen genomen. De denkbeeldige overwinnaar is overwonnen, hij werd gedwongen zijn overwinning los te laten en zijn gevangenen te ontslaan. Uw overwinningen, o graf, zijn gedaan! De banden des doods zijn ontbonden, en wij zijn in vrijheid, om nooit weer door den dood beschadigd of door het graf gevangen te worden! In een ogenblik zijn de macht des doods en de buit en de zegetekenen des grafs vernietigd, en, voor zoveel de heiligen betreft, blijft er schijn noch schaduw van over. Waar zijn ze? Zo zullen zij jubelen, nadat zij onsterfelijk geworden zijn zullen, tot eer van hun Zaligmaker en ten prijs van de goddelijke genade, zij zullen triomferen over den overwonnen dood.

2. De grond voor dezen triomfzang wordt aangeduid:

A. In de vermelding van de zaak, waaraan de dood zijn macht om te beschadigen ontleende. De prikkel des doods is de zonde. De zonde vergiftigt zijn angel, die alleen geeft den dood de macht om te beschadigen en te doden. Onvergeven zonden, en niets anders, kan iemand onder zijne macht houden. En de kracht der zonde is de wet, het is de goddelijke bedreiging tegen de overtreders van de wet, de vloek in haar afgekondigd, welke de zonde kracht geeft. De zonde is de moeder van den dood, en geeft hem al zijn vernielende macht. Door een mens is de zonde in de wereld ingekomen, en door de zonde de dood, Romeinen 5:12. Hij is haar vervloekte afstammeling.

B. In de overwinning, die de heiligen door Jezus Christus over hem behalen, vers 56. De prikkel des doods is de zonde, maar Christus heeft, door zijn sterven, dien prikkel uitgebroken. Hij heeft verzoening voor de zonden teweeggebracht en vergeving verworven. De dood mag derhalve dreigen, hij kan niet beschadigen. De kracht der zonde is de wet, maar de vloek van de wet is weggenomen doordien onze Verlosser een vloek geworden is voor ons. Zodat aan de zonde haar kracht en macht ontnomen is door Christus, dat is door Zijn vleeswording, lijden en sterven. De dood kan den gelovige grijpen, maar hij kan hem niet steken en niet in zijn macht houden. Daar komt een dag, waarop het graf geopend wordt, de banden des doods ontbonden worden, de heiligen herleven en onverderflijk en onsterfelijk worden en buiten het bereik van den dood gesteld voor eeuwig. En dan zal het duidelijk blijken, dat voor hen dood zijn kracht en prikkel verloren heeft, en zulks door de tussenkomst van Christus, door zijn sterven in hun plaats. Door zijn sterven overwon Hij den dood en beroofde het graf, en door het geloof in Hem worden de gelovigen

deelgenoten aan Zijne overwinning. Dikwijls verheugen zij zich bij voorbaat, in de hoop op deze zegepraal, en wanneer ze eens heerlijk opgewekt zijn, zullen ze openbaar over den dood triomferen. Het is geheel en alleen te danken aan Gods genade in Christus, dat de zonde vergeven en de dood ontwapend is. De wet geeft den dood de wapens in de hand om den zondaar te vernietigen, maar de vergeving der zonden neemt deze macht van den dood terug en berooft hem van zijn kracht en prikkel. Het is door Gods genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is, dat wij worden gerechtvaardigd, Romeinen 3:24. Het is derhalve geen wonder:

C. Dat deze overwinning van de heiligen over den dood zich uit in dankzegging aan God. Maar Gode zij dank, die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus, vers 57. De wijze om al onze vreugde te heiligen is ze schatbaar te maken aan den dank aan God. Dan alleen genieten wij onze zegeningen en eer op heilige wijze, wanneer Gode daarvoor de heerlijkheid gebracht is, en wij ons gedrongen gevoelen Hem die te brengen. En waarlijk dit verhoogt en verbetert onze vreugde. Dan worden wij gewaar, dat we onzen plicht gedaan hebben en genieten onze voorrechten. En wat kan op zich zelve verblijdender zijn dan der heiligen overwinning over den dood, door hun opstanding? En zullen ze dan zich niet verblijden in den Heere en vrolijk zijn in den God hunner zaligheid? Zullen de overledenen niet opstaan? Zullen zij Hem niet loven? Psalm 88:11. Zij, die onder de macht des doods blijven, hebben geen harten om Hem te loven, maar zulk een overwinning en zegepraal zal zeker de tongen der heiligen vervullen met dankzegging en lof, lof voor de overwinning, die groot en heerlijk in zich zelve is, en voor de middelen, waardoor ze behaald werd, zij is van God gegeven door Jezus Christus, een overwinning dus, behaald niet door onze eigen kracht, maar door de macht Gods, niet ons gegeven omdat wij haar waardig zijn, maar omdat Christus haar waardig is en haar verworven heeft door zijn dood. Zal dat alles niet onze overwinning ons dierbaar maken en onzen lof van God verhogen? Hoeveel redenen van vreugde voor de heiligen en van dankbaarheid aan God zijn niet gegeven door den dood en de opstanding, het lijden en de overwinning, van onzen Zaligmaker! Hoe vurig zullen de verrijzende heiligen Hem toejuichen? Hoe zullen de hemelen schateren van hun eeuwige lofliederen! "Gode zij dank!" Dat zal de grondtoon van hun zang zijn, en de engelen zullen zich mengen in hun koren en hun instemming betuigen met een daverend: Amen! Halleluja!

1 Corinthiërs 15:58

In dit vers vinden we het hoogtepunt van het gehele betoog in een opwekking, waarvan de aanleiding zeer duidelijk in het voorafgaande ligt.

I. Een opwekking, en wel een drievoudige.

1. Zij moeten standvastig zijn, hedraioi, ferm, vast in het geloof des Evangelies, dat Evangelie, hetwelk hij had gepredikt en zij hadden aangenomen, namelijk: dat Christus gestorven is voor onze zonden, en dat Hij is begraven en dat Hij ten derden dage opgewekt is naar de Schriften, vers 3, 4, en standvastig in het geloof aan de heerlijke opstanding der doden, welke, zoals hij aangetoond had, in zo innig en noodzakelijk verband met het vorige stond. Laat uw geloof in deze waarheden niet geschokt of verhinderd worden. Zij zijn van de grootste zekerheid en het uiterste gewicht. De Christenen behoren standvastige belijders te zijn van de grote waarheid der opstanding van de doden. Zij is gevestigd in den dood van Christus. Omdat Hij leeft, zullen Zijne dienaren ook leven, Johannes 14:19. En het is van het hoogste belang: ongeloof aan een toekomstig leven opent den weg tot alle ongebondenheid en verderft der mensen zeden in den hoogsten graad. Het zal dan gemakkelijk en natuurlijk zijn om aan te nemen, dat we mogen leven als de beesten, eten en drinken omdat we morgen toch sterven.

2. Hij wekt hen op onbeweeglijk te zijn, ametakinêtoi, namelijk in hun verwachting van dit grote voorrecht van onverderflijk en onsterfelijk te zullen worden opgewekt. Christenen behoren niet bewogen te worden van dezen grond des Evangelies, Colossenzen 1 : 23, deze heerlijke en gezegende hoop, zij mogen hun troostvolle verwachting niet verlaten of er afstand van doen. Het is geen ijdele, maar een vaste hoop, gebouwd op een zeker fondament, de verzoening en de macht van hun Zaligmaker en de belofte van God, wie het onmogelijk is te liegen, een hoop, die hun krachtigste steun zal zijn onder allen druk des levens, het vermogendste middel tegen de vreze des doods en de meest-opwekkende beweegreden om ijverig en volhardend te zijn in Christelijke plichtbetrachting. Zullen ze deze hoop laten varen? Zullen ze gedogen dat zij geschokt wordt? De Christenen behoren te leven in de stelligste verwachting van een zalige opstanding. Deze hoop is hun een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is, Hebreeën 6:19.

3. Hij wekt hen op om overvloedig te zijn in het werk des Heeren, en dat wel altijd, in des Heeren dienst, in gehoorzaamheid aan des Heeren geboden. Zij moeten ijverig en volhardend daarin zijn, voortgaan naar de volmaking, zij moeten voortdurend vorderingen maken in ware godsvrucht en gereed zijn voor alle goed werk. De aangenaamste plichten, de grootste ijver, de standvastigste volharding verkrijgen zij, die zo heerlijke hoop hebben. Kunnen wij al te overvloedig zijn in ijver en werkzaamheid voor den Heere, wanneer wij verzekerd zijn van zo overvloedige beloning in het toekomende leven? Hoeveel wilskracht, beslistheid, standvastigheid en geduld moet deze hoop ons ingeven! Christenen moeten zich zelven niet belemmeren in hun groei in heiligheid, maar altijd toenemen in ware godsvrucht en overvloedig zijn in het werk des Heeren.

II. De beweegreden uit het voren verhandelde voortvloeiende is, dat hun arbeid niet ijdel is in den Heere. Zij weten dat die niet ijdel zijn zal. Zij hebben den best mogelijken grond om daarop te rekenen, zij hebben alle zekerheid, die redelijkerwijze verwacht worden kan, zo zeker als Christus opgewekt is, zullen zij opgewekt worden, en Christus is zo zeker opgewekt als de Schrift waar en

Gods Woord is. De apostelen zagen Hem na Zijn dood, betuigden die waarheid aan de wereld in het aangezicht van duizend doden en gevaren, en bevestigden haar door de wondermachten, die zij van Hem ontvangen hadden. Is er enige reden om te twijfelen aan een zo wel-bewezen feit? Ware Christenen hebben ontwijfelbare zekerheid dat hun arbeid niet ijdel is in den Heere, zo min hun ijverigste diensten als hun smartelijkst lijden, zij zullen ijdel noch onvruchtbaar zijn. De arbeid der Christenen is geen verloren arbeid, zij mogen alles voor God verliezen, maar zij zullen niets verliezen bij Hem, er ligt meer in deze uitdrukking dan er zo in te lezen is, zij bedoelt dat de beloning overvloedig zijn zal. Hij is niet onrechtvaardig, dat Hij vergeten zou hun arbeid der liefde, Hebreeën 6:10. Zelfs zal Hij overvloedig doen boven alles, wat zij thans bidden of denken kunnen. Noch de diensten Hem bewezen, noch het lijden om Zijnentwil doorgestaan, zijn waardig te vergeleken worden bij de vreugde, die hun zal geopenbaard worden, Romeinen 8:18. Merk op: Zij die God dienen hebben goeden loon, zij kunnen niet te veel doen of te veel lijden voor zulk een goeden Meester. Indien zij Hem nu dienen, zullen zij Hem hiernamaals zien, indien zij nu voor Hem lijden, zullen zij in den hemel met Hem regeren, indien zij nu sterven voor zijne zaak, zullen zij, uit den dood herrezen, met heerlijkheid, eer en onsterflijkheid gekroond worden en het eeuwige leven beërven.

HOOFDSTUK 16

1 Aangaande nu de verzameling, die voor de heiligen geschiedt, gelijk als ik aan de Gemeenten in Galatie verordend heb, doet ook gij alzo.
2 Op elken eersten dag der week, legge een iegelijk van u iets bij zichzelven weg, vergaderende een schat, naar dat hij welvaren verkregen heeft; opdat de verzamelingen alsdan niet eerst geschieden, wanneer ik gekomen zal zijn.
3 En wanneer ik daar zal gekomen zijn, zal ik hen, die gij zult bekwaam achten door brieven, zenden, om uw gave naar Jeruzalem over te dragen.
4 En indien het der moeite waardig mocht zijn, dat ik ook zelf reizen zou, zo zullen zij met mij reizen.
5 Doch ik zal tot u komen, wanneer ik Macedonie zal doorgegaan zijn, want ik zal door Macedonie gaan
6 En ik zal mogelijk bij u blijven, of ook overwinteren, opdat gij mij moogt geleiden, waar ik zal henenreizen.
7 Want ik wil u nu niet zien in het voorbijgaan, maar ik hoop enigen tijd bij u te blijven, indien het de Heere zal toelaten.
8 Maar ik zal te Efeze blijven tot den pinkster dag.
9 Want mij is een grote en krachtige deur geopend, en er zijn vele tegenstanders.
10 Zo nu Timotheus komt, ziet, dat hij buiten vreze bij u zij; want hij werkt het werk des Heeren, gelijk als ik.
11 Dat hem dan niemand verachte; maar geleidt hem in vrede, opdat hij tot mij kome; want ik verwacht hem met de broederen.
12 En wat aangaat Apollos, den broeder, ik heb hem zeer gebeden, dat hij met de broederen tot u komen zou; maar het was ganselijk zijn wil niet, dat hij nu zou komen; doch hij zal komen, wanneer het hem wel gelegen zal zijn.
13 Waakt, staat in het geloof, houdt u mannelijk, zijt sterk.
14 Dat al uw dingen in de liefde geschieden.
15 En ik bid u, broeders, gij kent het huis van Stefanas, dat het is de eersteling van Achaje, en dat zij zichzelven den heiligen ten dienst hebben geschikt;
16 Dat gij ook u aan de zodanigen onderwerpt, en aan een iegelijk, die medewerkt en arbeidt.
17 En ik verblijde mij over de aankomst van Stefanas, en Fortunatus, en Achaikus, want dezen hebben vervuld hetgeen mij aan u ontbrak;
18 Want zij hebben mijn geest verkwikt, en ook den uwen. Erkent dan de zodanigen.
19 U groeten de Gemeenten van Azie. U groeten zeer in den Heere Aquila en Priscilla, met de Gemeente, die te hunnen huize is.
20 U groeten al de broeders. Groet elkander met een heiligen kus.
21 De groetenis met mijn hand van Paulus.
22 Indien iemand den Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking; Maran-atha!
23 De genade van den Heere Jezus Christus zij met u.
24 Mijn liefde zij met u allen in Christus Jezus.

De apostel, in dit hoofdstuk, I geeft leiding aan een inzameling van liefdegaven, in de gemeente te houden, voor de bedroefde en verarmde gemeenten in Judea, vers 1-4,

H. Hij spreekt van een bezoek, dat hij hun brengen wil, vers 5-9,

III. Hij beveelt Timotheus bij hen aan en deelt mede, dat Apollos ook het voornemen heeft tot hen te komen, vers 10-12,

IV. Hij wekt hen op tot waakzaamheid, standvastigheid, liefde en om verschuldigden eerbied te bewijzen aan allen, die hem en zijn medearbeiders in hun werk helpen, vers 13-19,

V. Na groeten van anderen en van hem zelven besluit hij den brief met een ernstige vermaning en met zegenbeden, vers 20-24.

1 Corinthiërs 16:1-4

In dit hoofdstuk besluit Paulus zijn langen brief met enige bijzondere onderwerpen van minder belang, maar, daar alles geschreven is door goddelijke ingeving, is ook alles nuttig voor onze lering. Hij begint met leiding te geven voor een liefdadige inzameling bij een bijzondere gelegenheid, de droefenissen en de armoede der Christenen in Judea, welke in dien tijd buitengewoon waren, gedeeltelijk door de algemene rampspoeden van dat volk, en gedeeltelijk door het bijzonder lijden, waaraan zij blootgesteld waren. Hieromtrent valt op te merken:

I. Hoe hij zijn aanwijzingen inleidt. Het was geen dienst, dien hij alleen van hen vroeg, hij had hetzelfde aan de gemeenten in Galatië verordend, vers 1. Hij begeerde van hen alleen, dat zij zich gedragen zouden naar dezelfde regelen, die hij in dergelijke omstandigheden aan andere gemeenten gegeven had. Hij verlangde niet dat anderen zouden verlichting hebben en zij verdrukking, 2 Corinthiërs 8:13. Hij vermeldt dus bescheiden de maatregelen door hem aan de gemeente in Galatië voorgeschreven, om naijver te verwekken, en verzoekt hen vrijgevig te zijn, overeenkomstig hun vermogen en de gelegenheid. Zij, die de meeste kerken overtroffen in geestelijke gaven en waarschijnlijk ook in aardsen voorspoed (zie de verdere redenering), zouden zeker niet dulden dat ze achteraan komen zouden in goedheid voor hun bedroefde broederen. Het goede voorbeeld van andere Christenen en gemeenten moet ons aansporen tot heiligen naijver. Het betaamt een Christen niet te kunnen verdragen, dat hij bij een zijner mede-Christenen zou achterstaan in enig deugdzaam en prijzenswaardig werk, maar altijd zo dat dit alleen dient om hem zelven aan te sporen, niet om anderen te benijden, en hoe meer voordelen wij hebben boven anderen des te meer moeten wij trachten hen te overtreffen. De gemeente van Corinthe mocht in dezen dienst niet achterstaan bij de gemeenten van Galatië, welke naar het schijnt niet zo rijk begaafd waren met geestelijke gaven of aardse welvaart.

II. De leiding zelf, waaromtrent wij opmerken:

1. De wijze, waarop de inzameling gehouden moest worden. Een iegelijk legge iets bij zich zelven weg, vers 2, make bij zich zelven een schat, een fonds, voor dit doel. De bedoeling is dat hij van tijd tot tijd iets zou wegleggen, dat hij sparen kon, en op die wijze een bedrag verzamelen voor dit liefdadig doel. Het is een goed ding een fonds te verzamelen voor nuttige doeleinden. Zij, die rijk zijn in deze wereld, moeten rijk worden in goede werken, 1 Timotheus 6:17, 18. Het beste middel daarvoor is van hun inkomen iets af te zonderen en zo een schat te vormen voor dat doel, een fonds voor de armen zowel als voor hen zelven. Daardoor zullen zij gereed zijn voor elk goed werk, waarvoor de gelegenheid zich voordoet, en velen, die met hun eigen handen werken voor hun levensonderhoud, behoren zo te werken dat zij iets hebben mede te delen aan hen, die gebrek lijden, Efeziërs 4:28. Werkelijk kan hun schat voor goede werken nooit zeer groot zijn (ofschoon hij naar omstandigheden zeer kan afwisselen), maar de beste wijze voor hen om zulk een schat te verkrijgen is van tijd tot tijd afzonderen wat ze missen kunnen. Sommigen van de Griekse vaderen merken hier terecht op, dat deze raad gegeven werd ter wille van de armeren onder hen. Zij behoorden het wekelijks weg te leggen en niet in het algemene fonds te storten, opdat op die wijze hun bijdragen hun gemakkelijk zouden vallen en aangroeien tot een fonds ten bate hunner broederen. Vele kleinen, zegt het spreekwoord, maken een grote. Al onze liefdadigheid en mildheid behoort vrijwillig en van goeder harte te zijn, en daarom moeten wij ze ons zo gemakkelijk mogelijk maken. En wat kan

beter daartoe helpen dan deze wijze om gedurig iets af te zonderen? Wij mogen mild geven wanneer wij weten dat we sparen kunnen en dat wij op die wijze weggelegd hebben wat we konden.

2. Hier is de maatstaf, waarin ze van het hun moesten wegleggen: naar dat hij welvaren verkregen heeft, ti an euodootai, naar dat hij voorspoedig geweest is en de Goddelijke Voorzienigheid hem gezegend heeft in zijn arbeid en handel. Al onze handel en arbeid zijn dat voor ons, wat het Gode behaagt ze te maken. De vlijtige hand maakt niet rijk zonder Gods zegen, Spreuken 10:4, 22. Onze voorspoed en ons welslagen komen van God en niet van ons zelven, en Hij moet in alles erkend en geëerd worden. Al wat wij hebben zijn we aan Zijn goedheid en zegen verschuldigd. en wat we ook hebben moet gebruikt, besteed en verbeterd worden voor Hem. Zijne rechten op ons zelven en op het onze moeten door ons erkend worden en aan Hem overgelaten. En wat is meer geschikt om ons aan te sporen tot weldadigheid jegens het volk en de kinderen Gods dan het besef, dat al wat we hebben als Zijne gave tot ons gekomen is? Merk op: Als God ons zegent en voorspoedig maakt, moeten wij bereid zijn Zijne behoeftige dienaren te helpen en te troosten, wanneer Zijne goedheid ons overstroomt, mogen wij dat niet tot ons zelven beperken, maar moeten het laten afvloeien op anderen. De weldaden, die wij van Hem ontvangen, moeten ons opwekken om anderen goed te doen, en Hem te gelijken in onze weldadigheid, en hoe meer goed wij van God ontvangen, des te meer goed moeten wij anderen doen. Zij moesten wegleggen bij zich zelven naarmate God hen gezegend had. Hoe meer zij, door Gods gunst, door hun handwerk, handel of andere bezigheid, gewonnen hadden, des te meer moesten zij wegleggen. God verwacht dat onze weldadigheid voor anderen in enige verhouding zal staan met Zijne goedheid voor ons. Alles wat wij hebben is van God, hoe meer Hij geeft (omstandigheden in aanmerking genomen) des te meer stelt Hij ons instaat om te geven, en des te meer verwacht Hij dat wij geven zullen, dat wij meer geven zullen dan anderen, die er minder toe instaat zijn, dat wij meer zullen geven dan we doen zouden als wij er minder toe instaat waren. En, aan de andere zijde: van hem die minder heeft verwacht God minder. Hij is geen tiran of wrede drijver, Hij eist geen steen zonder het stro te geven, Hij verwacht niet dat iemand boven zijn vermogen doen zal. Indien tevoren de volvaardigheid des gemoeds daar is, zo is iemand aangenaam naar hetgeen hij heeft, niet naar hetgeen hij niet heeft, 2 Corinthiërs 8:12. Maar als Hij ons zegent en voorspoedig maakt en ons in de gelegenheid stelt om wel te doen, dan verwacht Hij dat wij het doen zullen. Hoe meer gelegenheid Hij geeft, des te meer moeten onze harten zich verwijden en onze handen zich openen, maar, wanneer zulke gelegenheid ontbreekt, kunnen de handen niet zo geopend zijn, ofschoon de geest gewillig en het hart ruim is, en daar verlangt God het ook niet.

3. En nu de tijd, waarop dat geschieden moet: Elke eersten dag der week, kata mian sabbatoon, Lukas 24:1, de dag des Heeren, de Christelijke feestdag, waarop de openbare samenkomsten werden gehouden en de openbare eredienst geoefend, en de Christelijke instellingen en geheimenissen (zoals de ouden ze noemden) werden gebruikt, dan legge ieder iets bij zich zelven weg. Dat is de dag van heilige rust, en hoe meer verpozing van wereldlijke zorgen en moeiten de ziel heeft, des te meer geschiktheid zal ze hebben om barmhartigheid te betonen, en de overige plichten van dien dag moeten ons aansporen om ons op de beoefening daarvan toe te leggen: werken van barmhartigheid moeten altijd werken van godsvrucht verzellen. Ware dankbaarheid jegens God zal vriendelijke en welwillende houding jegens de mensen voortbrengen. Dit gebod hebben wij van Hem, dat die God liefheeft ook zijnen broeder liefhebbe, 1 Johannes 4:21. Werken van barmhartigheid zijn de natuurlijke vruchten van ware liefde voor God, en daarom zijn zij een eigenaardig werk op Zijn eigen dag. Gods dag is de beste gelegenheid om gaven voor liefdadige

doeleinden weg te leggen of te besteden, naarmate Hij ons gezegend heeft, het is het betalen der schatting voor de zegeningen van de geëindigde week en daarbij het rechte middel om Zijn zegen over het werk onzer handen in de aanstaande week te verzekeren.

4. Hier hebben wij het beschikken over de dus gemaakte inzamelingen, de apostel verlangt dat alles gereed zij tegen zijn komst, en daarvoor gaf hij dezen leidraad. Opdat de verzamelingen niet alsdan eerst geschieden, wan- neer ik zal gekomen zijn, vers 2. Maar wat de beschikking er over betreft, als hij kwam wilde hij veel aan hen zelven overlaten. Het was hun weldadigheid en het was betamelijk dat zij er op hun eigen manier over beschikten, zo beantwoordde het aan het doel en werd op de rechte wijze besteed. Paulus matigde zich niet meer heerschappij aan over de beurs zijner hoorders dan over hun geloof, hij wilde over hun bijdragen niet beschikken zonder hun toestemming.

A. Hij zegt hun dat zij geloofsbrieven zouden geven en hun eigen afgezanten met hun gaven zenden, vers 3. Dit zou een gepast bewijs zijn van hun achting en broederlijke liefde voor hun bedroefde broederen, wanneer ze hun gaven zonden door leden van hun eigen gemeente, die vertrouwd en teerhartig waren, die medelijden hadden met hun lijdende broeders en Christelijk gevoel voor hen hadden, en hen niet beledigden. Het zou bewijzen, dat ze in dezen dienst zeer hartelijk waren, wanneer ze enige leden uit hun gemeente die moeilijke en gevaarlijke reis lieten doen om hun gaven over te brengen. Wij moeten niet slechts barmhartig onze mede-Christenen helpen, maar we moeten het ook doen op de wijze, die het best ons medelijden met hen en onze zorg voor hen toont.

B. Hij biedt aan met hun gezanten te gaan, indien ze dat raadzaam achten, vers 4. Zijn werk, als apostel, was niet het dienen der tafelen, maar zich te wijden aan woord en gebed, toch bleef hij nooit in gebreke een werk der barmhartigheid op touw te zetten of vooruit te helpen, indien daartoe gelegenheid bestond. Hij wilde naar Jeruzalem gaan, om de gaven van de gemeente te Corinthe over te brengen, liever dan dat die niet persoonlijk gebracht werden of de weldadigheid der Corinthiërs de rechte uitwerking missen zou. Dat was geen verhindering van zijne prediking, maar een grote steun daarvoor, wanneer hij zulk een zachte en zegenende zielsgesteldheid toonde. Merk op: Dienaren zijn in hun eigen werk bezig wanneer zij werken van barmhartigheid bevorderen en helpen. Paulus wekt de Corinthiërs op om te verzamelen ten einde de gemeenten in Judea te ondersteunen, en hij is bereid met hun gezondenen te gaan, ten einde de gaven over te brengen, en daarbij is hij in den weg van zijn plicht, en in de uitoefening van zijn werk.

1 Corinthiërs 16:5-9

In deze afdeling geeft de apostel zijn voornemen te kennen om hen te bezoeken en de reden daarvan, waaromtrent we het volgende opmerken.

1. Zijn voornemen, hij heeft voorgenomen om uit Azië te vertrekken, waar hij nu was, vers 8, 19, door Macedonië en Achaje te gaan, waar Corinthe in lag, en enigen tijd, wellicht den winter over, bij hen te blijven, vers 5, 6. Hij had lang in deze gemeente gearbeid en veel goeds onder hen gedaan, en hij had er zijn hart op gezet nog veel meer te doen (zo het Gode behaagde) en daarom had hij plan hen te komen zien en bij hen te blijven. Het hart van den waren dienaar van Christus moet altijd trekken naar hen, onder wie hij lang gearbeid heeft en veel zegen op zijn werk zag. Geen wonder dat Paulus genegen was Corinthe te bezoeken en bij hen te blijven zo lang de andere plichten van zijn bediening hem zouden toelaten. Ofschoon sommigen onder hen hem verachtten en een partij tegen hem maakten, waren er ongetwijfeld velen, die hem hartelijk liefhadden en hem allen eerbied bewezen, aan een apostel en hun geestelijken vader verschuldigd. Is het daarom te verwonderen, dat hij hen gaarne bezocht en bij hen bleef? En wat de overigen aangaat, die nu zoveel oneerbiedigheid betoonden: hij mocht hopen hen tot betere gedachten te zullen brengen, en daarbij te herstellen wat nu in de gemeente in verwarring was, indien hij enigen tijd in hun midden bleef. Het is duidelijk dat hij op dien goeden uitslag hoopte, want hij zegt voornemens te zijn bij hen te blijven, opdat zij hem mochten geleiden waar hij zou heenreizen, vers 6, niet dat zij hem een klein gedeelte van den weg zouden begeleiden, maar geleiden en voorzien voor de reis, hem aanmoedigen en helpen en er voor uitrusten. Hij verwacht op deze reis door hen voortgeholpen te worden, gelijk het Gode waardig is, gelijk in 3 Johannes 6 genoemd wordt, zodat hij aan geen ding gebrek heeft, zoals hij zelf zegt, Titus 3:13. Zijn verblijf in hun midden zal, naar hij hoopt, hen van hun scheurmakerij genezen en hen tot hem en hun plicht terugbrengen. Er was goede reden voor den apostel om zijn tijdelijk verblijf te vestigen in een plaats, waar hij het vooruitzicht had van zoveel goeds te kunnen doen.

2. Zijn verontschuldiging dat hij hen nu niet komt bezoeken, omdat het alleen in het voorbijgaan zou zijn, vers 7, en paradooi, in het doortrekken, het zou dan alleen een vluchtig bezoek zijn. Hij wilde hen nu niet bezoeken omdat hij niet bij hen blijven kon. Zulk een bezoek zou zomin hun als hem enige voldoening of voordeel geven. Het zou hun verlangen meer opwekken dan bevredigen, hun begeerten naar elkanders gezelschap meer aanvuren dan voldoen. Hij had hen zo lief dat hij verlangde naar een gelegenheid om bij hen te blijven, en gedurende enigen tijd zijn verblijfplaats onder hen te kiezen. Dat zou aangenamer voor hem en nuttiger voor hen zijn dan een kort bezoek op de doorreis, en daarom wilde hij hen nu niet zien, maar later als hij blijven kon, gedurende enigen tijd.

3. Dit voornemen wordt echter beperkt. Ik hoop enigen tijd bij u te blijven, indien het de Heere zal toelaten, vers 7. Ofschoon de apostelen door ingeving schreven, wisten zij daardoor niet hoe God over hen beschikken wilde. Paulus had het voornemen naar Corinthe te komen, daar te blijven en hoopte er veel goeds te zullen doen. Dat was geen voornemen, voortgebracht door enige buitengewone beweging of aandrift van den Geest Gods, het was niet het gevolg van inspiratie, want dan zou hij niet op deze wijze gesproken hebben. Een voornemen op die wijze in hem gevormd zou een voornemen van God geweest zijn, hem kenbaar gemaakt door den Geest, en zou hij dan gezegd hebben dat hij naar Corinthe komen zou indien het Gode behaagde, dat zou zijn: ik zal Gods eigen

voornemen ten mijnen opzichte ten uitvoer leggen indien God het goedvindt? Men moet hier dus denken aan een gewoon voornemen, gevormd in zijn eigen geest. En met betrekking tot al onze voornemens past het ons te zeggen: We zullen ze uitvoeren indien het den Heere behaagt. Al onze voornemens moeten gemaakt worden in onderwerping aan de goddelijke Voorzienigheid. Wij behoren te zeggen: Indien de Heere wil en wij leven, zullen we dit of dat doen, Jakobus 4:15. Wij hebben de macht niet onze voornemens te volvoeren zonder de goddelijke toelating. Alles wat we doen moeten we doen door Gods kracht en verlof en onder Zijn bestuur. Heidenen zijn voorgegaan in de erkenning van deze overmacht der Voorzienigheid over al onze plannen en daden, hoeveel te meer moeten wij geredelijk het toestemmen, en steeds en ernstig er rekening mede houden!

4. Hier geeft de apostel zijn voornemen te kennen om thans te Efeze te blijven. Hij zegt daar te willen blijven tot den Pinksterdag, vers 8. Het is zeer waarschijnlijk dat hij dezen brief te Efeze geschreven heeft, door deze uitdrukking vergeleken met vers 19, waar hij zegt: U groeten de gemeenten van Azië. Een eigenaardige groet uit Efeze, maar minder eigenaardig indien hij te Filippi zou geweest zijn, gelijk het onderschrift van den brief in onze gewone vertalingen wil. In een brief uit Filippi geschreven, zou het veel eigenaardiger geweest zijn, aan het einde van den brief te zetten: De gemeenten van Macedoniëgroeten u.

5. Hier is de reden, waarom Paulus voor het tegenwoordige te Efeze blijven wil. Want mij is een grote en krachtige deur geopend en er zijn vele tegenstanders, vers 9. Een grote en krachtige deur was hem geopend, velen te Efeze waren bereid om het Evangelie aan te nemen, en God gaf hem veel voorspoed op zijn werk onder hen, hij had menigeen tot Christus gebracht en hoopte er nog velen te winnen. Om deze reden besloot hij nog een poos te Efeze te blijven. Welslagen en een redelijk vooruitzicht van meer welslagen was een billijke reden om een apostel te doen besluiten in een bepaalde plaats te blijven arbeiden. En er waren vele tegenstanders, omdat er een grote en krachtige deur geopend was. Grote voorspoed op de prediking des Evangelies verwekt gewoonlijk veel vijanden. De duivel staat hen het meest tegen en bemoeilijkt hen het meest, die het hartelijkst en met den besten uitslag zich er op toeleggen om zijn koninkrijk te verwoesten. Er waren vele tegenstanders, en daarom besloot de apostel te blijven. Sommigen denken dat deze uitdrukking een zinspeling is op de gewoonte in het Romeinse circus. De wagenmenners van de ene groep kwamen het circus binnenrijden door een ingang, vlak tegenover die van hun mededingers, en beide groepen tegelijk. Ware moed wordt door tegenstand aangevuurd, en het is geen wonder dat de Christelijke moed van den apostel aangewakkerd werd door den ijver van zijn tegenstanders. Zij waren er op uit om hem ten onder te brengen, en de werking van zijn dienst te Efeze teniet te doen, en zou hij dan in zulk een ogenblik zijn standplaats verlaten, en daardoor zijn karakter en leer onteren? Neen, de tegenwerking van zijn tegenstanders kon alleen zijn ijver aanvuren. Hij werd in geen enkel opzicht door hen ontmoedigd, maar hoe meer zij woedden en tegenstonden, des te meer spande hij zichzelf in. Zou zulk een man als hij vlieden? Tegenstanders en tegenwerking breken de geestkracht van gelovige dienaren niet, wier werk gezegend is, maar ontsteken alleen hun ijver, en geven hun nieuwen moed. Inderdaad: vergeefs arbeiden is droef en ontmoedigend. Dat dooft de geestdrift en breekt het hart. Maar welslagen geeft leven en kracht aan een dienaar, ofschoon de vijanden woeden, lasteren en vervolgen. Het is niet de tegenstand der vijanden, maar de hardheid en het verzet van de hoorders, het terugglijden en tegenstaan van belijders, dat een getrouw dienaar ontmoedigt en zijn hart breekt.

1 Corinthiërs 16:10-12

In dit gedeelte:

I. Beveelt hij Timotheus bij hen aan, met verscheidene bijzonderheden.

1. Hij verzoekt hen er voor te zorgen dat hij buiten vreze bij hen zij, vers 10. Timotheus werd door den apostel gezonden om de misbruiken te verwijderen, die bij hen ingekropen waren, en niet alleen om te herstellen, maar ook om te berispen, af te snijden hen die schuldig waren. Zij waren allen in partijen gesplitst en zonder twijfel was de wederkerige naijver en haat zeer hoog gestegen. Zeer waarschijnlijk waren sommigen hunner zeer rijk, en daarvan velen zeer trots beide op hun aardsen overvloed en hun geestelijke gaven. Trotse geesten kunnen moeilijk terechtwijzing verdragen. Er was dus enige reden om te vrezen dat de jonge Timotheus ruw zou behandeld worden, tenminste de apostel waarschuwt hen niet onbehoorlijk tegen hem op te treden. Niet omdat hij niet op het ergste voorbereid was, maar, hoe groot zijn kracht en voorzichtigheid ook zijn mochten, het was hun plicht zich behoorlijk jegens hem te gedragen en hem niet te ontmoedigen in het werk zijns Heeren. Zij mochten door zijn bestraffing niet prikkelbaar worden. Christenen behoren getrouwe bestraffing van hun dienaren te verdragen, en hen niet te verschrikken en te ontmoedigen in de uitoefening van hun plicht.

2. Hij waarschuwt hen, dat niemand hem verachte, vers 11. Hij was een jong man, en alleen, zoals Oecumenius opmerkt. Hij had niemand om hem te steunen, en zijn jeugdig voorkomen en jonge jaren gaven hem slechts weinig eerwaardigheid, en daarom konden zij, die meenden alle wijsheid te bezitten, zeer licht er toe komen om hem diep te verachten. Nu, zegt de apostel, weest daartegen op uw hoede. Niet, dat de apostel Timotheus mistrouwde, hij wist wel dat deze niets zou doen, dat zijn karakter in verdenking of zijn jeugd in verachting bracht. Maar hoogmoed was een heersende zonde onder de Corinthiërs, en daarom was zulk een waarschuwing maar al te noodzakelijk. Christenen moeten zeer zorgvuldig zijn van geen verachting over elkaar uit te storten, maar vooral niet over getrouwe dienaren van Christus. Dezen, hetzij ze jong of oud zijn, moeten ter wille van hun werk in hoge achting gehouden worden.

3. Hij zegt hun dat ze hem alle verschuldigde aanmoediging moeten geven, hem welwillend behandelen zolang hij bij hen zou zijn, en ten teken daarvan moeten zij hem terug laten gaan naar Paulus, in vrede en goed van het nodige voor de reis voorzien. Dit is de bedoeling van de woorden: geleidt hem in vrede opdat hij tot mij kome, vers 11. Getrouwe dienaren behoren niet alleen goed ontvangen te worden door de mensen, onder welken zij een tijdlang arbeiden, maar ook bij hun vertrek met eerbied behandeld te worden.

II. Hij geeft de reden aan, waarom zij zich op die wijze jegens Timotheus te gedragen hebben.

1. Hij was bezig in hetzelfde werk als Paulus, en krachtens dezelfde machtgeving, vers 10. Hij kwam niet met een boodschap van Paulus tot hen, of om diens werk te doen, neen, het was het werk des Heeren. Ofschoon hij geen apostel was, zo was hij toch de helper van een hunner, en tot dezen dienst gezonden door goddelijke roeping. En daarom zou het krenken van zijn geest zijn het beledigen van den Heiligen Geest, hem verachten zou zijn zijn Zender verachten, dat is niet Paulus, maar Paulus' Heere en den hunnen. Zij, die het werk des Heeren werken, mogen niet veracht of

verschrikt worden, maar moeten met alle tederheid en eerbied behandeld worden. Zulke zijn alle getrouwe dienaren des Woords, ofschoon niet allen in dezelfden rang en graad. Predikanten en leraren, zowel als apostelen en evangelisten, indien ze hun plicht betrachten, moeten met eer en ontzag behandeld worden.

2. Een andere reden wordt hier ontvouwd, zij moesten hem achten om zijns werks wil, maar ook om Paulus' wil, die hem naar Corinthe gezonden had, niet op eigen hand, maar om het werk des Heeren te werken. Geleidt hem in vrede opdat hij tot mij kome, want ik verwacht hem met de broederen, vers 11, of: ik en de broederen zien naar hem uit (de grondtekst laat beide vertalingen toe) ek dechomai gar auton meta toon adelphoon. Ik wacht op zijn terugkomst en op zijn verslag omtrent u, en zal naar uw gedrag tegenover hem oordelen over uw houding en eerbied voor mij. Ziet toe dat ge hem niet terugzendt met een slecht bericht. Paulus had recht te verwachten van de Corinthiërs, dat een gezant van hem, met zulk een opdracht, zou ontzien en wèl behandeld worden. Zijn werk en de vrucht daarvan onder hen, zijn gezag als apostel bij hen, konden dit van hen vorderen. Zij mochten niet durven Timotheus te laten wederkeren met een verslag, dat den apostel zou grieven en vertoornen. Ik en de broederen verwachten hem, zien uit naar het bericht dat hij brengen zal, en daarom: behandelt hem niet verkeerd, maar eerbiedigt hem, geeft acht op zijn zending, en laat hem in vrede wederkeren.

III. Hij deelt hun mede dat Apollos het voornemen heeft hen te bezoeken.

1. Hij had hem zeer gebeden, dat hij met de broederen tot hen gaan zou, vers 12. Ofschoon ene partij onder hen zich voor Apollos en tegen Paulus verklaard had (indien de uitdrukking in Hoofdstuk 4:6 letterlijk moet opgevat worden) toch belette Paulus Apollos niet om gedurende zijne afwezigheid de Corinthiërs te bezoeken, maar drong hij er zelfs op aan dat deze gaan zou. Hij verdacht er Apollos niet van, dat deze het aanzien van Paulus en den eerbied voor hem onder hen zou verminderen door die van hem zelven te bevorderen. Getrouwe dienaren zijn niet vatbaar voor naijver op elkaar, of om elkaar van zulke zelfzuchtige bedoelingen te verdenken. De ware broederlijke liefde denkt geen kwaad. En waar zou die regeren, indien niet in de harten der dienaren van Christus?

2. Apollos had niet kunnen bewogen worden om thans tot hen te komen, maar verkoos een gelegener tijd af te wachten. Wellicht maakten hun twisten en scheuringen toen het ogenblik daarvoor minder gunstig. Hij wilde niet gaan om aan het hoofd van een partij geplaatst te worden en daardoor zijns ondanks de twisten en verdeeldheden te doen voortduren. Zodra die door den invloed van Paulus' brief en van Timotheus' werkzaamheid onder hen bedaard waren, zou hij een bezoek voor meer gewenst houden. Apostelen benijdden elkaar niet, maar gingen te rade met elkanders welzijn en nuttigheid. Paulus betoont zijn groot vertrouwen in de gemeente te Corinthe, ofschoon zij hem slecht behandeld hadden, door Apollos aan te sporen om tot hen te gaan. En Apollos toont zijn eerbied voor Paulus en zijne begeerte om diens karakter en gezag hoog te houden, door zijn reis uit te stellen tot de Corinthiërs in betere gemoedsstemming zouden zijn. Het is in dienaren des Woords zeer betamelijk eerbied voor elkanders goeden naam en nuttigheid te hebben en te tonen.

1 Corinthiërs 16:13-18

In deze afdeling geeft de apostel

I. Enige algemene raadgevingen.

1. Zij moeten waakzaam zijn, vers 13, op hun hoede. Een Christen is altijd in gevaar en moet daarom altijd waken, ofschoon het gevaar in sommige tijden en omstandigheden groter is dan in andere. De Corinthiërs waren in meer dan een opzicht in groot gevaar, hun twisten liepen hoog, de ongeregeldheden onder hen waren zeer groot, er waren bedriegers onder hen, die poogden hun geloof in de belangrijkste waarheden te bederven, waarheden zonder welke de praktijk van deugd en godzaligheid niet bestaan kon. En voorzeker was het in zulke omstandigheden hun plicht te waken. Indien een Christen zeker zijn wil, moet hij op zijn hoede zijn, en hoe groter het gevaar is des te meer waakzaamheid is voor zijn veiligheid nodig.

2. Hij vermaant hen: staat vast in het geloof, behoudt den grond, blijft bij de openbaring Gods, geeft die niet op voor de wijsheid der wereld, laat het door die niet bederven, staat vast in het geloof des Evangelies, handhaaft dat tot zelfs in den dood, staat er zo in dat ge bij zijn belijdenis blijft en er de kracht en invloed van voelt en geniet. Een Christen behoort standvastig in het geloof te zijn, en dat nooit te verlaten of te verloochenen. Alleen door dat geloof zal hij instaat zijn om staande te blijven in de ure der verzoeking, alleen door dit geloof staan wij, 2 Corinthiërs 1:24, daardoor overwinnen wij de wereld, 1 Johannes 5:4, beide wanneer zij vleit en dreigt, verzoekt of verschrikt. Wij moeten daarom in het geloof des Evangelies staan, wanneer wij onze zuiverheid willen bewaren.

3. Hij vermaant hen om mannelijk te handelen en sterk te zijn, houdt u mannelijk, zijt sterk, flink, vastbesloten, weest dapper in den tegenstand van de slechte mensen, die u willen verdelen en verderven, die u in partijen willen splitsen en uw geloof ondermijnen, wordt niet door hen verschrikt of meegesleept, toont uzelven mannen in Christus door uw standvastigheid, juist oordeel en beslist besluit. Christenen moeten mannelijk en standvastig zijn in al hun ontmoetingen met hun vijanden, hun geloof verdedigende en hun zelfstandigheid handhavende. Vooral moeten ze dat in die geloofspunten, welke den grondslag van besliste en praktische godsvrucht uitmaken, zulke als onder de Corinthiërs aangevallen werden, die moeten met helder oordeel en onwrikbare beslistheid gehandhaafd worden.

4. Hij vermaant hen dat al hun dingen moeten geschieden in de liefde. Onze ijver en standvastigheid moeten gepaard gaan met liefde. Terwijl de apostel aanspoort om als mannen te staan voor ons geloof en onze belijdenis, vlecht hij er de waarschuwing tussen om het niet als duivels te doen. Wij behoren ons geloof te verdedigen, maar moeten terzelfder tijd onze onschuld bewaren, niet verscheuren en verwoesten, maar steeds bedenken dat de toorn des mans Gods gerechtigheid niet werkt, Jakobus 1:24. Christenen behoren zorg te dragen dat de liefde niet alleen heerse in hun harten, maar ook uitstrale in hun leven, zelfs in de krachtigste verdediging van het geloof des Evangelies. Er is groot onderscheid tussen standvastigheid en wreedheid, tussen Christelijke flinkheid en koortsige wraakzucht. Het Christendom doet zich nooit voordeliger voor dan wanneer de Christelijke liefde zich het meest openbaart, wanneer dwalende broederen verdragen en openlijke vijanden van het heilig geloof weerstaan worden in liefde, wanneer alle dingen geschieden

in liefde, wanneer de Christenen zich jegens elkaar en jegens alle mensen vriendelijk en welwillend betonen.

II. Sommige bijzondere aanwijzingen hoe zij zich hebben te gedragen jegens enigen, die buitengemeen veel dienst gedaan hebben aan de zaak van Christus onder hen.

1. Hij beschrijft ons hun eigenaardigheden.

A. Het huisgezin van Stefanas wordt genoemd en van hen gezegd, dat zij waren de eerstelingen van Achaje, de eerste tot het Christendom bekeerden in dat deel van Griekenland, waarin Corinthe lag. Het is eervol voor iemand vroeg Christen te zijn, bijtijds Christus toe te behoren. Maar bovendien hadden zij zich zelven den heiligen ten dienste geschikt. Zij hadden zich zelven beschikbaar gesteld en gewijd, etaxan heautoes, ten dienste der heiligen, om de heiligen te dienen. Dat wordt niet alleen bedoeld van den dienst des Woords, maar van diensten in andere opzichten, bijdragen tot hun onderhoud, hulp en steun bij allerlei gelegenheden, zowel in aards als in geestelijk opzicht. Het schijnt dat het gezin van Stefanas rang en invloed in die streken had, en dat ze zich gewillig ten dienste der heiligen aanboden. Het is een eer voor personen van hogen rang om zich aan den dienst der heiligen te wijden. Ik bedoel niet dat ze van rang moeten ruilen en dienaren van hun ondergeschikten worden, maar dat ze vrijwillig en gaarne hen helpen, en in al hun noden goed doen.

B. Hij noemt Stefanas, en Fortunatus en Achaicus, als die namens de gemeente tot hem gekomen zijn. Hij zegt dat die hebben vervuld hetgeen van de gemeente aan hem ontbrak, en zodoende zijnen en hunnen geest verkwikt, vers 17, 18. Zij hebben hem mondeling een vollediger verslag van den toestand der gemeente gegeven dan hij door hun brief verkrijgen kon, en daardoor zijn geest zeer verkwikt. Door hun terugkeer zouden zij de geesten der Corinthiërs verkwikken. Het gerucht had hun toestand erger geschilderd dan die was, en hun brieven hadden niet zoveel opheldering gegeven dat de apostel voldaan was, maar door het onderhoud met hen was hij gerustgesteld. Het was een zeer goede dienst, dien zij bewezen, door de zaken juist voor te stellen en den slechten dunk weg te nemen, dien Paulus door de geruchten gekregen had. Zij kwamen tot hem met waarlijk Christelijke bedoeling om den apostel recht in te lichten en hem, als vredemakers, zo gunstige getuigenis van de gemeente te geven als zij konden. Het is grote verkwikking voor een getrouw dienaar om van wijze en goede mannen uit de gemeente zelf betere dingen te horen dan over het algemeen verteld worden, en te zien dat hij verkeerd ingelicht was, en dat de zaken niet zo slecht staan als hem meegedeeld werd. Het is hem tot droefheid kwaad te horen van hen, die hij liefheeft, het verblijdt zijn hart daarna te vernemen, dat het bericht onjuist was. En hoe meer achting hij gevoelt voor hen, die hem de tijding brengen, hoe meer hij op hun onbevangenheid rekenen kan, des te groter is zijne vreugde.

2. Derhalve zegt hij hun hoe ze zich tegenover deze mannen te gedragen hebben.

A. Hij wil dat ze erkend worden, vers 11, dat is geacht. Dat komt hun toe om hun goede diensten. Zij, die de heiligen dienen, die de eer en den goeden naam der gemeente hoog houden, die zich beijveren om verwijten tegen haar tegen te spreken en de slechte gedachte, door kwaad gerucht verspreid, weg te nemen, behoren gewaardeerd, geacht en bemind te worden. Zij, die zo goede gezindheid tonen, kunnen niet licht te hoog geschat worden.

B. Hij verlangt van hen dat ze zich aan de zodanige onderwerpen, en aan een iegelijk, die medewerkt en arbeidt, vers 16. Hier wordt geen onderwerping bedoeld als aan eigenlijke meerderen, maar gewillige erkenning van hun waarde. Het waren mensen, wie ze buitengewonen eerbied verschuldigd waren en die ze in ere te houden hadden. Zij zijn eerwaardig, die de heiligen dienen, hard werken aan den voortgang van het Evangelie, de getrouwe dienaren van Christus steunen en bemoedigen, en helpen aan het nut dat dezen stichten. Dezulken moeten hooggeacht worden.

1 Corinthiërs 16:19-24

De apostel besluit zijn brief:

I. Met groeten aan de gemeente te Corinthe, in de eerste plaats van de gemeenten in Azië, van Aquila en Priscilla (die naar het schijnt toen te Efeze woonden, zie Handelingen 18:26, en de gemeente die te hunnen huize is, vers 19, en van al de broeders, vers 20, te Efeze, waar de apostel meer dan waarschijnlijk toen was. Alle dezen groeten, door Paulus tussenkomst, de gemeente te Corinthe. Het Christendom verwoest in geen geval beschaving en goede manieren. Paulus had in een brief, die over de belangrijkste onderwerpen handelde, ruimte om de groeten van vrienden op te nemen. De godsdienst bevordert een hoffelijk en verplichtend gedrag jegens allen. Zij vertegenwoordigen het Christendom slecht en bezorgen het verwijten, die er aanleiding in zoeken om zuur en onvriendelijk te zijn. Sommigen van dezen groeten hen zeer in den Heere. Merk op: Christelijke begroetingen zijn geen ijdele plichtplegingen, zij hebben in zich de werkelijke uitdrukking van welwillendheid, en worden gebracht met hartelijke aanbeveling aan de goddelijke genade en zegen. Zij, die in den Heere groeten, wensen hun broederen alles goeds van den Heere toe, en zetten hun goede wensen in vurige gebeden om. Wij lezen hier van ene gemeente in een huisgezin, vers 19. Het is zeer waarschijnlijk dat het gezin zelf genoemd wordt de gemeente, die te hunnen huize is. Elk Christelijk gezin behoort in zeker opzicht een Christelijke gemeente te zijn. In buitengewone gevallen (bijvoorbeeld wanneer een gezin op een buitenlandse kust geworpen werd, waar geen andere Christenen zijn), zou het een gemeente op zich zelve vormen, en zich, indien het groot genoeg ware, ook geheel zo behoren in te richten, maar in gewone omstandigheden moeten de gezinnen naar Christelijke regelen leven en dagelijks Christelijken huisgodsdienst houden. Waar twee of drie in zijn naam vergaderd zijn, daar is Christus in het midden, daar is een gemeente. Aan deze begroetingen voegt hij toe:

1. Een raad: Groet elkaar met een heiligen kus, vers 20, of met oprechte welwillendheid, een duidelijke berisping van hun twisten en scheuringen. Wanneer de gemeenten van Azië en de zo ver verwijderde Christenen hun broederen zo hartelijk in den Heere groeten, en hen als broederen erkennen en liefhebben, en zoveel welwillendheid jegens hen betonen, zou het dan geen schande zijn indien zij elkaar niet als broederen erkenden en liefhadden? De liefde der broederen moet een krachtige drijfveer zijn tot onderlinge liefde. Wanneer de andere Christelijke gemeenten ons liefhebben, staan wij zeer schuldig indien wij elkaar geen liefde toedragen. -

2. Hij voegt er zijn eigen groet bij. De groetenis met mijne hand van Paulus, vers 21. Zijn amanuensis heeft, naar redelijkerwijze te denken is, den brief uit zijn mond opgeschreven, maar het was goed dat hij aan het slot zelf tekende, zodat ze verzekerd waren van de echtheid, en daarom voegt hij er in 2 Thessalonicenzen 3:17 aan toe: hetwelk is een teken in iedere zendbrief, alzo schrijf ik, het kenmerk van echtheid. Zo deed hij in elke brief, dien hij niet zelf schreef, zoals die aan de Galatiërs, Galaten 6:11. De gemeenten, aan welke apostolische brieven gezonden werden, waren van hun echtheid en goddelijkheid wettig overtuigd. Paulus wenste bij de andere broederen niet achter te staan in huldebetoon aan de Corinthiërs en daarom, na hun groeten overgebracht te hebben, voegt hij er zijn eigene bij.

II. Met een zeer ernstige waarschuwing aan hen. Indien iemand den Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij ene vervloeking. Maranatha! vers 22. Wij hebben soms bedreigingen nodig, opdat

we mogen vrezen. Gezegend is de man, zegt de wijze koning, die geduriglijk vreest. Heilige vreze is de goede vriendin van heilig geloof en heiligen levenswandel. En hoeveel reden hebben alle Christenen om te vrezen, dat zij onder dit oordeel vallen zullen! Indien iemand den Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij ene vervloeking. Maranatha! Merk hier op:

1. Wie de mens is, op wie die vloek valt.

Hij die den Heere Jezus Christus niet liefheeft. Een meioosis als sommigen menen. Hij die Christus lastert, Zijn leer verzaakt, Zijn instellingen veracht en verwerpt, of, door hoogmoed op menselijke wijsheid en geleerdheid, Zijne openbaring veracht. Het staat hier als een waarschuwing aan de Corinthiërs en een verwijt voor hun goddeloos gedrag. Het is een waarschuwing aan hen om den eenvoud van het Evangelie niet los te laten, en zich niet te laten afvoeren van zijn beginselen, die de grote drangredenen voor reinheid van wandel zijn, door de voorgewende wijzen naar de wereld, die hun godsdienst dwaasheid en zijn voornaamste leerstellingen ongerijmd en belachelijk noemden. Deze mensen hadden een afkeer van Christus, en indien de Corinthiërs het oor leenden aan hun verleidende redeneringen, waren ze in gevaar van Hem afvallig te worden. Daartegen geeft hij hun hier een zeer ernstige waarschuwing. Geeft u niet aan zulke leiding over, wanneer ge de zwaarste wraak wilt ontgaan. Belijdende Christenen zullen, indien ze Christus verachten en van Hem afwijken, de vreeslijkste verwoesting over zich brengen. Sommigen verstaan de woorden, zoals ze daar staan, in hun eenvoudige en ernstige bedoeling, als toepasselijk op hen, die zonder ware en heilige liefde voor den Heere Jezus Christus voortleven. Velen, die dikwijls Zijn naam in den mond nemen, hebben geen ware liefde voor Hem in het hart, willen niet dat Hij koning over hen zij, Lukas 19:27, neen, ofschoon zij zeer hoogdravende hoop hebben dat ze door Hem gered zijn. En niemand heeft Hem in waarheid lief, die zijn geboden niet onderhoudt. Er zijn vele naam-Christenen, die den Heere Jezus Christus niet in oprechtheid liefhebben. Maar kan iets misdadiger en beledigender zijn! Hoe, geen liefde voor Hem, die zo onbegrensde liefde geopenbaard heeft! Hem, die ons liefgehad heeft, en zich zelven voor ons overgaf, die Zijn bloed voor ons vergoot, om ons zo Zijne liefde te bewijzen, en dat na zo beledigende en schandelijke behandeling! Wat kunnen wij liefhebben, indien we door zo grote liefde niet geroerd worden en voor zulk een Zaligmaker geen wederliefde gevoelen! Maar:

2. Hebben we hier het oordeel zelf: Die zij ene vervloeking. Maranatha! die ligt onder den zwaarsten en verschrikkelijksten vloek. Hij moet worden afgezonderd van het volk van God, van de gunst Gods, en overgeleverd aan zijn onherroepelijke en oneindige wraak. Maranatha is een Syrisch woord, dat betekent: De Heere komt. Dezelfde Heere, dien zij niet liefhebben, van wie zij werkelijk innerlijk afkeer gevoelen hoe ook hun uitwendige belijdenis zijn moge, komt ten oordele. En aan Zijn toorn blootgesteld te worden, aan Zijn linkerhand geplaatst en door Hem veroordeeld te worden, hoe vreeslijk! Zo Hij wil verwoesten, wie kan dan redden? Zij, die onder dat oordeel vallen, moeten verloren gaan, en wel voor eeuwig. Zij, die den Heere Jezus Christus niet liefhebben, moeten verloren gaan zonder redmiddel. Die den Zoon ongehoorzaam is, de toorn Gods blijft op hem, Johannes 3:36. Oprecht geloof in Christus zal steeds meer oprechte liefde tot Hem voortbrengen. Zij, die Hem niet liefhebben, kunnen niet in Hem geloven.

III. Met zijn goede wensen voor hen en betuiging van welwillendheid voor hen.

1. Met zijn goede wensen. De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u, vers 23. Dat is zoveel alsof hij zei: Ofschoon ik u waarschuw tegen het vallen onder Zijn ongenoegen, wens ik u

hartelijk een aandeel in Zijn eeuwige liefde en genade. De genade van onzen Heere Jezus Christus omvat al wat goed is voor tijd en eeuwigheid. Onzen vrienden deze genade toewensen is hun het hoogste goed toewensen. En dit moeten wij wensen voor al onze vrienden en broederen in Christus. Wij kunnen niets meer en wij mogen niets minder voor hen wensen. Wij behoren hartelijk te bidden dat zij zullen waarderen, zoeken, verkrijgen en zich verzekeren de genade en toegenegenheid van hun Heere en Rechter. De ernstigste waarschuwingen zijn uitvloeisels van de tederste liefde en grootste welwillendheid. Wij mogen onzen broederen en vrienden met de grootste duidelijkheid en aandrang zeggen, dat, zo zij den Heere Jezus Christus niet liefhebben, zij moeten verloren gaan, terwijl wij hartelijk wensen dat de genade van Christus met hen zij. Ja, wij moeten hen daarvoor waarschuwen opdat ze deze genade leren op prijs stellen en verkrijgen. Hoe meer het ware Christendom onze harten verwijdt, des te meer wensen wij de zegeningen voor hier en hiernamaals aan hen, die wij lief- hebben, want dat betekent de wens dat de genade van Christus met hen zij. En daarom is het geen wonder dat de apostel het geheel besluit met:

2. De verklaring van zijne liefde voor hen in Christus Jezus: Mijne liefde zij met u allen in Christus Jezus, Amen, vers 24. Hij had zeer open met hen gehandeld in dezen brief, hun met rechtvaardige gestrengheid hun fouten aangetoond, doch om hun te bewijzen dat hij daarbij niet door hartstocht bestuurd was, neemt hij afscheid van hen in liefde, doet plechtige verklaring van zijne liefde voor hen, zelfs voor hen allen, in Christus Jezus, dat is, om de zaak van den Heere Jezus. Hij zegt hun dat zijn hart met hen is, dat hij hen oprecht liefheeft, maar opdat dit alles ten slotte niet zal beschouwd worden als vleierij en indringen, voegt hij er bij dat deze liefde gevolg is van zijn godsdienst en door dezen is geregeld. Zijn hart zal met hen zijn en hij zal hun vurige liefde toedragen, zolang hun harten met Christus zijn en zij Hem en Zijne zaak oprecht liefhebben. Wij moeten getrouwe liefhebbers zijn van allen, die in Christus Jezus zijn en Hem in oprechtheid liefhebben. Wel moeten wij alle mensen liefhebben en het goede voor hen wensen, en hun zoveel goed doen als in ons vermogen is, maar dezen moeten onze tederste liefde hebben, die Christus dierbaar zijn en Hem liefhebben. Moge onze liefde zijn met allen, die in Christus Jezus zijn. Amen!

DE TWEEDE BRIEF AAN DE CORINTHIËRS

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN DEN TWEEDEN BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS AAN DIE VAN CORINTHE.

In zijn vorigen brief had de apostel zijn voornemen te kennen gegeven om naar Corinthe te komen, wanneer hij Macedonië zou doorgegaan zijn, Hoofdstuk 16:5, maar, door Gods bestel gedurende enigen tijd daarin verhinderd zijnde, schreef hij hun deze tweeden brief ongeveer een jaar na den eersten; en het schijnt dat daarvoor twee spoedeisende redenen bestonden. I. Het geval van den hoereerder, die onder den ban lag, vereiste dat hij met allen spoed zou hersteld worden en opnieuw tot de gemeente toegelaten. Hieromtrent geeft hij bestuur, Hoofdstuk 2, en betuigt later, Hoofdstuk 7, zijn voldoening over de mededelingen, die hij betreffende hun goede handelwijze in deze zaak ontvangen had. II. Er werd nu een inzameling gehouden voor de arme heiligen te Jeruzalem, en hij spoort de Corinthiërs aan om daarin bij te dragen.

Verscheidene andere dingen in deze brief zijn zeer opmerkenswaardig; bijvoorbeeld: I. De mededeling die de apostel geeft van zijn arbeid en welslagen in de prediking van het Evangelie in verscheidene plaatsen, Hoofdstuk 2. II. De vergelijking, die hij maakt tussen de Oud- en de Nieuw-Testamentische bedeling, Hoofdstuk 3. III. Het menigvuldig lijden, dat hij en zijn medearbeiders hadden te ondergaan, en de beweegredenen en bemoedigingen voor hun ijver en geduld, Hoofdstuk 4,5. IV. De waarschuwing, welke hij den Corinthiërs geeft tegen vermenging met de ongelovigen, Hoofdstuk 6. V. De wijze, waarop hij zich en zijn apostelschap rechtvaardigt tegen de beledigende verdachtmakingen en beschuldigingen van valse leraren, die trachtten zijn goeden naam te Corinthe te verwoesten, Hoofdstuk 10-12, en den gehelen brief door.

HOOFDSTUK 1

1 Paulus, een apostel van Jezus Christus, door den wil van God, en Timotheus, de broeder, aan de Gemeente Gods, die te Korinthe is, met al de heiligen, die in geheel Achaje zijn:
2 Genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
3 Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, de Vader der barmhartigheden, en de God aller vertroosting;
4 Die ons vertroost in al onze verdrukking, opdat wij zouden kunnen vertroosten degenen, die in allerlei verdrukking zijn, door de vertroosting, met welke wij zelven van God vertroost worden.
5 Want gelijk het lijden van Christus overvloedig is in ons, alzo is ook door Christus onze vertroosting overvloedig.
6 Doch hetzij dat wij verdrukt worden, het is tot uw vertroosting en zaligheid, die gewrocht wordt in de lijdzaamheid van hetzelfde lijden, hetwelk wij ook lijden; hetzij dat wij vertroost worden, het is tot uw vertroosting en zaligheid;
7 En onze hoop van u is vast, als die weten, dat, gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden, gij ook alzo gemeenschap hebt aan de vertroosting.
8 Want wij willen niet, broeders, dat gij onwetende zijt van onze verdrukking, die ons in Azie overkomen is, dat wij uitnemend zeer bezwaard zijn geweest boven onze macht, alzo dat wij zeer in twijfel waren, ook van het leven.
9 Ja, wij hadden al zelven in onszelven het vonnis des doods, opdat wij niet op onszelven vertrouwen zouden, maar op God, Die de doden verwekt;
10 Die ons uit zo groten dood verlost heeft, en nog verlost; op Welken wij hopen, dat Hij ons ook nog verlossen zal.
11 Alzo gijlieden ook medearbeidt voor ons door het gebed, opdat over de gave, door vele personen aan ons teweeggebracht ook voor ons dankzegging door velen gedaan worde.
12 Want onze roem is deze, namelijk de getuigenis van ons geweten, dat wij in eenvoudigheid en oprechtheid Gods, niet in vleselijke wijsheid, maar in de genade Gods, in de wereld verkeerd hebben, en allermeest bij ulieden.
13 Want wij schrijven u geen andere dingen, dan die gij kent, of ook erkent; en ik hoop, dat gij ze ook tot het einde toe erkennen zult;
14 Gelijkerwijs gij ook ten dele ons erkend hebt, dat wij uw roem zijn, gelijk gij ook de onze zijt, in den dag van den Heere Jezus.
15 En op dit betrouwen wilde ik te voren tot u komen, opdat gij een tweede genade zoudt hebben;
16 En door uw stad naar Macedonie gaan, en wederom van Macedonie tot u komen, en van ulieden naar Judea geleid worden.
17 Als ik dan dit voorgenomen heb, heb ik ook lichtvaardigheid gebruikt? Of neem ik het naar het vlees voor, hetgeen ik voorneem, opdat bij mij zou wezen, ja, ja, en neen, neen?
18 Doch God is getrouw, dat ons woord, hetwelk tot u is geschied, niet is geweest ja en neen.
19 Want de Zoon van God, Jezus Christus, Die onder u door ons is gepredikt, namelijk door mij, en Silvanus, en Timotheus, was niet ja en neen, maar is geweest ja in Hem.
20 Want zovele beloften Gods als er zijn, die zijn in Hem ja, en zijn in Hem amen, Gode tot heerlijkheid door ons.
21 Maar Die ons met u bevestigt in Christus, en Die ons gezalfd heeft, is God;
22 Die ons ook heeft verzegeld, en het onderpand des Geestes in onze harten gegeven.
23 Doch ik aanroepe God tot een Getuige over mijn ziel, dat ik, om u te sparen, nog te Korinthe niet ben gekomen.

24 Niet dat wij heerschappij voeren over uw geloof, maar wij zijn medewerkers uwer blijdschap;
want gij staat door het geloof.

Na de inleiding, vers 1, 2, begint de apostel met het verhaal van de moeiten, en van Gods goedheid, die hij in Azië ondervonden had, bij wijze van dankzegging aan God, vers 3-6, en tot stichting van de Corinthiërs, vers 7-11. Daarna handhaaft hij de zelfstandigheid van zich zelven en zijne medearbeiders, vers 12-14, en verdedigt zich tegen de verdenking van lichtzinnigheid en onstandvastigheid, vers 15-24.

2 Corinthiërs 1:1-2

Dit is de inleiding tot den brief, waarin we hebben:

I. Het opschrift, en daarin:

1. Vermelding van den zender des briefs, Paulus, die zich noemt een apostel van Jezus Christus, door den wil van God. Het apostelschap zelf was ingesteld door Jezus Christus, volgens den wil van God, en Paulus was er toe geroepen door Jezus Christus, overeenkomstig den wil van God. Hij noemt Timotheus met zich zelven als schrijver van den brief, niet omdat hij aan diens bijstand behoefte had, maar omdat in den mond van twee getuigen zijn woord bestaan zou. Dat hij Timotheus aanduidt met den titel van broeder (zowel in het gemeenschappelijk geloof als in het werk der bediening) toont de nederigheid van dezen groten apostel, en zijn begeerte om Timotheus (ofschoon die toen een jong man was) aan te bevelen in de achting van de Corinthiërs, en hem een goeden naam te geven in de gemeenten.

2. De personen, aan welken de brief gezonden werd, namelijk de gemeente Gods, die te Corinthe is, en niet alleen aan haar, maar ook aan al de heiligen, die in geheel Achaje zijn, dat is aan alle Christenen, die in den omtrek wonen. In Christus Jezus wordt geen onderscheid gemaakt tussen bewoners van steden of van het platte-land, alle Achajers stonden in dat opzicht even hoog.

II. De groet of apostolische zegenbede, welke dezelfde is als in den vorigen brief, en daarin begeert de apostel voor de Corinthiërs twee grote, veelomvattende zegeningen: genade en vrede. Deze twee zegeningen worden bekwamelijk samen genoemd, wijl er geen goede en duurzame vrede bestaat zonder ware genade, en beide moeten komen van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus, welke is de verwerver en uitdeler van deze zegeningen aan gevallen mensen, en als God wordt aangebeden.

2 Corinthiërs 1:3-6

Na de inleiding begint de apostel een opsomming van Gods weldaden, hem en zijn medearbeiders bewezen in hun menigerlei verdrukkingen, waarvan hij gewaagt om God dank te zeggen en Zijn heerlijkheid te verkondigen, vers 3-6, want het betaamt dat in alle dingen in de eerste plaats God verheerlijkt worde. Merk hier op:

I. Aan wie de apostel dank brengt en lof betaalt, namelijk aan den gezegenden God, wie alleen lof toekomt, en wie hij op verscheidene wijzen zijn hulde brengt.

1. De God en Vader van onzen Heere Jezus Christus: ho theos kai patêr toe Kurioe Jêsoe Christoe. God is de Vader van Christus' goddelijke natuur door eeuwige generatie, van Zijn menselijke natuur door de wonderdadige ontvangenis in het lichaam der maagd, en van Christus als Godmens en onzen Verlosser, door verbondsbetrekking, en in en door Hem als Middelaar onze God en Vader, Johannes 20:17. In het Oude Testament vinden wij dikwijls de benaming: De God van Abraham, Izaak en Jakob, om aan te duiden Gods verbondsbetrekking tot hen en hun zaad, en in het Nieuwe Testament wordt God genoemd de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, om aan te duiden Zijn verbondsbetrekking tot den Middelaar en Zijn geestelijk zaad, Galaten 3:16.

2. De Vader der barmhartigheden. Er is in God als deel van Zijn wezen een overvloed van tedere barmhartigheden, en alle barmhartigheden zijn van God oorspronkelijk, barmhartigheid is Zijn wezen en verlustiging. Hij heeft lust aan goedertierenheid, Micha 7:18.

3. De God aller vertroosting, Hij van wie DE TROOSTER uitgaat, Johannes 15:26. Hij geeft het onderpand des Geestes in onze harten, vers 22. Al onze vertroosting komt van God, en onze zoetste vertroostingen zijn in Hem.

II. De oorzaken van des apostels dankzegging:

1. De zegeningen, die hij zelf en zijne metgezellen van God ontvangen hebben: want God heeft hen vertroost in al hun verdrukkingen, vers 4. In de wereld hadden zij verdrukking, maar in Christus hadden zij vrede. De apostelen ondergingen vele verdrukkingen, maar in alle die vonden zij vertroostingen, hun lijden, (dat hij het lijden van Christus noemde, vers 5, omdat Christus deelt in het lijden dat Zijn leden om Zijnentwil ondergaan) was overvloedig, maar hun vertroosting in Christus was evenzeer overvloedig. Merk op:

A. Wij zijn aangewezen om den troost van Gods barmhartigheid te ontvangen, indien wij bereid zijn Hem daarvan de eer te geven.

B. Wij spreken het best over God en Zijn goedheid wanneer we uit eigen ondervinding spreken, en zo wij er over met anderen handelen, hun mededelen wat God aan onze eigen zielen gedaan heeft.

2. Het voordeel, dat anderen er door verkrijgen konden, want God bedoelde dat zij zouden kunnen vertroosten degenen, die in allerlei verdrukking zijn, vers 4, door hun mede te delen wat zij zelven ondervonden hadden van de goddelijke goedheid en barmhartigheid. Het lijden van goede mensen is tot dat doel bestemd, vers 6, wanneer zij toegerust zijn met geloof en geduld.

A. Welke gunsten God ons ook bewijst, het doel is niet slechts ze aangenaam te maken voor ons zelven, maar ook nuttig voor anderen.

B. Zo wij het geloof en geduld van goede mensen in hun droefenissen navolgen, mogen wij hopen deel te krijgen aan hun vertroostingen hier en aan hun zaligheid hiernamaals.

2 Corinthiërs 1:7-11

In deze verzen spreekt de apostel tot bemoediging en stichting van de Corinthiërs, en zegt hun, vers 7, zijn overtuiging of vaste hoop, dat zij zegen ontvangen zullen door de moeiten, die hij en zijn medearbeiders in hun arbeid ontmoet hadden, dat hun geloof niet verzwakt maar hun vertroosting vergroot zou worden. Achtereenvolgens deelt hij hun mede:

1. Welke verdrukkingen het geweest zijn, vers 8. Want wij willen niet, broeders, dat gij onwetend zijt van onze verdrukkingen. Het was nuttig voor de gemeenten te weten welke verdrukkingen haar dienaren overkwamen. Het is niet zeker op welke verdrukkingen in Azië hij hier doelt, hetzij het oproer door Demetrius te Efeze verwekt, Handelingen 19, hetzij het gevecht met de wilde beesten te Efeze, waarvan in den vorigen brief gewag gemaakt is, Hoofdstuk 15, of andere verdrukkingen, want de apostelen waren dikwijls in doodsgevaar. Dit is echter duidelijk: deze verdrukkingen waren zeer groot. Zij waren uitnemend zeer bezwaard, tot zeer buitengewone hoogte, boven de gewone macht van mensen, of van gewone Christenen, om te dragen, zodat zij zeer in twijfel waren ook van het leven, vers 8, en dachten dat zij zouden vermoord worden, of er onder bezwijken.

2. Wat zij deden in hun droefenissen: Zij vertrouwden op God. En zij werden tot dit uiterste gebracht opdat zij niet op zich zelven vertrouwen zouden maar op God, vers 9. Merk op: God brengt Zijn volk dikwijls in grote benauwdheid, opdat het zijn eigen onmacht om zich zelven te helpen zal leren inzien en er toe gebracht worden in al zijn onmacht op Zijn algenoegzaamheid zijn hoop en vertrouwen te vestigen. Onze hoogste nood is Gods beste gelegenheid. Op den berg des Heeren zal het voorzien worden, en wij mogen veilig vertrouwen op God, die de doden levend maakt, vers 9. Het levend maken der doden is een bewijs van Gods almacht. Hij, die dit doen kan, kan alles doen, en is waard in alle omstandigheden vertrouwd te worden. Abrahams geloof grondde zich op dit bewijs van de goddelijke almacht.

Hij heeft geloofd in God, die de doden levend maakt, Romeinen 4:17. Zelfs wanneer we zo in de diepte gebracht zijn, dat we moeten wanhopen aan het leven, mogen we op God vertrouwen, die ons terugbrengen kan niet alleen van voor de poorten, maar van uit de klauwen des doods.

3. Welke de verlossing was, die zij verkregen hadden, en hoe tijdig en bestendig die was. Hun hoop en vertrouwen waren niet vergeefs geweest, nooit wordt iemand beschaamd, die op Hem vertrouwt. God had hen verlost, en zal hen nog verlossen, vers 10. Hulpe verkregen hebbende van God, stonden ze tot op dien dag, Handelingen 26:22.

4. Welk gebruik zij maakten van hun verlossing. Wij hopen op Hem, dat Hij ons nog verlossen zal, vers 10, dat God hen eindelijk verlossen zal en bewaren tot Zijn hemels koninkrijk. Vroegere ondervindingen zijn grote aanmoedigingen van geloof en hoop, en zij leggen grote verplichting op om God ook in de toekomst te vertrouwen. Wij loochenen onze ondervindingen wanneer wij God in aanstaande moeilijkheden wantrouwen, die ons uit vroegere bezwaren gered heeft. David, toen hij nog een jong man was en nog slechts weinig ondervonden had, spreekt op dezelfde wijze als Paulus hier, 1 Samuel 17:37.

5. Wat hij naar aanleiding hiervan begeerde van de Corinthiërs: Alzo gijlieden ook medearbeidt voor ons door het gebed, vers 11, door gemeenschappelijk gebed, samen overeenstemmende in de

voorbede. Ons vertrouwen op God moet ons niet enig van de natuurlijke en aangewezen middelen doen verwaarlozen, en het gebed is een daarvan. Wij moeten bidden voor ons zelven en voor anderen. De apostel zelf had vrijen toegang tot den troon der genade, maar toch begeerde hij de hulp der gebeden van anderen. Indien wij elkaar helpen met onze gebeden, mogen wij hopen op een gelegenheid voor dankzegging door velen, voor de verhoring. En het is onze plicht elkaar te helpen niet alleen in het bidden, maar ook in den prijs en de dankzegging, en daardoor vergelding te doen voor ontvangen weldaden.

2 Corinthiërs 1:12-14

In deze verzen bewijst de apostel zijn oprechtheid door de zuiverheid van zijn wandel. Dat doet hij niet om te roemen en zich zelven te verheffen, maar als een goede reden voor zijne begeerte naar de hulp van hun gebed, zowel als voor het meer volkomen vertrouwen op God, Hebreeën 13:18, en door de noodzakelijkheid om zich te verdedigen tegen de verdachtmaking door sommigen te Corinthe, die zijn persoon verwerpen en zijn apostelschap betwistten. Hier:

I. Beroept hij zich op de getuigenis van zijn geweten, vers 12, waarbij we opmerken:

1. De getuigenis, waarop hij zich beroept, van het geweten dat meer is dan duizend andere getuigen. Het geweten is Gods gezant in de ziel en de stem des gewetens is de stem Gods. Hij beroemde zich op de getuigenis van zijn geweten, wanneer zijn vijanden hem verwijten deden en tegen hem woedden. Het getuigenis van ons geweten voor ons, zal te allen tijde en in alle omstandigheden ons een oorzaak van roem zijn, wanneer het oprecht en op goede gronden gegeven is.

2. De getuigenis, die deze getuige aflegde. En merk hier op: Het geweten getuigde:

A. Omtrent zijn verkeer in de wereld, de doorgaande regel en houding van zijn leven, daarnaar moeten wij ons zelven oordelen en niet naar een enkele daad.

B. Omtrent de wijze van hun verkeer, die was in eenvoudigheid en oprechtheid Gods. Deze gezegende apostel was een Israëliet zonder bedrog, een man van open karakter, men wist wat men aan hem had. Hij was niet een man die nu zus en dan zo bleek te zijn, maar een man van oprechtheid.

C. Omtrent het beginsel, waarnaar hij in zijn verkeer handelde, zowel in de wereld als met de Corinthiërs, en dat was niet vleselijke wijsheid, of vleselijke streken en wereldse inzichten, maar het was de genade Gods, een levend beginsel van genade in zijn hart, dat van God kwam en naar God uitging. Dán zal ons verkeer zijn zoals het behoort, wanneer wij leven en handelen onder den invloed en het bevel van zulk een beginsel van genade in het hart.

II. Hij beroept zich met hoop en vertrouwen op de kennis van de Corinthiërs, vers 13, 14. Zijn verkeer viel ten dele onder de waarneming der Corinthiërs, en dezen wisten hoe hij zich gedragen had: hoe heilig en rechtvaardig en onberispelijk, nooit hadden zij in hem en in zijn medearbeiders iets gevonden, dat een oprecht man niet betaamde. Ten dele hadden zij dit reeds toegestemd, en hij twijfelde er niet aan of zij zouden zulks ten einde toe doen, dat is: dat zij nooit wettige reden hebben zouden om van hem iets anders te denken of te zeggen dan dat hij een oprecht man was. Wij zijn uw roem, gelijk gij ook de onze zijt, in den dag van den Heere Jezus. Het is een zegen wanneer dienaren en gemeente in elkaar kunnen roemen, en deze roem zal volmaakt worden in den dag, waarop de grote Herder der schapen verschijnen zal.

2 Corinthiërs 1:15-24

De apostel verdedigt zich hier tegen de beschuldiging van luiheid en onstandvastigheid, daarin dat hij zijn voornemen om tot hen te Corinthe te komen, niet volvoerd had. Zijn tegenstanders zochten alle gelegenheden om zijn karakter te belasteren en aanmerking op zijn gedrag te maken, en het schijnt dat ze dit tot voorwendsel namen om zijn persoon verwijtingen te doen en zijn bediening in minachting te brengen. Tot zijn rechtvaardiging:

I. Handhaaft hij de oprechtheid van zijn voornemen, vers 15-17, en doet dit in vertrouwen op hun goede gedachten tegenover hem. Hij verzekert hun dat hij wilde, het stellige plan had, tot hen komen, en wel met het doel, niet dat hij zou hebben, maar dat zij zouden hebben een tweede genade, dat is: voortgezet voordeel van zijn dienst. Hij zegt hun, dat hij daarin geen lichtvaardigheid gebruikt heeft, vers 17, dat hij niet gestreefd had naar enig bijzonder voordeel voor zichzelf (want hij nam het zich niet naar het vlees voor, dat is met vleselijke wensen en bedoelingen), het was geen overijld en onstandvastig besluit, dat hij genomen had, want hij had overlegd: door uwe stad naar Macedonië te gaan, en wederom van Macedonië tot u te komen, en van ulieden naar Judea geleid te worden, vers 16. Daaruit konden zij opmaken, dat er sommige gewichtige redenen waren, die hem van besluit hadden doen veranderen, en dat het bij hem niet was ja, ja, en neen, neen, vers 17. Hij kon niet van traagheid en onstandvastigheid beschuldigd worden, of van tegenspraak tussen zijne woorden en zijne voornemens. Gelovigen moeten zorgvuldig zijn om den roep van oprechtheid en standvastigheid te bewaren, zij moeten geen besluit nemen na onrijpe overleggingen, en zij mogen niet van besluit veranderen zonder gewichtige redenen.

II. Hij wenste dat de Corinthiërs niet zouden gaan denken, dat zijn Evangelie vals of onzeker was, of in tegenspraak met zichzelf, of met de waarheid, vers 18, 19. Want al ware het geval geweest, dat hij in zijn voornemen gewankeld had, of zelfs ongemeende belofte gedaan had toen hij zei tot hen te zullen komen (waarvan hij valselijk beschuldigd werd, en gelijk sommigen de woorden in vers 18 :Ons woord hetwelk tot u geweest is, is niet geweest ja en neen, opvatten), daaruit volgde nog niet dat het Evangelie, door hem en door anderen in volle overeenstemming met hem gepredikt, onbetrouwbaar of vals zou zijn. Want God is getrouw, en Zijn Zoon Jezus Christus is getrouw, de waarachtige God en het eeuwige leven. Jezus Christus, dien de apostelen verkondigden, is niet ja en neen, maar in Hem is ja, vers 19, niets dan onfeilbare waarheid. En de beloften van God in Christus zijn niet ja en neen, maar ja en amen, vers 20. Er is onwankelbare zekerheid en onbetwistbare oprechtheid en vastheid in alle delen van het Evangelie van Christus. Indien de bedienaren des Evangelies soms reden hebben om in beloften, die ze als gewone mensen en omtrent hun eigen zaken afgelegd hebben, verandering te brengen, toch zijn de beloften des Evangelies, die zij prediken, standvastig en onwrikbaar. Slechte mensen zijn vals, goede mensen zijn betrouwbaar, maar God is getrouw. Na de vastheid van de goddelijke beloften te hebben vermeld, maakt de apostel ene uitweiding om nader toe te lichten de grote en heerlijke waarheid, dat al Gods beloften ja en amen zijn.

1. Ze zijn beloften van den God der waarheid, vers 20, van Hem die niet liegen kan, wiens trouw evenals Zijn barmhartigheid eeuwiglijk duurt.

2. Ze zijn gegeven in Christus Jezus, vers 20, de Amen, de waarachtige en getrouwe getuige, Hij heeft gesticht en bevestigd het verbond der belofte, en is de borg van dat verbond, Hebreeën 7:22.

3. Zij worden bevestigd door den Heiligen Geest. Hij bevestigt de Christenen in het geloof aan het Evangelie, Hij heeft hen gezalfd met Zijn heiligmakende genade, welke in de Schrift dikwijls vergeleken wordt met olie, Hij heeft hen tot hun verzekering en bevestiging verzegeld, en Hij is als onderpand in hun harten gegeven, vers 22. Een onderpand verzekert de belofte en is een deel van de vervulling. De verlichting door den Geest is een onderpand van eeuwig licht, de levendmaking door den Geest een onderpand van eeuwig leven, de vertroosting door den Geest een onderpand van eeuwige blijdschap. De waarachtigheid van God, het middelaarschap van Christus en de werkzaamheid des Geestes zijn alle begrepen in de beloften, die getrouw zijn al den zade, en hare vervulling zal zijn Gode tot heerlijkheid, vers 20, van de heerlijkheid Zijner rijke en vrijmachtige genade en nooit-falende trouw.

III. De apostel geeft een goede reden op waarom hij niet, gelijk verwacht was, naar Corinthe gekomen was, vers 23. Het was om hen te sparen. Zij konden daaraan zijn vriendelijkheid en tederheid leren kennen. Hij wist dat er verkeerde dingen onder hen waren, en zulke die banvonnis vereisten, maar hij was begerig hun tederheid te betonen. Hij verzekert hen dat dit de ware reden is, op deze zeer plechtige wijze: Ik aanroepe God tot een getuige over mijne ziel, een wijze van spreken, die in gewone gevallen ongeoorloofd zou zijn, maar die zeer verdedigbaar was in den apostel, tot zijn noodzakelijk verweer, en voor het vertrouwen in de nuttigheid zijner bediening, welke door zijn tegenstanders aangevallen werd. Om misverstand te voorkomen, voegt hij er bij dat zijn doel niet is heerschappij te voeren over hun geloof, vers 24. Christus alleen is de Heere van ons geloof, Hij is de overste leidsman en voleinder des geloofs, Hebreeën 12:2. Hij openbaart ons wat wij te geloven hebben. Paulus, en Apollos, en de overige apostelen waren slechts dienaren door wie zij geloofd hadden, 1 Corinthiërs 3:5, en dus medewerkers hunner blijdschap, van de blijdschap des geloofs. Want door het geloof staan wij zeker, en leven veilig en gemakkelijk. Onze kracht en bekwaamheid danken wij het geloof, en onze vertroosting en blijdschap moeten uit het geloof voortkomen.

HOOFDSTUK 2

1 Maar ik heb dit bij mijzelven voorgenomen, dat ik niet wederom in droefheid tot u komen zou.
2 Want indien ik ulieden bedroef, wie is het toch, die mij zal vrolijk maken, dan degene, die van mij bedroefd is geworden?
3 En ditzelfde heb ik u geschreven, opdat ik, daar komende, niet zou droefheid hebben van degenen, van welke ik moest verblijd worden; vertrouwende van u allen, dat mijn blijdschap uw aller blijdschap is.
4 Want ik heb ulieden uit vele verdrukking en benauwdheid des harten, met vele tranen geschreven, niet opdat gij zoudt bedroefd worden, maar opdat gij de liefde zoudt verstaan, die ik overvloediglijk tot u heb.
5 Doch indien iemand bedroefd heeft, die heeft niet mij bedroefd, maar ten dele opdat ik hem niet bezware ulieden allen.
6 Den zodanige is deze bestraffing genoeg, die van velen geschied is.
7 Alzo dat gij daarentegen hem liever moet vergeven en vertroosten, opdat de zodanige door al te overvloedige droefheid niet enigszins worde verslonden.
8 Daarom bid ik u, dat gij de liefde aan hem bevestigt.
9 Want daartoe heb ik ook geschreven, opdat ik uw beproeving mocht verstaan, of gij in alles gehoorzaam zijt.
10 Dien gij nu iets vergeeft, dien vergeef ik ook; want zo ik ook iets vergeven heb, dien ik vergeven heb, heb ik het vergeven om uwentwil, voor het aangezicht van Christus, opdat de satan over ons geen voordeel krijge;
11 Want zijn gedachten zijn ons niet onbekend.
12 Voorts, als ik te Troas kwam, om het Evangelie van Christus te prediken, en als mij een deur geopend was in den Heere, zo heb ik geen rust gehad voor mijn geest, omdat ik Titus, mijn broeder, niet vond;
13 Maar, afscheid van hen genomen hebbende, vertrok ik naar Macedonie.
14 En Gode zij dank, Die ons allen tijd doet triomferen in Christus, en den reuk Zijner kennis door ons openbaar maakt in alle plaatsen.
15 Want wij zijn Gode een goede reuk van Christus, in degenen, die zalig worden, en in degenen, die verloren gaan;
16 Dezen wel een reuk des doods ten dode; maar genen een reuk des levens ten leven. En wie is tot deze dingen bekwaam?
17 Want wij dragen niet, gelijk velen, het Woord Gods te koop, maar als uit oprechtheid, maar als uit God, in de tegenwoordigheid Gods, spreken wij het in Christus.

In dit hoofdstuk gaat de apostel voort de redenen op te noemen, waarom hij niet te Corinthe kwam, vers 1-4. Daarna schrijft hij over den hoereerder, die in den ban gedaan was, en geeft aanwijzing om hem te herstellen, met opgave van de redenen daartoe, vers 5-11, en daarna verhaalt hij hun van zijn arbeid en den zegen daarop, in de prediking des Evangelies in onderscheidene plaatsen, vers 12-17.

2 Corinthiërs 2:1-4

In deze verzen:

1. Gaat de apostel voort met het opsommen der redenen, waarom hij niet naar Corinthe gekomen is, gelijk verwacht was, namelijk omdat hij bevreesd was hen te bedroeven of door hen bedroefd te worden, vers 1, 2. Hij had voorgenomen, dat hij niet wederom in droefheid tot hen komen zou, hetgeen het geval zou geweest zijn indien hij, komende, schandalen onder hen gevonden had, die niet behoorlijk bestraft werden. Dat zou een reden van droefheid geweest zijn, beiden voor hem en voor hen, want bij een ontmoeting zouden zowel vreugde als droefheid wederkerig zijn. Indien hij hen bedroefd had, dan zou dat voor hem zelven een oorzaak van droefheid zijn, want er zou niemand geweest zijn om hem blijde te maken. Maar zijn begeerte was een vriendelijke ontmoeting met hen te hebben, en hen niet verbitterd te zien door enige ongelukkige aanleiding of ontstemming.

2. Hij zegt hun, dat hij met datzelfde doel zijn eersten brief geschreven heeft, vers 3, 4.

A. Opdat hij komende, niet zou droefheid hebben van degenen, van welken hij verblijdmoest worden, en dat hij hun had geschreven in vertrouwen dat zij doen zouden hetgeen vereist werd tot hun voordeel en zijn vertroosting. Uit het volgende vers blijkt dat de bijzondere zaak, die hij bedoelt, die van den hoereerder was, over wie hij in den vorigen brief, Hoofdstuk 5, geschreven had. Ook was de apostel in deze verwachting niet teleurgesteld.

3. Hij verzekert hun, dat hij de bedoeling niet had hen te bedroeven, maar hun zijne liefde te bewijzen, en dat hij hun geschreven had in vele verdrukking en benauwdheid des harten, en met grote toegenegenheid voor hen. Hij had geschreven met vele tranen, opdat zij de liefde zouden verstaan, die hij overvloedig tot hen had.

A. Ook in bestraffingen, vermaningen en handelingen van tucht betonen getrouwe dienaren hun liefde.

B. Noodzakelijke tucht en de uitoefening daarvan tegen overtreders zijn een oorzaak van droefheid voor tederhartige dienaren en worden met droefheid toegepast.

2 Corinthiërs 2:5-11

In deze verzen behandelt de apostel de zaak van den hoereerder, op wie de ban toegepast was, en naar het schijnt was dit een der hoofdredenen voor het schrijven van dezen brief. Hier merken we op:

1. Hij zegt hun dat het misdrijf van dien man ten dele hem bedroefd had, en dat hij dus ten dele met hen bedroefd geweest was, die, ofschoon die schande onder hen gevonden werd, opgeblazen waren en geen leed gedragen hadden, 1 Corinthiërs 5:2. Hij was evenwel onwillig een te zwaren last op de gehele gemeente te leggen, vooral omdat zij zich in deze zaak gerechtvaardigd had door de vroeger door hem gegeven voorschriften te volgen.

2. Hij zegt hun dat de straf, op den overtreder toegepast, voldoende geweest is, vers 6. De begeerde uitwerking was verkregen, want de man was verootmoedigd en zij hadden bewijs gegeven van gehoorzaamheid aan zijne voorschriften.

3. Daarom vraagt hij hun thans, zo spoedig mogelijk den persoon die in de ban gedaan was te herstellen en weer in hun gemeenschap op te nemen, vers 7, 8. Dit wordt op verscheidene wijzen herhaald. Hij verzoekt hen hem te vergeven, dat is den ban op te heffen, want zij konden de schuld en belediging tegen God niet kwijtschelden, maar in vele gevallen spruit de vertroosting van boetelingen voort niet alleen uit hun verzoening met God, maar evenzo met de mensen, die zij geschandvlekt of beledigd hebben. Die moeten hen evengoed van hun liefde verzekeren, dat is: zij moeten bewijzen dat hun bestraffingen en afwijzingen voortkomen uit liefde tot den persoon evenzeer als uit haat tegen de zonde, en dat het doel was hen te verbeteren, niet te verwoesten. Of anders: indien zijn val hun liefde voor hem verzwakt had, zodat ze niet zoveel welgevallen in hem konden hebben als vroeger, toch, nu hij door berouw weer hersteld was, moesten zij hem hun liefde vernieuwen en bevestigen.

4. Hij gebruikt verscheidene gewichtige beweegredenen om hen daartoe over te halen.

A. De toestand van den boeteling pleitte er voor, want deze liep gevaar door al te grote droefheid verslonden te worden, vers 7. Hij voelde zijn overtreding zo diep en was zo bedroefd over de straf, dat hij gevaar liep van tot wanhoop te vervallen. Wanneer droefheid onmatig wordt doet zij kwaad, en zelfs droefheid over onze zonden is te groot, wanneer zij ongeschikt voor onze plichten maakt, of tot wanhoop drijft.

B. Zij hadden gehoorzaamheid aan zijn voorschriften getoond door den ban toe te passen op den overtreder, nu verlangde hij dat zij die gehoorzaamheid volkomen zouden maken door volgens zijn begeerte hem weer aan te nemen, vers 9.

C. Hij vermeldt zijne bereidheid om den boeteling te vergeven, en met hen in deze zaak overeen te stemmen. Dien gij nu iets vergeeft, dien vergeef ik ook, vers 10. Ik zal het gaarne met u eens zijn, indien gij hem vergeeft. En dat zal hij doen om hunnentwille, uit liefde voor hen en tot hun welzijn, en om Christus' wil, of in Zijn naam, als Zijn apostel, en volgens Zijn leer en voorbeeld, welke zo vol vriendelijkheid en tedere barmhartigheid zijn voor allen, die waarlijk berouw gevoelen.

D. Hij geeft een andere gewichtige reden op: Opdat de Satan over ons geen voordeel krijge, vers 11. Niet alleen bestond er gevaar dat de Satan voordeel verkrijgen zou over den boeteling, door hem tot wanhoop te drijven, maar evenzeer over de gemeente, en den apostel en de dienaren van Christus, door hen als te streng en te gevoelloos af te schilderen en zo de mensen af te schrikken van tot hen te naderen. Hierin, zowel als in andere dingen is wijsheid om te besturen nodig, om een zaak zo te leiden dat de bediening des Woords niet gelasterd worde, aan de ene zij door het verdragen van de zonde, en aan den anderen kant door te grote gestrengheid tegen de zondaren. Satan is een listige vijand, die allerlei listen gebruikt om ons te bedriegen, en zijne gedachten mogen ons niet onbekend zijn. Hij is ook een zeer waakzaam tegenstander, gereed om alle voordelen op ons te gebruiken, en wij behoren zeer op onze hoede te zijn dat we hem daartoe geen gelegenheid geven.

2 Corinthiërs 2:12-17

Na deze voorschriften omtrent den afgesneden persoon, maakt de apostel een grote uitweiding om den Corinthiërs een verslag te geven van zijn reizen en arbeid ter verbreiding van het Evangelie, en welken zegen hij daarin gehad heeft, verklarende hoezeer hij tenzelfden tijde bezig was geweest met hun belangen, hoe hij geen rust gehad heeft voor zijn geest toen hij Titus niet te Troas vond, vers 12, gelijk hij verwacht had, omdat hij gehoopt had van hem nauwkeuriger ingelicht te worden hoe het hun ging. Later, Hoofdstuk 7:5-7, zien we dat de apostel, toen hij in Macedonië gekomen was, vertroost werd door de komst van Titus en de berichten, welke deze omtrent hen meebracht. Zodat we alles wat we in Hoofdstuk 2:12 tot Hoofdstuk 7:5 vinden, beschouwen kunnen als een tussenrede. Merk hier op:

I. Paulus' onvermoeibare arbeid en ijver in zijn werk, vers 12, 13. Hij reisde van plaats tot plaats, predikende het Evangelie. Hij ging naar Troas van Filippi over zee. Handelingen 20:6, en begaf zich vandaar naar Macedonië, zodat hij verhinderd was, volgens zijn voornemen, Hoofdstuk 1:16, Corinthe aan te doen. Maar ofschoon hij verhinderd werd in de keuze van de plaats zijner werkzaamheid, zijn werk zelf ondervond geen verhindering.

II. Den zegen op zijn werk: Ene deur was geopend in den Heere, vers 12. Waar hij ook kwam, daar had hij veel werk te verrichten, en daar werd zijn werk gezegend, want God gaf getuigenis door hem van den reuk zijner kennis, vers 14, in elke plaats waar hij kwam. Hij vond alom gelegenheid om den mond te openen, en God opende de harten zijner hoorders, gelijk dat van Lydia, Handelingen 16:14, en de apostel vermeldde dat als een reden van dankzegging aan God en van blijdschap voor zijne ziel.

Gode zij dank, die ons te allen tijde doet triomferen in Christus. Alle triomfen van een gelovige zijn in Christus. In ons zelven zijn wij zwak, en hebben blijdschap noch overwinning, maar in Christus mogen wij ons verheugen en zegevieren.

1. Ware gelovigen hebben voortdurend oorzaak om in Christus te triomferen, want zij zijn meer dan overwinnaars door Hem, die hen liefgehad heeft, Romeinen 8:37.

2. God geeft hun oorzaak om in Christus te triomferen. Het is God, die ons de reden van triomf in Christus geeft en de harten daarvoor. Hem zij daarvoor de dank en de heerlijkheid van allen.

3. De zegepraal des Evangelies is een goede reden voor des Christens vreugde en blijdschap.

III. De vertroosting, welke de apostel en zijn medearbeiders vonden in hun werk, ook zelfs wanneer het Evangelie niet voorspoedig was tot zaligheid van sommigen, die het hoorden vers 15-17. Merk hier op:

1. Den verschillenden uitslag van de prediking des Evangelies, en zijn verschillende uitwerking bij de onderscheiden personen, aan wie het verkondigd wordt. De uitslag is verschillend, want de een wordt er door behouden en de andere gaat er door verloren. Dit kan niet verwonderen, wanneer men let op de verschillende uitwerking, welke het Evangelie heeft. Want:

A. Voor sommigen is het een reuk des doods ten dode. Zij, die moedwillig onwetend en moedwillig tegenstrevend zijn, hebben een afkeer van het Evangelie, gelijk men een slechten reuk verafschuwt, en daarom worden zij er door verblind en verhard, het wekt hun verdorvenheid op en verbittert hun geest. Zij verwerpen het Evangelie tot hun schade, ja tot hun geestelijken en eeuwigen dood.

B. Voor anderen is het Evangelie een reuk des levens ten leven. Voor nederige en liefhebbende harten is het Woord bovenmate heerlijk en voordelig. Het is hun zoeter van smaak dan honing en welriekender dan de heerlijkste geuren voor den reuk, en daardoor voordelig, want gelijk het hen heeft opgewekt toen zij dood waren in zonden en misdaden, zo verlevendigt het hen meer en meer en zal hun eindelijk het eeuwige leven geven.

2. Den ontzagwekkenden indruk, welken deze waarheid maakt op den geest van den apostel, en evenzeer behoort te maken op ons. Wie is tot deze dingen bekwaam? vers 16. Tis hikanos, dat is: wie is waardig tot zulk gewichtig werk geroepen te worden, een werk van zo uitgebreide belangrijkheid omdat het zulke ontzaglijke gevolgen heeft? Wie is bekwaam om zo gewichtig werk te verrichten, dat zoveel bekwaamheid en kundigheid vereist? Het werk is groot en onze kracht is klein, ja, in ons zelven hebben wij in ‘t geheel geen kracht.

Al onze bekwaamheid is uit God. Indien men ernstig in het oog vatte welke grote belangen van de verkondiging des Evangelies afhangen en hoe moeilijk het werk der bediening is, dan zou men zeer voorzichtig zijn, om er zich toe te begeven, en zeer behoedzaam in de uitoefening.

3. Den troost, dien de apostel had onder deze ernstige beschouwing.

A. Dat de getrouwe dienaren door God aangenomen worden, wat ook de uitslag van hun werk moge zijn. Wij zijn, indien we getrouw zijn, Gode een goede reuk van Christus, vers 15, in hen die zalig worden en in hen die verloren gaan. God zal onze oprechte bedoelingen en eerlijke pogingen aannemen, ofschoon velen daarvan geen goeden uitslag hebben. De dienaren zullen worden aangenomen en beloond, niet naar de vrucht, maar naar de getrouwheid van hun werk. Israël zal zich niet verzamelen laten, nochtans zal ik verheerlijkt worden in de ogen des Heeren, Jesaja 49:5.

B. Omdat zijn geweten getuigenis gaf van zijn getrouwheid, vers 17. Ofschoon menigeen het Woord Gods te koop droeg, getuigde het geweten van den apostel van zijn getrouwheid. Hij mengde niet zijn eigen denkbeelden onder de leringen en instellingen van Christus, hij voegde niets toe aan en nam niets af van het Woord Gods, hij was getrouw in de uitdeling des Evangelies, zoals hij het ontvangen had van den Heere, en had geen bijzondere belangen te dienen, zijn doel was zich Gode aangenaam te maken, in gedachtenis houdende dat diens oog altijd op hem was, en daarom sprak en handelde hij steeds als voor het aangezicht Gods, dus in oprechtheid. Wat wij in den godsdienst verrichten is niet van God, komt niet van God en wordt door God niet aangenomen, tenzij wij het doen in oprechtheid en als voor Zijn aangezicht.

HOOFDSTUK 3

1 Beginnen wij onszelven wederom u aan te prijzen? Of behoeven wij ook, gelijk sommigen, brieven van voorschrijving aan u, of brieven van voorschrijving van u?
2 Gijlieden zijt onze brief, geschreven in onze harten, bekend en gelezen van alle mensen;
3 Als die openbaar zijt geworden, dat gij een brief van Christus zijt, en door onzen dienst bereid, die geschreven is niet met inkt, maar door den Geest des levenden Gods, niet in stenen tafelen, maar in vlezen tafelen des harten.
4 En zodanig een vertrouwen hebben wij door Christus bij God.
5 Niet dat wij van onszelven bekwaam zijn iets te denken, als uit onszelven; maar onze bekwaamheid is uit God;
6 Die ons ook bekwaam gemaakt heeft, om te zijn dienaars des Nieuwen Testaments, niet der letter, maar des Geestes; want de letter doodt, maar de Geest maakt levend.
7 En indien de bediening des doods in letteren bestaande, en in stenen ingedrukt, in heerlijkheid is geweest, alzo dat de kinderen Israels het aangezicht van Mozes niet konden sterk aanzien, om de heerlijkheid zijns aangezichts, die te niet gedaan zou worden.
8 Hoe zal niet veel meer de bediening des Geestes in heerlijkheid zijn?
9 Want indien de bediening der verdoemenis heerlijkheid geweest is, veel meer is de bediening der rechtvaardigheid overvloedig in heerlijkheid.
10 Want ook het verheerlijkte is zelfs niet verheerlijkt in dezen dele, ten aanzien van deze uitnemende heerlijkheid.
11 Want indien hetgeen te niet gedaan wordt, in heerlijkheid was, veel meer is, hetgeen blijft, in heerlijkheid.
12 Dewijl wij dan zodanige hoop hebben, zo gebruiken wij vele vrijmoedigheid in het spreken;
13 En doen niet gelijkerwijs Mozes, die een deksel op zijn aangezicht leide, opdat de kinderen Israels niet zouden sterk zien op het einde van hetgeen te niet gedaan wordt.
14 Maar hun zinnen zijn verhard geworden; want tot op den dag van heden blijft hetzelfde deksel in het lezen des Ouden Testaments, zonder ontdekt te worden, hetwelk door Christus te niet gedaan wordt.
15 Maar tot den huidigen dag toe, wanneer Mozes gelezen wordt, ligt een deksel op hun hart.
16 Doch zo wanneer het tot den Heere zal bekeerd zijn, zo wordt het deksel weggenomen.
17 De Heere nu is de Geest; en waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid.
18 En wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest.

De apostel verdedigt zich tegen den schijn van zich zelven aan te bevelen en is zorgvuldig om niet te veel zich zelven toe te schrijven, maar allen lof aan God te geven, vers 1-5. Daarna maakt hij ene vergelijking tussen het Oude en het Nieuwe Testament en toont de voortreffelijkheid van het laatste boven het eerste aan, vers 6-11, daarna wijst hij op den plicht van de getrouwe dienaren en van hen, die onder het Evangelie leven, boven hen die onder de wet leefden, vers 12-18.

2 Corinthiërs 3:1-5

In deze verzen hebben wij:

I. De apostel verdedigt zich tegen den schijn van zich zelven aan te bevelen. Hij achtte het nodig zijne oprechtheid jegens hen aan te tonen, omdat er sommigen te Corinthe waren, die trachtten zijn goeden naam te belasteren, maar hij was niet begerig naar ijdele eer. En hij zegt hun:

1. Dat hij nooit enige woordelijke aanbeveling van hen behoefde of verlangde, zomin als brieven van voorschrijving aan hen, zoals sommigen deden, waarmee hij de valse apostelen en leraren bedoelde, vers 1. Zijne bediening onder hen was ontegensprekelijk waarlijk trouw en eervol geweest, hoe onaanzienlijk ook zijn persoon in werkelijkheid ware of hoe verachtelijk hij sommigen ook voorkomen mocht.

2. De Corinthiërs zelven waren zijn werkelijke aanbeveling en een goede getuigenis voor hem, dat God met hem was en hem gezonden had. Gijlieden zijt onze brief, vers 2. Dat was het getuigschrift, dat hem het meest verblijdde en hem het dierbaarste was, -zij waren geschreven in zijn hart, en hij kon er zich steeds op beroepen, want het was, of kon zijn, bekend en gelezen van alle mensen. Er is niets verblijdender voor getrouwe dienaren en dat hun meer tot aanbeveling verstrekt, dan het welslagen hunner bediening, kenbaar geworden in de harten en den levenswandel van hen, onder wie zij arbeiden.

II. De apostel draagt zorg niet te veel aan zich zelven toe te schrijven, maar hij geeft Gode allen dank. Daarom:.

1. Zegt hij dat zij zijn een brief van Christus, vers 3. De apostelen waren slechts de werktuigen, Christus was de werker van al wat goed in hen was. De wet van Christus was in hun harten geschreven, en de liefde van Christus was in hun harten uitgestort. Deze brief was geschreven niet met inkt, maar door den Geest des levenden Gods, ook was hij niet geschreven in stenen tafelen, gelijk de wet die God door Mozes gegeven had, maar in het hart, niet een hart van steen, maar van vlees, op de vlezen (niet vleselijke, want dit woord duidt zinnelijkheid aan) tafelen des harten, dat is op harten, die zacht gemaakt en vernieuwd zijn door de goddelijke genade, volgens de heerlijke belofte: Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlezen hart geven, Ezechiël 36:26. Dit was het vertrouwen, dat de apostel van deze Corinthiërs had, vers 4, dat hun harten waren gelijk de ark des verbonds, die de tafelen van de wet en het Evangelie bevatte, geschreven met den vinger, dat is door den Geest van den levenden God.

2. Hij verwerpt ten enenmale het aannemen van enigen lof voor zichzelf en geeft alle eer aan God. Wij zijn van ons zelven niet bekwaam, vers 5. Wij zouden nooit zelven zulk een goeden indruk op uwe harten gemaakt hebben, zo min als op onze eigene. Onze zwakheid en onbekwaamheid zijn zo groot, dat wij uit ons zelven geen enkele goede gedachte kunnen denken, en nog veel minder enige goede gedachte of genegenheid in anderen verwekken. Al onze bekwaamheid is uit God, aan Hem zijn wij alle dank en prijs verschuldigd voor het goede dat verricht is, en van Hem moeten wij genade en kracht ontvangen om meer te doen. Dat is waar omtrent dienaren en alle Christenen, ook de besten zijn niets meer dan wat de genade Gods hen maakt. Onze handen zijn niet bekwaam,

maar onze bekwaamheid is uit God, en Zijne genade is ons genoeg, om in ons alle goed woord en werk te verwekken.

2 Corinthiërs 3:6-11

Hier maakt de apostel ene vergelijking tussen het Oude en het Nieuwe Testament, tussen de wet van Mozes en het Evangelie van Jezus Christus, en zegt van zich zelven en zijne medearbeiders, dat zij bekwaam zijn gemaakt, om te zijn dienaars des Nieuwen Testaments, vers 6, dat God hen zo gemaakt heeft. Dat doet hij in antwoord op de beschuldiging der valse leraren, die grotelijks de wet van Mozes verhieven.

I. Hij onderscheidt tussen de letter en den geest ook van het Nieuwe Testament, vers 6. Als bekwame dienaren van het Nieuwe Testament waren zij bedienaren niet bloot van de letter, om het geschreven Woord te lezen, of alleen maar de letter van het Evangelie te verkondigen, maar ze waren bedienaren ook van den Geest, de Geest van God vergezelde hun bediening. De letter doodt. Dat doet de letter van de wet, want die is de bediening des doods, en zo wij alleen in de letter van het Evangelie blijven, zullen we daardoor niet beter worden, want dan zal ook dat zelfs ons een reuk des doods ten dode worden. Maar de Geest van het Evangelie, gepaard gaande met de bediening des Evangelies, geeft geestelijk en eeuwig leven.

II. Hij toont aan het onderscheid tussen het Oude en het Nieuwe Testament, en de heerlijkheid van het Evangelie boven de wet. Want:

1. De Oud-Testamentische bedeling was de bediening des doods, vers 7, terwijl de Nieuw-Testamentische bedeling de bediening des levens is. De wet ontdekte de zonde en den toorn en den vloek Gods. Zij toonde ons God boven ons en God tegen ons, maar het Evangelie ontdekt genade, Emmanuel, God met ons. Daarom is het Evangelie heerlijker dan de wet, en toch had zij ook heerlijkheid in zich, zoals getuigde de glinstering van Mozes' aangezicht (die er de aanduiding van was) toen hij van den berg kwam met de tafelen in de hand, die stralen van heerlijkheid op zijn aangezicht weerkaatste.

2. De wet was de bediening der verdoemenis, want zij veroordeelde en vervloekte een iegelijk, die niet bleef in hetgeen in haar geschreven was, om dat te doen. Maar het Evangelie is de bediening der rechtvaardigheid, daarin dat de rechtvaardigheid Gods door het geloof er in is geopenbaard. Het toont ons dat de rechtvaardige door het geloof zal leven. Het openbaart ons de genade en barmhartigheid Gods door Jezus Christus, door de verkrijging van de vergeving der zonden en van het eeuwige leven. Het Evangelie overtreft daardoor de wet zo verre in heerlijkheid, dat het die van de vroegere bedeling geheel verduistert, vers 10. Gelijk het schijnsel van een brandende lamp verloren gaat en niet opgemerkt wordt wanneer de zon opgaat en straalt in hare kracht, zo is de heerlijkheid van het Oude Testament in vergelijking met die van het Nieuwe.

3. De wet is teniet gedaan, maar het Evangelie blijft, vers 11. Niet alleen verdween de heerlijkheid van Mozes' aangezicht, maar de heerlijkheid van Mozes' wet is ook teniet gedaan, ja, de gehele wet van Mozes is nu vernietigd. Die bedeling bestond slechts voor een tijd en zou daarna verdwijnen, terwijl het Evangelie bestemd is om tot het einde der wereld te blijven, en altijd nieuw, bloeiend en heerlijk te zijn.

2 Corinthiërs 3:12-18

In deze verzen geeft de apostel twee uitweidingen van hetgeen hij over het Oude en het Nieuwe Testament gezegd heeft.

I. Betreffende den plicht van de bedienaren des Evangelies om met grote vrijmoedigheid en duidelijkheid te spreken. Zij mogen niet gelijk Mozes, een deksel (sluier) op hun aangezichten leggen en de dingen onduidelijk en duister maken, die ze verklaren moeten. Het Evangelie is een duidelijker bedeling dan de wet, de dingen Gods zijn in het Nieuwe Testament geopenbaard niet in typen en schaduwen, en de dienaren zijn zeer te berispen indien zij de geestelijke dingen, de waarheid en genade des Evangelies niet in het helderst-mogelijke licht plaatsen. Ofschoon de Israëlieten niet sterk zouden zien op het einde van hetgeen teniet gedaan werd, mogen wij dat wèl. Wij mogen de bedoeling van die typen en schaduwen in de vervulling zien, wij mogen zien dat de sluier afgenomen is, in Christus, nu Hij gekomen is als de vervulling der wet tot rechtvaardigmaking van allen die geloven, en van wie Mozes en al de profeten schreven en naar wie zij heen wezen.

II. Betreffende het voorrecht en voordeel van hen, die zich in het Evangelie verheugen mogen boven hen, die onder de wet leefden. Want:

1. Werden hun, die onder de bediening der wet leefden, de zinnen verhard, vers 14, en er lag een deksel op hun hart, vers 15. Zo was het vroeger, en zo was het voornamelijk bij hen, die in het Jodendom bleven nadat de Messias gekomen was en Zijn Evangelie verkondigen liet. Evenwel, de apostel deelt ons mede dat er een tijd komt, dat het deksel wordt weggenomen, vers 16, wanneer het (het volk in zijn geheel) tot den Heere zal bekeerd zijn. Ook wanneer iemand tot God bekeerd wordt, dan wordt de sluier van onwetendheid weggenomen, de blindheid der ziel en de hardheid van hart worden genezen.

2. De toestand van hen, die het Evangelie mogen geloven en zich daarin verheugen, is veel gelukkiger. Want:

A. Zij hebben vrijheid. Waar de Geest des Heeren is, en waar Hij werkt gelijk Hij doet onder de bedeling des Evangelies, daar is vrijheid, vers 17, vrijheid van het juk der ceremoniële wet en van de bediening der verdoemenis, vrijheid om tot God te naderen en Hem aan te roepen in gebed. Het hart is in vrijheid gesteld en verwijd, om in den weg van Gods geboden te lopen.

B. Zij hebben licht, want met ongedekten aangezichte aanschouwen zij de heerlijkheid des Heeren, vers 18. De Israëlieten zagen de heerlijkheid des Heeren in een wolk, die donker en verschrikkelijk was, maar de Christenen zien de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel, meer helder en vertroostend. Het was het bijzonder voorrecht van Mozes met God van aangezicht tot aangezicht te mogen spreken als een man met zijn vriend, maar nu zien alle Christenen Hem met ongedekten aangezichte.

3. Dit licht en deze vrijheid veranderen ons. Wij worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, vers 18, van de ene trap van verheerlijkende genade tot de andere, tot de genade voor eeuwig in heerlijkheid zal zijn overgegaan. Hoe hoog behoren de Christenen deze voorrechten te waarderen en te loven! Wij mogen niet tevreden zijn zonder

proefondervindelijke kennis van de ons-veranderende heerlijkheid van het Evangelie, door de werking des Geestes, welke ons brengt in de gedaante, waartoe het heerlijk Evangelie van onzen Heere en Zaligmaker Jezus Christus ons gegeven is.

HOOFDSTUK 4

1 Daarom dewijl wij deze bediening hebben, naar de barmhartigheid, die ons geschied is, zo vertragen wij niet;
2 Maar wij hebben verworpen de bedekselen der schande, niet wandelende in arglistigheid, noch het Woord Gods vervalsende, maar door openbaring der waarheid onszelven aangenaam makende bij alle gewetens der mensen, in de tegenwoordigheid Gods.
3 Doch indien ook ons Evangelie bedekt is, zo is het bedekt in degenen, die verloren gaan;
4 In dewelke de god dezer eeuw de zinnen verblind heeft, namelijk der ongelovigen, opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, Die het Beeld Gods is.
5 Want wij prediken niet onszelven, maar Christus Jezus, den Heere; en onszelven, dat wij uw dienaars zijn om Jezus' wil.
6 Want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus.
7 Maar wij hebben dezen schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en niet uit ons;
8 Als die in alles verdrukt worden, doch niet benauwd; twijfelmoedig, doch niet mismoedig;
9 Vervolgd, doch niet daarin verlaten; nedergeworpen, doch niet verdorven;
10 Altijd de doding van den Heere Jezus in het lichaam omdragende, opdat ook het leven van Jezus in ons lichaam zou geopenbaard worden.
11 Want wij, die leven, worden altijd in den dood overgegeven om Jezus' wil; opdat ook het leven van Jezus in ons sterfelijk vlees zou geopenbaard worden.
12 Zo dan, de dood werkt wel in ons, maar het leven in ulieden.
13 Dewijl wij nu denzelfden Geest des geloofs hebben, gelijk er geschreven is: Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken; zo geloven wij ook, daarom spreken wij ook;
14 Wetende, dat Hij, Die den Heere Jezus opgewekt heeft, ook ons door Jezus zal opwekken, en met ulieden daar zal stellen.
15 Want al deze dingen zijn om uwentwil, opdat de vermenigvuldigde genade, door de dankzegging van velen, overvloedig worde ter heerlijkheid Gods.
16 Daarom vertragen wij niet; maar hoewel onze uitwendige mens verdorven wordt, zo wordt nochtans de inwendige vernieuwd van dag tot dag.
17 Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbij gaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid;
18 Dewijl wij niet aanmerken de dingen, die men ziet, maar de dingen, die men niet ziet; want de dingen, die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen, die men niet ziet, zijn eeuwig.

In dit hoofdstuk hebben we ene mededeling:

I. Van de standvastigheid van den apostel en zijn mede-arbeiders in hun werk. Hun ijver is openbaar, vers 1, hun oprechtheid bekend, vers 2, een tegenwerping wordt weerlegd, vers 3, 4, en hun zuiverheid van bedoeling is beproefd, vers 5-7.

II. Van hun moed en geduld onder hun lijden. Wij zien wat hun lijden was tegelijk met de verzachting er van, vers 8-12, en wat het was, dat hen behoedde van er onder te verzinken en te bezwijken, vers 13-18.

2 Corinthiërs 4-1:7

De apostel heeft in het vorige hoofdstuk zijne bediening geroemd, ter wille van de uitnemendheid der heerlijkheid van het Evangelie, waarvan hij een bedienaar was, en in dit hoofdstuk is zijn doel hun bediening te verdedigen tegen de beschuldiging van valse leraren, welke hen aanklaagden als bedrieglijke arbeiders, en poogden de zielen der mensen tegen hen in te nemen door op hun lijden te wijzen. Hij zegt hun daarom, hoe zij geloofden en hoe zij hun waarde toonden voor hun dienst als predikers van het Evangelie. Zij waren niet van hoogmoed opgeblazen, maar aangespoord tot groten ijver. Dewijl wij deze bediening hebben, zo onderscheiden en verwaardigd zijn, rekenen we niet op ons zelven, en gaan niet onder in ledigheid, maar worden aangevuurd tot steeds beter vervulling van onze roeping.

I. Van twee dingen in het algemeen wordt ons hier mededeling gedaan. Hun volharding en hun oprechtheid in hun werk, waaromtrent we het volgende opmerken.

1. Hun volharding en doorzettendheid in hun werk. Wij vertragen niet, vers 1, onder de moeilijkheid van het werk, en zien er niet van af. En deze volharding dankten ze aan de barmhartigheid Gods. Van dezelfde barmhartigheid en genade, van welke zij het apostelschap ontvingen, Romeinen 1:5, verkregen zij kracht om te volharden in het werk van die bediening. Het is grote barmhartigheid en genade om geroepen te worden om heiligen te zijn, en voornamelijk om getrouw geacht en in de bediening gesteld te worden, 1 Timotheus 1:12, maar even zoveel dank is men verschuldigd aan de barmhartigheid en genade Gods, indien wij getrouw mogen blijven en met ijver volharden in ons werk. De beste mensen ter wereld zouden verslappen in hun werk en onder zijn last bezwijken, zo zij geen barmhartigheid van God ontvingen. Door de genade Gods ben ik dat ik ben, zei deze grote apostel in zijn eersten brief aan deze Corinthiërs, Hoofdstuk 15:10. En op deze barmhartigheid, die ons uitgeholpen en tot hiertoe door geholpen heeft, mogen wij blijven rekenen, dat ze ons ten einde toe helpen zal.

2. Hun oprechtheid in hun werk wordt in verscheidene uitdrukkingen betuigd, vers 2. Wij hebben verworpen de bedekselen der schande. De schandelijke dingen zijn bedekte dingen, zij kunnen het licht niet verdragen, en zij, die ze bedrijven, schamen er zich voor, of behoren er zich voor te schamen, vooral zo ze ontdekt worden. Tot zulke dingen nam de apostel geen toevlucht, maar hij vermeed en verwierp ze met verontwaardiging. Niet wandelende in arglistigheid, of in vermomming handelende met slim overleg, maar in groten eenvoud en met open vrijmoedigheid. Zij hadden geen lage en boze bedoelingen, bedekt met schone en buitengemene voorwendsels van enig goeds. Ook vervalsten zij het Woord Gods niet, maar zoals hij vroeger reeds gezegd had, zij gebruikten grote vrijmoedigheid of duidelijkheid in het spreken, en maakten hun bediening niet dienstbaar aan draaierij of lage bedoelingen. Zij hadden de mensen niet met leugens in plaats van waarheid bedrogen. Sommigen denken dat de apostel hier zinspeelt op de kunsten, die valse spelers gebruiken, of op de streken van handelaars op de markt, die slechte en goede waren dooreenmengen. De apostelen handelden niet gelijk zulke mensen, maar zij maakten door openbaring der waarheid zich zelven aangenaam bij alle gewetens der mensen, hun niets mededelende dan wat zij in hun eigen geweten geloofden de waarheid te zijn, en wat dienen kon tot overtuiging van de gewetens hunner hoorders, die voor zich zelven oordelen en zich zelven rekenschap geven moesten. En dat alles deden zij als in de tegenwoordigheid Gods, begerig om zich daardoor Gode aangenaam te maken, zowel als aan de gewetens der mensen, door ongeveinsde

oprechtheid. Een standvastige belijdenis van de waarheden des Evangelies zal dienaren en gemeente aangenaam maken, oprechtheid en zuiverheid zullen iemands goeden naam bewaren, en de goede mening van wijze en goede mensen bevestigen.

II. Een tegenwerping wordt uit den weg geruimd, welke men aldus kan omschrijven: Indien dat waar is, hoe komt het dan dat het Evangelie bedekt is en onvruchtbaar blijkt te zijn bij sommigen, die het horen? Daarop antwoordt de apostel door aan te tonen, dat dit niet de schuld is van het Evangelie of van zijn verkondigers. De ware oorzaken zijn de volgende.

1. Het zijn degenen, die verloren gaan, voor welken het Evangelie bedekt of onvruchtbaar is, vers 3. Christus is gekomen om zalig te maken wat verloren was, Mattheus 18:11, en het Evangelie van Christus is gezonden om dezulken te behouden, en indien dat hen niet vindt en behoudt, dan zijn ze voor eeuwig verloren, zij kunnen van niets anders behoudenis verwachten, want er is geen andere weg of middel ter zaligheid. Het bedekt zijn van het Evangelie is daarom voor de zielen zowel teken als oorzaak van hun verloren gaan.

2. De god dezer eeuw heeft hun zinnen verblind, vers 4. Zij zijn onder den invloed en de macht van den duivel, die hier genoemd wordt de god dezer eeuw en elders de overste dezer wereld, omdat hij zo groot aandeel heeft in deze wereld, en hem door de menigten dezer wereld zoveel eer bewezen wordt, en hij door goddelijke toelating zoveel heerschappij in de wereld uitoefent, in de harten van zijn onderdanen, of liever: slaven. En aangezien hij de vorst der duisternis is en de duisternis over deze wereld brengt, verduistert hij het verstand der mensen, bevordert hun vooroordelen en vindt er zijn belang bij hen in de duisternis te houden, daarom verblindt hij hun zinnen met onwetendheid, dwaling, vooringenomenheid, opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie van Christus, die het beeld Gods is. Merk op:

A. Het doel van Christus met Zijn Evangelie is aan de zielen der mensen een heerlijke openbaring van God te geven. Dus, als het evenbeeld Gods, toont Hij de macht en de wijsheid Gods, en Zijn barmhartigheid en genade voor hun redding. Maar:

B. Het doel van den duivel is de mensen in onwetendheid te houden, en nu hij het licht van het Evangelie niet buiten de wereld houden kan, maakt hij er zijn voornaamste werk van om het buiten de harten der mensen te houden.

III. Een bewijs van hun oprechtheid wordt gegeven, vers 5. Zij beijverden zich Christus te prediken, en niet zich zelven. Wij prediken niet ons zelven. Hij zelf was niet de inhoud of het doel van des apostels prediking, zij gaven niet hun eigen inzichten en opvattingen, of hun hartstochten en vooroordelen, maar het woord en den wil van God, ook zochten zij niet zich zelven of de bevordering van hun eigen belang en roem, maar zij predikten Jezus Christus den Heere, en dit betaamde hun als dienaren van Christus. Hun werk was hun Meester aan de wereld bekend te maken als den Messias, of Christus Gods, en als Jezus, den enigen Zaligmaker der mensen en den enigen rechtmatigen Heere, en Zijn eer en heerlijkheid te bevorderen. Alle christelijke leerstellingen vinden hun middelpunt in Christus, en al wat wij te prediken hebben is de verkondiging van Christus. En van ons zelven, zegt de apostel, prediken, of verklaren, wij dat wij uwe dienaars zijn om Jezus wil. Dat was geen beleefdheidsvorm, maar de oprechte erkenning van de bereidheid om hun zielen goed te doen en te helpen aan hun geestelijk en eeuwig heil, en dat om Jezus wil, niet om hun eigen

wil en tot hun eigen voordeel, maar om Christus wil, opdat zij Zijn voorbeeld mochten volgen en Zijne heerlijkheid vergroten. Dienaren mogen niet hoogmoedig van hart zijn, als heerschappij voerende over het erfdeel des Heeren, zij zijn dienaren van de zielen der mensen, ook terzelfder tijd, dat ze moeten vermijden de laagheid van geest om dienaren te worden van de grillen en begeerten der mensen, want zo zij zochten den mensen te behagen, zo zouden zij geen dienstknechten van Christus zijn, Galaten 1:10. En daarvoor bestond goede reden.

1. Omdat zij Christus moesten prediken. Want door het licht des Evangelies hebben wij de kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus, vers 6. En het licht van deze Zon der gerechtigheid is schitterender dan het licht, hetwelk God gezegd heeft, dat uit de duisternis zou schijnen. Het is heerlijk voor het oog om den zon aan den hemel te aanschouwen, maar het is nog veel heerlijker en voordeliger wanneer het Evangelie onze harten beschijnt. Gelijk het licht de eerstgeborene van de eerste schepping was, zo is het ook in de nieuwe schepping, de verlichting van den Geest is Zijn eerste werk in onze ziel. De genade Gods schept zulk een licht in de ziel, dat zij die eertijds duisternis waren, nu licht zijn in den Heere, Efeziërs 5:8. Zij zouden niet zich zelven prediken, omdat zij slechts aarden vaten waren, dingen van weinig of geen waarde. Hier kan men een vergelijking vermoeden met de toortsen, welke Gideons krijgers in aarden kruiken droegen, Richteren 7:16. De schat van het licht en de genade des Evangelies wordt ons gebracht in aarden vaten. De dienaren des Evangelies zijn zwakke, broze schepselen, en onderworpen aan dezelfde driften en onvolkomenheden als andere mensen, zij zijn sterflijk en worden welhaast verbroken. En God heeft het zo verordend, dat hoe zwakker de vaten zijn, des te sterker kan Zijne macht er in geopenbaard worden, opdat des te meer de schat zelf zou gewaardeerd worden. Er is een uitnemendheid van macht in het Evangelie van Christus, om de zielen te verlichten en de gewetens te overtuigen, de geesten te bekeren en de harten te verheugen, maar van al deze macht is God de werkmeester, en niet de mensen, die zijn slechts werktuigen, zodat God in alles verheerlijkt moet worden.

2 Corinthiërs 4:8-18

In deze verzen geeft de apostel ons een overzicht van hun moed en geduld in al hun lijden, waaromtrent wij het volgende opmerken.

I. Hoe hun lijden en geduld medegedeeld worden, vers 8-12. De apostelen waren grote lijders, en daarin volgden zij hun Meester. Christus had hun gezegd dat zij in de wereld verdrukking zouden hebben, en die hadden zij, toch ondervonden zij wonderbare ondersteuning, grote verlichting en vele verzachting in hun lijden. Wij zijn, zegt de apostel, in alles verdrukt, op allerlei wijzen bedroefd en wij ontmoeten allerlei soort van moeiten. Maar niet benauwd, vers 8. Wij zijn ingesloten of omheind, want wij zien hulp van God en in God, en hebben van God vrijheid om voort te gaan. Verder: wij zijn twijfelmoedig, dikwijls onzeker en in twijfel wat er van ons worden zal, en daarover niet altijd zonder angst in onze zielen, maar niet mismoedig, vers 8, zelfs in onze grootste neerslachtigheid weten wij, dat God machtig is ons te ondersteunen en te bevrijden, en in Hem stellen we altijd onze hoop en ons vertrouwen. Verder. Wij zijn vervolgd, door de mensen achterjaagd met haat en woede van plaats tot plaats, als mensen die het leven niet waard zijn, maar niet daarin van God verlaten, vers 9. Goede mensen worden soms verzaakt door hun vrienden, zowel als vervolgd door hun vijanden, maar God zal hen nooit verlaten of verzaken. Verder: Wij zijn soms neergeworpen, de vijand kan soms in grote mate de overhand krijgen, zodat ons de geest zou ontzinken, er is van binnen vrees en van buiten strijd, nochtans worden wij niet verdorven, vers 9. Steeds werden zij bewaard en hielden het hoofd boven water. Hoe ook in deze wereld de toestand van Gods kinderen moge zijn, altijd is er een: "maar niet!" tot hun vertroosting, hun lot is dikwijls slecht, zeer slecht, maar nooit zo slecht als het had kunnen zijn. De apostel spreekt van hun lijden als voortdurend en als een deel van het lijden van Christus, vers 10. Het lijden van Christus wordt in zekeren zin herhaald in het lijden der Christenen, en daarom droegen zij altijd de doding van den Heere Jezus in het lichaam om, de wereld het grootse schouwspel biedende van een lijdenden Christen, opdat ook het leven van Jezus in hun lichaam openbaar worden zou, dat is, opdat de mensen zouden mogen zien de kracht van Christus' opstanding, en de uitwerking der genade in en van den levenden Jezus, openbaar gemaakt in en aan hen, die leefden, ofschoon zij altijd in den dood overgegeven zijn, vers 11, en ofschoon de dood in hen werkt, vers 12, daar zij altijd aan den dood blootgesteld zijn en voortdurend op het punt van door den dood verzwolgen te worden. Zo groot was het lijden der apostelen, dat, in vergelijking met hen, zelfs in dien tijd, andere Christenen in voorspoedige omstandigheden waren. De dood werkt wel in ons, maar het leven in ulieden, vers 12.

II. Wat hen terughield van wegzinken en bezwijken onder hun lijden, vers 13-18. Welke ook de lasten en moeiten van godvrezenden mogen zijn, zij hebben altijd reden om niet te bezwijken.

1. Het geloof behoedt hen voor vertragen en bezwijken. Wij hebben dezelfden Geest des geloofs, vers 13, dat geloof, dat ontstaat door de werking des Geestes, hetzelfde geloof, waardoor de heiligen van den ouden dag zulke grote dingen deden en zoveel lijden doorstonden. De genade des geloofs is een oppermachtig middel en een zeer werkzaam tegenmiddel tegen aanvallen van vertraging in moeitevolle tijden. De geest des geloofs zal den geest van een mens onder zijn zwakheid ondersteunen, en gelijk de apostel David's voorbeeld ter navolging had, die zei: Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken, Psalm 116:10, zo laat hij ons een voorbeeld na, in de woorden: Zo geloven wij ook, daarom spreken wij ook. Indien wij hulp en aanmoediging verkrijgen uit de goede woorden van anderen, moeten wij zorgen anderen ook een goed voorbeeld te geven.

2. De hoop der opstanding behoedt hen voor verzinken, vers 14. Zij wisten dat Christus opgestaan is en dat Zijn opstanding het onderpand en de verzekering van de hun was. Dit had hij in den brede behandeld in zijn eersten brief aan deze Corinthiërs, Hfdst 15.. En daarom was zijn hoop vast, wèl gefundeerd, dat Hij, die den Heere Jezus opgewekt heeft, ook met Hem al Zijn leden opwekken zal. De hope der opstanding zal ons bemoedigen in het lijden en ons verheffen boven de vreze des doods, want welke reden heeft een Christen om den dood te vrezen, terwijl hij sterft in de hoop op een zalige opstanding?

3. Het besef van de heerlijkheid Gods en den zegen der gemeente, door hun lijden verkregen, behoedt hen voor vertraging, vers 15. Hun lijden was ten voordele der gemeente, Hoofdstuk 1:6, en droeg daardoor bij tot de heerlijkheid Gods. Want wanneer de gemeente gesticht wordt, wordt God verheerlijkt, en wij behoren wel gaarne ons lijden geduldig en zachtmoedig te dragen, wanneer wij zien dat anderen er te beter door worden, dat zij er door worden onderwezen en opgebouwd, bevestigd en vertroost. Het lijden van de dienaren van Christus, zowel als hun prediking en verkeer, wordt bestemd tot het welzijn der gemeente en ter heerlijkheid Gods.

4. De gedachte aan het voordeel, dat hun zielen door het lijden zouden oogsten, bewaarde hen voor vertragen. Hoewel onze uitwendige mens verdorven wordt, zo wordt nochtans de inwendige vernieuwd van dag tot dag, vers 16. Merk hier op:

A. Ieder onzer heeft een uitwendigen en een inwendigen mens, een lichaam en een ziel.

B. Indien onze uitwendige mens verdorven wordt, daar is geen baat tegen, dat moet en zal geschieden, hij is gemaakt om te verderven.

C. Het is onze zaligheid indien het verdorven worden van den uitwendigen mens bijdraagt tot de vernieuwing van den inwendigen mens, zo uitwendige droefheid ons inwendig winste geeft, indien het lichaam is ziek, zwak en verdervend, dat dan de ziel krachtig en voorspoedig is. Ook de beste mensen hebben behoefte aan voortdurende vernieuwing van den inwendigen mens, zelfs van dag tot dag. Waar een goed werk begonnen is, daar is meer werk te doen om het vooruit te brengen. En gelijk in slechte mensen de dingen dagelijks erger worden, zo worden ze in godvrezende mensen dagelijks beter.

5. Het vooruitzicht van eeuwig leven en gelukzaligheid bewaarde hen voor vertragen, en was een krachtig middel en van groten troost. Merk op:

A. De apostel en zijn medearbeiders zagen dat hun beproevingen werkten voor de heerlijkheid. en dat ze daarin zouden eindigen, vers 17, en daarom wogen zij de dingen zuiver op de balans des heiligdoms, zij deden alsof de hemelse heerlijkheid in de ene schaal gelegd was en al hun aardse lijden in de andere, en dan de dingen in hun gedachten overwegende, vonden ze hun verdrukking licht, en de hemelse heerlijkheid van gans zeer uitnemend eeuwig gewicht. Het geloof bevond dat hetgeen het voorkomen had van zwaar en lang, grievend en pijnlijk te zijn, licht en kort was, en slechts enkele ogenblikken duurde. Aan de andere zijde: de waarde en het gewicht van de kroon der heerlijkheid, reeds zo uitnemend groot in zich zelven, en als zodanig ook door de gelovige ziel gewaardeerd, is al zijn woorden en gedachten overtreffende. En het zal ons van zeer groten steun in onze droefheid zijn, indien wij haar kunnen aanzien als het middel om ons voor te bereiden voor het

genieten van de toekomende heerlijkheid. B.. Het geloof stelde hen instaat om een juist oordeel over de dingen te vormen. Wij aanmerken niet de dingen, die men ziet, maar de dingen, die men niet ziet, vers 18. Het is door geloof dat wij God zien, die de Onzienlijke is, Hebreeën 11:27, en door het geloof zien wij de onzichtbare hemel en hel, en het geloof is het bewijs der dingen, die men niet ziet. Er zijn onzichtbare dingen, zowel als zichtbare. Er is grote onderscheid tussen die beide: de onzichtbare dingen zijn eeuwig, maar de zichtbare zijn slechts tijdelijk of alleen tijdelijk. Door het geloof onderscheiden wij niet slechts die dingen, en het grote onderscheid dat er tussen bestaat, maar we leren ook de onzienlijke tot ons doel te stellen en die voornamelijk aan te zien, en dus tot ons plan en einddoel te maken, niet tegenwoordig kwaad te ontkomen en tijdelijk goed te verkrijgen, welke beide tijdelijk en voorbijgaand zijn, maar toekomstig kwaad te ontkomen en toekomstig goed te verwerven, welke, hoewel onzichtbaar, toch werkelijk, zeker en eeuwig zijn, en het geloof is de grond der dingen, die men hoopt, zowel als het bewijs der dingen, die men niet ziet.

HOOFDSTUK 5

1 Want wij weten, dat, zo ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen.
2 Want ook in dezen zuchten wij, verlangende met onze woonstede, die uit den hemel is, overkleed te worden.
3 Zo wij ook bekleed en niet naakt zullen gevonden worden.
4 Want ook wij, die in dezen tabernakel zijn, zuchten, bezwaard zijnde; nademaal wij niet willen ontkleed, maar overkleed worden, opdat het sterfelijke van het leven verslonden worde.
5 Die ons nu tot ditzelfde bereid heeft, is God, Die ons ook het onderpand des Geestes gegeven heeft.
6 Wij hebben dan altijd goeden moed, en weten, dat wij, inwonende in het lichaam, uitwonen van den Heere;
7 Want wij wandelen door geloof en niet door aanschouwen.
8 Maar wij hebben goeden moed, en hebben meer behagen om uit het lichaam uit te wonen, en bij den Heere in te wonen.
9 Daarom zijn wij ook zeer begerig, hetzij inwonende, hetzij uitwonende, om Hem welbehagelijk te zijn.
10 Want wij allen moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage, hetgeen door het lichaam geschiedt, naardat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad.
11 Wij dan, wetende den schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof, en zijn Gode openbaar geworden; doch ik hoop ook in uw gewetens geopenbaard te zijn.
12 Want wij prijzen onszelven u niet wederom aan, maar wij geven u oorzaak van roem over ons, opdat gij stof zoudt hebben tegen degenen, die in het aangezicht roemen en niet in het hart.
13 Want hetzij dat wij uitzinnig zijn, wij zijn het Gode; hetzij dat wij gematigd van zinnen zijn, wij zijn het ulieden.
14 Want de liefde van Christus dringt ons;
15 Als die dit oordelen, dat, indien Een voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven, opdat degenen, die leven, niet meer zichzelven zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is.
16 Zo dan, wij kennen van nu aan niemand naar het vlees; en indien wij ook Christus naar het vlees gekend hebben, nochtans kennen wij Hem nu niet meer naar het vlees.
17 Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden.
18 En al deze dingen zijn uit God, Die ons met Zichzelven verzoend heeft door Jezus Christus, en ons de bediening der verzoening gegeven heeft.
19 Want God was in Christus de wereld met Zichzelven verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende; en heeft het woord der verzoening in ons gelegd.
20 Zo zijn wij dan gezanten van Christus wege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christus wege: laat u met God verzoenen.
21 Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.

De apostel gaat voort met het aantonen van de redenen, waarom zij niet vertraagden onder hun verdrukkingen, namelijk, hun verwachting van, begeerte naar en verzekerdheid van gelukzaligheid na den dood, vers 1-5, en voegt daar een troostrijke uitweiding tussen voor de gelovigen in hun tegenwoordigen staat, vers 6-8, en een andere om hen tot vervulling van hun plicht op te wekken, vers 9-11. Daarna verdedigt hij zich tegen den schijn van zich zelven aan te bevelen en geeft een goede reden op voor zijn ijver en werkzaamheid, vers 12-15, waarna hij twee dingen noemt, die noodzakelijk zijn om in Christus te leven, namelijk wedergeboorte en verzoening, vers 16-21.

2 Corinthiërs 5:1-11

In deze verzen vervolgt de apostel de redenering van het vorige hoofdstuk betreffende de gronden van hun moed en geduld onder de verdrukkingen.

I. Hij noemt de verwachting van, begeerte naar, en verzekerdheid van eeuwige gelukzaligheld na den dood. Voornamelijk merken we hier op:

1. De verwachting der gelovigen van eeuwige gelukzaligheid na den dood, vers 1. Hij weet niet alleen of is door het geloof wèl-verzekerd van de waarheid en de werkelijkheid der zaak zelf-dat er een ander en gelukkig leven is wanneer dit leven geëindigd is, maar hij heeft door genade goede hoop op zijn aandeel in de eeuwigdurende zegeningen van de onzichtbare wereld. Wij weten dat wij een gebouw hebben van God, wij hebben een vaste en wèl-gegronde verwachting van de toekomstige gelukzaligheid. Laat ons hier nagaan:

A. Welk soort van hemel de gelovige verwacht en in het oog heeft. Hij ziet er naar uit als naar een huis, een woning, een verblijfplaats, een rustoord, een schuilplaats, zijns Vaders huis, waarin vele woningen zijn, ons eeuwig tehuis. Het is een huis in de hemelen, in die hoge en heilige plaats, die zo verheven is boven al de paleizen dezer aarde als de hemel hoger is dan de aarde. Het is een gebouw van God, welks kunstenaar en bouwmeester God is, en daarom is het zijn maker waardig, de gelukzaligheid van den toekomstigen staat is wat God bereid heeft voor hen, die Hem liefhebben. Het is eeuwig in de hemelen, eeuwige woningen, niet gelijk de aardse tabernakelen, de armoedige hutten van klei, waarin onze zielen nu wonen, welke vergaan en verdwijnen, en welker grondslag in het stof is.

B. Wanneer het genot van deze heerlijkheid verwacht wordt. Dadelijk na den dood, zodra ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt. Het lichaam, dit aardse huis, is slechts een tabernakel, die binnenkort moet opgebroken worden, de pinnen zullen worden uitgehaald, de koorden losgemaakt, en dan keert het lichaam tot stof weer, waaruit het genomen is. Wanneer dit geschiedt, komt het huis niet met handen gemaakt. De geest keert terug tot God, die hem gegeven heeft, en zij, die met God hier gewandeld hebben, zullen eeuwig bij God wonen.

2. De ernstige begeerte van den gelovige naar deze toekomstige gelukzaligheid, welke uitgedrukt wordt door het woord stenazomen, wij zuchten, hetwelk betekent:

A. Een zuchten van zwoegen onder een zwaren last, zo zuchten de gelovigen onder den last des levens. In dezen zuchten wij, vers 2.

Want ook wij, die in dezen tabernakelzijn, zuchten, vers 4. Het lichaam des vlezes is een zware last, de moeilijkheden des vlezes zijn een wichtig pak. Maar de gelovigen zuchten omdat ze met een zondig lichaam bezwaard zijn, en omdat er nog zoveel verderf in hen overgebleven is en werkt. Dit doet hen uitroepen: Ik ellendig mens! Romeinen 7:24.

B. Er is een zuchten van verlangen naar de gelukzaligheid van het andere leven en daarom zuchten de gelovigen: verlangende met hun woonstede, die uit de hemelen is, overkleed te worden, vers 2, de zalige onsterflijkheid te verkrijgen, opdat het sterflijke van het leven verslonden worde, vers 4,

opdat ze bekleed, en niet naakt bevonden worden, vers 3, dat, indien het Gode behaagt, wij niet mogen slapen, maar veranderd worden, want op zich zelve is het niet begeerlijk ontkleed te worden. De dood, alleen beschouwd als de scheiding van ziel en lichaam, is niet begeerlijk maar veel meer vreeslijk, maar beschouwd als een doorgang tot de heerlijkheid, is de gelovige gewillig liever te sterven dan te leven, uit te wonen uit het lichaam, opdat hij moge inwonen bij den Heere, vers 6, het lichaam te verlaten opdat hij tot Christus moge gaan, en deze lompen van sterflijkheid af te werpen ten einde de klederen der heerlijkheid aan te trekken. De dood zal ons ontdoen van dit bekleedsel des vlezes en van alle gemakken des levens, zowel als van alle moeiten, die blijven alle achter. Naakt kwamen we in de wereld, naakt zullen wij er uitgaan. Maar begenadigde zielen zullen in de andere wereld niet naakt bevonden worden, zij zijn bekleed met de versierselen des lofs en met de klederen van gerechtigheid en heerlijkheid. Zij zullen verlost zijn van al hun moeiten, en zullen hun klederen gewassen en wit gemaakt hebben in het bloed des Lams, Openbaring7:14.

3. De verzekerdheid van den gelovige omtrent zijn aandeel in de toekomstige zaligheid, op dubbelen grond.

A. Door de ondervinding van Gods genade, die hem bereid en geschikt maakt voor deze heerlijkheid. Die ons nu tot ditzelfde bereid heeft is God, vers 5. Allen, die bestemd zijn voor den hemel hiernamaals, worden hier voor den hemel bereid, de stenen van dien geestelijken tempel worden hier gefatsoeneerd en behouwen. En Hij, die er ons voor bereidt, is God, omdat niets minder dan goddelijke macht een mens der goddelijke natuur deelachtig maken kan, geen andere hand dan die van God kan ons daarvoor bewerken. Er is veel te doen om onze zielen voor den hemel te bereiden, en de toebereiding van het hart is van den Heere.

B. Het onderpand des Geestes geeft hem die verzekerdheid, want onderpand is een deel der vervulling en verzekert de vervulling. De tegenwoordige genaden en vertroostingen van den Geest zijn het onderpand van eeuwige genade en vertroosting.

II. De apostel voegt hier een uitweiding tussen ten troost van de gelovigen in hun tegenwoordigen toestand en staat in de wereld, vers 6-8. Merk hier op:

1. Wat hun tegenwoordige toestand is. Zij wonen uit van den Heere, vers 6. Zij zijn pelgrims en vreemdelingen in deze wereld, zij houden slechts tijdelijk verblijf in hun aardse huis of in dien tabernakel, en ofschoon God hier met ons is door Zijn Geest en door Zijn instellingen, nochtans zijn wij niet met Hem zoals we hopen eens te zullen zijn, wij kunnen Zijn aangezicht niet zien, want wij wandelen door geloof en niet door aanschouwen, vers 7. Wij hebben geen gezicht en genot van God, als van iemand, die bij ons tegenwoordig is, en zoals wij eens hopen te hebben, want wij zullen Hem kennen gelijk wij gekend zijn. Het geloof is voor deze wereld, en het aanschouwen is bewaard voor de toekomende wereld, en het is onze plicht en zal ons deel zijn, te wandelen door geloof tot wij komen in het leven des aanschouwens.

2. Hoe getroost en moedig wij behoren te zijn in alle moeiten van dit leven en in de ure des doods. Daarom hebben wij, behoren te hebben, altijd goeden moed, vers 6, en wij hebben goeden moed en hebben meer behagen om uit het lichaam uit te wonen, vers 8. Ware Christenen, indien zij behoorlijk in aanmerking nemen het vooruitzicht van de andere wereld, dat het geloof hun geeft, en de goede redenen voor hun hoop op gelukzaligheid na den dood, behoren vertroost te zijn in de moeiten van

dit leven en ondersteund zich te gevoelen in de ure des doods. Zij behoren een moed te grijpen bij de ontmoeting van den laatsten vijand, en gewillig te zijn om liever te sterven dan te leven, wanneer het de wil Gods is dat deze aardse tabernakel verbroken wordt. Zij, die van boven geboren zijn, verlangen daar te wezen, dat is uit te wonen uit het lichaam, om zeer spoedig in te wonen bij den Heere, -te sterven om met Christus te zijn, -de ogen te sluiten voor de dingen dezer wereld om ze te openen in de wereld der heerlijkheid. Daar zal het geloof veranderd zijn in aanschouwen.

III. Hij gaat voort met zijn tussenrede om zichzelf en anderen op te wekken en te verlevendigen tot hunnen plicht, vers 9-11. Wèl gegronde hoop op den hemel zal nooit de geringste aanleiding geven tot slordigheid of zondige gerustheid, integendeel, ze zal ons aansporen tot de grootste zorg en den vurigsten ijver in onze Godsverering. Daarom, omdat wij hopen met den Heere te zijn, arbeiden wij en verdragen moeiten, vers 9, philotimoe nietha. Wij zijn zeer begerig en arbeiden zo vlijtig als de meest-begerige mensen, om te verkrijgen wat wij bedoelen. Merk hier op:

1. Wat het was, waarnaar de apostel zo begerig was: Gode welbehaaglijk te zijn. Wij zijn begerig, levende en stervende, in het lichaam of er uitwonende, Hem, den Heere, welbehaaglijk te zijn, dat wij mogen behagen Hem, die ons verkoren heeft, dat onze grote Heere eens tot ons zal zeggen: Wèl gedaan! Dat beschouwden zij als de grootste gunst en de hoogste eer, dat was het toppunt van hun begeren.

2. Welke andere aansporende beweegredenen zij hadden om hun vlijt uit te spannen, uit aanmerking van het toekomstig oordeel, vers 10, 11. Er zijn vele dingen in betrekking tot deze grote gebeurtenis, die de beste mensen moeten aansporen tot de uiterste zorgvuldigheid en ijver in hun godsvrucht, bijvoorbeeld de zekerheid van dit oordeel, dat wij moeten ondergaan, de algemeenheid van dit oordeel, de grote Rechter voor wiens zetel wij moeten verschijnen, de Heere Jezus Christus, die met vlammend vuur komen zal, de vergelding, die een ieder zal ontvangen voor hetgeen in het lichaam geschied is, die zeer bijzonder, voor ieder afzonderlijk, zijn zal, en zeer rechtvaardig overeenkomstig hetgeen wij gedaan hebben, hetzij goed, hetzij kwaad, De apostel noemt dit ontzaglijk oordeel: de schrik des Heeren, vers 11, en was door de beschouwing daarvan aangespoord om de mensen te bewegen tot berouw, tot een heilig leven, opdat wanneer Christus verschrikkelijk zou verschijnen, zij getroost voor Hem mochten verschijnen. En wat zijn eigen getrouwheid en ijver betreft, beroept hij zich getroost op God en de gewetens van hen aan wie hij schreef. Wij zijn Gode openbaar geworden, doch ik hoop ook in uwe gewetens geopenbaard te zijn, vers 11.

2 Corinthiërs 5:12-15

Merk hier op:

I. De apostel verdedigt zich en zijn medearbeiders tegen den schijn van zich zelven te prijzen, vers 12, en zegt hun:

1. Het was niet om zich zelven te prijzen of voor hun eigen belang, dat hij in de vorige verzen gesproken had van hun getrouwheid en ijver, ook bedoelde hij niet hun goede gedachte over hem te verdenken. Maar:

2. De ware reden was deze: hij wilde hun een verweermiddel geven om zijn beschuldigers te kunnen antwoorden, die ijdele eer najoegen en alleen in het aangezicht roemden, hij wilde hun een oorzaak van roem over hem geven, opdat ze zich verdedigen konden tegen hun tegenstanders. Het is de beste verdediging van de dienaren des Woords, wanneer zij belasterd en gesmaad worden, indien de mensen kunnen zeggen dat het Woord in hun gewetens geopenbaard is, en nuttig geweest is voor hun bekering en stichting.

II. Hij geeft goede redenen op voor hun groten ijver en toewijding. Sommigen van Paulus tegenstanders hadden, naar het schijnt, hem zijn ijver en vurigheid verweten alsof hij een krankzinnige ware, of in de taal onzer dagen: een dweper. Zij schreven het alles toe aan dweepzucht, gelijk de Romeinse rechter hem toevoegde: Uw grote geleerdheid brengt u tot razernij, Hand 26:24. Maar de apostel zegt hun:

1. Dat het voor de ere Gods en het welzijn der gemeente was, dat hij zo ijverig werkzaam was. Hetzij wij uitzinnig zijn of hetzij wij gematigd van zinnen zijn (hetzij wij volgens uw gedachten het een of het ander zijn) wij zijn het Gode, en tot Zijn eer, en wij zijn het ulieden, om uw welzijn te bevorderen, vers 13. Hetzij zij de grootste vurigheid en voortvarendheid op sommige tijden betoonden, hetzij zij bij andere gelegenheden de grootste kalmte in strenge redeneringen openbaarden, het was alles met de beste bedoeling, en in beide gevallen hadden zij goede redenen voor hetgeen zij deden. Want:

2. De liefde van Christus drong hen, vers 14. Zij hadden de heerlijkste en sterkste drangreden voor hun handelen. De liefde is de sterkste aansporing van dienaren en van alle Christenen, tot hun plicht. Onze liefde tot Christus heeft die kracht, en Christus' liefde voor ons, die Hij betoonde door voor ons in den dood te gaan, zal dezelfde uitwerking op ons hebben, indien ze wèl beschouwd en beoordeeld wordt. Want merk op hoe de apostel de redelijkheid van dezen drang der liefde handhaaft, door aan te tonen:

A. Wat wij vroeger waren en hadden moeten blijven, indien Christus niet voor ons gestorven ware. Wij waren dood. Indien een voor allen gestorven is, dan zijn zij allen gestorven, gestorven voor de wet, onder het vonnis des doods, dood in zonden en misdaden, geestelijk dood. Dat was de betreurenswaardige toestand van allen, voor welken Christus gestorven is, zij waren verloren, dood, verwoest, en hadden dat eeuwig moeten blijven indien Christus niet voor hen gestorven ware.

B. Wat zij behoren te doen, voor wie Christus stierf. Zij moeten Hem leven. Dat was wat Christus bedoelde, dat zij die leven, die door God door middel van Zijn dood levend gemaakt zijn, zouden leven dien, die voor hen gestorven en opgewekt is, en dat zij niet meer zich zelven zouden leven, vers 15. Wij mogen niet ons zelven, maar Christus, tot het doel van ons leven en onze daden stellen, het was het doel van Christus om door Zijn dood ons te genezen van onze zelfzucht, en ons altijd op te wekken om te handelen onder den onweerstaanbaren invloed van Zijne liefde. Het leven van den Christen moet Christus gewijd zijn, en eerst dan leven wij gelijk het behoort, wanneer wij leven voor Christus, die voor ons stierf.

2 Corinthiërs 5:16-21

In deze verzen noemt de apostel twee dingen op, die noodzakelijk zijn, zullen we voor Christus leven, welke beide de gevolgen zijn van Zijn sterven voor ons, namelijk wedergeboorte en verzoening.

I. Wedergeboorte, welke uit twee dingen bestaat.

1. Ontwenning van de wereld. Wij kennen van nu aan niemand naar het vlees, vers 16. Wij hechten ons aan niemand, hebben niemand lief, en niets in deze wereld, om vleselijke doeleinden en uitwendig voordeel, door de goddelijke genade zijn wij bekwaam gemaakt om niet te letten op de dingen dezer wereld of op deze wereld zelf, maar op het leven dat boven is. De liefde van Christus is in onze harten en de wereld onder onze voeten. Goede Christenen moeten de aangenaamheden van dit leven en hun betrekkingen in deze wereld genieten met heilige onverschilligheid. Zelfs indien wij ook Christus naar het vlees gekend hebben, zegt de apostel, nochtans kennen wij Hem nu niet meer naar het vlees. Het is niet te beslissen of Paulus Christus in het vlees gezien heeft. Evenwel de overige apostelen hadden dat gedaan, en wellicht ook sommigen van hen, aan wie hij schreef. Maar hij wilde niet, dat iemand zich daarop iets liet voorstaan, want zelfs de lichamelijke tegenwoordigheid van Christus behoort niet door Zijn discipelen begeerd te worden. Wij moeten leven door Zijn geestelijke tegenwoordigheid en de vertroosting welke deze aanbiedt. Zij, die afbeeldingen van Christus maken en die in hun eredienst gebruiken, gaan niet den weg, dien God aangewezen heeft ter versterking van het geloof en ter verlevendiging van de liefde, want het is Gods wil dat wij Christus niet meer naar het vlees kennen zullen.

2. Een grondige verandering van hart. Zo dan, die in Christus is, die waarlijk Christen is en toont te zijn, die is, of moet zijn, een nieuw schepsel, vers 17. Sommigen lezen hier: die behoort een nieuw schepsel te zijn. Dat behoort de zorg te zijn van allen, die het Christelijk geloof belijden, dat ze nieuwe schepselen zijn, niet alleen dat zij een nieuwen naam dragen, een nieuwe livrei aanhebben, maar dat ze een nieuw hart en een nieuwe natuur hebben. En zo groot is de verandering, die de goddelijke genade in de ziel tot stand brengt, dat -gelijk hier volgt-het oude is voorbijgegaan, oude gedachten, oude beginselen, oude gewoonten zijn voorbijgegaan, en ziet het is alles nieuw geworden. Weder barende genade schept een nieuwe wereld in de ziel, alle dingen worden nieuw. De wedergeborene handelt uit nieuwe beginselen, door nieuwe wetten, met nieuwe bedoeling, in nieuw gezelschap.

II. Verzoening, waarvan hier gesproken wordt in tweeërlei opzicht.

1. Als een onbetwistbaar voorrecht, vers 18 en 19. Verzoening onderstelt twist, vredebreuk, en de zonde heeft die breuk veroorzaakt, zij heeft de vriendschap tussen God en den mens verbroken. Het hart van den zondaar is vervuld met vijandschap tegen God, en God gevoelt zich rechtvaardiglijk beledigd door den zondaar. Maar zie, daar kan verzoening tot stand komen, de beledigde hemelse Majesteit is gewillig om verzoend te worden. Merk nu op:

A. Hij heeft den Middelaar der verzoening aangesteld. Hij heeft ons met zich zelven verzoend in Christus Jezus, vers 18. Van het begin tot het einde moet God erkend worden in het werken en volbrengen der verzoening. Alle dingen betreffende onze verzoening door Jezus Christus zijn van

God, die door de tussenkomst van Jezus Christus de wereld met zich zelven verzoend heeft, en daardoor zich zelven in de gelegenheid stelde om werkelijk verzoend te worden met overtreders, zonder Zijne rechtvaardigheid en heiligheid te krenken. Daardoor rekent Hij den mensen hun zonden niet toe, maar ontslaat hen van de strengheid van het eerste verbond, maakt geen gebruik van het voordeel, dat de breuk van dat eerste verbond Hem op ons geeft, maar is gewillig een nieuw verbond aan te gaan, een nieuw verbond van genade, en krachtens dat verbond vergeeft Hij ons al onze zonden en rechtvaardigt door Zijne genade allen, die in Hem geloven.

B. Hij heeft de bediening der verzoening gegeven, vers 18. De Schriften zijn geschreven door de ingeving Gods, die bevatten het woord der verzoening, ons aantonende hoe er vrede gemaakt is door het bloed des kruizes en daardoor verzoening teweeggebracht is, terwijl zij ons aanwijzen op welke wijze wij daaraan deel krijgen kunnen. En Hij heeft de bediening daarvan, de bediening der verzoening, gegeven, er zijn dienaren aangesteld om den zondaren de voorwaarden van genade en verzoening mede te delen en aan te bieden, en hen over te halen die aan te nemen. Want:

2. Van de verzoening wordt hier gesproken als van onzen onafwijsbaren plicht, vers 20. Indien God gewillig is om met ons verzoend te worden, behoren wij ons met God te laten verzoenen. En het is het grote einddoel van het Evangelie, het woord der verzoening zo op zondaren te doen inwerken, dat zij hun vijandschap tegen God afleggen. Getrouwe dienaren zijn gezanten van Christus, gezonden om met zondaren te onderhandelen over vrede en verzoening, zij komen in Gods naam, met Zijn aanbiedingen, en handelen in Christus' plaats, doende hetzelfde wat Hij deed toen Hij op aarde was, en wat Hij verlangt dat gedaan zal worden nu Hij in den hemel is. Wonderbare inschikkelijkheid! Ofschoon God bij de vijandschap niets verliezen, bij den vrede niets winnen kan, bidt Hij door Zijne dienaren zondaren om hun vijandschap af te leggen en de voorwaarden aan te nemen die Hij aanbiedt, waardoor zij met Hem verzoend kunnen worden, en met al Zijn eigenschappen, al Zijn wetten, al Zijn voorzienigheid, om te geloven in den Middelaar, de verzoening aan te nemen, in te stemmen met het Evangelie, in al zijn delen en zijn gehele bedoeling. En tot onze aanmoediging om dat te doen, voegt de apostel er bij wat wij goed weten en zeer in aanmerking nemen moeten, vers 21.

A. De reinheid van den Middelaar: Hij heeft gene zonde gekend.

B. De offerande door Hem gebracht: Hij is zonde voor ons gemaakt, niet een zondaar, maar zonde, een zondoffer, een offer voor de zonde.

C. Het doel van dit alles: dat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem, zouden gerechtvaardigd worden om niet door de genade Gods door de verzoening, welke is in Christus Jezus. Indien Christus, die zelf geen zonde gekend heeft, zonde gemaakt is voor ons, dan worden wij, die geen rechtvaardigheid in ons zelven hebben, rechtvaardigheid Gods gemaakt in Hem. Onze verzoening met God is alleen door Jezus Christus en ter wille van Zijne verdiensten, op Hem alleen moeten we ons dus verlaten en alleen in Zijne rechtvaardigheid roemen.

HOOFDSTUK 6

1 En wij, als medearbeidende, bidden u ook, dat gij de genade Gods niet tevergeefs moogt ontvangen hebben.
2 Want Hij zegt: In den aangenamen tijd heb Ik u verhoord, en in den dag der zaligheid heb Ik u geholpen. Ziet, nu is het de welaangename tijd, ziet, nu is het de dag der zaligheid!
3 Wij geven geen aanstoot in enig ding, opdat de bediening niet gelasterd worde.
4 Maar wij, als dienaars van God, maken onszelven in alles aangenaam, in vele verdraagzaamheid, in verdrukkingen, in noden, in benauwdheden,
5 In slagen, in gevangenissen, in beroerten, in arbeid, in waken, in vasten,
6 In reinheid, in kennis, in lankmoedigheid, in goedertierenheid, in den Heiligen Geest, in ongeveinsde liefde.
7 In het woord der waarheid, in de kracht van God, door de wapenen der gerechtigheid aan de rechter zijde en aan de linker zijde;
8 Door eer en oneer, door kwaad gerucht en goed gerucht; als verleiders, en nochtans waarachtigen;
9 Als onbekenden, en nochtans bekend; als stervenden, en ziet, wij leven; als getuchtigd, en niet gedood;
10 Als droevig zijnde, doch altijd blijde; als arm, doch velen rijk makende; als niets hebbende, en nochtans alles bezittende.
11 Onze mond is opengedaan tegen u, o Korinthiers, ons hart is uitgebreid.
12 Gij zijt niet nauw in ons, maar gij zijt nauw in uw ingewanden.
13 Nu, om dezelfde vergelding te doen, ik spreek als tot mijn kinderen zo wordt gij ook uitgebreid.
14 Trekt niet een ander juk aan met de ongelovigen; want wat mededeel heeft de gerechtigheid met de ongerechtigheid, en wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis?
15 En wat samenstemming heeft Christus met Belial, of wat deel heeft de gelovige met den ongelovige?
16 Of wat samenvoeging heeft de tempel Gods met de afgoden? Want gij zijt de tempel des levenden Gods; gelijkerwijs God gezegd heeft: Ik zal in hen wonen, en Ik zal onder hen wandelen; en Ik zal hun God zijn, en zij zullen Mij een Volk zijn.
17 Daarom gaat uit het midden van hen, en scheidt u af, zegt de Heere, en raakt niet aan hetgeen onrein is, en Ik zal ulieden aannemen.
18 En Ik zal u tot een Vader zijn, en gij zult Mij tot zonen en dochteren zijn, zegt de Heere, de Almachtige.

In dit hoofdstuk geeft de apostel een verslag van zijn algemene boodschap aan allen, wie hij predikte, met vermelding van de verscheidene beweegredenen en manieren, die hij aanwendde, vers 1-10. Daarna wendt hij zich meer bepaald tot de Corinthiërs, en geeft hun goede waarschuwingen met grote liefde en sterke bewijsgronden, vers 11-18.

2 Corinthiërs 6:1-10

In deze verzen ontvangen wij de mededeling van des apostels algemene boodschap en vermaning aan allen, wie hij predikte in alle plaatsen waar hij kwam, met de verscheidene beweegredenen en wijzen van arbeiden, die hij gebruikte.

I. De boodschap of waarschuwing zelf, namelijk om de aanbieding van de verzoening, door het Evangelie gedaan, aan te nemen, opdat zij, die begunstigd werden met het Evangelie, deze genade Gods niet tevergeefs mochten ontvangen hebben, vers 1. Het Evangelie is een woord van genade, dat ons oor bereikt, maar het zal tevergeefs door ons gehoord worden, tenzij wij het geloven en met zijn bedoeling overeenstemmen. En omdat het de plicht is van de bedienaren van het Evangelie om hun hoorders te waarschuwen en te vermanen om de hun aangeboden genade en barmhartigheid aan te nemen, worden zij medearbeidende met God genoemd.

1. Zij moeten werken, werken voor God en tot Zijne heerlijkheid, voor het welzijn der zielen, en zij zijn medearbeiders van God, ofschoon onder Hem en als Zijne werktuigen, maar toch, indien zij getrouw zijn, mogen zij hopen dat God met hen werken en hun arbeid doeltreffend maken zal..

2. Merk op de taal en weg van den geest des Evangelies, het is niet met ruwheid en strengheid, maar met zachtheid en vriendelijkheid, biddende en overredende, waarschuwende en redenerende, om zondaren te winnen en hen hun natuurlijken onwil om met God verzoend en voor eeuwig gelukkig te worden, te doen overwinnen.

II. De bewijsgronden en wijze van werken, door den apostel gebruikt. Hiervan zegt hij hun:

1. De tegenwoordige tijd is de enig-geschikte om de aangeboden genade aan te nemen en de verkregen genade te vermeerderen. NU is het de welaangename tijd, NU is het de dag der zaligheid, vers 2. De dag des Evangelies is de dag van zaligheid, de middelen der genade zijn middelen van zaligheid, het aanbod van het Evangelie is een aanbod van zaligheid. En de tegenwoordige tijd is de enig-geschikte om dat aanbod aan te nemen. Heden, nu het heden genoemd wordt. De morgen behoort ons niet, wij weten niet wat er morgen zijn zal, of waar wij zijn zullen, en wij moeten bedenken dat het heden van genade kort en onzeker is, en niet kan teruggeroepen worden als het eenmaal voorbij is. Het is daarom onze plicht en ons belang het te gebruiken terwijl wij het hebben, en niets minder dan onze zaligheid hangt daarvan af.

2. Welke maatregelen zij namen om niet door enigen aanstoot de uitwerking van hun prediking te verhinderen. Wij geven geen aanstoot in enig ding, vers 3. De apostel had grote moeite om voorzichtig en zonder aanstoot te geven met Joden en heidenen te verkeren, want menigeen van beide groepen lette op zijn houding, en zocht gelegenheid om hem en zijne bediening een klad op te werpen, daarom was hij zeer op zijn hoede om geen aanstoot te geven aan hen, die zo genegen waren om aanstoot te nemen, opdat hij niet de Joden zou ergeren door onnodigen ijver tegen de wet, of de Grieken door onnodige inschikkelijkheid jegens hen, die voor de wet ijverden. Hij was in al zijn woorden en daden zorgvuldig om geen aanstoot te geven, of gelegenheid van beschuldiging of ergernis. Wanneer anderen zeer geneigd zijn om aanstoot te nemen, moeten wij des te zorgvuldiger worden om geen aanstoot te geven, en vooral dienaren moeten zorg dragen dat ze niets doen, dat hun bediening zou bevlekken en onvruchtbaar maken.

3. Hun voortdurende bedoeling en poging was om zich zelven in alle dingen aangenaam te maken, zoals dienaren van God betaamt, vers 4. Wij zien hoeveel nadruk de apostel bij elke gelegenheid legt op getrouwheid in ons werk, omdat zoveel van ons welslagen daarvan afhangt. In al zijn bediening was zijn oog eenvoudig en zijn hart oprecht, en zijn grootste begeerte was een dienaar van God te zijn en zich dat te betonen. Bedienaren van het Evangelie moeten zich zelven beschouwen als dienstknechten Gods, en in alles overeenkomstig die roeping handelen. Zo deed de apostel:

A. In vele verdraagzaamheid in de verdrukkingen. De apostel was een groot lijder, ontmoette vele beproevingen, was dikwijls in nood, en ontbeerde de gemakken, ja de behoeften des levens. Hij was in droefenissen, van alle zijden aangevochten, nauwelijks wetende hoe hij doen moest, in slagen menigmaal, in gevangenis, Hoofdstuk 11, in oproer door Joden en heidenen beiden tegen hem verwekt, in arbeid, niet alleen het Evangelie predikende en daartoe van de ene plaats naar de andere reizende, maar nog daarbij met eigen handen werkende om in zijn levensonderhoud te voorzien, in waken en vasten, hetzij vrijwillig of uit godsdienstig oogpunt, of gedwongen ter wille van zijne belijdenis, maar in dat alles oefende hij verdraagzaamheid, vers 4, 5. Het is dikwijls het lot van getrouwe dienaren, dat ze in grote moeilijkheden komen en behoefte hebben aan veel geduld. Zij, die zich getrouw jegens God betonen willen, moeten zich getrouw tonen zowel in verdrukking als in vrede, niet alleen door het werk Gods ijverig te verrichten, maar ook door den wil Gods geduldig te dragen.

B. Door volgens goede beginselen te handelen. De apostel had een goed beginsel voor al wat hij deed en hij zegt ons, vers 6, wat zijn beginselen waren. Reinheid, er is geen godsvrucht zonder reinheid. De zorg om ons onbesmet van de wereld te bewaren is noodzakelijk, zullen we door God aangenomen worden. Kennis was een ander beginsel, ijver zonder kennis is razernij. Hij handelde ook met lankmoedigheid en goedertierenheid, was niet spoedig vertoornd, maar verdroeg de hardheid van der mensen hart en de harde behandeling van hen zelven, terwijl hij vriendelijk trachtte hun goed te doen. Hij handelde door den invloed des Heiligen Geestes, uit het beginsel van ongeveinsde liefde, volgens den regel van het woord der waarheid, door de ondersteuning en de kracht van God, hebbende de wapenen der gerechtigheid, een wetenschap van algemene rechtvaardigheid en heiligheid, welke de beste verdediging is tegen de verzoekingen van voorspoed ter rechter- en van tegenspoed ter linker zijde.

C. Door een goed humeur en gedrag onder de verscheidenheid van al de toestanden in de wereld, vers 8-10. Wij moeten verwachten, dat allerlei veranderingen van de omstandigheden in deze wereld ons overkomen zullen, en het zal een groot bewijs voor onze oprechtheid zijn wanneer we daaronder in de rechte geestesgesteldheid blijven en ons onder die allen behoorlijk gedragen. De apostel ontmoette eer en oneer, goed gerucht en kwaad gerucht, goede mensen moeten verwachten in deze wereld met oneer en verwijtingen in aanraking te komen, om hun eer en achting in evenwicht te houden, en wij hebben behoefte aan de genade Gods om ons te wapenen tegen de verleidingen der eer aan de ene zijde, om een goed gerucht zonder hoogmoed te dragen, en van oneer aan de andere zijde, om de verwijten zonder ongeduld of wrok te doorstaan. Het schijnt dat de mensen zeer verschillend over de apostelen oordeelden, sommigen hielden hen voor de beste der mensen, anderen voor de slechtste, door sommigen werden ze beschouwd als bedriegers en als zodanig behandeld, door anderen als getrouwen, die het Evangelie der waarheid predikten en het in hen gestelde vertrouwen waardig waren. Zij werden als onbekenden veronachtzaamd door de mensen van de wereld, als mannen zonder voorkomen of invloed, niet waardig om er nota van te nemen,

toch waren ze in al de gemeenten van Christus wèlbekend en van groten invloed. Zij werden beschouwd als stervende, wordende den gansen dag gedood, en hun belangen waren wegstervend: "en ziet", zegt de apostel, "wij leven", en leven gezond, en gedragen ons vriendelijk onder al de verdrukking en gaan overwinnend ter overwinning uit. Zij werden getuchtigd en voelden dikwijls de zweep snerpen, maar niet gedood, en ofschoon zij gehouden werden voor droevig, een groepje van neerslachtige en droevige mensen, altijd zuchtend en rouwend, waren zij altijd verblijd in God en hadden de grootste reden om altijd blijde te zijn. Zij werden veracht als armen, omdat zij arm waren naar de wereld, en toch maakten zij velen rijk, door hun de onnaspeurlijke rijkdommen van Christus te prediken. Men dacht dat zij niets bezaten, omdat zij geen goud en zilver, geen huizen en landerijen hadden, en nochtans bezaten zij alle dingen, zij hadden niets in de wereld maar zij hadden hun schatten in den hemel. Hun bezittingen lagen in een andere wereld. Zij hadden niets in zich zelven, maar bezaten alle dingen in Christus. Zulk een paradox is het Christelijk leven, en door zulk een verscheidenheid van toestanden en ontmoetingen heen leidt onze weg ten hemel. En in dit alles hebben wij zorg te dragen dat we ons aangenaam maken bij God.

2 Corinthiërs 6:11-18

De apostel wendt zich nu meer bepaald tot de Corinthiërs, met enige waarschuwing tegen hun vermenging met ongelovigen. Merk hier op:

I. Hoe de waarschuwing wordt ingeleid met een betuiging, op zeer aandoenlijke manier, van de tederste liefde voor hen, evenals van een vader voor zijne kinderen, vers 11-13. Ofschoon de apostel over groten overvloed van woorden beschikken kon, kwam hij naar het schijnt thans woorden tekort om de warme liefde uit te drukken, welke hij voor deze Corinthiërs gevoelde. Het is alsof hij zei: "O gij Corinthiërs, aan wie ik nu schrijf, ik wenste dat ik u overtuigen kon hoe lief ik u heb, wij zijn begerig om het geestelijk en eeuwig welzijn te bevorderen van allen, aan wie wij prediken, maar onze mond is opengedaan tegen u en ons hart is uitgebreid, op zeer bijzondere wijze. En omdat zijn hart zo in liefde tot hen uitgebreid werd, daarom werd zijn mond zo vrijmoedig opengedaan in waarschuwingen en vriendelijke vermaningen. Gij zijt niet nauw in ons, zegt hij. Wij willen u gaarne alle mogelijke diensten bewijzen, en uw geluk bevorderen, als helpers aan uw geloof en uw blijdschap. En zo het anders gaat, dan ligt de schuld bij u, dan is het omdat gij nauw zijt in uwe ingewanden, en u niet tot ons wendt, door sommige misverstanden omtrent ons. Al wat wij begeren is dat gij in dezelfde mate ons genegen zijt, gelijk kinderen hun vader behoren lief te hebben. Het is zeer wenselijk dat er wederkerige genegenheid besta tussen de dienaren en hun gemeenteleden, want dat zal grotelijks bevorderlijk zijn aan hun wederkerig geluk en voordeel.

II. De waarschuwing of vermaning zelf, om zich niet te vermengen met de ongelovigen, en niet eenzelfde juk met hen aan te trekken.

1. Niet in geregelde betrekking. Het is verkeerd van gelovigen om zich sterk te hechten aan goddelozen en onheiligen, zij zullen ieder een anderen weg opgaan en dat zal nadelig en grievend worden. De betrekkingen, die in onze keus staan, moeten met zorg gekozen worden, en het is goed voor hen, die zelf kinderen Gods zijn, om zich bij hun geestverwanten aan te sluiten, want er bestaat meer gevaar dat het kwade het goede zal schaden dan hoop, dat het goede het kwade zal verbeteren.

2. In het gewone verkeer. Wij moeten niet hetzelfde juk van vriendschap dragen met ongelovigen en goddelozen. Ofschoon wij den omgang met dezulken niet geheel kunnen vermijden, mogen we hen toch nooit tot onze boezemvrienden kiezen.

3. Veel min nog zullen wij in godsdienstige gemeenschap met hen staan, wij mogen niet deelnemen in hun afgodische diensten, of met hen mededoen in hun valsen godsdienst of enige andere ketterij, wij mogen de tafel des Heeren niet vereenzelvigen met de tafelen der duivelen, en niet het huis Gods gelijkstellen met dat van Rimmon. De apostel geeft verscheidene goede redenen tegen deze verderfelijke vermenging op.

A. Is het een grote ongerijmdheid, vers 14, 15. Het is een ongelijk juk voor dingen, die niet samengaan kunnen, even verkeerd als het voor de Joden was om te ploegen met een os en een ezel, of verschillende soorten van zaad in dezelfden akker te zaaien. Welk een ongerijmdheid is het om er aan te denken om gerechtigheid en ongerechtigheid samen te voegen, licht en duisternis, vuur en water. Gelovigen zijn, en behoren te zijn, rechtvaardigen, maar ongelovigen zijn onrechtvaardigen.

Gelovigen zijn gemaakt licht in den Heere, maar ongelovigen zijn in de duisternis, en welke gemeenschap kunnen die beide met elkaar hebben? Christus en Belial zijn het tegendeel van elkaar, zij hebben tegenstrijdige belangen en wensen, zodat het onmogelijk is, dat er enige samenstemming tussen die beiden bestaat. Het is derhalve ongerijmd er aan te denken die beiden met elkaar te verbinden, en indien de gelovige deel heeft met den ongelovige, dan doet hij al wat hij kan om Christus en Belial met elkaar in gemeenschap te brengen.

B. Het is ontering van de Christelijke belijdenis, vers 16, want de Christenen belijden te zijn, en behoren in werkelijkheid te zijn, de tempel des levenden Gods, gewijd aan en gebruikt in den dienst van God, die beloofd heeft in hen te zullen wonen en onder hen te zullen wandelen, in bijzondere betrekking met hen te staan, bijzondere zorg voor hen te dragen, hun God te zijn terwijl zij zijn volk zullen zijn. Nu kan er geen samenvoeging zijn van den tempel Gods met de afgoden. Afgoden zijn mededingers naar de ere Gods, en God is een ijverig God, die Zijne eer niet aan anderen geeft.

C. Er is zeer groot gevaar in de gemeenschap met ongelovigen en afgodendienaars, gevaar van te worden onteerd en verworpen, daarom volgt de waarschuwing, vers 17 :Gaat uit het midden van hen, houdt u op behoorlijken afstand, scheidt u af, zoals men het gezelschap van melaatsen en pestlijders vermijden zou, raakt niet aan hetgeen onrein is, want anders wordt ge besmet. Wie kan pek aanraken en zich niet bezoedelen? Wij behoren te zorgen dat wij ons niet bezoedelen door den omgang met hen, die door zonden bezoedeld zijn, dat is de eis Gods, indien wij hopen willen door Hem aangenomen en niet verworpen te worden.

D. Het is lage ondankbaarheid tegen God voor al de gunsten, die Hij den gelovigen verleend en beloofd heeft, vers 18. God heeft beloofd hun Vader te zijn, en dat zij Zijn zonen en dochters zijn zullen, en is er groter geluk of eer dan dat? Hoe ondankbaar is het dus dat zij, die deze waardigheid en zaligheid hebben, zich zouden verlagen en onteren door zich met ongelovigen te vermengen! Zullen wij den Heere tergen? O dwazen en onwijzen!

HOOFDSTUK 7

1 Dewijl wij dan deze beloften hebben, geliefden, laat ons onszelven reinigen van alle besmetting des vleses en des geestes, voleindigende de heiligmaking in de vreze Gods.
2 Geeft ons plaats; wij hebben niemand verongelijkt, wij hebben niemand verdorven, wij hebben bij niemand ons voordeel gezocht.
3 Ik zeg dit niet tot uw veroordeling; want ik heb te voren gezegd, dat gij in onze harten zijt, om samen te sterven en samen te leven.
4 Ik heb vele vrijmoedigheid in het spreken tegen u, ik heb veel roems over u; ik ben vervuld met vertroosting; ik ben zeer overvloedig van blijdschap in al onze verdrukking.
5 Want ook, als wij in Macedonie gekomen zijn, zo heeft ons vlees geen rust gehad; maar wij waren in alles verdrukt; van buiten was strijd, van binnen vrees.
6 Doch God, Die de nederigen vertroost, heeft ons getroost door de komst van Titus.
7 En niet alleen door zijn komst, maar ook door de vertroosting, met welke hij over u vertroost is geweest, als hij ons verhaalde uw verlangen, uw kermen, uw ijver voor mij; alzo dat ik te meer verblijd ben geweest.
8 Want hoewel ik u in den zendbrief bedroefd heb, het berouwt mij niet, hoewel het mij berouwd heeft; want ik zie, dat dezelve zendbrief, hoewel voor een kleinen tijd, u bedroefd heeft.
9 Nu verblijde ik mij, niet omdat gij bedroefd zijt geweest, maar omdat gij bedroefd zijt geweest tot bekering; want gij zijt bedroefd geweest naar God, zodat gij in geen ding schade van ons geleden hebt.
10 Want de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid; maar de droefheid der wereld werkt den dood.
11 Want ziet, ditzelfde dat gij naar God zijt bedroefd geworden, hoe grote naarstigheid heeft het in u gewrocht? Ja, verantwoording, ja, onlust, ja, vrees, ja, verlangen, ja, ijver, ja, wraak; in alles hebt gij uzelven bewezen rein te zijn in deze zaak.
12 Hoewel ik dan aan u geschreven heb, dat is niet om diens wil, die onrecht gedaan had, noch om diens wil, die onrecht gedaan was; maar opdat onze vlijtigheid voor u bij u openbaar zou worden, in de tegenwoordigheid Gods.
13 Daarom zijn wij vertroost geworden over uw vertroosting; en zijn nog overvloediger verblijd geworden over de blijdschap van Titus, omdat zijn geest van u allen verkwikt is geworden.
14 Want indien ik iets bij hem over u geroemd heb, zo ben ik niet beschaamd geworden; maar gelijk wij alles met waarheid tot u gesproken hebben, alzo is ook onze roem, dien ik bij Titus geroemd heb, waarheid geworden.
15 En zijn innerlijke bewegingen zijn te overvloediger jegens u, als hij u aller gehoorzaamheid overdenkt, hoe gij hem met vreze en beven hebt ontvangen.
16 Ik verblijde mij dan, dat ik in alles van u vertrouwen mag hebben.

In dit hoofdstuk begint een opwekking tot voortgaan in de heiligheid en verplichten eerbied voor de bedienaren des Evangelies, vers 1-4. Daarop eindigt de apostel zijn lange uitweiding om terug te komen op het geval met den hoereerder, en zegt hun welken troost hem in dit opzicht in zijne droefheid geworden is door zijne ontmoeting met Titus, vers 5-7, en hoe hij zich verblijdt over hun berouw en de bewijzen daarvan, vers 8-11. En eindelijk besluit hij met vertroosting voor de Corinthiërs, op wie zijn waarschuwingen zo goeden invloed gehad hebben, vers 12-16.

2 Corinthiërs 7:1-4

Deze verzen bevatten een dubbele aanmaning:

I. Om te vorderen in heiligheid, of te voleindigen de heiligmaking in de vreze Gods, vers 1. Deze aanmaning wordt gegeven met de tederste toegenegenheid tot hen, die hij innig liefheeft, en aangedrongen met sterke beweegredenen, zoals de beschouwing van de buitengewoon grote en dierbare beloften, welke in het vorige hoofdstuk vermeld zijn, en waaraan de Corinthiërs hun deel en gerechtigheid hadden. De beloften Gods zijn sterke aansporing tot heiligmaking, en wel in twee opzichten daarvan, namelijk:

1. Om te sterven aan de zonde, om onze lusten en verdorvenheden te doden, om ons zelven te reinigen van alle besmetting des vlezes en des geestes. Zonde is besmetting, en besmetting beide van lichaam en ziel. Er zijn zonden des vlezes, die met het lichaam bedreven worden, en zonden des geestes, geestelijke ondeugden, en wij moeten ons reinigen van de besmetting van beide, want God moet verheerlijkt worden in ons lichaam en in onze ziel beide.

2. Het leven in rechtvaardigheid en heiligheid. Indien wij geloven dat God onze Vader is, moeten wij trachten Zijne heiligheid deelachtig te worden, heilig te zijn gelijk Hij heilig is, en volmaakt gelijk onze Vader in de hemelen volmaakt is. Wij moeten steeds toenemen in heiligheid, en niet tevreden zijn met oprechtheid (welke onze evangelische volmaaktheid is) zonder naar zondeloze volmaaktheid te jagen, ofschoon wij daarin altijd zullen tekortkomen zolang wij in deze wereld zijn. En dit moeten wij doen in de vreze Gods, welke is de wortel en het beginsel van alle godsvrucht, en zonder welke er geen heiligheid bestaat. Het geloof in en de hoop op de beloften Gods mag niet tekort doen aan onze vreze voor God, die een welgevallen heeft in degenen, die Hem vrezen en op Zijne goedertierenheid hopen.

II. Om behoorlijken eerbied voor de bedienaren van het Evangelie te tonen. Geeft ons plaats, vers 2. Zij, die arbeiden in het Woord en in de leer, moeten in waarde gehouden worden, en zeer veel geacht om huns werks wille, en dat zal bevorderlijk zijn aan ons toenemen in heiligheid. Wanneer de bedienaren des Evangelies om huns werks wil veracht worden, bestaat er gevaar, dat ten laatste het Evangelie zelf zal veracht worden. De apostel achtte het geen verlaging naar de welwillendheid van de Corinthiërs te staan, en ofschoon wij niemand mogen vleien, moeten wij jegens allen voorkomend zijn. Hij zegt hun:

1. Hij heeft niets gedaan om hun achting en welwillendheid te verspelen, maar hij was zeer voorzichtig om niets te doen, wat hun onwil kon opwekken, vers 2. Wij hebben niemand verongelijkt, wij hebben niemand leed gedaan, maar altijd uw welzijn op het oog gehad. Ik heb niemands zilver, of goud, of kleding begeerd, zei hij tot de ouderlingen van Efeze, Handelingen 20:33. Wij hebben niemand verdorven, door valse leer of door vleierij. Wij hebben bij niemand ons voordeel gezocht, wij hebben niet getracht ons zelven of onze bijzondere belangen te bevoordelen door ongeoorloofde en onwaardige maatregelen, ten nadele van anderen. Dat is een uitlating gelijk die van Samuel in 1 Samuel 12.. Dan vooral kunnen de dienaren des te meer de achting en toegenegenheid van de gemeente verwachten, wanneer zij veilig getuigen kunnen, dat ze aan niets schuldig staan, dat verachting of ongenoegen verdient.

2. Hij maakt hierop niet opmerkzaam omdat zij te weinig toegenegenheid voor hem gevoelen, vers 3, 4. Zo teder en voorzichtig behandelt de apostel de Corinthiërs, waaronder er toch waren, die zeer verblijd zouden geweest zijn indien ze gelegenheid gevonden hadden om hem verwijtingen te doen en anderen tegen hem in te nemen. Ten einde alle verdachtmaking te voorkomen, alsof hij hen beschuldigde van hem ongelijk aan te doen, of alsof hij hen onrechtvaardig beschuldigde van iets dergelijks, verzekert hij hen opnieuw van zijn grote toegenegenheid voor hen, zodat hij zou kunnen wensen zijn gehele verdere leven te Corinthe te mogen doorbrengen, samen te sterven en samen te leven, indien slechts zijn werk in de andere gemeenten en zijn apostolisch ambt (dat niet tot ene plaats beperkt was) hem dat toelieten. En hij voegt er bij, dat het zijn grote toegenegenheid voor hen was, die hem zoveel vrijmoedigheid in het spreken tegen hen gaf, en maakte dat hij veel in hen roemde in alle plaatsen en bij alle gelegenheden, want hij was vervuld met vertroosting en zeer overvloedig van blijdschap in al zijn verdrukking.

2 Corinthiërs 7:5-11

In het vijfde vers schijnt de aanknoping te zijn aan Hoofdstuk 2:13, (waar de apostel zegt dat hij geen rust in zijn geest gehad had alvorens hij Titus gezien had te Troas). En zo groot was zijn toegenegenheid tot de Corinthiërs en zijn belangstelling in hun gedrag tegenover den hoereerder, dat hij op al zijn verdere reizen geen rust had gehad aleer hij nader van hen gehoord had. En nu zegt hij hun:

I. Hoe hij bedroefd was, vers 5. Hij was ontroerd toen hij Titus niet te Troas vond, en ook later toen hij hem gedurende enigen tijd niet in Macedonië ontmoette, dat was hem tot droefheid, want nu kon hij niet te weten komen hoe deze te Corinthe ontvangen was en hoe het met hun zaken ging. En bovendien overkwamen hem andere moeilijkheden door voortdurende uitbarstingen van vervolging, er was van buiten strijd, door aanhoudende twisten met en tegenstand van Joden en heidenen, en er was van binnen vrees, en grote bezorgdheid over hen, die het Christelijk geloof omhelsd hadden, dat die niet zouden verdorven of verleid worden, en aanstoot geven aan anderen of zelf te schande worden.

Il. Hoe hij vertroost was, vers 6, 7. Merk hier op:

1. De komst van Titus was hem enigszins troostend. Het was een reden van blijdschap hem te zien, naar wie hij lang verlangd en gewacht had. Alleen reeds de komst van Titus en zijn reisgenoten, van Titus die hem dierbaar was als zijn eigen zoon in het geloof, Titus 1:4, was een grote vertroosting voor den apostel in al zijn moeiten en tochten. Maar:

2. Het goede nieuws ten opzichte van de Corinthiërs, dat Titus hem bracht, was reden van nog groter vertroosting. Hij bevond dat Titus was vertroost geworden door hen, en dat vervulde hem met troost, vooral toen deze hem mededeelde hoe ernstig zij begeerden den apostel tevreden te stellen in de zaken, waarover hij hun geschreven had, en hoe bedroefd zij waren over het schandaal, dat in hun midden gebeurd was, en de grote ergernis, die zij anderen gegeven hadden, zowel als hoe vurig hun liefde voor den apostel was, die zo getrouw jegens hen gehandeld had door hun fouten te bestraffen. Zo juist is de opmerking van Salomo, Spreuken 28:23 : Die een mens bestraft, zal achterna gunst vinden, meer dan die met de tong vleit.

3. Hij dankt al dezen troost aan God, als den bewerker ervan. Het was God, die hem vertroost had door de komst van Titus, de God aller vertroosting, de God, die de nederigen vertroost, vers 6. Wij moeten over alle middelen en werktuigen heen zien op God, als de oorzaak van alle vertroosting en van al het goede, waarin wij ons verheugen.

III. Hoe grotelijks hij verblijd is door hun berouw en de bewijzen daarvan. De apostel was bedroefd omdat hij hen bedroefd had, omdat het sommigen godvruchtigen onder hen zeer veel hartzeer gedaan had wat hij in den vorigen brief geschreven had, en omdat het nodig geweest was hen te bedroeven, die hij veel liever blijde gemaakt had, vers 8. Maar nu verheugde het hem, want hij bevond dat ze waren bedroefd geweest tot bekering, vers 9. Hun droefheid op zich zelve was hem geen reden van blijdschap, maar de natuur van die droefheid, en haar uitwerking (droefheid tot onberouwelijke bekering), vers 10, verheugde hem, want nu bleek dat zij in geen ding schade van

hem geleden hadden. Hun droefheid was slechts voor een kleinen tijd, zij was veranderd in blijdschap, en die blijdschap was duurzaam. Merk hier op:

1. Wat aan waar berouw voorafgaat, is goddelijke droefheid, deze werkt berouw. Zij zelf is geen berouw, maar ze is de goede wegbereidster voor berouw, en in sommige gevallen de oorzaak, die berouw voortbrengt. De overtreder had grote droefheid, hij was in gevaar van door droefheid verslonden te worden, en de gemeente, die tevoren opgeblazen was, had grote droefheid, en dat was een droefheid naar God, of overeenkomstig God (zoals het oorspronkelijke luidt), dat is: overeenkomstig den wil van God, gericht tot de heerlijkheid van God, en gewrocht door den Geest van God. Het was goddelijke droefheid, want het was droefheid over de zonde, als een belediging van God, een daad van ondankbaarheid en een verbeuren van Gods gunst. Er is groot onderscheid tussen de droefheid naar God en de droefheid naar de wereld. Goddelijke droefheid brengt berouw en bekering teweeg en eindigt in behoudenis, maar droefheid naar de wereld werkt den dood. De droefheid van wereldse mensen over wereldse dingen zal hun grauwe haren des te spoediger ten grave doen dalen, en zelfs zulk een droefheid over de zonde kan noodlottige gevolgen hebben, gelijk bij Judas, dien ze den dood werkte. Merk op: Berouw gaat met behoudenis gepaard. En daarom zullen ware boetvaardigen nooit berouw gevoelen over hun berouw of over enig ding, dat daartoe leidde. Vernedering en goddelijke droefheid moeten noodzakelijk aan het berouw voorafgaan, en beide komen van God, den gever van alle genade.

2. De heerlijke vruchten en gevolgen van waar berouw worden genoemd, vers 11, en deze vruchten, die door het berouw gewrocht worden, zijn er de beste bewijzen voor. Wanneer het hart veranderd is, zullen handel en wandel evenzo veranderen. De Corinthiërs bewezen dat hun droefheid een droefheid naar God was, en ene die berouw werkte, doordien zij grote bezorgdheid voor hun zielen werkte, en begeerte om de zonde te vermijden en Gode te behagen. Zij wrocht daarbij grote naarstigheid in hen zelven, niet om te volharden in hun eigen rechtvaardiging voor God omdat ze wilden volharden in hun zonden, maar om te pogen de vervloekte zaak te verwijderen en zo zich zelven te vrijwaren van de rechtmatige verdenking, dat zij het bedreven kwaad goedkeurden. Zij wrocht verantwoording en onlust, verontwaardiging over de zonde, over hen zelven, over den overtreder en zijn werktuigen, zij wrocht vrees, vrees van ontzag, van waakzaamheid, van mistrouwen, niet mistrouwen van God maar van zich zelven, een zorgzame vrees voor de zonde en een ijverzuchtige vrees voor zich zelven. Zij wrocht verlangen, vurig verlangen naar grondige vernieuwing van hetgeen verkeerd was en naar verzoening met God, dien zij beledigd hadden. Zij wrocht ijver, een vereniging van liefde en haat, ijver voor plicht, tegen zonde. Zij wrocht eindelijk wraak, tegen de zonde en hun eigen dwaasheid, met pogingen om alles in orde te herstellen en voldoening te geven voor begane onrechtvaardigheid. En daardoor hadden zij zich in alles bewezen rein te zijn in deze zaak. Niet dat ze onschuldig waren, maar dat ze boetvaardig waren en daardoor van schuld door God verlost, zou hen genade doen vinden en voor straf vrijwaren, en ze behoefden niet langer berispt te worden, nog veel minder hadden ze langer verwijtingen verdiend van de mensen, voor hetgeen waarover zij oprecht berouw toonden.

2 Corinthiërs 7:12-16

In deze verzen tracht de apostel de Corinthiërs te vertroosten, bij wie zijn bestraffingen zo goede uitwerking gehad hebben. En daarom:

1. Zegt hij hun dat hij in den vorigen brief hun welzijn bedoeld had, ofschoon men hem voor gestreng gehouden had, vers 12. Het was niet voornamelijk om diens wil, die onrecht gedaan had, niet alleen tot zijn welzijn, nog veel minder enkel opdat hij gestraft zou worden, ook was het niet om diens wil, dien onrecht gedaan was, namelijk de beledigde vader, en opdat die de meest mogelijke genoegdoening verkrijgen zou, maar het was om zijn groten en oprechten ijver en zijn vlijtigheid voor hen openbaar te maken, dat is voor de gehele gemeente, die er onder lijden zou wanneer men zulk wangedrag liet geworden met het daardoor verwekte schandaal, en dat zonder aanmerking of bestraffing blijven zou.

2. Hij deelt hun de blijdschap mede van Titus zowel als van hem zelven over hun berouw en goed gedrag. Titus was verblijd en zijn geest verkwikt door hun vertroosting, en dat vertroostte en verblijdde ook den apostel, vers 13. En gelijk Titus vertroost geworden was toen hij bij hen was, zo vertroostte en verkwikte de herinnering aan de genoten ontvangst hem nog, en werd zijn liefde jegens hen aangevuurd en vergroot door het herdenken van hun gehoorzaamheid aan de apostolische bevelen en aan hun vrezen en beven voor de toegediende bestraffing. Grote vertroosting en vreugde volgen op droefheid naar God. De zonde veroorzaakt altijd ellende, maar berouw en vernieuwing veroorzaken altijd blijdschap. Paulus was verkwikt, Titus was verkwikt, en de Corinthiërs waren vertroost, en wèl mag zulke blijdschap op aarde zijn, want er is blijdschap in den hemel over iedere zondaar, die zich bekeert.

3. Hij besluit deze gehele bespreking met de uitdrukking van het volkomen vertrouwen, dat hij in hen stelt, hij was niet beschaamd over zijn roem over hen bij Titus, vers 14, want hij was niet teleurgesteld in de verwachting, die hij van hen had, welke hij Titus betuigd had, en hij kon nu met grote blijdschap verklaren welk vertrouwen hij nog in hen had ten opzichte van alle dingen, zodat hij voor het vervolg niet aan hun goed gedrag twijfelde. Het strekt een getrouw dienaar tot grote blijdschap en troost met mensen te doen te hebben, die hij vertrouwen kan e n van wie hij reden heeft te verwachten dat ze alles zullen navolgen, wat hij hun voorstelt ter ere Gods, tot aanbeveling van het Evangelie en tot hun eigen voordeel.

HOOFDSTUK 8

1 Voorts maken wij u bekend, broeders, de genade van God, die in de Gemeenten van Macedonie gegeven is.
2 Dat in vele beproeving der verdrukking de overvloed hunner blijdschap, en hun zeer diepe armoede overvloedig geweest is tot den rijkdom hunner goeddadigheid.
3 Want zij zijn naar vermogen ik betuig het, ja, boven vermogen gewillig geweest;
4 Ons met vele vermaning biddende, dat wij wilden aannemen de gave en de gemeenschap dezer bediening, die voor de heiligen geschiedt.
5 En zij deden niet alleen, gelijk wij gehoopt hadden, maar gaven zichzelven eerst aan den Heere en daarna aan ons, door den wil van God.
6 Alzo dat wij Titus vermaanden, dat, gelijk hij te voren begonnen had, hij ook alzo nog deze gave bij u voleinden zou.
7 Zo dan, gelijk gij in alles overvloedig zijt, in geloof, en in woord, en in kennis, en in alle naarstigheid, en in uw liefde tot ons, ziet, dat gij ook in deze gave overvloedig zijt.
8 Ik zeg dit niet als gebiedende, maar als door de naarstigheid van anderen ook de oprechtheid uwer liefde beproevende.
9 Want gij weet de genade van onzen Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijn armoede zoudt rijk worden.
10 En ik zeg in dezen mijn mening; want dit is u oorbaar, als die niet alleen het doen, maar ook het willen van over een jaar te voren hebt begonnen.
11 Maar nu voleindigt ook het doen; opdat, gelijk als er geweest is de volvaardigheid des gemoeds om te willen, er ook alzo zij het voleindigen uit hetgeen gij hebt.
12 Want indien te voren de volvaardigheid des gemoeds daar is, zo is iemand aangenaam naar hetgeen hij heeft, niet naar hetgeen hij niet heeft.
13 Want dit zeg ik niet, opdat anderen zouden verlichting hebben, en gij verdrukking;
14 Maar opdat uit gelijkheid, in dezen tegenwoordigen tijd, uw overvloed zij om hun gebrek te vervullen; opdat ook hun overvloed zij om uw gebrek te vervullen, opdat er gelijkheid worde.
15 Gelijk geschreven is: Die veel verzameld had, had niet over; en die weinig verzameld had, had niet te weinig.
16 Doch Gode zij dank, Die dezelfde naarstigheid voor u in het hart van Titus gegeven heeft;
17 Dat hij de vermaning heeft aangenomen, en zeer naarstig zijnde, gewillig tot u gereisd is.
18 En wij hebben ook met hem gezonden den broeder, die lof heeft in het Evangelie door al de Gemeenten;
19 En dat niet alleen, maar hij is ook van de Gemeenten verkoren, om met ons te reizen met deze gave, die van ons bediend wordt tot de heerlijkheid des Heeren Zelven, en de volvaardigheid uws gemoeds;
20 Dit verhoedende, dat ons niemand moge lasteren in dezen overvloed, die van ons wordt bediend;
21 Als die bezorgen, hetgeen eerlijk is, niet alleen voor den Heere, maar ook voor de mensen.
22 Wij hebben ook met hen gezonden onzen broeder, welken wij in vele dingen dikmaals beproefd hebben, dat hij naarstig is; en nu veel naarstiger, door het groot vertrouwen, dat hij heeft tot ulieden.
23 Hetzij dan Titus, hij is mijn metgezel en medearbeider bij u; hetzij onze broeders, zij zijn afgezanten der Gemeenten, en een eer van Christus.
24 Bewijst dan aan hen de bewijzing uwer liefde, en van onzen roem van u, ook voor het aangezicht der Gemeenten.

In dit en in het volgende hoofdstuk geeft Paulus den Corinthiërs enige aansporing en aanwijzing ten opzichte van een bijzonder liefdewerk, om in de behoeften van de arme heiligen te Jeruzalem en in Judea te voorzien, volgens het goede voorbeeld van de andere gemeenten in Macedonië, Romeinen 15:26. De Christenen te Jeruzalem waren verarmd door oorlog, hongersnood en vervolging, en waarschijnlijk waren de meesten hunner reeds arm toen zij het Christendom omhelsden, want Christus zei: Den armen wordt het Evangelie verkondigd. Paulus, ofschoon hij de apostel der heidenen was, had een teder gemoed en vriendelijke bedoelingen jegens hen onder de Joden, die tot het Christendom bekeerd waren, en ofschoon velen hunner niet zo welwillend gezind waren jegens de toegebrachten uit de heidenen als zij behoorden te zijn, wenste de apostel dat de heidenen vriendelijk jegens hen zouden zijn en wekte hen op om ruimschoots ten hunnen behoeve bij te dragen. Over dit onderwerp is hij zeer uitvoerig en schrijft met veel geestdrift. In het achtste hoofdstuk maakt hij de Corinthiërs bekend met het goede voorbeeld van de gemeenten in Macedonië in dit liefdewerk en beveelt het hun ter navolging aan, en zegt dat Titus naar Corinthe was gezonden om hun gaven in ontvangst te nemen, vers 1- 6. Daarna gaat hij voort om hun verplichting met verscheidene beweegredenen te bewijzen, vers 7-15, en beveelt hun de personen aan, wie dit werk opgedragen was, vers 16-24.

2 Corinthiërs 8:1-6

Hier merken wij op:

I. De apostel neemt aanleiding uit het goede voorbeeld van de gemeenten in Macedonië, dat is van Filippi, Thessalonica, Berea en de overigen in de gewesten van Macedonië, om de Corinthiërs en de Christenen in Achaje op te wekken tot dit goede liefdewerk, en:

1. Deelt hun mede de grote milddadigheid dezer gemeenten, welke hij noemt de genade Gods, welke aan die gemeenten gegeven is, vers 1. Sommigen menen dat men in deze woorden moet lezen: de gave, welke God door de gemeenten gegeven heeft. Hij bedoelt zeker de milde giften van deze gemeenten, welke de genade of de gave Gods genoemd worden, hetzij omdat ze zeer groot waren, hetzij omdat hun liefde voor de arme heiligen haar oorsprong vond in God als de bewerker en verzeld ging van liefde tot God, die er in geopenbaard werd. De genade Gods moet erkend worden als wortel en bron van alle goeds, dat in ons is of te eniger tijd door ons verricht wordt, en het is grote genade en gunst, door God ons bewezen, wanneer wij nuttig zijn mogen voor anderen en enig goed werk tot stand brengen.

2. Hij verhaalt hun van de liefde der Macedoniërs en stelt die in zeer gunstig licht. Hij zegt hun:

A. Dat zij slechts in lagen stand verkeerden en ofschoon zelf verdrukt, bijgedragen hadden tot tegemoetkoming van anderen. Zij waren in vele beproeving en zeer diepe armoede, vers 2. Het was voor hen een tijd van zware verdrukking zoals men zien kan in Handelingen 18:17. De Christenen in die streken werden slecht behandeld, hetgeen hen tot diepe armoede bracht, maar, wijl zij temidden van hun beproevingen overvloed van blijdschap hadden, waren zij ook overvloedig in goeddadigheid, zij gaven van hun weinigje, vertrouwende dat God in hun behoeften voorzien en het wel met hen maken zou.

B. Zij gaven zeer mild, uit den rijkdom hunner goeddadigheid, vers 2, dat is: zo mild alsof ze rijk geweest waren. Alles wèl beschouwd, was hun bijdrage groot, zij was naar, ja boven hun vermogen, vers 3, zoveel als van hen verwacht kon worden, indien niet meer dan dat. Mensen zullen wellicht zulke onvoorzichtigheid afkeuren, maar God heeft welgevallen aan den vromen ijver van hen, die in ware werken van godsvrucht en goeddadigheid boven hun vermogen gaan.

C. Zij waren zeer bereid en voortvarend in dit goede werk. Zij waren gewillig, vers 3, en het was er zover vandaan, dat Paulus hen met veel beweegredenen er toe brengen moest, dat zij hem met vele vermaning baden, de gave aan te nemen, vers 4. Het schijnt dat Paulus niet genegen was deze opdracht te aanvaarden, want hij wilde zich geven aan het Woord en het gebed, ook kan het zijn dat hij overwoog hoe gretig zijn vijanden alle gelegenheden aangrepen om hem verwijtingen te doen en hem zwart te maken, en aanleiding zouden zoeken tegen hem omdat zulk een grote som in zijn handen gesteld werd, om hem te verdenken en te beschuldigen van onvoorzichtigheid en partijdigheid bij de verdeling, indien niet van erger onrecht. Hoe voorzichtig behoren de dienaren te zijn, vooral in geldzaken, om geen aanleiding te geven aan hen, die tot kwaadspreken oorzaak zoeken!

D. Hun goeddadigheid was geworteld in ware godsvrucht, en dat was er de grote aanbeveling van. Zij volvoerden dit werk op de rechte wijze. Zij gaven zich zelven eerst aan den Heere en daarna aan ons, en aan ons hun bijdragen door den wil van God, vers 5, dat is, zoals Gods wil was dat ze doen zouden, bereid om in deze Gods wil te volbrengen tot Zijne eer. Dit had, naar het schijnt, de verwachting des apostels overtroffen, het was meer dan hij gehoopt had, zulke warme en godzalige liefde in de Macedoniërs te zien uitblinken, en dit goede werk met zoveel toewijding en ernst verricht te zien. Plechtig, gezamenlijk, eenstemming gaven zij opnieuw zich zelven en al wat zij hadden aan den Heere Jezus Christus. Zij hadden dit vroeger gedaan, maar bij deze gelegenheid deden zij het opnieuw, hun bijdragen tot Gods verheerlijking heiligende door eerst zich zelven aan den Heere te geven. Wij kunnen niet beter over ons zelven beschikken, dan door ons aan God te geven. Indien wij ons zelven aan den Heere geven, geven wij Hem al wat we hebben, om er naar Zijn welbehagen over te beschikken. Wat wij gebruiken of afzonderen voor God, het is altijd slechts Hem Zijn eigendom teruggeven. Hetgeen wij voor liefdadige doeleinden bestemmen en gebruiken, zal niet door God aangenomen en ons ten zegen gedijen, indien wij niet vooraf ons zelven aan den Heere geven.

II. De apostel deelt hun mede, dat hij Titus vermaand heeft om te gaan en bij hen een inzameling te houden, vers 6, daar hij wist dat Titus bij hen in aanzien stond. Hij had vroeger een vriendelijke ontvangst bij hen genoten. Zij hadden hem veel toegenegenheid getoond en hij had veel liefde voor hen. Daarbij had Titus dit werk onder hen reeds begonnen en was hij dus begerig het te voleindigen. Zodat hij alles samen genomen, de geschikte man voor dit doel was, en daar zulk een goed werk reeds door zo bekwame hand zo voorspoedig gegaan was, zou het jammer zijn het niet voort te zetten en te voltooien. Het is een bewijs van wijsheid de meest-geschikte werktuigen te kiezen voor een werk dat we behoorlijk wensen te verrichten, en ook het werk der liefdadigheid zal gewoonlijk het best slagen wanneer men de meest-geschikte personen uitzendt om de gaven te verzamelen en te verdelen.

2 Corinthiërs 8:7-15

In deze verzen gebruikt de apostel verscheidene dringende beweegredenen om de Corinthiërs aan te sporen tot dit goede werk van liefdadigheid.

I. Hij beroept zich op hun voortreffelijkheid in andere gaven en genaden, en verlangt dat zij ook in de liefdadigheid uitmunten zullen, vers 7. Grote bekwaamheid en veel heilige kunst worden hier door den apostel gebruikt. Ten einde de Corinthiërs tot deze goede daad over te halen, prijst hij hen voor het andere goede, dat bij hen gevonden werd. De meeste mensen houden er van geëerd te worden, vooral wanneer wij van hen voor ons zelven of voor anderen een gift vragen, en het is billijk dat wij aan hen, in wie Gods genade schijnt, de hun toekomende eer geven. Merk hier op wat het was, waarin de Corinthiërs overvloedig waren. Het geloof wordt het eerst vermeld, want dat is de wortel: en gelijk het onmogelijk is zonder geloof Gode te behagen, Hebreeën 11:6, zo zullen zij, die overvloedig zijn in geloof, ook overvloedig zijn in andere genaden en goede werken, en dat zal werkzaam zijn en aan het licht treden in liefde. Bij hun geloof kwam het woord, een kostelijke gave, die veel bijdraagt tot de heerlijkheid Gods en het welzijn der gemeente. Velen hebben het geloof, maar missen het woord (de bekwaamheid om zich te uiten). Maar deze Corinthiërs overtroffen de meeste gemeenten in geestelijke gaven, en vooral in het woord, en toch was dat niet in hen, zoals maar al te veel het geval is, uitwerking en bewijs beide van onwetendheid, want bij het woord voegden zij kennis, overvloedige kennis. Zij hadden een schat van oude en nieuwe dingen, en brachten dien door hun woord uit hun schatkamers aan ‘t licht. Zij waren daarbij overvloedig in naarstigheid. Zij, die grote kennis hebben en gemakkelijk spreken, zijn niet altijd de naarstigste Christenen. Veel-sprekers zijn niet altijd veel-werkers, maar deze Corinthiërs waren naarstig om goed te werken, zowel als om goed te weten en te spreken. Voorts hadden zij overvloedige liefde voor hun dienaren, en geleken niet op zo velen, die, zelf gaven hebbende, zeer geneigd zijn om hun dienaren te minachten en te verwaarlozen. Nu verlangt de apostel, dat ze bij al deze goede dingen nog deze genade zullen voegen van overvloed van liefde voor de armen, dat, waar zoveel goeds gevonden werd, nog meer goeds voorhanden zijn zou. Maar alvorens de apostel overgaat tot een andere beweegreden, draagt hij zorg het misverstand te voorkomen alsof hij voornemens was hun te gebieden en door zijn gezag zware lasten op hen te leggen, en zegt hun, vers 18, dat hij niet spreekt gebiedende of krachtens zijn gezag. Ik zeg mijne mening, vers 10. Hij gebruikt de bereidvaardigheid van anderen om hun voor te stellen wat voor hen betamelijk zal zijn en bewijs geven zal van de oprechtheid hunner liefde, waarvan het een gevolg zijn zou. Er moet groot onderscheid gemaakt worden tussen zedelijke en wettelijke verplichting, en de beoordeling van een zich aanbiedende gelegenheid om goed te doen. Menig ding, dat goed is om te doen, kan daarom nog niet door uitdrukkelijk en onontwijkbaar gebod gezegd worden, altijd onze plicht te zijn.

II. Een andere beweegreden is ontleend aan de beschouwing van de genade onzes Heeren Jezus Christus. De beste beweegredenen tot Christelijke plichten worden ontleend aan de liefde van Christus, die ons dringt. Het voorbeeld van de Macedonische gemeenten was er een, dat de Corinthiërs behoorden na te volgen, maar het voorbeeld van onzen Heere Jezus Christus moest veel groter invloed hebben. En gij weet, zegt de apostel, de genade van onzen Heere Jezus Christus, vers 9, die rijk was, want Hij was God, in macht en heerlijkheid den Vader gelijk, rijk in al de heerlijkheid en zaligheid van de hemelen, en Hij is om uwentwil arm geworden, niet alleen werd Hij om onzentwil mens, Hij werd bovendien arm. Hij werd in armelijke omstandigheden geboren, leidde een armoedig leven, stierf in armoede, en dat was om onzentwil, opdat Hij ons rijk maken zou, rijk

in de liefde en de gunst van God, rijk in zegeningen en beloften van het nieuwe verbond, rijk in de hope des eeuwigen levens, erfgenamen van Zijn koninkrijk. Dat is een goede reden waarom wij milddadig met het onze zijn zullen voor de armen, omdat wij zelven leven uit de milddadigheid van onzen Heere Jezus Christus.

III. Een andere beweegreden ontleent hij aan hun goede voornemens en hun aanvang van het goede werk. Hieromtrent zegt hij:

1. Dat het hun oorbaar was te doen wat ze voorgenomen en te voleindigen wat ze begonnen hadden, vers 10, 11. Wat zouden anders hun goede voornemens en aanvang te betekenen hebben? Goede voornemens zijn zeker uitmuntend: ze zijn gelijk knoppen en bloesems, aangenaam voor het oog en vrucht belovend, maar ze zijn verloren en betekenen niets wanneer ze zich niet ontwikkelen. Zo zijn ook goede aanvang en begin beminnelijk, maar wij zullen er al het voordeel van verliezen, indien ze niet worden voortgezet en vrucht voortbrengen. Daarom, omdat hij bij de Corinthiërs bereidheid van wil gezien had, wenste hij dat ze zouden voortvaren, overeenkomstig hun volvaardigheid. Want:

2. Dat is aangenaam bij God. Het volvaardig gemoed is aangenaam, vers 12, wanneer het vergezeld gaat van oprechte pogingen. Wanneer men zich iets goeds voorneemt en, naar vermogen, poogt het te volbrengen, neemt God aan wat men heeft of doen kan, en verwerpt zo iemand niet om hetgeen hij niet heeft en wat niet in zijn macht staat te doen, en dat is voor andere dingen even waar als voor liefdadigheid. Maar laat ons er vooral op letten, dat deze Schriftuurplaats in geen geval hen rechtvaardigt, die denken dat goede voornemens voldoende zijn, en dat edele bedoelingen en het tonen van een gewillig gemoed genoeg zijn voor hun zaligheid. Het maakt aangenaam, inderdaad, maar alleen wanneer het gepaard gaat met een volbrengen van hetgeen waartoe wij instaat zijn, of wanneer de Voorzienigheid de uitvoering verhindert, zoals met David het geval was toen hij den Heere een huis bouwen wilde, 2 Samuel 7..

IV. Een andere beweegreden wordt ontleend aan het onderscheid, dat de Voorzienigheid gemaakt heeft in de verdeling van de aardse goederen, en aan de wisselvalligheid der menselijke zaken, vers 13-15. De kracht van de redenering schijnt deze te zijn: De Voorzienigheid geeft aan sommigen meer, aan anderen minder, van de goederen dezer wereld, en dat wel met het doel, dat zij die overvloed hebben bijdragen zullen om het gebrek der anderen aan te vullen, dus opdat er gelegenheid voor liefdadigheid zij. En voorts, in ‘t oog houdende de wisselvalligheid van alle menselijke zaken, en hoe spoedig daarin verandering komen kan, zodat zij, die nu overvloed hebben, genoodzaakt worden om zelf in hun behoeften door anderen te laten voorzien, moet dit hen aansporen tot liefdadigheid zolang zij daartoe in de gelegenheid zijn. Het is de wil van God, dat door onze wederkerige hulp, er een soort van gelijkheid kome, niet een volstrekte gelijkheid, of zulk een gelijkmaking, waardoor alle eigendomsrecht zou vernietigd worden, want in dat geval zou er van liefdadigheid geen sprake meer kunnen zijn. Maar in werken van liefdadigheid behoort er enige gelijke verhouding in acht genomen te worden, zodat niet op enkelen al te zware last gelegd wordt, terwijl anderen geheel verschoond blijven, allen behoren zich geroepen te gevoelen om bij te dragen voor hen, die gebrek hebben. Dat wordt toegelicht door de verzameling en verdeling van het manna in de woestijn, waarbij het (zoals we lezen in Exodus 16) de plicht was van elk gezin en van ieder lid des gezins, zoveel te vergaderen als zij konden, waarna het verzamelde verdeeld werd in genoegzame delen voor elk gezin, waarna het hoofd van elk gezin weer verdeelde naar hij zag dat

ieder beloofde. Zij, die door zwakte of ouderdom niet veel hadden kunnen bijdragen, ontvingen meer dan zij verzameld hadden, anderen, die veel hadden kunnen bij elkaar brengen, kregen niet meer dan zij voor zich zelven behoefden, en dus hij die veel verzameld had (meer dan hij eten kon) stond af aan hem die weinig verzameld had, zodat de laatste niet tekort kwam. Merk op: De toestand van de mensen in deze wereld is zo, dat wij wederkerig van elkaar afhankelijk zijn en elkaar helpen moeten. Zij, die overvloed van aardse goederen bezitten, hebben toch niet meer dan voedsel en kleding, en zij, die weinig slechts van die goederen hebben, komen zelden tekort. Maar zij, die overvloed hebben, mogen niet dulden dat de anderen gebrek lijden, maar moeten gewillig zijn om te helpen.

2 Corinthiërs 8:16-24

In deze verzen beveelt de apostel de broederen aan, die tot hen gezonden waren om hun liefdegaven in ontvangst te nemen en geeft hun als ‘t ware, geloofsbrieven, opdat indien iemand aan hun karakter mocht twijfelen of daarnaar onderzoek willen doen, het bekend zou zijn wie zij waren en hoe veilig zij vertrouwd konden worden.

I. Hij beveelt hun Titus aan:

1. Om zijn ernstige zorg en grote toegenegenheid des harten voor hen en zijne begeerte om in alles hun welzijn te bevorderen. Dat wordt met dankbaarheid aan God vermeld, vers 16. Het is een reden van dankbaarheid indien God in de harten van anderen het verlangen gewerkt heeft om ons of anderen enig goed te doen.

2. Om zijn bereidheid voor dezen dienst. Hij heeft dit goede werk op zich genomen en is gewillig tot hen gereisd, vers 17. Het schijnt menigeen een ondankbaar werk om liefdegaven voor anderen te vragen, toch is het een goed werk en we moeten er niet voor terugdeinzen indien we er toe geroepen worden.

II. Hij beveelt den anderen broeder aan, die met Titus gezonden was. Algemeen denkt men dat Lukas die broeder was. Hij wordt aanbevolen:

1. Als een man, die lof heeft in het Evangelie door al de gemeenten, vers 18. Zijn diensten van verscheiden aard waren wèl bekend, en hij had zich lofwaardig betoond in al wat hij gedaan heeft.

2. Als iemand, die door de gemeenten verkoren is, vers 19, en den apostel in zijne bediening toegevoegd. Dat was zeer waarschijnlijk geschied op verlangen en verzoek van Paulus zelf, om te verhoeden, dat ons niemand moge lasteren in dezen overvloed, die van ons wordt bediend, vers 20. Zo zorgvuldig waakte de apostel er tegen, dat kwaadgezinden enige aanleiding vinden konden om hem zwart te maken. Hij wilde niemand aanleiding geven om hem van enige onrechtvaardigheid of partijdigheid in deze zaak te beschuldigen, en achtte het daarom zijn plicht, gelijk het de plicht van alle Christenen is, om niet alleen voor den Heere, maar ook voor de mensen, alle dingen eerlijk te bezorgen, vers 21, dat is: zo voorzichtig te handelen, dat wij, zover ons dat mogelijk is, alle verdenking van ons en alle aanleiding tot schandelijke beschuldigingen voorkomen. Wij leven in een bedilzieke wereld en moeten alle gelegenheid afsnijden voor hen, die altijd zoeken kwaad te spreken. Het is de zonde van anderen, indien ze ons zonder oorzaak verwijten of bedillen, maar het is op zijn minst onvoorzichtig van ons wanneer wij hun daartoe enige aanleiding geven, al bestaat er voor hen geen gegronde reden om zo te handelen.

III. Hij beveelt hun nog een anderen broeder aan, die met de beide reeds genoemden deze zaak kwam behartigen. Men houdt het er voor dat Apollos bedoeld is. Maar wie hij ook zijn moge, hij was reeds in vele dingen beproefd en naarstig bevonden, en daarom geschikt om in deze zaak te dienen. Bovendien had hij grote begeerte naar dit werk, aangezien hij veel vertrouwen en goeden dunk van de Corinthiërs had, vers 22. Het is een grote vertroosting in goede werken bezig te zien degenen, die zich vroeger reeds daarin naarstig betoond hebben.

IV. Hij besluit deze aanbeveling met een algemeen goed getuigenis van hen allen, vers 23, als zijn medearbeiders voor hun welzijn, als afgezanten der gemeente, als ene ere van Christus. Zij waren Hem tot een naam en tot roem, zij vergrootten de eer van Christus als Zijne werktuigen en hadden van Christus genade verkregen om getrouw bevonden te worden en in Zijn dienst werkzaam te zijn. Daarna ten besluite wekt hij hen op om hun vrijgevigheid te tonen en daardoor te beantwoorden aan de grote verwachting, die anderen thans van hen hadden, opdat deze afgezanten en de gemeenten zelf een bewijzing hunner liefde tot God en tot hun verdrukte broederen mochten zien en de apostel met goede reden over hen mocht geroemd hebben, vers 24. De goede gedachte, die anderen van ons hebben, moet ons een prikkel tot weldoen zijn.

HOOFDSTUK 9

1 Want van de bediening, die voor de heiligen geschiedt, is mij onnodig aan u te schrijven.
2 Want ik weet de volvaardigheid uws gemoeds, van welke ik roem over u bij de Macedoniers, dat Achaje van over een jaar bereid is geweest; en de ijver, van u begonnen, heeft er velen verwekt.
3 Maar ik heb deze broeders gezonden, opdat onze roem, dien wij over u hebben, niet zou ijdel gemaakt worden in dezen dele; opdat gelijk ik gezegd heb gij bereid moogt zijn;
4 En dat niet mogelijk, zo de Macedoniers met mij kwamen, en u onbereid vonden, wij opdat wij niet zeggen, gij beschaamd worden in dezen vasten grond der roeming.
5 Ik heb dan nodig geacht deze broeders te vermanen, dat zij eerst tot u zouden komen, en voorbereiden uw te voren aangedienden zegen; opdat die gereed zij, alzo als een zegen, en niet als een vrekheid.
6 En dit zeg ik: Die spaarzamelijk zaait, zal ook spaarzamelijk maaien; en die in zegeningen zaait, zal ook in zegeningen maaien.
7 Een iegelijk doe, gelijk hij in zijn hart, voorneemt; niet uit droefheid, of uit nooddwang; want God heeft een blijmoedigen gever lief.
8 En God is machtig alle genade te doen overvloedig zijn in u; opdat gij in alles te allen tijd, alle genoegzaamheid hebbende, tot alle goed werk overvloedig moogt zijn.
9 Gelijk er geschreven is: Hij heeft gestrooid, hij heeft den armen gegeven; Zijn gerechtigheid blijft in der eeuwigheid.
10 Doch Die het zaad den zaaier verleent, Die verlene ook brood tot spijze, en vermenigvuldige uw gezaaisel, en vermeerdere de vruchten uwer gerechtigheid;
11 Dat gij in alles rijk wordt tot alle goeddadigheid, welke door ons werkt dankzegging tot God.
12 Want de bediening van dezen dienst vervult niet alleen het gebrek der heiligen, maar is ook overvloedig door vele dankzeggingen tot God;
13 Dewijl zij door de beproeving dezer bediening God verheerlijken over de onderwerping uwer belijdenis onder het Evangelie van Christus, en over de goeddadigheid der mededeling aan hen en aan allen;
14 En door hun gebed voor u, welke naar u verlangen, om de uitnemende genade Gods over u.
15 Doch Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke gave.

In dit hoofdstuk schijnt de apostel zich te verontschuldigen over den ernst van zijn aandrang bij de Corinthiërs om wel te doen, vers 1-5, en gaat voort met het geven van aanwijzingen omtrent de beste manier, namelijk goedwillig, vast-besloten en vrijwillig, en hun zeer aan te moedigen om het zo te doen, vers 6-15.

2 Corinthiërs 9:1-5

In deze verzen spreekt de apostel zeer waarderend tot de Corinthiërs, en met grote geschiktheid. Onderwijl hij zich schijnt te verontschuldigen over zijn ernstigen drang tot liefdadigheid, wekt hij hen toch daartoe op en toont hoezeer hij zijn hart op deze zaak gesteld heeft.

I. Hij zegt hun dat het nodeloos is om hen met nieuwe beweegredenen te dringen tot het verlenen van hulp aan hun arme broederen, vers 1, want hij was overtuigd reeds genoeg gezegd te hebben om hen, van wie hij zo goede gedachte had, op te wekken. Want:

1. Hij kende de volvaardigheid huns gemoeds tot elk goed werk en wist hoe ze dit goede werk reeds een jaar geleden begonnen hadden, zodat hij

2. roemde over hun ijver bij de Macedoniërs, en daardoor velen hunner had opgewekt om ook zo te doen. En daarom was hij overtuigd dat zij, die zo goed begonnen waren, ook goed zouden voortgaan, dus hen prijzende om hetgeen zij gedaan hadden, legt hij de verplichting op hen om voort te gaan en te volharden.

II. Het schijnt dat hij zich verdedigt over de zending aan hen van Titus en de andere broederen. Hij zou niet gaarne zien dat ze zich daardoor door hem beledigd gevoelden, alsof hij te ernstig was en te streng bij hen aanhield, en meldt hun de ware reden, waarom hij de broederen gezonden heeft, namelijk:

1. Om hen bijtijds te waarschuwen, opdat ze ten volle gereed mochten zijn, vers 3, en niet verrast door haastige aanvrage, wanneer hij zou gekomen zijn. Wanneer wij wensen dat anderen iets goeds doen zullen, moeten we jegens hen voorzichtig en teder handelen, en hun tijd laten.

2. Dat hij niet beschaamd mocht worden in zijn roem over hen, wanneer zij niet gereed mochten gevonden worden, vers 3, 4. Hij doelt er op dat mogelijk enige Macedoniërs met hem zullen komen, en wanneer de inzameling dan nog niet geschied was, zou dat hem, -om niet te zeggen hen- beschaamd maken over den roem, dien de apostel over hen gehad had. Zo zorgzaam was hij om zijn en hun goeden naam te bewaren. Christenen moeten waken voor den goeden naam van hun belijdenis en trachten de leer van God hun Zaligmaker te versieren.

2 Corinthiërs 9:6-15

Hier hebben wij:

I. Duidelijke aanwijzingen, die in acht te nemen zijn omtrent de rechte en aangename wijze van het oefenen van weldadigheid. Het is van groot belang, dat wij niet alleen doen hetgeen van ons geëist wordt, maar ook dat we het doen gelijk ons bevolen werd. Omtrent de wijze, waarop de apostel wilde dat de Corinthiërs zouden geven, merken wij op:

1. Het moest in zegening (met ruime hand) zijn. In vers 5 was reeds aangeduid dat er verwacht werd een ruime bijdrage, een zegen, niet een vrekkigheid, en nu geeft hij hun te overwegen dat zij, die een goeden oogst verlangen, niet zuinig en spaarzaam met het zaad zijn, want de oogst staat in verhouding tot het zaaisel, vers 6.

2. Het moet wèl overlegd zijn. Een iegelijk doe gelijk hij in zijn hart voorneemt, vers 7. Werken van liefdadigheid, gelijk alle andere goede werken, moeten niet verricht worden zonder nagedachte of deugdelijk plan, zodat men alleen toevallig goeddoet. Die haastig, uit medelijden met het ongeluk van anderen, geeft zonder behoorlijk plan, heeft wellicht later berouw omdat hij meer gaf dan hij bedoelde. Of misschien ziet hij later, dat hij, alles wel overwogen, meer had moeten doen. Goed overleg, zowel ten aanzien van onze eigen omstandigheden als van die dergenen, die we helpen willen, zal ons zeer nuttig zijn bij de bepaling van de hoegrootheid onzer bijdragen voor liefdadige doeleinden.

3. Het moet, hetzij we veel of weinig geven, vrijwillig zijn. Niet uit droefheid of uit nooddwang, maar gewillig, vers 7. Sommigen geven alleen om in het ongeluk hen te helpen, die hun liefdadigheid inroepen, en wat zij geven is hun in zekeren zin afgebedeld of afgedwongen, en die onwillige aalmoezen zijn al wat zij doen. Wij moeten vrijwilliger geven dan de bescheidenheid van sommige behoeftigen hen toelaat te vragen, wij moeten niet slechts brood uitdelen, maar onze ziel openen voor den hongerige, Jesaja 58:10. Wij moeten geven mild, met open hand, en vriendelijk, met open gelaat, verblijd zijnde over het vermogen èn over de gelegenheid om milddadig te zijn.

II. Goede aanmoediging om het werk der goeddadigheid op de voorgeschreven wijze te verrichten. De apostel zegt aan de Corinthiërs:

1. Dat zij niet zullen verliezen door hetgeen zij uit liefde geven. Dit moge dienen ter bestrijding van een bezwaar in het hart van menigeen tegen zulk goed werk, die denkt dat hij missen zal hetgeen hij weggeeft. Dezulken mogen bedenken dat hetgeen op de rechte wijze aan de armen gegeven werd, niet verloren is, het is evenmin verloren als het kostelijke zaad, dat in den grond verborgen wordt, ofschoon het tijdelijk begraven is, zal het ontkiemen en vruchten dragen, de zaaier zal het in zegeningen terug ontvangen, vers 6. Even goeden oogst mogen zij verwachten, die vrijwillig en ruim in liefdadigheid geven. Want:

A. God heeft den blijmoedigen gever lief, vers 7, en waarop mogen zij al niet hopen, die de voorwerpen der goddelijke liefde zijn! Kan iemand iets verliezen door te doen hetgeen God behaagt? Kan hij niet veel meer er zeker van zijn dat hij op de een of andere wijze er bij winnen zal? Ja, zijn niet de liefde en de gunst Gods beter dan alle andere dingen, beter dan het leven zelf?

B. God is machtig om onze weldadigheid tot ons voordeel te doen strekken, vers 8. Wij hebben geen reden om Gods goedheid te wantrouwen, en wij hebben zeker geen reden om Zijn macht te betwijfelen. Hij is machtig alle genade overvloedig te doen zijn jegens ons, en ze ons te verlenen, en ons te geven een groten overvloed van geestelijke en tijdelijke goede dingen. Hij kan maken dat wij voldoende heb- ben van alles, dat wij tevreden zijn met hetgeen wij hebben, dat wij ons opmaken om te geven en instaat zijn om nog meer te geven, gelijk over den weldadige geschreven staat in Psalm 112:9 : Hij heeft gestrooid, hij heeft den armen gegeven: zijne gerechtigheid blijft in der eeuwigheid. De eer daarvan is blijvend, de beloning eeuwig, en hij blijft instaat zelf behoorlijk te leven en mild aan anderen te geven.

C. De apostel zendt een voorbede tot God op, dat zij de winners en niet de verliezers mogen zijn, vers 10, 11. Let hier op Hem aan wie de bede gericht is-God, die het zaad den zaaier verleent, en die door Zijne voorzienigheid zulk ene vermeerdering van de vruchten der aarde geeft, dat wij niet alleen brood genoeg hebben om dit jaar van te leven, maar nog zaad genoeg overhouden voor een volgenden voorraad. Dus: God geeft ons niet alleen een genoegzaam deel voor ons zelven, maar ook nog zoveel dat wij in de behoeften van anderen voorzien kunnen, en dat is als zaad om te zaaien. Waar om gebeden wordt: Er zijn verscheidene dingen, die hij voor hen begeert, namelijk: dat ze mogen hebben brood tot spijze, hun eigen genoegzaam deel, hun voldoende voedsel, en dat God vermenigvuldige hun gezaaisel, dat zij steeds meer gelegenheid mogen hebben om goed te doen, -en dat er moge zijn vermeerdering van de vruchten hunner gerechtigheid, dat zij zelf rijkelijk mogen oogsten, en de beste en geschiktste vergelding van hun weldadigheid ontvangen, opdat zij in alles rijk worden tot alle goeddadigheid, dat ze ten slotte ondervinden mogen dat zij de winners, en niet de verliezers zijn. Werken van liefdadigheid zijn er zo ver van af dat ze ons verarmen zouden, dat ze juist de rechte middelen zijn om ons te verrijken, waarlijk rijk te maken.

2. Terwijl zij geen verliezers zouden wezen, zouden de arme beproefde heiligen de winners zijn, want deze dienst vervult hun gebrek, vers 12. Wanneer wij bedenken dat zij heiligen zijn, die wij als huisgenoten des geloofs mogen beschouwen, wier behoeften zo groot zijn, hoe bereid zullen wij dan zijn om hun wel te doen! Onze goedheid kan niet tot God reiken, maar wel tot de heiligen, die op de aarde zijn, en wie wij dus kunnen tonen dat tot hen al onze lust is.

3. Dit zal ook strekken tot dank en prijs aan God. Veler dankzegging zal daarvoor aan God gebracht worden, door den apostel en door hen, die tot dezen dienst uitgezonden waren, vers 11. Zij zouden God er voor zegenen, dat Hij hen als werktuigen in zulk een heerlijken dienst gebruikt en voorspoedig gemaakt had. Maar buitendien zouden nog anderen dankbaar zijn, de armen, in wier behoeften voorzien was, zouden zeker zeer dankbaar aan God zijn en Hem er voor zegenen, en allen die het Evangelie liefhadden zouden God verheerlijken over de onderwerping hunner belijdenis onder het Evangelie van Christus en hun ware liefde jegens allen, vers 13. Waarachtig Christendom is onderwerping aan het Evangelie en ons zelven onderwerpen aan den bevelenden invloed van zijn wetten en instellingen. Wij moeten de oprechtheid van onze onderwerping aan het Evangelie bewijzen door werken van goeddadigheid. Deze zullen strekken tot aanbeveling van onze belijdenis en tot prijs en heerlijkheid van God.

4. Zij, wier behoeften voorzien waren, zouden de beste wedervergelding doen door vele gebeden tot God voor hen, die ondersteuning gezonden hadden, vers 14. En daardoor moeten wij de vriendelijkheid, die ons bewezen wordt, vergelden, wanneer wij niet in de gelegenheid zijn om het

op andere wijze te doen, dat is de enige vergelding, waartoe armen instaat zijn en het geeft dikwijls groot voordeel aan de rijken.

Ten slotte. De apostel stapt van dit onderwerp af met deze lofverheffing: Gode zij dank voor Zijne onuitsprekelijke gave, vers 15. Sommigen menen dat hij met deze onuitsprekelijke gave bedoelt de gave van genade aan de gemeenten geschonken, om hen instaat te stellen en gewillig te maken om in de behoeften der heiligen te voorzien, welke een onuitsprekelijk voorrecht beide voor gevers en ontvangers kan genoemd worden. Maar het schijnt veelmeer dat hij bedoelt Jezus Christus, die inderdaad de onuitsprekelijke gave Gods aan de wereld is, een gave waarvoor wij nooit dankbaar genoeg kunnen zijn.

HOOFDSTUK 10

1 Voorts ik Paulus zelf bid u, door de zachtmoedigheid en goedertierenheid van Christus, die, tegenwoordig zijnde, wel gering ben onder u, maar afwezend stout ben tegen u;
2 Ik bid dan, dat ik, tegenwoordig zijnde, niet stout moge zijn met die vrijmoedigheid, waarmede ik geacht word stoutelijk gehandeld te hebben tegen sommigen, die ons achten, alsof wij naar het vlees wandelden.
3 Want wandelende in het vlees, voeren wij den krijg niet naar het vlees;
4 Want de wapenen van onzen krijg zijn niet vleselijk, maar krachtig door God, tot nederwerping der sterkten;
5 Dewijl wij de overleggingen ter nederwerpen, en alle hoogte, die zich verheft tegen de kennis van God, en alle gedachte gevangen leiden tot de gehoorzaamheid van Christus;
6 En gereed hebbende, hetgeen dient om te wreken alle ongehoorzaamheid, wanneer uw gehoorzaamheid zal vervuld zijn.
7 Ziet gij aan wat voor ogen is? Indien iemand bij zichzelven betrouwt, dat hij van Christus is, die denke dit wederom uit zichzelven, dat gelijkerwijs hij van Christus is, alzo ook wij van Christus zijn.
8 Want indien ik ook iets overvloediger zou roemen van onze macht, welke de Heere ons gegeven heeft tot stichting, en niet tot uw nederwerping, zo zal ik niet beschaamd worden;
9 Opdat ik niet zou schijnen, alsof ik u door de brieven wilde verschrikken.
10 Want de brieven zeggen zij zijn wel gewichtig en krachtig; maar de tegenwoordigheid des lichaams is zwak, en de rede is verachtelijk.
11 Dezulke bedenke dit, dat hoedanigen wij zijn in het woord door brieven, als wij afwezig zijn, wij ook zodanigen zijn inderdaad, als wij tegenwoordig zijn.
12 Want wij durven onszelven niet rekenen of vergelijken met sommigen, die zichzelven prijzen; maar deze verstaan niet, dat zij zichzelven met zichzelven meten, en zichzelven met zichzelven vergelijken.
13 Doch wij zullen niet roemen buiten de maat; maar dat wij, naar de maat des regels, welke maat ons God toegedeeld heeft, ook tot u toe zijn gekomen.
14 Want wij strekken onszelven niet te wijd uit, als die tot u niet zouden komen; want wij zijn ook gekomen tot u toe, in het Evangelie van Christus;
15 Niet roemende buiten de maat in anderer lieden arbeid, maar hebbende hoop, als uw geloof zal gewassen zijn, dat wij onder ulieden overvloediglijk zullen vergroot worden naar onzen regel;
16 Om het Evangelie te verkondigen in de plaatsen, die op gene zijde van u gelegen zijn; niet om te roemen in eens anders regel over hetgeen alrede bereid is.
17 Doch wie roemt, die roeme in den Heere.
18 Want niet die zichzelven prijst, maar dien de Heere prijst, die is beproefd.

Er was geen plaats, waar de apostel zoveel tegenwerking van valse apostelen ondervond, als te Corinthe, hij had daar vele vijanden. Laat niemand van de dienaren van Christus het vreemd vinden wanneer hun gevaren overkomen, niet alleen van vijanden, maar ook van valse broederen, want dit overkwam den gezegenden Paulus zelfs. Ofschoon hij zo smetteloos en onaanstotelijk in al zijn gedrag was, zo meegaande en nuttig voor allen, waren er toch steeds die hem met onwil bejegenden, hem benijdden, en al wat ze konden deden om hem te ondermijnen en zijn invloed en goeden naam te benadelen. Daarom verdedigt hij zich tegen hun beschuldigingen en wapent de Corinthiërs tegen hun verdachtmakingen. In dit hoofdstuk handhaaft de apostel, op vriendelijke en nederige wijze, de macht van zijn prediking, en bestraft de tegenstanders, vers 1-6. Daarna gaat hij voort daarover met de Corinthiërs te handelen, hij bespreekt zijne betrekking tot Christus en zijn gezag als diens apostel, vers 7-11, en weigert zich zelven te rechtvaardigen of te handelen op de wijze van de valse leraren, maar zal dat doen volgens betere regelen, die hij zich gesteld heeft, vers 12-18.

2 Corinthiërs 10:1-6

Hier hebben wij te letten op:

I. De vriendelijke en nederige wijze, waarop de gezegende apostel zich tot de Corinthiërs wendt, en hoe begerig hij is dat hem geen oorzaak gegeven worde om gestrengheid te gebruiken.

1. Hij spreekt zeer vriendelijk en nederig.

Ik, Paulus, zelf bid u, vers 1. Wij zien, in den aanhef van dezen brief, dat hij mede uit naam van Timotheus schreef, maar nu spreekt hij alleen voor zich zelven, want tegen hem vooral hadden de valse apostelen zich verheven, toch temidden van de grootste tergingen toont hij nederigheid en vriendelijkheid, door de zachtmoedigheid en goedertierenheid van Christus, en begeert dat dit grote voorbeeld dezelfden invloed op de Corinthiërs moge hebben. Wanneer we ons gestemd en geprikkeld gevoelen om ruw en hard tegen enige vereniging van mensen te zijn, behoren wij te denken aan de zachtmoedigheid en goedertierenheid van Christus, die in de dagen Zijns vlezes van Hem uitstraalden in al Zijn handelingen en in al Zijn daden van genade voor arme zielen. Hoe nederig spreekt de grote apostel hier over zich zelven, die tegenwoordig zijnde, wel gering ben onder u. Zo zeiden zijn vijanden met verachting van hem, en het schijnt dat hij dat erkent. Terwijl anderen gering van hem dachten en verachtend over hem spraken, had hij geringe gedachten van zich zelven en sprak nederig van zich zelven. Wij behoren onze eigen onvolkomenheden te gevoelen en nederig over ons zelven te denken, ook wanneer anderen ons daarvan verwijten maken.

2. Hij begeert dat hem geen aanleiding gegeven worde om strengheid te gebruiken (stout te zijn) vers 2. Hij bidt hen geen aanleiding tot stoutheid te geven, hem niet te noodzaken zijn gezag te gebruiken, zoals hij voorgenomen had te doen tegen sommigen, die hem onrechtvaardig beschuldigden van naar het vlees te wandelen, dat is van, ook in zijn apostolische handelingen, zijn gedrag te regelen naar vleselijk overleg en werelds inzicht. Dat had de apostel verworpen, want het was in strijd met den geest en de bedoeling van het Evangelie, en het was zeer ver van het doel en voornemen des apostels. En daarop:

II. Handhaaft hij de macht van zijn prediking en om de tegenstanders te straffen.

1. De macht van zijn prediking, vers 3-5. Merk hier op:

A. Het werk der bediening is een strijd, niet naar het vlees, want het is een geestelijke strijd met geestelijke bedoeling tegen geestelijke vijanden. En ofschoon de dienaren wandelen in het vlees, in het lichaam leven, en in de gewone zaken des levens handelen als andere mensen, toch in hun werk en strijd mogen zij niet vleselijke wapenen gebruiken of trachten het vlees te behagen, want dat moet met zijn begeerlijkheden en lusten gekruist zijn, gedood en ondergehouden worden.

B. De leerstellingen van het Evangelie en de tucht der gemeente zijn de wapenen in dezen krijg, en die zijn niet vleselijk. Uitwendige kracht is dus niet de wijze van het Evangelie, maar sterke overreding, door de macht der waarheid en de zachtmoedigheid der wijsheid. Dat is een goede tegenwerping tegen vervolging om des gewetens wil, het geweten is alleen aan God verantwoordelijk, en de mensen moeten overreed, en niet door kracht van wapenen gedreven,

worden tot God en hun plicht. En zo zijn de wapenen van onzen krijg machtig, de duidelijkheid der waarheid is overtuigend en dwingend. Dat is inderdaad door God en aan Hem te danken, want ze zijn Zijne instellingen, en gaan vergezeld van Zijn zegen om alle sterkten terneder te werpen door Zijn zegepralend Evangelie. Wij hebben hier te letten op den tegenstand tegen het Evangelie, die in de harten der mensen gewekt wordt door de machten van zonde en Satan. Onwetendheid, vooroordelen, boezemzonden, zijn de sterkten des Satans in de zielen van sommigen. IJdele inbeelding, vleselijke overleggingen, hoge gedachten of hoogmoedige gevoelens verheffen zich in anderen tegen de kennis van God. Dat is, door deze middelen tracht de Satan de mensen terug te houden van het geloof en de gehoorzaamheid aan het Evangelie en verzekert zijn bezit van der mensen harten als zijn huis en eigendom. Maar merk nu op de wijze, waarop Gods Woord de overwinning behaalt. Deze sterkten worden neergeworpen door het Evangelie als middel, door de genade en macht Gods, die het vergezellen, als de voorname werkende oorzaken. De bekering van de ziel is de overwinning op Satan in die ziel behaald.

2. Des apostels macht om de tegenstanders (en wel op buitengewone wijze) te straffen, wordt gehandhaafd in vers 6. De apostel was een van de voornaamste dienaren in het koninkrijk van Christus, een der hoofdofficieren van het leger, en had gereed om te wreken alle ongehoorzaamheid en alle tegenstanders op de voorbeeldigste en meest buitengewone wijze te straffen, hij had er zowel de macht als het gezag toe. De apostel spreekt hier niet van persoonlijke wraak, maar van straf op ongehoorzaamheid aan het Evangelie en op onordelijk wandelen van gemeenteleden, die kerkelijke tucht noodzakelijk maakten. Ofschoon de apostel goedheid en vriendelijkheid betoont, brengt hij zijn gezag niet in minachting, en daarom laat hij blijken dat hij, na hen, wier gehoorzaamheid kenbaar geworden was, beloond te hebben, de anderen onder strenge straffen zou brengen.

2 Corinthiërs 10:7-11

In deze verzen gaat de apostel voort dit onderwerp met de Corinthiërs te behandelen, in verzet tegen hen, die hem verachtten, veroordeelden of kwaad van hem spraken. Ziet gij aan wat voor ogen is? vraagt hij, vers 7. Is dat de juiste wijze om dingen of personen te waarderen, en tussen mij en mijn tegenstanders te oordelen? De uitwendige verschijning van Paulus was onaanzienlijk en in zeker opzicht verachtelijk, hij had geen schoon voorkomen zoals wellicht sommigen zijner tegenstanders, maar dat was een verkeerde maatstaf om naar te oordelen. Het schijnt dat sommigen heel hoog over zich zelven roemden en een goede vertoning maakten. Iemand kan zeer geleerd schijnen, zonder nochtans Christus geleerd te hebben, zeer deugdzaam schijnen zonder enig beginsel van genade in het hart te hebben. Maar toch handhaaft de apostel omtrent zich zelven twee dingen:

I. Zijne betrekking tot Christus. Indien iemand van zich zelven betrouwt dat hij van Christus is, alzo zijn ook wij van Christus, vers 7. Het blijkt hieruit dat Paulus' tegenstanders er zich op beroemden dat zij tot Christus in betrekking stonden als Zijn dienaren. Nu zegt de apostel tot de Corinthiërs: "Aangenomen dat dit zo is, toegestemd dat ze daarin de waarheid spreken, laat waar zijn hetgeen waar ze zich op beroemen, dan moeten ze toch van ons toestemmen dat ook wij alzo van Christus zijn". Laat ons hier opmerken, dat bij openhartige bestraffing, wij toch behoren toe te stemmen al wat redelijker wijze erkend moet worden, en het niet voor onmogelijk mogen houden, dat zij die zeer veel van ons verschillen, evengoed als wij Christus kunnen toebehoren.

1. Wij mogen nooit, ook bij de liefderijkste inwilligingen voor anderen, die met ons verschillen, ons zelven van Christus scheiden of onze betrekking tot Hem ontkennen. Want:

2. In Christus is plaats voor velen, en zij, die onderling veel verschillen, kunnen toch een zijn in Hem. Het zou er veel toe bijdragen om onze verschillen uit den weg te ruimen, indien wij ons steeds wilden herinneren, dat met hoeveel vertrouwen wij ook kunnen zeggen dat wij Christus toebehoren, wij terzelfder tijd behoren toe te stemmen dat anderen, die van ons verschillen, Hem ook kunnen toebehoren en als zodanig moeten behandeld worden. Wij mogen niet denken dat wij "het volk" zijn en dat niemand dan wij Christus kan toebehoren. Dit mogen wij voor ons zelven pleiten tegen hen die ons oordelen en verachten, dat wij-hoe zwak we ook zijn mogen, -van Christus zijn evenals zij. Wij belijden hetzelfde geloof, wij wandelen naar dezelfden regel, wij bouwen op hetzelfde fondament en hopen op dezelfde erfenis.

II. Zijn door Christus verleend gezag als apostel. Dit had hij vroeger vermeld, vers 6, en nu zegt hij dat hij er opnieuw over spreken mag, en wel met zekeren roem, daar het ene waarheid was, dat de Heere het hem gegeven had, en dat was meer dan zijn tegenstanders met recht van zich zelven beweren konden. Hij was er zeker van, dat hij niet zou beschaamd worden, vers 8. Hieromtrent merken wij op:

1. De aard van dit gezag. Het was tot stichting en niet tot neder werping. Dit is inderdaad het doel van alle gezag, zowel burgerlijk als geestelijk, en het was het doel van het apostolisch gezag en van alle kerktucht.

2. De voorzichtigheid, waarmee hij over dat gezag spreekt, belijdende dat zijn voornemen niet was hen te verschrikken door grote woorden of strenge brieven, vers 9. Naar het schijnt weert hij hier

een vroeger tegen hem gemaakte tegenwerping af, vers 10. Maar de apostel verklaart dat zijn doel niet is hen te verschrikken, die gehoorzaam waren, en dat hij niets schreef in zijn brieven, hetgeen hij niet instaat was tot daden te brengen tegen de ongehoorzamen, en hij wil dat zijne tegenstanders dat zullen weten, vers 11, dat hij bij de hem opgedragen apostolische macht, wanneer hij die uitoefende, de uitwerking daarvan paren zou.

2 Corinthiërs 10:12-18

Merk op in deze verzen:

I. De apostel weigert zich zelven te rechtvaardigen of naar de regelen van de valse apostelen te handelen, vers 12. Hij toont duidelijk aan, dat zij een verkeerden maatstaf gebruikten om zich aan te bevelen. Zij meten en vergelijken zich zelven met zich zelven, hetgeen niet wijs is. Zij behaagden zich zelven en prezen zich zelven, ten opzichte van hun eigen aantrekkelijkheid, en letten nooit op anderen, die hen ver overtroffen in gaven en genaden, en dat maakte hen hooghartig en aanmatigend. Zo wij ons zelven wilden vergelijken met anderen die ver boven ons uitsteken, zou dat een goede manier zijn om ons nederig te houden, wij zouden dan tevreden zijn met en dankbaar voor de gaven en genaden, die wij hadden, maar er ons niet op verhovaardigen alsof er niemand met ons vergeleken kon worden of ons kon overtreffen. De apostel wilde niet tot die ijdele mensen behoren, laat ons voor ons zelven dat besluit ook nemen!

II. Hij geeft een beteren regel voor zijn gedrag aan, namelijk, niet te roemen buiten de maat, welke is de maat, die God hem toebedeeld heeft, vers 13. Hij bedoelt dat hij niet roemen wil over meer gaven, genaden, macht en gezag, dan God hem verleend heeft, of liever, dat hij ten opzichte van personen en dingen niet handelen wil buiten zijn opdracht of gaan over de hem gestelde grenzen, zoals hij duidelijk aantoont dat de valse apostelen deden, die roemden in den arbeid van anderen. Het besluit des apostels was zich tot zijn eigen werkkring te bepalen, tot dat deel, dat God hem aangewezen had. Zijn zending als apostel was overal het Evangelie te verkondigen, voornamelijk onder de heidenen, en hij was niet tot ene plaats beperkt. Toch lette hij op de leidingen van de Voorzienigheid en van den Heiligen Geest bij de keuze van de plaatsen, waar hij heenging of zich ophield.

III. Hij handelde volgens dezen regel. Wij strekken ons zelven niet te wijd uit, vers 14. En vooral handelde hij volgens dezen regel in zijn prediking te Corinthe en in de uitoefening van zijn apostolisch gezag aldaar, want hij kwam daar door goddelijke leiding en bekeerde velen tot het Christendom. Daarom, wanneer hij over hen roemde, ging hij niet buiten de maat, en roemde niet in anderer arbeid, vers 15.

IV. Hij schrijft zijn welslagen toe aan het in acht nemen van dezen regel. Zijne hoop was dat hun geloof zou zijn gewassen, en dat anderen, zelfs in afgelegen delen van Achaje, evenzeer het Evangelie zouden omhelzen, maar in dit alles ging hij niet buiten zijn zending en handelde niet in eens anders werkzaamheid.

V. Maar hij schijnt zich in te binden over dit onderwerp, alsof hij teveel tot zijn eigen roem gezegd had. De onrechtvaardige beschuldigingen en aanmerkingen van zijne vijanden hadden hem gedwongen zich zelven te rechtvaardigen, en hun slechte handelwijzen hadden hem goede gelegenheid gegeven om den beteren regel te vermelden, dien hij in acht genomen had. Nu is hij bevreesd te roemen of zich zelven te prijzen, en daarom noemt hij twee dingen op die behartigd moeten worden.

1. Doch wie roemt, die roeme in den Heere, vers 17. Indien wij instaat zijn om een goede gedragslijn vast te stellen, en daarnaar te handelen, en daardoor wèl slagen, dan komt al de prijs en

dank daarvoor Gode toe. Vooral dienaren moeten zorgvuldig zijn om niet te roemen in hun vorderingen, maar moeten Gode de eer van hun werk geven en van het welslagen daarvan.

2. Niet die zich zelven prijst, maar dien de Heere prijst, die is beproefd, vers 18. Van alle vleierij is zelfvleierij de slechtste, en toejuiching van zich zelven is zelden iets beter dan zelfvleierij en zelfverheffing. Op zijn best is zelfaanbeveling geen prijs, en het is dikwijls even dwaas en ijdel als hoogmoedig. Daarom, in plaats van ons zelven aan te bevelen of te prijzen, moeten wij er naar streven om Gode aangenaam te zijn, en Zijne goedkeuring zal onze beste aanbeveling zijn.

HOOFDSTUK 11

1 Och, of gij mij een weinig verdroegt in de onwijsheid; ja ook, verdraagt mij!
2 Want ik ben ijverig over u met een ijver Gods; want ik heb ulieden toebereid, om u als een reine maagd aan een man voor te stellen, namelijk aan Christus.
3 Doch ik vrees, dat niet enigszins, gelijk de slang Eva door haar arglistigheid bedrogen heeft, alzo uw zinnen bedorven worden, om af te wijken van de eenvoudigheid, die in Christus is.
4 Want indien degene, die komt, een anderen Jezus predikte, dien wij niet gepredikt hebben, of indien gij een anderen geest ontvingt, dien gij niet hebt ontvangen, of een ander Evangelie, dat gij niet hebt aangenomen, zo verdroegt gij hem met recht.
5 Want ik acht, dat ik nergens minder in ben geweest dan de uitnemendste apostelen.
6 En indien ik ook slecht ben in woorden, nochtans ben ik het niet in wetenschap; maar alleszins zijn wij in alle dingen onder u openbaar geworden.
7 Heb ik zonde gedaan, als ik mijzelven vernederd heb, opdat gij zoudt verhoogd worden, overmits ik u het Evangelie Gods om niet verkondigd heb?
8 Ik heb andere Gemeenten beroofd, bezoldiging van haar nemende, om u te bedienen; en als ik bij u tegenwoordig was en gebrek had, ben ik niemand lastig gevallen.
9 Want mijn gebrek hebben de broeders vervuld, die van Macedonie kwamen; en ik heb mijzelven in alles gehouden zonder u te bezwaren, en zal mij nog alzo houden.
10 De waarheid van Christus is in mij, dat deze roem in de gewesten van Achaje aan mij niet zal verhinderd worden.
11 Waarom? Is het, omdat ik u niet liefheb? God weet het!
12 Maar wat ik doe, dat zal ik nog doen, om de oorzaak af te snijden dengenen, die oorzaak hebben willen, opdat zij in hetgeen zij roemen, bevonden mochten worden gelijk als wij.
13 Want zulke valse apostelen zijn bedriegelijke arbeiders, zich veranderende in apostelen van Christus.
14 En het is geen wonder; want de satan zelf verandert zich in een engel des lichts.
15 Zo is het dan niets groots, indien ook zijn dienaars zich veranderen, als waren zij dienaars der gerechtigheid; van welke het einde zal zijn naar hun werken.
16 Ik zeg wederom, dat niemand mene, dat ik onwijs ben; doch zo niet, neemt mij dan aan als een onwijze, opdat ik ook een weinig moge roemen.
17 Dat ik spreek, spreek ik niet naar den Heere, maar als in onwijsheid, in dezen vasten grond der roeming.
18 Dewijl velen roemen naar het vlees, zo zal ik ook roemen.
19 Want gij verdraagt gaarne de onwijzen, dewijl gij wijs zijt.
20 Want gij verdraagt het, zo u iemand dienstbaar maakt, zo u iemand opeet, zo iemand van u neemt, zo zich iemand verheft, zo u iemand in het aangezicht slaat.
21 Ik zeg dit naar oneer, gelijk of wij zwak waren geweest; maar waarin iemand stout is ik spreek in onwijsheid, daarin ben ik ook stout.
22 Zijn zij Hebreen? Ik ook. Zijn zij Israelieten? Ik ook. Zijn zij het zaad van Abraham? Ik ook.
23 Zijn zij dienaars van Christus? ik spreek onwijs zijnde ik ben boven hen; in arbeid overvloediger, in slagen uitnemender, in gevangenissen overvloediger, in doods gevaar menigmaal.
24 Van de Joden heb ik veertig slagen min een, vijfmaal ontvangen.
25 Driemaal ben ik met roeden gegeseld geweest, eens ben ik gestenigd, driemaal heb ik schipbreuk geleden, een gansen nacht en dag heb ik in de diepte doorgebracht.

26 In het reizen menigmaal in gevaren van rivieren, in gevaren van moordenaars, in gevaren van mijn geslacht, in gevaren van de heidenen, in gevaren in de stad, in gevaren in de woestijn, in gevaren op de zee, in gevaren onder de valse broeders;
27 In arbeid en moeite, in waken menigmaal, in honger en dorst, in vasten menigmaal, in koude en naaktheid.
28 Zonder de dingen, die van buiten zijn, overvalt mij dagelijks de zorg van al de Gemeenten.
29 Wie is er zwak, dat ik niet zwak ben? Wie wordt er geergerd, dat ik niet brande?
30 Indien men moet roemen, zo zal ik roemen de dingen mijner zwakheid.
31 De God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die geprezen is in der eeuwigheid, weet, dat ik niet lieg.
32 De stadhouder van den koning Aretas in Damaskus, bezette de stad der Damaskenen, willende mij vangen;
33 En ik werd door een venster in een mand over den muur nedergelaten, en ontvlood zijn handen.

In dit hoofdstuk vervolgt de apostel zijne rede ter weerlegging van de valse apostelen, die zeer ijverig waren om zijn aanzien en goeden naam bij de Corinthiërs te ondermijnen en wier verdachtmakingen maar al te veel invloed hadden.

I. Hij gaat voort met zich zelven te prijzen en geeft de reden op, die hem daartoe noodzaakt, vers 1-4.

II. Hij vermeldt, tot zijn eigen noodzakelijke verdediging, zijn gelijkheid met de andere apostelen, en met de valse apostelen in dit bepaalde opzicht, dat hij den Corinthiërs het Evangelie om niet verkondigd heeft, vers 5-15.

III. Hij geeft een andere inleiding voor hetgeen hij verder tot zijne rechtvaardiging zeggen zal, vers 16-21. En

IV. Hij geeft een breed verslag van zijn hoedanigheden, arbeid en lijden, waarin hij de valse apostelen overtrof, vers 22-33.

2 Corinthiërs 11:1-4

Hier kunnen wij opmerken:

1. De verdediging van den apostel omdat hij zich opnieuw zal aanbevelen. Het verdriet hem, dat hij ditzelfde onderwerp nog verder bespreken moet. Och, of gij mij een weinig verdroegt in de onwijsheid, vers 1. Hij noemt het onwijsheid, omdat het werkelijk slechts al te dikwijls niets anders is. In zijn geval was het noodzakelijk, maar toch, begrijpende dat anderen het onwijsheid konden achten, vraagt hij hun hem te verdragen in dezen. Zo goed als het een hoogmoedig man tegen de borst stuit om zijn gebreken te erkennen, zo goed stuit het een nederig man tegen de borst om zich zelven te prijzen. Het is voor een goed man niet aangenaam wèl van zich zelven te spreken, maar in sommige gevallen is het noodzakelijk, namelijk, indien het moet ten voordele van anderen of tot eigen verdediging, gelijk hier. Want:

2. Wij hebben de redenen voor hetgeen de apostel deed.

A. Om de Corinthiërs te bewaren voor verdorven te worden door de verdachtmakingen van de valse apostelen, vers 2 en 3. Hij zegt hun, dat hij ijverig over hen is met een ijver Gods, hij was bevreesd dat hun geloof verzwakken zou door het luisteren naar onderstellingen, die ten doel hadden hun eerbied voor zijne bediening te verflauwen, zijne bediening waardoor zij tot het Christendom gebracht waren. Hij had hen aan een man voorgesteld, dat is, hen bekeerd tot het Christendom, en de bekering ener ziel is haar huwelijk met den Heere Jezus, en hij was begerig om hen als een reine maagd voor te stellen, rein, smetteloos, trouw, die niet haar zinnen bedorven had door valse leerstellingen van valse leraren, gelijk Eva door de arglistigheid van de slang bedrogen was. Deze goddelijke naijver van den apostel was een vereniging van liefde en vrees, en getrouwe dienaren kunnen slechts bevreesd zijn voor hun gemeenten, dat ze niet mogen verliezen wat ze ontvangen hebben, zich afkeren van hetgeen ze omhelsd hebben, voornamelijk wanneer bedriegers opgestaan zijn en bij hen binnengekropen.

B. Om zich te verdedigen tegen de valse apostelen, voorzover zij niet konden voorwenden een anderen Jezus te hebben, of een anderen Geest, of een ander Evangelie te prediken, vers 4. Indien dat het geval geweest ware, dan zou er enige reden bestaan hebben om hen te verdragen en naar hen te luisteren. Maar aangezien er slechts een Jezus, een Geest en een Evangelie is, die onder hen gepredikt en door hen aangenomen zijn, of ten minste behoren te zijn: welke reden kunnen nu de Corinthiërs hebben om zich door de kunstgrepen van tegenstanders te laten innemen tegen hem, die hun het eerst tot het geloof gebracht heeft? Het was een rechtvaardige reden van naijver, dat zulke personen bedoelden een anderen Jezus, een anderen Geest en een ander Evangelie te verkondigen.

2 Corinthiërs 11:5-15

Na de voorrede in de vorige verzen, vermeldt de apostel in deze verzen:

I. Zijn gelijkheid met de andere apostelen, dat hij nergens minder in geweest is dan de uitnemendste apostelen, vers 5. Hij drukt dat zeer bescheiden uit: Ik acht dat... Hij had op zeer stelligen toon kunnen spreken. Het apostelschap, als roeping, was bij alle apostelen gelijk, maar de apostelen, evenals alle andere Christenen, waren onderlingverscheiden. Ook deze sterren verschilden van elkaar in heerlijkheid, en Paulus was zeker een van de eerste grootte. Toch spreekt hij zeer bescheiden over zich zelven, en erkent nederig zijn persoonlijke onvolkomenheden, bijvoorbeeld, dat hij slecht in woorden was, volstrekt niet zo welbespraakt als anderen. Sommigen menen dat hij klein van gestalte was en dat zijn stem in overeenstemming daarmee zeer zwak was. Anderen houden het er voor dat hij een spraakgebrek had, misschien stotterde. Evenwel: hij was niet slecht in wetenschap, hij was vertrouwd met de beste regelen van de redeneerkunst en met de kunst van overreding, en nog veel meer was hij thuis in de geheimen van het koninkrijk der hemelen, zoals duidelijk onder hen openbaar geworden was.

II. Zijn gelijkheid met de valse apostelen in dit opzicht, de prediking van het Evangelie onder hen, om niet, zonder bezoldiging. De apostel staat hier in het brede bij stil en toont aan dat zij niet alleen hem hadden te erkennen als een goed dienaar van Christus, maar niet minder als een goed vriend. Want:

1. Hij had hun het Evangelie gepredikt om niet, vers 7-10. In zijn vorigen brief had hij uitvoerig bewezen, dat de dienaren recht hebben op bezoldiging van de gemeente en dat de gemeenten verplicht zijn hun een behoorlijk inkomen te verschaffen. Hier zegt hij zelf dat hij bezoldiging aangenomen heeft van andere gemeenten, vers 8, zodat hij het recht gehad had het ook van hen te vragen en te ontvangen. Toch had hij van dit recht afstand gedaan en verkozen liever zich zelven te vernederen, door met eigen handen in het beroep van tentenmaker te arbeiden om in zijn onderhoud te voorzien, dan hen lastig te vallen en te bezwaren, opdat ze aangespoord mochten worden om het Evangelie aan te nemen, dat zij zo goedkoop verkregen. Ja hij verkoos liever uit Macedonië ondersteund te worden dan hun lastig te vallen.

2. Hij deelt hun mede wat de oorzaak van dit gedrag was. Het was niet omdat hij hen niet liefhad, vers 11, of omdat hij onwillig zou zijn de bewijzen van hun liefde te ontvangen, (want liefde en vriendschap worden betoond door wederkerig geven en ontvangen). Maar het was om beledigingen te voorkomen, om de oorzaak af te snijden aan degenen, die oorzaak hebben willen. Hij wilde niemand oorzaak geven om hem te beschuldigen van wereldse bedoelingen bij de prediking van het Evangelie, of dat hij getracht had er een koopmanschap van te maken om zich zelven te verrijken, en dat anderen, die hem te Corinthe tegenstonden, in dit opzicht niet enig voordeel op hem verkrijgen mochten, opdat in hetgeen zij, in deze zaak, roemden zij bevonden mochten worden gelijk als hij, vers 12. Het is niet onwaarschijnlijk dat het hoofd van de valse leraren te Corinthe, of meerderen hunner, rijk waren en de mensen om niet onderwezen (of misleidden), ten einde den apostel en zijn medearbeiders te kunnen beschuldigen van het drijven van koopmanschap, omdat zij bezoldiging aannamen, en dat daardoor de apostel tot besluit kwam om van geen der Corinthiërs iets aan te nemen.

III. Hij beschuldigt de valse apostelen van bedrieglijke werkers te zijn, vers 13, en dat wel omdat zij zich veranderden in de gelijkenis van apostelen van Christus en, ofschoon zij dienaren van Satan waren, zich voordeden als dienaren der gerechtigheid. Zij waren even vindingrijk en even vrijgevig in het verbreiden van dwaling als de apostelen waren in de prediking der waarheid, zij ondernamen evenveel om het koninkrijk van Christus te ondermijnen als de apostelen om het te vestigen. Er waren nagemaakte profeten onder het Oude Verbond, die de kleding droegen en de uitdrukkingen bezigden van de profeten des Heeren. Zo waren er ook nagemaakte apostelen onder het Nieuwe Verbond, die in vele opzichten op de ware apostelen des Heeren geleken. En geen wonder, zegt de apostel, huichelarij is niet iets waarover men zich in deze wereld sterk verwonderen moet, voornamelijk wanneer men let op den groten invloed op de harten van velen uitgeoefend door Satan, die nu werkt in de harten van de kinderen der ongehoorzaamheid. Hij kan zich zelven in allerlei gedaanten veranderen en allerlei vormen aannemen, soms wel dien van een engel des lichts, om daardoor het rijk der duisternis te doen komen. Hij kan dus zijn dienaren en werktuigen wel leren hetzelfde te doen. Maar er volgt: Hun einde zal zijn naar hun werken, vers 15, het einde zal zijn, dat ze openbaar worden als bedrieglijke arbeiders en hun werk zal uitlopen op verwoesting en vernietiging.

2 Corinthiërs 11:16-21

Hier hebben wij een nieuwe verontschuldiging voor hetgeen de apostel verder tot zijn zelfverdediging zeggen zal.

1. Hij wil niet dat iemand hem voor schuldig aan onwijsheid houden zal, omdat hij tot zijn verdediging zoveel zegt. Niemand mene dat ik onwijs ben, vers 16. Over het algemeen is het inderdaad onbehoorlijk voor een wijs man om veel en dikwijls tot zijn eigen roem te spreken. Eigen roem is gewoonlijk een bewijs niet alleen van hoogmoed, maar ook van onwijsheid. Thans echter, zegt de apostel: neemt mij aan als een onwijzen, dat is: ofschoon ge het voor onwijs houdt dat ik een weinig roem, geeft evenwel behoorlijk acht op hetgeen ik zeggen zal.

2. Hij geeft een waarschuwing om niet verkeerd op te vatten wat hij zeggen zal, hun mededelende: dat ik spreek, spreek ik niet naar den Heere, vers 17. Hij verlangt dat men niet denken zal, dat roemen van zich zelven over het algemeen door Christus den Christenen aanbevolen is, of dat het altijd tot onze zelfverdediging nodig is. Soms is het geoorloofd en niet tegen den Heere ingaande, maar strikt genomen, is het niet naar den Heere. Het is plicht en roeping van de Christenen, in gehoorzaamheid aan het bevel en het voorbeeld des Heeren liever zich zelven te vernederen en te verlagen, maar voorzichtigheid moet hen leren in welke omstandigheden het nodig is te doen wat wij wettig doen mogen, en te getuigen van hetgeen God voor ons, in ons, en zelfs door ons gewrocht heeft.

3. Hij geeft een goede reden op, waarom zij een weinig roem van hem verdragen moeten, namelijk, zij verdragen het wel dat anderen met veel minder reden roemen. Omdat velen roemen naar het vlees (voor vleselijke voorrechten, uitwendige voordelen en verloksels) zo zal ik ook roemen, vers 18. Maar hij wil zich met die dingen niet verheerlijken, ofschoon hij veel meer reden had dan anderen om zulks te doen. Doch hij zal, zoals hij later zegt, roemen in zijne zwakheden. De Corinthiërs hielden zich zelven voor wijs, en hielden het voor een teken van wijsheid de zwakheden van anderen te verdragen en duldden het daarom dat anderen dingen verrichtten, die onwijs schenen te zijn, en daarom verlangde de apostel, dat zij ook hem verdragen zouden. Tenzij men de woorden: Gij verdraagt gaarne de onwijzen, dewijl gij wijs zijt, vers 19, mag houden voor ironie, en dan is dit de bedoeling: Niettegenstaande al uwe wijsheid, verdraagt gij het gewillig om dienstbaar gemaakt te worden onder het Joodse juk, gij verdraagt dat anderen over u heersen, ja u opeten, u tot hun prooi maken, van u nemen bezoldiging tot hun eigen voordeel, zich boven u verheffen en den baas over u spelen, zelfs u in het aangezicht slaan, u zonder omwegen lasten opleggen, vers 20, u verwijten doen terwijl zij mij beschuldigen, alsof gij zeer zwak geweest waart door mij te achten, vers 20. Aangezien dit het geval was, en de Corinthiërs, of sommigen hunner, gemakkelijk dat alles van de valse apostelen verdragen konden, was het redelijk van den apostel te begeren en te verwachten, dat zij geduld zouden hebben met hetgeen in hem onbescheidenheid scheen te zijn, want de toestand had dat voor hem noodzakelijk gemaakt, dat waarin zij stout waren, hij ook stout was, vers 21.

2 Corinthiërs 11:22-33

Hier geeft de apostel een uitvoerige opsomming van al zijn hoedanigheden, arbeid en lijden (niet uit hoogmoed of ijdele eer, maar ter ere van God, die hem instaat gesteld had om zoveel te doen en te lijden voor de zaak van Christus) en waarin hij de valse apostelen overtrof, die zijn karakter en nuttigheid voor de Corinthiërs zochten te verminderen. Merk op:

I. Hij vermeldt de voorrechten van zijn geboorte, vers 22, welke gelijk stonden met alle, waarop de anderen zich beroemen konden. Hij was een Hebreeër uit de Hebreeën, van een geslacht van Joden, dat zich nooit met de heidenen vermengd had. Hij was dus Israëliet, en kon er zich zo goed als zij op beroemen dat hij afstamde van den beminden Jakob, en was alzo van het zaad Abrahams, en geen proseliet. Het schijnt dat de valse apostelen, die de bekeerlingen uit de heidenen zo verontrustten, van Joodsen oorsprong waren.

II. Hij noemt zijn apostelschap, waardoor hij meer was dan een gewoon dienaar van Christus, vers 23. God had hem getrouw geacht en hem in de bediening gesteld. Hij was een nuttig dienaar van Christus onder hen geweest, zij hadden volop bewijzen van zijn bediening.

Zijn zij dienaars van Christus, ik ben boven hen.

III. Voornamelijk legt hij nadruk daarop, dat hij een buitengewoon lijder om Christus' wil was. Daarop beroemde hij zich, of liever: hij roemde in de genade Gods, die hem instaat gesteld had overvloediger te zijn in arbeid, en zeer groot lijden te doorstaan. Hij was in slagen uitnemender, in gevangenissen overvloediger, in doodsgevaar menigmaal, vers 23. Merk op: Wanneer de apostel aantonen wilde dat hij een buitengewoon dienaar was, bewees hij een buitengewoon lijder te zijn. Paulus was de apostel der heidenen, en dat was de reden waarom de Joden hem haatten. Zij deden tegen hem al wat zij konden, en ook van de heidenen onderging hij harde behandeling. Banden en gevangenis waren hem gewoon, nooit was de mee stervende misdadiger meer in handen van het gerecht dan Paulus ter wille van de gerechtigheid. Gevangenis en geseling en alle andere harde behandeling, die op de slechtste mensen toegepast werd, waren voor hem gewoonte geworden. De Joden, wanneer hij in hun handen viel, spaarden hem nooit. Vijf malen viel hij onder hun roeden en ontving veertig slagen min een, vers 24. Veertig slagen was het hoogste getal, dat de wet toeliet, Deuteronomium 25:3, maar het was de gewoonte, teneinde zeker te zijn dat het getal niet overschreden werd, een minder toe te dienen. De enige gunst, die Paulus ooit van de Joden genoten had, was de gewone vrijstelling van den veertigsten slag. De heidenen waren door die beperking niet gebonden, en door hen was hij driemaal met roeden gegeseld, een van die keren zal wel te Filippi geweest zijn, Handelingen 16:22. Eens was hij gestenigd, in een volksoploop, en voor dood opgenomen, Handelingen 14:19. Hij had driemaal schipbreuk geleden, en we mogen hem geloven, ofschoon de Heilige Schrift slechts van eenmaal melding maakt. Een nacht en dag had hij in de diepte doorgebracht, vers 25, in de een of andere onderaardse gevangenis als gevangene opgesloten. Zo was hij voortdurend zijn gehele leven in lijden, waarschijnlijk ging er na zijne bekering nauwelijks een jaar voorbij, waarin niet een of ander zwaar lijden om des geloofs wil hem overkwam. Maar dat was niet alles, overal waar hij heenging, was hij in gevaar, hij was blootgesteld aan gevaren van allerlei aard. Hetzij hij over land of over zee reisde, hij was in de gevaren van rovers en vijanden, de Joden, zijn eigen landgenoten, zochten hem te doden of te mishandelen, de heidenen, tot welken hij gezonden werd, waren niet vriendelijker voor hem, ook onder hen dreigden

hem allerlei gevaren. Hij was in gevaren niet enkel van erkende vijanden, maar ook onder hen, die zich broederen noemden, waren valse broederen, vers 26. Buiten dit alles had hij grote zorg en moeite in het werk zijner bediening, en dat is iets dat gewoonlijk niet meegerekend wordt, de gemeenten tellen dikwijls de zorg en moeite niet zwaar, die haar dienaren voor haar hebben. Paulus was vreemd aan weelde en overvloed, macht en genoegen, voorrang en gemak, hij was in waken menigmaal, blootgesteld aan honger en dorst, in vasten menigmaal, met en zonder noodzaak, en verduurde koude en naaktheid, vers 27. Dus was hij, een der grootste zegeningen van zijn tijd, geacht als een last voor de aarde en een plaag voor zijn medemensen. En ook dát was nog niet alles, want, zegt de apostel, mij overvalt dagelijks de zorg van al de gemeenten, vers 28. Hij maakt van dezen last melding als van den zwaarsten van alle, hij kon beter al de vervolgingen van zijn vijanden dragen, dan de onbehoorlijkheden, die gevonden werden in de aan zijn toezicht toevertrouwde gemeenten.

Wie is er zwak, dat ik niet zwak ben? Wie wordt er geërgerd, dat ik niet brande? vers 29. Er was geen zwak Christen, met wie hij niet meegevoelde, noch iemand geërgerd, met wie hij niet medeleed. Wij zien hoe weinig reden wij hebben om de pracht en den overvloed van deze wereld te beminnen, als deze gezegende apostel, een van de beste mensen, uitgenomen de Heere Jezus, die ooit op aarde leefden, zoveel hardheid van haar ondervond. Hij was over dit alles niet beschaamd, integendeel, hij rekende het zich tot eer, en daarom, hoezeer het hem ook tegenstond om te roemen, zegt hij toch, indien ik moet roemen, zo mijn tegenstanders er mij tot mijn zelfverdediging toe noodzaken, dan zal ik roemen in deze mijne zwakheden, vers 30. Meest van alles strekt lijden om der gerechtigheid wil ons tot roem. In de laatste twee verzen noemt Paulus een bijzonder deel van zijn lijden, afzonderlijk, alsof hij het daarstraks vergeten had, of omdat de toen door God geschonken uitredding buitengewoon merkwaardig was. Dat is het gevaar, waarin hij zich te Damascus bevond, spoedig na zijne bekering, en nog voor hij tot het apostelschap beroepen was. Het wordt ook verhaald in Handelingen 9:24, 25. Dit was zijn eerste grote gevaar en moeilijkheid, een voorspel van hetgeen zijn volgend leven opleveren zou. En het is opmerkelijk dat de apostel, alsof hij er voor bevreesd was dat men hem van overdrijving beschuldigen zou, dit verhaal bevestigt met een plechtigen eed of beroep op Gods alwetendheid. Het is grotelijks vertroostend voor een gelovige, dat de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, de alwetende God, weet dat hij waarheid spreekt, en dus ook alles weet wat hij doet en lijdt voor Zijne zaak.

HOOFDSTUK 12

1 Te roemen is mij waarlijk niet oorbaar; want ik zal komen tot gezichten en openbaringen des Heeren.
2 Ik ken een mens in Christus, voor veertien jaren of het geschied zij in het lichaam, weet ik niet, of buiten het lichaam, weet ik niet, God weet het, dat de zodanige opgetrokken is geweest tot in den derden hemel;
3 En ik ken een zodanig mens of het in het lichaam, of buiten het lichaam geschied zij, weet ik niet, God weet het,
4 Dat hij opgetrokken is geweest in het paradijs, en gehoord heeft onuitsprekelijke woorden, die het een mens niet geoorloofd is te spreken.
5 Van den zodanige zal ik roemen, doch van mijzelven zal ik niet roemen, dan in mijn zwakheden.
6 Want zo ik roemen wil, ik zal niet onwijs zijn, want ik zal de waarheid zeggen; maar ik houde daarvan af, opdat niemand van mij denke boven hetgeen hij ziet, dat ik ben, of dat hij uit mij hoort.
7 En opdat ik mij door de uitnemendheid der openbaringen niet zou verheffen, zo is mij gegeven een scherpe doorn in het vlees, namelijk een engel des satans, dat hij mij met vuisten slaan zou, opdat ik mij niet zou verheffen.
8 Hierover heb ik den Heere driemaal gebeden, opdat hij van mij zou wijken.
9 En Hij heeft tot mij gezegd: Mijn genade is u genoeg; want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Zo zal ik dan veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij wone.
10 Daarom heb ik een welbehagen in zwakheden, in smaadheden, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus' wil; want als ik zwak ben, dan ben ik machtig.
11 Ik ben roemende onwijs geworden; gij hebt mij genoodzaakt, want ik behoorde van u geprezen te zijn; want ik ben in geen ding minder geweest dan de uitnemendste apostelen, hoewel ik niets ben.
12 De merktekenen van een apostel zijn onder u betoond in alle lijdzaamheid, met tekenen, en wonderen, en krachten.
13 Want wat is er, waarin gij minder geweest zijt dan de andere Gemeenten, anders, dan dat ik zelf u niet lastig ben geweest? Vergeeft mij dit ongelijk.
14 Ziet, ik ben ten derden male gereed, om tot u te komen, en zal u niet lastig zijn; want ik zoek niet het uwe, maar u; want de kinderen moeten niet schatten vergaderen voor de ouders, maar de ouders voor de kinderen.
15 En ik zal zeer gaarne de kosten doen, en voor uw zielen ten koste gegeven worden; hoewel ik, u overvloediger beminnende, weiniger bemind worde.
16 Doch het zij zo, ik heb u niet bezwaard; maar alzo ik listig was, heb ik u met bedrog gevangen.
17 Heb ik door iemand dergenen, die ik tot u gezonden heb, van u mijn voordeel gezocht?
18 Ik heb Titus gebeden, en den broeder medegezonden; heeft ook Titus van u zijn voordeel gezocht? Hebben wij niet in denzelfden geest gewandeld? Hebben wij niet gewandeld in dezelfde voetstappen?
19 Meent gij wederom, dat wij ons bij u verontschuldigen? Wij spreken in de tegenwoordigheid van God in Christus; en dit alles, geliefden, tot uw stichting.
20 Want ik vrees, dat als ik gekomen zal zijn, ik u niet enigszins zal vinden zodanigen als ik wil, en dat ik van u zal gevonden worden zodanig als gij niet wilt; dat er niet enigszins zijn twisten, nijdigheden, toorn, gekijf, achterklap, oorblazingen, opgeblazenheden, beroerten;

21 Opdat wederom, als ik zal gekomen zijn, mijn God mij niet vernedere bij u, en ik rouw hebbe over velen, die te voren gezondigd hebben, en die zich niet bekeerd zullen hebben van de onreinigheid, en hoererij, en ontuchtigheid, die zij gedaan hebben.

In dit hoofdstuk gaat de apostel voort de eer van zijn apostelschap te handhaven. Hij verheerlijkte zijn bediening wanneer sommigen trachtten haar te verlagen. Wat hij zegt tot zijn eigen roem was alleen tot zijn rechtvaardiging en noodzakelijke verdediging van de eer zijner bediening.

I. Hij vermeldt de gunst, die God hem bewezen had, de eer hem aangedaan en de wijze, waarop God hem nederig houdt, met het gebruik dat hij van deze bedeling maakt, vers 1-10.

II. Richt hij zich tot de Corinthiërs, hen berispende om hetgeen verkeerd onder hen was en een uitvoerige voorstelling gevend van zijn gedrag en vriendelijke bedoelingen jegens hen, vers 11-21.

2 Corinthiërs 12:1-10

Hier merken wij op:

I. Het verhaal, dat de apostel geeft van de gunsten, die God hem bewezen heeft, en de eer hem aangedaan, want ongetwijfeld is hijzelf "de mens in Christus", van wie hij spreekt. Hieromtrent wijzen we op:

1. De eer zelf, die den apostel bewezen was: hij was opgetrokken tot in den derden hemel, vers 2. Wanneer dit geschied is weten wij niet, of het was gedurende de drie dagen, waarin hij na zijne bekering blind neerlag, of op enigen lateren tijd. Nog veel minder kunnen we zeggen hoe het geweest is, of de ziel van het lichaam gescheiden is dan wel of hij op buitengewone wijze is ingeleid in de diepten van zielsverrukking. Het zou aanmatigend van ons zijn daarover iets te beslissen, zelfs er naar te onderzoeken, want de apostel zelf zegt: Of het in het lichaam geschied is, weet ik niet. Het was zeker ene zeer buitengewone eer, die hem bewezen werd, op de een of andere wijze werd hij opgetrokken in den derden hemel, den hemel van de gezaligden, boven den hemel van den dampkring, waar de vogels vliegen, boven den sterrenhemel met de ontelbare hemelse lampen versierd, het was de derde hemel, waar God op de heerlijkste wijze Zijne majesteit openbaart. Wij zijn niet instaat om alles te weten, zelfs is het niet oorbaar dat wij veel zouden weten, van de bijzonderheden van deze heerlijke plaats en toestand, het is onze plicht en ons belang naarstig te zijn om ons zelven daar een eeuwig tehuis te verzekeren, en wanneer dat ons duidelijk geworden is, hebben wij te verlangen om daarheen te verhuizen ten einde er voor eeuwig te blijven. Deze derde hemel wordt in vers 4 het paradijs genoemd, in heen wijzing naar het aardse paradijs, waaruit Adam na zijn overtreding verdreven werd. Het is het paradijs Gods, Openbaring 2:7, hetgeen ons te kennen geeft dat wij door Christus hersteld zijn in al de vreugde en heerlijkheid, die wij door de zonde verloren hebben, ja veel meer. De apostel zegt ons niet wat hij zag in den derden hemel of het paradijs, maar wel dat hij gehoord heeft onuitsprekelijke dingen, zulke dingen als een mens onmogelijk uitspreken kan-daartoe is het onderwerp te voortreffelijk en zijn wij te ongewoon aan de taal van de bovenwereld. Ook was het niet geoorloofd deze woorden te uiten, omdat wij, terwijl wij in deze wereld zijn, een zekerder woord van profetie hebben dan zulke visioenen en openbaringen, 2 Petrus 1:19. Wij lezen van de talen der engelen zowel als van die der mensen, en Paulus wist daarvan zoveel als ooit enig ander mens op aarde, maar toch gaf hij de voorkeur aan de liefde, dat is, oprechte liefde voor God en den naasten. Het bericht, dat Paulus van zijn visioen geeft, moet onze nieuwsgierige begeerte naar verboden kennis fnuiken en ons leren de openbaring te doorzoeken, welke God ons in Zijn Woord gegeven heeft. Paulus zelf, die in den derden hemel geweest was, maakte niet aan de wereld bekend wat hij daar gehoord had, maar bleef bij de leer van Christus. Op dat fondament is de gemeente gebouwd en op dat fondament moeten ons geloof en onze hoop gebouwd zijn.

2. Opmerkelijk is de bescheiden en nederige wijze, waarop de apostel deze zaak behandelt. Men zou geneigd zijn te denken dat iemand, die zulke gezichten en openbaringen gekregen had, daarover grotelijks roemen zou, maar hij zegt: Te roemen is mij waarlijk niet oorbaar, vers 1. Hij had er daarom niet onmiddellijk melding van gemaakt, maar deed het veertien jaren later, vers 2. En dan is het nog niet zonder zekere terughouding, als iets waartoe hij in zekeren zin gedwongen werd door de noodzakelijkheid van het geval. Daarbij spreekt hij van zichzelf in den derden persoon, en zegt niet: Ik ben de man, die zo boven alle anderen vereerd werd! Eindelijk komt zijne nederigheid ook

uit in de vermaning, die hij zich zelven schijnt te geven in vers 6, waaruit duidelijk blijkt dat hij niet gaarne lang bij dit onderwerp stilstaat. Dus was hij, die bij de uitnemendste apostelen niet achterstond, zeer uitnemend in nederigheid. Het is heerlijk een nederigen geest te hebben temidden van de hoogste onderscheidingen, en hij, die zich zelven vernedert, zal verhoogd worden.

II. De apostel geeft een verslag van de middelen, waardoor God hem nederig houdt en voorkomt dat hij zich boven de maat verheffen zou, en dit doet hij om tegenwicht te geven tegen het verhaal van de gezichten en openbaringen, die hem verleend waren. Wanneer Gods kinderen mededeling doen van hun ondervindingen, laat hen er dan altijd vooral aan denken, om nota te nemen van hetgeen God gedaan heeft om hen nederig te houden, zo goed als hetgeen Hij hun schonk om hen te verheffen. Merk hier op:

1. De apostel werd gepijnigd door een doorn in het vlees, geslagen met vuisten door een engel des Satans, vers 7. Wij weten er weinig van wat dat was, hetzij een grote droefheid of een grote verzoeking. Sommigen houden het voor een plotselinge lichamelijke pijn of ziekte, anderen denken aan de beledigingen hem aangedaan door de valse apostelen, voornamelijk om zijn gebrek aan redenaarstalent. Hoe het zij, God doet meermalen dit goede uit het kwade voortkomen, dat de aanvechtingen van onze vijanden dienen moeten om ons voor hoogmoed te bewaren. Dit is zeker, dat hetgeen Paulus noemt een doorn in zijn vlees, hem hier tijdelijk zeer pijnlijk was, maar de doornen, die Christus voor ons droeg, waarmee Hij gekroond was, heiligen en verzachten alle doornen in het vlees, die ons ooit bedroeven kunnen, want Hij leed en werd verzocht, opdat Hij degenen, die verzocht worden, zou kunnen te hulpe komen. Verzoekingen tot zonde zijn de pijnlijkste doornen, zij zijn Satansengelen, die ons met vuisten slaan. Inderdaad het is voor een gelovige een vreeslijk leed zo dikwijls tot zonde verlokt te worden.

2. Het doel daarvan was den apostel nederig te houden. Opdat hij zich niet door de uitnemendheid der openbaringen zou verheffen, vers 7. Paulus wist wel van zich zelven, dat hij het nog niet verkregen had of alrede volmaakt was, en toch was hij in gevaar van hoogmoedig te worden. Indien God ons liefheeft, bewaart Hij ons voor hoogmoed, en houdt ons terug van verheffing boven de maat, geestelijke bezwaren zijn beschikt om geestelijken hoogmoed te genezen. Deze doorn in het vlees wordt een engel des Satans genoemd, dien hij niet met goede bedoeling zond, integendeel, met de slechte bedoeling om den apostel te ontmoedigen, (die door God zo hogelijk bevoorrecht was) en hem te hinderen in zijn werk. Maar God beschikte dat hem ten goede en bestuurde het ten goede en zorgde dat de engel des Satans, in plaats van den apostel schade te doen, hem voordeel aanbracht.

3. De apostel bad God ernstig om deze zware beproeving weg te nemen. Het gebed is een hulp tegen alle benauwdheid, een geneesmiddel voor elke ziekte, en wanneer wij met doornen in het vlees geplaagd worden, moeten we onze toevlucht nemen tot het gebed. Wij worden soms verzocht om te leren bidden. De apostel had den Heere driemaal gebeden, dat deze beproeving van hem wijken zou, vers 8. Ofschoon droefenissen ons tot ons geestelijk heil gezonden worden, mogen wij God bidden ze weg te nemen, maar wij behoren te begeren dat zij het doel bereiken waartoe ze gezonden zijn. De apostel bad ernstig en herhaaldelijk, hij smeekte den Heere driemaal, dat is: dikwijls. Indien er geen antwoord komt op het eerste gebed, en niet op het tweede, moeten we aanhouden, tot wij antwoord ontvangen. Christus zelf bad Zijnen Vader driemaal. Droefenissen

worden gezonden om ons te leren bidden, en zo duren ze voort om ons te leren volhardend in het bidden te zijn.

4. Hier wordt ons meegedeeld welk antwoord den apostel op zijn gebeden gegeven werd. Ofschoon de beproeving niet werd weggenomen, werd hem een tegenwicht gegeven: Mijne genade is u genoeg. Alhoewel God het gebed des geloofs aanneemt, beantwoordt Hij het niet altijd in letterlijken zin, gelijk Hij soms in toorn iets toestaat, zo weigert Hij soms iets in liefde.

5. Wanneer God onze droefenissen en verzoekingen niet wegneemt, geeft Hij ons toch voldoende genade, zodat wij ons niet hebben te beklagen of zeggen kunnen dat Hij ons slecht behandelt. Het strekt ons tot grote vertroosting, door welke doornen in het vlees wij ook gepijnigd mogen worden, dat Gods genade ons genoeg is. Genade betekent tweeërlei. De welwillendheid Gods jegens ons, en dat is genoeg om ons te verlichten en te doen herleven, voldoende om ons te versterken en te vertroosten, onze zielen te steunen en onze geesten op te wekken, onder alle beproevingen en droefenissen. Het goede werk Gods in ons, de genade, die wij ontvangen, komt uit de volheid van Christus, ons hoofd, en uit Hem wordt meegedeeld alles wat geschikt en voldoende is voor Zijne leden. Christus Jezus begrijpt onzen toestand, kent onzen nood, en geeft het geneesmiddel naarmate van onze ziekte, Hij sterkt ons niet slechts, maar verheerlijkt zich in ons. Zijne kracht wordt in onze zwakheid volbracht. Dus wordt Zijne genade geopenbaard en verheerlijkt, Hij bereidt zich lof uit den mond van kinderkens en zuigelingen.

III. Hier is het gebruik, dat de apostel van deze beschikking maakt. Hij roemt in zijne zwakheden, vers 9, en heeft er behagen in, vers 10. Hij bedoelt niet zijn zondige zwakheden (want wij hebben reden om daarover beschaamd en bedroefd te zijn), maar hij zegt dit van zijn droefenissen, zijn smaadheden, noden, vervolgingen en benauwdheden om Christus' wil, vers 10. En de reden van zijn blijdschap en vreugde over deze dingen was: zij waren schone gelegenheden voor Christus om de macht en algenoegzaamheid van de hem geschonken genade te openbaren, waardoor hij zoveel ondervinding van de kracht der goddelijke genade had, dat hij zeggen kon: Want als ik zwak ben, dan ben ik machtig. Dat is een Christelijke paradox: wanneer wij zwak zijn in ons zelven, dan zijn wij machtig in de genade van onzen Heere Jezus Christus. Wanneer wij zien dat wij zwak zijn in ons zelven, dan gaan wij uit ons zelven uit tot Christus en ontvangen kracht van Hem, en ondervinden den toevloed van goddelijke kracht en genade.

2 Corinthiërs 12:11-21

In deze verzen richt de apostel zich tot de Corinthiërs in tweeërlei opzicht.

I. Hij berispt hen over hetgeen in hen onbetamelijk was, namelijk dat zij hem niet naar behoren verdedigd hadden, en het daardoor nodig gemaakt hadden dat hij zoveel tot zelfverdediging had moeten zeggen. In zekeren zin was hij door hen gedwongen zich zelven te prijzen, hij die van hen behoorde geprezen te zijn, vers 11. En waren zij- althans sommigen hunner-daarin niet tekort geschoten, dan zou het voor hem minder nodig geweest zijn zoveel over zich zelven te spreken. Hij zegt hun verder, dat zij vooral goede reden hadden om wèl van hem te spreken, daar hij in geen ding minder geweest was dan de uitnemendste apostelen, zodat de merktekenen van een apostel ten volle onder hen betoond waren, in alle lijdzaamheid, met tekenen, en wonderen, en krachten. Wij zijn aan godvrezenden verplicht dat wij hun goeden naam verdedigen, en met name zijn we dat verplicht jegens hen van wie wij zegeningen ontvangen hebben, vooral geestelijke zegeningen. Hen moeten wij erkennen als de werktuigen in Gods hand om ons goed te doen, en verdedigen wanneer ze door anderen belasterd worden. Hoezeer wij ook door anderen geacht worden of behoren te worden, wij moeten steeds nederig van ons zelven denken. Zie het voorbeeld van dezen groten apostel, die van zich zelven zei: hoewel ik niets ben, ofschoon hij in waarheid niets bij de uitnemendste apostelen achterstond. Zo weinig dacht hij er aan om eer van mensen te zoeken, ofschoon hij hun plicht om hem te verdedigen hun voorhoudt, zover was hij er van af om zich zelven toe te juichen, ofschoon hij genoodzaakt was ter zelfverdediging over zich zelven te spreken.

II. Hij geeft een uitvoerig overzicht van zijn gedrag en vriendelijke bedoelingen jegens hen, waarin wij het karakter van een getrouw bedienaar van het Evangelie vinden.

1. Hij begeerde hen niet te bezwaren, want hij zocht niet het hun, maar hen. Hij zegt, vers 13, dat hij vroeger hen niet bezwaard had en, vers 14, dat hij hen in de toekomst ook niet zou bezwaren wanneer hij tot hen kwam. Hij spaarde hun beurzen en begeerde hun geld niet, ik zoek niet het uwe maar u. Hij zoekt niet zich zelven te verrijken, maar hun zielen te redden, hij begeerde niet eigendom voor zich zelven te verwerven, maar hen te winnen voor Christus, wiens dienaar hij was. Zij, die de wol van de kudde begeren voor eigen kleding en geen zorg dragen voor de schapen, zijn huurlingen en geen goede herders.

2. Hij zou gaarne de kosten doen en voor hun zielen ten koste gegeven worden, vers 15, dat is, hij was gewillig om voor hun welzijn moeite en verliezen te lijden. Hij zou zijn tijd, zijn goed, zijn kracht, zijn belangen, al het zijne besteden om hen van dienst te zijn, ja hijzelf zou daarvoor willen besteed worden, gelijk de kaars verteert door anderen licht te geven.

3. Hij verzwakte niet in zijne liefde tot hen, ongeacht hun onvriendelijkheid en ondankbaarheid jegens hem, en daarom was hij bereid en genegen om voor hen veel te verdragen, hoewel hij, hen overvloediger beminnende, minder bemind werd, vers 15. Dat moet ook op andere betrekkingen toegepast worden: indien anderen tekortkomen in hun verplichtingen jegens ons, volgt daaruit nog niet dat wij onze verplichtingen jegens hen verwaarlozen mogen.

4. Hij droeg zorg, niet alleen dat hijzelf hen niet bezwaarde, maar ook dat zij, die door hem gezonden waren, dat niet deden. Dat schijnt bedoeld te worden in hetgeen wij lezen in verzen 16-

18. Er zou misschien door enkelen tegengeworpen worden, dat, ofschoon hijzelf hen niet bezwaarde, hij listig was en hen met bedrog ving, dat is, anderen gezonden had om hen te beroven en dat hij naderhand met hen de voordelen deelde. Dat is niet zo, zegt de apostel, ik zocht van u mijn voordeel niet, maar ook niet Titus of een van de anderen heeft dat gedaan. Wij hebben allen in dezelfden geest en dezelfde voetstappen gewandeld. Zij allen waren met hem eensgezind om hun zoveel mogelijk goed te doen, zonder hen te bezwaren, ten einde het Evangelie onder hen te bevorderen en het hun zo gemakkelijk mogelijk te maken. Doch wellicht moet dit voor een tussenzin gehouden worden, waardoor hij alle denkbeeld van bedrog zo bij hen als bij hemzelf ten strengste verwerpt.

5. Hij was een man, die alle dingen tot hun stichting deed, vers 19. Dit was zijn voorname doel en voornemen: weldoen, den grondslag voor weldoen leggen, en dan met zorg en vlijt daarop voortbouwen.

6. Hij zou niet terugdeinzen van zijn plicht uit vrees van hen te mishagen, ofschoon hij er op bedacht was om het hun zo gemakkelijk mogelijk te maken. Daarom had hij besloten getrouw te zijn in het bestraffen van zonden, ofschoon hij daarin bevonden werd zodanig als zij niet wilden, vers 20. De apostel noemt hier verschillende zonden op, die maar al te veel onder belijders van den godsdienst gevonden worden, doch zeer afkeurenswaard zijn: twisten, nijdigheden, toorn, gekijf, achterklap, oorblazingen, opgeblazenheden, beroerten. Hoewel zij, die aan deze zonden zich schuldig maken, moeilijk daarover bestraffing verdragen, moeten getrouwe dienaren niet vrezen de schuldigen krachtig te vermanen, zowel onder vier ogen als in het openbaar.

7. Hij vreesde dat hij bij zijn komst onder hen schandelijke zonden vinden zou, waarover niet behoorlijk berouw gevoeld werd. Dat zou hem een grote oorzaak van vernedering en rouw zijn. De val en het wangedrag van belijders kunnen niet anders dan een oorzaak van vernedering voor een goed dienaar zijn, en God keurt soms dien weg nodig om hen nederig te maken, die gevaar lopen opgeblazen te worden. Ik vrees dat mijn God mij bij u zal vernederen. Wij hebben reden om rouw te gevoelen over hen, die zondigen en geen berouw tonen, dat ik rouw hebbe over velen, die tevoren gezondigd hebben en die zich niet bekeerd zullen hebben, vers 21. Indien dezen totnogtoe geen genade ontvangen hebben om zelf over hun toestand te rouwen en te wenen, is hun toestand des te beklagelijker, en zij, die God en deze zondaren liefhebben, behoren over hen te rouwen.

HOOFDSTUK 13

1 Dit is de derde maal, dat ik tot u kom; in den mond van twee of drie getuigen zal alle woord bestaan.
2 Ik heb het te voren gezegd, en zeg het te voren als tegenwoordig zijnde de tweede maal, en ik schrijf het nu afwezende aan degenen, die te voren gezondigd hebben, en aan al de anderen, dat, zo ik wederom kom, ik hen niet zal sparen;
3 Dewijl gij zoekt een proeve van Christus, Die in mij spreekt, Welke in u niet zwak is, maar krachtig is onder u.
4 Want hoewel Hij gekruist is door zwakheid, zo leeft Hij nochtans door de kracht Gods. Want ook wij zijn zwak in Hem, maar zullen met Hem leven door de kracht Gods in u.
5 Onderzoekt uzelven, of gij in het geloof zijt, beproeft uzelven. Of kent gij uzelven niet, dat Jezus Christus in u is? tenzij dat gij enigszins verwerpelijk zijt.
6 Doch ik hoop, dat gij zult verstaan, dat wij niet verwerpelijk zijn.
7 En ik wens van God, dat gij geen kwaad doet; niet opdat wij beproefd zouden bevonden worden, maar opdat gij het goede zoudt doen, en wij als verwerpelijk zouden zijn.
8 Want wij vermogen niets tegen de waarheid, maar voor de waarheid.
9 Want wij verblijden ons, wanneer wij zwak zijn, en gij sterk zijt. En wij wensen ook dit, namelijk uw volmaking.
10 Daarom schrijf ik, afwezende, deze dingen, opdat ik niet, tegenwoordig zijnde, strengheid zou gebruiken, naar de macht, die mij de Heere gegeven heeft tot opbouwing, en niet tot nederwerping.
11 Voorts, broeders, zijt blijde, wordt volmaakt, zijt getroost, zijt eensgezind, leeft in vrede; en de God der liefde en des vredes zal met u zijn.
12 Groet elkander met een heiligen kus.
13 U groeten al de heiligen.
14 De genade van den Heere Jezus Christus, en de liefde van God, en de gemeenschap des Heiligen Geestes, zij met u allen.

In dit hoofdstuk dreigt de apostel gestreng te zullen zijn tegen hardnekkige zondaren, en toont de reden daarvoor aan, vers 1-6. Daarop zendt hij een bede tot God op voor de Corinthiërs en geeft de redenen aan, die hem daartoe brengen, vers 7-10. Eindelijk besluit hij- zijn brief met groetenissen en zegenbeden, vers 11-13.

2 Corinthiërs 13:1-6

In deze verzen valt op te merken:

I. De apostel dreigt, bij zijne komst te Corinthe, gestreng te zijn voor hardnekkige zondaren, nu hij een eerste en een tweede brief geschreven heeft, met geschikte vermaningen en bestraffingen, teneinde te herstellen hetgeen bij hen verkeerd was. Hieromtrent hebben wij op het volgende te letten.

1. De voorzichtigheid, waarmee hij overgaat tot het gebruiken van tuchtmiddelen, hij was niet haastig in het aanwenden van gestrengheid, maar gaf een eerste en een tweede waarschuwing. Sommigen verstaan onder de woorden dit is de derde maal dat ik tot u kom, vers 1, dat hij zijn beide brieven bedoelt, waarin hij hen gewaarschuwd had, alsof hij bij hen tegenwoordig ware, ofschoon hij in persoon afwezig was, vers 2. Volgens deze uitlegging zouden die beide brieven de twee getuigen zijn, in vers 1 genoemd, volgens het voorschrift van onzen Zaligmaker, Mattheus 18:16, omtrent de wijze, waarop Christenen handelen moeten tegen overtreders, alvorens over te gaan tot maatregelen van strengheid, gelijk onder de wet van Mozes voorgeschreven was aan de rechters in strafzaken, Deuteronomium 17:6, 19:15. Wij moeten gaan, of iemand zenden, tot onzen broeder eenmaal en andermaal, om hem zijn overtreding onder het oog te brengen. Op die wijze heeft de apostel in zijn eersten brief met de Corinthiërs gesproken, en zegt hij hun nu-schrijft het aan degenen, die tevoren gezondigd hebben en aan al de anderen -hen allen waarschuwende aleer hij in persoon voor de derde maal komt, om gestrengheid te oefenen jegens schandelijke overtreders. Anderen denken dat de apostel reeds tweemaal het voornemen opgevat en maatregelen genomen had om naar Corinthe te reizen, maar, door God daarin verhinderd, hun thans bericht dat hij voor de derde maal voornemens is tot hen te komen. Hoe dit zij, het is merkwaardig dat hij oprekent hoe dikwijls hij trachtte en welke moeite hij genomen heeft om den Corinthiërs goed te doen, en we kunnen verzekerd zijn dat daarmee in den hemel evenzo rekening gehouden is, zodat er ook gerekend zal worden met al de zorg aan de zaligheid onzer zielen besteed en de wijze waarop wij die gebruikt hebben.

2. De bedreiging zelf. Zo ik wederkom zal ik hen niet sparen, de hardnekkige zondaars, die zonder berouw volhardden in hun schandelijke buitensporigheden. Hij had hun tevoren gezegd, dat hij vreesde dat God hem bij hen zou vernederen, omdat hij sommigen, die gezondigd hadden, zonder berouw vinden zou. Nu verklaart hij dat hij dezen niet zal sparen, maar de kerkelijke tucht op hen uitoefenen, welke men meent dat in de eerste eeuwen vergezeld ging van zichtbare en buitengewone tekenen van het goddelijk ongenoegen. Ofschoon God in Zijne genade lang de zondaars verdraagt, zal Hij hen toch niet altijd verdragen, eindelijk zal Hij komen en hen niet sparen, die, tegen al Zijne pogingen om hen te vernieuwen en te hervormen in, hardnekkig en zonder berouw blijven.

II. De apostel geeft een reden op, waarom hij zo gestreng zijn zou: Dewijl gij zoekt een proeve van Christus, die in mij spreekt, vers 3. Het bewijs van zijn apostelschap was nodig voor de geloofwaardigheid, bevestiging en goeden loop van het door hem gepredikte Evangelie, en daarom werden zij, die het ontkenden, zo rechtvaardig en gestreng gestraft. Het doel van de valse leraren was de Corinthiërs er toe te brengen die echtheid van zijn apostelschap te ontkennen, ofschoon zij er geen zwakke, maar sterke en machtige bewijzen van gezien hadden, vers 3, niettegenstaande zijn geringe verschijning naar de wereld en de verachting, waarmee sommigen hem bejegenden. Evenals

Christus gekruist was door zwakheid, dat is, tijdens Zijn kruisiging een zwak en verachtelijk man scheen te zijn, maar leeft door de kracht Gods, dat is in Zijn opstanding en leven Zijn goddelijke macht bewijst, vers 4, zo ook de apostelen. Hoe zwak en verachtelijk zij der wereld ook voorkwamen, als werktuigen Gods openbaarden zij de kracht Gods, en voornamelijk de kracht Zijner genade, door de wereld tot het Christendom te brengen. En daarom, als een bewijs voor hen onder de Corinthiërs, die een proeve van Christus in den apostel zochten, spoort hij hen aan om hun Christendom te onderzoeken, vers 5. Onderzoekt uzelven. Hiermede bedoelt hij dat, indien zij hun eigen Christendom konden bewijzen, daarmee het bewijs voor zijn apostelschap geleverd was. Want indien zij in het geloof stonden en Christus in hen woonde, dan was dat een bewijs dat Christus door hem gesproken had, omdat zij door zijn dienst gelovig geworden waren. Hij was niet alleen hun leermeester, maar ook hun vader geweest. Hij had hen door het Evangelie van Christus wederbaard. Nu was het niet denkbaar dat goddelijke macht met zijne bediening gepaard zou gaan, indien hij zijne zending niet van boven ontvangen had. Zo zij daarom konden tonen niet verwerpelijk te zijn, niet door Christus verworpen te worden, dan hoopte hij dat zij zouden verstaan dat hij ook niet verwerpelijk was, vers 6, niet door Christus ontkend werd. Wat de apostel hier zegt omtrent den plicht van de Corinthiërs, om zich zelven te onderzoeken, met het bepaalde, reeds behandelde doel, kan toegepast worden op allen, die zich Christenen noemen, als een plicht om zich zelven te onderzoeken ten aanzien van hun geestelijken staat. Wij moeten onderzoeken of wij in het geloof zijn, omdat men zich daarin zeer gemakkelijk misleiden kan, en zulk een misleiding hoogst-gevaarlijk is, wij zijn daarom verplicht ons zelven te onderzoeken, de vraag tot onze eigen zielen te brengen, of Christus in ons is of niet. En Christus is in ons, tenzij wij verwerpelijk bevonden worden, zodat wij Christenen zijn of jammerlijk-bedrogenen. En hoe vreeslijk is het voor een mens, zich zelven en zijn eigen ziel niet te kennen!

2 Corinthiërs 13:7-10

Hier hebben wij:

I. Des apostels gebed tot God voor de Corinthiërs, dat zij geen kwaad mogen doen, vers 7. Dat is de begeerlijkste zaak, die wij van God vragen kunnen, zowel voor ons zelven als voor onze vrienden, teruggehouden te worden van de zonde, dat wij en zij geen kwaad doen. En het is zeer nodig dat wij God gedurig om deze genade bidden om ons te bewaren, want wij kunnen ons zelven niet bewaren. Het is meer onze roeping te bidden dat wij geen kwaad mogen doen, dan dat wij geen kwaad zullen lijden.

II. De redenen, waarom Paulus dit gebed voor de Corinthiërs tot God opzendt, welke redenen in nauw verband staan met het geval en het onderwerp, dat hij in zijn brief behandeld heeft. Hij zegt hun:

1. Het was niet zozeer voor zijn eigen goeden naam als voor de eer der belijdenis.

Niet opdat wij zouden beproefd worden, maar dat gij het goede zoudt doen, het betamelijke, hetgeen uw godsdienst aanbeveelt, al zouden wij ook verwerpelijk bevonden worden en als verworpelingen veracht, vers 7. De grote begeerte van getrouwe dienaren des Evangelies is dat het door hen gepredikte Evangelie zal geëerd worden, al wordt hun persoon miskend. De beste wijze om onze heilige belijdenis te versieren is het goede te doen, en te wandelen overeenkomstig het Evangelie van Christus.

2. Een andere reden was deze: dat zij vrij van alle blaam en tucht mochten zijn wanneer hij kwam. Dat is aangeduid in vers 8. Want wij vermogen niets tegen de waarheid, maar voor de waarheid. Wanneer zij dus geen kwaad deden of tegen hun belijdenis handelden, had de apostel geen macht of gezag om hen te straffen. Hij had vroeger gezegd, Hoofdstuk 10:8, en zegt het ook hier, vers 10, dat de macht, hem door den Heere verleend, was tot opbouwing en niet tot neder werping, zodat ofschoon den apostel grote macht verleend was voor de bevordering en uitbreiding van het Evangelie, hij niets doen kon tot vermindering der waarheid of tot ontmoediging van hen, die het gehoorzaamden. Hij kon niet, dat is: hij wilde niet, hij durfde niet handelen tegen de waarheid, hij had daar geen zending toe, en de apostel verheugt zich over deze onmacht. Wij verblijden ons wanneer wij zwak zijn en gij sterk zijt, vers 9, dat is: wanneer wij geen macht hebben om te straffen omdat gij sterk zijt in geloof en vruchtbaar in goede werken. Sommigen lezen deze woorden als volgt: Ofschoon wij zwak zijn door vervolging en verachting, dragen wij dat geduldig en met blijdschap, omdat wij zien dat gij sterk zijt, wassende in heiligmaking en volhardend in goeddoen.

3. Hij begeert hun volmaking, vers 9, dat is: dat zij oprecht mogen zijn en de volmaking najagen (oprechtheid is onze Evangelische volmaking), of hij verlangt dat er een grondige hervorming onder hen geschiede. Hij begeert niet alleen dat zij voor de zonden bewaard blijven mogen, maar dat zij mogen groeien in genade, toenemen in heiligheid, en dat alles, wat verkeerd onder hen was, mocht hersteld en hervormd worden. Dit was het grote doel, waarmee hij dezen brief schreef, en deze vrijheid gebruikte hij om hun deze dingen te schrijven (deze vriendelijke vermaningen en waarschuwingen), afwezig zijnde, opdat ik niet, tegenwoordig zijnde, strengheid zou gebruiken, vers

10, dat is: niet tot de uiterste strengheid behoef te komen, in de uitoefening van de macht, welke de Heere hem gegeven had, om alle ongehoorzaamheid te wreken, Hoofdstuk 10:6.

2 Corinthiërs 13:11-13

I. Een afscheidsgroet. Hij zegt hun vaarwel, en neemt voor het heden afscheid van hen, met hartelijke wensen voor hun geestelijk welzijn.

1. Hij geeft hun verscheidene goede vermaningen.

A. Wordt volmaakt, wordt een door de liefde jegens elkaar, welke grotelijks zal bijdragen tot uw voordeel als gemeente van Christus.

B. Zijt getroost, onder al het lijden en de vervolgingen, die gij te verduren mocht hebben om de zaak van Christus, of alle onheilen en teleurstellingen, die gij in deze wereld ontmoeten mocht.

C. Zijt eensgezind, hetgeen uw vertroosting zeer bevorderen zal, want hoe meer vrede wij met onze broederen hebben, des te meer vrede zal in onze harten wonen. De apostel verlangde van hen, dat zij, zoveel in hen was, van een gemoed en van een gevoelen zouden zijn. Maar kon dat niet bereikt worden, dan tenminste:

D. Leeft in vrede, laat verschil van inzicht geen ontbinding van den band des vredes veroorzaken, houdt vrede met elkaar. Hij wenste dat er geen scheuringen meer onder hen zouden zijn, dat er geen verdeeldheid en wrok meer heersen zouden, en dat op die wijze twist, nijdigheid en toorn vermeden zouden worden, en al dergelijke vijanden van den vrede.

2. Hij bemoedigt hen met de belofte van de tegenwoordigheid Gods. De God der liefde en des vredes zal met u zijn, vers 11.

A. God is de God der liefde en des vredes. Hij is de bewerker des vredes en de beminnaar van eensgezindheid. Hij heeft ons liefgehad en wil vrede met ons hebben, Hij gebiedt ons Hem lief te hebben en ons met Hem te laten verzoenen, en evenzo dat wij elkaar liefhebben zullen en vrede met elkaar hebben.

B. God zal zijn met hen, die in liefde en vrede leven. Hij zal liefhebben hen, die den vrede liefhebben, Hij zal hier met hen wonen en zij zullen eeuwig met Hem wonen. Zij zullen hier Zijn genadige tegenwoordigheid genieten en hiernamaals in Zijn heerlijke tegenwoordigheid toegelaten worden.

II. De apostolische zegen, vers 13. De genade van den Heere Jezus Christus, en de liefde van God, en de gemeenschap des Heiligen Geestes zij met u allen, Amen. Daarmee besluit de apostel zijn brief, en het is de gewoonte en zeer geschikt om daarmee godsdienstige vergaderingen te besluiten. Hierin komt de gehele inhoud van het Evangelie uit, het is de erkenning dat Vader, Zoon en Heilige Geest drie onderscheiden personen zijn, en toch een God. Evenzo dat zij zijn de fontein van alle zegening voor de mensen. Het houdt ons onze verplichting voor om het oog des geloofs te slaan op Vader, Zoon en Heiligen Geest, te leven in onophoudelijke verbinding met de drie personen in de Drie-eenheid, in wiens naam wij gedoopt en gezegend zijn. Dit is een zeer plechtige zegening en wij moeten al onzen ijver inspannen om erfgenamen van dezen zegen te worden. De genade van Christus, de liefde van God, de gemeenschap (of mededeling) van den Heiligen Geest: de genade van Christus als Verlosser, de liefde van God die den Verlosser zond, en al de mededelingen van

deze genade en liefde, welke tot ons komen door den Heiligen Geest, die ons bekwaam maakt om deel te hebben aan de genade van Christus en de liefde van God. Niets meer of anders kunnen wij begeren om ons gelukkig te maken dan de genade van Christus, de liefde van God, en de gemeenschap des Heiligen Geestes.
Amen.

DE BRIEF AAN DE GALATEN

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN DEN BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS AAN DE GALATEN.

Deze brief van Paulus is gericht niet aan de gemeente of gemeenten van een enkele stad, zoals sommige andere, maar aan die van een landschap of provincie, want dat was Galatië. Het is zeer waarschijnlijk dat deze Galatiërs door zijne bediening het eerst tot het Christendom gebracht waren; of, indien hij niet het werktuig voor de planting geweest was, dan was hij in elk geval gebruikt voor het natmaken, gelijk blijkt uit den brief zelf, zowel als uit Handelingen 18:23; waar wij lezen dat de apostel het gehele land van Galatië en Frygië doorreisde, de discipelen versterkende. Terwijl hij bij hen was, betoonden zij de grootste achting en liefde voor hem, zowel als voor zijn dienst; maar hij was nog niet lang vertrokken of enige Judese leraren kwamen tot hen, door wier kunstgrepen en verdachtmakingen zij weldra lager gedachten over beide opvatten. Hetgeen deze valse leraren voornamelijk bedoelden, was hen af te trekken van de waarheid, zoals die in Jezus is; met name van het grote leerstuk der rechtvaardigmaking, hetwelk zij grof bedierven, door vast te stellen de noodzakelijkheid om met het geloof in Christus het naleven van de wet van Mozes te paren. Om beter hun doel te bereiken, deden zij al wat in hun vermogen was, om het karakter en den goeden naam van den apostel te verkleinen, en de hun op die bouwvallen te stichten. Daartoe stelden ze hem voor als iemand, die, indien hij ook apostel mocht zijn, veel lager stond dan de anderen, en dien vooral niet zulk een eerbied toekwam als Petrus, Jakobus en Johannes, wier volgelingen zij waarschijnlijk voorgaven te zijn. In die pogingen slaagden zij maar al te goed. Dit was de aanleiding tot het schrijven van dezen brief, waarin hij uitdrukking geeft aan zijn grote bezorgdheid, dat zij zich zo spoedig van het geloof des Evangelies hadden doen afvoeren; hij verdedigt zijn karakter en gezag als apostel tegen de aanvechtingen zijner vijanden, aantonende dat zijn zending en leer beide goddelijk waren en dat hij in geen enkel opzicht minder was dan de voornaamste apostelen, 2 Corinthiërs 11:5. Daarop legt hij uit en handhaaft hij het grote leerstuk van het Evangelie: de rechtvaardiging door het geloof zonder de werken der wet; en weerlegt sommige bedenkingen, die desbetreffende in hun harten konden gerezen zijn. Na dit belangrijk leerstuk te hebben vastgesteld, wekt hij hen op om standvastig te blijven in de vrijheid, waarmee Christus hen vrijgemaakt had; waarschuwt hen tegen misbruik van die vrijheid; geeft hun verscheidene nodige raadgevingen en bestieringen, en besluit den brief met een nauwkeurige tekening van die valse leraars, die hen verstrikt hadden, en, als tegenstelling, van zijn eigen houding en gedrag. Zijn grote begeerte en doel in dit alles was; terug te brengen hen die afgeweken waren; te bevestigen degenen die wankelden, en standvastig te doen blijven degen, die hun oprechtheid bewaard hadden.

HOOFDSTUK 1

1 Paulus, een apostel, geroepen niet van mensen, noch door een mens, maar door Jezus Christus, en God den Vader, Die Hem uit de doden opgewekt heeft,
2 En al de broeders, die met mij zijn, aan de Gemeenten van Galatie:
3 Genade zij u en vrede van God den Vader, en onzen Heere Jezus Christus;
4 Die Zichzelven gegeven heeft voor onze zonden, opdat Hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige boze wereld, naar den wil van onzen God en Vader;
5 Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.
6 Ik verwonder mij, dat gij zo haast wijkende van dengene, die u in de genade van Christus geroepen heeft, overgebracht wordt tot een ander Evangelie;
7 Daar er geen ander is; maar er zijn sommigen, die u ontroeren, en het Evangelie van Christus willen verkeren.
8 Doch al ware het ook, dat wij, of een engel uit den hemel u een Evangelie verkondigde, buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt.
9 Gelijk wij te voren gezegd hebben, zo zeg ik ook nu wederom: Indien u iemand een Evangelie verkondigt, buiten hetgeen gij ontvangen hebt, die zij vervloekt.
10 Want predik ik nu de mensen, of God? Of zoek ik mensen te behagen? Want indien ik nog mensen behaagde, zo ware ik geen dienstknecht van Christus.
11 Maar ik maak u bekend, broeders, dat het Evangelie, hetwelk van mij verkondigd is, niet is naar den mens.
12 Want ik heb ook hetzelve niet van een mens ontvangen, noch geleerd, maar door de openbaring van Jezus Christus.
13 Want gij hebt mijn omgang gehoord, die eertijds in het Jodendom was, dat ik uitnemend zeer de Gemeente Gods vervolgde, en dezelve verwoestte;
14 En dat ik in het Jodendom toenam boven velen van mijn ouderdom in mijn geslacht, zijnde overvloedig ijverig voor mijn vaderlijke inzettingen.
15 Maar wanneer het Gode behaagd heeft, Die mij van mijner moeders lijf aan afgezonderd heeft, en geroepen door Zijn genade,
16 Zijn Zoon in mij te openbaren, opdat ik Denzelven door het Evangelie onder de heidenen zou verkondigen, zo ben ik terstond niet te rade gegaan met vlees en bloed;
17 En ben niet wederom gegaan naar Jeruzalem, tot degenen, die voor mij apostelen waren; maar ik ging henen naar Arabie, en keerde wederom naar Damaskus.
18 Daarna kwam ik na drie jaren weder te Jeruzalem om Petrus te bezoeken, en ik bleef bij hem vijftien dagen.
19 En zag geen ander van de apostelen, dan Jakobus, den broeder des Heeren.
20 Hetgeen nu ik u schrijf, ziet, ik getuig voor God, dat ik niet lieg!
21 Daarna ben ik gekomen in de gewesten van Syrie en van Cilicie.
22 En ik was van aangezicht onbekend aan de Gemeenten in Judea, die in Christus zijn.
23 Maar zij hadden alleenlijk gehoord, dat men zeide: Degene, die ons eertijds vervolgde, verkondigt nu het geloof, hetwelk hij eertijds verwoestte.
24 En zij verheerlijkten God in mij.

In dit hoofdstuk, na de inleiding, vers 1-5, berispt de apostel de gemeenten scherp over hun afwijking van het geloof, vers 6-9, en bewijst daarna zijn apostelschap, hetwelk zijn vijanden voor hen twijfelachtig gemaakt hadden,

I. Door zijn bedoeling met de prediking van het Evangelie, vers 10,

II. Doordat hij het onmiddellijk door goddelijke openbaring ontvangen had, vers 11, 12. Ten bewijze daarvan zegt hij hun:

1. Hoe zijn vroegere omgang was, vers 13, 14, 2. Hoe hij bekeerd en tot het apostelschap geroepen was, vers 15, 16, 3. Hoe hij zich daarna gedroeg, vers 16-24.

Galaten 1:1-5

In deze verzen hebben we de voorrede of inleiding, waaromtrent wij opmerken:

I. De persoon of personen, door wie deze brief wordt gezonden, - Paulus, een apostel, enz. en al de broeders, die met mij zijn.

1. De brief werd gezonden door Paulus, hij alleen is de schrijver. En omdat er sommigen onder de Galatiërs waren, die zijn karakter en gezag trachtten te verkleinen, geeft hij dadelijk in de eerste regels een algemeen overzicht van zijn dienst en van de wijze, waarop hij daartoe geroepen was, hetwelk hij in het vervolg van dit en in het volgende hoofdstuk breder uiteenzet. Wat zijn dienst aangaat: hij was een apostel. Hij deinst er niet voor terug, zich zelven zo te noemen, ofschoon zijn vijanden hem nauwelijks dien naam wilden geven, en om hun aan te tonen dat hij dien titel niet zonder rechtmatigen grond voert, deelt hij hun mede hoe hij tot deze waardigheid en bediening geroepen was, en verzekert hun dat zijn zending geheel goddelijk was, want hij was apostel, niet van mensen of door een mens. Hij had niet de roeping van een gewoon dienaar, maar een buitengewone roeping van den hemel. Ook had hij zijn bekwaamheid daartoe, of zijn aanstelling, niet ontvangen door tussenkomst van mensen, maar hij had de ene zowel als de andere rechtstreeks van boven, want hij was een apostel van Jezus Christus, hij had zijn opdracht en zending onmiddellijk van Hem, en dientengevolge van God den Vader, die een was met Hem naar Zijn goddelijke natuur, en die Hem aangewezen had als Middelaar, om te zijn de apostel en hogepriester onzer belijdenis, en om anderen in Zijn dienst aan te stellen. Hij voegt er bij: die Hem uit de doden opgewekt heeft, om ons mede te delen, ten eerste dat God de Vader daardoor een openbaar getuigenis gegeven heeft dat Christus Zijn Zoon en de beloofde Messias is, en ook dat zijn eigen roeping tot apostel onmiddellijk van Christus kwam, nadat deze van de doden opgewekt was en ten hemel gevaren, zodat Paulus alle reden had om zich zelven te beschouwen als de gelijke van de overige apostelen, zelfs in enkele opzichten hun meerdere. Want zij waren op aarde geroepen, terwijl zijn roeping uit de hemelen kwam. Dus verheerlijkt de apostel, nu hij door zijn vijanden tegengewerkt wordt, zijne bediening. En daaruit blijkt dat, ofschoon niemand ooit trots mag zijn op enig gezag dat hij bezit, het toch in zekere omstandigheden en tijden noodzakelijk kan zijn het te handhaven. Maar:

2. Hij verenigt al de broederen, die met hem waren, in het opschrift van den brief met zich en schrijft uit hun naam zowel als uit den zijnen. Onder al de broeders die met mij zijn kunnen verstaan worden de Christenen in het algemeen, ter plaatse waar hij zich toen bevond, of zij die als dienaren geroepen waren. Niettegenstaande zijn voornamer roeping en bediening, is hij bereid hen als broederen te erkennen en, ofschoon hij alleen den brief schreef, hen in den aanhef mede te noemen. Hierin toont hij zijn grote bescheidenheid en nederigheid, maar hoe ver hij ook zijn mocht van aanmatiging, heeft hij waarschijnlijk zo geschreven om deze gemeenten acht te doen slaan op den inhoud van den brief, omdat hieruit bleek dat deze broederen het met den inhoud zijner prediking eens waren en gereed om dat te bevestigen. De inhoud was dezelfde, die door anderen zowel als steeds door hem zelven gepredikt en beleden werd.

II. Aan wie de brief gericht is: aan de gemeenten van Galatië. Er waren toentertijd meerdere gemeenten in dat landschap, en het schijnt dat zij allen min of meer bedorven waren door de kunstgrepen van de verleiders, die bij hen ingekropen waren, en daarom schreef Paulus, wie dagelijks de zorg voor al de gemeenten overviel, en die zeer bewogen was over hun toestand en

begerig om hen terug te brengen tot het ware geloof en daarin te bevestigen, hun dezen brief. Hij richt dien tot hen allen, omdat allen meer of min bij de zaak betrokken waren, en geeft hun den naam gemeenten, ofschoon zij genoeg gedaan hadden om dien naam te verbeuren, want bedorven gemeenten worden niet erkend gemeenten te zijn. Doch ongetwijfeld waren er nog sommigen onder hen, die in het geloof volhardden, en hij was niet zonder hoop dat de anderen terugkeren zouden.

III. De apostolische zegen, vers 3. Hierin wensen de apostel en de broederen, die met hem zijn, deze gemeenten genade en vrede van God den Vader en van onzen Heere Jezus Christus. Dat is de gewone zegen, waarmee hij de gemeenten zegent in den naam des Heeren: genade en vrede. Genade omvat Gods welwillendheid jegens ons en het goede werk dat Hij in ons werkt, en vrede is alle inwendige vertroosting of uitwendige voorspoed, die wij waarlijk nodig hebben, en zij komen van God den Vader als de bron, door Jezus Christus als het kanaal. Deze beide wenst de apostel dezen Christenen toe. Maar laat ons opmerken: eerst genade, daarna vrede, want er kan geen waarachtige vrede zijn zonder genade. Nu hij den Heere Jezus Christus genoemd heeft, kan hij niet nalaten zijn lof uit te breiden, en daarom voegt hij er bij, vers 4 :Die zich zelven gegeven heeft voor onze zonden, enz. Jezus Christus gaf zich zelven voor onze zonden als een groot slachtoffer om verzoening aan te brengen, dat vereiste de rechtvaardigheid Gods en Hij onderwierp zich daaraan om onzentwil vrijwillig. Het grote doel daarvan was om ons te trekken uit deze tegenwoordige boze wereld, niet enkel ons te verlossen van den toorn Gods en den vloek der wet, maar ons ook te trekken uit de verdorvenheid, die in de wereld is door de vleselijke lusten, en ons van haar schandelijke gebruiken en praktijken te genezen, waaraan wij van nature verslaafd zijn, en ons daardoor vrij te maken van de Mozaïsche wet, want dat betekent aioon hoetos, 1 Corinthiërs 2:6, 8. Daaromtrent merken wij op:

1. De tegenwoordige wereld is een boze wereld, zij is dat geworden door de zonde der mensen, en zij is dit terwille van de zonde en de smart, die daarmee verbonden is, en de vele verleidingen en verzoekingen, waaraan wij blootgesteld zijn zolang wij in haar leven. Maar:

2. Jezus Christus is gestorven om ons te verlossen van de tegenwoordige boze wereld, niet om dadelijk zijn volk uit haar weg te nemen, maar om het voor haar macht te behoeden, om hen in het boze te bewaren en hen op zijn tijd in bezit te stellen van een andere, betere wereld. Dat heeft Hij gedaan, zegt de apostel, naar den wil van onzen God en Vader. Toen Hij met dat doel zich zelven offerde, handelde Hij naar den wil des Vaders, zowel als uit eigen vrijen wil, en daarin hebben wij de grootste reden om te steunen op de genoegzaamheid en aannemelijkheid van hetgeen Hij voor ons gedaan en geleden heeft. Ja, daardoor hebben wij vrijmoedigheid om op God als onzen Vader te zien, want zo noemt de apostel Hem hier. Indien Hij de Vader is van onzen Heere Jezus, dan is Hij in en door Hem ook de Vader van alle ware gelovigen, zoals onze gezegende Zaligmaker ons zelf zegt in Johannes 20:17, waar Hij zegt: Ik vaar op tot Mijnen Vader en uwen Vader. De apostel, na op deze wijze gesproken te hebben van de grote liefde, waarmee Christus ons liefgehad heeft, besluit zijn voorrede met een plechtige uiting van prijs en heerlijkheid aan Hem, vers 5. Dewelke zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid, Amen! Hij duidt aan dat Christus daardoor rechtvaardig aanspraak heeft op onze hoogste achting en eerbied. Of deze lofverheffing moet geacht worden beiden God den Vader en onzen Heere Jezus Christus te bedoelen, van wie hij tevoren genade en vrede toegebeden heeft. Beiden zijn onze verering en aanbidding waard, alle eer en heerlijkheid is hun eeuwiglijk verschuldigd, zowel om hun oneindige majesteit als om de zegeningen welke wij van hen ontvangen.

Galaten 1:6-9

Hier komt de apostel tot het eigenlijke onderwerp van zijn brief, en hij vangt aan met een algemeen verwijt aan deze gemeenten voor hun onstandvastigheid in het geloof, waarop hij nader in de onderdelen, later ingaat. Hier merken wij op:

I. Hoezeer hij hun gebrek ter harte neemt.

Ik verwonder mij enz. Het vervulde hem tegelijkertijd met de grootste verwondering en droefheid. Hun zonde en dwaasheid waren dat zij niet de leer des Christendoms vasthielden zoals die hun gepredikt was, maar zich van haar zuiverheid en eenvoud lieten afleiden. En er waren verschillende dingen, waardoor hun gebrek zeer vergroot werd.

1. Zij waren wijkende van degenen, die hen geroepen had, niet alleen van den apostel, die het werktuig geweest was om hen te roepen tot deelgenootschap aan het Evangelie, maar van God zelf, op wiens gezag en voorschrift het Evangelie hun verkondigd was en zij uitgenodigd waren om zijn voorrechten te delen, zodat zij daardoor zich schuldig gemaakt hadden aan grote verwaarlozing Zijner liefde en genade voor hen.

2. Zij waren geroepen in de genade van Christus. Aangezien het Evangelie, dat hun gepredikt was, de heerlijkste openbaring van goddelijke genade en barmhartigheid in Christus Jezus was, zo waren zij daardoor geroepen om te delen in de grootste zegeningen en voorrechten, als rechtvaardigmaking en verzoening met God hier, en eeuwig leven en geluk hiernamaals. Deze onze Heere Jezus heeft ons gekocht tot den prijs van Zijn dierbaar bloed en schenkt de verlossing om niet aan allen, die haar in oprechtheid aannemen, en daarom, naarmate der grootheid van het voorrecht dat zij genoten, waren ook hun zonde en dwaasheid groot in het verlaten van den geordenden weg om deze zegeningen deelachtig te worden en in het verdragen dat zij ervan afgetrokken werden.

3. Dat zij zo haast weken. In zeer korten tijd hadden zij het vertrouwen op en de waardschatting van deze genade van Christus verloren, welke zij schenen te bezitten, en slechts al te gemakkelijk waren zij het eens geworden met hen, die door de wet wilden gerechtvaardigd worden, zoals menigeen wilde, die op- gevoed was in de gedachten en leringen der Farizeeën, waarmee zij de leer van Christus vermengden, die zij daardoor bedierven, en dit was niet alleen een bewijs van hun zwakheid, maar ook een vermeerdering van hun schuld.

4. Dat zij waren overgebracht naar een ander Evangelie, daar er geen ander is. Zo noemt de apostel de leer van deze Judese leraren, hij noemt het een ander Evangelie, omdat het een weg tot rechtvaardigmaking en verlossing leerde, welke verschilde van dien, die in het Evangelie geopenbaard is, namelijk door de werken, en niet door het geloof in Christus. En dan voegt hij er bij: Daar er geen ander is (of: dat geen ander is). Gij zult ondervinden dat het in ‘t geheel geen Evangelie is -niet waarlijk een ander Evangelie, maar een verdraaiing van het Evangelie van Christus en een onderstboven-werpen van de grondslagen. Daarmee toont hij aan, dat zij, die een anderen weg naar den hemel willen gaan dan dien, welken het Evangelie van Christus geopenbaard heeft, schuldig staan aan grote vervalsing en ten slotte zullen zien hoe jammerlijk zij zich bedrogen hebben. Daardoor tracht de apostel dezen Galatiërs een levendig gevoel te geven van hun schuld in het

verlaten van den evangelischen weg ter rechtvaardigmaking, maar toch terzelfder tijd matigt hij zijn verwijt met mildheid en tederheid jegens hen, en zegt hun dat zij veeleer afgetrokken worden door de kunstgrepen en listen van anderen, die hen beroerden, dan dat zij uit eigen beweging dien weg opgingen, hetwelk hen wel niet verontschuldigde, doch toch hun schuld verminderde. En hierdoor leert hij ons, dat wij wel getrouw anderen bestraffen moeten, maar ook teder zijn en hen terechtbrengen in den geest der zachtmoedigheid, Hoofdstuk 6:1.

II. Hoe verzekerd hij was, dat het door hem aan hen gepredikte Evangelie het enige ware was. Hij was daarvan zo volkomen overtuigd, dat hij een vervloeking uitsprak over hen, die voorgaven een ander Evangelie te prediken, vers 8, en om hen te laten zien dat hij zulks niet in overijling of hartstochtelijken ijver doet, herhaalt hij het, vers 9. Dat rechtvaardigt niet ons uitbraken van vervloekingen over hen, die in mindere zaken van ons verschillen. Het is alleen tegen hen, die een nieuw Evangelie bedenken, die den grondslag van het verbond der genade omkeren, door de werken der wet in plaats van de rechtvaardigheid van Christus te stellen en het Christendom door Judaisme bederven, dat Paulus het uitspreekt. Hij stelt het geval: "Onderstelt dat wij u een ander Evangelie verkondigden, ja, onderstelt dat een engel uit den hemel zulks deed", niet alsof het mogelijk ware dat een engel uit den hemel de boodschapper van een leugen zou zijn, maar hij zegt dit om des te meer kracht bij te zetten aan hetgeen hij zal laten volgen. Indien u een ander Evangelie verkondigd wordt, onder onzen naam, of onder voorgeven dat de brenger ervan het van een engel uit den hemel ontvangen heeft, dan wordt ge daardoor bedrogen, en wie zulk een Evangelie verkondigt, ligt zelf onder den vloek en brengt u in gevaar van er ook onder te komen.

Galaten 1:10-24

Wat Paulus in den aanhef van den brief meer in het algemeen gezegd had, wordt thans in bijzonderheden breder door hem behandeld. Daar had hij verklaard een apostel van Christus te zijn, en hier gaat hij er toe over zijn aanspraak op die hoedanigheid en dien dienst te bewijzen. Er waren sommigen in de gemeenten van Galatië, die er op uit waren om die in twijfel te trekken, want zij die de ceremoniële wet predikten deden al wat hun mogelijk was om Paulus' invloed te verkleinen, omdat hij het zuivere Evangelie van Christus aan de heidenen verkondigde. Daarom gaat hij er hier toe over om de goddelijkheid van zijn leer te bewijzen, opdat daardoor de verdenkingen, die zijn vijanden op hem geworpen hadden, zouden weggenomen en deze Christenen tot beter inzicht van het door hem gepredikte Evangelie gebracht worden.

I. De bedoeling van zijn dienst was niet de mensen te behagen, maar God. Dat wil zeggen, dat hij in zijne verkondiging van het Evangelie niet handelde in gehoorzaamheid aan mensen, maar aan God, die hem tot het werk dezer bediening geroepen had, en kan ook bedoelen dat hij het doel had de mensen te brengen tot gehoorzaamheid niet aan mensen, maar aan God. Hij beleed te handelen krachtens zending van God, zodat zijn voornaamste doel was bevordering van diens heerlijkheid, door de zondaren te bekeren tot onderwerping aan Hem. En daar dit zijn grote doel moest zijn, trachtte hij niet mensen te behagen. Hij voegde zich in zijne leer niet naar den zin van mensen, zomin om hun goedkeuring te verwerven als om hun verwijten te vermijden, maar zijn grote zorg was zich Gode aangenaam te maken. De Judese leraars, door welken deze gemeenten bedorven werden, hadden een zeer verschillend gedrag, zij vermengden de werken met het geloof en de wet met het Evangelie, alleen om de Joden te behagen, dien ze het naar den zin maakten om vervolging te ontgaan. Maar Paulus was een man van een anderen geest, hij dong niet naar hun gunst en verborg zich niet voor hun woede, en verminkte dus het Evangelie van Christus niet om hun goedkeuring te verwerven of hun woede te ontkomen. En hij noemt daarvoor deze geldige reden op: Indien ik nog mensen behaagde, zo ware ik geen dienstknecht van Christus. Door de oprechtheid van zijn bedoelingen in de vervulling van zijn dienst bewijst hij waarlijk een apostel van Christus te zijn. Hij wist dat mensen behagen en Christus dienen niet kunnen samengaan, niemand kan twee heren dienen, en daarom, ofschoon hij niemand nodeloos mishagen wilde, zou hij zich nooit veroorloven den mensen te behagen ten koste van zijn getrouwheid aan Christus. Van deze gemoedsgesteldheid en dit gedrag moeten wij goed kennis nemen.

1. Het grote doel van bedienaren van het Evangelie moet zijn de mensen tot God te brengen.

2. Zij, die getrouw zijn, zullen nooit zoeken mensen te behagen, maar zich aangenaam maken bij God.

3. Zij kunnen niet naar de gunst van mensen dingen, wanneer zij trouwe dienaren van Christus willen zijn. Maar alsof deze bewijsvoering nog niet voldoende zou geacht worden, gaat hij er thans toe over om zijn apostelschap te bewijzen.

II. De wijze, waarop hij het Evangelie ontving, dat hij hun verkondigde. Daaromtrent verzekert hij hun, vers 11, 12, dat hij het niet ontvangen heeft door onderricht van anderen, maar door openbaring van den hemel. Een voornaam ding in de aanstelling van den apostel was, dat hij voor deze bediening geroepen en onderwezen was onmiddellijk door Christus zelf. En hierin toont hij dat

hij in geen geval gebrekkig was, wat ook zijn vijanden tegen hem beweren mochten. Gewone dienaren ontvangen hun roeping tot prediking van het Evangelie door tussenkomst van anderen, en evenzo is door middel van het onderwijs en de hulp van anderen de nodige kennis hun bijgebracht. Maar Paulus zegt hun, dat hij zijn kennis van het Evangelie zowel als zijne bevoegdheid om het te prediken rechtstreeks van den Heere Jezus ontving, het Evangelie, dat hij predikte, was niet naar den mens, ook had hij het niet van een mens ontvangen of geleerd, maar door onmiddellijke ingeving of openbaring van Jezus Christus. Dit was hij bezig te bevestigen ten einde zich een apostel te bewijzen, en daarom:

III. Verhaalt hij hun hoe zijn opvoeding was en welken omgang hij dientengevolge in vroeger tijd had, vers 13, 14. In het bijzonder meldt hij dat hij opgevoed is in den Joodsen godsdienst, en dat hij daarin toenam boven velen van zijnen ouderdom in zijn geslacht, en overvloedig ijverig was voor zijne vaderlijke inzettingen, de leerstellingen en gebruiken, die door hun vaderen uitgevonden waren en van het ene geslacht op het andere overgegaan, ja, tot zulk een hoogte dat zijn ijver daarvoor maakte, dat hij uitnemend zeer de gemeente Gods vervolgde en verwoestte. Hij was niet alleen een verwerper van de Christelijke leer geweest, niettegenstaande de vele voortreffelijke bewijzen, die van haar hemelsen oorsprong gegeven waren, maar hij was er zelfs een vervolger van geworden en had zich met de grootste woede en het meeste geweld er aan gewijd om haar belijders uit te delgen. Daar maakt Paulus dikwijls melding van, ter verheerlijking van die vrije en rijke genade, die zulk een wondervollen omkeer in hem gewrocht had, waardoor zo groot zondaar als hij was gemaakt werd tot een oprecht boeteling, en van vervolger apostel werd. En deze gelegenheid was geschikt om dat te vermelden, want daaruit zou duidelijk worden dat hij niet, gelijk zo vele anderen, tot het Christendom gebracht was eenvoudig door opvoeding, omdat hij opgeleid was in vijandschap tegen de Christelijke leer. En dus konden zij redelijkerwijze onderstellen, dat er iets zeer bijzonders moest geschied zijn om zo groten omkeer in hem tot stand te brengen, welke de vooroordelen van zijn opvoeding overwonnen had en hem gebracht had niet alleen tot de belijdenis, maar tot de prediking, van de leer, die hij vroeger zo heftig tegengestaan had.

1. Op welke wondervolle wijze hij van de dwaling zijns wegs teruggebracht was, en geleid tot de kennis van het geloof van Christus en aangesteld tot apostel, vers 15, 16. Dit was niet geschied in den gewonen weg, maar door buitengewone middelen, op zeer bijzondere wijze, want:

A. God had hem van zijner moeders lijf aan afgezonderd. De verandering, die in hem gewrocht was, was de voorzetting van een goddelijk voornemen ten zijnen opzichte, waardoor hij verkoren was om Christen en apostel te worden, reeds voor hij ter wereld kwam en goed of kwaad gedaan had.

B. Hij was geroepen door Gods genade. Allen, die ter zaligheid bekeerd worden, zijn geroepen door Gods genade, hun bekering is het gevolg van Zijn welbehagen in hen en werd bewerkt door Zijn macht en genade in hen. Maar in het geval van Paulus was iets bijzonders, beide in het plotselinge en in de grootheid van de in hem gewrochte verandering, en evenzo in de wijze waarop zij tot stand kwam. Zij geschiedde niet door tussenkomst van anderen, die als werktuigen gebruikt werden, maar door Christus' persoonlijke verschijning aan hem, waardoor het een meer bijzonder en buitengewoon betoon van goddelijke macht en gunst werd.

C. Hij had Christus in hem geopenbaard. Hij was niet slechts aan hem, maar ook in hem geopenbaard. Het zou ons weinig nut doen indien Christus alleen aan ons, en ook niet in ons

geopenbaard werd, maar dit was met Paulus het geval niet. Het behaagde God Zijnen Zoon in hem te openbaren, hem tot de kennis van Christus en Zijn Evangelie te brengen door bijzondere en onmiddellijke openbaring. En:

D. Het was geschied met dit doel, dat hij Hem zou verkondigen onder de heidenen, niet alleen dat hijzelf Hem omhelzen zou, maar Hem ook aan anderen verkondigen, zodat hij Christen èn apostel was, beide door openbaring.

2. Hij verhaalt hoe hij zich daarna gedroeg, van vers 16 tot het einde. Dus tot dit werk en dezen dienst geroepen zijnde, ging hij niet te rade met vlees en bloed. Dat mag in het algemeen opgevat worden, en dan kunnen wij er uit leren, dat zo God ons roept, wij niet vlees en bloed raadplegen moeten. Maar de bedoeling hier is, dat hij geen raad inwon bij mensen, hij wendde zich niet tot anderen om hun raad en bestuur, hij ging niet wederom naar Jeruzalem tot degenen, die voor hem apostelen waren, alsof hij nodig had door hen goedgekeurd te worden of van hen verdere inlichting en machtiging te ontvangen. In plaats daarvan ging hij een anderen weg op, hij ging henen naar Arabië, hetzij als oord van afzondering, geschikt om verdere goddelijke openbaringen te ontvangen, hetzij om daar het Evangelie onder de heidenen te verkondigen, omdat hij de apostel der heidenen was. Vandaar keerde hij wederom naar Damascus, waar hij zijn bediening aangevangen had en waar hij met moeite aan de woede zijner vijanden ontkomen was, Handelingen 9.. Het was niet dan drie jaren na zijne bekering, dat hij weer naar Jeruzalem ging om Petrus te bezoeken, en hij bleef bij hem slechts zeer korten tijd, niet langer dan vijftien dagen. Terwijl hij daar was, gaf hij zich niet over aan levendig verkeer, want hij zag geen der andere apostelen, dan Jakobus den broeder des Heeren. Men kon dus volstrekt niet beweren, dat hij zijn kennis van het Evangelie of zijne bevoegdheid om het te verkondigen van anderen ontvangen had, maar het was duidelijk dat hij beide, zijn roeping en apostolischen dienst, langs buitengewonen, goddelijken weg verkreeg. Daar deze mededeling belangrijk was, om zijn aanspraak op de bediening te bevestigen, en om de Galatiërs terug te brengen van de vooroordelen, die zij tegen hem opgevat hadden, bevestigt hij haar met een plechtigen eed, vers 20. Hij verklaart, als in de tegenwoordigheid Gods, dat hetgeen hij gezegd had, stipt de waarheid was, en dat hij in hetgeen hij getuigd heeft niet loog. Ofschoon dat ons niet de vrijheid geeft om bij elke gelegenheid God plechtig als getuige aan te roepen, bewijst het, dat het in gewichtige gevallen en ogenblikken niet slechts geoorloofd, maar ook plichtmatig zijn kan. Daarna, zegt hij, ben ik gekomen in de gemeenten van Syrië en Cilicië. Na dit korte bezoek aan Petrus gebracht te hebben, ging hij naar zijn werk terug. Hij had in dien tijd geen gemeenschap met de gemeenten van Christus in Judea, en was hun zelfs van aangezicht onbekend. Maar gehoord hebbende dat degene, die hen vroeger vervolgd had, nu het geloof verkondigde, dat hij eertijds verwoestte, verheerlijkten zij God, om hem. Velen dankten God op het horen van de tijding van dien machtigen omkeer in hem, die hen verheugde en aanspoorde om Gode daarvoor heerlijkheid te brengen.

HOOFDSTUK 2

1 Daarna ben ik, na veertien jaren, wederom naar Jeruzalem opgegaan met Barnabas, ook Titus medegenomen hebbende.
2 En ik ging op door een openbaring, en stelde hun het Evangelie voor, dat ik predik onder de heidenen; en in het bijzonder aan degenen, die in achting waren, opdat ik niet enigszins tevergeefs zou lopen of gelopen hebben.
3 Maar ook Titus, die met mij was, een Griek zijnde, werd niet genoodzaakt zich te laten besnijden.
4 En dat om der ingekropen valse broederen wil, die van bezijden ingekomen waren, om te verspieden onze vrijheid, die wij in Christus Jezus hebben, opdat zij ons zouden tot dienstbaarheid brengen.
5 Denwelken wij ook niet, een uur hebben geweken met onderwerping, opdat de waarheid van het Evangelie bij u zou verblijven.
6 En van degenen, die geacht waren, wat te zijn, hoedanigen zij eertijds waren, verschilt mij niet; God neemt den persoon des mensen niet aan; want die geacht waren, hebben mij niets toegebracht.
7 Maar daarentegen, als zij zagen, dat aan mij het Evangelie der voorhuid toebetrouwd was, gelijk aan Petrus dat der besnijdenis;
8 Want Die in Petrus krachtelijk wrocht tot het apostelschap der besnijdenis, Die wrocht ook krachtelijk in mij onder de heidenen;
9 En als Jakobus, en Cefas, en Johannes, die geacht waren pilaren te zijn, de genade, die mij gegeven was, bekenden, gaven zij mij en Barnabas de rechter hand der gemeenschap, opdat wij tot de heidenen, en zij tot de besnijdenis zouden gaan;
10 Alleenlijk, dat wij den armen zouden gedenken; hetwelk zelf ik ook benaarstigd heb te doen.
11 En toen Petrus te Antiochie gekomen was, wederstond ik hem in het aangezicht, omdat hij te bestraffen was.
12 Want eer sommigen van Jakobus gekomen waren, at hij mede met de heidenen; maar toen zij gekomen waren, onttrok hij zich en scheidde zichzelven af, vrezende degenen, die uit de besnijdenis waren.
13 En ook de andere Joden veinsden met hem; alzo dat ook Barnabas mede afgetrokken werd door hun veinzing.
14 Maar als ik zag, dat zij niet recht wandelden naar de waarheid van het Evangelie, zeide ik tot Petrus in aller tegenwoordigheid: Indien gij, die een Jood zijt, naar heidense wijze leeft, en niet naar Joodse wijze, waarom noodzaakt gij de heidenen naar de Joodse wijze te leven?
15 Wij zijn van nature Joden, en niet zondaars uit de heidenen;
16 Doch wetende, dat de mens niet gerechtvaardigd wordt uit de werken der wet, maar door het geloof van Jezus Christus, zo hebben wij ook in Christus Jezus geloofd, opdat wij zouden gerechtvaardigd worden uit het geloof van Christus, en niet uit de werken der wet; daarom dat uit de werken der wet geen vlees zal gerechtvaardigd worden.
17 Maar indien wij, die in Christus zoeken gerechtvaardigd te worden, ook zelven zondaars bevonden worden, is dan Christus een dienaar der zonde? Dat zij verre.
18 Want indien ik, hetgeen ik afgebroken heb, datzelve wederom opbouw, zo stel ik mijzelven tot een overtreder.
19 Want ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou.
20 Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelven voor mij overgegeven heeft.

21 Ik doe de genade Gods niet te niet; want indien de rechtvaardigheid door de wet is, zo is dan Christus tevergeefs gestorven.

In dit hoofdstuk vervolgt de apostel het verhaal van zijn vroeger leven en gedrag, dat hij in het vorige begonnen heeft, en uit hetgeen er verder voorviel tussen hem en de overige apostelen blijkt, dat hij hen niet te danken had voor zijn kennis van het Evangelie of zijn gezag als apostel, zoals zijn tegenstanders rondstrooiden, maar dat hij integendeel door hen als zodanig was ontvangen en erkend, als iemand die gelijke zending had als zij.

I. In het bijzonder verhaalt hij hun van een andere reis naar Jeruzalem, die hij vele jaren later maakte, en hoe hij zich bij die gelegenheid gedroeg, vers 1-10.

II. Geeft daarna verslag van een ander onderhoud, dat hij met Petrus had te Antiochië, en hoe hij verplicht was zich daar tegenover hem te gedragen. Uit het onderwerp in dat gesprek behandeld, neemt hij aanleiding om te spreken over het grote leerstuk der rechtvaardigmaking door het geloof in Christus zonder de werken der wet, de bevestiging waarvan het grote doel van dezen brief was en waarover hij verder uitweidt in de volgende twee hoofdstukken.

Galaten 2:1-10

Het schijnt uit hetgeen Paulus in dit hoofdstuk omtrent zich zelven mededeelt, dat er reeds sedert de eerste prediking en stichting van het Christendom verschil van opvatting was tussen de Christenen, die vroeger Joden, en hen, die eertijds heidenen geweest waren. Velen hunner, die vroeger Joden waren, behielden ontzag voor de ceremoniële wet, en trachtten daarvan de naleving in stand te houden, maar zij, die eerst heidenen geweest waren, hadden geen ontzag voor de wet van Mozes, doch vatten het Christendom op als de volmaking van den natuurlijken godsdienst, als welke ze het ook aannamen. Petrus was de apostel der besnijdenis en predikte den Joden het Evangelie, en hij liet oogluikend toe, dat zij voor de ceremoniële wet alle achting behielden, deze was wel dood door Christus, maar nog niet begraven. Maar Paulus was de apostel der heidenen en hing, ofschoon hij een Hebreeër uit de Hebreeën was, het zuivere Christendom aan. Nu deelt hij ons in dit hoofdstuk mede wat hieromtrent voorviel tussen hem en de andere apostelen, en met name tussen hem en Petrus. In deze verzen verhaalt hij ons van een andere reis, die hij naar Jeruzalem maakte, en wat daar tussen hem en de andere apostelen voorviel, vers 1-10. Hier meldt hij ons:

I. Sommige omstandigheden betrekkelijk deze zijne reis. In het bijzonder:

1. De tijd, wanneer hij die maakte, het was niet vroeger dan veertien jaren na de eerste, die vermeld wordt in Hoofdstuk 1:18, of zoals anderen lezen: na zijne bekering, of volgens nog anderen: na den dood van Christus. Het was een bewijs van Gods grote goedheid, dat zulk een nuttig man zo vele jaren in zijn werk gespaard bleef. En het was in zekeren zin een bewijs, dat hij niet van de andere apostelen afhing, maar gelijk gezag met hen deelde, dat hij zo lang van hen afwezig zijn kon en al dien tijd bezig zijn in de verkondiging en uitbreiding van het Christendom, zonder dat zijn bevoegdheid daartoe door hen betwijfeld werd, hetgeen zeker het geval zou geweest zijn, indien hij aan hen ondergeschikt of zijn leer door hen afgekeurd geweest was.

2. Zijne reisgenoten: Hij ging op met Barnabas, ook Titus medegenomen hebbende. Indien deze reis dezelfde was, waarvan in Handelingen 15 gesproken wordt, zoals sommigen denken, hebben wij hier een duidelijke reden waarom Barnabas met hem ging, want deze was door de Christenen te Antiochië gekozen om zijn metgezel en deelgenoot te zijn in de zaak, waarom hij ging. Maar het blijkt niet dat Titus met gelijke zending belast was, en dus schijnt de voorname reden, waarom hij dien medenam, te zijn dat hij de broederen te Jeruzalem tonen wilde, dat hij niet beschaamd of bevreesd was de stelling na te leven, die hij steeds verkondigd had. Want ofschoon Titus nu niet alleen een bekeerling tot, maar ook een prediker van het Christelijk geloof was, toch was hij van geboorte heiden en onbesneden, en dus, door hem tot zijn reisgenoot te maken bleek, dat er tussen hun beider leer en leven geen verschil was. Hij had de onnodigheid van de besnijdenis en van het onderhouden der wet van Mozes gepredikt en was dus nu bereid om zich te vergezelschappen en om te gaan met hen, die onbesneden waren.

3. Met de redenen daarvoor. Hij had voor die reis een goddelijke openbaring ontvangen.

Ik ging op door ene openbaring, niet op eigen gezag, veel minder opgeroepen om daar te verschijnen, maar op bepaald bevel en voorschrift des Heeren. Het was een voorrecht, waarmee deze apostel dikwijls begunstigd werd, in zijn bewegingen en ondernemingen onder bepaalde goddelijke leiding te staan, en ofschoon wij geen reden hebben dit ook te verwachten, moeten we

toch trachten, zoveel mogelijk onzen weg duidelijk voor ons te zien en ons overgeven aan de leidingen der Voorzienigheid.

II. Hij geeft ons verslag van zijn gedrag gedurende zijn verblijf te Jeruzalem, hetwelk zo was, dat duidelijk bleek dat hij in geen enkel opzicht de mindere van de overige apostelen was, maar dat hij in gezag en hoedanigheid beide geheel hun gelijke was. Voornamelijk deelt hij ons mede:

1. Dat hij hun het Evangelie voorstelde, dat hij predikte onder de heidenen. Hier merken wij op beide de getrouwheid en de voorzichtigheid van dezen groten apostel.

A. Zijne getrouwheid door hun een vrij en duidelijk inzicht te geven van de leer, die hij alom onder de heidenen verkondigd had en steeds besloten was te verkondigen, die van het zuivere Christendom, vrij van alle Joodse inmengselen. Hij wist dat dit een leer was, die menigeen daar onaangenaam aandeed, en toch was hij niet bevreesd die te handhaven, maar op vrije en vriendelijke wijze legde hij haar hun voor en liet hun over te beoordelen of die al dan niet het ware Evangelie van Christus was. En toch:

B. Hij gebruikt voorzichtigheid en wijsheid daarbij, uit vrees van te kwetsen. Hij geeft er de voorkeur aan dit meer in besloten kring dan in het openbaar te doen, en wel aan degenen, die in achting waren, dat is: aan de apostelen zelf, of aan de voornaamsten onder de Joodse Christenen, liever dan het openlijk en op den voorgrond tredend aan allen te doen, want, toen hij te Jeruzalem kwam, waren er vele duizenden van Joden, die geloofden en allen ijveraars van de wet waren, Handelingen 21:20. En de reden van deze voorzichtigheid was, opdat ik niet enigszins tevergeefs zou lopen of gelopen hebben, dat hij geen verzet tegen zich in het leven zou roepen en daardoor zijn vroegere arbeid benadeeld of zijn aanstaande arbeid tegengewerkt zou worden, want niets verhindert den voortgang van het Evangelie meer dan verschil van gevoelens over zijn leerstellingen en twisten tussen de belijders, zoals maar al te veel voorkomen. Voor zijn doel was het genoeg zijn inzichten te hebben meegedeeld aan de mannen met den meesten invloed, ongeacht of de anderen die al dan niet goedkeurden. En daarom, teneinde onaangenaamheden te voorkomen, oordeelde hij ‘t het veiligst het aan hen in ‘t bijzonder en niet aan de gehele gemeente mede te delen. Dit gedrag van den apostel kan allen leren, en vooral dienaren, hoe nodig het is voorzichtig te zijn en hoe zorgvuldig zij moeten zijn om die bij alle gelegenheden te gebruiken, zover de getrouwheid toelaat.

2. Dat hij in zijn werk standvastig bleef bij de leer, die hij gepredikt had. Paulus was een man met beslist karakter en zou bij zijn beginselen volharden en daarom, ofschoon hij Titus bij zich had, die een Griek was, liet hij niet toe dat deze besneden werd, omdat hij de leer van Christus niet verloochenen wilde, zoals hij die aan de heidenen verkondigd had. Het blijkt niet dat de apostelen er op aandrongen, want, ofschoon zij zich niet verzetten tegen het bedienen der besnijdenis onder de Joodse Christenen, waren zij er niet voor om die ook onder de heidenen in te voeren. Doch er waren anderen, die dit deden, welken de apostel hier valse broederen noemt en omtrent welken hij ons zegt, dat zij van bezijden ingekomen waren, in de gemeenten of in hun gezelschap, en dat zij alleen kwamen om te verspieden hun vrijheid, die zij in Christus Jezus hadden, dat is om te zien of Paulus voortgaan zou met het handhaven van hun vrij-zijn van de ceremoniële wet, hetgeen hij als de leer van het Evangelie verkondigd en als het voorrecht van hen, die het Christendom omhelsden, voorgesteld had. Hun doel daarmee was de Christenen tot dienstbaarheid te brengen, hetgeen hun gelukt zou zijn indien ze hun doel bereikt hadden, want hadden zij Paulus en de andere apostelen

kunnen noodzaken om Titus te besnijden, dan zou het hun licht gevallen zijn de besnijdenis bij de heidenen in te voeren en dezen alzo onder de gehoorzaamheid aan de Mozaïsche wet te brengen. Maar Paulus, hun toeleg doorziende, wilde in geen geval voor hen buigen: hij wilde hun ook niet een uur wijken met onderwerping, ook niet in dit ene geval, en de reden daarvan was: opdat de waarheid van het Evangelie bij u zou verblijven, opdat het voor de Christenen uit de heidenen, en voornamelijk voor de Galatiërs, mocht bewaard blijven zuiver en geheel, en niet bedorven door de inmengselen van het Judaïsme, zoals gebeuren zou indien hij in dit geval week. De besnijdenis was in dien tijd een onverschillig ding, dat in sommige gevallen zonder zondigen kon toegepast worden, en daarom zien wij dat Paulus er een enkele keer zelf toe overging, zoals bij Timotheus, Handelingen 16:3. Maar wanneer men er op aandrong als noodzakelijk, en daartoe zijn instemming vroeg, ofschoon ook slechts in een enkel geval, en dat zeer waarschijnlijk om daardoor aan die handeling gewicht bij te zetten, dan toonde hij te groten eerbied voor de zuiverheid en vrijheid van het Evangelie, om zich te onderwerpen, hij wilde niet wijken voor hen, die de Mozaïsche gebruiken en plechtigheden handhaafden, maar staan in de vrijheid, waarmee Christus ons vrijgemaakt heeft. En daardoor geeft hij ons een voorbeeld, dat hetgeen onder sommige omstandigheden billijk mag ingewilligd worden, toch moet geweigerd worden, wanneer het niet kan geschieden zonder de waarheid te benadelen of de vrijheid van het Evangelie te verzaken.

3. Ofschoon hij met de andere apostelen omging, vermeerderde hij daardoor zijne kennis en zijn gezag niet, vers 6. Degenen, die geacht waren wat te zijn, daarmee bedoelt hij de overige apostelen, met name Jakobus, Petrus en Johannes, die hij straks met name noemt, vers 9. En betreffende dezen zegt hij dat zij bij allen in wèlverdiende achting stonden, dat dezen tot hen, en met recht, opzagen als tot pilaren der gemeente, die niet alleen tot sieraad, maar ook tot steun dienden, en die schijnbaar een voordeel boven hem hadden, omdat zij Christus in het vlees gezien hadden, dat hij niet gedaan had, die voor hem apostelen waren, zelfs toen hij nog de gemeente vervolgde. Maar toch: hoedanigen zij eertijds waren, verschilt mij niet. Dat belette hem niet om als apostel hun gelijke te zijn, want God neemt den persoon des mensen niet aan op grond van zulke uitwendige voordelen. Gelijk God hen tot de bediening geroepen had, zo stond het Hem vrij ook anderen te ordenen en voor hetzelfde doel te gebruiken. En in dit geval was het duidelijk dat Hij dit gedaan had, want zij hadden hem niets toegebracht, zij hadden hem niets meegedeeld, wat hij niet reeds door openbaring wist, ook konden zij niets in ‘t midden brengen tegen de leer, die hij hun bekend maakte, en daaruit bleek dat hij in geen opzicht beneden hen stond, maar integendeel dat hij evengoed als zij was geroepen en afgevaardigd om apostel te zijn.

4. De uitslag van deze besprekingen was, dat de andere apostelen ten volle overtuigd werden van zijn goddelijke zending en waardigheid, en hem dientengevolge erkenden als hun medeapostel, vers 7-10. Zij waren niet alleen verenigd met zijn leer, maar zij zagen dat de goddelijke macht met hem was, zowel in de prediking als in het verrichten van wonderen ter bevestiging van het verkondigde: Die in Petrus krachtig wrocht tot het apostelschap der besnijdenis, die wrocht ook krachtig in mij onder de heidenen. En hieruit besloten zij terecht dat het Evangelie van de voorhuid aan Paulus en het Evangelie der besnijdenis aan Petrus was toevertrouwd. En daarom, bemerkende de genade Gods die hem gegeven was (dat hij zo goed als zij tot de eer en bediening van het apostelschap geroepen was) gaven zij hem en Barnabas de rechterhand der gemeenschap, een teken dat zij hem als hun gelijken achtten, en kwamen overeen dat dezen zouden gaan tot de heidenen, terwijl zij voortgingen met de prediking van de besnijdenis. Zij oordeelden dit het meest in den geest van Christus en ten voordele van de uitbreiding des Christendoms te zijn, wanneer zij het werk zo

verdeelden. Deze ontmoeting eindigde dus in volkomen overeenstemming en overeenkomst, zij keurden beide Paulus leer en handelwijze goed, zij waren volkomen over hem voldaan, ontvingen hem hartelijk als een apostel van Christus, en hadden daar niets bij te voegen, dan alleen dat zij de armen gedenken zouden, hetwelk hij reeds uit eigen beweging zich benaarstigde te doen. De Christenen in Judea gingen toentertijd gebukt onder groot gebrek en veel moeiten, en de apostelen, medelijdend en begerig hen te helpen, bevalen Paulus hun lot aan, opdat hij zijn invloed bij de gemeenten uit de heidenen aanwenden zou om hen te ondersteunen. Dat was een redelijk verzoek, want indien de heidenen hun geestelijke goederen deelachtig zijn geworden, zo zijn zij ook schuldig hen van de lichamelijke goederen te dienen, Romeinen 15:27. Hij stemt dat dus gaarne toe en toont daardoor zijn liefhebbend en allesomvattend hart, hij was bereid de Joodse bekeerden als broeders te erkennen, ofschoon menigeen hunner nauwelijks datzelfde jegens de bekeerden uit de heidenen doen zou, maar dat verschil van gevoelen was voor hem geen reden om hen niet te helpen. Hierin gaf hij ons een uitnemend voorbeeld van Christelijke liefdadigheid, en toont ons dat wij die in genen dele beperken mogen tot hen, die het niet in alles met ons eens zijn, maar dat wij verplicht zijn die uit te strekken tot allen, van wie wij reden hebben om te geloven dat zij broeders in Christus zijn.

Galaten 2:11-21

I. Uit het verhaal dat Paulus geeft van hetgeen tussen hem en de andere apostelen te Jeruzalem voorgevallen was, konden de Galatiërs gemakkelijk besluiten tot de valsheid van hetgeen zijn vijanden hem aangaande rondstrooiden, en tot hun eigen dwaasheid en zwakheid in het afwijken van het Evangelie, dat hun verkondigd was. Maar om groter gewicht te geven aan hetgeen hij gezegd had en hen des te beter te sterken tegen de beschuldiging van de Judese leraren, deelt hij hun een andere ontmoeting mede, welke hij te Antiochië met Petrus gehad had, en wat er toen gebeurd was, vers 11-14. Antiochië was een der voornaamste gemeenten van Christenen uit de heidenen, gelijk Jeruzalem was voor hen. die uit het Judaisme tot het Christendom bekeerd waren. Er is geen schijn of schaduw voor de onderstelling, dat Petrus bisschop van Antiochië was. Ware hij dat geweest, dan zou Paulus hem niet tegengestaan hebben in zijn eigen gemeente, zoals wij hier zien dat hij deed. Integendeel, hier is sprake van een toevallig bezoek, dat Petrus daar bracht. Bij hun vorige ontmoeting waren zij het geheel eens geweest. Petrus en de andere apostelen hadden Paulus roeping erkend en zijn leer goedgekeurd, en zij waren als zeer goede vrienden gescheiden. Maar nu zag Paulus zich verplicht om Petrus tegen te staan omdat hij te bestraffen was, een duidelijk bewijs dat hij niet de mindere van Petrus was, en dus ook van de zwakheid van des pausen bewering van opperschappij en onfeilbaarheid, als opvolger van Petrus. Wij letten hier op:

1. Petrus' fout. Toen hij tot de gemeenten uit de heidenen kwam, ging hij met hen om en at met hen, ofschoon zij niet besneden waren, overeenkomstig de voorschriften, die zeer bepaald aan hen gegeven waren, Handelingen 10, toen hij door een hemels gezicht gewaarschuwd was om niets gemeen of onrein te achten. Maar toen er enige Joodse Christenen van Jeruzalem kwamen, onttrok hij zich van de heidenen, alleen om te behagen aan hen, die uit de besnijdenis waren, en uit vrees van hun aanstoot te geven, hetgeen ongetwijfeld een grote belediging en ontmoediging voor de gemeenten uit de heidenen was. Toen onttrok hij zich en scheidde zich af. Zijn fout had slechten invloed op de anderen, want ook de andere Joden veinsden met hem, ofschoon zij vroeger beter gezind waren, volgden zij zijn voorbeeld en maakten ook bezwaar om met de heidenen te eten, voorgevende dat hun geweten het hun niet toeliet, omdat dezen niet besneden waren. En (wie zou het gedacht hebben!) Barnabas zelf, een van de arbeiders onder de heidenen, en een die veel gediend had in planten en natmaken van de gemeenten uit de heidenen, werd mede afgetrokken door hun veinzing. Merk hier op:

A. De zwakheid en onstandvastigheid ook van de beste mensen, wanneer ze aan zich zelven overgelaten worden, en hoe geneigd zij zijn om tekort te komen in hun plicht jegens God, uit het verkeerd beginsel om mensen welgevallig te zijn. En

B. De grote kracht van kwade voorbeelden, vooral voorbeelden van grote en goede mensen, die in den roep van wijsheid en deugd staan.

2. De bestraffing, welke Paulus hem geeft. Niettegenstaande Petrus' ambt, nu hij bemerkt hoe deze zich gedraagt tot groot gevaar van de waarheid des Evangelies en den vrede der gemeente, deinst hij niet er voor terug om hem te bestraffen. Paulus bleef ongeschokt in zijn beginselen, ook wanneer anderen wankelden, hij was zo goed een Jood als een hunner (een Hebreeër uit de Hebreeën), maar hij wilde zijne bediening als apostel der heidenen heerlijk maken, en daarom niet dulden dat zij ontmoedigd of vertrapt werden. Toen hij zag dat zij niet recht wandelden naar de waarheid van het

Evangelie, dat zij niet leefden naar het beginsel, dat het Evangelie leerde en dat zij hadden beleden aan te nemen en te omhelzen, namelijk dat door den dood van Christus de scheidsmuur tussen Joden en heidenen afgebroken was en dat gehoorzaamheid aan de wet van Mozes niet langer vereist werd, -toen hij dat zag, bestrafte hij Petrus in het openbaar, omdat de zonde in het openbaar begaan was.

Hij zei tot hem in aller tegenwoordigheid: Indien gij, die een Jood zijt, naar heidense wijze leeft en niet naar Joodse wijze, waarom noodzaakt gij de heidenen naar Joodse wijze te leven? Het ene gedeelte van zijn gedrag was in tegenspraak met het andere, want indien hij, die een Jood was, zich zelven zo nu en dan ontsloeg van de gebruiken der ceremoniële wet en leefde op de wijze der heidenen, dan toonde dit dat hij het onderhouden van die plechtigheden niet meer noodzakelijk achtte, zelfs niet voor de Joden. Dus kon hij ze ook niet, volgens zijn eigen handelwijze, opleggen aan de heidenen. En daarvan beschuldigt Paulus hem, dat hij de Christenen uit de heidenen noodzaakte naar Joodse wijze te leven, niet door het hun rondweg te bevelen, maar dat was de noodzakelijke gevolgtrekking uit zijn gedrag, want daar kon niet anders uit blijken, dan dat de heidenen overgaan moesten tot de Joden en anders in de Christelijke gemeenschap niet toegelaten konden worden.

II. Nadat Paulus aldus zijn hoedanigheid en bediening gehandhaafd had en voldoende aangetoond dat hij niet minder was dan de andere apostelen, ook niet dan Petrus zelf, neemt hij uit het verhaal van de bestraffing, welke hij dezen toediende, aanleiding om te spreken over het grote fundamentele leerstuk van het Evangelie. Dat de rechtvaardigmaking alleen uit het geloof in Christus, en niet uit de werken der wet is (ofschoon sommigen denken dat al wat hij schreef tot aan het einde van dit hoofdstuk weergeeft wat hij te Antiochië tot Petrus zei, welk leerstuk door Petrus werd tegengesproken door zijn veinzing met de Joden). Want indien het zijn beginsel was, dat het Evangelie het middel tot onze rechtvaardigmaking is en niet de wet, dan deed hij zeer verkeerd door hen te steunen, die de wet in stand hielden, en haar mengden onder het geloof in het werk van onze rechtvaardigmaking. Dat was de leer, die Paulus onder de Galatiërs verkondigd had en waarbij hij bleef volharden, en zij is het grote onderwerp in dezen brief besproken en bevestigd. Hieromtrent nu deelt Paulus ons mede:

1. De gedragslijn van de Joodse Christenen zelven. Wij zijn, zegt hij, van nature Joden en niet zondaars uit de heidenen (zelfs wij die geboren en opgevoed zijn in den Joodsen godsdienst, en niet onder de onreine heidenen).

Wetende dat de mens niet gerechtvaardigd wordt uit de werken der wet, maar door het geloof van Jezus Christus, zo hebben wij ook in Christus Jezus geloofd, opdat wij zouden gerechtvaardigd worden uit het geloof van Christus, en niet uit de werken der wet. En indien wij het nodig geacht hebben onze rechtvaardigmaking te zoeken in het geloof van Christus Jezus, waarom zullen we ons zelven dan nog met de wet kwellen? Waarom geloofden wij in Christus? Was het niet opdat wij door het geloof van Christus gerechtvaardigd zouden worden? En dat zo zijnde, is het dan geen dwaasheid terug te gaan tot de wet en te verwachten gerechtvaardigd te worden hetzij door de verdiensten van zedelijke werken, hetzij door den invloed van plechtige offeranden en reinigingen? En als dat verkeerd is van ons, die van nature Joden zijn, om tot de wet weer te keren en daardoor rechtvaardigmaking te verwachten, zou het dan niet nog veel verkeerder zijn om dat van de heidenen te eisen, die er nooit aan onderworpen waren, nu door de werken der wet geen vlees

gerechtvaardigd wordt? Om daar nog meer gewicht aan te geven, voegt hij er bij, vers 17 :Maar indien wij, die in Christus zoeken gerechtvaardigd te worden, ook zelven zondaars bevonden worden, is dan Christus een dienaar der zonde? Indien, terwijl wij de rechtvaardigmaking in Christus alleen zoeken, en anderen leren dat ook te doen, wij zelven steun en inwilliging aan de zonde geven, of voor zondaren uit de heidenen gerekend worden, tenzij wij de wet van Mozes onderhouden, is Christus een dienaar van de zonde. Volgt er niet uit dat Hij dat is, wanneer Hij ons een leer geeft, die ons vrijheid schenkt om te zondigen, of waardoor wij zo ver van de rechtvaardigmaking af zijn, dat wij onreine zondaren blijven en onwaardig om omgang mee te hebben? Dit, zegt hij, zou het noodzakelijk gevolg zijn, maar hij verwerpt die gedachte met afschuw. Dat zij verre! Zouden wij zo iets van Christus of van Zijne leer denken, dat Hij ons in een weg tot rechtvaardigmaking zou leiden, die gebrekkig en onvoldoende is, en hen die haar omhelzen, toch ongerechtvaardigd laat, of die de minste aanmoediging tot zondigen zou geven? Dat zou zeer oneervol voor Christus zijn en daarom ook zeer beledigend voor hen.

Want, zegt hij, vers 18, indien ik hetgeen ik afgebroken heb, wederom opbouw, indien ik, die geleerd heb dat het onderhouden van de Mozaïsche wet nodeloos is tot rechtvaardigmaking, nu door woord of daad leer of aanduid dat het wel noodzakelijk is, zo stel ik mij zelven tot een overtreder. Ik beken dan dat ik nog een onreine zondaar ben, niettegenstaande mijn geloof in Christus, en ik zal schuldig staan aan bedrog en misleiding en handelen tegen mijn eigen leer in. Zo handhaaft de apostel het grote leerstuk van de rechtvaardigmaking door het geloof zonder de werken der wet, uit de beginselen en daden der Joodse Christenen zelven en uit de gevolgen, die deze met zich brengen, waaruit bleek dat Petrus en de andere Joden groot onrecht deden toen zij weigerden om te gaan met de Christenen uit de Heidenen en trachtten dezen te brengen onder het juk der wet.

2. Hij zegt ons wat zijn eigen oordeel en handelwijze zijn.

A. Dat hij dood was voor de wet. Hoe ook anderen met de wet rekenen mochten, hij was dood voor haar. Hij wist dat de zedelijke wet een vloek uitsprak over allen, die niet bleven in al hetgeen daarin geschreven was, om dat te doen, en daarom was hij dood voor haar, en voor alle hoop om door haar rechtvaardigmaking en behoudenis te verwerven. Wat de ceremoniële wet aangaat, hij wist dat die nu verouderd en vervuld was door de komst van Christus, en daarom, nu het lichaam gekomen was, had hij niet langer eerbied voor de schaduw. Hij was dus door de wet der wet gestorven: zij bewees zelf dat ze aan haar einde gekomen was. Bij beschouwing van de wet zelf zag hij, dat er gene rechtvaardigmaking verkregen worden kon door hare werken (aangezien niemand die volmaakt gehoorzamen kon) en dat er geen behoefte meer bestond aan haar offeranden en reinigingen, sinds die vervuld waren in Christus en er een eind aan gemaakt was door Zijne zelfofferande voor ons, en daarom, hoe meer hij de zaak beschouwde, des te meer zag hij dat er geen reden bestond om de wet in achting te houden op de wijze, die door de Joden bepleit werd. Maar ofschoon hij alzo der wet gestorven was, beschouwde hij zich niet als zonder wet. Hij had afgezien van alle rechtvaardigmaking door hare werken en was ongezind om langer haar juk te dragen, maar hij was er verre af om nu te denken dat hij ook ontslagen was van zijn plicht jegens God, integendeel, hij was der wet gestorven, opdat hij Gode leven mocht. De leer van het Evangelie, die hij omhelsd had, in plaats van den band zijner verplichting te verslappen, versterkte en bevestigde die, en daarom ofschoon hij dood was voor de wet, was dat alleen opdat hij een nieuw en beter leven voor God leven zou, zie Romeinen 7:4, 6, zulk een leven dat Gode behagelijker en

aannemelijker zou zijn dan de vervulling van de Mozaïsche wet nu kon zijn, dat is een leven door en onder den invloed van het geloof van Christus, van heiligheid en rechtvaardigheid voor God. Dientengevolge zegt hij ons:

B. Dat, ofschoon hij der wet gestorven was, hij Gode leefde door Jezus Christus, vers 20.

Ik ben met Christus gekruist, enz. En hier geeft hij ons in zijn eigen persoon een uitnemende beschrijving van het mystieke leven van den gelovige. Hij is gekruisigd, en toch leeft hij, de oude mens is gekruist, Romeinen 6:6, maar de nieuwe mens leeft, hij is dood voor de wereld en dood voor de wet, en toch levend voor God en Christus, de zonde is gedood, de genade levendmakend.

C. Hij leeft, maar niet meer hij. Dat is vreemd.

Ik leef, doch niet meer ik, hij leeft door de werking der genade, hij heeft de vertroostingen en de overwinningen der genade, en toch is dat niet de genade van hem zelven, maar van een ander. De gelovigen zien dat ze leven in een toestand van afhankelijkheid.

D. Hij is gekruisigd met Christus, en nu leeft Christus in hem, dit vloeit voort uit zijn mystieke vereniging met Christus, waardoor hij deel heeft aan den dood van Christus, zodat hij daardoor voor de zonde gestorven is, en ook deel heeft aan het leven van Christus, zodat hij door kracht daarvan Gode leeft.

E. Hetgeen hij in het vlees leeft, dat leeft hij door het geloof, uitwendig beschouwd leeft hij als alle andere mensen, zijn natuurlijk leven wordt onderhouden als dat van alle anderen, toch heeft hij een hoger en edeler beginsel, dat hem onderhoudt en doet handelen: het geloof van Christus, vooral wanneer hij in het oog vat het wonder van liefde, waardoor deze zich zelven voor hem heeft overgegeven. Daardoor komt het dat hij, hoewel levende in het vlees, nochtans niet leeft naar het vlees. Zij, die waarachtig geloof hebben, leven door dat geloof, en de grote zaak, die het geloof vastheid geeft, is de liefde van Christus, waardoor Hij zich zelven voor ons heeft overgegeven. Het grote bewijs van Christus' liefde voor ons is Zijne overgave voor ons, en dat is het wat ons geloof voornamelijk moet aangrijpen, zullen wij voor Hem leven.

Ten slotte. De apostel besluit zijn betoog, door ons mede te delen, dat hij door de leer van de rechtvaardigmaking door Christus, zonder de werken der wet (het ene neemt hij aan, de andere verwerpt hij) twee grote moeilijkheden vermijdt, die uit het tegenovergesteld gevoelen voortspruiten.

1. Hij doet de genade Gods niet teniet, dat doet de leer van de rechtvaardigmaking uit de werken der wet, want, zoals hij in Romeinen 11:6 aangetoond heeft, indien het is uit de werken, dan is het niet meer uit genade.

2. Hij doet den dood van Christus niet teniet, want als de rechtvaardigmaking door de wet komt, dan moet daaruit volgen dat Christus tevergeefs gestorven is. Wanneer wij de verlossing door de wet van Mozes verwachten, dan maken wij den dood van Christus nodeloos, want waarom zou Hij gestorven zijn, indien wij zonder dat sterven behouden worden kunnen?

HOOFDSTUK 3

1 O gij uitzinnige Galaten, wie heeft u betoverd, dat gij der waarheid niet zoudt gehoorzaam zijn; denwelken Jezus Christus voor de ogen te voren geschilderd is geweest, onder u gekruist zijnde?
2 Dit alleen wil ik van u leren: hebt gij den Geest ontvangen uit de werken der wet, of uit de prediking des geloofs?
3 Zijt gij zo uitzinnig? Daar gij met den Geest begonnen zijt, voleindigt gij nu met het vlees?
4 Hebt gij zoveel tevergeefs geleden? Indien maar ook tevergeefs!
5 Die u dan den Geest verleent, en krachten onder u werkt, doet Hij dat uit de werken der wet, of uit de prediking des geloofs?
6 Gelijkerwijs Abraham Gode geloofd heeft, en het is hem tot rechtvaardigheid gerekend;
7 Zo verstaat gij dan, dat degenen, die uit het geloof zijn, Abrahams kinderen zijn.
8 En de Schrift, te voren ziende, dat God de heidenen uit het geloof zou rechtvaardigen, heeft te voren aan Abraham het Evangelie verkondigd, zeggende: In u zullen al de volken gezegend worden.
9 Zo dan, die uit het geloof zijn, worden gezegend met den gelovigen Abraham.
10 Want zovelen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder den vloek; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen.
11 En dat niemand door de wet gerechtvaardigd wordt voor God, is openbaar; want de rechtvaardige zal uit het geloof leven.
12 Doch de wet is niet uit het geloof; maar de mens, die deze dingen doet, zal door dezelve leven.
13 Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt.
14 Opdat de zegening van Abraham tot de heidenen komen zou in Christus Jezus, en opdat wij de belofte des Geestes verkrijgen zouden door het geloof.
15 Broeders, ik spreek naar den mens: zelfs eens mensen verbond, dat bevestigd is, doet niemand te niet, of niemand doet daartoe.
16 Nu zo zijn de beloftenissen tot Abraham en zijn zaad gesproken. Hij zegt niet: En den zaden, als van velen; maar als van een: En uw zade; hetwelk is Christus.
17 En dit zeg ik: Het verbond, dat te voren van God bevestigd is op Christus, wordt door de wet, die na vierhonderd en dertig jaren gekomen is, niet krachteloos gemaakt, om de beloftenis te niet te doen.
18 Want indien de erfenis uit de wet is, zo is zij niet meer uit de beloftenis; maar God heeft ze Abraham door de beloftenis genadiglijk gegeven.
19 Waartoe is dan de wet? Zij is om der overtredingen wil daarbij gesteld, totdat het zaad zou gekomen zijn, dien het beloofd was; en zij is door de engelen besteld in de hand des Middelaars.
20 En de Middelaar is niet Middelaar van een, maar God is een.
21 Is dan de wet tegen de beloftenissen Gods? Dat zij verre; want indien er een wet gegeven ware, die machtig was levend te maken, zo zou waarlijk de rechtvaardigheid uit de wet zijn.
22 Maar de Schrift heeft het alles onder de zonde besloten, opdat de belofte uit het geloof van Jezus Christus aan de gelovigen zou gegeven worden.
23 Doch eer het geloof kwam, waren wij onder de wet in bewaring gesteld, en zijn besloten geweest tot op het geloof, dat geopenbaard zou worden.
24 Zo dan, de wet is onze tuchtmeester geweest tot Christus, opdat wij uit het geloof zouden gerechtvaardigd worden.
25 Maar als het geloof gekomen is, zo zijn wij niet meer onder den tuchtmeester.

26 Want gij zijt allen kinderen Gods door het geloof in Christus Jezus.
27 Want zovelen als gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan.
28 Daarin is noch Jood noch Griek; daarin is noch dienstbare noch vrije; daarin is geen man en vrouw; want gij allen zijt een in Christus Jezus.
29 En indien gij van Christus zijt, zo zijt gij dan Abrahams zaad, en naar de beloftenis erfgenamen.

De apostel in dit hoofdstuk:

I. Bestraft de Galatiërs over hun uitzinnigheid, omdat ze zich laten afleiden van het geloof des Evangelies, en tracht door verscheidene voorbeelden hun dat duidelijk te maken.

II. Hij onderzoekt de leerstelling, welke hij hun verwijt te hebben losgelaten, namelijk de rechtvaardigmaking door het geloof zonder de werken der wet, en bewijst die:

1. Door het voorbeeld van Abrahams rechtvaardigmaking,

2. Door de natuur en de werking van de wet,

3. Door het duidelijke getuigenis van het Oude Testament, en

4. Door de vastheid van Gods verbond met Abraham. Indien iemand daarop vraagt: "Waartoe dan nog de wet diende?" antwoordt hij:

1. dat ze was gegeven om der overtredingen wil,

2. Dat ze was gegeven om de wereld te overtuigen van de noodzakelijkheid van een Zaligmaker,

3. Dat ze was bedoeld als tuchtmeester om ons tot Christus te brengen. En daarna besluit hij het hoofdstuk met een aanwijzing van de voorrechten der Christenen onder het Evangelie.

Galaten 3:1-5

De apostel handelt hier met hen, die het geloof in Christus omhelsd hebben, en toch nog voortgaan met het zoeken van de rechtvaardigmaking door de werken der wet, dat is die steunen op hun eigen gehoorzaamheid aan de zedelijke voorschriften, voor hun rechtvaardigheid voor God, en voor zoveel die gebrekkig was, hun toevlucht namen tot de wettelijke offeranden en reinigingen. Dezen bestraft hij eerst scherpelijk, en tracht daarna hen te overtuigen door de waarheid aan het licht te stellen. Dat is de rechte wijze van handelen, wanneer wij een fout of een dwaling bestraffen, moeten wij de mensen overtuigen dat het ene fout of een dwaling is. Hij bestraft hen, en de bestraffing is scherp en vurig, hij noemt hen uitzinnige Galaten, vers 1. Ofschoon zij als Christenen kinderen der Wijsheid waren, als bedorven Christenen waren zij kinderen der dwaasheid. Ja, hij vraagt: wie heeft u betoverd? Hij beschouwt hen als begoocheld door de kunstgrepen en listen van hun verleidende leraren, en zover verleid, dat ze geheel tegen hun beginsel in handelden. Datgene, waarin hun uitzinnigheid en betovering bleek, was dat zij de waarheid niet meer gehoorzaam waren, dat is, dat zij niet bleven in den evangelischen weg ter rechtvaardigmaking, waarin zij onderwezen waren en die zij beleden hadden te omhelzen. Het is niet genoeg de waarheid te kennen en te zeggen dat wij haar geloven, maar wij moeten haar gehoorzamen ook, wij moeten ons van harte aan haar onderwerpen en standvastig bij haar blijven. Dezen zijn geestelijk betoverd, die, wanneer de waarheid zoals zij in Jezus is duidelijk hen voorgesteld is, haar niet willen gehoorzamen. Verschillende dingen bewezen en verergerden de uitzinnigheid van deze Galaten.

1. Jezus Christus is hun tevoren geschilderd geweest, als onder hen gekruist zijnde, dat is, onder hen was de leer van het kruis gepredikt en het sacrament van des Heeren avondmaal bediend, in welke beide Christus hun als gekruist voorgesteld was. Nu was het de grootste dwaasheid, welke begaan worden kon door hen die gemeenschap hadden met zulke heilige verborgenheden en toegang tot zulke grote plechtigheden, om de waarheden niet gehoorzaam te zijn, die op zulke wijze onder hen verkondigd en verzegeld was. De beschouwing van de eer en de voorrechten, ons als Christenen verleend, behoren ons terug te houden van de dwaasheid van afvallen en terugglijden.

2. Hij beroept zich op de ondervindingen, die zij hadden van de werking des Geestes in hun zielen, vers 2. Hij drukt hun op het hart dat zij, nadat zij Christenen geworden waren, den Geest ontvangen hadden, dat velen onder hen deelgenoten gemaakt waren aan den heiligenden invloed niet alleen, maar ook aan de wonderbare gaven des Heiligen Geestes, welke de duidelijkste bewijzen waren van de waarheid van den Christelijken godsdienst en zijn verscheidene leerstellingen, en voornamelijk van deze, dat de rechtvaardigmaking alleen door Christus is en niet uit de werken der wet, want die waarheid is een van de voornaamste grondslagen des geloofs. Om hen te overtuigen hoe uitzinnig het van hen was deze leer te verlaten, wenst hij van hen te weten langs welken weg zij deze genade en gaven verkregen hadden. Was dat uit de werken der wet, dat is uit de prediking dat deze noodzakelijk zijn ter rechtvaardigmaking? Dat konden zij niet beweren, want die leer was hun toen nog niet verkondigd, en bovendien hadden zij, als heidenen, niet de minste aanspraak op rechtvaardigmaking langs dien weg. Of was het uit de prediking des geloofs? Dat is, uit de prediking dat het geloof in Christus het enige middel tot rechtvaardigmaking is. Indien zij de waarheid zeggen wilden, zouden zij verplicht zijn dat toe te stemmen, en daarom was het buitengemeen onredelijk ene leer te verwerpen, waarvan zij bij ondervinding zulke gezegende gevolgen kenden. Merk op:

A. De gewone weg, waarlangs de Geest aan de mensen gegeven wordt, is de prediking des Evangelies. En:

B. Zij zijn zeer uitzinnig, die zich laten afvoeren van de leer, welke hun zoveel geestelijke zegeningen gebracht heeft.

3. Hij roept hen op om hun vroeger en hun tegenwoordig gedrag te beschouwen en dan zelf te beoordelen of zij niet zeer uitzinnig en onredelijk handelden, vers 3, 4: hij zegt hun dat zij begonnen zijn met den Geest, maar nu zoeken te voleindigen met het vlees. Zij hadden de leer van het Evangelie omhelsd, door welke zij den Geest ontvangen hadden en waarin de enige weg tot rechtvaardigmaking was geopenbaard. Zij waren dus wèl begonnen, maar nu keerden zij zich tot de wet en verwachtten tot hoger trap van volkomenheid opgevoerd te worden door het houden der wet te voegen bij het geloof in Christus, teneinde rechtvaardig gemaakt te worden, hetgeen slechts kon uitlopen op beschaming en teleurstelling, want dat was, in plaats van een verbetering van het Evangelie een verdraaiing ervan. Terwijl zij zochten in dien weg gerechtvaardigd te worden, waren zij er zover af van op die wijze betere Christenen te worden, dat zij gevaar liepen in ‘t geheel geen Christenen te blijven, want zij braken daardoor met de andere hand af wat ze met de ene hand opgebouwd hadden, en maakten ongedaan wat zij in de Christelijke leer gedaan hadden. Ja hij herinnert hun dat zij niet alleen de Christelijke leer omhelsd, maar er ook voor geleden hadden, en dat hun dwaasheid nu des te erger zou zijn, indien zij die leer verlieten, want dan zou alles tevergeefs geleden zijn, het zou blijken dat zij wel uitzinnig waren geweest door zoveel te lijden voor iets dat ze verlieten, en al hun lijden zou vergeefs en zonder voordeel voor hen zijn.

A. Het is de dwaasheid van afvalligen, dat zij al de zegeningen verliezen, die ze door den godsdienst verkregen en waarvoor zij geleden hebben.

B. Het is zeer dwaas een leven van diensten en lijden, van sabbatten, en ceremoniën en sacramenten tevergeefs door te leven, terwijl de vorige rechtvaardigmaking vergeten wordt.

4. Hij herinnert hun dat zij bedienaren hadden gehad (en in de eerste plaats hemzelf), die met goddelijke zending tot hen gekomen waren, want hij had hun den Geest verleend en krachten onder hen gewerkt, en hij beroept zich op hun getuigenis, dat dit niet geschied was uit de werken der wet, maar uit de prediking des geloofs. De leer, door hem verkondigd en door wonderdadige gaven en bedelingen des Geestes bevestigd was die der rechtvaardigmaking door het geloof in Christus en niet door de werken der wet, dat was hun zeer goed bekend en daarom waren zij des te minder te verontschuldigen wanneer zij een leer verzaakten, die op zo buitengewone wijze onder hen bevestigd was, en haar inruilden tegen ene. die al zulke bewijzen ontbeerde.

Galaten 3:6-18

Nadat de apostel de Galaten bestraft heeft omdat zij der waarheid niet gehoorzaam zijn, en getracht heeft hun een indruk te geven van hun uitzinnigheid in dit opzicht, bewijst hij in deze verzen in het brede de leer, die zij verwierpen, de rechtvaardigmaking door het geloof zonder de werken der wet. Hij doet dit op verscheidene wijzen.

I. Door het voorbeeld van Abrahams rechtvaardigmaking. Deze bewijsvoering gebruikt de apostel in Romeinen

IV. Abraham geloofde God en het werd hem tot rechtvaardigheid gerekend, vers 6, dat is, zijn geloof grondde zich op het woord en de belofte van God, en op dit geloof nam God hem aan als een rechtvaardig man, op grond daarvan wordt hij voorgesteld als de vader der gelovigen, zoals de apostel ons zegt dat wij moeten verstaan, dat degenen, die uit het geloof zijn, Abrahams kinderen zijn, vers 7, niet naar het vlees, maar naar de belofte en dus dat zij gerechtvaardigd worden op dezelfde wijze als hij. Abraham werd gerechtvaardigd uit het geloof, en dat worden zij ook. Om dit te bevestigen wijst de apostel er op, dat de belofte aan Abraham gedaan werd, Genesis 12:3. In u zullen al de volken gezegend worden, vers 8, en dat deze daar betrekking op had. De Schrift wordt gezegd te voorzien, omdat hij, die de Schrift ingaf, voorzag, dat God de heidenwereld zou rechtvaardigen door het geloof, en dat daarom in Abraham, dat is in Abrahams zaad, Christus, niet alleen de Joden, maar ook de heidenen zouden gezegend worden, niet enkel gezegend in het zaad Abrahams, maar gezegend gelijk Abraham, dat is gerechtvaardigd als hij. Dat noemt de apostel: het Evangelie aan Abraham verkondigd, en voegt er bij, vers 9, dat zij, die uit het geloof zijn, dat is de ware gelovigen, van welk volk zij ook zijn mogen, gezegend worden met den gelovigen Abraham. Zij worden gezegend met Abraham, den vader der gelovigen, in de belofte aan hem gedaan en daar om door het geloof evenals hij. Door het geloof in de belofte Gods werd hij gezegend, en het is alleen in dezelfden weg, dat anderen dit voorrecht verkrijgen.

II. Hij toont aan dat wij niet anders dan door geloof, gegrond op het Evangelie, kunnen gerechtvaardigd worden, want de wet veroordeelt ons. Wanneer wij ons met onze zaak voor die rechtbank begeven, worden wij, door haar vonnis, zeker verworpen en veroordeeld, en zijn verloren, want zo velen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder den vloek, zo velen als er bouwen op de verdiensten van hun eigen werken voor hun rechtvaardigheid en hun schuldeloos-verklaring, en daarop steunen voor hun rechtvaardigmaking, zullen zeker het oordeel tegen zich gekeerd zien, want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen, vers 10 en Deuteronomium 27:26. De voorwaarde van leven door de wet is: volkomene, persoonlijke, voortdurende gehoorzaamheid, haar eis is: Doe dat en gij zult leven, of als in vers 12 :De mens, die deze dingen doet zal door dezelve leven, maar voor elke tekortkoming heeft de wet een vloek. Tenzij onze gehoorzaamheid volkomen zij op alle punten, onafgebroken in alle dingen die in het boek der wet geschreven zijn, en onophoudelijk zodat wij geen ogenblik en in geen enkel opzicht tekortschieten, liggen wij onder den vloek der wet. De vloek is ons geopenbaard, onze ondergang gedreigd, het is een afscheiding onder alle kwaad en in volle kracht van alle zondaren, en daardoor van alle mensen, want allen hebben gezondigd en staan schuldig voor God. En dus, daar wij als overtreders der wet onder haar vloek liggen, is het vergeefs om naar haar op te zien ter rechtvaardigmaking. Maar, ofschoon dit niet van de wet verwacht kan worden, toont de apostel dat er een weg geopend is om aan dezen vloek te ontkomen en weer in

Gods gunst te delen, namelijk door het geloof in Christus, die (zoals hij in vers 13 zegt) ons verlost heeft van den vloek der wet. Het middel, waardoor Christus ons verlost heeft van den vloek der wet, was dat Hij een vloek geworden is voor ons. Nadat Hij voor ons zonde gemaakt is, is Hij voor ons een vloek geworden, niet van God gescheiden maar voor het ogenblik gebracht onder dat vreeslijk teken van Gods toorn, dat de wet van Mozes een bijzondere betekenis gegeven had in Deuteronomium 21:23. Het doel daarvan was, dat de zegening van Abraham tot de heidenen komen zou door Christus Jezus, dat allen, die geloofden in Christus Jezus, hetzij Joden of heidenen, erfgenamen van Abrahams zegen zouden worden, en vooral van die grote belofte des Geestes, welke bewaard was voor de bedeling des Evangelies. Hieruit is het duidelijk dat zij het volk Gods en erfgenamen der belofte waren geworden niet door zich onder de wet te plaatsen, maar door in Christus te geloven. Merk hier op:

1. De ellende, waarin wij als zondaren verzonken waren, wij waren onder den vloek en het vonnis der wet.

2. De liefde en genade van onzen Heere Jezus Christus jegens ons, Hij is een vloek gemaakt om ons te verlossen van den vloek der wet.

3. Het heerlijke vooruitzicht, dat wij door Hem hebben, niet slechts van aan den vloek te ontkomen, maar ook van de zegening te beërven.

4. Het is alleen door het geloof, dat wij hopen kunnen deze zegening deelachtig te worden.

III. Ten bewijze dat de rechtvaardigmaking door het geloof is en niet door de werken der wet, haalt de apostelijk het duidelijk getuigenis van het Oude Testament aan, vers 11. De plaats, waarheen hij verwijst, is Habakuk 2:4, waar staat: De rechtvaardige zal door het geloof leven. Ze is ook aangehaald in Romeinen 1:17 en Hebreeën 10:38. De bedoeling is aan te tonen, dat alleen zij rechtvaardig en gerechtig zijn, die waarlijk leven, die van dood en vloek verlost zijn en hersteld in een staat van leven in de gunst Gods, en dat alleen door het geloof de mensen gerechtvaardigd worden, en alleen als zodanig dit leven en geluk verkrijgen, dat zij aangenomen worden door God, bekwaam gemaakt om voor Hem te leven, en gerechtigd tot een eeuwig leven in Zijne gemeenschap hiernamaals. Daarom zegt de apostel: Het is openbaar, dat niemand door de wet gerechtvaardigd wordt voor God. Wat hij daardoor ook moge zijn naar het oordeel van anderen, hij is het toch niet voor God, want de wet is niet uit het geloof -, die zegt ons niets van het geloof met betrekking tot de rechtvaardigmaking, ook geeft zij het leven niet aan degenen, die geloven, maar haar uitspraak is: De mens die deze dingen doet, zal door dezelve leven, Leviticus 18:5. Zij stelt volmaakte gehoorzaamheid tot voorwaarde voor het leven, en daarom kan zij in geen geval het middel tot rechtvaardigmaking zijn. Deze bewijsvoering van den apostel geeft ons gelegenheid om op te merken, dat de rechtvaardigmaking door het geloof geen nieuwe leer is, want zij was bevestigd en onderwezen in de kerk Gods lang voor de bedeling van het Evangelie. Ja, zij was het enige middel, waardoor zondaren ooit werden of worden gerechtvaardigd.

IV. Met dit oogmerk wijst de apostel op de vastheid van Gods verbond met Abraham, dat niet werd ter zijde gesteld of vernietigd door het geven van de wet van Mozes, vers 15 en v.v. Het geloof kwam voor de wet, want Abraham werd gerechtvaardigd door het geloof. Hij bouwde op de belofte, en beloften zijn de eigenaardige voorwerpen van geloof. God trad in een verbond met

Abraham, vers 8, en dit verbond was vast en blijvend, zelfs de verbonden van mensen zijn zulks, des te meer dit! Wanneer het verbond gesloten is, en de artikelen van overeenkomst verzegeld, dan zijn beide partijen gebonden, en dan is het te laat om de zaken op anderen voet te regelen, en daarom kan niet verwacht worden, dat door de later gekomen wet het verbond van God krachtloos zou gemaakt worden. Het oorspronkelijke woord diathêkê betekent beide: verbond en testament. Nu was de belofte, aan Abraham gedaan, meer een testament dan een verbond. Wanneer een testament kracht verkregen heeft door den dood van den testamentmaker, dan kan het niet meer veranderd worden, en omdat de belofte aan Abraham gedaan het karakter van een testament had, bleef zij vast en onveranderlijk. Maar indien men zou aanmerken, dat een testament vervalt door gebrek aan personen om aanspraak te maken op zijn inhoud, vers 16, toont hij aan dat daarvoor in dit geval geen gevaar is. Abraham is gestorven en de profeten zijn gestorven, maar het verbond is gemaakt met Abraham en zijn zaad. En hij geeft ons daarvan een zeer verrassende verklaring. Wij zouden gedacht hebben, dat daarmee alleen het volk der Joden bedoeld was. Neen, zegt de apostel: dat staat er in het enkelvoud en duidt dus een enkel persoon aan: dat zaad is Christus. Derhalve is het verbond nog steeds van kracht, want Christus blijft eeuwig zowel in Zijn persoon als in Zijn geestelijk zaad, die de Zijnen zijn door het geloof. En indien tegengeworpen wordt, dat de wet door Mozes gegeven dat verbond vernietigde, omdat die allen nadruk op de werken legde en zo weinig bevatte van geloof in den komenden Messias, dan antwoordt hij, dat de later komende wet het voorafgaande verbond der belofte niet kon teniet doen, vers 18 :Indien de erfenis uit de wet is, zo is zij niet meer uit de beloftenis, maar zegt hij: God heeft ze Abraham door de beloftenis genadiglijk gegeven. Het zou dus onbestaanbaar zijn met Zijne heiligheid, wijsheid en getrouwheid, door enige daarna komende handeling de belofte ter zijde te stellen en daardoor den weg ter rechtvaardigmaking te veranderen, dien Hij zelf had vastgesteld. Indien de erfenis aan Abraham gegeven was door de belofte, en daarbij ook op zijn geestelijk zaad overgegaan was, kunnen wij verzekerd zijn dat God Zijne belofte niet zal intrekken, want Hij is geen mens, dat Hem iets berouwen zou.

Galaten 3:19-29

De apostel heeft even tevoren gesproken van de belofte, gedaan aan Abraham, en deze-niet de wet-voorgesteld als het middel tot rechtvaardigmaking, en nu neemt hij aanleiding om over de betekenis en bedoeling van de wet te spreken en ons mede te delen tot welk oogmerk zij gegeven was, opdat men niet zou gaan denken, dat hij de wet te laag stelde en haar als volkomen nutteloos beschouwde. Er kon gevraagd worden: "Indien de belofte voldoende was ter zaligheid, waar diende dan de wet toe?" Of: "waarom gaf God dan de wet door Mozes?" Hierop antwoordt hij:

I. De wet is om der overtredingen wil daarbij gesteld, vers 19. Zij was niet bestemd om de belofte teniet te doen en een ander middel ter rechtvaardigmaking te geven dan in de belofte geschonken was, maar zij was daarbij gesteld, er aan toegevoegd met het oogmerk om er aan dienstbaar te zijn, om der overtredingen wil. De Israëlieten, ofschoon zij verkoren waren om Gods volk te zijn, waren zondaren gelijk alle anderen, en daarom was de wet gegeven om hen te overtuigen van zonden, en van hun onderworpenheid daardoor aan het goddelijk ongenoegen, want door de wet is de kennis der zonden, Romeinen 3:20, en de wet is daartussen gekomen opdat de zonde te meerder worde, Romeinen 5:20. Zij was dus gegeven om hen van de zonden terug te houden, om beslag op hun zielen te leggen en een teugel aan hun lusten, opdat ze niet zouden vervallen tot het uiterste van ongerechtigheid, waartoe ze van nature geneigd waren. En toch was zij terzelfder tijd bestemd om hen te leiden in den waren en enigen weg, waarin de zonden konden uitgedelgd worden en waarin zij vergeving verkrijgen konden, namelijk door den dood en de offerande van Christus, en dat was de bepaalde bedoeling, waartoe de wet van offeranden en reinigingen gegeven was. De apostel voegt hierbij, dat de wet gegeven was totdat het zaad zou gekomen zijn, dien het beloofd was, dat is: totdat Christus zou gekomen zijn (het voorname zaad in de belofte bedoeld, gelijk hij tevoren aangetoond had) of tot de verkondiging van het Evangelie geschieden zou, wanneer Joden en heidenen, zonder onderscheid, door het geloof het zaad van Abraham worden zouden. De wet was er bijgevoegd om der overtredingen wil, totdat de volheid der tijden, deze volle verkondiging, zou gekomen zijn. Maar toen het zaad kwam en een volkomener openbaring van de in de belofte gegeven goddelijke genade was geschonken, was de wet, door Mozes gegeven, bestemd om op te houden. Dat verbond, verouderd bevonden, moest door een ander en beter vervangen worden, Hebreeën 8:7, 8. En ofschoon de wet, als wet beschouwd, altijd van kracht blijft en nog voortgaat met haar werking om de mensen van zonden te overtuigen en terug te houden, zijn wij niet langer onder den dwang en den schrik van dat wetsverbond. De wet was dus niet bestemd om een anderen weg tot rechtvaardigmaking, verschillend van dien der belofte, te ontdekken, maar alleen om de mensen hun behoefte aan de belofte te doen gevoelen en hen te wijzen op Christus, door wie alleen zij vergeving en rechtvaardigmaking verkrijgen konden. Als verder bewijs dat de wet niet was bestemd om de belofte teniet te doen, voegt hij er bij: zij is door de engelen besteld in de hand des middelaars. Zij was aan andere personen gegeven, op andere wijze dan de belofte en dus tot ander doel. De belofte was gedaan aan Abraham en aan al zijn geestelijk zaad, bevattende gelovigen uit alle volken, zowel heidenen als Joden, maar de wet was gegeven aan de Israëlieten als een bepaald volk en afgezonderd van de rest der mensheid. En terwijl de belofte onmiddellijk door God gegeven was, werd de wet door de engelen besteld in de hand des middelaars. Hierdoor wordt duidelijk, dat de wet de bestemming niet hebben kon om de belofte terzijde te zetten, want, vers 20, de middelaar is niet middelaar van een (van slechts ene der beide partijen, maar God is een, slechts een der partijen in het verbond der belofte met Abraham gesloten. Daarom kan niet verondersteld worden, dat bij een handeling, welke voorviel alleen tussen God en het volk der Joden, Hij ene belofte

ongeldig maken zou, die Hij lang tevoren gedaan had aan Abraham en diens geestelijk zaad zowel heidenen als Joden. Dat zou niet zijn overeenkomstig Zijn wijsheid, waarheid en getrouwheid. Mozes was enkel een middelaar tussen God en de Israëlieten, niet tussen God en het geestelijk zaad van Abraham, en daarom kon de door hem gegeven wet niet de uitwerking hebben, die de belofte had, en nog veel minder de belofte teniet doen.

II. De wet was gegeven om de mensen te overtuigen van de noodzakelijkheid van een Zaligmaker. De apostel vraagt, vers 21, -hetgeen sommigen konden tegenwerpen-"Is dan de wet tegen de beloftenissen Gods?" Zijn zij waarlijk met elkaar in tegenspraak en strijd? Of: zet gijzelf niet het verbond met Abraham en de wet van Mozes tegenover elkaar? Daarop antwoordt hij: Dat zij verre! Hij was er ver vandaan zulk een denkbeeld te koesteren, en het kon ook niet opgemaakt worden uit hetgeen hij gezegd had. De wet is in geen geval onbestaanbaar met de belofte, maar aan haar ondergeschikt. Haar doel is de overtredingen der mensen bloot te leggen en aan te tonen hoeveel behoefte zij hebben aan betere rechtvaardigheid dan die der wet. De bedoelde gevolgtrekking zou eer volgen uit hun leerstelling dan uit de zijne: Want indien er ene wet gegeven ware, die machtig was levend te maken, zo zou waarlijk de rechtvaardigheid uit de wet zijn, en in dat geval zou de belofte overtollig en nutteloos geworden zijn. Maar in onzen tegenwoordigen toestand was dat onmogelijk, want de Schrift heeft alles onder de zonde besloten, vers 22. Die heeft verklaard, dat beiden, Joden en heidenen, in een staat van schuld zijn, en daarom onmachtig om gerechtigheid en rechtvaardigmaking door de werken der wet te verwerven. De wet ontdekte hun wonden, maar kon geen geneesmiddel geven, zij toonde aan dat zij schuldig waren en schreef daarom offers en reinigingen voor, welke duidelijk bleken onvoldoende te zijn om de zonden weg te nemen, en dus was haar grote doel, dat de belofte uit het geloof van Jezus Christus aan de gelovigen zou gegeven worden, dat zij, overtuigd van hun schuld en van de ontoereikendheid der wet om gerechtigheid voor hen te verwerven, gedrongen zouden worden om te geloven in Jezus Christus en daardoor de zegeningen der belofte deelachtig te worden.

III. De wet was bedoeld als onze tuchtmeester tot Christus, vers 24. In het vorige vers heeft de apostel ons meegedeeld welke de toestand der Joden was onder de Mozaïsche huishouding, dat voordat het geloof kwam, of voordat Christus verscheen en in Hem de rechtvaardigmaking door het geloof ten volle geopenbaard was, zij allen onder de wet besloten waren, verplicht, onder strenge straffen, haar verschillende voorschriften nauwgezet op te volgen. Zij waren tot dien tijd besloten, opgesloten onder de verschrikking en heerschappij der wet, als gevangenen. Het doel daarvan was dat zij des te gereder bereid zouden zijn om het geloof, dat geopenbaard zou worden, te omhelzen, overreed te worden om Christus aan te nemen, als Hij in de wereld komen zou, en zich te verenigen met de betere bedeling, waarvan Hij de brenger was, waardoor zij bevrijd zouden worden van banden en dienstbaarheid en overgezet in een toestand van licht en vrijheid. In dien staat, zo zegt hij, was de wet hun tuchtmeester tot Christus, opdat zij uit het geloof zouden gerechtvaardigd worden. Zij verklaarde Gods wil betreffende hen, en sprak terzelfder tijd een vloek over hen uit voor elke tekortkoming, en was dus zeer geschikt om hen te overtuigen van hun eigen verloren toestand in hen zelven, en om hen de zwakheid en ongenoegzaamheid van hun eigen rechtvaardigheid voor Gods ogen te doen gevoelen. Zij legde hun een menigte van offeranden op, welke, ofschoon zij op zich zelve de zonden niet konden wegnemen, afschaduwingen waren van Christus en van de grote offerande, die hij tot uitdelging der zonden brengen zou, en wees hen dus (alhoewel op duistere en onduidelijke wijze) op Hem als hun enige toevlucht en redding. En zo was zij hun tuchtmeester, om hen te onderwijzen en te besturen in hun staat van onmondigheid, of gelijk het woord paidagoogos,

eigenlijk betekent: hun dienstknecht om hen te leiden tot Christus (zoals kinderen naar school gebracht worden door de dienstboden, aan wie de zorg voor hen opgedragen is), opdat zij door de wet als hun leermeester beter onderwezen mochten worden in den waren weg tot rechtvaardigmaking en verlossing, welke alleen door het geloof in Christus is, en waarvan Hij de volkomen en duidelijkste openbaring geven zou. Maar indien men zou zeggen: Zo de wet die betekenis en bedoeling voor de Joden had, waarom zou zij daartoe dan ook niet dienen onder de Christelijke bedeling, dan voegt de apostel er, vers 25, aan toe: Maar als het geloof gekomen is, en de bedeling des Evangelies begon, waaronder Christus en de weg van vergeving en leven door het geloof in Hem in het helderste licht geplaatst werden, zo zijn wij niet meer onder den tuchtmeester. Wij hebben geen behoefte meer aan de wet om ons tot Hem te leiden. Dus leert de apostel ons tot welk nut en doel de wet diende, en omtrent hij daarover zegt, merken wij het volgende op:

1. De goedheid Gods voor Zijn oude volk, om hun de wet te geven, want ofschoon die, in vergelijking met de bedeling des Evangelies, een bedeling van duisternis en schrik was, gaf zij toch voldoende middelen aan de hand om hen te leiden in hun plichten jegens Gods en hun hoop op Hem aan te moedigen.

2. De grote fout en dwaasheid van de Joden, door de bedeling van de wet te misverstaan en te misbruiken tot een doel zo geheel en al verschillend van dat, waarmee God haar gegeven heeft, want zij verwachtten gerechtvaardigd te worden uit hare werken, terwijl zij nooit bestemd was als een middel ter rechtvaardigmaking, maar alleen als een middel om hen te overtuigen van hun schuld en van hun behoefte aan een Zaligmaker, en om hen te leiden tot Christus en het geloof in Hem, als de enige weg om dit voorrecht te verkrijgen, Zie Romeinen 11:31, 32 en 10:3, 4.

3. Het grote voorrecht van de bedeling des Evangelies boven die der wet, onder welke wij niet alleen ons verheugen in een veel helderder inzicht in de goddelijke genade en barmhartigheid dan de Joden van den ouden dag hebben konden, maar ook bevrijd zijn van het juk der dienstbaarheid en vreze, waaronder zij gebukt gingen. Wij worden niet behandeld als minderjarige kinderen, maar als volwassen zonen, aan wie groter vrijheid en heerlijker voorrechten verleend zijn dan zij ooit bezaten. Daarover weidt de apostel in de volgende verzen uit. Want na te hebben aangetoond tot welk doel de wet gegeven was, noemt hij in het slot van dit hoofdstuk onze voorrechten door Christus op, welke hij in het bijzonder verklaart te zijn:

A. Dat wij zijn kinderen Gods door het geloof in Christus Jezus, vers 26. En hierbij mogen wij opmerken: Het grote en heerlijke voorrecht, dat de Christenen onder het Evangelie genieten: Zij zijn kinderen Gods, zij worden niet langer gerekend dienstknechten te zijn, maar zonen, zij worden niet langer op zulk een afstand en onder zulke bepalingen gehouden, als de Joden, maar hun wordt nader en vrijer toegang tot God verleend dan dezen vergund was, ja zij waren toegelaten tot het getal, en hebben recht op al de voorrechten van Zijne kinderen. Zij verkrijgen dat voorrecht door het geloof in Jezus Christus. Na Hem aangenomen te hebben als hun Heere en Zaligmaker, en van Hem alleen alles voor hun rechtvaardigmaking en verlossing verwachtende, zijn zij in deze heerlijke betrekking tot God toegelaten, en gerechtigd tot de voordelen daarvan, want: Johannes 1:12, Zo velen als Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijnen naam geloven. En hij herinnert ons, vers 27, dat dit geloof in Christus, waardoor zij kinderen werden, door hen was beleden in den doop, want hij voegt er bij: Zo velen als gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan. In den doop hun geloof in Hem beleden hebbende, waren

zij daardoor aan Hem gewijd, en hadden, als het ware, Zijne livrei aangetrokken, en zich verklaard Zijne dienaren en leerlingen te zijn. En na op die wijze leden van Christus geworden te zijn, waren zij door Hem geëigend en erkend als kinderen van God. Merk hier op: Ten eerste: De doop is nu de plechtige verklaring van onze opname in de Christelijke gemeente, gelijk de besnijdenis was bij de Joden. Onze Heere Jezus stelde hem daartoe in, door de opdracht, die Hij Zijnen apostelen gaf, Mattheus 28:19, en dientengevolge was het hun gewoonte te dopen hen, die zij tot het Christelijk geloof gebracht hadden, en wellicht maakt de apostel hier melding van hun doop, en van hun kind-worden van God door het geloof in Christus, daarin beleden, om een nieuwe aanmerking af te snijden, welke de valse leraren konden in 't midden brengen ten voordele van de besnijdenis. Zij zouden kunnen zeggen: Ofschoon toegegeven kan worden dat de wet, als op Sinaï afgekondigd, door de komst van Christus, het beloofde zaad, is afgedaan, toch behoort de besnijdenis niet mede te vervallen, want die was aan Abraham gegeven gelijktijdig met de belofte en lang voor de wet van Mozes. Maar de moeilijkheid wordt voldoende uit den weg geruimd door de woorden des apostels. Zij, die in Christus gedoopt zijn, hebben Christus aangedaan, want daaruit blijkt dat onder het Evangelie de doop kwam in de plaats der besnijdenis en dat zij, die door den doop Christus toegewijd zijn en oprecht in Hem geloven, in alle opzichten evenzo toegelaten zijn tot de voorrechten van het Christendom als de Joden door de besnijdenis het waren tot die der wet, Filippenzen 3:3. En derhalve was er geen enkele reden waarom die plechtigheid nog zou onderhouden worden. Ten tweede: Door onzen doop doen wij Christus aan, wij belijden daardoor Zijne discipelen te zijn en zijn dus verplicht ons te gedragen als Zijn getrouwe dienaren. In Christus gedoopt zijnde, zijn wij in Zijn dood gedoopt, opdat gelijk Hij stierf en weer opstond, wij in overstemming daarmee, ook der zonde sterven en in nieuwheid des levens wandelen zouden, Romeinen 6:3, 4. Het zou ons zeer tot voordeel verstrekken, indien wij dat wat meer bedachten.

B. Dat dit voorrecht van Gods kinderen en door den doop Christus toegewijd te zijn, nu algemeen door alle ware Christenen genoten wordt. De wet maakte werkelijk scheiding tussen Joden en Grieken, en gaf den Joden in vele opzichten voorrang. Zij maakte evenzo onderscheid tussen gebondenen en vrijen, meester en dienstknecht, en tussen man en vrouw, alleen de mannen werden (door de besnijdenis) in het verbond opgenomen. Maar nu is dat niet zo, allen staan gelijk, allen zijn een in Christus Jezus. De een wordt niet aangenomen ter wille van enig nationaal of persoonlijk voorrecht, dat hij boven anderen heeft, de ander wordt niet verworpen omdat hij dat mist, maar allen, die oprecht in Christus geloven, van welke natie, sekse, stand in de maatschappij, zij ook wezen mogen, worden door Hem aangenomen en kinderen Gods door het geloof in Hem.

C. Indien gij van Christus zijt, zo zijt gij dan Abrahams zaad en naar de belofte erfgenamen. De Joodse leraren lieten hen geloven, dat ze besneden moesten worden en de wet van Mozes onderhouden, om zalig te worden. "Neen," zegt de apostel, "dat behoeft niet, want indien gij van Christus zijt, indien gij oprecht in Hem gelooft, die het beloofde zaad is, in wie al de geslachten der aarde zouden gezegend worden, dan wordt gij daardoor het ware zaad van Abraham, de vader der gelovigen, en als zodanig naar de belofte erfgenamen, en bijgevolg zijt gij dan ook gerechtigd tot al haar grote zegeningen en voorrechten. En daarom, ten slotte, sinds bleek dat de rechtvaardigmaking niet verkregen kon worden door de werken der wet, maar alleen door het geloof in Christus, en dat de wet van Mozes een tijdelijke instelling was en gegeven met doeleinden, die ondergeschikt aan de belofte waren en niet daarboven verheven, en dat nu, onder het Evangelie, de Christenen veel groter voorrechten genieten dan de Joden onder hare bedeling, volgt daaruit noodzakelijk dat zij zeer

onredelijk en uitzinnig waren, door te luisteren naar hen, die trachtten hen in een slag te beroven van de waarheid en de vrijheid des Evangelies.

HOOFDSTUK 4

1 Doch ik zeg, zo langen tijd als de erfgenaam een kind is, zo verschilt hij niets van een dienstknecht, hoewel hij een heer is van alles;
2 Maar hij is onder voogden en verzorgers, tot den tijd van den vader te voren gesteld.
3 Alzo wij ook, toen wij kinderen waren, zo waren wij dienstbaar gemaakt onder de eerste beginselen der wereld.
4 Maar wanneer de volheid des tijds gekomen is, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet;
5 Opdat Hij degenen, die onder de wet waren, verlossen zou, en opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden.
6 En overmits gij kinderen zijt, zo heeft God den Geest Zijns Zoons uitgezonden in uw harten, Die roept: Abba, Vader!
7 Zo dan, gij zijt niet meer een dienstknecht, maar een zoon; en indien gij een zoon zijt, zo zijt gij ook een erfgenaam van God door Christus.
8 Maar toen, als gij God niet kendet, diendet gij degenen, die van nature geen goden zijn;
9 En nu, als gij God kent, ja, veelmeer van God gekend zijt, hoe keert gij u wederom tot de zwakke en arme beginselen, welke gij wederom van voren aan wilt dienen?
10 Gij onderhoudt dagen, en maanden, en tijden, en jaren.
11 Ik vrees voor u, dat ik niet enigszins tevergeefs aan u gearbeid heb.
12 Weest gij als ik, want ook ik ben als gij; broeders, ik bid u; gij hebt mij geen ongelijk gedaan.
13 En gij weet, dat ik u door zwakheid des vleses het Evangelie de eerste maal verkondigd heb;
14 En mijn verzoeking, die in mijn vlees geschiedde, hebt gij niet veracht noch verfoeid; maar gij naamt mij aan als een engel Gods, ja, als Christus Jezus.
15 Welke was dan uw gelukachting? Want ik geef u getuigenis, dat gij, zo het mogelijk ware, uw ogen zoudt uitgegraven, en mij gegeven hebben.
16 Ben ik dan uw vijand geworden, u de waarheid zeggende?
17 Zij ijveren niet recht over u; maar zij willen ons uitsluiten, opdat gij over hen zoudt ijveren.
18 Doch in het goede te allen tijd te ijveren is goed, en niet alleenlijk, als ik bij u tegenwoordig ben;
19 Mijn kinderkens, die ik wederom arbeide te baren, totdat Christus een gestalte in u krijge.
20 Doch ik wilde, dat ik nu tegenwoordig bij u ware, en mijn stem mocht veranderen; want ik ben in twijfel over u.
21 Zegt mij, gij, die onder de wet wilt zijn, hoort gij de wet niet?
22 Want er is geschreven, dat Abraham twee zonen had, een uit de dienstmaagd, en een uit de vrije.
23 Maar gene, die uit de dienstmaagd was, is naar het vlees geboren geweest; doch deze, die uit de vrije was, door de beloftenis;
24 Hetwelk dingen zijn, die andere beduiding hebben; want deze zijn de twee verbonden; het ene van den berg Sina, tot dienstbaarheid barende, hetwelk is Agar;
25 Want dit, namelijk Agar, is Sina, een berg in Arabie, en komt overeen met Jeruzalem, dat nu is, en dienstbaar is is met haar kinderen.
26 Maar Jeruzalem, dat boven is, dat is vrij, hetwelk is ons aller moeder.
27 Want er is geschreven: Wees vrolijk, gij onvruchtbare, die niet baart, breek uit en roep, gij, die geen barensnood hebt, want de kinderen der eenzame zijn veel meer, dan dergene, die den man heeft.
28 Maar wij, broeders, zijn kinderen der belofte, als Izak was.

29 Doch gelijkerwijs toen, die naar het vlees geboren was, vervolgde dengene, die naar den Geest geboren was, alzo ook nu.
30 Maar wat zegt de Schrift? Werp de dienstmaagd uit en haar zoon; want de zoon der dienstmaagd zal geenszins erven met den zoon der vrije.
31 Zo dan, broeders, wij zijn niet kinderen der dienstmaagd, maar der vrije.

In dit hoofdstuk gaat de apostel voort met de behandeling van hetzelfde onderwerp als in het vorige, om deze Christenen terug te brengen van de leringen der Judese leraars en van hun zwakheid en dwaasheid, om te gedogen dat zij afgetrokken werden van de Evangelische leer der rechtvaardigmaking door het geloof en zich te laten beroven van hun vrijheid van de banden der wet. Daartoe gebruikt hij verscheidene overwegingen als

I. de grote voortreffelijkheid van de bedeling des Evangelies boven die der wet, vers 1-7,

II. De gelukkige verandering door hun bekering in hen tot stand gekomen, vers 8-11,

III. De aanhankelijkheid, die zij voor hem en voor zijn bediening gevoelden, vers 12-16,

IV. Het karakter van de valse leraren, door welken zij verleid waren, vers 17, 18,

V. De zeer tedere liefde, die hij voor hen had, vers 19, 20,

VI. De geschiedenis van Izaak en Ismael, door een vergelijking waarvan hij het verschil toelicht tussen hen, die in Christus vertrouwen, en hen, die op de wet steunen. En onder dit alles is hij zeer duidelijk en getrouw in de betuigingen van de grote liefde, die hij voor hen gevoelt.

Galaten 4:1-7

In dit hoofdstuk handelt de apostel zeer openhartig met hen, die luisterden naar de Judese leraren, welke de wet van Mozes tegen het Evangelie van Christus wilden omruilen, en trachtten hen onder het juk van de wet te brengen. Om hen te overtuigen van hun dwaasheid en hen daarvan terug te brengen, neemt hij in deze verzen het voorbeeld van een minderjarig kind, dat hij reeds in het vorige hoofdstuk ter sprake bracht, en toont daaruit aan welke grote voorrechten wij onder het Evangelie hebben boven hen, die onder de wet leefden. En hier:

I. Schetst hij ons den toestand van de kerk onder het Oude Verbond. Zij was gelijk aan een minderjarig kind en werd als zodanig behandeld, zij werd in een staat van duisternis en ondergeschiktheid gehouden in vergelijking met het meerdere licht en de grotere vrijheid, welke wij onder het Evangelie genieten. Het was inderdaad een bedeling van genade, maar in vergelijking met de tegenwoordige was het een bedeling van duisternis, want de erfgenaam zolang hij kind is, is onder voogden en verzorgers tot den tijd van den vader bepaald. Hij wordt door hen opgevoed en onderwezen in dingen, waarvan hij voor ‘t ogenblik nauwelijks de bedoeling begrijpt, ofschoon die zeer waarschijnlijk later hem van groot nut zullen zijn. Zo was het met de kerk des Ouden Verbonds, de Mozaïsche huishouding, waaronder zij verkeerde, was iets waarvan zij de bedoeling niet ten volle begrijpen kon, want, zoals de apostel in 2 Corinthiërs 3:13 zegt: Zij konden niet sterk zien op het einde van hetgeen teniet gedaan werd. Maar voor de kerk, tot meerderjarigheid gekomen onder het Evangelie, was het van groot nut. En gelijk dat de bedeling der duisternis was, zo was zij het ook van de dienstbaarheid, want zij waren dienstbaar gemaakt onder de eerste beginselen der wereld, gebonden onder een menigte van moeilijke vormen en plichten, waardoor, als een kind door de eerste lessen, zij opgevoed en onderwezen werden, en waardoor zij in een toestand van ondergeschiktheid gehouden werden, als een kind door voogden en verzorgers. De kerk van dien tijd had meer het voorkomen van een dienstknecht, zij was verplicht alles te doen op bevel van God, zonder ten volle de reden er van te weten, maar de dienst onder het Evangelie is redelijker. De tijd, door den Vader tevoren bepaald, is aangebroken, de kerk is tot meerderjarigheid gekomen, de duisternis en gebondenheid, waaronder zij lag, zijn weggenomen, en wij leven onder een bedeling van groter licht en vrijheid.

II. Hij schildert ons den veel gelukkiger toestand van de Christenen onder de bedeling des Evangelies, vers 4-7. Wanneer de volheid des tijds gekomen is, de tijd door den Vader bepaald, waarop Hij een einde maken wilde aan de bedeling der wet en een andere en betere voor haar in de plaats geven, heeft Hij Zijn Zoon uitgezonden, enz. Hij, die aangewezen was om deze nieuwe bedeling te brengen, was niemand minder dan de Zoon van God zelf, de Eengeborene des Vaders. Hij was voorzegd en beloofd van de grondlegging der wereld, en werd op den bepaalden tijd tot dat doel geopenbaard. Ten einde het grote doel te bereiken, dat Hij zich voorgesteld had, is Hij geworden uit ene vrouw, dat is Zijne vleeswording, geworden onder de wet, dat is Zijne onderwerping. Hij, die waarachtig God was, werd om onzentwille mens, en Hij, die de Heere was, stemde er in toe om te komen in een toestand van onderwerping en in de gestaltenis van een dienstknecht. En het ene grote doel van dit alles was, opdat Hij degenen, die onder de wet waren, verlossen zou, om ons te verlossen van dat ondraaglijke juk en de redelijker en gemakkelijker instellingen van het Evangelie ons te geven. Hij had inderdaad nog meer en groter doel op het oog, door in de wereld te komen, dan alleen ons te verlossen van het juk der ceremoniële wet, want Hij kwam in ons vlees om voor ons te lijden en te sterven, opdat Hij ons daardoor verlossen zou van

den toorn Gods en den vloek der zedelijke wet, waaronder wij, als zondaars, allen lagen. Maar dit was ook een van de oogmerken en een genade, die ten tijde van Zijne verschijning op aarde zou verleend worden, toen kwam de toestand van dienstbaarheid der kerk tot een einde, en een betere zou dien opvolgen, want Hij was gezonden om ons te verlossen, opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden, opdat wij niet langer beschouwd en behandeld zouden worden als dienstknechten, maar als volwassen zonen, wie groter vrijheid en heerlijker voorrechten geschonken worden, dan toen zij onder voogden en verzorgers verkeerden. De gang van des apostels bewijsvoering leidt er toe om hiervan kennis te nemen als van een der dingen, door deze uitdrukking bedoeld, ofschoon zij zonder twijfel ook moet toegepast worden op die heerlijke aanneming tot kinderen, waarvan het Evangelie zo dikwijls gewaagt als van het voorrecht dergenen, die in Christus geloven. Israël was Gods zoon, Zijn eerstgeborene, Romeinen 9:4. Maar nu, onder het Evangelie, verkrijgen alle gelovigen in het bijzonder deze aanneming, en als eersteling en onderpand daarvan ontvangen zij tevens den Geest der aanneming, die hen tot het gebed leidt en hen in staat stelt om het oog op God te slaan als op hun Vader, vers 6. En overmits gij kinderen zijt, zo heeft God den Geest Zijns Zoons uitgezonden in uwe harten, die roept: Abba Vader! En daarop besluit de apostel deze redenering door hier bij te voegen, vers 7 :Zo dan, gij zijt niet meer een dienstknecht maar een zoon, en indien gij een zoon zijt, zo zijt gij ook een erfgenaam van God, door Christus. Dat is nu: onder de bedeling des Evangelies, zijn wij niet langer onder de dienstbaarheid der wet, maar door ons geloof in Christus zijn wij kinderen Gods geworden, wij zijn daartoe door Hem aangenomen en erkend, en indien wij zonen zijn, zijn wij ook erfgenamen van God en gerechtigd tot de hemelse erfenis (gelijk hij ook zegt in Romeinen 8:17), en daarom is het de grootst-mogelijke zwakheid en dwaasheid om terug te keren tot de wet en in hare werken onze rechtvaardigmaking te zoeken. Omtrent hetgeen de apostel in deze verzen zegt, mogen we nog opmerken:

1. Het wonder van goddelijke liefde en barmhartigheid jegens ons, voornamelijk van God den Vader, door Zijn Zoon in de wereld te zenden om ons te verlossen en zalig te maken, -van den Zone Gods, door zich zo diep te vernederen en zoveel voor ons te lijden om dat doel te bereiken, van den Heiligen Geest door neer te dalen om in de harten der gelovigen te wonen tot zo genadige doeleinden.

2. De grote en kostbare voorrechten, welke de Christenen onder het Evangelie genieten, want:

A. Wij ontvangen de aanneming tot zonen. Dat is het grote voorrecht, hetwelk de gelovigen door Christus hebben, dat zij door God in den hemel tot kinderen aangenomen zijn. Wij, die van nature kinderen des toorns en der ongehoorzaamheid zijn, werden door genade kinderen der liefde.

B. Wij ontvangen den Geest der aanneming. Allen, die het voorrecht der aanneming bezitten, hebben den Geest der aanneming, allen, die aangenomen zijn, delen in de natuur der kinderen Gods, want Hij wil dat al Zijn kinderen Hem gelijken zullen. De Geest der aanneming is altijd de Geest des gebeds en het is onze plicht God als onzen Vader aan te roepen. Christus heeft ons geleerd God aan te bidden als "onze Vader, die in de hemelen zijt". Indien wij zonen zijn, dan zijn wij erfgenamen. Het is niet als onder de mensen , waar de oudste zoon erfgenaam is, maar al Gods kinderen zijn erfgenamen. Die de natuur van zonen hebben, zullen ook allen de erfenis der zonen deelachtig worden.

Galaten 4:8-11

In deze verzen herinnert de apostel hun wat zij geweest waren voor hun bekering tot het geloof in Christus en welk een gezegende verandering hun bekering in hen tot stand gebracht had, en tracht daardoor hen te overtuigen van hun grote zwakheid door het oor te lenen aan degenen, die hen onder het juk van de wet van Mozes brengen wilden.

I. Hij herinnert hun hun vroegeren toestand en gedrag, en wat ze waren voor het Evangelie hun verkondigd werd. Zij kenden God niet, zij waren volslagen onbekend met den waren God en de wijze, waarop Hij geëerd worden moet. En terzelfder tijd waren zij in de vreeslijkste slavernij, zij dienden degenen, die van nature geen goden zijn, zij waren bezig met een groot aantal van bijgelovige en afgodische diensten voor degenen, die, ofschoon ze voor goden gehouden werden, het toch niet waren, maar slechts schepselen wellicht zelfs van hun eigen maaksel, en daarom ten enenmale onmachtig om hen te horen en te helpen.

1. Zij, die den waren God niet kennen, zijn uit den aard der zaak geneigd tot valse goden. Zij, die den God, die de wereld geschapen heeft, verzaken, aanbidden liever goden, die zij zich zelven gemaakt hebben, dan geheel zonder god te zijn.

2. Godsdienstige verering komt Hem alleen toe, die van nature God is, want terwijl de apostel hen bestraft, die vereren degenen, die geen goden zijn, toont hij duidelijk aan dat alleen Hij, die van nature God is, het waardige voorwerp van onze godsdienstige verering is.

II. Hij roept hen op om de gelukkige verandering aan te merken, welke in hen gebracht is door de verkondiging van het Evangelie. Nu kenden zij God (zij waren gebracht tot de kennis van den enigen waren God en van Zijn Zoon Jezus Christus, waardoor zij uitgeleid waren van onder de onwetendheid en slavernij waarin zij vroeger gebonden lagen), en veelmeer waren zij van God gekend, deze gelukkige verandering in hun toestand, waardoor zij bekeerd waren van de afgoden tot den levenden God en door Christus vergeving van hun zonden ontvangen hadden en de aanneming tot zonen, hadden zij niet aan zich zelven, maar aan Hem te danken. Zij was het gevolg van Zijn vrije en rijke genade voor hen, en als zodanig moesten zij haar ook erkennen, en daardoor lagen zij onder des te ernstiger verplichting om de vrijheid, waarmee Hij hen vrijgemaakt had, aan te nemen. Al onze gemeenschap met God begint door Hem, wij kennen Hem, omdat wij door Hem gekend zijn.

III. Hier wijst hij op de onredelijkheid en uitzinnigheid van hun lijdelijkheid, waarmee zij zich weer onder het juk lieten brengen. Hij spreekt daarover met verwondering en diepe ergernis, dat zo iets gebeuren kon. Hoe keert gij u wederom, enz.? zegt hij, vers 9, "Hoe komt het dat gij, die onderwezen zijt God te verheerlijken op de wijze des Evangelies, nu overgehaald worden kunt om dat te doen in de wijze der ceremoniële wet? Dat gij, die gewoon zijt aan de bedeling van licht, vrijheid en liefde, zoals die van het Evangelie is, u nu onderwerpt aan een bedeling van duisternis, dienstbaarheid en schrik, als die van de wet is? Daarvoor bestond voor hen des te minder reden, omdat zij nooit, gelijk de Joden, onder de wet van Mozes geleefd hadden, en daarom waren zij nog minder te verontschuldigen dan de Joden zelven, omdat die mogelijk nog enige aanhankelijkheid konden hebben voor hetgeen, waaraan ze zo lang gewoon geweest waren. Daarenboven datgene, waaronder zij zich in dienstbaarheid lieten brengen, was slechts de arme en zwakke eerste

beginselen, dingen die in zich de macht niet hadden om de zielen te reinigen of enige wezenlijke voldoening aan de ziel te geven. Zij waren alleen bestemd geweest voor den toestand van onmondigheid, waarin de kerk geweest was, maar waaraan nu een einde gekomen was. En daarom waren hun zwakheid en dwaasheid des te minder te verontschuldigen, wanneer zij zich onderwierpen, evenals de Joden, aan het houden van hun verschillende feesten, hier aangeduid als dagen, en maanden, en tijden, en jaren. Merk hier op:

1. Het is voor hen, die heerlijke belijdenis van den godsdienst afgelegd hebben, mogelijk afgetrokken te worden tot zeer grote verminkingen van de reinheid en den eenvoud des Christendoms, want dat was hier het geval. En:

2. Hoe meer genade God iemand bewezen heeft door hem in kennis te brengen met het Evangelie en zijn vrijheden en voorrechten, des te groter is de zonde van dien mens, indien hij zich daarvan laat beroven. Want bijzonderen nadruk legt de apostel er op, dat zij God kenden, veel meer van Hem gekend waren, en toch begeerden terug te keren tot de zwakke, armoedige eerste beginselen, door het juk der wet op de schouderen te nemen.

IV. Hierop geeft hij zijne vrees te kennen, dat hij enigszins tevergeefs aan hen gearbeid heeft. Hij heeft zich veel moeite voor hen gegeven, door hun het Evangelie te verkondigen en te trachten hen in de vrijheid en het geloof daarvan te bevestigen, maar nu verlieten zij die en maakten zijn arbeid onder hen vruchteloos en zonder uitwerking, en de gedachte daaraan kon niet anders dan hem diep bedroeven.

1. Een groot deel van den arbeid van getrouwe dienaren is vergeefse moeite, en waar zulks het geval is, kan het niet anders dan een grote droefheid zijn voor hen, die begeren zielen te redden.

2. De arbeid der dienaren is tevergeefs bij hen, die beginnen met den Geest en eindigen bij het vlees, die daar ze naar allen schijn wèl begonnen, later zich afkeren van den weg des Evangelies.

3. Zij laden een zware verantwoordelijkheid op zich, aan wie de getrouwe dienaren van Jezus Christus tevergeefs arbeiden.

Galaten 4:12-16

Opdat deze Christenen zich des te meer schamen mochten over hun wijken van de waarheid des Evangelies, welke Paulus hun verkondigd had, herinnert hij hun de grote toegenegenheid, die zij vroeger hem en zijne bediening getoond hadden, en toont hun aan hoe onverenigbaar hun tegenwoordig gedrag met hun toenmalige houding was. Hier hebben wij te letten op:

I. Hoe liefdevol hij zich tot hen wendt. Hij noemt hen broeders, ofschoon hij wist dat hun harten in grote mate van hem afgetrokken waren. Hij begeert dat alle gevoeligheid ter zijde gezet wordt, en dat zij hem dezelfde genegenheid zullen toedragen als hij voor hen gevoelt, hij wenste: weest gij als ik, want ook ik ben als gij, en daarbij zegt hij hun: gij hebt mij geen ongelijk gedaan. Hij had over deze zaak met hen geen twist. Ofschoon hij, hun gedrag veroordelende, zich met enige warmte en vurigheid van geest uitgelaten had, verzekert hij hun dat dit niet toe te schrijven was aan enig gevoel van persoonlijke belediging of verongelijking, zoals zij wellicht zouden denken, maar geheel en alleen voortkwam uit ijver voor de waarheid en zuiverheid des Evangelies, en voor hun welvaren en geluk. Dus tracht hij hun harten jegens hem te vertederen, zodat zij des te beter gezind zouden zijn het oor te openen voor zijne waarschuwingen. Hierdoor leert hij ons dat wij, wanneer wij anderen vermanen, zorg dragen moeten hen te overtuigen, dat onze bestraffingen niet haar oorsprong vinden in persoonlijke gevoeligheid of geraaktheid, maar in het oprecht verlangen naar de eer van God en Zijn dienst en naar hun welzijn, want bestraffingen hebben de meeste kans van vrucht te dragen wanneer ze het meest blijken belangeloos te zijn.

II. Hij verheft hun vroegere genegenheid voor hem, opdat zij daardoor des te meer beschaamd mogen worden over hun tegenwoordige houding. Met dit doel:

1. Herinnert hij hen aan de vele moeiten, onder welke hij gearbeid heeft, toen hij de eerste maal tot hen kwam. Gij weet, zegt hij, dat ik u door zwakheid des vlezes het Evangelie eerstmaal verkondigd heb. Wij kunnen geen zekerheid verkrijgen van wat deze zwakheid des vlezes was, welke hij in de volgende woorden noemt: ene verzoeking, die in zijn vlees geschiedde (ofschoon zij zonder twijfel bij de Christenen aan welken hij schreef zeer goed bekend was). Sommigen denken dat de apostel doelt op de vervolgingen, die hij ter wille van het Evangelie doorstond, anderen menen dat er gewaagd wordt van iets in zijn persoon of in zijne wijze van spreken, waardoor zijn bediening minder aanlokkelijk en aangenaam gemaakt werd, en beroepen zich op 2 Corinthiërs 10:10 en 12:7-10. Maar, wat het ook geweest zij, het had naar ‘t schijnt op hen geen nadeligen invloed gehad. Want:

2. Hij vermeldt, dat ongeacht zijn onvolmaaktheid (die hem misschien in de achting van anderen dalen deed) zij hem niet verachtten of verwierpen, maar integendeel hem aannamen als een engel Gods, ja als Christus Jezus. Zij toonden hem zeer veel eerbied, hij was hun een welkom gezant, even alsof een engel Gods, ja Jezus Christus zelf door hem gepredikt had, ja zo groot was hun achting voor hem dat zij, indien het hem enig voordeel had kunnen aanbrengen, hun ogen uitgegraven en hem gegeven zouden hebben. Hoe onzeker is de achting der mensen, hoe gereed zijn zij om van gevoelen te veranderen, hoe gemakkelijk zijn zij er toe te brengen om vijanden te worden van degenen, dien zij de grootste achting en liefde toedroegen, zodat zij later liever hun de ogen uitgraven dan hun eigen ogen voor hen op te offeren! Wij moeten daarom in ons werk staan naar de

goedkeuring van God en kunnen zeggen: Mij is het minste van enig menselijk oordeel geoordeeld te worden, 1 Corinthiërs 4:3.

III. Zeer ernstig gaat hij hierover voort: Welke was dan, zo vraagt hij, uwe gelukachting? Alsof hij zeggen wilde: Er is een tijd geweest waarin gij de grootste blijdschap en voldoening over de blijde boodschap des Evangelies te kennen gaaft, en zeer bereid waart om mij, als degene die haar u verkondigd had, uw beste gaven te schenken, sedert wanneer zijt gij zo veranderd, dat gij nu zo weinig nut daarvan en zo weinig eerbied voor mij hebt? Eens waart gij overgelukkig door het Evangelie te ontvangen, waarom zijt gij nu geheel van gevoelen veranderd? Merk op: Zij, die hun eerste liefde verlaten hebben, zouden wèl doen door te overwegen: Waar is nu de zegen, waarvan wij eens spraken? Wat is er geworden van ons genoegen in de gemeenschap met God en het gezelschap van Zijn kinderen? Om hun nog sterker schaamte over hun tegenwoordig gedrag te geven, vraagt hij, vers 16 :Ben ik dan uw vijand geworden, u de waarheid zeggende? Hoe komt het dat ik, die eerst uw gunsteling was, nu voor uw vijand gehouden word? Kunt gij daarvoor enige andere reden opgeven, dan dat ik u de waarheid gezegd heb, getracht heb u te verzoenen met en u te bevestigen in de waarheid van het Evangelie? En hoe onredelijk is dan uw afkeer van mij? Merk op:

1. Het is geen ongewoon verschijnsel, dat de mensen hen voor hun vijanden houden, die hun beste vrienden zijn, vooral hen, die- bedienaren des Woords of anderen-,hun de waarheid zeggen en vrijmoedig en getrouw met hen handelen over hun eeuwige belangen, zoals de apostel met deze Christenen deed.

2. Dienaren maken zich soms vijanden door zich getrouw van hun plicht te kwijten, want in dat geval was Paulus, hij werd hun vijand gerekend omdat hij hun de waarheid zei.

3. Toch moeten dienaren niet terugdeinzen om de waarheid te zeggen, uit vrees van anderen te mishagen en hun ongenoegen op zich te laden.

4. Zij zullen voor zich zelven vrede hebben wanneer zij ervan bewust zijn, dat anderen hun vijanden werden alleen omdat zij de waarheid gezegd hebben.

Galaten 4:17-18

De apostel gaat nog voort over hetzelfde onderwerp als in de vorige verzen, dat is, de Galaten te overtuigen van hun zonde en dwaasheid in het verlaten van de waarheid des Evangelies. Nadat hij hun voorgehouden heeft de verandering in hun gedrag jegens hem, waarin hun verleiders hen trachtten te doen volharden, tekent hij nu het karakter van die valse leraren, welken er hun werk van maakten om hen van hem af te trekken. Indien zij hierop wilden letten, zouden ze zien hoe weinig reden er bestond om naar hen te luisteren. Hoe hun oordeel ook over hen wezen mocht, hij zegt hun dat zij mensen met nevenbedoelingen waren, die het er op aanlegden om zich zelven te verheffen en die, onder verschillende voorwendsels, meer naar hun eigen belang dan naar dat der Galaten vroegen. Zij ijveren niet recht over u, zegt hij, zij maken vertoning van grote achting voor u en wenden voor u zeer genegen te zijn, maar niet recht, zij doen het niet met enige goede bedoeling, zij zijn niet oprecht en eerlijk daarbij, maar zij willen ons uitsluiten opdat gij over hen zoudt ijveren. Wat zij in de eerste plaats bedoelen is uw genegenheid tot zich te trekken, en daarom doen ze al wat in hun vermogen is om u van mij en van de waarheid afkerig te maken, opdat zij u aan zich mogen verbinden. Dat, verzekert hij hun, was hun voornemen, en daarom was het zeer onverstandig om hun gehoor te geven.

1. Het kan voorkomen, dat men zeer veel ijver bespeurt waar toch slechts weinig waarheid en oprechtheid is.

2. Het is de gewone wijze van handelen van verleiders om zich in de gunst der mensen in te dringen en hen zo tot hun denkwijzen over te halen.

3. Wat dezulken ook voorwenden, zij hebben meestal meer het oog op hun eigen belang dan op dat van anderen, en zullen niet schromen den goeden naam van anderen te benadelen indien zij daardoor den hunnen kunnen bevorderen. Naar aanleiding hiervan geeft de apostel ons een uitnemenden regel in vers 18.

Doch in het goede te allen tijde te ijveren is goed. Onze vertaling heeft: in het goede, maar sommigen lezen daar: voor een goed man, en menen dat de apostel daarmee op zich zelven doelt. Zij menen dat deze lezing door den grondtekst aangegeven wordt, en begunstigd door wat er onmiddellijk op volgt: "En niet alleenlijk als ik bij u tegenwoordig ben". Dan zou de apostel bedoelen te zeggen: "Er was een tijd toen ge zeer ijverig mij genegen waart, eens hield ge mij voor een goed man, en ge hebt nu geen reden om anders over mij te denken, en daarom zou het u betamen om dezelfde welwillendheid jegens mij te betonen nu ik afwezig ben, die gij getoond hebt toen ik bij u was". Maar, wanneer wij ons houden aan onze gewone vertaling, dan geeft de apostel ons hier een uitnemenden regel voor het oefenen van onzen ijver, er zijn twee dingen, die hij voornamelijk in dat opzicht ons aanbeveelt.

A. We moeten alleen voor hetgeen goed is, ijveren, want ijver is alleen dan goed als ze voor het goede aangewend wordt, zij, die ijverig zijn voor het kwade, zullen daardoor maar des te meer kwaad stichten. En:

B. We moeten daarin standvastig zijn, het is goed om altijd in het goede te ijveren, niet nu en dan, niet met de hitte van een koortsaanval, maar met de warmte van een gezond lichaam. Het zou een

zegen voor de Christelijke gemeente zijn indien deze regel wat meer door de Christenen in acht genomen werd.

Galaten 4:19-20

Ten einde deze Christenen des te beter te stemmen om de vermaningen te dragen, die hij verplicht was tot hen te richten, geeft de apostel hier uitdrukking aan zijn grote liefde voor hen en aan zijn tedere zorg voor hun welzijn. Hij was niet als zij, zo als hij tegenwoordig was en anders bij zijn afwezen. Hun afkeer van hem had zijn genegenheid voor hen niet weggenomen, hij had voor hen nog dezelfde gevoelens, die hij vroeger gehad had. Ook was hij niet gelijk hun valse leraren, die grote liefde voor hen voorwendden maar onderwijl alleen met hun eigenbelang te rade gingen. Hij had oprechte begeerte naar hun waarachtig welzijn, hij zocht niet het hun, maar hen. Zij waren slechts al te gereed om hem voor hun vijand te houden, maar hij verzekert hun dat hij hun vriend was, neen meer! dat hij voor hen de ingewanden van een vader had. Hij noemt hen zijne kinderen, en daartoe had hij het recht, want hij was het werktuig geweest voor hun bekering tot het Christelijk geloof, ja, hij noemt hen zijne kinderkens, waarmee nog hoger trap van tederheid en liefde wordt aangeduid. Ook kan dat woord doelen op hun tegenwoordig gedrag, waarbij ze zich voordeden als kleine kinderen, die gemakkelijk bewerkt werden door de kunstgrepen en verdachtmakingen van anderen. Hij toont hier zijn liefde voor hen en zijn ernstige begeerte naar hun welzijn en de gezondheid hunner ziel, door vergelijking met de weeën van een barende vrouw: die ik wederom arbeide te baren. De grote oorzaak van zijn moeiten, de grote zaak waarnaar hij zo ernstig begeerde, was niet dat zij hem meer mochten liefhebben, maar dat Christus een gestalte in u krijge, dat zij in werkelijkheid Christenen worden mochten en meer bevestigd en opgebouwd in het geloof des Evangelies. Hier hebben wij te letten op:

1. De zeer tedere toegenegenheid, welke getrouwe dienaren hun toedragen, onder welken zij arbeiden, die is van de tederste ouders voor hun kinderen.

2. Dat de voornaamste zaak, waarnaar zij verlangen en waarvan zij als ‘t ware in de geboorte zijn, deze is, dat Christus een gestalte in hen verkrijge, niet zozeer dat zij zelf hun genegenheid mogen winnen, veel minder nog dat zij hen als hun prooi verkrijgen mogen, maar dat zij mogen vernieuwd worden in den geest huns gemoeds, dat zij het beeld van Christus mogen dragen en meer volkomen bevestigd worden in het geloof des Christendoms. Hoe onredelijk handelen zij dan niet, die verdragen dat ze opgezet worden om zulke dienaren te verlaten of te mishagen.

3. Dat Christus geen goede gestalte heeft in hen, die nog niet er af gebracht zijn om op hun eigen gerechtigheid te bouwen, en die nog niet enig en alleen op Hem en Zijne gerechtigheid steunen. Als verder bewijs van de liefde en toegenegenheid, welke de apostel voor deze Christenen heeft, voegt hij er bij, vers 20, Ik wilde dat ik nu tegenwoordig bij u ware. Hij zou zich verheugen indien hij gelegenheid had om bij hen te zijn en met hen om te gaan, en dat om gelegenheid te vinden om zijne stem te veranderen, want hij was in twijfel over hen. Hij wist niet goed wat hij van hen denken moest. Hij was niet zo volkomen met hun toestand bekend, dat hij wist hoe hij zich het best tegenover hen gedragen kon. Hij was vol vrees en ijver over hen, en dat was de reden waarom hij op deze wijze hun geschreven had, maar het zou hem verheugen indien hij zien mocht, dat de zaken met hen beter stonden dan hij vreesde, en indien hij reden mocht krijgen om hen te prijzen in plaats van hen te bestraffen en te kastijden. Ofschoon dienaren maar al te dikwijls reden vinden om hen te bestraffen met wie zij te doen hebben, toch is het voor hen geen dankbaar werk, zij zouden er liever geen reden voor hebben, en zijn altijd verblijd wanneer ze aanleiding vinden om hun stem te veranderen.

Galaten 4:21-31

In deze verzen licht de apostel het onderscheid toe tussen gelovigen, die alleen op Christus steunen, en deze Judeërs, die op de wet bouwen, door een vergelijking genomen uit de geschiedenis van Izaak en Ismael. Hij opent die op ene wijze, die geschikt was om indruk op hun harten te maken, en om hen te overtuigen van hun grote zwakheid in het verlaten der waarheid en in het dulden dat ze van de vrijheid des Evangelies beroofd werden.

Zegt mij, gij die onder de wet wilt zijn, hoort gij de wet niet? Hij neemt voor zeker aan dat zij de wet horen, want in de Joodse vergaderingen was men gewoon die elke Sabbatdag te lezen, en sedert zij er zo gaarne onder leefden, verlangde hij dat zij goed zouden letten op hetgeen daarin geschreven staat (hij verwijst naar Genesis 16 en 21). Want indien zij dat deden zouden ze spoedig zien hoe weinig reden ze hadden om er op te vertrouwen. En dus:

1. Stelt hij hun de geschiedenis zelf voor, vers 22, 23: Want er is geschreven, dat Abraham twee zonen had, enz. Hier wijst hij op den verschillenden staat en toestand van deze twee zonen van Abraham. De ene, Ismael, was uit de dienstmaagd, en de andere, Izaak, uit de vrije. De eerste was geboren naar het vlees, of naar den gewonen loop der natuur, de andere door de beloftenis, want naar den gewonen loop der natuur was er geen reden meer om te verwachten dat Sara een zoon zou krijgen.

2. Hij deelt hem de bedoeling en betekenis van deze gebeurtenis mede, en het gebruik dat hij er van wil maken, vers 24-27. Hetwelk dingen zijn, zegt hij, die een andere beduiding hebben, dat is behalve de letterlijke en historische betekenis van het verhaal, wil de Heilige Geest ons door deze gebeurtenis iets anders afschaduwen en leren, en dat andere is: Dat deze twee, Hagar en Sara, zijn de twee verbonden. Zij zijn bestemd om typisch voor te stellen en af te schaduwen de twee verschillende bedelingen van verbond. De eerste, Hagar, vertegenwoordigde de bedeling, die op Sinaï gegeven werd, en was tot dienstbaarheid barende. Dat verbond was, ofschoon een bedeling van genade, in vergelijking met den toestand onder het Evangelie een bedeling van dienstbaarheid, en werd dat door de Joden nog meer, door hun misvatting van zijne betekenis, waardoor zij verwachtten gerechtvaardigd te worden door de werken. Want dit, namelijk Agar, is Sinaï, een berg in Arabië (de berg Sinaï werd toen door de Arabieren Agar genoemd) en komt overeen met Jeruzalem, dat nu is en dienstbaar is met hare kinderen, dat is: hij is de juiste afbeelding van den tegenwoordigen toestand der Joden, welke, volhardende in hun ongeloof en aanhankelijkheid aan dat verbond, nog met hun kinderen in dienstbaarheid zijn. Maar de andere, Sara, was bestemd om Jeruzalem dat boven is af te beelden, dat is, den toestand der Christenen onder de nieuwe en betere bedeling, welke vrij is zowel van den vloek der zedelijke wet als van de dienstbaarheid der ceremoniële wet, en is de moeder van ons allen, een toestand waartoe allen, die in Christus geloven, beiden Joden en Heidenen, worden toegelaten. En op deze grotere vrijheid en uitbreiding van de kerk onder de bedeling des Evangelies, die in Sara was vooraf geschaduwd, als de moeder van het beloofde zaad, past de apostel Jesaja 54:1 toe, waar geschreven is: Wees vrolijk, gij onvruchtbare, die niet baart, breek uit en roep, gij die geen barensnood hebt, want de kinderen der eenzame zijn veel meer dan dergene, die den man heeft.

3. Hij past de geschiedenis, dus uitgelegd, toe op den tegenwoordigen toestand, vers 28.

Maar wij, broeders, zegt hij, zijn kinderen der belofte als Izaak was. Wij Christenen, die Christus aangenomen hebben, en ons op Hem verlaten, en alleen tot Hem opzien om rechtvaardigmaking en verlossing, wij worden daardoor het geestelijk zaad van Abraham, al zijn wij dat van nature niet, en worden daardoor gerechtigd tot de beloofde erfenis en deelgenoten van haar zegeningen. Maar opdat deze Christenen niet zouden afgeschrikt worden door den tegenstand, dien ze van de Joden ondervinden zouden, want deze waren zo vasthoudend aan hun wet dat zij ieder vervolgden, die er zich niet aan onderwierp, zegt hij hun dat die niet anders was dan hetgeen ook reeds in het type vooraf geschaduwd was. Want die naar het vlees geboren was vervolgde degenen, die naar den geest geboren was, en zij moesten verwachten dat het zo ook nu zou zijn. Maar hij wenst dat ze tot hun vertroosting in dat geval zouden letten op hetgeen de Schrift zegt, Genesis 21:10 :Werp de dienstmaagd uit en haren zoon, want de zoon der dienstmaagd zal geenszins erven met den zoon der vrije. Ofschoon de Joodse aanhangers der wet hen zouden vervolgen en haten, toch zou de uitkomst zijn dat het Judaïsme zou verdwijnen, maar het ware Christendom opbloeien en eeuwig blijven. En nu, als samenvatting van al wat hij hieromtrent gezegd heeft, besluit hij met de woorden, vers 31, Zo dan, broeders, wij zijn niet kinderen der dienstmaagd, maar der vrije.

HOOFDSTUK 5

1 Staat dan in de vrijheid, met welke ons Christus vrijgemaakt heeft, en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen.
2 Ziet, ik Paulus zeg u, zo gij u laat besnijden, dat Christus u niet nut zal zijn.
3 En ik betuig wederom een iegelijk mens, die zich laat besnijden, dat hij een schuldenaar is de gehele wet te doen.
4 Christus is u ijdel geworden, die door de wet gerechtvaardigd wilt worden; gij zijt van de genade vervallen.
5 Want wij verwachten door den Geest, uit het geloof, de hoop der rechtvaardigheid.
6 Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige kracht noch voorhuid, maar het geloof, door de liefde werkende.
7 Gij liept wel; wie heeft u verhinderd der waarheid niet gehoorzaam te zijn?
8 Dit gevoelen is niet uit Hem, Die u roept.
9 Een weinig zuurdesem verzuurt het gehele deeg.
10 Ik vertrouw van u in den Heere, dat gij niet anders zult gevoelen; maar die u ontroert, zal het oordeel dragen, wie hij ook zij.
11 Maar ik, broeders! Indien ik nog de besnijdenis predik, waarom word ik nog vervolgd? Zo is dan de ergernis des kruises vernietigd.
12 Och, of zij ook afgesneden werden, die u onrustig maken!
13 Want gij zijt tot vrijheid geroepen, broeders, alleenlijk gebruikt de vrijheid niet tot een oorzaak voor het vlees; maar dient elkander door de liefde.
14 Want de gehele wet wordt in een woord vervuld, namelijk in dit: Gij zult uw naaste liefhebben, gelijk uzelven.
15 Maar indien gij elkander bijt en vereet, ziet toe, dat gij van elkander niet verteerd wordt.
16 En ik zeg: Wandelt door den Geest en volbrengt de begeerlijkheden des vleses niet.
17 Want het vlees begeert tegen den Geest, en de Geest tegen het vlees; en deze staan tegen elkander, alzo dat gij niet doet, hetgeen gij wildet.
18 Maar indien gij door den Geest geleid wordt, zo zijt gij niet onder de wet.
19 De werken des vleses nu zijn openbaar; welke zijn overspel, hoererij, onreinigheid, ontuchtigheid,
20 Afgoderij, venijngeving, vijandschappen, twisten, afgunstigheden, toorn, gekijf, tweedracht, ketterijen,
21 Nijd, moord, dronkenschappen, brasserijen, en dergelijke; van dewelke ik u te voren zeg, gelijk ik ook te voren gezegd heb, dat die zulke dingen doen, het Koninkrijk Gods niet zullen beerven.
22 Maar de vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid.
23 Tegen de zodanigen is de wet niet.
24 Maar die van Christus zijn, hebben het vlees gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden.
25 Indien wij door den Geest leven, zo laat ons ook door den Geest wandelen.
26 Laat ons niet zijn zoekers van ijdele eer, elkander tergende, elkander benijdende.

In dit hoofdstuk maakt de apostel de toepassing van zijn voorafgaand betoog. Hij begint met een algemene waarschuwing of opwekking, vers 1, welke hij daarna aandringt met verscheidene redenen, vers 2-12. Daarna dringt hij bij hen aan op ernstige praktikale godzaligheid, welke het beste behoedmiddel zal zijn tegen de strikken van hun valse leraren, en in het bijzonder:

I. Dat ze niet met elkaar zullen strijden, vers 13-15,

II. Dat zij strijden tegen de zonde, waarbij hij aantoont

1. dat er in iedere mens is een strijd tussen vlees en geest, vers 17, en 2. dat het onze plicht en ons belang is in dezen strijd de zijde van den geest te kiezen, vers 16-18,

IIl. Hij noemt de werken des vlezes op, waartegen moet gewaakt en die moeten gedood worden, en de vruchten des Geestes, die voortgebracht en aangekweekt moeten worden, en toont aan van hoe groot belang het is dat zij zodanige zouden zijn, vers 19-24. En besluit daarna het hoofdstuk met een waarschuwing tegen hoogmoed en afgunst.

Galaten 5:1-12

In het eerste gedeelte van dit hoofdstuk waarschuwt de apostel de Galaten om op hun hoede te zijn tegen de Judese leraren, die trachtten hen onder het juk der wet te brengen. Hij had reeds tegen hen gewaarschuwd en in het brede aangetoond hoe verschillend hun geest en beginselen waren van die des Evangelies, en nu is dit als het ware de algemene toepassing van het betoog. Uit het gezegde was gebleken, dat wij alleen door het geloof in Jezus Christus kunnen gerechtvaardigd worden, en niet door de werken der wet, en dat de wet van Mozes niet langer van kracht was, zodat op de Christenen in 't geheel gene verplichting rustte om zich aan haar te onderwerpen. Daarom wil hij thans van hen, dat zij zullen staan in de vrijheid, met welke Christus ons vrijgemaakt heeft, en niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen worden. Merk hier op:

1. Onder het Evangelie zijn wij vrijgemaakt, wij zijn overgebracht in een staat van vrijheid, wij zijn bevrijd van het juk der ceremoniële wet en van den vloek der zedelijke wet, zodat wij niet langer gebonden zijn door de verplichting om de ene na te leven, of door den schrik van de andere, wier vloek iedereen treft, die niet blijft in al wat in haar geschreven is, om dat te doen, Hoofdstuk 3:10. Wij danken deze vrijheid aan Jezus Christus. Hij is het, die ons heeft vrijgemaakt, door Zijne verdiensten heeft Hij de aanspraken van de verbroken wet voldaan, en door Zijn koninklijke macht heeft Hij ons ontslagen van de verplichting tot onderhouding van deze vleselijke geboden, die den Joden opgelegd waren. En:

2. Daarom is het onze roeping te staan in de vrijheid, standvastig en getrouw vast te houden aan het Evangelie en zijne vrijheid, en onder gene voorwaarde te dulden. dat men ons weer met het juk der dienstbaarheid bevangt en dwingt om terug te keren tot de wet van Mozes. Dat is de algemene waarschuwing of opwekking, welke de apostel in de volgende verzen aandringt met verschillende redenen, en wel:

I. Hun onderwerping aan de besnijdenis en hun steunen op de werken der wet voor hun rechtvaardigmaking waren een bedekte tegenspraak van hun geloof in Christus en een verzaking van al hun voorrechten in Jezus Christus, vers 2-4. Hierbij kunnen we opmerken:

1. Met hoeveel plechtigheid Paulus dit verklaart en bevestigt: Ziet, ik Paulus, zeg u, vers 2, en hij herhaalt het in vers 3. Ik betuig wederom, alsof hij zeggen wilde: Ik, die betoond heb een apostel van Christus te zijn en die mijn gezag en mijn voorschriften van Hem ontvangen heb, verklaar u en ben bereid al mijn naam en het in mij gestelde vertrouwen daarvoor te verpanden, dat indien gij u laat besnijden, Christus u niet nut zal zijn. Daarmee toont hij aan, dat hetgeen hij nu gaat zeggen niet alleen een zaak van groot belang is, maar dat men er ook ten volle van verzekerd kon zijn. Hij was er zo ver af een prediker der besnijdenis te zijn (als sommigen wellicht van hem verhaalden) dat hij het als een zaak van het uiterste gewicht beschouwde, dat zij er zich niet aan onderwerpen zouden

2. Wat het is dat hij met zoveel plechtigheid en zekerheid verklaart. Als gij u laat besnijden, zal Christus u niet nut zijn. Wij mogen niet veronderstellen, dat het alleen de uitwendige besnijdenis is, waarvan Paulus hier spreekt, of dat hij bedoelt dat niemand die besneden is, enig nut van Christus kan hebben, want al de Oud-Testamentische heiligen waren besneden en hij zelf had toegestemd in de besnijdenis van Timotheus. Maar hij spreekt van de besnijdenis in den zin, waarin de Judese leraren haar wilden opleggen, welke leerden: Indien gij niet besneden wordt naar de wijze van

Mozes, zo kunt gij niet zalig worden, Handelingen 15:1. Dat hij dit bedoelt, blijkt uit vers 4, waar hij hetzelfde zegt van hun gerechtvaardigd worden door de wet, of zoeken rechtvaardig gemaakt te worden door hare werken. Nu, in deze omstandigheden, indien zij zich met zulke bedoeling aan de besnijdenis onderwierpen, verklaart hij dat Christus hun geen nut doet, dat zij schuldenaars zijn de gehele wet te doen, dat Christus hun ijdel geworden is, en dat zij vervallen zijn van de genade. Uit al deze uitdrukkingen blijkt, dat zij daardoor afstand deden van den weg ter rechtvaardigmaking, dien God geopend had, ja, dat zij zich zelven in de onmogelijkheid brachten om in Zijn oog rechtvaardig te worden, want zij werden schuldenaars om de gehele wet te houden, en die vereiste een gehoorzaamheid zo volkomen als zij nooit geven konden, en verkondigde den vloek aan ieder, die daarin tekort kwam. De wet veroordeelde dus maar kon hen niet rechtvaardigen, en bijgevolg, wanneer zij in die wijze tegen Christus opgestaan waren en hun hoop op de wet gebouwd hadden, zou Christus hun van geen nut zijn en evenmin iets voor hen betekenen. Door zich te laten besnijden verloochenden zij het Christendom, zij sneden zich zelven af van alle voorrechten in Christus, en er bestond dus de grootste reden voor hen om standvastig te blijven bij de leer, die zij omhelsd hadden, en zich niet onder het juk der dienstbaarheid te doen brengen.

A. Ofschoon Jezus Christus instaat is ook den diepst gezonkene te redden, zijn er nochtans menigten, dien hij geen nut doet.

B. Allen, die zoeken gerechtvaardigd te worden door de werken der wet, maken daardoor Christus nutteloos voor zich. Door hun hoop op de werken der wet te stellen, verzaken zij al hun hoop op Hem, want Hij wil niet de Zaligmaker zijn van iemand, die niet op Hem als op zijn enigen Zaligmaker vertrouwt.

II. Om hen te brengen tot standvastigheid in de leer en vrijheid van het Evangelie, stelt hij hun zijn eigen voorbeeld voor ogen en dat van de andere Joden, die het Christendom aangenomen hadden, en zegt hun wat hun hoop was, namelijk: Wij verwachten door den Geest, uit het geloof, de hoop der rechtvaardigheid. Ofschoon zij van geboorte Joden en onder de wet opgevoed waren, nu, door den Geest tot de kennis van Christus gebracht, hadden zij afgezien van alle steunen op de werken der wet, en verwachtten hun rechtvaardigmaking en zaligheid alleen van Hem door het geloof. En dus was het de grootste dwaasheid van hen, die nooit onder de wet geweest waren, om te dulden, dat men hen er nu aan onderwierp en om hun vertrouwen op hare werken te zetten. Hier merken wij op:

1. Wat het is, waarop de Christenen wachten, de hoop der rechtvaardigheid, waaronder wij voornamelijk moeten verstaan de gelukzaligheid in de andere wereld. Deze is de hoop der Christenen genoemd omdat zij het voorname voorwerp van hun hoop is, dat zij boven alle andere dingen begeren en najagen, en de hoop der rechtvaardigheid, omdat hun hoop gevestigd is op rechtvaardigheid, niet hun eigene, maar die van hun Heere Jezus. Want, ofschoon een leven van rechtvaardigheid de weg is, die tot deze gelukzaligheid leidt, toch is het alleen de gerechtigheid van Christus, die haar voor ons verworven heeft en waardoor wij verwachten mogen in haar bezit gesteld te zullen worden.

2. Hoe zij hopen dit geluk te verkrijgen, namelijk door het geloof in onzen Heere Jezus Christus, en niet door de werken der wet of enig ander ding, dat zij zouden kunnen doen om het te verdienen,

maar alleen door het geloof, op Hem steunende als de Heere onze Gerechtigheid. Alleen in dezen weg verwachten zij er hier toe gerechtigd en hiernamaals mede begiftigd te worden. En:

3. Waardoor het is, dat ze alzo de hoop der rechtvaardigheid verwachten, het is door den Geest. Hierin handelen zij onder leiding en invloed van den Heiligen Geest, het is onder Zijn bestuur en door Zijn bijstand, dat zij bewogen en bekwaam gemaakt zijn om in Christus te geloven en voor de hoop der rechtvaardigheid op Hem te zien. Terwijl de apostel den toestand der Christenen zodanig schetst, ligt daarin opgesloten dat, wanneer zij langs anderen weg hun rechtvaardigmaking en verlossing verwachtten, zij bedrogen zouden uitkomen, en er daarom het grootste belang bij hadden om de leer van het door hen aangenomen Evangelie vast te houden.

III. Hij gewaagt van de natuur en de bedoeling van de instelling des Christendoms, welke was het onderscheid tussen Joden en heidenen weg te nemen en het geloof in Christus te openbaren als den enigen weg om door God aangenomen te worden. Hij zegt hun, vers 6, dat in Christus Jezus, dat is onder de bedeling des Evangelies, heeft noch besnijdenis enige kracht, noch voorhuid. Zolang de bedeling der wet duurde was er een onderscheid gesteld tussen Jood en Griek, tussen hen die wel en hen die niet besneden waren. De eersten werden toegelaten tot de voorrechten van de kerk Gods, waarvan de laatsten uitgesloten waren. Maar onder de bedeling des Evangelies was dat anders. Christus, die het einde der wet is, gekomen zijnde, was het van geen belang meer of iemand besneden was of onbesneden, hij was er niet beter of minder om, de een was niet aanbevelenswaardiger voor God dan de ander. En daarom, terwijl hun Judese leraren zeer onredelijk waren door hun de besnijdenis op te dringen en hen te verplichten om de wet van Mozes te gehoorzamen, waren zij zeer dwaas indien zij zich daaraan onderwierpen. Doch, terwijl hij hun mededeelt, dat zomin besnijdenis als voorhuid dienen kan om ons Gode aangenaam te maken, meldt hij ook wat daartoe wèl dient, namelijk het geloof door de liefde werkende, zulk een geloof in Christus, dat zich openbaart als waar en echt door oprechte liefde voor God en den naasten. Indien zij dat bezaten, deed het er niet toe of zij al dan niet besneden waren, maar zonder dat zou niets hen baten.

1. Geen uitwendige voorrechten of belijdenis kunnen bijdragen tot onze aanneming door God, zonder een oprecht geloof in onzen Heere Jezus.

2. Waarachtig geloof is een werkzame genade, het werkt door liefde, liefde tot God en liefde tot onze broederen, en het geloof, dus door de liefde werkende, is het een en al in onze Christelijkheid.

IV. Om hen van afglijden tegen te houden en aan te moedigen tot groter standvastigheid in de toekomst, herinnert hij hun hun goed begin en roept hen op om na te gaan wat het was, waardoor zij zo veranderd waren, vers 7.

1. Hij zegt hun: gij liep wel. Bij hun eerste aannemen van het Christendom hadden zij zich zeer goed gedragen, zij hadden den Christelijken godsdienst bereidwillig omhelsd, en veel ijver in wandel en werkzaamheid aan den dag gelegd, in hun doop waren zij Gode toegewijd en hadden zij beleden discipelen van Christus te zijn, en hun gedrag was in overeenstemming met die belijdenis geweest.

A. Het leven des Christens is een loopbaan, waarin hij moet lopen en volhouden, indien hij den prijs winnen wil.

B. Het is niet genoeg, dat wij in deze loopbaan lopen door onze belijdenis van het Christendom, maar wij moeten wèl lopen, door naar die belijdenis te leven. Dat hadden deze Christenen gedurende een poos gedaan, maar zij waren in hun voortgang gestuit, en werden van den weg afgeleid of tenminste struikelende en waggelende gemaakt. Daarom:

2. Vraagt hij hun en wenst dat zij zich zelven zullen vragen: Wie heeft u verhinderd? Hoe kwam het dat zij niet bleven in den weg, waarin zij begonnen waren zo wèl te lopen? Hij wist zeer goed wie zij waren en wat het was, dat hen verhinderde, maar hij verlangde dat zij zich zelven die vraag stellen zouden en daarbij ernstig overwegen of zij gegronde redenen hadden om te luisteren naar hen, die deze stoornis teweegbrachten, en of hetgeen deze mensen hun aanboden voldoende was om hun tegenwoordig gedrag te rechtvaardigen.

A. Menigeen, die goed begint in den godsdienst en voor een tijd wèl loopt-loopt binnen de perken van de loopbaan en met ijver en nauwgezetheid-wordt door een of andere stoornis verhinderd voort te gaan of keert terug.

B. Het betaamt hun, die wèl gelopen hebben, maar nu beginnen van den weg af te gaan of er een weerzin tegen krijgen, om te onderzoeken wat het is dat hen hindert. Jongbekeerden kunnen verwachten, dat Satan hun struikelblokken in den weg werpen zal en al wat hij kan doen zal om hen af te houden van hun loopbaan, dus wanneer zij bemerken, dat ze in gevaar zijn van terug te keren, moeten zij onderzoeken wat het is dat hen hindert. Wie zij ook waren, die deze Christenen hinderden, de apostel zegt dat zij door naar hen te horen verhinderd werden de waarheid gehoorzaam te zijn, en daardoor in gevaar kwamen van de zegeningen te verliezen, die zij door het Christendom verkregen hadden. Het Evangelie, dat hij hun verkondigd had en dat zij omhelsd en beleden hadden, verzekert hij hun dat de waarheid was, alleen daarin was de ware weg ter rechtvaardigmaking en verlossing ten volle geopenbaard, en indien zij van dat voorrecht genieten wilden, was het nodig dat zij het gehoorzaamden, dat zij met beslistheid er aan vasthielden en voortgingen hun wandel en handel naar de daarin vervatte voorschriften te regelen. Maar indien zij zich er van lieten aftrekken, zouden zij zich schuldig maken aan de grootste zwakheid en dwaasheid. Merk op: de waarheid moet niet alleen geloofd, maar ook gehoorzaamd worden, teneinde niet alleen haar licht te genieten, maar ook haar kracht en liefde te ondervinden. Zij, die niet oprecht de waarheid gehoorzamen, zullen ook niet standvastig zijn in haar aan te hangen. Wij hebben dezelfde reden om de waarheid te gehoorzamen, die we hadden om haar aan te nemen, en daarom doen zij zeer onredelijk, die begonnen hebbende met wèl te lopen in de Christelijke loopbaan, zich laten verhinderen om daarin te volharden.

V. Hij pleit voor hun standvastigheid in de waarheid en vrijheid des Evangelies op grond van den slechten oorsprong van het gevoelen, waardoor ze afgetrokken werden, vers 8. Dit gevoelen is niet uit Hem, die u roept. Het gevoelen, waarvan de apostel hier spreekt, was zonder twijfel dat van de noodzakelijkheid der besnijdenis en der onderhouding van de Mozaïsche wet, of van het mengen van de werken der wet met het geloof in Christus, ten einde rechtvaardig gemaakt te worden. Dat was het, waartoe de Judese leraren hen wilden dwingen en waartoe zij zich maar al te gemakkelijk lieten overhalen. Om hen te overtuigen van hun dwaasheid in dit opzicht zegt hij hun, dat dit gevoelen niet was uit Hem, die hen geroepen had, dat is hetzij God, op wiens gezag het Evangelie hun gepredikt was en zij tot deelneming daaraan toegelaten waren, hetzij de apostel, die gebruikt was als werktuig om hen daartoe te roepen. Het kon niet uit God zijn, want het was het tegendeel van den

weg ter rechtvaardigmaking en verlossing, dien Hij geopend had. Ook konden zij het niet van Paulus ontvangen hebben, want, wat sommigen ook van hem mochten rondvertellen, hij was reeds sedert jaren een tegenstander, en geen prediker, van de besnijdenis. En indien hij in enkele gevallen haar toegestaan had ter wille van den vrede, toch had hij nooit aan enigen Christen het nut er van betoogd, veel minder haar voorgesteld als middel om zalig te worden. Aangezien dit gevoelen dus niet was uit hem, die hen riep, liet hij hun over te beoordelen uit wie het dan wel was. En hij doet duidelijk doorschemeren, dat het aan niemand anders toegeschreven kon worden dan aan Satan en zijn werktuigen, welken beproefden door dit middel hun geloof te overwinnen en den voortgang van het Evangelie te verhinderen. En daarom hadden de Galaten alle reden om het te verwerpen en standvastig te blijven in de waarheid, die zij eens omhelsd hadden.

1. Teneinde rechtvaardig te oordelen over de verschillende gevoelens, die onder de Christenen heersen, moeten wij onderzoeken of zij zijn uit Hem die ons riep, of ze al dan niet gegrond zijn op het gezag van Christus en Zijne apostelen.

2. Wanneer na onderzoek blijkt, dat zij dien grondslag niet hebben, dan mogen wij ons in geen geval er aan onderschikken, maar moeten ze verwerpen, hoe voornaam en geacht zij ook mogen zijn, die trachten ze ons te doen aannemen.

VI. Het gevaar bestond, dat deze besmetting zich zou uitbreiden en ook slechten invloed op anderen hebben. En ziedaar een andere bewijsvoering van den apostel tegen hun meegaan met die valse leraren, die hen tot deze dwalingen verlokten. Het is mogelijk dat zij, teneinde hun fout te bemantelen, zegden dat slechts weinigen van hun leraren trachtten hen tot dat gevoelen en die praktijk te bewegen, of dat er enkel enige ondergeschikte punten waren, waarin zij met hen overeenstemden, dat verder, ofschoon zij zich aan de besnijdenis onderwierpen en enige weinige Joodse plechtigheden onderhielden, zij toch in geen enkel opzicht hun Christendom vaarwel gezegd hadden en tot het Jodendom overgegaan waren. Of wellicht erkenden zij dat hun fout zo ernstig was als de apostel voorstelde, maar antwoordden zij daarop dat er slechts weinigen waren, die er toe waren overgegaan en hij daarom zich niet zo ongerust behoefde te maken. Teneinde zulke voorwendsels af te snijden en hen te overtuigen, dat er meer gevaar in was dan zij vermoeden konden, zegt hij hun, vers 9, Een weinig zuurdesem verzuurt het gehele deeg. Het gehele deeg van het Christendom kan doortrokken en bedorven worden door een zo verderflijk beginsel, ook kan de gehele gemeente van Christus besmet worden door een lid, en daarom was het ten hoogste in hun belang dat zij zich op dit ene punt niet onderwierpen, of, indien zij dat alrede gedaan hadden, met alle geschikte middelen trachtten de besmetting uit hun midden weg te doen. Het is gevaarlijk voor Christelijke gemeenten hen aan te moedigen, die verderfelijke dwalingen koesteren, vooral wanneer zij moeite doen om die te verspreiden. Dat was hier het geval. De leer, welke de valse leraars zo ijverig verspreidden en waardoor sommige gemeenten afgetrokken waren, was tegen het Christendom zelf, zoals de apostel aangetoond had, en daarom, ofschoon het aantal van de leraren of hun aanhangers slechts klein mocht zijn, toch, in aanmerking nemende de noodlottige strekking van die leer en het verderf van de menselijke natuur, waardoor allen maar al te licht aan besmetting blootstonden, wilde hij hen op dat punt niet rustig of ongewaarschuwd laten, maar herinnert hun dat een weinig zuurdesem het gehele deeg doorzuurt. Indien dezen geduld werden, zou de besmetting zich al spoedig verder uitbreiden, en wanneer zij toelieten, dat thans die leer ongehinderd verkondigd werd, zou spoedig blijken dat alles uitgelopen was op volslagen verwoesting van de waarheid en vrijheid van het Evangelie.

VII. Teneinde hetgeen hij gezegd had des te gemakkelijker ingang te doen vinden, drukt hij de hoop uit, welke hij omtrent hen heeft, vers 10. Ik vertrouw van u in den Heere, dat gij niet anders zult gevoelen. Ofschoon hij veel vrees en twijfel omtrent hen had (hetgeen de aanleiding was waarom hij zoveel vrijmoedigheid in het spreken gebruikt had) hoopt hij toch dat God het geschrevene zou zegenen, opdat zij tot eensgezindheid met hem mochten gebracht worden, en blijven bij de waarheid en vrijheid des Evangelies, dat hij hun verkondigd had en nu trachtte in hen te bevestigen. Hierdoor leert hij ons, dat wij altijd het beste moeten hopen ook van hen, van wie wij reden hebben het ergste te vrezen. En opdat zij zich te minder beledigd zullen gevoelen over de verwijten, die hij hun gedaan had ten opzichte van hun onstandvastigheid in het geloof, legt hij den blaam meer op de anderen dan op hen zelven, want hij voegt er bij: Maar die u ontroert, zal het oordeel dragen, wie hij ook zij. Hij wist dat er sommigen waren, die hen beroerden, en het Evangelie van Christus wilden verkeren, Hoofdstuk 1:7, en misschien doelt hij op een man, die meer dan de anderen bezig was en het voornaamste werktuig was van de onordelijkheid onder hen, en aan dezen verwijt hij hun gebrek en hun onstandvastigheid meer dan aan hen zelven. Dit moet ons leren dat wij, bij het bestraffen van zonden en dwaling, altijd onderscheid maken moeten tussen leiders en hen die geleid worden, hen die er zich toe zetten om anderen mee te trekken en hen die meegetrokken worden. Daarom verzacht en bedekt de apostel de fout van deze Christenen, ofschoon hij hen bestraft, ten einde hen des te beter te bewegen om terug te keren en standvastig te zijn in de vrijheid, waarmee Christus hen vrijgemaakt had. Maar van hem of hen, die hen beroerd hadden, wie zij ook mochten zijn, verklaart hij dat zij het oordeel dragen zullen. Hij betwijfelt het niet of God met hen handelen zal overeenkomstig hun afkering, en in zijn rechtvaardige verontwaardiging tegen hen, als vijanden van Christus en Zijne gemeente, wenst hij: Och, of zij ook afgesneden werden, die u onrustig maken! - niet afgesneden van Christus en van de hoop op de zaligheid, maar afgesneden door de kerkelijke tucht, die behoorde toegepast te worden op deze leraren, welke dus de zuiverheid van het Evangelie vervalsten. Degenen, hetzij dienaren of anderen, die zich er toe lenen om het geloof des Evangelies te verderven en den vrede van de Christenen te verstoren, verbeuren daardoor de voorrechten van de Christelijke gemeenschap en behoren afgesneden te worden.

VIII. Ten einde deze Christenen terug te brengen van het luisteren naar hun Judese leraren, en hen te ontdekken aan de verkeerde indrukken, die zij ontvangen hebben, stelt hij dezen voor als mannen, die zeer lage en onedele middelen gebruikt hebben om hun doel te bereiken, want zij hadden hem in een verkeerd daglicht gesteld ten einde zelf des te gemakkelijker ingang bij hen te vinden. Hun doel was de Galaten aan de besnijdenis te onderwerpen en het Jodendom met het Christendom te vermengen, en om dat des te beter te bereiken, hadden zij rondgestrooid dat Paulus zelf de besnijdenis predikte. Daarom zegt hij, vers 11, Maar ik, broeders, indien ik nog de besnijdenis predik. Het blijkt duidelijk, dat zij van hem zeiden dat hij zulks deed, en zij hadden dat gebruikt als een middel om er de Galaten toe te brengen. Het is waarschijnlijk, dat zij dit gerucht ontleenden aan het feit, dat hij Timotheus had laten besnijden, Handelingen 16:3. Maar, ofschoon hij toen op goede gronden de besnijdenis uitvoerde, ontkent hij ten sterkste dat hij een prediker der besnijdenis was, en vooral niet met de bedoeling, die zij er aan hechtten. Om de onrechtvaardigheid van die beschuldiging te bewijzen, voert hij de volgende gronden aan, die hen indien zij ze wilden overwegen, zeker overtuigen zouden.

1. Indien hij de besnijdenis predikte, zou hij daardoor vervolging vermijden. Indien ik de besnijdenis predik, zegt hij: waarom word ik nog vervolgd? Het was algemeen bekend en zij konden er niet onwetend van zijn, dat hij door de Joden gehaat en vervolgd werd, maar welke reden kon hij

aangeven voor dit hun gedrag jegens hem, indien hij zozeer met hen overeengestemd had, dat hij de besnijdenis predikte en de waarneming van de wet van Mozes als nodig ter zaligheid? Dat was de voorname oorzaak, waarom zij hem haatten, en indien hij het hierin met hen eens geweest ware, zou hij, in plaats van hun woede op te wekken, in hun gunst gedeeld hebben. Want daarom leed hij vervolging van hen, en dit was een duidelijk bewijs dat hij niet met hen overeenstemde, ja, hij was er zover af dat hij de leer predikte, die men hem toedichtte, dat hij, liever dan dat te doen, zich blootstelde aan de grootste gevaren.

2. Indien hij hierin voor de Joden zich gebogen had dan zou de ergernis des kruizes vernietigd zijn. Zij zouden niet zoveel ergernis nemen aan de leer des Christendoms als zij deden, ook zouden hij en anderen niet aan zoveel lijden blootgesteld zijn als nu het geval was. Hij zegt ons, 1 Corinthiërs 1:23, dat de prediking van het kruis van Christus (de leer van de rechtvaardigmaking en verlossing door het geloof in Christus en dien gekruist) den Joden een ergernis was. Hetgeen hun in het Christendom den meesten aanstoot gaf, was dat daardoor de besnijdenis en het geheel van de wettelijke bedeling als niet langer van kracht terzijde gesteld was. Dit verwekte hun grootste tegenspraak en prikkelde hen om de belijders ervan tegen te staan en te vervolgen. Indien nu Paulus en de anderen op dit punt toegegeven hadden, dat de besnijdenis nog moest onderhouden en de wet van Mozes nageleefd worden en als nodig ter zaligheid bij het geloof in Christus gevoegd, dan zou hun haat tegen hem voor een groot deel verdwenen zijn, en dan zou hij de vervolging vermeden hebben, welke hij nu daarom onderging. Maar ofschoon anderen en vooral zij, die er zo op uit waren om hem als prediker van die leer voor te stellen, gemakkelijk daartoe konden overgaan, hij niet alzo. Hij verkoos liever vertrouwen en gemak er aan te wagen, ja zelfs zijn leven, dan zo de waarheid te verminken en de vrijheid van het Evangelie op te geven. Daarom was het, dat de Joden voortgingen het Christendom, en hen als de verkondigers daarvan, zo fel te haten. De apostel zuivert zich daardoor van de onjuiste beschuldiging, welke zijne vijanden hem naar het hoofd geworpen hadden, en terzelfder tijd toont hij hoe weinig vertrouwen de mannen verdienden, die hem zo onrechtvaardig behandelden, en hoeveel reden hij had om te wensen dat zij afgesneden werden.

Galaten 5:13-26

In het tweede gedeelte van dit hoofdstuk gaat de apostel er toe over om deze Christenen op te wekken tot ernstige praktische godsvrucht als het beste verweermiddel tegen de strikken der valse predikers. Op twee dingen vooral legt hij nadruk:

I. Dat zij niet met elkaar moeten twisten, maar elkaar liefhebben. Hij zegt hun, vers 13, dat zij zijn tot vrijheid geroepen, en begeert dat zij zullen vaststaan in de vrijheid, waarmee Christus hen vrijgemaakt heeft. Maar nu verlangt hij dat zij zeer zorgvuldig zullen zijn om die vrijheid niet te gebruiken tot een oorzaak voor het vlees, dat zij daaruit geen gelegenheid nemen zullen om zich te begeven in verkeerde genegenheden en praktijken, en vooral niet in zulke, die leiden zouden tot het verwekken van verwijdering en afkeer, en de wortel zijn voor twisten en oorlogen tussen hen. Integendeel, hij verlangt dat ze door liefde elkaar zullen dienen, de wederzijdse liefde en genegenheid handhaven niettegenstaande er verschillen van ondergeschikten aard onder hen zijn mochten, dat zij elkaar alle diensten van eerbieding en genegenheid zullen bewijzen, waartoe de Christelijke godsdienst verplicht.

1. De vrijheid, waarin wij Christenen ons verheugen, is een beperkte vrijheid, ofschoon Christus ons verlost heeft van den vloek der wet, heeft Hij ons niet vrijgesteld van haar onderhouding, het Evangelie is een leer, die naar de godzaligheid is, 1 Timotheus 6:3, en is er zover van af om ons de geringste vrijheid tot zondigen te geven, dat het ons de strengste verplichting oplegt om de zonde te vlieden en te doden.

2. Ofschoon wij behoren vast te staan in de Christelijke vrijheid, moeten wij nooit op haar blijven staan ten nadele van de Christelijke liefde, wij moeten haar niet gebruiken als een aanleiding tot twist en strijd met onze mede-Christenen, die in enig opzicht van ons verschillen, maar moeten altijd zulk een gemoedsgesteldheid jegens hen bewaren, als ons bekwaam maakt om hen door de liefde te dienen. Hiertoe tracht de apostel deze Christenen aan te sporen, en er zijn twee beschouwingen, die hij met dit doel hun voorhoudt.

A. De gehele wet wordt in een woord vervuld, namelijk in dit: Gij zult uwen naasten liefhebben als uzelven, vers 14. Liefde is de hoofdsom van de gehele wet, de liefde tot God is de inhoud van de eerste tafel, die tot den naasten de inhoud van de tweede. De apostel spreekt hier van de laatste omdat hij spreekt van ons gedrag jegens elkaar, en wanneer hij hiervan gebruik maakt als een beweegreden om hen aan te sporen tot wederzijdse liefde, is zijn bedoeling dat dit een goed bewijs zal zijn van hun oprechtheid in den godsdienst en tevens het meest eigenaardige middel om verdeeldheden en twisten, die onder hen waren, uit den weg te ruimen. Het zal blijken, dat wij waarlijk discipelen van Christus zijn, zo wij liefde hebben onder elkaar, Johannes 13:35, en wanneer die gesteldheid des harten heersende is, zullen de onzalige geschillen tussen de Christenen, indien ze al niet geheel verdwijnen, ten minste zover verzacht worden, dat hun noodlottige gevolgen voorkomen worden.

B. De jammerlijke en gevaarlijke strekking van een tegenovergesteld gedrag, vers 15.

Maar, zegt hij, indien gij elkaar bijt en vereet, ziet toe dat gij van elkaar niet verteerd wordt. Indien zij zich, in plaats van als mensen en Christenen, zouden gedragen als wilde beesten, en elkaar bijten

en vereten, dan konden ze als noodzakelijk gevolg daarvan verwachten dat zij elkaar verteerden, en daarom hadden zij de grootste reden om niet toe te laten, dat zulke twisten en afgunstigheden opkwamen. Onderlinge strijd tussen broederen zal, indien men er in volhardt, eindelijk blijken op volslagen verwoesting uit te lopen, zij die elkaar verscheuren lopen gevaar van elkaar verteerd te worden. De Christelijke gemeenten kunnen alleen door zich zelve verwoest worden, maar indien Christenen, die elkanders hulp en vreugde behoren te zijn, als wilde beesten elkaar bijten en vereten, wat kan men dan anders verwachten dan dat de God der liefde Zijne genade van hen terugtrekt, dat de Geest der liefde hen verlaat, en dat de boze geest, die hun aller ondergang zoekt, bij hen de overhand krijgt?

II. Dat zij allen tegen de zonde zullen strijden. En gelukkig zou het voor de gemeente van Christus zijn, indien de Christenen al hun twisten lieten opgaan in deze ene: een twist met de zonde, indien zij, in plaats van elkaar terwille van hun verschil van gevoelen te bijten en te vereten, zich allen ten strijde verzamelden tegen de zonde in zich zelven en in alle plaatsen. Zij is het tegen wie te vechten wij voor alles geroepen zijn, dat moest voor alles ons werk zijn, haar te bestrijden en te overwinnen. Ten einde de Christenen daartoe op te wekken en hen daarin te helpen toont de apostel aan:

1. Dat er in ieder onzer een strijd is tussen het vlees en den Geest, vers 17. Want het vlees begeert tegen den Geest en de Geest tegen het vlees, ons bedorven en vleselijk deel strijdt, worstelt met kracht en woede tegen alle bewegingen des Geestes en weerstaat al wat geestelijk is. Maar aan den anderen kant: de nieuwe mens in ons strijdt tegen het vlees en tegen den wil en de begeerten van het vlees. En daardoor komt het, dat wij niet de dingen kunnen doen, die we willen. Gelijk het beginsel van genade in ons niet toelaat, dat we al het kwaad bedrijven, waartoe onze bedorven natuur ons aanzet, zo kunnen wij ook niet al het goede doen dat wij wensen, door den tegenstand, dien het bedorven en vleselijk beginsel in ons biedt. Evenals er in den natuurlijken mens iets van dezen strijd is (de inspraak van zijn geweten en de verdorvenheid van zijn hart bestrijden elkaar en zijn verdorvenheid legt aan zijn geweten het zwijgen op), zo is in den nieuwen mens, die den aanvang van een nieuw beginsel heeft, een strijd tussen de oude en de nieuwe natuur, tussen de overblijfselen der zonde en de beginselen der genade, en de Christenen moeten verwachten dat dit hun oefening zal zijn hun leven lang.

2. Dat het onze plicht en ons belang is in deze worsteling de zijde van het betere beginsel te kiezen, voor ons geweten tegen ons verderf, voor onze genade tegen onze lusten. Dit houdt de apostel ons voor als onzen plicht en geeft ons de beste middelen aan om daarin te slagen. Wanneer men zou vragen: Wat valt er te doen opdat dat betere gedeelte de overhand verkrijge? dan geeft hij ons dezen algemenen regel, welke, wel beschouwd, het beste geneesmiddel moet zijn tegen de overheersing van het verderf, en dat is: te wandelen in den Geest, vers 16.

En ik zeg, wandelt door den Geest en volbrengt de begeerlijkheid des vlezes niet. Door den Geest kan hier bedoeld zijn den Heiligen Geest zelf, die nederdaalt om te wonen in de harten van allen, die Hij vernieuwd en geheiligd heeft, om hen te leiden en te ondersteunen in den weg van hun plicht. Of het beginsel van genade, dat Hij plant in de harten van Zijn volk en dat begeert tegen het vlees, gelijk het bedorven beginsel, dat nog steeds in hen blijft, daartegen begeert. De plicht, ons hier aanbevolen, is dat wij ons plaatsen onder de leiding en invloed van dien gezegenden Geest en handelen overeenkomstig de bewegingen en bedoelingen van de nieuwe natuur in ons. En zo dat onze zorg is in den dagelijksen gang van ons leven, dan mogen wij er op rekenen dat, ofschoon wij

niet zullen verlost worden van de aanporringen en den tegenstand van onze oude natuur, wij zullen teruggehouden worden van het vervullen harer begeerten, en ofschoon ze in ons blijft woelen, zal ze over ons gene heerschappij hebben. Het beste verweermiddel tegen het vergif der zonde is te wandelen in den Geest, veel bezig zijn in geestelijke dingen, meer aan de belangen der ziel, het geestelijk deel des mensen, dan aan die van het lichaam te denken, hetwelk het vleselijk deel is, ons over te geven aan de leiding van het Woord, waarin de Heilige Geest ons kenbaar maakt wat God van ons verlangt, en in den weg van onzen plicht te gaan in afhankelijkheid van Zijn hulp en invloed. En gelijk dit het beste middel is om bewaard te worden tegen de vervulling van de begeerten des vlezes, zo is het ook het beste bewijs dat wij Christenen zijn, want gelijk de apostel zegt, vers 18 :Indien gij door den Geest geleid wordt, dan zijt gij niet onder de wet. Alsof hij zei: Gij moet verwachten een strijd tussen vlees en geest, zolang gij in de wereld zijt, dat het vlees begeren zal tegen den geest en de geest tegen het vlees, maar wanneer gij in den gang en bedoeling van uw leven geleid wordt door den Geest, zo gij handelt onder de leiding en bestiering van den Heiligen Geest en van het geestelijk beginsel, dat Hij in uw hart gewrocht heeft, zo gij het Woord Gods tot uw regel en de genade Gods tot uw beginsel neemt, dan zal het blijken dat gij zijt niet onder de wet, niet onder de veroordeling ofschoon nog wel onder de bevelende macht der wet, want er is gene verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen maar naar den Geest, en zo velen als wij door den Geest Gods geleid worden zijn wij kinderen Gods, Romeinen 8:1-14.

3. De apostel noemt de werken des vlezes op, waartegen gewaakt en die gedood moeten worden, en de vruchten des Geestes, die aangekweekt en voortgebracht moeten worden, vers 19 enz., en geeft bij de optelling daarvan enige nadere verklaring.

A. Hij begint met de werken des vlezes, welke, vele als zij zijn, openbaar zijn. Het is algemeen erkend, dat de dingen, waarvan hij hier spreekt, werken des vlezes zijn, voortbrengselen van onze bedorven en verlaagde natuur, de meeste daarvan worden veroordeeld reeds door het licht van de natuurlijke rede, alle door het licht der Schrift. De bijzonderheden, die hij opnoemt, zijn van verschillende soorten, sommige zijn zonden tegen het zevende gebod, als overspel, hoererij, onreinigheid, ontuchtigheid, en daardoor worden niet alleen bedoeld de grote daden van deze zonden, maar ook alle gedachten, woorden en handelingen, die de strekking hebben om tot deze overtredingen te voeren. Andere zijn zonden tegen het eerste gebod, als afgoderij. Weer anderen zijn zonden tegen onze naasten en het tegendeel van de koninklijke wet der broederlijke liefde, als venijngeving, vijandschappen, twisten, afgunstigheden, welke maar al te dikwijls toorn, gekijf en tweedracht veroorzaken, en soms uitbreken in nijd en moord, niet alleen van den goeden naam, maar van het leven onzer medemensen. Andere weer zijn zonden tegen ons zelven, als dronkenschappen en brasserijen. En hij besluit de opsomming met: en dergelijke, ons vermanende tegen die alle te waken, indien wij hopen willen met vertroosting het aangezicht Gods te zullen zien. Van alle deze zegt hij: ik zeg u tevoren, gelijk ik ook tevoren gezegd heb, dat die zulke dingen doen het koninkrijk Gods niet zullen beërven, hoezeer zij zich ook met ijdele hoop vleien. Dit zijn zonden, die iemand zonder twijfel buiten het koninkrijk der hemelen sluiten. De geestelijke wereld kan nooit geschikt zijn voor hen, die zich dompelen in de onreinheden des vlezes, en de rechtvaardige en heilige God wil dezulken niet toelaten in Zijn gunst en tegenwoordigheid, tenzij ze gewassen en geheiligd zijn, en gerechtvaardigd in den naam van onzen Heere Jezus en door den Geest van onzen God, 1 Corinthiërs 6:11,

B. Hij noemt de vruchten de Geestes op. of van de vernieuwde natuur, welke wij als Christenen verplicht zijn voort te brengen, verzen 22, 23.. En hier moeten wij opmerken, dat de zonden genoemd worden werken des vlezes, omdat het vlees of de bedorven natuur het beginsel is, dat de mensen er toe aanzet en beweegt. Zo wordt de genade genoemd vrucht des Geestes, omdat zij geheel voortkomt uit den Geest, zoals de vrucht voortkomt uit den wortel. En terwijl de apostel tevoren vooral die werken des vlezes heeft opgenoemd, die niet alleen schadelijk zijn voor de bedrijvers zelf, maar ook de strekking hebben dat de mensen er elkaar door benadelen, zo maakt hij hier voornamelijk gewag van die vruchten des Geestes, welke de strekking hebben om de Christenen voor elkaar aangenaam te maken, zowel als gemakkelijk voor zich zelven. En dit was geheel in overeenstemming met de opwekking, die hij in vers 13 gegeven had, dat zij de vrijheid niet zouden gebruiken als een oorzaak voor het vlees, maar om door liefde elkaar te dienen. In de eerste plaats noemt hij ons liefde, voornamelijk tot God, en om Zijnentwil tot elkaar, -blijdschap, waaronder verstaan kan worden vriendelijkheid in den omgang met onze vrienden, maar veelmeer een voortdurend zich verheugen in God, -vrede, met God en met ons geweten, of vredelievendheid en vredesgezind gedrag jegens anderen, - lankmoedigheid, geduld om toorn te voorkomen en beledigingen te verdragen, -goedertierenheid, die zachtheid van gemoed, voornamelijk jegens onze minderen, die ons plooibaar en beleefd maakt en gemakkelijk te verzoenen wanneer ons enig onrecht aangedaan is, -goedheid (vriendelijkheid, welwillendheid), welke zich bereid toont om al het goede te doen, dat in haar vermogen is, -geloof, getrouwheid, rechtvaardigheid, eerlijkheid, in hetgeen wij belijden of anderen beloven, -zachtmoedigheid, om daarmee onze hartstochten en gevoeligheden te beheersen, zodat wij niet spoedig vertoornd worden, en vertoornd zijnde, spoedig weer bevredigd worden, -en matigheid, in eten en drinken en in alle genoegens van het leven, zodat wij niet buitensporig of onmatig zijn in het gebruik daarvan. Betreffende deze dingen en dezulken, in wie deze dingen gevonden worden, zegt de apostel: Tegen de zodanige is de wet niet, om hen te veroordelen en te straffen. Ja, hieruit blijkt dat zij niet onder de wet zijn, maar onder de genade, want deze vruchten des Geestes tonen duidelijk dat zij, in wie ze gevonden worden, geleid worden door den Geest en bijgevolg dat ze niet onder de wet zijn, vers 18. En terwijl de apostel, door deze werken des vlezes en vruchten des Geestes op te noemen, ons aanwijst beide wat wij te vermijden en tegen te staan, als wat wij te beminnen en te onderhouden hebben, zegt hij ons, vers 24, dat dit de voorname zorg en het ernstige streven van alle Christenen is. Maar die van Christus zijn, zegt hij (zij die in waarheid Christenen zijn, niet alleen in belijdenis en uitwendig vertoon, maar in oprechtheid en waarheid) hebben het vlees gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden. Zij werden daartoe door hun doop verplicht (want door in Christus gedoopt te worden, werden zij in Zijn dood gedoopt, Romeinen 6:3), en daarom arbeiden zij nu in oprechtheid daaraan, en trachten, in gelijkvormigheid aan hun Heere en hoofd, der zonde te sterven gelijk Hij gestorven is. Zij hebben nog niet de volkomen overwinning behaald, zij gevoelen nog zowel het vlees als den Geest in hun binnenste, en dat heeft zijn bewegingen en begeerlijkheden, welke voortgaan hun niet weinig hindernis te bezorgen, maar toch heerst de zonde niet meer in hun sterflijke lichamen, om haar in haar begeerlijkheden te gehoorzamen, Romeinen 6:12. Zij trachten naar haar gehele overwinning en vernietiging, en brengen haar dezelfden schandelijken, vloekwaardigen, maar langzamen dood, welken onze Heere Jezus om onzentwil onderging. Merk op: Indien wij het bewijs willen leveren dat wij van Christus zijn, met Hem verenigd en deelhebbend aan Hem, dan moet het ons voortdurend werk zijn het vlees met zijn bedorven bewegingen en begeerlijkheden te kruisigen. Christus zal nooit hen aannemen, die zich als slaven aan de zonde onderwerpen. Maar ofschoon de apostel hier alleen de kruisiging van het vlees met zijn beweging en begeerlijkheden als de zorg en het kenmerk van ware Christenen noemt, is daar toch zonder twijfel in begrepen, dat wij anderzijds de vruchten des

Geestes moeten vertonen, die hij opgenoemd heeft, dat is niet minder onze roeping en niet minder noodzakelijk om onze oprechtheid in den godsdienst te bewijzen. Het is niet genoeg dat wij ophouden kwaad te doen, wij moeten ook leren goed te doen. Ons Christendom verplicht ons niet enkel der zonde te sterven, maar ook der gerechtigheid te leven, niet enkel de werkingen des vlezes tegen te staan, maar ook de vruchten des Geestes te dragen. Indien wij derhalve willen tonen, dat wij inderdaad Christus toebehoren, dan moet het een zowel als het ander onze ernstige zorg en betrachting zijn. En dat de apostel bedoelde beide als onze plichten ons voor te houden, en als noodzakelijk om het kenmerk van waarachtig Christendom te dragen, blijkt uit hetgeen volgt, vers 25. Hij voegt er aan toe: Indien wij door den Geest leven, laat ons ook door den Geest wandelen. Dat is: Indien wij belijden den Geest van Christus ontvangen te hebben, en vernieuwd te zijn in den geest onzes gemoeds, en begiftigd met een beginsel van nieuw leven, laat ons dat dan tonen door in ons leven de vruchten des Geestes voort te brengen. Tevoren heeft hij ons gezegd dat de Geest van Christus een voorrecht is, dat aan alle kinderen Gods geschonken wordt, Hoofdstuk 4:6, en nu zegt hij: "Indien wij belijden tot hun getal te behoren en als zodanig dit voorrecht verkregen te hebben, laat ons dan ook het tonen door een daarmee overeenstemmende gemoedsgesteldheid en wandel, laat ons onze goede beginselen tonen door onze goede werken". Onze omgang moet altijd beantwoorden aan het beginsel, onder welks leiding en regering wij staan: want zij, die naar het vlees zijn, bedenken wat des vlezes is, maar zij, die naar den Geest zijn, bedenken dat des Geestes is, Romeinen 8:5. Indien wij wensen dat het openbaar worde, dat wij van Christus zijn en deel hebben aan Zijn Geest, dan moeten wij ook wandelen niet naar het vlees, maar naar den Geest. Wij moeten met vollen ernst ons er toe zetten, beide om de werkingen van het lichaam te doden èn om te wandelen in nieuwheid des levens.

4. De apostel besluit dit hoofdstuk met ene waarschuwing tegen hoogmoed en afgunst, vers 26. Hij heeft deze Christenen tevoren, vers 13, opgewekt om elkaar te dienen in de liefde, en had hun doen zien wat daarvan het gevolg zou zijn in plaats dat zij elkaar beten en veraten, vers 15. Nu, als een middel om hen voor het een te bewaren en tot het ander aan te moedigen, waarschuwt hij hen niet begerig te zijn naar ijdele eer, of plaats te geven aan een onbehoorlijke jacht naar de achting en goedkeuring van mensen, want indien zij daaraan toegaven, zou dat hen zeker prikkelen om elkaar te tergen en te benijden. Wanneer die gemoedsgesteldheid onder de Christenen ontwaakt, zullen zij gereed worden tot verkleining en verachting van hen, die zij als hun minderen beschouwen, en ontevreden worden indien hun die eerbied niet betoond wordt, waarop zij menen recht te hebben. En dan zullen zij zeer geneigd worden om diegenen te benijden, van wie zij denken dat hun naam enigszins gevaar loopt van verkleind te worden. En daardoor wordt de grond gelegd voor die twisten en onenigheden, die onbestaanbaar zijn met de liefde welke Christenen elkaar behoren toe te dragen, terwijl zij zeer schadelijk zijn voor de eer en het belang van den godsdienst zelf. Daarom wil de apostel dat wij daartegen in alle opzichten waken zullen. De eer van mensen is ijdele eer, in plaats van die te begeren, moeten wij er dood voor zijn. Een onwaardig hechten aan de goedkeuring en toejuiching van mensen is een der voornaamste oorzaken van de onzalige twisten en onenigheden, die onder de Christenen bestaan.

HOOFDSTUK 6

1 Broeders, indien ook een mens vervallen ware door enige misdaad, gij, die geestelijk zijt, brengt den zodanige te recht met den geest der zachtmoedigheid; ziende op uzelven, opdat ook gij niet verzocht wordt.
2 Draagt elkanders lasten, en vervult alzo de wet van Christus.
3 Want zo iemand meent iets te zijn, daar hij niets is, die bedriegt zichzelven in zijn gemoed.
4 Maar een iegelijk beproeve zijn eigen werk; en alsdan zal hij aan zichzelven alleen roem hebben, en niet aan een anderen.
5 Want een iegelijk zal zijn eigen pak dragen.
6 En die onderwezen wordt in het Woord, dele mede van alle goederen dengene, die hem onderwijst.
7 Dwaalt niet; God laat Zich niet bespotten; want zo wat de mens zaait, dat zal hij ook maaien.
8 Want die in zijn eigen vlees zaait, zal uit het vlees verderfenis maaien; maar die in den Geest zaait, zal uit den Geest het eeuwige leven maaien.
9 Doch laat ons, goed doende, niet vertragen; want te zijner tijd zullen wij maaien, zo wij niet verslappen.
10 Zo dan, terwijl wij tijd hebben, laat ons goed doen aan allen, maar meest aan de huisgenoten des geloofs.
11 Ziet, hoe groten brief ik u geschreven heb met mijn hand.
12 Al degenen, die een schoon gelaat willen tonen naar het vlees, die noodzaken u besneden te worden, alleenlijk opdat zij vanwege het kruis van Christus niet zouden vervolgd worden.
13 Want ook zij zelven, die besneden worden, houden de wet niet; maar zij willen, dat gij besneden wordt, opdat zij in uw vlees roemen zouden.
14 Maar het zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onzen Heere Jezus Christus; door Welken de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld.
15 Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige kracht, noch voorhuid, maar een nieuw schepsel.
16 En zovelen als er naar dezen regel zullen wandelen, over dezelve zal zijn vrede en barmhartigheid, en over het Israel Gods.
17 Voorts, niemand doe mij moeite aan; want ik draag de littekenen van den Heere Jezus in mijn lichaam.
18 De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met uw geest, broeders! Amen.

Dit hoofdstuk bestaat voornamelijk uit twee delen. In het eerste geeft de apostel ons verscheidene duidelijke en praktische besturingen, welke meer dienen om de Christenen te onderrichten in hun plichten jegens elkaar, en om de gemeenten der heiligen in de liefde te bevorderen, vers 1-10. In het tweede komt hij terug op het voorname doel van den brief, hetwelk was de Galaten te versterken tegen de kunstgrepen van hun Judese leraars en hen te bevestigen in de waarheid en vrijheid van het Evangelie. Daartoe

I. Tekent hij het ware karakter van deze leraren, en toont aan op welke gronden en met welk doel zij handelden, vers 11- 14. En

II Aan de andere zijde schetst hij zijn eigen gemoedsgesteldheid en gedrag. Uit die beide kunnen zij duidelijk bemerken hoe weinig reden zij hadden om hem te verwaarlozen en het met hen eens te zijn. Daarna besluit hij den brief met een plechtige zegenbede.

Galaten 6:1-10

In het voorgaande hoofdstuk heeft de apostel de Christenen opgewekt om elkaar te dienen in de liefde, vers 13, en gewaarschuwd, vers 26, tegen een gemoedsgesteldheid, welke, indien ze geduld werd, hen verhinderen zou om elkaar de wederkerige liefde en dienstvaardigheid te betonen, die hij hun aanbevolen had. In den aanvang van dit hoofdstuk gaat hij er toe over om hun enig verder bestuur te geven, hetwelk, indien getrouw in acht genomen het ene zal voorkomen en het andere bevorderen, en ons gedrag meer in overeenstemming met onze Christelijke belijdenis en nuttiger en aangenamer voor elkaar maken. In het bijzonder:

I. Ons wordt onderwezen zachtmoedig met elkaar om te gaan, wanneer iemand door enige misdaad overvallen is, vers 1. Hij noemt een algemeen geval: Indien ook een mens overvallen ware door enige misdaad, dat is: door de verrassing van enige verzoeking tot zonde verleid. Het is een ding, overvallen te worden door misdaad door tegenstreven en na overleg, met het volle besluit om te zondigen, en een ander ding overvallen te worden door de verrassing van een verzoeking. Het laatste geval wordt hier gesteld, en daarin toont de apostel ons dat grote zachtmoedigheid moet aan den dag gelegd worden. Gij, die geestelijk zijt, daarmee worden bedoeld niet alleen de dienaren, alsof zij alleen geestelijke personen behoren genoemd te worden, maar evenzeer alle andere Christenen, vooral zij, die vorderingen gemaakt hebben in het Christendom, brengt den zodanige terecht met den geest der zachtmoedigheid. Merk hier op:

1. Den plicht, waarop wij gewezen worden-om dezulken terecht te brengen, wij moeten trachten, door getrouwe berisping en door aanhoudenden en redelijken raad, hen tot berouw te brengen. Het oorspronkelijke woord, katartizete, betekent in zijn voegen zetten, als een ontwricht been, evenzo moeten wij trachten hen weer in hun voegen te zetten, hen tot zich zelven te brengen, door hen van hun zonden en dwaling te overtuigen, hen over te halen tot hun plicht terug te keren, hen te vertroosten met het uitzicht op vergevende goedertierenheid, en, na hen zo terecht gebracht te hebben, onze liefde jegens hen te bevestigen.

2. De wijze waarop dit geschieden moet: Door den geest der zachtmoedigheid, niet met toorn en hartstocht, alsof wij zegepralen door den val van onzen broeder, maar met zachtmoedigheid, als die over hem rouwdragen. Vele nodige bestraffingen missen hare uitwerking, omdat ze met wrevel gegeven worden, maar wanneer ze toegediend worden met kalmte en tederheid, en blijken voort te spruiten uit oprechte toegenegenheid en uit belangstelling in het welzijn van hen, die ze ontvangen, dan hebben ze veel kans van den beoogden indruk te maken.

3. Een zeer goede reden om het in den geest der zachtmoedigheid te doen is deze: Ziende op uzelven, opdat ook gij niet verzocht wordt. Wij moeten met veel tederheid omgaan met hen, die in zonden gevallen zijn, omdat geen onzer weet wanneer hij in hetzelfde geval verkeren zal. Wij kunnen ook verzocht worden, ja, bezwijken voor de verzoeking, en daarom indien wij op de rechte wijze op ons zelven zien, zal dit ons in staat stellen om anderen zo te behandelen als wij in zulk een geval zouden wensen behandeld te worden.

II. Ons wordt hier bevolen: Draagt elkanders lasten, vers 2. Dat kan beschouwd worden als betrekking hebbende op het voorgaande, en dan onderwijst het ons om jegens elkaar verdraagzaamheid en medelijden te oefenen in de gevallen van zwakheid, dwaasheid en

onvolkomenheid, die zo dikwijls voorkomen, -dat ofschoon we het niet oogluikend mogen toelaten, wij daarom niet gestreng tegen elkaar zijn moeten. Maar het kan ook een meer algemeen voorschrift zijn, en ons vermanen om met elkaar mede te gevoelen onder de verschillende moeiten en beproevingen, die ons deel worden, en gereed te zijn om elkaar te raden, te troosten, te helpen en bij te staan, wanneer de omstandigheden dat vereisen. Om ons daartoe aan te vuren, voegt de apostel er bij wijze van beweegreden aan toe, dat wij zodoende de wet van Christus vervullen zullen. Dat is, dan zullen wij handelen volgens het beginsel van Zijn voorschrift, dat is de wet der liefde, die ons verplicht tot wederzijdse verdraagzaamheid en vergevensgezindheid, en tot medelijden en welwillendheid jegens elkaar. Het moet voor ons de kracht van een wet hebben, omdat wij zodoende in Zijne voetstappen wandelen en Zijn voorbeeld navolgen. Hij verdraagt ons in onze zwakheden en dwaasheden, Hij heeft behoorlijk medelijden met onze zwakheden, en dat is dus reden genoeg voor ons om jegens elkaar hetzelfde te doen. Merk op: ofschoon wij als Christenen vrij zijn van de wet van Mozes, staan wij toch onder de wet van Christus, en daarom, in plaats van ondraaglijke lasten op elkaar te leggen (zoals zij deden, die gehoorzaamheid aan de Mozaïsche wet eisten) betaamt het ons de wet van Christus te vervullen door elkanders lasten te dragen. De apostel wist welk een grote hinderpaal de hoogmoed was voor deze wederzijdse genegenheid en behulpzaamheid, die hij aanbevolen had, hij wist dat zelfverheffing ons er toe leidt om onze broederen te verzaken en te verachten, in plaats van met hun zwakheden geduld te hebben en te trachten hen terecht te brengen indien ze door enige misdaad overvallen zijn. En daarom grijpt hij in vers 3 de gelegenheid aan om ons daartegen te waarschuwen. Hij beschouwt het als zeer mogelijk (en het ware te wensen dat het minder algemeen was) dat iemand zichzelf voor iets bijzonders hield, dat hij met welbehagen aan zijn zelfgenoegzaamheid dacht, dat hij zichzelf wijzer en beter dan anderen meende te zijn en zich gerechtigd achtte anderen de wet voor te schrijven, -terwijl hij in werkelijkheid niets was, geen degelijkheid of betrouwbaarheid bezat of iets, dat hem aanspraak gaf op den voorrang en het vertrouwen, welke hij eiste. Om ons terug te brengen van zulk een waan, zegt hij dat zo iemand zich zelven bedriegt, terwijl hij anderen overheerst door voor te geven wat hij niet bezit, werpt hij den grootsten blaam op zich zelven en vroeger of later zal hij de treurige gevolgen ervan ondervinden. Hij zal daardoor nooit de achting winnen, zomin bij God als bij de mensen, die hijzelf verwacht, hij is daarom niet meer vrij van misstappen, of veiliger tegen verzoekingen, omdat hij een goeden dunk van zijn eigen volmaaktheid heeft. Veeleer is hij des te vatbaarder om er in te vallen en er door overmocht te worden, want hij, die meent te staan, zie toe dat hij niet valle. In plaats dus van zulk een jagen naar ijdele eer te dulden, dat verwoestend is voor onze liefde en vriendelijkheid jegens onze mede-Christenen en zeer nadelig voor ons zelven, zou het ons beter passen kennis te nemen van des apostels vermaning in Filippenzen 2:3 :Doet geen ding door twisting of ijdele eer, maar door ootmoedigheid achte de een den ander uitnemender dan zich zelven. Zelfverheffing is zelfmisleiding, en onbestaanbaar met de liefde, welke wij elkaar verschuldigd zijn, want de liefde handelt niet lichtvaardig en is niet opgeblazen, 1 Corinthiërs 13:4. Er is geen gevaarlijker bedrog in de wereld dan zelfbedrog, en dit is zelfbedrog. Als middel om dat kwaad te voorkomen:

III. Wordt ons aanbevolen dat een iegelijk zijn eigen werk beproeve, vers 4. Door ons eigen werk wordt voornamelijk bedoeld ons eigen gedrag en onze eigen daden. De apostel zegt dat we die beproeven moeten, dat is: ernstig en onpartijdig onderzoeken volgens de regelen van Gods Woord, om te zien of ze Hem al dan niet aangenaam zijn, en daarom door God en ons geweten aangenomen kunnen worden. Dat stelt hij voor als de plicht van allen, in plaats van de eersten te zijn om anderen te oordelen of te veroordelen, is het veel meer betamelijk onze eigen wegen te doorzoeken en te

beproeven. Ons werk ligt meer thuis dan daarbuiten, meer met ons zelven dan met anderen, want wie zijn wij, die eens anders huisknecht zouden oordelen? Uit de bijvoeging van deze opwekking bij hetgeen voorafging blijkt, dat de Christenen wanneer zij plichtmatig zich daartoe begeven, gemakkelijk in zich zelven fouten en gebreken ontdekken zullen, die hen spoedig overtuigen zullen, dat zij zeer weinig reden hebben om tevreden over zich zelven of gestreng jegens anderen te zijn. Wij kunnen daaruit leren, dat het beste middel om ons voor hoogmoed te bewaren is getrouw ons zelven beproeven, hoe beter wij bekend zijn met ons hart en onze wegen, des te minder zullen wij geneigd zijn om anderen te verachten, en des te meer geschikt om met anderen te gevoelen en hen te helpen in hun zwakheden en droefenissen. Teneinde ons te bewegen tot dit nuttig en voordelig werk van zelfbeproeving, geeft de apostel twee voor dat doel zeer geschikte overwegingen.

1. Dat is het middel om aan ons zelven alleen roem te hebben. Wanneer wij er ons in goeden ernst toe zetten om ons eigen werk te beproeven, en na gedaan onderzoek, ons Gode behaaglijk maken ten opzichte van onze oprechtheid voor Hem, dan mogen wij verwachten troost en vrede in onze eigen zielen te hebben, daar ons geweten ons getuigenis geeft (zie 2 Corinthiërs 1:12). En dit, bedoelt hij, zal veel beter reden van blijdschap en voldoening zijn dan wanneer wij instaat zijn aan een ander roem te hebben, hetzij door de goede gedachten, die anderen over ons hebben of naar onze mening behoorden te hebben, zoals de valse leraren gaarne door al de anderen geëerd werden (zie vers 13), hetzij door ons met anderen te vergelijken zoals naar het schijnt sommigen deden, die zeer gunstig over zich zelven dachten omdat ze niet zo slecht waren als de anderen. Maar al te velen zijn geneigd zich zelven naar zulk een maatstaf te schatten, maar de roem, dien zij daardoor verkrijgen, is niets vergeleken met dien, die het gevolg is van een onpartijdig onderzoek van ons zelven bij het licht van Gods Woord, wanneer wij daarna gerechtigd zijn ons Gode aan te bevelen. Merk op:

A. Ofschoon wij in ons zelven niets hebben om ons op te verheffen, kunnen wij reden hebben om ons te verheugen, onze werken kunnen niets voor God verdienen, maar indien ons geweten getuigen kan dat wij behoren tot hen, die Hij om Christus wil goedkeurt en aanneemt, dan hebben wij goeden grond om ons te verheugen.

B. De ware weg om bij ons zelven roem te hebben is veel onze eigen werken beproeven, ons zelven te onderzoeken naar den onfeilbaren regel van Gods Woord, en niet naar den valsen maatstaf van wat anderen zijn of wat anderen van ons denken.

C. Het is veel begeerlijker roem bij ons zelven te hebben dan bij anderen. Zo wij het getuigenis van ons geweten hebben, dat wij Gode aangenaam zijn, behoeven wij ons niet veel te bekommeren over hetgeen anderen van ons zeggen of denken, en zonder dat zal de geode mening van anderen ons weinig baten.

2. De andere beweegreden, dien de apostel gebruikt om ons den plicht van zelfbeproeving op het hart te drukken, is dat een iegelijk zijn eigen pak dragen zal, vers 5. De bedoeling daarvan is, dat in den groten dag met een iegelijk zal gerekend worden naar hetgeen hij hier gedaan heeft. Hij stelt vast dat er een dag komende is, waarop wij allen voor ons zelven aan God rekenschap moeten geven, en hij verklaart dat dan het oordeel zal volgen en het vonnis geveld worden, niet overeenkomstig de gevoelens, die de wereld omtrent ons heeft, of enig ongegrond gevoelen, dat wij omtrent ons zelven koesteren, of op grond dat wij beter of slechter waren dan anderen, maar

overeenkomstig ons gedrag en onze toestand werkelijk in Gods ogen geweest zijn. En aangezien er zulk een ontzaglijke tijd komende is, waarin Hij een iegelijk vergelden zal naar zijne werken, hebben wij de grootste reden om nu zelf onze werken te beproeven. Indien wij zeker hiernamaals geroepen zullen worden om rekenschap af te leggen, behoren wij waarlijk wel dikwijls ons zelven tot rekenschap te roepen, om te zien of wij wel zulke zijn als God wil erkennen en aannemen. En nu dat onze plicht is, zouden wij, indien het ook meer onze gewoonte ware, betamelijker gedachten hebben zowel over ons zelven als over onze mede-Christenen, en in plaats van anderen hard te vallen om enigen misstap of overtreding, waaraan zij schuldig zijn, zouden we bereidwillig zijn om de wet van Christus te vervullen, door wie wij geoordeeld zullen worden, en elkanders lasten dragen.

IV. De Christenen worden vermaand om gul en vrijgevig te zijn in het onderhoud van hun dienaren. Die onderwezen wordt in het Woord, dele mede van alle goederen degenen, die hem onderwijst, vers 6. Hier kunnen wij opmerken:

1. De apostel spreekt als van een bekende en erkende zaak er over dat, gelijk er zijn die onderwezen worden, er ook anderen zijn, aangesteld om te onderwijzen. De dienst des Woords is een goddelijke instelling, welke niet voor allen openstaat, maar is toevertrouwd alleen aan degenen, die God ertoe geroepen heeft. Onze reden zelf leidt er ons toe om onderscheid te maken tussen hen, die onderwijzen, en hen, die onderwezen worden, want indien allen leraren waren, zouden er geen leerlingen zijn, en de Schrift verklaart voldoende dat wij dat doen moeten.

2. Het is het Woord Gods, waarin de dienaren anderen moeten onderwijzen en onderrichten, hetgeen zij prediken moeten is het Woord, 2 Timotheus 4:2. Hetgeen zij verklaren moeten is de raad Gods, Handelingen 20:27. Zij zijn niet heren van ons geloof, maar medearbeiders aan onze blijdschap, 2 Corinthiërs 1:24. Het Woord van God is de enige regel voor ons geloof en leven, zij zijn gehouden dat te doorzoeken, te openen, toe te passen, tot stichting van anderen, maar zij zijn niet verder te achten dan als zij spreken volgens dezen regel. 2.. Het is de plicht van hen, die in het Woord onderwezen worden, om hen te onderhouden, die voor dat onderwijs aangesteld zijn, want zij moeten hun mededelen van alle goederen, vrijwillig en ruimschoots bijdragen van de goede dingen, waarmee God hen gezegend heeft, hetgeen nodig is voor hun behoorlijk bestaan. De dienaren moeten aanhouden in het lezen, in het vermanen, in het leren, 1 Timotheus 4:13, zij moeten niet betrokken worden in de handelingen van. den leeftocht, 2 Timotheus 2:4, en daarom is het niet anders dan behoorlijk, dat terwijl zij geestelijke dingen zaaien, zij aardse dingen oogsten. En dit is de instelling van God zelf, want zij, die de heilige dingen bedienen, eten van het heilige, en alzo heeft de Heere verordend degenen, die het Evangelie verkondigen, dat zij van het Evangelie leven, 1 Corinthiërs 9:13, 14.

V. Hier volgt een waarschuwing om te zorgen, dat wij God niet bespotten, of ons zelven bedriegen door ons in te beelden dat Hij kan worden bedrogen door voorwendsels en enkele belijdenissen, vers 7. Dwaalt niet, God laat zich niet bespotten. Dit kan beschouwd worden als te behoren bij de voorgaande vermaning en dan is de bedoeling om hen van hun zonde en dwaling te overtuigen, die door enige aannemelijke verontschuldigingen trachtten zich te ontslaan van hun verplichting om hun dienaren te onderhouden. Maar het kan ook in meer algemenen zin bedoeld zijn ten opzichte van het geheel van den godsdienst, en strekken om de mensen terug te houden van het koesteren van ijdele hoop of blijdschap over toekomstige beloning, terwijl zij voortdurend hun plicht verzaken. De apostel onderstelt hier, dat velen er op uit zijn om zich te verontschuldigen van de plichten van den

godsdienst, en voornamelijk van dat deel, dat zelfverloochening en moeite eist, ofschoon zij terzelfder tijd veel vertoning van belijdenis maken. Maar hij verzekert hun dat deze weg dwaasheid is, want ofschoon zij daardoor misschien anderen kunnen bedriegen, zo bedriegen ze toch eigenlijk alleen zich zelven, ofschoon zij denken God om den tuin te leiden, die volkomen bekend is zowel met hun harten als met hun daden. En gelijk Hij niet bedrogen kan worden, zo laat Hij zich niet bespotten. Daarom, ten einde dit te voorkomen, beveelt hij ons aan dezen regel te houden: Zo wat de mens zaait, dat zal hij ook maaien, of zoals wij ons thans gedragen, zo zal hiernamaals onze rekening zijn. Deze tijd is onze zaaitijd, in de toekomende wereld is de grote oogst, en gelijk de landman in den oogsttijd verzamelt naar gelang hij zaaide in den zaaitijd, zo zullen wij oogsten wat wij nu zaaien. En verder zegt hij ons, vers 8, dat gelijk er twee wijzen van zaaien zijn, zaaien in het vlees en zaaien in den geest, zo zullen er ook hiernamaals twee oogsten zijn: Wie in zijn eigen vlees zaait, zal uit het vlees verderfenis maaien. Zo wij wind zaaien, zullen wij storm oogsten. Zij, die een vleselijk, zinnelijk leven leven, die in plaats van zich aan de eer van God en het welzijn van anderen te wijden, al hun gedachten, tijd en zorg aan het vlees besteden, kunnen van zulk een handelwijze niet anders verwachten dan verderf, een lage en korte bevrediging hier, verwoesting en ellende daarna. Maar aan de andere zijde, zij, die in den Geest zaaien, die onder leiding en invloed des Geestes een heilig en geestelijk leven leven, een leven van toewijding aan God, van nuttigheid en dienstbetoon voor anderen, mogen er op rekenen, dat zij uit den Geest het eeuwige leven zullen maaien, zij zullen de meest ware vertroosting in hun tegenwoordig leven genieten, en daarna een eeuwig leven van gelukzaligheid. Zij, die God bespotten, bedriegen alleen zich zelven. Huichelarij in den godsdienst is de grootste dwaasheid zowel als de grootste ondeugd, want de God, met wie wij te doen hebben, ziet door alle vermommingen heen en zal zeker hiernamaals met ons handelen niet naar onze belijdenis, maar naar onzen wandel.

VI. Hier wordt ons verder de vermaning gegeven: Laat ons goeddoende niet vertragen, vers 9. Evenmin als wij ons verontschuldigen mogen van enig deel van onzen plicht, evenmin mogen wij er traag in zijn. In ons allen is daartoe grote verzoeking, wij zijn allen zeer geneigd om onzen plicht moede te worden, ja dien te verwaarlozen, voornamelijk dat gedeelte, waarop de apostel hier meer bijzonder het oog heeft: het goeddoen aan anderen. Hij verlangt dus dat wij daartegen zorgvuldig zullen waken en oppassen, en hij geeft ons een zeer goede reden daarvoor: ter zijner tijd zullen wij maaien, indien wij niet verslappen. Hij verzekert ons, dat er een beloning in de toekomst is voor allen, die zich hier met ernst op goeddoen toeleggen, dat deze beloning zeker te zijner tijd ons deel zal worden-indien niet in deze wereld, dan ongetwijfeld in de toekomende, maar alleen indien wij niet verslappen in den weg van onzen plicht. Indien wij er een tegenzin in krijgen en er ons aan onttrekken, zullen wij niet alleen die beloning missen, maar ook al het voordeel en het gemak verliezen, die wij reeds verkregen hebben. Doch indien wij volhouden en volharden in goeddoen, zal de beloning, al wordt ze uitgesteld, eenmaal zeker komen en zo groot zijn, dat ze overvloedig al onze moeite en volharding vergoedt. Volharden in goeddoen is onze wijsheid en ons belang, zowel als onze plicht, want alleen daarna is de beloning beloofd.

VII. Hier is een opwekking aan alle Christenen om goed te doen aan allen en te allen tijde, vers 10. Terwijl wij tijd hebben, enz. Het is niet genoeg dat wij zelven goed zijn, we moeten ook goed doen aan anderen, indien het waarlijk zal blijken dat wij Christenen zijn. De hier aanbevolen deugd is dezelfde, waarvan in de vorige verzen gesproken is, en gelijk de apostel daar ons aanspoort om daarin oprecht en volhardend te zijn, zo spreekt hij hier van de voorwerpen voor dat goeddoen en de regelen er voor.

1. De voorwerpen voor dezen plicht zijn meer algemeen alle mensen, Wij moeten onze liefdadigheid en welwillendheid niet binnen te enge grenzen beperken, zoals de Joden en Judese Christenen geneigd waren te doen, maar wij moeten bereid zijn ze uit te breiden tot al onze natuurgenoten, zover als wij er toe instaat zijn en zij onze hulp behoeven. Maar toch in de toepassing ervan moeten wij vooral het oog hebben op de huisgenoten des geloofs, op hen, die met ons hetzelfde geloof belijden en evenals wij leden zijn van het lichaam van Christus, ofschoon de anderen niet uitgesloten moeten worden, behoren dezen den voorrang te hebben. De liefdadigheid behoort uitgebreid te zijn, maar tegelijkertijd zich in de eerste plaats te wijden aan godvrezenden. God doet goed aan allen, maar op bijzondere wijze is Hij goed voor Zijne dienstknechten, en wij moeten in het weldoen zijn navolgers Gods als geliefde kinderen.

2. De regel, dien wij daarbij in acht te nemen hebben, is goeddoen terwijl wij tijd hebben. Dat sluit in zich:

A. Dat wij het zeker moeten doen zolang wij de gelegenheid er toe hebben, of zolang ons leven duurt, want dat is de tijd, waarin wij instaat zijn anderen goed te doen. Wanneer wij ons dus in dit opzicht willen gedragen zoals het behoort, moeten wij niet handelen als zo velen, die het tijdens hun leven verzuimen en het verschuiven tot de dood komt, onder voorwendsel van dan iets van dien aard te doen, want wij weten niet of wij er dan de gelegenheid voor zullen hebben, en evenmin hebben wij reden om te denken, dat zulk een handelwijze Gode aangenaam is, en nog veel minder dat wij daardoor ons vroeger plichtverzuim kunnen wegnemen, wanneer wij aan anderen iets van onze bezittingen schenken, die wij toch niet kunnen meenemen. Maar wij moeten zorg dragen goed te doen tijdens ons leven, daar het werk van ons leven van maken. En:

B. Wij moeten bereid zijn om elke gelegenheid daartoe aan te grijpen, wij moeten niet tevreden zijn omdat wij reeds een en ander goeds gedaan hebben, maar wanneer zich nieuwe gelegenheden voordoen, moeten wij die aangrijpen zoveel in ons vermogen is, want ons wordt gezegd een deel te geven aan zeven, ja aan acht, Prediker 11:2. Gelijk God ons den plicht opgelegd heeft goed te doen aan allen, zo zorgt Zijn voorzienigheid steeds voor gelegenheden daartoe. De armen hebt gij altijd met u, Mattheus 26:11. Wanneer God ons ene gelegenheid geeft om nuttig voor anderen te zijn, verwacht Hij dat wij die gebruiken zullen, zoveel onze bekwaamheid en ons vermogen dat toelaten. Wij behoeven goddelijke wijsheid en doorzicht om ons te leiden in de uitoefening van onze liefdadigheid, en vooral in de keuze van de meest-geschikte voorwerpen, want ofschoon niemand, die er behoefte aan heeft, geheel voorbijgezien mag worden, moeten wij toch onderscheid maken tussen den een en den ander.

Galaten 6:11-18

De apostel, na in het brede de leer des Evangelies te hebben voorgesteld en na getracht te hebben deze Christenen te bewegen tot een daarmee overeenkomenden wandel, had, naar het schijnt, het voornemen thans den brief te eindigen Hij zegt hun dus, dat hij als bijzonder teken van zijn belangstelling in hen, dezen langen brief met eigen hand geschreven heeft, en niet gebruik gemaakt heeft van de diensten van een schrijver, om daarna alleen zijn naam te tekenen, zoals hij in andere brieven gewoon was te doen. Maar zo groot is zijn genegenheid voor hen, zo sterk zijne begeerte om hen terug te leiden van de verkeerde leringen hun door de valse leraren ingeprent, dat hij niet eindigen kan alvorens hun nog eenmaal het ware karakter van deze leraren voorgesteld en zijn eigen daarvan geheel verschillend gedrag herinnerd te hebben, opdat zij door die beide met elkaar te vergelijken des te meer reden zouden krijgen om te zien hoe dwaas het was af te wijken van de leer, die hij hun verkondigd had, en die van de valse leraars aan te nemen.

I. Hij tekent hun het ware karakter van deze leraren, die zo begerig waren om hen te verleiden, in verschillende bijzonderheden.

1. Zij waren mannen, die een schoon gelaat wilden tonen naar het vlees, vers 12. Zij waren zeer ijverig voor de uitwendigheden van den godsdienst, altijd bereid om waar te nemen de plechtigheden van de ceremoniële wet en anderen ook daartoe te noodzaken, maar onderwijl hadden zij weinig of geen gevoel voor ware godsvrucht, want zoals de apostel van hen in het volgende vers zegt, zij zelven houden de wet niet. Hoogmoedige, ijdele, zinnelijke harten begeren niets meer dan een schoon gelaat naar het vlees, en kunnen zich zeer gemakkelijk tevreden stellen met zoveel godsdienst als nodig is om zulk een gelaat te tonen, maar gewoonlijk hebben zij het minste van den waren inhoud van den godsdienst, die het meest zich beijveren om er de vertoning van te maken.

2. Zij waren mensen, die voor het lijden terugschrikten, want zij dwongen de Christenen uit de heidenen om besneden te worden, alleenlijk opdat zij vanwege het kruis van Christus niet zouden vervolgd worden. Het was niet zozeer met het oog op de wet als op zich zelven, zij waren begerig om de wereldse lading te redden, al zouden ze dan ook schipbreuk lijden aan het geloof en een goed geweten. Hetgeen zij voornamelijk bedoelden was zich bij de Joden aangenaam te maken, en hun goeden naam onder hen op te houden, en op die wijze te voorkomen, dat zij zo in moeite kwamen als Paulus en andere getrouwe belijders van de Christelijke leer. En:

3. Een andere karaktertrek van deze mannen was, dat zij behept waren met partijgeest, en verder geen ijver voor de wet hadden dan voor zoveel het hun vleselijke en zelfzuchtige oogmerken dienen kon, "dat zij in uw vlees zouden roemen", vers 13, dat zij konden zeggen dat zij u op hun zijde hadden overgehaald, u tot hun proselieten gemaakt, en dat gij daarvan het teken in uw vlees droeg. En dus, terwijl zij voorgaven den godsdienst te bevorderen, waren zij er de grootste vijanden van, want niets kan verwoestender zijn voor de belangen van den godsdienst dan het maken van partijen.

II. Hij wijst ons ter andere zijde op zijn eigen gemoedsgesteldheid en gedrag, of legt belijdenis af van zijn eigen geloof, hoop en blijdschap.

1. Zijn voornaamste roem is in het kruis van Christus. Maar het zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onzen Heere Jezus Christus, vers 14. Met het kruis van Christus bedoelt

hij hier Zijn lijden en sterven aan het kruis, of de leer van zaligheid door een gekruisigden Verlosser. Dat was den Joden een ergernis en den Grieken een dwaasheid, en de Judese leraren zelf, ofschoon zij het Christendom omhelsd hadden, waren ten gevalle van de Joden in zoverre voor deze leer beschaamd, dat zij, teneinde vervolgingen te ontkomen, het onderhouden van de wet vermengden met het geloof in Christus, als nodig ter zaligheid. Maar Paulus dacht daar heel anders over, hij was er ver van af om zich te stoten aan het kruis van Christus of er zich voor te schamen, of bevreesd te zijn het te aanvaarden opdat hij er in roemen mocht, ja, hij wilde in niets anders roemen, en verwierp de gedachte van iets hoegenaamd daarmee in vergelijking te zetten als voorwerp van hoogachting, met den meesten afschuw. Het zij verre, enz. Dat was de grond van al zijn hoop als Christen, dat was de leer, welke hij besloten had als apostel te prediken, en welke beproevingen zijn vaste aanhankelijkheid aan die leer ook over hem brengen mocht, hij was bereid die niet alleen te ondergaan, maar er zich ook in te verblijden. Het kruis van Christus is de voornaamste roem van den waren Christen, en er is de grootste reden, waarom wij er in zouden roemen, want wij danken het al onze blijdschap en hoop.

2. Hij was der wereld gestorven. Door Christus, of door het kruis van Christus, was de wereld hem gekruisigd en hij der wereld. Hij had ondervonden de kracht en het vermogen van het kruis om hem van de wereld te spenen, en dat was een voorname reden waarom hij er in roemde. De valse leraren waren mannen met zinnelijk gemoed, hun voornaamste doel was hun eigen belang te behartigen en daaraan maakten zij hun godsdienst dienstbaar. Maar Paulus was een man van anderen geest, voor hem had de wereld geen vriendelijkheid meer, en dus had hij voor haar geen achting, hij was boven haar glimlachjes en boven haar voorhoofd-fronsen verheven, hij was er zo onverschillig voor geworden alsof hij gestorven ware. Naar deze gemoedsgesteldheid moeten alle Christenen streven, en de beste wijze om haar te verkrijgen is veel met het kruis van Christus te verkeren. Hoe hoger achting wij daarvoor hebben, des te lager gedachte zullen wij hebben van de wereld, en hoe meer wij ons verdiepen in het lijden, dat de wereld onzen dierbaren Verlosser aandeed, des te minder lust zullen wij hebben om haar te beminnen.

3. Dat voor hem de kern van den godsdienst niet aan de een of andere zijde van de betwiste belangen lag, maar in gezond Christendom, vers 15. Daar was toen een ongelukkige verdeeldheid onder de Christenen, besnijdenis en voorhuid waren de namen waardoor ze van elkaar onderscheiden werden, want, Hoofdstuk 2:9-12, de Joden werden genoemd de besnijdenis, of degenen die uit de besnijdenis zijn. De valse leraars waren zeer ijverig voor de besnijdenis, ja zozeer dat zij die voorstelden als nodig ter zaligheid, en daarom deden zij al wat ze konden om de Christenen uit de heidenen over te halen om er zich aan te onderwerpen. Daardoor dreven zij de zaak veel verder dan de anderen deden, want ofschoon de apostelen het gebruik ervan onder de Joodse bekeerlingen toelieten, wilden zij het in geen geval onder de heidenen invoeren. Maar hetgeen daar zij zoveel waarde aan hechtten, was voor Paulus van geringe betekenis. Het was inderdaad van groot belang voor de uitbreiding van het Christendom, dat de besnijdenis niet zou toegepast worden op de toegebrachten uit de Heidenen, en daarom had Paulus dat met de meeste kracht tegengestaan, maar wat besnijdenis of niet-besneden-zijn op zich zelve betreft, of zij die het Christendom aannamen Joden of heidenen waren, of ze voor of tegen het voortzetten van de besnijdenis waren, wanneer ze daarvan slechts niet hun godsdienst maakten, dat was voor hem een zaak van betrekkelijk gering belang. Want hij wist zeer goed dat in Christus Jezus, dat is door Hem, onder de bedeling van het Christendom, noch besnijdenis enige kracht heeft, noch voorhuid, om aangenaam te zijn bij God, maar een nieuw schepsel. Hier onderricht hij ons waarin wèl en waarin

niet de ware godsdienst bestaat. Hij bestaat niet in besnijdenis of voorhuid, in het behoren tot een of andere afdeling van de Christelijke kerk, maar hij bestaat daarin, dat wij nieuwe schepselen zijn. Niet in het hebben van een nieuwen naam, in het tonen van een nieuw gelaat, maar in het vernieuwd zijn in den geest van ons gemoed en daarin dat Christus een gestalte in ons heeft. Dát heeft waarde voor God, en dat alleen waardeerde de apostel ook. Zo wij deze plaats met sommige andere vergelijken, kunnen we duidelijk zien wat het is, dat ons aangenaam maakt bij God, en waarop wij dus het meest moeten aanhouden. Hier wordt het ons gezegd: het is een nieuw schepsel, en in Hoofdstuk 5:6 :het is het geloof door de liefde werkende, en in 1 Corinthiërs 7:9 :het is het onderhouden van Gods geboden. Uit dit alles blijkt dat het is ene verandering van geest en hart, waardoor wij bereid en bekwaam worden om te geloven in den Heere Jezus en een leven van toewijding aan God te leiden, en dat, waar deze inwendige, levende, praktische godsdienst ontbreekt, geen uitwendige belijdenis of partijnamen ooit dien kunnen vervangen, of voldoende zijn om ons bij God aan te bevelen. Indien de Christenen het er ernstig op toelegden om dit in zich zelven tot stand te brengen en in anderen te bevorderen, dan zou dat-al bracht het hen er niet geheel toe om al hun partijnamen af te leggen- hen toch er toe brengen om daaraan niet zoveel gewicht te hechten als zij slechts al te dikwijls doen. De Christenen moeten zorg dragen dat zij het gewicht van den godsdienst leggen waar God het gelegd heeft, namelijk op die dingen, die waarde hebben om ons bij Hem aangenaam te maken. Wij zien hier dat de apostel zulks deed, en het is onze wijsheid en ons belang om daarin zijn voorbeeld te volgen. De apostel, na te hebben aangetoond wat het voornaamste in den godsdienst is en waarop hij den meesten nadruk legde, namelijk niet op een bloten naam of op een belijdenis, maar op een gezonde en zaligmakende verandering, noemt in vers 16 den zegen, welken allen verwerven, die naar dezen regel wandelen: Zo velen als er naar dezen regel zullen wandelen, over hen zal zijn vrede en barmhartigheid, en over het Israël Gods. De regel, waarvan hij hier spreekt, kan het gehele Woord Gods zijn, dat de volkomen en onfeilbare regel voor ons geloof en wandel is, of die leer van het Evangelie, of weg tot rechtvaardigmaking en verlossing, welken hij in den brief voorgesteld had, namelijk, door het geloof in Christus zonder de werken der wet. Maar de uitdrukking kan ook meer bepaald slaan op het nieuwe schepsel, waarvan hij zo juist gesproken had. De zegeningen, welke hij begeert voor hen, die naar dezen regel wandelen of waarvan hij hun de hoop en het vooruitzicht geeft (want de woorden kunnen zowel als een gebed en als een belofte opgevat worden) zijn vrede en barmhartigheid. Vrede met God en met het geweten, en al de vertroosting van dit leven, die ze nodig zullen hebben, en barmhartigheid, of een aandeel in de vrije liefde en gunst van God in Christus, welke de fontein en springader van alle zegeningen is. En de grond daarvoor is gelegd in de genadige verandering, welke in hen gewrocht is, en omdat zij zich gedragen als nieuwe schepselen en hun leven besturen naar de voorschriften van het Evangelie, mogen zij er met volle vertrouwen op rekenen. Dat zal het deel zijn, zegt hij, van het Israël Gods, waarmee hij alle oprechte Christenen bedoelt, zowel Joden als heidenen, allen die waarlijk Israëlieten zijn, die, ofschoon zij misschien niet tot het natuurlijke zaad van Abraham behoren, het geestelijke zaad van Abraham worden. Dezen, zijnde erfgenamen van zijn geloof, zijn daardoor erfgenamen met hem van dezelfde belofte, en bijgevolg gerechtigd tot den vrede en de barmhartigheid, waarvan hier sprake is. De Joden en de Judese leraren beperkten die zegeningen tot degenen, die besneden waren en de Mozaïsche wet onderhielden, maar de apostel verklaart daartegenover, dat ze toekomen aan allen, die volgens den regel des Evangelies wandelen, of aan het nieuwe schepsel, dat is aan het Israël Gods, daarmee aanduidende, dat alleen zij het ware Israël Gods zijn, die wandelen volgens dezen regel, en niet volgens den regel der besnijdenis, waar zij zo aan hechtten, en dat dit dus de weg was om vrede en barmhartigheid te verkrijgen. Merk op:

A. Ware Christenen zijn zij, die volgens dezen regel wandelen, en niet volgens een regel van eigen vinding, maar den regel, dien God zelf voorgeschreven heeft.

B. Zij, die naar dezen regel wandelen, hebben daarom toch behoefte aan de barmhartigheid Gods. Maar:

C. Allen, die oprecht trachten naar dezen regel te wandelen, kunnen er van verzekerd zijn dat over hen vrede en barmhartigheid zijn zal, het is de beste weg om vrede te hebben met God, met onszelf en met anderen, en daarom, gelijk wij verzekerd kunnen zijn van Gods gunst in dit leven, kunnen wij verzekerd zijn dat wij hiernamaals bij Hem barmhartigheid zullen vinden.

4. Dat hij met blijdschap vervolging ondergaan heeft ter wille van Christus en het Christendom, vers 17. Gelijk het kruis van Christus, of de leer van verlossing door een gekruisigden Zaligmaker, datgene was waarin hij voor alles roemde, zo was hij bereid geweest om alle gevaren te lopen liever dan dat hij deze waarheid zou verraden of toestaan dat zij bedorven werd. De valse leraars waren bevreesd voor vervolging, en dat was de voorname reden waarom zij zo ijverig waren voor de besnijdenis, gelijk we in vers 12 zien. Maar dit was in het minst niet Paulus' bedoeling, hij werd niet bewogen door een van de droefenissen, die over hem kwamen. Hij achtte op geen ding, en hield zijn leven niet dierbaar voor zich zelven, opdat hij zijn loop met blijdschap mocht volbrengen, en den dienst, welken hij van den Heere Jezus ontvangen had, om te betuigen het Evangelie der genade Gods, Handelingen 20:24. Hij had reeds veel voor de zaak van Christus geleden, want hij droeg de littekenen van den Heere Jezus in zijn lichaam, de merktekenen van de wonden, die zijn vervolgende vijanden hem geslagen hadden ter wille van zijn standvastigheid voor Christus en de leer van het Evangelie, die hij van Hem ontvangen had. Hieruit blijkt dat hij volkomen overtuigd was van de waarheid en belangrijkheid dier leer, en dat hij er ver vanaf was een voorstander van de besnijdenis te zijn, zoals valselijk hem aangaande verhaald werd. En daarom dringt hij er op aan, met de betamelijke warmte en kracht, die volgden uit zijn gezag als apostel, en de diepe overtuiging zijns harten op dit punt, dat voortaan hem niemand meer moeite aandoe, door zijn gezag of leer tegen te staan, of door zulke beschuldigingen en lasteringen als hem naar het hoofd geworpen waren. Want beide, uit wat hij gezegd en geleden had, bleek dat die ten hoogste onrechtvaardig en ongewettigd waren, zo goed als zij ten zeerste onredelijk waren, die ze bedachten of geloofden.

A. Men mag met alle recht onderstellen, dat de mensen ten volle overtuigd zijn van de waarheden, ter verdediging waarvan zij genegen zijn veel te lijden.

B. Het is zeer onrechtvaardig anderen te beschuldigen van juist het tegenovergestelde van hetgeen zij belijden en waarvoor zij lijden.

III. De apostel is nu aan het einde gekomen van hetgeen hij zich voorgenomen had te schrijven ter overtuiging en herstelling van de gemeenten van Galatië. Thans besluit hij zijnen brief met de gewone apostolische zegenbede, vers 18. Hij noemt hen zijne broederen, waarin hij zijn grote nederigheid toont en de tedere liefde, die hij voor hen gevoelt, niettegenstaande de slechte behandeling, die hij van hen ondervonden had. Hij neemt afscheid van hen met deze zeer ernstige en toegenegen bede: De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met uwen geest, broeders, Amen! Dat was de gewone afscheidsgroet van den apostel, gelijk wij zien in Romeinen 16:20, 24 en 1 Corinthiërs 16:23. En hierin bidt hij hun toe, dat zij de gunst van Christus mogen genieten, beide in haar

bepaalde uitwerkingen als in haar voelbare aandoeningen, dat zij van Hem alle genade mogen ontvangen, die zij nodig hebben op hun weg, om hen te sterken in hun Christendom, aan te moedigen en te troosten onder alle moeiten en beproevingen des levens en zelfs in het vooruitzicht van den dood. Dat wordt genoemd: De genade van onzen Heere Jezus Christus, want Hij is de enige, die ze verworven heeft en tot uitdeler er van is aangewezen, en ofschoon deze gemeenten genoeg gedaan hadden om haar te verbeuren, door toe te laten dat ze afgetrokken werden tot een leer en wandel, die zo hoogst-onterend voor Christus waren zowel als gevaarlijk voor hun zelven, toch begeert hij, krachtens zijn grote liefde voor hen en wetende van hoeveel belang het voor hen was, die genade ernstig voor hen. Ja hij wenst dat die zij met hunnen geest, dat zij voortdurend haar invloed in hun zielen mogen gevoelen, die hen bereid en bekwaam maken zal om met oprechtheid en getrouwheid in hun godsdienst te blijven handelen. Wij behoeven niets anders te begeren om ons gelukkig te maken dan de genade van onzen Heere Jezus Christus. Deze bidt de apostel voor deze Christenen af, en daarin toont hij ons wat wij voor alles moeten trachten te verkrijgen. En voor hun en onze aanmoediging om daarop te hopen, besluit hij met Amen!

DE BRIEF AAN DE EFEZIËRS

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN DEN BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS AAN DIE VAN EFEZE.

Sommigen menen dat deze brief aan de Efeziërs een rondgaand schrijven was, gericht aan meerdere gemeenten, en dat het afschrift, voor de Efeziërs bestemd, in den canon opgenomen werd, zodat daardoor de brief dit opschrift draagt. En zij worden er des te eer toe geleid om dat te denken, omdat deze de enige der brieven van Paulus is, die niets bevat, dat toegepast kan worden op den bijzonderen toestand van die gemeente, maar de gehele inhoud is van algemeen belang voor alle Christenen en voornamelijk voor hen, die vroeger heidenen zijnde, daaruit tot het Christendom bekeerd waren. Maar daartegenover moet opgemerkt worden, dat de brief opzettelijk is gericht in vers 1 aan de heiligen, die te Efeze zijn; en dat de apostel aan het einde mededeelt dat hij Tychicus tot hen gezonden heeft, van wie in 2 Timotheus 4:12 wordt gezegd, dat hij naar Efeze gezonden was. De brief draagt het kenmerk van uit de gevangenis geschreven te zijn; en men heeft soms de opmerking gemaakt, dat hetgeen deze apostel als gevangene schreef, het meest den smaak en den geur van de goddelijke dingen heeft. Wanneer zijne beproevingen overvloedig werden, werden zijne vertroostingen en bevindingen nog veel meer overvloedig; waaruit wij mogen afleiden, dat de bedroevende leidingen Gods met Zijn volk, en vooral met Zijne dienaren, dikwijls ten voordele strekken voor hen zelven evenals voor anderen. Het doel van den apostel is de Efeziërs vast te stellen en te bevestigen in de waarheid, en hen verder in de geheimenissen van het Evangelie in te leiden. In het eerste gedeelte schetst hij het grote voorrecht van de Efeziërs, die in vroeger tijd afgodische heidenen geweest waren, maar nu bekeerd tot het Christendom en opgenomen in het verbond met God, hetwelk hij toelicht met een overzicht van hun ellendigen staat vóór hun bekering, Hoofdstuk 1-3. In het tweede gedeelte, Hoofdstuk 4-6, onderricht hij hen aangaande de voornaamste plichten van den godsdienst, zowel persoonlijk als wederkerig, en wekt hen op en bezielt hen tot getrouwe betrachting daarvan. Zanchius merkt op, dat wij hier een kort begrip van de gehele Christelijke leer en van de voornaamste stukken der godgeleerdheid hebben.

HOOFDSTUK 1

1 Paulus, een apostel van Jezus Christus, door den wil van God, aan de heiligen, die te Efeze zijn, en gelovigen in Christus Jezus:
2 Genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
3 Gezegend zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in den hemel in Christus.
4 Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, voor de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde;
5 Die ons te voren verordineerd heeft tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus, in Zichzelven, naar het welbehagen van Zijn wil.
6 Tot prijs der heerlijkheid Zijner genade, door welke Hij ons begenadigd heeft in den Geliefde;
7 In Welken wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar den rijkdom Zijner genade,
8 Met welke Hij overvloedig is geweest over ons in alle wijsheid en voorzichtigheid;
9 Ons bekend gemaakt hebbende de verborgenheid van Zijn wil, naar Zijn welbehagen, hetwelk Hij voorgenomen had in Zichzelven.
10 Om in de bedeling van de volheid der tijden, wederom alles tot een te vergaderen in Christus, beide dat in den hemel is, en dat op de aarde is;
11 In Hem, in Welken wij ook een erfdeel geworden zijn, wij, die te voren verordineerd waren naar het voornemen Desgenen, Die alle dingen werkt naar den raad van Zijn wil;
12 Opdat wij zouden zijn tot prijs Zijner heerlijkheid, wij, die eerst in Christus gehoopt hebben.
13 In Welken ook gij zijt, nadat gij het woord der waarheid, namelijk het Evangelie uwer zaligheid gehoord hebt; in Welken gij ook, nadat gij geloofd hebt, zijt verzegeld geworden met den Heiligen Geest der belofte;
14 Die het onderpand is van onze erfenis, tot de verkregene verlossing, tot prijs Zijner heerlijkheid.
15 Daarom ook ik, gehoord hebbende het geloof in den Heere Jezus, dat onder u is, en de liefde tot al de heiligen,
16 Houde niet op voor u te danken, gedenkende uwer in mijn gebeden;
17 Opdat de God van onzen Heere Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u geve den Geest der wijsheid en der openbaring in Zijn kennis;
18 Namelijk verlichte ogen uws verstands, opdat gij moogt weten, welke zij de hoop van Zijn roeping, en welke de rijkdom zij der heerlijkheid van Zijn erfenis in de heiligen;
19 En welke de uitnemende grootheid Zijner kracht zij aan ons, die geloven, naar de werking der sterkte Zijner macht,
20 Die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt; en heeft Hem gezet tot Zijn rechter hand in den hemel;
21 Verre boven alle overheid, en macht, en kracht, en heerschappij, en allen naam, die genaamd wordt, niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomende;
22 En heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen, en heeft Hem der Gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen;
23 Welke Zijn lichaam is, en de vervulling Desgenen, Die alles in allen vervult.

In dit hoofdstuk hebben wij

I. De inleiding tot den gehelen brief, welke ongeveer is als die der andere, vers 1, 2,

II. Des apostels dankzegging en prijs aan God voor Zijn onschatbare zegeningen aan de gelovige Efeziërs geschonken, vers 3-14,

III. Zijn ernstig gebed tot God voor hen, vers 15-23. De grote apostel was gewoon vele gebeden en dankzeggingen tot den almachtigen God op te zenden, en die over ‘t algemeen zo in te richten, dat ze terzelfder tijd ook bevatten de grote en belangrijke leerstellingen van het Evangelie en de gewichtigste onderrichtingen voor allen, die hem ernstig volgen.

Efeze 1:1-2

Hier is:

1. De titel, dien Paulus zich zelven geeft als hem toekomende: Paulus, een apostel van Jezus Christus, enz. Hij rekende het een grote eer door Christus gebruikt te worden als een van Zijne boodschappers aan de mensenkinderen. De apostelen waren de eerste dienaren in de kerk van Christus, buitengewone gezanten zoals alleen in dien tijd aangesteld werden. Zij werden door hun Heere voorzien van buitengewone gaven en den onmiddellijken bijstand des Geestes, opdat zij bekwaam mochten zijn om het Evangelie te verkondigen en te verbreiden en de kerk in haar kindsheid te regeren. Zulk een man was Paulus, en dat niet door den wil eens mensen, die hem dat opgedragen had, noch op zijn eigen gezag, maar door den wil van God, zeer opzettelijk en duidelijk aan hem geopenbaard, daar hij (evenals de andere apostelen) onmiddellijk door Christus tot zijn werk geroepen was. Ieder getrouw dienaar van Christus (ofschoon zijne roeping en bediening niet van zo buitengewonen aard zijn) mag met onzen apostel, het zijn eer en troost rekenen dat hij is wat hij is, door den wil van God.

2. De personen, aan wie de brief werd gezonden. De heiligen, die te Efeze zijn, dat is de Christenen, die leden waren van de gemeente te Efeze, de hoofdstad van Azië. Hij noemt hen heiligen, want dat waren zij door belijdenis, en dus waren zij verplicht het in waarheid en werkelijk te zijn, en velen hunner waren dat. Alle Christenen moeten heiligen zijn, en indien zij dat niet worden op aarde, zullen zij nooit heiligen in de heerlijkheid zijn. Hij noemt hen de gelovigen in Christus Jezus, gelovende in Hem, en standvastig in hun toewijding aan Hem, Zijn waarheid en Zijn wegen. Zij zijn geen heiligen, die geen gelovigen zijn, gelovigen in Christus, Hem standvastig aanhangende, en trouw aan hun belijdenis Hem als hun Heere eerbiedigend. Het is de eer niet alleen van de dienaren, maar ook van de andere Christenen, genade van den Heere verkregen te hebben om getrouw te zijn. In Christus Jezus, van wie zij al hun genade en geestelijke kracht ontvingen, en in wie hun personen en al hun werken aangenaam gemaakt worden.

3. De apostolische zegen: Genade zij u, enz. Dit is het teken in elke brief, en het drukt des apostels welwillendheid voor zijn vrienden en een ernstig verlangen naar hun welzijn uit. Door genade moeten wij verstaan de vrije en ongehouden liefde en gunst van God, en de genade van den Geest, die door Hem gegeven wordt, door vrede alle overige zegeningen, geestelijk en tijdelijk, de vruchten en voortbrengselen van het eerste. Geen vrede zonder genade. Geen vrede en geen genade dan van God den Vader en van den Heere Jezus Christus. Deze bijzondere zegeningen komen van God, niet als onzen Schepper maar als onzen Vader, door buitengewone betrekking, en zij komen van onzen Heere Jezus Christus, die, daar Hij ze voor Zijn volk verworven heeft, het recht heeft ze hun mede te delen. Inderdaad, de heiligen en gelovigen in Jezus Christus hebben reeds genade en vrede ontvangen, maar de toeneming daarvan is zeer begeerlijk, en de beste heiligen hebben behoefte aan nieuwen toevoer van de genade des Geestes, en kunnen niet anders dan daarnaar verlangen. En daarom behoren zij te bidden, ieder voor zich zelven en allen voor elkaar, dat deze zegeningen voor hen meer en meer overvloedig worden. Na deze korte inleiding komt hij tot het onderwerp van zijn brief, en ofschoon dat in een brief misschien min of meer vreemd moge schijnen, de Geest van God heeft het nodig geoordeeld, dat zijn verhandeling over goddelijke dingen in dit hoofdstuk vervat zou zijn in gebeden en lofzeggingen, welke, gelijk zij plechtige aanroepingen van God zijn, ook gewichtige onderwijzingen voor anderen bevatten. Het gebed kan prediking zijn en de lofverheffing evenzeer.

Efeze 1:3-14

Hij begint met dankzegging en prijs, en weidt uit in grote woordenrijkheid en overvloed van aandoening over de buitengewoon grote en uitnemende zegeningen, die wij genieten in Jezus Christus. Want de grote voorrechten van onzen godsdienst worden zeer geschikt opgesomd en voorgesteld in onzen dank aan God.

I. In het algemeen zegent hij God voor geestelijke zegening, vers 3, en noemt Hem den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, want de Vader was Zijn God, als Middelaar, en God was Zijn Vader, als God en Tweede Persoon in de Heilige Drie-eenheid. Het toont de mystieke vereniging van Christus en Zijne gelovigen aan, dat de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus hun God en Vader is, in en door Hem. Alle zegeningen komen van God als de Vader van onzen Heere Jezus Christus. Voor zondige schepselen kan geen goed verwacht worden van een rechtvaardig en heilig God dan door Zijne tussenkomst. Hij heeft ons gezegend met alle geestelijke zegening. Geestelijke zegeningen zijn de beste zegeningen met welke God ons zegent, en waarvoor wij Hem zegenen moeten. Hij zegent ons door ons zulke dingen te geven, waardoor wij waarlijk gezegend worden. Wij kunnen God niet op die wijze zegenen, maar moeten het doen door Hem te prijzen en te verheerlijken, en om die reden wèl van Hem te spreken. Zij, wie God zegent met sommige zegeningen, ontvangen van Hem alle geestelijke zegening, hun, aan wie Hij Christus geeft, schenkt Hij al die dingen. Zo is het niet met tijdelijke zegeningen, sommigen zijn bevoorrecht met gezondheid, maar niet met rijkdom, anderen met rijkdom, maar niet met gezondheid, enz. Maar waar God zegent met geestelijke zegeningen, daar geeft Hij ze alle. Ze zijn geestelijke zegening in den hemel, dat is, volgens sommigen, in de gemeente onderscheiden van de wereld, uit welke zij geroepen is. Of men kan lezen, in hemelse dingen, zulke die van den hemel komen en bestemd zijn om de mensen daar voor te bereiden en hun aanneming daar zeker te maken. Wij moeten hieruit leren geestelijke en hemelse dingen als de voornaamste te waarderen, geestelijke en hemelse zegeningen als de beste, met welke wij niet ellendig zijn kunnen en zonder welke wij altijd ellendig zijn moeten. Bedenkt dus de dingen niet, die op de aarde zijn, maar zoekt de dingen, die boven zijn. Met deze zijn wij gezegend in Christus, want, gelijk al onze aanbidding tot God opstijgt door Christus, zo dalen al onze zegeningen neer langs dezelfden weg, Hij is de Middelaar tussen God en ons.

II. De bijzondere geestelijke zegeningen, waarmee wij in Christus gezegend zijn en waarvoor wij God behoren te zegenen, worden (vele daarvan) hier opgeteld en uitgebreid.

1. Uitverkiezing en verordinering, welke de geheime bronnen zijn, waaruit al de andere voortvloeien, vers 4, 5, 11. Uitverkiezing of verkiezing ziet op dat geheel der mensheid, waaruit sommigen verkozen zijn, van de anderen afgezonderd en onderscheiden. Verordinering slaat op de zegeningen, waarvoor zij bestemd zijn, namelijk de aanneming tot kinderen, daar het Gods voornemen was, dat zij op den bepaalden tijd Zijn aangenomen kinderen zouden worden, en daardoor al de voorrechten en de gehele erfenis van kinderen zouden verkrijgen. Wij hebben hier den datum van die liefdedaad, het was voor de grondlegging der wereld, niet alleen voor dat Gods volk bestond, maar voor het begin der wereld, want zij werden in den raad Gods verkozen van alle eeuwigheid. Het verheerlijkt deze zegeningen in hogen graad, dat zij de gevolgen van Gods eeuwigen raad zijn. De aalmoezen, die gij aan uw huisdeur den armen uitreikt, zijn het gevolg van een plotseling besluit, maar de beschikkingen, welke ouders voor hun kinderen maken, zijn het besluit van veel doordenken, en

worden in hun testament met grote plechtigheid als hun laatsten wil neergeschreven. En evenzeer als dit de goddelijke liefde verheerlijkt, verzekert het de zegeningen aan Gods uitverkorenen, want het voornemen Gods aangaande de verkiezing zal blijven. Hij handelt volgens Zijn eeuwig voornemen, wanneer Hij geestelijke voorrechten aan Zijn volk verleent. Hij heeft ons gezegend gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, in Christus Jezus, het grote hoofd der verkiezing, welke nadrukkelijk Gods verkorene genoemd wordt, en in dien verkoren Verlosser werd het oog met gunst op hen geworpen. Merk hier op een groot doel van deze keuze, verkoren opdat wij zouden heilig zijn, niet omdat Hij voorzag dat wij heilig zouden zijn, maar omdat Hij besloot ons heilig te maken. Allen, die verkoren zijn tot zaligheid als het doel, zijn verkoren tot heiligheid als het middel. Hun heiligmaking, zowel als hun verlossing, is het gevolg van den raad der goddelijke liefde. En onberispelijk voor Hem, dat hun heiligheid niet alleen bloot uitwendig en voor het oog zou zijn, om aanmerkingen van mensen te voorkomen, maar inwendig en werkelijk, en zodanige als God, die het hart aanziet, er voor rekent, zulke heiligheid als voortvloeit uit liefde tot God en tot onzen naasten, daar deze liefde het beginsel van alle ware heiligheid is. Het oorspronkelijke woord betekent zulk een onschuld, als waarop niemand aanmerking maken kan, en daarom verstaan sommigen het van de heiligheid, die de heiligen in het toekomende leven zullen bereiken, welke voor God bestaan kan, zodat zij eeuwig in Zijn tegenwoordigheid verkeren zullen. Het is alzo de regel en de diepste oorzaak van Gods verkiezing, naar het welbehagen van Zijnen wil, vers 5, niet om enig vooruit in hen gezien goed, maar omdat het Zijn vrijmachtige wil was en Hem in hoge mate behaagde. Het is naar het voornemen (den vasten en onveranderlijken wil) van Hem, die alle dingen werkt naar den raad van Zijnen wil, vers 11, die machtig vervult alles wat Zijn uitverkorenen betreft, zoals Hij het wijs en vrijmachtig vooruit bepaald heeft. En het laatste en grootste doel van dat alles is Zijne heerlijkheid: Opdat wij zouden zijn tot prijs Zijner heerlijkheid, vers 12, tot prijs der heerlijkheid Zijner genade, vers 6, dat is, dat wij zouden leven en ons gedragen op zulke wijze, dat Zijn rijke genade er door verheerlijkt wordt, en blijkt glansrijk en de hoogste eer waardig te zijn. Alles is uit God, door Hem en tot Hem, en daarom moet alles voor Hem zijn en zich verenigen in Zijn lof. Merk op: De heerlijkheid Gods is Zijn eigen doel, en zij moet het onze zijn in al wat wij doen. Deze woorden worden echter door sommigen in geheel anderen zin opgevat en beschouwd als bijzonder te slaan op de bekering van deze Efeziërs tot het Christendom. Die daarvan meer begeren te weten, kunnen Locke en andere welbekende schrijvers raadplegen.

2. De volgende geestelijke zegening, waarvan de apostel melding maakt, is de aanneming tot kinderen door Jezus Christus, door welke Hij ons begenadigd heeft in den Geliefde, vers 6. Jezus Christus is de Geliefde van Zijn Vader, Mattheus 3:17, zowel als van de engelen en de heiligen. Het is ons grote voorrecht door God aangenomen te zijn, hetgeen in zich bevat Zijne liefde tot ons en onze opname onder Zijn zorg en in Zijn gezin. Wij kunnen zo door God niet aangenomen worden dan in en door Jezus Christus. Hij heeft Zijn volk lief ter wille van den Geliefde.

3. Vergeving der misdaden en verlossing door het bloed van Jezus, vers 7. Geen vergeving zonder verlossing. Het was ter wille van onze zonden, dat we gevangenen werden, en wij kunnen niet uit onze gevangenschap ontslagen worden dan door de vergeving onzer zonden. Deze verlossing hebben wij in Christus en deze vergeving door Zijn bloed. De schuld en de smet der zonden kunnen niet anders weggenomen worden dan door het bloed van Jezus. Al onze geestelijke -zegeningen vloeien ons toe door dien stroom. De grote zegening, welke ons om niet geschonken wordt, werd duur gekocht en betaald door onzen gezegenden Heere, en zij is overeenkomstig den rijkdom van de genade Gods. Christus' verzoening en Gods rijke genade gaan samen in de grote daad van des

mensen verlossing. God werd voldaan door Christus als onze plaatsvervanger en borg, maar het was Gods rijke genade, die zulk een borg wilde aannemen, toen Hij al de strengheid van Zijne wet op den overtreder had kunnen toepassen, en het was Zijn rijke genade, die ons zulk een borg gaf in Zijn eigen Zoon en Hem vrijwillig overgaf, toen niets van dien aard in onze gedachten opkomen kon, of op enige andere wijze voor ons uitgevonden kon worden. Daarin heeft Hij niet alleen den rijkdom Zijner genade geopenbaard, maar Hij is overvloedig geweest over ons in alle wijsheid en voorzichtigheid, vers 8, wijsheid in het bedenken van deze bedeling, voorzichtigheid in de uitvoering van den raad van Zijn wil op de wijze, waarop Hij dat deed. Hoe schitterend hebben de goddelijke wijsheid en voorzichtigheid zich geopenbaard in de gelukkige wijze, waarop gerechtigheid en barmhartigheid beide in deze grote zaak tot haar recht kwamen, door de ere van God en Zijne wet te handhaven en tegelijkertijd de zondaren te redden en hun verlossing te verzekeren.

4. Een ander voorrecht, waarvoor de apostel God hier zegent, is de goddelijke openbaring, dat God ons heeft bekend gemaakt de verborgenheid van Zijnen wil, vers 9 :dat is zoveel van Zijne welwillendheid jegens mensen, dat zolang verborgen is geweest en voor een groot deel der wereld nog verborgen is. Dat danken wij aan Christus, die, van eeuwigheid in den schoot des Vaders zijnde, gekomen is om ons Zijn wil jegens de mensenkinderen te verklaren. Naar Zijn welbehagen, Zijn geheimen raad betreffende ‘s mensen verlossing, hetwelk Hij voorgenomen had in zich zelven, waartoe Hij het besluit nam enig en alleen in zich zelven, en niet om iets dat in hen was. In deze openbaring, in dit bekendmaken van de verborgenheid van Zijnen wil, schitteren de wijsheid en voorzichtigheid Gods overvloedig. Dat wordt, vers 13, genoemd: het woord der waarheid, het Evangelie uwer zaligheid. Elk woord er van is waar. Het bevat en leert ons de gewichtigste en belangrijkste waarheden, en het is bevestigd en verzegeld door den eed van God, waaruit wij moeten leren ons in al ons zoeken naar de goddelijke waarheid alleen daaraan te houden. Het is het Evangelie onzer zaligheid, het brengt ons de blijde boodschap onzer zaligheid en bevat daarvan de aanbieding, het toont ons den weg, die daartoe leidt, en de gezegende Geest maakt de lezing en de bediening van dat Woord dienstbaar tot de redding der zielen. O, hoe behoorden wij dit heerlijk Evangelie te prijzen en God er voor te zegenen! Dit is het licht, schijnende in een duistere plaats, en wij hebben reden om er dankbaar voor te zijn en het in waarde te houden.

5. De vereniging in en met Christus is een groot voorrecht, een geestelijke zegening, en de grondslag van vele andere. Hij heeft alles tot een vergaderd in Christus. Alle lijnen van goddelijke openbaring lopen ineen in Christus, van allen godsdienst is Hij het middelpunt. Joden en heidenen werden tot elkaar gebracht en tot een vergaderd in Christus. De dingen, die in den hemel, en de dingen, die op aarde zijn, werden in Hem tot een vergaderd, vrede gemaakt en gemeenschap gesticht tussen hemel en aarde, door Hem. De ontelbare menigte der engelen wordt een met de gemeente, door Christus. Dit had God in zich zelven voorgenomen, en dat was Zijn doel met de bedeling, die gegeven werd door de zending van Christus in de volheid der tijden, op den juisten tijd, dien God daarvoor had gekozen en vastgesteld.

6. De eeuwige erfenis is de grote zegening, met welke wij in Christus gezegend zijn. In Hem, in wie wij ook een erfdeel geworden zijn, vers 11. De hemel is de erfenis, de gelukzaligheid des hemels is een voldoend aandeel voor ene ziel, zij is ons toegestaan in den vorm van een erfenis, zijnde de gave van den Vader aan Zijne kinderen. Indien wij kinderen zijn, dan zijn wij ook erfgenamen. Al de zegeningen, die reeds in ons bezit zijn, zijn klein in vergelijking met de erfenis. Wat een erfgenaam ontvangt gedurende zijne minderjarigheid is weinig, in vergelijking met hetgeen voor hem bewaard

wordt tot zijn meerderjarigheid. De Christenen worden gezegd deze erfenis verkregen te hebben, omdat zij er nu recht op hebben en haar eenmaal werkelijk bezitten zullen in Christus hun hoofd en vertegenwoordiger.

7. De verzegeling en de eerstelingen des Geestes behoren tot deze zegening. Gij zijt verzegeld geworden met den Heiligen Geest der belofte, vers 13. De gezegende Geest is heilig en maakt ons heilig. Hij wordt genoemd den Geest der belofte omdat Hij de beloofde Geest is. Door Hem worden de gelovigen verzegeld, dat is afgezonderd en afzonderlijk gehouden voor God, en onderscheiden en getekend als Zijn eigendom. De Geest is het onderpand van onze erfenis, vers 14. Een onderpand is een deel van het gehele bedrag en geeft zekerheid voor de volle betaling, zo is de gave des Heiligen Geestes, al Zijn invloeden en werkingen, zowel als Heiligmaker en Vertrooster, zijn de hemel in aanvang, de heerlijkheid in zaad en knop. De verlichting des Geestes is onderpand van eeuwig licht, heiligmaking onderpand van volkomen heiligheid, Zijn vertroostingen onderpand van eeuwige vreugde. Dat wordt gezegd onderpand te zijn van de verkregen verlossing. Die wordt hier verkregen genoemd, omdat het onderpand haar voor de erfgenamen zo zeker maakt, alsof zij ze reeds verkregen hadden, en omdat zij hun verworven is door het bloed van Christus. Zij was verbeurd en vernietigd door de zonde, maar werd door Christus hersteld, en zo wordt zij gezegd "verkregen" te zijn. Zie uit dit alles welk een heerlijke belofte het is, die de gave des Heiligen Geestes verzekert aan allen, die er om bidden. De apostel vermeldt het grote doel, dat God heeft met het verlenen van al deze geestelijke voorrechten, opdat wij zouden zijn tot prijs Zijner heerlijkheid. Wij, die eerst in Christus gehoopt hebben, wij, aan wie het Evangelie eerst gepredikt is, en die het eerst bekeerd werden tot het geloof in Christus en om al onze hoop. en ons vertrouwen op Hem te stellen. De eerste in jaren te zijn is genade in hogere mate. Die voor mij in Christus waren, zegt de apostel, Romeinen 16:7, die hebben gedurende langeren tijd de genade van Christus genoten en zijn daarom nog meer verplicht God te verheerlijken. Zij moeten sterk in het geloof zijn, uitmunten in lof van God, maar dat moet het doel van allen zijn. Daartoe zijn wij gemaakt en daartoe zijn wij verlost, dat is het grote doel van het Christendom en van al wat God voor ons gedaan heeft: tot prijs Zijner heerlijkheid, vers 14. Hij wil dat Zijn genade, Zijn mach t en al Zijn overige volmaaktheden door deze middelen bekend en heerlijk gemaakt worden, en dat de mensenkinderen die zullen verheerlijken.

Efeze 1:15-23

Wij komen nu tot het tweede gedeelte van dit hoofdstuk, hetwelk Paulus' ernstig gebed voor deze Efeziërs bevat. Wij behoren te bidden voor hen, voor wie wij mogen danken. Onze apostel zegent God voor hetgeen Hij voor hen gedaan heeft en bidt daarna, dat Hij nog meer voor hen moge doen. Hij dankt voor de geestelijke zegeningen en bidt om meerdere gaven daarvan, want God wil daarom aangeroepen zijn door het huis Israël's. Hij heeft deze geestelijke zegeningen voor ons gelegd in handen van Zijn Zoon, den Heere Jezus, maar Hij heeft bepaald en vastgesteld dat ze zullen geschonken worden hun, die er om bidden. Wij hebben niet meer deel en lot er aan, dan voorzover wij door geloof en gebed daarvan verlangen. Ene aanleiding, die hij had om voor hen te bidden, was de goede verwachting, die hij van hen had, hij had gehoord het geloof in den Heere Jezus en de liefde tot al de heiligen, die onder hen waren, vers 15. Geloof in Christus en liefde tot de heiligen gaan gepaard met al de andere genaden. Liefde tot de heiligen als zodanig en omdat zij zulks zijn, sluit noodwendig liefde tot God in. Zij, die de heiligen liefhebben, hebben alle heiligen lief, hoe zwak ook in genade, hoe laag in de wereld, hoe gemelijk en onaangenaam sommigen hunner ook zijn mogen. Een andere aanleiding voor hem om voor hen te bidden was, dat zij het onderpand der erfenis ontvangen hadden, dit mogen wij afleiden uit het woordje daarom, dat vers 15 met den voorafgaanden zin verbindt. Misschien zoudt ge denken, dat nu zal volgen: daarom zijt gij gelukkig genoeg en behoeft geen verdere zorg, gij behoeft niet over uzelven te bidden en ik niet voor u. Juist het tegendeel! Daarom houd ik niet op voor u te danken, gedenkende uwer in mijne gebeden, vers 16. Terwijl hij God dankt omdat die hun den Geest gegeven heeft, houdt hij niet op te bidden dat Hij hun den Geest geven wil, vers 17, dat Hij hun in ruimer mate den Geest geve. Zelfs de beste Christenen hebben er behoefte aan dat voor hen gebeden wordt, en wanneer wij het goede horen van onze Christelijke vrienden, moeten wij ons verplicht achten voor hen tot God te naderen, opdat ze meer en meer mogen toenemen en overvloedig worden. En wat is het nu, waarom Paulus voor deze Efeziërs bidt? Niet dat zij mogen bevrijd worden van vervolging, niet dat zij rijkdom, eer en de genoegens dezer wereld mogen bezitten, maar de grote zaak waar hij om bidt is verlichting van hun verstand, en dat hun kennis moge wassen en overvloedig worden, dat wil zeggen hun praktische en ondervindelijke kennis. De genade en vertroostingen van den Geest worden meegedeeld aan de ziel door verlichting des verstands. In dezen weg neemt en houdt Hij bezit. Satan doet dat langs den tegenovergestelden weg, hij neemt bezit door de zinnen en hartstochten, Christus door het verstand. Merk hier op:

I. Vanwaar die kennis komen moet. Van den God van onzen Heere Jezus Christus, vers 17. De Heere is een God der wetenschappen, en daar is geen gezonde kennis dan die van Hem komt. Daarom moeten wij haar van Hem begeren, die de God van onzen Heere Jezus Christus en de Vader der heerlijkheid is, vers 17. Dat is een hebraïsme. God is oneindig heerlijk in zich zelven, en al Zijn schepselen zijn Hem heerlijkheid verschuldigd, en Hij is de bewerker van al de heerlijkheid, die aan Zijne heiligen gegeven is of zal worden. Nu geeft Hij kennis door den Geest der kennis, want de Geest van God is de leraar der heiligen, de Geest der wijsheid en der openbaring. Wij hebben de openbaring van den Geest in het Woord, maar wat zal ons dat helpen indien wij niet de wijsheid van den Geest in het hart hebben? Indien dezelfde Geest, die de Heilige Schrift ingaf, niet het deksel van onze harten wegneemt en ons bekwaam maakt haar te verstaan en te genieten, dan zullen wij er nooit beter door worden. In Zijne kennis, of in de bekendheid met Hem, niet alleen een bespiegelende kennis van Christus en al wat op Hem betrekking heeft, maar ene kennis van Christus' gezag door een gehoorzame gelijkvormigheid met Hem, die ons moet toekomen van den

Geest der wijsheid en der openbaring. Deze kennis is de eerste in het verstand. Hij bidt hun toe verlichte ogen des verstands, vers 18. Zij, die de ogen geopend hebben en iets begrijpen van de dingen Gods, hebben er behoefte aan meer en meer verlicht te worden, en gedurig helderder kennis te hebben en meer bij ondervinding en duidelijk te verstaan. De Christenen moeten niet denken, dat het genoeg is warme aandoeningen te gevoelen, maar zij moeten zich inspannen om duidelijk te verstaan, zij moeten zich inspannen om wetende en oordeelkundige Christenen te worden.

II. Waarin begeert hij voornamelijk dat hun kennis groeien zal?

1. De hoop van zijne roeping, vers 18. Christelijkheid is onze roeping. God heeft er ons toe geroepen en daarom wordt het Zijne roeping genoemd. Er is in deze roeping ene hoop, want die op God vertrouwen, vertrouwen op waarheid. En het is zeer begeerlijk te weten welke deze hoop van onze roeping is, zulk ene bekendheid te hebben met de uitnemende voorrechten van Gods volk en met de verwachtingen, die zij van God hebben en ten opzichte van de toekomende wereld, dat men er door opgewekt wordt tot den meest mogelijken ijver en geduld in de Christelijke loopbaan. Wij moeten ernstig streven naar en vurig bidden om een helderder inzicht in en een volkomener bekendheid met de grote voorwerpen van de Christelijke hoop.

2. De rijkdom der heerlijkheid van Zijne erfenis in de heiligen. Behalve de hemelse erfenis, die voor de heiligen bereid is, is er een tegenwoordige erfenis in de heiligen, want genade is aangevangen heerlijkheid, en heiligheid is gelukzaligheid in den bloesem. Er is heerlijkheid in deze erfenis, rijkdom van heerlijkheid, waardoor de Christen uitnemender en waarlijk eerwaardiger wordt dan allen rondom hem, en het is begeerlijk dit proefondervindelijk te kennen, en daardoor gemeenzaam te worden met de beginselen, genoegens en machten van het geestelijk en goddelijk leven. Het kan verstaan worden van de heerlijke erfenis der heiligen in den hemel, waar God als ‘t ware al Zijn schatten openlegt om hen gelukkig en heerlijk te maken, en waar de heiligen in bezit worden gesteld van al Zijn mededeelbare heerlijkheid, zowel als van de kennis, die hier op deze aarde daarvan verkregen worden kan en die zeer begeerlijk en buiten verwachting opbouwend en verblijdend is. Laat ons trachten door lezen, overdenken en bidden zoveel mogelijk van den hemel te weten, zodat wij begerig en verlangend worden om daar te zijn.

3. De uitnemende grootheid Zijner kracht aan ons, die geloven, vers 19. Het werkdadig geloof aan de algenoegzaamheid Gods en aan de almacht der goddelijke genade is beslist noodzakelijk voor een innigen en gedurigen wandel met Hem. Het is zeer begeerlijk bij ondervinding kennis te hebben van de machtige werking dier genade, die het werk des geloofs in onze harten aanvangt en voortzet. Het is moeilijk ene ziel te brengen tot het geloof in Christus en haar te richten geheel op Zijne rechtvaardigheid en de hope des eeuwigen levens. Niets minder dan een almachtige kracht kan dit werk in ons tot stand brengen. De apostel spreekt hier met groten rijkdom en overvloed van uitdrukkingen, en toch, tegelijkertijd, komt hij woorden tekort om de uitnemende grootheid van Gods almachtige kracht te schilderen, die kracht, welke God bij de Zijnen aanwendt en waardoor Hij Christus uit de doden opgewekt heeft, vers 20. Dit was inderdaad het grote bewijs voor de waarheid van het Evangelie tegenover de wereld, en de wederwerking daarvan in ons (onze heiligmaking en opwekking uit den dood der zonden, in gelijkvormigheid aan de opstanding van Christus) is het grote bewijs in ons. Ofschoon het geen bewijs voor de waarheid van het Evangelie zijn kan voor een ander, die niets van de zaak verstaat (daar is de opstanding van Christus het bewijs voor) toch zal de zekerheid van met de Samaritanen te kunnen zeggen: "Wij hebben Hem

zelven gehoord, wij hebben den machtigen ommekeer in onze harten gevoeld", ons in staat stellen om met de blijdste voldoening te zeggen: Nu geloven wij en zijn er zeker van, dat deze is de Christus, de Zoon van God. Velen menen dat de apostel hier spreekt van de uitnemende grootheid van Gods kracht, die Hij betonen zal door de lichamen der gelovigen ten eeuwigen leven op te wekken, door dezelfde werking, waardoor Hij Christus uit de doden opgewekt heeft. En hoe begeerlijk is het met deze kracht eindelijk bekend te worden, wanneer zij ons uit het graf ten eeuwigen leven doet opstaan! Na van Christus en Zijne opstanding gesproken te hebben, maakt de apostel over dat onderwerp een kleine uitweiding, waarin hij melding maakt van de heerlijke verdere verhoging van den Heere Jezus. Hij zit aan de rechterhand des Vaders in den hemel, enz., vers 20, 21. Jezus Christus is boven allen verheven en Hij is over hen allen in macht gesteld, opdat allen Hem onderdanig zullen zijn. Al de heerlijkheid van de hogere wereld en alle machten van de beide werelden zijn volkomen aan Hem onderworpen. De Vader heeft alle dingen onder Zijne voeten gesteld, vers 22, volgens de belofte in Psalm 110:

1. Alle schepselen zonder onderscheid zijn Hem onderworpen, zij moeten of oprecht Hem gehoorzamen of vallen onder het gewicht van Zijn scepter en van Hem hun veroordeling ontvangen. God GAF Hem tot een hoofd boven alle dingen. Het was een gave aan Christus, beschouwd als Middelaar, om tot zulke heerschappij te worden verheven, en zulk een mystiek lichaam zich bereid te zien. En het was ene gave aan de gemeente, om zulk een hoofd te ontvangen, begiftigd met zoveel macht en gezag. God gaf Hem te zijn een hoofd boven alle dingen. Hij gaf Hem macht in hemel en op aarde. De Vader heeft den Zoon lief en heeft alle dingen in Zijne handen GEGEVEN. Maar wat de vertroosting, die hierin gelegen is, voltooit is dat Hij tot een hoofd over alle dingen gegeven is aan de gemeente, Hij is toegerust met alle macht, dat is, Hij kan beschikken over alle dingen van het beloofde koninkrijk ten einde Zijn genadige bedoelingen jegens Zijne gemeente te bevorderen. Daarom mogen wij de boodschappers van de volken zijn, dat de Heere Zion gegrond heeft. Dezelfde macht, die de wereld onderhoudt, onderhoudt ook de gemeente, en wij zijn verzekerd dat Hij Zijne gemeente liefheeft, want zij is Zijn lichaam, vers 23, Zijn mystiek lichaam, en Hij zal zorg voor haar dragen. Het is de vervulling van Hem, die alles in allen vervult. Jezus Christus vervult alles in allen, Hij vervult alle gebreken in Zijne leden, vervult hen met Zijn Geest en ook met de volheid Gods, Hoofdstuk 3:19. En toch wordt de gemeente Zijne vervulling genoemd, want Christus als Middelaar zou niet volledig zijn zo Hij gene gemeente had. Hoe zou Hij koning zijn zonder koninkrijk? Dit behoort dus tot de heerlijkheid van Christus als Middelaar, dat de gemeente is Zijne vervulling.

HOOFDSTUK 2

1 En u heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden;
2 In welke gij eertijds gewandeld hebt, naar de eeuw dezer wereld, naar den overste van de macht der lucht, van den geest, die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid;
3 Onder dewelke ook wij allen eertijds verkeerd hebben in de begeerlijkheden onzes vleses, doende den wil des vleses en der gedachten; en wij waren van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen;
4 Maar God, Die rijk is in barmhartigheid door Zijn grote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft,
5 Ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus; uit genade zijt gij zalig geworden,
6 En heeft ons mede opgewekt, en heeft ons mede gezet in den hemel in Christus Jezus;
7 Opdat Hij zou betonen in de toekomende eeuwen den uitnemenden rijkdom Zijner genade, door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus.
8 Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave;
9 Niet uit de werken, opdat niemand roeme.
10 Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen.
11 Daarom gedenkt, dat gij, die eertijds heidenen waart in het vlees, en die voorhuid genaamd werdt van degenen, die genaamd zijn besnijdenis in het vlees, die met handen geschiedt;
12 Dat gij in dien tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israels, en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende, en zonder God in de wereld.
13 Maar nu in Christus Jezus, zijt gij, die eertijds verre waart, nabij geworden door het bloed van Christus.
14 Want Hij is onze vrede, Die deze beiden een gemaakt heeft, en den middelmuur des afscheidsels gebroken hebbende,
15 Heeft Hij de vijandschap in Zijn vlees te niet gemaakt, namelijk de wet der geboden in inzettingen bestaande; opdat Hij die twee in Zichzelven tot een nieuwen mens zou scheppen, vrede makende;
16 En opdat Hij die beiden met God in een lichaam zou verzoenen door het kruis, de vijandschap aan hetzelve gedood hebbende.
17 En komende, heeft Hij door het Evangelie vrede verkondigd u, die verre waart, en dien, die nabij waren.
18 Want door Hem hebben wij beiden den toegang door een Geest tot den Vader.
19 Zo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen, en huisgenoten Gods;
20 Gebouwd op het fondament der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus is de uiterste Hoeksteen;
21 Op Welken het gehele gebouw, bekwamelijk samengevoegd zijnde, opwast tot een heiligen tempel in den Heere;
22 Op Welken ook gij mede gebouwd wordt tot een woonstede Gods in den Geest.

Dit hoofdstuk bevat een voorstelling

I. Van den ellendigen toestand, waarin deze Efeziërs van nature waren, vers 1-3 en verder 11 en 12,

lI. Van de heerlijke verandering door de bekerende genade in hen gewrocht, vers 4-10 en verder 14,

III. Van de grote en machtige voorrechten, welke beiden, bekeerde Joden en heidenen, van Christus ontvangen, vers 14-22. De apostel tracht hen te doordringen met een recht gevoel voor de wondervolle verandering, welke de goddelijke genade in hen gewerkt heeft, en dit is zeer toepasselijk op de grote verandering, welke dezelfde genade werkt in allen, die in den toestand van genade overgebracht worden. We hebben hier dus een levendige schildering beide van de ellende der onwedergeborenen en van den gelukkigen toestand der bekeerde zielen, genoeg om hen wakker te schudden en ongerust te maken, die nog in hun zonden zijn, en hen aan te sporen om zich te haasten dien toestand te ver1aten, zowel als om te vertroosten en te verblijden hen, die God heeft levend gemaakt, door de beschouwing van de grote voorrechten, hun geschonken.

Efeze 2:1-3

De ellendige toestand van deze Efeziërs van nature wordt hier in onderdelen beschreven. Merk op:

1. Onwedergeboren zielen zijn dood in misdaden en zonden. Allen, die in hun zonden zijn, zijn dood in zonden, ja in misdaden en zonden, hetwelk betekenen kan alle soorten van zonden: hebbelijkheden en daden, zonden van hart en leven. De zonde is de dood der ziel. Waar die de overhand heeft, is volslagen beroving van geestelijk leven. Zondaren zijn in doden toestand, ontbloot van de beginselen en krachten van geestelijk leven, afgesneden van God, den Springader des levens, zij zijn dood voor de wet, want een veroordeelde misdadiger wordt een dood man genoemd.

2. Een toestand van zonde is een toestand van gelijkvormigheid aan de wereld, vers 2. In het eerste vers spreekt hij van hun inwendigen toestand, in dit van hun uitwendigen omgang. Waarin, in welke zonden en misdaden, gij eertijds gewandeld hebt. Gij leefde en gedroeg u zoals wereldse mensen gewoon zijn te doen.

3. Wij zijn van nature lijfslaven van zonde en Satan. Zij, die wandelen in misdaden en zonden en naar de eeuw dezer wereld, wandelen naar den overste van de macht der lucht. De duivel, of het hoofd der duivelen, wordt zo genoemd, Mattheus 12:24, 26. De legioenen der gevallen engelen zijn als een macht verenigd onder een hoofd, en daarom wordt hier van hetgeen elders genoemd wordt de machten der duisternis gesproken in enkelvoud. De lucht wordt voorgesteld als de zetel van dit koninkrijk, en het was de mening beiden van Joden en heidenen, dat de lucht vol is van geesten en dat zij daar handelen en kracht oefenen. De duivel schijnt (met toelating Gods) enige macht te hebben in de lagere luchtstreken, daar is hij steeds er op uit de mensen te verzoeken en der wereld zoveel leed te berokkenen als hij kan, maar het is de troost en de vreugde van Gods volk, dat Hij, die der gemeente gegeven is tot een hoofd over alle dingen, hem overwonnen heeft en zijn keten in handen houdt. Doch goddeloze mensen zijn slaven van Satan, want zij wandelen naar hem, zij richten hun leven en daden in volgens den wil van dezen groten overweldiger. De loop en richting van hun leven zijn overeenkomstig zijn inblazingen en in overeenstemming met zijn verzoekingen, zij zijn aan hem onderworpen en worden door hem gevangen geleid naar zijnen wil. Daarom wordt hij genoemd de god dezer wereld, en de geest, die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid. Kinderen der ongehoorzaamheid zijn zij, die verkiezen God ongehoorzaam te zijn en den duivel te dienen, in dezen werkt hij zeer machtig en gevolgenrijk. Gelijk de goede Geest in gehoorzame zielen werkt hetgeen goed is, zo werkt de kwade geest in boze mensen het kwade. En hij werkt nu, niet enkel vroeger, maar juist sedert de wereld gezegend is met het licht van het heerlijk Evangelie. De apostel voegt er bij: Onder dewelke ook wij allen eertijds verkeerd hebben. Deze woorden hebben betrekking op de Joden, die hij hier aanduidt als van nature in dezelfden droeven en ellendigen toestand geweest te zijn, en even slecht en boos geweest te zijn als de onwedergeboren heidenen zelf, en wier natuurlijken toestand hij beschrijft in de volgende woorden.

4. Wij zijn van nature slaven van het vlees en van onze bedorven neigingen, vers 3, doende den wil des vlezes en der gedachten. En daardoor volbrengen de mensen die onreinheid van vlees en geest, waarvan de apostel de Corinthiërs vermaant zich zelven te reinigen, 2 Corinthiërs 7:1. Het volbrengen van den wil des vlezes en der gedachten sluit in zich alle zonde en boosheid, die bedreven worden door de lagere en door de hogere en edeler machten van de ziel. Wij leefden in het daadwerkelijk plegen van al deze zonden, waartoe de bedorven natuur ons verlokte. De

vleselijke wil maakt den mens volslagen slaaf van zijn boze begeerten. Het doen van den wil des vlezes betekent de kracht van deze begeerten en hoeveel macht zij oefenen over degenen, die er zich aan onderwerpen.

5. Wij waren van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen. De Joden waren dat zowel als de Heidenen, de een is van nature gelijk aan den ander, niet alleen door gewoonte en navolging, maar van het begin van ons bestaan af en door onze natuurlijke neigingen en begeerten. Daar alle mensen van nature kinderen der ongehoorzaamheid zijn, zijn zij ook allen kinderen des toorns, God toornt over de bozen ten allen dage. Onze toestand en wandel verdienen toorn, en zullen eindigen in eeuwigen toorn, zo de goddelijke genade niet tussenbeide komt. Hoeveel reden hebben zondaren dus om uit te zien naar die genade, die hen van kinderen des toorns kinderen Gods en erfgenamen Zijner heerlijkheid zal maken! Zover heeft de apostel in deze verzen de ellende van onzen natuurlijken toestand beschreven, wij zullen zien dat hij daar in enkele volgende verzen nog op terugkomt.

Efeze 2:4-10

Hier begint de apostel met de voorstelling van de heerlijke verandering, die door de bekerende genade in hen gewrocht was, waaromtrent wij opmerken:

I. Door wie en op welke wijze die was teweeggebracht.

1. Ontkennend: Niet uit u, vers 8. Ons geloof, onze bekering en onze eeuwige zaligheid zijn niet het product van onze natuurlijke bekwaamheden, of van enige verdienste van ons zelven. Niet uit de werken, opdat niemand roeme, vers 9. Deze dingen zijn niet tot stand gebracht door enige daad van ons, en daarom is alle roem uitgesloten, hij die roemt moet niet roemen in zich zelven, maar in den Heere. Er is geen reden voor iemand om te roemen in zijn eigen bekwaamheid of macht, of als had hij iets gedaan om zulke grote voorrechten bij God te verdienen.

2. Bevestigend: Maar God, die rijk is in barmhartigheid enz., vers 4. God zelf is de bewerker van deze grote en gelukkige verandering, en Zijn grote liefde is de fontein en de oorzaak ervan, want Hij besloot genade te bewijzen. Liefde is Zijn neiging om ons goed te doen eenvoudig omdat wij Zijne schepselen zijn, barmhartigheid ziet ons aan als afvallige en ellendige schepselen. Gods eeuwige liefde en welwillendheid voor Zijne schepselen is de fontein, waaruit al Zijn beloofde barmhartigheid ons toevloeit, en die liefde van God is onuitsprekelijk groot en onuitputtelijk rijk. En dus: uit genade zijt gij zalig geworden, vers 5, en uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, het is Gods gave, vers 8. Iedere bekeerde zondaar is een geredde zondaar. Zij zijn verlost van zonde en toorn, zij zijn overgeplaatst in een toestand van behoudenis, en hun is een recht gegeven door genade op eeuwige gelukzaligheid. De genade, die hen redt, is de vrije, onverdiende goedheid en gunst van God, en Hij redt hen niet door de werken der wet, maar door het geloof in Jezus Christus, door hetwelk zij deelgenoten worden aan de grote zegeningen van het Evangelie. En beide het geloof en de zaligheid, waarop het zo groten invloed heeft, zijn gaven Gods. De grote voorwerpen des geloofs zijn bekend gemaakt door goddelijke openbaring, geloofbaar gemaakt door het getuigenis en de bewijzen, die God er voor gegeven heeft, en dat wij ter zaligheid geloven en de zaligheid verkrijgen door het geloof, danken wij uitsluitend aan den goddelijken bijstand en genade, God heeft alles zo geregeld, dat alles zal blijken enkel genade te zijn.

II. Waarin deze verandering bestaat, in verscheidene bijzonderheden, in overeenstemming met de ellendigheid van onzen natuurlijken toestand, sommige waarvan opgenoemd zijn in dit gedeelte en andere later.

1. Wij, die dood waren, zijn levend gemaakt, vers 5, wij zijn gered van den dood der zonde en een beginsel van geestelijk leven werd ons ingeplant. Genade in de ziel is nieuw leven in de ziel. Gelijk de dood al de zintuigen sluit en alle macht en alle vermogens verzegelt, zo vernietigt de zonde alles goeds. Een wedergeboren zondaar wordt een levende mens, hij leeft een leven van heiligmaking, zijnde uit God geboren, en hij leeft in den zin van de wet, zijnde van de schuld verlost door vergevende en rechtvaardigende genade. Hij heeft ons met Christus levend gemaakt. Ons geestelijk leven komt voort uit onze vereniging met Christus, het is in Hem dat wij leven: Ik leef en gij zult leven.

2. Wij zijn begraven en opgewekt, vers 6. Wat nog te doen overblijft wordt hier besproken alsof het reeds geschied ware, ofschoon wij inderdaad opgewekt zijn uit kracht van onze vereniging met Hem, dien God uit de doden opgewekt heeft. Toen Hij Christus uit de doden opwekte, wekte Hij inderdaad alle gelovigen met Hem op, want Hij is hun gemeenschappelijk hoofd, en toen Hij Hem in den hemel aan Zijne rechterhand plaatste, verhoogde en verheerlijkte Hij hen in en met Hem, hun verrezen en verhoogde hoofd en voorloper.

En heeft ons mede gezet in den hemel in Christus Jezus. Dit kan ook in anderen zin verstaan worden. Zondaren wentelen zich in het vuil, geheiligde zielen wonen in den hemel, zijn boven de wereld verheven, de wereld is niets voor hen, vergeleken met wat zij geweest is en vergeleken met wat de andere wereld is. Heiligen zijn niet alleen Christus' vrijgelatenen, maar zij zijn ook Zijn troongenoten, door den bijstand van Zijne genade zijn zij opgestegen met Hem boven deze wereld om te verkeren met een hogere, en zij leven in gestatige verwachting daarvan. Zij zijn niet alleen dienaren van den besten meester in het beste werk, maar zij worden geroepen om met Hem te regeren, zij zitten met Christus in Zijn troon, gelijk Hij met Zijnen Vader is gezeten in diens troon.

III. Merk op wat het grote doel en voornemen Gods is in de bewerkstelliging van deze verandering. En wel:

1. Ten opzichte van anderen: Opdat Hij zou betonen in de toekomende eeuwen, enz., vers 7, dat Hij zou geven een voorbeeld en bewijs van Zijn grote goedheid en barmhartigheid, tot aanmoediging van zondaren in volgende tijden. Merk op: De goedheid van God in het bekeren en zalig maken van zondaren in vroeger tijd is een geschikte aanmoediging voor anderen in later dagen om te hopen op Zijne genade en barmhartigheid en daarom te smeken. Daar dit Gods doel was, mogen arme zondaren daarin grote bemoediging vinden. En wat mogen wij niet hopen van zulke genade en vriendelijkheid, van zulke uitnemende rijkdommen en genade, als die welke deze verandering tot stand brachten! Door Christus Jezus, bij en door wie God al Zijn zegeningen aan ons schenkt.

2. Ten opzichte van de wedergeboren zondaars zelf. Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, enz., vers 10. Het blijkt dat alles genade is, want al onze geestelijke voordelen zijn van God.

Wij zijn Zijn maaksel, daarmee wordt de nieuwe schepping bedoeld, niet alleen als mensen, maar ook als heiligen. De nieuwe mens is een nieuw schepsel, en God is zijn Schepper. Het is een nieuwe geboorte en wij zijn gebaard door Zijnen wil. In Christus Jezus, dat is, ter wille van hetgeen Hij gedaan en geleden heeft, en door den invloed en de werking van Zijn gezegenden Geest. Tot goede werken, enz. De apostel heeft tevoren deze verandering toegeschreven aan goddelijke genade, met uitsluiting van de werken, maar om den schijn te vermijden van te ontmoedigen van het doen van goede werken, merkt hij hier aan dat, ofschoon de verandering aan niets van dien aard te danken is (want wij zijn het maaksel van God), God toch in die nieuwe schepping ons bestemd en bereid heeft voor goede werken. Geschapen tot goede werken, met het doel dat wij daarin vruchtbaar zouden zijn. Wanneer God door Zijne genade goede beginselen inplant, bedoelt Hij dat ze goede werken voortbrengen zullen.

Welke God voorbereid heeft, dat is bevolen en bepaald. Ook kan men uit deze woorden lezen: Welke God van tevoren bereid heeft voor ons, dat is: door ons te zegenen met de kennis van Zijn

wil, met den bijstand van Zijn Heiligen Geest, en met het geven van zulk een verandering in ons. Opdat wij in dezelve zouden wandelen, God verheerlijkende door een voorbeeldigen wandel en door volharding in heiligheid.

Efeze 2:11-13

In deze verzen vervolgt de apostel zijn uiteenzetting van den ellendigen toestand dezer Efeziërs, van nature. Daarom gedenkt enz., vers 11. Hij zegt als ‘t ware: Gij moet u herinneren wat gij geweest zijt en dat vergelijken met wat gij nu zijt, dan zult ge nederig zijn en vol lof en dank voor God". Bekeerde zondaren behoren dikwijls terug te zien op de zondigheid en ellendigheid van den toestand, waarin zij van nature waren. Heidenen in het vlees, dat is: levende in de verdorvenheid uwer natuur, verstoken van de besnijdenis, het uitwendig teken van een aandeel in het verbond der genade. Voorhuidgenoemd door degenen enz., dat is: Veracht en verworpen door de Joden, die uitwendige belijdenis hadden en niet verder zagen dan de uitwendige beschikking. Huichelachtige belijders verheffen zich gaarne voornamelijk op hun uitwendige voorrechten, en verachten en verwijten anderen, die deze missen. De apostel beschrijft nu de ellende van hun toestand in verscheidene opzichten, vers 12.

In dien tijd, toen gij heidenen en onbekeerden waart, toen waart gij:

1. Zonder Christus, zonder kennis van den Messias, en zonder enig behoudend aandeel aan Hem of betrekking tot Hem. Dat is waar van alle onbekeerde zondaren, allen die verstoken zijn van het geloof, waardoor men zaligmakend deel aan Christus heeft, en het is een treurige en betreurenswaardige toestand voor een ziel om zonder een Zaligmaker te zijn. Zonder Christus zijnde, waren zij:

2. Vervreemd van het burgerschap Israël’s, zij behoorden niet tot de gemeente van Christus en hadden geen gemeenschap met haar, want die was beperkt tot het volk van Israël. Het is geen gering voorrecht te behoren tot de gemeente van Christus, en met al haar leden deel te hebben aan haar bijzondere voorrechten.

3. Vreemdelingen van de verbonden der belofte. Het verbond der genade heeft altijd dezelfden inhoud gehad, alhoewel het verscheidene bijvoegingen en veranderingen onderging in de verschillende toestanden van de gemeente, en daarom wordt het genoemd verbonden, en de verbonden der belofte, omdat het gesloten was op belofte en voornamelijk de grote belofte bevatte van den Messias en het eeuwige leven door Hem. De Efeziërs, in hun heidendom, waren vreemdelingen van dat verbond, zij hadden er nooit enige mededeling of inzicht van gehad, en alle onbekeerde zondaren zijn er vreemdelingen van en hebben er geen deel aan. Zij, die zonder Christus zijn en dus geen deel hebben aan den Middelaar des verbonds, hebben ook geen deel aan de beloften van het verbond.

4. Zij hadden geen hoop, dat is: buiten dit leven, geen wel gegronde hoop op geestelijke en eeuwige zegeningen. Zij, die zonder Christus en vreemdelingen van het verbond zijn, kunnen geen goede hoop hebben, want Christus en het verbond zijn de grond en het fondament van al de hoop des Christens. Zij waren in een toestand van verwijdering en vervreemding van God. Zonder God in de wereld, niet zonder enige kennis van een godheid, want zij aanbaden afgoden, maar levende zonder enige ware kennis van Hem, zonder zelfbewuste afhankelijkheid van Hem en zonder enige bijzondere belangstelling in Hem. Er staat: atheïsten in de wereld, want ofschoon zij verschillende godheden aanbaden, waren zij zonder den waren God. De apostel gaat voort, vers 18, de gelukkige verandering te schetsen, die in hun toestand gekomen was. Maar nu, in Christus Jezus zijt gij, die

eertijds verre waart. Zij waren ver van Christus, van Zijne gemeente, van Zijne belofte, van de Christelijke hoop en van God zelf, en dus van al wat goed is, gelijk de verloren zoon in het ver gelegen land, dat was hun voor ogen gehouden in de voorgaande verzen. Onbekeerde zondaren bewegen zich op verren afstand van God en God houdt hen op een afstand. De verhevenen kent Hij van verre. Maar nu, in Christus Jezus, enz., door uw bekering, uit kracht van uw vereniging met Christus, en door uw deel aan Hem door het geloof, zijt gij nabij geworden. Zij waren tot God gebracht, opgenomen in de gemeente, besloten in het verbond, en dientengevolge in het bezit gesteld van al de overige voorrechten. De heiligen zijn een volk nabij God. De zaligheid is ver van de godlozen, maar God is een hulp nabij de Zijnen, en dat door het bloed van Christus, door de verdienste van Zijn lijden en sterven. Iedere gelovige zondaar dankt zijn nabijzijn bij God en zijn deel in Gods gunst aan den dood en het offer van Christus.

Efeze 2:14-22

Wij komen nu tot het laatste gedeelte van dit hoofdstuk, dat een mededeling bevat van de grote en heerlijke voorrechten, welke beiden, bekeerde Joden en heidenen, van Christus ontvangen. De apostel toont hier aan dat zij, die in een toestand van vijandschap leefden, nu verzoend zijn. Tussen Joden en heidenen had grote vijandschap bestaan, en evenzo bestaat die tussen God en iedere onwedergeborene. Maar Jezus Christus is onze vrede, vers 14. Hij maakte vrede door Zijne zelfsofferande en kwam om te verzoenen:

1. Joden en heidenen met elkaar. Hij heeft die beiden een gemaakt, door de twee delen der mensheid, die gewoon waren elkaar te vervloeken, te haten en te beledigen, met elkaar te verzoenen. Hij brak den middelmuur des afscheidsels, de ceremoniële wet, waardoor de grote vijandschap ontstaan was en die de oorzaak was van der Joden afzondering. Die wordt hier den middelmuur des afscheidsels genoemd, in heen wijzing naar de afscheiding in den tempel, die het voorhof der heidenen scheidde van het voorhof, waar de Joden in mochten komen. Zo maakte Hij de vijandschap in Zijn vlees teniet, vers 15. Door Zijn lijden in het vlees nam Hij de bindende kracht der ceremoniële wet weg (en ruimde daardoor de oorzaak van vijandschap en verwijdering tussen hen uit den weg), die hier genoemd wordt de wet der geboden in inzettingen bestaande, omdat zij een menigte van uitwendige plechtigheden en ceremoniën bevatte, en bestond uit allerlei inzettingen en bepalingen, betreffende de uitwendige vormen van den eredienst. De wet der inzettingen werd door Christus afgeschaft, want zij was door Hem vervuld. Door deze teniet te maken vormde Hij ene gemeente van gelovigen, om het even of ze Joden dan wel heidenen waren. Zo schiep Hij die twee in zich zelven tot een nieuwen mens. Hij verenigde die twee delen in ene gemeenschap, een lichaam van het volk Gods, hen in zich zelven samenvoegende als hun gemeenschappelijk hoofd, hen vernieuwende door den Heiligen Geest, en hen nu leidende in een nieuwen weg van evangelische aanbidding, en maakte zo vrede tussen de beide delen, die vroeger zoveel van elkaar verschilden.

2. Daar was vijandschap tussen God en de zondaren, beiden Joden en heidenen, en Christus kwam om die vijandschap teniet te doen en hen beiden met God te verzoenen, vers 16. De zonde baart vijandschap tussen God en de mensen. Christus kwam om een einde te maken aan dien twist, door beiden Joden en heidenen te verzoenen, hen te verzamelen en te vergaderen in een lichaam, voor een vertoornd en beledigd God. En zulks door het kruis, door Zijne zelfsofferande aan het kruis, de vijandschap aan hetzelve gedood hebbende. Toen Hij verslagen en geofferd werd, versloeg Hij de vijandschap, die bestond tussen God en arme zondaren. De apostel komt nu tot de beschrijving van de grote voorrechten, welke beide partijen wonnen door het middelaarschap van onzen Heere Jezus Christus, vers 17. Christus, die vrede verwierf door het kruis, kwam gedeeltelijk in Zijn eigen persoon als tot de Joden, die hier genoemd worden: nabij te zijn, en gedeeltelijk in Zijn apostelen, dien Hij opdroeg het Evangelie te verkondigen, tot de heidenen, die gezegd worden: verre te zijn, in den zin die hij tevoren aan die woorden gaf. En verkondigde vrede, Hij maakte de voorwaarden bekend van de verzoening met God en van eeuwig leven. Merk hier op: Wanneer de boodschappers van Christus Zijn waarheid verkondigen, staat dat gelijk alsof Hij het onmiddellijk zelf deed. Er wordt gezegd, dat Hij hun predikte, want die hen ontving, ontving Hem, en die hen veracht wanneer zij volgens Zijn opdracht handelen en Zijn boodschap overbrengen, veracht en verwerpt Christus zelf. Het gevolg van dezen vrede is vrije toegang, beiden voor Joden en heidenen, tot God, vers 18. Want door Hem, in Zijn naam en door Zijn middelaarschap hebben wij beiden den toegang of toelating in de tegenwoordigheid Gods, die de verzoende Vader van beiden

geworden is, de troon der genade is opgericht voor ons om er heen te komen, en de vrijheid om daartoe te naderen is ons gegeven. Onze toegang is door den Heiligen Geest. Christus verwierf ons verlof om tot God te komen, en de Geest geeft ons vrijmoedigheid en kracht om te komen, en genade om Gode aangenaam Hem te dienen. Wij naderen tot God, door Jezus Christus, door de hulp des Geestes. Daar de Efeziërs na hun bekering zulk een toegang tot God hadden, zowel als de Joden, en door dezelfden Geest, zegt de apostel hun: Zo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, vers 19. Dit zegt hij in tegenstelling met hetgeen hij opgemerkt had over hun toestand in het heidendom, zij waren nu niet langer vervreemd van het burgerschap Israël's, niet langer dat, waar de Joden alle volken der aarde, behalve zich zelven, voor hielden, vreemdelingen van God, maar medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods, dat is leden van de gemeente van Christus en rechthebbenden op al hare voorrechten. De gemeente wordt vergeleken bij een stad, en iedere bekeerde zondaar is daar burger. Zij wordt ook vergeleken bij een huis, en iedere bekeerde zondaar is een van de huisgenoten, lid van het gezin, dienstknecht en kind in Gods huis. In vers 20 wordt de gemeente vergeleken bij een gebouw. De apostelen en profeten zijn het fondament van dat gebouw. Zij worden zo genoemd in betrekkelijken zin, want Christus is het eigenlijke fondament, zodat wij het moeten verstaan van de leer overgeleverd door de profeten van het Oude Testament en de apostelen van het Nieuwe. Er volgt: waarvan Jezus Christus is de uiterste hoeksteen. In Hem ontmoeten Joden en heidenen elkaar en vormen ene gemeente, en Christus draagt het gebouw door Zijn kracht.

Op welken het gehele gebouw, bekwamelijk samengevoegd zijnde, vers 21. Alle gelovigen uit welken het bestaat. in Christus door het geloof verenigd zijnde, en met elkaar door de Christelijke liefde verbonden, wassen op tot een heiligen tempel, worden een geheiligde gemeenschap, waarin veel omgang is tussen God en Zijn volk, gelijk in den tempel. Zij aanbidden en dienen Hem, Hij openbaart zich in hun midden. Zij brengen God hun geestelijke offeranden, Hij geeft hun Zijn zegeningen en gunsten. Daardoor is het gebouw in zijn aard een tempel, een heilige tempel, want de gemeente is de plaats, die God verkoren heeft om daar Zijn naam te doen wonen, en zij wordt zulk een tempel door genade en kracht, die van Hem komen, -in den Heere. De algemene kerk, gebouwd op Christus als het fondament, verenigd in Christus als de hoeksteen, zal ten slotte verheerlijkt worden in Hem als de kroonsteen. Op welken ook gij mede gebouwd wordt enz., vers 22. Niet slechts de algemene kerk wordt den tempel van God genoemd, maar ook elke gemeente, en evenzo is ieder waarachtig gelovige een levende tempel, een woonstede Gods in den Geest. God woont nu in al Zijn gelovigen: zij zijn Zijne tempels geworden door de bewerking van den gezegenden Geest, en Zijn wonen bij hen is het onderpand van hun wonen met Hem in de eeuwigheid.

HOOFDSTUK 3

1 Om deze oorzaak ben ik Paulus de gevangene van Christus Jezus, voor u, die heidenen zijt.
2 Indien gij maar gehoord hebt van de bedeling der genade Gods, die mij gegeven is aan u;
3 Dat Hij mij door openbaring heeft bekend gemaakt deze verborgenheid, gelijk ik met weinige woorden te voren geschreven heb;
4 Waaraan gij, dit lezende, kunt bemerken mijn wetenschap, in deze verborgenheid van Christus,
5 Welke in andere eeuwen den kinderen der mensen niet is bekend gemaakt, gelijk zij nu is geopenbaard aan Zijn heilige apostelen en profeten, door den Geest;
6 Namelijk dat de heidenen zijn medeerfgenamen, en van hetzelfde lichaam, en mededeelgenoten Zijner belofte in Christus, door het Evangelie;
7 Waarvan ik een dienaar geworden ben, naar de gave der genade Gods, die mij gegeven is, naar de werking Zijner kracht.
8 Mij, den allerminste van al de heiligen, is deze genade gegeven, om onder de heidenen door het Evangelie te verkondigen den onnaspeurlijken rijkdom van Christus,
9 En allen te verlichten, dat zij mogen verstaan, welke de gemeenschap der verborgenheid zij, die van alle eeuwen verborgen is geweest in God, Welke alle dingen geschapen heeft door Jezus Christus;
10 Opdat nu, door de Gemeente, bekend gemaakt worde aan de overheden en de machten in den hemel de veelvuldige wijsheid Gods;
11 Naar het eeuwig voornemen, dat Hij gemaakt heeft in Christus Jezus, onzen Heere;
12 In Denwelken wij hebben de vrijmoedigheid, en den toegang met vertrouwen, door het geloof aan Hem.
13 Daarom bid ik, dat gij niet vertraagt in mijn verdrukkingen voor u, hetwelke is uw heerlijkheid.
14 Om deze oorzaak buig ik mijn knieen tot den Vader van onzen Heere Jezus Christus,
15 Uit Welken al het geslacht in de hemelen en op de aarde genoemd wordt,
16 Opdat Hij u geve, naar den rijkdom Zijner heerlijkheid, met kracht versterkt te worden door Zijn Geest in den inwendigen mens;
17 Opdat Christus door het geloof in uw harten wone, en gij in de liefde geworteld en gegrond zijt;
18 Opdat gij ten volle kondet begrijpen met al de heiligen, welke de breedte, en lengte, en diepte, en hoogte zij,
19 En bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot al de volheid Gods.
20 Hem nu, Die machtig is meer dan overvloediglijk te doen, boven al wat wij bidden of denken, naar de kracht, die in ons werkt,
21 Hem, zeg ik, zij de heerlijkheid in de Gemeente, door Christus Jezus, in alle geslachten, tot alle eeuwigheid. Amen.

Dit hoofdstuk bestaat uit twee delen.

I. Van de mededeling, die Paulus den Efeziërs doet betreffende hem zelven, dat hij door God gekozen is om de apostel der heidenen te zijn, vers 1-13,

II. Zijn ootmoedig en vurig gebed tot God voor de Efeziërs, vers 14-21. Wij moeten er acht opslaan, dat het zeer dikwijls de gewoonte van den apostel was om tussen zijn onderrichtingen en raadgevingen te voegen uitweidingen en gebeden tot God voor degenen, aan wie hij schreef, omdat hij wist dat al zijn raad en onderwijs vruchteloos zijn zouden, indien God niet medewerkte en ze vruchtbaar maakte. Dit is een voorbeeld voor alle dienaren van Christus, zij moeten ernstig bidden, dat de krachtdadige werking des goddelijken Geestes hun werk zegene en krone met goeden uitslag.

Efeze 3:1-13

Hier hebben wij de mededeling, die Paulus aan de Efeziërs doet, betreffende zijne aanstelling door God tot apostel der heidenen.

I. Wij zien dat hij hen deelgenoot maakt van de droefenissen en het lijden, die hij ondervond in de uitoefening van dezen dienst, vers 1. De eerste woorden sluiten aan bij het vorige hoofdstuk, en kunnen op tweeërlei wijze verstaan worden.

1. Om deze oorzaak, omdat ik verkondigd heb de leer in het vorige hoofdstuk vervat, en omdat ik staande houd, dat de grote voorrechten van het Evangelie niet alleen den Joden toekomen, maar ook den gelovigen heidenen, ofschoon zij niet besneden worden, daarom ben ik nu een gevangene, maar een gevangene van Jezus Christus, want ik lijd voor Zijne zaak en blijf Zijn getrouwe dienaar en het voorwerp van Zijn bijzondere bescherming en zorg, terwijl ik dus voor Hem lijd. Merk op: Christus' dienaren, wanneer zij gevangen worden, zijn Zijne gevangenen, en Hij veracht Zijne gevangenen niet. Hij denkt nooit slechter over hen omdat de wereld hen belastert en zij van haar kwade behandeling ondergaan. Paulus bleef zich aan Christus houden en Christus erkende hem, terwijl hij in de gevangenis was. Voor u, die heidenen zijt, de Joden vervolgden en kerkerden hem, omdat hij de apostel der heidenen was en hun het Evangelie verkondigde. Wij kunnen hieruit leren, dat de getrouwe dienaren van Christus Zijn heilige waarheden moeten verkondigen, ook al is dat sommigen onaangenaam en al moeten zij er om lijden. -Of:

2. Deze woorden kunnen verstaan worden: Om deze oorzaak, dat is sinds gij niet meer vreemdelingen en bijwoners zijt, Hoofdstuk 2:19, maar in Christus verenigd en tot Zijne gemeente toegelaten zijt, bid ik, Paulus, die de gevangene van Jezus Christus ben, dat gij moogt bekwaam gemaakt worden om te handelen zoals mensen betaamt, die door God zo begunstigd en deelgenoten aan zulke voorrechten gemaakt zijn. Iets dergelijks leest ge in vers 14, waar hij, na ene uitweiding in de daartussen liggende verzen, het betoog voortzet, in vers 1 begonnen. Merk op: Zij, die van God genade en bijzondere gunsten ontvangen hebben, gevoelen behoefte aan het gebed, opdat zij mogen groeien en toenemen en voortgaan te handelen zoals betamelijk is. En, ziende Paulus als gevangene bezig met het opzenden van zulke gebeden tot God in het belang van de Efeziërs, moeten wij leren, dat geen bijzonder lijden van ons zelven ons zo met ons zelven bezig mag doen zijn, dat wij daardoor de belangen van anderen vergeten in onze gebeden en smekingen tot God. Hij spreekt later opnieuw over zijn lijden, vers 13. Daarom bid ik, dat gij niet vertraagt in mijne verdrukkingen voor u, hetwelk is uwe heerlijkheid. Terwijl hij in de gevangenis was, leed hij daar veel, en ofschoon het om hunnentwil was dat hij leed, wilde hij niet dat zij daardoor ontmoedigd of neergeslagen zouden worden, ziende welke grote dingen God voor hen gedaan had door zijn dienst. Welk een tedere belangstelling toont hij voor deze Efeziërs! De apostel was meer bezorgd, dat zij ontmoedigd en zwak zouden worden door zijn beproevingen, dan over hetgeen hij zelf leed, en om dat te voorkomen zegt hij dat zijn lijden hun heerlijkheid is. Wel verre van het als een werkelijke ontmoediging te beschouwen, moesten zij het houden voor een oorzaak van heerlijkheid en blijdschap voor hen, want daardoor werd hun geopenbaard hoeveel belang God in hen stelde, dat Hij Zijn apostel zond niet slechts om hun het Evangelie te verkondigen, maar bovendien om voor hen te lijden en de waarheid, die hij predikte, te bevestigen door de vervolgingen, die hij onderging. Niet alleen de getrouwe dienaren van Christus zelf, maar ook hun gemeenten, hebben reden van vreugde en heerlijkheid, wanneer zij lijden voor de zaak van de verbreiding des Evangelies.

II. De apostel onderricht hen omtrent zijne aanstelling door God tot den dienst, en hoe Hij hem buitengewoon bekwaam gemaakt en geroepen heeft door een bijzondere openbaring, die Hij hem gaf.

1. God stelde hem tot de bediening aan: Indien gij maar gehoord hebt van de bediening der genade Gods, die mij gegeven is aan u, vers 2. Het kon zijn dat zij daarvan niet gehoord hadden, en daarom wenst hij over die zaak niet twijfelachtig te spreken, eige is soms een bevestigend bijwoord, en dus kunnen wij ook lezen: Sedert gij gehoord hebt enz. Hij noemt het Evangelie hier (gelijk in sommige andere plaatsen) de genade Gods, omdat het een goddelijke gave aan zondige mensen is, en al de genadige ontdekkingen, die het mededeelt, al de blijde tijdingen, die het bevat, voortvloeien uit de rijke genade Gods, en het is dus het grote werktuig in de handen van den Geest, waardoor Gods genade in de zielen der mensen werkt. Hij spreekt van de bedeling dezer genade hun gegeven, hij bedoelt, dat hij gemachtigd en door God gezonden was, om de leer van het Evangelie te verbreiden, welke bediening en machtiging hem voornamelijk voor den dienst onder de heidenen toevertrouwd waren, aan u. En verder, van het Evangelie sprekende, zegt hij: Waarvan ik een dienaar geworden ben enz., vers 7. Hier bevestigt hij ook dat gezag. Hij was geworden (gemaakt) een dienaar, hij had het zich zelven niet gemaakt, hij nam zich zelven die eer niet, -en hij was dat gemaakt naar de gave der genade Gods, die hem gegeven was. God bekwaamde en voorzag hem van gaven voor dat werk, en stond hem in de uitvoering bij met alle nodige gaven en genaden, beide gewone en buitengewone, en dat naar de werking Zijner kracht, voornamelijk in hem, en ook in hen aan wie hij predikte, zodat zijn arbeid onder hen vruchtbaar was. Waar God de mensen toe roept, daartoe bekwaamt Hij hen, en dat doet Hij door almachtige kracht. De gave van goddelijke genade bereikt ene werking van goddelijke kracht.

2. Gelijk God hem tot de bediening aangesteld heeft, zo heeft Hij hem buitengewoon daartoe beroepen door een goddelijke openbaring. Hij maakt melding van het geheimenis, dat hem geopenbaard was, zowel als van de openbaring zelf.

A. Het geopenbaarde geheim is, dat de heidenen zijn mede-erfgenamen, en van hetzelfde lichaam, en mededeelgenoten Zijner belofte in Christus, door het Evangelie, vers 6, dat is: zij zijn mede-erfgenamen door het geloof met de Joden van de hemelse erfenis, en zij zijn leden van hetzelfde mystieke lichaam, opgenomen in de gemeente van Christus en deelhebbend aan de beloften van het Evangelie, zowel als de Joden, en voornamelijk aan de grote belofte van den Geest. En dat: in Christus, zijnde verenigd in Christus, in wie alle beloften ja en amen zijn, en door het Evangelie, dat is: in de tijden van het Evangelie, zoals sommigen het verstaan, of: door het Evangelie, dat aan hen verkondigd is en dat het voorname werktuig en middel is, waardoor God het geloof in Christus werkt. Dat was de grote waarheid, aan den apostel geopenbaard, namelijk dat God de heidenen roepen zou tot zaligheid door het geloof in Christus, en zulks zonder de werken der wet.

B. Van de openbaring dezer waarheid spreekt hij vers 3-5. Hier moeten wij opmerken, dat de vereniging van Joden en heidenen in de gemeente des Evangelies een geheim was, een groot geheim, dat bepaald was in den raad Gods voor alle eeuwen, en dat eeuwenlang niet ten volle kon verstaan worden, totdat de vervulling daarvan de profetieën opgehelderd had. Het wordt ene verborgenheid genoemd, ter oorzake van zijn verschillende omstandigheden en bijzonderheden (zoals de tijd, de wijze en de middelen, waarop en waardoor het zou geschieden), welke verborgen en geheim gehouden werden in Gods hart, totdat Hij het door een bijzondere openbaring aan Zijn dienstknecht

bekend maakte. Zie Handelingen 26:16-18. En het wordt de verborgenheid van Christus genoemd, omdat het door Hem geopenbaard werd, Galaten 1:12, en omdat het zo bijzondere betrekking op Hem heeft. Daarvan had de apostel tevoren, dat is, even tevoren, in de voorgaande hoofdstukken, enige wenken gegeven. Waaraan gij, dit lezende, of: zoals de woorden ook kunnen vertaald worden: hierop lettende (het is niet genoeg dat wij bloot de Schrift lezen, wij moeten er ook op letten en ter harte nemen hetgeen wij lezen) kunt bemerken mijne wetenschap in deze verborgenheid van Christus. Daaraan konden zij bemerken hoe God hem bekwaamd en geroepen had om de apostel der heidenen te zijn, hetwelk voor hen een sterk bewijs voor zijn goddelijk gezag moest wezen. Deze verborgenheid, zegt hij, was in andere eeuwen den kinderen der mensen niet bekend gemaakt, gelijk zij nu is geopenbaard aan zijn heilige apostelen en profeten door den Geest, vers 5. Het was niet zo volkomen en duidelijk ontdekt in de eeuwen voor Christus, als het nu is geopenbaard aan de profeten van dezen tijd, de profeten van het Nieuwe Testament, die onmiddellijk door den Geest worden geïnspireerd en onderwezen. Laat ons opmerken, dat de bekering van de heidenwereld door het geloof in Christus een aanbiddelijke verborgenheid was, en wij God daarvoor moeten zegenen. Wie zou zich hebben kunnen voorstellen, dat zij, die zo lang in de duisternis en op zo groten afstand geweest waren, zouden beschenen worden door dat wonderbare licht en nabij gebracht worden? Laat ons hieruit leren dat wij niet mogen twijfelen ook aan de slechtsten, zomin aan de slechtste mensen als aan de slechtste volken. Niets is te moeilijk voor de goddelijke genade, niemand is zo onwaardig, dat het Gode niet behagen kan hem grote genade te geven. En hoeveel belang hebben wij zelven bij deze zaak, niet alleen omdat wij leven in den tijd, waarin deze verborgenheid is geopenbaard, maar voornamelijk omdat wij behoren tot de volken, die in vroegere eeuwen vreemdelingen en bijwoners waren en leefden in grove afgoderij, maar nu verlicht zijn door het eeuwig Evangelie en deelhebben aan Zijne beloften.

III. De apostel deelt hun mede hoe hij tot dezen dienst gebruikt werd, en dat ten opzichte van de heidenen en van alle anderen.

1. Ten opzichte van de heidenen. Hij verkondigde hun den onnaspeurlijken rijkdom van Christus, vers 8. Merk op in dit vers, hoe nederig hij over zich zelven spreekt, en hoe hoog over Jezus Christus.

A. Hoe nederig hij over zich zelven spreekt.

Mij, den allerminste van al de heiligen. Paulus, de voornaamste der apostelen, noemt zich zelven den allerminste van al de heiligen, omdat hij vroeger een vervolger van de volgelingen van Christus geweest is. Hij was, in zijn eigen schatting, zo gering mogelijk. Wie kan minder zijn dan de minste? Door van zich zelven zo laag mogelijk te spreken, doet hij het lager dan mogelijk is. Merk op: Hen, die God roept tot eervolle bedieningen, maakt Hij nederig en laag in eigen ogen. En God geeft genade om nederig te zijn, waar Hij alle andere genaden geeft. Wij moeten ook opmerken op hoe verschillende wijze de apostel van zich zelven en van zijn dienst spreekt. Terwijl hij zijne bediening verheerlijkt, verlaagt hij zich zelven. Een getrouw dienaar van Christus moet zeer nederig zijn, en zeer gering over zich zelven denken, ook wanneer hij zeer hoog en eervol over zijn heilige bediening spreekt.

B. Hoe hoog hij spreekt over Jezus Christus. De onnaspeurlijke rijkdom van Christus. Er is een machtige schat van genade, barmhartigheid en liefde verborgen in Christus Jezus, beiden voor Joden

en heidenen. Of hier wordt gesproken van de schatten van het Evangelie als van den rijkdom van Christus, den rijkdom, dien Christus verwierf voor en verleent aan al Zijn gelovigen. En dat zijn onnaspeurlijke rijkdommen, waarvan wij het einde niet kunnen vinden, en die door menselijk vernuft nooit hadden kunnen ontdekt worden, en waarvan geen mens enige kennis kon verkrijgen anders dan door openbaring. Het was des apostels roeping en werk te verkondigen dezen onnaspeurlijken rijkdom van Christus onder de heidenen, en hij waardeerde dat als een grote gunst en beschouwde het als een onuitsprekelijke eer voor zich: Mij is deze genade gegeven, deze bijzondere gunst heeft God verleend aan zulk een onwaardige als ik ben. En het is een onuitsprekelijke gunst voor de heidenwereld, dat haar de onnaspeurlijke rijkdom van Christus verkondigd wordt. Ofschoon velen arm blijven en door deze schatten niet verrijkt worden, toch is het een gunst, dat ze onder ons verkondigd worden, dat ze ons worden aangeboden, en wanneer ze ons niet rijk maken, is dat onze eigen schuld.

2. Ten opzichte van alle mensen, vers 9. Zijn bediening en werk was allen te verlichten (het te verkondigen en bekend te maken aan de gehele wereld), welke de gemeenschap en verborgenheid zij (dat de heidenen, die tot hiertoe vreemdelingen voor de gemeente waren, tot haar gemeenschap zouden worden toegelaten), die van alle eeuwen verborgen is geweest in God (geheim gehouden in zijn voornemen), welke alle dingen geschapen heeft door Jezus Christus, Johannes 1:3. Alle dingen zijn door Hem gemaakt, en zonder Hem is geen ding gemaakt, dat gemaakt is. Daarom is het geen wonder dat Hij heidenen zowel als Joden zalig maakt, want Hij is de Schepper van beiden, en wij mogen besluiten, dat Hij machtig is het werk hunner verlossing te volbrengen, ziende dat Hij machtig was het grote werk der schepping te verrichten. Het is waar dat beide, de eerste schepping, waarbij God alles uit niets maakte, en de nieuwe schepping, waardoor Hij zondaren in nieuwe schepselen verandert door hun bekerende genade te geven, beide van God zijn door Jezus Christus. De apostel voegt er bij: Opdat nu door de gemeente bekend gemaakt worde aan de overheden en de machten in den hemelde veelvuldige wijsheid Gods, vers 10. Dit was, onder meer, een der doeleinden, welke God had met de openbaring dezer verborgenheid, dat de goede engelen, die een voornaam deel hebben in de regering van de koninkrijken en overheden dezer wereld en die door God begaafd zijn met grote macht om Zijn wil op deze aarde te volvoeren (ofschoon hun gewone verblijfplaats in den hemel is), zouden bekend worden door hetgeen in en aan de gemeente gedaan wordt, met de veelvuldige wijsheid Gods. Dat is de grote verscheidenheid, waarmee Gods wijsheid de dingen beschikt, of Zijn wijsheid, tentoongespreid in de verschillende wegen, die Hij bewandelt om Zijne gemeente te besturen in haar verschillende tijdperken, en voornamelijk in het toelaten tot haar van de heidenen. De heilige engelen, die inzien in de verborgenheid van onze verlossing door Christus, zijn natuurlijk zeer opmerkzaam op dit deel van die verborgenheid, dat onder de heidenen de onnaspeurlijke rijkdom van Christus verkondigd wordt. En dat is naar het eeuwig voornemen, dat Hij gemaakt heeft in Christus Jezus, onzen Heere, vers 11. Sommigen vertalen de woorden: kata prothesin toon aisonoon, aldus: Overeenkomstig de voorbeschikking van de eeuwen, enz. Dan zou in de eerste eeuwen Zijn wijsheid het geschikt geoordeeld hebben aan den gevallen Adam de belofte van een Zaligmaker te geven, in het tweede tijdperk om den Joden dien Zaligmaker in geheiligde personen af te schaduwen, en in het tijdperk van den Messias om Hem den Joden te openbaren en den heidenen te doen verkondigen. (Dr. Whitby). Anderen verstaan het, in overeenstemming met onze vertaling, van het eeuwig voornemen, dat God opvatte in en door Jezus Christus te volbrengen, alles wat Hij in de grote zaak van des mensen verlossing gedaan heeft volgens Zijn eeuwig besluit ten dien opzichte. Nu de apostel Jezus Christus genoemd heeft, voegt hij met betrekking tot Hem er bij: In wie wij hebben de vrijmoedigheid en den toegang met vertrouwen door het geloof aan Hem, vers

12. Dat is: in, of door, wie wij vrijheid hebben om onze harten voor God open te leggen als voor onzen Vader, en een wel gegronde verwachting van verhoring en aanneming door Hem, en dat door middel van het geloof in Hem, onzen groten Middelaar en Voorspraak. Wij mogen met nederige vrijmoedigheid komen om door God gehoord te worden, wetende dat de schrik van den vloek weggedaan is, en wij mogen verwachten van Hem goede en troostrijke woorden te horen. Wij mogen met vertrouwen toegaan om tot God te spreken, wetende dat wij zulk een Middelaar tussen God en ons, en zulk een Voorspraak bij den Vader hebben.

Efeze 3:14-21

Wij komen nu tot het tweede gedeelte van dit hoofdstuk, dat Paulus' gewijd en hartelijk gebed voor zijn geliefde Efeziërs bevat. Om deze oorzaak. Dat kan betrekking hebben op het onmiddellijk-voorafgaande: Ik bid dat gij niet vertraagt, enz., maar waarschijnlijk trekt de apostel hier samen wat hij in het eerste vers gezegd had, waarvan hij in de tussenliggende verzen afgeweken was. Merk hier op:

I. Tot wie hij bidt, tot God, als Vader van onzen Heere Jezus Christus, (zie Hoofdstuk 1:3).

II. Zijn uitwendige houding in het gebed was nederig en eerbiedig. Ik buig mijne knieën. Wanneer wij tot God naderen, moeten wij het doen met eerbied in het hart, en die eerbied moet blijken in de meest betamelijke en voegzame houding. Den Heere Jezus genoemd hebbende, gaat Paulus niet verder zonder getuigenis van zijn liefde te geven, vers 15 :Uit welken al het geslacht in de hemelen en op de aarde genoemd wordt. De Joden waren gewoon in Abraham als hun vader te roemen, maar nu worden Joden en heidenen beiden naar Christus genoemd (volgens sommigen). Maar anderen verstaan deze woorden zo: de heiligen in den hemel, die de kroon der heerlijkheid dragen, en de heiligen op aarde, in wie het werk der genade volbracht wordt, zijn die beide "geslachten". Beide maken een gezin uit, en naar Hem worden zij Christenen genoemd, zoals zij ook waarlijk zijn, erkennende hun afhankelijkheid van en hun betrekking tot Christus.

III. Wat de apostel van God vraagt voor deze zijne vrienden, - geestelijke zegeningen, welke de beste van alle zijn, en die door ieder onzer zo voor ons zelven als voor onze vrienden met den meesten ernst afgebeden en gezocht moeten worden.

1. Geestelijke kracht tot het werk en den plicht, waartoe zij geroepen werden. Opdat Hij u geve, naar den rijkdom Zijner heerlijkheid, met kracht versterkt te worden, enz. De inwendige mens is het hart of de ziel. Versterkt te worden met kracht is machtig versterkt te worden, meer dan ze nu waren, begiftigd met een hogen graad van genade en geestelijk vermogen om hun plichten te vervullen, verzoekingen te weerstaan, vervolgingen te verduren. En de apostel bidt dat dit mag zijn naar den rijkdom Zijner heerlijkheid, of volgens Zijn heerlijke rijkdommen, overeenkomstig dien groten overvloed van genade, barmhartigheid en macht, welke in God wonen en Zijne heerlijkheid zijn, en zulks door den Geest, die de onmiddellijke werkmeester in de harten van Gods volk is. Merk hierbij op: Kracht van den Geest Gods in den inwendigen mens is de beste en meest-begeerlijke kracht, kracht in de ziel, kracht des geloofs en van andere genadegaven, kracht om God te dienen en onze roeping te volbrengen, en met ijver en liefde in onzen Christelijken loop te volharden. En laat ons verder opmerken, dat gelijk het werk der genade begonnen is, zo wordt het voortgezet en voltooid door den gezegenden Geest van God.

2. De inwoning van Christus in hun harten, vers 17. Christus wordt gezegd in de Zijnen te wonen, omdat Hij altijd met hen is door Zijn genadige invloeden en werkingen. Het is zeer begeerlijk dat Christus in onze harten wone, en indien de wet van Christus daarin geschreven en Zijne liefde daarin uitgestort is, dan woont Christus er in. Christus is de bewoner der ziel van iedere waren Christen. Waar Zijn Geest woont daar woont Hij, en Hij woont in het hart door het geloof, door middel van onafgebroken gemeenschap des geloofs met Hem. Het geloof opent de deur der ziel, om Christus te

ontvangen, het geloof laat Hem binnen en onderwerpt zich aan Hem. Door het geloof zijn wij met Christus verenigd en hebben deel aan Hem.

3. Het vestigen van godvruchtige en God verheerlijkende liefde in de ziel: Opdat gij in de liefde geworteld en gegrond zijt, standvastig bevestigd in uw liefde tot God, den Vader van onzen Heere Jezus Christus, en tot al de heiligen, de beminden van onzen Heere Jezus Christus. Velen hebben enige liefde voor God en Zijne dienstknechten, maar het is als een weerlicht, het geluid van doornen onder een pot, het maakt groot geraas, maar is niet blijvend. Wij moeten ernstig begeren, dat ware liefde in ons bevestigd worde en dat wij geworteld en gegrond zijn in de liefde. Sommigen verstaan hieronder hun geworteld en gegrond zijn in het gevoel van Gods liefde jegens hen, welke hen zou bezielen met groter vurigheid van heilige liefde jegens Hem en jegens elkaar. En hoe begeerlijk is het een bestendig en standvastig gevoel van de liefde Gods en van Christus voor onze zielen te hebben, zodat wij ten allen tijde met den apostel kunnen zeggen: Hij heeft mij liefgehad! Het beste middel om dat te verkrijgen is zorgzaam te zijn, dat wij bestendig liefde tot God in onze harten tot God onderhouden, dat zal het teken zijn van Gods liefde voor ons. Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft. Daarom bidt hij:

4. Om hun ondervindelijke gemeenschap met de liefde van Jezus Christus. Hoe meer wij innerlijk gevoel hebben van Christus' liefde voor ons, des te meer zal onze liefde tot Hem en, om Zijnentwil, tot de Zijnen uitgaan. Opdat gij ten volle moogt verstaan met al de heiligen, enz., vers 18, 19, dat is: duidelijker verstaan en grondiger geloven de wonderbare liefde van Christus voor de Zijnen, welke de heiligen hier ten dele verstaan en geloven, en hiernamaals ten volle zullen verstaan. Christenen moeten niet trachten te begrijpen boven alle heiligen, maar zich tevreden stellen dat God met hen handelt gelijk Hij doet met hen, die Zijn naam liefhebben en vrezen, wij moeten begeren te verstaan met al de heiligen, zoveel kennis te hebben als den heiligen in deze wereld vergund is. Wij moeten er naar trachten gelijk te komen met de eerste drie, maar niet te gaan boven de maat van al de heiligen. Het is opmerkenswaard hoe verheerlijkend de apostel spreekt van de liefde van Christus. De afmetingen der verlossende liefde zijn bewonderenswaard: De breedte, en lengte, en diepte, en hoogte. Door deze afmetingen op te noemen, wil de apostel aanduiden de al-overtreffende grootheid van de liefde van Christus, den onnaspeurlijken rijkdom van die liefde, welke is hoger dan de hemelen, dieper dan de hel, langer dan de aarde, en breder dan de zee, Job 11:8, 9. Sommigen omschrijven deze bijzonderheden aldus: Bij de breedte mogen wij denken aan haar uitgebreidheid over alle eeuwen, volken en rangen van mensen, bij haar lengte aan haar duurzaamheid van eeuwigheid tot eeuwigheid, bij haar diepte aan haar vernedering tot den laagsten staat, met het doel om op te heffen en zalig te maken hen, die in de diepten van zonden en ellenden verzonken waren, bij haar hoogte het verheffen van ons tot hemelse zaligheid en heerlijkheid. Wij moeten begeren deze liefde te begrijpen, het is het kenmerk van alle heiligen, dat ze daarnaar begeren, want zij allen hebben vreugde en vertrouwen in de liefde van Christus. En bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, vers 19. Zij gaat de kennis te boven, hoe zullen wij haar dan kennen? Wij moeten bidden en trachten er iets van te kennen, en begerig zijn en er naar streven om er meer en meer van te kennen, ofschoon met al onze ijverigste pogingen, niemand haar ten volle begrijpen kan, want haar volle omvang gaat alle kennis te boven. Ofschoon de liefde van Christus beter door de Christenen kon bemerkt en gekend worden dan gewoonlijk het geval is, kan toch niemand op aarde haar ten volle verstaan.

5. Hij bidt dat zij mogen vervuld worden tot al de volheid Gods. Dat is een uitdrukking, die wij niet zouden durven gebruiken indien we haar niet in de Schrift vonden. Zij is gelijk sommige andere uitdrukkingen: der goddelijke natuur deelachtig, en weest volmaakt gelijk uw Vader in de hemelen volmaakt is. Wij moeten dit niet verstaan van de volheid Gods in zich zelven, maar van Zijne volheid als de God des verbonds, de God van Zijn volk, zulk een volheid als God bereid is mede te delen, want Hij is gewillig om hen allen te vervullen naar hun mate, en zulks met alle gaven en genaden, die Hij ziet dat zij behoeven. Zij, die uit de volheid van Christus genade voor genade ontvangen, kunnen gezegd worden vervuld te worden tot al de volheid Gods, overeenkomstig hun vatbaarheid, en dat alles om hen te doen komen tot den hoogsten graad van de kennis en genieting van God en hun algehele gelijkvormigheid aan Hem. De apostel besluit dit hoofdstuk met ene lofverheffing, vers 20, 21. Het is betamelijk onze gebeden met dankzegging te eindigen. Onze gezegende Zaligmaker heeft ons geleerd dat te doen. Merk op hoe hij God beschrijft en hoe hij Hem heerlijkheid toeschrijft. Hij beschrijft Hem als de God, die machtig is meer dan overvloedig te doen boven al wat wij bidden of denken. Er is een onuitputtelijke volheid van genade en barmhartigheid in God, welke al de gebeden van al de heiligen nooit kunnen ledigen. Wat wij ook vragen of denken te vragen, God is altijd instaat om meer te doen, overvloedig meer, buitengewoon overvloedig meer. Open uw mond nog zo wijd, Hij heeft om hem te vervullen. In onze gebeden tot God moeten wij ons geloof aanmoedigen door de beschouwing van Zijn algenoegzaamheid en almacht. Naar de kracht, die in ons werkt. Alsof hij zeggen wilde: Wij hebben reeds een bewijs van deze kracht Gods gehad in hetgeen Hij in ons wrocht en voor ons deed, toen Hij ons door Zijne genade levend maakte en tot zich bekeerde. De kracht, die nu werkt voor de heiligen, is dezelfde, die in hen werkte. Wat God uit Zijne volheid geeft, geeft Hij om Zijne kracht te doen ondervinden. Na aldus God omschreven te hebben, brengt hij Hem heerlijkheid. Wanneer wij komen om genade van God te vragen, moeten wij Hem heerlijkheid brengen. Hem zij de heerlijkheid in de gemeente door Jezus Christus. Door God heerlijkheid toe te schrijven, kennen wij Hem alle volmaaktheden en uitnemendheden toe, want heerlijkheid is de volheid en het gevolg van die alle. De zetel van Gods verheerlijking is de gemeente. Dat kleine deel lof, dat God van de wereld ontvangt, komt van de gemeente, een geheiligd gezelschap, gesticht ter heerlijkheid Gods, en ieder hare leden, Joden en heidenen, wedijvert in het brengen van heerlijkheid aan God. De Middelaar van deze verheerlijking is Jezus Christus. Al Gods gaven komen van Hem tot ons door de hand van Christus, en al onze verheerlijking gaat tot Hem door dezelfde hand. En God moet en zal verheerlijkt worden in alle geslachten tot in alle eeuwigheid, want Hij zal altijd een gemeente hebben om Hem te verheerlijken, en Hij zal altijd van Zijne gemeente de schatting Zijner heerlijkheid ontvangen. Amen. Zo is het en zo zal het zeker zijn.

HOOFDSTUK 4

1 Zo bid ik u dan, ik, de gevangene in den Heere, dat gij wandelt waardiglijk der roeping, met welke gij geroepen zijt;
2 Met alle ootmoedigheid en zachtmoedigheid, met lankmoedigheid, verdragende elkander in liefde;
3 U benaarstigende te behouden de enigheid des Geestes door den band des vredes.
4 Een lichaam is het, en een Geest, gelijkerwijs gij ook geroepen zijt tot een hoop uwer roeping;
5 Een Heere, een geloof, een doop,
6 Een God en Vader van allen, Die daar is boven allen, en door allen, en in u allen.
7 Maar aan elkeen van ons is de genade gegeven, naar de maat der gave van Christus.
8 Daarom zegt Hij: Als Hij opgevaren is in de hoogte, heeft Hij de gevangenis gevangen genomen, en heeft den mensen gaven gegeven.
9 Nu dit: Hij is opgevaren; wat is het, dan dat Hij ook eerst is nedergedaald in de nederste delen der aarde?
10 Die nedergedaald is, is Dezelfde ook, Die opgevaren is verre boven al de hemelen, opdat Hij alle dingen vervullen zou.
11 En Dezelfde heeft gegeven sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leraars;
12 Tot de volmaking der heiligen, tot het werk der bediening, tot opbouwing des lichaams van Christus;
13 Totdat wij allen zullen komen tot de enigheid des geloofs en der kennis van den Zoon Gods, tot een volkomen man, tot de mate van de grootte der volheid van Christus;
14 Opdat wij niet meer kinderen zouden zijn, die als de vloed bewogen en omgevoerd worden met allen wind der leer, door de bedriegerij der mensen, door arglistigheid, om listiglijk tot dwaling te brengen;
15 Maar de waarheid betrachtende in liefde, alleszins zouden opwassen in Hem, Die het Hoofd is, namelijk Christus;
16 Uit Welken het gehele lichaam bekwamelijk samengevoegd en samen vastgemaakt zijnde, door alle voegselen der toebrenging, naar de werking van een iegelijk deel in zijn maat, den wasdom des lichaams bekomt, tot zijns zelfs opbouwing in de liefde.
17 Ik zeg dan dit, en betuig het in den Heere, dat gij niet meer wandelt, gelijk als de andere heidenen wandelen in de ijdelheid huns gemoeds.
18 Verduisterd in het verstand, vervreemd zijnde van het leven Gods, door de onwetendheid, die in hen is, door de verharding huns harten;
19 Welke, ongevoelig geworden zijnde, zichzelven hebben overgegeven tot ontuchtigheid, om alle onreinigheid gieriglijk te bedrijven.
20 Doch gij hebt Christus alzo niet geleerd;
21 Indien gij naar Hem gehoord hebt, en door Hem geleerd zijt, gelijk de waarheid in Jezus is;
22 Te weten dat gij zoudt afleggen, aangaande de vorige wandeling, den ouden mens, die verdorven wordt door de begeerlijkheden der verleiding;
23 En dat gij zoudt vernieuwd worden in den geest uws gemoeds,
24 En den nieuwen mens aandoen, die naar God geschapen is in ware rechtvaardigheid en heiligheid.
25 Daarom legt af de leugen, en spreekt de waarheid, een iegelijk met zijn naaste; want wij zijn elkanders leden.
26 Wordt toornig, en zondigt niet; de zon ga niet onder over uw toornigheid;

27 En geeft den duivel geen plaats.
28 Die gestolen heeft, stele niet meer, maar arbeide liever, werkende dat goed is met de handen, opdat hij hebbe mede te delen dengene, die nood heeft.
29 Geen vuile rede ga uit uw mond, maar zo er enige goede rede is tot nuttige stichting, opdat zij genade geve dien, die dezelve horen.
30 En bedroeft den Heiligen Geest Gods niet, door Welken gij verzegeld zijt tot den dag der verlossing.
31 Alle bitterheid, en toornigheid, en gramschap, en geroep, en lastering zij van u geweerd, met alle boosheid;
32 Maar zijt jegens elkander goedertieren, barmhartig, vergevende elkander, gelijkerwijs ook God in Christus ulieden vergeven heeft.

Wij hebben het eerste gedeelte van dezen brief beschouwd, dat bestaat uit verscheidene voorname leerstellige waarheden, vervat in de eerste drie hoofdstukken. Nu komen wij tot het tweede gedeelte, dat de gewichtigste en ernstigste vermaningen bevat, welke gegeven kunnen worden. Wij moeten opmerken dat in dezen, gelijk in de meeste andere van Paulus' brieven, het eerste gedeelte leerstellig is en ingericht om de zielen der mensen te onderrichten in de grote waarheden en leerstukken van het Evangelie, en het laatste is practikaal en ingericht op bestuur van hun leven en wandel, daar alle Christenen verplicht zijn te trachten naar gezondheid in geloof en zuiverheid van leven en wandel. In hetgeen voorafging hebben wij gehoord van de Christelijke voorrechten, die de grond van onze vertroosting zijn. Hetgeen volgt behandelt onze Christelijke plichten, en wat de Heere onze God van ons eist naar aanleiding van de ons verleende weldaden. Het beste middel om de verborgenheden te verstaan en deel te hebben aan de voorrechten, waarvan wij gehoord hebben, is nauwgezet de plichten na te leven, ons beschreven in hetgeen volgt. En aan den anderen kant, de ernstige beschouwing van en het geloof in de leerstellingen, die ons onderwezen werden in de voorafgaande hoofdstukken, zullen ons een goeden grondslag geven om de praktijk van de plichten op te bouwen, die ons in hetgeen volgt voorgeschreven worden. Christelijk geloof en Christelijke wandel zijn wederzijds met elkaar bevriend. In dit hoofdstuk hebben wij verscheidene vermaningen tot belangrijke plichten.

I. Een meer algemene, vers 1,

II. Opwekking tot onderlinge liefde, enigheid en eendracht, met de geschikte middelen en beweegredenen om die te bevorderen, vers 2-16,

III. Een vermaning tot Christelijke heiligheid en reinheid van wandel, en beide meer in het algemeen, vers 17-24, en in verscheidene bijzonderheden, vers 25-32.

Efeze 4:1

Dit is een algemene opwekking om te wandelen overeenkomstig onze Christelijke belijdenis. Paulus was toen gevangen te Rome, en hij was een gevangene in den Heere, of van den Heere, hetgeen betekent voor den Heere, Hoofdstuk 3:1. Hij vermeldt dit herhaalde malen, om te tonen dat hij over zijne banden zich niet schaamde, wel wetende dat hij niet leed als een kwaaddoener, en daarbij om hetgeen hij schreef des te meer bij hen aan te bevelen en ingang te doen vinden. Het was een leer, die hij waardig achtte om er voor te lijden, en derhalve behoorden zij haar hun ernstige overweging en nauwgezette opmerking waardig te achten. Wij hebben hier een verzoek van een armen gevangene, een van de gevangenen van Christus. Zo bid ik u dan, ik de gevangene in den Heere enz. In aanmerking nemende wat God voor u gedaan heeft en tot welk een staat en toestand Hij u geroepen heeft, zoals tevoren besproken is, kom ik nu met een ernstig verzoek tot u (niet in mijn belang en ook niet om uw tussenkomst ten einde mijn vrijheid te herkrijgen, het eerste ding dat arme gevangenen gewoonlijk van hun vrienden vragen), maar dat gij uzelven zult betonen goede Christenen te zijn en leven overeenkomstig uw belijdenis en roeping. Dat gij wandelt waardiglijk, overeenkomstig, volgens de heerlijke omstandigheden, waarin de genade Gods u overgeplaatst heeft, toen Hij u uit het heidendom tot het Christendom bekeerde. Christenen behoren zich te schikken naar het Evangelie, waardoor zij geroepen zijn en tot de heerlijkheid waarvan zij geroepen zijn. Wij worden Christenen genoemd en moeten dien naam waardig wandelen en leven als Christenen. Wij zijn geroepen tot Gods koninkrijk en heerlijkheid, en moeten daarom dat koninkrijk en die heerlijkheid bevorderen en als erfgenamen daarvan wandelen.

Efeze 4:2-16

Hier gaat de apostel over tot meer bijzondere vermaningen. Over twee weidt hij in dit hoofdstuk uit. Hij vermaant tot eendracht en liefde, reinheid en heiligheid, waarin Christenen zich zeer moeten oefenen. Wij wandelen niet waardiglijk der roeping, met welke wij geroepen zijn, wanneer wij geen getrouwe vrienden van alle Christenen en gezworen vijanden van alle zonden zijn. Deze afdeling bevat de vermaning tot onderlinge liefde, enigheid en eendracht, met de geschikte middelen en beweegredenen om die te bevorderen. Niets wordt ons in de Schrift ernstiger op het hart gedrukt dan deze deugden. Liefde is de wet van het koninkrijk van Christus, de grote les in Zijn school, het kenteken van Zijn leden.

I. De middelen tot enigheid: ootmoedigheid, zachtmoedigheid, lankmoedigheid en verdragen van elkaar in de liefde, vers 2. Door ootmoedigheid moeten wij hier verstaan nederigheid, laag van ons zelven denken, hetgeen het tegenovergestelde van hoogmoed is. Door zachtmoedigheid die uitnemende gesteldheid der ziel, welke iemand onwillig maakt om anderen te prikkelen, en die niet spoedig geprikkeld of beledigd wordt door anderer onvolkomenheden, zij staat tegen nijdige verwijten en twistzucht over. Lankmoedigheid betekent geduldig dragen van beledigingen, zonder het zoeken naar wraak. Verdragen van elkaar in de liefde is het verdragen van elkanders onvolkomenheden uit het beginsel van liefde en het niet ophouden elkaar lief te hebben ter oorzake van deze. De beste Christenen hebben er behoefte aan elkaar te verdragen, het beste van elkaar te denken en elkanders goede hoedanigheden, niet elkanders hartstochten aan te wakkeren. Wij vinden veel in ons zelven dat wij ons zelven moeilijk vergeven kunnen, en daarom moet het ons niet vreemd voorkomen indien wij ook in anderen iets vinden, dat wij menen hun moeilijk te kunnen vergeven, en toch moeten wij het hun vergeven gelijk wij het ons zelven doen. Zonder deze deugden kan de enigheid niet bewaard blijven. De eerste stap tot enigheid is nederigheid, zonder deze zal er nooit zachtmoedigheid, lankmoedigheid en vergevensgezindheid zijn, en zonder die geen enigheid. Hoogmoed en hartstocht verbreken den vrede en veroorzaken allerlei tweedracht. Nederigheid en zachtmoedigheid herstellen den vrede en bewaren dien. Uit hoogmoed komt gekijf, alleen uit nederigheid komt liefde. Hoe meer liefdegezindheid des te meer gelijkgezindheid. Wij wandelen niet waardiglijk der roeping, met welke wij geroepen zijn, indien wij niet zacht en nederig van hart zijn. Maar Hij, die ons riep, Hij tot wie wij geroepen zijn, was uitnemend in zachtmoedigheid en nederigheid van hart, en heeft ons bevolen dat van Hem te leren.

II. De aard van de enigheid, welke de apostel voorschrijft, is de enigheid des Geestes, vers 3. De zetel van de Christelijke enigheid is het hart of de geest, zij ligt niet in eenvormigheid van denkwijze, niet in eenheid van Godsverering, maar in het een-hart- en-een ziel-zijn. Deze enigheid van hart en genegenheid mag genoemd worden van den Geest te zijn, zij wordt door Hem bewerkt, zij is een van de vruchten des Geestes. Die moeten wij trachten te behouden. Zich benaarstigen is een recht-bijbelse uitdrukking. Wij moeten ons uiterste best doen. Indien anderen met ons twisten willen, moeten wij alle zorg dragen dat wij niet met hen twisten. Indien anderen ons verachten en haten, moeten wij hen niet verachten en haten. Door den band des vredes. Vrede is een band, die de mensen verenigt en maakt dat zij vriendelijk met elkaar omgaan. Een vredelievende gezindheid en gedrag verbindt de Christenen met elkaar, terwijl tweedracht en twist hun harten en genegenheden ontbinden en scheiden. Veel zwakke twijgen worden door samenbinding sterk. De band des vredes is de kracht der gemeenschap. Het laat zich wel niet verwachten, dat alle goede mensen, of alle leden van een gezelschap, in alle dingen dezelfde lengte zullen hebben, allen de- zelfde gevoelens of

hetzelfde oordeel, maar desniettegenstaande maakt de band des vredes hen allen een. Een bundel roeden kan van verschillende lengte en kracht zijn, toch zijn zij samen sterker dan de dikste, langste en sterkste op zichzelf.

III. De redenen om die Christelijke enigheid en eendracht te bevorderen. De apostel noemt er verscheidene, om ons er toe te bewegen.

1. Zie hoeveel dingen onze Christelijke belijdenis ons gemeenschappelijk geeft, die onze vreugde en heerlijkheid uitmaken. Wij moeten een van hart zijn, want het is een lichaam en een Geest, vers 4. Twee harten in een lichaam zou monsterachtig zijn. Indien er een lichaam is, dan moeten allen, die tot dat lichaam behoren, samen een hart hebben. De algemene kerk is een mystiek lichaam van Christus, en alle ware Christenen maken samen een lichaam uit, door een oorkonde verenigd, die des Evangelies, bezield door een Geest, dezelfden Heiligen Geest, die door Zijn gaven en genaden dat lichaam levend maakt, bezielt en regeert. Zo wij aan Christus behoren, handelen wij allen door een en dezelfden Geest, en daarom moeten wij een zijn. Gelijkerwijs gij ook geroepen zijt tot een hoop uwer beroeping. De hoop wordt hier in plaats van haar voorwerp genoemd, van de zaak waarop gehoopt wordt, de hemelse erfenis, waarop wij geroepen zijn te hopen. Alle Christenen zijn geroepen tot dezelfde hoop van eeuwig leven. Er is een Christus, op wie zij allen hopen, en een hemel, dien ze allen hopen in te gaan, en daarom moeten allen een hart hebben. Een Heere, vers 5, dat is Christus, het hoofd der gemeente, aan wie, door Gods aanstelling, alle Christenen onmiddellijk onderworpen zijn. Een geloof, dat is, het Evangelie, dat de leer van het Christelijk geloof bevat, of het betekent: dezelfde genade des geloofs, (geloof in Christus) waardoor alle Christenen gered worden. Een doop, waardoor wij ons geloof belijden, zijnde gedoopt in den naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes, dus het sacramenteel verbond, waardoor wij ons aan den Heere Christus overgeven. Een God en Vader van allen, vers 6. Een God, die al de ware leden Zijner gemeente als Zijne kinderen aanneemt, want Hij is hun Vader door bijzondere betrekking, gelijk Hij de Vader van alle mensen is door de schepping, en Hij is boven allen, door Zijn wezen, en ten opzichte van de heerlijke volmaaktheden Zijner natuur en omdat Hij de heerschappij heeft over alle schepselen en voornamelijk over Zijne gemeente, en door allen, door Zijn voorzienige onderhouding en regering, en in u allen, in alle gelovigen, in welken Hij woont als in Zijn heiligen tempel, door Zijn Geest en bijzondere genade. Indien er dus zoveel eenheden zijn, dan behoort er nog een te zijn: een hart, een ziel.

2. Merk op de gaven, welke Christus in grote verscheidenheid aan de Christenen geschonken heeft. Maar aan elkeen van ons is de genade gegeven, naar de mate der gave van Christus, vers 7. Ofschoon de leden van Christus' gemeente in zoveel dingen overeenkomen, zijn er sommige dingen, waarin zij van elkaar verschillen, maar hieruit mag geen verschil van toegenegenheid ontstaan, want al wat zij hebben, ontvingen zij van dezelfden goeden gever en tot hetzelfde doel. Aan ieder van ons Christenen is genade gegeven, een gave van genade, in den een of anderen vorm en graad, opdat wij wederkerig elkaar zouden helpen. Aan ieder der dienaren is genade gegeven, aan den een in meerdere, aan den ander in mindere mate. De verschillende gaven aan de dienaren van Christus waren een grote aanleiding van twist onder de eerste Christenen, de een was voor Paulus en de ander voor Apollos. De apostel toont aan, dat zij geen reden hebben om over hen te twisten, maar alle reden ter wereld om van allen gezamenlijk nut te hebben, voor algemene stichting, want aan ieder hunner is de genade gegeven naar de mate der gave van Christus, in zulke mate als Christus het best oordeelde aan ieder hunner te geven. Al de dienaren en al de leden van de gemeente van

Christus danken de genade en de gaven, die zij hebben, aan Hem, en dat is een goede reden voor ons om elkaar lief te hebben, want een iegelijk onzer is genade gegeven. Allen, aan wie Christus genade gegeven heeft en wie Hij Zijne gaven toevertrouwde (ofschoon zij van verschillende soorten, verschillende namen en verschillende inzichten zijn) behoren elkaar lief te hebben. De apostel neemt hier gelegenheid om enige van de door Christus verleende gaven op te noemen. En dat ze door Christus geschonken zijn, bewijst hij met deze woorden van David, waarin deze dat omtrent Hem voorspelde, Psalm 68:19 :Daarom zegt hij, vers 8, dat is de psalmist zegt: Als Hij opgevaren is in de hoogte, heeft Hij de gevangenis gevangen genomen, en heeft den mensenkinderen gaven gegeven. David profeteerde van de hemelvaart van Christus, en de apostel wijst daarop hier en in de volgende drie verzen. Als Hij opgevaren is in de hoogte. Wij mogen dat toepassen op de plaats, waarheen Hij in Zijn menselijke natuur opvoer, dat is, de hoogste hemelen, en vooral op den toestand, waartoe Hij werd bevorderd, zijnde door Zijn Vader uitermate verhoogd en uitnemend verheerlijkt. Laat ons achtslaan op de hemelvaart van Jezus Christus, hoe onze gezegende Verlosser, nadat Hij van de doden opgewekt was, ten hemel gegaan is, waar Hij zit aan de rechterhand der Majesteit in den hoge, waardoor het bewijs volkomen geleverd wordt dat Hij Gods Zoon is. Gelijk grote overwinnaars, wanneer zij in hun- triomfwagens rondreden, gewoon waren hun voornaamste gevangenen in boeien met zich te voeren en hun gaven en weldaden uit te delen onder de soldaten en de toeschouwers van hun zegetocht, zo heeft Christus, toen Hij ten hemel voer, de gevangenis gevangen rondgeleid. Het is een uitdrukking ontleend aan het Oude Testament om ene overwinning van vijanden aan te duiden, voornamelijk over zulke, die vroeger anderen gevangen genomen hadden. De gevangenis wordt hier genoemd in plaats van de gevangenen, en betekent al onze geestelijke vijanden, die vroeger ons gevangen hielden. Hij overwon hen, die ons overwonnen hadden, de zonde, den duivel en den dood. Inderdaad, Hij zegepraalde over hen aan het kruis, maar de triomf werd volkomen gemaakt door Zijne hemelvaart, toen Hij de Heere werd van allen en de sleutels van dood en hel Hem in handen gesteld werden. En Hij heeft den mensen gaven gegeven, in den psalm staat: Hij heeft gaven genomen. Hij ontving ze om ze onder de mensen uit te delen, een grote menigte van genaden en gaven, voornamelijk verrijkt Hij Zijne discipelen met de gave des Heiligen Geestes. De apostel, dus sprekende van de hemelvaart van Christus, maakt er melding van, dat Hij eerst is nedergedaald, vers 9. Het is alsof hij zeggen wil: "Als David spreekt van de hemelvaart van Christus, toont hij aan dat hij ook wist van Christus' vernedering op aarde, want wanneer gezegd wordt dat Hij is opgevaren, dan sluit dat in dat Hij eerst is nedergedaald, waarvan het eerstgenoemde het bewijs en de mededeling is. In de nederste delen der aarde. Dat kan betrekking hebben op Zijne vleeswording, volgens hetgeen David zegt in Psalm 139:15 :Mijn gebeente was voor u niet verholen als ik in het verborgene gemaakt ben, en als een borduursel gewrocht ben in de nederste delen der aarde. Het kan ook zien op Zijne begrafenis, volgens Psalm 63:10 :Maar dezen, die mijne ziel zoeken tot verwoesting, zullen komen in de onderste plaatsen der aarde. Hij noemt volgens sommigen Zijn dood, Zijn nederdaling in de nederste delen der aarde. Hij daalde op de aarde neer in Zijne vleeswording. Hij daalde in de aarde neer in Zijne begrafenis. Gelijk Jonas drie dagen en drie nachten was in den buik van den walvis, alzo was de Zoon des mensen in het hart der aarde. Die nedergedaald is, is dezelfde ook die opgevaren is ver boven al de hemelen, vers 10, ver boven de hemelen van lucht en sterren, die zichtbaar zijn, in den hemel der hemelen, opdat Hij alle dingen vervullen zou, al de leden Zijner gemeente met gaven en genaden, beantwoordende aan hun verschillende toestanden en roeping. Merk op: Onze Heere vernederde zich eerst alvorens Hij verhoogd werd. Hij daalde eerst neer en voer daarna op. Daarop zegt ons de apostel welke gaven Christus na Zijn hemelvaart uitdeelde. Hij heeft gegeven sommigen tot apostelen, enz. vers 11. Sommigen dezer heeft Hij voor Zijne hemelvaart uitgezonden, Mattheus

10:1-5. Maar een werd hun toegevoegd, Handelingen 1:26. En dezen allen werden plechtig aangesteld en in het openbaar bevestigd in hun bediening, door de zichtbare uitstorting van den Heiligen Geest op buitengewone wijze en in bijzondere mate. De grote gave van Christus bij Zijne hemelvaart aan Zijne gemeente was die van de bediening van vrede en herstelling. De gave dezer bediening is vrucht van Christus' hemelvaart. En de dienaren hebben hun onderscheidene gaven, alle hun geschonken door den Heere Jezus. De dienaren, welke de Heere Jezus aan Zijne gemeente gaf, zijn tweeërlei: buitengewone, tot hoger plaats in Zijne gemeente geroepen, als apostelen, profeten, evangelisten. De apostelen waren de voornaamste. Hen riep Christus onmiddellijk, voorzag hen van buitengewone gaven en wondermacht, en van onfeilbaarheid in het overbrengen der waarheid, en nadat Hij hen getuigen gemaakt had van Zijn wonderen en leer, zond Hij hen uit om het Evangelie te verbreiden en gemeenten te stichten en te regeren. De profeten waren naar het schijnt zij, die de schriften des Ouden Testaments verklaarden en toekomende dingen voorzegden. De evangelisten waren geordende personen, 2 Timotheus 1:6, welken de apostelen als reisgezellen namen, Galaten 2:1, en uitzonden om de kerken te bevestigen, welke de apostelen zelven hadden gesticht, Handelingen 19:22, en die aan geen bepaalde plaats gebonden waren, zij bleven dus tot zij verroepen werden, 2 Timotheus 4:9. En dan zijn er gewone dienaren, tot lager en enger werkkring geroepen: herders en leraars. Sommigen houden het er voor, dat deze beide namen dezelfde betekenis hebben, en in zich bevatten de roeping van te onderwijzen en te regeren. Anderen menen, dat zij twee verschillende diensten aanduiden, beide gewoon en van vaste instelling in de gemeente. Dan zijn de herders zij, die aan het hoofd van bijzondere gemeenten staan, met bedoeling om te leiden en te onderrichten en te voeden op de wijze door Christus voorgeschreven, zij worden gewoonlijk bisschoppen en oudsten genoemd. De leraars zijn dan zij, wier werk het is het Evangelie te verkondigen en het volk te onderwijzen door vermaning. Wij zien hier dat het Christus' recht is in Zijne gemeente de diensten en de dienaren te stellen, die Hij goedvindt. En hoe rijk is de gemeente, die vroeger zulk een verscheidenheid van dienaren had en nog zulk een verscheidenheid van gaven heeft! Hoe vriendelijk is Christus voor Zijne gemeente! Hoe zorgvuldig voor haar en hare opbouwing! Toen Hij opvoer, gaf Hij den Heiligen Geest, en de gaven des Geestes zijn verschillend, sommige zijn groter, andere kleiner, maar alle komen het geheel ten goede. En dit brengt ons tot:

3. De grote bedoeling van Christus in het geven van gaven aan de mensen. De gaven van Christus hebben het welzijn Zijner gemeente tot bedoeling, en dienen om Zijn koninkrijk onder de mensen uit te breiden. Dat al deze gaven dezelfde bedoeling hebben is een goede reden, waarom alle Christenen in broederlijke liefde zullen overeenstemmen en niet elkaar benijden. Alle stukken tot de volmaking der heiligen, vers 12, dat is, volgens de betekenis van het oorspronkelijke woord, om hen, die tot nog toe ontwricht en verdeeld waren door de zonde, in een geordenden geestelijken toestand te brengen, en hen daarin te sterken, te bevestigen en te doen toenemen, opdat ieder in zijn eigen plaats en roeping moge medewerken aan het welzijn van het geheel. Tot het werk der bediening, tot opbouwing van het lichaam van Christus. Tot het werk der uitdeling, dat is om de leer van het Evangelie te verbreiden, en de verscheidene delen van hun bediening behoorlijk uit te oefenen. En zulks om de gemeente op te bouwen, die Christus' mystiek lichaam is, door toeneming van de genade en toevoeging van nieuwe leden. Alles is bedoeld om ons voor te bereiden voor den hemel. Totdat wij allen zullen komen enz., vers 13. De gaven en diensten (immers sommige daarvan), waarvan gesproken is, dienen om de gemeente voort te zetten tot de heiligen volmaakt zijn, hetgeen niet zijn zal voordat wij allen zullen komen tot de enigheid des geloofs (tot alle ware gelovigen elkaar ontmoeten door middel van hetzelfde dierbare geloof) en der kennis van den Zone Gods, waardoor wij hebben te verstaan niet een blote bespiegelende kennis, of erkenning van

Christus als den Middelaar en den groten Zoon Gods, maar een kennis, die gepaard gaat met waardering, liefde, eerbieding, vertrouwen en gehoorzaamheid. Tot een volkomen man, tot onzen vollen wasdom in genade en gaven, vrij van de kinderlijke onvolkomenheden, waaraan wij in deze wereld onderworpen zijn. Tot de mate van de grootte der volheid van Christus, om Christenen te zijn zo volwassen en rijp in alle genaden, als van Christus' volheid uitgaan, -of, overeenkomstig de grootte, die de volheid van Christus uitmaakt, de volkomenheid van Zijn mystiek lichaam. Nu zullen wij nooit een volkomen man worden, alvorens wij in de volkomen wereld zijn aangekomen. Er is een volheid in Christus en een volheid van Hem te verkrijgen, en een zekere grootte van die volheid en een maat van die grootte zijn bepaald in den raad Gods voor iedere gelovige, en die maat bereiken wij nooit voor wij den hemel zijn binnengegaan. Gods kinderen, zolang zij in deze wereld zijn, groeien. -Dr. Lightfoot meent dat de apostel hier spreekt van Joden en heidenen in enigheid des geloofs samen verbonden en tot een volkomen man gemaakt door de kennis van den Zone Gods, en zo de grootte der volheid van Christus verkrijgende. De apostel toont in de volgende verzen aan wat Gods bedoeling was met Zijn heilige instellingen en welke uitwerking zij op ons behoren te hebben.

A. Dat wij niet meer kinderen zouden zijn enz., vers 14, dat is, dat wij niet langer kinderen zouden zijn in kennis, zwak in het geloof, onstandvastig in ons oordeel, gemakkelijk bezwijkende voor elke verzoeking, gereed om aller gevoelens dadelijk aan te nemen en lettende op ieders wenken. Op kinderen heeft men gemakkelijk invloed. Wij moeten daartegen waken, en niet als de vloed bewogen en omgevoerd worden, als schepen zonder ballast, als wolken in de lucht, door allerlei leer, die geen waarheid en deugdelijkheid in zich heeft, maar zich toch overal verspreidt en doet voelen, en daarom met den wind vergeleken wordt.

Door de bedriegerij der mensen, dat is een woordspeling, die ziet op dobbelaars en betekent de handigheid van valse spelers. Door arglistigheid, waardoor hun gevatheid om te bedriegen en te misleiden bedoeld wordt, want er volgt: om listiglijk tot dwaling te brengen, als in een doolhof, om de zwakken te verschalken en hen van de waarheid af te trekken. Zij moeten zeer ondeugende en goddeloze mensen zijn, die er hun werk van maken om met valse leringen en dwalingen anderen te verleiden en te bedriegen. De apostel beschrijft hen hier als lage mensen, die met dat doel veel duivelse kunst en handigheid aanwenden. Het beste middel om ons tegen dezulken te versterken is zelf de heilige Schriften te bestuderen en te bidden om de voorlichting en genade van den Geest van Christus, opdat wij de waarheid mogen kennen, die in Jezus is en daarin bevestigd worden.

B. Dat wij zouden de waarheid betrachten in liefde, vers 5, of de waarheid in liefde volgen, of oprecht zijn in liefde voor onze mede-Christenen. Terwijl wij de leer van Christus, die de waarheid is, aanhangen, moeten wij in liefde jegens elkaar leven. Liefde is een uitnemende zaak, maar wij moeten zorg dragen dat wij met haar de waarheid bewaren. Waarheid is een uitnemende zaak, maar wij moeten toezien dat wij haar spreken in liefde en niet in twist. Deze beide behoren samen te gaan: waarheid en vrede.

C. Dat wij alleszins zullen opwassen in Christus. Zo in Christus, dat wij al dieper in Hem wortelen. Alleszins, in alle dingen, in kennis, liefde, geloof, in alle delen van den nieuwen mens. Wij moeten groeien tot volwassenheid, het tegenovergestelde van kinderen zijn. Alleen die Christenen worden beter, die opwassen in Christus. Hoe meer wij toenemen in gemeenschap met Christus, in geloof in Hem, in liefde tot Hem, in afhankelijkheid van Hem, des te meer zullen wij bloeien in elke genade.

Hij is het hoofd, en wij moeten wassen, opdat we daardoor ons hoofd verheerlijken. De wasdom der Christenen dient tot verheerlijking van Christus.

D. Wij moeten dienstvaardig en hulpvaardig voor elkaar zijn als leden van hetzelfde lichaam, vers 16. De apostel maakt hier een vergelijking tussen een natuurlijk lichaam en het mystieke lichaam van Christus, het lichaam waarvan Christus het hoofd is, en hij merkt op dat er gemeenschap en wederzijdse mededeling tussen de leden van het lichaam moet zijn, om hun groei en volmaking te bevorderen. Zo moet er ook wederzijdse liefde en enigheid, met al haar gezegende gevolgen, zijn tussen de Christenen, om hun zedelijke volmaking en wasdom in de genade te verkrijgen.

Uit welken, zegt hij (dat is uit Christus, hun hoofd, die invloed en voeding aan elk lid in het bijzonder doet toekomen) het gehele lichaam, van Christenen, bekwamelijk samengevoegd en samen vastgemaakt zijnde (ordelijk en stevig met elkaar verenigd, ieder in zijn eigen plaats en roeping), door alle voegselen der toebrenging (door de hulp, welke elk van deze leden, dus samengevoegd, aan het geheel geeft, -of door den Geest, het geloof, de liefde, de sacramenten enz. welke gelijk de aderen en de spieren in het lichaam, dienen om de Christenen verenigd te houden met Christus hun hoofd en met hun medeleden), naar de werking van een iegelijk deel in zijne maat (dat is, volgens sommigen overeenkomstig de macht, welke de Heilige Geest uitoefent om Gods bepaalde middelen vruchtbaar te maken voor hun doel, in zulk een mate als Christus nodig oordeelt en voldoende acht voor elk lid, naar gelang van zijn plaats en roeping in het lichaam, -of, naar de macht van Christus, die als hoofd elk lid beïnvloedt en levend maakt, -of: volgens de dadelijke werking van elk lid, door aan de anderen mede te delen wat hij verkregen heeft, wordt voedsel uitgedeeld naar al de leden, ieder overeenkomstig zijn staat en betekenis), den wasdom des lichaams bekomt (zulk een wasdom als voor het lichaam nodig is). De Christenen ieder in het bijzonder ontvangen hun gaven en genaden van Christus ter wille en ten voordele van het gehele lichaam. Tot zijns zelfs opbouwing in de liefde. Dat kunnen wij op tweeërlei wijze verstaan. Opdat al de leden van de gemeente een grotere mate van liefde voor Christus en voor elkaar mogen bereiken, of dat ze bewogen worden om meer en meer te handelen op de omschreven wijze van liefde voor Christus en elkaar. Wederkerige liefde van de Christenen is zeer bevorderlijk voor hun geestelijken wasdom, door liefde bouwt het lichaam zichzelf op, terwijl een koninkrijk, dat tegen zichzelf verdeeld is, niet kan bestaan.

Efeze 4:17-32

De apostel, zijne vermaning tot wederzijdse liefde, enigheid en eendracht in de voorafgaande verzen geëindigd hebbende, gaat nu over tot ene vermaning tot Christelijke reinheid en heiligheid van hart en leven, en zulks meer in het algemeen, vers 17-24, en in verscheidene bijzondere opzichten, vers 25-32. Hier is de plechtige inleiding: Ik zeg dan dit en betuig het in den Heere. Dat is: aangezien de zaak zo staat en gij zijt leden van Christus' lichaam en deelgenoten aan zulke gaven, bind ik het u op het geweten en wijs het u als uw plicht aan, in den naam des Heeren en door het gezag, dat Hij mij verleend heeft. Merk op:

I. De meer algemene vermaning tot reinheid en heiligheid van hart en leven.

1. Die begint aldus: Dat gij niet meer wandelt gelijk als de andere heidenen wandelen: dat gij voortaan niet meer leeft en u gedraagt als blinde en onwetende heidenen, die geheel en al geleid worden door hun begrip betreffende ijdele dingen, hun afgoden en hun aardse bezittingen, dingen, die in geen enkel opzicht voordelig zijn voor hun zielen en die hun verwachtingen zullen bedriegen. Bekeerde heidenen mogen niet leven als onbekeerde heidenen. Ofschoon zij in hun midden leven, mogen zij niet leven gelijk dezen doen.

A. De apostel neemt hier gelegenheid om de boosheid te beschrijven van de heidenwereld, waaruit de wedergeboren Christenen als brandhouten uit het vuur gerukt zijn. Zij is verduisterd in het verstand, vers 18. Zij zijn ontbloot van alle zaligmakende kennis, ja, onwetend omtrent vele dingen Gods, waaromtrent het licht der rede hen had kunnen onderrichten. Zij zaten in duisternis en hadden die liever dan het licht, en door hun onwetendheid waren zij vervreemd van het leven Gods. Zij waren vervreemd van een leven in heiligheid en hadden er een afkeer van, een leven, niet alleen zoals God eist en goedkeurt en waardoor wij voor Hem leven, maar dat ook naar het leven Gods gelijkt in zijn reinheid, rechtvaardigheid, waarheid en goedheid. Hun gewilde onwetendheid was de oorzaak van hun vervreemd-zijn van het leven Gods, dat aanvangt met licht en kennis. Grote en gewilde onwetendheid is verwoestend voor godsdienst en godvrezendheid. En wat was de oorzaak van hun onwetendheid? Die kwam voort uit de verharding huns harten. Het was niet doordien God zich zelven niet aan hen bekend gemaakt had in Zijne werken, maar omdat zij de onderwijzende stralen van het goddelijk licht niet wilden toelaten. Zij waren onwetend omdat zij het wilden zijn. Hun onwetendheid sproot voort uit den tegenstand en de verharding huns harten, zij weerstonden het licht en verwierpen alle middelen voor verlichting en kennis. Hun geweten was verwoest en verhard. Welke ongevoelig geworden zijn, vers 19. Zij hadden geen gevoel van hun zonden of van de ellende en het gevaar van hun toestand door haar, en daarom hadden zij zich zelven overgegeven tot ontuchtigheid. Zij dompelden zich in hun vleselijke lusten, en door zich aan hare heerschappij te onderwerpen, werden zij slaven en speelballen van zonde en duivel, om alle onreinheid gieriglijk te bedrijven. Zij maakten het tot hun dagelijks werk om alle soorten van onzedelijkheid te plegen, en zelfs de meest onnatuurlijke en monsterachtige zonden, en met onverzadigbare begeerte. Wanneer eenmaal de gewetens der mensen toegeschroeid zijn, dan zijn er geen beperkingen voor hun zonden. Wanneer zij hun hart zetten op de voldoening van hun lusten, dan kan men de afschuwelijkste zinnelijkheid en laagheid van hen verwachten en dan zullen hun afzichtelijke wandaden alle perken te buiten gaan. Dat was het karakter van deze heidenen, maar:

B. Deze Christenen moesten zich van zulke heidenen onderscheiden door: Gij hebt Christus alzo niet geleerd, vers 20. Men kan ook lezen: Weest gij niet zo, gij hebt Christus geleerd. Zij, die Christus hebben geleerd, zijn verlost uit de duisternis en onreinheid, waarin de anderen liggen, en, daar zij beter weten, zijn zij verplicht ook beter te leven dan de anderen. Het is een goede beweegreden tegen de zonde, dat wij Christus alzo niet geleerd hebben. Christus leren! Is Christus een boek, een les, een weg, een handeling? De bedoeling is: Gij hebt het Christendom, de leringen van Christus en den levenswandel door Hem voorgeschreven, alzo niet geleerd. Niet zo doen als de anderen doen. Indien gij (sedert gij) naar Hem gehoord hebt, vers 21, Zijn door ons verkondigde leer gehoord hebt, en door Hem geleerd zijt, inwendig en werkelijk door Zijnen Geest. Christus is de les, wij moeten Christus leren, en Christus is de leraar, wij moeten door Hem onderwezen worden. Gelijk de waarheid in Jezus is. Dit kan men op tweeërlei wijze verstaan: "Gij zijt onderwezen in de werkelijke waarheid, zoals Christus die toonde, beide in Zijne leer en in Zijn leven". Of: "De waarheid heeft zulk een indruk op uw harten gemaakt, in uwe mate, als zij het deed op het hart van Jezus". De waarheid van Christus verschijnt dán in haar schoonheid en kracht, wanneer zij verschijnt gelijk in Jezus.

2. Een ander deel van deze algemene vermaning volgt in deze woorden: Dat gij zoudt afleggen, aangaande de vorige wandeling, den ouden mens, enz., vers 22-24. Dit is een groot deel van de leer, die u is onderwezen en die gij geleerd hebt. Hier gebruikt de apostel vergelijkingen, ontleend aan kledingstukken. De beginselen, gewoonten en neigingen van de ziel moeten veranderd worden, alvorens er een verandering van levenswandel komen kan. Er moet heiligmaking zijn, welke uit deze twee delen bestaat:

A. De oude mens moet afgelegd worden. De bedorven natuur wordt een mens genoemd, omdat zij, gelijk het menselijk lichaam, uit verschillende delen bestaat, die onderling elkaar steunen en versterken. Het is de oude mens, als de oude Adam, van wie wij haar verkregen. Zij zit in ons innigste wezen en wij brachten haar mede in de wereld. Zij is listig als een oude mens, maar in al Gods heiligen vervallende en inzinkende als een oude mens en op het punt van te verdwijnen. Zij wordt bedorven genoemd, want zonde in de ziel is bederf in al haar vermogens, en indien zij niet gedood wordt, wordt zij dagelijks erger en voltooit onze verwoesting. Door de begeerlijkheden der verleidingen. Zondige neigingen en begeerten zijn verleidende lusten, zij beloven den mens geluk, en maken hem meer en meer ellendig en storten hem in verwoesting, wanneer ze niet onderworpen en gedood worden. Zij moeten daarom afgelegd worden als oude kledingstukken, waarin wij ons schamen gezien te worden, zij moeten afgelegd en vernietigd worden. Deze lusten hadden over hen de overhand in hun vorige wandeling, dat is, tijdens hun toestand van heidendom en onwedergeboren-zijn.

B. De nieuwe mens moet aangedaan worden. Het is niet genoeg bedorven beginselen af te leggen, wij moeten ook goede beginselen aandoen. Wij moeten ze omhelzen, ze huwen, ze in onze harten schrijven, het is niet genoeg op te houden kwaad te doen, wij moeten leren goed te doen. Wordt vernieuwd in den geest uws gemoeds, vers 23, dat is: gebruikt de geschikte en verordende middelen, waardoor uw gemoed, uw geest, gedurig meer vernieuwd wordt. En doet aan den nieuwen mens, vers 24. Door den nieuwen mens wordt bedoeld de nieuwe natuur, het nieuwe schepsel, die door een nieuw beginsel handelt, door weder barende genade, welk een mens in staat stelt om een nieuw leven te leiden, het leven van rechtvaardigheid en heiligheid, dat door het Christendom gevorderd wordt. Deze nieuwe mens is geschapen: of door de almachtige kracht van

God, wiens voortbrengsel hij is, uit verwarring en ledigheid waarlijk heerlijk en schoon te voorschijn gebracht. Naar God, in afbeelding van Hem, en in gelijkvormigheid aan dat heerlijk voorbeeld. Het verlies van Gods beeld uit de ziel was des mensen zondigheid en ellende in zijn gevallen toestand, en zijn gelijkenis naar God is de schoonheid, de heerlijkheid en het geluk van het nieuwe schepsel. In ware rechtvaardigheid, jegens de mensen, welke in zich bevat alle plichten van de tweede tafel der wet. En in heiligheid, jegens God, oprechte gehoorzaamheid aan de geboden van de eerste tafel. Ware heiligheid, in tegenstelling van de uitwendige ceremoniële heiligheid der Joden. Ons wordt bevolen dien nieuwen mens aan te doen, en wij doen dat door het gebruik van alle door God verordende middelen, waardoor wij ons benaarstigen die nieuwe schepping deelachtig te worden. Dit is de meer algemene vermaning tot reinheid en heiligheid van hart en leven..

II. Nu komt de apostel tot sommige bijzonderheden. Aangezien algemeenheden nooit zeer geschikt zijn om indruk te maken, worden ons opgenoemd de verschillende leden van den ouden mens, die gedood moet worden, de vuile lompen van de oude natuur, die wij afleggen moeten. En evenzo de verscheidene versierselen van den nieuwen mens, waarmee wij onze Christelijke belijdenis moeten bekleden.

1. Legt af de leugen en zorgt dat gij de waarheid spreekt, vers 25. "Daarom", dat is omdat gij zo goed in uw plichten onderwezen zijt, en onder zulke verplichting verkeert om ze uit te oefenen, laat het in uw toekomstig gedrag openbaar worden, dat er een grote en werkelijke verandering in u gewrocht is, vooral door het afleggen van de leugen. Aan deze zonde stonden de heidenen zeer schuldig, zij leerden dat een voordelige leugen beter was dan een nadelige waarheid, en daarom vermaant de apostel hen om met liegen op te houden en met al wat tegenover de waarheid staat. Dat is een deel van den ouden mens, dat afgelegd worden moet, en het deel van den nieuwen mens, dat daarvoor in plaats moet aangedaan worden, is het spreken der waarheid een iegelijk met zijn naasten. Het kenmerk van Gods kinderen is, dat zij zijn kinderen, die niet liegen zullen, die niet durven liegen, maar de leugen haten en verafschuwen. Allen, die genade hebben, maken er geweten van om de waarheid te spreken, en zouden een besliste leugen niet zeggen al konden ze er ook nog zoveel voordeel door verkrijgen. De reden voor waarheidsliefde hier gegeven is: want wij zijn elkanders leden. Wij zijn aan elkaar de waarheid verschuldigd, en zo wij elkaar liefhebben, zullen wij elkaar niet bedriegen of voorliegen. Wij behoren tot eenzelfde lichaam, dat door valsheid en leugen zou ontbonden worden, en daarom moeten wij die vermijden en de waarheid spreken. Liegen is een zeer grote zonde, een bijzonder geweld plegen aan de verplichtingen, die Christenen jegens elkaar hebben, en zeer beledigend en schadelijk voor de Christelijke gemeenschap.

2. Wacht u voor toornige en onbeteugelde hartstochten: Wordt toornig en zondigt niet, vers 26. Dat is ontleend aan de vertaling der LXX van Psalm 4, waar wij lezen: Zijt beroerd, en zondigt niet. Hier is een gemakkelijke inwilliging, want als zodanig, en niet als een gebod, moeten wij het beschouwen. Wordt toornig, God weet dat wij daartoe slechts al te goed instaat zijn, maar wij vinden het moeilijk genoeg de beperking in acht te nemen: zondigt niet. Indien gij te eniger tijd rechtmatige reden hebt om te toornen, zie toe dat gij niet zondigt, en wacht u voor uitbarsting van uw toorn. Om toornig te zijn zonder te zondigen, mogen wij alleen tegen de zonde toornen, en moeten wij meer bezorgd zijn voor de heerlijkheid Gods dan voor ons eigen belang of voor onzen naam. Onze grote en gewone zonde in den toorn is, dat we hem laten ontaarden in gramschap, en die laten blijven, en daartegen worden wij hier gewaarschuwd. Indien gij zijt getergd en uw gemoed grotelijks ontroerd is, en indien gij enige uw aangedane belediging bitter verweten hebt, word dan rustig en kalmeer uw geest voor

den nacht, en verzoen u met uw belediger. "Laat de zon niet ondergaan over uwe toornigheid." Indien die in gramschap en verbittering des geestes ontaardt, o zie dan dat gij haar onmiddellijk onderdrukt! Ofschoon toorn op zichzelf niet zondig is, bestaat er toch het grootste gevaar, dat hij het worden zal indien gij hem niet zorgvuldig bewaakt en spoedig onderdrukt. En derhalve, ofschoon toorn kan opkomen in het hart van een wijs man, zo kan hij rusten alleen in het hart van een dwaas. En geeft den duivel geen plaats, vers 27. Zij, die volharden in zondigen toorn en gramschap, laten den duivel in hun harten toe, dulden dat hij op hen de overhand behaalt, totdat hij hen tot kwaad, tot misdadige handelingen vervoert. Geeft geen plaats aan den lasteraar, of valsen beschuldiger (zo lezen sommigen deze woorden), dat is, houdt u doof voor zijn influisteringen, vertelseltjes en lasteringen.

3. Hier worden wij gewaarschuwd tegen de zonde van diefstal, de overtreding van het achtste gebod, en vermaand tot eerlijkheid en weldadigheid. Die gestolen heeft, stele niet meer, vers 28. Dit is een waarschuwing tegen alle manieren van oneerlijkheid, door geweld of bedrog. Laat hen, die in uw tijd van heidendom aan deze misdaad zich schuldig maakten, daar niet langer aan misdoen. Maar wij moeten niet alleen tegen deze zonde op onze hoede zijn, wij moeten ook nauwgezet overvloedig zijn in de daartegen-overgestelde deugd. Niet alleen niet stelen, maar arbeiden, werkende dat goed is met de handen. Ledigheid vormt dieven. Chrysostomus zegt: Stelen is het gevolg van ledigheid. Zij, die niet willen werken en zich schamen om te bedelen, stellen zich sterk bloot aan de verzoeking om te stelen. De mensen moeten daarom werkzaam en ijverig zijn, niet in onwettigen weg, maar in enig eerlijk beroep: werkende wat goed is. Werkzaamheid in enig eerlijk beroep houdt de mensen buiten de verzoeking om kwaad te doen. Maar er is nog een reden om vlijtig te zijn, namelijk om daardoor in staat gesteld te worden om goed te doen, zowel als om voor verzoeking bewaard te worden. Opdat hij hebbe mede te delen degenen, die nood heeft. De mensen moeten werken niet enkel om er zelven van te leven, en om eerlijk te leven, maar ook om te kunnen bijdragen in de behoeften van anderen. Merk op: Zelfs zij, die van hun handenarbeid moeten leven, behoren van hun weinigje weldadig te zijn voor hen, die niet werken kunnen. Zulk een noodzakelijke en onvermijdelijke deugd is de liefdadigheid voor de armen, dat zelfs handwerkslieden en dienstbaren en zij, die slechts weinig voor zich zelven hebben, hun penningsken tot dezen schat behoren bij te dragen. God moet het Hem verschuldigde hebben en de armen zijn Zijne ontvangers. Merk verder op: de aalmoezen, die Gode aangenaam zijn, moeten niet het voortbrengsel van ongerechtigheid en roverij zijn, maar van eerlijkheid en vlijt. God haat den roof in het brandoffer.

4. Wij worden hier gewaarschuwd tegen verkeerden omgang, en aangespoord tot hetgeen nuttig en opbouwend is, vers 29. Vuile en onzedelijke woorden en gesprekken zijn vergiftig en besmettelijk, als bedorven en rottend voedsel komen zij voort uit en geven bewijs van grote verdorvenheid des harten van den spreker, terwijl zij de uitwerking hebben van de zielen veler zijner hoorders te bederven. Daarom moeten Christenen zich verre houden van al zulke gesprekken. Dat kan men in het algemeen zeggen van al wat de lusten en hartstochten van anderen prikkelt. Wij moeten niet alleen wegdoen allen bedorven omgang, maar spreken goede reden tot nuttige stichting. Het grote doel van de spraak is stichting van hen, die ons horen. Christenen behoren nuttige samenspreking te bevorderen, opdat zij genade geve dien, die ze horen, dat is opdat ze goed en aangenaam zij voor de hoorders, door inlichting, raad, bepaalde berisping en dergelijke. Het is de grote plicht der Christenen zorg te dragen, dat zij niet beledigen met de lippen, en dat zij allen omgang en samenspreking zoveel mogelijk inrichten ten nutte van anderen.

5. Hier is een andere vermaning tegen gramschap en toorn, met naderen raad tot wederzijdse liefde en vriendelijke houding jegens elkaar, vers 31, 32. Onder bitterheid, en toornigheid, en gramschap worden bedoeld hevige inwendige gevoelens van mishagen tegen elkaar, en bij geroep hebben wij te denken aan hoge woorden, luide bedreigingen en andere onmatige redenen, waarin bitterheid, toorn en gramschap zich lucht geven. Christenen behoren deze ondeugden niet in hun harten te koesteren en hun hun tongen van luid roepen terug te houden. Lastering is alle kwaadsprekerij, belasteren van en verwijtend spreken tegen hen, wie we gram zijn. Onder alle boosheid hebben wij te verstaan de ingewortelde gramschap, die de mensen aanzet om anderen alle kwaad te wensen en aan te doen. Het tegendeel van dit alles volgt: Maar zijt jegens elkaar goedertieren. Dat omvat het beginsel van liefde in het hart, en de uitwendige betoning ervan in een aantrekkelijk, nederig en hoffelijk gedrag. Het betaamt discipelen van Jezus goedertieren jegens elkaar te zijn, want zij hebben geleerd en willen onderwijzen hoe men anderen verplicht. Barmhartig, dat is vol van medelijden, een teder gevoel voor de droefheid en het lijden van anderen, zodat men spoedig tot medegevoel en hulpvaardigheid bewogen wordt. Vergevende de een den ander. Onder Christenen kan aanleiding tot geschil voorkomen, en daarom moeten zij plooibaar zijn en gereed om te vergeven, daarin gelijkende op God zelf, die ons in Christus vergeven heeft, en wel meer dan wij ooit elkaar kunnen vergeven. Bij God is vergeving, en Hij vergeeft om den wil van Christus en op grond van de voldoening door Hem aan de goddelijke gerechtigheid gegeven. Zij, die van God vergeving ontvangen hebben, moeten vergevensgezind zijn en vergeven zoals God vergeeft, oprecht en hartelijk, gaarne en vriendelijk, geheel en voorgoed, op des zondaars oprecht berouw en in gedachtenis aan de bede: Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren. Thans moeten wij opmerken betrekkelijk al deze bijzonderheden, waarop de apostel aangedrongen heeft, dat zij behoren tot de tweede tafel der wet, waaruit de Christenen kunnen leren hoe strikt zij gebonden zijn om de geboden van de tweede tafel te houden, en hoe hij, die daarnaar niet nauwgezet streeft, nooit God in oprechtheid en waarheid kan vrezen en liefhebben, wat hij ook beweren moge. Temidden van deze vermaningen en waarschuwingen voegt de apostel een algemene, vers 30, En bedroeft den Heiligen Gods niet. Door te letten op hetgeen voorafgaat en hetgeen volgt, kunnen wij weten wat den Heiligen Geest Gods bedroeft. In de voorafgaande verzen is aangetoond dat alle slechtheid, vuilheid, liegen, onreine samenspreking, die vuile begeerten en lusten opwekt, den Geest Gods bedroeven. In hetgeen volgt zien wij dat bedorven hartstochten van bitterheid, toorn, gramschap, geroep, lastering en boosheid dezen goeden Geest bedroeven. Daaronder moeten wij niet verstaan dat dit gezegende Wezen eigenlijk bedroefd of verslagen kan worden gelijk wij. Maar de bedoeling van deze vermaning is, dat wij niet tegenover Hem handelen mogen op een wijze, waardoor onze medeschepselen zouden bedroefd en verontrust worden. Wij mogen niets doen, dat tegen Zijn heilige natuur en wil ingaat, wij moeten niet weigeren naar Zijn raadgevingen te luisteren, niet ons verzetten tegen zijn bestuur, al welke dingen Hem zouden reden geven om jegens ons te handelen, zoals mensen handelen jegens degenen, die hen bedroefd en beledigd hebben, dat is zich en hun gewonde vriendelijkheid van dezulken terugtrekken en hen overlaten aan hun vijanden. Noodzaakt den gezegenden Geest Gods niet Zijne tegenwoordigheid en genadigen invloed aan u te onttrekken! Een goede reden waarom wij Hem niet mogen bedroeven is, dat wij door Hem verzegeld zijn tot den dag der verlossing. Er komt een dag der verlossing, het lichaam zal verlost worden van de macht des grafs op den dag der opstanding, en dan zal Gods volk verlost worden van al de gevolgen der zonden, zowel als van alle zonden en ellenden, waarvan zij niet bevrijd worden voor ze uit het graf opgewekt zijn, en dan begint hun volle en algehele gelukzaligheid. Alle ware gelovigen zijn tot dien dag verzegeld. God heeft hen van de anderen onderscheiden, Zijn stempel op hen gezet, en Hij geeft hun het onderpand en de verzekering van een

gelukkige en heerlijke opstanding. De Geest Gods is het zegel. In ieder, in wie die gezegende Geest een heiligmaker is, is Hij ook het onderpand van een gelukkigen en heerlijken dag der verlossing, en wij zouden alles verliezen indien God Zijn Heiligen Geest van ons nam.

HOOFDSTUK 5

1 Zijt dan navolgers Gods, als geliefde kinderen;
2 En wandelt in de liefde, gelijkerwijs ook Christus ons liefgehad heeft, en Zichzelven voor ons heeft overgegeven tot een offerande en een slachtoffer, Gode tot een welriekenden reuk.
3 Maar hoererij en alle onreinigheid, of gierigheid, laat ook onder u niet genoemd worden, gelijkerwijs het den heiligen betaamt,
4 Noch oneerbaarheid, noch zot geklap, of gekkernij, welke niet betamen; maar veelmeer dankzegging.
5 Want dit weet gij, dat geen hoereerder, of onreine, of gierigaard, die een afgodendienaar is, erfenis heeft in het Koninkrijk van Christus en van God.
6 Dat u niemand verleide met ijdele woorden; want om deze dingen komt de toorn Gods over de kinderen der ongehoorzaamheid.
7 Zo zijt dan hun medegenoten niet.
8 Want gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt gij licht in den Heere; wandelt als kinderen des lichts.
9 Want de vrucht des Geestes is in alle goedigheid, en rechtvaardigheid, en waarheid,
10 Beproevende wat den Heere welbehagelijk zij.
11 En hebt geen gemeenschap met de onvruchtbare werken der duisternis, maar bestraft ze ook veeleer.
12 Want hetgeen heimelijk van hen geschiedt, is schandelijk ook te zeggen.
13 Maar al deze dingen, van het licht bestraft zijnde, worden openbaar; want al wat openbaar maakt, is licht.
14 Daarom zegt Hij: Ontwaakt, gij, die slaapt, en staat op uit de doden; en Christus zal over u lichten.
15 Ziet dan, hoe gij voorzichtiglijk wandelt, niet als onwijzen, maar als wijzen.
16 Den tijd uitkopende, dewijl de dagen boos zijn.
17 Daarom zijt niet onverstandig, maar verstaat, welke de wil des Heeren zij.
18 En wordt niet dronken in wijn, waarin overdaad is, maar wordt vervuld met den Geest;
19 Sprekende onder elkander met psalmen, en lofzangen, en geestelijke liederen, zingende en psalmende den Heere in uw hart;
20 Dankende te allen tijd over alle dingen God en den Vader, in den Naam van onzen Heere Jezus Christus;
21 Elkander onderdanig zijnde in de vreze Gods.
22 Gij vrouwen, weest aan uw eigen mannen onderdanig, gelijk aan den Heere;
23 Want de man is het hoofd der vrouw, gelijk ook Christus het Hoofd der Gemeente is; en Hij is de Behouder des lichaams.
24 Daarom, gelijk de Gemeente aan Christus onderdanig is, alzo ook de vrouwen aan haar eigen mannen in alles.
25 Gij mannen, hebt uw eigen vrouwen lief, gelijk ook Christus de Gemeente liefgehad heeft, en Zichzelven voor haar heeft overgegeven;
26 Opdat Hij haar heiligen zou, haar gereinigd hebbende met het bad des waters door het Woord;
27 Opdat Hij haar Zichzelven heerlijk zou voorstellen, een Gemeente, die geen vlek of rimpel heeft, of iets dergelijks, maar dat zij zou heilig zijn en onberispelijk.
28 Alzo zijn de mannen schuldig hun eigen vrouwen lief te hebben, gelijk hun eigen lichamen. Die zijn eigen vrouw liefheeft, die heeft zichzelven lief.

29 Want niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat, maar hij voedt het, en onderhoudt het, gelijkerwijs ook de Heere de Gemeente.
30 Want wij zijn leden Zijns lichaams, van Zijn vlees en van Zijn benen.
31 Daarom zal een mens zijn vader en moeder verlaten, en zal zijn vrouw aanhangen; en zij twee zullen tot een vlees wezen.
32 Deze verborgenheid is groot; doch ik zeg dit, ziende op Christus en op de Gemeente.
33 Zo dan ook gijlieden, elk in het bijzonder, een iegelijk hebbe zijn eigen vrouw, alzo lief als zichzelven; en de vrouw zie, dat zij den man vreze.

In het tweede deel van het vorige hoofdstuk ontvingen wij verscheidene belangrijke vermaningen, en ze worden in dit hoofdstuk voortgezet, voornamelijk:

I. Een vermaning tot wederzijdse liefde en weldadigheid, vers 1, 2,

II. Tegen alle soorten van onreinheid, met geschikte bewijsvoeringen en geneesmiddelen tegen zulke zonden, waarbij sommige andere waarschuwingen gevoegd zijn, en andere deugden worden aanbevolen, vers 3-20,

III. De apostel vermaant tot nauwgezette vervulling van dergelijke deugden, vers 21 en verder in het slot van dit hoofdstuk en den aanvang van het volgende.

Efeze 5:1-2

Hier hebben wij een vermaning tot wederzijdse liefde of Christelijke liefdadigheid. De apostel heeft daarop den nadruk gelegd in het voorgaande hoofdstuk en vooral in de laatste verzen, waarheen het woordje dan (zijt dan) verwijst, het verbindende met hetgeen hij daaromtrent in die verzen gezegd had: "Omdat God, om Christus' wil, u vergeven heeft, weest gij navolgers van God, of doet als Hij". De godvrezenden moeten God, dien zij aanbidden, navolgen, zover Hij geopenbaard heeft dat zulks mogelijk is. Zij moeten zich naar dit voorbeeld voegen en Zijn beeld moet in hen vernieuwd worden. Dit legt grote eer op alle praktische godsvrucht, dat ze de navolging van God is. Wij moeten heilig zijn want God is heilig, barmhartig want Hij is barmhartig, volmaakt want Hij is volmaakt. Maar ene eigenschap van God wordt ons vooral ter navolging aanbevolen: Zijne goedheid. Weest navolgers Gods, gelijkt op Hem, in alle deugden, maar bovenal in de liefde en in Zijn vergevende goedheid. God is liefde, en die in de liefde blijft, blijft in God en God in hem. Als geliefde kinderen, gelijk kinderen (die gewoonlijk teder bemind worden door hun ouders) hen gemeenlijk gelijken in houding en gelaatstrekken, en in geestesaanleg en verstandelijke gaven, of zoals kinderen van God betaamt, die geliefd en bemind worden door hun hemelsen Vader. Kinderen zijn verplicht hun ouders na te volgen in al wat goed is, vooral wanneer ze teder door hen bemind worden. Het karakter, dat we dragen van Gods kinderen te zijn, verplicht ons Hem te gelijken, vooral in Zijn liefde en goedheid, in Zijn barmhartigheid en vergevensgezindheid. En alleen zij zijn geliefde kinderen Gods, die Hem daarin navolgen. Dat volgt: En wandelt in de liefde, vers 2. Deze goddelijke genade moet ons gehele gedrag leiden en bezielen, dat wordt met "wandelen" bedoeld. Het moet het beginsel zijn, waaruit wij handelen, het moet het doel aangeven, waar wij op afgaan. Wij moeten zorg dragen, dat we bewijs geven van onze liefde voor elkaar. Gelijkerwijs Christus ons liefgehad heeft. Hier wijst de apostel ons op het voorbeeld van Christus, hetwelk Christenen geroepen zijn na te volgen, en in wie wij een voorbeeld hebben van de meest vrije en edelmoedige liefde, die ooit bestond, de grote liefde, waarmee Hij ons liefgehad heeft. Wij allen delen gezamenlijk in die liefde, hebben deel aan haar vertroosting, en moeten daarom elkaar liefhebben, daar Christus ons heeft liefgehad en daarvan het grootste bewijs gegeven heeft, toen Hij zich zelven voor ons heeft overgegeven. De apostel weidt met opzet over dit onderwerp uit, want wat kan ons heerlijker voorwerp voor overdenking aanbieden dan deze liefde? Christus gaf zich zelven voor ons in den dood, en de dood van Christus was de grote offerande tot verzoening. Tot een offerande en een slachtoffer Gode, een offer, een schuldoffer zelfs, om onze schuld weg te nemen, zoals in de ceremoniën van de wet was voorgebeeld, en dat wel tot een welriekenden reuk. Sommigen merken hierbij op, dat de zondoffers nooit een welriekenden reuk genoemd worden, maar dit wordt hier gezegd van het Lam, dat de zonden der wereld wegneemt. Toen Hij zich opofferde met het doel om door God aangenomen te worden, nam God Hem aan, het was Hem aangenaam en Hij werd door deze offerande voldaan. Daar de offerande van Christus Gode aangenaam was, moet Zijn voorbeeld voor ons allen afdoend zijn en wij het zorgvuldig navolgen.

Efeze 5:3-20

Deze verzen bevatten ene waarschuwing tegen alle soorten van onzedelijkheid, met geschikte beweeggronden en geneesmiddelen, waaraan sommige andere waarschuwingen zijn toegevoegd, en enkele deugden aanbevolen. Vleselijke lusten moeten onderdrukt worden, teneinde heilige liefde aan te kweken. Wandelt in de liefde, maar vliedt alle hoererij en onreinheid. Hoererij is zonde, bedreven tussen ongehuwde personen. Alle onreinigheid sluit in zich alle andere soorten van vleselijke lusten, welke onder de heidenen maar al te gewoon waren. Of gierigheid. Daar deze zonde hier gelijk met die andere vermeld wordt als ene, die zelfs niet genoemd mag worden, verstaan sommigen hieronder onnatuurlijke zonden. En anderen houden het voor, in den meer gewonen zin, onbeteugelde begeerte naar winst en onverzadelijke dorst naar rijkdommen, welke geestelijk afgoderij is. Want door deze gaat de ziel, die aan God verbonden was, van Hem weg, werpt zich in de armen van een vreemde, en daarom worden vleselijk-gezinde wereldlingen overspelers genoemd. Overspelers en overspeelsters, weet gij niet dat de vriendschap der wereld vijandschap tegen God is? Deze zonden moeten in den hoogsten graad gevreesd en verfoeid worden. Laat ze ook onder u niet genoemd worden, nooit bij wijze van goedkeuring of zonder afschuw, gelijk het den heiligen betaamt, heilige personen, die van de wereld afgezonderd en Gode gewijd zijn. De apostel waarschuwt niet alleen tegen de grove vormen van deze zonden, maar ook tegen hetgeen sommigen lichter tellen en vergeeflijk achten. Noch oneerbaarheid, vers 4, waardoor moet verstaan worden alle dubbelzinnige taal en onbehoorlijke beweging en gedrag, noch zot geklap, duistere en lage woorden, of in ‘t algemeen, zinledige gesprekken, die gewoonlijk veel dwaasheid en onbeschaamdheid inhouden, en in genen dele stichtelijk zijn. Of gekkernij. Het Griekse woord eutrapelia is hetzelfde, dat Aristoteles in zijn Ethica tot een deugd verheft, aangenaamheid in den omgang. Er bestaat zonder twijfel onschuldige scherts, welke wij niet veronderstellen moeten dat de apostel hier verbiedt. Sommigen denken hier aan zulke lage en bedekte uitdrukkingen, die dienen om anderen tentoon te stellen en belachelijk te maken. Dat is slecht genoeg, maar de grondtekst schijnt te doelen op zulke vrolijke gesprekken, die onrein en dubbelzinnig zijn, wat ook met bedorven, rottend en vuil, bedoeld wordt in Hoofdstuk 4:29. Van al deze dingen zegt hij dat ze niet betamen. Inderdaad, ze zijn niet alleen onwelvoegelijk, maar er is ook veel zonde in. Ze zijn niet alleen ver van nuttig, maar ze bezoedelen en vergiftigen de hoorders. De bedoeling is: Deze dingen passen geen Christenen, ze zijn in het geheel niet overeen te brengen met hun belijdenis en roeping. Christenen mogen wellevend en aangenaam zijn, maar ze moeten vriendelijk en wijs zijn. De apostel voegt er bij: maar veel meer dankzegging. De vrolijkheid van den Christen moet zover zijn van dubbelzinnige en lage kwinkslagen, dat hij zijn geest verkwikt en zich verblijdt door dankbare herinnering van Gods goedheid en barmhartigheid jegens hem, en door Hem daarvoor te verheerlijken en te prijzen.

1. Wij behoren alle gelegenheden aan te grijpen om God dank en lof te brengen voor Zijn vriendelijkheid en ons bewezen gunsten.

2. Ene beschouwing van de genade en goedheid Gods voor ons, met het doel om onze dankbaarheid te verlevendigen, is het rechte middel om den geest des Christens te verfrissen, te verlichten en hem vrolijk te maken. Dr. Hammond meent dat het woord eucharistia betekent aangenaam, godvruchtig, godsdienstig gesprek in het algemeen, in tegenstelling met hetgeen de apostel veroordeelt. Onze vrolijkheid, in plaats van uit te breken in hetgeen ijdel en zondig is, of verlaging van Gods naam teweegbrengt, moet zich openbaren in hetgeen den Christen betaamt en Gods heerlijkheid bevordert. Indien de mensen overvloediger waren in goede en godvruchtige

uitdrukkingen, zouden zij niet zo instaat zijn slechte en onvoegzame woorden te spreken, want zal zegening en vervloeking, gemeenheid en dankzegging, uit dezelfden mond voortkomen?

I. Om ons te versterken tegen de zonden van onzedelijkheid enz., voert de apostel verscheidene gronden aan, en schrijft verscheidene voorbehoedmiddelen voor in hetgeen volgt.

1. Hij gebruikt verscheidene beweegredenen. En wel:

A. Deze zonden sluiten iemand buiten den hemel, want dit weet gij, enz., vers 5. Zij wisten het, de Christelijke godsdienst had hun dit geleerd. Door een gierigaard verstaan sommigen een laag, wulps libertijn, die zich dompelt in die vuile lusten, welke de zekere kenmerken van een heiden en afgodendienaar zijn. Anderen nemen het in de gewone betekenis van het woord, en zo iemand is een afgodendienaar omdat de liefde voor de wereld geestelijk afgoderij is. Gelijk de wellusteling een god maakt van zijn buik, zo maakt de gierigaard zijn geld tot zijn god, geeft dat al zijn liefde, stelt daar al zijn hoop op, al zijn vertrouwen en zijn verlustiging is in werelds goed, dat toch alleen voor God moet bestemd worden. Hij dient mammon in plaats van God. Van zulke mensen is gezegd, dat zij geen erfenis hebben in het koninkrijk van Christus en van God, dat is het koninkrijk van Christus die God is, of het koninkrijk Gods, waarvan Christus als Middelaar Koning is, dat Hij zich verworven en dat God Hem gegeven heeft. De hemel wordt hier een koninkrijk genoemd (gelijk meermalen) ten opzichte van zijn uitnemendheid en heerlijkheid, zijn volheid en genoegzaamheid, enz. In dit koninkrijk hebben de heiligen en dienstknechten Gods ene erfenis, want het is de erfenis der heiligen in het licht. Maar zij, die onboetvaardig zijn en toegeven aan de lusten des vlezes of de liefde voor de wereld, zijn niet waarlijk Christenen en behoren niet tot het koninkrijk van genade, en zullen dus niet komen in het koninkrijk der heerlijkheid. Laat ons dus altijd tegen deze zonden op onze hoede zijn, daar zij ons buiten het koninkrijk der hemelen houden.

B. Deze zonden brengen den toorn Gods over hen, die er zich aan schuldig maken. Dat u niemand verleide met ijdele woorden, enz., vers 6. Laat niemand u vleien alsof zulke zonden verdragelijk waren en in een Christen geoorloofd, en alsof zij niet zeer beledigend voor God waren, of dat gij er u in zoudt mogen dompelen en toch ongestraft blijven. Dat zijn ijdele woorden. Zij, die zich zelven en anderen vleien met de hoop van het ongestraft blijven der zonden, bedriegen zich zelven en anderen. Zo bedroog Satan onze eerste ouders met de ijdele woorden: Gij zult niet den dood sterven. Het zijn waarlijk ijdele woorden, want zij, die er op vertrouwen, zullen jammerlijk bedrogen uitkomen, want om deze dingen komt de toorn Gods over de kinderen der ongehoorzaamheid. Door kinderen der ongehoorzaamheid kunnen wij verstaan de heidenen, die ongelovig zijn en weigeren te luisteren naar en zich te onderwerpen aan het Evangelie, of meer algemeen, alle verharde zondaren, die niet willen geroepen worden, maar aan hun ongehoorzaamheid overgelaten blijven. Ongehoorzaamheid is de slechtheid der zonde. Door een gewoon Hebraïsme worden zulke mensen genoemd "kinderen der ongehoorzaamheid" en zij zijn het inderdaad van kindsbeen af, wegdwalende van hun geboorte aan. De toorn Gods komt over dezulken, om hun zonden, soms in deze wereld, meer bepaald in de toekomende. En zullen wij dat licht achten, hetwelk ons zou brengen onder den toorn Gods? Neen! Zo zijt dan hun medegenoten niet, vers 7. Neemt geen deel aan hun zonden, anders zoudt gij delen in hun straffen. Wij nemen deel in de zonden van anderen niet alleen wanneer wij op dezelfde zondige wijze leven als zij, en toestemmen en gehoor geven aan hun verzoekingen en uitnodigingen om te zondigen, maar ook wanneer wij hen aanmoedigen in hun zonden, het hun gemakkelijk maken, en niet voorkomen of verhinderen, zover dat in onze macht staat.

C. Ziet hier onder welke verplichting Christenen verkeren om op andere wijze te leven dan deze zondaren. Want gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt gij licht in den Heere, enz., vers 8. De bedoeling is: Zulk een leven is geheel ongepast bij uw tegenwoordigen toestand, want toen gij heidenen en onwedergeborenen waart, zo waart ge duisternis, gij hebt nu een grote verandering ondergaan. De apostel noemt hun vorigen toestand duisternis, om de grote duisternis aan te duiden, waarin zij verkeerden. Zij leefden een goddeloos en godonterend leven, zijnde verstoken van het licht des onderrichts van buiten en van de verlichting en genade des Geestes inwendig. De toestand van zonde is een toestand van duisternis. Zondaars zijn als mensen in het donker, zij weten niet waar ze lopen of wat ze doen. Maar de genade Gods had een machtige verandering in hun zielen gewerkt: Nu zijt gij licht in den Heere, zaligmakend verlicht door het Woord en den Geest Gods. Nu, door uw aannemen van het Evangelie en uw geloof in Christus. Wandelt als kinderen des lichts. Kinderen des lichts zijn zij, die verkeren in een toestand van licht, toegerust met kennis en heiligheid, Aangezien gij nu dezulken zijt, laat nu uw wandel zijn in overeenstemming met uw roeping en voorrechten, en leeft dus volgens de verplichting, die op u rust door de kennis en de genade, waarin ge u verheugt.

Beproevende wat den Heere welbehaaglijk zij, vers 10, onderzoekende en naarstig zoekende wat God geopenbaard heeft als Zijn wil, en tonende dat gij dat weet, door er uzelven naar te vormen. Wij moeten niet alleen vrezen en vermijden wat God mishaagt, maar ook zoeken en beproeven wat Hem aangenaam is, met dat doel de Schrift onderzoekende, en ons daardoor op den grootstmogelijken afstand van de zonde houdende.

2. De apostel omschrijft sommige middelen tegen die zonden.

A. Indien wij niet verstrikt worden willen door de begeerlijkheden des vlezes, dan moeten wij vruchten des Geestes voortbrengen, vers 9. Dat wordt verwacht van kinderen des lichts, dat zij, verlicht zijnde, ook geheiligd zijn door den Geest, en daarom Zijn vruchten voortbrengen. Die vruchten zijn in alle goedigheid, een aansporing om goed te doen en barmhartigheid te bewijzen, en rechtvaardigheid, dat zegt ons dat wij in onze daden rechtvaardig zijn moeten. Dat zijn ze meer bepaald, maar in het algemeen is alle godsdienst goedheid en rechtvaardigheid. En daarin en daarbij moeten ze zijn waarheid, of oprechtheid en eerlijkheid des harten.

B. Wij moeten geen deelgenootschap hebben met zonden of zondaren, vers 11. Zondige werken zijn werken der duisternis, zij komen uit de duisternis der onwetendheid, zij zoeken de duisternis van geheimhouding, zij leiden naar de duisternis der hel. Deze werken der duisternis zijn onvruchtbare werken, zij doen niets goeds in hun langen loop, welk voordeel de zonde ook voorspiegelt, het einde wordt verlies, want het einde is de uiterste verwoesting van den onboetvaardigen zondaar. Wij moeten daarom geen gemeenschap hebben met deze onvruchtbare werken, gelijk wij ze zelven niet moeten bedrijven, zo mogen we ook anderen niet steunen in het begaan daarvan. Er zijn verscheidene manieren om gemeenschap te hebben aan de zonden van anderen, aanbeveling, raad, toestemming, oogluiking. En indien wij met anderen delen in hun zonden, moeten we verwachten ook aandeel te krijgen in hun plagen. Ja, indien wij gemeenschap met hen hebben, is er het grootste gevaar dat wij eerlang hetzelfde zullen doen. Maar, veeleer, in plaats van daaraan gemeenschap te hebben, moeten wij ze bestraffen. Daarin ligt opgesloten dat wij aan de zonden van anderen gemeenschap hebben indien wij ze niet bestraffen. Wij moeten voorzichtig en gepast getuigen tegen de zonden van anderen, en trachten hen van hun zondigheid te overtuigen, wanneer het gevoeglijk en

beslist kan, door onze woorden, maar in elk geval door onze heiligheid van leven en door godvruchtigen wandel. Hun zonden be- straffen door overvloedig te zijn in de daaraan overgestelde deugden. Een reden daarvoor is: Het is schandelijk ook te zeggen, vers 12. Zij zijn zo vuil en afschuwelijk, dat het schandelijk is om het te vermelden, behalve ter bestraffing, hoe schandelijk is het dan wel om er gemeenschap aan te hebben! Het geschiedt van hen heimelijk. Het schijnt dat de apostel hier spreekt van de heidense afgodendienaars en hun afschuwelijke geheimenissen, welke overvloeiden van weerzinwekkende ondeugd, en die op straffe des doods niet mochten ontdekt worden. Een goed man schaamt zich te noemen wat een goddeloos man zich niet schaamt te doen, maar voorzover zulke daden openbaar worden, moeten ze bestraft worden. Hier volgt een andere reden voor zulke bestraffing. Maar al deze dingen, van het licht bestraft zijnde, worden openbaar, vers 13. Waarschijnlijk bedoelt de apostel met deze woorden: "Al deze onvruchtbare werken der duisternis, welke gij geroepen zijt te bestraffen, worden opengelegd en in hun ware kleuren openbaar gemaakt door de zondaars zelven, door het licht der leer of van Gods Woord in uw monden, als getrouwe bestraffers, of door het onderwijzend licht, dat uitstroomt uit uw heiligheid van leven en uw voorbeeldigen wandel." Het licht van Gods Woord en zijn openbaring in een Christelijken wandel zijn de geschikte middelen om zondaren te overtuigen van hun zonden en goddeloosheid. Er volgt: Want al wat openbaar maakt is licht, dat wil zeggen: het is het licht, dat aan den dag brengt wat vroeger in de duisternis verborgen was, en daarom betaamt het hun, die kinderen des lichts zijn, die licht zijn in den Heere, om anderen aan hun zonden te ontdekken, en te trachten hen te overtuigen van het kwaad en gevaar daarvan, waardoor zij schijnen als lichten in de wereld. De apostel dringt verder deze verplichting aan door het voorbeeld van God of Christus: Daarom zegt hij enz., vers 14. Alsof hij zei: "Dusdoende volgt gij den groten God, die zich bemoeit om zondaren op te wekken uit hun slaap en te doen opstaan uit den dood der zonden, opdat zij het licht van Christus mogen ontvangen. Hij zegt: De Heere spreekt voortdurend in Zijn woord, hetgeen bepaaldelijk wordt aangeduid in Jesaja 60:1. Of: Christus, door Zijne dienaren, die het eeuwig Evangelie prediken, roept voortdurend zondaren daartoe. Ontwaak, gij die slaapt, en sta op uit de doden. In hoofdzaak wordt door deze verschillende uitdrukkingen hetzelfde bedoeld, zij dienen om ons te herinneren aan de grote stompzinnigheid en de ellendige zekerheid van de zondaren, hoe ongevoelig zij zijn voor hun gevaar, hoe onbekwaam van nature voor geestelijke bewegingen, gevoelens en handelingen. Wanneer God hen roept om te ontwaken en te verrijzen, bedoelt Hij dat ze hun zonden moeten afbreken door berouw en een leven van heilige gehoorzaamheid beginnen, en Hij moedigt hen aan om daarvan de proef te nemen en er hun uiterste best voor te doen, met de genadige belofte: En Christus zal over u lichten, of: Christus zal u verlichten, of: zal over u schijnen. Hij zal u brengen in een toestand van kennis, heiligheid en geluk, u met Zijn genade bijstaan, uw geest verfrissen met vreugde en vrede hier en met eeuwige heerlijkheid hiernamaals. Merk op: Wanneer wij trachten zondaren te overtuigen en van hun zonden terug te brengen, volgen wij God en Christus na in datgene, dat het grote doel van geheel het Evangelie is. Sommigen verstaan hieronder een roepstem tot de zondaren en tot de heiligen, tot de zondaren om berouw te tonen en zich te bekeren, tot de heiligen om zich aan te gorden tot hun plicht. De eersten moeten opstaan uit hun geestelijken dood, de laatsten verrijzen uit hun geestelijke dodigheid.

C. Een ander behoedmiddel tegen de zonde is voorzichtigheid, zorgvuldigheid, vers 15. Zie dan enz. Dit kan bedoeld zijn met het oog op hetgeen onmiddellijk voorafgaat: Indien gij de zonden van anderen moet bestraffen, en daarin uw roeping getrouw vervullen wilt, moet gij voor uzelven wèl toezien op uzelf en uw eigen gedrag en wandel (en inderdaad, alleen zij, die zelf met de nodige voorzichtigheid en zorg wandelen, zijn gerechtigd anderen te bestraffen). Maar wij kunnen hier ook

hebben een ander voorbehoedmiddel tegen de vroeger genoemde zonden. Mij komt het voor, dat dit de bedoeling van den apostel is, want het is onmogelijk reinheid en heiligheid van hart en wandel te bewaren, zonder grote voorzichtigheid en zorgvuldigheid. Wandelt voorzichtiglijk enz., of zoals het woord eigenlijk betekent: nauwgezet, betamelijk, in den rechten weg, waartoe wij zonder verpozen den regel en de aanwijzingen te raadplegen hebben, die ons in de Heilige Schrift gegeven zijn. Niet als onwijzen, die maar op goed geluk wandelen en die geen begrip van hun plicht hebben, zomin als van de waarde hunner zielen, en door verwaarlozing, achteloosheid en zorgeloosheid in zonden vallen en zich zelven verwoesten, maar als wijzen, als mensen, die door God onderwezen en met wijsheid van boven toegerust zijn. Voorzichtig wandelen is het gevolg van ware wijsheid, maar het tegenovergestelde is het gevolg van dwaasheid. Nu volgt: den tijd uitkopende, vers 16, letterlijk: de gelegenheid kopende. Dat is een vergelijking met kooplieden en handelaars, die nauwkeurig acht geven op het geschikte jaargetijde voor handel, en daarvan gebruik maken. Dat is een groot deel van de Christelijke wijsheid, dat men den tijd uitkoopt. Goede Christenen moeten goede besteders van hun tijd zijn en zorg dragen dien tot de beste doeleinden te gebruiken, door tegen verzoekingen te waken, door goed te doen terwijl het in hun macht is, en door den tijd steeds met nuttig werk te vullen, -dat is een zeer goed behoedmiddel tegen zonde. Zij moeten van den tegenwoordigen tijd van genade het best-mogelijke gebruik maken. Onze tijd is een talent ons van God gegeven tot een of ander nuttig doel, en hij wordt daarom misbruikt en verloren, wanneer hij niet tot doel aangewend wordt. Indien wij vroeger onzen tijd verloren hebben, moeten wij nu trachten dat in te halen door onzen ijver te verdubbelen in het betrachten van onze roeping. De reden daarvoor gegeven is: dat de dagen boos zijn, dat kan zijn, door de boosheid van hen, die er in leven, of dat ze moeilijk en gevaarlijk zijn voor u, die er in leeft. De apostel schreef dit in een tijd van vervolging, de Christenen waren elk uur in gevaar. Wanneer de dagen boos zijn, hebben wij dubbele reden om de dagen uit te kopen, vooral omdat we niet weten of ze niet spoedig nog slechter zijn zullen. De mensen klagen heel licht over boze tijden, het zou goed zijn indien zij er door gebracht werden tot het uitkopen van den tijd. Daarom, zegt de apostel, vers 17, omdat de tijden boos zijn, zijt niet onverstandig, onwetend omtrent uwe roeping en slordig voor uwe zielen, maar verstaat welke de wil des Heeren zij. Bestudeer, beschouw, en daarna gewen u aan den wil van God, die uw plicht bepaalt. Onwetendheid omtrent onzen plicht en verwaarlozing van onze zielen zijn bewijzen van de grootste dwaasheid, terwijl bekendheid met den wil van God en zorgvuldigheid om dien te vervullen, de beste en oprechtste wijsheid tonen.

II. In de volgende drie verzen waarschuwt de apostel tegen enige andere bepaalde zonden en wekt op tot sommige andere plichten.

1. Hij waarschuwt tegen de zonde van dronkenschap. En wordt niet dronken in wijn, vers 18. Dat was een zeer gewone zonde onder de heidenen, voornamelijk bij gelegenheid van feesten hunner goden en vooral in hun Bacchanalia, dan waren zij gewoon zich op te winden met wijn, en tengevolge daarvan allerlei onbehoorlijke dingen te doen. Daarom voegt de apostel er bij: waarin -in dronkenschap- overdaad is. Het woord asootia betekent weelderigheid, verkwisting, en het is zeker dat dronkenschap niet gepaard gaat met matigheid en reinheid van leven, maar alle soorten van buitensporigheden te voorschijn roept en de mensen vervoert tot grote zinnelijkheid en gemene wandaden. Dronkenschap is een zonde, die zelden op zich zelve blijft, gewoonlijk brengt zij de mensen tot andere overtredingen, zij is een zonde, die God zeer vertoornt en het geestelijk leven sterk verhindert. De apostel bedoelt hier al zulke onmatigheid en ongeregeldheid, als staan tegenover het matig en voorzichtig gedrag, dat hij bedoelt in zijn raad om den tijd uit te kopen.

2. In plaats van vervuld te worden met wijn, vermaant hij hen om vervuld te worden met den Geest. Zij, die vol wijn zijn, hebben niet veel kans om vervuld te worden met den Geest, en daarom is die roeping het tegenovergestelde van deze zonde. De bedoeling van deze vermaning is, dat men zal trachten naar een overvloedige maat van genade des Geestes, die de zielen vervullen zal met grote kracht, vreugde en moed, welke zinnelijke mensen verwachten dat de wijn hun geven zal. In ons trachten daarnaar kunnen wij ons niet aan overdrijving schuldig maken, neen, wij mogen niet tevreden zijn met een weinig van den Geest, maar behoren steeds naar meer te streven, om met den Geest vervuld te worden. Door dat middel zullen wij verstaan, welke de wil des Heeren zij, want de Geest Gods is gegeven als de Geest der wijsheid en des verstands. En omdat allen, die met den Geest vervuld zijn, geleid worden tot handelingen van godsvrucht en al haar uitwerkingen, vermaant de apostel:

3. Den Heere te zingen, vers 19. Dronkaards zijn gewoon dubbelzinnige en gemene liederen te zingen. De heidenen op hun Bacchanalia zongen lofzangen ter ere van Bacchus, dien zij den god van den wijn noemden. Zo uitten zij hun vreugde, maar de vreugde der Christenen moet zich openbaren in liederen ter ere Gods. Daarin moeten zij spreken onder elkaar, in hun vergaderingen en onderlinge samenkomsten, tot wederzijdse stichting. Door psalmen worden de psalmen David's bedoeld, of zulke liederen, die geschikt waren om onder begeleiding van muziekinstrumenten gezongen te worden. Lofzangen zijn zulke liederen, die meer bepaald Gods heerlijkheid bezingen, als die van Zacharias, Simeon, enz. Geestelijke liederen omvatten een grotere verscheidenheid van onderwerpen, leerstellige, profetische, historische, enz. Merk hier op:

A. Het zingen van psalmen en lofzangen is een instelling van het Evangelie, een goddelijk gebod, bedoeld tot Zijne verheerlijking.

B. Ofschoon de Christenen vijanden zijn van onbetamelijke vrolijkheid, worden zij aangemoedigd tot vreugde en blijdschap en om daarvan ook de blijken te geven. Gods volk heeft reden om zich te verblijden en te zingen van vreugde. Zij moeten zingen en psalmen den Heere in hun harten, niet enkel met hun stemmen, maar met innerlijke toewijding, en dan zal hun zang Gode zo aangenaam zijn als muziek is voor ons. Het moet geschieden met het doel om Hem te behagen en Zijn lof te verkondigen en dan geschiedt het den Heere.

4. Dankzegging is een andere plicht, waartoe de apostel ons vermaant, vers 20. Ons wordt gezegd psalmen enz. te zingen, om onze dankbaarheid jegens God te tonen, maar, ofschoon wij niet altijd kunnen zingen, wij kunnen wel altijd danken, dat is, wij mogen nooit de geneigdheid tot dezen plicht missen, want wij hebben er altijd reden toe. Wij moeten daarmee voortgaan ons leven lang, en wij moeten danken voor alle dingen, niet alleen voor genoten geestelijke zegeningen, en voor de eeuwige, die we wachtende zijn (voor de eerste die we in handen hebben, en de laatste die we in hope bezitten), maar ook voor alle tijdelijke weldaden, niet alleen onze gemakken, maar ook onze geheiligde beproevingen, niet alleen voor hetgeen onmiddellijk ons zelven betreft, maar ook voor de bewijzen van Gods vriendelijkheid en gunst voor anderen. Het is onze plicht God en den Vader te allen tijd over alle dingen te danken, God als de Vader van onzen Heere Jezus Christus en in Hem onze Vader, in wiens naam wij al onze gebeden, lofzeggingen en geestelijke diensten moeten brengen, zullen ze Gode aangenaam zijn.

Efeze 5:21-33

Hier begint de apostel zijne vermaningen tot uitoefening van onze wederzijdse plichten. Tot algemenen grondslag van deze plichten legt hij den regel in vers 21. Er is wederkerige onderdanigheid, welke de Christenen aan elkaar verschuldigd zijn, die bevat het dragen van elkanders lasten, het niet zich zelven verheffen boven anderen, noch het regeren en de wet stellen aan elkaar. Paulus was een voorbeeld van de ware Christelijke gemoedsgesteldheid, want hij werd allen alles. Wij moeten een neerbuigenden en onderdanigen geest hebben, en gereed zijn voor al de plichten van onderscheidene plaatsen en betrekkingen, waarin God ons in de wereld gesteld heeft. In de vreze Gods, dat is zover als bestaanbaar is met de vreze Gods, om Zijnentwil, en gewetenshalve voor Hem, en opdat wij daardoor waarlijk bewijzen mogen dat we Hem vrezen. Waar wederzijdse toegevendheid en onderdanigheid is, zullen alle plichten van alle betrekkingen beter vervuld worden. Van vers 22 tot het einde spreekt hij van de plichten der echtgenoten, en hij doet dat op Christelijke wijze, de gemeente als voorbeeld stellende voor de onderwerping van de vrouw, en Christus als voorbeeld voor de liefde des mans.

I. De plicht, aan de vrouwen voorgeschreven, is onderdanigheid aan haar eigen mannen in den Heere, vers 22, welke onderdanigheid bevat, dat zij hen eerbiedigen en gehoorzamen, en dat uit het beginsel van liefde voor hen. Zij moeten dit doen in onderwerping aan Gods gezag, die het bevolen heeft, dat is: het doen in den Heere. Ook kan men dit beschouwen als een vergelijking, alsof er stond: gelijk gij, Gode gewijd, u aan Hem onderwerpt. Uit het voorgaande kunnen wij leren dat wij, door nauwgezette betrachting van onze plichten jegens onze medeschepselen, God zelven behagen en gehoorzamen, en uit het laatste, dat God niet enkel verlangt en eist de vervulling der plichten, die onmiddellijk Hem betreffen, maar evenzeer die, welke onze naasten aangaan. De apostel wijst op de reden voor deze onderdanigheid van de vrouwen: Want de man is het hoofd der vrouw, vers 23. De vergelijking slaat op het hoofd van het natuurlijk lichaam, dat als zetel der rede, der wijsheid en der kennis, en als de fontein van gevoel en beweging, uitnemender is dan de rest van het lichaam. God heeft den man den voorrang gegeven en het recht om te regeren en te besturen, Hij gaf die door de schepping en in deze wet voor de onderlinge verhouding: Tot uw man zal uwe begeerte zijn en hij zal over u heersen. De ongemakken, die daaruit voortgekomen zijn, zijn het gevolg van de komst der zonde in de wereld. Over het algemeen heeft de man (gelijk ook behoort) de meerderheid in wijsheid en kennis. Hij is daarom het hoofd, gelijk Christus het hoofd is der gemeente. Hier is ene vergelijking met het gezag van Christus over de gemeente, van de meerderheid en de betrekking als hoofd, welke God den echtgenoot verleende. De apostel voegt erbij: En hij is de behouder des lichaams. Christus' gezag over de gemeente wordt uitgeoefend om haar te bewaren voor het kwade en haar te voorzien van al wat goed voor haar is. Op gelijke wijze moet de echtgenoot bezig zijn in de bescherming en verzorging zijner vrouw, en daarom moet zij zich des te meer met liefde aan hem onderwerpen. Dus volgt hier: Daarom, gelijk de gemeente aan Christus onderdanig is, vers 24, met liefde, met nederigheid, met getrouwheid, alzo ook de vrouwen aan haar eigen mannen in alles, in elk ding, waarin hij rechtvaardig gezag oefent, in elk ding, dat wettig en voor God bestaanbaar is.

II. De plicht van de echtgenoten, aan de andere zijde, is hun vrouwen lief te hebben, vers 25, want zonder dat zouden zij hun gezag en meerderheid misbruiken. Maar waar de liefde, zoals behoort, den toon aangeeft, zal zij al de andere plichten van deze betrekking in zich besluiten, want het is een bijzondere en eigenaardige liefde, die jegens de vrouw voorgeschreven is. De liefde van Christus tot de gemeente wordt haar ten voorbeeld gesteld, welke liefde oprecht, rein, vurig en standvastig is, en

dat niettegenstaande al de onvolkomenheden en gebreken, waaraan de gemeente schuldig staat. De grootte van deze liefde voor de gemeente bleek daaruit, dat Hij voor haar in den dood ging. Merk op: Gelijk de onderwerping van de gemeente aan Christus de vrouw tot voorbeeld gesteld wordt, zo wordt de liefde van Christus voor Zijne gemeente den man tot maatstaf gegeven, en waar zulke voorbeelden aan beiden gegeven worden, en daardoor van beiden zoveel geëist wordt, heeft geen van beiden reden om zich over de verhouding te beklagen. De liefde, die God van den echtgenoot voor diens vrouw eist, mag aanspraak maken op de onderdanigheid aan haar man, die Hij van haar vordert, en de onderdanigheid aan de vrouw voorgeschreven, is een overvloedige vergoeding van de liefde, die God wil dat haar echtgenoot haar zal toedragen. De apostel, na de liefde van Christus voor de gemeente genoemd te hebben, weidt daarover uit, door de reden aan te wijzen, waarom Hij zich zelven voor haar overgaf, namelijk dat ze in deze wereld geheiligd en in de toekomende verheerlijkt zou worden. Opdat Hij haar heiligen zou, haar gereinigd hebbende met het bad des waters door het woord, vers 26, dat Hij al Zijne leden zou bekleden met een beginsel van heiligheid en hen verlossen van de schuld, de onreinheid en de heerschappij der zonde. De middelen, waardoor dit wordt bewerkstelligd, zijn de ingestelde sacramenten, vooral de wassing in den doop en de verkondiging en aanneming des Evangelies. Opdat Hij haar zich zelven heerlijk zou voorstellen enz., vers 27. Dr. Lightfoot meent, dat de apostel hier het oog heeft op de buitengewone zorgvuldigheid der Joden in hun wassingen ter reiniging. Zij zorgden dat geen deel van het vlees buiten het water bleef, en dat alle spetjes en smetjes geheel werden weggewassen. Anderen denken dat hij zinspeelt op een kleed, zoals het uit handen van den wasser komt, gereinigd van vlekken, ontdaan van rimpels, waarvan de eerste vers waren en de laatste door het lange dragen er in gekomen. Dat Hij haar zich zelven zou voorstellen -opdat Hij haar in den groten dag geheel met zich verenigen moge, ene gemeente, volkomen in kennis en heiligheid, die geen vlek of rimpel heeft of iets dergelijks, waarin niets van mismaking of onreinheid is overgebleven, maar geheel beminnelijk en aangenaam in Zijne ogen, heilig en onberispelijk, zonder enig overblijfsel van zonde hoegenaamd. De gemeente in haar geheel en de gelovigen in het bijzonder zullen niet zonder vlek of rimpel zijn alvorens zij in de heerlijkheid komen. Uit dit en het vorige vers kunnen wij zien, dat de verheerlijking van de gemeente het doel is van hare heiliging, en dat zij-maar zij alleen-die hier geheiligd worden, hiernamaals verheerlijkt zullen zijn. Alzo zijn de mannen schuldig hun eigen vrouwen lief te hebben enz., vers 28. Daar de vrouw een gemaakt werd met haar echtgenoot (niet letterlijk maar in betrekkelijken zin) is dit een beweegreden, waarom hij haar even vurig en oprecht liefhebben moet als zich zelven. Want niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat, vers 29, niemand, hoe misvormd of onvolkomen hij zijn moge, haat zich zelven, integendeel: hij voedt het en onderhoudt het, hij besteedt veel zorg en tederheid aan zich zelven en is er op uit zich alles te verschaffen, wat hij nodig en nuttig acht, voedsel, kleding enz. Gelijkerwijs ook de Heere de gemeente, dat is: gelijk de Heere Zijne gemeente voedt en onderhoudt, die Hij voorziet van alles, dat Hij weet nodig en goed voor haar te zijn en tot haar eeuwig geluk en welzijn te zullen bijdragen. De apostel voegt er bij: Want wij zijn leden Zijns lichaams, van Zijn vlees en van Zijne benen, vers 30. Hij duidt dit aan als de reden, waarom Christus Zijne gemeente voedt en onderhoudt, -omdat allen, die tot haar behoren, leden van Zijn lichaam zijn van Zijn mystiek lichaam. Of: wij zijn leden uit Zijn lichaam, al de genade en heerlijkheid, welke de gemeente heeft, komen uit Christus, gelijk Eva uit den man genomen is. Maar het is de gewoonte van de Heilige Schrift om een samengesteld lichaam aan te duiden door de omschrijving van de verschillende leden, avond en morgen voor etmaal, zo hier voor lichaam vlees en benen, -waardoor wij te verstaan hebben Hem zelven, zodat de bedoeling is: wij zijn leden van Christus. Daarom, (omdat zij een zijn, gelijk Christus en Zijne gemeente een zijn) zal een mens zijn vader en moeder verlaten. De apostel haalt de woorden van Adam aan, toen Eva hem tot een hulpe

tegenover hem gegeven was, Genesis 2:24. Wij moeten hieruit niet opmaken, dat de verplichtingen van een man jegens zijn overige betrekkingen door zijn huwelijk ontbonden worden, maar alleen, dat die laatste betrekking voor alle andere gaat, aangezien er tussen die beide mensen nauwer band ontstaan is dan tussen hen en alle anderen, zodat de man liever al die andere moet opgeven dan de band tussen hem en zijne vrouw. En zij twee zullen tot een vlees wezen, door den huwelijksband.

Deze verborgenheid is groot, vers 32. De woorden van Adam, zo-even door den apostel aangehaald, zijn letterlijk van het huwelijk bedoeld, maar zij hebben ook een verborgen mystieken zin, betrekkelijk de vereniging van Christus met Zijne gemeente, van welke de huwelijksvereniging van Adam met ons aller moeder de afschaduwing was. Ofschoon ze niet door God ingesteld of bedoeld was om dat te betekenen, was zij echter een soort van natuurlijk type, zij had er gelijkenis mede: ik zeg dit, ziende op Christus en de gemeente. Hierna besluit de apostel dit deel van zijn redevoering met een korte samentrekking van de plichten van echtgenoten en vrouwen. Zo dan (er is hier zulk een geheimzinnige betekenis, maar de eenvoudige letterlijke betekenis geldt voor u) elk in het bijzonder, een iegelijk hebbe zijn eigen vrouw alzo lief als zich zelven, met zulk een oprechte, bijzondere, buitengewone, voorkeur-gevende liefde als hij zich zelven toedraagt. En de vrouw zie dat zij den man vreze. Vreze bestaat uit liefde en achting, die de behoefte scheppen om te behagen, en uit vrees, die steeds zorgt niet te beledigen. Dat de vrouw deze vreze voor haar man gevoele, is de wil van God en de aard van het huwelijk.

HOOFDSTUK 6

1 Gij kinderen, zijt uw ouderen gehoorzaam in den Heere; want dat is recht.
2 Eert uw vader en moeder hetwelk het eerste gebod is met een belofte,
3 Opdat het u welga, en dat gij lang leeft op de aarde.
4 En gij vaders, verwekt uw kinderen niet tot toorn, maar voedt hen op in de lering en vermaning des Heeren.
5 Gij dienstknechten, zijt gehoorzaam uw heren naar het vlees, met vreze en beven, in eenvoudigheid uws harten, gelijk als aan Christus;
6 Niet naar ogendienst, als mensenbehagers, maar als dienstknechten van Christus, doende den wil van God van harte;
7 Dienende met goedwilligheid den Heere, en niet de mensen;
8 Wetende, dat zo wat goed een iegelijk gedaan zal hebben, hij datzelve van den Heere zal ontvangen, hetzij dienstknecht, hetzij vrije.
9 En gij heren, doet hetzelfde bij hen, nalatende de dreiging; als die weet, dat ook uw eigen Heere in de hemelen is, en dat geen aanneming des persoons bij Hem is.
10 Voorts, mijn broeders, wordt krachtig in den Heere, en in de sterkte Zijner macht.
11 Doet aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen des duivels.
12 Want wij hebben den strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht.
13 Daarom neemt aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt wederstaan in den bozen dag, en alles verricht hebbende, staande blijven.
14 Staat dan, uw lenden omgord hebbende met de waarheid, en aangedaan hebbende het borstwapen der gerechtigheid;
15 En de voeten geschoeid hebbende met bereidheid van het Evangelie des vredes;
16 Bovenal aangenomen hebbende het schild des geloofs, met hetwelk gij al de vurige pijlen des bozen zult kunnen uitblussen.
17 En neemt den helm der zaligheid, en het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods Woord.
18 Met alle bidding en smeking, biddende te allen tijd in den Geest, en tot hetzelve wakende met alle gedurigheid en smeking voor al de heiligen;
19 En voor mij, opdat mij het Woord gegeven worde in de opening mijns monds met vrijmoedigheid, om de verborgenheid van het Evangelie bekend te maken;
20 Waarover ik een gezant ben in een keten, opdat ik in hetzelve vrijmoediglijk moge spreken, gelijk mij betaamt te spreken.
21 En opdat ook gij moogt weten hetgeen mij aangaat; en wat ik doe, dat alles zal u Tychikus, de geliefde broeder en getrouwe dienaar in den Heere, bekend maken;
22 Denwelken ik tot datzelfde einde tot u gezonden heb, opdat gij onze zaken zoudt weten, en hij uw harten zou vertroosten.
23 Vrede zij den broederen, en liefde met geloof, van God den Vader, en den Heere Jezus Christus.
24 De genade zij met al degenen, die onzen Heere Jezus Christus liefhebben in onverderfelijkheid.

In dit hoofdstuk

I. Vervolgt de apostel de vermaningen omtrent de onderlinge plichten, waarmee hij in het vorige hoofdstuk begonnen is, voornamelijk staat hij stil bij de plichten van kinderen en ouders, en van dienstbaren en heren, vers 1-9.

II. Hij vermaant en bestuurt de Christenen hoe zij zich te gedragen hebben in den geestelijken strijd met de vijanden hunner zielen, en tot beoefening van verscheidene Christelijke deugden, welke hij hun voorstelt als zo vele delen van de geestelijke wapenrusting, om zich te beschutten en te verdedigen in het gevecht, vers 10-18.

III. Het besluit van den brief, waarin hij afscheid van hen neemt, zich aanbevelende in de voorbeden van de gelovige Efeziërs en voor hen biddende, vers 19-24.

Efeze 6:1-9

Hier hebben wij verdere voorschriften betreffende wederzijdse plichten, waarin de apostel zeer in bijzonderheden treedt.

I. De plicht van kinderen jegens hun ouders.

Komt, gij kinderen, hoort naar mij, ik zal u de vreze des Heeren leren. De grote plicht van kinderen is hun ouders te gehoorzamen, vers 1, daar de ouders de oorsprong van hun bestaan zijn, heeft God en heeft ook de natuur hun macht gegeven om te bevelen, in ondergeschiktheid aan God. En indien de kinderen hun ouders gehoorzaam zijn, wandelen zij op den goeden weg om rechtvaardig te leven. De gehoorzaamheid aan de ouders, welke God van de kinderen eist, omvat innerlijken eerbied, zowel als uitwendig betoon daarvan door daden. Gehoorzaam in den Heere. Sommigen vatten dit op als een beperking, dan zou de bedoeling zijn: gehoorzaam zover bestaanbaar is met uw plicht jegens God. Wij moeten onzen hemelsen Vader niet ongehoorzaam zijn door onze aardse ouders te gehoorzamen, want onze plichten jegens God gaan boven alle andere. Ik neem het echter veel meer als een redengeving: "Kinderen, gehoorzaamt uwe ouders, want de Heere heeft het bevolen, gehoorzaamt hen dus om des Heeren wil en met het oog op Hem". Ook kan het een bijzondere aanduiding van den algemeen en plicht zijn: "Gehoorzaamt uwe ouders voornamelijk in die dingen, die den Heere betreffen. Uwe ouders onderwijzen u goede manieren, daarom moet gij hen gehoorzamen. Zij leren u wat goed is voor uw gezondheid, en daarom moet gij hen gehoorzamen. Maar het voornaamste, waarin gij hen moet gehoorzamen, is hetgeen zij u leren in de dingen des Heeren". Godvrezende ouders leren kun kinderen in de wegen des Heeren te wandelen, Genesis 18:19. Zij bevelen hun den weg van hun plicht jegens God te gaan, en op hun hoede te zijn vooral tegen de zonden, die meest den kinderlijken leeftijd aankleven, en vooral op die punten moeten de kinderen zorgen gehoorzaam te zijn. Er wordt een algemene reden voor gegeven. Want dat is recht. Het is een natuurlijk recht, God heeft het geboden, en het betaamt Christenen in het bijzonder. Het is de natuurlijke orde, dat ouders bevelen en kinderen gehoorzamen. Ofschoon het hard moge klinken, toch is het plicht, en hij behoort vervuld te worden door ieder, die Gode aangenaam zijn wil. Als bewijs daarvoor haalt de apostel het vijfde gebod aan, hetwelk Christus ver was van af te schaffen of te herroepen, Hij kwam integendeel om het te bevestigen, zoals blijkt uit Mattheus 15:4, enz. Eert uw vader en uwe moeder, vers 2, hetgeen omvat eerbied, gehoorzaamheid, hulp en zo nodig ondersteuning. De apostel voegt er aan toe: Hetwelk het eerste gebod is met ene belofte. Hier rijst een kleine moeilijkheid, die wij niet over het hoofd mogen zien. Sommigen, die pleiten voor het geoorloofde van afbeeldingen, halen dit als bewijs aan dat wij niet gebonden zijn aan het tweede gebod. Maar dat is een bewijsvoering zonder kracht. Het tweede gebod heeft geen bepaalde belofte, alleen een algemene verklaring of bevestiging, welke slaat op de gehele wet van Gods barmhartigheid voor duizenden. En bovendien wordt hier niet bedoeld, dat dit het eerste van de tien geboden is, dat een belofte heeft, want geen ander dan dit heeft er ene, en daarom zou het zeer vreemd klinken te zeggen, dat dit het eerste is, maar de bedoeling is: "Dat is een eerste en voornaamste gebod, en het heeft ene belofte, het is het eerste gebod van de tweede tafel en het heeft ene belofte. De belofte is: Opdat het u welga, enz., vers 3. Merk op: De belofte in dit gebod had betrekking op het land Kanaän, maar de apostel doet hier zien, dat deze en andere beloften betreffende Kanaän, welke wij in het Oude Testament vinden, meer algemeen opgevat moeten worden. Opdat men niet zou denken, dat alleen de Joden, aan wie God het land Kanaän gaf, door het vijfde gebod gebonden waren, geeft hij het hier in ruimer zin weer. Opdat het u welga en gij lang

leeft. Uitwendige voorspoed en een lang leven zijn de zegeningen, beloofd aan hen, die dit gebod houden. Dat is de wijze, waarop het ons welgaan zal, en gehoorzame kinderen zijn dikwijls beloond met uitwendigen voorspoed. dat zulke kinderen veel droefheid in dit leven ondervinden, maar over het algemeen wordt gehoorzaamheid daarmee beloond, en waar dit het geval niet is, wordt er iets beters voor in plaats gegeven. En merk nu op:

1. Het Evangelie heeft tijdelijke beloften zowel als geestelijke.

2. Ofschoon het gezag van God voldoende moet zijn om ons onzen plicht te doen betrachten, mogen wij ook het oog gevestigd houden op de beloofde beloning.

3. Ofschoon de belofte alleen op tijdelijke zegeningen ziet, mag ze beschouwd worden als een reden en aanmoediging van gehoorzaamheid.

II. De plicht der ouders: En gij vaders, enz., Of: gij ouders.

1. Verwekt uwe kinderen niet tot toorn. Ofschoon God u macht gegeven heeft, moogt gij die macht niet misbruiken, maar moet gij er aan gedachtig zijn, dat uw kinderen in zekeren zin een deel van uzelven zijn, en daarom met grote tederheid en liefde geregeerd moeten worden. Weest niet ongeduldig tegen hen, gebruikt geen onredelijke gestrengheid en legt hun geen ruwe straffen op. Indien gij hen waarschuwt, raad geeft of berispt, doet het op zulk een wijze, dat zij niet tot toorn verwekt worden. Gaat in al zulke gevallen voorzichtig en wijs met hen om, en tracht hun oordeel te overtuigen, werkt op hun rede.

2. Voedt hen op in de lering en vermaning des Heeren, in de tucht van geschikte en toegenegen verbetering en in de wetenschap van die plichten, welke God hun oplegt en waardoor zij later met Hem bekend worden. Geeft hun een goede opvoeding. Dat is de grote plicht der ouders: zorgvuldig te zijn in de opvoeding hunner kinderen. Niet alleen hen groot te brengen, zoals de wilde dieren doen, en te zorgen dat ze gevoed worden, maar hen op te leiden en te vermanen zoals met hun redelijke natuur overeenkomt. Ja, hen niet alleen als mensen op te voeden en te vermanen, maar als Christenen, in de vermaning des Heeren. Geeft hun een godsdienstige opvoeding. Leert hen de zonde vrezen, en deelt hun de kennis mede van al hun plichten jegens God en vuurt hen daartoe aan.

III. De plichten der dienstbaren. Die worden in een woord samengevat: gehoorzaamheid. Hij weidt hierover het meest uit, wetende dat daaraan de meeste behoefte was. Deze dienstbaren waren gewoonlijk slaven. Burgerlijke dienstbaarheid is niet onbestaanbaar met Christelijke vrijheid. Slaven van mensen kunnen vrijgelatenen des Heeren zijn. Uwe heren naar het vlees, vers 5, dat is: zij die heerschappij over uw lichamen hebben, maar niet over uw zielen en gewetens. Daarover heeft alleen God de beschikking. Met betrekking tot de dienstbaren vermaant hij:

1. Dat zij gehoorzamen met vreze en beven. Zij moeten degenen, die over hen staan, eerbiedigen, vrezen hen te ontstemmen, en er voor beven, dat ze hun gerechte toorn en verontwaardiging zouden opwekken.

2. Dat zij in hun gehoorzaamheid oprecht zijn. In eenvoudigheid uws harten, geen gehoorzaamheid voorwendende wanneer ze ongehoorzaamheid bedoelen, maar hen met getrouwheid dienende..

3. Dat zij het oog hebben op Jezus Christus in al wat zij voor hun meesters verrichten, vers 5-7. Dienende met goedwilligheid den Heere, en niet den mensen, dat is: niet alleen of voornamelijk de mensen. Indien dienstbaren, in de vervulling hunner plichten, het oog hebben op Christus, legt dat eer op hun gehoorzaamheid en maakt die aangenaam. Diensten, aan den aardsen meester bewezen met het oog op Hem, worden voor Hem ook aangenaam. Het oog op Christus hebben betekent zich te herinneren, dat Hij hen ziet en altijd bij hen tegenwoordig is, en dat Zijn gezag hen verplicht tot getrouwe en nauwgezette vervulling hunner plichten.

4. Zij mogen hun meesters niet dienen naar ogendienst, vers 6, dat is, alleen omdat des meesters oog hen ziet, maar zij moeten even nauwgezet zijn in de vervulling hunner taak als hij afwezig is, omdat hun Meester in den hemel hen ziet. En daarom mogen zij niet handelen als mensen-behagers, niet om hun meesters welgevallig te zijn, alhoewel het hun onverschillig is of zij Gode aangenaam zijn. Een gedurig opzien tot den Heere Jezus Christus zal de mensen getrouw en nauwgezet maken in elke levenstoestand.

5. Wat zij doen moeten ze gaarne doen: doende den wil Gods van harte, hun meesters dienende zoals God het verlangt: niet grommende, niet onwillig, maar uit het beginsel van liefde voor hen en het hun. Dat is dienen met goedwilligheid, vers 7, waardoor hun dienst voor hen zelven gemakkelijk, voor hun meesters aangenaam en voor den Heere Christus aannemelijk gemaakt wordt. Zij moeten goedwillig voor hun meesters zijn, goedwillig voor de gezinnen waarin ze zijn, en vooral goedwillig om hun plicht jegens God te vervullen. Dienst, met nauwgezetheid en met het oog op God verricht, zelfs aan onrechtvaardige meesters, zal door Christus gerekend worden als aan Hem zelven bewezen.

6. Getrouwe dienstbaren mogen hun lot aan God toevertrouwen, wanneer zij hun plicht in Zijne vreze vervullen. Wetende, dat zo wat goed een iegelijk zal gedaan hebben, vers 8, hoe laag en gering dat op zich zelve beschouwd ook zijn moge, -hij datzelve van den Heere zal ontvangen, dat is het loon daarvoor. Ofschoon de aardse meester hem moge verwaarlozen en misbruiken, in plaats van hem te belonen, zal hij zeker beloond worden door den Heere Christus, hetzij dienstknecht, hetzij vrije, hetzij hij een arme slaaf of een meester zij. Christus let niet op de verschillen, die nu onder de mensen bestaan, en zal er niet op letten in den dag des oordeels. Gij denkt: Een vorst of regeringspersoon, of dienaar, die hier zijn plicht doet, zal zeker in den hemel zijn loon ontvangen, maar wat heb ik, arme slaaf, in mij zelven om mij in de gunst Gods aan te bevelen!" Maar God zal u zeker belonen voor den minsten dienst, verricht uit plichtgevoel en met het oog op Hem. En wat kan er beters gezegd worden om dienstbaren op te wekken en aan te moedigen tot hun plicht!

IV. De plicht der meesters: En gij heren, doet hetzelfde bij hen, vers 9, handelt op dezelfde wijze. Zijt rechtvaardig jegens hen, zoals gij verwacht dat zij jegens u zijn zullen, toont hun dezelfde goedwilligheid en belangstelling, en zorgt dat gij daardoor u Gode aangenaam maakt. Meesters staan onder dezelfde strenge verplichtingen om hun plichten jegens hun dienstbaren te vervullen, als de dienstbaren om hun gehoorzaam en nuttig te zijn. Nalatende de dreiging, anièntes, matigende de dreiging en verschuivende de straffen, waarmee gij hen dreigt. Herinnert u dat uwe bedienden gemaakt zijn uit hetzelfde stof als gij, en wees daarom niet tiranniek of heerszuchtig over hen, als die weet dat ook uw eigen Heere in de hemelen is. Sommige handschriften hebben: beiden hun en uw Heere. Gij hebt een Meester te gehoorzamen, die u dit ten plicht stelt, en gij en zij zijn beiden dienstknechten van Christus. Gij zult even strafbaar zijn als zij voor het verwaarlozen van uw plicht,

of voor het handelen daartegen in, al hebben zij in de wereld lager plaats. Gij behoort derhalve aan anderen gunst te bewijzen, indien gij eens hoopt gunst te vinden bij Hem, en met Hem kunt gij u niet meten, al kunt gij hier hard zijn voor uw dienstbaren.

En dat er geen aanneming des persoons bij Hem is. Een rijke, weelderige, algemeen gevierde meester, die onrechtvaardig, heerszuchtig en onredelijk is, wordt door zijn rijkdom, weelde en eer voor God geen haarbreed aangenamer. God zal heren en dienstbaren gelijkelijk roepen voor Zijn onpartijdige rechtbank, en zal den een niet sparen omdat hij aanzienlijker was, of den ander streng behandelen omdat hij geringer was in deze wereld. Indien heren en dienstknechten wilden acht geven op hun betrekking en verplichting jegens God en op de rekenschap, die zij Hem eerlang moeten geven, dan zouden zij zorgvuldiger hun plichten jegens elkaar betrachten. Daarmee besluit de apostel zijne vermaningen omtrent onze plichten jegens elkaar.

Efeze 6:10-18

Hier is een algemene vermaning tot volharding in onze Christelijke loopbaan, en tot moed in onzen Christelijken strijd. Is niet het gehele leven een strijd? Zeker, want wij hebben te strijden tegen de gewone ongevallen des levens. Is niet onze godsdienst veel meer een strijd? Zeker, want wij hebben den strijd tegen de machten der duisternis, en tegen vele vijanden, die ons van God af en buiten den hemel houden willen. Wij hebben vijanden te bestrijden, een overste om voor te strijden, een banier waaronder wij strijden, en zekere krijgswetten, waaraan we ons te houden hebben.

"Voorts, mijne broeders, vers 10, nu rest nog u op te roepen tot uw werk en plicht als Christelijke krijgsknechten. Vereisten voor een krijgsknecht zijn dat hij stoutmoedig en wèlgewapend is. Zijt gij Christenen, zijt dan ook krijgsknechten van Jezus Christus.

I. Zij moeten er voor zorgen dat ze stoutmoedig zijn. Dat wordt hier genoemd: Wordt krachtig in den Heere enz. Zij, die zo menige strijd te voeren hebben en op weg naar den hemel met de punt des zwaards zich zo menige doorgang hebben te banen, hebben behoefte aan veel moed. Weest daarom krachtig, krachtig om te dienen, te lijden, te strijden. Laat een krijgsknecht zo wèlgewapend mogelijk zijn: indien hij achter die wapenrusting geen moedig hart heeft, zal ze hem weinig nut doen. Geestelijke kracht en moed zijn zeer noodzakelijk in onzen geestelijken strijd. Wordt krachtig in den Heere, zowel in Zijne zaak als door Zijne kracht. In ons zelven hebben wij geen voldoende kracht. Onze natuurlijke moed is enkel lafhartigheid, onze natuurlijke kracht louter zwakheid, al onze weerbaarheid is uit God. In Zijne kracht moeten wij voortgaan. Door daden des geloofs moeten wij genade en hulp van den hemel verkrijgen om ons instaat te stellen tot hetgeen wij uit ons zelven niet kunnen doen, in onzen Christelijken strijd en arbeid. Wij moeten ons aangorden om verzoekingen te weerstaan in het vertrouwen op Gods algenoegzaamheid en almacht.

II. Zij moeten wèlgewapend zijn. Doet aan de gehele wapenrusting Gods, vers 11, maakt gebruik van alle beschikbare verdedigingsmiddelen en wapenen, om de verzoekingen en omleidingen des Satans te weerstaan, verkrijgt en beoefent alle Christelijke genaden, de gehele wapenrusting. Laat geen deel naakt en aan den vijand blootgesteld zijn. Zij, die tonen willen genade te bezitten, moeten naar alle genade staan, de gehele wapenrusting. Zij wordt de wapenrusting Gods genoemd, omdat Hij haar bereidt en schenkt. Wij hebben van ons zelven gene wapenrusting, die in den tijd der verzoeking zal blijken proefhoudend te zijn. Niets zal ons staande houden dan de wapenrusting Gods. De wapenrusting is voor ons bereid, maar wij moeten haar aandoen, dat is: wij moeten bidden om genade, wij moeten de ons gegeven genade gebruiken, haar in werking stellen en bij elke gelegenheid oefenen. De reden, waarom de Christen geheel en al gewapend moet zijn, wordt ons dus omschreven: opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen des duivels, dat gij moogt instaat zijn het uit te houden, en door te komen, niettegenstaande al de aanvallen des duivels, beide van kracht en van bedrog, al de bedriegerijen, die hij ons voorspiegelt, al de strikken, die hij ons spant, al de listen, die hij tegen ons tewerkstelt. De apostel gaat hierop door en toont aan:

1. Wat ons gevaar is, en waarom wij deze gehele wapenrusting behoeven. Daartoe wijst hij ons op de soort van vijanden, met welken wij te doen hebben, den duivel en al de machten der duisternis. Want wij hebben den strijd niet tegen vlees en bloed, enz., vers 12. De strijd, waartoe wij ons moeten bereiden, gaat niet tegen gewone menselijke vijanden, niet enkel tegen mensen van vlees en

bloed, ook niet tegen onze eigen bedorven natuur op zich zelve beschouwd, maar tegen de verschillende rangen der duivelen, die een regering over deze wereld uitoefenen.

A. Wij hebben te doen met een listigen vijand, een vijand, die hinderlagen en krijgslisten toepast, vers 11. Hij heeft duizenden middelen om onstandvastige zielen te verrassen, daarom is hij genoemd de arglistige slang, de oude slang, met het oog op zijn wijze van verzoeken.

B. Hij is een machtige vijand: overheden, machten en geweldhebbers. Zij zijn talrijk, zij zijn sterk, en regeren nu in de heidense volken, die nog in de duisternis zijn. De donkere plaatsen der aarde zijn de zetels van het rijk des Satans. Ja, zij zijn de heersende vorsten van alle mensen, die nog in een toestand van zonde en onwetendheid verkeren. Satans rijk is het rijk der duisternis, dat van Christus het koninkrijk des lichts.

C. Zij zijn geestelijke vijanden. De geestelijke boosheden in de lucht, of boze geesten, zoals sommigen vertalen. De duivel is een geest, een boze geest, en ons gevaar is des te groter omdat onze vijanden onzichtbaar zijn en ons aanvallen alvorens wij hen ontwaard hebben. De duivelen zijn boze geesten, en zij kwellen de heiligen met en zetten hen aan tot voornamelijk geestelijke boosheden, als hoogmoed, afgunst, nijd enz. Deze vijanden worden gezegd te zijn in de lucht, of in de hemelse plaatsen, zoals het woord eigenlijk beduidt, waarbij hemel betekent het uitspansel, de gehele ether tussen de aarde en de sterren, terwijl de lucht de plaats is vanwaar de duivelen ons aanvallen. Ook kan de bedoeling zijn: wij worstelen om hemelse plaatsen en hemelse dingen. Zo wordt het door sommige ouden uitgelegd. Onze vijanden trachten onzen gang naar den hemel te voorkomen, ons te beroven van de hemelse zegeningen, en onze gemeenschap met den hemel te verstoren. Zij vallen ons aan in de dingen, die onze zielen aangaan, en werken om het hemelse beeld uit onze harten uit te wissen, en daarom moeten wij voortdurend tegen hen op onze hoede zijn. Wij hebben behoefte aan geloof in dezen Christelijken strijd, omdat wij met geestelijke vijanden te worstelen hebben, zowel als aan geloof in ons Christelijk werk, omdat wij daartoe geestelijke kracht nodig hebben. Wij zien dus in hoe groot gevaar wij zijn.

2. Wat onze plicht is: te nemen en aan te doen de gehele wapenrusting Gods, dan ons te verdedigen en onze vijanden te weerstaan.

A. Wij. moeten weerstaan, vers 13. Wij moeten niet bukken voor Satans verlokkingen en aanvallen, maar hem weerstaan. Satan wordt gezegd tegen ons op te staan, 1 Kronieken 21:1. Indien hij tegen ons opstaat, moeten wij hem weerstaan, tegen hem over staan, deelnemen in den weerstand tegen den duivel. Satan is de Boze, zijn rijk is het rijk der zonde, Satan weerstaan is de zonde weerstaan. Opdat gij kunt weerstaan in den bozen dag, in den dag van verzoeking of van enige smartelijke droefenis.

B. Wij moeten onzen post verdedigen. En alles verricht hebbende, staande blijven. Wij moeten besluiten, door Gods genade niet voor Satan te wijken. Wederstaat hem en hij zal van u vlieden. Gaat achterwaarts en hij zal grond winnen. Indien wij onze zaak, onzen aanvoerder of onze wapenrusting mistrouwen, geven wij hem voordeel. Onze tegenwoordige roeping is de aanvallen des duivels te weerstaan en te doorstaan, en dan, alles gedaan hebbende wat goeden krijgsknechten van Jezus Christus betaamt, zal onze strijd eindigen daarmee, dat wij volkomen overwinnaars zijn.

C. Wij moeten gewapend staan. Hierover handelt hij in den brede. Hier is een Christen in volkomen wapenrusting, en de wapenrusting is goddelijk. Wapenen des lichts, Romeinen 13:12, wapenen der gerechtigheid, 2 Corinthiërs 6:7. De apostel noemt de onderdelen van deze wapenrusting op, zowel voor verweer als voor aanval. De krijgsmansgordel, het borstharnas, de scheenplaten (of soldatenschoenen), het schild, de helm en het zwaard. Opmerkelijk is het, dat er geen wapen voor den rug wordt genoemd, zo wij den vijand den rug toekeren zijn wij ongedekt. Waarheid of oprechtheid is onze gordel, vers 14. Dat was voorzegd van Christus, Jesaja 11:5, dat: gerechtigheid zal de gordel Zijner lenden zijn, ook zal de waarheid de gordel Zijner lenden zijn. Datgene, wat de gordel van Christus was, moet de gordel van alle Christenen zijn. God eist waarheid, dat is oprechtheid, in het binnenste. Dat is de sterkte van onze lenden, ook houdt de gordel al de overige delen van de bekleding bijeen, en daarom wordt hij het eerst genoemd. Ik ken geen godsvrucht zonder oprechtheid. Sommigen verstaan het van de leer der waarheid en des Evangelies, die ons zo eigen moet zijn als een gordel aan de lenden kleeft, Jeremia 13:11. Dat zal alle vrijzinnigheid en wetteloosheid tegenhouden, zoals een gordel het lichaam saamhoudt en sterkt. Dit is des Christens gordel, zonder welken hij niet gezegend kan zijn. De gerechtigheid moet ons borstwapen zijn. Het borstwapen beschermt de levensdelen, bedekt het hart. De gerechtigheid van Christus, in ons uitgestort, is ons borstwapen tegen pijlen van den goddelijken toorn. De gerechtigheid van Christus in ons geplant, is ons borstwapen, dat ons hart beschermt tegen de aanvallen van Satan. De apostel verklaart dit in 1 Thessalonicenzen 5:8. Doet aan het borstwapen des geloofs en der liefde. Geloof en liefde omvatten alle Christelijke deugden, door het geloof zijn wij met Christus en door de liefde met onze broederen verenigd. Deze zullen ons ingeven een vlijtig waarnemen van onze plichten jegens God, en een rechtvaardig gedrag jegens onze broederen, in alle zaken van gerechtigheid, waarheid en liefde.

3. Bereidheid moet als de scheenplaten aan onze benen zijn. De voeten geschoeid hebbende met bereidheid van het Evangelie des vredes, vers 15. Schoenen of platen van koper of dergelijk metaal waren vroeger een deel van de wapenrusting, 1 Samuel 17:6, hun doel was de voeten te beschermen tegen haken en scherpe punten, die de vijand gewoon was op den weg te strooien om den opmars der troepen te bemoeilijken door hen zo te kwetsen, dat ze niet verder lopen konden. De bereidheid van het Evangelie des vredes betekent een bereid en besloten hart om het Evangelie aan te nemen en er bij te blijven, hetwelk ons zal in staat stellen om met geregelden gang in den weg der godsvrucht te lopen, niettegenstaande de moeilijkheden en gevaren, die daaraan verbonden zijn. Het wordt het Evangelie des vredes genoemd omdat het allerlei soort van vrede brengt, vrede met God, met ons zelven en met anderen. Er kan ook mede bedoeld worden datgene, wat de onderhouding van het Evangelie met zich brengt, namelijk boetvaardigheid. Daarmee moeten onze voeten beschut worden, want door een leven van boetvaardigheid en berouw worden wij gewapend tegen de verzoekingen der zonden en de bedoelingen van onzen groten vijand. Dr. Whitby meent dat de bedoeling van deze woorden is: Opdat gij voor den strijd moogt gereed zijn, weest beschut door het Evangelie des vredes, tracht naar dien vredelievenden en stillen geest, dien het Evangelie voorschrijft. Weest niet spoedig geprikkeld, komt niet spoedig tot twist, betoont alle vriendelijkheid en lankmoedigheid aan alle mensen, dat zal u zeker behoeden tegen vele grote verzoekingen en vervolgingen, gelijk de scheenplaten en koperen schoenen de krijgslieden vrijwaarden van klemmen enz. Het geloof moet ons schild zijn. Bovenal (vooral) aangenomen hebbende het schild des geloofs, vers 16. Dat is noodzakelijker dan al het andere. Het geloof is alles in alles voor ons in de ure der verzoeking. Het borstwapen beschermt de edelste delen, maar het schild kunnen wij voor alle leden houden. Dit is de overwinning, die de wereld overwint, namelijk ons geloof. Wij moeten ons ten

volle overtuigd houden van de waarheid van al Gods beloften en bedreigingen, want zulk een geloof is van groot nut in alle beproevingen. Merk op dat het geloof is een vaste grond der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet, en gij zult erkennen van hoe groot nut het is voor bovengenoemd doel. Het geloof, dat Christus en al de voorrechten der verlossing ontvangt en genade van Hem verkrijgt, is gelijk een schild, een algemeen verdedigingsmiddel. Onze vijand de duivel is hier genoemd de boze. Hij is boos in beginsel en hij tracht ons boos te maken. Zijn verzoekingen worden pijlen genoemd, terwille van hun snelle en onberekenbare vlucht en de diepe wonden, die zij in de ziel slaan, vurige pijlen in vergelijking met de vergiftige pijlen, die in de gewonde delen ontsteking veroorzaakten, en zo werden genoemd naar de vergiftige slangen, die men vurige slangen heette. Hevige verzoekingen, waardoor de ziel als door vuur uit de hel ontstoken wordt, zijn de pijlen, die Satan op ons afschiet. Het geloof is het schild, waarmee wij deze vurige pijlen blussen moeten, waarin wij ze moeten opvangen en zo onschadelijk maken, opdat ze ons niet branden en ten minste geen blijvende schade berokkenen. Het geloof, handelend op het woord van God en daarop zich beroepende, handelende op de genade van Christus en die toepassende, blust de pijlen der verzoeking. De zaligheid moet onze helm zijn, vers 17, dat is de hoop, welke de zaligheid tot voorwerp heeft, zie 1 Thessalonicenzen 5:8. De helm beschermt het hoofd. Een goede, wèl-gefundeerde en wèl-gevestigde hoop op de zaligheid zal de ziel reinigen en haar vrijhouden van de besmettingen des Satans, en zij zal evenzeer de ziel vertroosten en haar tegen zijn verwarringen en folteringen beschermen. Hij wil ons martelen met wanhoop, maar een goede hoop doet ons op God vertrouwen en ons in Hem verheugen. Het Woord Gods is het zwaard des Geestes. Het zwaard is een zeer noodzakelijk en nuttig deel van de rusting des krijgsmans. Het Woord Gods is zeer noodzakelijk en nuttig voor den Christen, om den geestelijken strijd vol te houden en daarin te overwinnen. Het wordt genoemd het zwaard des Geestes, omdat het door den Geest ingegeven werd en Hij het werkend en machtig maakt, en scherper dan enig tweesnijdend zwaard. Gelijk Goliaths zwaard, dat zijn gelijke niet had, daarmee kunnen wij de aanvallers aanvallen. Bewijzen uit de Schrift zijn de beste bewijzen om verzoekingen te verslaan. Christus zelf weerstond er de verzoekingen des Satans mede. Er staat geschreven, Mattheus 4:4, 6, 7, 10. Dit woord, in het hart verborgen, zal voor zonde bewaren, Psalm 119:11, en zal de boze lusten en het verderf, die daarbinnen woelen, doden. Het gebed moet al de andere delen van onze Christelijke wapenrusting saamgespen. Wij moeten bij al deze genaden het gebed voegen, ter onzer verdediging tegen deze geestelijke vijanden, hulp en bijstand van God afsmekende, zo de nood dreigt, en wij moeten zonder ophouden bidden. Niet alsof wij niets anders te doen hadden dan te bidden, want er zijn ook andere plichten in onzen godsdienst en in onze samenleving die ook hun rechten hebben, maar wij moeten vastgestelde tijden van gebed hebben en die geregeld houden. Wij moeten bij alle gelegenheden bidden, en zo dikwijls onze of anderer omstandigheden dat vereisen. Wij behoren altijd in de stemming te zijn om te bidden, en moeten kleine gebeden tussen onze andere verrichtingen mengen en in onze dagelijkse bezigheden. Ofschoon bepaald en plechtig gebed soms minder doenlijk is, omdat andere plichten moeten betracht worden, kunnen korte verzuchtingen nooit ongelegen zijn. Wij moeten bidden met alle bidding en smeking, met alle soorten van gebed, openbaar, afzonderlijk, geheim, in en buiten gezelschap, plechtig en onvoorbereid, met alle delen van het gebed: belijdenis van zonden, dankzegging voor barmhartigheid, lofverheffing voor verkregen genade enz. Wij moeten bidden in den Geest, onze geesten moeten daarin werkzaam zijn en wij moeten het doen door de genade van Gods goeden Geest. Wij moeten tot hetzelve waken, er naar trachten om onze harten in biddende gestalte te houden, alle gelegenheden en alle aanleidingen er voor aangrijpen, wij moeten oplettend zijn op elke aandrang ertoe in ons hart. Wanneer God zegt: Zoek Mijn aangezicht, Psalm 27:8, moeten onze harten daarmee instemmen. Dit moeten wij doen met alle gedurigheid. Wij

moeten in het gebed volharden, welke verandering ook in onze uitwendige omstandigheden komen moge, en wij moeten er mede voortgaan zolang wij in deze wereld leven. Wij moeten volharden in een bijzonder gebed, het niet kort afsnijden wanneer onze harten geneigd zijn het voort te zetten en er tijd voor is en onze omstandigheden ertoe roepen. Wij moeten eveneens aanhouden in bepaalde verzoeken, niettegenstaande mogelijke ontmoedigingen en afwijzingen. En wij moeten bidden met smeking, niet alleen voor ons zelven, maar voor alle heiligen, want wij zijn elkanders leden. Niemand is in deze wereld zo goed een heilige of in zulke goede omstandigheden, dat hij geen behoefte zou hebben aan het gebed, de heiligen hebben onze gebeden nodig en wij de hun. Thans gaat de apostel over tot het slot van den brief.

Efeze 6:19-24

I. Hij begeert voor zich zelven hun gebeden, vers 19. Na smeking voor al de heiligen aanbevolen te hebben, voegt hij zich zelven bij hun getal. Wij moeten bidden voor al de heiligen, en vooral voor getrouwe dienaren. Broeders, bidt voor ons dat het Woord des Heeren zijn loop hebbe en verheerlijkt worde. Let op hetgeen, waarvoor hij hun voorbede verzoekt: Opdat mij het woord gegeven worde, dat ik moge ontslagen worden van mijne ketenen en zo vrijheid verkrijge om het geloof van Christus te verbreiden, dat ik bekwaamheid moge ontvangen om mij op begrijpelijke en aannemelijke wijze uit te drukken. In de opening mijns monds met vrijmoedigheid, dat is, dat ik den gehelen raad Gods moge verkondigen, zonder enige lage vrees, schaamte of partijdigheid. Om de verborgenheid van het Evangelie bekend te maken. Sommigen menen dat de apostel hier doelt op dat deel van het Evangelie, dat de roeping der heidenen bevat, en dat dusverre een verborgenheid, maar nu ontdekt, was. Doch het gehele Evangelie was ene verborgenheid, totdat het door goddelijke openbaring bekend gemaakt werd, en het is het werk van Christus' dienaren het bekend te maken, Paulus had grote macht over de taal, men noemde hem Mercurius omdat hij het woord voerde, Handelingen 14:12, maar toch verzocht hij zijn vrienden om van God opening zijns monds voor hem te vragen. Hij was een man van groten moed en toonde dat dikwijls, toch vroeg hij hun om God vrijmoedigheid voor hem af te smeken. Hij wist zo goed als iemand ter wereld wat hij zeggen moest, toch verlangde hij dat zij voor hem bidden zouden opdat hij spreken mocht gelijk het betaamde. De reden, waarmee hij zijn verzoek aandringt, is dat hij voor de zaak des Evangelies was een gezant in een keten, vers 20, Hij was vervolgd en gevangen genomen om de verkondiging van het Evangelie, maar desniettegenstaande ging hij voort in het werk door Christus hem opgedragen, en bleef het prediken. Merk op:

1. Het is niet vreemd voor Christus' dienaren om gebonden te worden.

2. Het is moeilijk voor hen om in dat geval met vrijmoedigheid te spreken.

3. De beste en getrouwste dienaren hebben behoefte aan en zullen voordeel hebben van de gebeden van goede Christenen, en moeten ze derhalve ernstig begeren. Na dus om hun voorbeden gevraagd te hebben:

II. Beveelt hij hun Tychicus aan, vers 21, 22. Hij zond hem met dezen brief, opdat hij hun mocht bekend maken, evenals de andere gemeenten, hetgeen hem aanging en wat hij deed, hoe hij door de Romeinen in zijn gevangenschap behandeld werd, en hoe hij zich in die omstandigheden gedroeg. Het is voor goede dienaren begeerlijk, dat hun Christelijke vrienden hun toestand weten en dat zij bekend worden met de omstandigheden van hun vrienden, want daardoor kunnen zij elkaar des te beter steunen met hun gebeden. Opdat hij uwe harten zou vertroosten, door zulk een verslag van zijn lijden en van de oorzaak daarvan, en van zijn gemoedsgesteldheid en gedrag daaronder, te geven, dat voorkomen werd dat zij door zijn droefenissen kleinmoedig zouden worden, maar er veelmeer reden van dank en vreugde in vinden zouden. Hij zegt hun, dat Tychicus is een geliefde broeder en getrouwe dienaar in den Heere. Hij was een oprecht Christen, en als zodanig een geliefde broeder, hij was een getrouw dienaar in het werk van Christus, en hij was Paulus zeer dierbaar. Daardoor kwam Paulus' liefde voor deze Christenen te Efeze des te meer uit, dat hij nu om hunnentwil scheidde van zulk een goeden en dierbaren vriend, terwijl diens gezelschap en omgang hem zelven

nu vooral zo verblijdend en nuttig geweest zou zijn. Maar getrouwe dienaren van Christus zijn gewoon het algemeen welzijn boven hun eigen en persoonlijk belang te stellen.

III. Hij besluit met zijn goede wensen en gebeden voor hen, en niet alleen voor hen, maar voor al de broederen, vers 23, 24. Zijn gewone zegenbede was: Genade en vrede. Hier is het: Vrede zij den broederen en liefde met geloof. Met vrede wordt bedoeld alle soorten van vrede, vrede met God, vrede met het geweten, vrede onder elkaar, en ook alle uitwendige voorspoed is er in begrepen. Hij zegt als het ware: Ik wens u den voortduur en de toeneming van alle geluk. En liefde met geloof. Dit verklaart gedeeltelijk wat hij in het volgende vers bedoelt met genade, niet alleen in de fontein, of de liefde en de gunst van God, maar genade in den stroom, de genade van den Geest, voortvloeiende uit dat goddelijk beginsel: geloof en liefde, al het andere inhoudende. Het is de voortzetting en toeneming van dit alles, dat hij voor hen begeert, en dat reeds aanvang genomen had in hen. Er volgt: van God den Vader, enz. Alle genaden en zegeningen komen tot de heiligen van God, door de verdiensten en tussenkomst van onzen Heere Jezus Christus. De laatste zegening is uitgebreider dan de vorige, want daarin bidt hij voor alle ware gelovigen te Efeze en overal elders. Het is het ontwijfelbaar kenmerk van alle heiligen, dat zij onzen Heere Jezus Christus liefhebben. Onze liefde tot Christus is niet aangenaam, tenzij ze oprecht is. In waarheid, wat men ook moge voorgeven, er bestaat geen liefde tot Christus waar geen oprechtheid is. De woorden kunnen ook gelezen worden: Genade zij met al degenen, die onzen Heere Jezus Christus liefhebben in onverderflijkheid , die standvastig blijven in hun liefde tot Hem, zodat zij niet verdorven wordt door enige verlokking tot afdwaling hoegenaamd, en wier liefde voor Hem niet wordt onderbroken door enige tegenovergestelde begeerte, of door liefde voor enig ding, dat Hem mishaagt. Genade, dat is de gunst van God, en alle goed (geestelijk en tijdelijk) dat is het gevolg daarvan, zijn en zullen zijn met allen, die op deze wijze onzen Heere Jezus Christus liefhebben. En het is, -of behoort te zijn-de begeerte en het gebed van ieder, die Christus liefheeft, dat het zo zij met al zijn mede-Christenen.

Amen: zo zij het!

DE BRIEF AAN DE FILIPPENZEN

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN DEN BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS AAN DE FILIPPENZEN.

Filippi was een voorname stad in het westelijk gedeelte van Macedonië: prootê têS meridos têS Makedonias polis, Handelingen 16:12. Zij was genoemd naar Filippus, den beroemden koning van Macedonië, die haar herstelde en verfraaide; en werd later tot Romeinse kolonie gemaakt. In de nabijheid van deze plaats waren de Canipi Philippici; merkwaardig door de grote veldslagen tussen Julius Caesar en Pompejus de Grote; en dien tussen Augustus en Antonius aan de ene zijde, en Cassius en Brutus aan de andere. Maar voor Christenen heeft zij het meeste belang door dezen brief, die geschreven werd toen Paulus te Rome gevangen was in het jaar 62. Paulus schijnt zeer bijzondere liefde gehad te hebben voor de gemeente te Filippi; tot de stichting waarvan hijzelf het werktuig geweest was; en ofschoon hij had de zorg voor al de gemeenten, gevoelde hij buitengewone vaderlijke liefde voor deze. Op hen, voor wie God ons gebruikt heeft om hun enig goed te doen, moeten wij ten aanzien van ons zelven meer dan op anderen letten, zowel tot eigen aanmoediging als om hun nog meer goed te doen. Hij zag op hen als op zijn kinderen; en daar hij hen door het Evangelie geteeld had, was hij zeer begerig hen door datzelfde Evangelie te voeden en op te voeden. I. Hij was op buitengewone wijze geroepen om het Evangelie te Filippi te verkondigen, Handelingen 16:9. Een gezicht in den nacht was Paulus gegeven: Er stond een Macedonisch man en bad hem: Kom over in Macedonië en help ons. Hij zag God voor zich heengaan, en werd aangemoedigd om alle middelen in het werk te stellen teneinde onder hen voort te zetten het goede werk, dat begonnen was, en verder te bouwen op het gelegde fondament. II. Te Filippi had hij harde dingen doorleefd; hij was er gegeseld en in den stok gesloten, Handelingen 16:23,24; maar daarom had hij niet minder liefde voor de plaats waar hij zulke harde behandeling ondervonden had. Wij moeten nooit onze vrienden minder liefhebben om de slechte behandeling, welke onze vijanden ons aandoen. III. De aanvang van die gemeente was zeer gering; Lydia was er bekeerd, en de stokbewaarder en enige weinigen meer; maar dat ontmoedigde hem niet. Indien in den aanvang niet veel goed kan gedaan worden, dan volgt het wellicht later; en de laatste werken kunnen overvloediger zijn. Wij moeten nooit ontmoedigd worden door kleine beginselen. IV. Het blijkt uit vele gedeelten van dezen brief, dat de gemeente te Filippi zeer in bloei toenam, en vooral dat de broederen Paulus zeer liefhadden. Hij had geoogst van hun tijdelijke dingen en hij gaf hun daarvoor geestelijke dingen terug. Hij zond hun bericht van ontvangst van een gave, die zij hem gezonden hadden, en dat wel terwijl geen andere gemeente hem iets had gegeven tot rekening van ontvangst en uitgaaf, vers 15. En hij geeft hun in deze brief de beloning van een profeet en van een apostel, die meer waarde heeft dan duizenden van goud en zilver.

HOOFDSTUK 1

1 Paulus en Timotheus, dienstknechten van Jezus Christus, al den heiligen in Christus Jezus, die te Filippi zijn, met de opzieners en diakenen:
2 Genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
3 Ik dank mijn God, zo dikwijls als ik uwer gedenk.
4 Te allen tijd in al mijn gebed voor u allen met blijdschap het gebed doende
5 Over uw gemeenschap aan het Evangelie, van den eersten dag af tot nu toe;
6 Vertrouwende ditzelve, dat Hij, Die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus;
7 Gelijk het bij mij recht is, dat ik van u allen dit gevoel, omdat ik in mijn hart houde, dat gij, beide in mijn banden, en in mijn verantwoording en bevestiging van het Evangelie, gij allen, zeg ik, mijner genade mede deelachtig zijt.
8 Want God is mijn Getuige, hoezeer ik begerig ben naar u allen, met innerlijke bewegingen van Jezus Christus.
9 En dit bid ik God, dat uw liefde nog meer en meer overvloedig worde in erkentenis en alle gevoelen;
10 Opdat gij beproeft de dingen, die daarvan verschillen, opdat gij oprecht zijt, en zonder aanstoot te geven, tot den dag van Christus;
11 Vervuld met vruchten der gerechtigheid, die door Jezus Christus zijn tot heerlijkheid en prijs van God.
12 En ik wil, dat gij weet, broeders, dat hetgeen aan mij is geschied, meer tot bevordering van het Evangelie gekomen is;
13 Alzo dat mijn banden in Christus openbaar geworden zijn in het ganse rechthuis, en aan alle anderen;
14 En dat het meerder deel der broederen in den Heere, door mijn banden vertrouwen gekregen hebbende, overvloediger het Woord onbevreesd durven spreken.
15 Sommigen prediken ook wel Christus door nijd en twist, maar sommigen ook door goedwilligheid.
16 Genen verkondigen wel Christus uit twisting, niet zuiver, menende aan mijn banden verdrukking toe te brengen;
17 Doch dezen uit liefde, dewijl zij weten, dat ik tot verantwoording van het Evangelie gezet ben.
18 Wat dan? Nochtans wordt Christus op allerlei wijze, hetzij onder een deksel, hetzij in der waarheid, verkondigd; en daarin verblijd ik mij, ja, ik zal mij ook verblijden.
19 Want ik weet, dat dit mij ter zaligheid gedijen zal, door uw gebed en toebrenging des Geestes van Jezus Christus.
20 Volgens mijn ernstige verwachting en hoop, dat ik in geen zaak zal beschaamd worden; maar dat in alle vrijmoedigheid, gelijk te allen tijd, alzo ook nu, Christus zal groot gemaakt worden in mijn lichaam, hetzij door het leven, hetzij door den dood.
21 Want het leven is mij Christus, en het sterven is mij gewin.
22 Maar of te leven in het vlees, hetzelve mij oorbaar zij, en wat ik verkiezen zal, weet ik niet.
23 Want ik word van deze twee gedrongen, hebbende begeerte, om ontbonden te worden en met Christus te zijn; want dat is zeer verre het beste.
24 Maar in het vlees te blijven, is nodiger om uwentwil.
25 En dit vertrouw en weet ik, dat ik zal blijven, en met u allen zal verblijven tot uw bevordering en blijdschap des geloofs;

26 Opdat uw roem in Christus Jezus overvloedig zij aan mij, door mijn tegenwoordigheid wederom bij u.
27 Alleenlijk wandelt waardiglijk het Evangelie van Christus, opdat, hetzij ik kom en u zie, hetzij ik afwezig ben, ik van uw zaken moge horen, dat gij staat in een geest, met een gemoed gezamenlijk strijdende door het geloof des Evangelies;
28 En dat gij in geen ding verschrikt wordt van degenen, die tegenstaan; hetwelk hun wel een bewijs is des verderfs, maar u der zaligheid, en dat van God.
29 Want u is uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden;
30 Denzelfden strijd hebbende, hoedanigen gij in mij gezien hebt, en nu in mij hoort.

Hij begint met opschrift en zegenbede, vers 1, 2. Hij dankt voor de heiligen te Filippi, vers 3-6, Hij spreekt van zijn grote liefde en belangstelling in hun geestelijk welzijn, vers 7, 8, zijn gebeden voor hen, vers 9-11, zijn zorg voor hun ergernis door zijn lijden, vers 12-20, zijne bereidheid om Christus door leven of dood te verheerlijken, vers 21-26, en besluit met een dubbele vermaning tot nauwgezetheid en standvastigheid, vers 27-30.

Filippenzen 1:1-2

Wij hebben hier het opschrift en de zegening.

I. De personen, die den brief schrijven: Paulus en Timotheus. Ofschoon alleen Paulus goddelijk geïnspireerd werd, verenigt hij Timotheus met zich, om zijn eigen nederigheid aan te duiden en ere op Timotheus te leggen. Zij, die bejaard, sterk en uitnemend zijn, moeten eerbied geven aan hen, die jonger zijn en hun naam ophouden, ook al zijn die zwakker en van minder betekenis. Dienstknechten van Jezus Christus, niet alleen op de gewone wijze van al Zijn discipelen, maar in het bijzondere werk van hun bediening, de hogere roeping van een apostel en een evangelist. De hoogste eer van den grootsten apostel en van de uitnemendste dienaren is te zijn dienstknechten van Jezus Christus, niet meesters van de gemeenten, maar dienaren van Christus. Merk hier op:

II. De personen, aan wie de brief gericht wordt.

1. Al den heiligen in Christus Jezus, die te Filippi zijn. Hij noemt de gemeente voor de dienaren, omdat de dienaren er zijn voor de gemeente, tot haar opbouwing en zegen, en niet de gemeenten voor de dienaren tot hun waardigheid, heerschappij en voordeel. Niet dat wij heerschappij voeren over uw geloof, maar wij zijn medewerkers uwer blijdschap, 2 Corinthiërs 1:24. Zij zijn niet alleen dienaren van Christus, maar om Zijnentwil dienaren van de gemeente. Dat wij uwe dienaars zijn om Jezus wil, 2 Corinthiërs 4:5. De Christenen worden hier heiligen genoemd, door God afgezonderden, geheiligd door Zijnen Geest, zowel door zichtbare belijdenis als door werkelijke heiligheid. En allen, die niet waarlijk heiligen zijn op aarde, zullen nooit in den hemel heiligen zijn. De brief is gericht aan al de heiligen, de een zowel als de ander: ook de geringste, de armste, de minstbegaafde. Christus maakt geen onderscheid, in Hem ontmoeten rijken en armen elkaar, en de dienaren mogen om die redenen geen onderscheid maken in hun zorg en tederheid. Wij mogen niet hebben het geloof van onzen Heere Jezus Christus met aanzien des persoons, Jakobus 2:1. Heiligen in Christus Jezus, heiligen zijn alleen aangenaam door kracht van hun zijn in Christus, of: omdat zij Christenen zijn. Buiten Christus zouden de beste heiligen blijken zondaren te zijn en onbestaanbaar voor God.

2. Hij is gericht aan de dienaren of kerkbestuurders, met de opzieners en diakenen. De opzieners of oudsten in de eerste plaats, wier taak het was te onderwijzen en te besturen, en diakenen of armenverzorgers, wier taak was het uitwendig werk in het huis Gods, de plaats, de voorziening, het onderhoud van de dienaren en het verzorgen van de armen. Deze waren de enige bedieningen, die toen in de gemeente bekend waren, en zij waren het door goddelijke instelling. De apostel, zijn brief richtende aan de Christelijke gemeente, kent slechts twee orden, die hij noemt, opzieners en diakenen. En zij, die menen dat dezelfde titels, dezelfde benamingen, diensten, eer en eerbied, ergens in het Nieuwe Testament toegekend worden aan hen die bisschoppen enz. genoemd worden, zullen moeite hebben hen in de tijden van de Heilige Schrift in anderen dienst of waardigheid weer te vinden.

III. Hier is de apostolische zegenbede: Genade zij u en vrede van God onzen Vader en den Heere Jezus Christus, vers 2. Dit is meestal woord voor woord, hetzelfde in al de brieven, om ons te leren, dat wij niet vrezen moeten voor vormen, ofschoon wij er niet door gebonden zijn, vooral niet door de niet-Schriftuurlijke. Het enige formulier in het Oude Testament is een zegening, Numeri 6:23-26

:Alzo zult gijlieden de kinderen Israël's zegenen, zeggende tot hen: De Heere zegene en behoede u! De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig! De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede! Evenzo in het Nieuwe Testament, het goed, dat toegewenst wordt, is geestelijk goed, genade en vrede, de vrije gunst en toegenegenheid van God met al haar gezegende vruchten en uitwerkingen. En zulks van God den Vader en van den Heere Jezus Christus, gezamenlijk van beiden ofschoon op verschillende wijze. Merk op:

1. Geen vrede zonder genade. Inwendige vrede komt voort uit het gevoel van goddelijke gunst.

2. Geen genade en vrede dan van God onzen Vader, de fontein en oorsprong van alle zegeningen: den Vader der lichten, van wie alle volmaakte gift is afkomende, Jakobus 1:17.

3. Geen genade en vrede van God onzen Vader, dan in en door onzen Heere Jezus Christus. Christus als de Middelaar is het toevoerkanaal van alle geestelijke zegening aan de gemeente en deelt ze uit aan al Zijne leden.

Filippenzen 1:3-6

Na het opschrift en de zegening gaat de apostel over tot dankzegging voor de heiligen te Filippi. Hij zegt hun waarvoor hij God ten hunnen opzichte dankt.

I. Paulus herinnert hun, dat hij hunner veel gedachtig is, en ofschoon zij buiten zijn gezicht waren en hij op groten afstand van hen, toch waren zij niet uit zijne gedachten. Zo dikwijls als ik uwer gedenk, epi pasai têi mneiai humoon. Hij dacht dikwijls aan hen en sprak ook dikwijls over hen, en verheugde zich als hij van hen hoorde spreken. De enkele vermelding van hun naam was hem aangenaam, het is een genot het welzijn van een afwezigen vriend te vernemen.

II. Hij herinnert hen zich met blijdschap. Te Filippi was hij mishandeld, hij was er gegeseld en in den stok gesloten, en voor 't ogenblik zag hij weinig vrucht van zijn werk, toch dacht hij met vreugde aan Filippi terug. Hij zag op zijn lijden om Christus' wil als op zijn aanbeveling, zijn blijdschap, zijn kroon, en verheugde zich reeds als de plaats, waar hij zoveel geleden had, genoemd werd. Zo ver was hij er van af van over hen beschaamd te zijn en wars om te horen van het toneel zijns lijdens, dat hij er met vreugde aan terugdacht.

III. Hij herinnert hen zich in het gebed. Te allen tijde in al mijn gebed voor u allen met blijdschap het gebed doende, vers 4. De beste herdenking van onze vrienden is hunner gedachtig te zijn voor den troon der genade. Paulus bad veel voor zijn vrienden, voor al zijn vrienden, voor dezen vooral. Uit deze wijze van uitdrukking kan men opmaken, dat hij voor den troon der genade de verscheidene gemeenten, waarmee hij in betrekking stond, elke afzonderlijk en met name herdacht. Hij had uren des gebeds voor de gemeente te Filippi. God geeft ons vrijheid om zo vertrouwelijk met Hem om te gaan ofschoon Hij -tot onzen troost-wel weet wie wij bedoelen al noemen wij hen niet met name.

IV. Hij dankt God voor elke vreugdevolle herinnering aan hen. Dankzegging moet in elk gebed voorkomen, en wat ons een reden van blijdschap is, behoort ons ook een reden van dankzegging te zijn. Waar wij het genot van hebben, daar moet God de heerlijkheid van ontvangen. Hij dankt God zowel als hij met blijdschap bidt. Heilige blijdschap is het hart en de ziel van dankbare lof, en dankzegging is de mond en de taal van heilige blijdschap.

V. Zowel in ons gebed als in onze dankzegging moeten wij tot God opzien als tot onzen God. Ik dank mijnen God. Het bemoedigt ons in het gebed, en vervult ons hart met dank, wanneer wij zien dat elke barmhartigheid uit de hand Gods tot ons komt als van onzen God.

Ik dank mijnen God zo dikwijls als ik uwer gedenk. Wij moeten onzen God danken voor de genaden en vertroostingen, de gaven en het nut van anderen, omdat wij ontvangen door hen zegeningen, en God ontvangt er heerlijkheid door. Maar wat is de reden van deze dankzegging?

1. Hij dankt God voor de vertroosting, die hij door hen had, over uwe gemeenschap aan het Evangelie van den eersten dag af tot nu toe, vers 5. Gemeenschap aan het Evangelie is een goede gemeenschap, en in het Evangelie heeft de geringste Christen gemeenschap met de grootste apostelen, want de Evangelische zaligheid is een algemene zaligheid, Judas 3, en zij worden allen hetzelfde dierbare geloof deelachtig, 2 Petrus 1:1. Zij, die in oprechtheid het Evangelie ontvangen en omhelzen, hebben daarin gemeenschap van den eersten dag af. Een nieuw-geboren Christen, mits hij

waarlijk wedergeboren is, heeft deel aan al de voorrechten en beloften van het Evangelie van den eersten dag zijner bekering af. Tot nu toe. Het is een grote troost voor de dienaren, wanneer zij, die wèl begonnen, goed doorgaan en volharden. Sommigen verstaan onder hun gemeenschap aan het Evangelie van hun vrijmoedigheid om het Evangelie te verbreiden, en vertalen koinoonia niet in gemeenschap, maar mededeling. Maar in aanmerking nemende Paulus' dankzeggingen voor andere gemeenten, schijnt het meer geëigend om het op te vatten als bedoelende de gemeenschap, die zij hadden in geloof, en hoop, en heilige liefde met alle ware Christenen-een gemeenschap in de beloften, voorschriften, voorrechten en verwachtingen van het Evangelie, en wel van den eersten dag af tot nu toe.

2. Voor het vertrouwen, dat hij ten hunnen aanzien had, vers 6. Vertrouwende ditzelve, enz. Het vertrouwen der Christenen is hun grote vertroosting, en wij vinden reden van dankzegging zowel in ons vertrouwen als in onze blijdschap. Wij moeten dankzeggen niet alleen voor hetgeen wij op 't ogenblik bezitten, maar ook voor hetgeen wij in de toekomst verwachten. Paulus spreekt met veel vertrouwen over den goeden toestand van anderen, naar den aard der liefde het beste van hen hopende, en door het geloof vertrouwende dat zij gelukkig zouden zijn indien zij oprecht waren. Hij vertrouwde, dat Hij die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus. Een goed werk in u, en humien, of onder u. Verstaat daardoor in het algemeen, dat Hij in uw midden een gemeente gesticht heeft. Hij, die het Christendom in de wereld geplant heeft, zal het bewaren zolang de wereld bestaat. Christus zal een gemeente hebben totdat de verborgenheid Gods is vervuld en het mystieke lichaam volwassen is. De gemeente is gebouwd op een rots en de poorten der hel zullen haar niet overweldigen. Maar in 't bijzonder moeten wij dit toepassen op de enkele personen en dan spreekt het van de zekere volmaking van het werk der genade in hen, in wie dat begonnen is. Merk hier op:

A. Het werk der genade is een goed werk, een gezegend werk, want het maakt ons goed en is voor ons een onderpand van het goede. Het maakt ons Gode gelijk en bekwaam om God te genieten. Dat mag wel een goed werk heten, dat ons het grootste goed doet.

B. Waar ook dat goede werk begonnen is, werd het door God begonnen: Hij die in u een goed werk begonnen heeft. Wij zelven konden het niet beginnen, want wij waren van nature dood in misdaden en zonden, en wat zou een dode kunnen doen om zich zelven ten leven te verwekken, of hoe zou hij kunnen handelen alvorens hij levend gemaakt is in dezelfden zin waarin hij dood genoemd wordt. Het is God, die de doden levend maakt, Efeziërs 2:1, Colossenzen 2:13.

C. Het werk der genade wordt in dit leven slechts begonnen, het wordt hier niet voleindigd, zolang wij in dezen toestand van onvolmaaktheid verkeren, blijft er altijd te doen over.

D. Indien dezelfde God, die het goede werk begonnen heeft, niet op zich nam het voort te zetten en te voleindigen, zou het voor eeuwig onvoltooid blijven. Hij die het begon, moet het voleindigen.

E. Wij mogen vertrouwen en vast overtuigd zijn, dat God het niet zal verlaten, maar dat Hij het werk Zijner handen zal voltooien en bekronen. Want al Gods werken zijn volmaakt.

F. Het werk der genade zal niet volmaakt zijn voor den dag van Jezus Christus, den dag Zijner verschijning. Wanner Hij komen zal om de wereld te oordelen en Zijn middelaarschap te eindigen,

dan zal dit werk volmaakt zijn en zal Hij den kroonsteen aanbrengen. We hebben dezelfde uitdrukking in vers 10.

Filippenzen 1:7-8

De apostel betuigt hier de vurige liefde, die hij voor hen gevoelt en zijn belangstelling in hun geestelijk welzijn. Ik houde in mijn hart, vers 7. Hij beminde hen als zijn eigen ziel en zij lagen hem na aan het harte. Hij dacht veel aan hen en had grote zorg voor hen. Merk op:

1. Waarom had hij hen in zijn hart? Omdat gij, beide in mijne banden en in mijne verantwoording en bevestiging van het Evangelie, gij allen mijne genade mede deelachtig zijt. Dat is: zij hadden zegen ontvangen door hem en zijn dienst, zij waren deelgenoten van de genade Gods, die door hem en door zijne banden hun gegeven was. Dat maakt de mensen aan de dienaren dierbaar, dat zij door hun dienst zegen ontvangen. Of: gij zijt deelgenoten van mijne genade, gij hebt u met mij verenigd in mijn werken en lijden. Zij waren deelgenoten van zijn lijden door medelijden en belangstelling en bereidheid om hem bij te staan. Dat noemt hij: deelgenoten van zijne genade zijn, want zij, die lijden met de heiligen, zullen met hen vertroost worden, en die in de moeiten delen, zullen in de beloning delen. Hij had hen lief omdat zij hem trouw bleven in zijn banden, en in de verantwoording en bevestiging van het Evangelie. Zij waren even gereed om, in hun roeping en naar hun bekwaamheid, het Evangelie te verdedigen als de apostel dat was in zijne omstandigheden, en daarom had hij hen in zijn hart. Deelgenoten in het lijden moeten elkaar dierbaar zijn, zij, die verdragen en geleden hebben voor dezelfde goede zaak Gods en van Zijn dienst, moeten om die reden elkaar hartelijk liefhebben. Of: omdat gij mij in het hart hebt, dia to echein me en têi kardïai humaas. Zij toonden hun eerbied voor hem door standvastig te blijven in de leer, die hij verkondigd had, en waren bereid met hem daarvoor te lijden. Het beste kenmerk van onze achting voor onze dienaren is trouw blijven aan de door hen verkondigde leer.

2. Het bewijs is: Gelijk het bij mij recht is, dat ik dit van u allen gevoel, omdat ik u in mijn hart houde. Daaraan bleek dat hij hen in zijn hart hield, dat hij goede gedachte over hen en goede hoop voor hen had. Het is zeer betamelijk van anderen het beste te denken, en in alle omstandigheden van hen zo goed mogelijk te onderstellen.

3. Een beroep op God omtrent de waarheid hiervan, vers 8. Want God is mijn getuige, hoezeer ik begerig ben naar u allen met innerlijke bewegingen van Jezus Christus. Daar hij hen in het hart had, verlangde hij naar hen, of hij verlangde hen te zien en van hen te horen, of hij verlangde naar hun geestelijk welzijn en hun wasdom in kennis en genade. Hij had blijdschap in hen, vers 4, ter wille van het goede, dat hij omtrent hen zag en hoorde, en hij was begerig naar hen allen, niet alleen naar de verstandigen en rijken onder hen, maar ook naar de geringsten en armsten. En hij was zeer begerig naar hen, met grote toegenegenheid en welwillendheid, en zulks met innerlijke bewegingen van Jezus Christus, met die tedere belangstelling, welke Christus toonde voor kostbare zielen. Paulus was hierin een navolger van Christus, en alle goede dienaren behoren te trachten dat ook te zijn. De innerlijke bewegingen voor arme zielen, die in Jezus zijn! Uit medelijden met hen ondernam hij hun redding, en gaf zich zelven geheel om die tot stand te brengen. In gelijkheid aan het voorbeeld van Christus, had Paulus medegevoel voor hen, en begeerde naar hen allen in de inwendige bewegingen van Jezus Christus. Zullen wij dan geen medelijden en liefde gevoelen voor de zielen, voor welke Christus zoveel medelijden en liefde had? Hij beroept zich hiervoor op God. God is mijn getuige. Het was een inwendige geneigdheid des geestes, die hij te kennen gaf, alleen God wist de oprechtheid daarvan, en derhalve beroept hij zich op Hem. Of gij het weet of niet, God die het hart kent, weet het.

Filippenzen 1:9-11

Deze verzen bevatten den inhoud zijner ge- beden voor hen. Paulus liet zijn vrienden dikwijls weten wat hij van God voor hen afsmeekte, opdat zij mochten weten wat zij voor zich zelven bidden moesten en een leidraad voor hun gebed verkrijgen, en opdat de hoop bij hen verlevendigd zou worden dat zij van God de levenwekkende, versterkende, altijddurende, vertroostende genade zouden ontvangen, welke zulk een machtig voorbidder als Paulus van God voor hen vroeg. Het is bemoedigend voor ons te weten, dat onze vrienden voor ons bidden, die wij met reden mogen veronderstellen dat gehoor vinden voor den troon der genade. Ook deelde hij het hun mede als een richtsnoer voor hun wandel, opdat zij trachten zouden zijne gebeden voor hen te beantwoorden door zo te wandelen, want dat zou hem het teken zijn dat God hem geantwoord had. Paulus, aldus voor hen biddende, had goede verwachting van hen. Dat is een aanwijzing voor ons, dat wij onzen plicht moeten doen en onze voor ons biddende vrienden en dienaren niet teleurstellen. Hij bad:

1. Dat zij liefhebbende mensen mochten zijn, en dat goede gevoelens onder hen meer en meer overvloedig mochten zijn. Dat uwe liefde nog meer en meer overvloedig worde. Hij bedoelt hun liefde voor God, voor elkaar, voor alle mensen. Liefde is de vervulling beide van de wet en van het Evangelie. Merk op: Zij, die in enige genade overvloedig zijn, hebben toch nodig meer en meer overvloedig te worden, want er is altijd enig gebrek in en wij zijn onvolkomen ook in onze beste daden.

2. Dat zij mensen vol erkentenis en gevoelen mochten worden, dat zij meer en meer overvloedig mochten zijn in erkentenis en alle gevoelen. Het is geen blinde liefde, die ons bij God zal aanbevelen, maar een liefde gegrond op kennis en oordeel. Wij moeten God liefhebben om Zijn oneindige uitnemendheid en beminnelijkheid, en onze broederen omdat wij in hen het beeld Gods zien. Sterke hartstocht, zonder kennis en een gevestigd oordeel, zal ons niet volmaken in den wil van God, en soms meer kwaad dan goed doen. De Joden hadden een ijver voor God, maar zonder verstand, en werden er door vervoerd tot geweld en woede. Romeinen 10:2, Johannes 16:2.

3. Dat zij mochten worden onderscheidende mensen. Dat zou de uitwerking van hun kennis en oordeel zijn. Dat gij moogt beproeven de dingen, die daarvan verschillen (of de dingen, die uitnemend zijn) eis to dokimazein humaas ta diapherontas, de dingen, die op de proef blijken uitnemend te zijn en te verschillen van andere dingen. De waarheden en wetten van Christus zijn uitnemende dingen, en het is nodig, dat we elk harer beproeven en als zodanig achten. Wij behoeven ze alleen te beproeven om dat te bemerken, en zij zullen zich gemakkelijk aanbevelen aan iedere zoekende en onderscheidende ziel.

4. Dat zij mochten zijn eerlijke mensen met oprechte harten. Opdat gij oprecht zijt. Oprechtheid is onze evangelische volmaaktheid, zij moet onzen wandel in de wereld kenmerken en is de heerlijkheid van al onze genaden. Indien het oog eenvoudig is, wanneer wij met al wat wij doen tot God inkeren, waarlijk zijn wat wij schijnen en het eerlijk bedoelen, dan zijn wij oprecht.

5. Dat zij mensen mochten zijn die geen aanstoot gaven. Opdat ge moogt zijn zonder aanstoot te geven tot den dag van Christus, niet spoedig zich beledigd gevoelen, en zorg dragen dat wij God of onze broederen niet beledigen, maar leven in een goed geweten voor God, Handelingen 23:1, en

ons zelven oefenen om altijd een onergerlijk geweten te hebben bij God en de mensen, Handelingen 24:16. En wij moeten tot het einde voortgaan onberispelijk, om op den dag van Christus te kunnen bestaan. Hij wil zich voorstellen een gemeente zonder vlek of rimpel, Efeziërs 5:27, en gelovigen, onstraffelijk voor zijne heerlijkheid in vreugde, Judas 24.

6. Dat zij mochten zijn vruchtdragende mensen, vers 11. Vervuld met vruchten der gerechtigheid enz. Onze vrucht moet van God komen, en daarom moet ze van Hem gevraagd worden. De vruchten der gerechtigheid zijn de kentekenen en voortbrengselen van onze heiligmaking, de plichten der heiligheid, voortspruitende uit een vernieuwd hart, omdat de wortel der zaak in ons is. Zijnde daarmee vervuld. Zij, die goed doen, moeten zich benaarstigen steeds meer goed te doen. De vruchten der gerechtigheid, voortgebracht ter verheerlijking van God en ter stichting van onze broederen, moeten ons vervullen en geheel innemen. Vreest niet dat ge ontledigd zult worden door vruchten der gerechtigheid voort te brengen, want ge zult er mede vervuld worden. Deze vruchten zijn door Jezus Christus, door Zijn kracht en genade, want zonder Hem kunnen wij niets doen. Hij is de wortel van den goeden olijfboom, waaruit die zijn krachten trekt. Wij zijn sterk in de genade, welke is in Christus Jezus, 2 Timotheus 2:1, en met kracht versterkt door den Geest, Efeziërs 3:16, en zij zijn tot heerlijkheid en prijs van God. Ons doel met het vruchten voortbrengen moet niet zijn onze eigen verheerlijking, maar de heerlijkheid en prijs van God, opdat God in alles verheerlijkt moge worden, 1 Petrus 4:11, en wat we doen, we moeten alles doen ter heerlijkheid Gods, 1 Corinthiërs 10:31. Het strekt zeer ter ere Gods, wanneer Christenen niet alleen goed zijn, of goed doen, maar overvloedig zijn in goede werken.

Filippenzen 1:12-20

Wij zien hier de zorg, welke de apostel neemt om te voorkomen, dat zij door zijn lijden zullen worden geërgerd. Hij was nu een gevangene te Rome, dat kon een struikelblok zijn voor hen, die door zijn dienst het Evangelie ontvangen hadden. Zij konden verzocht worden om te denken: Indien deze leer waarlijk uit God ware, dan zou God niet dulden dat iemand, die zo ijverig was in de verkondiging en verbreiding daarvan, als een veracht en gebroken vat ter zijde geworpen werd. Zij konden schuw gemaakt worden om zijne leer aan te nemen, met de gedachte dat zij straks zelf aan ongemak zouden blootgesteld worden. Om nu de ergernis des kruizes weg te nemen, bespreekt hij de donkere en harde zijde van zijn lijden, en toont aan dat het zeer verklaarbaar en met de wijsheid en goedheid Gods, die hem gebruikte, bestaanbaar was.

I. Hij leed door de gezworen vijanden des Evangelies, die hem in de gevangenis geworpen hadden en het op zijn leven toelegden. Maar zij mochten zich daaraan niet stoten, want er was reeds veel goeds uit voortgekomen en het diende tot bevordering des Evangelies. Hetgeen aan mij is geschied, is meer tot bevordering des Evangelies gekomen. Dat is een wonderbare beschikking van de Voorzienigheid, om zo groot een goed als de bevordering des Evangelies te doen voortkomen uit zo groot een kwaad als de gevangenschap van een apostel.

Ik lijd verdrukkingen tot de banden toe als een kwaaddoener, maar het Woord Gods is niet gebonden, 2 Timotheus 2:9. Zij kunnen het Woord Gods niet gevangen nemen, dat heeft zijn vrijen loop, ofschoon ik opgesloten ben. Maar hoe kwam dit?

1. Het beroerde degenen, die buiten waren, vers 13. Mijne banden in Christus zijn openbaar geworden in het ganse rechthuis en aan alle anderen. De keizer, de hovelingen, de overheidspersonen, zijn allen overtuigd dat ik niet lijd als een kwaaddoener, maar als een eerlijk man met een goed geweten. Zij weten dat ik lijd om Christus' wil, en niet om enige misdaad. Merk op:

A. Paulus' lijden maakte hem bekend aan het hof, waar men anders wellicht nooit van hem zou gehoord hebben, en dit kon aanleiding zijn, dat sommigen daar onderzoek instelden naar het Evangelie, waarvoor hij leed, dat ze anders misschien nooit zouden hebben leren kennen.

B. Indien zijne banden in het paleis bekend waren, werden ze overal elders bekend. De gevoelens van het hof hebben groten invloed op de gevoelens van het gehele volk.

2. Het vermeesterde allen, die er in waren. Zijne vijanden werden door zijn lijden verward, maar zijne vrienden werden er door aangemoedigd. De oprechten zullen hierover verbaasd zijn, en de onschuldige zal zich tegen den huichelaar opmaken. En de rechtvaardige zal zijn weg vasthouden, en die rein van handen is zal in sterkte toenemen, Job 17:8, 9. Zo ging het hier. Het merendeel der broederen in den Heere heeft door mijne banden vertrouwen gekregen, vers 14. De verwachting van moeilijkheden ter wille van het geloof, kon in het algemeen hen wellicht verslagen maken en ontmoedigen, maar toen zij Paulus om Christus wil gevangen zagen, waren zij zover van tegengehouden te worden in de prediking van Christus en de verheerlijking van Zijn naam, dat ze er des te stoutmoediger door werden, want in Paulus' gezelschap konden zij met blijdschap lijden. Indien zij van den kansel naar de gevangenis gevoerd werden, konden zij daarmee verzoend zijn, omdat zij in zo goed gezelschap kwamen. Buitendien, de vertroosting, welke Paulus in zijn lijden

genoot, de buitengewone ondersteuning van Christus in zijn droefenis, bemoedigde hen grotelijks. Zij zagen dat zij, die Christus dienden, een goeden Meester dienden, die hen kon steunen en door helpen in hun lijden voor Zijn zaak. Vertrouwen gekregen hebbende door mijne banden, pepoithotas. Zij waren ten volle voldaan en overtuigd door hetgeen zij zagen. Merk op de macht der goddelijke genade, hetgeen de vijand bedoeld had tot ontmoediging der verkondigers van het Evangelie, was juist gebruikt om hen aan te moedigen. En zij durven overvloediger het woord onbevreesd spreken. Zij zien er het ergste van en daarom durven zij het wagen. Hun vertrouwen geeft hun moed, en hun moed verlost hen van de macht der vrees.

II. Hij leed door valse vrienden zowel als door vijanden, vers 15, 16. Sommigen prediken ook wel Christus door nijd en twist. Genen verkondigen wel Christus uit twisting, niet zuiver. Dit kon ook een struikelblok zijn en velen ontmoedigen, dat er waren die Paulus' bekendheid in de gemeenten en zijn aanzien bij de Christenen benijdden, en daarom trachtten hem te ondermijnen en te vervangen. Het was hun heimelijk aangenaam dat hij gevangen gezet was, omdat zij nu beter gelegenheid hadden de genegenheid der mensen tot zich te trekken, en zij predikten gedurig, ten einde de beroemdheid te verkrijgen, die zij hem benijdden. Menende aan mijne banden verdrukking toe te brengen. Zij meenden hem daardoor te bedroeven en hem bevreesd te maken, dat hij zijn aanzien verliezen zou, hem onrustig in zijn gevangenschap te doen zijn en met ongeduld naar vrijlating te doen haken. Het is treurig dat er mensen gevonden werden, die het Evangelie beleden, het zelfs verkondigden, die door zulke beginselen geleid werden, die Christus verkondigden om Paulus te grieven en zijn gevangenschap te verzwaren. Laat het ons niet vreemd voorkomen, dat in deze latere en meer ontaarde eeuwen van de gemeente er ook dezulken zijn. Evenwel, er waren ook anderen, die door Paulus' lijden aangevuurd werden om Christus des te ijveriger te verkondigen. Sommigen ook door goedwilligheid, sommigen uit liefde, uit oprechte liefde voor het Evangelie, opdat het werk niet zou stilstaan terwijl de werkman verhinderd werd. Wetende, dat ik tot verantwoording van het Evangelie gezet ben. Zij wisten dat hij gesteld was om het Evangelie te brengen en te verbreiden in de wereld, tegen alle geweld en tegenstand der vijanden in, en waren nu bevreesd dat het Evangelie door zijn gevangenschap lijden zou. Dat maakte hen stoutmoediger in de verkondiging van het Woord en om het gebrek zijner bediening aan de gemeente aan te vullen.

III. Het is zeer aangenaam te zien hoe rustig hij onder dit alles was. Nochtans wordt Christus op allerlei wijze, hetzij onder een deksel, hetzij in der waarheid, verkondigd, en daarin verblijd ik mij, ja ik zal mij ook verblijden, vers 18. De verkondiging van Christus is de blijdschap van allen, die de komst van Zijn koninkrijk verlangen. Omdat het zo velen goed doen kan, moeten wij ons over alle verkondiging verheugen, ook al geschiedt die onder een deksel en niet zuiver. Het is Gods bevoegdheid over de beginselen der mensen te oordelen, dat ligt boven ons bereik. Paulus was er zo ver van af om hen te benijden, die de vrijheid hadden het Evangelie te verkondigen terwijl hij gevangen zat, dat hij zich verheugde over die verkondiging, al geschiedde die onder een voorwendsel en niet in oprechtheid. Hoe behoren wij ons dan te verblijden over hen, die het in oprechtheid verkondigen, al geschiedt dat ook in zwakheid en met sommige onjuistheden. Twee dingen verblijdden de apostel in deze verkondiging van het Evangelie.

1. Ten eerst dat zij strekte tot redding van de zielen der mensen: Ik weet, dat dit mij ter zaligheid gedijen zal, vers 19. Merk op: God kan het goede uit het kwade voortbrengen, èn hetgeen niet dienen kan tot zaligheid van de dienaren, kan daarom toch wel gedijen tot zaligheid voor de hoorders. Welke beloning kunnen zij verwachten, die Christus prediken uit nijd, en twisting, en

onzuiver, teneinde verdrukking toe te brengen aan de banden van een getrouwen dienaar? Zij, die verkondigen onder een deksel en niet naar waarheid? En toch kan dat gedijen tot zaligheid van anderen, en Paulus verheugt er zich over dat het ook tot zijne zaligheid gedijen zal. Dit is een van de dingen, die met de godzaligheid gevoegd zijn: instaat te zijn over de verkondiging van Christus ons te verblijden, al geschiedt die ook ter afbreking van onzen eigen goeden naam. Deze edele gemoedsgesteldheid woonde in Johannes den Doper, bij de eerste prediking door Christus: Deze mijne blijdschap is vervuld geworden. Hij moet wassen, maar ik minder worden, Johannes 3:29, 30. Laat Hem schijnen, dan mag ik verdonkeren, laat Zijn heerlijkheid verhoogd worden, al is het door mijn ondergang. Anderen verstaan deze uitdrukking zo: dat de boosheid van zijn vijanden zal verslagen worden en daardoor medewerken tot zijne bevrijding uit de gevangenis. Door uw gebed en toebrenging des Geestes van Jezus Christus. Wat ons ook ter zaligheid gedijt, het is alleen door de hulp en bijstand van den Geest van Christus, en het gebed is het aangewezen middel om deze hulp te verkrijgen. De gebeden van de leden kunnen helpen om de dienaren den bijstand des Geestes te verstrekken en hen te steunen in de verkondiging des Evangelies, zowel als in het dragen van hun lijden.

2. Omdat het zou dienen tot verheerlijking van Christus, vers 20. Hij gebruikt deze gelegenheid om uitdrukking te geven aan zijn algehele toewijding aan den dienst en de eer van Christus. Volgens mijne ernstige verwachting en hoop, dat ik in gene zaak zal beschaamd worden. Merk hier op:

A. De grote begeerte van iedere waren Christen is, dat Christus mag groot gemaakt en verheerlijkt worden, dat Zijn naam verhoogd worde en Zijn koninkrijk kome.

B. Zij, die waarlijk begeren dat Christus zal groot gemaakt worden, verlangen dat Hij groot gemaakt worde in hun lichaam. Zij stellen hun lichamen tot een levende offerande, Romeinen 12:1, en hun leden Gode tot wapenen der gerechtigheid, Romeinen 6:13. Zij zijn gewillig om tot bereiking van Zijn doel te dienen en werktuigen voor Zijne verheerlijking te zijn, met elk lid van hun lichaam zowel als met elk vermogen hunner ziel.

C. Het strekt zeer ter verheerlijking van Christus, indien wij Hem vrijmoedig dienen en ons voor Hem niet schamen, met vrijmoedigheid des geestes en zonder ontmoediging. Dat ik in gene zaak zal beschaamd worden, maar dat in alle vrijmoedigheid Christus groot gemaakt worde. De vrijmoedigheid der Christenen is de eer van Christus.

D. Zij, die de verheerlijking van Christus begeren en ten doel hebben, maken die tot hun verwachting en hoop. Indien zij er waarlijk naar staan, zullen zij die ook zeker bereiken. Indien wij in oprechtheid bidden: Vader, verheerlijk uwen naam! dan kunnen wij verzekerd zijn van hetzelfde antwoord, dat Christus ontving: Ik heb hem verheerlijkt, en Ik zal hem nog verheerlijken, Johannes 12:28.

E. Zij, die begeren dat Christus in hun lichamen groot gemaakt worde, hebben een heilige onverschilligheid: hetzij door het leven, hetzij door den dood. Zij laten het aan Hem over op welke wijze Hij hen dienstbaar maken wil aan Zijne verheerlijking, hetzij door hun moeiten en lijden, door hun ijver of geduld, door hun leven om Hem ter ere te werken, of door hun dood, om Hem ter ere te sterven.

Filippenzen 1:21-26

Wij hebben hier een beschrijving van hetgeen even en dood voor den gezegenden Paulus was: zijn leven was Christus, zijn sterven gewin. Merk op:

1. Het is een ontwijfelbaar kenmerk van iedere waren Christen, dat het leven hem Christus is. De heerlijkheid van Christus behoort zijn levensdoel te zijn, de genade van Christus het beginsel van zijn leven, en het woord van Christus zijn regel. Het Christelijk leven komt van Christus en gaat naar Hem uit. Hij is beginsel, regel en doel ervan.

2. Allen, voor wie het leven Christus is, weten dat de dood hun gewin zal zijn, hij is een groot gewin, een dadelijk gewin, een eeuwig gewin. De dood is een groot verlies voor een vleselijk-gezinden, wereldsen mens, want hij verliest daardoor al zijn gemak en al zijn hoop, maar voor een waar Christen is hij gewin, want hij is het einde van al zijn zwakheid en ellende, en de vervulling van al zijn hoop, de volmaking van al zijn vertroosting, hij verlost hem van alle kwaad des levens en brengt hem in bezit van het hoogste goed.

Voor mij is het sterven gewin. Voor het Evangelie zowel als voor mij zelven, want dat zal nader bevestigd worden wanneer het met mijn bloed bezegeld wordt, gelijk het tijdens mijn leven bevestigd werd door mijn arbeid. Zo zal Christus groot gemaakt worden door zijn dood, vers 20. Sommigen lezen den gehelen zin aldus: Voor mij is, levend of stervend, Christus gewin, dat is: Ik begeer niet anders, hetzij ik leef hetzij ik sterven zal, dan Christus te gewinnen en in Hem gevonden te worden. Het zou begrijpelijk zijn, indien de dood voor hem gewin ware, dat hij afkeer van het leven en ongeduldig verlangen naar den dood had. Neen: zegt hij,

I. Maar of te leven in het vlees, hetzelve mij oorbaar zij, en wat ik verkiezen zal weet ik niet, vers 22. 1) Dat is de vrucht van mijn arbeid, dat is: Christus is de vrucht van mijn arbeid. Hij achtte zijn arbeid wèl besteed, indien hij het werktuig mocht zijn om de eer en het belang van het koninkrijk van Christus in de wereld te bevorderen. Dat is de vrucht van mijn arbeid, karpos ergoe. Het is voor een waar Christen en een getrouw dienaar de moeite waard om in de wereld te leven zolang als hij God verheerlijken en Zijne gemeente goed doen kan. Maar wat ik verkiezen zal weet ik niet, want ik word van deze twee gedrongen. Paulus was in een gezegenden tweestrijd, niet tussen twee kwade dingen, maar tussen twee goede dingen. David was in tweestrijd tussen drie oordelen: zwaard, honger en pestilentie. Paulus was in tweestrijd tussen twee zegeningen: leven voor Christus en bij Hem zijn. Hier horen wij hem bij zich zelven daarover overleggen.

1. Hij verkoos den dood. Het zien van de macht des geloofs en der goddelijke genade kan verzoenen met den dood, gewillig maken om te sterven, ofschoon de dood de grootste verwoesting van ons tegenwoordig bestaan en het grootste natuurlijke onheil is. Van nature hebben wij een afkeer van den dood, maar hij verlangde er naar, vers 23. Hebbende begeerte om ontbonden te worden en met Christus te zijn. Merk op:

A. Het met Christus te zijn maakt ontbinding begeerlijk voor den gelovige. Het is niet het sterven op zich zelven, het afleggen van het lichaam, dat is op zich zelven geen begeerlijke zaak, maar het moet noodzakelijk in verband staan met iets anders, dat het waarlijk begeerlijk maakt. Indien ik niet met

Christus kan zijn zonder ontbonden te worden, dan acht ik daarom het ontbonden worden begeerlijk.

B. Zodra de ziel ontbonden wordt, is zij onmiddellijk met Christus. Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn, Lukas 23:43. Uitwonen uit het lichaam en inwonen bij den Heere, 2 Corinthiërs 5:8, zonder enige tussenpoos. Dat is zeer verre het beste, polloi gar mollon kreisson, veel meer uitnemend, of verreweg verkieslijker. Zij, die de waarde van Christus en van den hemel kennen, zullen geredelijk toestemmen dat het veel beter is in den hemel dan op de aarde te zijn, veel beter met Christus dan met enig schepsel te zijn, want in deze wereld worden wij verzocht tot zonden, zijn geboren tot moeite, worden wedergeboren tot moeite, maar door tot Christus te komen, laten wij alle zonden, verzoeking, leed en dood voor eeuwig achter.

2. Maar hij zou liever nog in de wereld willen blijven leven voor den dienst der gemeente, vers 24. Maar in het vlees te blijven is nodiger om uwentwil. Het is nodig voor de gemeente dienaren te hebben, en getrouwe dienaren kunnen moeilijk gemist worden, wanneer de oogst groot is en de arbeiders weinige zijn. Zij, die de meeste reden hebben om ontbinding te begeren, moeten gewillig zijn om in de wereld te blijven, zolang God enig werk voor hen te doen heeft. Paulus' strijd was niet tussen leven in de wereld en leven in den hemel, tussen die bede is geen vergelijking van pas, maar tussen Christus dienen in deze wereld en met Hem te zijn in de andere wereld. Maar in elk geval was zijn hart met Christus, doch om de belangen van Christus en Zijne gemeente te bevorderen, koos hij liever hier te blijven, ofschoon hem hier tegenstand en moeilijkheden wachtten, en zich de voldoening van zijne beloning nog te ontzeggen.

II. En dit vertrouw en weet ik, dat ik zal blijven en met u allen zal verblijven tot uwe bevordering en blijdschap des geloofs, vers 25, Merk hier op:

1. Hoe groot vertrouwen Paulus heeft in de goddelijke Voorzienigheid, die alles ten beste voor hem schikken zal. Daar ik overtuigd ben, dat het voor u nodig is dat ik in het vlees blijf, zo weet ik dat ik zal blijven.

2. Wij kunnen er zeker van zijn, dat God altijd doen zal hetgeen voor Zijne gemeente het best is. Indien wij weten wat nodig is voor de opbouwing van het lichaam van Christus, dan weten wij ook zeker dat het gebeuren zal, want Hij draagt zorg voor haar belangen en doet altijd wat met het oog op alle omstandigheden voor haar het beste is.

3. Merk op waartoe dienaren blijven: tot uwe bevordering en blijdschap des geloofs, of tot uw toenemen in heiligmaking en blijdschap.

4. Wat ons geloof en onze blijdschap des geloofs bevordert, is zeer bevorderlijk voor ons op den weg naar den hemel. Hoe meer geloof des te meer blijdschap, en hoe meer geloof en blijdschap des te meer vorderingen in onze Christelijke loopbaan.

5. Er is behoefte aan een gevestigden dienst des Woords, niet alleen ter overtuiging en bekering van zondaren, maar ook voor opbouwing der heiligen en hun vorderingen in geestelijke deugden.

III. Opdat uw roem in Christus Jezus overvloedig zij aan mij, door mijne tegenwoordigheid wederom bij u, vers 26. Zij verheugden zich in de hoop van hem te zullen weerzien en van zijn verderen arbeid te genieten.

1. De tegenwoordigheid van dienaren in de gemeente behoort allen, die het met de gemeente en haar belangen wèl menen, te verheugen.

2. Al onze blijdschap moet zich verenigen in Christus Jezus. Onze blijdschap over goede dienaren moet zijn blijdschap in Christus Jezus over hen, zij zijn slechts de vrienden van den bruidegom en moeten aangenomen worden in Zijn naam en om Zijnentwille.

Filippenzen 1:27-30

De apostel besluit dit hoofdstuk met twee vermaningen.

I. Wekt hij hen op tot nauwgezetheid in den wandel, vers 27. Alleenlijk wandelt waardiglijk het Evangelie van Christus. Zij, die het Evangelie van Christus belijden, moeten wandelen overeenkomstig het Evangelie, zoals het daarbij betaamt en welgevallig is. Die wandel moet zijn zoals past aan hen, die de waarheden des Evangelies geloven, aan de wetten van het Evangelie zich onderwerpen, op de beloften van het Evangelie staat maken, en met daaraan beantwoordend geloof, heiligheid en troost. Hij moet in alle opzichten zijn als van mensen, die tot het koninkrijk Gods behoren en daar leden en onderdanen van zijn. Het is een sieraad voor onze belijdenis, wanneer onze wandel er een deel van uitmaakt. Opdat, hetzij ik kom en u zie, hetzij ik afwezig ben, ik van uwe zaken moge horen. Hij had in vers 26 gesproken van zijn terugkeren tot hen, en had daarvan gesproken met enige verzekerdheid, ofschoon hij thans een gevangene was, maar hij wilde niet dat zij daarop zouden rekenen. Onze godsvrucht mag niet afhangen van onze dienaren. "Hetzij ik kom of niet, laat mij het goede van u horen, dat gij vast staat." Hetzij dienaren komen of niet, Christus is er altijd. Hij is dicht bij ons, nooit ver, en verhaast Zijn wederkomst.

De toekomst des Heeren is nabij, Jakobus 5:8. Laat mij van u horen dat gij staat in een geest, met een gemoed gezamenlijk strijdende door het geloof des Evangelies. Drie dingen begeerde hij van hen te horen, alle overeenkomstig het Evangelie.

1. Het betaamt hun, die het Evangelie belijden, om er voor te strijden, en met heilig geweld het koninkrijk der hemelen te nemen. Het geloof des Evangelies is het leerstuk des geloofs, of van den godsdienst des Evangelies. Het geloof des Evangelies is waard, dat er voor gestreden wordt. Indien de godsdienst iets waard is, dan is hij alles waard. Er is veel tegenstand, en het is nodig te strijden. Een mens, die slaapt, kan ter helle gaan, maar hij, die ten hemel gaan wil, moet rondom zich zien en waakzaam zijn.

2. De enigheid en de eensgezindheid der Christenen is overeenkomstig het Evangelie.

Gezamenlijk strijdende, niet met elkaar strijdende, allen tezamen moeten den gemeenschappelijken vijand tegenstaan. Een hart en een ziel is overeenkomstig het Evangelie, er is een Heere, een geloof, een doop. Er kan eenheid des harten en liefde onder de Christenen zijn, ongeacht verschil van oordeel en opvatting van vele dingen.

3. Standvastigheid is overeenkomstig het Evangelie. Staat in een geest, met een gemoed. Weest standvastig en onbeweeglijk bij allen tegenstand. Het is schande voor den godsdienst, indien zijn belijders nu zo en dan zo zijn, onvast in het gemoed, beweeglijk als water, dan zullen zij nooit uitblinken. Zij, die willen strijden voor het geloof des Evangelies, moeten er vast in staan.

II. Hij vermaant hen tot moed en volharding in het lijden. En dat gij in geen ding verschrikt wordt door degenen, die u tegenstaan, vers 28. De belijders van het Evangelie hebben altijd te doen met tegenstanders, voornamelijk gedurende de stichting van het Christendom. Onze grote zorg moet zijn ons dicht aan onze belijdenis te houden en daarin standvastig te zijn. Welken tegenstand wij ook ontmoeten, wij behoren er niet door verschrikt te worden, en te overwegen dat de toestand van de

vervolgden altijd veel beter en begeerlijker is dan die der vervolgers, want vervolgen is een zeker teken van verloren zijn. Zij, die het Evangelie van Christus tegenstaan en zijn belijders onrecht aandoen, zijn voor verwoesting bestemd. Maar vervolgd worden is een teken van redding. Het is wel geen zeker teken, want vele huichelaars hebben ter wille van den godsdienst geleden, maar het is een goed teken, dat wij het ernstig menen met den godsdienst en bestemd zijn voor de zaligheid, wanneer wij bekwaam gemaakt worden om op de rechte wijze om Christus' wille te lijden.

Want u is uit genade gegeven in de zaak van Christus niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden, vers 29. Hier worden twee kostbare gaven opgenoemd, en beide met betrekking tot Christus.

1. In Hem te geloven. Het geloof is een gave Gods om Christus' wil, die voor ons niet alleen de zaligheid verwierf, welke het voorwerp des geloofs is, maar ook de genade des geloofs zelf, de bekwaamheid of geschiktheid om te geloven is van God.

2. Te lijden voor de zaak van Christus is evenzeer een onwaardeerbare gave, het is een grote eer en een groot voordeel, want wij kunnen daardoor zeer bevorderlijk zijn voor de verheerlijking Gods, die het doel van onze schepping is, en het geloof van anderen aanmoedigen en versterken. En er kan ook grote beloning voor verwacht worden. Zalig zijt gij als u de mensen vervolgen, want uw loon is groot in de hemelen, Mattheus 5:11, 12. Indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen, 2 Timotheus 2:12. Indien wij smaad en verlies om Christus, wil lijden, moeten wij dat beschouwen als een grote gave, en het als zodanig waarderen, altijd tenminste indien wij ons onder het lijden gedragen zo geduldig en lijdzaam als de martelaars en belijders, vers 30. Dezelfden strijd hebbende, hoedanigen gij in mij gezien hebt en nu in mij hoort, dat is, indien gij lijdt op dezelfde wijze als gij gezien hebt en nu hoort dat ik doe. Het is niet alleen het lijden, maar ook de oorzaak, en niet alleen de oorzaak, maar ook de wijze waarop, dat den martelaar maakt. Iemand kan lijden voor een slechte zaak, en dan lijdt hij rechtvaardig. Ook. kan hij lijden voor een goede zaak, maar in verkeerde stemming, en dan verliest het lijden zijn waarde.

HOOFDSTUK 2

1 Indien er dan enige vertroosting is in Christus, indien er enige troost is der liefde, indien er enige gemeenschap is des Geestes, indien er enige innerlijke bewegingen en ontfermingen zijn;
2 Zo vervult mijn blijdschap, dat gij moogt eensgezind zijn, dezelfde liefde hebbende, van een gemoed en van een gevoelen zijnde.
3 Doet geen ding door twisting of ijdele eer, maar door ootmoedigheid achte de een den ander uitnemender dan zichzelven.
4 Een iegelijk zie niet op het zijne, maar een iegelijk zie ook op hetgeen der anderen is.
5 Want dat gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was;
6 Die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode even gelijk te zijn;
7 Maar heeft Zichzelven vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is den mensen gelijk geworden;
8 En in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelven vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja, den dood des kruises.
9 Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd, en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is;
10 Opdat in den Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in den hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn.
11 En alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere zij, tot heerlijkheid Gods des Vaders.
12 Alzo dan, mijn geliefden, gelijk gij te allen tijd gehoorzaam geweest zijt, niet als in mijn tegenwoordigheid alleen, maar veelmeer nu in mijn afwezen, werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven:
13 Want het is God, Die in u werkt beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen.
14 Doet alle dingen zonder murmureren en tegenspreken;
15 Opdat gij moogt onberispelijk en oprecht zijn, kinderen Gods zijnde, onstraffelijk in het midden van een krom en verdraaid geslacht, onder welke gij schijnt als lichten in de wereld;
16 Voorhoudende het woord des levens, mij tot een roem tegen den dag van Christus, dat ik niet tevergeefs heb gelopen, noch tevergeefs gearbeid.
17 Ja, indien ik ook tot een drankoffer geofferd worde over de offerande en bediening uws geloofs, zo verblijde ik mij, en verblijde mij met u allen.
18 En om datzelfde verblijdt gij u ook, en verblijdt ook ulieden met mij.
19 En ik hoop in den Heere Jezus Timotheus haast tot u te zenden, opdat ik ook welgemoed moge zijn, als ik uw zaken zal verstaan hebben.
20 Want ik heb niemand, die even alzo gemoed is, dewelke oprechtelijk uw zaken zal bezorgen.
21 Want zij zoeken allen het hunne, niet hetgeen van Christus Jezus is.
22 En gij weet zijn beproeving, dat hij, als een kind zijn vader, met mij gediend heeft in het Evangelie.
23 Ik hoop dan wel dezen van stonde aan te zenden, zo haast als ik in mijn zaken zal voorzien hebben;
24 Doch ik vertrouw in den Heere, dat ik ook zelf haast tot u komen zal.
25 Maar ik heb nodig geacht tot u te zenden Epafroditus, mijn broeder, en medearbeider en medestrijder, en uw afgezondene, en bedienaar mijner nooddruft;
26 Dewijl hij zeer begerig was naar u allen, en zeer beangst was, omdat gij gehoord hadt, dat hij krank was.

27 En hij is ook krank geweest tot nabij den dood; maar God heeft Zich zijner ontfermd; en niet alleen zijner, maar ook mijner, opdat ik niet droefheid op droefheid zou hebben.
28 Zo heb ik dan hem te spoediger gezonden, opdat gij, hem ziende, wederom u zoudt verblijden, en ik te min zou droevig zijn.
29 Ontvangt hem dan in den Heere, met alle blijdschap, en houdt dezulken in waarde.
30 Want om het werk van Christus was hij tot nabij den dood gekomen, zijn leven niet achtende, opdat hij het gebrek uwer bediening aan mij vervullen zou.

De apostel gaat voort met verdere vermaningen tot verscheidene plichten, om gelijkgezind te zijn en nederig van geest, hetwelk hij aandringt met het voorbeeld van Christus, vers 1-11, om ijverig en ernstig te zijn in de Christelijke loopbaan, vers 12, 13, en de Christelijke belijdenis te versieren met verscheidene deugden, die daarbij behoren, vers 14-18. Daarop besluit hij met bijzondere melding en aanbeveling van twee getrouwe dienaren: Timotheus en Epafroditus, die hij voornemens is tot hen te zenden, vers 19-30.

Filippenzen 2:1-11

De apostel gaat in deze verzen voort met het geven van verdere vermaningen tot Christelijke plichten. Hij dringt in den brede aan op gelijkgezindheid en nederigheid, overeenkomstig het voorbeeld van den Heere Jezus, den groten voorganger in nederigheid en liefde. Hierbij kunnen wij opmerken:

I. Het grote voorschrift, dat het Evangelie ons gestadig geeft, is liefde jegens elkaar. Dit is de wet van Christus' koninkrijk, de les in Zijne school, het kenmerk van Zijn gezin. Hij houdt ons dat voor, vers 2, als: weest eensgezind, dezelfde liefde hebbende, van een gemoed en van een gevoelen zijnde. Wij zijn eensgezind wanneer wij elkaar liefhebben. Christenen behoren een in toegenegenheid te zijn, al kunnen zij niet steeds een in opvatting zijn. Dit is altijd in hun macht en altijd hun plicht, en het is ook het beste middel om hen in oordeel tot elkaar te brengen. Dezelfde liefde hebbende. Dezelfde liefde, die wij verplicht zijn anderen te bewijzen, moeten die anderen ons betonen. Christelijke liefde moet wederzijdse liefde zijn. Heb lief en men zal u liefhebben.

Van een gemoed en van een gevoelen zijnde, niet elkaar kruisende en dwarsbomende, of naar eigenbelang staande, maar eenparig instemmende in de grote dingen van God en de enigheid des Geestes bewarende bij andere verschillen. Merk op:

1. Op welke aangename wijze hij op dezen plicht aandringt. Hij houdt er bij hen zeer sterk op aan, wetende welk een bewijs het is voor onze oprechtheid, en wat groot belang het heeft voor de bewaring en opbouwing van het lichaam van Christus. De redenen voor broederlijke liefde zijn deze:

A. Indien er dan enige vertroosting is in Christus. Hebt gij van Christus vertroosting ondervonden? Bewijs van die ondervinding zal zijn uw wederzijdse liefde. De zachtheid, die wij gevonden hebben in de leer van Christus, moet onze zielen verzachten. Verwachten wij enige vertroosting van Christus? Indien wij niet teleurgesteld willen worden. moeten wij elkaar liefhebben. Zo wij geen vertroosting in Christus hebben, vanwaar zullen wij die dan verwachten? Zij, die deelhebben aan Christus, hebben vertroosting in Hem, sterke en eeuwige vertroosting, Hebreeën 6:18, 2 Thes. 2:16, en daarom moeten zij elkaar liefhebben.

B. Enige troost der liefde. Indien er enige troost is in Christelijke liefde in Gods liefde voor u, in uwe liefde voor God, of in de liefde uwer broederen voor u, met het oog op dit alles: weest eensgezind. Indien gij ooit dien troost gevonden hebt, indien gij begeert hem te vinden, indien gij waarlijk gelooft dat de genade der liefde een vertroostende genade is: weest daarin dan overvloedig.

C. Enige gemeenschap des Geestes. Indien er is gemeenschap met God en Christus door den Geest, gemeenschap der heiligen, doordien zij bezield en werkzaam zijn door een en dezelfden Geest, zo weest eensgezind, want Christelijke liefde en gelijkgezindheid zal voor ons de gemeenschap met God en met elkaar bewaren.

D. Enige innerlijke bewegingen en ontfermingen, in God en Christus jegens u. Zo gij verwacht den zegen van Gods ontfermingen jegens u, ontfermt u dan over elkaar. Indien er iets van barmhartigheid gevonden wordt onder de volgelingen van Christus, indien allen die geheiligd zijn een aanleg voor heilig medelijden hebben, laat het dan gezien worden. Hoe dringend zijn deze beweegredenen! Men

zou denken dat ze genoeg waren om den hoogmoedigste te beteugelen, en het hardste hart te verzachten.

E. Een andere beweegreden, dien hij aanhaalt, is de vertroosting, die hij daardoor genieten zou. Vervult mijne blijdschap. Het is de blijdschap der dienaren, te zien dat de leden gelijkgezind en in liefde leven. Hij is het werktuig geweest om hun de genade van Christus en de liefde van God te brengen. "Nu", zegt hij: "indien gij enigen zegen gevonden hebt in uw deelgenootschap aan het Evangelie van Christus, indien gij er enige vertroosting of enige blijdschap in hebt, vervult dan de blijdschap van den armen dienaar, die u dat Evangelie bracht.

2. Hij stelt enige middelen voor om dat te bevorderen.

A. Doet geen ding door twisting of ijdele eer, vers 3. Er is geen groter vijand van het Christendom dan hoogmoed en hartstocht. Indien wij dingen doen om onze broederen tegen te werken, dan doen wij die door twisting, indien wij ze doen door ingenomenheid met ons zelven, dan doen wij ze door ijdele eer. Beide zijn verwoestend voor de Christelijke liefde en prikkelen onchristelijken hartstocht. Christus kwam om alle vijandschap te doden, laat er daarom onder de Christenen geen geest van opstand zijn. Christus kwam om ons nederig te maken, laat er daarom onder ons geen geest van hoogmoed zijn.

B. Wij moeten door ootmoedigheid den een den ander uitnemender achten dan zich zelven, gestreng zijn tegen onze eigen fouten en liefderijk in ons oordeel over anderen, vlug in het opmerken van onze eigen tekortkomingen en gebreken, maar bereid om de onvolkomenheden van anderen voorbij te zien en er de gunstigste uitlegging aan te geven. Wij moeten het goede, dat in anderen is, hoger achten dan ons eigen goed, wij zelven kennen immers het best onze eigen onwaardigheid en tekortkoming.

C. Wij moeten belangstellen in de zaken van anderen, niet uit nieuwsgierigheid en bedilzucht, of als mensen, die zich met eens anders doen bemoeien, maar in Christelijke liefde en toegenegenheid. Een iegelijk zie niet op hei zijne' maar een iegelijk zie ook op hetgeen der anderen is, vers 4. Een zelfzuchtige geest is vernietigend voor de Christelijke liefde. Wij moeten belangstellen niet alleen in onzen goeden naam, en gemak, en veiligheid, maar ook in die van anderen, en ons zo waarachtig verheugen in den voorspoed van anderen als in onzen eigenen. Wij moeten onze naasten liefhebben als ons zelven en hun zaak de onze maken.

II. Hier wordt ons ter navolging een evangelisch voorbeeld gesteld, dat van onzen Heere Jezus Christus. Dat gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was, vers 5. Christenen moeten het gevoelen van Christus hebben. Wij moeten Zijn beeld in ons leven vertonen, indien wij den zegen van Zijn dood hebben willen.

Zo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe, Romeinen 8:9. Wat was het gevoelen van Christus? Hij was voorbeeldig nederig, en dit is het voornamelijk wat wij van Hem moeten leren. Leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart, Mattheus 11:29. Indien wij nederig gezind zijn, zullen wij gelijk gezind zijn, en indien wij Christus gelijken, zullen wij nederig gezind zijn. Wij moeten wandelen in dezelfden geest en in dezelfde voetstappen als de Heere Jezus, die zich zelven voor ons tot in het lijden des doods vernederde, niet alleen om aan de gerechtigheid

Gods te voldoen en den prijs voor onze verlossing te betalen, maar ook om ons een voorbeeld na te laten opdat wij in Zijne voetstappen zouden wandelen. Hier hebben wij de beide naturen en de beide staten van onzen Heere Jezus. Het is opmerkelijk, dat de apostel, zodra hij gelegenheid heeft om den Heere Jezus te noemen en te spreken over het gevoelen dat in Hem was, die aangrijpt om over Zijn persoon uit te weiden, en enige bepaalde beschrijving van Hem te geven. Het is zijn geliefkoosd onderwerp, en een dienaar des Evangelies behoeft nooit te denken dat hij van zijn onderwerp afdwaalt, indien hij dit voorbeeld navolgt, elke goede gelegenheid moet hij gaarne gebruiken.

1. Hier zijn de beide naturen van Christus, Zijn goddelijke en Zijn menselijke natuur.

A. Zijn goddelijke natuur. Die in de gestaltenis Gods was, vers 6, deelgenoot aan de goddelijke natuur, als de eeuwige en eengeboren Zoon van God. Dat komt overeen met Johannes 1:1. In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, het betekent hetzelfde als: het beeld des onzienlijken Gods, Colossenzen 1:15, en het afschijnsel Zijner heerlijkheid en het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid, Hebreeën 1:3.

Hij heeft het geen roof geacht Gode evengelijk te zijn, Hij behoefde niet te denken dat Hij schuldig stond aan enige toe-eigening van hetgeen Hem niet toekwam, of van aanmatiging van eens anders recht. Hij zei: Ik en de Vader zijn een, Johannes 10:30. Het is de hoogste trap van roof, wanneer enig schepsel voorgeeft gelijk met God te zijn, of van zich zelven zegt dat hij en God een zijn. Dat is voor een mens God beroven, niet in zijn naam, of in offeranden, maar in de rechten zijner Godheid, Maleachi 3:8. Sommigen verstaan onder de gestaltenis Gods, en morphêi theoe hupaschoon, zijne verschijningen in Goddelijke majesteit aan de patriarchen en de Joden van het Oude Testament, die dikwijls genoemd wordt de heerlijkheid, de Schechinah. In dien zin wordt dat woord gebruikt in de vertaling der Zeventigen en in het Nieuwe Testament. Hij verscheen aan de twee discipelen, en heterai morphêi, in een andere gedaante, Markus 16:12, metemorphoothê, Hij werd voor hen van gedaante veranderd, Mattheus 17:12. En Hij achtte het geen roof Gode evengelijk te zijn. Hij greep daar niet gretig naar, Hij begeerde niet in die heerlijkheid te verschijnen, Hij legde de majesteit van Zijn vroegere verschijningen toen Hij op aarde was af, dat wordt ondersteld de bedoeling te zijn van die eigenaardige uitdrukking, oech hapargmon hêgêsato.

B. Zijn menselijke natuur. Hij is den mensen gelijk geworden en in gedaante gevonden gelijk een mens. Hij was werkelijk en waarlijk mens, Hij nam ons vlees en bloed aan, verscheen in de natuur en den vorm van een mens. Vrijwillig nam Hij de menselijke natuur aan, het was Zijn eigen daad, met Zijn eigen toestemming. Dat kunnen wij van ons deelgenootschap aan de menselijke natuur niet zeggen. Hierdoor vernietigde (of ontledigde) Hij zich zelven, ontdeed zich van de eer en glorie der hogere wereld, en van zijn vroegere gedaante, om zich te bekleden met de lompen van onze menselijke natuur. Hij was in alle dingen gelijk als wij, Heb. 2:17.

2. Hier zijn Zijn beide toestanden, vernedering en verhoging. Zijn staat van vernedering. Hij nam niet enkel den vorm en de gedaante van een mens aan, maar de gestaltenis van een dienstknecht, dat is: een man van lagen rang. Hij was niet alleen de dienstknecht van God, die Hem verkoren had, maar Hij kwam om de mensen te dienen, en was onder hen als een die dient, in lagen en dienenden staat. Men zou denken dat de Heere Jezus, toen Hij mens wilde worden, als een vorst en met veel pracht verschijnen zou. Juist het tegendeel.

Hij nam de gestaltenis van een dienstknecht aan. Hij werd heel eenvoudig opgevoed, en arbeidde waarschijnlijk met Zijn onderstelden vader in diens zaak. Zijn gehele leven was een leven van vernedering, geringheid, armoede en ongenade, Hij had niets om het hoofd op neer te leggen, leefde van aalmoezen, was een man van smarten en verzocht in ziekte, verscheen nooit met uiterlijken glans en andere onderscheidingen. Dit was de vernedering van Zijn leven. Maar het diepste punt van Zijn vernedering was Zijn kruisdood. Hij was niet slechts een lijder, maar Hij was daadwerkelijk en vrijwillig gehoorzaam. Hij is gehoorzaam geworden tot den dood, ja den dood des kruizes. Hij gehoorzaamde aan de wet, waaronder Hij zich als Middelaar gesteld had en door welke Hij veroordeeld werd om te sterven. Ik heb macht Mijn leven af te leggen en Ik heb macht het wederom aan te nemen, dit gebod heb Ik van Mijnen Vader ontvangen, Johannes 10:18. En Hij was geworden onder de wet, Galaten 4:4. Zijn wijze van sterven had alles in zich, wat het maar met mogelijkheid vernederend maken kon.

Zelfs tot den dood des kruizes. Een vervloekte, smartelijke, schandelijke dood-een dood vervloekt door de wet, (Vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt) -smartelijk, h et lichaam vastgenageld door de gevoeligste delen, handen en voeten, en met Zijn ganse zwaarte daaraan aan het hout hangende, de dood van een misdadiger of een slaaf, niet van een vrij man-bloot gesteld aan openbaar schandaal. Zo was de verlaging van den gezegenden Jezus.

B. Zijne verhoging. Daarom heeft Hem God ook uitermate verhoogd. Zijne verhoging was ene beloning voor Zijne vernedering. Omdat Hij zich zelven vernederde, heeft God Hem verhoogd, en Hem uitermate verhoogd (huperhupsoose) verhoogd tot uitstekende hoogte. Hij verhoogde Zijn gehele persoon, de menselijke natuur zowel als de goddelijke, want er wordt van Hem gezegd, dat Hij zowel de gestaltenis Gods als die des mensen heeft. Wat Zijn goddelijke natuur betreft, kan dit alleen slaan op het herstel Zijner rechten, of de tentoonspreiding van de heerlijkheid, die Hij bij den Vader had eer de wereld was, Johannes 17:5, niet enige nieuwe toevoeging van heerlijkheid, en zo wordt gezegd dat de Vader zelf Hem verhoogde. Maar de eigenlijke verhoging was die van Zijn menselijke natuur, welke alleen daarvoor vatbaar schijnt, ofschoon in vereniging met de goddelijke. Zijne verhoging wordt gezegd te bestaan in eer en macht. In eer: Hij heeft Hem een naam gegeven, welke boven allen naam is, een naam van waardigheid boven alle schepselen, mensen en engelen. En in macht: Elke knie moet voor Hem buigen. De gehele schepping moet aan Hem onderworpen zijn, de dingen die in den hemel, die op de aarde en die onder de aarde zijn, de bewoners van hemel en aarde, de levenden en de doden. In den naam van Jezus, niet op den klank van dat woord, maar voor het gezag van Jezus, alle zielen moeten Hem plechtig eer bewijzen. En alle tong zou belijden dat Jezus de Heere is, elke natie en taal zal openbaar erkennen het algemene koninkrijk van den verhoogden Verlosser, en dat alle macht in hemel en op aarde Hem gegeven is, Mattheus 28:18. Merk op de grote uitgebreidheid van het koninkrijk van Christus, het omvat hemel en aarde, en alle schepselen daarin, engelen zowel als mensen, doden zowel als levenden. Tot heerlijkheid Gods des Vaders. Het is tot heerlijkheid des Vaders, dat beleden wordt dat Jezus Christus de Heere is, want het is Zijn wil, dat zij allen den Zoon eren gelijk zij den Vader eren, Johannes 5:23. Alle eerbied, die den Zoon bewezen wordt, strekt tot heerlijkheid van den Vader. Die Mij ontvangt, ontvangt Hem, die Mij gezonden heeft, Mattheus 10:40.

Filippenzen 2:12-13

I. Hij vermaant hen tot ijver en ernst in de Christelijke loopbaan: Werkt uws zelfs zaligheid. Dat is de zaligheid onzer zielen, 1 Petrus 1:9, en onze eeuwige zaligheid, Hebreeën 5:9, en omvat verlossing van alle kwaad, dat de zonde over ons gebracht heeft en waaraan zij ons blootstelt, en het bezit van alle goed en van al wat nodig is tot onze algehele gelukzaligheid. Het is ons belang voor alle dingen ons te verzekeren van het welzijn onzer zielen, wat ook van andere dingen worden moge, laat ons zorgen voor onze hoogste belangen. Dat is onze eigen zaligheid, de zaligheid onzer zielen. Wij hebben niet te oordelen over anderen, wij hebben genoeg met ons zelven te doen, en ofschoon wij de algemene zaligheid zoveel wij kunnen bevorderen moeten, Judas 3, moeten we toch onder geen voorwendsel hoegenaamd onze eigene verwaarlozen. Wij worden opgeroepen om onze eigen zaligheid te werken, katergazethe. Het woord betekent door en door werken van een ding, er moeite voor hebben. Wij behoren ijverig te zijn in het gebruik van alle middelen, die onze zaligheid bevorderen kunnen. Wij moeten niet enkel aan onze zaligheid werken, door er zo nu en dan iets aan te doen, maar wij moeten onze zaligheid uitwerken, door alles te doen wat gedaan moet worden en daarin tot het einde te volharden. Zaligheid is de grote zaak, waar wij ons hart op zetten moeen, en wij kunnen de zaligheid niet verkrijgen zonder de uiterste zorg en vlijt. Hij voegt er ij: met vrezen en beven: dat is met grote zorg en voorzichtigheid. Bevende van vrees of ge ook zoudt tekortschieten! Weest zorgvuldig om alles wat den godsdienst betreft op de beste wijze te doen, en vreest er voor dat ge niet te eniger tijd blijken mocht achtergebleven te zijn, Heb. 4:1. Vrezen is het grootste voorbehoedmiddel tegen het kwade.

II. Hij dringt er op aan door te wijzen op hun bereidheid om altijd het Evangelie te gehoorzamen. Gelijk gij te allen tijde gehoorzaam geweest zijt, niet als in mijne tegenwoordigheid alleen, maar veelmeer nu in mijn afwezen, vers 12. Gij zijt altijd gewillig geweest u te voegen naar elke openbaring van den wil van God, en dat zowel in mijn afwezen als in mijne tegenwoordigheid. Gij toont, dat ontzag voor Christus en zorg voor uw zielen meer u bezielen dan de gedachte aan enig ander ding. Zij waren niet alleen gehoorzaam in des apostels tegenwoordigheid, maar veel meer nu in zijn afwezen. Want het is God, die in u werkt, en omdat God dat doet, moet gij uw zaligheid uitwerken. Werkt, want God werkt. Het moet ons aanmoedigen om ons uiterste best te doen, wetende dat onze arbeid niet ijdel zal zijn. God is gereed om met Zijn genade te ondersteunen, en ons in onze gelovige pogingen te helpen. Ofschoon wij alle krachten moeten inspannen in het uitwerken van onze zaligheid, moeten we toch voortgaan en voort werken alleen in afhankelijkheid van Gods genade. Zijne genade werkt in ons op ene wijze, overeenkomstig onze natuur en in medewerking met onze pogingen, en de werkzaamheden van Gods genade in ons zijn er zo ver van af om ons te verontschuldigen, dat ze juist strekken moeten om ons te verlevendigen en aan te sporen. En werkt uws zelfs zaligheid met vrezen en beven, want Hij werkt in u. Al ons werken komt voort uit Zijn werken in ons. Verhindert God niet door nalatigheid en verzuimen, opdat gij Hem niet tergt om Zijn hulp u te onttrekken en al uw pogingen nutteloos te maken. Werkt met vrezen, want Hij werkt naar Zijn welbehagen. Hij werkt het willen en het werken, Hij alleen geeft al de bekwaamheid. Het is de genade Gods, welke ons den wil geeft om het goede te doen, en daarna bekwaamt Hij ons om het te verrichten, en te handelen naar onze beginselen. Gij hebt al onze zaken uitgericht, Jesaja 26:12. Naar Zijn welbehagen. Gelijk er geen kracht in ons is, zo is er ook geen verdienste in ons. Gelijk wij niet werken kunnen zonder Gods genade, zo kunnen wij die ook niet vorderen, en niet voorwenden haar te verdienen. Gods welbehagen in ons is de oorzaak van Zijn

goede werk in ons, en Hij heeft tegenover Zijn schepsel geen andere verplichtingen, dan die van Zijn genadige beloften.

Filippenzen 2:14-18

De apostel vermaant hen in deze verzen om hun Christelijke belijdenis te versieren met een daaraan beantwoordend gedrag, in verschillende opzichten.

1. Door een gewillige gehoorzaamheid aan al de geboden Gods, vers 14. Doet alle dingen, al uw plichten, in elk geval, zonder murmureren. Doet ze en vindt ze niet onaangenaam, stelt uw hart op uw werk en twist er niet mede. Gods geboden zijn gegeven om gehoorzaamd te worden, niet om er over te redetwisten. Dat versiert onze belijdenis grotelijks en toont dat wij een goeden Meester dienen, wiens dienst vrijwillig is en wiens werk zijn eigen beloning is.

2. Door vredelievendheid en liefde jegens elkaar. Doet alle dingen zonder tegenspreken, niet kibbelend en redetwistend met elkaar, zodat het licht der waarheid en het leven der godsvrucht zich dikwijls verliezen in de hitte en den nevel van de twisten.

3. Door een onberispelijk gedrag jegens alle mensen, vers 15. Opdat gij moogt onberispelijk en oprecht zijn, kinderen Gods, onstraffelijk. Dat is: weest jegens niemand onrechtvaardig in woord of daad, en geeft geen aanleiding tot ergernis. Wij moeten trachten niet alleen schuldeloos, maar onberispelijk te zijn, niet alleen geen kwaad te doen, maar ook niet onder de gewettigde verdenking daarvan te komen. Onberispelijk voor de mensen, oprecht voor God. Als kinderen Gods. Dat betaamt hen, die in zulke betrekking staan en met zulk een gunst bevoorrecht zijn, dat zij onberispelijk en oprecht wandelen. De kinderen Gods moeten verschillen van de kinderen der mensen.

Onstraffelijk, amoomêta. Momus was een godheid der Grieken, vermeld door Hesiodus en Lucianus, die zelf nooit iets anders deed dan vitten en bedillen, hij vond aan elk lichaam en elk ding gebreken. Naar hem werden bedillers en ruwe beoordelaars van andere mensen en hun werk momi genoemd. De zin van de uitdrukking is: Wandelt zo voorzichtig, dat Momus zelf geen gelegenheid zou hebben om op u te vitten, dat de gestrengste beoordelaar geen fout in u vinden kan. Wij moeten er naar trachten niet alleen naar den hemel te gaan, maar er heen te gaan zonder smet, en gelijk Demetrius een goede getuigenis te hebben van allen en van de waarheid zelf, 3 Johannes 12.

In het midden van een krom en verdraaid geslacht, dat is, onder de heidenen en degenen die buiten zijn. Waar geen ware godsvrucht is, kan men niet veel anders verwachten dan kromheid en verdraaidheid, en hoe krommer en verdraaider zij zijn, onder welken wij leven, en hoe meer die geneigd zijn om te vitten, des te meer moeten wij zorg dragen onberispelijk en oprecht te zijn. Abraham en Lot moesten niet twisten, omdat de Kanaänieten en Ferezieten in dat land woonden, Genesis 13:7. Onder welken gij schijnt als lichten in de wereld. Christus is het licht der wereld, en de Christenen zijn lichten in de wereld. Indien God in enige plaats een godvrezende verwekt, dan stelt Hij in die plaats een licht. Ook kan dit woord in gebiedenden zin gelezen worden. Schijnt onder hen als lichten in de wereld, vergelijkt Mattheus 5:16 :Laat uw licht schijnen voor de mensen. Christenen moeten trachten niet alleen zich aangenaam te maken voor God, maar zich ook bij de mensen aan te bevelen, opdat zij daardoor God verheerlijken kunnen. Zij moeten schijnen zowel als oprecht zijn. Voorhoudende het woord des levens, vers 16. Het Evangelie wordt het woord des levens genoemd, omdat het ons verwekt en bestemt ten eeuwigen leven door Jezus Christus. Hij heeft het leven en de onverderflijkheid aan het licht gebracht door het Evangelie, 2 Timotheus 1:10. Het is onze plicht het

woord des levens niet alleen vast te houden en voor te houden, niet alleen tot ons eigen welzijn het te houden, maar het ook voor te houden ten zegen voor anderen, het voor te houden gelijk de kandelaar de kaars voorhoudt en maakt dat ze allen rondom beschijnt, of gelijk de lichten des hemels, die hun stralen wijd en zijd uitschieten. Dat, zegt Paulus, zal hem tot vreugde verstrekken: Mij tot een roem tegen den dag van Christus, niet alleen roem over uw standvastigheid, maar ook over uw nuttigheid. Hij wil dat zijn moeite aan hen wel besteed zal zijn, opdat hij niet tevergeefs hebbe gelopen, of tevergeefs gearbeid. Merk op: het werk der bediening vereist den gehelen mens, al wat in ons is kan niet genoeg zijn om besteed te worden in lopen en arbeiden. Lopen geeft te kennen volhouden, voortzetten, voortdurend vooruitgaan, arbeiden duidt op standvastigheid en ijverige toewijding. Het is een grote vreugde voor dienaren, wanneer zij zien mogen, dat ze niet tevergeefs gelopen en gearbeid hebben, en het zal hun roem zijn in den dag van Christus, wanneer hun bekeerlingen hun kroon zijn zullen. Want welke is onze hoop, of blijdschap, of kroon des roems? Zijt gij die ook niet voor onzen Heere Jezus Christus in Zijne toekomst? Want gij zijt onze heerlijkheid en blijdschap, 1 Thessalonicenzen 2:19, 20. De apostel liep en arbeidde voor hen niet alleen met voldoening, maar hij toont dat hij ook gewillig was voor hun welzijn te lijden, vers 17. Ja, indien ik ook tot een drankoffer geofferd worde over de offerande en bediening uws geloofs, zo verblijd ik mij en verblijd mij met u allen. Hij achtte zich gelukkig indien hij kon bijdragen tot de eer van Christus, de opbouwing der gemeente en het welzijn van de zielen der mensen, ofschoon hij daarvoor zijn leven niet alleen moest wagen, maar misschien zelfs verliezen. Hij was gewillig om een offer op het altaar te zijn, en daardoor het geloof in God te dienen. Kon Paulus het de moeite waard achten om zijn bloed in dienst der gemeente te storten, en zullen wij het dan te zwaar noemen om voor haar een weinig moeite te hebben? Is datgene, wat hij zijn leven waard achtte, onzen arbeid niet waardig? Indien ik ook geofferd worde, of als wijn uitgestort worde tot een drankoffer, spendomai, 2 Timotheus 4:6. Ik ben nu bereid om geofferd te worden. Hij kon er zich in verheugen om zijn leer met zijn bloed te bezegelen, vers 18 :En om datzelfde verblijdt gij u ook, en verblijdt ook ulieden met mij. Het is de wil van God, dat ware Christenen zich veel verblijden zullen, en zij, die het geluk hebben van goede dienaren te bezitten, hebben veel reden van blijdschap. Indien de dienaar de gemeente liefheeft en gewillig is voor haar welzijn besteed te worden, heeft de gemeente reden om den dienaar lief te hebben en zich met hem te verblijden.

Filippenzen 2:19-30

Paulus vestigt nadrukkelijk de aandacht op twee goede dienaren, want ofschoon hijzelf een groot apostel was en meer gearbeid had dan zij allen, nam hij toch elke gelegenheid waar om met achting te spreken over hen, die ver beneden hem stonden.

I. Hij spreekt over Timotheus, dien hij voornemens is tot de Filippensen te zenden, opdat hij van hun toestand iets mocht horen. Let op Paulus' zorg voor de gemeenten en de vertroosting, die hij genoot door haar goed te doen. Hij was in zorg, want hij had in langen tijd niets van hen gehoord, en daarom wilde hij Timotheus zenden om onderzoek te doen en hem bericht te brengen. Want ik heb niemand, die even alzo gemoed is, dewelke oprechtelijk uwe zaken zal bezorgen. Timotheus was onvergelijkelijk. Er waren, zonder twijfel, veel goede dienaren, die zorg droegen voor de zielen, welken zij predikten, maar geen hunner kon vergeleken worden met Timotheus, een man van uitnemend gemoed en teder hart.

Hij zal oprechtelijk uwe zaken bezorgen. Het is goed voor ons als onze plicht ons iets natuurlijks wordt. Timotheus was de geestelijke zoon van den gezegenden Paulus en wandelde in diens geest en voetstappen. Oprechtelijk en niet in schijn, met een gewillig hart en oprechte bedoeling, hetgeen hem zo aangenaam is.

1. Het is de plicht van de dienaren, te zorgen voor den toestand der gemeente en belang te stellen in haar welzijn. Ik zoek niet het uwe, maar u, 2 Corinthiërs 12:14.

2. Het is zeldzaam iemand te vinden, die het oprechtelijk doet, zulk een is merkwaardig en onderscheiden boven zijne broederen. Zij zoeken allen het hun, niet hetgeen van Jezus Christus is, vers 21. Zei Paulus dat in haast, zoals eens David sprak: "Alle mensen zijn leugenaars"? Psalm 116:11.. Was er zo vroeg reeds zo algemene verdorvenheid onder de dienaren, dat geen enkele hunner zorg droeg voor de gemeenten? Wij moeten dat zo niet opvatten, hij bedoelt: over het algemeen, allen is: ongeveer de meesten, of allen in vergelijking met Timotheus. Het hun zoeken met verwaarlozing van hetgeen des Heeren Jezus Christus is, is een grote zonde, en zeer algemeen onder dienaren en andere Christenen. Menigeen geeft den voorrang aan eigen goeden naam, gemak en veiligheid, boven waarheid, heiligheid en plicht, aan de dingen van eigen genoegen en goeden naam boven de dingen van Christus' koninkrijk en Zijn eer en belang in deze wereld, maar Timotheus was zo niet.

Gij weet zijne beproeving, vers 22. Timotheus was een man, die beproefd was en men was van zijn dienst ten volle verzekerd, 2 Timotheus 4:5, hij was getrouw in alles, wat hem aanbevolen werd. Alle gemeenten, met welke hij in aanraking kwam, kenden hem als beproefd. Hij was een man, zo goed als hij scheen te zijn, en diende Gode welbehaaglijk en aangenaam den mensen, Romeinen 14:18. Gij kent niet alleen zijn naam en zijn aangezicht, maar gij weet zijne beproeving en hebt ondervonden, dat hij liefhebbend en getrouw was in uw dienst, dat hij als een kind zijnen vader met mij gediend heeft in het Evangelie. Hij was Paulus' helper in vele plaatsen, waar deze predikte, en diende met hem in het Evangelie, met alle schuldige achting, welke een zoon zijnen vader bewijst, en met al de liefde en aanhankelijkheid van een kind aan zijn vader. Hun gezamenlijke werkzaamheid werd verricht met groten eerbied aan de ene zijde en grote tederheid en vriendelijkheid anderzijds, een bewonderenswaardig voorbeeld voor oudere en jongere dienaren, met elkaar in dezelfden

dienst verenigd. Paulus was voornemens hem binnenkort te zenden. Ik hoop dan wel dezen van stonden aan te zenden, zo haast als ik in mijne zaken zal voorzien hebben, vers 23. Hij was nu een gevangene en wist niet wat daarvan de uitslag zou zijn, maar zodra dat bekend was, zou hij Timotheus zenden. Ja, hij hoopte zelf te kunnen komen: Doch ik vertrouw in den Heere, dat ik ook zelf haast tot u komen zal, vers 24. Hij hoopte spoedig vrijgelaten te worden, en dan gelegenheid te vinden om hun een bezoek te brengen. Paulus begeerde naar zijn vrijheid, niet voor zijn eigen genoegen, maar om goed te kunnen doen. Ik vertrouw in den Heere. Hij geeft zijn hoop en zijn vertrouwen van hen te zullen zien te kennen met nederige afhankelijkheid van en onderwerping aan den goddelijken wil, Handelingen 18:21, 1 Corinthiërs 4:19, Jakobus 4:15, Hebreeën 6:3.

II. Betreffende Epafroditus, dien hij noemt zijn broeder, en medearbeider, en medestrijder. Zijn Christenbroeder, wie hij tedere genegenheid toedroeg, zijn medearbeider in het werk en het lijden des Evangelies, met hem aan dezelfde moeiten en ontberingen onderworpen, en hun afgezondene, een die door hen naar Paulus afgevaardigd was, wellicht om hem te raadplegen over enige belangen van hun gemeente, of om hem een gave te brengen ten einde in zijn onderhoud te voorzien, want hij voegt er bij: de bedienaar mijner nooddruft. Het schijnt dat deze dezelfde is, die in Colossenzen 4:12 Epafras genoemd wordt. Hij begeerde ernstig tot hen te komen en Paulus was bereid hem te laten gaan. Het schijnt:

1. Dat Epafroditus ziek geweest was. Gij hebt gehoord dat hij ziek was. En hij is ook ziek geweest tot nabij den dood, vers 26, 27. Ziekte is een onheil, dat allen gemeen is, ook Christenen en dienaren. Maar waarom maakte de apostel hem niet gezond, daar hij toch de gave bezat om ziekten te genezen en zelfs doden op te wekken? Handelingen 20:10. Waarschijnlijk omdat dát bedoeld was als een teken voor anderen en ter bevestiging van het Evangelie, en daarom jegens elkaar door de Christenen niet behoefde toegepast te worden.

Degenen, die geloofd zullen hebben, zullen deze tekenen volgen, op kranken zullen zij de handen leggen en die zullen gezond worden, Markus 16:17, 18. En misschien hadden zij niet altijd de macht er toe, en die niet tot hun beschikking, maar alleen wanneer er een of ander groot doel door gediend kon worden en God het nodig oordeelde. Alleen Christus was die macht eigen, want Hij had den Geest zonder mate.

2. De Filippensen waren zeer bedroefd toen zij hoorden dat hij ziek was. Zij gevoelden zich, zowel als hij, daardoor zeer gedrukt, want hij was, naar het schijnt, iemand voor wie zij bijzonder veel achting en genegenheid gevoelden, en daarom hadden zij hem gekozen om tot den apostel gezonden te worden.

3. Het behaagde God hem te sparen en te herstellen. Maar God heeft zich zijner ontfermd, vers 27. De apostel acht dat een grote ontferming voor hem zelven, zowel als voor Epafroditus en de anderen. Ofschoon de gemeente toentertijd begenadigd was met buitengewone gaven, kon zij een goeden dienaar niet dan node missen. Hij was zeer getroffen door de gedachte aan zo groot een verlies. Opdat ik niet droefheid op droefheid zou hebben, dat is: opdat ik niet, bij de droefheid over mijn gevangenschap, die over zijn dood zou hebben. Of wellicht was kort geleden een anderen goeden dienaar gestorven, hetgeen een grote droefheid voor hem geweest was, en indien nu ook deze weggenomen werd, zou dat een nieuw verdriet voor hem geweest zijn, en hij droefheid op droefheid hebben.

4. Epafroditus was bereid de Filippensen te bezoeken, opdat hij vertroost mocht worden met hen, die bedroefd waren geworden door het bericht van zijn ziekte. Opdat gij hem ziende u wederom zoudt verblijden, vers 28. Dan kunt gij zelf zien dat hij geheel hersteld is en welke reden van blijdschap en dankbaarheid gij daardoor hebt. Hij zelf zou zich het genoegen geven om hen te vertroosten door het weerzien van een zo dierbaren vriend.

5. Paulus beveelt hem aan in hun achting en genegenheid. Ontvangt hem dan in den Heere met alle blijdschap en houdt dezulken in waarde, vers 29. Waardeert de mannen, die zo vol ijver en trouw zijn, en hebt hen zeer lief en acht hen hoog. Toont uw blijdschap en achting door alle uitingen van hartelijke liefde en hoge schatting. Het schijnt dat hij zijne ziekte had opgedaan in het werk van God.

Want om het werk van Christus was hij tot nabij den dood gekomen, opdat hij het gebrek uwer bediening aan mij vervullen zou, vers 30. De apostel keurt het niet af, dat hij zijn leven daarvoor gewaagd had, maar meent dat zij hem te meer daarom moeten liefhebben. Merk op:

A. Zij, die waarlijk Christus liefhebben en een hart hebben voor de belangen van Zijn koninkrijk, zullen het zeer goed de moeite waard achten hun gezondheid en leven in Zijn dienst te wagen en daardoor het welzijn der gemeente te bevorderen.

B. Zij moeten hem met blijdschap ontvangen, nu hij pas uit zijn ziekte hersteld is. Het doet ons de uitredding des te meer waarderen, wanneer na gevaar en verlossing onze dankzeggingen hernieuwd worden, en maakt die beter en waardiger. Wat in antwoord op ons gebed ons geschonken is, moet met grote dankzegging en blijdschap ontvangen worden.

HOOFDSTUK 3

1 Voorts, mijn broeders, verblijdt u in den Heere. Dezelfde dingen aan u te schrijven, is mij niet verdrietig, en het is u zeker.
2 Ziet op de honden, ziet op de kwade arbeiders, ziet op de versnijding.
3 Want wij zijn de besnijding, wij, die God in den Geest dienen, en in Christus Jezus roemen, en niet in het vlees betrouwen.
4 Hoewel ik heb, dat ik ook in het vlees betrouwen mocht; indien iemand anders meent te betrouwen in het vlees, ik nog meer.
5 Besneden ten achtsten dage, uit het geslacht van Israel, van den stam van Benjamin, een Hebreer uit de Hebreen, naar de wet een Farizeer;
6 Naar den ijver een vervolger der Gemeente; naar de rechtvaardigheid, die in de wet is, zijnde onberispelijk.
7 Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wil schade geacht.
8 Ja, gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere; om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen.
9 En in Hem gevonden worde, niet hebbende mijn rechtvaardigheid, die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid, die uit God is door het geloof;
10 Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding, en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende;
11 Of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden.
12 Niet dat ik het alrede gekregen heb, of alrede volmaakt ben; maar ik jaag er naar, of ik het ook grijpen mocht, waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben.
13 Broeders, ik acht niet, dat ik zelf het gegrepen heb.
14 Maar een ding doe ik, vergetende, hetgeen achter is, en strekkende mij tot hetgeen voor is, jaag ik naar het wit, tot den prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus.
15 Zovelen dan als wij volmaakt zijn, laat ons dit gevoelen; en indien gij iets anderszins gevoelt, ook dat zal u God openbaren.
16 Doch, daar wij toe gekomen zijn, laat ons daarin naar denzelfden regel wandelen, laat ons hetzelfde gevoelen.
17 Weest mede mijn navolgers, broeders, en merkt op degenen, die alzo wandelen, gelijk gij ons tot een voorbeeld hebt.
18 Want velen wandelen anders; van dewelken ik u dikmaals gezegd heb, en nu ook wenende zeg, dat zij vijanden des kruises van Christus zijn;
19 Welker einde is het verderf, welker God is de buik, en welker heerlijkheid is in hun schande, dewelken aardse dingen bedenken.
20 Maar onze wandel is in de hemelen, waaruit wij ook den Zaligmaker verwachten, namelijk den Heere Jezus Christus;
21 Die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat hetzelve gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam, naar de werking, waardoor Hij ook alle dingen Zichzelven kan onderwerpen.

De apostel waarschuwt tegen Judese verleiders vers 1 -3 , en houdt hun zijn eigen voorbeeld voor, waarbij hij de voorrechten van zijn Jodendom opnoemt, die hij echter verworpen had, vers 4-8, beschrijft de reden van zijn eigen keus, vers 9-16, en sluit met een opwekking om op hun hoede te zijn tegen boze mensen, en zijn voorbeeld na te volgen, vers 17-21.

Filippenzen 3:1-3

Het schijnt dat de gemeente van Filippi, alhoewel een gelovige en bloeiende gemeente, ontroerd werd door Judese leraars, die trachtten de wet van Mozes te doen onderhouden, en haar voorschriften vermengden met de leer en instellingen van Christus. Hij begint dit hoofdstuk met een waarschuwing tegen zulke verleiders.

I. Hij vermaant hen zich te verblijden in den Heere, vers 1, voldaan te blijven met het deel, dat zij aan Hem hadden, en de zegening, die zij van Hem hoopten. Het is het kenmerk en de gesteldheid van oprechte Christenen zich te verblijden in Christus Jezus. Hoe meer wij ons de vertroostingen van onzen godsdienst toe-eigenen, des te meer zullen wij Hem aanhangen, hoe meer wij ons in Christus verblijden, des te gewilliger zullen wij zijn om voor Hem te werken en te lijden, en des te minder gevaar zullen wij lopen van Hem afgetrokken te worden.

De blijdschap des Heeren is onze sterkte, Nehemia 8:10.

II. Hij waarschuwt hen om op hun hoede te zijn tegen valse leraars. Dezelfde dingen aan u te schrijven, is mij niet verdrietig en het is u zeker, dat is: dezelfde dingen, die ik u alreeds verkondigd heb, alsof hij zeggen wilde: "Wat tot uw oren is gebracht zal ik u nu onder de ogen brengen, wat ik vroeger tot u gesproken heb, zal ik u nu schrijven, om u te tonen dat ik niet van gevoelen veranderd ben.

Dat is mij niet verdrietig.

1. Dienaren moeten geen ding verdrietig vinden, waarvan zij reden hebben te geloven dat het voor hun gemeente nuttig en opbouwend is.

2. Het is goed voor ons dikwijls dezelfde waarheden te horen, om de herinnering levendig te houden en den indruk van belangrijke dingen te versterken. Het is ijdele nieuwsgierigheid, wanneer men verlangt telkens iets nieuws te horen. -Hier wordt een nodige waarschuwing gegeven: Ziet op de honden, enz. vers 2. De profeet noemt de valse profeten stomme honden, Jesaja 56:10, en de apostel schijnt aan dat woord te denken. Honden, om hun kwaadaardigheid jegens de getrouwe belijders van het Evangelie van Christus, die tegen hen blaffen en hen bijten. Zij verhieven goede werken in tegenstelling met het geloof in Christus, maar Paulus noemt hen kwade arbeiders. Zij beroemden zich er op uit de besnijdenis te zijn, maar hij noemt hen de versnijding. Zij trokken en scheurden de gemeente van Christus en sneden haar in stukken, en ijverden voor een afgeschafte plechtigheid, een onbetekenend snijden in het vlees.

III. Hij beschrijft de ware Christenen, die de echte besnijdenis zijn, de geestelijke besnijdenis, het afgezonderd volk van God, die met Hem in het verbond staan, evenals de Oud-Testamentische Israëlieten. Wij zijn de besnijding, wij die God in den Geest dienen en in Christus Jezus roemen, en niet in het vlees betrouwen, vers 3. Hier zijn drie kenmerken.

1. Zij dienen (aanbidden) in den Geest, in tegenstelling met de vleselijke voorschriften van het Oude Testament, die bestonden in spijzen, en dranken, en verscheidene wassingen enz. Het Christendom neemt die dingen ons van de schouders, en leert ons inwendig met God omgaan in al onze plichten

van aanbidding. Wij moeten God aanbidden in geest, Johannes 4:24. Het werk van den godsdienst mag zich niet verder uitstrekken dan het hart er bij betrokken is. Al wat wij doen, moeten wij van harte doen als den Heere, en wij moeten God aanbidden door de kracht en genade van den Heiligen Geest, die het kenmerk is van de bedeling des Evangelies, de bediening des Geestes, 2 Corinthiërs 3:8.

2. Zij roemen in Christus Jezus en niet in de bijzondere voorschriften van de Joodse kerk, of hetgeen daarmee in de Christelijke gemeente overeenkomt-bloot-uitwendige ceremoniën en verrichtingen. Zij roemen in hun betrekking tot Christus en hun deel aan Hem. God stelde den Israëlieten ten plicht zich in Zijn huis voor Zijn aangezicht te verheugen, maar nu het wezen gekomen is, heeft de schaduw afgedaan en roemen wij alleen in Christus Jezus.

3. Zij betrouwen niet in het vlees, in deze vleselijke instellingen en uitwendige voorschriften. Wij moeten afgebracht worden van alle vertrouwen op onze eigen gronden, en alleen bouwen op Christus Jezus, de eeuwige Rotssteen. Ons vertrouwen, zowel als onze roem, is alleen in Hem.

Filippenzen 3:4-8

De apostel stelt hier zich zelven ten voorbeeld, hoe men alleen op Christus moet vertrouwen en niet op de voorrechten der Israëlieten.

I. Hij toont aan waarop hij roemen kan als Jood en Farizeeër. Niemand denke dat de apostel deze dingen verachtte (zoals mensen gewoonlijk doen) omdat hij ze niet had om er zich zelven in te verheerlijken. Neen, indien hij in het vlees had willen roemen en vertrouwen, dan zou hij zoveel reden daartoe gehad hebben als iemand anders. Indien iemand anders meent te betrouwen in het vlees, ik nog meer, vers 4. Hij had zoveel om op te roemen als enige andere Jood.

1. De voorrechten van zijn geboorte. Hij was geen proseliet, maar een geboren Israëliet, uit het geslacht van Israël. En hij was van den stam van Benjamin, op wiens grond de tempel stond, en die Juda getrouw bleef toen al de andere stammen afvielen. Benjamin was zijns vaders lieveling, en het was een beminde stam.

Een Hebreeër uit de Hebreeën, Israëliet van beide (vaders en moeders) zijden, en van geslacht tot geslacht, geen van zijn voorouders had huwelijk met iemand uit de heidenen gesloten.

2. Hij kon roemen op zijne betrekkingen tot het verbond en de kerk, want hij was besneden ten achtsten dage, hij had het teken van Gods verbond in zijn vlees, en was besneden op den door God zelf bepaalden dag.

3. Hij was een Farizeeër, opgevoed aan de voeten van Gamaliël, een voornaam leraar der wet, en hij was een geleerde, vertrouwd met al de leringen der Joden, onderwezen overeenkomstig de beste wijze van de wetten der vaderen, Handelingen 22:3. Hij was een Farizeeër, eens Farizeeërs zoon, Handelingen 23:6, die naar de bescheidenste (de gestrengste) sekte van zijn godsdienst geleefd had, Handelingen 26:5.

4. Hij had een onberispelijk verleden naar de rechtvaardigheid, die in de wet is, zijnde onberispelijk. Voorzover de farizese uitlegging van de wet betrof en ten opzichte van de letter der wet en haar uitwendige onderhouding, kon hij zeggen, dat hij buiten haar bereik gebleven was en zich van niets had te beschuldigen.

5. Hij was voor zijn godsdienst zeer ijverig geweest. Gelijk hij dien stipt als Farizeeër naleefde, had hij hen ook vervolgd, die hij als haar vijanden beschouwde. Naar den ijver een vervolger der gemeente.

6. Hij toonde dat het hem groten ernst was, ofschoon hij een ijver zonder verstand had. Ik was een ijveraar Gods, gelijk gij allen heden zijt, die dezen weg vervolgd heb tot den dood, Handelingen 22:3, 4. Dit alles was genoeg om een hoogmoedigen Jood vol vertrouwen te doen zijn, en overvloedig voor zijne rechtvaardiging. Maar:

II. De apostel zegt ons hier hoe weinig hij dat alles telt in vergelijking met zijn deel aan Christus en wat hij van Hem verwacht. Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wil schade geacht, vers 7, dat is: al die dingen, die hij voor gewin hield toen hij een Farizeeër was, en waar hij toen op

rekende, achtte hij schade om Christus' wil. Ik zou het een onberekenbaar verlies geacht hebben, indien ik, door die dingen te behouden, mijn deel aan Christus verloren had. Hij achtte dit verlies, niet alleen buiten staat om hem te verrijken, maar ze zouden hem zeker verarmen en te gronde richten, wanneer hij hen vertrouwde in plaats van Christus. Merk op: De apostel bewoog hen niet om enig ding te doen, dat hijzelf niet deed, om iets te laten varen, dat hijzelf niet losgelaten had, of om zich te vertrouwen op een grondslag, waarop hijzelf niet zijne ziel vertrouwd had. Ja, gewis, ik acht ook alle dingen schade te zijn om de uitnemendheid der kennis van Jezus Christus, vers 8. Hier treedt de apostel in nadere verklaring.

1. Hij verhaalt ons wat het is, dat hij zo ijverig najaagt, het was de kennis van Christus Jezus zijnen Heere, een gelovige ondervindelijke kennis van Christus als Heere, niet bloot verstandelijk en bespiegelend, maar een praktische en vruchtdragende kennis. In dien zin wordt kennis soms voor geloof genoemd.

Door Zijne kennis -de kennis van Hem-zal mijn knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken, Jesaja 53:11. En dit is de uitnemendheid van de kennis. Er is een overvloeiende en doordringende heerlijkheid in de leer van Christus, of den Christelijken godsdienst, boven alle natuurlijke kennis en uitvindingen van menselijke wijsheid, want zij is gepast voor den toestand van gevallen zondaren, en voorziet hen van al wat zij behoeven, wat zij kunnen begeren of hopen, met alle zaligmakende wijsheid en genade.

2. Hij toont hun waarom hij zijne voorrechten als Jood en Farizeeër verlaten had: Ja gewis. Deze uitdrukking getuigt van heiligen triomf en zielsverheffing, alla men oen ge kai. Er zijn vijf rededelen in het oorspronkelijke. Maar waarlijk evenzo reken ik al die dingen verlies te zijn. Hij had van al die dingen, zijn Joodse voorrechten, tevoren gesproken, hier spreekt hij van alle dingen, alle aardse genoegens en uitwendige voorrechten, welke ook, dingen van die soort of van anderen aard, welke met Christus naar een plaats in zijn hart dongen, of beweerden die te verdienen. Hij had gezegd, dat hij ze alle voor schade rekende, maar men kon vragen: Blijft hij nog bij dat gevoelen? Heeft hij er geen berouw van, dat hij daar afstand van gedaan heeft? Daarom spreekt hij in den tegenwoordigen tijd: Ja gewis, ik acht ook. Doch men zou kunnen zeggen: Het is gemakkelijk zo te spreken, maar wat zou hij doen indien hij eens op de proef gesteld werd? En daarom zegt hij ons, dat hijzelf dit geval doorgedacht en doorgemaakt heeft: Om wie ik het verlies van al deze dingen heb geleden. Hij had verlaten al die eer en al dat voordeel als Jood en Farizeeër, en zich onderworpen aan al de ongenade en al het lijden, die het gevolg waren van het aannemen en verkondigen des Evangelies. Toen hij het Christendom aannam, waagde hij daar alles mede en leed het verlies van dat alles, voor de voorrechten van het Christendom. Neen, hij had ze niet alleen gerekend schade te zijn, maar ook drek, skubala, den honden voorgeworpen, ze zijn niet alleen van veel minder waarde dan Christus, maar ze zijn in de hoogste mate afschuwelijk, in vergelijking met Hem. Het Nieuwe Testament spreekt van de zaligmakende genade nooit met enige verkleinende uitdrukking, maar stelt haar integendeel voor als de vrucht van den Heiligen Geest en het beeld Gods in de ziel des mensen, als de goddelijke natuur, het zaad Gods. En het geloof wordt genoemd het dierbare geloof, en zachtmoedigheid is kostelijk voor God, 1 Petrus 3:4, 2 Petrus 1:1.

Filippenzen 3:9-14

Wij hebben gehoord wat de apostel verlaten heeft, laat ons nu vernemen wat hij terug ontving en wenst te behouden, namelijk Christus en den hemel. Hij. heeft zijn hart gezet op deze twee grote gaven van het Christendom.

I. De apostel wenst Christus als zijne gerechtigheid. Daarom noemt hij verscheidene punten op.

1. Hij begeert Christus te gewinnen, hij zou het een onuitsprekelijke winst achten, indien hij deel kreeg aan Christus en diens gerechtigheid, indien Christus zijn Heere en Zaligmaker werd.

Dat ik Christus moge gewinnen, gelijk den wedloper den prijs wint, zoals de zeeman de haven behaalt, die het doel zijner reis is. De uitdrukking geeft te kennen, dat wij worstelen moeten om Hem, en dat alles gering is indien wij Hem slechts gewinnen.

2. Dat hij moge in Hem gevonden worden, vers 9, zoals de doodslager werd gevonden in de vrijstad, waar hij veilig was voor den bloedwreker, Numeri 35:25. Ook kan het met een rechtspraak vergeleken worden: Zoals wij door onzen Rechter in vrede gevonden worden, 2 Petrus 3:14. Wij zijn verloren zonder ene gerechtigheid, waarin wij voor God verschijnen kunnen, want wij zijn allen schuldig. Er is ene gerechtigheid voor ons verworven door Jezus Christus, en die is een volmaakte en eeuwige gerechtigheid. Niemand kan daaraan deel verkrijgen of er zegen van hebben, dan hij, die alle vertrouwen in zich zelven verloren heeft en er toe gebracht is van harte in Hem te geloven. Niet hebbende mijne gerechtigheid, die uit de wet is, niet denkende dat mijn uitwendig waarnemen van de wet en mijn goede werken bij machte zijn om mij te reinigen van mijn zonden en dat ik door het een tegenover het ander te stellen voor God de rekening opmaken kan. Neen, de gerechtigheid, waarop ik mij verlaat, is die, welke is door het geloof van Christus, niet een wettische maar een evangelische gerechtigheid. De gerechtigheid, die uit God is door het geloof, verordend en aangewezen door God. De Heere zus Christus is de Heere onze Gerechtigheid, Jesaja 45:24, Jeremia 23:6. Ware Hij niet God geweest, dan kon Hij ook onze gerechtigheid niet zijn, de mededeelbare heerlijkheid van Zijn goddelijke natuur gaf zulk ene waarde en zulk ene kracht aan Zijn lijden, dat het voldoende werd om te betalen voor de zonden der wereld, en rechtvaardig te maken allen, die oprecht in Hem geloven. Het geloof is het verordende middel om werkelijk deel en zaligmakenden zegen te ontvangen in alles, wat Zijn bloed verworven heeft. Het is door het geloof in Zijn bloed, Romeinen 3:25.

3. Dat hij Christus mocht kennen, vers 10.

Opdat ik Hem kenne en de kracht Zijner opstanding, en de gemeenschap Zijns lijdens. Geloof wordt kennis genoemd, Jesaja 53:11. Hem kennen is hier in Hem geloven, het is een ondervindelijke kennis van de kracht Zijner opstanding en de gemeenschap Zijns lijdens, een gevoel van hun veranderende en werkdadige kracht. De apostel was even begerig naar heiligmaking als naar zaligmaking. Hij was even begerig om de kracht van Christus' dood en opstanding, de zonden in hem dodende, te kennen en daardoor in Hem op te staan tot een nieuw leven, als hij was om den zegen van dien dood en die opstanding tot zijn rechtvaardigmaking te ontvangen.

4. Dat hij Zijnen dood gelijkvormig mocht worden, en dat is ook bedoeld van Zijne heiligmaking. Wij worden Zijn dood gelijkvormig wanneer wij der zonden afsterven, zoals Christus voor de zonden stierf, wanneer wij met Christus gekruist worden, het vlees en zijn bewegingen gedood worden, en de wereld ons gekruisigd is en wij het der wereld zijn door de kracht van het kruis van Christus. Dat is onze gelijkvormigheid aan Zijn dood.

II. De apostel hoopte op den hemel voor zijn geluk. Of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden, vers 11.

1. Het geluk des hemels wordt hier de wederopstanding der doden genoemd, omdat, ofschoon de zielen van de gelovigen onmiddellijk na hun dood met Christus zijn, hun zaligheid niet volkomen zal zijn voor de opstanding ten laatsten dage, wanneer ziel en lichaam verenigd verheerlijkt zullen worden. Anastasis betekent soms den toekomstigen toestand. De apostel heeft het oog daarop, dien wil hij verkrijgen. Daar zal een opstanding van de onrechtvaardigen zijn, deze zullen verrijzen tot schande en eeuwige veroordeling, en onze zorg moet zijn daaraan te ontkomen. Maar de blijde en heerlijke opstanding der heiligen wordt genoemd de opstanding, kat'exochên, bij uitnemendheid omdat zij het gevolg is van Christus' opstanding, als hun hoofd en voorloper, terwijl de goddelozen zullen opstaan alleen door de macht van Christus als hun rechter. Voor de heiligen zal het inderdaad een wederopstanding zijn, een wederkeren tot zegen, en leven, en heerlijkheid, terwijl de opstanding van de goddelozen is een komen uit het graf om den twee- den dood in te gaan. Zij wordt genoemd de opstanding der rechtvaardigen, en de opstanding ten leven, Johannes 29, en zij worden waardig geacht die eeuw te verwerven en de opstanding uit de doden, Lukas 20:35.

2. Deze zalige opstanding jaagde de apostel na. Hij was gezind om alles te doen en alles te lijden om deze wederopstanding te verwerven. De hoop en het uitzicht daarop vervulden hem met moed en standvastigheid onder alle moèilijkheden, die hij in zijn werk ontmoette. Hij spreekt alsof hij gevaar loopt haar te zullen missen en of ze hem ontgaan zal. Een heilige vrees van het doel niet te zullen bereiken is de beste aansporing tot volharding. Zijn zorg om in Christus gevonden te worden had tot doel om de wederopstanding der doden te bereiken. Paulus hoopte daar niet toe te komen door eigen verdienste en rechtvaardigheid, maar door de verdienste en gerechtigheid van Jezus Christus. Opdat ik gevonden worde in Christus, opdat ik moge komen tot de wederopstanding der doden, gevonden als een gelovige in Hem en door het geloof aan Hem deelhebbend.

A. Hij beschouwt zich zelven als te zijn in een toestand van onvolmaaktheid en beproeving.

Niet dat ik het alrede gekregen heb, of alrede volmaakt ben, vers 12 Merk op: De beste mensen in de wereld zullen het geredelijkst hun onvolmaaktheid in hun tegenwoordigen toestand erkennen. Wij hebben het nog niet gegrepen en zijn nog niet volmaakt, er ontbreekt nog veel aan onze werken, ons geloof, en onze vertroosting. Indien Paulus (die zulk een hoog standpunt van heiligheid bereikt had) nog niet volmaakt was, hoeveel te minder wij! Nog eens, vers 13 :Broeders, ik acht niet dat ik zelf het gegrepen heb! oe logizomai. Ik oordeel zo over de zaak, ik zeg dit tot mij zelven. Zij, die menen dat zij genade genoeg hebben, tonen daardoor dat zij te weinig hebben, want, waar echte genade is, daar is begeerte naar meer en een voorwaarts streven naar de genade der volmaking.

B. Wat de apostel deed met deze overtuiging. In aanmerking nemende dat hij het nog niet verkregen had en nog niet gegrepen, strekte hij zich uit, Ik jaag er na, vers 12, diookoo, ik vervolg het met

inspanning, als een die in de spelen loopt. Ik span mij in om meer genade te verkrijgen en meer goed te doen, en ik denk nooit dat ik genoeg gedaan heb. Of ik het ook grijpen mocht, waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben, vers 12. Merk op: Vanwaar onze genade komt, van ons gegrepen zijn door Christus Jezus. Niet wij hebben eerst Christus gegrepen, maar Hij ons, en dat is onze zaligheid en verlossing. Wij hebben Hem lief omdat Hij ons eerst liefgehad heeft, 1 Johannes 4:19. Niet dat wij Christus vasthouden, maar dat Hij ons vasthoudt, is onze veiligheid. Wij worden in de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid, 1 Petrus 1:5. Wat het geluk van den hemel is: het is dat te grijpen, waartoe wij door Christus Jezus gegrepen zijn. Toen Christus ons greep was het om ons ten hemel te leiden en om ons te doen grijpen datgene, waartoe Hij ons greep, dat is: de volmaking van onze zaligheid. Hij voegt er verder bij, vers 13 :Maar een ding doe ik (dit was zijn grote zorg en bedoeling), vergetende hetgeen achter is, strek ik mij uit tot hetgeen voor is. Er is een zondig vergeten van vroegere zonden en vroegere weldaden, men moet aan beide blijven denken ter oefening van bestendig berouw en dankbaarheid. Maar Paulus vergat de dingen, die achter waren, niet in dien zin dat hij tevreden was met de verkregen genade, hij verlangde altijd naar meer. Zo strekte hij zich uit, epekteinomenos, jagende naar het doel, de uitdrukking van heftig verlangen.

C. Het doel van den apostel met deze handelingen. Ik jaag na het wit tot den prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus. Hij joeg het wit na. Gelijk iemand in den wedloop niet ophoudt voor hij aan het eind is, maar voorwaarts jaagt zo vlug hij kan, zo behoren zij, die den hemel op het oog hebben, zich uit te strekken in heilige begeerte en hoop en voortdurende pogingen en voorbereidingen. Hoe meer wij voor den hemel wassen, des te meer moeten wij ons er heen uitstrekken. De hemel wordt hier het wit genoemd, omdat hij het is, dien ieder waar Christen in het oog houdt, gelijk de boogschutter het oog heeft gevestigd op het wit, dat hij treffen wil. Tot den prijs der roeping Gods. De roeping des Christens is een hoge roeping, zij komt van den hemel als haar oorsprong, en heeft den hemel tot haar doel. De hemel is de prijs der roeping Gods, to brabeion, de prijs waarvoor wij strijden, en lopen, en worstelen, dien we in het oog hebben bij al wat we doen, en die al onze moeiten belonen zal. Het is van groot nut in de Christelijke loopbaan den hemel in het oog te houden. Het is geschikt om ons de maat van onzen dienst aan te geven en ons op te wekken tot elke stap, dien wij zetten moeten, en het is God, van wie wij den prijs verwachten. Het eeuwige leven is de genadegift Gods, Romeinen 6:23, maar in Christus Jezus, uit wiens hand het tot ons komen moet omdat Hij het ons verworven heeft. Er is geen gaan naar den hemel als ons huis dan door Christus Jezus, die de weg is.

Filippenzen 3:15-16

De apostel, na zich zelven ten voorbeeld gesteld te hebben, spoort de Filippensen aan om hem na te volgen. Laat hetzelfde gevoelen in ons zijn, dat in den gezegenden Paulus was. Wij zien hier hoe hij gezind was, laat ons evenzo gezind zijn, en onze harten zetten op Christus en den hemel, zoals hij deed.

1. Hij toont aan dat hierin alle Christenen het eens zijn, om Christus alles in allen te doen zijn en hun hart op de andere wereld te zetten. Dat is het, waartoe wij allen gekomen zijn. Ofschoon ware Christenen omtrent andere dingen met elkaar van gevoelen kunnen verschillen, hierin zijn allen het eens, dat Christus der Christenen alles is, dat Christus te gewinnen en in Hem gevonden te worden al onze zaligheid hier en hiernamaals bevat. En laat ons daarom naar dezelfden regel wandelen en hetzelfde gevoelen. Indien Christus ons alles is, moet ons leven Christus zijn. Laat ons eensgezind zijn in het najagen van het wit, en laat de hemel ons aller doel zijn.

2. Dit is een goede reden, waarom Christenen, terwijl ze in kleinere zaken verschillen, goed met elkaar moeten omgaan, omdat zij het in het voornaamste eens zijn. En indien gij iets anderszins gevoelt, indien gij van elkaar verschilt, het oneens zijt over spijs en drank, feestdagen en andere zaken van de Joodse wetten, zo moet ge daarom elkaar niet oordelen, omdat wij allen ons in Christus als in het middelpunt ontmoeten en hopen eerlang elkaar in den hemel te vinden. En wat de geschilpunten aangaat, legt daar niet te groot gewicht op, ook dat zal u God openbaren. Wat het ook zij, waarin gij van elkaar verschilt, wacht tot God u beter inzicht geeft, Hij zal dat op Zijn tijd doen. Onderwijl, waar wij toe gekomen zijn, laat ons daarin samengaan in de wegen Gods, bij elkaar blijven in alle dingen waarin wij overeenstemmen, en wachten op meer licht in de zaken van minder belang, waarin wij verschillen.

Filippenzen 3:17-21

Hij besluit dit hoofdstuk met vermaningen en waarschuwingen.

I. Hij waarschuwt hen tegen het volgen van het voorbeeld der verleiders en valse leraren, vers 18, 19. Want velen wandelen anders, van dewelke ik u dikmaals gezegd heb en nu ook wenende zeg, dat zij vijanden van het kruis van Christus zijn. Merk op:

1. Er worden velen Christenen genoemd, die vijanden van het kruis van Christus zijn, en van de betekenis en bedoeling van dat kruis. Hun wandel is een zekerder kenmerk van hun waren aard dan hun belijdenis. Aan hun vruchten zal men hen kennen, Mattheus 7:20. De apostel waarschuwt ons tegen dezulken.

A. Zeer dikwijls: ik heb u dikmaals gezegd. Wij letten zo weinig op ons gegeven waarschuwingen, dat ze dikmaals herhaald moeten worden. Hetzelfde te schrijven is nuttig, vers 1.

B. Met gevoel en toegenegenheid. Ik zeg het u nu wenende. Paulus was bij sommige gelegenheden een wenende prediker, gelijk Jeremia een wenende profeet was. Merk op: Een oude leerrede kan met nieuwe bezieling gehouden worden, hetgeen wij dikwijls zeggen, kunnen wij met aandrang zeggen, omdat wij zelven onder den invloed ervan zijn.

2. Hij geeft de kenmerken op van hen, die vijanden van het kruis van Christus zijn.

A. Hun god is hun buik. Zij denken aan niets anders dan aan vleselijke lusten. Dat is een ellendige afgod, een schande voor ieder, maar vooral voor de Christenen. Zij offeren daaraan de gunst van God, den vrede van hun geweten en hun eeuwige zaligheid op. Gulzigaards en dronkaards maken een god van hun buik en al hun zorg is die genoegen te doen en te verzorgen. Dezelfde toewijding, die godvrezenden aan God geven, schenken zij aan hun lusten. Van dezulken heeft hij gezegd: Zij dienen onzen Heere Jezus Christus niet, maar hun buik, Romeinen 16:18.

B. Welker heerlijkheid is in hun schande. Zij zijn niet alleen zondig, maar roemen er op en verheerlijken zich met datgene, waarover zij zich moesten schamen. De zonde is de schande des zondaars, vooral wanneer hij er zich op beroemt. Zij verheffen zich op hetgeen hun vloek en straf is.

C. Welke aardse dingen bedenken. Christus leed aan het kruis opdat de wereld ons gekruisigd zou zijn en wij der wereld. Zij, die aardse dingen bedenken, stellen zich dus lijnrecht tegenover het kruis van Christus en zijn doel. Zij bedenken aardse dingen, maar bedenken niet de geestelijke en hemelse dingen. Zij zetten hun hart en genegenheid op aardse dingen, die hebben ze lief, die koesteren ze, daarin hebben zij vertrouwen en voldoening. Hij laat dit kenmerk zien, om aan te tonen hoe dwaas het is als Christenen het voorbeeld van dezulken zouden volgen en zich door hen laten leiden. En om ons daarvan terug te houden, vermeldt hij hun vonnis:

D. Welker einde is het verderf. Hun weg schijnt aangenaam, maar het einde is dood en hel. Wat vrucht had gij dan van de dingen, waarover gij u nu schaamt? Want het einde van deze dingen is de dood, Romeinen 6:21. Het is gevaarlijk hen te volgen, ofschoon het stroomafwaarts gaat, want,

indien wij hun weg gaan, hebben wij reden om voor het einde te vrezen. Wellicht doelt hij hier ook op de gehele verwoesting van het Joodse volk.

II. Hij stelt zich zelven en zijne broederen ten voorbeeld in tegenstelling van deze slechte voorbeelden. Weest mede mijne navolgers, broeders, en merkt op degenen, die alzo wandelen, gelijk gij ons tot een voorbeeld hebt, vers 17. Neemt hen tot uw voorgangers. Hij zegt, vers 20, ten opzichte van Christus en den hemel: Maar onze wandel is in de hemelen. Ware Christenen hebben, ook terwijl zij op aarde verkeren, hun wandel in de hemelen. Hun burgerschap, politeuma, is daar. Wij staan met die wereld in betrekking en zijn burgers van het Nieuwe Jeruzalem. Niet deze wereld, maar die andere, is ons tehuis. Onze grootste voorrechten en belangen zijn dáár. En omdat ons burgerschap daar is, is ook onze wandel daar, aangezien wij betrekking hebben op die wereld, moeten wij er verkeer mee aanknopen. Het leven van een Christen is in den hemel, waar zijn hoofd is, en zijn huis, en waar hij eerlang zelf hoopt te zijn. Hij zet zijn hart op de dingen, die boven zijn, en waar zijn hart is, daar zal ook zijn omgang zijn. De apostel heeft bij hen aangedrongen op het volgen van hem en andere dienaren van Christus. Zij zouden kunnen zeggen: "Waarom zijt gij de metgezel van een arm, veracht en vervolgd volk? Waarom treedt gij niet op en maakt u voorspoedig in de wereld? Wie zou u volgen?" "Welnu", zegt hij, "onze wandel is in de hemelen. Wij hebben nauwe betrekking met en grote aanspraak op die andere wereld, en zijn niet zo laag en verachtelijk als gij u voorstelt." Het is goed gemeenschap te hebben met hen, die gemeenschap hebben met Christus, en omgang met hen, wier wandel in de hemelen is.

1. Omdat wij onzen Zaligmaker uit den hemel verwachten, vers 20. Waaruit wij ook den Zaligmaker verwachten, namelijk den Heere Jezus Christus. Hij is niet hier, Hij is opgevaren, Hij is voor ons achter het voorhangsel ingegaan, en wij verwachten vandaar Zijne wederkomst, om al de burgers van het Nieuwe Jeruzalem tot zich te vergaderen.

2. Omdat wij verwachten bij de wederkomst van Christus daar gelukkig en verheerlijkt te zullen worden. Er is goede reden om onzen wandel in de hemelen te hebben, niet alleen omdat Christus nu daar is, maar ook omdat wij er binnenkort hopen te zijn. Die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat hetzelve gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam, vers 21. Er wordt ene heerlijkheid bewaard voor de lichamen der heiligen, die hun bij de opstanding geschonken zal worden. Het lichaam is nu op zijn best een vernederd lichaam, to sooma tês tapeinoose oos hêmoon, het lichaam onzer vernedering. Het heeft zijn oorsprong uit de aarde, het wordt van uit de aarde onderhouden, en is onderhevig aan vele ziekten en ten slotte aan den dood. Bovendien is het menigmaal de oorzaak en het werktuig van vele zonden, waarom het genoemd wordt het lichaam des doods, Romeinen 7:24. Het kan ook verstaan worden van de vernedering des lichaams, wanneer het in het graf ligt, tot aan de opstanding zal het een vernederd lichaam zijn, onderworpen aan bederf, vergaan tot stof, het stof keert wederom tot de aarde, Prediker 12:7. Maar het zal veranderd worden in een heerlijk lichaam, en niet alleen opstaan ten leven maar ook tot grote verbetering.

A. Het voorbeeld van deze verandering is het heerlijk lichaam van Christus, toen Hij van gedaante veranderd werd op den berg, Zijn aangezicht blonk gelijk de zon, en Zijne klederen werden wit gelijk het licht, Mattheus 17:2. Hij voer ten hemel, bekleed met een lichaam, opdat Hij in onze natuur van de erfenis bezit nemen zou, en opdat Hij niet alleen zou zijn de eerstgeborene uit de doden, maar ook de eerstgeborene van de kinderen der opstanding. Wij zullen gelijk zijn aan het beeld Zijns Zoons, opdat Hij de eerstgeborene zij onder vele broederen, Romeinen 8:29.

B. De macht, waardoor deze verandering gewrocht wordt. Naar de werking, waardoor Hij ook alle dingen zich zelven kan onderwerpen, vers 30. Er is een grootheid van macht, de uitnemende grootheid Zijner macht, en de werking Zijner macht, Efeziërs 1:19. Het is een reden van troost voor ons, dat Hij alle dingen aan zich zelven kan onderwerpen, en dat Hij vroeger of later alle dingen aan Zijne belangen onderwerpen zal. En de wederopstanding zal door deze macht gewerkt worden. Ik zal hem opwekken ten uitersten dage, Johannes 6:44. Laat ons ons geloof aan deze wederopstanding versterken, zodat wij niet alleen de Schrift hebben, die er ons de verzekering van geeft, maar ook kennen de kracht Gods, die haar bewerkstelligen zal, Mattheus 22:29. Gelijk de opstanding van Christus een teken van Zijn goddelijke macht was, en Hij daarom krachtiglijk bewezen is de Zoon van God te zijn door de opstanding uit de doden, Romeinen 1:4, zo zal onze opstanding ook zijn, want Zijne opstanding is het blijvend bewijs en het voorbeeld van de onze. En dán zullen alle vijanden van den Verlosser volkomen overwonnen zijn. Niet alleen hij, die het geweld des doods had, dat is de duivel, Hebreeën 2:14, maar ook de laatste vijand, dat is de dood, zal vernietigd zijn, 1 Corinthiërs 15:26, verslonden ter overwinning, vers 54.

HOOFDSTUK 4

1 Zo dan, mijn geliefde en zeer gewenste broeders, mijn blijdschap en kroon, staat alzo in den Heere, geliefden!
2 Ik vermaan Euodia, en ik vermaan Syntyche, dat zij eensgezind zijn in den Heere.
3 En ik bid ook u, gij mijn oprechte metgezel, wees dezen vrouwen behulpzaam, die met mij gestreden hebben in het Evangelie, ook met Clemens, en de andere mijn medearbeiders, welker namen zijn in het boek des levens.
4 Verblijdt u in den Heere te allen tijd; wederom zeg ik: Verblijdt u.
5 Uw bescheidenheid zij allen mensen bekend. De Heere is nabij.
6 Weest in geen ding bezorgd; maar laat uw begeerten in alles, door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God;
7 En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw zinnen bewaren in Christus Jezus.
8 Voorts, broeders, al wat waarachtig is, al wat eerlijk is, al wat rechtvaardig is, al wat rein is, al wat liefelijk is, al wat wel luidt, zo er enige deugd is, en zo er enige lof is, bedenkt datzelve;
9 Hetgeen gij ook geleerd, en ontvangen, en gehoord, en in mij gezien hebt, doet dat; en de God des vredes zal met u zijn.
10 En ik ben grotelijks verblijd geweest in den Heere, dat gij nu eenmaal wederom verwakkerd zijt om aan mij te gedenken; waaraan gij ook gedacht hebt, maar gij hebt de gelegenheid niet gehad.
11 Niet dat ik dit zeg vanwege gebrek; want ik heb geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben.
12 En ik weet vernederd te worden, ik weet ook overvloed te hebben; alleszins en in alles ben ik onderwezen, beide verzadigd te zijn en honger te lijden, beide overvloed te hebben en gebrek te lijden.
13 Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft.
14 Nochtans hebt gij wel gedaan, dat gij met mijn verdrukking gemeenschap gehad hebt.
15 En ook gij, Filippensen, weet, dat in het begin des Evangelies, toen ik van Macedonie vertrokken ben, geen Gemeente mij iets medegedeeld heeft tot rekening van uitgaaf en ontvangst, dan gij alleen.
16 Want ook in Thessalonica hebt gij mij, eenmaal en andermaal gezonden, tot nooddruft.
17 Niet dat ik de gave zoek, maar ik zoek de vrucht, die overvloedig is tot uw rekening.
18 Maar ik heb alles ontvangen, en ik heb overvloed; ik ben vervuld geworden, als ik van Epafroditus ontvangen heb, dat van u gezonden was, als een welriekende reuk, een aangename offerande, Gode welbehagelijk.
19 Doch mijn God zal naar Zijn rijkdom vervullen al uw nooddruft, in heerlijkheid, door Christus Jezus.
20 Onzen God nu en Vader zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.
21 Groet alle heiligen in Christus Jezus; U groeten de broeders, die met mij zijn.
22 Al de heiligen groeten u, en meest die van het huis des keizers zijn.
23 De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen.

Opwekkingen tot verscheidene Christelijke plichten, als standvastigheid, eensgezindheid, blijdschap, enz., vers 1-9. Vriendelijke erkenning door den apostel van de liefde der Filippensen voor hem, met uitdrukkingen van zijne tevredenheid en wensen voor hun welzijn, vers 10-19. Hij besluit den brief met prijs, groeten en zegenbede, vers 20-23.

Filippenzen 4:1-9

De apostel begint het hoofdstuk met vermaningen tot verscheidene Christelijke plichten.

I. Tot standvastigheid in de Christelijke belijdenis, vers 1. Dat wordt verbonden aan het slot van het vorige hoofdstuk. Zo dan, staat enz. Aangezien onze wandel in de hemelen is, en wij onzen Zaligmaker vandaar terug verwachten om er ons te brengen, laat ons vast staan. De gelovige hoop en verwachting van het eeuwige leven moeten ons aanmoedigen om vast te staan en vol te houden in de Christelijke loopbaan. Merk hier op:

1. De aanspraken zijn zeer dierbaar. Mijne geliefde en zeer gewenste broederen, mijne blijdschap en kroon, en daarna nog: geliefden. Hij geeft zijne blijdschap in hen te kennen, de liefde die hij voor hen gevoelt, opdat de vermaningen des te meer ingang bij hen mochten vinden. Hij zag hen aan als broederen, ofschoon hij een groot apostel was. Wij zijn allen broeders. Er is verscheidenheid van genaden, van gaven, van aanleg, maar vernieuwd zijnde door dezelfden Geest en naar hetzelfde beeld, zijn wij allen broeders, als kinderen van een Vader, ofschoon van verschillenden leeftijd, bouw en aanleg. Daar ze broederen waren:

A. Had hij hen lief, en beminde hen teder: Geliefde broeders, en later: geliefden. Warme toegenegenheid betaamt dienaren en Christenen voor elkaar. Broederlijke liefde moet altijd samengaan met broederlijke betrekking.

B. Hij had hen lief en verlangde naar hen, verlangde hen te zien en van hen te horen, verlangde en was ernstig begerig naar hun welzijn. Ik verlang naar u met de innerlijke bewegingen van Jezus Christus, Hoofdstuk 1:8.

C. Hij had hen lief en verblijdde zich in hen. Zij waren zijne blijdschap, hij had geen groter blijdschap dan te horen van hun geestelijke gezondheid en voorspoed. Ik ben grotelijks verblijd dat mijne kinderen in de waarheid wandelen, 2 Johannes 4, 3 Johannes 4.

D. Hij had hen lief en zij waren zijn kroon. Zijn kroon zowel als zijne blijdschap, Nooit was een hoogmoedig, eerzuchtig man zo trots op zijn eretekenen als Paulus op de bewijzen van de oprechtheid van hun geloof en gehoorzaamheid. Dat alles bereidde den weg tot nog groter achting.

2. De vermaning zelf. Staat alzo in den Heere. Zijnde in Christus, moesten zij in Hem vast staan, gestadig met Hem wandelen en standvastig blijven tot het einde. Of: vast staan in den Heere is staan in Zijne kracht en door Zijne genade, niet vertrouwende op zich zelven, en geen genoegzaamheid in zich zelven zoekende.

Wij moeten sterk zijn in den Heere en in de sterkte Zijner kracht, Efeziërs 4:10. Staat dus vast, gelijk gij tot hiertoe gedaan hebt, staat vast tot het einde, als mijne geliefden, mijne blijdschap en kroon, staat vast als mensen in wier welvaart en volharding ik zo grotelijks belangstel en belang heb.

II. Hij vermaant hen tot eensgezindheid en wederkerigen bijstand, vers 2, 3. Ik vermaan Euodia en ik vermaan Syntyche, dat zij eensgezind zijn in den Heere. Dit is bestemd voor twee bijzondere personen. Soms is het nodig de algemene voorschriften des Evangelies toe te passen op bijzondere

personen en gevallen. Het schijnt dat Euodia en Syntyche verschil hadden, met elkaar of met de gemeente, naar aanleiding van een burgerlijke zaak-wellicht waren zij met elkaar in rechtshandel-of over enig godsdienstig onderwerp, zij waren van verschillende gevoelens en zienswijzen. "Ik bid u", zegt hij, "begeert van hen in mijnen naam, dat zij eensgezind zijn in den Heere, vrede houden en in liefde samenleven, zonder twisting of tegenspreken, en dat zij eensgezind zijn met de overige gemeenteleden, niet met woord of daad tegen hen ingaande". Daarna wekt hij hen op tot wederkerige hulp, en deze opwekking richt hij tot bijzondere personen. En ik bid ook u, gij mijn oprechte metgezel. Wie de persoon is, dien hij zijn oprechte metgezel noemt, is onzeker. Sommigen denken aan Epafroditus, die dan verondersteld wordt een van de dienaren der gemeente te Filippi te zijn geweest. Anderen denken dat het een of andere uitnemende goede vrouw zou zijn geweest, misschien Paulus' vrouw, omdat hij zijn metgezel opwekt om deze vrouwen behulpzaam te zijn, die met hem gestreden hebben. Wie de metgezel van den apostel was, moest ook de metgezel van zijne vrienden zijn. Naar het schijnt waren het vrouwen, die met Paulus in het Evangelie gearbeid hadden, niet in de openbare bediening (want dat verbood de apostel uitdrukkelijk, 1 Timotheus 2:12).

Ik sta de vrouw niet toe dat zij lere, maar door de dienaren te onderhouden, de zieken te bezoeken, de onwetenden te onderwijzen, de dwalenden terecht te brengen. Zo kunnen vrouwen de dienaren helpen in het Evangelie. Nu, zegt de apostel, help gij haar. Zij, die anderen helpen, behoren geholpen te worden als daar reden voor bestaat. Help haar, dat is, breng ze tot elkaar, sterk haar handen, moedig haar aan in haar moeilijkheden. Ook met Clemens en de andere mijne medearbeiders. Paulus had liefde voor al zijne medearbeiders, en daar hij den zegen van hun bijstand ondervonden had, wist hij hoe aangenaam het voor hen zou zijn om ook anderen bij te staan. Van zijn medearbeiders zegt hij: welker namen zijn in het boek des levens, dat is: zij zijn van eeuwigheid door God uitverkoren, of ingeschreven in het boek, waarin het gezelschap vermeld staat, dat het voorrecht van het eeuwige leven heeft, een zinspeling op de gewoonten van Joden en heidenen, om de vrije inwoners ener stad in een register te boeken. Zo lezen wij: hun namen zijn in den hemel opgeschreven, Lukas 10:20, Ik zal hun namen geenszins uitdoen uit het boek des levens, Openbaring 3:5, en :die geschreven zijn in het boek des levens des Lams, Openbaring 21:7. Er is een boek des levens, en daar staan namen in, niet enkel letters en voorwaarden. Wij kunnen dat boek niet inzien, of weten welke namen er in geschreven staan, maar wij mogen, naar het oordeel der liefde, verwachten dat zij, die arbeiden in het Evangelie en getrouw zijn in het werk van Christus aan de zielen, daarin geschreven staan.

III. Hij vermaant hen tot heilige vreugde en blijdschap in God. Verblijdt u in den Heere ten allen tijde, wederom zeg ik u: verblijdt u, vers 4. Al onze blijdschap moet in God uitlopen, en onze gedachten van God moeten verblijdende gedachten zijn. Verblijdt u in den Heere, Psalm 37:4. Als mijne gedachten binnen in mij vermenigvuldigd werden (bedroevende en pijnlijke gedachten) hebben Uwe vertroostingen mijne ziel verkwikt, Psalm 119:19, en onze overdenking van Hem zal zoet zijn, Psalm 104:34.. Het is onze plicht en ons voorrecht ons in God te verblijden, en ons altijd in Hem te verblijden, ten allen tijde en in alle omstandigheden, ook als wij om Zijnentwil lijden of door Hem bedroefd worden. Wij mogen niet kwaad van Hem denken of van Zijne wegen, omdat wij in Zijnen dienst bezwaren ontmoeten. Er is in God reden van blijdschap genoeg voor ons, ook in de slechtste omstandigheden ter wereld. De apostel heeft dit reeds gezegd in 3:1. Voorts mijne broeders, verblijdt u in den Heere. En hier zegt hij het wederom. Verblijdt u in den Heere te allen tijd, wederom zeg ik u: verblijdt u. Blijdschap in God is een grote plicht van veel gevolgen in het

Christelijk leven, en de Christenen moeten er gedurig weer toe geroepen worden. Wanneer godvrezenden niet voortdurend blijde zijn, is het hun eigen schuld,

IV. Hier worden wij vermaand tot wellevendheid en bescheidenheid, goedgezindheid jegens onze broederen: Uwe bescheidenheid zij allen mensen bekend, vers 5. Vervalt in onverschillige dingen niet in uitersten, vermijdt dweepzucht en vooringenomenheid, oordeelt zachtmoedig over anderen. Het woord to epieikes betekent een goede gezindheid jegens anderen, en dat is uitgelegd in Romeinen 14.. Sommigen verstaan er onder een geduldig verdragen van droefenissen, of een matig genot van werelds goed, en dat laatste sluit wel goed aan bij de volgende woorden. De reden is: de Heere is nabij. De overweging van onzes Meesters nadering om rekening te houden, moet ons terughouden van het slaan onzer mededienstknechten, ons ondersteunen in ons lijden, en onze begeerte naar uitwendige goederen betomen. Hij zal wraak nemen op uwe vijanden en uw geduld belonen.

V. Hier is ene waarschuwing tegen verontrustende en terneerslaande bezorgdheid, vers 6. Weest in geen ding bezorgd, mêden merimnaate, dezelfde uitdrukking als in Mattheus 6:25 :Weest niet bezorgd voor uw leven, dat is: vermijdt angstige bezorgdheid en aftrekkende gedachten in de behoeften en moeilijkheden van het leven. Het is de plicht en het belang der Christenen om zonder bezorgdheid te leven. Er is een zorg van vlijtigheid, die onze plicht is en bestaat uit wijs vooruitzien en nuchter overleg, maar er is ook een zorg van vooruitlopen en wantrouwen, welke onze zonde en dwaasheid is, en die enkel dient om den geest neer te slaan en te verstrooien. Weest in geen ding bezorgd, zo dat ge daardoor God zoudt wantrouwen en ongeschikt voor Zijn dienst worden.

VI. Als een uitstekend middèl tegen ontzenuwende bezorgdheid beveelt hij ons het voortdurend gebed aan: Laat uwe begeerten in alles, door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God.

1. Wij moeten niet enkel bepaalde tijden voor het gebed hebben, maar wij behoren te bidden bij elke bijzondere aanleiding. In alles door bidden en smeken. Indien enig ding onzen geest bezwaart, moeten wij hem tot kalmte brengen door gebed, wanneer onze zaken verward of treurig staan, moeten wij daardoor leiding en ondersteuning zoeken.

2. Wij moeten dankzeggingen bij onze gebeden en smekingen voegen. Wij moeten niet alleen trachten het goede te verkrijgen, maar ook danken voor ontvangen barmhartigheden. Dankbare erkenning van hetgeen ons geschonken werd, geeft de rechte gesteldheid aan de ziel en is een goede aanbeveling voor verdere gaven.

3. Bidden is het bekendmaken van onze begeerten aan God. Laat uwe begeerten bekend worden aan God. God heeft natuurlijk niet nodig, dat wij Hem mededelen wat onze behoeften of begeerten zijn, want dat weet Hij beter dan wij Hem kunnen zeggen, maar Hij wil het van ons horen, Hij wil dat wij onze begeerten en verlangens zullen tonen, onze waardering van Zijn goedertierenheid zullen te kennen geven en onze afhankelijkheid van Hem zullen gevoelen.

4. Het gevolg daarvan zal zijn: De vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uwe harten en uwe zinnen bewaren in Christus Jezus, vers 7. De vrede Gods, dat is, het vertroostend gevoel van onze verzoening met God en ons deel aan Zijn gunst, en de hoop op hemelsen zegen en blijdschap in

God hiernamaals, -welke alle verstand te boven gaat, die een groter goed is dan voldoende gewaardeerd of behoorlijk uitgedrukt kan worden: Hetgeen in geen mensen hart is opgekomen, 1 Corinthiërs 2:9. Deze vrede zal onze harten en zinnen bewaren in Christus Jezus, hij zal ons terughouden van zondigen in onze moeilijkheden en van wegzinken daaronder, ons kalm en rustig houden, zonder ontsteltenis door hartstocht en met inwendige voldoening. Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd, Jesaja 26:3.

VII. Wij worden opgewekt om een goeden naam te verkrijgen en te bewaren, zowel bij God als bij de mensen. Al wat waarachtig is, enz., vers 8. Eerbied voor waarheid in onze woorden en handelingen, beleefdheid en voorkomendheid in ons gedrag, overeenkomstig onze omstandigheden en levenstoestanden. Al wat eerlijk is en wat rechtvaardig is, overeenkomende met de wetten van rechtvaardigheid en gerechtigheid, in alle onze handelingen tegenover mensen en zonder de onheilige inmenging van zonden. Al wat rein is en wat lieflijk is, beminnelijk is, ons bemind maken zal, en maken dat er goed van ons gesproken wordt, en gedacht, ook door anderen. Indien er enige deugd en enige lof is, enig ding, werkelijk deugdzaam en aanbevelenswaardig. Merk op:

1. De apostel wil, dat deze Christenen ook zelfs van hun heidense naasten zullen leren, indien die iets goeds hebben. Indien er enige deugd is, bedenkt die, volgt hen na in hetgeen er deugdzaams in hen mocht zijn, en laat hen in geen geval u in goedheid achter zich laten. Wij mogen ons niet schamen iets goeds te leren van slechte mensen, of van hen die niet zo bevoordeeld zijn als wij.

2. Deugd heeft haar lof en zal dien ontvangen. Wij moeten wandelen in al de wegen der deugd en daarin blijven, en dan: of de mensen ons al dan niet prijzen, zullen wij roem bij God hebben, Romeinen 2:29. In deze dingen stelt hij zichzelf tot voorbeeld, vers 9. Hetgeen gij ook geleerd, en ontvangen en gehoord en in mij gezien hebt, doet dat. Paulus was in leer en leven een man uit een stuk. Wat zij in hem gezien hadden, dat hadden zij ook van hem gehoord. Hij kon zowel zich zelven als zijne leer ten voorbeeld stellen. Het geeft grote kracht aan hetgeen wij anderen zeggen, wanneer wij er ons op beroepen kunnen dat zij het ook in ons gezien hebben. En dan zal de God des vredes met ons zijn, om ons dicht bij onzen plicht jegens Hem te houden. De Heere is met ons omdat wij met Hem zijn.

Filippenzen 4:10-19

In deze verzen vinden wij des apostels dankbare mededeling van de ontvangst der door de Filippensen gezonden gaven tot zijn onderhoud, terwijl hij te Rome gevangen zat.

I. Hij gebruikt deze gelegenheid om hun vroeger betoonde vriendelijkheid te erkennen en daar melding van te maken, vers 15, 16. Paulus had een dankbaar gemoed, want, ofschoon hetgeen zijn vrienden voor hem deden niets was in vergelijking met hetgeen hij van hen verdiende en de daardoor op hen gelegde verplichtingen, sprak hij over hun vriendschapsbewijzen, alsof die een toonbeeld van edelmoedige liefdadigheid waren, terwijl ze eigenlijk ver beneden de eigenlijke schuld bleven. Indien ieder hunner hem zijn halve vermogen gegeven had, zou het nog niet te veel geweest zijn, want zij dankten hem het behoud hunner zielen, en toch, nu zij hem een kleine gave zonden, hoe vriendelijk neemt hij die aan, hoe dankbaar vermeldt hij dat, zelfs in dezen brief, die bestemd was om achtergelaten en in alle gemeenten gelezen te worden alle eeuwen door. Overal waar deze brief gelezen wordt, zal dus tot een gedachtenis melding gemaakt worden van hetgeen zij voor Paulus deden. Zeker, nooit was enige gave zo wèl vergoed. Hij herinnert hun, dat in het begin des Evangelies, toen hij van Macedonië vertrokken was, gene gemeente hem iets meegedeeld heeft tot rekening van uitgaaf en ontvangst dan zij alleen, vers 15. Zij onderhielden hem niet alleen behoorlijk terwijl hij bij hen was, maar toen hij van Macedonië vertrokken was, zonden zij hem bewijzen van vriendschap achterna, en zulks terwijl geen andere gemeente dat deed. Geen enkele behalve deze gemeente zond hem iets van de aardse dingen, in aanmerking nemende de geestelijke voordelen, die zij van hem genoten hadden. In werken van liefdadigheid zijn wij geneigd te vragen wat anderen doen. Maar daar had de gemeente van Filippi nooit op gelet. Het strekt haar des te meer tot eer, dat zij de enige gemeente was, die rechtvaardig en edelmoedig handelde. Want ook in Thessalonica (nadat hij uit Macedonië vertrokken was) hebt gij mij eenmaal en andermaal gezonden tot nooddruft, vers 16. Merk op:

1. Het was slechts weinig wat zij zonden, zij zonden enkel tot zijn nooddruft, alleen zulke dingen als hij nodig had, misschien waren zij tot meer niet instaat, en hij begeerde geen overtollige dingen en weelde.

2. Het is schoon om te zien dat zij, dien God overvloed van de gaven Zijner genade gegeven heeft, ook overvloeien in dankbare wedergave aan Zijn volk en dienaren, overeenkomstig eigen vermogen en hun behoeften. Gij zond mij eenmaal en andermaal. Velen verontschuldigen hun gebrek van milddadigheid daarmee, dat zij reeds eens gegeven hebben, waarom moet hun de last opnieuw opgelegd worden? Maar de Filippensen zonden eenmaal en andermaal, zij hielpen en verkwikten hem meermalen in zijn nooddruft. Hij vermeldt hier hun vroegere vriendelijkheid niet alleen uit dankbaarheid, maar ook tot hun bemoediging.

II. Hij verontschuldigt hun latere nalatigheid. Het schijnt dat zij enigen tijd verzuimd hebben naar hem te onderzoeken of hem iets te zenden, maar nu zijn ze eenmaal wederom verwakkerd om aan hem te gedenken, vers 10. Het ging hun als een boom, die in de lente opnieuw groent, nadat hij in den winter scheen gestorven te zijn. Maar in navolging van het voorbeeld van zijn groten Meester, berispt hij hen niet over dit verzuim, maar verontschuldigt het: Maar gij hebt de gelegenheid niet gehad. Hoe kon de gelegenheid ontbreken, indien zij besloten hadden het te doen? Zij hadden toch iemand met dat doel kunnen zenden! Maar de apostel is geneigd, in hun voordeel, te onderstellen

dat zij het zouden gedaan hebben, indien zich een gelegenheid aangeboden had. Hoe geheel anders is dit gedrag dan dat van velen hunner vrienden, die nalatigheden, waarvoor werkelijk verontschuldiging bestaat, scherp verwijten, terwijl Paulus verontschuldigt hetgeen hij zeker had kunnen kwalijk nemen.

III. Hij prijst hun tegenwoordige vrijgevigheid. Nochtans hebt gij wel gedaan, dat gij met mijne verdrukking gemeenschap gehad hebt, vers 14. Het is goed een getrouw dienaar te steunen en te helpen in zijne bezwaren. Hier zien wij wat de aard is van Christelijke genegenheid, niet alleen belangstellen in de moeiten van onze vrienden, maar ook doen wat wij kunnen om hen te helpen. Zij hadden gemeenschap met zijne verdrukking, door hem daarin te ondersteunen. Indien iemand zegt: Gaat henen in vrede, wordt warm en wordt verzadigd, en gij zoudt niet geven de nooddruftigheden des lichaams, wat nuttigheid is dát? Jakobus 2:16. Hij verblijdt zich daarover grotelijks, vers 10, want het was een teken van hun gehechtheid aan hem en van het welslagen van zijne bediening onder hen. Indien de vruchten van hun weldadigheid overvloedig waren voor den apostel, dan bleek daaruit dat de vruchten zijner bediening overvloedig waren voor hen.

IV. Hij zorgt te voorkomen het slechte gebruik, dat sommigen maken konden van zijn grote dankbaarheid voor hetgeen hem gezonden was. Die kwam niet voort uit ontevredenheid of wantrouwen, vers 11, of uit gierigheid en wereldsgezindheid, vers 12. Zij kwam niet voort uit ontevredenheid of wantrouwen van de Voorzienigheid. Niet dat ik dit zeg vanwege gebrek, vers 11 :zomin gebrek dat hij leed als gebrek dat hij vreesde. Wat het eerste betrof: hij was tevreden met het weinige dat hij had, en dat voldeed hem, en ten opzichte van het laatste, hij rekende op Gods Voorzienigheid, die hem van dag tot dag het nodige geven zou, en dat was hem genoeg, zodat hij in geen enkel opzicht sprak uit gevoel van behoefte.

Ik heb geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben. Wij zien hier wat Paulus geleerd had, niet aan de voeten van Gamaliël, maar aan de voeten van Christus. Hij had geleerd vergenoegd te zijn, en dat was de les, die hij zo goed als de meeste mensen leren moest, met het oog op de gevaren en ontberingen, waaraan hij blootgesteld was. Hij was gevangen, en had behoeften, en dat menigmaal, maar hij had geleerd in dat alles tevreden te zijn, dat is, zijn geest tot tevredenheid te brengen en de lichtzijde van de dingen te zoeken. Ik weet vernederd te worden en ik weet ook overvloed te hebben, vers 12. Dat is een bepaalde werking der genade, waardoor wij ons schikken in alle omstandigheden des levens, en gelijkmoedigheid bewaren onder alle veranderingen van onzen toestand.

1. Ons gewennen aan den droevigen toestand, te weten vernederd te worden, hongerig te zijn, gebrek te lijden, zodat wij niet door de verzoeking overwonnen worden, of ons geloof in God verliezen en Zijn voorzienigheid gaan wantrouwen, of enig verkeerd middel gebruiken om in onze behoeften te voorzien.

2. Overvloed te hebben: te weten hoe overvloed te verdragen, hoe van alles voorzien te zijn zonder hoogmoedig, of onafhankelijk, of weelderig te worden. En die laatste les is even moeilijk als de eerste, want de verzoekingen van overvloed en voorspoed zijn niet kleiner dan die van droefenis en gebrek. Maar hoe zullen wij dat leren? Ik vermag alle dingen door Christus, die mij kracht geeft, vers 13. Wij hebben behoefte aan de kracht van Christus, om ons te bekwamen tot vervulling van deze plichten, die zuiver Christelijk zijn, en niet alleen van deze, maar ook van alle gewone

burgerlijke plichten. Wij hebben Zijne kracht nodig om ons te leren tevreden te zijn in elke toestand. Het kon schijnen, dat de apostel roemde op zich zelven en zijn eigen kracht: Ik weet vernederd te worden, vers 12, maar hier brengt hij allen lof aan Christus. "Hoe spreek ik van te weten vernederd te worden en overvloed te hebben! Alleen door Christus, die mij kracht geeft, ben ik daartoe instaat, niet in mijn eigen kracht." Zo wordt van ons geëist: Weest sterk in den Heere en in de sterkte Zijner kracht, Efeziërs 6:10, en :Wees sterk in de genade, welke is in Christus Jezus, 2 Timotheus 2:1, en wij worden versterkt met kracht door Zijnen Geest naar den inwendigen mens, Efeziërs 3:16. Het oorspronkelijke woord, en tooi endunamoenti me, duidt aan een tegenwoordige en aanhoudende handeling alsof hij zei: "Christus sterkt mij en blijft mij onafgebroken sterken, door Zijn voortdurende en telkens vernieuwende kracht ben ik tot dat alles instaat, op Hem verlaat ik mij geheel voor mijn geestelijke kracht.

3. Het komt niet van gierigheid of wereldsgezindheid: Niet dat ik de gave zoek, vers 17, dat is: ik verheug mij over uw vriendelijkheid, niet omdat ze bijdraagt tot mijn gemak, maar omdat ze in uw voordeel is. Hij begeerde het veel meer om hunnentwil, dan voor zich zelven: Ik zoek de vrucht, die overvloedig is tot uwe rekening, dat is: mocht gij zo goed gebruik maken van uw aardse bezittingen, dat gij er eens met blijdschap rekenschap van geven kunt. Mijn doel is niet om zelf nog meer van u te trekken, maar om u te bemoedigen tot zulk een oefening van weldadigheid, als hiernamaals heerlijk zal beloond worden. Ik voor mij, zegt hij, heb alles ontvangen, en ik heb overvloed, vers 18. Wat kan iemand meer begeren dan genoeg? Ik begeer geen gaven om de gaven zelf, want ik heb overvloed. Zij zonden hem een klein bewijs van liefde, maar hij begeert niet meer, hij vroeg niet naar tegenwoordigen overvloed of naar toekomstige voorziening: Ik ben vervuld geworden, als ik van Epafroditus ontvangen heb dat van u gezonden was. Een goed man heeft spoedig genoeg van werelds goed, ook zelfs genoeg van het leven in deze wereld. Een gierige wereldling, al heeft hij nog zoveel, wil altijd meer hebben, maar een hemels Christen, al heeft hij nog zo weinig, heeft genoeg.

V. De apostel verzekert hun, dat God hun vriendelijkheid jegens hem heeft aangenomen en zal belonen.

1. Hij nam het aan als een welriekenden reuk, een aangename offerande, Gode welbehaaglijk. Het was als vrucht van de hun geschonken genade Gode aangenamer dan het Paulus was als vervulling van zijn nooddruft.

Zulke offeranden zijn Gode aangenaam, Hebreeën 13:16.

2. Hij zou het belonen. Doch mijn God zal naar Zijnen rijkdom vervullen al uwe nooddruft, in heerlijkheid, door Christus Jezus, vers 19. Hij trekt hier een wissel op den groten schatmeester in den hemel, hij laat het aan God over om de beloning te bepalen voor hun vriendelijkheid jegens hem. Hij zal het doen, niet enkel als uw God, maar als mijn God, die hetgeen mij gedaan is beschouwt als aan Hem zelven gedaan. Gij hebt in mijn behoeften voorzien, naarmate mijner armoede, Hij zal in de uwe voorzien, overeenkomstig Zijn rijkdom. Maar: door Christus Jezus, van Hem hebben wij de genade ontvangen om te doen wat goed is, van Hem moeten wij daarvoor de beloning verwachten. Niet door schuld, maar door genade, want hoe meer wij voor God doen, des te meer zijn wij verplicht voor Hem te doen, omdat wij dan des te meer van Hem ontvangen.

Filippenzen 4:20-23

Met deze verzen besluit de apostel den brief.

1. Met lof aan God. Onzen God nu en Vader zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen. vers 20. Merk op:

A. God moet beschouwd worden als te zijn onze Vader. Onze God en Vader. Het is zeer neerbuigend en gunstrijk van God Zijne betrekking tot zondaren als Vader te erkennen, en ons te veroorloven te zeggen: Onze Vader, en het is een naam bepaald eigen aan de Evangeliebedeling. Het is een groot voorrecht en een grote aanmoediging voor ons, dat wij Hem als onzen Vader beschouwen mogen, als iemand, die zo nauw tot ons in betrekking staat en ons zo tedere liefde en genegenheid toedraagt. Wij moeten, bij al onze zwakheden en vrezen, op God zien niet als een dwingeland of vijand, maar als een Vader, die medelijden met ons heeft en ons helpt.

B. Wij moeten God verheerlijken als onzen Vader, en Hem de heerlijkheid geven van Zijn eigen volmaaktheden en voor al Zijn barmhartigheid jegens ons. Wij moeten dankbaar erkennen, dat wij alles van Hem ontvangen en Hem voor dat alles prijs en dank brengen. En onze dank moet aanhoudend en voortdurend zijn: in alle eeuwigheid.

2. Met groeten aan al zijn vrienden te Filippi.

"Groet al de heiligen in Christus Jezus, vers 21, mijn hartelijken groet aan al de Christenen in uw omgeving. Niet alleen aan de ouderlingen en diakenen, maar aan de gehele gemeente en aan iedere heilige in het bijzonder. Paulus had liefde voor alle ware Christenen.

3. Met groeten van allen, die te Rome waren.

U groeten de broeders, die met mij zijn, de dienaren en al de heiligen hier zenden u een liefdevollen groet. Meest die van het huis des keizers zijn, de tot Christus bekeerden, die aan het hof des keizers verbonden zijn. Er waren bekeerden in het huis des keizers. Ofschoon Paulus, om de verkondiging van het Evangelie, op bevel des keizers, te Rome gevangen zat, waren er sommige Christenen in diens gezin. Het Evangelie heeft reeds vroeg sommige rijken en aanzienlijken bereikt. Wellicht ging het Paulus beter en ontving hij enkele gunsten, door tussenkomst van zijne vrienden aan het hof. Vooral, meest, deze enz. Zij, die in hoofse kringen verkeerden, waren wellevender dan de overigen. Geheiligde beschaving is een sieraad voor onze belijdenis.

4. Als gewoonlijk, de apostolische zegen.

De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen! De vrije gunst en toegenegenheid van Christus zij uw deel en zaligheid.

DE BRIEF AAN DE COLOSSENZEN

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN DEN BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS AAN DE COLOSSENZEN.

Colosse was een aanzienlijke stad in Frygië, waarschijnlijk niet ver van Laodicea en Hierápolis gelegen, welke plaatsen wij tezamen vermeld vinden in Hoofdstuk 4:13. Zij ligt thans geheel in puin, en de gedachtenis van de plaats wordt voornamelijk door dezen brief bewaard. De bedoeling van den apostel is te waarschuwen tegen het gevaar van de Joodse ijveraars, die aandrongen op de noodzakelijkheid van het onderhouden der ceremoniële wet; en de gelovigen te bewaren voor vermenging van heidense wijsbegeerte met de beginselen van het Christendom. Met grote voldoening vermeldt hij hun standvastigheid en moedigt hen aan om daarin te volharden.

De brief werd geschreven tenzelfden tijde als die aan de Efeziërs en Filippensen, in het jaar 62, en terzelfder plaatse. Paulus was toen gevangen te Rome. Hij was in de gevangenis niet ledig, en het Woord Gods was niet gebonden.

Deze brief, evenals die aan de Romeinen, was gericht aan mensen, die de apostel nooit had gezien en die geen persoonlijke gemeenschap met hem hadden. De gemeente te Colosse was niet door Paulus' bediening gesticht, maar door die van Epafras of Epafroditus, een evangelist; een dergenen, die hij uitgezonden had om het Evangelie onder de heidenen te verkondigen.

I. Er was nu een bloeiende gemeente te Colosse, die vooraan stond en beroemd was onder de gemeenten. Men zou misschien denken, dat alleen de door Paulus gestichte gemeenten tot zo hogen bloei konden komen, maar hier was een bloeiende gemeente, gesticht door Epafras. Het behaagt God soms voor het werk der bediening dezulken te gebruiken, die van minder aanzien en kleiner gaven zijn, maar dan toch grote diensten aan de gemeenten bewijzen. God gebruikt die Hij wil en is niet gebonden aan hen, die voornaam zijn; opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en niet uit ons, 2 Corinthiërs 4:7.

II. Ofschoon Paulus deze gemeente niet gesticht had, verzuimde hij haar niet; en hij maakt in het schrijven van brieven geen onderscheid tussen haar en de andere gemeenten. De Colossenzen, die bekeerd waren door den dienst van Epafras, waren hem even dierbaar als de Filippensen en anderen, die door zijn eigen dienst toegebracht waren; en hij stelde in hun welzijn evenveel belang. Daardoor legde hij eer op een lagerstaanden dienaar, en leert ons niet zelfzuchtig te zijn, en niet te menen dat alleen ons ere toekomt. Wij leren door zijn voorbeeld, dat wij het niet vernederend moeten achten nat te maken wat anderen geplant hebben, of te bouwen op een fondament, dat een ander gelegd heeft. En hijzelf als een wijs bouwmeester, legde het fondament en een ander bouwde daarop, 1 Corinthiërs 3:10.

HOOFDSTUK 1

1 Paulus, een apostel van Jezus Christus, door de wil van God, en Timotheus, de broeder,
2 Den heiligen en gelovigen broederen in Christus, die te Kolosse zijn; genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
3 Wij danken den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, altijd voor u biddende;
4 Alzo wij van uw geloof in Christus Jezus gehoord hebben, en van de liefde, die gij hebt tot alle heiligen.
5 Om de hoop, die u weggelegd is in de hemelen, van welke gij te voren gehoord hebt, door het Woord der waarheid, namelijk des Evangelies;
6 Hetwelk tot u gekomen is, gelijk ook in de gehele wereld, en het brengt vruchten voort, gelijk ook onder u, van dien dag af dat gij gehoord hebt, en de genade Gods in waarheid bekend hebt.
7 Gelijk gij ook geleerd hebt van Epafras, onzen geliefden mededienstknecht, dewelke een getrouw dienaar van Christus is voor u;
8 Die ons ook verklaard heeft uw liefde in den Geest.
9 Waarom ook wij, van dien dag af dat wij het gehoord hebben, niet ophouden voor u te bidden en te begeren, dat gij moogt vervuld worden met de kennis van Zijn wil, in alle wijsheid en geestelijk verstand;
10 Opdat gij moogt wandelen waardiglijk den Heere, tot alle behagelijkheid, in alle goede werken vrucht dragende, en wassende in de kennis van God;
11 Met alle kracht bekrachtigd zijnde, naar de sterkte Zijner heerlijkheid, tot alle lijdzaamheid en lankmoedigheid, met blijdschap;
12 Dankende den Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft, om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht;
13 Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis, en overgezet heeft in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde;
14 In Denwelken wij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden;
15 Dewelke het Beeld is des onzienlijken Gods, de Eerstgeborene aller kreaturen.
16 Want door Hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten; alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen;
17 En Hij is voor alle dingen, en alle dingen bestaan te zamen door Hem;
18 En Hij is het Hoofd des lichaams, namelijk der Gemeente, Hij, Die het Begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn.
19 Want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou;
20 En dat Hij, door Hem vrede gemaakt hebbende door het bloed Zijns kruises, door Hem, zeg ik, alle dingen verzoenen zou tot Zichzelven, hetzij de dingen, die op de aarde, hetzij de dingen die in de hemelen zijn.
21 En Hij heeft u, die eertijds vervreemd waart, en vijanden door het verstand in de boze werken, nu ook verzoend,
22 In het lichaam Zijns vleses, door den dood, opdat Hij u zou heilig en onberispelijk en onbeschuldiglijk voor Zich stellen;
23 Indien gij maar blijft in het geloof, gefondeerd en vast, en niet bewogen wordt van de hope des Evangelies, dat gij gehoord hebt, hetwelk gepredikt is onder al de kreature, die onder den hemel is; van hetwelk ik Paulus een dienaar geworden ben;

24 Die mij nu verblijde in mijn lijden voor u, en vervulle in mijn vlees de overblijfselen van de verdrukkingen van Christus, voor Zijn lichaam, hetwelk is de Gemeente;
25 Welker dienaar ik geworden ben, naar de bedeling van God, die mij gegeven is aan u, om te vervullen het Woord Gods;
26 Namelijk de verborgenheid, die verborgen is geweest van alle eeuwen en van alle geslachten, maar nu geopenbaard is aan Zijn heiligen;
27 Aan wie God heeft willen bekend maken, welke zij de rijkdom der heerlijkheid dezer verborgenheid onder de heidenen, welke is Christus onder u, de Hoop der heerlijkheid;
28 Denwelken wij verkondigen, vermanende een iegelijk mens, en lerende een iegelijk mens in alle wijsheid, opdat wij zouden een iegelijk mens volmaakt stellen in Christus Jezus;
29 Waartoe ik ook arbeide, strijdende naar Zijn werking, die in mij werkt met kracht.

Wij hebben hier
I. Het opschrift als gewoonlijk, vers 1, 2,

II. Dankzegging aan God voor hetgeen hij gehoord heeft met betrekking tot hen-hun geloof, liefde en hoop, vers 3-8,

III. Zijn gebed voor hen om kennis, vruchtbaarheid en kracht, vers 9-11,

IV. Een bewonderenswaardige opsomming van de Christelijke leerstellingen betreffende het werk des Geestes, den persoon van den Verlosser, het werk der verlossing, en de verkondiging daarvan in het Evangelie, vers 12-29.

Colossenzen 1:1-2

I. Het opschrift van den brief is nagenoeg hetzelfde als van de andere brieven, alleen is opmerkenswaard dat:

1. Hij zich noemt een apostel van Jezus Christus, door den wil van God, vers 1. Een apostel is eerste-minister in het koninkrijk van Christus, onmiddellijk geroepen en buitengewoon gezonden door Christus, zijn werk was voornamelijk Christelijke gemeenten stichten en de Christelijke leer vestigen. Hij schrijft dit niet toe aan zijn eigen verdienste, kracht of bruikbaarheid, maar aan de genade en den vrijen wil van God. Hij achtte zich geroepen om als apostel alles te doen wat in zijn vermogen was, want hij was daartoe aangesteld door den wil van God.

2. Hij verenigt hier Timotheus met zich, hetwelk een ander blijk van zijn nederigheid is. En ofschoon hij dien elders zijn zoon noemt, 2 Timotheus 2:1, zo noemt hij hem hier zijn broeder, een voorbeeld voor de oudere en aanzienlijker dienaren om de jongere en minder in ‘t oog vallende als broederen te beschouwen, en hen dientengevolge met vriendelijkheid en achting te behandelen.

3. Hij noemt de Christenen te Colosse heilige en gelovige broederen in Christus. Gelijk alle goede dienaren, zo zijn alle ware Christenen elkanders broederen, die met elkaar in nauwe betrekking staan en elkaar wederkerige liefde verschuldigd zijn. Voor God moeten zij heiligen zijn, gewijd aan Zijn eer en geheiligd door Zijne genade, dragende Zijn beeld en bedoelende Zijne heerlijkheid. En zowel als heiligen voor God en als broederen van elkaar moeten zij gelovig (getrouw) zijn. Getrouwheid is het kenmerk van elke betrekking in het Christelijk leven, en de kroon en heerlijkheid van alle verhoudingen.

II. De apostolische zegen is gelijk gewoonlijk: Genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus. Hij wenst hun genade en vrede, de vrije gunst van God en haar gezegende vruchten, alle soorten van geestelijke zegeningen, en dat van God onzen Vader en onzen Heere Jezus Christus, van beiden samen en van ieder afzonderlijk, evenals in den vorigen brief.

Colossenzen 1:3-11

Hier begint de eigenlijke inhoud van den brief. De apostel vangt aan met dankzegging aan God voor hetgeen hij omtrent hen vernomen heeft, ofschoon hij hen persoonlijk niet kende, en van hun staat en karakter alleen wist door mededelingen van anderen.

I. Hij dankt God voor hen, omdat zij het Evangelie van Christus aangenomen, en bewijzen van hun getrouwheid daaraan gegeven hebben. Merk op: In zijne gebeden voor hen dankt hij voor hen. Dankzegging behoort een deel van elk gebed te zijn, en alles wat ons een reden van blijdschap is moet ons een reden van dankzegging zijn.

1. Hij dankt den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus. In onze dankzegging moeten wij ons wenden tot God als God (Hem komt onze dankzegging zowel als ons gebed toe), en als de Vader van onzen Heere Jezus Christus, in en door wie alles goeds tot ons komt. Hij is de Vader van onzen Heere Jezus Christus zowel als onze Vader, en het is een reden van bemoediging voor ons, telkens als wij ons tot God wenden, dat wij Hem mogen zien als de Vader van Christus en onze Vader, Zijn God en onze God, Johannes 20:17.

2. Waarvoor hij God dankt, voor de genade Gods in hen, welke het bewijs was van de genade Gods jegens hen. Alzo wij van uw geloof in Christus Jezus gehoord hebben, en van de liefde, die gij hebt tot alle heiligen, om de hoop, die u weggelegd is in de hemelen, vers 4, 5. Geloof, hoop en liefde zijn de drie voorname genaden in het Christelijk leven, en geschikte voorwerpen voor ons gebed en onze dankzegging.

A. Hij dankt voor hun geloof in Christus Jezus, dat zij er toe gebracht waren om in Hem te geloven en Zijn godsdienst te belijden en Hem hun zielen toe te vertrouwen.

B. Voor hun liefde. Behalve de algemene liefde, welke men allen mensen verschuldigd is, bestaat er een afzonderlijke liefde tot al de heiligen, hen die tot de Christelijke broederschap behoren, 1 Petrus 2:17. Wij moeten al de heiligen liefhebben, buitengemene vriendelijkheid en welwillendheid betonen aan alle godvrezenden, niettegenstaande kleine punten van verschil en menige werkelijke zwakheid. Sommigen verstaan dit van hun liefdadigheid voor de heiligen, die behoeftig waren, welke een tak en een bewijs van Christelijke liefde is.

C. Voor hun hoop. De hoop, die u weggelegd is in de hemelen, vers 5. De zaligheid van den hemel wordt hier hun hoop genoemd, omdat die de zaak is waarop gehoopt wordt, verwachtende de zalige hoop, Titus 2:13. Wat de gelovigen reeds in de wereld ontvangen is veel, maar wat voor hen in den hemel bewaard wordt, is veel meer. En wij hebben reden om God te danken voor de hoop des hemels, welke de ware Christenen hebben, en hun wèlgegronde verwachting van deze heerlijkheid. Hun geloof in Christus en hun liefde tot de heiligen had een oog op de hoop, die voor hen weggelegd was in de hemelen. Hoe meer wij onze hoop vestigen op de beloning in de toekomende wereld, des te losser zullen wij zijn van onze aardse schatten en des te gewilliger om daarmee wel te doen.

II. Nadat hij God gedankt heeft voor deze genaden, dankt hij Hem voor de middelen van genade, waarin zij zich verheugden. Welke gij tevoren gehoord hebt door het woord der waarheid, namelijk

des Evangelies. Zij hadden in het woord der waarheid van het Evangelie gehoord van deze hoop, die in de hemelen voor hen weggelegd was. Merk op: Het Evangelie is het woord der waarheid, en waaraan wij veilig de zaligheid van onze onsterfelijke zielen kunnen toevertrouwen, het komt van den God der waarheid en den Geest der waarheid, en is een waar woord. Hij noemt het de genade Gods in waarheid, vers 6. Het is grote barmhartigheid dit woord te mogen horen, want de voorname zaak, welke wij er uit leren, is de zaligheid des hemels. Het eeuwige leven is door het Evangelie aan het licht gebracht, 2 Timotheus 1:10. Zij hoorden van de hope, hun in de hemelen weggelegd door het woord der waarheid van het Evangelie.

Hetwelk tot u gekomen is, gelijk ook in de gehele wereld, en het brengt vruchten voort, gelijk ook onder u, vers 6. Dit Evangelie is verkondigd en brengt vruchten voort onder andere volken, het is tot u gekomen, gelijk in de gehele wereld, overeenkomstig het bevel: Predikt het Evangelie in de gehele wereld, en aan alle creaturen. Merk op:

A. Allen, die het woord van het Evangelie horen, moeten vruchten des Evangelies voortbrengen, dat is: het gehoorzamen en hun beginselen en hun wandel daarnaar hervormen. Dit was het eerste wat verkondigd werd: Brengt dan vruchten voort der bekering waardig, Mattheus 3:8. En onze Heere zei: Indien gij deze dingen weet, zalig zijt gij zo gij ze doet, Johannes 13:17.

B. Waar ook het Evangelie komt, zal het vruchten voortbrengen tot eer en heerlijkheid van God. Het brengt vrucht voort, gelijk ook in u. Wij vergissen ons, indien wij menen dat wij alleen aan de vertroostingen en zegeningen des Evangelies deelhebben. Brengt het Evangelie in ons vruchten voort? Het doet het in anderen.

III. Dat zij mogen bekrachtigd worden: Met alle kracht bekrachtigd worden naar de sterkte Zijner heerlijkheid, vers 11, versterkt tegen de verzoekingen des Satans en versterkt voor al hun plichten. Het is een grote troost voor ons, dat Hij, die op zich genomen heeft sterkte aan Zijn volk te geven, een God van macht en van heerlijkheid is. Waar geestelijk leven is, daar is ook behoefte aan geestelijke kracht, kracht voor alle daden van het geestelijk leven. Bekrachtigd worden is door de genade Gods instaat gesteld worden tot alle goed werk, en evenzeer gesterkt door diezelfde genade tegen alle kwaad, het is bekwaam gemaakt te worden tot onzen plicht en onze oprechtheid te bewaren. De gezegende Geest is de bewerker van deze kracht, want wij worden versterkt met kracht door Zijnen Geest in den inwendigen mens, Efeziërs 3:16. Het Woord van God is het middel, waardoor Hij ons die kracht toevoert, en wij behoren het ons toe te eigenen door het gebed. Het was in antwoord op zijn ernstig gebed, dat de apostel voldoende kracht ontving. In het gebed om geestelijke kracht zijn wij door de beloften niet beperkt, en daarom mogen wij niet beperkt zijn in onze hoop en begeerte daarnaar. Merk op:

1. Hij bad dat zij mochten bekrachtigd worden met kracht. Dit schijnt een onnodige herhaling, maar hij bedoelt dat zij overvloedig kracht, of kracht ontleend aan een ander, mochten ontvangen.

2. Met alle kracht. Het schijnt onredelijk te verlangen, dat een schepsel bekrachtigd worde met alle kracht, want dat kon zijn hem almachtig maken, maar hij bedoelt: met alle kracht, die wij gebruiken kunnen om onze roeping te vervullen en onze onschuld te bewaren, al de genade, die nodig is in alle beproevingen des levens en geschikt is om ons te helpen in tijd van nood.

3. Naar de sterkte Zijner heerlijkheid. Dat is, overeenkomstig de genade van God, maar de genade Gods in de harten der gelovigen is de sterkte Gods, en daar is heerlijkheid in die sterkte, het is een uitnemende en voldoende sterkte. En de mededeling van die sterkte is niet overeenkomstig onze zwakheid, waaraan de sterkte wordt gegeven, maar overeenkomstig Zijne kracht, die haar geeft. Wanneer God geeft, doet Hij dat overeenkomstig zich zelven.

4. Het bepaalde doel van deze gave was om te kunnen lijden. Bekrachtigd worden tot alle lijdzaamheid en lankmoedigheid met blijdschap, vers 11. Hij bidt niet alleen dat zij ondersteund worden in hun droefenissen, maar bekrachtigd. De reden daarvan is, dat er werk voor ons te doen is ook onder ons lijden. En zij, die bekrachtigd worden naar de sterkte Zijner heerlijkheid, worden gesterkt:

A. Tot alle lijdzaamheid. Wanneer de lijdzaamheid een volmaakt werk heeft, Jakobus 1:4, dan zijn wij bekrachtigd tot alle lijdzaamheid, wanneer wij onze moeilijkheden niet alleen geduldig dragen, maar ze aannemen als gaven van God en er dankbaar voor zijn. Aan u is "gegeven te lijden", Filippenzen 1:29. Indien wij onze moeiten goed dragen, al zijn ze nog zo veel en nog zo drukkend, dan dragen wij ze met lijdzaamheid. En dezelfde reden om ene moeite goed te dragen, zal, indien zij een goede reden is, volstaan voor andere moeiten. "Alle lijdzaamheid" bedoelt alle soorten van lijdzaamheid, niet slechts verdragende, maar ook verwachtende lijdzaamheid.

B. Dat is ook zo met lankmoedigheid, dat is tot grote lengte dragen, niet alleen voor een poos, maar zolang het Gode behaagt het lijden te verlengen.

C. Het is met vreugde, zich verblijden in de verdrukking, met blijdschap de roving onzer goederen aanzien, ons verblijden dat wij waardig geacht worden om Zijns naams wil smaadheid te lijden, blijdschap zowel als lijdzaamheid hebben onder de bezwaren des levens. Dit kunnen wij nooit door enige kracht uit ons zelven, maar alleen indien wij bekrachtigd worden door de genade Gods.

Colossenzen 1:12-29

Hier is een kort begrip van de leer des Evangelies betreffende het grote werk onzer verlossing door Christus. Wij vinden het niet als een onderwerp voor een leerrede, maar voor een dankzegging, want onze verlossing door Christus geeft ons in alle opzichten overvloedig stof tot dankzegging. Dankende den Vader, vers 12. Hij levert geen betoog over onze verlossing in geregelde orde, want dan zou hij eerst spreken van de verlossing zelf en daarna van hare toepassing. Maar hier keert hij de orde om, aangezien in ons gevoel de toepassing voor de daad zelf gaat. Wij gevoelen de zegeningen van de verlossing in onze harten, en worden door die stromen geleid tot de bron en oorsprong. De orde en volgorde van des apostels redenering kan op de volgende wijze weergegeven worden.

I. Hij spreekt over de werkzaamheden van den Geest der genade in ons. Wij moeten daarvoor dankzeggen, omdat wij daardoor bekwaam gemaakt worden om deel te krijgen aan het middelaarschap van den Zoon. Dankende den Vader, enz., vers 12, 13. Hier wordt gesproken van het werk van den Vader, omdat de Geest der genade is de Geest des Vaders, en de Vader in ons werkt door Zijn Geest. Zij, in wie het werk der genade is gewrocht, moe- ten daarvoor den Vader danken. Zo wij er den troost van hebben, moet Hij er den dank voor ontvangen. Wat is nu in ons gewrocht in de toepassing der verlossing?

1. Hij heeft ons getrokken uit de macht der duisternis, vers 13. Hij heeft ons verlost uit den staat van heidense duisternis en goddeloosheid. Hij heeft ons gered uit de macht der zonde, welke duisternis is, 1 Johannes 1:6, van de heerschappij des Satans, die de vorst der duisternis is, Efeziërs 6:12, en van de helse verdoemenis, welke de buitenste duisternis is, Mattheus 25:30. Zij werden geroepen uit de duisternis, 1 Petrus 2:9.

2. Hij heeft ons overgezet in het koninkrijk van den Zoon Zijner liefde, ons gebracht in de bedeling des Evangelies, ons leden gemaakt van de gemeente van Christus, welke is een staat van licht en zuiverheid. Eertijds waart gij duisternis, maar nu zijt gij licht in den Heere, Efeziërs 5:8. Die u geroepen heeft uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht, 1 Petrus 2:9. Zij, die slaven van Satan waren, zijn gewillige onderdanen van Christus gemaakt. De bekering van een zondaar is de overbrenging van een ziel uit het rijk des Satans in het koninkrijk van Christus. De macht der zonde wordt verbroken en men onderwerpt zich aan de heerschappij van Christus. De wet des geestes des levens in Christus maakt ons vrij van de wet der zonde en des doods. Het is het koninkrijk van den Zoon Zijner liefde, den Zoon van Zijn geheel bijzondere liefde, Zijn geliefden Zoon, Mattheus 3:17, den Geliefde, Efeziërs 1:6.

3. Niet alleen dit heeft Hij gedaan, maar Hij heeft ons bekwaam gemaakt om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht, vers 12. Hij heeft ons bereid voor de eeuwige gelukzaligheid des hemels, zoals aan de Israëlieten door het lot het beloofde land uitgedeeld werd, en heeft ons daarvan het onderpand en de verzekering gegeven. Dit vermeldt de apostel het eerst omdat het de eerste aanduiding van de toekomstige zegeningen is, dat wij in zekeren zin ons door God er voor bekwaam gemaakt gevoelen. God geeft genade en heerlijkheid en ons wordt hier meegedeeld wat wij daaronder te verstaan hebben.

A. Wat heerlijkheid is. Dat is de erve der heiligen in het licht. Het is een erfenis, en zij komt hun als kinderen toe, dat is de beste zekerheid en het eigendomsbewijs. Indien wij kinderen zijn, dan zijn wij ook erfgenamen, Romeinen 8:17. En het is een erfdeel der heiligen-geschikt voor geheiligde zielen. Zij, die op aarde geen heiligen zijn, zullen nooit heiligen in den hemel zijn. En het is ene erfenis in het licht, een volkomenheid van kennis, heiligheid en vreugde, door gemeenschap met God, welke licht is en de Vader der lichten, Jakobus 1:17, 1 Johannes 1:5.

B. Wat genade is. Het is het bekwaam zijn voor de erfenis. Die ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben, enz., dat is geschikt en instaat voor den hemelsen toestand door een daarmee overeenstemmende geneigdheid en gewoonte der ziel. En Hij maakt ons bekwaam door den machtigen invloed van Zijnen Geest. De werking van de goddelijke kracht is, dat zij het hart verandert en dat hemels maakt. Merk op: Allen, die voor den hemel hiernamaals bestemd zijn, worden voor den hemel hier voorbereid. Allen, die ongeheiligd leven en sterven, verlaten de wereld met hun hel in hun binnenste, maar allen, die geheiligd en vernieuwd zijn, scheiden van deze wereld met hun hemel in het hart. Zij, die de erfenis der kinderen hebben, ontvangen de opvoeding van kinderen en de geaardheid van kinderen, zij hebben den Geest der aanneming, door welken zij roepen: Abba Vader! Romeinen 8:15, En omdat gij kinderen zijt, heeft God den Geest Zijns Zoons in uwe harten gegeven, door welken gij roept: Abba Vader! Galaten 4:6. Dat bekwaam zijn voor den hemel is het onderpand des Geestes in onze harten, welke een deel van de erfenis is en de zekerheid voor de gehele inbezitstelling. Zij, die geheiligd zijn, zullen ook verheerlijkt worden, Romeinen 8:30, en zullen eeuwig de genade Gods danken, die hen geheiligd heeft.

II. Ten aanzien van den persoon des Verlossers. Heerlijke dingen worden hier van Hem gezegd, want de gezegende Paulus was vol van Christus en greep elke gelegenheid aan om tot Zijne eer te spreken. Hij spreekt hier onderscheidenlijk van Hem als God en als Middelaar.

1. Als God spreekt hij van Hem, vers 15-17,

A. Hij is het beeld des onzienlijken Gods. Niet gelijk de mens, die naar het beeld Gods gemaakt is, Genesis 1:27, in zijn vermogens en zijne heerschappij over de schepselen, neen: Hij is het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid, Hebreeën 1:3. Hij is het beeld Gods zoals de zoon het beeld zijns vaders is en een natuurlijke gelijkenis met hem heeft, zodat wie Hem gezien heeft den Vader gezien heeft, en dat Zijne heerlijkheid was als die des eniggeborenen des Vaders, Johannes 1:4, 14:9.

B. Hij is de eerstgeborene aller creaturen. Niet in dien zin dat Hijzelf een schepsel is, want Hij is prootototokos pasês ktiseoos, geboren of gegenereerd voor alle creaturen, of voordat enig creatuur gemaakt was, hetgeen de gewone spreekwijze der Schrift is voor: "van eeuwigheid" en waardoor Gods bestaan-van eeuwigheid tot ons begrip gebracht wordt. Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van den aanvang, van de oudheden der aarde aan. Ik was geboren als de afgronden nog niet waren, als nog gene fonteinen waren, zwaar van water, aleer de bergen ingevest waren, voor de heuvelen was ik geboren, Spreuken 8:23-25. Het betekent Zijne heerschappij over alle dingen, gelijk de eerstgeborene in een geslacht erfgenaam en heer is van alles, zo is Hij een erfgenaam van alles, Hebreeën 1:2. Het woord, met verandering van slechts een accent, prootototokos, betekent eigenlijk de eerste vervaardiger of voortbrenger van alle dingen, en daardoor sluit het goed aan hetgeen volgt.

C. Het is er zover vandaan, dat Hij een schepsel zou zijn, dat Hij de Schepper is. Want door Hem zijn alle dingen geschapen, die in den hemel en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, vers 16. Hij heeft alle dingen uit niet gemaakt, den hoogsten engel in den hemel zowel als de mensen op aarde. Hij schiep de wereld, de hogere en de lagere wereld, met al de bewoners van beide. Alle dingen zijn door Hem gemaakt, en zonder Hem is geen ding gemaakt, dat gemaakt is, Johannes 1:3. Hij spreekt hier van verscheidene rangen van engelen: Hetzij tronen, hetzij heerlijkheden, hetzij overheden, hetzij machten, hetgeen betekent of verscheidenheid van heerlijkheid of verscheidenheid van bedieningen. Engelen, overheden en machten, 1 Petrus 3:22. Christus is de eeuwige wijsheid des Vaders en het heelal is door wijsheid gemaakt. Hij is de arm des Heeren, en het heelal is door dien arm gemaakt.

Alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen, di autoe kai eis auton. Daar zij door Hem geschapen zijn, zijn ze ook tot Hem geschapen, door Zijn macht gemaakt, zijn ze gemaakt tot Zijn vreugde en Zijn eer. Hij is het einde zowel als de oorsprong aller dingen.

Tot Hem zijn alle dingen, Romeinen 11:36, eis auton ta panta.

D. En Hij is voor alle dingen. Hij bestond voordat de wereld geschapen werd, voor het begin des tijds, van alle eeuwigheid. Wijsheid was bij den Vader, de Heere bezat wijsheid in het begin Zijns wegs, voor Zijne werken, van toen aan, Spreuken 8:22. In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God en het Woord was God, Johannes 1:1. Hij bestond niet alleen voordat Hij uit ene maagd geboren werd, Hij bestond voor allen tijd.

E. Alle dingen bestaan tezamen door Hem. Zij bestaan niet alleen in hun wezen, maar ook in hun orde en afhankelijkheid. Hij schiep ze niet alleen in den beginne, maar het is door het woord Zijner macht dat ze blijven bestaan, Hebreeën 1:3. De gehele schepping wordt in stand gehouden door de macht van den Zone Gods, en Hij behoudt haar in haar tegenwoordige gedaante. Door Hem wordt zij bewaard voor ontbinding en wegzinking in wanorde.

2. Daarna toont de apostel aan wat Hij is als Middelaar, vers 18, 19.

A. Hij is het hoofd des lichaams, namelijk der gemeente, niet alleen een hoofd door regering en bestuur, zoals de koning het hoofd van den staat is en het recht heeft om wetten uit te vaardigen, maar een hoofd door levensinvloed, zoals het hoofd van het menselijk lichaam. Want alle genade en kracht wordt van Hem verkregen, en de gemeente is Zijn lichaam, de vervulling desgenen, die alles in allen vervult, Efeziërs 1:22, 23.

B. Hij is het begin, de eerstgeborene uit de doden, archê, prootototokos, het beginsel, de eerstgeborene van uit de doden, het beginsel van onze opstanding zowel als zelf de eerstgeborene. Al onze hoop en blijdschap vinden haar grond in Hem, die de bewerker van onze zaligmaking is. Niet in dien zin, dat Hij de eerste was, die ooit uit den dood opstond, maar Hij was de eerste en enige, die door Zijn eigen kracht verrees, en is daardoor bewezen te zijn de Zoon van God en de Heere van alle dingen. En Hij is het hoofd der opstanding en heeft ons een voorbeeld en waarborg gegeven van onze opstanding uit den dood. Hij verrees als de eersteling, 1 Corinthiërs 15:20.

C. Opdat Hij in allen de eerste zou zijn. Het was de wil des Vaders, dat Hij zou hebben alle macht in hemel en op aarde, dat Hij zou verheven zijn boven de engelen en alle machten in den hemel, (Hij heeft uitnemender naam boven hen geërfd, Hebreeën 1:4), en dat Hij in alle zaken van het koninkrijk Gods onder de mensen de voorkeur hebben zou. Hij heeft den eersten rang in de harten Zijns volks boven de wereld en het vlees, en door Hem den eersten rang te geven, handelen wij naar den wil des Vaders. Opdat zij allen den Zoon eren gelijk zij den Vader eren, Johannes 5:23.

D. Het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou, vers 19, niet alleen een volheid van overvloed voor Hem zelven, maar een overvloed voor ons, volheid van verdienste, rechtvaardigheid, kracht en genade. Gelijk het hoofd de zetel en de bron is van alle lichamelijke krachten, zo is Christus het van alle genade voor Zijn volk. Het behaagde den Vader, dat alle volheid in Hem wonen zou, en wij hebben den vrijen toegang tot Hem voor alle genade, die wij behoeven. Hij is daarvoor niet alleen onze voorspraak, maar Hij is de gevolmachtigde, aan wie de uitdeling is toevertrouwd. Uit Zijne volheid ontvangen wij genade voor genade, genade in ons beantwoordende aan de genade die in Hem is, Johannes 1:16, en Hij vervult alles in allen, Efeziërs 1:23.

III. Betreffende het werk der verzoening. Hij spreekt van de natuur daarvan, of waarin het bestaat, en van de middelen waardoor het werd verkregen.

1. Waaruit het bestaat. Er zijn twee delen.

A. De vergeving der zonden. In dewelke wij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden, vers 14. De zonde had ons gekocht en tot slaven gemaakt. Indien wij verlost worden, moeten wij van de zonde verlost worden, en dat geschiedt door vergeving, door het overdragen van de strafschuldigheid. Zie Efeziërs 1:7 :In wie wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar den rijkdom Zijner genade.

B. In verzoening met God. God heeft door Hem alle dingen verzoend tot zich zelven, vers 20. Hij is de Middelaar der verzoening, die zowel vrede als vergeving voor zondaren verwerft, die hen thans in een toestand van vrede en gunst brengt, en die eindelijk alle heilige schepselen, engelen en mensen, tot een heerlijke en gezegende gemeenschap verenigen zal, alle dingen die op de aarde en in den hemel zijn. Zie Efeziërs 1:10. Hij zal alles tot een vergaderen in Christus, beide dat in den hemel en dat op de aarde is. De uitdrukking luidt anakephalaioosasthai, dat is: hen allen onder een hoofd brengen. De heidenen, die vervreemd waren, en vijanden door het verstand in de boze werken, heeft Hij nu ook verzoend, vers 21. Hier zien wij wat hun toestand van nature was, hun heidense toestand: vervreemd van God en vijanden van God. Maar nu is die vijandschap gedood, en niettegenstaande dien afstand, zijn wij nu verzoend. Christus heeft den grondslag voor onze verzoening gelegd, want Hij heeft den prijs er voor betaald, Hij heeft het voorstel en de belofte gedaan, het als profeet afgekondigd en als koning vervuld. De grootste vijanden van God, die het verst van Hem vervreemd zijn en Hem tegenstand bieden, kunnen met Hem verzoend worden, en blijven alleen door hun eigen schuld onverzoend.

2. Hoe de verlossing verkregen is: door Zijn bloed, vers 14, Hij heeft vrede gemaakt door het bloed Zijns kruizes, vers 20, en in het lichaam Zijns vlezes, door den dood, vers 22. Door het bloed wordt de verzoening aangebracht, want het bloed is het leven, en zonder bloedstorting geen vergeving,

Hebreeën 9:22. Daar was zulk een waarde in het bloed van Christus, dat wanneer Hij dat stortte, God bereid was met de mensen in nieuwe voorwaarden te treden door hen in het verbond der genade te brengen en om Zijnentwil, krachtens Zijn kruisdood, hun vergeving te schenken en in genade aan te nemen allen, die in Hem geloven.

IV. Betreffende de verkondiging van deze verlossing. Merk hierop:

1. Aan wie zij verkondigd wordt: Het is gepredikt onder alle creaturen, vers 23, dat is, er is bevel gegeven om het allen creaturen te verkondigen, Markus 16:15. Het kan aan alle creaturen gepredikt worden, want het Evangelie sluit niemand uit, die zich zelven niet uitsluit. Meer of minder is het verkondigd of zal het verkondigd worden aan alle volken, ofschoon velen tegen zijn licht in gezondigd hebben en misschien velen het nog niet genoten.

2. Door wie het verkondigd is: Waarvan ik, Paulus, een dienaar geworden ben. Paulus was een groot apostel, maar zijn hoogste eretitel acht hij het een bedienaar van het Evangelie van Jezus Christus te zijn. Paulus gebruikt elke gelegenheid om van zijne bediening te spreken, want hij achtte zijne bediening heerlijk, Romeinen 11:13. En nog eens, vers 25 :Welker dienaar ik geworden ben. Merk hier op:

A. Vanwaar had Paulus zijne bediening? Het was: naar de bedeling van God, die mij gegeven is aan u, de wijze beschikking van de dingen in de huishouding Gods. Hij was uitdeler en bouwmeester, en dat was hem gegeven, hij had het zich niet aangematigd of het zelf genomen, en hij kon het niet als een schuld vorderen. Hij ontving het van God als een gave en nam het aan als een gunst.

B. Ter wille van wie had hij deze bediening? Het is voor u: u ten zegen, wij zijn uwe dienaren om Jezus wil, 2 Corinthiërs 4:5. Wij zijn Christus' dienaren ten goede van Zijn volk, om te vervullen het woord Gods (dat is: het ten volle te verkondigen), waarvan gij het grootste voordeel zult hebben. Hoe meer wij onze bediening in al haar delen vervullen, des te groter zal de zegen voor de gemeente zijn, zij zal des te meer vervuld worden met kennis en bekwaam gemaakt tot den dienst.

C. Welk een prediker was Paulus? Dat wordt in bijzonderheden meegedeeld.

a. Hij was een lijdende prediker. Die mij nu verblijde in mijn lijden voor u, vers 24. Hij leed ter wille van Christus en tot welzijn van de gemeente. Hij leed omdat hij het Evangelie verkondigde. En omdat hij voor zulk een goede zaak leed, kon hij zich over zijn lijden verblijden, verblijden omdat hij waardig geacht werd te lijden, en zich dat tot een eer rekenen.

En vervul in mijn vlees de overblijfselen van de verdrukkingen van Christus. Die overblijfselen voor Paulus en voor enig ander waren geen verzoening voor de zonden, zoals het lijden van Christus was. Dáár ontbrak niets aan, dat behoefde niet vervuld te worden. Dat beantwoordde volkomen aan het doel, de voldoening van Gods gerechtigheid tot zaligmaking van Zijn volk. Maar het lijden van Paulus en van andere goede dienaren maakte hen Christus gelijkvormig en zij volgden Hem op Zijn lijdensweg, en daarom wordt gezegd, dat zij vervulden hetgeen van het lijden van Christus overgebleven was, zoals de was de graveerselen van het zegel vervult, dat er in afgedrukt wordt. Ook kan het bedoeld zijn niet van het lijden van Christus, maar van het lijden om Christus' wil. Hij vervulde de overblijfselen. Een zeker deel en een bepaalde mate van lijden voor Christus was hem

toegewezen, en daar het lijden met dat doel hem aangenaam was, zo vervulde hij meer en meer wat daarvan overgebleven was om zijn volle deel te hebben.

b. Hij was een prediker in bijzonderheden, hij predikte niet alleen in het openbaar, doch van huis tot huis persoonlijk. Dewelke wij verkondigen, vermanende een iegelijk mens en lerende een iegelijk mens in alle wijsheid, vers 28. Een iegelijk heeft behoefte aan vermaning en lering, en daarom moet een iegelijk zijn deel ontvangen. Merk op: Ten eerste. Wanneer wij iemand vermanen over hetgeen hij verkeerd doet, moeten wij hem leren beter te doen, vermaning en onderwijs moeten hand aan hand gaan. Ten tweede. De mensen moeten vermaand en geleerd worden in alle wijsheid. Wij moeten den gelegen tijd kiezen en de beste middelen gebruiken, en ons schikken naar de omstandigheden en het bevattingsvermogen van hen met wie wij te doen hebben, en hen onderwijzen naarmate zij verdragen kunnen. Zijn doel was een iegelijk mens volmaakt te stellen in Christus Jezus, hetzij volmaakt in de kennis van de Christelijke leer (zo velen dan als wij volmaakt zijn, laat ons dit gevoelen, Filippenzen 3:15, 2 Timotheus 3:17), hetzij, bekroond met eeuwige heerlijkheid hiernamaals, wanneer hij zich zelven een heerlijke gemeente zal voorstellen, Efeziërs 5:27, en haar zal doen komen tot de geesten der volmaakte rechtvaardigen, Heb. 12:23. Het doel der dienaren moet zijn de verbetering en de redding van een iegelijk, die hen hoort.

Ten derde. Hij was een ijverig prediker en gaf zich moeite, hij was niet traag en deed zijn werk niet onachtzaam. Waartoe ik ook arbeide, strijdende naar Zijne werking, die in mij werkt met kracht, vers 29. Hij arbeidde en streed, was zeer vlijtig en tevreden onder alle bezwaren, overeenkomstig de mate der genade, die hem geschonken was, en de buitengewone tegenwoordigheid van Christus bij hem. Daar Paulus zich er op toelegde om veel goeds te doen, had hij het voorrecht, dat de kracht Gods ook vruchtbaarder in hem werkte. Hoe meer wij arbeiden in het werk des Heeren, des te grotere mate van hulp mogen wij van Hem daarin verwachten, Efeziërs 3:7, naar de gave der genade Gods, die mij gegeven is naar de werking Zijner kracht.

3. Het Evangelie dat gepredikt werd. Het wordt hier genoemd: De verborgenheid, die verborgen is geweest van alle eeuwen en van alle geslachten, maar nu geopenbaard is aan Zijne heiligen, vers 26.

A. De verborgenheid van het Evangelie was lang verborgen, van eeuwen en geslachten, al de eeuwen der kerk onder de bedeling des Ouden Testaments. De gemeente was in een staat van minderjarigheid en werd opgeleid voor volmaakter toestand, maar zij kon niet zien op het einde van de dingen, die God verordend had, 2 Corinthiërs 3:13.

B. Deze verborgenheid nu, is in de volheid der tijden bekend gemaakt aan de heiligen, duidelijk geopenbaard en blootgelegd. De sluier, die over het aangezicht van Mozes lag, is door Christus weggenomen, 2 Corinthiërs 3:14. De geringste heilige onder het Evangelie verstaat meer dan de grootste profeet onder de wet. De minste in het koninkrijk der hemelen is groter dan zij. De verborgenheid van Christus, welke in andere eeuwen den kinderen der mensen niet is bekend gemaakt, is nu geopenbaard aan Zijne heilige apostelen en profeten door den Geest, Efeziërs 3:4, 5. En wat is die verborgenheid? Het is de rijkdom van Gods heerlijkheid onder de heidenen. De bijzondere leer van het Evangelie was een verborgenheid, die tevoren verborgen was en nu bekend gemaakt werd. Maar de grote verborgenheid, waarop hier gedoeld wordt, is het verbreken van den muur des afscheidsels tussen Joden en heidenen, en de verkondiging van het Evangelie aan de

heidenwereld, zodat dezen deelgenoten worden aan de voorrechten van het Evangelie, zij, die tevoren in onwetendheid en afgoderij verzonken lagen.

Dat de heidenen zijn mede-erfgenamen en van hetzelfde lichaam, en mede-deelgenoten Zijner belofte in Christus door het Evangelie, Efeziërs 3:6. Deze verborgenheid, nu bekend gemaakt, is Christus onder u, de hoop der heerlijkheid. Christus is de hoop der heerlijkheid. De grond van onze hoop is Christus in het woord, of de openbaring des Evangelies, die ons den aard daarvan en de middelen om dien te verkrijgen mededeelt. Het bewijs van onze hoop is Christus in het hart, of de heiligmaking van de ziel, en haar toebereiding voor de hemelse heerlijkheid.

4. De roeping van hen, die aan deze verlossing deelhebben. Indien gij maar blijft in het geloof, gefundeerd en vast, en niet bewogen wordt van de hope des Evangelies, dat gij gehoord hebt, vers 23. Wij moeten gefundeerd en vast in het geloof blijven, en niet bewogen worden van de hope des Evangelies, dat is, wij moeten er in onze zielen zo vast van overtuigd zijn, dat wij er door gene verzoeking van afgetrokken worden. Wij moeten standvastig en onbeweeglijk zijn, 1 Corinthiërs 15:58, en de onwankelbare belijdenis der hoop vasthouden, Heb. 10:23. Wij kunnen den gelukkigen uitslag van ons geloof alleen verwachten, wanneer wij blijven in het geloof en er zo in gefundeerd en bevestigd zijn, dat wij niet bewogen kunnen worden. Wij moeten ons niet onttrekken ten verderve, maar geloven tot behouding onzer zielen, Hebreeën 10:39. Wij moeten getrouw zijn tot den dood, door alle verzoekingen heen, opdat wij mogen ontvangen de kroon des levens, en verkrijgen het einde onzes geloofs, de zaligheid onzer zielen, 1 Petrus 1:9.

Colossenzen 1:16-23

De apostel besluit dit hoofdstuk met vermaningen tot de eigenaardige plichten, die hij aan de voorafgaande redenering ontleent.

I. Hier is een waarschuwing om zich in acht te nemen tegen Joodse leraren, en tegen hen die beproeven Christenen onder het juk van de ceremoniële wet te brengen. Dat u dan niemand oordele in spijs of in drank, enz., vers 16. Velen van de ceremoniën der Mozaïsche wet bestonden in onderscheidingen van spijzen en dagen. Het blijkt uit Romeinen 14 dat er waren, die deze onderscheidingen wilden handhaven. Maar de apostel toont hier aan, dat sedert Christus gekomen is en de ceremoniële wet vervuld heeft, ze niet meer onderhouden moet worden. Laat niemand u met deze dingen bezwaren, want God doet het zelf niet. Indien God u heeft vrijgemaakt, wordt dan niet wederom met dat juk der dienstbaarheid bevangen. En dit te meer omdat deze dingen een schaduw van de toekomende dingen waren, vers 17, hetgeen aanduidt dat zij geen innerlijke waarde bezaten en nu afgedaan hebben. Maar het lichaam is van Christus, het lichaam, waarvan zij de schaduw waren, is gekomen, zodat het voortzetten van de ceremoniële gebruiken, die alleen typen en schaduwen van Christus waren, een aanduiding zou zijn dat Christus nog niet gekomen en het Evangelie nog niet geopenbaard was. Merk op de voordelen, die wij onder het Evangelie hebben boven hen, die onder de wet waren, zij hadden de schaduw, wij hebben het wezen der zaak.

II. Hij waarschuwt hen op hun hoede te zijn tegen degenen, die de aanbidding der engelen als middelaars tussen God en de mensen invoeren willen, zoals de heidense wijsgeren deden. Dat u dan niemand overheerse naar zijnen wil in nederigheid en dienst der engelen, vers 18. Het scheen een teken van nederigheid te zijn om de tussenkomst der engelen te verlangen, omdat men zich bewust was van eigen onwaardigheid om rechtstreeks met God te spreken. Maar ofschoon het een schijn van nederigheid had, was het een eigenwillige en geen geboden nederigheid, en daarom is ze niet aannemelijk, gelijk ze ook niet betrouwbaar is. Zij ontneemt aan Christus de eer, die men Hem alleen verschuldigd is, en geeft die aan een schepsel. Daarbij waren de beweegredenen, die tot deze handelingen leidden, enkel uitvinding van mensen en geen goddelijke openbaring, de hoogmoedige bedenksels van de menselijke rede, waardoor de mens zich met dingen inlaat en er over beslist, zonder er genoegzame kennis van te hebben. Intredende in hetgeen hij niet gezien heeft, tevergeefs opgeblazen zijnde door het verstand zijns vlezes, voorgevende instaat te zijn om de verschillende rangen van engelen te kunnen beschrijven en hun onderscheidene bedieningen te kennen, welke God voor ons verborgen heeft. En daarom, ofschoon die leer een schijn van nederigheid in de praktijk had, was ze in beginsel werkelijk hoogmoed. Zij brachten zulke hersenschimmen te berde om hun eigen vleselijke neigingen te strelen, en waren er trots op dat zij voor wijzer dan andere mensen aangezien werden. Hoogmoed is de oorsprong van een groot aantal dwalingen en ketterijen, evenals van veel boze praktijken, die een groot vertoon van nederigheid hebben. Zij, die zo handelen, behouden het Hoofd niet, vers 19. In werkelijkheid verzaken zij Christus, den enigen Middelaar tussen God en de mensen. Het is de grootste belediging voor Christus, die het hoofd der gemeente is, wanneer een harer leden gebruik wil maken van andere tussenkomst bij God dan de Zijne. Wie Christus loslaat, grijpt iets aan dat naast Hem is, maar dat zal hem niet staande houden. Uit hetwelk het gehele lichaam, door de samenvoegsels en samenbindingen voorzien en samengevoegd zijnde, opwast met goddelijken wasdom.

1. Jezus Christus is niet alleen hoofd als opperheer over de gemeente, maar het hoofd van levensinvloed voor haar. Zij is door samenvoegselen en samenbindingen met Hem verenigd, zoals de onderscheidene leden van het lichaam met het hoofd verenigd zijn, en ontvangt leven en voeding van Hem.

2. Het lichaam van Christus is een wassend lichaam, het groeit met goddelijken wasdom. De nieuwe mens groeit, en de natuur der genade is te groeien, wanneer er geen verhindering van buitenaf komt. Met goddelijken wasdom, met den wasdom der genade waarvan God de bewerker is, of, naar gewoon Hebreeuws spraakgebruik, met groten en overvloedigen wasdom. Opdat gij moogt vervuld worden met al de volheid Gods, Efeziërs 3:19. Opwassen in Christus, die het hoofd is, uit welken het gehele lichaam bekwamelijk samengevoegd en samen vastgemaakt zijnde, den wasdom des lichaams bekomt, Efeziërs 4:15, 16.

III. Hij neemt daaruit aanleiding om hen opnieuw te waarschuwen. Indien gij dan met Christus de eerste beginselen der wereld zijt afgestorven, wat wordt gij gelijk of gij in de wereld leefde met inzettingen belast? vers 20. Indien gij als Christenen dood zijt voor de onderhouding van de ceremoniële wet, waarom onderwerpt gij u er dan aan? Zulke onderhouding als: Raak niet, en smaak niet, en roer niet aan, vers 21. Onder de wet bestond ceremoniële besmetting, bijvoorbeeld door het aanraken van een lijk, of van iets dat den afgoden geofferd was, of door het eten van verboden spijzen, enz. Welke dingen alle verderven door het gebruik, daar ze geen innerlijke waarde hebben die hen in stand houdt, en zij, die ze gebruiken, zien ze verderven en verdwijnen, -of welke, door de bedoeling om het Christelijk geloof te verderven, moeten vergaan, daar ze geen ander gezag hebben dan de instellingen en overleveringen der mensen. Zij hebben wel een schijnreden van wijsheid in eigenwilligen godsdienst en nederigheid. Die deze dingen voorstonden hielden zich zelven voor wijzer dan hun naasten, omdat zij de wet van Mozes tegelijk met het Evangelie van Christus onder- hielden, ten einde zo niet in het ene, dan toch in het andere zeker van hun zaak te zijn, maar, helaas, dat was slechts een schijn van wijsheid, enkel inbeelding en voorwendsel. Naar het scheen veronachtzaamden zij het lichaam, door dit niet te eten en dat niet te smaken en hun zinnelijke genoegens en begeerten te doden, maar daarin is niets van de ware toewijding, want het Evangelie leert ons God te aanbidden in geest en in waarheid, en niet door het waarnemen van instellingen, en alleen door tussenkomst van Christus en niet door die der engelen.

1. Christenen zijn door Christus bevrijd van de ceremoniële vervulling van de wet van Mozes, en alleen onderworpen aan het juk, dat God zelf hun oplegt.

2. Onderwerping aan instellingen van menselijke vinding in den dienst van God is ten hoogste afkeurenswaardig en tegen de vrijheid van het Evangelie. De apostel vordert van de Christenen: Staat dan in de vrijheid, met welke Christus u heeft vrijgemaakt, en wordt niet wederom met een juk der dienstbaarheid omvangen, Galaten 5:1. Hun verkeerdheid is, dat ze inbreuk maken op het gezag van Christus, het hoofd der gemeente, en een andere wet instellen van geboden in inzettingen bestaande, Efeziërs 2:15, nadat Christus de oude wet teniet gedaan had.

3. Zulke dingen hebben alleen een schijn van wijsheid, maar zijn in werkelijkheid dwaasheid. Het is ware wijsheid zich dicht aan de instellingen van het Evangelie te houden en zich volkomen te onderwerpen alleen aan Christus, het hoofd der gemeente.

HOOFDSTUK 2

1 Want ik wil, dat gij weet, hoe groten strijd ik voor u heb, en voor degenen, die te Laodicea zijn, en zo velen als er mijn aangezicht in het vlees niet hebben gezien;
2 Opdat hun harten vertroost mogen worden, en zij samengevoegd zijn in de liefde, en dat tot allen rijkdom der volle verzekerdheid des verstands, tot kennis der verborgenheid van God en den Vader, en van Christus;
3 In Denwelken al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn.
4 En dit zeg ik, opdat niet iemand u misleide met beweegredenen, die een schijn hebben.
5 Want hoewel ik met het vlees van u ben, nochtans ben ik met den geest bij u, mij verblijdende en ziende uw ordening, en de vastigheid van uw geloof in Christus.
6 Gelijk gij dan Christus Jezus, den Heere, hebt aangenomen, wandelt alzo in Hem;
7 Geworteld en opgebouwd in Hem, en bevestigd in het geloof, gelijkerwijs gij geleerd zijt, overvloedig zijnde in hetzelve, met dankzegging.
8 Ziet toe, dat niemand u als een roof vervoere door de filosofie, en ijdele verleiding, naar de overlevering der mensen, naar de eerste beginselen der wereld, en niet naar Christus;
9 Want in Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk;
10 En gij zijt in Hem volmaakt, Die het Hoofd is van alle overheid en macht;
11 In Welken gij ook besneden zijt met een besnijdenis, die zonder handen geschiedt, in de uittrekking van het lichaam der zonden des vleses, door de besnijdenis van Christus;
12 Zijnde met Hem begraven in den doop, in welken gij ook met Hem opgewekt zijt door het geloof der werking Gods, Die Hem uit de doden opgewekt heeft.
13 En Hij heeft u, als gij dood waart in de misdaden, en in de voorhuid uws vleses, mede levend gemaakt met Hem, al uw misdaden u vergevende;
14 Uitgewist hebbende het handschrift, dat tegen ons was, in inzettingen bestaande, hetwelk, zeg ik, enigerwijze ons tegen was, en heeft datzelve uit het midden weggenomen, hetzelve aan het kruis genageld hebbende;
15 En de overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het openbaar tentoongesteld, en heeft door hetzelve over hen getriomfeerd.
16 Dat u dan niemand oordele in spijs of in drank, of in het stuk des feest dags, of der nieuwe maan, of der sabbatten;
17 Welke zijn een schaduw der toekomende dingen, maar het lichaam is van Christus.
18 Dat dan niemand u overheerse naar zijn wil in nederigheid en dienst der engelen, intredende in hetgeen hij niet gezien heeft, tevergeefs opgeblazen zijnde door het verstand zijns vleses;
19 En het Hoofd niet behoudende, uit hetwelk het gehele lichaam, door de samenvoegselen en samenbindingen voorzien en samengevoegd zijnde, opwast met goddelijken wasdom.
20 Indien gij dan met Christus de eerste beginselen der wereld zijt afgestorven, wat wordt gij, gelijk of gij in de wereld leefdet, met inzettingen belast?
21 Namelijk raak niet, en smaak niet, en roer niet aan.
22 Welke dingen alle verderven door het gebruik, ingevoerd naar de geboden en leringen der mensen;
23 Dewelke wel hebben een schijn rede van wijsheid in eigenwilligen gods dienst en nederigheid, en in het lichaam niet te sparen, doch zijn niet in enige waarde, maar tot verzadiging van het vlees.

I. De apostel drukt zijne belangstelling voor de Colossenzen uit, vers 1-3,

II. Hij herhaalt dat, vers 4, 5,

III. Hij waarschuwt hen tegen de valse leraars onder de Joden, vers 4, 6, 7, en tegen de heidense wijsbegeerte, vers 8-12,

IV. Hij houdt hun de voorrechten der Christenen voor, vers 13-15, En

V. bes1uit met een waarschuwing tegen de Joodse leraars en hen, die de aanbidding der engelen invoeren willen, vers 16-23.

Colossenzen 2:1-3

Wij kunnen hier zien hoe grote belangstelling Paulus gevoelde voor de Colossenzen en de overige gemeenten, die hij niet persoonlijk kende. De apostel was nooit te Colosse geweest en de gemeente was dus niet door hem gesticht, en toch droeg hij voor haar zo tedere zorg, alsof zij de enige was voor welke hij te arbeiden had, vers 1. Want ik wil dat gij weet hoe groten strijd ik voor u heb en voor degenen, die in Laodicea zijn, en zo velen als mijn aangezicht in het vlees niet hebben gezien.

1. Paulus' belangstelling voor hen was aangegroeid tot strijd. Hij was in zekeren zin in angst en had voortdurend vrees wat er van hen worden zou. Hierin was hij een volgeling van zijn Meester, die ook in vreze was en verhoord werd uit de vrees.

2. Wij kunnen door geloof, hoop en heilige liefde gemeenschap hebben ook met die gemeenten, die wij persoonlijk niet kennen en met welke wij geen omgang hebben. Wij kunnen voor elkaar denken en bidden en belangstelling gevoelen, op den grootsten afstand, en wij mogen hopen hen, die wij in dit vlees niet zien, eens in den hemel te zullen ontmoeten. Maar:

I. Wat is het, dat de apostel voor hen begeert? Dat hun harten vertroost mogen worden, en zij samengevoegd zijn in de liefde, enz., vers 2. Hij verlangde zo sterk naar hun geestelijk welzijn. Hij zegt niet te begeren, dat zij gezond mochten zijn, of voorspoedig, of rijk, of aanzienlijk, maar dat hun harten vertroost mogen worden. De voorspoed van de ziel is de beste voorspoed, en daarnaar moeten wij het meest verlangen voor ons zelven en voor anderen. Wij ontvangen hier ene beschrijving van dezen voorspoed.

1. Wanneer onze kennis groeit tot een verstaan van de verborgenheid van God den Vader, en van Christus. Wanneer wij komen tot duidelijker, dieper, geregelder kennis van de waarheid, zoals die in Jezus is, dan is de ziel voorspoedig. De verborgenheid kennen, hetzij datgene, dat tevoren verzegeld was, maar nu bekend gemaakt werd betreffende den Vader en Christus, hetzij de verborgenheid, waarvan hij reeds gesproken heeft, van de roeping der heidenen tot de gemeente, die de Vader en Christus in het Evangelie geopenbaard hebben. En niet alleen, dat wij er over spreken kunnen als een les, zoals men in den catechismus het geleerd heeft, maar dat wij er ingeleid zijn en de bedoeling er van hebben ondervonden. Daar moeten wij naar trachten, dat is de voorspoed onzer ziel.

2. Wanneer ons geloof aangroeit tot volle verzekerdheid en vrijmoedige erkenning van deze verborgenheid.

A. Tot volle verzekerdheid, of wèl-gegrond oordeel uit eigen ondervinding, over de grote waarheden des Evangelies, zonder ze te betwijfelen of er in te wankelen, maar ze omhelzende met de grootste voldoening, als een getrouw woord en aller aanneming waardig.

B. Wanneer het komt tot vrijmoedige belijdenis, en wij niet enkel met het hart geloven, maar ook bereid zijn, indien wij daartoe geroepen worden, met den mond te belijden, en ons onzen Meester en onzen heiligen godsdienst niet schamen onder de dreigingen en gewelddadigheden der vijanden. Dat wordt genoemd allen rijkdom der volle verzekerdheid des verstands. Grote kennis en sterk geloof maken een ziel rijk. Dat is rijk zijn naar God, rijk in geloof, en den waren rijkdom bezitten, Lukas 12:21, 16:11, Jakobus 2:5.

3. Het bestaat in een overvloedige vertroosting van de ziel. Dat uwe harten vertroost mogen worden. De ziel is voorspoedig wanneer zij vervuld is met blijdschap en vrede, Romeinen 15:13, en bezit dan ene voldoening, die door alle moeilijkheden niet kan verstoord worden, zij kan zich dan verheugen in den Heere als alle andere vertroosting ontbreekt, Habakuk 3:17, 18.

4. Hoe meer wij innige gemeenschap hebben met onze mede-Christenen, des te meer is de ziel voorspoedig. Samengevoegd in de liefde. Heilige liefde verbindt de harten der Christenen aan elkaar, en geloof en liefde beide dragen bij tot onze vertroosting. Hoe sterker ons geloof is en hoe warmer onze liefde, des te groter zal onze vertroosting zijn. Gelegenheid hebbende om Christus te noemen, maakt de apostel naar zijne gewoonte ene opmerking tot diens eer: In wie al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn, vers 3. Hij heeft gezegd, 1:19, dat in Hem al de volheid woont, hier noemt hij bepaald de schatten van wijsheid en kennis. Hij is vol wijsheid, want Hij heeft ons den wil van God jegens de mensheid ten volle geopenbaard. De schatten van wijsheid zijn voor ons niet verborgen, maar zijn voor ons in Christus verkrijgbaar. Zij, die wijsheid en kennis begeren, mogen er Christus om vragen. Wij moeten gebruik maken van den voorraad, die voor ons in Hem opgelegd is, en genieten van de schatten, die in Hem verborgen zijn. Hij is de wijsheid Gods en door God voor ons tot wijsheid gemaakt, 1 Corinthiërs 1:24, 30.

II. Hij herhaalt de betuiging van zijn belangstelling voor hen in vers 5. Want hoewel ik met het vlees van u ben, nochtans ben ik met den geest bij u, mij verblijdende en ziende uwe ordening en de vastigheid van uw geloof in Christus.

1. Wij kunnen in den geest zijn bij de gemeenten en Christenen, van welke wij in het vlees afwezig zijn: want de gemeenschap der heiligen is iets geestelijks. Paulus had omtrent de Colossenzen gehoord, dat zij goed geordend waren, en ofschoon hij hen nimmer gezien had, was hij toch bij hen tegenwoordig, hij zegt hun dat hij zich gemakkelijk in hun midden denken kan en met blijdschap hun goed gedrag ziet.

2. De ordening en standvastigheid der Christenen zijn verblijdend voor de dienaren, zij verheugen zich wanneer zij hun ordening zien, en hun standvastigheid in het Christelijk geloof mogen opmerken.

3. Hoe standvastiger ons geloof in Christus is, des te beter ordening zal er zijn in ons gehele gedrag, want wij leven en wandelen door het geloof, 2 Corinthiërs 5:7, Hebreeën 10:38.

Colossenzen 2:4-12

De apostel waarschuwt de Colossenzen tegen misleiders, vers 4. En dit zeg ik, opdat niet iemand u misleide met beweegredenen, die een schijn hebben. Hij dringt zo aan op hun volmaking in Christus en in de openbaring van het Evangelie, om hen te bewaren voor de misleidende beweegredenen van hen, die hun beginselen willen bederven. Merk op:

1. De wijze, waarop Satan de zielen wil verderven, is misleiding. Hij bedriegt ze en vernielt ze daardoor. Hij is de oude slang, die Eva door hare arglistigheid bedrogen heeft, 2 Corinthiërs 11:3. Hij kan ons niet verderven dan door ons te bedriegen, en hij kan ons alleen bedriegen door onze eigen schuld en dwaasheid.

2. Satans dienaren, wier doel het is hen te verderven, bedriegen hen met beweegredenen, die een schijn hebben. Ziehier het gevaar van misleidende woorden, hoe menigeen is verloren gegaan door de vleierij van hen, die hen wilden misleiden, en door valse voorstellingen en valse redeneringen over slechte beginselen en kwade praktijken. Zij verleiden door schoonspreken en prijzen de harten der eenvoudigen, Romeinen 16:18. Gij behoort op uw hoede te zijn tegen woorden, die een schijn hebben, en een afschuw en schrik te hebben van hen, die u in het kwade verstrikken willen, want hun doel is uw verderf. Indien de zondaars u aanlokken, bewillig niet! Spreuken 1:10.

I. Een voornaam middel tegen verleiders is, vers 6, 7: Gelijk gij dan Christus Jezus, den Heere, aangenomen hebt, wandelt alzo in Hem, enz.

1. Alle Christenen hebben, tenminste in hun belijdenis, Christus Jezus den Heere aangenomen, Hem aangenomen als den Christus, den groten profeet der gemeente, door God gezalfd om Zijnen wil te openbaren, als Jezus, den groten hogepriester en Zaligmaker van zonde en toorn, door Zijn verzoenende zelfofferande, en als Heere of Koning, aan wie zij onderworpen zijn en gehoorzamen moeten. Hem aangenomen, in Hem toegestemd, Hem als de uwe aangenomen in alle betrekking en in alle opzicht, en voor alles waarvoor Hij gegeven is.

2. Het grote doel van hen, die Christus aangenomen hebben, moet zijn in Hem te wandelen, hun gedrag in overeenstemming te brengen met hun beginselen, hun handelingen met hun verplichtingen te doen overeenkomen. Gelijk wij Christus hebben aangenomen, zo moeten wij in ons dagelijks leven met Hem en in Zijne gemeenschap wandelen.

3. Hoe meer wij met Christus wandelen, des te meer zullen wij geworteld en gegrond in het geloof worden. Een goede wandel is de beste versterking van een goed geloof. Zo wij met Hem wandelen, zullen wij in Hem geworteld worden, en hoe vaster wij in Hem geworteld zijn, des te meer zullen wij met Hem wandelen.

Geworteld en opgebouwd. Merk op: Wij kunnen niet in Christus opgebouwd worden, tenzij wij eerst in Hem geworteld zijn. Wij moeten met Hem verenigd zijn door een levend geloof en hartelijk instemmen met Zijn verbond, en dan zullen wij in Hem opwassen in alle dingen. Gelijkerwijs gij geleerd zijt, overeenkomstig de regelen van de Christelijke leer, waarin gij onderwezen zijt. Een goede opvoeding heeft goeden invloed op onze bevestiging. Wij behoren te zijn bevestigd in het geloof gelijk wij geleerd zijn, en daarin overvloedig zijnde. In het geloof bevestigd zijnde, moeten wij

er overvloedig in zijn, het meer en meer verbeteren, en met dankzegging. De wijze om den zegen en den troost van Gods genade te verkrijgen, is Hem veel daarvoor te danken. Wij moeten bij al onze vorderingen dankzegging voegen, en gevoelig zijn voor de barmhartigheid van al onze voorrechten en gunsten.

II. Wij worden krachtig vermaand tegen ons gevaar. Ziet toe, dat niemand u als een roof vervoere door de filosofie en ijdele verleiding, naar de overleveringen der mensen, naar de eerste beginselen der wereld, en niet naar Christus, vers 8. Er is ene wijsbegeerte, die de edele oefening van onze verstandelijke vermogens en zeer dienstig voor den godsdienst is. Zij is de bestudering van de werken Gods en leidt ons tot de kennis Gods en bevestigt ons geloof in Hem. Maar er is ook ene wijsbegeerte, die ijdel en verleidend is, die tegen den godsdienst bevooroordeeld is en de wijsheid der mensen tegenover de wijsheid Gods stelt, en het geloof vernietigt door de inbeelding der mensen te behagen. Zij is schone en nieuwsgierige bespiegeling over dingen, die ons te hoog zijn, die voor ons geen nut hebben, of ons niet aangaan, en een keur van woorden en uitdrukkingen, welke alleen een ledige en dikwijls bedrieglijke schijn van wijsheid en kennis hebben. Naar de overleveringen der mensen en de eerste beginselen der wereld. Dit slaat duidelijk zowel op de Joodse leerstellingen als op de heidense wetenschap. De Joden lieten zich regeren door de overleveringen van hun vaderen en de eerste beginselen der wereld: de gebruiken en plechtigheden, welke alleen dienden om aan de bedeling des Evangelies vooraf te gaan en den weg te banen. De heidenen vermengden hun wijsgerige stelsels met de Christelijke beginselen. En beiden keerden daardoor hun zielen van Christus af. Zij, die hun geloof regelen naar de mensen en in den weg der wereld wandelen, hebben zich daardoor afgewend van het volgen van Christus. De misleiders waren voornamelijk Joodse leraren, die trachtten de wet van Mozes na te leven in vereniging met het Evangelie van Christus, maar werkelijk in tegenstelling en tegenspraak daarmee. Nu toont de apostel hier aan:

1. Dat wij in Christus het wezen hebben van al de schaduwen der ceremoniële wet. Bijvoorbeeld:

A. Hadden zij dan de Schechinah, de bijzondere tegenwoordigheid Gods, genoemd "de heerlijkheid", naar haar zichtbaar teken? Wij hebben die in Jezus Christus, vers 9. Want in Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk. Onder de wet woonde de volheid Gods tussen de cherubs, in een wolk, die het verzoendeksel overschaduwde, maar nu woont zij in den persoon van onzen Verlosser, die onze natuur aannam, vlees van ons vlees en been van onze benen is, en ons den Vader veel heerlijker verklaard heeft. Zij woont in Hem lichamelijk, niet gelijk het lichaam tegen den geest overstaat, maar gelijk het lichaam tegen de schaduw overstaat. De volheid der Godheid woont in Christus werkelijk en niet figuurlijk, want Hij is beide: God en mens.

B. Hadden zij de besnijdenis, welke het zegel des verbonds is? In Christus zijn wij besneden met ene besnijdenis, die zonder handen geschiedt, door het werk der wedergeboorte, welke de geestelijke en Christelijke besnijdenis is. Die is een Jood, die het in het verborgen is. en de besnijdenis des harten is de besnijdenis, Romeinen 2:29. Dat is aan Christus te danken en behoort bij de Christelijke bedeling. Die zonder handen geschiedt, niet door toedoen van enig schepsel, maar door de macht van den gezegenden Geest Gods. Wij zijn geboren uit den Geest, Johannes 3:5. En het is het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes, Titus 3:5. Het bestaat in de uittrekking van het lichaam der zonden des vlezes, in afstand doen van de zonden en in vernieuwing des levens, niet in uitwendige plechtigheden. Het is niet de aflegging van de vuiligheid des lichaams, maar ene vraag van een goed geweten tot God, 1 Petrus 3:21. En het is niet genoeg, dat wij een of

andere bijzondere zonde nalaten, maar wij moeten het gehele lichaam der zonden uittrekken. De oude mens moet gekruisigd worden en het lichaam der zonden teniet gedaan, Romeinen 6:6. Christus werd besneden, en uit kracht van onze vereniging met Hem krijgen wij deel aan die werkelijke genade, die het lichaam der zonde des vlezes uittrekt. Daarbij: de Joden achtten zich volmaakt door de ceremoniële wet, maar wij zijn in Hem volmaakt, vers 10. Die wet was onvolmaakt en gebrekkelijk. Indien het eerste verbond onberispelijk geweest ware, zo zou voor het tweede geen plaats gezocht zijn geweest, Hebreeën 8:7, en de wet was slechts een schaduw der toekomende goederen en kon met dezelfde offeranden nimmermeer heiligen degenen, die daartoe gaan, Hebreeën 10:1. Maar al haar tekort is aangevuld door het Evangelie van Christus, door Zijn volmaakte offerande voor de zonde en Zijn openbaring van den wil Gods. Hij is het Hoofd van alle overheid en macht. De Oud-Testamentische priesterschap heeft haar volmaking in Christus, en evenzo het koningschap van David, dat de uitnemendste overheid en macht was, en waarop de Joden zich zozeer verhieven. En Hij is de Heere en het hoofd van alle machten in hemel en op aarde, van engelen en mensen. De engelen en machten en krachten zijn Hem onderdanig gemaakt, 1 Petrus 3:22.

2. Wij hebben gemeenschap met Christus in Zijn gehele werk. Zijnde met Hem begraven in den doop, in welken gij ook met Hem opgewekt zijt. Wij zijn zowel begraven als opgewekt met Hem, en dat is alles afgeschaduwd in onzen doop. Er is in het teken of de plechtigheid des doops niet iets, dat dit begraven en opgewekt worden overdraagt, evenmin als er in het avondmaal enige herhaling van de kruisiging van Christus is. Maar in dien zin als waarin hij spreekt van de besnijdenis, die zonder handen geschiedt, en zegt dat dit is door het geloof der werking Gods. Maar de zaak, afgebeeld door onzen doop, is dat wij begraven zijn met Christus, want de doop is het zegel des verbonds en een verplichting om der zonden te sterven, en dat wij zijn opgewekt met Christus, want hij is een zegel en verplichting tot een leven van rechtvaardigheid, of tot nieuwheid des levens. God verbindt zich in den doop onze God te zijn, en wij worden verplicht Zijn volk te zijn, en door Zijne genade der zonden te sterven en der rechtvaardigheid te leven, den ouden mens uit te trekken en den nieuwen mens aan te doen.

Colossenzen 2:13-15

De apostel stelt hier voor de voorrechten der Christenen boven die der Joden, welke zeer groot zijn.

I. Christus' dood is ons leven. En Hij heeft u, als gij dood waart in de misdaden en in de voorhuid uws vlezes mede levend gemaakt met Hem, vers 13. Een staat van zonde is een staat van geestelijken dood. Zij, die in de zonden zijn, zijn dood in de zonden. De dood van het lichaam bestaat in zijn gescheiden-zijn van de ziel, zo bestaat de dood der ziel in de scheiding van God en Zijn gunst. De dood van het lichaam is zijn verderf en ontbinding, zo is de zonde het verderf en de ontbinding der ziel. Gelijk de dode mens geen macht hoegenaamd heeft om zich zelven te helpen, zo is de zondaar zedelijk geheel onmachtig, ofschoon hij natuurlijk vermogen, of het vermogen van een redelijk schepsel heeft, ontbreekt hem alle geestelijke macht, alvorens hij het goddelijke leven of de vernieuwde natuur deelachtig is geworden. Dit moet vooral verstaan worden van de heidenwereld, welke in het boze lag. Zij waren dood in de voorhuid des vlezes, vreemdelingen van de verbonden der belofte en zonder God in de wereld, Efeziërs 2:11, 12. Door hun voorhuid waren zij dood in de zonden. Dat moet verstaan worden van hun geestelijke onbesnedenheid of natuurlijke verdorvenheid, en toont aan dat wij voor de wet dood zijn en dood in onzen toestand. Dood voor de wet, gelijk een veroordeelde misdadiger een dood man genoemd wordt omdat hij onder het vonnis des doods ligt, zo liggen zondaren door de schuld hunner zonden onder het vonnis der wet en zijn alrede veroordeeld, Johannes 3:18. En dood in onzen staat, door de voorhuid onzes vlezes. Een ongeheiligd hart wordt een onbesneden hart genoemd, dat is onze staat. Maar door Christus zijn wij, die dood waren door de zonden, weer levend gemaakt, dat is: er is daadwerkelijke voorziening gemaakt om de schuld onzer zonden weg te nemen, en haar macht en heerschappij te breken. Met Hem opgewekt, krachtens onze vereniging met Hem, en in gelijkvormigheid aan Hem. Christus' dood was de dood onzer zonden, Christus' opwekking is de levendmaking onzer zielen.

II. Door Hem hebben wij de vergeving der zonden. Al uwe misdaden u vergevende. Dat is onze opwekking. De vergeving van de misdaad is het leven van den misdadiger, en dit danken wij aan de opstanding van Christus zowel als aan Zijn dood, want gelijk Hij stierf voor onze zonden, alzo stond Hij op voor onze rechtvaardigmaking, Romeinen 4:25.

III. Hetgeen tegen ons was is uit den weg geruimd. Hij heeft voor ons verkregen volkomen kwijtschelding van het handschrift, dat tegen ons was, vers 14. Hieronder hebben wij te verstaan:

1. De verplichting om straf te dragen, waarin de schuld onzer zonde bestaat. De vloek der wet is het handschrift tegen ons, gelijk het schrift op den muur van Belsazars paleis. Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is. Dit was een handschrift, dat tegen ons was, want het dreigde ons eeuwig verderf. Dit is weggenomen toen Hij ons verloste van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons, Galaten 3:13. Hij voldeed aan die verplichting voor allen, die berouw tonen en geloven. "Op Mij zij de vloek, mijn Vader!" Hij ontwapende en vernietigde het oordeel, dat tegen ons was. Toen Hij aan het kruis genageld werd. werd die vloek aan het kruis genageld. En ons inwonend bederf is met Christus gekruist, door de kracht van Zijn kruis. Wanneer wij den dood van den Heere Jezus herdenken en Hem aan het kruis genageld zien, moeten wij daar het handschrift zien dat tegen ons was. Ook kan het:

2. Verstaan worden van de ceremoniële wet, het handschrift in inzettingen bestaande, de ceremoniële instellingen van de wet der geboden, bestaande in inzettingen, Efeziërs 2:15, welke een juk voor de Joden en een afscheidsmuur voor de heidenen was. De Heere Jezus nam die uit het midden weg en nagelde die aan het kruis, dat is: Hij vernietigde de plicht om haar te houden, zodat allen zien konden en overtuigd worden, dat ze niet meer verbindend was. Toen het wezen kwam, verdween de schaduw. Het is teniet gedaan, 2 Corinthiërs 3:13. Hetgeen oud is en verouderd, is nabij de verdwijning, Hebreeën 8:13. De vergelijking is ontleend aan de oude wijzen van ontbinden van een verplichting, door een kruis door het geschrevene te halen of het met een pin uit te krassen.

IV. Hij heeft een schitterende overwinning voor ons op de machten der duisternis behaald.

En de overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het openbaar tentoongesteld, en heeft door hetzelve over hen getriomfeerd, vers 15. Gelijk de vloek der wet tegen ons was, zo was ook de macht des Satans tegen ons. Christus handelde met God als de Rechter, en verloste ons uit de handen van Zijne gerechtigheid voor een prijs, maar uit de handen van Satan verloste Hij ons door de macht van een hogen arm. Hij heeft de gevangenis gevangen genomen. De duivel en al de machten der hel werden overwonnen en ontwapend door den stervenden Verlosser. De eerste belofte duidde dit aan, het vermorzelen van de hiel van Christus was het vertreden van den kop der slang, Genesis 3:15. De uitdrukkingen zijn uitgezocht en verheven, laat ons ze nader beschouwen. De Verlosser overwon door Zijn dood. Zie Zijn doornenkroon veranderd in een krans van lauweren. Hij heeft hen uitgetogen, des duivels macht gebroken, hem overwonnen en ontwapend. Hij heeft hem in het openbaar tentoongesteld, blootgesteld aan de openbare schande, hem een schouwspel voor engelen en mensen gemaakt. Het rijk des duivels werd een dodelijken slag toegebracht door den Heere Jezus. Hij bond hem aan zijn zegekar en reed voort overwinnende en ter overwinning, zoals de bevelhebbers, na den strijd terugkerende, hun zegevierenden intocht hielden. Hij heeft over hen getriomfeerd. Aan het kruis en in Zijn dood, en gelijk anderen het verstaan, in zich zelven door eigen macht, als een die de wijnpersbak alleen trad en er was geen der volken met Hem.

HOOFDSTUK 3

1 Indien gij dan met Christus opgewekt zijt, zo zoekt de dingen, die boven zijn, waar Christus is, zittende aan de rechter hand Gods.
2 Bedenkt de dingen, die boven zijn, niet die op de aarde zijn.
3 Want gij zijt gestorven, en uw leven is met Christus verborgen in God.
4 Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, Die ons leven is, dan zult ook gij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid.
5 Doodt dan uw leden, die op de aarde zijn, namelijk hoererij, onreinigheid, schandelijke beweging, kwade begeerlijkheid, en de gierigheid, welke is afgodendienst.
6 Om welke de toorn Gods komt over de kinderen der ongehoorzaamheid;
7 In dewelke ook gij eertijds hebt gewandeld, toen gij in dezelve leefdet.
8 Maar nu legt ook gij dit alles af, namelijk gramschap, toornigheid, kwaadheid, lastering, vuil spreken uit uwen mond.
9 Liegt niet tegen elkander, dewijl gij uitgedaan hebt den ouden mens met zijn werken,
10 En aangedaan hebt den nieuwen mens, die vernieuwd wordt tot kennis, naar het evenbeeld Desgenen, Die hem geschapen heeft;
11 Waarin niet is Griek en Jood, besnijdenis en voorhuid, barbaar en Scyth, dienstknecht en vrije; maar Christus is alles en in allen.
12 Zo doet dan aan, als uitverkorenen Gods, heiligen en beminden, de innerlijke bewegingen der barmhartigheid, goedertierenheid, ootmoedigheid, zachtmoedigheid, lankmoedigheid;
13 Verdragende elkander, en vergevende de een den anderen, zo iemand tegen iemand enige klacht heeft; gelijkerwijs als Christus u vergeven heeft, doet ook gij alzo.
14 En boven dit alles doet aan de liefde, dewelke is de band der volmaaktheid.
15 En de vrede Gods heerse in uw harten, tot welken gij ook geroepen zijt in een lichaam; en weest dankbaar.
16 Het woord van Christus wone rijkelijk in u, in alle wijsheid; leert en vermaant elkander, met psalmen en lofzangen, en geestelijke liederen, zingende den Heere met aangenaamheid in uw hart.
17 En al wat gij doet met woorden of met werken, doet het alles in den Naam van den Heere Jezus, dankende God en den Vader door Hem.
18 Gij vrouwen, zijt uw eigen mannen onderdanig, gelijk het betaamt in den Heere.
19 Gij mannen, hebt uw vrouwen lief, en wordt niet verbitterd tegen haar.
20 Gij kinderen, zijt uw ouderen gehoorzaam in alles, want dat is den Heere welbehagelijk.
21 Gij vaders, tergt uw kinderen niet, opdat zij niet moedeloos worden.
22 Gij dienstknechten, zijt in alles gehoorzaam uw heren naar het vlees, niet met ogendiensten als mensenbehagers, maar met eenvoudigheid des harten, vrezende God.
23 En al wat gij doet, doet dat van harte als den Heere en niet den mensen;
24 Wetende, dat gij van den Heere zult ontvangen de vergelding der erfenis; want gij dient den Heere Christus.
25 Maar die onrecht doet, die zal het onrecht dragen, dat hij gedaan heeft; en er is geen aanneming des persoons.

I. De apostel vermaant ons onze harten te stellen op den hemel en af te trekken van de aarde, vers 1-4.

II. Hij vermaant tot doding der zonden in haar verschillende vormen, vers 5-11.

III. Hij dringt ernstig aan op wederzijdse liefde en medelijden, vers 12-17.

IV. En besluit met vermaningen tot daarmee in verband staande deugden, van vrouwen en echtgenoten, kinderen en ouders, heren en dienstknechten, vers 18-25.

Colossenzen 3:1-4

De apostel, na in het vorige deel van den brief beschreven te hebben onze voorrechten door Christus en onze verlossing van het juk der ceremoniële wet, komt hier opwekken tot de deugden toen genoemd. Ofschoon wij vrijgemaakt zijn van de verplichtingen der ceremoniële wet, volgt daaruit niet dat wij mogen leven naar ons welgevallen. Wij moeten des te meer in nauwe vereniging met God wandelen in alle delen van Evangelische gehoorzaamheid. Hij begint met hen te vermanen om hun harten in den hemel te zetten en los te maken van de aarde. Indien gij dan met Christus opgewekt zijt. Het is ons voorrecht, dat wij met Christus opgewekt zijn, dat is zegen hebben door de opstanding van Christus, en krachtens onze vereniging met Hem zijn gerechtvaardigd, en geheiligd en verheerlijkt zullen worden. Daarom zegt hij thans, dat wij moeten zoeken de dingen die boven zijn. Wij moeten meer denken aan de dingen van de andere wereld dan aan die van de tegenwoordige. Wij moeten den hemel tot ons deel maken, zoeken de gunst Gods die boven is, door het geloof gemeenschap oefenen met de wereld die boven is, en er onze gestadige zorg van maken om onze aanspraak op en gerechtigdheid tot de hemelse zegeningen te verzekeren. De reden daarvoor is dat Christus daar is, zittende ter rechterhand Gods. Onze beste vriend, ons hoofd, is daar verheven tot de hoogste waardigheid en eer in den hemel en is vooruit gegaan om ons de hemelse gelukzaligheid te verzekeren, en daarom moeten wij zoeken en machtig worden hetgeen Hij ons tot zo duren prijs gekocht heeft, en waarvoor Hij zoveel zorg draagt. Wij moeten, naar ons vermogen, zulk een leven leiden als Christus hier op aarde leefde en nu in den hemel leeft.

I. Hij verklaart deze roeping, vers 2. Bedenkt de dingen die boven zijn, niet die op aarde zijn. Hemelse dingen zoeken is er onze genegenheid op vestigen, ze liefhebben en er onze begeerte naar uitstrekken. Op de vleugelen des verlangens stijgt het hart opwaarts, en wordt naar de geestelijke en goddelijke dingen heen gevoerd. Wij moeten ons met die dingen gemeenzaam maken, ze boven alle andere dingen achten en ons voorbereiden voor de genieting ervan. David geeft dit bewijs van zijn liefde voor Gods huis, dat hij ernstig begeerde daar te mogen zijn en er voor bereid te worden, Psalm 27:4. Dat is geestelijk gezind zijn, Romeinen 8:6, en een beter vaderland, het hemelse, zoeken, Hebreeën 11:14, 16. De dingen, die op de aarde zijn, worden hier gesteld tegenover de dingen, die boven zijn. Wij moeten ons aan de aardse dingen niet hechten of er te veel van verwachten, opdat wij onze zinnen mogen zetten op den hemel, want hemel en aarde staan tegenover elkaar, en men kan niet beiden tegelijk de voorkeur geven, terwijl de voorkeur voor den een onvermijdelijk onze gehechtheid aan de andere zal doen afnemen.

II. Hij geeft daarvoor drie redenen op, vers 3, 4.

1. Wij zijn dood, dat is voor de tegenwoordige dingen en voor zoveel ons aangaat. Wij zijn dood in belijdenis en in verplichting, want wij zijn met Christus gestorven en ene plante met Hem geworden in de gelijkmaking Zijns doods. Iedere Christen is der wereld gekruisigd en de wereld is voor hem gekruisigd, Galaten 6:14. En zo wij dood zijn voor de aarde en haar als ons geluk hebben verzaakt, dan is het ongerijmd haar lief te hebben en haar te zoeken. Wij moeten voor haar dood zijn, gevoelloos en zonder liefde.

2. Ons ware leven is in de andere wereld.

Gij zijt gestorven en uw leven is met Christus verborgen in God, vers 3. De nieuwe mens heeft zijn levensoorsprong dáár. Hij is geboren en wordt gevoed van boven, en de volmaking van zijn leven wordt bewaard voor dien toestand. Het is verborgen met Christus, niet voor ons alleen verborgen, als iets geheims, maar voor ons verborgen in zekere bewaring. Het leven van den Christen is verborgen met Christus. Ik leef en gij zult leven, Johannes 14:19. Christus is thans een verborgen Christus, of een dien wij niet gezien hebben, maar dit is onze troost, dat ons leven met Hem verborgen is, en bij Hem veilig is. En gelijk wij reden hebben om Hem lief te hebben, dien wij niet gezien hebben, 1 Petrus 1:8, zo mogen wij ons verheugen in een zaligheid buiten gezicht en die in de hemelen bewaard wordt voor ons.

3. Omdat wij op die wederkomst van Christus hopen, ter volmaking van ons geluk. Indien wij nu een leven van Christelijke reinheid en toewijding leiden, zullen wij, wanneer Christus zal geopenbaard zijn, die ons leven is, met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid, vers 4. Merk op:

A. Christus is het leven van den gelovige.

Ik leef, maar niet meer ik, Christus leeft in mij, Galaten 2:20. Hij is het begin en het doel van het Christelijke leven. Hij leeft in ons door Zijn Geest, en wij leven voor Hem in al wat wij doen. Het leven is mij Christus, Filippenzen 1:21.

B. Christus zal geopenbaard worden. Hij is nu verborgen en de hemelen moesten Hem ontvangen, maar Hij zal geopenbaard worden in al de heerlijkheid van de betere wereld, met al Zijn heilige engelen, en in Zijn eigen heerlijkheid en die Zijns Vaders, Markus 8:38, Lukas 9:26.

C. Wij zullen dan met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid. Het zal Zijne heerlijkheid zijn Zijne verlosten bij zich te hebben, Hij zal komen om verheerlijkt te worden in Zijne heiligen, 2 Thessalonicenzen 1:20. En het zal hun heerlijkheid zijn om met Hem te komen en voor altijd met Hem te zijn. Bij de tweede komst van Christus zal er een algemene vergadering van al de heiligen zijn, en zij, wier leven nu is verborgen met Christus, zullen dan met Hem geopenbaard worden in de heerlijkheid die Hij zelf heeft, Johannes 17:24. Zullen wij uitzien naar die gelukzaligheid, en toch niet onze liefde geven aan die wereld en dat leven, die daar boven zijn? Wat is hier, dat ons gelukkig maken kan? Wat is daar, dat niet onze harten tot zich trekken kan? Ons hoofd is daar, ons tehuis is daar, onze schat is daar, en wij hopen eeuwig daar te zijn.

Colossenzen 3:5-7

De apostel wekt de Colossenzen op tot doding van de zonden, de grote hinderpalen voor hen, die de dingen zoeken welke boven zijn. Nu het onze plicht is onze liefde aan den hemel te geven, is het onze plicht onze leden te doden, die op de aarde zijn, en die ons uit den aard der zaak naar de aarde neigen. Doodt die, dat is: onderwerpt uw boze gewoonten, die u uit uw heidensen toestand bijbleven. Doodt die, onderdrukt ze, zoals gij zaden van vergif doet, die alles om hen heen zouden verwoesten, of zoals gij een vijand doet, die u bestrijdt en wondt. Uwe leden, die op de aarde zijn, hetzij de leden van ons lichaam, die ons aardse deel zijn, en die als een borduursel gewrocht werden in de nederste delen der aarde, Psalm 139:15, hetzij de verderfelijke aandoeningen der ziel, welke ons tot aardse dingen leiden, de leden van het lichaam des doods, Romeinen 7:24. Hij onderscheidt:

I. De lusten des vlezes, voor welke zij vroeger zo toegankelijk waren: Hoererij, onreinigheid, schandelijke beweging, kwade begeerlijkheid, de verschillende werkingen van vleselijke lusten en onreinheid, welke zij aankweekten in hun vroegeren levensstaat, en welke zo het tegendeel zijn van Christelijk leven en hemelse hoop.

II. De liefde voor de wereld. En de gierigheid, welke is afgodendienst, dat is een onevenredige liefde voor tijdelijke goederen en uitwendige vermaken, welke voortspruit uit te hoge waardering, drijft tot te hittiger najagen, hindert in het behoorlijk gebruik en genot, en angstige vrees en onmatige zorg tegen het verliezen wekt. Merk op: Gierigheid is geestelijke afgoderij, zij is het geven van liefde en eerbied aan werelds goed, die alleen Gode toekomen, zij heeft een grotere mate van kwaad en verwekt God meer tot toorn, dan men gewoonlijk denkt. En het is zeer merkwaardig, dat onder al de zonden, waarvan de Schrift meldt dat heiligen in gevallen zijn (en er is bijna geen zonde of er wordt van meegedeeld dat deze of gene heilige haar beging) geen enkel geval wordt genoemd van een heilige die gierigaard was. Hij gaat voort met aan te tonen hoe noodzakelijk het is de zonden te doden, vers 6, 7.

1. Omdat, indien wij de zonden niet doden, zij het ons zullen doen. Om welke de toorn Gods komt over de kinderen der ongehoorzaamheid, vers 6. Ziehier wat wij allen van nature in meerdere of mindere mate zijn, wij zijn kinderen der ongehoorzaamheid, niet slechts ongehoorzame kinderen, maar onder de macht der zonde en van nature geneigd tot alle kwaad.

De goddelozen zijn vervreemd van de baarmoeder aan, de leugensprekers dolen van moeders buik aan, Psalm 58:4. En daar we kinderen der ongehoorzaamheid zijn, zijn we ook kinderen des toorns, Efeziërs 2:3. De toorn Gods komt over alle kinderen der ongehoorzaamheid. Zij, die niet aan de geboden der wet gehoorzamen, brengen haar straffen over zich. De zonden, die hij opnoemt, waren hun zonden in hun toestand van heidendom en afgodsdienst, en toen waren zij bepaaldelijk kinderen der ongehoorzaamheid, en deze zonden brachten Gods oordeel en toorn over hen.

2. Wij moeten deze zonden doden omdat zij in ons geleefd hebben. In dewelke gij ook eertijds hebt gewandeld toen gij in dezelve leefde, vers 7. De overweging, dat wij vroeger in de zonden geleefd hebben, is een goede reden om die voortaan te verzaken. Wij hebben kromme wegen bewandeld, laat ons daarom dat niet verder doen. Heb ik onrecht gewrocht, ik zal het niet meer doen, Job 34:32. De vorige tijd van ons leven moet voldoende geweest zijn om den wil der heidenen te werken, toen wij in de onreinheid wandelden, 1 Pet. 4:3. Toen gij onder hen leefde, lezen

sommigen, namelijk onder hen die zulke dingen doen, toen wandelde gij ook in zulke boze praktijken. Het is een harde zaak te leven onder hen, die de werken der duisternis verrichten en gemeenschap met hen te hebben, het is wandelen in den modder zonder grond te voelen. Laat ons den boosdoeners uit den weg blijven!

Colossenzen 3:8-11

Evenals wij geroepen zijn onbehoorlijke hartstochten te doden, evenzo moeten wij de fijnere zonden afleggen. Maar nu legt ook gij dit alles af: gramschap, toornigheid, kwaadheid, vers 8, want die zijn het tegenovergestelde van hetgeen het Evangelie bedoelt, evenals de grovere zonden. En ofschoon zij meer geestelijke boosheid zijn, hebben ze niet minder kwaad in zich. De godsdienst van het Evangelie veroorzaakt een verandering van de hogere, zowel als van de lagere vermogens der ziel en ondersteunt het gezag van rede en geweten over lusten en hartstochten. Gramschap en toornigheid zijn slecht, maar kwaadheid is erger, want die schiet dieper wortel, zij is toornigheid, die zich vastgezet en geworteld heeft. En gelijk de verkeerde beginselen uit het hart weggedaan moeten worden, zo moet ook de tong gezuiverd van hetgeen zij voortbrengen: lastering, hier bedoeld niet zozeer als lasteren van God dan van de mensen, slechte geruchten over hen voortbrengen en hun goeden naam door boze listen benadelen, vuil spreken uit uw mond, dat is: alle zedeloze en lage gesprekken, welke voortkomen uit een bezoedelde ziel in den spreker en met dezelfde onreinheid de hoorders besmetten, en liegen.

Liegt niet tegen elkaar, want dat is het tegenovergestelde van de wet der waarheid zowel als van de wet der liefde, het is tegelijk onrechtvaardig en onvriendelijk, en heeft als natuurlijk gevolg de vernietiging van alle geloof en vriendschap onder de mensen. Het liegen maakt ons aan den duivel gelijk, want hij is de vader der leugen, en het is een voornaam deel van het beeld des duivels in onze ziel. En daarom worden wij tegen deze zonde gewaarschuwd met de algemene reden: dewijl gij uitgedaan hebt den ouden mens met zijne werken, en aangedaan hebt den nieuwen mens, vers 9, 10. De overweging, dat wij door onze belijdenis de zonde afgelegd en de zaak van Christus aangenomen hebben, dat wij alle zonden vaarwel gezegd en ons aan Christus verbonden hebben, moet ons tegen de zonde van het liegen versterken. Zij, die den ouden mens uitgedaan hebben, deden daardoor ook zijne werken uit, en die den nieuwen mens aandoen, moeten daarmee ook diens werken aandoen, niet alleen goede beginselen aannemen, maar daar ook uit handelen in een goeden wandel. Van den nieuwen mens wordt gezegd, dat hij vernieuwd wordt tot kennis, omdat een onwetende ziel geen goede ziel kan zijn. Zonder kennis kan het hart niet goed zijn, Spreuken 19:2. De genade van God werkt op den wil en de genegenheden door vernieuwing van het verstand. Licht is het eerste in de nieuwe schepping evenals in de eerste schepping. Naar het evenbeeld desgenen, die hem geschapen heeft. Het was de eer des mensen in den staat der onschuld, dat hij geschapen was naar het beeld Gods, maar dat beeld werd verwoest en verloren door de zonde, en wordt nu vernieuwd door heiligende genade, zodat een vernieuwde mens is gelijk Adam ten dage van zijn schepping. In dit voorrecht en deze roeping van heiligmaking is niet Griek en Jood, besnijdenis en voorhuid, barbaar en Scyth, dienstknecht en vrije, vers 11. Er is geen onderscheid, ontstaande uit verschillende landstreek, verschillende omstandigheden of voorwaarden des levens, het is zowel voor den een als voor den ander plicht heilig te zijn, en zowel de een als de ander ontvangt het voorrecht van Gods genade om het te zijn. Christus kwam om alle muren des afscheidsels af te breken. opdat allen voor God op dezelfde hoogte zouden staan, in voorrechten zo goed als in roeping. En dat omdat Christus is alles in allen. Christus is des Christens alles, zijn enige Heer en Zaligmaker, en al zijn hoop en geluk. En voor allen die geheiligd zijn, den een zowel als den ander, wat zij ook overigens zijn mogen, is Hij alles in allen, de Alfa en de Omega, het begin en het einde, alles in alle dingen.

Colossenzen 3:12-17

De apostel gaat voort met vermanen tot liefde en medelijden: Doet aan de innerlijke bewegingen der barmhartigheid, vers 12. Wij moeten niet alleen gramschap en toornigheid afleggen, vers 8, maar wij moeten medelijden en vriendelijkheid aandoen, niet alleen het kwade laten, maar ook leren het goede doen, niet alleen anderen geen leed berokkenen, maar allen zoveel mogelijk weldoen.

I. Het argument, waarmee hij hierop aandringt, is zeer uitlokkend. Doet aan, als uitverkorenen Gods, heilig en beminden. Merk op:

1. Zij, die heilig zijn, zijn uitverkorenen Gods, en zij, die uitverkorenen Gods en heiligen zijn, zijn beminden, beminden van God, en zij behoren het te zijn van alle mensen.

2. Zij, die uitverkorenen Gods, heiligen en beminden zijn, behoren zich in alle dingen als de zodanige te gedragen, en dus niet het in hun heiligheid gestelde vertrouwen of den troost van het bemind-zijn te verliezen. Hun, die voor God heilig zijn, betaamt het jegens de mensen nederig en liefhebbend te zijn. Merk nu op wat wij in het bijzonder moeten aandoen.

A. Medelijden met ellendigen. Innerlijke bewegingen der barmhartigheid, het tederste medelijden. Zij, die aan barmhartigheid zoveel te danken hebben, moeten barmhartig zijn jegens allen, die daaraan behoefte hebben. Weest barmhartig, gelijk uw Vader in de hemelen barmhartig is, Lukas 6:36.

B. Goedertierenheid jegens onze vrienden en hen die ons liefhebben. Een vriendelijk gedrag betaamt Gods uitverkorenen, want het doel van het Evangelie is niet alleen de zielen der mensen te verzachten, maar ook de vriendschap tussen de mensen zowel als de verzoening met God te herstellen.

C. Ootmoedigheid, in onderwerping aan hen, die boven ons zijn, en gemeenzaamheid met lager-geplaatsten. Er moet niet alleen een ootmoedige geest, maar ook een ootmoedig gedrag zijn. Leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart, Mattheus 11:29.

D. Zachtmoedigheid, jegens hen die ons getergd hebben of in enig opzicht onrechtvaardig jegens ons zijn. Wij moeten, wanneer wij verontwaardigd zijn of ons verwaarloosd achten, niet daardoor ons laten meeslepen, maar voorzichtig onzen toorn breidelen en dien van anderen verdragen.

E. Lankmoedigheid, jegens hen die voortgaan ons te tergen. De liefde verdraagt alle dingen en is lankmoedig. Velen kunnen een korte terging goed doorstaan, die het met moeite dragen wanneer het langer aanhoudt. Maar wij moeten geduldig dragen zowel de onrechtvaardigheden der mensen als de kastijdingen der Voorzienigheid. God is lankmoedig over ons, terwijl wij Hem gedurig tot toorn verwekken, dus moeten wij lankmoedig zijn jegens anderen.

F. Wederkerige verdraagzaamheid, met het oog op de gebreken en tekortkomingen, waaraan wij allen schuldig staan: Verdragende elkaar. Ieder onzer heeft iets, waar anderen geduld mee moeten hebben, en dit is een goede reden, waarom wij in anderen verdragen moeten hetgeen ons

onaangenaam is. Wij hebben behoefte aan dezelfde welwillendheid van anderen, die wij gehouden zijn hun te betonen.

G. Bereidheid om ondergaan onrecht te vergeven. Vergevende de een den ander, zo iemand tegen iemand enige klacht heeft. Terwijl wij in deze wereld zijn, waar zoveel bederf is in onze harten, zoveel aanleiding tot verschil en twist, waar strijd zo dikwijls voorkomt, zelfs onder Gods uitverkorenen, die heiligen en beminden zijn, zodat er zelfs tussen Paulus en Barnabas een verbittering ontstond, waardoor zij van elkaar gescheiden werden, Handelingen 15:39, daar is het onze plicht elkaar vergeving te schenken, niet enigen wrok over te houden, maar de belediging voorbij te gaan. En de reden daarvoor is: gelijkerwijs Christus u vergeven heeft, doet ook gij alzo. De overweging dat Christus ons zo vele beledigingen vergeven heeft, is een goede reden voor ons om anderen te vergeven. Het is een bewijs van de goddelijkheid van Christus, dat Hij de macht heeft op aarde de zonden te vergeven, en het is een deel van Zijn voorbeeld, dat wij volgen moeten, willen wij zelf vergeving erlangen.

Vergeef ons onze misdaden gelijk ook wij vergeven dien, die tegen ons overtreden hebben, Mattheus 6:12.

II. Naar aanleiding van dit alles worden wij tot verschillende dingen vermaand:

1. Tot het aandoen van de liefde: Boven dit alles, epi paasi de toetois, over dit alles heen, vers 14. Laat de liefde uw bovenkleding zijn: de livrei, het teken van uw waardigheid en onderscheiding. Of: Laat dit het voornaamste zijn, als de samenvatting van de gehele tweede tafel der wet. Voeg bij uw geloof deugd.... en bij de broederlijke liefde liefde jegens allen, 2 Petrus 1:5-7. Hij legt het geloof ten grondslag en de liefde tot hoeksteen. Welke is de band der volmaaktheid, het middelpunt en het cement van alle samenleving. De Christelijke eenheid bestaat uit eensgezindheid en wederzijdse liefde.

2. Om ons te onderwerpen aan de regering van den vrede Gods. En de vrede Gods heerse in uwe harten, vers 15, dat is, dat God met u op voet van vrede is en het vertroostend gevoel van Zijn vrede en gunst, of een neiging tot vrede onder elkaar, een vredelievende geest, die vrede houdt en vrede maakt. Dat wordt genoemd de vrede Gods, omdat Hij hem werkt in al de zijnen. Het koninkrijk Gods is gerechtigheid en vrede, Romeinen 14:17. Laat dien vrede uw harten beheersen, besturen, er over gebieden, als scheidsrechter alle verschillen tussen u beslissen. Tot welken gij ook geroepen zijt in een lichaam. Wij zijn geroepen tot dezen vrede, met God als ons voorrecht en met elkaar als onzen plicht. In een lichaam verenigd zijnde, worden wij geroepen tot vrede onder elkaar, gelijk de leden van ons natuurlijk lichaam, want wij zijn het lichaam van Christus en leden in het bijzonder, 1 Corinthiërs 12:27. Om deze vredelievende gezindheid te bewaren, moeten wij dankbaar zijn. Het werk der dankzegging aan God is zulk een zoet en aangenaam werk, dat het ons zacht en aangenaam voor de mensen maakt. In plaats van elkaar te benijden ter oorzake van enige bijzondere gunst of uitnemendheid, moeten wij dankbaar zijn voor Zijne barmhartigheden, die ons allen gemeen zijn.

3. Het woord van Christus wone rijkelijk in u, vers 10. Het Evangelie is het woord van Christus, dat tot ons gekomen is, maar dat is niet genoeg: het moet in ons wonen, of huishouden, enoikeito, niet als een dienstbare in een gezin, onder bestuur van anderen, maar als een meester, die het recht heeft

allen in huis te regeren. Wij moeten onze voorschriften en bevelen van dat woord ontvangen, evenals ons aandeel aan voeding en kracht, genade en vertroosting, alles op zijn tijd, als van den heer des huizes. Het moet in ons wonen, dat is: altijd voorhanden zijn, bij alle gelegenheden, om den rechten invloed op ons uit te oefenen. Wij moeten er mee gemeenzaam zijn en het door en door kennen. Het moet rijkelijk in ons wonen, niet alleen in onze harten zijn, maar er een goed tehuis hebben. Velen hebben het woord van Christus in hun harten wonende, maar het vindt er slechts een armoedig tehuis en het heeft geen machtigen invloed op hen. De ziel gaat het voorspoedig wanneer het woord Gods rijkelijk in haar woont, wanneer zij er overvloed van heeft en vol is van de Schrift en van de genade van Christus. En dat in alle wijsheid. De dienst van de wijsheid is, hetgeen wij kennen toe te passen op ons zelven. Het woord van Christus moet in ons wonen, niet om er allerlei bespiegelingen over te houden en om ons geleerden te maken, maar in alle wijsheid, om ons goede Christenen te maken en ons instaat te stellen in alle opzichten ons te gedragen als kinderen der Wijsheid.

4. Elkaar leren en vermanen. Dat kan zeer veel bijdragen tot ons toenemen in de genade, want wij wekken ons zelven op door anderen te verlevendigen, en vermeerderen onze kennis door haar aan anderen tot hun stichting mede te delen. Wij moeten elkaar vermanen met psalmen en geestelijke liederen. Psalmen zingen is een van de voorschriften des Evangelies, psalmois kai humnois kai ooidais, de psalmen David's en andere geestelijke liederen en lofzangen, aan de Schrift ontleend, en voor bijzondere omstandigheden geschikt, -in plaats van de vuile en laffe liederen uit hun heidensen toestand. Godsdienstige dichtkunst wordt door deze uitdrukkingen aangewakkerd, zij is zeer nuttig tot stichting. Maar ons psalmen-zingen is niet schoon tenzij wij zingen met aangenaamheid in onze harten, tenzij wij bezield zijn door hetgeen wij zingen en met ware toewijding en liefde er mede instemmen. Het zingen van psalmen is een middel van lering zowel als van dankzegging, en wij moeten niet alleen ons zelven opwekken en aanmoedigen, maar ook elkaar leren en vermanen, wederkerig onze vurigheid van geest tonen en raad geven.

5. Alles moet gedaan worden in den naam van Christus, vers 17. En al wat gij doet met woorden of met werken, doet het alles in den naam van den Heere Jezus, overeenkomstig Zijn bevel en op Zijn gezag, door kracht van Hem verkregen, met een oog op Zijne heerlijkheid, en steunende op Zijne verdiensten voor de aanneming van hetgeen goed is en de vergeving van hetgeen verkeerd is. Dankende God en den Vader door Hem.

A. Wij moeten voor alles dankzeggen, wat wij ook doen, wij moeten steeds danken, Efeziërs 5:20. Dankt God in alle dingen.

B. De Heere Jezus moet de Middelaar zijn voor onze dankzeggingen zowel als voor onze gebeden. Wij danken den God en Vader in den naam van den Heere Jezus Christus, Efeziërs 5:20. Hun, die alles doen in den naam van den Heere Jezus Christus, zal nooit reden ontbreken om God den Vader te danken.

Colossenzen 3:18-25

De apostel besluit dit hoofdstuk met vermaningen tot wederzijdse verplichtingen, evenals den brief aan de Efeziërs. De brieven, die het meest vervuld zijn met tentoonspreiding van de heerlijkheid der goddelijke genade en verheerlijking van den Heere Jezus, zijn het uitvoerigst in aanwakkering tot de deugden der wederzijdse betrekkingen. De voorrechten en de verplichtingen van den godsdienst des Evangelies mogen nooit van elkaar gescheiden worden.

I. Hij begint met de plichten van vrouwen en echtgenoten, vers 18. Gij vrouwen, zijt uw eigen mannen onderdanig, gelijk het betaamt in den Heere. Onderdanigheid is de plicht der gehuwde vrouwen, hapotassesthe. Hier wordt hetzelfde woord gebruikt, waarmee in Romeinen 13:1 onze plicht jegens de overheid aangeduid wordt: Alle ziel zij de macht over haar gesteld, onderworpen, en dat wordt betoond door onderdanigheid en eerbied, Efeziërs 5:24, 33. De reden daarvoor is: Adam is eerst gemaakt, daarna Eva, en Adam was niet verleid, maar de vrouw, verleid zijnde, is in overtreding geweest, 1 Corinthiërs 11:3, 8, 9. Het is overeenkomstig de orde der natuur en den aard der dingen, zowel als de beschikking en den wil van God. Maar het is onderdanigheid niet aan een ruwen meester of een grilligen dwingeland, die zijn wil doordrijft en geen perken kent, maar aan een echtgenoot, aan haar eigen echtgenoot, die met haar in de innigste betrekking staat, en wie zijn plichten ook strikte naleving opleggen.

Gelijk het betaamt in den Heere. Het is in overeenstemming met de betrekking, èn het is de plicht waartoe zij geroepen is, èn een bewijs van haar gehoorzaamheid aan de instellingen van Christus. Maar aan de andere zijde: Gij mannen, hebt uwe vrouwen lief, en wordt niet verbitterd tegen haar, vers 19. Zij moeten hun vrouwen liefhebben met tedere en getrouwe toegenegenheid, zoals Christus de gemeente heeft liefgehad, en als hun eigen lichamen, ja als zich zelven, Efeziërs 5:25, 28, 33, met de liefde verschuldigd aan de naaste betrekking en de grootste zegen des levens. En zij mogen tegen haar niet verbitterd worden, haar niet onvriendelijk behandelen met harde taal of strenge bejegening, maar vriendelijk en voorkomend voor haar zijn in alle dingen, want de vrouw is gemaakt om den man, nochtans is de man niet zonder de vrouw, en de man is door de vrouw, 1 Corinthiërs 11:9, 11, 12.

II. De plichten van kinderen en ouders. Gij kinderen, zijt uwen ouderen gehoorzaam in alles, want dat is den Heere welbehaaglijk, vers 20. Zij moeten gewillig zijn om al hun rechtmatige bevelen te volbrengen, en zich steeds ter hunner beschikking stellen, want hun ouders hebben een natuurlijk recht op hen en zijn beter instaat hen te regeren dan zij zelven. De apostel, Efeziërs 6:2, verlangt dan ze hun ouders zowel eren als gehoorzamen zullen, zij moeten hen achten en eervol over hen denken, want de gehoorzaamheid hunner handelingen moet wortelen in de eerbiediging hunner zielen. Want dit is den Heere welbehaaglijk, Hem aangenaam, ook is het het eerste gebod met ene belofte, Efeziërs 6:2, met een uitdrukkelijke belofte: Opdat het u welga en gij lang leeft op de aarde. Gehoorzame kinderen hebben meer dan anderen kans op voorspoed in de wereld en een lang leven. En de ouders moeten teder zijn, gelijk de kinderen gehoorzaam. Gij vaders, tergt uwe kinderen niet, opdat zij niet moedeloos worden, vers 21. Oefent uw gezag over hen niet uit met ruwheid en gestrengheid, maar met vriendelijkheid en zachtheid, opdat gij hun hartstochten niet prikkelt en hen ontmoedigt in hun plicht, of door de teugels te strak te houden hen eindelijk des te onstuimiger doet losspringen. Het slechte gedrag en voorbeeld van onvoorzichtige ouders zijn dikwijls een grote hindernis voor de kinderen en een struikelblok op hun weg, Efeziërs 6:4. Door de tederheid der

ouders, gepaard aan het plichtbesef der kinderen, voorziet God in den gewonen weg Zijne gemeente van een zaad, dat Hem dient van geslacht tot geslacht.

III. Dienstbaren en heren. Gij dienstknechten, zijt in alles gehoorzaam uwen heren naar het vlees, vers 22. Dienstknechten moeten de plichten vervullen van de betrekking waarin zij staan, en aan de bevelen hunner meesters gehoorzamen in alles, wat bestaanbaar is met hun plicht jegens God, hun Meester in den hemel. Niet met ogendiensten als mensenbehagers, niet alleen wanneer het oog huns meesters op hen gevestigd is, maar ook wanneer zij buiten zijn gezicht zijn. Zij moeten beide eerlijk en vlijtig zijn. Maar met eenvoudigheid des harten, vrezende God, zonder zelfzuchtige bedoelingen, of veinzerij of bedrog, maar als mensen die God vrezen. De vreze Gods, het hart regerende, zal de mensen in elke betrekking goed maken. Dienstknechten, die God vrezen, zullen eerlijk en vlijtig zijn ook buiten het oog hunner meesters, omdat zij weten dat God hen ziet. Want ik dacht: alleen is de vreze Gods in deze plaats niet, Genesis 20:10. Maar ik heb alzo niet gedaan, om der vreze Gods wil, Nehemia 5:15. En alles wat gij doet, doet dat van harte, vers 23, met ijver en niet lui en slof, of: doet dat gewillig en niet ontevreden omdat God u in die betrekking geplaatst heeft. Als den Heere en niet den mensen. Het werk van den dienstknecht wordt er door geheiligd als het voor den Heere verricht wordt, met het oog op Zijne verheerlijking en in gehoorzaamheid aan Zijn bevel, en niet alleen voor de mensen en alleen om hunnentwil. Wij vervullen in werkelijkheid onzen plicht jegens God zo wij getrouw zijn in onze plichten jegens de mensen. En ter aanmoediging van de dienstknechten, mogen zij weten dat een getrouwe dienstknecht niet verder van den hemel is omdat hij dienstbaar is.

Wetende dat gij van den Heere zult ontvangen de vergelding der erfenis, want gij dient den Heere Christus, vers 24. Door uw meesters te dienen overeenkomstig het bevel van Christus, dient gij Christus, en Hij zal u belonen, gij zult ten laatste een heerlijke beloning ontvangen. Ofschoon gij nu dienstknechten zijt, verkrijgt gij eenmaal de erfenis van zonen.

Maar, aan de andere zijde: die onrecht doet zal het onrecht dragen, dat hij gedaan heeft, vers 25. Er is een rechtvaardig God, die dienstknechten, welke hun heren onrecht doen, dat zal toerekenen, ofschoon zij het voor hunner meesters ogen weten te verbergen. En Hij zal even zeker de onrechtvaardigen straffen als de getrouwen belonen, zowel meesters als dienstknechten. Er is geen aanneming des persoons. De rechtvaardige Rechter der aarde zal onpartijdig zijn en met gelijke hand meesters en dienstknechten behandelen, en geen acht slaan op ‘s mensen uitwendigen toestand des levens. Allen zullen voor Zijn rechterstoel gelijk staan. Waarschijnlijk heeft de apostel in al deze gevallen van verschillende verplichtingen bepaald het oog op het geval in 1 Corinthiërs 7 behandeld, en wel op betrekkingen tussen mensen van verschillenden godsdienst, bijvoorbeeld een Christen en een heiden, een Joodse bekeerde en een onbesneden heiden, waar reden zou bestaan voor twijfel of men gehouden was tot het vervullen van alle plichten jegens dezulken. En indien het van kracht blijft in zulke gevallen, des te meer heeft het betekenis voor Christenen onderling, die beiden van dezelfde belijdenis zijn. Hoe gelukkig zou het Evangelie de wereld maken, indien het overal den boventoon had, en hoe krachtigen invloed zou het oefenen op alle dingen en op elke levenstoestand.

HOOFDSTUK 4

1 Gij heren, doet uw dienstknechten recht en gelijk, wetende, dat ook gij een Heere hebt in de hemelen.
2 Houdt sterk aan in het gebed, en waakt in hetzelve met dankzegging;
3 Biddende meteen ook voor ons, dat God ons de deur des Woords opene, om te spreken de verborgenheid van Christus, om welke ik ook gebonden ben;
4 Opdat ik dezelve moge openbaren, gelijk ik moet spreken.
5 Wandelt met wijsheid bij degenen, die buiten zijn, den bekwamen tijd uitkopende.
6 Uw woord zij te allen tijde in aangenaamheid, met zout besprengd, opdat gij moogt weten, hoe gij een iegelijk moet antwoorden.
7 Al mijn zaken zal u bekend maken Tychikus, de geliefde broeder, en getrouwe dienaar, en mededienstknecht in den Heere;
8 Denwelken ik tot hetzelfde einde tot u gezonden heb, opdat hij uw zaken wete, en uw harten vertrooste;
9 Met Onesimus, den getrouwen en geliefden broeder, dewelke uit de uwen is; zij zullen u alles bekend maken, wat hier is.
10 U groet Aristarchus, mijn medegevangene; en Markus, de neef van Barnabas, aangaande welken gij bevelen ontvangen hebt; zo hij tot u komt, ontvangt hem;
11 En Jezus, gezegd Justus, welke uit de besnijdenis zijn; deze alleen zijn mijn medearbeiders in het Koninkrijk Gods, die mij een vertroosting geweest zijn.
12 U groet Epafras, die uit de uwen is, een dienstknecht van Christus, te allen tijde strijdende voor u in de gebeden, opdat gij staan moogt volmaakt en volkomen in al den wil van God.
13 Want ik geef hem getuigenis, dat hij groten ijver heeft over u en degenen, die in Laodicea zijn, en degenen, die in Hierapolis zijn.
14 U groet Lukas, de medicijnmeester, de geliefde, en Demas.
15 Groet de broeders, die in Laodicea zijn, en Nymfas, en de Gemeente, die in zijn huis is.
16 En wanneer deze zendbrief van u zal gelezen zijn, maakt, dat hij ook in de gemeente der Laodicensen gelezen worde, en dat ook gij dien leest, die uit Laodicea geschreven is.
17 En zegt aan Archippus: Zie op de bediening, die gij aangenomen hebt in den Heere, dat gij die vervult.
18 De groetenis met mijn hand, van Paulus. Gedenkt mijner banden. De genade zij met u.

I. Hij gaat voort met de beschrijving van de plichten der meesters, in aansluiting aan het vorige hoofdstuk, vers 1.

II. Hij wekt op tot gebed, vers 2-4, en een voorzichtig en bescheiden gedrag jegens hen, met welken wij omgaan, vers 5, 6.

III. Hij besluit den brief met de vermelding van verscheidene zijner vrienden, wie hij eervol getuigenis geeft, vers 7-18.

Colossenzen 4:1

De apostel komt tot de verplichting van de heren jegens hun dienstknechten, hetgeen als vervolg van het vorige hoofdstuk daarbij behoort. Merk hier op:

1. Dat rechtvaardigheid van hen geëist wordt. Doet uwen dienstknechten recht en gelijk, niet alleen gestrenge rechtvaardigheid, maar gelijkheid en vriendelijkheid. Houdt uw beloften aan hen, leeft uw overeenkomsten na, verkort hen niet in hetgeen hun billijk toekomt, verkort den loon uwer arbeiders niet, Job 5:4. Eist niet meer dan zij instaat zijn te verrichten, legt hun geen onevenredige lasten op, die boven hun krachten gaan. Voorziet hen van hetgeen zij aan voedsel en vrijheid nodig hebben, en staat hun zulke vrijheden toe als hen te geschikter en bekwamer voor den dienst zullen maken. En doet dat ook tegenover hen die van den laagsten rang, van een ander volk of van een anderen godsdienst zijn.

2. Een goede reden daarvoor is: Wetende dat ook gij een Heere hebt in de hemelen. Gij, die meesters van anderen zijt, hebt zelf een Meester en zijt dienaren van een anderen Heere. Gij zijt niet uw eigen heer, maar aan een ander rekenschap schuldig. Behandelt uw dienstknechten zoals gij door God behandeld wenst te worden en als dezulken, die geloven dat zij zich eens zullen moeten verantwoorden. Gij zijt beiden dienstknechten van dezelfden Heere in de verschillende betrekkingen, waarin gij staat, en gelijkelijk ten slotte aan Hem rekenschap schuldig. Wetende dat ook uw eigen Heere in de hemelen is, en dat gene aanneming des persoons bij Hem is, Efeziërs 6:9.

Colossenzen 4:2-4

Indien dit moet beschouwd worden als behorende bij het vorige vers, dan valt hier op te merken, dat het een deel der verplichting van de meesters tegenover hun dienstknechten is, met hen te bidden, dagelijks met hen te bidden, aan te houden in het gebed. Zij moeten niet alleen rechtvaardig en vriendelijk jegens hen zijn, maar ook Christelijk en godsdienstig met hen handelen, bezorgd zijn voor het welzijn hunner zielen zowel als hunner lichamen. Een deel van uw roeping en binnen het bereik van uw macht is het, belang te stellen in Gods zegeningen over hen, evengoed als in het nut dat gij van hen trekt. En het is ons aller plicht: sterk aan te houden in het gebed. Neemt uw geregelde tijden van gebed, zonder door iets anders daarvan afgeleid te worden, houdt uw harten dicht bij dezen plicht, zonder verslapping of dodigheid, en wel tot het einde. Waakt in hetzelve. De Christenen moeten alle gelegenheden tot gebed aangrijpen, en de beste tijden er voor kiezen, die het minste gevaar lopen van door andere dingen gestoord te worden, en hun ziel gereed en in de rechte stemming voor dezen plicht houden. Met dankzegging, met plechtige erkenning van de ontvangen weldaden. Dankzegging moet deel uitmaken van elk gebed. Biddende ook meteen voor ons, vers 8. De mensen moeten in het bijzonder voor de dienaren bidden, en hen altijd voor den troon der genade op het hart dragen. Hij zegt als ‘t ware: Vergeet ons nooit als gij voor uzelf bidt, Efeziërs 6:10, 1 Thessalonicenzen 5:25, Hebreeën 13:18. Dat God ons de deur des woords opene. Dat Hij mij gelegenheid geve om het Evangelie te verkondigen (zoals hij 1 Corinthiërs 16:9 zegt: Want mij is een grote en krachtige deur geopend). Of: dat Hij mij bekwaamheid en moed geve en vervulle met vrijmoedigheid en getrouwheid (zoals Efeziërs 6:19): Opdat mij het woord gegeven worde in de opening mijns monds met vrijmoedigheid om de verborgenheid van het Evangelie bekend te maken. Of hij bedoelt de prediking des Evangelies in de heidenwereld, welke hij noemt de verborgenheid van eeuwen, Colossenzen 1:26, en de verborgenheid van Christus, Efeziërs 3:4. Daarvoor was hij nu in banden. Hij was een gevangene te Rome door den heftigen tegenstand van de kwaadaardige Joden. Hij wenste dat zij voor hem zouden bidden, opdat hij niet ontmoedigd mocht worden in zijn werk, of daarvan afgekeerd door zijn lijden.

Opdat ik dezelve moge openbaren gelijk ik moet spreken, vers 4. Dat ik deze verborgenheid moge bekendmaken aan hen, die haar nog niet gehoord hebben en haar duidelijk voor hen maken zoals ik behoor te doen. Hij had hun in bijzonderheden meegedeeld wat hij voor hen bad. Thans vraagt hij bepaaldelijk wat hij begeert, dat zij voor hem bidden zullen. Paulus kon zo goed spreken als ieder ander, maar toch verzocht hij hun voorbede, opdat hem mocht gegeven worden te spreken. De beste en uitnemendste Christenen hebben behoefte aan de gebeden der mindere Christenen en zijn er niet boven verheven daar om te vragen. De beste sprekers behoeven gebed, dat God het woord hen geven moge, opdat zij spreken mogen gelijk het behoort.

Colossenzen 4:5-6

De apostel vermaant hen verder tot een voorzichtig en betamelijk gedrag jegens allen, met welke zij omgingen, jegens de heidenen en jegens de niet-leden van de Christelijke gemeente. Wandelt met wijsheid bij degenen, die buiten zijn, vers 5. Weest voorzichtig in al uw omgang met hen, dat zij u geen schade doen en gij een hunner gewoonten navolgt, want kwade samensprekingen bederven goede zeden, en dat gij hun geen schade doet, of hun gelegenheid geeft om hun tegenzin tegen uw godsdienst te doen blijken en te versterken. Doet hun zoveel goeds als gij kunt, en beveelt hun uw godsdienst aan door de geschiktste middelen en op de beste tijden. Den tijd uitkopende, dat is: elke goede gelegenheid aangrijpende om hun goed te doen en het beste gebruik van den tijd makende in dezen plicht, aangezien naarstigheid in het uitkopen van den tijd anderen een goeden dunk van onzen godsdienst geeft. Of: wandelende voorzichtig en zonder aanstoot, om hun geen voordeel op u te geven en u niet bloot te stellen aan hun kwaadaardigheid en onwil, Efeziërs 5:15, 16: Wandelt voorzichtiglijk, den tijd uitkopende, omdat de dagen boos zijn, dat is, gevaarlijk, of vol moeite en lijden, En jegens anderen, hen die binnen zowel als hen die buiten zijn: Zij uw woord te allen tijde in aangenaamheid, vers 6. Laat al uw gesprekken zijn zoals Christenen betaamt, in overeenstemming met uw belijdenis, kalm, bescheiden, gepast. Ofschoon uw woord niet altijd aangenaam zal zijn, het moet in aangenaamheid wezen, en ofschoon het onderwerp van uw gesprek zeer alledaags kan zijn, het moet het stempel van godsvrucht dragen en altijd Christelijk zijn, met zout besprengd. Genade is het zout, dat onze gesprekken geschikt en smakelijk maakt, en ze voor verderf bewaart.

Opdat gij moogt weten hoe gij een iegelijk moet antwoorden. Voor ieder is slechts een bepaald antwoord geschikt, Spreuken 26 : 4, 5.. Er is een grote mate van wijsheid en genade nodig om ieder het voor hem geschikte antwoord te geven, vooral wanneer het gaat over antwoorden op de vragen en tegenwerpingen van de bestrijders van onzen godsdienst, in het rekenschap geven van ons geloof en aantonen van de onredelijkheid van hun bestrijdingen, tot het meeste voordeel van onze belijdenis en het minste gevaar voor ons zelven. Zijt altijd bereid tot verantwoording aan een iegelijk, die rekenschap van u afeist van de hoop die in u is, met zachtmoedigheid en vreze, 1 Petrus 3:15.

Colossenzen 4:7-18

In het slot van dezen brief bewijst de apostel aan verscheidenen van zijne vrienden de eer van hun namen op den voorgrond te plaatsen, met betuiging van zijne achting, die besproken zal worden overal, waar het Evangelie komt tot aan het einde der wereld.

I. Betreffende Tychicus, vers 7. Door dezen werd de brief gezonden, en de apostel geeft hun geen verslag van zijn toenmaligen toestand, omdat Tychicus dat mondeling veel beter en uitvoeriger doen zou. Hij wist dat zij verheugd zouden zijn te vernemen hoe het hem ging. De gemeenten kunnen niet anders dan verlangen te vernemen hoe de toestand van goede dienaren is. Hij geeft hem deze getuigenis: de geliefde broeder en getrouwe dienaar. Paulus, ofschoon een groot apostel, erkent een goed dienaar als broeder en als geliefden broeder. Getrouwheid maakt iemand waarlijk beminnelijk en onze liefde en achting waardig. En mededienstknecht in den Heere. Dienaren zijn dienstknechten van den Heere en mededienstknechten van elkaar. Zij hebben een Heere, ofschoon ze verschillende werkkring en bekwaamheid tot den dienst hebben. Het draagt veel bij tot de schoonheid en kracht van de Evangeliebediening, wanneer dienaren elkaar op deze wijze liefhebben en aanbevelen, en op alle gepaste wijzen elkanders goeden naam ondersteunen en bevorderen. Paulus zendt hem niet enkel opdat hij hun van zijn zaken mededeling zou doen, maar om ook door hem van de hun te vernemen. Dewelke ik tot hetzelfde einde tot u gezonden heb, opdat hij uwe zaken wete en uwe harten vertrooste, vers 8. Hij was even verlangend om van hen te horen als zij het omtrent hem konden zijn, en hield zich verplicht evenveel met hen mede te gevoelen als hij het van hen voor zich verlangde. Het is een grote troost, in het lijden en de moeilijkheden van dit leven de wederkerige belangstelling van mede-Christenen te kunnen genieten.

II. Betreffende Onesimus, vers 9. Met Onesimus, den geliefden en getrouwen broeder, dewelke uit de uwen is. Hij werd met Tychicus van Rome teruggezonden. Dezen had Paulus in zijne banden geteeld, Filemon 10. Hij was slaaf van Filemon, een lid, misschien dienaar van hun gemeente. Hij was bekeerd te Rome, werwaarts hij uit zijns meesters dienst gevlucht was, en werd nu teruggezonden, waarschijnlijk met den brief aan Filemon, om hem opnieuw bij zijn meester aan te bevelen. Ofschoon hij een arme slaaf was en een slecht man geweest was, noemt Paulus hem nu na zijn bekering een geliefden en getrouwen broeder. De laagste levensstand en de grootste ondeugden van vroeger leven maken geen verschil in de geestelijke betrekkingen tussen ware Christenen, zij hebben deel aan dezelfde voorrechten en aanspraak op dezelfde achting. De rechtvaardigheid Gods door het geloof van Jezus Christus is over allen, die geloven, want er is geen onderscheid, Romeinen 3:22. Daarin is geen Jood of Griek, dienstknecht of vrije, want gij zijt allen een in Christus Jezus, Galaten 3:28. Wellicht was het enigen tijd na zijne bekering, nu hij teruggezonden was, en was hij nu in dienst der gemeente getreden, omdat Paulus hem broeder noemt.

III. Aristarchus, mijn medegevangene. Zij, die samengaan in dienst en lijden, moeten daardoor met elkaar in heilige liefde verbonden worden. Paulus had bijzondere genegenheid voor mededienaren en medegevangenen.

IV. Markus, de neef van Barnabas. Men onderstelt dat deze dezelfde is, die het Evangelie schreef, dat zijn naam draagt. Zo hij tot u komt, ontvangt hem. Paulus had een twist gehad met Barnabas over dezen Markus, wiens neef hij was, en achtte billijk dat men dien niet zou medenemen, die van Pamfylië af van hen was afgeweken en met hen niet gegaan was tot het werk, Handelingen 15:38.

Hij wilde Markus niet met zich nemen, maar verkoos Silas, omdat Markus hen verlaten had. Doch nu is Paulus niet alleen met hem verzoend, maar beveelt hem aan in de achting der gemeenten, en geeft daardoor een groot voorbeeld van ware Christelijke vergevensgezindheid. Indien iemand een fout begaan heeft, moet hem dat niet eindeloos herinnerd worden. Wij moeten vergeten, zo goed als vergeven. Indien iemand door enige misdaad overvallen is, gij, die geestelijk zijt, brengt den zodanige terecht in den geest der zachtmoedigheid, Galaten 6:1.

V. Hier is iemand, die genoemd wordt Jezus, dat de Griekse naam is voor het Hebreeuwse Jozua. (Indien Jezus hen in de rust gebracht heeft, zo had hij daarna niet gesproken van een anderen dag Hebreeën 4:8). Gezegd Justus. Wellicht had hij, uit eerbied voor den Zaligmaker, zijn naam veranderd in "Justus". Of anders was Jezus zijn Joodse naam, want hij was uit de besnijdenis, en Justus zijn Romeinse of Latijnse naam. Deze alleen zijn mijne medearbeiders in het koninkrijk Gods, die mij ene vertroosting geweest zijn, vers 11. Merk op hoeveel troost Paulus putte uit de gemeenschap met heiligen en dienaren. De ene is zijn mededienaar, de ander zijn medegevangene, en allen zijn zijne medearbeiders, die hun eigen zaligheid uitwerkten en trachtten de zaligheid van anderen te bevorderen. Goede dienaren hebben rijken troost van hen, die hun medearbeiders zijn in het koninkrijk Gods. Hun vriendschap en omgang zijn hun een grote verkwikking onder het lijden en de moeilijkheden van hun weg.

VI. Epafras, vers 12, dezelfde die ook Epafroditus genoemd wordt. Hij is uit de uwen, lid van uw gemeente, hij groet u, zendt u zijn beste wensen en zegenbeden. Te allen tijde strijdende voor u in de gebeden. Epafras had van Paulus geleerd veel voor zijn vrienden te bidden. Merk op:

1. Op welke wijze hij voor hen bad. Hij streed in het gebed, hij streed ernstig en te allen tijde. Zij, die hun gebeden verhoord willen zien, moeten er in strijden, het moet hun ernst zijn met het gebed, niet alleen voor zich zelven, maar ook voor anderen. Het is het waarlijk vurig gebed, dat verhoord wordt en veel vermag, Jakobus 5:16. Elia bad ernstig en krachtig en het regende niet, vers 17.

2. Het onderwerp van dat gebed: Opdat gij staan moogt volmaakt en volkomen in al den wil van God. Volmaakt en volkomen te staan in al den wil van God, dat is het wat wij ernstig in het gebed moeten begeren voor ons zelven en voor anderen. Wij moeten volmaakt staan in den wil van God, in den wil van Zijne voorschriften door een algemene gehoorzaamheid, en in den wil van Zijne voorzienigheid door gewillige onderwerping daaraan. En wij staan daarin volmaakt en volkomen, zo wij er in blijven volharden. De apostel legde van Epafras getuigenis af, dat hij groten ijver voor hen had. Ik geef hem getuigenis, ik kan verzekeren dat hij grote genegenheid voor u ge- voelt, en dat hij voor uw welzijn alles doet, wat hem mogelijk is. En die ijver strekte zich uit voor allen in hun kring: en degenen die in Laodicea zijn en degenen die in Hierápolis zijn. Hij had grote belangstelling voor de Christelijke belangen van de naburige gemeenten evenals voor de hun.

VII. Lukas wordt genoemd, de medicijnmeester, de geliefde. Deze is de schrijver van het Evangelie van Lukas en de Handelingen der apostelen en Paulus' metgezel. Merk op: Hij was medicijnmeester en evangelist beide. Christus zelf leerde en genas, en was de grote heelmeester en profeet van Zijne gemeente. Hij was de geliefde medicijnmeester, en die boven vele anderen de liefde zijner vrienden genieten mocht. Kennis van de geneeskunde is een nuttige bekwaamheid voor een dienaar en kan dienen om hem van groter nut voor en groter achting bij de Christenen te doen zijn.

VIII. Demas. Of dit geschreven is voor of na den tweeden brief aan Timotheus, kan niet met zekerheid gezegd worden. Daarin lezen wij, 2 Timotheus 4:10, Demas heeft mij verlaten, hebbende de tegenwoordige wereld lief gekregen. Sommigen menen dat deze brief later geschreven is, en dan zou hier bewezen worden, dat Demas, ofschoon hij Paulus verliet, toch Christus niet verlaten had, of hij verzaakte hem slechts voor een tijd en keerde terug, terwijl Paulus hem vergaf en hem erkende als een broeder. Maar anderen achten het meer waarschijnlijk, dat deze brief vroeger geschreven is, deze in 62, en die aan Timotheus in 66, en dan is het een bewijs hoe aanzienlijk een man Demas was, ofschoon hij later afviel. Velen hebben een grootse figuur in belijdenis gemaakt, een groten naam onder de Christenen gewonnen, die later schandelijk afgevallen zijn. Zij zijn van ons uitgegaan, maar zij waren uit ons niet, 1 Johannes 2:9.

IX. De broederen in Laodicea worden hier vermeld, als wonende in de buurt van Colosse, en Paulus zendt hun zijn groeten, en verzoekt dat deze brief ook door de gemeente van Laodicea zal gelezen worden, vers 16, dat een afschrift daarheen zal gezonden worden om openbaar in de samenkomst voorgelezen te worden. En sommigen denken, dat Paulus terzelfder tijd een brief naar Laodicea zond en zorgde dat zij dien in afschrift kregen om in hun gemeente voor te lezen. En dat ook gij dien leest, die uit Laodicea is. Zo dat juist is, dan is de laatste verloren geraakt en behoorde niet tot den canon, want niet al de brieven, die de apostelen schreven, zijn bewaard gebleven, evenmin als al de woorden en daden van onzen gezegenden Heere. Er zijn nog veel andere dingen, die Jezus gedaan heeft, welke zo zij elk bijzonder geschreven werden, ik acht dat ook de wereld zelf de geschreven boeken niet zou bevatten, Johannes 21:25. Maar sommigen denken dat dit de brief aan de Efeziërs is, die tot ons kwam.

X. Nymphas wordt genoemd, vers 15, als een der inwoners van Colosse, die een gemeente in zijn huis had, dat is, of een godsdienstig gezin, dat zich dagelijks tot gemeenschappelijke godsdienstoefening verenigde, of een zeker gedeelte van de gemeente had daar zijn plaats van samenkomst, toen het hun nog niet vergund was openlijke bedehuizen te hebben en zij dus, uit vrees voor de vijanden, genoodzaakt waren in particuliere woningen te vergaderen.

De discipelen waren vergaderd met gesloten deuren uit vreze voor de Joden, Johannes 20:19, en de apostel predikte in zijn eigen gehuurde woning, Handelingen 28:23, 30. In het eerstbedoelde vers komt zijn godsvrucht uit, in het laatstgenoemde zijn ijver.

XI. Betreffende Archippus, die een van de dienaren te Colosse was. Hun wordt opgedragen hem aan te moedigen in zijn dienstwerk.

Ziet op de bediening, die gij aangenomen hebt in den Heere, dat gij die vervult, wees daarin in alle opzichten ijverig en zorgvuldig en volhard er in tot het einde. Zij moesten het voorname doel van hun bediening voor ogen houden, zonder zich zelven of de gemeente te ontroeren met dingen, die daaraan vreemd of ondergeschikt waren. Merk op:

A. De bediening, die wij ontvangen hebben, is een grote eer, want hij is ontvangen van den Heere, en door Zijne aanstelling en Zijn bevel.

B. Zij, die haar ontvangen hebben, moeten haar vervullen en de volle verplichting, welke zij meebracht, nakomen. Zij verwaarlozen hun roeping en zullen ten laatste een zware verantwoording hebben, die het werk des Heeren nalatig verrichten.

C. De gemeente mag haar dienaren tot hun plicht aanmanen en hen er toe opwekken. Zeg tot Archippus: Zie op de bediening, ofschoon zonder twijfel met eerbied en toegenegenheid, en niet met hoogmoed en spijtigheid.

XII. Betreffende hem zelven. De groetenis met mijne hand, van Paulus. Gedenkt mijner banden. Hij had een schrijver om de rest van den brief te schrijven, maar deze woorden schreef hij met eigen hand. Gedenkt mijner banden. Hij zegt niet: Gedenkt dat ik een gevangene ben en zendt mij onderstand, maar: Gedenkt dat ik gebonden ben als een apostel der heidenen, en laat dit u versterken in het geloof aan het Evangelie van Christus. Het geeft gewicht aan zijne vermaningen: Zo bid ik u dan, ik de gevangene in den Heere, wandelt waardiglijk uwe roeping, Efeziërs 4:1.

"De genade zij met u. Amen!" De gunst van God, en alle goed, de gezegende vruchten daarvan, zij met u en zij uw deel."

DE EERSTE BRIEF AAN DE THESSALONICENZEN

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN DEN EERSTEN BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS AAN DE THESSALONICENZEN.

Thessalonica was eertijds de hoofdstad van Macedonië. Het heet nu Saloniki, en is de meest-bevolkte stad en een van de voornaamste handelssteden in den Levant. De apostel, verhinderd zijnde in zijn voornemen om in het zogenaamde Klein-Azië te gaan, en op buitengewone wijze geroepen om het Evangelie in Macedonië te verkondigen, Handelingen 16:9,10, begaf zich in gehoorzaamheid aan Gods bevel van Troas naar Samotrace, vandaar naar Neápolis, en zo naar Filippi, waar zijne bediening zeer gezegend werd. Hij ondervond daar echter harde behandeling, werd met zijn deelgenoot in arbeid en gevaren, Silas, in de gevangenis geworpen, maar wonderlijk daaruit verlost. Daarna vertroostten zij de broederen en reisden verder. Zij gingen door Amphipolis en Apollonia en kwamen te Thessalonica, waar de apostel ene gemeente stichtte, die bestond uit enige gelovige Joden en vele bekeerde heidenen, Handelingen 17:1-4. Maar de ongelovige Joden en het lagere en leeglopende deel van de bevolking verwekten een oploop, zodat Paulus en Silas, veiligheidshalve, bij nacht naar Berea gebracht werden. Daarna werd Paulus naar Athene begeleid, maar liet Silas en Timotheus achter, met aanwijzing dat die zo spoedig mogelijk zich daar bij hem voegen moesten. Toen zij aangekomen waren, werd Timotheus naar Thessalonica gezonden, om naar hun welstand te vernemen en hen te versterken in het geloof, 1 Thessalonicenzen 3:2. Toen hij tot Paulus, die hem te Athene wachtte, terugkwam, werd hij opnieuw, nu met Silas, uitgezonden om de gemeenten van Macedonië te bezoeken. Paulus, alleen te Athene achtergebleven, 1 Thessalonicenzen 3:1, begaf zich vandaar naar Corinthe, waar hij anderhalf jaar bleef. In dien tijd keerden Silas en Timotheus uit Macedonië tot hem weer, Handelingen 18:5 en toen schreef hij dezen brief aan de gemeente van Christus te Thessalonica. Deze brief is in den canon gerangschikt achter de andere brieven van Paulus, maar wordt ondersteld het eerst van alle geschreven te zijn en wel omstreeks het jaar 51. Het voorname doel is de dankbaarheid van den apostel uit te drukken voor den zegen op zijn prediking onder hen; de gemeente te versterken in het geloof en haar op te wekken tot heiligen wandel.

HOOFDSTUK 1

1 Paulus, en Silvanus, en Timotheus, aan de Gemeente der Thessalonicensen, welke is in God den Vader, en den Heere Jezus Christus: genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
2 Wij danken God altijd over u allen, uwer gedachtig zijnde in onze gebeden;
3 Zonder ophouden gedenkende het werk uws geloofs, en den arbeid der liefde, en de verdraagzaamheid der hoop op onzen Heere Jezus Christus, voor onzen God en Vader;
4 Wetende, geliefde broeders, uw verkiezing van God;
5 Want ons Evangelie is onder u niet alleen in woorden geweest, maar ook in kracht, en in den Heiligen Geest, en in vele verzekerdheid; gelijk gij weet, hoedanigen wij onder u geweest zijn om uwentwil.
6 En gij zijt onze navolgers geworden, en des Heeren, het Woord aangenomen hebbende in vele verdrukking, met blijdschap des Heiligen Geestes;
7 Alzo dat gij voorbeelden geworden zijt al den gelovigen in Macedonie en Achaje.
8 Want van u is het Woord des Heeren luidbaar geworden niet alleen in Macedonie en Achaje; maar ook in alle plaatsen is uw geloof, dat gij op God hebt, uitgegaan, zodat wij niet van node hebben, iets daarvan te spreken.
9 Want zijzelven verkondigen van ons, hoedanigen ingang wij tot u hebben, en hoe gij tot God bekeerd zijt van de afgoden, om den levenden en waarachtigen God te dienen;
10 En Zijn Zoon uit de hemelen te verwachten, Denwelken Hij uit de doden verwekt heeft, namelijk Jezus, Die ons verlost van den toekomenden toorn.

Na de inleiding, vers 1, begint de apostel met dank zegging aan God voor de zegeningen van zaligmaking hun geschonken, vers 2-5. Daarop vermeldt hij zijn verzekerdheid van den goeden loop des Evangelie onder hen, die in verscheidene andere plaatsen alge meen bekend en beroemd was, vers 6-10.

1 Thessalonicenzen 1:1

In deze inleiding hebben wij:

I. Het opschrift, en daarin

1. De personen, van wie de brief kwam, of door wie hij geschreven was. Paulus was de geïnspireerde apostel en schrijver van dezen brief, ofschoon hij geen melding maakt van zijn apostelschap, hetgeen door de Thessalonicenzen niet betwijfeld werd of onder hen door valse leraren bestreden. Hij voegt Silvanus (of Silas) en Timotheus bij zich (die nu tot hem gekomen waren met een verslag van den voorspoed der gemeenten van Macedonië), en toont daardoor zijn nederigheid en hoe begerig hij was om ook die dienaren van Christus te eren, die van lager rang waren dan hij. Dat is een goed voorbeeld voor de dienaren, die van groter invloed en bekendheid zijn dan de anderen.

2. De personen, aan wie deze brief gericht is, namelijk: de gemeente van Thessalonica, de bekeerde Joden en heidenen in Thessalonica, en het is opmerkenswaard dat deze gemeente gezegd wordt te zijn in God den Vader en den Heere Jezus Christus, dat zij gemeenschap had met den Vader en met Zijnen Zoon Jezus Christus, 1 Johannes 1:3. Zij waren een Christelijke gemeente omdat zij geloofden in God den Vader en in den Heere Jezus Christus. Zij geloofden de beginselen beide van den natuurlijken en van den geopenbaarden godsdienst. De heidenen onder hen waren van de afgoden tot God gekeerd, en de Joden onder hen geloofden in Jezus als den beloofden Messias. Zij allen waren gewijd en opgedragen aan God den Vader en den Heere Jezus Christus, aan God als hun hoogste goed en doel, aan Jezus Christus als hun Heere en Middelaar Gods en der mensen. God de Vader is de oorsprong en het middelpunt van allen natuurlijken godsdienst, Jezus Christus de bewerker en het middelpunt van allen geopenbaarden godsdienst.

Gij gelooft in God, zegt onze Zaligmaker, gelooft ook in Mij, Johannes 14:1.

II. De begroeting of apostolische zegen: Genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus, vers 1. Deze is van inhoud dezelfde als die der overige brieven. Genade en vrede behoren bij elkaar, want de vrije genade of gunst van God is de bron of fontein van allen vrede en voorspoed, die wij kunnen genieten. En wanneer deze genadige gaven de onze zijn, mogen wij hopen op vredevolle gedachten in onze harten. Beide, genade en vrede, evenals alle geestelijke zegeningen, komen tot ons van God den Vader en den Heere Jezus Christus, van God als de oorsprong alles goeds en van den Heere Jezus, die het voor ons verworven heeft, van God in Christus, en daardoor onze Vader in het verbond, want Hij is de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus. Gelijk alle goed van God komt, zo kan geen zondaar op enig goed hopen dan van God in Christus. En het beste mogen wij van God als van onzen Vader verwachten om Christus' wil.

1 Thessalonicenzen 1:2-5

I. De apostel begint met dankzegging aan God. Daar hij vermelden wil de dingen, die voor hem een reden van blijdschap waren, en zeer prijzenswaardig in hen en grotelijks in hun voordeel, kiest hij daarvoor den weg van dankzegging aan God, die de bewerker is van alle goed, dat tot ons komt of te eniger tijd door ons verricht wordt. God is het voorwerp van alle godsdienstige verering, aanbidding of dankzegging. En dankzegging aan God is een grote plicht, die altijd en voortdurend vervuld moet worden. Ook wanneer wij God niet letterlijk met woorden dankzeggen, moeten wij een dankbaar gevoel voor Gods goedheid in onze harten hebben. Dankzegging moet dikwijls herhaald worden, en niet alleen moeten wij dankbaar zijn voor de gunsten, die wij zelven ontvangen, maar ook voor de zegeningen aan anderen geschonken, aan onze medemensen en mede-Christenen. De apostel zegt dank niet alleen voor hen, die zijn bijzondere vrienden of die bijzonder door God gezegend waren, maar voor allen.

II. Hij voegt gebed bij zijn dankzegging. Wanneer wij in enige zaak door gebeden en smekingen onze begeerten aan God kenbaar maken, moeten wij daar dankzegging bijvoegen, Filippenzen 4:6. En wanneer wij voor enige zegening dankzeggen, moeten wij er gebed bijvoegen. Wij moeten altijd en zonder ophouden bidden, niet alleen voor ons zelven maar ook voor anderen, voor onze vrienden, en hen noemen in onze gebeden. Soms kunnen wij hun namen noemen en wij moeten melding maken van hun lot en toestand, tenminste hun weg en toestand moeten ons voor de aandacht staan en wij moeten die zonder ophouden gedenken. En gelijk er veel is waarvoor wij, voor ons zelven of voor onze vrienden, hebben te danken, zo is er veel gelegenheid voor aanhoudend gebed om nieuwe gaven.

III. Hij vermeldt in bijzonderheden waarom hij zo dankbaar is. En wel:

1. De zaligmakende zegeningen hun geschonken. Deze waren de grond en reden van zijn dankzegging.

A. Hun geloof en het werk huns geloofs. Hij zegt hun dat hun geloof luidbaar was in alle plaatsen, vers 8. Dat is de oorspronkelijke genade, en hun geloof was waar en levend, want het was een werkend geloof. Waar een waarachtig geloof is, daar zal het werkzaam zijn en invloed hebben op hart en leven, het zal ons aandrijven om te werken voor God en voor onze eigen zaligheid. Wij hebben vertroosting van ons eigen geloof en van dat van anderen, wanneer wij het werk des geloofs bewerken.

Toon mij uw geloof uit uwe werken, Jakobus 2:18.

B. Hun liefde en den arbeid der liefde. Liefde is een van de voornaamste genaden, zij is ons in dit leven van groot nut en zal in het volgende leven blijven en volkomen worden. Geloof werkt door liefde, het openbaart zich in de uitoefening van liefde tot God en tot onze naasten, gelijk liefde zich tonen zal in arbeid, zij zal de moeiten en bezwaren aan onze belijdenis verbonden, gaarne dragen.

C. Hun hoop en de verdraagzaamheid van die hoop. Wij zijn in hope zalig. De hoop wordt vergeleken bij den helm van den krijgsman en het anker van den zeevaarder, en is ons van groot nut in tijden van gevaar. Waar een wèlgegronde hoop op het eeuwige leven is, daar zal ze zich

openbaren in verdraagzaamheid, in het geduldig dragen van de bezwaren van den tegenwoordigen tijd en een lijdzaam wachten op de heerlijkheid, die geopenbaard zal worden. Want indien wij hopen hetgeen wij niet zien, zo verwachten wij het met lijdzaamheid, Romeinen 8:25.

2. De apostel vermeldt niet alleen deze drie grote gaven, geloof, hoop en liefde, maar evenzo spreekt over:

A. Het voorwerp en den oorsprong van deze genaden, namelijk onzen Heere Jezus Christus.

B. Van hun oprechtheid: voor God onzen Vader. De grote beweegreden voor oprechtheid is de wetenschap, dat Gods oog altijd op ons rust, en het is een teken van onze oprechtheid, wanneer wij tonen dat wij in alles Gode welbehaaglijk wensen te zijn, en dat ons recht is wat in Gods ogen recht is. Dan zijn het werk des geloofs, de arbeid der liefde en de verdraagzaamheid der hoop oprecht, wanneer ze geschieden als onder Gods oog.

C. Hij noemt de bron, waaruit deze genaden vloeien, namelijk Gods verkiezende liefde.

Wetende, geliefde broeders, uwe verkiezing van God, vers 4. Hij gaat terug tot den oorsprong van den stroom, en die is Gods eeuwige verkiezing. Sommigen verstaan onder deze verkiezing enkel hun tijdelijke afzondering van de ongelovige Joden en heidenen, door hun bekering, maar die geschiedde toch naar het voornemen desgenen, die alle dingen werkt naar den raad van Zijnen wil, Efeziërs 1:11. Sprekende van hun verkiezing noemt hij hen: geliefde broeders, want de oorsprong van de broederschap der Christenen en van de betrekking, die zij op elkaar hebben, is hun verkiezing. En er is een goede reden, waarom wij elkaar moeten liefhebben, in gelegen, want wij zijn allen geliefden Gods, en werden door Hem in Zijnen raad geliefd alvorens in ons nog iets was om lief te hebben. De verkiezing van de Thessalonicenzen was aan den apostel bekend, en daarom mocht zij hun zelven bekend zijn, en dat wel door haar vruchten en uitwerkselen, hun oprecht geloof en hoop en liefde, door de gezegende verkondiging van het Evangelie onder hen. Merk op:

a. Allen, die in de volheid des tijds werkelijk geroepen en geheiligd worden, waren van eeuwigheid verkoren tot zaligheid.

b. De verkiezing Gods is naar Zijn welbehagen en genade, en niet om enige verdiensten onzerzijds werden wij verkozen.

c. De verkiezing Gods wordt aan de vruchten kenbaar.

d. Wanneer wij God dankzeggen voor Zijne genade, ons en anderen bewezen, moeten wij opgaan tot de bron, en God danken voor Zijn verkiezende liefde, die ons onderscheiden heeft.

3. Een andere reden voor des apostels dankzegging is gelegen in den zegen op zijne bediening onder hen. Hij was dankbaar zowel om hunnentwil, als om zijnentwil, dat hij niet vergeefs onder hen gewerkt had. Hij had daarin het zegel en bewijs van zijn apostelschap, en grote aanmoediging in zijn werk en lijden. Hun gewillige aanneming en naleving van het door hem verkondigde Evangelie was een bewijs, dat zij door God verkoren waren. Daardoor wist hij hun verkiezing. Het is waar, dat hij in den derden hemel geweest was, maar daar had hij niet de dingen der eeuwigheid doorzocht of

hun verkiezing gevonden, die kende hij aan de vruchten van het Evangelie onder hen, vers 5, en hij nam dat met dankbaarheid aan.

A. Het Evangelie was dus tot hen gekomen niet alleen in woorden, maar in kracht, zij hadden niet alleen de klank er van aangehoord, maar zich ook aan zijn invloed onderworpen. Het streelde niet alleen hun oor en prikkelde hun verbeelding, het vulde niet voor een poos hun hoofden met stellingen en hun zielen met aangename aandoeningen, maar het bewerkte hun harten, een goddelijke macht ging er van uit, die hun gewetens overtuigde en hun leven veranderde. Hieraan kunnen wij onze verkiezing van God weten, dat wij niet enkel over de goddelijke dingen spreken als papegaaien, maar den invloed van die dingen in onze harten gevoelen, waardoor onze lusten gedood en wij der wereld gespeend en voor hemelse dingen opgewekt worden.

B. Het kwam in den Heiligen Geest, dat is: met de machtige werking van den goddelijken Geest. Waar ook het Evangelie met kracht komt, daar geschiedt dat door de werking des Heiligen Geestes, en indien de Geest Gods niet het Woord Gods vergezelt om het door zijne macht werkzaam te maken, dan zal het laatste voor ons een dode letter blijven. En de letter doodt, maar de Geest maakt levend.

C. Het Evangelie kwam tot hen in vele verzekerdheid. Zij onderhielden het dus door de macht des Heiligen Geestes. Zij waren volkomen overtuigd van de waarheid ervan, en werden dus niet gemakkelijk geschokt door tegenwerpingen en twijfelingen, zij waren gewillig om alles voor Christus te verlaten en hun zielen en eeuwige zaligheid alleen toe te vertrouwen aan de waarachtigheid der openbaring van het Evangelie. Het Woord was hun niet, gelijk de gevoelens van sommige wijsgeren, een zaak van twijfelachtige bespiegeling, maar het voorwerp van hun geloof en de grond van hun verzekerdheid. Hun geloof was een bewijs der dingen, die zij niet zagen. De Thessalonicenzen wisten dus welke mensen de apostel en zijne medearbeiders waren, wat zij om hunnentwille gedaan hadden en met welk gevolg.

1 Thessalonicenzen 1:6-10

In deze woorden hebben wij het bewijs van den zegen op des apostels werk onder de Thessalonicenzen, die bekend en beroemd was in verscheidene plaatsen. Want:

I. Zij waren zorgvuldig in hun heiligen wandel om het voorbeeld van de apostelen en van de goede dienaren van Christus na te volgen, vers 6. De apostel droeg zorg dat hij zich wel gedroeg, niet alleen voor zijn eigen goeden naam, maar ook ten zegen van anderen, en dat zijn wandel met zijn leer overeenkwam, opdat hij niet met de andere hand zou afbreken wat hij met de ene gebouwd had. En de Thessalonicenzen, die bemerkten welke mannen onder hen verkeerden, hoe hun leven sloot op hun prediking, toonden grote zorg om hun navolgers te zijn en hun goede voorbeeld na te leven. Hierdoor werden zij ook navolgers des Heeren, die het volmaakte voorbeeld is, hetwelk wij allen moeten trachten te volgen, en wij mogen geen navolgers van anderen zijn dan voorzover dezen den Heere volgen, 1 Corinthiërs 11:1. De Thessalonicenzen handelden alzo, niettegenstaande hun verdrukking, de vele verdrukkingen, waaraan de apostelen en zij zelven blootgesteld waren. Zij waren gewillig om in de beproevingen te delen, die de aanneming en belijdenis van het Christendom vergezellen. Zij onderhielden het Evangelie, ongeacht de moeiten en kwellingen, die zijn verkondigers en belijders wachten. Wellicht maakten die hun het Woord des te dierbaarder, duur-gekocht, en het voorbeeld der apostelen straalde heerlijk onder hun verdrukkingen, zodat de Thessalonicenzen hun woord gaarne aannamen, en met blijdschap het voorbeeld van de lijdende apostelen volgden, met blijdschap des Heiligen Geestes, die deugdelijke, geestelijke, blijvende blijdschap, waarvan de Heilige Geest de bewerker is, en die, wanneer onze droefenissen overvloedig zijn, onze vertroostingen nog meer overvloedig maakt.

II. Hun ijver groeide zo aan, dat zij zelven voorbeelden geworden waren voor allen rondom hen, vers 7, 8. Merk hier op:

1. Hun voorbeeld was zeer nuttig om goeden indruk op anderen te maken. Zij waren tupoi, stempels of werktuigen om indrukken mede te maken. Zij hadden zelf een goeden indruk ontvangen van de prediking en den wandel der apostelen, en nu maakten zij een goeden indruk en hun voorbeeld had invloed op anderen. Christenen behoren zo goed te zijn, dat hun voorbeeld invloed op anderen heeft.

2. Dat was zeer uitgebreid en reikte buiten de grenzen van Thessalonica, zelfs tot de gelovigen van geheel Macedonië, ja verder, in Achaje. De Filippensen en anderen, die het Evangelie vroeger ontvangen hadden dan de Thessalonicenzen, werden door hun voorbeeld gesticht. Sommigen, die het laatst in den wijngaard gehuurd zijn, munten uit boven hen, die er voor hen waren en worden de voorbeelden van die vroegere.

3. Het was zeer luidbaar. Het Woord des Heeren en zijn merkwaardige uitwerking op de Thessalonicenzen was luidbaar, klonk ver, was wèl bekend, in alle omstreken van die stad, en in alle plaatsen, niet stipt genomen alle plaatsen, maar hier en daar, over ‘t algemeen door ‘t gehele land, zodat door den goeden loop des Evangelies onder hen velen aangemoedigd werden om het aan te nemen en, indien zij daartoe geroepen werden, gewillig gemaakt om er voor te lijden. Hun geloof was rondom bekend.

A. De bereidheid van hun geloof was allerwegen beroemd. Deze Thessalonicenzen namen het Evangelie aan zodra het hun verkondigd werd, zodat het de aandacht trok van allen welke ruime deur den apostel daar geopend was, bijvoorbeeld geheel anders dan te Filippi, waar het geruimen tijd duurde alvorens veel vrucht gezien werd.

B. De uitwerking van hun geloof was beroemd.

a. Zij verlieten de afgoderij, zij keerden hun afgoden den rug toe en verlieten allen valsen godsdienst, waarin zij opgevoed waren.

b. Zij gaven zich zelven aan God, aan den levenden God en wijdden zich aan Zijn dienst.

C. Zij verwachtten den Zoon van God uit den hemel, vers 10. Dit is een van de bijzonderheden van onzen heiligen godsdienst, de wederkomst van Christus te verwachten, als mensen die geloven dat hij komen zal en tot hun vreugde komen zal. De gelovigen onder het Oude Testament wachtten op de komst van den Messias, en de gelovigen van deze bedeling wachten op Zijn wederkomst, Hij is wederkomende. En er is goede reden om te geloven dat Hij wederkomen zal, want God heeft Hem van de doden opgewekt en daardoor verzekering gegeven aan alle mensen dat Hij ten gerichte komen zal, Handelingen 17:31. En wij hebben goede reden om te hopen en te wachten op die wederkomst, omdat Hij ons van den toekomenden toorn verlost heeft. Hij kwam om verlossing te verwerven, en zal bij Zijne wederkomst verlossing medebrengen, gehele en volkomen bevrijding van zonden en dood, en hel, en van den toorn, die is op de ongelovigen en die eens gekomen op hen blijft, want het is een eeuwig vuur, dat den duivel en zijnen engelen bereid is, Mattheus 25:41.

HOOFDSTUK 2

1 Want gij weet zelven, broeders, onzen ingang tot u, dat die niet ijdel is geweest;
2 Maar, hoewel wij te voren geleden hadden, en ook ons smaadheid aangedaan was, gelijk gij weet, te Filippi, zo hebben wij nochtans vrijmoedigheid gebruikt in onzen God, om het Evangelie van God tot u te spreken in veel strijds.
3 Want onze vermaning is niet geweest uit verleiding, noch uit onreinigheid, noch met bedrog;
4 Maar, gelijk wij van God beproefd zijn geweest, dat ons het Evangelie zou toebetrouwd worden, alzo spreken wij, niet als mensen behagende, maar Gode, Die onze harten beproeft.
5 Want wij hebben nooit met pluimstrijkende woorden omgegaan, gelijk gij weet, noch met enig bedeksel van gierigheid; God is getuige!
6 Noch zoekende eer uit mensen, noch van u, noch van anderen; hoewel wij u tot last konden zijn als Christus' apostelen;
7 Maar wij zijn vriendelijk geweest in het midden van u, gelijk als een voedster haar kinderen koestert;
8 Alzo wij, tot u zeer genegen zijnde, hebben u gaarne willen mededelen niet alleen het Evangelie van God, maar ook onze eigen zielen, daarom dat gij ons lief geworden waart.
9 Want gij gedenkt, broeders, onzen arbeid en moeite; want nacht en dag werkende, opdat wij niemand onder u zouden lastig zijn, hebben wij het Evangelie van God onder u gepredikt.
10 Gij zijt getuigen, en God, hoe heilig, en rechtvaardig, en onberispelijk wij u, die gelooft, geweest zijn.
11 Gelijk gij weet, hoe wij een iegelijk van u, als een vader zijn kinderen, vermaanden en vertroostten,
12 En betuigden, dat gij zoudt wandelen, waardiglijk Gode, Die u roept tot Zijn Koninkrijk en heerlijkheid.
13 Daarom danken wij ook God zonder ophouden, dat, als gij het Woord der prediking van God van ons ontvangen hebt, gij dat aangenomen hebt, niet als der mensen woord, maar gelijk het waarlijk is als Gods Woord, dat ook werkt in u, die gelooft.
14 Want gij, broeders, zijt navolgers geworden der Gemeenten Gods, die in Judea zijn, in Christus Jezus; dewijl ook gij hetzelfde geleden hebt van uw eigen medeburgers, gelijk als zij van de Joden;
15 Welke ook gedood hebben den Heere Jezus, en hun eigen profeten; en ons hebben vervolgd, en Gode niet behagen, en allen mensen tegen zijn;
16 En verhinderen ons te spreken tot de heidenen, dat zij zalig mochten worden; opdat zij te allen tijd hun zonden vervullen zouden. En de toorn is over hen gekomen tot het einde.
17 Maar wij, broeders, van u beroofd geweest zijnde voor een kleine wijle tijds, naar het aangezicht, niet naar het hart, hebben ons te overvloediger benaarstigd, om uw aangezicht te zien, met grote begeerte.
18 Daarom hebben wij tot u willen komen immers ik Paulus eenmaal en andermaal, maar de satanas heeft ons belet.
19 Want welke is onze hoop, of blijdschap, of kroon des roems? Zijt gij die ook niet voor onzen Heere Jezus Christus in Zijn toekomst?
20 Want gij zijt onze heerlijkheid en blijdschap.

In dit hoofdstuk brengt de apostel den Thessalonicenzen voor de aandacht de wijze, waarop hij onder hen predikte, vers 1-6, Daarna de wijze van zijn omgang onder hen, vers 7-12, Verder den uitslag van zijne bediening zo voor hem zelven als voor hen, vers 13-16, En de redenen van zijn afwezigheid, vers 17-20.

1 Thessalonicenzen 2:1-6

Hier hebben wij ene voorstelling van Paulus' wijze van prediken en zijn vertroostenden terugblik op zijn werken onder de Thessalonicenzen. Hij had het getuigenis van zijn geweten betreffende zijn oprechtheid, en dus kon hij zich op de Thessalonicenzen beroepen hoe getrouw hij, en Silas en Timotheus, zijne helpers in het werk des Heeren, hun dienst vervuld hadden.

Gij weet zelven, broeders, onzen ingang tot u, vers 1. Het is een groot voorrecht voor een dienaar, zo zijn geweten en de gewetens van anderen getuigen dat hij goed gehandeld heeft, met goede bedoelingen en uit goede beginselen. En daarbij dat de prediking niet ijdel geweest was, of zoals anderen lezen: niet in ijdelheid, dat is: niet tevergeefs. De apostel vindt hier troost in den uitslag van zijn bediening, dat die niet ijdel of vruchteloos geweest is, of dat die met het oog op de oprechtheid zijner prediking niet ijdel, ledig, bedrieglijk was. Het onderwerp van des apostels prediking was niet ledige en ijdele bespiegeling over nutteloze nietigheden en dwaze vragen, maar gezonde en deugdelijke waarheid, die het meest dienstig was ten voordele van zijne hoorders. Dat is een goed voorbeeld ter navolging voor alle dienaren. De prediking des apostels was ook zelf niet ledig of bedrieglijk. Hij kon tot deze Thessalonicenzen, evenals tot de Corinthiërs zeggen: Wij hebben verworpen de bedekselen der schande, niet wandelende in arglistigheid, noch het woord Gods vervalsende, 2 Corinthiërs 4:2. Hij had geen duistere of wereldse bedoelingen met zijne prediking. Hij herinnert hen dat die was:

I. Met moed en beslistheid. Wij hebben vrijmoedigheid gebruikt in onzen God om het Evangelie van God tot u te spreken, vers 2. De apostel was bezield met heilige vrijmoedigheid en niet ontmoedigd door de verdrukkingen, die hem overkomen waren, of den tegenstand, dien hij ondervonden had. Hij had te Filippi slechte behandeling ondergaan, zoals deze Thessalonicenzen wel wisten. Daar waren hij en Silas schandelijk mishandeld, en daarna in den stok gesloten, toch, nauwelijks waren zij weer op vrije voeten gesteld, of ze begaven zich naar Thessalonica, en predikten daar het Evangelie met evenveel vrijmoedigheid als vroeger. Lijden ter wille van een goede zaak behoort onze heilige beslistheid aan te wakkeren, en niet te verstompen. Het Evangelie van Christus ontmoette, bij zijn intrede in de wereld, zulke tegenstand, en zij, die het verkondigden, deden dat onder veel bestrijding, met groten angst, zoals blijkt uit des apostels streven in de verkondiging en zijn strijd tegen den weerstand, die hem geboden werd. Maar Paulus' troost was: hij was nooit neergeslagen door zijn werk, of er van uitgedreven.

II. Met grote eenvoudigheid en goddelijke oprechtheid. Onze vermaning is niet geweest uit verleiding, of uit onreinigheid, of met bedrog, vers 3. Dit was zonder twijfel een van de voornaamste vertroostingen van den apostel: de overtuiging van zijn eigen oprechtheid, en het was een der oorzaken van zijn welslagen. Het was het zuivere, onverminkte Evangelie, dat hij verkondigde, en dat hij hen vermaand had te geloven en te gehoorzamen. Zijn bedoeling was niet een partij te stichten of de mensen tot een partij over te halen, maar de zuivere waarheid, onbevlekt voor God en den Vader te verkondigen. Het Evangelie, dat hij predikte, was zonder bedrog, het was getrouw en geloofwaardig, niet vals, geen kunstig-verdichte fabel. Ook niet uit onreinheid. Zijn Evangelie was rein en heilig, waardig den heiligen gever ervan, en bedoelende alle onreinheid der mensen te bestraffen. Het Woord van God is zuiver. Er mogen geen bedorvenheden door gemengd worden, en, gelijk het onderwerp van des apostels vermaning waar en rein was, zo was ook de wijze van spreken zonder smet. Hij wendde niets anders voor dan hij werkelijk bedoelde. Hij had geloofd,

daarom sprak hij. Hij had geen duistere en bijzondere bedoelingen en wensen, maar was in werkelijkheid zoals hij zich voordeed. De apostel handhaaft niet alleen zijn oprechtheid, maar geeft er ook de redenen en de bewijzen voor op. De redenen vinden wij in vers 4.

1. Zij waren huisbezorgers, wie het Evangelie toevertrouwd was, en in een huisbezorger wordt vereist dat hij getrouw is. Het Evangelie, hetwelk Paulus predikte was niet het zijne, maar dat van God. Aan de dienaren is grote gunst bewezen en zij zijn met veel eer bekleed, terwijl hun veel toebetrouwd is. Zij moeten daarom niet wagen het Woord Gods te bederven, zij moeten vlijtig gebruik maken van hetgeen hun toebetrouwd is, en wel op de wijze als God bepaald en bevolen heeft, wetende dat zij ter verantwoording zullen geroepen worden als hun dienst geëindigd is.

2. Hun wens was God te behagen en niet de mensen. God is een God der waarheid en eist waarheid in het binnenste, en indien de oprechtheid ontbreekt kan geen onzer daden Gode behagen. Het Evangelie van Christus schikt zich niet naar de ijdele inbeeldingen en lusten der mensen om hun begeerlijkheden en hartstochten te bevredigen. Integendeel, het is bestemd om hun bedorven neigingen te doden en hen te verlossen van de macht der ijdelheid, opdat zij mogen gebracht worden onder de macht des geloofs. Indien ik nog mensen behaagde, zo zou ik geen dienstknecht van Christus zijn, Galaten 1:10.

3. Zij handelden onder den indruk van Gods alwetendheid, onder het oog van Hem, die de harten beproeft. Dat is inderdaad de grote beweegreden tot oprechtheid, te overwegen dat God niet alleen alles ziet wat wij doen, maar onze gedachten van verre kent en onze harten doorzoekt. Hij is evengoed bekend met onze plannen en voornemens als met onze daden. En het is van dien God, die de harten beproeft, dat wij onze vergelding zullen ontvangen. De bewijzen van des apostels oprechtheid volgen hier, zij zijn deze:

A. Hij vermeed vleierij. Wij hebben nooit met pluimstrijkende woorden omgegaan, vers 5, gelijk gij weet. Hij en zijn medearbeiders verkondigden Christus en dien gekruisigd, en deden nooit moeite om een deel van de genegenheid der mensen voor zich zelven te winnen, door hen te verheerlijken, te vleien of te bewieroken. Hij was daar verre vandaan, hij vleide de mensen niet in hun zonden, hij predikte hun niet dat zij naar hun goeddunken mochten leven indien zij slechts tot zijn partij behoorden. Hij vleide hen niet met valse hoop, en duldde hun boze werken en levenswandel niet, hun daarbij het leven belovende, en dus pleisterende met loze kalk.

B. Hij vermeed de gierigheid. Hij maakte van zijne bediening geen bedeksel, geen overkleed, voor de gierigheid. God is getuige! Zijn begeerte was niet zich zelven te verrijken door de verkondiging van het Evangelie, dat was zo ver buiten zijn bedoeling, dat hij voor zijn levensonderhoud geen voorwaarden stelde. Hij was niet gelijk de valse apostelen, die door gierigheid, met gemaakte woorden, een koopmanschap maakten van de mensen, 2 Petrus 2:3.

C. Hij vermeed mensen-eer en valse heerlijkheid. Noch zoekende eer van mensen, noch van u noch van anderen, vers 6. Zij verlangden niet naar de beurzen of de begroetingen der mensen, zij wilden niet door hen verrijkt worden, of vereerd, of Rabbi genoemd. De apostel vermaande de Galatiërs, 5:26, niet te zijn zoekers van ijdele eer, zijn zoeken was te verkrijgen de eer die van God is, Johannes 5:44. Hij zegt hun dat hij groter macht had kunnen gebruiken als apostel des Heeren, en groter achting had kunnen eisen, en levensonderhoud had kunnen vorderen, want dat wordt bedoeld

met u tot last zijn, maar dan zouden sommigen wellicht dien last te zwaar om te dragen gevonden hebben.

1 Thessalonicenzen 2:7-12

In deze woorden herinnert de apostel de Thessalonicenzen aan zijn wijze van omgang met hen.

I. Hij wijst op de vriendelijkheid van hun gedrag: Wij zijn vriendelijk geweest in het midden van u, vers 7. Hij, die met het gezag van een apostel van Christus had kunnen optreden, had grote zachtheid en vriendelijkheid getoond. Zulk een gedrag is een grote aanbeveling voor den godsdienst en geheel overeenkomstig Gods genadige behandeling van zondaren in en door het Evangelie. Deze grote apostel, vleierij verafschuwende en vermijdende, was toch de meest-meegaande van alle mensen. Hij schikte zich naar ieders eigenaardigheden en werd allen alles. Hij toonde de tederheid en zorg van een voedster, die haar kinderen koestert. Dit is de wijze om de harten te winnen, veel meer dan een regeren met gestrengheid. Het Woord van God is inderdaad krachtig, en het komt dikwijls met vreeslijke macht over de zielen der mensen, want het is altijd voldoende om van elk onpartijdig oordeel te overtuigen. Maar het komt ook met aangename kracht, wanneer de dienaren van het Evangelie zich zelven aangenaam maken aan de gewetens der mensen. En gelijk een zorgende moeder de ondeugendheden van haar kind verdraagt en het de geringste diensten bewijst, het drukt aan de borst en op haar schoot liefkoost, zo behoren ook de dienaren van Christus zich jegens de mensen te gedragen. Een dienstknecht des Heeren moet niet twisten, maar vriendelijk zijn jegens allen en verdraagzaam, 2 Timotheus 2:24. Deze vriendelijkheid en goedheid toonde de apostel op verscheidene wijzen.

1. Door vurig verlangen naar hun welzijn.

Tot u zeer genegen zijnde, vers 8. De apostel had zeer grote liefde voor hen en zoekt hen, niet het hun, hen zelven, niet hun goed. Hij zocht hen te winnen, niet opdat hij van hen winst zou behalen of een koopmanschap van hen maken, hij was ernstig verlangende naar hun geestelijk en eeuwig welzijn.

2. Door grote bereidwilligheid om hun goed te doen, genegen om hun mede te delen niet alleen het Evangelie van God, maar ook onze eigen zielen, vers 8. Ziehier de wijze van Paulus' prediking. Hij spaarde daarin geen moeite. Hij was gewillig gevaren te lopen en zijn leven te wagen in de verkondiging van het Evangelie. Hij was gewillig ten koste gegeven te worden voor de zielen der mensen, en gelijk van hen, die uit het ware beginsel hun brood met de hongerigen delen, gezegd wordt dat zij in hun gave hun ziel mededelen, Jesaja 58:10, zo deden de apostelen desgelijks in de uitreiking van het brood des levens, zo dierbaar waren in het bijzonder deze Thessalonicenzen den apostel en zo groot was zijne liefde voor hen.

3. Door eigen arbeid om hun niet te laste te zijn, opdat zijne bediening hun niet kostbaar en lastig zou vallen. Want gij gedenkt, broeders, onzen arbeid en moeite, want nacht en dag werkende, enz., vers 8 en 9. Hij ontzegde zich zelven de vrijheid om bezoldiging van de gemeenten aan te nemen. Bij het werk van zijne bediening voegde hij dat van zijn beroep, tentenmaker, om zijn dagelijks brood te verdienen. Wij behoeven niet aan te nemen, dat de apostel voortdurend dag en nacht werkte voor zijn levensonderhoud, want dan zou hij geen tijd overgehouden hebben voor het werk zijner bediening. Maar hij besteedde een deel van den nacht, zowel als van den dag aan dit werk, en was bereid een deel van zijn nachtrust op te offeren om tijd over te houden voor het werk zijner bediening over-dag. Hier ontvangen de dienaren van het Evangelie een goed voorbeeld om ijverig te

zijn voor het behoud der zielen, ofschoon er niet uit volgt dat zij altijd zonder bezoldiging moeten prediken. Er kan hier geen algemene regel gesteld worden, zomin dat de dienaren nooit met de handen mogen werken om in hun levensonderhoud te voorzien, als dat zij verplicht zijn dat altijd te doen.

4. Door de heiligheid van hun omgang, waaromtrent hij zich niet alleen op hen beroept, maar ook op God, vers 10. Gij zijt getuigen, en God. Zij hadden zijn uitwendig gedrag in het openbaar opgemerkt, en God was getuige van hun gedrag in het geheim en van de beginselen, waaruit zij handelden. Hun gedrag was heilig jegens God en rechtvaardig jegens de mensen, onbestraffelijk, zonder aanleiding te geven tot schandaal, en zij waren zorgzaam om geen belediging aan te doen hun die buiten waren of hun die geloofden, opdat zij geen slecht voorbeeld zouden geven, en bij hen leer en leven een geheel zouden vormen. Hierin, zegt de apostel, oefen ik mij zelven om altijd een onergerlijk geweten te hebben voor God en de mensen, Handelingen 24:16.

II. Hij vermeldt de getrouwe uitoefening van het werk der bediening, vers 11, 12. Desaangaande kon hij zich op hen als getuigen beroepen. Paulus en zijn medearbeiders waren niet alleen goede Christenen, maar ook getrouwe dienaren. En wij moeten niet alleen over het algemeen goede Christenen zijn, maar ook in onze bijzondere roepingen en betrekkingen. Paulus vermaant de Thessalonicenzen, niet enkel door hen te wijzen op hun plichten, maar ook door hen aan te sporen en op te wekken, door geschikte middelen en bewijsvoeringen, om ze getrouw te vervullen. En daarbij vertroostte hij hen, door te trachten hun zielen te verkwikken en te ondersteunen onder de moeilijkheden, die over hen kwamen. En dat deed hij niet alleen in het openbaar, maar ook in het bijzonder van huis tot huis, Handelingen 20:20, zich tot ieder hunner persoonlijk richtende, zoals een vader ieder zijner kinderen afzonderlijk naar eigen aanleg leidt en vermaant. De uitdrukking geeft te kennen de hartelijke en liefdevolle raadgevingen en vertroostingen, welke de apostel gaf. Hij was hun geestelijke vader, en terwijl hij hen als een voedster koesterde, vermaande hij hen als een vader, meer met vaderlijke toegenegenheid dan met vaderlijk gezag. Als mijn lieve kinderen vermaan ik u, 1 Corinthiërs 4:14. Deze wijze van vermanen behoren de dienaren in het bijzonder goed te bestuderen om den apostel daarin na te volgen, zij moeten de bedoeling daarvan ook met aandacht opmerken: Opdat gij zoudt wandelen waardiglijk Gode, die u roept tot Zijn koninkrijk en heerlijkheid, vers 12. Merk hier op:

1. Wat is ons grote voorrecht door het Evangelie? Dat God ons roept tot Zijn koninkrijk en heerlijkheid. Het Evangelie roept ons in het koninkrijk en den staat van heerlijkheid hier en hiernamaals, tot den hemel en zijn gelijkzaligheid als doel en tot de heiligheid als middel.

2. Wat is onze grote Evangelische roeping? Dat wij wandelen waardiglijk Gode, dat de gesteldheid onzer zielen en de houding onzes levens aan deze roeping beantwoorden en met dit voorrecht overeenstemmen. Wij moeten ons aansluiten aan de bedoeling van het Evangelie en leven overeenkomstig onze belijdenis en voorrechten, onze hoop en onze verwachtingen, gelijk zulke betaamt, die zo hoge en heilige roeping ontvangen hebben.

1 Thessalonicenzen 2:13-16

Merk hier op:

I. De apostel vermeldt de gevolgen van zijne bediening onder de Thessalonicenzen, vers 13 en wel:

1. De wijze waarop zij het Woord Gods ontvangen hebben, Als gij het woord der prediking van God van ons ontvangen hebt, hebt gij dat aangenomen niet als der mensen woord, maar, gelijk het waarlijk is, als Gods woord, vers 13.

A. Het woord des Evangelies wordt verkondigd door mensen gelijk wij zijn, mensen met dezelfde zwakheden en gebreken als de anderen, Wij hebben dezen schat in aarden vaten. Het woord van God, dat deze Thessalonicenzen ontvingen, hoorden zij van de apostelen.

B. Echter is het in waarheid Gods woord. Dit was het woord door de apostelen door goddelijke ingeving verkondigd, en dat is het woord dat zij door goddelijke ingeving in schrift nagelaten hebben, en dat is het woord hetwelk in onze dagen gepredikt wordt, want dat bevat, en is met bewijzen gegrond op, en is ontleend aan de heilige Schriften.

C. Zij zijn grotelijks te bestraffen, die hun eigen verzinselen of uitleggingen uitgeven voor het woord van God. Dit is de schandelijkste wijze om een volk te verwarren en ontrouw te behandelen.

D. Ook zijn zij zeer te bestraffen, die, het woord horende, niet verder zien dan de bediening door mensen, of de woorden van mensen, zij, die alleen of voornamelijk gehecht zijn aan schoonheid van stijl, of sierlijkheid van zinsbouw, of stem en wijze waarop gepredikt wordt, en daaruit enig voordeel verwachten.

E. Wij moeten het woord van God ontvangen als Gods woord, met de genegenheid verschuldigd aan Zijn heiligheid, wijsheid, waarheid en goedheid. De woorden van mensen zijn zwak en vergankelijk, gelijk zij zelven, en meermalen vals, dwaas en leugenachtig, maar Gods woord is heilig, getrouw, wijs en recht en zal, gelijk zijn spreker, in eeuwigheid blijven. Laat ons het als zodanig aannemen en achten.

2. De wondervolle uitwerking van het door hen aangenomen woord. Dat ook werkt in u die gelooft. Dezen, die het woord aannemen, ondervinden dat het werkt. Het doet goed aan degenen, die in oprechtheid wandelen, en door zijn wonderlijke werking bewijst het zelf Gods woord te zijn. Het bekeert hun ziel, verlicht hun verstand, verheugt hun hart, Psalm 19, en zij, die het inwendig getuigenis van de waarachtigheid der heilige Schrift, het Woord Gods, hebben, bezitten daarin voor zich zelven het beste bewijs van zijn goddelijken oorsprong, ofschoon dat niet voldoende is om anderen te overtuigen, die er vreemd tegenover staan.

II. Hij vermeldt de goede uitwerking, welke deze gezegende prediking had.

1. Op hem zelven en zijne medearbeiders. Het was een voortdurende reden van dankzegging. Daarom danken wij ook God zonder ophouden, vers 13. De apostel drukt zijn dankbaarheid aan God om deze reden zo dikwijls uit, dat hij, naar ‘t schijnt, meent God nooit genoeg te kunnen

danken omdat Hij hem getrouw gemaakt heeft en in de bediening gesteld, en daarna zijn werk vrucht heeft doen dragen.

2. Op hen. Het woord wrocht krachtig in hen, niet alleen om voor anderen voorbeelden in geloof en goede werken te zijn (hetgeen hij vroeger vermeld had), maar evenzo in standvastigheid en lijdzaamheid onder moeiten en lijden voor de zaak des Evangelies. Gij zijt navolgers geworden der gemeenten Gods, die in Judea zijn, en hebt hetzelfde geleden als zij, vers 14, en met gelijken moed, met gelijke standvastigheid, lijdzaamheid en hoop. Het kruis is des Christens onderscheidingsteken, indien wij tot lijden geroepen worden, worden wij alleen geroepen om navolgers te zijn van de gemeenten Gods, want alzo hebben zij vervolgd de profeten, die voor u geweest zijn, Mattheus 5:12. Het is een goede uitwerking van het Evangelie, wanneer wij waardig geacht worden er voor te lijden. De apostel noemt het lijden van de gemeenten Gods, welke in Judea zijn in Christus Jezus. Die in Judea hoorden het eerst het Evangelie en waren ook de eersten, die er voor leden, want de Joden waren de bitterste vijanden van het Christendom en voornamelijk woedend tegen hun landgenoten, die het Christendom omhelsd hadden. Bittere ijver en vinnige vervolging zet landgenoten tegen elkaar op en verbreekt alle natuurlijke banden zowel als zij alle regelen van godsdienst onder den voet treedt. In elke stad, waar de apostel predikte, hitsten de Joden de ingezetenen tegen hem op. Zij waren in alle plaatsen de belhamels der vervolging, en met name in Thessalonica, Handelingen 17:5. Maar de Joden, die ongehoorzaam waren, dit benijdende, namen tot zich enige boze mannen uit de marktboeven en maakten dat het volk te hoop liep, en beroerden de stad. Bij deze gelegenheid geeft de apostel een tekening van de ongelovige Joden, vers 15, genoeg om hun eindelijke verwerping, de verwoesting van hun stad, en tempel, en volk, welke aanstaande waren, te rechtvaardigen.

A. Zij hebben gedood den Heere Jezus, en aanmatigend en roekeloos gewenst, dat Zijn bloed over hen en hun kinderen komen mocht.

B. Zij doodden hun eigen profeten, zo deden zij en zo hadden hun vaderen gedaan, zij waren een vervolgend geslacht.

C. Zij haatten de apostelen, en deden hun zoveel leed als zij konden. Zij vervolgden hen en joegen hen van plaats tot plaats, en dat is geen wonder, indien zij den Heere Jezus doodden, dat ze zijn volgelingen vervolgden.

D. Zij behaagden God niet. Zij hadden nagenoeg alle gevoel voor godsdienst verloren en alle plichtgevoel jegens God. Het was een noodlottige vergissing van hen, te denken dat zij Gode een dienst deden door Zijn dienaren te doden. Moord en vervolging zijn afschuwelijk in Gods ogen en kunnen onder geen voorwendsel goed genoemd worden, zij zijn zo het tegenovergestelde van allen natuurlijken godsdienst, dat geen ijver voor enige ware of voorgewende instelling van godsdienst ze ooit kunnen verontschuldigen.

E. Zij waren allen mensen tegen. Hun vervolgingszin was een geest van tegenstand, tegen het licht der rede en tegen de menselijkheid, tegen het welzijn van alle mensen en tegen de gevoelens van alle mensen, die geen slaven van dweepzucht waren.

F. Zij hadden ingekankerde vijandschap tegen de heidenen en benijdden hun de aanbieding van het Evangelie. Zij verhinderen ons te spreken tot de heidenen, dat zij zalig mochten worden, vers 16. De middelen tot zaligheid waren vroeger tot de Joden beperkt. De zaligheid is uit de Joden, zegt onze Zaligmaker. En zij waren jaloers van de heidenen en verbitterd, nu ook hun gelegenheid gegeven werd om deel te krijgen aan de zaligheid. Niets vertoornde hen meer dan hetgeen onze Zaligmaker over dit onderwerp hun gezegd had. De Joden te Jeruzalem werden woedend tegen Paulus, toen die in zijne verdediging, Handelingen 22:21, hun mededeelde dat hij tot de heidenen gezonden was. Zij hoorden hem geduldig aan tot deze woorden, maar toen konden zij het niet langer uithouden, doch verhieven hun stemmen en riepen: Weg van de aarde met zulk een! Het is niet behoorlijk dat hij leve! Zo vervulden de Joden hun zonden, en niets strekt voor een volk of een mens meer om de maat der zonden vol te maken dan verzet tegen het Evangelie, tegenwerking tegen zijn voortgang en verhindering van de zaligheid der zielen. Om deze redenen is de toorn over hen gekomen tot het einde, dat is: de toorn was over hen besloten en zou spoedig losbarsten. Niet vele jaren later werd Jeruzalem verwoest en aan het Joodse volk door de Romeinen een einde gemaakt. Wanneer de maat van iemands ongerechtigheid vol is en zijn zonden den hoogsten trap bereikt hebben, dan komt de toorn, en dat ook in den hoogsten graad.

1 Thessalonicenzen 2:17-20

In deze woorden geeft de apostel rekenschap van zijne afwezigheid. Merk op:

1. Zegt hij dat hij tegen zijn zin van hen verwijderd is. Wij, broeders, zijn van u beroofd geweest, vers 17. Dat was door de woede van zijne vervolgers. Hij was tegen zijn wil des nachts naar Berea gezonden, Handelingen 17:10.

2. Ofschoon hij afwezig was naar het aangezicht, was hij het niet naar het hart. Hij had hen gedurig in gedachten en droeg grote zorg voor hen.

3. Maar zijn lichamelijke tegenwoordigheid was slechts voor een kleine wijle tijds afgebroken. De tijd is kort, al onze tijd op aarde is kort en onzeker, hetzij wij met onze vrienden verenigd of van hen afwezig zijn. Deze wereld is de plaats niet om altijd, of zelfs lang, bij elkaar te zijn. In den hemel zullen de heilige zielen elkaar ontmoeten om niet weer te scheiden.

4. Hij begeerde ernstig en trachtte er naar om hen te zien. Wij hebben ons te overvloediger benaarstigd om uw aangezicht te zien, met grote begeerte, vers 17. De apostel besloot ten laatste, dat zijn afwezigheid slechts korten tijd zou duren. Hij begeerde en benaarstigde zich om zo spoedig mogelijk naar Thessalonica weer te keren. Maar mensen van zaken zijn niet meester van hun tíjd. Paulus kon niet meer doen dan zich sterk benaarstigen, vers 18. Hij zegt hun dat de Satan zijn terugkomst belet heeft, vers 18, dat is: een vijand of sommige vijanden, of de grote vijand der mensen, die tegenstand tegen Paulus verwekte, hetzij in zijn terugkeren naar Thessalonica, toen hij daartoe besloten was, hetzij door troebelen en beroerten in de plaats waar hij was, en waardoor zijn blijven noodzakelijk werd. De Satan is de voortdurende vijand van het werk Gods en doet al wat in zijn vermogen is om het te verhinderen.

5. Hij verzekert hen van zijne genegenheid en grote achting voor hen, ofschoon hij voor ‘t ogenblik niet, naar zijn verlangen, in hun midden kon zijn. Zij waren zijne hoop, blijdschap en kroon des roems, zijne heerlijkheid en blijdschap. Dat zijn uitdrukkingen van de tederste liefde en de hoogste achting. Het is gelukkig wanneer dienaren en gemeente zulke wederkerige liefde en achting voor elkaar gevoelen, en voornamelijk wanneer zij zich zo in elkaar verheugen, die zaait en die oogst zullen zich tezamen verblijden, en dat voor onzen Heere Jezus Christus in Zijne toekomst, vers 19. De apostel vestigt hier de aandacht der Thessalonicenzen er op, dat ofschoon hij thans niet tot hen komen kon, en al zou hij nooit weer instaat zijn om tot hen te komen, toch onze Heere Jezus Christus komen zal zonder dat iets Hem verhindert. En verder: wanneer Hij komt, moeten allen voor Hem verschijnen. Dienaren en gemeente moeten voor Hem verschijnen, en alle gelovigen zullen de blijdschap en heerlijkheid van getrouwe dienaren zijn in dien groten en heerlijken dag.

HOOFDSTUK 3

1 Daarom, deze begeerte niet langer kunnende verdragen, hebben wij gaarne willen te Athene alleen gelaten worden;
2 En hebben gezonden Timotheus, onzen broeder, en Gods dienaar, en onzen medearbeider in het Evangelie van Christus, om u te versterken, en u te vermanen van uw geloof;
3 Opdat niemand bewogen worde in deze verdrukkingen; want gij weet zelven, dat wij hiertoe gesteld zijn.
4 Want ook, toen wij bij u waren, voorzeiden wij u, dat wij zouden verdrukt worden, gelijk ook geschied is, en gij weet het.
5 Daarom ook deze begeerte niet langer kunnende verdragen, heb ik hem gezonden, om uw geloof te verstaan; of niet misschien de verzoeker u zou verzocht hebben, en onze arbeid ijdel zou wezen.
6 Maar als Timotheus nu van ulieden tot ons gekomen was, en ons de goede boodschap gebracht had van uw geloof en liefde, en dat gij altijd goede gedachtenis van ons hebt, zeer begerig zijnde om ons te zien, gelijk wij ook om ulieden;
7 Zo zijn wij daarom, broeders, over u in al onze verdrukking en nood vertroost geworden door uw geloof;
8 Want nu leven wij, indien gij vast staat in den Heere.
9 Want wat dankzegging kunnen wij Gode tot vergelding wedergeven voor u, vanwege al de blijdschap, waarmede wij ons om uwentwil verblijden voor onzen God?
10 Nacht en dag zeer overvloediglijk biddende, om uw aangezicht te mogen zien, en te volmaken, hetgeen aan uw geloof ontbreekt.
11 Doch onze God en Vader Zelf, en onze Heere Jezus Christus richte onzen weg tot u.
12 En de Heere vermeerdere u, en make u overvloedig in de liefde jegens elkander en jegens allen, gelijk wij ook zijn jegens u;
13 Opdat Hij uw harten versterke, om onberispelijk te zijn in heiligmaking, voor onzen God en Vader, in de toekomst van onzen Heere Jezus Christus met al Zijn heiligen.

In dit hoofdstuk geeft de apostel verder bewijs van zijn liefde voor de Thessalonicenzen, vermeldende dat hij Timotheus tot hen gezonden heeft met het doel om hen te sterken, vers 1-5. Hij zegt hun verder hoezeer hij bij de terugkomst van Timotheus voldaan was geweest over de goede tijdingen hun aangaande, vers 6-10. En besluit met vurig gebed voor hen, vers 11-13.

1 Thessalonicenzen 3:1-5

In deze woorden geeft de apostel een verslag van zijn zending van Timotheus aan de Thessalonicenzen. Ofschoon hij verhinderd was zelf tot hen te komen, was zijn liefde voor hen zo groot, dat hij niet kon nalaten Timotheus tot hen te zenden. Alhoewel Timotheus hem van veel nut was en hij hem niet goed missen kon, was Paulus gewillig, voor hun welzijn, te Athene alleen gelaten te worden. Die dienaren hebben niet de ware liefde voor de stichting en het welzijn hunner gemeenten, die zich daarvoor niet in vele dingen kunnen verloochenen. Merk op:

I. De getuigenis, die hij aangaande Timotheus geeft. Timotheus onze broeder. Elders noemt hij hem zijn zoon, hier noemt hij hem zijn broeder. Timotheus was jonger dan Paulus, hij had minder gaven en genaden, hij was in lager rang in de bediening, want Paulus was apostel en Timotheus was evangelist, maar toch noemt Paulus hem broeder. Dat was een teken van des apostels nederigheid, en toont zijne begeerte om Timotheus te eren en hem in de achting der gemeenten aan te bevelen. Hij noemt hem ook een dienaar Gods. Dienaren van het Evangelie van Christus zijn dienaren van God en bevorderen het Evangelie van God onder de mensen. Hij noemt hem verder zijn medearbeider in het Evangelie van Christus. Dienaren van het Evangelie moeten zich zelven beschouwen als arbeiders in den wijngaard des Heeren, zij hebben een eervollen dienst en veel werk, maar goed werk. Dit is een getrouw woord: zo iemand tot een opzienersambt lust heeft, die begeert een treffelijk werk, 1 Timotheus 3:1. En de dienaren moeten op elkaar toezien, elkanders handen versterken, niet twisten of strijden met elkaar en daardoor hun werk verhinderen, maar met elkaar er naar streven om het grote werk te volvoeren, waartoe zij geroepen zijn: de verkondiging van het Evangelie en de bekering van de mensen daartoe.

II. Het doel, waarmee Paulus Timotheus zond.

Om u te versterken en u te vermanen van uw geloof, vers 2. Paulus had hen bekeerd tot het Christelijk geloof, en nu verlangde hij dat zij er in bevestigd en versterkt mochten worden, dat ze versterkt mochten worden in de keuze van den Christelijken godsdienst en vertroost door de belijdenis en naleving daarvan. Hoe meer wij vertroost worden des te meer zullen wij bevestigd worden. Indien wij een vermaak hebben in de wegen Gods, zullen wij daardoor aangespoord worden om er in te blijven wandelen. De begeerte van Paulus was de Thessalonicenzen te versterken en te vermanen (of te vertroosten) met hun geloof, het voorwerp van hun geloof, namelijk, de waarheden van het Evangelie, en voornamelijk dat Jezus Christus de Zaligmaker der wereld is, en zo wijs en goed, zo machtig en getrouw, dat zij zich op Hem konden verlaten, -van de beloning huns geloofs, die meer dan overvloedig was om al hun verliezen te vergoeden en al hun arbeid te belonen.

III. De beweegreden, die Paulus had om Timotheus tot dat doel te zenden, was een heilige vrees en jaloersheid, dat niemand hunner van het geloof van Christus mocht bewogen worden, vers 3. Hij wenste dat niemand hunner zou worden bewogen of geschokt, en dat zij niet zouden afvallen van of wankelen in het geloof.

1. Hij zag daar gevaar voor en vreesde voor de gevolgen.

A. Er was gevaar:

a. Door de verdrukkingen en vervolgingen ter wille van het Evangelie, vers 3. Deze Thessalonicenzen zagen welke verdrukkingen de apostelen en verkondigers van het Evangelie overkwamen, en dat zou hen kunnen afschrikken. Ook werden ongetwijfeld alle belijders van het Evangelie en ook dus deze Thessalonicenzen verdrukt.

b. Door de listen en de boosheid van den verzoeker. De apostel was bevreesd dat misschien de verzoeker hen zou verzocht hebben, vers 5. De duivel is een listige en onvermoeide verzoeker, die elke gelegenheid waarneemt om ons te bedriegen en te verwoesten, en alle voordelen tegen ons gebruikt, zowel in tijden van voorspoed als van tegenspoed, en hij is dikwijls wèl geslaagd bij mensen in verdrukking. Hij heeft dikwijls de zielen der mensen tegen het Evangelie ingenomen door hen te wijzen op de verdrukkingen van zijne belijders. Wij hebben daarom reden om nauwkeurig op ons zelven en op anderen te letten, dat wij niet door hem verstrikt worden..

B. Het gevolg, waarvoor de apostel vreesde, was dat zijn arbeid ijdel zou wezen. En dat zou hij geweest zijn, indien de verzoeker hen verzocht had en voordeel op hen behaald had door hen af te trekken van het geloof. Zij zouden verloren hebben wat zij verkregen hadden, en de apostel zou verloren hebben wat hij gewerkt had. Het is de bedoeling van den duivel om de goede vruchten van de prediking des Evangelies te verhinderen, en wanneer hij de dienaren niet kan beletten hun werk te verrichten, dan zal hij zo mogelijk de gevolgen van hun werk verwoesten. Getrouwe dienaren stellen veel belang in de vruchten van hun werk. Geen hunner arbeidt gaarne tevergeefs, en de dienaren besteden hun kracht en moeite en tijd niet gaarne zonder goeden uitslag.

2. Om dit gevaar te voorkomen, met zijn kwade gevolgen, zegt de apostel hun welke zorg hij nam om hun Timotheus te zenden.

A. Om hen te herinneren aan hetgeen hij hun voorzegd had omtrent de verdrukkingen, die hem treffen zouden, vers 4. Hij zegt, vers 3, Gij weet zelven dat wij hiertoe gesteld zijn, dat is tot het ondergaan van verdrukkingen. Het is de wil en de beschikking Gods, dat wij door vele verdrukkingen zullen ingaan in Zijn koninkrijk. Hun verdrukkingen en moeiten kwamen niet bij geval, niet enkel door den toorn en de boosaardigheid van hun vijanden, maar door de beschikking Gods. Alles kwam alleen zoals God het bepaald had, en zij wisten dat hij hun tevoren dit gezegd had, zodat zij niet moesten denken dat hen iets vreemds overkwam. Zij waren vooraf gewaarschuwd en dus vooraf gewapend. Het was verre van de apostelen om de mensen te vleien met de verwachting van aardsen voorspoed door den godsdienst, integendeel: zij zegden hun ronduit dat ze veel verdrukking in het vlees zouden hebben. En hierin volgden zij het voorbeeld van hun groten Meester, den bewerker van het geloof. Bovendien was het ene bevestiging voor hun geloof, wanneer zij bemerkten, dat het gebeurde zoals hun voorzegd was.

B. Om hun geloof te verstaan, zodat hij den apostel mocht berichten dat zij standvastig bleven onder al hun lijden, en dat hun geloof niet wankelde, omdat, wanneer zij staande bleven in het geloof, zij instaat zouden zijn om den verzoeker en al zijn verzoekingen het hoofd te bieden, hun geloof zou hun zijn een schild, met hetwelk zij al de vurige pijlen des bozen zouden kunnen uitblussen, Efeziërs 6:16.

1 Thessalonicenzen 3:6-10

Hier zien wij Paulus' grote voldoening bij de terugkomst van Timotheus met goede berichten aangaande de Thessalonicenzen, waarin wij kunnen opmerken:

I. Het gunstige verslag, dat Timotheus omtrent hen uitbracht, vers 6. Zonder twijfel was hij een zeer gewillig boodschapper van deze goede tijding. Betreffende hun geloof, dat is: betreffende hun standvastigheid in het geloof, dat zij niet waren geschokt in hun zielen of afgedreven van de belijdenis van het Evangelie. Evenzo was hun liefde gebleven, hun liefde voor het Evangelie en voor de dienaren des Evangelies. Want zij hadden altijd goede gedachtenis van den apostel. De naam van den apostel was hun zeer dierbaar, en de gedachte aan hem en aan hetgeen zij van hem genoten hadden, niet minder, zodat zij zeer begerig waren om hem te zien en enige geestelijke gave van hem te ontvangen. En geen liefde was verloren, want ook de apostel was begerig hen te zien. Het is gelukkig wanneer er zo wederkerige liefde tussen dienaren en gemeente bestaat. Dit strekt tot verhoging van den godsdienst en van den zegen des Evangelies. De wereld haat hen en daarom moeten zij elkaar des te meer liefhebben.

II. De grote troost en voldoening, welke de apostel genoot door die goede berichten omtrent hen, vers 7, 8. Zo zijn wij daarom, broeders, over u in al onze verdrukking en nood vertroost geweest door uw geloof. De apostel achtte dat goede nieuws voldoende om tegen al zijn moeilijkheden op te wegen. Het viel hem gemakkelijk verdrukkingen en vervolging en aanvechting van buiten te verdragen, toen hij den goeden uitslag van zijne bediening en de standvastigheid van hen, die door hem tot het Christendom gebracht waren, vernam. Zijne droefheid door zijn vrees, dat hij misschien tevergeefs zou gearbeid hebben, was nu voorbij, nu hij hun geloof en standvastigheid daarin vernomen had. Dit gaf den apostel opnieuw leven en geestkracht, en maakte hem ijverig en sterk in het werk voor den Heere. Hij was daardoor niet alleen vertroost, maar ook grotelijks verblijd. Want nu leven wij, indien gij vast staat in den Heere, vers 8. Het zou voor den apostel een dodelijk ding geweest zijn, indien de belijders van het Evangelie onstandvastig geweest waren of afvallig geworden, terwijl niets hem meer levenskracht gaf dan hun standvastigheid.

III. De gevolgen daarvan waren dankzegging aan en gebed tot God om hunnentwil. Merk op:

1. Hoe dankbaar de apostel was, vers 9. Hij was vervuld met blijdschap, prijs en dankzegging. Wanneer wij het meest verblijd zijn, behoren wij het dankbaarst te wezen. Wat ons verheugt moet ons tot dankzegging brengen. Dat is ons verblijden in God, onze blijdschap geestelijk maken. Paulus spreekt alsof hij niet onder woorden kon brengen hoe dankbaar hij jegens God was, en hoe hij zich om hunnentwil verblijdde. Maar hij was bezorgd dat God de heerlijkheid niet zou ontberen voor de vertroosting, welke het welzijn zijner vrienden hem geschonken had. Zijn hart was vervuld met liefde tot hen en met dankzegging voor God. Hij was gewillig om zowel het ene als het andere tot uitdrukking te brengen. Wat de dankbaarheid aan God aangaat, die voornamelijk is in onzen tegenwoordigen toestand altijd onvolkomen, maar eenmaal in den hemel zullen wij die beter betonen dan ons ooit hier mogelijk is.

2. Hij bad voor hen nacht en dag, vers 10, avond en morgen, zeer dikwijls, midden onder de werkzaamheden van den dag of in slapeloze uren des nachts hief hij het hart tot God voor hen omhoog. Zo moeten wij zonder ophouden bidden. En Paulus' gebeden waren vurig. Hij bad met

nadruk en was ernstig in zijne smekingen. Wanneer wij het dankbaarst zijn, moeten wij ons het meest tot het gebed begeven, en zij, voor wie wij dankzeggen, hebben tegelijkertijd behoefte aan onze gebeden. Zij, over welken wij ons het meest verheugen en die ons het meest tot vertroosting verstrekken, moeten voorwerpen van onze bestendige zorg zijn, omdat zij leven in een wereld van verzoeking en onvolmaaktheid. Er ontbrak ook nu nog iets aan hun geloof, want Paulus begeerde hun aangezichten te mogen zien, om te volmaken hetgeen aan hun geloof ontbrak, vers 10. Bij de beste mensen ontbreekt iets aan het geloof, hetzij aan het voorwerp des geloofs, dat sommige verborgenheden of leerstellingen niet voldoende gekend en geloofd worden, hetzij aan de helderheid en vastheid des geloofs, dat er enige duisterheid en twijfel overgebleven is, hetzij tenminste aan de vruchten en werkzaamheden des geloofs, dat die niet zo volkomen en zo merkbaar zijn als ze wezen konden. De bediening van het woord en der sacramenten kan daaraan verhelpen, en is begeerlijk en nuttig om te volmaken wat aan ons geloof ontbreekt.

1 Thessalonicenzen 3:11-13

In deze woorden vinden wij het ernstig gebed van den apostel. Hij verlangt het werktuig te mogen zijn om meerderen zegen aan de Thessalonicenzen te brengen, en het enige middel daartoe is, nu hij zo ver van hen verwijderd is, het gebed, vergezeld van zijn schrijven aan hen. Hij begeert dat zij mogen volmaakt worden, ofschoon hij daar persoonlijk de bewerker niet van zijn kon. Hij gaf niet voor over hun geloof te heersen, of hun het geloof te kunnen geven, en daarom bad hij voor hen. Merk op:

I. Wie hij bad: God en den Heere Christus. Bidden is een gedeelte van de Godsverering, en alle waarachtige godsdienstige verering komt alleen God toe. Het gebed wordt hier opgezonden aan onzen God en Vader zelf en aan onzen Heere Jezus Christus. Dus is Jezus Christus onze Heere God, evenals God onze Vader God is. Het gebed moet gericht worden tot God als onzen Vader. Zo leerde Christus Zijne discipelen bidden, en zo leert de Geest der aanneming ons bidden en roepen: Abba Vader! Het gebed moet niet alleen opgezonden worden in den naam van Christus, maar ook tot Christus zelf, als onze Heere en Zaligmaker.

II. Waar hij om bidt, zowel voor zich zelven en zijne medearbeiders, als voor de Thessalonicenzen.

1. Hij bidt dat hij en zijn medearbeiders door den wil van God spoedig tot hen mogen komen, dat God hun weg richte tot hen, vers 11. Men zou denken, dat de reis naar de een of andere plaats iets was, dat van den wil des mensen afhing en in zijn eigen macht stond, en dat Paulus daarom niet behoefde te bidden. Maar de apostel wist dat wij in God leven, ons bewegen en zijn, dat wij van God afhankelijk zijn in al onze bewegingen en daden, zowel als voor den voortduur van ons leven, dat de goddelijke Voorzienigheid al onze zaken regelt, en dat het alleen aan haar te danken is wanneer wij daarin voorspoedig zijn, dat God onze Vader bestuurt waar Zijn kinderen zullen gaan en wat zij zullen doen, en dat in het bijzonder Jezus Christus de daden regelt van Zijn getrouwe dienaren, die Hij als sterren in Zijn rechterhand houdt. Laat ons God erkennen in al onze wegen en Hij zal onze paden recht maken.

2. Hij bidt om den voorspoed der Thessalonicenzen. Hetzij hij gelegenheid moge krijgen om tot hen te komen of niet, ernstig bidt hij om het welzijn hunner zielen. En er zijn twee dingen, die hij voor hen begeert, en welke wij moeten begeren voor ons zelven en voor onze vrienden.

A. Dat zij overvloedig gemaakt worden in de liefde, vers 12, in liefde tot elkaar en tot alle mensen. Wederzijdse liefde is een vereiste voor alle Christenen, en niet alleen dat zij elkaar liefhebben, maar dat ze ook genegenheid voelen voor en levendig belangstellen in het welzijn van alle mensen. De liefde is uit God, en de vervulling van het Evangelie zowel als van de wet. Timotheus bracht goede tijding omtrent hun geloof, ofschoon het niet volmaakt was, en omtrent hun liefde, ofschoon de apostel bidt dat die moge vermeerderen en overvloedig worden. Wij hebben reden om te verlangen naar wasdom in elke genade, en behoeven den invloed des Geestes om te wassen in de genade, en de weg om dien te verkrijgen is het gebed. Wij ontvingen niet alleen de genade, die eerst ons deel werd, van God, maar moeten ook de vermeerdering daarvan alleen van Hem verwachten. En terwijl wij bidden, moeten wij ons benaarstigen. Om daartoe de Thessalonicenzen aan te sporen, vermeldt de apostel hun opnieuw zijne liefde, zijn overvloedige liefde voor hen.

B. Dat zij mogen bevestigd worden onberispelijk in heiligheid, vers 13. Deze geestelijke zegening wordt vermeld als een gevolg van het toenemen en overvloedig worden in de liefde. Opdat Hij (de Heere) uwe harten versterke. Hoe meer wij groeien en overvloedig worden in de genade, en voornamelijk in de genade der liefde, des te meer zullen wij er in bevestigd en vastgesteld worden. Heiligheid wordt vereist in allen, die ten hemel willen gaan, en daarin moeten wij onberispelijk zijn, dat is: wij moeten in alle dingen zo handelen, dat wij in geen enkel opzicht in tegenspraak zijn met onze belijdenis van heiligheid. Ons verlangen moet zijn, dat onze harten worden bevestigd in heiligheid voor God, en bewaard worden tot de toekomst van onzen Heere Jezus Christus, en dat wij mogen onberispelijk zijn voor God den Vader en eenmaal onbestraffelijk gesteld voor den troon Zijner genade, wanneer de Heere Jezus zal komen met al Zijne heiligen. Merk op:

a. De Heere Jezus zal zeker komen, en komen in Zijne heerlijkheid,

b. Wanneer Hij komt, zal Hij komen met al Zijne heiligen, zij zullen met Hem in heerlijkheid verschijnen,

c. Dan zal de voortreffelijkheid zowel als de noodzakelijkheid van heiligheid aan het licht treden, omdat zonder deze onze harten in dien dag niet zullen kunnen bestaan, of iemand onbestraffelijk zijn en de eeuwige veroordeling ontkomen.

HOOFDSTUK 4

1 Voorts dan, broeders, wij bidden en vermanen u in den Heere Jezus, gelijk gij van ons ontvangen hebt, hoe gij moet wandelen en Gode behagen, dat gij daarin meer overvloedig wordt.
2 Want gij weet, wat bevelen wij u gegeven hebben door den Heere Jezus.
3 Want dit is de wil van God, uw heiligmaking: dat gij u onthoudt van de hoererij;
4 Dat een iegelijk van u wete zijn vat te bezitten in heiligmaking en eer;
5 Niet in kwade beweging der begeerlijkheid, gelijk als de heidenen, die God niet kennen.
6 Dat niemand zijn broeder vertrede, noch bedriege in zijn handeling; want de Heere is een wreker over dit alles, gelijk wij u ook te voren gezegd en betuigd hebben.
7 Want God heeft ons niet geroepen tot onreinigheid, maar tot heiligmaking.
8 Zo dan die dit verwerpt, die verwerpt geen mens, maar God, Die ook Zijn Heiligen Geest in ons heeft gegeven.
9 Van de broederlijke liefde nu hebt gij niet van node, dat ik u schrijve; want gij zelven zijt van God geleerd om elkander lief te hebben.
10 Want gij doet ook hetzelfde aan al de broederen, die in geheel Macedonie zijn. Maar wij vermanen u, broeders, dat gij meer overvloedig wordt;
11 En dat gij u benaarstigt stil te zijn, en uw eigen dingen te doen, en te werken met uw eigen handen, gelijk wij u bevolen hebben;
12 Opdat gij eerlijk wandelt bij degenen, die buiten zijn, en geen ding van node hebt.
13 Doch, broeders, ik wil niet, dat gij onwetende zijt van degenen, die ontslapen zijn, opdat gij niet bedroefd zijt, gelijk als de anderen, die geen hoop hebben.
14 Want indien wij geloven, dat Jezus gestorven is en opgestaan, alzo zal ook God degenen, die ontslapen zijn in Jezus, weder brengen met Hem.
15 Want dat zeggen wij u door het Woord des Heeren, dat wij, die levend overblijven zullen tot de toekomst des Heeren, niet zullen voorkomen degenen, die ontslapen zijn.
16 Want de Heere Zelf zal met een geroep, met de stem des archangels, en met de bazuin Gods nederdalen van den hemel; en die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan;
17 Daarna wij, die levend overgebleven zijn, zullen te zamen met hen opgenomen worden in de wolken, den Heere tegemoet, in de lucht; en alzo zullen wij altijd met den Heere wezen.
18 Zo dan, vertroost elkander met deze woorden.

In dit hoofdstuk geeft de apostel ernstige vermaningen om overvloedig te worden in heiligheid, met een waarschuwing tegen onzedelijkheid, met verscheidene bewijsredenen, vers 1-8. Daarna noemt hij de grote plichten van broederlijke liefde en bereidheid en ijver in onze dagelijkse plichten, vers 9-12. En besluit met hen te vertroosten, die rouwdragen over in den Heere ontslapen familiebetrekkingen en vrienden, vers 13-18.

1 Thessalonicenzen 4:1-8

Hier hebben wij:

I. Ene vermaning om toe te nemen in heiligheid, daarin meer en meer overvloedig te worden, vers 1, 2.

1. De wijze, waarop de vermaning gegeven wordt, is zeer liefderijk. De apostel behandelt hen als broederen, hij noemt hen zo en heeft hen als zodanig lief. Omdat hij hen zo innig liefheeft, is zijne vermaning zo ernstig. Wij bidden en vermanen u. De apostel wenste geen weigering te ontvangen en herhaalt daarom zijne vermaning telkens en telkens.

2. De reden van deze vermaning, dat zij meer overvloedig mogen worden in heiligen wandel, of uitnemend in alle dingen, die goed zijn. Hun geloof was terecht alom beroemd, en zij waren reeds voorbeelden der gemeenten, toch wenste de apostel dat zij nog uitnemender mochten worden en nog groter vorderingen in heiligheid maken.

A. Ook de uitnemendsten komen tekort in volmaking. Juist de besten onder ons moeten de dingen vergeten, die achter zijn, en zich uitstrekken naar de dingen, die voor zijn.

B. Het is niet genoeg dat wij blijven in het geloof des Evangelies, wij moeten overvloedig worden in de werken des geloofs. Wij moeten niet alleen volharden tot het einde, maar wij moeten beter worden en meer en meer in gemeenschap met God wandelen.

3. De argumenten, waarmee Paulus deze vermaning aandringt.

A. Hun plicht is hun bekend gemaakt. Zij wisten den wil van hun hemelsen Meester en konden ter verontschuldiging gene onwetendheid voorwenden. Evenals het geloof is de kennis dood zonder de werken. Zij hadden van degenen, die hen tot het Christendom gebracht of hen daarin onderwezen hadden, vernomen hoe zij moeten wandelen. De bedoeling van het Evangelie is niet enkel de mensen te leren wat zij hebben te geloven, maar ook hoe zij moeten leven, niet zozeer de hoofden der mensen op te vullen met regelen dan wel hun geest en gedrag te veranderen. De apostel leerde hen hoe te werken, niet hoe te praten. Mooi praten zonder goed werken zal ons niet nader tot den hemel brengen, de eigenaardigheid van hen, die in Christus Jezus zijn, is: Zij wandelen niet naar het vlees, maar naar den Geest.

B. Een andere beweegreden is dat de apostel hen geleerd en vermaand had in den naam en op gezag van den Heere Jezus Christus. Hij was Christus' dienaar en gezant, die hun verklaarde wat de wil en het bevel van den Heere Jezus was.

C. Verder: Hierdoor zouden zij God behagen. Heilige wandel is den heiligen God welbehaaglijk, want Hij is heerlijk in heiligheid. Dat moet het doel en het verlangen van iedere Christen zijn, Gode te behagen en door Hem aangenomen te worden. Wij moeten niet zijn mensenbehagers of behagers van het vlees, maar wij moeten zo wandelen dat wij God behagen.

D. De regel naar welken zij moesten wandelen was: de bevelen, welke wij u gegeven hebben door den Heere Jezus, vers 2. Dat waren de bevelen van den Heere Jezus zelven, door zijn wil en gezag gegeven en derhalve hem aangenaam. De apostelen van Jezus Christus waren door Hem afgevaardigd alleen om de mensen te leren onderhouden alles, wat Hij hun geboden had, Mattheus 28:20. Ofschoon zij door Christus met groot gezag bekleed waren, was dat alleen om de mensen te leren wat Christus geboden had, niet om uit zich zelven bevelen te geven. Zij mochten niet handelen als heerschappij voerend over het erfdeel des Heeren. 1 Petrus 5:3, en dat mag niemand onder voorwendsel van hun opvolger te zijn. De apostel kon zich op de Thessalonicenzen beroepen, die wisten dat hij hun geen andere bevelen gegeven had, dan die hij van den Heere Jezus had ontvangen.

II. Ene waarschuwing tegen onzedelijkheid, een zonde, die zo lijnrecht tegenover heiligmaking staat en het tegenovergestelde is van den heiligen wandel, waartoe hij hen zo ernstig vermaande.

1. Zij is vervat in deze woorden: Dat gij u onthoudt van de hoererij, vers 3, waaronder wij te verstaan hebben alle onzedelijkheid zowel in den huwelijken staat als daarbuiten. Overspel is daarin natuurlijk ook begrepen, ofschoon alleen hoererij genoemd wordt. En alle andere soorten van onzedelijkheid worden hier evenzeer verboden, waarvan het zelfs schande is te spreken, ofschoon ze door maar al te velen in het geheim gepleegd worden. Al wat staat tegenover kuisheid van hart, mond en gedrag is tegen Gods gebod in de wet en tegen de heiligheid, die het Evangelie vordert.

2. Er zijn verscheidene redenen om deze vermaning te steunen.

A. Deze tak van heiligmaking is in het bijzonder de wil van God, vers 3. Het is in het algemeen Gods wil, dat wij heilig zullen zijn, omdat Hij die ons roept, heilig is, en omdat wij tot de zaligheid geroepen zijn door heiligmaking des Geestes. En niet alleen eist God heiligheid des harten, maar ook reinheid des lichaams, en dat wij ons zullen reinigen van alle onreinheid beide des lichaams en des geestes, 2 Corinthiërs 7:1. Waar het lichaam is, gelijk het behoort te zijn, gewijd aan God, en voor Hem en Zijn dienst afgezonderd, daar moet het rein en heilig voor Zijn dienst bewaard blijven. En gelijk de kuisheid een deel van onze heiligmaking is, zo is zij ook door God geboden in Zijne wet, en wordt zij door genade gewerkt in de harten Zijner gelovigen.

B. Dat zal ons grotelijks tot eer verstrekken, zoals duidelijk is aangetoond in vers 4. Het tegenovergestelde brengt ons zeer grote oneer. Zijn smaad zal niet uitgewist worden, Spreuken 6:33. Het lichaam wordt hier genoemd het vat der ziel, welke daarin woont, 1 Samuel 21:5, en het moet vrijgehouden worden van bezoedelende lusten. Ieder moet in dit opzicht zorgvuldig zijn, indien hij zijn eigen eer op prijs stelt en zich niet veroordelenswaardig maken wil, dat zijn lagere lusten en hartstochten niet de overhand verkrijgen, zijn reden en geweten tiranniseren en de betere vermogens zijner ziel tot hun slaven maken. Want wat kan voor een redelijke ziel groter oneer zijn dan dat ze slavin wordt van lichamelijke aandoeningen en dierlijke lusten?

C. De zonden der onzedelijkheid toelaten is leven en handelen gelijk de heidenen. Gelijk de heidenen, die God niet kennen, vers 5. De heidenen, en wel met name de Grieken, stonden schuldig aan verscheidene zonden van onzedelijkheid, die niet zo duidelijk door het licht der rede verboden zijn. Maar zij kenden God en Zijn wil en Zijn gebod niet, zoals de Christenen hem kennen en behoren te kennen, namelijk dat de zedelijkheid in hart en wandel een voornaam deel van onze

heiligmaking is. Het wekt daarom niet zoveel verwondering indien de heidenen hun vleselijke lusten en begeerten inwilligen, maar Christenen mogen niet wandelen als onbekeerde heidenen in ontuchtigheden, begeerlijkheden, wijnzuiperijen, brasserijen, drinkerijen en gruwelijke afgoderijen, 1 Petrus 4:3, omdat zij, die van Christus zijn, het vlees gekruisigd hebben met zijne lusten en begeerlijkheden.

D. De zonde van onzedelijkheid, vooral de hoererij, is een grote belediging van God, die er de wreker van is. Dat toch is de zin der woorden in vers 6. Dat dan niemand zijnen broeder vertrede of bedriege in zijne handeling, en tooi pragmati, in deze handeling, waarvan de apostel in het voorgaande en de volgende verzen spreekt, namelijk in de zonde der onzedelijkheid. Sommigen verstaan deze woorden als waarschuwing en vermaning tegen onrecht en verdrukking, bedrog en oneerlijkheid in onzen omgang met mensen, en deze zonden zijn ook zeker zeer boos en tegen het Evangelie. De Christenen mogen geen misbruik maken van de onwetendheid of de nooddruft van degenen, met wie zij in aanraking komen, en hen op die wijze onderdrukken, evenmin mogen zij door misleiding of leugen hun schade berokkenen. Ook moeten zij bedenken, dat een leugen soms lang verborgen blijven kan en daardoor niet door de mensen bestraft worden, maar dat in elk geval een rechtvaardig God de vergelding geven zal. Maar de bedoeling hier is, dat er dikwijls onrecht en vertreding plaatsvindt door de zonden van onzedelijkheid. Niet alleen zijn hoererij en andere zonden van onzedelijkheid misdrijven tegen het lichaam van hem, die ze begaat, 1 Corinthiërs 6:18, niet alleen zijn ze zeer nadelig voor lichaam en ziel beide van den zondaar zelf, maar ze zijn niet minder beledigend en onrechtvaardig jegens anderen, voornamelijk jegens de echtgenoten en de nakomelingschap van de overtreders. En daar deze zonde van zo kwaadaardigen aard is, zal God als wreker optreden. Hoereerders en overspelers zal God oordelen, Hebreeën 13:4. Dit had de apostel gewaarschuwd en vastgesteld door zijn Evangelie, hetwelk, evenals het grote en heerlijke beloften bevatte, zo ook van den hemel openbaarde den toorn Gods tegen alle goddeloosheid en ongerechtigheid der mensen, Romeinen 1:18.

E. De zonde der onzedelijkheid is tegen de natuur en het doel van onze Christelijke roeping: Want God heeft ons niet geroepen tot onreinigheid, maar tot heiligmaking, vers 7. De wet van God verbiedt alle onreinheid, en het Evangelie eist de hoogste reinheid, het roept ons van onreinigheid tot heiligmaking.

F. De toorn Gods wordt daarover zowel in wet als in Evangelie geopenbaard. Hij, die dat veracht, veracht God. Sommigen mogen het wellicht niet zo nauw nemen met de voorschriften van reinheid en heiligheid, omdat zij die van mensen vernamen, die met hen gelijk staan, maar de apostel brengt hun ter kennis dat het Gods geboden zijn, en dat de verkrachting daarvan gelijk stond met het verwerpen van God zelven. Hij voegt er aan toe: God heeft ons Zijn Heiligen Geest gegeven, en duidt daarmee aan dat alle onreinheid in bijzondere mate den Heiligen Geest beledigt, en Hem tergt om zich aan ons te onttrekken. De Heilige Geest werd ons gegeven om ons te wapenen tegen deze zonde en ons te helpen in het doden van deze daden des lichaams, opdat wij mogen leven, Romeinen 8:13.

1 Thessalonicenzen 4:9-12

In deze woorden vermeldt de apostel de volgende grote plichten:

I. Broederlijke liefde. Hij vermaant hen om hierin meer en meer toe te nemen. De vermaning wordt ingeleid, niet met een compliment, maar met ene aanbeveling, omdat zij uitmuntten in de beoefening daarvan, welke het minder nodig maakte dat hij er over schreef, vers 9. Dus door zijn goede gedachten over hen beval hij zich aan in hun genegenheid en ging daarna over tot zijne vermaning. Wij moeten goed opmerken het goede, dat in anderen is, en hen daarover prijzen, ten einde zo den weg te banen voor de aanmoediging om daarin meer en meer overvloedig te worden. Merk op:

1. Wat de apostel in hen prijst. Dat was niet zozeer hun eigen deugd als Gods genade, maar toch merkt hij op het bewijs, dat zij gaven van de genade Gods in hun harten.

A. Het was Gods genade, waaraan hij vooral zijn aandacht wijdt: God had hun deze goede les geleerd: Want gijzelven zijt van Godgeleerd om elkaar lief te hebben, vers 9. Welk goeds wij ook doen, God heeft ons geleerd het te doen en Hem komt de heerlijkheid ervan toe. Allen, wie God zaligmakend onderwees, hebben van Hem geleerd om elkaar lief te hebben. Dat is het kenmerk van de leden van Christus. Merk op: Het onderwijs van de Heilige Schrift overtreft het onderwijs van mensen, en gelijk niemand leren mag tegen de lering Gods in, zo kan niemand zo krachtdadig leren, en het onderwijs van mensen is vruchteloos indien ook God niet onderwijst.

B. De Thessalonicenzen gaven goede bewijzen, dat zij door God geleerd waren, door hun liefde voor al de broederen, die in geheel Macedonië waren, vers 10. Zij hadden niet alleen de broederen in hun eigen stad en hun eigen gemeente lief, of alleen hen die dichtbij en het geheel met hen eens waren, maar hun liefde was veelomvattend. De ware Christelijke liefde strekte zich uit tot al de heiligen, ofschoon die op verren afstand zijn en van elkaar in opvattingen en manieren van ondergeschikt belang mogen verschillen.

2. De vermaning zelf spoort aan tot al meer en meer toenemen in deze grote genade van broederliefde, vers 10. Ofschoon deze Thessalonicenzen in zekeren zin geen behoefte hadden aan de vermaning tot broederlijke liefde, alsof die ontbrak, toch moesten zij aangevuurd worden tot gebed om meer en naarstigheid om er in toe te nemen. Niemand hier op aarde heeft volkomen lief. Zij, die in ene of andere genade uitmunten, hebben behoefte om daarin toe te nemen en te volharden.

II. Stilheid en ijver in hun beroep. Merk op:

1. De apostel vermaant tot deze plichten, dat zij zich zouden benaarstigen om stil te zijn, vers 11. Het is zeer begeerlijk een kalme en rustige gemoedsgesteldheid te hebben, en zich vredelievend en stil te gedragen. Dit helpt veel tot het geluk van ons zelven en van anderen, en Christenen moeten zich benaarstigen rustig te zijn. Wij moeten ijverig zijn om kalm en rustig van geest te worden, onze zielen in lijdzaamheid te bezitten en kalm tegenover anderen te zijn, van een zachten, vriendelijken en vredelievenden aard, die twist en strijd vermijdt. Satan is zeer bezig om ons te verontrusten, en er is veel in onze harten, dat ons geschikt maakt om verontrust te worden, laat ons daarom ons benaarstigen om rustig te zijn. Er volgt: en uw eigen dingen te doen. Wanneer wij daarbuiten gaan,

stellen wij ons aan zeer veel verontrusting bloot. Bemoeiallen, die zich altijd in de zaken van anderen mengen, hebben slechts weinig rust in hun zielen en veroorzaken grote verontrusting aan hun naasten. En dikwijls letten zij zeer weinig op de vermaning om ijverig te zijn in hun eigen zaken, en te werken met hun eigen handen, hetgeen de apostel hun juist krachtig aanbeval en hetgeen ook van ons geëist wordt. Het Christendom ontslaat ons niet van het werk en de plichten van ons eigenaardig beroep, maar verlangt dat wij daarin ijverig zullen zijn.

2. De vermaning wordt aangedrongen met een dubbele beweegreden.

A. Dan zullen wij eerlijk wandelen. Wij zullen daardoor eerlijk, bescheiden en aanbevelenswaardig wandelen tegenover degenen, die buiten zijn, vers 12. Dat zal een handelwijze overeenkomstig het Evangelie zijn en een goed gerucht overbrengen aan hen, die het niet kennen of er vijandig tegen zijn. Het is een sieraad voor onzen godsdienst, wanneer zijn belijders een milden en rustigen geest tonen, vlijtig zijn in hun eigen werk en zich niet met anderer zaken bemoeien.

B. Wij zullen een gerust leven hebben en geen ding van node hebben, vers 12. Dikwijls brengen de mensen door eigen nalatigheid zich in moeilijke omstandigheden en tot grote ontberingen, terwijl zij, die in hun eigen zaken ijverig zijn, geen gebrek hebben en geen ding ontberen, dat hun nodig is. Zij zijn niet lastig voor hun vrienden en geen aanstoot voor vreemden. Zij winnen hun eigen brood en hebben daarin het grootste genoegen.

1 Thessalonicenzen 4:13-18

In deze woorden vertroost de apostel de Thessalonicenzen, die treurden over den dood van hun familieleden en vrienden, die in den Heere ontslapen waren. Zijn voornemen is om hen te bewaren voor buitensporige smart of ongeëvenredigde droefheid daarover. Alle droefheid over den dood van vrienden is ver van laakbaar, wij mogen in elk geval wenen over ons zelven al bewenen wij hun lot niet, wij mogen ons eigen verlies betreuren al is dat ook voor hen gewin. Maar toch moet onze droefheid niet ongematigd zijn, want:

I. Dat zou zijn alsof wij geen hoop hadden, vers 13. Het zou zijn alsof wij heidenen waren, die geen hoop hebben op een beter leven na dit leven, terwijl wij, als Christenen, de meest-vaste hoop hebben, de hoop op een eeuwig leven, hetwelk God, die niet liegen kan, ons beloofd heeft. En die moet al onze vreugde en al onze droefheid over enig aards ding matigen. Deze hoop is meer dan voldoende om op te wegen tegen al onze smarten en ellenden van den tegenwoordigen tijd.

II. Het zou een bewijs zijn van onwetendheid betreffende den toestand van de afgestorvenen, vers 13. Er zijn sommige dingen betreffende de ontslapenen, waaromtrent wij niet anders dan onwetend kunnen zijn, want het land, waarheen zij gingen, is een land van duisternis, waaromtrent wij weinig weten en waarmee wij geen gemeenschap hebben. In den dood gaan, is gaan, wij weten niet waarheen en voortleven, wij weten niet hoe. De dood is een onbekend ding en omtrent den staat van den dood, of liever den staat na den dood, zijn wij grotendeels in het duister. Maar toch zijn er enkele dingen, bepaaldelijk betreffende hen, die in den Heere ontslapen zijn, waaromtrent wij niet behoeven en niet behoren onwetend te zijn. En indien deze dingen goed verstaan en behoorlijk beschouwd worden, zijn zij voldoende om onze smart omtrent hen te lenigen.

1. Zij zijn ontslapen in Jezus. Zij zijn ontslapen, vers 13. Zij zijn in Christus in slaap gevallen, 1 Corinthiërs 15:18. De dood heeft hen niet vernietigd, hij is voor hen slechts een slaap. Hij is hun rust, hun ongestoorde rust. Zij zijn uit deze moeitevolle wereld vertrokken, om van al hun arbeid en zorgen te rusten, en zij slapen in Jezus, vers 14. Zij zijn met Hem verenigd, zij slapen in Zijn armen, onder Zijn bijzondere zorg en bescherming. Hun zielen zijn in Zijne tegenwoordigheid, hun stof is onder Zijn bewaring en macht, zodat zij niet verloren zijn, zij hebben door den dood niets verloren maar veel gewonnen, en hun weggaan uit deze wereld was overplaatsing in een betere.

2. Zij zullen uit den dood opgewekt worden en opwaken uit hun slaap, want God zal hen weder brengen met Hem, vers 14. Zij zijn nu bij God en daar beter dan zij hier waren, en wanneer God komt zal Hij hen weder brengen met Hem. De leer van de wederopstanding en van de wederkomst van Christus is het grote behoedmiddel tegen de vrees voor den dood en tegen onmatige droefheid over den dood van onze Christelijke vrienden. En van deze leer hebben wij volle zekerheid, omdat wij geloven dat Jezus gestorven en opgestaan is, vers 14. Het wordt als zeker aangenomen, dat alle Christenen dat weten en geloven. De dood en de opstanding van Christus zijn de grondwaarheden van het Christelijk geloof en geven ons hoop op een zalige opstanding, want Christus, opgewekt van de doden, is de eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn, en daarom zijn ook niet verloren degenen, die in Hem ontslapen zijn, 1 Corinthiërs 15:18, 20. Zijne verrijzenis is de volkomen bevestiging van al wat in het Evangelie gezegd is, en van al wat de Heere zelf gezegd heeft, en Hij heeft het leven en de onverderflijkheid aan het licht gebracht.

3. Hun staat en toestand zal bij de wederkomst van Christus heerlijk en gelukkig zijn. Dit zegt de apostel den Thessalonicenzen door het woord des Heeren, vers 15, door goddelijke openbaring van den Heere Jezus. Want ofschoon de opstanding der doden en een staat van toekomstig geluk ook deel uitmaken van het geloof der Oud-Testamentische heiligen, zijn deze in en door het Evangelie toch veel duidelijker geopenbaard. Door dit woord des Heeren weten wij:

A. Dat de Heere Jezus van den hemel zal neerkomen in al de heerlijkheid en majesteit van de betere wereld, vers 16. Want de Heere zelf zal met een geroep nederdalen van den hemel. Hij voer naar den hemel op na Zijne opstanding en ging door de hemelen door tot in den derden hemel, die Hem moest ontvangen tot de wederoprichting aller dingen, en dan zal Hij wederkomen en verschijnen in Zijne heerlijkheid. Hij zal van den hemel nederdalen in onze lucht, vers 17. De verschijning zal zijn met kracht en heerlijkheid, met een geroep, het geroep van een koning, met de macht en het gezag van een groot koning en overwinnaar, met de stem des archangels, en een ontelbaar heir van engelen die Hem volgen. Wellicht zal een hunner, als aanvoerder van deze heirscharen des Heeren, het teken van Zijne nadering geven, en de heerlijke verschijning van dezen groten Verlosser en Rechter aankondigen en bekendmaken met het blazen van de bazuin Gods. Want de bazuin zal slaan, en dat zal allen doen ontwaken, die in het stof der aarde slapen, en de gehele wereld oproepen om voor den Rechter te verschijnen.

B. Want de doden zullen opgewekt worden.

Die in Christus gestorven zijn zullen eerst opstaan, vers 16, alvorens zij, die levend overgebleven zijn, bij de wederkomst des Heeren veranderd worden, en daardoor zullen dus zij, die levend overblijven zullen tot de toekomst des Heeren, niet voorkomen degenen, die ontslapen zijn, vers 15. De eerste zorg van den Verlosser in dien dag zal Zijn heiligen betreffen. Hij zal de gestorven heiligen opwekken alvorens de levend overgeblevenen de grote verandering ondergaan, zodat zij, die niet ontslapen zijn, geen groter voorrecht zullen hebben dan zij, die in Jezus ontslapen zijn.

C. Zij, die levend overbleven, zullen dan veranderd worden. Zij zullen tezamen met de anderen opgenomen worden in de wolken, den Heere tegemoet in de lucht, vers 17. Bij, of onmiddellijk voor, deze opneming in de wolken zullen zij, die levend overbleven, een machtige verandering ondergaan, die gelijk zal staan met sterven. Deze verandering is zo geheimzinnig, dat wij haar niet begrijpen kunnen, wij weten er weinig of niets van, 1 Corinthiërs 15:51. Alleen in het algemeen: dit sterflijke moet onsterflijkheid aandoen, en deze lichamen moeten geschikt gemaakt worden om het koninkrijk Gods te beërven, waartoe vlees en bloed niet instaat zijn. De verandering zal geschieden in een ogenblik, in een punt des tijds, 1 Corinthiërs 15:52, tegelijk met of niet lang na de verrijzenis van hen, die in Jezus ontslapen zijn. Zij, die opstonden en zij, die veranderd werden, zullen elkaar ontmoeten in de wolken en aldaar verenigd worden met hunnen Heere, om Zijn komst mede te vieren, de kroon der heerlijkheid te ontvangen, welke Hij geven zal aan hen die in Hem geloven, en deel te nemen aan Zijne rechtspraak, goedkeurende en toejuichende het vonnis, dat Hij zal vellen over den vorst der duisternis en over al de godlozen, die veroordeeld zullen worden tot verwoesting met den duivel en zijne engelen.

D. Den zegen van de heiligen in dien dag.

Alzo zullen wij altijd met den Heere wezen, vers 17. Het zal een deel van hun geluk uitmaken, dat al de heiligen elkaar zullen ontmoeten en altijd met elkaar zijn, maar de voornaamste zaligheid van den hemel is deze: te zijn met den Heere, Hem te zien, met Hem te leven, zich in Hem te verblijden, eeuwiglijk. Dit moet de heiligen vertroosten over den dood hunner vrienden, dat, ofschoon de dood een scheiding gemaakt heeft, hun zielen en lichamen weer verenigd zullen worden, wij met hen verenigd zullen worden, wij en zij met al de heiligen voor altijd met den Heere zijn zullen, zonder ooit enige scheiding meer te duchten te hebben. En de apostel wil dat wij elkaar vertroosten met deze woorden, vers 18. Wij moeten ons benaarstigen elkaar in tijden van droefheid te steunen: niet elkanders geestkracht neerslaan, niet elkanders handen slap maken, maar elkaar vertroosten. En dat kan geschieden door nauwlettende overweging en bespreking van de goede lessen, die geleerd kunnen worden van de leer der opstanding van de doden, de wederkomst van Christus en de heerlijkheid van de heiligen in dien dag.

HOOFDSTUK 5

1 Maar van de tijden en de gelegenheden, broeders! hebt gij niet van node, dat men u schrijve.
2 Want gij weet zelven zeer wel, dat de dag des Heeren alzo zal komen, gelijk een dief in den nacht.
3 Want wanneer zij zullen zeggen: Het is vrede, en zonder gevaar; dan zal een haastig verderf hun overkomen, gelijk de barensnood een bevruchte vrouw; en zij zullen het geenszins ontvlieden;
4 Maar gij, broeders, gij zijt niet in duisternis, dat u die dag als een dief zou bevangen.
5 Gij zijt allen kinderen des lichts, en kinderen des daags; wij zijn niet des nachts, noch der duisternis.
6 Zo laat ons dan niet slapen, gelijk als de anderen, maar laat ons waken, en nuchteren zijn.
7 Want die slapen, slapen des nachts, en die dronken zijn, zijn des nachts dronken;
8 Maar wij, die des daags zijn, laat ons nuchteren zijn, aangedaan hebbende het borstwapen des geloofs en der liefde, en tot een helm, de hoop der zaligheid.
9 Want God heeft ons niet gesteld tot toorn, maar tot verkrijging der zaligheid, door onzen Heere Jezus Christus.
10 Die voor ons gestorven is, opdat wij, hetzij dat wij waken, hetzij dat wij slapen, te zamen met Hem leven zouden.
11 Daarom vermaant elkander, en sticht de een den anderen, gelijk gij ook doet.
12 En wij bidden u, broeders, erkent degenen, die onder u arbeiden, en uw voorstanders zijn in den Heere, en u vermanen;
13 En acht hen zeer veel in liefde, om huns werks wil. Zijt vreedzaam onder elkander.
14 En wij bidden u, broeders, vermaant de ongeregelden, vertroost de kleinmoedigen, ondersteunt de zwakken, zijt lankmoedig jegens allen.
15 Ziet, dat niemand kwaad voor kwaad iemand vergelde; maar jaagt allen tijd het goede na, zo jegens elkander als jegens allen.
16 Verblijdt u te allen tijd.
17 Bidt zonder ophouden.
18 Dankt God in alles; want dit is de wil van God in Christus Jezus over u.
19 Blust den Geest niet uit.
20 Veracht de profetieen niet.
21 Beproeft alle dingen; behoudt het goede.
22 Onthoudt u van allen schijn des kwaads.
23 En de God des vredes Zelf heilige u geheel en al; en uw geheel oprechte geest, en ziel, en lichaam worde onberispelijk bewaard in de toekomst van onzen Heere Jezus Christus.
24 Hij, Die u roept, is getrouw, Die het ook doen zal.
25 Broeders, bidt voor ons.
26 Groet al de broeders met een heiligen kus.
27 Ik bezweer ulieden bij den Heere, dat deze zendbrief al den heiligen broederen gelezen worde.
28 De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met ulieden.

De apostel, na in het tweede gedeelte van het vorige hoofdstuk de opstanding der heiligen en de wederkomst van Christus besproken te hebben, gaat voort met het aantonen hoe nutteloos het is onderzoek te doen naar den juisten tijd van Christus' wederkomst, die plotseling geschieden zal, verschrikkelijk zijn voor de goddelozen, maar troostvol voor de heiligen, vers 1-5. Hij vermaant hen tot de plichten van waakzaamheid, matigheid en geloofsoefening, tot liefde en hoop, zoals hun betaamt, vers 6-10. In de volgende woorden vermaant hij hen tot verschillende deugden, jegens anderen en jegens elkaar te betrachten, vers 11-15. Daarna tot verscheidene andere Christelijke plichten van groot belang, vers 16-22, en sluit daarna den brief, vers 23 -28.

1 Thessalonicenzen 5:1-5

In deze woorden letten wij op:

I. De apostel zegt den Thessalonicenzen, dat het onnodig en nutteloos is onderzoek in te stellen naar den juisten tijd van Christus' wederkomst. Van de tijden en gelegenheden, broeders, hebt gij niet van node, dat men u schrijve, vers 1. Het is zeker dat Christus wederkomt, en de tijd daarvoor is vastgesteld, maar er was geen noodzaak dat de apostel daarover schreef, en daarom was hem dienaangaande geen openbaring gegeven. Ook moeten wij, zomin als hij, onderzoek instellen naar deze tijdsbepaling, die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft. Van dien dag en die ure weet niemand. Christus zelf openbaarde dat niet toen Hij op aarde was, dat behoorde niet tot Zijne roeping als de grote profeet van de gemeente, ook openbaarde hij het niet aan Zijne apostelen, want er bestond geen noodzaak toe. Er zijn tijden en gelegenheden voor ons, om daarin ons werk te doen, het is onze plicht en ons belang die te kennen en waar te nemen, maar wij weten niet den tijd en de gelegenheid, waarop wij rekenschap afleggen moeten: en het is niet noodzakelijk dat wij die weten. Er zijn vele dingen, welke onze ijdele nieuwsgierigheid verlangt te weten, waarvan in 't geheel geen noodzaak voor ons bestaat, en waarvan de wetenschap ons ook geen goed zou doen.

II. Hij vertelt ons dat de wederkomst van Christus plotseling zal geschieden en voor de meeste mensen een grote verrassing zal zijn, vers 2. En dat is iets wat zij wel zeer goed weten, of behoorden te weten, want onze Heere zelf heeft het ook gezegd: In welke ure gij het niet meent zal de Zoon des mensen komen Mattheus 24:44. Zie ook Markus 13:35, 36.

Zo waakt dan, want gij weet niet wanneer de heer des huizes komen zal, opdat hij niet onvoorziens kome en u slapende vinde. En zonder twijfel had de apostel hun niet alleen meegedeeld dat Christus wederkomen zal, maar ook dat Zijn wederkomst onverwacht zal zijn, want dat is de bedoeling van Zijn komst als een dief in den nacht, Openbaring 16:15. De dief komt gewoonlijk in het stilste uur van den nacht, wanneer hij het minst verwacht wordt. Zulk een verrassing zal de dag des Heeren zijn, zo plotseling en verrassend zal Zijn verschijning wezen. De wetenschap daarvan kan nuttiger zijn dan de wetenschap van den juisten tijd, want dat kan maken dat wij wakende zijn en op wacht staan, om gereed te zijn wanneer Hij komt.

III. Hij zegt hun hoe verschrikkelijk die wederkomst van Christus zal zijn voor de godlozen, vers 3. Die dag des Heeren zal hun ondergang zijn. De rechtvaardige God zal verderf brengen over Zijne en Zijns volks vijanden, en dit verderf zal algeheel en onherstelbaar zijn.

1. Het zal haastig zijn. Het zal over hen komen en hen overvallen temidden van hun vleselijke gerustheid en vrolijkheid, wanneer zij zullen zeggen: Het is vrede en zonder gevaar, wanneer zij dromen van voorspoed en zich vermaken met de ijdelheden van hun verbeelding, en hun zinnen en er niet aan denken: -gelijk de barensnood een bevruchte vrouw, op den gezetten tijd misschien, maar altijd onverwacht en zonder dat er veel voor gevreesd wordt.

2. Het zal ene onontkoombare verwoesting zijn. Zij zullen het geenszins ontvlieden, er is geen mogelijkheid om er aan te ontkomen. Geen middel kan uitgevonden worden om de verschrikking en de straf van dien dag te ontsnappen. Er zal geen plaats zijn, waar de werkers der ongerechtigheid

zich zullen kunnen verbergen, geen schuilplaats tegen den storm, geen schaduw tegen de hitte, die de godlozen verteren zal.

IV. Hij zegt hun hoe troostvol deze dag voor de rechtvaardigen zijn zal, vers 4, 5. Merk hier op: hun karakter en voorrecht. Zij zijn niet in de duisternis, zij zijn kinderen des lichts. Dat was de gelukkige toestand van de Thessalonicenzen en is het van alle ware Christenen. Zij zijn niet in een toestand van zonde en duisternis als de heidenwereld. Zij waren eertijds duisternis, maar nu zijn zij licht in den Heere. Zij werden begunstigd met de goddelijke openbaring van dingen, die onzichtbaar en eeuwig zijn, met name betreffende de wederkomst van Christus en hare gevolgen. Zij waren kinderen des daags, want de morgenster was over hen opgegaan, ja de Zon der gerechtigheid had hen beschenen met genezing onder hare vleugelen. Zij verkeerden niet langer in de duisternis van het heidendom, noch onder de schaduwen der wet, maar onder het Evangelie, dat het leven en de onverderflijkheid aan het licht bracht, 2 Timotheus 1:10. Hun groot voordeel daardoor: die dag zou hen niet als een dief bevangen, vers 4. Het zou tenminste hun eigen schuld zijn indien zij door dien dag overvallen werden. Zij waren behoorlijk gewaarschuwd en hadden overvloedige hulp verkregen om tegen dien dag te voorzien en te mogen hopen met vertroosting en vertrouwen voor den Zoon des mensen te zullen staan. Het zou zijn een tijd van verkoeling (van verfrissing) voor het aangezicht des Heeren, waarin zij, die Hem verwachten zonder zonden, zullen openbaar worden tot zaligheid. En die zal dus tot hen komen als een vriend bij dag en niet als een dief in den nacht.

1 Thessalonicenzen 5:6-10

Op hetgeen hij gezegd heeft, bouwt de apostel vermaningen tot verscheidene nodige deugden.

I. Tot waakzaamheid en nuchterheid, vers 6. Deze deugden zijn onderscheiden van, maar nauw verbonden met elkaar. Want aangezien wij aangevochten worden door zo vele verzoekingen tot onmatigheden en buitensporigheden, moeten wij nuchter blijven, anders zullen wij niet waakzaam zijn, en tenzij wij ons nuchter houden, zullen wij niet lang waken kunnen.

1. Zo laat ons dan niet slapen als de anderen, maar laat ons waken, wij mogen niet zeker en zorgeloos zijn, ons niet overgeven aan geestelijke luiheid en ijdelheid. Wij moeten onze wacht niet verlaten, maar voortdurend waken tegen de zonde en de verzoeking daartoe. Over het algemeen zijn de mensen te zorgeloos voor hun verplichtingen en te onoplettend tegenover hun geestelijke vijanden. Zij zeggen: "Vrede en geen gevaar!" terwijl zij in het grootste gevaar zijn, sluimeren de kostbare ogenblikken weg, waaraan hun eeuwigheid hangt, brengen die door in ijdele dromen, en hebben niet meer gedachten of zorg voor een andere wereld dan mensen, die vast in slaap zijn, hebben kunnen. Zij beschouwen de dingen van de andere wereld in ‘t geheel niet, omdat zij diep in slaap zijn, of zij beoordelen ze geheel verkeerd, omdat zij dromen. Maar laat ons waken en ons gedragen als mensen, die wakker zijn en op wacht staan.

2. Laat ons ook nuchter zijn, gematigd en ingetogen. Laat ons onze natuurlijke begeerten en verlangens naar de aardse dingen binnen de behoorlijke perken houden. Nuchterheid is gewoonlijk de tegenstelling van overdaad in eten en drinken, en wordt hier bepaald tegenover dronkenschap gesteld, maar ze strekt zich ook uit tot alle aardse dingen. Zo waarschuwde onze Zaligmaker Zijne discipelen: Wacht uzelven, dat uwe harten niet te eniger tijd bezwaard worden met brasserij en dronkenschap, en zorgvuldigheden dezes levens, en dat u die dag niet onvoorziens overkome, Lukas 21:34.

Onze bescheidenheid derhalve, in alle aardse dingen, moet allen mensen bekend zijn, want de Heere is nabij. Buitendien zijn waakzaamheid en nuchterheid betamelijk voor den Christen, want hij is een kind des daags en die slapen, slapen des nachts, en die dronken zijn, zijn des nachts dronken, vers 7. Het is schandelijk voor een gezond mens om overdag te slapen, want dat is de tijd om te werken en niet om te slapen. En niet minder schandelijk is het om overdag dronken te zijn, als aller oog op hem gevestigd is om zijn verlaging te zien. Het was niet vreemd dat zij, die het voorrecht van een goddelijke openbaring misten, zich door den duivel in den slaap van vleselijke gerustheid lieten sussen, en dat dezen de teugels op den nek van hun vleselijke lusten wierpen en zich daardoor lieten vervoeren naar allerlei uitspatting en overdaad, want voor hen was het nacht. Zij waren niet gevoelig voor hun gevaar en daarom sliepen ze, zij hadden geen begrip van hun plichten en daarom waren ze dronken, maar het is voor Christenen ten hoogste verkeerd ook zo te handelen. Hoe zullen Christenen, wie het volle licht van het Evangelie in het aangezicht straalt, zorgeloos zijn voor hun zielen en geen aandacht geven aan de betere wereld? Zij, op wie zo menig oog gevestigd is, behoren zich met meer dan gewone bedachtzaamheid te gedragen.

II. Teneinde gewapend zowel als waakzaam te zijn, moeten wij de gehele wapenrusting Gods aandoen. Dat is noodzakelijk voor de nuchterheid, die ons betaamt, en zal de beste voorbereiding voor den dag des Heeren zijn, want onze geestelijke vijanden zijn talrijk, machtig en kwaadaardig.

Zij halen menigeen tot zich over, en houden hem vast, en maken hem zorgeloos, gerust en bevooroordeeld, door hem dronken te maken, dronken met hoogmoed en met hartstocht, dronken en zinneloos met zelfbedrog, dronken met inwilliging der begeerlijkheden. Wij moeten daarom ons tegen hen wapenen, door het geestelijk borstwapen aan te doen om ons hart te beschermen, den geestelijken helm op te zetten om ons hoofd te bedekken, en deze geestelijke wapenrusting bestaat uit de drie voorname Christelijke deugden: geloof, liefde en hoop, vers 8. Wij moeten leven door het geloof, en dat zal ons waakzaam en nuchter maken. Indien wij geloven dat het oog van God, die een geest is, altijd op ons gevestigd is, dat wij met geestelijke vijanden te worstelen hebben, dat er een wereld der geesten is, waarvoor wij moeten voorbereid worden, dan zal dat ons een reden wezen om waakzaam en nuchter te zijn. Het geloof zal onze beste verdediging tegen de aanvallen van onze vijanden zijn.

1. Wij moeten een door liefde ontvlamd hart hebben, en dat zal ook een verdedigingsmiddel zijn. Oprechte en vurige liefde tot God en de goddelijke dingen zal ons waakzaam en nuchter houden en ons bewaren voor afval in tijden van droefheid en verzoeking.

2. Wij moeten op de zaligheid onze hoop stellen, en daarop een levende hoop hebben. Deze zekere hoop, door genade op het eeuwige leven, zal als een helm zijn om het hoofd te verdedigen, en ons verhinderen om dronken te worden door de vermaken onzer zinnen, die slechts voor een tijd zijn. Indien wij op de zaligheid hopen, laat ons dan zorgzaam zijn dat wij niets doen dat onze hoop kan schokken, of ons onwaardig of onbekwaam maken voor de grote zaligheid, waarop wij hopen. Na de zaligheid en de hoop daarop vermeld te hebben, toont de apostel aan welken grond de Christenen hebben om op deze zaligheid te hopen. Dienaangaande merken wij op. Hij zegt niet dat zij het verdiend hebben. Neen, de leer van onze verdienste is onschriftuurlijk en tegenschriftuurlijk, daarin kan geen goede grond voor enige hoop gevonden worden. Onze hoop moet gevestigd zijn:

A. Op Gods verkiezing. Want God heeft ons niet gesteld tot toorn, maar tot verkrijging der zaligheid, vers 9. Wanneer wij onze zaligheid in haar wortel willen opsporen, moeten wij teruggaan tot Gods uitverkiezing. Zij, die leven en sterven in duisternis en onwetendheid, die slapen en dronken zijn alsof het nacht ware, zijn-het is slechts al te duidelijk-gesteld tot toorn. Maar zij, die kinderen des daags zijn, indien zij waken en nuchteren zijn, leveren daardoor het bewijs, dat zij zijn verkoren om de zaligheid te verkrijgen. En de zekerheid en vastheid van de goddelijke verkiezing zijn de grote steun en aanmoediging voor onze hoop. Indien wij de zaligheid moesten verkrijgen door onze eigen verdiensten of kracht, dan zouden wij er slechts weinig of geen hoop op mogen stellen. Maar nu wij zien dat wij ze verkrijgen door kracht van Gods verkiezing, waarvan wij zeker weten dat ze niet wankelen kan, (want het voornemen, dat naar de verkiezing is, staat vast), nu bouwen wij daarop onze onwankelbare hoop. Voornamelijk wanneer wij beschouwen:

B. De verdiensten en genade van Christus, en de zaligheid die daar is in onzen Heere Jezus Christus, die voor ons stierf. Onze zaligheid is daarom te danken aan, en onze hoop op haar is gevestigd op, de verzoening door Christus, zowel als op de verkiezing Gods. Indien wij denken aan Gods genadig voornemen, moeten wij het niet minder doen aan Christus' lijden en sterven, opdat hetzij wij waken, hetzij wij slapen (hetzij wij leven of dood zijn, want de dood is voor de gelovigen slechts een slaap, zoals de apostel tevoren heeft aangeduid) wij met Christus leven zouden, leven in vereniging met Hem in heerlijkheid voor eeuwig. En gelijk de zaligheid, waarop de Christenen hopen, bestaat in het altijd bij den Heere zijn, zo is de grondslag van deze hoop onze eenheid met Hem. Indien zij met

Christus verenigd zijn' en leven in Hem, en leven voor Hem, dan zal de slaap des doods geen inbreuk maken op hun geestelijk leven, en nog veel minder op het leven in heerlijkheid hiernamaals. Integendeel, Christus stierf voor ons, opdat wij, hetzij dat wij leven, hetzij dat wij sterven, de Zijnen zouden zijn, opdat wij leven voor Hem zolang wij hier zijn, en eens leven met Hem wanneer wij daar komen.

1 Thessalonicenzen 5:11-15

In deze woorden wekt de apostel de Thessalonicenzen op tot verscheidene plichten.

I. Jegens hen, die nauw met hen verwant waren. Dezen moeten elkaar vertroosten, opwekken en stichten, vers 11.

1. Zij moeten elkaar vertroosten of vermanen, het oorspronkelijke woord heeft deze beide betekenissen. Zij zijn waarschijnlijk meestal het best geschikt om anderen te troosten, die zich zelven vertroosten kunnen, en daarom is de beste wijze om ons zelven te vertroosten of anderen troost toe te dienen, de vermaning door het Woord. Wij moeten niet enkel zorg dragen voor ons eigen welzijn en onzen eigen troost, maar ook trachten den troost en het welzijn van anderen te bevorderen. Hij is een Kaïn, die zeggen kan: Ben ik mijns broeders hoeder? Wij moeten elkanders lasten dragen en alzo de wet van Christus vervullen.

2. Zij moesten elkaar stichten. Wij moeten najagen hetgeen tot de stichting onder elkaar dient, Romeinen 14:19. De Christenen zijn levende stenen, opgebouwd tot een geestelijk huis, dus moeten zij trachten het welzijn der gemeente te bevorderen door elkaar in het werk der genade op te bouwen. En het is de roeping van een ieder onzer, goed na te gaan wat kan strekken tot stichting van hen met wie wij omgaan, teneinde alle mensen tot hun wezenlijk nut te behagen. Wij moeten onze kennis en ondervinding aan elkaar mededelen. Wij moeten ons met elkaar verenigen in gebed en dankzegging. Wij moeten elkaar een goed voorbeeld geven. En het is de plicht voornamelijk van hen, die gezamenlijk in dezelfde omgeving of in hetzelfde gezin leven, om elkaar te stichten, dat is de beste nabuurschap en het beste middel om te beantwoorden aan het doel der samenleving. Zij, die nauw met elkaar in betrekking staan en liefde voor elkaar hebben, verkrijgen daardoor de beste gelegenheid, en liggen derhalve onder de grootste verplichting, om elkaar deze vriendelijkheid te bewijzen. Deze Thessalonicenzen deden dat (gelijk gij ook doet), en derhalve werden zij vermaand om daarin voort te gaan en toe te nemen. Zij, die het goede doen, behoeven opwekkingen om verder en meer goed te doen, en om voort te gaan in hetgeen waarmee zij bezig zijn.

II. Hij toont hun hun plicht jegens hun dienaren, vers 12, 13. Ofschoon de apostel van hen verwijderd was, hadden zij anderen die onder hen arbeidden en aan welke zij dezelfde plichten te vervullen hadden. De apostel vermaant hen op te merken:

1. Wat den dienaren in hun werk is voorgeschreven. Zij moeten meer waarde hechten aan het werk en den plicht, waartoe zij geroepen zijn, dan aan eerbiedwaardige en eervolle titels. Hun werk is zeer gewichtig, zeer eerbiedwaardig en nuttig.

A. Dienaren moeten onder hun gemeenteleden werken met ijver en aanhoudend. Zij moeten arbeiden in het woord en in de leer, 1 Timotheus 5:17. Zij worden arbeiders genoemd en mogen geen luiaards zijn. Zij moeten in hun gemeente arbeiden, om te onderrichten, te vertroosten en te stichten. En:

B. Dienaren moeten hun gemeente regeren, 1 Timotheus 5:17. Zij moeten regeren, niet met kracht, maar met liefde. Zij moeten geen heerschappij voeren als tijdelijke heren, maar regeren als geestelijke gidsen, door goede voorbeelden aan de kudde te geven. Zij zijn over de gemeente des

Heeren, maar moeten zich onderscheiden van aardse overheidspersonen, en ook laten uitkomen dat zij slechts dienaren onder Christus zijn, door Hem aangesteld, en die Zijn volk moeten regeren naar Zijne wetten, en niet naar hun eigen inzettingen. Dat moet het einddoel van al hun dienst en arbeid zijn: de dienst en de eer des Heeren.

C. Zij moeten de mensen vermanen, niet alleen in het openbaar, maar ook bij elke gelegenheid in het bijzonder. Zij moeten hen leren het goede te doen, en bestraffen als zij kwaad verrichten. Het is hun plicht niet alleen goeden raad te geven, maar ook te vermanen, de kudde voor dreigende gevaren te waarschuwen en te bestraffen over verzuimen en misslagen.

2. Wat de plicht is der gemeente jegens de dienaren. Er is wederzijdse verplichting tussen dienaren en gemeente. Indien de dienaren onder de gemeenteleden zullen werken dan:

A. Moet de gemeente hen kennen. Gelijk de herder de schapen moet kennen, moeten de schapen den herder kennen. Zij moeten zijn persoon kennen, zijn stem horen, hem voor hun herder erkennen, en aandacht tonen voor zijn lering, bestiering en vermaning.

B. Zij moeten hun dienaren in liefde hoogachten, zij moeten den dienst zijner bediening hogelijk waarderen, hun dienaren eren en liefhebben, en hun achting en genegenheid bij alle gelegenheden tonen, en zulks om huns werks wil, omdat hun roeping is de eer van Christus en het welzijn der zielen te bevorderen. Getrouwe dienaren moeten om hun werk niet licht geteld, maar daarentegen in hoge achting gehouden worden. Het werk der bediening is ver van minder waardigheid te geven aan hen, die om andere redenen achting verdienen, het strekt integendeel tot eer voor hen, die zeer getrouw en ijverig zijn, ofschoon zij anders op eer geen aanspraak kunnen maken, en zal hun van goede gemeenten die eer en achting doen verwerven, welke zij overigens niet konden verwachten.

III. Hij geeft verschillende vermaningen betreffende de verplichtingen, welke Christenen jegens elkaar hebben.

1. Zijt vreedzaam onder elkaar, vers 13. Sommigen menen (met het oog op enkele afschriften) dat deze vermaning aan de gemeente is gericht ten opzichte van haar dienaren, om vreedzaam met hen te leven, en nooit verschil te verwekken of aan te vuren tussen dienaar en gemeente, hetgeen zeker een hindernis zou zijn voor het werk van den dienaar en de stichting der gemeente. Dit is zeker, dat dienaren en gemeente alles hebben te vermijden wat verkoeling van hun wederzijdse genegenheid zou kunnen veroorzaken. En de gemeenteleden moeten vreedzaam onder elkaar zijn, al doen wat zij kunnen om te voorkomen dat er verschillen onder hen ontstaan en blijven bestaan, en alle middelen aanwenden om vrede en harmonie te bevorderen.

2. Vermaant de ongeregelden, vers 14. In alle gezelschappen zullen enigen zijn, die ongeregeld wandelen, die buiten hun roeping en plaats gaan, en het is niet enkel de plicht van de dienaren, maar van alle Christenen, om dezulken te waarschuwen en te vermanen. Dezulken moeten om hun zonden bestraft worden, gewaarschuwd voor het gevaar, en zonder omwegen gewezen op het nadeel, dat zij hun eigen zielen berokkenen, en de schade, die zij aan anderen kunnen veroorzaken. Hun moet voorgehouden worden wat zij behoren te doen, en zij moeten bestraft worden indien zij anders handelen.

3. Vertroost de kleinmoedigen. Door dezen worden bedoeld de bedeesden en zwakken van hart, of zulke die neergebogen en bedroefd van geest zijn. Sommigen zijn lafhartig, bevreesd voor moeilijkheden, ontzenuwd door de gedachte aan gevaren, verliezen en beproevingen. Zij moeten aangemoedigd worden, wij mogen hen niet verachten, maar moeten hen vertroosten, en wie weet wat een goed en vertroostend woord nog kan uitwerken!

4. Ondersteunt de zwakken. Sommigen zijn niet goed instaat om hun werk te verrichten, of hun lasten behoorlijk te dragen, wij moeten hen daarom ondersteunen, helpen in hun zwakheden, een deel van hun lasten dragen, en zo hen voorthelpen. Zeker, het is de genade van God, die dezulken moet ondersteunen en kracht geven, maar wij moeten hen wijzen op die genade en trachten hen aan die genade te doen deel krijgen.

5. Zijt lankmoedig jegens allen. Wij moeten dragen en verdragen. Wij moeten lankmoedig zijn, en onzen toorn onderdrukken, wanneer die opkomt bij het vermoeden van beledigingen, tenminste wij moeten ten spoedigste onzen toorn inbinden. En deze plicht moet betracht worden jegens alle mensen, goede en slechte, aanzienlijke en geringe. Wij moeten niet hoog zijn in onze verwachtingen en eisen, niet ruw in onze terechtwijzingen, niet hard in onze onderstellingen, maar trachten van alles de lichtzijde te zien, en van ieder het beste te denken wat wij kunnen.

6. Ziet, dat niemand kwaad voor kwaad iemand vergelde. Hier moeten wij op toezien en er zeer zorgzaam in zijn. Wij moeten in elk geval vermijden, dat wij ons zelven zouden wreken. Indien anderen ons onrecht aandoen, geeft dat ons geen recht om het hun te vergelden, door hetzelfde of enig ander onrecht hun aan te doen. Het betaamt ons te vergeven als dezulken, die van God vergeving hebben ontvangen of hopen te ontvangen.

7. Jaagt ten allen tijde het goede na. Over het algemeen moeten wij er op letten om onzen plicht te vervullen, Gode te behagen, onder alle omstandigheden, om het even of de mensen ons goed of slecht daarvoor vergelden, wat de mensen ons ook aandoen, wij moeten hun goeddoen. Wij moeten altijd trachten zegen te verspreiden en dienstig te zijn aan het welzijn van anderen, zowel onder de onzen in de eerste plaats, als zijnde de huisgenoten des geloofs, en daarna, zoveel in ons is, aan alle mensen, Galaten 6:10.

1 Thessalonicenzen 5:16-22

Hier vinden wij verscheidene korte vermaningen, die gemakkelijk te onthouden zijn, maar waarvan wij groot nut zullen hebben indien wij er onze harten en ons leven naar regelen, want die plichten zijn van groot belang, en het is goed op te merken hoe ze met elkaar verbonden zijn en van elkaar afhangen.

1. Verblijdt u te allen tijd, vers 16. Men moet hieronder verstaan geestelijke blijdschap, want van aardse blijdschap mogen wij genieten als niet-blijde zijnde, wij hebben niet vele jaren te leven en mogen ons in die jaren verblijden, maar de blijdschap in God duurt eeuwig. Door Hem wordt onze blijdschap vervuld en het is onze eigen schuld indien wij niet voortdurend in feestelijke stemming zijn. Ook indien wij over enige aardse zaak in droefheid zijn, mogen wij ons toch verblijden, 2 Corinthiërs 6:10. Een godvruchtig leven is een aangenaam leven, een leven van voortdurende blijdschap.

2. Bidt zonder ophouden, vers 17. Het middel om ons altijd te verblijden, is zonder ophouden te bidden. Wij zouden ons meer verblijden indien wij meer baden. Wij moeten onze vaste tijden voor het gebed hebben, èn voortdurend in gebed aanhouden. Wij moeten altijd bidden en niet vertragen, bidden zonder verflauwing en voortgaan met bidden, tot wij komen in de wereld, waar het gebed wordt opgelost in dankzegging. De bedoeling is niet dat de mensen nooit iets anders doen moeten dan bidden, maar dat niets van hetgeen wij overigens doen, ons mag terughouden van het gebed op zijn tijd. Bidden zal ons helpen, en niet hinderen, in alle goede werk en nuttige bezigheid.

3. Dankt God in alles, vers 18. Terwijl wij bidden zonder ophouden, moeten wij niet verzuimen steeds te danken en in alles, wij zullen er ook steeds reden voor hebben. Wij moeten in alles onze begeerten met bidden en smeken Gode bekendmaken, maar daarbij de dankzegging niet verwaarlozen, Filippenzen 4:6. Wij moeten dankbaar zijn in alle omstandigheden, zowel in tegenspoed als in voorspoed. Het staat nooit zo slecht met ons of het kon nog erger zijn. Indien wij ook nog zoveel reden hebben om onze nederige klachten Gode bekend te maken, nooit hebben wij reden om ons over God te beklagen, maar altijd reden tot veel lof en dank. De apostel zegt: Dat is de wil van God in Christus Jezus over u. God is met ons verzoend door Christus Jezus, in Hem, door Hem, en om Zijnentwil vergunt Hij ons dat wij ons voortdurend verblijden, en zegt ons dat wij in alles Hem danken zullen. Dat is Gode aangenaam.

4. Blust den Geest niet uit, vers 19, want het is de Geest der genade en der gebeden, die onze zwakheden te hulp komt, die ons in onze gebeden en dankzeggingen bijstaat. Van de Christenen wordt gezegd, dat zij gedoopt zijn met den Heiligen Geest en met vuur. Hij werkt als vuur, door de zielen der mensen te verlichten, te bezielen en te reinigen. Wij moeten zorg dragen dat wij dit heilige vuur niet uitblussen. Een vuur wordt uitgeblust door het brandstof te onthouden, zo blussen wij den Geest uit, indien wij onze zielen en al wat binnen in ons is niet opwekken om met de bewegingen van dezen goeden Geest overeen te komen. Een vuur wordt uitgeblust door er water op te gieten of door er een grote hoeveelheid vuil op te werpen, zo moeten wij zorgen dat wij den Geest niet uitblussen door toegeven aan zinnelijke lusten en bewegingen en door aardse dingen te bedenken.

5. Veracht de profetieën niet, vers 20, want indien wij de middelen der genade verachten, doen wij den Geest der genade smaadheid aan. Onder profetieën moeten wij hier verstaan de prediking van

het Woord, de uitlegging en toepassing der Schrift, en die mogen wij niet verachten, maar moeten wij op prijs stellen en waarderen, want dat is de instelling Gods, door Hem gegeven voor onzen voortgang en wasdom in kennis en genade, in heiligheid en vertroosting. Wij moeten de prediking niet verachten, ofschoon ze eenvoudig is en niet opgesmukt met woorden van menselijke wijsheid, en ofschoon ons niets gezegd wordt dan hetgeen wij reeds wisten. Het is nuttig, en menigmaal noodzakelijk, dat onze zielen opgewekt en onze genegenheid en besluiten aangewakkerd worden, voor de dingen, waarvan wij weten dat ze ons belang en onze plicht zijn.

6. Beproeft alle dingen, behoudt het goede, vers 21. Dit is een nodige vermaning, alle dingen te beproeven, want, ofschoon wij waarde hechten moeten aan de prediking, moeten wij geen ding aannemen op gezag van den prediker, maar wat hij zegt toetsen aan de wet en aan het getuigenis. Wij moeten de Schriften onderzoeken om te weten of hetgeen hij zegt waar is. Wij moeten niet een iegelijk geest geloven, maar de geesten beproeven. Maar wij moeten niet eindeloos beproeven zonder te beslissen, ten laatste moeten wij beslissen en hetgeen goed is vasthouden. Wanneer wij overtuigd zijn dat iets recht, en waar, en goed is, dan moeten wij het behouden en niet laten ontglippen, welken tegenstand of welke vervolging wij daarom ook mochten ondervinden. De leerstellingen van menselijke onfeilbaarheid, blind geloof en onvoorwaardelijke gehoorzaamheid zijn geen bijbelse leerstellingen. Iedere Christen heeft, en behoort te hebben, het oordeel des onderscheids en moet hebben geoefende zinnen om te onderscheiden wat goed en wat kwaad is, Hebreeën 5:13, 14. Wij moeten alle dingen beproeven teneinde te behouden wat goed is. Wij moeten niet altijd zoekers blijven, en niet altijd van gedachten veranderen, want dan worden wij gelijk kinderen van den vloed ginds en weer bewogen.

7. Onthoudt u van allen schijn des kwaads, vers 22. Dat is een goed middel om te voorkomen, dat we bedrogen worden door valse leerstellingen of onbestemd in het geloof zijn, want onze Zaligmaker heeft gezegd, Johannes 7:17 :Zo iemand wil deszelfs wil doen, die zal van deze leer bekennen dat zij uit God is. Verkeerde neigingen bederven het hart, en kwade praktijken, toegelaten in het leven, zullen grotelijks bijdragen om schadelijke dwalingen in den geest te brengen, terwijl reinheid van hart en oprechtheid van wandel den mens geschikt maken om de waarheid aan te nemen en lief te hebben. Wij moeten daarom afstand doen van het kwade en van allen schijn des kwaads, van zonde en van hetgeen zich als zonde voordoet, er toe leidt en er ons toe verlokt. Hij, die den schijn des kwaads niet schuwt en de gelegenheid tot zondigen niet vermijdt, niet voor de verzoekingen en de naderingen der zonde uit den weg gaat, zal niet lang weerstand bieden kunnen eer hij de zonden pleegt.

1 Thessalonicenzen 5:23-28

In deze woorden, waarmee de brief besloten wordt, hebben wij het volgende op te merken:

I. Paulus' gebed voor hen, vers 23. Hij had hun in het begin van den brief gezegd, dat hij hunner altijd in zijn gebeden herdacht, en nu zegt hij wat hij voor hen bidt. Let op:

1. Wie de apostel bidt: Den God des vredes. Hij is de God der genade en de God des vredes en der liefde. Hij is de bewerker des vredes en bemint de eendracht, en door hun vredesgezindheid en enigheid, waarvan God de bewerker was, zouden de dingen waarom hij bad het best verkregen worden.

2. De zaken, waarom hij God voor de Thessalonicenzen bidt, zijn hun heiligmaking, dat God zelf hen geheel en al heilige, en Hij beware u, dat ze mochten onberispelijk bewaard worden. Hij bidt dat zij geheel geheiligd mogen worden, de gehele mens geheiligd, geest, ziel en lichaam, en dan onberispelijk bewaard. Of hij bidt dat zij meer volkomen geheiligd mogen worden, want de beste heiligen zijn het in deze wereld nog slechts ten dele, en daarom moeten wij bidden en aanhouden op meer volmaakte heiliging. Waar een goed werk van genade begonnen is, daar zal het voortgezet, beschermd en bewaard worden. En allen, die in Christus Jezus geheiligd zijn, zullen bewaard worden tot de toekomst van onzen Heere Jezus Christus. Indien God het goede werk niet in de ziel wrocht, dan zou het mislukken, en daarom moeten wij God bidden om het te volmaken, en ons te bewaren onberispelijk, vrij van zonden en onreinheid, tot wij ten laatste zonder vlek of rimpel voor den troon Zijner heerlijkheid mogen verschijnen met uitnemende blijdschap.

II. Zijn stellige verzekering, dat God zijn gebed zou verhoren. Hij, die u roept, is getrouw, die het ook doen zal, vers 24. Gods vriendelijkheid en liefde waren hun geopenbaard in hun roeping tot de kennis der waarheid, en de getrouwheid Gods was hun de waarborg, dat zij tot het einde zouden bewaard worden, en daarom verzekert de apostel hun dat God zou doen wat hij van Hem begeerde, Hij zou volbrengen wat Hij beloofd had, Hij zou al het welbehagen van Zijn goedheid jegens hen doen. Onze getrouwheid aan God is het uitvloeisel van Zijn getrouwheid aan ons.

III. Zijn verzoek om hun voorbeden. Broeders, bidt voor ons, vers 25. Wij moeten voor elkaar bidden en als broeders op die wijze onze broederlijke liefde tonen. De grote apostel achtte het niet beneden zich om de broederen te Thessalonica te vragen om voor hem te bidden. Dienaren hebben nodig dat de gemeente voor hen bidt, en hoe meer de gemeente voor de dienaren bidt, des te meer zullen goede dienaren ontvangen van God, en des te meer zegen zal de gemeente van hun bediening hebben.

IV. Zijn groeten. Groet al de broederen met een heiligen kus, vers 26. De apostel zendt op die wijze een vriendelijken groet van hem zelven, van Silvanus en van Timotheus, en wil dat zij elkaar in hun naam zullen groeten. En hij wenst dat zij elkaar hun wederkerige liefde en genegenheid zullen tonen door den kus der liefde, 1 Petrus 5:14, welke hier de heilige kus genoemd wordt, om aan te tonen hoe voorzichtig tegen alle onreinheid zij moesten zijn in het volvoeren van deze ceremonie, die toen algemeen toegepast werd, zodat het niet de verraderlijke kus van een Judas zou worden, of de onreine kus van een overspeelster, Spreuken 7:13.

V. Zijn plechtige opdracht om dezen brief te lezen, vers 27. Dit is niet alleen ene vermaning, maar ene bezwering bij den Heere. Deze brief moest gelezen worden voor al de heilige broederen. Het is niet alleen geoorloofd dat de gemeenteleden de Schrift lezen, en was nooit verboden, maar het is hun onafwijsbare plicht en zij moeten er toe aangespoord worden. Daarom moeten de heilige bladen niet verzegeld gehouden worden in een onbekende taal, maar vertaald worden in de gewone talen, opdat allen, geroepen om de Schrift te leren kennen, instaat mogen zijn haar te lezen, en met haar bekend te raken. De openbare lezing van de wet was een deel van de godsdienstoefening der Joden op den sabbat, in hun synagogen, en de Schrift moet gelezen worden in de openbare samenkomsten der Christenen.

VI. De apostolische zegen, die is gelijk in de overige brieven. De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met ulieden, Amen! Wij hebben niets meer nodig om ons gelukkig te gevoelen dan te weten, dat de genade, welke onze Heere Jezus Christus heeft geopenbaard en betoond, ons deel is, de genade, die Hij ons heeft verworven, en die in Hem als het hoofd van de gemeente woont. Dat is de eeuwig vloeiende en overvloeiende fontein van genade, die in al onze behoeften voorziet.

DE TWEEDE BRIEF AAN DE THESSALONICENZEN

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN DEN TWEEDEN BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS AAN DE THESSALONICENZEN.

Deze tweede brief werd geschreven kort na den eersten, en schijnt te hebben moeten dienen om een misverstand weg te nemen, dat ontstaan was naar aanleiding van sommige uitdrukkingen in den eersten brief, betreffende de wederkomst van Christus, alsof die aanstaande ware. De apostel is in deze brief zeer zorgzaam om enig verkeerd gebruik te voorkomen, dat sommigen hunner mochten maken van deze zijne uitdrukkingen, die gelijkenis hadden met de profetieën van het Oude Testament; en deelt hun mede dat er nog vele daarvan moesten vervuld worden voordat de dag des Heeren kwam, ofschoon hij gesproken had alsof die aanstaande was, omdat hij zeker was komende. Verder schrijft hij een en ander voor hun vertroosting onder het lijden, en enige vermaningen en opwekkingen.

HOOFDSTUK 1

1 Paulus, en Silvanus, en Timotheus, aan de Gemeente der Thessalonicensen, welke is in God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus:
2 Genade zij u, en vrede, van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
3 Wij moeten God te allen tijd danken over u, broeders, gelijk billijk is, omdat uw geloof zeer wast, en dat de liefde eens iegelijken van u allen jegens elkander overvloedig wordt;
4 Alzo dat wij zelven van u roemen in de Gemeenten Gods, over uw lijdzaamheid en geloof in al uw vervolgingen en verdrukkingen, die gij verdraagt;
5 Een bewijs van Gods rechtvaardig oordeel, opdat gij waardig geacht wordt het Koninkrijk Gods, voor hetwelk gij ook lijdt;
6 Alzo het recht is bij God verdrukking te vergelden dengenen, die u verdrukken;
7 En u, die verdrukt wordt, verkwikking met ons, in de openbaring van den Heere Jezus van den hemel met de engelen Zijner kracht;
8 Met vlammend vuur wraak doende over degenen, die God niet kennen, en over degenen, die het Evangelie van onzen Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn.
9 Dewelken zullen tot straf lijden het eeuwig verderf, van het aangezicht des Heeren, en van de heerlijkheid Zijner sterkte,
10 Wanneer Hij zal gekomen zijn, om verheerlijkt te worden in Zijn heiligen, en wonderbaar te worden in allen, die geloven overmits onze getuigenis onder u is geloofd geworden in dien dag.
11 Waarom wij ook altijd bidden voor u, dat onze God u waardig achte der roeping, en vervulle al het welbehagen Zijner goedigheid, en het werk des geloofs met kracht.
12 Opdat de Naam van onzen Heere Jezus Christus verheerlijkt worde in u, en gij in Hem, naar de genade van onzen God en den Heere Jezus Christus.

Na de inleiding, vers 1, 2, begint de apostel den brief met de verklaring van zijn hoge achting voor deze Thessalonicenzen, vers 3, 4. Hij vertroost hen onder hun verdrukkingen en vervolgingen, vers 5-10, en zegt hun dat zijne gebeden voor hen tot God opstijgen, vers 11, 12.

2 Thessalonicenzen 1:1-4

Wij hebben hier:

I. De inleiding, vers 1, 2, in dezelfde woorden als in den vorigen brief, waaruit wij zien dat de apostel het niet verdrietig vond dezelfde dingen nogmaals te schrijven, Filippenzen 3:1. In zijn brieven gaf hij dezelfde dingen als in zijne prediking, en zo schreef hij gaarne aan de andere gemeente hetzelfde wat hij aan de ene geschreven had. Het gebruiken van dezelfde woorden in dezen brief als in den vorigen, toont ons dat dienaren niet zozeer moeten letten op verscheidenheid en schoonheid van stijl als wel op de waarheid en nuttigheid van de leer, die zij verkondigen. En vooral moet er tegen gewaakt worden dat zij, door voorliefde voor nieuwheid van zegswijze en zinsbouw, nieuwe gedachten of leerstellingen zouden binnenvoeren, die strijdig zijn met den natuurlijken of den geopenbaarden godsdienst, waarop deze gemeente der Thessalonicenzen was gebouwd, evenals alle ware gemeenten, namelijk in God onzen Vader en in den Heere Jezus Christus.

Il. De apostel betuigt de grote achting, welke hij voor hen gevoelt. Hij had niet enkel grote genegenheid voor hen (zoals hij in zijn vorigen brief had gezegd, en nu in zijn ernstigen wens om genade en vrede voor hen opnieuw doet blijken) maar hij gevoelt grote achting voor hen, waaromtrent wij het volgende opmerken:

1. Hoe hij die achting voor hen te kennen geeft:

A. Hij verheerlijkte God met het oog op hen.

Wij moeten God te allen tijd over u danken, broeders, gelijk billijk is. Hij gaf er den voorkeur aan om over hetgeen in hen prijzenswaard was te spreken in den vorm van dankzegging aan God, dan door prijzen van hen. En hetgeen hij noemt als reden van blijdschap, was hem een oorzaak van dankzegging. En zo behoort het ook te zijn, want wij zijn Gode dankbaarheid schuldig voor alles goeds, dat in ons of in anderen gevonden wordt, en het is niet alleen een daad van vriendelijkheid jegens onze mede-Christenen, maar ook onze plicht, God daarvoor te danken.

B. Wij zelven roemen van u in de gemeenten Gods, vers 4. De apostel vleide zijn vrienden nooit, maar hij vond het aangenaam hen te prijzen, wèl van hen te spreken, ter ere Gods en ter aanmoediging van anderen. Paulus roemde niet in zijn eigen gaven, noch in zijn arbeid onder hen, maar hij roemde in de genade Gods, die hun geschonken was, en daarom was zijn roem goed, want alle prijs dien hij hun gaf en al de blijdschap, die hij zelf had, verenigde zich tot prijs en verheerlijking Gods.

2. Waarvoor hij hen achtte en God dankte: namelijk de toeneming van hun geloof, en liefde, en lijdzaamheid. In zijn vorigen brief, 1:3, had hij gedankt voor hun geloof, liefde en lijdzaamheid, hier dankt hij voor het toenemen van deze drie genaden, zij waren niet alleen oprechte Christenen, maar zij waren ook groeiende Christenen. Waar de waarheid der genade is, daar zal ze ook groeien. Het pad der rechtvaardigen is een schijnend licht, voortgaande en schijnende tot den vollen dag. En waar toeneming van genade is, moet God er alle eer voor ontvangen. Wij zijn Hem evenveel verschuldigd voor den wasdom der genade en den voortgang van het goede werk, als wij waren voor den

aanvang der genade en haar eerste begin. De verzoeking kan over ons komen om te denken, dat wij ons zelven niet goed maken konden toen wij slecht waren, maar dat wij nu gemakkelijk ons zelven verbeteren kunnen, doch wij zijn voor het toenemen der genade even afhankelijk van God als voor haar aanvang. De reden voor Paulus' dankzegging ten opzichte van de Thessalonicenzen was:

A. Dat hun geloof zeer wies, vers 3. Zij werden meer en meer bevestigd in de waarheid van de openbaring des Evangelies en in de beloften des Evangelies, en hadden levendige verwachting van de toekomende wereld. De groei van hun geloof bleek uit de werken des geloofs, en waar het geloof groeit, nemen alle andere genaden naar verhouding toe.

B. Hun liefde werd overvloedig, hun liefde voor God en de mensen. Wanneer het geloof groeit, zal de liefde overvloedig worden, want het geloof werkt door de liefde, en niet alleen de liefde van sommigen onder hen, maar van u allen werd overvloedig. Er waren onder hen niet zoveel partijen als in andere gemeenten.

C. Hun lijdzaamheid zowel als hun geloof wies, in al hun vervolgingen en verdrukkingen. En de lijdzaamheid heeft een volmaakt werk, wanneer zij zich uitstrekt tot alle beproevingen. De Thessalonicenzen moesten veel vervolgingen verdragen voor de zaak der rechtvaardigheid, zowel als andere moeilijkheden, die hen in dit kommervol leven overvielen, maar zij verdroegen ze, door het geloof ziende den Onzienlijken, en verwachtende de vergelding des loons. Zij verdroegen ze met lijdzaamheid, niet met ongevoeligheid, maar met de lijdzaamheid, die haar oorsprong heeft in de Christelijke beginselen, welke hen kalm en onderworpen deden zijn, en inwendig aangordden met kracht en draagkracht.

2 Thessalonicenzen 1:5-10

Na hun vervolgingen en verdrukkingen vermeld te hebben, die zij ondergingen om de zaak van Christus, gaat de apostel er toe over om hun, tot hun troost, verscheidene dingen onder de aandacht te brengen.

I. Hij spreekt over het tegenwoordig geluk en voordeel van hun lijden, vers 5. Hun geloof werd er door beproefd, hun lijdzaamheid geoefend, zij werden door het lijden verbeterd, en zij werden waardig geacht het koninkrijk Gods. Hun lijden was een sterk bewijs daarvoor, dat zij waardig waren Christenen te heten, aangezien zij leden ter oorzake van het Christendom. En in waarheid, indien de godsdienst iets waard is, dan is hij alles waard, en zij, die in 't geheel geen godsdienst hebben, of dien niet weten te waarderen, of een godsdienst hebben die de moeite niet waard is, zullen nooit bereid gevonden worden om er voor te lijden. Bovendien, hun geduldig lijden leverde het bewijs, dat naar het rechtvaardig oordeel Gods zij de hemelse heerlijkheid waardig geacht zouden worden, niet door de waardigheid van hun gedrag, maar in overeenstemming daarmee, zij konden den hemel niet verdienen, maar zij werden voor den hemel bereid gemaakt. Wij kunnen evenmin door ons lijden als door onze werken den hemel verdienen, maar door onze lijdzaamheid onder onze verdrukkingen worden wij bereid gemaakt voor de heerlijkheid, die toegezegd is aan geduldige lijders voor de zaak van God.

II. Hij zegt hun welke toekomstige vergelding gegeven zal worden aan vervolgers en vervolgden.

1. In de toekomst zal:

A. Straf toegepast worden op de vervolgers.

God zal verdrukking vergelden degenen, die u verdrukken, vers 6. Er is niets dat een mens onfeilbaarder voor het eeuwig verderf voorbereidt dan de geest der vervolging en vijandschap tegen den naam en het volk van God. Het geloof, de lijdzaamheid en de standvastigheid der heiligen zijn hun een zaad van eeuwige rust en vreugde. Evenzo zijn de hoogmoed, boosheid en kwaadaardigheid van hun vervolgers voor dezen een bron van eeuwige ellende. Want ieder mens draagt in zich, en zal de wereld uitdragen, zijn eigen hemel of hel. God zal vergelding doen en verdrukken hen, die Zijn volk verdrukken. Dit heeft Hij soms in deze wereld gedaan, zoals men zien kan aan het verschrikkelijk uiteinde van menige vervolger, maar voornamelijk zal Hij dit doen in de toekomende wereld, waar het deel van de godlozen zal zijn wening en knersing der tanden.

B. Een vergelding voor hen, die vervolgd worden. God zal hun verdrukking vergelden met verkwikking, vers 7. Er blijft een rust over voor het volk van God, een ruste van de zonde en de smart. Ofschoon thans de tegenspoeden des rechtvaardigen vele zijn, zal God hem uit alle deze verlossen. De toekomstige rust zal overvloedige vergelding zijn voor al hun tegenwoordige moeiten. Het lijden van dezen tegenwoordigen tijd is niet waardig gewaardeerd te worden tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden. Er is in den hemel genoeg om ons alles te vergoeden wat wij hier om den naam van Christus moeten lijden en verliezen. De apostel zegt: U, die verdrukt wordt, verkwikking met ons. In den hemel zullen dienaren en gemeente tezamen rusten en zich tezamen verblijden, gelijk zij tezamen geleden hebben, en de geringste Christen zal verkwikt

worden gelijk de grootste apostel. Ja, meer nog, indien wij met Christus lijden, dan zullen wij ook met Hem heersen, 2 Timotheus 2:12.

2. Ten aanzien van de toekomstige vergelding valt verder op te merken:

A. Hare zekerheid, die gestaafd wordt door de rechtvaardigheid en gerechtigheid Gods.

Het is recht bij God, vers 6, een ieder te vergelden naar zijne werken. De gedachte daaraan moet verschrikkelijk zijn voor de godlozen en de vervolgers, en een grote steun voor de rechtvaardigen en de vervolgden, want omdat er een rechtvaardig God is zal er rechtvaardige vergelding zijn. Het lijdende volk van God zal door zijn lijden niets verliezen, en hun vijanden zullen niets winnen door de voordelen, die zij nu op hen behalen.

B. De tijd, waarop die rechtvaardige vergelding geschieden zal. In de openbaring van den Heere Jezus van den hemel, vers 7. Dat zal zijn de dag der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods, want dan zal God de wereld in gerechtigheid oordelen door een man, dien Hij daartoe gesteld heeft, Jezus Christus den rechtvaardigen Rechter. De rechtvaardigheid Gods wordt allen mensen niet zo duidelijk in de beschikkingen Zijner voorzienigheid als ze dat worden zal in den groten oordeelsdag. De Schrift leert ons dat het oordeel komen zal, en wij hebben de openbaring aan te nemen die ons hier omtrent Christus gegeven wordt:

a. De Heere Jezus zal op dien dag geopenbaard worden van den hemel. Nu bevatten de hemelen Hem, zij verbergen Hem, maar dan zal Hij geopenbaard worden en zich vertonen. Hij, op wie wij zien als onzen Zaligmaker, zal komen in al de pracht en heerlijkheid van de hogere wereld.

b. Hij zal geopenbaard worden met Zijn machtige engelen, vers 7, of de engelen Zijner kracht, deze zullen Zijn lijfwacht zijn om den dag Zijner verschijning op te luisteren, zij zullen de uitvoerders van Zijn gerechtigheid zowel als van Zijne genade zijn, zij zullen de misdadigers ter rechtbank dagen, de uitverkorenen vergaderen, en het gevelde vonnis uitvoeren.

c. Hij zal komen met vlammend vuur, vers 8. Een vuur gaat voor Zijn aangezicht en het steekt Zijn wederpartijders rondom aan brand. De aarde en al de werken, die daarin zijn, zullen verbranden, en de elementen zullen brandende versmelten. Dat zal een beproevend vuur zijn, waarin ieders werk beproefd wordt, -een louterend vuur, om de heiligen te reinigen, die deel zullen hebben aan de reinheid en het geluk van den nieuwen hemel en de nieuwe aarde, en een verterend vuur voor de godlozen. Zijn licht zal doordringend zijn en zijn gloed verterend, voor allen die in dien dag bevonden worden kaf te zijn.

d. Het gevolg van Zijne verschijning zal voor den een vreeslijk en voor den ander vreugdevol zijn.

Ten eerste. Het zal vreeslijk zijn voor velen, want Hij zal wraak nemen over de godlozen.

1. Over hen, die zondigden tegen de beginselen van den natuurlijken godsdienst en in opstand waren tegen het licht der rede, die God niet kennen, vers 8, ofschoon Zijn onzienlijke dingen geopenbaard worden in de dingen die gezien worden.

2. Over hen, die zich verzetten tegen het licht der openbaring, die het Evangelie van onzen Heere Jezus Christus ongehoorzaam zijn. En dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is en de mensen de duisternis liever hebben dan het licht. Dat is de grote misdaad van de meerderheid: het Evangelie is hun geopenbaard en zij willen het niet geloven, of, indien zij voorgeven het te geloven, willen zij het niet gehoorzamen. Het geloof aan de waarheden van het Evangelie moet het gehoorzamen van zijn voorschriften bewerken, de gehoorzaamheid des geloofs moet er zijn. Voor de hier genoemde mensen zal de openbaring van onzen Heere Jezus Christus vreeslijk zijn, want hun vonnis wordt hier meegedeeld, vers 9.

A. Zij zullen dan gestraft worden. Hoe lang zondaren ook verschoond mogen blijven, zij zullen ten laatste gestraft worden. Hun ellende zal de rechtvaardige straf zijn voor hun misdaden, en niet meer dan zij verdiend hebben. Zij bedreven de zonde en ontvangen haar loon.

B. Hun straf zal niets minder zijn dan het eeuwig verderf, verderf niet van hun bestaan, maar van hun zegen, niet van het lichaam alleen, maar van lichaam en ziel.

C. Deze straf zal eeuwig zijn. Zij zullen voortdurend sterven in den eeuwigen dood, zonder te sterven. Hun ellende duurt zolang als de eeuwigheid duurt. De ketenen der duisternis zijn eeuwige ketenen, het vuur is een vuur, dat niet uitgeblust wordt. Het moet zo zijn, want de straf gaat uit van een eeuwig God, tegen een onsterfelijke ziel, die buiten bereik van goddelijke barmhartigheid en genade geplaatst werd.

D. Dit verderf zal komen van het aangezicht des Heeren, dat is onmiddellijk van God zelf. Hier straft God zondaren door schepselen, door werktuigen, maar dan zal Hij het werk in eigen handen nemen. Het zal een verderf zijn, uitgaande van den Almachtige, en verschrikkelijker dan het vuur, dat Nadab en Abihu verteerde, die onwettig voor des Heeren aangezicht kwamen.

E. Het zal uitgaan van de heerlijkheid Zijner sterkte, of van Zijn heerlijke sterkte. Niet alleen van Gods rechtvaardigheid, maar van Zijn almachtige kracht, zal het verderf der zondaren uitgaan, en beide zullen er in verheerlijkt worden. En wie kent de sterkte Zijns toorns? Hij is machtig om hen in de hel te werpen.

Ten tweede. Het zal een dag van vreugde zijn voor anderen, namelijk voor de heiligen, zij die het Evangelie geloven en gehoorzamen. En dan zal des apostels getuigenis betreffende dezen dag bevestigd en geloofd worden, vers 10. Op dien heerlijken en gezegenden dag:

1. Zal Christus Jezus verheerlijkt en wonderbaar worden in Zijne heiligen. Zij zullen Zijne heerlijkheid aanschouwen en met blijdschap bewonderen, zij zullen Zijne genade verheerlijken en de wonderen van Zijn macht en goedheid jegens hen bewonderen, en Hem op dien dag hun Halleluja zingen over Zijne overwinning, die hun volkomen zegepraal en gelukzaligheid is.

2. Christus zal in hen verheerlijkt en wonderbaar worden. Zijne genade en macht zullen dan geopenbaard en verheerlijkt worden, wanneer zal gezien worden wat Hij verworven en gewrocht heeft in, en geschonken aan allen, die in Hem geloven. Al Zijn toorn en macht zal Hij openbaren in en bij de verderving van Zijne vijanden, en evenzo zullen Zijne genade en macht verheerlijkt worden in de zaligmaking Zijner heiligen. Christus' behandeling van Zijne heiligen zal zo zijn, dat de wereld er

zich over verwonderen zal. Zij zijn nu een wonder voor velen, maar hoe zullen zij bewonderd worden op dien groten en heerlijken dag, of liever: hoe zal Christus, wiens naam is Wonderlijk, bewonderd worden, wanneer de verborgenheid Gods zal vervuld zijn. Christus zal niet zo bewonderd worden in de heerlijkheid der engelen, die Hij met zich van den hemel zal medebrengen, als in de vele heiligen, de vele zonen, die Hij dan tot de heerlijkheid leiden zal.

2 Thessalonicenzen 1:11-12

In deze verzen herhaalt de apostel de verzekering aan de Thessalonicenzen, dat hij ernstig en voortdurend voor hen bidt. Hij kon niet in hun midden zijn, nochtans had hij hen altijd in gedachten, hij wenste hun goed en kon zijn genegenheid en goede wensen niet beter uitdrukken dan in ernstig voortdurend gebed tot God voor hen. Waarom wij ook altijd bidden voor u. De gelovige gedachte aan en verwachting van de wederkomst van Christus moet ons steeds biddende maken voor ons zelven en voor anderen. Wij moeten waken en bidden, zoals onze Zaligmaker Zijne discipelen beveelt, Lukas 21:36. Waakt dan te allen tijd, biddende dat gij moogt waardig geacht worden te staan voor den Zoon des mensen. Merk op:

I. Waar de apostel voor bad, vers 11. Het is van groot belang wèl onderricht te zijn, waarvoor wij bidden mogen, en zonder goddelijk onderricht weten wij niet wat wij bidden zullen, gelijk wij ook zonder goddelijken bijstand niet bidden kunnen zoals het behoort. Onze gebeden moeten overeenkomen met onze verwachtingen. En daarom bidt de apostel voor hen:

1. Dat God het goede werk Zijner genade moge beginnen, want zo moeten wij de uitdrukking verstaan: Dat onze God u waardig achte (of gelijk het ook kan gelezen worden, waardig make) Zijne roeping. Wij zijn geroepen met een hoge en heilige roeping, wij zijn geroepen tot Gods koninkrijk en heerlijkheid, en niets minder dan de erfenis der heiligen is de hoop van onze roeping, niets minder dan het genot van de heerlijkheid en gelukzaligheid, welke zullen geopenbaard worden wanneer Christus Jezus van den hemel geopenbaard wordt. Welnu, indien dat onze roeping is, dan moet onze grote zorg zijn daarvoor waardig gemaakt en voorbereid te worden. En omdat wij gene waardigheid in ons zelven hebben, maar alles goeds enig en alleen aan de genade Gods te danken hebben, moeten wij bidden of Hij ons waardig maken wil, en daarna ons onze roeping waardig achten, dat Hij ons wil maken bekwaam om deel te hebben aan de erfenis der heiligen in het licht, Colossenzen 1:12.

2. Dat God het werk volbrengen wil, dat Hij begonnen heeft, vervullen al het welbehagen Zijner goedigheid. Het welbehagen Gods is Zijn genadige voornemens met Zijn volk, die voortkomen uit Zijne goedigheid, en jegens hen vol goedigheid zijn, en het is daaruit dat alle goeds tot ons komt. Indien er enig goeds in ons is, dan is dat door het welbehagen Gods'het is te danken aan Zijn welbehagen en goedigheid, en derhalve genade. Er zijn vele en verscheidene openbaringen van Gods genade en goedigheid voor Zijn volk, en de apostel bidt dat die alle mogen vervuld worden aan deze Thessalonicenzen. Er zijn verscheidene goede werken van genade aangevangen in de harten der gelovigen, welke voortkomen uit het welbehagen van Gods goeddadigheid, en wij moeten bidden dat ze vervuld en volmaakt mogen worden. Vooral bidt de apostel, dat God vervulle in hen het werk des geloofs met kracht.

A. De vervulling van het werk des geloofs is nodig om alle ander goed werk te vervullen.

B. De macht van God begint niet alleen, maar vervult ook het werk des geloofs.

II. Waarom de apostel om deze dingen bidt, vers 12. Opdat de naam van onzen Heere Jezus Christus verheerlijkt worde in u, dat is het doel waarnaar wij streven moeten bij alles, wat wij doen of begeren, dat God en Christus in alles mogen verheerlijkt worden. Onze eigen gelukzaligheid en

die van anderen moeten ondergeschikt zijn aan dat einddoel. Onze goede werken moeten zo voor de mensen schijnen, dat anderen daarom God verheerlijken, en dat Christus in en door ons verheerlijkt wordt, dan zullen wij in en met Hem verheerlijkt worden. En dat is het grote einddoel van de genade van God en van onzen Heere Jezus Christus, welke in ons gewerkt en aan ons geopenbaard is. Het is overeenkomstig de genade van God en Christus, dat is: het is betamelijk, in aanmerking genomen de genade, die ons bewezen en geschonken is door God en Christus, dat wij alles wat wij doen, verrichten tot heerlijkheid van onzen Schepper en Zaligmaker.

HOOFDSTUK 2

1 En wij bidden u, broeders, door de toekomst van onzen Heere Jezus Christus, en onze toevergadering tot Hem,
2 Dat gij niet haastelijk bewogen wordt van verstand, of verschrikt, noch door geest, noch door woord, noch door zendbrief, als van ons geschreven, alsof de dag van Christus aanstaande ware.
3 Dat u niemand verleide op enigerlei wijze; want die komt niet, tenzij dat eerst de afval gekomen zij, en dat geopenbaard zij de mens der zonde, de zoon des verderfs;
4 Die zich tegenstelt, en verheft boven al wat God genaamd, of als God geeerd wordt, alzo dat hij in den tempel Gods als een God zal zitten, zichzelven vertonende, dat hij God is.
5 Gedenkt gij niet, dat ik, nog bij u zijnde, u deze dingen gezegd heb?
6 En nu, wat hem wederhoudt, weet gij, opdat hij geopenbaard worde te zijner eigen tijd.
7 Want de verborgenheid der ongerechtigheid wordt alrede gewrocht; alleenlijk, Die hem nu wederhoudt, Die zal hem wederhouden, totdat hij uit het midden zal weggedaan worden.
8 En alsdan zal de ongerechtige geopenbaard worden, denwelken de Heere verdoen zal door den Geest Zijns monds, en te niet maken door de verschijning Zijner toekomst;
9 Hem, zeg ik, wiens toekomst is naar de werking des satans, in alle kracht, en tekenen, en wonderen der leugen;
10 En in alle verleiding der onrechtvaardigheid in degenen, die verloren gaan; daarvoor dat zij de liefde der waarheid niet aangenomen hebben, om zalig te worden.
11 En daarom zal God hun zenden een kracht der dwaling, dat zij de leugen zouden geloven;
12 Opdat zij allen veroordeeld worden, die de waarheid niet geloofd hebben, maar een welbehagen hebben gehad in de ongerechtigheid.
13 Maar wij zijn schuldig altijd God te danken over u, broeders, die van den Heere bemind zijt, dat u God van den beginne verkoren heeft tot zaligheid, in heiligmaking des Geestes, en geloof der waarheid;
14 Waartoe Hij u geroepen heeft door ons Evangelie, tot verkrijging der heerlijkheid van onzen Heere Jezus Christus.
15 Zo dan, broeders, staat vast en houdt de inzettingen, die u geleerd zijn, hetzij door ons woord, hetzij door onzen zendbrief.
16 En onze Heere Jezus Christus Zelf, en onze God en Vader, Die ons heeft liefgehad, en gegeven heeft een eeuwige vertroosting en goede hoop in genade,
17 Vertrooste uw harten, en versterke u in alle goed woord en werk.

De apostel is zeer zorgzaam om de verbreiding te verhinderen van een dwaling, betreffende de wederkomst van Christus, waarin sommigen vervallen waren, alsof die wederkomst zeer aanstaande ware, vers 1-3. Daarna bestrijdt hij die dwaling, waartegen hij hen waarschuwt, door hun te tonen, dat twee grote gebeurtenissen aan de wederkomst van Christus moeten voorafgaan: een algemene afval en de openbaring van den antichrist, omtrent wie de apostel hun vele merkwaardige dingen mededeelt, betreffende zijn naam, zijn karakter, zijn opkomst, zijn val, zijn regering, en de zonde en de verwoesting van zijn onderdanen, vers 4-12. Hij vertroost hen tegen den schrik van dezen afval en vermaant hen tot standvastigheid, vers 13-15. En besluit met een gebed voor hen, vers 16, 17.

2 Thessalonicenzen 2:1-3

Uit deze woorden blijkt, dat sommigen onder de Thessalonicenzen de bedoeling van den apostel verkeerd hadden begrepen, in hetgeen hij in den vorigen brief geschreven had over de wederkomst van Christus, door te denken dat die zeer aanstaande was, dat Christus gereed stond om ten oordeel te verschijnen. Ook kan het zijn, dat sommigen hunner voorgaven daarvan kennis te hebben door een bijzondere openbaring van den Geest, of door enige woorden, die zij van den apostel gehoord hadden toen hij bij hen was, of uit een brief, dien hij geschreven had of dien zij voorwenden dat hij zou geschreven hebben aan hen of aan anderen. En daarom is de apostel zorgzaam om deze vergissing weg te nemen en te voorkomen dat die dwaling verbreid werd. Merk op: Wanneer dwalingen en verkeerde begrippen onder de Christenen oprijzen, moeten wij de eerste gelegenheid de beste aangrijpen om ze te herstellen en de verbreiding daarvan tegen te gaan, en gelovigen moeten vooral zorgvuldig zijn om dwalingen te onderdrukken, die ontstaan uit misverstand van hun woorden en handelingen, ofschoon het gesprokene of verrichte op zichzelf geheel onschuldig was. Wij hebben een listigen tegenstander, die alle gelegenheden aangrijpt om nadeel te stichten en soms dwalingen verbreidt met de eigen woorden van de Heilige Schrift. Merk op:

I. Hoe ernstig en overredend de apostel spreekt om misverstand te voorkomen. Wij bidden u, broeders, enz., vers 1. Hij behandelt hen als broeders, ofschoon hij als een vader tot zijne kinderen had kunnen spreken. Hij toont grote vriendelijkheid en gemeenzaamheid, en beveelt zich aan in hun genegenheid. En dat is de beste wijze om met mensen om te gaan, die wij bewaren willen voor of terugbrengen van dwalingen: vriendelijk en toegenegen met hen te spreken. Ruwe en gestrenge behandeling zal hen tegen ons opzetten en vooringenomen maken tegen hetgeen wij hun zeggen willen. Hij betuigt en smeekt hen op de plechtigste wijze. Door de toekomst van onzen Heere Jezus Christus. De woorden hebben den vorm van een eed, en de bedoeling is dat: indien zij geloofden dat de Heere Jezus komen zal, en indien zij daarnaar verlangden en zich daarin verheugden, dan moesten zij ook zorgvuldig de dwaling vermijden, met haar kwade gevolgen, waartegen hij hen nu ging waarschuwen. Uit deze wijze van doen van den apostel kunnen wij leren:

1. Het is zeer zeker, dat de Heere Jezus Christus zal komen om de wereld te oordelen, dat Hij in al de pracht en heerlijkheid van de hogere wereld ten laatsten dage verschijnen zal om de Rechter van alle mensen te zijn. Waaromtrent wij ook in het onzekere mogen zijn, en welke dwalingen omtrent den tijd van Zijn wederkomst mogen opkomen, die komst zelf staat vast. Dat is de hoop en verwachting van alle Christenen in alle eeuwen der kerk geweest, ja, het was de hoop en verwachting van de Oud-Testamentische heiligen, zelfs sedert de dagen van Henoch, den zevenden van Adam, die zei: Ziet de Heere komt enz., Judas 14.

2. Bij de wederkomst van Christus zullen alle heiligen tot Hem vergaderd worden, en de vermelding van deze toevergadering van al de heiligen tot Christus toont aan, dat de apostel spreekt van Christus' wederkomst ten oordeel ten laatsten dage, en niet van Zijne komst in de verwoesting van Jeruzalem. Hij spreekt van een bepaalde gebeurtenis en niet overdrachtelijk, en gelijk het te dien dage een deel van de eer van Christus zijn zal, zo zal het ook de volmaking van het geluk Zijner heiligen zijn.

A. Zij zullen allen tot Hem toevergaderd worden. Er zal een algemene vergadering van alle heiligen zijn, en niet slechts van heiligen, al de Oud-Testamentische heiligen, die met Christus gemeenschap

hadden door de donkere schaduwen der wet en Zijn dag in de verte zagen, en al de Nieuw-Testamentische heiligen, voor wie het leven en de onverderflijkheid door het Evangelie aan het licht gebracht zijn, allen zullen samen vergaderd worden.

B. Zij zullen vergaderd worden tot Christus. Hij zal het grote middelpunt van hun vereniging zijn. Zij zullen allen vergaderd worden tot Hem, om Zijne lijfwacht te vormen, om Zijne bijzitters te zijn, om door Hem aan den Vader voorgesteld te worden, om altijd met Hem te zijn en voor eeuwig gelukkig Zijne tegenwoordigheid te genieten.

C. De leer van Christus' toekomst en onze toevergadering tot Hem is een punt van groot belang voor de Christenen, anders zou ze niet het voorwerp uitmaken van des apostels smeking. Wij moeten daarom deze dingen niet alleen geloven, maar ze hoog schatten, en er op zien als op dingen, waarbij wij het grootste belang hebben en zeer verblijd mee moeten zijn.

II. De zaak zelf, waartegen de apostel de Thessalonicenzen waarschuwt, is dat zij niet moeten worden misleid omtrent den tijd van de wederkomst van Christus, niet haastelijk bewogen van verstand of verschrikt. Verstandelijke dwalingen zijn zeer geschikt om ons geloof te verzwakken en ons moeite te veroorzaken. En zij, die zwak van geloof of licht verschrikt zijn, worden dikwijls gemakkelijk misleid en een prooi van verleiders.

1. De apostel wenst dat zij niet verleid zullen worden. Dat u dan niemand verleide op enigerlei wijze, vers 3. Er zijn velen, die op de gelegenheid wachten om te verleiden, en zij hebben vele middelen van verleiding, daarom hebben wij reden om voorzichtig en op onze hoede te zijn. Sommige verleiders zullen nieuwe openbaringen voorwenden, en dezen zullen de Schrift verkeerd uitleggen, weer anderen zullen zich schuldig maken aan grove bedriegerijen, verschillende laaghartige en listige middelen zullen de mensen gebruiken om ons op allerlei wijzen te verleiden. Het bijzondere geval, waarin de apostel hier waarschuwt, was zich niet te laten verleiden alsof de dag van Christus aanstaande ware, alsof het nog in de dagen van des apostels leven geschieden zou, en ofschoon deze dwaling er zeer onschuldig uitzag naar de mening van velen, toch zou ze-omdat ze een dwaling was -blijken voor menigeen slechte gevolgen te hebben. Daarom:

2. Waarschuwt hij hen om niet bewogen te worden van verstand of verschrikt.

A. Hij wilde dat hun geloof niet zou verzwakt worden. Wij moeten vast geloven in de toekomst van Christus, en in dat geloof bevestigd en gefundeerd worden, maar er is gevaar, en dat bestond tenminste bij deze Thessalonicenzen, dat wanneer men de toekomst van Christus als zeer aanstaande verwacht, en men ziet dat men met anderen daar te veel op gerekend en zich in den tijd vergist heeft, dat men dan eindigt met de zekerheid van de gehele zaak in twijfel te trekken. En daarom mochten zij niet bewogen worden van verstand ten aanzien van deze belangrijke zaak, die het geloof en de hoop van alle heiligen uitmaakt. Valse leringen zijn als de wind, die het water heen en weer stuwt, en ze zijn instaat om de zielen der mensen, die soms even onstandvastig zijn als water, te bewegen.

B. Hij wilde dat hun vertroosting niet zou afnemen, en dat zij niet zouden verschrikt en bedroefd worden door valse geruchten. Het is waarschijnlijk dat de wederkomst van Christus met zoveel drukte was voorgesteld, dat verscheidene ernstige Christenen onder hen daardoor waren verschrikt,

ofschoon de zaak zelf een reden van hoop en blijdschap voor de gelovigen moet zijn. Ook waren zij wellicht verschrikt door de gedachte hoe verrassend die dag voor de wereld zou zijn, of door vrees van niet bereid te zullen bevonden worden, of door angst voor hun misvatting omtrent den tijd van Christus' komst. Wij moeten altijd waken en bidden, maar mogen niet ontmoedigd of ontroostbaar worden door de gedachte aan Christus' toekomst.

2 Thessalonicenzen 2:4-12

Hier weerlegt Paulus de dwaling, waartegen hij gewaarschuwd heeft, en geeft de redenen op waarom zij de wederkomst van Christus niet als aanstaande moeten verwachten. Daar moesten verscheidene grote gebeurtenissen aan die wederkomst voorafgaan, en bijzonder die, welke hij nu gaat opnoemen.

I. Een algemene afval. Eerst zal de afval komen, vers 3. Door dezen afval hebben wij niet te verstaan een ontwrichting van den staat of van de staatkundige regeringen, maar een afval in geestelijk en godsdienstig opzicht, van gezonde leer, ingestelde godsverering en kerkelijke regering, en een heilig leven. De apostel spreekt van een bepaalden zeer groten afval, niet slechts van sommige bekeerde Joden en heidenen, maar een die zeer algemeen zal zijn, ofschoon bij trappen toenemend, en die gelegenheid zal geven voor de openbaring van den antichrist, of den mens der zonde. Dit, zegt de apostel, vers 5, had hij hun meegedeeld toen hij met hen was, met de bedoeling natuurlijk dat zij op hun hoede zouden zijn tegen en niet meegesleept worden door den afval. En laat ons nu opmerken, dat zodra het Christendom in de wereld geplant was er ook bederf in de gemeente begon. Dat was zo in de Oud-Testamentische kerk, en nu, nadat enige merkbare voortgang gemaakt was, volgde weer bederf. Spoedig na de belofte was er opstand. Bijvoorbeeld: spoedig nadat men den naam des Heeren begon aan te roepen, verdierf alle vlees zijn weg, spoedig na het verbond met Noach vertoornden de Babelbouwers den Heere, spoedig na het verbond met Abraham ontaardde zijn zaad in Egypte, spoedig nadat Israël Kanaän had in bezit genomen, reeds het volgende geslacht, verliet God om de Baäls te dienen, spoedig na Gods verbond met David verkoos zijn geslacht zich andere goden, spoedig na den terugkeer uit de Babylonische gevangenschap was er een algemeen verval van godsdienst, zoals blijkt uit de geschiedenis van Ezra en Nehemia, en daarom was het niets vreemds dat spoedig na de vestiging van het Christendom een grote afval zou volgen.

II. Een openbaring van den mens der zonde, dat is, vers 3, de antichrist zal uit dezen algemenen afval naar voren treden. De apostel spreekt later van de openbaring van "den ongerechtige", vers 8, waar hij handelt over het ontplooien van zijn godloosheid, in verband met zijn verwoesting. Hier spreekt hij van zijne opkomst, welke mogelijk gemaakt zal worden door den algemenen afval, waarvan hij melding gemaakt heeft, en om aan te duiden dat alle soorten van valse leringen en ketterijen in hem verenigd zullen zijn. Groot verschil van gevoelen bestaat er en heeft er steeds bestaan over de vraag, wie of wat bedoeld wordt met dezen mens der zonde, dezen zoon des verderfs, en ofschoon het niet zeker is dat de paapse macht en dwingelandij hier voornamelijk of alleen beschreven worden, toch is het duidelijk, dat wat hier gezegd wordt zeer toepasselijk op haar is. Merk op:

1. De namen van den persoon, of liever van den toestand en de macht, waarover hier gesproken wordt. Hij wordt genoemd den mens der zonde, om zijn buitengewone boosheid aan te duiden, niet alleen is hij bestemd om boosheid te bedenken en uit te voeren, maar evenzo bevordert, vuurt hij aan en beveelt zonden in anderen. En hij is de zoon des verderfs, omdat hijzelf in zekere verwoesting zal ondergaan, en het werktuig is om vele anderen beiden naar ziel en lichaam te verderven. Deze namen kunnen zeer goed toegepast worden, en om die redenen, op het pausdom, en daartoe behoren ook:

2. De kentekenen, die hier gegeven worden, vers 4.

A. Die zich tegenstelt en verheft boven al wat God genaamd of als God geëerd wordt. Op die wijze hebben de bisschoppen van Rome zich niet alleen verzet tegen Gods gezag en dat van de burgerlijke overheid, die goden genoemd wordt, maar zij hebben zich boven God en de wereldlijke regeringen verheven, door groter eerbied te eisen voor hun geboden dan voor die van God en de overheid.

B. Hij zal in den tempel Gods als een god zitten, zich zelven vertonende dat hij god is. Gelijk God in den Joodsen tempel woonde en daar vereerd werd, en gelijk Hij nu in Zijne gemeente woont, zo wordt de antichrist hier genoemd als de overweldiger van Gods gezag in de Christelijke kerk, die voor zich goddelijke verering eist. En op wie kan dit beter toegepast worden dan op de bisschoppen van Rome, aan wie de godslasterlijkste titels zijn gegeven, bijvoorbeeld: Dominus Deus noster papa (Onze Heere God de paus), Deus alter in terra (Een andere God op aarde), Idem est dominum Dei et papae (De heerschappij van God en den paus zijn een).

3. Zijn opkomst wordt vermeld in verzen 6 en 7.. Hieromtrent vallen twee dingen op te merken.

A. Er was iets, dat hem verhinderde of weerhield, totdat het uit het midden weggedaan zou worden. Men onderstelt dat hiermede de macht van het Romeinse keizerrijk bedoeld wordt en dat de apostel het niet verstandig oordeelde om die toen duidelijker aan te tonen. Het is duidelijk dat, zolang die bestond, zij de bisschoppen van Rome verhinderde tot die hoogte van dwingelandij te stijgen, die zij later bereikten.

B. De verborgenheid der ongerechtigheid moest trapsgewijze haar toppunt bereiken, en het is waar dat het algemene bederf van leer en Godsverering in de Roomse kerk trapsgewijze kwam, en de aanmatiging van de bisschoppen van Rome niet ineens optrad maar gestadig veld won, en dus de verborgenheid der ongerechtigheid des te gemakkelijker, en bijna ongevoelig, de overhand kreeg. De apostel noemt dat zeer juist de verborgenheid der ongerechtigheid, omdat boze bedoelingen en handelingen werden verborgen achter valse vertoning en voorwendsels, in elk geval werden ze verborgen voor het gezicht en de waarneming van het algemeen. Door voorgewende godsvrucht werden bijgeloof en afgoderij ingevoerd, en door voorgewenden ijver voor Gods eer, dweepzucht en vervolging. En hij zegt ons dat deze verborgenheid der ongerechtigheid toen reeds begon, alrede gewrocht werd. Nog terwijl de apostelen leefden, kwam de vijand en zaaide onkruid. Er waren er, die de werken der Nicolaieten deden, mensen, die ijver voor de zaak van Christus voorgaven, maar Hem in werkelijkheid tegenstonden. Hoogmoed, naijver en wereldsgezindheid waren in dienaren als Diotrephes en anderen reeds bezig de verborgenheid der ongerechtigheid te werken, welke, bij trappen, de verbazende hoogte bereikte, die in de kerk van Rome waargenomen wordt.

4. De val of verwoesting van den anti-christelijke toestand wordt aangekondigd, vers 8. Het hoofd van dit anti-christelijk rijk wordt genoemd de ongerechtige, of de wetteloze, die menselijke macht stelt in plaats en in tegenstand van de goddelijke macht en heerschappij van onzen Heere Jezus Christus. Hij zou zich zelven daardoor bekendmaken als den mens der zonde, maar ook zal de openbaring daarvan aan de wereld het zekere voorspel en het middel van zijn verwoesting zijn. De apostel verzekert den Thessalonicenzen, dat de Heere hem verdoen zal, en dat wel door den Geest Zijns monds, door Zijn bevelwoord, het zuivere Woord Gods, vergezeld van Zijnen Geest, zal de verborgenheid der ongerechtigheid ontdekken en de macht van den antichrist verdoen en teniet

maken, en zulks te zijner tijd. Hij zal geheel vernietigd worden door de verschijning van Christus' toekomst. De verschijning van Christus, om den mens der zonde teniet te maken, zal zijn met bijzondere heerlijkheid en uitnemenden luister.

5. De apostel beschrijft verder de regering van dezen mens der zonde. Hier hebben wij te letten op:

A. De wijze van zijn komst, of regering, en werken. Over het algemeen is dat naar de werking des Satans, den groten vijand der zielen, den groten tegenstander van God en mensen. Hij is de grote vorst van dwaling en leugen, de gezworen vijand der waarheid, zoals die in Jezus en in de trouwe volgelingen van Jezus is. Meer bijzonder is het met satanische macht en bedrog. Een goddelijk macht wordt voorgewend als steun van zijn rijk, maar het is alleen naar de werking des Satans. Tekenen en wonderen, verschijningen en krachten worden voorgewend, door deze werd het pausdom eerst bevestigd en bereikte het zijn hoogte, maar zij waren valse tekenen om valse leerstellingen te bevestigen, leugenachtige wonderen, enkel-voorgewende krachten, die zijn zaak gediend hebben, dingen, die in zich zelven vals waren of bedrieglijk toegepast werden om de mensen te verleiden. De duivelse bedriegerijen, waarmee het antichristendom zich staande hield, zijn algemeen bekend. - De apostel noemt ze alle verleiding der onrechtvaardigheid, vers 10. Anderen mogen ze "vroom bedrog" noemen, maar de apostel noemt ze onrechtvaardige en goddeloze bedriegerijen, en inderdaad alle bedrog, als het tegenovergestelde van de waarheid, is een goddeloos ding. Vele zijn de listige kunsten, welke de mens der zonde heeft in 't werk gesteld, en ontelbaar zijn de schoonschijnende redenen, waardoor hij onstandvastige en onwetende zielen heeft begoocheld om valse leerstellingen te omhelzen en zich aan zijne heerschappij te onderwerpen.

B. De personen worden beschreven, die zijn gewillige onderdanen zullen zijn, of den meesten kans hebben van het te worden, vers 10. Dat zijn zij, die de liefde der waarheid niet aangenomen hebben om zalig te worden. Zij hebben (waarschijnlijk) de waarheid gehoord, maar hadden haar niet lief, zij wilden geen gezonde leer horen, en werden dus gemakkelijk de prooi van valse leerstellingen, zij hadden enige verstandelijke kennis van de waarheid, maar zij gaven zich over aan machtige vooroordelen, en werden daardoor de prooi van verleiders. Hadden zij de waarheid bemind, dan zouden zij daarin gevorderd zijn en er door bewaard zijn geworden, maar het was geen wonder dat zij gemakkelijk zich afwendden van hetgeen zij nooit liefgehad hadden. En van deze mensen wordt gezegd, dat zij verloren gaan, of verloren zijn, zij verkeren in een toestand van verlorenheid en lopen gevaar van voor eeuwig verloren te gaan. Want:

6. De zonde en de verwoesting van de onderdanen van het anti-christelijk rijk worden ons meegedeeld, vers 11.

A. Hun zonde is: Zij hebben de waarheid niet geloofd, maar hadden een welbehagen in de ongerechtigheid, vers 12. Zij hadden de waarheid niet lief, en daarom geloofden zij haar niet. En omdat zij de waarheid niet geloofden, hadden zij een welbehagen in de ongerechtigheid, of in boze daden, en werden verheugd door valse leringen. Een dwalende geest en een goddeloos leven gaan samen en helpen elkaar.

B. Hun verwoesting wordt op deze wijze geschilderd: Daarom zal God hun een kracht der dwaling zenden, dat zij de leugen zouden geloven. Zo zal Hij de mensen straffen voor hun ongeloof, hun afkeer van de waarheid en hun liefde voor zonde en goddeloosheid. Niet dat God de bewerker van

de zonde is, maar in Zijne rechtvaardigheid onttrekt Hij soms Zijne genade aan zulke zondaren als hier getekend worden. Hij geeft hen over aan den Satan of aan de verleiding van diens werktuigen, Hij laat hen over aan de lusten van hun eigen harten en aan zich zelven, en dan volgen natuurlijk de zonden, ja, de ergste goddeloosheden, waarvan het einde is de eeuwige verdoemenis. God is rechtvaardig wanneer Hij hier geestelijke oordelen en hiernamaals eeuwige straffen toepast op hen, die geen liefde gevoelen voor de waarheden des Evangelies, die er niet in willen geloven of er naar wandelen, maar die valse leerstellingen in hun zielen toelaten en goddeloze praktijken in hun leven beoefenen.

2 Thessalonicenzen 2:13-15

Merk hier op:

I. De vertroosting, welke de Thessalonicenzen mogen genieten tegen de verschrikkingen van dezen afval, vers 13, 14. Zij waren geroepen tot de zaligheid en tot verkrijging der heerlijkheid. Wanneer wij horen van den afval van velen, is het een oorzaak van grote vertroosting en vreugde, dat er een overblijfsel is naar de verkiezing der genade, dat bewaard zal blijven, en vooral hebben wij reden om ons te verheugen wanneer wij mogen geloven, dat wij zelven daarbij behoren. De apostel rekende zich daarom schuldig God daarvoor te danken.

Wij zijn schuldig altijd God te danken over u. Hij had dikwijls over hen gedankt en was nog overvloedig in dankzegging voor hen, daar was goede reden voor, omdat zij van den Heere bemind waren, hetgeen bleek in dit geval, hun bewaring uit den afval. Deze bewaring van de heiligen is het gevolg van:

1. De onwankelbaarheid van de verkiezing der genade, vers 13. Zij waren bemind door den Heere, omdat God hen van den beginne verkoren had. Hij had hen liefgehad met een eeuwige liefde. Betrekkelijk deze verkiezing Gods moeten wij het volgende opmerken:

A. Zij is van eeuwigheid, -van den beginne, niet het begin van het Evangelie, niet het begin van de wereld, maar van voor de grondlegging der wereld, Efeziërs 1:4.

B. Het doel, waarmee zij verkoren waren: tot zaligheid, volkomen en eeuwige zaligheid van zonde en ellende en het volle genot van alle goed.

C. De middelen, waardoor dit doel wordt bereikt: in heiligmaking des Geestes en geloof der waarheid. Het besluit der verkiezing omvat het doel en de middelen, en deze mogen niet van elkaar gescheiden worden. Wij werden niet door God verkoren omdat wij heilig zijn, maar opdat wij heilig zouden worden. Van God verkoren zijnde, mogen wij niet leven naar ons eigen goeddunken, maar, gelijk wij uitverkoren zijn tot zaligheid als het doel, zo moeten wij daartoe voorbereid worden door heiligmaking als het noodzakelijk middel om dat doel te bereiken, welke heiligmaking verkregen wordt door de werking des Heiligen Geestes als de bewerker en door het geloof onzerzijds. Er moet geloof aan de waarheid zijn, zonder hetwelk er geen ware heiligmaking, geen volharden in de genade en geen verkrijging van de zaligheid kunnen bestaan. Geloof en heiligheid moeten samengevoegd zijn, zowel als heiligheid en zaligheid, daarom bad onze Zaligmaker voor Petrus, dat zijn geloof niet mocht ophouden, Lukas 22:32, en voor Zijne discipelen: Heilig hen in Uwe waarheid, Uw woord is de waarheid, Johannes 17:17.

2. Geroepen door het Evangelie, vers 14. Gelijk zij verkoren waren tot de zaligheid, zo waren zij daartoe geroepen door het Evangelie. Die Hij verkoren heeft, die heeft Hij ook geroepen, Romeinen 8:30. De uitwendige roeping Gods komt door het Evangelie, en die wordt inwendig vruchtbaar gemaakt door de werking des Geestes. Waar ook het Evangelie komt, roept en nodigt het de mensen om de heerlijkheid te verkrijgen, het is een roeping tot eer en gelukzaligheid, tot de heerlijkheid van onzen Heere Jezus Christus, de heerlijkheid die Hij heeft verworven, die Hij bezit, en die Hij mededeelt aan allen, die in Hem geloven en het Evangelie gehoorzamen. Die zullen met

Christus zijn, om Zijne heerlijkheid te aanschouwen en met Christus verheerlijkt te worden, deel te hebben aan Zijne heerlijkheid. Daarop volgt:

II. Een opwekking tot standvastigheid en volharding. Zo dan, broeders, staat vast, vers 15. Merk op: Hij zegt niet: "Gij zijt verkoren tot zaligheid, en daarom kunt ge zorgeloos en zeker zijn", maar: staat daarom vast. Gods genade in onze verkiezing en roeping is er zover van af, dat ze onze ijverige zorg en pogingen overbodig zou maken, dat wij veeleer opgewekt en aangespoord worden tot de grootste beslistheid en werkzaamheid. De apostel Johannes, na hun, aan wie hij schreef, gezegd te hebben dat zij de zalving ontvangen hadden, die in hen zou blijven en dat zij zouden blijven in Christus, voegt er de vermaning bij: En nu blijft in Hem, 1 Johannes 2:27, 28. De Thessalonicenzen worden aangespoord tot standvastigheid in hun Christelijke belijdenis. Houdt de inzettingen, die u geleerd zijn, of de leer van het Evangelie, die hun door woord en brief door den apostel overgeleverd was. Daar de canon der Schrift nog niet afgesloten was, en dus sommige dingen door de apostelen overgeleverd werden in hun prediking, onder de leiding van den onfeilbaren Geest, waren de Christenen gehouden die te beschouwen als komende van God. Andere dingen werden hun later schriftelijk meegedeeld, gelijk de apostel reeds vroeger een brief aan de Thessalonicenzen geschreven had, en deze brieven werden geschreven wanneer de schrijvers daartoe bewogen werden door den Heiligen Geest. Het is geen bewijs voor de stelling, dat men nog in onze dagen godsspraken mag verwachten-nu de canon der Schrift afgesloten is-die gelijk zouden staan met die Schrift. De leerstellingen en plichten, waarin wij door de geïnspireerde apostelen werden onderwezen, moeten wij standvastig houden, maar wij hebben geen zeker bewijs voor iets anders, dat door hen overgeleverd zou zijn, behalve hetgeen die Schrift bevat. 16.. En onze Heere Jezus Christus zelf, en onze God en Vader, die ons heeft liefgehad, en gegeven heeft een eeuwige vertroosting en goede hoop in genade, 17.. Vertrooste uwe harten, en versterke u in alle goed woord en werk.

In deze woorden vinden wij het ernstig gebed van den apostel voor hen, waarbij wij letten op:

I. Tot wie hij bidt: Onze Heere Jezus Christus zelf en onze God en Vader, vers 16. Wij mogen en moeten onze beden richten niet enkel tot God den Vader, door de tussenkomst van onzen Heere Jezus Christus, maar ook tot onzen Heere Jezus Christus zelf, en moeten in Zijn naam bidden tot God, niet alleen als Zijn Vader, maar als onzen Vader in en door Hem.

II. Vanwaar hij vrijmoedigheid verkreeg voor zijn gebed, -van de overweging van hetgeen God reeds voor hem en voor hen gedaan had.

Die ons heeft liefgehad en gegeven heeft een eeuwige vertroosting en goede hoop in genade, vers 16. Merk hier op:

1. De liefde van God is de bron en fontein van al het goede, waar wij op hopen, onze verkiezing, roeping, rechtvaardigmaking en zaligmaking zijn alle komende uit de liefde Gods in Christus Jezus.

2. In het bijzonder stroomt uit deze fontein al onze vertroosting. En de vertroosting der heiligen is een eeuwige vertroosting. De vertroostingen der heiligen sterven niet weg, zij zullen niet met hen sterven. Niemand zal hun de geestelijke vertroostingen, welke God hun geeft, ontroven, en God zal ze niet

van hen wegnemen, omdat Hij hen heeft liefgehad met een eeuwige liefde, zullen zij ook eeuwige vertroostingen hebben.

3. Hun vertroosting is gegrond in de hope des eeuwigen levens. Zij verheugen zich in de hoop op de heerlijkheid Gods, en zijn niet alleen geduldig, maar verheugd, in de beproevingen. En er bestaat gegronde reden voor deze sterke vertroosting, want de heiligen hebben goede hoop. Hun hoop is gegrond op de liefde Gods, en op de ondervinding die zij hebben van Zijne macht, Zijne goedheid en Zijne getrouwheid, en zij is een goede hoop door de genade. Wij hopen op de vrije genade en barmhartigheid Gods, en onze hoop is daarop gevestigd, zonder enige waarde of verdienste onzerzijds.

III. Wat hij voor hen vraagt: Die vertrooste uwe harten en versterke u in alle goed woord en werk, vers 17. God heeft hun vertroostingen gegeven, en hij bidt dat zij nog meer overvloedige vertroosting ontvangen mogen. Er was, door genade, goede hoop dat zij zouden bewaard blijven, en hij bidt dat zij versterkt mogen worden. Het is opmerkelijk hoe vertroosting en versterking hier bij elkaar gevoegd worden.

1. Vertroosting is een middel tot versterking, want hoe meer vermaak wij hebben in het woord, en den weg en de werken van God, des te meer zullen wij er in volharden.

2. Evenzeer is onze versterking in de wegen van God een middel tot onze vertroosting. Indien wij wankelend zijn in het geloof, twijfelmoedig van hart, tekortkomend in onze plichten, dan is het geen wonder dat wij vreemd zijn aan het vermaak en de blijdschap van de godsvrucht. Wat ligt er ten grondslag van al onze ongerustheid? Wat anders dan onze onstandvastigheid in de godsvrucht? Wij moeten bevestigd zijn in alle goed woord en werk, in het woord der waarheid en in het werk der gerechtigheid. Christus moet verheerlijkt worden door onze goede woorden en werken. En zij, die oprecht zijn, zullen trachten beide te doen, en zodoende mogen zij hopen op vertroosting en versterking, tot ten laatste hun heiligheid en gelukzaligheid volkomen zijn zullen.

HOOFDSTUK 3

1 Voorts, broeders, bidt voor ons, opdat het Woord des Heeren zijn loop hebbe, en verheerlijkt worde, gelijk ook bij u;
2 En opdat wij mogen verlost worden van de ongeschikte en boze mensen; want het geloof is niet aller.
3 Maar de Heere is getrouw, Die u zal versterken en bewaren van den boze.
4 En wij vertrouwen van u in den Heere, dat gij, hetgeen wij u bevelen, ook doet, en doen zult.
5 Doch de Heere richte uw harten tot de liefde van God, en tot de lijdzaamheid van Christus.
6 En wij bevelen u, broeders, in den Naam van onzen Heere Jezus Christus, dat gij u onttrekt van een iegelijk broeder, die ongeregeld wandelt, en niet naar de inzetting, die hij van ons ontvangen heeft.
7 Want gijzelven weet, hoe men ons behoort na te volgen; want wij hebben ons niet ongeregeld gedragen onder u;
8 En wij hebben geen brood bij iemand gegeten voor niet, maar in arbeid en moeite, nacht en dag werkende, opdat wij niet iemand van u zouden lastig zijn;
9 Niet, dat wij de macht niet hebben, maar opdat wij onszelven u geven zouden tot een voorbeeld, om ons na te volgen.
10 Want ook toen wij bij u waren, hebben wij u dit bevolen, dat, zo iemand niet wil werken, hij ook niet ete.
11 Want wij horen, dat sommigen onder u ongeregeld wandelen, niet werkende, maar ijdele dingen doende.
12 Doch de zodanigen bevelen en vermanen wij door onzen Heere Jezus Christus, dat zij met stilheid werkende, hun eigen brood eten.
13 En gij, broeders, vertraagt niet in goed te doen.
14 Maar indien iemand ons woord, door dezen brief geschreven, niet gehoorzaam is, tekent dien; en vermengt u niet met hem, opdat hij beschaamd worde;
15 En houdt hem niet als een vijand, maar vermaant hem als een broeder.
16 De Heere nu des vredes Zelf geve u vrede te allen tijd, in allerlei wijze. De Heere zij met u allen.
17 De groetenis met mijn hand, van Paulus; hetwelk is een teken in iederen zendbrief; alzo schrijf ik.
18 De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen.

In het slot van het vorige hoofdstuk had de apostel ernstig voor de Thessalonicenzen gebeden, en nu vraagt hij om hun gebeden, hen aanmoedigend om op God te vertrouwen, waarbij hij een nieuw gebed voor hen voegt, vers 1-5. Hij gaat daarop er toe over hun bevelen en aanwijzingen te geven tot herstel van sommige dingen, waarvan hij gehoord had dat die onder hen verkeerd waren, vers 6-15, en besluit met zegeningen en gebeden, vers 16-18.

2 Thessalonicenzen 3:1-5

In deze woorden merken wij op:

I. De apostel begeert de gebeden van zijne vrienden. Voorts, broeders, bidt voor ons, vers 1. Hij gedacht hunner altijd in zijne gebeden, en wenste dat zij hem en zijne medearbeiders niet zouden vergeten, maar hen op het harte dragen voor den troon der genade. Merk hier op:

1. Dit is een middel om de gemeenschap der heiligen levendig te houden, niet alleen dat zij samen bidden, of met elkaar bidden, maar dat zij voor elkaar bidden tijdens elkanders afwezigheid. En zij, die op groten afstand van elkaar zijn, kunnen daardoor elkaar ontmoeten voor den troon der genade, en zij, die geen gelegenheid hebben om elkaar enige vriendelijkheid te betonen, kunnen elkaar daardoor de grootste en meest-werkelijke vriendelijkheid bewijzen.

2. Het is de plicht der gemeente voor hare dienaren te bidden, en niet alleen voor haar eigen herders, maar voor alle goede en getrouwe dienaren.

3. Dienaren behoeven, en moeten dus verlangen naar, de gebeden der gemeente. Hoe merkwaardig is de nederigheid en hoe uitlokkend het voorbeeld van dezen groten apostel, die zelf zo machtig was in het gebed, en toch de gebeden van den geringsten der Christenen niet versmaadde, maar ze begeerde en er behoefte aan gevoelde. Merk verder op, waarvoor hij verlangde en verzocht dat gebeden zou worden, namelijk:

A. Voor zegen op het Evangelie en zijne bediening. Dat het woord des Heeren zijn loop hebbe en verheerlijkt worde gelijk ook bij u, vers 1. Dit was de grote zaak, waarnaar Paulus het meest verlangde. Hij was begeriger naar de heiliging van Gods naam en de vervulling van Zijnen wil, dan naar zijn dagelijks brood. Hij begeerde dat het woord des Heeren mocht lopen (dat betekent het oorspronkelijke woord) dat het mocht veld winnen, dat de zaak van den godsdienst in de wereld mocht vooruitgaan, en niet alleen vooruitgaan, maar geregeld lopen. Alle krachten der hel waren toen, en zijn nog, meer of min opgewekt en gemonsterd om het woord des Heeren tegen te staan, zijn verbreiding en voortgang te verhinderen. Wij moeten derhalve bidden dat de tegenstand worde weggenomen, zodat het Evangelie vrijen toegang verkrijge tot de oren, de harten en de gewetens der mensen, dat het verheerlijkt worde door de overtuiging en bekering van zondaren, de neder werping van tegensprekers en de gemeenschap der heiligen. God, die de wet heerlijk en eervol maakte, zal het Evangelie verheerlijken en eervol maken, en zo Zijn eigen naam verheerlijken. Goede dienaren en oprechte Christenen moeten tevreden zijn zo zij weinig, ja niets, worden, wanneer slechts Christus geëerd en Zijn Evangelie verheerlijkt worde. Paulus was toen te Athene, of, naar sommigen menen te Corinthe, en verlangde dat de Thessalonicenzen zouden bidden dat hij daar even zoveel zegen had als te Thessalonica, dat het anderen zo goed mocht gaan als hen zelven. Indien de dienaren op de ene plaats goed geslaagd zijn, moeten zij begeren even goed te slagen in alle andere plaatsen, waar zij het Evangelie mogen verkondigen.

B. Voor de veiligheid van de dienaren des Evangelies. Hij vraagt hun gebeden niet voor hun gemak, maar voor bewaring. Dat wij mogen verlost worden van de ongeschikte en boze mensen. Zij, die vijanden zijn van de prediking des Evangelies en vervolgers van zijn verkondigers, zijn ongeschikte en boze mensen. Zij handelen tegen alle regelen en wetten van rede en godsdienst in en staan

schuldig aan de grootste goddeloosheid en dwaasheid. Niet alleen in de beginselen van godloochening en ongeloof, maar ook in de daden van ondeugd en onzedelijkheid, liggen de grootste onredelijkheid en godloosheid der wereld. Er is behoefte aan geestelijke bescherming, zowel als aan bijstand, van gelovige en getrouwe dienaren, want die zijn de standaarddragers, op wie het meest gemikt wordt, en daarom moeten allen, die het wèl menen met het belang van Christus in de wereld, voor hen bidden. Want het geloof is niet aller, dat is: velen geloven niet in het Evangelie, willen het niet omhelzen, en het is geen wonder als dezulken rusteloos en ijverig zijn in hun pogingen om het Evangelie tegen te staan, zijne bediening te beschimpen, en de dienaren te onteren. En maar al te velen hebben geen gevoel voor de gewone eerlijkheid, wij kunnen geen vertrouwen in hen stellen, en daarom moeten wij bidden dat wij verlost mogen worden van hen, die geen geweten en geen eer hebben, die geen acht slaan op wat zij zeggen of doen. Wij zijn soms meer in gevaar door valse en voorgewende vrienden, dan door openlijke en erkende vijanden.

II. Hij moedigt hen aan om op God te vertrouwen. Wij moeten niet enkel God bidden om Zijne genade, maar ook ons vertrouwen vestigen op Zijne genade, en nederig verwachten hetgeen, waar wij om bidden. Merk op:

1. Welk goeds het is, dat wij van Gods genade mogen verwachten: versterking, bewaring voor het kwaad, en de beste Christenen hebben aan deze gaven behoefte.

A. Dat God hen versterke. Dat had de apostel voor hen gebeden, 2:17, en nu moedigt hij hen aan om deze genade ook te verwachten. Wij staan niet langer dan God ons staande houdt, tenzij Hij onze voeten op Zijne paden houdt, zullen wij uitglijden, en dan zullen wij vallen.

B. Dat God hen beware van het boze. Wij hebben evenveel behoefte aan Gods genade voor onze volharding tot het einde als voor den aanvang van het goede werk. Het kwaad der zonde is het grootste kwaad, maar er zijn andere kwade dingen, waarvoor God Zijne heiligen ook zal bewaren, het kwaad van deze wereld, ja alle kwaad, tot Zijn hemels koninkrijk.

2. Welke aanmoediging wij hebben om ons op Gods genade te verlaten. De Heere is getrouw. Hij is getrouw aan Zijne beloften, en de Heere die niet liegen kan, ook zal er geen woord vallen, dat uit Zijn mond is gegaan. Indien dus enige belofte gegeven is, dan is haar vervulling zeker. Hij is getrouw aan Zijne betrekking, een getrouw God en een getrouw vriend, wij mogen er staat op maken dat Hij alle betrekkingen, waarin Hij tot Zijn volk staat, vervullen zal. Laat ons zorgen dat wij getrouw zijn in onze belofte en in de betrekking, waarin wij tot God staan. Hij voegt er bij:

3. Een andere grond van hoop, dat God dit voor hen doen zal, indien zij wilden volbrengen wat Hij bevolen had, vers 4. De apostel had dit vertrouwen in hen, en dat was gegrond op zijn vertrouwen in den Heere, want een andere grond voor vertrouwen in mensen bestaat niet. Hun gehoorzaamheid zal blijken door het verrichten van hetgeen hij en zijn medearbeiders hun bevolen hadden, hetgeen niet anders was dan het bevel des Heeren, want de apostelen hadden geen ander bevel dan den mensen te leren te onderhouden en te doen al wat de Heere bevolen had, Mattheus 28:20. En gelijk de ondervinding, die de apostel in den vroegeren tijd van hun gehoorzaamheid had, de grond was voor zijn vertrouwen dat zij ook in het vervolg de hun bevolen dingen doen zouden, zo is dit een grond van hoop, dat zo wat wij bidden, wij van Hem zullen ontvangen, dewijl wij Zijne geboden bewaren en doen hetgeen behagelijk is voor Hem, 1 Johannes 3:22.

III. Hij zendt een kort gebed voor hen op, vers 5. Het is een gebed om geestelijke zegeningen. De apostel bidt om twee zegeningen van het grootste belang:

1. Dat hun harten mogen gericht worden tot de liefde van God, om met God bevriend te zijn als het heerlijkste en beminnenswaardigste Wezen, de beste aller vrienden, en dat is niet alleen wenselijk en noodzakelijk voor ons geluk, maar het is ons geluk zelf, het is een groot deel van de gelukzaligheid des hemels, waar deze liefde volkomen zal zijn. Wij kunnen dit nimmer bereiken tenzij God door Zijne genade onze harten daartoe richte, want onze liefde is zeer geneigd om zich aan andere dingen te hechten. Wij doen ons zeer veel schade door onze genegenheden te misplaatsen, het is onze zonde en onze ellende, dat wij onze genegenheid op verkeerde dingen vestigen. Zo God onze liefde op zich richt, zal al onze andere genegenheid daardoor goed geplaatst worden.

2. Tot de lijdzaamheid van Christus, die gevoegd moet zijn bij de liefde tot God. Er is geen ware liefde tot God zonder geloof in Christus. Wij moeten wachten op Christus, dat onderstelt ons geloof in Hem, dat wij geloven dat Hij eens kwam en weer komen zal in heerlijkheid, en wij moeten de wederkomst van Christus verwachten en daarvoor bereid zijn. Er moet zijn een lijdzaam wachten, een verdragen met moed en standvastigheid van al wat in dien tussentijd over ons komt, en wij hebben lijdzaamheid van node, en goddelijke genade van node om Christelijke lijdzaamheid (de lijdzaamheid van Christus) te beoefenen, geduld om Christus' wil en naar Zijn voorbeeld.

2 Thessalonicenzen 3:6-15

Nadat de apostel hun gehoorzaamheid van vroeger heeft geprezen en zijn vertrouwen in hun gehoorzaamheid voor het vervolg uitgesproken, gaat hij voort hun bevelen en aanwijzingen te geven omtrent sommige dingen onder hen, die niet in orde waren. De beste gemeenschap van Christenen kan enkele personen bevatten, die minder goed handelen, en sommige dingen, die verbeterd moeten worden. Volmaking wordt aan deze zijde van het graf niet gevonden, maar slechte manieren belemmeren goede wetten en vereisen goede wetten. De wanordelijkheden, waarvan Paulus gehoord had dat ze onder de Thessalonicenzen bestonden, maakten dat de goede voorschriften gegeven werden die wij in de volgende verzen vinden, welke ons en allen anderen van blijvend nut kunnen zijn. Merk op:

I. Wat er verkeerd was onder de Thessalonicenzen.

1. Over het algemeen. Er waren sommigen onder hen, die ongeregeld wandelden, en niet naar de inzettingen, die zij van hem ontvangen hadden, vers 6. Sommigen van de broederen maakten zich schuldig aan ongeregelden wandel, zij leefden niet geregeld, en gedroegen zich niet naar de inzettingen van Christus, niet overeenkomstig hun belijdenis en godsdienst, niet volgens de voorschriften, welke de apostel gegeven had en waaraan zij voorgaven gehoor te verlenen. Het wordt geëist van hen, die het Evangelie aangenomen hebben en belijden zich er aan te onderwerpen, dat zij dienovereenkomstig leven. Indien zij dat niet doen zijn zij ongeregelde mensen.

2. In het bijzonder waren er: niet werkende, maar ijdele dingen doende, vers 11. De apostel had dat van geloofwaardige personen gehoord en hij had daardoor voldoende reden om geboden en aanwijzingen te geven ten aanzien van zulke mensen: hoe zij zich behoorden te gedragen en hoe de gemeente ten hunnen aanzien had te handelen.

A. Er waren sommigen onder hen ijdel, ledig, in ‘t geheel niet werkende. Zij waren geen verkwisters, geen dronkaards, maar eenvoudig lediggangers en daardoor ongeregeld. Het is niet genoeg, dat van iemand kan gezegd worden dat hij geen nadeel doet, maar van alle mensen wordt vereist, dat zij goed zullen doen in de plaats, waar de Voorzienigheid hen gesteld heeft. Het is waarschijnlijk dat deze mensen, door verkeerd begrip van sommige uitdrukkingen in den vorigen brief, dachten dat de wederkomst van Christus zeer aanstaande was, en dat zij dit als voorwendsel gebruikten om het werk van hun beroep te verwaarlozen en in ledigheid te leven. Het is een grote dwaasheid en misbruik van den godsdienst, wanneer men dien doet dienen als dekmantel voor ledigheid of andere zonden. Indien wij zeker waren dat de jongste dag zeer nabij was, zouden wij toch moeten werken zolang het dag is, opdat de Heere wanneer Hij komt, ons moge vinden alzo doende. De dienstknecht, die zijn Heere verwacht, moet werken zoals de Heere hem bevolen heeft, opdat alles gereed is bij Zijn komst. Ook kan het zijn dat deze ongeregelde mensen voorgaven, dat de vrijheid, waarmee Christus hen had vrijgemaakt, hen ontsloeg van den dienst en het werk van hun bijzonder beroep en werk in deze wereld, in tegenspraak met het bevel: een iegelijk blijve in de roeping, waarin hij van God geroepen is, 1 Corinthiërs 7:20, 24. Vlijtigheid in ons dagelijks beroep is een plicht, die vervuld moet worden als een der algemene voorschriften, vooral voor Christenen. Het is ook mogelijk dat de algemeen onder de Christenen heersende weldadigheid jegens hun arme broederen deze mensen aanmoedigde om in ledigheid te leven, omdat zij wisten dat de gemeente hen wel onderhouden zou. Wat ook de oorzaak mocht zijn, zij verdienden afkeuring.

B. Er waren ook mensen onder hen, die ijdele dingen deden, of zich altijd in de zaken van anderen mengden. Daar zij zo tezamen genoemd worden, schijnt het dat dezelfde mensen, die niet werkten, wel ijdele dingen deden. Dat schijnt zich zelve tegen te spreken, maar het komt dikwijls voor dat zij, die zelf niets doen of hun eigen zaken verwaarlozen, druk bezig zijn met de zaken van anderen. Zo wij ledig zijn, zullen de duivel en ons verwaande hart ons wel spoedig iets te doen geven. De ziel van een mens is altijd bezig, indien zij niet iets goeds te doen heeft, zal zij kwaad doen. -Bemoeiallen zijn ongeregelde mensen, schuldig aan ijdele nieuwsgierigheid, brutaal zich mengende in dingen, die hun niet aangaan, en zich zelven en anderen moeite makende met de zaken van anderen. De apostel waarschuwt Timotheus tegen zulke mensen, Zij leren ledig omgaan bij de huizen, en zijn niet alleen ledig, maar ook klapachtig en ijdele dingen doende, sprekende hetgeen niet betaamt, 1 Timotheus 5:13.

II. De goede wetten, die naar aanleiding daarvan gegeven worden, bevatten veel waarvan wij kennis nemen moeten.

1. Wiens wetten het zijn, het zijn geboden van de apostelen van den Heere, gegeven in naam van hunnen en onzen Heere, dus geboden van den Heere zelven. Wij bevelen u, broeders, in den naam van onzen Heere Jezus Christus, vers 6. Verder: Den zodanige bevelen en vermanen wij door onzen Heere Jezus Christus, vers 12. De apostel gebruikt woorden van gezag en bedreiging, want waar ongeregeldheden moeten weggenomen of voorkomen worden, zijn beide nodig. Het gezag van Christus moet onze zielen tot gehoorzaamheid buigen, en Zijn genade en goedheid moeten er ons toe lokken.

2. Welke goede wetten en voorschriften dat zijn. De apostel geeft voorschriften aan de gehele gemeente, bevelen aan de ongeregelden, en een vermaning aan hen, die goed handelden.

A. Zijne bevelen en aanwijzingen aan de gehele gemeente betreffen:

a. Hun gedrag jegens de ongeregelde personen, die onder hen waren, daarvan zegt hij: dat gij u aan hen onttrekt, vers 6. En later: tekent hem, en vermengt u niet met hem, opdat hij beschaamd worde. En houdt hem niet als een vijand, maar vermaant hem als een broeder, vers 14, 15. De aanwijzingen van den apostel voor ons gedrag tegenover zulke personen behoren nauwkeurig overwogen te worden. Wij moeten zeer voorzichtig zijn in de toepassing van kerkelijke tucht. Wij moeten ten eerste tekenen den man, die verdacht wordt of beschuldigd wordt het Woord Gods niet te gehoorzamen, of tegen dat Woord in te wandelen, dat is, wij moeten voldoende bewijzen voor zijn overtreding hebben, alvorens verder te handelen. Ten tweede moeten wij hem op vriendelijke wijze vermanen, wij moeten hem zijn zonde en zijn plicht voorhouden, en dat onder vier ogen doen. Mattheus 18:15. Wanneer hij daaraan geen gehoor geeft, moeten wij ten derde, ons aan hem onttrekken, geen gemeenschap met hem houden: dat is: wij moeten gemeenzamen omgang met hem vermijden, en wel om twee redenen. En wel opdat wij zijn boze wegen niet leren, want hij, die ijdele en ledige personen volgt en met hen omgaat, loopt gevaar hun gelijk te worden. En ook om hem te beschamen en daardoor te verbeteren, opdat de ongeregelde personen zien mogen, dat hun verkeerde praktijken door wijze en goede mensen afgekeurd worden, en zij, daardoor beschaamd, geregeld mogen gaan wandelen. Hebt daarom uw verkeerd handelende broederen lief, ofschoon ge hun ondeugden haat. En dat moet de reden wezen waarom wij ons aan hen onttrekken. Zelfs zij, die onder de kerkelijke tucht liggen, mogen niet als vijanden beschouwd worden, vers 15, omdat, zo zij

door die tucht worden verbeterd, herkrijgen zij het vertrouwen en alle rechten der kerk, als broeders.

b. Hun algemeen gedrag en hun houding behoren te zijn overeenkomstig het goede voorbeeld door de apostelen en hun medearbeiders gegeven. Gijzelven weet hoe men ons behoort na te volgen, vers 7. Zij, die de gemeente onder hen gesticht hadden, waren hun met een goed voorbeeld voorgegaan, de dienaren van het Evangelie behoren voorbeelden der kudde te zijn. Het is de roeping der Christenen te wandelen niet alleen volgens de inzettingen en de leer, die de apostelen hun overgeleverd hebben, maar ook volgens het goede voorbeeld door hen gegeven. Zijt onze navolgers, gelijk wij van Christus. In dit geval was het goede voorbeeld, dat de apostel noemt, hun vlijt, die zo verschillend was van het gedrag dergenen, die ongeregeld wandelden. Want wij hebben ons niet ongeregeld gedragen onder u, vers 7, wij hebben onzen tijd niet doorgebracht in ledigheid, in ijdele bezoeken, ijdele gesprekken en ijdele liefhebberijen. Zij namen moeite in hun bediening, in de prediking van het Evangelie en in de inrichting van hun levenswijze. Wij hebben geen brood gegeten bij iemand voor niet, vers 8. Ofschoon hij hun billijk om onderstand kon gevraagd hebben, omdat zij, die het Evangelie verkondigen, recht hebben van het Evangelie te leven. Dat zijn de gemeenten aan hun dienaren verschuldigd, en de apostel had de bevoegdheid en de macht om dat te vragen, vers 9. Maar hij had afstand gedaan van zijn recht uit genegenheid tot hen, en ter wille van het Evangelie, en daarin gaf hij hun een voorbeeld ter navolging, vers 9, opdat zij mochten leren hun tijd goed te besteden en alzo bezig te zijn in enig werk, waaruit nut voortkwam.

B. Hij beveelt hun, die ongeregeld leven, zich te beteren en aan het werk te gaan en geeft hun daartoe voorschriften. Hij had te dien aanzien bevelen gegeven zowel als een goed voorbeeld, toen hij bij hen was. Want ook toen wij bij u waren, hebben wij u dit bevolen, dat zo iemand niet wil werken, hij ook niet ete, vers 10. Het was een spreekwoord onder de Joden: Die niet wil werken, mag ook niet eten. De arbeider is zijn brood waardig, maar wat is de leegloper waard? Het is Gods wil dat ieder mens een roeping zal hebben en daarin bezig zijn, en dat niemand nutteloos op aarde leven zal. Lediglopers doen al wat ze kunnen om het woord krachteloos te maken: In het zweet uws aanschijns zult gij uw brood eten. Het was geen eigen goeddunken van den apostel, wanneer hij altijd druk werkzaam was en anderen ook daartoe aanspoorde, maar het was volgens het bevel van den Heere Jezus Christus, dat wij met stilheid werkende ons eigen brood eten, vers 12. De mensen moeten op de een of andere wijze in hun levensonderhoud voorzien, anders eten zij niet hun eigen brood. Er moet werk en bezigheid zijn in plaats van ledigheid, en er moet stilheid zijn in plaats van een zich bemoeien met anderer zaken. Wij moeten leren in stilheid ons eigen werk te doen. Het is uitnemend, maar komt niet dikwijls voor, dat iemand zeer druk werkt en toch stil is, druk in zijn eigen werk en stil in andermans zaken.

C. Hij vermaant hen: En gij, broeders, vertraagt niet in goed te doen, vers 13, alsof hij zeggen wilde: Werkt en weest voorspoedig: De Heere is met u, zo gij met Hem zijt. Wat ge ook goeds moogt doen, ziet dat gij daarin volhardt. Blijf in uw eigen weg en dat tot het einde. Gij moet nooit uw werk afgeven of er een afkeer van krijgen. Er zal tijd genoeg zijn in den hemel om te rusten, in de eeuwige ruste die overblijft voor het volk van God.

2 Thessalonicenzen 3:16-18

In dit besluit van den brief hebben wij des apostels zegen en gebeden voor hen. Laat ons die begeren voor ons en onze vrienden. Drie zegeningen worden over hen uitgesproken of begeerd.

I. Dat God hun vrede geve.

1. Vrede is de uitgesproken of begeerde zegen. Door vrede mogen wij hier verstaan alle soorten van voorspoed, voornamelijk vrede met God, vrede in hun eigen zielen en gewetens en vrede met alle mensen. 2 Deze vrede wordt voor hen begeerd te allen tijde, of in elke zaak, en hij wenst dat zij altijd alles goeds mogen hebben. 3.. Vrede in allerlei wijze, dat gelijk zij al de middelen der genade mochten genieten, zij ook alle middelen en vormen van vrede zouden hebben. Want vrede is dikwijls moeilijk, maar altijd begeerlijk. 4.. De God, die hun dien vrede geven moet, is de Heere des vredes. Indien wij enigen begeerlijken vrede zullen hebben, moet God dien geven, Hij is de bewerker van den vrede en heeft de eendracht lief. Wij zullen nooit zelven vredelievende gezindheid hebben, of ondervinden dat de mensen vrede met ons hebben, tenzij God hun en ons vrede geeft.

II. Dat Gods tegenwoordigheid altijd met hen zij. De Heere zij met u allen. Wij hebben niets meer nodig voor onze veiligheid en ons geluk, en kunnen ook niets beters begeren voor ons zelven of voor onze vrienden, dan dat Gods genadige tegenwoordigheid met ons en met hen zij. Die zal ons leiden en bewaren op al onze wegen, en ons in al onze omstandigheden vertroosten. Het is de tegenwoordigheid Gods, die den hemel tot hemel en de aarde gelijk den hemel maakt. Het doet er niet toe waar wij ons bevinden, indien God slechts met ons is, en wie van ons verwijderd is, indien Hij slechts tegenwoordig is.

III. De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen. Daarmee besloot de apostel zijn eersten brief aan deze Thessalonicenzen, en het is door de genade van onzen Heere Jezus Christus, dat wij veilig mogen hopen vrede met God te hebben en de tegenwoordigheid Gods te mogen genieten, want Hij heeft ons die verre waren nabij gebracht. Het is deze genade, die alles in allen is om ons gelukkig te maken. Deze is het, die de apostel bewonderde en verheerlijkte bij alle gelegenheden, waarin hij zich verheugde en waarop hij vertrouwde. Door deze groetenis en zegenbede, geschreven met zijn eigen hand, als een waarmerk voor elke brief (het overige was door een ander geschreven), nam hij voorzorg dat de gemeenten, aan welke hij schreef, niet zouden bedrogen worden met nagemaakte brieven, hetgeen hij wist dat gevaarlijke gevolgen hebben kon. Laat ons dankbaar zijn omdat wij den canon der Schrift in haar geheel hebben, en dat die door de wondervolle bijzondere zorg der goddelijke Voorzienigheid, zuiver en onverminkt door zo vele eeuwen heen bewaard gebleven is. Laat ons geloven in den goddelijken oorsprong van deze heilige geschriften, en ons geloof en onzen wandel regelen naar dezen genoegzamen en enigen regel, welke bekwaam is ons wijs te maken tot zaligheid, door het geloof, dat is in Jezus Christus. Amen.

DE EERSTE BRIEF VAN TIMOTHEUS

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN DEN EERSTEN BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS AAN TIMOTHEUS.

De brieven, welke wij totnogtoe gelezen hebben, waren door Paulus aan gemeenten geschreven; thans volgen enige aan bijzondere personen; en wel: twee aan Timotheus, een aan Titus en een aan Filémon, allen dienaren. Timotheus en Titus waren evangelisten, een rang ondergeschikt aan de apostelen, zoals blijkt uit Efeziërs 4:11 :Sommigen tot profeten, sommigen tot apostelen, sommigen tot evangelisten. Hun dienst en werk was voor een goed deel hetzelfde als dat der apostelen; gemeenten stichten, het geplante nat maken, en bijgevolg waren zij rondtrekkend, gelijk wij van Timotheus zien. Timotheus was door Paulus tot bekering gebracht, en daarom noemt deze hem zijn zoon in het geloof. Wij lezen van zijne bekering in Handelingen 16:3.

De bedoeling van de beide brieven aan Timotheus was hem leiding te geven tot de vervulling van zijn plicht als evangelist te Efeze, waar hij nu was, en waar Paulus hem opdroeg enigen tijd te blijven, om het goede werk verder te brengen, dat hij daar begonnen had. De gewone herderlijke zorg voor die gemeente had hij overgelaten en plechtig aanbevolen aan de ouderlingen, zoals blijkt uit Handelingen 20:28; waar hij de ouderlingen vermaant: Weidt de kudde Gods, die onder u is, welke Hij zich gekocht heeft met Zijn eigen bloed.

HOOFDSTUK 1

1 Paulus, een apostel van Jezus Christus, naar het bevel van God, onzen Zaligmaker, en den Heere Jezus Christus, Die onze Hope is,
2 Aan Timotheus, mijn oprechten zoon in het geloof; genade, barmhartigheid, vrede zij u van God, onzen Vader, en Christus Jezus, onzen Heere.
3 Gelijk ik u vermaand heb, dat gij te Efeze zoudt blijven, als ik naar Macedonie reisde, zo vermaan ik het u nog, opdat gij sommigen beveelt geen andere leer te leren;
4 Noch zich te begeven tot fabelen en oneindelijke geslachtsrekeningen, welke meer twist vragen voortbrengen dan stichting Gods, die in het geloof is.
5 Maar het einde des gebods is liefde uit een rein hart, en uit een goed geweten, en uit een ongeveinsd geloof.
6 Van dewelke sommigen afgeweken zijnde, zich gewend hebben tot ijdelspreking;
7 Willende leraars der wet zijn, niet verstaande, noch wat zij zeggen, noch wat zij bevestigen.
8 Doch wij weten, dat de wet goed is, zo iemand die wettelijk gebruikt;
9 En hij dit weet, dat den rechtvaardigen de wet niet is gezet, maar den onrechtvaardigen en den halsstarrigen, den goddelozen en den zondaren, den onheiligen en den ongoddelijken, den vadermoorders en den moedermoorders, den doodslagers,
10 Den hoereerders, dien, die bij mannen liggen, den mensendieven, den leugenaars, den meinedigen, en zo er iets anders tegen de gezonde leer is;
11 Naar het Evangelie der heerlijkheid des zaligen Gods, dat mij toebetrouwd is.
12 En ik dank Hem, Die mij bekrachtigd heeft, namelijk Christus Jezus, onzen Heere, dat Hij mij getrouw geacht heeft, mij in de bediening gesteld hebbende;
13 Die te voren een gods lasteraar was, en een vervolger, en een verdrukker; maar mij is barmhartigheid geschied, dewijl ik het ontwetende gedaan heb in mijn ongelovigheid.
14 Doch de genade onzes Heeren is zeer overvloedig geweest, met geloof en liefde, die er is in Christus Jezus.
15 Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben.
16 Maar daarom is mij barmhartigheid geschied, opdat Jezus Christus in mij, die de voornaamste ben, al Zijn lankmoedigheid zou betonen, tot een voorbeeld dergenen, die in Hem geloven zullen ten eeuwigen leven.
17 Den Koning nu der eeuwen, den onverderfelijken, den onzienlijken, den alleen wijzen God, zij eer en heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.
18 Dit gebod beveel ik u, mijn zoon Timotheus, dat gij naar de profetieen, die van u voorgegaan zijn, in dezelve den goeden strijd strijdt;
19 Houdende het geloof, en een goed geweten, hetwelk sommigen verstoten hebbende, van het geloof schipbreuk geleden hebben;
20 Onder welken is Hymeneus en Alexander, die ik den satan overgegeven heb, opdat zij zouden leren niet meer te lasteren.

Na het opschrift, vers 1, 2, hebben wij

I. De opdracht aan Timotheus gegeven, vers 3, 4,

II. Het ware doel der wet, vers 5-11, waar hij aantoont hoe dit geheel met het Evangelie overeenkomt,

III. Hij vermeldt zijn eigen roeping tot apostel, waarvoor hij zijn dankbaarheid uitspreekt, vers 12 - 16 ,

IV. Zijn Godverheerlijking, vers 17,

V. Vernieuwing van de opdracht aan Timotheus, vers 18, Hymeneus en Alexander, vers 19, 20.

1 Timotheus 1:1-4

Hier hebben wij:

I. Het opschrift van den brief, door wie hij gezonden werd: Paulus, een apostel van Jezus Christus, aangesteld tot apostel naar het bevel van God en den Heere Jezus Christus, welke onze hoop is. Zijn geloofsbrieven waren onbetwistbaar. Hij had niet alleen een aanstelling, maar een bevel, niet alleen van God onzen Zaligmaker, maar ook van Jezus Christus, hij was een verkondiger van het Evangelie van Christus en een dienaar in het koninkrijk van Christus. God is onze Zaligmaker. Jezus Christus is onze hoop. Jezus Christus is de hoop des Christens, onze hoop is in Hem, al onze hoop voor het eeuwige leven is op Hem gebouwd, Christus is in ons de hoop der heerlijkheid, Colossenzen 1:27. Paulus noemt Timotheus zijn zoon, omdat hij het middel tot zijne bekering geweest was, en omdat deze hem als een zoon gediend had, gediend met hem in het Evangelie, Filippenzen 2:22. Timotheus was niet tekort geschoten in den plicht van een zoon voor Paulus, en Paulus had overvloedig de zorg en de tederheid van een vader voor hem.

II. De zegen is: Genade, barmhartigheid en vrede zij u van God onzen Vader. Sommigen hebben de opmerking gemaakt, dat in al de brieven aan de gemeenten de apostolische zegenbede is: genade en vrede, maar in die aan Timotheus en Titus: genade, barmhartigheid en vrede, alsof dienaren meer behoefte aan Gods barmhartigheid hebben dan andere mensen. Dienaren behoeven meer genade dan anderen, om hun roeping getrouw te vervullen, en zij behoeven meer barmhartigheid dan anderen, om vergeving voor hun overtredingen te krijgen. En indien Timotheus, die zulk een uitnemend dienaar was, behoefte had aan de barmhartigheid Gods en aan haar toeneming en voortduring, hoeveel temeer wij, dienaren in den tegenwoordigen tijd, die zo weinig van zijn uitnemenden geest hebben!

III. Paulus zegt Timotheus met welke bedoeling hij hem tot deze bediening aangewezen heeft. Ik heb u vermaand te Efeze te blijven. Timotheus was gaarne met Paulus medegegaan, het verdroot hem van hem te scheiden, maar Paulus verlangde het zo, het was nodig voor het algemeen welzijn. Ik vermaande u (of ik raadde u aan) enz. Hij had hem met gezag kunnen bevelen, maar door zijne liefde gaf hij er voorkeur aan hem den raad te geven. Zijn werk was nu deze gemeente en hare dienaren te versterken in het geloof. Opdat gij sommigen leert geen andere leer te leren, dan die zij ontvangen hebben, dat zij niets aan de Christelijke leer toevoegen, onder voorwendsel van die te verbeteren en haar gebreken weg te nemen, dat zij er niets aan veranderen, maar haar getrouw blijven zoals ze hun overgeleverd was.

1. Dienaren moet gelast worden niet alleen de ware leerstellingen van het Christelijk geloof te prediken, maar ook geen andere leer te verkondigen. Indien wij of een engel uit den hemel u een evangelie verkondigden, buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt, Galaten 1:8.

2. Ten tijde der apostelen waren er mensen, die trachtten het Christendom te vervalsen. (Wij dragen niet, gelijk velen, het woord Gods te koop, 2 Corinthiërs 2:17). Ware dat niet het geval geweest, dan zou Timotheus deze opdracht niet ontvangen hebben.

3. Hij moest niet alleen zorg dragen dat hijzelf geen andere leer verkondigde, maar hij moest den anderen bevelen geen eigen denkbeelden bij het Evangelie te voegen, of er iets aan te ontnemen,

maar het zuiver en onverminkt te verkondigen. Evenzeer moest hij voorkomen, dat ze zich begaven tot fabelen en oneindelijke geslachtsrekeningen en woordentwisten. Dat wordt dikwijls herhaald in deze beide brieven, 4:7, 6:4, 2 Timotheus 2:23, en evenzo in den brief aan Titus. Gelijk er onder de Joden waren, die het Judaïsme in het Christendom brachten, zo vond men er onder de heidenen, die het Christendom met het heidendom vermengden. "Wees tegen dezen op uwe hoede", zegt hij, "waakt tegen hen, of zij zullen het bederf en den ondergang van den godsdienst onder u zijn, want zij brengen meer twistvragen dan stichting voort." De twistvragen der dienaren stichten niet, en hetgeen aanleiding geeft tot oneindige woordenwisseling werpt de gemeente neer in plaats van haar op te bouwen. En naar mijne mening moeten, bij wijze van vergelijking, alle andere vragen, welke dienaren opwerpen, in plaats van door Gods Woord te stichten, door ons verworpen en zonder deelneming voorbijgegaan worden, zoals een onafgebroken opvolging van de bediening van de apostelen tot op onzen tijd, de besliste noodzakelijkheid van bisschoppelijke ordening, de overtuiging van den dienaar ten aanzien van de waarde en werking der sacramenten, die hij bedient. Die zijn alle even slecht als Joodse fabelen en oneindelijke geslachtsrekeningen, want zij leiden ons in onoplosbare moeilijkheden en dienen alleen om de grondslagen van de hoop der Christenen te schokken en hun harten te vervullen met ontmoedigende twijfelingen en vrezen. Goddelijke stichting is het doel, dat de dienaren beogen moeten met al wat zij spreken, opdat de Christenen mogen toenemen in godsvrucht en opwassen tot betere gelijkenis van den gezegenden God. Merk verder op, dat de goddelijke stichting moet zijn in het geloof, het Evangelie is het fondament waarop gebouwd moet worden, en het is door het geloof in de eerste plaats, dat wij tot God komen, Hebreeën 11:6, wij worden ook in dezelfden weg en door hetzelfde beginsel des geloofs opgebouwd. Verder moeten de dienaren zoveel mogelijk vermijden alles, wat aanleiding geven kan tot twistgesprekken, en moeten vooral ingaan op de grote en praktische onderwerpen van den godsdienst, omtrent welke geen verschil van gevoelen kan bestaan. Want zelfs twistgesprekken over grote en noodzakelijke waarheden trekken de geesten af van het hoofddoel des Christendoms, dat bestaat in wandel en gehoorzaamheid zowel als in geloof, opdat wij niet de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden, maar de verborgenheid des geloofs in een rein geweten bewaren mogen.

1 Timotheus 1:5-11

Hier onderwijst de apostel Timotheus hoe hij waken moet tegen de Judese leraren en anderen, die fabelen en oneindelijke geslachtsrekeningen met het Evangelie vermengen. Hij toont aan het nut der wet en de heerlijkheid van het Evangelie.

I. Hij toont aan het doel en het nut der wet, dat bestaat in het aankweken van liefde, want de liefde is de vervulling der wet, Romeinen 13:10.

1. De vervulling der wet is de liefde, Romeinen 13:8. Het voorname doel van de goddelijke wet is ons aan te wakkeren tot liefde jegens God en jegens elkaar, en alles wat ten gevolge heeft om onze liefde jegens God en onze broederen te verzwakken, strekt om het doel van de wet te vernietigen. En zeker: het Evangelie, dat ons gebiedt onze vijanden lief te hebben en wel te doen degenen, die ons haten, Mattheus 5:44 stelt de wet niet ter zijde, en verdringt niet een gebod, waarvan de bedoeling liefde is. Daar is het zo ver vandaan, dat ons integendeel gezegd wordt dat, als wij alle gaven hadden en de liefde ontbrak ons, dan zouden wij een klinkend metaal en een luidende schel zijn, 1 Corinthiërs 13:1. Hieraan zal de wereld bekennen dat gij Mijne discipelen zijt, zo gij liefde hebt onder elkaar, Johannes 13:35. Zij derhalve, die roemden op hun kennis van de wet, maar haar alleen gebruikten als een schild en dekmantel voor de verhindering, die zij aan de verkondiging van het Evangelie gaven onder voorwendsel van ijver voor de wet, de gemeente verdelende en verwoestende, stonden rechtstreeks tegenover het einddoel der wet, hetwelk is liefde, liefde uit een rein hart, een hart door het geloof gereinigd van alle zondige liefde. Teneinde heilige liefde te kunnen koesteren, moeten onze harten gereinigd zijn van alle zondige liefde, onze liefde moet opkomen uit een goed geweten, dat ons niet beschuldigt. Zij beantwoorden aan het einde der wet, die zorgvuldig zijn om een goed geweten te bewaren, met een waarachtig geloof aan de waarheid van Gods Woord, dat er bij behoort, en hier genoemd wordt een ongeveinsd geloof.

A. Een rein hart, daar moet zij haar zetel hebben en vandaar uit moet zij opkomen,

B. Een goed geweten, waarin wij ons dagelijks moeten oefenen, niet alleen om het te verkrijgen, maar ook om het te bewaren, Handelingen 24:16.

C. Een ongeveinsd geloof moet haar vergezellen, want de liefde moet ongeveinsd zijn, en dus moet het geloof, dat door de liefde werkt, dezelfde natuur hebben, ongeveinsd en oprecht. Sommigen van hen, die zich uitgaven voor leraren van de wet, verwijderden zich van dat doel der wet, zij werden beschouwd als redetwisters, maar hun woorden waren ijdel geklank, zij gingen door voor leraren, doch zij beweerden anderen te onderwijzen hetgeen zij zelven niet begrepen. Indien de gemeente door zulke leraren bedorven wordt, moeten wij daar niets vreemds in zien, want wij bemerken hier dat het van den beginne reeds zo was. Merk hier op:

a. Indien mensen, voornamelijk dienaren, zich afkeren van de grote wet der liefde, die het einde der wet is, dan zullen zij zich begeven tot zinledig geklap, wanneer iemand zijn doel mist, is het niet te verwonderen dat elke stap dien hij doet op den verkeerden weg gezet wordt.

b. Twistend gebabbel, voornamelijk in den godsdienst, is onnut, het is nadelig en nutteloos voor al wat ons ten goede moet strekken, en het is zeer verderflijk en nadelig, en toch bestaat de godsdienst van menigeen uit weinig meer dan ijdel getwist.

c. Zij, die gaarne over nutteloze vragen twisten, zijn er gewoonlijk op uit om leraren van anderen te zijn, zij begeren (dat is, zij hebben vermaak in) den dienst der leer.

d. Het komt maar al te dikwijls voor, dat mensen het werk der bediening aanvaarden, ofschoon zij geheel onwetend zijn omtrent de dingen, waarover zij spreken, zij verstaan zo min hetgeen zij zeggen als hetgeen zij bevestigen, en met zulke geleerde onwetendheid stichten zij ongetwijfeld de harten hunner hoorders zeer!

2. Het gebruik der wet, vers 8. De wet is goed, zo iemand die wettelijk gebruikt. De Joden gebruikten haar onwettelijk, als een machine om de gemeente te verdelen, als een bedeksel voor de goddeloze tegenkanting, die zij het Evangelie aandeden, zij gebruikten haar voor hun rechtvaardigmaking, dus onwettelijk. Wij moeten er dus niet aan denken haar terzijde te zetten, maar haar wettelijk gebruiken, om de zonde te weerstaan. Het misbruik, dat velen van de wet gemaakt hebben, neemt haar gebruik niet weg, maar wanneer een goddelijke inzetting misbruikt wordt, roept zij terug tot het rechte gebruik en afschaffing van het misbruik. De wet is nog zeer nuttig als regel des levens, ofschoon wij niet onder het verbond der werken zijn, is zij goed om ons te leren wat zonde en wat plicht is. Zij is niet den rechtvaardigen gesteld, dat is: niet hun, die op haar letten, want indien wij de wet konden houden, dan zou de rechtvaardigheid uit de wet zijn, Galaten 3:24, maar zij is gegeven voor de godlozen, om hen te weerhouden, te belemmeren, en paal en perk te stellen aan de ondeugd en godloosheid. De genade Gods verandert de harten, maar de verschrikkingen der wet kunnen dienen om de handen te binden en de tongen te beteugelen. Een rechtvaardig man heeft deze breidels niet nodig, die voor de godlozen noodzakelijk zijn, en tenminste is de wet niet oorspronkelijk en voornamelijk gegeven voor de rechtvaardigen, maar voor de zondaren van allerlei soorten, grotere en kleinere, vers 9, 10. In deze zwarte lijst van zondaren noemt hij bepaald de overtreders van de tweede tafel der wet, van de plichten, die wij tegenover onze naasten hebben, tegen het vijfde en zesde gebod: vadermoorders, moedermoorders, doodslagers, tegen het zevende: hoereerders, dien die bij mannen liggen, tegen het achtste: mensendieven, tegen het negende: leugenaars en meinedigen, en hij besluit de opnoeming met: en zo er iets anders tegen de gezonde leer is. Sommigen verstaan dit als een instelling van de macht der burgerlijke overheid om wetten te maken tegen zulke openbare zondaren als hier opgenoemd worden, en om deze wetten in werking te brengen.

II. Hij toont de heerlijkheid en genade van het Evangelie aan. Paulus' benamingen zijn doeltreffend en betekenisvol, en gewoonlijk is elke harer een zin op zich zelve, zo ook hier, vers 11. Naar het Evangelie der heerlijkheid van den zaligen God. Laat ons hier leren:

1. God den zaligen God te noemen, oneindig gelukkig in de genieting van zich zelven en van Zijn eigen volmaaktheden.

2. Het Evangelie te noemen het Evangelie der heerlijkheid, want dat is het. Veel van de heerlijkheid Gods komt aan het licht in de werken Zijner schepping en voorzienigheid, maar veel meer in het Evangelie, dat schijnt in het aangezicht van Jezus Christus. Paulus rekende het zich als een hoge eer

en een grote gunst, dat dit Evangelie der heerlijkheid hem toevertrouwd was, dat is, de verkondiging ervan, want het samenstellen ervan is aan geen mens of geen gezelschap van mensen ter wereld overgelaten. Het regelen van de voorwaarden der verlossing in het Evangelie van Christus is Gods eigen werk, maar de mededeling daarvan is opgedragen aan de apostelen en de dienaren. Merk hier op:

A. De bediening is een opdracht, want het Evangelie was den apostel toevertrouwd, het is een opgedragen dienst zowel als een macht, en het eerste meer dan het laatste, en om deze reden worden de dienaren huisbezorgers genoemd. 1 Corinthiërs 4:1.

B. Het is een heerlijke opdracht, omdat het hun toevertrouwde Evangelie een heerlijk Evangelie is, het is een opdracht van groot gewicht. Gods heerlijkheid is er zeer nauw in betrokken. O Heere, welk een last is ons toevertrouwd! Hoeveel genade hebben wij nodig om zulk een opdracht getrouw te vervullen!

1 Timotheus 1:12-17

Hier brengt de apostel:

I. Dank aan Jezus Christus, omdat die hem in de bediening gesteld heeft. Merk hier op:

1. Het is het werk van Christus mensen in de bediening te stellen, Handelingen 26:16, 17. God veroordeelde de valse profeten onder de Joden met deze woorden: Ik heb die profeten niet gezonden, nochtans hebben zij gelopen, Ik heb tot hen niet gesproken, nochtans hebben zij geprofeteerd, Jeremia 23:21. Eigenlijk gezegd kunnen dienaren geen dienaren aanstellen, veel minder nog kunnen de mensen zich zelven tot dienaren aanstellen, want dat is het werk van Christus, als koning en hoofd, profeet en leraar van Zijne gemeente.

2. Hen, die Hij in de bediening plaatst, maakt Hij er toe bekwaam, die Hij roept, dien geeft Hij de geschiktheid. Dienaren, die in geen enkel opzicht bekwaam zijn voor hun werk en er geen geschiktheid voor hebben, zijn niet door Christus in de bediening gesteld, ofschoon er verscheidene vereisten zijn wat de gaven en genaden betreft.

3. Christus geeft niet enkel bekwaamheid, maar ook getrouwheid aan hen, die Hij tot de bediening roept. Hij heeft mij getrouw geacht, en niemand wordt getrouw geacht dan die Hij het maakt. De dienaren van Christus zijn getrouwe dienstknechten, en zij behoren dat te zijn, want hun is een groot werk toevertrouwd.

4. De roeping tot de bediening is een grote gunst, en zij. die haar deelachtig worden, behoren er Jezus Christus voor te danken. Ik dank Jezus Christus, onzen Heere, die mij in de bediening gesteld heeft.

II. Ten einde meer de genade van Christus, die hem bewezen is door hem in de bediening te stellen, te verheerlijken, geeft hij een schets van zijne bekering.

1. Wat hij was voor zijne bekering: Een Godslasteraar, een vervolger en een verdrukker. Saulus blies dreiging en moord tegen de discipelen des Heeren, Handelingen 9:1. Hij verwoestte de gemeenten, Handelingen 8:3. Hij was een lasteraar van God, een vervolger der gemeente en ongerechtig jegens beiden. Dikwijls zijn zij, die aangewezen worden voor grote en uitnemende diensten, voor hun bekering aan zich zelven overgelaten, om in grote ondeugden te vervallen, opdat de barmhartigheid Gods des te meer verheerlijkt worde in hun terechtbrenging, en de genade Gods in hun wedergeboorte. De grootheid onzer zonden is geen beletsel voor God om ons aan te nemen, en ook niet om ons in Zijn dienst te gebruiken, wanneer wij er waarlijk berouw over gevoelen. Merk op:

A. Godslastering, vervolging en verdrukking zijn grote en vreeslijke zonden, en zij, die er zich aan schuldig maken, zijn zondaren bij uitnemendheid voor God. Godslastering is rechtstreeks en onmiddellijk de hand tegen Hem opheffen, Zijn volk vervolgen is trachten Hem in hen te wonden, verdrukken is gelijk Ismael zijn, wiens hand tegen allen was en de hand van allen tegen hem, want het maakt inbreuk op Gods voorrechten en op de vrijheid Zijner schepselen.

B. Zij, die waarachtig berouw hebben, zullen nooit nalaten te belijden hoe hun vroegere toestand was, alvorens zij tot God gebracht werden, wanneer zij met die mededeling nut kunnen doen, deze apostel deelde dikwijls mede hoe zijn vroegere leven geweest was, Handelingen 22:4, 26:10, 11.

2. De grote gunst Gods voor hem. Maar mij is barmhartigheid geschied. Dat was inderdaad een gezegend maar, dat zulk een welbekende opstandeling barmhartigheid van zijn vorst ondervond.

A. Indien Paulus de Christenen zelfbewust vervolgd had, wetende dat zij het volk Gods waren, dan weet ik wel dat hij zich schuldig zou gemaakt hebben aan de onvergeeflijke zonde, maar omdat hij het onwetende en in zijne ongelovigheid deed, geschiedde hem barmhartigheid. Wat wij onwetende doen is minder misdadig dan wat wij willens misdrijven, maar toch is een zonde in onwetendheid zonde, want hij, die den wil des Meesters niet kende en dingen gedaan heeft die slagen waardig zijn, zal met weinige slagen geslagen worden, Lukas 12:48. Onwetendheid kan in sommige gevallen een misdaad verminderen, maar deze wordt er niet door weggenomen. Ongeloof ligt ten grondslag aan wat de zondaars onwetende doen, zij geloven niet in Gods bedreigingen, anders zouden zij niet handelen gelijk ze doen. Om deze redenen verkreeg Paulus barmhartigheid. Mij is barmhartigheid geschied, dewijl ik het onwetende gedaan heb in mijne ongelovigheid, vers 13. Hier was barmhartigheid voor iemand, die Godslasteraar, vervolger en verdrukker was. Die tevoren enz., vers 13.

B. Hier maakt hij melding van de overvloedige genade van Jezus Christus, vers 14. De bekering en zaliging van grote zondaren zijn te danken alleen aan de genade van Christus, Zijn uitnemend-overvloeiende genade, de genade van Christus, die verschijnt in het Evangelie, vers 15. Dit is een getrouw woord enz. Hier hebben wij den inhoud van het gehele Evangelie: dat Jezus Christus in de wereld gekomen is. De Zoon van God nam onze natuur aan, werd vlees en woonde onder ons, Johannes 1:14. Hij kwam in de wereld, niet om rechtvaardigen maar om zondaren tot bekering te roepen, Mattheus 9:13. Zijn zending in de wereld was te zoeken, te vinden en te redden die verloren waren, Lukas 19:10. De bekendmaking daarvan is een getrouw woord en aller aanneming waardig. Het is goed nieuws, waard door allen aangenomen te worden, en toch niet te goed om waar te zijn, want het is een getrouw woord. Het is een getrouw woord, en verdient daarom met de armen des geloofs omhelsd te worden, het is alle aanneming waardig, en moet derhalve met heilige liefde ontvangen worden. Dat zegt ons het vorige vers, waar van de genade van Christus gemeld wordt dat zij zeer overvloedig geweest is, met geloof en liefde. In het slot van dit vers zegt Paulus van zich zelven: Waarvan ik de voornaamste ben. Paulus was een zondaar van den eersten rang, hij erkende dat zelf, omdat hij was blazende (ademende) dreiging en moord tegen de discipelen des Heeren, Handelingen 9:1, 2. Vervolgers zijn soms de slechtste der zondaren, en Paulus was een hunner. Of, waarvan ik een hoofd ben, van de zondaren, die vergeving ontvingen, stond hij bovenaan. Het is een uitdrukking van zijn grote nederigheid, hij, die zich op een andere plaats noemt den minsten van al de heiligen, Efeziërs 3:8, noemt zich hier den voornaamsten der zondaren. Merk hier op:

a. Christus Jezus is in de wereld gekomen, de profetieën betrekkelijk Zijn komst zijn nu vervuld,

b. Hij kwam om zondaren zalig te maken, Hij kwam om zalig te maken hen, die zich zelven niet konden redden en helpen,

c. Godslasteraars en vervolgers zijn de grootste zondaren, als zodanig beschouwde Paulus hen,

d. De voornaamste der zondaren kan de voornaamste der heiligen worden, zo ging het dezen apostel, want hij was in geen ding minder dan de voornaamste apostelen. 2 Corinthiërs 11:5, Christus kwam om de grootste zondaren zalig te maken.

e. Dit is een zeer grote waarheid, een getrouw woord, het zijn ware en getrouwe woorden, waar men zich op verlaten kan.

f. Het verdient door ons allen aangenomen en geloofd te worden, tot onze troost en bemoediging.

C. De barmhartigheid, welke Paulus bij God vond, niettegenstaande zijn grote goddeloosheid voor zijn bekering. Daarvan zegt hij het volgende:

a. Ter aanmoediging van anderen om berouw te hebben en te geloven. Maar daarom is mij barmhartigheid geschied, opdat Jezus Christus in mij, die de voornaamste ben, al Zijne lankmoedigheid zou betonen, tot een voorbeeld dergenen, die in Hem geloven zullen ten eeuwigen leven, vers 16. Het was een openbaring van de lankmoedigheid van Christus, dat Hij zo handelde met iemand, die Hem zo beledigd had, en dat was ten voorbeeld voor anderen, opdat zelfs de grootste zondaren nooit zouden wanhopen aan de barmhartigheid van God. Merk hier op: Ten eerste. Onze apostel was een van de grootste zondaren voor zijne bekering tot het Christendom. Ten tweede. Hij werd bekeerd en verkreeg barmhartigheid, zowel terwille van anderen als voor hem zelven, hij werd een voorbeeld voor anderen. Ten derde. De Heere Jezus Christus toont grote lankmoedigheid in de bekering van grote zondaren. Ten vierde. Zij, die barmhartigheid verkrijgen, geloven in den Heere Jezus Christus, want zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen, Hebreeën 11:6. Ten vijfde. Zij, die in Christus geloven, geloven in Hem ten eeuwigen leven, zij geloven tot zaligheid der ziel, Hebreeën 10:39.

b. Hij vermeldt het ter verheerlijking Gods, na gesproken te hebben van de barmhartigheid, die God hem bewezen had, kon hij niet goed voortgaan met het schrijven van dezen brief, indien hij hier niet een dankbare erkenning van Gods goedheid jegens hem ingelast had. Den Koning nu der eeuwen, den onverderflijken, den onzienlijken, den alleen-wijzen God, zij eer en heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen! vers 17. Merk hier op: Ten eerste. Gode komt de eer toe voor de genade, waarvan wij den troost genieten. Zij, die gevoel hebben voor hun verplichting aan de barmhartigheid en genade van God, zullen hun harten uitbreiden tot Zijne heerlijkheid. Hier wordt Hem ere gegeven als den Koning der eeuwen, den onverderflijken en onzienlijken God. Ten tweede. Wanneer wij ondervonden hebben dat God goed is, moeten wij niet vergeten uit te spreken dat Hij groot is, en Zijn vriendelijke gedachten over ons mogen in geen enkel opzicht onze hoge gedachten over Hem verminderen, maar moeten die veelmeer doen toenemen. God had in bijzondere mate op Paulus neergezien en hem barmhartigheid betoond en zich met hem in gemeenschap gesteld, en nu noemt Paulus Hem den Koning der eeuwen. Gods genadige handelingen met ons moeten ons vervullen met bewondering voor Zijn heerlijke eigenschappen. Hij is eeuwig, zonder begin van dagen en zonder einde des levens of verandering van tijd. Hij is de Oude van dagen, Daniël 7:9. Hij is onsterfelijk en de bron der onsterflijkheid, Hij alleen bezit de onsterflijkheid, 1 Timotheus 6:16, want Hij kan niet sterven. Hij is onzienlijk, want Hij kan niet gezien worden met sterflijke ogen, Hij woont in het licht dat geen mens naderen kan, dien geen mens gezien heeft of zien kan, 1 Timotheus 6:16. Hij is de alleenwijze God, Judas 25, Hij alleen is oneindig wijs en de fontein van alle wijsheid. Hem zij eer en

heerlijkheid in alle eeuwigheid, of: ik wil altijd bezig zijn met Hem eer en heerlijkheid te geven, zoals duizendmaal duizenden doen, Openbaring 5:12, 13.

1 Timotheus 1:18-20

Hier is het gebod aan Timotheus om met beslistheid zijn werk voort te zetten, vers 18. Het Evangelie is een gebod, aan de dienaren gegeven, het is hun toevertrouwd en hun wordt geboden het plichtmatig te gebruiken naar de bedoeling en mening van den groten Bewerker. Het schijnt dat er profetieën omtrent Timotheus waren gegeven, dat hij tot de bediening moest toegelaten worden en zich daarin voorbeeldig betonen zou, en dat moedigde Paulus aan om hem het gebod te geven. Merk op:

1. De bediening is een strijd, een goede strijd tegen zonde en Satan, onder de banier van den Heere Jezus, die de overste Leidsman onzer zaligheid is, Hebreeën 21:10. In Zijn dienst en tegen Zijn vijanden zijn de dienaren op bijzondere wijze aangesteld.

2. De dienaren moeten dezen goeden strijd strijden, moeten hun roeping ijverig en moedig vervullen, niettegenstaande tegenwerking en ontmoediging.

3. De profetieën, die omtrent Timotheus voorgegaan waren, worden hier genoemd als een reden om hem aan te sporen tot ijverige en moedige vervulling van zijn dienst. Zo moet de goede verwachting, die anderen van ons koesteren, ons prikkelen om onzen plicht te doen. Opdat gij den goeden strijd moogt strijden.

4. Wij moeten het geloof en een goed geweten behouden. Houdende het geloof en een goed geweten, vers 19. Zij, die een goed geweten niet behouden, zullen spoedig schipbreuk lijden van het geloof. Laat ons leven naar de voorschriften van een vernieuwd, verlicht geweten en een onergerlijk geweten behouden, Handelingen 24:16, een geweten dat niet gedwarsboomd wordt door enige ondeugd of zonde, dat zal het middel zijn om een gezond geloof te bewaren. Wij moeten op het een zowel als op het ander letten, want de verborgenheid des geloofs moet in een rein geweten gehouden worden, 3:9. Van hen, die schipbreuk des geloofs geleden hebben, noemt hij er twee: Hymeneus en Alexander, die het Christelijk geloof beleden, maar die belijdenis verlaten hadden. Paulus had hen overgegeven aan den Satan, had hen verklaard te behoren tot het rijk des Satans, en hen, naar sommigen menen, door een buitengewone macht overgeleverd om door Satan verschrikt en gepijnigd te worden, opdat zij zouden leren niet meer te lasteren, of de leer van Christus en Zijn goede wegen niet meer tegen te spreken en te onteren. De oorspronkelijke bedoeling van de hoogste kerkelijke tucht was het voorkomen van zonde en het terugroepen van den zondaar. In dit geval was het tot verderf des vlezes, opdat de geest mocht behouden worden in den dag van den Heere Jezus, 1 Corinthiërs 5:5. Merk op:

A. Zij, die den dienst en het werk van den Satan liefhebben, worden rechtvaardig overgeleverd aan den Satan, die ik den Satan overgegeven heb.

B. God kan, indien het Hem behaagt, werken door hetgeen Hem tegenstaat, Hymeneus en Alexander werden aan den Satan overgegeven, opdat zij zouden leren niet meer te lasteren, terwijl men zou denken dat zij van Satan zouden leren voortdurend meer te las- teren.

C. Zij, die een goed geweten verworpen en van het geloof schipbreuk geleden hebben, zullen voor geen ding staan, zelfs lastering niet uitgezonderd.

D. Laat ons dus het geloof en een goed geweten houden, indien wij vrij blijven willen van lastering, want indien wij een van die beide verliezen, weten wij niet waar het einde zal zijn.

HOOFDSTUK 2

1 Ik vermaan dan voor alle dingen, dat gedaan worden smekingen, gebeden, voorbiddingen, dankzeggingen, voor alle mensen;
2 Voor koningen, en allen, die in hoogheid zijn; opdat wij een gerust en stil leven leiden mogen in alle godzaligheid en eerbaarheid.
3 Want dat is goed en aangenaam voor God, onzen Zaligmaker;
4 Welke wil, dat alle mensen zalig worden, en tot kennis der waarheid komen.
5 Want er is een God, er is ook een Middelaar Gods en der mensen, de Mens Christus Jezus;
6 Die Zichzelven gegeven heeft tot een rantsoen voor allen, zijnde de getuigenis te zijner tijd;
7 Waartoe ik gesteld ben een prediker en apostel ik zeg de waarheid in Christus, ik lieg niet, een leraar der heidenen, in geloof en waarheid.
8 Ik wil dan, dat de mannen bidden in alle plaatsen, opheffende heilige handen, zonder toorn en twisting.
9 Desgelijks ook, dat de vrouwen, in een eerbaar gewaad, met schaamte en matigheid zichzelven versieren, niet in vlechtingen des haars, of goud, of paarlen, of kostelijke kleding;
10 Maar hetwelk de vrouwen betaamt, die de godvruchtigheid belijden door goede werken.
11 Een vrouw late zich leren in stilheid, in alle onderdanigheid.
12 Doch ik laat de vrouw niet toe, dat zij lere, noch over den man heerse, maar wil, dat zij in stilheid zij.
13 Want Adam is eerst gemaakt, daarna Eva.
14 En Adam is niet verleid geworden; maar de vrouw, verleid zijnde, is in overtreding geweest.
15 Doch zij zal zalig worden in kinderen te baren, zo zij blijft in het geloof, en liefde, en heiligmaking, met matigheid.

In dit hoofdstuk handelt Paulus over

I. Het gebed, met vele redenen daarvoor, vers 1-8,

II. Over hetgeen de vrouwen betaamt, vers 9, 10,

III. Over haar onderwerping, met de redenen daarvoor, vers 11-14,

IV. Een belofte haar ter aanmoediging gegeven bij het baren van kinderen, vers 15.

1 Timotheus 2:1-8

Hier is:

I. Een gebod aan de Christenen gegeven om te bidden. Voor alle mensen in het algemeen en voornamelijk voor de overheid. Timotheus moest zorg dragen dat dit geschieden zou. Paulus schrijft hem geen gebedsformulier voor, hetgeen hij gedaan zou hebben indien hij bedoeld had, dat de dienaren op die wijze tot dat gebed gehouden waren, maar zegt in het algemeen, dat gedaan moeten worden smekingen, gebeden, voorbiddingen, dankzeggingen, smekingen om voor het boze bewaard te blijven, gebeden om het goede te verkrijgen, voorbiddingen voor anderen, dankzeggingen voor reeds ontvangen barmhartigheden. Paulus achtte het voldoende hun algemene wenken te geven, zij hadden de Schrift om hen in het gebed te leiden, en den Geest des gebeds om door hen te spreken, en behoefden dus geen verderen leidraad. Het doel van het Christelijk geloof is bevordering van het gebed, en de discipelen van Christus moeten biddende mensen zijn. Bidt altijd niet alle gebed, Efeziërs 6:18. Wij moeten bidden in de eerste plaats voor ons zelven, dat is hier ingesloten. Verder moeten wij bidden voor alle mensen, voor de mensheid in het algemeen, en voor bijzondere personen, die onze gebeden behoeven of begeren. Zie hier dat de Christelijke godsdienst geen sekte is, want hij leert de mensen deze algemene liefde om te bidden niet alleen voor hen, die met ons het eens zijn, maar voor alle mensen. Bidt voor koningen, vers 2, ofschoon de koningen in dien tijd heidenen waren, vijanden van het Christendom en vervolgers van de Christenen, toch moest voor hen gebeden worden, want dat is voor het algemeen welzijn, dat er een behoorlijke regering zou zijn, die uitgeoefend werd door geschikte personen, voor welken wij dus behoren te bidden al zouden wij zelven ook onder hen lijden. Voor koningen en allen die in hoogheid zijn, dat is, de onder hen staande regeringspersonen, wij moeten voor hen bidden en wij moeten voor hen danken, bidden voor hun welzijn en dat van hun koninkrijken, en wij moeten daarom niet tegen hen samenscholen, opdat in hun vrede wij vrede mogen hebben. En wij moeten danken voor hen en voor de zegeningen, die wij onder hun regering hebben, opdat wij een gerust en godzalig leven mogen leiden in alle godzaligheid en eerlijkheid. Hier zien wij wat wij voor de koningen moeten begeren: dat God hun harten wil wenden en er toe richten dat wij onder hen een gerust en stil leven mogen leiden. Hij zegt niet: dat wij onder hen voorkeur mogen genieten, rijk worden, in eer en aanzien toenemen, neen, het toppunt der wensen van een Christen is een goed en stil leven te leiden en in nederigen staat onaangevochten door de wereld te gaan. Wij moeten begeren dat wij en anderen een stil en gerust leven mogen leiden in alle godzaligheid en eerbaarheid, waaruit blijkt dat er geen stil en gerust leven zijn kan zonder godzaligheid en eerbaarheid. Laat ons aan onzen plicht gedenken en dan mogen wij verwachten beschermd te zullen worden door God en de regering beiden. In alle godzaligheid en eerbaarheid. Hier hebben wij onze plichten als Christenen in twee woorden samengevat: godzaligheid, dat is de ware verering van God, en eerbaarheid, dat is een goed gedrag jegens alle mensen. Deze twee moeten samengaan, wij zijn niet waarlijk eerbaar als wij niet godzalig zijn en Gode de Hem verschuldigde eer geven, en wij zijn niet waarlijk godzalig indien wij niet eerbaar zijn, want God haat den roof in het brandoffer. Hier valt op te merken:

1. Christenen behoren mensen te zijn, die veel bidden, zij moeten daarin overvloedig zijn en zich begeven tot smekingen, gebeden enz.

2. In onze gebeden moeten wij edelmoedige belangstelling tonen in anderen, zowel als in ons zelven, wij moeten bidden voor alle mensen en danken voor alle mensen, en niet onze gebeden en dankzeggingen bepalen tot onze eigen personen of gezinnen.

3. Het gebed heeft verscheidene onderdelen: smekingen, gebeden, voorbiddingen en dankzeggingen, want wij moeten bidden om de barmhartigheid die wij nodig hebben, maar niet minder dankzeggen voor die, welke wij ontvangen hebben, en wij moeten de oordelen afwenden, welke onze eigen en anderer zonden verdiend hebben.

4. Voor alle mensen, ook voor koningen en anderen, die in hoogheid zijn, moet gebeden worden. Zij hebben behoefte aan onze gebeden, want zij hebben veel moeilijkheden het hoofd te bieden, en hun hoge plaats stelt hen aan velerlei verzoeking bloot.

5. In het bidden voor onze overheid bereiden wij ons meest-waarschijnlijk de gelegenheid om een stil en gerust leven te leiden. Den Joden te Babel werd bevolen den vrede te zoeken van de stad, waarheen de Heere hen gevankelijk had doen wegvoeren, en Hem voor haar welzijn te bidden, want in haar vrede zouden zij vrede hebben, Jeremia 29:7.

6. Indien wij een stil er gerust leven willen leiden, moeten wij leven in alle godzaligheid en heiligheid, onze plichten jegens God en mensen vervullen. Wie het leven wil liefhebben en goede dagen zien, die stille zijn tong van het kwaad en zijn lippen dat zij geen bedrog spreken, die wijke af van het kwade en doe het goede, die zoeke vrede en jage dien na, 1 Petrus 3:10, 11. En de reden die hij er voor aangeeft is: Want dat is goed en aangenaam voor God onzen Zaligmaker, met andere woorden: het Evangelie eist het. Wij behoren te doen en overvloedig te doen hetgeen aangenaam is aan God onzen Zaligmaker.

II. Als reden, waarom wij in onze gebeden voor alle mensen zullen bidden, noemt hij Gods liefde voor de gehele mensheid, vers 4.

1. Een reden, waarom er voor alle mensen moet gebeden worden, is dat er slechts een God is, en dat deze God welwillend is jegens allen. Er is een God, vers 5, en niet meer dan een, er is geen andere, er kan geen andere zijn, want er kan slechts een Oneindige bestaan. Deze ene God wil dat alle mensen zalig worden, Hij begeert niemands dood en verderf, Ezechiël 33:11, maar het welzijn en de redding van allen. Niet in dien zin, dat Hij de zaligmaking van allen besloten heeft, want dan zouden alle mensen gered worden, maar Hij heeft een goeden wil voor de zaligmaking van allen, en geen hunner gaat verloren dan door eigen schuld, Mattheus 23:37. Hij wil dat allen zalig worden en tot kennis der waarheid komen, om in den door Hem bepaalden weg en op geen andere wijze gered te worden. Wij hebben er belang bij deze waarheid te kennen, want dat is de weg om gered te worden. Christus is de weg, de waarheid en het leven.

2. Er is een Middelaar, en die Middelaar gaf zich zelven tot een rantsoen voor allen. Gelijk Gods barmhartigheid zich uitstrekt over al Zijne werken, zo strekt zich het middelaarschap van Christus uit tot alle mensen, in zoverre dat Hij een prijs betaald heeft, groot genoeg voor de redding van alle mensen. Hij bracht de mensheid in nieuwe voorwaarden met God, zodat zij niet meer onder de wet is als een verbond der werken, maar als een regel des levens. Zij zijn onder de genade, niet onder het verbond der onschuld, maar onder een nieuw verbond. Hij gaf zich tot een rantsoen. De dood

van Christus was een rantsoen, een betaling. Wij hadden verdiend te sterven. Christus stierf voor ons om ons van dood en hel te verlossen, Hij gaf zich zelven vrijwillig tot een rantsoen, een rantsoen voor allen, zodat de gehele mensheid in beteren toestand is dan die der duivelen. Hij stierf om een algemene zaligheid te verwerven, en daarom stelde Hij zich in de bediening van Middelaar tussen God en mensen. Een middelaar veronderstelt een punt van geschil. De zonde heeft een twist tussen ons en God veroorzaakt. Jezus Christus is de Middelaar, die het ondernam vrede te maken, God en mens tot elkaar te brengen, gelijk een vredemaker of scheidsrechter, een scheidsman, die de hand op beiden leggen moet, Job 9:33. Hij is een rantsoen, en de getuigenis was tot Zijnen tijd, dat is, in het Oude Testament werd van Zijn lijden en de heerlijkheid daarna volgende gesproken als van dingen, die in de laatste tijden geopenbaard zouden worden, 1 Petrus 1:10, 11. En dientengevolge zijn zij geopenbaard, Paulus zelf was aangesteld tot een prediker en apostel, om aan de heidenen de gelukkige tijding van verzoening en verlossing door Jezus Christus te brengen. Deze leer van Christus' middelaarschap was Paulus toevertrouwd om haar aan alle creaturen te verkondigen, Mark 16:15. Hij was aangesteld om een leraar der heidenen te zijn, buiten zijn algemene roeping tot apostel, was hij bepaald aangewezen om een leraar der heidenen te zijn, in geloof en waarheid, of getrouw en oprecht.

A. Het is goed en aangenaam voor God, onzen Zaligmaker, dat wij voor koningen en alle mensen bidden, en evenzo dat wij een stil en gerust leven leiden, en hier is een zeer goede reden, waarom wij dat een en ander doen zouden.

B. God wil dat alle mensen zalig worden, zo dat het niet zozeer een ontbreken van den wil in God is om hen zalig te maken, dan een ontbreken van wil in hen om langs den door God aangewezen weg zalig te worden. Onze gezegende Zaligmaker toont dit gebrek aan in de woorden: Gij wilt tot Mij niet komen opdat gij het eeuwige leven hebben zoudt, Johannes 5:40.

Ik heb u willen vergaderen, maar gij hebt niet gewild.

C. Zij, die gered worden, moeten komen tot de kennis van de waarheid, want dat is de door God aangewezen weg tot redding van zondaren. Zonder kennis kan het hart niet goed zijn, indien wij de waarheid niet kennen, kunnen wij ook niet door haar bestuurd worden.

D. Het is opmerkelijk dat zowel de eenheid van God als de eenheid van Middelaar wordt vastgesteld, maar de Roomse kerk handhaaft een menigte van goden en een menigte van middelaars.

E. Hij, die Middelaar is in den zin van het Nieuwe Testament, gaf zich zelven tot een rantsoen. Vals is de bewering der Roomse kerk, dat er slechts een middelaar voor de vol- doening is, doch verscheidene middelaars voor de tussenkomst zijn, want, volgens Paulus, was de zelfovergave van Christus als een rantsoen een noodzakelijk deel van Zijn Middelaarschap, en inderdaad legt die den grond voor Zijne tussenkomst.

F. Paulus was tot dienaar geordend om dit aan de heidenen te verklaren, dat Christus is de ene Middelaar tussen God en de mensen, die zich zelven gaf tot een rantsoen voor allen. Dit is de inhoud van hetgeen alle dienaren moeten verkondigen tot aan het einde der wereld, en Paulus maakte zijne bediening heerlijk, daar hij de apostel der heidenen was, Romeinen 11:13.

G. De dienaren moeten de waarheid prediken, hetgeen zij als zodanig geleerd hebben en waarin zij zelven geloven, zij moeten gelijk de apostel haar prediken in geloof en waarheid, en zij moeten zelf getrouw en betrouwenswaard zijn.

III. Een aanwijzing hoe te bidden, vers 8.

1. Nu, onder het Evangelie, is het gebed niet beperkt tot enig bepaald huis des gebeds, maar de mensen moeten overal bidden, geen plaats is ongeschikt voor gebed, geen plaats Gode aangenamer dan een andere, Johannes 4:21.

Bidden in alle plaatsen. Wij moeten bidden in onze binnenkamers, bidden in onzen familiekring, bidden bij onze maaltijden, bidden wanneer wij op reis zijn, bidden in plechtige samenkomsten, hetzij die openlijk of meer in besloten kring zijn.

2. Het is de wil van God, dat wij in het gebed zullen opheffen heilige handen. Opheffende heilige handen, of reine handen, rein van de besmetting der handen, gewassen in de fontein, die tegen alle zonde en onreinheid geopend is. Ik was mijne handen, Psalm 26:6.

3. Wij moeten bidden in liefde: zonder toorn of twisting, zonder haat tegen iemand.

4. Wij moeten bidden in het geloof, niet twijfelend, Jakobus 1:6.

1 Timotheus 2:9-15

I. Hier is het bevel dat vrouwen, die het Christendom belijden, eerbaar, matig, stil en onderworpen zullen zijn gelijk haar betaamt.

1. Zij moeten in eerbaar gewaad gaan, niet in aantrekkelijke opschik, vrolijkheid en kostelijke kleding (men kan de ijdelheid van een persoon zien in het op-pronken en opschikken van de kleding) want zij hebben betere versierselen waarmee zij zich tooien kunnen, zoals vrouwen betaamt, die de godzaligheid belijden door goede werken. Goede werken zijn de beste versierselen, zij hebben in de ogen van God grote waarde. Zij, die de godzaligheid belijden, moeten in haar kleding, zowel als in alle andere dingen, handelen zoals bij de godzaligheid betaamt, in plaats van haar geld te besteden aan schone klederen, moeten zij het gebruiken voor werken van liefdadigheid, die meer bepaald goede werken genoemd worden.

2. De vrouwen moeten de beginselen van hunnen godsdienst leren, Christus leren, de Schrift leren, zij mogen niet denken dat haar sekse haar vrijstelt van te leren hetgeen tot haar zaligheid nodig is.

3. Zij moeten stil en onderdanig of onderworpen zijn, zich geen gezag aanmatigen. De reden daarvoor gegeven is: Adam is eerst gemaakt, daarna Eva, vers 13. Eva uit hem, hetgeen haar ondergeschiktheid aan en haar afhankelijkheid van hem aanduidt, zij werd gemaakt als ene hulpe tegenover hem. En gelijk zij de laatste was in de schepping, hetgeen een reden voor haar onderdanigheid is, zo was zij de eerste in overtreding, en dat is een andere reden. Adam is niet verleid geworden, dat is: was niet de eerste, de slang wendde zich niet onmiddellijk tot hem, maar de vrouw was eerst in overtreding, 2 Corinthiërs 11:3, en een deel van het vonnis over haar was: Uwe begeerte zal tot uw man zijn en hij zal over u heersen, Genesis 3:16. Maar het is een woord van vertroosting, vers 15, dat zij, die volharden in matigheid, zalig zullen worden in kinderen te baren, of door kinderen te baren. De Messias, die geboren is uit ene vrouw, om de slang den kop te verpletteren, Genesis 3:15, maakt dat het vonnis, waaronder zij ter wille van de zonde ligt, geen beletsel is voor haar aanneming door Christus, zo zij blijft in het geloof, en liefde, en heiligmaking met matigheid.

II. Merk hier op:

1. De uitgebreidheid van de regelen des Christendoms, zij strekken niet alleen tot de mensen zich uit, maar tot de vrouwen, niet alleen tot de personen, maar ook tot haar kleding, die eerbaar moet zijn gelijk de draagsters zelven, en tot haar uitwendige verschijning en gedrag, die moeten zijn in stilheid met alle onderdanigheid.

2. Vrouwen moeten de godvruchtigheid belijden, zowel als mannen, want zij zijn gedoopt, en daardoor zijn zij verbonden om zich zelven in de godvruchtigheid te oefenen. En tot hare eer moet gezegd worden dat velen harer voortreffelijke belijdsters van het Christendom waren in de dagen der apostelen, gelijk wij zien uit het boek der Handelingen der apostelen.

3. De vrouwen zijn meer in gevaar van door opschik uit te spatten, en daarom was het nodig haar in dit opzicht uitdrukkelijk te waarschuwen.

4. De beste versierselen voor belijdsters van de godvruchtigheid zijn goede werken.

5. Volgens Paulus moeten de vrouwen leerlingen zijn en is haar niet toegestaan als leraressen in de gemeenten op te treden, want leren is een werk van gezag, en de vrouw mag zich geen gezag over den man aanmatigen, maar moet in stilheid zijn. Doch niettegenstaande dit verbod, mogen en moeten goede vrouwen hare kinderen tehuis in de beginselen van den godsdienst onderwijzen. Timotheus had van kindsbeen de Heilige Schriften geweten, en wie zou ze hem onderwezen hebben dan zijne moeder en zijne grootmoeder, 2 Timotheus 3:15. Aquila en zijne vrouw Priscilla legden Apollos den weg Gods bescheidenlijker uit, maar zij deden dat in het bijzonder, want zij namen hem tot zich, Handelingen 18:26.

6. Hier worden twee zeer goede redenen gegeven voor het gezag van den man over de vrouw en hare onderdanigheid aan hem, vers 13, 14. Adam werd eerst gemaakt, daarna Eva, zij werd gemaakt voor den man, en niet de man voor haar, 1 Corinthiërs 11:9, ook werd zij verleid en bracht haar man tot overtreding.

7. Ofschoon de moeilijkheden en gevaren van het kinderen-baren groot zijn en menigvuldig, omdat zij deel uitmaken van de straf om Eva's overtreding op hare sekse gelegd, is hier veel voor haar ondersteuning en aanmoediging. Maar zij zal zalig worden enz., vers 15. Ofschoon met smart, zal zij ze voortbrengen en een levende moeder van levende kinderen zijn, met het vooruitzicht dat zij blijven in geloof, liefde en heiligheid, met matigheid. Vrouwen, die in deze omstandigheden verkeren, mogen zich in de ure der smarten tot haar steun vasthouden aan deze belofte.

HOOFDSTUK 3

1 Dit is een getrouw woord: zo iemand tot eens opzieners ambt lust heeft, die begeert een treffelijk werk.
2 Een opziener dan moet onberispelijk zijn, ener vrouwe man, wakker, matig, eerbaar, gaarne herbergende, bekwaam om te leren;
3 Niet genegen tot den wijn, geen smijter, geen vuil-gewinzoeker; maar bescheiden, geen vechter, niet geldgierig.
4 Die zijn eigen huis wel regeert, zijn kinderen in onderdanigheid houdende, met alle stemmigheid;
5 Want zo iemand zijn eigen huis niet weet te regeren, hoe zal hij voor de Gemeente Gods zorg dragen?
6 Geen nieuweling, opdat hij niet opgeblazen worde, en in het oordeel des duivels valle.
7 En hij moet ook een goede getuigenis hebben van degenen, die buiten zijn, opdat hij niet valle in smaadheid, en in den strik des duivels.
8 De diakenen insgelijks moeten eerbaar zijn, niet tweetongig, niet die zich tot veel wijns begeven, geen vuil-gewinzoekers;
9 Houdende de verborgenheid des geloofs in een rein geweten.
10 En dat deze ook eerst beproefd worden, en dat zij daarna dienen, zo zij onbestraffelijk zijn.
11 De vrouwen insgelijks moeten eerbaar zijn, geen lasteressen, wakker, getrouw in alles.
12 Dat de diakenen ener vrouwe mannen zijn, die hun kinderen en hun eigen huizen wel regeren.
13 Want die wel gediend hebben, verkrijgen zichzelven een goeden opgang, en vele vrijmoedigheid in het geloof, hetwelk is in Christus Jezus.
14 Deze dingen schrijf ik u, hopende zeer haast tot u te komen;
15 Maar zo ik vertoef, opdat gij moogt weten, hoe men in het huis Gods moet verkeren, hetwelk is de Gemeente des levenden Gods, een pilaar en vastigheid der waarheid.
16 En buiten allen twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot; God is geopenbaard in het vlees, is gerechtvaardigd in den Geest, is gezien van de engelen, is gepredikt onder de heidenen, is geloofd in de wereld, is opgenomen in heerlijkheid.

In dit hoofdstuk handelt de apostel over de dienaren der gemeente. Hij behandelt:

I. De eigenschappen van hem, die tot opziener der gemeente wordt verkozen, vers 1-7,

II. De eigenschappen van de diakenen, vers 8-10, en van hun vrouwen, vers 11, verder van de diakenen, vers 12, 13,

III. De redenen, waarom hij aan Timotheus schrijft, waarop hij spreekt van de gemeente en de grondwaarheid door haar beleden, vers 14-16.

1 Timotheus 3:1-7

De beide brieven aan Timotheus en die aan Titus bevatten een schriftuurlijk plan van kerkregering en bevelen voor de dienaren. Timotheus was, naar wij onderstellen, een evangelist, die te Efeze achtergelaten werd om te zorgen voor hen, die daar door den Heiligen Geest bisschoppen gemaakt waren, dat is ouderlingen, zoals blijkt uit Handelingen 20:38, waar de zorg voor de gemeente aan de bisschoppen bevolen wordt en zij ouderlingen genoemd worden. Het blijkt dat het hun zeer leed deed van Paulus te moeten afscheid nemen, vooral omdat hij hun zei dat zij zijn aangezicht niet meer zien zouden, Handelingen 20:38, want deze gemeente was pas kort geleden gesticht, zij gevoelden de zorg voor haar als een te zware taak en daarvoor liet Paulus Timotheus achter om hun leiding te geven. En hier zien wij het kenmerk van een dienaar des Evangelies, wiens plicht het is als bisschop voor te gaan in een bijzondere samenkomst van Christenen: Zo iemand tot een opzienersambt lust heeft, die begeert een treffelijk werk.

I. De bediening is een werk. Ofschoon de dienst van een bisschop thans beschouwd wordt een grote bevoorrechting te zijn, toen werd hij een treffelijk werk geacht.

1. De dienst van een opziener naar de Schrift is een dienst van goddelijke instelling, en niet van menselijke uitvinding. De bediening is geen schepping van den staat, en het is jammerlijk indien de dienaar te eniger tijd de speelbal van den Staat wordt. De dienst der opzieners bestond in de kerk alvorens de overheid Christelijk werd, want die dienst is een van de grote gaven, welke Christus aan Zijne gemeente heeft geschonken, Efeziërs 4:8-11.

2. De dienst van een Christelijk opziener is een werk, dat ijver en toewijding vereist, de apostel noemt het hier een werk, niet van grote eer en groot voordeel, want de dienaren moeten altijd meer oog hebben voor hun werk dan voor de eer of het voordeel, die het hun geeft.

3. Het is een goed werk, een werk van het hoogste belang en verricht voor het hoogste goed, de bediening beoogt niets minder dan het leven en de gelukzaligheid van onsterfelijke zielen, het is een goed werk, want het bedoelt de goddelijke volmaaktheden in ‘t licht te stellen door vele kinderen tot de heerlijkheid te leiden, de bediening is ingesteld om de ogen der mensen te openen, en hen van de duisternis tot het licht te keren, en van de macht des Satans tot God, Handelingen 26:18.

4. Daar moet een ernstige begeerte naar die bediening zijn in hen, die er in gesteld worden, wanneer iemand het begeert moet hij het begeren met het oog op het vooruitzicht om Gode meer heerlijkheid te kunnen geven en de zielen der mensen het meeste goed te doen door dit middel. En daarom wordt bij de bevestiging ook deze vraag gesteld: "Gevoelt gij in uw hart dat gij wettelijk van Gods gemeente en mitsdien van God zelven tot dezen heiligen dienst geroepen zijt?"

II. Teneinde deze bediening waar te nemen en dit werk te verrichten, moet de arbeider wettig aangesteld zijn en wettig bevoegd.

1. Een dienaar moet onberispelijk zijn, er moet geen blaam op hem rusten, hij moet zo min mogelijk aanleiding tot afkeuring geven, omdat dit een vooroordeel tegen zijne bediening zou wekken en zijn werk zou doen afstuiten.

2. Hij moet de echtgenoot zijn van niet meer dan ene vrouw, hij mag niet van ene gescheiden zijn en een andere genomen hebben, en hij mag niet meer dan ene tegelijkertijd hebben, zoals toen maar al te veel de gewoonte was onder Joden en heidenen, vooral onder de heidenen.

3. Hij moet zijn ijverig en waakzaam tegen Satan, dien listigen vijand, hij moet waakzaam zijn over zich zelven en de zielen, die aan zijne zorg toevertrouwd zijn, over welke hij het opzicht heeft, hij moet alle gelegenheden gebruiken om die goed te doen. Een dienaar moet waakzaam zijn, omdat de duivel, onze tegenpartij, omgaat als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden, 1 Petrus 5:8.

4. Hij moet zijn wakker en matig, matig in al zijn handelingen, matig in het gebruik van al het aardse goed. Matigheid en waakzaamheid worden in de Schrift gewoonlijk samen genoemd, omdat ze met elkaar in nauw verband staan. Wees matig, wees ijverig.

5. Hij moet eerbaar zijn, degelijk, zich zelven beheersen, niet lichtzinnig, ijdel en beuzelachtig.

6. Hij moet gaarne herbergende zijn, een open hand voor vreemdelingen hebben, gereed zijn om hen naar zijn vermogen te steunen, als iemand die zijn hart niet op de goederen dezer wereld gesteld heeft, maar vol liefde voor de broederen is.

7. Bekwaam om te leren. Paulus beschrijft hier dus den lerenden ouderling, een die beide bekwaam en gewillig is om aan anderen mede te delen de kennis, die God hem gegeven heeft, een die geschikt is om te onderwijzen en geneigd om alle gelegenheden voor het verstrekken van onderricht te gebruiken, die zelf wel onderwezen is in de dingen van het koninkrijk der hemelen en hetgeen hij weet aan anderen kan meedelen.

8. Niet genegen tot den wijn. Geen dronkaard. De priesters mochten geen wijn drinken wanneer zij ingingen om het altaar te bedienen, Leviticus 10.. 8, 9, opdat zij niet in dronkenschap de wet zouden overtreden.

9. Geen smijter, niet twistziek: niet genegen om tegen iemand geweld te gebruiken, maar alles met zachtheid, liefde en vriendelijkheid doende. Een dienstknecht des Heeren moet niet twisten, maar vriendelijk zijn jegens allen, 2 Timotheus 2:24.

10. Geen vuil-gewinzoeker, iemand, die zijn bediening niet gebruikt om eigenbelang en voordeel te bevorderen, die geen lage, gemene, kromme middelen gebruikt om geld te verkrijgen, die dood is voor de weelde der wereld, daar boven verheven is, en dat in zijn leven toont.

11. Hij moet bescheiden zijn, geen vechter, maar van een zachte gemoedsgesteldheid. Christus, de grote Herder en Opziener der zielen, is dat. Hij moet niet toornig en twistziek zijn, niet met de handen slaan maar ook niet met de tong steken, want hoe zal iemand, die zelf niet al wat in zijn vermogen is aanwendt om zijn tong te betomen, anderen leren op hun woorden te passen?

12. Niet geldgierig. Gierigheid is slecht in ieder, maar het slechtst in een dienaar, wiens roeping hem er toe leidt om zoveel met de andere wereld in aanraking te komen.

13. Hij moet iemand zijn, die zijn gezin in goede orde houdt. Die zijn eigen huis wel regeert, opdat hij een goed voorbeeld moge geven aan andere hoofden van gezinnen en opdat hij daarin het bewijs geve van zijn geschiktheid om voor de gemeente Gods te zorgen. Want zo iemand zijn eigen huis niet weet te regeren, hoe zal hij voor de gemeente Gods zorg dragen? De gezinnen van de dienaren moeten goede voorbeelden zijn voor al de andere gezinnen. De dienaren moeten hun kinderen in onderdanigheid houden, want het is de plicht van de kinderen der dienaren om zich te onderwerpen aan de hun gegeven leringen en bevelen. Met alle stemmigheid. De beste weg om ondergeschikten in onderdanigheid te houden, is stemmig met hen om te gaan. Hij moet zijn kinderen in onderdanigheid houden niet met alle gestrengheid, maar met alle stemmigheid.

14. Hij moet geen nieuweling zijn, niet iemand die pas tot het Christelijk geloof gebracht is, of iemand die er slechts oppervlakkig in onderwezen is, die van den godsdienst niet meer weet dan de beginselen, want zo iemand loopt gevaar door hoogmoed opgeblazen te worden, de onwetendste mensen zijn meermalen de hoogmoedigste. Opdat hij niet opgeblazen worde en in het oordeel des duivels valle. De duivel viel door hoogmoed, een goede les voor ons om te waken tegen den hoogmoed, de zonde die engelen in duivelen veranderde.

15. Hij moet ook een goede getuigenis hebben van degenen, die buiten zijn. Zijn vroegere levenswandel moet zonder verwijt zijn, want de duivel zou daar gebruik van maken om anderen te verstrikken, en in hen afkeer te wekken van een Christus, verkondigd door hen, van wie geen goed gerucht uitgaat.

III. Nadat wij zo in bijzonderheden de eigenschappen hebben nagegaan, die in een bedienaar des Evangelies vereist worden, mogen wij wel vragen:

1. Hebben wij geen grote reden om met Paulus uit te roepen: Wie is tot al deze dingen bekwaam? 2 Corinthiërs 2:16. Dit is waarlijk een werk! Hoeveel toewijding, hoeveel voorzichtigheid, hoeveel ijver, hoeveel moed, hoeveel getrouwheid, hoeveel waakzaamheid over ons zelven, onze lusten, begeerlijkheden en hartstochten en over hen, die aan onze zorgen zijn toevertrouwd, hoeveel heilige waakzaamheid, zijn nodig voor dit werk!

2. Hebben niet juist de geschiktste en getrouwste dienaren reden om zich te beklagen, dat er zoveel bekwaamheid nodig is en zoveel werk moet verricht worden? En helaas, hoeveel komen zij tekort in hetgeen zij zijn en doen moesten!

3. Laat evenwel hen God zegenen en dankbaar zijn, die de Heere bekwaamd en waardig geacht heeft, om hen in de bediening te stellen, laat hen God prijzen en verheerlijken indien Hij hen tot zekere hoogte geschikt en getrouw maakt.

4. Tot aanmoediging van alle getrouwe dienaren, hebben wij Christus' genadige belofte: Ziet, Ik ben met u alle de dagen tot aan de voleinding der wereld, Mattheus 28:20. En indien Hij met ons is, zal Hij ons voor ons werk tot zekere mate bekwamen, ons troostvol door Zijn moeilijkheden heenleiden, genadig onze tekortkomingen vergeven, en eens onze getrouwheid belonen met een onverderflijke kroon van heerlijkheid, 1 Petrus 5:4.

1 Timotheus 3:8-13

Hier wordt de vereiste van een diaken omschreven. Zij hadden te zorgen voor de tijdelijke behoeften der gemeente, dat is het onderhoud van de dienaren en voorziening in de behoeften der armen. Zij dienden de tafelen, terwijl de dienaren of ouderlingen zich gaven aan de bediening des Woords en aan het gebed, Handelingen 6:2, 4. Van de instelling van dezen dienst en hetgeen er aanleiding toe gaf, vinden wij het verhaal in Handelingen 6:1-7. Het was een vereiste, dat de diakenen een goeden naam zouden hebben, want zij waren de helpers van de dienaren, traden op en handelden in het openbaar en hun was veel toevertrouwd. Zij moesten eerbaar zijn. Eerbaarheid past allen Christenenen, maar voornamelijk hun, die in dienst der gemeente zijn. Niet tweetongig, niet tot den een zus en tot den ander zo spreken, naarmate hun belang meebrengt. Een dubbele tong spreekt uit een dubbel hart, vleiers en lasteraars zijn tweetongig. Niet die zich tot veel wijns begeven, want dat is een grote ontering voor den mens, vooral voor den Christen, en met name voor iemand in dienst der gemeente, het maakt ongeschikt voor het werk en opent de deur voor allerlei verzoeking.

Geen vuilgewinzoekers, dit zou vooral in diakenen verkeerd zijn, want hun was het geld der gemeente toevertrouwd, en indien zij gierig of vuilgewinzoekers waren, zouden zij in verzoeking komen om dat te verduisteren en hetgeen voor den openbaren dienst bestemd was, tot hun eigen voordeel te gebruiken. Houdende de verborgenheid des geloofs in een rein geweten, vers 9. De verborgenheid des geloofs wordt hot best bewaard in een rein geweten. De praktische liefde tot de waarheid is het machtigste voorbehoedmiddel tegen dwaling en verleiding. Zo wij een rein geweten behouden (op onze hoede zijn voor alles wat het geweten verkracht en ons van God aftrekt) zal daardoor de verborgenheid des geloofs in onze zielen bewaard blijven. En dat dezen ook eerst beproefd worden, vers 10. Het is niet goed de algemene belangen toe te vertrouwen in handen van iemand, die niet eerst beproefd werd en geschikt bevonden voor hetgeen hem opgedragen zal worden, de juistheid van hun oordeel, hun ijver voor Christus en de onberispelijkheid van hun wandel moeten bewezen zijn. Hun vrouwen insgelijks moeten een goeden naam hebben, vers 11, zij moeten eerbaar van gedrag zijn, geen lasteressen, geen babbelaarsters, die verhaaltjes uitstrooien om ongenoegen te verwekken en tweedracht te zaaien. Zij moeten zijn wakker, getrouw in alles, geen aanstoot geven, maar betrouwbaar zijn in alles wat hun opgedragen wordt. Allen, die tot dienaren in betrekking staan, moeten hun ijver verdubbelen om te wandelen overeenkomstig het Evangelie van Christus, opdat niet door hun ongeregelden wandel een smet op de bediening geworpen worde. Gelijk hij vroeger van de opzieners of dienaren gezegd heeft, zo hier van de diakenen: zij moeten ener vrouwe mannen zijn, die niet zonder wettige reden hun vrouw verstoten en een andere getrouwd hebben. Zij moeten hun kinderen en hun eigen huizen wèl regeren, hun gezinnen moeten voorbeelden voor de gezinnen van anderen zijn. En de reden waarom de diakenen zodanige zijn moesten is, vers 13, ofschoon de dienst van diakenen een lager rang is, zo is hij toch een schrede naar hoger rang, en zij die goed de tafelen gediend hebben, kunnen, zo de gemeente daartoe aanleiding ziet, gekozen worden in den dienst des woords en der gebeden. Ook kan bedoeld zijn, dat zij zich daardoor een goeden naam van getrouwheid in het werk verwerven, zij verkrijgen zich zelven een goeden opgang en vele vrijmoedigheid in het geloof, hetwelk is in Christus Jezus. Merk hier op:

1. In de oorspronkelijke kerk bestonden niet meer dan twee rangen van dienaren: opzieners en diakenen. Filippenzen 1:1. In de volgende eeuwen werden al de andere uitgevonden. De dienst van

den bisschop, opziener, herder of dienaar was beperkt tot het gebed en de bediening des Woords, en de dienst van den diaken was beperkt tot, of bestond tenminste voor- namelijk uit, het dienen der tafelen. Clemens Romanus, in zijn brief aan de Christenen, cap. 42, 44, spreekt zeer volledig en duidelijk hierover, dat de apostelen, door onzen Heere Jezus Christus vooruit wetende dat er in de Christelijke kerk geschil zou ontstaan over den naam: bisschoppelijke kerkregering, de beide vorengenoemde ambten instelde, opzieners en diakenen.

2. De diaken volgens de Schrift had voornamelijk de tafelen te dienen, niet te prediken of te dopen. Het is waar dat Filippus te Samaria predikte en doopte, Handelingen 8, maar wij lezen dat hij evangelist was, Hand 21:8, en daarom mocht hij prediken en dopen en alle andere delen van de bediening verrichten Doch het doel van den diaconale dienst was zorgen voor de tijdelijke belangen der gemeente, zoals de salarissen van de dienaren en den onderstand der armen.

3. Verscheidene eigenschappen waren zeer noodzakelijk ook voor deze ondergeschikte dienaren. De diakenen moeten zijn eerbaar, enz.

4. Enig bewijs van deze persoonlijke eigenschappen moest geleverd zijn, alvorens zij toegelaten werden tot den dienst der gemeente en hun enig werk toevertrouwd werd. Laat ook dezen eerst beproefd worden.

5. Oprechtheid en eerlijkheid in lagere bediening zijn de weg om tot hoger staat in de gemeente geroepen te worden. Zij verkrijgen zich zelven een goeden opgang.

6. Dat zal een man ook veel vrijmoedigheid des geloofs geven, terwijl gebrek aan oprechtheid en betrouwbaarheid hem beschroomd maken zal en hem zullen doen beven voor zijn eigen schaduw. De godloze vliedt waar geen vervolger is, maar elk rechtvaardige is moedig als een jonge leeuw, Spreuken 23:1.

1 Timotheus 3:14-16

Hij besluit dit hoofdstuk met een bijzondere aanwijzing voor Timotheus. Hij hoopte binnenkort te komen, om hem verder bestuur en bijstand in zijn werk te geven, en te zien of het Christendom wortel schoot onder de Efeziërs, en daarom schreef hij nu slechts beknopt. Maar hij schreef voor het geval hij vertoefde, opdat Timotheus mocht weten hoe men in het huis Gods moet verkeren, hoe hij zich als evangelist en helper van den apostel had te gedragen. Merk hier op:

I. Zij, die in het huis Gods aangesteld zijn, moeten toezien dat zij zich wel gedragen, anders brengen zij verachting over het huis Gods en over den waardigen naam, waarmee zij genoemd worden. Dienaren behoren zich goed te gedragen en niet enkel toe te zien op hun gebed en prediking, maar ook op hun gedrag, hun dienst verplicht hen tot een goed gedrag, want in dit geval is niets dan het beste goed. Timotheus moest weten hoe hij zich moest gedragen, niet alleen in de bijzondere gemeente, die hem nu aangewezen was om er enigen tijd te blijven, maar daar hij evangelist en des apostels plaatsvervanger was, moest hij leren hoe hij ook in andere gemeenten moest verkeren, waar hij op dezelfde wijze voor enigen tijd zou heengezonden worden. En dus is het niet de gemeente te Efeze, maar de algemene kerk, die hier genoemd wordt het huis Gods, hetwelk is de gemeente des levenden Gods.

1. God is de levende God, Hij is de fontein des levens, Hij is het leven zelf, en Hij geeft het leven, den adem, en alle dingen aan alle schepselen, in Hem leven wij, bewegen wij ons en zijn wij, Handelingen 17:25, 28.

2. De gemeente is het huis Gods, Hij woont daar, de Heere heeft Zion verkoren om aldaar te wonen. "Deze is Mijne rust, hier zal Ik wonen, want Ik heb haar verkoren." Daar mogen wij Gods sterkte en eer zien, Psalm 63:3.

II. Het is de grote steun van de gemeente, dat zij is de gemeente des levenden Gods, van den waarachtigen God in tegenstelling met de valse goden, de stomme en dode afgoden.

1. Wat de gemeente Gods betreft: die is een pilaar en vastigheid der waarheid.

A. De gemeente zelf is de pilaar en vastigheid der waarheid. Niet zo dat het gezag der Schrift rust op dat van de gemeente, zoals de Roomse Kerk leert, maar de waarheid is de pilaar en vastigheid van de gemeente, doch de gemeente houdt ons de Schrift en de leer van Christus voor, gelijk een pilaar waaraan een bekendmaking gehecht is, die bekendmaking voorhoudt. Opdat door de gemeente bekend gemaakt worde aan de overheden en de machten in den hemel de veelvuldige wijsheid Gods, Efeziërs 3:10.

B. Anderen verstaan dit van Timotheus. Hij-niet hij op zichzelf- maar als evangelist, hij en de andere getrouwe dienaren, zijn pilaren en vastigheden der waarheid, het is hun werk die te handhaven, op te houden, bekend te maken, zij moeten de waarheid van Christus in de gemeente ophouden. Er wordt van de apostelen gezegd, dat zij geacht waren pilaren te zijn, Galaten 2:9.

a. Laat ons vlijtig en onpartijdig zijn in ons zoeken van de waarheid, laat ons tot elke prijs de waarheid kopen, en de moeite om haar te ontdekken geringschatten.

b. Laat ons haar zorgvuldig vasthouden en bewaren. Koop de waarheid en verkoop haar niet, Spreuken 23:23, doe in geen geval hoegenaamd van haar afstand.

c. Laat ons zorg dragen dat wij haar bekendmaken, en haar onverminkt en veilig aan onze nakomelingschap overdragen.

d. Wanneer de gemeente ophoudt de pilaar en vastigheid der waarheid te zijn, mogen en moeten wij haar verlaten, want onze eerbied voor de waarheid moet groter zijn dan onze eer- bied voor de gemeente, wij zijn niet langer verplicht in de gemeente te blijven dan zolang zij de pilaar en vastigheid der waarheid blijft.

2. Maar wat is de waarheid, waarvan de gemeenten en de dienaren de pilaren en vastigheden zijn? Hij zegt ons, vers 16 :Buiten allen twijfel de verborgenheid der godzaligheid is groot. De geleerde Camero voegt dezen zin bij het voorgaande, en leest er dus dit uit: "De pilaar en vastigheid der waarheid en buiten allen twijfel groot is de verborgenheid der godzaligheid." Zo is deze verborgenheid de pilaar enz.

A. Het Christendom is ene verborgenheid, een verborgenheid, die niet kon uitgevonden worden bij het licht der rede, en niet door de rede kan worden begrepen, want het is hoger dan de rede, hoewel niet er mede in strijd. Het is een verborgenheid, niet van wijsbegeerte of bespiegeling, maar van godzaligheid, bestemd om godzaligheid te bevorderen, en daarin overtreft het al de verborgenheden van de heidenen. Het is ook een geopenbaarde verborgenheid, niet gesloten en verzegeld, toch houdt het niet op ene verborgenheid te zijn omdat het nu ten dele geopenbaard is. Maar:

B. Wat is de verborgenheid der godzaligheid? Dat is Christus, en hier zijn zes dingen betreffende Christus, die de verborgenheid der godzaligheid uitmaken.

a. Hij is God geopenbaard in het vlees. Dat bewijst, dat Hij God is, het eeuwige Woord, dat vlees geworden is en in het vlees geopenbaard werd. Toen God zich aan de mensen wilde openbaren, behaagde het Hem zich te openbaren in de vleeswording van Zijn eigen Zoon. Het Woord is vlees geworden, Johannes 1:14.

b. Hij is gerechtvaardigd in den Geest. Nadat Hij als een zondaar verlaagd was en als een misdadiger ter dood gebracht, werd Hij door den Geest opgewekt en daardoor gerechtvaardigd van al de lasteringen, waarmee Hij was beladen. Hij was zonde gemaakt voor ons, en overgeleverd om onze overtredingen, maar, door Zijne opwekking werd Hij gerechtvaardigd in den Geest, dat is daardoor kwam aan het licht dat Zijn offer aangenomen was, en dus verrees Hij tot onze rechtvaardigmaking, gelijk Hij om onze zonden overgeleverd was, Romeinen 4:25. Hij was gedood in het vlees, maar levendgemaakt door den Geest, 1 Petrus 3:18.

c. Hij is gezien van de engelen. Zij aanbaden Hem, Hebreeën 1:6, zij waren tegenwoordig bij Zijne vleeswording, bij Zijne verzoeking, bij Zijn doodsangst, bij Zijn sterven, bij Zijne opstanding, bij Zijn hemelvaart. Dat verhoogt Zijne eer, en toont welke heerlijke plaats Hij bekleedde in de hogere wereld, dat de engelen Hem dienden, omdat Hij de Heere der engelen is.

d. Hij is gepredikt onder de heidenen. Dat is een groot deel van de verborgenheid der godzaligheid, dat Christus aan de heidenen als Verlosser en Zaligmaker aangeboden is, dat nu, daar de zaligheid uit de Joden is, de middelmuur des afscheidsels gebroken is en de heidenen ook toegelaten zijn geworden. Ik heb u gesteld tot een licht voor de heidenen, Handelingen 13:47.

e. Hij is geloofd in de wereld. Hij werd dus niet tevergeefs verkondigd. Velen van de heidenen namen het Evangelie aan, dat de Joden verwierpen. Wie zou gedacht hebben dat de wereld, die in het boze lag, zou geloven in den Zoon van God, Hem, die te Jeruzalem gekruisigd was, als haar Zaligmaker zou aannemen? Maar niettegenstaande al haar vooroordelen, geloofde zij in Hem.

f. Hij is opgenomen in heerlijkheid, door Zijne hemelvaart. Dit gebeurde in werkelijkheid voor Hij geloofd werd in de wereld, maar het wordt het laatste genoemd omdat het de kroon zette op Zijne verhoging, en ook omdat niet alleen Zijne hemelvaart bedoeld wordt, maar ook Zijn gezeten-zijn aan de rechterhand Gods, waar Hij eeuwig leeft, voor ons tussen treedt en alle macht in hemel en op aarde heeft. En ook omdat gedurende den afval, waarover Paulus in het volgende hoofdstuk handelt, Zijn verblijf in den hemel zou ontkend worden door hen, die voorgaven Hem van den hemel op hun altaren neer te brengen in hun geheiligde ouwels. Merk hier op: Ten eerste: Hij, die in het vlees is geopenbaard, was God, werkelijk en waarachtig God, God van nature en niet alleen door Zijne bediening, want dat maakt het ene verborgenheid. Ten tweede: God is geopenbaard in het vlees, in werkelijk vlees. Aangezien de kinderen des vlezes en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij dezelve mede deelachtig geworden, Hebreeën 2:14. En wat nog verwonderlijker is: Hij is vlees geworden, nadat alle vlees Zijn weg verdorven had, en toch was Hij heilig van de baarmoeder aan. Ten derde: de godzaligheid is een verborgenheid in al haar delen en onderdelen, van het begin tot het eind, van Christus' vleeswording tot Zijn verhoging in heerlijkheid. Ten vierde: Aangezien zij een grote verborgenheid is, moeten wij haar nederig aanbidden en vromelijk geloven, niet nieuwsgierig doorzoeken, en ook niet al te beslist zijn in onze uitleggingen en beschouwingen, niet verder willen gaan dan de Schrift ons geopenbaard heeft.

HOOFDSTUK 4

1 Doch de Geest zegt duidelijk, dat in de laatste tijden sommigen zullen afvallen van het geloof, zich begevende tot verleidende geesten, en leringen der duivelen,
2 Door geveinsdheid der leugensprekers, hebbende hun eigen geweten als met een brandijzer toegeschroeid;
3 Verbiedende te huwelijken, gebiedende van spijzen te onthouden, die God geschapen heeft, tot nuttiging met dankzegging, voor de gelovigen, en die de waarheid hebben bekend.
4 Want alle schepsel Gods is goed, en er is niets verwerpelijk, met dankzegging genomen zijnde;
5 Want het wordt geheiligd door het Woord van God, en door het gebed.
6 Als gij deze dingen den broederen voorstelt, zo zult gij een goed dienaar van Jezus Christus zijn, opgevoed in de woorden des geloofs en der goede leer, welke gij achtervolgd hebt.
7 Maar verwerp de ongoddelijke en oudwijfse fabelen; en oefen uzelven tot godzaligheid.
8 Want de lichamelijke oefening is tot weinig nut; maar de godzaligheid is tot alle dingen nut, hebbende de belofte des tegenwoordigen en des toekomenden levens.
9 Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig.
10 Want hiertoe arbeiden wij ook, en worden versmaad, omdat wij gehoopt hebben op den levenden God, Die een Behouder is aller mensen, maar allermeest der gelovigen.
11 Beveel deze dingen, en leer ze.
12 Niemand verachte uw jonkheid, maar zijt een voorbeeld der gelovigen in woord, in wandel, in liefde, in den geest, in geloof, in reinheid.
13 Houd aan in het lezen, in het vermanen, in het leren, totdat ik kome.
14 Verzuim de gave niet, die in u is, die u gegeven is door de profetie, met oplegging der handen des ouderlingschaps.
15 Bedenk deze dingen, wees hierin bezig, opdat uw toenemen openbaar zij in alles.
16 Heb acht op uzelven en op de leer; volhard daarin; want dat doende, zult gij en uzelven behouden, en die u horen.

Paulus

I. Voorspelt een vreeslijken afval, vers 1-3,

II. Behandelt de Christelijke vrijheid, vers 4-5,

III. Hij geeft Timotheus verschillende voorschriften betreffende hem zelven, zijne leer, de aan zijn zorg toevertrouwde gemeente, vers 6-16.

1 Timotheus 4:1-5

Wij hebben hier ene voorspelling van den afval der laatste dagen, waarvan hij gesproken had als van iets, dat, zonder tegenspraak, geloofd werd onder de Christenen, in 2 Thessalonicenzen 2..

I. In het slot van het vorige hoofdstuk vonden wij de verborgenheid der godzaligheid opgenoemd, en derhalve wordt thans zeer geschikt de verborgenheid der ongerechtigheid uiteengezet. Doch de Geest zegt duidelijk dat in de laatste tijden sommigen zullen afvallen van het geloof. Daarmee bedoelt hij den Geest in het Oude Testament, of den Geest sprekende door de profeten des Nieuwen Verbonds, of beide. De profetieën betreffende den antichrist komen van den Geest, zowel als de profetieën betreffende Christus. De Geest heeft in beide uitdrukkelijk gesproken van een algemenen afval van het geloof in Christus en van de ware aanbidding van God. Die zou komen in de laatste tijden, gedurende de Christelijke bedeling, want die wordt "de laatste dagen" genoemd, - in de volgende eeuwen van de kerk, want de verborgenheid der ongerechtigheid begon nu te werken. Sommigen zullen afvallen van het geloof Er zal zijn een afval van het geloof. Sommigen, niet allen, want ook in de slechtste tijden zal God een overblijfsel hebben naar de verkiezing der genade. Zij zullen afvallen van het geloof, het geloof dat den heiligen overgeleverd is, Judas vers 3, de gezonde leer van het Evangelie. Zich begevende tot verleidende geesten, mensen, die den Geest voorwenden, maar die niet geleid worden door den Geest, 1 Johannes 4:1. Geliefden, gelooft niet een iegelijk geest, niet ieder die den Geest voorwendt. Merk hier op:

1. Een van de grootste delen van den afval, namelijk het zich begeven tot leringen der duivelen, of den duivelen betreffende, dat is, de leer die leidt tot het vereren van engelen en heiligen, als een soort van mindere godheden tussen den onsterfelijke God en den mens, zulke als de heidenen demonen noemden en als zodanig vereerden. Dit ziet duidelijk op de Roomse kerk, en het was een van de eerste schreden naar den groten afval, het bewaren van de relieken van martelaren, het vereren van die overblijfselen, het oprichten van altaren, het branden van wierook, het heiligen van beelden en tempels, het aanbidden en verheerlijken van gestorven heiligen. Deze verering van demonen is herlevend heidendom, de voorloper van het grote beest.

2. De werkingen, waardoor deze afval en verleiding worden verbreid en in de hand gewerkt.

A. Het zal geschieden door geveinsdheid der leugensprekers, die agenten en zendelingen van Satan, die deze begoochelingen verbreiden door leugens en bedriegerijen en door valse wonderen, vers 2. Het geschiedt door hun huichelarij, want zij geven voor Christus te vereren, en bestrijden terzelfder tijd al Zijn instellingen en bederven al Zijn bevelen. Dit ziet evenzo op de huichelarij van hen, die hun geweten met een brandijzer toegeschroeid hebben, die geheel en al verloren zijn voor de eerste beginselen van deugd en zedelijkheid. Zo de mensen hun geweten niet als met een gloeiend ijzer toegeschroeid hadden, zouden zij nooit een macht staande houden, die ter wille van de "Katholieke" zaak ontslaat van eden, nooit volhouden dat men aan ketters zijn gegeven woord niet behoeft te houden, nooit zich zelven ontdoen van de laatste overblijfselen van menselijkheid en medelijden, nooit de gruwelijkste wreedheden plegen, onder voorwendsel dat ze daardoor de belangen der kerk dienen.

B. Een ander deel van hun kenmerken is dat zij verbieden te huwelijken, hun geestelijken verbieden in het huwelijk te treden en zeer vernederend over het huwelijk spreken, ofschoon dat een instelling

Gods is, en dat zij gebieden zich van spijzen te onthouden, en door zulke onthouding op bepaalde tijden godsdienstig te noemen, dwingelandij oefenen over de gewetens der mensen.

3. Uit een en ander leren wij:

A. De afval van de latere tijden moet ons niet verwonderen, want hij is opzettelijk door den Geest voorzegd.

B. Die Geest is God, want anders kon Hij niet met zekerheid zulke toekomende gebeurtenissen voorzeggen, die voor zoveel ons betreft onzeker en onbestemd zijn, want ze hangen af van de luimen en de gemoedsgesteldheid der mensen.

C. Het onderscheid tussen de voorzeggingen van den Geest en de orakels der heidenen is merkwaardig, de Geest spreekt beslist, de orakels der heidenen waren altijd twijfelachtig en onzeker.

D. Het is troostvol te bedenken, dat door zulk een algemenen afval niet allen, maar slechts sommigen, medegesleept worden,

E. Het is de gewoonte van verleiders en bedriegers den Geest voor te wenden, hetgeen sterk verraadt dat zij allen wel overtuigd zijn, dat niets beter in ons werkt een goedkeuring van hetgeen geleerd wordt dan de gedachte dat het van den Geest komt,

F. De mensen moeten verhard worden en hun geweten toeschroeien, alvorens zij het geloof kunnen verlaten en anderen met zich aftrekken,

G. Het is een teken, dat de mensen het geloof hebben verlaten, wanneer zij bevelen hetgeen God verboden heeft, zoals de aanbidding van heiligen en engelen, en verbieden wat God toegestaan of bevolen heeft, zoals huwelijk en spijzen.

II. Na hun huichelachtig vasten genoemd te hebben, neemt de apostel gelegenheid om de leer van de Christelijke vrijheid te beperken, die wij onder het Evangelie genieten, de vrijheid om al Gods schepselen te gebruiken. Terwijl onder de wet onderscheid tussen de spijzen gemaakt was, waardoor het ene rein en het andere onrein was, het ene wel en het andere niet gegeten mocht worden, is dat nu weggenomen, en is ons gezegd dat wij niets onrein behoeven te noemen, Handelingen 10:15. Merk hier op:

1. Wij hebben bij ons voedsel steeds te denken, dat God het geschapen heeft, dat wij het van Hem hebben en het daarom in Zijn dienst gebruiken moeten,

2. God, deze dingen scheppende, had een bijzonder doel voor de gelovigen en die de waarheid bekend hebben, de ware Christenen, die een verbondsrecht op deze schepselen hebben, terwijl de anderen er slechts een recht van nature op hebben,

3. Wat God heeft geschapen moet met dankzegging genomen worden. Wij mogen de gaven van Gods goedheid niet weigeren, ook niet angstvallig onderscheidingen maken waar God ze niet

gemaakt heeft, maar ze ontvangen en dankbaar zijn, erkennende de macht van God als hun Schepper en Zijn goedheid als hun Gever. Alle schepsel Gods is goed en er is niets verwerpelijk, vers 4. Dit ontslaat ons duidelijk van alle onderscheiding van spijzen, door de ceremoniële wet voorgeschreven, zoals met name zwijnenvlees, dat den Joden verboden was maar ons Christenen geoorloofd, volgens den regel: Alle schepsel Gods is goed. Gods goede schepselen worden dan goed en dubbel aangenaam voor ons, wanneer ze met dankzegging genomen worden. Want het wordt geheiligd door het woord van God en door het gebed, vers 5. Het is zeer begeerlijk een geheiligd gebruik te hebben van onze aardse voorrechten. Zij worden voor ons geheiligd:

A. Door het woord van God, niet alleen Zijn verlof, dat ons de vrijheid geeft deze dingen te gebruiken, maar ook door Zijne belofte ons met geschikt voedsel te zullen onderhouden.

B. Door het gebed, dat onze spijzen voor ons zegent. Het woord van God en het gebed moeten in onze gewone dagelijkse daden gebracht worden en wij moeten alles doen door het geloof. Merk hier op:

a. Alle schepsel is Gods schepsel, want Hij heeft ze alle gemaakt.

Al het gedierte des wouds is Mijne, de beesten op duizend bergen, Ik ken al het gevogelte der bergen, en het wild des velds is bij Mij, Psalm 50: 10, 11.

b. Elk schepsel Gods is goed, want God overzag al wat Hij gemaakt had en zie, het was zeer goed, Genesis 1:31.

c. De zegen Gods maakt elk schepsel voedzaam voor ons, de mens leeft niet alleen bij brood, maar bij alle woord dat uit den mond Gods uitgaat, Mattheus 4:4, en daarom mogen wij Hem niets weigeren.

d. Wij moeten daarom in het gebed Zijn zegen er over vragen en daardoor de schepselen heiligen, die wij op ons gebed ontvangen hebben.

1 Timotheus 4:6-16

De apostel verlangde dat Timotheus in de harten der Christenen gevoelens zou planten, waardoor voorkomen werd dat zij door Joodse leraren zouden verleid worden. De goede dienaren van Jezus Christus zullen ijverig in hun werk zijn, niet er op uit zijn om nieuwe dingen te verkondigen, maar om den broederen in gedachtenis te brengen de dingen, die zij ontvangen en gehoord hebben. Daarom zal ik niet verzuimen altijd daarvan te vermanen, hoewel gij het weet, 2 Petrus 1:12. En evenzo: Ik wek door vermaning uw oprecht gemoed op, 2 Petrus 3:1. En de apostel Judas zegt, in vers 5 : Ik wil het u indachtig maken. Gij ziet dat de apostelen en apostolische mannen het een voornaam deel van hun werk achtten het geheugen hunner hoorders wakker te houden, want wij zijn geneigd om te vergeten, en langzaam in het leren en herinneren der dingen Gods. -Gij zijt opgevoed in de woorden des geloofs en der goede leer, welke gij achtervolgd hebt. Merk hier op:

1. Zelfs dienaren hebben nodig te groeien en toe te nemen in de kennis van Christus en Zijne leer, zij moeten gevoed worden met de woorden des geloofs.

2. Het beste middel voor dienaren om te groeien in kennis en geloof is ze hun broederen in gedachtenis te brengen, door anderen te onderwijzen, leren wij zelf.

3. Zij, die door de dienaren onderwezen worden, zijn broederen en moeten als broederen behandeld worden, want de dienaren zijn geen heren over de erfenis Gods.

I. De godzaligheid wordt hem en den anderen hier aan het harte gelegd: Verwerp de ongoddelijke en oudwijfse fabelen, vers 7. De Joodse overleveringen, waarmee sommigen hun hoofden vullen, doen in ‘t geheel geen nut.

Maar oefen uzelven tot godzaligheid, dat is, beoefen de praktische godsvrucht. Zij, die goddelijk willen zijn, moeten zich oefenen tot god- zaligheid, het vereist voortdurende oefening. De reden daarvoor is de winst der godzaligheid. Want de lichamelijke oefening is tot weinig nut, vers 9, of slechts voor korten tijd nuttig. Zich onthouden van spijzen en van huwelijk en dergelijke, ofschoon ze doorgaan voor daden van kruisiging des vlezes en van zelfverloochening, geven weinig nut en dienen tot niets. Wat zal het ons baten indien wij het lichaam wèl, maar de zonde niet doden? Merk hier op:

1. Er is groot nut te winnen door de godzaligheid, zij zal ons van nut zijn geheel ons leven, want zij heeft de belofte des tegenwoordigen en des toekomenden levens.

2. Het nut der godzaligheid ligt voornamelijk nog in beloften, deze beloften hebben voor de Christenen betrekking op dit, maar meer bepaald op het toekomende leven. Onder het Oude Testament sloegen de beloften meest op tijdelijke zegeningen, maar onder het Nieuwe Testament meest op geestelijke en eeuwige zegeningen. Wanneer de Christenen slechts weinig hebben van de goede dingen des tegenwoordigen levens, dan zal hun dat vergoed worden in de dingen des toekomenden levens.

3. Daar waren in de dagen der apostelen ongoddelijke en oudwijfse fabelen, en Timotheus, ofschoon een voortreffelijk man, was niet verheven boven de vermaning: Verwerp die!

4. Het is niet genoeg, dat wij de ongoddelijke en oudwijfse fabelen verwerpen, maar wij moeten ons ook oefenen in de godzaligheid, wij moeten niet alleen ophouden kwaad te doen, maar ook leren goed te doen, Jesaja 1:16, 17, en wij moeten er ons aan gewennen om de godzaligheid te beoefenen.

5. Zij, die waarlijk godzalig zijn, zullen er bij winnen, wat er ook komen moge van hen, die zich tevreden stellen met lichamelijke oefening, want de godzaligheid heeft de beloften.

II. De aanmoediging welke wij hebben om voort te gaan in den weg der godzaligheid en ons daarin te oefenen, niettegenstaande de moeilijkheden en teleurstellingen, die wij daarbij ontmoeten. Hij had gezegd: Zij is tot alle dingen nut, hebbende de beloften des tegenwoordigen en toekomenden levens. Maar de vraag is: Weegt het voordeel tegen het verlies op? Zo niet, dan is het geen voordeel. Hier is een ander van Paulus' getrouwe woorden, aller aanneming waardig: dat al ons werken en verlies in den dienst Gods en het werk van den godsdienst overvloedig beloond zal worden, zodat, ofschoon wij voor Christus verliezen mogen, wij niet door Hem verliezen zullen. Hiertoe arbeiden wij ook en worden gesmaad, omdat wij gehoopt hebben op den levenden God, vers 10. Merk op:

1. De godzaligen arbeiden en verwachten verwijten, zij moeten wèldoen en terzelfder tijd kwalijke behandeling verwachten, zorg en moeite zullen ons deel zijn in deze wereld, niet alleen als mensen, maar ook als heiligen.

2. Zij, die arbeiden en gesmaad worden in den dienst van God en het werk van den godsdienst, mogen rekenen op den levenden God, dat zij er niet door zullen verliezen. Dat moet hen aanmoedigen. Wij hopen op den levenden God. De overweging, dat de God die op zich genomen heeft onze betaalmeester te zijn, de levende God is, die zelf eeuwig leeft en de fontein van alle leven is voor degenen die Hem dienen, moet ons bemoedigen in al ons lijden en werken voor Hem, voornamelijk bij de beschouwing dat Hij een behouder is van alle mensen.

A. Door Zijne voorzienigheid bewaart Hij de personen en verlengt de levens van alle mensen.

B. Hij heeft een algemene goedwilligheid voor de eeuwige zaligheid van alle mensen, in zoverre dat Hij niet wil dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering zullen komen. Hij begeert niet den dood des zondaars, Hij is dus in dat opzicht de behouder van alle mensen, dat geen hunner gelaten is in den wanhopigen toestand der gevallen engelen. Welnu, indien Hij dus de behouder is van alle mensen, mogen wij daaruit afleiden dat Hij veelmeer wil zijn de beloner dergenen, die Hem zoeken en dienen. Indien Hij zo welwillend is voor al Zijne schepselen, hoeveel temeer zal Hij hen verzorgen, die door wedergeboorte nieuwe schepselen geworden zijn. Hij is de Behouder aller mensen, maar allermeest der gelovigen. De zaligheid, die Hij bewaard heeft voor degenen die geloven, is voldoende om hen voor al hun dienst en lijden te belonen. Hier zien wij:

a. Het leven des Christens is een leven van moeite en lijden.

Wij arbeiden en lijden.

b. Het meest kunnen wij verwachten te zullen lijden in deze wereld voor ons goeddoen, voor ons werk des geloofs en onzen arbeid der liefde.

c. Ware Christenen vertrouwen op den levenden God, want vervloekt is de man die op vlees vertrouwt, of op iets buiten den levenden God, en zij, die op Hem vertrouwen, zullen nooit beschaamd worden. Vertrouw op Hem te allen tijd.

d. God is de algemene behouder van alle mensen, en Hij heeft hen instaat gesteld om behouden te worden, maar Hij is op bijzondere wijze de behouder der gelovigen, er is dus een algemene en een bijzondere verlossing.

III. Hij besluit dit hoofdstuk met ene vermaning aan Timotheus, om:

1. Deze dingen te bevelen en te leren, de dingen die hem nu geleerd waren: "Beveel hen zich te oefenen in de godzaligheid, leer hen het nut daarvan, en dat zij door God te dienen, iemand dienen die het hun zeker belonen zal,

2. Zich te gedragen met die eerbaarheid en voorzichtigheid, welke hem de achting zullen doen winnen niettegenstaande zijne jeugd.

Niemand verachte uwe jonkheid, dat is, geef niemand aanleiding om uwe jonkheid te verachten. Iemands jonkheid zal niet veracht worden indien hij zich niet door de ijdelheden en dwaasheden der jeugd verachtelijk maakt, en dat doen zelfs wel oude mensen, die dus alleen aan zich zelven te danken hebben indien zij veracht worden.

3. Zijne leer door een goed voorbeeld te bevestigen: Wees een voorbeeld der gelovigen. Zij, die leren door hun onderricht, moeten ook leren door hun leven, anders werpen zij met de andere hand omver wat ze met de ene bouwen. Zij moeten voorbeelden zijn beide in woord en in wandel. Hun woord moet opbouwend zijn, en dat zal een goed voorbeeld geven. Zij moeten voorbeelden zijn in liefde, liefde tot God en alle goede mensen, voorbeelden in den geest, dat is in geestelijk-gezindheid, in geestelijke God verheerlijking, in geloof, dat is: in de belijdenis van het Christelijk geloof, en in reinheid of kuisheid.

4. Hij spoort hem aan tot gezet onderzoek.

Houd aan in het lezen, in het vermanen, in het leren, totdat ik kom. Ofschoon Timotheus buitengewone gaven had, moest hij gewone middelen gebruiken. Ook kan bedoeld zijn het openlijk voorlezen van de heilige Schrift, hij moest lezen en vermanen, dat is, lezen en uitleggen, lezen en op het hart drukken, hij moest dat doen beide door vermaning en door lering, hij moest hen leren wat zij te doen en wat zij te geloven hadden. Zie hier:

A. De dienaren moeten onderwijzen en bevelen de dingen, die hen zelven geleerd en bevolen zijn, zij moeten de mensen leren onderhouden al wat Christus bevolen heeft, Mattheus 28:20.

B. Het beste middel voor de dienaren om te voorkomen dat ze veracht worden, is te leren en te doen de dingen, die hun opgedragen zijn. Het is geen wonder dat de dienaren veracht worden, die deze dingen niet leren, of die, in plaats van goede voorbeelden voor de gelovigen te zijn, handelen in lijnrechten strijd met de leringen, die zij verkondigen, want de dienaren zijn de voorbeelden der kudde.

C. De dienaren, die het best hun werk verrichten, behoren toch te onderzoeken, opdat zij mogen toenemen in kennis, en zij moeten ook hun werk behartigen, zij moeten al hun aandacht geven aan het lezen, het vermanen en het leren.

5. Hij waarschuwt hem zich te wachten voor verzuim. Verzuim de gave niet die in u is, vers 14. De gave Gods zal verdwijnen indien ze verzuimd wordt. Men kan dit opvatten van den dienst waartoe hij geroepen was, en ook van de eigenschappen voor dien dienst. Het eerste was de aanstelling in den gewonen weg, het tweede was buitengewoon. Het schijnt dat het eerste bedoeld werd, want er wordt gesproken van de oplegging der handen, enz. Hier is de schriftuurlijke wijze van ordening: oplegging der handen des ouderlingschaps. Merk op: Timotheus was door mensen tot den dienst geordend. Elders lezen wij van een buitengewone gave, die hem geschonken was door oplegging der handen door Paulus, maar hij was in de bediening als dienaar gesteld door oplegging der handen van de ouderlingen.

A. Het werk der bediening is een gave, het is een gave van Christus. Toen Hij opvoer ten hemel heeft Hij gaven ontvangen voor de mensen, en Hij gaf sommigen tot apostelen, en sommigen tot herders en leraars, Efeziërs 4:8, 11. En dat was een zeer vriendelijke gave aan Zijne gemeente.

B. De dienaren mogen de gave, die hun geschonken is, niet verzuimen, hetzij wij hierdoor verstaan de gave der bediening zelf of de daarvoor nodige eigenschappen, zomin de ene als de andere mogen zij verzuimen.

C. Ofschoon er in het geval van Timotheus ene profetie was (de gave was hem door profetie geworden) toch was dat vergezeld door oplegging der handen des ouderlingschaps, dat is: de handen van een aantal ouderlingen, de dienst was hem in dien weg toevertrouwd. Naar ik meen is hier een voldoende waarborg voor ordening door ouderlingen, want het blijkt niet dat Paulus deel had aan de ordening van Timotheus. Het is waar, dat buitengewone gaven door hem verstrekt werden door oplegging der apostolische handen, 2 Timotheus 1:6, maar ook indien Paulus betrokken was in de ordening, toch waren de ouderlingen niet buitengesloten, want dat wordt uitdrukkelijk vermeld, zodat dit een sterk bewijs is dat het ouderlingschap een eigen macht tot ordening heeft.

6. Na hem dit alles te hebben opgedragen, zegt hij dat hij daarin geheel bezig moet zijn.

Bedenk deze dingen, wees daarin bezig, opdat uw toenemen openbaar zij in alles. Hij was een wijs en kundig man, en toch moest hij dat aankweken, het moest openbaar worden dat hij toenam in kennis. Merk op:

A. Dienaren moeten dikwijls in overpeinzing zijn. Zij moeten goed overleggen wat en hoe zij spreken zullen. Zij moeten de grote zorg, die hun toevertrouwd is, overwegen, de waarde van de onsterfelijke zielen en de rekenschap, die zij eens zullen moeten afleggen.

B. Dienaren moeten in die dingen bezig zijn, zij moeten die dingen beschouwen als hun voornaamste werk. Bedenk die dingen en wees er in bezig.

C. Daardoor zal hun toenemen in alles openbaar worden, voor alle mensen, dat is het middel voor hen om toe te nemen in kennis en genade en daardoor ook anderen ten zegen te zijn.

7. Hij vermaant hem om zeer voorzichtig te zijn. Heb acht op uzelven en op de leer. Let op wat gij verkondigt, volhardt daarin, in de waarheden die gij ontvangen hebt, want dat doende zult gij èn uzelven behouden èn die u horen. Merk op:

A. Dienaren zijn geroepen tot een werk der behoudenis, en dat is een goed werk.

B. De zorg van de dienaren moet in de eerste plaats zijn zich zelven te behouden. "Behoud in de eerste plaats uzelven, dan kunt gij het werktuig zijn om hen die u horen te behouden".

C. De dienaren moeten er naar staan door hun prediking, na hun eigen behoudenis, te behouden degenen die hen horen.

D. De beste weg om dat dubbele doel te bereiken is acht op ons zelven te hebben.

HOOFDSTUK 5

1 Bestraf een ouden man niet hardelijk, maar vermaan hem als een vader; de jonge als broeders;
2 De oude vrouwen als moeders; de jonge als zusters, in alle reinheid.
3 Eer de weduwen, die waarlijk weduwen zijn.
4 Maar zo enige weduwe kinderen heeft, of kindskinderen, dat die leren eerst aan hun eigen huis godzaligheid oefenen, en den voorouderen wedervergelding doen; want dat is goed en aangenaam voor God.
5 Die nu waarlijk weduwe is, en alleen gelaten, die hoopt op God, en blijft in smekingen en gebeden nacht en dag.
6 Maar die haar wellust volgt, die is levende gestorven.
7 En beveel dit, opdat zij onberispelijk zijn.
8 Doch zo iemand de zijnen, en voornamelijk zijn huisgenoten, niet verzorgt, die heeft het geloof verloochend, en is erger dan een ongelovige.
9 Dat een weduwe gekozen worde niet minder dan van zestig jaren, welke eens mans vrouw geweest zij;
10 Getuigenis hebbende van goede werken: zo zij kinderen opgevoed heeft, zo zij gaarne heeft geherbergd, zo zij der heiligen voeten heeft gewassen, zo zij den verdrukten genoegzame hulp gedaan heeft, zo zij alle goed werk nagetracht heeft.
11 Maar neem de jonge weduwen niet aan; want als zij weelderig geworden zijn tegen Christus, zo willen zij huwelijken;
12 Hebbende haar oordeel, omdat zij haar eerste geloof hebben te niet gedaan.
13 En meteen ook leren zij ledig omgaan bij de huizen; en zijn niet alleen ledig, maar ook klapachtig, en ijdele dingen doende, sprekende, hetgeen niet betaamt.
14 Ik wil dan, dat de jonge weduwen huwelijken, kinderen telen, het huis regeren, geen oorzaak van lastering aan de wederpartij geven.
15 Want enigen hebben zich alrede afgewend achter den satan.
16 Zo enig gelovig man, of gelovige vrouw weduwen heeft, dat die haar genoegzame hulp doe, en dat de Gemeente niet bezwaard worde, opdat zij degenen, die waarlijk weduwen zijn, genoegzame hulp doen moge.
17 Dat de ouderlingen, die wel regeren, dubbele eer waardig geacht worden, voornamelijk die arbeiden in het Woord en de leer.
18 Want de Schrift zegt: Een dorsenden os zult gij niet muilbanden; en: De arbeider is zijn loon waardig.
19 Neem tegen een ouderling geen beschuldiging aan, anders dan onder twee of drie getuigen.
20 Bestraf die zondigen in tegenwoordigheid van allen, opdat ook de anderen vreze mogen hebben.
21 Ik betuig voor God, en den Heere Jezus Christus, en de uitverkoren engelen, dat gij deze dingen onderhoudt, zonder vooroordeel, niets doende naar toegenegenheid.
22 Leg niemand haastelijk de handen op, en heb geen gemeenschap aan anderer zonden; bewaar uzelven rein.
23 Drink niet langer water alleen, maar gebruik een weinig wijn, om uw maag en uw menigvuldige zwakheden.
24 Van sommige mensen zijn de zonden te voren openbaar, en gaan voor tot hun veroordeling; en in sommigen ook volgen zij na.
25 Desgelijks ook de goede werken zijn te voren openbaar, en daar het anders mede gelegen is, kunnen niet verborgen worden.

Hier geeft de apostel

I aan Timotheus aanwijzing hoe hij vermanen moet, vers 1, 2,

II. Hoe te handelen met weduwen, jonge en oude, vers 3-16,

III. Met ouders, vers 17-19,

IV. Handelt over openbare bestraffing, vers 20,

V. Geeft een plechtig bevel omtrent de ordening, vers 21, 22,

VI. Bespreekt zijn gezondheid, vers 23,

VII. Zegt dat de verschillende zonden der mensen zeer verschillend in hare uitwerking zijn, vers 24, 25.

1 Timotheus 5:1-2

Hier geeft de apostel aan Timotheus en in hem aan de andere dienaren enige regelen betreffende het bestraffen. Dienaren zijn bestraffers krachten hun bediening, het is een deel, en wel het onaangenaamste deel van hun dienst, zij moeten het woord prediken, bestraffen en vermanen, 2 Timotheus 4:2. Een groot onderscheid moet gemaakt worden in onze bestraffingen, overeenkomstig leeftijd, hoedanigheid en andere omstandigheden, van de te bestraffen personen. Zo moet een oudere in jaren of in bediening behandeld worden als een vader. Ontfermt u wel eniger, onderscheid makende, Judas 22.. De regelen zijn:

1. Wees zeer teder in het bestraffen van een man, ouder in jaren of ouder in dienst. Men moet eerbied hebben voor hun leeftijd en plaats, en daarom moeten zij niet scherpelijk of meesterachtig bestraft worden. Timotheus, ofschoon een evangelist, moest hen als vaders behandelen, want dat zou de meeste kans bieden om invloed op hen te hebben en hen te winnen.

2. De jongere mannen moesten bestraft worden als broeders, met liefde en tederheid, niet met begeerte om fouten en gebreken uit te vinden, maar met den wil om hen ten beste te leiden. Er is veel tederheid nodig om hen, die het verdienen, te bestraffen op de rechte wijze.

3. De oude vrouwen moesten, zo het nodig bleek, als moeders bestraft worden. Twist tegen ulieder moeder, twist, Hosea 2:1.

4. Ook de jonge vrouwen moeten bestraft worden, maar bestraft als zusters in alle reinheid. Indien Timotheus, die zo der wereld en het vlees met zijne begeerlijkheden afgestorven was, zulk ene vermaning nodig had, hoeveel te meer wij!

1 Timotheus 5:3-16

Hier worden aanwijzingen gegeven betreffende het opnemen der weduwen onder degenen, die in den dienst der gemeente waren of door haar ondersteund werden. Eer de weduwen, die waarlijk weduwen zijn. Eer haar, dat is handhaaf haar, laat haar tot den dienst toe. Er was in dezen tijd een dienst in de gemeente, waarin vrouwen werden gebruikt, en dat was om zieken en ouden van dagen te verzorgen onder toezicht van de diakenen. Wij lezen van de zorg voor weduwen onmiddellijk na de stichting van de eerste Christelijke gemeente, Handelingen 6:1, waar de Grieken dachten dat hun weduwen verzuimd werden in de dagelijkse bedeling aan arme weduwen. De algemene regel is: Eer de weduwen, die waarlijk weduwen zijn, steun haar en help haar met eerbied en tederheid.

I. Vastgesteld wordt, dat alleen die weduwen door de liefdadigheid der gemeente moeten geholpen worden, die godvrezend zijn, en niet ongeregelde weduwen, die haar wellust volgen, vers 5, 6. Zij alleen wordt gerekend waarlijk weduwe en den steun der gemeente waardig te zijn, die alleen gelaten is en op God hoopt. Het is de plicht van alleen gelatenen om op God te hopen. Daartoe brengt God soms Zijn kinderen in zulke engten, dat zij niemand anders hebben om op te hopen, opdat zij zich met des te meer vertrouwen aan Hem zullen geven. Weduwschap is een toestand van verlatenheid, maar: laat uwe weduwen op Mij vertrouwen, Jeremia 49:11, en zich er over verheugen dat zij een God hebben om op te vertrouwen. Daarbij: zij, die op God vertrouwen, blijven in smekingen en gebeden dag en nacht. Indien wij door het geloof op God vertrouwen, moeten wij in het gebed Hem heerlijkheid geven en ons aan Zijne leiding toevertrouwen. Anna was waarlijk weduwe, die niet uit den tempel week, Lukas 2:37, maar God diende met vasten en gebeden nacht en dag. Maar zij was gene weduwe, die haar wellust volgde, vers 6, of onvoegzaam leefde. Een vrolijke weduwe is niet waarlijk weduwe, en komt niet in aanmerking voor hulp der gemeente. Die haar wellust volgt, is levend gestorven, zij is geen levend lid van de gemeente, maar een geraamte, een gestorven lid. Wij mogen dit algemener toepassen: zij, die hun wellusten volgen, zijn geestelijk dood, dood in zonden en misdaden, zij zijn zonder doel in de wereld, levend begraven voorzover het levensdoel betreft.

II. Een andere regel, dien hij geeft, is dat de gemeente niet behoort belast te worden met het onderhoud van weduwen, die nog zelf betrekkingen hebben, welke haar onderhouden kunnen. Dit wordt meermalen gezegd, vers 4.

Zo enige weduwe kinderen heeft, of kindskinderen, of naaste bloedverwanten, dat die haar onderhouden opdat de gemeente niet bezwaard worde. Zo ook vers 16. Dat wordt genoemd aan eigen huis godzaligheid oefenen, of weldadigheid bewijzen aan eigen verwanten. De eerbied der kinderen voor hun ouders, en hun zorg voor hen, wordt zeer geschikt godzaligheid genoemd. Het is wedervergelding aan de ouders. Kinderen kunnen hun ouders nooit geheel vergelden de zorg, die dezen voor hen gedragen hebben, en de moeiten die zij om hunnentwil gehad hebben, maar zij moeten trachten het te doen. Dat is de onafwijsbare plicht der kinderen, wanneer hun ouders nooddruftig zijn, en zij instaat om hen te helpen, dan moeten zij daartoe hun uiterste best doen, want dat is goed en aangenaam voor God. De Farizeeën dachten dat een gave aan het altaar Gode aangenamer was dan de hulp aan arme ouders, Mattheus 15:5. Maar hier wordt ons gezegd dat dit beter is dan brandoffers en offeranden, dit is goed en aangenaam voor God. Hij spreekt er ook over in vers 8 :Zo iemand de zijnen niet verzorgt, enz. Indien een man of ene vrouw zijn eigen arme bloedverwanten niet ondersteunt, heeft hij in waarheid het geloof verloochend, want het doel van

Christus was de vervulling der wet, en niet het minst de wet van het vijfde gebod: Eert uwen vader en uwe moeder. Zij verloochenen dus het geloof, die dit gebod ongehoorzaam zijn, hoe veel te meer indien zij hun eigen vrouwen en kinderen niet verzorgen, die een deel van hen zelven zijn. Indien zij voor hun eigen genoegen besteden hetgeen, waarvan zij hun gezinnen moesten onderhouden, verloochenen zij het geloof en zijn erger dan de ongelovigen. Een reden waarom zij, die rijk waren en arme familiebetrekkingen hadden, deze moesten onderhouden en niet de gemeente er mede bezwaren, was opdat de gemeente degenen, die waarlijk weduwen zijn, genoegzame hulp doen moge, vers 16. Misplaatste liefdadigheid is een grote hindernis voor de ware liefdadigheid, er moet voorzichtigheid zijn in de keuze van de voorwerpen der liefdadigheid, opdat deze niet besteed worde aan hen, die er eigenlijk geen behoefte aan hebben, en er te meer overblijve voor hen, die waarlijk in nood zijn.

III. Hij geeft aanwijzing betreffende de omstandigheden van haar, die opgenomen moeten worden onder degenen, die onderstand van de gemeente behoren te ontvangen. Zij mogen niet jonger dan zestig jaar zijn, niet van haar echtgenoten gescheiden zijn, niet gescheiden en hertrouwd zijn, zij moeten geweest zijn de vrouw van een man, zij moeten goede huishoudsters geweest zijn, een goeden naam hebben voor gastvrijheid en liefdadigheid, en alle goed werk nagetracht hebben. Vooral moet gezorgd worden dat deze geholpen worden zo zij tot armoede vervallen, die, toen zij er toe instaat waren, gereed waren tot alle goede werk. Hier zijn voorbeelden van zulk goed werk, die geschikt kunnen nageleefd worden door goede vrouwen. Zo zij kinderen opgevoed heeft. Hij zegt niet, zo zij kinderen gebaard heeft, (kinderen zijn een erfdeel des Heeren) dat hangt van Gods wil af, maar zo zij, zelf geen kinderen hebbende, kinderen opgevoed heeft. Zo zij gaarne heeft geherbergd, zo zij der heiligen voeten heeft gewassen, indien zij gaarne bereid was huisvesting te verlenen aan goede Christenen en goede dienaren, die op reis waren ter verbreiding van het Evangelie. Het wassen van de voeten der heiligen was een deel der gastvrijheid. Zo zij den verdrukten genoegzame hulpe gedaan heeft, toen zij daartoe instaat was, laat haar dan nu ook hulpe geworden. Zij, die barmhartigheid wensen te vinden wanneer zij in droefheid zijn, moeten in hun voorspoed barmhartigheid betonen.

IV. Hij waarschuwt hem om er voor te zorgen dat niet toegelaten worden zij, die het niet waard blijken te zijn. Maar neem de jonge weduwen niet aan, vers 11, zij zullen afkerig worden van de diensten voor de gemeente en van een geregeld leven, en dan zullen ze willen huwelijken en zullen hun eerste geloof teniet doen. Wij lezen van een eerste liefde, Openbaring 2:4, en hier van een eerste geloof, dat is, de verplichting, die zij tegenover de gemeente op zich namen om goed te wandelen en overeenkomstig het in haar gestelde vertrouwen. Het blijkt niet dat onder het eerste geloof bedoeld wordt ene belofte van niet te zullen trouwen, want de Schrift zwijgt op dat punt, en bovendien raadt de apostel de jonge weduwen hier aan te trouwen, vers 14, hetgeen hij niet zou gedaan hebben, zo zij daardoor een belofte braken. Dr. Whitby merkt hierbij terecht op: "Indien dit sloeg op een aan de gemeente gedane belofte van niet te zullen trouwen, kon het niet haar eerste geloof genoemd worden." En meteen ook leren zij ledig omgaan bij de huizen en niet alleen ledig maar ook klapachtig enz., vers 13. Het is zeldzaam dat zij, die ledig zijn, in ‘t geheel niets doen, maar zij leren klappen en ijdele dingen doen, zij maken ongenoegen tussen geburen en zaaien tweedracht tussen broederen. Zij, die nu nog niet gekomen waren tot zulk een eerbaarheid van geest als betaamde aan diaconessen, of aan weduwen, die onderstand van de gemeente genoten, laat die huwelijken, kinderen voortbrengen, enz., vers 14. Indien huishoudsters haar werk verwaarlozen en klapachtig

zijn, geven zij aan de tegenstanders van het Christendom aanleiding om den Christelijken naam te lasteren, en het schijnt dat zich daarvan gevallen voordeden, vers 15. Wij leren hier:

1. In de eerste gemeenten werd zorg gedragen voor arme weduwen, en die werden ondersteund, de gemeenten van Christus moeten dat goede voorbeeld volgen, voorzover zij daartoe instaat zijn.

2. In de besteding van de gemeentelijke weldadigheid of van aalmoezen moet zorgvuldig gewaakt worden, dat zij hun aandeel bekomen, die het meest er behoefte aan hebben en het meest het waardig zijn. Ene weduwe werd in de eerste gemeenten niet aangenomen, indien zij bloedverwanten had, die haar onderhouden konden, of die geen goeden naam had voor haar goede werken, maar in haar wellusten leefde. Maar neem de jonge weduwen niet aan, want als zij weelderig geworden zijn tegen Christus, zo willen zij huwelijken.

3. De goede naam van den godsdienst en van de Christelijke gemeenten is zeer nauw betrokken in het gedrag van hen, die in gemeentelijken dienst zijn, ook in de lagere orden (zoals diaconessen), of van hen, die ondersteuning van de gemeente ontvangen. Indien dezen zich niet goed gedragen, maar klappers en lediggangers zijn, geven zij den tegenstanders veel aanleiding tot allerlei verwijten.

4. Het Christendom verplicht zijn belijders hun hulpbehoevende vrienden bij te staan, voornamelijk arme weduwen, opdat de gemeente niet bezwaard worde, maar haar kunne helpen, die waarlijk weduwen zijn. De rijken moeten er zich voor schamen indien zij de gemeente bezwaren met de zorg voor hun arme betrekkingen, want deze worden met moeite ondersteund indien zij geen kinderen en kleinkinderen hebben, die instaat zijn haar te helpen.

1 Timotheus 5:17-25

Hier zijn aanwijzingen:

I. Betreffende het onderhoud van de dienaren. Er moet gezorgd worden, dat zij behoorlijk onderhouden worden, vers 17. Dat de ouderlingen, die wel regeren, dubbele eer waardig geacht worden (dat is: dubbel onderhoud, het dubbele van wat ze gehad hebben of van wat anderen genieten), voornamelijk die arbeiden in woord en leer, die meer werk hebben dan de anderen. Merk op: De ouderlingen regeerden, en dezelfden, die regeerden, arbeidden ook in het woord en in de leer. Zij hadden niet te prediken terwijl anderen regeerden, maar het gehele werk werd door dezelfden persoon verricht. Sommigen hebben gemeend dat de apostel onder: "ouderlingen, die wel regeren, "leken-ouderlingen" bedoelt, die geen dienst deden in onderrichten, maar alleen de gemeente regeerden zonder betrokken te zijn in den dienst des woords en der sacramenten, en ik stem toe dat deze tekst de duidelijkste is, die tot steun voor die mening gevonden kan worden. Maar het schijnt vreemd dat enkel regeerouderlingen dubbele eer zouden waardig geacht worden, want de apostel stelde prediken hoger dan dopen, en zou het dus nog veel hoger dan kerkregering gesteld hebben. En het is nog vreemder, dat de apostel niets zou gezegd hebben omtrent hen, die hij als gemeente-dienaren beschouwde. Maar zoals hierboven gezegd is, in de oorspronkelijke kerk had niet de een te prediken en de ander te regeren, maar regering en onderricht werden door dezelfde personen uitgeoefend, ofschoon sommigen meer bepaald arbeidden in woord en leer. Wij hebben hier:

1. Het werk der dienaren, dat voornamelijk in twee dingen bestaat: wèl regeren en arbeiden in woord en leer. Dat was de voornaamste bezigheid van de ouderlingen in de dagen der apostelen.

2. De eer, verschuldigd aan hen die niet ledig, maar in dit werk bezig waren, zij werden dubbele eer, achting en onderstand waardig geacht. Hij haalt een Schriftuurplaats aan om het bevel omtrent het onderhoud der dienaren te versterken, opdat wij het niet voor iets vreemds zouden houden, maar toont aan hoeveel van de Mozaïsche wetten diepere betekenis hebben, onder anderen deze: Een dorsenden os zult gij niet muilbanden, Deuteronomium 25:4. De dieren, die gebruikt werden om het koren te treden, want op die wijze werd het gedorst, mochten zich voeden terwijl zij dat werk verrichtten, en dus hoe meer zij werkten, des te meer voedsel kregen ze. Laat daarom de ouderlingen, die in het woord en de leer arbeiden, goed betaald worden, want de arbeider is zijn loon waardig, Mattheus 10:10, en er bestaat alle reden ter wereld dat hij het ook ontvange. Wij leren hier:

A. God heeft, beide onder de wet en nu onder het Evangelie, gezorgd dat Zijn dienaren behoorlijk betaald werden. Zorgt God voor de ossen, en zal Hij niet zorgen voor Zijn dienstknechten? De os treedt het koren, waaruit het brood gebakken wordt, dat vergaat, maar de dienaar breekt het brood des levens, dat eeuwig blijft.

B. Een behoorlijk bestaan van de dienaren is door God gewild, Zijn bestel is dat degenen, die het Evangelie verkondigen, ook van het Evangelie zullen leven, 1 Corinthiërs 9:14, dat komt hun toe evenals het loon den arbeider, en van hen, die niet willen dat de dienaren gemakkelijk verzorgd worden, maar hen gebrek willen laten lijden, zal God het op den een of anderen tijd afeisen.

II. Betreffende beschuldigingen tegen dienaren, vers 19. Neem tegen een ouderling geen beschuldiging aan anders dan onder twee of drie getuigen. Hier is de Schriftuurlijke wijze van handelen tegen een ouderling, die van enige misdaad beschuldigd wordt. Merk op:

1. Er moet een beschuldiging zijn, geen onzeker, rondgaand verslag, maar een beschuldiging, een bepaalde aanklacht inhoudende, moet ingediend worden. verder: Die moet niet verkregen worden door middel van ondervraging, dat zou zijn volgens de nieuwere gewoonten van de Inquisitie, die wetten maakt waardoor de mensen zich zelven van zulke misdaden moeten vrijspreken, terwijl zij anders schuldig verklaard worden, maar volgens het voorschrift van Paulus is nodig, dat tegen zulk een ouderling een bepaalde beschuldiging ingediend wordt.

2. Deze beschuldiging mag niet aangenomen worden, tenzij ze gesteund wordt door twee of drie geloofwaardige getuigen, en de beschuldiging moet voor hen ingebracht worden, dat is de beschuldigde moet de beschuldigers aangezicht tot aangezicht voor zich hebben, want de goede naam van een dienaar is in bijzondere wijze een teder ding. En daarom moet, alvorens er iets hoegenaamd gedaan wordt, waardoor die goede naam kan schade lijden, alle zorg genomen worden dat hetgeen, waarvan hij beschuldigd wordt, deugdelijk bewezen is, en dat hij niet bestraft wordt op een onzekere onderstelling. Maar, vers 20, Bestraf die zondigen in tegenwoordigheid van allen, dat is: ge behoeft met gewone gemeenteleden niet zo teder om te gaan, die kunt ge in het openbaar bestraffen. Of: bestraf die in het openbaar zondigen, ook in het openbaar, opdat de pleister zo groot zij als de wond, en opdat zij die gevaar lopen door dien val ook te zondigen, gewaarschuwd mogen worden door de bestraffing, opdat ook de anderen vreze mogen hebben. Merk hier op:

A. Openbare schandelijke zondaren moeten openbaar bestraft worden, want hun zonde was openbaar en is in tegenwoordigheid van velen bedreven, in elk geval velen ter ore gekomen, en daarom moet de bestraffing openbaar, voor velen, zijn.

B. Openbare bestraffing bedoelt het welzijn van anderen, opdat die vreze mogen hebben, en het welzijn van hem die bestraft wordt. Daarom bepaalde de wet dat zij, die in het openbaar misdreven, in het openbaar zouden gestraft worden, opdat geheel Israël het mocht horen, vrezen en ophouden van kwaad te doen.

III. Betreffende de ordening van dienaren, vers 22. Leg niemand haastelijk de handen op. Dit schijnt te zien op de ordening van mensen tot de bediening, welke niet mag geschieden haastelijk en zonder goede overweging, en alvorens goede proef genomen is van hun gaven en genaden, hun bekwaamheden en eigenschappen. Sommigen verstaan het van het schenken van vergeving. "Wees niet te haastig om iemand de handen op te leggen, hef de kerkelijke tucht niet op alvorens er tijd geweest is om te bewijzen dat hun verbetering en berouw oprecht zijn. En heb geen gemeenschap aan anderer zonden, dat is: zij, die te haastig zijn in het opheffen van de kerkelijke tucht, moedigen anderen aan tot het plegen van de bestrafte zonden en maken daardoor zich zelven er aan schuldig. Merk op: Wij hebben grote behoefte om altijd over ons zelven te waken, dat we geen deelgenoten worden aan anderer zonden. Houd uzelven rein, niet alleen van te doen gelijk zij, maar ook van op enigerlei wijze de zonden in anderen te gedogen. Zie hier:

1. Ene waarschuwing tegen het overijld ordenen van dienaren, of opheffen van de kerkelijke tucht. Leg niemand haastelijk de handen op.

2. Zij, die haastig zijn, zowel in het een als in het ander, maken zich deelgenoten aan anderer zonden.

3. Wij moeten ons zelven rein bewaren, indien wij rein willen zijn. De genade van God maakt en houdt ons rein, maar door onze eigen pogingen.

IV. Betreffende de kwijtschelding van zonden, waarop verzen 24 en 25 schijnen te doelen.

Van sommige mensen zijn de zonden tevoren openbaar, en gaan voor tot hun veroordeling, en in sommigen ook volgen zij na, enz. Dienaren hebben veel wijsheid nodig om te weten hoe zij zich moeten gedragen tegenover de verscheidenheid van zonden en zondaren, waarmee zij in aanraking komen. De zonden van sommige mensen zijn openbaar en duidelijk, daar behoeft niet naar onderzocht te worden, daar is geen verschil over de vraag of de kerkelijke tucht er op toegepast worden moet, zij gaan voor tot hun veroordeling, zij leiden vanzelf tot die tucht. Maar bij anderen volgen zij na, dat is hun ondeugd komt niet onmiddellijk aan het licht, en kan soms eerst na zorgvuldig onderzoek bewezen worden. Of, zoals sommigen het verstaan, de zonden van sommige mensen duren voort nadat zij gecensureerd zijn. Zij werden door de tucht niet verbeterd en mogen daarom geen kwijtschelding krijgen. Evenzo staat het met de kentekenen van berouw. De goede werken van sommigen zijn tevoren openbaar. En daar het anders mede gelegen is, wier goede werken niet aan het licht komen, kunnen niet verborgen worden, dat is: hun boosheid kan niet verborgen worden, zodat het gemakkelijk zal zijn te onderscheiden, wie wel en wie niet kwijtschelding moet ontvangen. Merk hier op:

1. Er zijn geheime en openbare zonden, van sommige mensen worden de zonden tevoren openbaar en gaan voor tot hun veroordeling, en van sommigen volgen zij achterna.

2. Door de gemeente moeten niet alle zondaren op dezelfde wijze behandeld worden.

3. De uitwerkingen van de kerkelijke tucht zijn zeer verschillend, sommigen worden er door vernederd en tot berouw gebracht, zodat hun goede werken aan het licht komen, en bij anderen gaat het juist den tegenovergestelden weg op.

4. De onverbeterlijke kan niet verborgen blijven, want God zal aan het licht brengen de verborgen werken der duisternis en de gedachten van aller harten openbaren.

V. Betreffende Timotheus zelf.

1. Hier is een bevel om zorgvuldig in zijn dienst te zijn, en het is een plechtig bevel. Ik betuig voor God en den Heere Jezus Christus en de uitverkoren engelen, dat gij deze dingen houdt zonder vooroordeel, niets doende naar toegenegenheid, vers 21. Het zal voor dienaren zeer slecht uitkomen indien zij partijdig zijn, aanzien des persoons hebben en om enige reden, welke ook, den een aan den ander voortrekken. Hij betuigt hem bij al wat dierbaar is, voor God en den Heere Jezus Christus en de uitverkoren engelen, om te waken tegen alle partijdigheid. Dienaren zullen rekenschap afleggen voor God en den Heere Jezus Christus, of en hoe zij den hun opgelegden last

vervuld hebben, en wee hunner, zo blijkt dat zij zich daarin partijdig gedragen hebben uit enig werelds of staatkundig belang.

2. Hij beveelt hem zorg te dragen voor zijne gezondheid. Drink niet langer water alleen. Het schijnt dat Timotheus de aardse genietingen goed kon verloochenen, hij dronk alleen water, en hij was geen man met een sterk gestel, en daarom vermaant Paulus hem wijn te drinken voor zijn maag en om zijn gezondheid te verbeteren. Merk op: Een weinig wijns, want dienaren mogen zich niet begeven tot veel wijn, genoeg voor de gezondheid van zijn lichaam, maar niet om het te ontstellen. God heeft den wijn gemaakt om het hart des mensen te verheugen.

A. Het is Gods wil dat de mensen behoorlijk zorg zullen dragen voor hun lichamen. Wij mogen onze lichamen niet tot onze meesters, maar ook niet tot onze slaven maken, wij moeten ze zo gebruiken als het meest nuttig en geschikt is voor den dienst van God.

B. Wijn is geschikt voor ziekelijke en zwakke mensen, wier magen niet in orde zijn en die lijden onder zwakheden. Geeft sterken drank degenen, die verloren gaat, en wijn degenen, die bitterlijk bedroefd van ziel zijn, Spreuken 31:6. Wijn moet ons dienen, maar niet hinderen, in ons werk.

HOOFDSTUK 6

1 De dienstknechten, zovelen als er onder het juk zijn, zullen hun heren alle eer waardig achten, opdat de Naam van God, en de leer niet gelasterd worde.
2 En die gelovige heren hebben, zullen hen niet verachten, omdat zij broeders zijn; maar zullen hen te meer dienen, omdat zij gelovig en geliefd zijn, als die deze weldaad mede deelachtig zijn. Leer en vermaan deze dingen.
3 Indien iemand een andere leer leert, en niet overeenkomt met de gezonde woorden van onzen Heere Jezus Christus, en met de leer, die naar de godzaligheid is,
4 Die is opgeblazen, en weet niets, maar hij raast omtrent twist vragen en woordenstrijd; uit welke komt nijd, twist, lasteringen, kwade nadenkingen.
5 Verkeerde krakelingen van mensen, die een verdorven verstand hebben, en van de waarheid beroofd zijn, menende, dat de godzaligheid een gewin zij. Wijk af van dezulken.
6 Doch de godzaligheid is een groot gewin met vergenoeging.
7 Want wij hebben niets in de wereld gebracht, het is openbaar, dat wij ook niet kunnen iets daaruit dragen.
8 Maar als wij voedsel en deksel hebben, wij zullen daarmede vergenoegd zijn.
9 Doch die rijk willen worden, vallen in verzoeking, en in den strik, en in vele dwaze en schadelijke begeerlijkheden, welke de mensen doen verzinken in verderf en ondergang.
10 Want de geldgierigheid is een wortel van alle kwaad, tot welke sommigen lust hebbende zijn afgedwaald van het geloof, en hebben zichzelven met vele smarten doorstoken.
11 Maar gij, o mens Gods, vlied deze dingen; en jaag naar gerechtigheid, godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid, zachtmoedigheid.
12 Strijd den goeden strijd des geloofs, grijp naar het eeuwige leven, tot hetwelk gij ook geroepen zijt, en de goede belijdenis beleden hebt voor vele getuigen.
13 Ik beveel u voor God, Die alle ding levend maakt, en voor Christus Jezus, Die onder Pontius Pilatus de goede belijdenis betuigd heeft,
14 Dat gij dit gebod houdt, onbevlekt en onberispelijk, tot op de verschijning van onzen Heere Jezus Christus;
15 Welke te Zijner tijd vertonen zal de zalige en alleen machtige Heere, de Koning der koningen, en Heere der heren;
16 Die alleen onsterfelijkheid heeft, en een ontoegankelijk licht bewoont; Denwelken geen mens gezien heeft, noch zien kan; Welken zij eer en eeuwige kracht. Amen.
17 Beveel den rijken in deze tegenwoordige wereld, dat zij niet hoogmoedig zijn, noch hun hoop stellen op de ongestadigheid des rijkdoms, maar op den levenden God, Die ons alle dingen rijkelijk verleent, om te genieten;
18 Dat zij weldadig zijn, rijk worden in goede werken, gaarne mededelende zijn, en gemeenzaam;
19 Leggende zichzelven weg tot een schat een goed fondament tegen het toekomende, opdat zij het eeuwige leven verkrijgen mogen.
20 O Timotheus, bewaar het pand u toebetrouwd, een afkeer hebbende van het ongoddelijk ijdel-roepen, en van de tegenstellingen der valselijk genaamde wetenschap;
21 Dewelke sommigen voorgevende, zijn van het geloof afgeweken. De genade zij met u.

I. Hij handelt over de plichten der dienstknechten vers 1, 2,

Il. Over valse leraren, vers 3-5,

III. Over godzaligheid en gierigheid, vers 6-10,

IV. Wat Timotheus moest vlieden en wat najagen, vers 11-12,

V. Een plechtige opdracht, vers 13-15,

VI. Een bevel voor de rijken, vers 17-19,

VII. Een opdracht aan Timotheus, vers 20, 21.

1 Timotheus 6:1-5

Hier wordt de plicht der dienstknechten behandeld. De apostel had tevoren gesproken over kerkelijke betrekkingen, hier gaat hij over tot huiselijke verhoudingen. Er wordt gesproken van dienstknechten, die onder het juk zijn, dat ziet beiden op onderwerping en op arbeid, zij zijn onder het juk om te werken, en niet om ledig te zijn. Indien het Christendom dienstknechten onder het juk vindt, laat het hen daaronder blijven, want het Evangelie verandert niet de verplichtingen, die op iemand rusten, hetzij door de wet der natuur of door wederzijdse overeenkomst. Zij moeten hun meesters eerbiedigen (hun heren alle eer waardig achten) omdat zij hun meesters zijn, alle eer, opmerkzaamheid, gedienstigheid, welke de meesters met recht van hun dienstknechten kunnen verwachten. Zij mochten niet doen alsof ze niet in die verhouding stonden, maar als hun meesters moesten zij hen alle eer waardig achten die hun toekwam, opdat de naam van God en de leer niet gelasterd worde. Indien dienstknechten, die het Christendom omhelsden, onbeschoft en hun meesters ongehoorzaam werden, zou de leer van Christus om hunnentwil er op aangezien worden alsof die de mensen slechter maakte dan ze voor de komst van het Evangelie geweest waren. Zo de belijders van den godsdienst zich misdragen, zijn de naam van God en Zijne leer in gevaar van gelasterd te worden door hen, die gelegenheid zoeken om kwaad te spreken van den heerlijken naam, die over ons aangeroepen is. En dat is een goede reden waarom wij allen ons wèl gedragen moeten, opdat wij mogen voorkomen de gelegenheid, die menigeen zoekt en gereed staat om te gebruiken, van om onzentwil van den godsdienst kwaad te spreken. Maar onderstelt dat de meester een Christen en gelovige was evenals de dienstknecht, zou dit hem dan verontschuldigen, omdat in Christus geen dienstknecht of vrije is? In genen dele, want Jezus Christus is niet gekomen om de maatschappelijke banden los te maken, maar om die te versterken. Die gelovige heren hebben, zullen hen niet verachten omdat zij broeders zijn, want die broederschap betreft alleen de geestelijke voorrechten en geen uitwendige waardigheid of voordelen. Zij misverstaan en misbruiken hun godsdienst, die er een voorwendsel van maken om hun plichten in hun betrekkingen te verwaarlozen. Zij moeten hen te meer dienen omdat zij gelovig en geliefd zijn, als die deze weldaad mede deelachtig zijn. Zij moeten zich te meer verplicht achten om hen te dienen, omdat het geloof en de liefde hen als Christenen verbindt hun goed te doen, en dat is alles waaruit hun dienst bestaat. Het is een grote aanmoediging voor ons in het verrichten van onzen plicht jegens onze betrekkingen, wanneer wij mogen geloven dat zij ook gelovig en geliefd zijn, en die weldaad mede deelachtig, de weldaad des Christendoms. Daarenboven, gelovige heren en dienstknechten zijn broederen en beiden deelgenoten aan die weldaad, want in Christus is geen dienstknecht en vrije, zij zijn allen een in Christus Jezus, Galaten 3:28. Timotheus wordt vermaand: Leer en vermaan deze dingen. Dienaren moeten niet slechts in het algemeen de plichten der mensen prediken, maar ook in de bijzonderheden der betrekkingen afdalen.

II. Paulus waarschuwt Timotheus zich te onttrekken aan degenen, die de leer van Christus bederven en haar maken tot een onderwerp van strijd, twistgesprekken en tegenspraak. Indien iemand een andere leer brengt, vers 3-5, niet praktisch predikt, niet predikt en opwekt tot bevordering van ware godzaligheid, -indien hij niet toestemt in de gezonde woorden, de woorden die de gezondheid der ziel ten doel hebben, -indien hij daarmee niet overeenkomt, ofschoon ze de woorden van onzen Heere Jezus Christus zijn. Wij mogen met geen woorden overeenkomen dan met de gezonde woorden van onzen Heere Jezus Christus, maar aan deze moeten wij dan ook onze oprechte instemming geven, zij zijn de leer, die naar de godzaligheid is. De leer van onzen Heere Jezus Christus is een leer naar de godzaligheid, zij heeft de rechtstreekse bedoeling om de mensen

goddelijk te maken. Maar hij, die niet overeenkomt met de woorden van Christus, is opgeblazen, vers 4, en twistziek en onwetend, en doet daardoor aan de gemeente veel schade. Gewoonlijk zijn zij het hoogmoedigst, die het minste weten, want met al hun kennis kennen zij zich zelven niet. Die raast omtrent twistvragen en woordenstrijd. Zij, die afvallen van de duidelijke, praktische leerstellingen van het Christendom, begeven zich tot tegenspraak, die het leven en de macht van den godsdienst verteren, zij bedenken twistvragen en woordenstrijd, welke de gemeente grotelijks benadelen, en nijd, twist, lasteringen en kwade overdenkingen veroorzaken. Wanneer de mensen niet tevreden zijn met de woorden van den Heere Jezus Christus en met de leer, die naar de godzaligheid is, dan zullen zij zelf stellingen bedenken en voorstellen, en dat in hun eigen woorden, die de menselijke wijsheid leert, en niet in woorden, die de Heilige Geest leert, 1 Corinthiërs 2:13, en daardoor het zaad van allerlei zonden in de gemeente strooien Daaruit komen voort verkeerde krakelingen van mensen, die een verdorven verstand hebben, vers 5, twistgesprekken vol spitsvondigheid en zonder enige degelijkheid. Mensen, die een verdorven verstand hebben, zijn van de waarheid beroofd. De oorzaak, waardoor het verstand van de mensen verdorven wordt, is dat zij niet blijven bij de waarheid, zoals die is in Jezus. Zij menen dat de godzaligheid een gewin is, zij maken van den godsdienst een zaak voor hun eigen belang. Timotheus wordt gewaarschuwd zich aan dezulken te onttrekken. Wij merken hier op:

1. De woorden van onzen Heere Jezus Christus zijn gezonde woorden, zij zijn de meest geschikte om de wonden der gemeente te voorkomen of te genezen, zowel als om het gewonde geweten te genezen, want Christus heeft een tong der geleerden, om ter rechter tijd een woord tot de vermoeiden te spreken, Jesaja 50:4. De woorden van Christus zijn de geschiktste om scheuringen in de gemeente te voorkomen, want niemand, die het geloof in Hem belijdt, zal de gepastheid en het gezag der woorden van zijn Heere en Leraar betwisten, en het is nooit die gemeente goed gegaan, die voor de woorden van mensen een even groot, ja een groter recht eiste.

2. Hij, die anders leert en niet overeenkomt met deze gezonde woorden, is opgeblazen en weet niets, want hoogmoed en onwetendheid gaan hand aan hand.

3. Paulus zet een brandmerk op hen, die niet met de woorden van onzen Heere Jezus Christus overeenkomen, en met de leer die naar de godzaligheid is. Zij zijn opgeblazen en weten niets, want andere gezonde woorden zijn hun onbekend.

4. Wij zien hier de treurige uitwerking van het peinzen over twistvragen en woordenstrijd, daaruit komt voort: nijd, twist, laster en kwade overdenking en verkeerde krakeling. Wanneer de mensen de gezonde woorden van onzen Heere Jezus Christus verlaten, stemmen zij nooit met anderer woorden in. Zomin met die van eigen of van anderer uitvinding, maar zij zullen er onophoudelijk over twisten en krakelen. En dat zal nijd voortbrengen, wanneer zij zien dat de woorden van anderen verkozen worden boven die, welke zij goedkeuren, en daaruit komt voort jaloezie en verdenking van elkaar, hetgeen hier genoemd wordt kwade nadenkingen, en krakelingen.

5. Zulke mensen, die zich begeven tot twistvragen, hebben een verdorven verstand en zijn van de waarheid beroofd, voornamelijk zij, die van de godzaligheid een gewin maken, die winst is al hun godzaligheid. Ook de apostel acht de godzaligheid een groot gewin.

6. Goede Christenen en dienaren moeten zich aan dezulken onttrekken. Ga uit van hen, mijn volk, en scheid u af, zegt de Heere. Wijk af van dezulken.

1 Timotheus 6:6-12

Uit de vermelding van het misbruik, dat sommigen van den godsdienst maken, door dien hun bijzondere belangen te laten dienen, komt de apostel:

I. Tot het bespreken van de voortreffelijkheid der tevredenheid en het kwade van de gierigheid.

1. De uitnemendheid van tevredenheid of vergenoegdheid, vers 6-8. Sommigen achten het Christendom een voordelige belijdenis voor deze wereld. In den zin zoals zij het bedoelen, is dat niet waar, en toch is het ontwijfelbaar waar, dat ofschoon het Christendom de slechtste handelszaak is, het de beste roeping is. Zij, die er koophandel van maken, alleen om er hun voordeel in deze wereld mede te bevorderen, zullen teleurgesteld worden en slechte zaken doen. Maar zij, die het als hun roeping beschouwen en daar hun werk van maken, zullen het een winstgevende roeping vinden, want het heeft de belofte des tegenwoordigen en des toekomenden levens.

A. De waarheid, waarop hij de aandacht vestigt, is dat de godzaligheid een groot gewin is met vergenoeging. Sommigen lezen hier: godzaligheid met genoegzaamheid, dat is: indien iemand slechts weinig in de wereld heeft, zo het maar toereikend is om hem door dit leven heen te helpen, dan begeert hij niets meer, zijn godzaligheid met dat weinige zal hem een groot gewin zijn. Want het weinige, dat de rechtvaardige heeft, is beter dan de overvloed veler goddelozen, Psalm 37:16. Wij lezen het: godzaligheid met vergenoeging, godzaligheid op zichzelf is een groot gewin, zij is nuttig voor alle dingen, en waar ware godzaligheid is, daar zal ook vergenoeging zijn, want zij, die met godzaligheid het verst gevorderd zijn in vergenoeging, zijn zeker de gelukkigste mensen ter wereld. Godzaligheid met vergenoeging, dat is Christelijke vergenoeging die uit de beginselen der godzaligheid ontspruit, is een groot gewin en overtreft alle weelde der wereld. Hij, die goddelijk zeker is dat hij in de toekomende wereld gelukkig zijn zal, heeft, zo hij zich tevreden schikt naar zijn toestand in deze wereld, altijd genoeg. Wij zien hier:

a. Het gewin eens Christens, dat is godzaligheid met vergenoeging, dat is de zekerste weg om dat gewin te verkrijgen, ja het is het gewin zelf.

b. Het gewin des Christens is groot, het is niet gelijk de kleine winsten der wereldlingen, die zo gesteld zijn op een weinig wereldsen voorspoed.

c. Godzaligheid gaat in meerdere of mindere mate altijd gepaard met vergenoeging, alle ware godzaligen hebben met Paulus geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen zij zijn, Filippenzen 4:11. Zij zijn vergenoegd met hetgeen God over hen beschikt, wel wetende dat dit het beste voor hen is. Laat ons daarom altijd trachten naar godzaligheid met vergenoeging.

B. De reden, die hij er voor aangeeft: Want wij hebben niets in de wereld gebracht, het is openbaar, dat wij ook niet kunnen iets daar uit dragen, vers 7. Dat is de reden, waarom wij met weinig tevreden moeten zijn.

a. Omdat wij niets als een schuld kunnen eisen, want wij kwamen naakt in de wereld. Wat wij ook sinds dat ogenblik hebben, is te danken aan de goddelijke voorzienigheid, maar Hij die geeft mag ook nemen wat en wanneer het Hem behaagt. Wij hadden ons wezen, ons lichaam, ons leven (die

meer zijn dan voedsel en kleding) toen wij in de wereld kwamen, doch wij kwamen naakt en brachten niets mede, zullen wij dan niet tevreden zijn indien ons leven verlengd wordt, ofschoon wij niet alles hebben wat wij zouden begeren? Wij brachten niets mede in de wereld, en toch voorzag God ons, droeg zorg voor ons, wij zijn levenslang door Hem gevoed tot op dezen dag, en daarom, al worden we in de grootste moeilijkheden gebracht, wij kunnen niet armer zijn dan toen wij in de wereld kwamen, en toen werden wij van al het nodige voorzien, laat ons daarom op God vertrouwen voor het overige deel van onze pelgrimsreize.

b. Wij zullen ook niets uit deze wereld uitdragen. Een lijkkleed, een doodkist, een graf, meer kan ook de rijkste niet verkrijgen van al zijn wereldse schatten! Waarom zullen wij naar meer gieren? Waarom zullen wij niet met een weinig tevreden zijn, omdat wij, hoeveel wij ook mogen bezitten, toch alles zullen moeten achterlaten, Prediker 5:15, 16.

C. Hier voegt hij aan toe: Maar als wij voedsel en deksel hebben, wij zullen daarmee vergenoegd zijn, vers 8. Voedsel en deksel, het laatste bedoelt woning zo goed als kleding. Wanneer God ons het nodige levensonderhoud geeft, moeten wij daarmee vergenoegd zijn, al ontbreken ons de genoegens en weelde van het leven. De natuurlijke mens behoort met weinig tevreden te zijn, maar de begenadigde niet minder, ofschoon wij geen keur van spijzen en geen fraaie klederen hebben, moeten wij tevreden zijn met geschikt voedsel en kleed. Agur bad: Armoede of rijkdom geef mij niet, voed mij met het brood mijns bescheiden deels, Spreuken 30:8. Hier zien wij:

a. De dwaasheid van ons geluk te stellen in die dingen, omdat wij niets in de wereld medebrachten en er ook niets uitdragen kunnen. Wat zullen wereldlingen aanvangen, wanneer de dood hen ontbloot van al hun geluk en bezittingen, en zij al die dingen een vaarwel voor eeuwig moeten toeroepen, waarop ze al hun vertrouwen gesteld hadden? Dan kunnen zij met den armen Micha zeggen: Gij hebt mijne goden weggenomen, wat heb ik nu meer! Richteren 18:24.

b. De noodzakelijkheden des levens zijn de grens van begeerte van een waar Christen, en daarmee moet hij trachten tevreden te zijn. Zijn begeerte is niet onverzadelijk, neen, een weinig, een weinig van de gemakken dezes levens, is hem genoeg, en dat mag hij hopen te zullen genieten: voedsel en deksel.

2. Het kwaad der gierigheid. Doch die rijk willen worden, - zij, die hun hart gesteld hebben op de weelde der wereld, en besloten hebben dat zij het, goedschiks of kwaadschiks, zullen verkrijgen, - vallen in verzoeking en in den strik, vers 9. Er wordt niet gezegd: die rijk zijn, maar: die rijk willen worden, dat is: die hun geluk stellen in de weelde der wereld, die daarnaar onredelijk begeren, en ijverig en woest zijn in het najagen daarvan. Zulke vallen in verzoeking en in den strik, onvermijdelijk, want, zodra de duivel ziet in welken weg hun begeerten hen leiden, zal hij daar zijn lokaas uithangen. Hij wist hoe begerig Achan naar een gouden haak was, en daarom hield hij hem er een voor. Zij vallen in vele dwaze en schandelijke begeerlijkheden. Merk hier op:

A. De apostel onderstelt dat:

a. Sommigen rijk willen worden, zij zijn daartoe besloten, niets minder dan grote overvloed zal hen voldoen.

b. Dezen zullen niet veilig of onschuldig blijven, zij zullen in gevaar komen van zich zelven voor eeuwig te verwoesten, zij vallen in verzoeking en strikken.

c. Wereldse begeerlijkheden zijn dwaas en schandelijk, want zij trekken de mensen in verderf en ondergang.

d. Het is nuttig voor ons te letten op het gevaar van wereldse, vleselijke lusten. Zij zijn dwaas, en daarom moeten wij er ons voor schamen, schandelijk, en daarom moeten wij er voor bevreesd zijn, vooral omdat ze in zo hoge mate schandelijk zijn, dat zij de mensen in verderf en ondergang trekken.

B. De apostel bevestigt dat de geldgierigheid is de wortel van alle kwaad, vers 10. Tot welke zonden worden de mensen al niet verleid door geldgierigheid! Zij was de voorname oorzaak van den afval van het Christelijk geloof van velen, omdat zij geldgierig waren, dwaalden zij af van het geloof, verlieten het Christendom, en doorstaken zich zelven met vele smarten. Merk op:

a. De wortel van alle kwaad is de liefde tot het geld. Men mag geld bezitten, maar het niet liefhebben, want indien wij het onredelijk liefhebben, zal het ons tot allerlei kwaad verleiden.

b. Geldgierige personen zullen het geloof verlaten, zodra zij daardoor geld kunnen machtig worden. Tot welke sommigen lust hebbende, zijn afgedwaald van het geloof. Demas heeft mij verlaten, hebbende de tegenwoordige wereld lief gekregen, 2 Timotheus 4:10. Want de wereld was hem dierbaarder dan het Christendom. Zij, die van het geloof afdwalen, doorsteken zich zelven met vele smarten. Die God verlaten leggen zich toorn als een schat op.

II. Hij gebruikt deze gelegenheid om Timotheus te waarschuwen, en hem te raden te blijven in den weg van God en van zijn plicht, en vooral om zijn plichten als dienaar te vervullen. Hij noemt hem mens Gods. Dienaren zijn mensen Gods, en behoren zich in alles als zodanig te gedragen, zij zijn mensen in Gods dienst, meer onmiddellijk aan Zijne eer gewijd. De profeten van het Oude Testament werden mannen Gods genoemd.

1. Hij waarschuwt Timotheus op zijn hoede te zijn tegen de liefde voor het geld, die voor menigeen zo noodlottig geworden was. Vlied deze dingen. Het benadeelt iedere mens, maar vooral den mens Gods, het hart op de dingen dezer wereld te zetten. Mensen Gods moeten alles geven aan de dingen Gods.

2. Ten einde hem te wapenen tegen de liefde voor de wereld, beveelt hij hem het goede te volgen: Jaag na gerechtigheid, godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid, zachtmoedigheid, vers 11. Gerechtigheid in zijn omgang met de mensen, godzaligheid jegens God, geloof en liefde als levensbeginselen, om hem te steunen en te leiden in de praktijk der gerechtigheid en godzaligheid. Zij die, uit een beginsel van geloof en liefde, gerechtigheid en godzaligheid najagen, moeten lijdzaamheid en zachtmoedigheid aandoen, lijdzaamheid om de beproevingen der Voorzienigheid en de verwijten der mensen te verdragen, zachtmoedigheid in het wederleggen van de tegensprekers en om beledigingen en onrecht, die hun aangedaan worden, onopgemerkt te laten. Het is niet genoeg dat mensen Gods verkeerde dingen vlieden, zij moeten ook najagen wat daar tegenover staat. Hoe uitnemende personen zijn mensen Gods, die de gerechtigheid najagen! Zij zijn de beste van de wereld, en aangenaam zijnde bij God, zullen zij door de mensen aangenomen worden.

3. Hij vermaant hem den plicht van een krijgsknecht te vervullen. Strijd den goeden strijd des geloofs. Zij, die den hemel willen binnengaan, moeten zich den weg daarheen vrijvechten. Er moet botsing zijn met bederf en verzoekingen en met de machten der duisternis. -Het is een goede strijd, het is een goede zaak, het zal een goede uitslag zijn. Het is de strijd des geloofs, wij strijden niet naar het vlees, want de wapenen onzes strijds zijn niet vleselijk, 2 Corinthiërs 10:3, 4.

4. Hij vermaant hem: Grijp naar het eeuwige leven. Merk hier op:

A. Het eeuwige leven is de kroon, die ons voorgehouden wordt, tot onze aanmoediging in den strijd, en om den goeden strijd des geloofs vol te houden.

B. Daar moeten wij naar grijpen, als dezulken die bevreesd zijn haar te verliezen. Grijp er naar, grijp het, en: Houd wat gij hebt, dat niemand u uw kroon ontneme, Openbaring 3:11.

C. Wij worden opgeroepen om te strijden en het eeuwige leven te grijpen.

D. De belijdenis, die Timotheus-en alle getrouwe dienaren-afgelegd heeft voor vele getuigen, is een goede belijdenis, want zij belijden en verbinden zich den goeden strijd des geloofs te strijden en naar het eeuwige leven te grijpen, hun roeping en hun eigen belijdenis verplichten hen daartoe.

1 Timotheus 6:13-21

De apostel beveelt Timotheus hier: Houd dit gebod (dat is, het gehele werk zijner bediening, alles wat hem toevertrouwd werd, al de dienst die van hem verwacht werd) onbevlekt en onberispelijk. Hij moest zich in zijne bediening zo gedragen, dat hij geen aanleiding gaf tot enigen blaam en geen verwijt verdiende. Welke beweegredenen bestonden daarvoor?

I. Hij geeft hem een plechtig bevel. Ik beveel u voor God, die alle dingen levend maakt, vers 13. Hij beveelt hem omdat hij eens rekenschap geven moet aan dien God, wiens ogen zijn op ons allen, die ziet wat wij zijn en wat wij doen. God, die alle dingen levend maakt, die het leven heeft in zich zelven en de fontein des levens is. Dit moet ons levend maken in den dienst van God, dat wij een God dienen, die alle dingen levend maakt. En hij beveelt hem voor Jezus Christus, tot wie hij als dienaar van het Evangelie in bijzondere betrekking stond. Die voor Pontius Pilatus de goede belijdenis betuigd heeft. Christus stierf niet alleen als slachtoffer, maar ook als martelaar, Hij legde de goede belijdenis af toen Hij voor Pontius Pilatus stond, zeggende: Mijn koninkrijk is niet van deze wereld. Ik ben gekomen om der waarheid getuigenis te geven, Johannes 18:36, 37. Deze goede belijdenis, die Hij voor Pilatus betuigde: Mijn koninkrijk is niet van deze wereld, moet genoeg zijn om al Zijn volgelingen, dienaren en de overigen, af te trekken van de liefde voor de wereld.

Il. Hij herinnert hem aan de belijdenis, die hijzelf heeft afgelegd. Gij hebt de goede belijdenis beleden voor vele getuigen, vers 12, namelijk toen hij geordend was door oplegging der handen des ouderlingschaps. Die verplichting rustte nog op hem, hij moest daardoor leven en er door verlevendigd worden om zijn werk als dienaar te verrichten.

III. Hij herinnert hem aan Christus' wederkomst. Houd dit gebod, onbevlekt en onberispelijk, tot op de verschijning van onzen Heere Jezus Christus, vers 14. Houd dit gebod uw leven lang, tot Christus in den dood komt om u te ontslaan. Houd het met het oog op Zijn wederkomst, wanneer wij allen verantwoording afleggen moeten van de ons toebetrouwde talenten, Lukas 16:21. Merk op: De Heere Jezus Christus zal verschijnen, en het zal een luisterrijke verschijning zijn, niet gelijk Zijn eerste verschijning in de dagen Zijner vernedering. Dienaren moeten een oog hebben voor deze verschijning van den Heere Jezus Christus, in al hun arbeid, en tot aan Zijne verschijning moeten zij dit gebod houden, onbevlekt en onberispelijk. Nu hij de verschijning van Christus, dien hij liefheeft, vermeldt, spreekt Paulus met liefde van Hem, die dan zal verschijnen. De verschijning van Christus is zeker (Hij zal hem vertonen) maar het komt ons niet toe de tijden en gelegenheden te weten, die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft, laat dit ons genoeg zijn dat Hij haar tonen zal te Zijnen tijd, den tijd dien Hij daarvoor geschikt oordeelt.

1. Betreffende Christus en God den Vader zegt de apostel hier grote dingen.

A. God is de alleen-machtige Heere, de macht van aardse vorsten is alleen door Hem verleend en hangt geheel van Hem af. De machten, die er zijn, zijn door God verordend, Romeinen 13:1. Hij is de enige Macht, die volkomen vrij en onafhankelijk is.

B. Hij is de zalige en alleen-machtige Heere, oneindig gelukkig, en niets kan in enig opzicht Zijn gelukzaligheid verminderen.

C. Hij is de Koning der koningen en de Heere der heren. Al de koningen der aarde ontlenen hun macht aan Hem, Hij geeft hun hun kronen, zij hebben die onder Hem, en Hij heeft vrijmachtige heerschappij over hen. Dit is de naam van Christus, geschreven op Zijn kleed en op Zijne dij, want Hij heeft een naam boven alle koningen der aarde.

D. Die alleen onsterflijkheid heeft. Hij alleen is onsterfelijk in zich zelven, en heeft de onsterflijkheid als een fontein in zich, want de onsterflijkheid van engelen en geesten is door Hem gegeven.

E. Die een ontoegankelijk licht bewoont: een licht, dat niemand naderen kan, geen mens kan ten hemel ingaan, dan die het Hem behaagt daar te brengen en in Zijn koninkrijk toe te laten.

F. Hij is onzichtbaar. Dien geen mens gezien heeft of zien kan. Het is onmogelijk dat sterflijke ogen het licht der goddelijke heerlijkheid zouden verdragen. Niemand kan God zien en leven.

2. Na deze heerlijke hoedanigheden beschreven te hebben, besluit hij met ene lofverheffing: Welken zij eer en eeuwige kracht. Amen! Aangezien God alle kracht en eer in zich zelven heeft, is het onze plicht Hem alle eer en kracht toe te schrijven.

A. Welk een kwaad is de zonde, begaan tegen zulk een God, de gezegende en alleenmachtige Heere! De snoodheid is groter naarmate de waardigheid van hem, tegen wie gezondigd werd, groter is.

B. Groot is Zijne neerbuiging, om zich te bemoeien met zulke lage en slechte schepselen als wij zijn. Wie zijn wij, dat de zalige God, de Koning der koningen en de Heere der heren, naar ons omziet!

C. Gezegend zijn zij, die toegelaten worden om te wonen bij dezen groten en alleen-machtigen Heere. Gelukzalig zijn uwe mannen, zei de koningin van Scheba tot den koning Salomo, welgelukzalig deze uwe knechten, die gedurig voor uw aangezicht staan, die uwe wijsheid horen! 1 Koningen 10:8. Hoeveel meer gelukzalig zijn zij die mogen staan voor den Koning der koningen!

D. Laat ons dien groten God liefhebben, verheerlijken en prijzen, want: Wie zou U niet vrezen, Heere, en uwen naam niet verheerlijken? Want Gij alleen zijt heilig! Openbaring 15:4.

IV. Bij wijze van naschrift voegt de apostel hier een les voor de rijken bij, vers 17-19.

1. Timotheus moest bevelen, dat de rijken op hun hoede moesten zijn tegen verzoekingen, en de gelegenheden van hun voorspoedigen toestand goed gebruiken.

A. Hij moest hen waarschuwen op hun hoede te zijn tegen hoogmoed. Dat is de zonde, die zich lichtelijk meester maakt van rijke lieden, die de gehele wereld toelacht. Beveel hen dat zij niet hoogmoedig zijn, dat zij zich niet bovenmate hoog schatten, niet door hun rijkdom opgeblazen worden.

B. Hij moest hen waarschuwen tegen een ijdel vertrouwen op hun schatten. Beveel hen, dat zij niet hun hoop stellen op de ongestadigheid des rijkdoms. Niets is onzekerder dan de rijkdom dezer

wereld, velen hebben schatten bezeten en waren den volgenden dag straatarm. Rijkdommen maken zich vleugelen en vliegen weg als arenden, Spreuken 23:5.

C. Hij moet hen bevelen, dat zij hopen op den levenden God, Hem tot hun hoop stellen, die ons alle dingen rijkelijk verleent om te genieten. Zij, die rijk zijn, moeten zien dat God hun hun rijkdom geeft, en wel om rijkelijk te genieten, want velen hebben rijkdommen en genieten slechts armelijk, omdat zij ze niet durven gebruiken.

D. Hij moet hen bevelen goed te doen met hetgeen zij hebben, want wat is de waarde van het grootste goed anders dan dat het iemand in staat stelt om des te meer goed aan anderen te doen? Dat zij weldadig zijn, rijk worden in goede werken. Zij zijn waarlijk rijk, die rijk zijn in goede werken. Dat zij gaarne mededelende zijn en gemeenzaam, het niet alleen doen, maar het gaarne doen, want God heeft den vrijwilligen gever lief.

E. Hij moet hen bevelen aan de andere wereld te denken en zich daarvoor door werken van liefdadigheid voor te bereiden. Leggende zich zelven weg tot een schat een goedfondament tegen het toekomende, opdat zij het eeuwige leven verkrijgen mogen.

2. Hierbij mogen wij opmerken:

A. Dienaren moeten niet bevreesd zijn voor de rijken, al zijn ze nog zo rijk, zij moeten met hen spreken en hen bevelen.

B. Zij moeten hen waarschuwen tegen hoogmoed en ijdel vertrouwen op hun rijkdommen, opdat zij niet hoogmoedig zijn en hun hoop stellen op de ongestadigheid des rijkdoms. Zij moeten hen aansporen tot goede werken van liefdadigheid. Dat zij weldoen, enz.

C. Dat is het middel voor de rijken om zich een schat weg te leggen tegen den toekomstigen tijd, en het eeuwige leven te grijpen, in den weg van weldoen hebben wij allen heerlijkheid, eer en onsterflijkheid te zoeken en het einde het eeuwige leven, Romeinen 2:7.

D. In het bevel aan Timotheus is een bevel aan de dienaren gegeven: Behoud wat u toevertrouwd is. Iedere dienaar werd een schat toevertrouwd, dien hij heeft te behouden. De waarheden Gods, de ordinantiën Gods, behoud die, vermijdende het ongoddelijk, ijdel roepen. Laat u niet behagen menselijke lofspraak, welke de apostel noemt ijdel roepen. Evenmin menselijke lering, welke dikwijls tegen de waarheden Gods overstaat. Maar houd u dicht bij het geschreven Woord, want dat is u als een pand toevertrouwd. Sommigen, die zeer trots op hun leringen geweest zijn, hun valselijk genaamde wetenschap, hebben daardoor schipbreuk geleden in hun beginselen en zijn afgeweken van het geloof in Christus. En dat is een goede reden, waarom wij ons moeten houden bij het eenvoudige woord des Evangelies, en besluiten daarbij te leven en te sterven.

a. Dienaren kunnen niet ernstig genoeg vermaand worden om het pand te bewaren, dat hun toevertrouwd is, want het is een pand van grote waarde. O, Timotheus! bewaar het pand u toebetrouwd! Alsof hij zeggen wil: "Ik kan niet eindigen zonder u dit nog eens te bevelen, wat gij ook doet, wees zeker ervan dat gij het pand bewaart, want het is te groot om te laten verloren gaan!"

b. Dienaren moeten een afkeer hebben van ongoddelijk ijdel roepen, wanneer zij bewaren willen wat hun toevertrouwd is.

c. De wetenschap, die zich tegen het Evangelie stelt, wordt valselijk zo genoemd, zij is geen ware wetenschap, want dan zou zij zich als zodanig bewijzen door met het Evangelie overeen te komen.

d. Zij, die zo op zulke wetenschap gesteld zijn, verkeren in groot gevaar van de waarheid af te dwalen, zij, die de rede boven het geloof willen stellen, zijn in gevaar het geloof te verlaten.

V. De apostel eindigt met plechtig gebed en zegen. De genade zij met u. Amen!
Dit is een kort maar inhoudrijk gebed voor onze vrienden, want in genade is alles goeds begrepen, de genade is het onderpand, ja, de aanvang der heerlijkheid, want waar God genade geeft, zal Hij ook ere geven, en Hij zal het goede niet onthouden degenen, die in oprechtheid wandelen. Genade zij met u allen. Amen.

DE TWEEDE BRIEF AAN TIMOTHEUS

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN DEN TWEEDEN BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS AAN TIMOTHEUS.

De apostel Paulus schreef den tweeden brief aan Timotheus te Rome, waar hij toen gevangen en in levensgevaar was; zoals blijkt uit zijne woorden: Want ik word nu als een drankoffer geofferd en de tijd mijner ontbinding is aanstaande, 4:6. Het schijnt dat, naar zijn eigen overtuiging, de tijd van zijn verlaten van deze wereld aanstaande was, voornamelijk om de woede en kwaadaardigheid zijner vijanden, en dat hij voor keizer Nero gebracht was, hetgeen hij noemt: zijn eerste verantwoording, waarin niemand bij hem geweest was, maar zij hem allen hadden verlaten, 4:16. En algemeen wordt aangenomen, dat dit de laatste brief was, dien hij schreef. Het is onbekend waar Timotheus zich toen bevond. Het doel van deze brief is min of meer verschillend van dat van den vorigen; niet zozeer met betrekking tot zijn dienst als evangelist, als tot zijn persoonlijk gedrag.

HOOFDSTUK 1

1 Paulus, een apostel van Jezus Christus, door den wil van God, naar de belofte des levens, dat in Christus Jezus is,
2 Aan Timotheus, mijn geliefden zoon: genade, barmhartigheid, vrede zij u van God den Vader, en Christus Jezus, onzen Heere.
3 Ik dank God, Wien ik diene van mijn voorouderen aan in een rein geweten, gelijk ik zonder ophouden uwer gedachtig ben in mijn gebeden nacht en dag;
4 Zeer begerig zijnde om u te zien, als ik gedenk aan uw tranen, opdat ik met blijdschap moge vervuld worden;
5 Als ik mij in gedachtenis breng het ongeveinsd geloof, dat in u is, hetwelk eerst gewoond heeft in uw grootmoeder Lois, en in uw moeder Eunice; en ik ben verzekerd, dat het ook in u woont.
6 Om welke oorzaak ik u indachtig maak, dat gij opwekt de gave Gods, die in u is, door de oplegging mijner handen.
7 Want God heeft ons niet gegeven een geest der vreesachtigheid, maar der kracht, en der liefde, en der gematigdheid.
8 Schaam u dan niet der getuigenis onzes Heeren, noch mijns die Zijn gevangene ben; maar lijd verdrukkingen met het Evangelie, naar de kracht Gods;
9 Die ons heeft zalig gemaakt, en geroepen met een heilige roeping; niet naar onze werken, maar naar Zijn eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Jezus, voor de tijden der eeuwen;
10 Doch nu geopenbaard is door de verschijning van onzen Zaligmaker Jezus Christus, Die den dood heeft te niet gedaan, en het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht door het Evangelie;
11 Waartoe ik gesteld ben een prediker, en een apostel, en een leraar der heidenen;
12 Om welke oorzaak ik ook deze dingen lijde, maar word niet beschaamd; want ik weet, Wien ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is, mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot dien dag.
13 Houd het voorbeeld der gezonde woorden, die gij van mij gehoord hebt, in geloof en liefde, die in Christus Jezus is.
14 Bewaar het goede pand, dat u toebetrouwd is, door den Heiligen Geest, Die in ons woont.
15 Gij weet dit, dat allen, die in Azie zijn, zich van mij afgewend hebben; onder dewelke is Fygellus en Hermogenes.
16 De Heere geve den huize van Onesiforus barmhartigheid; want hij heeft mij dikmaals verkwikt, en heeft zich mijner keten niet geschaamd.
17 Maar als hij te Rome gekomen was, heeft hij mij zeer naarstiglijk gezocht, en heeft mij gevonden.
18 De Heere geve hem, dat hij barmhartigheid vinde bij den Heere, in dien dag; en hoeveel hij mij te Efeze gediend heeft, weet gij zeer wel.

Na de inleiding, vers 1, 2, hebben wij hier

I. Paulus oprechte liefde voor Timotheus, vers 3-5,

II. Verscheidene waarschuwingen hem gegeven, vers 6-14,

III. Hij spreekt over Fygellus en Hermogenes, en anderen, en daarna over Onesiphorus, vers 15-18.

2 Timotheus 1:1-5

Hier vinden wij:

I. Het opschrift van den brief. Paulus noemt zich een apostel van Jezus Christus door den wil van God, geheel door het welbehagen Gods en Zijne genade, welke hij zich zelven onwaardig belijdt te zijn. Naar de belofte des levens, dat in Christus Jezus is, of naar het Evangelie. Het Evangelie is de belofte des levens in Christus Jezus, het leven is het doel en Christus is de weg, Johannes 14:6. Het leven is in de belofte gelegd, en beide zijn verzekerd in Christus Jezus, de getrouwe getuige, want al de beloften Gods in Christus Jezus zijn ja en amen, 2 Corinthiërs 1:20. Hij noemt Timotheus zijn geliefden zoon. Paulus gevoelde de tederste liefde voor hem, zowel omdat hij het middel voor zijne bekering geweest was, als omdat hij gelijk een zoon zijn vader met hem gediend had in het Evangelie.

1. Paulus was een apostel van Jezus Christus, door den wil van God, want hij had het Evangelie niet ontvangen van een mens, en was er niet in onderwezen, maar hij had het door openbaring van Jezus Christus, Galaten 1:12, zodat zijn zending als apostel niet was door den wil van een mens, maar van God. In den vorigen brief had hij gezegd: naar het bevel van God, onzen Zaligmaker, en hier zegt hij: door den wil van God. God riep hem om apostel te zijn.

2. Wij hebben de belofte des levens, God zij er voor gezegend: In de hoop des eeuwigen levens, welke God, die niet liegen kan, beloofd heeft voor de tijden der wereld, Titus 1:2. Het is de belofte om er de vrijheid en de zekerheid van te ontdekken.

3. Deze, zowel als alle andere beloften, zijn in en door Jezus Christus, zij ontspringen alle uit de barmhartigheid Gods in Christus, en zij zijn zeker, zodat wij er veilig op kunnen vertrouwen.

4. De genade, barmhartigheid en vrede, welke zelfs Paulus' geliefde zoon Timotheus nodig had, komen van God den Vader en onzen Heere Jezus Christus, en daarom is de een zowel als de ander de gever van deze zegeningen en behoren beiden er om aangeroepen te worden.

5. De besten behoeven deze zegeningen, en zij zijn de beste, die wij voor onze teergeliefde vrienden vragen kunnen, dat zij genade mogen ontvangen om hen te helpen in tijd van nood, en barmhartigheid om hun gebreken te vergeven, en zo vrede mogen hebben met God den Vader en met onzen Heere Jezus Christus.

II. Paulus' dankzegging aan God voor Timotheus' geloof en heiligheid, hij dankt God wanneer hij Timotheus gedenkt in zijne gebeden. Wat wij ook goeds doen en welken goeden dienst wij onzen vrienden ook mogen bewijzen, God moet er de heerlijkheid van hebben en wij moeten er Hem voor danken. Hij is het, die het ons in het hart geeft om onzen vrienden in onze gebeden te gedenken. Paulus was veel in het gebed, hij bad dag en nacht, in al zijn gebeden gedacht hij zijn vrienden, voornamelijk bad hij voor goede dienaren, hij bad voor Timotheus, en was zijner gedachtig in zijne gebeden nacht en dag, hij deed dat zonder ophouden, bidden was zijn voortdurende bezigheid, en nooit vergat hij zijn vrienden in zijne gebeden, gelijk wij dikwijls doen. Paulus diende God van zijne voorvaderen af in een rein geweten. Het was een troost voor hem, dat hij geboren was in Gods huis, en het zaad was van mensen, die God dienden, evenals dat hij Hem gediend had met een rein

geweten, overeenkomstig het licht dat hij had, hij had zijn geweten onergerlijk bewaard en maakte het tot zijn dagelijkse oefening om dat te doen, Handelingen 24:16. Hij was zeer begerig om Timotheus te zien, uit liefde voor hem, opdat hij met hem mocht omgaan, hij gedacht aan zijne tranen bij hun laatste afscheid. Timotheus was bedroefd toen hij Paulus moest verlaten, hij weende bij het afscheid, en daarom begeerde Paulus hem weer te zien, aangezien hij had bemerkt hoeveel liefde hij voor hem had. Hij dankte er God voor dat Timotheus de godsvrucht zijner voorouderen behield, vers 5. De godsdienst werd Timotheus overgebracht van moeders zijde, hij had een goede moeder en een goede grootmoeder, zij geloofden, maar zijn vader geloofde niet, Handelingen 26:1. Het is heerlijk wanneer kinderen het geloof en de heiligheid van hun godvrezende ouders navolgen en in hun voetstappen wandelen, 3 Johannes 4.

Hetwelk eerst gewoond heeft in uwe grootmoeder Loïs en in uwe moeder Eunice, en ik ben verzekerd dat het ook in u woont. Paulus had zeer liefderijke gedachten over zijne vrienden, en was altijd geneigd het beste omtrent hen te hopen, en inderdaad had hij veel reden om van Timotheus alles goeds te denken, want hij had niemand, die alzo gezind was, Filippenzen 2:20. Merk hier op:

1. Wij moeten, als Paulus, God dienen met een rein geweten, dat deed hij en dat deden zijn vrome voorvaderen, dat is toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, de harten gereinigd zijnde van het kwaad geweten, Hebreeën 10:22.

2. In onze gebeden moeten wij zonder ophouden onze vrienden gedenken, voornamelijk de getrouwe dienaren van Christus. Paulus herdacht zijn geliefden zoon Timotheus in zijne gebeden nacht en dag.

3. Het geloof, dat in ware gelovigen woont, is ongeveinsd, het is zonder huichelarij, het is een geloof, dat de proef doorstaan kan en dat in hen woont als een levend beginsel. Dat was de oorzaak van Paulus' dankzegging, dat Timotheus het geloof gezien had in zijne moeder Eunice en zijne grootmoeder Loïs, en het moet ons een reden van dank zijn wanneer wij iets dergelijks zien, wij moeten ons verheugen altijd als wij de genade Gods zien. Dat deed Barnabas, Handelingen 11:23, 24. Ik ben grotelijks verblijd wanneer ik zie, dat uwe kinderen in de waarheid wandelen, 2 Johannes 4.

2 Timotheus 1:6-14

Hier is ene vermaning en opwekking voor Timotheus tot zijn plicht, vers 6. Ik maak u indachtig. De beste mensen hebben nodig indachtig gemaakt te worden, wat wij weten moet ons herinnerd worden, 2 Petrus 3:1. Ik schrijf u, opdat ik door vermaning uw oprecht gemoed opwek.

I. Hij vermaant hem: dat gij opwekt de gave Gods, die in u is. Oprakelen gelijk het vuur uit de as. Het wordt bedoeld van alle genadegaven, die God hem geschonken had, om hem tot het werk van een evangelist te bekwamen, de gaven van den Heiligen Geest, de buitengewone gaven, die hem geschonken waren door de oplegging van des apostels handen. Deze moest hij opwekken, hij moest ze oefenen en zo doen toenemen, gaven gebruiken en gaven verkrijgen. Hem die heeft dien zal gegeven worden, Mattheus 25:29. Hij moest alle gelegenheden aangrijpen om die gaven te gebruiken en ze daardoor opwekken, dat is de beste wijze om ze te doen toenemen. Hetzij de gave Gods in Timotheus gewoon of buitengewoon was (ik ben geneigd het laatste te denken) hij moest haar opwekken, anders zou ze verkwijnen. Die gave was in hem door oplegging van de handen des apostels, hetgeen naar mijne mening onderscheiden was van zijne ordening, want die was geschied door oplegging van de handen des ouderlingschaps, 1 Timotheus 4:14. Het is waarschijnlijk, dat Timotheus den Heiligen Geest in Zijn onderscheidene gaven en genaden ontvangen had door oplegging van de handen der apostelen (want ik geloof dat niemand dan de apostelen de macht had den Heiligen Geest te geven) en dat hij daarna, zo rijkelijk voor het werk der bediening toegerust, geordend was door de ouderlingen. Merk hier op:

1. De grote hinderpaal van nuttigheid en toeneming van onze gaven is slaafse vrees. Paulus waarschuwt Timotheus daartegen: God heeft ons niet gegeven een geest der vreesachtigheid, vers 7. Het was door lage vrees, dat de boze dienstknecht zijn talent begroef en er geen gebruik van maakte, Mattheus 25:25. God heeft ons daarom tegen de vrees gewapend, door dikwijls tot ons te zeggen: Vreest niet! Vreest niet voor het aangezicht van mensen, vreest niet voor de moeilijkheden, die gij op uw weg van plicht ontmoeten zult. God heeft ons verlost van den geest der vrees, en ons gegeven den geest der kracht, der liefde en der gematigdheid. De geest van kracht, of van moed en vastberadenheid bij het ontmoeten van moeiten en gevaren, den geest van liefde tot God, die ons helpt door den tegenstand heen, zoals Jakob geen bezwaar zag in den langen harden dienst om Rachels wil, de geest van liefde tot God zal ons verheffen boven de vrees voor mensen en voor alle kwaad, dat de mensen ons kunnen aandoen, en de geest der gematigdheid, of van een gezonde zielsrust des gemoeds, vreedzame vreugde inwendig, want wij worden dikwijls ontmoedigd in onzen weg en arbeid door spoken van onze eigen verbeelding en voorstelling, die door een kalme, degelijke, bedachtzame geestesgesteldheid gemakkelijk zouden overwonnen en verjaagd worden. 2 De geest, dien God den dienaren geeft, is niet vreesachtig, maar moedig, hij is een geest van kracht, want zij spreken in naam van Hem, die alle macht heeft in hemel en op aarde, hij is een geest der liefde, want de liefde tot God en tot de zielen der mensen bezielt de dienaren tot hun werk, en hij is een geest der gematigdheid, want zij spreken woorden van waarheid en eenvoud.

II. Hij vermaant hem op moeilijkheden te rekenen en zich daarvoor bereid te houden.

Schaam u dan niet der getuigenis onzes Heeren, noch mijns, die Zijn gevangene ben Schaam u dus niet voor het Evangelie of voor het getuigenis, dat gij er van afleggen moet.

1. Het Evangelie van Christus is iets, dat ons geen reden geeft om ons te schamen. Wij behoren ons ook niet te schamen voor hen, die ter wille van het Evangelie lijden. Timotheus moest zich niet schamen voor den goeden, ouden Paulus, ofschoon hij nu in banden was. Gelijk hij voor zich zelven niet bevreesd moest zijn om te lijden, zo moet hij niet bevreesd zijn om hen te erkennen die voor de zaak van Christus leden.

A. Het Evangelie is de getuigenis onzes Heeren, daardoor en daarin getuigt Hij van zich zelven, en door onze toestemming en belijdenis getuigen wij van en voor Hem.

B. Paulus was de gevangene des Heeren, Zijn gevangene, Efeziërs 4:1. Om zijnentwil was hij met een keten gebonden.

C. Wij hebben geen reden om ons te schamen voor de getuigenis onzes Heeren of voor Zijne gevangenen, indien wij hier voor een van beiden beschaamd zijn, zal Christus hiernamaals zich voor ons schamen. Maar lijd verdrukkingen met het Evangelie, naar de kracht Gods, dat is: verwacht verdrukkingen ter wille van het Evangelie, bereid er u op voor, reken er op, wees gewillig om uw aandeel te aanvaarden in het lijden der heiligen in deze wereld.

Lijd verdrukkingen met het Evangelie, of, gelijk men ook kan lezen: Deel in de verdrukkingen van het Evangelie, heb niet alleen gemeenschap met hen, die er voor lijden, maar wees bereid om gelijk zij en met hen te lijden. Indien te eniger tijd het Evangelie in verdrukking komt, dan moet hij, die hoopt door dat Evangelie te leven en zalig te worden, bereid zijn om die verdrukking mede te ondergaan. Merk hier op:

a. Alleen dan zullen wij instaat zijn die onderdrukkingen te dragen, wanneer wij kracht en moed daarvoor putten uit God, die ze ons te dragen geeft. Lijd verdrukkingen met het Evangelie, naar de kracht Gods.

b. Alle Christenen, maar vooral de dienaren, moeten verdrukkingen en vervolgingen ter wille van het Evangelie verwachten.

c. Deze zullen geëvenredigd zijn aan de kracht Gods, die ons gegeven wordt, 1 Corinthiërs 10:13.

2. De vermelding van God en het Evangelie doet hem spreken van de grote dingen, die God voor ons door het Evangelie gedaan heeft, vers 9, 10. Om hem in het lijden aan te moedigen, geeft hij twee beschouwingen.

A. De aard van dat Evangelie, waarvoor te lijden hij geroepen wordt, en de heerlijke en genadige bedoelingen en gevolgen die het heeft. Het was de gewoonte van Paulus, om wanneer hij Christus en diens Evangelie noemde, op dat onderwerp in te gaan en er over uit te weiden, zo vervuld was hij met hetgeen al onze zaligheid is en al onze begeerte behoorde te zijn. Merk hier op:

a. Het Evangelie bedoelt onze zaligmaking.

Hij heeft ons zalig gemaakt, en wij moeten niet veel denken aan het lijden om datgene, waardoor wij hopen zalig te worden. Hij heeft begonnen ons zalig te maken en zal het te zijner tijd voltooien, want

God roept de dingen, die niet zijn en die nog niet voltooid zijn, alsof zij waren, Romeinen 4:17 en daarom staat hier: Hij heeft ons zalig gemaakt.

b. Het bedoelt onze heiligmaking: En geroepen met een heilige roeping, ons tot heiligheid geroepen. Het Christendom is ene roeping, een heilige roeping, het is de roeping, waardoor wij geroepen zijn, en de roeping, waartoe wij geroepen zijn om er in te werken. Allen, die hiernamaals gezaligd zullen worden, worden hier geheiligd. Overal, waar het Evangelie blijkt een werkelijke roeping te zijn, wordt het bevonden een heilige roeping te wezen, een roeping die hen heiligt, welke waarlijk geroepen zijn.

c. Zijn oorsprong is de vrije genade en het eeuwig voornemen van God in Christus Jezus. Indien wij het verdiend hadden, zou het zwaar vallen er voor te lijden, maar onze zaligmaking door het Evangelie is vrije genade en niet door onze werken, en daarom moet het ons niet te veel zijn om er voor te lijden. Deze genade wordt gezegd ons gegeven te zijn voor de tijden der eeuwen, dat is, in het voornemen van God van alle eeuwigheid, in Christus Jezus, want al de gaven Gods aan zondige mensen komen in en door Christus Jezus.

d. Het Evangelie is de bekendmaking van dit voornemen der genade. Het is nu geopenbaard door de verschijning van onzen Zaligmaker Jezus Christus, die van eeuwigheid in den schoot des Vaders was en volkomen kennis droeg van geheel Zijn genadig voornemen. Door Zijne verschijning werd dit genadig voornemen aan ons geopenbaard. Jezus Christus leed er voor, en zouden wij er niet voor willen lijden.

e. Door het Evangelie van Christus is de dood teniet gedaan. Hij heeft den dood teniet gedaan, niet alleen verzwakt, maar weggenomen, de macht des doods over ons verbroken, door de zonde weg te nemen heeft Hij den dood teniet gedaan, want de prikkel des doods is de zonde, 1 Corinthiërs 15:56, Hij heeft zijn eigenschap veranderd en zijn macht gebroken. De dood is ons van een vijand een vriend geworden, hij is de poort geworden, waardoor wij uit een moeitevolle, bedrieglijke en zondige wereld overgaan in een wereld van volmaakte vrede en reinheid, en zijn macht is gebroken, want de dood zegepraalt niet over hen, die het Evangelie geloven, maar zij zegepralen over hem. Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uwe overwinning? 1 Corinthiërs 15:55.

f. Hij heeft het leven en de onverderflijkheid aan het licht gebracht door het Evangelie. Hij heeft ons de toekomende wereld duidelijker getoond dan onder enige voorafgaande bedeling, evenals de gelukzaligheid van die wereld en de zekere beloning van de gehoorzaamheid onzes geloofs, wij allen, als in een spiegel, zien de heerlijkheid Gods. Hij heeft die aan het licht gebracht, niet enkel ons voorgehouden, maar ons aangeboden, door het Evangelie. Laat ons daarom meer dan ooit dat Evangelie waarderen, want het heeft het leven en de onverderflijkheid aan het licht gebracht, en daarom is het uitnemend boven alle vroegere openbaringen. Het is het Evangelie van leven en onverderflijkheid, gelijk het ons die heeft geopenbaard, het leidt ons in den rechten weg daarheen, en geeft ons de gewichtigste beweegredenen om al onze krachten in te spannen ten einde heerlijkheid, eer en onverderflijkheid na te jagen.

B. Zie het voorbeeld van den gezegenden Paulus, vers 11, 12. Hij was aangesteld om het Evangelie te verkondigen en bepaaldelijk om de heidenen te onderwijzen. Hij achtte het een zaak, waardig om

voor te lijden, en waarom zou Timotheus niet evenzo doen? Niemand behoeft bevreesd of beschaamd te zijn wanneer hij lijdt ter wille van het Evangelie.

Ik word niet beschaamd, zegt Paulus, want ik weet wie ik geloofd heb, en ik ben verzekerd dat Hij machtig is mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot dien dag. Merk hier op:

a. Godvrezenden lijden veel voor de beste zaak ter wereld. Om welke oorzaak ik ook deze dingen lijde, dat is, om mijn prediken en vasthouden van het Evangelie.

b. Zij moeten niet beschaamd zijn, de oorzaak van hun lijden zal hen dragen, maar zij die hen tegenstaan zullen met schaamte bekleed worden.

c. Zij, die in Christus geloven, weten wie zij geloofd hebben. De apostel spreekt met heilige zegepraal en opgewektheid, alsof hij zei: "Ik sta op vasten grond. Ik weet dat ik mijn zaak aan de beste handen toevertrouwd heb." En ik ben verzekerd, enz. Wat moeten wij Christus toevertrouwen? De zaligheid onzer zielen en onze bewaring voor het hemels koninkrijk, en wat wij Hem daarin toevertrouwen, zal Hij bewaren. Er komt een dag, waarop naar onze zielen zal gevraagd worden: "Mens, u is een ziel gegeven, wat hebt gij met haar gedaan? Aan wie hebt ge haar gegeven, aan God of aan Satan? Hoe hebt gij haar gebruikt, in dienst der zonde of in dienst van Christus?" Er komt een dag, en het zal een zeer plechtige en belangrijke dag zijn, waarop wij rekenschap moeten geven van ons rentmeesterschap, Lukas 16:2, rekenschap geven van onze zielen. Indien wij nu door een levend, gehoorzaam geloof onze zielen aan Jezus Christus toevertrouwen, kunnen wij verzekerd zijn, dat Hij machtig is ze te bewaren, en dien dag onze troost en sterkte zal zijn.

III. Hij vermaant hem om te houden het voorbeeld der gezonde woorden, vers 13.

1. Wij kunnen ook lezen: Heb een vorm der gezonde woorden, een korten inhoud, een catechismus, een uittreksel van de eerste beginselen van den godsdienst, volgens de Schrift, een schema van gezonde woorden, een kort begrip van het Christelijk geloof, in eenvoudige taal, door uzelf voor eigen gebruik uit de Heilige Schrift getrokken. Doch wellicht wordt met de gezonde woorden de Heilige Schrift zelf bedoeld.

2. Hebbende dat, houd het, herinner het u, houd er aan vast. Houd het vast in tegenstelling tegen alle ketterijen en valse leerstellingen, die het Christelijk geloof bederven. Houd het vast, dat gij van mij gehoord hebt. Paulus was goddelijk geïnspireerd. Het is goed ons te houden aan de gezonde woorden en vormen, die wij in de Schrift vinden, want daarvan zijn wij zeker dat ze goddelijk ingegeven zijn. Dat is gezonde taal, die niet verwerpelijk is, Titus 2:8. Maar hoe moeten wij ze vasthouden? In geloof en liefde, dat is: wij moeten toestemmen dat het een getrouw woord is, en het welkom heten als aller aanneming waardig. Houd het vast in een goed hart, dat is de ark des verbonds, waarin de tafelen beide van wet en Evangelie het veiligst en het voordeligst bewaard worden, Psalm 119:11.. Geloof en liefde moeten samengaan, het is niet genoeg de gezonde woorden te behouden en er instemming mede te betuigen, maar wij moeten ze liefhebben, hun waarheid geloven en hun goedheid liefhebben, en wij moeten den vorm der gezonde woorden in liefde verbreiden, sprekende de waarheid in liefde, Efeziërs 4:15.

Geloofde en liefde, die in Christus Jezus zijn, het moet Christelijk geloof en liefde zijn, geloof en liefde gegrond in Christus Jezus, door wie God spreekt tot ons en wij spreken tot Hem. Timotheus, als dienaar, moest de gezonde woorden houden, ten voordele van anderen. Of helende woorden, zo kan men het ook lezen, er is genezende kracht in het Woord van God, Hij zendt Zijn woord en heelt hen. Hetzelfde wordt bedoeld in vers 14 :Bewaar het goede pand, dat u toevertrouwd is, door den Heiligen Geest, die in u woont. Dat goede pand was de vorm der gezonde woorden, de Christelijke leer, die Timotheus was toevertrouwd in zijn doop en opvoeding als Christen, en in zijn ordening als dienaar. Merk hier op:

A. De Christelijke leer is een ons toevertrouwd pand. Het is toevertrouwd aan de Christenen in het algemeen en aan de dienaren in het bijzonder. Het is een goed pand, van onuitsprekelijke waarde in zichzelf, en dat van onuitsprekelijk voordeel voor ons zal zijn, het is een goed pand, een onschatbaar juweel, en ontdekt ons de onnaspeurlijke rijkdommen van Christus, Efeziërs 3:8. Het is ons toevertrouwd om rein en volkomen bewaard te blijven, en overgedragen te worden aan degenen, die na ons komen, en wij moeten het bewaren, en er niets aan toevoegen, dat zijn reinheid zou bederven, zijn macht verminderen of zijn volmaaktheid schade aanbrengen. Bewaar het door den Heiligen Geest, die in ons woont. -Zelfs zij, die zo goed mogelijk zijn onderwezen, kunnen niet bewaren hetgeen zij geleerd hebben, evenmin als zij eerst iets leren konden, zonder den bijstand van den Heiligen Geest. Wij moeten niet menen, dat wij het door eigen kracht kunnen bewaren, maar het vasthouden door den Heiligen Geest.

B. De Heilige Geest woont in alle goede dienaren en Christenen, zij zijn Zijne tempels en Hij bekwaamt hen om het Evangelie zuiver en onverminkt te bewaren, en zij moeten hun beste krachten inspannen om het goede pand te houden, want de bijstand en inwoning des Geestes ontslaan ons niet van onze pogingen, beide moeten samengaan.

2 Timotheus 1:15-18

Na, vers 13 en 14, Timotheus te hebben vermaand om het goede pand te bewaren:

I. Vermeldt de apostel den afval van sommigen van de leer van Christus, vers 15. Het schijnt, dat in de beste en zuiverste jaren der gemeente sommigen het Christelijk geloof omhelsd hadden, die later weer afvielen, ja dat er velen waren. Hij zegt niet dat zij afweken van de leer van Christus (ofschoon dit wel het geval schijnt te zijn geweest) maar dat ze zich van hèm afgewend, hèm den rug toegekeerd hadden, en hem verloochenden in den tijd zijner beproeving. En zullen wij ons daarover verwonderen, wetende dat zo velen Hem verlieten, die meer was dan Paulus, den Heere Jezus Christus? Johannes 6:66.

II. Hij vermeldt de standvastigheid van een die hem getrouw bleef, namelijk Onesiphorus, want hij heeft mij dikmaals verkwikt en heeft zich mijner keten niet geschaamd, vers 16.

1. Welke vriendelijkheid heeft Onesiphorus Paulus bewezen, hij heeft hem verkwikt, dikwijls verkwikt met zijn brieven, zijn raad, zijn vertroosting, en zich voor zijn ketenen niet geschaamd. Hij heeft zich voor hem niet geschaamd, niettegenstaande de schande, die op hem geladen was. Hij was vriendelijk voor hem geweest, niet eens of tweemaal, maar dikwijls, niet alleen toen hij te Efeze onder zijn eigen vrienden was, maar ook toen hij te Rome kwam, hij had hem zeer naarstiglijk gezocht en hem gevonden, vers 17. Een goed man zal gelegenheden zoeken om goed te doen, en geen gelegenheid, die zich daartoe voordoet, verzuimen. Te Efeze had hij dat ook reeds getoond en Timotheus wist het.

2. Merk op hoe Paulus zijn vriendelijkheid beloont, vers 16-18. Hij, die een profeet ontvangt, zal het loon eens profeten genieten. Hij vergeldt het hem met gebeden. De Heere geve den huize van Onesiphorus barmhartigheid. Waarschijnlijk was Onesiphorus nu afwezig en in gezelschap van Paulus, Paulus bidt daarom den Heere om zijn huisgezin gedurende zijne afwezigheid nabij te zijn. De Roomsen menen dat hij gestorven was, en uit het gebed van Paulus, dat hij barmhartigheid mocht vinden, leiden zij de juistheid af van het bidden voor de doden, maar wij lezen nergens dat Onesiphorus dood was. En is het veilig om een leer en praktijk van zoveel gewicht te gronden op de enkele onderstelling van iets, dat zo onzeker is?

III. Hij bidt voor Onesiphorus zelf zowel als voor zijn gezin: dat hij barmhartigheid vinde bij den Heere in dien dag, in den dag des doods of des gerichts, wanneer Christus alles wat aan Zijn arme leden gedaan is zal rekenen als aan Hem zelven gedaan.

1. De dag des doods of van het oordeel is een ontzagwekkende dag, die met recht dien dag mag genoemd worden.

2. Wij behoeven niets meer te begeren om ons gelukkig te maken, dan dat wij in dien dag barmhartigheid mogen vinden bij den Heere, wanneer zij, die geen barmhartigheid bewezen hebben, een onbarmhartig oordeel zullen ondergaan.

3. De beste Christenen zullen in dien dag barmhartigheid behoeven, de barmhartigheid van onzen Heere Jezus Christus ten eeuwigen leven, Judas 21.

4. Wanneer gij dán barmhartigheid wilt vinden, moet gij nu zoeken die van den Heere te verkrijgen.

5. Het is van en door den Heere, dat wij barmhartigheid moeten verkrijgen, want indien de Heere ons geen barmhartigheid betoont, zal het medelijden van mensen en engelen ons niet baten.

6. Wij moeten barmhartigheid zoeken en vragen van den Heere, die er de gever en uitdeler van is, want de Heere Jezus Christus heeft aan de gerechtigheid voldaan, zodat de barmhartigheid kon openbaar worden. Wij mogen toegaan tot den troon der genade, om barmhartigheid te verkrijgen en genade te vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd.

7. Het beste dat wij vragen kunnen, zowel voor onze vrienden als voor ons zelven, is dat de Heere ons wil rekenen onder degenen, die barmhartigheid van den Heere mogen ontvangen in dien dag, wanneer wij uit den tijd in de eeuwigheid moeten overgaan en deze wereld moeten verruilen tegen een andere, en verschijnen voor den rechterstoel van Christus, de Heere geve ons allen, dat wij barmhartigheid bij den Heere mogen vinden in dien dag.

HOOFDSTUK 2

1 Gij dan, mijn zoon, word gesterkt in de genade, die in Christus Jezus is;
2 En hetgeen gij van mij gehoord hebt onder vele getuigen, betrouw dat aan getrouwe mensen, welke bekwaam zullen zijn om ook anderen te leren.
3 Gij dan, lijd verdrukkingen, als een goed krijgsknecht van Jezus Christus.
4 Niemand, die in den krijg dient, wordt ingewikkeld in de handelingen des leeftochts, opdat hij dien moge behagen, die hem tot den krijg aangenomen heeft.
5 En indien ook iemand strijdt, die wordt niet gekroond, zo hij niet wettelijk heeft gestreden.
6 De landman, als hij arbeidt, moet alzo eerst de vruchten genieten.
7 Merk, hetgeen ik zeg; doch de Heere geve u verstand in alle dingen.
8 Houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt, Welke is uit den zade Davids, naar mijn Evangelie;
9 Om hetwelk ik verdrukkingen lijde tot de banden toe, als een kwaaddoener; maar het Woord Gods is niet gebonden.
10 Daarom verdraag ik alles om de uitverkorenen, opdat ook zij de zaligheid zouden verkrijgen, die in Christus Jezus is, met eeuwige heerlijkheid.
11 Dit is een getrouw woord; want indien wij met Hem gestorven zijn, zo zullen wij ook met Hem leven;
12 Indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen; indien wij Hem verloochenen, Hij zal ons ook verloochenen;
13 Indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw; Hij kan Zichzelven niet verloochenen.
14 Breng deze dingen in gedachtenis, en betuig voor den Heere, dat zij geen woordenstrijd voeren, hetwelk tot geen ding nut is, dan tot verkering der toehoorders.
15 Benaarstig u, om uzelven Gode beproefd voor te stellen, een arbeider, die niet beschaamd wordt, die het Woord der waarheid recht snijdt.
16 Maar stel u tegen het ongoddelijk ijdelroepen; want zij zullen in meerdere goddeloosheid toenemen.
17 En hun woord zal voorteten, gelijk de kanker; onder welke is Hymeneus en Filetus;
18 Die van de waarheid zijn afgeweken, zeggende, dat de opstanding alrede geschied is, en verkeren sommiger geloof.
19 Evenwel het vaste fondament Gods staat, hebbende dit zegel: De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn; en: Een iegelijk, die den Naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid.
20 Doch in een groot huis zijn niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden vaten; en sommige ter ere, maar sommige ter onere.
21 Indien dan iemand zichzelven van deze reinigt, die zal een vat zijn ter ere, geheiligd en bekwaam tot gebruik des Heeren, tot alle goed werk toebereid.
22 Maar vlied de begeerlijkheden der jonkheid; en jaag naar rechtvaardigheid, geloof, liefde, vrede, met degenen, die den Heere aanroepen uit een rein hart.
23 En verwerp de vragen, die dwaas en zonder lering zijn, wetende, dat zij twistingen voortbrengen.
24 En een dienstknecht des Heeren moet niet twisten, maar vriendelijk zijn jegens allen, bekwaam om te leren, en die de kwaden kan verdragen;
25 Met zachtmoedigheid onderwijzende degenen, die tegenstaan; of hun God te eniger tijd bekering gave tot erkentenis der waarheid;
26 En zij wederom ontwaken mochten uit den strik des duivels, onder welken zij gevangen waren tot zijn wil.

In dit hoofdstuk geeft de apostel Timotheus vele vermaningen en bestieringen, die van groot nut kunnen zijn ook voor anderen, beiden dienaren en Christenen, voor wie ze even goed bestemd zijn als voor hem.

I. Hij moedigt hem aan in zijn werk, hem wijzende waar hij hulp krijgen kan, vers 1.

II. Hij moet zorgen voor opvolgers in de bediening, opdat de bediening niet met hem mocht uitsterven, vers 2.

III. Hij vermaant hem tot standvastigheid en volharding in zijn werk, als een krijgsman en landbouwer, en om het oog te houden op het einde van al zijn lijden, vers 3-15.

IV. Hij moet ijdele en onstichtelijke woordenstrijd vermijden, vers 16-18, omdat die schadelijk en verderflijk zijn.

V. Hij spreekt over het fondament Gods dat vaststaat, vers 19-21.

VI. Hij moet de begeerlijkheden der jonkheid vlieden, en de dwaze vragen, die zonder lering zijn, vermijden, met aanwijzing hoe zich te gedragen, vers 22-26.

2 Timotheus 2:1-7

Hier moedigt de apostel Timotheus aan tot standvastigheid en volharding in zijn werk.

Word gesterkt in de genade, die in Christus Jezus is, vers 1. Zij, die werk voor God te doen hebben, moeten zich zelven opwekken om het te verrichten en er zich voor laten versterken. Sterk zijn in de genade, die in Christus Jezus is, kan opgevat worden als tegenstelling van zwakheid in de genade. Waar de waarheid der genade is, daar moet gestreefd worden naar de kracht der genade. Wanneer onze beproevingen toenemen, hebben wij behoefte om sterker en sterker te worden in hetgeen goed is, ons geloof sterker, ons besluit sterker, onze liefde tot God en Christus sterker. Ook kan men de uitdrukking opvatten als tegenstelling tegen sterkte in eigen kracht. Wees sterk, niet vertrouwende op uw eigen genoegzaamheid, maar op de genade, die in Christus Jezus is. Vergelijk Efeziërs 6:10 :Wordt krachtig in den Heere en in de sterkte Zijner macht. Toen Petrus beloofde liever te zullen sterven voor Christus dan Hem te verloochenen, was hij sterk in eigen kracht, indien hij sterk geweest ware in de genade, die in Christus Jezus is, dan zou hij staande gebleven zijn.

1. Er is genade in Christus Jezus, want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid zijn door Jezus Christus geworden, Johannes 1:17. Er is genoeg genade in Hem voor ons allen.

2. Wij moeten sterk zijn In die genade, niet in ons zelven, in onze eigen kracht, of in de genade die wij reeds ontvangen hebben, maar in de genade, die in Hem is, dat is de weg om gesterkt te worden in de genade.

3. Paulus vermaant Timotheus als een vader zijn zoon, met grote tederheid en genegenheid: Gij dan mijn zoon, word gesterkt, enz. Merk op:

I. Timotheus moest rekenen op lijden, zelfs ten bloede toe, en daarom moest hij anderen opleiden om hem op te volgen in de bediening van het Evangelie, vers 2. Hij moest anderen onderrichten en hen oefenen voor de bediening, en zo aan anderen toevertrouwen hetgeen hijzelf gehoord had. Hij moest hen ook ordenen tot de bediening, het Evangelie in hun handen toevertrouwen, en hun ook op die wijze overdragen hetgeen hij gehoord had. Op twee dingen moest hij letten bij het ordenen van dienaren. Op hun getrouwheid of oprechtheid. Betrouw dat aan getrouwe mensen, wier doel oprecht is de verheerlijking Gods, de eer van Christus, het welzijn der zielen en de komst van het koninkrijk des Verlossers onder de mensen. En ook op hun geschiktheid voor de bediening. Zij moesten niet alleen zelfkennis hebben, maar ook bekwaam zijn om anderen te leren. Hier zien wij:

1. De dingen, welke Timotheus aan anderen moest toevertrouwen, hetgeen hij van den apostel gehoord had onder vele getuigen, hij moest niet iets anders overgeven, en wat Paulus hem en anderen toevertrouwd had, had deze ontvangen van den Heere Jezus Christus.

2. Hij moest het hun toevertrouwen als een pand, als heilige in bewaargeving, zij moesten het behouden en onverminkt weer aan anderen overdragen.

3. Zij, aan wie hij deze dingen moest toevertrouwen, moesten betrouwbare mannen zijn, en instaat om anderen te onderwijzen.

4. Ofschoon die mensen betrouwbaar en bekwaam waren, moesten die dingen hun betrouwd worden door Timotheus, een dienaar, een man in het ambt, want niemand mag zich zelven voor de bediening opwerpen, maar deze dingen moeten hem toebetrouwd worden door hen, die reeds in de bediening zijn.

II. Hij moest verdrukkingen lijden, vers 3.

Gij dan, enz.

1. Alle Christenen, maar vooral de dienaren, zijn krijgsknechten van Jezus Christus, zij strijden onder Zijne banier, voor Zijne zaak, tegen Zijne vijanden, want Hij is de Leidsman onzer zaligheid, Hebreeën 2:10.

2. De krijgsknechten van Jezus Christus moeten tonen goede krijgsknechten te zijn, getrouw aan hun aanvoerder, beslist voor Zijn zaak, en moeten het zwaard niet opsteken alvorens zij meer dan overwinnaars zijn door Hem, die hen liefgehad heeft, Romeinen 8:37.

3. Zij, die goede krijgsknechten van Jezus Christus zijn, moeten verdrukkingen lijden, dat is: zij moeten die verwachten en er op rekenen in deze wereld, moeten ze verdragen en er zich aan gewennen, en ze met lijdzaamheid doorstaan, wanneer ze komen, en er niet door bewogen worden van hun getrouwheid.

III. Hij moet zich niet wikkelen in de zaken dezer wereld, vers 4. Een soldaat, wanneer hij ingelijfd wordt, verlaat zijn beroep en al wat daaraan vast is, om alleen te letten op de bevelen van zijn overste. Indien wij ons aangegeven hebben als krijgsknechten van Christus, moeten wij niet aan de wereld gehecht zijn, en ofschoon het niet anders kan of wij moeten ons wel in meerdere of mindere mate bemoeien met de zaken dezer wereld, omdat wij hier zolang we hier zijn altijd iets te doen hebben, mogen wij niet ingewikkeld worden in die dingen, zodat wij door deze verstrooid en afgetrokken worden van onzen plicht jegens God en de grote belangen van het Christendom. Zij, die den goeden strijd zullen strijden, moeten los van de wereld zijn, om Hem te behagen, die hen tot den krijg aangenomen heeft. De grote zorg van den soldaat is hoe hij zijn aanvoerder behagen zal, de grote zorg van den Christen moet zijn hoe hij Christus behagen zal. De wijze om Hem te behagen, die ons gekozen heeft om Zijne krijgsknechten te zijn, is niet ingewikkeld worden in de zaken van dit leven, maar van zulke banden vrij te blijven, die ons in den heiligen oorlog verhinderen zouden.

IV. Timotheus moest toezien dat hij in den geestelijken strijd de krijgswetten in acht nam en opvolgde, vers 5. Indien iemand ook strijdt, die wordt niet gekroond tenzij hij wettiglijk heeft gestreden. Wij strijden om te overwinnen, onze lusten en gebreken te overwinnen, uit te munten in hetgeen goed is, maar wij kunnen den prijs niet verwachten tenzij wij wettiglijk gestreden hebben. In het doen van hetgeen goed is, moeten wij zorgen dat wij het op de rechte wijze doen, opdat ons goed niet gelasterd worde.

1. Een Christen strijdt om te overwinnen, zijn doel moet zijn zijne lusten en gebreken te overwinnen.

2. Hij moet daarbij strijden naar de hem gegeven bevelen, hij moet wettiglijk strijden.

3. Die dat doen, zullen gekroond worden, nadat de volledige overwinning behaald is.

V. Hij moet gewillig wachten op de beloning, vers 6. De landman, als hij arbeidt, moet alzo eerst de vruchten verwachten. Of, gelijk men eigenlijk behoort te lezen: De landman moet eerst arbeiden en alzo de vruchten verwachten. (Verg. Jakobus 5:7.) Zo wij vruchten willen oogsten, moeten wij eerst werken, zo wij den prijs willen winnen, moeten wij eerst lopen. En voorts, wij moeten eerst evenals de landman met vlijt en geduld werken, alvorens wij vruchten verkrijgen, wij moeten den wil van God volbrengen, alvorens wij de beloften verkrijgen, en daarom hebben wij behoefte aan lijdzaamheid, Hebreeën 10:36. De apostel beveelt verder hetgeen hij gezegd heeft Timotheus ter ernstige overweging aan en drukt zijn verwachting en hoop daaromtrent uit. Merk hetgeen ik zeg, doch de Heere geve u verstand in alle dingen.

1. Paulus vermaant Timotheus om op de dingen te letten, waaromtrent hij hem onderricht had. Timotheus moest aangespoord worden om zijn verstand te gebruiken bij de overweging van de dingen Gods. Opmerken is nodig, evenzeer voor een goeden wandel als voor een gezonde bekering.

2. Hij bidt voor hem: De Heere geve u verstand in alle dingen. Het is God, die verstand geeft. De meest-begaafde heeft voortdurend meer behoefte aan deze gave. Indien Hij, die ons in Zijn Woord Zijn openbaring gaf, er het verstand in onze harten niet bij geeft, dan zijn wij niets. Tegelijk met onze gebeden voor anderen, dat de Heere hun verstand geve in alle dingen, moeten wij hen vermanen en opwekken om op te merken hetgeen wij zeggen, want overwegen is het middel om te verstaan, te herinneren en in praktijk te brengen hetgeen wij horen en lezen.

2 Timotheus 2:8-13

I. Om Timotheus in het lijden te bemoedigen, brengt de apostel hem de opstanding van Christus in gedachten, vers 8. Houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt, welke is uit den zade David's, naar mijn Evangelie. Dit is het grote bewijs voor zijn goddelijke zending, en daarom de grote bevestiging van de waarheid van den Christelijken godsdienst, en de gedachtenis daarvan moet ons trouw aan onze Christelijke belijdenis doen zijn, en ons in het bijzonder aanmoedigen om voor haar te lijden. Lijdende heiligen moeten zich dat herinneren.

1. Wij moeten zien op Jezus, den Bewerker en Voleinder van ons geloof, die, om de vreugde welke Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand des troons van God, Hebreeën 12:2.

2. De vleeswording en opstanding van Jezus Christus, van harte geloofd en in het rechte licht beschouwd, zullen een Christen staande houden onder al het lijden dezes tegenwoordigen tijds.

II. Een ander ding om hem onder het lijden aan te moedigen was, dat hij Paulus tot een voorbeeld had.

1. Merk op hoe de apostel leed, vers 9. Om hetwelk ik verdrukkingen lijd als een kwaaddoener, en Timotheus, de zoon, mag geen beter lot verwachten dan Paulus, de vader. Paulus was een man die goed deed, en toch leed hij als een kwaaddoener, wij moeten het dus niet te vreemd vinden wanneer het hun, die goed doen, slecht gaat in de wereld, en wanneer de beste mensen de slechtste behandeling ondergaan. Maar zijn troost was: het woord Gods is niet gebonden. Vervolgende machten kunnen dienaren doen zwijgen en hen tegenhouden, maar zij kunnen de werking van Gods Woord in de harten en gewetens der mensen niet verhinderen, dat Woord kan door geen menselijke macht gebonden worden. Dit moest Timotheus bemoedigen om niet bevreesd te zijn voor banden om de getuigenis van Jezus, om het woord van Christus, dat hem dierbaarder moest zijn dan de vrijheid, dan het leven zelf, want dat zou ten slotte blijken niets door deze banden geleden te hebben. Hier zien wij:

A. De behandeling, die de apostel van de wereld ondervond. Ik lijd verdrukkingen, hiertoe was hij geroepen en bestemd.

B. Het voorwendsel, waaronder hij verdrukt werd. Ik lijd als een kwaaddoener. Zo riepen de Joden omtrent Christus tot Pilatus: Indien deze geen kwaaddoener ware, wij zouden Hem u niet overgeleverd hebben, Johannes 18:30. Zo ook Paulus.

C. De eigenlijke en ware oorzaak van zijn lijden als een kwaaddoener. Om hetwelk: dat is, om de zaak van het Evangelie. De apostel leed tot de banden toe, en hij zou ten bloede toe tegenstaan, strijdende tegen de zonde, Hebreeën 12:4. Ofschoon de verkondigers van het Woord dikwijls gebonden zijn, het Woord zelf is niet gebonden.

2. Waarom leed hij gewillig? Ik verdraag alles om de uitverkorenen, vers 10. Merk op:

A. Goede dienaren mogen en moeten zich zelven bemoedigen in de zwaarste diensten en in het ergste lijden, met de gedachte dat God daaruit zeker iets goeds voor Zijne gemeente en zegen voor Zijne uitverkorenen zal doen voortkomen. Opdat zij de zaligheid zouden verkrijgen, die in Christus Jezus is, vers 10. Na de verlossing van onze eigen zielen moeten wij gewillig zijn alles te doen en te lijden, wat de zaligheid der zielen van anderen kan bevorderen.

B. De uitverkorenen zijn bestemd om de zaligheid te verkrijgen. God heeft ons niet gesteld tot toorn, maar tot verkrijging der zaligheid, 1 Thessalonicenzen 5:9.

C. Deze zaligheid is in Christus Jezus, als de fontein, de verwerver en de gever, en ze gaat vergezeld met eeuwige heerlijkheid, er is geen zaligheid buiten Jezus Christus.

D. Het lijden van den apostel was om der uitverkorenen wil, tot hun bevestiging en bemoediging.

III. Een ander ding, waarmee hij Timotheus aanmoedigt, is het vooruitzicht van den toekomenden staat.

1. Zij, die getrouw Christus, Zijne waarheid en Zijne wegen aanhangen, wat het hun ook kosten moge, zullen zeker daarvan in de toekomende wereld het voordeel genieten. Indien wij met Hem gestorven zijn, zo zullen wij ook met Hem leven, vers 11. Zo wij, in gelijkvormigheid aan Christus, gestorven zijn aan deze wereld, haar vermaken, voordelen en eer, zullen wij met Hem in een betere wereld leven en voor altijd met Hem zijn. Ja, ofschoon wij geroepen worden om met en voor Hem te lijden, wij zullen er niets bij verliezen. Zij, die op aarde voor Christus lijden, zullen in den hemel met Hem regeren, vers 12. Zij, die met David in zijne vernedering leden, werden in zijne verhoging met hem verhoogd, zo zal het ook gaan met hen, die lijden met den Zoon van David.

2. Het zal ons verlies zijn, indien wij Hem ontrouw worden. Indien wij Hem verloochenen, zo zal Hij ons ook verloochenen. Indien wij Hem verloochenen voor de mensen, zal Hij ons verloochenen voor den Vader, Mattheus 10:33. En die man is voor eeuwig ellendig, dien Christus ten laatste verloochent. Dat zal zeker de uitslag zijn, of wij het geloven of niet, vers 13. Indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw, Hij kan zich zelven niet verloochenen. Hij blijft getrouw aan Zijn bedreigingen, getrouw aan Zijne beloften, zomin de een als de ander zal ter aarde vallen, geen tittel of jota er van. Zo wij Christus getrouw blijven, zal Hij zeker getrouw zijn aan ons. Zo wij Hem ontrouw zijn, zal Hij getrouw zijn aan Zijne bedreigingen: Hij kan zich zelven niet verloochenen, Hij kan geen enkel woord terugtrekken, dat Hij gesproken heeft, want Hij is Ja en Amen, de getrouwe Getuige. Merk hier op:

A. Ons gestorven-zijn met Christus gaat aan ons leven met Hem vooraf en is er mee verbonden. Het een is het gevolg van het ander, ons lijden voor Hem is het middel om met Hem te regeren. Gij, die mij gevolgd zijt in de wedergeboorte, wanneer de Zoon des mensen zal gezeten zijn op den troon Zijner heerlijkheid, dan zult ook gij zitten op twaalf tronen, oordelende de twaalf geslachten Israël's, Mattheus 19:28.

B. Dit is een getrouw woord, er mag mee gerekend en het moet geloofd worden. Maar:

C. Zo wij Hem verloochenen, uit vrees, of uit schaamte, of ter wille van enig tijdelijk voordeel, dan zal Hij ons verloochenen en ontkennen, want Hij kan zich zelven niet verloochenen, maar zal getrouw Zijn woord volbrengen, zowel Zijn bedreigingen als Zijn beloften.

2 Timotheus 2:14-18

Na aldus Timotheus te hebben aangemoedigd om te lijden, gaat hij er nu toe over hem in zijn werk te leiden.

I. Hij moet er zich op toeleggen om hen, die aan zijne zorg toevertrouwd zijn, te stichten en hun deze dingen in gedachtenis te brengen, zij weten ze reeds. Want dat is het werk der dienaren, niet om den mensen te vertellen wat zij nog niet weten, maar hun in gedachtenis te brengen hetgeen zij weten. Betuig dat zij geen woordenstrijd voeren. Zij, die geneigd zijn om woordenstrijd te voeren, strijden gewoonlijk over dingen van ondergeschikt belang. Woordenstrijd is zeer nadelig voor de dingen Gods. Zij mogen geen woordenstrijd voeren, hetwelk tot geen nut is. Indien de mensen slechts begrepen hoe nutteloos de strijdvragen in den godsdienst zijn, dan zouden zij niet zo ijverig met woorden strijden. Het dient alleen tot verkering der toehoorders, of hen af te trekken van de grote dingen Gods en onchristelijken haat en vijandigheden te verwekken, waarbij men dikwijls gevaar loopt de waarheid te verliezen. Sommigen zijn zeer genegen tot woordenstrijd, en zulke manieren bereiken nooit enig ander doel dan het schokken en afkeren van anderen, het is niet alleen nutteloos, maar zeer schadelijk, en daarom moeten de dienaren de mensen bevelen geen woordenstrijd te voeren, en zij hebben den meesten kans van gehoor te vinden, wanneer zij dat bevelen voor den Heere, dat is, in Zijn naam en op Zijn last, want dan tonen ze hun lastbrief.

Benaarstig u om uzelven Gode beproefd voor te stellen, vers 15. De zorg der dienaren moet zijn zich zelven Gode beproefd voor te stellen, Hem aangenaam te zijn, en te tonen dat zij door God beproefd zijn. Om dat te bereiken, moeten zij voortdurend zorgen en werken, als een arbeider, die niet beschaamd wordt. Dienaren moeten arbeiders zijn, zij hebben werk te verrichten en zij moeten er moeite toe nemen. Onbekwame, ontrouwe en luie arbeiders lopen gevaar van beschaamd te worden, maar zij, die hun werk behartigen en zich bij hun werk houden, zijn arbeiders, die niet beschaamd worden. En wat is hun werk? Het woord der waarheid recht snijden. Geen nieuw Evangelie bedenken, maar het Evangelie, dat aan hun zorg toebetrouwd is, recht uitdelen. Van oordeel spreken tot hen die oordeel, van troost tot hen die troost nodig hebben, een iegelijk zijn deel ter rechter tijd geven, Mattheus 24:45.

1. Het woord, dat de dienaren verkondigen, is het woord der waarheid, want het is gesproken door den God der waarheid.

2. Er wordt grote wijsheid, oplettendheid en zorg vereist om dat woord der waarheid recht te snijden, Timotheus moest zich benaarstigen om dat te doen.

II. Hij moest op zijn hoede zijn tegen hen, die hem in zijn werk wilden verhinderen, vers 16. Hij moest waken tegen dwalingen. Maar stel u tegen het ongoddelijk ijdel-roepen. De ketters, die roemden op hun inzichten en hun bewijsvoeringen, dachten dat hun mededelingen hun tot aanbeveling strekten, maar de apostel noemt het een ongoddelijk ijdel-roepen. Indien de mensen daarin behagen gaan scheppen, zullen zij in meerdere goddeloosheid toenemen. De weg der dwaling is een hellend vlak, laat een dwaasheid toegelaten en toegestemd worden, dan zullen spoedig duizend andere volgen. Hun woord zal voorteten als de kanker. Wanneer ketterijen de gemeente binnendringen, besmet de ziekte van een dikwijls vele anderen, ook kan een dwaling bij enig persoon vele ketterijen bij hem veroorzaken. Bij deze gelegenheid noemt de apostel een paar

mannen, die kort geleden verderflijke dwaalleringen verkondigd hadden: Hymeneus en Philetus. Hij noemt deze dwaalleraren en brandmerkt hen daardoor tot hun eeuwige schande, en waarschuwt allen om niet naar hen te luisteren. Zij zijn van de waarheid afgeweken, van de fundamentele leerstellingen van den Christelijken godsdienst, welke de waarheid is. De opstanding der doden is een van de grote leerstellingen van Christus. Zie hier nu de listigheid van de Slang en van haar zaad. Zij ontkenden de opstanding niet (want dat zou geweest zijn zich openlijk en zelfbewust tegenover het woord van Christus stellen, maar zij gaven aan die heerlijke leer een valse uitlegging. Zij zeiden dat de opstanding alreeds geschied was, dat hetgeen Christus omtrent de opstanding gezegd had, in mystieken zin, bij wijze van allegorische voorstelling, moest opgevat worden, dat er alleen een geestelijke opstanding mede bedoeld was. Het is waar, er is een geestelijke opstanding, maar wanneer men daardoor komt tot de verklaring dat er ten laatsten dage geen werkelijke opstanding van het lichaam zijn zal, dan stoot men de ene door Christus verkondigde waarheid tegen de andere in stukken. Daardoor verkeerden zij sommiger geloof, trokken hen af van het geloof aan de opstanding der doden. En indien er geen opstanding der doden is, dan is er ook geen toekomstig leven, geen vergelding van onze diensten en ons lijden in de toekomende wereld, en dan zijn wij de ellendigste van alle mensen, 1 Corinthiërs 15:19. Alles, wat de leer van een toekomstig leven wegneemt, vernielt het geloof der Christenen. De apostel heeft deze dwaling in den brede afgekeurd in 1 Corinthiërs 15, en gaat daarom hier niet tot het aanvoeren van bewijzen over.

1. De leringen, welke Timotheus had te mijden, waren ongoddelijk en ijdel, zij waren ledige schaduwen en leidden tot ongoddelijkheid: zij zullen in meerdere goddeloosheid toenemen.

2. Dwalingen zijn zeer vruchtbaar en daarom des te gevaarlijker: hun woord zal voorteten als de kanker.

3. Wanneer iemand dwaalt aangaande de waarheid, heeft hij er altijd een aannemelijk voorwendsel voor. Hymenetus en Philetus ontkenden de opstanding niet, maar beweerden dat ze reeds geschied was.

4. Dwaling, vooral die den grondslag des geloofs raakt, zal altijd sommigen van de waarheid afkeren.

2 Timotheus 2:19-21

Hier zien wij, waarmee wij ons zelven mogen troosten, ten opzichte van deze en van andere kleinere dwalingen en ketterijen, die de gemeente besmetten en in beroering brengen en haar schade doen.

I. Het moet ons een grote troost zijn, dat het ongeloof van mensen de belofte Gods niet teniet kan doen. Ofschoon het geloof van sommigen verkeerd wordt, toch het vaste fondament Gods staat, vers 19, het is onmogelijk dat zij de uitverkorenen kunnen verleiden. Ook kan dit bedoeld zijn van de waarheid zelf, die zij aanvallen. Alle aanvallen van de macht der duisternis tegen de leer van Christus kunnen haar niet schokken, zij staat vast en biedt het hoofd aan alle stormen, die tegen haar razen. De profeten en apostelen, dat is, de leer van Oud en Nieuw Testament, staat onbeweeglijk. Zij heeft een regel met twee opschriften, aan elke zijde een, zoals gewoonte is in een grootzegel.

1. Het ene opschrift drukt onzen troost uit: De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn, en wie het niet zijn, Hij kent hen, dat is, Hij erkent hen, kent hen zo dat Hij hen nooit verliezen zal. Ofschoon het geloof van sommigen is verkeerd, toch kent de Heere den weg der rechtvaardigen, Psalm 1:6. Niets kan het geloof verkeren van hen, die God uitverkoren heeft.

2. Het andere zegel toont onzen plicht: Een iegelijk, die den naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid. Zij, die het voorrecht van de vertroosting willen genieten, moeten het ernstig nemen met de verplichting. Zo de naam van Christus over ons genoemd is, moeten wij afstaan van ongerechtigheid, anders zal Hij ons niet erkennen, maar in den groten dag tot ons zeggen: Ik heb u nooit gekend, gaat weg van Mij, gij, die de ongerechtigheid werkt, Mattheus 7:23. Merk op:

A. Welke dwalingen ook in de gemeente mogen gebracht worden, het vaste fondament Gods staat en Zijn voornemen kan nimmer vernietigd worden.

B. God heeft sommigen in de gemeente, die de Zijnen zijn en die Hij als de Zijnen kent.

C. Belijdende Christenen noemen den naam van Christus, zijn naar Zijn naam genoemd, en moeten dus afstaan van de ongerechtigheid, want Christus heeft zich zelven voor ons gegeven, opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid, Titus 2:14.

II. Een ander ding, dat ons vertroosten kan, is dat, ofschoon sommigen van het geloof afgekeerd worden, anderen aan hun oprechtheid vasthouden en er bij volharden, vers 20. In een groot huis zijn niet alleen gouden en zilveren vaten enz. De gemeente van Christus is een groot huis, een wel-gemeubeld huis. Nu zijn sommige van de huishoudelijke voorwerpen van grote waarde, andere hebben weinig waarde en worden tot geringe doeleinden gebruikt, zoals de vaten van hout en aardewerk. Evenzo is het in de gemeente. Er zijn sommige belijders van den godsdienst gelijk aan houten en aarden vaten, zij zijn vaten ter onere. Maar daardoor zijn niet alle vaten ter onere, er zijn ook vaten van goud en zilver, vaten ter ere, geheiligd en bekwaamd tot gebruik des Heeren. Wanneer wij ontmoedigd worden door de slechtheid van sommigen, moeten wij ons zelven bemoedigen door de beschouwing van de deugdelijkheid der anderen. Voor ons zelven hebben wij toe te zien, dat wij vaten ter ere mogen zijn, wij moeten ons zelven van dat bederf reinigen, opdat wij aan des Meesters dienst geheiligd mogen zijn.

1. In de gemeente zijn sommige vaten ter ere en sommige ter onere, er zijn vaten der barmhartigheid en vaten des toorns, Psalm 9:22, 23. Sommigen onteren de gemeente door hun verkeerde denkbeelden en slechten wandel, en anderen eren haar en geven haar aanzien door hun voorbeeldig gedrag.

2. De mens moet zich zelven reinigen van die dwalingen, alvorens hij een vat ter ere kan zijn en geschikt voor den dienst des Meesters.

3. Elk vat moet voor des Meesters dienst geschikt zijn, ieder lid in de gemeente, dien God goedkeurt, moet aan zijns Meesters dienst gewijd zijn en geschikt voor Zijn gebruik.

4. Heiligmaking des harten is onze voorbereiding voor elk goed werk. De boom moet goedgemaakt worden, zal de vrucht goed zijn.

2 Timotheus 2:22-26

Hier vermaant Paulus Timotheus om zich te behoeden tegen de begeerlijkheden der jonkheid, vers 22. Ofschoon hij een heilig, goed man was, in hoge mate der wereld afgestorven, vond Paulus het noodzakelijk hem te waarschuwen tegen de begeerlijkheden der jonkheid.

Vlied die, neem alle mogelijke voorzorgen om u daarin rein te houden. De lusten des vlezes zijn begeerlijkheden der jonkheid, waartegen jonge lieden zorgvuldig moeten waken, en de beste mag zich niet veilig achten. Hij geeft een uitnemend voorschrift tegen de begeerlijkheden der jonkheid. Jaag na rechtvaardigheid, geloof, liefde, vrede.

1. Begeerlijkheden der jonkheid zijn zeer gevaarlijk, en daarom moeten ook veelbelovende jonge lieden er tegen gewaarschuwd worden, want zij strijden tegen de ziel, 1 Petrus 2:11.

2. De opwekking van onze genaden zal de uitblussing van onze lusten zijn, hoe meer wij volgen hetgeen goed is, des te verder zullen wij vlieden van hetgeen kwaad is. Rechtvaardigheid, geloof en liefde zijn uitnemende middelen tegen begeerlijkheden der jonkheid. Heilige liefde zal genezen van onreine lusten.

Vrede met degenen, die den Heere aanroepen uit een rein hart. Het zoeken van de gemeenschap der heiligen zal ons afhouden van alle deelgenootschap aan de werken der duisternis. Het kenmerk der Christenen is, dat zij den Heere aanroepen uit een rein hart. Christus moet aangeroepen worden. Het is een kenmerk van alle Christenen, dat zij tot Hem roepen, maar onze gebeden tot God en Christus zijn niet aangenaam en vinden geen verhoring indien ze niet komen uit een rein hart.

II. Hij waarschuwt hem tegen twistgierigheid en, ten einde die te voorkomen, waarschuwt hij hem tegen de vragen, die dwaas en zonder lering zijn, vers 23, want die dienen niet tot stichting maar tot woordenstrijd. Zij, die zulke vragen voordroegen en er op ingingen, hielden zich zelven voor wijs en geleerd, maar Paulus noemt hen dwaas en zonder lering. Het kwaad dat ze doen is twisting voortbrengen, dat ze woordenstrijd en tegenspreking aanstichten tussen Christenen en dienaren. Het is zeer opmerkelijk hoe dikwijls en met hoeveel ernst Paulus Timotheus waarschuwt tegen godsdienstige twistgesprekken, en zonder twijfel was de bedoeling daarvan onder anderen ook aan te tonen, dat de godsdienst meer bestaat in geloven en beleven wat God eist, dan in fijn gesponnen redeneringen.

Een dienstknecht des Heeren moet niet twisten, vers 24. Niets is slechter dan dat voor een dienstknecht van den Heere, die zelf niet twistte of riep, Mattheus 12:19, maar een voorbeeld was van zachtmoedigheid en vriendelijkheid voor allen. De dienstknecht des Heeren moet vriendelijk zijn jegens allen, en daardoor tonen dat hij zelf onderworpen is aan de gebiedende macht van den heiligen godsdienst, dien hij geroepen is te onderwijzen en te bevorderen.

Bekwaam om te leren. Zij, die niet bekwaam zijn om te leren, zijn bekwaam om te twisten, zij zijn hoogmoedig en lichtgeraakt. Dienaren moeten geduldig zijn, het kwade kunnen verdragen, met zachtmoedigheid onderwijzen, vers 25, niet alleen degenen, die zich onderwerpen, maar ook degenen, die tegenstaan.

1. Zij, die de waarheid tegenstaan, moeten onderwezen worden, want onderwijs in de Schrift is de wijze om met dwalenden om te gaan, en zal meer kans hebben van hen te overtuigen dan vurige tegenspraak, hij leert ons niet hun lichamen te verwoesten om de zielen te behouden.

2. Zij, die tegenstaan, moeten met zachtmoedigheid onderwezen worden, want de Heere is zachtmoedig en nederig van hart, Mattheus 11:29, en dit komt overeen met het kenmerk van den dienstknecht des Heeren. Hij moet niet twisten, maar vriendelijk zijn jegens allen, bekwaam om te leren en die de kwaden kan verdragen, vers 24. Dit is de weg om de waarheid in haar licht en macht te tonen en het kwade door het goede te overwinnen, Romeinen 12:21.

3. Hetgeen dienaren moeten beogen met het onderwijzen van hen, die tegenstaan, is hun bekering of hun God te eniger tijd bekering gave tot erkentenis der waarheid. Merk hier op:

A. Berouw is een gave Gods.

B. Het is een gave met een voorbehoud in het geval van hen, die tegenstaan, en daarom, ofschoon wij nooit mogen wanhopen aan de genade Gods, moeten wij zorgen er niet op vooruit te lopen. Of God hun bekering gave!

C. Dezelfde God, die ons tot ontdekking der waarheid brengt, geeft ons door Zijne genade haar te erkennen, anders zouden onze harten tegen haar in opstand blijven, want wij moeten met den mond belijden zowel als met het hart geloven, Romeinen 10:9, 10. En daardoor bekeren zondaars zich uit den strik des Satans. Zie hier:

a. De ellende der zondaren, zij zijn in den strik des duivels, en daaronder gevangen tot zijnen wil. Zij zijn slaven van den slechtsten meester, want hij is de geest, die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid, Efeziërs 2:2. Zij zijn in een strik gevangen, en wel in den ergsten strik, want het is die des duivels, zij zijn als de vissen, die gevangen worden in het boze net, als de vogels, die in het garen verward zijn. Zij zijn onder den vloek van Cham, een knecht der knechten zij hij zijnen broederen, Genesis 9:25, zij zijn slaven van hem, die ook niet meer dan een slaaf is.

b. Het geluk van hen, die tot berouw komen, zij ontwaken wederom uit den strik, als een vogel uit den strik des vogelaars, de strik is gebroken en zij zijn ontkomen, en hoe groter het gevaar des te groter de bevrijding. Wanneer zondaren berouw gevoelen, worden zij, die tevoren door den duivel naar zijnen wil gevangen geleid werden, geleid in de heerlijke vrijheid van de kinderen Gods, en hebben hun wil verenigd met dien van den Heere Jezus. Deze goede Heere verlosse ons uit alle strikken!

HOOFDSTUK 3

1 En weet dit, dat in de laatste dagen ontstaan zullen zware tijden.
2 Want de mensen zullen zijn liefhebbers van zichzelven, geldgierig, laatdunkend, hovaardig, lasteraars, den ouderen ongehoorzaam, ondankbaar, onheilig.
3 Zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijk, achterklappers, onmatig, wreed, zonder liefde tot de goeden,
4 Verraders, roekeloos, opgeblazen, meer liefhebbers der wellusten dan liefhebbers Gods;
5 Hebbende een gedaante van godzaligheid, maar die de kracht derzelve verloochend hebben. Heb ook een afkeer van deze.
6 Want van dezen zijn het, die in de huizen insluipen, en nemen de vrouwkens gevangen, die met zonden geladen zijn, en door menigerlei begeerlijkheden gedreven worden;
7 Vrouwkens, die altijd leren, en nimmermeer tot kennis der waarheid kunnen komen.
8 Gelijkerwijs nu Jannes en Jambres Mozes tegenstonden, alzo staan ook deze de waarheid tegen; mensen, verdorven zijnde van verstand, verwerpelijk aangaande het geloof.
9 Maar zij zullen niet meerder toenemen; want hun uitzinnigheid zal allen openbaar worden, gelijk ook die van genen geworden is.
10 Maar gij hebt achtervolgd mijn leer, wijze van doen, voornemen, geloof, lankmoedigheid, liefde, lijdzaamheid.
11 Mijn vervolgingen, mijn lijden, zulks als mij overkomen is in Antiochie, in Ikonium en in Lystre; hoedanige vervolgingen ik geleden heb, en de Heere heeft mij uit alle verlost.
12 En ook allen, die godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden.
13 Doch de boze mensen en bedriegers zullen tot erger voortgaan, verleidende en wordende verleid.
14 Maar blijft gij in hetgeen gij geleerd hebt, en waarvan u verzekering gedaan is, wetende, van wien gij het geleerd hebt;
15 En dat gij van kinds af de heilige Schriften geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is.
16 Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is;
17 Opdat de mens Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust.

I. De apostel voorzegt Timotheus hoe de laatste dagen zijn zullen en de redenen daarvoor, vers 1-9,

II. En geeft hem daaromtrent verscheidene voorschriften, vers 10-17, voornamelijk zijn eigen voorbeeld (Maar gij hebt achtervolgd mijne leer, enz.) en de kennis der Heilige Schrift, welke goed zijn om wijs te maken tot zaligheid en het beste tegenmiddel zijn tegen het bederf van de tijden, die wij beleven. In dit hoofdstuk deelt Paulus Timotheus mede hoe slecht anderen zouden zijn en daarom hoe goed hij moest zijn, en dat wij uit de slechtheid van anderen het voordeel moeten trekken om onze eigen oprechtheid te meer te versterken.

2 Timotheus 3:1-9

Timotheus moest het niet vreemd vinden, dat er in de gemeente slechte mensen gevonden werden, - want het net van het Evangelie omvat goede en slechte vissen, Mattheus 13:47, 48. Jezus Christus heeft voorzegd, Mattheus 24, dat er verleiders zullen komen, en daarom moeten wij daardoor niet ontstellen, of slechter over den godsdienst en de gemeente denken. Zelfs in goudaderen is vuil, en er ligt een groot deel kaf onder het koren op den dorsvloer.

I. Timotheus moest weten, dat in de laatste dagen, vers 1, in den tijd des Evangelies, zware tijden ontstaan zullen. Ofschoon de tijd des Evangelies in vele opzichten een tijd van hervorming was, moest hij toch bedenken dat er in dien tijd zware tijden komen zouden, niet zozeer door de vervolgingen als wel door het bederf. Het zouden moeilijke tijden zijn, waarin het zwaar zou vallen een goed geweten te bewaren. Hij zegt niet: Zware tijden zullen komen, want Joden en heidenen zullen samenspannen om het Christendom uit te roeien, maar zware tijden zullen komen door hen, die een gedaante van godzaligheid hebben, vers 5, zij zullen bedorven en boos zijn en veel schade aan de gemeente doen. Twee verraders in een garnizoen doen meer kwaad dan duizend belegeraars. Zware tijden zullen komen, want de mensen zullen boos zijn.

1. Zonde maakt de tijden zwaar. Indien er een algemeen bederf van manieren en van de gemoederen der mensen is, maakt dat de tijden gevaarlijk om in te leven, want het is moeilijk onze oprechtheid te bewaren temidden van algemeen bederf.

2. Het komen van zware tijden is een bewijs voor de waarheid van de voorspellingen der Schrift, wanneer in dit opzicht de gang der gebeurtenissen niet aan de profetie beantwoordde, zouden wij in verzoeking komen om de goddelijkheid des Bijbels te betwijfelen.

3. Het is ons aller belang dit te weten, te geloven en in aanmerking te nemen, opdat wij niet verrast worden wanneer wij zien dat de tijden zwaar zijn. "En weet dit!"

II. Paulus deelt Timotheus mede, waardoor de tijden zo zwaar zouden worden, en wat de kentekenen zullen zijn, waaraan men die tijden herkennen kan, vers 2 en v.v.

1. Zelfliefde maakt die tijden zo zwaar. Wie is er, die zich zelven niet liefheeft? Maar hier wordt een onmatige, zondige, eigenliefde bedoeld. De mensen zullen hun vlees meer liefhebben dan hun geestelijk deel. De mensen hebben hun lusten lief en vieren die den teugel, meer dan God lief te hebben en hun plicht te vervullen. In plaats van Christelijke liefdadigheid, die zorgt voor het welzijn van anderen, zullen zij alleen aan zich zelven denken en hun eigen genoegen stellen boven de stichting der gemeente.

2. Geldgierigheid. Eigenliefde brengt een grote sleep van zonden met zich. Wanneer de mensen liefhebbers van zich zelven zijn, kan van hen geen goed verwacht worden, terwijl alle goed verwacht kan worden van hen, die God met hun ganse hart liefhebben. Wanneer geldgierigheid algemeen invloed gaat oefenen en ieder slechts zorgt om te krijgen wat hij kan en te houden wat hij heeft, dan worden de mensen voor elkaar gevaarlijk en moet ieder tegen zijn naasten op zijn hoede zijn.

3. Laatdunkend en hovaardig. De tijden zijn zwaar, wanneer de mensen hoogmoedig op zich zelven, bluffers en lasteraars worden, bluffers tegenover de mensen, die zij verachten en met wantrouwen aanzien, lasteraars van God en Zijn naam. Indien de mensen God niet vrezen, zullen zij geen mens ontzien, en om gekeerd.

4. Den ouderen ongehoorzaam. Wanneer de kinderen den ouderen ongehoorzaam zijn en de verplichtingen breken, die op hen rusten, van plicht en dankbaarheid, en gewoonlijk ook van hun eigen belang, daar zij van hun ouders afhangen en alles van hen moeten verwachten, dan zijn de tijden zwaar, want voor welke godloosheid zullen zij terugdeinzen, die hun ouderen ongehoorzaam zijn en tegen hen opstaan?

5. Ondankbaar, onheilig. Die zonden maken de tijden zwaar, zij gaan gewoonlijk hand aan hand. Welke reden is er, waarom de mensen onheilig en zonder vreze Gods zijn, anders dan hun ondankbaarheid voor de barmhartigheden Gods? Ondankbaarheid en goddeloosheid gaan samen, moet gij iemand ondankbaar noemen, dan is er geen erger naam voor hem. Ondankbaar en onrein, bevlekt met vleselijke lusten, dat is een toestand van grote ondankbaarheid jegens dien God, die ons van alles voorzien heeft wat voor het lichaam dienstig is, wij misbruiken Zijne gaven, indien wij het voedsel onzer lusten er van maken.

6. De tijden zijn zwaar wanneer de mensen niet meer hechten aan de banden, die de natuur of de gewone samenleving geknoopt hebben, wanneer zij zonder natuurlijke liefde en onverzoenlijk zijn, vers 3. Wij zijn natuurlijke welwillendheid jegens allen verplicht. Overal, waar mensen gevonden worden, moet menselijkheid heersen, maar voornamelijk tussen bloedverwanten. De tijden zijn zwaar wanneer de kinderen den ouderen ongehoorzaam zijn, vers 2, en de ouders den kinderen geen natuurlijke liefde toedragen, vers 3. Zie hier hoe diep het bederf der zonde gaat, hoe het de mensen ontbloot zelfs van de liefde, die de natuur hun voor hun eigen kinderen heeft ingeplant, want de liefde van de ouders tot de kinderen is een machtig middel voor de instandhouding van de mensheid op aarde. En het is niet te verwonderen dat zij, die niet meer door natuurlijke liefde zich verbonden gevoelen, ook door de plechtigste beloften en verbonden zich niet gebonden achten. Zij zijn onverzoenlijk, en maken er geen gewetensbezwaar van om de verplichtingen te verbreken, die zij zelf op zich genomen hebben.

7. De tijden zijn zwaar, wanneer de mensen zijn achterklappers, valse beschuldigers van elkaar, diaboloi, duivels voor elkaar, zonder eerbied voor elkanders goeden naam, of voor de verplichting van den eed, maar denkende dat zij alles doen en zeggen mogen wat hun behaagt, Psalm 12:4.

8. Wanneer de mensen geen bedwang meer hebben over zich zelven en over hun lusten-niet over hun begeerlijkheden, want zij zijn onmatig, niet over hun hartstochten, want zij zijn wreed, wanneer zij geen zelfbeheersing hebben, en aan een stad gelijk zijn, die een bres in de muren heeft, dan worden ze door de minste aanleiding in vuur en vlam gezet.

9. De tijden zijn zwaar, wanneer hetgeen goed is en geëerd behoort te worden, over het algemeen veracht en vertrapt wordt. Het is de trots van vervolgers, dat zij met verachting neerzien op goede mensen, alhoewel die beter zijn dan hun naasten.

10. De tijden zijn zwaar wanneer de mensen zijn verraders, roekeloos, opgeblazen, vers 4. Onze Zaligmaker heeft voorzegd dat de ene broeder den anderen broeder, en de vader het kind, ter dood zullen overleveren, Mattheus 10:21, en dat zijn de ergste verraders. Zij, die hun Bijbels aan de vervolgers overgaven, werden traditores genoemd, want zij verrieden de waarheid, die hun toevertrouwd was. Wanneer de mensen onbeschaamd en opgeblazen zijn, zich tegen allen aanmatigend gedragen, en deze gemoedsgesteldheid over het algemeen de overhand krijgt, dan zijn de tijden zwaar.

11. Ook wanneer de mensen meer liefhebbers der wellusten dan liefhebbers Gods zijn. Wanneer zij meer lekkerbekken dan ware Christenen zijn, dan zijn de tijden zeker zeer slecht. God moet bovenal bemind worden. Het is vleselijk-gezindheid en vijandschap tegen God, wanneer enig ding boven Hem verkozen wordt en vooral zulk een ding als vleselijke wellust is.

12. Vooral zijn de tijden zwaar wanneer de mensen, niettegenstaande dat alles een gedaante van godzaligheid hebben, vers 5, Christenen genoemd worden, den Christelijken doop ontvangen hebben, vertoon van godsdienstigheid maken, maar-hoe aannemelijk hun vorm van godzaligheid ook zij, haar kracht verloochend hebben. Wanneer zij de gedaante aannemen, die de kracht met zich behoorde te brengen, maar wanneer zij scheiden wat God verenigd heeft, wanneer zij de gedaante der godzaligheid aannemen om vrij te blijven van bestraffing, maar niet haar kracht zich toe-eigenen om vrij te blijven van de zonde. Merk op:

A. De mensen zijn soms zeer goddeloos en slecht onder een gedaante van godzaligheid, zij kunnen liefhebbers van zich zelven enz. zijn en toch zich zeer godsdienstig voordoen.

B. De vorm van godzaligheid is geheel iets anders dan haar kracht, iemand kan den enen hebben en geheel van de andere ontbloot zijn, ja die zelfs verloochenen, ten minste in zijn bijzonder leven.

C. Aan dezulken moeten ware Christenen zich onttrekken.

III. Paulus waarschuwt Timotheus op zijn hoede te zijn tegen zekere verleiders, niet alleen om zelf niet door hen medegetrokken te worden, maar ook om tegen hun verleiding gewapend te zijn voor degenen, die aan zijne zorg toevertrouwd werden.

1. Hij toont hem hoe ijverig dezen zijn om volgelingen te winnen, vers 6, zij dienen zich aan bij de mensen, bezoeken hen in hun huizen omdat zij niet openlijk durven optreden, want die het kwade doet haat het licht, Johannes 3:20. Zij werden niet gedwongen om binnenshuis te werken, zoals ware Christenen dikwijls in tijden van vervolging overkwam, maar zij verkozen de huizen binnen te sluipen, zich in de goede mening van de mensen in te dringen en die zo tot hun partij over te halen. En zie nu welke soort van mensen zij voor zich wonnen en tot hun volgelingen maakten Dat waren zwakken: vrouwkens en het waren ondeugenden: die met zonden geladen zijn en door menigerlei begeerlijkheden gedreven worden. Een onnozel hoofd en een bedorven hart maken de mensen, en vooral de vrouwen, een lichte prooi voor zulke verleiders.

2. Hij toont aan hoever die mensen er af zijn van tot de kennis der waarheid te zullen komen, ofschoon zij voorgeven altijd te leren, vers 7. In zekeren zin moeten wij altijd leren, dat is, altijd toenemen in kennis, voortgaan in het kennen van den Heere, voorwaarts dringen, maar dezen waren

twijfelzuchtig, babbelziek en onstandvastig, geneigd om elk nieuw denkbeeld aan te grijpen onder voorwendsel van daardoor toe te nemen in kennis, maar zij kwamen nooit tot recht verstand van de waarheid, die in Jezus is.

3. Hij zegt dat er aan hun toenemen paal en perk gesteld zal worden, vers 8 en 9, en vergelijkt hen met de Egyptische tovenaars, die Mozes tegenstonden, en die hier Jannes en Jambres genoemd worden, alhoewel deze namen niet in het Oude Testament te vinden zijn, worden zij door sommige oude Joodse schrijvers zo genoemd. Toen Mozes met een goddelijk bevel kwam om Israël uit Egypte te doen vertrekken, wederstonden deze tovenaars hem. Zo staan ook deze ketters de waarheid tegen, en gelijk zij waren ze mensen, verdorven van verstand, mensen, die hun verstand verdorven, verlaagd en tegen de waarheid ingenomen hadden. Zij waren verwerpelijk aangaande het geloof, verre van ware Christenen te zijn. Maar zij zullen niet meerder toenemen, of niet veel vorderen, zoals sommigen lezen. Merk op:

A. Verleiders zoeken verborgen plaatsen en beminnen de duisternis, zij zijn bevreesd voor openbaarheid en sluipen daarom de huizen in. Bovendien vallen zij bij voorkeur aan degenen, die het minst instaat zijn om zich te verdedigen, onnozele en slechte vrouwen.

B. Verleiders zijn in alle eeuwen dezelfden. Hun kenmerken zijn dezelfde: mensen met een verdorven verstand, hun gedrag is hetzelfde: zij staan de waarheid tegen gelijk Jannes en Jambres Mozes tegenstonden, en hun teleurstelling zal ook dezelfde zijn.

C. Zij, die de waarheid tegenstaan, zijn schuldig aan dwaasheid, ja aan ergerlijke dwaasheid, want groot is de waarheid en zij overwinnen.

D. Ofschoon de geest der dwaling voor een tijd mag losgelaten worden: God houdt de keten in handen. Satan kan de volken en de gemeenten niet langer bedriegen dan God het hem toelaat. Zij zullen niet meerder toenemen, het zal openbaar worden dat zij bedriegers zijn en ieder zal hen verlaten.

2 Timotheus 3:10-17

Teneinde Timotheus te doen volharden in den weg, dien hij bewandelt, gaat de apostel over:

I. Om hem zijn eigen voorbeeld aan te tonen, dat Timotheus lang voor ogen gehad had, want hij was geruimen tijd bij Paulus geweest, vers 10. Maar gij hebt achtervolgd mijne leer. Hoe beter wij de leer van Christus en de apostelen kennen, des te meer zullen wij haar aanhangen, de reden waarom menigeen er zo los van is, is dat hij haar niet genoegzaam kent. De apostelen van Christus hadden geen andere vijanden dan mensen, die hen niet kenden of niet genoeg kenden, zij, die hen het best kenden, beminden en eerden hen het meest. Wat had Timotheus nu zo goed van Paulus gekend en achtervolgd?

1. De leer, die hij verkondigde. Paulus hield niets voor zijne hoorders terug, maar verkondigde hun den gehelen raad Gods, Handelingen 20:27, zodat het zijn schuld niet was als zij dien niet geheel kenden. Timotheus had het grote voorrecht gehad, dat hij opgeleid was door zulk een onderwijzer en doordrongen te zijn van de leer, die hij verkondigde.

2. Hij kende geheel zijne wijze van doen. Zijn levenswijze was een deel van zijne leer, en niet daarmee in tegenspraak. Zijn leven brak niet af wat zijne leer opgebouwd had. Die dienaren zullen waarschijnlijk het meeste goed doen en de beste blijvende vruchten van hun arbeid zien, wier leven overeenkomt met hun leer, terwijl daarentegen zij geen voordeel voor hun gemeente kunnen verwachten, die goed leren en slecht leven.

3. Timotheus kende geheel het grote doel, dat Paulus op het oog had, beide in zijn leer en in zijn wijze van doen. Gij hebt gekend mijn voornemen. waar ik op aanhoud, hoe ver dat is van enig werelds, vleselijk, zelfzuchtig plan, en hoe oprecht ik begeer de heerlijkheid Gods en de zaligheid der mensen.

4. Timotheus kende geheel Paulus' goed karakter, waartoe hij mocht besluiten uit zijn leer, wijze van doen en voornemen, want hij gaf bewijzen van zijn geloof (dat is van zijn oprechtheid en getrouwheid, of van zijn geloof in Christus, zijn geloof betreffende de toekomstige wereld, waarbij Paulus leefde), zijn lankmoedigheid, jegens de gemeenten, waar hij gepredikt had en die hij bestuurde, zijne liefde voor alle mensen, en zijne lijdzaamheid. Deze waren genadegaven, waardoor Paulus uitnemend was, en Timotheus wist dat.

5. Hij wist dat hem kwaad aangedaan was omdat hij goed gedaan had, vers 11. Mijne vervolgingen, mijn lijden, zulks als mij overkomen is, enz. (hij noemt die op, welke hij ondergaan had toen Timotheus bij hem was) te Antiochië, in Iconium en in Lystre, en hij moest dus niet verwonderd zijn wanneer vervolgingen over hem kwamen, het was niet meer dan hij zelf verduurd had.

6. Hij wist hoeveel zorg God voor hem gedragen had: En de Heere heeft mij uit alle verlost. Gelijk hij nooit de goede zaak verlaten had, zo had God hem niet verlaten. Gij weet ten volle mijne vervolgingen. Wanneer wij de droefenissen van godvrezende mensen slechts ten dele kennen, zijn zij voor ons verzoekingen om de zaak te verlaten, waarvoor zij lijden, wanneer wij alleen de moeiten kennen, die zij om Christus' wil verdragen, kunnen wij er toe komen om te zeggen: Wij laten de zaak, die ons waarschijnlijk zo duur zal komen te staan als wij haar omhelzen, voor hetgeen zij is.

Maar wanneer wij ten volle kennen de vervolgingen, niet alleen wat zij lijden, maar ook hoe zij onder hun lijden ondersteund en vertroost worden, dan zullen wij, in plaats van er door ontmoedigd te worden, ons aangespoord gevoelen, voornamelijk omdat ons voorzegd is dat wij op zulke dingen rekenen moeten, vers 12. Allen, die godzalig willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden. Niet allen evenveel, in dien tijd waren zij, die het geloof in Christus beleden, meer aan vervolging blootgesteld dan in andere tijden, maar in alle tijden zullen zij, die godzalig willen leven in Christus Jezus, meer of minder vervolgd worden. Zij moeten verwachten veracht te worden, en dat hun godsdienst hun voortdurend in de wereld zal in den weg staan, zij, die godzalig willen leven, moeten daarop rekenen, vooral zij die godzalig willen leven in Christus Jezus, dat is: overeenkomstig de strenge regelen van den Christelijken godsdienst, zij, die de livrei en den naam van hun goddelijken Verlosser dragen willen. Allen, die hun belijdenis in hun leven tonen willen, die niet alleen godzalig willen zijn, maar ook godzalig willen leven, moeten vervolging verwachten, vooral wanneer zij vastbesloten zijn. Merk hier op:

A. Het leven van den apostel was zeer voorbeeldig door drie dingen: door zijne leer, die was overeenkomstig den wil van God, door zijn leven, dat was overeenkomstig zijne leer, en door zijne vervolgingen en zijn lijden.

B. Zijn leven was een leven vol groot nut, maar ook vol groot lijden, en ik houd het er voor dat niemand den groten Meester zo nabij kwam in uitnemende diensten en in zwaar lijden als Paulus, hij leed bijna in alle plaatsen, de Heilige Geest getuigde hem dat banden en verdrukkingen aanstaande waren, Handelingen 20:23. Hier vermeldt hij zijne vervolgingen en zijn lijden in Antiochië, in Iconium en in Lystre, maar hoeveel leed hij buitendien!

C. De apostel zegt dat de Heere hem uit al deze verlost heeft, Timotheus en ons tot aanmoediging in al ons lijden.

D. Hier is de praktijk en de behandeling van alle ware Christenen: zij leven godzalig in Jezus Christus, dat is hun praktijk, en zij lijden vervolgingen, dat is de behandeling, die zij van de wereld moeten verwachten.

II. Hij waarschuwt Timotheus voor het vreeslijk einde van de verleiders, als een reden waarom wij ons dicht zullen houden bij de waarheid, zoals die in Jezus Christus is.

Doch de boze mensen en bedriegers zullen tot erger voortgaan, verleidende en wordende verleid, vers 13. Gelijk goede mensen door de genade Gods van beter tot beter voortgaan, zo worden boze mensen, door de listigheid des Satans en door hun eigen verdorvenheid, al slechter en slechter. Het pad der zonde is een hellend vlak, het gaat van kwaad tot erger: verleidende en wordende verleid. Zij, die anderen verleiden, verleiden slechts zich zelven, die anderen in dwaling trekken, lopen zelf al meer en meer in hun verderf en zullen het aan het einde ondervinden.

III. Hij vermaant hem zich stipt te houden aan zijn goede opvoeding, en vooral aan hetgeen hij uit de Heilige Schrift geleerd heeft, vers 14, 15. Blijf in hetgeen gij geleerd hebt. Het is niet genoeg dat wij het goede geleerd hebben, wij moeten er in blijven en er vorderingen in maken. Dan eerst zijn wij waarlijk Christus' discipelen, Johannes 8:31. Wij moeten niet kinderen zijn, die als de vloed

bewogen en omgevoerd worden met allen wind van leer, door de bedriegerij der mensen, door arglistigheid, om listiglijk tot dwaling te brengen, Efeziërs 4:14.

Wordt niet omgevoerd met verscheidene en vreemde leringen, want het is goed dat het hart gesterkt worde door genade, Hebreeën 13:9. En daarom moeten wij blijven in de dingen, die wij van de Heilige Schriften geleerd hebben, wij moeten niet blijven vasthouden aan enige dwaling of vergissing, die wij wellicht in onze kindsheid en jeugd geleerd hebben, want deze moeten wij na betere inlichtingen met volle overtuiging verzaken, maar dit heeft niets uitstaan met ons blijven in de dingen, die wij uit de Heilige Schriften geleerd hebben. Indien Timotheus bleef hechten aan de waarheid, die hem onderwezen was, zou dit hem wapenen tegen de strikken en dwalingen der verleiders. Timotheus moest blijven in hetgeen hem geleerd was en waarvan hem verzekering gedaan was.

1. Het is een groot geluk de zekerheid te weten van de dingen, waarin wij onderwezen zijn, Lukas 1:4, niet alleen de waarheid te kennen, maar te weten dat zij van ontwijfelbare zekerheid zijn. Wij moeten trachten meer en meer verzekerd te worden van hetgeen wij geleerd hebben, opdat wij, gegrond in de waarheid, gewapend mogen zijn tegen dwaling, want zekerheid in den godsdienst is van groot belang en voordeel. Gij hebt geweten, enz.

A. Gij hebt goed onderwijs gehad. Denk er aan van wie gij het geleerd hebt, niet van slechte mensen en verleiders, maar van goede mensen, die zelf de macht der waarheid ondervonden hadden, welke zij onderwezen, en die geleerd hadden er voor te lijden en daardoor het sprekendste bewijs van hun geloof in die waarheid te leveren.

B. Wetende vooral het vaste fondament, waarop gij gebouwd hebt, namelijk dat der Schrift, vers 15 :Dat gij van kinds af de Heilige Schriften geweten hebt.

2. Zij, die bekend willen worden met de dingen Gods en er van verzekerd zijn, moeten de Heilige Schriften kennen, want die zijn de samenvatting van de goddelijke openbaring.

3. Het is een groot geluk de Heilige Schriften van kinds af te kennen, en kinderen behoren van jongs af met de Heilige Schriften bekend gemaakt te worden. De leeftijd der kinderen is de leertijd en zij, die goed onderwijs zullen genieten, moeten het ontvangen uit de Schriften.

4. De schriften, die wij moeten kennen, zijn de Heilige Schriften, zij komen van den heiligen God, zijn overgeleverd door heilige mensen, bevatten heilige voorschriften, handelen over heilige dingen en zijn bestemd om ons heilig te maken en ons te leiden op den weg der heiligheid en gelukzaligheid. Zij worden Heilige Schriften genoemd, en daardoor onderscheiden van ongewijde schriften van allerlei soort, ook van die, welke alleen handelen over zedelijkheid, burgerlijke rechtvaardigheid en eerlijkheid, maar niet over heiligheid spreken. Indien wij de heilige Schriften willen kennen, moeten wij ze dagelijks lezen en onderzoeken, zoals de edele Bereërs deden, Handelingen 17:11. Zij moeten niet bij ons liggen verzuimd en zelden gelezen of ingezien. Merk hier nu op:

A. Wat de voortreffelijkheid van deze Schriften is: Zij is ingegeven door God, vers 16, en daarom Zijn Woord. Zij is een goddelijke openbaring en wij kunnen op haar onfeilbaarheid staat maken. Dezelfde Schrift, die in ons van rede spreekt, overtuigt ons van haar onfeilbaarheid en openbaring. De profetie is voortijds niet voortgebracht door den wil eens mensen, maar de heilige mensen Gods,

van den Heiligen Geest gedreven zijnde, hebben ze gesproken, 2 Petrus 1:21. De profeten en apostelen spraken niet uit zich zelven, maar wat zij van den Heere ontvingen, hebben zij ons overgeleverd. Dat de Schrift door goddelijke ingeving geschreven is, getuigt de majesteit van haar stijl, de waarheid, de voortreffelijkheid en de reinheid harer leer, de harmonie van haar verschillende delen, haar macht en invloed op de zielen der menigten, die haar gebruiken, de vervulling van vele profetieën betreffende de dingen, van welke geen mens iets vooruit weten kon, en de onvergelijkelijke wonderen, die verricht werden ten bewijze van haar goddelijken oorsprong. God bovendien mede getuigende door tekenen, en wonderen, en menigerlei krachten en bedelingen des Heiligen Geestes, naar Zijnen wil, Hebreeën 2:4.

B. Welk nut het voor ons zal hebben.

a. Zij kunnen ons wijs maken tot zaligheid, dat is, zij zijn een zekere gids op onzen weg naar het eeuwige leven. Zij zijn waarlijk wijs, die wijs zijn tot zaligheid. Die Schriften zijn nuttig om ons waarlijk wijs te maken, wijs voor onze zielen en de toekomende wereld. Zij maken u wijs tot zaligheid door het geloof. De Schriften zullen ons wijs maken tot zaligheid, indien zij gemengd zijn met het geloof, anders niet, Hebreeën .4:2. Want indien wij haarwaarheid en goedheid niet geloven, zullen zij ons geen nut doen.

b. Zij zijn nuttig voor ons in alle dingen van het Christelijke leven, tot lering, tot weerlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is. Zij beantwoorden aan elk deel van de goddelijke openbaring. Zij onderwijzen ons in de waarheid, zij bestraffen ons in hetgeen verkeerd is, zij leiden ons in hetgeen goed is. Zij zijn nuttig voor allen, want wij allen hebben behoefte aan lering, vermaning en verbetering. Zij zijn voornamelijk nuttig voor dienaren, want die moeten leren, vermanen en verbeteren, en hoe kunnen zij dat beter doen dan door de Schriften!

c. Opdat de mens Gods volmaakt zij, vers 17. De Christen en de dienaar zijn de mensen Gods. Een mens Gods wordt in deze wereld gevormd door de Schriften. Door haar worden wij tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust. In de Schriften is in alle gevallen en toestanden voorzien. Welke plichten wij te vervullen hebben, welke diensten van ons vereist worden, in de Schriften vinden wij genoeg om er ons toe instaat te stellen.

C. Alles samen genomen zien wij hier:

a. Dat de Schriften verschillend nut hebben en beantwoorden aan verschillende doeleinden.

Zij zijn nuttig tot lering, tot weerlegging, tot verbetering van alle dwalingen in ons oordeel en in ons leven, en tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is.

b. De Schrift is een volmaakte regel voor geloof en leven, en is bedoeld voor den mens Gods, de dienaar zowel als de Christen, die Gode gewijd zijn, want zij is nuttig tot lering, enz.

c. Zo wij de Schrift raadplegen, die door God ingegeven is, en haar voorschriften volgen, zullen wij mensen Gods gemaakt worden, volmaakt en tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust.

d. Geen wijsgerige geschriften, geen rabbijnse fabelen, geen paapse legenden, geen ongeschreven overleveringen, kunnen ons volmaakte mensen Gods maken, alleen de Schrift is daartoe instaat. O, dat wij meer onzen Bijbel liefhebben, en dichter bij hem ons houden dan ooit! Dan zullen wij ondervinden welke zegen en welk voordeel daarin gelegen is, en eindelijk de gelukzaligheid verkrijgen, die ons in hem beloofd en verzekerd is.

HOOFDSTUK 4

1 Ik betuig dan voor God en den Heere Jezus Christus, Die de levenden en doden oordelen zal in Zijn verschijning en in Zijn Koninkrijk:
2 Predik het woord; houd aan tijdelijk, ontijdelijk; wederleg, bestraf, vermaan in alle lankmoedigheid en leer.
3 Want er zal een tijd zijn, wanneer zij de gezonde leer niet zullen verdragen; maar kittelachtig zijnde van gehoor, zullen zij zichzelven leraars opgaderen, naar hun eigen begeerlijkheden;
4 En zullen hun gehoor van de waarheid afwenden, en zullen zich keren tot fabelen.
5 Maar gij, wees wakker in alles, lijd verdrukkingen; doe het werk van een evangelist, maak, dat men van uw dienst ten volle verzekerd zij.
6 Want ik word nu tot een drankoffer geofferd, en de tijd mijner ontbinding is aanstaande.
7 Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb den loop geeindigd, ik heb het geloof behouden;
8 Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in dien dag geven zal; en niet alleen mij, maar ook allen, die Zijn verschijning liefgehad hebben.
9 Benaarstig u haastelijk tot mij te komen.
10 Want Demas heeft mij verlaten, hebbende de tegenwoordige wereld liefgekregen, en is naar Thessalonica gereisd; Krescens naar Galatie, Titus naar Dalmatie.
11 Lukas is alleen met mij. Neem Markus mede, en breng hem met u; want hij is mij zeer nut tot den dienst.
12 Maar Tychikus heb ik naar Efeze gezonden.
13 Breng den reismantel mede, dien ik te Troas bij Karpus gelaten heb, als gij komt, en de boeken, inzonderheid de perkamenten.
14 Alexander, de kopersmid, heeft mij veel kwaads betoond; de Heere vergelde hem naar zijn werken.
15 Van welken wacht gij u ook, want hij heeft onze woorden zeer tegengestaan.
16 In mijn eerste verantwoording is niemand bij mij geweest, maar zij hebben mij allen verlaten. Het worde hun niet toegerekend.
17 Maar de Heere heeft mij bijgestaan, en heeft mij bekrachtigd; opdat men door mij ten volle zou verzekerd zijn van de prediking, en alle heidenen dezelve zouden horen. En ik ben uit den muil des leeuws verlost.
18 En de Heere zal mij verlossen van alle boos werk, en bewaren tot Zijn hemels Koninkrijk; Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.
19 Groet Priska en Aquila, en het huis van Onesiforus.
20 Erastus is te Korinthe gebleven; en Trofimus heb ik te Milete krank gelaten.
21 Benaarstig u, om voor den winter te komen. U groet Eubulus, en Pudens, en Linus, en Klaudia, en al de broeders.
22 De Heere Jezus Christus zij met uw geest. De genade zij met ulieden.

In dit hoofdstuk:

I. Dringt Paulus met grote plechtigheid en ernst er bij Timotheus op aan, dat hij zijn werk en dienst als evangelist ijverig en nauwgezet zal verrichten, en deze vermaning aan hem kunnen alle dienaren op zich zelven toepassen, vers 1-5.

II. De reden waarom hij dit doet: waarom moest Timotheus zo ernstig vermaand worden? Omdat de gemeente zeer waarschijnlijk spoedig het werk van den apostel zou moeten missen, want zijne ontbinding was aanstaande, vers 6-8.

III. Verschillende bijzondere onderwerpen met een wenk en een waarschuwing omtrent Alexander den kopersmid, vers 9-15.

IV. Hij deelt hem mede wat hem bij zijn eerste verantwoording overkwam, ofschoon de mensen hem verlieten, stond de Heere hem ter zijde, en dit moedigde hem aan om te hopen op verdere verlossing, vers 16-18.

V. Daarna besluit hij met groeten en een zegenbede, vers 19-22.

2 Timotheus 4:1-8

Merk op:

I. Hoe dringend deze opdracht wordt ingeleid, vers 1. Ik betuig dan voor God en den Heere Jezus Christus, die de levenden en doden zal oordelen in Zijne verschijning en in Zijn koninkrijk. Ook de beste mensen hebben nodig ernstig tot hun plicht vermaand te worden. Het werk van den dienaar is geen onverschillig ding, maar beslist noodzakelijk. Wee over hem indien hij niet het Evangelie verkondigt, 1 Corinthiërs 9:16. Om hem tot getrouwheid op te wekken, moet hij aanmerken:

1. Dat de ogen van God en van Jezus Christus op hem zijn: Ik betuig u voor God en den Heere Jezus Christus, dat is: als gij prijs stelt op de gunst van God en van Jezus Christus, als gij u bij God en Jezus Christus aangenaam wilt maken door het vervullen uwer verplichtingen, beide van den natuurlijken en den geopenbaarden godsdienst, als gij u dankbaar betonen wilt aan God, die u schiep, en aan Jezus Christus, die u verloste.

2. Hij betuigt hem, dat hij verantwoording doen moet in den groten dag, en herinnert hem aan het komend oordeel, dat den Heere Jezus is opgedragen. Hij zal oordelen de levenden en de doden, in Zijne verschijning en in Zijn koninkrijk, dat is, wanneer Hij verschijnen zal in Zijn koninkrijk. Dit betreft allen' Christenen en dienaren, zij moeten nauwkeurig achtslaan op de rekenschap, die zij binnenkort aan Jezus Christus doen moeten van al de hun toevertrouwde talenten. Christus zal oordelen de levenden en de doden, dat is, hen, die op den jongsten dag levend overgebleven zullen zijn, en hen, die uit het graf ten leven opgewekt zullen worden.

A. De Heere Jezus Christus zal oordelen de levenden en de doden. God heeft al het oordeel den Zoon overgegeven, en Hem aangesteld als Rechter van levenden en doden, Handelingen 10:42.

B. Hij zal verschijnen, Hij zal ten tweeden male komen, en dat zal een luisterrijke verschijning zijn, gelijk het woord epiphaneia aantoont.

C. Dan zal Zijn koninkrijk in heerlijkheid verschijnen. In Zijne verschijning en koninkrijk, want Hij zal dan verschijnen in Zijn koninkrijk, zitten op Zijn troon en de wereld oordelende.

II. Wat is de inhoud van dezen last? vers 2-5. Hij draagt hem op:

1. Predik het woord. Dat is het werk van de dienaren, dat is de bedeling hun toevertrouwd. Zij moeten niet hun eigen inzichten en verbeeldingen prediken, maar het zuivere, eenvoudige woord van God, en zij mogen het niet bederven, maar in oprechtheid, maar als van God, maar als voor Gods aangezicht moeten zij het spreken in Christus, 2 Corinthiërs 2:17.

2. Hij moet het betuigen en met allen ernst zijn hoorders op het hart binden: Houd aan tijdelijk, ontijdelijk, weerleg, bestraf, vermaan, doe dit werk met alle vurigheid des geestes. Roep hen, die u toebetrouwd zijn, op om zich te wachten voor de zonde en hun plicht te doen, roep hen op tot berouw, en geloof, en een heilig leven, en doe dat tijdelijk en ontijdelijk. Tijdelijk, wanneer zij op hun gemak zijn om u te horen, wanneer de een of andere gunstige gelegenheid zich voordoet om tot hen te spreken. Ja, ook ontijdelijk, wanneer er ogenschijnlijk geen gelegenheid is om vat op hen te

krijgen, want gij weet niet of dan de Geest Gods beslag op hen legt. De wind blaast waarheen hij wil, zaai uw zaad in den morgenstond, en trek uwe hand des avonds niet af. Prediker 11:6. Wij moeten het doen tijdelijk, dat is, gene gelegenheid laten voorbijgaan, en ontijdelijk, dat is, onzen plicht niet verzuimen, onder voorwendsel dat het nu niet gelegen is.

3. Hij moet den mensen hun gebreken aantonen. Weerleg, bestraf. Overtuig goddelozen van het kwaad en het gevaar van hun verkeerden weg. Tracht, door rond en open met hen te spreken, hen tot berouw te brengen. Bestraf hen met ernst en gezag, in den naam van Christus, opdat zij uw ongenoegen mogen beschouwen als een openbaring van Gods ongenoegen tegen hen.

4. Hij moet leiden, aanmoedigen en opwekken hen, die betamelijk wandelen. Vermaan hen (moedig hen aan om vol te houden en te volharden tot het einde) met alle lankmoedigheid en leer.

A. Hij moet dat zeer geduldig doen, met alle lankmoedigheid. Indien gij niet onmiddellijk vrucht op uw arbeid ziet, geef het daarom niet op en wees niet verdrietig hen weer aan te spreken. Aangezien God hen met alle lankmoedigheid verdraagt, moeten ook de dienaren hen vermanen met alle lankmoedigheid.

B. Hij moet het doen redelijk, niet hartstochtelijk, maar in alle leer. Dat is: Breng hen tot een goeden wandel door hun goede beginselen in te prenten. Leer hen de waarheid zoals zij in Jezus is, breng hen tot een krachtig geloof in Hem, dat zal het middel zijn om hen van het kwade af te houden zowel als om hen tot het goede te brengen.

a. Het werk van den dienaar heeft verscheidene onderdelen, hij moet het woord prediken, wederleggen, bestraffen en vermanen.

b. Hij moet zeer ijverig en zorgvuldig zijn, hij moet aanhouden tijdelijk en ontijdelijk, hij moet arbeid noch moeite sparen, maar moet altijd gereed zijn om zorg te dragen voor de eeuwige belangen der zielen.

5. Hij moet wakker zijn in alles. Zoek elke gelegenheid om hun een vriendelijkheid te bewijzen, laat door uw verzuim geen gelegenheid verloren gaan. Waak bij uw werk, waak tegen de verzoekingen des Satans, waardoor gij er van afgetrokken zoudt worden, waak over de zielen, die aan uwe zorg zijn toevertrouwd.

6. Hij moet rekenen op verdrukkingen en die doorstaan, ze zo goed mogelijk verdragen, kakopathêson. Lijd verdrukkingen, wees in verdrukkingen lijdzaam. Word niet ontmoedigd door de verdrukkingen, die over u komen zullen, maar draag ze met gelijkmoedigheid. Gewen u aan ontberingen.

7. Hij moet zijn dienst indachtig zijn en zijn plicht vervullen. Doe het werk van een evangelist. Het werk van een evangelist was, als afgevaardigde van de apostelen, nat te maken wat zij gezaaid hadden. Zij waren geen ge- vestigde herders, maar vertoefden een tijdlang in de gemeenten, die de apostelen gesticht hadden, en gingen die voor, tot er een geregelde dienst was ingesteld. Dat was het werk van Timotheus.

8. Hij moest zijn bediening waarnemen.

Maak dat men van uw dienst ten volle verzekerd zij. Het was een belangrijke opdracht, die hem gegeven was, en daarom moest hij er aan beantwoorden, en alle delen van zijn dienst met ijver en zorg vervullen.

A. Een dienaar moet verdrukkingen verwachten in de getrouwe vervulling van zijn plichten.

B. Hij moet die lankmoedig verdragen als een Christelijke held.

C. Zij mogen hem niet ontmoedigen in zijn werk, want hij moet zijn werk doen en zijn dienst vervullen.

D. Het beste middel om te maken dat men van zijn dienst ten volle verzekerd is, bestaat in het getrouw volbrengen van al de delen van zijn werk.

III. De redenen, die deze opdracht aandringen.

1. Er zullen waarschijnlijk dwalingen en ketterijen de gemeente binnensluipen, waardoor de zielen van vele belijdende Christenen zullen verdorven worden, vers 3, 4. Want er zal een tijd zijn, wanneer zij de gezonde leer niet zullen verdragen. Gebruik daarom dezen tijd, terwijl zij haar nog wel verdragen willen. Wees nu ijverig, want het is nu zaaitijd, zwaai de sikkel terwijl de velden wit zijn om te oogsten, want de tegenwoordige gunstige tijd zal spoedig voorbij zijn. Zij zullen de gezonde leer niet verdragen. Er zullen opstaan, die ketelachtig van gehoor zijn en zich zelven leraars opgaderen naar hun eigen begeerlijkheden. Breng daarom in veiligheid zo velen gij maar kunt, opdat, wanneer deze stormen losbarsten, zij wel gefundeerd mogen zijn en hun afval worde voorkomen. De mensen moeten luisteren en de dienaren moeten prediken, tegen de komende tijden en zich behoeden tegen de ongerechtigheden, die in aantocht zijn, ofschoon ze niet dadelijk verschijnen. Zij zullen hun gehoor van de waarheid afwenden, zij zullen het moede worden het Evangelie van Christus te horen, en zij zullen gretig fabelen aangrijpen en daar genoegen in vinden, en God zal hen aan die dwalingen overlaten, omdat zij niet de waarheid betracht hebben in liefde, 2 Thessalonicenzen 2:11, 12. Merk hier op:

A. Deze leraars zullen zij zich zelven vergaderen, zij worden niet door God gezonden, zij verkiezen ze om hun begeerten te vervullen en hun oren te strelen.

B. De mensen doen dat wanneer zij de gezonde leer niet kunnen verdragen, de prediking die ontdekkend, eenvoudig en op den man af is, dan geven zij zich zelven leraars.

C. Er is een groot onderscheid tussen het woord Gods en het woord van zulke leraars, het ene is gezonde leer, het woord der waarheid, het andere is enkel fabelen.

D. Zij, die het oor lenen aan fabelen, wenden eerst het oor van de waarheid af, want zij kunnen niet beide tegelijkertijd horen en goedkeuren, niemand kan twee heren dienen. Zij zullen zich keren tot fabelen. God laat rechtvaardig toe dat zij, die de waarheid moede worden, zich keren tot fabelen, en door fabelen van de waarheid afgeleid worden.

2. Paulus heeft het grootste deel van zijn werk verricht. Maak dat men van uw dienst ten volle verzekerd zij, want ik word nu tot een drankoffer geofferd, vers 6.

A. Daarom zal er des te meer gelegenheid zijn voor u. Wanneer arbeiders uit den wijngaard worden weggeroepen, is het voor de achterblijvenden geen tijd om lui te worden, maar om hun ijver te verdubbelen. Hoe minder handen er voor het werk zijn, des te ijveriger moeten de overgebleven handen zijn.

B. Ik heb het werk van mijn tijd en tijdgenoten gedaan, doe gij nu even ijverig het uwe.

C. De troost en de blijmoedigheid van Paulus, in het vooruitzicht van zijn aanstaande ontbinding, moesten Timotheus aansporen tot den grootst-mogelijken ijver, werkzaamheid en ernst in zijn werk. Paulus was een oud krijgsknecht van Jezus Christus, Timotheus was een nieuw aangeworvene. "Kom", zegt Paulus, "ik heb ondervonden, dat de Meester vriendelijk en de zaak goed is, ik kan met veel genoegen en voldoening op mijn krijgsdienst terugzien, en daarom moet gij niet bevreesd zijn voor de moeilijkheden, waarmee gij te kampen zult hebben. De kroon des levens is voor u zo verzekerd alsof ze reeds op uw hoofd geplaatst was, verdraag daarom verdrukkingen en geef het volle bewijs van uw bediening". De moed en de vertroosting van stervende heiligen en dienaren, en vooral van stervende martelaren, zijn een grote bevestiging van de Christelijke belijdenis, en een grote aanmoediging voor levende heiligen en dienaren in hun werk. Hier ziet de apostel vooruit, naar zijn naderenden dood: Ik word nu geofferd. De Heilige Geest had van stad tot stad getuigd, dat hem banden en verdrukkingen aanstaande waren, Handelingen 20:23. Hij was nu te Rome, en het is waarschijnlijk dat hij bijzondere openbaring van den Heiligen Geest ontvangen had, dat hij daar de waarheid bezegelen zou met zijn bloed. Hij ziet er naar uit als naar iets, dat zeer aanstaande is. Ik ben alrede uitgegoten, zo staat in het oorspronkelijke, êdê spendomai, dat is: ik ben reeds martelaar in toewijding. Hij zinspeelt op het uitstorten van het drankoffer, want het bloed der martelaren, ofschoon het geen offerande ter verzoening was, was een offer van erkentelijkheid ter ere van de genade Gods en van Zijne waarheden. Merk op:

a. Met hoeveel bereidwilligheid hij van zijn sterven spreekt. Hij noemt het zijne ontbinding, ofschoon hij het vooruitzicht had op een bloedigen gewelddadigen dood, noemt hij het zijne ontbinding of vrijlating. De dood van den Christen is zijne vrijlating uit de gevangenschap dezer wereld en zijn afreis naar de genietingen van de andere wereld, hij houdt niet op te bestaan, maar verhuist alleen van de ene wereld naar de andere.

b. Met hoeveel tevredenheid hij terugziet op het leven, dat achter hem ligt, vers 7. Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb den loop geëindigd. Hij vreesde den dood niet, want hij had het getuigenis van zijn geweten, dat hij door de genade Gods in zekere mate beantwoord had aan het doel des levens. Als Christen en als dienaar had hij den goeden strijd gestreden. Hij had den dienst verricht, de moeilijkheden van den krijg doorstaan, en was een werktuig geweest voor glorierijke overwinningen van den verhoogden Zaligmaker over de machten der duisternis. Zijn leven was een loop en die was nu geëindigd. Zijn krijg was uit gestreden, zijn loop was geëindigd. Ik heb het geloof behouden. Ik heb de leer van het Evangelie gehouden en geen enkel deel ervan verlaten. Merk op: Ten eerste. Het leven, van een dienaar vooral, en van iedere Christen is een krijg en een loop, in de Schrift nu eens met het ene en dan met het andere vergeleken. Ten tweede. Het is een goede strijd, de zaak is goed en de overwinning is zeker, zo wij getrouw en moedig volharden. Ten derde. Wij

moeten dien goeden strijd strijden, wij moeten hem doorstrijden, wij moeten onzen loop voleinden, wij moeten niet ophouden alvorens wij meer dan overwinnaars zijn door Hem, die ons liefgehad heeft, Romeinen 8:37. Ten vierde. Het is een grote troost voor een stervenden heilige, wanneer hij, terugziende op zijn vorig leven, met den apostel zeggen kan: Ik heb den goeden strijd gestreden, enz. Ik heb het geloof behouden, de leer des geloofs en de genade des geloofs. Welk een troost, welk een onuitsprekelijke troost zal het zijn, wanneer wij aan het einde onzer dagen dat zeggen kunnen! Laat het dan ons gestadig trachten zijn, door de genade Gods, dat wij met blijdschap onzen loop mogen eindigen, Handelingen 20:24.

c. Met hoeveel blijdschap ziet hij vooruit! Naar het volgende leven, vers 8. Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid. Hij had verloren voor Christus, maar hij was er zeker van, dat hij niet door Hem verliezen zou, Filippenzen 3:8. Dat moest Timotheus bemoedigen om als een goed krijgsknecht van Jezus Christus alle moeiten te doorstaan, dat er een kroon voor ons weggelegd is, de heerlijkheid en de vreugde, die overvloedig alle moeiten en gevaren van den tegenwoordigen krijg zullen belonen. Zij wordt genoemd een kroon der rechtvaardigheid, want zij zal onze diensten belonen, en God is niet onrechtvaardig, dat Hij die zou vergeten. Onze heiligheid en rechtvaardigheid zullen daar volmaakt worden en dat zal onze kroon zijn. God zal ons die geven als de rechtvaardige Rechter, die niets over het hoofd ziet. En deze kroon der rechtvaardigheid was niet alleen voor Paulus, alsof zij alleen gegeven zou worden aan de apostelen en aan uitnemende dienaren en martelaren, neen, zij is bestemd voor allen, die Zijne verschijning liefgehad hebben. Een kenmerk van alle heiligen is, dat zij de verschijning van Jezus Christus liefhebben, zij hebben Zijn eerste verschijning liefgehad, toen Hij kwam om de zonde door Zijn zelfs offerande weg te nemen, Hebreeën 9:26, en zij denken daaraan met liefde, -en zij hebben Zijn tweede verschijning op den groten dag lief, verlangen er naar, en voor hen, die de verschijning van Jezus Christus liefgehad hebben, zal Hij verschijnen met blijdschap, en er is een kroon der rechtvaardigheid voor hen bewaard, die hun dan zal gegeven worden, Hebreeën 9:28. Wij leren hier: Ten eerste: De Heere is de rechtvaardige Rechter, want Zijn oordeel is overeenkomstig de waarheid. Ten tweede: De kroon der gelovigen is een kroon der rechtvaardigheid, verworven door de gerechtigheid van Christus en geschonken als beloning voor de rechtvaardigheid der heiligen.

Ten derde: De kroon, die de heiligen zullen dragen, is voor hen weggelegd, zij hebben die thans nog niet, want zij zijn hier erfgenamen, zij bezitten haar nog niet, maar zij zijn er zeker van, want zij is voor hen weggelegd. Ten vierde: De rechtvaardige Rechter zal haar geven aan allen, die Zijne verschijning liefhebben, voorbereiden en er naar verlangen. Ziet, Ik kom haastelijk! Amen, ja kom, Heere Jezus!

2 Timotheus 4:9-15

Hier, aan het einde van den brief, worden verschillende bijzondere onderwerpen behandeld, die Paulus aan Timotheus opnoemt.

1. Hij verzoekt hem om zo spoedig mogelijk tot hem te komen, vers 9. Benaarstig u haastelijk tot mij te komen. Timotheus was een evangelist, geen gevestigd dienaar van ene gemeente, maar volgde de aanwijzingen van de apostelen, tot opbouwing der gemeenten. Paulus had nu het gezelschap en de hulp van Timotheus nodig, en de reden daarvan was dat verscheidenen hem verlaten hadden, vers 10. Een hunner had dat gedaan uit slecht beginsel, namelijk Demas, die daardoor voor altijd slecht bekend staat. Demas heeft mij verlaten, hebbende de tegenwoordige wereld lief gekregen. Hij verliet Paulus en diens belangen, hetzij uit vrees voor lijden, want Paulus was nu een gevangene en Demas was bevreesd dat hij om zijnentwil in moeite zou komen, hetzij van zijne bediening afgetrokken door wereldse zaken, waarin hij verstrikt geraakt was. Zijn eerste liefde voor Christus en het Evangelie had hij verzaakt en verlaten en hij had de wereld lief gekregen. Liefde voor de tegenwoordige wereld is dikwijls de oorzaak van afval van de waarheid en den weg van Jezus Christus. Hij was weggegaan, naar Thessalonica gereisd, waarschijnlijk daarheen geroepen door handelsbelangen of andere wereldlijke aangelegenheden. Crescens was naar Galatië gegaan en Titus naar Dalmatië. Lukas echter bleef bij Paulus, vers 11, 12, en was dat niet genoeg? Paulus dacht er niet zo over, hij ha gaarne het gezelschap van zijn vrienden.

2. Hij spreekt met achting over Markus. Hij is mij zeer nut tot den dienst. Waarschijnlijk is deze dezelfde Markus, om wie enige verbittering ontstond tussen Paulus en Barnabas, Handelingen 15:39. Paulus wilde hem toen medenemen tot het werk, omdat hij eens gezwicht was en teruggegaan. Maar nu zegt hij: Neem Markus mede, en breng hem met u. Hieruit blijkt dat Paulus met Markus verzoend was en nu betere gedachten over hem had. Dit leert ons dat wij vergevensgezind moeten zijn, wij moeten dus niet voor altijd de diensten weigeren van hen, die nuttig zijn ofschoon zij zich wellicht vroeger misdragen hebben.

3. Paulus verzoekt Timotheus tot hem te komen, en den weg door Troas te nemen om hem vandaar enige dingen te brengen, die hij er achtergelaten had, vers 13. Hij had daar een reismantel gelaten, dien Paulus allicht in een koude gevangenis nu goed gebruiken kon. Het was waarschijnlijk een gewoon kledingstuk van Paulus, een eenvoudige dracht. Sommigen lezen: de rol perkamenten, die ik te Troas gelaten heb, anderen de lessenaar, die ik achterliet. Paulus werd geleid door goddelijke ingeving, maar toch wilde hij zijn boeken bij zich hebben. Hij had Timotheus opgewekt om te volharden in het lezen, en hij deed het zelf ook, ofschoon hij nu als een drankoffer zou geofferd worden. Zolang wij leven, moeten wij leren Inzonderheid de perkamenten, sommigen denken, de oorspronkelijke brieven die hij geschreven had, anderen denken aan de huiden, waarvan hij tenten maakte en waardoor hij, werkende met zijn eigen handen, zijn brood verdiende.

4. Hij noemt Alexander, en het kwaad dat deze hem gedaan heeft, vers 14, 15. Deze is dezelfde, die in Handelingen 19:33 genoemd wordt. Het schijnt dat hij een belijder van den Christelijken godsdienst geweest was, en wel een voornaam belijder, want hij werd vooral kwalijk gehandeld door de vereerders van Diana, en nu deed hij Paulus veel kwaad. Paulus was dikwijls in gevaar van valse broederen, 2 Corinthiërs 11:26, meer dan van openlijke vijanden. Paulus voorzegt dat de Heere het hem vergelden zal. Het is een profetische aankondiging van het rechtvaardig oordeel

Gods, dat hem zou treffen. De Heere vergelde hem (of zal hem vergelden) naar zijne werken. Hij waarschuwt Timotheus om zich voor hem in acht te nemen: Van welken wacht gij u ook, dat hij niet, onder den schijn van vriendschap, u verrade en u leed berokkene. Het is gevaarlijk iets te doen te hebben met mensen, die vijanden zijn van een man als Paulus was. Merk op:

A. Sommigen, die eens Paulus' hoorders en bewonderaars waren, gaven hem later weinig reden van blijdschap, de een verliet hem en de andere deed hem veel kwaads en weerstond zijn woorden met alle kracht.

B. Toch noemt hij terzelfder tijd anderen met welgevallen, de slechtheid van den een deed hem de goedheid van den ander niet vergeten, zoals Timotheus, Titus, Markus en Lukas.

C. De apostel heeft een brandmerk achtergelaten op de namen en de nagedachtenis van twee personen, de ene is Demas, die hem verliet omdat hij de tegenwoordige wereld lief gekregen had, en de andere is Alexander, die zijn woorden zeer tegengestaan had.

D. God zal kwaaddoeners, vooral afvalligen, vergelden naar hun werken.

E. Voor mensen met het karakter van Alexander moeten wij op onze hoede zijn, want zij zullen ons geen goed doen, maar zoveel kwaad als in hun vermogen is.

2 Timotheus 4:16-22

I. Paulus geeft hier Timotheus een verslag van zijn tegenwoordige omstandigheden.

1. Hij was kort geleden geroepen om te verschijnen voor den keizer, naar aanleiding van zijn beroep op den keizer, en toen was er niemand bij hem geweest, vers 16, om zijn zaak te bepleiten, om getuigenis voor hem af te leggen, of om hem enigszins te steunen, maar zij hadden hem allen verlaten. Het was vreemd dat zulk een goed man als Paulus was, niemand had die hem erkende, zelfs te Rome, waar zoveel Christenen waren, over wier geloof door de gehele wereld gesproken werd, Romeinen 1:8. Maar mensen zijn slechts mensen. De Christenen te Rome waren uitgegaan om hem te ontmoeten, Handelingen 28, maar toen het er op aankwam, en zij gevaar zouden lopen van met hem te lijden, hadden zij hem allen verlaten. Hij bidt dat God het hun niet moge toerekenen, en toont daardoor dat het een grote fout was, waardoor God rechtvaardig vertoornd zou zijn, maar hij bidt God het hun te vergeven. Ziehier welk onderscheid gemaakt wordt tussen zonden door moedwil en zonden uit zwakheid. Alexander de kopersmid weerstond Paulus kwaadaardig, en Paulus bidt tegen hem: De Heere vergelde hem naar zijne werken. Maar ten opzichte van deze Christenen, die door zwakheid in den tijd der verzoeking van Paulus terug beefden, zegt hij: Het worde hun niet toegerekend. Merk op:

A. Paulus had zijn beproevingen zowel door zijn vrienden, die hem in tijden van gevaar verlieten, als door zijn vijanden, die hem tegenstonden.

B. Het was hun zonde, dat zij niet voor den apostel opkwamen, vooral bij zijn eerste verantwoording, maar het was een zonde uit zwakheid, en daarom vergeeflijk.

C. God kon het hun toerekenen, maar Paulus tracht dat te voorkomen door zijn ernstig gebed: Het worde hun niet toegerekend.

2. Maar de Heere heeft mij bijgestaan, vers 17. Hij gaf mij buitengewone wijsheid en moed, en bekwaamde mij om des te beter zelf te spreken. Toen niemand hem bijstond, deed God Zijn aangezicht over hem lichten. Opdat men door mij ten volle verzekerd zou zijn van de prediking, dat is: God bracht mij uit de moeilijkheid, zodat ik het Evangelie mag verkondigen, zoals mijn werk is. Het schijnt dat het hem toen vergund werd het Evangelie te verkondigen, want Paulus kon prediken zowel voor den rechterstoel als van den kansel. En dat alle heidenen het zouden horen. De keizer zelf en al de aanzienlijken zouden Paulus nooit hebben horen prediken, indien hij niet voor hem gebracht was. En ik ben uit den muil des leeuws verlost, dat is van Nero, gelijk sommigen menen, of van enigen anderen rechter. Sommigen zien er alleen een overdrachtelijke wijze van spreken in om aan te tonen dat hij in zeer dringend gevaar geweest was.

En de Heere zal mij verlossen van alle boos werk. Zie hoe Paulus zijne ondervindingen toepast. Hij, die mij verlost heeft, zal mij verlossen, en wij vertrouwen dat Hij ons verder verlossen zal. Van alle boos werk, van alle kwaad mij door anderen aangedaan. En zal mij bewaren tot Zijn hemels koninkrijk. En daarom geeft hij God de eer, zich verheugende in hope in de heerlijkheid Gods. Merk op:

A. Indien de Heere ons bijstaat, zal Hij ons in tijden van moeite en gevaar versterken, en Zijn tegenwoordigheid zal meer uitwerken dan de afwezigheid van alle anderen.

B. Wanneer de Heere Zijn dienstknechten in grote en dringende gevaren bewaart, is dat voor uitnemend werk en grote diensten. Paulus werd bewaard opdat door hem de prediking ten volle bekend zou worden.

C. Vroegere uitreddingen moedigen de hoop aan voor de toekomst.

D. Er is een hemels koninkrijk, waarvoor de Heere Zijn getrouwe getuigende en lijdende dienstknechten bewaart.

E. Wij moeten God de eer geven voor alle vroegere, tegenwoordige en volgende uitreddingen. Hem zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid, Amen!

II. Hij zendt groeten aan Aquila en Priscilla en het huis van Onesiforus, vers 19. Hij zegt: Trofimus heb ik te Milete ziek gelaten, vers 20, waaruit blijkt, dat, ofschoon de apostelen alle soorten van ziekten wonderdadig genazen ter bevestiging van hun leer, zij die macht niet konden uitoefenen aan hun eigen vrienden, opdat het niet den schijn zou hebben van samenspanning.

III. Hij verzoekt Timotheus: Benaarstig u om voor den winter te komen, vers 21, omdat hij verlangde hem te zien, en omdat des winters de reis te gevaarlijk was.

IV. Hij zendt groeten aan Timotheus van Eubulus en Pudens, Linus, Claudia en al de broederen. Een van de heidense schrijvers uit dien tijd vermeldt een zekeren Pudens en zijne vrouw Claudia, en zegt dat Claudia een Britse was, sommigen houden dezen Pudens en deze Claudia voor dezelfden en maken er uit op, dat zij tot de voorname Christenen te Rome behoorden.

V. Hij besluit met een gebed. De Heere Jezus Christus zij met uwen geest. Wij behoeven niets meer om ons gelukkig te maken dan dat de Heere Jezus Christus met onzen geest is, want in Hem zijn alle geestelijke zegeningen begrepen. En het is het beste gebed, dat wij voor onze vrienden kunnen opzenden, dat de Heere Jezus Christus met hun geest zij, om hen te redden en te heiligen en ten laatste tot zich te nemen, gelijk de martelaar Stephanus bad: Heere Jezus, ontvang mijnen geest, Handelingen 7:59. Heere Jezus, ontvang den geest, met welken gij geweest zijt toen hij in dit lichaam woonde, verlaat hem niet in zijn afgescheiden staat. De genade zij met ulieden. Amen! Dit was het werk van den apostel in elke brief, zo schreef hij. De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen. 2 Thessalonicenzen 3:17, 18. En indien de genade hier met ons is om ons te bekeren en te veranderen, ons heilig te maken, ons nederig te houden, en ons te bekwamen om tot den einde te volharden, zal de kroon der heerlijkheid hiernamaals ons deel worden, want de Heere is een zon en schild, Hij zal genade en ere geven, Hij zal het goede niet onthouden degenen, die in oprechtheid wandelen. Welgelukzalig is de man, die op u vertrouwt, Psalm 84:11, 12. Den Koning der eeuwen, den onsterfelijke, onzienlijken, alleen wijzen God, onzen Zaligmaker, zij eer en heerlijkheid van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen.

DE BRIEF AAN TITUS

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN DEN BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS AAN TITUS.

De brief van Paulus aan Titus heeft veel overeenkomst met de brieven aan Timotheus. Beiden waren door Paulus bekeerd en zijn deelgenoten in arbeid en in lijden; beiden waren in dienst als evangelisten, wier werk was de gemeenten nat te maken, welke de apostelen geplant hadden; en de dingen, die nog niet in orde waren, daar te regelen; zij waren vice-apostelen, werkende het werk des Heeren, en meest onder hun leiding; doch niet despotisch of willekeurig, maar met behoorlijk gebruik van eigen oordeel en inzicht, 1 Corinthiërs 16:10,12. Wij lezen van dezen Titus veel, van zijn titels, karakter, werkzame nuttigheid, in vele plaatsen. Hij was een Griek, Galaten 2:3. Paulus noemde hem zijn zoon, Titus 1:4; zijn broeder, 2 Corinthiërs 2:13; zijn metgezel en medearbeider, 2 Corinthiërs 8:23; iemand die wandelde in dezelfden geest en dezelfde voetstappen als hij. Hij ging met de apostelen op naar de gemeente te Jeruzalem, Galaten 2:1; en verkeerde veel in de gemeente te Corinthe, voor welke gemeente hij veel zorg droeg, 2 Corinthiërs 8:16. Paulus' tweede brief aan die gemeente, en wellicht ook de eerste, was door hem gezonden, 2 Corinthiërs 8:16-18; 9:2-4; 12:18. Hij was met den apostel te Rome, en ging vandaar naar Dalmatië, 2 Timotheus 4:10; waarna niets meer omtrent hem in de Schrift vermeld wordt. Daaruit kan men opmaken dat hij geen gevestigd bisschop was. Indien hij dat geweest is, in die tijden, zou de gemeente te Corinthe, waar hij het meeste werkte, de eerste aanspraak op hem gehad hebben. Op Creta (nu Candia genoemd, vroeger Hecatompolis geheten, naar de honderd steden die er waren) een groot eiland aan den ingang van de Egeïsche zee, had het Evangelie enigen invloed gekregen, en hier waren Paulus en Titus op een hunner reizen, bezig deze plantingen te verzorgen. Maar de apostel der heidenen, die de zorg voor al de gemeenten had, kon zelf niet lang op dezelfde plaats blijven. Daarom liet hij Titus daar gedurende enigen tijd achter, om het werk, dat hij begonnen was, voort te zetten; en toen hij waarschijnlijk meer dan gewone moeilijkheden ontmoette, schreef Paulus deze brief aan hem; en dat misschien niet zozeer voor zijn eigen zaak als voor die der gemeente, opdat de pogingen van Titus, versterkt met apostolisch advies en gezag, meer betekenend en invloedrijk bij haar zouden zijn. Hij moest zorgen dat al de gemeenten van goede dienaren voorzien werden; de ongeschikten en onwaardigen verwijderd werden; en de gezonde leer onderwijzen en allen in hun plichten onderrichten. Hij moest hun voorhouden de vrije genade Gods in de zaligmaking der mensen door Christus, en hun aantonen de noodzakelijkheid van goede werken bij hen, die in God geloofd hebben en van Hem het eeuwige leven verwachten.

HOOFDSTUK 1

1 Paulus, een dienstknecht Gods, en een apostel van Jezus Christus, naar het geloof der uitverkorenen Gods, en de kennis der waarheid, die naar de godzaligheid is;
2 In de hoop des eeuwigen levens, welke God, Die niet liegen kan, beloofd heeft, voor de tijden der eeuwen, maar geopenbaard heeft te Zijner tijd;
3 Namelijk Zijn Woord, door de prediking, die mij toebetrouwd is, naar het bevel van God, onze Zaligmaker; aan Titus, mijn oprechten zoon, naar het gemeen geloof:
4 Genade, barmhartigheid, vrede zij u van God den Vader, en den Heere Jezus Christus, onzen Zaligmaker.
5 Om die oorzaak heb ik u te Kreta gelaten, opdat gij, hetgeen nog ontbrak, voorts zoudt te recht brengen, en dat gij van stad tot stad zoudt ouderlingen stellen, gelijk ik u bevolen heb:
6 Indien iemand onberispelijk is, ener vrouwe man, gelovige kinderen hebbende, die niet te beschuldigen zijn van overdadigheid, of ongehoorzaam zijn.
7 Want een opziener moet onberispelijk zijn, als een huisverzorger Gods, niet eigenzinnig, niet genegen tot toornigheid, niet genegen tot den wijn, geen smijter, geen vuil-gewinzoeker;
8 Maar die gaarne herbergt, die de goeden liefheeft, matig, rechtvaardig, heilig, kuis;
9 Die vasthoudt aan het getrouwe woord, dat naar de leer is, opdat hij machtig zij, beide om te vermanen door de gezonde leer, en om de tegensprekers te wederleggen.
10 Want er zijn ook vele ongeregelden, ijdelheidsprekers en verleiders van zinnen, inzonderheid die uit de besnijdenis zijn;
11 Welken men moet den mond stoppen, die gehele huizen verkeren, lerende wat niet behoort, om vuil gewins wil.
12 Een uit hen, zijnde hun eigen profeet, heeft gezegd: De Kretensen zijn altijd leugenachtig, kwade beesten, luie buiken.
13 Deze getuigenis is waar. Daarom bestraf hen scherpelijk, opdat zij gezond mogen zijn in het geloof.
14 En zich niet begeven tot Joodse fabelen, en geboden der mensen, die hen van de waarheid afkeren.
15 Alle dingen zijn wel rein den reinen, maar den bevlekten en ongelovigen is geen ding rein, maar beide hun verstand en geweten zijn bevlekt.
16 Zij belijden, dat zij God kennen, maar zij verloochenen Hem met de werken, alzo zij gruwelijk zijn en ongehoorzaam, en tot alle goed werk ongeschikt.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De voorrede of inleiding tot den brief, meldende van en aan wie hij werd geschreven, met des apostels groet en gebed voor Titus, hem alle zegeningen wensende, vers 1-4,

II. Bespreking van het onderwerp, door aanduiding waarom de apostel Titus op Creta gelaten had, vers 5,

III. En hoe hij moest handelen met goede en slechte dienaren, vers 6-16.

Titus 1:1-4

Hier is de voorrede voor den brief.

I. De schrijver Paulus, een heidense naam door den apostel der heidenen aangenomen, Handelingen 13:9, 46. Dienaren moeten zelfs in kleine zaken zich schikken, opdat zij beteren ingang voor hun werk mogen krijgen. Toen de Joden het Evangelie verwierpen en de heidenen het aannamen, lezen wij niet meer van dezen apostel onder zijn Joodsen naam Saul, maar onder zijn Romeinsen naam Paulus. Een dienstknecht Gods en een apostel van Jezus Christus. Hier wordt hij genoemd in zijn betrekking en zijn dienst. Een dienstknecht Gods, niet alleen in den algemenen zin, als man en als Christen, maar bepaald als dienaar, dienende God in het Evangelie van Zijnen Zoon, Romeinen 1:9. Dat is een hoge eer, het is de heerlijkheid der engelen, dat zij zijn gedienstige geesten, die uitgezonden worden ten dienste van degenen, die de zaligheid beërven zullen, Hebreeën 1:4. Paulus wordt voornamelijk beschreven als een der eerste dienaren, een apostel van Jezus Christus, iemand die den Heere gezien had, door Hem onmiddellijk geroepen en afgevaardigd was, en zijne leer van Hem ontvangen had. Merk hier op: De voornaamste dienaren zijn slechts dienstknechten. Veel godsvrucht en toewijding zijn bedoeld in de opschriften en brieven. De apostelen van Jezus Christus, die gebruikt werden om den godsdienst te verspreiden en te bevorderen, waren daarin ook dienstknechten Gods, zij deden niets in tegenstelling met de waarheden en plichten van den natuurlijken godsdienst. Het Christendom, dat zij verkondigden, was er op aangelegd om deze natuurlijke beginselen te verhelderen en te versterken, zowel als ze te bevorderen, en er aan toe te voegen wat nodig was in den toestand van ontaarding en opstand, waarin de mens verkeert. Derhalve waren de apostelen van Jezus Christus dienstknechten Gods, naar het geloof der uitverkorenen Gods. Hun leer kwam overeen met het geloof van Gods uitverkorenen van het begin der wereld, en was het middel om dat te vermeerderen en te verbreiden. Merk op: Er zijn uitverkorenen Gods, 1 Petrus 1:2, en in hen werkt de Heilige Geest kostelijk geloof, geschikt voor hen, die uitverkoren zijn ten eeuwigen leven, 2 Thessalonicenzen 2:13, 14. God heeft van den beginne u verkoren tot zaligheid, in heiligmaking des Geestes, en geloof der waarheid, waartoe Hij u geroepen heeft door ons Evangelie. Geloof is het eerste artikel van de heiligmaking. En de kennis der waarheid, die naar de godzaligheid is. Het Evangelie is de waarheid, de grote, zekere, zaligende waarheid, Colossenzen 1:5, het woord van de waarheid des Evangelies. Goddelijk geloof rust niet op feilbare redeneringen en waarschijnlijke denkbeelden, maar op het onfeilbare woord, de waarheid zelf, die naar de godzaligheid is, van een goddelijke natuur en strekking, rein en het hart van den gelovige reinigende. Beoordeel naar dit kenmerk de leringen en de geesten, of zij uit God zijn of niet, wat onzuiver is en tegen de ware godsvrucht en den praktischen godsdienst, kan niet van goddelijken oorsprong zijn. Alle Evangelische waarheid is naar de godzaligheid, onderwijzende en aankwekende eerbied en vreze voor God en gehoorzaamheid aan Hem, het is de waarheid, die niet alleen gekend, maar ook erkend moet worden, zij moet voorgehouden worden in leer en leven, Filippenzen 2:15, 16. Met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid, en met den mond belijdt men ter zaligheid, Romeinen 10:10. Zij, die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden, kennen en geloven niet zoals zij moesten doen. Het voorname doel van de bediening des Evangelies en de voornaamste strekking van zijn inhoud is deze kennis en dit geloof te brengen, en de erkenning en belijdenis van de waarheid, die naar de godzaligheid is. Het onderwijs daarin is het voornaamste doel, evenals de bevestiging in dat geloof.

In de hope des eeuwigen levens, vers 2, Dit is verder de bedoeling van het Evangelie, om de hoop zowel als het geloof te bevestigen, het hart en de ziel van deze wereld af te trekken en op te heffen tot den hemel en de dingen, die boven zijn. Het geloof en de godzaligheid der Christenen leiden tot het eeuwige leven, en geven daarvan de hoop en wel gegronde verwachting, want God, die niet liegen kan, heeft het beloofd. Het is Gods eer dat Hij niet liegen of bedriegen kan, en dat is de troost der gelovigen, wier schat in Zijn getrouwe beloften opgelegd is. Maar hoe kan gezegd worden dat God ze beloofd heeft voor de tijden der eeuwen? Door belofte verstaan sommigen Zijn eeuwig besluit, Hij nam het voor in Zijn eeuwigen raad, welke als 't ware Zijn belofte in beginsel was. Anderen menen dat pro chronoon aiconioon bedoelt voor de tijden, of vele jaren geleden, met heen wijzing naar de belofte schemerend gedaan in Genesis 3:15. Hier is de vastheid en oudheid van de belofte van eeuwig leven aan de heiligen. God, die niet liegen kan, heeft beloofd voor de tijden der eeuwen, dat is, in zeer oude tijden. Hoe heerlijk is dus het Evangelie, dat reeds zo vroeg het onderwerp van goddelijke beloften was! Hoe hoog moet het door ons gewaardeerd worden en hoeveel reden tot dankbaarheid hebben wij voor onze voorrechten boven hen, die voor ons geweest zijn! Zalig zijn uwe ogen, omdat zij zien, enz. Geen wonder dat de verwerping van dat Evangelie gestreng gestraft zal worden, nu Hij het niet alleen van oude tijden beloofd heeft, maar ook geopenbaard te Zijner tijd, vers 2. Zijn woord door de prediking. Dat is: Hij heeft Zijne belofte, die in vroegere tijden duister was, te Zijner tijd, (den vooraf daarvoor bepaalden tijd) duidelijk gemaakt, door de prediking, hetgeen sommigen noemen de dwaasheid der prediking is daardoor in ere gekomen.

Het geloof is door het gehoor, en het gehoor door het woord Gods, door het gepredikte woord.

Die mij toebetrouwd is. De bediening is een toevertrouwd goed, niemand neemt zich zelven die eer, maar die daartoe geroepen is, en zij, die geroepen zijn, moeten het woord prediken, 1 Corinthiërs 9:16 :Wee mij indien ik het Evangelie niet predik. Dienaren, die niet prediken, zijn des apostels opvolgers niet. Naar het beeld van God, onzen Zaligmaker. De prediking is een werk, bevolen door God onzen Zaligmaker. Zie hier een bewijs voor de godheid van Christus: Christus had Paulus, bij zijne bekering, het Evangelie toevertrouwd. Handelingen 9:15, 17, 22: 10, 14, 15, en ook toen Christus hem verscheen, vers 17, 21. Hij is dus deze Zaligmaker, hoewel de gehele Drie-eenheid daarin werkt. De Vader maakt zalig door den Zoon, door de werking des Geestes, en zij zenden de dienaren. Laat dus niemand tevreden zijn met menselijke roeping, zonder roeping van Godswege, Hij voorziet, geeft aandrang, en aanstelling en gelegenheid voor het werk.

II. De persoon, aan wie de brief geschreven wordt.

1. Zijn naam: Titus, een heidense Griek, maar geroepen tot het geloof en tot de bediening. De genade Gods is vrijmachtig en machtig. Welke waarde of voorbereiding was er in iemand van heidense afkomst en opvoeding?

2. Zijn geestelijke betrekking tot den apostel.

Mijn oprechten zoon, niet door natuurlijke geboorte, maar door bovennatuurlijke geboorte.

Ik heb u gebaard door het Evangelie, schreef hij aan de Corinthiërs, 1 Corinthiërs 4:15. Dienaren zijn de geestelijke vaders van hen, voor welken zij de middelen ter bekering geweest zijn, en moeten

hen teder liefhebben en verzorgen, en zijn verantwoordelijk voor hun verzorging. Mijn oprechten zoon naar het gemeen geloof, het geloof, dat alle wedergeboren gemeenschappelijk hebben, en dat gij in waarheid hebt en toont in uw leven. Dit wordt gezegd om Titus te onderscheiden van huichelaars en valse leraren, en hem aan te bevelen bij de Cretensen, als zijnde een levend evenbeeld van den apostel zelf, in geloof en leven en goddelijke leer. Aan dezen Titus, den apostel zo dierbaar, schrijft hij.

III. De begroeting en het gebed, hem allen zegen toewensende. Genade, barmhartigheid, vrede zij u van God den Vader en den Heere Jezus Christus, onzen Zaligmaker. Hier zijn:

1. Genade, de vrije gunst van God en aanneming door Hem. Barmhartigheid, de vrucht van die gunst, in de vergeving der zonden en vrijmaking van al haar ellenden, beide hier en hiernamaals. En vrede, het werkelijk gevolg van barmhartigheid. Vrede met God door Christus, die onze vrede is, en met de schepselen en met ons zelven, uitwendige en inwendige vrede, die alle mogelijke goeds bevat, dat ons geluk uitmaakt voor tijd en eeuwigheid. Genade is de bron van alle zegeningen. Barmhartigheid, vrede en alle goeds komen uit haar voort. Die Gods gunst deelachtig wordt, heeft alles wat goed is.

2. Deze zegeningen worden toegewenst van God den Vader, de fontein van alles goeds. Elke zegen en elke vertroosting komt tot ons van God als een Vader. Hij is de Vader van allen, als Schepper, maar van de gelovigen door aanneming en wedergeboorte. En van den Heere Jezus Christus, onzen Zaligmaker, als de weg en het middel, waardoor ze verworven en uitgedeeld worden. Alles komt van den Vader door den Zoon, die van nature Heere is, de erfgenaam van alle dingen, en onze Heere, Verlosser en Hoofd, die al Zijn leden bestuurt en regeert. Allen zijn onder Hem gesteld, wij hangen van Hem af en zijn Hem onderwerping en gehoorzaamheid verschuldigd. Hij is Jezus en Christus, de gezalfde Zaligmaker, en bepaald onze Zaligmaker, van ons, die in Hem geloven, Hij heeft ons verlost van zonde en hel, en den hemel en de gelukzaligheid gebracht. Zover gaat de inleiding van den brief, daarop volgt het begin van de behandeling van het onderwerp, door Titus te zeggen waarom hij hem te Creta gelaten had.

Titus 1:5

Hier wordt het bevel meegedeeld.

I. Meer in het algemeen, Om die oorzaak heb ik u in Creta gelaten, opdat gij hetgeen nog ontbrak, voorts terecht zoudt brengen. Dat was het werk der evangelisten, in welken dienst Titus was, nat te maken wat de apostelen geplant hadden, 1 Corinthiërs 3:6, voort te zetten en te voltooien wat zij begonnen waren, epidiorthoen, het een en ander te regelen. Titus moest terechtbrengen hetgeen, waar de apostel gedurende zijn kort verblijf aldaar geen tijd voor gehad had. Let op:

1. De grote ijver van den apostel in het Evangelie, zodra hij de dingen in de ene plaats voorlopig in orde gebracht had, haastte hij zich naar de andere. Hij was een schuldenaar beiden aan Grieken en barbaren, en arbeidde om onder hen allen het Evangelie te verbreiden zover hij kon.

2. Zijn getrouwheid en voorzichtigheid. Hij verwaarloosde de plaatsen niet, wanneer hij verder reisde, maar liet iemand achter om het jonge plantsoen te verzorgen en voort te zetten wat hij begonnen was.

3. Zijne nederigheid. Hij versmaadde het niet in zijn werk geholpen te worden, en zulks door hen, die niet met hem op dezelfden hoogsten trap in de bediening stonden, of zo grote gaven en bekwaamheden hadden. Indien het Evangelie maar bevorderd en het welzijn der zielen tot stand gebracht mocht worden, was hij gewillig daarvoor de hulp van anderen te aanvaarden, een geschikt voorbeeld voor dienaren, van opwekkenden ijver en werkzaamheid, dat hen moet leren getrouw en zorgvuldig voor de kudde te zijn, en tegenwoordig of afwezig, levende en stervende, zoveel zij vermogen, de geestelijke opbouwing en vertroosting van hun gemeenten te behartigen.

4. Kunnen wij hier zien, dat Titus, ofschoon aan den apostel ondergeschikt, toch boven de gewone gevestigde herders en bisschoppen stond, die aan bepaalde gemeenten als hun eigen standplaatsen gebonden waren, maar Titus had hoger rang, hij moet zulke gewone herders aanstellen waar zij ontbraken en de dingen in hun goeden vorm stellen, en dan naar andere plaatsen gaan om daar zo nodig hetzelfde te doen. Titus was niet alleen een dienaar van de algemene kerk, zoals de anderen ook waren, maar een algemeen dienaar. Anderen hadden de gewone bevoegdheid om overal te dienen naar roeping en gelegenheid, in actu primo, maar evangelisten als Timotheus was, hadden bevoegdheid in actu secundo et exercito, en konden bediening uitoefenen waar zij ook kwamen en hun recht op de gemeenten handhaven. Zij waren overal in hun eigen plaats en hadden het recht de gewone dienaren te leiden en te bevelen. Overal waar een apostel als apostel kon optreden, kon een evangelist als evangelist handelen, want zij werkten het werk des Heeren, 1 Corinthiërs 16:10, gelijk als ik, zegt de apostel, zonder aan tijd en plaats gebonden te zijn. Hier in Creta was Titus slechts bij gelegenheid en voor korten tijd, Paulus wenste dat hij daar het werk verrichten zou, waarvoor hij gezonden was, en daarna bij hem te Nicopolis komen, waar hij dacht te overwinteren. En daarna werd hij naar Corinthe gezonden, bleef een poos bij den apostel te Rome en ging toen naar Dalmatië. Dat is het laatste wat wij van hem in de Schrift lezen, zodat uit de Schrift niet blijkt dat hij een vasten bischopsszetel had, hij verliet Creta en wij zien niet dat hij er terug gekomen is. Maar welk recht hadden Paulus en Titus daar? Was hetgeen zij deden geen inbreuk op de rechten van de burgerlijke overheid? In genen dele, zij kwamen niet om zich te mengen in de burgerlijke rechten van anderen. Wie heeft mij tot een rechter of scheidsman over u gezet! Lukas 12:14. Hun werk was

geestelijk: het moest door overtuiging en overreding uitgevoerd worden, in geen enkel opzicht de macht der overheid onderbreken, vooruitlopen of verzwakken, maar die veeleer versterken en verzekeren. Hetgeen ontbrak was niet iets dergelijks als burgerlijke overheden moesten verrichten, maar het waren goddelijke bevelen en instellingen, van Christus, het hoofd der gemeente, ontvangen. Daarvoor was Titus achtergelaten. Het is geen gemakkelijk werk gemeenten te stichten en tot volkomenheid te brengen. Paulus zelf had hier gewerkt en toch ontbrak er nog iets, allerlei dingen waren uit de voegen geraakt, de geestelijke stenen moesten behouwen en gevoegd worden, opdat het gebouw stevigte zou krijgen. De besten zijn blootgesteld aan verval. De dienaren moeten daartegen voorzien, om goed te maken wat verkeerd is en aan te vullen wat ontbreekt. Dit was in het algemeen het werk van Titus in Creta.

II. In het bijzonder moest hij van stad tot stad ouderlingen stellen, dat is: dienaren, die voor het merendeel uit de oudste, meest-ontwikkelde Christenen van ondervinding genomen moesten worden, of, indien zij jonger waren, moesten ze ernstig en degelijk van karakter en levenswijs zijn. Dezen moesten aangesteld worden overal waar een voldoend aantal Christenen gevonden werd, zoals in grotere steden gewoonlijk het geval was, ofschoon het ook in dorpen kon geschieden als daar genoeg Christenen gevonden werden. Deze ouderlingen moesten de gewone en dagelijkse zorg voor de gemeenten dragen, haar voeden en regeren en al het herderlijk werk verrichten. Het woord wordt soms in meer algemenen zin gebruikt van allen, die een geestelijken arbeid in de gemeenten te doen hebben. Zo waren de apostelen ouderlingen, 1 Petrus 5:1. Maar hier worden bedoeld gewone gevestigde herders, die in het woord en in de leer arbeidden, en over de gemeenten des Heeren gesteld waren, zoals zij verder in het hoofdstuk beschreven worden. Het woord ouderling wordt soms gebruikt in dezelfden zin als sacerdos, en vertaald in priester, een naam, die niet aan dienaren van het Evangelie gegeven wordt, tenzij in figuurlijken zin of vergelijkenderwijze, zoals van al het volk Gods gezegd wordt dat zij koningen en priesters Gode gemaakt zijn (hiereis is niet hetzelfde als presbuteroes) om geestelijke offeranden van gebeden, dankzeggingen en aalmoezen te brengen. Maar eigenlijk hebben wij onder het Evangelie geen priesters, behalve Christus alleen, de hogepriester onzer belijdenis, Hebreeën 3:1, die zich zelven voor ons Gode opofferde, en door kracht daarvan altijd leeft om voor ons te bidden. Ouderlingen zijn dus eigenlijk geen priesters, om offeranden te brengen, hetzij zinnebeeldig, hetzij werkelijk, maar alleen bedienaren van het Evangelie, om Christus' instellingen te verbreiden, en de gemeente Gods te voeden, over welke de Heilige Geest hen tot opzieners gesteld heeft.

1. Een gemeente zonder gevestigde en blijvende bediening is onvolmaakt en gebrekkig.

2. Waar een genoegzaam aantal gelovigen is, moeten ouderlingen aangesteld worden, hun blijven in de gemeente is even noodzakelijk als hun eerste aanstelling, tot volmaking der heiligen, tot opbouwing van het lichaam van Christus, totdat allen komen tot een volmaakten man in Christus, totdat het gehele getal van Gods uitverkorenen is geroepen en met Christus verenigd in een lichaam, en gebracht tot volwassenheid en volle kracht, naar de mate der genade, die hun gegeven is, Efeziërs 4:12, 13. Dit werk moet en zal verricht worden tot het einde der wereld, en daarom moeten de noodzakelijke en bepaalde middelen daartoe verschaft worden. Hoeveel dank zijn wij Gode verschuldigd voor zulk ene instelling! Hoe dankbaar moeten zij zijn, die er de zegeningen van genieten! Hoeveel medelijden en gebed moet er zijn voor hen, die haar missen! Bidt den Heere des oogstes dat Hij arbeiders uitstote in Zijn wijngaard! Het geloof is door het gehoor, en het wordt er ook door bewaard, gehandhaafd en vruchtbaar gemaakt. Onwetendheid en bederf, verval van het

goede en toenemen van het kwade ontstaan uit het gebrek van een onderwijzende en levenwekkende bediening. En daarom was Titus in Creta gelaten om terecht te brengen hetgeen nog ontbrak en van stad tot stad ouderlingen aan te stellen, maar hij mocht dat niet doen naar eigen wil en gril, doch volgens de apostolische aanwijzing.

III. De regel voor zijn werkzaamheid. Gelijk ik u bevolen heb, waarschijnlijk toen hij van hem scheidde, en in tegenwoordigheid van anderen, waarop hij zich nu kon beroepen, niet zozeer om Titus' wil als voor de mensen, opdat zij des te gewilliger Titus zouden gehoorzamen, wetende en in aanmerking nemende dat deze hetgeen hij deed, verrichtte op apostolische aanwijzing en bevel, waardoor hij gewaarborgd en gesteund werd. Onder de wet moest alles vervaardigd worden naar het voorbeeld, dat Mozes op den berg getoond was, en zo moet onder het Evangelie alles ingesteld en beheerd worden naar de bevelen van Christus en Zijn voornaamste dienaren, die daarbij onfeilbaar door Hem geleid werden. Menselijke overleveringen en uitvindingen mogen niet in de gemeente ingevoerd worden. Voorzichtige voorstellen om het doel van Christus' instellingen te bereiken, in overeenstemming met de algemene regelen van het Woord, mogen, ja moeten er zijn, maar niemand mag iets veranderen aan den inhoud van het geloof en den eredienst, of aan de orde en tucht in de gemeenten. Indien een evangelist niets zonder hogere aanstelling mocht doen, hoeveel minder de anderen! De gemeente is het huis Gods en Hem komt het toe de dienaren aan te stellen en de regelen te geven, zoals het Hem behaagt. Thans volgen de aanwijzingen omtrent de hoedanigheden en kenmerken van de ouderlingen, die hij moest aanstellen. Stel van stad tot stad ouderlingen aan, gelijk ik u bevolen heb, zulke als ik u beschreven heb en hier nog meer in bijzonderheden beschrijf. Dat volgt nu van het zesde tot het negende vers ingesloten.

Titus 1:6-16

De apostel geeft hier Titus aanwijzingen betreffende ordening, aantonende wie hij ordenen moet en wie niet.

I. Wie hij ordenen moet. Hij noemt hun hoedanigheden en deugden, ten opzichte van hun leven en gedrag, zowel als van hun leer, het eerste in de verzen 6, 7 en 8, en het laatste in vers 9.

1. Hun hoedanigheden van leven en wandel moeten zijn:

A. Meer in het algemeen. Indien iemand onberispelijk is, niet geheel en al zonder fouten, want zulke mensen zijn er niet, want er is niemand die leeft en niet zondigt, ook niet dat iemand geheel en al onbesproken is, want dat is zeldzaam en moeilijk. Christus en Zijn apostelen werden verkeerd besproken, ofschoon zij het niet verdiend hadden. In Christus was zeker niets te berispen, en de apostelen waren ook niet zoals hun vijanden hen afschilderden. Maar de bedoeling is: hij moet iemand zijn, die niet onder verdenking van een slecht karakter ligt. Hij moet een goeden naam hebben zelfs bij degenen, die buiten zijn, niet slecht en schandelijk schuldig, zodat hij verachting over de heilige bediening zou brengen, zulk een moet hij niet zijn.

B. Meer in het bijzonder.

a. Zijn hoedanigheden moeten zijn wat zijn betrekkingen betreft: zelf moet hij zijn een man van echtelijke trouw: ener vrouwe man. De Roomse Kerk zegt: gener vrouwe man, maar van den beginne was het niet zo, het huwelijk is een instelling, waartegen geen beroep of roeping een beletsel is. 1 Corinthiërs 9:5 :Hebben wij niet macht om ene vrouw, ene zuster zijnde, met ons om te leiden, gelijk ook de andere apostelen en de broeders des Heeren, en Cefas? Verbiedende te huwelijken is een van de dwaalleringen van de anti-christelijke kerk, 1 Timotheus 4:3. Niet dat een dienaar moet gehuwd zijn, dat is de bedoeling niet, hij moet de man van ene vrouw zijn, en niet van ene vrouw gescheiden zijn en een andere getrouwd hebben, zoals maar al te veel de gewoonte was onder de Joden, zelfs om nietige redenen. Hij moest zijn de echtgenoot van een vrouw tegelijk, geen bigamist. Hij mocht wel met meer dan ene vrouw gehuwd zijn, maar dan na elkaar, doch gehuwd zijnde mocht hij slechts ene vrouw hebben, niet twee of meer, zoals de zondige gewoonte van dien tijd slechts al te veel meebracht, door een brutale navolging van de patriarchen, van welke slechte gewoonte de Heere onderwees dat men afstand moest doen. Veelwijverij is schandelijk in ieder, want dan heeft men een hoer of bijzit bij zijn wettige vrouw, zulke zonde of dergelijk ander wangedrag moest ver zijn van iemand, die tot zo heilige bediening toegelaten wordt. En wat zijn kinderen betreft: hij moet gelovige kinderen hebben, gehoorzaam en goed, opgevoed in het ware Christelijke geloof, en daarnaar levende, tenminste zover als de pogingen van de ouders zulks kunnen bewerken. Het is een eer voor dienaren, dat hun kinderen gelovig en godvrezend zijn, en dat betaamt bij hun belijdenis. Die niet te beschuldigen zijn van overdadigheid of ongehoorzaam zijn. Niet met recht te beschuldigen, geen grond of aanleiding gevende voor beschuldiging, want ook de onschuldigste kan vals beschuldigd worden, zij moeten dus zorgen dat zij er geen aanleiding toe geven. Kinderen, zo gelovig, en gehoorzaam en matig, zullen een goed teken zijn voor de getrouwheid en den ijver van den vader, die hen zo onderwezen en opgevoed heeft, en hun getrouwheid in het kleine zal een aanmoediging zijn om hun het grotere toe te vertrouwen, de leiding en regering van de gemeente Gods. De reden daarvoor wordt aangegeven door het karakter van

zijne bediening, vers 7. Want een opziener moet onberispelijk zijn als een huisverzorger Gods. Zij, die tevoren ouderlingen genoemd worden, heten hier opzieners, en dat waren zij, daar zij geen gevestigde dienaren boven zich hadden. Titus' werk hier was, dat is duidelijk, slechts tijdelijk, en zoals tevoren is aangeduid, zijn verblijf slechts kort. Na ouderlingen geordend en vele dingen terechtgebracht te hebben, ging hij verder en liet alles (want dat schijnt de Schrift ons te zeggen) in handen van deze ouderlingen, die de apostel hier opzieners en huisbezorgers Gods noemt. Wij lezen niet in de heilige Schrift dat hij enigen opvolger in Creta had, maar aan deze ouderlingen of opzieners was opgedragen de volle zorg van weiding, regering en hoeding van hun kudde. Zij hadden geen gebrek aan macht, die nodig was om den godsdienst voort te planten en onder hen te bedienen, en die voor volgende tijden aan anderen over te dragen. Daar zij zulke opzieners over de kudde waren, die voorbeelden moesten zijn, en als Gods huisbezorgers voor al de zaken van Zijn huis moesten zorgen, om te voorzien in alle nodige dingen, bestond er grote reden dat hun karakter open en goed zou zijn en zij zelf onberispelijk. Anders zou immers de godsdienst er onder lijden, het werk verhinderd worden, de zielen bevooroordeeld worden en in gevaar komen, die zij moesten redden. Dat zijn de hoedanigheden in hun huiselijk leven en de redenen daarvoor.

b. Verder wordt voorgeschreven, ten eerste, in ontkennenden zin, wat een ouderling of opziener niet moet zijn: niet eigenzinnig. Dat verbod is van wijde strekking, het sluit uit: eigenwilligheid, onmatige ingenomenheid met eigen bekwaamheden, eigenliefde, en het zoeken van zich zelven door zich zelven tot middelpunt te maken, zelfvertrouwen, zelfbehagen, laag neerzien op anderen, hoogmoed, hooghartigheid, aanmatiging, alles naar zijn hand willen zetten, en dwaas zijn als Nabal. Het is een grote eer voor een dienaar als hij niet voor deze zonden liefde gevoelt, als hij bereid is raad te vragen en aan te nemen, zich zoveel redelijk is naar den zin van anderen te schikken, allen alles te worden, opdat hij enkelen moge winnen. Niet genegen tot toornigheid (mê orgilon) niet van een opvliegend karakter, niet spoedig en gemakkelijk geprikkeld en in vlam gezet. Hoe ongeschikt zijn zij, die zich zelven niet kunnen beheersen, om de gemeente te regeren, zij, die hun ongebreidelde hartstochten laten woeden. De dienaar moet zacht en beleefd zijn, en geduldig jegens alle mensen.

Niet genegen tot den wijn. Er is geen groter schande voor een dienaar dan dat hij een wijnzuiper is, iemand die den wijn liefheeft en zich onmatig vrijheid geeft om te drinken, tot de wijn of de sterke drank hem opgewonden heeft. Matig gebruik op geschikte tijden van dit, evenals van alle goede schepselen Gods, is niet ongeoorloofd. Neem een weinig wijn, om uw maag en uw menigvuldige zwakheden, schreef Paulus aan Timotheus, 1 Timotheus 5:23. Maar buitensporigheid daarin is schandelijk voor allen, en voornamelijk voor dienaren. De wijn verandert den mens in een wild dier, hier komt vooral de vermaning van den apostel te pas: Wordt niet dronken in wijn, waarin overdaad is, maar wordt vervuld met den Geest, Efeziërs 5:18. Daarin is geen overdaad, die in het eerste zo gemakkelijk kan zijn, wacht u daarom om de grens te naderen. Geen smijter, niet iemand van twistziek en ontevreden humeur, die onrechtvaardig of uit wraakzucht, met wreedheid of nodeloze ruwheid anderen behandelt.

Geen vuil-gewinzoeker, of die er zeer verlangend naar is. 1 Timotheus 3:3. Hier wordt niet bedoeld dat hij behoorlijke betaling voor zijn werk, waardoor hij het nodige onderhoud en gemak verkrijgen kan, moet weigeren, maar hij mag winst niet zijn enig of zijn hoofd-doel maken, en ook niet de bediening aanvaarden en uitoefenen met lage wereldse bedoelingen. Niets is onwaardiger in een dienaar, die geroepen is zijn eigen en anderer oog op de toekomende wereld te richten, dan dat hij te zeer aan de tegenwoordige gehecht is. Het wordt vuilgewin genoemd, omdat het de ziel

bezoedelt, die er onmatig en gretig naar haakt, alsof het nog voor iets anders goed was dan voor een goed en geoorloofd gebruik. Zo ver over hetgeen de opziener niet moet zijn. Maar: Ten tweede, hij moet wel zijn, vers 8, iemand die gaarne herbergt, hetwelk een teken is dat hij geen vuil-gewinzoeker is, maar bereid om hetgeen hij bezit voor goede doeleinden te gebruiken, en het niet voor zich zelven opspaart, hetgeen hem zou verhinderen het liefdadig voor anderen uit te geven. Ontvangen en onderhouden van vreemdelingen (dat bedoelt het woord) is een grote en noodzakelijke liefdedienst, vooral in die tijden van droefenis en druk, toen de Christenen moesten vluchten en wegreizen om voor de vervolgingen hunner vijanden veilig te zijn, en op hun rondreizen geen plaatsen en huizen gereed voor hun ontvangst vonden, gelijk ze in onze dagen bestaan. Ook kan het zijn, dat vele arme heiligen geen voldoende middelen hadden om hun verblijf te betalen. Het ontvangen en onderhouden van dezulken was goed en aangenaam voor God. En zulk een gezindheid en praktijk, overeenkomstig vermogen en gelegenheid, zijn zeer gepast in hen, die voorbeelden van alle goede werken moeten zijn. Die de goeden liefheeft, goede mensen en goede dingen, dienaren moeten daarin voorbeelden zijn, dat zal getuigen van hun oprechte godsvrucht en hun gelijkvormigheid aan God en aan hun Meester Jezus Christus. Doe wel aan allen, maar meest aan de huisgenoten des geloofs, zij, die de voortreffelijksten der aarde zijn en in dewelke al onze lust moet wezen. Matig, of voorzichtig, gelijk het woord betekent, een noodzakelijk sieraad voor een dienaar, zowel in zijne bediening als in zijn persoonlijk gedrag. Hij moet een wijs huisverzorger zijn, niet gejaagd, of dwaas, of koppig, maar iemand, die zijn eigen hartstochten en genegenheden goed in toom kan houden. Rechtvaardig in de dingen, die tot het maatschappelijk leven behoren, en zedelijk rechtvaardig, onpartijdig met de mensen omgaande, elk het hem verschuldigde gevende. Heilig in hetgeen den godsdienst betreft, iemand die God eerbiedigt en eert, en een geestelijk en hemels gedrag leidt. Kuis, ingetogen, het komt van een woord dat sterkte betekent, en doelt op iemand die de macht heeft over zijn begeerten en genegenheden, en die ze ook in geoorloofde dingen, zo er een goed doel mee bereikt kan worden, weet te beteugelen en terug te houden. Niets betaamt een dienaar meer dan matig, rechtvaardig, heilig en kuis te zijn, matig ten opzichte van zich zelven, rechtvaardig jegens alle mensen, heilig voor God. Dat zijn de vereisten voor leven en wandel van de dienaren, huiselijk en in het openbaar, ontkennend en bevestigend, wat hij wel en wat hij niet behoort te zijn en te doen.

2. Ten opzichte van de leer:

A. Zijn plicht is: Die vasthoudt aan het getrouwe woord, dat naar de leer is, dicht blijft bij de leer van Christus, het woord Zijner genade, daarmee instemmende overeenkomstig de voorschriften, die hij ontvangen heeft, daaraan vasthoudende in zijn eigen geloof en belijdenis, en in zijn onderwijs aan anderen.

a. Het Woord Gods, in de Schriften geopenbaard, is een getrouw en onfeilbaar woord, het woord van Hem, die de Amen is, de getrouwe en waarachtige Getuige en wiens Geest de schrijvers leidde. De heilige mensen Gods, door den Heiligen Geest gedreven, hebben het gesproken.

b. Dienaren moeten dat vasthouden en voorhouden, dat heilige woord, in hun leer en leven.

Ik heb het geloof behouden, dat was Paulus' troost, 2 Timotheus 4:7, en niet geschroomd den gansen raad Gods te verkondigen, dat was zijn getrouwheid, Handelingen 20:7.

B. Het doel daarvan is: opdat hij machtig zij, beide om te vermanen en om de tegensprekers te wederleggen, om anderen te bewegen en te trekken tot het geloof, en om de tegenstanders te overtuigen. Hoe zou hij dit kunnen doen indien hij zelf onzeker en ongestadig was, en niet vasthield aan dat getrouwe woord en die gezonde leer, welke het onderwerp van zijn lering moet zijn, en het middel en de grond waardoor hij moet overtuigen degenen, die tegenspreken? Wij zien hier opgenoemd het grote werk van de bediening: vermanen degenen, die gewillig zijn om hun plicht te kennen en te doen, en wederleggen degenen, die tegenspreken. Die beide dingen moeten gedaan worden door de gezonde leer, dat is, op redelijke en onderrichtende wijze, door schriftuurlijke bewijzen en getuigenissen uit het onfeilbare Woord der waarheid, waarin allen kunnen en moeten berusten en waardoor ze voldaan en overwonnen worden. Dat was de eigenschap, vereist in hen, die Titus ordenen zou.

II. De aanwijzing van den apostel zegt hem nu wie hij moet verwerpen en vermijden: mensen van ander karakter. De vermelding daarvan wordt gebruikt als een reden voor de zorg, die hij had aanbevolen omtrent de eigenschappen der dienaren, waarom die moesten zijn, en alleen moeten zijn, zulke mannen als hij beschreven had. Hij handelt over slechte leraars en slechte hoorders onder hen, in vers 10 en vervolgens.

1. Over slechte leraren.

A. Deze valse leraren worden beschreven. Zij waren ongeregelden, hoofdig en naijverig naar macht, weerbarstig en onhandelbaar (zoals sommigen lezen) zij wilden zich niet onderwerpen aan de tucht en noodzakelijke orde in de gemeente, en verdroegen goed bestier en de gezonde leer niet. IJdelheidsprekers en verleiders van zinnen, zij verbeeldden zich wijs te zijn, maar waren waarlijk dwaas, en daarom veelpraters, die in dwalingen en vergissingen vervielen en er trots op waren, terwijl ze al hun krachten inspanden om ook anderen mee te trekken. Er waren velen van dezulken, inzonderheid die uit de besnijdenis zijn, bekeerden, naar zij voorgaven, tenminste van het Jodendom bekeerd, maar die nu Judaïsme en Christendom dooreenmengden en daardoor een bedorven leer samenstelden. Deze waren de valse leraren.

B. Hier volgt des apostels aanwijzing hoe met hen gehandeld moest worden, vers 11.

Welken men moet den mond stoppen, niet door uitwendige kracht, want daar had Titus de macht niet toe en dat was ook de wijze van het Evangelie niet, maar door weerlegging en overtuiging, door hun hun dwaling aan te tonen, en zelfs niet een uur voor hen te wijken. Zeker, in geval van hardnekkigen tegenstand, wanneer zij den vrede der gemeente zouden verstoren en andere gemeenten bederven, zou de kerkelijke tucht moeten toegepast worden, het laatste middel om het verkeerde te herstellen en het nadeel van velen te voorkomen. Getrouwe dienaren moeten verleiders bijtijds weerstaan, opdat hun dwaasheid moge openbaar worden en zij niet verder toenemen.

C. De redenen daarvoor zijn:

a. De verderflijke gevolgen van hun dwalingen. Zij verkeren gehele huizen, lerende wat niet behoort (namelijk, de noodzakelijkheid der besnijdenis en van het onderhouden van de Mozaïsche wet enz.) Daardoor verkeren zij het Evangelie en de zielen der mensen, niet van enkelen, maar van gehele gezinnen. De apostelen werden ten onrechte ervan beschuldigd, dat zij de gehele wereld in rep en

roer brachten, maar van deze valse leraren werd naar waarheid gezegd, dat zij velen tot hun verderf van het ware geloof aftrokken. Dezulken moest de mond gestopt worden, vooral met het oog op:

b. Het lage doel, dat ze met hun gedrag hadden: Om vuil gewins wil. Zij dienden onder voorwendsel van godsvrucht een werelds belang. De geldgierigheid is de wortel van alle kwaad. Zulke moeten voor alles tegengestaan, beschaamd, tegengewerkt worden, door de gezonde leer en de uitspraken der Schrift. Dit ten aanzien van de valse leraars.

III. Ten opzichte van hun aanhang wordt een oude getuigenis omtrent hen aangehaald.

1. Dat is, vers 12. Een uit hen, zijnde hun eigen profeet. Een hunner, een Cretens, niet een der Joden, maar Epimenides, een Grieks dichter, die natuurlijk hen goed kende en van wie men niet denken kan dat hij hen belasteren zou. Hun eigen profeet. Hun dichters, schrijvers van goddelijke waarzeggingen, werden voor profeten gehouden. Velen hunner getuigden tegen de ondeugden van het volk. Aratus, Epimenides en anderen onder de Grieken, Horatius, Juvenalius en Persius onder de Latijnen, hebben veel schoons tegen hun ondeugden gezegd.

2. Hier is de inhoud van zijne getuigenis: Krêtes aei pseustai, kaka thêria, gasteres argai, De Cretensen zijn altijd leugenachtig, kwade beesten, luie buiken. Spreekwoordelijk stonden zij bekend om hun valsheid en leugenachtigheid, de Cretenser spelen, krêtizein, en liegen was hetzelfde. Zij werden bij kwade beesten vergeleken om hun sluwe kwaadaardigheid en woesten aard, en luie buiken genoemd vanwege hun ledigheid en zinnelijkheid, zij waren meer geneigd om te eten dan om te werken en door eerlijk beroep hun brood te verdienen. Zulke schandelijke ondeugden, die zelfs de heidenen elkaar verweten, moesten ver van de Christenen zijn, valsheid, liegen, beestachtige valsheid en wreedheid, zinnelijke lusten, leegloperij en luiheid, zijn zonden, die ook door het licht der rede bestraft worden. En die werden den Cretensen door hun eigen dichters toegeschreven.

3. Hier volgt de bevestiging door den apostel zelf, vers 13. Deze getuigenis is waar. De apostel zag slechts al te veel reden voor deze karakterschets. De aanleg van sommige volken is meer tot ondeugden geneigd dan die van andere. De Cretensen waren over het algemeen zoals zij hier beschreven worden, lui en ontaard, vals en bedrieglijk, de apostel moet het toestemmen. En dus:

4. Hij wijst Titus aan hoe hij met hen handelen moet. Daarom bestraf hen scherpelijk. Paulus schreef aan Timotheus dat hij met zachtheid moest optreden, maar hier beveelt hij Titus scherpelijk te bestraffen. De reden van dit onderscheid kan liggen in het verschil van karakter van Timotheus en Titus, de eerste heeft misschien meer flinkheid in zijn karakter gehad en was daardoor geneigd om met vuur te bestraffen, waarom Paulus hem verzocht het met zachtheid te doen. En de andere was allicht van zachter gemoedsstemming en moest daarom opgewekt worden om scherpelijk te bestraffen. Waarschijnlijk echter moet het verschil gezocht worden in den aanleg van het volk. Timotheus had met betere mensen te doen en moest daarom met zachtheid bestraffen, en Titus was werkzaam onder ruwe en onbeschaafde mensen, en moest die scherpelijk bestraffen. Hun verdorvenheden waren veel en grof, hun zonden werden zonder schaamte of terughouding bedreven, en daarom moest in overeenstemming daarmee met hen gehandeld worden. Er moet in de bestraffing onderscheid gemaakt worden tussen zonden en zonden, sommige zijn grof en kwaadaardig van nature, of in de wijze waarop ze met brutaliteit bedreven worden, tot grote oneer van God en tot gevaar en schade voor de mensen. Er moet ook onderscheid gemaakt worden

tussen zondaren en zondaren. Sommigen hebben een zachter en handelbaarder karakter, zijn geschikter om met tederheid bewerkt te worden en zouden door te veel hardheid en strengheid ontmoedigd en weggestoten worden, de anderen zijn harder en stugger, die moeten met snijdende taal tot verbrijzeling en schaamte gebracht worden. Er is wijsheid nodig om de bestraffingen steeds op de beste wijze toe te dienen, Judas 22, 23. Ontfermt u wel eniger, onderscheid makende, maar behoudt anderen door vreze, en grijpt ze uit het vuur. De zonden en verdorvenheden der Cretensen waren menigvuldig, groot en algemeen, daarom moesten zij scherpelijk bestraft worden. Maar opdat zulk een handelwijze niet verkeerd toegepast worde, volgt hier:

5. Opdat zij gezond mogen zijn in het geloof, en zich niet begeven tot Joodse fabelen en geboden der mensen, die zich van de waarheid afkeren, vers 14, 15, dat is opdat zij mogen zijn en zich ook betonen te zijn waarlijk en inderdaad veranderd van zulke ondeugden en levenswijze als waarin deze Cretensen in hun onbekeerden staat leefden, en opdat zij in geen geval, gelijk sommige bekeerden slechts al te gemakkelijk deden, zich begeven tot de Joodse overleveringen en bijgelovigheden van de Farizeeën, welke geschikt zijn om het Evangelie, met zijn gezonde waarheden, geheel te verdraaien.

A. Ook de scherpste bestraffing moet het welzijn van den bestrafte ten doel hebben, zij moet niet toegediend worden uit kwaadwilligheid, of haat, of afkeer, maar uit liefde, zij moet niet dienen om in den bestraffer hoogmoed, hartstocht of enige slechte genegenheid te bevredigen, maar om den schuldige te verbeteren en te hervormen.

B. Boven alles is gezondheid in het geloof begeerlijk en noodzakelijk. Dat is de gezondheid en de levenskracht der ziel, aangenaam voor God, troostrijk voor den Christen, en maakt ons bekwaam om gaarne en getrouw onzen plicht te vervullen.

C. Een goed middel om gezond in het geloof te blijven is het oor af te wenden van fabelen en bespiegelingen der mensen, 1 Timotheus 1:4. Begeef u niet tot fabelen en oneindelijke geslachtsrekeningen, welke meer twistvragen voortbrengen dan stichting Gods, die in het geloof is. En 1 Timotheus 4:7 : Verwerp de ongoddelijke en oudwijfse fabelen, en oefen uzelven in de godzaligheid. Inbeeldingen en geboden van mensen in de verering Gods zijn het tegendeel van geloof en godsvrucht. Joodse ceremoniën en gebruiken, die vroeger goddelijke instellingen waren, zijn nu-nadat de werkelijkheid gekomen is-niet meer dan geboden van mensen, die niet alleen niet in verband staan met het geloof, maar het verkeren, en de mensen afkeren van de waarheid, de zuivere evangelische waarheid en geestelijke aanbidding, door Christus gesteld in plaats van dien uiterlijken dienst onder de wet.

D. Het is een schrikkelijk oordeel om van de waarheid afgekeerd te worden, om Christus voor Mozes te verlaten, de geestelijke aanbidding van het Evangelie uit te ruilen voor de vleselijke geboden van de wet, of de ware goddelijke instellingen en voorschriften voor menselijke uitvindingen en geboden. Wie heeft u betoverd, vroeg Paulus aan de Galatiërs, 3:1, 3, dat gij der waarheid niet gehoorzaam zoudt zijn? Gij, die begonnen zijt in den Geest, eindigt gij nu in het vlees? Na dus het doel van de scherpe bestraffing der bedorven en ondeugende Cretensen te hebben aangetoond, namelijk dat zij gezond zouden zijn in het geloof en zich niet begeven tot Joodse fabelen en menselijke geboden:

6. Geeft Paulus de reden daarvan op, die is de vrijheid, welke wij onder het Evangelie genieten van de wettische voorschriften, en het kwaad en nadeel van een Joodsen geest onder de bedeling des Christendoms. Voor goede Christenen, die gezond zijn in het geloof en er door gereinigd werden, zijn alle dingen rein, vers 15. Voedsel en drank en al zulke dingen, die onder de wet verboden waren, - de onderhouding waarvan sommigen nu nog handhaven willen-zijn nu allen zonder onderscheid rein (geoorloofd en vrij om te gebruiken). Maar den bevlekten en ongelovigen is geen ding rein. Zij misbruiken en veranderen in zonde de dingen, die op zichzelf goed en geoorloofd zijn, zij zuigen vergif uit de dingen, waar de anderen honing uit puren, hun verstand en geweten, de leidende vermogens, zijn bevlekt, een smet rust op alles wat zij doen. Het offer der godlozen is den Heere een gruwel, Spreuken 15:8. De ploeging der godlozen is zonde, Spreuken 21:4, niet op zich zelve, maar door hem, de vleselijke gezindheid van zijn hart drukt het stempel op het werk van zijn hand.

Tegenwerping. Maar zijn deze judese mannen (zoals gij hen noemt) dan geen mensen, die den godsdienst belijden, en goed spreken van God en van Christus, en van de rechtvaardigheid des levens? En moeten zij dan zo scherp beoordeeld worden? Antwoord. Zij belijden dat zij God kennen, maar zij verloochenen Hem met de werken, alzo zij gruwelijk zijn, en ongehoorzaam, en tot alle goed werk ondeugende, vers 16. Er zijn er velen, die met de tong belijden God te kennen, en toch in hun levenswandel Hem verwerpen en verloochenen, hun leven is in tegenspraak met hun belijdenis. Zij komen tot u, gelijk het volk pleegt te komen, en zitten voor uw aangezicht, als Mijn volk, en horen uwe woorden, maar zij doen ze niet, want zij maken liefkozingen met hun mond, maar hun hart wandelt hun gierigheid na, Ezechiël 33:31. Zij zijn gruwelijk en ongehoorzaam en tot alle goed werk ondeugende. De apostel, terwijl hij Titus opdraagt hen scherpelijk te bestraffen, doet het zelf reeds, hij geeft hun zeer harde woorden, maar zeker niet harder dan hun gedrag verdiende en hun lot behoefde. Zij zijn gruwelijk, bdeluktoi, zij verdienen dat God en alle goede mensen de ogen van hen afwenden, als walgelijk en beledigend. En ongehoorzaam, apeitheis, niet voor overtuiging vatbaar en ongelovig. Zij mogen allerlei dingen doen, maar het is niet de gehoorzaamheid des geloofs, niet wat geboden is, en komt niet uit Gods gebod voort. Tot alle goed werk ongeschikt, zonder oordeel en gevoel om enig ding goed te doen. Ziehier den ellendigen toestand van huichelaars, van zulke die een gedaante van godzaligheid hebben, maar zonder haar kracht. Laat ons echter voorzichtig zijn zulk een oordeel over anderen uit te spreken, en zorgvuldig dat het ons niet treffe, dat er niet in ons zij een boos, ongelovig hart om af te wijken van den levenden God. Laat ons oprecht zijn en zonder aanstoot te geven tot den dag van Christus, vervuld met vruchten der gerechtigheid, die door Jezus Christus zijn tot prijs en heerlijkheid van God, Filippenzen 1:10, 11.

HOOFDSTUK 2

1 Doch gij, spreek hetgeen der gezonde leer betaamt.
2 Dat de oude mannen nuchter zijn, stemmig, voorzichtig, gezond in het geloof, in de liefde, in de lijdzaamheid.
3 De oude vrouwen insgelijks, dat zij in haar dracht zijn, gelijk den heiligen betaamt, dat zij geen lasteressen zijn, zich niet tot veel wijns begevende, maar leraressen zijn van het goede;
4 Opdat zij de jonge vrouwen leren voorzichtig te zijn, haar mannen lief te hebben, haar kinderen lief te hebben;
5 Matig te zijn, kuis te zijn, het huis te bewaren, goed te zijn, haar eigen mannen onderdanig te zijn, opdat het Woord Gods niet gelasterd worde.
6 Vermaan den jongen mannen insgelijks, dat zij matig zijn.
7 Betoon uzelven in alles een voorbeeld van goede werken, betoon in de leer onvervalstheid, deftigheid, oprechtheid;
8 Het woord gezond en onverwerpelijk, opdat degene, die daartegen is, beschaamd worde, en niets kwaads hebbe van ulieden te zeggen.
9 Vermaan den dienstknechten, dat zij hun eigen heren onderdanig zijn, dat zij in alles welbehagelijk zijn, niet tegensprekende;
10 Niet onttrekkende, maar alle goede trouw bewijzende; opdat zij de leer van God, onzen Zaligmaker, in alles mogen versieren.
11 Want de zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen.
12 En onderwijst ons, dat wij, de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig, en godzalig leven zouden in deze tegenwoordige wereld;
13 Verwachtende de zalige hoop en verschijning der heerlijkheid van den groten God en onzen Zaligmaker Jezus Christus;
14 Die Zichzelven voor ons gegeven heeft, opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid, en Zichzelven een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken.
15 Spreek dit, en vermaan, en bestraf met allen ernst. Dat niemand u verachte.

De apostel geeft Titus hier bestuur voor getrouwe vervulling van zijne bediening in het algemeen, vers 1, en voornamelijk tegenover verschillende soorten van mensen, vers 2-10, en geeft de gronden aan voor deze en volgende aanwijzingen, vers 11-14, met een samen- vatting daarvan, vers 15, ten besluite.

Titus 2:1-10

Hier is het derde deel van het onderwerp van den brief. In het voorgaande hoofdstuk had de apostel Titus leiding gegeven in aangelegenheden van regering der gemeenten, en om de dingen te regelen, die dat behoefden. Hier vermaant hij hem:

I. In het algemeen, tot getrouwe vervulling van zijn dienst. Zijn ordenen van anderen om het Woord te verkondigen ontsloeg hem niet van den plicht om zelf te prediken. Ook mocht hij niet alleen zorgen voor dienaren en ouderlingen, hij moest ook de Christenen onderwijzen in hun plichten. Het woord doch wijst terug op de valse leraars, die fabelen, ijdele en nutteloze dingen uitstrooiden. In tegenstelling daarmee, zegt hij tot hem: Doch gij, spreek hetgeen der gezonde leer betaamt, wat overeenkomt met het Woord, dat zuiver en onbedorven is, genezend en voedend ten eeuwigen leven.

A. De ware leerstellingen van het Evangelie zijn gezonde leer, in vorm en uitwerking, zij zijn in zich zelve goed en heilig, en maken het de gelovigen ook, zij maken hen bekwaam in en krachtig tot den dienst van God.

B. Dienaren moeten zorgen alleen zulke waarheden te onderwijzen. Indien de gewone gesprekken der Christenen moeten zijn onberispelijk, nuttig tot stichting, opdat zij genade mogen geven die ze spreken en die ze horen, Efeziërs 4:29, hoeveel te meer moet de prediking der dienaren dat zijn! Daartoe vermaant de apostel Titus in het algemeen, en daarna:

II. Meer in het bijzonder, geeft Paulus hem voorschriften hoe hij die gezonde leer moet toepassen op verschillende soorten van personen, verzen 2-10. Dienaren moeten het niet bij algemeenheden laten, maar moeten ieder zijn bescheiden deel toedienen naar gelang van leeftijd, plaats, levenstoestand, zij moeten bijzonder zijn zowel als praktisch in hun prediking, zij moeten de mensen hun plichten leren, en ieder zijn eigen plicht. Hier hebben wij een uitnemende Christelijke handleiding, geschikt voor ouden en jongen, voor mannen en vrouwen,. voor den prediker zelf en voor de dienstbaren.

1. De oude mannen. Door oude mannen verstaan sommigen de ouderlingen, met inbegrip van de diakenen enz. Maar het bedoelt meer de ouden in jaren. Oude discipelen van Christus moeten zich in elk opzicht gedragen overeenkomstig de Christelijke leer. Dat de oude mannen nuchter zijn, niet denken dat de zwakheden van den ouden dag hen veroorloven zich enige buitensporigheid of onmatigheid te vergunnen, en daardoor te trachten zich wat te versterken. Zij moeten in alle dingen maat houden, zowel met het oog op hun gezondheid en geschiktheid, als ten raad en voorbeeld voor de jongeren. Stemmig. Lichtzinnigheid is voor ieder ongepast, maar vooral voor bejaarden, zij moeten ingetogen en kalm zijn, stemmig in kleding, omgang, gedrag. Opzichtigheid in kleding, wuftheid en ijdelheid in gedrag zijn voor hen in de hoogste mate onbetamelijk. Voorzichtig. Kalm en voorzichtig, zij moeten hun hartstochten en genegenheden goed kunnen regeren, zodat zij niet weggesleept worden in enig ding, dat. kwaad of on-. gepast is. Gezond in het geloof, oprecht en standvastig, getrouw blijvende bij de waarheid des Evangelies, niet belust op nieuwigheden, niet gereed om in verkeerde denkbeelden en meningen deel te nemen, niet ingenomen met Joodse fabelen en overleveringen, of vertelsels van rabbijnen. Zij, die veel jaren hebben, moeten veel genade en goedheid bezitten, de inwendige mens moet vernieuwd worden van dag tot dag naarmate de uitwendige verbroken wordt. In de liefde, die bij het geloof behoort gevoegd te zijn, die daardoor

werkt, die daarin moet openbaar worden, liefde tot God en de mensen, en gezond daarin. Het moet oprechte liefde zijn, zonder geveinsdheid, liefde tot God om zijns zelfs wil, liefde tot de mensen om Gods wil. De plichten van de tweede tafel moeten vervuld worden door kracht van die der eerste, liefde tot de mensen als naasten en tot de heiligen als de heerlijken der aarde, in wie al onze lust is, en liefde ten allen tijde, in tegenspoed zowel als in voorspoed. Er moet ook in de liefde gezondheid zijn. En in de lijdzaamheid. Bejaarde mensen hebben neiging om knorrig, kribbig en hartstochtelijk te zijn, en moeten daarom op hun hoede zijn tegen zulke zwakheden en verzoekingen. Geloof, liefde en lijdzaamheid zijn de drie voornaamste Christelijke deugden, en gezondheid daarin is evangelische volmaaktheid. Er is verdraagzame lijdzaamheid en wachtende lijdzaamheid, beiden moeten betracht worden. Lijdzaamheid, die het kwade met geduld draagt, en lijdzaamheid, die het goede met geduld ontbeert, tot wij er voor geschikt zijn en het goed is voor ons. Weest navolgers van degenen, die door geloof en verdraagzaamheid de beloftenissen beërfd hebben. Dit over de oude mannen.

2. Aangaande de oude vrouwen. Deze moeten evenzo ingelicht en gewaarschuwd worden. Sommigen denken dat hier sprake is van de diaconessen, wier diensten grotendeels gevraagd werden voor het bezoeken der armen en het verzorgen der zieken, maar er is meer reden om het te nemen als gezegd over al de vrouwen, die den godsdienst belijden en bejaard zijn. Zij moeten in haar dracht zijn gelijk het den heiligen betaamt, beiden mannen en vrouwen moeten in hun kleding zijn gelijk het met hun godsdienst overeenkomt. De hiervoren vermelde deugden, nuchterheid, stemmigheid, voorzichtigheid, gezondheid in het geloof, in de liefde en in de lijdzaamheid, aanbevolen voor oude mannen, zijn niet alleen voor hen betamelijk, maar moeten door beide seksen betracht worden, door oude vrouwen zowel als door oude mannen. De vrouwen, zo goed als de mannen, moeten haar plicht horen en leren uit het Woord, daar is voor beide seksen slechts een weg ter zaligmaking, beiden moeten dezelfde dingen leren en betrachten als bejaarde lieden en Christenen, de deugden en plichten zijn dezelfde. De oude vrouwen insgelijks (dat is evenzeer als de mannen) dat zij in hare dracht zijn gelijk het den heiligen betaamt, zoals eigenaardig en betamelijk is voor heilige mensen, gelijk zij belijden te zijn en behoren te zijn, zij moeten een ernstig voorkomen in kleding en houding bewaren, in spreken en handelen, kortom in haar gehele gedrag, en dat wel uit een inwendig beginsel en uit gewoonte van heiligheid, dat te allen tijde het uitwendig gedrag moet beïnvloeden en regelen. Ofschoon er geen opzettelijk voorschrift bestaat en geen Schriftwoord kan aangevoerd worden, dat elk woord, elke blik, elke houding in het bijzonder regelt, toch zijn er algemene voorschriften, waarnaar alles behoort gedaan te worden, zoals: 1 Corinthiërs 10:31 :Doet het al ter ere Gods. En Filippenzen 4:8 :Al wat waarachtig is, al wat eerlijk is, al wat rechtvaardig is, al wat rein is, al wat lieflijk is, al wat welluidt, zo er enige deugd is en zo er enige lof is, bedenkt dat. En hier wordt de regel en maatstaf voor het gedrag aangegeven door hetgeen al dan niet betamelijk is. Gene lasteressen, mê diaboloes, geen lasteressen of zaaisters van tweedracht, die haar naasten bekladden en achter den rug kwaad van hen spreken, een grote en zeer algemene zonde, niet alleen gaarne sprekende, maar gaarne kwaad sprekende van de mensen, en daardoor vrienden van elkaar scheidende. Een lasteraar is iemand, wiens tong ontstoken wordt door de hel, zozeer doen zij des duivels werk dat hun naam hem gegeven wordt, waar hij de aanklager der broederen wordt genoemd. Zich niet tot veel wijns begevende, dit woord duidt mensen aan, die er zo op gesteld zijn, dat zij geheel onder heerschappij van den wijn geraken. Dat is een groot kwaad in ieder, maar voornamelijk in bejaarde vrouwen, doch het werd niet zelden gevonden onder de Grieken van dien tijd en die plaats. Hoe onzedelijk en schaamteloos, beide lichaam en ziel bedervende en ontreinigende! Welk een slecht voorbeeld en hoe verkeerden invloed oefenen zulke vrouwen uit, geheel het tegenovergestelde van hetgeen van haar verlangd wordt in hetgeen volgt: leraressen van

het goede te zijn! Geen openbare predikers, dat is verboden, 1 Corinthiërs 14:34 :Ik sta de vrouwen niet toe in de gemeente te spreken. Maar op andere wijze kunnen en moeten zij onderwijzen, door haar voorbeeld en goeden wandel. Merk hier op: Zij, wier handelingen en gedrag met heiligheid overeenstemmen, zijn daardoor leraressen van goede dingen, en daarbij kunnen en moeten zij door bijzonder onderricht tehuis en in besloten kring onderwijzen: De woorden van den koning Lemuel, de last waarmee zijne moeder hem onderwees, Spreuken 31:1. Zulk een vrouw wordt geprezen.

Zij doet haren mond open met wijsheid, en op haar tong is leer der goeddadigheid, Spreuken 31:26. Leraressen van het goede zijn het tegenovergestelde van leraressen van het kwade, of van hetgeen beuzelachtig en ijdel is, hetgeen geen goede strekking heeft, van oudwijfse fabelen, bijgelovigheden en menselijke verzinsels. Haar werk is het tegenovergestelde daarvan en daarom mogen zij leraressen van het goede heten.

3. Hier zijn lessen voor de jonge vrouwen, welke de oude vrouwen haar moeten leren door haar te onderwijzen en raad te geven in, de plichten van den godsdienst, overeenkomstig haar leeftijd. Zulk onderricht wordt dikwijls van bejaarde vrouwen beter aangenomen dan van mannen, zelfs dan van dienaren, de bejaarde vrouwen moesten derhalve zich toeleggen op het onderrichten van de jonge vrouwen, voornamelijk van de getrouwde jonge vrouwen: want hij spreekt van haar plichten jegens echtgenoten en kinderen. De oude vrouwen moeten deze jonge vrouwen leren:

A. Zich persoonlijk goed te gedragen: voorzichtig te zijn, het tegenovergestelde van de ijdelheid en losheid, die der jeugd eigen zijn, voorzichtig in haar oordeel en kalm in aandoeningen en gedrag. Voorzichtigheid en kuisheid behoren bij elkaar, menigeen stelt zich aan de zwaarste verzoekingen bloot, die hadden voorkomen kunnen worden indien men in den aanvang wat voorzichtiger geweest was. De bedachtzaamheid zal over u de wacht houden, de verstandigheid zal u behoeden, Spreuken 2:11.

Kuisheid en het huis bewaren zijn samengevoegd. Toen Dina uitging om de dochters des lands te bezien, verloor ze haar kuisheid. Het is te vrezen dat zij, die haar huis als een soort van gevangenis beschouwt, haar kuisheid als een keten voelt. Er zijn-en er mogen ook zijn- gelegenheden om buitenshuis te komen, maar de begeerte naar vermaak en veel gezelschap, met verwaarlozing van de huiselijke werkzaamheden, en een gevoel van onrust wanneer zij thuis is, wordt hier bedoeld als het kwaad, dat tegenover "het huis bewaren" staat, en dat gewoonlijk vergezeld gaat met, of gevolgd wordt door, andere slechte dingen. En meteen ook leren zij ledig omgaan bij de huizen, en zijn niet alleen ledig, maar ook klapachtig, en ijdele dingen doende, sprekende hetgeen niet betaamt, 1 Timotheus 5:13. Haar werk is het huis te bewaren, en zij moeten den vijanden geen aanleiding geven om kwaad van haar te spreken. Goed te zijn, in het algemeen het tegenovergestelde van kwaad te zijn, en in het bijzonder, in haar kring, vriendelijk, hulpvaardig en liefderijk te zijn, als Dorkas, vol van goede werken en aalmoezen. Het kan ook, zoals sommigen menen, de meer bepaalde betekenis hebben van een zacht en teder gemoed te hebben, niet gemelijk en bitter, niet vitziek en kribbig en twistmakend en iedereen berispend, niet van prikkelbare geaardheid, zich zelve en ieder ander tot last, maar van goeden, aangenamen omgang, en hulpvaardig in raad en werk. Zij bouwt haar huis, en doet haar man goed en geen kwaad, al de dagen haars levens. In haar persoonlijk karakter moet zij dus zijn voorzichtig, matig, kuis, het huis bewarende en goed.

B. Tegenover haar gezin: Hare mannen lief te hebben en haar eigen mannen onderdanig te zijn. Waar liefde is zal dit geen zwaar gebod zijn. God heeft in de natuur, en door Zijn wil, deze onderdanigheid geboden. Ik wil niet dat de vrouw over den man heerse, 1 Timotheus 2:12. En de reden is er bijgevoegd: Want Adam is eerst gemaakt, daarna Eva. En Adam is niet verleid, maar de vrouw, verleid zijnde, is in overtreding geweest, vers 13, 14. Zij viel het eerst en was de oorzaak voor den val haars mans. Zij was gegeven tot een hulpe tegenover hem, en werd hem de grievendste aanstoot, het werktuig voor zijn val en ondergang, en daarom werd de band van onderwerping vaster om haar gelegd, Genesis 3:16 :Tot uw man zal uwe begeerte zijn en hij zal over u heersen, hetgeen u moeilijker kan zijn dan vroeger. Het is daarom dubbel genoemd: eerst in den staat der onschuld, toen was er een natuurlijke ondergeschiktheid, want Adam was eerst gemaakt en daarna Eva, en de vrouw was uit den man genomen, en daarna na den val, want de vrouw was eerst in overtreding en verleidde den man. Toen begon een onderwerping, die niet zo gemakkelijk en weldoend was, maar een gevolg, een straf van haar zonde. Doch in Christus werd het een geheiligde toestand, Efeziërs 5:22, 23: Gij vrouwen, weest aan uw eigen mannen onderdanig gelijk den Heere (als erkennende in hen het gezag van Christus, wiens beeld zij dragen), want de man is het hoofd der vrouw, gelijk ook Christus het hoofd der gemeente is, en Hij is de behouder des lichaams. God wilde dat het gezag over de gemeente een beeld zou hebben in het gezag van den man over zijne vrouw. Christus is het hoofd der gemeente, om haar te beschermen en zalig te maken, haar met alles goeds te verzorgen, en haar te beveiligen tegen en te verlossen van alle kwaad. En zo staat de man over zijne vrouw, die hij naar zijn vermogen vrijwaart van beledigingen en voorziet van al wat haar nuttig is. Daarom, gelijk de gemeente aan Christus onderdanig is, moeten de vrouwen haar eigen mannen onderdanig zijn, gelijk het betaamt in den Heere, Colossenzen 3:18, gelijk overeenkomt met de wet van Christus en strekt tot ere van Hem en den Vader. Het is dus geen onbeperkte, volstrekte, slaafse onderdanigheid, die geëist wordt, maar een onderwerping uit liefde, om wanorde en verwarring te voorkomen, en om het doel van de betrekking des te beter te bereiken. Daarom moet de huisvrouwen, in betrekking tot haar echtgenoten, geleerd worden hoe haar verplichting vordert, dat zij zich in liefde aan hem onderwerpen.

Hare kinderen lief te hebben, niet alleen met de natuurlijke liefde, maar met geestelijke liefde, liefde die ontspringt uit een geheiligd hart en bestuurd wordt door het Woord, geen vertroetelende, dwaze liefde, die het kwade in hen duldt, de nodige terechtwijzing en bestraffing verzuimt, maar een geregelde Christelijke liefde, die zich openbaart in een godvruchtige opvoeding, waardoor hun leven en gedrag goed gevormd worden, die voor hun zielen evenzeer zorg draagt als voor hun lichamen, voor hun geestelijk welzijn zo goed als voor hun aardse belangen, en zelfs voor de eerste in de voornaamste plaats. De reden daarvoor wordt er bijgevoegd: Opdat het woord Gods niet gelasterd worde. Gebreken in de huiselijke betrekkingen dienen zeer tot lastering van het Christendom. "Wat zijn dezen door hun nieuwen godsdienst beter dan anderen?, zouden de ongelovigen al spoedig vragen. Het Woord van God en het Evangelie van Christus zijn zuiver, uitnemend, heerlijk in zich zelven, en hun uitnemendheid moet te voorschijn komen en getoond worden in leven en wandel van hun belijders, voornamelijk in hun huiselijke betrekkingen. Gebreken daarin brengen grote oneer, Romeinen 2:24 :Om uwentwil wordt de naam van God onder de heidenen gelasterd. Zij zijn gereed om te zeggen: "Welk een God dat is. kan men zien aan Zijn dienaren, en wat Zijn woord, Zijn leer en Zijn dienst zijn, tonen deze belijders!" Zo wordt Christus gewond in het huis Zijner liefhebbers. Zover over de plichten der jonge vrouwen.

4. De verplichting der jonge mannen. Die zijn geneigd om vurig en voortvarend te zijn, gedachteloos en roekeloos, daarom moeten zij ernstig vermaand worden om kalm te zijn, niet ras, naar raad te luisteren en zich te schikken, niet eigenwillig en koppig te zijn, nederig en zacht, niet hooghartig en trots, want er zijn meer jonge mannen door hoogmoed ten val gebracht dan door enige andere zonde. De jonge mannen moeten deftig en degelijk zijn in gedrag en manieren, zij moeten den ernst van rijper leeftijd voegen bij de levenskracht en den levensmoed der jeugd. Dat zal maken dat de jonge jaren goed besteed worden, en dat men er met gerustheid op kan terugzien wanneer de kwade dagen komen, het zal van veel zonde en leed terughouden, en den grond leggen om veel goeds te doen en te genieten. Men zal zich in het einde niet beklagen, maar vrede en troost in het sterven hebben en daarna de kroon der heerlijkheid beërven.

5. Aan deze voorschriften hoe Titus anderen-oude mannen en vrouwen, jonge getrouwde vrouwen en mannen, moet onderwijzen, voegt Paulus voor hemzelf (waarschijnlijk was hij toen nog een jonge man) enig bestier. Hij kon niet verwachten, dat hij anderen met goed gevolg zou onderwijzen, indien hijzelf zich niet in wandel en prediking goed gedroeg.

A. Voor zijn gedrag ontving hij deze aanwijzing: Betoon uzelven in alles een voorbeeld van goede werken, vers 7. Zonder dat zou hij met de andere hand afbreken wat hij met de ene bouwde. De verkondigers van goede werken moeten ze zelf ook verrichten, goede leer en goed leven moeten samengaan. Gij, die een ander leert, leert gij uzelven niet? Een gebrek in dit opzicht geeft veel lastering en groten aanstoot. In alles, sommigen lezen: voor alles, of voor allen. Anderen in bijzonderheden op hun plicht wijzen, is nodig, maar boven alles gaat het voorbeeld, en vooral dat van den leraar is nodig, dan alleen gaan voorlichting en invloed samen. Laat hen in uw leven een duidelijk voorbeeld zien van de deugden, die zij moeten tonen. Het voorbeeld onderwijst niet alleen de geleerde dingen, maar prent ze in het geheugen, indien zij reinheid en stemmigheid, matigheid en goedheid in u zien, zullen zij daarvoor des te gemakkelijker zelf gewonnen worden, zij moeten godvrezend en heilig, matig en rechtvaardig kunnen worden zoals gij zelf zijt. Dienaren moeten voorbeelden der kudde zijn, en de gemeente hun navolgers, gelijk zij van Christus. En nu volgt het voorschrift:

B. Voor zijn leer en onderwijs zowel als voor zijn leven. In de leer onvervalstheid, deftigheid, oprechtheid, het woord gezond en onverwerpelijk, vers 7, 8. Het moet duidelijk worden dat het doel van zijne prediking alleen de ere Gods was, en het belang van Christus en diens koninkrijk, en het welzijn en geluk der zielen, dat hij deze bediening niet had aanvaard of gebruikt om geldelijk voordeel, niet uit eerzucht of gierigheid, maar met het zuivere doel van bevordering van deze geestelijke instelling. In zijne prediking moest hij dus niet door fraaie woorden of schone zinnen trachten indruk te maken, ook niet door menselijke geleerdheid of welsprekendheid, maar gezonde taal moest gebruikt worden, die onverwerpelijk was, schriftuurlijke taal voor de mededeling van schriftuurlijke waarheden. Dat is gezonde, onverwerpelijke leer. Wij hebben meer dan eens deze plichten van den dienaar uiteengezet, 1 Timotheus 4:16 :Heb acht op uzelven en op de leer, en vers 12 van hetzelfde hoofdstuk: Niemand verachte uwe jonkheid, maar wees een voorbeeld der gelovigen in leer, enz., in uw woord, als een Christen, wees stemmig, ernstig en opbouwend, laat uw prediking het zuivere Woord Gods zijn en wat daarmee in overeenstemming is, en er op gegrond is. Wees dus een voorbeeld in woord en in gedrag, laat uw leven met uwe leer overeenkomen. Zodoende zult gij èn uzelven behouden èn die u horen. In 2 Timotheus 3:3 :Gij hebt achtervolgd mijne leer en wijze van doen (zegt dezelfde apostel), gij weet hoe aannemelijk die zijn. En zo moet

het met anderen ook zijn, hun leer moet overeenkomen met hun leven, en hun leven met hun leer. Dan zijn zij goede en getrouwe dienaren. Nacht en dag arbeidende, opdat wij u niet lastig zouden zijn, hebben wij het Evangelie van God onder u gepredikt. Gij zijt getuigen en God, hoe heilig en rechtvaardig en onberispelijk wij u, die gelooft, geweest zijn, 1 Thessalonicenzen 2:9, 10. Daar moeten de dienaren naar streven, zoals de volgende woorden aantonen, die bevatten:

C. De reden, zowel voor de onberispelijkheid van het leven van den dienaar als voor den ernst en de gezondheid van zijn prediking.

Opdat degene, die daartegen is, beschaamd worde en niets kwaads van ulieden hebbe te zeggen, vers 8. Tegenstanders zullen misschien gelegenheid zoeken om aanmerking te maken, en zullen het zeker doen wanneer zij iets verkeerds in leven of leer bemerken, maar indien beide recht en goed zijn, kunnen zulke dienaren den laster beschamen. Er zal niets met reden aan te merken zijn, en dus zal de laster beschaamd worden over zijn tegenstand. Getrouwe dienaren zullen ondervinden dat vijanden op hun gedrag letten, die zullen trachten fouten te vinden in hun leer of wandel, des te meer reden hebben zij om op zich zelven toe te zien, opdat geen wettige oorzaak tegen hen gevonden worde. Aan tegenstand en laster kan men niet altijd ontkomen, mensen met bedorven zinnen zullen de waarheid tegenstaan, en dikwijls de verkondigers en belijders van de waarheid verwijtingen doen. Maar dezen moeten door weldoen de onwetendheid der dwaze mensen tot zwijgen brengen, opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij uit de goede werken, die zij in u zien, God verheerlijken mogen in den dag der bezoeking, 1 Petrus 2:12. Dit is de regel voor Titus zelf, en de plicht van alle vrijen onder hen, mannen en vrouwen, ouden en jongen. Nu volgen:

6. De besturingen voor de dienstbaren. Dienstbaren mogen niet menen, dat hun lage en geringe staat hen plaatst beneden Gods waarneming of de onderhouding van Zijn wetten, dat zij, omdat ze dienstknechten van mensen zijn, ontslagen zijn van het dienen van God. Neen, de dienstknechten moeten hun plichten jegens hun aardse meesters weten en doen, maar met het oog op hun hemelsen Meester. En Titus had hen niet alleen te onderrichten en te waarschuwen in de openbare prediking, maar ook in afzonderlijke gesprekken. Hij moest niet alleen den aardsen meesters hun roeping voorhouden, maar ook de dienstknechten hun plicht leren. Dienstknechten moeten, niet minder dan hun meesters, tot hun eigen vorming en vertroosting Gods verordeningen naleven. In deze bestiering van Titus zijn de plichten zelf opgenoemd, waartoe hij de dienstknechten moet vermanen, maar ook de gewichtige beweegreden, waarmee hij er bij hen op moest aandringen.

A. De plichten zelf zijn deze:

a. Zij moeten hun eigenen heren onderdanig zijn, vers 9. Dat is de voornaamste plicht, die al de andere kenmerkt. Gij zijt dienstknechten desgenen, dien gij gehoorzaamt, Romeinen 6:16. Er moet zijn inwendige onderwerping en verschuldigde achting en eerbied in de gedachten.

Ben ik een heere, waar is mijn vreze? de verschuldigde achting voor mij, gepaard aan de betamelijke uitwendige tekenen en openbaring daarvan, in het doen van hetgeen ik u beveel? Die moet in de dienstknechten zijn, hun wil moet onderworpen zijn aan den wil huns meesters, hun tijd en arbeidskracht moeten ter beschikking van huns meesters bevel staan. Gij huisknechten, zijt met alle vreze onderdanig den heren, niet alleen den goeden en bescheidenen, maar ook den harden, 1 Petrus 2:18. Die plicht vindt zijn oorsprong in den wil van God en in de betrekking, waarin Zijne

voorzienigheid hen geplaatst heeft, niet in de hoedanigheid van den persoon. Indien hij een meester is, dan zijn hem als zodanig de plichten van een dienstknecht verschuldigd. Dienstknechten moeten daarom vermaand worden tot gehoorzaamheid aan hun meesters.

b. Dat zij in alles welbehaaglijk zijn, in alle geoorloofde dingen, en zulke als waarin de meesters hun bevelen mogen, in elk geval zulke als niet strijdende tegen den wil van hun groten en oppersten Heere. Wij moeten hier niet uit opmaken, dat zij hen onvoorwaardelijk moeten gehoorzamen en behagen, zonder enige beperking, maar altijd onder voorbehoud van Gods rechten, waarop in geen geval inbreuk mag gemaakt worden. Indien Zijn gebod en dat van den aardsen meester met elkaar in botsing komen, wordt ons geleerd dat wij Gode meer moeten gehoorzamen dan den mensen, maar dan moeten dienstknechten dat doen op goede gronden, zodat er geen twijfel mogelijk is, anders zijn zij niet te verontschuldigen. En de wil van God moet niet alleen de maatstaf van de gehoorzaamheid der dienstknechten zijn, maar hij is er ook de reden voor. Alles moet gedaan worden uit eerbied voor Hem, krachtens Zijn gezag, en in de eerste plaats en in hoofdzaak om Hem te behagen, Colossenzen 3:22-24. Door het dienen van den aardsen meester om Christus' wil wordt Hij gediend, en bijgevolg zal dat door Hem ook beloond worden. Doch hoe kunnen dienstknechten hun meesters in alles behagen, en toch geen mensen behagers zijn? Mensen behagers in den slechten zin van het woord zijn zij, die alleen, of voornamelijk, mensen naar de ogen zien in al wat zij doen, en er God buiten laten of Hem aan den mens onderschikken. Zij, die den wil van den mens volbrengen, ofschoon die tegen Gods wil ingaat, die meer er op letten om den mens dan om God te behagen, die, als dit door den aardsen meester geëist wordt, hem behagen ofschoon het God mishaagt, en die er meer voor zorgen dat de aardse meester, dan dat God tevreden is. Tegen zulk zondig mensen behagen moeten allen op hun hoede zijn. Gij dienstknechten, zijt gehoorzaam uwen heren naar het vlees, met vreze en beven, in eenvoudigheid des harten, gelijk als aan Christus, niet naar ogendienst als mensen behagers, maar als dienstknechten van Christus, doende den wil van God van harte, dienende met goedwilligheid den Heere, en niet de mensen, Efeziërs 6:5-7. Dient niet als zij, die alleen letten op de gunst of de ongenade van mensen, of die daar in de eerste plaats op letten. Bewijst de diensten niet voornamelijk aan de mensen, maar aan Christus, die ze van u eist, en die ieder het goede, dat hij gedaan heeft, zal belonen, hetzij dienstknecht, hetzij vrije. Merk hier dus op: De Christelijke vrijheid gaat zeer wel samen met maatschappelijke dienstbaarheid en onderwerping. Men kan mensen dienen en toch dienstknechten van Christus zijn, dat staat er niet tegenover, maar is er aan ondergeschikt, in zoverre als het dienen van mensen overeenkomstig den wil van Christus is en om Zijnentwil geschiedt. Christus kwam niet om de maatschappelijke orde en standsverschillen te vernietigen of te benadelen. Zijt gij, een dienstknecht zijnde, geroepen, laat u dat niet bekommeren, 1 Corinthiërs 7:21. Laat dat u niet verontrusten, alsof dat een stand ware een Christen onwaardig, en ook niet alsof een zo geroepen persoon Gode minder aangenaam zou zijn, die in den Heere geroepen is, een dienstknecht zijnde, die is een vrijgelatene des Heeren, niet vrij van dien dienst, maar vrij daarin, geestelijk vrij, ofschoon niet maatschappelijk. Desgelijks ook die, vrij zijnde, geroepen is, die is een dienstknecht van Christus, hij is aan Hem verbonden, al is hij maatschappelijk aan niemand onderworpen. Zodat gebondenen en vrijen allen een zijn in Christus. Dienstknechten moesten daarom niet bedroefd of bezorgd zijn over hun toestand, maar getrouw en gewillig in den stand, waarin God hen geplaatst had, en er naar trachten om hun meesters in alles welbehaaglijk te zijn. Het zou zwaar zijn onder een of anderen bozen Nabal te dienen, maar het moest zo goed mogelijk geschieden.

c. Niet tegensprekende, hun meesters niet tegensprekende, of met hen redetwistende, of hun enig oneerbiedig en prikkelend antwoord gevende. Job beklaagde zich over zijn dienstknechten, dat hij hen riep en zij hem niet antwoordden, maar dat was op andere wijze zondig. Zulk zwijgen geeft verachting te kennen, maar hier bedoelt Paulus eerbiedig zwijgen, liever met nederig stilzwijgen een verwijt of een bestraffing aanhoren, dan bedaard of brutaal tegenwerpingen maken. Die zich van een overtreding bewust is, en haar dan nog vergoelijkt of rechtvaardigt, maakt haar dubbel zwaar. Toch sluit dit niet tegenspreken niet uit, dat men met een zacht antwoord den toorn zou kunnen afwenden, wanneer plaats en omstandigheden daartoe gunstig zijn. Goede en wijze meesters zullen bereid zijn daarnaar te luisteren en recht te doen. Maar een ontijdig antwoord, of een woord op ongepaste wijze, of aanmatigend en brutaal zijn wanneer de zaak geen verontschuldiging toelaat, toont een gebrek aan die nederigheid en zachtheid, welke door den stand van den dienstknecht geëist worden.

d. Niet onttrekkende, maar alle goede trouw bewijzende. Dat is een ander groot vereiste in goede dienstknechten: eerlijk zijn, nooit tot eigen gebruik nemen wat hun meester toebehoort, niet verspillen wat aan hun zorgen is toevertrouwd. Dat is onttrekken. Zij moeten rechtvaardig en trouw zijn, en voor huns meesters goed doen alsof het hun eigen ware. -Wie zijn vader of zijne moeder berooft en zegt: Het is gene overtreding, die is des verdervenden mans gezel, Spreuken 28:24, die is instaat om met dien man mede te doen. Die er zo gemakkelijk over denkt om meer te nemen dan recht is, al is het ook van zijne ouders of van zijn meester, zal waarschijnlijk zijn geweten wel verharden en verder gaan, het is slecht op zichzelf en het voert tot erger. Het kan zijn dat de meester hard en karig is en nauwelijks voldoende in den nooddruft zijner dienstknechten voorziet, toch mogen zij hun eigen rechters niet zijn en niet door diefstal zich zelven voorzien, zij moeten hun lot dragen en aan God overlaten hun zaak te rechten en hen te verzorgen. Ik heb hier niet het oog op uiterste gevallen, om in het leven te blijven, want de dienstknecht heeft een recht op hetgeen daarvoor nodig is. Niet onttrekkende, maar alle goede trouw bewijzende, hij moet niet alleen niet stelen en niet verkwisten, maar hij moet het goed zijns meesters verbeteren en zijn best doen om diens voorspoed te behartigen. Hij, die het talent zijns meesters niet gebruikt om er winst mede te doen, is schuldig aan ontrouw, al heeft hij het ook begraven om het niet te verliezen. De getrouwheid van een dienstknecht bestaat in de spoedige, stipte en goede uitvoering van de bevelen zijns meesters, het bewaren van zijn geheimen, het behartigen van zijn zaken en het uitvoeren met bekwaamheid, en het voordeel aanbrengen zoveel in zijn vermogen is. Hij moet voor het hem toevertrouwde zorgvuldig waken en zoveel hij kan alle verwaarlozing, verlies en schade voorkomen. Op die wijze brengt hij een zegen over zich zelven, door het tegenovergestelde berokkent hij dikwijls zich zelven nadeel. Zo gij in eens anders goed niet getrouw zijt geweest, wie zal u het uwe geven? Lukas 16:12. Dit zijn de plichten, waartoe de dienstknechten moesten aangespoord worden. Daarop volgt:

B. De overweging, waarmee Titus op de vervulling daarvan moest aandringen. Opdat zij de leer van God, onzen Zaligmaker, in alles mogen versieren, dat is, dat zij het Evangelie en den heiligen godsdienst van Christus aanbevelen mogen in de goede mening van hen, die buitenstaan, door hun zacht, nederig, gehoorzaam en getrouw gedrag in alle dingen. Zelfs dienstknechten, ofschoon zij wellicht denken dat zij in hun nederen en ondergeschikten stand weinig kunnen bijdragen tot de eer van het Christendom of de leer van Christus kunnen versieren en de uitnemendheid van Zijn waarheid en wegen bekend maken, kunnen wanneer zij getrouw hun plicht vervullen, de heerlijkheid Gods en de eer van den godsdienst bevorderen. De ongelovige meesters zullen beter gaan denken over dien verachten weg, die overal tegengesproken wordt, wanneer zij zien dat hun Christelijke

dienstknechten beter zijn dan de andere, gehoorzamer, onderworpener, getrouwer, eerlijker en ijveriger. De ware godsdienst is een eer voor zijn belijders, en die moeten zorgen dat zij hem geen oneer aandoen, maar veeleer zoveel in hen is, versieren. Ons licht moet schijnen voor de mensen, opdat zij onze goede werken mogen zien en onzen Vader, die in de hemelen is, verheerlijken. En daarom gaf Paulus aan Titus deze verschillende bevelen aan de onderscheidene personen, die hij te bedienen had.

Titus 2:11-14

Hier hebben wij de gronden of redenen, waarom al de vorige vermaningen gegeven zijn-ontleend aan den aard en de bedoeling van het Evangelie en aan het doel van den dood van Christus.

I. Aan den aard en de bedoeling van het Evangelie. Jong en oud, mannen en vrouwen, meesters en dienstknechten, en Titus zelf, moeten ieder hun eigen plichten vervullen, want dat is het doel en het werk van het Christendom, om mensen te onderrichten, te helpen, te vormen tot een recht en behoorlijk gedrag, ieder in zijn eigenaardige roeping. Daarom:

1. Zij zijn onder de bedeling der genade Gods, zoals het Evangelie genoemd wordt, Efeziërs 3:2. Het is genade in zijn oorsprong: de vrije gunst en goedertierenheid Gods, geen verdienste in het schepsel. Het is genade door op uitnemende en duidelijke wijze deze goedertierenheid te verklaren en te openbaren, en het is het middel om genade te brengen en te werken in de harten der gelovigen. Genade nu verplicht en dringt tot goedheid. Dat dan de zonde niet heerse, maar stelt uzelven Gode ten dienste, want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade, Romeinen 6:12 14. De liefde van Christus dringt ons om niet ons zelven te leven, maar voor Hem, 2 Corinthiërs 5:14, 15. Zonder dit gevolg, is de genade vergeefs ontvangen.

2. Dit Evangelie brengt zaligmaking (ontdekt die aan zondaren en biedt ze hun aan) en verzekert ze aan de gelovigen-verlossing van zonde en toorn, van dood en hel. Daarom wordt het genoemd het woord des levens, het brengt tot geloof en zo tot het leven, het leven van heiligheid hier en van gelukzaligheid hiernamaals. De wet is de bediening des doods, maar het Evangelie is de bediening van leven en vrede. Daarom moet het als redding ontvangen worden, zijn voorschriften moeten betracht, zijn geboden gehoorzaamd worden, opdat het einddoel moge bereikt worden, de zaligheid der zielen. En de verwerpers van deze genade Gods zullen des te minder te verontschuldigen zijn, sinds:

3. Zij is verschenen, of helderder en duidelijker dan vroeger schijnt. De oude bedeling was vergelijkenderwijze duister en vol schaduwen, maar dit is een helder en stralend licht, en gelijk het zoveel helderder is zo is het ook veel meer verspreid, want:

4. Zij is verschenen aan alle mensen, niet alleen aan de Joden, zoal de heerlijkheid Gods op den berg Sinaï aan dat afgezonderde volk alleen, buiten gezicht van alle anderen, verscheen, maar de Evangelische genade is bereikbaar voor allen, en allen worden uitgenodigd om te komen en deel te nemen aan zijne zegeningen, heidenen zowel als Joden. De mededeling er van is vrij en algemeen. Onderwijst alle volken. Predikt het Evangelie aan alle creaturen. De afscheiding is verbroken, er is niet meer de uitsluiting van vroeger. De prediking van Jezus Christus is verzwegen geweest van de tijden der eeuwen, maar nu geopenbaard, en door de profetische Schriften, naar het bevel des eeuwigen Gods, tot gehoorzaamheid des geloofs, onder alle heidenen bekendgemaakt, Romeinen 16:25, 26. De leer van genade en verlossing door het Evangelie is voor mensen van alle rangen en in alle omstandigheden, slaven en dienstknechten zowel als meesters, en nodigt daarom allen uit en moedigt allen aan om haar te ontvangen en te geloven en dienovereenkomstig te wandelen en haar door ons gedrag te versieren.

5. De goddelijke openbaring onderwijst, niet alleen door middel van inlichting en onderrichting zoals een leraar zijn leerlingen doet, maar door voorschrift en gebod, zoals een vorst de wet geeft aan zijn onderdanen. Zij onderwijst ons wat wij te mijden hebben. en wat te volgen, wat te laten en wat te doen. Het Evangelie is niet alleen of niet voornamelijk voor overdenking, maar voor naleving en als levensregel gegeven, want het onderwijst ons:

A. De zonden te verlaten: de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden te verzaken, er afstand van te doen en er niet mede te doen te hebben. Aangaande uw vorige wandeling, legt af den ouden mens, die verdorven wordt, dat is: dat gehele lichaam der zonde, hier goddeloosheid en wereldse begeerlijkheden genoemd. "Doe weg alle ongoddelijkheid en ongodsdienstigheid, alle ongeloof, verachting of verzuim van het goddelijk Wezen, alle liefdeloosheid, wantrouwen en gebrek aan vreze voor Hem, alle verachting van Zijn instellingen, alle nalatigheid in verering van Hem, alle ontheiliging van Zijn naam of Zijn dag. Verzaak dus alle goddeloosheid, haat die en doe er afstand van, en alle wereldse begeerlijkheden, alle verkeerde en ondeugende begeerten en genegenheden, die in wereldse mensen heerschappij voeren. Doe ook afstand van de begeerlijkheid des vlezes en de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens, van alle zinnelijkheid en onzedelijkheid, gierigheid en eerzucht, van alle zoeken van de eer van mensen boven de eer die uit God is, doe dat alles van u. Zij, die van Christus zijn, hebben het vlees gekruisigd en zijne begeerlijkheden en lusten. Zij hebben dat gedaan door het sluiten van het verbond en door belofte, en zijn nu verplicht het daadwerkelijk en voor alles te doen, zij moeten aan het werk gaan en zich zelven meer en meer reinigen van alle onreinheid des vlezes en des geestes. Zo leert het Evangelie ons in de eerste plaats wat wij niet moeten doen en dat wij de zonde moeten verzaken. Daarna:

B. Wat wij wel doen moeten. Matig, rechtvaardig en godzalig leven. De godsdienst bestaat niet alleen uit iets te laten, er moet goed gedaan worden zowel als kwaad gelaten, in deze samenvoeging wordt de oprechtheid getoond en het Evangelie versierd. Wij moeten matig leven ten opzichte van ons zelven, behoorlijk onze begeerten en hartstochten beheersen, de grenzen van bezadigdheid en matigheid niet overschrijden, alle buitensporigheid vermijden, rechtvaardig handelen jegens alle mensen, ieder het zijne gevende en niemand onrecht doende, maar veel meer anderen goed doende, naarmate van ons vermogen en hun behoeften, dat is een deel van de rechtvaardigheid, want wij zijn in aanraking met anderen en mogen daarom niet alleen voor ons zelven zorgen. Wij zijn elkanders leden en moeten voor elkaar het goede zoeken, 1 Corinthiërs 10:24, 12:25. Het algemeen, dat de belangen van allen omvat, moet de zorgen van allen genieten. Zelfzucht is een soort van onrechtvaardigheid, zij ontrooft aan anderen hetgeen, waar zij recht op hebben. Hoe beminnelijk is dus een rechtvaardig gedrag! Het bevordert alle belangen, niet slechts van enkelen, maar ook van het algemeen, en draagt daardoor bij tot den vrede en het geluk van de wereld. Laat ons dus zowel rechtvaardig als matig leven. En daarbij godzalig, in onze plichten jegens God en Zijn dienst en verering. Alles moet met het oog op Hem gedaan worden.

Het zij dat gij eet, hetzij dat gij drinkt, hetzij dat gij iets anders doet, doe het al ter ere Gods. 1 Corinthiërs 10:31. Persoonlijke en familieplichten moeten vervuld worden uit gehoorzaamheid aan Zijn geboden, met het verschuldigde doel om Hem te behagen uit beginselen van heilige liefde en vreze voor Hem. Er is echter ook een bepaalde en rechtstreekse plicht, dien wij Hem verschuldigd zijn, namelijk, het geloof aan en de erkenning van Zijn wezen en volmaaktheden, door Hem inwendig en uitwendig eer en aanbidding te brengen, door Hem lief te hebben, te vrezen en te vertrouwen, op Hem te steunen en ons aan Hem te wijden, en alle godsdienstige plichten en

instellingen, die Hij verordend heeft, waar te nemen, door Hem te aanbidden en te verheerlijken, ook door het overdenken van Zijn woord en werken. Dat is godzaligheid, opziende en komende tot God, in onzen tegenwoordigen toestand, niet onmiddellijk, maar zoals Hij zich in Christus geopenbaard heeft, zo beveelt en vereist het Evangelie het. Langs anderen weg tot God naderen, bijvoorbeeld door engelen of heiligen, is vruchteloos, en tegen den regel en de belofte van het Evangelie. Alle gemeenschap van God met ons is door Zijn Zoon, en wederkerig moet het evenzo zijn. Wij moeten in God door Christus het voorwerp van onze hoop en verering zien. Zo moeten wij ons oefenen in de godzaligheid, zonder welke er geen versiering van het Evangelie is, dat ons zulk een houding voorschrijft en onderwijst. Een evangelisch gedrag is noodzakelijkerwijze een godzalig gedrag, de uitdrukking van onze liefde en vreze voor God, van onze hoop en ons geloof en ons vertrouwen in Hem, zoals Hij in Zijn Zoon zich aan ons geopenbaard heeft. Wij zijn de besnijdenis (wij hebben in waarheid hetgeen door dat sacrament werd voorgebeeld), die God in den Geest dienen en in Christus Jezus roemen en niet in het vlees vertrouwen. Ziehier in hoe klein bestek onze gehele verplichting is saamgevat, de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzaken, en matig, rechtvaardig en godzalig leven in deze tegenwoordige wereld. Het Evangelie leert ons niet alleen hoe wij goed zullen geloven en hopen, maar ook hoe wij goed zullen leven, zoals behoort voor hen, die geloven en hopen in deze tegenwoordige wereld en die een betere verwachten. Er is een tegenwoordige en een toekomende wereld, de tegenwoordige is de tijd en de plaats van onze beproeving, en het Evangelie leert ons hier goed te leven, evenwel niet als ons einddoel, maar vooral met het oog op de toekomende wereld, want het onderwijst ons:

C. In alles uit te zien naar de heerlijke toekomende wereld, waarvoor een matig, rechtvaardig en godzalig leven in deze wereld de voorbereiding is. Verwachtende de zalige hoop en verschijning der heerlijkheid van onzen groten God en onzen Zaligmaker Jezus Christus. vers 13. De hoop is hier naamsverwisseling voor de zaak, waarop gehoopt wordt, namelijk, de hemel en zijn gelukzaligheid, die hier de hoop genoemd wordt, omdat dat de grote zaak is waar wij naar verlangen en op wachten, en een gezegende hoop, omdat, wanneer ze vervuld is, wij voor eeuwig volmaakt gelukkig zullen zijn. En de verschijning der heerlijkheid van den groten God en onzen Zaligmaker Jezus Christus. Dit toont aan zowel het tijdstip van de vervulling onzer hoop, als haar zekerheid en grootheid. Het zal zijn bij de wederkomst van Christus, wanneer Hij komen zal in zijne heerlijkheid, en die des Vaders en der heilige engelen, Lukas 9:26. Zijn eigen heerlijkheid, die hij had voor de wereld was, en die Zijns Vaders, want Hij is het uitgedrukte beeld van diens zelfstandigheid, en als Godmens, diens gemachtigde Regeerder en Rechter, en van de heilige engelen, als Zijn heerlijke dienaren en lijfwacht. Zijn eerste komst was in geringheid, om aan de gerechtigheid te voldoen en de zaligheid te verwerven, Zijn tweede komst zal zijn met majesteit, om Zijn volk daarmee te begiftigen en er van in het bezit te stellen.

Christus, eenmaal geofferd zijnde om veler zonden weg te nemen, zal ten anderen maal zonder zonden gezien worden van degenen, die Hem verwachten tot zaligheid, Hebreeën 9:28. De grote God en onze Zaligmaker (of Hij is onze Zaligmaker (Jezus Christus, want zij zijn niet twee, maar slechts een, zoals blijkt uit het gebruik van slechts een lidwoord toe megaloe theoe kai sootêros, niet kai toe sooteros, wat eveneens het geval is in 1 Corinthiërs 15:24 :Wanneer Hij het koninkrijk zal overgegeven hebben aan God, dat is den Vader, tooi theooi kai patri. Christus is dus de grote God, niet zinnebeeldig, zoals ook overheden en anderen soms goden genoemd worden, of omdat Hij verschijnt en handelt in den naam van God, maar eigenlijk en werkelijk, de waarachtige God, 1 Johannes 5:20, de sterke God, Jesaja 9:6, die in de gestaltenis Gods zijnde, het geen roof achtte

Hem gelijk te zijn, Filippenzen 2:6. Bij Zijn wederkomst zal Hij Zijn dienstknechten belonen en hen met zich in heerlijkheid brengen. Merk op:

a. Dit is de algemene en zalige hoop van alle ware Christenen op de toekomende wereld. Indien zij alleenlijk in dit leven op Christus hopende waren, dan waren zij de ellendigste van alle mensen, 1 Corinthiërs 15:19. Door hoop wordt bedoeld het voorwerp van de hoop, dat is Christus zelf, die onze hoop genoemd wordt, 1 Timotheus 1:1, en in Hem hebben wij zegeningen, rijkdommen en heerlijkheid, Efeziërs 1:18, daarom wordt Hij onze zalige hoop genoemd.

b. Het doel van het Evangelie is ons door deze zalige hoop allen op te wekken tot een goed leven. Opschortende de lenden uws verstands en nuchteren zijnde, hoopt volkomenlijk op de genade, die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus, 1 Petrus 1:13. Hetzelfde vindt men hier: Verwacht de zalige hoop, en doet daarom afstand van alle godloosheid en wereldse begeerlijkheden, matig, rechtvaardig en godzalig levende, niet uit baatzucht, maar als dankbare Christenen. Hoedanigen behoort gij te zijn in heiligen wandel en godzaligheid, verwachtende en haastende tot de toekomst van den dag Gods, 2 Petrus 3:11, 12. Verwachtende en haastende, dat is, er naar uit. ziende en er zich toe voorbereidende

c. Door en in de heerlijke wederkomst van Christus zal de zalige hoop der Christenen worden bereikt, want hun zaligheid zal zijn: Hem gelijk wezen en Zijne heerlijkheid zien, Johannes 17:24. De heerlijkheid van den groten God en onzen Zaligmaker zal dan stralen als de zon. Ofschoon Hij in de uitoefening van Zijn rechterlijke macht zal verschijnen als de Zoon des mensen, zal Hij krachtelijk bewezen worden ook de Zoon Gods te zijn. Zijne goddelijkheid, die op aarde omsluierd was, zal dan stralen als de zon in hare kracht. De werking en het doel van het Evangelie is daarom de harten der Christenen te verwakkeren om die wederkomst van Christus te verwachten. Wij zijn wedergeboren tot een levende hoop daarvan, 1 Petrus 1:3, om den levenden God te dienen en Zijn Zoon van den hemel te verwachten, 1 Thessalonicenzen 1:9, 10. Dat is het kenmerk der Christenen, dat zij de komst huns Meesters verwachten, Lukas 12:36, en Zijne verschijning liefhebben, 2 Timotheus 4:8. Laat ons dan naar deze hoop uitzien, laat onze lenden gegord zijn, onze lampen brandende, en wij zelven gelijken op mensen, die hun heer wachten. Dag en uur weten wij niet, maar Hij zal komen en niet vertoeven, Hebreeën 10:37.

d. De troost en de blijdschap der Christenen is, dat hun Zaligmaker is de grote God, en zich als zodanig bij Zijn wederkomst heerlijk zal openbaren. Macht en liefde, majesteit en barmhartigheid, zullen dan alle in den hoogsten luister verschijnen, tot schrik en verwarring der godlozen, maar tot eeuwigdurende vreugde en blijdschap der godzaligen. Indien Hij niet op deze wijze de grote God, en tevens mens, ware, Hij kon onze Zaligmaker en onze hoop niet zijn. Deze overwegingen dienen om de voorschriften te steunen, welke voor allen gegeven werden, ieder naar zijn bijzondere roeping, naar den aard en bedoeling van het Evangelie. En hieraan is een andere beweegreden vastgeknoopt, namelijk:

II. Het doel van den dood van Christus.

Die zich zelven voor ons overgegeven heeft, opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid, en zich zelven een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken, vers 14. Het doel van den dood

van Christus, zowel als de inhoud van Zijn leer, was ons tot heiligheid en gelukzaligheid te brengen. Hier handelen wij over:

1. Den verwerver der redding. -Jezus Christus, de grote God en onze Zaligmaker, die ons zalig maakt niet enkel als God, nog minder enkel als mens, de Godmens, twee naturen in een persoon, mens, opdat Hij zou kunnen gehoorzamen, lijden en sterven, voor mensen, en God, opdat Hij Zijne mensheid kon steunen, waarde en kracht aan haar ondernemen geven, en een juist begrip hebben van de eer aan de Godheid verschuldigd, zowel als van het welzijn van het schepsel, en het laatste brengen tot de heerlijkheid van de eerste. Zulk een betaamde ons, en dat was:

2. De prijs van onze verzoening. Hij gaf zich zelven. De Vader gaf Hem, maar Hij gaf ook zich zelven, en in de vrijwilligheid en gewilligheid, zowel als in de grootte van het offer, lag Zijn aannemelijkheid en verdienste.

Daarom heeft Mij de Vader lief, overmits Ik Mijn leven afleg, opdat Ik hetzelve wederom neme. Niemand neemt hetzelve van Mij, maar Ik leg het van Mij zelven af, Johannes 10:17, 18. En Ik heilig Mij zelven voor hen. Johannes 17:19, Ik zonder Mij af en wijd Mij voor dit werk, om beiden te zijn: de priester en het offer voor God, voor de zonden der mensen. De menselijke natuur was de offerande, de goddelijke natuur het altaar, dat de gave heiligde, en het geheel was de daad van den persoon. Hij gaf zich zelven tot een rantsoen voor velen, 1 Timotheus 2:6. In de volheid der tijden is Hij verschenen om door Zijns zelfs offerande de zonden weg te nemen. Hij was priester en offer beide. Wij zijn verlost niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, maar door het dierbaar bloed van Christus, 1 Petrus 1:18, 19, dat het bloed Gods genoemd wordt in Handelingen 20:28, dat is het bloed van Hem, die God is.

3. De personen voor wie. Voor ons, ons, arme, verloren zondaren, van God afgedwaald en in opstandelingen tegen Hem verkeerd. Hij gaf zich zelven voor ons, niet alleen tot ons welzijn, maar in onze plaats. De Messias werd afgesneden niet voor zich zelven, maar voor ons.

Hij heeft geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen, 1 Petrus 3:18. Hij is zonde gemaakt voor ons (een offer voor de zonde) opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem, 2 Corinthiërs 5, 21.. Wonderbare afdaling en genade! Hij heeft ons liefgehad en zich zelven voor ons overgegeven, wat kunnen wij dan minder doen dan Hem liefhebben en ons zelven aan Hem geven? Vooral wanneer wij in aanmerking nemen:

4. Het doel waarmee Hij zich zelven voor ons overgaf.

A. Opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid. Dit behoort bij de vermaning, verzaken de godloosheid en de wereldse begeerlijkheden. Christus gaf zich zelven om ons daarvan te verlossen, die van ons weg te nemen. De zonde lief te hebben en in haar te leven is het bloed der verzoening met voeten treden, een van Zijn grootste zegeningen verachten en verwerpen, en in tegenspraak met Zijn bedoeling handelen. Maar hoe kon het kortstondig lijden van Christus ons verlossen van alle ongerechtigheid? Door de oneindige waarde van Zijn persoon. Hij was God, lijdende, maar niet als God. De daden en eigenschappen van elke natuur behoren bij den persoon. God heeft Zijne gemeente gekocht met Zijn eigen bloed, Handelingen 20:28. Indien de betaling ineens geschieden kon, was geen voortdurend lijden nodig. Een bloot schepsel kon dat niet doen, door de eindigheid

zijner natuur, maar de Godmens kon het. De grote God en onze Zaligmaker gaf zich zelven voor ons, dat is de reden.

Door ene offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden, Hebreeën 9:25, 26, 10:14. Hij behoefde zich zelven niet dikwijls op te offeren, ook kon Hij door den dood niet gehouden worden toen Hij dien eens ondergaan had. Heerlijk doel en gevolg van den dood van Christus, verlossing van alle ongerechtigheid. Daarvoor stierf Christus, en:

B. Om zich zelven een eigen volk te reinigen. Dat sterkt de tweede vermaning: Matig, rechtvaardig en godzalig leven in deze tegenwoordige wereld. Christus stierf om te verlossen zowel als om vergeving te verwerven, om genade te verkrijgen, om onze natuur te herstellen, zowel als om ons te bevrijden van schuld en verdoemenis. Hij gaf zich zelven voor Zijne gemeente, om haar te reinigen. Zo heeft Hij zich zelven een eigen volk verworven, door hen te reinigen. Daardoor zijn zij onderscheiden van de wereld, die in het boze ligt, zij zijn uit God geboren, met Hem verenigd, dragen Zijn beeld, zijn heilig gelijk hun hemelse Vader heilig is. Merk op: Verlossing van zonden en heiliging van de natuur gaan samen, en die samen maken een eigen volk voor God, vrijmaking van schuld en verdoemenis en van de macht der lusten, en heiligmaking van de ziel door den Geest. Zij zijn een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk.

C. IJverig in goede werken. Dit verkregen volk, dat door de genade gereinigd is, moet tonen dat te zijn door het doen van goede werken, en daarin ijverig zijn. Het Evangelie is geen leer van lediggang, maar van heiligheid en godzalig leven. Wij zijn verlost van onze ijdele wandeling, om God te dienen in heiligheid en gerechtigheid al de dagen onzes levens. Laat ons toezien dat wij goed doen en daarin ijverig zijn, maar ook dat onze ijver geleid worde door kennis en bezield door liefde, gericht tot heerlijkheid Gods, en altijd bezig met goed werk. Dat is de beweegreden voor de vervulling van de voorgeschreven plichten, ontleend aan den dood van Christus.

Titus 2:15

De apostel besluit dit hoofdstuk, gelijk hij het begon, met een samenvatting voor Titus van al het gezegde, waarin wij vinden het onderwerp en de wijze van het onderwijs des dienaars, en een bijzondere vermaning aan Titus voor hem zelven.

I. Het onderwerp van des dienaars onderwijs.

Deze dingen, namelijk die hier genoemd zijn, geen Joodse fabelen of overleveringen, maar de waarheden en plichten van het Evangelie, van zonden te vermijden, en matig, rechtvaardig en godzalig te leven in de tegenwoordige wereld. Dienaren moeten in hun prediking zich dicht aan het Woord van God houden. Indien iemand spreekt, die spreke als de woorden Gods, 1 Petrus 4:11, en niet de verzinselen en uitvindingen van zijn eigen brein.

II. De wijze waarop: Spreek dit, en vermaan en bestraf met allen ernst. Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot weerlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is, 2 Timotheus 3:16, dat is: om de gezonde leer te onderwijzen, te overtuigen van zonden, terug te brengen van dwaling, te verbeteren van leven, voort te helpen in hetgeen recht en goed is, opdat de mens Gods (de Christen en de dienaar) volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust, opdat die door hem zelven verricht of aan anderen onderricht worden. Hier vinden wij wat tot al die plichten zal bekwamen, opdat ze recht beoefend worden mogen.

Spreek deze dingen, of leer ze, vermijd niet te verkondigen den gansen raad Gods. De grote en noodzakelijke waarheden en plichten van het Evangelie voornamelijk, spreek die en vermaan, parakalei, dring daar met den meesten ernst op aan. Dienaren mogen niet koud en levenloos zijn in het overgeven van de hemelse leer en voorschriften, alsof die onverschillige en onbeduidende dingen waren, maar zij moeten ze aandringen met den ernst, die bij hun inhoud en belangrijkheid past, zij moeten de mensen oproepen om er op te letten en ze te bedenken, en niet alleen hoorders te zijn, die zich zelven bedriegen, maar daders des Woords, opdat ze daarin zalig mogen zijn. En bestraf, overtuig en bestraf de tegensprekers en hen, die de waarheid verwaarlozen of niet naar hun plicht ontvangen, hen die haar niet aanhoren met zulk een gelovig en gehoorzaam hart als zij behoorden te doen, maar in plaats daarvan misschien in verkeerde praktijken leven, zich koppig en ongehoorzaam aanstellen en alle goede werken afkeuren.

Bestraf met allen ernst, als komende in den naam van God en gewapend met Zijn bedreigingen en tucht, waardoor hun doen openbaar worde tot overtuiging. Dienaren zijn getuigen in de poort.

III. Hier is een bepaalde aanwijzing voor Titus, met betrekking tot hem zelven. Dat niemand u verachte. Geef daartoe geen aanleiding, en verdraag het niet zonder bestraffing, overwegende dat hij, die veracht, veracht geen mens maar God. Het kan ook bedoelen: Spreek en vermaan deze dingen, dring er bij hen allen op aan, opdat zij gevoelen dat ze hun aangaan, en bestraf de zonde met moed en getrouwheid, zie daarbij nauwkeurig toe op uzelven en uw eigen gedrag, dan zal niemand u verachten. De beste wijze voor dienaren om zich voor verachting te vrijwaren is zich dicht bij de leer van Christus te houden en Zijn voorbeeld te volgen, goed te prediken en te leven, en met voorzichtigheid en moed hun plicht te doen, dat zal het best hun goeden naam en hun rust bewaren. Wellicht wordt hier een waarschuwing voor de gemeente bedoeld, dat Titus, ofschoon jong en

slechts een plaatsvervanger van den apostel, niet door hen veracht mocht worden, maar beschouwd en geëerbiedigd moest worden als een getrouw dienaar van Christus, en aangemoedigd en geholpen in zijn werk. Erkent degenen, die onder u arbeiden en uwe voorstanders zijn in den Heere, en u vermanen, en acht hen zeer veel om huns werks wil, 1 Thessalonicenzen 5:12, 13. Let op hun onderricht, eerbiedig hun personen, ondersteun hen in hun bediening, en bevorder zoveel in u is, hun pogingen voor de ere Gods en de zaligheid der zielen.

HOOFDSTUK 3

1 Vermaan hen, dat zij aan de overheden en machten onderdanig zijn, dat zij hun gehoorzaam zijn, dat zij tot alle goed werk bereid zijn;
2 Dat zij niemand lasteren, geen vechters zijn, maar bescheiden zijn, alle zachtmoedigheid bewijzende jegens alle mensen.
3 Want ook wij waren eertijds onwijs, ongehoorzaam, dwalende, menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienende, in boosheid en nijdigheid levende, hatelijk zijnde, en elkander hatende.
4 Maar wanneer de goedertierenheid van God, onzen Zaligmaker, en Zijn liefde tot de mensen verschenen is,
5 Heeft Hij ons zalig gemaakt, niet uit de werken der rechtvaardigheid, die wij gedaan hadden, maar naar Zijn barmhartigheid, door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes;
6 Denwelken Hij over ons rijkelijk heeft uitgegoten door Jezus Christus, onzen Zaligmaker;
7 Opdat wij, gerechtvaardigd zijnde door Zijn genade, erfgenamen zouden worden naar de hope des eeuwigen levens.
8 Dit is een getrouw woord, en deze dingen wil ik, dat gij ernstelijk bevestigt, opdat degenen, die aan God geloven, zorg dragen, om goede werken voor te staan; deze dingen zijn het, die goed en nuttig zijn den mensen.
9 Maar wedersta de dwaze vragen en geslachtsrekeningen, en twistingen, en strijdingen over de wet; want zij zijn onnut en ijdel.
10 Verwerp een kettersen mens na de eerste en tweede vermaning;
11 Wetende, dat de zodanige verkeerd is, en zondigt, zijnde bij zichzelf veroordeeld.
12 Als ik Artemas tot u zal zenden, of Tychikus, zo benaarstig u tot mij te komen te Nikopolis; want aldaar heb ik voorgenomen te overwinteren.
13 Geleid Zenas, den wetgeleerde, en Apollos zorgvuldiglijk, opdat hun niets ontbreke.
14 En dat ook de onzen leren, goede werken voor te staan tot nodig gebruik, opdat zij niet onvruchtbaar zijn.
15 Die met mij zijn, groeten u allen. Groet ze, die ons liefhebben in het geloof. De genade zij met u allen.

Over de plichten, die de Christenen meer in het algemeen betreffen en de redenen daarvoor, vers 1-8. Wat Titus in zijn onderricht moest vermijden, hoe hij met ketters moest handelen, en enige andere aanwijzingen, vers 9 -14 , groeten en besluit van den brief, vers 15.

Titus 3:1-8

Hier is het vierde onderdeel van den inhoud van den brief. De apostel had Titus besturing gegeven ten aanzien van de bijzondere en eigenaardige plichten van verschillende soorten van personen, maar nu draagt hij hem op hen te vermanen omtrent hetgeen in het algemeen te doen is, namelijk stilheid en onderwerping aan de regering, bereidheid om het goede te doen, gelijkmoedig en vriendelijk gedrag jegens alle mensen, -allen dingen, die bij den godsdienst behoren en dien versieren, daarom moet hij hun zulke dingen in gedachtenis brengen. De dienaren moeten de gemeente haar plichten herinneren. Zij zijn wachters voor de gemeente in het gebed tot God, Jesaja 62:6, en van Gods wege in de prediking. Ik zal niet verzuimen u altijd daarvan te vermanen, 2 Petrus 1:12. Vergeetachtigheid is een zeer algemene zwakheid, er bestaat dus behoefte aan gedurige herinnering en opwekking. Hier volgen de plichten en de redenen daartoe.

I. De plichten zelf, waaraan zij herinnerd moeten worden:

1. Vermaan hen dat zij aan de overheden en machten onderdanig zijn, dat zij hun gehoorzaam zijn, vers 1. De overheid is Gods instelling ten nutte van allen, en daarom moeten allen haar erkennen en zich aan haar onderwerpen, niet alleen door kracht en mach t, maar gewillig en om des gewetens wil. Overheden en machten, alle burgerlijke overheden, zowel de hoogstgeplaatsten als die lager in rang zijn, van welken vorm de regering ook zij, dat zij hun onderdanig zijn en hun gehoorzamen in alle geoorloofde en eerlijke dingen, en welke het tot hun werk behoort om ze te eisen. De Christelijke godsdienst werd door zijn tegenstanders valselijk voorgesteld als afbreuk doende aan de rechten van vorsten en overheden, en leidende tot scheuring en opstand tegen de wettige overheid, en daarom moet aan de onwetendheid der boze mensen de mond gestopt worden, evenals aan de lasteraars en vijanden. De Christenen worden daarom vermaand veelmeer voorbeelden te zijn van alle verschuldigde onderwerping en gehoorzaamheid aan hun regering. Natuurlijke begeerte naar vrijheid behoort geleid en gebonden te zijn door de rede en de Schrift. Geestelijke voorrechten mogen ons niet verslappen of verzwakken, maar bevestigen en versterken in het behartigen van onze plichten jegens de overheid. Vermaan hen daarom dat zij de overheden en machten onderdanig zijn en gehoorzamen.

2. Dat zij tot alle goed werk bereid zijn. Sommigen menen dat hier bedoeld wordt alle goed werk, dat door de overheid binnen haar bevoegdheid geëist wordt. Wat door de goede orde vereist wordt en de algemene rust en vrede kan bevorderen en verzekeren, doe dat gaarne en houd u daarvan niet af. Maar ofschoon dit ingesloten is, misschien in de eerste plaats bedoeld, toch is daarmee de inhoud van de vermaning niet uitgeput. Zij bedoelt goed werk in alle opzichten, en bij alle gelegenheid die zich voordoet, hetzij betrekkelijk God, onze naasten of ons zelven, al wat den godsdienst in het oog der wereld verheffen kan.

Al wat eerlijk is, al wat rechtvaardig is, al wat rein is, al wat lieflijk is, al wat welluidt, zo er enige deugd is en zo er enige lof is, bedenkt dat zelve, Filippenzen 4:8, bedenkt dat en doet het. Enkel lieftalligheid, alleen goede woorden en gedachten, zijn niet genoeg zonder goede werken. De zuivere en onbevlekte godsdienst voor God en den Vader is deze: wezen en weduwen bezoeken in hun verdrukking en zich zelven onbesmet bewaren van de wereld, Jakobus 1:27. Niet alleen gebruiken, maar ook opzoeken, de gelegenheid om goed te doen, geschiktheid en bereidwilligheid er voor

verkrijgen, het niet aan anderen overlaten, maar gaarne voor zich zelven behouden, er zich in te verheugen en te verlustigen, er zijn gehele hart aan geven.

3. Dat zij niemand lasteren, mêdena blasphêmein, niemand beschimpen, vervloeken of lasteren, of zoals de vertaling meer algemeen heeft: van niemand kwaad spreken, onrechtvaardig, vals of onnodig, zonder roeping daartoe, en terwijl het alleen kwaad en geen goed doet aan den besproken persoon of aan iemand anders. Indien er niets goeds kan gezegd worden, zeg dan liever niets dan dat ge onnodig kwaad spreekt. Wij moeten er nooit genoegen in hebben om van anderen het kwade te spreken, ook nooit het zo erg mogelijk maken, maar liever zoveel wij kunnen goed maken. Wij moeten nooit rond lopen als nieuwsboden, om onaangename geschiedenissen te vertellen, die den goeden naam van onzen naaste bederven en de broederlijke liefde verwoesten. Verkeerde voorstellingen of vermoedens van slechte bedoelingen of van huichelarij in hetgeen een ander deed, dingen buiten ons bereik of verantwoording, vallen alle onder dit verbod. Dit kwaad is zeer algemeen en van grote nadelige strekking. Indien iemand zijn tong niet in toom houdt, maar zijn hart verleidt, diens godsdienst is ijdel, Jakobus 1:26. Zulk lichtzinnig liefdeloos gebabbel is Gode onbehagelijk en den mensen nadelig. Die de overtreding toedekt, zoekt liefde, Spreuken 17:9, dat is, door die tederheid en welwillendheid verwerft hij zich zelven liefde, en geeft den overtreder liefde, maar die de zaak weer ophaalt, scheidt den voornaamsten vriend, die de fouten van anderen telkens van voren af aan rondbazuint, verwekt onenigheid en vijandschap tegen zich zelven, en waarschijnlijk ook tussen anderen. Dit behoort onder de zonden, die afgelegd moeten worden, Efeziërs 4:31, want indien zij wordt toegelaten, maakt zij ons ongeschikt voor de gemeenschap der heiligen hier en in den hemel, 1 Corinthiërs 6:10. Vermaan hen dus dat te vermijden.

4. Dat zij geen vechters zijn, amachoes einai, zomin met hand als met tong, geen ontevreden, twistzieke personen, altijd bereid om slechte en heftige woorden terug te geven. Een heilige verdraagzaamheid is voor de zaken goed en belangrijk, en daarom prijzenswaard en betamelijk, geen toorn of onrechtvaardig geweld. De Christenen moeten de dingen zoeken, die tot vrede leiden, en dat op vredelievende wijze, niet ruw en onbeschoft, maar zoals past voor dienstknechten van den God des vredes en der liefde. Wreekt uzelven niet, beminden, maar geeft den toorn plaats, Romeinen 12:19, dat is Christelijke wijsheid en plicht. Het is de eer des mans de overtreding voorbij te gaan, het is de plicht van een verstandig man en daarom zeker van een Christen, wiens rede verbeterd en verlicht is door den godsdienst. Die mag en zal niet degenen, die hem beledigd heeft, met kwaad vergelden, maar, gelijk God, traag tot toorn en gereed tot vergeving zijn. Twist en strijd komen voort uit des mensen begeerlijkheden en uit zijn buitensporige en onbetoomde hartstochten, die onderdrukt en beheerst, maar niet ingewilligd moeten worden. En Christenen moeten daartoe vermaand worden, opdat zij niet door een toornige, twistgierige gemoedsgesteldheid en handeling God mishagen en onteren en den godsdienst in slechten reuk brengen, door onenigheid te brengen in de plaatsen waar zij verkeren. Die traag is tot toorn is beter dan de machtige, en die zijn geest beheerst sterker dan die een stad inneemt. En daarom volgt hier:

5. Maar bescheiden, epieikeis, zijn, gelijkmoedig en rechtvaardig, of gul en open in de beoordeling der dingen, niet alle woorden en daden in den slechtsten zin opvattend, en uit vredesgezindheid soms van streng recht afstand doende.

6. Alle zachtmoedigheid bewijzende jegens alle mensen. Wij moeten van een zachte gemoedsgesteldheid zijn, en niet alleen in onze harten zachtheid hebben, maar ook in ons spreken en

in ons gedrag. Alle zachtmoedigheid, zachtmoedigheid in alle omstandigheden en voorvallen, -niet alleen jegens vrienden, maar jegens alle mensen, maar steeds met wijsheid, zoals Jakobus ons vermaant, Jakobus 3:12. Maak onderscheid tussen den zondaar en de zonde, acht niet alle zondaren gelijk, er zijn splinters en balken. Maak dus onderscheid tussen zondaar en zondaar. Ontfermt u eniger, onderscheid makende, maar behoudt anderen door vreze en grijpt ze uit het vuur, Judas 22, 23. Vermaan deze dingen. De wijsheid, die van boven is, die is ten eerste zuiver, daarna vreedzaam, bescheiden, gezeggelijk. Zachtmoedigheid van geest en gedrag maakt den godsdienst aangenaam, zij wordt ons bevolen als navolging van Christus, het grote. voorbeeld, en brengt haar eigen beloning met zich, in het gemak en den troost, die zij verschaft, en in de zegeningen, die haar vergezellen. Dezen zullen vrolijk en verblijd zijn, met wijsheid en goed geleid hun weg gaan, verzadigd worden met brood en verheerlijkt door hun redding. Dat zijn de plichten zelf, waartoe Titus de mensen moest vermanen, en daaraan: II Voegt hij de redenen daarvoor toe. Deze spruiten voort:

1. Uit hun eigen vroegeren toestand. De rechte beschouwing van des mensen natuurlijken toestand is een groot middel om tot alle gelijkmoedigheid, vriendelijkheid en zachtmoedigheid te komen jegens hen, die nu nog in dien toestand verkeren. Dat heeft de strekking om hoogmoed terneer te slaan en medelijden en hoop te wekken ten aanzien van hen, die nog onbekeerd zijn. Wij zelven waren zo en zo, verdorven en vol zonden, daarom mogen wij niet ongeduldig, bitter, hard en gestreng zijn jegens hen, die nu zijn zoals wij eens waren. Zouden wij toen gewillig geweest zijn om op ons te laten toornen, en om uit de hoogte en ruw behandeld te worden? Neen, maar wij zouden vriendelijke en menslievende behandeling verdragen hebben, en daarom moeten wij nu zo omgaan met hen, die onbekeerd zijn, naar den gulden regel: Wat gij niet wilt dat u gedaan worde, doe dat ook een ander niet. Hun voormalige natuurlijke toestand wordt nu in de onderdelen opgenoemd. Want ook wij zelven waren eertijds zo:

A. Onwijs. Zonder waarachtig geestelijk verstand en geestelijke kennis, onwetend omtrent hemelse dingen. Zij zijn het meest geschikt met de dwaasheden van anderen geduld te hebben, die zich goed hun eigen dwaasheden herinneren, zij behoren zacht, vriendelijk en geduldig jegens anderen te zijn, die eens hetzelfde behoefden en toen zonder twijfel verwachtten.

Want ook wij zelven waren eertijds onwijs.

B. Ongehoorzaam, koppig en onvatbaar voor overtuiging, het Woord tegenstaande, en in opstand zelfs tegen de natuurlijke wetten van God en van de menselijke samenleving. Die twee zijn met recht naast elkaar geplaatst, dwaas en ongehoorzaam. Want hoe onwijs is het God en Zijn natuurlijke en geopenbaarde wetten ongehoorzaam te zijn! Dit is het tegenovergestelde van gezond oordeel en van de mensen beste en grootste belangen, en wat is dwazer dan het verkrachten en tegenstaan van deze?

C. Dwalende, of dolende, namelijk buiten den weg van waarheid en heiligheid. De mens in zijn natuurlijken staat is tegenstrevend van nature en wordt daarom vergeleken bij een verloren schaap, dat moet gezocht en teruggebracht worden, en in den rechten weg geleid, Psalm 119:176. Hij is zwak en gemakkelijk te begoochelen door de listen en streken van Satan en van hen, die gaarne misleiden en doen dwalen.

D. Menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienende, als hun vazallen en slaven. Dwalende mensen worden gemakkelijk verstrikt en omslingerd, zij zouden niet menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienen, gelijk zij doen, wanneer zij niet daardoor verblind en betoverd werden. Ziehier ook welk een verschillende beschrijving dit woord geeft van een zinnelijk en vleselijk leven bij wat de wereld het ge- woonlijk noemt. Vleselijk-gezinde mensen denken dat zij allerlei vermaken genieten, maar Gods Woord noemt het dienstbaarheid en slavernij, zij zijn de bedrogenen en de gebonden slaven, zij zijn ver van vrijheid en geluk, maar gevangenen van hun wellusten, die zij als hun meesters en dwingelanden dienen. Merk verder op: Het is de ellende van de dienaren der zonde, dat zij verschillende meesters hebben, de ene wellust jaagt hen dien weg op en de andere drijft hen dezen kant uit, de hoogmoed gebiedt hun het een, maar de gierigheid beveelt hun het tegenovergestelde. Welke ellendige slaven zijn de zondaren, die nog wel menen geheel vrij te zijn. De wellusten, die hen beheersen, beloven hun vrijheid, maar door hun onderwerping worden zij slaven der verdorvenheid, want van wie iemand overwonnen is, dien is hij tot een dienstknecht gemaakt.

E. In boosheid en nijdigheid levende. De boosheid is een van hun meesteressen. De boosheid zoekt anderen te benadelen en verheugt zich daarin.

F. In nijdigheid, die eens anders goed hem benijdt en misgunt, aan den voorspoed en het geluk van den naasten knaagt. Beide zijn wortels van bitterheid, waaruit allerlei beroerte opwaarts schiet, slechte gedachten en gesprekken, tongen door de hel ontstoken, die afdingen en inbreuk maken op den welverdienden lof van anderen. Hun woorden zijn zwaarden, waarmee zij inhouwen op den goeden naam en de eer van hun naasten, dat was de zonde van Satan en van Kaïn, die uit den boze was en zijn broeder doodsloeg, en waarom sloeg hij hem dood? Hoe anders dan uit boosheid en nijdigheid, omdat zijne werken boos waren en die van zijn broeder rechtvaardig? Deze waren sommige van de zonden, waarin wij in onzen natuurlijken toestand leefden.

G. Hatelijk, afschuwelijk en verdienende gehaat te worden, en:

H. Elkaar hatende. Zij, die zondig zijn, en alleen leven in allerlei zonden, die zij zich zelven veroorloven, zijn hatelijk voor God en alle goede mensen. Hun gedrag en wegen zijn zo, ofschoon niet hun personen alleen. Het is de ellende van alle zondaren, dat zij elkaar haten, en het is de plicht en het geluk van alle heiligen, dat zij elkaar liefhebben. Hoeveel ontevredenheid en twist komt voort uit de verdorvenheden der mensen, zoals zij in hun natuur hadden, die nu door de bekering goed geworden zijn, maar die in hun onwedergeboren staat gereed waren om elk ogenblik als wilde beesten op elkaar aan te vallen. De overweging, dat wij ook eens zo geweest zijn, moet ons bedaard houden en geschikt maken om gelijkmoedig, vriendelijk, zacht en teerhartig te zijn jegens hen, die nu nog in dien staat verkeren. Dit is de beweegreden, ontleend aan hun eigen vroegeren toestand.

2. Aan hun tegenwoordigen toestand. Wij zijn verlost uit dezen onzen ellendigen toestand niet door onze eigen verdienste of kracht, maar alleen door de barmhartigheid en vrije genade Gods, door de verdienste van Jezus Christus en de werking van Zijn Geest. Daarom hebben wij geen reden, ten opzichte van ons zelven, om te toveren tegen hen, die nog onbekeerd zijn, maar veel meer om medelijden met hen te hebben, en ten hunnen opzichte om hoop te koesteren, dat zij, ofschoon in zich zelven even onwaardig en onbekwaam als wij waren, barmhartigheid mogen verkrijgen, gelijk wij. En naar aanleiding hiervan bespreekt de apostel opnieuw de oorzaken van onze verlossing, vers

4-7. A. Er is sprake van de eerste oorzaak en bewerker van onze zaligheid: God den Vader, daarom hier genoemd: "God onze Zaligmaker". Al deze dingen zijn uit God, die ons met zich zelven verzoend heeft in Christus Jezus, 2 Corinthiërs 5:18. Alle dingen betrekkelijk de nieuwe schepping en de herstelling van den gevallen mens tot leven en gelukzaligheid, waarvan de apostel hier spreekt, zijn uit God den Vader, den beginner evenals den ontwerper van dit werk. Er is volgorde in handeling, evenals in het bestaan. De Vader begint, de Zoon voert uit, de Heilige Geest werkt en volmaakt allen. God (namelijk de Vader) is een Zaligmaker in Christus, door den Heiligen Geest, Johannes 3:16.

Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Hij is de Vader van Christus, en door Hem de Vader der barmhartigheid, alle geestelijke zegeningen komen door Christus van Hem, Efeziërs 1:3. Wij roemen in God door Jezus Christus, Romeinen 5:11. Verheerlijkt eendrachtiglijk met een mond den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Romeinen 15:6.

B. De oorsprong daarvan, de goddelijke liefde en vriendelijkheid voor de mensen. Door genade worden wij zalig van begin tot eind. Dat is de grond en de beweegreden. Gods medelijden en barmhartigheid met den in ellende verzonken mens was het eerste rad, of liever, was de Geest in de raderen, die alle in beweging zette en hield. God wordt niet en kan niet worden bewogen door iets buiten Hem zelven. De aanleiding is in den mens, namelijk zijn ellende en jammerlijkheid. De zonde, die de oorzaak van deze ellende was, zou veeleer toorn dan medelijden verwekt hebben, maar God, die wist hoe Hij alles aan Zijne eer en volmaaktheid kon doen beantwoorden, wilde liever medelijden tonen en zalig maken dan verderven. Hij verheugt zich in barmhartigheid.

Waar de zonde overvloedig was, is de genade veel meer overvloedig geworden. Wij lezen van Gods rijkdom in goedheid en barmhartigheid, Romeinen 2:4, Efeziërs 2:7. Laat ons die erkennen en Hem er de heerlijkheid van geven, het brenge ons niet tot lichtzinnigheid, maar tot dankbaarheid en gehoorzaamheid.

C. Hier is het middel, de uitstraling van deze liefde en genade Gods in het Evangelie, dat verschenen is, namelijk in zijn Woord. De verschijning van liefde en genade heeft, door den Geest, grote kracht om te verzachten, te veranderen en tot God te brengen, en is daardoor de kracht Gods tot zaligheid een iegelijk, die gelooft. Zo is dus toegestemd dat God is de bewerker, Zijn vrije genade de bron, en de openbaring daarvan in het Evangelie het middel van redding, opdat des te meer Hem alle eer daarvan gegeven worde.

D. Nu worden valse gronden en beweegredenen weggenomen. Niet uit de werken der rechtvaardigheid, die wij gedaan hebben, maar naar Zijne barmhartigheid heeft Hij ons zalig gemaakt, niet ter wille van in ons vooruitgeziene werken, maar alleen uit Zijn eigen vrije genade en barmhartigheid. Werken moeten geschieden door de verlosten, want er is plaats voor gelaten, maar zij behoren niet onder de oorzaken van hun verlossing, zij zijn de weg naar het koninkrijk en niet de verdiende prijs er van, alles komt van het begin tot het einde neer op het beginsel van onverdiende gunst en barmhartigheid. De verkiezing is uit genade, wij zijn verkoren om heilig te zijn, niet omdat vooruitgezien werd dat wij het zouden zijn, Efeziërs 1:4. Het is de vrucht, niet de wortel der verkiezing. God heeft ons van den beginne verkoren tot zaligheid, in heiligmaking des Geestes en

geloof der waarheid, 2 Thessalonicenzen 2:13. Zo. is ook de daadwerkelijke roeping, waarin de verkiezing naar buiten treedt en het eerst gezien wordt. Hij heeft ons zalig gemaakt en geroepen met een heilige roeping, niet naar onze werken, maar naar Zijn eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Jezus voor de tijden der eeuwen, 2 Timotheus 1:9. Wij worden om niet gerechtvaardigd uit genade, Romeinen 3:24, en geheiligd en verlost uit genade. Uit genade zijt gij zalig geworden, door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave, Efeziërs 2:8. Het geloof en al de zaligmakende genade zijn de vrije gave Gods en alle Zijn werk, het begin, de voortzetting en de voleinding in heerlijkheid, zijn alle van Hem. Bij het opbouwen van mensen tot een heiligen tempel Gods, van het fondament tot den hoeksteen, moeten wij zeggen. Genade, enkel genade! Niet uit de werken, opdat niemand roeme, maar uit genade, opdat hij die roemt, roeme in den Heere. Zo zien wij de ware oorzaak, en worden de valselijk zogenoemde besproken en weggenomen.

E. Hier is de zekere oorzaak der zaligheid, dat waarin zij ligt, het begin en het einde: wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes, zoals het hier genoemd wordt. Het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles nieuw geworden, in zedelijken en geestelijken, niet in stoffelijken en natuurlijken zin. Het is dezelfde mens, maar met andere bedoelingen en gewoonten, de slechte zijn weggedaan, voor zoveel de hun gegevene voorkeur betreft, en al wat er van overbleef zal eens geheel verdwijnen, wanneer het werk in den hemel voltooid worden zal. Een nieuw overheersend beginsel van genade en heiligheid is gewrocht, dat bezielt, en regeert, en maakt den mens een nieuw schepsel, een nieuwen mens, met nieuwe gedachten, begeerten en genegenheden, met een nieuwe en heilige wending van leven en handelingen, het leven van God in den mens, niet enkel van God op bijzondere wijze, maar aan Hem gelijkmakende en naar Hem uitgaande. Hier is de zaligmaking begonnen en zij zal groeien en toenemen tot volmaaktheid, daarom wordt er gezegd: Hij heeft ons zalig gemaakt. Wat zo is begonnen, zal zeker op zijn tijd volmaakt worden, en daarom wordt het genoemd alsof het alrede volmaakt was. Laat ons daarom zonder uitstel daarnaar uitzien, wij moeten nu werkelijk zalig gemaakt worden, door wedergeboorte, wanneer wij op goede gronden volmaakte zaligheid in den hemel verwachten willen. De verandering zal slechts in trap, niet in soort, bestaan. Genade is aangevangen heerlijkheid, gelijk de heerlijkheid volmaakte genade is. Hoe weinigen nemen dat ten harte! De meesten handelen alsof zij bevreesd zijn gelukkig te zullen zijn voor den tijd, zij zouden den hemel willen hebben, dat beweren zij ten minste, maar zij bekreunen zich thans niet om heiligheid, dat is: zij zouden het eind willen hebben zonder het begin. Zo dwaas zijn zondaren! Maar zonder wedergeboorte, dat is zonder de eerste opstanding, wordt de tweede, heerlijke, de opstanding der rechtvaardigen, niet bereikt. Hier dus is de werkelijke zaligmaking, in het nieuwe goddelijke leven, gewrocht door het Evangelie.

F. Het uitwendig teken en zegel daarvan is de doop, die daarom het bad der wedergeboorte genoemd wordt. Het werk zelf is inwendig en geestelijk, maar het wordt uitwendig betekend en verzegeld door deze instelling. Water is reinigend en vuil-wegnemend, het neemt de onreinheid des vlezes weg, en was dus geschikt om het beeld te zijn van het wegnemen der schuld en onreinheid van de zonde, door het bloed en den Geest van Christus, hoewel die geschiktheid, zonder de instelling van Christus, daarvoor niet voldoende zou geweest zijn. Door die instelling verkreeg het die betekenis van Gods zijde, een zegel van de rechtvaardigmaking door het geloof, gelijk de besnijdenis was, in de plaats waarvan de doop gekomen is, en aan onze zijde is die het teken van onze verbintenis met den Heere, om de Zijnen te zijn. De doop redt dus figuurlijk en sacramenteel, wanneer hij recht wordt toegepast. Sta op, en laat u dopen, en uwe zonden afwassen, aanroepende den naam des Heeren, Handelingen 22:16. En :Opdat Hij haar heiligen zou, haar gereinigd hebbende

met het bad des waters door het woord, Efeziërs 5:26. Acht dit uitwendig teken en zegel niet gering, waar het toegediend is overeenkomstig de instelling van Christus, maar berust toch niet in de uitwendige wassing, doch let op de vraag van een goed geweten, zonder welke de uitwendige wassing niets baten zal. Het verbond, door den doop verzegeld, verbindt tot plichten, zowel als het zegeningen en voorrechten voorhoudt en meedeelt, indien de eerste niet worden nageleefd, wordt tevergeefs naar de laatste uitgezien. Scheid nooit wat God samengevoegd heeft, in die beide delen, het uitwendige en het inwendige, is de doop een geheel. Gelijk hij, die besneden werd, doordoor een schuldenaar was geworden om de gehele wet te doen, Galaten 5:3, zo is hij, die gedoopt werd, verbonden om al de geboden en instellingen van het Evangelie, door Christus gegeven, na te komen. Onderwijst alle volken, hen dopende in den naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes, lerende hen onderhouden alles, wat Ik u geboden heb, Mattheus 28:19, 20 Dit is het uitwendig teken en zegel der verlossing, de doop hier genoemd het bad der wedergeboorte.

G. Hier volgt het voornaamste uitwerksel, namelijk: de Geest van God, de vernieuwing des Heiligen Geestes. Dat sluit den Vader en den Zoon niet uit, in alle werk zijn ook dezen betrokken, evenmin het gebruik der middelen, het Woord en de sacramenten, waardoor de Geest werkt, door Zijne werking is hetgeen de middelen doen zaligmakend. In geheel onze zaligmaking is het toepassend en werkend deel bepaald toegeschreven aan den Heiligen Geest. Er wordt gezegd dat wij geboren zijn uit den Geest, levend gemaakt en geheiligd worden door den Geest, geleid, bekrachtigd en geholpen worden door den Geest. Door Hem doden wij de zonde, vervullen onze plichten, wandelen in Gods wegen, al het werk van goddelijk leven in ons, de werken en vruchten der gerechtigheid, zijn alle door den Heiligen Geest, die daardoor genoemd wordt de Geest des levens en der genade en der heiligheid, alle genade komt door Hem. Daarom moet Hij ernstig gezocht worden, zorgvuldig hebben wij er tegen te waken dat wij Zijne werkingen niet doden, of Hem tegenstaan en uitblussen. De Geest is teder. Zoals wij jegens Hem handelen, zo kunnen wij verwachten dat Hij jegens ons doen zal, zo wij Hem verwaarlozen, tegenstaan en Zijne werkingen tegenwerken, zal Hij die verminderen, zo wij voortgaan Hem te beledigen, zal Hij zich terugtrekken. Bedroef den Heiligen Geest Gods niet, door welken gij verzegeld zijt tot den dag der verlossing, Efeziërs 4:30. De Geest verzegelt ons door Zijn vernieuwend en heiligend, getuigend en verzekerend werk, Hij onderscheidt en werkt ter zaligmaking en maakt er ons geschikt voor, het is alles Zijn werk. Wij zouden ons niet tot God kunnen keren door enige kracht, die in ons is, niet meer dan wij gerechtvaardigd kunnen worden door enige rechtvaardigheid, die in ons is.

H. Hier wordt de wijze beschreven, waarop God dezen Geest mededeelt in de gaven en genaden, niet met karige en bekrompen hand, maar zeer vrij en overvloedig: Dewelke Hij over ons rijkelijk heeft uitgegoten. Meer van den Geest in Zijn gaven en genaden is uitgestort onder het Evangelie dan onder de wet, daarom wordt deze bedeling voortreffelijk genoemd de bedeling des Geestes, 2 Corinthiërs 3:8. Een deel van den Geest heeft de kerk van alle eeuwen gehad, maar nu, in den tijd van het Evangelie, sinds de komst van Christus, meer dan vroeger. De wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid zijn door Jezus Christus geworden, dat is: een meer overvloedige uitstorting van genade, die al de oude profetieën vervulde. Ik zal water gieten op de dorstigen en stromen op het droge, Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten en Mijn zegen op uwe nakomelingen, Jesaja 44:3. Dat is de grootste en beste van alle zegeningen, een uitstorting van genade en van de heiligende gaven des Geestes. Ik zal Mijnen Geest uitgieten op alle vlees, Joël 2:28, niet alleen op de Joden, maar ook op de heidenen. Dit zou gebeuren onder de bedeling des Evangelies, en dientengevolge viel de Heilige Geest op allen, die het woord hoorden, Joden en Heidenen beiden,

Handelingen 10:44, 45. Petrus, toen hij sprak van Christus' opwekking en hemelvaart, zei: Hij dan, van den Vader de belofte des Heiligen Geestes ontvangen hebbende, heeft dit uitgestort, wat gij nu ziet en hoort, Handelingen 2:17, 18, 33. Dit was inderdaad in grote mate de wonderdadige gave des Heiligen Geestes, maar nooit zonder Zijn heiligende genade, die altijd Zijn bijzondere gaven vergezelde. Er was toen grote overvloed van gewone gaven van verlichting, uitwendige roeping en belijdenis, algemeen geloof en van meer bijzondere gaven van heiliging tevens, zoals geloof, hoop, liefde en andere genaden des Geestes. Laat ons trachten daar een deel van te ontvangen! Wat zou het zijn indien velen begiftigd werden en wij droog bleven! Onze verdoemenis zou er door verzwaard worden, indien wij onder zulke uitstorting van genade ontbloot van genade bleven. Wordt vervuld met den Geest, zegt de apostel, dat is een plicht zowel als een voorrecht, want God is gereed om door middel van het Evangelie te zegenen en dien zegen werkelijk te maken. Dat is Gods wijze van uitdelen van genade en van alle geestelijke zegeningen: overvloedig, Hij is niet karig jegens ons, maar wij zijn het jegens Hem en jegens ons zelven.

I. Hier wordt de verdienende oorzaak van dit alles genoemd: Christus. Door Jezus Christus, onzen Zaligmaker. Hij is het, die ons den Geest en Zijn verlossende gaven en genaden verwierf. Alles komt door Hem, en door Hem als Zaligmaker, wiens werk het is ons tot genade en heerlijkheid te brengen, Hij is onze gerechtigheid en onze vrede, ons hoofd, van wie wij alle geestelijk leven en invloed hebben. Hij is ons van God geworden tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligheid en verlossing. Laat ons God om Hem bovenal verheerlijken, laat ons door Hem tot den Vader gaan, en van Hem alle heiligende en zaligende invloeden ontvangen. Hebben wij genade? Laat ons daarvoor Hem danken met den Vader en den Geest, en alle dingen schade en drek achten bij de uitnemendheid der kennis van Hem, en daarin meer en meer wassen en toenemen.

J. Hier is het deel, waartoe wij in dezen nieuwen geestelijken toestand gebracht zijn, namelijk rechtvaardigmaking, het recht van erfgenamen en de hope des eeuwigen levens.

Opdat wij, gerechtvaardigd zijnde door Zijne genade, erfgenamen zouden worden naar de hope des eeuwigen levens, vers 7. Rechtvaardigmaking in den zin des Evangelies is de vrijspraak van den zondaar en zijne aanneming als een rechtvaardige door de gerechtigheid van Christus, die hij door het geloof ontvangen heeft. Daarin is de wegneming van de schuld, die aan straf onderwierp, en de herinnering en behandeling van den zondaar als iemand, die nu voor Gods ogen rechtvaardig is. Dat doet God ons vrijmachtig, maar door de tussenkomst der zelfofferande en rechtvaardigheid van Christus, waarop wij door het geloof de hand leggen, Romeinen 3:20 enz. Daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden voor Hem, maar door de rechtvaardigheid Gods door het geloof van Jezus Christus, tot allen en over allen, die geloven. En daarom wordt, vers 24, gezegd, dat wij worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijne genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is, welken God voorgesteld heeft tot ene verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot ene betoning van Zijne rechtvaardigheid door de vergeving der zonden, opdat Hij rechtvaardig zij, en rechtvaardigende degenen, die uit het geloof van Jezus is. God, door den zondaar te rechtvaardigen in den weg des Evangelies, is hem genadig, en toch rechtvaardig jegens zich zelven en Zijne wet, aangezien de vergeving tot stand kwam door een volmaakte rechtvaardigheid, en aan de gerechtigheid voldaan werd door Christus, die de verzoening voor de zonden is, en niet verdiend door den zondaar zelf. Daarom staat hier: Niet uit de werken der rechtvaardigheid, die wij gedaan hadden, maar naar Zijne barmhartigheid heeft Hij ons zalig gemaakt, opdat wij gerechtvaardigd zijnde door Zijne genade, erfgenamen zouden worden naar de hoop des eeuwigen levens. Het is

door genade, als de bron, (gelijk gezegd is) maar door de verzoening, die in Christus Jezus is, die den weg baande, omdat door Hem Gods wet en rechtvaardigheid voldaan werden, -en door het geloof dat deze verzoening aanneemt. Van alles, waarvan gij niet kondt gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes, wordt door dezen een iegelijk die gelooft gerechtvaardigd, Handelingen 13:39. Daarom begeert de apostel in Hem gevonden te worden, niet hebbende zijn eigen rechtvaardigheid, die uit de wet is, maar die is door het geloof van Jezus Christus, de rechtvaardigheid Gods door het geloof. Laat ons daarom niet vertrouwen op onze eigen rechtvaardigheid of op de verdiensten van onze goede werken, maar alleen op Christus, gerechtigheid, aangenomen door het geloof ter rechtvaardigmaking en aanneming door God. Wij moeten inwonende gerechtigheid hebben, en de vruchten daarvan moeten zich tonen in werken van gehoorzaamheid, maar niet als onze rechtvaardigende gerechtigheid voor God, doch als vruchten van onze rechtvaardigmaking, en als bewijzen van ons deelgenootschap aan Christus en als teken van leven en gelukzaligheid en den aanvang van die beide. Doch dit alles werd verworven door Christus, opdat wij, zijnde gerechtvaardigd door Zijne genade, erfgenamen zouden worden. Onze rechtvaardigmaking is door de genade van God, en onze rechtvaardigmaking door die genade is nodig om ons erfgenamen des eeuwigen levens te maken, zonder deze rechtvaardigmaking zou er geen aanneming tot kinderen, geen zoonschap en dus geen recht op erfenis zijn. Zo velen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk degenen, die in Zijnen naam geloven, Johannes 1:12. Het eeuwige leven is ons in de belofte geschonken, de Geest werkt in ons het geloof en de hoop op dat leven, en zo zijn wij erfgenamen gemaakt en hebben nu reeds in zekeren zin het bezit ervan, geloof en hoop brengen het ons nader en vervullen ons met blijdschap in de wel gegronde verwachting ervan. De geringste gelovige is een groot erfgenaam. Ofschoon hij zijn aandeel nog niet in handen heeft, toch heeft hij goede hoop door genade en dat houdt hem staande onder alle moeilijkheden. Er is een betere toestand in zicht. Hij verwacht de onverderflijke, onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen voor hem bewaard wordt. Hoezeer mogen wij ons door deze woorden vertroost gevoelen! En dit alles is een goede reden, waarom wij alle zachtmoedigheid bewijzen zullen aan alle mensen, omdat wij zoveel zegeningen verkregen hebben door de vriendelijkheid en de liefde van God voor ons, en wij mogen hopen dat zij, op Gods tijd, deelgenoten mogen worden aan dezelfde genade. Dat zijn dus de redenen om gelijkmoedig, vriendelijk, zachtmoedig en beleefd jegens alle mensen te zijn, ontleend aan onzen eigen slechten toestand in vroegeren tijd en een beteren toestand, waarin wij nu overgeplaatst zijn, zonder enige verdienste of recht aan onze zij, en waartoe anderen door dezelfde genade ook kunnen gebracht worden.

III. De apostel, na de plichten van de Christenen in het algemeen, met de redenen die ervoor bestaan, beschreven te hebben, voegt er een andere reden aan toe, ontleend aan hun nuttigheid voor de mensen. Nadat hij de genade Gods jegens ons besproken heeft, legt hij onmiddellijk den nadruk op de noodzakelijkheid van goede werken, want wij moeten de zegeningen van Gods barmhartigheid niet verwachten tenzij wij ernst maken met de vervulling onzer plichten. Dit is een getrouw woord en deze dingen wil ik dat gij ernstiglijk bevestigt, vers 8, (dit is een ware Christelijke leer van het hoogste belang, welke de dienaren dus met den meesten ernst en aanhoudend moeten leren en aandringen), opdat degenen, die aan God geloven, niet denken zullen dat alleen het geloof, zonder werkzaamheid, hen zal zalig maken, maar het moet een werkzaam geloof zijn, dat vruchten der gerechtigheid voortbrengt. Zij moeten dus zorgvuldig zijn om goede werken voor te staan, die niet alleen zo nu en dan verrichten als de gelegenheid zich daartoe voordoet, maar de gelegenheden zoeken om ze te doen. Deze dingen zijn het, die goed en nuttig zijn den mensen, deze goede werken,

zoals sommigen lezen, of dit onderwijzen van deze dingen, beter dan de dwaze vragen, waarover verder gesproken wordt. Deze dingen zijn goed in zich zelven, en het onderricht daarin is goed voor iedereen, het maakt de mensen van algemeen nut voor hun omgeving. Dienaren, die leren, moeten toezien dat zij verkondigen hetgeen gezond en goed in zichzelf is, en hetgeen voor allen nuttig is om te horen, alles moet strekken tot opbouwing van enkele personen en van gemeenten.

Titus 3:9-15

Hier is het vijfde en laatste gedeelte van het onderwerp van den brief, wat Titus in zijn onderwijs had te vermijden, hoe hij met een ketter moest handelen, en enige andere aanwijzingen. Merk op:

I. Opdat de bedoeling van den apostel helder en ten volle zou blijken en vooral geschikt zijn voor den tijd en den toestand van zaken in Creta, en met het oog op de vele Judeese leraren onder hen, zegt hij Titus wat deze in zijn onderwijs heeft te vermijden, vers 9. Er zijn noodzakelijke vragen, die behandeld en tot helderheid gebracht moeten worden, opdat daardoor de nuttige kennis vermeerderd worde, maar ijdele en dwaze vragen, die evenmin tot Gods verheerlijking als tot stichting van de mensen dienen, moeten vermeden worden. Sommige mensen hebben een vertoning van wijsheid, maar zij zijn ledig, zo stond het met velen, van de Joodse geleerden, zowel als van de latere geleerden, die overvloedig zijn in allerlei vraagstukken, welke voor geloof of wandel niet het minste nut hebben, die moeten verworpen worden. Evenzo de geslachtsrekeningen (sommigen menen van de goden, waarvan de heidenen zoveel ophef maakten, misschien ook wel die, waarin de Joden zich zo gaarne verdiepten). Er kunnen van dien aard enkele nuttige en geoorloofde onderzoekingen ingesteld worden, om in sommige gevallen de vervulling van de Schrift aan te tonen, vooral wat betreft de afstamming van Christus als Messias, maar al wat diende alleen om vertoning te maken, de ijdelheid te strelen, op oude afkomst te roemen, en meer dergelijke, waarin de Joodse leraren zaten te pluizen en waarmee zij hun hoorders verontrustten zelfs nu, nadat Christus gekomen was en het onderscheid van geslachten en stammen weggenomen had, zodat zij opnieuw gingen opbouwen wat Christus vernietigd had-dat alles moest Titus weerstaan als dwaas, onnut en ijdel.

En twistingen en strijdingen over de wet. Er waren onder hen, die de Mozaïsche regelen en ceremoniën voorstonden, en deze door de gemeenten wilden onderhouden zien, ofschoon ze door het Evangelie en de komst van Christus waren vervuld en afgeschaft. -Titus mocht hun geen voet geven, maar moest hen vermijden en tegenstaan, want zijn onnut en ijdel. Dat slaat zowel op de dwaze vragen en geslachtsrekeningen, als op de twistingen en strijdingen over de wet. Wel verre dat ze dienstig zijn om te onderwijzen en op te bouwen in de godzaligheid, zijn zij er veel meer hinderpalen voor, de Christelijke godsdienst en de goede werken, die gehandhaafd moeten worden, zullen er door verzwakt en benadeeld worden, de vrede der gemeente wordt er door verstoord en de voortgang van het Evangelie gestremd. Dienaren moeten niet alleen onderwijzen dingen, die nuttig en goed zijn, maar het tegendeel vermijden en weerstaan, omdat dit het geloof zou bederven, de godzaligheid en de goede werken verhinderen, ook moet de gemeente niet het oor gestreeld worden, maar zij moet gezonde leer liefhebben en omhelzen, die het meest tot nut en opbouwing dient.

II. Maar omdat er, niettegenstaande dit alles toch ketterijen en ketters in de gemeente zullen zijn, geeft de apostelen aan Titus aanwijzing hoe hij in zulke gevallen handelen moet, vers 10. Hij die de waarheid, zoals zij in Christus Jezus is, verzaakt, die valse leringen bedenkt en die verbreidt tot verderf van het geloof op gewichtige en belangrijke punten, en daardoor den vrede der gemeente verwoest, moet, nadat behoorlijke middelen om hem tot inkeer te brengen vergeefs aangewend werden, verworpen worden. Verwerp hem na de eerste en tweede vermaning, vermaan hem eerst opdat hij zo mogelijk terug gebracht worde, en gij uw broeder moogt gewinnen, maar indien dat niet helpt, verwerp hem uit de gemeenschap, opdat anderen niet benadeeld worden, en waarschuw alle Christenen hem te mijden.

Wetende dat de zodanige verkeerd is (afgekeerd van den grondslag), en zondigt op ergerlijke wijze, zijnde bij zich zelven veroordeeld. Zij, die zich door vermaningen niet laten gezeggen, maar in hun zonden en dwalingen blijven volharden, zijn verkeerd en bij zich zelven veroordeeld. Zij brengen over zich zelven de straf, welke de regeerders der kerk op hen moeten toepassen, zij onttrekken zich zelven aan de gemeente en daardoor aan hare gemeenschap en veroordelen dus zich zelven. Merk op:

1. Hoe groot een kwaad werkelijke ketterij is, daarom moet niemand er lichtvaardig van beschuldigd worden, ofschoon bij allen er streng tegen gewaakt moet worden. Zulk een is verkeerd of afgekeerd, een woord ontleend aan een gebouw, dat zo vervallen is, dat het moeilijk, zo niet onmogelijk, is het te herstellen of te herbouwen. Werkelijke ketters zijn zelden tot het ware geloof gebracht, omdat niet zozeer een onjuist oordeel als tegenstreven van den wil in het spel is, en wel door hoogmoed, eerzucht, eigenzinnigheid, gierigheid of dergelijke zonde, waartegen dus moet gewaakt worden. Wees nederig, heb de waarheid lief en breng haar in beoefening, en gij zult geen prooi worden van vervloekte ketterij.

2. Er moet moeite en geduld besteed worden ook aan hen, die het ergerlijkst dwalen. Zij moeten niet gemakkelijk opgegeven en uitgeworpen worden, maar behoorlijk tijd en middelen moeten aangewend worden om hem terug te brengen.

3. De middelen der gemeente, zelfs tegenover ketters, zijn overredend en zedelijk. Zij moeten worden vermaand, onderwezen en gewaarschuwd, dat bedoelt noethesia.

4. Bij voortgezetten tegenstand en onbekeerlijkheid heeft de gemeente de macht, en is zij verplicht, haar eigen zuiverheid te bewaren, door zulk een bedorven lid af te scheiden. Deze tucht kan door Gods zegen dienstbaar worden tot bekering van den zondaar, en zo niet, dan zal zij hem des te minder te verontschuldigen maken in zijn veroordeling.

III. De apostel voegt hier enige andere aanwijzingen aan toe, vers 12, 13. Hier volgen twee persoonlijke zaken.

1. Titus moest zich gereed houden om te Nicopolis bij Paulus te komen (waarschijnlijk een stad in Thracië op de grenzen van Macedonië) zodra Artemas of Tychicus naar Creta zullen gezonden zijn, om zijne plaats te vervangen en de zorg voor de gemeenten op zich te nemen, die hij dan verlaten zal. De apostel wilde die gemeenten, jong en zwak als zij waren, niet zonder voldoend opzicht laten om haar te helpen en te leiden. Naar het schijnt was Titus niet haar gevestigde opziener en herder, maar een evangelist, anders zou Paulus hem niet van dat werk afgeroepen hebben. Omtrent Artemas lezen wij weinig, maar Tychicus wordt bij verschillende gelegenheden met achting genoemd. Paulus noemt hem een geliefde broeder, een getrouw dienaar, een mededienstknecht in den Heere, dus iemand, die voor den dienst recht geschikt geacht wordt. Omdat Paulus aan Titus schrijft: Benaarstig u tot mij te komen te Nicopolis, want aldaar heb ik voorgenomen te overwinteren, is het duidelijk dat de brief niet te Nicopolis geschreven is, zoals een onderschrift vermeldt, want dan zou hij gezet hebben, alhier en niet aldaar, heb ik voorgenomen te overwinteren.

2. De andere persoonlijke opdracht aan Titus is, dat hij twee van zijne vrienden op hun reis zal geleiden, zorgen dat zij behoorlijk toegerust worden en dat hun niets zou ontbreken. Dit moest

gedaan worden niet als een bewijs van burgerlijke beleefdheid, maar uit Christelijke waardering, omdat zij beiden uitgezonden waren, en dus zij zowel als hun werk achting verdienden. Zij waren waarschijnlijk gezonden om het Evangelie te prediken of op andere wijze voor de gemeenten nuttig te zijn. Zenas wordt de wetgeleerde genoemd, dit kan zijn met betrekking tot de Romeinse en ook tot de Mozaïsche wet, wat zijn beroep geweest is, is twijfelachtig. Apollos was een voortreffelijk en getrouw dienaar. Het begeleiden van zulke mannen op een deel van hun weg en het vergemakkelijken van hun werk en hun reis was een nodige en Gode gevallige dienst. Daaraan te helpen en daarin bezig te zijn, behoorde tot hetgeen de apostel aan Titus opgedragen had te onderwijzen, en hij herhaalt het hier: Dat ook de onzen leren goede werken voor te staan tot nodig gebruik, opdat zij niet onvruchtbaar zijn, vers 14. Laat de Christenen, die in God geloofd hebben, leren goede werken voor te staan, vooral het ondersteunen van dienaren in hun prediking van het Evangelie, en daardoor medearbeiders der waarheid worden, 3 Johannes 5-8. Opdat zij niet onvruchtbaar zijn. Het Christendom is geen onvruchtbare belijdenis, zijn belijders moeten vervuld zijn met vruchten der gerechtigheid, welke zijn door Jezus Christus tot heerlijkheid en roem van God. Het is niet genoeg dat zij schadeloos zijn, zij moeten voordelig wezen, het goede doen zowel als het kwade nalaten. Laat de onzen enige goede broodwinning, een behoorlijk beroep zoeken, om zich zelven en hun gezinnen te onderhouden en geen nutteloze last op aarde te zijn. Zo lezen sommigen deze woorden. Laat hen niet denken, dat het Christendom een vrijbrief geeft voor gemakzucht, neen, het legt de verplichting op om enig nuttig werk te verrichten en daarin Gods zegen te verwachten. Dat geeft een goed gerucht en doet den godsdienst door ieder eren, zij mogen geen nutteloze leden van de maatschappij zijn en anderen niet tot last verstrekken, maar instaat zijn om anderen in hun behoeften te helpen. Goede werken voor te staan tot nuttig gebruik, niet leven van den arbeid van anderen, maar zelf bijdragen tot het algemeen welzijn.

IV. De apostel besluit met groeten en zegenbeden, vers 15. Ofschoon zij waarschijnlijk Paulus niet persoonlijk bekend waren (tenminste niet allen), betuigt hij hun zijn liefde en doet hun door Titus zijn beste wensen overbrengen, daardoor erkent hij hem in zijn werk en wijst hem aan om daarin voort te gaan. Het strekt tot grote vertroosting en aanmoediging te weten, dat het hart en de gebeden van andere Christenen voor en met ons zijn.

Groet hen, die ons liefhebben in het geloof, of om des geloofs wille, die onze liefhebbende mede-Christenen zijn. Heiligheid, of het beeld Gods in den mens, is de grote aantrekkelijkheid, die kracht geeft aan alle andere banden, en zij zelf is de beste. De genade zij met u allen. Amen. Dat is de laatste zegenbede, niet voor Titus alleen, maar voor al de gelovigen met hem, hetgeen toont dat, ofschoon de brief in het opschrift alleen den naam van Titus bevat, hij geschreven was ten nutte van de gemeenten aldaar, en dat zij waren voor het oog en in het hart van den apostel toen hij schreef: "De genade zij met u allen", de liefde en de gunst van God, met de vruchten en de gevolgen daarvan, overeenkomstig ieders geestelijke behoeften in het bijzonder, en de aanwas daarvan en het gevoel meer en meer in uwe zielen. Dat is des apostels wens en gebed, tonende zijne genegenheid voor hen, zijne begeerte naar hun welzijn en een middel om de begeerde zaak voor hen te verkrijgen en aan hen mede te delen. Genade is de voornaamste zaak, waarnaar wij hebben te verlangen en waarom wij moeten bidden, zowel voor ons zelven als voor anderen, zij is de samenvatting van alle goeds.

Amen! besluit het gebed, uitdrukkende de begeerte en de hoop dat het zo wezen moge en zo zijn zal.

DE BRIEF AAN FILEMON

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN DEN BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS AAN FILEMON.

Deze brief van Filémon is geplaatst de laatste van de brieven, die den naam van Paulus bevatten; wellicht omdat hij de kortste is en een bijzonder onderwerp behandelt, dat zeer verschilt van die der andere brieven. Maar toch een onderwerp, waarvan de Geest Gods, die den brief ingaf, zag dat de behandeling zeer leerrijk en nuttig voor de gemeente zou zijn. De zaak was deze: Filémon, een man van aanzien en waarschijnlijk een dienaar in de gemeente te Colosse, een stad van Frygië, had een dienaar genaamd Onésimus, die hem bestal en vluchtte. Deze kwam op zijn omzwervingen te Rome, waar Paulus toen gevangen was om des Evangelies wil. Door Gods Voorzienigheid kwam hij daar onder diens prediking, en werd daardoor bekeerd door den zegen Gods. Daarna had hij een tijdlang den apostel in zijne banden gediend, en was hem waarschijnlijk verder nuttig geweest. Maar Paulus, te weten komende dat hij de dienstknecht van een ander was, wilde hem zonder diens toestemming niet bij zich houden, doch zond hem terug met een aanbevelingsbrief, waarin hij ernstig verzocht om vergeving en vriendelijke wederaanneming.

Alvorens wij overgaan tot de verklaring, moet ten opzichte van den brief en zijn inhoud kennis genomen worden van de volgende algemene dingen: I. De goedheid en barmhartigheid Gods voor een armen en rondzwervenden zondaar, om hem door Zijn genadige voorzienigheid onder de middelen te brengen, en die te doen dienstbaar zijn aan zijne bekering. Zo werd hij gevonden van degene, die hem niet zocht; gevonden van degenen, die hem niet vraagde, Jesaja 65:1. II. De grote en innige toegenegenheid tussen een waarachtig bekeerde en hem, dien God als het middel voor zijne bekering gebruikte. Paulus beschouwt dezen armen vluchteling nu als zijn zoon in het geloof, en noemt hem zijn eigen ingewanden. En Onesimus dient gaarne Paulus in zijn gevangenschap, en zou daarmee gaarne zijn voortgegaan indien zijn plicht dat gedoogd had; maar daar hij de dienstknecht van een ander was, moest hij terugkeren en zich aan zijn meester onderwerpen en zich ter zijner beschikking stellen. III. De tedere en goede gemoedsgesteldheid van den gezegenden Paulus. Met hoeveel ernst stelt hij belang in den armen slaaf! Nu deze door zijne prediking verzoend is met God, werkt hij voor zijne verzoening met zijn meester. Welk een innemenden brief schrijft hij in zijn belang! Nauwelijks is enige beweegreden verzuimd, die mogelijk in deze omstandigheid dienst kan doen, en alle worden zo dringend aangewend, dat hij niet meer had kunnen doen al ware het dat hij de grootste gunst voor zich zelven verzocht had. IV. De merkwaardige voorzienigheid Gods, die zulk een korten brief deed bewaard blijven, ofschoon hij kon beschouwd worden als van weinig betekenis voor de gemeente; daar het niet alleen een brief aan een bijzonder persoon is (gelijk die aan Timotheus, Titus, Gajus en de uitverkoren vrouwe ook zijn) maar ook met een bijzonderen, persoonlijken inhoud: het aanbevelen van een weggelopen slaaf in de gunst van zijn meester, dien hij beledigd had. Wat is daarin, dat de zaligheid betreft? En toch is over dezen brief Gods zorg waakzaam geweest, omdat hij, evenals de andere Schriften, door goddelijke ingeving geschreven was, en op zijne wijze, evenals die andere, dus nuttig is tot lering, tot vermaning, tot verbetering, en tot kennis van de godzaligheid. God wilde een bewijs en een voorbeeld geven van Zijn vrije en rijke genade tot aanmoediging en vertroosting van de laagste en ergste zondaren, die tot Hem opzien om barmhartigheid en vergeving. En een voorbeeld voor dienaren en anderen om niemand te verachten; veel minder nog over hen te oordelen, alsof zij de gemeenste buitengeworpenen waren, maar

veelmeer te arbeiden aan hun bekering, hopende dat zij gered mogen worden; en terzelfder tijd hoe zich jegens hen te gedragen. Vreugde moet er zijn op aarde, zowel als in den hemel, over één zondaar, die zich bekeert. Hij moet worden bemind en geholpen, en in het goede versterkt en er in vooruit gebracht; en wat zijn uitwendige omstandigheden aangaat, zijn welzijn moet gezocht en bevorderd worden zoveel als mogelijk is. En zulk een geredde, wat hem aangaat, hij moet nederig en dankbaar zijn, God en Zijn werktuigen erkennende voor al het goede, dat hij ontvangen heeft; bereid om al wat doenlijk is te verrichten teneinde te herstellen wat hij bedorven heeft, en een leven van dankbaarheid en gehoorzaamheid te leiden. Tot zulke doeleinden werd wellicht deze brief geschreven en bewaard. En misschien V:is er nog meer en dieper in. Bij wijze van vergelijking is het gehele geval toepasselijk op het middelaarschap en de tussenkomst van Christus voor arme zondaren. Wij, gelijk Onesimus, hebben ons aan den dienst van God onttrokken en Hem in Zijne rechten beledigd. Jezus Christus vindt ons en werkt door Zijne genade een verandering in ons, en treedt daarna voor ons tussen bij den Vader, opdat wij weer in Zijne gunst mogen aangenomen worden en ons de beledigingen vergeven worden; en wij zijn er zeker van, want de Vader hoort Hem altijd. Er is geen reden om er aan te twijfelen of Paulus slaagde er in, dat Filémon Onesimus vergaf en hem weer aannam. Hoeveel meer reden hebben wij om te vertrouwen, dat de voorspraak van Christus bij den Vader de aanneming verwerft van allen, wier lot Hij zich aantrekt en die Hij Zijnen Vader aanbeveelt. Na deze algemene beschouwingen komen wij tot den brief zelf.

HOOFDSTUK 1

1 Paulus, een gevangene van Christus Jezus, en Timotheus, de broeder, aan Filemon, den geliefde, en onzen medearbeider,
2 En aan Appia, de geliefde, en aan Archippus, onzen medestrijder, en aan de Gemeente, die te uwen huize is:
3 Genade zij ulieden en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
4 Ik dank mijn God, uwer altijd gedachtig zijnde in mijn gebeden;
5 Alzo ik hoor uw liefde en geloof, hetwelk gij hebt aan den Heere Jezus, en jegens al de heiligen;
6 Opdat de gemeenschap uws geloofs krachtig worde in de bekendmaking van alle goed, hetwelk in ulieden is door Christus Jezus.
7 Want wij hebben grote vreugde en vertroosting over uw liefde, dat de ingewanden der heiligen verkwikt zijn geworden door u, broeder!
8 Daarom, hoewel ik grote vrijmoedigheid heb in Christus, om u te bevelen, hetgeen betamelijk is;
9 Zo bid ik nochtans liever door de liefde, daar ik zodanig een ben, te weten Paulus, een oud man, en nu ook een gevangene van Jezus Christus.
10 Ik bid u dan voor mijn zoon, denwelken ik in mijn banden heb geteeld, namelijk Onesimus;
11 Die eertijds u onnut was, maar nu u en mij zeer nuttig; denwelken ik wedergezonden heb.
12 Doch gij, neem hem, dat is mijn ingewanden, weder aan;
13 Denwelken ik wel had willen bij mij behouden, opdat hij mij voor u dienen zou in de banden des Evangelies.
14 Maar ik heb zonder uw goedvinden niets willen doen, opdat uw goeddadigheid niet zou zijn als naar bedwang, maar naar vrijwilligheid.
15 Want veellicht is hij daarom voor een kleinen tijd van u gescheiden geweest, opdat gij hem eeuwig zoudt weder hebben.
16 Nu voortaan niet als een dienstknecht, maar meer dan een dienstknecht, namelijk een geliefden broeder, inzonderheid mij, hoeveel te meer dan u, beide in het vlees en in den Heere.
17 Indien gij mij dan houdt voor een metgezel, zo neem hem aan, gelijk als mij.
18 En indien hij u iets verongelijkt heeft, of schuldig is, reken dat mij toe.
19 Ik, Paulus, heb het geschreven met deze mijn hand, ik zal het betalen; opdat ik u niet zegge, dat gij ook uzelven mij daartoe schuldig zijt.
20 Ja, broeder, laat mij uwer hierin genieten in den Heere; verkwik mijn ingewanden in den Heere.
21 Ik heb aan u geschreven, vertrouwende op uw gehoorzaamheid; en ik weet, dat gij doen zult ook boven hetgeen ik zeg.
22 En bereid mij ook tegelijk een herberg; want ik hoop, dat ik door uw gebeden ulieden zal geschonken worden.
23 U groeten Epafras, mijn medegevangene in Christus Jezus,
24 Markus, Aristarchus, Demas, Lukas, mijn medearbeiders.
25 De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met uw geest. Amen.

In dezen brief hebben wij

I. De voorrede, vers 1-7,

II Het onderwerp, vers 8-21,

III. Het besluit, vers 22-25.

Filemon 1:1-7

I. In de eerste twee verzen worden genoemd de persoon, die den brief schrijft, en de persoon, aan wie hij gericht is, met enige nadere aanduiding die min of meer de reden van het schrijven doet kennen.

1. Paulus schrijft als voornaamste, hij noemt zich een gevangene van Jezus Christus, dat is voor Jezus Christus. Op zich zelve is het geen troost en geen eer om een gevangene te zijn, maar zoals Paulus het was, voor het geloof en de verkondiging van het Evangelie, was het waarlijk heerlijkheid en zeer geschikt om Filemon te bewegen tot hetgeen hem door zo iemand gevraagd werd. Een verzoek van iemand, die lijdt voor Christus en Zijn Evangelie, zal zeker met tederheid beschouwd worden door een gelovige en door een dienaar van Christus, vooral wanneer het versterkt wordt door de hulp van Timotheus, een uitnemend man in de gemeente, die soms door Paulus zijn zoon in het geloof genoemd werd, maar nu, waarschijnlijk op meergevorderden leeftijd, zijn broeder. Wat kon aan twee zulke vragers geweigerd worden? Paulus gaat er niet licht over heen om een armen bekeerde te helpen, hij neemt alles te hulp wat hem van dienst kan zijn.

2. De personen, aan wie geschreven wordt, zijn Filemon en Appia, en met hen Archippus, en de gemeente, die te hunnen huize is. Filemon, de meester van Onesimus, was de voornaamste, aan wie de brief gericht werd, het hoofd van het gezin, die de macht en het gezag had om aan te nemen of te verwerpen. Onesimus was zijn eigendom, en daarom moest de zaak in de eerste plaats met hem behandeld worden.

Aan Filemon, den geliefde en onzen medearbeider. Hij was een goed man, en waarschijnlijk een dienaar, en om beide redenen een man, dien Paulus beminde. De goeden liefhebben is een eigenschap van een goed dienaar, Titus 1:8, en boven alles moeten zij liefhebben hen, die met hen arbeiden in het Evangelie en die daarin getrouw zijn. De algemene roeping der Christenen bindt hen, die Christenen zijn, aan elkaar, maar wanneer ze samengevoegd zijn door de bijzondere roeping van dienaren, zal de band nog veel inniger zijn! Paulus, op den hoogsten trap der bediening, noemt niet alleen Timotheus, een evangelist, zijn broeder, maar zelfs Filemon, een gewone dienaar, zijn geliefde medearbeider- een voorbeeld van nederigheid en neerbuiging, en van allergenegenste gevoelens zelfs in hen, die de hoogsten in de gemeente zijn, jegens anderen, die arbeiders zijn in dezelfde bepaalde hemelse roeping. Met Filemon wordt Appia genoemd, waarschijnlijk zijne echtgenote, en omdat ook zij belang heeft bij de zaken van het gezin richt Paulus zich ook tot haar. Ook zij was beledigd en ook haar was onrecht aangedaan door Onesimus, en daarom was het raadzaam ook haar te noemen in een brief van verzoening en waarin vergeving gevraagd werd. Rechtvaardigheid en voorzichtigheid leidden Paulus er toe haar opzettelijk te noemen, zij kon helpen om dit schrijven zijn doel te doen bereiken, Zij wordt genoemd voor Archippus, omdat zij bij de zaak meer betrokken was. Er bestaat innige vereniging tussen man en vrouw in huishoudelijke zaken, hun belangen zijn een, hun handelingen en neigingen behoren dus ook een te zijn. Zij zijn de voornaamste van de personen, aan wie de brief gericht is. De minder voorname zijn Archippus en de gemeente in Philemons huis. Archippus was dienaar van de gemeente te Colosse, vriend van Filemon en denkelijk zijn mededienaar. Paulus hield hem wellicht voor iemand, dien Filemon om raad zou vragen, en die hem behulpzaam zou zijn in het goede werk van verzoenen en vrede maken, en vond het daarom gewenst om zijn naam in het opschrift van den brief te melden, met de bijvoeging: onzen medestrijder. Hij had Filemon genoemd onzen (niet zijn) medearbeider. Dienaren moeten zich zelven

beschouwen als arbeiders en krijgsknechten, moeten daarom moeite doen en ongemak verdragen, zij moeten op wacht staan en hun post betrekken, zij moeten elkaar beschouwen als medearbeiders en medestrijders, die elkaar moeten helpen, en elkanders harten en handen versterken in al het werk van hun heilige bediening. Zij moeten zorgen dat zij van geestelijke wapenen voorzien zijn en die goed kunnen gebruiken. Als arbeiders moeten zij het Woord bedienen, en de sacramenten en tuchtmiddelen, en waken over dè zielen, als degenen die rekenschap geven zullen. En als krijgsknechten moeten zij den strijd des Heeren strijden, zich niet verwarren in de dingen dezes levens, maar trachten te behagen aan Hem, die hen tot Zijne krijgsknechten geroepen heeft, 2 Timotheus 2:4. En de gemeente, die te uwen huize is, zijn gehele gezin, waarin de aanbidding Gods uitgeoefend werd, zodat hij, om zo te zeggen, een gemeente in zijn huis had.

A. Gezinnen, die over het algemeen tot de godvruchtigste en ordelijkste behoren, kunnen toch een ongodsdienstig en ondeugend lid bevatten. Dit verzwaarde de zonde van Onesimus, dat die gepleegd werd waar hij beter kon en moest geleerd hebben, waarschijnlijk had hij zijn wangedrag zeer bedekt gehouden en was het eerst door zijn vlucht kenbaar geworden. Alleen God kent de harten, totdat de daden hen blootleggen.

B. Deze ene slechte dienstknecht verhinderde niet dat Philemons gezin genoemd werd en geacht werd te zijn ene gemeente, ter wille van de godsdienstige verering en de orde, die daar gehouden werd, en dat moeten alle gezinnen zijn: kweekplaatsen van godsdienst, plaatsen waar God aangeroepen, Zijn Woord gelezen, Zijn sabbat gehouden wordt, en waar de leden onderwezen worden in de kennis van Hem en van hun plichten jegens Hem. Verzuim daarvan is de bron van onwetendheid en allerlei bederf. Slechte gezinnen zijn kweekplaatsen voor de hel, gelijk goede voor den hemel.

C. Meesters en andere leden van de gezinnen mogen niet menen, dat het genoeg is goed te zijn, een ieder voor zich zelven en op zijn eigen plaats, maar zij moeten dat ook jegens elkaar zijn. Philemons huisgezin was een gemeente en Paulus richt zijn brief aan hen allen, omdat zij allen bij de zaak van Onesimus belang hebben, opdat ook hun genegenheid, evenals die van Filemon, tot hem moge wederkeren, en opdat zij, ieder naar zijn vermogen, mogen medewerken dat de gewenste en gevraagde verzoening tot stand kome. Het is begeerlijk dat alle leden van een gezin elkaar wèlgezind zijn, om elkanders bijzonder welzijn en het algemeen goed en den zegen voor allen te bevorderen. Daarom heeft Paulus zijn brief zo algemeen geadresseerd, opdat allen gezind zouden worden den armen bekeerling weer te erkennen en aan te nemen, en zich welwillend jegens hem te gedragen. Daarop volgt:

II. De groet van den apostel. Genade zij ulieden en vrede van God, onzen Vader en den Heere Jezus Christus. Dit was het teken in elke brief, zo schreef de apostel. Hij wenst hartelijk het beste voor al zijne vrienden, hij wenst hun het beste van alle dingen, geen goud of zilver, of enig aards goed, in de eerste en voornaamste plaats, maar genade en vrede van God in Christus. Hij kan zelf hun die niet geven, maar hij bidt dat ze hun geschonken mogen worden. Genade, de vrije gunst en welwillendheid van God, de oorsprong en fontein van alle zegeningen, en vrede, alles goeds als de vrucht en uitwerking van die genade. Zij ulieden, dat is worde u geschonken, blijve met u, met het troostrijke gevoel daarvan voor uzelven. Van God onzen Vader en den Heere Jezus Christus. De Heilige Geest wordt hier ook bedoeld, ofschoon niet genoemd, want alle handelingen met de schepselen gaan uit van de gehele Drie-eenheid, van den Vader, die onze Vader is in Christus, de

eerste in handeling en in wezen, en van Christus, Zijn gunst en genegenheid als God, en de vruchten daarvan, door Hem als Middelaar, de Godmens. Het is in den Geliefde, dat wij aangenomen zijn, en door Hem hebben wij vrede en alle goede dingen, die is, met den Vader en den Geest, voor alles te danken en te prijzen, en dien wij moeten aannemen niet alleen als Jezus en Christus, maar als onzen Heere. In 2 Corinthiërs 13:14 staat de apostolische zegen voluit: De genade van onzen Heere Jezus Christus en de liefde Gods en de gemeenschap des Heiligen Geestes zij met u allen. Amen! Geestelijke zegeningen moeten eerst en voornamelijk gezocht worden voor ons zelven en voor anderen. De gunst van God en de vrede met Hem, is in zich zelve het beste en begeerlijkste goed, en het is de oorzaak van al het overige, en hetgeen zoetheid legt in elke barmhartigheid en ons gelukkig maken kan zelfs bij het gemis van alle aardse goederen. Alhoewel de vijgenboom niet bloeien zal, en gene vrucht aan den wijnstok zal zijn, dat het werk des olijfbooms liegen zal, en de velden geen spijze voortbrengen, dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal en dat er geen rund in de stallingen wezen zal, zo zal ik nochtans in den Heere van vreugde opspringen, en ik zal mij verheugen in den God mijns heils, Habakuk 3:17, 18. Velen zeggen: wie zal ons het goede doen zien! Maar, als God over ons het licht Zijns aanschijns verheft, zal dat meer vreugde in ons hart geven dan alle wereldse goederen samen, Psalm 4:6, 7. En Numeri 6:27. De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede. Daarin is alle goeds, en alles komt tot ons uit deze ene fontein: God, den Vader, den Zoon en den Heiligen Geest. Na deze begroeting door den apostel van Filemon en zijn gezin en vrienden -ten einde des te beter het doel van zijn schrijven te bereiken:

III. Vermeldt hij de bijzondere toegenegenheid, die hij voor hem gevoelt, door dankzegging en gebed voor hem, en de grote vreugde over de vele goede dingen, die hij van hem wist en hoorde, vers 4-7. Des apostels dank en gebed voor Filemon worden hier genoemd in hun voorwerp, omstandigheden en inhoud, en den weg waardoor veel van het goede, dat hij van Filemon vernam, hem ter oren kwam.

1. Hier is hetgeen, waarvoor Paulus dankzegt en bidt voor Filemon. Ik dank mijnen God, uwer altijd gedachtig zijnde in mijne gebeden enz. Merk op:

A. God is de bewerker van al het goede, dat in enig mens is of door hem gedaan wordt.

Uwe vrucht is uit Mij gevonden, Hosea 14:9. Hem komt derhalve daarvoor alle dank toe.

Wie ben ik, en wat is mijn volk, dat wij de macht zouden verkregen hebben, om vrijwillig te geven, gelijk dit is? Want het is alles van U, 1 Kronieken 29:14, beide het offer en de wil om het te brengen. Daarom zegt hij, vers 13 :Nu dan, o onze God, wij danken U en loven den naam Uwer heerlijkheid.

B. Het is het voorrecht van alle Godvrezenden, dat zij in hun gebeden en dankzeggingen komen tot God als hun God: Onze God, wij danken U! zegt David. Ik dank mijnen God, schrijft Paulus.

C. Onze gebeden en dankzeggingen moeten Gode gebracht worden niet alleen voor ons zelven, maar ook voor anderen. Afzonderlijke gebeden moeten niet gebracht worden met een afzonderenden geest, wij mogen niet alleen aan onze eigen belangen denken, maar moeten ook anderen ons herinneren. Wij moeten vreugde en dankbaarheid gevoelen voor al het goede in hen, of door hen verricht, of hun geschonken-zover het ons bekend is-en het goede voor hen zoeken.

Daarin ligt voor geen gering gedeelte de gemeenschap der heiligen. Paulus was gewoon in zijn afzonderlijke gebeden en dankzeggingen, dikwijls zijn vrienden met name te gedenken. Ik dank mijnen God, uwer altijd gedachtig zijnde in mijne gebeden, soms bij name, maar altijd hen in gedachten hebbende, en God weet wat wij bedoelen, al noemen wij het niet bij name. Dat is een middel om ons te oefenen in de liefde, en goed voor anderen te verkrijgen. Strijdt met mij in uwe gebeden tot God voor mij, zegt de apostel, en wat hij voor zich zelven begeerde, bracht hij zeker in praktijk voor anderen, en dat moeten wij allen doen. Bidt voor elkaar, Jakobus 5:16.

2. Bij welke gelegenheden deed Paulus dat? Altijd. Altijd uwer gedachtig zijnde, doorgaand, niet eens of twee keren per dag, maar gewoonlijk. Zo moeten wij Christelijke vrienden veel en dikwijls gedenken, wanneer hun toestand het vereist, en hen in onze gedachten en in onze harten aan God opdragen.

3. Hier is de zaak, waarvoor hij dankzegt en bidt met betrekking tot Filemon.

A. Zijn dankzeggingen.

a. Hij dankt God voor de liefde, welke hij gehoord had dat Filemon voor den Heere Jezus had. Hem moeten wij liefhebben boven alles als God, zoals Zijn goddelijke volmaaktheden waardig zijn, en in betrekking tot ons, als de Heere, onze Heere, onze Schepper, Verlosser en Zaligmaker, die ons heeft liefgehad en zich zelven voor ons overgaf. Paulus dankt God er voor dat hij gehoord heeft, dat Filemon dat kenmerk bezit en vertoont.

b. Evenzeer voor zijn geloof in Christus. Liefde tot Christus en geloof in Hem zijn Christelijke deugden van den eersten rang, er bestaat dus grote reden van dankzegging aan God, wanneer Hij iemand met deze gezegend heeft. Zo schrijft Paulus aan de Romeinen, 1:8 :Ik dank mijnen God door Jezus Christus over u allen, dat uw geloof verkondigd wordt in de gehele wereld. En met betrekking tot de Colossenzen, 1:3, 4: Wij danken den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, alzo wij van uw geloof in Christus Jezus gehoord hebben. Dit is een zaligmakende genade, en het beginsel zelf van Christelijk leven en alle goede werken.

c. Hij dankt God evenzeer voor Philemons liefde tot al de heiligen. Die twee moeten samengaan, want wie liefheeft degenen, die geboren heeft, die moet (en zal) ook liefhebben degenen, die geboren zijn. De apostel voegt dat bijeen in Colossenzen 1:3, 4: Wij danken God alzo wij van uw geloof in Christus Jezus gehoord hebben, en van de liefde, die gij hebt tot al de heiligen. Zij, die het beeld van Christus dragen, zullen door alle Christenen bemind worden. Verschillende gevoelens en manieren in dingen van ondergeschikt belang zullen geen verschil maken in de genegenheid voor elkaar, ofschoon er verschil in den graad van liefde zal zijn naarmate de gelijkenis met Christus meer of minder gezien wordt. Maar uitwendige verschillen komen hier niet in aanmerking. Paulus noemt een armen bekeerden slaaf zijne ingewanden. Wij moeten, evenals God doet, alle heiligen liefhebben. Paulus dankt God niet alleen voor het goede, dat in de gemeenten was, maar ook voor het goede, dat in de enkele personen gevonden werd, en ofschoon dit hem alleen door mededeling van anderen bekend was. Alzo ik hoor uwe liefde en geloof, hetwelk gij hebt aan den Heere Jezus en jegens al de heiligen. Dat was waar hij naar vroeg ten opzichte van zijn vrienden, de oprechtheid, de toeneming en de vruchtbaarheid van hun genade, hun geloof in Christus en hun liefde jegens al de heiligen. Liefde jegens de heiligen, zo zij oprecht is, zal algemene en allen-omvattende liefde jegens al

de heiligen zijn, maar geloof en liefde, ofschoon zij in het hart verborgen zijn, worden gekend aan hun vruchten. Daarom:

B. Voegt de apostel gebeden bij zijn dankzeggingen, opdat de vruchten van Philemons geloof en liefde meer en meer openbaar mochten worden, en opdat de mededeling daarvan anderen mocht brengen tot erkentenis van al het goede voor Christus Jezus, dat in hem en in zijn huis was, opdat hun licht mocht schijnen voor de mensen, en dezen, ziende hun goede werken, mochten opgewekt worden om hen na te volgen, en hun Vader, die in de hemelen is, te verheerlijken. Goede werken moeten verricht worden, niet uit ijdele eer, om gezien te worden, maar als ze gezien worden moet het zijn tot verheerlijking Gods en tot welzijn der mensen.

4. Hij voegt er de reden bij, zowel voor zijn dankzegging als voor zijn gebed. Want wij hebben grote vreugde en vertroosting over uwe liefde, dat de ingewanden der heiligen zijn verkwikt geworden door u, broeder, vers 7. Het goede, dat gij gedaan hebt en nog doet, is een overvloedige oorzaak van vreugde en vertroosting voor mij en voor anderen, die daarom begeren dat gij meer en meer moogt voortgaan en overvloedig worden in zulke vruchten tot Gods eer en tot aanbeveling van den godsdienst. De bediening van dezen dienst vervult niet alleen het gebrek der heiligen, maar is ook overvloedig door vele dankzeggingen tot God, 2 Corinthiërs 9:12.

Filemon 1:8-25

Wij hebben hier:

I. Het voorname deel van den brief, dat was: pleiten bij Filemon in het belang van Onesimus, dat hij dezen weer ontvangen en zich met hem verzoenen zou. Vele beweegredenen daartoe gebruikt Paulus, vers 8-21.

1. De eerste pleitgrond is ontleend aan het voorafgaande en daarom er mede verbonden door het woordje: daarom, ziende hoeveel goeds meegedeeld wordt omtrent u en gevonden wordt in u, voornamelijk uwe liefde tot al de heiligen, laat mij dat nu ook zien bij deze nieuwe gelegenheid: verkwik de ingewanden van Onesimus en daardoor ook de mijne. Vergeef hem en ontvang hem, die een nieuwbekeerde en daardoor ook een heilige, een voor- werp van uw gunst en liefde, is. Een geneigdheid om goed te doen, gepaard met vroeger gegeven bewijzen daarvan, is een goed middel om er nader op aan te dringen. Zijt niet traag in goeddoen, ga er mee voort nu gij er toe instaat zijt en nieuwe gelegenheden daartoe zich voordoen, doe het voortdurend.

2. De tweede pleitgrond is het gezag van hem, die nu het verzoek deed: Ik heb grote vrijmoedigheid in Christus om u te bevelen hetgeen betamelijk is, vers 8. De apostelen hadden onder Christus grote macht in de gemeenten over de gewone dienaren, zowel als over de leden der gemeenten, tot opbouwing, zij mochten van hen eisen hetgeen betamelijk was en moesten dan gehoorzaamd worden, dit moest Filemon wel in acht nemen. Dit was een zaak, waarin de apostel de macht had te bevelen, ofschoon hij daarvan thans geen gebruik wenste te maken. Dienaren, hoeveel macht zij ook in de gemeenten mogen hebben, moeten voorzichtig in de uitoefening daarvan zijn, zij mogen die niet verder aanwenden dan raadzaam is en niet verder dan vereist wordt, in alles moeten zij goddelijke wijsheid en bescheidenheid tonen. En daarom is hetgeen volgt:

3. De derde pleitgrond. Afstand doende van het gezag, waardoor hij bevelen kon, verkoos hij met hem in onderhandeling te treden: Zo bid ik nochtans liever door de liefde. Het is geen verlaging voor degenen, die macht hebben, om neerbuigend te zijn, en soms te verzoeken wat zij, naar strikt recht, bevelen kunnen. Zo doet Paulus hier ofschoon hij een apostel was, hij bidt waar hij kon bevelen, hij handelt uit liefde in plaats van uit gezag, en dat versterkte ongetwijfeld zijn invloed. Vooral door hetgeen volgt:

4. De vierde pleitgrond. Indien enige omstandigheid den persoon, die iets vraagt kracht bijzet aan zijn verzoek, dan is het wel deze: Daar ik zodanig een ben, te weten Paulus, een oud man, en nu ook een gevangene van Jezus Christus. Hoge leeftijd geeft aanspraak op eerbied, en de verzoeken van bejaarden, in dingen, die geoorloofd en gepast zijn, behoren met onderscheiding ontvangen te worden. Het verzoek van een bejaarden apostel, die lijdende was voor Christus en diens Evangelie, moest zachtmoedig aangehoord worden. Indien gij iets doen wilt voor een armen, ouden gevangene, om hem in zijn banden te vertroosten en hem zijn keten lichter te maken, willig dan in wat ik van u begeer, gij zult daardoor in zekeren zin Christus eren in den persoon van Zijn ouden lijdenden dienstknecht, en die zal het zeker beschouwen als aan Hem zelven gedaan.

5. Den vijfden pleitgrond ontleent hij aan de geestelijke betrekking tussen Onesimus en hem zelven. Ik bid u dan voor mijn zoon, dien ik in mijn banden heb geteeld, namelijk Onesimus, vers 10.

Ofschoon hij naar recht en in burgerlijke verhouding uw dienstknecht is, in geestelijken zin is hij nu mijn zoon, God heeft mij gebruikt als werktuig voor zijne bekering, hier, terwijl ik om Christus' wil gevangen zit. Zo geeft God soms eer en vertroosting aan Zijn lijdende dienstknechten, niet alleen door in hen zelven door hun lijden het goede te werken, en daardoor hun eigen deugden te oefenen en te sterken, maar ook door hen te maken tot een middel van veel geestelijk goeds voor anderen, hetzij door hun bekering gelijk met Onesimus het geval was, hetzij door hun bevestiging en versterking, zie Filippenzen 1:14 :Het merendeel der broederen, door mijne banden vertrouwen gekregen hebbende, durft overvloediger het woord onbevreesd spreken. Ofschoon Gods dienstknechten in banden zijn, zo zijn Zijn woord en Geest toch niet gebonden, en kunnen er geestelijke kinderen geboren worden. De apostel zegt met tederheid: mijn zoon, dien ik in mijne banden heb geteeld. Hij was hem dierbaar en daarom hoopte hij, dat hij het ook Filemon zou zijn. Een weldaad in de gevangenis genoten, is dubbel zoet en versterkend. Paulus maakt een pleitgrond van deze dierbare betrekking, die nu tussen hem en Onesimus bestond, zijn zoon in zijn banden geteeld.

6. Hij beroept zich op Philemons eigenbelang. Die eertijds u onnut was, maar nu u en mij zeer nuttig, vers 11. Merk op:

A. Ongeheiligde mensen zijn nutteloze mensen. Zij beantwoorden niet aan het grote doel van hun bestaan en betrekkingen. Genade maakt ons voor een en ander geschikt. Vroeger onnut, maar nu zeer nuttig, gezind en geschikt om nuttig te zijn, en hij zal het voor u, zijn meester, zijn, indien gij hem ontvangt, want sedert zijne bekering is hij het mij geweest, mij in mijne banden dienende. Er schijnt een zinspeling op den naam Onesimus te zijn, want die betekent: de nuttige. Nu zal hij met recht zijn naam dragen. Men zie ook hoe de apostel in deze zaak spreekt, niet alsof Onesimus door zijn vroeger gedrag enigen waarborg gegeven had, hij had zijn meester onrecht aangedaan, en was gevlucht en had geleefd alsof hij vrij was en hem niet toebehoorde, maar daar God boetelingen de zonden vergeeft en ze niet weer ophaalt, moeten mensen ook zo doen. Hoe teder spreekt Paulus hier. Onesimus' zonde was niet klein, hij wenste dus niet dat iemand de zaak vergoelijken zou, zomin als hijzelf dat deed, maar nu hij er zich over vernederd had en zonder twijfel er zich zeer voor schaamde, wilde de apostel zijn geest niet neerslaan door voortdurend hem er mede te beladen. Daarom spreekt hij hem voor bij Filemon, opdat deze geen scherpe aanmerkingen over zijns dienstknechts wangedrag zou maken, maar het hem vergeven.

B. Welk een gelukkige verandering brengt de bekering teweeg, van kwaad wordt iemand goed, van onnut zeer nuttig. Godvrezende dienstknechten zijn een schat voor een gezin. Zij zijn nauwgezet op hun tijd en het hun toevertrouwde, bevorderen de belangen van hen, die zij dienen, en handelen met alles zo goed mogelijk. Deze beweeggrond wordt hier dus ook gebruikt. Het zal nu een voordeelzijn hem te ontvangen, hij is zo veranderd dat ge moogt verwachten dat hij een getrouw dienstknecht vol plichtbesef zal zijn, ofschoon hij dat vroeger niet was.

7. Hij spreekt Filemon van de grote toegenegenheid, welke hij voor Onesimus gevoelt. Hij had vroeger reeds de geestelijke betrekking vermeld, mijn zoon, dien ik in mijne banden geteeld heb, en nu zegt hij hoe dierbaar die zoon hem is: Doch gij, neem hem, dat is mijne ingewanden, weer aan, vers 12. Ik heb hem lief als mij zelven, en daarom heb ik hem tot u gezonden met het doel, dat gij hem ontvangen zult, en dat doen om mijnentwil, neem hem dus aan als iemand, die mij dierbaar is. Ook goede mensen hebben soms behoefte aan groten ernst en overreding om hun hartstochten te

beheersen, hun gevoeligheden te onderdrukken, en vergeving te schenken hun, die hen beledigd en hun onrecht gedaan hebben. Sommigen denken dat Paulus nog een andere reden had om zoveel, zo ernstig en zo liefdevol te pleiten om zijn verzoek ingewilligd te krijgen. Filemon, een Phrygiër, was misschien van nature een man met een ruw en lastig humeur, en daarom moest al het mogelijke in het werk gesteld worden om hem tot vergeving en verzoening over te halen. Wij moeten strijden om gelijk God, traag tot toorn, geneigd tot vergeven en overvloedig in vergevensgezindheid te zijn.

8. Het was voor den apostel een opoffering dat hij Onesimus terugzond, ofschoon hij kon verwachten, dat Filemon hem wel zou toegestaan hebben hem langer bij zich te houden, wilde hij dat niet doen, vers 13, 14. Paulus was nu gevangen en had behoefte aan een vriend of een dienaar om voor hem te zorgen en hem bij te staan, hij had ondervonden dat Onesimus daarvoor zeer bereid en geschikt was, en daarom had hij hem kunnen houden, om hem te dienen in plaats van Filemon zelven. Indien hij dezen verzocht had om met dat doel zelf te komen, onderstelde hij dat deze het niet zou geweigerd hebben, veel minder nog wilde hij denken dat die onwillig zou zijn hem zijn dienstknecht daarvoor te laten. En toch wilde hij die vrijheid niet gebruiken, ofschoon ze hem zeer te stade zou zijn gekomen.

Ik heb hem tot u gezonden, opdat enige goede dienst, door u aan mij bewezen, niet zou zijn als naar bedwang maar naar vrijwilligheid. Goede daden zijn Gode en den mensen het aangenaamst wanneer zij vrijwillig verricht worden. En Paulus wilde, niettegenstaande zijn apostolische macht, tonen hoeveel eerbied hij had voor burgerlijke rechten, welke door het Christendom in geen enkel opzicht afgeschaft of verzwakt, maar veeleer bevestigd en versterkt worden. Hij wist dat Onesimus de dienstknecht van Filemon was, en daarom niet zonder diens goedkeuring aan hem onthouden worden mocht. In zijn onbekeerden staat had deze dat recht geweld aangedaan en zich tot zijns meesters schade er aan onttrokken, maar nu had hij zijn zonden ingezien en berouwd, nu was hij gewillig en begerig om tot zijn plicht terug te keren, en Paulus wenste hem daarvan niet terug te houden, maar veelmeer hem daarin behulpzaam te zijn. Hij had inderdaad op de bereidwilligheid van Filemon kunnen vooruit handelen, maar verloochende liever zich zelven dan dat te doen.

9. De verandering, nu in Onesimus gewerkt, maakte dat Filemon thans geen gevaar meer liep dat deze opnieuw zou vluchten of hem benadelen. Want wellicht is hij daarom voor een kleinen tijd van u gescheiden geweest, opdat gij hem voor eeuwig weer zoudt hebben, vers 15. Men vindt mensen, van welken Salomo zegt: Zo gij hem uitredt, zult gij nog moeten voortvaren, Spreuken 19:19, maar de verandering, in Onesimus gewrocht, was van dien aard, dat hij voortaan niemand meer zou nodig hebben, om hem voor te spreken. De liefde mocht zo hopen en oordelen, het zou ook wel zo zijn, maar toch spreekt de apostel voorwaardelijk, opdat niemand stout genoeg zou zijn om ook zulke proeven te nemen in afwachting van gelijken gunstigen uitslag.

A. In zaken, die verkeerd kunnen lopen, moeten dienaren behoedzaam spreken, opdat de goedgunstige beschikkingen van God jegens zondaren niet worden misbruikt als aanmoedigingen tot de zonde, of tot verzwakking van een rechtmatigen afschuw van het kwade. Veellicht is hij daarom voor een kleinen tijd van u gescheiden geweest enz.

B. Hoe zachtmoedig wordt onderwijl over de zonden van den boeteling gesproken, hij noemt het een gescheiden zijn voor een tijd, in plaats van het den naam te geven, dien het verdiende. Het was zo beschikt en geordend door God, en in dien zin was het een gescheiden zijn, maar op zichzelf en

ten opzichte van het karakter en de wijze van de daad, was het een misdadig weglopen. Wanneer wij spreken over de natuur van ene zonde of belediging van God, mag het kwaad in geen enkel opzicht vergoelijkt worden, maar wat den persoon van den boetvaardigen zondaar aangaat: indien God de zonde bedekt, moeten wij dat eveneens doen. Hij is voor een tijd van u gescheiden geweest, opdat gij hem voor eeuwig weer zoudt hebben. Na zijn bekering kan hij terugkomen, en voor u levenslang een getrouwe en nuttige dienstknecht zijn. Stoot een dwaas in een mortier, evenwel zal zijne dwaasheid niet van hem wijken. Maar zo is het niet met oprechte boetelingen, die zullen niet weer tot dwaasheid vervallen.

C. Let op de wijsheid, de goedheid en de macht van God, die zulk een heerlijk einde veroorzaakte van hetgeen zo slecht was begonnen en enigen tijd voortgezet, dat hij zulk een armen slaaf, zo laag van stand en zo veracht bij de mensen, aanzag en zulk een goede en grote verandering in hem werkte, in hem, die zo op slechte wegen verdoold was, die zulk een goeden meester onrecht aangedaan had, die gevlucht was uit een zo godzalig gezin, ver weg van de middelen der genade, van de gemeente, die in zijn huis was, opdat hij zou geleid worden in den weg der zaligheid, dien hij ontlopen was, en opdat te Rome de middelen zouden gezegend worden aan zijn hart, waartegen hij zich te Colosse verzet had. Welke schatten van goddelijke genade zijn hier! Niemand is zo laag, zo diep gezonken, dat er ten enenmale aan hem moet gewanhoopt worden. God kan hen ontmoeten, die Hem ontlopen, Hij kan op Zijn tijd en plaats de middelen dienstbaar maken, die ergens anders onvruchtbaar bleven. Zo ging het met Onesimus, toen hij tot God teruggekeerd was, ging hij terug tot zijn meester, die meer dienst van hem zou hebben en zekerder van zijn dienst zou zijn dan ooit. Hij zou plichtgevoel en getrouwheid tonen levenslang, en daarom was het nu in het belang van Filemon hem weer aan te nemen. Zo geeft God dikwijls Zijn volk winst door verlies.

10. De tiende pleitgrond ligt in de hoedanigheid, waarin Onesimus nu terugkeerde en waarin Filemon hem weer moest aannemen, vers 16. Nu voortaan niet als een dienstknecht (Paulus bedoelt, niet enkel als een dienstknecht) maar meer dan een dienstknecht (in geestelijken zin), namelijk een geliefden broeder, (iemand dien hij moet erkennen als een broeder in Christus en dien hij als zodanig moet liefhebben, ter wille van de heilige verandering, die in hem gewrocht werd). Hij is dus iemand, die u nuttig zal zijn uit betere beginselen en op betere wijze dan vroeger, hij zal nu uw gezin liefhebben en er het beste voor zoeken, er een zegen voor zijn en medewerken aan de instandhouding van de gemeente, die te uwen huize is.

A. Er bestaat een geestelijke broederschap tussen alle ware gelovigen, hoewel zij verschillend zijn in maatschappelijke en uitwendige opzichten, zij zijn allen kinderen van dezelfden hemelsen Vader, zij hebben recht op dezelfde geestelijke voorrechten en zegeningen, zij moeten elkaar liefhebben en goede diensten bewijzen als broeders, ofschoon ieder in de plaats en stand in de maatschappij, waarin zij geroepen werden. Het Christendom vernietigt of verzwakt niet de verschillende maatschappelijke plichten, maar maakt ze sterker en beveelt hun richtige naleving.

B. Godvrezende dienstknechten zijn meer dan gewone dienstknechten, zij hebben genade in het hart en hebben genade gevonden in Gods ogen, en zullen ook genade vinden in de ogen van godvrezende meesters. Mijne ogen zullen zijn op de getrouwen in het land, dat zij bij mij zitten, die in den oprechten weg wandelt, die zal mij dienen, Psalm 101:6.. Nu Onesimus zulk een geworden is, ontvang en beschouw hem nu als een deelgenoot van hetzelfde gemeenschappelijke geloof, en als een geliefden broeder, inzonderheid mij, hoeveel te meer dan u. Inzonderheid mij, die het werktuig

voor zijn bekering was. Goede dienaren hebben lief niet zozeer overeenkomstig het uitwendig goed, dat zij ontvangen, dan wel naarmate van het geestelijk goed, dat zij doen. Paulus noemt Onesimus zijn eigen ingewanden, andere bekeerden zijn blijdschap en kroon. Een geliefde broeder, inzonderheid mij, hoeveel te meer dan u, beide in het vlees en in den Heere (zowel in maatschappelijk als in geestelijk opzicht). Hij is uw slaaf, uw eigendom, een lid van uw huisgezin, en nu, in geestelijk opzicht, uw broeder in Christus, waardoor de verbintenis verhoogd wordt. Hij is Gods dienstknecht en de uwe, hier zijn meer banden dan die hem aan mij hechten. Hoe bereidvaardig moet hij dus door u ontvangen en bemind worden, als lid van uw gezin en een met u door oprecht geloof, lid van uw gezin en van de gemeente, die te uwen huize is! Bij dezen pleitgrond wordt gevoegd:

11. Deze: ontleend aan de gemeenschap der heiligen. Indien gij mij dan houdt voor een metgezel, zo neem hem aan gelijk mij, vers 17. Er is een gemeenschap der heiligen, zij hebben en stellen belang in elkaar en moeten daarnaar liefhebben en handelen. Toon nu uwe liefde tot mij en het belang, dat gij in mij stelt, door lief te hebben en te ontvangen iemand, die mij zo na staat en zo dierbaar is als mijzelf, neem hem aan en behandel hem zoals gij mij zoudt doen, met even gelijke en oprechte- ofschoon misschien niet even innige- liefde. Maar waarom zoveel belangstelling voor een dienstknecht, een slaaf, en nog wel een die zich misdragen heeft? Onesimus was nu boetvaardig, en het was zonder twijfel om hem aan te moedigen en hem te ondersteunen tegen de vrees, die hij had om terug te keren tot een meester, dien hij zoveel onrecht aangedaan had, om hem te bewaren van in vertwijfeling en wanhoop weg te zinken, en hem te bemoedigen tot zijn plicht. Wijze en goede dienaren zullen grote en tedere zorg hebben voor pas bekeerden, om hen zoveel mogelijk te bemoedigen en te sterken tot hun plicht.

Tegenwerping. Maar Onesimus had zijn meester niet alleen beledigd, doch ook benadeeld! Het antwoord daarop is:

12. Een belofte van vergoeding aan Filemon.

En indien hij u iets verongelijkt heeft, of schuldig is, reken dat mij toe, vers 18. Hier zijn drie dingen:

A. Een belijdenis van Onesimus’ schuld aan Filemon. Indien hij u iets verongelijkt heeft of schuldig is. Dit is niet een indien van onderstellenden zin, maar een toestemming of schuldbelijdenis: "daar hij u iets verongelijkt heeft of schuldig is, een indien als in Colossenzen 3:1 en 2 Petrus 2:4. Ware boetvaardigen zullen steeds bereid zijn om hun overtredingen te belijden, dat was Onesimus zeker ook tegenover Paulus geweest, nadat hij door dezen tot schuldbesef en berouw gebracht was. Vooral zal dit het geval zijn indien anderen er onder geleden hebben. Onesimus had Paulus zijn overtredingen beleden, en

B. Paulus schrijft thans aan Filemon: Ik, Paulus, heb het geschreven met deze mijne hand, ik zal het betalen. Merk op:

a. De gemeenschap der heiligen heft het eigendomsrecht niet op. Onesimus, nu bekeerd en een geliefde broeder geworden, blijft de slaaf van Filemon, en blijft hem schuldenaar v oor het hem gedane ongelijk. Hij wordt daarvan ontslagen alleen door vrije en vrijwillige kwijtschelding, of door

het zelf terug te geven, of indien een ander zijne schuld op zich neemt. Dit laatste doet de apostel liever dan dat hij hierin zou tekortkomen.

b. Borgstelling is niet in alle gevallen ongeoorloofd, maar in sommige gevallen een goede en barmhartige daad. Alleen moet men den persoon en het geval goed kennen, niet voor een vreemde borg blijven, Spreuken 11:15, en niet boven zijn vermogen gaan. Maar help uw vriend zoveel gij kunt en zover gij met recht en voorzichtigheid gaan kunt. Hoe heerlijk voor ons dat Christus van een zoveel beter verbond borg heeft willen blijven, Hebreeën 7:22, dat Hij zich tot zonde liet maken voor ons, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.

c. Behoorlijke schriftelijke borgstelling mag gevraagd en gegeven worden, evenals door mondelinge toezegging. Mensen zijn sterflijk, woorden kunnen vergeten of misverstaan worden, het schrift waarborgt beter het recht en den vrede, en is in alle tijden door allerlei mensen, ook door goede, daarvoor gebruikt, Jeremia 32:9, Lukas 16:5-7. Het was veel dat Paulus, die zelf van bijdragen leefde, op zich nam alle verliezen te vergoeden, die een meester door een ondeugenden dienstknecht geleden had, maar dit toont zijn werkelijke en grote liefde voor Onesimus en zijn volle geloof in de oprechtheid van diens bekering. Ook had hij reden om te verwachten dat, niettegenstaande zijn edelmoedig aanbod, Filemon het niet zou aannemen, maar alles kwijtschelden, in aanmerking genomen:

C. Den stand van zaken tussen hem en Filemon: Opdat ik u niet zegge, dat gij ook uzelven mij daartoe schuldig zijt Herinner u, zonder dat ik het u in gedachten behoef te brengen, dat gij mij uit andere oorzaken meer schuldig zijt dan dit bedraagt. Bescheidenheid in zelfwaardering is ware roem. De apostel doelt op de zegeningen, die Filemon door hem verkregen had. "Dat gij genade en aanneming door God verkregen hebt, en op de rechte en troostrijke wijze daarvan genieten kunt, hebt gij, onder God, aan mijne bediening te danken." Ik ben het werktuig in Zijne hand geweest om u dat geestelijk goed te geven, en aan uw eigen beoordeling laat ik over welke verplichting gij daardoor aan mij hebt. Gij zult erkennen, dat het kwijtschelden van een geldschuld aan een armen boeteling, om mijnentwil en op mijn verzoek, hoewel ik de verantwoording op mij genomen heb en gij daardoor niet meer hem, maar mij, zijn borg, haar kwijtscheldt, nog zulk een grote zaak niet is. Hier staat meer aan de andere zijde geboekt: Gij zult toestemmen, dat gij mij uzelven schuldig zijt. Merk op: hoe groot de verplichtingen zijn tussen dienaren en hen, die door hun pogingen gezegend zijn geworden met bekering of geestelijke opbouwing. Gij zoudt, zo schreef Paulus aan de Galatiërs, uwe ogen uitgegraven en mij gegeven hebben, 4:15. Maar aan de andere zijde noemt hij hen zijne kinderen, die hij opnieuw bezig was te baren opdat Christus ene gestalte in hen mocht verkrijgen, dat is dat zij meer Christus gelijkvormig mochten worden. Zo lezen wij in 1 Thessalonicenzen 2:8. Alzo wij tot u zeer genegen zijn, hebben wij u gaarne willen mededelen niet alleen het Evangelie van God, maar ook onze eigen zielen, daarom dat gij ons lief geworden waart. Bij wijze van vergelijking verklaart dit ons wat Christus voor ons ondernomen heeft. Wij waren tegen God opgestaan en hadden Hem verongelijkt door de zonde, maar Christus nam op zich voldoening aan te brengen, Hij, rechtvaardig, voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen. Indien de zondaar u iets schuldig is, zet dat op mijne rekening, leg zijne ongerechtigheid op mij, ik zal de schuld dragen."

13. Nog een pleitgrond is de vreugde en de vertroosting, die de apostel daardoor van Filemon genieten zou, evenals van Onesimus, door zulk een geschikte en aangename vrucht van Philemons geloof en gehoorzaamheid. Ja, broeder, laat mij uwer hierin genieten in den Heere, verkwik mijne

ingewanden in den Heere, vers 20. Filemon was Paulus' zoon in het geloof, maar hij behandelt hem als een broeder. Onesimus was een arme slaaf, maar hij pleit voor hem alsof hij iets belangrijks voor zich-. zelven verzocht. Hoe innemend spreekt hij! Ja broeder, of: o mijn broeder (een uitroep van begeerte) laat mij uwer hierin genieten in den Heere! Gij weet, dat ik nu een gevangene in den Heere. ben, om zijnentwil en voor Zijne zaak, en behoefte heb aan al den troost en de ondersteuning, die mijn vrienden in Christus mij geven kunnen. Nu, dit zal mij een grote vreugde zijn. Ik zal vreugde hebben in den Heere, wanneer ik zulk een bewijs, zulk ene vrucht zie van uw eigen Christelijk geloof en van uwe liefde, en Onesimus zal daardoor opgewekt en aangemoedigd worden.

A. Christenen moeten de dingen doen, waardoor zij elkanders harten verblijden, gemeente en dienaren wederkerig, en de dienaren aan hun broederen. Van de wereld moeten zij moeite verwachten, zij behoren dus voor troost en blijdschap op elkaar te zien.

B. De vruchten van geloof en gehoorzaamheid in de gemeenteleden zijn der dienaren grootste blijdschap, vooral naarmate de liefde tot Christus en Zijne leden zich openbaart in het vergeven van ongelijk, het betonen van medelijden, het barmhartig zijn gelijk de Vader in den hemel barmhartig is. Verkwik mijne ingewanden in den Heere. Ik word hierin niet gedreven door enig vleselijk, zelfzuchtig doel, maar door hetgeen Christus behaagt, en door het doel dat Hij er door verheerlijkt worde. Merk op:

a. De eer en de dienst des Heeren zijn des Christens voornaamste doel in alle dingen,

b. Het is voor een goed dienaar als eten en drinken te zien, dat de gemeente ijverig is in goede werken, voornamelijk in daden van liefde en weldadigheid, naar de omstandigheden medebrengen, in het vergeven van aangedaan onrecht, het afstand doen van rechten, en dergelijke. Zijn laatste pleitgrond is:

14. De goede hoop en verwachtíng, die hij van Filemon heeft. Ik heb aan u geschreven, vertrouwende op uwe gehoorzaamheid, en ik weet dat gij doen zult ook boven hetgeen ik zeg, vers 24. Wanneer men goede gedachten en verwachting van ons heeft, worden wij daardoor bewogen en des te meer aangemoedigd om te doen hetgeen men van ons vraagt. De apostel wist dat Filemon een goed man was en was daarom overtuigd van zijne bereidheid om het goede te doen, en dat niet op karige en zuinige manier, maar met vrijgevige hand. Goede mensen zijn bereid tot goede werken, en niet eng en gierig daarin, maar overvloedig. Een milddadige beraadslaagt milddadigheden, Jesaja 32:8. De Macedoniërs gaven eerst zich zelven aan den Heere, en toen aan Zijn apostel door den wil van God, om met het hun zoveel goed te doen als zij konden, naar de gelegenheid zich voordeed. Zover de inhoud van den brief. Thans volgt:

II. Het slot, waarin:

1. Hij de verwachting te kennen geeft van te zullen losgelaten worden, op hun gebeden, en van hen binnenkort te zullen zien, en daarom Filemon verzoekt toebereidselen voor zijn ontvangst te maken. En bereid mij ook tegelijk een herberg, want ik hoop dat ik door uwe gebeden ulieden zal geschonken worden, vers 22. Hij komt nu tot een ander onderwerp, maar toch naar het schijnt niet zonder verband met het behandelde. Dat kon bevorderd worden door de aanduiding, dat hij hoopte

spoedig zelf te kunnen komen en te zien welke uitwerking de brief had gehad. Filemon werd daardoor des te meer aangespoord om hem voldoening te geven. Wij hebben hier:

A. De gevraagde zaak. Bereid mij ook tegelijk een herberg, waaronder begrepen is alles wat een vreemdeling kan nodig hebben. Hij vraagt Filemon dat te doen, met de bedoeling van zijn gast te zijn, hetgeen het best met zijn oogmerk strookte. Gastvrijheid is een voorname Christelijke deugd, met name in dienaren en vooral jegens dienaren gelijk de apostel was, die tot hen kwam uit zulk gevaar en lijden om Christus' en des Evangelies wil. Wie zou niet aan zo iemand zo veel vriendelijkheid bewijzen als in zijn vermogen was? Het is een eervolle titel, dien hij Gajus geeft in Romeinen 16:23, de huiswaard van mij en van de gehele gemeente. Onesiforus wordt ook om deze reden door den apostel zeer vriendelijk herdacht, 2 Timotheus 1:16, 18. De Heere geve den huize van Onesiforus genade, want hij heeft mij dikmaals verkwikt en heeft zich mijner keten niet geschaamd, en hoeveel hij mij te Efeze gediend heeft, weet gij zeer wel.

B. Hier is de grond voor des apostels verzoek. Want ik hoop dat ik door uwe gebeden ulieden zal geschonken worden. Hij wist niet hoe God met hem handelen zou, maar den zegen des gebeds had hij dikwijls ondervonden, en hij hoopte dien ook thans weer te verkrijgen door bevrijding en de vrijheid om tot hen te komen.

a. Voor leven, vrijheid en gelegenheid tot den dienst zijn wij van God afhankelijk, alles gaat naar het goddelijk welbehagen.

b. Indien de ene of andere barmhartigheid ons onthouden wordt, moet ons vertrouwen en onze hoop op God zijn, zonder verzwakken of bezwijken, zolang de zaak nog hangende is.

c. Maar toch moet dat vertrouwen gepaard gaan met het gebruik der middelen, vooral van het gebed, ofschoon geen ander middel aangewend worden kan, het gebed heeft den hemel en gevangenisdeuren ontsloten. Een vurig gebed des rechtvaardigen vermag veel.

d. Gebed van de gemeente voor hare dienaren, voornamelijk wanneer dezen in moeite en gevaar zijn, is haar grote plicht, de dienaren behoeven dat en vragen er om. Paulus, ofschoon een apostel, deed dat met ernst, Romeinen 15:30, 2 Corinthiërs 1:11, Efeziërs 6:18, 19, 1 Thessalonicenzen 5:25. De geringste kan daardoor den grootsten helpen.

e. Ofschoon het gebed verhoord wordt, verdient het de gevraagde zaak niet, die is Gods gave en door Christus verworven. Ik hoop dat ik door uwe gebeden, charisthêsomai humien, ulieden zal geschonken worden. Wat God geeft, daar wil Hij niettemin om gevraagd worden, opdat de barmhartigheden beter gewaardeerd worden, men erkenne van wie zij komen en God er de dank voor gebracht worde. Het leven en de arbeid der dienaren is voor het welzijn der gemeente, de dienst is voor haar ingesteld: Hij heeft den mensen gaven gegeven, apostelen, enz., Efeziërs 4:8, 11, 12. Hun gaven, hun werk, hun leven, zijn alle haar ten zegen. Alle dingen zijn uwe, Apollos, Cefas, enz., 1 Corinthiërs 3:21, 22.

f. Door voor getrouwe dienaren te bidden, bidt de gemeente eigenlijk voor zich zelve. Ik hoop dat ik ulieden zal geschonken worden, tot uw dienst en vertroosting, en opbouwing in Christus, 2 Corinthiërs 4:15.

g. Let op de nederigheid van den apostel, indien hij zijne vrijheid herkreeg, zou hij dat toeschrijven aan hun gebeden, zo goed als, ja meer dan, aan zijn eigen gebeden. Hij toont hun daardoor hoe hoge gedachten hij had van de gebeden van velen, en de aandacht die God geven wil aan de gebeden van Zijn volk. Zover over de eerste zaak in het slot van des apostels brief.

2. Hij brengt de groeten over van een, die zijn medegevangene was, en van vier anderen zijner medearbeiders, vers 23, 24. Groeten is gezondheid en vrede toewensen. Het Christendom is niet een vijand van de beleefdheid, maar gaat er mede samen, 1 Petrus 3:8. Het is een eenvoudige uitdrukking van liefde en achting en een middel om die te bewaren en aan te kweken. U groeten Epafras, mijn medegevangene in Christus Jezus. Hij was uit Colosse, en dus stadgenoot en medeburger van Filemon, naar het schijnt was hij evangelist, die onder de Colossenzen werkte (misschien was hij de eerste, die onder hen gearbeid had) en voor hen had hij bijzondere genegenheid. Onzen geliefden mededienstknecht en een getrouw dienaar van Christus voor u, noemt Paulus hem in Colossenzen 1:7, en een dienstknecht van Christus, te allen tijde strijdende voor u in de gebeden, 4:12. Ik geef hem getuigenis, dat hij groten ijver heeft voor u. Hij was dus een zeer uitnemend man, en te Rome zijnde, waarschijnlijk in gezelschap van Paulus en met dezen werkende in de verkondiging en uitbreiding van het Evangelie, was hij met dezen in dezelfde gevangenis geworpen en om dezelfde reden. Zij worden beiden gevangenen van Christus Jezus genoemd, waardoor de oorzaak van hun gevangenschap wordt aangeduid, niet enige misdaad of godloosheid, maar het geloof in Christus en Zijn dienst. Het is een eer smaadheid te lijden om Christus' wil. Mijn medegevangene in Christus Jezus wordt hij genoemd tot zijn eigen eer en des apostels troost, niet dat hij gevangen en daardoor verhinderd was om te werken (dat was een oorzaak van droefenis) maar dat, nu God hem geroepen en vergund had om te lijden, Zijne voorzienigheid het zo beschikt had dat zij gezamenlijk mochten lijden, en daardoor den zegen en den troost genoten van elkanders gebeden en wellicht in sommige gevallen van elkanders hulp, dat was barmhartigheid. Zo verlicht God soms het lijden van Zijn dienstknechten door de gemeenschap, die zij in hun banden met elkaar hebben. Zij hebben zich nooit inniger in God verheugd dan wanneer zij gezamenlijk voor Hem lijden mochten. Zie Paulus en Silas, terwijl hun voeten bekneld zaten in den stok, waren hun tongen vrij en hun harten jubelden ter verheerlijking Gods.

Markus, Aristarchus, Demas, Lukas, mijn medearbeiders. Het noemen van al deze namen stond zeker enigszins in verband met den inhoud van den brief. Hoe verkeerd zou het zijn het verzoek van de hand te wijzen, dat daardoor door zo vele waardige mannen ondersteund werd. Markus, de neef van Barnabas en zoon van Maria, die zo gastvrij was voor de heiligen te Jeruzalem, Colossenzen 4:1, Handelingen 12:12, en wiens huis een plaats van samenkomst voor gebed en God verheerlijking was. Er bestond enig geschil tussen Paulus en hem, toen zij van elkaar scheidden, maar toch ging hij met Barnabas uit naar het werk, en hier vinden wij hem met Paulus verzoend, en waren de verschillen vergeten, 2 Timotheus 4:11. Hij verzocht dat Markus tot hem zou gebracht worden, want die was hem zeer nut tot den dienst, den dienst als evangelist. Aristarchus wordt met Markus vermeld in Colossenzen 4:10, en daar door Paulus zijn medegevangene genoemd, en sprekende van Markus, den zoon der zuster van Barnabas, voegt hij er aan toe: aangaande welken gij bevelen ontvangen hebt, zo hij tot u komt ontvangt hem, een bewijs, dat hijzelf hem ontvangen en zich met hem verzoend had. Daarop volgt Demas, die, naar het schijnt, toen nog niet verkeerd was gebleken, ofschoon hij later is gecensureerd, 2 Timotheus 4:10, omdat hij Paulus verlaten had, daar hij de tegenwoordige wereld lief gekregen had. Maar de Schrift zwijgt er over, hoever zijn afval ging, of hij zijn werk en bediening geheel verlaten heeft of slechts gedeeltelijk, of hij later berouw gekregen heeft

en wedergekeerd is. En dat moeten wij ook doen, hier wordt hem geen brandmerk opgelegd, maar wordt hij genoemd gelijk met de anderen die getrouw bleven, evenals in Colossenzen 4:14. Lukas is de laatste, de geliefde medicijnmeester, de evangelist, die naar Rome kwam als reisgenoot van Paulus, Colossenzen 4:14, 2 Timotheus 4:11. Hij was steeds met Paulus in diens grootste gevaren, en zijn medearbeider. De bediening is geen zaak van vleselijk gemak en genoegen, maar van moeite, zo iemand daarin ledig is, beantwoordt hij niet aan zijne roeping. Christus zegt tot Zijne discipelen: Bidt den Heere des oogstes, dat Hij arbeiders (geen luiaards) uitstote tot den oogst, Mattheus 9:38. En de gemeente wordt vermaand: Erkent degenen, die onder u arbeiden en uwe voorstanders zijn in den Heere en u vermanen, en acht hen zeer veel om huns werks wil, 1 Thessalonicenzen 5:12, 13. Mijne medearbeiders, zegt de apostel, dienaren moeten elkanders helpers aan de waarheid zijn, zij dienen dezelfden Heere, in hetzelfde heilige werk, en verwachten dezelfde heerlijke beloning, daarom moeten zij elkanders helpers zijn in de bevordering der belangen van hun groten en gemeenschappelijken Meester. Op deze begroetingen volgen:

3. Des apostels bede en zegen ten besluite, vers 25.

A. Wat afgebeden wordt. Genade, de vrije gunst en liefde van God, tegelijk met de uitwerking en vrucht daarvan in alle goede dingen, voor ziel en lichaam, voor tijd en eeuwigheid. Genade is het meest wenselijke voor ons en voor anderen, de apostel begint en eindigt er mede.

B. Van wie. Van onzen Heere Jezus Christus, de Zoon van God, de tweede Persoon in de Drieeenheid, Heere door natuurlijk recht, door wie en tot wie alle dingen geschapen zijn, Colossenzen 1:16, Johannes 1:1-3, die de erfgenaam van alle dingen is, en als Godmens en Middelaar, die ons gekocht heeft en aan wie de Vader ons gegeven heeft, Jezus, de Zaligmaker, Mattheus 1:21. Wij waren verloren en verdorven, maar Hij heeft ons gevonden en hersteld. Hij verlost ons door Zijne verdiensten, heeft vergeving en leven voor ons verworven, en Hij verlost ons door Zijne macht, heeft ons van de zonde en den Satan en de hel gered, vernieuwt ons naar het beeld en geleidt ons naar de heerlijkheid van God. Dus is Hij Jezus, en Christus, de Messias of Gezalfde, gewijd en verkoren om te zijn koning, en priester, en profeet, voor Zijne gemeente. Tot al deze bedieningen werd men onder de wet met olie gezalfd, en daartoe was onze Zaligmaker geestelijk gezalfd met den Heiligen Geest, Handelingen 10:38. In niemand behalve in Hem waren die drie, en in zulk een mate, verenigd. Hij is gezalfd met olie der vreugde boven Zijne medegenoten, Psalm 45:7. Deze Heere Jezus Christus is de onze door Zijn oorspronkelijk recht op ons, en door de aanbieding en gave door het Evangelie, doordien Hij ons gekocht heeft, en door onze aanneming van Hem, onze overgave aan Hem en onze mystieke vereniging met Hem: Onze Heere Jezus Christus. Alle genade voor ons komt door Christus, Hij verwierf en schenkt die.

Uit Zijne volheid hebben wij allen ontvangen genade voor genade, Johannes 1:16. Hij is de vervulling van allen, Efeziërs 1:23.

C. Met wie. Met uwen geest, meta toe pneumatos humoon, niet alleen van Filemon, maar van allen, die in den aanhef genoemd zijn.

Met uwen geest, dat is: met u, de ziel of geest is de onmiddellijke zetel van de genade, van waaruit zij den gehelen mens beïnvloedt, en vanwaar zij uitstroomt in heerlijke en heilige werken. Geheel het

gezin wordt besloten in deze zegening, teneinde allen des te meer op te wekken om het doel van den brief te doen bereiken.

Amen, wordt hier aan toegevoegd, niet alleen om sterk en met toegenegenheid gebed en zegenbede aan te dringen, zo moge het zijn! maar ook als een uitdrukking van geloof, dat ze verhoord zullen worden, zo zal het zijn! En wat hebben wij voor ons geluk meer nodig dan dat de genade van onzen Heere Jezus Christus zij met onzen geest? Dit is de gewone zegenbede, maar hier mag zij beschouwd worden als in verband staande met de gelegenheid. De genade van Christus zij met uwen geest, Filemon, met den uwen vooral, om dien te verzachten en te vertederen, om alle onvriendelijkheid en gevoeligheid weg te nemen, en om u te bekwamen anderen vergeving te schenken gelijk God om Christus' wil u vergeven heeft.

DE BRIEF AAN DE HEBREEËN

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN DEN BRIEF AAN DE HEBREEËN.

Ten aanzien van dezen brief moeten wij onderzoek doen, naar:

I. Zijn goddelijk gezag; want dit is in twijfel getrokken door sommigen, wier ontstelde ogen het licht niet verdragen konden, of wier dwalingen er door weerlegd werden; zoals de Arianen, die de Godheid en zelfstandigheid van Christus ontkenden; en de Socinianen, die Zijne voldoening loochenden. Maar ongeacht al de pogingen van zulke mensen om dezen brief van zijn aanzien te beroven, schittert zijn goddelijke oorsprong met zulke sterke en onomwolkte stralen, dat ieder onbevooroordeelde hem erkent als een voortreffelijk deel van den canon der Schriften. De goddelijkheid van het onderwerp, de voortreffelijkheid van den stijl, de uitnemendheid van den inhoud, de overeenstemming van dit deel der Schrift met de overige en de algemene aanneming door de kerk van God van alle eeuwen, zijn zo vele bewijzen voor zijn goddelijk gezag.

II. De goddelijke schrijver van dezen brief. Daaromtrent zijn wij niet zo zeker. Hij draagt niemands naam in het opschrift, zoals de overige brieven doen, en er is enig geschil tussen de geleerden over de vraag, aan wie wij hem moeten toekennen. Sommigen hebben Clemens van Rome genoemd; anderen Lukas; velen Barnabas, menende dat de stijl en de wijze van uitdrukking zeer in den geest zijn van dien ijverigen, fors-optredenden en levendig-gevoelenden man, dien Barnabas getoond heeft te zijn, in hetgeen wij van hem lezen in de Handelingen der Apostelen. Een der oude kerkvaders haalt een gezegde uit dezen brief aan als het woord van Barnabas. Maar over het algemeen wordt hij toegeschreven aan Paulus, en sommige latere afschriften en vertalingen hebben Paulus' naam in het opschrift gesteld. In de eerste tijden werd hij algemeen aan Paulus toegeschreven, omdat stijl en vorm zo goed overeenkomen met zijn geest, en hij een man was met een helder hoofd en een warm hart, wiens voornaamste bedoeling en poging was Christus te verheerlijken. Sommigen menen dat de apostel Petrus naar dezen brief heen wijst en den apostel Paulus als den schrijver aanduidt, waar hij aan de Hebreeën, aan wie hij zijn brieven richtte, schrijft over den inhoud van Paulus' brieven, 2 Petrus 3:15. Wij lezen van geen anderen brief, dien hij ooit aan hen zou geschreven hebben. Daartegen is aangevoerd, dat Paulus in al zijn andere brieven zijn naam noemt en dat dus nu ook niet zou verzuimd hebben. Maar anderen hebben daarop geantwoord dat hij, als de apostel der heidenen, die den Joden afkeer inboezemden, het geschikt kon geacht hebben zijn naam te verzwijgen, omdat anders hun vooroordelen tegen hem hen zouden verhinderen om zijn brief naar behoren te lezen en te overwegen.

III. De inhoud en het doel van den brief. Het is duidelijk dat die waren: den Hebreeën met grote klaarheid voor ogen te stellen en hen sterk te bevestigen in het geloof aan de voortreffelijkheid van het Evangelie boven de wet, en zooddoende hen af te trekken van de plechtigheden der wet, waaraan zij zo gehecht waren en die zij zo liefhadden, dat zij er aan verknocht bleven; en om degenen onder hen, die Christenen waren, te zuiveren van den ouden zuurdesem, waarvan ze nog maar al te zeer doortrokken waren. Het doel van den brief was de gelovige Hebreeën te versterken in een standvastig belijden van het Christelijk geloof en om daarin te volharden, niettegenstaande al het lijden, dat zij ter wille daarvan zouden moeten ondergaan. Daartoe spreekt de apostel veel over de uitnemendheid van den brenger van het Evangelie, den heerlijken Jezus, wiens eer hij bevordert

en dien hij met recht boven alle anderen verkiest, aantonende dat Hij alles in allen is; en hij doet dat met hoge, heilige welsprekendheid. Men moet toestemmen, dat er in dezen brief vele dingen zijn, zwaar om te verstaan; maar de zoetheid, die wij er in vinden zullen, zal ons overvloedig belonen voor de moeite, die genomen moet worden om ze te begrijpen. En inderdaad, indien wij al de brieven van het Nieuwe Testament met dezen vergelijken, zullen wij geen daarvan vinden, meer dan deze vervuld met goddelijke, hemelse onderwerpen.

HOOFDSTUK 1

1 God, voortijds veelmaal en op velerlei wijze, tot de vaderen gesproken hebbende door de profeten, heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door den Zoon;
2 Welken Hij gesteld heeft tot een Erfgenaam van alles, door Welken Hij ook de wereld gemaakt heeft;
3 Dewelke, alzo Hij is het Afschijnsel Zijner heerlijkheid, en het uitgedrukte Beeld Zijner zelfstandigheid, en alle dingen draagt door het woord Zijner kracht, nadat Hij de reinigmaking onzer zonden door Zichzelven te weeg gebracht heeft, is gezeten aan de rechter hand der Majesteit in de hoogste hemelen;
4 Zoveel treffelijker geworden dan de engelen, als Hij uitnemender Naam boven hen geerfd heeft.
5 Want tot wien van de engelen heeft Hij ooit gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb ik U gegenereerd? En wederom: Ik zal Hem tot een Vader zijn, en Hij zal Mij tot een Zoon zijn?
6 En als Hij wederom den Eerstgeborene inbrengt in de wereld, zegt Hij: En dat alle engelen Gods Hem aanbidden.
7 En tot de engelen zegt Hij wel: Die Zijn engelen maakt geesten, en Zijn dienaars een vlam des vuurs.
8 Maar tot den Zoon zegt Hij: Uw troon, o God, is in alle eeuwigheid; de schepter Uws koninkrijks is een rechte schepter.
9 Gij hebt rechtvaardigheid liefgehad, en ongerechtigheid gehaat; daarom heeft U, o God! Uw God gezalfd met olie der vreugde boven Uw medegenoten.
10 En: Gij, Heere! hebt in den beginne de aarde gegrond, en de hemelen zijn werken Uwer handen;
11 Dezelve zullen vergaan, maar Gij blijft altijd, en zij zullen alle als een kleed verouden;
12 En als een dekkleed zult Gij ze ineenrollen, en zij zullen veranderd worden; maar Gij zijt Dezelfde, en Uw jaren zullen niet ophouden.
13 En tot welken der engelen heeft Hij ooit gezegd: Zit aan Mijn rechter hand, totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten?
14 Zijn zij niet allen gedienstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden, om dergenen wil, die de zaligheid beerven zullen?

In dit hoofdstuk vinden wij een dubbele vergelijking.

I. Tussen de evangelische bedeling en die der wet, en de uitnemendheid van het Evangelie boven de wet wordt bewezen, vers 1-3.

II. Tussen de heerlijkheid van Christus en die der hoogste schepselen, de engelen, waarbij de voorrang naar recht gegeven wordt aan den Heere Jezus Christus, en duidelijk aangetoond wordt dat zij Hem toekomt, vers 4-14.

Hebreeën 1:1-3

De apostel begint hier met een duidelijke, algemene verklaring van de voortreffelijkheid der evangelische bedeling boven die der wet, welke hij aantoont uit de verschillende wegen en wijzen, waarop God zich zelven, Zijn wil en Zijn bedoeling onder de ene en onder de andere openbaarde, beide bedelingen waren goed, beide waren van God, maar er is groot verschil in de wijzen, waarop zij van God tot ons gekomen zijn.

I. De wijze, waarop God zich zelven en Zijn wil aan de mensen openbaarde onder het Oude Testament. Wij hebben hier ene voorstelling:

1. Van de personen, door wie God Zijn wil onder het Oude Testament openbaarde. Die waren de profeten, dat is, mensen door God verkozen en aangesteld, voor dien dienst, om den wil van God aan de mensen te openbaren. Niemand neemt zich zelven die eer, zonder geroepen te zijn, en zij, die door God geroepen zijn, worden door Hem bekwaamd.

2. De personen, tot wie God door de profeten gesproken heeft. Tot de vaderen, tot al de Oud Testamentische heiligen, die onder die bedeling leefden. God begunstigde en vereerde hen met veel helderder licht dan dat der rede, onder hetwelk de overige mensen leefden.

3. De wijze, waarop God tot de mensen gesproken heeft in die tijden, die aan het Evangelie voorafgingen, die verleden tijden, Hij sprak tot Zijn volk veelmaal en op velerlei wijzen.

A. Veelmaal, of bij verschillende gedeelten, gelijk het woord betekent. Dat kan zien op de verschillende eeuwen van de Oud Testamentische bedeling: de patriarchale, de Mozaïsche, en de profetische tijdvakken. Het kan ook slaan op de verschillende graden van Zijn openbaring betreffende den Verlosser: tot Adam, dat de Messias zou zijn het zaad der vrouw, tot Abraham, dat Hij uit diens lenden zou voortkomen, tot Jakob, dat Hij zou zijn uit den stam Juda, tot David, dat Hij uit zijn geslacht zou spruiten, tot Micha, dat Hij zou geboren worden te Bethlehem, tot Jesaja, dat Hij zou zijn de zoon ener maagd.

B. Op velerlei wijzen. Overeenkomstig de verschillende wijzen, waarin God het goed achtte Zijn wil aan de profeten mede te delen, soms door de ingevingen van zijn Geest, soms door dromen, soms door gezichten, soms door een hoorbare stem, soms door schrift van Zijn eigen hand, als toen Hij de tien geboden op stenen tafelen schreef. Van enkele dezer verschillende wijzen zegt God zelf in Numeri 12:6-8 :Zo er een profeet onder u is, Ik de Heere, zal door een gezicht Mij aan hem bekend maken, door een droom zal Ik met hem spreken. Alzo is mijn knecht Mozes niet, die in mijn ganse huis getrouw is. Van mond tot mond spreek Ik tot hem, en door aanzien, niet door duistere woorden.

II. Gods wijze van openbaring van Zijn wil onder de Nieuw Testamentische bedeling, deze laatste dagen zoals ze hier genoemd worden, dat is: tot het einde der wereld, of veel: tot het einde van den Joodsen staat. De tijden van de bedeling des Evangelies zijn de laatste dagen, de openbaring des Evangelies is de laatste, die wij van God te verwachten hebben. De eerste was de natuurlijke openbaring, daarop volgde de patriarchale, door dromen, gezichten en stemmen, toen de Mozaïsche, in de wet afgekondigd en neergeschreven, vervolgens de profetische, in het uitleggen

van de wet en het geven van duidelijker aanwijzingen van Christus. Maar wij kunnen geen nieuwe openbaring meer verwachten, alleen meer van den Geest van Christus om ons te helpen beter te verstaan wat ons geopenbaard is. De voortreffelijkheid van de evangelische openbaring boven de vorige bestaat in twee dingen:

1. Zij is de laatste, de afsluitende openbaring, gegeven in de laatste dagen van goddelijke openbaring, waar niets meer is bij te voegen. De canon der Schrift is nu vastgesteld en bezegeld, de geesten der mensen mogen nu niet meer in onzekerheid gehouden worden door de verwachting van nieuwe ontdekkingen, maar zij verheugen zich in een volledige openbaring van den wil van God, zowel voorschrijvend als voorzienend, zover als zij nodig hebben dien te kennen voor hun bestier en hun troost. Want het Evangelie bevat een ontdekking van de grote gebeurtenissen, die over de kerk Gods komen zullen tot het einde der wereld.

2. Zij is ene openbaring, die God gegeven heeft door Zijnen Zoon, de uitnemendste boodschapper, die ooit in de wereld gezonden werd, ver boven al de oude patriarchen en profeten, door wie God in vorige tijden Zijn wil aan Zijn volk bekendmaakte. En nu volgt een uitnemende beschrijving van de heerlijkheid van onzen Heere Jezus Christus.

A. De heerlijkheid van Zijne bediening, en zulks in drie opzichten:

a. God heeft Hem gesteld tot een erfgenaam van alles. Als God was Hij de gelijke van den Vader, maar als Godmens en Middelaar werd Hij door den Vader gesteld tot een erfgenaam van alles, de oppermachtige beschikker en regeerder over alle personen en alle dingen, Psalm 2:6, 7. Alle macht is Hem gegeven in hemel en op aarde, al het oordeel is Hem overgegeven, Mattheus 28:18, Johannes 5:22.

b. God heeft ook door Hem de wereld gemaakt, alle dingen, zienlijke en onzienlijke, den hemel en de aarde, niet door Hem als werktuig, maar door Hem als Gods eigen Woord. en wijsheid. Door Hem maakte Hij de oude schepping, en door Hem maakte Hij het nieuwe schepsel, beide bestuurt en regeert Hij door Hem.

c. Die alle dingen draagt door het woord Zijner kracht, Hij bewaart de wereld voor verdwijning. Door Hem bestaan alle dingen. Het gewicht van de gehele schepping is op Christus gelegd, Hij draagt het heelal en al zijn delen. Toen, na den afval, onder den toorn en den vloek van God de wereld bezig was uiteen te vallen, heeft de Zoon van God het werk der verzoening ondernomen, Hij heeft haar bijeengehouden en vastgesteld door Zijn goddelijke macht en goedheid. Geen van de oude profeten deed zulk een dienst, of was er toe bij machte.

B. Thans gaat de apostel over tot bespreking van de heerlijkheid van Christus, waardoor Zijn persoon instaat was zulk een bediening te vervullen. Hij is het afschijnsel Zijner heerlijkheid en het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid, vers 3. Dat is een hoge en heerlijke beschrijving van den goddelijken Verlosser, het is de beschrijving van Zijn persoonlijke heerlijkheid.

a. Hij is, persoonlijk, de Zoon van God, en als zodanig moet Hij dezelfde natuur hebben. Deze persoonlijke onderscheiding onderstelt altijd een en dezelfde natuur. Iedere zoon van mensen is mens, indien de natuur niet dezelfde was, zou de voortplanting van het geslacht monsterachtig zijn.

b. De persoon van den Zoon is de heerlijkheid des Vaders, schijnende met waarachtig goddelijken glans. Gelijk de stralen de schitterende openbaring zijn van de zon, als de bron en fontein des lichts, zo is Jezus Christus in Zijn persoon God geopenbaard in het vlees, licht uit licht, de ware Schechinah.

c. De persoon van den Zoon is het ware beeld en de uitdrukking van den persoon des Vaders, daar Hij van dezelfde natuur is, moet Hij hetzelfde beeld en dezelfde gelijkenis dragen. Zo wij de macht, de wijsheid, de goedheid van den Heere Jezus Christus zien, aanschouwen wij de macht, de wijsheid, de goedheid van den Vader, want Hij heeft in zich zelven de natuur en de volmaaktheden Gods. Die den Zoon gezien heeft, die heeft den Vader gezien, dat is: hij heeft hetzelfde Wezen gezien. Die den Zoon gekend heeft, die heeft den Vader gekend, Johannes 14:7-9. Want de Zoon is in den Vader en de Vader is in den Zoon, de persoonlijke onderscheiding is geen andere dan die bestaan kan met werkelijke eenheid. Dit is de heerlijkheid van den persoon van Christus, de volheid Gods woont, niet typisch, maar wezenlijk in Hem.

C. Van de heerlijkheid van den persoon van Christus gaat hij over tot het vermelden van de heerlijkheid Zijner genade, Zijn neerbuiging was waarlijk heerlijk. Het lijden van Christus had deze grote eer in zich, dat het de volle voldoening was voor de zonden Zijns volks.

Hij heeft de reinigmaking onzer zonden door zich zelven teweeggebracht, dat is: door de eigen inwonende verdienste van Zijn bloedstorting en dood, door hun oneindige innerlijke waarde, zij waren Zijn eigen lijden en daardoor heeft Hij de reinigmaking onzer zonden teweeggebracht. Hijzelf, de heerlijkheid van Zijn persoon en natuur, gaf aan Zijn lijden zulke verdiensten, dat het een volkomen herstelling van de ere Gods was, die een oneindige belediging en onrecht door de zonden der mensen geleden had.

D. Van de heerlijkheid van Zijn lijden worden wij ingeleid in de beschouwing van de heerlijkheid Zijner verhoging. Nadat Hij de reinigmaking onzer zonden door zich zelven heeft teweeggebracht, is Hij gezeten aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen, aan Zijns Vaders rechterhand. Als Middelaar en Verlosser werd Hij bekleed met de hoogste eer, macht en werkzaamheid ten goede van Zijn volk. De Vader doet nu alle dingen door Hem en ontvangt alle diensten van Zijn volk door Hem. Daar Hij onze natuur heeft aangenomen en in die natuur op aarde geleden heeft, zo heeft Hij haar met zich ten hemel opgenomen, en daar heeft zij de hoge eer van de naaste aan God te zijn. Dat was de beloning voor Zijne vernedering. Welnu, door niemand minder dan door Hem heeft God in deze laatste dagen tot de mensen gesproken, en aangezien de waardigheid van den boodschapper macht en heerlijkheid aan de boodschap bijzet, moet daarom de voortreffelijkheid van de bedeling des Evangelies veel, veel hoger zijn dan die van de bedeling der wet.

Hebreeën 1:4-14

Nadat de apostel de voortreffelijkheid van het Evangelie boven de wet bewezen heeft door de uitnemendheid van den Heere Jezus Christus. boven de profeten, gaat hij er toe over om aan te tonen, dat deze verheven is niet alleen boven de profeten, maar ook boven de engelen. Daardoor voorkomt hij ene aanmerking, die de Joodse ijveraars al zeer spoedig zouden maken, namelijk dat de wet niet slechts door de mensen gegeven, maar door de engelen besteld, is, Galaten 3:19, die dienst deden bij het afkondigen der wet, daar de hemelse heirscharen uitgetrokken waren om Jehova bij die ontzaglijke gebeurtenis als lijfwacht te omringen. De engelen nu zijn zeer heerlijke wezens, veel heerlijker dan de mensen, de Schrift stelt hen altijd voor als de voortreffelijksten der schepselen, en wij kennen buiten God geen wezen, dat hoger is dan de engelen, en daarom werd de wet, die door de engelen besteld was in de hand des middelaars, in hoge ere gehouden. Om de kracht van dit tegenbewijs te ontzenuwen, gaat de apostel hier voort om een vergelijking te maken tussen Jezus Christus en de heilige engelen, beide wat staat en bediening betreft, en aan te tonen dat Christus hogelijk verheven is boven de engelen. Zoveel voortreffelijker geworden dan de engelen, als Hij uitnemender naam boven hen geërfd heeft, vers 4. Merk hier op:

I. De voortreffelijker natuur van Christus wordt bewezen door Zijn voortreffelijker naam. De Schrift geeft geen hoge en heerlijke titels zonder een deugdelijken grond en reden daarvoor te hebben. Zulke grote dingen zouden niet van onzen Heere Jezus Christus getuigd zijn geworden, indien Hij niet zo groot en uitnemend was als de woorden aangeven. Wanneer gezegd wordt dat Christus zoveel voortreffelijker dan de engelen geworden is, moeten wij ons niet voorstellen dat Hij een bloot schepsel is zoals de engelen zijn, het woord genomenos, met een bijvoeglijk naamwoord gebruikt, moet nooit als geschapen worden opgevat, veelmeer staat er, zoals ook de Syrische overzetting heeft, zoveel voortreffelijker zijnde. Wij lezen ginesthê ho theos alêthês, God zij waarachtig, en dat betekent geen wens dat Hij het moge zijn, maar de erkenning dat Hij het is.

II. De voortreffelijkheid van den naam en de natuur van Christus boven de engelen is verklaard in de Schrift en moet daaruit afgeleid worden. Wij zouden zonder de Schrift weinig of niets van de engelen geweten hebben, evenmin als van Christus, en zijn dus aan die Schriften gebonden in onze beschouwing van beiden. Nu worden hier verscheidene uitspraken van de Schrift aangehaald, waarin dingen van Christus gezegd worden, die nooit van de engelen gezegd zijn.

1. Van Christus is gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd, Psalm 2:7. Dat kan zien op Zijn eeuwige generatie, of op Zijne opwekking, of op de plechtige bevestiging in Zijn heerlijk koninkrijk door Zijne hemelvaart en Zijn gezeten-zijn aan de rechterhand des Vaders. Maar dit is nooit gezegd met betrekking tot de engelen, en daarom heeft Hij door erfenis een heerlijker natuur en naam dan zij.

2. Van Christus is gezegd-maar nooit van de engelen: Ik zal Hem tot een Vader zijn en Hij zal mij tot een Zoon zijn, 2 Samuel 7:14. Niet alleen: Ik ben Zijn Vader en Hij is Mijn Zoon, van nature en door eeuwige generatie, maar: "Ik zal Zijn Vader zijn en Hij zal Mijn Zoon zijn", door wondervol ontwerp, en dit Zijn Zoonschap zal de fontein en de grondslag zijn voor elke genadige betrekking tussen Mij en de gevallen mensheid.

3. Van Christus wordt gezegd: En als Hij wederom den eerstgeborenen inbrengt in de wereld, zegt Hij: En dat alle engelen Gods Hem aanbidden, dat is: als Hij gebracht wordt in deze lagere wereld, bij Zijne geboorte, moeten alle engelen Hem eer bewijzen, of: als Hij in de wereld hierboven gebracht wordt door Zijne hemelvaart, om Zijn middelaars-koninkrijk te aanvaarden, of: als Hij Hem opnieuw inbrengt in de wereld, om de wereld te oordelen, -laat dan alle hoogste schepselen Hem aanbidden. God laat geen engel toe in den hemel te blijven, die niet aan Christus onderworpen wil zijn en Hem geen aanbidding brengen wil, en Hij zal maken, dat eindelijk de gevallen engelen en goddeloze mensen Zijn goddelijke macht en gezag zullen belijden en voor Hem neervallen. Dezen, die niet willen dat Hij Koning over hen zijn zal, moeten gebracht en voor Zijn voeten doodgeslagen worden. Het bewijs is genomen uit Psalm 97:7 :Buigt u voor Hem neer, al gij goden! dat is: Gij allen, die hoger in rang zijt dan de mensen, erkent dat gij in wezen en in macht de mindere van Christus zijt".

4. God heeft ten opzichte van Christus gezegd: Uw troon, o God, is in alle eeuwigheid enz., vers 8-12. Maar van de engelen heeft Hij alleen gezegd: Die Zijne engelen maakt geesten en Zijne dienaars een vlam des vuurs, vers 7. Welnu, door vergelijking van hetgeen Hij zegt van Christus met wat gesproken is van de engelen, zal duidelijk blijken hoe ver beneden Christus de engelen staan.

A. Wat zegt God hier van de engelen? Die Zijne engelen maakt geesten en Zijne dienaars een vlam des vuurs. Wij vinden dit in Psalm 104:4, waar het meer onmiddellijk gezegd schijnt te zijn van den wind en den bliksem, maar het wordt hier toegepast op de engelen, van wier dienst de goddelijke Voorzienigheid gebruik maakt in de winden, den donder en den bliksem. Merk op:

a. De stand van de engelen. Zij zijn Gods dienaren of dienstknechten om Zijn welbehagen te doen. Het is de heerlijkheid van God dat Hij zulke dienaren heeft, en dat te meer omdat Hij hen niet nodig heeft.

b. Hoe de engelen tot dezen dienst bekwaam gemaakt worden. Hij maakt hen geesten en vuurvlammen, dat is: Hij begiftigt hen met ijver en licht, met bekwaamheid en geschiktheid, bereidheid en vastbeslotenheid om Zijn welbehagen te doen, zij zijn niet meer dan God hen gemaakt heeft, en zij zijn dienaren van den Zoon zowel als van den Vader. Maar merk op:

B. Hoeveel groter dingen door den Vader van den Zoon gezegd worden. Twee plaatsen uit de Schrift worden hier aangehaald.

a. De eerste is genomen uit Psalm 45:7, 8, waar God van Christus verklaart: Ten eerste. Zijn ware en werkelijke goddelijkheid en dat met welbehagen en toegenegenheid, zonder Hem die heerlijkheid te misgunnen.

Uw troon, o God. Hier noemt de ene persoon den anderen persoon God. O God! En wanneer God de Vader Hem dat verklaart te zijn, dan moet Hij het ook werkelijk en in waarheid zijn, want God noemt personen en dingen zoals ze zijn. En laat nu allen, die dat tot hun verderf doen willen, Zijn waarachtige Godheid ontkennen, maar laat ons Hem erkennen en verheerlijken als God, want, indien Hij niet waarlijk God ware, zou Hij niet instaat geweest zijn om het Middelaarswerk te doen of de Middelaarskroon te dragen.

Ten tweede. God verklaart Zijne waardigheid en heerschappij, Hij heeft een troon, een koninkrijk, en den scepter van dat koninkrijk. Hij heeft alle recht, regering, gezag en macht, beide als God van nature, genade en heerlijkheid, en als Middelaar. En daarom is Hij ten volle geschikt voor al de bedoelingen van zijn middelaars-koninkrijk.

Ten derde. God verklaart den eeuwigen duur van de regering en de waardigheid van Christus, gegrond in de goddelijkheid van zijn persoon. Uw troon, o God, is in alle eeuwigheid, van eeuwigheid en tot eeuwigheid, door alle tijden der eeuwen, Hij weerstaat alle pogingen van aarde en hel om haar te ondermijnen en te overvleugelen, door al de eindeloze tijden der eeuwigheid, wanneer de tijd niet meer zijn zal. Dit onderscheidt den troon van Christus van alle aardse tronen, die wankelend zijn en ten laatste zullen vallen, maar de troon van Christus zal zijn als de dagen der hemelen.

Ten vierde. God verklaart de volmaakte rechtvaardigheid van Christus' regering en van de uitoefening Zijner macht, door al de delen van Zijn gebied. De scepter Uws koninkrijks is een rechte scepter, vers 8. Hij verwierf Zijn scepter rechtvaardig en Hij gebruikt hem in volmaakte rechtvaardigheid, de rechtvaardigheid van Zijn regering komt voort uit de rechtvaardigheid van Zijn persoon, uit Zijn werkelijke eeuwige liefde voor rechtvaardigheid en haat voor ongerechtigheid, niet bloot uit overwegingen van voorzichtigheid en belang, maar uit een innerlijk, onveranderlijk beginsel. Gij hebt rechtvaardigheid liefgehad en ongerechtigheid gehaat, vers 9. Christus kwam om alle gerechtigheid te vervullen en een eeuwige gerechtigheid aan te brengen, en Hij was rechtvaardig in al Zijn wegen en heilig in al Zijne werken. Hij kwam om een einde te maken aan de overtredingen en aan de zonden als zijnde hatelijk, zowel als schadelijk. Hij heeft den mensen rechtvaardigheid aanbevolen en die onder hen opgericht, als het begeerlijkste en beminnelijkste van alle dingen.

Ten vijfde. God verklaart van Christus hoe Hij bekwaam gemaakt werd voor de bediening van Middelaar, en hoe Hij daartoe aangesteld en daarin bevestigd werd, vers 9. Daarom heeft U, o God, Uw God gezalfd met olie der vreugde boven Uwe medegenoten.

1. Christus draagt Zijn naam Messias omdat Hij gezalfd is. Gods zalving van Christus betekent beide, Zijne bekwaammaking voor Zijn dienst van Middelaar, door den Heiligen Geest en al diens genaden, en Zijne aanstelling tot dien dienst, zoals profeten, priesters en koningen door zalving werden gewijd. o God, Uw God, ziet op de bevestiging van Christus in Zijn dienst als Middelaar door het verbond van verzoening en vrede, dat tussen den Vader en den Zoon was. God is de God van Christus, voorzover Christus mens en Middelaar is.

2. Deze zalving van Christus geschiedde met olie der vreugde, hetgeen betekent beide: de blijdschap en liefde, waarmee Christus op zich nam den dienst van Middelaar en dien ondernam, aangezien Hij wist dat Hij daarvoor volkomen bekwaam was, en evenzeer de vreugde, die Hem voorgesteld was als beloning van Zijn dienst en lijden, de kroon van heerlijkheid en blijdschap, die Hij na Zijn lijden des doods voor eeuwig dragen zou.

3. Deze zalving van Christus ging de zalving van Zijne medegenoten te boven: Daarom heeft U, o God, Uw God gezalfd met olie der vreugde boven Uwe medegenoten. Wie zijn Christus' medegenoten? Staat iemand met Hem gelijk? Niet als God, uitgenomen de Vader en de Heilige

Geest, maar die worden hier niet bedoeld. Als mens echter heeft Hij medegenoten, en evenzeer als gezalfde, maar Zijne zalving gaat die van hen allen te boven.

A. Ze gaat die der engelen te boven, die Zijn medegenoten kunnen genoemd worden, want zij zijn zonen van God door de schepping, en Gods dienaren, die Hij gebruikt tot Zijn dienst.

B. Ze gaat die van alle profeten, priesters en koningen te boven, welke ooit gezalfd zijn om op aarde in den dienst Gods gebruikt te worden.

C. Zij gaat die van alle heiligen te boven, welke Zijne broederen zijn, kinderen van dezelfden Vader, omdat Hij hun vlees en bloed aangenomen heeft.

D. Zij gaat die te boven van allen, die Zijne verwanten als mens waren, boven allen uit het huis van David, boven den gehelen stam Juda, boven al Zijne broederen en bloedverwanten naar het vlees. Al de anderen, die God gezalfd heeft, ontvingen den Geest slechts in zekere mate, Christus heeft den Geest zonder mate, zonder enige beperking. Niemand derhalve verricht zijn werk zoals Christus deed, niemand heeft er zoveel behagen in als Christus had, want Hij was gezalfd met olie der vreugde boven Zijne medegenoten.

b. De tweede Schriftuurplaats, waaruit de bijzondere voortreffelijkheid van Christus boven de engelen blijkt, is genomen uit Psalm 102:26-28, en wordt aangehaald in vers 10-12, waar de almacht van den Heere Jezus Christus wordt bevestigd, zoals zij verschijnt beide in de schepping der wereld en in haar verandering.

Ten eerste. In de schepping der wereld, vers 10. En: Gij, Heere, hebt in den beginne de aarde gegrond, en de hemelen zijn werken Uwer handen. De Heere Christus heeft het oorspronkelijk recht om de aarde te regeren, want Hij heeft in den beginne de wereld gemaakt. Zijn recht als Middelaar verkreeg Hij door opdracht van Zijn Vader. Zijn recht als God met den Vader was absoluut en kwam voort uit Zijn scheppende macht. Deze macht bezat Hij voor den aanvang der wereld, en Hij oefende die uit door aan de wereld een begin en het aanzijn te geven. Hij kan derhalve zelf geen deel van die wereld zijn, want dan zou Hij zich zelven het aanzijn gegeven hebben. Hij was, pro pantoon, voor alle dingen en alle dingen bestaan door Hem, Colossenzen 1:17. Hij was niet alleen boven alle dingen in waardigheid, maar voor alle dingen in bestaan, en daarom moet Hij God, door zich zelven bestaande, zijn. Hij legde de grondslagen der aarde, gaf niet alleen nieuwe vormen aan vroeger bestaande stof, maar Hij maakte uit niets de grondslagen der aarde, de pinnordia rerum, de eerste beginselen der dingen. Niet alleen grondde Hij de aarde, maar ook de hemelen zijn werken Zijner handen, beide de woning en de bewoners, de hemelse heirscharen, de engelen zelven, en daarom kan het niet anders of Hij is oneindig boven hen verheven.

Ten tweede. Door de wereld, die Hij gemaakt heeft, te veranderen, en hier wordt de veranderlijkheid van de wereld aangevoerd om de onveranderlijkheid van Christus te bewijzen. Merk hier op:

1. De wereld is veranderlijk, alle geschapen natuur is dat. Deze wereld heeft vele veranderingen ondergaan, en zal nog andere ondergaan, al deze veranderingen geschieden door toelating en onder leiding van Christus, die de wereld gemaakt heeft, vers 11, 12. Dezelve zullen vergaan, zij zullen alle

als een kleed verouden en als een dekkleed zult Gij ze ineenrollen, en zij zullen veranderd worden. Deze onze zichtbare wereld, beide de aarde en de zichtbare hemelen, worden oud. Niet enkel mensen en beesten worden oud, maar deze wereld zelf veroudert en haast zich naar hare verdwijning. Zij veroudert als een kleed, heeft reeds veel van haar schoonheid en kracht verloren. Zij verouderde tijdens den eersten afval en zij gaat sindsdien voort met gedurig ouder en zwakker te worden, zij draagt de kentekenen van een stervende wereld. Doch haar ontbinding zal niet haar verwoesting zijn, maar haar verandering. Christus zal deze wereld als een kleed ineenrollen opdat ze niet langer misbruikt worde, niet langer gebruikt zoals totnogtoe. Laat ons daarom onze harten niet zetten op hetgeen niet is waar wij het voor aanzien, en niet wezen zal wat het nu is. De zonde heeft de wereld zeer in haar nadeel veranderd, Christus zal een grote verandering haar ten goede tot stand brengen. Wij verwachten een nieuwen hemel en een nieuwe aarde, in welke gerechtigheid woont. Deze overweging moet ons spenen van de tegenwoordige wereld, en ons waakzaam, ijverig en begerig naar die betere wereld maken. Laat ons uitzien naar Christus om ons te veranderen en geschikt te maken voor die komende nieuwe wereld, in welke wij niet kunnen ingaan, tenzij wij nieuwe schepselen geworden zijn.

2. Christus is onveranderlijk. De Vader getuigt van Hem: Gij zijt dezelfde en Uwe jaren zullen niet ophouden. Christus is dezelfde in zich zelven, gisteren, en heden, en tot in eeuwigheid, en dezelfde voor al de Zijnen in al de veranderingen der tijden. Dat is een grote steun voor allen, die deelhebben aan Christus, onder al de veranderingen, waarmee zij in deze wereld te kampen hebben, of die zij in zich zelven gevoelen. Christus is onveranderlijk en onsterfelijk, Zijne jaren zullen niet ophouden. Dit moet ons troosten bij alle verval der natuur, dat wij in ons zelven of in onze vrienden opmerken, ofschoon ons vlees en ons hart bezwijken en onze dagen ten einde spoeden, Christus leeft om voor ons te zorgen terwijl wij leven en voor de onzen als wij zullen zijn heengegaan, en dit moet ons aanwakkeren om al ons belang in Hem te stellen en ons deel aan Hem helder en zeker te maken, dat ons geestelijk en eeuwig leven met Christus verborgen is in God.

III. De uitnemendheid van Christus boven die der engelen verschijnt ook daarin, dat God nooit tot de engelen gezegd heeft hetgeen Hij tot Christus heeft gezegd, vers 13, 14.

1. Wat heeft God tot Christus gezegd? Hij heeft gezegd: Zit aan Mijne rechterhand, totdat Ik Uwe vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten, Psalm 110:

1. Ontvang Uw heerlijkheid, heerschappij en rust, en blijf in de regering van Uw middelaarskoninkrijk, totdat al Uwe vijanden zullen gemaakt zijn: of Uw vrienden door hun bekering, of de voetbank Uwer voeten.

A. Christus Jezus heeft Zijne vijanden (wie zou het denken?), vijanden zelfs onder de mensen, vijanden van Zijn opperheerschappij, van Zijne zaak, van Zijn volk, zulke, die niet willen dat Hij koning over hen zijn zal. Laat het ons dan niet bevreemden indien wij onze vijanden hebben. Christus heeft nooit iets gedaan om de mensen tot Zijne vijanden te maken, Hij heeft zeer veel gedaan om hen allen te maken tot Zijne vrienden en vrienden Zijns Vaders, en toch heeft Hij Zijne vijanden.

B. Al de vijanden van Christus zullen tot een voetbank Zijner voeten gemaakt worden, hetzij door vrijwillige en algehele onderwerping aan Zijn wil, zodat zij zich aan Zijne voeten werpen, hetzij door

de uiterste verwoesting, Hij zal vertreden die voortgaan zich tegen Hem te verzetten en zal over hen zegepralen.

C. God de Vader heeft dat op zich genomen, en Hij zal zorgen dat het gebeurt, ja, Hij zal het zelf doen. En ofschoon het nu nog niet geschiedt, het zal zeker eens gebeuren, en Christus verwacht het. En zo moeten alle Christenen wachten tot God al Zijn werk volbracht heeft in hen, voor hen en aan hen.

D. Christus zal voortgaan met besturen en regeren tot dit geschied is, Hij zal geen van Zijn grote voornemens onvervuld laten, Hij zal voortgaan overwinnende en opdat Hij overwinne En het betaamt Zijn volk voort te gaan in hun plicht, te zijn zoals Hij hen hebben wil, te doen wat Hij verlangt dat zij doen zullen, te mijden wat Hij wil dat zij mijden zullen, te dragen wat Hij hun te dragen geeft, tot Hij hen overwinnaars en meer dan overwinnaars maakt over al hun geestelijke vijanden.

2. Wat heeft God de engelen gezegd? Hij heeft tot hen nooit, als tot Christus, gezegd: Zit aan Mijne rechterhand, maar Hij zegt hier van hen dat zij allen gedienstige geesten zijn, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen.

A. Wat is de natuur der engelen? Zij zijn geesten zonder lichamen of begeerte naar lichamen, maar zij kunnen lichamen aannemen en daarin verschijnen als het God behaagt. Zij zijn geesten, onlichamelijk, verstandig, werkzaam, zij munten uit in wijsheid en in kracht.

B. Wat is het werk der engelen? Zij zijn gedienstige geesten. Christus, als middelaar, is de grote dienaar Gods in het werk der verlossing. De Heilige Geest is de grote dienaar van God en Christus in de toepassing van die verlossing. Engelen zijn gedienstige geesten onder de gezegende Drieeenheid, om den goddelijken wil en het goddelijk welbehagen te volbrengen, zij zijn de dienaren der goddelijke Voorzienigheid.

C. De engelen worden met dat doel uitgezonden om te dienen degenen, die de zaligheid beërven zullen. Merk hier op:

a. De beschrijving van de heiligen gegeven: zij zijn erfgenamen van de zaligheid, thans zijn zij nog minderjarig, erfgenamen, niet bezitters. Zij zijn erfgenamen omdat zij kinderen van God zijn. Indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen. Laat ons er ons van verzekeren dat wij kinderen zijn door aanneming en wedergeboorte, door verbondsonderwerping van ons zelven aan God, en door voor Hem in een evangelischen wandel te verkeren, dan zullen wij erfgenamen van God en medeerfgenamen van Christus zijn.

b. De waardigheid en het voorrecht der heiligen, de engelen worden uitgezonden om hen te dienen. Zij hebben dat gedaan in het bestellen van de wet, en in het strijden van de krijgen der heiligen en het verslaan hunner vijanden. Zij dienen hen nog door het tegenstaan van de boosheid en de macht der boze geesten, in het bewaren en beschermen hunner lichamen, door zich naast hen te legeren, hun zielen te onderrichten, te verlevendigen en te vertroosten onder leiding van Christus en van den Heiligen Geest, en eens ten jongsten dage zullen zij alle heiligen bijeen vergaderen. Laat ons God danken voor dezen dienst der engelen en in Zijn wegen blijven wandelen, dan zullen wij den troost

genieten van de belofte: Hij zal Zijnen engelen van u bevelen, dat zij u bewaren in al uwe wegen. Zij zullen u op de handen dragen, dat gij uw voet aan geen steen stoot, Psalm 91:11, 12.

HOOFDSTUK 2

1 Daarom moeten wij ons te meer houden aan hetgeen van ons gehoord is, opdat wij niet te eniger tijd doorvloeien.
2 Want indien het woord, door de engelen gesproken, vast is geweest, en alle overtreding en ongehoorzaamheid rechtvaardige vergelding ontvangen heeft;
3 Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen? dewelke, begonnen zijnde verkondigd te worden door den Heere, aan ons bevestigd is geworden van degenen, die Hem gehoord hebben;
4 God bovendien medegetuigende door tekenen, en wonderen, en menigerlei krachten en bedelingen des Heiligen Geestes, naar Zijn wil.
5 Want Hij heeft aan de engelen niet onderworpen de toekomende wereld, van welke wij spreken.
6 Maar iemand heeft ergens betuigd, zeggende: Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt, of des mensen zoon, dat Gij hem bezoekt!
7 Gij hebt hem een weinig minder gemaakt dan de engelen; met heerlijkheid en eer hebt Gij hem gekroond, en Gij hebt hem gesteld over de werken Uwer handen;
8 Alle dingen hebt Gij onder zijn voeten onderworpen. Want daarin, dat Hij hem alle dingen heeft onderworpen, heeft Hij niets uitgelaten, dat hem niet onderworpen zij; doch nu zien wij nog niet, dat hem alle dingen onderworpen zijn;
9 Maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die een weinig minder dan de engelen geworden was, vanwege het lijden des doods, opdat Hij door de genade Gods voor allen den dood smaken zou.
10 Want het betaamde Hem, om Welken alle dingen zijn, en door Welken alle dingen zijn, dat Hij, vele kinderen tot de heerlijkheid leidende, den oversten Leidsman hunner zaligheid door lijden zou heiligen.
11 Want en Hij, Die heiligt, en zij, die geheiligd worden, zijn allen uit een; om welke oorzaak Hij Zich niet schaamt hen broeders te noemen.
12 Zeggende: Ik zal Uw naam Mijn broederen verkondigen; in het midden der Gemeente zal Ik U lofzingen.
13 En wederom: Ik zal Mijn betrouwen op Hem stellen. En wederom: Zie daar, Ik en de kinderen, die Mij God gegeven heeft.
14 Overmits dan de kinderen des vleses en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden, opdat Hij door den dood te niet doen zou dengene, die het geweld des doods had, dat is, den duivel;
15 En verlossen zou al degenen, die met vreze des doods, door al hun leven, der dienstbaarheid onderworpen waren.
16 Want waarlijk, Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan.
17 Waarom Hij in alles den broederen moest gelijk worden, opdat Hij een barmhartig en een getrouw Hogepriester zou zijn, in de dingen, die bij God te doen waren, om de zonden des volks te verzoenen.
18 Want in hetgeen Hij Zelf, verzocht zijnde, geleden heeft, kan Hij dengenen, die verzocht worden, te hulp komen.

De apostel, in dit hoofdstuk:

I. Bespreekt verder de leer in het vorige neergelegd betreffende de uitnemendheid van den persoon van Christus, en wel in den vorm van een waarschuwing, vers 1-4,

II. Gaat voort met het aantonen van Christus' uitnemendheid boven de engelen, vers 5-9,

III. Neemt de ergernis des kruizes weg, vers 10-15,

IV. Bespreekt de vleeswording van Christus, die niet de natuur der engelen aannam, maar die van het zaad Abrahams, en wijst op de reden waarom Hij zo handelde, vers 16-18.

Hebreeën 2:1-4

De apostel gaat in dit hoofdstuk voort met de duidelijke, nuttige wijze van leer en reden. Wij hebben hier de toepassing van de boven gestelde en bewezen waarheden, dat blijkt uit het woordje Daarom, waarmee dit hoofdstuk aanvangt, en dat zijn samenhang met het vorige toont. Daarin had de apostel bewezen dat Christus uitnemender is dan de engelen, door wier tussenkomst de wet was gegeven, en dat derhalve de bedeling des Evangelies uitnemender moest zijn dan die der wet. Nu komt hij tot de toepassing van deze leer, beide door waarschuwing en bewijsvoering.

I. Door waarschuwing. Daarom moeten wij ons te meer houden aan hetgeen van ons gehoord is, vers 1. Dit is de eerste wijze, waarop wij onze achting voor Christus en het Evangelie tonen moeten. Het is de grote roeping van ieder, die onder het Evangelie leeft, om den meesten ernst te tonen voor de openbaringen en terechtwijzingen van het Evangelie, ze in zijn voordeel hogelijk te schatten als zaken van het grootste belang, met ijver naar ze te luisteren bij alle gelegenheden, die zich daartoe voor hem opdoen, ze geregeld te lezen, ze nauwgezet te overpeinzen en ze van harte te geloven. Wij moeten ze met ons gehele hart en met al onze liefde omhelzen, ze in ons geheugen bewaren, en daarnaar al onze woorden en daden regelen.

II. Door bewijsvoering. Hij voegt sterke bewijzen bij deze vermaning.

1. Het grote verlies, dat wij lijden zullen, indien wij ons niet ernstig houden bij hetgeen wij gehoord hebben. Opdat wij niet te eniger tijd doorvloeien. Zij zullen afglijden en ontglippen uit ons hoofd, onze lippen, ons leven, en wij zullen door ons verzuim veel verliezen. We leren hieruit:

A. Wanneer wij de Evangelische waarheden in onze zielen opgenomen hebben, lopen wij gevaar van ze te laten ontglippen. Onze zielen en geheugens zijn gelijk lekke vaten, slechts met de grootste moeite behouden zij wat zij bevatten. Dat is een gevolg van de verdorvenheid van onze natuur, de vijandschap en listigheid van Satan, die het woord weg steelt, de beslommeringen en strikken der wereld en de doornen, die het goede zaad verstikken.

B. Zij lijden aan onherstelbaar verlies, die de waarheden des Evangelies, welke zij ontvangen hadden, uit hun zielen laten ontglippen, zij verliezen een schat, die meer waard is dan duizenden van goud en zilver, het zaad is verloren, hun tijd en moeite van horen zijn verloren, hun hoop op een goeden oogst is verloren, alles is verloren, wanneer het Evangelie verloren is.

C. Deze overweging is een sterke beweegreden om onze aandacht aan het Evangelie te wijden en ons er aan te houden, inderdaad, wanneer wij hier niet zeer op letten, zullen wij het Woord Gods niet lang bewaren, onoplettende hoorders worden spoedig vergeetachtige hoorders.

2. Een andere beweegreden is ontleend aan de verschrikkelijke straf, die wij ondergaan zullen, indien wij onzen plicht niet doen, een vreeslijker straf dan hen trof, die de wet verwaarloosden en haar ongehoorzaam waren, vers 2, 3. Merk hier op:

A. Hoe de wet beschreven is, zij was een woord, door de engelen gesproken, en dat vast is geweest. Het was een woord door de engelen gesproken, omdat het door den dienst der engelen werd gegeven, zij bliezen de bazuinen en vormden waarschijnlijk de klanken der woorden op Gods

aanwijzing. God zal als rechter ten tweeden male de engelen doen dienen om de bazuin te blazen en allen voor Zijn rechterstoel te vergaderen, om gevonnist te worden, naar dat zij overeenkomstig of tegen de wet gehandeld hebben. Het woord dezer wet is vast geweest, het was gelijk de belofte: ja en amen, het is getrouw en waarachtig, en het zal blijven en zijn kracht behouden hetzij de mensen er aan gehoorzamen of niet, want alle overtreding en ongehoorzaamheid heeft rechtvaardige vergelding ontvangen. De mensen mogen met de wet van God onderhandelen, maar die wet onderhandelt niet met hen, zij hield de zondaren van vroegere eeuwen vast en zij zal de zondaren van alle eeuwen vasthouden. God, als een rechtvaardig heerser en rechter eenmaal de wet gegeven hebbende, zal haar verachting en overtreding niet ongestraft laten, maar Hij heeft alle tijden door de overtreders gestraft en hen vergolden naar de natuur en de grootheid van hun ongehoorzaamheid. De strengste straf, ooit door God op zondaren toegepast, is niet meer dan de zonde verdiende, zij was rechtvaardige vergelding. Straffen, die recht waren, en zowel door de zonde verdiend als beloning door gehoorzaamheid verdiend wordt, ja meer verdiend dan beloning door gebrekkige gehoorzaamheid ooit verdiend worden kan.

B. Hoe het Evangelie beschreven wordt. Het is zaligheid, grote zaligheid, zo grote zaligheid dat geen andere zaligheid met haar vergeleken kan worden. Zo groot dat niemand kan uitdrukken, of zelfs maar bevatten, hoe groot zij is. Het is een grote zaligheid, die het Evangelie ons ontdekt, want het predikt ons een groten Zaligmaker, die ons geopenbaard heeft dat God met onze natuur verzoend is en verzoenen wil met onze personen, het toont ons hoe wij gered kunnen worden van zo grote zonde en zo zware ellende, en gebracht worden tot zo grote heiligheid en zo grote gelukzaligheid. Het Evangelie ontdekt ons een groten Heiligmaker, om ons voor de zaligheid geschikt te maken en ons tot den Zaligmaker te brengen. Het Evangelie ontplooit ons een grote en uitnemende bedeling van genade, een nieuw verbond, de grote daad van sluiting des verbonds is geschied en wordt verzekerd aan allen, die in den band des verbonds komen.

C. Hoe de zonde tegen het Evangelie wordt omschreven. Zij wordt verklaard te zijn een geen acht nemen op zo grote zaligheid, zij is een belediging van Gods genade in Christus, een licht-achten, een zorgeloos bejegenen, een het niet de moeite waard achten om er mede in aanraking te komen, een niet letten op het woord van evangelische genade, zomin als op eigen gebrek daaraan en eigen verloren toestand zonder dat, een niet-inspannen van krachten om de waarheid ervan te ontdekken, en toe te stemmen, of de goedheid er van in te zien, te smaken en op zich zelven toe te passen. In deze dingen tonen zij een volslagen verwaarlozing van deze grote zaligheid. Laat ons allen op onze hoede zijn, dat wij niet mogen behoren tot deze slechte, ellendige zondaren, die geen acht geven op de genade van het Evangelie.

D. Hoe de ellende van zulke zondaren wordt beschreven. Er wordt verklaard, dat ze niet te ontvlieden is, vers 3. Hoe zullen wij ontvlieden? Dit toont aan:

a. Dat de verachters van deze zaligheid alrede veroordeeld zijn, zich reeds onder de hand der gerechtigheid bevinden. Zij zijn dat reeds door de zonde van Adam, en zij hebben hun banden nauwer dicht gehaald door hun eigen overtredingen. Die niet gelooft is alrede veroordeeld, Johannes 3:18.

b. Er is geen ontkomen aan dezen staat van veroordeling dan door het aannemen van de grote zaligheid, in het Evangelie ons geopenbaard, en zij, die daar geen acht op geven, op hen blijft de

toorn Gods en hij zal op hen blijven, zij kunnen er zich niet aan onttrekken, zij kunnen niet ontvlieden, zij kunnen aan den vloek niet ontkomen.

c. Er is echter een zwaarder vloek en verdoemenis wachtende voor al degenen, die de genade Gods in Christus verachten, en dezen zwaarsten vloek kunnen zij niet ontvlieden, zij kunnen zich niet verbergen in den groten dag, het feit niet ontkennen, den rechter niet omkopen, de gevangenis niet openen. Er is voor hen geen deur van barmhartigheid meer opengebleven, voor hen is er geen slachtoffer meer voor de zonden, zij zijn onherroepelijk verloren. De onmogelijkheid om aan die ellende te ontkomen wordt hier geschilderd in den vorm van een vraag: Hoe zullen wij ontvlieden? Het is een beroep op onze algemene rede, op de gewetens van de zondaren zelf, het is een wekstem tot al hun krachten en begaafdheden, al hun belangen, een vraag of zij, of een hunner, kan uitvinden, kan openen een weg om te ontkomen aan de wrekende gerechtigheid en toorn Gods. Het toont aan dat de verwaarlozers van deze grote zaligheid zullen gelaten worden niet alleen zonder macht, maar ook zonder voorspraak en verontschuldiging, op den groten dag, wanneer hun gevraagd zal worden of zij iets in 't midden te brengen hebben waarom het vonnis niet zou voltrokken worden, zullen zij sprakeloos staan, door hun eigen geweten veroordeeld, zelfs tot hoger trap van ellende dan zij, die het gezag der wet verwaarloosd, of zonder wet gezondigd hebben.

3. Een andere bewijsgrond om de waarschuwing te versterken is ontleend aan de waardigheid en uitnemendheid van den persoon, door wie het Evangelie is begonnen verkondigd te worden, vers 3. Dewelke begonnen zijnde verkondigd te worden door den Heere, dat is de Heere Jezus Christus, dewelke is Jehova, de Heere des levens en der heerlijkheid, de Heere van allen, en die als zodanig bezit onfeilbare en vlekkeloze wijsheid, oneindige en onuitputtelijke goedheid, onbetwistbare en onveranderlijke waarachtigheid en getrouwheid, volstrekte opperheerschappij en gezag, en onweerstaanbare macht. Deze grote Heere was van allen de eerste, die begon te spreken over die zaligheid, duidelijk en helder, zonder typen en schaduwen, zoals eertijds geschiedde. Nu mag dan ook zeker wel verwacht worden, dat allen dien Heere zullen eerbiedigen en acht geven op een Evangelie, hetwelk is begonnen verkondigd te worden door iemand die sprak, zoals geen mens ooit gesproken heeft.

4. Een andere bewijsgrond wordt ontleend aan het karakter van hen, die getuigen waren van Christus en het Evangelie, vers 3-4. Het is aan ons bevestigd geworden door degenen, die Hem gehoord hebben, God bovendien mede-getuigende. Merk op:

A. De verkondiging van het Evangelie werd voortgezet en bevestigd door degenen, die Christus gehoord hebben, door de evangelisten en apostelen, die oog- en oorgetuigen waren geweest van hetgeen Jezus Christus was begonnen beide te doen en te leren, Handelingen 1:1. Deze getuigen konden er voor zich zelven geen werelds doel of belang bij hebben om hiertoe te dienen. Niets kon hen nopen om hun getuigenis af te leggen dan de eer van den Verlosser, en hun eigen zaligheid en die van anderen, zij stelden zich door hun getuigenis bloot aan het verlies van al wat hun in dit leven dierbaar was, en velen hunner bezegelden het met hun bloed.

B. God zelf getuigde mede met hen, die de getuigen van Christus waren, Hij bevestigde hetgeen zij door Christus gemachtigd en gezonden waren te prediken tot redding der wereld. En hoe getuigde Hij mede? Niet alleen door hun groten vrede in hun zielen te geven, groot geduld onder al hun lijden, en onuitsprekelijken moed en vreugde, ofschoon die voor hen zelven getuigen en bewijzen waren.

Maar Hij getuigde mede door tekenen, en wonderen, en menigerlei krachten en bedelingen des Geestes naar Zijnen wil, vers 4.

a. Door tekenen, tekenen van Zijn genadevolle nabijheid en van Zijne in hen werkende macht.

b. Door wonderen, werken, die boven de natuurlijke macht gingen, de aanschouwers met verwondering vervulden, en hen aanspoorden om te letten op de gepredikte leer en er onderzoek naar te doen.

c. Door menigerlei krachten, of machtige werken, waarin een almachtige handeling geopenbaard werd, boven alle redelijke tegenspraak.

d. Door bedelingen des Heiligen Geestes, bekwaam makende, instaat stellende en aansporende tot het werk, waartoe zij geroepen waren, verscheidenheid van gaven, bedieningen en werkingen, 1 Corinthiërs 12:4 en v.v. En dat alles naar Zijnen wil. Het was de wil van God dat wij zulk een steun voor ons geloof hebben zouden, en een sterken grondslag voor onze hoop, bij de aanneming van het Evangelie. Gelijk er bij het afkondigen van de wet tekenen en wonderen waren, waardoor God haar gezag en hare uitnemendheid bevestigde, zo getuigde Hij voor het Evangelie door meer en groter wonderen, omdat het een heerlijker en een blijvende bedeling was.

Hebreeën 2:5-9

De apostel, na deze verheven verklaring omtrent de leer van de persoonlijke voortreffelijkheid van Christus boven de engelen gegeven te hebben, keert nu tot dat aangename onderwerp opnieuw terug en vervolgt het, vers 5.

Want Hij heeft aan de engelen niet onderworpen de toekomende wereld, van welke wij spreken.

I. Hier geeft de apostel ene ontkenning, die ene bevestiging insluit. De staat van de evangelische gemeente, hier de toekomende wereld genoemd, is niet onderworpen aan de engelen, maar onder de persoonlijke zorg en regering van den Verlosser zelf. Zomin de staat van de gemeente, zoals zij thans is, als die geheel herstelde staat, waarin zij verkeren zal als de overste der wereld zal zijn buiten geworpen en de koninkrijken der aarde het koninkrijk van Christus zullen geworden zijn, is overgelaten aan de regering der engelen, maar Jezus Christus zal Zijn grote macht aannemen en zegevieren. Hij maakt van den dienst der engelen niet hetzelfde gebruik bij het geven van het Evangelie als bij het geven der wet, die was de staat van de oude of verouderende wereld. De nieuwe wereld is onderworpen aan Christus en onder Zijn volstrekte en enige heerschappij gesteld, in alle geestelijke en eeuwige opzichten. Christus heeft de regering van de gemeente des Evangelies, hetgeen tegelijkertijd de eer van Christus en de gelukzaligheid en veiligheid der gemeente te kennen geeft. Het is zeker dat noch de eerste stichting van de gemeente des Evangelies, noch haar verdere opbouw en regering, noch haar eindoordeel en volmaking aan de engelen is opgedragen, maar aan Christus. Zo grote belangen wilde God niet aan Zijne heiligen overlaten, voor zulk een taak zijn de engelen te zwak.

II. Hier volgt een beschrijving uit de Schrift van dien gezegenden Jezus, aan wie de wereld des Evangelies onderworpen is. Zij is genomen uit Psalm 8:5-7. Maar iemand heeft ergens betuigd, zeggende: Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt? Of des mensen zoon, dat Gij hem bezoekt? enz. Deze woorden moeten beschouwd worden als toepasselijk zowel op de mensheid in het algemeen, als, zoals hier geschiedt, op den Heere Jezus Christus.

1. Toepasselijk op de mensheid in het algemeen. In dien zin vinden wij hier een hartelijke, dankbare lofverheffing van den groten God voor Zijn wonderbare neerbuiging en vriendelijkheid voor de kinderen der mensen.

A. Hij gedenkt hunner en is zorgzaam voor hen, zij bestaan alleen door den raad Zijner goddelijke liefde. De gunsten van God voor de mensen ontspringen alle uit Zijn eeuwige gedachten en voornemens van barmhartigheid voor hen, gelijk al onze plichtmatige eerbied voor God zijn oorsprong vindt in ons gedachtigzijn aan Hem. God is altijd bezig met ons, laat ons nooit Hem vergeten.

B. Hij bezoekt hen. Gods genadig voornemen met de mensen is vruchtbaar in genadige bezoeken aan hen, Hij komt om ons te zien, hoe het met ons is, wat wij najagen, wat ons ontbreekt, aan welke gevaren wij blootgesteld zijn, welke moeilijkheden wij ontmoeten, en door Zijn bezoeken wordt onze geest bewaard. Laat ons zo Gode gedenken, dat wij dagelijks in den weg van plicht Hem naderen.

C. Hij maakt den mens het hoofd van alle schepselen in deze lagere wereld, den gevelsteen van Zijn gebouw, het voornaamste doel van Gods wegen op aarde, en alleen een weinig minder dan de engelen in plaats en ten opzichte van het lichaam zolang hij hier is, om te worden gelijk de engelen en de gelijke der engelen, bij de opstanding der rechtvaardigen, Lukas 20:36.

D. Hij kroont hem met heerlijkheid en eer, de eer van te bezitten edele krachten en vermogens der ziel, uitnemende leden en delen des lichaams, waardoor hij aan beide werelden verbonden is, bekwaam om de belangen der beide werelden te dienen en om van beide de gelukzaligheid te genieten.

E. Hij geeft hem recht en heerschappij over de lagere schepselen, welke voortduren zolang hij voortgaat in verbinding met God en in zijn plicht jegens God.

2. In toepassing op den Heere Jezus. En alles wat hier gezegd wordt is op Hem toepasselijk, en op Hem alleen, vers 8, 9. En hier kunnen wij opmerken:

A. Welke de bewegende oorzaak is van al de vriendelijkheid door God aan de mensen betoond, door Christus voor hen en aan hen te geven. Dat is de genade van God. Want: wat is de mens?

B. Wat de vruchten van deze vrije genade Gods zijn, ten opzichte van de gave van Christus voor ons en aan ons, zoals zij opgenoemd worden in deze Schriftuurplaats.

a. Dat God voor ons aan Christus gedacht in het verbond der verzoening.

b. Dat God om onzentwil Christus bezocht, en tussen hen beiden besloten werd dat Christus in de volheid der tijden in de wereld komen zou als de grote waarachtige offerande.

c. Dat God Hem een weinig minder dan de engelen gemaakt heeft, door Hem mens te maken om te kunnen lijden en zich te vernederen tot den dood toe.

d. Dat God de menselijke natuur van Christus met heerlijkheid en ere kroonde, die in haar wezen volkomen heilig was, en den Geest had zonder mate, en in welke door een onafscheidelijke vereniging met de goddelijke natuur in den tweeden Persoon van de Drie-eenheid de volheid der Godheid lichamelijk woonde, opdat Hij door Zijn lijden voldoening aanbrengen zou, voor allen den dood smakende, krachtig gevoelende en ondergaande de bittere angsten van dien schandelijken, smartelijken en vervloekten kruisdood, en daardoor de gehele mensheid in een nieuwen proefstaat overbrengende.

e. Dat Hij met heerlijkheid en eer gekroond werd, als een beloning voor Zijne vernedering in het lijden des doods, bevorderd tot de hoogste waardigheid in den hemel, bekleed met volstrekte regeermacht over alle dingen, en dat daardoor die oude Schriftuurplaats in Christus vervuld werd, welke nooit zo volkomen vervuld was in enigen mens, die ooit op aarde leefde.

Hebreeën 2:10-13

Na den dood van Christus vermeld te hebben, gaat de apostel hier voort de schande des kruizes op den voorgrond te stellen, en dat doet hij door aan te tonen hoe het Gode betaamde, dat Christus zou lijden en hoezeer de mens door dat lijden gezegend zou worden.

I. Hoe het Gode betaamde, dat Christus zou lijden. Want het betaamde Hem, om welken alle dingen zijn, en door welken alle dingen zijn, dat Hij, vele kinderen tot de heerlijkheid leidende, den oversten leidsman hunner zaligheid door lijden zou heiligen, vers 10.

1. God wordt hier beschreven als het einde en de eerste oorzaak van alle dingen. En het betaamde Hem Zijn eigen heerlijkheid te verzekeren in alles wat Hij deed, niet alleen zo te handelen dat Hij in niets zich zelven onteren zou, maar zo dat alles Hem een bron van heerlijkheid zou worden.

2. Er wordt gezegd dat Hij naar dien heerlijken maatstaf gehandeld heeft in het werk der verzoening, zowel in de keuze van het doel als van de middelen.

A. In de keuze van het doel, en dat was: vele kinderen tot de heerlijkheid te leiden, tot tegenwoordige heerlijkheid door het genieten van de heerlijke voorrechten des Evangelies, en tot toekomstige heerlijkheid in den hemel, waar inderdaad een gans zeer uitnemend gewicht van eeuwige heerlijkheid zijn zal.

a. Wij moeten kinderen Gods zijn, beide door aanneming en door wedergeboorte, alvorens wij tot de heerlijkheid des hemels kunnen gebracht worden. De hemel is de erfenis, en alleen zij, die kinderen zijn, zijn erfgenamen van die erfenis.

b. Alle ware gelovigen zijn kinderen van God, hun, die Christus aangenomen hebben, heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, zo velen in Zijn naam geloven, Johannes 1:12.

c. Ofschoon de kinderen Gods in dezelfde plaats en terzelfder tijd slechts weinigen zijn, toch zal, wanneer zij alleen bijeengebracht zijn, blijken dat zij velen zijn. Christus is de eerstgeborene van vele broederen.

d. Al de kinderen Gods, hoevelen zij ook zijn, en hoe ook verstrooid en verdeeld, zullen ten laatste in heerlijkheid bijeengebracht worden.

B. In de keuze der middelen.

a. Door het vinden van iemand, die de overste leidsman onzer zaligheid kon zijn. Zij, die gezaligd worden, moeten tot die zaligheid komen onder leiding van een leidsman, die voor dat doel voldoende is. Zij moeten moeiten verdragen als goede krijgsknechten van Christus, zij moeten hun leidsman volgen, allen onder Zijne banier in dienst genomen en geschaard, en zij, die dat doen, zullen veilig overgebracht worden en grote eer en heerlijkheid beërven.

b. Door dien oversten leidsman onzer zaligheid door lijden te heiligen. God de Vader maakte den Heere Jezus Christus den oversten leidsman onzer zaligheid, dat is: Hij wijdde, Hij bestemde Hem

tot dien dienst, Hij gaf Hem de opdracht daartoe, en Hij maakte Hem een volmaakten leidsman. Hij was volmaakt in wijsheid, in moed, in kracht, door den Geest van onzen Heere, dien Hij zonder mate bezat. Hij werd volmaakt door lijden, dat is: Hij volmaakte het werk van onze verlossing door het storten van Zijn bloed, en was daardoor volmaakt geschikt om een middelaar tussen God en mensen te zijn. Hij vond Zijn weg tot de kroon door het kruis, en zo moeten de Zijnen ook doen. De uitnemende Dr. Owen merkt op dat de Heere Jezus Christus, door lijden geheiligd en volmaakt zijnde, den lijdensweg geheiligd heeft voor al Zijn volgelingen, om in de heerlijkheid over te gaan, en daardoor is hun lijden noodzakelijk en onvermijdelijk geworden, zij worden daardoor eerwaardig en nuttig.

II. Hij toont aan hoezeer zij gezegend zijn door het kruis en het lijden van Christus. Indien daar niets in was, wat God en Christus niet betaamde, zo was er in dat lijden veel, dat zeer zegenrijk zou zijn voor de mensen. Hierdoor worden zij gebracht in nauwe vereniging met Christus en in zeer dierbare betrekking tot Hem.

1. In nauwer vereniging, vers 11. En Hij, die heiligt, en zij, die geheiligd worden, zijn allen uit een. Christus is het, die heiligt, Hij heeft den heiligenden Geest verworven en gezonden, Hij is het hoofd van alle heiligende invloeden. De Geest heiligt als Geest van Christus. Ware gelovigen zijn zij, die geheiligd zijn, begiftigd met heilige beginselen en krachten, afgezonderd en afzonderlijk gehouden van lage en gemene doeleinden tot hoge en heilige beginselen en doeleinden, want dat moet geschieden alvorens zij tot de heerlijkheid kunnen geleid worden. Nu is Christus, die de leidsman is in dit werk der heiliging, en zijn de Christenen, die de bewerking ondergaan, allen uit een. Hoe? Omdat:

A. Zij zijn allen van een hemelsen Vader, en dat is God. God is de Vader van Christus door eeuwige generatie en wonderdadige ontvangenis, en van de Christenen door aanneming en wedergeboorte.

B. Zij zijn van een aardsen vader: Adam. Christus en de gelovigen hebben dezelfde menselijke natuur.

C. Van een geest, een heilige en hemelse geaardheid, dezelfde Geest is in hen, die in Christus was, ofschoon niet in dezelfde mate, dezelfde Geest bezielt en leidt het hoofd en al de leden.

2. In zeer dierbare betrekking. Dit spruit uit die vereniging voort. En nu verklaart hij eerst welke die betrekking is en haalt daarna drie teksten uit het Oude Testament aan om het gezegde toe te lichten en te bewijzen.

A. Hij verklaart welke deze betrekking is. Christus en de gelovigen zijn allen uit een, en daarom schaamt Hij zich niet hen broeders te noemen.

a. Christus en de gelovigen zijn broederen, niet alleen been van Zijn been en vlees van Zijn vlees, maar geest van Zijn geest-broederen in den volsten zin des woords, zowel hemels als aards.

b. Christus schaamt zich voor die verwantschap niet, Hij schaamt zich niet hen broeders te noemen. Dat is in Hem wonderbare neerbuiging en goedheid, wanneer men in aanmerking neemt hun

geringheid van natuur en hun slechtheid door de zonde, maar Hij zal zich nooit schamen voor iemand, die zich voor Hem niet schaamt en zorg draagt, dat Hij geen reden van schaamte en verwijt aan Hem en aan zich zelven geeft.

B. Hij licht dit toe met drie Schriftuurplaatsen.

a. De eerste is Psalm 22:23. Ik zal Uwen naam Mijnen broederen verkondigen, in het midden der gemeente zal Ik U lofzingen. Deze psalm is een uitnemende voorzegging van het lijden van Christus, hij begint met Zijn kruiswoord: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten! Welnu, hier is voorzegd: Ten eerste. Dat Christus op aarde zou hebben ene kerk of gemeente, ene vergadering van vrijwilligers, vrijwillig lerend om Hem te volgen.

Ten tweede. Dat dezen niet alleen elkanders broederen zullen zijn, maar ook broederen van Christus zelf.

Ten derde. Dat Hij hun den naam Zijns Vaders zou verkondigen, dat is: diens natuur en eigenschappen, diens geest en wil, Hij deed dit in eigen persoon toen Hij onder hen wandelde, en door Zijn Geest, die uitgestort werd op Zijne discipelen, ten einde hen te bekwamen de kennis van God in de wereld te verspreiden van geslacht tot geslacht, tot aan het einde der dagen.

Ten vierde. Dat Christus den lof Zijns Vaders zou zingen in die gemeente. De heerlijkheid Zijns Vaders beoogde Christus, daar was Zijn hart op gezet, daarvoor gaf Hij zich zelven over, en Hij wilde dat Zijn volk daarin met Hem zou samenstemmen.

b. De tweede Schriftuurplaats is genomen uit Psalm 18:3: Ik zal mijn betrouwen op Hem stellen. Deze psalm behandelt de moeiten van David, als type van Christus, en hoe hij in al die moeilijkheden zijn betrouwen op God stelde. Dit toont aan dat Hij, behalve Zijn goddelijke natuur welke geen ondersteuning behoefde, een andere natuur zou aannemen, die de ondersteuning nodig had, welke niemand dan God haar geven kon. Hij leed en vertrouwde als ons hoofd en onze voorganger. Zijn broederen moeten ook lijden en betrouwen.

c. De derde Schriftuurplaats is genomen uitjes. 8:18. Zie daar ik en de kinderen, die mij God gegeven heeft. Dit toont aan dat Christus werkelijk en waarachtig mens was, want ouders en kinderen hebben dezelfde natuur. Christus' kinderen werden Hem door den Vader gegeven, in den raad Zijner eeuwige liefde en van het verbond des vredes, dat tussen hen was. En zij werden Christus gegeven door hun bekering. Wanneer zij Zijn verbond aannemen, dan ontvangt Christus hen, regeert over hen, verheugt zich in hen, maakt al hun zaken recht, neemt hen op ten hemel en stelt hen daar aan Zijnen Vader voor: Zie daar Ik en de kinderen, die Gij Mij gegeven hebt.

Hebreeën 2:14-18

Hier gaat de apostel voort met de handhaving van de vleeswording van Christus, die niet de natuur der engelen aannam, maar die van het zaad Abrahams, en hij toont aan de reden en het oogmerk daarvan.

I. De vleeswording van Christus wordt gehandhaafd. Waarlijk, Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan, vers 16. Hij nam vlees en bloed aan. Ofschoon Hij als God voorbestond van alle eeuwigheid, toch nam Hij in de volheid der tijden onze natuur aan in vereniging met Zijn goddelijke natuur, en werd werkelijk en waarachtig mens. Hij nam niet de engelen aan, maar Hij nam het zaad Abrahams aan. De engelen vielen, maar Hij liet hen over aan zich zelven, liggende onder de ellende en heerschappij hunner zonden, zonder hoop op redding. Christus had nooit het voornemen om de Zaligmaker der gevallen engelen te worden, zoals hun boom viel zo ligt hij en zo moet hij in eeuwigheid liggen, en daarom nam Hij hun natuur niet aan. De natuur der engelen kon geen verzoenend offer zijn voor de zonden der mensen. Nu, Christus besloot het zaad van Abraham te herstellen en uit zijn gevallen staat op te heffen, en daarom nam Hij de menselijke natuur aan uit ene afstammelinge uit de lenden van Abraham, opdat dezelfde natuur, die gezondigd had, ook zou lijden, om de menselijke natuur te herstellen tot een staat van hoop en proef, en allen, die de barmhartigheid aannamen, tot een staat van bijzondere gunst en zaligheid. Nu is er hoop en hulp voor den voornaamsten zondaar, in en door Christus. Hier is een prijs betaald, voldoende voor allen en geschikt voor allen, want het was in onze eigen natuur. Laat ons allen dan acht geven op den dag onzer zalige bezoeking en de onderscheidende barmhartigheid waarderen, welke bewezen werd aan gevallen mensen, en niet aan gevallen engelen.

II. De reden en het oogmerk van de vleeswording van Christus worden verklaard.

1. Overmits dan de kinderen des vlezes en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelven deelachtig geworden, en den broederen in alles gelijk geworden, vers 14,17. Want geen hogere of lagere natuur dan die des mensen, welke gezondigd had, kon voor de zonden der mensen lijden om de gerechtigheid Gods te voldoen en den mens tot een staat van hoop te verheffen, en de gelovigen kinderen van God en dus broeders van Christus te maken.

2. Hij werd mens om te kunnen sterven, want als God kon Hij niet sterven, en daarom nam Hij een andere natuur en staat aan. Hierin wordt de wondervolle liefde Gods openbaar, dat Christus, ofschoon wetende dat Hij in onze natuur zou moeten lijden en hoe Hij in die natuur zou moeten sterven, haar nochtans gewillig aannam. De offeranden der wet kon God niet aannemen als een middel ter verzoening. Daarom werd voor Christus het lichaam toebereid, en Hij zei: Zie, Ik kom om Uwen wil te doen!

3. Opdat Hij door den dood teniet doen zou degenen, die het geweld des doods had, dat is den duivel, vers 14. De duivel was de eerste zondaar, en de eerste verleider tot zonde, en de zonde was de oorzaak van den dood, hij kan dus gezegd worden het geweld des doods te hebben, omdat hij de mensen in de zonde trok, waarvan de wegen die des doods zijn, en omdat hem dikwijls toegestaan wordt de gewetens der mensen te verschrikken met de vreze des doods, en omdat hij is de uitvoerder van de goddelijke gerechtigheid, die hun zielen van hun lichamen scheidt om te verschijnen voor Gods rechterstoel teneinde daar hun vonnis te ontvangen, waarna hij hun pijniger

wordt zoals hij vroeger hun verleider was. In deze opzichten kan van hem gezegd worden, dat hij het geweld des doods heeft gehad. Maar nu heeft Christus hem, die het geweld des doods had, in zoverre teniet gedaan, dat hij niemand meer onder de macht van den geestelijken dood houden kan. Ook kan hij niemand in de zonde trekken, die de oorzaak des doods is, en van niemand de ziel uit het lichaam eisen, en over niemand het vonnis uitvoeren, dan over hen, die verkiezen en voortgaan zijn gewillige slaven te zijn en volharden in hun vijandschap tegen God.

4. Opdat Hij Zijn volk mocht verlossen van de slaafse vrees des doods, waaraan zij dikwijls onderworpen zijn. Dit kan zien op de Oud-Testamentische heiligen, die meer in den geest der dienstbaarheid verkeerden, omdat het leven en de onsterflijkheid niet zo ten volle aan het licht gebracht waren als door het Evangelie. Ook kan het zien op al Gods volk, zowel onder het Nieuwe als onder het Oude Testament, wier zielen dikwijls verkeren in ontmoedigende vrees voor dood en eeuwigheid. Christus werd mens en stierf om hen te verlossen van die verslagenheid des geestes, door hun kenbaar te maken, dat de dood niet alleen is een overwonnen vijand, maar een verzoende vriend, die niet gezonden wordt om de ziel te benadelen of haar van de liefde Gods te scheiden, maar om een einde te maken aan al haar ellenden en klachten en haar den doorgang te geven naar eeuwig leven en gelukzaligheid. De dood is dus nu niet in handen van Satan, maar van Christus, niet Satans dienstknecht, maar die van Christus, niet de hel volgt hem na, maar de hemel voor allen, die in Christus zijn.

5. Christus moest Zijnen broederen gelijk gemaakt worden, opdat Hij mocht zijn een barmhartig en getrouw hogepriester in de dingen, die te doen waren om de gerechtigheid en de eer Gods te voldoen en tot redding en vertroosting van Zijn volk. Hij moest zijn getrouw aan God en barmhartig jegens de mensen.

A. In de dingen, die bij God te doen waren, voor Zijne gerechtigheid en Zijne eer, om verzoening aan te brengen voor de zonden van het volk, om te bewerken dat al de eigenschappen van de goddelijke natuur, en al de personen in het Wezen Gods, overeenkwamen in het herstel van den mens, en om God en mens met elkaar te verzoenen. Er was een grote breuk en twist tussen God en mens, ter oorzake van de zonde, maar Christus heeft, door mens te worden en te sterven, dien twist beslecht en verzoening teweeggebracht, zodat God bereid is allen in gunst en vriendschap te ontvangen, die in Christus tot Hem komen.

B. In de dingen, die de mensen aangaan, voor hun redding en troost: In hetgeen Hijzelf verzocht zijnde geleden heeft, kan Hij degenen, die verzocht worden, te hulp komen, vers 18. Merk hier op:

a. Het lijden van Christus: Hij leed verzocht zijnde en Zijne verzoekingen waren niet het kleinste deel van Zijn lijden. Hij werd in alle dingen verzocht gelijk wij, maar zonder zonden, Hoofdstuk 4:15.

b. Het medelijden van Christus. Hij kan degenen, die verzocht worden, te hulp komen. Hij heeft gevoel voor onze zwakheden, Hij is een meevoelende, tedere en kundige geneesheer, Hij weet hoe men om moet gaan met verzochte, bezwaarde zielen, want Hij heeft aan dezelfde ziekte geleden, niet van de zonde, maar van de verzoeking en beroering der ziel. De herinnering aan Zijn eigen zorgen en verzoekingen maakt Hem oplettend voor de beproevingen van Zijn volk en gereed om hen te helpen. Merk hier op: Ten eerste. De beste Christenen zijn onderworpen aan verzoekingen, aan

menigerlei verzoekingen, zolang zij in deze wereld zijn, laat ons nooit rekenen op volkomen vrij blijven van verzoekingen in deze wereld.

Ten tweede. Verzoekingen brengen onze zielen in zoveel droefenis en gevaar, dat zij troost en hulp behoeven.

Ten derde. Christus is bereid en gewillig om hen te helpen, die onder hun verzoekingen tot Hem roepen, en Hij werd mens en werd verzocht, opdat Hij in alle opzichten bekwaam zou zijn om Zijn volk te helpen.

HOOFDSTUK 3

1 Hierom, heilige broeders, die der hemelse roeping deelachtig zijt, aanmerkt den Apostel en Hogepriester onzer belijdenis, Christus Jezus;
2 Die getrouw is Dengene, Die Hem gesteld heeft, gelijk ook Mozes in geheel zijn huis was.
3 Want Deze is zoveel meerder heerlijkheid waardig geacht dan Mozes, als degene, die het huis gebouwd heeft, meerder eer heeft, dan het huis.
4 Want een ieder huis wordt van iemand gebouwd; maar Die dit alles gebouwd heeft, is God.
5 En Mozes is wel getrouw geweest in geheel zijn huis, als een dienaar, tot getuiging der dingen, die daarna gesproken zouden worden;
6 Maar Christus, als de Zoon over Zijn eigen huis; Wiens huis wij zijn, indien wij maar de vrijmoedigheid en den roem der hoop tot het einde toe vast behouden.
7 Daarom, gelijk de Heilige Geest zegt: Heden, indien gij Zijn stem hoort,
8 Zo verhardt uw harten niet, gelijk het geschied is in de verbittering, ten dage der verzoeking, in de woestijn;
9 Alwaar Mij uw vaders verzocht hebben; zij hebben Mij beproefd, en hebben Mijn werken gezien, veertig jaren lang.
10 Daarom was Ik vertoornd over dat geslacht, en sprak: Altijd dwalen zij met het hart, en zij hebben Mijn wegen niet gekend.
11 Zo heb Ik dan gezworen in Mijn toorn; Indien zij in Mijn rust zullen ingaan!
12 Ziet toe, broeders, dat niet te eniger tijd in iemand van u zij een boos, ongelovig hart, om af te wijken van den levenden God;
13 Maar vermaant elkander te allen dage, zolang als het heden genaamd wordt, opdat niet iemand uit u verhard worde door de verleiding der zonde.
14 Want wij zijn Christus deelachtig geworden, zo wij anders het beginsel van dezen vasten grond tot het einde toe vast behouden;
15 Terwijl er gezegd wordt: Heden, indien gij Zijn stem hoort, zo verhardt uw harten niet, gelijk in de verbittering geschied is.
16 Want sommigen, als zij die gehoord hadden, hebben Hem verbitterd, doch niet allen, die uit Egypte door Mozes uitgegaan zijn.
17 Over welke nu is Hij vertoornd geweest veertig jaren? Was het niet over degenen, die gezondigd hadden, welker lichamen gevallen zijn in de woestijn?
18 En welken heeft Hij gezworen, dat zij in Zijn rust niet zouden ingaan, anders dan dengenen, die ongehoorzaam geweest waren?
19 En wij zien, dat zij niet hebben kunnen ingaan vanwege hun ongeloof.

In dit hoofdstuk past de apostel hetgeen hij in het vorige hoofdstuk omtrent het priesterschap van Christus gezegd heeft, toe:

I. In een ernstige, hartelijke vermaning, dat deze grote hogepriester, die hun geopenbaard is, met ernst door hen beschouwd moet worden, vers 1-6,

II. Hij voegt daar vele belangrijke raad geven en waarschuwingen aan toe, vers 7-19.

Hebreeën 3:1-6

In deze verzen hebben wij de toepassing van de leer betrekkelijk het priesterschap van onzen Heere Jezus Christus, in het vorige hoofdstuk neergelegd. En merk hier op:

I. Op welk een vurige en liefdevolle wijze de apostel de Christenen vermaant om dezen hogepriester in gedachten te houden en Hem te maken tot het voorwerp van hun nauwlettende en ernstige overweging. En waarlijk, niemand in hemel en op aarde verdient onze aandacht zozeer als Hij. Opdat deze vermaning des te beter uitwerking hebbe, moeten wij op het volgende letten.

1. De eervolle wijze, waarop hij hen, aan wie hij schrijft, aanspreekt. Heilige broeders, die der hemelse roeping deelachtig zijt, vers 1.

A. Broeders, niet alleen mijne broeders, maar ook broeders van Christus, en in Hem broeders van alle heiligen. Al het volk van God zijn broeders, en zij moeten elkaar liefhebben en met elkaar leven als broeders.

B. Heilige broeders, niet alleen heilig in belijdenis en naam, maar ook in beginsel en praktijk, in hart en leven. Die naam wordt soms met verachting gegeven. "Dat zijn nu de heilige broeders", zegt men dan, "het is gevaarlijk omgaan met zulke draaitollen! ‘Laat hen, die op deze wijze veracht en beschimpt worden, er naar streven om waarlijk heilige broeders te zijn en zich als zodanig voor God te betonen, dan behoeven zij zich voor den naam niet te schamen en de scheldwoorden van de wereldlingen niet te vrezen, De dag nadert, waarop zij, die er nu een verwijt van maken, het hun grootste eer en gelukzaligheid zouden achten tot deze heilige broederschap te mogen behoren.

C. Die der hemelse roeping deelachtig zijt, deelachtig aan de genademiddelen en aan den Geest der genade, die van den hemel kwam en door wie de Christenen daadwerkelijk geroepen worden uit de duisternis tot het wonderbaar licht, die roeping, welke den hemel brengt in de zielen der mensen, hen opleidt tot een hemelse gezindheid en een hemelsen wandel, en hen bereidt voor een eeuwig leven met God in den hemel.

2. De namen, welke hij Christus geeft en waarop hij hun aandacht vestigt.

A. De apostel onzer belijdenis, de eerste en voornaamste dienaar van de gemeente des Evangelies, een boodschapper en de voornaamste boodschapper door God aan de mensen gezonden met de belangrijkste boodschap, de grote openbaarder van dat geloof, dat wij belijden te bezitten, en van die hoop, die wij belijden te koesteren.

B. Niet slechts de apostel, maar ook de hogepriester onzer belijdenis, de hoogste bediening van het Oude Testament zowel als van het Nieuwe, het hoofd van de kerk in elke toestand en onder elke bedeling, op wiens voldoening en tussenkomst wij belijden te rekenen voor vergeving der zonden en aanneming door God.

C. Christus, de Messias, gezalfd en in alle opzichten bekwaam gemaakt voor de bediening beide van apostel en hogepriester.

D. Jezus, onze Zaligmaker, onze heelmeester, de grote geneesheer der zielen, afgeschaduwd door de koperen slang, welke Mozes in de woestijn oprichtte, opdat zij, die door de vurige slangen gebeten waren, op haar mochten zien en behouden worden.

II. Onze plicht is Hem aan te merken, die al deze hoge en eervolle namen draagt, dat is Hem in al die betrekkingen te beschouwen. Beschouwen wat Hij is in zich zelven, wat Hij is voor ons, wat Hij hiernamaals eeuwig voor ons zijn zal, Hem aanmerken, onze gedachten met de grootste oplettendheid op Hem vestigen, en daarnaar jegens Hem handelen, zien op Jezus, den leidsman en voleinder van ons geloof.

1. Velen, die het geloof in Christus belijden, hebben niet de verschuldigde beschouwing van Hem, Hij wordt niet zoveel door hen aangemerkt als Hij verdient en verlangt gedaan te worden door hen, die van Hem de zaligheid verwachten.

2. Een nauwlettend en ernstig aanmerken van Christus is een groot voordeel voor ons om onze bekendheid met Hem te doen toenemen, en onze liefde voor Hem, onze gehoorzaamheid aan Hem en onze verbinding met Hem te bevorderen.

3. Ook zij, die heilige broeders en der hemelse roeping deelachtig zijn, moeten elkaar opwekken om meer aan Christus te denken dan zij doen, Hem meer in gedachten te hebben. De besten van Zijn volk denken te weinig en te oppervlakkig aan Hem.

4. Wij moeten Christus aanmerken zoals Hij ons in de Schrift voorgesteld wordt en daarnaar onze beschouwing van Hem vormen, en niet naar ijdele voorstellingen en inbeeldingen van ons zelven.

III. Hier worden verschillende bewijsgronden aangevoerd om ons in onzen plicht te versterken, om Christus, den apostel en hogepriester onzer belijdenis, aan te merken.

1. De eerste is ontleend aan Zijne getrouwheid, vers 2. Hij was getrouw aan degenen, die Hem gesteld heeft, gelijk Mozes was in geheel zijn huis.

A. Christus is een aangestelde Middelaar. God de Vader heeft Hem gezonden en bevestigd tot die bediening en daarom is Zijn middelaarschap aangenaam bij den Vader.

B. Hij is getrouw aan die aanstelling, Hij neemt nauwgezet al de regelen en voorschriften van Zijn middelaarschap in acht, en vervult getrouw het vertrouwen door Zijn Vader en door Zijn volk in Hem gesteld.

C. Hij is zo getrouw aan degenen, die Hem gesteld heeft, als Mozes was in geheel zijn huis. Mozes was getrouw in het vervullen van zijn bediening aan de Joodse kerk van het Oude Testament, en dat is Christus onder het Nieuwe. Dit was een zeer geschikte bewijsvoering om de Joden te overtuigen, die hadden zeer hoge gedachten van de getrouwheid van Mozes, en toch was zijne getrouwheid slechts een afschaduwing van die van Christus.

2. Een ander bewijs wordt genomen uit de meerdere heerlijkheid en uitnemendheid van Christus boven Mozes, vers 3-6, en daarom waren zij des te meer verplicht om Christus aan te merken.

A. Christus was de bouwer van het huis, waarvan Mozes slechts een lid was. Door het huis moeten wij verstaan de kerk van God, het volk van God tot een gebracht onder Christus, hun bouwheer en hoofd, en onder ondergeschikte dienaren, die overeenkomstig Zijne wet Zijne instellingen waarnamen. Christus is de bouwer van dit huis der kerk door alle eeuwen. Mozes was een dienaar in dat huis, hij was werkzaam onder Christus in het bestieren en bouwen van het huis. Maar Christus is de maker van alle dingen, want Hij is God, en niemand minder dan God kan de kerk bouwen, hij kan het fondament niet leggen en den bovenbouw niet uitvoeren, dat kan God alleen. Er werd geen mindere macht vereist om de kerk te stichten dan om de wereld te scheppen, de wereld werd uit niets geschapen en de kerk werd gebouwd uit bouwstoffen, die er ten enenmale ongeschikt voor waren. Christus, die God is, ontwierp het grondplan van de kerk, voorzag in de bouwstoffen, maakte die door Zijn almachtige kracht voor het doel geschikt, Hij heeft het gehele huis samengesteld, Hij heeft er de regelen voor gegeven, en alles gekroond met Zijn eigen tegenwoordigheid, die de ware heerlijkheid van dit huis Gods uitmaakt.

B. Christus is de heer van het huis, zowel als zijn bouwer, vers 5, 6. Dit huis wordt Zijn huis genoemd, omdat Hij de Zoon van God is. Mozes was alleen een getrouw dienaar, voor het getuigenis van de dingen, die daarna zouden gesproken worden. Christus, als de eeuwige Zoon van God, is de rechtmatige eigenaar en oppermachtige gebieder van de Kerk. Mozes was alleen als type de beheerder, tot een getuigenis van al deze dingen betreffende de kerk, die duidelijker, vollediger en beter in het Evangelie zouden geopenbaard worden door den Geest van Christus, en daarom is Christus meer ere, meer eerbied en opmerking waardig dan Mozes. Dit bewijs besluit de apostel met:

a. Een troostvolle toe-eigening voor zich zelven en alle ware gelovigen. Wiens huis wij zijn, vers 6, ieder van ons persoonlijk, want wij zijn tempelen des Heiligen Geestes en Christus woont in ons door het geloof, en wij allen gezamenlijk, want wij zijn verenigd door de banden van genade, waarheid, instellingen, evangelische verordeningen en Godsverering.

b. Een merkwaardige beschrijving van de personen, waaruit het huis bestaat. Indien wij maar de vrijmoedigheid en den roem der hoop tot het einde toe vast behouden, dat is: indien wij slechts een vrijmoedige, duidelijke belijdenis van de waarheden des Evangelies handhaven, waarop onze verwachting van genade en heerlijkheid gebouwd is, en leven uit en naar die verwachting, door er een heilige blijdschap van te smaken, die blijft tot het einde niettegenstaande al wat ons zodoende overkomen moge. Wij zien hier, dat er niet slechts een goed begin van wandelen in de wegen van Christus moet zijn, maar standvastigheid en volharding daarin tot het einde. Wij hebben hier een aanwijzing van wat zij moeten doen, die deelhebben willen aan de waardigheid en de voorrechten van Christus' huisgezin.

Ten eerste. Zij moeten de waarheden des Evangelies in hoofd en hart opnemen, Ten tweede. Zij moeten hun hoop op gelukzaligheid op deze waarheden bouwen, Ten derde. Zij moeten vrijmoedig belijdenis van deze waarheden afleggen, Ten vierde. Zij moeten zo leven, dat zij daarvan de duidelijke bewijzen geven, opdat zij zich mogen verheugen in hope en volharden mogen tot het einde. In een woord: zij moeten nauwgezet, bestendig, moedig en standvastig wandelen in het geloof en in de praktijk van het Evangelie, opdat hun Meester, als Hij komt, hen moge erkennen en goedkeuren.

Hebreeën 3:7-19

Van hier tot het einde van het hoofdstuk geeft de apostel hun ernstige vermaning en raad, en hij haalt daartoe aan een gedeelte van Psalm 95, vers 8 en v.v., waaromtrent valt op te merken:

I. Wat hij hun raadt: Spoedig en dadelijk acht te geven op de roepstem van Christus: Hoor Zijne stem, luister er naar, neem die aan, en bedenk wat God door Christus tot u zegt, pas het op uzelven toe met geschikte genegenheid en pogingen, en doe het heden, want morgen kan het te laat zijn.

II. Waar hij hen tegen waarschuwt: Verharding van het hart, doof worden voor de roeping en den raad van Christus. Sluit uw oor en uw hart niet voor Zijne stem, wanneer Hij u wijst op het kwaad der zonde, de uitnemendheid der heiligheid, de noodzakelijkheid om Hem aan te nemen als uw Zaligmaker. De verharding van het hart is de oorsprong van al onze verdere zonden.

III. Welk voorbeeld ter waarschuwing hij aanhaalt: dat van de vaderen der Israëlieten in de woestijn: de verbittering ten dage der verzoeking. Dit ziet op de merkwaardige gebeurtenis te Massa Meriba, Exodus 17:2-7. Merk hier op:

1. Dagen van verzoeking zijn dikwijls dagen van verbittering.

2. God tergen, wanneer Hij ons beproeft en ons laat zien dat wij geheel afhangen van Hem en onmiddellijk uit Zijne hand leven, is verbittering van hogen aard,

3. De zonden van anderen, vooral van onze nabestaanden, moeten voor ons een waarschuwing zijn. De zonden en straffen onzer vaderen moeten door ons herdacht worden, om ons terug te houden van hun kwade voorbeeld te volgen. Wat nu de zonden van de voorvaderen der Joden betreft, die hier worden aangehaald, hebben wij te letten op het volgende.

A. De toestand, waarin die vaderen waren, toen zij dus zondigden, zij waren in de woestijn, uit Egypte uitgeleid, maar nog niet in Kanaän gekomen, de gedachte daaraan had hen van zondigen moeten terughouden.

B. De zonden, waaraan zij zich schuldig maakten, zij verzochten en verbitterden God, zij wantrouwden God, murmureerden tegen Mozes en wilden niet horen naar Gods stem.

C. De verzwaring van hun zonde, zij zondigden in de wildernis, waar zij meer onmiddellijk van God afhankelijk waren, zij zondigden toen God hen beproefde, zij zondigden terwijl zij Zijn werken zagen, wonderwerken verricht bij den uittocht uit Egypte, en hun onderhoud en verzorging dag aan dag in de woestijn. Zij gingen veertig jaren lang voort zo tegen God te zondigen. Dat ware grote verzwaringen.

D. De bron en oorsprong van die verzwaarde zonden, welke waren:

a. Zij dwaalden met het hart, en deze dwalingen des harten brachten vele andere dwalingen van hun lippen en hun leven teweeg.

b. Zij kenden Gods wegen niet, ofschoon Hij voor hen uit wandelde. Zij kenden Zijne wegen niet, zo min de wegen van Zijn voorzienigheid, waarin Hij met hen wandelde, als de wegen van Zijn geboden, waarin zij met Hem moesten wandelen, zij letten niet op Zijne voorzienigheid en niet op Zijne geboden op de rechte wijze.

E. De rechtvaardige en grote toorn Gods over hun zonden, en daarbij het grote geduld, dat Hij hun betoonde, vers 10. Daarom was Ik vertoornd over dat geslacht.

a. Alle zonde, maar vooral die bedreven wordt door Gods belijdende en bevoorrechte volk, krenkt en beledigt God niet alleen, maar vertoornt Hem.

b. God is traag in het verwoesten van Zijn volk in of om hun zonden, Hij wacht lang om hun nog genadig te kunnen zijn.

c. God rekent stipt met den tijd, gedurende welken Zijn volk voortgaat met tegen Hem te zondigen en Hem door hun zonden te vertoornen, maar ten laatste, wanneer zij volharden in hun zonden en in het bedroeven van den Heiligen Geest, zullen hun zonden voor hen zelven krenkend worden, hetzij in een weg van oordeel of van barmhartigheid.

F. Het onherroepelijk vonnis, dat ter wille van hun zonden ten laatste over hen uitgesproken werd. God zwoer in Zijn toorn, dat zij niet in Zijne rust zouden ingaan, de rust van het aardse en het hemelse Kanaän beide. Merk op:

a. Lang-voortgezette zonde doet eindelijk den toorn Gods ontgloeien en opvlammen tegen de zondaren.

b. Gods toorn zal zich openbaren in Zijn rechtvaardig besluit om de zondaren te verdelgen, Hij zal zweren in Zijn toorn, niet overhaast maar rechtvaardig, en Zijn toorn zal hun toestand een rustelozen toestand maken, er is geen rust onder Gods toorn.

IV. Welk gebruik maakt de apostel van hun ontzaglijk voorbeeld? Hij geeft, vers 12, 13 en v.v., den Hebreeën een ernstige waarschuwing en versterkt die door een tedere toespraak.

1. Hij geeft den Hebreeën een ernstige waarschuwing. Ziet toe! Ziet voor u uit, weest op uw hoede tegen de vijanden van binnen en van buiten, weest waakzaam. Gij ziet wat velen van uw voorvaderen buiten Kanaän hield en maakte dat hun dode lichamen in de woestijn vielen, zorgt er voor dat gij ten slotte niet valt in dezelfde zonde, strik en vreeslijk oordeel. Ziet op Christus, het Hoofd der kerk, een veel groter persoon dan Mozes, een terging van Hem zou dus veel groter zonde zijn dan hun terging van Mozes, en gij zoudt in gevaar van gestrenger oordeel komen dan zij. De ondergang van anderen moet voor ons een waarschuwing zijn om ons te hoeden voor de rots, waarop zij te pletter vielen. Israël's val moet een waarschuwing zijn voor allen, die na hen komen, want al deze dingen zijn hun als voorbeelden overgekomen, 1 Corinthiërs 10:11, en wij moeten er acht op slaan. Ziet toe, allen die verlangen veilig naar den hemel te gaan, moeten op hen toezien.

2. Hij versterkt deze waarschuwing met een uitdrukking van toegenegenheid. Broeders, niet alleen naar het vlees, maar in den Heere, broeders, die ik liefheb, en voor wier welzijn ik verlangend

arbeide. En thans gaat hij in op het onderwerp van de waarschuwing. Ziet toe, broeders, dat niet te eniger tijd in iemand van u zij een boos, ongelovig hart om af te wijken van den levenden God. Merk hier op:

A. Een ongelovig hart is een boos hart. Ongeloof is een grote zonde, die het hart bozer maakt.

B. Een boos ongelovig hart is de oorzaak van al onze zondige afwijkingen van God, het is de eerste stap tot afval, indien wij ons eerst veroorloven God te wantrouwen, zullen wij Hem spoedig verlaten.

C. Broeders in Christus hebben nodig tegen afval gewaarschuwd te worden. Die staat zie toe dat hij niet valle.

3. Hij voegt een goeden raad bij de waarschuwing, hij raadt hun aan te wenden wat een behoedmiddel zal zijn tegen een boos ongelovig hart: Maar vermaant elkaar te allen dage, zolang als het heden genaamd wordt, vers 13.

A. Wij moeten elkaar alle goed doen, dat in ons vermogen is zolang wij bij elkaar zijn, want dat is slechts een korte en onzekere tijd.

B. Omdat de morgen, de volgende dag, ons niet toebehoort, moeten wij het best-mogelijke gebruik maken van het heden.

C. Indien Christenen elkaar niet te allen dage vermanen, zullen zij gevaar lopen van verhard te worden door de verleiding der zonden.

a. Er is veel verleiding in de zonde, zij schijnt schoon, maar is lelijk, zij schijnt aangenaam, maar is verderflijk, zij belooft veel, maar vervult niets.

b. De verleiding van de zonde verhardt de ziel, een ingewilligde zonde baant den weg voor een tweede, elke begane zonde versterkt de gewoonte, zonde tegen het geweten is het middel om het geweten toe te schroeien, en daarom is het van het hoogste belang elkaar te waarschuwen om ons voor zonde te hoeden.

4. Hij vertroost hen, die niet alleen wèl aanvingen, maar ook voortzetten en tot het einde volharden, vers 14. Want wij zijn Christus deelachtig geworden, zo wij anders het beginsel van dezen vasten grond tot het einde toe vastbehouden.

A. Het voorrecht der heiligen. Zij zijn Christus deelachtig geworden, dat is: aan Zijn Geest, natuur, genade, rechtvaardigheid en leven, zij hebben aandeel aan alles wat van Christus is, aan alles wat Hij is, aan alles wat Hij gedaan heeft en zal doen.

B. De voorwaarde, waarop zij dit voorrecht bezitten, namelijk hun volharding in vrijmoedige belijdenis en beleving van Christus en het Christendom tot het einde. Zij zullen niet alleen volharden, daartoe vastgehouden door de macht Gods door het zaligmakend geloof, maar er zo toe gedrongen te worden is een van de middelen, waardoor Christus Zijn volk helpt om te volharden. Dat dient om hen waakzaam en ijverig te maken en zo voor afval te bewaren.

a. Dezelfde Geest, waardoor Christenen de loopbaan in de wegen Gods moeten aanvangen, moeten zij handhaven tot het einde. Zij, die ernstig beginnen, met levendige liefde, heilige vastberadenheid en nederig toevoorzicht, moeten zo voortgaan. Maar:

b. Er zijn er velen, die bij den aanvang van hun belijdenis groten moed en veel vertrouwen tonen, en toch niet tot den einde volharden.

c. Volharden in het geloof is het beste bewijs voor de oprechtheid van het geloof.

5. De apostel vat samen wat hij vroeger uit Psalm 95 aangehaald heeft, en past het ernstig toe op dat geslacht, vers 15, 16 enz. Terwijl er gezegd wordt: Heden indien gij Zijne stem hoort, enz. Hij wil daarmee zeggen: Hetgeen ik uit de Schrift aangehaald heb slaat niet alleen op die vroegere eeuwen, maar ook op u en op allen, die na u komen zullen, opdat gij er u voor wachten zoudt niet in dezelfde zonden te vervallen en daardoor onder hetzelfde vonnis te komen. De apostel zegt hun dat ofschoon sommigen, die Gods stem gehoord hadden, Hem verbitterden, toch niet allen het deden.

A. Ofschoon de meerderheid der hoorders God verbittert door ongeloof, zijn er anderen, die de boodschap geloven.

B. Ofschoon het horen van het Woord het gewone middel voor de redding is, zal het, zo er niet naar geluisterd wordt, de mensen des te meer aan den toorn Gods blootstellen.

C. God zal een overblijfsel hebben, dat Zijn stem zal gehoorzamen, en Hij zal voor hen zorgen en met ere van hen melding maken.

D. Indien dezen in enige gewone zonde vallen, toch zullen zij deelhebben aan de eeuwige zaligheid, terwijl ongehoorzame hoorders voor eeuwig verloren gaan.

6. De apostel ontleent sommige vragen aan hetgeen hij tevoren gezegd heeft en geeft er de behoorlijke antwoorden op, vers 17-19. Over welken nu is Hij vertoornd geweest veertig jaren? Over degenen, die gezondigd hadden. En welken heeft Hij gezworen, enz.? Merk op:

A. God is vertoornd alleen over die van Zijn volk, die tegen Hem zondigen en in de zonde

B. God is meest vertoornd en beledigd door zonden, die in het openbaar en nationaal bedreven worden, wanneer de zonde algemeen besmettelijk is geworden, is zij het beledigendst.

C. Ofschoon God lang verdraagt, en lang zich laat beledigen, ook door het wicht van algemene en uitstekende zonden, zal Hij ten laatste openbare overtreders door openbare oordelen straffen.

D. Ongeloof, met opstand, die er het gevolg van is, is de grote verdoemelijke zonde van de wereld, vooral in hen, die de openbaring van Gods wil kennen. Die zonde sluit het hart van God en sluit de poort des hemels voor hen, zij brengt hen onder den toorn en den vloek Gods, en laat hen daaronder, zodat Zijn waarheid en gerechtigheid Hem noodzaken hen voor eeuwig buiten te werpen.

Hebreeën 3:7-19

Van hier tot het einde van het hoofdstuk geeft de apostel hun ernstige vermaning en raad, en hij haalt daartoe aan een gedeelte van Psalm 95, vers 8 en v.v., waaromtrent valt op te merken:

I. Wat hij hun raadt: Spoedig en dadelijk acht te geven op de roepstem van Christus: Hoor Zijne stem, luister er naar, neem die aan, en bedenk wat God door Christus tot u zegt, pas het op uzelven toe met geschikte genegenheid en pogingen, en doe het heden, want morgen kan het te laat zijn.

II. Waar hij hen tegen waarschuwt: Verharding van het hart, doof worden voor de roeping en den raad van Christus. Sluit uw oor en uw hart niet voor Zijne stem, wanneer Hij u wijst op het kwaad der zonde, de uitnemendheid der heiligheid, de noodzakelijkheid om Hem aan te nemen als uw Zaligmaker. De verharding van het hart is de oorsprong van al onze verdere zonden.

III. Welk voorbeeld ter waarschuwing hij aanhaalt: dat van de vaderen der Israëlieten in de woestijn: de verbittering ten dage der verzoeking. Dit ziet op de merkwaardige gebeurtenis te Massa Meriba, Exodus 17:2-7. Merk hier op:

1. Dagen van verzoeking zijn dikwijls dagen van verbittering.

2. God tergen, wanneer Hij ons beproeft en ons laat zien dat wij geheel afhangen van Hem en onmiddellijk uit Zijne hand leven, is verbittering van hogen aard,

3. De zonden van anderen, vooral van onze nabestaanden, moeten voor ons een waarschuwing zijn. De zonden en straffen onzer vaderen moeten door ons herdacht worden, om ons terug te houden van hun kwade voorbeeld te volgen. Wat nu de zonden van de voorvaderen der Joden betreft, die hier worden aangehaald, hebben wij te letten op het volgende.

A. De toestand, waarin die vaderen waren, toen zij dus zondigden, zij waren in de woestijn, uit Egypte uitgeleid, maar nog niet in Kanaän gekomen, de gedachte daaraan had hen van zondigen moeten terughouden.

B. De zonden, waaraan zij zich schuldig maakten, zij verzochten en verbitterden God, zij wantrouwden God, murmureerden tegen Mozes en wilden niet horen naar Gods stem.

C. De verzwaring van hun zonde, zij zondigden in de wildernis, waar zij meer onmiddellijk van God afhankelijk waren, zij zondigden toen God hen beproefde, zij zondigden terwijl zij Zijn werken zagen, wonderwerken verricht bij den uittocht uit Egypte, en hun onderhoud en verzorging dag aan dag in de woestijn. Zij gingen veertig jaren lang voort zo tegen God te zondigen. Dat ware grote verzwaringen.

D. De bron en oorsprong van die verzwaarde zonden, welke waren:

a. Zij dwaalden met het hart, en deze dwalingen des harten brachten vele andere dwalingen van hun lippen en hun leven teweeg.

b. Zij kenden Gods wegen niet, ofschoon Hij voor hen uit wandelde. Zij kenden Zijne wegen niet, zo min de wegen van Zijn voorzienigheid, waarin Hij met hen wandelde, als de wegen van Zijn geboden, waarin zij met Hem moesten wandelen, zij letten niet op Zijne voorzienigheid en niet op Zijne geboden op de rechte wijze.

E. De rechtvaardige en grote toorn Gods over hun zonden, en daarbij het grote geduld, dat Hij hun betoonde, vers 10. Daarom was Ik vertoornd over dat geslacht.

a. Alle zonde, maar vooral die bedreven wordt door Gods belijdende en bevoorrechte volk, krenkt en beledigt God niet alleen, maar vertoornt Hem.

b. God is traag in het verwoesten van Zijn volk in of om hun zonden, Hij wacht lang om hun nog genadig te kunnen zijn.

c. God rekent stipt met den tijd, gedurende welken Zijn volk voortgaat met tegen Hem te zondigen en Hem door hun zonden te vertoornen, maar ten laatste, wanneer zij volharden in hun zonden en in het bedroeven van den Heiligen Geest, zullen hun zonden voor hen zelven krenkend worden, hetzij in een weg van oordeel of van barmhartigheid.

F. Het onherroepelijk vonnis, dat ter wille van hun zonden ten laatste over hen uitgesproken werd. God zwoer in Zijn toorn, dat zij niet in Zijne rust zouden ingaan, de rust van het aardse en het hemelse Kanaän beide. Merk op:

a. Lang-voortgezette zonde doet eindelijk den toorn Gods ontgloeien en opvlammen tegen de zondaren.

b. Gods toorn zal zich openbaren in Zijn rechtvaardig besluit om de zondaren te verdelgen, Hij zal zweren in Zijn toorn, niet overhaast maar rechtvaardig, en Zijn toorn zal hun toestand een rustelozen toestand maken, er is geen rust onder Gods toorn.

IV. Welk gebruik maakt de apostel van hun ontzaglijk voorbeeld? Hij geeft, vers 12, 13 en v.v., den Hebreeën een ernstige waarschuwing en versterkt die door een tedere toespraak.

1. Hij geeft den Hebreeën een ernstige waarschuwing. Ziet toe! Ziet voor u uit, weest op uw hoede tegen de vijanden van binnen en van buiten, weest waakzaam. Gij ziet wat velen van uw voorvaderen buiten Kanaän hield en maakte dat hun dode lichamen in de woestijn vielen, zorgt er voor dat gij ten slotte niet valt in dezelfde zonde, strik en vreeslijk oordeel. Ziet op Christus, het Hoofd der kerk, een veel groter persoon dan Mozes, een terging van Hem zou dus veel groter zonde zijn dan hun terging van Mozes, en gij zoudt in gevaar van gestrenger oordeel komen dan zij. De ondergang van anderen moet voor ons een waarschuwing zijn om ons te hoeden voor de rots, waarop zij te pletter vielen. Israël's val moet een waarschuwing zijn voor allen, die na hen komen, want al deze dingen zijn hun als voorbeelden overgekomen, 1 Corinthiërs 10:11, en wij moeten er acht op slaan. Ziet toe, allen die verlangen veilig naar den hemel te gaan, moeten op hen toezien.

2. Hij versterkt deze waarschuwing met een uitdrukking van toegenegenheid. Broeders, niet alleen naar het vlees, maar in den Heere, broeders, die ik liefheb, en voor wier welzijn ik verlangend

arbeide. En thans gaat hij in op het onderwerp van de waarschuwing. Ziet toe, broeders, dat niet te eniger tijd in iemand van u zij een boos, ongelovig hart om af te wijken van den levenden God. Merk hier op:

A. Een ongelovig hart is een boos hart. Ongeloof is een grote zonde, die het hart bozer maakt.

B. Een boos ongelovig hart is de oorzaak van al onze zondige afwijkingen van God, het is de eerste stap tot afval, indien wij ons eerst veroorloven God te wantrouwen, zullen wij Hem spoedig verlaten.

C. Broeders in Christus hebben nodig tegen afval gewaarschuwd te worden. Die staat zie toe dat hij niet valle.

3. Hij voegt een goeden raad bij de waarschuwing, hij raadt hun aan te wenden wat een behoedmiddel zal zijn tegen een boos ongelovig hart: Maar vermaant elkaar te allen dage, zolang als het heden genaamd wordt, vers 13.

A. Wij moeten elkaar alle goed doen, dat in ons vermogen is zolang wij bij elkaar zijn, want dat is slechts een korte en onzekere tijd.

B. Omdat de morgen, de volgende dag, ons niet toebehoort, moeten wij het best-mogelijke gebruik maken van het heden.

C. Indien Christenen elkaar niet te allen dage vermanen, zullen zij gevaar lopen van verhard te worden door de verleiding der zonden.

a. Er is veel verleiding in de zonde, zij schijnt schoon, maar is lelijk, zij schijnt aangenaam, maar is verderflijk, zij belooft veel, maar vervult niets.

b. De verleiding van de zonde verhardt de ziel, een ingewilligde zonde baant den weg voor een tweede, elke begane zonde versterkt de gewoonte, zonde tegen het geweten is het middel om het geweten toe te schroeien, en daarom is het van het hoogste belang elkaar te waarschuwen om ons voor zonde te hoeden.

4. Hij vertroost hen, die niet alleen wèl aanvingen, maar ook voortzetten en tot het einde volharden, vers 14. Want wij zijn Christus deelachtig geworden, zo wij anders het beginsel van dezen vasten grond tot het einde toe vastbehouden.

A. Het voorrecht der heiligen. Zij zijn Christus deelachtig geworden, dat is: aan Zijn Geest, natuur, genade, rechtvaardigheid en leven, zij hebben aandeel aan alles wat van Christus is, aan alles wat Hij is, aan alles wat Hij gedaan heeft en zal doen.

B. De voorwaarde, waarop zij dit voorrecht bezitten, namelijk hun volharding in vrijmoedige belijdenis en beleving van Christus en het Christendom tot het einde. Zij zullen niet alleen volharden, daartoe vastgehouden door de macht Gods door het zaligmakend geloof, maar er zo toe gedrongen te worden is een van de middelen, waardoor Christus Zijn volk helpt om te volharden. Dat dient om hen waakzaam en ijverig te maken en zo voor afval te bewaren.

a. Dezelfde Geest, waardoor Christenen de loopbaan in de wegen Gods moeten aanvangen, moeten zij handhaven tot het einde. Zij, die ernstig beginnen, met levendige liefde, heilige vastberadenheid en nederig toevoorzicht, moeten zo voortgaan. Maar:

b. Er zijn er velen, die bij den aanvang van hun belijdenis groten moed en veel vertrouwen tonen, en toch niet tot den einde volharden.

c. Volharden in het geloof is het beste bewijs voor de oprechtheid van het geloof.

5. De apostel vat samen wat hij vroeger uit Psalm 95 aangehaald heeft, en past het ernstig toe op dat geslacht, vers 15, 16 enz. Terwijl er gezegd wordt: Heden indien gij Zijne stem hoort, enz. Hij wil daarmee zeggen: Hetgeen ik uit de Schrift aangehaald heb slaat niet alleen op die vroegere eeuwen, maar ook op u en op allen, die na u komen zullen, opdat gij er u voor wachten zoudt niet in dezelfde zonden te vervallen en daardoor onder hetzelfde vonnis te komen. De apostel zegt hun dat ofschoon sommigen, die Gods stem gehoord hadden, Hem verbitterden, toch niet allen het deden.

A. Ofschoon de meerderheid der hoorders God verbittert door ongeloof, zijn er anderen, die de boodschap geloven.

B. Ofschoon het horen van het Woord het gewone middel voor de redding is, zal het, zo er niet naar geluisterd wordt, de mensen des te meer aan den toorn Gods blootstellen.

C. God zal een overblijfsel hebben, dat Zijn stem zal gehoorzamen, en Hij zal voor hen zorgen en met ere van hen melding maken.

D. Indien dezen in enige gewone zonde vallen, toch zullen zij deelhebben aan de eeuwige zaligheid, terwijl ongehoorzame hoorders voor eeuwig verloren gaan.

6. De apostel ontleent sommige vragen aan hetgeen hij tevoren gezegd heeft en geeft er de behoorlijke antwoorden op, vers 17-19. Over welken nu is Hij vertoornd geweest veertig jaren? Over degenen, die gezondigd hadden. En welken heeft Hij gezworen, enz.? Merk op:

A. God is vertoornd alleen over die van Zijn volk, die tegen Hem zondigen en in de zonde

B. God is meest vertoornd en beledigd door zonden, die in het openbaar en nationaal bedreven worden, wanneer de zonde algemeen besmettelijk is geworden, is zij het beledigendst.

C. Ofschoon God lang verdraagt, en lang zich laat beledigen, ook door het wicht van algemene en uitstekende zonden, zal Hij ten laatste openbare overtreders door openbare oordelen straffen.

D. Ongeloof, met opstand, die er het gevolg van is, is de grote verdoemelijke zonde van de wereld, vooral in hen, die de openbaring van Gods wil kennen. Die zonde sluit het hart van God en sluit de poort des hemels voor hen, zij brengt hen onder den toorn en den vloek Gods, en laat hen daaronder, zodat Zijn waarheid en gerechtigheid Hem noodzaken hen voor eeuwig buiten te werpen.

HOOFDSTUK 4

1 Laat ons dan vrezen, dat niet te eniger tijd, de belofte van in Zijn rust in te gaan nagelaten zijnde, iemand van u schijne achtergebleven te zijn.
2 Want ook ons is het Evangelie verkondigd, gelijk als hun; maar het woord der prediking deed hun geen nut, dewijl het met het geloof niet gemengd was in degenen, die het gehoord hebben.
3 Want wij, die geloofd hebben, gaan in de rust, gelijk Hij gezegd heeft: Zo heb Ik dan gezworen in Mijn toorn: Indien zij zullen ingaan in Mijn rust! hoewel Zijn werken van de grondlegging der wereld af al volbracht waren.
4 Want Hij heeft ergens van den zevenden dag aldus gesproken: En God heeft op den zevenden dag van al Zijn werken gerust.
5 En in deze plaats wederom: Indien zij in Mijn rust zullen ingaan!
6 Dewijl dan blijft, dat sommigen in dezelve rust ingaan, en degenen, dien het Evangelie eerst verkondigd was, niet ingegaan zijn vanwege de ongehoorzaamheid,
7 Zo bepaalt Hij wederom een zekeren dag, namelijk heden, door David zeggende, zo langen tijd daarna gelijkerwijs gezegd is: Heden, indien gij Zijn stem hoort, zo verhardt uw harten niet.
8 Want indien Jozua hen in de rust gebracht heeft, zo had Hij daarna niet gesproken van een anderen dag.
9 Er blijft dan een rust over voor het volk Gods.
10 Want die ingegaan is in zijn rust, heeft zelf ook van zijn werken gerust, gelijk God van de Zijne.
11 Laat ons dan ons benaarstigen, om in die rust in te gaan; opdat niet iemand in hetzelfde voorbeeld der ongelovigheid valle.
12 Want het Woord Gods is levend en krachtig, en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard, en gaat door tot de verdeling der ziel, en des geestes, en der samenvoegselen, en des mergs, en is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten.
13 En er is geen schepsel onzichtbaar voor Hem; maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen Desgenen, met Welken wij te doen hebben.
14 Dewijl wij dan een groten Hogepriester hebben, Die door de hemelen doorgegaan is, namelijk Jezus, den Zoon van God, zo laat ons deze belijdenis vasthouden.
15 Want wij hebben geen hogepriester, die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar Die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, doch zonder zonde.
16 Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd.

Hebreeën 4:11-16

In dit tweede gedeelte van het hoofdstuk besluit de apostel: eerst met een ernstige, herhaalde waarschuwing, en daarna met zeer geschikte en krachtige bewijsredenen.

I. Wij hebben hier een ernstige waarschuwing.

Laat ons dan ons benaarstigen om in die rust in te gaan, vers 11. Merk op:

1. Het voorgestelde doel-geestelijke en eeuwige rust, de rust van genade en heerlijkheid hiernamaals-in Christus op aarde, met Christus in den hemel.

2. De weg naar dit beschreven doel-werken, ijverig werken, dat is de enige weg naar rust, zij, die niet willen werken, zullen hiernamaals niet rusten. Na plichtmatigen en ijverigen arbeid zal zoete en voldoening-gevende rust volgen, en de arbeid zal de rust, wanneer die komt, aangenamer maken. De slaap des arbeiders is zoet, Prediker 5:12. Laat ons daarom arbeiden, laat ons allen daarin overeenstemmen en overeenkomen, laat ons elkaar er toe opwekken en elkaar tot ijver aansporen. Het is het trouwste bewijs van vriendschap, om onze mede-Christenen, wanneer wij hen zien beuzelen, op te roepen om hun zaken en hun arbeid met allen ernst te behartigen, "Komt, laat ons allen aan het werk gaan, waarom zullen wij hier zitten blijven? Waarom zullen wij ledig zijn? Komt, laat ons arbeiden nu het werktijd is, de rust volgt!" Zo moeten Christenen zich zelven en anderen opwekken om ijverig in hun plichten te zijn, en dat te meer als wij weten dat de dag nadert.

II. Hij geeft machtige en zeer geschikte beweegredenen om dezen raad van kracht te maken, die genomen zijn uit:

1. Het vreeslijk voorbeeld van hen, die reeds door ongeloof verloren gingen. Opdat niet iemand in hetzelfde voorbeeld van ongelovigheid valle, vers 11. Het zal onze zonde zeer verzwaren, wanneer wij zo velen voor ons hebben zien vallen en wij laten ons daardoor niet waarschuwen, hun verwoesting roept luide tot ons, hun verloren en rusteloze zielen wenen voor onze oren uit hun jammerstaat, opdat wij toch niet, door te zondigen gelijk zij deden, ons zelven even ellendig zullen maken als zij zijn.

2. De grote hulp en het voordeel, die wij kunnen hebben van het Woord Gods om ons geloof te versterken en onzen ijver aan te sporen, opdat wij deze rust mogen deelachtig worden. Want het woord Gods is levend en krachtig, vers 12. Door het Woord Gods moeten wij verstaan het werkelijke Woord Gods of het geschreven woord Gods. Het werkelijke Woord, dat in den beginne was, bij God en God was, Johannes 1:1, de Heere Jezus Christus. En inderdaad, hetgeen in dit vers gezegd wordt, is geheel op Hem toepasselijk. Maar de meesten geloven dat hier bedoeld wordt het geschreven Woord, de Heilige Schriften, die het woord van God zijn. Van dit Woord Gods nu wordt gezegd, dat het is:

A. Levend, het is zeer levend en werkzaam, in al zijn pogingen, in het aangrijpen van het geweten des zondaars, in het snijden in zijn hart, in het vertroosten en verbinden van zijn gewonde ziel. Zij kennen het Woord van God niet, die het een dode letter noemen, het is met het licht vergeleken, niets is vlugger dan het licht. Het is niet alleen levend, maar ook levendmakend, het is een levend

licht, een levend woord, zoon. Heiligen sterven en zondaren sterven, maar Gods Woord leeft. Alle vlees is als gras, en alle heerlijkheid des mensen is als een bloem van het gras. Het gras is verdord en zijn bloem is afgevallen, maar het woord des Heeren blijft in der eeuwigheid, en dit is het woord, dat onder u verkondigd is, 1 Petrus 1:24, 25. Uwe vaderen, waar zijn die? En de profeten, zullen zij in eeuwigheid leven? Nochtans, Mijne woorden en Mijne inzettingen, die Ik Mijnen knechten, den profeten, geboden heb, hebben zij uwe vaders niet getroffen? Zacheria 1:4, 5.

B. Het is krachtig. Wanneer God het laat vergezeld gaan van Zijn Geest, overwint het krachtig, bekeert het krachtig en vertroost het krachtig. Het is zo krachtig, dat het alle sterkten neerwerpt, 2 Corinthiërs 10:4, 5, de doden opwekt, de doven doet horen, den blinden het gezicht geeft, de stommen laat spreken, en de lammen doet wandelen. Het is krachtig om het rijk des Satans te verstoren en het koninkrijk van Christus op de bouwvallen daarvan te stichten.

C. Scherper dan enig tweesnijdend zwaard, het snijdt aan beide zijden, het is het zwaard des Geestes, Efeziërs 6:17. Het is het tweesnijdend zwaard, dat uitgaat uit den mond van Christus, Openbaring 1:16. Het is scherper dan enig tweesnijdend zwaard, want het dringt door waar geen ander zwaard komen kan, en maakt een veel scherper scheiding. Het gaat door tot de verdeling der ziel en des geestes, de ziel en haar gewone overheersende gesteldheid, het maakt een ziel, die langen tijd van een trotse geaardheid was, nederig, en een ziel, die in opstand verkeert, gehoorzaam. De zondige gewoonten, die als ‘t ware de natuur van de ziel zijn geworden, zo diep hebben zij wortel geschoten, die, om zo te zeggen, een met haar geworden zijn, worden door dit zwaard gescheiden en afgesneden. Het snijdt de onwetendheid van het verstand, de opstand van den wil, de vijandschap van de ziel, welke, wanneer zij vleselijk is, zelf vijandschap is tegen God. Dit zwaard maakt scheiding tussen de samenvoegselen en het merg, de geheimste, geheimzinnigste en verborgenste delen van het lichaam, dit Woord kan de lusten des vlezes evenzeer afsnijden als de lusten der ziel, en de mensen gewillig maken om de scherpste operatie te ondergaan ter doding van de zonden.

D. Het is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten, zelfs van de meest verborgen en verscholen gedachten en overleggingen. Het zal den mensen de verscheidenheid van hun gedachten en voornemens doen kennen, de zondigheid daarvan, de slechte beginselen waarnaar zij luisteren, de duistere en zondige daden die zij verrichten. Dit Woord zal den zondaar het binnenste buiten keren en hem alles laten zien wat in zijn hart is. Zulk een woord is ons dus een grote hulp voor ons geloof en onze gehoorzaamheid.

3. De volmaaktheden van onzen Heere Jezus Christus, beide van Zijn persoon en bediening.

A. Zijn persoon, en voornamelijk Zijn alwetendheid. En er is geen schepsel onzichtbaar voor Hem, vers 13. Dit komt overeen met hetgeen Christus van zich zelven zegt. En al de gemeenten zullen weten dat Ik het ben, die de harten en nieren doorzoek, Openbaring 2:23. Geen van de schepselen kan zich voor Christus verbergen, geen schepsel kan zich verbergen voor God, want Christus is de Schepper van alle, en er is geen beweging of werk van onze hoofden en harten (die ook wel eens scheppingen genoemd worden) dat niet open en bloot ligt voor Hem, met wie wij te doen hebben als het voorwerp van onze aanbidding en de hogepriester onzer belijdenis. Hij neemt door Zijne alwetendheid de offeranden aan, die wij Hem brengen, opdat Hij ze aanbiede aan Zijnen Vader. Gelijk de hogepriester de offerdieren onderzocht, hen opensneed om te zien of het hart gezond was,

zo worden alle dingen geopend en liggen open voor het doordringend oog van onzen groten hogepriester. En Hij, die als hogepriester thans onze offeranden onderzoekt, zal eens als Rechter onzen staat doorzoeken. Wij zullen met Hem te doen hebben wanneer Hij over onzen eeuwigen toestand beslist. Sommigen lezen hier: aan wie wij eens rekenschap zullen geven. Christus heeft een nauwkeurige rekening met ons allen. Hij heeft de rekening vereffend voor allen, die in Hem geloven, en Hij zal met ons allen rekenen, onze rekeningen liggen voor Hem. De alwetendheid van Christus en de rekenschap, die wij Hem schuldig zijn, moeten ons aansporen om te volharden in het geloof en in de gehoorzaamheid, tot Hij al onze zaken zal volbracht hebben.

B. Wij hebben hier een voorstelling van de uitnemendheid en volmaaktheid van Christus, in Zijne bediening als hogepriester. De apostel begint met de Christenen te onderwijzen in de kennis van hun hogepriester, welke soort van hogepriester Hij is, en drukt hun daarna op het hart den plicht, dien zij daardoor verschuldigd zijn.

a. Welke hogepriester Christus is, vers 14.

Dewijl wij dan een groten hogepriester hebben, dat is: Ten eerste. Een grote hogepriester, veel groter dan Aäron, of enige priester van zijne ordening. De hogepriesters onder de wet werden beschouwd als grote en eerbiedwaardige personen, maar zij waren slechts zwakke typen en schaduwen van Christus. De grootheid van onzen hogepriester wordt aangetoond:

1. Hij is door de hemelen doorgegaan. De hogepriester onder de wet ging eens in het jaar uit het gezicht des volks, achter het voorhangsel, in het heilige der heiligen, waar de heilige tekenen van Gods tegenwoordigheid zich bevonden. Maar Christus is eens voor altijd den hemel binnengegaan, om de regering over alles te aanvaarden, om den Geest te zenden, om een plaats voor de Zijnen te bereiden, en voor hen tussen te treden. Christus volbracht een deel van Zijn priesterschap op aarde, door voor ons te sterven, en het andere deel volbrengt Hij in den hemel, door onze zaak te bepleiten en de offeranden van Zijn volk aan te bieden.

2. De grootheid van Christus wordt aangeduid door Zijn naam, Jezus, een heelmeester en een Zaligmaker, iemand van goddelijke natuur, de Zoon van God door eeuwige generatie, en daarom goddelijke volmaaktheid bezittende, machtig om zalig te maken ook den diepst-gezonkene, die door Hem tot God komt.

Ten tweede. Hij is niet alleen een grote, maar ook een genadige hogepriester, barmhartig, medelijdend, en met Zijn volk gevoelende. Wij hebben geen hogepriester, die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, vers 15. Ofschoon Hij zo groot is en zo ver boven ons staat, toch is Hij vriendelijk en teder bezorgd voor ons. Hij heeft medelijden met onze zwakheden meer dan iemand anders hebben kan, want Hijzelf werd bezocht met alle droefenissen en moeilijkheden, die aan onze natuur in haar gevallen toestand eigen zijn, en dat niet alleen opdat Hij instaat mocht zijn voor ons te voldoen, maar ook om met ons te kunnen gevoelen.

Ten derde. Hij is een zondeloze hogepriester. Hij is in alle dingen verzocht geweest, gelijk als wij, doch zonder zonde. Hij werd door Satan verzocht, maar kwam uit zonder zonde. Wij worden zelden door verzoekingen overvallen zonder dat ze ons doen wankelen. Wij zijn geneigd om toe te geven, ofschoon wij niet bukken, maar onze grote Hogepriester kwam uit den tweestrijd met den

duivel rein en heilig, de Satan kon geen zonde in Hem vinden of Hem enigen smet opwerpen. Hij werd zwaar beproefd door den Vader. Het behaagde den Heere Hem te verbrijzelen, maar toch zondigde Hij niet, in gedachten, woorden of daden. Hij heeft geen onrecht gedaan en er is geen bedrog in Zijn mond gevonden. Hij was heilig, onnozel, onbevlekt, en zulk een hogepriester betaamde ons. Na ons aangetoond te hebben hoedanig een hogepriester Hij is, gaat de apostel er toe over ons te zeggen:

b. Hoe wij ons tegenover Hem te gedragen hebben.

Ten eerste: Laat ons deze belijdenis vasthouden, vers 14. Laat ons Hem nooit verloochenen, nooit Zijner ons schamen voor de mensen. Laat ons vasthouden de verlichtende leer van het Christendom in onze hoofden, de levendmakende beginselen in onze harten, de vrijmoedige belijdenis op onze lippen, de praktische en algehele onderwerping aan haar in ons leven. Merk hier op:

1. Wij moeten doordrongen zijn van de leerstellingen, beginselen en praktijk van het Christelijk leven.

2. Wanneer wij dat zijn, verkeren wij toch nog in gevaar van ons steunpunt te verliezen, door de verdorvenheid van ons hart, de verzoekingen van Satan en de aanlokkingen van deze boze wereld.

3. De uitnemendheid van den hogepriester onzer belijdenis zou onzen afval van Hem zeer schrikkelijk en niet te verontschuldigen maken, het zou zijn de grootste dwaasheid en de ergste ondankbaarheid.

4. Christenen moeten niet alleen goed aanvangen, zij moeten ook doorzetten, zij, die volharden tot den einde, zullen zalig worden, maar geen anderen.

Ten tweede. Wij moeten door de uitnemendheid van onzen Hogepriester ons aangemoedigd gevoelen om met vrijmoedigheid toe te gaan tot den troon der genade, vers 16.

1. Er is een troon der genade opgericht, een wijze van aanbidding ingesteld, waarin God met ere arme zondaren ontmoeten kan en met hen handelen, en zij mogen met hoop, berouw en geloof dicht tot Hem naderen. God had kunnen oprichten een rechtbank van strikt en onverzettelijk recht, dat den dood, de bezoldiging der zonde, uitdeelde aan allen, die er voor geroepen werden, maar Hij heeft verkozen een troon van genade te vestigen. Een troon getuigt van gezag, en van ontzag en eerbied. Een troon van genade spreekt van grote aanmoediging zelfs voor den ergsten der zondaren. Daar regeert genade en handelt met vrijmachtige vrijheid, macht en goedheid.

2. Het is onze plicht en ons belang dikwijls gevonden te worden voor dezen troon der genade, den Heere dienende afzonderlijk en gezamenlijk, in al de plichten van Zijne aanbidding. Het is ons goed daar te zijn.

3. Onze zaak, ons werk voor den troon der genade is: barmhartigheid te verkrijgen en genade te vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd. Barmhartigheid en genade hebben wij nodig, barmhartigheid voor de vergeving van al onze zonden en genade voor de reiniging van onze zielen.

4. Behalve onze dagelijkse afhankelijkheid van God voor gewone gaven, zijn er tijden, waarin wij zeer gevoelig behoefte hebben aan Gods barmhartigheid en genade, en wij moeten leren bidden voor zulke tijden, tijden van verzoeking, zowel door voorspoed als door tegenspoed, en met name de ure des doods, wij behoren elke dag een gebed op te zenden om barmhartigheid in onze laatste ogenblikken. De Heere geve ons dat wij barmhartigheid bij den Heere mogen vinden in dien dag, 2 Timotheus 1:18. In al ons naderen tot dezen troon der genade om barmhartigheid te verkrijgen, moeten wij komen met nederige vrijmoedigheid, met vrijmoedigheid van geest en vrijmoedigheid in het spreken, wij moeten vragen in het geloof, niet twijfelende, wij moeten naderen door den Geest der aanneming, als kinderen, die met hun God en Vader verzoend zijn. Zeker, wij behoren te naderen met eerbied en godvruchtige vreze, maar niet met schrik en verbijstering, niet alsof wij voor de rechtbank getrokken werden, maar als vriendelijk uitgenodigd tot den genadetroon, waar genade heerst en liefde zich aan ons openbaart en ons helpt.

5. De bediening van Christus, als onze Hogepriester, en zulk een Hogepriester, moet de grond zijn van ons vertrouwen, altijd als wij naderen tot den troon der genade. Hadden wij geen Middelaar, dan zouden wij geen vrijmoedigheid hebben om tot God te komen, want wij zijn allen schuldige en bezoedelde schepselen. Alles wat wij doen is onrein, wij kunnen niet alleen in de tegenwoordigheid van God verschijnen, wij moeten gaan aan de hand van een Middelaar, of ons hart en onze hoop zullen ons ontzinken. Wij hebben vrijmoedigheid om in te gaan in het heilige door het bloed van Jezus. Hij is onze Voorspraak, en wanneer Hij pleit voor Zijn volk, pleit Hij met het rantsoen in de hand, waarmee Hij alles kocht wat onze zielen behoeven of kunnen begeren.

HOOFDSTUK 5

1 Want alle hogepriester, uit de mensen genomen, wordt gesteld voor de mensen in de zaken, die bij God te doen zijn, opdat hij offere gaven en slachtofferen voor de zonden;
2 Die behoorlijk medelijden kan hebben met de onwetenden en dwalenden, overmits hij ook zelf met zwakheid omvangen is;
3 En om derzelver zwakheid wil moet hij gelijk voor het volk, alzo ook voor zichzelven, offeren voor de zonden.
4 En niemand neemt zichzelven die eer aan, maar die van God geroepen wordt, gelijkerwijs als Aaron.
5 Alzo heeft ook Christus Zichzelven niet verheerlijkt, om Hogepriester te worden, maar Die tot Hem gesproken heeft: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd.
6 Gelijk Hij ook in een andere plaats zegt: Gij zijt Priester in der eeuwigheid, naar de ordening van Melchizedek.
7 Die in de dagen Zijns vleses, gebeden en smekingen tot Dengene, Die Hem uit den dood kon verlossen, met sterke roeping en tranen geofferd hebbende, en verhoord zijnde uit de vreze.
8 Hoewel Hij de Zoon was, nochtans gehoorzaamheid geleerd heeft, uit hetgeen Hij heeft geleden.
9 En geheiligd zijnde, is Hij allen, die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden;
10 En is van God genaamd een Hogepriester, naar de ordening van Melchizedek.
11 Van Denwelken wij hebben vele dingen, en zwaar om te verklaren, te zeggen, dewijl gij traag om te horen geworden zijt.
12 Want gij, daar gij leraars behoordet te zijn vanwege den tijd, hebt wederom van node, dat men u lere, welke de eerste beginselen zijn der woorden Gods; en gij zijt geworden, als die melk van node hebben, en niet vaste spijze.
13 Want een iegelijk, die der melk deelachtig is, die is onervaren in het woord der gerechtigheid; want hij is een kind.
14 Maar der volmaakten is de vaste spijze, die door de gewoonheid de zinnen geoefend hebben, tot onderscheiding beide des goeds en des kwaads.

In dit hoofdstuk zet de apostel zijne beschouwing over het hogepriesterschap van Christus voort, een aantrekkelijk onderwerp, dat hij niet zo spoedig wil loslaten.

I. Hij verklaart den aard van de priesterlijke bediening in het algemeen, vers l-3.

Il. Er moet geregelde en eigenaardige roeping tot deze bediening zijn, vers 4-6.

III. De vereiste aanstelling voor dit werk, vers 7-9.

IV. De bijzondere orde van het priesterschap van Christus, niet naar de ordening van Aäron, maar naar die van Melchizedek, vers 6, 7, 10.

V. Hij bestraft de Hebreeën, omdat zij nog niet zulke vorderingen in kennis gemaakt hebben, als nodig zijn om bekwaam te wezen om in te zien in de meer afgetrokken en geheimzinnige delen van de Schrift, vers 11-14.

Hebreeën 5:1-9

Wij hebben hier ene omschrijving van den aard der priesterlijke bediening in het algemeen, ofschoon met toepassing op den Heere Jezus Christus. Ons wordt gezegd:

I. Tot welke soort van wezens een hogepriester moet behoren. Hij moet genomen zijn uit de mensen, hij moet een mens zijn als wij zelven, been van ons been, vlees van ons vlees, geest van onzen geest, deelgenoot van onze natuur, een banierdrager onder duizend. Dat sluit in zich:

1. Dat de mens gezondigd heeft,

2. Dat God geen zondigen mens zal toestaan onmiddellijk en alleen tot Hem te naderen, zonder een hogepriester, die uit de mensen moet genomen worden,

3. Dat het Gode behaagde een uit de mensen te nemen, door wie zij nu tot Hem kunnen naderen met hope, dat hij met ere ontvangen zou worden,

4. Dat iedereen nu Gode welkom zijn zal, die door dezen hogepriester tot Hem komt.

II. Voor wie deze hogepriester wordt aangesteld. Voor de mensen, in de zaken die bij God te doen zijn. Voor de eer van God en het welzijn van de mensen, opdat hij tussen trede tussen God en de mensen. Dat deed Christus, laat ons daarom nooit pogen tot God te gaan dan door Christus, of enige gunst van God verwachten dan door Christus.

III. Met welk doel de hogepriester aangesteld werd. Opdat hij offere gaven en slachtofferen voor de zonden.

1. Opdat hij zou offeren gaven en vrijwillige offers, gebracht door den hogepriester, aangeboden tot heerlijkheid van God, en als erkenning dat al het onze van Hem en tot Hem is. Wij hebben niets dan wat het Hem behaagt ons te geven, en van het Zijne brengen wij Hem een bewijs, dat we dit erkennen. Dat sluit in zich:

A. Dat al wat wij God brengen moet vrijwillig en niet gedwongen zijn, het moet een gave zijn, het moet gegeven en niet weggenomen worden.

B. Dat al wat wij God brengen moet gaan door de hand des hogepriesters, als de grote Middelaar tussen God en de mensen.

2. Opdat hij zou brengen slachtofferen voor de zonden, dat is: offers die bestemd waren om verzoening te verkrijgen, opdat de zonden vergeven en de zondaren aangenomen zouden worden. Daarom werd Christus aangesteld als hogepriester met die beide bedoelingen. Onze goede werken moeten aangeboden worden door Christus, om die en ons zelven aannemelijk te maken, en onze slechte daden moeten weggewist worden door zijn zelfsofferande, opdat zij ons niet veroordelen en verwoesten zullen. Wanneer wij dus de aanneming door God en Zijne vergeving op prijs stellen, moeten wij ons door het geloof aan dezen onzen groten Hogepriester aansluiten.

IV. Hoe de hogepriester bekwaam moet zijn, vers 2.

1. Hij moet iemand zijn, die medelijden kan hebben met twee soorten van mensen:

A. Met de onwetenden, met hen die schuldig zijn door zonden van onwetendheid. Hij moet iemand zijn, die in zijn hart medelijden met hen kan vinden, en daarom voor hen bij God tussen treedt, iemand, die aan deze onwetenden onderricht geven wil.

B. Met de dwalenden, dwalenden van den weg van waarheid, plicht en geluk, en hij moet iemand zijn, die tederheid genoeg heeft om hen terug te leiden van de bijpaden van dwaling, zonde en ellende, in den rechten weg, dat vereist groot geduld en medelijden, het medelijden van een God.

2. Hij moet ook zelf met zwakheid omvangen zijn, en daardoor instaat om diep onze broosheid te gevoelen, en met ons te lijden. Dat was Christus. Hij nam op zich onze zondeloze zwakheden, en dat geeft ons grote vrijmoedigheid om tot Hem te gaan onder alle droefenis, want in al de benauwdheden van Zijn volk is Hij benauwd.

V. Hoe de hogepriester door God geroepen werd. Hij moet een inwendige en een uitwendige roeping tot zijne bediening hebben. Niemand neemt zich zelven die eer aan, enz., vers 4. Dat is: niemand behoort dat te doen, niemand kan het wettelijk doen, indien iemand het doet, moet hij als een overweldiger beschouwd en dienovereenkomstig behandeld worden. Merk hier op:

1. De bediening van het priesterschap was een zeer grote eer. Het was zeer eervol om bestemd te zijn om te staan tussen God en de mensen, om God en Zijn wil bij de mensen te vertegenwoordigen, en terzelfder tijd den mens en diens belangen Gode voor te dragen, en tussen die beide partijen de zaken van het hoogste gewicht te behandelen, -iemand te zijn aan wie de eer van God en het geluk van de mensen toevertrouwd was.

2. Het priesterschap is een eer en bediening, welke niemand zich zelven behoort te nemen, indien hij dat doet kan hij daar geen goed gevolg van en geen beloning voor verwachten, dan alleen van zichzelf. Hij is een indringer, die er niet, gelijk Aäron, door God toe geroepen werd. Merk op:

A. God is de fontein van alle eer, voornamelijk van alle geestelijke eer. Hij is de fontein van alle waarachtig gezag, hetzij Hij iemand tot het priesterschap roept langs buitengewonen weg, gelijk Aäron, hetzij Hij dat doet langs gewonen weg, gelijk diens opvolgers.

B. Alleen zij kunnen bijstand van God en aanneming door Hem verwachten, en op Zijne tegenwoordigheid hopen en Zijn zegen over hen zelven en over hun werk verwachten, die door God geroepen zijn, de overigen hebben een vloek in plaats van een zegen te wachten.

VI. Hoe dit toegepast wordt op Christus.

Alzo heeft ook Christus zich zelven niet verheerlijkt, enz., vers 5. Ofschoon Christus het zich een ere rekende tot hogepriester gesteld te worden, nam Hij zich zelven die heerlijkheid niet aan. Hij kon naar waarheid zeggen: Ik zoek Mijn eigen eer niet, Johannes 8:50. Als God beschouwd, kon Hem

geen meerdere eer toegevoegd worden, maar als mens en als Middelaar ging Hij niet buiten Zijn zending. En indien Hij dat niet deed, moeten anderen zich daar zeker voor wachten!

VII. De apostel geeft aan Christus de voorkeur boven Aäron, zowel om den aard Zijner roeping als om de heiligheid van Zijn persoon.

1. Om de wijze Zijner roeping, waarbij God tot Hem sprak: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd, Psalm 2:7, hetgeen betrekking heeft op Zijn eeuwige generatie als God, Zijn wonderbare ontvangenis als mens en Zijn volkomen bekwaamheid als Middelaar. God verklaart daardoor plechtig Zijn tedere toegenegenheid tot Christus, Zijn gezaghebbende aanstelling tot Zijn bediening als Middelaar, Zijn goedkeuring in dien dienst, en Zijn aanneming en van al wat Hij gedaan had of doen zou om zich van die opdracht te kwijten. Zo iets nu zei God nooit tot Aäron. Een andere uitdrukking, die God bezigde in de roeping van Christus, vinden wij in Psalm 110:4.. Gij zijt priester in eeuwigheid naar de ordening van Melchizedek. God de Vader stelde Hem aan tot priester in een hoger ordening dan die van Aäron. Het priesterschap van Aäron was slechts tijdelijk, het priesterschap van Christus zou eeuwig zijn, het priesterschap van Aäron was met opvolging, het ging van vader op zoon over, het priesterschap van Christus, naar de ordening van Melchizedek, zou persoonlijk zijn. Die hogepriester zou evenals Zijne bediening onsterfelijk zijn, zonder opvolgers, Hij zou geen begin der dagen of einde des levens hebben, zoals meer uitvoerig beschreven is in het zevende hoofdstuk en daar behandeld zal worden.

2. Christus wordt hier gesteld boven Aäron om de heiligheid van Zijn persoon. Andere priesters moesten slachtoffers offeren voor de zonden, gelijk voor het volk, alzo ook voor zich zelven, vers 3. Maar Christus behoefde geen offer voor zich zelven te brengen, want Hij had geen onrecht gedaan en er was geen bedrog in Zijnen mond geweest, Jesaja 53:9. En zulk een hogepriester betaamde ons.

VIII. Wij vinden hier hoe Christus Zijne bediening vervulde, en wat daarvan de gevolgen waren, vers 7-9.

1. Het volbrengen van Zijne bediening van het priesterschap, vers 7. Die in de dagen Zijns vlezes gebeden en smekingen geofferd heeft, enz. Merk hier op:

A. Hij nam vlees aan en tabernakelde daarin gedurende enigen tijd, Hij werd een sterflijk mens en rekende Zijn leven bij dagen, en gaf ons daarin een voorbeeld hoe wij ons leven rekenen moeten. Wanneer wij ons leven bij dagen rekenen, zal dat een middel zijn om ons aan te sporen elke dag zijn eigen werk te doen.

B. Christus, in de dagen Zijns vlezes, onderwierp zich aan den dood, Hem hongerde, Hij was een verzochte, bloedende, stervende Jezus. Zijn lichaam is nu in den hemel, maar het is een geestelijk, heerlijk lichaam.

C. God de Vader was machtig Hem van den dood te verlossen. Hij kon Zijn sterven voorkomen hebben, maar Hij wilde het niet doen, want dan zou het grote voornemen van Zijn wijsheid en genade vernietigd zijn geworden. Wat zou er van ons geworden zijn, indien God Christus van den dood verlost had! De Joden riepen Hem verwijtend toe: Laat Hij Hem nu verlossen, indien Hij Hem

wèl wil! Mattheus 27:43. Maar het was uit liefde voor ons, dat de Vader niet wilde toelaten dat die bittere drinkbeker Hem voorbijging, want dan hadden wij den droesem moeten drinken en voor eeuwig rampzalig zijn.

D. Christus, in de dagen Zijns vlezes, offerde gebeden en smekingen aan Zijn Vader, als de eerstelingen van Zijn tussenkomst in den hemel. Wij hebben een grote menigte voorbeelden van gebed van Christus. Dit heeft betrekking op Zijn gebed in Zijn angsten, Mattheus 26:39, en 27:46, en op dat voor Zijn angsten, Johannes 17, dat Hij opzond voor Zijne discipelen en voor allen, die in Zijn naam geloven zouden.

E. De gebeden en smekingen, die Christus offerde, waren vergezeld van sterke roeping en tranen. Hierin gaf Hij ons het voorbeeld, dat wij niet alleen bidden moeten, maar vurig en aanhoudend in het gebed zijn. Hoeveel gebeden zonder, en hoeveel met tranen zenden wij tot God op?

F. Christus werd verhoord uit de vreze. Hoe? Hij ontving antwoord door onmiddellijke ondersteuning in en onder Zijn angsten, doordien Hij veilig door het dal des doods geleid werd, en door Zijn luisterrijke opwekking.

Hij is verhoord uit de vreze. Hij had een vreeslijk gevoel van den toorn Gods en van het gewicht der zonde. Zijn menselijke natuur zou onder die zwaarte bezweken zijn en werd door God verlaten ten opzichte van hulp en troost, maar Hij werd er uit verhoord, Hij werd ondersteund onder de angsten des doods. Hij werd door den dood heengeleid, en daar is geen andere ware verlossing van den dood dan dat wij er veilig door heengeleid worden. Wij kunnen van ziekten herstellen, maar wij worden nooit gered van den dood alvorens wij er veilig door heengeleid zijn. En zij, die zo uit den dood verlost zijn, zullen dat ten laatste door een heerlijke opstanding ondervinden, waarvan de opstanding van Christus de eersteling en de waarborg was.

2. De gevolgen van dit vervullen Zijner bediening.

A. Door dit lijden heeft Hij gehoorzaamheid geleerd, hoewel Hij de Zoon was, vers 8. Merk hier op:

a. Het voorrecht van Christus: Hij was de Zoon, de eengeborene des Vaders. Men zou denken dat dit Hem vrijwaarde voor lijden, maar dat deed het niet. Laat geen van hen allen, die door aanneming kinderen Gods zijn, menen dat zij daardoor geheel en al van lijden vrijgesteld zijn. Welke zoon is er, dien de vader niet kastijdt?

b. Christus maakte vorderingen door Zijn lijden. Bij Zijn lijdelijke gehoorzaamheid leerde Hij daadwerkelijke gehoorzaamheid, dat is, Hij bracht de grote les in praktijk, en deed aan den dag komen dat Hij haar geheel en volmaakt geleerd had. Ofschoon Hij nooit ongehoorzaam was, had Hij nooit zulk een daad van gehoorzaamheid verricht als toen Hij gehoorzaam werd tot den dood, ja den dood des kruizes. Hier heeft Hij ons een voorbeeld nagelaten, opdat wij zouden leren in al onze droefenissen nederig gehoorzaam te zijn aan God. Wij hebben droefenissen nodig, om ons onderwerping te leren.

B. Door dit Zijn lijden is Hij geheiligd, en werd een oorzaak van eeuwige zaligheid voor allen, die Hem gehoorzaam zijn, vers 9. Christus werd door Zijn offerande gewijd tot Zijn bediening, gewijd

door Zijn eigen bloed. Door Zijn lijden volbracht Hij dat deel van Zijn werk, dat op aarde moest verricht worden, ene verzoening voor de ongerechtigheid aanbrengende, en in dezen zin wordt gezegd dat Hij geheiligd is. Hierdoor was Hij de oorzaak van eeuwige zaligheid geworden voor de mensen, door Zijn lijden heeft Hij volkomen bevrijding van zonde en ellende verworven, en volkomen heiligheid en gelukzaligheid voor Zijn volk. Van deze zaligheid heeft Hij mededeling gedaan in het Evangelie, Hij heeft dat gemaakt tot de drager van het nieuwe verbond, en den Geest gezonden om de mensen instaat te stellen deze zaligheid aan te nemen. Deze zaligheid wordt in werkelijkheid aan niemand geschonken dan aan hen, die Christus gehoorzamen. Het is niet voldoende dat wij enige leerstellige kennis van Christus hebben, of belijden dat wij in Hem geloven, wij moeten naar Zijn woord luisteren en het gehoorzamen. Hij is tot een Vorst verheven om over ons te regeren, zowel als tot een Zaligmaker om ons te verlossen, en Hij wil geen Zaligmaker zijn dan voor hen, die gewillig zijn dat Hij over hen regeren zal, de overigen zal Hij voor Zijne vijanden houden en daarnaar behandelen. Maar voor hen, die Hem gehoorzamen, zich aan Hem toewijden, zich zelven verloochenen, en hun kruis op zich nemende Hem navolgen, wil Hij de grote oorzaak van zaligheid zijn, hen wil Hij als de Zijnen beschouwen eeuwiglijk.

Hebreeën 5:10-14

Hier komt de apostel terug op hetgeen hij gezegd heeft en aangehaald uit Psalm 110, betrekkelijk de ordening van Christus tot hogepriester, de ordening van Melchizedek.

I. Hij verklaart dat hij vele dingen te zeggen heeft betreffende dien geheimzinnigen persoon, dien Melchizedek, wiens priesterschap eeuwig was, zodat ook de daardoor verworven zaligheid eeuwig moest zijn. Een beschouwing in bijzonderheden van dezen Melchizedek vinden wij in Hoofdstuk 7.. Sommigen denken dat de dingen, waarvan de apostel zegt dat ze zwaar om te verklaren zijn, niet zozeer Melchizedek zelf betreffen dan wel Christus, van wie Melchizedek een type was. En ongetwijfeld had de apostel veel geheimzinnige dingen betreffende Christus te zeggen, en die zwaar te verklaren waren, er zijn grote verborgenheden in den persoon en de bedieningen van den Verlosser. Het Christendom is de grote verborgenheid der godzaligheid.

II. Hij geeft de reden op, waarom hij niet alles zegt betreffende Christus, onzen Melchizedek, wat hij te zeggen had, en wat het zo moeilijk maakte om die dingen te zeggen, of te verklaren. Dat was de traagheid der Hebreeën: Gij zijt traag om te horen geworden. Er is moeilijkheid in de dingen zelf, en er kan zwakheid in de dienaren zijn om over het geheim van dit deel des Evangelies duidelijk te spreken, maar over het algemeen ligt de schuld bij de hoorders. Trage hoorders maken de prediking van het Evangelie een moeilijk ding, en zelfs zij, die enig geloof hebben, zijn slechts trage hoorders, traag van begrip en langzaam in het geloven, het verstand is zwak en begrijpt de geestelijke dingen niet, het geheugen is zwak en bewaart ze niet.

III. Hij toont het zondige van deze zwakheid aan. Het was niet een bloot-natuurlijke zwakheid, maar een zondige zwakheid, en meer in hen dan in anderen omdat zij het buitengewone voorrecht genoten hadden van lang in de kennis van Christus onderwezen te zijn.

Want gij, daar gij leraars behoorde te zijn vanwege den tijd, hebt wederom van node dat men u lere, welke de eerste beginselen zijn der woorden Gods, vers 12. Merk hier op:

1. Welke vorderingen konden redelijkerwijze van deze Hebreeën verwacht worden, daar zij zo goed onderwezen waren in de leer van het Evangelie, dat ze leraars van anderen behoorden te kunnen zijn. Leren wij hieruit:

A. God rekent met den tijd en de hulpmiddelen, die wij hebben om Schriftkennis op te doen.

B. Van hem, wie veel gegeven is, zal veel geëist worden.

C. Zij, die een goed verstand van het Evangelie hebben, moeten leraars van anderen zijn, indien niet in het openbaar, dan in het bijzonder.

D. Niemand mag het ondernemen een leraar van anderen te zijn, dan die zelf goede vorderingen in geestelijke kennis gemaakt heeft.

2. Merk op de treurige teleurstelling van deze gewettigde verwachting. Gij hebt van node dat men u wederom lere. Zie hier:

A. In de woorden Gods zijn sommige eerste beginselen, gemakkelijk verstaanbaar en voor alles nodig geleerd te worden.

B. Er zijn ook diepe en kostbare verborgenheden, welke moeten doorzocht worden door hen, die de eerste beginselen geleerd hebben, opdat zij den gehelen wil van God mogen kennen.

C. Sommige mensen, in plaats van toe te nemen in Christelijke kennis, vergeten zelfs de eerste beginselen, die zij lang geleden geleerd hebben, en werkelijk zij, die niet verbeterd worden door de genademiddelen, gaan achteruit.

D. Het is zonde en schande voor mensen, die door leeftijd en plaats in de gemeente mannen behoorden te zijn, wanneer ze in het verstand kinderen en zuigelingen tonen te wezen.

IV. De apostel toont hier aan hoe de verscheidende leerstellingen van het Evangelie behoren verdeeld te worden aan de verschillende personen. Er zijn in de gemeente zuigelingen en volwassenen, vers 12-14, en er is in het Evangelie melk en vaste spijze.

1. Zij, die zuigelingen zijn, onervaren in het woord der gerechtigheid, moeten gevoed worden met melk, zij moeten onderwezen worden met de eenvoudigste waarheden, en die moeten toegediend worden op de duidelijkste wijze. Het moet zijn gebod op gebod, regel op regel, hier een weinig, daar een weinig, Jesaja 28:10. Christus veracht de zuigelingen niet, maar Hij heeft geschikt voedsel voor hen bestemd. Het is goed zuigelingen in Christus te zijn, maar men moet niet altijd in dien kinderlijken toestand blijven, wij moeten trachten de kinderschoenen te ontgroeien. Wij moeten altijd kinderen in de boosheid blijven, maar in het verstand moeten wij volwassen worden.

2. Er is vaste spijze voor de volwassenen, vers 14. De diepere verborgenheden van den godsdienst zijn voor hen, die in de school van Christus in een hogere klas zitten, die de eerste beginselen geleerd hebben en die goed kennen, zodat zij door gewoonheid de zinnen geoefend hebben tot onderscheiding beide des goeds en des kwaads, van plicht en zonde, van waarheid en dwaling.

A. Er zijn altijd in de gemeente kinderen, jongelingen en vaders geweest.

B. Ieder waar Christen heeft, na het beginsel van geestelijk leven van God ontvangen te hebben, behoefte aan voedsel om dat leven te onderhouden.

C. Het Woord van God is voedsel voor het leven der genade. Als nieuwgeboren kinderkens zijt zeer begerig naar de onvervalste melk des woords, opdat gij daardoor moogt opwassen.

D. Het is de wijsheid der dienaren om het Woord der waarheid recht te snijden, en een ieder zijn deel te geven, melk aan de zuigelingen en vaste spijze aan de volwassenen.

E. Er zijn geestelijke zinnen zowel als natuurlijke. Er is een geestelijk oog, een geestelijke eetlust, een geestelijke smaak, de ziel heeft haar zinnen zowel als het lichaam, zij zijn zeer bedorven en verloren gegaan door de zonde, maar zij worden hersteld door de genade.

F. Deze zinnen worden door gebruik en oefening versterkt, levend en bekwaam gemaakt om de zoetheid te proeven van hetgeen goed en waar is en de bitterheid van het valse en slechte. Niet alleen rede en geloof, maar ook de geestelijke zintuigen, zullen de mensen leren onderscheiden wat aangenaam en wat beledigend voor God is, wat bevorderlijk en wat schadelijk voor onze zielen is.

HOOFDSTUK 6

1 Daarom, nalatende het beginsel der leer van Christus, laat ons tot de volmaaktheid voortvaren; niet wederom leggende het fondament van de bekering van dode werken, en van het geloof in God,
2 Van de leer der dopen, en van de oplegging der handen, en van de opstanding der doden, en van het eeuwig oordeel.
3 En dit zullen wij ook doen, indien het God toelaat.
4 Want het is onmogelijk, degenen, die eens verlicht geweest zijn, en de hemelse gave gesmaakt hebben, en des Heiligen Geestes deelachtig geworden zijn,
5 En gesmaakt hebben het goede woord Gods, en de krachten der toekomende eeuw,
6 En afvallig worden, die, zeg ik, wederom te vernieuwen tot bekering, als welke zichzelven den Zoon van God wederom kruisigen en openlijk te schande maken.
7 Want de aarde, die den regen, menigmaal op haar komende, indrinkt, en bekwaam kruid voortbrengt voor degenen, door welke zij ook gebouwd wordt, die ontvangt zegen van God;
8 Maar die doornen en distelen draagt, die is verwerpelijk, en nabij de vervloeking, welker einde is tot verbranding.
9 Maar, geliefden! wij verzekeren ons van u betere dingen, en met de zaligheid gevoegd, hoewel wij alzo spreken.
10 Want God is niet onrechtvaardig dat Hij uw werk zou vergeten, en den arbeid der liefde, die gij aan Zijn Naam bewezen hebt, als die de heiligen gediend hebt en nog dient.
11 Maar wij begeren, dat een iegelijk van u dezelfde naarstigheid bewijze, tot de volle verzekerdheid der hoop, tot het einde toe;
12 Opdat gij niet traag wordt, maar navolgers zijt dergenen, die door geloof en lankmoedigheid de beloftenissen beerven.
13 Want als God aan Abraham de belofte deed, dewijl Hij bij niemand, die meerder was, had te zweren, zo zwoer Hij bij Zichzelven,
14 Zeggende: Waarlijk, zegenende zal Ik u zegenen, en vermenigvuldigende zal Ik u vermenigvuldigen.
15 En alzo, lankmoediglijk verwacht hebbende, heeft hij de belofte verkregen.
16 Want de mensen zweren wel bij den meerdere dan zij zijn, en de eed tot bevestiging is denzelven een einde van alle tegenspreken;
17 Waarin God, willende den erfgenamen der beloftenis overvloediger bewijzen de onveranderlijkheid van Zijn raad, met een eed daartussen is gekomen;
18 Opdat wij, door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat God liege, een sterke vertroosting zouden hebben, wij namelijk, die de toevlucht genomen hebben, om de voorgestelde hoop vast te houden;
19 Welke wij hebben als een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is, en ingaat in het binnenste van het voorhangsel;
20 Daar de Voorloper voor ons is ingegaan, namelijk Jezus, naar de ordening van Melchizedek, een Hogepriester geworden zijnde in der eeuwigheid.

In dit hoofdstuk gaat de apostel voort de Hebreeën aan te sporen om betere vorderingen in den godsdienst te maken dan zij gedaan hadden, als het beste middel om afval te voorkomen, de schrikkelijke aard en gevolgen waarvan hij op plechtige wijze aantoont, vers 1-8, en verklaart daarna zijn goede verwachting aangaande hen, dat zij zouden volharden in geloof en heiligheid, waartoe hij hen aanmaant, en hij houdt hun voor de grote aanmoediging, die God hun geeft, beide ten opzichte van hun plicht als van hun gelukzaligheid, vers 9-20.

Hebreeën 6:1-8

Wij hebben hier den raad van den apostel aan de Hebreeën, dat zij moeten opgroeien uit een staat van kindsheid tot de mate van een volwassen man in Christus. Hij verzekert hun zijn bereidvaardigheid om hen daarin naar vermogen te helpen, en tot hun grotere aanmoediging sluit hij zich zelven er bij in. Laat ons voortvaren. Ten einde op te wassen, moeten Christenen de eerste beginselen van Christus nalaten. Hoe moeten zij die nalaten? Zij mogen ze niet verliezen, zij mogen ze niet vergeten, zij mogen ze niet verachten. Zij moeten ze wegleggen in hun harten, ze neerleggen als grondslag voor hun belijdenis en verwachting, maar zij moeten er niet bij blijven berusten en blijven stilstaan, zij moeten niet altijd bezig zijn met het leggen van het fondament, maar zij moeten vooruitgaan en daarop bouwen. Er moet een bovenbouw zijn, want een fondament wordt gelegd met het doel om een gebouw te dragen. Hier doet zich de vraag voor: Wat deed den apostel besluiten om aan de Hebreeën vaste spijze voor te zetten, terwijl hij wist dat zij slechts zuigelingen waren? Antwoord:

1. Ofschoon sommigen nog zeer zwak waren, toch waren anderen meer tot kracht gekomen, en die moesten in overeenstemming daarmee gevoed worden. En zij, die groeiende Christenen, zijn moeten gewillig horen naar de verkondiging van de eenvoudigste waarheden, ter wille van de zwakken, gelijk de zwakken bereid moeten zijn te horen naar de moeilijker en dieper waarheden, als die verkondigd worden aan de sterken.

2. Hij hoopte dat zij zouden toenemen in geestelijke kracht en gestalte, en daardoor geschikt worden voor vaste spijze.

I. De apostel noemt verscheidene fundamentele beginselen op, die eerst goed gelegd en waarop dan gebouwd worden moet. Maar zomin zijn tijd als de hun moet verspild worden in het eindeloos leggen van dit fondament. Deze grondslagen zijn zes in getal.

1. De bekering van dode werken, dat is: bekering en wedergeboorte, berouw over den geestelijken staat des doods. Hij wil zeggen: Wacht u er voor het leven der genade in uwe zielen te verwoesten, uw zielen werden door bekering veranderd, en uw leven evenzeer. Zorgt dat gij niet tot de zonde terugvalt, want dan zoudt gij het fondament opnieuw moeten leggen, dan zou een nieuwe bekering, een nieuw berouwen van de zonde nodig zijn, en van de dode werken.

A. De zonden van onbekeerde mensen zijn dode werken, zij worden bedreven door mensen, die geestelijk dood zijn, en leiden naar den eeuwigen dood.

B. Berouw van dode werken moet bekering uit dode werken zijn, een algehele verandering van hart en leven.

C. Bekering van en uit dode werken is een fundamenteel beginsel, dat niet wederom gelegd moet worden, ofschoon wij ons berouw dagelijks vernieuwen moeten.

2. Het geloof aan God, een krachtig geloof aan het bestaan van God, aan Zijn natuur, Zijne eigenschappen en volmaaktheden, de drieheid der personen in de eenheid van wezen, de gehele bedoeling en wil van God, zoals die geopenbaard zijn in Zijn Woord, voornamelijk met betrekking

tot den Heere Jezus Christus. Wij moeten door het geloof ons deze dingen eigen maken, en ze alle op ons toepassen door daarmee overeenkomende gevoelens en handelingen.

A. Bekering van dode werken en geloof aan God worden samengevoegd en gaan altijd samen, zij zijn onafscheidelijke tweelingen, de ene kan niet leven zonder de andere.

B. Ze zijn beide fundamentele beginselen, welke eens gelegd en nooit opgebroken moeten worden, zodat men ze nog eens zou moeten leggen, wij moeten niet vervallen in ontrouw.

3. De leer der dopen, dat is van gedoopt te zijn door een dienaar van Christus, met water in den naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes, als het afbeeldend teken en zegel van het verbond der genade, om daarin standvastig te blijven, het met den Heere te vernieuwen, het geheel ons leven te laten besturen, vertrouwende op de getrouwheid en waarachtigheid van God in het geven van de zegeningen die het bevat. En de leer van den inwendigen doop, waarbij de Geest onze harten besprengt met het bloed van Christus ter rechtvaardigmaking, en met de zegeningen des Geestes ter heiligmaking. De instelling van den doop is een fondament, dat behoorlijk gelegd, dagelijks herdacht, maar niet herhaald moet worden.

4. De oplegging der handen, aan personen, die plechtig overgaan uit hun door den doop onderstelden toestand in den toestand van bevestiging, door het geven van het antwoord van een goed geweten aan God en het zitten aan de tafel des Heeren. Dit overgaan uit den voorlopigen in den volmaakten toestand van lidmaatschap aan de gemeente werd verricht door het opleggen der handen met de buitengewone begeleiding van de voortgezette gaven des Heiligen Geestes. Wanneer dit eens geschied is, zijn allen gehouden daarbij te blijven en moeten zij geen herhaalde plechtige toelating nodig hebben, maar voortgaan en opwassen in Christus. Ook kan er door bedoeld worden de ordening van personen tot den dienst, wanneer zij er behoorlijk geschikt en genegen toe zijn, en zulks door vasten en gebed, met oplegging van de handen des ouderlingschaps. En dat behoort slechts eenmaal te geschieden.

5. De wederopstanding der doden, dat is: van de dode lichamen en hun hereniging met de zielen, om voor eeuwig elkanders deelgenoten te zijn van wel of van wee, overeenkomstig hun staat voor God toen zij stierven, en het leven dat zij in deze wereld geleid hebben.

6. Het eeuwig oordeel, de beslissing over ieders ziel, wanneer zij door den dood het lichaam verlaat, en van ziel en lichaam beide ten jongsten dage, hun eeuwigen toestand, ieder naar zijn eigen gezelschap en bestemming, waarvoor hij hier op aarde gevormd werd, de bozen tot eeuwige straf en de rechtvaardigen tot het eeuwige leven. Deze zijn de grote fundamentele beginselen, welke de dienaren duidelijk en overtuigend moeten ontvouwen en ernstig toepassen. Daarin moet de gemeente goed onderwezen en bevestigd zijn, en deze mag zij nimmer verlaten. Zonder deze hebben de overige delen van den godsdienst geen grondslag, op welken zij rusten kunnen.

II. De apostel verklaart zijn bereidvaardigheid en zijn besluit om de Hebreeën bij te staan in het bouwen van zich zelven op dit fondament, totdat zij de volmaaktheid zullen verkregen hebben. En dit zullen wij doen, indien het God toelaat, vers 3. Daardoor leert hij hen:

1. Dat een vast besluit zeer nodig is om te wassen en voortgang te maken in den godsdienst.

2. Dat zulk een besluit het rechte is, wanneer het genomen wordt niet alleen in oprechtheid des harten, maar ook in nederige afhankelijkheid van God, om sterkte, bijstand, gerechtigheid en aanneming, en ook om tijd en gelegenheid daartoe te hebben.

3. Dat de dienaren niet alleen de gemeente moeten onderwijzen wat zij doen moet, maar haar ook moeten voorgaan en met haar gaan in den weg van plicht.

III. Hij toont aan dat deze geestelijke wasdom het beste middel is om de vreeslijke zonde van afval van het geloof te voorkomen.

1. Hij wijst er op hoever mensen in den godsdienst gaan kunnen en ten slotte toch terugvallen en voor eeuwig verloren gaan, vers 4, 5.

A. Zij kunnen verlicht zijn. Sommigen van de ouden verstaan dit van het gedoopt zijn: maar er moet veeleer onder verstaan worden verstandelijke kennis en algemene verlichting, waarvan de mensen zeer veel kunnen bezitten en toch buiten den hemel blijven. Bileam was de man, wiens ogen geopend waren, Numeri 24:3, en toch met geopende ogen ging hij heen in de buitenste duisternis.

B. Zij kunnen de hemelse gave gesmaakt hebben, iets gevoeld hebben van de werking des Heiligen Geestes aan hun zielen, waardoor zij iets gevoelden van den godsdienst, en toch zijn zij gelijk mensen, die de markt bezoeken, de goederen betasten, maar den gevraagden prijs niet willen betalen, zodat het bij bekijken en betasten blijft en zij weer weggaan. De mensen kunnen den godsdienst betasten, er wel zin in hebben, maar ze zouden hem aannemen indien slechts tot lager prijs dan de zelfverloochening, het opnemen van het kruis en het volgen van Christus.

C. Zij kunnen des Heiligen Geestes deelachtig geworden zijn, dat is: aan Zijn buitengewone en wonderdadige gaven, zij kunnen in den naam van Christus duivelen uitgeworpen en andere machtige daden verricht hebben. In den apostolischen tijd werden zulke gaven soms verleend aan hen, die geen zaligmakende genade bezaten.

D. Zij kunnen gesmaakt hebben het goede woord Gods. Zij hebben wellicht enig vermaak in de leer van het Evangelie, zij horen het Woord met genoegen en onthouden er veel van en spreken er goed over, en zijn toch nooit goed ingeleid in de waarheid ervan, en het heeft nooit rijkelijk in hen gewoond.

E. Zij kunnen gesmaakt hebben de krachten der toekomende eeuw. Zij kunnen onder sterke indrukken gekomen zijn aangaande hemel en hel, zij kunnen begeerte gevoeld hebben om naar den hemel te gaan en vrees om in de hel te komen. Zover kunnen huichelaars gaan, en toch afvallig worden, Merk hieromtrent nu op:

a. Deze grote dingen worden hier gezegd van hen, die afvallig kunnen worden, maar toch wordt er niet gezegd dat zij waarachtig bekeerd waren, of dat zij gerechtvaardigd waren, de ware zaligmakende genade heeft meer dan alles wat hier van de afvalligen gezegd wordt.

b. Dit is dus geen bewijs voor den blijvenden afval van ware heiligen. Die kunnen inderdaad meermalen en diep vallen, maar zij zullen nooit geheel van God afvallen. Het voornemen en de macht

Gods, de vrijkoping en het gebed van Christus, de belofte van het Evangelie, het eeuwig verbond, dat God met hen gemaakt heeft, in alle dingen wel-verordineerd en zeker, de inwoning des Geestes en het onsterfelijk zaad des Woords, zijn hun zekerheid. Maar de boom, die deze wortelen niet heeft, zal vallen.

2. De apostel beschrijft het vreeslijke lot van hen, die terugvallen nadat zij zover gegaan zijn in de belijdenis van den godsdienst.

A. De grootheid van de zonde van afval. Zij is den Zoon van God wederom kruisigen en openlijk te schande maken. Zij verklaren dat zij goedkeuren wat de Joden deden toen zij Christus kruisigden, en dat zij gaarne hetzelfde zouden doen indien het in hun macht stond. Zij gieten de grootste schande uit over den Zoon van God, en daardoor over God zelf, die wil dat allen den Zoon zullen eren gelijk zij den Vader eren. Zij doen al wat zij kunnen om Christus en het Christendom als schandelijk voor te stellen, en zouden Hem gaarne overgeven aan algemene schande en verachting. Dit is de aard van den afval.

B. De grote ellende van de afvalligen.

a. Het is onmogelijk hen wederom te vernieuwen tot bekering. Het is buitengewoon gevaarlijk. Zeer weinig voorbeelden kan men aanvoeren van mensen, die zover gegaan waren en terugvielen, en daarna opnieuw tot waarachtig berouw gebracht werden, zulk een berouw, dat waarlijk een vernieuwing der ziel is. Sommigen hebben gedacht dat hier van de zonde tegen den Heiligen Geest gesproken wordt, doch zonder grond. De zonde hier bedoeld is openlijke afval van de waarheid en van den weg van Christus. God kan hen vernieuwen tot bekering, maar Hij doet het zelden, en voor de mensen is het onmogelijk.

b. Hun ellende wordt afgeschilderd door een eenvoudige vergelijking, met den grond, die na veel bebouwing en verzorging niets dan doornen en distels voortbrengt, en daarom verwerpelijk is en nabij de vervloeking, welker einde is tot verbranding, vers 8. Om daaraan te meerder kracht bij te zetten, wordt de aandacht gevestigd op het verschil tussen goeden en slechten grond, opdat de tegenstelling daarvan het voorbeeld des te beter moge toelichten.

Ten eerste. Hier is een beschrijving van een goeden grond. Die drinkt den regen in, die menigmaal op hem komt. Gelovigen, die het Woord Gods niet alleen smaken, maar ook indrinken, zijn als de goede aarde, die vrucht voortbrengt naar gelang van de moeite, die aan haar besteed wordt, vruchten tot ere van Christus en tot troost van Zijn getrouwe dienaren, die onder Christus de bewerkers van die aarde zijn. En deze vruchtbare aarde ontvangt zegen. God verklaart vruchtbare Christenen voor gezegend, en alle wijze en goede mensen achten hen gezegend, zij worden gezegend met toeneming van genade, met nadere bevestiging en eindelijk met heerlijkheid.

Ten tweede. Hier is het tegenovergestelde. geval van de slechte aarde. Die draagt doornen en distels. Die is niet alleen ontbloot van goede vruchten, maar overvloedig in slechte, doornen en distels, vruchtbaar in zonden en goddeloosheid, die bedroevend en nadelig zijn voor allen rondom hen, en het in de hoogste mate ten laatste zullen zijn voor de zondaars zelven. Die aarde is verwerpelijk. God zal met zulke godloze afvalligen geen bemoeienis meer hebben, Hij zal hen alleen laten en uit Zijn zorg uitwerpen, Hij zal de wolken gebieden dat zij geen regen meer op zulke bodem

uitgieten. Goddelijke invloeden zullen teruggetrokken worden, en dat is niet alles, maar die grond is nabij de vervloeking. Die is zover af van gezegend te worden, dat een schrikkelijke vloek over hem hangt, ofschoon vooralsnog, door het geduld Gods, die vloek nog niet ten volle wordt uitgevoerd.

Ten derde. Haar einde is tot verbranding. Afval zal worden gestraft met eeuwigdurende verbranding, het vuur zal nooit worden uitgeblust. Dat is het treurige einde van den afval, en daarom behoren de Christenen te wassen in de genade, uit vrees dat zij, indien zij niet vooruitgaan, achteruit zullen gaan, tot zij zich zelven storten in dit uiterste van zonde en ellende.

Hebreeën 6:9-20

De apostel, na zich beroepen te hebben op de vrees der Hebreeën, ten einde hun waakzaamheid op te wekken en hen te bewaren voor afval, gaat nu voort zich te beroepen op hun hoop, en verklaart openlijk de goede hoop, die hij ten hunnen aanzien koestert, dat zij wel zullen volharden, en stelt hun de grote aanmoediging voor, die zij hebben in den weg van hun plicht.

I. Hij verklaart rond en open de goede verwachting, die hij van hen heeft, dat zij zullen volharden tot het einde. Maar, geliefden, wij verzekeren ons van u betere dingen, vers 8, 9. Merk hier op:

1. Er zijn dingen, die met de zaligheid gevoegd zijn, dingen, die nooit van de zaligheid gescheiden zijn, dingen, die bewijzen dat iemand in den staat van zaligheid is en eeuwig blijven zal.

2. De dingen, die met de zaligheid gevoegd zijn, zijn beter dan die, waarin ooit een huichelaar of afvallige zich verheugen kan. Zij zijn beter in hun aard en in hun uitwerking.

3. Het is onze plicht het beste te hopen van allen, van wie het tegendeel niet bewezen is.

4. Dienaren moeten soms waarschuwend spreken tot hen, van wier zaligheid zij goede hoop hebben. En zij, die in zich zelven goede hoop voor hun eeuwige zaligheid hebben, moeten desniettemin ernstig in aanmerking nemen hoe vreeslijk de teleurstelling zou zijn, indien zij bleken afvallig te worden. Zij moeten hun eigen zaligheid werken met vreze en beven.

II. Hij stelt hun beweegredenen en aanmoedigingen voor om in den weg van hun plicht te blijven.

1. God heeft in hen gewrocht een beginsel van heilige liefde en liefdadigheid, dat naar buiten is getreden in daarmee overeenkomende werken, die God niet vergeten zal. God is niet onrechtvaardig, dat Hij uw werk vergeten zou, vers 10. Goede werken, voortkomende uit liefde tot God, zijn aanbevelingen, en al wat in den naam van God aan iemand gedaan is, zal niet onvergolden blijven. Wat aan de heiligen als zodanig gedaan wordt, rekent God als aan Hem zelven gedaan.

2. Zij, die een genadige beloning voor hun werk der liefde verwachten, moeten daarmee voortgaan zolang zij er kracht en gelegenheid toe hebben. Gij hebt de heiligen gediend, en dient hen nog, en wij begeren dat een iegelijk van u dezelfde naarstigheid bewijze.

3. Zij, die volharden in een ijverige vervulling van hun plicht, zullen de volle verzekerdheid der hoop tot het einde toe verkrijgen.

A. De volle verzekerdheid is een hogere trap van hoop, is volle zekerheid van de hoop, het verschil is niet in den aard, maar in den graad.

B. Volle verzekerdheid wordt verkregen door volharding en groten ijver tot het einde.

III. Hij gaat nu voort tot het geven van waarschuwing en raad hoe deze volle verzekerdheid der hope tot het einde verkregen wordt.

1. Zij mogen niet traag zijn. Traagheid bekleedt een mens met lompen, zij mogen hun gemak niet liefhebben, hun gelegenheden niet laten verloren gaan.

2. Zij moeten de goede voorbeelden navolgen van hen, die hun voorgegaan zijn. Hier leren wij:

A. Er zijn er sommigen, van wie wij zekerheid hebben dat zij de belofte beërfd hebben. Zij geloofden die vroeger en beërven haar nu: zij zijn behouden in den hemel.

B. De weg, waardoor zij tot die erfenis kwamen, was geloof en lankmoedigheid. Die deugden werden in hun zielen geplant, en door hun leven in beoefening en tot daden gebracht. Indien wij ooit verwachten te zullen beërven gelijk zij deden, dan moeten wij hen navolgen in den weg van geloof en lankmoedigheid, en die hen daarin navolgen, zullen te zijner tijd deelgenoten worden van dezelfde zegeningen.

IV. De apostel besluit het hoofdstuk met een duidelijk en volledig overzicht van de beloften Gods, vers 13 en verder. Zij zijn alle bevestigd door een eed van God, en alle gegrond in Zijn eeuwigen raad, en daarom kunnen wij er vast op rekenen.

1. Zij zijn alle bevestigd door den eed van God. Hij heeft Zijn volk niet alleen Zijn woord, Zijn hand en Zijn zegel gegeven, maar Zijn eed. En hier bedoelt hij den eed van God aan Abraham, welke, als gezworen zijnde aan den vader der gelovigen, van volle kracht en waarde blijft voor alle gelovigen. Want als God aan Abraham de belofte deed, dewijl Hij bij niemand die meerder was had te zweren, zo zwoer Hij bij zich zelven.

A. De belofte was: Zeker: zegenende zal Ik u zegenen, en vermenigvuldigende zal Ik u vermenigvuldigen. De zegen van God is de zegen over Zijn volk, en hen, die Hij gezegend heeft, zal Hij zeker voortgaan te zegenen, Hij zal hun zegeningen vermenigvuldigen, tot den volmaakten zegen toe.

B. De eed, waardoor de belofte bevestigd werd. Hij zwoer bij zich zelven. Hij verbond Zijn eigen gezegend wezen er toe, geen groter zegen kan gegeven of verlangd worden.

C. De eed werd vervuld. Abraham verkreeg de belofte op den bepaalden tijd. Het werd hem rijkelijk vergolden, dat hij lankmoedig verwacht had.

a. Er is een tussenruimte-en soms een lange-tussen de belofte en de vervulling.

b. Die tussenruimte is de tijd van beproeving voor de gelovigen, om te zien of zij tot den einde lankmoedig blijven.

c. Zij, die lankmoedig verwachten, zullen zeker de beloofde zegening verkrijgen, even zeker als Abraham.

d. Het doel van een eed is de belofte te verzekeren, en hen, aan wie hij gedaan wordt, aan te moedigen om met lankmoedigheid den tijd der vervulling af te wachten, vers 16. Een eed van de mensen strekt ter bevestiging en is een einde van alle tegenspreken. Dat is de betekenis en bedoeling

van een eed, waarin de mensen zweren bij een meerderen, niet bij schepselen, maar bij den Heere zelven, en het dient om een einde te maken aan alle verschil over het onderwerp, aan alle verschil met eigen inzichten, twijfelingen en wantrouwen, en aan alle verschillen met anderen, met name met hem die beloofd heeft. Welnu, als God zich zo diep neerbuigen wilde om aan Zijn volk een eed af te leggen, dan zal Hij zich betekenis en doel daarvan zeker herinneren.

2. De beloften van God zijn alle gegrond in Zijn eeuwigen raad, en die raad is een onveranderlijke raad.

A. De belofte van zegening aan de gelovigen is niet een ras en haastig woord, maar het gevolg van Gods eeuwig voornemen.

B. Dit voornemen van God stemde met Zijn raad overeen en werd gemaakt tussen den eeuwigen Vader, Zoon en Geest.

C. Deze raadsbesluiten van God kunnen nooit veranderd worden, zij zijn onveranderlijk. God behoeft Zijn besluiten nooit te veranderen, want Hem, die aan het begin het einde ziet, kan niets nieuws voorkomen.

3. Met gerustheid kan staat gemaakt worden op de beloften Gods, die gegrond zijn in die onveranderlijke raadsbesluiten Gods en bevestigd door Gods eed, want hier hebben wij twee onveranderlijke dingen, den raad en den eed van God, waarin het onmogelijk is dat God liegen zou, tegen Zijn natuur evenals tegen Zijn wil. Merk op:

A. Wie zijn zij, aan wie God zo volle verzekering van gelukzaligheid gegeven heeft.

a. Zij zijn de erfgenamen der belofte, zulke die door erfenis een recht op de beloften verkregen hebben, uit kracht van hun wedergeboorte en vereniging met Christus. Van nature zijn wij allen kinderen des toorns. De vloek is de erfenis, waartoe wij geboren zijn, alleen door een nieuwe en hemelse geboorte wordt iemand geboren tot erfgenaam der belofte.

b. Dat zijn zij, die hun toevlucht genomen hebben tot de voorgestelde hoop. Onder de wet waren steden van toevlucht, vrijsteden, aangewezen voor hen, die door den bloedwreker vervolgd werden. Hier is een betere toevlucht bereid door het Evangelie, een toevlucht voor alle zondaren, die begeerte hebben er heen te vlieden, ja, al waren zij ook de voornaamsten der zondaren.

B. Wat Gods bedoeling jegens hen is, door hun zulke zekerheid te geven. Dat zij een sterke vertroosting hebben zouden.

a. God is bedacht op de vertroosting der gelovigen, zowel als op hun heiligmaking, Hij wil dat Zijne kinderen wandelen in de vreze des Heeren en in de vertroostingen des Heiligen Geestes.

b. De vertroostingen Gods zijn sterk genoeg om Zijn volk staande te houden in hun zwaarste beproevingen. De vertroostingen der wereld zijn te zwak om de ziel te dragen onder verzoekingen, vervolgingen en dood: maar de vertroostingen des Heeren zijn nooit weinig of klein.

C. Welk gebruik Gods volk maken moet van zijn hoop en vertroosting, die verfrissende en vertroostende hoop van eeuwigen zegen, die God hun gegeven heeft. Die is en moet hun zijn een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is, enz., vers 19.

a. Wij zijn in deze wereld als een schip in zee, blootgesteld aan op en neer geworpen en in gevaar van in den afgrond gestoten te worden. Onze zielen zijn de schepen. De troost, verwachting, genade en gelukzaligheid onzer zielen zijn de kostbare lading, waarmee deze schepen bevracht zijn. De hemel is de haven, waarheen wij zeilen. De verzoekingen, vervolgingen en droefenissen, die ons overkomen, zijn de winden en baren, die ons met schipbreuk bedreigen.

b. Wij hebben behoefte aan een anker, dat zeker en vast is, anders zijn wij in onophoudelijk gevaar.

c. De hoop des Evangelies is ons anker, gelijk zij in den dag des strijds onze helm is, zo is zij op de stormachtige doorvaart door de wereld ons anker.

d. Het is zeker en vast, anders zou het ons niet kunnen houden.

Ten eerste. Het is zeker in zichzelf, want het is het eigen werk Gods in onze ziel. Het is een goede hoop door genade, het is geen fladderende hoop gemaakt uit spinnenwebben, maar het is het eigen werk van God, een zeer sterk en deugdelijk ding.

Ten tweede. Het is vast in zijn voorwerp, het is een anker, dat goede houvast gevonden heeft, het gaat in achter het voorhangsel, het vat in een rots, de Rots der eeuwen. Het zoekt geen steun in het zand, maar gaat in achter het voorhangsel, en hecht zich daar aan Christus, Hij is het voorwerp en de ankergrond van de hoop der gelovigen. De gelovige hoopt op een ongeziene heerlijkheid achter het voorhangsel, en zo is een ongeziene Jezus achter dat voorhangsel de grond zijner hoop. De vrije genade Gods, de verdiensten en het Middelaarschap van Christus, en de krachtige werkingen des Geestes zijn de gronden voor zijne hoop, en daardoor is het een vaste hoop. Jezus Christus is de grond van der gelovigen hoop in verscheidene opzichten..

1. Hij is ingegaan achter het voorhangsel, om met God te handelen krachtens de offerande, welke Hij voor het voorhangsel bracht, de hoop hecht zich aan Zijn offerande en voorspraak.

2. Hij is de voorloper van Zijn volk, achter het voorhangsel gegaan om plaats voor hen te bereiden en hun te verzekeren dat zij Hem volgen zullen, Hij is de eersteling en het onderpand der gelovigen, zowel in Zijne opstanding als in Zijne hemelvaart.

3. En Hij vertoeft daar, een Hogepriester naar de ordening van Melchizedek, een priester voor eeuwig, wiens priesterschap nooit zal eindigen, nooit ontbreken, tot Hij Zijn gehele werk en voornemen vervuld heeft, dat is de volkomen gelukzaligheid van allen, die in Christus geloofd hebben. Dit moet ons aansporen om ons aandeel aan Christus vast te maken, opdat wij onze hoop op Hem mogen vestigen als onzen Voorloper, die ingegaan is voor ons, voor onze zaken, voor onze veiligheid, om voor onze hoogste belangen te waken. Laat ons daarom den hemel des te meer liefhebben, en er naar verlangen daar met Hem te zijn, waar wij voor eeuwig zalig en voldaan zullen zijn.

HOOFDSTUK 7

1 Want deze Melchizedek was koning van Salem, een priester des Allerhoogsten Gods, die Abraham tegemoet ging, als hij wederkeerde van het slaan der koningen, en hem zegende;
2 Aan welken ook Abraham van alles de tienden deelde; die vooreerst overgezet wordt, koning der gerechtigheid, en daarna ook was een koning van Salem, hetwelk is een koning des vredes;
3 Zonder vader, zonder moeder, zonder geslachtsrekening, noch beginsel der dagen, noch einde des levens hebbende; maar den Zoon van God gelijk geworden zijnde, blijft hij een priester in eeuwigheid.
4 Aanmerkt nu, hoe groot deze geweest zij, aan denwelken ook Abraham, de patriarch, tienden gegeven heeft uit den buit.
5 En die uit de kinderen van Levi het priesterdom ontvangen, hebben wel bevel om tienden te nemen van het volk, naar de wet, dat is, van hun broederen, hoewel die uit de lenden van Abraham voortgekomen zijn.
6 Maar hij, die zijn geslachtsrekening uit hen niet heeft, die heeft van Abraham tienden genomen, en hem, die de beloftenissen had, heeft hij gezegend.
7 Nu, zonder enig tegenspreken, hetgeen minder is, wordt gezegend van hetgeen meerder is.
8 En hier nemen wel tienden de mensen, die sterven, maar aldaar neemt ze die, van welken getuigd wordt, dat hij leeft.
9 En, om zo te spreken, ook Levi, die tienden neemt, heeft door Abraham tienden gegeven;
10 Want hij was nog in de lenden des vaders, als hem Melchizedek tegemoet ging.
11 Indien dan nu de volkomenheid door het Levietische priesterschap ware want onder hetzelve heeft het volk de wet ontvangen, wat nood was het nog, dat een ander priester naar de ordening van Melchizedek zou opstaan, en die niet zou gezegd worden te zijn naar de ordening van Aaron?
12 Want het priesterschap veranderd zijnde, zo geschiedt er ook noodzakelijk verandering der wet.
13 Want Hij, op Wien deze dingen gezegd worden, behoort tot een anderen stam, van welken niemand zich tot het altaar begeven heeft.
14 Want het is openbaar, dat onze Heere uit Juda gesproten is; op welken stam Mozes niets gesproken heeft van het priesterschap.
15 En dit is nog veel meer openbaar, zo er naar de gelijkenis van Melchizedek een ander priester opstaat:
16 Die dit niet naar de wet des vleselijken gebods is geworden, maar naar de kracht des onvergankelijken levens.
17 Want Hij getuigt: Gij zijt Priester in der eeuwigheid naar de ordening van Melchizedek.
18 Want de vernietiging van het voorgaande gebod geschiedt om deszelfs zwakheids en onprofijtelijkheids wil;
19 Want de wet heeft geen ding volmaakt, maar de aanleiding van een betere hoop, door welke wij tot God genaken.
20 En voor zoveel het niet zonder eedzwering is geschied, want genen zijn wel zonder eedzwering priesters geworden;
21 Maar Deze met eedzwering, door Dien, Die tot Hem gezegd heeft: De Heere heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in der eeuwigheid naar de ordening van Melchizedek.
22 Van een zoveel beter verbond is Jezus Borg geworden.
23 En genen zijn wel vele priesters geworden, omdat zij door den dood verhinderd werden altijd te blijven;
24 Maar Deze, omdat Hij in der eeuwigheid blijft, heeft een onvergankelijk Priesterschap.

25 Waarom Hij ook volkomenlijk kan zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden.
26 Want zodanig een Hogepriester betaamde ons, heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren, en hoger dan de hemelen geworden;
27 Dien het niet allen dag nodig was, gelijk den hogepriesters, eerst voor zijn eigen zonden slachtofferen op te offeren, daarna, voor de zonden des volks; want dat heeft Hij eenmaal gedaan, als Hij Zichzelven opgeofferd heeft.
28 Want de wet stelt tot hogepriesters mensen, die zwakheid hebben; maar het woord der eedzwering, die na de wet is gevolgd, stelt den Zoon, Die in der eeuwigheid geheiligd is.

De leer en de priesterlijke bediening van Christus is zo uitnemend in zich zelve en zulk een wezenlijk deel van het Christelijk geloof, dat de apostel gaarne daarover blijft spreken. Niets maakte de Joden zo voldaan met de levitische bedeling als de hoge achting, die zij voor het priesterschap hadden, die ongetwijfeld een geheiligde en zeer uitnemende instelling was. Een zware bedreiging was het in Hosea 3:4, dat de kinderen Israël's vele dagen zouden zitten zonder vorst of priester, zonder offer, zonder efod en zonder terafim. De apostel verzekert nu dat zij door den Heere Jezus aan te nemen een veel beteren hogepriester zouden hebben, een priesterschap van hogere ordening en dientengevolge van een betere bedeling of beter verbond, een betere wet en testament. Hij toont dit aan in dit hoofdstuk. Wij hebben hier

I. Een meer uitvoerige beschrijving van Melchizedek, vers 1-3,

II. De uitnemendheid van diens priesterschap boven dat van Aäron, vers 4-10,

III. Een toepassing van alles op Christus, om de grotere uitnemendheid van Zijn persoon, bediening en verbond aan te tonen, vers 11-28.

Hebreeën 7:1-10

Het vorige hoofdstuk eindigde met de herhaling van hetgeen meermalen uit Psalm 110 aangehaald was: Jezus, een Hogepriester in eeuwigheid naar de ordening van Melchizedek. Dit hoofdstuk is een leerrede over dien tekst, hier zet de apostel iets van de vaste spijze voor hen, waarvan hij gesproken had, hopende dat zij door groter naarstigheid instaat zouden zijn om die te verteren.

I. De grote vraag, die zich in de eerste plaats voordoet, is: Wie was deze Melchizedek? Alles wat wij in het Oude Testament van hem vinden, staat te lezen in Genesis 14:18 en v.v. en in Psalm 110:

4. Inderdaad wij weten zeer weinig van hem. God heeft goedgedocht om niet meer mede te delen, opdat deze Melchizedek des te beter type zou zijn van Hem, wiens generatie niemand kan verklaren. Indien de mensen niet tevreden zijn met hetgeen geopenbaard is, moeten ze in het duister rondtasten en allerlei onderstellingen maken, sommigen hebben gedroomd dat hij een engel was, anderen hielden hem voor den Heiligen Geest, maar:

1. De meningen omtrent hem, die het meest onze aandacht waard zijn, zijn deze drie:

A. De rabbijnen en de meeste Joodse schrijvers denken dat hij was Sem, de zoon van Noach, die koning en priester over hun voorvaderen was, op de wijze van de andere aartsvaders, maar het is niet waarschijnlijk, dat hij op die wijze zijn naam zou veranderen. Bovendien, wij hebben geen enkele mededeling, dat hij zich in Kanaän vestigde.

B. Vele Christelijke schrijvers hebben hem gehouden voor Jezus Christus zelf, die aan Abraham verscheen in het vlees, door een bijzondere openbaring en goedgunstigheid, en die aan Abraham bekend was onder den naam Melchizedek, welke naam voor Christus zeer gepast is. Dat is ook zeer wel overeen te brengen met hetgeen we lezen in Johannes 8:56, Abraham heeft Mijn dag gezien en is verblijd geweest. Veel kan in het voordeel van deze opvatting gezegd worden, en wat wij in vers 3 lezen schijnt op niemand toepasselijk, die alleen mens is, maar toch schijnt het zeer vreemd dat Christus van zich zelven een type zou geven.

C. De meest algemene gedachte is, dat hij een Kanaänietisch koning was, die te Salem regeerde, en de godsdienst en aanbidding van den waren God handhaafde, dat hij verwekt was om type van Christus te zijn en dat Abraham hem als zodanig eerde.

2. Maar wij zullen al deze veronderstellingen laten voor hetgeen zij zijn en moeite doen om te verstaan, zoveel ons mogelijk is, wat hier door den apostel van hem gezegd wordt, en hoe Christus daardoor wordt voorgesteld, vers 1-3.

A. Melchizedek was koning, -en dat was de Heere Jezus ook, een door God gezalfde koning, de heerschappij is op Zijn schouders gelegd en Hij heerst over alles, ten bate van Zijn volk.

B. Hij was een koning der gerechtigheid, zijn naam betekent de gerechtige koning. Jezus Christus is een gerechtig en rechtvaardig koning, Zijn koningschap is wettig en Zijn regering is rechtvaardig. Hij is de Heere onze gerechtigheid, Hij heeft alle gerechtigheid vervuld en een eeuwige gerechtigheid aangebracht, Hij heeft de gerechtigheid en gerechtige personen lief en haat de onrechtvaardigheid.

C. Hij was koning van Salem, dat is: Koning des vredes, eerst koning der gerechtigheid en daarna koning des vredes. Dat is onze Heere Jezus ook, door Zijne gerechtigheid maakte Hij vrede, de vrucht der gerechtigheid is vrede. Christus spreekt vrede en schept vrede, Hij is onze vredemaker.

D. Hij was priester des allerhoogsten Gods, op buitengewone wijze bekwaamd en aangesteld om priester onder de heidenen te zijn. Dat is onze Heere Jezus ook, Hij is de priester des Allerhoogsten Gods, en de heidenen moeten door Hem tot God komen, het is alleen door Zijn priesterschap, dat wij verzoening en vergeving van zonden kunnen verkrijgen.

E. Hij was zonder vader, zonder moeder, zonder geslachtsrekening, noch beginsel der dagen noch einde des levens hebbende, vers 3. Dit moet niet letterlijk opgevat worden, maar de Schrift heeft verkozen hem voor te stellen als een buitengewoon persoon, zonder ons zijn geslachtsrekening te vermelden, opdat hij des te beter type van Christus zou zijn, die zonder vader was als mens, zonder moeder als God, wiens priesterschap zonder afstamming was, niet tot Hem kwam door afstammeling van een ander, en ook niet van Hem op een ander overging, maar persoonlijk en eeuwigdurend is.

F. Hij ging Abraham tegemoet als die terugkeerde van het slaan der koningen, en zegende hem. Die geschiedenis wordt ons verhaald in Genesis 14:18 en v.v. Hij bracht brood en wijn voort om Abraham en zijne dienstknechten te verkwikken, toen zij vermoeid waren. Hij gaf als een koning en zegende als een priester. Zo komt de Heere Jezus Zijn volk tegemoet in hun geestelijken strijd, verkwikt hen, vernieuwt hun krachten en zegent hen.

G. Abraham deelde hem van alles de tienden, vers 3. dat is: gelijk de apostel nader toelicht, de tienden van den buit. Dat deed Abraham als uitdrukking van zijne dankbaarheid voor hetgeen Melchizedek hem gedaan had, als een bewijs van zijn hulde en van zijn onderwerping aan hem als een koning, of als een offerande, gewijd en opgedragen aan God, om door zijn priester aangeboden te worden. En zo zijn wij verschuldigd alle mogelijke bewijzen van liefde en dankbaarheid aan den Heere Jezus te geven, voor al de rijke en koninklijke gunsten, die wij van Hem ontvangen, Hem onze hulde en onderwerping te brengen, als onzen Koning, en al onze offeranden in Zijne handen te stellen, opdat ze door Hem aan Zijn Vader gebracht mogen worden in het reukwerk van Zijn eigen offerande.

H. Deze Melchizedek is den Zoon van God gelijk geworden en blijft priester in der eeuwigheid, vers 3. Hij droeg de beeltenis Gods in zijn godsvrucht en gezag, hij stond boven allen als een onsterfelijk priester, hij is het oude type van den eeuwigen, eengeboren Zoon des Vaders, die priester blijft in eeuwigheid.

II. Laat ons nu den raad van den apostel opvolgen en overwegen hoe groot deze Melchizedek was, en hoe ver zijn priesterschap stond boven dat van de ordening van Aäron, vers 4 en 5 en v.v. Aanmerkt nu hoe groot deze geweest zij enz. De grootheid van dezen man en van zijn priesterschap blijkt:

1. Daaruit dat Abraham aan hem tienden gegeven heeft van den buit, en wel beschouwd betekent dit, dat Levi in Abraham tienden geeft aan Melchizedek, vers 9. Levi ontving de bediening van het priesterschap van God en moest tienden nemen van het volk, en toch brengt Levi tienden aan

Melchizedek als aan een groteren en hogeren priester dan hijzelf is, en daarom moest die hogepriester, welke daarna zou verschijnen, voortreffelijker zijn dan een van de Levitische priesters, die in Abraham aan Melchizedek tienden brachten. Door deze bewijsvoering, dat personen dingen van recht of onrecht doen in de lenden hunner vaderen, hebben wij een verklaring hoe van ons gezegd kan worden, dat wij in Adam gezondigd hebben en met hem gevallen zijn in zijn eerste overtreding. Wij waren in de lenden van Adam toen hij zondigde, en de schuld en het bederf door de menselijke natuur in onze eerste voorouders aangenomen, zijn evenzo overgegaan op allen, die van hen afstammen. Zij worden rechtvaardig die natuur toegerekend en kunnen alleen door een handeling van genade weggenomen worden.

2. Daaruit dat Melchizedek Abraham zegende, hem, die de beloftenissen had. En zonder enig tegenspreken: hetgeen minder is wordt gezegend van hetgeen meerder is, vers 6, 7. Merk hier op:

A. Abrahams grote waardigheid en groot geluk, hij had de beloftenissen. Hij stond in verbond met God, God had hem uitnemend-grote en kostbare beloften gegeven. Die man is inderdaad rijk en gelukkig, die een bezitting van schenkingen en beloften heeft van Gods eigen hand en onder Zijn zegel. Deze beloftenissen zijn beide voor het tegenwoordige en het toekomende leven. En deze eer hebben allen, die den Heere Jezus aannemen, in wie alle beloften ja en amen zijn.

B. De eer van Melchizedek was groter, het was zijn werk en voorrecht om Abraham te zegenen, en het is een onweerlegbare regel: de mindere wordt gezegend door den meerdere, vers 7. Hij, die den zegen geeft, is meer dan hij, die hem ontvangt, en daarom is Christus het antitype van Melchizedek, de verwerver en Middelaar van alle zegeningen voor de kinderen der mensen, groter dan al de priesters naar de ordening van Aäron.

Hebreeën 7:11-28

Let op de noodzakelijkheid, dat er een ander priester opstond, naar de ordening van Melchizedek en niet naar de ordening van Aäron, door wie de volmaaktheid zou komen, die niet komen kon door het Levitische priesterschap, hetgeen daarom moest veranderd worden met zijn gehele huishouding, vers 11, 12.

I. Hier wordt bevestigd, dat de volkomenheid niet komen kon door het Levitische priesterschap en de wet. Zij konden degenen, die tot hen naderden, niet stellen in het volkomen genot van de dingen, waar zij heen wezen, zij konden alleen den weg aanwijzen.

II. Er moest dus een andere priester opstaan, naar de ordening van Melchizedek, en de volkomenheid moest door Hem en door Zijn wet des geloofs komen tot allen, die Hem gehoorzamen. God zij geloofd: wij hebben de volkomen heiligheid en de volkomen gelukzaligheid door Christus in het genadeverbond overeenkomstig het Evangelie, want wij zijn volmaakt in Hem.

III. Aangetoond wordt dat, indien het priesterschap verandert, er ook noodzakelijk verandering van wet moet zijn. Er is zo nauwe betrekking tussen het priesterschap en de wet, dat de nieuwe bedeling niet onder een ander priesterschap door dezelfde wet kon komen. Een nieuwe priesterschap kan alleen onder een nieuwe regeling bestaan, wordt op andere wijze uitgeoefend en volgens regels, die eigen zijn aan zijn aard en ordening.

IV. Niet alleen aangetoond, maar bewezen, wordt dat priesterschap en wet veranderd zijn, vers 13, 14. Het priesterschap en de wet, waardoor de volkomenheid niet komen kon, zijn afgeschaft. Een priester is opgestaan en een bedeling gegeven, door welke de ware gelovigen volmaakt kunnen worden. Dat deze verandering er is, blijkt duidelijk.

1. Er is verandering in den stam, waaruit de priesterschap komt. Ze was uit den stam Levi, maar onze grote hogepriester ontsproot uit den stam Juda, van welken stam Mozes niets gezegd heeft van het priesterschap, vers 14. Deze verandering van geslacht bewijst een wezenlijke verandering van de wet van het priesterschap.

2. Er is verandering in de wijze van ordening der priesters. Vroeger in het Levitische priesterschap, werden zij geordend naar de wet van een vleselijk gebod, maar onze grote hogepriester is dat geworden naar de kracht des onvergankelijken levens. De vorige wet bepaalde dat de bediening zou overgaan bij den dood des vaders op zijn oudsten zoon, volgens de wet van vleselijke of natuurlijke afstamming, want geen van de hogepriesters van die wet was zonder vader, zonder moeder en zonder geslachtsrekening, zij hadden het leven en de onsterflijkheid niet in zich zelven. Zij hadden zowel beginsel der dagen als einde des levens, en daarom het vleselijk gebod, de wet der afstamming, regelde hun opvolging, zoals ze alle zaken van burgerlijk recht en erfenis regelt. Maar de wet, waardoor Christus aangesteld werd tot een priester naar de ordening van Melchizedek, was de kracht des onvergankelijken levens. Het leven en de onsterflijkheid, die Hij in zich zelven had, waren Zijn recht en bevoegdheid tot het priesterschap, niet Zijn afstamming van andere priesters. Dat maakt een groot verschil in het priesterschap, en in de huishouding evenzeer, en geeft oneindig de voorkeur aan Christus en het Evangelie. Dezelfde wet, die het Levitische priesterschap instelde, onderstelde dat de priesters zwakke, broze, sterflijke schepselen waren, niet instaat om hun eigen

natuurlijk leven te bewaren, maar die er mee tevreden moesten zijn, dat ze na hun dood in hun nakomelingschap voortleefden. Zij konden dus nog veel minder, door enige macht of gezag uit zich zelven, geestelijk leven of zegeningen mededelen aan degenen, die tot hen kwamen. Maar de hogepriester van onze belijdenis heeft Zijne bediening door de innerlijke kracht van onvergankelijk leven, dat Hij in zich zelven bezit, niet alleen om zich zelven bij het leven te bewaren, maar om geestelijk en eeuwig leven mede te delen aan allen, die zich waarlijk verlaten op Zijne offerande en tussenkomst. Sommigen denken dat met de wet eens vleselijken gebods bedoeld worden de uitwendige plechtigheden van wijding en de vleselijke offeranden, die gebracht werden, en dat de kracht des onvergankelijken levens ziet op de geestelijke levende offeranden, die bij het Evangelie behoren, en de geestelijke en eeuwige voorrechten door Christus verworven, die gewijd werd door den eeuwigen Geest des levens, welken Hij ontving zonder mate.

3. Er is verandering in de kracht van het priesterschap. Het vorige was zwak en onprofijtelijk en maakte niets volkomen, het laatste bracht een betere hoop, door welke wij tot God genaken, vers 18, 19. Het Levitische priesterschap had geen ding volmaakt, het kon den mens van zijn schuld niet rechtvaardigen, het kon hem niet reinigen van de inwendige bezoedeling, het kon het geweten niet reinigen van dode werken, het kon niet meer doen dan den mens tot het anti-type leiden. Maar het priesterschap van Christus heeft in zich en brengt met zich mede een betere hoop, het toont ons den waren grondslag van al de hoop, die wij op God hebben voor vergeving en zaligmaking, het ontdekt ons meer duidelijk de grote voorwerpen van onze hoop, en daardoor werkt het in ons een krachtiger en levende hoop van aanneming door God. Door deze hoop worden wij aangemoedigd om tot God te genaken, om in verbondsbetrekking met Hem te treden, om een leven van bekering en gemeenschap met Hem te leiden. Wij mogen nu naderen met een oprecht hart en met volle verzekerdheid des geloofs, hebbende onze zielen gereinigd van het boze geweten. Het vorige priesterschap hield den mens veelmeer op een afstand en in een geest van gebondenheid.

4. Er is verandering in Gods wijze van handelen in dit priesterschap. Hij heeft met een eed aan Christus gezworen, hetgeen Hij nooit deed aan de ordening van Aäron. God heeft hun nooit zulk een verzekering van hun duurzaamheid gegeven, nooit door eed of belofte zich verbonden dat zij een eeuwige priesterschap zouden zijn, en hun dus geen vooruitzicht van eeuwigdurend bestaan gegeven, maar veeleer aanleiding om de wet als iets tijdelijks te beschouwen. Maar Christus werd priester gemaakt met een eed van God: De Heere heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen, Gij zijt priester in der eeuwigheid naar de ordening van Melchizedek, vers 21. Hier heeft God onder ede verklaard de onbeweeglijkheid, uitnemendheid, kracht en eeuwigheid van het priesterschap van Christus.

5. Er is een verandering in het verbond, waarvan het priesterschap de verzekering en de priester de zekerheid waren, dat is: ene verandering in de bedeling van dat verbond. De Evangelische bedeling is voller, vrijer, vooruitziender, geestelijker en krachtiger dan die van de wet. Christus is in dit verbond des Evangelies de waarborg voor ons bij God en voor God bij ons, om te zorgen dat het verbond in zijn beide delen nageleefd wordt. Hij, als borg, heeft de goddelijke en de menselijke natuur in Zijn persoon met elkaar verenigd, en daardoor de zekerheid van verzoening gegeven, en Hij, als borg, heeft God en mens met elkaar verenigd in den band van het eeuwig verbond. Hij pleit bij de mensen om hun verbond met God te houden, en Hij pleit bij God om Zijne beloften aan de mensen te vervullen, hetgeen God altijd gewillig is te doen in een weg, die overeenkomt met Zijn majesteit en heerlijkheid, dat is: door een Middelaar.

6. Er is een merkwaardige verandering in het aantal priesters onder deze beide ordeningen. In die van Aäron was een menigte van priesters, van hogepriesters, niet opeens maar in opvolging. Maar in die van Christus is het altijd een en dezelfde. De reden ligt voor de hand, de Levitische priesters waren talrijk, omdat zij door den dood verhinderd werden altijd te blijven. Hun bediening, hoe hoog en eervol ook, kon hen niet vrijwaren van den dood, en wanneer de ene stierf moest de andere hem opvolgen, die na een poos plaatsmaken moest voor een derden, tot het aantal al zeer groot geworden was. Maar deze onze hogepriester blijft eeuwiglijk, en Zijn priesterschap is apara baton, onovergankelijk, het gaat niet als het vorige van den een op den ander over, het blijft altijd in dezelfde hand. Er kan nooit een gaping zijn in een priesterschap, geen uur, geen ogenblik kan het volk buiten priester, om zijn geestelijke belangen in den hemel te behartigen. Zulk een gaping zou zeer gevaarlijk en gevolgenrijk kunnen zijn, want dit is de veiligheid en het geluk der mensen, dat deze eeuwig-levende Hogepriester machtig is zalig te maken ook den diepstgezonkene, in alle tijden, in elke omstandigheid, allen die door Hem tot God gaan, vers 25. Zodat het duidelijk is dat hier een grote verandering ten goede is.

7. Er is een merkwaardige verandering in de zedelijke bevoegdheden van de priesters. Zij, die priesters waren naar de ordening van Aäron, waren niet alleen sterflijke mensen, maar ook zondige mensen, die hun zondige zowel als hun natuurlijke zwakheden hadden. Zij moesten eerst offeren voor hun eigen zonden, daarna voor die des volks. Maar onze Hogepriester, die door het woord der eedzwering geheiligd was, behoefde slechts eens voor het volk, en in ‘t geheel niet voor zich zelven, te offeren, want Hij heeft niet alleen een onveranderlijke heiliging voor Zijne bediening, maar ook een onveranderlijke heiligheid in zich zelven. Hij is zodanig een hogepriester als ons betaamde, heilig onnozel, onbesmet, enz., vers 26-28. Merk hier op:

A. Onze toestand, als zondaren, maakte een hogepriester nodig om voor ons voldoening aan te brengen en voor ons tussen te treden

B. Geen priester kon voor onze verzoen ing met God geschikt of voldoende zijn, dan een die zelf volkomen rechtvaardig was, anders kon hij geen verzoening voor onze zonden of onze voorspraak bíj den Vader zijn.

C. De Heere Jezus was geheel zulk een hogepriester als wij nodig hadden, want Hij had een eigen, volstrekt volkomen heiligheid. Let op de beschrijving hier van de volkomen heiligheid van Christus gegeven, en uitgedrukt in verscheidene woorden, welke alle op Zijn volkomen reinheid wijzen.

a Hij is heilig, volkomen vrij van alle gewoonten en beginselen der zonde, waartoe Hij niet de minste aanleiding in Zijn natuur heeft, geen zonde woont in Hem, die nog altijd in de beste Christenen overblijft, zelfs geen enkele neiging tot de zonde.

b. Hij is onnozel, volkomen vrij van alle dadelijke overtreding, heeft geen onrecht gedaan, ook is er geen bedrog in Zijn mond gevonden, nooit deed Hij het geringste kwaad tegen God of mensen.

c. Hij is onbesmet, nooit was Hij medeplichtig aan de zonden van anderen. De beste Christenen moeten God vergeving vragen voor hun aandeel aan de zonden van anderen. Het is zeer moeilijk ons rein te bewaren, zodat wij geen deel krijgen in de schuld van de zonden van anderen, door er in

enig opzicht toe bij te dragen, of door ze niet zo mogelijk te voorkomen. Christus was onbesmet, ofschoon Hij de schuld van anderen op zich nam, maar nooit werd Hij betrokken in de zonden zelf.

d. Hij is afgescheiden van de zondaren, niet alleen in Zijn tegenwoordigen toestand, nadat Hij als onze hogepriester het heilige der heiligen is binnengegaan, waar niets onreins kan binnenkomen, maar door Zijn persoonlijke reinheid. Hij heeft niet zulk een vereniging met de zondaren, zomin van nature als door verbinding met hen, waardoor enige zonde in Hem zou kunnen zijn. Die komt wel op ons door onze vereniging met den eersten Adam, daar wij in den natuurlijken weg van hem afstammen. Maar Christus was, door Zijn onbevlekte ontvangenis in de maagd, afgescheiden van de zondaren, ofschoon Hij de menselijke natuur aannam, de wonderdadige wijze, waarop die Hem meegedeeld werd, zonderde Hem van de overige mensen geheel af.

e. Hij is hoger dan de hemelen geworden- De meeste uitleggers verstaan dit van Zijn staat van verhoging in de hemelen aan de rechterhand Gods, om het werk van Zijn priesterschap te voltooien. Maar Dr. Goodwin meent dat deze uitdrukking met alle recht kan toegepast worden op de persoonlijke heiligheid van Christus, welke groter en volkomener is dan die van de hemelse heirscharen, dat is, van de engelen, die ofschoon vrij van zonden, in zich zelven niet vrij zijn van alle mogelijkheid om te zondigen. Wij lezen in Job 4:18 :Zie, op Zijne knechten zou Hij niet vertrouwen, hoewel Hij in Zijne engelen klaarheid gesteld heeft, dat is: Hij vindt toch in hen zwakheid en de mogelijkheid van te zondigen. Zij kunnen het ene uur engelen zijn en het volgende uur duivelen geworden zijn, zoals met velen hunner gebeurde, en dat de heilige engelen nu niet valle n, komt niet doordien daartoe de on mogelijkheid in hun natuur ligt, maar door de uitverkiezing Gods, zij zijn uitverkoren engelen. Het is zeer waarschijnlijk, dat deze uitlegging van de woorden: hoger dan de hemelen geworden, moet geacht worden te ver gezocht te zijn, en dat het moet verstaan worden van de waardigheid van Christus' staat en niet van Zijn persoonlijke heiligheid, en zulks voornamelijk omdat er gezegd wordt hoger dan de hemelen geworden of gemaakt, genomenos. De overige in dit vers opgegeven hoedanigheden behoren klaarblijkelijk bij de persoonlijke volkomenheid van Christus, in tegenstelling met de zondige zwakheden van de Levitische priesters, en het ligt nog te meer voor de hand om het zo op te vatten, omdat de waarde en voortreffelijkheid van Christus' priesterschap in vers 27 gesteld worden daarin, dat Hij voor zich zelven bij het priesterschap geen belang had. Hij behoefde voor zich zelven niet te offeren, het was een middelaarschap zonder eigenbelang, Hij trad als Middelaar op om voor anderen de barmhartigheid te verkrijgen, die Hij zelf niet behoefde. Had Hij die voor zich zelven nodig gehad, was Hij zelf een der partijen geweest, dan had Hij geen Middelaar kunnen zijn, een misdadiger kan niet als voorspraak voor andere misdadigers optreden. Zijn middelaarschap wordt des te meer onpartijdig en zonder eigenbelang, omdat Hij niet alleen zelf de barmhartigheid niet nodig had, die Hij voor anderen verwierf, maar omdat Hij die nooit zou kunnen nodig hebben. Ofschoon Hij er heden geen behoefte aan had, zou het kunnen zijn dat Hij wist, dat er in de toekomst omstandigheden zich konden voordoen, waarin Hij er wel behoefte aan had, en dan had Hij ook het oog moeten hebben op Zijn eigen belang, en had dan niet kunnen handelen met die volstrekte onpartijdigheid en heiligen ijver voor Gods eer ter ener zijde en met die zuivere tedere deelneming voor arme zondaren aan den anderen kant. Hieruit blijkt des te meer hoe noodzakelijk de Middelaar God moest zijn, daar niemand in zich zelven die onmogelijkheid van te zondigen bezit, die nodig was om Hem boven alle mogelijkheid van behoefte aan gunst en barmhartigheid te verheffen, indien hij bloot schepsel is.

HOOFDSTUK 8

1 De hoofdsom nu der dingen, waarvan wij spreken, is, dat wij hebben zodanigen Hogepriester, Die gezeten is aan de rechter hand van den troon der Majesteit in de hemelen:
2 Een Bedienaar des heiligdoms, en des waren tabernakels, welken de Heere heeft opgericht, en geen mens.
3 Want een iegelijk hogepriester wordt gesteld, om gaven en slachtofferen te offeren; waarom het noodzakelijk was, dat ook Deze wat had, dat Hij zou offeren.
4 Want indien Hij op aarde ware, zo zou Hij zelfs geen Priester zijn, dewijl er priesters zijn, die naar de wet gaven offeren;
5 Welke het voorbeeld en de schaduw der hemelse dingen dienen, gelijk Mozes door Goddelijke aanspraak vermaand was, als hij den tabernakel volmaken zou: Want zie, zegt Hij, dat gij het alles maakt naar de afbeelding, die u op den berg getoond is.
6 En nu heeft Hij zoveel uitnemender bediening gekregen, als Hij ook eens beteren verbonds Middelaar is, hetwelk in betere beloftenissen bevestigd is.
7 Want indien dat eerste verbond onberispelijk geweest ware, zo zou voor het tweede geen plaats gezocht zijn geweest.
8 Want hen berispende, zegt Hij tot hen: Ziet, de dagen komen, spreekt de Heere, en Ik zal over het huis Israels, en over het huis van Juda een nieuw verbond oprichten;
9 Niet naar het verbond, dat Ik met hun vaderen gemaakt heb, ten dage, als Ik hen bij de hand nam, om hen uit Egypteland te leiden; want zij zijn in dit Mijn verbond niet gebleven, en Ik heb op hen niet geacht, zegt de Heere.
10 Want dit is het verbond, dat Ik met het huis Israels maken zal na die dagen, zegt de Heere: Ik zal Mijn wetten in hun verstand geven, en in hun harten zal Ik die inschrijven; en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn.
11 En zij zullen niet leren, een iegelijk zijn naaste, en een iegelijk zijn broeder, zeggende: Ken den Heere; want zij zullen Mij allen kennen van den kleine onder hen tot den grote onder hen.
12 Want Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn, en hun zonden en hun overtredingen zal Ik geenszins meer gedenken.
13 Als Hij zegt: Een nieuw verbond, zo heeft Hij het eerste oud gemaakt; dat nu oud gemaakt is en verouderd, is nabij de verdwijning.

In dit hoofdstuk vervolgt de apostel hetzelfde onderwerp, het priesterschap van Christus. I, Hij vat samen wat hij tot nu toe gezegd heeft, vers 1-2. II, Hij stelt hun de noodzakelijke delen van de priesterlijke bediening voor, vers 3-5.

III. Geeft een brede toelichting van de uitnemendheid van Christus' priesterschap, door de beschouwing van de heerlijkheid der nieuwe bedeling des verbonds, waarvan Christus de Middelaar is, vers 6-13.

Hebreeën 8:1-5

Hier hebben wij:

I. Een samenvatting van hetgeen tevoren gezegd is omtrent de voortreffelijkheid van Christus' priesterschap, aantonende wat wij in Christus hebben, waar Hij nu verblijf houdt en van welk heiligdom Hij nu de bedienaar is, vers 1-2.

1. Wat wij in Christus hebben. Wij hebben een hogepriester, en wel zulk een hogepriester als nooit enig ander volk had, als geen eeuw en geen tijdvak van de kerk heeft voortgebracht, alle anderen waren slechts schaduwen en typen van dezen hogepriester. Hij is volkomen geschikt en volstrekt voldoende voor al de vereisten en bedoelingen van een hogepriesterschap, zowel ten aanzien van de ere Gods, als van de gelukzaligheid der mensen en van Hem zelven, de grote eer van allen, die aan Hem deelhebben.

2. Waar Hij nu verblijf houdt. Hij is gezeten aan de rechterhand van den troon der Majesteit in de hemelen, dat is: van den heerlijken God in den hemel. Daar is de Middelaar geplaatst en is Hem gegeven alle macht in hemel en op aarde. Dat is Zijne beloning voor Zijn vernedering. Dit gezag oefent Hij uit ter heerlijkheid van Zijnen Vader, tot Zijn eigen eer en tot gelukzaligheid van allen, die Hem toebehoren, en door Zijn almachtige kracht zal Hij ieder hunner aan de rechterhand Gods in den hemel op de hem toekomende plaats brengen, als leden van Zijn mystiek lichaam, opdat ook zij mogen zijn waar Hij is.

3. Van welken tabernakel, welk heiligdom, Hij nu de bedienaar geworden is, vers 2. Een bedienaar des heiligdoms en des waren tabernakels, welken de Heere heeft opgericht en geen mens. De tabernakel was opgericht door mensen, overeenkomstig de aanwijzing van God. Er was een buitengedeelte, waarin het altaar stond, waarop zij hun slachtoffers brachten, die het sterven van Christus afschaduwden, en er was een inwendig gedeelte achter het voorhangsel, hetwelk afschaduwde Christus' tussenkomst voor Zijn volk in den hemel. In dezen tabernakel is Christus nooit ingegaan, maar na het werk der voldoening volbracht te hebben in den waren tabernakel van Zijn eigen lichaam, is Hij nu de bedienaar van het heiligdom, het heilige der heiligen, den waren tabernakel in den hemel. Daar draagt Hij zorg voor al de belangen van Zijn volk, treedt voor hen tussen bij God, opdat hun zonden vergeven en hun personen en diensten aangenomen mogen worden, door de verdienste van Zijn zelfsofferande. Hij geniet in den hemel niet alleen grote macht en waardigheid, maar als hogepriester van Zijne gemeente volbrengt Hij Zijn dienst voor haar in het algemeen en voor ieder harer leden in het bijzonder.

II. De apostel stelt den Hebreeën de noodzakelijke delen van het priesterschap van Christus voor, en noemt op wat tot die bediening behoorde in overeenstemming met hetgeen, waartoe iedere hogepriester geordend was, vers 3, 4.

1. Iedere hogepriester wordt gesteld om gaven en slachtofferen te offeren. Wat ook door het volk gebracht werd om Gode aangeboden te worden, hetzij zoenoffers, of vredeoffers, of dankoffers, alles moest geofferd worden door den priester, die hun schuld verzoenen moest door het bloed van het offer, en hun gaven en diensten door zijn heilig reukwerk moest aanbieden, om in type hun personen en daden aannemelijk te maken. Het behoorde dus noodzakelijk tot het priesterschap van

Christus, dat ook Hij iets te offeren had. En Hij, als het antitype, had zich zelven te offeren, zijn menselijke natuur op het altaar van zijn goddelijke natuur, als de grote verzoenende offerande, die alle overtreding wegnam en eens voor goed aan de zonde een einde maakte. En daarbij had Hij het reukwerk van Zijn eigen gerechtigheid en verdiensten te offeren, met al wat Zijn volk door Hem Gode aanbiedt en dat hen aannemelijk maakt door Hem. Wij mogen het niet wagen tot God te naderen of Hem iets aan te bieden, anders dan in en door Christus, en steunende op Zijne verdiensten en Zijn middelaarschap, want wij zijn aangenomen alleen in den Geliefde.

2. Christus moet nu Zijn priesterschap in den hemel uitoefenen, in het heilige der heiligen, den waren tabernakel, dien de Heere heeft opgericht. Het type moet volkomen vervuld worden, na Zijn werk van offerande hier volbracht te hebben, moest Hij in den hemel ingaan, om Zijne gerechtigheid aan te bieden en daar voor ons tussen te treden. Want:

A. Indien Hij op aarde ware, zo zou Hij zelfs geen priester zijn, vers 4, dat is: niet volgens de Levitische wet, aangezien Hij niet tot dat priesterschap behoorde, en zolang dat priesterschap bestond, moest er in alle opzichten strenge eerbied betoond worden voor die goddelijke instelling.

B. Alle diensten van den priester onder de wet, zowel als elk ding in dien tabernakel, was ingericht overeenkomstig het voorbeeld, dat op den berg getoond was. Het was alles slechts voorbeeld en schaduw van hemelse dingen, vers 5. Christus is de inhoud en de vervulling der wet, ter rechtvaardigheid. Er, moet dus in het priesterschap van Christus iets zijn, dat overeenkomt met het ingaan van den hogepriester achter het voorhangsel om verzoening aan te brengen, want zonder dat kon Hij geen volmaakte priester zijn. En wat is dat anders dan de hemelvaart van Christus en Zijne verschijning daar voor het aangezicht van God voor Zijn volk om hun gebeden aan te bieden en hun voorspraak te zijn? Derhalve, indien Hij op aarde gebleven ware, zou Hij geen volkomen priester geweest zijn, en een onvolmaakte priester kon Hij niet zijn.

Hebreeën 8:6-13

In dit gedeelte van het hoofdstuk licht de apostel toe en bevestigt hij de meerdere voortreffelijkheid van het priesterschap van Christus boven dat van Aäron, door de uitnemendheid van dat verbond en van de bedeling van dat genadeverbond, waarvan Christus de Middelaar was, vers 6. Zijne bediening is zoveel uitnemender als Hij de Middelaar is van een beter verbond. Sommigen hebben opgemerkt dat lichaam en ziel van alle godgeleerdheid bestaat in het recht onderscheiden van de beide verbonden: het verbond der werken en het verbond der genade, en tussen de beide bedelingen van dat verbond der genade, die van Oude Testament en die van het Nieuwe. Merk hier op:

I. Wat gezegd wordt van dat oude verbond, of liever van de oude bedeling van het genadeverbond:

1. Dat was gemaakt met de vaderen van het Joodse volk, op den berg Sinaï, vers 9, en Mozes was de middelaar van dat verbond, toen God hen bij de hand nam en uit Egypteland leidde, hetgeen een teken was van de grote liefde, neerbuigendheid en tedere zorg van God voor hen.

2. Dit verbond is niet gebleken onberispelijk te zijn, vers 7, 8, het was een bedeling van donkerheid en vrees, het diende om te binden, het was een tuchtmeester om tot Christus te brengen, het was volmaakt in zijn soort, het beantwoordde aan zijn doel, maar het was zeer onvolmaakt in vergelijking met het Evangelie.

3. Dit verbond was niet zeker en vast, want de Joden zijn in dat verbond niet gebleven en de Heere heeft op hen niet geacht, vers 9. Zij handelden ondankbaar jegens God en wreed jegens zich zelven, en vielen onder Gods ongenade. God slaat acht op hen, die in Zijn verbond blijven, maar Hij verwerpt hen, die Zijn juk afschudden.

4. Dat verbond is oud gemaakt, verouderd en nabij de verdwijning. Het is verouderd, vervallen, uit den tijd, van geen nut meer onder de Evangelische bedeling, zoals de kaars afgedaan heeft zodra de zon opgegaan is. Dit verbond was niet geheel verdwenen voor de verwoesting van Jeruzalem, ofschoon het oud gemaakt was door den dood van Christus, en oud gemaakt, was het nabij de verdwijning en de Levitische priesterschap verdween daarmee ook.

II. Hetgeen hier gezegd wordt van de Nieuw Testamentische bedeling, om de meerdere uitnemendheid van Christus' bediening te bewijzen.

1. Het is een beter verbond, vers 6, een duidelijker en troostrijker bedeling en openbaring van Gods genade voor zondaren, die heilig licht en vrijheid aan de ziel bracht. Het is zonder gebreken, wèl geordineerd in alle delen. Het vereist voor de naleving niets dan wat het belooft: genade. De overtredingen stellen ons niet buiten het verbond, want alles is aan goede en veilige handen toevertrouwd.

2. Het is gevestigd op betere beloften, die helderder, zekerder, geestelijker en vaster zijn. De beloften van geestelijke en eeuwige zegeningen zijn in dit verbond beslist en volstrekt, de beloften van tijdelijke zegeningen zijn met een wijs en vriendelijk voorbehoud gegeven, zover als bestaanbaar is met Gods heerlijkheid en het welzijn van Zijn volk. Dit verbond bevat in zich beloften van bijstand

en aanneming, beloften van voortgang en volharding in genade en heiligheid, van zegen en hemelse heerlijkheid, welke duister waren afgeschaduwd in de belofte van het land Kanäan, het type van den hemel.

3. Het is een nieuw verbond, hetzelfde nieuwe verbond, hetwelk God lang tevoren verklaarde te zullen maken met het huis Israël's, dat is met het Israël Gods. Dat was beloofd in Jeremia 31:31, 32, en vervuld in Christus. Het zal altijd een nieuw verbond blijven waarin allen, die er gelovig in blijven. altijd door de kracht Gods zullen bewaard blijve

n. Het is Gods verbond, Zijne barmhartigheid, liefde en genade bewogen er toe, Zijn wijsheid voorzag er in, Zijn Zoon verwierf het, Zijn Geest brengt er de zielen in en bouwt die er in op.

4. De delen van dit verbond zijn zeer buitengewoon. Zij worden tussen God en Zijn volk bezegeld door den doop en het avondmaal des Heeren, waarbij Zijn volk zich voor nakoming verbindt en God verzekert dat Hij van Zijne zijde het houden zal. En Hij is de voornaamste partij, Zijn volk hangt voor eigen naleving van Zijne genade en kracht af.

A. God bepaalt met Zijn volk: Ik zal Mijn wetten in hun verstand geven, en in hun harten zal Ik die inschrijven, vers 10. Eens schreef Hij Zijn wet voor hen, nu schrijft Hij Zijn wet in hen, dat is: Hij geeft hun verstand om Zijn wet te kennen en te geloven, Hij zal hun geheugen geven om Zijne wet te onthouden, Hij zal hun harten geven om haar lief te hebben en een geweten om haar te erkennen, Hij zal hun moed geven om haar te belijden en kracht om haar na te leven, de gehele gewoonte en de gehele vorm van hun ziel zal haar tot een tafel maken, waarin de wet van God geschreven is. Dat is de grondslag van het verbond, en nu die gelegd is, wordt de wet volbracht wijs, oprecht, vaardig, gemakkelijk, vastbesloten, voortdurend en troostvol.

B. Hij bepaalt verder dat Hij hen in innige en zeer eervolle betrekking met zich zelven houden zal.

a. Hij zal hun tot een God zijn, dat is: Hij zal alles voor hen zijn en alles voor hen doen, wat God zijn en doen kan. In geen duizend boekdelen kan meer gezegd worden dan in deze enkele woorden: Ik zal hun tot een God zijn.

b. Zij zullen Hem tot een volk zijn, om Hem lief te hebben, te eren, waar te nemen en te gehoorzamen in alle dingen, lettende op Zijne waarschuwingen, instem mende met Zijne bevelen, zich gedragende naar Zijne voorzieningen, levende naar Zijn voorbeeld, zich verheugende in Zijne gunst. Dat moeten en zullen zij doen, die God tot hun God hebben, daartoe zijn zij verplicht als tot hun deel van het verbond, dat zullen zij doen, want God zal er hen toe bekwamen, als een bewijs dat Hij hun God is en zij Zijn volk zijn, want het is God zelf, die het eerst de betrekking aanknoopt en haar daarna vervult met voldoende en geschikte genade, en hen daarna helpt om die in hun mate te vervullen met liefde en plichtbetrachting, zodat God zich verbindt voor zich zelven en evenzeer voor hen.

C. Hij bepaalt met hen, dat zij zullen opwassen en hun God zullen kennen. vers 11. Zij zullen Mij allen kennen, van den kleinen onder hen tot den groten onder hen, zodat er geen noodzaak zal zijn dat de een den ander zal onderrichten in de kennis van God. Merk hier op:

a. In de behoefte aan beter onderricht zal de ene naaste den anderen naasten helpen om den Heere te kennen, voorzover zij de bekwaamheid en gelegenheid daartoe hebben.

b. Dit bijzonder onderricht zal niet zo noodzakelijk zijn onder het Nieuwe Verbond als het was onder het Oude. De oude bedeling was schaduwachtig: donker, vol plechtigheden, en minder begrepen, haar priesters predikten slechts zelden en slechts weinig opeens en kort, en de Geest Gods was meer spaarzaam toebedeeld. Maar onder de Nieuwe bedeling zal er zulk een overvloed van openbaar bevoegde predikers van het Evangelie en uitdelers van de verordeningen geregeld in de plechtige samenkomsten zijn, zulk een grote toeloop om hen te horen, gelijk duiven die tot hun vensters komen vliegen, en zulk een overvloedige uitstorting van Gods Geest om de bediening van het Evangelie krachtdadig te maken, dat er grote toeneming en verspreiding van Christelijke kennis zijn zal in mensen van allerlei soort, sekse en leeftijd. O mocht die belofte in onze dagen vervuld worden, mocht de hand Gods met Zijne dienaren zijn, zodat een groot aantal moge geloven en tot den Heere gebracht worden!

D. God bepaalt met hen betrekkelijk de vergeving hunner zonden, die altijd met de ware kennis van God gepaard gaat, vers 12. Want Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn enz. Merk op:

a. De vrijheid van deze vergeving. Zij vloeit niet voort uit verdiensten van den mens, maar uit barmhartigheid van God, Hij vergeeft om Zijns naams wille.

b. De volledigheid van deze vergeving: zij strekt zich uit tot hun ongerechtigheden, zonden en onreinheden, tot alle zonden, tot zonden van den ergsten aard.

c. De zekerheid van deze vergeving, Zij is zo volkomen en zo beslist, dat God hun zonden niet meer gedenken zal, Hij zal Zijne vergeving niet herroepen, Hij zal hun zonden niet alleen vergeven, maar ze ook vergeten, hen behandelen alsof Hij ze vergeten had. Deze vergevende barmhartigheid hangt samen met alle andere geestelijke barmhartigheden. Onvergeven zonde verhindert barmhartigheid en brengt oordelen, maar de vergeving van zonden voorkomt oordelen en opent een wijde deur voor alle geestelijke zegeningen. Zij is het gevolg van de barmhartigheid, die van eeuwigheid is, en het begin van de barmhartigheid, die in eeuwigheid blijven zal. Dit is de uitnemendheid van de nieuwe bedeling, en dit zijn hare bepalingen, en daarom hebben wij geen reden om het te betreuren, maar grote reden om er over te verheugen, dat de vorige bedeling verouderd is en nabij de verdwijning.

HOOFDSTUK 9

1 Zo had dan wel ook het eerste verbond rechten van de godsdienst, en het wereldlijk heiligdom.
2 Want de tabernakel was toebereid, namelijk de eerste, in welken was de kandelaar, en de tafel, en de toonbroden, welke genaamd wordt het heilige;
3 Maar achter het tweede voorhangsel was de tabernakel, genaamd het heilige der heiligen;
4 Hebbende een gouden wierookvat, en de ark des verbonds, alom met goud overdekt, in welke was de gouden kruik, daar het Manna in was, en de staf van Aaron, die gebloeid had, en de tafelen des verbonds.
5 En boven over deze ark waren de cherubijnen der heerlijkheid, die het verzoendeksel beschaduwden; van welke dingen wij nu van stuk tot stuk niet zullen zeggen.
6 Deze dingen nu, aldus toebereid zijnde, zo gingen wel de priesters in den eersten tabernakel, te allen tijde, om de gods diensten te volbrengen;
7 Maar in den tweeden tabernakel ging alleen de hogepriester, eenmaal des jaars, niet zonder bloed, hetwelk hij offerde voor zichzelven en voor des volks misdaden.
8 Waarmede de Heilige Geest dit beduidde, dat de weg des heiligdoms nog niet openbaar gemaakt was, zolang de eerste tabernakel nog stand had;
9 Welke was een afbeelding voor dien tegenwoordigen tijd, in welken gaven en slachtofferen geofferd werden, die dengene, die den dienst pleegde, niet konden heiligen naar het geweten;
10 Bestaande alleen in spijzen, en dranken, en verscheidene wassingen en rechtvaardigmakingen des vleses, tot op den tijd der verbetering opgelegd.
11 Maar Christus, de Hogepriester der toekomende goederen, gekomen zijnde, is door den meerderen en volmaakten tabernakel, niet met handen gemaakt, dat is, niet van dit maaksel,
12 Noch door het bloed der bokken en kalveren, maar door Zijn eigen bloed, eenmaal ingegaan in het heiligdom, een eeuwige verlossing teweeggebracht hebbende.
13 Want indien het bloed der stieren en bokken, en de as der jonge koe, besprengende de onreinen, hen heiligt tot de reinigheid des vleses;
14 Hoeveel te meer zal het bloed van Christus, Die door den eeuwigen Geest Zichzelven Gode onstraffelijk opgeofferd heeft, uw geweten reinigen van dode werken, om den levenden God te dienen?
15 En daarom is Hij de Middelaar des nieuwen testaments, opdat, de dood daartussen gekomen zijnde, tot verzoening der overtredingen, die onder het eerste testament waren, degenen, die geroepen zijn, de beloftenis der eeuwige erve ontvangen zouden.
16 Want waar een testament is, daar is het noodzaak, dat de dood des testamentmakers tussen kome;
17 Want een testament is vast in de doden, dewijl het nog geen kracht heeft, wanneer de testamentmaker leeft.
18 Waarom ook het eerste niet zonder bloed is ingewijd.
19 Want als al de geboden, naar de wet van Mozes, tot al het volk uitgesproken waren, nam hij het bloed der kalveren en bokken, met water, en purperen wol, en hysop, besprengde beide het boek zelf, en al het volk,
20 Zeggende: Dit is het bloed des testaments, hetwelk God aan ulieden heeft geboden.
21 En hij besprengde desgelijks ook den tabernakel, en al de vaten van den dienst met het bloed.
22 En alle dingen worden bijna door bloed gereinigd naar de wet, en zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving.

23 Zo was het dan noodzaak, dat wel de voorbeeldingen der dingen, die in de hemelen zijn, door deze dingen gereinigd werden, maar de hemelse dingen zelve door betere offeranden dan deze.
24 Want Christus is niet ingegaan in het heiligdom, dat met handen gemaakt is, hetwelk is een tegenbeeld van het ware, maar in den hemel zelven, om nu te verschijnen voor het aangezicht van God voor ons;
25 Noch ook, opdat Hij Zichzelven dikwijls zou opofferen, gelijk de hogepriester alle jaar in het heiligdom ingaat met vreemd bloed;
26 Anders had Hij dikwijls moeten lijden van de grondlegging der wereld af maar nu is Hij eenmaal in de voleinding der eeuwen geopenbaard, om de zonde te niet te doen, door Zijnszelfs offerande.
27 En gelijk het den mensen gezet is, eenmaal te sterven, en daarna het oordeel;
28 Alzo ook Christus, eenmaal geofferd zijnde, om veler zonden weg te nemen, zal ten anderen male zonder zonde gezien worden van degenen, die Hem verwachten tot zaligheid.

De apostel, na te hebben aangetoond dat de Oud Testamentische bedeling verouderd en nabij de verdwijning was, gaat voort om de Hebreeën te laten zien welk verband er bestaat tussen het Oude Testament en het Nieuwe, en dat al het uitnemende van het Oude Testament was type en afschaduwing van het Nieuwe, welke laatste daarom evenveel hoger heien dan het Oude, als het wezen meer is dan de schaduw. Het Oude Testament was nooit als iets blijvends bedoeld, maar moest de komst van het Evangelie voorbereiden. Hij handelt hier:

I. Over den tabernakel, de plaats van den eredienst, vers 1-2,

II. Over den eredienst en de offers, die in den tabernakel gebracht werden, vers 6-7,

III. Over de geestelijke betekenis en bedoeling van dat alles, vers 8-28.

Hebreeën 9:1-7

1. De apostel geeft een beschrijving van den tabernakel, de plaats van aanbidding, welke God op aarde opgericht had, die genaamd wordt het wereldlijk heiligdom, geheel van deze wereld, van aardse bouwstoffen samengesteld en een gebouw, dat eens weer weggenomen moest worden. Een wereldlijk heiligdom, omdat het was het paleis van Israël's Koning. God was hun koning en had, gelijk andere koningen, Zijn hof en paleis, Zijn wacht, hofhouding en al wat daarbij behoort. De tabernakel-waarvan wij de beschrijving vinden in Exodus 25-27, was een beweegbare tempel, als afschaduwing van den ongevestigden staat der strijdende kerk en van de menselijke natuur van den Heere Jezus Christus, in welke de volheid der godheid lichamelijk woonde. Van dezen tabernakel nu wordt gezegd dat hij in twee delen gedeeld was, genoemd den eersten en den tweeden tabernakel, een binnenste en een buitenste gedeelte, voorstellende de twee delen van de strijdende en de zegepralende kerk, en de twee naturen van Christus, goddelijk en menselijk. Thans ons meegedeeld wat in elk van die beide delen geplaatst was.

1. In het uitwendig deel bevonden zich verscheidene dingen, waarvan ons hier een soort van lijst is opgenoemd.

A. De kandelaar, die zonder twijfel niet ledig en onaangestoken was, maar waarvan de lampen altijd brandende waren. En daaraan was behoefte, want er waren geen vensters in het heilige, en zulks niet om de Joden te overtuigen van de donkerheid en den geheimzinnigen aard van die bedeling. Hun licht was slechts kandelaarslicht in vergelijking met de volheid van licht, welke Christus, de Zon der gerechtigheid, met zich brengen zou en aan Zijn volk mededelen, want al ons licht is afkomstig van Hem, de fontein van alle licht

B. De tafel en daarop de toonbroden. Die tafel was recht tegenover den kandelaar geplaatst, en daardoor wordt aangeduid, dat wij bij het licht van Christus gemeenschap moeten hebben met Hem en met elkaar. Wij moeten niet in het donker tot Zijne tafel komen, maar bij het licht van Christus moeten wij het lichaam des Heeren onderscheiden. Op deze tafel waren twaalf broden geplaatst naar de twaalf stammen Israël's, een brood voor elke stam, die daar van den enen Sabbat tot den anderen Sabbat bleven, en op dien dag verwisseld werden. Dit toonbrood kan beschouwd worden als de levensvoorraad voor het paleis (ofschoon de Koning van Israël er geen behoefte aan had, toch, om de vergelijking met het paleis van aardse koningen vol te houden, moest. daar wekelijks deze voorraad neergelegd worden). Het kan ook betekenen de voorziening, die Christus maakt voor de zielen van Zijn volk, overeenkomstig de behoeften en ten bate van hun zielen. Hij is het brood des levens, in het huis onzes Vaders is brood genoeg en meer dan dat, wij kunnen van Christus nieuwen voorraad verkrijgen, voornamelijk op elke dag des Heeren. Dit eerste gedeelte wordt genoemd het heilige, omdat het opgericht was om een heiligen God te vereren, een heiligen Jezus voor te stellen, een heilig volk te onderhouden en hen verder te doen toenemen in heiligheid.

2. Thans volgt ene beschrijving van hetgeen het binnenste gedeelte van het heiligdom bevatte, dat achter het tweede voorhangsel was en heilige der heiligen genoemd werd. Dat tweede voorhangsel, waardoor het heilige van het heilige der heiligen gescheiden was, was een type van het lichaam van Christus, door het scheuren waarvan ons niet alleen een gezicht maar een weg was geopend in het heilige der heiligen, de afbeelding van den hemel zelf. In dat gedeelte waren:

A. Het gouden wierookvat, dat den wierook moest bevatten, of het gouden altaar, dat opgericht was om er den wierook op te branden. Zowel het een als het ander waren typen van Christus, van Zijn Gode gevallige en invloedrijke tussenkomst in den hemel, gegrond op de verdiensten en de voldoening van Zijne offeranden, waarop wij rekenen mogen op aanneming en zegening van God.

B. De ark des verbonds, alom met goud overdekt, vers 4. Die was een afschaduwing van Christus, van Zijn volkomen gehoorzaamheid aan de wet en Zijn vervullen van alle gerechtigheid voor ons. Nu wordt ons meegedeeld wat in de ark was en waarmee zij bedekt was.

a. Wat er in was: Ten eerste: de gouden kruik, daar het manna in was. Het manna bedierf wanneer de Israëlieten het, tegen Gods bevel in, in hun huizen bewaarden, maar hier, op Gods aanwijzing in Zijn huis bewaard, bleef het vrij van bederf, altijd zuiver en zoet. Dat leert ons dat alleen in Christus onze personen, onze eigenschappen en onze daden zuiver zijn kunnen. Het was ook een beeld van het brood des levens, dat wij in Christus hebben, de ware ambrosia, die de onsterflijkheid geeft. Ook was het een gedachtenis aan Gods wonderdadige voeding van Zijn volk in de woestijn, opdat zij nooit dat sprekend bewijs van Gods gunst zouden vergeten of in de toekomst God wantrouwen.

Ten tweede: de staf van Aäron, die gebloeid had. Daardoor had God getoond dat Hij den stam van Levi gekozen had uit al de stammen Israël's om Hem te dienen, en zo een einde gemaakt aan de murmureringen van het volk en zijn pogingen om op het priesterschap inbreuk te maken, Numeri 17.. Dat was de staf Gods, met welken Mozes en Aäron zulke wonderen deden, en deze was een type van Christus, die genoemd wordt: de man, wiens naam is Spruite, Zacheria 6:12, door wie God wonderen gewrocht heeft van geestelijke verlossing, verdediging en voorziening van Zijn volk en ter vernietiging van hun vijanden. Hij was een type van de goddelijke gerechtigheid, waarmee Christus de Steenrots werd geslagen, waardoor de koele, verfrissende wateren des levens ons in de ziel vloeien.

Ten derde: de tafelen des verbonds, waarop de zedelijke wet was geschreven. Daarmee betuigde God de zorg, die Hij had voor de bewaring van Zijn heilige wet, en de zorg, die wij allen moeten hebben om de wet van God te houden. Dat kunnen wij alleen doen in en door Christus, door Zijne kracht, en alleen door Hem kan onze gehoorzaamheid Gode aangenaam zijn.

b. Wat over de ark was, vers 5. Boven deze ark waren de cherubijnen der heerlijkheid, die het verzoendeksel beschaduwden. Ten eerste. De genadestoel, die de ark overdekte en het verzoendeksel genoemd werd. Het was van zuiver goud en even lang en breed als de ark zelf, waarin de wet lag. Het was een heerlijk type van Christus en van Zijn volkomen gerechtigheid, die beantwoordt aan de afmetingen van Gods wet en al onze overtredingen bedekt, zich stellende tussen de Shechina, het zinnebeeld van Gods tegenwoordigheid, en onze zondige gebreken, die laatste bedekkende.

Ten tweede: de cherubijnen der heerlijkheid, het verzoendeksel overschaduwende, afbeelding van Gods heilige engelen, die begerig zijn in te zien in het grote werk van onze verlossing door Christus, en gereed zijn om, onder den Verlosser, alle goede diensten te bewijzen aan degenen, die de zaligheid beërven zullen. De engelen dienden Christus bij Zijne geboorte, in Zijne verzoeking, onder Zijn angsten, bij Zijn verrijzenis en bij Zijne hemelvaart, en zullen Hem dienen bij Zijne wederkomst. God geopenbaard in het vlees was gezien, gadegeslagen en bezocht door de engelen.

II. Na de beschrijving van de plaats van aanbidding onder de Oud Testamentische bedeling, gaat de apostel over tot het bespreken van de diensten en plichten, die daar vervuld werden, vers 6. Toen de verscheidene delen en voorwerpen van den tabernakel alzo waren opgericht, wat moest er toen geschieden?

1. De gewone priesters gingen altijd in den eersten tabernakel, om den dienst van God te volbrengen.

A. Niemand dan de priesters mocht in den eersten tabernakel binnengaan, en dit leert ons dat mensen, die daartoe niet aangesteld en die niet door God geroepen zijn, niet in den dienst en het werk van de bediening mogen binnenkomen.

B. De gewone priesters mochten alleen in het eerste gedeelte van den tabernakel komen, het zou een noodlottige aanmatiging geweest zijn, indien zij in het heilige der heiligen gegaan waren, en dat leert ons dat zelfs de dienaren hun aangewezen plaats moeten weten en houden, en niet moeten beproeven zich het voorrecht van Christus aan te matigen, door op eigen gelegenheid reukwerk te offeren, of hun eigen uitvindsels te voegen bij de instellingen van Christus, of den baas te spelen over de gewetens der mensen.

C. Deze gewone priesters moesten in den eersten tabernakel ingaan te allen tijde, dat is: zij moesten zich en al hun tijd wijden aan hun werk en bediening, en er zich nooit aan onttrekken, zij moesten voortdurend gereed staan voor de vervulling van hun bediening en op alle bepaalde tijden bezig zijn in hun werk.

D. De gewone priesters moesten in dien eersten tabernakel ingaan om de Godsdiensten te volbrengen. Zij moesten het werk Gods niet gedeeltelijk of half doen, maar geheel in al Zijn wil en raad bezig zijn, niet alleen goed beginnen, maar ook goed voortgaan en volharden tot het einde in het vervullen van de bediening, die hun opgedragen was.

2. In den tweeden tabernakel, het inwendig deel, ging alleen de hogepriester, vers 7. Dat was een zinnebeeld van den hemel en van Christus' hemelvaart. En hier merken wij op:

A. Niemand behalve de hogepriester mocht in het heilige der heiligen gaan. Zo kan ook niemand in zijn eigen naam, door zijn eigen recht, en krachtens zijn eigen verdiensten den hemel binnengaan.

B. Om in het heilige der heiligen te komen, moest de hogepriester eerst door het eerste heiligdom en door het voorhangsel gaan, hetgeen afschaduwde dat Christus ten hemel ging door een heilig leven en een gewelddadigen dood, het voorhangsel Zijns vlezes werd gescheurd.

C. De hogepriester ging slechts eenmaal des jaars in het heilige der heiligen, en daarin overtreft het antitype het type-gelijk in alles- want Hij ging slechts eens voor altijd, gedurende de gehele evangelische bedeling, in den hemel.

D. De hogepriester mocht niet ingaan zonder bloed, hetgeen betekent dat Christus, op zich genomen hebbende onze hogepriester te zijn, niet in den hemel kon toegelaten worden zonder Zijn bloed voor

ons te vergieten, en dat niemand onzer in de genadige tegenwoordigheid Gods hier of in Zijn heerlijke tegenwoordigheid hiernamaals komen kan anders dan door het bloed van Jezus.

E. De hogepriester, onder de wet, ingaande in het heilige der heiligen, offerde dat bloed eerst voor zich zelven en zijn eigen misdaden en daarna voor de misdaden des volks, vers 7. Daaruit zien wij dat Christus voortreffelijker persoon en hogepriester is dan enige hogepriester onder de wet, want Hij had zelf geen misdaden, waarvoor Hij offeren moest. En het leert ons dat de dienaren, wanneer zij in den naam van Christus voor anderen tussen treden, eerst het bloed van Christus moeten aanwenden voor zich zelven om vergeving te verkrijgen.

F. Wanneer de wettelijke hogepriester voor zich zelven geofferd had, moest hij het daarbij niet laten, hij moest evenzeer offeren voor de misdaden des volks. Onze hogepriester, ofschoon Hij niet nodig heeft voor zich zelven te offeren, vergeet daardoor niet te offeren voor Zijn volk, Hij bepleit de verdiensten van Zijn lijden voor het welzijn van Zijn volk op aarde.

a. Zonden zijn misdaden en grote misdaden, zowel in het oordeel als in de praktijk. Wij begaan misdaden, wanneer wij tegen God zondigen, en wie kan al de afdwalingen verstaan?

b. Er zijn misdaden en dwalingen, die schuld op het geweten laden, welke alleen door het bloed van Christus afgewassen kan worden, en de zondige afdwalingen van priesters en volk moesten alle door dezelfde middelen weggenomen worden, door de toepassing van het bloed van Christus, wij moeten op aarde op dat bloed pleiten, terwijl Hij voor ons pleit in den hemel.

Hebreeën 9:8-14

In deze verzen onderneemt de apostel ons uiteen te zetten wat de bedoeling des Heiligen Geestes was met al de instellingen van den tabernakel en van de wetsbedeling. voor zoveel plaats en eredienst aangaat. De schriften van het Oude Testament werden door God ingegeven, de heilige mannen van vroegere dagen spraken en schreven onder de leiding des Heiligen Geestes. En deze Oud Testamentische schriften zijn van groot nut en grote betekenis, niet alleen voor hen, die ze het eerst ontvingen, maar ook voor de Christenen, die zich niet behoren tevreden te stellen met het lezen van de Levitische wetten, maar ook behoren te onderzoeken wat de Heilige Geest hen daardoor wilde leren. Hier zijn verschillende dingen opgenoemd, die de Heilige Geest daardoor aan het volk beduidde en onderwees.

1. Dat de weg des heiligdoms nog niet openbaar gemaakt was, zolang de eerste tabernakel nog stand had, vers 8. Dit was een les, die de Heilige Geest door deze typen gaf, de weg naar den hemel was nog niet zo helder en eenvoudig, nog niet zo bekend, onder het Oude Testament als onder het Nieuwe. Het is de eer van Christus en het Evangelie, en de gelukzaligheid van hen, die daaronder leven, dat nu het leven en de onverderflijkheid zijn aan het licht gebracht. Toen bestond die vrije toegang tot God nog niet, dien wij nu hebben, en er is plaats voor meerderen, ja zelfs voor ieder, die waarlijk gewillig is om door Christus tot God weer te keren. II, Dat de eerste tabernakel een afbeelding was voor dien tegenwoordigen tijd, vers 9. Het was een duistere bedeling en ze was slechts van korten duur, alleen bedoeld om een tijdlang de grote dingen van Christus en het Evangelie af te beelden, die op hunnen tijd zouden schijnen in vollen glans, en daardoor veroorzaken dat alle schaduwen zouden vluchten en verdwijnen, gelijk sterren voor de opgaande zon.

III. Dat geen van de gaven en slachtofferen, die geofferd werden, degenen, die den dienst pleegden, konden heiligen naar het geweten, vers 9. Dat is zij konden niet wegnemen de verlatenheid, de bezoedeling en de heerschappij der zonden, zij konden het geweten niet verlossen van de vrees voor den toorn Gods, zij konden de schulden niet uitdelgen en de twijfelingen niet oplossen van hen, die den dienst verrichtten. Iemand mocht al de verschillende wetten naleven, al de ceremoniën onderhouden, dat zijn gehele leven lang voortzetten, en toch zou hij daardoor zijn geweten niet bevredigd of geheiligd voelen. Hij kon daardoor bewaard worden voor lichamelijke en tijdelijke straffen, die tegen de overtreders gedreigd waren, maar hij kon er niet door verlost worden van zonde en hel, zoals de gelovigen door Christus worden.

IV. De Heilige Geest beduidde daarmee, dat de Oud Testamentische instellingen slechts waren rechtvaardigmakingen des vlezes, tot op den tijd der verbetering opgelegd, vers 10. Hun onvolmaaktheid bleek in drieërlei opzicht. Hun aard. Zij waren slechts uiterlijke dingen, vleselijke spijzen en dranken en verschillende wassingen. Al deze dingen waren lichamelijke oefeningen, die op zijn best het vlees konden reinigen.

2. Het was niet aan hun keus gelaten of zij ze gebruiken of nalaten wilden, maar zij waren hun opgelegd op straffe van pijnlijke en zware kastijdingen, en dat was zo ingesteld om hen te doen uitzien naar het beloofde Zaad en hen er naar te doen verlangen.

3. Zij waren niet ingesteld om blijvend te zijn, maar alleen om te duren tot den tijd der verbetering, totdat de betere dingen werkelijk geschonken werden. De tijden der Evangelies zijn en moeten zijn

tijden van verbetering, van klaarder licht over alle dingen, die wij noodzakelijk moeten kennen, van groter liefde, die ons leert van niemand afkeer, maar voor ieder welwillendheid te hebben, en vreugde te smaken in hen, die Gode gelijk willen zijn in in hun wandel, van groter vrijheid van geest en spreken, en van een heiliger leven overeenkomstig de regelen van het Evangelie. Wij hebben veel groter voorrechten onder het Evangelie dan zij hadden onder de wet, en daarom moeten wij beter zijn of we zullen slechter worden. Een wandel overeenkomstig het Evangelie is een uitnemende levenswijze, niets dat dwaas, laag, ijdel of gemeen is voegt daaraan.

V. De Heilige Geest beduidt ons daardoor, dat wij nooit het rechte gebruik maken van typen, tenzij wij ze toepassen op hun antitypen, en wanneer wij dat doen zullen wij steeds duidelijk zien dat het antitype ver boven het type verheven is, en dat is de hoofdbedoeling van al wat gezegd is. En daar hij schrijft aan dezulken, die geloofden dat Christus gekomen is en dat Jezus is de Christus, zo voegt hij er zeer terecht aan toe, dat Christus oneindig hoger staat dan alle wettelijke hogepriesters, vers 11, 12, en hij licht dat overvloedig toe.

1. Christus was de hogepriester der toekomende goederen.

A. Alle goede dingen, die onder het Oude Testament komende waren en onder het Nieuwe gekomen zijn. Al de geestelijke en eeuwige zegeningen, die de heiligen der Ouden Verbonds in hun tijd en onder hun bedeling hadden, waren te danken aan den Messias, die komen zou en in wie zij geloofden. Het Oude Testament toonde in schaduwen wat komende was, het Nieuwe Testament is de vervulling van het Oude.

B. Al de goede dingen, die gekomen zijn en genoten worden in den staat des Evangelies, en die nog komen zullen, wanneer de beloften en profetieën, gedaan aan de kerk van het Evangelie, zullen vervuld worden, deze alle rusten op Christus en Zijn priesterschap, en zullen vervuld worden.

C. Alle goede dingen, die in de hemelen ons wachten, welke beide Testamenten volmaken zullen. De staat der heerlijkheid zal den staat der genade volmaken, en deze staat zal in veel hoger zin de volmaking van het Nieuwe Testament zijn dan dit de volmaking van het Oude Testament was. Alle verleden, tegenwoordige en toekomende goederen zijn gegrond in en spruiten voort uit de priesterlijke bediening van Christus.

2. Christus is een hogepriester van den meerderen en volmaakteren tabernakel, vers 11, den tabernakel niet met handen gemaakt, dat is: niet van dit maaksel, maar zijn eigen lichaam, of liever zijn menselijke natuur, ontvangen van den Heiligen Geest, die de maagd overschaduwde. Dat was een nieuw maaksel, een nieuwe wijze van bouwen, oneindig verheven boven allen aardsen bouw, zelfs den tabernakel en den tempel inbegrepen.

3. Christus, onze hogepriester, is den hemel binnen gegaan niet als hun hogepriester in het heilige der heiligen inging, met het bloed van stieren en bokken, maar met zijn eigen bloed, dat door dat van die beesten voorgesteld was, en oneindig kostbaarder was. En zulks:

D. Niet enkel voor een jaar, waardoor de onvolkomenheid van dat priesterschap aangetoond werd, dat slechts voor een jaar en dan nog zinnebeeldig vergeving van zonden kon verkrijgen. Maar onze hogepriester ging den hemel binnen eens voor altijd, en had toen niet een uitstel van een jaar, maar

een eeuwige verlossing teweeg gebracht, en daarom behoeft Hij niet jaarlijks te verschijnen. In elk der typen was iets afgeschaduwd, dat op het antitype geleek, en er was iets in, waaruit bleek dat het slechts een type was en niet met het antitype gelijk stond, en daarom moet het in geen geval met het antitype op een lijn geplaatst worden. 5.. De Heilige Geest beduidde daardoor verder wat de kracht was van de Oud Testamentische offeranden, en hoe oneindig veel lager die stond dan de kracht van het bloed van Christus.

A. De kracht van het bloed der wettelijke offeranden strekte zich uit tot reiniging des vlezes, vers 13, zij bevrijdde den uitwendigen mens van ceremoniële onreinheid en van tijdelijke straf, en maakte hem zo bevoegd en geschikt voor enige uitwendige voorrechten.

B. Hij toont daardoor zeer terecht de veel grotere kracht van het bloed van Christus, vers 14. Hoe veel te meer zal het bloed van Christus enz. Merk hier op:

a. Wat het was, dat zulk een kracht aan het bloed van Christus gaf.

Ten eerste. Het was Zijne zelfsofferande aan God, de menselijke natuur op het altaar der goddelijke natuur, hij was priester, altaar en offer, Zijn goddelijke natuur diende voor de beide eerste en Zijn menselijke natuur voor het laatste, nu: zulk een priester, altaar en offer kon alleen waarlijk verzoenend zijn.

Ten tweede. Het was, dat Christus zich zelven Gode offerde door den eeuwigen Geest, niet alleen doordien de goddelijke natuur de menselijke ondersteunde maar doordien de Heilige Geest, dien Hij zonder mate had, Hem in alles hielp, en dus ook in deze grote daad van gehoorzaamheid in Zijn zelfsofferande.

Ten derde. Het was, dat Christus zich zelven Gode onstraffelijk offerde, zonder enigen smet van zonde in Zijn natuur of in Zijn leven, dat was overeenkomstig de wet voor de offers, die vereiste dat zij zonder enig gebrek zouden zijn. Merk verder op:

a. Dat de kracht van Christus' bloed zeer groot is.

Ten eerste. Het is voldoende om het geweten te reinigen van dode werken, het bereikt de ziel en het geweten zelven, de bezoedelde ziel, bezoedeld met de zonde, die een dood werk is, dat voortkomt uit den geestelijken dood en den eeuwigen dood met zich brengt. De aanraking van een dood lichaam bracht wettelijke onreinheid teweeg, de vermenging met de zonde geeft zedelijke en werkelijke onreinheid, die zich in de ziel nestelt, maar het bloed van Christus heeft de kracht om die uit te zuiveren.

Ten tweede. Het is voldoende om ons te bekwamen om den levenden God te dienen, niet alleen door de schuld uit te zuiveren, die scheiding maakt tussen God en de zondaren, maar door de ziel te heiligen en te vernieuwen door den genadigen invloed van den Heiligen Geest, welken Christus ons tot dat doel verworven heeft, heeft, opdat wij bekwaam mogen worden den levenden God te dienen.

Hebreeën 9:15-22

In deze verzen beschouwt de apostel het Evangelie onder het beeld van een wil of testament, den nieuwen of laatsten wil en het testament van Christus, en toont de noodzakelijkheid en de kracht van het bloed van Christus aan om dat testament van waarde en kracht te maken.

I. Het Evangelie wordt hier beschouwd als een testament, den laatsten wil, het nieuwe testament van onzen Heere en Zaligmaker Jezus Christus. Het is opmerkelijk, dat de plechtige overeenkomst tussen God en den mens soms verbond genoemd wordt, en hier een testament. Een verbond is een overeenkomst tussen twee of meer partijen betreffende dingen, die in hun eigen macht staan, of behoren te staan, en zulks met of zonder middelaar, dit verbond behoudt kracht zo lang en op zulk een wijze als daarbij bepaald wordt. Een testament is de vrijwillige daad van een enkel persoon, behoorlijk vastgesteld en door getuigen gestaafd, dat erflatingen bepaalt voor de personen genoemd en omschreven door den testamentmaker, welke alleen door diens dood kracht verkrijgen. Merk nu op, dat Christus is de Middelaar des Nieuwen Testaments, vers 15, en Hij wordt hier in onderscheidene betekenissen aldus genoemd.

1. Om mensen te verlossen van hun overtredingen, tegen de wet of het eerste testament gepleegd, want daaronder maakte elke overtreding de vrijheid verbeurd, en werden de mensen schuldenaars, slaven en gevangenen, die verlossing nodig hadden.

2. Om allen, die daadwerkelijk geroepen worden. bevoegd te maken voor het ontvangen van de belofte ener eeuwige erfenis. Dat zijn de grote erflatingen, welke Christus door Zijn laatsten wil of testament vermaakte aan alle waarlijk aangewezen erfgenamen.

II. Ten einde dit Nieuwe Testament van kracht te doen zijn, was het noodzakelijk dat Christus stierf, de erflatingen krijgen kracht alleen door den dood. Dit wordt met twee bewijsgronden aangetoond.

1. Door den algemenen aard van elke testamentaire beschikking, vers 16. Waar een testament is, daar is het noodzaak dat de dood van den testamentmaker kome, om het tot uitvoering te brengen. Tot zolang is het eigendom in de macht van den testamentmaker, en hij heeft het recht te herroepen of te veranderen, naarmate hem behaagt, zodat geen bezitting of recht wordt overgedragen, alvorens de dood van den testamentmaker de bepaling onherroepelijk en van kracht gemaakt heeft.

2. Door de bijzondere handelwijze van Mozes bij de inwijding of vaststelling van het eerste Testament, die niet zonder bloed geschiedde, vers 18, 19 en verder. Door de zonde zijn alle mensen schuldig geworden voor God, en hebben tegenover de goddelijke rechtvaardigheid hun erfenis, hun vrijheid, ja hun leven zelf verbeurd. Maar God, willende de grootheid van Zijne barmhartigheid bewijzen, heeft een verbond van genade afgekondigd, en bepaald dat het zinnebeeldig zou bediend worden onder het Oude Testament, doch niet zonder het bloed en het leven van het schepsel. God nam het bloed van stieren en bokken aan als zinnebeelden van het bloed van Christus, en door deze middelen werd het genadeverbond ingewijd onder de vorige bedeling. De handelwijze van Mozes, overeenkomstig de bevelen, die hij van God ontvangen had, wordt hier in bijzonderheden vermeld.

A. Mozes sprak al de geboden naar de wet, tot het volk, vers 19. Hij gaf hun den inhoud van de wet te kennen, de plichten daarin vereist, de beloften daarin gedaan aan hen, die haar naleefden, de

straffen tegen de overtreders gedreigd, en hij riep hen op om hun instemming met de voorwaarde op uitdrukkelijke wijze te kennen te geven.

B. Toen nam hij het bloed der kalveren en bokken, met water, purperen wol en hysop, en paste dat bloed door sprenkeling toe. Het bloed en het water stellen het bloed en het water voor, dat uit des Zaligmakers doorstoken zijde vloeide, ter rechtvaardigmaking en heiligmaking, en evenzo de beide sacramenten van het Nieuwe Testament, den doop en het avondmaal des Heeren, met purperen wol, een beeld van de gerechtigheid van Christus, met welke wij moeten bekleed worden, en hysop, een teken van het geloof, waardoor wij ons dit alles moeten eigen maken. Met deze dingen besprengde Mozes:

a. Het boek van de wet of des verbonds, om aan te tonen dat het genadeverbond gevestigd is en voor ons welzijn krachtdadig gemaakt wordt door het bloed van Christus.

b. Het volk, om te kennen te geven dat het vergieten van het bloed van Christus voor ons geen voordeel zal hebben, indien het niet op ons toegepast wordt. En de besprenging van beiden, van het boek en van het volk, toonde de wederzijdse toestemming van beide partijen, God en den mens, en hun wederzijdse aannemen van dit verbond door Christus. Mozes sprak daarbij deze woorden: Dit is het bloed des testaments, hetwelk God u heeft geboden. Dit bloed, afschaduwende het bloed van Christus, is de bevestiging van het genadeverbond aan alle ware gelovigen.

c. Hij besprengde met het bloed den tabernakel en al de vaten van den dienst, aanduidende dat al de daar gebrachte offeranden en gepleegde diensten alleen aangenomen werden ter wille van het bloed van Christus, dat de wegneming van alle onreinheid brengt, die aan al onze heilige dingen kleeft, en die niet kan verwijderd worden dan door dat verzoenend bloed.

Hebreeën 9:23-28

In het laatste gedeelte van dit hoofdstuk gaat de apostel voort met ons mede te delen wat de Heilige Geest ons heeft beduid met de wettelijke reiniging van die afbeeldingen der hemelse dingen, daarbij voegende de noodzakelijkheid van betere offeranden om de hemelse dingen zelf te heiligen.

I. De noodzakelijkheid van reiniging der voorbeeldingen van de hemelse dingen, vers 23. Deze noodzakelijkheid vloeit voort zowel uit de goddelijke aanwijzing, die altijd gehoorzaamd worden moet, als uit de reden van de aanwijzing, welke bestond in het bewaren van een behoorlijke gelijkenis tussen de afbeeldende en de afgebeelde dingen. Hier valt op te merken, dat het heiligdom Gods op aarde een voorbeelding van den hemel is, en gemeenschap met God in Zijn heiligdom voor Zijn volk een hemel op aarde is.

II. De noodzakelijkheid dat de hemelse dingen zelven gereinigd zouden worden door betere offeranden dan het bloed van stieren en bokken, en daarom gewijd moesten worden door betere offeranden. De hemelse dingen zijn de voorrechten van den staat des Evangelies, begonnen in genade en geëindigd in heerlijkheid. Deze moesten gereinigd worden door een daarbij passend middel van inwijding, en dat was het bloed van Christus. En nu is het wel zeer duidelijk, dat de offerande van Christus oneindig veel beter is dan die van de wet waren.

1. Dat blijkt uit de plaatsen, waar de offeranden van de wet, en die des Evangelies geofferd werden. Die onder de wet was het heiligdom met handen gemaakt, dat slechts een tegenbeeld is van het ware heiligdom, vers 24. Christus' offerande, hoewel op aarde gebracht, werd door Hem zelven den hemel ingedragen en wordt daar aangeboden door Zijn dagelijkse tussenkomst, want Hij verschijnt voor het aangezicht Gods voor ons. Hij is ten hemel gegaan, niet alleen om de rust te genieten en de Hem verschuldigde eer te ontvangen, maar om te verschijnen voor het aangezicht Gods voor ons, om onze personen en onze daden Gode aan te bieden, om onzen tegenstander en beschuldiger te antwoorden en te verslaan, om al onze belangen te regelen en ons een plaats te bereiden.

2. Dat blijkt uit de offeranden zelven, vers 26. Die onder de wet waren het leven en bloed van andere schepselen van een natuur, die verschilde van die der offeraars, het bloed van dieren, een ding van weinig waarde, en dat in zich zelven in 't geheel geen waarde zou gehad hebben zonder typische betekenis ten aanzien van het bloed van Christus. Maar de offerande van Christus was de aanbieding van Hemzelf, Hij offerde Zijn eigen bloed, met recht krachtens Zijn mystieke vereniging, het bloed van God genoemd, en daarom van oneindige waarde.

3. Dat blijkt uit de onophoudelijke herhaling van de wettelijke offerande. Daardoor bleek de onvolkomenheid van de wet, maar het is de eer en de volkomenheid van Christus' offerande dat zij, eenmaal geofferd, voldoende is voor al haar doeleinden. En inderdaad, het tegenovergestelde zou ongerijmd geweest zijn, want dan had Hij dikmaals moeten lijden en opstaan en ten hemel varen, en opnieuw moeten nederdalen en sterven, en het grote werk zou voortdurend verricht zijn geworden zonder ooit aan een einde te komen, hetgeen in openbare tegenspraak zou zijn met het gezond verstand zo goed als met de openbaring en met de waardigheid van Zijn persoon. Maar nu is Hij eenmaal in de voleinding der eeuwen geopenbaard om de zonde teniet te doen door Zijns zelfs offerande, vers 26. Het Evangelie is de laatste genadebedeling Gods aan de mensen.

4. Uit de krachteloosheid van de wettelijke offeranden en de kracht van Christus' offerande. De wettelijke offeranden op zich zelven konden de zonden niet wegnemen, geen vergeving er voor verwerven, geen kracht er tegen verstrekken. De zonde zou steeds beslag op ons gelegd hebben en heerschappij over ons behouden hebben, maar Jezus Christus, door ene offerande, heeft de zonde teniet gedaan en de werken des duivels vernietigd.

III. De apostel legt in deze bewijsvoering kracht door te wijzen op Gods beschikking omtrent de mensen, vers 27, 28, en iets, dat daarmee overeenstemt in Gods beschikking omtrent Jezus Christus.

1. De hier bedoelde beschikking Gods omtrent de mensen bestaat uit twee delen.

A. Zij moeten eens sterven, of tenminste ene verandering ondergaan, die gelijkstaat met den dood. Het is een schrikwekkend ding, te moeten sterven, dat de levensdraad wordt ontbonden of doorgesneden, alle betrekkingen hier tegelijk ons ontvallen, dat onze voorbereidende toestand hier eindigt en wij een andere wereld intreden. Het is een groot ding, en dat slechts eens kan gedaan worden en daarom goed moet gedaan worden. Het is een reden van troost voor de godvrezenden, dat zij goed zullen sterven en het slechts eens behoeven te doen, maar het is een oorzaak van verschrikking voor de godlozen, die in hun zonden sterven, dat zij niet kunnen terugkeren om ten tweeden male, en dan beter, te sterven.

B. God heeft den mensen gesteld, dat zij na den dood in het oordeel zullen komen, in een bijzonder oordeel onmiddellijk na den dood, want de ziel keert terug tot God, haar rechter, om de beslissing van haar eeuwigen staat te vernemen, en de mensen zullen allen in het eindoordeel komen aan het einde der wereld. Dat is het onherroepelijk besluit van God betreffende de mensen, zij moeten sterven en zij moeten geoordeeld worden. Dat is hun gesteld, en het moet geloofd en ernstig overwogen worden.

2. Iets dergelijks komt voor ook in Gods beslissing omtrent Christus.

A. Hij moest eens geofferd worden om de zonden te dragen van velen, van allen die de Vader Hem gegeven had, van allen die in Zijn naam zouden geloven. Hij werd niet geofferd om Zijn eigen zonden, Hij heeft onze ongerechtigheden op zich genomen. God legde op Hem de ongerechtigheid van al Zijn volk, en deze zijn vele, ofschoon niet zo velen als de overige leden der mensheid. Toch wanneer zij allen bijeen vergaderd zullen zijn, zal Hij de eerstgeborene onder vele broederen zijn.

B. Het is bepaald dat Christus ten anderen maal, zonder zonden, verschijnen zal, die Hem verwachten tot zaligheid.

a. Hij zal dan verschijnen zonder zonden, bij Zijn eerste verschijning, ofschoon Hij zelf geen zonden had, was Hij beladen met de zonden van velen, Hij was het Lam Gods, dat de zonden der wereld droeg, en Hij verscheen toen in de gelijkenis van het zondige vlees. Maar bij Zijn tweede komst zal Hij verschijnen zonder zulk een last, want Hij heeft die volkomen gedragen, Zijn aangezicht zal niet meer verdorven, maar onuitsprekelijk heerlijk zijn.

b. Dat zal geschieden tot zaligheid van allen, die Hem verwachten, Hij zal dan hun heiligheid en hun geluk volmaken, hun getal zal dan volledig zijn en hun zaligheid volkomen. Het is een onderscheidend kenmerk van alle ware gelovigen, dat zij Christus verwachten, zij verwachten Hem met geloof, zij verwachten Hem met hoop en heilig verlangen. Zij verwachten Hem in elke plicht, in elke instelling, in elke omstandigheid, zij verwachten Zijne wederkomst en bereiden zich daartoe voor. En ofschoon die de plotselinge verwoesting van het overig deel der wereld zijn zal, die op het gerucht er van nu spot, zal het geschieden tot eeuwige zaligheid van allen, die Hem verwachten.

HOOFDSTUK 10

1 Want de wet, hebbende een schaduw der toekomende goederen, niet het beeld zelf der zaken, kan met dezelfde offeranden, die zij alle jaren geduriglijk opofferen, nimmermeer heiligen degenen, die daar toegaan.
2 Anderszins zouden zij opgehouden hebben, geofferd te worden, omdat degenen, die den dienst pleegden, geen geweten meer zouden hebben der zonden, eenmaal gereinigd geweest zijnde;
3 Maar nu geschiedt in dezelve alle jaren weder gedachtenis der zonden.
4 Want het is onmogelijk, dat het bloed van stieren en bokken de zonden wegneme.
5 Daarom, komende in de wereld, zegt Hij: Slachtoffer en offerande hebt Gij niet gewild, maar Gij hebt Mij het lichaam toebereid;
6 Brandofferen en offer voor de zonde hebben U niet behaagd.
7 Toen sprak Ik: Zie, Ik kom in het begin des boeks is van Mij geschreven, om Uw wil te doen, o God!
8 Als Hij te voren gezegd had: Slachtoffer, en offerande, en brandoffers, en offer voor de zonde hebt Gij niet gewild, noch hebben U behaagd dewelke naar de wet geofferd worden;
9 Toen sprak Hij: Zie, Ik kom, om Uw wil te doen, o God! Hij neemt het eerste weg, om het tweede te stellen.
10 In welken wil wij geheiligd zijn, door de offerande des lichaams van Jezus Christus, eenmaal geschied.
11 En een iegelijk priester stond wel alle dagen dienende, en dezelfde slachtofferen dikmaals offerende, die de zonden nimmermeer kunnen wegnemen;
12 Maar Deze, een slachtoffer voor de zonden geofferd hebbende, is in eeuwigheid gezeten aan de rechter hand Gods;
13 Voorts verwachtende, totdat Zijn vijanden gesteld worden tot een voetbank Zijner voeten.
14 Want met een offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden.
15 En de Heilige Geest getuigt het ons ook;
16 Want nadat Hij te voren gezegd had: Dit is het verbond, dat Ik met hen maken zal na die dagen, zegt de Heere: Ik zal Mijn wetten geven in hun harten, en Ik zal die inschrijven in hun verstanden;
17 En hun zonden en hun ongerechtigheden zal Ik geenszins meer gedenken.
18 Waar nu vergeving derzelve is, daar is geen offerande meer voor de zonde.
19 Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben, om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus,
20 Op een versen en levenden weg, welken Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is, door Zijn vlees;
21 En dewijl wij hebben een groten Priester over het huis Gods;
22 Zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, onze harten gereinigd zijnde van het kwaad geweten, en het lichaam gewassen zijnde met rein water.
23 Laat ons de onwankelbare belijdenis der hoop vast houden; want Die het beloofd heeft, is getrouw;
24 En laat ons op elkander acht nemen, tot opscherping der liefde en der goede werken;
25 En laat ons onze onderlinge bijeenkomst niet nalaten, gelijk sommigen de gewoonte hebben, maar elkander vermanen; en dat zoveel te meer, als gij ziet, dat de dag nadert.
26 Want zo wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, zo blijft er geen slachtoffer meer over voor de zonden;

27 Maar een schrikkelijke verwachting des oordeels, en hitte des vuurs, dat de tegenstanders zal verslinden.
28 Als iemand de wet van Mozes heeft te niet gedaan, die sterft zonder barmhartigheid, onder twee of drie getuigen;
29 Hoeveel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die den Zoon van God vertreden heeft, en het bloed des testaments onrein geacht heeft, waardoor hij geheiligd was, en den Geest der genade smaadheid heeft aangedaan?
30 Want wij kennen Hem, Die gezegd heeft: Mijn is de wraak, Ik zal het vergelden, spreekt de Heere. En wederom: De Heere zal Zijn volk oordelen.
31 Vreselijk is het te vallen in de handen des levenden Gods.
32 Doch gedenkt de vorige dagen, in dewelke, nadat gij verlicht zijt geweest, gij veel strijd des lijdens hebt verdragen.
33 Ten dele, als gij door smaadheden en verdrukkingen een schouwspel geworden zijt; en ten dele, als gij gemeenschap gehad hebt met degenen, die alzo behandeld werden.
34 Want gij hebt ook over mijn banden medelijden gehad, en de roving uwer goederen met blijdschap aangenomen, wetende, dat gij hebt in uzelven een beter en blijvend goed in de hemelen.
35 Werpt dan uw vrijmoedigheid niet weg, welke een grote vergelding des loons heeft.
36 Want gij hebt lijdzaamheid van node, opdat gij, den wil van God gedaan hebbende, de beloftenis moogt wegdragen;
37 Want: Nog een zeer weinig tijds en Hij, Die te komen staat, zal komen, en niet vertoeven.
38 Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven; en zo iemand zich onttrekt, Mijn ziel heeft in hem geen behagen.
39 Maar wij zijn niet van degenen, die zich onttrekken ten verderve, maar van degenen, die geloven tot behouding der ziel.

De apostel wist zeer goed dat de Hebreeën, aan wie hij schreef, zeer ingenomen waren met de Levitische bedeling, en daarom brengt hij alle mogelijke bewijzen bij, om hen daaraan te spenen, en gaat daarmee ook voort in dit hoofdstuk 1. Hij toont verder aan hoe laag dat priesterschap en die offeranden staan, vers 1-6. 11.. Hij verheft en prijst het priesterschap van Christus zeer hoog, opdat hij er in slagen moge hun Christus en diens Evangelie aan te bevelen, vers 7-18.

III. Hij toont de n gelovigen de eer en waardigheid van hun staat, en roept hen op tot een gedrag, dat daaraan beantwoordt, vers 19-39.

Hebreeën 10:1-6

De apostel gaat, onder de leiding van Gods Geest, hier voort in het aantonen van de geringheid der Levitische bedeling, want ofschoon die een goddelijke instelling en op haar tijd en plaats zeer uitnemend en nuttig was, toch in vergelijking met Christus, aan wie alleen het opgedragen was het volk te leiden, was het zeer nuttig en nodig haar zwakheid en onvolkomenheid te bewijzen, hetgeen de apostel thans doet met verscheidene gronden.

I. De wet had een schaduw, maar slechts een schaduw, van de toekomende goederen, en wie zou genoegen nemen met een schaduw, zelfs van goede dingen, vooral wanneer het wezen zelf gekomen is?

1. De dingen van Christus en het Evangelie zijn toekomende goederen , zij zijn de beste dingen, zij zijn de beste in zich zelven en de beste voor ons, zij zijn werkelijkheden en van uitnemenden aard.

2. Deze goede dingen waren onder het Oude Testament toekomende goede dingen, niet duidelijk geopenbaard, niet ten volle genoten.

3. De Joden hadden slechts de schaduw van de goede dingen van Christus, enkele afbeeldingen er van, wij onder het Evangelie hebben de werkelijkheid.

II. De wet was niet het beeld zelf der toekomende goederen. Een beeld is een nauwkeurige gelijkenis van het ding, dat het voorstelt. De wet ging zo ver niet, zij was slechts een schaduw, het beeld van een mens in een spiegel is veel beter dan zijn schaduw op den wand. De wet was niet meer dan een ruwe tekening van het grote doel der goddelijke genade, en daardoor niet waard dat men er zo aan gehecht bleef.

III. De wettelijke offers, die van jaar tot jaar gebracht werden, konden nooit heiligen degenen, die daar toe gingen, want dan zouden zij opgehouden hebben geofferd te worden, vers 1, 2. Indien zij hadden kunnen voldoen aan den eis der gerechtigheid en verzoening aanbrengen voor de ongerechtigheid, de gewetens hadden kunnen reinigen en bevredigen, dan hadden zij opgehouden, want zij zouden voortaan niet meer nodig geweest zijn, omdat de offeraars geen zonden in hun geweten zouden gevoeld hebben. Maar dit was niet het geval, nadat de verzoening een dag geduurd had, viel de zondaar weer in een of andere overtreding, en had hij opnieuw behoefte aan verzoening, en behalve de dagelijkse bedieningen, eenmaal ‘s jaars. Maar nu, onder het Evangelie, de verzoening volkomen is en niet behoeft herhaald te worden, en de zondaar, die eenmaal vergeving ontvangen heeft, in dien toestand van vergeving blijft en niet nodig heeft dan alleen zijn berouw en zijn geloof te vernieuwen, nu kan hij een vertroostend gevoel van voortdurende vergeving hebben.

IV. De wettelijke offeranden in zich zelven namen de zonden niet weg, want het was onmogelijk dat zij zulks doen konden, vers 4. Zij hadden een onherstelbaar gebrek.

1. Zij waren niet van gelijke natuur als wij, die gezondigd hebben.

2. Zij waren niet van voldoende waarde om voldoening aan te brengen voor de beledigingen, Gods rechtvaardigheid en regering aangedaan. Zij waren niet van dezelfde natuur, die beledigd had, en

konden dus geen gevolgen hebben. Veel minder nog waren zij van dezelfde natuur, die beledigd was, en niets dan de natuur, die beledigd was, kon genoegzame voldoening voor de belediging door een offerande aanbrengen.

3. De dieren, die volgens de wet geofferd werden, konden niet door eigen toestemming zich in de plaats van den zondaar stellen. Het verzoenende offer moest bij machte zijn er zelf in toe te stemmen, en moest zich vrijwillig in de plaats van den zondaar stellen. Dat deed Christus.

V. Er was een tijd bepaald en voorzegd door den groten God, en die tijd was nu gekomen, wanneer deze wettelijke offeranden niet meer door Hem aangenomen zouden worden en ze den mens niet meer nutten zouden. God begeerde ze nooit voor zich zelven, en nu schafte Hij ze af, en daarom zou een blijven toegaan tot die offeranden zijn een weerstaan en verwerpen van God. De tijd van de afschaffing van de levitische offeranden was door David voorspeld in Psalm 40:7-8, en wordt daar als reeds gekomen voorgesteld. Een nieuw bewijs voor den apostel van de geringheid der Mozaïsche bedeling.

Hebreeën 10:7-18

Hier verheft de apostel den Heere Jezus Christus zo hoog als hij het levitische priesterschap gering geacht heeft. Hij beveelt Christus aan als den waren hogepriester, de ware verzoenende offerande, het antitype van al de andere, en hij licht dit toe:

I. Uit het voornemen en de belofte van God betreffende Christus, die beschreven zijn in de rol des boeks van God, vers 7. God heeft niet alleen besloten, maar ook door Mozes en de profeten verklaard, dat Christus zou komen en de hogepriester van Zijne gemeente zijn, en dat Hij een volmaakte en volmakende offerande zou brengen. Het was van Christus geschreven in het begin des boeks van God, dat het Zaad der vrouw den kop der slang vermorzelen zou, en het Oude Testament vloeit over van voorzeggingen aangaande Christus. Aangezien Hij nu de persoon is, zolang door het volk van God verwacht, zo dikwijls beloofd en zo voortdurend besproken, behoort Hij met grote eer en dankbaarheid ontvangen te worden.

II. Uit hetgeen God gedaan heeft door voor Christus een lichaam, dat is een menselijke natuur, te bereiden, opdat Hij bevoegd zou zijn om onze Verlosser en Voorspraak te worden, de twee naturen in Zijn eigen persoon verenigende, was Hij een geschikte Middelaar tussen God en de mensen, een scheidsrechter, die op beiden de hand legde, een vredemaker, die hen met elkaar verzoende en een eeuwigen band van vereniging tussen God en het schepsel legde. Gij hebt mij de oren doorboord , Gij hebt mij volledig onderricht en mij bekwaam en geschikt gemaakt voor het werk en er mij voor aangenomen, Psalm 40:7. Derhalve: een Zaligmaker op zo buitengewone wijze door God zelven bekwaam gemaakt, moet met grote liefde en blijdschap ontvangen worden.

III. Uit de bereidheid en gewilligheid, waarmee Christus het werk aanvaardde, toen geen andere offerande kon aangenomen worden, vers 7-9. Toen geen mindere offerande dan die van Christus zelven een geschikte voldoening van Gods gerechtigheid kon zijn, kwam Christus vrijwillig er toe. Zie, Ik kom om Uwen wil te doen, o God. Laat Uw vloek op mij vallen' maar laat hen vrij uitgaan. Vader, Ik verheug mij er in uw raad te vervullen, en voor hen mijn verbond met U na te leven, Ik verheug mij er in al de beloften en al de profetieën te vervullen. Dit moet ons Christus en onzen Bijbel dierbaarder maken, dat wij in Christus de vervulling der Schrift hebben.

IV. Uit de zending en het doel, waarmee Christus kwam. Dat was om den wil van God te doen. Niet enkel als profeet den wil van God mede te delen, niet enkel als koning goddelijke wetten af te kondigen, maar als priester de eisen der gerechtigheid te voldoen en alle gerechtigheid te vervullen. Christus kwam om den wil van God te doen in twee opzichten.

1. Door het eerste priesterschap af te schaffen, waarin God geen welbehagen had, niet alleen om den vloek van het verbond der werken weg te nemen en het vonnis, tegen ons zondaren uitgesproken, teniet te doen, -maar om dat onvoldoende typische priesterschap af te schaffen en het handschrift van ceremoniële bevelen uit te wissen en aan het kruis te nagelen.

2. Door het tweede priesterschap in te stellen, dat is: Zijn eigen priesterschap en het eeuwige Evangelie, de zuiverste en volkomenste bedeling van het genadeverbond, dat was het doel waarop God van alle eeuwigheid het oog had gehad. De wil van God trekt zich daarin samen en is daarin volmaakt, en het is niet meer overeenstemmend met den wil van God dan voordelig voor de zielen

der mensen, want in dien wil zijn wij geheiligd door de offeranden des lichaams van Jezus Christus, eenmaal geschied, vers 10. Merk op:

A. Wat de bron is van alles, wat Christus voor Zijn volk gedaan heeft. Dat is de vrijmachtige wil en genade van God.

B. Hoe wij deel verkrijgen aan hetgeen Christus voor ons gedaan heeft. Door geheiligd, bekeerd, daadwerkelijk geroepen te worden, daardoor worden wij verenigd met Christus en krijgen wij deel aan de zegeningen Zijner verzoening, en deze voldoening is het gevolg van Zijne toewijding van zich zelven aan God.

V. Uit de volkomen kracht van het priesterschap van Christus, vers 14. Want met ene offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden. Hij heeft bevrijd en zal volkomen bevrijden allen, die tot Hem gebracht worden, van alle schuld, macht en straf der zonden, en zal hen stellen in het zekere bezit van volmaakte heiligheid en gelukzaligheid. Dat kon het levitische priesterschap nooit doen, en indien wij werkelijk verlangen naar volmaaktheid, moeten wij den Heere Jezus aannemen als den enigen hogepriester, die ons daartoe brengen kan.

VI. Uit de plaats, waartoe de Heere Jezus nu is verhoogd, de eer die Hij daar geniet en de toekomstige eer die Hij daar hebben zal.

Deze, een slachtoffer voor de zonden geofferd hebbende, is in eeuwigheid gezeten aan de rechterhand Gods, voorts verwachtende totdat Zijne vijanden gesteld worden tot een voetbank Zijner voeten, vers 12-13. Merk hier op:

1. Tot welke eer Christus, als mens en Middelaar, verhoogd is, -aan de rechterhand Gods, den zetel van macht, deelgenootschap en werkzaamheid, de werkende en gevende hand, al de gunsten, die God aan Zijn volk verleent, worden hun overhandigd door Christus, de ontvangende hand, al de werken, die God van mensen aanneemt, worden Hem door Christus aangeboden, de werkende hand, al wat tot het koninkrijk van voorzienigheid en genade behoort, wordt door Christus beheerd, en daarom is dat de hoogste ereplaats.

2. Hoe Christus tot deze eer kwam. Niet alleen door het voornemen of de gift des Vaders, maar door Zijn eigen verdiensten en werkzaamheid, als een beloning Hem voor Zijn lijden verschuldigd, en daar Hij nooit beroofd kan worden van een Hem zo wettig verschuldigde eer, zal Hij haar nimmer verliezen en nimmer ophouden haar ten goede van Zijn volk te besteden.

3. Hoe Hij deze eer geniet. Met de grootste voldoening en rust, Hij is daar in eeuwigheid gezeten. De Vader berust in Hem en is door Hem voldaan, Hij is voldaan door Zijns Vaders wil en tegenwoordigheid, dit is Zijne rust voor eeuwig, hier zal Hij wonen, deze heeft Hij begeerd en verdiend. 4 Hij heeft verdere verwachtingen, waarin Hij niet teleurgesteld zal worden, want zij zijn gegrond in de belofte Zijns Vaders, die tot Hem gezegd heeft: Zit aan Mijne rechterhand, totdat Ik Uwe vijanden zal gesteld hebben tot een voetbank Uwer voeten, Psalm 110:

1. Men zou denken dat iemand als Christus geen vijanden hebben kon behalve in de hel, maar het is zeker dat Hij vijanden heeft op aarde, vele en zeer kwaadaardige vijanden. Christenen moeten er

dus niet over verwonderd zijn, dat ook zij hun vijanden hebben, ofschoon zij begeren in vrede te leven met alle mensen. Maar de vijanden van Christus zullen tot Zijn voetbank gesteld worden, sommigen door bekering, anderen door overwinning, en, op welke wijze het ook geschiedt, Christus zal er door verheerlijkt worden. Van Christus wordt gezegd, dat Hij is verwachtende, en Zijn volk behoort zich in deze verwachting te verheugen, want wanneer Zijne vijanden onderworpen worden, zullen hun vijanden, die dat om Zijnentwil zijn, evenzeer onderworpen worden.

VII. De apostel wijst op de getuigenissen, welke de Heilige Geest in de Schrift omtrent Christus afgelegd heeft, en die hebben voornamelijk betrekking op de gelukkige vruchten en gevolgen van Zijne vernedering en Zijn lijden, welke dat nieuwe en genadige verbond zijn, dat gegrond is op Zijne voldoening en bekrachtigd met Zijn bloed, vers 15. En de Heilige Geest getuigt het ons ook. En nu volgt de aanhaling uit Jeremia 31:31, waar God omtrent het verbond belooft:

1. Dat Hij Zijn Geest zal uitgieten over Zijn volk, om hun te geven wijsheid en kracht om Zijn woord te gehoorzamen, Hij zal Zijne wetten geven in hun harten en die inschrijven in hun verstanden, vers 16. Dat zal hun het volbrengen van hun plichten helder, gemakkelijk en aangenaam maken.

2. Dat Hij hun zonden en ongerechtigheden geenszins meer gedenken zal, vers 17, hetgeen aantoont den rijkdom der goddelijke genade en de volkomenheid van het offer van Christus, dat niet behoeft herhaald te worden, vers 18. Want er zal van de zonden geen gedachtenis meer zijn tegen de ware gelovigen, niet om hen hier te beschamen of om hen hiernamaals te veroordelen. Dat was veel meer dan het priesterschap en de offeranden van de levitische wet konden teweegbrengen. En nu hebben wij het leerstellig gedeelte van den brief doorgelezen, waarin wij hebben gevonden vele dingen duister en zwaar om te verstaan, hetgeen wij moeten toeschrijven aan de zwakheid en traagheid onzer zielen. De apostel gaat nu over tot de toepassing van dit grote leerstuk, met het doel om hun liefde op te wekken en hun levenswandel te leiden, en stel hun daartoe de waardigheden en de plichten van de Evangelische bedeling voor ogen.

Hebreeën 10:19-39

I. Hier houdt de apostel hun de waardigheden van de Evangelische bedeling voor. Het is nodig dat de gelovigen de eer en de voorrechten kennen, die Christus voor hen verworven heeft, opdat, terwijl zij er den troost van genieten, zij Hem er de heerlijkheid voor geven. Die voorrechten zijn:

1. Vrijmoedigheid om in te gaan in het heilige. Zij hebben toegang tot God, licht om hen te leiden, vrijheid van geest en van spreken overeenkomstig zijn bestuur, zij hebben een recht op dit voordeel en een bereidheid er toe, bijstand om het te gebruiken en verzekering dat zij zullen aangenomen en verhoord worden. Zij mogen toegaan in de tegenwoordigheid Gods door Zijn heilige woorden, instellingen, voorzieningen en verbond, en daardoor in gemeenschap met God komen, waar zij mededelingen van Hem ontvangen, tot zij bereid zijn om te komen in Zijn heerlijke tegenwoordigheid in den hemel.

2. Een hogepriester over het huis Gods, den gezegenden Jezus, die het hoofd is van de strijdende kerk op aarde, en van elk harer leden, en van de zegepralende kerk in den hemel. God wil bij de mensen op aarde wonen, en wil hen in den hemel bij Hem laten wonen, maar de gevallen mens kan niet bij God wonen zonder een hogepriester, die de middelaar is der verzoening hier en der vruchten daarvan hiernamaals.

II. De apostel deelt ons mede den weg en de middelen, waardoor de Christenen deze voorrechten genieten, en zegt, in het algemeen, dat dit is door het bloed van Jezus, door de verdiensten van dat bloed, dat Hij voor ons als een zoenofferande Gode bracht, Hij heeft voor allen, die geloven, vrijen toegang verworven tot God, in de instellingen van genade hier en in Zijn koninkrijk hiernamaals. Dit bloed, waarmee het geweten besprengd wordt, reinigt dat van slaafse vrees, en geeft den gelovige verzekering beide van zijne veiligheid als van zijn welkom in de goddelijke tegenwoordigheid. Nadat de apostel nu in het algemeen den weg aangetoond heeft, langs welken wij toegang tot God hebben, gaat hij over tot de bijzonderheden.

1. Het is de enige weg, er is geen weg behalve deze. De eerste weg naar den boom des levens is sedert lang reeds afgesloten.

2. Het is een verse weg, zowel in vergelijking met het verbond der werken als met de verouderde bedeling van het Oude Testament, het is de laatste weg, die ooit voor mensen geopend zal worden. Zij, die langs dezen weg niet komen willen, sluiten zich zelven voor eeuwig buiten. Het is een weg, die voor altijd voldoende zal blijken te zijn.

3. Het is een levende weg. Het zou voor ons de dood zijn indien wij beproefden in den weg van het verbond der werken tot God te naderen, maar langs dezen weg mogen wij tot God komen en leven. Hij gaat door een levenden Zaligmaker, die dood geweest is en Hij leeft, en het is een weg, die leven geeft en een levende hoop, aan allen die daardoor ingaan.

4. Het is een weg, dien Christus heeft ingewijd door het voorhangsel, dat is, door zijn vlees. Het voorhangsel in den tempel en den tabernakel betekende het lichaam van Christus, toen Hij stierf werd het voorhangsel in den tempel gescheurd, en dit was ten tijde van het avondoffer, en gaf het volk een verrassend gezicht in het heilige der heiligen, dat zij nooit tevoren gezien hadden. Onze weg

ten hemel gaat door een gekruisigden Zaligmaker, Zijn dood is voor ons den weg ten leven. Hun die geloven zal Hij dierbaar zijn.

III. Hij gaat voort den Hebreeën de plichten aan te wijzen, waartoe zij door deze voorrechten verbonden zijn, die in zo buitengewonen weg verkregen waren, vers 22 en 23 en verder.

1. Zij moesten tot God toegaan, en dat op de rechte wijze. Zij moesten tot God toegaan. Nu zulk een weg van toegang en terugkeer tot God geopend is, zou het de grootste ondankbaarheid en verachting van God en Christus zijn zich van hen op een afstand te houden. Zij moesten toegaan door bekering en door het verbond vast te houden. Zij moesten toegaan in allen heiligen wandel, gelijk Henoch wandelde met God. Zij moesten toegaan met nederige verering, Hem aanbiddende op de voetbank Zijner voeten. Zij moesten toegaan in heilige afhankelijkheid, en in het strikte waarnemen van Gods gedrag jegens hen. Zij moesten toegaan in gelijkvormigheid aan God, in gemeenschap met Hem, levende onder Zijn heiligen invloed, steeds trachtende al nader en nader te komen, tot zij mochten blijven in Zijne tegenwoordigheid, maar zij moesten toezien dat zij tot God naderden op de rechte wijze.

A. Met een waarachtig hart, zonder enige vergoelijkte onreinheid of huichelarij. God is een kenner der harten en Hij verlangt waarheid in het binnenste. Oprechtheid is onze evangelische volmaaktheid, ofschoon niet onze rechtvaardigende gerechtigheid.

B. In volle verzekerdheid des geloofs, met een geloof, dat opgegroeid is tot het volle vertrouwen dat wij, wanneer wij door Christus tot God komen, volle aanneming en verhoring zullen verkrijgen. Wij moeten alle zondig wantrouwen afleggen. Zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen, en hoe sterker ons geloof is, des temeer verheerlijken wij God.

C. Onze harten gereinigd zijnde van het kwaad geweten, door een gelovige toepassing van het bloed van Christus op onze zielen. Zij moesten gereinigd worden van schuld, van onreinheid, van zondige vrees en foltering, van allen afkeer van God en hun plicht, van onwetendheid en dwaling, en bijgeloof, en van alle kwaad, waaraan de gewetens der mensen door de zonde onderworpen zijn.

D. Het lichaam gewassen zijnde met rein water, dat is, met het water des doops (waardoor wij worden opgenomen onder de discipelen van Christus en leden van Zijn mystiek lichaam). Of met de heiligende kracht van den Heiligen Geest, die ons uitwendig gedrag zowel als ons inwendig wezen hervormt en regeert, ons reinigende van de onreinheid des vlezes zowel als van die des geestes. De priesters onder de wet moesten zich wassen, alvorens zij in de tegenwoordigheid des Heeren kwamen om Hem de offers te brengen. Wij moeten de nodige voorbereidingen nemen alvorens wij tot God naderen.

2. De apostel vermaant de gelovigen om de belijdenis huns geloofs vast te houden, vers 23. Merk hier op:

A. De plicht zelf. Laat ons de onwankelbare belijdenis der hoop vasthouden, alle waarheden en leringen van het Evangelie omhelzen, ze vasthouden, en dat doen ook tegen verzoeking en tegenstand in. Onze geestelijke vijanden zullen alles doen wat zij kunnen, om ons geloof, onze hoop,

onze heiligheid, onzen troost ons te ontwringen, maar wij moeten onzen godsdienst als onzen grootsten schat vasthouden.

B. Wij moeten dat doen zonder aarzeling, zonder twijfelen, zonder redeneren, zonder in te geven aan verzoeking tot afval. Wanneer deze grote dingen tussen God en onze ziel eenmaal tot stand gekomen zijn, moeten wij er standvastig en onbeweeglijk in blijven. Zij, die in zaken van Christelijk geloof beginnen te wankelen, lopen gevaar van af te vallen.

C. De reden, dien hij daarvoor opgeeft. Die het beloofd heeft is getrouw. God heeft grote en kostbare beloften aan de gelovigen gedaan, en Hij is een getrouw God, trouw aan Zijn woord. Er is geen valsheid of halfheid in Hem, en daarom mogen die ook niet in ons zijn. Zijne getrouwheid moet ons aanmoedigen en opwekken om ook getrouw te zijn, en wij moeten meer staat maken op Zijne beloften aan ons dan op onze beloften aan Hem, en wij moeten pleiten op Zijne genadebeloften.

IV. Hier worden ons de middelen aangegeven om afval te voorkomen en getrouwheid en volharding aan te kweken, vers 24, 25 en verder. Hij noemt er verscheidene.

1. Laat ons op elkaar acht nemen tot opscherping der liefde en der goede werken. Christenen behoren een tedere liefde en zorg voor elkaar te hebben, zij behoren met toegenegenheid na te gaan wat elkanders behoeften, zwakheden en verzoekingen zijn, en zij moeten dit doen, niet om ze elkaar te verwijten, niet om elkaar tot toorn te verwekken, maar om elkaar op te wekken tot liefde en goede werken, zich zelven en anderen oproepende om God en Christus meer lief te hebben, om hun plicht en de heiligheid meer lief te hebben, om hun broederen meer lief te hebben, en elkaar alle goede diensten van Christelijke liefde, beide naar lichaam en ziel te bewijzen. Een goed voorbeeld aan anderen gegeven is de beste en vruchtbaarste opwekking tot liefde en goede werken.

2. En laat ons onze onderlinge bijeenkomst niet nalaten, vers 25. Het is de wil van Christus dat Zijne discipelen samen vergaderen zullen, soms meer in besloten kring voor bespreking en gebed, en in het openbaar om het Evangelie te horen en zich te verenigen tot uitoefening van al de instellingen der Godsverering. Er waren in de dagen der apostelen en moeten in alle tijden zijn Christelijke vergaderingen voor de aanbidding van God en voor wederkerige stichting. En het schijnt dat reeds in dien tijd sommigen zich aan de onderlinge samenkomsten begonnen te onttrekken en daardoor van het geloof begonnen af te vallen. De gemeenschap der heiligen is een grote steun en een voorrecht, en een goed middel voor standvastigheid en volharding, harten en handen worden er door de leden onderling door gesterkt.

3. Wij moeten ons zelven en elkaar vermanen, ons zelven en elkander waarschuwen voor de zonde en het gevaar van doorvloeien, ons zelven en onzen mede-Christenen onze plichten, gebreken en overtredingen voor ogen stellen, om over elkaar te waken en over ons zelven en elkaar te ijveren met godzaligen ijver. Dat-verricht in waren evangelischen zin -zal de beste en oprechtste vriendschap zijn.

4. Wij moeten opmerken dat de tijden van beproeving naderen en daardoor tot des te groteren ijver aangewakkerd worden. En dat zoveel te meer als gij ziet dat de dag nadert. Christenen moeten letten op de tekenen der tijden, die God hun voorzegd heeft. Daar was een dag naderend, een verschrikkelijke dag voor het Joodse volk, waarop hun stad zou verwoest worden en het lichaam

van het volk door God verworpen zou worden omdat het Christus verworpen had. Dat zou een dag van verstrooiing en verzoeking zijn voor het uitverkoren overblijfsel. De apostel wekt hen nu op om na te gaan welke tekenen er waren van de nadering van dezen verschrikkelijken dag, en meer getrouw te zijn in de onderlinge samenkomsten en in de vermaning van elkaar, opdat zij des beter voorbereid zouden worden voor dien dag. Er nadert een dag van beproeving voor ons allen, de dag onzes doods, en wij moeten letten op al de tekenen van zijne nadering, en die aanwenden tot groter waakzaamheid en ijver in onzen plicht.

V. Na deze middelen voor stichting te hebben opgenoemd, gaat de apostel in het laatste gedeelte van dit hoofdstuk er toe over, om zijne waarschuwingen tegen afval en zijn vermaningen tot volharding aan te dringen met verscheidene gewichtige beschouwingen, vers 26, 27 en verder.

1. Door de beschrijving, die hij geeft van de zonde van afval. Het is willens zondigen nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, opzettelijk zondigen tegen die waarheid, waarvan wij overtuigende indrukken verkregen hebben. Deze tekst is een oorzaak van grote droefheid geweest voor sommige begenadigde zielen, zij hebben zich voorgesteld dat elk willens zondigen, na het verkrijgen van overtuiging en van kennis, de onvergeeflijke zonde zou zijn, en dat is haar zwakheid en dwaling geweest. De zonde hier bedoeld is een gehele en blijvende afval, wanneer men met vollen en gevestigden wil en besluit Christus, den enigen Zaligmaker, veracht en verwerpt, den Geest, den enigen heiligmaker, veracht en wederstaat, het Evangelie, den enigen weg van behoud, en de woorden van eeuwig leven, veracht en verloochent, en dat alles nadat men heeft gekend, zich toegeëigend en beleden den Christelijken Godsdienst, en daarin hardnekkig en kwaadaardig voortgaat. Dat is de grote overtreding, de apostel doelt op de wet tegen moedwillige zondaren, in Numeri 15:30. 31.. Die moesten verbannen worden.

2. Door het vreeslijk lot van zulke afvalligen.

A. Er blijft geen slachtoffer meer voor zulke zonden, geen andere Christus komt om zulke zondaren zalig te maken. Zij zondigen tegen het laatste redmiddel. Er waren sommige zonden onder de wet, waarvoor geen offerande toegelaten werd, maar toch indien de bedrijvers daarvan oprecht berouw toonden, was het mogelijk-ofschoon zij aan den tijdelijken dood niet konden ontsnappen-dat zij den eeuwigen dood konden ontgaan, want Christus zou komen en verzoening aanbrengen. Maar zij onder het Evangelie, die Christus niet willen aannemen, om door Hem verlost te worden, houden geen andere toevlucht over.

B. Er blijft voor hen alleen een schrikkelijke verwachting des oordeels, vers 27. Sommigen menen dat dit slaat op de schrikkelijke verwoesting van de Joodse kerk en staat, maar zeker ziet het ook op de uiterste verwoesting, die alle hardnekkige afvalligen wacht in dood en oordeel, wanneer de Rechter een hitte van verontwaardiging tegen hen zal doen ontbranden, die de tegenstanders zal verslinden, zij zullen verwezen worden naar het verterend vuur, dat niet uitgeblust wordt. Van deze verwoesting geeft God soms aan buitengewone zondaren reeds hier op aarde een vreeslijk voorgevoel in hun geweten, zij zien er vol schrik en ontzetting naar uit met de wetenschap, dat zij de eeuwigheid door het evenmin zullen kunnen verdragen als ontkomen.

3. Door de wijze, waarop de goddelijke gerechtigheid handelde met hen, die de wet van Mozes verachtten, dat is: met voorbedachten rade, onder verachting van haar gezag, bedreigingen en

macht, zondigden. Dezen, wanneer hun schuld door twee of drie getuigen bewezen was, werden ter dood gebracht, zij stierven zonder barmhartigheid den tijdelijken dood. Verstandige overheidspersonen moeten zorgvuldig zijn in het ophouden van het gezag hunner regering en wetten door opzettelijke overtreders te straffen, maar dan alleen op deugdelijke bewijzen. Zo verordende God het in de Mozaïsche wet, en hiermede vergelijkt de apostel het zware vonnis, dat geveld zal worden over hen, die van Christus afvallen. Hij vraagt hier aan hun eigen geweten om te beoordelen hoeveel zwaarder straf de verachters van Christus (nadat zij eens beleden hebben Hem te kennen) zullen waardig geacht worden, en zij moeten de grootte van de straf afmeten naar de grootte van de zonde.

A. Zij hebben den Zoon van God vertreden. Een gewoon mens onder den voet vertreden toont onverdraaglijke onbeschaamdheid, een eerwaardig persoon op die lage wijze te behandelen is onduldbaar, maar zo te doen aan den Zoon van God, aan Hem die zelf God is, dat is de hoogst-denkbare belediging. Zijn persoon te vertrappen, ontkennende dat Hij de Messias is, Zijn gezag te vertrappen, Zijn koninkrijk ondermijnende, Zijn leden te vertrappen als het uitschot aller dingen dat het leven niet waard is, welke straf kan voor dien misdadiger groot genoeg zijn!

B. Die het bloed des testaments onrein geacht heeft, waardoor hij geheiligd was, dat is: het bloed van Christus, waardoor het testament verworven en bezegeld werd, en waardoor Christus zelf was gewijd. Of: waardoor de afvallige geheiligd was, dat is gedoopt, zichtbaar ingelijfd door den doop in het Nieuwe Verbond en toegelaten tot de tafel des Heeren. Er is een zekere heiliging, waaraan personen kunnen deelhebben die toch afvallen, zij kunnen onderscheiden zijn door gewone gaven van genade, door een uitwendige belijdenis, door een gedaante van godzaligheid, door plichtsvervulling, door een reeks van voorrechten, en toch ten slotte afvallen. Mensen, die vroeger het bloed van Christus schijnbaar in hoge achting hielden, kunnen er toe komen het onrein te achten, niet beter dan het bloed van een kwaaddoener, ofschoon het rantsoen der wereld en elke droppel ervan van onberekenbare waarde was.

C. Die den Geest der genade smaadheid heeft aangedaan. Den Geest, die genadiglijk den mensen gegeven is en die genade werkt, den Geest der genade, die met de grootste voorzichtigheid beschouwd en behandeld moet worden, dezen Geest hebben zij beledigd, weerstaan, uitgeblust, ja, Hem ten spijt, gedaan wat de hoogste godloosheid is en het geval van die zondaren onherstelbaar maakt, geweigerd van Hem de verlossing door het. Evangelie aan te nemen. Nu laat de apostel hun aller geweten beoordelen, met een beroep op hun rede en gevoel, of zulke misdadigers geen daarmede-overeenstemmende straf verdiend hebben, een zwaarder straf dan zij, die zonder barmhartigheid ter dood gebracht waren. Maar welke straf kan zwaarder zijn dan te sterven zonder barmhartigheid? Ik antwoord: Het is zwaarder te sterven door barmhartigheid, door de barmhartigheid en de genade, die men veracht heeft. Hoe vreeslijk is het wanneer niet alleen de gerechtigheid Gods, maar ook Zijne barmhartigheid en genade om wraak roepen.

4. Door de beschrijving, die wij in de Schrift hebben van Gods wrekende gerechtigheid, vers 30. Wij kennen Hem, die gezegd heeft: Mijne is de wraak! Dit woord is genomen uit Psalm 94:1. De God der wrake! De verschrikkingen des Heeren zijn bekend beide door openbaring en door rede. Wrekende gerechtigheid is een heerlijke, ofschoon vreeslijke, eigenschap Gods, zij behoort Hem toe, Hij zal haar gebruiken en doen losbarsten boven de hoofden der zondaren, die Zijne genade verachten, Hij zal op de afvalligen wreken zich zelven, Zijn Zoon, Zijn Geest en Zijn verbond. En

hoe vreeslijk zal dan hun lot zijn! De tweede aanhaling is uit Deuteronomium 32:36. De Heere zal Zijn volk oordelen. Hij zal bezoeken en beproeven Zijn zichtbare kerk, Hij zal ontdekken en aan het licht brengen degenen, die zeggen dat zij Joden zijn en zijn het niet maar een synagoge des Satans, en Hij zal de goeden van de kwaden scheiden, en de zondaren in Zion met de grootste gestrengheid straffen. Zij, die Hem kennen, die gezegd heeft: Mijne is de wraak, Ik zal het vergelden, moeten wel met den apostel komen tot het besluit: Vreeslijk is het te vallen in de handen des levenden Gods. Zij, die de vreugde kennen, welke het gevolg is van de gunst Gods, kunnen daarnaar oordelen over de kracht en verschrikking van Zijn wrekende gerechtigheid. Merk hier op: Wat zal de eeuwige ellende van moedwillige zondaars en afvalligen zijn? Dat zij vallen in de handen des levenden Gods, hun straf overkomt hen uit Gods eigen hand. Hij neemt hen in de hand Zijner gerechtigheid, Hij zelf handelt met hen, hun grootste ellende zal zijn de onmiddellijke indruk van Zijn toorn in hun zielen. Indien Hij hen door schepselen strafte, zou het werktuig iets van het geweld van den slag verminderen, maar wanneer Hij dien met eigen hand toebrengt, is de uitwerking oneindige ellende. Dit zullen zij hebben uit Gods hand, dit zal hen in smart neerwerpen, hun verwoesting gaat uit van Zijn heerlijke, machtige tegenwoordigheid, wanneer zij hun smartelijk bed leggen in de hel zal God ook daar zijn, en Zijne tegenwoordigheid zal hun grootste schrik en pijniging uitmaken. En Hij is de levende God, Hij leeft eeuwig en zal hen ook eeuwig straffen.

5. Hij dringt hen tot volharding door de herinnering aan hun vroeger lijden om Christus' wil. Doch gedenkt der vorige dagen, in dewelke, nadat gij verlicht zijt geweest, gij veel strijd des lijdens hebt gedragen, vers 32. In de eerste tijden van het Evangelie werd er een zeer hevige vervolging verwekt tegen de belijders van den Christelijken godsdienst, en de gelovige Hebreeën hadden daar hun deel van gehad. Hij wilde hun daarom herinneren:

A. Wanneer zij geleden hadden: In de vorige dagen nadat zij verlicht waren geweest, dat is: zodra God leven in hun ziel gewekt had en het goddelijk licht in hun geest ontstoken had, en hen opgenomen had in Zijn gunst en Zijn verbond, toen aarde en hel al haar krachten tegen hen samenspanden. Merk hier op: De staat van nature is een donkere staat, en zij, die in dien staat voortleven, ondervinden geen stoornis van Satan en de wereld, maar de staat der genade is een staat van licht, en daarom bieden de machten der duisternis dien sterken weerstand. Zij, die godzalig leven willen in Christus Jezus, moeten vervolgingen ondergaan.

B. Wat zij leden: Zij verdroegen veel strijd des lijdens, vele en velerlei droefenissen verenigden zich tegen hen, en zij hadden daar veel strijd onder. Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen.

a. Zij werden bedroefd in zich zelven. In hun eigen personen. Zij werden een schouwspel gemaakt, aan alle zijden bekeken, door de wereld, de engelen en de mensen, 1 Corinthiërs 4:9. In hun namen en in het gerucht, dat omtrent hen uitging, vers 33, door velerlei verwijten. Christenen moeten waarde hechten aan hun goeden naam, en vooral wanneer daarbij de goede naam van hun godsdienst betrokken is, en daarom zijn verwijten een bron van grote droefheid. Zij werden bedroefd in hun bezittingen, door de roving hunner goederen, door boeten en verbeurdverklaringen.

b. Zij werden bedroefd door de droefenissen hunner broederen. Ten dele als gij gemeenschap gehad hebt met degenen, die alzo gehandeld werden. De Christelijke geest is een geest van medegevoel, niet van zelfzucht, maar van medelijden. Hij maakt het lijden van iedere Christen tot zijn eigen lijden, geeft ons deernis met anderen, maakt dat wij hen bezoeken, helpen, voorspreken. De

Christenen zijn een lichaam, bezield door een geest, gemeenschappelijk delend in een belang en ene zaak, zij zijn allen kinderen van een God, die in al hun droefenissen zelf mede bedroefd is. Als een lid lijdt, lijden alle leden mede. De apostel vermeldt uitdrukkelijk hoe zij met hem medeleden, vers 34. Gij hebt ook over mijne banden medelijden gehad. Wij moeten dankbaar het medelijden erkennen, dat Christelijke vrienden ons in onze droefenissen betonen.

C. Hoe zij hadden geleden. Zij waren onder hun vorige beproevingen machtig ondersteund, zij verdroegen hun lijden geduldig, en dat niet alleen, maar zij hadden het van God aangenomen als een gunst en een eer, hun bewezen, dat zij waardig geacht waren smaadheid te lijden om Christus' wil. God kan Zijn lijdend volk versterken met alle kracht naar den innerlijken mens, met alle lijdzaamheid en lankmoedigheid en dat met blijdschap, Colossenzen 1:11.

D. Wat het was, dat hen alzo in staat stelde om onder hun lijden staande te blijven. Zij wisten in zich zelven dat zij een beter en blijvend goed in de hemelen hadden. Merk op:

a. De gelukzaligheid van de heiligen in de hemelen is iets blijvends, iets van wezenlijke waarde. Alle dingen hier zijn slechts schaduwen.

b. Het is meer blijvend dan iets van al, wat zij hier kunnen verliezen.

c. Het is een beter en blijvend goed, het zal de eeuwigheid verduren, het kan nimmer verloren gaan, geen vijand kan het hun, als de aardse goederen, ontroven.

d. Zij zullen rijke vergoeding ontvangen voor alles, wat zij hier kunnen lijden en verliezen. In den hemel zullen zij hebben een beter leven, een beteren toestand, betere vrijheid, beter gezelschap, betere harten, beter werk, alle dingen beter.

e. Christenen moeten dit in zich zelven weten, zij moeten daarvan de verzekering in zich zelven hebben. De Geest van God getuigt met hunnen geest, want de verzekerde kennis daarvan zal hen helpen om allen strijd en alle droefenis te doorstaan, die zij in deze wereld mochten ontmoeten.

6. Hij dringt bij hen aan op volharding, met het oog op de vergelding, die alle getrouwe Christenen wacht. Werpt dan uwe vrijmoedigheid niet weg, welke een grote vergelding des loons heeft, vers 35. Merk op:

A. Hij vermaant hen om hun vrijmoedigheid niet weg te werpen, dat is: hun heiligen moed en vrijmoedigheid, maar vast te houden aan de belijdenis, waarvoor zij vroeger zo veel geleden hadden, toen zij het lijden zo wel verdroegen.

B. Hij moedigt hen aan door de verzekering, dat de vergelding van deze heilige vrijmoedigheid zeer groot zal zijn. Zij draagt een tegenwoordige vergelding in zich, in heiligen vrede en vreugde en veel betoning van Gods nabijheid en kracht, en zij zal een grote vergelding des loons hiernamaals hebben.

C. Hij toont hun aan hoe nodig de genade van lijdzaamheid is in hun tegenwoordigen toestand. Want gij hebt lijdzaamheid van node opdat gij, den wil van God gedaan hebbende, de beloftenis moogt wegdragen, vers 36, dat is: deze beloofde vergelding. Het grootste deel van het geluk der heiligen

bestaat in beloften. Zij moeten eerst den wil van God doen, alvorens zij de beloften ontvangen, en nadat zij den wil van God gedaan hebben, hebben zij lijdzaamheid van node om den tijd af te wachten, waarop de belofte zal vervuld worden, zij hebben lijdzaamheid van node om te leven tot God hen oproept. Het is de beproeving van de lijdzaamheid der Christenen om tevreden te zijn om te leven nadat hun werk verricht is en te wachten op de vergelding tot Gods tijd gekomen is om hun die te geven. Wij moeten Gods wachtende dienstknechten zijn wanneer wij niet langer Zijn werkende dienstknechten zijn kunnen. Zij, die reeds veel lijdzaamheid hebben gehad en geoefend, moeten nog meer bezitten en oefenen tot zij sterven.

D. Om hen in hun lijdzaamheid te helpen, verzekert hij hen van de ophanden zijnde toekomst van Christus om hun de beloning uit te reiken, vers 37 :Want nog een zeer weinig tijds, en Hij, die te komen staat, zal komen en niet vertoeven. Hij zal spoedig tot hen komen in den dood om een einde te maken aan al hun lijden en hun kroon des levens te geven. Hij zal spoedig komen ten oordeel, om een einde te maken aan het lijden van de gehele gemeente, geheel Zijn mystieke lichaam, en haar een overvloedige en heerlijke vergelding te geven op de meest-openlijke wijze. Voor beide is een bestemde tijd, en na dien tijd zal Hij niet vertoeven, Habakuk 2:3. De bedroefdheid der Christenen moge nu zwaar zijn, zij zal spoedig voorbij wezen.

7. Hij dringt bij hen aan op volharding, door hun te zeggen dat die hun onderscheidend kenmerk is en hun gelukzaligheid zijn zal. Daarentegen is afval de smaad en zal zij zijn de verwoesting van allen, die zich daaraan schuldig maken, vers 38-39. Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven, enz.

A. Het is het eervolle kenmerk van de rechtvaardigen, dat zij in tijden van de grootste droefenissen uit het geloof leven kunnen, zij kunnen leven uit de verzekerde overtuiging, die zij hebben van de waarachtigheid van Gods beloften. Het geloof stort hun leven en levenskracht in. Zij kunnen vertrouwen op God, leven uit Hem, Zijn tijd afwachten, en gelijk het geloof hier hun geestelijk leven staande houdt, zo zal het hiernamaals met het eeuwige leven bekroond worden.

B. Afval is het kenteken en het brandmerk van allen in wie God geen behagen heeft, en hij is de oorzaak van Gods gestrenge mishagen en toorn. God was nooit voldaan met de vormelijke belijdenis en uitwendige plichtsbetrachting en dienst van hen, die niet volharden. Hij zag daaronder de huichelarij in hun harten, en Hij wordt grotelijks vertoornd wanneer hun vormelijke godsdienst eindigt in openbaren afval van den godsdienst. Hij ziet dat met groot mishagen, zij zijn een belediging voor Hem.

C. De apostel besluit met de verklaring van zijn goede hope voor hem zelven en voor deze Hebreeën, zij zullen het kenmerk en de gelukzaligheid der rechtvaardigen niet verzaken, en in het oordeel en de ellende der godlozen niet vervallen, vers 39. Maar wij zijn niet enz., dat is: Ik hoop dat wij niet behoren onder degenen, die zich onttrekken. Ik hoop dat gij en ik, die reeds grote beproevingen doorgestaan hebben, en daarin ondersteund zijn door de genade Gods, die ons geloof versterkte, niet te eniger tijd aan ons zelven zullen overgelaten worden, om ons ten verderve terug te trekken, maar dat God ons staande zal houden door Zijn grote kracht, door het geloof ter zaligheid. Merk op:

a. Belijders kunnen langen tijd den goeden weg gaan, en eindelijk zich terugtrekken, en dit zich terugtrekken van God is een terugtrekken ten verderve, hoe verder wij ons van God afwenden, des te dichter naderen wij het verderf.

b. Zij, die in tijden van grote beproeving gelovig gehouden zijn, hebben reden om te hopen dat dezelfde genade overvloedig zal zijn om hen te helpen, door het geloof te blijven leven, tot zij het einde van hun geloof en hun lijdzaamheid verkrijgen, namelijk de zaligheid hunner zielen. Indien wij uit het geloof leven en in het geloof sterven, zullen onze zielen voor eeuwig zalig worden.

HOOFDSTUK 11

1 Het geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet.
2 Want door hetzelve hebben de ouden getuigenis bekomen.
3 Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het woord Gods is toebereid, alzo dat de dingen, die men ziet, niet geworden zijn uit dingen, die gezien worden.
4 Door het geloof heeft Abel een meerdere offerande Gode geofferd dan Kain, door hetwelk hij getuigenis bekomen heeft, dat hij rechtvaardig was, alzo God over zijn gave getuigenis gaf; en door hetzelve geloof spreekt hij nog, nadat hij gestorven is.
5 Door het geloof is Enoch weggenomen geweest, opdat hij den dood niet zou zien; en hij werd niet gevonden, daarom dat hem God weggenomen had; want voor zijn wegneming heeft hij getuigenis gehad, dat hij Gode behaagde.
6 Maar zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen. Want die tot God komt, moet geloven, dat Hij is, en een Beloner is dergenen, die Hem zoeken.
7 Door het geloof heeft Noach, door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde van de dingen, die nog niet gezien werden, en bevreesd geworden zijnde, de ark toebereid tot behoudenis van zijn huisgezin; door welke ark hij de wereld heeft veroordeeld, en is geworden een erfgenaam der rechtvaardigheid, die naar het geloof is.
8 Door het geloof is Abraham, geroepen zijnde, gehoorzaam geweest, om uit te gaan naar de plaats, die hij tot een erfdeel ontvangen zou; en hij is uitgegaan, niet wetende, waar hij komen zou.
9 Door het geloof is hij een inwoner geweest in het land der belofte, als in een vreemd land, en heeft in tabernakelen gewoond met Izak en Jakob, die medeerfgenamen waren derzelfde belofte.
10 Want hij verwachtte de stad, die fondamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is.
11 Door het geloof heeft ook Sara zelve kracht ontvangen, om zaad te geven, en boven den tijd haars ouderdoms heeft zij gebaard; overmits zij Hem getrouw heeft geacht, Die het beloofd had.
12 Daarom zijn ook van een, en dat een verstorvene, zovelen in menigte geboren, als de sterren des hemels, en als het zand, dat aan den oever der zee is, hetwelk ontallijk is.
13 Deze allen zijn in het geloof gestorven, de beloften niet verkregen hebbende, maar hebben dezelve van verre gezien, en geloofd, en omhelsd, en hebben beleden, dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren.
14 Want die zulke dingen zeggen, betonen klaarlijk, dat zij een vaderland zoeken.
15 En indien zij aan dat vaderland gedacht hadden, van hetwelk zij uitgegaan waren, zij zouden tijd gehad hebben, om weder te keren;
16 Maar nu zijn zij begerig naar een beter, dat is, naar het hemelse. Daarom schaamt Zich God hunner niet, om hun God genaamd te worden; want Hij had hun een stad bereid.
17 Door het geloof heeft Abraham, als hij verzocht werd, Izak geofferd, en hij, die de beloften ontvangen had, heeft zijn eniggeborene geofferd,
18 Tot denwelken gezegd was: In Izak zal u het zaad genoemd worden overleggende, dat God machtig was, hem ook uit de doden te verwekken;
19 Waaruit hij hem ook bij gelijkenis wedergekregen heeft.
20 Door het geloof heeft Izak zijn zonen Jakob en Ezau gezegend aangaande toekomende dingen.
21 Door het geloof heeft Jakob, stervende, een iegelijk der zonen van Jozef gezegend, en heeft aangebeden, leunende op het opperste van zijn staf.

22 Door het geloof heeft Jozef, stervende, gemeld van den uitgang der kinderen Israels, en heeft bevel gegeven van zijn gebeente.
23 Door het geloof werd Mozes, toen hij geboren was, drie maanden lang van zijn ouders verborgen, overmits zij zagen, dat het kindeken schoon was; en zij vreesden het gebod des konings niet.
24 Door het geloof heeft Mozes, nu groot geworden zijnde, geweigerd een zoon van Farao's dochter genoemd te worden;
25 Verkiezende liever met het volk van God kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben;
26 Achtende de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom te zijn, dan de schatten in Egypte; want hij zag op de vergelding des loons.
27 Door het geloof heeft hij Egypte verlaten, niet vrezende den toorn des konings; want hij hield zich vast, als ziende den Onzienlijke.
28 Door het geloof heeft hij het pascha uitgericht, en de besprenging des bloeds, opdat de verderver der eerstgeborenen hen niet raken zou.
29 Door het geloof zijn zij de Rode zee doorgegaan, als door het droge; hetwelk de Egyptenaars, ook verzoekende, zijn verdronken.
30 Door het geloof zijn de muren van Jericho gevallen, als zij tot zeven dagen toe omringd waren geweest.
31 Door het geloof is Rachab, de hoer, niet omgekomen met de ongehoorzamen, als zij de verspieders met vrede had ontvangen.
32 En wat zal ik nog meer zeggen? Want de tijd zal mij ontbreken, zou ik verhalen van Gideon, en Barak, en Samson, en Jeftha, en David, en Samuel, en de profeten;
33 Welken door het geloof koninkrijken hebben overwonnen, gerechtigheid geoefend, de beloftenissen verkregen, de muilen der leeuwen toegestopt;
34 De kracht des vuurs hebben uitgeblust, de scherpte des zwaards zijn ontvloden, uit zwakheid krachten hebben gekregen, in den krijg sterk geworden zijn, heirlegers der vreemden op de vlucht hebben gebracht;
35 De vrouwen hebben hare doden uit de opstanding weder gekregen; en anderen zijn uitgerekt geworden, de aangeboden verlossing niet aannemende, opdat zij een betere opstanding verkrijgen zouden.
36 En anderen hebben bespottingen en geselen geproefd, en ook banden en gevangenis;
37 Zijn gestenigd geworden, in stukken gezaagd, verzocht, door het zwaard ter dood gebracht; hebben gewandeld in schaapsvellen en in geitenvellen; verlaten, verdrukt, kwalijk gehandeld zijnde;
38 Welker de wereld niet waardig was hebben in woestijnen gedoold, en op bergen, en in spelonken, en in holen der aarde.
39 En deze allen, hebbende door het geloof getuigenis gehad, hebben de belofte niet verkregen;
40 Alzo God wat beters over ons voorzien had, opdat zij zonder ons niet zouden volmaakt worden.

In het slot van het vorige hoofdstuk heeft de apostel de genade des geloofs en een leven uit het geloof aanbevolen als het beste behoedmiddel tegen afval. Thans weidt hij uit over de natuur en de vruchten van deze uitnemende genade.

I. Hare natuur en de eer, die zij verleent aan allen, die leven in hare beoefening, vers 1-3.

II. De grote voorbeelden, die wij in het Oude Testament hebben, van hen die door het geloof leefden, en buitengewone dingen deden en leden door de kracht van deze genade, vers 4-38.

III. De voordelen, die wij onder het Evangelie hebben van de beoefening dezer genade, boven de gelovigen, die leefden onder het Oude Testament, vers 39, 40.

Hebreeën 11:1-3

Hier hebben wij een bepaling of beschrijving van de genade des geloofs in twee delen.

1. Het is een vaste grond der dingen, die men hoopt, vers 1. Geloof en hoop gaan samen, en dezelfde dingen, die voorwerpen zijn van onze hoop, zijn het ook van ons geloof. Het geloof is de vaste overtuiging en verwachting dat God alles vervullen zal, wat Hij ons in Christus beloofd heeft, en deze overtuiging is zo sterk, dat zij aan de ziel in zekeren zin het bezit en een tegenwoordige vrucht van die dingen geeft, zij bewerkt in de ziel een vasten grond door de eerstelingen en den voorsmaak ervan, zodat de gelovigen door de beoefening des geloofs vervuld zijn met onuitsprekelijke vreugde en heerlijkheid. Christus woont door het geloof in de ziel, en de ziel wordt vervuld met al de volheid Gods, zover haar tegenwoordige toestand toelaat, zij ondervindt de waarachtige zelfstandigheid van de voorwerpen des geloofs.

2. Het is een bewijs der zaken, die men niet ziet, vers 1. Het geloof stelt aan den geest voor ogen de waarachtigheid van de dingen, die het lichamelijk oog niet kan onderscheiden. Het geloof is de vaste toestemming der ziel in de goddelijke openbaring in al haar delen, en zet er haar zegel op dat God getrouw is. Het geloof is de volle goedkeuring van al wat God geopenbaard heeft als heilig, rechtvaardig en goed, het helpt de ziel in de toepassing op zich zelve van dat alles met behoorlijke genegenheid en pogingen. En daardoor komt het voor den gelovige in de plaats van het gezichtsvermogen, en is voor de ziel alles wat de zintuigen voor het lichaam zijn. Dat geloof is slechts eigen mening of inbeelding, dat de onzichtbare dingen voor de ziel niet tot werkelijkheid maakt, en veroorzaakt dat de ziel handelt in overeenstemming met hun natuur en gewicht.

II. Een voorstelling van de eer, die het bracht over allen, die het beoefend hebben, vers 2.

Door hetzelve hebben de ouden getuigenis bekomen, de oude gelovigen, die in de eerste eeuwen der wereld leefden. Merk op:

1. Het ware geloof is een oude genade, en heeft de meeste aanspraak op oudheid, het is geen nieuwe uitvinding, geen nieuwerwetse verbeelding, het is een genade, die in de ziel der mensen geplant werd, sedert er een genadeverbond in de wereld afgekondigd werd, en het is in beoefening gebracht van den aanvang der openbaring af, de oudste en beste mensen ter wereld waren altijd gelovigen.

2. Hun geloof was hun eer, en het bracht hun eer. Zij waren een eer voor hun geloof, en hun geloof was een eer voor hen. Zij hebben daardoor getuigenis bekomen, en God heeft gezorgd dat die getuigenis bewaard bleef en dat er getuigenis gegeven werd van de uitnemende dingen, die zij door de kracht van deze genade verricht hebben. De grote daden des geloofs verdienen getuigd te worden, en kunnen verdragen getuigd te worden, en die getuigenis zal de eer van de ware gelovigen verbreiden.

III. Hier hebben wij een van de eerste daden en artikelen des geloofs, dat groten invloed op al de andere heeft, en dat alle gelovigen bezitten in elke eeuw en in alle delen van de wereld, namelijk de schepping der wereld door het woord Gods, niet uit reeds bestaande stof, maar uit niets, vers 3. De genade des geloofs werpt zowel een blik achterwaarts als een blik voorwaarts, zij ziet niet alleen

vooruit naar het einde der wereld, maar ook terug naar den aanvang der wereld. Door het geloof verstaan wij veelmeer van de schepping der wereld dan wij er ooit door het blote oog onzer rede van te weten kunnen komen. Het geloof oefent geen dwang uit op ons verstand, maar is het een helpende vriend. Wat geeft het geloof ons nu te verstaan ten opzichte van de wereld, dat is van de schepping van het heelal?

1. Dat deze wereld niet eeuwig is, dat ze niet op ene of andere wijze zichzelf voortbracht, maar dat ze door iemand gemaakt is.

2. Dat de maker van het heelal is God, Hij is de maker van alle dingen, Hij moet dus God zijn.

3. Dat Hij de wereld met grote nauwkeurigheid gemaakt heeft, Hij heeft haar toebereid, elk onderdeel op zijn eigen plaats gesteld en geschikt gemaakt om aan zijn doel te beantwoorden en daardoor de volkomenheid van den Schepper bekend te maken.

4. Dat God deze wereld maakte door Zijn woord, dat is door Zijn inwonende wijsheid en Zijn eigen Zoon en door Zijn werkenden wil.

Hij spreekt en het is er, Psalm 33:9.

5. Dat de wereld zo toebereid werd uit niets, en niet uit enige voorwereldlijke stof, het tegendeel van het algemeen aangenomen beginsel: uit niets wordt niets. Dat is altijd waar van geschapen kracht, maar heeft geen betrekking op God, die roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren, en gebiedt hun te bestaan. Deze dingen verstaan wij door het geloof. De Bijbel geeft ons het getrouwste en nauwkeurigste bericht aangaande den oorsprong aller dingen, en wij zijn gehouden dat te geloven en niet het bijbels verhaal van de schepping te wraken of te ontkennen, omdat het niet overeenkomt met sommige van onze hersenschimmen, die voor vele geleerde maar verleide mannen de eerste schreden naar het ongeloof geweest zijn, welke door verscheidene andere gevolgd werden.

Hebreeën 11:4-31

Nadat de apostel ons een meer algemene beschrijving van de genade des geloofs gegeven heeft, stelt hij nu voor ons verschillende uitnemende voorbeelden uit de Oud Testamentische tijden, en deze kunnen verdeeld worden in twee groepen.

1. Zij, wier namen vermeld worden, en wier bijzondere geloofsdaden en geloofsoefening worden beschreven.

2. Zij, wier namen alleen vermeld worden en van wier geloofsdaden in het algemeen melding gemaakt wordt, terwijl aan den lezer wordt overgelaten in de gewijde geschiedenis op te zoeken en daarna op hen toe te passen wat hij dienaangaande vinden kan. Wij hebben hier dus eerst hen, wier namen niet alleen genoemd worden, maar van wie ook hun bijzondere geloofsoefening en geloofsdaden vermeld worden.

I. Het eerste voorbeeld van geloof, dat hier genoemd wordt, is Abel. Het is merkwaardig dat de Geest Gods het niet geschikt geoordeeld heeft ons hier iets te zeggen over het geloof van onze eerste ouders, en toch heeft de kerk Gods algemeen, door vromen eerbied, het als aangenomen beschouwd, dat God hun berouw schonk en geloof in het beloofde zaad, dat Hij hen onderrichtte omtrent het geheim der offeranden, dat zij hun kinderen daarin onderwezen, dat zij barmhartigheid bij God vonden, nadat zij zich zelven en geheel hun nakomelingschap in het ongeluk gestort hadden. Maar God heeft deze zaak altijd onder enigen twijfel gelaten, als een waarschuwing voor allen, wie grote gaven geschonken zijn en in wie veel vertrouwen gesteld wordt, om zich nooit ongelovig te tonen, nu God onze eerste voorouders niet uitdrukkelijk op de lijst der gelovigen opgenomen heeft. Het begint met Abel, een van de eerste heiligen, van al Adams nakomelingen de eerste martelaar voor den godsdienst, die uit het geloof leefde en er voor stierf, en daarom een geschikt voorbeeld is voor de Hebreeën om na te volgen. Merk op:

1. Wat Abel deed door het geloof. Hij offerde een meerdere offerande Gode dan Kaïn, een meer vol en volmaakt offer, pleioona thusian. Hier leren wij uit:

A. Dat God na den val voor de kinderen der mensen een nieuwen weg opende om in godsdienstige verering tot Hem weer te keren. Dit is een van de eerste voorbeelden van gevallen mensen, die met aanbidding tot God naderen, en het was een wonder van barmhartigheid, dat niet alle gemeenschap tussen God en den mens door den val afgesneden was.

B. Na den val moest God geëerd worden door offeranden: een wijze van verering, die den mens leidde tot belijdenis van zonden, en het verzaken van de zonde, en het belijden van het geloof in een Verlosser, die een rantsoen voor de zielen der mensen zou zijn.

C. Dat er van den aanvang af een merkwaardig verschil bestaan heeft tussen de aanbidders. Hier zijn twee mensen, broeders, die God gaan vereren, en toch was er tussen hen een groot verschil. Kaïn was de oudere broeder, maar Abel had den voorrang. Niet de eerstgeboorte, maar de genade maakt den mens waarlijk eerwaardig. Het verschil komt in hun personen aan het licht. Abel was een oprecht man, een rechtvaardig man, een waar gelovige. Kaïn was een formalist en had geen beginsel van bijzondere genade. Het kwam aan het licht in hun beginselen. Abel handelde door de kracht des

geloofs, Kaïn alleen uit gevolg van opvoeding of door zijn natuurlijk geweten gedrongen. Er was ook een zeer merkwaardig verschil in hun offeranden: Abel bracht een slachtoffer van verzoening, van de eerstelingen der kudde, hij erkende dat hij een zondaar was, die den dood verdiend had en op barmhartigheid hoopte allen door die grote offerande. Kaïn bracht alleen een offerande van erkentenis, een bloot dankoffer, de vrucht van den grond, dat kon, ja dat moest misschien, ook gebracht worden in den staat der onschuld, hier was geen belijdenis van zonden en geen uitzien naar een rantsoen, en dat was een zeer wezenlijk gebrek in Kaïns offer. Er zal altijd verschil zijn tussen hen, die God vereren, sommigen zullen trachten Hem tevreden te stellen met leugens, anderen zullen getrouw zijn met de heiligen, sommigen, gelijk de Farizeeën, zullen steunen op hun eigen gerechtigheid, anderen, als de tollenaar, zullen hun zonden belijden en zich werpen op de barmhartigheid van God en Christus.

2. Wat Abel won bij zijne offerande. Het oorspronkelijke verhaal lezen we in Genesis 4:4.

En God zag Abel en zijn offerande aan, zijn persoon als iemand die genade verkregen had, zijn offer als vrucht van die genade, voornamelijk de genade des geloofs. Hier wordt ons gezegd, dat hij door dat geloof sommige bepaalde voordelen verkregen had.

A. Getuigenis, dat hij rechtvaardig was, een gerechtvaardigd, geheiligd, aangenomen mens was, dat, zeer waarschijnlijk hem geopenbaard werd door vuur van den hemel, dat zijn slachtoffer aanstak en verteerde.

B. God gaf hem getuigenis van de rechtvaardigheid van zijn persoon, door hem het aannemen van zijne gave kenbaar te maken. Wanneer het vuur, het teken van Gods gerechtigheid, het offer verteerde, was dat een bewijs, dat Gods barmhartigheid den offeraar aannam ter wille van het grote offer.

C. Door dat geloof spreekt hij nog nadat hij gestorven is. Hij heeft de eer van een onderwijzend, sprekend geval te hebben achtergelaten. En wat spreekt hij tot ons? Wat moeten wij er uit leren?

a. Dat de gevallen mens verlof heeft om in aanbidding tot God te gaan, met hoop op aanneming.

b. Dat, zo onze offeranden en onze personen zullen aangenomen worden, dat alleen kan door geloof in den Middelaar.

c. Dat de aanneming door God een bijzondere en buitengewone gunst is.

d. Dat zij, die deze gunst van God verkrijgen, de wangunst en boosheid van de wereld moeten verwachten.

e. Dat God de onrechtvaardigheden, Zijn volk aangedaan, niet ongestraft laten zal, of hun lijden onvergolden. Dat zijn zeer goede en nuttige onderrichtingen, maar toch spreekt het bloed der besprenging betere dingen dan dat van Abel.

f. Dat God niet toeliet dat Abels geloof met hem stierf, maar dat het in anderen herleefde, die even heerlijk geloof zouden verkrijgen. En dat deed Hij binnen korten tijd, zoals wij in het volgende vers lezen.

II. Het geloof van Henoch, vers 5. Hij is de tweede van deze ouden, die door het geloof getuigenis gekregen hebben. Merk op:

1. Wat hier van hem getuigd wordt. In deze plaats (en in Genesis 5:22 en verder.) lezen wij:

A. Hij wandelde met God, dat is: hij was werkelijk, uitnemend, daadwerkelijk, toenemend en volhardend, godvruchtig in zijn gelijkvormigheid aan God, gemeenschap met God en behaaglijkheid aan God.

B. Hij werd weggenomen, dat hij den dood niet zien zou. Er werd niets van hem op aarde gevonden, God nam hem, ziel en lichaam, op in den hemel, zoals Hij die heiligen doen zal, die bij Christus' tweede komst levend op aarde overgebleven zullen zijn.

C. Dat hij voor zijne wegneming getuigenis gehad heeft, dat hij Gode behaagde. Hij had het bewijs daarvan in zijn eigen geweten, en de Geest Gods getuigde met zijnen geest. Zij, die door het geloof met God wandelen in een zondige wereld, behagen God, en Hij zal hun de bewijzen van Zijne gunst geven en ere op hen leggen.

2. Wat hier gezegd wordt van zijn geloof, vers 6. Er wordt gezegd dat het zonder geloof onmogelijk is Gode te behagen, zonder zulk een geloof, dat ons doet wandelen met God, een werkzaam geloof. En dat wij niet tot God kunnen komen zonder te geloven dat God is en een beloner is dergenen, die Hem zoeken.

A. Die tot God komt, moet geloven dat Hij is, en dat Hij is wat Hij is, wat Hij zich zelven in de Schrift geopenbaard heeft te zijn, een wezen met oneindige volmaaktheden, bestaande in drie personen: Vader, Zoon en Heilige Geest. Het praktische geloof aan het bestaan van God, zoals ons dat in Zijn woord geopenbaard is, moet een machtige band van ontzag om onze zielen slaan, een breidel zijn om ons van de zonden terug te houden, en een aansporing om alle geboden van evangelische gehoorzaamheid na te leven.

B. Dat Hij een beloner is dergenen, die Hem zoeken. Merk hier op:

a. Door den val hebben wij God verloren, wij hebben het licht, de liefde, het leven, de gelijkenis en de gemeenschap Gods verloren.

b. God kan door ons gevonden worden door Christus, den tweeden Adam.

c. God heeft de wegen en middelen voorgeschreven, waardoor Hij gevonden kan worden, door stipte oplettendheid voor Zijne uitspraken, nakoming van Zijne instellingen, het zoeken van Zijne dienaren, die hun bediening getrouw vervullen, het omgaan met Zijn volk, het letten op Zijn voorzienige leiding, en het in alle dingen wachten op zijn genadige nabijheid.

d. Zij, die God in dezen weg wensen te vinden, moeten Hem vlijtig zoeken, zij moeten vroeg, ernstig en aanhoudend zoeken. Zij zullen Hem zoeken en vinden, wanneer zij Hem zoeken met hun gehele hart, en wanneer zij Hem eens gevonden hebben als hun verzoenden God, zullen zij zich nooit de moeite, die zij daartoe aangewend hebben, berouwen.

III. Het geloof van Noach, vers 7.

1. De grond van Noachs geloof, een waarschuwing, die hij van God ontvangen had omtrent dingen, die nog niet gezien werden. Hij had een goddelijke openbaring, door stem of verschijning, dat is niet bekend, maar het was zulk ene, die in zijn eigen waarneming onwankelbaar bleef, hij werd door goddelijke aanspraak vermaand aangaande dingen, die nog niet gezien werden. Dat is: van een groot en gestreng oordeel, zoals de wereld nog nooit gezien had en waarvan naar menselijke berekening nog niet het minste teken waar te nemen was. Deze geheime waarschuwing moest hij aan de wereld mededelen, die zeer zeker hem en zijn boodschap beide verachten zou. God waarschuwt gewoonlijk de zondaars alvorens Hij slaat, en wanneer dan Zijn waarschuwingen veronachtzaamd worden, valt de slag des te heviger.

2. De werkzaamheid van Noachs geloof, en den invloed, dien het had beiden op zijn geest en op zijn daden.

A, Op zijn geest. Het gaf hem vrees voor Gods oordelen, bevreesd geworden zijnde. Het geloof oefent eerst invloed uit op onze geneigdheid, daarna op onze daden, en het geloof werkt op onze geneigdheid zo, dat ze zich voegen naar het geopenbaarde onderwerp. Indien dat iets goeds is, wekt het geloof liefde en verlangen op, is het iets kwaads, dan verwekt het vrees.

B. De gezegende vruchten en beloning van het geloof van Noach. Zijn geloof had invloed op zijn praktijk. Zijne vrees, opgewekt door het geloof aan Gods bedreiging, bewoog hem om de ark toe te bereiden, waarbij hij zonder twijfel den toorn en den smaad van het gehele boze geslacht tegen zich in ‘t harnas joeg. Hij trad niet met God in tweegesprek, waarom hij nu een ark maken moest, en of hij wel bekwaam zou zijn om het te doen, en of die ark wel alles zou kunnen bevatten wat er in geborgen moest worden, en of hij wel zulke stormen zou kunnen doorstaan. Zijn geloof legde aan al zulke tegenwerpingen het zwijgen op en hij ging met ernst aan het werk.

3. Gezegende vrucht en grote beloning droeg Noachs geloof.

A. Hij zelf en zijn huis werden er door gered, toen een gehele wereld van zondaars rondom hem verloren ging. God redde zijn gezin om zijnentwil, het was goed voor hen dat zij zonen en dochters van Noach waren, het was goed voor deze vrouwen dat zij in Noachs familie gehuwd waren, misschien hadden zij in andere geslachten rijke huwelijken kunnen sluiten, maar dan zouden ook zij verdronken zijn. Wij zeggen wel eens: "Het is een goed ding om een bezitting te hebben!" maar het is een goed ding om een verbond te hebben.

B. Daardoor heeft hij wereld veroordeeld. Zijn heilige vrees veroordeelde hun zekerheid en ijdel vertrouwen, zijn geloof veroordeelde hun ongeloof, zijn gehoorzaamheid veroordeelde hun opstand en afkeer. Goede voorbeelden zullen zondaren bekeren of veroordelen. Er is iets zeer overtuigends in een leven van stipte heiligheid en ontzag voor God, het beveelt zich voor Gods aangezicht aan bij

het geweten van ieder, en de bozen worden er door geoordeeld. Dat is de beste wijze, waarop Gods volk de godlozen kan veroordelen, niet door harde en verwijtende taal, maar door een heilig voorbeeldig leven.

C. Hierdoor is hij geworden een erfgenaam der rechtvaardigheid, die naar het geloof is.

a. Hij was in het bezit van een ware, rechtvaardig makende gerechtigheid, hij was er de erfgenaam van.

b. Dit zijn recht als erfgenaam had hij door het geloof in Christus, als lid van Christus en kind van God, en indien hij een kind was, zo was hij een erfgenaam. Zijne rechtvaardiging kwam voort uit zijne aanneming, door het geloof in het beloofde zaad. Wanneer wij verwachten in den groten en vreeslijken dag des Heeren gerechtvaardigd en gered te zullen worden, laat ons dan nu onze ark toebereiden, ons aandeel aan Christus verzekeren, en in de ark des verbonds. En laat ons dat spoedig doen, voordat de deur gesloten wordt, want er is in geen ander zaligheid.

IV. Het geloof van Abraham, den vriend van God, en den vader der gelovigen, in wie de Hebreeën roemden, en van wie zij hun afstamming en hun voorrechten verkregen. En daarom gaat de apostel, ten einde hun welgevallig te zijn en hun voordeel te doen, breder in op heldhaftige daden van Abrahams geloof, meer dan op dat van een der andere aartsvaders. En in het midden van zijn bespreking van Abrahams geloof, behandelt hij het geloof van Sara, wier dochters de vrouwen zijn zo zij voortgaan in weldoen.

1. De grond van Abrahams geloof, de roeping en de belofte van God, vers 8.

A. Deze roeping, die een zeer beproevende roeping was, kwam van God en was daarom een voldoende grond voor geloof en regel voor gehoorzaamheid. De wijze waarop hij geroepen werd, deelt Stephanus mede in Handelingen 7:2, 3: De God der heerlijkheid verscheen onzen vader Abraham, nog zijnde in Mesopotamië, eer hij woonde in Charran, en zei tot hem: Ga uit uw land en uit uwe maagschap, en kom in een land, dat Ik u wijzen zal. Dit was een daadwerkelijke roeping, waardoor hij bekeerd werd van de afgoderij van zijns vaders huis, Genesis 12:1. Deze roeping werd vernieuwd na zijns vaders dood in Charran. Merk op:

a. De genade Gods is onbeperkt vrij, om sommigen van de slechtste mensen te nemen en hen tot de beste te maken.

b. God moet tot ons komen alvorens wij tot Hem komen.

c. In het roepen en bekeren van zondaren verschijnt God als de God der heerlijkheid en werkt een heerlijk werk in de ziel.

d. Hij roept ons niet alleen om de zonde te verlaten, maar ook het zondige gezelschap en al wat onbestaanbaar is met onze toewijding aan Hem.

e. Wij moeten geroepen worden om niet alleen goed te beginnen, maar ook goed voort te gaan.

f. Hij wil niet dat Zijn volk ergens anders rusten zal dan in het hemelse Kanaän.

B. De belofte van God. God beloofde Abraham, dat hij de plaats, waarheen hij geroepen werd, erfelijk bezitten zou, maar onderwijl zou hij het hemelse Kanaän tot erfenis verkrijgen, en in vervolg van tijd zou zijn nakomelingschap het aardse Kanaän beërven.

a. God roept Zijn volk tot een erfenis, door Zijn daadwerkelijke roeping maakt Hij hen tot Zijne kinderen en daardoor tot erfgenamen.

b. Deze erfenis komt niet onmiddellijk in hun bezit, zij moeten er enigen tijd naar wachten, maar de belofte is vast en zal op Gods tijd vervuld worden.

c. Het geloof der ouders brengt dikwijls zegen over de nakomelingen.

2. De oefening van Abrahams geloof, hij betoonde een onbepaalden eerbied voor Gods roeping.

A. Hij is uitgegaan, niet wetende waar hij komen zou. Hij stelde zich in de hand van God, om hem te brengen waar het Hem behaagde. Hij erkende Gods wijsheid. het bekwaamst om hem te leiden, en onderwierp zich aan diens wil, als de beste om alles hem betreffende te bepalen. Onvoorwaardelijk vertrouwen en geloof zijn wij aan God verschuldigd, en aan Hem alleen. Allen, die waarlijk geroepen zijn onderwerpen hun eigen wil en wijsheid aan den wil en de wijsheid van God. En het is wijsheid van hen dat ze zulks doen, ofschoon zij niet altijd den weg weten, kennen zij toch den gids, en dat is hun voldoende.

B. Hij is een inwoner geweest in het land der belofte als in een vreemd land. Dat was ene oefening van zijn geloof. Merk op:

a. Hoe Kanaän het land der belofte genoemd wordt, ofschoon het alleen beloofd was en nog niet bezeten werd.

b. Hoe Abraham in Kanaän leefde, niet als erfgenaam en eigenaar, maar alleen als vreemdeling. Hij beproefde niet de oude inwoners uit te drijven, en begon geen oorlog tegen hen om hen uit de bezitting te verjagen, maar hij vergenoegde zich er mede om als vreemdeling daar te verkeren, hun onvriendelijkheid geduldig te verdragen, dankbaar enige gunst van hen te ontvangen, en zijn hart gericht te houden op zijn tehuis, het hemelse Kanaän.

c. Hij heeft in tabernakelen gewoond met Izaak en Jakob, zijn medeërfgenamen van dezelfde belofte. Hij leefde daar zonder vaste woonplaats, elke dag gereed om op te trekken, en zo moeten wij allen in deze wereld leven. Hij had goed gezelschap en dat was hem tot groten troost op zijn zwerftochten. Abraham leefde tot Izaak vijf en zeventig jaar oud was, en Jakob vijftien jaar. Izaak en Jakob waren erfgenamen van dezelfde belofte, want de belofte werd vernieuwd aan Izaak, Genesis 26:3, en aan Jakob, Genesis 28:13. Alle heiligen zijn erfgenamen van dezelfde belofte. De belofte is gedaan aan de gelovigen en hun kinderen, en aan zo velen als de Heere onze God er toe roepen zal. En het is heerlijk te zien als ouders en kinderen gezamenlijk door deze wereld reizen als erfgenamen van de hemelse erfenis..

3. De ondersteuning van Abrahams geloof, vers 10. Hij verwachtte de stad, die fondamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester Gods is. Merk hier op:.

A. De beschrijving, die van den hemel gegeven wordt. Het is een stad, een geregelde maatschappij, wèl gevestigd, wèl verdedigd, wèl voorzien. Het is een stad, die fondamenten heeft, de onveranderlijke voornemens en de almachtige wil Gods, de oneindige verdiensten en het middelaarschap van den Heere Jezus Christus, de beloften van een eeuwig verbond, haar eigen zuiverheid, en de volmaaktheid van haar inwoners. Haar kunstenaar en bouwmeester is God. Hij ontwierp het plan, Hij bouwde daarnaar, Hij heeft een versen en levenden weg daarheen geopend en dien voor Zijn volk bereid, Hij stelt hen in het bezit ervan, verkiest hen daarvoor, en Hijzelf is de inhoud en de gelukzaligheid van die stad.

B. Merk op den betamelijken eerbied, dien Abraham voor deze hemelse stad had, hij verwachtte haar, hij geloofde dat er zulk een toestand was, hij wachtte op haar en wandelde in dien tussentijd in haar door het geloof, hij had opgewekte en verblijdende hoop, dat hij op Gods tijd veilig daarheen gebracht zou worden.

C. De invloed, dien dit had op zijn wandel op aarde, dat ondersteunde hem onder al de beproevingen van zijn zwervenden staat, hielp hem om geduldig al de ongemakken daarvan te verdragen, en al de verplichtingen daarvan te vervullen, volhardende tot het einde.

V. Midden in het verhaal van Abraham, voegt de apostel een beschrijving van het geloof van Sara. Merk hier op:

1. De moeilijkheden van Sara’s geloof, die zeer groot waren.

A. Het overwicht van ongeloof voor een tijd. Zij had gelachen om de belofte, alsof die onmogelijk kon vervuld worden.

B. Zij was buiten den weg van haar plicht gegaan door ongeloof, door Hagar aan Abraham tot vrouw te geven, opdat hij een nakomelingschap zou krijgen. Deze haar zonde zou het voor haar moeilijker maken om later door het geloof te handelen.

C. De grote onwaarschijnlijkheid van de beloofde zaak, dat zij de moeder van een zoon zou worden toen de natuurlijke weg onmogelijk was geworden en zij over den leeftijd gekomen was.

2. De werkzaamheid van haar geloof. Haar ongeloof werd vergeven en vergeten, maar haar geloof overwon en wordt vermeld. Zij heeft Hem getrouw geacht, die het beloofd had, vers 11. Zij ontving de belofte als een belofte van God, en, daarvan overtuigd, oordeelde zij terecht dat Hij haar kon en zou vervullen, hoe onmogelijk dat ook voor haar verstand scheen, want de getrouwheid Gods maakt het onmogelijk dat Hij Zijn volk zou misleiden.

3. De vruchten en de beloning van haar geloof.

A. Zij heeft kracht ontvangen om zaad te geven. De natuurlijke kracht, zowel als die der genade, is van God, Hij kan de onvruchtbare ziel vruchtbaar maken zowel als de onvruchtbare baarmoeder.

B. Zij heeft een kind gebaard, een kind van het mannelijk geslacht, het kind der belofte, den troost van den gevorderden leeftijd zijner ouders, de hoop van de toekomende eeuwen.

C. Uit hem, uit dezen zoon, kwam voort een talrijke nakomelingschap van voortreffelijke personen, als de sterren des hemels, vers 12, een grote, machtige en vernieuwde natie, beter dan al de andere der wereld, een volk van heiligen, de bijzondere kerk en het volk van God, en-wat de hoogste eer en beloning was-uit hem kwam voort, naar het vlees, de Messias, die boven allen is, God geprezen tot in eeuwigheid.

VI. De apostel gaat nu over tot het vermelden van het geloof van de overige aartsvaders, Izaak en Jakob, en de anderen van dit gelukkig geslacht, vers 13. Merk op:

1. De beproeving van hun geloof door de onvolmaaktheid van hun toenmaligen toestand. Zij hadden de beloften niet ontvangen, dat is: zij hadden de beloofde dingen niet verkregen, zij waren niet in bezit gesteld van Kanaän, zij hadden nog niet de uitbreiding van hun geslacht gezien, zij hadden niet Christus in het vlees gezien. Merk op:

A. Velen, die deel hebben aan de beloften, ontvangen de beloofde dingen niet.

B. Ene onvolmaaktheid van den tegenwoordigen toestand der heiligen op aarde is, dat hun geluk meer ligt in belofte en uitzicht dan in een dadelijk genot en bezitting. De evangelische staat is meer volmaakt dan de aartsvaderlijke, omdat meer van de beloften nu vervuld zijn. De hemelse staat zal de meest-volmaakte van alle zijn, want dan zullen alle beloften geheel vervuld zijn.

2. De werkzaamheid van hun geloof tijdens dien onvolmaakten toestand der dingen. Ofschoon zij de belofte niet ontvangen hadden:

A. Zij hebben ze van verre gezien. Het geloof heeft een helder en sterk oog, en kan de beloofde barmhartigheden op verren afstand zien. Abraham zag den dag van Christus toen die nog verre was, en is verblijd geweest, (Johannes 8:56).

B. Zij hebben die geloofd, zij waren overtuigd dat de belofte waarachtig was en vervuld zou worden. Het geloof bevestigt dat God getrouw is, en voldoet daardoor de ziel.

C. Zij hebben die omhelsd. Hun geloof was een toestemmend geloof. Het geloof heeft een langen arm en kan de zegeningen op groten afstand aangrijpen, kan ze tot zich brengen, ze liefhebben en zich er in verheugen, en daardoor het genot er van vervroegen.

D. Zij hebben beleden dat zij gasten en vreemdelingen op aarde waren. Merk op:

a. Hun toestand: Gasten en vreemdelingen. Zij zijn vreemdelingen als heiligen, wier tehuis de hemel is, zij zijn pelgrims als reizigers op weg naar dat tehuis, ofschoon dikwijls armelijk en langzaam.

b. Hun erkenning van dezen toestand: zij schamen er zich niet voor, beide hun mond en hun wandel belijden hun tegenwoordigen toestand. Zij verwachten weinig van de wereld. Zij geven er niet om er veel belang bij te hebben. Zij trachten elke belemmering ter zijde te leggen, zij schorten hun lenden

op, zij letten op hun weg, trachten gezelschap en gelijken tred met hun medereizigers te houden, verwachten bezwaren, verdragen die geduldig en verlangen er naar om thuis te komen.

E. Hierdoor gaven zij duidelijk te kennen, dat zij een ander vaderland zochten, vers 14, den hemel, hun eigen vaderland. Want hun geestelijke geboorte is vandaar, hun beste betrekkingen zijn daar en daar is hun erfenis. Dat vaderland zoeken zij, daarnaar gaat hun verlangen uit, dat bedoelen zij, daar spreken zij over, zij zijn ijverig bezig om hun recht daarop te bewijzen, hun gedrag er naar in te richten, hun wandel daar te hebben en ten laatste in het bezit er van te komen.

F. Zij leveren voldoende bewijs voor de oprechtheid van hun belijdenis. Want:

a. Zij gedenken niet aan dat land, waar zij uit kwamen, vers 15. Zij hunkeren niet naar den overvloed van vermaken die daar zijn, en voelen er geen berouw over dat ze die verlaten hebben. Zij, die eens waarlijk en zaligmakend geroepen zijn uit een staat van zonde, hebben geen verlangen om daarin weer te keren, zij kennen nu betere dingen.

b. Zij maakten geen gebruik van de gelegenheden om daarheen weer te keren. Zij hadden zulke gelegenheden. Zij hadden tijd genoeg om terug te gaan, zij hadden natuurlijke kracht voor de reis, zij kenden den weg. Degenen, die met hen rondtrokken, zouden gewillig genoeg geweest zijn om met hen mede te gaan. Hun oude vrienden zouden hen gaarne weer ontvangen hebben. Zij hadden genoeg bezitting om de moeiten van de reis te doorstaan en te bekostigen. Vlees en bloed, en een slechte raadgever, hebben hen misschien zo nu en dan aangemoedigd om terug te gaan. Maar zij bleven, onder alle ontmoedigingen en tegen alle verzoeking in, standvastig zich hechten aan God en aan hun plicht. Dat moeten wij allen doen. Ons zal geen gelegenheid ontbreken om tegen God in opstand te komen, maar wij moeten de getrouwheid van ons geloof en van onze belijdenis tonen door standvastig blijven bij Hem tot het einde onzer dagen. Hun oprechtheid bleek niet alleen daarin, dat zij niet naar hun vroegere land terugkeerden, maar ook daarin dat zij begerig waren naar een beter, dat is naar het hemelse. Merk op: Ten eerste. Het hemelse vaderland is beter dan enig ander op aarde, het is beter gelegen, beter van alles goeds voorzien, beter tegen alle kwaad beveiligd, de werkzaamheden, de genoegens, het gezelschap, alles is er beter dan in het beste op deze aarde.

Ten tweede. Alle ware gelovigen verlangen naar dat betere vaderland, en hoe sterker hun geloof is, des te vuriger zal hun verlangen zijn.

A. Zij stierven in het geloof aan deze belofte, zij leefden niet alleen door het geloof er aan, maar zij stierven in de volle overtuiging dat al die beloften vervuld zouden worden aan hen en de hunnen, vers 13. Het geloof hield het uit tot het einde. Stervende verkregen zij door het geloof de verzoening, berustten zij in den wil van God, blusten zij al de vurige pijlen des duivels, overwonnen zij de vreze des doods, ontnamen zij hem zijn prikkel, en gaven zij gaarne de wereld met al haar wel en wee afscheid. Het was de werkzaamheid huns geloofs.

3. Zie nu de genadige en grote beloning van hun geloof. Daarom schaamt zich God hunner niet, om hun God genaamd te worden, want Hij had hun een stad bereid, vers 16.

A. God is de God van alle ware gelovigen, het geloof geeft hun deel aan God en aan al Zijne volheid.

B. Hij wordt hun God genoemd. Hij zelf noemt zich Ik ben de God van Abraham, en de God van Izaak en de God van Jakob, Hij geeft hun verlof Hem zo te noemen, en Hij geeft hun den Geest der aanneming, door welken zij roepen: Abba, Vader!

C. Niettegenstaande hun geringheid van nature, hun slechtheid door de zonde en de armoede van hun uitwendigen toestand, schaamt zich God niet hun God genoemd te worden, zo groot is Zijn neerbuiging, zo lief heeft Hij hen. Daarom mogen zij zich niet schamen Zijn volk genoemd te worden, niet een hunner, die het waarlijk zijn, al worden ze door de wereld ook nog zo veracht. En voor alles: laat hen zorg dragen dat ze nooit een schaamte en een schande voor hun God worden, en daardoor Hem tarten om zich hunner te schamen, maar laat hen zo handelen, dat ze Hem een naam, een prijs en een heerlijkheid zijn.

D. Om dit te bewijzen heeft God hun een stad bereid, een gelukzaligheid in overeenstemming met de betrekking, waarin Hij hen opgenomen heeft. Want er is niets in deze wereld, dat beantwoordt aan Gods liefde voor Zijn volk waardoor Hij zich hun God noemt, en indien God hun niets beters kon of wilde geven dan deze wereld aanbiedt, dan zou Hij zich schamen hun God genoemd te worden. Nu Hij hen in zulk een betrekking tot zich genomen heeft, zal Hij ook dienovereenkomstig voor hen zorgen. Nu Hij den naam van hun God aangenomen heeft, zal Hij daar ook aan beantwoorden en volkomen daarnaar handelen. En in den hemel heeft Hij geheel datgene voor hen bereid, dat met dien naam en die betrekking overeenkomt, zodat nooit tot Gods verwijt en oneer kan gezegd worden, dat Hij een volk tot Zijn eigen kinderen aangenomen heeft en daarna geen dienovereenkomstige voorziening voor hen gemaakt heeft. De overweging daarvan moet de liefde ontvlammen, de begeerte versterken, den ijver aanvuren van het volk Gods om die stad te bereiken, die Hij voor hen bereid heeft.

VIII. Nadat de apostel gesproken heeft van het geloof der anderen, keert hij terug tot Abraham en herinnert ons de grootste verzoeking en de grootste geloofsdaad, zowel in de geschiedenis van den vader der gelovigen als van een van zijn geestelijk zaad, en dat was de offerande van Izaak. Door het geloof heeft Abraham, als hij verzocht werd, Izaak geofferd, en hij, die de beloften ontvangen had, heeft zijn eniggeborenen geofferd. Merk op in dit grote voorbeeld:

1. De beproeving en de oefening van Abrahams geloof. Hij werd inderdaad beproefd. In Genesis 22:1 lezen wij: Daarna verzocht God Abraham, niet tot zonde, want daartoe verzoekt God niemand: maar alleen om zijn geloof en zijne gehoorzaamheid te beproeven. God had vroeger Abrahams geloof verzocht of beproefd, toen Hij hem wegriep uit zijn vaderland en zijns vaders huis, -toen hij door een hongersnood genoodzaakt werd Kanaän te verlaten en naar Egypte te gaan, -toen hij verplicht werd de vijf koningen te bevechten om Lot te verlossen, - toen Sara door Abimelech weggenomen werd, en in vele andere gevallen. Maar deze beproeving was groter dan die alle, hem werd geboden zijn zoon Izaak te offeren. Lees het verhaal in Genesis 22 en ge zult zien dat elk woord een beproeving was: Neem nu uw zoon, uw enigen, dien gij liefhebt, Izaak, en ga heen naar het land Moria, en offer hem aldaar tot een brandoffer, op een van de bergen, dien Ik u zeggen zal. Neem uw zoon, niet een van uw beesten of slaven, maar uw enigen zoon bij Sara, Izaak, uw lachverwekker, het kind van uw vreugde en blijdschap, dien gij liefhebt als uw eigen ziel, neem hem mede naar een verwijderde plaats, een reis van drie dagen, naar het land Moria, en verlaat hem niet alleen daar, maar offer hem tot een brandoffer Groter beproeving werd nooit enigen mens opgelegd, De apostel noemt hier enige dingen op, die zeer veel bijdroegen tot de grootheid van de beproeving.

A. Hij werd hem opgelegd nadat hij de belofte ontvangen had, dat uit Izaak zijn geslacht zou gebouwd worden, dat in hem het zaad zou genoemd worden, vers 18, en dat hij een van de voorvaderen van den Messias zou zijn, in wie alle geslachten der aarde zouden gezegend worden, zodat toen hij geroepen werd om Izaak te offeren, het scheen alsof hij geroepen werd om zijn eigen geslacht te verwoesten en te vernietigen, de belofte van God teniet te doen, de verschijning van Christus te voorkomen, de gehele wereld te verwoesten, de hoop en de zaligheid van zijn eigen ziel op te offeren en met een slag de gehele kerk te vernietigen, -een vreeslijke beproeving!

B. Dat deze Izaak de eniggeboren zoon van Sara was, de enige die hij bij haar had, en de enige die de erfgenaam der belofte zou zijn. Ismael zou aardse grootheid verkrijgen. De beloften van een nakomelingschap en van den Messias moesten door middel van dezen zoon vervuld worden of in 't geheel niet, zodat afgezien nog van de tedere liefde, die hij hem toedroeg, al zijn verwachtingen aan hem verbonden waren en moesten vergaan indien Izaak hem ontviel. Al had Abraham nog zoveel zonen gehad: deze was de enige, op wie de belofte sloeg dat alle geslachten der aarde in hem gezegend zouden worden. Een zoon, dien hij zolang verwacht had, dien hij op zo buitengewone wijze verkregen had, aan wie zijn hart zo gehecht was-dien zoon moest hij offeren tot een brandoffer, en dat met eigen hand, het was een beproeving, waaronder de sterkste geest, die ooit in enig menselijk lichaam woonde, moest bezwijken.

2. De werkzaamheid van Abrahams geloof in die grote verzoeking, hij gehoorzaamde, hij offerde Izaak, zijn onderworpen ziel gaf hem aan God over in gedachten, en hij stond gereed om het overeenkomstig Gods bevel door de daad te doen, hij ging door tot het uiterste ogenblik, en zou er mee voortgegaan zijn indien God het niet verhinderd had. Niets is tederder en roerender dan dit woord van Izaak: Mijn vader, zie hier het vuur en het hout, maar waar is het lam, ten brandoffer? weinig denkende dat hij het lam zou zijn. Maar Abraham wist het en toch ging hij verder naar het grote doel.

3. De ondersteuning van zijn geloof. Die moest zeer groot zijn, want de beproeving was zeer groot. Hij overlegde dat God machtig was, hem ook uit de doden te verwekken, vers 18. Zijn geloof werd ondersteund door het gevoel, dat hij had van de almacht Gods, die instaat was de doden op te wekken, hij zei dat tot zich zelven en onderdrukte al zijne twijfelingen. Het schijnt niet dat hij enig tegenbevel of verhindering van het offer verwachtte, zulk een verwachting zou de beproeving en daarmee de zegepraal van zijn geloof verijdeld hebben, maar hij wist dat God machtig was Izaak ook uit de doden te verwekken, en hij geloofde dat God zulks doen zou, omdat er zulke grote dingen van zijn zoon afhingen, die niet konden geschieden indien Izaak niet voortleefde. Merk op:

A. God is machtig de doden op te wekken, de dode lichamen en de dode zielen.

B. Het geloof daaraan moet ons door de grootste moeilijkheden en beproevingen, die over ons komen kunnen, heen helpen.

C. Het is onze plicht onze angsten en twijfelingen te onderdrukken door de beschouwing van Gods almacht.

4. De beloning van zijn geloof in deze grote beproeving, vers 19. Hij kreeg zijn zoon bij gelijkenis uit den dood weer.

A. Hij heeft zijn zoon wedergekregen. Hij stond hem af aan God en God gaf hem terug. De beste wijze om onze vertroostingen te genieten is ze Gode op te dragen, Hij zal ze ons terug geven met vriendelijkheid.

B. Hij kreeg hem terug uit den dood, want hij had hem ter dood overgegeven, hij was voor hem een dood kind, en de teruggave was niets minder dan een opstanding.

C. Dit was ene gelijkenis van iets anders. Het was een gelijkenis van de offerande en opwekking van Christus, van wie Izaak een type was. Het was een gelijkenis en onderpand van de heerlijke opstanding van alle ware gelovigen, wier leven niet verloren is, maar met Christus verborgen in God. Thans komen wij tot het geloof van andere Oud Testamentische heiligen, die met name genoemd worden onder bijvoeging van de bijzondere beproevingen en werkzaamheden van hun geloof.

VIII. Het geloof van Izaak, vers 20. Iets daarvan is reeds ingeweven in de geschiedenis van Abraham, en hier hebben wij iets van bijzonderen aard, door het geloof heeft hij zijn beide zonen, Jakob en Ezau, gezegend aangaande toekomende dingen. Merk hier op:

1. De werkzaamheid van zijn geloof. Hij heeft zijne zonen, Jakob en Ezau, gezegend aangaande toekomende dingen. Hij zegende hen, dat is: hij gaf hen aan God over in het verbond, hij beval hun God en den godsdienst aan, hij bad voor hen en voorzegde hun, wat hun toestand en die van hun afstammelingen zou zijn, -gelijk wij vinden in Genesis 27.. Merk hier op:

A. Beiden, Jakob en Ezau, werden gezegend als kinderen van Izaak, ten minste ten aanzien van tijdelijke goederen. Het is een groot voorrecht het kind van gelovige ouders te zijn, en dikwijls gaat het slechte kinderen van goede ouders in de wereld beter ter wille van hun ouders, want in het verbond zijn ook de tegenwoordige dingen begrepen, maar zij zijn niet de beste dingen, en niemand kan als geliefd of gehaat herkend worden door het bezit of het gemis van deze dingen.

B. Jakob had den voorrang en den voornaamsten zegen, waaruit blijkt dat de genade en de wedergeboorte de mensen boven hun medemensen verheft en voor de beste zegeningen bestemt, en dat het aan Gods vrijmachtige genade hangt uit hetzelfde geslacht den een aan te nemen en den ander achter te laten, den een lief te hebben en den ander te haten, want het gehele geslacht van Adam is van nature hatelijk voor God. Indien de ene zijn deel heeft in deze wereld en de ander in de toekomende, dan heeft God dat verschil gemaakt, want zelfs de gemakken van deze wereld zijn meer en beter dan een der mensenkinderen verdient.

2. De moeilijkheden, waarmee Isaak’s geloof te strijden had.

A. Het scheen dat hij vergeten had hoe God de zaak beslist had bij de geboorte van zijn beide zonen, Genesis 25:23. Dit had voor hem voortdurend een geldige regel moeten zijn, maar hij werd geslingerd door natuurlijke liefde en algemene gewoonte, die aan den eerstgeborene een dubbel deel van eer, liefde en voordeel geeft.

B. Hij handelde in deze zaak met zekere aarzeling. Hij verschrikte met zeer grote verschrikking, Genesis 27:33, en beschuldigde Jakob dat hij den zegen weggenomen had, vers 33, 35. Maar desniettegenstaande, het geloof van Izaak herstelde zich, en hij bekrachtigde den zegen: Ik heb hem

gezegend, ook zal hij gezegend wezen. Rebekka en Jakob mogen niet verontschuldigd worden over de onbehoorlijke middelen, die zij aanwendden om den zegen te verkrijgen, maar God wil gerechtvaardigd worden ook wanneer Hij zelfs de zonden der mensen doet dienen aan de voornemens van Zijne heerlijkheid. Daar nu het geloof op deze wijze bij Izaak het ongeloof overwon, behaagde het Gode de zwakheid van zijn geloof voorbij te gaan, te rekenen met de oprechtheid er van, en hem op te nemen onder de ouden, die door het geloof getuigenis hebben verkregen.

IX. Het geloof van Jakob, vers 21. Door het geloof heeft Jakob, stervende, een iegelijk der zonen van Jozef gezegend, en heeft aangebeden, leunende op het opperste van zijn staf. Er zijn een grote menigte voorbeelden van Jakobs geloof, zijn leven was een leven des geloofs, en zijn geloof werd sterk geoefend. Maar het heeft God behaagd twee uit de vele feiten des geloofs van dezen aartsvader af te zonderen, buiten hetgeen reeds vermeld is in de geschiedenis van Abraham. Merk hier op:

1. De geloofsdaden van Jakob, hier vermeld.

A. Hij zegende een iegelijk der zonen (beide zonen) van Jozef: Efraim en Manasse. Hij nam hen aan onder het getal van zijn eigen zonen, en daardoor in de gemeente van Israël, ofschoon zij in Egypte geboren waren. Het is zonder twijfel een groot voorrecht door belijdenis en voorkeur bij de zichtbare kerk Gods gevoegd te worden, maar meer nog om dat in geest en waarheid te zijn.

a. Hij maakte hen beiden hoofden van stammen, alsof zij zijn eigen zonen waren.

b. Hij bad voor hen, dat zij beiden door God gezegend mochten worden.

c. Hij voorzegde dat zij gezegend zouden worden, maar gelijk Izaak vroeger, verkoos hij den jongeren boven den ouderen, Efraim, en ofschoon Jozef hen zo geplaatst had dat de rechterhand zijns vaders op het hoofd van Manasse zou gelegd worden, legde Jakob die met opzet op het hoofd van Efraim, en hij deed dat onder goddelijke leiding, want hij kon niet zien. En daardoor toonde hij aan dat de gemeente uit de heidenen, de jongere, overvloediger zou gezegend worden dan die uit de Joden, de oudere.

B. Hij heeft aangebeden, leunende op het opperste van zijn staf, dat is: hij dankte God voor hetgeen deze voor hem gedaan had en voor het uitzicht op aanstaande zegeningen dat hij had, en hij bad voor hen die hij achterliet, opdat de godsdienst in zijn geslacht mocht voortleven, nadat hij heengegaan was. Hij deed dit leunende op het opperste van zijn staf. Hij aanbad niet, zoals de papisten dromen, een beeld van God, dat in den knop van zijn staf gesneden was, maar hij gaf een bewijs van grote lichamelijke zwakheid, dat hij niet instaat was in bed op te zitten zonder op een staf te leunen. Maar dat was hem geen verontschuldiging om God niet aan te roepen, hij wilde dat met ziel en lichaam doen zo goed hij kon, ofschoon hij het niet zo goed doen kon als hij wilde. Hij toonde daardoor zijne afhankelijkheid van God en bevestigde zijn toestand als pelgrim, zijn vermoeidheid van de wereld en zijn gewilligheid om ter ruste te gaan.

2. De tijd en de gelegenheid, waarin Jakob aldus door zijn geloof handelde, hij was stervende. Hij leefde uit het geloof en hij stierf uit en in het geloof. Ofschoon de genade des geloofs ons van

algemeen nut is gedurende ons leven, zo is zij het voornamelijk in ons sterven. Het geloof heeft zijn grootste werk het laatst te doen, door de gelovigen te helpen goed te eindigen, te sterven in den Heere, Hem vererende door geduld, hoop en vreugde, en daardoor een getuigenis achter te laten van de waarheid van Gods woord en de uitnemendheid Zijner wegen, tot overtuiging en bevestiging van allen, die hen in hun laatste ogenblikken bijstaan. De beste wijze, waarop ouders hun loop kunnen eindigen, is door hun kinderen te zegenen en God aan te bidden in de stervensuur.

X. Het geloof van Jozef, vers 22. Merk hier op:

1. Wat hij deed door zijn geloof. Stervend heeft hij gemeld van den uittocht der kinderen Israël's en heeft bevel gegeven van zijn gebeente. Men leest dat in Genesis 50:24, 25. Jozef was uitnemend in zijn geloof, ofschoon hij niet de hulpmiddelen bezat, die zijn broeders hadden. Hij werd verkocht naar Egypte. Hij werd beproefd door verzoekingen, door zonden, door vervolging, om zijne oprechtheid te bewaren. Hij werd beproefd door verhoging en macht aan het hof van Farao en toch hield zijn geloof het ten einde toe uit.

A. Hij maakte door het geloof melding van den uittocht der kinderen Israël's, dat de tijd zou komen, waarin zij uit Egypte zouden verlost worden. En hij deed dat om twee redenen. Hij wilde hen waarschuwen tegen het denkbeeld van zich in Egypte te vestigen, omdat dit nu voor hen een land van overvloed en rust was, en ook wilde hij hen steunen onder de bezwaren en droefenissen, die hij voorzag dat daar over hen komen zouden. Daarbij deed hij het om zich zelven te troosten zodat hij, ofschoon hij niet zou leven om hun bevrijding te zien, in het geloof daaraan kon sterven.

B. Hij gaf bevel aangaande zijn gebeente, dat zij het in Egypte on begraven moesten bewaren, totdat God hen uit dat huis der dienstbaarheid zou bevrijden, en dat zij dan zijn beenderen mede naar Kanaän moesten nemen om ze daar ter aarde te bestellen. Ofschoon de gelovigen voornamelijk acht geven op hun zielen, kunnen zij toch hun lichamen niet geheel veronachtzamen, want die zijn leden van Christus en delen van Hem zelven, die ten laatste zullen opgewekt worden en met die zielen verenigd voor eeuwig gelukkig zullen zijn. Jozef gaf dit bevel, niet omdat hij meende dat zijn begraven-worden in Egypte verkeerden invloed zou hebben op zijn ziel of de opstanding van zijn lichaam zou verhinderen, (gelijk de oude rabbijnen fabelden dat alle Joden, die buiten Kanaän stierven en begraven werden, ondergronds naar dat land zouden vervoerd worden om daar op te staan), maar om te getuigen:

a. Dat ofschoon hij leefde en stierf in Egypte, hij toch niet leefde en stierf als Egyptenaar, maar als Israëliet,

b. Dat hij een betekenisvolle begrafenis in Kanaän verkoos boven een schitterende in Egypte,

c. Dat hij met zijn volk gaan wilde zover hij kon, ofschoon hij niet zover kon gaan als hij wilde,

d. Dat hij geloofde in de opstanding der doden en in de gemeenschap, die zijn ziel met de afgestorven heiligen zou hebben, gelijk zijn lichaam met hun dode lichamen,

e. Om hen te verzekeren dat God met hen zou zijn in Egypte, en hen daaruit op zijn tijd en zijne wijze lossen zou.

2. Wanneer het geloof van Jozef op deze wijze werkzaam was, evenals in het geval van Jakob: toen hij stervende was. God geeft meermalen aan Zijn volk zeer levendige vertroostingen in de ure van hun sterven, en wanneer Hij dat doet is het hun plicht daarvan, indien zij er toe instaat zijn, mededeling te doen aan de hen omringenden, ter heerlijkheid van God, ter ere van hun godsdienst en tot welzijn van hun broederen en vrienden.

XI. Het geloof van de ouders van Mozes. Dit is aangehaald uit Exodus 2:3 en verder. Merk hier op:

1. De daad huns geloofs, zij verbergden hun zoon drie maanden. Ofschoon in het geschiedverhaal allen de moeder van Mozes genoemd wordt, schijnt het uit hetgeen hier gezegd wordt, dat ook zijn vader niet alleen er in toestemde, maar er stem in had. Het is een gezegend ding, wanneer echtgenoten gezamenlijk een juk des geloofs hebben, als erfgenamen van de genade Gods, en wanneer zij samenwerken in godsdienstig opzicht ten goede van hun kinderen, om hen te bewaren van al wat niet alleen hun leven kan verwoesten maar ook hun zielen verderven. Mozes werd al zeer jong vervolgd en moest verborgen gehouden worden, daarin was hij een type van Christus, die vervolgd werd zodra hij geboren was en wiens ouders verplicht waren tot zijn behoud met hem in Egypte te vluchten. Het is een grote barmhartigheid wanneer een volk vrij is van boze wetten en bepalingen, maar indien dat niet het geval is, moeten wij door alle wettige middelen voor onze veiligheid zorgen. In dit geloof van de ouders van Mozes was enig ongeloof gemengd, maar het behaagde God dat te overzien.

2. De reden voor hun handelwijze. Zonder twijfel moest natuurlijke liefde hen er toe bewegen, maar er was meer. Zij zagen dat het kindeke schoon was, Exodus 2:2, uitnemend schoon, Handelingen 7:20, asteios tooi theooi, schoon voor God. Er was in hem iets ongewoons, de schoonheid des Heeren straalde uit hem, als een voorspelling dat hij tot iets groots geboren was, en dat door omgang met God eens zijn aangezicht zou stralen, Exodus 34:29, welke schitterende daden hij zou doen voor de bevrijding van Israël, en hoe eenmaal zijn naam zou schitteren in de gewijde geschiedenis. Soms, niet altijd, is het uiterlijk de spiegel van het inwendige.

3. De zegepraal van hun geloof over hun vrees. Zij vreesden het gebod des konings niet, Exodus 1:22. Dat was een boos en wreed gebod, al de mannelijke zuigelingen in Israël moesten vernietigd worden bij hun geboorte opdat de naam van Israël van de aarde zou verdwijnen. Maar zij vreesden niets zozeer als nu hun kind op te leveren, zij namen in aanmerking, dat wanneer geen der pasgeboren jongens gespaard bleef, dat het einde en de uiterste verwoesting van de kerk Gods en van den waren godsdienst zou zijn, en dat, ofschoon iemand in hun tegenwoordigen toestand van dienstbaarheid en verdrukking den dood boven het leven verkiezen zou, zij toch geloofden dat God Zijn volk zou bewaren, en dat de tijd komende was, waarin het voor de Israëlieten meer de moeite waard zou zijn om te leven. Sommigen moesten hun eigen leven wagen om dat van hun kinderen te redden, en zij besloten dat te doen, zij wisten dat het gebod des konings in beginsel boos was en inging tegen de wet Gods en tegen de natuur, en daarom geen gezag had of verplichtingen oplegde. Het geloof is het grote behoedmiddel tegen slaafse mensenvrees, want het plaatst God voor de ziel, en toont haar de ijdelheid van het schepsel en zijn ondergeschiktheid aan den wil en de macht van God.

XII. Het geloof van Mozes zelf, vers 24, 25 en verder. Hier merken wij op:

1. Een daad van zijn geloof, waardoor hij de wereld overwon.

A. Hij heeft geweigerd een zoon van Farao's dochter genaamd te worden. Hij was haar vondeling en haar lieveling, zij had hem tot haar zoon aangenomen, en dat weigerde hij.

a. Hoe groot was deze verzoeking voor Mozes! De dochter van Farao was, naar men meent, zijn enig kind, en zij zelve kinderloos, en na Mozes gevonden en opgevoed te hebben, besloot zij hem tot zich te nemen en als haar zoon te erkennen. Zo had hij grote kans van koning van Egypte te worden, en zou hij daardoor voor Israël nuttig kunnen zijn.

b. Hoe heerlijk was zijne overwinning over deze grote beproeving. Hij heeft geweigerd een zoon van Farao's dochter genaamd te worden, opdat hij niet de grotere ere zou gering schatten van een zoon van Abraham, den vader der gelovigen, te zijn, hij heeft geweigerd een zoon van Farao, s dochter genaamd te worden, uit vreze dat hij daardoor zowel den waren godsdienst als zijne betrekking tot Israël verloochenen zou, en zonder twijfel zou hij dit gedaan hebben indien hij de eer aangenomen had, en daarom weigerde hij edelmoedig.

B. Hij verkoos liever met het volk van God kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben, vers 25. Hij was gewillig het lot van Gods volk te delen ofschoon het een lijdenslot was, opdat hij ook hiernamaals zijn aandeel in hun lot verkrijgen mocht, liever dan al de zinnelijke zondige vermaken aan Farao's hof te genieten, die toch slechts voor een tijd zouden zijn en gestraft worden met eeuwige ellende. Hierin handelde hij verstandig zowel als godsdienstig, hij overwon de verzoeking van werelds vermaak evenals hij vroeger de verzoeking van werelds aanzien overwonnen had.

a. De vermaken der zonde zullen slechts kort duren, zij moeten eindigen in spoedig berouw of in spoedigen ondergang.

b. De genietingen der wereld, en voornamelijk die aan een hof, zijn zeer dikwijls genietingen der zonde en ze zijn dat altijd wanneer wij ze niet genieten kunnen zonder God en Zijn volk te verlaten. Een waar gelovige zal ze weigeren, indien ze hem op die voorwaarde aangeboden worden.

c. Lijden is verkieslijk boven zonde, er is meer kwaad in de kleinste zonde dan er in het grootste lijden zijn kan.

d. Het verzacht het pijnlijke van het lijden zeer wanneer wij lijden met het volk van God, deelhebbend aan dezelfde belangen en bezield door dezelfden Geest.

C. Hij achtte de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom te zijn dan de schatten van Egypte, vers 25. Zie hoe Mozes de dingen tegen elkaar weegt: in de ene schaal legt hij het slechtste van den godsdienst: de versmaadheid van Christus, en in de andere het beste van de wereld: de schatten van Egypte. En in zijn oordeel, dat door het geloof geleid werd, was het slechtste van den godsdienst zwaarder dan het beste van de wereld. De versmaadheid van de kerk Gods is de versmaadheid van Christus, die is, en altijd geweest is, het hoofd der gemeente. Hier overwint Mozes de rijkdommen der wereld, zoals hij tevoren haar eer en haar genietingen overwonnen had. Gods volk is en is altijd geweest een versmaad volk. Christus acht zich zelven gesmaad als zij gesmaad worden, en terwijl

Hij dus deelneemt aan hun versmaadheid, ontvangen zij rijkdommen, groter rijkdommen dan de schatten van het voornaamste koninkrijk der wereld, want Christus zal het hun vergelden met de kroon der heerlijkheid, die onvergankelijk is. Het geloof onderscheidt dit, rekent er mede en handelt er naar.

2. De tijdsomstandigheid, waarin Mozes door zijn geloof deze overwinning op de wereld behaalde, en op al haar eer, genot en rijkdom: Nu groot geworden zijnde, vers 24. Hij was niet alleen tot jaren des onderscheids gekomen, had niet slechts enige ondervinding opgedaan, maar hij was volwassen, hij was veertig jaren oud. Sommigen beschouwen dit als een verkleining van zijn overwinning, dat hij haar zo laat behaalde en zijn keuze niet vroeger deed. Maar het is veel meer een vergroting van zijn eer van zelfverloochening en overwinning over de wereld, dat hij deze keuze deed toen hij voor oordeel en genot rijp geworden was, en geheel instaat om te weten wat hij doen of laten moest. Het was niet de daad van een kind, dat blinkende prullen voor goud aanziet, maar ze kwam voort uit de overweging van een gerijpt oordeel. Het is een schoon ding wanneer mensen ernstig godsdienstig zijn midden in wereldse bezigheden en genietingen en de wereld verachten wanneer zij het best instaat zijn om volop van haar te genieten.

3. Wat het geloof van Mozes sterkte en ondersteunde tot zulk een hoogte, dat het hem in staat stelde om die grote overwinning op de wereld te behalen. Hij zag op de vergelding des loons, dat is, menen sommigen, de verlossing uit Egypte, maar ongetwijfeld wordt hier veel meer bedoeld, de heerlijke vergelding van geloof en getrouwheid in de toekomende wereld. Merk op:

a. De hemel is een grote vergelding, die niet alleen al onze ontberingen, maar ook al onze voorstellingen overtreft. Hij is een vergelding overeenkomstig met den prijs, die er voor betaald is, het bloed van Christus, overeenkomstig de volmaaktheden Gods en ten volle beantwoordende aan al Zijn beloften. Hij is een vergelding des loons, omdat hij gegeven wordt door een rechtvaardig Rechter, om de gerechtigheid van Christus, aan rechtvaardige personen, overeenkomstig de rechtvaardige voorwaarden van het genadeverbond.

b. De gelovigen mogen en moeten op deze vergelding des loons zien, zij moeten er zich gemeenzaam mee maken, haar verwachten en dagelijks met vreugde naar haar uitzien. Dat zal blijken een wegwijzer op hun reispad te zijn, een magneet die hun harten trekt, een zwaard dat hun vijanden overwint, een aansporing tot het vervullen van hun plicht, en een versterking onder al de moeilijkheden van werk en lijden.

4. Wij komen nu tot een ander voorbeeld van het geloof van Mozes: namelijk, dat hij Egypte verliet. Door het geloof heeft hij Egypte verlaten, niet vrezende den toorn des konings, vers 27. Merk hier op:

A. Het gevolg van zijn geloof. Hij verliet Egypte met al zijn macht en vermaken, en nam op zich Israël daar uit te leiden. Tweemalen verliet Mozes Egypte:

a. Als een verondersteld misdadiger, toen de toorn des konings tegen hem ontbrandde, omdat hij den Egyptenaar gedood had, Exodus 2:14, en daar wordt gezegd dat hij vreesde, doch niet de vrees van wanhoop, maar de vrees van voorzichtigheid, om zijn leven te redden.

b. Als een heerser en koning in Jeschurun, nadat God hem gebruikt had om Farao te vernederen en gewillig te maken om Israël te laten trekken.

B. De overwinning van zijn geloof. Het verhief hem boven de vrees voor des konings toorn. Ofschoon hij wist dat die toorn groot was en in de eerste plaats tegen hem brandde, en dat de koning optrok aan het hoofd van een geweldig leger om hem te vervolgen, werd hij niet ontmoedigd, maar sprak tot Israël: Vrees niet! Exodus 14:13. Zij, die Egypte verlaten, kunnen den toorn der mensen verwachten, maar zij behoeven niet te vrezen, want zij zijn onder leiding van dien God, die machtig is zich door den toorn der mensen heerlijk te maken, en de gevolgen er van tegen te houden.

C. Het beginsel waardoor zijn geloof in deze daden handelde. Hij hield zich vast als ziende den Onzienlijke. Hij hield onoverwinnelijken moed onder alle gevaar en verdroeg al de vermoeienis van zijn zending, die zeer groot was, en dat als zag hij den onzienlijken God.

a. De God, met wie wij te doen hebben, is een onzienlijke God, Hij wordt door onze zintuigen en door ons oog niet waargenomen. Dat toont de dwaasheid aan van hen, die voorgeven afbeeldingen te maken van God, dien geen mens gezien heeft of zien kan.

b. Door het geloof kunnen wij den onzienlijken God zien. Wij kunnen ten volle verzekerd worden van Zijn bestaan, van Zijne voorzienigheid, en van Zijn genadige en machtige tegenwoordigheid.

c. Zulk een zien van God zal de gelovige in staat stellen om ten einde toe te verdragen alles wat ze ook op hun weg mogen ontmoeten.

5. Wij hebben hier een ander voorbeeld van het geloof van Mozes: in de uitrichting van het Pascha en de besprenging van het bloed, vers 28. Het verhaal daarvan vinden wij in Exodus 12:13-23. Ofschoon al de kinderen Israël's dit Pascha hielden, gaf God hun de instelling daarvan door Mozes, en ofschoon het een grote verborgenheid was, gaf Mozes het door het geloof aan zijn volk en hield het in zijn eigen huis. Het Pascha was een van de plechtigste instellingen van het Oude Testament, en een zeer betekenisvol type van Christus. De gelegenheid van zijn eerste viering was zeer buitengewoon, het was in dezelfden nacht, waarin God al de eerstgeborenen der Egyptenaren sloeg, maar ofschoon de Israëlieten in hun midden woonden, ging de verwoestende engel hun huizen voorbij en spaarde hen en de hunnen. Om hen in het bezit van deze onderscheidende gunst te stellen en hen daarvoor aan te wijzen, moest een lam geslacht worden, en het bloed met een bundeltje hysop gesprengd worden op den bovendorpel en de beide zijposten van de huisdeur, het vlees van het lam moest aan het vuur gebraden en geheel gegeten worden in dezelfden nacht, met bittere kruiden. Zij moesten het eten als doortrekkende reizigers, staande, de lenden gegord, de voeten geschoeid, de staf in de hand. Zo werd het gevierd, en de slaande engel ging hen voorbij en doodde al de eerstgeborenen van Egypte. Dat opende voor Abrahams nageslacht den weg naar het land der belofte. De uitlegging van dit type is niet moeilijk.

A. Christus is dat lam, Hij is ons Pascha, Hij werd voor ons geofferd.

B. Zijn bloed moet gesprengd worden, het moet toegepast worden op allen, die er den zaligmakenden zegen van zullen genieten.

C. Het wordt daadwerkelijk toegepast alleen op de Israëlieten, het uitverkoren volk van God.

D. Het is niet te danken aan onze inwonende gerechtigheid of aan onze beste werken, dat wij verlost worden van den toorn Gods, maar aan het bloed van Christus en Zijn ingeplante gerechtigheid. Indien een der gezinnen van Israël verzuimd had het bloed op de posten der deur te sprengen, zou-al had het ook den gehelen nacht in gebed doorgebracht -de slaande engel binnengetreden en den eerstgeborene gedood hebben.

E. Waar dat bloed toegepast wordt, ontvangt de ziel den gehelen Christus en leeft door Hem.

F. Dit ware geloof maakt de zonde bitter voor de ziel, ook terwijl en omdat zij vergeving en verzoening ontvangt.

G. Al onze geestelijke voorrechten op aarde moeten ons aansporen om vroeg uit te gaan, en voorwaarts te trekken op onzen weg naar den hemel.

H. Zij, die uitgekozen en gemerkt zijn, moeten altijd de vrije en onderscheidende genade herinneren en erkennen.

XIII. Het volgende voorbeeld van geloof is dat der Israëlieten, die onder geleide van Mozes hun voorganger, de Rode Zee doortrokken. Deze geschiedenis vinden wij in Exodus 14.. Merk hier op:

1. De bewaring en den veiligen doortocht van de Israëlieten door de Rode Zee, toen er geen andere weg was om te ontkomen aan Farao en zijn leger, die hen zeer nabij vervolgden. Hier kunnen wij opmerken:

A. Israël's gevaar was zeer groot, een woedende vijand met wagens en paarden achter hen, steile rotsen en bergen aan beide zijden en de Rode Zee voor hen.

B. Hun uitredding was zeer heerlijk. Door het geloof zijn zij de Rode Zee doorgegaan als op het droge, de genade des geloofs zal ons door alle gevaren, die ons ontmoeten op onzen weg naar den hemel, heen helpen.

2. Den ondergang der Egyptenaren. Vermetel beproefden zij Israël door de Rode zee te volgen, tot hun verderf zo verblind en verhard zijnde, dat ze allen verdronken. Hun zonde was groot, hun verwoesting vreeslijk. Wanneer God richt, zal Hij overwinnen, en het is duidelijk dat de zondaars hun verwoesting aan zich zelven te wijten hebben.

XIV. Het volgende voorbeeld van geloof is dat van de Israëlieten, onder Jozua als hun aanvoerder, voor de muren van Jericho. Deze geschiedenis lezen wij in Jozua 6:5 enz. Merk hier op:

1. De middelen, die God voorgeschreven had om de muren van Jericho te doen vallen. Hun was bevolen zeven dagen achtereen dagelijks eenmaal rondom de stad te gaan en den zevenden dag zevenmaal. De priesters moesten de ark dragen bij deze rondgangen, en blazen op trompetten van ramshoorns bij den laatsten rondgang, waarop al het volk juichen moest. Daarop zouden de muren van Jericho voor hen instorten. Dat was een grote beproeving van hun geloof. De voorgeschreven

handeling scheen zeer weinig aan het beoogde doel te beantwoorden, en zou hen ongetwijfeld dagelijks blootstellen aan de minachting hunner vijanden, het zou schijnen alsof de arke Gods in gevaar was. Maar dit was de wijze van handelen, die God hun geboden had, en het behaagt Hem. grote dingen te doen door kleine en ontoereikende middelen, opdat Zijn eigen arm zichtbaar worde.

2. De grote gevolgen van de voorgeschreven middelen. De muren van Jericho vielen er door. Jericho was een grensstad van Kanaän, de eerste, die door de Israëlieten moest genomen worden. Het behaagde God haar op deze buitengewone wijze te ontmantelen, om daardoor zich zelven te verheerlijken, de Kanaänieten te verschrikken, het geloof der Israëlieten te versterken en allen roem uit te sluiten. God kan en zal op Zijn tijd en wijze allen machtigen tegenstand tegen Zijn voornemen en heerlijkheid doen vallen, en de genade des geloofs wordt door God machtig gemaakt tot het neerwerpen der sterkten. Hij zal Babylon voor het geloof van Zijn volk doen vallen en wanneer Hij iets groots voor hen te doen heeft, geeft Hij hun een groot en sterk geloof.

XV. We komen nu tot het geloof van Rachab vers 31. Onder het edele leger van geloofshelden, dat de apostel voorbij ons oog trekken laat, komt in de achterhoede Rachab, om te tonen dat God geen aannemer des persoons is. Merk hier op:

1. Wie deze Rachab was.

A. Zij was ene Kanäanitische, een vreemdelinge van hel burgerschap Israël's, en had slechts weinig steun voor haar geloof, maar toch was zij een gelovige. De kracht der goddelijke genade komt des te meer uit, wanneer zij werkt zonder de gewone genademiddelen.

B. Zij was een hoer en leidde een zondig leven. Zij hield niet alleen een openbaar huis, maar was een der publieke vrouwen van de stad, en toch geloofde zij dat de grootheid der zonden, indien men waarachtig berouw toont, de vergevende barmhartigheid Gods niet kan uitsluiten. Christus heeft den voornaamsten der zondaren gered. Waar de zonde overvloedig geweest is, is de genade veel meer overvloedig geweest.

2. Wat zij deed door haar geloof. Zij heeft de verspieders met vrede ontvangen, de mannen, welken Jozua uitgezonden had om Jericho te verspieden, (Jozua 2:6, 7). Zij heette hen niet alleen welkom, maar zij verborg hen ook voor hun vijanden, die hen zochten om hen te doden, en zij deed een goede belijdenis van haar geloof, vers 9-11. Zij bracht hen er toe om een verbond met haar te sluiten om haar en de haren gunst te bewijzen, wanneer God hun de overwinning gaf, en verzocht hun om een teken. Dat gaven zij haar: een scharlaken draad, dien zij uit het venster moest hangen, waarna zij hen met voorzichtigen en vriendelijken raad liet vertrekken.

A. Oprecht geloof openbaart zich in goede werken, vooral jegens het volk van God.

B. Het geloof is bereid voor de zaak van God en Zijn volk alle gevaren te trotseren, een oprecht-gelovige zal eerder zich zelven dan Gods zaak en volk bloot geven.

C. Een oprecht gelovige is begerig niet alleen om met God in verbond te komen, maar ook in gemeenschap met Zijn volk, en is gewillig hun lot te delen.

3. Wat zij won door haar geloof. Zij ontging het verderf, dat over de ongelovigen kwam.

A. Al haar geburen, vrienden en medeburgers kwamen om, de uiterste verwoesting overviel de stad, mensen en beesten werden gedood.

B. De oorzaak van Jericho's ondergang was ongeloof. Zij geloofden niet dat God de ware God en Israël Zijn uitverkoren volk was, ofschoon zij er voldoende bewijzen voor hadden.

C. De kenmerkende redding van Rachab. Jozua gaf streng bevel dat zij moest gespaard blijven, maar niemand behalve zij en de haren, en toen zij zorg droeg dat het afgesproken teken, de scharlaken draad, buiten hing, waren zij en de haren gered en kwamen niet om. Buitengewoon geloof, wanneer de anderen allen ongelovigen zijn niet alleen, maar zich tegen de gelovigen kanten, zal met buitengewone gunst vergolden worden in tijden van algemeen onheil.

Hebreeën 11:32-40

Nadat de apostel ons een reeks van vele uitnemende gelovigen gegeven heeft, wier namen en bijzondere beproevingen en daden des geloofs genoemd worden, besluit hij zijn verhaal met een meer algemene vermelding van een andere groep van gelovigen, wier bijzondere daden niet bij hun namen besproken worden, maar waarvan hij het opzoeken overlaat aan hen, die in de Heilige Schrift thuis zijn. En als goddelijk redenaar begint hij dit deel van zijn verhaal met een sierlijke uitdrukking: En wat zal ik nog meer zeggen? Want de tijd zou mij ontbreken! Alsof hij zeggen wilde: Het is vergeefse moeite te trachten dit onderwerp uit te putten, het zou spoedig de grenzen van een brief overschrijden, en daarom zal ik nu nog van enkelen de namen noemen en laat het aan u over om wat ik zeg verder uit te breiden.

1. Na al ons onderzoek van de Schrift, valt er altijd nog meer uit te leren.

2. Wij moeten in goddelijke dingen goed overleggen wat wij zeggen zullen en zoveel wij kunnen met den tijd rekenen.

3. Het moet ons aangenaam zijn te overwegen hoe groot het aantal gelovigen onder het Oude Testament was, hoe krachtig hun geloof was, ofschoon de voorwerpen daarvan nog niet ten volle geopenbaard waren.

4. Wij moeten het betreuren, dat nu, in den tijd des Evangelies, nu den weg des geloofs beter en duidelijker bekend is, het aantal der gelovigen zo klein en hun geloof zo zwak is.

I. In deze samenvatting noemt de apostel:

1. Gideon, wiens geschiedenis wij vinden in Richteren 6 en verder. Hij was een uitnemend werktuig, door God verwekt om Zijn volk te bevrijden van de onderdrukking door de Midianieten, hij was iemand uit een kleinen stam en onaanzienlijk geslacht, bezig met gering handwerk, het dorsen van koren, maar werd door een engel Gods op verrassende wijze gegroet met de woorden: De Heere is met u, gij strijdbare held! Gideon wilde in het eerst die eer niet aannemen, maar verzette er zich tegen door den engel nederig op zijn lagen en bedroevenden staat te wijzen. De engel des Heeren gaf hem daarna zijn opdracht en verzekerde hem van den goeden uitslag, zijn verzekering bevestigende door het vuur uit de rots. Gideon werd opgedragen een offerande te offeren, en, onderricht omtrent hetgeen hem te doen stond, trok hij op tegen de Midianieten, nadat zijn leger van twee en dertig duizend tot drie honderd was teruggebracht. Door dezen met hun fakkels en kruiken, bracht God het gehele leger der Midianieten in verwarring en tot ondergang. Hetzelfde geloof, dat Gideon zoveel moed en eer gaf, stelde hem instaat om later jegens zijne broederen met grote zachtheid en bescheidenheid te handelen. Het is de uitnemendheid van de genade des geloofs, dat terwijl het de mensen helpt om grote daden te doen, het hen terughoudt van hoge en grote gedachten van zich zelven te hebben.

2. Barak, een ander werktuig door God verwekt, om Israël te redden uit de hand van Jabin, den koning van Kanaän, Richteren 4, waar wij lezen:

A. Ofschoon hij een krijgsman was, ontving hij zijn opdracht en aanwijzingen van Deborah, ene profetes des Heeren, en hij bleef er op aandringen dat deze goddelijk-geïnspireerde vrouw den veldtocht met hem maakte.

B. Hij behaalde een grote overwinning door zijn geloof over het leger van Sisera.

C. Zijn geloof leerde hem al den prijs en de heerlijkheid daarvoor aan God te geven. Dit is de natuur des geloofs: het heeft toevlucht tot God in alle gevaren en moeilijkheden, en het brengt God den dank voor al Zijne barmhartigheden en verlossingen.

3. Simson, een ander werktuig van God, door wie Hij Israël verloste van de Filistijnen, zijn geschiedenis vinden wij in Richteren 13 -16. Daaruit leren wij dat de genade des geloofs de kracht der ziel is voor grote diensten. Indien Simson niet een sterk geloof had gehad zo goed als een sterken arm, zou hij nooit zulke grote daden hebben kunnen verrichten. Mer k op:

A. Door het geloof overwinnen Gods dienaren zelfs de brullende leeuwen.

B. Waarachtig geloof wordt erkend en aangenomen, ook al is het met vele gebreken vermengd.

C. Het geloof volhardt tot den einde, en geeft den gelovige, als hij sterft, de overwinning over den dood en al zijn dodelijke vijanden, zijn grootste overwinning behaalt hij stervende.

4. Jeftha, wiens geschiedenis wij lezen in Richteren 1

1. Hij werd verwekt om Israël te verlossen van de Ammonieten. Wanneer verschillende en nieuwe vijanden tegen Gods volk opstonden, verwekte God verscheidene en nieuwe verlossers tegen hen. In de geschiedenis van Jeftha merken wij op:

A. De genade Gods neemt dikwijls de minst waardige personen, om grote dingen voor en door hen te doen. Jeftha was een hoerenkind.

B. De genade des geloofs, waar zij ook is, wekt de mensen op om God te kennen in al hun wegen, Richteren 11:11. Jeftha beloofde al zijne geloften voor den Heere te Mizpa.

C. De genade des geloofs maakt de mensen vrijmoedig en ondernemend in een goede zaak.

D. Het geloof wekt de mensen op niet alleen om God hun geloften te doen, maar om ze ook na het ontvangen der barmhartigheid te betalen, ook al geeft dat hun hart grote droefheid en verlies, zoals in de zaak van Jeftha en zijne dochter. 5.. David, de man naar Gods hart. Weinigen hadden met groter beproevingen te kampen en weinigen toonden een krachtiger geloof. Zijn eerste optreden op het toneel was een groot bewijs van zijn geloof. Toen hij jong was had hij den leeuw en den beer verslagen, en nu moedigde zijn geloof in God hem aan om den groten Goliath te ontmoeten en hielp hem om over dien te zegepralen. Hetzelfde geloof stelde hem instaat om geduldig de ondankbare boosaardigheid van Saul en zijn gunstelingen te verdragen en te wachten tot God hem in de beloofde macht en waardigheid zou stellen. Hetzelfde geloof maakte hem een zeer voorspoedig en overwinnend vorst, en na een lang leven in deugd en eer, ofschoon niet zonder enige zware smetten

van zonde, stierf hij in het geloof, steunende op het eeuwig verbond, dat God met hem en de zijnen gemaakt had, in alle dingen geordend en wèl verzekerd. En hij liet ons in het boek der Psalmen zulke uitnemende gedenkschriften van de beproevingen en daden des geloofs na, dat die altijd de hoogste achting en liefde van Gods volk zullen hebben. 6.. Samuel, door God verwekt om een van de uitnemendste profeten en een der heersers van Israël te zijn. God openbaarde zich aan Samuel toen deze nog een kind was en ging voor t dat te doen tot zijn dood. Merk in deze geschiedenis op:

A. Zij, die waarschijnlijk tot enige uitnemendheid in het geloof zullen opgroeien, beginnen de oefening daarvan tijdig.

B. Zij, wier roeping het is den zin en den wil van God aan anderen te openbaren, moeten zelf wèl gefundeerd zijn in het geloof. 7.. Aan Samuel voegt hij toe: En de profeten, die buitengewone dienaren in de Oud Testamentische kerk waren, door God gebruikt soms om oordelen aan te kondigen, op andere tijden om beloften mede te delen, altijd om zonden te bestraffen, meermalen om merkwaardige gebeurtenissen, alleen aan God bekend, te voorzeggen. en voornamelijk om kennis te geven van den Messias, Zijn komst, persoon en bedieningen, want in Hem als middelpunt trekken zowel de profetieën als de wet zich samen. Een sterk en oprecht geloof was een van de grootste vereisten voor de rechte vervulling van zulk een bediening.

II. Nadat hij nu enige bijzondere personen genoemd heeft, gaat hij er toe over ons te verhalen wat zij door het geloof gedaan hebben. Hij noemt sommige dingen op, die men gemakkelijk op een of ander van de genoemde personen kan toepassen, maar hij vermeldt ook andere, die niet zo licht bij de hier-genoemde zijn thuis te brengen, maar moeten overgelaten worden aan algemene toepassing.

1. Zij hebben door het geloof koninkrijken overwonnen, vers 33. Dat deden David, Jozua en velen van de richteren. Leer hieruit:

A. De belangen en de macht van koningen en koninkrijken zijn dikwijls in tegenstand tegen God en Zijn volk.

B. God kan gemakkelijk al die koningen en koninkrijken verslaan, die zich tegen Hem verzetten.

C. Het geloof is een zeer nuttige en uitnemende hoedanigheid voor hen, die de oorlogen des Heeren vechten, het maakt hen rechtvaardig, moedig en wijs.

2. Zij hebben gerechtigheid geoefend, zowel in het algemeen als in het bijzonder. Het geloof gaf hun de kracht om in den weg der gerechtigheid velen van de afgoderij terug te brengen, zij geloofden God en het werd hun tot gerechtigheid gerekend, zij wandelden en handelden rechtvaardig jegens God en de mensen. Het is groter eer en gelukzaligheid om gerechtigheid te werken dan om wonderen te doen, geloof is een werkzaam beginsel voor algemene gerechtigheid.

3. Zij hebben de beloftenissen verkregen. Zowel in het algemeen als in het bijzonder. Het geloof geeft ons deel aan de beloften, door het geloof hebben wij den troost van de beloften, en het is het geloof dat ons bereidt om de beloften te verwachten en op den bepaalden tijd te ontvangen.

4. Zij hebben de muilen der leeuwen toegestopt. Dat deed Simson, Richteren 14:5, 6, en David, 1 Samuel 17:34, 35, en Daniël, Daniël 6:22. Hier leren wij:

A. De macht van God is groter dan de macht van het schepsel.

B. Het geloof verkrijgt de macht van God voor den mens, wanneer het tot Zijne heerlijkheid strekt, om wilde beesten en woeste mensen te overwinnen.

5. Zij hebben de kracht des vuurs uitgeblust. Dat deed Mozes door het gebed des geloofs, toen hij het vuur van Gods toorn bluste, die tegen de kinderen Israël's was ontbrand, Numeri 11:1, 2. Dat deden de drie jongelingen. de geloofshelden in den vurigen oven, Daniël 3:17-27. Hun geloof in God, toen zij weigerden het gouden beeld te aanbidden, dat Nebukadnezar had opgericht, stelde hen bloot aan den vurigen oven van den koning, en hun geloof verwierf hun in dien oven de kracht en de tegenwoordigheid Gods, die de hitte des vuurs zo volkomen blusten, dat zelfs de reuk van het vuur niet over hun klederen gegaan was. Nooit werd het geloof zwaarder beproefd, nooit edeler beoefend, nooit schitterender beloond, dan het hun.

6. Zij zijn de scherpte des zwaards ontvloden. David ontkwam aan de scherpte des zwaards van Goliath en van Saul. Mordechai en de Joden ontkwamen aan het zwaard van Haman. God houdt de zwaarden der mensen in Zijne hand en Hij kan de scherpte stomp maken en het zwaard, indien het Hem behaagt, van Zijn volk tegen hun vijanden keren. Het geloof houdt de hand Gods vast, die het zwaard der mensen houdt, en God heeft dikwijls zich zelven doen overwinnen door het geloof van Zijn volk.

7. Zij hebben uit zwakheid krachten gekregen. Uit nationale zwakheid, waarin de Joden door hun ongeloof dikwijls vervielen, terwijl bij de opleving van hun geloof al hun belangen opleefden en opbloeiden. Uit lichamelijke zwakheid, gelijk Hizkia, die, het woord van God gelovende, uit dodelijke ziekte werd opgewekt en zijn herstel toeschreef aan de belofte en de kracht Gods. Wat zal ik spreken? Gelijk Hij het mij heeft toegezegd, alzo heeft Hij gedaan. Heere, bij deze dingen leeft men en in dit alles is het leven van mijnen geest, Jesaja 38:15, 16. En het is dezelfde genade des geloofs, die de mensen van geestelijke zwakheid herstelt en hun de krachten vernieuwt.

8. In den krijg sterk geworden zijn. Zo ging het Jozua, David en de richteren. Waar geloof geeft kracht en geduld, want het bewerkt de kracht Gods en de zwakheid der vijanden. En zij werden niet alleen sterk, maar ook voorspoedig. God joeg de heirlegers der vreemden voor hen op de vlucht, als beloning en aanmoediging van hun geloof, van allen die vijanden van hun burgerstaat en van hun godsdienst waren, God deed hen vluchten en vallen voor Zijn gelovige dienstknechten. Gelovige en biddende veldheren aan het hoofd van gelovige en biddende legers zijn door God zo erkend en aangenomen, dat niemand voor hun aangezicht bestaan kon.

9. De vrouwen hebben hare doden uit de opstanding wedergekregen. Zo ging het de weduwe te Zarpath, 1 Koningen 17:23, en de Sunamietische, 2 Koningen 4:36.

A. In Christus is geen man of vrouw, velen van de zwakkere sekse zijn sterk geweest in het geloof.

B. Ofschoon het genadeverbond de kinderen der gelovigen opneemt, toch laat het hen onderworpen aan den natuurlijken dood.

C. Arme moeders kunnen hun belangstelling aan hun kinderen niet onttrekken, ook nadat de dood ze weggenomen heeft.

D. Soms heeft God zich zover geschikt naar de tedere liefde van treurende vrouwen, dat Hij haar de gestorven kinderen teruggaf. Zo had Christus medelijden met de weduwe te Nain. Lukas 7:12.

E. Hier door wordt ons geloof in de algemene opstanding versterkt.

III. De apostel deelt ons mede wat de gelovigen door kracht van het geloof hebben uitgestaan.

1. Zij zijn uitgerekt geworden, de aangeboden verlossing niet aannemende, vers 35. Zij werden op de pijnbank gelegd, om hen te brengen tot verloochening van God, hun Zaligmaker en hun godsdienst. Zij doorstonden de marteling en wilden op zulke schandelijke voorwaarden de aangeboden verlossing niet aannemen, en het- geen hen aanmoedigde om zo te lijden was de hoop, dat zij een betere opstanding verkrijgen zouden. Men meent dat dit ziet op de merkwaardige geschiedenis ten tijde der Maccabeën, 2 Maccabeën 7 en v.v.

2. Zij hebben bespottingen en geselen geproefd, en ook banden en gevangenis, vers 36. Zij werden in hun goeden naam gekrenkt door bespottingen, hetgeen voor de gevoelige ziel zeer wreed is, in hun personen vervolgd door geselingen, de straf voor slaven, in hun vrijheid door banden en gevangenis. Merk op hoe vindingrijk de woede der godlozen tegen de rechtvaardigen is, hoe ver ze gaan kan, en welk een verscheidenheid van wreedheden zij bedenkt en uitvoert tegen hen, die haar geen aanleiding tot twist gaven, behalve door hun gedrag jegens God.

3. Zij werden ter dood gebracht op de wreedaardigste wijzen. Gestenigd, zoals Zacharia, 2 Kronieken 24:21, in stukken gezaagd, zoals Jesaja door Manasse. Zij werden verzocht, anderen lezen: verbrand, 2 Maccabeën 7:5. Met het zwaard ter dood gebracht. Alle wijzen van sterven werden op hen toegepast, hun vijanden brachten hun den dood in de wreedste en schrikwekkendste gedaanten, maar toch gingen zij dien onverschrokken tegemoet.

4. Zij, die aan den dood ontkwamen, werden zo slecht behandeld, dat de dood verkieslijk scheen boven het leven. Hun vijanden spaarden hen alleen om hun ellende te verlengen en al hun geduld uit te putten. Zij werden genoodzaakt te wandelen in schaapsvellen en in geitenvellen, verlaten, verdrukt, kwalijk behandeld zijnde, hebben in woestijnen gedoold en op bergen, en in spelonken, en in de holen der aarde. Zij werden uitgesloten van alle gemakken des levens, van huis en haard verdreven, zij hadden geen kleding overgehouden, maar waren genoodzaakt zich te dekken met de huiden van gedode beesten. Zij werden uit de menselijke samenleving weggejaagd en gedwongen met de dieren des velds te leven, zich in spelonken en holen te verbergen, en hun klaagtonen den rotsen en bergen te doen horen, die niet harder waren dan hun vijanden. Zulk lijden verdroegen zij ter wille van hun geloof, en zij verdroegen het door de genade en kracht des geloofs. En wat zullen wij verwonderlijker achten: de boosheid der menselijke natuur, die instaat is zulke wreedheden aan medemensen te plegen, of de uitnemendheid der goddelijke genade, die machtig is om de gelovigen onder die wreedheden staande te houden en hen veilig door dat alles heen te brengen?

IV. Wat zij ver kregen door hun geloof.

1. Een zeer eervol getuigenis van God, den rechtvaardigen Rechter en de fontein van alle eer. De wereld was hunner niet waardig. De wereld verdiende zulke zegeningen, als deze mensen waren, niet, zij wist hen niet te waarderen noch voordeel van hen te trekken. Godlozen! De rechtvaardigen zijn niet waardig in deze wereld te leven, en God verklaart dat de wereld hunner niet waardig is. En ofschoon de godlozen hemelsbreed in hun oordeel van God verschillen: hierin stemmen zij met Hem overeen, dat het niet behoorlijk is dat de godvrezenden in de wereld rust genieten zouden. En daarom neemt God hen er uit, en in die wereld, die voor hen geschikt is en ver al de verdiensten van hun werken en lijden overtreft.

2. Zij hebben getuigenis gehad, vers 39, van alle godvrezenden, en van de waarheid zelf, en hebben de eer van opgenomen te worden in deze naamlijst van Oud Testamentische heiligen en Godsgetuigen, ja, zij hebben getuigenis gehad in de gewetens hunner vijanden, die, terwijl zij hen vervolgden, door hun eigen geweten veroordeeld werden als vervolgers van hen, die rechtvaardiger waren dan zij.

3. Zij verkregen deel aan de beloften, ofschoon niet het volle bezit daarvan. Zij hadden recht op de belofte, ofschoon zij de grote beloofde dingen niet ontvingen. Daarmee wordt niet de gelukzaligheid van den hemel bedoeld, want die verkregen ze bij hun dood naar de mate van hun deel, dat is overvloedig, maar het wordt gezegd van de gelukzaligheid der Evangelische bedeling. Zij hadden typen, maar niet het antitype, zij hadden de schaduwen, maar kregen het wezen niet te aanschouwen, en toch, onder die gebrekkige bedeling, ontwikkelden zij zulk een kostelijk geloof. Daar wijst de apostel op om hun geloof des te meer te verheffen, en om de Christenen aan te sporen tot heiligen naijver en tot navolging, opdat zij niet mochten onderdoen in de oefening des geloofs bij dezen, die in al de hulpmiddelen en voordelen van het geloof zoveel minder deel hadden. Hij zegt den Hebreeën, dat God wat beters over ons voorzien had, vers 40, en daarom konden zij verzekerd zijn dat hij op zijn minst even goede dingen van hen verwachtte Aangezien het Evangelie het doel en de volmaking van het Oude Testament is, waarvan de uitnemendheid bestond in zijn heen wijzing naar Christus en naar het Evangelie, kon verwacht worden dat hun geloof ook uitnemender zou zijn dan dat der Oud Testamentische heiligen, want hun toestand en bedeling waren uitnemender dan die van genen, en waren inderdaad de volmaking van de eerste, omdat zonder de Evangelische kerk de Joodse kerk in een onvolmaakten toestand zou gebleven zijn. De redenering is krachtig en moet daarom op ons allen werkdadigen invloed hebben.

HOOFDSTUK 12

1 Daarom dan ook, alzo wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggende, laat ons afleggen allen last, en de zonde, die ons lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is;
2 Ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, Dewelke, voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen, en schande veracht, en is gezeten aan de rechter hand des troons van God.
3 Want aanmerkt Dezen, Die zodanig een tegenspreken van de zondaren tegen Zich heeft verdragen, opdat gij niet verflauwt en bezwijkt in uw zielen.
4 Gij hebt nog tot den bloede toe niet tegengestaan, strijdende tegen de zonde;
5 En gij hebt vergeten de vermaning, die tot u als tot zonen spreekt: Mijn zoon, acht niet klein de kastijding des Heeren, en bezwijkt niet, als gij van Hem bestraft wordt;
6 Want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geselt een iegelijken zoon, die Hij aanneemt.
7 Indien gij de kastijding verdraagt, zo gedraagt Zich God jegens u als zonen; want wat zoon is er, dien de vader niet kastijdt?
8 Maar indien gij zonder kastijding zijt, welke allen deelachtig zijn geworden, zo zijt gij dan bastaarden, en niet zonen.
9 Voorts, wij hebben de vaders onzes vleses wel tot kastijders gehad, en wij ontzagen hen; zullen wij dan niet veel meer den Vader der geesten onderworpen zijn, en leven?
10 Want genen hebben ons wel voor een korten tijd, naar dat het hun goed dacht, gekastijd; maar Deze kastijdt ons tot ons nut, opdat wij Zijner heiligheid zouden deelachtig worden.
11 En alle kastijding als die tegenwoordig is, schijnt geen zaak van vreugde, maar van droefheid te zijn; doch daarna geeft zij van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid dengenen, die door dezelve geoefend zijn.
12 Daarom richt weder op de trage handen, en de slappe knieen;
13 En maakt rechte paden voor uw voeten, opdat hetgeen kreupel is, niet verdraaid worde, maar dat het veelmeer genezen worde.
14 Jaagt den vrede na met allen, en de heiligmaking, zonder welke niemand den Heere zien zal;
15 Toeziende, dat niet iemand verachtere van de genade Gods; dat niet enige wortel der bitterheid, opwaarts spruitende, beroerte make en door dezelve velen ontreinigd worden.
16 Dat niet iemand zij een hoereerder, of een onheilige, gelijk Ezau, die om een spijze het recht van zijn eerstgeboorte weggaf.
17 Want gij weet, dat hij ook daarna, de zegening willende beerven, verworpen werd; want hij vond geen plaats des berouws, hoewel hij dezelve met tranen zocht.
18 Want gij zijt niet gekomen tot den tastelijken berg, en het brandende vuur, en donkerheid, en duisternis, en onweder,
19 En tot het geklank der bazuin, en de stem der woorden; welke die ze hoorden, baden, dat het woord tot hen niet meer zou gedaan worden.
20 Want zij konden niet dragen, hetgeen er geboden werd: Indien ook een gedierte den berg aanraakt, het zal gestenigd of met een pijl doorschoten worden.
21 En Mozes, zo vreselijk was het gezicht, zeide: Ik ben gans bevreesd en bevende.
22 Maar gij zijt gekomen tot den berg Sion, en de stad des levenden Gods, tot het hemelse Jeruzalem, en de vele duizenden der engelen;
23 Tot de algemene vergadering en de Gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, den Rechter over allen, en de geesten der volmaakte rechtvaardigen;

24 En tot den Middelaar des nieuwen testaments, Jezus, en het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel.
25 Ziet toe, dat gij Dien, Die spreekt, niet verwerpt; want indien dezen niet zijn ontvloden, die dengene verwierpen, welke op aarde Goddelijke antwoorden gaf, veelmeer zullen wij niet ontvlieden, zo wij ons van Dien afkeren, Die van de hemelen is;
26 Wiens stem toen de aarde bewoog; maar nu heeft Hij verkondigd, zeggende: Nog eenmaal zal Ik bewegen niet alleen de aarde, maar ook den hemel.
27 En dit woord: Nog eenmaal, wijst aan de verandering der bewegelijke dingen, als welke gemaakt waren, opdat blijven zouden de dingen, die niet bewegelijk zijn.
28 Daarom, alzo wij een onbewegelijk Koninkrijk ontvangen, laat ons de genade vast houden, door dewelke wij welbehagelijk Gode mogen dienen, met eerbied en godvruchtigheid.
29 Want onze God is een verterend vuur.

In dit hoofdstuk past de apostel hetgeen hij in het vorige verzameld heeft toe en gebruikt het als een voorname beweegreden of lijdzaamheid en volharding in het Christelijk geloof. Hij dringt dat aan:

I. Door het voorbeeld, groter dan al de door hem genoemde, dat van Christus zelf, vers 1-3,

II. Door den zachten en genadigen aard van de droefenissen, die totnogtoe in hun Christelijke loopbaan hun overkomen waren, vers 4-7,

III. Door de gemeenschap en gelijkvormigheid van de kerk des Evangelies op aarde met de zegevierende Kerk in den hemel, vers 18-29.

Hebreeën 12:1-3

Merk hier op welke de grote plicht is, waartoe de apostel deze Hebreeën aanspoort en die hij zozeer begeert dat zij vervullen zullen. Dat is: afleggen allen last en de zonde, die ons lichtelijk omringt, en met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is. De plicht bestaat uit twee delen, het voorbereidende en het vervullende.

I. Voorbereidend. Afleggen allen last en de zonde.

1. Allen last, dat is: alle onbehoorlijke gehechtheid aan en ingenomenheid met het lichaam en het tegenwoordige leven in de wereld. Onevenredige zorg of liefde voor het tegenwoordige leven is een dodelijk gewicht op de ziel, dat haar neerdrukt terwijl zij naar boven moet stijgen, haar terugtrekt terwijl zij voorwaarts moet streven, het maakt de plichten zwaarder en moeilijker dan zij behoren te zijn.

2. De zonde, die ons lichtelijk omringt, de zonde, die het grootste voordeel op ons heeft door de omstandigheden waarin wij zijn, onzen toestand, ons gezelschap. Dit kan bedoeld zijn van de verderflijke zonde des ongeloofs, of misschien van de vleiende zonde der Joden, overgrote liefde voor hun eigen bedeling. Wij moeten allen uitwendigen en inwendigen last en alles wat ons hindert afleggen.

II. Vervullende. Laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is. De apostel neemt hier een beeld uit de Olympische spelen en andere dergelijke oefeningen.

1. Christenen hebben een loopbaan te lopen, een loopbaan van diensten en van lijden, een loopbaan van werkelijke en lijdelijke gehoorzaamheid.

2. Deze loopbaan is hun voorgesteld, zij is voor hen afgeperkt, beide door het woord van God en door het voorbeeld van Gods getrouwe dienstknechten, de wolk der getuigen, met welke zij gemeenschap hebben. Die loopbaan is voorgesteld in eigen grenzen en richting, de baan die afgelegd moet worden en de prijs die te winnen valt zijn voorgesteld.

3. Die loopbaan moet gelopen worden met lijdzaamheid en volharding. Zij zullen lijdzaamheid nodig hebben onder al de bezwaren, die zij ontmoeten zullen, en volharding om al de verzoekingen om ter zijde te gaan of het op te geven, weerstand te bieden. Geloof en lijdzaamheid zijn de overwinnende genaden, en daarom moeten zij voortdurend aangekweekt en geoefend worden.

4. De Christenen hebben een groter voorbeeld om hen aan te moedigen in hun Christelijke loopbaan dan een van hen, die reeds genoemd zijn, en dat is de Heere Jezus Christus.

Ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs Jezus, vers 2. Merk hier op:

A. Wat de Heere Jezus is voor Zijn volk: Hij is de leidsman en voleinder van hun geloof . Hij is de beginner, de voleindiger en de beloner van hun geloof.

a. Hij is de bewerker van hun geloof, niet alleen het voorwerp, maar de bewerker. Hij is de grote leidsman en voorganger van ons geloof, Hij vertrouwde op God. Hij is de verwerver van den Geest des geloofs, de gever van de regelen des geloofs, de werkelijke oorzaak van de genade des geloofs, en in alle opzichten de bewerker van ons geloof.

b. Hij is de voleinder van ons geloof. Hij is de vervuller en de vervulling van al de beloften en voorzeggingen der Schrift, Hij is de volmaker van den canon der Schrift, Hij is de voleinder der genade en van het werk des geloofs met kracht in de zielen van Zijn volk, en Hij is de rechter en beloner van hun geloof, Hij beslist wie het wit bereikt hebben, en door Hem en in Hem ontvangen zij den prijs.

B. Welke beproevingen Christus bejegenden in Zijn loopbaan.

a. Hij heeft het tegenspreken der zondaren tegen zich verdragen, vers 3. Hij verdroeg hun tegenstand, die zij Hem aandeden, beide in woord en in gedrag. Zij spraken Hem onophoudelijk tegen en gingen tegen Zijn grote bedoeling in, en ofschoon Hij hen gemakkelijk had kunnen verslaan en vernietigen en soms een bewijs van Zijn macht daartoe gaf, verdroeg Hij toch hun slechte handelwijzen met grote lijdzaamheid. Hun tegensprekingen waren tegen Christus zelven, tegen Zijn persoon als Godmens, tegen Zijn gezag, tegen Zijne prediking, maar Hij verdroeg ze alle.

b. Hij heeft het kruis verdragen, al het lijden, dat in deze wereld over Hem kwam, Hij nam Zijn kruis dagelijks op zich en werd er eindelijk aan vastgenageld en verdroeg den smartelijken, schandelijken en vervloekten dood, waarin Hij met de misdadigers, met de schandelijkste boosdoeners, gerekend werd, dat alles verdroeg Hij met onoverwinnelijke lijdzaamheid en beslistheid.

c. Hij heeft de schande veracht. Al de smaadheid, die op Hem geworpen werd, beide in Zijn leven en in Zijn sterven, verachtte Hij, Hij was daar oneindig boven verheven, Hij kende Zijn eigen onschuld en voortreffelijkheid, en verachtte de onwetendheid en boosheid van Zijn verachters.

C. Wat het was, dat de menselijke ziel van Christus onder dit weergaloze lijden ondersteunde. Dat was de vreugde, die Hem voorgesteld was. Hij had iets in het oog onder al dat lijden, dat aangenaam voor Hem was. Hij verheugde zich er in, dat Zijn lijden de voldoening zou maken voor de beledigde gerechtigheid van God en diens eer en regering verzekeren zou, dat Hij vrede zou maken tussen God en de mensen, dat Hij het verbond der genade zou bezegelen en er de Middelaar van zijn, dat Hij een weg van zaligheid zou openen voor den voornaamsten der zondaren en dat Hij waarlijk zou zalig maken allen, die de Vader Hem gegeven had, opdat Hij de eerstgeborene zou zijn onder vele broederen. Dat was de vreugde, die Hem voorgesteld was.

D. De beloning voor zijn lijden: Hij is gezeten aan de rechterhand des troons van God. Christus, als Middelaar, is verheven tot den hoogsten staat van eer, tot de grootste macht en invloed, Hij zit aan de rechterhand des Vaders. Niets gaat tussen hemel en aarde om dan door Hem, Hij doet al wat gedaan wordt, Hij leeft eeuwig om voor Zijn volk te bidden.

E. Wat onze roeping is ten aanzien van dezen Jezus. Wij moeten:

a. Op Hem zien, dat is, wij moeten Hem voortdurend voor ogen hebben als ons voorbeeld en onze grote bemoediging, wij moeten op Hem zien voor leiding, voor bijstand, voor aanneming, onder al ons lijden.

b. Hem aanmerken, veel over Hem nadenken, en in ons zelven Zijne zaak met de onze vergelijken. Wij moeten analogiseren, zoals er eigenlijk staat, Christus lijden met het onze vergelijken, dan zullen wij bevinden dat het Zijne het onze ver overtreft, in aard en grootte beide, en dat Zijne lijdzaamheid de onze even ver overtreft, zodat Hij voor ons een volmaakt voorbeeld ter navolging is.

F. Het voordeel, dat wij zodoende zullen behalen, het zal een middel voor ons zijn om niet te verflauwen en te bezwijken in onze zielen, vers 3. Opdat gij niet verflauwt en bezwijkt in uwe zielen. Merk op:

a. Er is in den besten onzer neiging om te verflauwen en te bezwijken onder de beproevingen en droefenissen, vooral wanneer zij zwaar zijn en lang aanhouden. Dat komt voort uit de onvolkomenheid der genade en de overblijfselen van het bederf.

b. De beste weg om dat te voorkomen, is op Jezus te zien en Hem aan te merken. Geloof en overdenking zullen ons nieuwen voorraad van kracht, troost en moed schenken, want Hij heeft ons verzekerd dat indien wij met Hem lijden, wij ook met Hem zullen verheerlijkt worden, en deze hoop zal onze helm zijn.

Hebreeën 12:4-17

De apostel versterkt hier de vermaning tot lijdzaamheid en volharding door een beweegreden, genomen uit de kleine mate en het genadige karakter van het lijden, dat de gelovige Hebreeën in hun Christelijke loopbaan doorgestaan hadden.

I. De mate en de trap van hun lijden waren zeer gematigd geweest. Gij hebt nog tot den bloede niet tegengestaan, strijdende tegen de zonde, vers 4. Merk hier op:

1. Hij erkent dat zij veel geleden hadden, dat zij een strijd tegen de zonde gestreden hadden.

A. De oorzaak van de botsing was de zonde, en wanneer men de zonde tegenstaat, strijdt men in een goede zaak, want de zonde is de ergste vijandin van God en de mensen. Onze hemelse krijg is zowel eervol als noodzakelijk, want wij zijn daarin alleen bezig ons zelven te verdedigen tegen hetgeen ons anders zou verwoesten. indien het de overwinning over ons behaalde. Wij strijden voor onszelven, voor ons leven, en behoren daarom lijdzaam en vastbesloten te zijn.

b. Elke Christen is aangenomen onder de banier van Christus, om te strijden tegen de zonde, tegen zondige leringen, zondige werken, zondige gewoonten en hebbelijkheden, zowel in hen zelven als in anderen..

2. Hij herinnert hun dat zij meer hadden kunnen lijden en dat ze niet zoveel geleden hadden als anderen, want zij hadden nog niet tegengestaan tot den bloede, zij waren nog niet tot het martelaarschap geroepen, ofschoon zij niet weten konden hoe spoedig dat gebeuren kon.

A. Onze Heere Jezus, de leidsman onzer zaligheid, roept niet dadelijk Zijn volk tot de zwaarste beproevingen, maar oefent hen wijselijk door kleiner lijden om hen voor het grotere te bekwamen. Hij doet geen nieuwen wijn in oude zakken, Hij is de goede herder, die de zwakken onder de kudde niet overdrijven zal.

B. Het past den Christenen goed te letten op de vriendelijkheid van Christus, die hun beproeving afmeet naar hun kracht. Zij moeten hun droefenissen niet ophemelen, maar moeten letten op de barmhartigheden, die er onder gemengd zijn, en zij moeten mede gevoelen met hen, die geroepen worden tot zware beproeving ten bloede toe, niet om het bloed van hun vijanden te vergieten, maar om hun belijdenis met hun bloed te bezegelen.

C. Christenen moeten zich schamen als zij bezwijken onder kleinere beproevingen, wanneer zij zien dat anderen staande blij ven onder de grotere, want zij weten niet hoe spoedig zulke grotere hen zelven kunnen overvallen. Indien we gelopen hebben met de voetgangers en die ons vermoeid hebben, hoe zullen we mededingen met de paarden? Indien we vermoeid worden in het land der ruste, hoe zullen we het maken in het zwellen der Jordaan, Jeremia 12:5.

II. Hij wijst op het bijzonder en genadig karakter van het lijden, dat Gods volk overvalt. Ofschoon hun vijanden en vervolgers de werktuigen zijn, die deze droefenissen over hen brengen, toch zijn het hemelse kastijdingen. Hun hemelse Vader heeft de hand in dit alles, en met dit alles Zijn doel. Daarvan heeft Hij hun overtuigend blijk gegeven, en dat mogen zij niet vergeten. Merk op:

1. De droefenissen, die waarlijk vervolgingen zijn voorzover de mensen aangaat, zijn vaderlijke bestraffingen en kastijdingen, van Gods zijde. Vervolging om des geloofs wil is somtijds kastijding en vermaning voor de zonden der belijders van den godsdienst. De mensen vervolgen hen omdat zij godsdienstig zijn, God kastijdt hen omdat zij het niet meer zijn. De mensen vervolgen hen omdat zij hun belijdenis niet willen loslaten, God kastijdt hen omdat zij niet leefden overeenkomstig hun belijdenis.

2. God heeft Zijn volk aangewezen hoe zij zich moeten gedragen onder al hun droefenissen, zij moeten de uitersten vermijden waar menigeen in vervalt.

A. Zij moeten de kastijding des Heeren niet klein achten, zij moeten het niet licht opnemen met de droefenissen en er niet ongevoelig of onverschillig onder zijn, want zij zijn de hand en de roede Gods, waarmee Hij de zonden bezoekt. Zij, die licht over de droefenissen denken, doen dat ook over God en over de zonden.

B. Zij moeten niet bezwijken als zij van Hem bestraft worden, zij moeten onder de beproevingen niet wanhopen en verzinken, er niet onder morren en murmureren, maar ze met geduld en lijdzaamheid doorstaan.

C. Wanneer zij in een van deze beide uitersten vervallen, is dat een teken dat zij den raad en de vermaning van hun hemelsen Vader vergeten hebben, die Hij hun in tedere en ware liefde gegeven heeft.

3. Droefenissen, op de rechte wijze doorleefd, ofschoon zij de gevolgen van Gods misnoegen mogen zijn, moeten toch beschouwd worden als bewijzen van Zijn Vaderliefde en Zijn zorg voor hen, vers 6, 7. Want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geselt een iegelijke zoon, die Hij aanneemt. Merk hier op:

A. De besten van Gods kinderen hebben kastijding nodig. Zij hebben hun fouten en dwaasheden, die verbeterd moeten worden.

B. Ofschoon God anderen in hun zonden moge laten liggen, zal Hij de zonden in Zijn kinderen bestraffen. Zij behoren tot Zijn gezin, en zullen Zijne bestraffingen niet ontlopen, wanneer zij die behoeven.

C. Daardoor handelt Hij gelijk een vader betaamt, en behandelt hen als kinderen, geen wijs en goed vader zal in zijn kinderen fouten over het hoofd zien zoals hij b ij anderen zou doen, zijn betrekking en zijn liefde verplichten hem meer nota te nemen van de fouten zijner kinderen dan van die van anderen.

D. Wanneer toegelaten wordt dat men in de zonde voortgaat zonder bestraffing, is dat een slecht teken van verlating door God, dezulken zijn bastaarden en geen zonen. Zij mogen Hem Vader noemen, omdat zij binnen de grenzen der gemeente geboren zijn, maar het blijkt duidelijk dat zij kinderen zijn van een anderen vader, niet van God, vers 7, 8.

4. Zij, die zich niet lijdzaam onderwerpen aan de tucht van hun hemelsen Vader, gedragen zich jegens Hem slechter dan zij doen zouden jegens hun aardse vaders, vers 9, 10. Merk hier op:

A. De apostel beveelt een plichtmatig en onderworpen gedrag van de kinderen jegens hun aardse ouders aan. Wij ontzagen hen, zelfs wanneer zij ons kastijdden. Het is de plicht van kinderen eerbied en gehoorzaamheid te tonen voor de rechtvaardige bevelen hunner ouders, en den eerbied der onderwerping aan hun kastijdingen, wanneer zij ongehoorzaam geweest zijn. Ouders hebben niet enkel de macht, maar ook de opdracht van God ontvangen, om hun kinderen te kastijden, wanneer die het verdiend hebben, en Hij heeft den kinderen bevolen zich aan die kastijding te onderwerpen. Weerspannig en ontevreden zijn onder de kastijding is een dubbele overtreding, want de kastijding onderstelt reeds dat er iets verkeerds tegen het bevel der ouders in gedaan is, en voegt nu een overtreding tegen hun kastijdend gezag er aan toe.

B. Hier beveelt hij een nederig en onderworpen gedrag jegens onzen hemelsen Vader aan, wanneer die ons kastijdt, en dit doet hij met een bewijs uit het kleinere tot het grotere.

a. Onze aardse vaders waren slechts vaders onzes vlezes, maar God is de Vader onzer geesten. Onze aardse vaders waren slechts de werktuigen ter voortbrenging van onze lichamen, die niet meer dan vlees zijn, een gering, sterflijk, laag ding, gevormd uit het stof der aarde, gelijk de lichamen der beesten, evenwel, daar zij kunstig gewrocht zijn, deel uitmaken van onze personen, een geschikten tabernakel voor onze zielen om in te wonen en organen voor haar om door te handelen, zijn wij eerbied en liefde verschuldigd aan hen, die de middelen voor hun voortbrenging waren. Maar dan zijn wij die nog in veel hoger mate verplicht aan Hem, die de Vader onzer geesten is. Onze zielen zijn niet uit stof gemaakt, ook niet uit stof van de meest-verfijnde soort, zij bestaan niet door afstamming. Dat staande te houden is slechte wijsbegeerte en nog slechter godgeleerdheid, zij komen onmiddellijk van God, die nadat Hij het lichaam van den mens uit het stof der aarde geformeerd had, het een adem des levens inblies, zodat hij tot ene levende ziel werd.

b. Onze aardse vaders kastijdden ons naar dat hun goeddocht. Sommigen hunner deden dat meer om hun hartstochten te koelen dan om onze manieren te verbeteren. Dat is een zwakheid, waaraan aardse vaders onderworpen zijn en waartegen zij zorgvuldig moeten waken, want daardoor onteren zij de ouderlijke macht, die God hun geschonken heeft, en verhinderen zij zeer de goede uitwerking der kastijding. Maar de Vader onzer geesten bedroeft nooit uit willekeur, Hij bedroeft de kinderen der mensen niet van harte, en veel minder nog Zijn eigen kinderen. Het is alti d tot ons wezenlijk nut, en het voordeel dat Hij er mede voor ons beoogt, is niets minder dan ons deelgenoten van Zijne heiligheid te maken. Hij wil daardoor onze zondige afdwalingen verbeteren en genezen, die ons Hem ongelijk maken, en Hij wil de genaden verbeteren en doen toenemen, waardoor wij Zijne gelijkenis dragen, zodat wij mogen zijn en handelen gelijk onze Vader, die in de hemelen is. God heeft Zijn kinderen zo lief, dat Hij hen zoveel mogelijk aan zich zelven gelijkmaken wil, en daarom kastijdt Hij hen wanneer dat nodig is.

c. De vaders onzes vlezes kastijdden ons voor een korten tijd, in den staat onzer kindsheid, toen wij minderjarigen waren, en ofschoon wij in dien zwakken en gemelijken toestand waren, toonden wij hun eerbied, en toen wij volwassen werden, eerden en beminden wij hen daarom des te meer. Ons gehele leven hier is een staat van kindsheid, minderjarigheid en onvolmaaktheid, en daarom moeten

wij ons onderwerpen aan de tucht van zulk een toestand. Wanneer wij komen tot den staat van volmaaktheid zullen wij verzoend worden met al de tuchtmiddelen, die God nu over ons beschikt.

d. Gods kastijding is geen veroordeling. Zijne kinderen vrezen soms dat iets anders en ergers dan droefenis op een grote afdwaling zal volgen, en dan roepen zij: Verdoem mij niet, doe mij weten waarover Gij met mij twist, Job 10:2. Maar het is er verre af dat dit het doel van God tegenover Zijn eigen volk zou zijn, Hij kastijdt hen opdat zij niet met de wereld veroordeeld zouden worden, 1 Corinthiërs 11:32. Hij doet dit om den dood en de verwoesting van hun zielen te voorkomen, opdat zij mogen leven voor God, zijn gelijk God, en eeuwig bij Hem leven.

5. Gods kinderen mogen onder hun droefenissen niet over Zijne handelwijze oordelen naar hun gevoel maar naar hun verstand, en geloof, en ondervinding. Alle kastijding als die tegenwoordig is, schijnt gene zaak van vreugde maar van droefheid te zijn, doch daarna geeft zij van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid degenen, die er door geoefend zijn, vers 11. Merk hier op:

A. Het oordeel van het gevoel in dit geval. Droefenis is voor het gevoel niet aangenaam, maar pijnlijk, het vlees gevoelt de kastijding, wordt er door gegriefd en klaagt er onder.

B. Het oordeel van het geloof, hetwelk dat van het gevoel terechtwijst, en verklaart dat een geheiligde beproeving vruchten der gerechtigheid draagt. Deze vruchten zijn vreedzaam en dragen bij tot bevrediging en vertroosting der ziel. Kastijding brengt vrede voort door meer gerechtigheid voort te brengen, want de vrucht der gerechtigheid is vrede. En wanneer de pijn van het lichaam op die wijze bijdraagt tot den vrede van de ziel, en korte tegenwoordige beproeving gezegende vruchten van langen duur draagt, is er geen reden om er onder te klagen of te bezwijken. Hun grootste verlangen is dat de kastijding, waar zij onder gebukt gaan, door hen met lijdzaamheid verdragen moge worden en dienen om hoger trap van heiligheid bereiken.

a. Dat zij hun beproeving met lijdzaamheid verdragen mogen, hetgeen het voorname oogmerk is van des apostels betoog over dit onderwerp, en hij gaat er opnieuw toe over om hen te vermanen dat zij, om bovengenoemde redenen, zullen oprichten de trage handen en de slappe knieën, vers 12. Een zwaarte van beproeving is geschikt om des Christens handen traag en zijn knieën slap te maken, hem te ontzenuwen en te ontmoedigen, maar hij moet daartegen strijden, en wel om twee redenen.

Ten eerste. Opdat hij des te beter zijn geestelijke loopbaan zal kunnen lopen. Geloof, lijdzaamheid, heilige moed en beslistheid zullen hem meer geregeld doen wandelen, beter den weg doen houden, wankeling en weifeling voorkomen.

Ten tweede. Opdat hij anderen moge aanmoedigen en niet ontzenuwen, die op dezelfden weg lopen. Er gaan velen op den weg naar den hemel, die er slechts zwak en struikelend op lopen. Dezen zijn geschikt om elkaar te ontmoedigen en te hinderen, maar het is hun plicht om moed te vatten, door het geloof te handelen, en zo elkaar vooruit te helpen op den weg naar den hemel.

b. Opdat hun beproeving moge dienen tot het bereiken van een hoger trap van heiligheid. Dat is Gods bedoeling, en daarom moet het ook het doel van Zijn kinderen zijn, dat zij met vernieuwde kracht en lijdzaamheid vrede met alle mensen en de heiligheid zullen najagen, vers 14. Wanneer Gods kinderen ongeduldig worden onder de beproeving, zullen zij ook niet zo kalm en vredelievend

met de mensen en zo godvruchtig met God omgaan, als zij behoren te doen. Maar geloof en lijdzaamheid zullen hen in staat stellen om vrede en heiligmaking na te jagen, wanneer de mens zijne roeping standvastig, ijverig en met welgevallen opvolgt. Merk op: Ten eerste. Het is de plicht der Christenen, ook onder het lijden, vrede met alle mensen na te jagen ook zelfs met hen door wie het lijden hun overkomt. Dat is een harde les en een hoog doel, maar toch heeft Christus Zijn volk daartoe geroepen. Het lijden is geschikt om de ziel te verbitteren en de hartstochten op te wekken, maar Gods kinderen moeten vrede met alle mensen najagen.

Ten tweede. Vrede en heiligmaking gaan samen, er kan geen ware vrede zonder heiligheid zijn. Er kan voorzichtigheid en bescheiden terughoudendheid, er kan een schijn van vriendschap en welwillendheid voor allen zijn, maar deze echte Christelijke vredelievendheid wordt nooit gevonden afgescheiden van heiligheid. Wij mogen niet, onder voorwendsel van vrede te houden met alle mensen, den weg der heiligheid verlaten, maar moeten den vrede aankweken in den weg van heiligheid.

Ten derde. Zonder heiligmaking zal niemand den Heere zien. Het zien van God onzen Zaligmaker in den hemel wordt bewaard als de beloning voor heiligheid, en de nadruk van onze zaligheid ligt op onze heiligheid, ofschoon een vredelievende gezindheid veel bijdraagt voor onze geschiktheid voor den hemel.

6. Wanneer droefenis en lijden voor de zaak van Christus door de mensen niet beschouwd worden als de kastijding van den hemelsen Vader, en als zodanig toegepast worden, daar zullen zij veranderen in een gevaarlijke strik en verzoeking tot afval, en daartegen moet ieder Christen zorgvuldig waken, vers 15, 16.

Toeziende dat niet iemand verachtere van de genade Gods.

A. Hier gaat de apostel over tot een ernstige waarschuwing tegen afval en steunt die met een vreeslijk voorbeeld.

a. Een ernstige waarschuwing tegen afval, vers 15. Merk hier op: Ten eerste. Het karakter van den afval: het is verachteren van de genade Gods, het is bankroet gaan in den godsdienst door het ontbreken van een goeden grondslag en het verzuimen van zorg en ijver. Het is verachteren van de genade Gods, tekortschieten in het beginsel van ware genade in de ziel, niettegenstaande de middelen der genade en de belijdenis van den godsdienst, en daardoor tekortkomen in de liefde en gunst van God hiernamaals.

Ten tweede. De gevolgen van dezen afval. Wanneer mensen verachteren van de ware genade Gods, zal er een wortel van bitterheid opwaarts spruiten, en verderf zal de overhand krijgen en doorbreken. Een wortel van bitterheid, een bittere wortel, die voor den mens zelf en voor anderen bittere vruchten draagt. Het brengt voor hem zelven bedorven beginselen voort, die tot afval leiden, en zeer versterkt en verergerd worden door afval, doemwaardige dwalingen, tot bederf van de leerstellingen en den eredienst der Christelijke gemeente, en bedorven praktijken. Afvalligen worden doorgaans al slechter en slechter, en vallen in de grofste ondeugden, welke gewoonlijk eindigen in openlijke Godloochening en in wanhoop. Het brengt ook bittere vruchten voort voor anderen, voor de gemeenten waartoe die mensen behoren, door hun verdorven beginselen en praktijken worden

velen beroerd, de vrede van de gemeente wordt verbroken, de vrede van de zielen der mensen verstoord, en velen worden verontreinigd, besmet met die verkeerde beginselen en afgetrokken tot de slechte praktijken, zodat de zuiverheid en de vrede der gemeenten beide lijden. Maar ten slotte zullen de afvalligen zelven er het meest onder lijden.

b. De apostel steunt zijn waarschuwing met een vreeslijk voorbeeld, en wel dat van Ezau, die, ofschoon geboren binnen de grenzen der kerk en het geboorterecht van oudsten zoon hebbende, en dus gerechtigd om koning, priester en profeet in zijn geslacht te zijn, laag genoeg was om deze heilige voorrechten te verachten en zijn eerstgeboorterecht voor een maal eten te verkopen. Merk hier op: Ten eerste. Hij verkocht onheilig zijn eerstgeboorterecht met al de daaraan verbonden voorrechten, en verachtte het. Datzelfde doen afvalligen, die de vervolging ontwijken en zinnelijke genoegens najagen. Ofschoon zij het kenmerk van Gods kinderen dragen en uiterlijk recht hebben op de zegeningen en de erfenis, geven zij al de aanspraken daarop over.

Ten tweede. Ezau's straf was in evenredigheid met zijn zonde. Zijn geweten werd overtuigd van zijn zonde en dwaasheid toen het te laat was, toen zag hij dat de zegen, dien hij zo licht geteld had, het bezit waard was. Daarna de zegening willende beërven werd hij verworpen. Zijn straf bestond uit twee delen. Hij werd door zijn eigen geweten veroordeeld, want hij zocht vergeefs met tranen een plaats des berouws. Hij werd door God verworpen. Hij vond geen plaats des berouws, bij God evenmin als bij zijn vader, de zegen was aan een ander gegeven, aan dezelfden, wie hij hem voor een maaltijd verkocht had. Ezau, in zijn grote godloosheid, had den verkoop gesloten en God, in Zijn rechtvaardig oordeel, had dien bevestigd, en liet niet toe dat Izaak de zaak wijzigde. 2.. Wij kunnen hieruit leren:

a. Dat afval van Christus het gevolg is van het verkiezen van de streling des vlezes boven de zegeningen Gods en de hemelse erfenis.

b. De zondaren zullen niet altijd van de hemelse zegeningen en erfenis zulke lage gedachten hebben als thans. De tijd zal komen dat zij geen zorg te groot, geen tranen te veel zullen achten om die te verkrijgen.

c. Wanneer de dag der genade voorbij is, hetgeen soms reeds in dit leven het geval kan zijn, zullen zij geen plaats des berouws vinden, zij kunnen hun zonden niet op de rechte wijze berouwen, en God heeft geen berouw over het vonnis, dat Hij over hun zonden uitsprak. En daarom mogen Christenen nooit hun aan- spraak en hun hoop op huns Vaders zegen en erfenis afstaan en zich daardoor blootstellen aan Zijn onherroepelijken toorn en vloek, door hun heiligen godsdienst te verlaten, de vervolgingen te ontwijken. Want ofschoon die vervolging is voorzover de godlozen betreft, is ze in de hand van hun hemelsen Vader een roede van tucht en kastijding. om hen dichter bij He m en met Hem in gemeenschap te brengen. Dat bedoelt de apostel met hetgeen hij zegt over den aard van het lijden van Gods volk, wanneer dat hun om den wil der gerechtigheid overkomt, en zijn redenering is zeer krachtig.

Hebreeën 12:18-29

De apostel gaat hier er toe over om de belijdende Hebreeën op te wekken tot volharding in de Christelijke loopbaan, en om niet in het Judaïsme terug te vallen. Hij doet dit door hun aan te tonen hoeveel de staat van de Evangelische kerk verschilt van dien der Joodse kerk en hoeveel die gelijkt op de kerk in de hemelen. Om beide redenen vraagt en verdient zij onze lijdzaamheid, onzen ijver en onze volharding.

I. Hij toont aan hoeveel de Evangelische kerk verschilt van de Joodse kerk en waarom zij zoveel uitnemender is. En hier hebben wij een zeer uitvoerige beschrijving van den toestand der kerk onder de Mozaïsche bedeling, vers 13-21.

1. Het was een grove zinnelijke toestand. De berg Sinaï, op welken de kerk gesticht werd, was een berg, dien men kon aanraken, vers 18, een grote tastbare plaats. En zo was de gehele bedeling. Alles was zeer uitwendig en aards, en daarom zwaar. De toestand van de Evangelische kerk, op den berg Zion, is meer geestelijk, redelijk en gemakkelijk.

2. Het was een duistere bedeling. Op den berg waren donkerheid en duisternis en die kerk was overdekt met zware schaduwen en typen, de toestand van het Evangelie is meer licht en schitterend.

3. Het was een vreesaanjagende en verschrikkelijke bedeling, de Joden konden de vreselijkheid er van niet verdragen. De donder en de bliksem, het bazuingeschal, de stem van God zelf tot hen sprekende, dat alles sloeg hen met vrees, zodat zij baden, dat het woord tot hen niet meer zou gedaan worden, vers 19. Ja, Mozes zelf zei: Ik ben zeer verschrikt en bevende. De beste mensen op aarde zijn niet instaat om te verkeren met God en Zijn heilige engelen. De staat des Evangelies is mild en vriendelijk en neerbuigend, geschikt voor onze zwakke verschijning.

4. Het was een beperkte bedeling, niet allen mochten den berg naderen, alleen Mozes en Aäron. Onder het Evangelie hebben wij allen den toegang met vrijmoedigheid tot God.

5. Het was een zeer gevaarlijke bedeling. De berg brandde met vuur en mens en beest, die den berg aanraken zouden, moesten gestenigd of met een pijl doorschoten worden, vers 20. Het is waar dat het altijd voor aanmatigende en brutale zondaren gevaarlijk zal zijn om tot God te naderen, maar het is toch geen onmiddellijke en zekere dood, gelijk het hier was. Dat was de toestand van de Joodse kerk, geschikt om een volk hard van harte en nek in bedwang te houden, om de strikte en ontzagwekkende gerechtigheid van God voor te houden en om het volk Gods van die bedeling te spenen, opdat het des te gereder de zachte en lieflijke bedeling van het Evangelie zou aannemen.

II. Hij toont aan hoe in vele opzichten de Evangelische kerk de zegevierende kerk in den hemel vertegenwoordigt, en welke gemeenschap er tussen die beide bestaat. De Evangelische gemeente wordt genoemd de berg Zion, het hemelse Jeruzalem, dat vrij is, in tegenstelling met den berg Sinaï, die in dienstbaarheid gehouden wordt, Galaten 4:24. Deze was de heuvel, waarop God Zijn Koning den Messias zalfde. Welnu door tot den berg Zion te naderen, komen de gelovigen in hemelse plaatsen en hemels gezelschap.

1. In hemelse plaatsen..

A. Tot de stad des levenden Gods. God heeft Zijn genadigen intrek genomen in de Evangelische gemeente, welke daardoor het zinnebeeld van den hemel is. Daar kan Zijn volk Hem vinden regerende, leidende, heiligende en vertroostende, daar spreekt Hij tot hen door de bediening des Evangelies, daar spreken zij tot Hem in den gebede en Hij hoort hen, daar leidt Hij hen op voor den hemel en geeft hun de eerstelingen van hun erfenis.

B. Tot het hemelse Jeruzalem, als daar geboren en opgevoed, als vrije burgers daarin. De gelovige n hebben hier duidelijker gezicht van den hemel, levendiger bewijzen van den hemel en een grotere zachtheid en hemelse stemming der ziel.

2. In hemels gezelschap.

A. Tot de vele duizenden der engelen, die van dezelfde familie zijn als de heiligen, onder hetzelfde hoofd staan en in vele opzichten tot hetzelfde werk gebruikt worden, zij bedienen de heiligen, hen bewarende op al hun wegen en bewakende hun tenten. Zij zijn vele duizenden, en een geordend gezelschap in heerlijkheid. En zij, die door het geloof tot de gemeente van het Evangelie gekomen zijn, kwamen daardoor tot de engelen tevens, zullen hun ten slotte gelijk en hun gelijken zijn.

B. Tot de algemene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, dat is, tot de algemene kerk, hoe ook verspreid. Door het geloof komen wij tot hen, hebben met hen gemeenschap door hetzelfde hoofd, door dezelfden Geest, en in dezelfde gezegende hoop, wandelen in dezelfden weg van heiligheid, strijden met dezelfde vijanden, en haasten ons naar dezelfde rust, overwinning en heerlijke zegepraal. Hier zal de algemene vergadering der eerstgeborenen zijn, de heiligen van vroeger en later tijd, die de beloften van de bedeling des Evangelies zagen maar niet ontvingen, zowel als die haar eerst onder het Evangelie ontvingen en er door wedergeboren werden, en zo de eerstgeborenen, de eerstelingen van de gemeente des Evangelies werden, en daardoor, als eerstgeborenen, tot groter eer en voorrechten kwamen dan de rest van de wereld. Inderdaad, al de kinderen Gods zijn erfgenamen en ieder hunner heeft de voorrechten van de eerstgeboorte. De namen van dezen zijn geschreven in de hemelen, in de boeken van de gemeente aldaar, zij hebben een naam in Gods huis, zijn opgeschreven onder de levenden in Jeruzalem, zij staan goed bekend voor hun geloof en getrouwheid, en zijn opgeschreven in het boek des levens des Lams, gelijk burgers in de registers van hun stad opgeschreven staan.

C. Tot God, den Rechter over allen, de grote God, die Joden en heidenen beiden zal oordelen volgens de wet, waaronder zij leven. De gelovigen komen nu tot Hem door het geloof, smeken hun Rechter om genade, en ontvangen een vonnis van vrijspraak in het Evangelie en voor de rechtbank van hun geweten, waardoor zij weten dat zij hiernamaals gerechtvaardigd zullen worden.

D, Tot de geesten der volmaakte rechtvaardigen, tot mensen van de beste soort, de rechtvaardigen, die uitnemender zijn dan hun naasten, tot de besten der rechtvaardigen, de volmaakten, en tot het beste deel van die mensen: hun geesten. De gelovigen zijn verenigd met de afgestorven heiligen in hetzelfde hoofd en dezelfden Geest, in hetzelfde recht op de erfenis, waarvan zij op aarde erfgenamen zijn en in den hemel bezitters zullen zijn.

E. En tot den Middelaar des Nieuwen Testaments, Jezus, en het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel. Dat is waarlijk niet de minste van de aanmoedigingen tot volharding in den

staat van het Evangelie, het is een staat van gemeenschap met Christus, den Middelaar des Nieuwen Verbonds, en van gemeenschap met Zijn bloed, dat betere dingen spreekt dan het bloed van Abel.

a. Het verbond des Evangelies is een nieuw verbond, onderscheiden van het verbond der werken, en het is thans onder een nieuwe bedeling, onderscheiden van die des Ouden Testaments.

b. Christus is de Middelaar van dat nieuwe verbond, Hij is de bemiddelende persoon, die staat tussen de beide partijen: God en den mens, om hen in dit verbond tot elkaar te brengen en bij elkaar te houden, niettegenstaande de zonden van het volk en Gods misnoegen tegen hen ter wille van de zonden, om onze gebeden tot God te brengen en Gods gunsten aan ons mede te delen, om voor ons met God en voor God met ons te pleiten, en ten laatste God en Zijn volk bij elkaar te brengen in den hemel, en daar een Middelaar voor hen te zijn tot in eeuwigheid, zodat zij in Christus zich in God verblijden en God in Christus hen zegent.

c. Dit verbond is bevestigd door het bloed van Christus, gesprengd op onze gewetens, gelijk het bloed van het offer gesprengd werd op het altaar en op het offer. Dat bloed van Christus verzoent God en reinigt de gewetens der mensen.

d. Dit bloed spreekt, en het spreekt betere dingen dan dat van Abel.

Ten eerste. Het spreekt tot God in het belang van de zondaren, het spreekt niet van wraak, zoals het bloed van Abel wraak riep over hem, die het vergoten had, maar van barmhartigheid.

Ten tweede. Het spreekt tot zondaren in den naam van God. Het spreekt vergeving van hun zonden, vrede voor hun zielen, en vraagt hun stiptste gehoorzaamheid en hun hoogste liefde en dankbaarheid.

III. Nadat de apostel zo uit geweid heeft over de reden voor volharding, ontleend aan de hemelse natuur van het Evangelie, besluit hij dit hoofdstuk met aandringen van deze reden op een wijze, die beantwoordt aan haar belangrijkheid, vers 25 en verder. Ziet toe, dat gij, dien die spreekt, niet verwerpt, - Hem, die spreekt door Zijn bloed, en spreekt niet alleen op anderen wijze dan het bloed van Abel, dat van den aardbodem riep, maar ook op andere wijze dan God sprak door de engelen en door Mozes op den berg Sinaï, want Hij sprak op aarde en spreekt nu van uit den hemel. Merk hier op:

1. Wanneer God tot de mensen spreekt op de uitnemendste wijze, verwacht Hij terecht van hen de stiptste oplettendheid en eerbied. Nu spreekt God tot de mensen in het Evangelie op de uitnemendste wijze. Want:

A. Hij spreekt nu van een hoger en heerlijker zetel en troon, niet van den berg Sinaï, die op aarde was, maar van den hemel.

B. Hij spreekt nu meer onmiddellijk door Zijn geïnspireerde Woord en door Zijn Geest, welke Zijn getuigen zijn. Hij spreekt niet iets nieuws tot de mensen, maar Zijn Geest spreekt hetzelfde woord in hun gewetens.

C. Hij spreekt nu met meer kracht en uitwerking. Toen bewoog inderdaad Zijn stem de aarde, maar nu, bij de openbaring van den staat des Evangelies, heeft Hij bewogen niet alleen de aarde, maar ook de hemelen. Hij heeft niet alleen bewogen de heuvelen en de bergen, of de geesten der mensen, of het land Kanaän om plaats te maken voor Zijn volk, niet alleen de wereld bewogen, zoals Hij toen deed. Maar Hij heeft de kerk bewogen, dat is: het Joodse volk, en hen bewogen in hun kerkstaat, die in de Oud Testamentische tijden een hemel op aarde was. Deze hun hemelsen staat heeft Hij nu bewogen. Het is door het Evangelie van den hemel, dat God den burgerlijken en kerkelijken staat van het Joodse volk bewoog tot die in stukken viel, en een nieuwen staat van de kerk bracht, die niet bewogen kan worden, die nooit door een andere op aarde zal vervangen worden, maar zal blijven tot hij in den hemel volmaakt wordt.

2. Wanneer God op de uitnemendste wijze tot de mensen spreekt is de schuld van hen, die weigeren Hem te horen, des te groter en zal hun straf des te onvermijdelijker en ondraaglijker zijn, er zal geen ontkomen aan zijn, vers 25. De verschillende wijzen, waarop God onder het Evangelie met de mensen handelt in den weg van genade, verzekert ons dat Hij met de verachters van het Evangelie ook bij het oordeel op andere wijze handelen zal dan met anderen. De heerlijkheid van het Evangelie, die het zeer in onze achting moet doen rijzen, blijkt uit deze drie dingen:

A. Het was door het geklank van de bazuin des Evangelies dat de vorige bedeling en staat van de kerk door God werden geschokt en bewogen. En zullen wij dan de stem Gods, die een kerk en staat omwierp, welke zo lang gestaan hadden en door Hem zelven gebouwd waren, verachten?

B. Het was door het geklank van de bazuin des Evangelies dat een nieuw koninkrijk in de wereld voor God gesticht werd, hetwelk nooit zo geschokt en bewogen kan worden. Deze verandering werd eens voor goed gemaakt, geen verandering zal meer plaats grijpen tot de tijd niet meer zijn zal. Wij hebben nu een onbeweeglijk koninkrijk ontvangen, dat nooit bewogen zal worden of plaats maken voor een nieuwe bedeling. De canon van de Schrift is nu voltooid, de Geest der profetie heeft opgehouden, de geheimenis Gods is vervuld, Hij heeft de laatste hand er aan gelegd. De gemeente van het Evangelie moge uitgebreid worden, voorspoediger worden, en meer gereinigd van de overgeërfde bezoedeling, maar ze zal nooit verouderen door een volgende bedeling, zij, die onder het Evangelie verloren gaan, gaan zonder herstel verloren. En hieruit besluit de apostel terecht:

a. Hoe noodzakelijk het is voor ons om genade van God te verkrijgen, door welke wij welbehaaglijk Hem mogen dienen. Indien wij onder deze bedeling niet door God aangenomen worden, zal Hij ons nooit aannemen, en wij verliezen al onzen arbeid in den godsdienst, wanneer wij niet door God aangenomen worden.

b. Wij kunnen God niet Hem welbehaaglijk dienen, tenzij wij Hem vereren met eerbied en godvruchtigheid. Heilige eerbied is even noodzakelijk als geloof voor de ware verering.

c. Het is alleen de genade Gods, die ons bekwaam maakt om God op de rechte wijze te vereren, van nature kan dat niet in ons opkomen, de natuur kan ons evenmin dien heiligen eerbied als dat kostbare geloof geven, die noodzakelijk zijn voor Gode welbehaaglijke verering.

d. God is dezelfde rechtvaardige Rechter onder het Evangelie, die Hij bleek te zijn onder de wet. Ofschoon Hij in Christus onze God is en thans met ons op vriendelijker en genadiger wijze handelt,

is Hij op zich zelven een verterend vuur, dat is: een God van strikte rechtvaardigheid, die zich zelven zal wreken op alle verachters van Zijne genade en op alle afvalligen. Onder het Evangelie wordt de gerechtigheid Gods op ontzaglijker wijze geopenbaard, ofschoon niet zo gevoelig, als onder de wet: want hier zien wij de goddelijke gerechtigheid den Heere Jezus aangrijpen, Hem een zoenofferande maken, Hem naar ziel en lichaam voor de zonden offeren, hetgeen een openbaring van gerechtigheid is, die alles te boven gaat, wat op den berg Sinaï gehoord of gezien is toen daar de wet gegeven werd.

HOOFDSTUK 13

1 Dat de broederlijke liefde blijve.
2 Vergeet de herbergzaamheid niet; want hierdoor hebben sommigen onwetend engelen geherbergd.
3 Gedenkt der gevangenen, alsof gij mede gevangen waart; en dergenen, die kwalijk gehandeld worden, alsof gij ook zelven in het lichaam kwalijk gehandeld waart.
4 Het huwelijk is eerlijk onder allen, en het bed onbevlekt; maar hoereerders en overspelers zal God oordelen.
5 Uw wandel zij zonder geldgierigheid; en zijt vergenoegd met het tegenwoordige; want Hij heeft gezegd: Ik zal u niet begeven, en Ik zal u niet verlaten.
6 Zodat wij vrijmoediglijk durven zeggen: De Heere is mij een Helper, en ik zal niet vrezen, wat mij een mens zal doen.
7 Gedenkt uwer voorgangeren, die u het Woord Gods gesproken hebben; en volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst hunner wandeling.
8 Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en in der eeuwigheid.
9 Wordt niet omgevoerd met verscheidene en vreemde leringen; want het is goed, dat het hart gesterkt wordt door genade, niet door spijzen, door welke geen nuttigheid bekomen hebben, die daarin gewandeld hebben.
10 Wij hebben een altaar, van hetwelk geen macht hebben te eten, die den tabernakel dienen.
11 Want welker dieren bloed voor de zonde gedragen werd in het heiligdom door den hogepriester, derzelver lichamen werden verbrand buiten de legerplaats.
12 Daarom heeft ook Jezus, opdat Hij door Zijn eigen bloed het volk zou heiligen, buiten de poort geleden.
13 Zo laat ons dan tot Hem uitgaan buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende.
14 Want wij hebben hier geen blijvende stad, maar wij zoeken de toekomende.
15 Laat ons dan door Hem altijd Gode opofferen een offerande des lofs, dat is, de vrucht der lippen, die Zijn Naam belijden.
16 En vergeet de weldadigheid en de mededeelzaamheid niet; want aan zodanige offeranden heeft God een welbehagen.
17 Zijt uw voorgangeren gehoorzaam, en zijt hun onderdanig; want zij waken voor uw zielen, als die rekenschap geven zullen; opdat zij dat doen mogen met vreugde en niet al zuchtende; want dat is u niet nuttig.
18 Bidt voor ons; want wij vertrouwen, dat wij een goed geweten hebben, als die in alles willen eerlijk wandelen.
19 En ik bid u te meer, dat gij dit doet, opdat ik te eerder ulieden moge wedergegeven worden.
20 De God nu des vredes, Die den grote Herder der schapen, door het bloed des eeuwigen testaments, uit de doden heeft wedergebracht, namelijk onze Heere Jezus Christus,
21 Die volmake u in alle goed werk, opdat gij Zijn wil moogt doen; werkende in u, hetgeen voor Hem welbehagelijk is, door Jezus Christus; Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.
22 Doch ik bid u, broeders, verdraagt het woord dezer vermaning; want ik heb u in het kort geschreven.
23 Weet, dat de broeder Timotheus losgelaten is, met welken zo hij haast komt ik u zal zien.
24 Groet al uw voorgangeren, en al de heiligen. U groeten die van Italie zijn.
25 De genade zij met u allen.

Nadat de apostel in het brede gehandeld heeft over Christus, het geloof, de vrije genade, de voordelen van het Evangelie, en de Hebreeën tegen afval gewaarschuwd, beveelt hij hun in het slot van den brief verscheidene uitnemende deugden aan als de eigen vruchten van het geloof

(v. 1-17). Daarna vraagt hij hun gebeden voor zich en zendt zijn beden voor hen tot God op, geeft hun enige hoop dat zij hem en Timotheus zullen weerzien en eindigt met algemenen groet en zegenbede. (vers 18-25).

Hebreeën 13:1-17

De bedoeling van Christus, toen Hij zich zelven voor ons overgaf, was, dat Hij zich zou kopen een eigen volk, ijverig in goede werken. Nu roept de apostel de Hebreeën op tot de betrachting van verscheidene uitnemende deugden, waarin het den Christenen betaamt uit te munten.

I. Tot broederlijke liefde, vers 1, waardoor hij niet bedoelt een algemene toegenegenheid voor alle mensen, als onze broederen van nature, allen uit een bloede gemaakt, ook niet die meer beperkte liefde, die behoort te bestaan tussen mensen, die gezamenlijk dezelfde ouders hebben, maar die bepaalde en geestelijke liefde, die moet heersen over alle kinderen van God.

1. Hier wordt verondersteld dat deze liefde onder de Hebreeën gevonden wordt. Ofschoon in dien tijd het volk jammerlijk verdeeld en onderling onenig was, zowel door zaken van burgerlijken als van kerkelijken aard, zo was toch de broederlijke liefde gebleven tussen hen, die in Christus geloofden. En dit bleek op zeer uitnemende wijze na de uitstorting des Heiligen Geestes, toen zij alle dingen gemeen hadden en hun bezittingen verkochten om een algemeen fonds tot ondersteuning van hun broederen te stichten. De geest des Christendoms is een geest van liefde. Het geloof werkt door de liefde. De ware godsdienst is de sterkste vriendschapsband, indien hij dat niet is, draagt hij zijn naam vergeefs.

2. Deze broederlijke liefde liep gevaar van verloren te gaan, en dat wel in een tijd van vervolging toen zij het meest noodzakelijk was. Zij was in gevaar van verloren te gaan door de geschillen, die onder hen bestonden ten opzichte van den eerbied, dien ze nog hebben moesten voor de plechtigheden van de Mozaïsche wet. Geschillen over den godsdienst veroorzaken maar al te dikwijls een gebrek aan Christelijke liefde, maar daar moet tegen gewaakt worden en alle middelen behoren aangewend te worden om de broederlijke liefde te bewaren. De Christenen moeten altijd lief hebben en leven als broeders, en hoe meer zij toenemen in godzalige liefde voor God, hun hemelsen Vader, des te meer zullen zij wassen in liefde voor elkaar om zijnentwil.

II. Tot herbergzaamheid. Vergeet de herbergzaamheid niet enz., vers 2. Wij moeten bij de broederlijke vriendelijkheid de liefdadigheid voegen. Merk hier op:

1. De vereiste deugd is: herbergzaamheid jegens hen, die vreemdelingen zijn aan het burgerschap Israël's, en hen, die vreemdelingen zijn voor onze eigen personen, maar vooral hen, die zich zelven kennen als vreemdelingen hier, die een ander vaderland zoeken. Dat is het geval met het volk van God, en zo was het in dien tijd ook, want de gelovige Joden waren in een ellendigen en bedroevenden toestand. Maar het schijnt dat hij spreekt van vreemdelingen, ofschoon wij niet weten wie zij zijn en vanwaar zij komen. Wanneer wij zien dat zij geen vaste woonplaats hebben, moeten wij hun plaats geven in onze harten en huizen, zo wij daartoe in de gelegenheid zijn.

2. De reden: Want daardoor hebben sommigen onwetend engelen geherbergd. Zo deed Abraham, Genesis 18, en Lot, Genesis 19, en een van dezen, dien Abraham herbergde, was de zoon van God. En ofschoon wij niet mogen veronderstellen dat wij ooit in zulk een geval zullen komen, toch zal Hij hetgeen wij in gehoorzaamheid aan Hem vreemdelingen doen, rekenen en belonen als aan Hem zelven gedaan, Mattheus 25:35. Ik was een vreemdeling en gij hebt mij geherbergd. God heeft dikwijls eer en gunst geschonken aan Zijn gastvrije dienaren, boven al hun gedachten.

III. Tot Christelijk medelijden. Gedenkt den gevangenen, vers 3. Merk hier op:

1. De deugd. Gedenkt degenen, die gevangen zijn en kwalijk gehandeld worden.

A. God beschikt het dikwijls zo, dat sommige Christenen en gemeenten kwalijk gehandeld worden terwijl anderen vrede en vrijheid genieten. Niet allen worden terzelfder tijd geroepen om ten bloede toe tegen te staan.

B. Zij, die in vrijheid zijn, moeten medelijden hebben met hen, die gevangen zijn en kwalijk gehandeld worden, alsof dezelfde keten hen bond, zij moeten het lijden van hun broederen gevoelen..

2. De reden daartoe: Alsof gij ook zelven in het lichaam kwalijk gehandeld waart Niet alleen in het natuurlijk lichaam en dus vatbaar voor hetzelfde lijden, zodat gij nu medelijden met hen moet hebben opdat anderen met u medelijden hebben als voor u de tijd der beproeving gekomen zal zijn, maar in hetzelfde mystieke lichaam, onder hetzelfde hoofd, en omdat als een lid lijdt, alle leden mede lijden 1 Corinthiërs 12:26. Het zou onnatuurlijk zijn wanneer Christenen elkanders lasten niet droegen.

IV. Tot reinheid en kuisheid, vers 4. Hier is:

1. Ene aanbeveling van Gods instelling van het huwelijk, dat is eerlijk onder allen, en moet als zodanig door allen geacht worden, en niet aan zich zelven ontzegd door hen, dien God het niet ontzegd heeft. Het is eerlijk, want God heeft het in het paradijs ingesteld voor den mens, wetende dat het niet goed zou zijn indien hij alleen ware. Hij huwde en zegende het eerste paar, de eerste ouders der mensheid, ten einde allen te leren in deze grote zaak op God te zien en te trouwen in den Heere. Christus vereerde het huwelijk met Zijne tegenwoordigheid en Zijn eerste wonder. Het is eerlijk als een middel om onkuisheid en een bevlekt bed te voorkomen. Het is eerlijk en gelukkig, wanneer de mensen rein en kuis tot elkaar komen en het huwelijksbed onbevlekt houden, niet alleen van onwettige maar ook van ongeregelde genegenheden.

2. Een schrikkelijk maar rechtvaardig oordeel over onreinheid en hoererij. Hoereerders en overspelers zal God oordelen.

A. God weet wie aan deze zonden schuldig zijn, geen duisternis kan hen voor Hem verbergen.

B. Hij zal zulke zonden bij haar eigen namen noemen, en niet bij de namen: liefde en galanterie, maar hoererij en overspel, hoererij in den ongehuwden staat en overspel bij de gehuwden.

C. Hij zal hen in het oordeel brengen en vonnissen, in hun eigen geweten hier, en hun hun zonden ordelijk voor ogen stellen tot hun diepe vernedering (en het eens ontwaakte geweten van zulke zondaren zal hun zeer gestreng zijn), of Hij zal hen bij hun dood en ten laatsten dage voor Zijn rechterstoel brengen, hen overtuigen en veroordelen en hen voor eeuwig verwerpen indien zij in hun zonden gestorven zijn.

V. Tot Christelijke vergenoeging, vers 5-6. Merk op:

1. De zonde, die tegenover deze deugd en genade staat, is gierigheid, onmatige begeerte naar de goederen dezer wereld, waarbij men hen die meer hebben benijdt. Deze zonde mogen wij na onze bekering geen plaats meer gunnen, want, al is het ook een geheime begeerte die in het hart schuilt, indien deze zonde niet onderdrukt wordt, zal ze in ons leven intreden en zich openbaren in al ons spreken en handelen. Wij moeten die zonde dus niet alleen onderdrukken, maar uit onze zielen uitroeien.

2. Die deugd en genade staat tegenover de gierigheid: weest vergenoegd met het tegenwoordige, hetgeen wij hebben, het verledene kan niet teruggeroepen worden en het toekomende is alleen in Gods hand. Wij moeten tevreden zijn met hetgeen God ons van dag tot dag geeft, al is het ook minder dan wij vroeger genoten, en al is het niet zoveel als wij voor de toekomst wensen. Wij moeten tevreden zijn met ons tegenwoordig lot. Wij moeten ons gewennen aan onzen tegenwoordigen toestand, dat is het zekere middel voor vergenoegdheid. En zij, die dit niet doen, zullen nooit vergenoegd zijn, al verbetert God hun toestand ook, want met de verbetering van toestand zullen ook de wensen groeien. Haman was de grote gunsteling zijns konings, en toch was hij niet tevreden, Achab zat op den troon, maar was niet tevreden, Adam had het paradíjs, maar hij was niet tevreden, ja de engelen in den hemel, die vielen, waren niet tevreden. Maar Paulus, ofschoon arm en vernederd, had geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen hij was.

3. Welke redenen de Christenen hebben om vergenoegd te zijn met hun toestand.

A. God heeft gezegd: Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten, vers 5, 6. Dit werd gezegd tot Jozua, Hoofdstuk 1:5, maar in hem tot al Gods getrouwe dienstknechten. Oud-Testamentische beloften mogen toegepast worden op Nieuw-Testamentische heiligen. Deze belofte is het kort begrip van alle beloften.

Ik zal u nooit, neen nooit, begeven of verlaten. De belofte wordt sterk bevestigd, de gelovige zal Gods genadige nabijheid genieten in leven, in dood, ja eeuwiglijk.

B. Uit deze allesomvattende belofte mogen zij besluiten tot Gods hulp: Zodat wij vrijmoediglijk mogen zeggen: De Heere is mij een helper, en ik zal niet vrezen, wat mij een mens zal doen, vers 6. De mensen kunnen niets doen tegen God, en God kan maken dat al wat de mensen tegen Zijn volk doen, hun ten goede gekeerd wordt.

VI. Tot den plicht der Christenen jegens de dienaren, zowel jegens de reeds ontslapenen als jegens de nog levenden.

1. De overledenen: Gedenkt uwen voorgangers. die u het Woord Gods verkondigd hebben, vers 7.

A. Wat van hen gezegd wordt. Zij waren hun voorgangers en hebben hun het Woord Gods gesproken. Zij waren hun leidslieden en regeerders, die hun het Woord Gods gesproken hadden. Zij waren bevorderd tot de waardigheid om regeerders en leiders van de gemeente te zijn, niet naar hun eigen wil, maar volgens het Woord Gods. En deze roeping hebben zij waardig vervuld, zij regeerden niet op een afstand en niet door anderen, maar zij regeerden door persoonlijke tegenwoordigheid en voorschriften, overeenkomstig het Woord Gods.

B. De plichten jegens hen verschuldigd, ook na hun dood.

a. Gedenkt hun -hun prediking, hun gebed, hun bijzonderen raad, hun voorbeeld.

b. Volgt hun geloof na, weest standvastig in het belijden van het geloof, dat zij u gepredikt hebben, en tracht de genade des geloofs te verkrijgen, waarin zij leefden en stierven.

Aanschouwende de uitkomst hunner wandeling, hoe spoedig, hoe vertroostend, hoe gelukkig zij hun loop voleindigden. Deze plicht om hetzelfde ware geloof na te volgen, waarin zij onderwezen waren, wordt door den apostel in den brede toegelicht en ernstig aangedrongen, niet alleen door de herinnering aan hun ontslapen leidslieden, maar met verscheidene andere redenen.

Ten eerste. Door de onveranderlijkheid en eeuwigheid van den Heere Jezus Christus. Ofschoon van hun dienaren sommigen dood en anderen stervend waren, leeft het grote hoofd, de hogepriester Zijner gemeente, de opziener hunner zielen, eeuwig en blijft alt ijd dezelfde. En zij moeten standvastig en onbeweeglijk zijn in navolging van Christus en zich herinneren dat Christus eeuwig leeft om hun trouwe aanhankelijkheid aan Zijne waarheden gade te slaan en te belonen, en hun zondige afwijkingen van Hem te zien en te bestraffen. Christus was dezelfde in de dagen des Ouden Testaments, is het in den tijd des Evangelies en zal het eeuwig zijn voor Zijn volk.

Ten tweede. Door de natuur en strekking van de dwaalleringen, waarin zij gevaar liepen te vervallen.

a. Deze waren vele en velerlei, vers 9, verschillend van hetgeen zij van hun vroegere getrouwe leraren hadden ontvangen, en onbestaanbaar met hun geloof.

b. Het waren vreemde leringen, zulke als de gemeente des Evangelies niet gewoon was.

c. Zij waren van omvoerenden, aftrekkenden aard, zoals een schip door den wind geslingerd wordt en in gevaar verkeert van zijn anker geslagen, weggedreven en op de rotsen verpletterd te worden. Zij waren juist het tegendeel van die genade Gods, welke het hart bevestigt en versterkt, hetgeen een uitnemend ding is. Deze vreemde leringen houden het hart steeds onbevestigd en slingerend.

d. Zij waren gemeen en laag evenals hun onderwerp. Zij betroffen slechts uitwendige, kleine, vergankelijke dingen, als spijs en drank enz.

e. Zij waren nutteloos. Zij, die er door medegevoerd werden en ze gebruikten, deden daardoor hun zielen geen goed. Zij maakten hen niet heiliger, niet nederiger, niet dankbaarder, niet hemelser.

f. Zij zullen degenen, die ze omhelzen, uitsluiten uit de voorrechten van het Christelijk altaar, vers 10. Wij hebben een altaar enz. Dat is een bewijsgrond van groot gewicht, en daarom blijft de apostel daar iets langer bij stilstaan. De Christelijke gemeente heeft haar altaar. Men heeft tegengeworpen, dat de eerste Christenen in hun bijeenkomsten geen altaar hadden, maar dat is niet waar. Wij hebben een altaar, doch geen stoffelijk, maar een persoonlijk altaar en dat is Christus, Hij is ons altaar zowel als onze offerande, Hij heiligt het offer. De altaren onder de wet waren typen van Christus, het koperen altaar van Zijn offerande, het gouden van Zijn voorbidding. Dit altaar geeft aan de ware gelovigen een feest, een feest na de offerande, een feest van vet en merg, geestelijke kracht

en wasdom, heilige vreugde en blijdschap. De tafel des Heeren is niet ons altaar, maar zij is voorzien met voorraad van het altaar. Christus ons pascha is voor ons geslacht, 1 Corinthiërs 5:7 en daaruit volgt: laat ons nu feest vieren. Het avondmaal des Heeren is het Evangelische pascha. Zij, die gehecht blijven aan den tabernakel van de levitische bedeling of tot haar wederkeren, sluiten zich zelven uit van de zegeningen van dit altaar, van de zegeningen, die Christus verworven heeft. Zij, die den tabernakel dienen, die besloten hebben verouderde instellingen en plechtigheden te onderhouden, verloochenen hun recht op het Christelijk altaar en dit gedeelte van de bewijsreden wordt nu nader door hem toegelicht en gestaafd. Hij toont aan dat deze slaafse aanhankelijkheid aan den joodsen toestand een beletsel is voor de voorrechten van het altaar des Evangelies, en wel op de volgende wijze. Onder de joodse wet mocht niets van het zondoffer gegeten worden, maar zolang zij in tenten woonden moest alles verbrand worden buiten de legerplaats, en toen zij in steden woonden buiten de poort. Indien zij zich nu nog aan de wet blij ven onderwerpen, kunnen zij niet eten van het altaar des Evangelies, want wat daarvan gegeten wordt, werd aangebracht door Christus, die het grote zondoffer is. Dat is dus niet het zondoffer zelf, gelijk de papisten verzekeren, want dat mocht niet gegeten maar moest verbrand worden, maar het feest des Evangelies is de vrucht en het gevolg van de offerande, waarvan zij niet mogen eten, die de offerande zelf niet erkennen. En opdat het duidelijk zou blijken, dat Christus werkelijk het antitype van het zondoffer was en als zodanig Zijn volk door Zijn eigen bloed kon heiligen of reinigen, volbracht Hij het type daarin, dat Hij buiten de poort leed. Dit was een treffend bewijs van Zijne vernedering, alsof Hij niet geschikt was voor een geheiligde of voor de burgerlijke maatschappij. En dit toont aan dat de zonde, die de oorzaak was van het lijden van Christus, een verkrachting van alle geheiligde en burgerlijke rechten is en de zondaar een algemene plaag en bederving van alle ezelschap. Na dus te hebben aangetoond dat instemming met de levitische wetten, ook volgens haar eigen voorschriften, den toegang tot het Christelijk altaar sluit, gaat hij voort met dit bewijs te versterken met gepaste raadgevingen.

Ten eerste. Laat ons dan tot Hem uitgaan buiten de legerplaats Zijne smaadheid dragende, vers 13. Gaat weg van de ceremoniële wet, van de zonde, van de wereld, van ons zelven, van onze eigen lichamen, indien Hij daartoe roept.

Ten tweede. Laat ons gewillig zijn om Zijne smaadheid te dragen, gewillig zijn om voor het uitvaagsel der wereld gehouden te worden, niet waard om te leven, niet waard een natuurlijken dood te sterven. Dat was Zijne smaadheid en wij moeten ons daaraan onderwerpen. En wij hebben te meer reden om dat te doen, want hetzij wij van de wereld uit tot Christus gaan of niet, wij moeten noodzakelijk binnenkort door den dood uit de wereld gaan, wij hebben hier geen blijvende stad. De zonde, de zondaren en de dood zullen ons niet toestaan hier te blijven gedurende langen tijd, en daarom moeten wij nu door het geloof uitgaan en in Christus de rust en de bestendigheid zoeken, welke de wereld ons niet kan aanbieden, vers 14.

Ten derde. Laat ons van ons altaar het rechte gebruik maken, niet alleen deelnemen aan zijn voorrechten maar ons ook kwijten van de plichten van dat altaar, als dezulken, die Christus geroepen heeft om als priesters dat altaar te bedienen. Laat ons op dat altaar onze offeranden brengen en ze door Hem aan Hem als onzen hogepriester opofferen, vers 15, 16. En wat zijn nu de offeranden, die wij brengen moeten en op dat altaar, Christus, offeren? Geen zoenoffers, daar is geen behoefte meer aan. Christus heeft het grote zoenoffer gebracht, de onze zijn alleen dankoffers. Zij zijn

a. De offerande des lofs aan God, die wij Hem voortdurend brengen moeten. Daaronder zijn begrepen alle verering en gebed, zowel als dankzegging: dat is de vrucht der lippen. Met ongeveinsde lippen moeten wij den lof Gods verkondigen, en dat offer moet gebracht worden alleen aan God, niet aan engelen, of heiligen, of enig ander schepsel, maar aan den naam van God alleen, en het moet gebracht worden in Christus, in afhankelijkheid van Zijn middelaars-verzoening en tussenkomst.

b. De offerande van Christelijke weldadigheid.

Vergeet de weldadigheid en de mededeelzaamheid niet, want aan zodanige offeranden heeft God een welbehagen, vers 16. Wij moeten naarmate van ons vermogen, mededelen tot de behoeften der zielen en lichamen van de mensen, ons niet tevreden stellen met het brengen van de offerande van de vrucht der lippen, enkel woorden, maar ook de offerande van goede werken brengen, niet vertrouwende op de verdiensten van onze goede werken, maar op die van onzen groten hogepriester, en aan zulke offeranden, verering en in dien geest gebrachte gaven, heeft God een welbehagen. Hij zal die offers met welgevallen aannemen en de offeraars aannemen en zegenen om Christus' wil.

2. Nadat hij ons zo voorgehouden heeft wat wij verschuldigd zijn aan de gestorven dienaren, hetgeen voornamelijk bestaat in het navolgen van hun geloof en in het niet verzaken daarvan, zegt de apostel hoe de gemeente zich heeft te gedragen jegens haar levende dienaren, vers 17, en de reden daarvoor.

A. De plicht zelf. Hen gehoorzamen en zich aan Hem onderwerpen. Dat is geen onbepaalde onderwerping en geen volstrekte gehoorzaamheid, die hier vereist worden, maar alleen voorzover ze bestaanbaar zijn met de bedoeling en den wil van God, ons in Zijn Woord geopenbaard, maar toch is het werkelijke onderwerping en gehoorzaamheid, en dat niet alleen aan God, maar aan het gezag van de bediening der dienaren, die van God komt in alle dingen tot die bediening behorende, zo zeker als het gezag van ouders of van de burgerlijke overheid in hun kringen. De Christenen moeten er zich aan onderwerpen onderwezen te worden door hun dienaren, en zich zelven niet voor te wijs, te goed en te groot houden om van hen te leren. En wanneer zij zien dat de voorschriften van de dienaren overeenstemmen met het geschreven Woord, moeten zij hen gehoorzamen.

B. De redenen voor dezen plicht.

a. Zij moeten de gemeente regeren, hun bediening is niet die van een overheid, maar heeft toch gezag. Zij hebben geen recht om heerschappij over de gemeente te voeren, maar moeten haar leiden in de wegen Gods, door haar voor te lichten en te onderwijzen, het Woord Gods uit te leggen en op de bijzondere gevallen toe te passen. Zij mogen zelf geen wetten maken, maar moeten de wet Gods uitleggen, ook moet men hun uitlegging van die wet niet zonder nader onderzoek aannemen, maar de gemeente moet die toetsen aan de heilige Schrift, en alleen zover de verklaringen door de dienaren gegeven daarmee overeenstemmen mag zij die aannemen, niet als het woord van mensen, maar gelijk het waarlijk is als het woord Gods, dat krachtig werkt in degenen, die geloven.

b. Zij waken voor de zielen der gemeente, niet om die te verstrikken, maar om ze te redden, om ze te winnen niet voor hen zelven, maar voor Christus, en om ze op te bouwen in kennis, geloof en

heiligheid. Zij moeten waken tegen al wat schadelijk kan zijn voor de zielen der mensen en hen waarschuwen tegen gevaarlijke dwalingen, tegen de verleidingen des harten en tegen naderende oordelen. Zij moeten waakzaam zijn voor alle gelegenheden om de zielen der mensen voorwaarts te helpen op weg naar den hemel.

c. Zij zullen eens rekenschap geven van de wijze, waarop zij hun plicht vervuld hebben, en wat er geworden is van de zielen, die aan hun zorg toevertrouwd waren, of die door hun verzuim verloren zijn gegaan, dan wel of er enigen door hun dienst toegebracht en opgebouwd zijn.

d. Zij zullen verblijd zijn zo zij omtrent zichzelf en hun hoorders goed verslag kunnen geven. Het zal een heerlijke dag voor hen zijn, indien zij zullen kunnen getuigen van hun eigen getrouwheid en welslagen, de zielen die door hun dienst bekeerd en bevestigd zijn, zullen hun blijdschap en hun kroon zijn in den dag van den Heere Jezus.

e. Wanneer zij hun rekenschap zuchtende moeten afleggen, zal dat tot schade van de gemeente zowel als van hen zelven zijn. Het is in het belang der hoorders, dat de dienaren hun verantwoording met blijdschap en niet al zuchtende doen. Wanneer getrouwe dienaren niet wel-geslaagd zijn, zullen zij zuchten, maar dat is voor de gemeente schade. Getrouwe dienaren hebben hun eigen zielen bevrijd, maar een onvruchtbare en ontrouwe gemeente zal ondervinden, dat haar bloed en verwoesting op haar eigen hoofd zijn.

Hebreeën 13:18-25

Hier:

I. Beveelt de apostel zich zelven en zijn medegevangenen aan in de voorbeden van de gelovige Hebreeën, vers 18. Bidt voor ons, voor mij en voor Timotheus (die in vers 23 genoemd wordt) en voor allen, die met ons arbeiden in de bediening des Evangelies.

1. Dat is een deel van den plicht der gemeente jegens haar dienaren. Dienaren hebben behoefte aan de gebeden der gemeente, en hoe ernstiger de gemeente voor haar dienaren bidt, des te meer zegen mag zij verwachten en genieten van hun bediening. Zij moeten bidden dat God onderwijze degenen, die haar moeten onderwijzen, dat Hij hen ijverig, en werkzaam, en wijs en wel-slagend moge maken, dat Hij hen bijsta in al hun werk, hen drage in al hun laster, en hen sterke onder alle verzoekingen.

2. Er zijn goede redenen, waarom de gemeente voor hare dienaren bidden moet. Hij vermeldt er twee.

A. Wij vertrouwen dat wij een goed geweten hebben, vers 18. Velen van de Joden hadden slechte gedachten over Paulus omdat hij, zijnde een Hebreeër uit de Hebreeën, het juk van de levitische wet afgeworpen had en Christus predikte. Hier betuigt hij bescheiden zijn oprechtheid, Wij vertrouwen dat wij een goed geweten hebben, als die in alles willen eerlijk wandelen. Wij vertrouwen. Hij had kunnen zeggen: wij weten, maar hij gaf er de voorkeur aan op nederigen toon te spreken, en ons daardoor allen te leren dat wij niet te zeker van ons zelven moeten zijn, maar met godvrezenden naijver over ons eigen hart moeten waken. Wij vertrouwen dat wij een goed geweten hebben, een verlicht, een goed-onderricht geweten, een zuiver en rein geweten, een teder en getrouw geweten, een geweten dat voor ons en niet tegen ons getuigt, een goed geweten in alle dingen, in de geboden van de eerste en evenzo van de tweede tafel, jegens God en jegens de mensen, en boven alles in de zaken van onze bediening, wij willen in alles eerlijk en oprecht handelen.

a. Een goed geweten heeft eerbied voor al Gods geboden en voor alle plichten.

b. Zij, die een goed geweten hebben, hebben toch behoefte aan de gebeden van anderen.

c. Dienaren met tedere gewetens zijn openbare zegeningen, en verdienen de gebeden der gemeenten.

B. Een andere reden, waarom hij hun gebeden begeert, is dat hij hoopt daardoor te eerder aan hen wedergegeven te zullen worden, vers 19. Daaruit zien wij: dat hij vroeger bij hen geweest was, dat hij nu afwezig was, dat hij grote begeerte en het ernstige voornemen had om tot hen weer te keren, dat het beste middel om zijn terugkeer te vergemakkelijken en dien tot een barmhartigheid voor hem zowel als voor hen te maken, was daar een onderwerp van hun gebed van te maken. Wanneer dienaren tot hun gemeente terugkeren als een verhoring des gebeds, dan komen zij eerst met des te groter voldoening voor zich zelven en des te meer voordeel voor de gemeente. Wij moeten onze zegeningen door gebed verkrijgen.

II. Hij zendt voor hen zijne gebeden tot God op, want hij was gewillig om voor hen te doen hetgeen hij begeerde, dat zij voor hem doen zouden. De God nu des vredes enz. vers 20. In deze uitnemende bede merken wij het volgende op.

1. Den naam, dien hij God geeft. De God des vredes, die een middel gevonden heeft voor vrede en verzoening tussen Hem en zondaren, en die den vrede op aarde, en vooral in Zijne gemeenten, liefheeft.

2. Het grote werk Hem toegeschreven. Hij heeft onzen Heere Jezus Christus uit de doden weder gebracht. Jezus stond op door Zijn eigen macht, maar evenzeer was de Vader daarin betrokken, die daardoor getuigenis gaf dat Zijne gerechtigheid voldaan en de wet vervuld was. Hij verrees voor onze rechtvaardigmaking, en dezelfde goddelijke macht, waardoor Hij verrees, is instaat alles voor ons te doen wat wij nodig hebben.

3. De namen aan onzen Christus gegeven: onzen Heere Jezus, onzen Heer, onzen Zaligmaker, en den groten Herder der schapen, beloofd in Jesaja 40:11, en die zich zelven verklaarden dat te zijn, Johannes 10:14, 15. Dienaren zijn onder-herders: Christus is de grote Herder. Dat toont Zijn belangstelling voor Zijn volk. Zij zijn de kudde Zijner weide, en Zijn zorg en werk zijn voor hen. Hij voedt hen, en leidt hen, en waakt over hen.

4. De weg en wijze, waardoor God is verzoend en Christus van de doden is verrezen.

Door het bloed des eeuwigen testaments. Het bloed van Christus voldeed aan de goddelijke gerechtigheid, en zo verwierf Christus vrijlating uit de gevangenis van het graf, want Hij had onze schuld betaald, overeenkomstig een eeuwig verbond, ene overeenkomst tussen den Vader en den Zoon, en dat bloed is de bevestiging en het zegel van een eeuwig verbond tussen God en zijn volk.

5. De barmhartigheid, om welke gebeden wordt. Die volmake u in alle goed werk enz., vers 21. Merk op:

A. De volmaking der heiligen in alle goed werk is het voornaamste, dat voor en door hen begeerd wordt, dat zij hier mogen verkrijgen volmaaktheid in oprechtheid, een helder verstand, een rein hart, levendige aandoeningen, een geregelden en vasten wil, en genoegzame sterkte voor alle goed werk, waartoe zij hier geroepen worden, en ten laatste een volmaking in trap om hen geschikt te maken voor het genieten van de gelukzaligheid des hemels.

B. Den weg, waarin God Zijn volk volmaakt maakt. Die is door altijd in hen te werken hetgeen aangenaam is in Zijne ogen, en dat door Jezus Christus, dewelke zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Merk hier op:

a. Er wordt niets goeds in ons gewrocht, of het is het werk Gods, Hij werkt in ons alvorens wij instaat zijn enig goed werk te verrichten.

b. Alle goede werk, dat God in ons werkt, werkt Hij door Jezus Christus, om zijnentwil en door Zijn Geest.

c. Eeuwige heerlijkheid zijn wij daarom aan Hem verschuldigd, die de oorzaak is van alle goede beginselen, die in ons gewrocht, en van alle goede werken, die door ons gedaan worden. Hierop zegge ieder: Amen!

C. Hij verhaalt den Hebreeën van Timotheus' invrijheidstelling en zijn hoop hen binnen kort te zullen zien, vers 23. Het schijnt dat Timotheus gevangen is geweest, zonder twijfel ter wille van het Evangelie, maar nu vrijgelaten was. De gevangenzetting van getrouwe dienaren is een eer voor hen, en hun vrijlating is een oorzaak van blijdschap voor de gemeente. Hij verheugde zich in de verwachting van niet alleen Timotheus te zullen zien, maar met hem tot de Hebreeën te komen en hen te zien. Getrouwe dienaren van Christus hebben zeer gaarne de gelegenheid om aan de gemeenten te schrijven, en doen dat met groot genoegen.

D. Na hun aandacht gevraagd te hebben voor den inhoud van zijn brief, vers 22, besluit hij met groeten en een plechtige, ofschoon korte zegenbede.

1. De groet:

A. Van hem zelven aan hen, gericht aan al de dienaren, die hen regeerden, en aan al de heiligen, aan allen, dienaren en gemeente.

B. Van de Christenen in Italië aan hen. Het is goed wanneer de wet der liefde in onze harten geschreven is, de wet van heilige liefde en vriendelijkheid voor al de Christenen. De godsdienst leert de mensen de beste beschaving en welgemanierdheid. Hij is geen bittere en onbescheiden zaak.

2. De plechtige, maar korte zegenbede, vers 25. De genade zij met u allen, Amen. De gunst Gods zij met u en Zijne genade werke voortdurend in u en met u, om vruchten van heiligheid voort te brengen als eerstelingen der heerlijkheid. Wanneer Gods volk door woord of schrift met elkaar gemeenschap gehad heeft, is het goed te scheiden met gebed voor elkaar, om de voortduring van de genadige tegenwoordigheid Gods, opdat zij elkaar eens weer mogen ontmoeten in de wereld der heerlijkheid.

DE BRIEF VAN JAKOBUS

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN, VAN DEN ALGEMENEN BRIEF VAN DEN APOSTEL JAKOBUS.

De schrijver van dezen brief was niet Jakobus, de zoon van Zebedeus; want die was door Herodes ter dood gebracht, Handelingen 12; nog voordat het Christendom zoveel voet gewonnen had onder de Joden in de verstrooiing, als hier wordt ondersteld. Maar het was de andere Jakobus, de zoon van Alpheus; die van moederszijde de neef van den Heere Jezus, en een van de twaalf apostelen was, Mattheus 10:3. Hij wordt een pilaar genoemd, Galaten 2:9, en wie dezen brief van hem tegenspreekt, verliest of mist waarlijk een grondsteen. De brief wordt een algemene brief genoemd; sommigen menen, omdat hij niet aan een bijzondere gemeente of aan een bepaald persoon gericht werd, maar bestemd was om te zijn wat wij noemen een rondgaand schrijven. Anderen denken dat hij "algemeen" genoemd wordt, of katholiek, om hem te onderscheiden van de brieven van Ignatius, Barnabas, Polycarpus en anderen, die in de eerste tijden hoog in aanzien stonden, maar niet algemeen in de kerken aangenomen werden, en daarom niet, gelijk deze, voor geïnspireerd gehouden werden. Eusebius verhaalt ons, dat deze brief overal in de gemeenten gelezen werd met de andere algemene brieven, (Hist. Eccles. p. 53. Ed. Val. 1678). Jakobus, de schrijver, werd om zijn grote vroomheid de rechtvaardige genoemd. Hij was een uitnemend voorbeeld van de deugden, waarop hij bij anderen aandringt. Hij was zo buitengewoon beroemd om zijn rechtvaardigheid, matigheid en godsvrucht, dat Josephus, de Joodse geschiedschrijver, als een der oorzaken van de verwoesting van Jeruzalem opnoemt, dat Jakobus er den marteldood stierf. Dit wordt vermeld in de verwachting, dat met te meer eerbied zal gelezen worden hetgeen geschreven werd door een zo heilig en uitnemend man. De tijd, waarop de brief geschreven werd, is onzeker.

De bedoeling van den brief is de Christenen te berispen over hun groten achteruitgang zowel in geloof als gedrag, en de verspreiding te voorkomen van al die vrijzinnige leerstellingen, die de ware godzaligheid met verwoesting bedreigden. Het was het bepaalde oogmerk van den schrijver van dezen brief om het Joodse volk op te wekken tot een gevoel van den omvang en de nadering der oordelen, die over hen komen zouden; en alle ware Christenen te ondersteunen in den weg van hun plicht, onder de verschrikkingen en de vervolgingen, die hun deel zouden worden. De waarheden, die er in behandeld worden, zijn zeer praktisch en noodzakelijk om gehandhaafd te worden; en de regelen, voor den wandel aangegeven, moeten in aanmerking genomen worden zoveel in onze dagen als in vroegere tijden.

HOOFDSTUK 1

1 Jakobus, een dienstknecht van God en van den Heere Jezus Christus; aan de twaalf stammen, die in de verstrooiing zijn: zaligheid.
2 Acht het voor grote vreugde, mijn broeders, wanneer gij in velerlei verzoekingen valt;
3 Wetende, dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt.
4 Doch de lijdzaamheid hebbe een volmaakt werk, opdat gij moogt volmaakt zijn en geheel oprecht, in geen ding gebrekkelijk.
5 En indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere, Die een iegelijk mildelijk geeft, en niet verwijt; en zij zal hem gegeven worden.
6 Maar dat hij ze begere in geloof, niet twijfelende; want die twijfelt, is een baar der zee gelijk, die van den wind gedreven en op geworpen en nedergeworpen wordt.
7 Want die mens mene niet, dat hij iets ontvangen zal van den Heere.
8 Een dubbelhartig man is ongestadig in al zijn wegen.
9 Maar de broeder, die nederig is, roeme in zijn hoogheid.
10 En de rijke in zijn vernedering; want hij zal als een bloem van het gras voorbijgaan.
11 Want de zon is opgegaan met de hitte, en heeft het gras dor gemaakt, en zijn bloem is afgevallen, en de schone gedaante haars aanschijns is vergaan; alzo zal ook de rijke in zijn wegen verwelken.
12 Zalig is de man, die verzoeking verdraagt; want als hij beproefd zal geweest zijn, zal hij de kroon des levens ontvangen, welke de Heere beloofd heeft dengenen, die Hem liefhebben.
13 Niemand, als hij verzocht wordt, zegge: Ik word van God verzocht; want God kan niet verzocht worden met het kwade, en Hij Zelf verzoekt niemand.
14 Maar een iegelijk wordt verzocht, als hij van zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt.
15 Daarna de begeerlijkheid ontvangen hebbende baart zonde; en de zonde voleindigd zijnde baart den dood.
16 Dwaalt niet, mijn geliefde broeders!
17 Alle goede gave, en alle volmaakte gifte is van boven, van den Vader der lichten afkomende, bij Welken geen verandering is, of schaduw van omkering.
18 Naar Zijn wil heeft Hij ons gebaard door het Woord der waarheid, opdat wij zouden zijn als eerstelingen Zijner schepselen.
19 Zo dan, mijn geliefde broeders, een iegelijk mens zij ras om te horen, traag om te spreken, traag tot toorn;
20 Want de toorn des mans werkt Gods gerechtigheid niet.
21 Daarom, afgelegd hebbende alle vuiligheid en overvloed van boosheid, ontvangt met zachtmoedigheid het Woord, dat in u geplant wordt, hetwelk uw zielen kan zaligmaken.
22 En zijt daders des Woords, en niet alleen hoorders, uzelven met valse overlegging bedriegende.
23 Want zo iemand een hoorder is des Woords, en niet een dader, die is een man gelijk, welke zijn aangeboren aangezicht bemerkt in een spiegel;
24 Want hij heeft zichzelven bemerkt, en is weggegaan, en heeft terstond vergeten, hoedanig hij was.
25 Maar die inziet in de volmaakte wet, die der vrijheid is, en daarbij blijft, deze, geen vergetelijk hoorder geworden zijnde, maar een dader des werks, deze, zeg ik, zal gelukzalig zijn in dit zijn doen.
26 Indien iemand onder u dunkt, dat hij godsdienstig is, en hij zijn tong niet in toom houdt, maar zijn hart verleidt, dezes godsdienst is ijdel.

27 De zuivere en onbevlekte godsdienst voor God en den Vader is deze: wezen en weduwen bezoeken in hun verdrukking, en zichzelven onbesmet bewaren van de wereld.

Na het opschrift en den groet, vers 1, worden de Christenen hier onderwezen hoe zij zich onder het kruis te gedragen hebben. Verscheidene deugden en plichten worden hun aanbevolen, en hun, die de verzoekingen en droefenissen doorstaan op de wijze die de apostel hun aan de hand doet, worden zegeningen toegezegd en een heerlijke beloning verzekerd, vers 2-12. De zonden evenwel, die het lijden veroorzaken, en de zwakheden en fouten, waaraan de mensen zich onder het lijden schuldig maken, mogen in geen geval aan God toegeschreven worden, want Hij kan de bewerker van het kwade niet zijn omdat Hij de bron van alles goeds is, vers 13-18. Alle hartstochten, en toorn en kwade bewegingen moeten onderdrukt worden. Het woord van God moet het voornaamste voorwerp van ons onderzoek zijn, en wij moeten zorg dragen hetgeen wij horen en weten ook in praktijk te brengen, anders zal onze godsdienst blijken ijdel te zijn. Hieraan wordt toegevoegd een beschrijving van hetgeen, waaruit de ware godsdienst bestaat, vers 19-27.

Jakobus 1:1

Wij hebben hier het opschrift, hetwelk uit drie hoofddelen bestaat.

I. De hoedanigheid, waarin de schrijver wenst bekend te zijn. Jakobus, een dienstknecht van God en van den Heere Jezus Christus. Ofschoon hij een van de voornaamste dienaren in het koninkrijk van Christus was, noemt hij zich alleen een dienstknecht. Merk op: Ook zij, die in staat en bediening het hoogste staan in de gemeente van Christus, zijn slechts dienstknechten. Zij mogen daarom nooit handelen als meesters, maar alleen als dienaren. Verder, ofschoon Jakobus door den Evangelist genoemd wordt de broeder onzes Heeren, was het zijne heerlijkheid Christus in den geest te dienen, liever dan er op te roemen dat hij Zijn nabestaande in het vlees was. Laat ons hieruit leren dezen naam boven alle andere in de wereld te waarderen, dienstknechten van God en van Christus. Daarbij: laat ons er op letten dat Jakobus zich noemt een dienstknecht van God en van den Heere Jezus Christus, om ons te leren dat wij in al onze diensten het oog moeten hebben zowel op den Zoon als op den Vader. Wij kunnen den Vader niet Hem aangenaam dienen, wanneer wij niet ook dienstknechten van den Zoon zijn. God wil dat allen den Zoon eren gelijk zij den Vader eren, Johannes 5:23, dat zij voor hun aanneming op Christus zien en hulp van Hem verwachten, Hem alle gehoorzaamheid bewijzen en daardoor belijden, dat Jezus Christus de Heere is tot heerlijkheid Gods des Vaders.

II. De apostel noemt hier den toestand van hen, aan wie hij schrijft. Aan de twaalf stammen, die in de verstrooiing zijn. Sommigen verstaan hierdoor de verstrooiing door de vervolging van Stephanus, Handelingen 8.. Maar die beperkte zich tot Judea en Samaria. Anderen denken dat bedoeld worden de Joden in Assyrië, Babylon, Egypte en andere koninkrijken, waarheen de oorlogen hen verdreven hadden. Het grootste gedeelte van tien der twaalf stammen was in gevangenschap verloren, ofschoon van elke stam nog enigen waren bewaard gebleven en steeds geëerd werden met den alouden naam van de twaalf stammen. Dezen echter waren verspreid en verstrooid.

1. Zij werden verstrooid in barmhartigheid. Zij hadden de schriften des Ouden Testaments, en nu had de voorzienigheid Gods het zo beschikt, dat zij verspreid waren in verschillende landen om daar het licht van de goddelijke openbaring te doen schijnen.

2. Zij begonnen nu verstrooid te worden in toorn. Het Joodse volk werd verbrokkeld in partijen en partijschappen, en velen werden genoodzaakt hun land te verlaten, omdat het hun daar te gevaarlijk werd. Ook goede mensen delen in den nood van algemene onheilen.

3. Die Joden in de verstrooiing waren zij, die het Christendom omhelsd hadden. Zij werden vervolgd en genoodzaakt schuilplaats te zoeken in andere landen, want de heidenen waren vriendelijker voor de Christenen dan de Joden. Het is dikwijls het lot, zelfs van Gods eigen stammen, om verstrooid te worden. De saamvergadering is bewaard voor het einde der tijden, wanneer al de verstrooide kinderen Gods zullen samengebracht worden tot Christus, hun hoofd. In dien tussentijd, dat de stammen Gods verstrooid zijn, laat Hij naar hen omzien. Hier is een apostel, die schrijft aan de stammen in de verstrooiing, een brief van God aan hen, terwijl zij van Zijn tempel verdreven en schijnbaar door Hem verwaarloosd zijn. Hier kan toegepast worden wat de profeet Ezechiël schreef: Daarom zeg, zo zegt de Heere Heere: Hoewel Ik hen verre onder de heidenen weggedaan heb, en hoewel Ik hen in de landen verstrooid heb, nochtans zal Ik hun een weinig tijds tot een

heiligdom zijn in de landen, waarin zij gekomen zijn, Ezechiël 11:16. God draagt bijzondere zorg voor Zijne verdrevenen. Laat Mijne verdrevenen onder u verkeren, o Moab! Jesaja 16:4. Gods stammen mogen verstrooid zijn, maar daarom mogen wij ons nog niet verheffen op onze uitwendige voordelen. En aan de andere zijde: wij moeten niet wanhopen en denken dat wij verworpen zijn onder uitwendige onheilen, want God gedenkt Zijn volk en zendt het vertroosting in zijn verstrooiing.

III. Jakobus toont hier het belang, dat hij stelt ook in de verstrooiden: zaligheid. Hij groet hen met een wens van vrede en zaligheid. Ware Christenen mogen nooit minder geacht worden om hun ongelukken. Het was de hartelijke begeerte van dezen apostel, dat zij die verstrooid waren, vertroost zouden worden, dat zij goed zouden doen en dat het hen goed zou gaan, opdat zij zich mochten verheugen in hun droefenissen. Gods volk heeft in alle plaatsen oorzaak om zich te verblijden, en in alle tijden. Dat zal overvloedig blijken uit hetgeen hier volgt.

Jakobus 1:2-12

Wij komen nu tot de behandeling van het onderwerp van den brief. In deze afdeling hebben wij de volgende dingen te beschouwen.

I. De lijdenstoestand van de Christenen in deze wereld wordt voorgesteld, en dat op zeer leerzame wijze, wanneer wij letten op hetgeen duidelijk en noodzakelijk ondersteld wordt, zo goed als op hetgeen volledig wordt uitgedrukt.

1. Ondersteld wordt dat moeiten en droefenissen het lot kunnen zijn van de beste Christenen, ook van hen, die de meeste reden hebben om van zich zelven het goede te denken en te hopen. Zulke hebben recht tot de grootste vreugde en moeten dikwijls juist de grievendste droefenissen ondervinden. Gelijk goede mensen verstrooid kunnen worden, zo moeten zij het niet voor iets vreemds houden wanneer moeilijkheden hen overkomen.

2. Deze uitwendige droefenissen en moeilijkheden zijn voor hen verzoekingen. De duivel beproeft door lijden en kruis de mensen tot zonden af te trekken en hen van hun plicht terug te houden of er ongeschikt voor te maken. Maar aangezien al onze beproevingen in Gods hand zijn, zo worden zij bedoeld voor beproeving en verbetering van onze deugden. Het goud wordt in den smeltkroes geworpen, om gereinigd te worden.

3. Deze verzoekingen kunnen vele en velerlei zijn. De apostel spreekt van vele verzoekingen. Onze beproevingen kunnen vele en van verschillende soorten zijn, en daarom hebben wij behoefte aan de gehele wapenrusting Gods. Wij moeten aan alle zijden gewapend zijn, want onze verzoekingen liggen aan alle zijden.

4. De verzoekingen van den gelovige zijn dezulken, die hij zich zelven niet schept en niet zondig over zich zelven brengt, maar zulke waarin gezegd wordt dat hij valt. En daarom kunnen ze ook beter door hem gedragen worden.

II. De deugden en plichten onder een toestand van verzoekingen en droefenissen worden ons hier voorgehouden. Indien wij op deze dingen achtgaven en er naar handelden, zoals wij behoren te doen, hoe goed zou het ons zijn bedroefd te worden!

1. Een Christelijke deugd, die er door geoefend wordt, is vreugde. Acht het voor grote vreugde, vers 2. Wij moeten niet verzinken in een staat van moedeloosheid en troosteloosheid, die zou maken dat wij onder de beproevingen bezweken, maar wij moeten trachten onze zielen opgewekt en verlicht te houden, des te beter zullen wij het rechte besef van het geval hebben, en des te groter voordeel zullen wij er van genieten. De wijsbegeerte kan de mensen leren kalm te blijven onder hun moeilijkheden, maar het Christendom leert hen er vreugde onder te hebben, omdat zulke dingen komen uit Gods liefde en niet uit Zijn toorn. Door hen zijn wij gelijkvormig aan Christus, ons hoofd, en krijgen wij de bewijzen van onze aanneming. Door het lijden in de wegen der gerechtigheid dienen wij de belangen van het koninkrijk onzes Heeren op aarde en de opbouwing van het lichaam van Christus: en onze beproevingen zullen onze genade meer doen schitteren en ten laatste ons kronen. Daarom is er alle reden om het voor grote vreugde te achten, wanneer beproevingen en moeiten ons in den weg van onzen plicht ten dele worden. En dit is niet alleen een Nieuw

Testamentische paradox, maar het was reeds in Jobs tijd bekend. Zie, zalig is de man, dien God kastijdt. En nog meer reden van vreugde is er in onze beproevingen, wanneer wij de anderen deugden nagaan, die er door bevorderd worden. Het geloof is een der genaden, welke de ene uitdrukking onderstelt en de andere beslist vereist. Wetende dat de beproeving uws geloofs, vers 3, en :Dat hij ze begere in geloof, vers 6. Er moet zijn een gezond geloof in de grote waarheden van het Christendom en een beslist vasthouden daaraan, in tijden van verzoeking. Het geloof, waarvan hier gesproken wordt als beproefd wordende door de droefenissen, bestaat in een geloof in de macht, het woord en de belofte van God, en in de getrouwheid en standvastigheid van onzen Heere Jezus. 3.. Er moet zijn lijdzaamheid. De beproeving uws geloofs werkt lijdzaamheid. De beproeving van de ene genade brengt de andere voort, en hoe meer de deugden des Christens door lijden geoefend worden, des te sterker groeien zij. De verdrukking werkt lijdzaamheid, Romeinen 5: 3. Ten einde de Christelijke lijdzaamheid recht te oefenen, moeten wij:

A. Haar laten werken. Zij is geen lijdelijk, maar een werkzaam iets. Stoïcijnse onverschilligheid en Christelijke lijdzaamheid zijn zeer verschillend, door de eerste worden de mensen tot op zekere hoogte ongevoelig voor hun droefenissen, door de laatste behalen zij er de overwinning op. Laat ons zorgen dat in tijden van verzoeking de lijdzaamheid en niet de hartstocht in ons werkt. Wat we ook zeggen of doen, laat de lijdzaamheid het zeggen en doen, laat ons niet toelaten dat de hartstochten er tussen komen en het edele werk van de lijdzaamheid verstoren, laat ons het plaats geven om te werken, en het zal in tijden van beproeving wonderen verrichten.

B. Wij moeten de lijdzaamheid een volmaakt werk laten hebben. Ze mag niet beperkt of verzwakt worden. Zij moet haar volle vrijheid hebben, indien de ene droefenis de andere op de hielen volgt en een gehele reeks ons overvalt, toch moet de lijdzaamheid haar gang kunnen gaan tot haar werk volmaakt is. Wanneer wij alles dragen wat God beschikt en zolang als Hij het beschikt en met een nederig gehoorzaam oog op Hem, en we niet enkel onze moeiten dragen maar er ons in verheugen, dan heeft de lijdzaamheid een volmaakt werk.

C. Wanneer het werk der lijdzaamheid volmaakt is, dan is de Christen volmaakt en ontbreekt hem niets, het zal ons voorzien van alles wat nodig is voor onze Christelijke loopbaan en strijd en ons in staat stellen om tot den einde te volharden, en dan zal haar werk voleind zijn en met heerlijkheid bekroond worden, Heb. 10:36. De lijdzaamheid hebbe een volmaakt werk, opdat gij moogt volmaakt zijn en geheel oprecht, in geen dinggebrekkelijk.

D. Het gebed is een plicht, die evenzeer den lijdenden Christenen aanbevolen wordt, en hierbij toont de apostel aan:

a. Waar wij meer bepaald om moeten bidden. Om wijsheid: Indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere, vers 5. Wij moeten niet zozeer om afwending van een droefenis bidden als om wijsheid ten einde er het rechte nut van te trekken. En wie is er, die geen wijsheid nodig heeft onder grote beproevingen of oefeningen, om hem te leiden bij het beoordelen der dingen, bij het beheersen van zijn karakter en aandoeningen en bij het besturen van zijn zaken? Wijs zijn in tijden van beproeving is een bijzondere gave Gods, en wij moeten dat bij Hem zoeken.

b. In welken weg zij verkregen wordt, -op onze smeking en ons gebed. De dwazen moeten bedelaars worden voor den troon der genade, dat is de weg voor hen om wijzen te worden. Er

wordt niet gezegd: vraag het een mens, of enigen mens, maar dat hij ze van God begere, die hem gemaakt heeft, die hem eerst verstand en zielsvermogens gegeven heeft, van Hem in wie alle schatten van wijsheid en kennis verborgen zijn. Laat ons dagelijks aan God ons gebrek aan wijsheid belijden en er Hem dagelijks om vragen. 4.. Wij hebben de grootste aanmoediging om dat te doen. Die een iegelijk mildelijk geeft en niet verwijt. Ja, het is uitdrukkelijk beloofd.

En zij zal hem gegeven worden, vers 5. Hier is een antwoord voor elke ontmoediging van de ziel, wanneer wij tot God gaan, in het gevoel van onze eigen zwakheid en dwaasheid, ten einde om wijsheid te vragen. Wij zijn er zeker van dat Hij, tot wie wij gezonden worden, geven kan, en Hij verlangt te geven, Hij wil geven aan allen die Hem vragen. Er kan ook geen vrees bestaan dat Zijne gunsten beperkt zijn tot enkelen, die in dat geval verkeren, zodat anderen buitengesloten zijn, -geen enkele nederige smekende ziel wordt afgewezen, Hij geeft een iegelijk. En zegt ge dat ge veel wijsheid behoeft en dat een kleine gave u niet helpen kan, de apostel bevestigt: Hij geeft mildelijk. En zijt ge misschien bevreesd dat ge op ongelegen tijd komt, of schaamt ge u over uwe dwaasheid, er is bij gevoegd: Hij verwijt niet. Vraag wanneer ge wilt en zo dikwijls ge wilt, gij zult geen verwijten krijgen. En wanneer ge na dat alles nog zoudt zeggen: Dat mag het geval zijn met sommigen, maar ik vrees dat ik niet zo goed slagen zal in mijn zoeken naar wijsheid als anderen doen, bedenk dan hoe uitdrukkelijk en voor ieder de belofte is: en zij zal hem gegeven worden. Maar rechtvaardig zouden dwazen in hun dwaasheid omkomen, indien zij de wijsheid slechts voor ‘t vragen hebben, en zij willen er God niet om bidden. Want: 5.. Op een ding moeten wij bij ons vragen noodzakelijk letten: en dat is: dat wij het met geloof moeten doen, met een standvastigen geest. Maar dat hij ze begere in geloof, niet twijfelende, vers 6. De gedane belofte is zeer vast, maar op deze voorwaarde aan onze zijde: wijsheid zal gegeven worden aan een iegelijk, die er God om vraagt, mits hij gelooft dat God machtig is den dwaas wijs te maken, en getrouw is Zijn woord te vervullen aan allen, die er Hem om aanroepen. Dit was de voorwaarde, waar Christus op stond in Zijn behandeling van degenen, die tot Hem kwamen om genezing: Gelooft gij dat ik dat doen kan? Er moet geen twijfel zijn, geen wantrouwen door ongeloof aan Gods beloften, ook niet door het gevoel van onwaardigheid aan onze zijde. Hier zien wij: 6.. Oprechtheid van bedoeling en vastheid van geest zijn een andere noodzakelijke deugd onder droefenis. Die twijfelt is ene baar der zee gelijk, die van den wind gedreven en op en neer geworpen wordt, vers 6. Wie nu eens opgeheven is door het geloof, dan weer neergeworpen door wantrouwen, den enen dag opgenomen in den hemel met de bedoeling om eer en heerlijkheid en onverderflijkheid te zoeken, den anderen dag terugzinkt op aarde in de vleselijke gemakken en de begeerlijkheden der wereld, die kan zeer juist en treffend vergeleken worden bij een baar der zee, die rijst en valt, zwelt en slinkt, juist naarmate de wind haar behandelt. Alleen de ziel, die in de eerste plaats, ja in de enige plaats, bij alles haar geestelijk belang op het oog heeft en zich voortdurend naar Gods wil tracht te schikken, zal wijs worden door droefenissen, zal vurig voortgaan in haar smekingen, en over alle verzoeking en tegenstand de overwinning behalen. Om nu de zielen te genezen van twijfelingen des geestes en zwakgelovigheid, toont de apostel de slechte gevolgen daarvan aan.

A. Het verhoren van het gebed wordt er door verbeurd. Want die mens mene niet, dat hij iets ontvangen zal van den Heere, vers 7. Zulk een wantrouwend, wankelmoedig, onbeslist man zal denkelijk de gunst van God ook niet zo hoog waarderen als hem betaamde, en daarom kan hij niet verwachten iets te zullen ontvangen. Wij zullen nooit met den meesten ernst om goddelijke, hemelse wijsheid vragen, wanneer wij geen hart hebben, dat haar prijst boven robijnen en de grootste schatten der wereld.

B. Een twijfelend geloof en gemoed heeft een slechten invloed op onzen wandel. Een dubbelhartig man is ongestadig in al zijne wegen, vers 8. Wanneer ons geloof en onze moed rijzen en dalen door bijoorzaken, zal er grote ongestadigheid in al onzen wandel en in onze daden zijn. Dat kan soms de mensen blootstellen aan de verachting der wereld, maar het is zeker dat zulke wegen Gode niet behagen en ons ten slotte niets goeds opleveren. Er is slechts een God om op te vertrouwen en dus slechts een God, die ons regeert, en daarom moeten wij gelijkmoedig en standvastig blijven. Hij, die onstandvastig is als water, zal in niets uitmunten.

III. Thans wordt het heilig, nederig gedrag van den Christen, beide in voorspoed en tegenspoed, beschreven, en zowel rijken als armen wordt onderricht gegeven op welke gronden zij hun troost en vreugde mogen bouwen, vers 9- 11. Hier merken wij op:

1. De laaggeplaatsten moeten als broeders beschouwd worden. Maar de broeder, die nederig (neer) is, enz. Armoede behoort de betrekking tussen Christenen niet te verbreken. 2 Goede Christenen kunnen rijk zijn naar de wereld, vers 10. Genade en weelde zijn niet geheel en al met elkaar onbestaanbaar. Abraham, de vader der gelovigen, was rijk in zilver en goud. 3.. Beiden, armen en rijken, mogen zich verheugen. Geen toestand in het leven stelt ons buiten de mogelijkheid om ons in God te verblijden. Indien wij ons niet altijd in Hem verblijden, is het onze eigen schuld. De lagergeplaatsten mogen zich er over verheugen dat zij rijk zijn in geloof en erfgenamen van het hemels koninkrijk, en de rijken mogen zich verblijden in een nederige stemming, wanneer God hen daarmee begenadigt, welke aangenaam is in Gods ogen. Indien zij arm gemaakt worden voor de zaak der rechtvaardigheid, dan is hun armoede hun verhoging. Het is een eer om ter wille van Christus oneer te lijden: U is het gegeven te lijden. Filippenzen 1:29. Allen, die in de laagte gebracht zijn en door genade nederig gemaakt werden, mogen zich verheugen in het vooruitzicht van hun verhoging in de hemelen. 4.. Merk op welke reden de rijken hebben om, niettegenstaande hun rijkdom men, nederig en laag in eigen ogen te zijn: zij en hun rijkdommen gaan beiden voorbij: hij zal als een bloem van het gras voorbijgaan. Hij en zijn overvloed met hem, vers 11. Want de zon is opgegaan met de hitte en heeft het gras dor gemaakt. Wereldse rijkdom is een vluchtig ding. Rijkdommen zijn te onzeker, te weinig beschouwenswaard, om enige grote en gerechtvaardigde verandering in onze gezindheid teweeg te brengen. Zoals de bloem verwelkt door de hitte van de brandende zon, zo zal de rijke in zijne wegen verwelken. Zijn ontwerpen, raadslagen en bestieringen voor deze wereld worden zijne wegen genoemd, en daarin zal hij verwelken. Laat hij die rijk is zich om die reden verheugen niet zozeer in de voorzienigheid Gods, die hem rijk gemaakt heeft, maar in de genade Gods, die hem nederig maakt en houdt, en in de beproevingen en oefeningen die hem leren zijn geluk in God te zoeken en niet in deze vergankelijke genoegens.

IV. Een zegening wordt uitgesproken over den man, die de beproevingen en geloofsoefeningen verdraagt op de hier voorgeschreven wijze. Zalig is de man, die de verzoeking verdraagt, vers 12.

1. Niet de man, die alleen lijdt, is zalig, maar hij die verdraagt, die met lijdzaamheid en standvastigheid alle moeilijkheden in den weg van zijn plicht doorgaat.

2. Droefenissen kunnen ons niet ellendig maken, behalve door onze eigen schuld. Een zegen kan er uit voortkomen en wij kunnen er door gezegend worden. Zij zijn er zo ver vandaan de mens zijn geluk te ontnemen, dat zij het eigenlijk vermeerderen.

3. Lijden en verzoekingen zijn de weg naar de eeuwige zaligheid. Want als hij beproefd zal geweest zijn, zal hij de kroon des levens ontvangen, dokimos genomenos, wanneer hij beproefd en goedgekeurd is, wanneer zijne deugden waar en van de hoogste waarde bevonden zijn, - zoals metalen beproefd worden door het vuur, -en wanneer zijn oprechtheid beproefd is, en alles goedgekeurd is door den groten Rechter. Door God goedgekeurd te worden is het grote doelwit van den Christen in al zijne verzoekingen, en het zal zijne zaligheid zijn in het einde, wanneer hij de kroon des levens zal ontvangen. De beproefde Christen zal een gekroonde Christen zijn, en de kroon, die hij dragen zal, zal de kroon des levens zijn. Zij zal leven en zegen voor hem zijn, en eeuwig duren. Wij dragen het kruis slechts voor een tijd, maar de kroon zullen wij eeuwig dragen.

4. Deze zegen, de kroon des levens, is aan den rechtvaardigen lijder beloofd. Daarom mogen wij er met de meeste zekerheld op rekenen, want wanneer hemel en aarde zullen voorbijgaan, zal dit woord van God onfeilbaar vervuld worden. Maar laat ons daarbij goed bedenken, dat die toekomstige beloning ons geschonken wordt niet als een schuld, maar als een genadige belofte.

5. Ons verdragen van de verzoekingen moet voortkomen uit het beginsel van liefde tot God en tot onzen Heere Jezus Christus, anders hebben wij geen deel aan die belofte: Welke de Heere beloofd heeft degenen, die Hem liefhebben. Paulus zegt dat iemand in sommige gevallen uit godsdienstigheid zijn lichaam kan overgeven om verbrand te worden en toch niet Gode behagelijk zijn of door Hem aangenomen worden, omdat hem de liefde ontbreekt, de doorwerkende oprechte liefde voor God en de mensen, 1 Corinthiërs 13:3.

6. De kroon des levens is beloofd niet alleen aan de grote en uitnemende heiligen, maar aan allen in wier harten de liefde regeert. Elke ziel, die waarachtig God liefheeft, zal al haar beproevingen in deze wereld ten volle beloond zien in die betere wereld, waar de liefde volmaakt zal zijn.

Jakobus 1:13-18

I. Hier wordt ons geleerd, dat God niet de bewerker van de zonden der mensen is. Wie zij ook zijn, die vervolgingen tegen de mensen verwekken, en aan welke onrechtvaardigheid en zonden zij zich daarin ook mogen schuldig maken, God kan daarmee niet bezwaard worden. En tot welke zonden de godvrezenden zelf ook mogen aangezet worden door hun beproevingen en droefenissen, God is daarvan niet de oorzaak. Er wordt hier, naar het schijnt, ondersteld dat sommige belijders in de ure der verzoeking zullen vallen, dat het blijven der roede op hen sommigen tot verkeerde wegen zal doen gaan of de handen met ongerechtigheid doen bevlekken. Maar ofschoon dit het geval moge zijn en ofschoon zulke schuldigen mogen trachten de schuld van hun afwijking op God te leggen, toch valt de blaam van hun wangedrag geheel en uitsluitend op hen zelven. Want:

1. Er is in het wezen Gods niets, dat zij er van beschuldigen kunnen. Niemand, als hij verzocht wordt, om een verkeerden weg te gaan of een slechte daad uit te voeren, zegge: Ik word van God verzocht, want God kan niet verzocht worden van het kwade. Alle zedelijk kwaad moet toegeschreven worden aan enige wanorde in het wezen, dat het bedrijft, aan een gebrek aan wijsheid of aan kracht of aan zuiverheid van den wil. Maar wie kan den heiligen God beschuldigen dat Hij daaraan gebrek heeft, terwijl die juist Zijne eigenschappen zijn? Geen samenloop van omstandigheden kan ooit Hem in verzoeking brengen om zich zelven te onteren en te verloochenen, en daarom kan Hij nooit door het kwade verzocht worden.

2. Er is niets in de voorzienige beschikkingen van God, waardoor de blaam van enige zonde der mensen op Hem kan gelegd worden, vers 13. En Hij zelf verzoekt niemand. Gelijk God zelf niet tot het kwade kan verzocht worden, zo kan Hij ook niemand tot het kwade verzoeken. Hij kan niet de bewerker van het kwade zijn, dat in Zijn natuur niet ligt. De vleselijke geest is geneigd God de schuld van zijn eigen zonden te geven. Daar is iets erfelijks in. Onze eerste vader zei tot God: De vrouw, die Gij bij mij gegeven hebt, die heeft mij verleid, en gaf daarmee eigenlijk aan God de schuld, want van Hem had hij de verleidster gekregen. Laat niemand zo spreken. Het is zeer slecht om te zondigen, maar het is nog slechter, om wanneer wij iets kwaads bedreven hebben, er God van te beschuldigen en te zeggen dat het door Zijn toedoen geschiedde. Zij, die den blaam van hun zonden leggen op hun gestel of op hun plaats in de wereld, of die beweren dat zij in de noodlottige noodzakelijkheid zijn om te zondigen, doen God onrecht, alsof Hij de bewerker der zonde ware. Droefenissen zijn, wanneer God ze ons zendt, bedoeld om onze deugden, en niet onze gebreken, te voorschijn te doen treden.

II. Ons wordt geleer d waar de ware oorzaak van het kwade ligt en waar de blaam behoort gelegd te worden. Maar een iegelijk wordt verzocht als hij van zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt, vers 14. De duivel wordt in de Schrift de verzoeker genoemd, en andere dingen kunnen soms ons verzoeken, maar noch de duivel noch enig ander persoon of ding moet zo beschuldigd worden als wij zelven, want de ware oorzaak van kwaad en verzoeking ligt in ons eigen hart. De brandstof is in ons: al wordt de vlam door een oorzaak van buiten ontstoken. En daarom : Zijt gij een spotter, gij zult het alleen dragen, Spreuken 9:12. Merk hier op:

1. Hoe de zonde verder gaat. Eerst trekt zij af, en daarna verlokt zij. Gelijk de heiligheid bestaat uit twee delen, afstand doen van het kwade en aanhangen van hetgeen goed is, zo zijn de beide omgekeerde dingen de twee delen van de zonde. Het hart wordt afgetrokken van hetgeen goed is en

verlokt om aan te kleven hetgeen kwaad is. Het wordt eerst door bedorven denkbeelden, of door de begeerte en de gierigheid naar enig zinnelijk of werelds voorwerp, afgetrokken van het leven Gods en daarop trapsgewijze geleid in den weg der zonde.

2. De macht en de wijze van doen der zonde. Het woord, hier vertaald door afgetrokken, betekent een gewelddadig sleuren en meevoeren. Het woord, hier weergegeven door verlokt, is begoocheld, meegetroond door valse voorspiegelingen en verleidelijke voorstellingen der dingen, exelkomenos en deleazomenos. Door de macht des verderfs wordt veel geweld gepleegd aan het geweten en aan de ziel, en er is veel bedrog en misleiding en vleierij in de zonde, om ons aan haar zijde te krijgen. De kracht en het geweld der zonde zouden nooit de overhand verkrijgen, indien ze niet gepaard gingen met bedrog en vleierij. De zondaren, die verloren gaan, worden omgevoerd en gevleid tot hun eigen verderf. En dat zal God rechtvaardigen zelfs in hun verdoemenis, dat zij zich zelven verwoest hebben. De zonde ligt aan hun eigen deur, en daarom zal hun bloed op hun hoofd komen.

3. Het gevolg van het bederf in de harten, vers 15. Daarna de begeerlijkheid, ontvangen hebbende, baart zonde, dat is: zodra de zonde toegestaan wordt begeerte in ons te verwekken, zullen deze begeerten spoedig rijpen tot instemming, en dat wordt genoemd dat zij ontvangen heeft. De zonde bestaat werkelijk, maar in embryo. En wanneer het embryo zich ontwikkelt tot volle grootte, dan wordt de zonde in het leven tot daden gebracht. Houdt daarom de beginseltjes der zonde tegen, anders zullen al het kwaad en de ellende, die zij in zich bevat, ten volle over u komen.

4. Waar de zonde in eindigt. En de zonde, voleindigd zijnde, baart de dood. Nadat de zonde in daden naar buiten getreden is, is haar einde dat zij door gedurige herhaling van zulke daden versterkt wordt en ze daardoor tot gewoonte wordt. En wanneer zodoende de maat der ongerechtigheid van een mens vervuld is, wordt de dood veroorzaakt. Dan valt de dood over de ziel en het lichaam sterft. En buiten den geestelijken en tijdelijken dood, is de bezoldiging der zonde de eeuwige dood. Laat daarom de zonden berouwd en verzaakt worden, alvorens zij voleindigt. Waarom zoudt gij sterven, o huis Israël's? Ezechiël 33:11. God heeft geen lust in uw dood, evenmin als Hij de hand heeft in uw zonden, maar beide zonde en ellende hebt ge aan uzelven te wijten. De begeerlijkheden en het bederf van uw eigen hart zijn uw verzoekers, en wanneer zij u gaandeweg van God hebben afgetrokken, en de macht en de heerschappij der zonde in u voleindigd hebben, zullen zij blijken uw verwoesters te zijn.

III. Ons wordt verder geleerd dat, terwijl wij de bewerkers en uitvoerders van alle zonde en ellende zelven zijn, God de Vader van alles goeds is, vers 16, 17. Wij moeten zorgvuldig er tegen waken dat we niet dwalen in onze beschouwingen van God. Dwaalt niet, mijn geliefde broeders, mê planaasthe, dwaalt niet weg, namelijk van het Woord van God en hetgeen ge daarin van Hem geschreven vindt. Begeeft u niet in verkeerde gedachten, zwerft niet weg van de banier der waarheid van de dingen, die gij hebt ontvangen van den Heere Jezus en door de leiding des Geestes. De verkeerde denkbeelden van Simon en van de Nicolaieten (uit welken later een zeer zinnelijke en bedorven sekte: de Gnostieken, voortkwam), hebben den apostel zeer waarschijnlijk aanleiding gegeven tot deze ernstige waarschuwing. Zij, die meer daarvan wensen te weten, kunnen het eerste boek van Irenaeus, tegen de ketterijen, raadplegen. Laat bedorven mensen zich voorstellingen naar hun eigen lust maken, de waarheid, zoals die in Jezus is, is deze: God is niet, kan niet zijn, de bewerker en beschermer van enig kwaad, Hij moet erkend worden als de oorzaak en bron van alle

goed. Alle goede gave en alle volmaakte gifte is van boven van den Vader der lichten afkomende, vers 17. Merk op:

1. God is de Vader der lichten. Het zichtbare licht van de zon en de overige hemelse lichamen, komt van Hem af. Hij zei: Daar zij licht, en er was licht. Zo wordt God ons tegelijkertijd voorgesteld als de Schepper van de zon, en in sommige opzichten bij haar vergeleken. Gelijk de zon dezelfde blijft wat haar natuur en invloed betreft. ofschoon de aarde en de wolken, dikwijls tussenbeide komende, haar voor ons zeer wisselvallig maken, door opgaan en ondergaan, door verschillende standen en door algehele verberging, van welk alles de oorzaak der veranderingen niet in haar ligt, zo is God onveranderlijk, en onze veranderingen en schaduwen en verbergingen, die wij ondervinden, komen uit ons zelven en niet uit Hem, bij wie gene verandering of schaduw van omkering is. De Vader der lichten. Wat de zon in de natuur is, dat is God in de genade, voorzienigheid en heerlijkheid, ja oneindig veel meer.

2. Alle goede gave is van Hem. Als de Vader der lichten geeft Hij het licht der rede.

De inblazing des Almachtigen maakt verstandig, Job 32:8. Ook geeft Hij het licht des verstands. Salomo's wijsheid in de kennis der natuur, in de kunst van regeren en in al zijn wetenschap worden aan God toegeschreven. Het licht der goddellijke openbaring komt meer onmiddellijk van boven. Het licht van geloof, reinheid en alle vertroosting komt van Hem. Zodat wij niets goeds hebben dan hetgeen wij van God ontvangen, en er is geen kwaad in ons en er wordt geen kwaad door ons gedaan, of wij hebben het ons zelven te wijten. Wij moeten God erkennen als de bewerker van alle macht en volmaaktheid, die in het schepsel zijn, en als de gever van alle zegeningen, die wij in en door deze krachten en volmaaktheden genieten. Maar van geen der donkerheden, onvolmaaktheden of verkeerde daden, die ons eigen zijn, mag de Vader der lichten beschuldigd worden, van Hem daalt alleen alle goede en volmaakte gift af, zo voor het tegenwoordige als het toekomende leven.

3. Gelijk elke goede gave van God komt, zo voornamelijk de vernieuwing onzer natuur, onze wedergeboorte, en al de heilige gelukkige gevolgen daarvan moeten aan Hem toegeschreven worden. Naar zijnen wil heeft Hij ons gebaard door het woord der waarheid, vers 18. Merk op:

A. Een waar Christen is een nieuwgeboren schepsel. Hij wordt een ander mens dan hij was voordat hij den vernieuwenden invloed der goddelijke genade onderging, hij wordt geheel nieuw gevormd en geboren.

B. De oorsprong van dat goede werk wordt hier verklaard: het komt voort uit Gods eigen wil, niet door onze bekwaamheid en macht, niet om enig goeds, tevoren in ons gezien of door ons gedaan, maar eniglijk naar het welbehagen en de genade Gods.

C. Het middel, waardoor dat doel bereikt wordt, is ons hier aangewezen, door het woord der waarheid, dat is het Evangelie, gelijk Paulus ons uitvoeriger zegt in 1 Corinthiërs 4:15. In Christus Jezus heb ik u gebaard door het Evangelie. Dit Evangelie is inderdaad een woord der waarheid, anders kon het nooit zulke werkelijke, zulke blijvende, zulke grote en edele gevolgen hebben. Wij mogen er op vertrouwen en het onze onsterfelijke zielen toevertrouwen. En wij zullen ondervinden dat het evenzeer een middel voor onze heiligmaking als een woord der waarheid is, Johannes 17:17.

D. Het einddoel, waartoe God ons Zijn vernieuwende genade geeft, wordt hier blootgelegd: Opdat wij zijn zouden eerstelingen Zijner schepselen, dat wij Gods aandeel en schat zouden zijn, Zijn meer bijzonder eigendom, zoals de eerstelingen der dieren en vruchten waren, en opdat wij zouden heilig worden voor den Heere zoals de eerste vruchten Hem geheiligd werden. Christus is de eerstgeborene der Christenen, de Christenen zijn de eerstelingen der schepselen.

Jakobus 1:19-27

In dit deel van het hoofdstuk worden wij opgeroepen:

I. Tot het tegenstaan van de werkingen der hartstochten. Deze les moeten wij onder de droefenissen leren, en wij zullen haar leren indien wij waarlijk wedergeboren zijn door het woord der waarheid. Want de zaak staat zo: Een toornig en haastig gemoed wordt lichtelijk ontstoken door de droefenissen tot slechte dingen, en dan gaan dwalingen en slechte gedachten de overhand verkrijgen door de werking van onze eigen verkeerde en ijdele genegenheden. Maar de vernieuwende genade Gods en het woord des Evangelies leren ons die te onderdrukken: Zo dan, mijn geliefde broeders, een iegelijk mens zij ras om te horen, traag om te spreken, traag tot toorn, vers 19. Dit kan betrekking hebben:

1. Op het woord der waarheid, waarvan in de vorige verzen sprake was. En dan kunnen wij opmerken, dat het onze plicht is het Woord Gods te horen en onze harten er op te zetten om dat te verstaan, en niet te spreken volgens onze eigen voorstellingen of de meningen der mensen, en daarover in heten hartstocht te geraken. Laat nooit zulke dwalingen als dat God de oorzaak van de zonden der mensen is, haastig, veel minder toornig, door u geuit worden, nooit dergelijke dwalingen door u gezegd worden, maar weest bereidvaardig om te horen en te overwegen wat Gods Woord u dienaangaande onderwijst.

2. Het kan toegepast worden op de droefenissen en verzoekingen, waarover in het begin van het hoofdstuk gehandeld is. En dan volgt er dit uit: Het is onze plicht te horen hoe God de wegen Zijner voorzienigheid uitlegt en wat Zijne bedoeling er mede is, in plaats van zoals David in zijn haasten te zeggen: Ik ben afgesneden, of als Jona in zijn toornen: Mijn toorn is recht! Ik ben billijk ontstoken! Laat ons in plaats van God onder onze beproevingen te veroordelen, onze harten en oren openzetten om te horen wat Hij ons te zeggen heeft.

3. Het kan ook slaan op de twistgesprekken en geschillen, die Christenen, in deze tijden van verzoeking, naar aanleiding daarvan onderling hielden, en dan zou dit deel van het hoofdstuk niet met het voorgaande in verband staan. Hierbij mogen wij opmerken, dat welke geschillen ook onder Christenen mogen rijzen, elke partij gewillig moet zijn om de andere aan te horen. De mensen staan dikwijls stijf en strak in hun eigen denkbeelden, omdat zij niet bereid zijn aan te horen wat anderen er tegen te zeggen hebben. Maar wij moeten ras zijn om reden en waarheid van alle zijden te horen en traag om iets te zeggen, waardoor dat verhinderd zou kunnen worden. En wanneer wij spreken, moet dat zonder toorn zijn, want een zacht antwoord keert de toornigheid af. En het doel van dezen brief is verscheidene ongeregeldheden weg te nemen, die onder de Christenen bestaan, daarom kunnen de woorden: ras om te horen, traag om te spreken, traag tot toorn, zeer wel uitgelegd worden volgens de laatste bedoeling. Verder kunnen wij er bij opmerken, dat wanneer de mensen hun tongen goed willen regeren, zij hun hartstochten moeten beteugelen. Toen Mozes' geest in hem ontstoken was, sprak hij onbedachtelijk met zijne lippen. Wanneer wij traag willen zijn om te spreken, moeten wij traag zijn tot toorn.

II. Een zeer goede reden wordt gegeven voor het onderdrukken van den toorn: Want de toorn des mans werkt Gods gerechtigheid niet, vers 20. Het is alsof de apostel zei: Ofschoon de mensen in hun hitte en hartstocht dikwijls voorwenden uit ijver voor God en Zijne heerlijkheid te handelen, moeten

zij goed begrijpen dat God geen behoefte heeft aan de hartstochten der mensen, Zijn zaak wordt beter gediend door zachtheid en mildheid dan door toorn en drift. Salomo zegt: De woorden der wijzen moeten in stilheid aangehoord worden, meer dan het geroep desgenen. die over zotten heerst, Prediker 9:17. Dr. Manton zegt hier omtrent som mi ge vergaderingen: "Wanneer er zoveel bereidheid was om te horen als we ras zijn om te spreken, dan zou er in onze samenkomsten minder toorn en meer voordeel zijn. Denkt aan den Manicheër, die met Augustinus redetwistte en voortdurend met groot geweld schreeuwde: Hoor mij! hoor mij! De kerkvader antwoordde bescheiden: Laat mij u niet horen, en hoor gij niet naar mij, maar laat ons beiden horen wat de apostel zegt. Het slechtste, wat wij in enig godsdienstig verschil brengen kunnen, is toorn. Die is nooit te vertrouwen, al wordt ook voorgewend dat hij ontbrandt uit ijver voor hetgeen rechtvaardig en goed is. Toorn is een menselijk ding, en de toorn des mensen staat tegenover de gerechtigheid Gods. Zij, die voorwenden daardoor de zaak Gods te dienen, tonen daardoor slechts dat zij zomin God als Zijne zaak kennen. Tegen dezen hartstocht vooral moeten wij waken, wanneer wij het Woord Gods horen, 1 Petrus 2:1, 2.

III. Wij worden opgeroepen om andere verkeerde aandoeningen te onderdrukken, evengoed als toorn. Legt af alle vuiligheid en overvloed van boosheid, vers 21. Het woord, hier door vuiligheid vertaald, bedoelt alle lusten, die de grootste schandelijkheid en zinnelijkheid bevatten, en de uitdrukking overvloed van boosheid betekent alle overvloeiing van kwaadheid en andere geestelijke ondeugden. Hier wordt ons onderwezen, dat wij als Christenen daartegen waken moeten, ze ter zijde leggen, en niet alleen die grovere en vleselijke gezindheden en begeerlijkheden, die een mens vuil maken, maar alle genegenheden van het bedorven hart, die het tegen Gods Woord en wegen bevooroordeeld maken. Merk op:

1. De zonde maakt vuil, zij wordt vuiligheid genoemd.

2. Er is overvloed van boosheid in ons, waartegen wij moeten waken.

3. Het is niet genoeg boze opwellingen te weerstaan, maar wij moeten ze van ons werpen, ze afleggen. Jesaja 30:22. Gij zult ze wegwerpen als een maanstondig kleed, en tot elk van die zeggen: Henen uit!

4. Dat moet zich uitstrekken niet alleen tot uitwendige zonden en grotere overtredingen, maar tot alle zonden van gedachten en genegenheid, van woord en werk, pasan ruperian, alle vuiligheid, alles wat bedorven en zondig is.

5. Zie uit het voorgaande deel van dit hoofdstuk, dat het afleggen van alle vuiligheid is hetgeen, waartoe een tijd van verzoeking en droefenis ons roept, en dat het noodzakelijk is ten einde de dwaling te vermijden en het woord der waarheid recht te ontvangen en te laten werken.

IV. Wij ontvangen hier kort maar volledig onderricht betreffende het horen van Gods Woord.

1. Er wordt vereist dat wij er ons toe voorbereiden, vers 21, en daartoe elke bedorven neiging en elk vooroordeel, alle vooringenomenheid bestrijden, en die zonden afleggen, welke het oordeel verdraaien en de zinnen verblinden.

Alle vuiligheid en overvloed van boosheid, hiervoren genoemd, moet afgelegd en weggeworpen worden met name door hen, die op het Evangeliewoord acht geven.

2. Ons wordt gezegd hoe wij het moeten horen. Ontvangt met zachtmoedigheid het woord, dat in u geplant wordt.

A. In het horen van het Woord Gods moeten wij het ontvangen, zijn waarheden toestemmen, de wetten die het voorschrijft eerbiedigen, het ontvangen zoals de wijnstok de ent opneemt, zodat de vrucht die hij voortbrengt niet zij overeenkomstig de natuur van den zuren wijnstok, maar in overeenstemming met de natuur van het woord des Evangelies, dat in onze zielen geënt wordt.

B. Wij moeten ons daarom aan het Woord Gods onderwerpen met zeer ondergeschikte, nederige en ontvankelijke gemoederen, dat is het ontvangen met alle zachtmoedigheid. Wij moeten gewillig zijn om te horen van onze gebreken, en dat niet alleen geduldig, maar ook dankbaar aannemen, begerig om daardoor gekneed en gevormd te worden door de leringen en voorschriften van het Evangelie.

C. Al ons horen moet ten doel hebben de zaligheid onzer zielen. Het doel van Gods Woord is onze zielen wijs te maken tot zaligheid, en zij, die zich voorstellen enig geringer en lager doel te bereiken door naar het woord te horen, onteren het Evangelie en stellen hun zielen teleur. Wij moeten tot het Woord Gods komen, beide om het te lezen en te horen, als dezulken, die weten dat het de kracht Gods is tot zaligheid een iegelijk die gelooft, Romeinen 1:16.

3. Ons wordt gezegd wat ons te doen staat nadat wij het gehoord hebben, vers 22. En zijt daders des woords en niet alleen hoorders, uzelven met valse overlegging bedriegende. Merk hier op:

A. Het horen heeft het doen ten doel, het meest oplettende en meest geregelde horen van het Woord zal ons niet baten, tenzij wij daardoor daders worden. Al zouden wij dagelijks een leerrede horen, waarvan een engel uit den hemel de prediker was, toch indien wij berustten in het enkele horen, dan zou dat ons nooit in den hemel brengen. Daarom dringt de apostel er zeer op aan, -en het is zonder twijfel beslist noodzakelijk-dat wij in praktijk brengen hetgeen wij horen. Er moet inwendige praktijk zijn bij de overdenking en uitwendige praktijk in oprechte gehoorzaamheid. Het is niet genoeg ons te herinneren wat wij gehoord hebben, niet genoeg instaat te zijn om het te herhalen, er getuigenis van te geven, het aan te bevelen, er over te schrijven en te bewaren wat wij geschreven hebben, dat alles dient om en moet bekroond worden met het doen van het Woord.

B. Enkel-hoorders zijn zelfbedriegers, het oorspronkelijke woord paralogizomenoi betekent het spitsvondig bij zichzelf uitpluizen, de redeneringen van zulke mensen zijn ontegenzeglijk bedrieglijk en vals, wanneer zij daardoor zich willen kwijten van een deel der verplichting die op hen rust en zich zelven overreden, dat het voldoende is hun hoofden met de kennis te vullen, ofschoon hun harten ledig blijven van goede aandoeningen en besluiten, en hun leven geen goede werken voortbrengt. Zelfbedrog zal ten slotte blijken de ergste soort van bedrog te zijn.

4. De apostel toont ons aan wat het rechte gebruik van Gods Woord is, wie zij zijn, die het gebruiken zoals het behoort, en wie er niet het rechte gebruik van maken, vers 23-25. Laat ons elk van die drie punten afzonderlijk beschouwen.

A. Het gebruik, dat wij van Gods Woord moeten maken, kunnen wij vergelijken bij het zien in een spiegel, waarin iemand zijn aangeboren aangezicht bemerkt. Gelijk een spiegel ons de smetten en het vuil op onze aangezichten ontdekt, opdat we dat zullen wegwassen, zo toont ons het Woord Gods onze zonden, opdat wij er berouw over zullen hebben en er vergeving voor zoeken. Het toont ons wat verkeerd is, opdat het hersteld worde. Er zijn spiegels, die de mensen vleien, maar het ware Woord Gods is geen vleiend spiegelglas. Wanneer gij uzelven vleit, is dat uw eigen schuld, de waarheid, zoals die in Jezus is, vleit niemand. Wanneer het woord der waarheid met aandacht gehoord wordt, zal het u de verdorvenheid van uw natuur voorhouden, het verkeerde in uw hart en leven doen opmerken, het zal u rondweg zeggen wie gij zijt. Paulus zegt van zich zelven dat hij ongevoelig was voor zijn natuurlijk bederf totdat hij zich zelven zag in den spiegel der wet. Romeinen 7:9. Zonder de wet leefde ik eertijds, dat is: ik dacht dat alles bij mij recht was, ik hield mij zelven niet alleen voor rein, maar, vergeleken met de andere mensen, voor schoon ook, maar toen het gebod kwam, toen de spiegel der wet mij werd voorgehouden, is de zonde weer levend geworden en ik ben gestorven. Toen zag ik mijn smetten en onvolmaaktheden, ontdekte hetgeen in mij verkeerd was zonder dat ik het wist, en zo groot was de kracht der wet, en ook die der zonde, dat ik toen mij zelven zag in een toestand van dood en verdoemenis. Dus, wanneer wij zo acht geven op het Woord van God, zodat wij ons zelven, onzen waren staat en toestand zien, teneinde te herstellen wat verkeerd is, en ons zelven bij den spiegel van Gods Woord vormen, dan maken wij er het rechte gebruik van.

B. Wij hebben hier de mededeling van hetgeen zij doen, die niet het rechte gebruik maken van dezen spiegel des Woords. Hij heeft zich zelven bemerkt en is terstond vergeten hoedanig hij was, vers 24. Dat is de getrouwe beschrijving van iemand, die het Woord Gods hoort en niet doet. Hoevelen zijn er, die wanneer zij het Woord horen, ontroerd zijn over hun eigen zondigheid, ellende en gevaar, en het slechte van de zonde zowel als hun behoefte aan Christus erkennen, maar zodra het horen geëindigd is, wordt alles vergeten. De overtuiging wordt verloren, de goede voornemens verdwijnen en vloeien weg als het water van een vloedgolf, hij vergeet het terstond. Het Woord van God ontdekt ons hoe wij onze zonden kunnen afleggen en onze zielen bedekken met het kleed der gerechtigheid van Jezus Christus. Onze zonden zijn de smetten, welke de wet ons toont, het bloed van Christus is het reinigingsmiddel, dat het Evangelie ons aanbiedt. Maar wij horen het Woord Gods tevergeefs en zien tevergeefs in den spiegel, indien wij heengaan en onze smetten vergeten in plaats van ze weg te wassen, het middel vergeten in plaats van het toe te passen. Dat is het geval met hen, die het Woord niet horen zoals het behoort.

C. Ook zij worden beschreven, en zalig geheten, die op de rechte wijze horen, en den spiegel van Gods Woord gebruiken zoals zij moeten doen, vers 25. Maar die inziet in de volmaakte wet, die der vrijheid is, en daar bij blijft enz. Merk hier op:

a. Het Evangelie is een wet der vrijheid, of zoals Mr. Baxter zegt, der vrijmaking, het maakt ons vrij van de Joodse wet, en van zonde en schuld, en van toorn en dood. De ceremoniële wet was een juk der dienstbaarheid, het Evangelie van Christus is een wet der vrijheid.

b. Het is een volmaakte wet, niets kan er aan toegevoegd worden.

c. Door het Woord te horen, zien wij in deze volmaakte wet, wij raadplegen haar voor bestuur en leiding, wij zien in haar opdat wij daarnaar onze maatregelen mogen nemen.

d. Dan alleen zien wij op de rechte wijze in de wet der vrijheid, wanneer wij daarbij blijven, wanneer wij voortgaan haar te bestuderen, tot zij ons verandert in een geestelijk leven, dat in ons geënt wordt en vruchten voortbrengt, wanneer wij niet vergetelijk zijn, maar haar als ons werk in praktijk brengen, haar altijd voor onze ogen houden, haar tot den vasten regel voor onzen wandel en ons gedrag nemen en onze gehele geestesgesteldheid naar haar regelen.

e. Zij, die zo handelen, en blijven bij de wet en het Woord van God, zijn en zullen zijn zalig in dit hun doen, volgens den eersten Psalm, waarnaar Jakobus hier, volgens sommigen, verwijst. Welgelukzalig is de man, zo zegt de psalmist, die niet wandelt in den raad der goddelozen, noch staat op den weg der zondaren, noch zit in het gestoelte der spotters, maar zijn lust is in des Heeren wet en hij overdenkt Zijne wet dag en nacht. Al wat hij doet zal wel gelukken. Hij, die geen vergetelijk hoorder, maar een dader van het werk is, dat Gods Woord hem te doen geeft, zegt Jakobus, zal gezegend zijn. De papisten beweren dat wij hier een duidelijk bewijs hebben, dat we om onze goede werken gezegend worden. Maar Dr. Manton beantwoordt die bewering door de lezers der Schrift uit te nodigen met nauwkeurigheid dezen tekst te lezen. De apostel zegt niet: voor dit zijn doen wordt die man gezegend, maar in dit zijn doen. Het is de weg, waarop wij zeker den zegen zullen vinden, maar het is niet de oorzaak van dien zegen. Deze zegening ligt ook niet in het kennen, maar in het doen van Gods wil. Indien gij deze dingen weet, zalig zijt gij zo gij ze doet, Johannes 13:17. Niet het spreken, maar het wandelen leidt ons ten hemel.

V. Nu deelt de apostel mede hoe wij den valsen godsdienst kunnen onderscheiden van dien, die zuiver en Gode aangenaam is. Grote en heftige twisten zijn over dit onderwerp in de wereld voorgevallen: welke godsdienst is vals en ijdel, welke is waar en zuiver? Ik zou wensen dat alle mensen goedvinden konden die vraag door deze Schriftuurplaats te laten beslissen, want hier is een duidelijk en vast antwoord.

1. Wat is een ijdele godsdienst? Indien iemand onder u dunkt, dat hij godsdienstig is, en zijne tong niet in toom houdt, maar zijn hart verleidt, diens godsdienst is ijdel. Drie dingen zijn hier op te merken.

A. In een valsen godsdienst is veel vertoning en gemaaktheid om in de ogen van anderen godsdienstig te schijnen. Daarop wordt, naar ik meen, onze aandacht gevestigd door de woorden: Indien iemand dunkt, dat is zoveel als: die godsdienstig schijnt te zijn enz. Indien men er meer op bedacht is om godsdienstig te schijnen dan om het te zijn, dan is dat een teken dat die godsdienst ijdel is. Niet de godsdienst zelf is ijdel, zij die zeggen: Het is vergeefs den Heere te dienen, doen daardoor groot onrecht, maar het is mogelijk dat de mensen hem een ijdel ding maken, dat zij alleen den vorm en niet de kracht der godzaligheid hebben.

B. In een valsen godsdienst is veel dat aanmerkingen maakt, verwijten doet en anderen aftrekt. Het niet in toom houden van de tong bedoelt hier: het geen afstand doen van deze ondeugden der tong. Wanneer wij de mensen zeer gemakkelijk horen spreken over de gebreken van anderen, of hen schandelijke dwalingen in anderen voortdurend horen ontdekken, of de wijsheid en godsvrucht van anderen gedurig horen betwijfelen, opdat zij zelven des te wijzer en beter mogen schijnen, dan is dat een teken dat zij slechts een ijdelen godsdienst hebben. De man, die een ongebreidelden tong heeft, kan bezwaarlijk een waarlijk nederig en begenadigd hart bezitten. Hij, die er zich in verheugt om zijn naasten onrecht te doen, geeft tevergeefs voor dat hij God liefheeft, en dus zal zulk een

onbedwongen tong bewijzen dat die man een huichelaar is. Aanmerkingen maken is een aangename zonde, die bijzonder met onze natuur strookt, en daardoor bewijst dat zo iemand nog in onherboren toestand is. Deze zonden der tong waren de voorname zonden van den tijd, waarin Jakobus schreef-gelijk andere gedeelten van dezen brief overvloedig aantonen, -en het is een sterk teken van ijdelen godsdienst indien men meegesleept wordt door de zonden van zijn tijd. Het is altijd een kenmerkende zonde van de huichelaars geweest, dat naarmate zij ijverig waren om zelf goed te schijnen zij te meer vrijheid namen om aanmerking te maken op anderen en hen te verlagen. Er is zoveel verstandhouding tussen tong en hart, dat het laatste aan de eerste gekend wordt. En daarom zegt de apostel dat een ongebreidelde tong een onbetwijfeld zeker bewijs is van ijdelen godsdienst. Er is geen kracht of macht in een godsdienst, die iemand niet in staat stelt zijn tong te beheersen.

C. In een ijdelen godsdienst bedriegt iemand zijn eigen hart en verleidt het, hij is voortdurend zo bezig om anderen en zich zelven wijs te maken dat hij werkelijk iets is, dat ten laatste de ijdelheid van zijn godsdienst wordt vervuld door het verleiden van zijn eigen hart. Wanneer de godsdienst eenmaal ijdel begint te worden, hoe groot is dan de ijdelheid!

2. Hier wordt duidelijk en beslist verklaard, waarin de ware godsdienst bestaat. De zuivere en onbevlekte godsdienst voor God en den Vader is deze, vers 27.

A. Het is de heerlijkheid van den godsdienst zuiver en onbevlekt te zijn, niet vermengd met menselijke uitvindingen of werelds bederf. Valse godsdiensten kan men herkennen aan hun onzuiverheid en liefdeloosheid, overeenkomstig hetgeen Johannes zegt: Die de rechtvaardigheid niet doet is niet uit God, en hij die zijn broeder niet liefheeft, 1 Johannes 3:10. Maar aan de andere zijde: een heilig leven en een liefhebbend hart zijn het bewijs van een waren godsdienst. Onze godsdienst is niet versierd met ceremoniën, maar met reinheid en liefde. En een zuivere godsdienst moet onbevlekt gehouden worden.

B. De godsdienst is zuiver en onbevlekt, die dat is voor God en den Vader. Die godsdienst is de ware, die het is in Zijne ogen, en welks voornaamste doel Zijne goedkeuring is. De ware godsdienst leert ons alles als in Zijne tegenwoordigheid te doen, Zijn gunst te zoeken, en te trachten in alle handelingen Hem welbehaaglijk te zijn.

C. Medelijden en liefdadigheid voor armen en bedroefden zijn een zeer groot en onmisbaar deel van den waren godsdienst. Weduwen en wezen bezoeken in hun verdrukking. Bezoeken betekent hier op alle mogelijke wijzen, waartoe wij bij machte zijn, hun verlichting aanbrengen onder hun last. Wezen en weduwen worden hier bepaald genoemd omdat die gewoonlijk het meest verwaarloosd en verdrukt worden, maar wij moeten bij die benaming denken aan alle voorwerpen van liefdadigheid en alle verdrukten. Het is zeer merkwaardig dat, nu hier de samenvatting van den waren godsdienst in twee artikelen gegeven wordt, het helpen uit liefde van de bedroefden er een van is.

D. Een onbesmet leven moet zich paren aan ongeveinsde liefde en hulpvaardigheid. En zich zelven onbesmet bewaren van de wereld. De wereld is geneigd de ziel te bezoedelen en te besmetten, en het is moeilijk in haar te leven en met haar te doen te hebben en onbesmet te blijven, maar dat moet onze voortdurende poging zijn. Hierin bestaat de zuivere en onbevlekte godsdienst. De dingen van de wereld zelf nemen onze zinnen te veel in beslag, wanneer wij voortdurend er in moeten omgaan,

maar de zonden en de begeerlijkheden der wereld bevlekken en besmetten ons werkelijk op jammerlijke wijze. Johannes vat al wat in de wereld is, en dat wij niet mogen liefhebben, samen onder drie hoofden: de begeerlijkheid des vlezes, de begeerlijkheid der ogen, de grootsheid des levens, en ons zelven van deze drie onbesmet te bewaren, is ons onbesmet bewaren van de wereld. God houde door Zijn genade beide onze harten en ons leven rein van de liefde voor de wereld en van de verzoekingen van boze wereldse mensen.

HOOFDSTUK 2

1 Mijn broeders, hebt niet het geloof van onzen Heere Jezus Christus, den Heere der heerlijkheid, met aanneming des persoons.
2 Want zo in uw vergadering kwam een man met een gouden ring aan den vinger, in een sierlijke kleding, en er kwam ook een arm man in met een slechte kleding;
3 En gij zoudt aanzien dengene, die de sierlijke kleding draagt, en tot hem zeggen: Zit gij hier op een eerlijke plaats; en zoudt zeggen tot den arme: Sta gij daar; of: Zit hier onder mijn voetbank;
4 Hebt gij dan niet in uzelven een onderscheid gemaakt, en zijt rechters geworden van kwade overleggingen?
5 Hoort, mijn geliefde broeders, heeft God niet uitverkoren de armen dezer wereld, om rijk te zijn in het geloof, en erfgenamen des Koninkrijks, hetwelk Hij belooft dengenen, die Hem liefhebben?
6 Maar gij hebt den armen oneer aangedaan. Overweldigen u niet de rijken, en trekken zij u niet tot de rechterstoelen?
7 Lasteren zij niet den goeden naam, die over u geroepen is?
8 Indien gij dan de koninklijke wet volbrengt, naar de Schrift: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelven, zo doet gij wel;
9 Maar indien gij den persoon aanneemt, zo doet gij zonde, en wordt van de wet bestraft als overtreders.
10 Want wie de gehele wet zal houden, en in een zal struikelen, die is schuldig geworden aan alle.
11 Want Die gezegd heeft: Gij zult geen overspel doen, Die heeft ook gezegd: Gij zult niet doden. Indien gij nu geen overspel zult doen, maar zult doden, zo zijt gij een overtreder der wet geworden.
12 Spreekt alzo, en doet alzo, als die door de wet der vrijheid zult geoordeeld worden.
13 Want een onbarmhartig oordeel zal gaan over dengene, die geen barmhartigheid gedaan heeft; en de barmhartigheid roemt tegen het oordeel.
14 Wat nuttigheid is het, mijn broeders, indien iemand zegt, dat hij het geloof heeft, en hij heeft de werken niet? Kan dat geloof hem zaligmaken?
15 Indien er nu een broeder of zuster naakt zouden zijn, en gebrek zouden hebben aan dagelijks voedsel;
16 En iemand van u tot hen zou zeggen: Gaat henen in vrede, wordt warm, en wordt verzadigd; en gijlieden zoudt hun niet geven de nooddruftigheden des lichaams, wat nuttigheid is dat?
17 Alzo ook het geloof, indien het de werken niet heeft, is bij zichzelven dood.
18 Maar, zal iemand zeggen: Gij hebt het geloof, en ik heb de werken. Toon mij uw geloof uit uw werken, en ik zal u uit mijn werken mijn geloof tonen.
19 Gij gelooft, dat God een enig God is; gij doet wel; de duivelen geloven het ook, en zij sidderen.
20 Maar wilt gij weten, o ijdel mens, dat het geloof zonder de werken dood is?
21 Abraham, onze vader, is hij niet uit de werken gerechtvaardigd, als hij Izak, zijn zoon, geofferd heeft op het altaar?
22 Ziet gij wel, dat het geloof mede gewrocht heeft met zijn werken, en het geloof volmaakt is geweest uit de werken?
23 En de Schrift is vervuld geworden, die daar zegt: En Abraham geloofde God, en het is hem tot rechtvaardigheid gerekend, en hij is een vriend van God genaamd geweest.
24 Ziet gij dan nu, dat een mens uit de werken gerechtvaardigd wordt, en niet alleenlijk uit het geloof?
25 En desgelijks ook Rachab, de hoer, is zij niet uit de werken gerechtvaardigd geweest, als zij de gezondenen heeft ontvangen, en door een anderen weg uitgelaten?

26 Want gelijk het lichaam zonder geest dood is, alzo is ook het geloof zonder de werken dood.

In dit hoofdstuk veroordeelt de apostel een zondig opzien tegen de rijken en verachten van de armen, die hij toeschrijft aan partijdigheid en onrechtvaardigheid, en toont aan dat zulke handelwijze tegen Gods wil is, die de armen verkoren heeft en wiens belang meest vervolgd en wiens naam meest gelasterd wordt door de rijken, vers 1-7. Hij toont aan dat de gehele wet moet vervuld worden, en dat barmhartigheid zowel als rechtvaardigheid moet betracht worden, vers 8-13. Hij stelt de dwaling en de dwaasheid in het licht van hen, die roemen op een geloof zonder werken, ons zeggende dat dit slechts een dood geloof is, een geloof zoals de duivelen ook hebben, maar niet het geloof van Abraham en Rachab, vers 14-26.

Jakobus 2:1-7

De apostel bestraft hier een zeer verkeerde praktijk. Hij toont aan hoeveel onrecht er is in de zonde, die hij noemt prosoopo-lêpsia, aanzien of aanneming der personen. Naar het schijnt nam dat grote kwaad sterk de overhand in de Christelijke gemeenten, zelfs in die eerste tijden. In de latere eeuwen heeft het op ontzettende wijze de Christelijke volken en maatschappijen verdorven en verdeeld. Wij hebben hier:

I. Ene waarschuwing tegen deze zonde in het algemeen. Mijne broeders, hebt niet het geloof van onzen Heere Jezus Christus, den Heere der heerlijkheid, met aanneming des persoons, vers 1.

1. De kenmerken van het Christendom zijn hier alle inbegrepen: het geloof van onzen Heere Jezus Christus hebben zij, dat hebben zij omhelsd, zij ontvingen het, zij laten er zich door besturen, zij onderhouden Zijn leerstellingen, onderwerpen zich aan de wet en het gezag van Christus, zij hebben het als een onderpand, zij bezitten het als een schat.

2. Hoe eervol spreekt Jakobus hier over den Heere Jezus Christus, hij noemt Hem de Heere der heerlijkheid, want Christus is het afschijnsel van Zijns Vaders heerlijkheid en het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid.

3. Dat Christus de Heere der heerlijkheid is, moet ons leren de Christenen om niets zo zeer te achten als om hun betrekking tot en gelijkvormigheid aan Christus. Wie belijdt te geloven in de heerlijkheid van onzen Heere Jezus Christus, waaraan de armste Christenen zo goed deel zullen verkrijgen als de rijkste, en waarbij alle aardse heerlijkheid niets dan ijdelheid is, mag niet der mensen uitwendige en wereldse voorrechten als maatstaf voor zijne achting nemen. In het belijden van het geloof van onzen Heere Jezus Christus, mogen wij geen aanzien van mensen tonen, waardoor de heerlijkheid van den Heere der heerlijkheid zou overschaduwd en verminderd worden. Hoe men hier ook over denke, het is zeker een zeer snode zonde.

II. Wij vinden deze zonde beschreven en er tegen gewaarschuwd door een voorbeeld, vers 2, 3. Want zo in uwe vergadering kwam een man met een gouden ring aan den vinger enz. Met vergadering worden hier bedoeld de samenkomsten, die belegd werden om te beslissen over verschillen tussen de leden der gemeente, of om te bepalen op wie kerkelijke tucht zou toegepast worden en waarin die tucht bestaan zou. Het Griekse woord, dat hier gebruikt wordt, sunagoogê: betekent een vergadering als die in de Joodse synagogen, die belegd werden om recht te spreken. Maimonides zegt: "Er was in de Joodse instellingen opzettelijk in voorzien dat, wanneer een rijke en een arme tegen elkaar pleitten, den rijken niet mocht aangewezen worden te gaan zitten en den armen niet te blijven staan of op een mindere plaats te gaan zitten, maar beiden moesten gelijk staan of zitten." De uitdrukkingen, door den apostel gebruikt, wijzen zeer duidelijk op dit voorschrift, de vergaderingen waarvan hier gesproken wordt, moeten dus van hetzelfde karakter zijn als dat van die Joodse samenkomsten, waar men vergaderde om de gedingen te horen en gerechtigheid te oefenen, aan deze beslissingen en uitspraken waren hun Christelijke vergaderingen gelijk. Maar wij moeten zorg dragen, dat wij hetgeen hier gezegd wordt niet toepassen op de gewone vergaderingen voor Godsverering, want in deze mogen zeker verschillende plaatsen aangewezen worden voor de personen, overeenkomstig hun rang en omstandigheden, maar zonder zonde. Maar zij begrijpen den apostel niet, die menen dat hij hier met gestrengheid tegen deze handelingen optreedt, zij letten niet

op het woord rechters in vers 4, noch op hetgeen van hen gezegd, wordt als overtreders der wet, wanneer zij zulk aannemen des persoons in toepassing brachten, volgens vers 9. Nu wordt het geval gesteld, Er komt in uwe vergadering, die van hetzelfde karakter is als de bovengenoemde in de synagoge, een man, die zich onderscheidt door zijn kleding en die zich zeer goed voordoet, en er komt ook een arm man met een slechte kleding, en gij handelt partijdig en beslist verkeerd, alleen omdat de ene zich beter voordoet of in voorbeeldiger omstandig- heden verkeert dan de andere.

1. God heeft Zijn overblijfsel onder alle soorten van mensen, onder hen die zachte en sierlijke kleding dragen en onder hen die armoedig en slecht gekleed zijn.

2. In zaken van godsdienst staan allen, rijken en armen, op dezelfde trap, iemands rijkdom brengt hem niet nader tot God, en iemands armoede houdt hem niet van God op een afstand. Er is bij den Allerhoogste gaan aannemen des persoons, en daarom moet die in gewetenszaken ook bij ons niet zijn.

3. Tegen alle onwaardige verering van wereldse grootheid en rijkdommen moet in Christelijke gezelschappen gewaakt worden. Jakobus moedigt hier geen ruwheid of wanorde aan. De burgerlijke beleefdheid moet betoond worden en er kan enig onderscheid toegelaten worden in ons gedrag jegens personen van verschillende standen, maar die achting mag nooit zover gaan, dat zij invloed uitoefent op de handelingen van Christelijke vergaderingen, bij het beschikken over de bedieningen in de gemeente of bij het toepassen van de tuchtmiddelen, of in enige zaak, die alleen met den godsdienst in betrekking staat, in die alle mogen wij de mensen niet naar het vlees kennen. Het kenmerk van den burger van Sion is, dat hij den verworpene veracht, maar eert degenen, die den Heere vrezen. Wanneer een arm man godvrezend is, mogen wij hem geen haar minder schatten om zijne armoede, en wanneer een rijk man goddeloos is (al heeft hij ook een schone kleding en een schone belijdenis), mogen wij hem geen haar meer achten om zijn rijkdom.

4. Het is van het hoogste belang toe te zien welken regel wij volgen bij het oordelen van mensen, wanneer wij ons zelven over ‘t algemeen veroorloven te oordelen naar de uiterlijke verschijning, zal dat veel te veel invloed hebben op onze denkwijze en ons gedrag in godsdienstige samenkomsten. Menigeen, wiens ondeugden hem slecht en verachtelijk maken, doet zich zeer goed voor in de wereld, en aan de andere zijde: veel nederige, hemelsgezinde, goede Christenen zijn slecht gekleed, maar daarom mag over hem en zijn Christendom niet ongunstiger geoordeeld worden.

III. Hier wordt ons de grootte van die zonde voor ogen gesteld, vers 4, 5. Zij is grote partijdigheid, zij is onrechtvaardigheid, zij is ons zelven tegenover God stellen, die de armen verkoren heeft en hen-indien zij goed zijn-zal eren en bevoorrechten, laat hen verachten wie wil.

1. In deze zonde is schandelijke partijdigheid. Hebt gij dan niet in uzelven een onderscheid gemaakt? De vraag wordt hier zo gesteld, dat zij zonder feil door ieders geweten toestemmend beantwoord moet worden, die het ernstig met zich zelven neemt. De vraag is: Zijt gij dan niet partijdig geweest? En oordeelt gij door dat onderscheid niet naar valsen regel en verkeerden maatstaf? En rust niet op u ten volle de beschuldiging van partijdigheid, welke door de wet veroordeeld wordt? Zegt uw eigen geweten u niet dat gij schuldig zijt? Een beroep op het geweten heeft een groot voordeel, wanneer wij te doen hebben met belijders, zelfs wanneer zij in zeer bedorven toestand vervallen zijn.

2. Deze aanneming der personen is het gevolg van het kwaad en de onrechtvaardigheid der gedachten. Indien gemoed, gedrag en handelingen partijdig zijn, dan zijn het hart en de overleggingen, waar de eersten uit voortvloeien, slecht. Gij zijt rechters geworden van kwade overleggingen, dat is: gij hebt geoordeeld overeenkomstig deze onrechtvaardige waardering en bedorven mening, die gij bij uzelven gevormd hebt. Ga deze partijdigheid na, totdat ge komt aan die verborgen gedachten, die haar vergezellen en ondersteunen, en gij zult bevinden dat zij zeer slecht zijn. Heimelijk geeft gij voorkeur aan uitwendige vertoning boven inwendige genade, aan de dingen, die voor ogen zijn, boven de dingen, die niet gezien worden. De misvormingen, door de zonden veroorzaakt, worden nooit waarlijk en ten volle geopenbaard, voordat het kwaad van onze gedachten ontdekt wordt, en dat vergroot zeer de gebreken van ons gemoed en ons leven, dat het gedichtsel van de gedachten des harten boos is, Genesis 6:5.

3. Het aannemen der personen is een zeer boze zonde, want het toont aan dat wij ons rechtstreeks tegenover God plaatsen, vers 5.

Heeft God niet uitverkoren de armen dezer wereld om rijk te zijn in het geloof? enz. Maar gij hebt den armen oneer aangedaan, vers 6. God heeft erfgenamen van een koninkrijk gemaakt hen, dien gij geen goeden naam geeft, Hij heeft grote en heerlijke beloften gegeven hun, dien gij geen goed woord of vriendelijken blik waardig keurt. En is dat geen monsterachtige ongerechtigheid in u, die er aanspraak op maakt kinderen Gods en tot Hem bekeerd te zijn? Hoort, mijn geliefde broeders, ik smeek u, bij al de liefde die ik u toedraag en bij al de achting die gij voor mij koestert, overdenkt dit! Neemt in aanmerking, dat velen van de armen dezer wereld uitverkoren zijn door God. Dat zij Gods uitverkorenen zijn verhindert hun armoede niet, en dat zij arm zijn staat de uitnemendheid van hun verkiezing niet in den weg. Den armen wordt het Evangelie verkondigd, Mattheus 11:5. God bepaalde Zijn heiligen godsdienst in de waardering en de liefde der mensen aan te bevelen niet door uiterlijke voordelen van vreugde en vertoning, maar door zijn innerlijke waarde en voortreffelijkheid, en verkoos daarom de armen dezer wereld. Neemt daarbij in aanmerking, dat velen dezer armen rijk zijn in geloof, en dat daardoor de armste rijk worden kan, en dat het dit is waarnaar wij voor alles begeren moeten. Van hen, die weelde en fortuin hebben, wordt verwacht dat zij rijk zullen zijn in goede werken, omdat hoe meer zij bezitten des te meer goeds kunnen zij er mee doen. Maar van de armen naar de wereld wordt verwacht, dat zij rijk zullen zijn in geloof, want hoe minder zij hebben des te meer kunnen en moeten zij leven in afwachting van de betere dingen der toekomende wereld. Neemt verder in aanmerking: gelovige Christenen zijn rijk door hun recht en omdat zij erfgenamen zijn van een koninkrijk, ofschoon zij zeer arm kunnen zijn in wereldse goederen. Wat zij hier ontvangen is slechts weinig, maar wat voor hen bewaard is onuitsprekelijk rijk en groot. Voorts: indien iemand rijk is in geloof, zal hij het ook zijn in goddelijke liefde, het geloof door de liefde werkende zal leven in al de erfgenamen der heerlijkheid. De hemel is een koninkrijk, en wel een koninkrijk beloofd aan al degenen, die God liefhebben. Wij lezen in het vorige hoofdstuk vers 12, van een kroon, die God beloofd heeft aan allen die Hem liefhebben, hier zien wij dat er een koninkrijk ook is. En gelijk die kroon een kroon des levens is, zo is dat koninkrijk een onvergankelijk koninkrijk. Al deze dingen samengenomen tonen hoe hoog de armen in deze wereld, wanneer zij rijk zijn in geloof, nu geëerd worden en later bevoorrecht zullen worden, door God, en bijgevolg hoe diep zondig het is hen te verachten omdat zij arm zijn. Na deze overwegingen is het zeker een scherpe beschuldiging: Maar gij hebt den armen oneer aangedaan.

4. Het aannemen des persoons, in den zin van deze woorden, omdat zij rijk zijn en uitwendig goed vertoon maken, wordt aangeduid als een grote zonde, om de ongerechtigheden, die dikwijls het gevolg zijn van aardse weelde en grootheid, en de dwaasheid, die er ligt in der Christenen onwaardige huldiging van hen, die zo weinig aanzien voor hun God en voor hen zelven koesteren. Overweldigen u niet de rijken en trekken zij u niet tot de rechterstoelen? Lasteren zij niet den goeden naam, die over u aangeroepen is? vers 7. Neemt in aanmerking hoe dikwijls de rijken de bewerkers van ondeugd en onrecht, van godslastering en vervolging zijn, merkt op hoeveel onheilen gij zelven door hun toedoen te ondergaan hebt, hoe grote smaadheid op uw godsdienst en op uwen God geworpen wordt door de mensen van weelde, macht en wereldse grootheid, en dan zult gij zien hoe onmatig zondig en dwaas uw zonde is, wanneer gij verheft hen die u neertrekken, en die al wat gij opbouwt afbreken, en den waardigen naam lasteren, die over u aangeroepen is. De naam van Christus is een goede naam, hij werpt eer en geeft waarde aan hen, die hem dragen.

Jakobus 2:8-13

Nadat de apostel de zonde veroordeeld heeft van hen, die een onwaardig aannemen der personen plegen, en aangevoerd heeft wat voldoende moet zijn om hen te overtuigen van de grootheid van dit kwaad, gaat hij er nu toe over mede te delen hoe die zaak kan hersteld worden. Dat is het werk der Evangeliebediening, niet alleen te berispen en te waarschuwen, maar ook te onderwijzen en te besturen, Colossenzen 1:28. Vermanende een iegelijk mens en lerende een iegelijk mens.

I. Wij hebben de wet, die ons in al onze gedragingen jegens de mensen in het algemeen leiden moet. Indien gij dan de koninklijke wet vervult, naar de Schrift: Gij zult uwen naasten liefhebben als uzelven, zo doet gij wel, vers 8. Indien iemand mocht denken dat Jakobus gepleit had voor de armen om daardoor verachting over de rijken uit te gieten, dan moet hij nu weten dat het doel niet was onvoegzaam gedrag jegens iemand aan te moedigen, zij moeten de rijkeren niet haten of ruw behandelen, evenmin als zij de armen verachten mogen. Maar de Schrift leert ons al onze naasten lief te hebben, ze mogen rijk of arm zijn, lief te hebben als ons zelven, en zo wij voortdurend dezen regel in het oog houden, zullen wij weldoen.

1. De regel voor de Christenen is te wandelen zoals de Schrift voorschrijft: naar de Schrift. Niet grote mannen moeten ons leiden, geen wereldse weelde, geen verkeerde leringen onder de belijders zelven, maar de schriften der waarheid.

2. De Schrift geeft ons dit als wet, onze naasten lief te hebben als ons zelven, dat blijft altijd van volle kracht en is zelfs door Christus eerder krachtiger en luidender dan minder belangrijk voor ons gemaakt.

3. Deze wet is een koninklijke wet, zij is gegeven door den Koning der koningen. Haar eigen waarde en waardigheid eisen dat ze door ons zal geëerbiedigd worden, en de staat waarin alle Christenen nu verkeren, die een staat van vrijheid en niet van gebondenheid of overheersing is, maakt deze wet, waarnaar wij ons gedrag jegens elkaar te regelen hebben, tot een koninklijke wet.

4. Het voorgeven dat men deze koninklijke wet in acht neemt, terwijl zij in partijdigheid wordt uitgelegd, zal niemand verontschuldigen bij het plegen van onrecht. Het schijnt hier dat sommigen geneigd waren de rijken te vleien en partijdig jegens hen te zijn, ten einde, wanneer zij in dergelijke omstandigheden kwamen, dezelfde handelwijze van hen te kunnen verwachten. Wellicht beweerden zij dat het tonen van buitengewonen eerbied voor hen, die God in Zijne voorzienigheid door rang en staat in de wereld boven anderen verheven had, niet meer dan recht was. De apostel stemt toe dat zij wat de tweede tafel der wet betreft, ere moesten geven degenen, dien zij ere schuldig waren, maar dat zou als een fraai voorwendsel hun zonden niet bedekken, wanneer zij onrechtvaardig personen aannamen, en daar aan stonden zij schuldig.

II. Deze algemene wet moet beschouwd worden in verband met een bijzondere wet: Indien gij den persoon aanneemt, zo doet gij zonde, en wordt van de wet bestraft als overtreders, vers 9. Niettegenstaande de voornaamste wet, en ofschoon gij eerbied betonen wilt aan hen, die over u moeten handelen wanneer gij in gelijke omstandigheden zijt, zal dat u niet verontschuldigen wanneer gij de gunsten of de tucht der gemeente uitdeelt naar der mensen uitwendigen toestand. Ge hebt hier te letten op een andere wet, welke dezelfde God, die de ene gegeven heeft, ook stelde, en door die

andere wet zult gij volkomen overtuigd worden van de zonde, waarvan ik u beschuldig. Deze wet vinden wij in Leviticus 19:15 :Gij zult geen onrecht doen in het gericht, gij zult het aangezicht des geringen niet aannemen, noch het aangezicht des groten voortrekken, in gerechtigheid zult gij uwen naasten richten. Ja dezelfde koninklijke wet, rechtvaardig uitgelegd, moet dienen om u te overtuigen, omdat zij u leert u evengoed in de plaats van den armen als in die van den rijken te stellen, en dus gelijkelijk te handelen jegens den een als jegens den ander.

III. Nu gaat hij voort met aan te tonen de uitgestrektheid van de wet en hoever wij haar gehoorzaamheid schuldig zijn. Zij moeten de koninklijke wet vervullen, voor het ene deel evenveel achting hebben als voor de andere, anders zou de wet hun niet baten, wanneer zij haar aanvoerden als reden voor een hunner bijzondere daden. Want wie de gehele wet zal houden, en in een zal struikelen, die is schuldig geworden aan alle, vers 10. Dit kan beschouwd worden:

1. Met betrekking van het geval, dat Jakobus behandeld had. Bepleit gij uw aannemen van den rijken, daarmee dat gij uw naasten liefhebt als uzelven? Waarom toont ge dan niet evenveel en even-verschuldigde achting voor den armen, omdat gij uw naasten liefhebt als uzelven? Anders zal immers uw overtreding van een deel der wet uw overig onderhouden tenietdoen? Wie de gehele wet zal houden, en in een zal struikelen, vrijwillig, met instemming, voortdurend een punt overtreden, en zich dan daarmee verontschuldigen dat hij de overige bepalingen naleeft, hij zal schuldig zijn aan alle, dat is: hij beloopt dezelfde straf door de uitspraak der wet, alsof hij al de andere voorschriften evenzo overtreden had. Niet alle zonden staan gelijk, maar alle verwekken gelijkelijk den toorn van den Wetgever en tasten Zijn gezag aan, en brengen dus de straf met zich, die op het overtreden van die wet gesteld is. Dit toont ons hoe dwaas het is te menen, dat onze goede daden verzoening voor onze slechte daden kunnen aanbrengen, en dringt ons om naar andere verzoening uit te zien.

2. Dit wordt nader toegelicht door het stellen van een geval, geheel verschillend van het vorengenoemde, vers 11 :Want die gezegd heeft: Gij zult geen overspel doen, die heeft ook gezegd: Gij zult niet doden. Indien gij nu geen overspel zult doen, maar zult doden, zo zijt gij een overtreder der wet geworden. Iemand kan wellicht zeer gestreng zijn op het punt van overspel en dergelijke bevlekkingen des vlezes, maar minder gereed om doodslag te veroordelen, of hetgeen strekt om de gezondheid te verwoesten, de harten te breken, de levens te vernielen. Een ander heeft dodelijken afkeer van moord, maar denkt lichter over overspel. Maar hij, die op het gezag van den Wetgever let meer dan op den inhoud van het gebod, ziet voor de ene overtreding dezelfde reden van veroordeling als voor de andere. Gehoorzaamheid is dan aangenaam wanneer alles gedaan wordt met het oog op Gods wil, en ongehoorzaamheid is veroordelenswaard, in welke omstandigheden ook, ze is een belediging van Gods gezag. En daarom, indien wij op een punt overtreden, beledigen wij het gezag van Hem, die de gehele wet gaf en zijn daardoor schuldig aan al de geboden. Wie dus bij de wet van vroeger blijft, staat veroordeeld, want vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven staat in het boek der wet om dat te doen, Galaten 3:10.

IV. Jakobus zegt den Christenen dat zij zich zelven meer bepaald moeten laten leiden en regeren door de wet van Christus. Spreekt alzo en doet alzo, als die door de wet der vrijheid zult geoordeeld worden, vers 12. Hieruit leren wij niet alleen rechtvaardig en onpartijdig, maar zeer medelijdend en barmhartig voor de armen te zijn, en het ontslaat ons van alle onbetamelijk en ongewettigd ontzag voor de rijken. Merk hier op:

1. Het Evangelie wordt een wet genoemd. Het heeft al de vereisten van een wet: voorschriften met beloningen en straffen, het schrijft plicht voor zowel als het vertroosting brengt. Christus is koning om ons te regeren, zowel als profeet om ons te onderwijzen en priester om voor ons te offeren en tussen te treden. Wij staan onder de wet van Christus.

2. Het is een wet der vrijheid. Wij hebben geen reden om er ons over te beklagen als over een juk of last, want de dienst van God, volgens het Evangelie, is volkomen vrijheid. Het zet ons in vrijheid van alle slaafse ontzag voor de personen en dingen dezer wereld.

3. Wij moeten allen door die wet der vrijheid geoordeeld worden. Des mensen eeuwige bestemming zal bepaald worden volgens het Evangelie, dat is het boek, hetwelk geopend zal worden, wanneer wij voor den rechterstoel staan, er zal geen ontkomen zijn voor hen, die het Evangelie veroordeelt, en er zal geen beschuldiging gelden tegen hen, die het rechtvaardigt.

4. Wij behoren dus zo te spreken en te handelen als betaamt aan hen, die binnenkort door deze wet der vrijheid zullen geoordeeld worden, dat is: wij moeten naar de bepalingen van het Evangelie zoeken, ernst maken met de Evangelische plichten, een Evangelische gemoedsgesteldheid hebben, een Evangelischen wandel leiden, want naar dien regel zullen wij geoordeeld worden.

5. De overweging, dat wij door het Evangelie zullen geoordeeld worden, moet ons meer bepaald aansporen om barmhartig jegens de armen te zijn, vers 13. Want een onbarmhartig oordeel zal gaan over degenen, die gene barmhartigheid gedaan heeft, en de barmhartigheid roemt tegen het oordeel. Merk hier op:

A. Het vonnis, dat over moedwillige zondaren zal geveld worden, zal ten slotte zijn een oordeel zonder barmhartigheid, daar zal geen mengsel van zachtheid in hun beker van toorn en verschrikking zijn, zij moeten den droesem drinken.

B. Zij, die geen barmhartigheid bewijzen, zullen in den groten dag geen barmhartigheid vinden. Maar aan de andere zijde:

C. Daar zullen er zijn, die voorbeelden van de zegepraal der barmhartigheid worden, in wie de barmhartigheid roemt tegen het oordeel, alle mensenkinderen zullen in den dag der dagen vaten des toorns of vaten der barmhartigheid zijn. Allen mogen dus wel bedenken tot welke zij zullen behoren, en laat ons in gedachten houden: Zalig zijn de barmhartigen, want hun zal barmhartigheid geschieden.

Jakobus 2:14-26

In dit tweede gedeelte van dit hoofdstuk toont de apostel de dwaling aan van hen, die berusten in de enkele belijdenis van het Christelijk geloof, alsof die hen kan zalig maken, terwijl hun gemoedsgesteldheid en de richting van hun leven in ‘t minst niet overeenstemmen met den heiligen godsdienst, dien zij belijden. Zij moeten daarom toezien op welk een wankelbaar fondament zij hun hoop bouwen, en daarom wordt hier uitvoerig bewezen dat de mens niet gerechtvaardigd wordt door het geloof alleen, maar ook door de werken.

I. Hier rijzen belangrijke vragen op: namelijk hoe Paulus en Jakobus met elkaar in overeenstemming te brengen zijn. Paulus schijnt, in zijn brieven aan de Romeinen en aan de Galatiërs, rechtstreeks het tegenovergestelde te leren van hetgeen Jakobus hier neerlegt. Die zegt dikwijls en met grote overtuiging, dat wij worden gerechtvaardigd door het geloof alleen en niet door de werken der wet. Er is echter een zeer gelukkige overeenstemming tussen deze beide gedeelten der Schrift, niettegenstaande de schijnbare verschillen, het zou te wensen zijn dat de verschillen tussen de Christenen zo gemakkelijk opgelost konden worden. Terecht zegt Baxter: "Alleen het misverstand des mensen van de duidelijke bedoeling en zin van de brieven van Paulus, kon het een moeilijke zaak maken om de overeenstemming van Paulus en Jakobus met elkaar te zien." Vele geleerden hebben allerlei middelen beproefd om te maken dat die beide apostelen overeenstemden, en toch is het voldoende om alleen op de weinige volgende dingen te letten.

1. Wanneer Paulus zegt, dat de mens gerechtvaardigd wordt door het geloof zonder de werken der wet, Romeinen 3:28, is het duidelijk dat hij spreekt van een andere soort van werken dan Jakobus doet, maar niet van een andere soort van geloof. Paulus spreekt van werken, verricht in gehoorzaamheid aan de wet van Mozes, en voordat de mens het Evangelisch geloof omhelsd heeft, en hij had te doen met hen, die zich zelven zozeer op deze werken verhieven, dat zij het Evangelie verwierpen, zoals Romeinen 10 in den aanvang uitdrukkelijk meegedeeld wordt. Maar Jakobus spreekt van werken, verricht in gehoorzaamheid aan het Evangelie, die de eigenaardige en noodzakelijke gevolgen en vruchten zijn van een gezond geloof in Jezus Christus. Beiden beijveren zich het geloof van het Evangelie te verheerlijken als het enige, dat ons kan zaligen en rechtvaardig maken, maar Paulus doet dat door de onvoldoendheid van enig werk der wet voor het geloof aan te wijzen, of in tegenstelling tegen de leer der rechtvaardigmaking door Jezus Christus, en Jakobus verheerlijkt hetzelfde geloof door aan te wijzen wat de noodzakelijke en eigenaardige vruchten en werken er van zijn.

2. Paulus spreekt niet alleen van andere werken dan die, waarop Jakobus hier aanhoudt, maar hij spreekt ook van een geheel verschillend gebruik, dat van de goede werken gemaakt wordt dan hier wordt bedoeld en aanbevolen. Paulus had te doen met hen, die steunden op de verdiensten van hun goede werken in de ogen Gods, en daarom zei hij dat ze generlei waarde hadden. Jakobus richtte zich tot hen, die zich op geloof beroemden, maar niet wilden toestaan dat de werken zelf als bewijzen van het geloof zouden aangemerkt worden, zij steunden op de blote belijdenis, als voldoende ter zaligmaking, en daarom wees hij terecht op de noodzakelijkheid en het grote belang van goede werken. Gelijk wij de ene tafel van de wet niet tegen de andere in stukken mogen stoten, zo mogen wij ook niet wet en Evangelie beide breken door ze met elkaar in botsing te brengen. Zij, die zich op het Evangelie beroepen om de wet ter zijde te stellen, en zij, die roemen op de wet om

het Evangelie op zij te schuiven, hebben beiden ongelijk, wij moeten het geheel nemen, er moet zijn geloof in Jezus Christus en goede werken als vrucht van dat geloof.

3. De rechtvaardigmaking, waarvan Paulus spreekt is een andere dan die door Jakobus behandeld wordt. De eerste bespreekt hoe onze personen voor God gerechtvaardigd worden, de andere behandelt hoe ons geloof voor de mensen gerechtvaardigd wordt. Toon mij uw geloof uit uwe werken, zegt Jakobus, "laat uw geloof gerechtvaardigd worden in de ogen van hen, die uw werken zien." Maar Paulus spreekt van rechtvaardiging in het oog Gods, die rechtvaardig maakt alleen hen, die in Jezus geloven, en alleen ter wille van de verzoening, die in Hem is. Wij zien dus dat onze personen voor God gerechtvaardigd worden door het geloof, maar dat ons geloof voor de mensen gerechtvaardigd wordt door de werken. Dat is zo duidelijk de bedoeling van den apostel Jakobus, dat hij slechts bevestigt wat Paulus op andere plaatsen van zijn geloof zegt, dat het een werkzaam geloof is, en een geloof door de liefde werkende, Galaten 5:6, 1 Thessalonicenzen 1:3, Titus 3:8 en veel andere plaatsen.

4. Paulus spreekt van een rechtvaardigmaking, die nog niet volkomen is, Jakobus daarentegen van ene, die in haar geheel is, alleen door het geloof worden wij in een staat van rechtvaardigheid overgezet, maar daarna komen de goede werken om op den laatsten en groten dag onze rechtvaardigmaking te bewijzen: Komt, gij gezegenden mijns Vaders, want Ik ben hongerig geweest en gij hebt mij te eten gegeven enz.

II. Na dus dit gedeelte der Schrift opgehelderd te hebben als niet in tegenspraak met andere delen der Schrift, willen wij meer bijzonder nagaan wat in deze uitnemende redenering door Jakobus ons wordt geleerd.

1. Dat het geloof zonder werken van geen nut is en ons niet kan zalig maken. Wat nuttigheid is het, mijne broeders, indien iemand zegt dat hij het geloof heeft, en hij heeft de werken niet? Kan dat geloof hem zalig maken? Merk hier op:

A. Geloof, dat ons niet zalig maakt, is ons niet van wezenlijk nut. Een enkele belijdenis kan soms voordelig schijnen te zijn, om de goede mening te winnen van hen, die waarlijk godvrezend zijn, ook kan ze in enkele gevallen goede wereldse dingen tot stand brengen, maar welk voordeel is het indien iemand de gehele wereld wint en schade lijdt aan zijne ziel? Wat nuttigheid is dat? Kan dat geloof hem zalig maken? De nuttigheid en de nutteloosheid van elk ding moet gerekend worden naar de mate, waarin het de zaligheid onzer zielen bevordert of verhindert. En boven alle dingen moeten wij daarop letten en op die wijze rekening houden met het geloof, want indien dat ons geen nuttigheid doet, ons niet zalig maakt, dan zal het ten laatste onze verdoemenis en ons verderf verzwaren.

B. Het zijn voor den mens twee verschillende dingen, geloof te hebben en te zeggen dat hij geloof heeft, de apostel zegt niet: Indien iemand het geloof heeft zonder de werken, want dat is een onmogelijk geval. De bedoeling van deze Schriftuurplaats is duidelijk aan te tonen dat een denkbeeld, een bespiegeling, een toestemming, zonder werken, geen geloof is. En daarom staat er: Indien iemand zegt, dat hij het geloof heeft. De mensen beroemen zich bij anderen er op, bedriegen er zich zelven mee, en zijn in waarheid van het geloof geheel ontbloot.

2. Ons wordt geleerd: gelijk liefde een werkzaam beginsel is, zo is het geloof het evenzeer, en dat geen van beiden anders tot iets goeds zouden zijn. En ten einde ons te laten zien wat een geloof betekent, dat geen van de eigenaardige en noodzakelijke vruchten voortbrengt, neemt hij het voorbeeld van iemand, die voorgeeft weldadig te zijn maar onderwijl nooit enig werk van liefdadigheid beoefent. "Indien er nu een broeder of zuster naakt zouden zijn en gebrek zouden hebben aan dagelijks voedsel, en iemand van u tot hen zou zeggen: Gaat henen in vrede, wordt warm en wordt verzadigd, en gijlieden zoudt hun niet geven de nooddruftigheden des lichaams, wat nuttigheid is dat? vers 15-16. In welk opzicht zou die liefdadigheid, welke alleen uit woorden zou bestaan, u of den arme helpen? Zult gij voor God verschijnen met zulk ledig vertoon van liefdadigheid? Welnu, ge kunt u evengoed inbeelden dat uw liefde en weldadigheid de proef zullen doorstaan ook zonder daden van barmhartigheid, als dat de enkele belijdenis des geloofs zonder werken van godsvrucht en gehoorzaamheid in Gods ogen u iets helpen zal. Alzo ook het geloof, indien het de werken niet heeft, is bij zich zelven dood, vers 17. Wij zijn maar al te geneigd om in een enkele belijdenis des geloofs te berusten, en te denken dat die ons zal zalig maken, het is een goedkope en gemakkelijke godsdienst te zeggen: "Wij geloven de artikelen van het Christelijk geloof", maar het is een grote zelfbegoocheling zich te verbeelden, dat dit genoeg is om ons in den hemel te brengen. Zij, die zo redeneren, doen God onrecht en werpen een net over hun eigen ziel, een nagemaakt geloof is even hatelijk als een nagemaakte liefdadigheid, beide tonen een hart, dat dood is voor alle godsvrucht. Gij kunt evenveel genoegen nemen met een dood lichaam, zonder ziel, gevoel of handeling, als God behagen heeft in een dood geloof, zonder werken.

3. Ons wordt geleerd een geloof, dat zonder werken op zich zelven roemt, te vergelijken met een geloof, dat zich door de werken openbaart, om door op beide te letten, te zien hoe deze vergelijking op ons gemoed werkt. Maar zal iemand zeggen: Gij hebt het geloof en ik heb de werken. Toon mij uw geloof uit uwe werken en ik zal u uit mijne werken mijn geloof tonen, vers 18. Onderstel dat een waarachtig-gelovige op die wijze een snoevenden huichelaar te woord staat: "Gij doet belijdenis en zegt dat gij het geloof hebt. Ik beroem mij op zo iets niet, maar laat het aan mijn werken over om voor mij te getuigen. Welaan: geef nu enig bewijs van het door u beleden geloof, zonder werken, als ge dat kunt, en ik zal u spoedig aantonen hoe mijn werken uit mijn geloof voortkomen en van zijn bestaan het onbetwistbaar bewijs zijn". Dit is het bewijs dat de gehele Schrift ons leert te beschouwen als het middel om ons zelven en anderen naar te beoordelen. De doden werden geoordeeld naar hun werken, Openbaring 20:12. Hoe zullen dezen dan tentoongesteld worden, die zich beroemen op iets, dat zij niet bewijzen kunnen, of die hun geloof willen bewijzen door iets anders dan door werken van godsvrucht en barmhartigheid.

4. Ons wordt verder geleerd een geloof van enkel bespiegeling en kennis te beschouwen als het geloof der duivelen. Gij gelooft dat God een enig God is, gij doet wel, de duivelen geloven het ook, en zij sidderen, vers 19. Het deel des geloofs, dat de apostel verkiest om hier te vermelden, is het eerste beginsel van allen godsdienst. Gij gelooft dat er een God is, tegen de godloochenaars, -en dat God een enig God is, -tegen de afgodendienaars, -en gij doet wel, tot zover is alles in orde. Maar wie daarbij blijft, en een goede gedachte van zich zelven opvat of van zijn staat tegenover God, alleen omdat hij aan Gods bestaan gelooft, maakt zich daardoor ellendig. Dat geloven de duivelen ook, - en zij sidderen. Zo gij u dus tevreden stelt met de blote toestemming in de artikelen des geloofs en met enige bespiegelingen daarover, dan gaat gij niet verder dan de duivelen. En gelijk hun geloof en kennis alleen dienen om hun schrik aan te jagen, zo zal binnen korten tijd met u hetzelfde zich voordoen". Het woord sidderen wordt meermalen geacht een goede uitwerking van het geloof

te kennen te geven, maar hier wordt het veelmeer beschouwd als het bewijs van een slechte uitwerking, het wordt toegepast op het geloof der duivelen. Zij sidderen, niet uit eerbied, maar uit haat en opstand tegen den enigen God in wie zij geloven. Het opzeggen van het eerste artikel onzes geloofs: Ik geloof in God den Vader, den Almachtige, doet ons dus eigenlijk niet van de duivelen verschillen, tenzij wij ons daarbij aan dien God overgeven, zoals het Evangelie ons voorschrijft, Hem liefhebben, ons in Hem verheugen en Hem dienen. Dat doen de duivelen niet en dat kunnen zij niet doen.

5. Wij leren hier verder, dat hij die zich beroemt op een geloof zonder werken, voor het tegenwoordige moet beschouwd worden als een dwazen veroordeelde, Maar wilt gij weten, o ijdel mens, dat het geloof zonder de werken dood is? vers 20. De woorden hier vertaald door: o ijdel mens! antkroope kene, worden geacht dezelfde betekenis te hebben als het woord Raka, dat nooit mag gebruikt worden tegen een bepaalden persoon of als uitdrukking van toorn, Mattheus 5:22, maar hier zou gebezigd zijn om rechtvaardig den afkeer te tonen van die soort van mensen, die ledig zijn van goede werken en toch op hun geloof roemen. En het toont duidelijk aan, dat dezulken dwazen en afkerig van God zijn. Het geloof zonder de werken wordt dood genoemd, niet alleen omdat het ontbloot is van alle werkzaamheden, die het bewijs van geestelijk leven zijn, maar omdat het voor het eeuwige leven geen dienst doet, zulke gelovigen, die bij de blote belijdenis des geloofs blijven, zijn levend dood.

6. Hier wordt ons onderwezen, dat een rechtvaardig makend geloof zonder werken onbestaanbaar is, en wel met twee voorbeelden: Abraham en Rachab.

A. Het eerste geval is dat van Abraham, den vader der gelovigen en het voorname voorbeeld van rechtvaardigmaking, voor wie de Joden bijzonder ontzag hadden. Is niet Abraham, onze vader, uit de werken gerechtvaardigd als hij Izaak, zijnen zoon, geofferd heeft op het altaar? vers 21. Paulus daarentegen (in Romeinen 4) zegt dat Abraham geloofde, en het is hem tot rechtvaardigheid gerekend. Maar de volkomen overeenstemming tussen hen beiden blijkt wanneer men let op hetgeen in Hebreeën 11 gezegd wordt, hetgeen doet zien dat het geloof van Abraham zowel als van Rachab de goede werken voortbracht, waarvan Jakobus spreekt, en welke niet mogen gescheiden worden van zaligmakend en rechtvaardig makend geloof. Dan ziet men dat het woord Gods geheel zich zelven verklaart, Genesis 22:16, 17. Daarom dat gij deze zaak gedaan hebt, en uwen zoon, uwen enigen, niet onthouden hebt, voorzeker zal ik u grotelijks zegenen. Het geloof van Abraham was dus een werkend geloof, vers 22, het geloof heeft medegewrocht met zijne werken. En zo komt men tot het rechte verstand van hetgeen de Schrift zegt. Abraham geloofde God en het is hem tot rechtvaardigheid gerekend. En daardoor werd hij de vriend van God. Het geloof, dat zulke werken voortbracht, maakte hem dierbaar aan het eeuwig Wezen, en bevorderde hem tot zeer bijzondere gunsten en vertrouwelijkheden van Gods zijde. Het is een grote eer, Abraham aangedaan, dat hij een vriend van God genoemd en gerekend wordt.

Ziet gij dan nu, dat een mens uit de werken gerechtvaardigd wordt, vers 24, in zulk een staat van gunst en vriendschap met God komt, en niet alleenlijk door het geloof? Niet door een enkele mening, of belijdenis, of geloof zonder gehoorzaamheid, maar door een geloof dat vruchtbaar is in goede werken. Behalve de verklaring van deze uitspraak en van dit voorbeeld, zoals Jakobus er zijn bewijsvoering door toelicht en versterkt, kunnen wij vele goede lessen leren uit hetgeen hier omtrent Abraham gezegd wordt.

a. Zij, die Abrahams zegen deelachtig wensen te worden, moeten zorg dragen dat zij zijn geloof navolgen, het roemen dat men Abrahams zaad is zal niemand helpen, die niet gelooft gelijk hij deed.

b. De werken, die de waarachtigheid des geloofs bewijzen, moeten werken zijn van zelfverloochening en zulke als God zelf gebiedt (als Abraham bevolen werd zijnen zoon, zijnen enigen, te offeren) en geen werken, die aangenaam zijn voor vlees en bloed, of om ons eigenbelang te dienen, of die de loutere vruchten zijn van onze eigen verbeelding en uitvinding.

c. Wat wij in oprechtheid voornemen en godvruchtig besluiten voor God te doen, wordt aangenomen alsof het werkelijk verricht was. Abraham wordt beschouwd als de offeraar van zijn zoon, ofschoon het niet werkelijk tot de daad der offerande kwam. Het was in de bedoeling, den geest en het besluit van Abraham een daad, die verricht was, en God nam het aan als ten volle ten uitvoer gebracht.

d. De werken des geloofs volmaken het geloof, gelijk de oprechtheid des geloofs de werken voortbrengt.

e. Zulk een werkend geloof zal ook anderen, zowel als Abraham, vrienden van God maken. Daarom zegt Christus tot Zijne discipelen: Ik heb u vrienden genoemd, Johannes 15:15. Alle handelingen tussen God en de oprecht-gelovige ziel zijn gemakkelijk, aangenaam en verblijdend. Daar is een wil en een hart, en wederzijds welgevallen. God verheugt zich over hen die oprecht geloven, en zij ver blijden zich in Hem.

B. Het tweede voorbeeld van een geloof, zich en ons rechtvaardigende door de werken, is dat van Rachab. En desgelijks ook Rachab, de hoer, is zij niet uit de werken gerechtvaardigd geweest, als zij de gezondenen heeft ontvangen en door een anderen weg uitgelaten? vers 25. Het eerste voorbeeld was dat van iemand, die zijn gehele leven lang om zijn geloof beroemd was. Hier is een voorbeeld van iemand, die bekend stond om haar zonden, wier geloof geringer was en op veel lager trap stond. Het sterkste geloof baat dus niet en het zwakste geloof is niet toegestaan, zonder werken. Sommigen menen dat het woord vertaald door hoer, een eigen naam van Rachab was. Anderen zeggen dat het niet meer dan herbergierster betekent, iemand die een open huis houdt en bij wie dus de verspieders hun intrek namen. Maar het is zeer waarschijnlijk dat haar karakter slecht befaamd was, en dat dit gemeld wordt om aan te tonen dat ook de slechtste door geloof gered zal worden, wanneer het zich door zijn eigenaardige werken openbaart, en dat ook de beste niet gered wordt door geloof, zonder zulke werken, als door God geëist worden. Deze Rachab geloofde het gerucht, dat zij gehoord had van Gods machtige tegenwoordigheid bij Israël, maar haar geloof toonde oprecht te zijn, doordien zij, met gevaar van haar eigen leven, de gezondenen ontving en door een anderen weg uitliet. Merk hier op:

a. De wondervolle macht des geloofs in het hervormen en veranderen van zondaren.

b. De achting, welke een oprecht geloof bij God geniet, het verkrijgt Zijn barmhartigheid en gunst.

c. Wanneer grote zondaren vergeving ontvangen, moeten er grote daden van zelfverloochening zijn. Rachab moest de ere Gods en het welzijn van Zijn volk verkiezen boven het behoud van haar eigen land. Haar vroegere bekenden moest zij niet meer kennen, haar vorige levensgedrag moest geheel

en al verlaten worden, en zij moest daarvan het duidelijke bewijs leveren alvorens zij kon overgaan in een toestand van rechtvaardigmaking. En toch nadat zij gerechtvaardigd was, moest haar vorig karakter in herinnering gebracht worden, niet om haar oneer aan te doen, maar om de rijke genade en barmhartigheid Gods te verheerlijken. Ofschoon gerechtvaardigd, wordt zij Rachab de hoer, genoemd.

7. En nu, ten slotte, trekt de apostel zijn besluit, en wel: Want gelijk het lichaam zonder geest dood is, alzo is ook het geloof zonder de werken dood, vers 26. Deze woorden worden op verschillende wijzen gelezen. Sommigen lezen: gelijk het lichaam zonder adem dood is, zo ook het geloof zonder werken. Daarmee zou bedoeld worden dat de werken bij het geloof behoren gelijk de ademhaling bij het lichaam. Anderen lezen: gelijk het lichaam zonder ziel dood is, zo is ook het geloof zonder werken dood. Het lichaam heeft geen handeling, geen schoonheid, wordt een afschuwelijk geraamte, wanneer de ziel er uit gegaan is: en zo is de enkele belijdenis zonder werken nutteloos, ja, afschuwelijk en afkeerwekkend. Wij moeten dus zorgen dat we in dat uiterste niet vervallen.

A. De goede werken, zonder geloof, zijn dood, hun ontbreekt wortel en beginsel. Alleen door het geloof is hetgeen wij doen goed, wanneer het gedaan wordt met het oog op God, in gehoorzaamheid aan Hem en voor alles Zijne goedkeuring bedoelt.

B. De meest-aannemelijke belijdenis des geloofs, zonder werken, is dood, gelijk de wortel dood is wanneer zij geen bladeren en vruchten voortbrengt. Het geloof is de wortel en de goede werken zijn de vruchten, en wij moeten toezien dat wij beide hebben. Wij moeten niet denken dat het een zonder het ander ons kan rechtvaardig en zalig maken. Dat is de genade Gods, waarin wij staan en behoren te blijven staan.

HOOFDSTUK 3

1 Zijt niet vele meesters, mijn broeders, wetende, dat wij te meerder oordeel zullen ontvangen.
2 Want wij struikelen allen in vele. Indien iemand in woorden niet struikelt, die is een volmaakt man, machtig om ook het gehele lichaam in den toom te houden.
3 Ziet, wij leggen den paarden tomen in de monden, opdat zij ons zouden gehoorzamen, en wij leiden daarmede hun gehele lichaam om;
4 Ziet ook de schepen, hoewel zij zo groot zijn, en van harde winden gedreven, zij worden omgewend van een zeer klein roer, waarhenen ook de begeerte des stuurders wil.
5 Alzo is ook de tong een klein lid, en roemt nochtans grote dingen. Ziet, een klein vuur, hoe groten hoop houts het aansteekt.
6 De tong is ook een vuur, een wereld der ongerechtigheid; alzo is de tong onder onze leden gesteld, welke het gehele lichaam besmet, en ontsteekt het rad onzer geboorte, en wordt ontstoken van de hel.
7 Want alle natuur, beide der wilde dieren en der vogelen, beide der kruipende en der zeedieren, wordt getemd en is getemd geweest van de menselijke natuur.
8 Maar de tong kan geen mens temmen; zij is een onbedwingelijk kwaad, vol van dodelijk venijn.
9 Door haar loven wij God en den Vader, en door haar vervloeken wij de mensen, die naar de gelijkenis van God gemaakt zijn.
10 Uit denzelfden mond komt voort zegening en vervloeking. Dit moet, mijn broeders, alzo niet geschieden.
11 Welt ook een fontein uit een zelfde ader het zoet en het bitter?
12 Kan ook, mijn broeders, een vijgeboom olijven voortbrengen, of een wijnstok vijgen? Alzo kan geen fontein zout en zoet water voortbrengen.
13 Wie is wijs en verstandig onder u? die bewijze uit zijn goeden wandel zijn werken in zachtmoedige wijsheid.
14 Maar indien gij bitteren nijd en twistgierigheid hebt in uw hart, zo roemt en liegt niet tegen de waarheid.
15 Deze is de wijsheid niet, die van boven afkomt, maar is aards, natuurlijk, duivels.
16 Want waar nijd en twistgierigheid is, aldaar is verwarring en alle boze handel.
17 Maar de wijsheid, die van boven is, die is ten eerste zuiver, daarna vreedzaam, bescheiden, gezeggelijk, vol van barmhartigheid en van goede vruchten, niet partijdig oordelende, en ongeveinsd.
18 En de vrucht der rechtvaardigheid wordt in vrede gezaaid voor degenen, die vrede maken.

De apostel bestraft hier meesterachtigheid en een aanmatigend misbruik van de tong, en toont aan hoe nuttig en voordelig het is die te betomen, omdat zij zoveel macht heeft om onheil te stichten. Zij, die den godsdienst belijden, moeten voor alles hun tong in toom houden, vers 1-12. De ware wijsheid maakt de mensen zacht en tegenstanders van strijd en afgunst, en kan daardoor gemakkelijk onderscheiden worden van de wijsheid, die aards en huichelachtig is, vers 13-18.

Jakobus 3:1-12

Het vorige hoofdstuk heeft aangetoond hoe onprofijtelijk en dood het geloof zonder de werken is. Dit wordt duidelijk gestaafd door hetgeen in dit hoofdstuk gezegd wordt van hetgeen zulk een geloof is, wel dood, maar toch instaat om de mensen waanwijs en heerszuchtig te maken in gedrag en omgang. Zij, die het meest geneigd zijn tot een geloof als dat, hetwelk in het vorige hoofdstuk veroordeeld wordt, zijn het meest blootgesteld aan de verleiding tot de zonden met de tong, die in dit hoofdstuk worden veroordeeld. En inderdaad, ook de besten hebben behoefte aan waarschuwingen tegen heerszuchtig, vitachtig en verkeerd gebruik van de tong. Ons wordt dus geleerd:

I. Onze tong niet gebruiken om anderen te overheersen. Zijt niet vele meesters, mijne broeders, enz., vers 1. Deze woorden verbieden ons niet om te doen wat in ons vermogen is om anderen te leiden en te besturen in den weg van hun plicht, of op Christelijke wijze te bestraffen over hetgeen in hen verkeerd is, maar wij moeten niet spreken en handelen als dezulken, die voortdurend anderen de les lezen. Wij moeten anderen geen voorschriften geven alsof onze inzichten de enige zijn, waarnaar alle andere mensen zich te regelen hebben, want God geeft verscheidene gaven aan de mensen en verwacht van ieder hunner overeenkomstig het licht, dat Hij geeft. Weest daarom niet vele meesters, (of, volgens anderen onderwijzers), geeft uzelven niet het voorkomen van onderwijzers, lastgevers en rechters, maar spreekt liever met de nederigheid en in den geest van leerlingen, bestraft niet iedereen alsof allen naar uw maatstaf moeten handelen en beoordeeld worden. Daarop wordt met twee redenen aangedrongen.

1. Zij, die zich zelven opwerpen tot rechters en tuchtmeesters, zullen te meerder oordeel ontvangen. Ons oordelen van anderen zal slechts ons eigen oordeel des te nauwkeuriger en gestrenger maken, Mattheus 7:1, 2. Zij, die begerig zijn om de verkeerdheden van anderen te ontdekken, en aanmatigend om een oordeel over hen uit te spreken, moeten verwachten dat God even ver zal gaan in het opmerken van hetgeen zij verkeerds zeggen en doen.

2. Een andere reden om zulk meesterachtig gedrag jegens anderen na te laten, is dat wij allen zondaren zijn. Wij struikelen allen in vele, vers 2. Dachten wij meer aan onze eigen vergissingen en overtredingen, dan zouden wij minder geneigd zijn om anderen te oordelen. Terwijl wij zeer gestreng zijn tegen hetgeen wij in anderen afkeurenswaard achten, letten wij niet op het vele in ons, dat anderen zeer verkeerd noemen. Zelfrechtvaardigers zijn gewoonlijk zelfbedriegers. Wij staan allen schuldig voor God, en zij, die vallen over zwakheden en gebreken van anderen, denken meestal weinig over hetgeen in hen zelven verkeerd is. Zelfs kunnen hun meesterachtige houding en vittende tongen blijken erger te zijn dan de gebreken, die zij in anderen veroordelen. Laat ons dus leren gestreng te zijn in het oordeel over ons zelven, maar mild in onze beoordelingen van anderen.

II. Ons wordt geleerd onze tongen te betomen, ten einde ons daardoor volmaakte en oprechte mensen te betonen, die volkomen zelfbeheersing hebben. Indien iemand in woorden niet struikelt, die is een volmaakt man, machtig om ook het gehele lichaam in toom te houden. Hier ligt in opgesloten dat hij, wiens geweten verontrust wordt door de zonden der tong en die er daarom tegen waakt, een oprecht man is en blijk geeft van ware genade. Maar aan den anderen kant, indien iemand den schijn heeft van godsdienstig te zijn (gelijk in het eerste hoofdstuk is uiteengezet) en zijn tong niet in toom houdt, hoe schoon zijn belijdenis ook zijn moge, diens godsdienst is ijdel. Voorts,

hij die niet in woorden struikelt, zal daardoor niet slechts bewijs geven van een oprecht Christen te zijn, maar een zeer gevorderd Christen. Want de wijsheid en de genade, die hem in staat stellen zijn tong te beheersen, zullen hem bekwamen om al zijn daden te regeren. Dit wordt ons door twee vergelijkingen toegelicht.

1. Het regeren en leiden van al de bewegingen van een paard, door het gebit dat hem in den mond gelegd is. Ziet, wij leggen den paarden tomen in de monden, opdat zij ons zouden gehoorzamen, en wij leiden daarmee hun gehele lichaam om, vers 3. Er is veel beestachtige wildheid en moedwil in ons. Deze openbaren zich dikwijls door de tong, die daarom moet gebreideld worden. Ik zei: ik zal mijne wegen bewaren, dat ik niet zondige met mijne tong, ik zal mijn tong met een breidel bewaren terwijl de goddeloze nog tegenover mij is, Psalm 39:2. Hoe vlugger en levendiger de tong is, des te meer moeten wij dus zorg dragen haar te beheersen. Anders zal een onbekeerde tong hen, die haar niet in bedwang kunnen houden, meesleuren, zoals een ongetemd en onhandelbaar paard met zijn rijder wegholt of hem afwerpt. Daarom moeten beslistheid en waakzaamheid, onder den invloed van Gods genade, de tong breidelen, dan zullen alle bewegingen en daden van het lichaam gemakkelijk geleid en beheerd worden.

2. Het besturen van een schip door de rechte behandeling van het roer. Ziet ook de schepen, hoewel zij zo groot zijn en van harde winden gedreven, zij worden omgewend van een zeer klein roer, waarheen ook de begeerte des stuurders wil. Alzo is ook de tong een klein lid en roemt nochtans grote dingen, vers 4, 5. Gelijk het roer een zeer klein onderdeel van het schip is, zo is de tong een zeer klein lid van het lichaam, maar het rechte bestuur van het roer leidt en keert het schip zoals het den schipper behaagt, en het rechte gebruik van de tong is in grote mate het beheren van den gehelen mens. Deze vergelijkingen zijn zeer schoon, zij tonen hoe dingen van kleinen omvang groot nut kunnen hebben. En hieruit moeten wij leren, dat wij het rechte gebruik van onze tongen goed moeten bestuderen, want, al zijn ze kleine dingen, zij kunnen ontzaglijk veel goeds en veel kwaads doen.

III. Daarom wordt ons geleerd een ongebreidelde tong als een van de grootste en gevaarlijkste kwaden te vrezen. Zij wordt vergeleken bij den klein vuur, geplaatst in de nabijheid van een groten hoop brandstof, dat spoedig alles in vlam zet en verteert. Ziet, een klein vuur, hoe groten hoop houts het aansteekt. De tong is ook een vuur, een wereld van ongerechtigheid enz., vers 5, 6. Er is zulk een overvloed van zonde in de tong, dat zij een wereld van ongerechtigheid genoemd wordt. Hoeveel besmetting veroorzaakt zij! Hoe vele en vreeslijke branden worden door haar gesticht! Alzo is de tong onder onze leden gesteld, welke het gehele lichaam besmet. In de zonden der tong schuilt veel bezoedeling en besmetting. Daarom zegt Salomo: Laat uw mond niet toe, dat hij uw vlees zou doen zondigen, Prediker 5:5. Vuile hartstochten worden gestreeld, gekoesterd en geliefkoosd door dit ongebreidelde lid. Soms wordt het gehele lichaam door de tong in zonde en schuld getrokken. De strikken, waarin de mensen dikwijls door de tong verward raken, zijn ondraaglijk voor hen zelven en verwoestend voor anderen.

Zij ontsteekt het rad onzer geboorte. De zaken der mensheid en van de gehele maatschappij worden dikwijls in verwarring gebracht en in vlam gezet door de tongen der mensen. Sommigen lezen hier: al onze geslachten worden door de tong in brand gestoken. Er is geen eeuw in de wereld, geen levenstoestand, bijzonder of openbaar, die daarvan geen voorbeelden oplevert. En wordt ontstoken van de hel. De hel is meer bezig in het brandend-houden van het vuur der tong dan de meeste

mensen vermoeden. De tongen der mensen worden soms ontvlamd door duivelse verzoekingen en dienen dan tot duivelse doeleinden. De duivel wordt uitdrukkelijk genoemd een leugenaar, een moordenaar, een beschuldiger der broederen, en indien de mensentongen op een van die manieren gebruikt worden, dan zijn zij ontstoken door de hel. De Heilige Geest daalde eens neer in de gedaante van verdeelde tongen als van vuur, Handelingen 2.. En waar de tong zo wordt geleid en bezield door vuur van den hemel, daar bewerkt zij goede gedachten, heilige aandoeningen en brandende godsvrucht. Maar wanneer zij door vuur uit de hel wordt ontstoken, dan is er, als in alle ongewettigde hitte, misdadige woede en haat, dingen die de voornemens van den duivel zeer begunstigen. Zijt ge dus bevreesd voor vlammen en brand, wees dan bevreesd voor twist, verwijten, lasteringen, leugens en al wat het vuur van den toorn kan ontsteken in de zielen van anderen en in uw eigen ziel.

IV. Nu wordt ons aangetoond hoe buitengewoon moeilijk het is de tong te beheersen.

Alle natuur, beide der wilde dieren en der vogelen, beide der kruipende en der zeedieren, wordt getemd en is getemd geweest van de menselijke natuur, maar de tong kan geen mens temmen, vers 7, 8. Alsof de apostel zei: "Leeuwen en de wildste beesten, paarden, kamelen, en de dieren van de geweldigste kracht, worden getemd en beheerst door de mensen, evenzo vogels, niettegenstaande hun wildheid en vlugheid, en ofschoon hun vleugels hen voortdurend buiten ons bereik kunnen brengen, zelfs slangen, ongeacht haar venijn en haar listigheid, kunnen gewend en schadeloos gemaakt worden, de zeedieren zijn door de mensen genomen en hun dienstbaar gemaakt. En deze schepselen werden niet alleen door wonderkracht getemd of onderworpen, zoals de leeuwen voor Daniël kropen in plaats van hem te verscheuren, en zoals de raven Elia brood brachten, of de walvis Jona door de diepten der zee naar het droge voerde, maar hier wordt gesproken van iets zeer gewoons, zij zijn door de menselijke natuur getemd en worden nog getemd. Maar de tong is erger dan die alle, zij kan niet getemd worden door de macht en de kunst, waardoor die dieren te temmen zijn. Niemand kan de tong temmen zonder bovennatuurlijke genade en hulp. De bedoeling van den apostel is niet het als iets onmogelijks voor te stellen, maar als iets buitengewoon moeilijks, waartoe grote waakzaamheid, inspanning en gebed vereist worden om het goed te doen. En soms is dat alles vergeefs: Zij is een onbedwinglijk kwaad, vol van dodelijk venijn. Woeste beesten kunnen binnen zekere grenzen gehouden worden, zij kunnen bestuurd worden naar zekere regelen, zelfs slangen kunnen zo gewend worden dat ze met al haar vergif geen schade doen, maar de tong is instaat alle banden en regelen te verbreken, en bij alle gelegenheden haar vergif uit te spuwen, niettegenstaande alle mogelijke voorzorg. Men moet haar dus niet alleen bewaken, en oppassen en beheersen als een ongetemd beest van schadelijken en vergiftigen aard, maar met nog veel meer zorg en moeite, ten einde de boosaardige losbarstingen en uitwerkselen van de tong te voorkomen.

V. De apostel vermaant ons om te denken aan het gebruik, dat wij van de tong maken in den godsdienst en in het vereren van God, en door die overweging teruggehouden te worden van vloeken, veroordelen en alle andere kwaad, dat met de tong bedreven wordt. Door haar loven wij God en den Vader, en door haar vervloeken wij de mensen, die naar de gelijkenis Gods gemaakt zijn. Uit dezelfden mond komt voort zegening en vervloeking. Dit moet, mijne broeders, alzo niet geschieden, vers 9, 10. Hoe ongerijmd is het dat zij, die hun tongen gebruiken om God te verheerlijken en aan te roepen, haar ook gebruiken zouden om te vervloeken en te lasteren! Indien wij God als onzen Vader aanroepen, moet dat ons leren allen, die Zijne gelijkenis dragen, vriendelijk te behandelen en te verdragen. De tong, die zich met eerbied tot het goddelijk Wezen wendt, kan

niet, zonder de grootste onstandvastigheid, zich tegen Zijn medeschepselen richten met beledigende taal. Van de seraphim, die God prijzen, wordt gezegd dat zij geen oordeel van lastering durven voortbrengen. En de mensen smaden hen, die niet alleen Gods gelijkenis dragen in hun natuurlijke hoedanigheden, maar door de genade Gods in het Evangelie naar Zijn beeld vernieuwd zijn. Dat is de schandelijkste tegenspraak van al onze voorgewende verering van het hoogste Wezen. Dit moet alzo niet geschieden, en het zou zeker niet geschieden, indien men steeds aan die tegenspraak dacht. De godsvrucht is in al haar openbaringen veroordeeld, indien er geen liefde is. Die tong veroordeelt zich zelve, die voorgeeft de volmaaktheden Gods te aanbidden en alle dingen aan Hem toe te vertrouwen, en onderwijl zelfs godvrezende mensen vervloekt, die niet juist dezelfde woorden en uitdrukkingen gebruiken als zij. Ten einde deze gedachte goed in te scherpen, toont de apostel aan hoe monsterachtig het zou zijn wanneer op ander gebied dezelfde oorzaak tegenstrijdige uitwerkingen zou hebben. Zo iets wordt niet in de natuur gevonden, en kan ook niet in de genade bestaan. Welt ook een fontein uit eenzelfde ader het zoet en het bitter? Kan ook, mijne broeders, een vijgenboom olijven voortbrengen, of een wijnstok vijgen? Alzo kan geen fontein zout en zoet water voortbrengen, vers 11, 12. Oprechte godsvrucht laat geen tegenstrijdigheden toe, en een waarlijk godvrezend man kan ze niet gedogen in zijn woorden of daden. Hoeveel zonden zouden voorkomen worden, voor hoeveel boosheid zouden de mensen bewaard blijven, indien zij dit gedachten en zich zelven altijd gelijk bleven!

Jakobus 3:12-18

De hiervoren veroordeelde zonden komen meestal voort uit de verbeelding, dat men wijzer en met meer kennis toegerust is dan andere mensen, en daarom toont de apostel in deze verzen het onderscheid aan tussen hen, die voorwenden wijs te zijn, en hen, die het in waarheid zijn, en tussen de wijsheid, die van beneden (uit de aarde en uit de hel) is, en die, welke van boven is.

I. Wij hebben hier de voorstelling van de ware wijsheid, met haar onderscheidende kenmerken en vruchten. Wie is wijs en verstandig onder u? Die bewijze uit zijn goeden wandel zijne werken in zachtmoedige wijsheid, vers 13. Een waarlijk wijs man is een zeer verstandig man, hij zal nooit verlangen naar den naam van wijs te zijn zonder een goeden voorraad van kennis te kunnen tonen, en hij zal nooit zich zelven enigszins hoog schatten alleen omdat hij kennis heeft, wanneer hij de wijsheid mist om die kennis goed aan te wenden en te gebruiken. Die beide dingen gaan samen om ware wijsheid te vormen: wie is wijs en verstandig? Waar iemand in dat gelukkige geval verkeert, zal men de volgende vruchten zien.

1. Een goeden wandel. Wanneer wij wijzer zijn dan anderen, dan zal dat openbaar worden door het goed-zijn van onzen wandel, en niet door zijn ruwheid en ijdelheid. Woorden, die leren, en genezen, en goed doen, zijn de kentekenen van wijsheid, niet woorden, die groot vertoon maken, nadeel doen, en ons zelven of anderen kwaad berokkenen.

2. De ware wijsheid is kenbaar aan haar werken. De wandel, hier bedoeld, bepaalt zich niet tot woorden, maar omvat ‘s mensen gehelen wandel, daarom wordt er gezegd, laat hem zijn goeden wandel door zijn werken betonen. De ware wijsheid ligt niet in goede beschouwingen of bespiegelingen, maar in goede en nuttige daden. Hij, die goed denkt en goed praat, wordt in den zin der Schrift niet wijs genoemd, tenzij hij ook goed leeft en handelt.

3. De ware wijsheid wordt gekend aan de zachtmoedigheid van geest en gemoed. Laat hem die betonen met zachtmoedigheid. Het is een groot bewijs van wijsheid wanneer men voorzichtig zijn eigen toorn breidelt en geduldig den toorn van anderen verdraagt. En gelijk de wijsheid zich openbaart in zachtmoedigheid, zo is de zachtmoedigheid de grote vriendin van de wijsheid, want niets verhindert zozeer de rechtmatige waardering, het degelijk oordeel en de onpartijdigheid van inzicht, die nodig zijn om wijs te handelen, als de hartstocht. Wanneer wij zacht en kalm zijn, dan zijn wij het best instaat om naar reden te horen en redelijk te spreken. Wijsheid brengt zachtmoedigheid voort en zachtmoedigheid vermeerdert wijsheid.

II. Hun, die van een tegenovergesteld karakter zijn, wordt hier alle eer ontnomen, en hun wijsheid wordt hier tentoongesteld in al haar snoeverij en voortbrengselen. Maar indien gij bitteren nijd en twistgierigheid hebt in uw hart, zo roemt en liegt niet tegen de waarheid, vers 14. Doe u voor zoals ge wilt, houd uzelven voor nog zo wijs, toch hebt ge overvloedig reden om op te houden met uzelven te verheerlijken, indien gij de liefde en den vrede omstoot en plaats geeft aan nijd en twist. Uw ijver voor de waarheid, uw rechtzinnigheid, uw roem op meerdere kennis dan anderen hebben, zij zullen allen een schande voor het Christendom en een openlijke tegenspraak daarvan zijn, indien gij ze alleen gebruikt om anderen hatelijk te maken en uw spijt en hartstochten tegen hen den teugel te vieren. Lieg dus niet tegen de waarheid.

1. Nijd en twist zijn het tegenovergestelde van zachtmoedigheid en wijsheid. Het hart is de zetel van beide, maar nijd en wijsheid kunnen niet tegelijk in hetzelfde hart wonen. Heilige ijver en bittere nijd zijn even verschillend van elkaar, als de lichtglans van de seraphim en het vuur der hel.

2. De volgorde der dingen wordt hier voorgesteld. Nijd gaat voorop en maakt twistgierigheid, de twist beproeft zich te verontschuldigen door ijdele eer en leugen, en daaruit ontstaat verwarring en alle boze handel. Zij, die leven in kwaadheid, nijd en twist, leven in verwarring, en zijn blootgesteld aan de verzoeking tot allen bozen handel. Zulke onordelijkheden veroorzaken vele verzoekingen en versterken die, en brengen veel schuld over den mens. De ene zonde baart de andere, en men kan zich niet voorstellen hoeveel kwaad er uit ontstaat, daar is alle boze handel. En zou men roemen in een wijsheid, die zulke gevolgen heeft? Dat kan niet zonder het Christendom voor leugenachtig te verklaren, en voor te geven dat wijsheid is hetgeen er niets mee te maken heeft. Want merk op:

3. Vanwaar die wijsheid komt. Zij is niet de wijsheid, die van boven afkomt, maar zij stijgt op van beneden, en, om het duidelijk te zeggen, zij is aards, natuurlijk, duivels, vers 15. Zij komt voort uit aardse beginselen, handelt door aardse beweegredenen, en dient alleen voor aardse bedoelingen. Zij is zinnelijk, streelt het vlees, geeft gelegenheid om de lusten en begeerlijkheden des vlezes te voldoen. Of, volgens het oorspronkelijke woord, zij is psuchikê, dierlijk of menselijk, bloot de werking van de natuurlijke reden, zonder enig bovennatuurlijk licht. En zij is duivels, die wijsheid is de wijsheid der duivelen (om onrust te verwekken en leed te berokkenen). Zij wordt ingegeven door de duivelen, wier verdoemenis uit den hoogmoed ontstond, 1 Timotheus 3:6, en die in andere plaatsen der Schrift vermeld worden om hun toorn, als de verklagers der broederen. En daarom zullen zij, die met zulke wijsheid ingenomen zijn, ten slotte onder het oordeel der duivelen vallen.

III. Thans wordt ons voorgehouden het lieflijk beeld van de wijsheid, die van boven is, ten voeten uit getekend en gesteld tegenover de wijsheid die van beneden is. Maar de wijsheid, die van boven is, die is ten eerste zuiver enz., vers 17 en 18. Merk op: Ware wijsheid is Gods gave. Zij wordt niet verkregen door omgang met mensen, niet door de kennis der wereld, zoals sommigen zeggen, maar zij komt van boven. Zij heeft verscheidene bestanddelen.

1. Zij is zuiver, zij heeft geen bijmenging van beginselen en bedoelingen, die haar zouden verlagen, zij is vrij van onreinheid en bezoedelingen, laat geen bekende zonde toe, maar tracht naar heiligheid in hart en leven.

2. Zij is vreedzaam. Vrede volgt op zuiverheid en is van haar afhankelijk. Zij, die waarlijk wijs zijn, doen wat zij kunnen om den vrede te bewaren, opdat die niet verbroken worde, en om vrede te maken, waar die verstoord is. De hemelse wijsheid maakt de mensen, in den staat, in het gezin, in de gemeenten, in de maatschappij, overal, vreedzaam.

3. Zij is bescheiden, zij staat niet op haar uiterste recht in zaken van eigendom, zij zegt in zaken van tucht geen ding ruw, zij is niet heftig bij verschil in mening, door eigen inzien hoog te verheffen boven het gevoelen van anderen, zij is niet ruw en overheersend in den omgang of hard en wreed van gemoed. De bescheidenheid staat lijnrecht tegenover dat alles.

4. De hemelse wijsheid is gezeggelijk, eupeithês, zij is voor overreding vatbaar, wil leren wat goed en wat verkeerd is. Er bestaat een gezeglijkheid, die zwak en zondig is, maar het is geen

afkeurenswaardige gezeglijkheid wanneer wij ons buigen onder de overreding van Gods Woord, en van alle rechtvaardige en redelijke raadgevingen of verzoeken van onze medeschepselen, ook niet wanneer wij tegenspraak opgeven, omdat daar grondige reden voor gegeven wordt en er een goed doel mede bereikt wordt.

5. Zij is vol van barmhartigheid en goede vruchten, innerlijk geneigd tot al wat goed en vriendelijk is, zowel om hen te helpen die in nood zijn als hun te vergeven, die haar beledigd hebben, en te handelen ten goede van anderen waar ook de gelegenheid zich opdoet.

6. De hemelse wijsheid is niet partijdig oordelende. Het oorspronkelijke woord adiakritos betekent eigenlijk: zij is zonder achterdocht, vrij van vooroordeel, maakt geen ongewettigd onderscheid in het gedrag jegens verschillende personen. Men kan ook lezen: zonder krakelen. Zij handelt niet uit sektarisme, zij redetwist niet bloot voor de zaak van een partij, zij veroordeelt anderen niet alleen omdat ze van haar in opvatting verschillen. De wijste mensen zijn het minst-geschikt om bestraffers te zijn.

7. De wijsheid, die van boven is, is ongeveinsd. Zij heeft geen vermomming en geen misleiding. Zij kan niet vervallen in de handelwijzen van hen, die de wereld voor wijs houdt, en die alleen listig en sluw zijn, maar zij is oprecht en openhartig, gestadig, zich zelven-gelijk-blijvend. O mochten gij en ik altijd door die wijsheid geleid worden, dat we met Paulus mochten zeg dat onze wandel is niet met vleselijke wijsheid, maar in eenvoudigheid en godzalige oprechtheid door de genade Gods. En eindelijk: de vrucht der rechtvaardigheid wordt in vrede gezaaid voor degenen, die vrede maken. En hetgeen in vrede gezaaid wordt zal een oogst van vreugde opleveren. Laat anderen de vruchten inzamelen van strijd en twist, en al de voordelen voor zich zelven, die ze zich daarvan voorstellen, maar laat ons voortgaan vreedzaam het zaad der rechtvaardigheid te zaaien, en wij kunnen er staat op maken dat onze arbeid niet verloren zal zijn. Want het licht is voor den rechtvaardige gezaaid, en verheuging voor de oprechten van harte, het werk der gerechtigheid zal vrede zijn en de uitwerking der rechtvaardigheid gerustheid en zekerheid eeuwiglijk.

HOOFDSTUK 4

1 Van waar komen krijgen en vechterijen onder u? Komen zij niet hiervan, namelijk uit uw wellusten, die in uw leden strijd voeren?
2 Gij begeert, en hebt niet; gij benijdt en ijvert naar dingen, en kunt ze niet verkrijgen; gij vecht en voert krijg, doch gij hebt niet, omdat gij niet bidt.
3 Gij bidt, en gij ontvangt niet, omdat gij kwalijk bidt, opdat gij het in uw wellusten doorbrengen zoudt.
4 Overspelers en overspeleressen, weet gij niet, dat de vriendschap der wereld een vijandschap Gods is? Zo wie dan een vriend der wereld wil zijn, die wordt een vijand van God gesteld.
5 Of meent gij, dat de Schrift tevergeefs zegt: De Geest, Die in ons woont, heeft Die lust tot nijdigheid?
6 Ja, Hij geeft meerdere genade. Daarom zegt de Schrift: God wederstaat de hovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade.
7 Zo onderwerpt u dan Gode; wederstaat den duivel, en hij zal van u vlieden.
8 Naakt tot God, en Hij zal tot u naken. Reinigt de handen, gij zondaars, en zuivert de harten, gij dubbelhartigen!
9 Gedraagt u als ellendigen, en treurt en weent; uw lachen worde veranderd in treuren, en uw blijdschap in bedroefdheid.
10 Vernedert u voor den Heere, en Hij zal u verhogen.
11 Broeders, spreekt niet kwalijk van elkander. Die van zijn broeder kwalijk spreekt en zijn broeder oordeelt, die spreekt kwalijk van de wet, en oordeelt de wet. Indien gij nu de wet oordeelt, zo zijt gij geen dader der wet, maar een rechter.
12 Er is een enig Wetgever, Die behouden kan en verderven. Doch wie zijt gij, die een anderen oordeelt?
13 Welaan nu gij, die daar zegt: Wij zullen heden of morgen naar zulk een stad reizen, en aldaar een jaar doorbrengen, en koopmanschap drijven, en winst doen.
14 Gij, die niet weet, wat morgen geschieden zal, want hoedanig is uw leven? Want het is een damp, die voor een weinig tijds gezien wordt, en daarna verdwijnt.
15 In plaats dat gij zoudt zeggen: Indien de Heere wil, en wij leven zullen, zo zullen wij dit of dat doen.
16 Maar nu roemt gij in uw hoogmoed; alle zodanige roem is boos.
17 Wie dan weet goed te doen, en niet doet, dien is het zonde.

In dit hoofdstuk ontvangen wij bestuur om te letten op:

I. Enige oorzaken van twist, buiten de in het vorige hoofdstuk genoemde, met de vermaning om daartegen te waken, vers 1-5,

II. De vriendschap der wereld te verlaten, en ons geheel en alleen aan God te onderwerpen, vers 4-10,

III. Alle kwaadspreken en vlug veroordelen van anderen moet vermeden worden, vers 11, 12, I

V. Wij moeten voortdurend den verschuldigen eerbied en het hoogste ontzag tonen voor de beschikkingen van de goddelijke Voorzienigheid, vers 13-17.

Jakobus 4:1-10

Het vorige hoofdstuk spreekt van het elkaar benijden, als de grootste oorzaak van twist en strijd, dit hoofdstuk handelt over de begeerte naar wereldse dingen, en het te grote waarde hechten aan wereldse genoegens en vriendschap, welke hun verdeeldheden tot een schandelijke hoogte opgevoerd hebben.

I. De apostel bestraft hier de Joodse Christenen over hun onderlinge oorlogen, en over hun vleselijke lusten als de oorzaak daarvan.

Vanwaar komen krijgen en vechterijen onder u? Komen zij niet hiervan: uit uwe wellusten, die in uwe leden krijg voeren? vers 1. De Joden waren een zeer oproerig volk en hadden daardoor gedurig oorlog met de Romeinen, en zij waren een zeer twistziek en verdeeld volk, dikwijls onder elkaar strijdende. En velen van deze bedorven Christenen, tegen wier ondeugden en dwalingen deze brief geschreven werd, waren naar het schijnt in die algemene twisten meegesleurd. Daarom zegt de apostel hun, dat de oorzaak van hun oorlogen en vechterijen niet was (zoals zij voorgaven) oprechte ijver voor hun land en voor de eer van God, maar dat hun overheersende lusten de bron van dat alles waren. Merk hier op: Hetgeen wordt beschermd en gesteund onder het kostbare voorwendsel van ijver voor God en godsdienst, komt dikwijls voort uit den hoogmoed, ondeugd, gierigheid, heerszucht en wraaklust der mensen. De Joden hadden veel oorlogen met de Romeinen, aleer zij geheel verwoest werden. Zeer dikwijls geraakten zij geheel nodeloos onder elkaar onenig, en dan vervielen zij in groepen en partijen, die met elkaar streden over de beste wijze om den gemeenschappelijken vijand te beoorlogen, en daaruit kwam voort dat, ofschoon hun zaak kon geacht worden goed te zijn, toch de deelneming er aan en het beleid er van aan verkeerde beginselen moest toegeschreven worden. Hun wereldse en vleselijke lusten veroorzaakten onder hen zelven krijgen en vechterijen en nu moest hier toch genoeg gezegd zijn om hen tot het onderdrukken van die lusten te brengen. Want:

1. Zij veroorzaken strijd van binnen zo goed als vechterijen van buiten. Onbeteugelde hartstochten en begeerten streden eerst in hun leven en maakten dan oorlogen onder hun volk. Er is strijd tussen geweten en bederf, maar er is evenzeer strijd tussen het ene bederf en het andere, en uit die twisten in hun eigen boezem kwamen hun krijgen onder elkaar. Wanneer men dit op bijzondere gevallen toepast, moeten wij dan niet erkennen dat ook de krijgen en vechterijen tussen familiebetrekkingen en geburen voortkomen uit de wellusten, die krijg voeren in de leden? Uit begeerte naar macht en heerschappij, lust en vermaak, begeerte naar rijkdom, uit een of meer van deze wellusten ontstaat het bederf van ons eigen hart en daaruit borrelen op al de twisten en onenigheden in de wereld. Maar aangezien zij alle voortkomen uit het bederf van ons eigen hart, is het enige middel om aan die twisten een einde te maken, den bijl aan den wortel des booms te leggen en al de wellusten te doden, die krijg voeren in onze ziel.

2. Wij behoren deze begeerten te doden wanneer wij denken aan de teleurstellingen, die zij ons brengen. Gij begeert en hebt niet, gij ijvert en benijdt naar dingen, en kunt ze niet verkrijgen, vers 2. Gij begeert grote dingen voor uzelven, en gij denkt ze te verkrijgen door overwinningen op de Romeinen te behalen, of door de een de andere partij onder uzelven te onderdrukken. Gij denkt u grote genoegens en groot geluk te verzekeren, door alles onder den voet te krijgen, wat tegen uw wensen ingaat. Maar helaas, al uw arbeid en al het vergoten bloed zijn verloren, wanneer gij elkaar

met zulke bedoelingen doodt. Onbetamelijke begeerten brengen teleurstelling, of zij kunnen niet gestild en bevredigd worden door het verkrijgen van de begeerde dingen. De woorden: en kunt ze niet verkrijgen, betekenen, zij doen u de verlangde dingen niet winnen. Wereldse en vleselijke lusten veroorzaken de ontsteltenis van gemoed, die niet toelaat dat de ziel tevreden gesteld en voldaan wordt.

3. Zondige begeerten en aandoeningen sluiten over het algemeen het gebed en het bekendmaken van ons verlangen aan God buiten.

Gij vecht en voert krijg, doch gij hebt niet, omdat gij niet bidt. Gij vecht en overwint niet omdat gij niet bidt, omdat gij God niet om raad vraagt in uw ondernemingen, niet onderzoekt of ze Zijn goedkeuring wegdragen, en gij laat uw weg niet aan Hem over, en maakt Hem niet al uw begeerten bekend, maar volgt uw eigen verdorven inzicht en plannen, daarom overkomen u voortdurend teleurstellingen. Of anders:

4. Uw begeerten maken uw gebeden krachteloos en doen ze een gruwel voor God zijn, wanneer gij ze tot Hem opzendt. Gij bidt en gij ontvangt niet, omdat gij kwalijk bidt, opdat gij het in uwe wellusten doorbrengen zoudt. Dat wil zeggen: Ofschoon gij misschien soms bidt om overwinning op uwe vijanden, toch is het uw doel niet om uw voordelen, die gij zoudt behalen, te doen dienen ter bevordering van ware godsvrucht bij uzelven en anderen, maar ze zouden dienen om hoogmoed, ijdelheid, weelde en zinnelijkheid te bevorderen, en zulks door uw gebed. Gij wilt in grote macht en overvloed, in overdadigheid en wereldsen voorspoed leven, en daardoor de godsvrucht doen minachten en God onteren door zulke lage bedoelingen. Daarom worden uw gebeden verworpen. Laat ons hieruit leren dat in de behandeling van al onze aardse belangen en in onze gebeden om Gods zegen daarop, onze bedoelingen recht moeten zijn. Indien de mensen hun aardse belangen, in beroep en gezin, behartigen en God om voorspoed daarin vragen, en zij ontvangen niet wat zij begeren, dan is dat omdat zij het met verkeerde bedoeling vragen. Zij vragen God om hun voorspoed te geven in hun beroep en handelingen, niet om met hetgeen zij hebben hun hemelsen Vader te verheerlijken en er goed mede te doen, maar om het in hun wellusten door te brengen, om beter te kunnen eten en drinken, om schoner klederen te kunnen dragen, en om zo hun hoogmoed, ijdelheid en weelderigheid te kunnen voldoen. Maar indien wij op die wijze de dingen dezer wereld zoeken, is het rechtvaardig in God ze ons te ontzeggen, terwijl wanneer wij iets zoeken om er God door te dienen, wij mogen verwachten dat Hij het ons geven zal, of onze harten zal tevreden stellen zonder dat, en ons de gelegenheid schenken om in anderen weg Hem te dienen en te verheerlijken. Laat ons bedenken, dat wanneer onze gebeden niet verhoord worden, zulks komt doordien wij kwalijk bidden, hetzij wij niet vragen met het rechte doel of op de rechte wijze, of niet gelovig en met aandrang bidden. Ongelovige en koele gebeden vragen om weigeringen, en hiervan kunnen wij zeker zijn: indien onze gebeden meer de taal van onze wellusten dan van onze genade zijn, zullen ze ledig tot ons wederkeren.

II. Wij worden sterk gewaarschuwd tegen alle misdadige vriendschap met de wereld.

Overspelers en overspeleressen, weet gij niet dat de vriendschap der wereld ene vijandschap Gods is? vers 4. Wereldse mensen worden hier overspelers en overspeleressen genoemd, terwille van hun trouwloosheid jegens God, terwijl zij hun beste genegenheden aan de wereld geven. De gierigheid wordt op verscheidene andere plaatsen afgoderij genoemd, hier heet zij overspel. Zij is een

verzaking van Hem, aan wie wij toegewijd en als door huwelijk verbonden zijn, ten einde andere dingen aan te hangen. Op die wereldsgezindheid wordt het brandmerk gedrukt, dat zij vijandschap tegen God is. Iemand kan een behoorlijk deel van de goederen dezer wereld bezitten, en toch in de liefde tot God blijven. Maar hij, die zijn hart zet op de wereld, die zijn geluk in haar zoekt en haar gelijkvormig wordt, en liever al het andere dan haar vriendschap verliest, hij is een vijand van God. Het is voorbedacht verraad en opstand tegen God de wereld op den troon te zetten in ons hart. Zo wie dan een vriend der wereld wil zijn, die wordt een vijand van God gesteld. Hij, die naar dit beginsel handelen wil, om de glimlachjes der wereld te ontvangen en haar voortdurende vriendschap te ge- nieten, kan zich niet in den geest en ook niet in zijn handelingen, een vriend van God tonen. Gij kunt God niet dienen en den Mammon, Mattheus 6:24. Hier ontstaan krijgen en vechterijen, juist door deze afgodische liefde voor de wereld en haar dienst, want welke vrede kan bestaan tussen mensen zo lang er vijandschap is tegen God, of wie kan tegen God strijden en voorspoed hebben? Overdenk ernstig bij uzelven hoe de geest der wereld is, en gij zult zien dat ge u niet onder haar vrienden kunt rangschikken zonder dat uw nijd en overvloed van boze begeerten de overhand nemen als bij de wereldse mensen in het algemeen. Of meent gij dat de Schrift tevergeefs zegt: De Geest, die in ons woont, heeft die lust tot nijdigheid? vers 5. De beschrijving, die de Heilige Schrift ons geeft van de harten der mensen van nature, is: dat het gedichtsel der gedachten hunner harten te allen dage alleenlijk boos is, Genesis 6:5. De natuurlijke bedorvenheid openbaart zich voornamelijk door nijdigheid en die ontwikkelt zich voortdurend. De geest, die van nature in den mens woont, brengt de ene slechte voorstelling na de andere voort, gestadig erger, bij degenen, die deze dingen zoeken, er mede omgaan, er door beheerst worden en er zich in verheugen. Deze wijze van handelen van de wereld, dit najagen van vertoning en vermaak, dit in twisten en gekrakeel geraken ter wille van die dingen, is het zekere gevolg van de vriendschap der wereld, want er is geen vriendschap zonder overeenstemming der geesten. En daarom moeten Christenen, die twist willen vermijden, de vriendschap der wereld vermijden en tonen dat zij door betere beginselen bestuurd worden en dat een edeler geest in hen woont, want zo wij Gods eigendom zijn, geeft Hij meerdere genade dan om te leven en te handelen zoals de wereld over het algemeen doet. De geest der wereld leert de mensen twistziek te zijn, maar God leert hen goedertieren te zijn. De geest der wereld leert ons voor ons zelven te sparen en uit te geven en naar onzen eigen zin en wil, maar God leert ons gewillig te zijn om mede bij te dragen voor de behoeften en het gemak van anderen en daardoor goed te doen aan allen rondom ons, naar ons vermogen. De genade van God is het tegenovergestelde van den geest der wereld, en daarom moet de vriendschap der wereld vermeden worden, wanneer wij voorgeven vrienden van God te zijn, ja, de genade Gods zal den geest, die van nature in ons woont, verbeteren en genezen, want Hij geeft genade, Hij geeft een anderen geest dan dien der wereld.

III. Wij worden onderricht om het onderscheid op te merken, dat God maakt tussen hoogmoed en nederigheid. God wederstaat den hovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade, vers 6. Dat wordt ons voorgesteld als de taal der Schrift in het Oude Testament, want wij lezen in het boek der Psalmen: Gij verlost het bedrukte volk (zo hun gemoedsstemming is gelijk bij hun toestand past), maar de hoge ogen vernedert Gij, Psalm 18:28, en in het boek der Spreuken: De spotters zal Hij bespotten, maar den zachtmoedigen zal Hij genade geven, Spreuken 3:34. Twee dingen vallen hier op te merken:

1. De ongenade, die op de hovaardigen valt. God wederstaat hen, het oorspronkelijke woord antitassotai betekent: God stelt zich zelven als wederpartij tegen hen. En kan er groter ongenade zijn

dan dat God iemand voor oproerling, voor vijand, voor verrader van Zijn kroon en waardigheid verklaart en als zodanig tegen Hem optreedt? De hovaardige wederstaat God, door zijn verstand wederstaat hij de waarheid Gods, met zijn wil wederstaat hij de wetten Gods, met zijn hartstochten wederstaat hij de voorzienigheid Gods, en daarom is het geen wonder dat God den hovaardigen wederstaat. Trotse geesten moeten daarnaar horen en er voor beven. God wederstaat hen. Wie kan den ellendigen toestand beschrijven van hen, die zich God ten vijand maken? Hij zal zeker vroeger of later met schaamte bedekken de aangezichten van hen, die hun harten vervuld hebben met hoogmoed. Wij moeten derhalve den hoogmoed in onze harten weerstaan, wanneer wij niet willen dat God ons weerstaan zal.

2. De eer en hulp, die God den nederigen geeft. Genade, het tegenovergestelde van ongenade, is eer, deze geeft God den nederigen, en wanneer God den nederigen genade geeft, zal Hij hem daarbij alle andere genaden geven, en Hij zal meerdere genade geven. Waar God ware genade geeft, zal Hij meer geven, want hem, die heeft en die behoorlijk gebruikt hetgeen hij heeft, zal meer gegeven worden. Hij zal met name genade geven aan den nederigen, omdat die er behoefte aan gevoelt, er om bidden en er voor danken zal, en dezulken zullen ontvangen. En wel om deze reden:

IV. Wij moeten ons geheel en al aan God onderwerpen. Zo onderwerpt u dan Gode, wederstaat den duivel en hij zal van u vlieden, vers 7. Christenen moeten de vriendschap der wereld verzaken en waken tegen den nijd en den hoogmoed, dien zij de overhand zien hebben in natuurlijke mensen, en moeten door genade leren hun heerlijkheid te stellen in hun onderwerping aan God. Onderwerpt uzelven aan Hem als onderdanen aan hun vorst, in de betrachting van uw plicht, en als de ene vriend aan den anderen, in liefde en belangstelling. Onderwerpt uw verstand aan de waarheden Gods, onderwerpt uw wil aan den wil Gods, den wil van Zijn bevelen en den wil van Zijn voorzienigheid. Wij zijn onderdanen, en als zodanig moeten wij onderworpen zijn, niet alleen door ontzag, maar ook uit liefde, niet alleen uit vreze, maar ook om des gewetens wil. Onderwerpt uzelven Gode, in de overweging op hoe velerlei wijzen gij daartoe verplicht zijt, en hoeveel gij er door winnen zult, want Gods heerschappij over u zal u niet schaden maar enkel goed doen. En voorts, daar deze onderwerping en onderdanigheid het zijn, die de duivel vooral op allerlei wijzen tracht te verhinderen, zo moeten wij met grote kracht en standvastigheid zijn inblazingen weerstaan. Wanneer hij ons wil doen geloven dat een stille onderwerping aan den wil en de voorzienigheid Gods onheil over ons brengen zal, moeten wij deze ingeving van vrees weerstaan. Wanneer hij ons wil wijsmaken dat onderwerping aan God een verhindering zou zijn voor ons uitwendig geluk of wereldlijk voordeel, dan moeten wij deze verzoekingen tot hoogmoed of luiheid weerstaan. Wanneer hij ons verzoekt om van enige onzer ellenden of droefenissen of van ons kruis de schuld aan de Voorzienigheid te geven, zodat wij die zouden kunnen vermijden door in plaats van Gods leidingen de zijne te volgen, dan moeten wij met alle kracht deze verzoeking weerstaan, en nooit denken dat uit het doen van het kwade het goede kan voortkomen. Laat den duivel in geen van deze of dergelijke verzoekingen ooit de overhand over u verkrijgen, maar wederstaat hem en hij zal van u vlieden. Wanneer wij lafhartig voor zijn verzoekingen zwichten, zal de duivel ons voortdurend vervolgen, maar wanneer wij de gehele wapenrusting Gods aantrekken en hem tegenstaan, zal hij ons verlaten. Beslistheid sluit en grendelt de deur tegen verzoeking.

V. Ons wordt gezegd hoe wij jegens God ons te gedragen hebben, om waarlijk aan Hem onderworpen te zijn, vers 8-10. Naakt tot God. Het hart, dat oproer gemaakt heeft, moet aan de voeten van God gebracht worden, de geest, die verre was en vervreemd van een leven in de

gemeenschap en omgang met God, moet met Hem vertrouwd worden. Naakt (komt dicht bij) God door Zijn verering, Zijn instellingen, en in alle plichten die Hij van u vordert. 2.. Reinigt de handen. Hij, die tot God komt, moet gereinigde handen hebben. Paulus beveelt daarom dat opgeheven moeten worden heilige handen zonder toorn of twist, 1 Timotheus 2:8, handen vrij van bloed, van omkoping, van al wat wreed of onrechtvaardig is, vrij van elke besmetting der zonde, die een dienstknecht van de zonde is, is geen onderdaan van God. De handen moeten gereinigd worden door het geloof, door berouw, door hervorming, anders zal het vergeefs zijn dat wij tot God naderen in gebed en oefeningen van Godsverering.

3. De harten van de dubbelhartigen moeten gezuiverd worden. Zij, die hinken tussen God en de wereld, zijn dubbelhartigen. Het hart zuiveren is oprecht zijn en handelen naar dit ene beginsel en met dit ene oogmerk: liever God behagen dan enig ding hoegenaamd in de wereld zoeken. Huichelarij is onzuiverheid des harten, maar zij, die in waarheid zich aan God onderwerpen, zullen zowel hun harten zuiveren als hun handen reinigen.

4. Gedraagt u als ellendigen, en treurt en weent, vers 9. Neemt alle droefenissen, die God u zendt, aan zoals Hij dat van u wil, en zijt er niet ongevoelig onder. Weest bedroefd wanneer u droefenissen gezonden worden, en acht die niet gering, weest ook bedroefd met hen die in droefenis zijn, lijdt met hen mede, en deelt van harte in de onheilen, die Gods gemeente treffen. Treurt en weent over uw eigen zonden en die van anderen. Dagen van twist en verdeeldheid zijn dagen om te treuren, en de zonden, die krijgen en vechterijen veroorzaken, moeten beweend worden. Uw lachen worde veranderd in treuren, en uw blijdschap in bedroefdheid. Dit kan aangemerkt worden als een voorzegging van smart, zowel als een voorschrift van ernst. De mensen mogen denken dat zij zorgen kunnen trotseren, maar God kan die zwaar over hen brengen, niemand kan zo hartelijk lachen, of zijn lachen kan in treuren veranderd worden, en Jakobus waarschuwt de Christenen, die dat niet in acht nemen, dat zo iets dreigt hun lot te worden. Hun wordt daarom aanbevolen, alvorens het ergste komt, hun ijdel zelfbehagen en hun zinnelijke genoegens te laten varen, opdat zij godvruchtige droefheid mogen gevoelen en tranen des berouws wenen.

5. Vernedert u voor den Heere. Laat de innerlijke gesteldheid uwer ziel overeenstemmen met al deze uitwendige tekenen van droefheid en zorg, hiervoren vermeld. Nederigheid van geest wordt hier vereist, voor de ogen van Hem, die voor alles het hart aanziet. Laat er diepgaande vernedering zijn in het bewenen van al wat kwaad is, laat er grote nederigheid zijn in het doen van al wat goed is. Vernedert u.

VI. Wij ontvangen grote aanmoediging om ons aldus jegens den Heere te gedragen. Hij zal naderen tot hen, die tot Hem naderen, vers 8, en Hij zal verhogen degenen, die zich voor Hem vernederen, vers 10. Zij, die in den weg van plicht tot God naderen, zullen ondervinden dat Hij in den weg van barmhartigheid tot hen nadert. Nadert tot Hem met geloof, met vertrouwen en met gehoorzaamheid, en Hij zal naderen ter uwer verlossing. Indien er geen innige gemeenschap is tussen God en ons, dan is dat onze schuld en niet de Zijne. Hij zal de nederigen verhogen. Dat heeft de Heere ons meermalen betuigd: Wie zich zelven zal vernederen, die zal verhoogd worden, Mattheus 23:12. Indien wij in waarheid berouwvol en nederig zijn onder de tekenen van Gods ongenoegen, zullen wij binnen korten tijd de voordelen van Zijn gunst genieten, Hij zal ons uit onze moeiten verhogen, Hij zal ons tot eer en veiligheid in de wereld brengen, of Hij zal ons verhogen op onzen weg ten hemel en daardoor onze harten verheffen boven de wereld. Hij zal het hart der verbrijzelden levend maken,

Jesaja 57:15. Hij zal den wens der zachtmoedigen horen, Psalm 10:17. Hij zal hen ten slotte tot heerlijkheid verhogen. De nederigheid gaat voor de eer. De hoogste eer in den hemel zal gegeven worden aan hen, die op aarde de nederigsten zijn.

Jakobus 4:11-17

In dit gedeelte van het hoofdstuk wordt ons:

I. Een waarschuwing gegeven tegen de zonde van kwaadspreken. Broeders, spreekt niet kwalijk van elkaar, vers 11. Het Griekse woord katalaleite betekent iets zeggen, dat een ander kwaad berokkent of beledigt. Wij moeten geen slechte dingen van anderen spreken, ofschoon ze waar zijn, tenzij wij er toe geroepen worden en er noodzaak toe is. Veel minder nog moeten wij slecht gerucht verbreiden, dat vals is, of voorzover wij weten vals kan zijn. Onze lippen moeten bestuurd worden door de wet der vriendelijkheid, zowel als door die van waarheid en rechtvaardigheid. Hetgeen Salomo opnoemt als een noodzakelijk deel van het kenmerk ener deugdelijke huisvrouw: zij doet haar mond open met wijsheid en op haar tong is leer der goeddadigheid, Spreuken 31:26, moet beschouwd worden als een der kentekenen van iedere waren Christen. Spreekt niet kwalijk van elkaar.

1. Omdat gij broederen zijt. De apostel geeft voor zijn vermaning een sterke beweegreden. Omdat de Christenen elkanders broederen zijn, behoren zij elkaar niet te benadelen en te onteren. Van ons wordt vereist dat wij teder zijn met den goeden naam onzer broederen. Indien wij niets goeds kunnen zeggen, is het beter te zwijgen dan iets kwaads te spreken, wij moeten er geen behagen in scheppen het kwaad van anderen te vertellen, geheime dingen te openbaren, alleen om ze bekend te maken. Wij mogen hun bekende gebreken niet meer openbaren dan zij werkelijk verdienen, en vooral geen vals gerucht verbreiden omtrent hen, die onschuldig zijn. Dat is immers niet anders dan den haat en de vervolgingen der wereld aanmoedigen tegen hen, die dezelfde belangen hebben als wij en met wie wij zelven dus moeten staan en vallen! Overweegt dat, mijne broederen.

2. Omdat zo iets is de wet oordelen.

Die van zijn broeder kwalijk spreekt en zijn broeder oordeelt, spreekt kwalijk van de wet en oordeelt de wet. De wet van Mozes beveelt: Gij zult niet wandelen als een achterklapper onder uwe volken, Leviticus 19:16. De wet van Christus luidt: Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt, Mattheus 7:1. De hoofdsom en inhoud van beide is dat de mensen elkaar moeten liefhebben. Een lasterende tong veroordeelt dus de wet van God en het gebod van Christus, terwijl zij haar naasten onteert. Gods geboden overtreden is eigenlijk kwaad er van spreken, en ze veroordelen alsof ze al te rechtvaardig waren en ons te grote onthouding oplegden. De Christenen, aan wie Jakobus schreef, waren geneigd om zeer harde dingen van elkaar te zeggen, ter oorzake van hun geschillen over onverschillige dingen (zoals het onderhouden van spijzen en dagen, gelijk blijkt uit Romeinen 14). Welnu, zegt de apostel, hij die zijn broeder beschuldigt en veroordeelt omdat die met hem niet overeenstemt in deze dingen, welke Gods wet in ‘t midden laat, beschuldigt en veroordeelt daardoor de wet, alsof die kwaad gedaan had door die dingen als middelmatige te behandelen. Hij, die met zijn broeder twist en hem veroordeelt om enige zaak, die niet door Gods Woord beslist is, maakt daardoor aanmerking op dat Woord alsof het geen volmaakte regel ware. Laat ons er tegen waken om de wet te veroordelen, want de wet des Heeren is volmaakt. Indien de mensen de wet overtreden, kunnen wij aan haar overlaten hen te oordelen, en indien zij die niet overtreden, mogen wij hen niet oordelen. Het is een boosaardige zonde, omdat ze ons geheel onze plaats doet vergeten, in plaats van daders der wet te zijn werpen wij ons op tot haar rechters. Wie zich schuldig maakt aan de hier-besproken zonde is geen dader, maar een rechter, hij bemachtigt een plaats, die hem

niet toekomt, en hij zal zeker eindelijk voor die aanmatiging gestraft worden. Zij, die er het gemakkelijkst toe overgaan om als rechters van de wet op te treden, komen gewoonlijk het meest tekort in haar te gehoorzamen.

3. Omdat God, de Wetgever, zich de macht heeft voorbehouden om het eindvonnis te vellen over de mensen. Er is een enig Wetgever, die behouden kan en verderven. Doch wie zijt gij, die een ander oordeelt? Vorsten en staten zijn door het hier gezegde niet uitgesloten van de bevoegdheid om wetten te maken, evenmin worden onderdanen er door aangemoedigd om menselijke wetten ongehoorzaam te zijn, maar God moet erkend blijven als de opperste Wetgever, die alleen de wet geven kan aan het geweten, en die alleen onvoorwaardelijk gehoorzaamd moet worden. Zijn recht om de wet voor te schrijven is onbetwistbaar, omdat Hij de macht heeft tot gehoorzaamheid te dwingen. Hij kan behouden en verderven, zoals niemand anders het kan. Hij heeft volkomen macht om alle vervulling van Zijn wetten te belonen, en alle ongehoorzaamheid te straffen, Hij kan de ziel zalig en voor eeuwig gelukkig maken, en Hij kan haar na haar gedood te hebben, in de hel werpen. En daarom moet Hij als de grote Wetgever geëerbiedigd en alle oordeel aan Hem overgelaten worden. Omdat Hij de enige Wetgever is, moeten wij tot het besluit komen, dat geen mens en geen gezelschap op aarde voorgeven mag wetten te kunnen uitschrijven, die de gewetens binden, dat is Gods kroonrecht, waarop geen inbreuk mag gemaakt worden. Gelijk de apostel tevoren vermaand heeft niet vele meesters te zijn, zo waarschuwt hij hier niet vele rechters te zijn. Laat ons niet onzen broederen de wet stellen, niet hen beoordelen en veroordelen, het is genoeg dat wij de wet Gods hebben, die ons allen regeert, en daarom mogen wij er geen andere wetten bij maken. Wij mogen ons niet aanmatigen onze eigen inzichten en meningen aan anderen op te dringen, want er is een enig Wetgever.

II. Wij worden gewaarschuwd tegen roekeloos vertrouwen op het voortduren van ons leven en tegen het ontwerpen van plannen alsof wij daarvan of van het welslagen dier plannen zeker waren, vers 13, 14. De apostel na hen te hebben bestraft, die rechters en veroordelaars van de wet waren, berispt nu hen, die geen ontzag voor Gods Voorzienigheid hadden.

Welaan nu, - een wijze van spreken om de aandacht te vragen, het Griekse woord kan vertaald worden: Let nu eens op! -gij die daar zegt: Wij zullen heden of morgen naar zulk ene stad reizen, en aldaar een jaar overblijven, en koopmanschap drijven en winst doen. Denkt eens even na over deze wijze van spreken en geeft er uzelven rekenschap van. Ernstige beschouwing van zulke woorden en daden zal ons tonen in hoeveel ondeugden wij gereed staan daardoor, schoon onopzettelijk, te vervallen en te blijven. Steeds waren er mensen, gelijk er nu nog zijn, die zeiden: Wij zullen naar die of die stad gaan en dit of dat doen, op een wijze, waardoor alle eerbied voor de beschikkingen der Voorzienigheid werd verwaarloosd. Merk hierbij op:

1. Hoe geneigd wereldse ondernemende mensen zijn om God buiten hun plannen te laten. Aardse dingen hebben, wanneer zij onze zielen innemen, een eigenaardig vermogen om de hoge gedachten der harten te vermenigvuldigen. Wij moeten er daarom tegen waken, dat we niet opgaan in het zoeken en najagen van de dingen, die van de aarde zijn.

2. Hoeveel werelds geluk er ligt in de beloften, die de mensen zich zelven doen. Hun hoofden zijn vol van heerlijke droombeelden van hetgeen zij denken te verrichten en te zijn, en te genieten in de

toekomst, ofschoon zij niet de minste zekerheid hebben van den tijd en van de voordelen, die zij zich zelven beloven.

3. Hoe ijdel het is op enig goeds in de toekomst te rekenen buiten de besturingen van de Voorzienigheid. Wij zullen gaan naar de stad, naar Antiochië, naar Damascus, naar Alexandrië, toen de grote handelsplaatsen, -maar hoe konden zij er zeker van zijn dat zij gaan zouden, dat zij er zouden aankomen? Hoe gemakkelijk kon er iets gebeuren, dat hun reis verhinderde, dat hen ergens anders riep of den draad huns levens afsneed! Menigeen, die een reis begon, heeft die nooit voleind maar is naar zijn eeuwig huis gegaan. Maar ondersteld dat zij de bedoelde stad bereikten, hoe zouden zij weten dat zij er konden blijven? Er kon iets in den weg komen, dat hen terug of ergens anders heen riep en op die wijze hun verblijf verkortte. Of aangenomen dat zij den gehelen voorgenomen tijd konden blijven, dan was het nog niet zeker dat zij daar konden kopen en verkopen, misschien zouden zij er ziek liggen, of zouden zij er niet de handelswaar vinden, die zij zochten. Ja, ondersteld dat zij in die stad aankwamen, en er werkelijk een jaar konden blijven, en zouden kopen en verkopen, dan kon het nog zijn dat zij er geen winst maakten, want het maken van winst is een van de onzekerste dingen in de wereld, en het kon zeer goed zijn dat zij verliezen leden in plaats van winst maakten. En daarom moeten al deze bijzonderheden zowel als de zwakheid, kortheid en onzekerheid des levens, de ijdelheid en het aanmatigend vertrouwen van zulke beschikkers over de toekomst, knotten. Want hoedanig is uw leven? Want het is een damp, die voor een weinig tijds gezien wordt en daarna verdwijnt. vers 14. God heeft ons wijselijk in het onzekere gelaten omtrent toekomstige gebeurtenissen, zowel als omtrent den duur onzes levens. Wij weten niet wat morgen geschieden zal, wij kunnen weten wat wij ons voornemen te zijn en te doen, maar er kunnen duizend dingen gebeuren, die het ons beletten! Wij zijn niet zeker van het leven zelf, want het is niet meer dan een damp, het schijnt iets te zijn, maar het is niet degelijk en zeker, het wordt gemakkelijk verstoord en verwoest. Wij kunnen uur en minuut van zonsopgang en ondergang berekenen, maar we kunnen niet weten hoeveel tijd een damp zal nodig hebben om te verdwijnen. Zodanig is ons leven, het wordt voor een weinig tijds gezien en verdwijnt daarna, het verdwijnt uit deze wereld, maar er is een leven, dat in de andere wereld voortgezet wordt, en aangezien het tegenwoordige leven zo onzeker is, past het ons voor het toekomende ons voor te bereiden en alles in gereedheid te brengen.

III. Ons wordt geleerd een gestadig gevoel van onze afhankelijkheid van God voor ons leven en al onze daden te bewaren. In plaats dat gij zoudt zeggen: Indien de Heere wil en wij leven zullen, zo zullen wij dit en dat doen, vers 15. Nadat de apostel in hen bestraft had wat verkeerd was, onderricht hij hen nu wat zij doen moeten. Gij behoort te zeggen-altijd in uw hart en bij passende gelegenheden met de tong- voornamelijk in uw gedurige gebeden en godsdienstoefeningen, dat indien de Heere u gelegenheid geeft, indien Hij het wil toestaan en zegenen, gij het voornemen hebt om dit of dat te doen. Dat moet niet gezegd worden op oppervlakkige, vormelijke en gewone wijze, maar zo dat wij er bij denken en eerbiedig en ernstig daarbij zijn. Het is goed op die wijze te spreken wanneer wij enig voornemen aan anderen bekendmaken, maar het is een onmisbaar vereiste het bij alle onze plannen, tot ons zelven te zeggen sun theooi, met toestemming en zegen Gods, waren de Grieken gewoon te zeggen bij het begin van elke onderneming.

1. Zo de Heere wil en wij leven. Wij moeten steeds bedenken, dat onze tijden niet in onze hand zijn, maar ter beschikking van God, wij leven zolang als God het bepaalt en in de omstandigheden die God vaststelt, en daarom moeten wij, evenals ons leven zelf, aan Hem onderworpen zijn.

2. Zo de Heere wil zullen wij dit of dat doen. Al onze voornemens en daden staan onder het bestier des Hemels. Onze hoofden kunnen vervuld zijn met zorgen en voornemens. Wij kunnen denken dit en dat te doen voor ons zelven, voor onze verwanten, voor onze vrienden, maar de Voorzienigheid breekt soms al onze maatregelen en werpt al onze plannen in duigen. Daarom moeten onze raadslagen en onze daden zowel als ons gedrag alleen en geheel met het oog op God geschieden, zodat wij alles, wat wij doen, verrichten in onderworpen afhankelijkheid van God.

IV. Ons wordt geleerd ijdelen roem te schuwen en daarop te zien als op een zwak, en ook zeer boos ding. Maar nu roemt gij in uw hoogmoed, alle zodanige roem is boos, vers 16. Zij beloofden zich zelven leven en voorspoed en grote dingen in de wereld, zonder enigen rechten eerbied voor God, en daarna beroemden zij zich er op. Dat is de vreugde der wereldlingen: zich te beroemen op hun welslagen, ja, dikwijls beroemen zij zich op hun plannen zonder nog te weten of zij er in slagen zullen. Hoe menigmaal beroemen mensen zich op dingen, zonder daartoe enig ander recht te hebben dan dat voortkomt uit hun ijdelheid en aanmatiging. Al zulke roem is boos, zegt de apostel, hij is dwaas en schadelijk. Want de mensen beroemen zich op wereldse dingen en op hun ontwerpen, terwijl zij behoorden acht te slaan op de nederige, voor hen liggende plichten, vers 8-10, en dat is een zeer boos ding. Het is een grote zonde in Gods schatting, het zal over hen zelven grote teleurstelling brengen en het zal eindigen in hun verwoesting. Wanneer wij ons in God er over verheugen, dat onze tijden in Zijne hand zijn, dat alle gebeurtenissen onder Zijne leiding staan, en dat Hij de God onzes verbonds is, dan is onze blijdschap goed, de wijsheid, macht en voorzienigheid Gods zijn dan bezig om alle dingen ons ten goede te doen medewerken. Maar het is verkeerd wanneer wij ons verheugen in onze eigen ijdele verwachtingen en aanmatigenden roem, dat is een kwaad, hetwelk alle wijze en goede mensen zorgvuldig moeten vermijden.

V. Hier wordt ons geleerd in alle handelingen, in ons gehele gedrag, onze overtuiging te volgen en hetzij wij met God of met mensen te doen hebben, op te letten dat wij nooit tegen ons weten ingaan, vers 17. Wie dan weet goed te doen, en niet doet, dien is het zonde, vers 17, het is verzwarende zonde, het is zonde onder getuigen, en het is de slechtste getuige, die iemand hebben kan, wanneer hij zondigt tegen zijn geweten. Merk hier op:

1. Dit staat in onmiddellijk verband met de les om te zeggen: Indien de Heere wil, zullen wij dit of dat doen. Zij zouden kunnen zeggen: "Dat spreekt vanzelf, wie weet niet dat wij allen voor leven, adem en alle dingen afhankelijk zijn van den almachtigen God?" Indien gij dat dan weet, denkt er dan aan dat wanneer gij handelt niet overeenkomstig die afhankelijkheid, het te groter zonde is voor hem, die weet goed te doen en het niet doet.

2. Verzuimen zijn, evengoed als verkeerde daden, zonden waarvoor wij in het gericht zullen komen. Hij, die het goede dat hij weet niet doet, zal evenzeer veroordeeld worden als hij, die het kwade doet dat hij weet. Laat ons daarom zorg dragen dat ons geweten goed onderricht worde en daarna getrouw en geregeld gehoorzaamd, want indien ons hart ons niet veroordeelt, dan hebben wij vrijmoedigheid voor God, maar indien wij zeggen: wij zien! en dan niet handelen overeenkomstig hetgeen wij zien, dan blijft onze zonde. Johannes 9:41.

HOOFDSTUK 5

1 Welaan nu, gij rijken, weent en huilt over uw ellendigheden, die over u komen.
2 Uw rijkdom is verrot, en uw klederen zijn van de motten gegeten geworden;
3 Uw goud en zilver is verroest; en hun roest zal u zijn tot een getuigenis, en zal uw vlees als een vuur verteren; gij hebt schatten vergaderd in de laatste dagen.
4 Ziet, het loon der werklieden, die uw landen gemaaid hebben, welke van u verkort is, roept; en het geschrei dergenen, die geoogst hebben, is gekomen tot in de oren van den Heere Sebaoth.
5 Gij hebt lekkerlijk geleefd op de aarde, en wellusten gevolgd; gij hebt uw harten gevoed als in een dag der slachting.
6 Gij hebt veroordeeld, gij hebt gedood den rechtvaardige; en hij wederstaat u niet.
7 Zo zijt dan lankmoedig, broeders, tot de toekomst des Heeren. Ziet, de landman verwacht de kostelijke vrucht des lands, lankmoedig zijnde over dezelve, totdat het den vroegen en spaden regen zal hebben ontvangen.
8 Weest gij ook lankmoedig, versterkt uw harten; want de toekomst des Heeren genaakt.
9 Zucht niet tegen elkander, broeders, opdat gij niet veroordeeld wordt; ziet, de Rechter staat voor de deur.
10 Mijn broeders, neemt tot een voorbeeld des lijdens, en der lankmoedigheid de profeten, die in den Naam des Heeren gesproken hebben.
11 Ziet, wij houden hen gelukzalig, die verdragen; gij hebt de verdraagzaamheid van Job gehoord, en gij hebt het einde des Heeren gezien, dat de Heere zeer barmhartig is en een Ontfermer.
12 Doch voor alle dingen, mijn broeders, zweert niet, noch bij den hemel, noch bij de aarde, noch enigen anderen eed; maar uw ja, zij ja, en het neen, neen; opdat gij in geen oordeel valt.
13 Is iemand onder u in lijden? Dat hij bidde. Is iemand goedsmoeds? Dat hij psalmzinge.
14 Is iemand krank onder u? Dat hij tot zich roepe de ouderlingen der Gemeente, en dat zij over hem bidden, hem zalvende met olie in den Naam des Heeren.
15 En het gebed des geloofs zal den zieke behouden, en de Heere zal hem oprichten, en zo hij zonden gedaan zal hebben, het zal hem vergeven worden.
16 Belijdt elkander de misdaden, en bidt voor elkander, opdat gij gezond wordt; een krachtig gebed des rechtvaardigen vermag veel.
17 Elias was een mens van gelijke bewegingen als wij; en hij bad een gebed, dat het niet zou regenen; en het regende niet op de aarde in drie jaren en zes maanden.
18 En hij bad wederom, en de hemel gaf regen, en de aarde bracht haar vrucht voort.
19 Broeders, indien iemand onder u van de waarheid is afgedwaald, en hem iemand bekeert,
20 Die wete, dat degene, die een zondaar van de dwaling zijns wegs bekeert, een ziel van den dood zal behouden, en menigte der zonden zal bedekken.

In dit hoofdstuk kondigt de apostel Gods oordelen aan over de rijken, die de armen onderdrukken, en toont aan hoe groot hun zonden en dwaasheid zijn in de ogen Gods en hoe zwaar de straf zal zijn, die Hij op hen zal toepassen, vers 1-6. Hierna worden alle gelovigen vermaand tot geduld onder hun beproevingen en lijden, vers 7-11. De zonde van het zweren wordt bestraft, vers 12. Ons wordt geleerd hoe te handelen onder voorspoed en tegenspoed, vers 13. Gebed voor de zieken en zalving met olie worden voorgeschreven, vers 14, 15. Christenen moeten hun zonden aan elkaar belijden en voor elkaar bidden, terwijl de kracht des gebeds wordt aangetoond, vers 16-18. En ten slotte wordt ons aanbevolen, te doen wat wij kunnen om terug te brengen hen, die van den weg der waarheid zijn afgedwaald, vers 19, 20.

Jakobus 5:1-11

De apostel wendt zich hier eerst tot de zondaren en daarna tot de heiligen.

I. Laat ons zien wat hij tot de zondaren zegt. We zien hier dat Jakobus op dezelfde wijze spreekt als zijn grote Meester: Wee u, gij rijken, want gij hebt uw troost weg, Lukas 6:24. De rijken, wie deze woorden van waarschuwing gezonden werden, waren niet dezulken, die den Christelijken godsdienst beleden, maar de wereldse en ongelovige Joden, van welken hier gezegd wordt, dat zij veroordeeld en gedood hebben den rechtvaardigen, waartoe de Christenen de macht niet hadden. En ofschoon deze brief geschreven werd ter wille van de gelovigen, en voornamelijk aan hen gezonden werd, zo kan toch zeer wel ondersteld worden dat bij wijze van toespraak, dit tot de ongelovige Joden gericht werd. Zij wilden het Woord niet horen en daarom werd het geschreven opdat zij het zouden kunnen lezen. Men moet opmerken, dat in de inleiding van den brief deze niet gericht is, zoals de brieven van Paulus, aan de broederen in Christus, maar in het algemeen aan de twaalf stammen. En de begroeting is niet: genade en vrede van Christus, maar in het algemeen: groetenis 1:1. De armen onder de Joden namen het Evangelie aan en velen hunner geloofden, maar de rijken over het algemeen verwierpen het Christendom, werden verhard in hun ongeloof, en haatten en vervolgden hen, die in Christus geloofden. Tot deze verdrukkende, ongelovige, vervolgende rijke mensen richt de apostel zich in de eerste zes verzen.

1. Hij voorzegt hun de oordelen Gods, die over hen komen zouden, vers 1-3. Er zou ellende over hen komen, en wel zulke vreeslijke ellende, dat het enkele aanduiden daarvan genoeg was om hen te doen wenen en huilen, ellende, die zou voortkomen uit dezelfde dingen, waarin zij hun geluk stelden, en die ten slotte door diezelfde dingen vermeerderd zou worden, want die zouden tot hun zwaarste veroordeling zelven tegen hen getuigen. Daarom worden zij opgeroepen om deze zaak grondig door te denken, en te overwegen hoe zij eenmaal in het gericht voor God staan zullen. Welaan nu, gij rijken!

A. Gij kunt er van overtuigd zijn, dat deze verschrikkelijke onheilen u overkomen zullen, onheilen, die volstrekt niets van troost of ondersteuning in zich zullen bevatten, maar enkel ellende, ellende voor tijd en eeuwigheid, ellende in uitwendige droefenissen en in uw innerlijke gemoedsgesteldheid, ellende in deze wereld en in de hel. En er komt niet een of andere ellende over u, maar ellendigheden. De verwoesting van uw kerk en van uw volk is aanstaande, en daar zal een dag aanbreken, waarop geen rijkdommen den mens baten, omdat de goddelozen verwoest zullen worden.

B. De enkele aanduiding van zulke ellenden als aanstaande waren, was genoeg om hen te doen wenen en huilen. Rijke mensen zijn geneigd om tot zich zelven te zeggen, en menigeen is maar al te gereed om tot hen te zeggen: Eet, drinkt en weest vrolijk, maar God zegt: Weent en huilt! Er wordt niet gezegd: Weent en hebt berouw, want dat verwacht de apostel niet van hen. Zijn woord is veel meer aankondiging dan vermaning, maar: "Weent en huilt!" want als uw vonnis komt zal er niets anders zijn dan geween, en gehuil en knersing der tanden. Hun, die geleefd hebben als beesten, wordt aangezegd dat zij als beesten zullen huilen. Algemene onheilen zijn het pijnlijkst voor rijken, die in weelde leven, zich veilig gevoelen en zinnelijk zijn, en daarom zullen zij meer dan anderen wenen en huilen om de ellendigheden, die hun overkomen.

C. Hun ellende zal voortspruiten uit dezelfde dingen, die hun geluk uitmaakten. Bederf, verval, roest en mot zal over al hun goede dingen komen. Uw rijkdom is verrot, en uw klederen zijn van de motten gegeten geworden, vers 2. Die dingen, waaraan gij nu onmatig gehecht zijt, zullen u dan ondraaglijk worden, zij zullen geen waarde en geen nut meer voor u hebben, integendeel: zij zullen u met vele smarten doorsteken, want:

D. Uw goud en zilver is verroest, en hun roest zal u zijn tot een getuigenis, en zal uw vlees als vuur verteren, vers 3. Onwaardig gebruikte dingen worden dikwijls in de Schrift als getuigen tegen de godlozen voorgesteld, ook de onbezielde. Hemel, aarde, de stenen van het veld, de voortbrengselen van den grond, en hier de roest en het verderf van verkeerd verkregen en verkeerd-gebruikte schatten, die worden gezegd de getuigen tegen de goddelozen te zijn. Zij menen schatten op te hopen tegen de latere dagen, om daarvan in overvloed te kunnen leven in hun ouderdom, maar helaas, zij vergaderen alleen rijkdommen als een prooi voor anderen, gelijk den Joden al wat zij bezaten door de Romeinen afgenomen werd. Het zijn schatten, die ten laatste zullen blijken enkel schatten des toorns te zijn, in den dag der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods. Dan zullen hun ongerechtigheden in de straf, die er op volgt, hun vlees als ‘t ware met vuur verteren. In de verwoesting van Jeruzalem verloren duizenden door vuur het leven, in het laatste oordeel zullen de goddelozen veroordeeld worden tot het eeuwige vuur, dat den duivel en zijnen engelen bereid is. De Heere verlost ons van het lot van boze rijke mensen, laat ons zorgen dat wij niet in hun zonden vallen. Dat moeten wij thans overwegen.

2. De apostel noemt op welke zonden het zijn, die zulke ellenden met zich brengen. Wie in zo ellendigen toestand vervalt, heeft dat zeker te danken aan enige zeer boosaardige misdaden.

A. Deze mensen worden van gierigheid beschuldigd. Zij kochten en bewaarden klederen tot er de mot in kwam en die ze verteerde, zij stapelden goud en zilver op tot er roest in ontstond en het invrat , maar de ongenade valt het zwaarst op hen, die nutteloos deze dingen ophoopten en bewaarden, tot ze bedorven en vergaan waren. God verleent ons aardse bezittingen opdat wij er Hem door zouden vereren en er nut mede doen, maar wanneer wij, in plaats daarvan, ze nutteloos opstapelen, uit zondige gehechtheid er aan, of uit wantrouwen van de Goddelijke Voorzienigheid, dan plegen wij een zware misdaad, en zal de roest en de mot, die de schatten verteerd hebben, eens tegen ons getuigen.

B. Een andere zonde, waarvan Jakobus deze mensen beschuldigt, is verdrukking. Ziet, de loon der werklieden, die uwe landen gemaaid hebben, welke van u verkort is, roept enz, vers 4. Rijkdom geeft macht, en die rijk is, wordt verzocht om die macht te misbruiken en te onderdrukken degenen, die onder hem staan. Wij zien hier dat de rijken de armen in hun dienst gebruiken, want de rijken hebben evenveel behoefte aan den arbeid der armen als de armen aan het loon der rijken, en kunnen even weinig hen missen. Maar zij, dat niet in aanmerking nemende, verkortten het dagloon van de arbeiders, zij hadden de macht in handen en stelden waarschijnlijk aan de armen de voorwaarden zo hard mogelijk, en daarbij wilden zij niet eens het volle toekomende loon betalen. Dat is een schreeuwende zonde, een misdaad, die tot God om wraak roept. En hier wordt God genoemd de Heere Zebaoth, of de Heere der legerscharen, kurios sabaooth, een naam, die dikwijls in het Oude Testament gebruikt werd, wanneer Gods volk zonder verdediging was en bescherming behoefde tegen talrijke en machtige vijanden. De Heere der legerscharen, die al de heiren van schepselen tot Zijne beschikking heeft en elk hunner in zijn eigen plaats zet, hoort de verdrukten, wanneer zij

roepen onder de wreedheid en onrechtvaardigheid van den verdrukker, en Hij zal bevel geven aan enige Zijner legerscharen, aan engelen, duivelen, stormen, andere ongelukken, of iets dergelijks, om de verongelijkten te wreken op hen, die zo onrechtvaardig en onbarmhartig hen behandelen. Laat ons tegen de zonde van onderdrukking en bedrog van de armen zeer op onze hoede zijn en er zelf den schijn van vermijden.

C. Een andere zonde, hier genoemd, is zinnelijkheid en wellust. Gij hebt lekkerlijk geleefd op de aarde en wellusten gevolgd, vers 5. God verbiedt ons niet ons te vermaken, maar in de genoegens te leven alsof er niets anders voor ons te doen ware, is een zeer beledigende zonde, en dat te doen op de aarde, waar wij slechts gasten en vreemdelingen zijn, waar wij slechts korten tijd vertoeven, en waar wij ons voor de eeuwigheid behoren voor te bereiden, is een zeer verzwarende zonde van de wereldsgezindheid. De weelde maakt de mensen wellustig, zoals blijkt uit Hosea 13:6. Daarna zijn zij, naar dat hunlieder weide was, zat geworden, als zij zat zijn geworden, heeft zich hun hart verheven, daarom hebben zij Mij vergeten. Wellust en weelde zijn gewoonlijk de gevolgen van groten overvloed, het is moeilijk voor de mensen om uitgebreide bezittingen te hebben en zich niet te veel te dompelen in vleselijke en zinnelijke genoegens. Gij hebt uwe harten gevoed als in een dag der slachting, gij leeft alsof elke dag een dag van dankoffers of feestmalen ware, en daardoor zijn uw harten met vet omtogen en gevoed tot verstomping, luiheid, hoogmoed en ongevoeligheid voor de behoeften en droefenissen van anderen. Misschien zeggen sommigen: Welk kwaad steekt er in een weelderig leven, wanneer de mensen maar niet boven hun geldelijke kracht gaan? Hoe? Is het geen kwaad, wanneer iemand zijn buik tot zijn god maakt, om alles aan dien god te geven in plaats van over te vloeien in daden van weldadigheid en medelijden? Is het geen kwaad, wanneer men zich zelven ongeschikt maakt om voor het welzijn van zijn eigen ziel te zorgen, door alle begeerlijkheden van het lichaam te voldoen? Zeker: datgene wat de vlammen over Sodom bracht en de ellende zal brengen over de rijken, wie hier aangezegd wordt dat zij zullen wenen en huilen, moet wel een ontzettend misdrijf zijn. Hoogmoed, ijdelheid en oververzadiging van brood, zijn hetzelfde als leven in vermaken, wellustig zijn en het hart voeden als in een dag van slachting.

D. Nog een zonde wordt dezen rijken verweten, en wel vervolging. Gij hebt veroordeeld, gij hebt gedood den rechtvaardigen, en hij wederstaat u niet, vers 6. Dit vervult de maat hunner zonden. Zij verdrukten en handelden zeer onrechtvaardig om hun goederen te vermeerderen, wanneer zij rijk geworden waren, leefden zij wellustig en zinnelijk, totdat zij alle gevoel voor de droefenissen van anderen verloren hadden, en daarna vervolgden en doodden zij hen zonder wroeging. Zij gaven voor werkelijk zeer nuttig te handelen, zij veroordeelden alvorens zij doodden, maar onrechtvaardige vervolgingen, welken schonen schijn zij ook mogen aannemen, zullen door God meegerekend worden, wanneer Hij het onschuldig bloed zal wreken, even goed als doodslag en moord. Merk hier op: De rechtvaardigen kunnen veroordeeld en gedood worden. Maar merk ook op: Zulk lijden en zich zonder tegenstand onderwerpen aan het onrechtvaardig vonnis van de verdrukkers wordt door God opgemerkt ter ere van de lijders en tot schande van de vervolgers. Gewoonlijk toont zulk gedrag dat oordelen aanstaande zijn, en wij kunnen er zeker van zijn dat de dag der vergelding komen zal, om de lijdzaamheid der verdrukten te belonen en het geweld der verdrukkers te breken. Zover hetgeen tot de zondaren gezegd wordt.

II. Hieraan is toegevoegd een woord aan de heiligen. Sommigen keuren het af en veroordelen deze wijze van prediken, wanneer dienaren in hun toepassingen een woord tot de zondaren en een woord tot de heiligen richten, maar aan de wijze, waarop de apostel hier handelt, kunnen wij zien dat dit

juist de rechte manier is om het woord der waarheid te snijden. Door hetgeen gezegd werd omtrent goddeloze en verdrukkende rijken, kwam er goede gelegenheid om Gods bedroefde volk troost aan te bieden. Weest daarom lijdzaam, aangezien God zulke ellendigheden over de goddelozen zal doen komen, moet gij toezien wat uw plicht is en daardoor u laten bemoedigen.

1. Vervult uw plicht. Zijt lankmoedig, vers 7, versterkt uwe harten, vers 8, zucht niet tegen elkaar, broeders, vers 9. Let wel op de betekenis van deze drie uitdrukkingen.

A. Weest lankmoedig. Draagt uw droefenissen zonder murmureren, de u aangedane onrechtvaardigheden zonder wraakzucht, en ofschoon God niet onmiddellijk voor u moge optreden, wacht niettemin op Hem. Het gezicht is voor een bestemden tijd, het zal niet liegen, daarom verwacht het. Nog een weinig tijds en Hij, die te komen staat, zal komen en niet vertoeven. Laat uw geduld zich uitstrekken tot lankmoedigheid, makrothumêsate. Wanneer wij ons werk gedaan hebben, moeten wij lankmoedig op de beloning wachten. Het geduld van den Christen is niet eenvoudig een bukken voor nooddwang, zoals het geduld van de wijsgeren was, het is een nederig toestemmen in de wijsheid Gods en in Zijn wil, met het oog op de toekomstige beloning.

Weest lankmoedig tot de toekomst des Heeren. En omdat dit de les is, die de Christenen leren moeten, ofschoon ze hard en moeilijk is, wordt ze herhaald in vers 8 :Weest gij ook lankmoedig.

B. Versterkt uwe harten. Laat uw geloof krachtig zijn, zonder weifeling, laat uw betrachten van het goede standvastig en voortdurend zijn, zonder vermoeidheid, laat uw beslistheid voor God en den hemel wel gevestigd zijn, ten spijt van alle lijden en verzoeking. De voorspoed van de bozen en de droefenissen der rechtvaardigen zijn ten allen tijde een zeer grote beproeving geweest voor het geloof van Gods volk. Asaf zegt ons dat zijne voeten bijna waren uitgeweken en zijn treden bijkans uitgeschoten, ziende der goddelozen vrede, Psalm 73:2, 3. Sommigen van de Christenen, aan wie Jakobus schreef, waren wellicht in dezelfde geslingerde gemoedsgesteldheid, en daarom worden zij opgeroepen om hun harten te versterken. Geloof en lankmoedigheid zullen het hart versterken.

C. Zucht niet tegenover elkaar, mê stenuzete, dat is kreunt niet tegen elkaar. Maakt het elkaar niet moeilijk met murmurerend kreunen bij hetgeen u overkomt, en kreunt niet wantrouwend over hetgeen misschien nog volgen zal, kreunt ook niet wraaklustig tegen de werktuigen van uw lijden, en evenmin wangunstig tegen hen, wie zulke droefheid bespaard bleef, maakt het uzelven, en anderen, en elkaar niet moeilijk door met uw kreunen en zuchten elkaar te bedroeven. "Het komt mij voor", zegt Dr. Manton, "dat de apostel hier het oog heeft op de wederkerige beledigingen en vitterijen, waarmee de Christenen van die tijden elkaar bedroefden onder de namen van besnedenen en onbesnedenen, en elkaar reden tot zuchten gaven, zodat zij niet enkel zuchtten onder de onderdrukkingen van hun rijke vervolgers, maar ook onder de onrechtvaardigheden van velen hunner broederen, alhoewel die met hen hetzelfde heilige geloof beleden". Zij, die in het midden van gemeenschappelijke vijanden en daardoor in gelijke bedroevende omstandigheden zijn, hebben vooral te zorgen dat zij elkaar niet beledigen of doen zuchten, anders zullen er over hen zowel als over de anderen oordelen komen, en hoe meer zulk zuchten de overhand verkrijgt, des te meer toont het dat de oordelen aanstaande zijn.

2. Ziet welke aanmoediging hier den Christenen gegeven wordt om lankmoedig te zijn, hun harten te versterken en niet tegen elkaar te zuchten.

A. Let op het voorbeeld van den landman.

Hij verwacht de kostelijke vrucht des lands, lankmoedig zijnde over dezelve, totdat het den vroegen en spaden regen zal hebben ontvangen. Wanneer gij uw koren in den akker gezaaid hebt, wacht ge verscheidene maanden naar den vroegen en den spaden regen, en zijt zeer gewillig om op de vruchten van uw arbeid tot den oogsttijd te wachten. En moet dat u niet leren een weinig storm te doorstaan en gedurende een jaargetijde geduldig te zijn, wanneer gij een koninkrijk en eeuwige gelukzaligheid verwacht? Ziet hoe hij wacht op een oogst van koren, zult gij dan niet wachten op een kroon der heerlijkheid? En indien gij geroepen wordt om een weinig langer te wachten dan de landman, is het dan niet op iets dat onvergelijkelijk groter en kostbaarder is?

B. Denkt er bovendien aan hoe kort wellicht uw wachttijd zal zijn. De toekomst des Heeren genaakt, vers 8. Ziet, de Rechter staat voor de deur, vers 9. Wordt niet ongeduldig, twist niet met elkaar, de grote Rechter, die alles terecht zal brengen, die de bozen straffen en de goeden belonen zal, is op de komst, gij kunt Hem reeds bemerken als iemand, die gereed staat om aan te kloppen. De komst des Heeren om de goddeloze Joden te straffen was toen zeer nabij, toen Jakobus dezen brief schreef. En wanneer het geduld en de andere deugden van Zijn volk op buitengewone wijze beproefd worden, moet de zekerheid van Christus' komst als Rechter, en de nabijheid daarvan, de harten versterken. De Rechter is nu nog veel naderbij gekomen in de eeuwen, die tussen het schrijven van dezen brief en onzen tijd liggen, en daarom moeten deze vertroostingen voor ons des te meer uitwerking hebben.

C. Het gevaar van veroordeeld te zullen worden, wanneer de Rechter verschenen is, moet ons aanvuren om de ons voorgelegde plichten te vervullen. Zucht niet tegen elkaar, opdat gij niet veroordeeld wordt. Knorrigheid en ontevredenheid stellen ons bloot aan het rechtvaardig oordeel Gods, en wij brengen door ons murmureren, wantrouwend en naijverig kreunen en zuchten, meer onheilen over ons zelven dan wij vermoeden. Indien wij deze zonden vermijden en geduldig zijn onder onze beproevingen, zal God ons niet veroordelen. Laat dit ons bemoedigen.

D. Wij worden tot lankmoedigheid aangespoord door het voorbeeld der profeten, vers 10. Neemt tot een voorbeeld des lijdens en der lankmoedigheid de profeten, die in den naam des Heeren gesproken hebben. De profeten, op welken God de grootste eer legde en dien Hij de uitnemendste gunsten schonk, werden het meest bedroefd. En indien wij bedenken dat de beste mensen de hardste behandeling ondervonden in de wereld, moeten wij daardoor met onze droefenissen verzoend worden. Merk verder op: Zij, die de grootste voorbeelden van lijden en droefenis waren, zijn ook de beste en grootste voorbeelden van lankmoedigheid geweest: de droefenis werkt lijdzaamheid. En daarom zegt Jakobus dat alle gelovigen daarnaar rekenen: Wij houden hen gelukzalig, die verdragen, wij beschouwen rechtvaardige en lankmoedige lijders als de gelukkigste mensen. (Zie Hoofdstuk 1:2-12.)

E. Job wordt ook voorgesteld als een voorbeeld van bemoediging voor de bedroefden.

Gij hebt de verdraagzaamheid van Job gehoord en gij hebt het einde des Heeren gezien, vers 11. Het geval van Job is een toonbeeld van een verscheidenheid van zeer zware ellenden, maar onder dat alles kon hij God danken en over het algemeen was hij lijdzaam en nederig. En hoe was het einde? Waarlijk. God toonde hem door en na al die dingen duidelijk, dat de Heere is zeer

barmhartig en van grote goedertierenheid. De beste wijze om onze droefenissen te dragen is op het einde te zien, en het medelijden Gods is zo groot, dat Hij niet zal vertragen er een einde aan te maken wanneer Hij er Zijn doel mede bereikt heeft. Zijn ingewanden zijn jegens hen bewogen terwijl zij lijden en Zijn goedheid wordt hun daarna getoond. Laat ons God dienen en onze beproevingen verdragen als dezulken, die geloven dat het einde alles kronen zal.

Jakobus 5:12-20

De brief nadert nu zijn einde, en de schrijver gaat zeer vlug van het ene onderwerp tot het andere over. Dat is de reden, waarom zo veel verschillende punten in deze weinige verzen behandeld worden.

I. Er wordt gewaarschuwd tegen de zonde van het zweren. Doch voor alle dingen, mijne broeders, zweert niet. vers 12. Sommigen nemen dit al te letterlijk op, alsof de bedoeling zou zijn: Vloekt niet op uw vervolgers, op hen die u smaden en allerlei kwaad aandoen, wordt door hun onrechtvaardigheden niet zo in hartstocht ontbrand, dat gij geprikkeld wordt om hen te vloeken. Dit is zeker verboden, en het zal hen, die zich aan deze zonde overgeven, niet verontschuldigen dat zij alleen vloeken of zweren wanneer zij er toe geprikkeld worden en voor ze het zelven weten. Maar de waarschuwing van den apostel strekt zich veel verder uit. De woorden pro pantoon, zijn door sommigen vertaald in voor elk ding, en hebben zo aan dezen tekst een bedoeling gegeven, die er niet in ligt, namelijk dat zij niet in den gewonen omgang bij elk ding dat zij zeggen een eed of een vloek mogen voegen. Ongetwijfeld is de gewoonte van onnodig zweren verboden en overal in de Schrift veroordeeld als een zware zonde. Lichtzinnig zweren was onder de Joden zeer algemeen, en daar de brief gericht is aan de twaalf stammen, die in de verstrooiing zijn, gelijk hiervoren is opgemerkt, mogen wij deze waarschuwing beschouwen als aan de ongelovigen gericht. Men kan moeilijk onderstellen, dat het zweren en vloeken een van de zonden van Gods kinderen zou zijn, nadat Petrus, toen hij beschuldigd werd een discipel van Christus te zijn en zich van die beschuldiging wilde zuiveren, zwoer en vloekte, denkende dat hij hen daardoor wel zeer grondig zou overtuigen, dat hij geen discipel van Jezus was omdat het wel bekend was dat die niet durfden zweren. Maar waarschijnlijk waren sommige oppervlakkigen onder degenen, die Christenen genoemd werden, onder andere zonden, die hier opgesomd werden, ook aan deze schuldig. Het is een zonde, die in latere jaren sterk de overhand gekregen heeft, ook bij hen zelfs, die men boven anderen gerechtigd achtte tot den naam en de voorrechten van de Christenen. Het komt echter zeer zelden voor, dat men een afgescheidene van de kerk van Engeland zich aan dit kwaad hoort schuldig maken, maar onder hen, die er zich op beroemen dat zij tot de grote kerk behoren, is niets meer algemeen dan deze zonde, en de ergerlijkste eden en vloeken kwetsen dagelijks onze harten en oren. Jakobus zegt hier:

1. Voor alle dingen, zweert niet. Maar hoevelen zijn er, die menen dat dit na alle dingen komt en het lichtvaardig zweren en vloeken voor niets beduidend achten! Doch waarom is het zweren hier voor alle dingen verboden?

A. Omdat het rechtstreeks de eer van God aantast, en zeer duidelijk minachting van Zijn naam en gezag toont.

B. Omdat er tot deze zonde de minste verzoeking van alle bestaat, de mensen behalen er geen winst, geen genoegen, geen goeden naam door, hetgeen er hen toe zou kunnen bewegen, maar tonen alleen een vermaak om te zondigen en nodeloze vijandschap tegen God. Die van u schandelijk spreken, Psalm 39:20. Deze zonde is het bewijs dat iemand een vijand Gods is, hoewel men zich naar Zijn naam moge noemen en Hem soms enige tekenen van verering aanbieden.

C. Omdat zij een van de zonden is, die men het moeilijkst afleert, wanneer men ze zich eenmaal aangewend heeft, en daarom moet er voor alle dingen tegen gewaarschuwd worden.

D. En voor alle dingen, zweert niet, want hoe kunt gij verwachten, dat de naam van God voor u een sterke toren in tijden van benauwdheid zal zijn, wanneer gij er in andere tijden lichtvaardig mede speelt? Maar (gelijk Mr. Baxter aanmerkt): "het is er ver vandaan, dat dit woord noodzakelijke eden verbieden zou, veelmeer worden die er door bevestigd en de daaraan verschuldigde eerbied er door bewaard." En hij voegt er bij: "De ware aard van een eed is, bij ons spreken den goeden naam van enig zeker en vast groot ding te verpanden ter verzekering van enig betwijfeld en minder groot ding, en niet, gelijk men gewoonlijk meent, een beroep op God of een anderen rechter". Hierdoor kwam het zweren bij den hemel en bij de aarde, en enigen anderen eed, zoals de apostel het noemt, in gebruik. De Joden dachten dat zij veilig gingen zolang zij slechts den groten eed van Chi-Eloah vermeden. Maar zij werden zo lichtvaardig van te zweren bij allerlei schepselen alsof die God waren, terwijl aan den anderen kant zij, die gewoonlijk en onnadenkend bij den naam van God zweren, Hem daardoor neertrekken tot het peil van alle gewone dingen.

2. Maar uw ja zij ja en het neen neen, opdat gij in geen oordeel valt, dat is: laat het u genoeg zijn enig ding eenvoudig te bevestigen of te ontkennen, weest zeker dat gij uw woord houden kunt, blijft er getrouw aan, zodat niemand u van valsheid beschuldigen kan, en dan zult gij teruggehouden worden van de veroordeling, dat gij uw woord en beloften door ondoordachte eden staaft en den naam van God misbruikt om uzelven te rechtvaardigen. De verdenking van onwaarheid verleidt de mensen tot zweren. Laat bekend worden dat gij steeds de waarheid spreekt en uw woord houdt en daardoor zult gij ondervinden dat er geen noodzaak bestaat om te bezweren wat gij gezegd hebt. Daardoor zult gij ontkomen aan de bedreiging, die bij het derde gebod gevoegd is: De Heere zal niet onschuldig houden dien, die Zijn naam ijdelijk gebruikt.

II. Wij worden vermaand ons als Christenen te onderwerpen aan de beschikkingen der Voorzienigheid. Is iemand onder u in lijden? Dat hij bidde. Is iemand goedsmoeds? Dat hij psalmzinge, vers 13. Onze toestanden in de wereld zijn verschillend, en onze wijsheid is het er ons aan te onder werpen en ons in voorspoed en tegenspoed betamelijk te gedragen. Nu eens zijn wij in lijden, dan weer in vreugde. God heeft het een tegenover het ander gesteld om ons des te beter onze plichten te leren, en om de indrukken, welke daardoor op onze hartstochten en genegenheden gemaakt worden, des te meer te doen dienen tot onze godsvrucht. Droefenissen moeten ons leiden tot het gebed, voorspoed moet ons overvloedig maken in dankzegging. Wel is het gebed niet beperkt tot de tijden van smart, en de dank niet tot de dagen van blijdschap, maar die beide plichten kunnen in die omstandigheden met bijzonder voordeel en tot de gelukkigste doeleinden beoefend worden.

1. In dagen van droefheid is niets geschikter dan het gebed. De persoon, die bedroefd werd, moet zelf bidden en anderen vragen voor hem te bidden. Tijden van droefheid moeten tijden van gebed zijn. Daartoe zendt God droefenissen, opdat wij opgewekt worden om Hem vroeg te zoeken, en opdat zij, die in andere tijden Hem verwaarloosd hebben, er toe gebracht mogen worden nu naar Hem te vragen. De geest is dan het nederigst, het hart is gebroken en teder, en het gebed is Gode het aangenaamst wanneer het komt uit een verslagen, nederigen geest. Droefenissen persen natuurlijk klachten af, en tot wie zullen wij beter klagen dan in het gebed tot God? Het is nodig

onder droefenissen het geloof en de hoop te oefenen, en het gebed is het aangewezen middel om deze beide genaden te verkrijgen en te doen groeien. Is iemand in lijden? Dat hij bidde.

2. In dagen van vreugde en voorspoed is het zingen van psalmen het eigenaardigst. In het oorspronkelijke staat alleen zingen, psalletoo, zonder de bijvoeging van psalmen of enig ander woord, en wij leren uit de geschriften van verscheidenen uit de eerste eeuwen van het Christendom (voornamelijk uit een brief van Plinius, en uit sommige gezegden van Justinianus de Martelaar en van Tertullianus) dat de Christenen gewoon waren lofzangen te zingen in hun gemeentelijke samenkomsten, liederen naar aanleiding van een of ander deel der Schrift, of eigen gedichten. Maar sommigen menen dat Paulus, wanneer hij in de brieven aan de Colossenzen en de Efeziërs de Christenen vermaant om onder elkaar te spreken met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen, psalmois kai humnois kai oodais pnaumatikais, alleen aan liederen uit de Heilige Schrift denkt, daar de psalmen van David verdeeld werden, in het Hebreeuws, in She'oeriem, Tehielliem en Mizmoriem, woorden die juist betekenen wat de apostel opnoemt. Dat moge zijn zo het wil, in elk geval zijn wij hiervan zeker, dat het psalmzingen een evangelisch voorschrift is, en dat onze vreugde een heilige, aan God gewijde vreugde moet zijn. Hier wordt ons aangewezen te zingen ten einde te tonen dat iemand, die in vreugde of voorspoed verkeert, zijn vreugde, bij zich zelven, daardoor moet openbaren. Heilige vreugde betaamt gezinnen en groepen, zowel als gemeenten in haar samenkomsten. Laat ons zingen zijn: een zingen met aangenaamheid in het hart den Heere, en Gode zal zeker deze wijze van verering aangenaam zijn.

III. Bijzondere aanwijzingen worden ons gegeven omtrent zieken, en genezende, vergevende barmhartigheid beloofd bij het naleven van die aanwijzingen. Is iemand ziek onder u, dan:

1. Moet hij tot zich roepen de ouderlingen, presbuteroes têS ekklêsias, herders of dienaren, van de gemeente, vers 14, 15. Den zieken is de plicht opgelegd om te zenden om de dienaren, en van hen hulp en gebed te begeren.

2. Het is de plicht der dienaren voor de zieken te bidden, wanneer die dat begeren en hen daartoe roepen. En dat zij over hem bidden. Hun gebeden moeten op het geval betrekking hebben en hun tussenkomst moet tonen, dat zij medelijden in het onheil gevoelen.

3. In de tijden der wondergenezing werden de zieken gezalfd met olie in den naam des Heeren. Zij, die ophef van de zaak maken, beweren gewoonlijk dat deze zalving met olie de kracht had om wonderen te doen, en dat de instelling ophield toen de tijd der wonderen eindigde. In het Evangelie van Markus lezen wij, dat de apostelen vele zieken met olie zalfden en hen genazen, Markus 6:13. En ons zijn verhalen bewaard gebleven, dat dit in de gemeente nog twee honderd jaren na Christus in praktijk gebracht is, en gevolgd werd door de gave der gezondmaking, maar dat, toen de wondergave ophield, het gebruik afgeschaft werd. De papisten hebben er een sacrament van gemaakt, dat zij het laatste oliesel noemen. Zij gebruiken het, niet om de zieken te genezen, zoals de apostelen deden, maar-gelijk zij over het algemeen in de instellingen hunner kerk tegen de Schrift ingaan-zo schrijven zij hier voor dat die zalving moet toegediend worden aan degenen, die aan den oever des doods staan. De zalving der apostelen bedoelde de genezing der zieken, de paapse zalving moet dienen om de overblijfselen der zonde weg te nemen, en de ziel, naar zij beweren, instaat te stellen om des te beter met de machten in de lucht te kunnen strijden. Ofschoon zij niet, door enig zichtbaar goed gevolg, kunnen bewijzen dat Christus het volgen van deze plechtigheid

goedkeurt, wensen zij toch dat de gemeente geloven zal dat de onzichtbare werking zeer wonderdadig is. Maar het is zeker beter deze zalving met olie geheel achterwege te laten dan haar te veranderen in juist het tegenovergestelde van hetgeen, waarvan in de Schrift sprake is. Sommige Protestanten hebben gemeend dat deze zalving door Christus alleen geoorloofd, maar niet voorgeschreven was. Doch het blijkt uit de woorden van Jakobus, dat zij moest toegepast worden in gevallen, waarbij geloof ter genezing aanwezig was. En sommige Protestanten hebben er uit dat gezichtspunt voor gepleit. Het was geen algemeen gebruik, zelfs niet in den apostolischen tijd, en sommigen hebben gemeend dat het in geen enkel tijdvak geheel is afgeschaft, en dat, waar een buitengewone mate van geloof aanwezig is in den zalvenden persoon en in den zieke, die gezalfd wordt, een buitengewone zegen mag verwacht worden op de naleving van dit voorschrift. Hoe dat zij, op een ding moet hier zorgvuldig gelet worden, en dat is, dat het behoud van den zieke niet toegeschreven wordt aan de zalving met olie, maar aan het gebed. Het gebed des geloofs zal den zieke behouden enz. vers 15. En dus:

4. Het gebed voor den zieke moet uitgaan van en vergezeld zijn van een levend geloof. Daar moet geloof zijn in hem die bidt en in hem voor wie gebeden wordt. In tijden van ziekte kan men niet volstaan met een koud vormelijk gebed, maar heeft het gebed des geloofs kracht.

5. Wij moeten letten op de gevolgen van het gebed. De Heere zal hem oprichten, dat wil zeggen: indien hij iemand is, die vatbaar en geschikt is voor verlossing en indien God voor hem nog werk hier te doen heeft. En zo hij zonden zal gedaan hebben, het zal hem vergeven worden, dat is: wanneer die ziekte hem gezonden is als straf voor zekere bepaalde zonde, dan zal die zonde hem vergeven en hij, ten teken daarvan, opgericht worden. Gelijk Christus tot den geraakte zei: Ga heen en zondig niet meer, opdat u niet iets ergers geschiede, daar wordt aangeduid dat enige bepaalde zonde de oorzaak van zijn ziekte was. De grote zaak, waarom wij dus in tijden van ziekte voor ons of de onzen God zullen bidden, is vergeving van zonden. De zonde is de wortel van den dood en zijn prikkel. Indien de zonde weggenomen is, zullen wij zien dat ook de droefenis in barmhartigheid weggenomen wordt, of anders dat er barmhartigheid zal zijn in haar voortduren. Toen Hizkia, bij de vergeving zijner zonden genezing gevonden had, zei hij: Gij hebt mijne ziel lieflijk omhelsd, dat zij in de groeve der vertering niet kwam, Jesaja 38:17. In ziekte en pijn is gewoonlijk het gebed: O geef mij rust. Herstel mijn gezondheid! Maar ons gebed moet veeleer en hoofdzakelijk zijn: o God, vergeef mijne zonden!

IV. Den Christenen wordt opgedragen: Belijdt elkaar de misdaden en bidt voor elkaar, vers 16. Sommigen menen dat dit bij vers 14 behoort, zodat er staan zou dat de zieken aan de dienaren, die zij lieten roepen om voor hen te bidden, hun zonden moeten belijden. Inderdaad, wanneer iemand overtuigd is dat zijn ziekte een straf voor de een of andere bepaalde zonde is en de genezing van zijn ziekte niet verwachten kan zonder buitengewone smeking tot God om vergeving van die zonden, dan volgt daaruit dat hij zijn zaak moet verhalen aan hen, die voor hem bidden zullen, opdat zij weten wat en op welken grond zij vragen moeten. Maar de belijdenis hier bedoeld is die van den enen Christen aan den anderen, en niet, gelijk de papisten willen, aan een priester. Wanneer mensen elkaar onrecht aangedaan hebben, moet de onrechtvaardige daad beleden worden aan den verongelijkte. Wanneer mensen elkaar in verzoeking gebracht en gezamenlijk in enige boze daad toegestemd hebben, behoren zij elkaar te bestraffen en op te wekken tot berouw. Wanneer er misdaden van algemenen aard gepleegd zijn, waar, door openbaar onheil aangericht werd, dan moeten die ook in het openbaar beleden worden op de wijze, waardoor allen die er aan schuldig

staan, best bereikt worden. En soms is het goed onze fouten aan een bezadigden dienaar of een biddenden vriend te belijden, opdat die ons helpe in het aanroepen van God om barmhartigheid en vergeving. Maar wij moeten niet menen dat Jakobus ons hier beveelt, dat wij alles moeten mededelen wat in ons of in een ander verkeerd is. Doch zover belijdenis nodig is om ons te verzoenen met hen, die vijandig tegenover ons staan, of om het kwaad, anderen aangedaan, te herstellen, of om in ene of andere gewetensvraag helderheid te krijgen en onze ziel tot rust te brengen, zover moeten wij bereid zijn om onze zonden te belijden. En soms kan het ook van groot nut zijn voor Christenen om anderen hun eigenaardige zwakheden en gebreken mede te delen, wanneer zij dat doen kunnen aan iemand van beproefde en innige vriendschap en die hen bijstaan kan in hun gebeden om vergeving van de zonden en macht om ze te bestrijden. Zij, die elkaar de zonden belijden, moeten daarna ook met en voor elkaar bidden. Het dertiende vers beveelt ons voor ons zelven te bidden. Is iemand in lijden, dat hij bidde, het veertiende raadt ons de hulp der dienaren te zoeken, en het zestiende draagt den Christenen in het algemeen op voor elkaar te bidden. Hier worden dus alle soorten van gebed aanbevolen.

V. Het grote voordeel en de uitwerking van het gebed worden verklaard en bewezen. Een krachtig gebed des rechtvaardigen vermag veel, hetzij hij voor zich zelven of voor anderen bidt, getuige het voorbeeld van Elia, vers 17, 18. Hij die bidt moet een rechtvaardig man zijn, niet rechtvaardig in den volstrekten zin van het woord, dat was ook Elia, die ons hier ten voorbeeld gesteld wordt, niet, maar rechtvaardig in Evangelische betekenis, die geen door hem bekende ongerechtigheid bemint of goedkeurt.

Had ik naar ongerechtigheid gezien met mijn hart, de Heere zou niet gehoord hebben, Psalm 66: 18. Het gebed zelf moet krachtig, wèl doordacht, oprecht en vurig zijn. Het moet zijn een uitstorting des harten voor God en voortkomen uit een ongeveinsd geloof. Zulke gebeden vermogen veel. Zij zijn van groot voordeel voor ons zelven en kunnen zeer zegenrijk voor onze vrienden zijn, en wij mogen ons verzekerd houden dat zij Gode aangenaam zijn. Het is goed zulke tot vrienden te hebben, wier gebeden in de ogen Gods iets vermogen. De kracht des gebeds wordt hier bewezen door het voorbeeld van Elia. Dit kan ons aanmoedigen ook in gewone gevallen, want wij mogen bedenken dat Elia was een mens van gelijke bewegingen als wij. Hij was een ijverig en goed, en zeer groot man, maar hij had ook zijne gebreken en was aan zijne hartstochten onderworpen zo goed als alle anderen. In de gebeden moeten wij niet zien op de verdiensten der mensen, maar op de genade Gods. Alleen hierin moeten wij Elia navolgen, dat hij ernstig bad, of zoals er in het oorspronkelijke staat: hij bad een gebed, in den gebede bad hij. Het is niet genoeg een gebed op te zeggen, maar wij moeten in ons gebed bidden. Onze gedachten moeten gevestigd zijn, onze begeerten krachtig en vurig, de genade moet in ons werken, en wanneer wij zo bidden, zal ons gebed iets uitwerken. Elia bad dat het niet mocht regenen, en God hoorde hem in zijn smeking tegen een afgodisch, vervolgend land, zodat het niet regende op de aarde gedurende drie jaren en zes maanden. En hij bad wederom en de hemel gaf regen. Hier zien we dat het gebed de sleutel is, die den hemel sluit en opent. Hierop vinden wij een toespeling in Openbaring 11:6, waar van de twee getuigen gezegd wordt dat zij den hemel sloten, zodat het niet regende. Dit voorval van buitengewone uitwerking des gebeds wordt aan de Christenen meegedeeld om hen aan te moedigen ernstig en aanhoudend in het gebed te zijn. God heeft nooit tot het zaad Jakobs gezegd: Zoek mij tevergeefs! Wanneer Elia door het gebed zulke grote en wondervolle dingen doen kon, dan zullen zeker de gebeden der rechtvaardigen niet ledig wederkeren. Want al is er niet zoveel wonderdadigs in Gods antwoorden op onze gebeden, er is toch evenveel genade in.

VI. De brief eindigt met een waarschuwing om al wat in ons vermogen is te doen voor de bekering en redding van anderen, vers 19, 20. Sommigen beschouwen deze verzen als een zelfverdediging van den apostel omdat hij zo rondborstig en scherp de Joodse Christenen bestraft had voor hun menigvuldige gebreken en dwalingen. En zeker, Jakobus geeft hier een goede reden op, waarom hij zoveel over hun fouten geschreven had, omdat hij daardoor hun zielen kon redden en menigten van zonden bedekken. Maar wij mogen deze woorden niet beperken tot de bekering van hen, die van de waarheid zijn afgeweken en door den apostel tot inkeer gebracht zijn, ook niet tot de pogingen der dienaren van dezelfden aard. Er staat: Indien iemand onder u van de waarheid is afgedwaald en hem iemand bekeert, het doet er niet toe wie hij is, die den ander dien goeden dienst bewijst, hij is daarin een werktuig om een ziel van den dood te redden. Hen, die de apostelen hier broederen noemt, acht hij vatbaar voor dwaling. Het is geen kenteken van wijsheid en heiligheid wanneer iemand er zich op beroemt, dat hij vrij van dwaling is, evenmin wanneer men weigert te erkennen dat men dwaalt. Maar indien iemand dwaalt, al is hij nog zo groot, dan moet ge niet schromen hem zijn dwaling aan te tonen, en al is hij nog zo zwak en gering, gij moogt het niet versmaden hem wijzer en beter te maken. Indien iemand afgedwaald is van de waarheid, dat is van het Evangelie, de grote regel en maatstaf der waarheid, hetzij in leer of in wandel, gij moet beproeven hem tot die waarheid terug te brengen. Dwalingen in leer en leven gaan gewoonlijk samen. Op den bodem van elk wangedrag ligt enige leerstellige misvatting. Er is niemand doorgaand slecht dan door slechte beginselen. Dezulken bekeren is hen van de dwaling huns wegs terugbrengen en hen te verlossen van het boze, waarin zij totnogtoe geleefd hebben. Wij worden niet geroepen om een dwalenden broeder te beschuldigen en tegen hem uit te roepen, niet om over hem onheilen en smaad te brengen, maar om hem te bekeren. En wanneer we, niettegenstaande al onze pogingen daar niet in slagen, dan zijn wij nog niet gerechtigd hem te vervolgen en te verwoesten. Indien wij de werktuigen tot iemands redding mogen zijn, wordt er van ons gezegd dat wij hem bekeren, ofschoon dat voornamelijk en eigenlijk Gods werk is. En ofschoon wij aan de bekering van zondaren niets meer mogen en kunnen doen, toch mogen wij dit doen: bidden om de genade van Gods Geest om hen te bekeren en te veranderen. En zij, die op enige wijze dienstbaar zijn aan de bekering van anderen, mogen bedenken wat daarvan de gezegende gevolgen zullen zijn. Het zal hun tot grote vertroosting in dit leven zijn en hiernamaals hun een kroon verwerven. Hij, die in vers 19 gezegd wordt van de waarheid afgedwaald te zijn, wordt in vers 20 beschreven als iemand, die dwaalt van zijn weg, en wij kunnen ook niet zeggen iemand bekeerd te hebben wanneer wij alleen zijn gevoelens hebben veranderd, de mensen moeten er toe gebracht worden hun wegen te verbeteren en te vernieuwen. Dat is bekering: wanneer een zondaar teruggebracht wordt van de dwaling zijns wegs, niet wanneer hij van de ene partij naar de andere, van de ene denkwijze naar de andere wordt overgevoerd. Hij, die op de rechte wijze een zondaar van de dwaling zijns wegs bekeert, zal een ziel van den dood behouden. Er is ene ziel bij betrokken, en hetgeen gedaan wordt tot redding van een ziel, zal zeker ten goede gekeerd worden. De ziel is het voornaamste gedeelte van den mens, en daarom wordt alleen van hare redding gesproken, maar dat bedoelt de redding van den gehelen mens. De geest zal gered worden van de hel en het lichaam uit het graf, en de gehele mens van den eeuwigen dood. En daarbij, door zulk een bekering van hart en leven, zal hij menigte van zonden bedekken. Deze uitspraak der Schrift is zeer troostrijk. Wij leren hier dat, ofschoon onze zonden vele zijn, ja een menigte, zij evenwel bedekt of vergeven kunnen worden, en dat, wanneer wij ons van de zonden afkeren en die verzaken, zij niet in het gericht tegen ons verschijnen zullen. De mensen mogen hun zonden zoveel toedekken en verontschuldigen als zij willen, er is geen andere afdoende weg om ze waarlijk te bedekken dan het verlaten en verzaken. Sommigen willen uit dezen tekst lezen dat de bekering menigte van zonden zal voorkomen, en al is het een ontwijfelbare waarheid dat de bekering

vele zonden voorkomt in den bekeerde, ook mag men zeggen dat vele zonden voorkomen worden in anderen, op wie hij invloed heeft en met wie hij omgaat. Alles samen genomen: hoe moeten wij er ons op toeleggen om voor de bekering van zondaren de middelen te zijn! Dat zal strekken tot het geluk en de zaligheid van den bekeerde, het zal veel wandaden en veel verspreiding en vermenigvuldiging van zonden voorkomen, het zal bijdragen tot de eer en verheerlijking van God, en het zal machtig onzen troost en zaligheid vergroten ten jongsten dage. Die er velen rechtvaardigen zullen blinken als de sterren, eeuwiglijk en altoos.

DE EERSTE BRIEF VAN PETRUS

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN, VAN DEN EERSTEN ALGEMENEN BRIEF VAN DEN APOSTEL PETRUS.

De heilige canon van de Schrift heeft ons twee brieven bewaard van den apostel Petrus, die een der voornaamste apostelen van Jezus Christus was, en wiens karakter heerlijk aan den dag treedt, zoals het is beschreven in de vier Evangeliën en in de Handelingen der Apostelen; maar zoals het wordt getekend door de papisten en schrijvers der overleveringen, zou hij een man worden, die buitengewoon hoogmoedig en naijverig was. Het staat uit de Schrift vast, dat Simon Petrus een der eersten was van degenen, die onze Heere riep om Zijn discipelen en volgelingen te zijn; dat hij iemand was met buitengewone gaven, zowel van nature als door genade; met grote welsprekendheid, vlug van begrip en moedig om te verrichten wat hij meende dat zijn plicht was. Toen onze Zaligmaker Zijne apostelen riep en hun opdracht hun gaf, was hij de eerste die genoemd werd; en Zijn houding tegenover deze discipel toont dat Hij hem onderscheidde als een der meest-begunstigden onder de twaalven. Vele tekenen van des Heeren genegenheid voor hem, beide gedurende Zijne omwandeling en na Zijne opstanding, zijn ons bekend. Maar omtrent dezen heiligen man worden veel dingen sterk verzekerd, die blijkbaar vals zijn, bijvoorbeeld: dat hem een voorrang en overmacht over de anderen verleend was; dat hij meer was dan hun gelijke; dat hij hun vorst, monarch en soeverein was; dat hij rechtsspraak had over het gehele gezelschap der apostelen, en meer dergelijke fabelen. Er wordt verteld dat hij de enige en algemene herder van de gehele Christelijke wereld was; de enige plaatsvervanger van Christus op aarde; dat hij gedurende meer dan twintig jaren bisschop van Rome geweest is; dat de pausen van Rome hem opvolgden en aan hem een algemeen gezag en rechtsspraak over alle gemeenten en Christenen op aarde ontlenen; en dat dit alles volgens des Heeren instelling en verordening is. Maar Christus gaf hem nooit enigen voorrang van dien aard, verbood dien integendeel nadrukkelijk en gaf juist tegenovergestelde bevelen. De andere apostelen hebben nooit in zulke aanspraken toegestemd. Paulus verklaart dat hij in geen ding beneden de overige apostelen stond, 2 Corinthiërs 11:5 en 12:11. Hier is gen uitzondering van Petrus' voornaamste waardigheid. Paulus zelfs nam de vrijheid hem te bestraffen en weerstond hem in het aangezicht, Galaten 2:11. En Petrus zelf matigde zich nooit iets dergelijks aan, maar noemde zich bescheiden een apostel van Jezus Christus. En schrijvende aan de opzieners der gemeente, rangschikt hij zich zelven nederig met hen op gelijke hoogte. De ouderlingen, die onder u zijn, vermaan ik, die een medeouderling ben, Hoofdstuk 5:1.

Het doel van dezen brief is: I. Aan deze pas-bekeerde Joden de leer van het Christendom duidelijker te verklaren; II. Hen te brengen en te overreden tot een heiligen wandel, in de getrouwe vervulling van alle persoonlijke en familieplichten, waardoor zij hun eigen vrede zouden verzekeren en den laster en smaad van hun vijanden met daden verslaan. III. Hen voor te bereiden op lijden. Dat schijnt zijn voornaamste bedoeling te zijn, want hij gewaagt daarvan in elk hoofdstuk, en moedigt hen door verscheidene bewijsvoeringen aan tot geduld en volharding in het geloof, opdat de vervolgingen en zware onheilen, die over hen zouden komen, hen niet zouden bewegen tot afval van Christus en Zijn Evangelie. Het is opmerkelijk, dat men in geen van deze beide brieven een enkel woord vindt van de verheffing en den hoogmoed des pausen.

HOOFDSTUK 1

1 Petrus, een apostel van Jezus Christus, aan de vreemdelingen, verstrooid in Pontus, Galatie, Kappadocie, Azie en Bithynie,
2 Den uitverkorenen naar de voorkennis van God den Vader, in de heiligmaking des Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus; genade en vrede zij u vermenigvuldigd.
3 Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren, tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden.
4 Tot een onverderfelijke, en onbevlekkelijke, en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u.
5 Die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid, die bereid is, om geopenbaard te worden in den laatsten tijd.
6 In welke gij u verheugt, nu een weinig tijds zo het nodig is bedroefd zijnde door menigerlei verzoekingen;
7 Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof, en eer, en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus;
8 Denwelken gij niet gezien hebt, en nochtans liefhebt, in Denwelken gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde;
9 Verkrijgende het einde uws geloofs, namelijk de zaligheid der zielen.
10 Van welke zaligheid ondervraagd en onderzocht hebben de profeten, die geprofeteerd hebben van de genade, aan u geschied;
11 Onderzoekende, op welken of hoedanigen tijd de Geest van Christus, Die in hen was, beduidde en te voren getuigde, het lijden, dat op Christus komen zou, en de heerlijkheid daarna volgende.
12 Denwelken geopenbaard is, dat zij niet zichzelven, maar ons bedienden deze dingen, die u nu aangediend zijn bij degenen, die u het Evangelie verkondigd hebben door den Heiligen Geest, Die van den hemel gezonden is; in welke dingen de engelen begerig zijn in te zien.
13 Daarom opschortende de lenden uws verstands, en nuchteren zijnde, hoopt volkomenlijk op de genade, die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus.
14 Als gehoorzame kinderen, wordt niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden, die te voren in uw onwetendheid waren;
15 Maar gelijk Hij, Die u geroepen heeft, heilig is, zo wordt ook gijzelven heilig in al uw wandel;
16 Daarom dat er geschreven is: Zijt heilig, want Ik ben heilig.
17 En indien gij tot een Vader aanroept Dengene, Die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens iegelijks werk, zo wandelt in vreze den tijd uwer inwoning;
18 Wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uw ijdele wandeling, die u van de vaderen overgeleverd is;
19 Maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam;
20 Dewelke wel voorgekend is geweest voor de grondlegging der wereld, maar geopenbaard is in deze laatste tijden om uwentwil,
21 Die door Hem gelooft in God, Welke Hem opgewekt heeft uit de doden, en Hem heerlijkheid gegeven heeft, opdat uw geloof en hoop op God zijn zou.
22 Hebbende dan uw zielen gereinigd in de gehoorzaamheid der waarheid, door den Geest, tot ongeveinsde broederlijke liefde, zo hebt elkander vuriglijk lief uit een rein hart;

23 Gij, die wedergeboren zijt, niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende Woord van God.
24 Want alle vlees is als gras, en alle heerlijkheid des mensen is als een bloem van het gras. Het gras is verdord, en zijn bloem is afgevallen;
25 Maar het Woord des Heeren blijft in der eeuwigheid; en dit is het Woord, dat onder u verkondigd is.

De apostel beschrijft de personen, tot wie hij zich richt en groet hen, vers 1-2, zegent God voor hun wedergeboorte tot een levende hoop van eeuwige zaligheid, vers 3-5, toont hun aan dat zij in die hoop op de zaligheid grote reden van blijdschap hebben, ofschoon zij voor een kleine wijle in verdrukking en droefheid verkeren, want de beproeving hun geloofs zal hun onuitsprekelijke vreugde en volheid van heerlijkheid brengen, 6-9. Dit is de zaligheid, die door de profeten voorzegd is en waarin de engelen begerig zijn in te zien, vers 10-12. Hij wekt hen op tot matigheid en heiligheid, hetgeen hij aandringt met de beschouwing van het bloed van Jezus, den onwaardeerbaren prijs van des mensen verzoening, vers 13-21, en tot broederlijke liefde, door de beschouwing van hun wedergeboorte en de uitnemendheid van hun geestelijken staat, vers 21-25.

1 Petrus 1:1-2

In dit opschrift hebben wij drie delen.

I. De schrijver van den brief, genoemd:

1. Bij zijn naam: Petrus. Zijn eerste naam was Simon, en Jezus Christus gaf hem den toenaam Petrus, dat is: Rots, als een beschrijving van zijn geloof, en om te kennen te geven dat hij een uitnemende pilaar in de gemeente Gods zou zijn, Galaten 2:9.

2. Bij zijne bediening: een apostel van Jezus Christus. Het woord betekent: een gezant, een legaat, een boodschapper, iemand die in Christus' naam en tot Zijn werk gezonden is, maar meer bepaald betekent het de hoogste bediening in de Christelijke kerk. God heeft er sommigen in de gemeente gesteld, ten eerste apostelen, 1 Corinthiërs 12:28. Hun waardigheid en voorrang lag hierin. Zij waren onmiddellijk door Christus zelf gekozen, zij waren eerst getuigen en daarna verkondigers van de opstanding van Christus en daardoor van de gehele bedeling des Evangelies, hun gaven waren uitnemend en buitengewoon, zij hadden de macht om wonderen te doen, niet altijd, maar wanneer het Christus behaagde, zij werden geleid in al de waarheid, waren toegerust met den geest der profetie, en zij hadden een uitgebreidheid van macht en rechtsspraak boven alle anderen, iedere apostel was algemene opziener in al de gemeenten en over al de dienaren. Op deze nederige wijze:

A. Bevestigt Petrus zijn eigen karakter als apostel. Leer hieruit dat men wettiglijk erkennen mag en soms gehouden is te bevestigen, de gaven en de genade door God geschonken. Voorwenden wat wij niet zijn is huichelarij, ontkennen wat wij hebben, is ondankbaarheid.

B. Hij vermeldt zijn apostolische bediening als zijn machtiging en roeping om dezen brief aan de gemeente te schrijven. Het betaamt allen, maar vooral dienaren, om wel op te letten welke machtiging en roeping van God tot Zijn werk zij hebben. Dat rechtvaardigt hen tegenover anderen en geeft hun inwendig draagkracht en troost onder alle gevaren en ontmoedigingen.

II. De personen, aan wie de brief gericht is, dezen worden beschreven naar:

1. Hun uitwendigen toestand: De vreemdelingen, verstrooid in Pontus, Galatië, Cappadocië, Azië en Bithynië. De meesten hunner waren Joden en wellicht afstammelingen van de Joden, die naar Babel gevoerd waren, maar vandaar naar de steden van Klein-Azië overgebracht op bevel van Antiochus, den koning van Syrië, ongeveer tweehonderd jaren voor Christus. Het is zeer waarschijnlijk, dat de apostel onder hen verkeerd had en zij door hem bekeerd waren, aangezien hij de apostel der besnijdenis was, en dat hij hun daarna dezen brief schreef uit Babylon, waar in dien tijd een menigte Joden woonden. Hun omstandigheden waren toen arm en bedroevend.

A. De beste van Gods dienaren kunnen, door de hardheid der tijden en door Goddelijke beschikking, verstrooid worden en gedwongen om hun vaderland te verlaten. Zij, welken de wereld niet waardig is, worden meermalen genoodzaakt in de bergen, in de holen en spelonken der aarde te dwalen.

B. Wij moeten vooral achting hebben voor de verstrooide, vervolgde dienstknechten Gods. Zij waren de voorwerpen van des apostels bijzondere zorg en medelijden. Wij behoren onze achting te bepalen naar de voortreffelijkheid en de behoefte der heiligen.

C. De godvrezenden moeten niet gewaardeerd worden naar hun uitwendigen toestand. Hier was een groep van uitnemende mensen, door God bemind, en toch vreemdelingen, verspreid over en arm naar de wereld, het oog van God was op hen in hun verstrooiing, en de apostel was teder zorgzaam om hun te schrijven tot hun bestuur en vertroosting.

2. Zij worden beschreven naar hun geestelijken toestand. De uitverkorenen naar de voorkennis van God den Vader. Men kan uitverkoren worden tot ene bediening, zo was Saul de man, dien God uitverkoren had om koning over Israël te zijn, 1 Samuel 10:24, en onze Heere zegt tot Zijne apostelen: Heb Ik niet u twaalf uitverkoren? Johannes 6:70. Men kan uitverkoren worden tot een kerkstaat, om bijzondere voorrechten te genieten, op die wij ze was Israël Gods uitverkorene, Deuteronomium 7:6 :Gij zijt een heilig volk den Heere uwen God, u heeft de Heere uw God verkoren, dat gij Hem een volk des eigendoms zoudt zijn uit alle volken, die op den aardbodem zijn. Ook kan men uitverkoren zijn tot de eeuwige zaligheid: God heeft u van den beginne verkoren tot zaligheid, door heiligmaking des Geestes en het geloof in de waarheid. Van de laatste uitverkiezing wordt hier gesproken, van Gods genadig besluit om sommigen te redden en hen, in Christus, door de verordende middelen tot het eeuwige leven te brengen..

a. Deze uitverkiezing wordt gezegd te zijn naar de voorkennis van God. Voorkennis kan hier in tweeërlei betekenis opgevat worden.

Ten eerste als louter voorwetenschap, voorzien, vooruit verstaan, dat zo iets en zo iets zal gebeuren. Zo weet de sterrenkundige vooruit nauwkeurig wanneer een zonsverduistering zal plaatsgrijpen. Die soort van voorkennis is in God, die naar Zijn welbehagen alle dingen ziet die er waren, er zijn of er zullen zijn. Maar zulk een voorwetenschap is niet de oorzaak, waarom een ding zo en niet anders is, ofschoon het eens zeker zo wezen zal, gelijk de sterrenkundige, die de verduistering van tevoren ziet, daarom nog niet die verduistering veroorzaakt.

Ten tweede. Voorkennis kan betekenen: raad, vaststelling en goedkeuring. Hij dan door den bepaalden raad en voorkennis Gods overgeleverd zijnde, Handelingen 2:23. De dood van Christus was niet alleen voorzien, maar voor-verordineerd (zie vers 20). Zo moet het hier opgevat worden, verkoren naar den raad, voorbeschikking en vrije genade Gods.

b. Hier wordt bijgevoegd: naar de voorkennis van God den Vader. De Vader is de eerste Persoon in de gezegende Drie-eenheid. Er bestaat rang tussen die drie Personen, ofschoon geen meerderheid. Zij zijn elkaar gelijk in macht en heerlijkheid, en er is volmaakte overeenstemming ten aanzien van hun werken. Zo wordt in de zaak van des mensen verzoening, de verkiezing voornamelijk toegeschreven aan God den Vader, de verzoening aan den Zoon, de heiligmaking aan den Heiligen Geest, ofschoon in elk van deze handelingen de ene Persoon niet zo uitsluitend bezig is, dat daardoor de beide andere er niet in betrokken zijn. Hierdoor worden de Personen der Drie-eenheid ons duidelijker ontdekt en wordt ons geleerd wat wij meer bepaald aan ieder hunner verplicht zijn.

B. Zij werden verkoren in de heiligmaking des Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus. Het einde en laatste resultaat van de verkiezing is eeuwig leven en zaligheid, maar alvorens die kunnen voltooid zijn, moet iedere uitverkorene geheiligd worden door den Geest en gerechtvaardigd door het bloed van Jezus. Gods besluit voor de zaligmaking der mensen werkt altijd door heiligmaking des Geestes en besprenging met het bloed van Jezus. Door heiligmaking moet hier niet verstaan worden alleen een bondsgenootschappelijke heiligmaking, maar een werkelijke, die een aanvang neemt in de wedergeboorte, waardoor wij naar het evenbeeld Gods vernieuwd en nieuwe schepselen gemaakt worden, en geleid tot dagelijkse oefening in de heiligheid, in het meer en meer doden van onze zonden, en in het voor God naleven van al onze Christelijke plichten. Dat wordt hier begrepen in het woord gehoorzaamheid, waarmee al onze Christelijke plichten bedoeld zijn. Door den Geest menen sommigen dat de apostel bedoeld heeft den geest des mensen als voorwerp der heiligmaking. De wettelijke of typische heiligmaking ging niet verder dan de reiniging des vlezes, maar de Christelijke bedeling legt beslag op den geest des mensen en reinigt dien. Anderen, met meer reden, denken dat door den Geest bedoeld wordt de Heilige Geest als werker van onze heiligmaking. Hij vernieuwt den geest, doodt de zonden, Romeinen 8:13, en brengt Zijn gezegende vruchten in de harten der Christenen voort, Galaten 5:22, 23. Deze heiligmaking door den Geest sluit het gebruik der middelen in. Heilig hen in Uwe waarheid, Uw Woord is de waarheid, Johannes 17:17.

Tot gehoorzaamheid. Dit woord, zoals blijkt in de vertaling, slaat terug op hetgeen voorafgaat, en geeft te kennen het doel der heiligmaking, dat is: opstandelingen terug te brengen tot gehoorzaamheid, tot onbeperkte gehoorzaamheid, gehoorzaamheid aan het Evangelie en de waarheid van Christus. Gij hebt uwe zielen gereinigd in de gehoorzaamheid der waarheid, vers 22.

C. Zij werden ook uitverkoren tot besprenging des bloeds van Jezus Christus. Zij werden door Gods besluit aangewezen om door den Geest heilig gemaakt en door de verdiensten des bloeds van Christus gereinigd te worden. Hier is een duidelijke heen wijzing naar de zinnebeeldige besprenging met bloed onder de wet, en deze spreekwijze werd door de Joodse bekeerlingen zeer goed begrepen. Het bloed van de slachtoffers moest niet alleen vergoten maar ook gesprengd worden, om aan te duiden dat de afgeschaduwde zegeningen op de offeraars toegepast en hun geschonken werden. Zo werd het bloed van Christus, de grote en algenoegzame offerande, afgeschaduwd door de wettelijke offeranden, niet alleen vergoten, maar moet ook gesprengd en meegedeeld worden aan ieder van deze uitverkoren Christenen, opdat zij door het geloof in Zijn bloed vergeving van zonden verkrijgen zouden, Romeinen 3:25. Dit bloed der besprenging rechtvaardigt voor God, Romeinen 5:9, bezegelt het verbond tussen God en ons, waarvan des Heeren avondmaal het teken is, Lukas 22:20, reinigt van alle zonden, 1 Johannes 1:7, en ontsluit ons den hemel, Hebreeën 10:19.

a. God heeft sommigen uitverkoren tot het eeuwige leven, sommigen, niet allen, personen, geen hoedanigheden.

b. Allen, die uitverkoren zijn ten eeuwigen leven als het doel, werden uitverkoren tot gehoorzaamheid als het middel.

c. Tenzij iemand is heilig gemaakt door den Geest en besprengd met het bloed van Christus, zal hij geen ware gehoorzaamheid in zijn leven betonen.

d. Er is toestemming en samenwerking van al de Personen in de Drie-eenheid in de redding der mensen, en hun daden vullen elkaar aan, de Vader verkiest, de Heilige Geest heiligt tot gehoorzaamheid en de Zoon verzoent en besprengt met Zijn bloed.

e. De leer der Drie-eenheid ligt als grondslag voor allen geopenbaarden godsdienst. Wanneer men de werkelijke Godheid van den Zoon en den Heiligen Geest ontkent, verminkt men de verzoening door den een en de genadige werkingen van den ander, en verwoest daardoor den grondslag van zijn zaligheid en vertroosting.

III. Thans volgt de groet. Genade en vrede zij u vermenigvuldigd.

1. Genade, de vrije gunst van God met al haar eigenaardige uitwerking van vergeving, genezing, bijstand en zaligmaking.

2. Vrede, alle soorten van vrede mogen hieronder verstaan worden, huiselijke, maat- schappelijke vrede, vrede in de gemeente, en geestelijke vrede met God, benevens het gevoel daarvan in ons geweten.

3. Hier is het gebed, met betrekking tot deze zegeningen, dat zij mogen vermenigvuldigd worden, hetgeen inhoudt dat deze Christenen reeds in meerdere of mindere mate in het bezit van deze zegeningen waren, en hij wenst hun toe de voortduring, vermeerdering en volmaking daarvan. Wij leren hieruit:

A. Zij, die geestelijke zegeningen zelf bezitten, verlangen ernstig naar de mededeling daarvan aan anderen. De genade Gods is een edelmoedig, en niet een zelfzuchtig beginsel.

B. De beste zegeningen, die wij voor ons zelven en voor anderen kunnen verlangen, zijn genade en vrede, en de vermenigvuldiging daarvan, en daarom maken de apostelen dat zo dikwijls, aan het begin en het einde hunner brieven, den inhoud van hun gebeden.

C. Deugdelijke vrede kan niet genoten worden waar geen ware genade is, eerst genade dan vrede. En vrede zonder genade is enkel dwaasheid, maar genade kan waarlijk aanwezig zijn waar tijdelijk geen werkelijke vrede is. Heman werd door schrik verbijsterd en Christus zelf was eens in angst.

D. De vermeerdering van genade en vrede, evenals het beginsel daarvan, komt van God. Waar Hij ware genade geeft zal Hij meer genade geven, en ieder godvruchtige begeert ernstig voor zich zelven en voor anderen de versterking en vermeerdering van deze zegeningen.

1 Petrus 1:3-5

Wij komen nu tot den inhoud van den brief, welke aanvangt met:

I. Een verheerlijking van de waardigheid en het geluk van den toestand dezer gelovigen, gebracht in den vorm van een dankzegging aan God. Andere brieven beginnen op gelijke wijze, zie b.v. 2 Corinthiërs 1:3, Efeziërs 1:3. Wij hebben hier:

1. Den plicht van God te loven. Iemand looft God door de juiste erkenning van Zijn voortreffelijkheid en gelukzaligheid.

2. Het voorwerp van dezen lof omschreven door Zijne betrekking tot Jezus Christus: De God en Vader van onzen Heere Jezus Christus. Hier zijn drie namen voor dezelfden persoon, doelende op Zijn drievoudige bediening,

A. Hij is de Heere, de algemene koning en soeverein.

B. Jezus, een priester of Zaligmaker.

C. Christus, een profeet, gezalfd met den Geest en voorzien van al de gaven, nodig voor de onderrichting, leiding en redding Zijner gemeente. Deze God, die zo geloofd wordt, is de God van Christus naar Zijn menselijke natuur, en Zijn Vader naar Zijn goddelijke natuur.

3. De redenen, die ons roepen tot den plicht om God te loven, worden samengevat in Zijn grote barmhartigheid. Al onze zegeningen zijn wij verschuldigd aan Gods barmhartigheid en niet aan onze verdiensten, met name onze wedergeboorte. Hij heeft ons wedergeboren, en dat vereist onze dankzegging aan God, voornamelijk wanneer wij letten op de vrucht, die daardoor in ons voortgebracht wordt, die uitnemende genade der hope, en dat niet zulk een ijdele, dode, vergankelijke hope als de wereldlingen en huichelaars hebben, maar een levende, sterke, levendmakende en duurzame hoop, zoals de hoop behoort te zijn van hen, die bouwen op zulk een deugdelijken grondslag als de opstanding van Jezus Christus uit de doden.

A. De toestand van den waren Christen is nooit zo slecht, of hij heeft nog grote reden om God te loven. Gelijk een zondaar altijd reden heeft om te treuren, al is zijn uitwendige toestand nog zo voorspoedig, zo hebben de godvrezenden, ook temidden van hun zwaarste moeilijkheden, reden om zich te verheugen en God te loven.

B. In onze gebeden en lofzeggingen moeten wij ons tot God wenden als de Vader van onzen Heere Jezus Christus, het is alleen door Hem, dat wij en onze gebeden aangenomen worden.

C. De beste mensen danken hun beste zegeningen aan de overvloedige barmhartigheid Gods. Al het kwaad in deze wereld komt uit de zonden der mensen, al het goede komt uit Gods barmhartigheid. Uitdrukkelijk de wedergeboorte wordt toegeschreven aan de overvloedige barmhartigheid Gods, en evenzo al het andere, wij bestaan uitsluitend door Gods barmhartigheid. Omtrent de natuur der wedergeboorte, zie Johannes 3:3.

D. Wedergeboorte geeft een levende hoop van eeuwig leven. Iedere onwedergeborene is een hopeloos schepsel, al wat hij beweert van hoop is slechts zelfvertrouwen en aanmatiging. De rechte Christelijke hoop is wat iemand wordt door de wedergeboorte uit den Geest van God, zij is niet uit de natuur, maar uit vrije genade. Zij, die wedergeboren zijn tot een nieuw en geestelijk leven, zijn geboren tot een nieuwe en geestelijke hoop.

E. De hoop des Christens heeft deze voortreffelijkheid, dat zij een levende hoop is. De hope des eeuwigen levens in den waren Christen is een hoop, die hem levend houdt, hem verlevendigt, hem ondersteunt en hem naar den hemel geleidt. De hoop versterkt en bezielt hem tot handelen, tot lijdzaamheid, tot kracht en tot volharding tot den einde. De bedrieglijke hoop van den onwedergeborene is ijdel en vergankelijk, de huichelaar en zijne hoop sterven en vergaan tezamen, Job 27:8.

F. De wederopstanding van Jezus Christus uit de doden is de grond en het fondament van de Christelijke hoop. De wederopstanding van Christus is de daad des Vaders als Rechter, en des Zoons als overwinnaar. Zijn opstanding toont dat de Vader Zijn dood aanneemt als volle kwijting van onzen losprijs, dat Hij dood, graf en al onze geestelijke vijanden overwon, en daardoor is zij de zekerheid van onze eigen opstanding. Er bestaat een onverbreekbare vereniging tussen Christus en Zijne kudde, zij staan op door kracht van Zijne verrijzenis als hun hoofd, nog meer dan door Zijn macht als rechter. Wij zijn met Christus opgewekt, Colossenzen 3:1. In dit alles samengenomen hebben de Christenen twee vaste en deugdelijke grondslagen, waarop zij hun hoop op een eeuwig leven bouwen.

II. Na God geloofd te hebben voor de nieuwe geboorte van de Christenen, en voor de hoop op een eeuwig leven, gaat de apostel voort met de beschrijving van dat leven onder het beeld van een erfenis, de meest-eigenaardige wijze van spreken tot deze mensen, want zij waren arm en werden vervolgd, misschien verjaagd van den erfgrond, waarop zij geboren waren. En om hun droefheid te lenigen zegt hij, dat zij opnieuw geboren zijn tot een nieuwe erfenis, oneindig beter dan die, welke zij verloren hadden. Bovendien: de meesten hunner waren Joden en gevoelden dus grote liefde voor het land Kanaän, als het land hunner erfenis, door God zelf voor hen bestemd, en verdreven te worden uit deze erfelijke woonplaats werd als een zwaar oordeel des Heeren beschouwd, 1 Samuel 26:19. Om hen onder dit alles te troosten herinnert hij hen, dat een betere erfenis voor hen in de hemelen bewaard wordt, ene waarvan het land Kanaän niet meer dan de schaduw was. Merk hier op:

1. De hemel is de ontwijfelbare erfenis van al de kinderen Gods, allen, die wedergeboren zijn, werden geboren tot een erfenis, gelijk iemand zijn kind tot zijn erfgenaam maakt. De apostel stelt vast: Zo wij kinderen zijn, dan zijn wij erfgenamen, Romeinen 8:17. God schenkt Zijn gaven aan allen, maar de erfenis alleen aan Zijn kinderen: aan hen die door wedergeboorte Zijn zonen en dochters zijn, zij alleen ontvangen de belofte der hemelse erfenis, Heb. 9:15. Deze erfenis is niet onze verdienste, maar des Vaders gave, geen beloning maar gift uit genade, welke ons eerst kinderen maakt en daarna deze erfenis aan ons bevestigt door een welgeordend en onveranderlijk verbond.

2. De onvergelijkelijke voortreffelijkheden van deze erfenis, vier in getal.

A. Zij is onverderflijk, en daarin is zij haar Gever gelijk, die den onverderflijken God genoemd wordt, Romeinen 1:23. Alle verderf is een verandering van beter tot minder, maar de hemel is zonder verandering en zonder einde, het huis is eeuwig in de hemelen en de bewoners zullen er eeuwig blijven, want het verderflijke zal de onverderflijkheid aandoen, 1 Corinthiërs 15:53.

B. Deze erfenis is onbevlekkelijk, gelijk de hogepriester, die haar nu aanvaard heeft, die genoemd wordt heilig, onnozel en onbesmet, Hebreeën 7:26. Zonde en ellende, de twee grote bevlekkingen, die de wereld ontreinigen en haar schoonheid verwoesten, hebben daar geen plaats.

C. Zij is onverwelkelijk, en behoudt altijd haar frisheid en schoonheid, zij blijft zonder te verouden, zij onderhoudt en verheugt eeuwig de heiligen, die haar bezitten, zonder enigen afkeer.

D. Zij wordt in de hemelen voor u bewaard. Daaruit leren wij:

a. Dat zij een heerlijke erfenis is, want zij is in de hemelen, en al wat daar is, is heerlijk, Efeziërs 1:8.

b. Dat zij zeker is, zij ligt in de andere wereld, veilig bewaard tot wij komen om haar in bezit te nemen.

c. De mensen, voor wie zij bewaard wordt, zijn hier niet bij hun namen, maar bij hun karakter genoemd, voor u, of voor ons, voor ieder die wedergeboren is tot een levende hoop. De erfenis wordt bewaard voor hen, en alleen voor hen, de overigen zullen allen voor eeuwig buitengesloten worden.

III. Deze erfenis wordt beschreven als toekomstig, zij is door tijd en plaats van ons verwijderd. De apostel onderstelt dat enige ongerustheid of twijfel in de harten dezer mensen kan ontstaan, of zij misschien haar zouden missen. Zij konden denken: "Ofschoon de erfenis in den hemel veilig is, zijn wij nog op aarde, blootgesteld aan een menigte verzoekingen, ellenden en zwakheden. Zijn wij er wel zeker van, dat wij eenmaal tot die erfenis komen zullen?" Hierop antwoordt hij dat zij veilig bewaard en naar de erfenis heen geleid worden, zij zouden bewaard worden voor alle verwoestende verzoekingen en aanvallen, waardoor hun veilige aankomst in het eeuwige leven zou kunnen verhinderd worden. De erfgenaam van enig werelds goed heeft de verzekering niet dat hij zal leven om dat te genieten, maar de erfgenamen van den hemel zullen zeker veilig tot het bezit daarvan geleid worden. De zegening, die hier beloofd wordt, is bewaring.

Gij wordt bewaard, die dat doet is God, het middel in ons, waarvan Hij daartoe gebruik maakt, is ons eigen geloof, het doel waartoe wij bewaard worden is de zaligheid, en de tijd, waarin wij het zalige einde en den goeden uitslag daarvan zullen zien, is de laatste tijd.

1. Zo teder is de zorg van God voor Zijn volk, dat Hij hun niet alleen genade geeft, maar hen voor de heerlijkheid bewaart. Dat bewaard blijven toont aan dat er gevaar is, maar ook verlossing, zij zullen aangevallen maar niet overmocht worden.

2. De bewaring van den wedergeborene ten eeuwigen leven is het werk van Gods kracht. Het werk is zo groot, onze vijanden zijn zo talrijk, onze eigen gebreken zo vele, dat onder dat alles alleen een

almachtige kracht de ziel bewaren kan, en daarom zegt de Schrift ons dikwijls, dat de verlossing van den mens alleen aan de goddelijke kracht te danken is, 2 Corinthiërs 12:9, Romeinen 14:4.

3. De bewaring door Gods kracht sluit des mensen pogingen en zorg voor zijn eigen zaligheid niet uit, hier vinden wij de kracht van God en het geloof van den mens. Dat wijst op een ernstige begeerte naar de zaligheid, een vertrouwen op Christus overeenkomstig Zijn uitnodiging en beloften, een levendige zorg om alles te doen wat Gode welbehaaglijk is en alles te laten wat Hem mishaagt, een afkeer van de verzoekingen, een uitzicht op de vergelding des loons, en volhardenden ijver in het gebed. Door zulk een lijdzaam, werkzaam, overwinnend geloof worden wij, onder bijstand van de goddelijke genade, bewaard tot de zaligheid, het geloof is een zegevierende bewaring van de ziel door den staat van genade heen naar den staat van eeuwige heerlijkheid.

4. Deze zaligheid is bereid om geopenbaard te worden in den laatsten tijd. Hier worden met het oog op de zaligheid der heiligen drie dingen aangeroerd.

A. Zij is nu bereid, gereedgemaakt, en wordt voor hen in den hemel bewaard.

B. Ofschoon zij nu reeds bereid is, blijft zij in grote mate thans nog verborgen en niet geopenbaard, niet alleen voor de onwetende, blinde wereld, die nooit naar haar vraagt, maar ook voor de erfgenamen dier zaligheid zelven.

Het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen, 1 Johannes 3:2.

C. Zij zal ten volle en geheel geopenbaard worden in den laatsten tijd, op den groten dag des oordeels. Het leven en de onverderflijkheid zijn nu aan het licht gebracht door het Evangelie, maar dat leven zal meer volledig geopenbaard worden bij den dood, wanneer de ziel zal worden toegelaten in de tegenwoordigheid van Christus en Zijne heerlijkheid zal aanschouwen, en bovendien zal er een nadere en volkomen openbaring van de volheid en overtreffende mate van der heiligen gelukzaligheid geopenbaard worden ten laatsten dage, wanneer hun lichamen opgewekt en met hun zielen herenigd zullen worden, en het oordeel over mensen en engelen zal gesproken worden, en Christus Zijne dienaren in het openbaar ten aanschouwe van het heelal zal eren en goedkeuren.

1 Petrus 1:6-9

De eerste woorden, in welken, slaan terug op hetgeen de apostel gezegd heeft omtrent de uitnemendheid van hun tegenwoordigen toestand en hun grote verwachtingen voor de toekomst.

In dezen verheugt gij u nu, een weinig tijds, zo het nodig is, bedroefd zijnde door menigerlei verzoekingen, vers 6.

I. De apostel erkent, dat zij in grote droefheid zijn, maar houdt hun verscheidene dingen voor ter verzachting van hun smarten.

1. Ieder gezond Christen heeft veel, waarover hij zich grotelijks verheugen kan. Grote blijdschap bevat meer dan een inwendige kalmte van geest of gevoel van vertroosting, zij toont zich in houding en gedrag, maar vooral in lof en dankbaarheid.

2. De voornaamste vreugde van een goed Christen ontspringt uit geestelijke en hemelse dingen, uit zijn betrekking tot God en den hemel. In deze verheugt ieder waar Christen zich grotelijks, zijn vreugde ontspringt uit zijn schat, die uit veel uitnemends bestaat en waarvan hij zeker is.

3. De beste Christenen, zij die reden hebben om zich grotelijks te verblijden, kunnen toch in grote droefheid verkeren door menigerlei verzoekingen. Alle soorten van tegenspoed zijn verzoekingen of beproevingen des geloofs, van het geduld en van de standvastigheid. Zelden komen zij alleen, ze zijn menigvuldig en van allerlei aard, en de uitwerking is grote droefheid. Als mensen zijn wij aan verschillende droefheden van persoonlijken en anderen aard onderhevig. Als Christenen onderwerpt onze plicht jegens God ons aan menigerlei smart, terwijl ons medelijden voor de ellendigen, de oneer God aangedaan, de onheilen van Zijne gemeente, het verloren gaan van velen door hun eigen dwaasheid en de goddelijke gerechtigheid, in een edelmoedig en godvrezend hart veel smart verwekken. Het is mij een grote droefheid en een gedurige smart, Romeinen 9:2.

4. De droefenissen en smarten der godvrezenden zijn slechts van korten duur, een kleine wijle tijds, ofschoon zij zeer hevig kunnen zijn, duren zij niet lang. Het leven zelf duurt slechts kort, en de smarten kunnen het niet overleven, de korte duur van een droefenis tempert haar hevigheid in grote mate.

5. Grote droefheid is dikwijls nodig voor het welzijn van een Christen. Gij zijt in droefheid, zo het nodig is, God bedroeft de Zijnen niet van harte, maar handelt met overleg naarmate ons nodig is. Het is niet alleen nuttig of geschikt, maar beslist noodzakelijk, zoals het woord te kennen geeft, en daarom moet niemand bewogen worden door de menigerlei verzoekingen. Want gijzelf weet dat wij hiertoe gesteld zijn, 1 Thessalonicenzen 3:3. Deze beproevingen, die hevig kunnen zijn, komen nooit dan wanneer wij ze nodig hebben en duren nooit langer dan wij ze behoeven.

II. Hij toont het einde van hun droefenissen aan en de reden van hun vreugde zolang zij duren, vers 7. Het doel van de beproevingen der godvrezenden is de beproeving huns geloofs. De aard van deze beproeving is dat zij veel kostelijker is dan die van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt. De uitwerking van de beproeving zal zijn tot lof en eer en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus.

1. De droefenissen van ernstige Christenen zijn bestemd voor de beproeving van hun geloof. Gods bedoeling in het bedroeven van de Zijnen is hun verbetering, niet hun verwoesting, hun voordeel, niet hun ondergang. Ene beproeving is, gelijk het woord aanduidt, het instellen van een onderzoek op iemand, door enige droefenis, om de waarde en de kracht van zijn geloof te leren kennen. Deze proef wordt voornamelijk op het geloof genomen meer dan op enige andere deugd, omdat de beproeving van het geloof waarlijk tevens de proef is van al het overig goede in ons. Ons Christendom hangt van ons geloof af, indien dat ontbreekt, is er geen ander geestelijk goeds in ons. Christus bad voor dezen apostel dat zijn geloof niet mocht ophouden, indien dat bevestigd werd, zou al het andere stand houden, het geloof der godvrezenden wordt beproefd opdat zij zelven daar den troost, God de heerlijkheid en anderen den zegen mogen hebben.

2. Een beproefd geloof is veel kostelijker dan beproefd goud. Hier is een dubbele vergelijking, van geloof met goud en van de beproeving van het ene met die van het andere. Goud is het kostbaarste, zuiverste, nuttigste en duurzaamste van alle metalen, en diezelfde plaats bekleedt het geloof onder de Christelijke deugden. Het houdt stand tot het de ziel in den hemel gebracht heeft en eindigt in eeuwige verheerlijking van God. De beproeving des geloofs is kostelijker dan die van het goud, beide dienen tot zuivering, afscheiding van het schuim en ontdekking van de deugdelijkheid der beproefde dingen. Goud vermeerdert niet door de vuurproef, maar neemt eer af, doch het geloof wordt bevestigd, verbeterd en vermenigvuldigd door den tegenstand en de droefenissen, die het ontmoet. Goud vergaat ten laatste, het goud hetwelk vergaat, maar dat doet het geloof nooit. Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude, Lukas 22:32.

3. De beproeving des geloofs zal bevonden worden te zijn tot prijs, en eer, en heerlijkheid. Eer is gewoonlijk die achting en waardschatting, welke de een voor den ander gevoelt, en zo zullen God en mensen de heiligen eren. Lof of prijs is de uitdrukking van die achting, en zo zal Christus in dien groten dag tot de Zijnen zeggen: Komt, gij gezegenden Mijns Vaders! Heerlijkheid is de glans, waarmee iemand, die zo geëerd wordt en wie zulke lof gegeven wordt, in den hemel straalt. Heerlijkheid, en eer, en vrede een iegelijk die het goede werkt, Romeinen 2:10. Indien een beproefd geloof lof, en eer en heerlijkheid werkt, dan moet zulks het geloof ons aanbevelen als veel kostelijker dan het goud. ofschoon het aangevallen en beproefd wordt door droefenissen. Dat blijft waar, hetzij wij het waarderen naar zijn tegenwoordig nut, hetzij naar den einduitslag, alhoewel dat der wereld voor ongelooflijk voorkomt.

4. Jezus Christus zal weer verschijnen in heerlijkheid, en dan zullen Zijne heiligen met Hem verschijnen en hun deugden zullen schitterend uitkomen. En hoe meer zij beproefd geworden zijn des te meer zal hun heerlijkheid dan blinken. De beproeving zal spoedig voorbij zijn, maar de lof en de eer en de heerlijkheid zullen eeuwig blijven. Dit moet ons met onze tegenwoordige droefenissen verzoenen, want zij werken ons een gans zeer uitnemend gewicht van eeuwige heerlijkheid.

III. Hij prijst het geloof van deze eerste Christenen, voornamelijk om twee redenen.

1. De uitnemendheid van zijn voorwerp, den ongezienen Jezus. De apostel had onzen Heere in het vlees gezien, maar deze verstrooide Joden niet, en toch geloofden zij in Hem, vers 8. Het is een ding te geloven dat God bestaat, of dat Christus bestaat (dat doen de duivelen ook), en een ander ding in Hem te geloven met gewillige toewijding, onderwerping en verwachting van al het door Hem beloofde goed.

2. Twee ondubbelzinnige uitwerkingen van hun geloof: liefde en vreugde, en wel een vreugde zo groot, dat ze alle beschrijving te boven gaat. Gelovende verheugt gij u met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde, vers 8.

A. Het geloof des Christens vestigt zich op dingen, die wel geopenbaard zijn maar niet gezien worden. Onze zinnen bepalen zich tot zichtbare, tegenwoordige dingen. De rede is een hogere gids, die kan door zekere onderzoekingen indringen in de werkingen van de oorzaken en de zekerheid van aanstaande voorvallen. Maar het geloof stijgt veel hoger en geeft ons zekerheid van een overvloed van bijzonderheden, die rede en zintuigen nooit konden vinden. Het doet dat door de openbaring, en is zo een bewijs van de dingen, die niet gezien worden.

B. Oprecht geloof blijft nooit alleen, maar brengt een sterke liefde tot Jezus Christus voort. Ware Christenen hebben Jezus oprecht lief omdat zij in Hem geloven. Deze liefde openbaart zich door de hoogste achting voor Hem, innige begeerte naar Hem, gewilligheid om ontbonden en met Hem te zijn, heerlijke gedachten, gaarne-verrichte diensten, met vreugde ondergaan lijden enz.

C. Waar oprecht geloof en liefde voor Christus zijn, daar is, of behoort te zijn: onuitsprekelijke en heerlijke vreugde. Deze vreugde is onuitsprekelijk, zij kan niet onder woorden gebracht worden, zij wordt alleen door een proefondervindelijk gevoel gekend, zij is heerlijk, vol van den hemel. Er is veel van den hemel en van de toekomstige heerlijkheid in de tegenwoordige vreugde van gevorderde Christenen, hun geloof verzet de oorzaken van smart en geeft de beste reden voor vreugde. Ofschoon de godvrezenden soms in duisternis wandelen, is dat dikwijls te wijten aan hun eigen misstappen en onwetendheid, of aan een vreesachtige en neerslachtige geestesgesteldheid, of aan enige zondige daad, die pas begaan werd, of aan enige zeer droeve gebeurtenis, die hun voor het ogenblik hun troost ontneemt. Toch hebben zij reden om zich in den Heere te verheugen en zich te verblijden in den God huns heils, Habakuk 3:18. Wel mochten deze eerste Christenen zich met onuitsprekelijke vreugde verblijden, want dagelijks verkregen zij het einde huns geloofs, de zaligheid hunner zielen, vers 9.

a. De zegen, dien zij ontvingen, was: de zaligheid hunner zielen (het edelste deel van den mens voor den gehelen mens genoemd), welke zaligheid hier genoemd wordt het einde huns geloofs, het doel waarin het geloof eindigt, het geloof helpt de ziel zalig maken, dan heeft het zijn werk gedaan en eindigt voor eeuwig.

b. Hij spreekt van den tegenwoordigen tijd. Nu ontvangt gij werkelijk het einde uws geloofs enz.

c. Het hier gebruikte woord doelt op de spelen, waarbij de overwinnaar verkreeg of wegdroeg van den scheidsrechter een kroon of beloning, die hij in zegepraal tentoon droeg. Zo was de zaligheid der zielen de prijs, dien deze Christenen zochten, de kroon waar zij naar streefden, het doel dat zij beoogden, dat elke dag nader en meer binnen hun bereik kwam. Leer hieruit: Ten eerste. Ieder gelovig Christen ontvangt dagelijks de zaligheid zijner ziel, zaligheid is een blijvend ding, dat in dit leven begint, door den dood niet onderbroken wordt en voortduurt in alle eeuwigheid. Deze gelovigen hadden de beginselen des hemels in hun bezit van heiligheid en hemelse gezindheid, in hun deugden en gemeenschap met God, in de eerstelingen der erfenis en het getuigenis van den Heiligen Geest. Dat was genadig zo beschikt voor deze bedroefden, in de wereld waren zij aan de verliezende zij, maar de apostel herinnert hun wat zij zullen ontvangen en ontvingen, terwijl zij al de

mindere goederen verloren, ontvingen zij voortdurend de zaligheid hunner zielen. Ten tweede. Het is gewettigd voor den Christen om de zaligheid zijner ziel ten doel te hebben, de heerlijkheid Gods en onze eigen gelukzaligheid zijn zo nauw aan elkaar verbonden, dat wanneer wij regelmatig de ene zoeken, wij zeker ook de andere bereiken.

1 Petrus 1:10-12

Nadat de apostel beschreven heeft de personen, aan welken hij zijn brief richt, en hun de heerlijke voorrechten, die zij bezaten, duidelijk gemaakt heeft, gaat hij er toe over hun de waarborgen te tonen voor hetgeen hij gezegd had. En omdat zij Joden waren en dus diepe verering voor het Oude Testament koesterden, wijst hij hen op het gezag der profeten om hen te overtuigen, dat de leer der zaligmaking door het geloof in Jezus Christus geen nieuwe leer was, maar dezelfde, waarnaar de oude profeten naarstig ondervraagden en die zij ijverig onderzochten.

I. Wie onderzochten zo ijverig? De profeten, de mannen door God geïnspireerd om te doen en te spreken buitengewone dingen, die boven hun eigen onderzoek en bekwaamheid lagen, zoals het voorzeggen van toekomstige gebeurtenissen en het openbaren van den wil Gods, door de leiding des Heiligen Geestes.

II. Het voorwerp van hun onderzoek. De zaligheid en de genade Gods aan u geschied. De algemene zaligheid van mensen uit alle volken, door Jezus Christus, en meer bijzonder de zaligheid, die den Joden aangeboden werd, de genade aan u geschied door Hem, die gezonden was tot de verloren schapen van het huis Israël's. Zij voorzagen heerlijke tijden van licht, genade, vertroosting, komende over de kerk, waardoor de profeten en rechtvaardigen begeerden te zien en te horen de dingen, die in de dagen des Evangelies komen zouden.

III. De wijze van hun onderzoek. Zij ondervraagden en onderzochten. De woorden zijn sterk en aandringend, zij zinspelen op mijnwerkers, die den grond omgraven en niet alleen door de aarde, maar door de rotsen heen breken, om het goud of erts te bereiken. Zo hadden deze heilige profeten een ernstige begeerte en waren dientengevolge hoogst-ijverig in hun onderzoek naar de genade Gods, welke geopenbaard zou worden in de dagen van den Messias. Dat zij geïnspireerd waren, maakte voor hen ernstig onderzoek niet overbodig, neen, niettegenstaande den buitengewonen bijstand van God, waren zij verplicht gebruik te maken van al de gewone middelen ter vermeerdering van wijsheid en kennis. Daniël was een zeer gewenst en geïnspireerd man, toch kwam hij door onderzoek en het lezen van boeken tot het verstaan van de tekenen der tijden, Daniël 9:2. Zelfs hun eigen open baringen vereisten hun onderzoek, overpeinzing en gebed, want vele profetieën hadden een dubbele betekenis, in de eerste plaats doelden zij op personen of gebeurtenissen van dien tijd, maar in hun diepere betekenis sloegen ze op den persoon, het lijden en het koningschap van Christus.

1. De leer van des mensen zaligmaking door Jezus Christus is het voorwerp van onderzoek en bewondering geweest van de grootste en wijste der mensen, de voortreffelijkheid van het onderwerp en het grote belang, dat zij er bij hadden, spoorden hen aan om met de grootste nauwlettendheid en ernst die zaak te doorzoeken.

2. Een godvruchtige schept groot behagen en voelt veel liefde voor de genade en barmhartigheid Gods voor anderen, zowel als voor hem zelven. De profeten waren grotelijks verblijd over het vooruitzicht van de barmhartigheid, die door de komst van Christus aan Joden en heidenen beiden bewezen zou worden.

3. Zij, die vertrouwd willen worden met die grote zaligheid en de genade, die daarin schittert, moeten haar naarstig en ernstig onder- zoeken, indien dat nodig was voor mensen als de profeten, hoeveel te meer voor ons, die zo zwak en onoordeelkundig zijn.

4. De genade, die in het Evangelie geopenbaard werd, overtrof al het voorafgaande, de bedoeling des Evangelies is heerlijker, duidelijker, verstandelijker, uitgebreider en werkelijker dan enige andere voorafgaande bedeling.

IV. De onderwerpen, welke de oude profeten voornamelijk onderzochten, vinden wij opgenoemd in vers 11. Jezus Christus was het voorname onderwerp van hun onderzoek en naar al wat met Hem in betrekking stond, ondervraagden zij naarstiglijk.

1. Zijne vernedering en Zijn dood, en de heerlijke gevolgen daarvan. Het lijden, dat op Christus komen zou, en de heerlijkheid daarna volgende. Dat onderzoek zou hen leiden in een inzicht van het gehele Evangelie, dat samengevat wordt in dit: dat Jezus Christus is overgeleverd om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking.

2. De tijd en de wijze, waarin de Messias zou verschijnen. Zonder twijfel begeerden deze heilige profeten ernstig den dag van den Zoon des mensen te zien. en daarom was al hun aandacht gespannen om, na de zaak zelf, in de eerste plaats te onderzoeken wanneer de tijd der vervulling zou aanbreken, zover de Geest van Christus, die in hen was, daaromtrent iets geopenbaard had. De aard der tijden was dus een voorwerp van hun nauwlettende beschouwing, of het een tijd van rust of van woeling, een tijd van vrede of van oorlog zou zijn. Wij leren hieruit:

A. Jezus Christus bestond voor Zijn vleeswording, want Zijn Geest was toen in Zijn profeten, en daarom moest Hij, wiens Geest dat was, toen bestaan.

B. De leer van de Drie-eenheid was aan de gelovigen onder het Oude Testament niet ten enenmale onbekend. De profeten wisten dat zij werden geïnspireerd door den Geest, die in hen was, zij wisten dat die Geest de Geest van Christus was, en dus onderscheiden van Christus zelf, hier is dus een meervoud van personen, en ook uit andere gedeelten van het Oude Testament blijkt de kennis van de Drie-eenheid.

C. De werken, hier aan den Heiligen Geest toegeschreven, bewijzen dat hij God is. Hij beduidde, ontdekte en leerde aan de profeten, en getuigde vele honderden jaren tevoren het lijden, dat op Christus komen zou, met een menigte van bijzondere omstandigheden, die daaraan gepaard zouden gaan. En hij getuigde, gaf bewijs en zekerheid van de gewisheid dier gebeurtenis, door de profeten te inspireren om haar te openbaren, door wonderen te verrichten ter bevestiging van die openbaring, en door de gelovigen instaat te stellen haar te geloven. Deze werken bewijzen dat de Geest van Christus God is, want Hij heeft almachtige kracht en onbeperkte kennis.

D. Leer uit het voorbeeld van Christus een tijd van dienen en lijden te verwachten, alvorens gij de heerlijkheid ontvangen zult. Zo ging het met Hem, en de dienstknecht is niet meer dan zijn Heer. De lijdenstijd is slechts kort, maar de heerlijkheid duurt eeuwig, laat de tijd van lijden scherp en zwaar zijn, dat zal ons niet schaden, want het werkt ons een gans zeer uitnemend gewicht van eeuwige heerlijkheid.

V. De goede uitslag, waarmee hun onderzoekingen werden bekroond. Hun heilige pogingen om zich zelven te onderrichten gingen niet verloren, want God gaf hun een openbaring. voldoende om hun zielen te bevredigen en te vertroosten. Hun werd geopenbaard, dat die dingen niet in hun tijd zouden geschieden, maar dat ze toch vast en zeker zouden komen en wel in de tijden der apostelen. Niet zich zelven, maar ons, en wij moeten ze onder de onfeilbare leiding des Heiligen Geestes aan de gehele wereld verkondigen. In welke dingen de engelen begerig zijn in te zien. Wij hebben hier drie soorten van onderzoekers en ondervragers naar de grote zaak van de zaligheid der mensen door Jezus Christus.

1. De profeten, die onderzochten.

2. De apostelen, die al de profetieën raadpleegden en getuigen waren van haar vervulling, en daarna aan anderen door de verkondiging van het Evangelie mededeelden wat zij wisten.

3. De engelen, die met de grootste aandacht naar deze dingen zien.

A. Een ijverig pogen om Christus en onze roeping te leren kennen zal zeker met goeden uitslag bekroond worden. De profeten ontvingen daarop een openbaring. Daniël onderzocht en kreeg een openbaring, de Bereërs onderzochten de Schriften en werden er in bevestigd.

B. De heiligste en beste mensen zien somwijlen hun gewettigde en vrome verzoeken geweigerd. Het was beide gewettigd en godvrezend van deze profeten, dat zij begeerden meer omtrent den tijd van de verschijning van Christus in de wereld te weten dan hun toegestaan was, maar het werd hun geweigerd. Het is gewettigd en goed van godvrezende ouders, dat zij bidden voor hun goddeloze kinderen, van de armen, dat zij bidden tegen hun armoede, van den godvruchtige, dat hij bidt tegen den dood, maar toch worden deze eerlijke vragen hun soms geweigerd. Het behaagt Gode meer aan onze behoeften dan aan onze vragen antwoord te geven.

C. Het is de eer en de praktijk van een Christen, om in vele gevallen meer voor anderen dan voor zich zelven nuttig te zijn. De profeten bedienden aan anderen, niet aan zich zelven. Niemand onzer leeft zich zelven, Romeinen 14:7. Niets is meer tegen de natuur des mensen, vooral tegen de Christelijke beginselen, dan dat iemand zich zich zelven ten doel stelt en voor zich zelven leeft.

D. De openbaringen Gods aan Zijne kerk, ofschoon trapsgewijze en bij gedeelten gegeven, zijn alle geheel voldoende, de leer der profeten en die der apostelen stem men volkomen met elkaar overeen, want zij komen van dezelfden Geest Gods.

E. De kracht van de Evangelische bediening berust op den Heiligen Geest, die van den hemel gezonden is. Het Evangelie is de bedeling des Geestes, het welslagen ervan hangt af van Zijn werkzaamheid en zegen.

F. De verborgenheden van het Evangelie en de wijze van de zaligmaking des mensen zijn zo heerlijk, dat de gezegende engelen ernstig begeren ze in te zien, zij zijn verlangend, ijverig om er in te zien, zij beschouwen het gehele plan van des mensen verlossing met grote aandacht en bewondering, vooral de punten, waarover de apostel gesproken had. In welke dingen de engelen begerig zijn in te zien, gelijk de cherubs voortdurend op het verzoendeksel zagen.

1 Petrus 1:13-23

Hier begint de apostel zijne vermaningen aan hen, wier heerlijken toestand hij tevoren had beschreven, en onderricht ons daarbij dat het Christendom een leer is overeenkomstig de godzaligheid en bestemd om ons niet alleen wijzer, maar ook beter te maken.

I. Hij wekt op tot matigheid en heiligheid.

1. Daarom, opgeschort hebbende de lenden uws verstands, enz. vers 13. Het is alsof hij zegt: Daarom, omdat gij zo geëerd en onderscheiden wordt als hierboven gezegd is: gordt daarom de lenden van uw verstand. Gij hebt een reis te maken, een loopbaan te lopen, een strijd te voeren, een groot werk te verrichten. En daarom, gelijk de reiziger, de wedrenner, de krijgsman, de landbouwer, neemt samen en gordt op uw lange en loshangende klederen, opdat gij meer gereed, bekwaam en vlug in uw verrichtingen moogt worden. Doet zo met uw innerlijken mens, met uwe aandoeningen, gordt die, schort ze op, neemt ze samen, laat ze niet los hangen en u om de benen slingeren, toomt hun buitensporigheden in, laat de lenden, dat is de kracht en levenskracht van uw verstand op uw plicht gericht zijn, ontdoet u van al wat u hinderen kan, en weest flink en besloten in gehoorzaamheid. Weest nuchter, waakzaam tegen al uw geestelijke gevaren en vijanden, weest matig en bescheiden in eten, drinken, kleding, ontspanning, arbeid en in geheel uw gedrag. Weest ook nuchter in gedachten zowel als in praktijk, en nederig in uw oordeel over uzelven. En hoopt volkomenlijk op de genade, die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus. Sommigen passen dat toe op het laatste oordeel, alsof de apostel hun aandacht gericht had op de volkomen openbaring van Jezus Christus, maar het schijnt natuurlijker de woorden op te vatten gelijk hier volgt.

Hoopt volkomenlijk, of doorgaande, op de genade, die u toegebracht wordt in of door de openbaring van Jezus Christus, dat is: door het Evangelie, dat het leven en de onverderflijkheid aan het licht brengt. Hoopt volkomenlijk, vertrouwt zonder aarzeling op de genade, die u nu door het Evangelie aangeboden wordt.

A. Het voorname werk van een Christen ligt in het rechte bestieren van zijn hart en verstand, de eerste vermaning van den apostel is: Schort op de lenden van uw verstand.

B. De beste Christenen hebben behoefte aan de vermaning om nuchter te zijn. Deze uitnemende Christenen werden er aan herinnerd, het werd vereist in een opziener, 1 Timotheus 3:2, in bejaarde mannen, Titus 2:2, de jonge vrouwen en mannen werden er evenzeer toe geroepen, Titus 2:4, 6.

C. De werkzaamheid des Christens is niet geëindigd zodra hij in een staat van genade overgebracht is, hij moet voortdurend hopen en worstelen om meerdere genade. Wanneer hij de rechte straat ingegaan is, moet hij wandelen op den engen weg, en tot dat doel de lenden van zijn verstand opschorten.

D. Een sterk en volkomen vertrouwen op de genade Gods is zeer goed bestaande met onze beste pogingen in onzen plicht, wij moeten volkomenlijk hopen, en toch de lenden van ons verstand

opschorten, ons zelven met volle kracht wijden aan het werk, dat wij te doen hebben, en ons bemoedigen met de genade van Jezus Christus.

2. Als gehoorzame kinderen, enz. vers 14. Deze woorden kunnen genomen worden als regel voor een heilig leven. Gij behoort te leven als gehoorzame kinderen, als dezulken, die God in Zijn gezin heeft opgenomen en door Zijne genade wedergeboren. En daarbij: gij moet niet gelijkvormig worden aan de begeerlijkheden, die tevoren in uwe onwetendheid waren. Ook kunnen deze woorden aangemerkt worden als een drangreden tot heiligheid, door de overweging dat zij nu zijn kinderen der gehoorzaamheid, en dat zij vroeger leefden in begeerlijkheid en onwetendheid.

A. De kinderen Gods behoren zich als zodanig te betonen door hun gehoorzaamheid aan God, door dadelijke, voortdurende, onbeperkte, gehoorzaamheid.

B. Ook de beste van Gods kinderen hebben hun tijd van begeerlijkheden en onwetendheid gehad, een tijd waarin hun gehele levensplan, heel hun weg en gedrag, er op aangelegd waren om hun onwettige begeerten en ondeugende hartstochten te bevredigen, daar zij grof onwetend waren omtrent God en zich zelven, omtrent Christus en het Evangelie.

C. Bekeerde mensen verschillen werkelijk veel van hetgeen zij vroeger geweest zijn. Zij hebben andere vormen en manieren, hun inwendig leven, hun gedrag, hun taal en omgang, alles is veel veranderd bij vroeger vergeleken.

D. De lusten en buitensporigheden der zondaren zijn de vruchten en bewijzen van hun onwetendheid.

3. Maar gelijk hij, die u geroepen heeft, enz. vers 15, 16. Hier is een edele reden, aangedrongen door sterke bewijsvoeringen: Weest gij ook zelven heilig in al uw wandel. Wie is daartoe bekwaam? En toch wordt dat met aandrang geëist en de eis versterkt met drie beweegredenen, genomen uit Gods genade in onze roeping, uit Zijn gebod: er is geschreven, en uit Zijn voorbeeld: Zijt heilig, want Ik ben heilig.

A. De genade Gods in de roeping des zondaars is een sterke drangreden tot heiligheid. Het is een grote gunst, werkdadig door de goddelijke genade geroepen te zijn uit een toestand van zonde en ellende tot het bezit van al de zegeningen des nieuwen verbonds, en grote gunsten zijn grote verplichtingen, zij bekwamen ons om heilig te zijn, maar verplichten er ons ook toe.

B. Volmaakte heiligheid is de begeerte en de plicht van iedere Christen. Hier is een tweeledige regel voor heiligheid.

a. Wat haar uitgebreidheid betreft, zij moet algemeen zijn. Wij moeten heilig zijn in al onzen wandel, in alle burgerlijke en godsdienstige zaken, in voor- en tegenspoed, jegens alle mensen, vrienden en vijanden, in al ons gedrag en handel moeten wij heilig zijn.

b. Wat het voorbeeld aangaat. Wij moeten heilig zijn gelijk God heilig is, wij moeten Hem navolgen, al kunnen wij Hem nimmer evenaren. Hij is volkomen, onveranderlijk, eeuwig heilig, en wij moeten

zulk een toestand najagen. De overweging van Gods heiligheid moet ons verplichten tot den hoogsten graad van heiligheid, die voor ons bereikbaar is.

C. Het geschreven Woord van God is de zekerste leidraad voor een Christelijk leven, en deze leidraad gebiedt ons heilig te zijn in al onze wegen.

D. De Oud-Testamentische geboden moeten betracht en gehoorzaamd worden onder het Nieuwe Testament, de apostel eist van de Christenen heiligheid met de woorden van een gebod uit de Mozaïsche wet.

4. En indien gij tot een Vader aanroept, enz. vers 17. De apostel geeft hier niet enigen twijfel te kennen of wel al deze Christenen hun hemelsen Vader zouden aanroepen, maar onderstelt dat zij dat zeker doen, en daarom dringt hij er bij hen op aan, dat zij in vreze den tijd hunner inwoning zullen wandelen. Indien gij den groten God als een Vader en een Rechter erkent, behoort gij al den tijd uwer inwoning hier in vreze te leven.

A. Alle ware Christenen beschouwen zich zelven in deze wereld als gasten en vreemdelingen, vreemdelingen in een ver gelegen land, dat zij doortrekken naar een ander, waar zij eigenlijk thuis behoren, Psalm 39:13, Hebreeën 11:13.

B. De gehele tijd van onze inwoning alhier moet doorgebracht worden in de vreze Gods.

C. De beschouwing van God als Rechter is niet oneigenaardig voor hen, die Hem waarlijk hun Vader mogen noemen. Heilig vertrouwen op God als een Vader en eerbiedige vreze voor Hem als een Rechter, zijn zeer wel met elkaar bestaanbaar, opzien tot God als Rechter is een uitnemend middel om Hem als Vader dierbaar voor ons te maken.

D. Het oordeel van God zal zonder aanneming des persoons zijn: naar eens iegelijks werk. Geen uitwendige betrekking tot Hem zal iemand beschermen, de Joden mogen God Vader noemen en Abraham vader noemen, maar God zal geen persoon aanzien en hen niet bevoordelen uit persoonlijke overwegingen, maar hen oordelen overeenkomstig hun werken. De werken der mensen zullen in dien groten dag openbaren wat hun personen zijn, God zal voor de gehele wereld bekendmaken wie de Zijnen zijn, uit hun werken. Wij zijn verplicht tot geloof, heiligheid en gehoorzaamheid, en onze werken zullen getuigenis geven of wij al dan niet onze verplichting vervuld hebben.

5. Nadat de apostel met deze beschouwing hen aangemaand heeft om met vreze voor God al den tijd hunner inwoning te wandelen, omdat zij Hem als Vader aanroepen, voegt hij er vers 18, een tweede beweegreden bij: Wetende dat gij niet door vergankelijke dingen verlost zijt enz. Hier herinnert hij hun:

A. Dat zij zijn verlost, of teruggekocht voor een losprijs door den Vader betaald.

B. Welke de prijs was voor hun verlossing.

Geen vergankelijke dingen, zilver of goud, maar het dierbaar bloed van Christus.

C. Waaruit zij verlost zijn: Van hun ijdele wandeling, hun door de vaderen overgeleverd.

D. Dat zij dit weten: Wetende dat gij enz. zodat ze omtrent deze grote zaak generlei onwetendheid kunnen voorwenden.

a. De overweging van onze verlossing moet een voortdurende en machtige prikkel tot heiligheid en tot de vreze Gods zijn

b. God verwacht dat een Christen zal leven overeenkomstig hetgeen hij weet, en daarom hebben wij grote behoefte gedurig aan hetgeen wij weten herinnerd te worden, Psalm 39:5.

c. Geen zilver of goud, geen van de vergankelijke dingen dezer wereld kunnen ook slechts een enkele ziel redden. Zij zijn dikwijls strikken, verzoekingen en hinderpalen voor de zaligheid der mensen, maar zij kunnen in geen enkel opzicht hen vrijkopen of bevoordelen, zij zijn vergankelijk en daarom niet instaat een onvergankelijke en onsterfelijke ziel te redden.

d. Het bloed van Jezus Christus is de enige prijs voor des mensen verlossing. Die verlossing des mensen is werkelijkheid, niet zinnebeeldig. Wij zijn gekocht tot een prijs, en die prijs staat in verhouding tot den koop, want hij is het dierbaar bloed van Christus, het bloed van een onschuldige, van een onbesmet en onstraffelijk lam, dat door het paaslam afgebeeld werd, en van een oneindig persoon, den Zoon van God, en daarom wordt dat bloed het bloed Gods genoemd, Handelingen 20:28.

e. Het doel van Christus, toen Hij Zijn dierbaar bloed vergoot, was onze verlossing, niet alleen van het eeuwig verderf hiernamaals, maar ook uit onze ijdele wandeling in deze wereld. Een wandeling is ijdel wanneer zij ledig, beuzelachtig en Godonterend is en smaadheid brengt over den godsdienst, de overtuiging van ongelovigen verhindert, en den troost en de rust van ons geweten verstoot. Niet alleen de openbare goddeloosheid, maar ook de ijdelheid en nutteloosheid van onzen wandel zijn zeer gevaarlijk.

f. De wandel eens mensen kan een schijn van godsvrucht hebben, zij kan zich beroemen op ouderwetsheid, gewoonte en overlevering, en zich daarmee verdedigen, en toch met dat al een uiterst- ijdele wandeling zijn. De Joden hadden door al hun vormendienst heel wat van dien aard in te brengen, maar toch was hun wandeling zo ijdel, dat alleen het bloed van Christus hen daarvan verlossen kon. Oudheid is geen bewijs van waarheid en het is niet verstandig te zeggen: Ik zal leven en sterven op dezelfde wijze als mijne voorvaderen deden.

6. Na den prijs der verlossing genoemd te hebben, gaat de apostel nu spreken over de dingen, die beiden den Verlosser en de verlosten betreffen, vers 20, 21.

A. De Verlosser wordt beschreven niet alleen als een onbevlekt lam, maar ook:

a. Als voorgekend voor de grondlegging der wereld, voor-verordineerd of voorgekend. Waar van Gods voorwetenschap gesproken wordt, is altijd meer bedoeld dan vooruit zien of vooruit overwegen. Het omvat een wilsdaad en besluit dat de zaak zal zijn. Handelingen 2:23. God wist niet alleen vooruit, maar bepaalde en stelde vast dat Zijn Zoon voor den mens zou sterven, en dat besluit

werd genomen voor de grondlegging der wereld. De tijd en de wereld begonnen tegelijk te bestaan, voor den aanvang des tijds was er niets dan de eeuwigheid.

b. Als geopenbaard in deze laatste tijden. Hij werd geopenbaard als den door God voorgekenden Verlosser. Hij werd geopenbaard bij Zijne geboorte, door Zijns Vaders getuigenis, en door Zijn eigen werken, met name door Zijne opstanding uit de doden, Romeinen 1:4. Dit geschiedde in deze laatste tijden van het Nieuwe Testament en van het Evangelie, voor u, Joden, zondaren, bedroefden. Gij hebt de vertroosting van de openbaring en verschijning van Christus, zo gij in Hem gelooft.

c. Dat lam was van de doden opgewekt door den Vader, die Hem heerlijkheid gaf. De opwekking van Christus, beschouwd als machtsdaad, gaat u it van de drie personen, maar als een rechterlijke daad is zij een handeling van den Vader, die als Rechter Christus ontsloeg, Hem uit het graf opwekte, Hem heerlijkheid gaf en door de opwekking uit de doden Hem voor de gehele wereld verklaarde Gods Zoon te zijn, Hem verhoogde ten hemel, Hem met eer en majesteit kroonde, Hem alle macht in hemel en op de aarde gaf, en Hem met de heerlijkheid bekleedde, die Hij bij God had voor de wereld was.

B. De verlosten worden hier evenzeer beschreven naar hun geloof en hoop, waarvan Jezus Christus de oorzaak is. Die door Hem gelooft in God, door Hem als de bewerker, aanmoediger, drager en voleindiger des geloofs. Uw hoop en geloof kunnen nu in God zijn, want door Christus, uw Middelaar, zijt ge met Hem verzoend.

C. Uit dit alles leren wij:

a. Het besluit Gods, om Christus als Middelaar te zenden, was van eeuwigheid, het was een rechtvaardig en barmhartig besluit, hetwelk echter in geen enkel opzicht de zonden der mensen verontschuldigt, die Hem kruisigden, Handelingen 2:23. God had voornemens van bijzondere gunst voor zijn volk lang voordat Hij hun enige genade openbaarde.

b. Groot is het geluk van de laatste tijden in vergelijking met dat, hetwelk de wereld in vroegere eeuwen genoot. De helderheid van licht, de ondersteuning des geloofs, de kracht der instellingen en de hoegrootheid van vertroosting, zijn alle veel groter sedert de openbaring van Christus dan zij vroeger waren. Onze dankbaarheid en dienstvaardigheid behoren evenredig aan zulke gunsten te zijn.

c. De verzoening van Christus is het eigendom alleen van de ware gelovigen. Een algemene verwerving wordt door sommigen geloofd en door anderen ontkend, maar niemand beweert dat er een algemene toepassing van Christus' dood is ter zaligheid van alle mensen. Huichelaars en ongelovigen zullen voor eeuwig verloren gaan niettegenstaande den dood van Christus.

d. God in Christus is het hoogste voorwerp van ons geloof, hetwelk krachtig ondersteund wordt door de opstanding van Christus en de heerlijkheid daarna volgende.

II. Hij wekt hen op tot broederlijke liefde.

1. Hij onderstelt dat het Evangelie reeds zulk een invloed op hen gehad heeft, dat het hun zielen gereinigd had, omdat zij het door den Geest gehoorzaamden en dat het ten minste een ongeveinsde broederlijke liefde had gekweekt, en daaruit trekt hij voor hen de vermaning om op te klimmen tot hoger graad van liefde en elkaar uit een rein hart vuriglijk lief te hebben, vers 22.

A. Het kan niet betwijfeld worden of ieder waar Christen reinigt zijn ziel. De apostel houdt dat voor toegestemd: Hebbende dan enz. Het reinigen der ziel onderstelt enige grote onreinheid en bezoedeling, waarmee zij besmet is, en dat dit vuil verwijderd is. Zomin de levitische reinigingen onder de wet als de huichelachtige reinigingen van den uitwendigen mens kunnen dit teweegbrengen.

B. Het Woord Gods is het grote werktuig voor de reiniging van een zondaar. Hebbende uwe zielen gereinigd in gehoorzaamheid der waarheid. Het Evangelie wordt de waarheid genoemd, in tegenstelling met typen en schaduwen, dwaling en leugen. Deze waarheid is krachtig om de ziel te reinigen, die haar gehoorzaamt, Johannes 17:17. Velen horen de waarheid, maar worden nooit door haar gereinigd, omdat zij zich niet aan haar willen onderwerpen of haar gehoorzamen.

C. De Geest van God is de grote werkmeester in de reiniging van de ziel des mensen. De Geest overtuigt de ziel van haar onreinheid, geeft haar die deugden en genaden die haar versieren en reinigen, als het geloof, Handelingen 15:9, hoop, 1 Johannes 3:3, de vreze Gods, Psalm 34:10, en de liefde van Jezus Christus. De Geest vuurt onze pogingen aan en doet ze wel slagen. De hulp des Geestes maakt onze eigen werkzaamheid niet overbodig, deze mensen hadden zelf hun zielen gereinigd, maar door den Geest.

D. De zielen der Christenen moeten gereinigd worden alvorens zij elkaar zulk een ongeveinsde liefde kunnen toedragen. Er zijn zo vele begeerlijkheden en partijdigheden in de natuur des mensen, dat wij zonder de goddelijke genade zomin God als elkaar kunnen liefhebben zoals wij verplicht zijn te doen, er is alleen in een rein hart liefde.

E. Het is de plicht van alle Christenen elkaar oprecht en vurig lief te hebben. Onze liefde tot elkaar moet oprecht en werkelijk zijn, en daarbij vurig, standvastig en uitgebreid.

2. Hij dringt bij de Christenen op dat elkaar liefhebben uit een rein hart aan door de beschouwing van hun geestelijke betrekking. Zij zijn allen wedergeboren niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad. Hier leren wij:

A. Alle Christenen zijn wedergeboren. De apostel spreekt daarover als iets, dat alle ernstige Christenen met elkaar gemeen hebben, en waardoor zij tot elkaar in nieuwe en nauwe betrekking gebracht zijn, zij worden broeders door hun nieuwe geboorte.

B. Het Woord van God is het grote middel voor de wedergeboorte, Jakobus 1:18. De genade der wedergeboorte wordt meegedeeld door het Evangelie.

C. Deze nieuwe en tweede geboorte is begeerlijker en uitnemender dan de eerste. Dat leert de apostel door het onvergankelijke zaad te stellen boven het vergankelijke. Door het ene worden wij zonen en dochters van mensen, maar door het andere kinderen van den Allerhoogsten. Dat het Woord van God bij zaad vergeleken wordt, leert ons dat, ofschoon het gering is van aanzien, het

nochtans machtig is van werking, ofschoon het aanvankelijk verborgen ligt, groeit het op en draagt ten laatste uitnemende vruchten.

D. Zij, die wedergeboren zijn, moeten elkaar vuriglijk liefhebben uit een rein hart. Broederen van nature zijn aan elkaar verbonden door liefde, maar dubbele verplichting is daar, waar geestelijke betrekking ontstaat. Zij zijn onder dezelfde regering, delen in dezelfde voorrechten, hebben dezelfde belangen.

E. Het Woord van God leeft en blijft eeuwig. Het is een levend woord, Heb. 4:12. Het is een middel voor geestelijk leven, om dat te doen ontstaan en te bewaren, ons in onzen plicht aan te moedigen en te versterken, tot het ons in het eeuwige leven brengt, en het is blijvend, het blijft tot in eeuwigheid waar, en blijft in de harten der wedergeborenen voor eeuwig en altoos.

1 Petrus 1:24-25

Nadat de apostel een beschrijving heeft gegeven van de uitnemendheid van den vernieuwden geestelijken mens als wedergeboren, niet uit vergankelijk maar uit onvergankelijk zaad, laat hij ons nu zien de ijdelheid van den natuurlijken mens, die van al zijn versierselen en voordelen ontblotende. Want alle vlees is als gras en alle heerlijkheid des mensen als een bloem van het gras. En er is niets, dat hem tot een blijvend schepsel maken kan, behalve het wedergeboren worden uit onvergankelijk zaad, het Woord Gods, dat kan hem veranderen in een zeer uitnemend schepsel, welks heerlijkheid niet als een bloem zal verdwijnen, maar blinken als die eens engels. En dit woord wordt u in de prediking des Evangelies dagelijks voorgehouden.

1. De mens, ook in zijn hoogsten bloei en heerlijkheid, is niet meer dan een verwelkend, verdwijnend, stervend schepsel. Op zichzelf is alle vlees als gras. Bij zijn komst in de wereld, in zijn leven en in zijn val, is hij gelijk het gras, Job 14:2, Jesaja 40:6, 7. En in al zijn heerlijkheid is hij niet meer dan een bloem van het gras, zijn wetenschap, schoonheid, kracht, levenslust, overvloed, eer, - alle slechts bloemen in het gras, die spoedig verwelken en wegsterven.

2. De enige wijze om dat wegstervend schepsel duurzaam en onvergankelijk te maken, is hem het Woord Gods te doen aannemen, want dat blijft eeuwig en zal hem zodra hij het aangenomen heeft, het eeuwige leven schenken door eeuwig in hem te blijven.

3. De profeten en de apostelen verkondigden dezelfde leer. Het woord, dat Jesaja en anderen in het Oude Testament brachten, is hetzelfde dat de apostelen predikten in het Nieuwe.

HOOFDSTUK 2

1 Zo legt dan af alle kwaadheid, en alle bedrog, en geveinsdheid, en nijdigheid, en alle achterklappingen;
2 En, als nieuwgeborene kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen;
3 Indien gij anders gesmaakt hebt, dat de Heere goedertieren is.
4 Tot Welken komende, als tot een levenden Steen, van de mensen wel verworpen, maar bij God uitverkoren en dierbaar;
5 Zo wordt gij ook zelven, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus.
6 Daarom is ook vervat in de Schrift: Ziet, Ik leg in Sion een uitersten Hoeksteen, Die uitverkoren en dierbaar is; en: Die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden.
7 U dan, die gelooft, is Hij dierbaar; maar den ongehoorzamen wordt gezegd: De Steen, Dien de bouwlieden verworpen hebben, Deze is geworden tot een hoofd des hoeks, en een steen des aanstoots, en een rots der ergernis;
8 Dengenen namelijk, die zich aan het Woord stoten, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn.
9 Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk; opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen, Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht;
10 Gij, die eertijds geen volk waart, maar nu Gods volk zijt; die eertijds niet ontfermd waart, maar nu ontfermd zijt geworden.
11 Geliefden, ik vermaan u als inwoners en vreemdelingen, dat gij u onthoudt van de vleselijke begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel;
12 En houdt uw wandel eerlijk onder de heidenen; opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij uit de goede werken, die zij in u zien, God verheerlijken mogen in den dag der bezoeking.
13 Zijt dan alle menselijke ordening onderdanig, om des Heeren wil; hetzij den koning, als de opperste macht hebbende;
14 Hetzij den stadhouderen, als die van hem gezonden worden, tot straf wel der kwaaddoeners, maar tot prijs dergenen, die goed doen.
15 Want alzo is het de wil van God, dat gij, weldoende, den mond stopt aan de onwetendheid der dwaze mensen;
16 Als vrijen, en niet de vrijheid hebbende als een deksel der boosheid, maar als dienstknechten van God.
17 Eert een iegelijk; hebt de broederschap lief; vreest God; eert den koning.
18 Gij huisknechten, zijt met alle vreze onderdanig den heren, niet alleen den goeden en bescheidenen, maar ook den harden.
19 Want dat is genade, indien iemand om het geweten voor God zwarigheid verdraagt, lijdende ten onrechte.
20 Want wat lof is het, indien gij verdraagt, als gij zondigt, en daarover geslagen wordt? Maar indien gij verdraagt, als gij weldoet, en daarover lijdt, dat is genade bij God.
21 Want hiertoe zijt gij geroepen, dewijl ook Christus voor ons geleden heeft, ons een voorbeeld nalatende, opdat gij Zijn voetstappen zoudt navolgen;
22 Die geen zonde gedaan heeft, en er is geen bedrog in Zijn mond gevonden;

23 Die, als Hij gescholden werd, niet wederschold, en als Hij leed, niet dreigde; maar gaf het over aan Dien, Die rechtvaardiglijk oordeelt;
24 Die Zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout; opdat wij, der zonden afgestorven zijnde, der gerechtigheid leven zouden; door Wiens striemen gij genezen zijt.
25 Want gij waart als dwalende schapen; maar gij zijt nu bekeerd tot den Herder en Opziener uwer zielen.

De algemene vermaning tot heiligheid wordt voortgezet en aangedrongen met verscheidene redenen, genomen van het fondament, waarop de Christenen gebouwd worden, Jezus Christus, en van de geestelijke zegeningen en voorrechten, die zij in Hem hebben. Het middel om die te verkrijgen, het woord Gods, wordt aanbevolen, en alle tegengestelde middelen verworpen, vers 1-12. Bijzondere bestieringen worden gegeven hoe onderdanen de overheid moeten gehoorzamen, en dienstknechten hun meesters, geduldig lijdende in hun weldoen, in navolging van Christus, vers 13-25.

1 Petrus 2:1-3

De apostel heeft de onderlinge liefde aanbevolen, en daarna de uitnemendheid van het Woord Gods voorgehouden, waarvan hij gezegd heeft dat het een onvergankelijk zaad is en leeft en blijft in eeuwigheid. Thans gaat hij voort en komt zeer geleidelijk tot den raad: Zo legt dan af alle kwaadheid enz. Er zijn zonden, die zowel de liefde verwoesten als zij de werking van het Woord verhinderen, en daardoor onze wedergeboorte tegenhouden.

I. Zijn raad is ter zijde te stellen of af te leggen al wat kwaad is, zoals men een oud, onbruikbaar kledingstuk aflegt. "Werpt het met verontwaardiging van u en trekt het nooit weer aan."

1. De zonden, die afgelegd en ter zijde geworpen moeten worden, zijn:

A. Kwaadheid, hieronder kan men in het algemeen alle soorten van boosheid verstaan, Jakobus 1:21, 1 Corinthiërs 5:8. Maar meer in het bijzonder is kwaadheid toorn, die rust in den boezem der dwazen, gevestigde, vastgegroeide gramschap, die rust tot ze een mens in vlam zet om misdrijf te bedenken, te doen, of zich te verheugen in het ongeluk, dat anderen overvalt.

B. Bedrog, misleiding door woorden. In dien zin is hier bedoeld vleierij, valsheid, verkeerde voorstellingen, welke schandelijk op de onwetendheid van anderen inwerken tot hun verderf.

C. Geveinsdheid. Het woord staat in het meervoud en doelt op alle soorten van huichelarij. In zaken van Godsdienst is huichelarij nagemaakte vroomheid. In de burgerlijke samenleving is huichelarij voorgewende vriendschap, die veel beoefend wordt door hen, die hogen lof geven, waar ze zelf niets van geloven, of beloften doen, welke ze niet voornemens zijn te vervullen, of vriendschap veinzen, terwijl boosheid in hun hart is.

D. Nijdigheid: alle soorten van nijdigheid, wanneer men ontstoken wordt door het goede en de welvaart van anderen, door hun bekwaamheden, voorspoed, roem of wel-geslaagden arbeid.

E. Achterklappingen, kwaadspreken van elkaar, verkleinen van iemands goeden naam, achterklap en oorblazing, 2 Corinthiërs 12:20, Romeinen 1:30 2. Wij leren hier:

A. De beste Christenen hebben nodig tegen de slechtste zonden als bedrog, geveinsdheid, nijd en achterklap gewaarschuwd te worden. Zij zijn slechts in beginsel en ten dele heilig gemaakt en staan nog bloot aan het vallen in allerlei verzoekingen.

B. Onze beste diensten jegens God zullen Hem niet aangenaam zijn en ons geen voordeel doen, tenzij wij onze plichten jegens de mensen met nauwgezet geweten vervullen. De zonden, hier opgenoemd, zijn alle overtredingen van de geboden der tweede tafel. Die moeten afgelegd worden, anders kunnen wij het Woord Gods niet ontvangen gelijk het behoort.

C. Er wordt gezegd alle kwaadheid, alle bedrog enz. Een enkele zonde, die niet afgelegd wordt, kan ons geestelijk leven en eeuwig welzijn verhinderen.

D. Kwaadheid, bedrog, geveinsdheid, nijd en achterklap gaan gewoonlijk samen. Kwaadspreken is het bewijs, dat boosheid en bedrog in het hart wonen: en alle deze spannen samen om ons te verhinderen om van het Woord Gods voordeel te hebben.

II. Als een kundig geneesheer heeft de apostel voorgeschreven het uitdrijven van de kwade sappen, nu gaat hij er toe over om gezond en geregeld voedsel toe te dienen, opdat zijn lezers daardoor mogen opwassen. De plicht, waartoe zij aangemaand worden, is een sterke en blijvende begeerte naar het Woord Gods, dat hier genoemd wordt redelijke melk. De melk van het Woord, voedsel geschikt voor de ziel, voor een redelijk schepsel, waardoor de ziel, niet het lichaam, wordt gevoed en krachtig gemaakt. De melk van het Woord moet onvervalst zijn, niet verslapt door menselijke bijvoegselen, die dikwijls het Woord Gods bederven, 2 Corinthiërs 2: 17. De wijze, waarop zij deze melk van het Woord Gods moeten begeren, wordt genoemd: als nieuw-geboren kinderkens. Hij brengt hun hun wedergeboorte voor de aandacht. Een nieuw leven heeft geschikt voedsel nodig. Zij, als pas-geborenen, moeten verlangen naar de melk van het Woord. Kinderen begeren gewoonlijk melk, en hun begeerte daarnaar is vurig en blijvend, ze komt voort uit een ongeduldig gevoel van honger en het kind wendt tot bevrediging zijn beste pogingen aan. Zo moeten de Christenen begerig zijn naar het Woord van God, en dat met het doel dat zij er door mogen groeien, dat ze mogen toenemen in de genade en in de kennis van hun Heere en Zaligmaker, 2 Petrus 3:18.

1. Sterke begeerte naar en liefde voor het Woord van God zijn zekere bewijzen, dat iemand wedergeboren is. Zulk een begeerte naar het Woord, als een zuigeling toont naar de melk, geeft te kennen dat iemand wedergeboren is. Het is het laagste bewijs, maar het is betrouwbaar.

2. Opwassen en toenemen in wijsheid en genade zijn het kenmerk en de begeerte van iedere Christen, alle geestelijke middelen dienen tot opbouwing en verbetering. Wanneer het Woord van God recht gebruikt wordt, laat het een mens niet zoals hij is, maar doet hem toenemen en maakt hem beter.

III. Hij voegt er een bewijs bij uit hun eigen ondervinding. Indien gij anders gesmaakt hebt, dat de Heere goedertieren is, vers 3. De apostel zegt dit niet weifelend, maar bevestigt dat deze oprechte Christenen de goedertierenheid Gods gesmaakt hebben en houdt hun dat voor. "Gij behoort deze zonden af te leggen, vers 1, gij behoort begerig te zijn naar het Woord Gods, gij behoort daardoor te groeien, want gij kunt niet ontkennen dat gij hebt gesmaakt, dat de Heere goedertieren is". Het volgende vers doet ons zien dat met de Heere hier de Heere Jezus Christus bedoeld wordt. Merk hier op:

1. De Heere Jezus Christus is zeer goedertieren voor Zijn volk. Hij is in zich zelven oneindig goed, Hij is zeer vriendelijk, vrijgevig en barmhartig voor ellendige zondaren, Hij is medelijdend en goed voor hen, die het niet verdiend hebben, in Hem is een volheid van genade.

2. De goedertierenheid van onzen Verlosser wordt het best ontdekt door ondervinding. Er moet een onmiddellijke toepassing zijn van het voorwerp, dat gesmaakt zal worden, op onze smaakorganen, men kan niet proeven op een afstand, gelijk wij op een afstand kunnen zien en horen. De goedertierenheid van Christus kunnen wij niet proefondervindelijk kennen tenzij onze zielen door het geloof met Hem verenigd zijn. Dan kunnen wij Zijn goedheid smaken in al Zijn voorzienigheden, in al onze geestelijke belangen, in al onze angsten en verzoekingen, in Zijn woord en dienst, elke dag.

3. De besten van Gods kinderen smaken in dit leven slechts de goedertierenheid van Christus. Een smaak is niet veel, een enkele teug, die niet voldoet. Zo is het met Gods vertroostingen in dit leven.

4. Het Woord van God is het grote middel, waardoor Hij Zijne genade aan de mensen ontdekt en mededeelt. Zij, die met de onvervalste melk van dat Woord gevoed worden, smaken en ondervinden het meest Zijn genade. In onzen omgang met dat Woord moeten wij altijd meer en meer trachten Zijne genade te verstaan en te ondervinden.

1 Petrus 2:4-12

I. De apostel geeft ons hier een beschrijving van Jezus Christus als een levenden steen, en ofschoon deze benaming voor een lichtzinnigen spotter of een ongelovige ruw en hard moge schijnen, toch kon zij zeer vererend en gepast klinken in de oren der Joden, die zoveel godsdienstigen eerbied voor hun heerlijken tempel hadden, en goed het profetische woord begrepen, dat den Messias een steen noemt, Jesaja 8:14, en 28:16.

1. In deze zinnebeeldige beschrijving van Jezus Christus wordt Hij een steen genoemd, om Zijn onoverwinnelijke kracht en eeuwigdurend bestaan aan te duiden, en Zijn dienstknechten te leren dat Hij is hun bescherming en veiligheid, het fondament waarop zij gebouwd worden, en de rots van verdediging tegen al hun vijanden. Hij is een levende steen, want Hij heeft het eeuwige leven in zich zelven en is de Vorst des levens voor al zijn volk. De erkenning en achting, die Hem van God en de mensen toegebracht worden, zijn zeer verschillend. Hij werd door de mensen ontkend, door Zijn eigen landgenoten de Joden afgekeurd en verworpen, en dat wordt Hij nog door het grootste gedeelte der mensheid. Maar door God is Hij uitverkoren, afgezonderd en voor-verordineerd om het fondament der gemeente te zijn, 1:20, en dierbaar, een hoogsteerwaardig, verkoren en waardig persoon in zich zelven, in de achting van God en naar het oordeel van allen, die in Hem geloven. Wij zijn verplicht te komen tot Hem, die zo omschreven wordt. Tot welken komende, niet door lichamelijke plaatsverandering, want dat is onmogelijk sedert Zijne verhoging, maar door het geloof, waardoor wij eerst met Hem verenigd worden en daarna Hem al nader komen.

A. Jezus Christus zelf is de grondsteen van al onze hoop en zaligheid. Hij deelt ons de ware kennis Gods mede, Mattheus 11:27, door Hem hebben wij toegang tot den Vader, Johannes 14:6, door Hem krijgen wij deel aan alle geestelijke zegeningen, Efeziërs 1:3.

B. De mensen over het algemeen ontkennen en verwerpen Jezus, zij verachten Hem, zij hebben Hem niet lief, en zij staan Hem tegen, de Schrift en de ondervinding leren dat. Jesaja 53:3.

C. Hoewel Christus door een ondankbare wereld moge verworpen worden, is Hij door God uitverkoren en daarom dierbaar. Hij is uitverkoren en gesteld om te zijn de Heere des heelals, het hoofd der gemeente, de Zaligmaker van Zijn volk en de Rechter der wereld. Hij is dierbaar in de uitnemendheid Zijner natuur, de waardigheid Zijner bediening en de heerlijkheid van Zijn diensten.

D. Zij, die barmhartigheid verlangen van dezen genadigen Verlosser, moeten tot Hem komen, dat is onze daad, ofschoon door Gods genade, een daad van de ziel en niet van de mensen, een werkelijke daad, geen blote wens.

2. Na Christus beschreven te hebben als het fondament, gaat de apostel over tot bespreking van den bovenbouw, en van de bouwstoffen daarvoor gebruikt. Gij zelven wordt als levende stenen gebouwd, vers 6. De apostel prijst dezen verstrooiden Joden de Christelijke gemeente en inrichting waard. Zij konden licht er toe komen om de aanmerking te maken, dat de Christelijke gemeente niet zulk een heerlijken tempel en zulk een talrijke priesterschap had, maar dat de bedeling slechts onaanzienlijk was bij gebreke van de pracht en grootsheid van de Joodse bedeling. Hierop antwoordt de apostel, dat de Christelijke gemeente een veel edeler gebouw is dan de Joodse tempel. Zij is een levende tempel, niet uit dode bouwstoffen maar uit levende stenen bestaande.

Christus, het fondament, is een levende steen. De Christenen zijn levende stenen en vormen een geestelijk huis, en zij zijn een heilig priesterdom, en ofschoon zij geen bloedige offeranden van dieren te brengen hebben, zo hebben zij iets veel beters en aangenamers te offeren. Ook hebben zij een altaar, waarop zij hun offeranden brengen, want zij offeren geestelijke offeranden, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus.

A. Alle oprechte Christenen hebben in zich een beginsel van geestelijk leven, dat Hem meegedeeld is door Christus hun hoofd, daarom, gelijk Hij een levende steen genoemd wordt, worden zij ook levende stenen geheten, niet dood in zonden en misdaden, maar levend voor God door de wedergeboorte en werking van den Heiligen Geest.

B. De gemeente van God is een geestelijk huis. Efeziërs 2:20. De bouwers zijn dienaren, 1 Corinthiërs 3:10. De bewoner is God, Efeziërs 2:22. Het is een huis door Zijn kracht, schoonheid, verscheidenheid van onderdelen en nuttigheid van het geheel. Het is geestelijk in zijn fundering: Christus Jezus, in zijn bouwstoffen: geestelijke mensen, in zijn huisraad: de genaden des Geestes, in zijn samenvoeging: bijeengehouden door den Geest Gods en het gemeenschappelijk geloof, en in zijn doel: dat is geestelijke werkzaamheid, het offeren van geestelijke offeranden. Dit huis wordt dagelijks opgebouwd, elk deel wordt verbeterd, en het geheel nadert zijn voltooiing in alle eeuwen door de toevoeging van nieuwe bijzondere leden.

C. Alle ware Christenen vormen een heilig priesterdom. De apostel spreekt hier van alle Christenen gezamenlijk en zegt, dat zij een heilig priesterdom zijn. Zij zijn allen uitverkorenen, aan God gewijd, nuttig voor anderen, wèl toegerust met hemelse gaven en genaden, en wèl gebruikt.

D. Dit heilige priesterdom moet en zal Gode geestelijke offeranden offeren. De geestelijke offeranden der Christenen zijn hun lichamen, zielen, genegenheden, gebeden, dankzeggingen, aalmoezen en andere plichten.

E. De geestelijkste offers van de godvrezendste mensen zijn Gode aangenaam alleen door Jezus Christus, Hij is de enige grote hogepriester, door wie wij en onze offeranden kunnen aangenomen worden. Brengt dus al uw offers aan Hem en biedt ze door Hem Gode aan.

II. Hij bevestigt wat hij omtrent Christus getuigd heeft, dat Hij een levende steen is, door Jesaja 28:16. Let op de wijze, waarop de apostel de Heilige Schrift aanhaalt, niet door boek, hoofdstuk en vers te noemen, want die afdelingen waren toen nog niet gemaakt. Er wordt niet anders gezegd dan verwijzing naar Mozes, David of de profeten, slechts eens wordt een bepaalden psalm genoemd, Handelingen 13:33. In hun aanhalingen geven de heilige schrijvers meer den zin dan de woorden van de Schrift weer, zoals ook blijkt uit de plaats, die de apostel hier bedoelt. Hij haalt deze Schriftuurplaats niet woordelijk aan uit het Hebreeuws of uit de vertaling der Zeventigen, en toch is de aanhaling zuiver en getrouw. De ware bedoeling van de Schrift kan goed en ten volle uitgedrukt worden in andere woorden dan die der Schrift. Daarom is ook vervat in de Schrift: De inhoud van de aanhaling is deze: Ziet, ik leg in Zion.

1. In de belangrijke zaken van den godsdienst moeten wij afgaan uitsluitend op Schriftuurlijke bewijzen. Christus en Zijne apostelen beriepen zich op Mozes, David en de oude profeten. Het

woord van God is de enige regel, dien God ons gegeven heeft. Het is een volmaakte en voldoende regel, en het is een verstandelijke en zekere regel.

2. Wij moeten de meeste aandacht wijden aan hetgeen God ons in de Schrift betreffende Zijn Zoon Jezus Christus meegedeeld heeft.

Ziet, Ik leg enz. Johannes vraagt dezelfde aandacht, Johannes 1:29. Deze oproeping tot opletlende aandacht aangaande Christus toont ons de uitnemendheid van het onderwerp, zijne belangrijkheid, en onze stompheid en traagheid.

3. De aanstelling van Christus Jezus tot hoofd van de gemeente is een uitnemend werk Gods: Ik leg in Zion. De aanstelling van den paus tot hoofd der kerk is een menselijk tegenstreven en een brutale aanmatiging, Christus alleen is het fondament en het hoofd van Gods gemeente.

4. Jezus Christus is de uiterste hoeksteen, dien God in Zijn geestelijk huis gelegd heeft. De hoeksteen is onafscheidelijk van het gebouw, draagt het, houdt het samen, versiert het. Zo doet Christus met Zijn heilige gemeente, Zijn geestelijk huis.

5. Jezus Christus is de hoeksteen voor de ondersteuning en de zaligmaking van niemand anders dan die oprecht Zijn volk zijn, niemand dan Zion en hun die Zion genegen zijn, niet voor Babylon, niet voor zijn vijanden.

6. Waar geloof in Jezus Christus is het enige middel om des mensen algehelen ondergang te voorkomen. Drie dingen kunnen grote verwarring over den mens brengen: teleurstelling, zonde en oordeel, en het geloof voorkomt die alle. Het geloof heeft een middel tegen elk van deze.

III. Hij voegt hier een belangrijken tussenzin in, vers 7. Jezus Christus werd den uitersten hoeksteen genoemd. Hier voegt de apostel met het oog op de godvrezenden aan toe: U dan die gelooft is Hij dierbaar, of is Hij ene eer. Christus is de kroon en de eer van den Christen, gij, die in Hem gelooft, zijt er zo ver van af dat ge u voor Hem schamen zoudt, dat gij in Hem zult roemen en in Hem verheerlijkt zijn voor eeuwig. Wat de goddelozen betreft, de ongehoorzamen zullen voortgaan Jezus Christus te weigeren en te verwerpen, maar God heeft besloten, trots allen tegenstand, dat Hij tot een hoofd des hoeks zal zijn.

1. Al wat door rechtmatige en noodzakelijke gevolgtrekking aan de Schrift ontleend wordt, daarop kan men even zeker staat maken alsof het met zoveel woorden in de Schrift stond. De apostel ontleent dezen tussenzin aan de woorden van den profeet. De profeet heeft dat niet uitdrukkelijk gezegd, maar hetgeen hij zei had dit noodzakelijk tot gevolg. Onze Zaligmaker beval ons de Schriften te onderzoeken, omdat die van Hem getuigen, en toch beroept hij zich op geen enkele plaats uit de Schrift, die getuigt dat Jezus van Nazareth de Messias was. Maar deze Schriften voorzegden dat Hij geboren zou worden uit ene maagd, voordat de scepter van Juda week, gedurende het bestaan van den tweeden tempel, na Daniël's zeventig weken, en dat deze de Messias was. Dat alles werd in Jezus Christus gezien, maar om dat alles te weten moet men gebruik maken van de reden, de geschiedenis, het doorzicht en de ondervinding, en dan is het een onfeilbaar besluit op grond der Schrift.

2. Het werk van een getrouw dienaar is algemene waarheden toepassen op de bijzondere gesteldheid en den toestand zijner hoorders. De apostel haalt in vers 6 een uitspraak van den profeet aan en past die toe op bozen en goeden. Daartoe is wijsheid, moed en getrouwheid nodig, maar het is zeer voordelig voor de hoorders.

3. Jezus Christus is bij uitnemendheid dierbaar voor alle gelovigen. De majesteit en grootheid van Zijn persoon, de waardigheid van Zijn bediening, Zijn nauwe betrekking, Zijn wonderbare daden, Zijn onmetelijke liefde, dat alles verbindt de gelovigen tot de hoogste achting en eerbied voor Jezus Christus.

4. Ongehoorzamen hebben geen waarachtig geloof. Door ongehoorzamen worden bedoeld onverbeterlijken, ongelovigen en moedwilligen. Dezen kunnen wellicht juist inzicht hebben, maar geen echt geloof.

5. Zij, die bouwers van de gemeente van Christus behoorden te zijn, zijn dikwijls de ergste vijanden ter wereld van Christus. In het Oude Testament deden de valse profeten het meeste nadeel, en onder het Nieuwe Testament ondervond Christus de grootste tegenwerking en wreedheid van de Schriftgeleerden, Farizeeën en overpriesters, en dus van hen, die voorgaven de gemeente te bouwen en te verzorgen. En thans is de Roomse hiërarchie de grootste vijandin ter wereld van Jezus Christus en Zijne belangen.

6. God zal Zijn eigen werk voltooien en de belangen van Jezus Christus in de wereld bevorderen, niettegenstaande de valsheid van voorgewende vrienden en den tegenstand van Zijn slechtste vijanden.

IV. De apostel voegt hier een nieuwe beschrijving bij, de vergelijking met een steen voortdurend volhoudende. De woorden zijn genomen uit Jesaja 8:13, 14: Den Heere der heirscharen, dien zult gijlieden heiligen -en Hij zal zijn tot een steen des aanstoots en tot een rotssteen der struikeling. Hieruit blijkt duidelijk dat Jezus Christus is de Heere der heirscharen, en dus de hoge God zelf. Merk op:

1. De bouwlieden, de overpriesters, weigerden Hem, en het volk volgde zijn leidslieden. Daardoor werd Christus voor hen een steen des aanstoots en een rotssteen der ergernis, waarover zij struikelden en zich zelven verwondden, en Hij viel op hen als een machtige rotssteen en strafte hen met verwoesting, Mattheus 21: 44. Wie op dezen steen valt, zal verpletterd worden, en op wie hij valt, dien zal hij vermorzelen.

A. Allen, die ongehoorzaam zijn, nemen aanstoot aan het Woord Gods. Zij stoten zich aan het Woord, ongehoorzaam zijnde. Zij stoten zich aan Christus zelven, aan Zijn leer en de reinheid van Zijn voorschriften, maar de Joodse geleerden struikelden voornamelijk over de geringheid van Zijn verschijning en de uitnodiging om alleen door Hem hun rechtvaardigmaking voor God te verkrijgen. Zij konden er niet toe gebracht worden om de rechtvaardigmaking door het geloof te zoeken, maar deden dat door de werken der wet, zij stootten zich aan den steen des aanstoots, Romeinen 9:32.

B. Dezelfde gezegende Jezus, die de bewerker van de zaligheid des enen is, wordt voor den ander de aanleiding tot zijn zonde en ondergang. Hij is gezet tot een val en opstanding van velen in Israël.

Hij is niet de bewerker van hun zonden, maar alleen de aanleiding er toe, hun eigen ongehoorzaamheid maakt dat zij zich aan Hem stoten en Hem verwerpen, die Hij als rechter straft met verwoesting. Zij, die Hem als Zaligmaker verwerpen, zullen zich op Hem als een Rots te pletter vallen.

C. God zelf heeft eeuwige verwoesting bepaald voor allen, die zich aan het woord stoten, ongehoorzaam zijnde. Allen, die vastbesloten voortgaan in hun ongeloof en hun verachting van het Evangelie, zijn gezet tot eeuwige verwoesting, en God weet van eeuwigheid wie zij zijn.

D. Het zien van de algemene verwerping van Christus door de Joden en van de verwaarlozing van Hem door menigten in alle eeuwen, behoort ons niet te ontmoedigen in onze liefde en onzen plicht jegens Hem, want dat is lang tevoren door de profeten voorzegd, en het is ene versterking van ons geloof zowel in de Schrift als in den Messias.

2. Zij, die hem aannemen, worden hoog bevoorrecht, vers 9. De Joden waren buitengewoon gehecht aan hun oude voorrechten, van het enige volk van God te zijn, in bepaald verbond met Hem te staan en afgescheiden van de gehele wereld te zijn. "Welnu", zeiden zij, "indien wij ons aan de instellingen des Evangelies onderwerpen, zullen wij dat alles verliezen en op gelijken voet met de heidenen komen te staan."

A. Op deze tegenwerping antwoordt de apostel, dat het hun ondergang zou zijn wanneer zij zich niet onderwierpen, vers 7 en 8, maar dat zij, indien zij zich onderwierpen, geen wezenlijk voordeel zouden verliezen, doch blijven wat zij steeds begeerden te zijn: een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, enz

a. Alle ware Christenen zijn een uitverkoren geslacht. Zij allen maken een gezin uit, een volk onderscheiden van de overige wereld, met een anderen geest, andere beginselen en praktijken, en dat konden zij nooit zijn of worden indien zij niet waren uitverkoren in Christus en geheiligd door Zijn Geest.

b. Alle ware Christenen zijn een koninklijk priesterdom. Zij zijn koninklijk in hun betrekking tot God en Christus, in hun macht met God, over zich zelven en over al hun vijanden, zij zijn vorstelijk in de vorderingen en de uitnemendheid van hun eigen geest en in hun hoop en verwachtingen. Zij zijn een koninklijk priesterdom, afgescheiden van zonden en zondaren, gewijd aan God en Gode geestelijke offeranden brengende, die Hem aangenaam zijn door Jezus Christus.

c. Alle Christenen, waar zij ook zijn mogen, maken een heilig volk uit. Zij zijn een volk, vergaderd onder een hoofd, overeenkomende in dezelfde gewoonten en handelingen, geregeerd door dezelfde wetten, en zij zijn een heilig volk, omdat zij aan God gewijd zijn, vernieuwd en geheiligd door Zijn Heiligen Geest.

d. Het is de eer van de dienstknechten van Christus, dat zij Gods verkregen volk zijn. Zij zijn het volk van Zijne beschikking, keuze, zorg en blijdschap. Deze vier waardigheden van alle ware Christenen liggen van nature niet in hen, want hun eerste staat was een toestand van verschrikkelijke duisternis, maar zij zijn daadwerkelijk geroepen uit die duisternis tot Zijn wonderbaar licht, vreugde,

blijdschap en voorspoed, met het voornemen en uitzicht, dat zij door woorden en werken zouden tonen de deugden en de heerlijkheid van Hem, die hen geroepen heeft.

B. Ten einde hen tevreden en dankbaar voor de grote barmhartigheid en waardigheden, hun door het Evangelie gebracht, te maken, raadt de apostel hen hun vorigen en hun tegenwoordigen toestand met elkaar te vergelijken. Er was een tijd, waarin zij geen volk waren en geen ontferming hadden verkregen, maar plechtig verworpen en gescheiden waren, Jeremia 3:8, Hosea 1:6, 9, maar nu zijn zij aangenomen om Gods volk te zijn en ontfermd te worden.

a. Ook de besten moeten gewoon zijn terug te zien op hetgeen zij vroeger waren.

b. Het volk van God is het kostbaarste van de gehele wereld, de overigen zijn geen volk en deugen tot niets.

c. Om in Gods volk aangenomen te worden, is een zeer grote barmhartigheid, en ze is verkrijgbaar.

V. Hij waarschuwt hen om zich te onthouden van de vleselijke begeerlijkheden, vers 11. Zelfs de beste mensen, het uitverkoren geslacht, het volk van God, hebben behoefte aan de vermaning om afstand te doen van de ergste zonden, waartegen de apostel hen hier zo ernstig en teder mogelijk waarschuwt. Daar hij weet hoe moeilijk, en toch hoe belangrijk het vervullen van dezen plicht is, toont hij hun zijn grootste belangstelling: Geliefden, ik vermaan u. Hun plicht is afstand te doen van en te onderdrukken het eerste opkomen van vleselijke begeerlijkheden. Vele daarvan komen uit onze verdorvenheid van nature voort en uiten zich in het lichaam, door de een of andere zinnelijke begeerte of ongebreidelden lust van het vlees te strelen. De Christenen behoren zich daarvan te onthouden en daar toe te bedenken:

1. De achting, die zij van God en Zijn volk genieten, zij zijn geliefden.

2. Hun toestand in de wereld: zij zijn inwoners en vreemdelingen, en moeten hun doorreize niet vertragen door toe te geven aan de boosheid en de begeerlijkheden van het land, dat zij doortrekken.

3. Het kwaad en gevaar, waaraan deze zonden blootstellen: zij voeren krijg tegen de ziel, en daarom moeten de zielen haar bestrijden.

A. Het grote nadeel, dat de zonden den mens doen, is dat zij krijg voeren tegen de ziel. Zij verwoesten de zedelijke vrijheid van de ziel, zij verzwakken en ontzenuwen de ziel door haar vermogens te ondermijnen, zij ontroven de ziel haar troost en vrede, zij verlagen en vernielen de waardigheid der ziel, verhinderen haar tegenwoordigen voorspoed en dompelen haar in eeuwige ellende.

B. Van alle zonden zijn gene zo nadelig voor de ziel als vleselijke begeerlijkheden. Vleselijke lust, onzedelijkheid, zinnelijkheid zijn het meest gehaat bij God en het meest verwoestend voor den mens. Er wordt een streng oordeel over geveld.

VI. Hij vermaant hen verder hun belijdenis door een eerlijken wandel te versieren. Hun wandel in alle opzichten en bij alle gelegenheden, in elke daad huns levens, behoort eerlijk te zijn, dat is goed, lieflijk, beminnelijk en zonder blaam. En zulks omdat zij leefden onder de heidenen, mensen van een anderen godsdienst en die hun gezworen vijanden waren, die hen nu reeds belasterden en voortdurend kwaad van hen spraken als van kwaaddoeners. Een heilige, rechtvaardige, goede wandel zal niet alleen hun den mond stoppen, maar misschien daarenboven een middel zijn om hen er toe te brengen God te verheerlijken, en hen nader te brengen, wanneer zij zien dat de anderen uitmunten in goede werken. Zij noemen u nu kwaaddoeners, verdedigt u door goede werken, dat is de wijze om hen te overtuigen. Er komt een dag van bezoeking, waarin God hen door Zijn Woord en Zijne genade tot berouw roepen kan en u voor uw goeden wandel belonen, Lukas 1:68. Wanneer het Evangelie tot hen zal komen en uitwerking hebben, zal een goede wandel hen tot bekering aanmoedigen, maar een slechte wandel die tegenhouden.

1. Een Christelijke belijdenis moet gepaard gaan met een goeden wandel, Filippenzen 4:8.

2. Het is het gewone lot van ware Christenen, dat slechte mensen kwaad van hen spreken.

3. Zij, die door God in Zijne genade bezocht worden, veranderen onmiddellijk hun gedachten over de godvrezenden, God verheerlijkende en hen prijzende, die zij eerst kwaaddoeners noemden.

1 Petrus 2:13-25

De algemene regel voor een Christelijken wandel is deze: hij moet eerlijk zijn, en kan dat niet wezen zonder nauwgezette vervulling van alle maatschappelijke plichten. De apostel gaat hier nader op enige daarvan in.

I. Het geval van onderdanen. Christenen waren niet alleen berucht als uitvinders van een nieuwen godsdienst maar ook als verstoorders van den staat. Het was daarom zeer nodig dat de apostel de regelen en den maatstaf van gehoorzaamheid aan de burgerlijke overheid aangaf, zoals hij thans doet.

1. Onderwerping is plicht, waaronder begrepen is gehechtheid en eerbied voor hun personen, gehoorzaamheid aan hun rechtvaardige wetten en onderwerping aan wettige straffen.

2. Deze onderwerping zijn zij verschuldigd aan de volgende personen.

A. Meer in het algemeen. Alle menselijke ordening. Overheid is zeker een goddelijke instelling, maar de bijzondere vorm van regering, de macht van de overheid en de personen, die deze macht moeten uitoefenen, zijn menselijke ordeningen, en worden geregeld door de wetten en instellingen van elk land in het bijzonder. Dit is een algemene regel, alle volken bindende, hoe ook de gevestigde vorm van regering zijn moge.

B. In het bijzonder. Den koning, als de opperste machthebbende, de eerste in waardigheid en voornaamste in rang, de koning is een wettig persoon, geen tiran. Den stadhouders, consuls, gouverneurs van provincies, als die van hem gezonden worden, door hem afgevaardigd om te regeren.

3. Deze plicht wordt aangedrongen met de volgende redenen.

A. Om des Heeren wil, die de overheid heeft ingesteld tot heil der mensheid, en die daarom gehoorzaamheid en onderwerping eist, Romeinen 13, en wiens eer betrokken is bij de nauwgezette vervulling der plichten van onderdanen aan hun overheid.

B. Het doel van de bediening der overheid, namelijk: het straffen van de kwaaddoeners en het aan moedigen van allen, die goeddoen. Zij werd aangesteld tot welzijn van de maatschappij, en wanneer dat doel niet wordt nagestreefd en bereikt, ligt de fout niet in de instelling maar in de praktijk.

a. De ware godsdienst is de beste steun voor de burgerlijke overheid, hij vereist onderwerping om des Heeren wil en ter wille van het geweten.

b. Alle straffen en al de overheden ter wereld kunnen niet verhinderen dat er kwaaddoeners zijn.

c. De beste wijze, waarop de overheid zich kan kwijten van haar plicht en nuttig voor de maatschappíj zijn, is rechtvaardig straffen en belonen.

C. Een andere reden, waarom de Christenen zich moeten onderwerpen aan de burgerlijke overheid, is dat het de wil Gods is, en bijgevolg hun plicht, en omdat dit de wijze is om de kwaadaardige lasteraars en de onwetende dwaze mensen tot zwijgen te brengen, vers 15.

a. De wil van God is voor een godvrezende de voornaamste reden voor enigen plicht.

b. Gehoorzaamheid aan de overheid is een voornaam deel van den Christelijken plicht.

Het is de wil Gods.

c. Een Christen moet trachten in alle omstandigheden zich zo te gedragen, dat hij de onverdiende smaadredenen van de onwetendste en dwaaste mensen tot zwijgen dwingt.

d. Zij, die tegen godsdienst en godvrezenden spreken, zijn onwetende en dwaze mensen.

D. Hij herinnert hen aan het geestelijk karakter van de Christelijke vrijheid. De Joden achtten zich door de uitspraak van Deuteronomium 17:15 verplicht geen anderen gebieder te gehoorzamen dan die uit hun eigen broederen genomen was en de bekeerde Joden achtten zich ontslagen van onderwerping door hun betrekking tot Christus. Om zulke verkeerde gedachten te voorkomen, zegt de apostel den Christenen dat zij vrij zijn, maar waarvan? Niet van den plicht van gehoorzaamheid aan Gods wet, die onderwerping aan de burgerlijke overheid vordert. Zij waren geestelijk vrij van de banden van zonde en Satan, en van de ceremoniële wet, maar zij mochten hun Christelijke vrijheid niet gebruiken als een dekmantel der boosheid of van het verzuimen van enigen plicht jegens God of jegens hun meerderen, doch zich steeds herinneren dat zij dienstknechten Gods waren.

a. Alle dienst knechten van Christus zijn vrijen, Johannes 8:36, zij zijn vrij van de heerschappij des Satans, de veroordeling der wet, den toorn Gods, het drukkende van den plicht en den schrik des doods.

b. De dienstknechten van Jezus Christus moeten zeer zorgvuldig toezien, dat zij hun Christelijke vrijheid niet misbruiken, zij mogen die niet gebruiken als deksel voor enige boosheid tegen God of ongehoorzaamheid tegen hun meerderen.

4. De apostel besluit zijn betoog aangaande de plichten der onderdanen met vier bewonderenswaardige voorschriften.

A. Eerst een iegelijk. Het hun verschuldigd deel van eerbied moet allen gegeven worden, de arme mag niet worden veracht, Spreuken 17:5, de bozen moeten geëerd worden, niet om hun boosheid, maar om andere hoedanigheden, bijvoorbeeld doorzicht, voorzichtigheid, moed, bekwaamheid of het grijze hoofd. Abraham, Jakob, Samuel, de profeten en apostelen maakten nooit bezwaar om de verschuldigde eer te geven ook aan de boze mensen.

B. Hebt de broederschap lief. Alle Christenen zijn ene broederschap, verenigd in Christus als hun hoofd, gelijkstaande met elkaar in aanspraken, nauw met elkaar verbonden door gemeenschappelijke belangen, gemeenschap hebbende met elkaar, op weg naar hetzelfde huis, en daarom behoren zij elkaar met bijzondere liefde te beminnen.

C. Vreest God met den hoogsten eerbied, plichtsbetrachting en onderwerping, indien gij daarin tekort komt, kunnen al de andere plichten niet naar behoren vervuld worden.

D. Eert den koning, met die hoogste eer, die hem boven andere mensen toekomt.

II. Het lot van de dienstknechten behoefde een apostolische beslissing zowel als de zaak der onderdanen, want zij verbeeldden zich dat hun Christelijke vrijheid hen ontsloeg van gehoorzaamheid aan hun ongelovige en wrede meesters. Daarop antwoordt de apostel: Gij huisknechten, weest met alle vreze onderdanig, vers 18. Onder huisknechten verstaat hij alle dienstbaren, hetzij gehuurd, of met geld gekocht, of krijgsgevangen gemaakt, of in des meesters huis geboren, of die slechts op contract voor bepaalden tijd dienden.

1. Hij beveelt hun onderdanig te zijn, getrouw en eerlijk hun werk te verrichten, zich te gedragen zoals ondergeschikten betaamt, met eerbied en genegenheid, en zich geduldig te onderwerpen aan moeiten en ongemakken. Deze onderwerping zijn zij hun meesters verschuldigd, die hebben recht op hun diensten, en dat niet alleen de goeden en bescheidenen, die hen goed gebruiken en niet al te streng op hun rechten staan, maar ook de harden en verkeerden, die bijna in ‘t geheel niet te voldoen zijn.

A. Dienstknechten moeten hun meesters onderworpen zijn en vrezen hun te mishagen.

B. Het zondig wangedrag van een der partijen rechtvaardigt niet een zondig gedrag van de andere partij, de dienstknecht is gehouden aan zijn plicht, ofschoon de meester zondig hard en veeleisend is.

C. Godvrezenden zijn zacht en vriendelijk voor hun dienstbaren en ondergeschikten. De apostel toont zijn liefde en belangstelling zowel voor de zielen der arme dienstknechten als voor die van hoger-geplaatsten. Hierin moet hij nagevolgd worden door al de mindere dienaren, die zeer bepaald hun raad moeten geven zowel aan de lageren, de geringeren, de jongeren en de armeren onder hun hoorders, als aan de anderen. 2 Na hun bevolen te hebben onderdanig te zijn, gaat hij er toe over om daarvoor de redenen op te geven.

A. Wanneer zij geduldig waren onder hun moeiten, terwijl zij onrechtvaardig leden, en toch voortgingen hun plicht te vervullen jegens hun ongelovige en afkerige meesters, dan zou dat Gode aangenaam zijn, en Hij zou hen belonen voor al wat zij om des gewetens wil voor Hem zouden lijden, maar geduldig een verdiende straf te dragen verdient in ‘t geheel geen lof. Alleen indien gij verdraagt als gij weldoet en daarover lijdt, dat is genade bij God, vers 19, 20.

a. Er is geen levenstoestand zo gering of een mens kan er zijn geweten in gehoorzamen en God verheerlijken, dat kunnen ook de laagste dienstknechten.

b. De mensen met de tederste gewetens zijn dikwijls de grootste lijders. Om het geweten voor God, droegen zij zwarigheid, lijdende ten onrechte, zij deden wel en leden daarom. Maar lijders van die soort zijn prijzenswaardig, zij vereren God en den godsdienst, zij zijn Gode aangenaam, en dat is hun hoogste ondersteuning en voldoening.

c. Verdiend lijden moet geduldig verdragen worden. Indien gij geslagen wordt als gij zondigt, dan moet ge daaronder lijdzaam zijn. Het lijden in deze wereld is niet altijd een bewijs van onze toekomstige gelukzaligheid, wanneer kinderen of dienstbaren onhandelbaar zijn en hun plicht verzuimen en daarvoor lijden, dan zal dat hen niet aangenaam bij God maken of hun lof van den mensen verwerven.

B. Hier volgen nog meer redenen om Christelijke dienstknechten aan te moedigen tot geduld onder onrechtvaardig lijden, vers 21.

a. Hun Christelijke roeping en belijdenis: Hiertoe zijt gij geroepen..

b. Het voorbeeld van Christus, die voor ons geleden heeft, en daardoor ons een voorbeeld naliet, opdat wij Zijne voetstoppen zouden navolgen. Hieruit leren wij: Ten eerste. Dat de ware Christenen de mensen zijn, die geroepen worden om te lijden, en dat zij dat dus moeten verwachten. Door de beginselen van het Christendom zijn zij verplicht zich zelven te verloochenen en hun kruis op te nemen. Zij worden daartoe geroepen door de geboden van Christus, de beschikkingen der voorzienigheid, de bekwaammaking der genade en het voorbeeld van Jezus Christus, zij zijn dus gehouden te lijden, waar zij op die wijzen geroepen worden.

Ten tweede. Jezus Christus leed voor ons, niet de Vader leed, maar Hij dien de Vader daartoe had geheiligd en in de wereld gezonden, in ziel en lichaam leed Christus, en Hij leed voor ons, in onze plaats en ons ten goede, vers 24.

Ten derde. Het lijden van Christus moet ons tot rust brengen onder de onrechtvaardigste en wreedste behandelingen, die ons in de wereld overkomen. Hij leed vrijwillig, niet voor zich zelven maar voor ons, met de meeste bereidvaardigheid, met volkomen lijdzaamheid, allerlei lijden, en ofschoon Hij de Godmens was. Zullen wij zondaren, die het ergste verdiend hebben, ons dan niet onderwerpen aan de lichte droefenissen van dit leven, die voor ons na dezen zo onuitsprekelijke voordelen aanbrengen? 3.. Het voorbeeld van Christus' onderwerping en geduld wordt hier uitgelegd en toegepast.

Christus leed:

A. Onrechtvaardig en zonder reden, want Hij had geen zonden gedaan, vers 22. Hij had geen geweld gepleegd. niemand verongelijkt of kwaad aangedaan, Hij deed geen enkele on gerechtigheid, en er is geen bedrog in Zijn mond gevonden, Jesaja 53:9, Zijn woorden zowel als Zijn daden waren alle oprecht en rechtvaardig.

B. Geduldig. Die als Hij gescholden werd, niet weer schold, vers 23. Wanneer zij Hem lasterden, Hem bespotten, Hem slechte namen gaven: Hij was stom en opende Zijn mond niet. Toen zij verder gingen, werkelijke mishandelingen pleegden, Hem vuistslagen gaven, Hem bespuwden, Hem met doornen kroonden: Hij dreigde niet, maar gaf zich zelven en Zijne zaak over aan God, die rechtvaardig oordeelt, die op Zijn tijd Zijne onschuld aan het licht zou doen treden en Hem op Zijne vijanden wreken.

a. Onze gezegende Verlosser was volkomen heilig en zo vrij van zonden, dat geen verzoeking, geen belediging welke ook, Hem tot de geringste zonde of het minste scherpe woord kon verlokken.

b. Het drijven tot de zonde kan nooit het begaan van de zonde verontschuldigen. De ruwheid, wreedheid en onrechtvaardigheid van de vijanden zal nooit de Christenen rechtvaardigen wanneer zij weder schelden en tot wraakneming komen. De reden om te zondigen kan sterk zijn, maar wij hebben altijd gewichtiger redenen om het te laten.

c. Het oordeel van God zal rechtvaardig beslissen over iedere mens en over elke zaak, en wij behoren dat met geduld en zelfbeheersing te bedenken. 4.. Opdat niemand zou menen, na hetgeen in de verzen 22 en 23 gezegd is, dat de dood van Christus alleen bedoeld was als een voorbeeld van geduld onder het lijden, voegt de apostel hier bij wat het heerlijke doel en de gezegende uitwerking er van waren. Die zelf onze zonden enz., vers 24. Merk hier op:

A. Den lijdenden persoon, Jezus Christus.

Die zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft. De uitdrukking zelf is beslist, en nodig om aan te wij zen dat Hij met al de oude profetieën overeenkwam, om Hem te onderscheiden van de Levitische priesters, die het bloed van dieren offerden, maar Hij heeft door zich zelven onze reinigmaking teweeggebracht, Hebreeën 1:3, en om alle anderen uit te sluiten van deelneming aan Zijn werk van on ze zaligmaking. Er wordt bijgevoegd: in Zijn lichaam, niet omdat ook niet Zijn ziel leed, Mattheus 26:38, maar het zielenlijden was inwendig en verborgen, terwijl dat van het lichaam zichtbaar was en meer vatbaar voor de beschouwing van deze lijdende dienstknechten, aan welken Zijn voorbeeld voorgehouden wordt.

B. Het lijden, dat Hij onderging, was striemen, wonden en de dood, de dood op het hout, gemene en onterende straffen.

C. De reden van Zijn lijden. Hij droeg onze zonden. Daaruit leren wij:

a. Dat Christus, in Zijn lijden, stond beladen met onze zonden, als iemand die op zich genomen had deze te dragen door Zijn eigen offerande, Jesaja 53:6.

b. Dat Hij er de straf voor droeg en daardoor aan de goddelijke gerechtigheid voldoening gaf.

c. Dat Hij daardoor onze zonden droeg en ze van ons wegnam, zoals de zondebok typisch de zonde van het volk op zijn hoofd wegdroeg naar de woestijn, Leviticus 16:21, 22. Zo droeg het Lam Gods onze zonden in Zijn eigen lichaam, Hij is het, die de zonde der wereld draagt, Johannes 1:29.

D. De vruchten van Christus’ lijden zijn:

a. Onze heiligmaking, bestaande in den dood, het afsterven van de zonden en een nieuw heilig leven van rechtvaardigheid. Voor beiden hebben wij in den dood en de opstanding van Christus een voorbeeld, en daarbij kracht en bekwaamheid.

b. Onze rechtvaardigmaking. Christus werd verbrijzeld en gekruisigd als een schuldoffer, en door Zijne striemen zijn wij genezen. Leer hieruit: Ten eerste: Jezus Christus droeg de zonden van al Zijn volk en delgde ze uit door Zijn kruisdood. Ten tweede: niemand mag op Christus rekenen, dat Hij ook zijn zonden gedragen en zijn schuld weggenomen heeft, ten zij hij der zonde sterft en der gerechtigheid leeft. 5.. De apostel besluit zijn raad aan de Christelijke dienstknechten, door hun het onderscheid tussen hun vroegeren en hun tegenwoordigen toestand voor ogen te houden, vers 25. Zij waren als dwalende schapen, en dat sluit in zich:

A. De zonden des mensen, hij dwaalt rond, het is zijn eigen daad, hij wordt niet gedreven, hij dwaalt vrijwillig.

B. Zijne ellende, hij dwaalt weg uit de weide, van den herder, van de kudde, en stelt zich zelven aan ontelbare gevaren bloot.

C. Hier is de herstelling door de bekering.

Maar gij zijt nu bekeerd. Het woord is niet bedrijvend maar een lijdend werkwoord, hetgeen te kennen geeft dat de terugkeer van den zondaar het werk van de goddelijke genade is. Zij keren terug van al hun dwalingen en rondzwervingen tot Christus, die de ware zorgvolle herder is, die de schapen liefheeft, die Zijn leven voor hen aflegde, die de beste herder, opziener en leider hunner zielen is.

a. De zondaren, voor hun bekering, zijn altijd dwalende, heel hun leven is een dwaling.

b. Jezus Christus is de overste Herder en Opziener hunner zielen, Hij is altijd bij Zijne kudde en waakt over haar.

c. Zij, die deze liefde en zorg van den goeden Herder begeren, moeten tot Hem terugkeren, der zonde sterven en der gerechtigheid leven.

HOOFDSTUK 3

1 Desgelijks gij vrouwen, zijt uw eigenen mannen onderdanig; opdat ook, zo enigen den Woorde ongehoorzaam zijn, zij door den wandel der vrouwen zonder Woord mogen gewonnen worden;
2 Als zij zullen ingezien hebben uw kuisen wandel in vreze.
3 Welker versiersel zij, niet hetgeen uiterlijk is, bestaande in het vlechten des haars, en omhangen van goud, of van klederen aan te trekken;
4 Maar de verborgen mens des harten, in het onverderfelijk versiersel van een zachtmoedigen en stillen geest, die kostelijk is voor God.
5 Want alzo versierden zichzelven eertijds ook de heilige vrouwen, die op God hoopten, en waren haar eigen mannen onderdanig;
6 Gelijk Sara aan Abraham gehoorzaam is geweest, hem noemende heer, welker dochters gij geworden zijt, als gij weldoet, en niet vreest voor enige verschrikking.
7 Gij mannen, insgelijks, woont bij haar met verstand, aan het vrouwelijke vat, als het zwakste, eer gevende, als die ook mede-erfgenamen der genade des levens met haar zijt; opdat uw gebeden niet verhinderd worden.
8 En eindelijk, zijt allen eensgezind, medelijdend, de broeders liefhebbende, met innerlijke barmhartigheid bewogen, vriendelijk;
9 Vergeldt niet kwaad voor kwaad, of schelden voor schelden, maar zegent daarentegen; wetende, dat gij daartoe geroepen zijt, opdat gij zegening zoudt beerven.
10 Want wie het leven wil liefhebben, en goede dagen zien, die stille zijn tong van het kwaad, en zijn lippen, dat zij geen bedrog spreken;
11 Die wijke af van het kwade, en doe het goede; die zoeke vrede en jage denzelven na.
12 Want de ogen des Heeren zijn over de rechtvaardigen, en Zijn oren tot hun gebed; maar het aangezicht des Heeren is tegen degenen, die kwaad doen.
13 En wie is het, die u kwaad doen zal, indien gij navolgers zijt van het goede?
14 Maar indien gij ook lijdt om der gerechtigheid wil, zo zijt gij zalig; en vreest niet uit vreze van hen, en wordt niet ontroerd;
15 Maar heiligt God, den Heere, in uw harten; en zijt altijd bereid tot verantwoording aan een iegelijk, die u rekenschap afeist van de hoop, die in u is, met zachtmoedigheid en vreze.
16 En hebt een goed geweten, opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij beschaamd mogen worden, die uw goeden wandel in Christus lasteren.
17 Want het is beter, dat gij, weldoende, indien het de wil van God wil lijdt, dan kwaad doende.
18 Want Christus heeft ook eens voor de zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen; Die wel is gedood in het vlees, maar levend gemaakt door den Geest;
19 In Denwelken Hij ook, henengegaan zijnde, den geesten, die in de gevangenis zijn, gepredikt heeft,
20 Die eertijds ongehoorzaam waren, wanneer de lankmoedigheid Gods eenmaal verwachtte, in de dagen van Noach, als de ark toebereid werd; waarin weinige dat is acht zielen behouden werden door het water.
21 Waarvan het tegenbeeld, de doop, ons nu ook behoudt, niet die een aflegging is der vuiligheid des lichaams, maar die een vraag is van een goed geweten tot God, door de opstanding van Jezus Christus;
22 Welke is aan de rechter hand Gods, opgevaren ten hemel, de engelen, en machten, en krachten Hem onderdanig gemaakt zijnde.

Hier beschrijft de apostel de plichten van echtgenoten en huisvrouwen jegens elkaar, beginnende met den plicht der vrouw, vers 1-7. Hij vermaant de Christenen tot enigheid, liefde, medelijden, vrede en geduld onder het lijden, en om de lasteringen hunner vijanden tegen te staan niet door kwaad met kwaad of schelden met schelden te vergelden, maar door zegening, door een gewillig verslag van hun geloof en hoop, en door het bewaren van een goed geweten, vers 8 -17. Om hen daartoe aan te moedigen, houdt hij hun het voorbeeld van Christus v oor, die leed, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, maar toch de oude wereld om ha ar ongehoorzaamheid strafte, en de weinigen, die in de dagen van Noach getrouw gebleven waren, redde, vers 18-22.

1 Petrus 3:1-7

Nadat de apostel de plichten van onderdanen jegens hun overheid en van dienstknechten jegens hun meesters behandeld heeft, gaat hij over tot die van echtgenoten en huisvrouwen.

I. Opdat de Christelijke gehuwde vrouwen zich niet zouden verbeelden, dat haar bekering tot Christus en haar aandeel aan de Christelijke voorrechten haar ontsloeg van onderwerping aan haar heidense of Joodse echtgenoten, zegt de apostel haar:

1. Waarin de plicht der huisvrouwen bestaat.

A. In onderdanigheid, of onderwerping uit liefde aan den wil hunner echtgenoten en gehoorzaamheid aan hun rechtmatig gezag. Zulk een innemend gedrag zal het doeltreffendste middel zijn om haar echtgenoten te winnen, die ongehoorzaam en ongelovig zijn, die het Woord verworpen hadden, of die op geen ander bewijs voor de waarheid letten wilden, dan de voorzichtige, vreedzame en voorbeeldige wandel hunner vrouwen.

a. Elke onderscheiden betrekking heeft haar eigenaardige plichten, welke de dienaren behoren te prediken en de gemeente moet begrijpen.

b. Een vriendelijke onderwerping en een liefhebbend, eerbiedig ontzag zijn de plichten van iedere Christelijke huisvrouw tegenover haar echtgenoot, hij moge goed of kwaad zijn. Eva was die aan Adam verschuldigd voor den val, en ze worden nog vereist, al zijn ze nu veel moeilijker dan toen, Genesis 3:16, 1 Timotheus 2:11.

c. Ofschoon de bedoeling van het woord des Evangelies is zielen voor Jezus Christus te winnen. zijn velen toch zo hardnekkig, dat zij niet door het woord gewonnen willen worden.

d. Niets is, na het Woord van God, krachtiger om de mensen te winnen dan een goede wandel en getrouwe vervulling van de huiselijke plichten.

e. Ongodsdienstigheid en ongelovigheid ontbinden de banden van de huishoudelijke betrekkingen niet en ontslaan niet van haar plichten, de huisvrouw moet jegens haar eigen man haar roeping vervullen, ofschoon hij het woord ongehoorzaam is.

B. In vreze, ontzag voor haar echtgenoot en, Efeziërs 5:33.

C. In een kuisen wandel, dien haar ongelovige echtgenoten nauwkeurig zullen opmerken.

a. Slechte mensen letten nauwkeurig op den wandel van de belijders van den godsdienst, hun nieuwsgierigheid, afgunst en naijver maken dat zij zorgvuldig de wegen en het leven der godvrezenden nagaan.

b. Een kuise wandel, vergezeld van den verschuldigden eerbied voor iedereen, is een uitnemend middel om hen te winnen voor het geloof des Evangelies en de gehoorzaamheid aan het Woord.

D. In het voortrekken van de sieraden des geestes aan die des lichaams.

a. Hij geeft een richtsnoer ten opzichte van de kleding der godvrezende vrouwen, vers 3. Drie soorten van versiering werden verboden: het vlechten des haars, dat toen bij lichtzinnige vrouwen algemeen in gebruik was, het omhangen van goud, of sieraden van goud vervaardigd, dat was in gebruik bij Rebekka, Esther en andere godvrezende vrouwen, maar werd later de voornaamste aantrekkelijkheid van hoeren en ander slecht volk, en klederen aan te trekken, hetgeen niet volstrekt verboden is, maar alleen de overgrote sierlijkheid en kostbaarheid daarvan. Leer hieruit: Ten eerste. De godvruchtigen moeten zorg dragen, dat hun uiterlijk gedrag in overeenstemming is met hun belijdenis van het Christendom. Zij moeten heilig zijn in al hun wandel. Ten tweede. De uitwendige versiering van het lichaam is menigmaal zeer zinnelijk en buitensporig, bijvoorbeeld: wanneer ze onmatig is en boven iemands stand in de wereld, wanneer men er trots op is en opgeblazen door wordt, wanneer de kleding er op aangelegd wordt om de aandacht van anderen tot zich te trekken, wan neer de kleding te rijk, te vreemd of te overvloedig is, wanneer de manieren grillig zijn en de wellustigheid en ijdelheid van slechte mensen nabootsen, en wanneer de kleding onzedelijk en wellustig is. De klederwijze van een hoer kan nooit voegzaam zijn voor een Christelijke huisvrouw.

b. In plaats van de uitwendige versiering van het lichaam wijst hij de Christelijke vrouwen uitnemender en schoner sieraden aan, vers 4. Merk hier op: Ten eerste. Het deel, dat versierd moet worden. De verborgen mens des harten: dat is de ziel, de innerlijke, verborgen mens. Zorgt er meer voor om uwe zielen te versieren en in schoonheid te doen toenemen dan u we lichamen.

Ten tweede. De voorgeschreven versiering. Hetgeen de ziel versiert mag, in het algemeen gezegd, niet iets verderflijks zijn, dus het moet zijn de genade en de deugden van Gods Heiligen Geest. De versierselen van het lichaam worden door de motten gegeten en vergaan bij het gebruik, maar de genade Gods wordt schitterender en beter naarmate wij haar langer dragen. Maar in het bijzonder is het schoonste sieraad van de Christelijke vrouwen een zachtmoedige en stille geest, een handelbare, gemakkelijke gemoedsgesteldheid, vreemd aan hartstocht, hoogmoed, onmatigen toorn, die zich open baart in een zacht en verplichtend gedrag jegens haar echtgenoten en gezinnen. Indien de echtgenoot bars en van den godsdienst afkerig is (in dat geval verkeerden deze goede vrouwen, wie de apostel die aanwijzing gaf), dan heeft geen middel zoveel kans van hem te zullen winnen als een voorzichtig, zacht gedrag. Ten minste zal een rustige geest het voor een goede vrouw gemakkelijk maken voor haar zelve, en zal, zichtbaar voor anderen, een beminnelijk sieraad voor haar persoon zijn in de ogen der wereld.

Ten derde. De uitnemendheid daarvan. Zachtheid en kalmte van geest zijn kostelijk in Gods ogen, beminnelijk voor de mensen, kostelijk voor God.

1. De voornaamste zorg van een waar Christen is het regelen en beheersen van zijn eigen geest. Waar de werkzaamheid van den huichelaar eindigt, begint het werk van den Christen.

2. De goede eigenschappen van den innerlijken mens zijn het voornaamste sieraad van den Christen, maar vooral een ingetogen, kalme, rustige geest maakt zowel den man als de vrouw schoon en lieflijk.

3. De plichten van Christelijke vrouwen zijn uit den aard der zaak moeilijk en daarom wekt de apostel er toe op door voorbeelden:

A. Van de heilige vrouwen, die op God hoopten, vers 5. Aan de zwakheid van uw sekse kunt gij niet meer verontschuldiging ontlenen dan zij. Zij leefden eertijds, in oude tijden, en hadden minder kennis om haar te onderrichten en minder voorbeelden om haar aan te moedigen, maar toch hebben zij in alle eeuwen dezen plicht beoefend. Zij waren heilige vrouwen en daarom is haar voorbeeld verplichtend. Zij hoopten op God, maar verzuimden haar plicht jegens hare echtgenoten niet. De plichten, op u gelegd van een stillen geest en van onderdanigheid aan uw eigen mannen, zijn niet nieuw, maar zijn altijd beoefend door de beste vrouwen van de wereld.

B. Van Sara, die haar eigen man onderdanig was en hem volgde toen hij uit Ur der Chaldeeën verreisde, niet wetende waar hij komen zou. Zij noemde hem heer, en betoonde daardoor haar eerbied en erkentenis van zijne meerderheid over haar, en dit alles ofschoon God van den hemel door naamsverandering haar verklaard had vorstin te zijn. Welker dochters gij zijt, indien gij haar navolgt in geloof en goede werken en niet, uit vrees voor uw echtgenoten, de waarheid verlaat, die gij belijdt, of uw plicht jegens hen verwaarloost, maar die willig vervult, uit geweten jegens God en plichtgevoel jegens de mensen.

a. God let nauwkeurig op de daden van alle mannen en vrouwen in de wereld.

b. De onderdanigheid van de huisvrouwen aan haar eigen mannen is een plicht, die in alle eeuwen door de heilige vrouwen is beoefend.

c. De grootste eer van alle mannen en vrouwen ligt in een nederige en getrouwe waarneming van de betrekking en den toestand, waarin de Voorzienigheid hen geplaatst heeft.

d. God merkt op het goede, dat in Zijn dienstknechten is, tot hun eer en voordeel, maar bedekt een menigte fouten. Sara, s ongeloof en spot worden over het hoofd gezien, maar haar deugden worden geroemd.

e. De Christenen moeten hun plicht jegens elkaar vervullen, niet uit vrees, niet gedwongen, maar met een gewillig gemoed en in gehoorzaamheid aan Gods gebod. De vrouwen moeten onderdanig zijn ook aan grillige echtgenoten, niet uit vrees en verbijstering, maar uit begeerte om wel te doen en God te behagen.

II. De plicht van de echtgenoten jegens hun huisvrouwen komt nu onder beschouwing.

1. Deze zijn in bijzonderheden:

A. Samenwoning. Daardoor is onnodige scheiding verboden en wordt bedoeld een wederkerige gemeenschap van goederen en personen, met vreugde en eendracht.

B. Het samen wonen met de vrouw met verstand, niet uit begeerlijkheid als wilde beesten, niet met hartstocht als duivels, maar met verstand, als wijze en ingetogen mannen, die het Woord van God en hun plicht kennen.

C. De vrouw ere gevende, gevende haar den verschuldigden eerbied, handhavende haar gezag, beschermende haar persoon, ondersteunende haar aanzien, zich verheugende in haar gezelschap, haar aanbiedende een behoorlijk onderhoud, en een oprecht vertrouwen in haar stellende.

2. De redenen zijn: Zij is het zwakkere vat door natuur en lichaamsbouw, en moet dus verdedigd worden. En daarbij is de vrouw in andere en hogere opzichten de gelijke van haar echtgenoot. Zij zijn elkanders medeërfgenamen der genade des levens, van al de zegeningen van dit en het toekomende leven, en moeten derhalve vreedzaam en rustig met elkaar leven. En indien zij dat doen, zullen hun gebeden voor elkaar niet verhinderd worden. Anders zal men in ‘t geheel niet bidden, of indien men het doet, bidden met ontstelden, afgetrokken geest en dus zonder verhoring.

A. De zwakheid van de vrouwelijke sekse is geen rechtvaardige reden voor scheiding of twist, maar is daarentegen een reden voor eer en achting. Aan het vrouwelijke vat, als het zwakste, ere gevende.

B. Wij zijn eer verschuldigd aan allen, die erfgenamen des eeuwigen levens zijn.

C. Alle gehuwden moeten zich zo liefdevol en vreedzaam jegens elkaar gedragen, dat zij niet door onenigheid hun gebeden verhinderen.

1 Petrus 3:8-15

De apostel gaat hier van de bijzondere tot meer algemene vermaningen over.

I. Hij toont ons aan hoe Christenen en vrienden elkaar moeten behandelen. Hij raadt den Christenen: zijt allen eensgezind, eensgezind in hetzelfde geloof en in de prakt ijk van dezelfde plichten van den godsdienst. En aangezien de Christenen in dien tijd voor een groot deel in lijden waren, zegt hij hun: Weest medelijdend, en de broeders liefhebbende, met innerlijke barmhartigheid jegens de bedroefden bewogen, en vriendelijk voor allen. Hier leren wij:

1. De Christenen moeten trachten allen van hetzelfde gevoelen te zijn in de grote punten des geloofs, in ware liefde en in Christelijke praktijk. Zij moeten eensgezind zijn onder elkaar naar Jezus Christus, Romeinen 15:5, niet naar menselijk welgevallen, maar overeenkomstig Gods Woord.

2. Ofschoon alle Christenen niet geheel en al van hetzelfde gevoelen kunnen zijn, behoren zij medelijden voor elkaar te gevoelen en elkaar als broeders lief te hebben, zij mogen elkaar niet haten of vervolgen, maar moeten elkaar met meer dan gewone genegenheid liefhebben, liefhebben als broeders.

3. Het Christendom eist barmhartigheid voor de bedroefden en vriendelijkheld jegens allen. Hij moet wel een buitengewoon zondaar zijn of een schandelijke afvallige, die de burgerlijke beleefdheid niet waardig is, 1 Corinthiërs 5:11, 2 Johannes 11..

II. Hij onderricht ons hoe wij ons te gedragen hebben jegens onze vijanden. De apostel wist dat de Christenen zouden gehaat en kwalijk behandeld worden door alle mensen, om Christus' wil, en daarom:

1. Hij waarschuwt hen om geen kwaad met kwaad of schelden met schelden te vergelden. Integendeel: wanneer zij u schelden, zegent hen, geven zij u boze woorden, zegt hun goede terug, want Christus heeft door woord en voorbeeld u geroepen om te zegenen die u vervloeken, en heeft u den zegen van een eeuwige erfenis gegeven ofschoon gij die onwaardig waart. Het geduldig dragen van het kwade en het zegenen van onze vijanden is het middel om dezen zegen van God te verkrijgen. Leer hier uit:

A. Kwaad voor kwaad vergelden en schelden voor schelden is een zondige, onchristelijke gewoonte, de overheid mag de kwaaddoeners straffen, en de mensen mogen langs wettigen weg vergoeding zoeken wanneer zij verongelijkt zijn, maar eigen rechter te zijn door tweegevecht, schelden of geheim nadeel toebrengen is verboden, Spreuken 20:22, Lukas 6:27, Romeinen 12:17, 1 Thessalonicenzen 5:15. Schelden is elkaar in bittere, toornige en smadelijke woorden vernederen, maar het prediken der dienaren, waarbij zij scherp bestraffen en ernstig waarschuwen tegen de heersende zonden van hun tijd, is geen schelden, dat hebben al de profeten en apostelen gedaan, Jesaja 56:10, Zefanja 3:3, Handelingen 20:29.

B. De wet van Christus gebiedt ons om schelden met zegening te vergelden, Mattheus 5:44. Hebt uwe vijanden lief, zegent hen, die u vervloeken, doet wel degenen, die u haten, en bidt voor degenen, die u geweld doen en die u vervolgen. Gij moogt hen in hun zonden niet rechtvaardigen,

maar gij moet voor uw vijanden doen al wat de gerechtigheid eist en de liefde gebiedt. Wij moeten medelijden hebben met, bidden voor en liefhebben hen, die ons schelden.

C. De roeping des Christens geeft hem heerlijke voorrechten, maar verbindt hem ook tot moeilijke plichten.

D. Alle ware dienstknechten van God zullen onfeilbaar een zegening beërven, zij hebben die reeds hier in grote mate, maar het volle bezit daarvan is hun bewaard in een volgende wereld.

2. Hij geeft een uitnemende beschrijving van een gelukkig en troostrijk leven in deze twistzieke, onnatuurlijke wereld, vers 10. Die wordt aangehaald uit Psalm 34:13-15. Wanneer gij ernstig begeert lang te leven en vreedzame en voorspoedige dagen te hebben, houd dan uw tong terug van het kwade, van schelden, van kwaadspreken en lastering, en uw lippen van liegen, bedriegen en vergoelijken. Vermijd het doen van kwaad of berokkenen van nadeel aan uw naasten, maar wees altijd bereid om goed te doen en het kwaad met goed te vergelden, zoek vrede met alle mensen, en jaag dien na al trekt hij zich van u terug. Dat zal de beste wijze zijn om de mensen goed voor u te stem men en te maken dat zij vreedzaam met u leven.

A. De godvrezenden van het Oude en van het Nieuwe Testament waren gehouden tot dezelfde plichten. De tong te stillen van het kwade en de lippen van bedrog te spreken, was plicht zowel in David's tijd als in den onzen.

B. Het is gewettigd tijdelijke voordelen te beschouwen als beweegredenen en aanmoedigingen voor godsdienst.

C. De praktijk van den godsdienst, en vooral het rechte bestuur van de tong, is het beste middel om een vreedzaam en voorspoedig leven te krijgen, een oprechte, weldadige, bescheiden tong is een buitengewoon goed middel om ons rustig en vreedzaam door de wereld te doen gaan.

D. Het vermijden van het kwade en het doen van het goede is de weg naar tevredenheid en gelukzaligheid hier en hiernamaals.

E. Het is de plicht der Christenen niet alleen om den vrede te omhelzen, wanneer die aangeboden wordt, maar om dien te zoeken en na te jagen, wanneer hij geweigerd wordt, vrede met gezelschappen zowel als met enkele personen, in tegenstelling met weerstand en verdeeldheid, wordt hier bedoeld.

3. Hij toont aan, dat de Christenen er niet voor behoeven te vrezen dat zulk een geduldig, zachtmoedig gedrag de wreedheid van hun vijanden zal uitlokken of aan moedigen, want God zal daardoor aan hun zijde staan. Want de ogen des Heeren zijn over de rechtvaardigen, vers 12, Hij merkt nauwkeurig op hen, houdt een voorzienig, bestendig wakend oog over hen, en draagt hun bijzondere achting en liefde toe.

Zijne oren zijn open tot hun gebed, zodat wanneer hun enige belediging wordt aangedaan, zij dit geneesmiddel hebben dat zij het hun hemelsen Vader mogen klagen, wiens oren altijd oplettend zijn voor de gebeden van Zijn dienstknechten in hun droefenissen, en die hen zeker helpen zal tegen hun

onrechtvaardige vijanden. Maar het aangezicht des Heeren is tegen degenen, die kwaad doen, Zijn toorn en misnoegen en wraak zullen hen vervolgen, want Hij is groter vijand van boze vervolgers dan mensen kunnen zijn. Merk op:

A. Wij moeten niet in alle gevallen bij de letterlijke woorden van de Schrift blijven, maar onderzoeken den zin en het gebruik daarvan, anders worden wij in ergerlijke dwalingen en dwaasheden geleid. Wij moeten ons niet voorstellen dat God ogen, oren en aangezicht heeft, ofschoon dat de letterlijke woorden van de Schrift zijn.

B. God heeft bijzondere zorg en vaderlijke liefde voor al Zijn rechtvaardig volk.

C. God hoort altijd het gebed van de gelovigen, Johannes 4:31, 1 Johannes 5:14, Heb. 4:16.

D. Ofschoon God oneindig goed is, heeft Hij een afkeer van hardnekkige zondaren, en zal wraak doen over degenen, die onrecht werken. Hij zal zich zelven recht verschaffen en aan de gehele wereld gerechtigheid doen, en Zijne goedheid wordt door die handelwijze niet verminderd.

4. Dit geduldige, nederige gedrag wordt den Christenen voorts aanbevolen op twee gronden.

A. Het zal de beste en zekerste weg zijn om lijden te voorkomen. Wie is het, die u kwaad doen zal enz., vers 13. Dit wordt, naar ik veronderstel, gezegd tot Christenen in gewonen toestand en niet in de hitte der vervolging. Over het algemeen zullen er weinigen zo duivels slecht zijn om hun kwaad te doen, die onschuldig en nuttig in hun midden leven.

B. Dat is ook het middel om de beproevingen nuttig te doen zijn. Indien gij navolgers zijt van het goede en daarom lijdt, of evenwel lijdt, dat is lijden om der gerechtigheid wil, vers 14, en dat zal uw heerlijkheid en uw gelukzaligheid zijn, want daardoor verkrijgt gij de belofte van Christus, Mattheus 5:10 :en dus.

a. Gij moet niet bevreesd zijn voor iets dat zij doen kunnen om u schrik aan te jagen, en weest ook niet beangst voor de woede of kracht uwer vijanden.

Ten eerste. Altijd het goede te doen is de beste wijze om ons voor het kwade te vrijwaren. Ten tweede: lijden om der gerechtigheid wil is de eer en gelukzaligheid van den Christen, het lijden voor de zaak der waarheid, een goed geweten, of enig deel van des Christens plicht is een grote eer, de vreugde is groter dan de smart, de eer groter dan de oneer, de winst groter dan het verlies. Ten derde. Christenen hebben geen reden om bevreesd te zijn voor de dreigingen en de woede van enige hunner vijanden. Hun vijanden zijn Gods vijanden. Zijn aangezicht is tegen hen, Zijn macht is groter dan de hun, zij zijn de voorwerpen van Zijn vloek, zij kunnen niets doen zonder Zijn toelating, maakt u daarom tegenover hen niet ongerust.

b. In plaats van uzelven te beangstigen door vrees voor de mensen, heiligt God den Heere in uwe harten, vers 15. Hij zij uwe vreze en Hij zij uwe verschrikking, Jesaja 8:12, 13. Vreest u niet voor degenen, die het lichaam doden en daarna niet meer kunnen doen, maar vreest dien, die nadat hij gedood heeft, ook macht heeft in de hel te werpen, Lukas 12:4, 5. Wij heiligen God den Heere in onze harten wanneer wij Hem met oprechtheid en vurigheid aanbidden, wanneer onze gedachten

aan Hem eerbiedig en met ontzag vervuld zijn, wanneer wij steunen op Zijn macht, vertrouwen op Zijn getrouwheid, ons onderwerpen aan Zijn wijsheid, Zijne heiligheid navolgen, en Hem de heerlijkheid brengen aan al Zijn volkomenheden verschuldigd. Wij heiligen God voor anderen wanneer ons gedrag zodanig is, dat het anderen uitlokt en aanmoedigt om Hem te verheerlijken en te eren, Leviticus 10:3. Wanneer dit beginsel in uw hart leeft, is tegenover de mensen het eerste dat gij altijd bereid zijt, dat is instaat en gewillig, tot verantwoording, om uw geloof te verdedigen, aan een iegelijk, die u rekenschap afeist van de hoop die in u is, die u vraagt welke hoop dat is, waarvoor gij zoveel moeite in de wereld verdraagt Leer hieruit: Ten eerste. Een eerbiedig gevoel van de goddelijke volkomenheden is het beste middel tegen de vrees voor lijden. Indien wij God meer vreesden, zouden wij voorzeker de mensen minder vrezen.

Ten tweede. De hoop en het geloof des Christens zijn verdedigbaar tegen de gehele wereld. Er is goede reden te geven voor den godsdienst, hij is geen hersenschim maar een redelijk, van den hemel gegeven plan, geschikt voor al de behoeften van ellendige zondaren, en waarvan het middelpunt alleen is de heerlijkheid Gods door Jezus Christus.

Ten derde. Ieder Christen is verplicht te antwoorden omtrent en te verdedigen de hoop, die in hem is. De Christenen moeten bereid zijn hun Christendom te verantwoorden, opdat het openbaar wordt dat zij geen fabelen of hersenschimmen zijn nagevolgd. Deze verdediging kan meer dan een of tweemaal nodig zijn, zodat de Christenen er altijd toe bereid moeten zijn, zowel voor de overheid, wanneer die er naar vraagt, of aan enig vragend ernstig Christen, die het weten wil voor zijn eigen inlichting en verbetering.

Ten vierde. Deze belijdenissen van ons geloof moeten afgelegd worden met zachtmoedigheid en vreze, verdediging van ons geloof moet geschieden met bescheidenheid en zachtheid, in de vreze Gods, met vreze voor ons zelven en eerbied voor onze meerderen.

1 Petrus 3:16-17

De belijdenis van het geloof eens Christens kan alleen door de twee hier genoemde middelen aannemelijk gemaakt worden: een goed geweten en een goede wandel, Het geweten is goed wanneer het zijn bediening goed vervult, wanneer het zuiver en onbedorven gehouden wordt, vrij blijft van schuld. Dan zal het u rechtvaardigen ofschoon de mensen u veroordelen. Een goede wandel in Christus is een heilig leven, overeenkomstig de leer en het voorbeeld van Christus. Let op uw geweten en op uw wandel, en dan, ofschoon de mensen kwaad van u spreken en u valselijk beschuldigen als kwaaddoeners, zult gij u kunnen rechtvaardigen en hen tot schaamte brengen. Wellicht meent gij dat het hard is te lijden om weldoen, en omdat men een goed geweten bewaart en een goeden wandel leidt, maar weest niet ontmoedigd, want het is beter voor u, ofschoon erger voor uw vijanden, dat gij lijdt om goeddoen en niet om bedreven kwaad.

1. De mens met het nauwgezetste geweten kan niet ontkomen aan de verwijtingen en lasteringen van boze mensen, die zullen van hem kwaadspreken als van een kwaaddoener, en hem met misdaden belasten, waarvan zijn ziel een afkeer heeft. Ook Christus en Zijne apostelen werden zo behandeld.

2. Een goed geweten en een goede wandel zijn de beste middelen om een goeden naam te verkrijgen, zij geven een goed en blijvend getuigenis.

3. Valse beschuldiging verandert gewoonlijk in schande voor den beschuldiger, wanneer zijn ongeloofwaardigheid, onrechtvaardigheid, valsheid en liefdeloosheid ontdekt worden.

4. Het is soms Gods wil dat de godvrezenden zullen lijden om hun goeddoen, hun eerlijkheid en hun geloof.

5. Gelijk het goeddoen iemand soms blootstelt aan lijden, zo zal het kwaaddoen hem er niet aan doen ontkomen. De apostel stelt hier het geval van beide. Indien dan het lijden van hen die goeddoen reeds zo zwaar kan zijn, wat moet dan wel het lijden zijn van boze mensen voor hun kwaaddoen! Het is een treurige toestand, waarin iemand zich bevindt over wie zonde en lijden tegelijkertijd komen, de zonde maakt het lijden zwaar, rusteloos, troosteloos en verwoestend.

1 Petrus 3:18-20

Hier is:

I. Het voorbeeld van Christus voorgesteld als een beweegreden om geduldig te zijn onder het lijden. De kracht van de bewijsvoering zullen wij recht gevoelen, wanneer wij de woorden nader in bijzonderheden beschouwen.

1. Jezus Christus zelf was gedurende Zijn leven op aarde niet gevrijwaard tegen lijden, ofschoon Hij geen eigen schuld had en alle lijden had kunnen vermijden indien Hem dat behaagd had.

2. De reden van Christus' lijden, de reden waardoor Hij het verdiende, was de zonde der mensen. Christus heeft voor de zonden geleden. Het lijden van Christus was in waarheid straf, die straf werd geleden om een verzoening voor de zonden aan te brengen en die uit te delgen, en zij strekt zich uit tot alle zonden.

3. In het geval van het lijden onzes Heeren was het de rechtvaardige, die leed voor de onrechtvaardigen, Hij stelde zich zelven in onze plaats en droeg onze ongerechtigheden. Hij, die geen zonde kende, leed in plaats van hen, die geen rechtvaardigheid kenden.

4. De verdiensten en de volmaaktheid van Christus' offerande waren zodanig, dat voor Hem eenmaal lijden genoeg was. De wettelijke offeranden werden dagelijks herhaald, en van jaar tot jaar, maar de offerande van Christus, eenmaal gebracht, heeft de zonde weggenomen, Hebreeën 7:27, 9:26-28, 10:10, 12, 14.

5. Het gezegende doel van het lijden onzes Heeren was ons tot God te brengen, ons met God te verzoenen, ons toegang tot den Vader te geven, ons en onze daden Gode aangenaam te maken en ons in de eeuwige heerlijkheid te brengen, Efeziërs 2:13, 18, 3:12, Hebreeën 10:21, 22.

6. De uitslag van Christus' lijden voor Hem zelven was deze: Hij werd gedood in het vlees, in Zijn menselijke natuur, maar levendgemaakt door den Geest. En nu, indien Christus niet vrijgesteld was van lijden, waarom zouden de Christenen dat verwachten? Indien Hij leed om de zonden weg te nemen, waarom zouden wij dan niet tevreden zijn onder ons lijden, dat alleen dient tot onze verbetering en beproeving, en niet als straf? Indien Hij, de volmaakt rechtvaardige, leed, waarom zullen wij, onrechtvaardigen, dan niet lijden? Indien Hij eenmaal leed en daarna in Zijne heerlijkheid inging, zullen wij dan niet geduldig zijn onder het lijden, dat slechts voor een korten tijd is en waarna wij Hem volgen in de heerlijkheid? Indien Hij leed om ons tot God te brengen, zullen wij dan niet ons onderwerpen aan moeilijkheden, die dienen moeten om ons op te wekken in ons terugkeren tot God en in onze vervulling van onze plichten jegens Hem?

II. De apostel gaat van het voorbeeld van Christus over tot dat van de oude wereld en houdt den Joden, aan welken hij schrijft, het verschillend lot voor van hen, die Christus geloofden en Hem gehoorzaamden, zoals hij door Noach gepredikt werd, en van hen, die voortgingen in hun ongehoorzaamheid en ongeloof, met aanduiding dat de Joden onder gelijk vonnis waren. God zou niet langer geduld met hen hebben. Nu nog werd hun barmhartigheid aangeboden, zij, die dat

aanbod aannamen, zonden er door gered worden, maar zij, die Christus en het Evangelie verwierpen, zouden zo zeker omkomen als de ongehoorzamen ten tijde van Noach.

1. Ter verklaring hiervan moeten wij in aanmerking nemen:

A. De prediker: Christus Jezus, die zich de zaken van Zijne gemeente en van de wereld aangetrokken heeft sedert de eerste belofte aan Adam geschied was, Genesis 3:15.. Hij ging heen, niet door plaatselijke beweging maar door bijzondere werking, gelijk meermalen van God gezegd wordt, dat Hij van plaats verandert, Genesis 11:5, Hosea 5:15, Micha 1:3. Hij ging heen en predikte, door Zijn Geest met hen worstelende en Henoch en Noach inspirerende en bekwamende om tot hen te spreken: en predikte hun. Hij predikte hun gerechtigheid, 2 Pet. 2:5.

B. De hoorders. Omdat zij nu dood en dus buiten het lichaam zijn, spreekt de apostel van hen zeer geschikt als van de geesten, die in de gevangenis zijn. Niet dat zij in de gevangenis waren toen Christus hun predikte, zoals de Latijnse overzetting en de paapse uitleggers willen.

C. De zonden van deze mensen. Zij waren ongehoorzaam, dat is: opstandelingen, onaandoenlijk en ongelovig, dat betekent het woord. Deze hun zonde werd verzwaard door het geduld en de lankmoedigheid Gods (die eens op hen wachtte, honderd twintig jaren lang, terwijl Noach de ark toebereidde en daardoor, zowel als door zijn prediking, hun zeer ernstige waarschuwing gaf van hetgeen over hen komen zou.

D. Het einde. Hun lichamen werden verdronken en hun zielen in de hel geworpen, die hier de gevangenis genoemd wordt, Mattheus 5:25, 2 Pet. 2:4, 5, maar Noach en zijn gezin, dat geloofde en gehoorzaam was, werd behouden in de ark.

2. Hieruit leren wij:

A. Dat God nauwkeurig rekening houdt met al de middelen en voordelen, welke de mensen van alle eeuwen hebben voor de redding hunner zielen. Het wordt ons hier van de oude wereld gemeld, dat Christus haar Zijn hulp aanbood, Zijn Geest zond, door de prediking van Noach hen deed waarschuwen, en lang op hun tot-inkeer-komen wachtte.

B. Ofschoon de lankmoedigheid Gods lang op de zondaren wacht, komt er ten laatste een einde aan, het is beneden de majesteit Gods om altijd tevergeefs op den mens te wachten.

C. De geesten van ongehoorzame zondaren, zodra zij het lichaam verlaten hebben, worden verwezen naar de gevangenis, de hel, waaruit geen verlossing meer is.

D. De weg van de meerderheid is niet de beste, de wijste, of de veiligste. Het is beter met acht in de ark te gaan dan met acht millioen te verdrinken in den vloed en verdoemd te worden in de hel.

1 Petrus 3:21-22

Noachs redding in de ark op het water was de voorafbeelding van de redding van alle ware Christenen in de gemeente door den doop. Die tijdelijke redding in de ark was een type, het antitype daarvan is de eeuwige redding der gelovigen door den doop. Om misverstand te voorkomen voegt de apostel hier het volgende bij.

I. Hij verklaart wat hij bedoelt door behoudenis door den doop, niet de uitwendige wassing met water, welke op zich zelve alleen dient om de vuiligheid des lichaams weg te nemen, maar den doop, die de vraag is van een goed geweten tot God. De doop, die een gelovig vragen van een vastbesloten goed geweten is, dat zich verbindt om te geloven in en zich vromelijk te wijden aan God den Vader, den Zoon en den Heiligen Geest, en terzelfder tijd het vlees, de wereld en den duivel te verzaken. Het verbond des doops gesloten en gehouden, zal ons zeker zalig maken. De wassing is het zichtbare teken, maar dit is de afgebeelde zaak.

II. De apostel toont aan, dat de kracht van den doop tot zaligmaking niet afhangt van het gedane werk, maar van de opstanding van Jezus Christus. Deze veronderstelt Zijn dood, zij is de grondslag van ons geloof en onze hoop, aan haar worden wij door geloof en hoop gelijkvormig gemaakt door het afsterven van de zonde en het verrijzen tot heiligheid en nieuwheid des levens.

1. Het sacrament des doops, op de rechte wijze ontvangen, is een middel en bewijs van zaligmaking. De doop behoudt ons nu. Het behaagt God ons Zijne zegeningen mee te delen in en door Zijne instellingen, Handelingen 2:38, 22:16.

2. Het uiterlijk deelnemen aan den doop zal niemand zalig maken zonder een goed ge weten en een daarmee overeenstemmenden wandel. Het moet zijn de vraag van een goed geweten naar God.

Opmerking. Kleine kinderen kunnen die vraag niet doen en daarom moeten die niet gedoopt worden.

Antwoord. De ware besnijdenis was die des harten en niet die des vlezes, Romeinen 2:29. En toch waren de kinderen daartoe niet meer instaat dan onze kinderen nu zijn om die vraag te doen. Maar evenwel werden zij ten achtsten dage besneden. Die gevallen staan gelijk. De kinderen van de Christelijke gemeente mogen daarom tot de instelling toegelaten worden met evenveel reden als de Joodse kinderen, tenzij men aantonen kan, dat zij door enig opzettelijk verbod van Christus uitgesloten zijn.

III. De apostel, den dood en de opstanding van Christus vermeld hebbende, gaat voort met te spreken over Zijne hemelvaart en Zijn zitten aan de rechterhand des Vaders, als een onderwerp, dat geschikt is om deze gelovigen onder hun lijden te vertroosten, vers 22. Indien de verhoging van Christus na Zijn diepe vernedering zo heerlijk was, mogen Zijn volgelingen niet wanhopen, maar verwachten dat zij na hun kortstondige droefenissen verblijd zullen worden met overvloedige vreugde en heerlijkheid. Wij zien hier:

1. Nadat Jezus Christus Zijn arbeid en Zijn lijden op aarde volbracht had, steeg Hij zegepralend op naar den hemel, Handelingen 1:1-9, Markus 16:19. Hij voer ten hemel op om de door Hem

verworven kroon en heerlijkheid te ontvangen, Johannes 17:5, om dat deel van Zijn middelaarswerk te verrichten, dat op aarde niet kon gedaan worden, om voor de Zijnen tussen te treden, om de volheid van Zijn voldoening te openbaren, om voor Zijn volk bezit te nemen van den hemel, en hun den Trooster te zenden, die het onderpand van Zijn tussenkomst zou zijn, Johannes 16:7.

2. Na Zijn hemelvaart werd Christus op den troon geplaatst aan de rechterhand Zijns Vaders. Dat er gezegd wordt dat Hij gezeten is, bedoelt de volmaakte rust, het geheel ophouden van alle vroegere moeite en lijden, en bevordering tot de hoogste persoonlijke waardigheid en vrijmacht.

3. Engelen, machten en krachten zijn Hem allen onderdanig gemaakt. Aan Jezus Christus, den Godmens, is gegeven alle macht in hemel en op aarde om te bevelen, wetten te geven en het laatste oordeel te vellen. Dat zullen Zijne vijanden ondervinden tot hun altijddurende smart en verwarring, maar Zijn dienstknechten tot hun eeuwige vreugde en zaligheid.

HOOFDSTUK 4

1 Dewijl dan Christus voor ons in het vlees geleden heeft, zo wapent gij u ook met dezelfde gedachte, namelijk dat wie in het vlees geleden heeft, die heeft opgehouden van de zonde;
2 Om nu niet meer naar de begeerlijkheden der mensen, maar naar den wil van God, den tijd, die overig is in het vlees, te leven.
3 Want het is ons genoeg, dat wij den voorgaande tijd des levens der heidenen wil volbracht hebben, en gewandeld hebben in ontuchtigheden, begeerlijkheden, wijnzuiperijen, brasserijen, drinkerijen en gruwelijke afgoderijen;
4 Waarin zij zich vreemd houden, als gij niet medeloopt tot dezelfde uitgieting der overdadigheid, en u lasteren;
5 Dewelke zullen rekenschap geven Dengene, Die bereid staat om te oordelen de levenden en de doden.
6 Want daartoe is ook den doden het Evangelie verkondigd geworden, opdat zij wel zouden geoordeeld worden naar den mens in het vlees, maar leven zouden naar God in den geest.
7 En het einde aller dingen is nabij; zijt dan nuchteren, en waakt in de gebeden.
8 Maar vooral hebt vurige liefde tot elkander; want de liefde zal menigte van zonden bedekken.
9 Zijt herbergzaam jegens elkander, zonder murmureren.
10 Een iegelijk, gelijk hij gave ontvangen heeft, alzo bediene hij dezelve aan de anderen, als goede uitdelers der menigerlei genade Gods.
11 Indien iemand spreekt, die spreke als de woorden Gods; indien iemand dient, die diene als uit kracht, die God verleent; opdat God in allen geprezen worde door Jezus Christus, Welken toekomt de heerlijkheid en de kracht, in alle eeuwigheid. Amen.
12 Geliefden, houdt u niet vreemd over de hitte der verdrukking onder u, die u geschiedt tot verzoeking, alsof u iets vreemds overkwame;
13 Maar gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, alzo verblijdt u; opdat gij ook in de openbaring Zijner heerlijkheid u moogt verblijden en verheugen.
14 Indien gij gesmaad wordt om den Naam van Christus, zo zijt gij zalig; want de Geest der heerlijkheid, en de Geest van God rust op u. Wat hen aangaat, Hij wordt wel gelasterd, maar wat u aangaat, Hij wordt verheerlijkt.
15 Doch dat niemand van u lijde als een doodslager, of dief, of kwaaddoener, of als een, die zich met eens anders doen bemoeit;
16 Maar indien iemand lijdt als een Christen, die schame zich niet, maar verheerlijke God in dezen dele.
17 Want het is de tijd, dat het oordeel beginne van het huis Gods; en indien het eerst van ons begint, welk zal het einde zijn dergenen, die het Evangelie van God ongehoorzaam zijn?
18 En indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en zondaar verschijnen?
19 Zo dan ook die lijden naar den wil van God, dat zij hun zielen Hem, als den getrouwen Schepper, bevelen met weldoen.

Het werk van den Christen is tweeledig: hij moet den wil Gods volbrengen en Hem-welbehaaglijk lijden. Dit hoofdstuk geeft ons leiding voor beide. De plichten, tot welker beoefening wij hier opgewekt werden, zijn de doding der zonden, een leven voor God, matigheid, gebed, liefdadigheid, gastvrijheid, goed gebruik van onze talenten. De apostel dringt daar bij de Christenen op aan door de beschouwing van den tijd, dien zij in de zonde verloren hebben, en het naderend einde van alle dingen, vers 1-11. Wat het lijden betreft, dat moet ons niet verrassen, maar wij ons er in verblijden, alleen zorgdragende dat wij niet lijden als kwaaddoeners. Hij doelt er op dat hun beproevingen spoedig zullen komen, dat hun zielen zowel als hun lichamen in ge vaar waren, en dat de beste wijze om hun zielen te bewaren is ze God te bevelen door weldoen.

1 Petrus 4:1-3

De apostel maakt hier opnieuw een uitweiding naar aanleiding van het lijden van Christus. In het voorgaande heeft hij dat gebruikt om geduld in lijden aan te raden, thans tot de doding der zonden. Merk op:

I. In welke woorden de vermaning is vervat. Met de voorstelling dat Christus heeft geleden in het vlees voor ons: in Zijn menselijke natuur. Het gevolg daaraan ontleend is: Zo wapent gij uzelven ook met die gedachte, met moed en beslistheid. Het woord vlees in de eerste gedachte betekent de menselijke natuur van Christus, maar daarna betekent het des mensen verdorven natuur. De bedoeling is: Gelijk Christus geleden heeft in Zijn menselijke natuur, doe gij zo uw verdorven natuur lijden, krachtens uw doopgelofte en uw belijdenis, breng door zelfverloochening uw ouden mens, het lichaam der zonde, ter dood, want, indien gij op die wijze lijdt, zult gij gelijkvormig zijn aan Christus in Zijn dood en opstanding en zult ophouden van de zonde.

1. Enige van de beste en sterkste bewijsvoeringen tegen alle soorten van zonden zijn ontleend aan het lijden van Christus. Alle deelneming en tederheid voor den lijdenden Christus zijn zonder betekenis, zo gij niet ophoudt met zondigen. Hij stierf om de zonde te vernietigen, ofschoon Hij zich gewillig aan het wreedste lijden kon onderwerpen, kon Hij zich niet onderschikken aan de geringste zonde.

2. De aanvang van alle ware doding der zonde ligt in den geest, niet in kastijdingen en ontberingen van het lichaam. De geest van den mens is vleselijk, vol vijandschap, zijn verstand is verduisterd, vervreemd van het leven Gods, Efeziërs 4:18. De mens is niet eerlijk, maar partijdig, blind en boos, tot hij vernieuwd en geheiligd is door de weder barende genade Gods.

II. Hoe het verder uitgelegd wordt, vers 2. De apostel verklaart wat hij bedoelt met dood zijn voor de zonde en opgehouden hebben van de zonde, zowel in ontkennenden als in bevestigenden zin. Ontkennend: een Christen behoort niet den tijd, die overig is in het vlees, te leven naar de begeerlijkheden der mensen, naar hun zinnelijke lusten en bedorven begeerten. Bevestigend: hij behoort zich te gedragen naar den geopenbaarden wil van den heiligen God.

1. De begeerlijkheden der mensen zijn de bron van al hun ondeugden, Jakobus 1:13, 14. Geen overvallende verzoekingen, hoe zwaar ook, zouden de overhand kunnen verkrijgen. tenzij door ‘s mensen eigen verdorvenheid.

2. Alle ware Christenen maken den wil van God, en niet hun eigen lusten en begeerlijkheden, den regel voor hun leven en daden.

3. De ware bekering brengt een merkwaardige verandering teweeg in het hart en leven van ieder, die haar deelachtig wordt. Zij brengt den mens af van al zijn oude, fatsoenlijke en onbehoorlijke begeerten en van de gewone wegen der ondeugd, tot den wil van God. Zij verandert wil, oordeel, genegenheid, weg en wandel van ieder, die haar ondervonden heeft.

III. Hoe er op aangedrongen wordt, vers 3.

Want het is ons genoeg, dat wij den voorgaanden tijd des levens der heidenen wil volbracht hebben, enz. Hier redeneert de apostel van het standpunt der gelijkheid. Het is niet meer dan billijk, gelijk, en redelijk, dat gelijk gij tot hiertoe het gehele voorgaande deel uws levens zonde en Satan gediend hebt, gij nu den levenden God dienen zult. Ofschoon degenen, aan wie de apostel schreef, Joden waren, hadden zij, onder de heidenen levende, hun wegen geleerd.

1. Wanneer iemand waarlijk bekeerd werd, is het zeer pijnlijk voor hem om te den ken hoe hij den. voorgaanden tijd zijns levens besteed heeft, het gevaar dat hij gedurende zo vele jaren gelopen heeft, het kwaad dat hij anderen gedaan heeft, de oneer God aangedaan en het verlies dat hij geleden heeft, zijn hem zeer bedroevend.

2. Zolang iemands wil nog ongeheiligd en bedorven is, wandelt hij voortdurend op slechte wegen, hij maakt die tot zijn keuze en vreugde en werk, en hij maakt zijn slechten toestand dagelijks erger.

3. De ene ingewilligde zonde lokt de andere uit. Hier worden er zes genoemd, die alle met elkaar in verband staan en van elkaar afhankelijk zijn.

A. Ontuchtigheden of onzedelijkheid, zich openbarende in blikken, gebaren en houding, Romeinen 13:13.

B. Begeerlijkheden, daden van onzedelijkheid als overspel en hoererij.

C. Wijnzuiperijen, ofschoon nog geen eigenlijke dronkenschap, een onmatig gebruik van wijn ten nadele van gezondheid en werk, wordt hier veroordeeld.

D. Brasserijen, luisterrijke feesten, te menigvuldig, te groot en te kostbaar.

E. Drinkerijen, waardoor bedoeld wordt gulzigheid in eten en drinken.

F. Gruwelijke afgoderijen, de afgodendienst der heidenen ging gepaard met ontucht, dronkenschap, brasserij en alle soorten van beestachtigheid en wreedheid, en sommigen van deze Joden, lang onder hen levende, verliepen en bedierven zich zelven door zulke gewoonten.

4. Het is de plicht des Christens niet alleen af te laten van al wat grof-slecht is, maar ook van die dingen, die aanleiding tot zondigen geven of den schijn des kwaads bezorgen. Buitensporigheid in wijn en al te grote feesten worden evengoed verboden als wellust en afgoderij.

1 Petrus 4:4-6

I. Hier geven wij de grondige verandering, die bewerkt wordt in hen, die in de voorgaande verzen voorgesteld werden als in het eerste deel huns levens zeer goddeloos te zijn geweest. Zij wandelden niet meer op dezelfden weg en in hetzelfde gezelschap van vroeger. En merkt nu op het gedrag van hun vroegere godloze bekenden jegens hen.

1. Zij houden zich vreemd, zij verwonderen er zich over als over iets nieuws en ongewoons, dat hun oude vrienden zo veranderd zijn en niet als vroeger met groot geweld medelopen tot dezelfde uitgieting van overdadigheid, tot dezelfde onzinnige buitensporigheid en weelderigheid, die zij vroeger zo gretig en dwaas najoegen.

2. Zij lasteren hen. Hun verwondering vervoert hen tot lastering. Zij spreken kwaad van hun personen en hun weg, hun godsdienst en hun God.

A. Zij, die bezwaarlijk bekeerd zijn, willen niet terugkeren tot hun vroegere levenswijze, al worden zij ook nog zo verzocht door de kwaadheid of vleierij van anderen, om dat te doen Overreding noch smaad kan zoveel invloed op hen uitoefenen, dat zij opnieuw gaan doen wat zij vroeger gewoon waren.

B. De gemoedsgesteldheid en het gedrag van ware Christenen komen godlozen zeer vreemd voor. Dat zij zouden verachten wat ze vroeger zeer beminden, dat zij vele dingen zouden geloven die anderen als ongelooflijk voorkomen, dat zij verheugd zouden zijn over iets dat gevaarlijk en onaangenaam is, en ijverig naar hetgeen geen zichtbaar belang heeft, en zo vast hopen op toekomende dingen, is hetgeen de godlozen niet kunnen begrijpen.

C. De beste daden van de godvrezenden kunnen de aanmerkingen en den laster der ongodsdienstigen niet ontgaan. De daden, die een goed man de meeste moeite, zelfverloochening en gevaar aanbrengen, zullen het meest afgekeurd worden door liefdeloze en slechte mensen, zij spreken kwaad van de godvrezenden, ofschoon zij de vruchten van hun liefde, godsvrucht en goedheid plukken.

II. Tot troost van Gods dienstknechten wordt hierbij gevoegd:

1. Dat alle godlozen en vooral zij die kwaadspreken van degenen, die beter zijn dan zij zelven, zullen rekenschap geven, geroepen zullen worden om de redenen voor hun gedrag op te geven, aan Hem, die bereid staat om te oordelen, Hem die zowel instaat als behoorlijk gemachtigd is, en die eerlang zal verschijnen om te oordelen en vonnis te vellen over allen, die dan levend overgebleven zullen zijn, en allen, die gestorven zullen zijn en dan zullen opstaan, Johannes 5:8, 9, 2 Petrus 3:7. De lasterende wereld zal binnen kort rekenschap geven aan den groten God omtrent al haar kwaadspreken van Zijn volk, Judas 14, 15. Zij zullen spoedig geroepen worden tot een droeve verantwoording van al hun vloeken, hun dwaze grappen, hun lasteringen en leugens, tegen het gelovige volk van God uitgesproken. 2 Want daartoe is ook den doden het evangelie verkondigd geworden, opdat zij wel zouden geoordeeld worden naar den mens in het vlees, maar leven zouden naar God in den geest, vers 6. Sommigen verstaan deze moeilijke plaats aldus: Daartoe is het Evangelie verkondigd geworden aan alle gelovigen van den ouden dag, die nu in Christus gestorven zijn, opdat zij

daardoor mochten leren en aangemoedigd worden om de onrechtvaardige oordeelvellingen en vervolgingen te verduren, welke de woede der mensen hun aandeed in het vlees, opdat zij mochten leven door den Geest voor God. Maar anderen vatten de uitdrukking: opdat zij wel geoordeeld zouden worden naar den mens in het vlees, in geestelijken zin op: Het Evangelie werd hun verkondigd om hen te oordelen, te veroordelen, te bestraffen over het verderf hunner natuur en de goddeloosheid van hun leven, omdat zij leefden als de heidenen of als bloot-natuurlijke mensen, en opdat zij na hun zonden te hebben gedood, voor Gods ogen een nieuw en geestelijk leven mochten leiden. Vat men het zo op dan leren wij hieruit:

A. De doding van onze zonden en het leven voor God zijn de verwachte uitwerking van de prediking van het Evangelie.

B. God zal zeker rekenschap vorderen van allen, wie het Evangelie gepredikt is, maar zonder dat zij deze vruchten voortbrachten. God staat gereed om te oordelen allen, die Zijn Evangelie vergeefs gehoord hebben.

C. Het maakt niets uit hoe wij geoordeeld worden naar den mens in het vlees, indien wij slechts leven mogen naar God in den geest.

1 Petrus 4:7-11

Hier vinden wij een ontzagwekkende leer en een daaruit getrokken gevolgtrekking. De leer is: het einde aller dingen is nabij. De schrikkelijke verwoesting van de kerk en het volk der Joden, door onzen Zaligmaker voorzegd, is nu zeer nabij, bijgevolg is de tijd van hun vervolgingen en van uw lijden zeer kort. Uw eigen leven en dat van uw vijanden hebben spoedig hun uiterste grens bereikt. Ja zelfs de wereld zelf zal niet zeer lang meer voortbestaan. De wereldbrand zal er een eind aan maken en alle dingen zullen opgaan in de eeuwigheid. De gevolgtrekking hieruit bevat een reeks van waarschuwingen.

1. Tot nuchterheid en waakzaamheid. Zijt dus nuchteren, vers 7. Laat de plooi en de gesteldheid van uw zielen waardig, kalm en deugdelijk zijn, en betracht een stipte nalatigheid en soberheid in alle wereldse genietingen. Duldt niet dat gij gevangen wordt in uw vorige zonden en verzoekingen, vers 3.

En waakt in de gebeden, draagt zorg dat gij steeds in een kalme, bedaarde stemming zijt, geschikt om te bidden, en dat gij gewoonlijk in het gebed zijt, opdat dit einde u niet onvoorbereid overvalle, Lukas 21:34, Mattheus 26: 40 41..

A. De overdenking van ons naderend einde is een krachtige beweegreden om matig te zijn in alle wereldse zaken en ernstig in alle godsdienstige.

B. Zij, die daarom willen bidden, moeten waken in den gebede. Zij moeten waken over hun geest, waken tegen alle mogelijkheden en hun plicht doen zoveel in hun vermogen is.

C. Het rechte bestuur van het lichaam is het te gebruiken tot nut van de ziel. Wanneer de lusten en neigingen van het lichaam worden geregeerd en ingetoomd door het Woord Gods en het gezond verstand, en de belangen van het lichaam ondergeschikt worden aan de belangen en behoeften der ziel, dan is het lichaam niet de vijand, maar de vriend en helper van de ziel.

2. Tot liefde. Maar vooral hebt vurige liefde tot elkaar, vers 8. Hier is een voorname regel van het Christendom. De Christenen behoren elkaar lief te hebben, waarmee bedoeld wordt genegenheid tot elkaar, begeerte naar elkanders welvaart en een hartelijk pogen om die te bevorderen. Deze wederzijdse genegenheid mag niet koud, maar moet vurig zijn, dat is oprecht, sterk en blijvend. Deze ernstige genegenheid wordt aanbevolen boven alle dingen, waaruit haar belangrijkheid blijkt, Colossenzen 3:14. Zij is groter dan geloof en hoop, 1 Corinthiërs 13:13. Een van haar heerlijke uitwerkingen is, dat zij menigte van zonden zal bedekken.

A. Alle Christenen behoren vuriger liefde jegens elkaar dan jegens andere mensen te hebben. Hebt liefde tot elkaar. Hij zegt niet tot heidenen, tot afgodendienaars of tot afvalligen, maar onder elkaar. Dat de broederlijke liefde blijve, Hebreeën 13:1. Er is een bijzondere betrekking tussen alle ware Christenen en een eigenaardige beminnelijkheid en goedheid in hen, welke ongemene genegenheid vordert.

B. Het is voor Christenen niet genoeg niet vijandig tegen elkaar te staan, of de gewone achting voor elkaar te hebben, zij moeten hartelijk en innig elkaar liefhebben.

C. Het is de eigenschap van ware liefde, dat zij menigten van zonden bedekt. Zij beweegt de mensen om de hun aangedane beledigingen te vergeven en te vergeten, de zonden van anderen te bedekken en te verbergen, liever dan ze te verzwaren en overal rond te vertellen. Zij leert ons hen lief te hebben, die slechts zwak zijn en die zich voor hun bekering aan veel boze daden hebben schuldig gemaakt. En zij bereidt ons voor barmhartigheid bij God, die beloofd heeft hun te vergeven, die zelf anderen vergeven, Mattheus 6:14.

3. Tot herbergzaamheid, vers 9. De hier bedoelde herbergzaamheid is vrijwillig en vriendelijk onderhouden van vreemdelingen en reizigers. De Christenen wederkerig zijn de ware voorwerpen voor elkanders herbergzaamheid. De innigheid van hun onderlinge betrekking en de behoeften van hun toestand in die tijden van vervolging, verplichtten de Christenen om jegens elkaar gastvrij te zijn. Meermalen werden de Christenen beroofd van al hun bezittingen en voor hun veiligheid naar ver gelegen landen gedreven. In dit geval moesten zij gebrek lijden indien hun mede-Christenen hen niet wilden ontvangen. Daarom was het een wijze en noodzakelijke regel, dien de apostel hier voorhoudt. Ook op andere plaatsen is hij bevolen, Hebreeën 13:1, 2, Romeinen 12:13. De wijze, waarop deze plicht in beoefening moet gebracht worden, is: op een gemakkelijke, vriendelijke, aangename manier, zonder murmureren, zonder klagen of grommen over de kosten en moeite.

A. Christenen moeten niet alleen liefderijk maar ook gastvrij jegens elkaar zijn.

B. De liefdadigheid of gastvrijheid, die een Christen bewijst, moet van harte en zonder murmureren gaan. Gij hebt het om niet ontvangen, geeft het om niet.

4. Tot besteding van onze talenten, vers 11.

A. De regel is dat wij elke gave, gewone of buitengewone, alle vermogen, elke bekwaamheid of gelegenheid, welke ons gegeven worden om goed te doen, gebruiken moeten, dat wij die bedienen moeten aan elkaar. Wij moeten ons zelven niet voor meesters houden, maar handelen als goede uitdelers der menigerlei genaden Gods, Wij leren hier uit:

a. Welke bekwaamheid om goed te doen wij ook mogen hebben, wij behoren te erkennen dat zij een gave Gods is en haar danken aan Zijne genade.

b. Elke gave, die wij ontvangen hebben, moeten wij beschouwen als ons geschonken ten nutte van elkaar. Wij moeten ze ons zelven niet toe-eigenen, ze niet verbergen in een zweetdoek, maar er elkaar mee dienen op de beste wijze, die ons mogelijk is.

c. Bij het ontvangen en besteden van de menigerlei genaden Gods, mogen wij ons alleen als uitdelers beschouwen en daarnaar handelen. De talenten, die ons toevertrouwd worden, zijn het eigendom van on zen Heere en moeten naar Zijn aanwijzing besteed worden. En in een huisbezorger wordt vereist dat hij getrouw bevonden worde.

B. De apostel behandelt zijn aanwijzing omtrent de gaven in twee bijzonderheden: spreken en bed i enen, waaromtrent hij de volgende voorschriften geeft.

a. Indien iemand, hetzij een dienaar in het openbaar of een Christen in besloten samenkomst, spreekt of leert, dan moet hij dat doen als de woorden Gods, hetgeen ons aanwijzing geeft betreffende den inhoud van hetgeen wij spreken. Wat Christenen onderling of dienaren in het openbaar spreken moet zijn het zuivere Woord Gods. En de wijze van spreken moet zijn ernstig, eerbiedig, plechtig, zoals bij heilige en goddelijke woorden past.

b. Indien iemand dient, hetzij als diaken om de gaven der gemeente aan de armen, die aan zijne zorg toevertrouwd zijn, te bedelen, of zonder aanstelling, bij het uitdelen van giften en bijdragen, die diene als uit kracht die God verleent. Hij, die overvloed en bekwaamheid van God ontvangen heeft behoort die overvloedig en naar al zijn vermogen te bedienen. Deze regels moeten gevolgd worden met het doel, dat God in allen geprezen worde, in al on ze gaven, bedieningen en diensten verheerlijkt worde, opdat de anderen uw goede werken zien mogen en uw Vader die in de hemelen is verheerlijken, Mattheus 5:16. Door Jezus Christus, die deze gaven den mensen uitgedeeld heeft, Efeziërs 4:8, en door wie alleen wij en onze diensten Gode aangenaam zijn, Heb. 13:15, en wie toekomt de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid, Amen. Wij leren hieruit: Ten eerste. Het is de plicht van Christenen en dienaren, om onderling en in het openbaar te spreken over de dingen Gods, Maleachi 3:16, Efeziërs 3:29, Psalm 114:10-12.

Ten tweede. Het betaamt allen verkondigers van het Evangelie in de hoogste mate, zich streng aan het Woord Gods te houden en dat Woord te behandelen zoals het de woorden Gods voegt.

Ten derde. De Christenen moeten niet alleen hun plicht vervullen, maar zij moeten dat doen met ijver en naar hun beste vermogen. De aard van het Christelijke werk, dat een hoog en moeilijk werk is, de goedheid en vriendelijkheid van den Meester, en de uitnemendheid van de beloning, dat alles eist dat ons pogen ernstig en ijverig zal zijn en dat wij met alle macht doen hetgeen waartoe wij geroepen worden, ter ere Gods en ten zegen van onze naasten.

Ten vierde. In al onze plichten en handelingen moet de heerlijkheid Gods ons voornaamste doel zijn, alle andere doeleinden moeten daaraan ondergeschikt zijn, dat moet onze dagelijkse handelingen heiligen en wijden, 1 Corinthiërs 10:31.

Ten vijfde. God wordt door geen onzer daden verheerlijkt, indien wij die Hem niet aanbieden door de tussenkomst en verdiensten van Jezus Christus. Opdat God in alles geprezen worde door Jezus Christus, die de enige weg tot den Vader is.

Ten zesde. De aanbidding van Jezus Christus door den apostel, en zijn zeggen dat dien toekomt de heerlijkheid en krach t in alle eeuwigheid, toont dat Jezus Christus is de hoge God, boven alles te prijzen, Amen.

1 Petrus 4:12-19

De gedurige herhaling van raad en vertroosting voor Christenen, als lijders beschouwd, in elk hoofdstuk van dezen brief, wijst er op dat het grootste gevaar, waarin deze nieuwe bekeerden waren, ontstond uit de vervolgingen, waaraan zij blootgesteld waren, die het Christendom omhelsd hadden. Het goed gedrag van Christenen onder het lijden is het moeilijkste deel van hun roeping, maar het is noodzakelijk zowel voor de eer van Christus als voor hun eigen vertroosting. En daarom gaat de apostel er hier toe over, na hen in het vorige hoofdstuk vermaand te hebben tot doding van de zonde, om hun thans leiding te geven in den plicht van geduld onder het lijden. Een opstandig hart is zeer ongeschikt om beproevingen te doorstaan. Merk op:

I. De vriendelijke wijze, waarop de apostel deze arme verachte Christenen aanspreekt, zij waren zijne geliefden, vers 12.

II. Zijn raad aan hen, met betrekking tot hun lijden, die daarin bestond:

1. Dat zij zich niet vreemd moeten houden, niet verwonderd moesten zijn, wanneer enige onverwachte gebeurtenis over hen kwam, want:

A. Ofschoon het lijden hard en ingrijpend kon zijn, toch was het alleen bedoeld om hen te beproeven, niet om hen te verwoesten, maar om hun oprechtheid, sterkte, geduld en vertrouwen op God te beproeven. Integendeel, zij moesten zich veel meer verheugen over hun lijden, omdat het eigenlijk het lijden van Christus kon genoemd worden. Het was van dezelfden aard en voor dezelfde zaak, dat Christus leed, dat lijden maakt ons aan Hem gelijkvormig, Hij leed in hen en voelde hun zwakheden. En indien wij deelgenoten aan Zijn lijden zijn, dan zullen wij ook deelgenoten aan Zijne heerlijkheid gemaakt worden en Hem met grote vreugde ontmoeten bij Zijne verschijning om Zijne vijanden te oordelen en Zijn getrouwe dienstknechten te kronen, 2 Thessalonicenzen 1:7.

a. Ware Christenen beminnen en erkennen de kinderen Gods ook in hun laagste en bedroevendste omstandigheden. De apostel erkent deze arme, verdrukte Christenen en noem t hen zijne geliefden. Ware Christenen komen elkaar nooit zo beminnelijk voor als in hun tegenspoed.

b. Er bestaat geen reden voor Christenen om zich vreemd te houden voor, of zich te verwonderen over, de onvriendelijkheid en de vervolgingen van de wereld, omdat die hun voorzegd zijn. Christus zelf had ze te lijden, en alles te verzaken en ons zelven te verloochenen, zijn de voorwaarden, waarop Christus ons als Zijne discipelen aanneemt.

c. De Christenen behoren niet alleen geduldig te zijn, maar zich te verheugen. ook in hun zwaarste en bitterste lijden om Christus' wil, want dat is een teken van Gods gunst, dat lijden bevordert het Evangelie en bereidt hen voor de eeuwige heerlijkheid. Zij, die zich verheugen in hun lijden voor Christus, zullen eeuwig met Hem zegepralen en zich verblijden in de heerlijkheid.

B. Van de heftige beproevingen daalt de apostel thans tot een lagere trap van vervolging, die der tong door lastering en smaadheid, vers 14. Hij onderstelt dat die soort van vervolging hun lot zou worden, zij zouden worden belasterd, en kwaad zou van hen gesproken worden om den naam en de zaak van Christus. In dat geval zegt hij hun: Zalig zijt gij. En de reden daarvan is: De Geest der

heerlijkheid en van God rust op u, om u te versterken en te vertroosten, en de Geest van God is de Geest der heerlijkheid, die u heerlijk door alles heenleiden zal en u toebereiden en verzegelen voor de eeuwige heerlijkheid. Die heerlijke Geest rust op u: blijft met u, woont in u, ondersteunt u, heeft behagen in u, en is dat geen onuitsprekelijk voorrecht? Door uw geduld en uw sterkte in het lijden, door uw vertrouwen op Gods beloften en uw instemmen met het Woord, dat de Heilige Geest geopenbaard heeft, wordt Hij wat u aangaat verheerlijkt, maar door de verachting en smaadheid, die op u worden geworpen, wordt die Geest zelf gelasterd.

a. De beste mensen en de beste dingen zullen over het algemeen in de wereld smaadheid ontmoeten. Van Jezus Christus en Zijn volgelingen, van den Geest Gods en het Evangelie wordt kwaad gesproken.

b. De zaligheid der godvrezenden gaat niet alleen gepaard met, maar groeit zelfs door hun droefenissen: Zalig zijt gij.

c. De man, op wie de Geest van God rust, kan niet ellendig zijn, al zijn zijne droefenissen ook nog zo groot. Zalig zijt gij, want de Geest, enz.

d. De lasteringen en de smaadheden, welke de bozen op de godvrezenden werpen, rekent de Geest van God zich zelven aangedaan: Wat hen aangaat: Hij wordt gelasterd.

e. Wan neer de godvrezenden ter wille van Christus beschimpt worden, wordt de Heilige Geest in hen verheerlijkt.

2. Zij moeten zorg dragen, dat zij niet rechtvaardig lijden, als kwaaddoeners, vers 15. Iemand zou kunnen denken dat zulk een waarschuw ing overbodig was voor zulke uitnemende Christenen. Maar hun vijanden bezwaarden hen met allerlei grove misdaden, en daarom achtte de apostel, terwijl hij de regelen van den Christelijken godsdienst omschreef, deze waarschuwing nodig. Hij verbood hun allen het leven of de bezittingen van iemand, wie ook, te benadelen, of enig soort van kwaad te doen, of zonder roeping of nood zakelijkheid zich met eens anders doen te bemoeien. Bij deze waarschuwing voegt hij de aanwijzing, dat indien iemand lijdt voor de zaak van Christus en met Christelijk geduld, hij zich daarover niet behoeft schamen, het is een eer voor hem en hij moet God verheerlijken, die hem daartoe verwaardigd heeft.

A. Ook de beste mensen moeten gewaarschuwd worden tegen de ergste zonden.

B. Er is zeer weinig troost in het lijden, wanneer wij dat zelf door onze zonden en dwaasheid over ons brengen. Niet het lijden, maar de zaak, maakt den martelaar.

C. Wij hebben reden om God te danken voor de eer, wanneer Hij ons roept om voor Zijne waarheid en Zijn Evangelie te lijden, en voor onze instemming met de leer en de plichten van het Christendom.

3. Hun beproevingen waren nu aanstaande en derhalve moeten zij er zich op voorbereiden, vers 17, 18.

A. Hij zegt hun dat de tijd gekomen is, dat het oordeel beginne van het huis Gods. De gewone weg van de Voorzienigheid is deze: Wanneer God grote onheilen en zware oordelen over gehele volken brengt, begint Hij gemeenlijk met de Zijnen, Jesaja 1:12, Jeremia 25:29, Ezechiël 9:6. Zulk een tijd van algemene onheilen was toen aanstaande, gelijk de Zaligmaker voorzegd had, Mattheus 24:9, 10. Dit maakte al de voorafgaande vermaningen tot lijdzaamheid voor hen noodzakelijk. En nu waren er twee overwegingen, die hen troosten konden.

a. Deze oordelen zullen beginnen met het huis Gods, hetwelk gij zijt, maar zij zullen spoedig voorbij zijn, uw beproevingen en kastijdingen zullen niet lang duren.

b. Uw beproevingen zullen slechts kort en licht zijn, in vergelijking met hetgeen over de boze wereld komen zal, over uw eigen stamgenoten de Joden en over het ongelovige en afgodische volk, waaronder gij leeft: Welk zal het einde zijn dergenen, die het Evangelie van God ongehoorzaam zijn? Wij leren hieruit: Ten eerste. De beste van Gods dienstknechten, Zijn eigen huis, hebben nog zoveel in zich dat verkeerd is, dat het nuttig en noodzakelijk is dat God hen soms kastijdt en bestraft met Zijne oordelen. Het oordeel begint van het huis Gods. Ten tweede. Zij, die het huis Gods zijn, hebben hun ergste dingen in dit leven. Hun slechtste toestand is draaglijk en zal spoedig voorbij zijn.

Ten derde. Mensen of groepen, die het Evangelie van God ongehoorzaam zijn, behoren niet tot Zijne gemeente of Zijn huis, ofschoon zij daar misschien zeer luide aanspraak op maken. De apostel onderscheidt de ongehoorzamen van het huis Gods.

Ten vierde. Het lijden van de godvrezenden in dit leven zijn aanduidingen van de onuitsprekelijke folteringen, welke over de ongehoorzamen en ongelovigen zullen komen. Welk zal het einde zijn van degenen, die het Evangelie van God ongehoorzaam zijn? Wie kan bevroeden of zeggen hoe vreeslijk hun einde zal zijn?

B. Hij toont het onherroepelijk vonnis van de goddelozen aan. Indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en de zondaar verschijnen? vers 18. Dit gehele vers is genomen uit Spreuken 11:31.

Ziet, den rechtvaardige wordt vergolden op de aarde, hoeveel te meer den goddeloze en zondaar! De Zeventigen vertaalden die spreuk juist zoals de apostel haar hier weergeeft. Wij kunnen hieruit leren:

a. Het pijnlijke lijden van de godvrezenden in deze wereld is slechts een voorproef van de veel zwaarder oordelen, die over de onbekeerlijke zondaren komen, want indien wij de zaligheid hier in den hoogsten zin nemen, wordt ons geleerd:

b. Het beste wat de besten kunnen doen is de zaligheid hunner zielen verzekeren. Er zijn zoveel verdrukkingen, verzoekingen en moeilijkheden te overwinnen, zoveel zonden te doden, de poort is zo eng en de weg zo nauw, dat ook de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt. De volstrekte noodzakelijkheid van zalig worden alleen kan tegen de daaraan verbonden moeilijkheden opwegen. Merk dus op: uw moeilijkheden zijn het grootst in het begin. God biedt u Zijn genade en Zijn bijstand aan, de beproeving zal niet lang duren, wees getrouw tot den dood en God zal u geven de kroon des levens, Openbaring 2:10.

c. De goddeloze en de zondaar verkeren onbetwistbaar in een staat van verdoemenis.

Waar zullen zij verschijnen? Hoe zullen zij voor hun Rechter bestaan? Waar kunnen zij zich vertonen? Wanneer de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, moet de goddeloze zeker verloren gaan.

4. Zij, die geroepen worden om te lijden, naar den wil van God, zij moeten vooral toezien op de zaligheid hunner zielen, die door de droefenissen gevaar loopt, en niet anders beveiligd kan worden dan door haar Gode te bevelen. Hij zal die opdracht aanvaarden, wanneer wij haar Hem aanbevelen door weldoen, want Hij is haar Schepper en Hij heeft uit loutere genade haar veel vriendelijke beloften van eeuwige zaligheid gegeven, waarin Hij zich getrouw en waarachtig betonen zal, vers 19.

A. Al het lijden der godvrezenden komt over hen naar den wil van God.

B. Het is de plicht der Christenen in al hun lijden meer te letten op de zaligheid hunner zielen dan op het welzijn van hun lichamen. De ziel is van de grootste waardij en loopt het meeste gevaar. Wanneer uitwendig lijden ongerustheid, wrevel en andere zondige en folterende hartstochten innerlijk verwekt, is de ziel in het grootste lijden. Indien de ziel niet bewaard wordt, zal de vervolging der mensen tot afval drijven, Psalm 125:3..

C. Het enige middel om de ziel te bewaren is haar Gode te bevelen door weldoen. Beveelt uw zielen Gode door plechtige toewijding, gebed en geduldige volharding in goeddoen, Romeinen 2:7.

D. De godvrezenden hebben, wanneer zij in lijden zijn, grote bemoediging door het bevelen hunner zielen aan God, want Hij is hun Schepper, en getrouw in al Zijn beloften.

HOOFDSTUK 5

1 De ouderlingen, die onder u zijn, vermaan ik, die een medeouderling, en getuige des lijdens van Christus ben, en deelachtig der heerlijkheid, die geopenbaard zal worden:
2 Weidt de kudde Gods, die onder u is, hebbende opzicht daarover, niet uit bedwang, maar gewilliglijk; noch om vuil gewin, maar met een volvaardig gemoed;
3 Noch als heerschappij voerende over het erfdeel des Heeren, maar als voorbeelden der kudde geworden zijnde.
4 En als de overste Herder verschenen zal zijn, zo zult gij de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid behalen.
5 Desgelijks gij jongen, zijt den ouden onderdanig; en zijt allen elkander onderdanig; zijt met de ootmoedigheid bekleed; want God wederstaat de hovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade.
6 Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhoge te Zijner tijd.
7 Werpt al uw bekommernis op Hem, want Hij zorgt voor u.
8 Zijt nuchteren, en waakt; want uw tegenpartij, de duivel, gaat om als een briesende leeuw, zoekende, wien hij zou mogen verslinden;
9 Denwelken wederstaat, vast zijnde in het geloof, wetende, dat hetzelfde lijden aan uw broederschap, die in de wereld is, volbracht wordt.
10 De God nu aller genade, Die ons geroepen heeft tot Zijn eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus, nadat wij een weinig tijds zullen geleden hebben, Dezelve volmake, bevestige, versterke, en fondere ulieden.
11 Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.
12 Door Silvanus, die u een getrouw broeder is, zo ik acht, heb ik met weinige woorden geschreven, vermanende en betuigende, dat deze is de waarachtige genade Gods, in welke gij staat.
13 U groet de medeuitverkorene Gemeente, die in Babylon is, en Markus, mijn zoon.
14 Groet elkander met een kus der liefde. Vrede zij u allen, die in Christus Jezus zijt.

In dit hoofdstuk geeft de apostel bijzondere aanwijzingen, aan de opzieners, hoe zij zich jegens de kudde te gedragen hebben, vers 1-4, aan de jeugdigen, om gehoorzaam en nederig te zijn en hun zorgen op God te werpen, vers 5-7. Hen allen vermaant hij tot matigheid, waakzaamheid tegen verzoekingen, en standvastigheid in het geloof. ernstig biddende voor hen, en besluit daarna den brief met plechtige zegenbede, wederzijdse begroetingen en zijn apostolischen zegen.

1 Petrus 5:1-4

Hier komen in aanmerking:

I. De personen, aan wie de vermaning gericht wordt: de ouderlingen, herders en geestelijke leiders van de gemeente, oudsten door bediening meer dan door leeftijd, de dienaren van de gemeenten, aan welke hij dezen brief schreef.

II. De man, die de vermaning geeft, de apostel Petrus. Ik vermaan, en om zijne vermaning kracht bij te zetten, zegt hij hun dat hij hun medeouderling is, en legt hun daardoor niets op dan wat hij zelf gereed is op te volgen.

Hij was ook een getuige des lijdens van Christus, hij was met Hem geweest in den hof, had Hem gadegeslagen in het paleis van den hogepriester, was zeer waarschijnlijk getuige van Zijn kruisdood geweest op een afstand temidden van de menigte, Handelingen 3:15. Hij voegt er bij dat hij evenzeer was deelachtig aan de heerlijkheid, die in zekere mate geopenbaard was op den berg, Mattheus 17:1-3, en ten volle zal genoten worden bij de wederkomst van Christus Jezus.

1. Zij, die geroepen zijn om anderen te onderwijzen, moeten nauwkeurig hun eigen plicht onderzoeken, niet minder dan dat zij den mensen hun plichten moeten leren.

2. Hoe verschillend zijn geest en houding van Petrus van die zijner vermeende opvolgers! Hij beveelt of domineert niet, maar vermaant. Hij maakt geen aanspraak op het oppergezag over al de andere herders en al de gemeenten, hij noemt zich niet vorst der apostelen en stedehouder van Christus, of hoofd der kerk maar zegt dat hij een medeouderling is. Alle apostelen waren ouderlingen, ofschoon niet alle ouderlingen apostelen waren.

3. Het was de bijzondere eer van Petrus en enige weinige anderen, dat zij getuigen waren van het lijden van Christus, maar het is voorrecht van alle ware Christenen, dat zij deelhebben zullen aan de heerlijkheid, die geopenbaard zal worden.

III. De plicht van den herder wordt omschreven, en de wijze waarop die plicht moet vervuld worden. De herderlijke plicht is drievoudig.

1. De kudde te weiden, door haar het zuivere Woord Gods te prediken en haar te regeren overeenkomstig zulke regelen en tucht als het Woord Gods voorschrijft. Dat ligt in de uitdrukking: Weidt de kudde.

2. De herders der gemeente moeten opzicht over haar houden. De ouderlingen worden vermaand de bediening van opzieners waar te nemen door persoonlijke zorg over de gehele kudde, die hun toevertrouwd is.

3. Zij moeten voorbeelden der kudde zijn en alle Christelijke deugden beoefenen, als heiligheid, zelfverloochening, doding der zonden, gelijk zij dat aan de gemeente prediken en aanbevelen. Deze plichten moeten vervuld worden niet uit bedwang, niet omdat zij er toe gedwongen worden, niet op bevel van de burgerlijke macht of uit vrees en schaamte, maar met een gewillig hart, dat behagen

schept in het werk, niet om vuil gewin, om enige voordelen of toelagen uit de gemeente waar zij wonen, of om enige beloning, die bij hun bediening behoort, maar met een volvaardig gemoed, meer lettende op de kudde dan op de wol, in oprechtheid en met liefde trachtende de gemeente Gods te dienen, niet als heerschappij voerende over het erfdeel des Heeren, het niet tiranniserende door overheersing en dwingende kracht, of door haar onschriftuurlijke en menselijke uitvindingen op te dringen in plaats van haar in haar plichten te onderwijzen, Mattheus 20:25, 2 Corinthiërs 1:24. Leer hier uit:

A. De uitnemende waardigheid van de gemeente Gods en van al haar ware leden. Deze arme, verachte, lijdende Christenen waren de kudde Gods. De overigen in de wereld zijn een ongeordende troep. Zij zijn een geregelde kudde, voor God verlost door den groten Herder, levende in heilige liefde en gemeenschap met elkaar naar den wil van God. Zij worden daarom vereerd met den naam van Gods erfdeel, Zijn bijzonder eigendom, uit de menigte verkoren tot Zijn eigen volk, om Zijn bijzondere gunst te genieten en bepaaldelijk Hem te dienen.

B. De herders der gemeente moeten haar beschouwen als de kudde Gods, Zijn erfdeel, en hen als zodanig behandelen. Zij zijn niet het eigendom van de herders, om naar welgevallen er over den baas te spelen, maar die gemeente is Gods volk en moet behandeld worden met liefde, zachtheid en tederheid ter wille van Hem, wie zij toebehoort.

C. De dienaren, die tot hun werk gedreven worden door nooddwang of door lust naar vuil gewin, kunnen hun plicht niet naar behoren vervullen, omdat zij het niet gewillig en met een volvaardig gemoed doen.

D. De beste wijze voor een dienaar om de achting der gemeente te winnen, is zich van zijn plicht jegens haar te kwijten zo goed hij kan, en haar standvastig een voorbeeld te geven in al wat goed is.

IV. In tegenstelling met dat vuil gewin, dat voor vele dienaren de voornaamste drijfveer is om hun bediening te aanvaarden en te volbrengen, stelt de apostel hun de kroon der heerlijkheid voor ogen, welke de grote herder Jezus Christus bestemd heeft voor alle getrouwe dienaren.

1. Jezus Christus is de overste herder van de gehele kudde en het gehele erfdeel Gods. Hij kocht haar, Hij regeert en verdedigt haar, en redt haar voor eeuwig. Hij is ook de overste herder over al de lagere herders, zij ontlenen hun gezag aan Hem, handelen in Zijn naam en zullen Hem eens rekenschap geven van hun werk.

2. Deze overste herder zal verschijnen om alle dienaren en lagere herders te oordelen, hen tot verantwoording te roepen, of zij getrouw hun plicht vervuld hebben zowel in het openbaar als in het verborgen overeenkomstig de hiervoren gegeven aanwijzingen.

3. Zij, die bevonden worden hun plicht gedaan te hebben, zullen ontvangen wat oneindig beter is dan t ijdelijk gewin, zij zullen van den oppersten Herder ontvangen een hogen graad van eeuwige heerlijkheid, een onverwelkelijke kroon der heerlijkheid.

1 Petrus 5:5-7

Nadat de apostel den plicht van de herders of geestelijke leidslieden der gemeente gesteld en verklaard heeft, gaat hij nu over tot het onderrichten van de kudde.

I. Hoe zij zich te gedragen hebben tegenover hun dienaren en jegens elkaar Hij noemt hen: gij jongen, omdat zij over het algemeen jonger zijn dan hun deftige herders, en drukt hun hun minderheid op het hart, de naam "jonger" wordt door den Zaligmaker gebruikt om een ondergeschikte aan te duiden, Lukas 22:26. Hij vermaant hen, die jonger en dus de minderen zijt: zijt den ouden onderdanig, geeft hun personen de hun toekomende eer en eerbied, onderwerpt u aan hun vermaningen, bestraffingen en gezag, overeenkomstig hetgeen Gods Woord u gebiedt, Hebreeën 13:17. Jegens elkaar is de regel: Zijt allen elkaar onderdanig, zowel om van elkaar vermaning en raad te ontvangen, als om bereid te zijn elkanders lasten te dragen en elkaar alle diensten van vriendschap en liefde te bewijzen, terwijl de enkele personen zich hebben te onderwerpen aan de regelen van de gehele maatschappij, Efeziërs 5:21, Johannes 5:16. Daar deze plichten van onderdanigheid aan meerderen in jaren of bediening, en van onderwerping aan elkaar, strijden met de trotse natuur en de zelfzuchtige belangen der mensen, raadt hij hun: zijt met de ootmoedigheid bekleed. Laat uw zielen, uw gedrag, uw kleding, geheel uw optreden, versierd zijn met nederigheid, als het schoonste kleed dat gij dragen kunt, dan zullen gehoorzaamheid en plichtsvervulling u gemakkelijk vallen. Maar zo gij ongehoorzaam en lankmoedig zijt, zal God zich tegen u stellen en u dwarsbomen, want God wederstaat den hovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade.

1. Ootmoedigheid is de grote bewaardster van vrede en orde in alle Christelijke gemeenten en gezelschappen, terwijl hovaardij de voornaamste verstoordster daarvan is, en de oorzaak van de meeste onenigheden en breuken in de gemeente.

2. Er is wederzijdse tegenstand tussen God en den hovaardigen: dat betekent het woord, zij strijden met elkaar en God toornt tegen dien vijand, Hij wederstaat den hovaardige, want die is gelijk de duivel zelf een vijand van God en van Zijne heerschappij over de mensen. Spreuken 3:34.

3. Wanneer God genade geeft aan den nederigen, geeft Hij meer genade, meer wijsheid, geloof, heiligheid en nederigheid. Daarom voegt de apostel er bij: Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhoge te zijner tijd, vers 6. Omdat God den hovaardigen wederstaat maar den nederigen genade geeft, vernedert daarom uzelven, niet alleen voor elkaar maar voor den groten God, wiens oordelen over de wereld komende zijn en beginnen moeten van het huis Gods, Hoofdstuk 4:17. Zijne hand is almachtig en kan u gemakkelijk neerwerpen indien gij hovaardig zijt, of u verhogen zo gij nederig zijt, hetzij in dit leven, indien Hij dat nut tig voor u acht, en anders in den groten dag der vergelding. Leer hieruit:

A. De gedachte aan de alvermogende hand Gods moet ons nederig en in alle dingen aan Hem onderworpen maken, wat Hij ook over ons brengt.

B. Ons zelven vernederen onder Gods hand is het beste middel voor verlossing en verhoging, geduld onder Zijn kastijdingen, onderwerping aan Zijn welbehagen, berouw, gebed en hoop op Zijn barmhartigheid zullen ons Zijn hulp en verlossing verzekeren te Zijner tijd, Jakobus 4:7.

II. De apostel, wetende dat deze Christenen reeds in zeer moeilijke omstandigheden verkeerden, onderstelt terecht dat hetgeen hij hun heet voorzegd van nog groter ontberingen, die in aantocht zijn, hen zal vervullen met al te grote zorg en vrees voor de komst van deze moeilijkheden, omtrent den uitslag daarvan voor hen zelven, de hunnen en de gemeente Gods, en omdat hij voorziet dat deze angstige zorg een zware last en een gevaarlijke verzoeking kan zijn, geeft hij hun den besten raad en voegt er een goede reden bij. Zijn raad is: Werpt al uw bekommernissen op Hem, van uzelven af op God. Werpt uw zorgen, die zo snijdend en belemmerend zijn, die uw zielen wonden en uw harten verscheuren, op de wijze en genadige voorzienigheid Gods, vertrouwt op Hem met een vasten, wel besloten geest, want Hij zorgt voor u. Hij is gewillig om u van uw bezorgdheid te ontslaan door uw zorgen op zich te nemen. Hij zal afwenden wat gij vreest of u er onder sterken. Hij zal alle gebeurtenissen zo voor u bestieren, dat gij overtuigd zult worden van Zijn vaderlijke liefde en tederheid voor u, en alles zal zo geregeld worden, dat er voor u geen kwaad, maar goed uit voortkomt, Mattheus 6:25, Psalm 84:12, Romeinen 8:28. Wij leren hier:

1. De beste Christenen zijn er vatbaar voor om te zwoegen onder angstige en buitensporige bezorgdheid, de apostel noemt het: al uw bekommernis, en duidt daardoor aan dat de zorgen der Christenen van allerlei aard zijn, zorgen voor zich zelven, voor de hunnen, voor het tegenwoordige, voor de toekomst, voor anderen, voor de gemeente.

2. De zorgen ook der godvrezenden zijn zeer zwaar en al te dikwijls zeer zondig, wanneer zij uit ongeloof en wantrouwen voortkomen, wanneer zij het gemoed afleiden en pijnigen, ons voor onze roeping ongeschikt maken en ons hinderen in onzen verblijdenden dienst van God, en dan zijn zij zeer misdadig.

3. Het beste middel tegen onmatige bezorgdheid is al onze bekommernissen op God te werpen en te erkennen, dat alles geschiedt naar Zijn wijze en genadige beschikking. Een vast geloof in de rechtmatigheid van den goddelijken wil en raad brengt den geest tot kalmte. Wij hielden ons tevreden, zeggende: de wil des Heeren geschiede! Handelingen 21:14.

1 Petrus 5:8-9

Hier doet de apostel drie dingen.

I. Hij toont hun welk gevaar zij lopen van een vijand, die wreder en rustelozer is dan zelfs de slechtste mensen. Hij beschrijft dien:

1. Naar zijn karakter en namen.

A. Hij is een tegenpartij: uw tegenpartij, niet een algemene tegenpartij, maar een vijand die u zoekt, die tegen u staat in uw grote alles-beslissende zaak, die het op uw zielen munt.

B. De duivel, de grote aanklager der broederen, deze naam is ontleend aan een woord, dat betekent: doorsteken, een dodelijken slag toebrengen. Hij zal kwaadaardigheid in on ze natuur, vergif in onze zielen enten. Indien hij deze mensen kon slaan met hartstocht en murmureringen onder hun lijden, dan had hij kans hen te brengen tot afval en ondergang.

C. Hij is een briesende leeuw, hongerig, woest, sterk en wreed, de gretige vervolger van onze zielen.

2. Naar zijn werk: Hij gaat rond, zoekende wie hij zou mogen verslinden, zijn enige doel is zielen verwoesten en verslinden. Daartoe is hij onvermoeid en rusteloos in zijn boosaardige pogingen, altijd, dag en nacht, gaat hij rond, zoekende en beproevende wie hij tot hun eeuwig verderf zou mogen verstrikken.

II. Hier voegt hij aan toe, dat het dus hun plicht is:

1. Nuchteren te zijn, zowel den uitwendigen als den inwendigen mens te regeren naar de voorschriften van matigheid, zedigheid en doding der zonden.

2. Waakt, weest niet rustig en zorgeloos, maar veelmeer op uw hoede tegen voortdurend gevaar van dezen geestelijken vijand, en daardoor waakzaam en ijverig om zijn plannen te voorkomen en uw zielen te redden.

3. Wederstaat hem, vast zijnde in het geloof. Het was het geloof van deze mensen, waar Satan het op aanlegde, zo hij hun geloof kon overrompelen en hen tot afval overhalen, dan, dat wist hij, had hij het gewonnen en hun zielen in het verderf gestort. Ten einde hun geloof te verwoesten, verwekte hij bittere vervolgingen en zette de grote vorsten van de wereld tegen hen op. Deze zware beproeving en verzoeking moesten zij weerstaan, door wel gegrond, beslist en standvastig in het geloof te zijn. Ten einde hen daartoe aan te moedigen:

III. Zegt hij hun dat hun toestand niet buitengewoon was. Hetzelfde lijden, dat hun overkwam, werd volbracht aan hun broederen in alle delen der wereld, alle kinderen Gods waren hun medekrijgsknechten in dezen strijd.

1. Alle grote vervolgingen, die ooit in de wereld voorvielen, werden verwekt, aangestookt en geleid door den duivel, hij is de grote vervolger, zowel als de verleider en de aanklager der broederen, de

mensen zijn gewillig zijn spijtige werktuigen, maar hij is de voorname tegenstander, die Christus en Zijn volk bestrijdt (Genesis 3:15, Open

b. 12:12).

2. De bedoeling van Satan in het verwekken van vervolgingen tegen de getrouwe dienstknechten van God is hen door middel van het lijden tot afval te brengen, en daardoor hun zielen te verwoesten.

3. Nuchterheid en waakzaamheid zijn ten allen tijde noodzakelijke deugden, maar vooral in tijden van lijden en vervolging. Gij moet uw liefde voor wereldse dingen temperen, anders zal Satan u spoedig overwinnen.

4. Wanneer gij den Satan overwint als een verzoeker, een beschuldiger of een vervolger, dan moet gij hem steeds in het geloof weerstaan, zo uw geloof bezwijkt, is het met u gedaan, daarom neemt bovenal aan het schild des geloofs. (Efeziërs 6:16).

5. De overweging van hetgeen anderen lijden is geschikt om ons aan te moedigen tot het d:.agen van ons deel der droefenissen. Hetzelfde lijden wordt aan uwe broederschap, die in de wereld is, volbracht.

1 Petrus 5:10-14

Wij komen nu tot het slot van den brief, waarin:

I. De apostel begint met een zeer belangrijk gebed, dat hij opzendt tot God als de God aller genade, de bewerker en voleinder van alle hemelse gave en eigenschap, met de betuiging dat God hen reeds geroepen had om deel te hebben aan die eeuwige heerlijkheid, welke, als Zijn eigendom, Hij aan hen beloofd en verzekerd had door de verdiensten en de tussenkomst van Jezus Christus. Merk hier op:

1. Waarom hij voor hen bidt. Niet dat zij mochten verschoond blijven van lijden, maar dat hun lijden gematigd en verkort mocht worden, en dat God, nadat zij een weinig tijds zouden geleden hebben, hun een vreedzamen en gelukkigen toestand geven mocht en Zijn werk in hen volmaken. Dat Hij hen wilde bevestigen tegen wankeling, zowel in het geloof als in hun plicht, dat Hij de zwakken wilde versterken en hen vaststellen op Christus als het fondament, zo vast dat hun vereniging met Hem onlosmakelijk en eeuwig zou zijn

A. Alle genade is van God, Hij is het, die de mensen staande houdt, bekeert, vertroost en zalig maakt door Zijne genade.

B. Allen, die geroepen zijn tot den staat van genade, zijn geroepen tot deelgenootschap aan de eeuwige heerlijkheid en gelukzaligheid.

C. Zij, die geroepen worden om door Jezus Christus erfgenamen van het eeuwige leven te zijn, moeten toch lijden in deze wereld, maar hun lijden duurt slechts korten tijd.

D. De volmaking, bevestiging en versterking van de gelovigen in de genade en hun volharding daarin zijn zulk een moeilijk werk, dat alleen de God van alle genade het kan volbrengen, en daarom moet Hij met allen ernst gezocht worden onder voortdurend gebed en in vertrouwen op Zijne beloften.

2. Zijne lofverheffing, vers 11. Uit deze lofverheffing kunnen wij leren dat zij, die genade verkregen hebben van den God aller genade, Hem de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid zullen toekennen.

II. Hij trekt het doel van het schrijven van dezen brief aan hen samen in vers 12, en wel:

1. Hij betuigt en verzekert hen in de krachtigste bewoordingen dat de leer der zaligheid, die hij hun uitgelegd had en die zij omhelsd hadden, de waarachtige genade Gods is, voorzegd door de profeten en geopenbaard door Jezus Christus.

2. Hij vermaant hen ernstig, om, gelijk zij het Evangelie aangenomen hebben, daarin standvastig te blijven, niettegenstaande de kunstgrepen der verleiders en de vervolgingen hunner vijanden.

A. De voornaamste zaak, welke de dienaren moeten bedoelen in al hun werk, is de gemeente te overtuigen van de zekerheid en voortreffelijkheid van den Christelijken godsdienst, die betuigden en vermaanden de apostelen met al hun kracht.

B. Een vaste overtuiging, dat wij op den rechten weg ten hemel zijn, is het beste middel om standvastig te blijven en te volharden.

III. Hij beveelt hun Silvanus aan, den man door wie hij hun den brief zond, als een broeder, dien hij getrouw en hun genegen achtte, en hoopte dat zij hem als zodanig zouden achten, ofschoon hij een dienaar uit de heidenen was. Betamelijke achting voor de dienaren draagt veel bij tot het welslagen van hun ar beid. Indien wij de overtuiging hebben dat zij getrouw zijn, zullen wij meer voordeel van hun diensten hebben. Het vooroordeel, dat sommigen van de Joden konden hebben tegen Silvanus, als een dienaar uit de heidenen, zou spoedig verdwijnen wanneer zij overtuigd werden, dat hij een getrouw broeder was.

IV. Hij besluit met groeten en plechtige zegenbede. Petrus, die te Babylon in Assyrië was toen hij dezen brief schreef (waarheen hij als apostel der besnijdenis zich begeven had, om die gemeente te bezoeken, welke de voornaamste van de verstrooiing was), zendt de groeten van deze gemeente aan de andere, aan welke hij schreef, vers 13, en zegt haar dat God de Christenen te Babylon uit de wereld uitverkoren had om Zijne gemeente te zijn en met hen en alle andere getrouwe Christenen deel te hebben aan de eeuwige zaligheid in Christus Jezus, Hoofdstuk 1:2. In dezen groet verenigt hij ook Markus, den evangelist, die toen bij hem was, en die in geestelijken zin zijn zoon was, omdat hij hem tot het Christendom had gebracht. Merk op:

1. Alle gemeenten van Jezus Christus behoren de innigste genegenheid voor elkaar te hebben, zij moeten elkaar liefhebben, voor elkaar bidden en elkaar zoveel helpen als haar mogelijk is.

2. Hij vermaant hen tot vurige liefde en weldadigheid jegens elkaar, en vraagt hun dat te tonen door den kus der liefde, vers 14, overeenkomstig de algemene gewoonte van die tijden en landen. En daarna besluit hij met een zegenbede, die hij beperkt tot allen, die in Christus Jezus zijn, met Hem verenigd door het geloof en gezonde leden van Zijn mystieke lichaam. De zegen, dien hij over hen afbidt, is vrede, waarmee hij bedoelt alle nodige goed, allen voorspoed, waartoe hij zijn amen voegt ten teken, dat het zijn ernstige begeerte en onbetwijfelde verwachting is, dat die zegen van vrede het deel van alle gelovigen zal zijn.

DE TWEEDE BRIEF VAN PETRUS

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN, VAN DEN TWEEDEN ALGEMENEN BRIEF VAN DEN APOSTEL PETRUS.

Het blijkt duidelijk dat de schrijver van dezen brief dezelfde is, die den voorgaanden schreef; en ofschoon sommige geleerden verschil van stijl tussen die beide brieven hebben opgemerkt, kan dat geen voldoende reden zijn om te beweren dat deze laatste afkomstig is van Simon, die den apostel Jakobus in de gemeente te Jeruzalem opvolgde. Ook noemt de schrijver zich Simon Petrus, en een apostel, vers 1, en zegt dat hij was een van de drie apostelen, die getuigen waren van de verheerlijking van Christus op den berg, vers 18; en daarbij uitdrukkelijk dat hij den eersten brief aan hen geschreven heeft, Hoofdstuk 3:1. Het doel van dezen tweeden brief is hetzelfde als dat van den eersten; zoals blijkt uit het eerste vers van het derde hoofdstuk; waaruit blijkt dat wij in de dingen Gods behoefte hebben aan gebod op gebod, regel op regel; en dat wij ze steeds in gedachten moeten houden; en toch zijn het deze dingen, die wij het getrouwst ons behoorden te herinneren.

HOOFDSTUK 1

1 Simeon Petrus, een dienstknecht en apostel van Jezus Christus, aan degenen, die even dierbaar geloof met ons verkregen hebben, door de rechtvaardigheid van onzen God en Zaligmaker, Jezus Christus;
2 Genade en vrede zij u vermenigvuldigd door de kennis van God, en van Jezus, onzen Heere;
3 Gelijk ons Zijn Goddelijke kracht alles, wat tot het leven en de godzaligheid behoort, geschonken heeft, door de kennis Desgenen, Die ons geroepen heeft tot heerlijkheid en deugd;
4 Door welke ons de grootste en dierbare beloften geschonken zijn, opdat gij door dezelve der goddelijke natuur deelachtig zoudt worden, nadat gij ontvloden zijt het verderf, dat in de wereld is door de begeerlijkheid.
5 En gij, tot hetzelve ook alle naarstigheid toebrengende, voegt bij uw geloof deugd, en bij de deugd kennis,
6 En bij de kennis matigheid, en bij de matigheid lijdzaamheid, en bij de lijdzaamheid godzaligheid,
7 En bij de godzaligheid broederlijke liefde, en bij de broederlijke liefde, liefde jegens allen.
8 Want zo deze dingen bij u zijn, en in u overvloedig zijn, zij zullen u niet ledig noch onvruchtbaar laten in de kennis van onzen Heere Jezus Christus.
9 Want bij welken deze dingen niet zijn, die is blind, van verre niet ziende, hebbende vergeten de reiniging zijner vorige zonden.
10 Daarom, broeders, benaarstigt u te meer, om uw roeping en verkiezing vast te maken; want dat doende zult gij nimmermeer struikelen.
11 Want alzo zal u rijkelijk toegevoegd worden de ingang in het eeuwig Koninkrijk van onzen Heere en Zaligmaker, Jezus Christus.
12 Daarom zal ik niet verzuimen u altijd daarvan te vermanen, hoewel gij het weet, en in de tegenwoordige waarheid versterkt zijt.
13 En ik acht het recht te zijn, zolang ik in dezen tabernakel ben, dat ik u opwekke door vermaning;
14 Alzo ik weet, dat de aflegging mijns tabernakels haast zijn zal, gelijkerwijs ook onze Heere Jezus Christus mij heeft geopenbaard.
15 Doch ik zal ook naarstigheid doen bij alle gelegenheid, dat gij na mijn uitgang van deze dingen gedachtenis moogt hebben.
16 Want wij zijn geen kunstelijk verdichte fabelen nagevolgd, als wij u bekend gemaakt hebben de kracht en toekomst van onzen Heere Jezus Christus, maar wij zijn aanschouwers geweest van Zijn majesteit.
17 Want Hij heeft van God den Vader eer en heerlijkheid ontvangen, als zodanig een stem van de hoogwaardige heerlijkheid tot Hem gebracht werd: Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb.
18 En deze stem hebben wij gehoord, als zij van de hemel gebracht is geweest, toen wij met Hem op den heiligen berg waren.
19 En wij hebben het profetische woord, dat zeer vast is, en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt, als op een licht, schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlichte, en de morgenster opga in uw harten.
20 Dit eerst wetende, dat geen profetie der Schrift is van eigen uitlegging;
21 Want de profetie is voortijds niet voortgebracht door de wil eens mensen, maar de heilige mensen Gods, van den Heiligen Geest gedreven zijnde, hebben ze gesproken.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een inleiding of voorrede, die voorbereidt voor hetgeen de apostel voornamelijk bedoelt, vers 1-4.

II. Een vermaning om te wassen en toe te nemen in alle Christelijke deugden, vers 5-7.

III. Om deze vermaning kracht bij te zetten en hen aan te moedigen om haar ernstig en van harte na te leven, voegt hij daarbij:

1. Ene voorstelling van het zeer grote voordeel. dat zij daardoor zouden verkrijgen, vers 8-11, 2. Ene belofte van de beste hulp, welke de apostel instaat was hun te geven om het toenemen in goede werken hun te vergemakkelijken, vers 12-15, 3 Ene verklaring van de zekere waarheid en den goddelijken oorsprong van het Evangelie van Christus, in de genade waarvan zij werden aangemaand toe te nemen en te volharden.

2 Petrus 2:1-4

De apostel Petrus, door den Heiligen Geest gedrongen om nog eens te schrijven aan hen onder de Joden, die tot het geloof in Christus gebracht waren, begint dezen tweeden brief met ene inleiding, waarin dezelfde personen worden beschreven en dezelfde zegeningen voor hen begeerd worden, als in de voorrede van den eersten brief, maar er zijn sommige toevoegingen of veranderingen, waarvan wij behoren kennis te nemen, en wel in alle drie de delen van de inleiding.

I. Wij hebben hier ene omschrijving van persoon, die den brief schreef, bij den naam Simon zowel als Petrus, en bij den titel dienstknecht zowel als apostel. Petrus, zo luidt de naam in beide brieven, en deze schijnt het meest gebruikt te zijn geweest, en wij mogen ook onderstellen dat die hem het meest behaagde, daar deze hem gegeven was door onzen Heere, op zijn belijdenis dat Jezus Christus de Zoon des levenden Gods is, en deze naam betekende en bevestigde dat deze waarheid de grondslag, de rotssteen, was waarop gebouwd moet worden. Maar de naam Simon, ofschoon overgeslagen in den vorigen brief, wordt in dezen genoemd, omdat het voortdurend verzwijgen van den naam, die hem bij zijne besnijdenis gegeven was, de Joodse gelovigen, die allen ijveraars voor de wet waren, naijverig op den apostel kon maken, alsof hij zijne besnijdenis ontkende en verachtte. Hij noemt zich zelven hier een dienstknecht (zowel als een apostel) van Jezus Christus, en daarin mag hij zich beroemen evenals David, Psalm 116:16.. De dienst van Christus is de weg tot de hoogste eer, Johannes 15:26. Christus zelf is de Koning der koningen, en de Heere der heren, en Hij maakt al Zijn dienstknechten koningen en priesters voor God, Openbaring 1:6. Welk een eer is het dienstknechten van dezen Meester te zijn! Hiervoor kunnen wij ons zonder te zondigen niet schamen. Er zich op te beroemen een dienstknecht van Christus te zijn, is betamelijk voor hen, wier roeping het is anderen te brengen tot of te doen blijven in den dienst van Christus.

II. Wij hebben verder een voorstelling van hen, aan wie de brief geschreven wordt. In den vorigen brief worden zij genoemd: uitverkorenen naar de voorkennis van God den Vader. En hier: degenen, die een even dierbaar geloof met ons verkregen hebben door onzen Heere Jezus Christus. Want het hier genoemde geloof is zeer verschillend van dat van den ketter, of van het geveinsde geloof van den huichelaar, of van het dode geloof van den vormelijken belijder, hoe rechtzinnig die laatste ook zijn moge. Het is het geloof van Gods uitverkorenen, Titus 1:1, gewrocht door den Geest Gods door werkdadige roeping. Mer k hier op:

1. Het ware zaligmakende geloof is een kostbare genade, en dat niet alleen omdat het zeer ongewoon, zeer schaars is, zelfs in de zichtbare kerk, omdat er een zeer klein aantal van ware gelovigen is onder een grote menigte van zichtbare belijders, Mattheus 22:14, maar het ware geloof is voortreffelijk en van zeer groot nut en voordeel voor hen, die het bezitten. De rechtvaardige leeft door het geloof, een waarachtig, goddelijk, geestelijk leven, het geloof verschaft allen nodigen bijstand en troost van dit heerlijke leven, het geloof gaat tot Christus en koopt wij n en melk, Jesaja 55:1, die het rechte voedsel voor den nieuwen mens zijn, het geloof koopt en brengt thuis het gedreven goud, de hemelse schatten die rijk maken: het geloof neemt en trekt aan de witte klederen, de koninklijke sierlijke klederen, Openbaring 3:28.

2. Het geloof is even dierbaar in den gewonen Christen als in den apostel, het geeft den een zowel als den ander dezelfde kostbare vrucht. Het geloof verenigt den zwakken gelovige met Christus even zeker als den sterken gelovige, en ieder oprecht gelovige wordt door zijn geloof gerechtvaardigd in

de ogen Gods, en dat van alle zonden, Handelingen 13:39. Het geloof, in wie het zich ook openbaart, legt de hand op dezelfden dierbaren Zaligmaker, en beroept zich op dezelfde dierbare beloften.

3. Dit dierbaar geloof wordt verkregen van God. Het geloof is een gave Gods, gewrocht door den Geest, die Jezus Christus opwekte uit de doden.

4. De dierbaarheid van het geloof, zowel als ons verkrijgen er van, zijn door de rechtvaardigheid van Christus. De voldoenende, verdienende gerechtigheid en gehoorzaamheid van Christus geeft aan het geloof al zijn waarde en dierbaarheid, en Zijne gerechtigheid kan niet anders dan van oneindige waarde zijn voor hen, die haar door het geloof ontvangen. Want:

A. Deze Jezus Christus is God, Hij is onze God. Hij is waarachtig God, de Oneindige, Hij, die deze gerechtigheid gewrocht heeft, en daarom moet zij oneindige waarde hebben.

B. Hij is de Zaligmaker van allen, die geloven, en als zodanig bewees Hij deze verdienende gehoorzaamheid, en daarom is die zulk een grote zegen en zulk een voorrecht voor hen, omdat Hij als Borg en Zaligmaker deze gerechtigheid in hun plaats wrocht.

III. Wij hebben hier de apostolische zegenbede, waarin hij toewenst de vermenigvuldiging en toeneming van de goddelijke genade voor hen en de bevordering en groei van het werk der genade in hen, en dat de vrede met God en met hun eigen geweten (zonder genade kan er geen vrede zijn) in hen overvloedig moge zijn. Dit is dezelfde zegenbede als die in den vorigen brief, maar hij voegt er hier bij:

1. Een mededeling van de wijze en de middelen, waardoor genade en vrede worden vermenigvuldigd. Dat is door de kennis van God en van Jezus, onzen Heere. Deze kennis van en dit geloof in den enigen waarachtigen God en Jezus Christus, dien Hij gezonden heeft, zijn het grote bewijs van geestelijk leven, anders kon zij niet de weg ten eeuwigen leven zijn, Johannes 17:3.

2. De grond, waarop de apostel vraagt en waarop de Christelijke hoop mag verwachten, den groei van genade. Hetgeen wij reeds ontvangen hebben moet ons vrijmoedigheid geven om meer te vragen, Hij, die het werk der genade begonnen heeft, zal het ook voleindigen. Merk op:

A. De fontein van alle geestelijke zegeningen is de goddelijke macht van Jezus Christus, die al Zijn Middelaarswerk nooit had kunnen volbrengen, indien Hij niet God was zowel als mens.

B. Alle dingen, die enige betrekking tot en enigen invloed op het geestelijk leven hebben, het leven en de kracht der godzaligheid, zijn van Jezus Christus, in wie al de volheid woont, en het is alleen van Hem, dat wij ontvangen genade voor genade, Johannes 1:16, zowel als al wat nodig is voor de bewaring, verbetering en volmaking van genade en vrede, welke, volgens sommige uitleggers in dit vers begrepen worden onder de benaming: al wat tot het leven en de godzaligheid behoort.

C. De kennis van God en het geloof in Hem zijn het kanaal, waardoor alle geestelijke steun en troost ons toegevoerd worden. Maar dan moeten wij God erkennen als de bewerker van onze daadwerkelijke roeping, want als zodanig wordt Hij hier beschreven: die ons geroepen heeft tot

heerlijkheid en deugd. Het doel van God in de roeping der mensen is hen tot heerlijkheid en deugd te brengen, dat is vrede en genade, gelijk sommigen het opvatten, maar velen geven de voorkeur aan de woorden heerlijkheid en deugd, en hier zien wij ons de daadwerkelijke roeping dus voorgesteld als een werk van heerlijkheid en deugd, of de heerlijke kracht Gods, welke beschreven wordt in Efeziërs 1:19. Het is de heerlijkheid van Gods macht om zondaren te bekeren, dit is de macht en de heerlijkheid Gods, welke gezien worden in Zijn heiligdom, Psalm 63:3, deze macht en deugd moet geprezen worden door allen, die geroepen zijn uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht, 1 Pet. 2:9.

D. In het vierde vers gaat de apostel er toe over om hun geloof en hoop aan te moedigen, in het uitzien naar een toenemen van genade en vrede, omdat dezelfde heerlijkheid en deugd in het werk gesteld en geopenbaard zijn in het geven der beloften van het Evangelie, die vervuld zijn in onze daadwerkelijke roeping.

a. De goede dingen, waarvan de beloften ons verzekering geven, zijn uitnemend groot. Vergeving van zonden is een van de hier bedoelde zegeningen, hoe groot die is, zullen allen gaarne toestemmen, die iets weten van de sterkte van Gods toorn, en dit is een van die beloofde gunsten, in de betoning waarvan de macht des Heeren groot is, Numeri 14:17. Het vergeven van zo talrijke en schandelijke zonden (waarvan elke op zich zelve Gods toorn en vloek voor eeuwig verdiend heeft), is een wonderbaar ding en wordt zo ook genoemd, Psalm 119:18..

b. De beloofde zegeningen van het Evangelie zijn zeer dierbaar: gelijk de grote belofte van het Oude Testament was het Zaad der vrouw, de Messias, Hebreeën 11:39, zo was de grote belofte van het Nieuwe Testament de Heilige Geest, Lukas 24:49, en hoe dierbaar behoort ons de levendmakende, verlichtende, heiligende Geest te zijn!

c. Zij, die de beloften van het Evangelie ontvangen, worden daarvoor der goddelijke natuur deelachtig. Zij worden vernieuwd in den geest huns gemoeds, naar het evenbeeld Gods, in kennis, rechtvaardigheid en heiligheid, hun harten worden aan God en Zijn dienst gewijd, zij bezitten een goddelijke gesteldheid der ziel, want wel is de wet de bediening des doods en de letter die doodt, maar de Geest maakt levend hen, die dood waren in zonden en misdaden.

d. Zij, in wie de Geest de goddelijke natuur werkt, worden verlost van de dienstbaarheid der verderfenis. Die door den Geest der genade vernieuwd zijn in den geest huns gemoeds, worden overgebracht in de vrijheid der kinderen Gods, want in de wereld heerst het verderf. Maar zij, die niet van den Vader doch van de wereld zijn, bevinden zich onder de macht der zonde, de wereld ligt in het boze, 1 Johannes 5:19. En de zonde heerst in de mensen van de wereld door de begeerlijkheid, hun begeerte gaat naar haar uit en daarom regeert zij over hen. De heerschappij, die de zonde over ons heeft, ontstaat uit het vermaak, dat wij in haar hebben.

2 Petrus 1:5-11

In deze woorden komt de apostel tot den voornaamsten inhoud van den brief: hen aan te vuren en te verbinden tot toenemen in genade en heiligheid, daar zij reeds kostelijke genade ontvangen hebben en deelgenoten van de goddelijke natuur geworden zijn. Het is een zeer goed begin, maar wij mogen er niet in berusten alsof wij daardoor reeds volmaakt waren. De apostel had gebeden dat genade en vrede hun vermenigvuldigd mochten worden, en nu dringt hij er bij hen op aan om te maken dat zij meerdere genade mogen verkrijgen. Wij moeten, indien wij daartoe in de gelegenheid zijn, hen voor welken wij bidden vermanen en hen aanwakkeren tot het gebruiken van alle doelmatige middelen om te verkrijgen hetgeen wij verlangen dat God hun geven zal, en zij, die enigen voortgang in den godsdienst willen maken, moeten zeer ijverig en werkzaam in hun pogingen zijn. Zonder het toebrengen van alle naarstigheid, komen wij niet verder in het werk der heiligheid, zij, die slordig zijn in het beoefenen van den godsdienst, zullen er niet komen, wij moeten strijden om in te gaan door de enge poort, Lukas 13:24.

I. Hier kunnen wij opmerken hoe de weg van den gelovige stap voor stap is afgebakend.

1. Hij moet verkrijgen deugd, volgens sommigen moeten wij daaronder verstaan rechtvaardigheid. Daarna volgen kennis, matigheid en lijdzaamheid, die daarmee gepaard gaan. Men mag aannemen, dat de apostel deze als de vier hoofddeugden hun aanbeveelt, de vier grondbestanddelen, waaruit elke andere deugd of deugdzame handeling voortkomt. Maar aangezien het een getrouw woord is, en ernstig bevestigd, dat degenen, die aan God geloven, zorg moeten dragen om goede werken voor te staan, Titus 3:8, mogen wij hier onder deugd verstaan kracht en moed, zonder welke geen gelovige goede werken kan voorstaan of er in toenemen en uitmunten. De rechtvaardige behoort moedig te zijn als een jonge leeuw, Spreuken 28:1, een laf Christen, die bevreesd is om de leer en praktijk van het Evangelie te belijden en te betrachten, moet verwachten dat Christus zich ten jongsten dage voor hem schamen zal. Laat uw harten u niet ontzinken in den kwaden dag, maar toont u dapper in het tegenstaan van allen weerstand en van alle vijanden, wereld, vlees, duivel, ja den dood. Wij hebben behoefte aan deugd gedurende ons leven, en zij zal ons van uitnemend nut zijn in ons sterven.

2. De gelovige moet bij zijn deugd kennis voegen, voorzichtigheid bij zijn moed. Er is een kennis van Gods naam, die voor het geloof gaat, Psalm 9:11, en wij kunnen niet weten welke de goede, aangename en volmaakte wil van God is, tenzij wij die kennis bezitten, maar er zijn eigenaardige omstandigheden voor onze plichten, welke gekend en waargenomen moeten worden, wij moeten de aangewezen middelen gebruiken en dat op den bekwamen tijd. Christelijke voorzichtigheid let op de mensen, met welken wij te doen hebben, en op de plaats waar en het gezelschap waarin wij zijn. Iedere gelovige moet staan naar de kennis en de wijsheid, die nodig zijn om hem te besturen, zowel als naar de eigenaardige wijze en orde, waarin de Christelijke deugden moeten beoefend worden.

3. Bij onze kennis moeten wij matigheid voegen. Wij moeten kalm en gematigd zijn in onze liefde tot en ons gebruik van de goederen dezes levens, en indien wij een recht verstand en de ware kennis van uitwendige gemakken hebben, zullen wij zien dat hun waarde zeer veel lager staat dan die van geestelijke goederen. Lichamelijke oefeningen en lichamelijke voorrechten doen slechts weinig nut en moeten daarom ook naar dien maatstaf geacht en gebruikt worden, het Evangelie leert ons matigheid zowel als bescheidenheid, Titus 2:12. Wij moeten gematigd zijn in het begeren en

gebruiken van de goederen dezes levens, zoals spijs en drank, klederen, slaap, uitspanningen en eer, een bovenmatige begeerte naar deze dingen is onbestaanbaar met een ernstige begeerte naar God en Christus. En zij, die van deze dingen meer nemen dan betaamt, kunnen Gode noch den mensen geven wat hun toekomt.

4. Voegt bij de matigheid lijdzaamheid, welke een volmaakt werk moet hebben, want wij kunnen niet volmaakt en geheel oprecht en in geen ding gebrekkelijk zijn, Jakobus 1:4, zonder zulke lijdzaamheid, omdat wij tot moeite geboren zijn en door vele verdrukkingen moeten ingaan in het koninkrijk der hemelen. En het zijn deze verdrukkingen, die de lijdzaamheid werken, Romeinen 5:3. Daardoor verkrijgen wij de oefening en de gelegenheden om in de genade te wassen, waardoor wij alle onheilen en kruisen dragen met stilte en onderwerping, zonder tegen God te murmureren of ons over Hem te beklagen, maar Hem rechtvaardigende, die alle droefenis over ons doet komen, erkennende dat ons lijden altijd veel minder is dan wij door onze zonden verdiend hebben, en gelovende dat het niet zwaarder is dan ons nuttig kan zijn.

5. Bij de lijdzaamheid moeten wij godzaligheid voegen, en die wordt zelf door de lijdzaamheid gewerkt, want deze brengt bevinding voort, Romeinen 5:4. Wanneer de Christenen hun droefenissen lijdzaam dragen, verkrijgen zij een bevindelijke kennis van de liefhebbende vriendelijkheid van hun hemelsen Vader, die hun overtredingen met de roede bezoekt en hun ongerechtigheden met plagen, maar Zijne goedertierenheid van hen niet wegneemt en in Zijn getrouwheid niet feilt, Psalm 89:33, 34. En hierdoor worden zij gebracht tot kinderlijk ontzag en eerbiedige liefde, waarin de ware godzaligheid bestaat.

6. Bij deze moeten wij voegen broederlijke liefde, een tedere genegenheid voor al onze mede-Christenen, die kinderen zijn van dezelfden Vader en dienstknechten van dezelfden Meester, leden van hetzelfde gezin, reizigers naar hetzelfde vaderland, erfgenamen van dezelfde erfenis, en daarom bemind moeten worden met een rein hart en vurige liefde, met een liefde vol inschikkelijkheid, als dezulken die ons bijzonder na en dierbaar zijn en in welken wij buitengewoon behagen hebben, Psalm 16:3.

7. Liefde jegens allen, of liefdadigheid en goedgezindheid jegens alle mensen, moet gevoegd worden bij de liefde, die wij voor Gods kinderen koesteren. God heeft alle volken uit enen bloede gemaakt, en alle mensenkinderen zijn deelgenoten aan dezelfde menselijke natuur, vatbaar voor dezelfde barmhartigheden, onderworpen aan dezelfde droefenissen, en daarom, ofschoon de Christenen in geestelijk opzicht onderscheiden en verwaardigd zijn boven degenen die buiten Christus leven, moeten zij toch met anderen medelijden hebben in hun ongelukken en hen helpen in hun noden, zowel naar het lichaam als naar de ziel hun welvaart bevorderen, wanneer zij daartoe gelegenheid hebben. Daardoor moeten allen, die in Christus geloven, tonen dat zij kinderen zijn van den God, die allen goed is, maar meest het ware Israël.

II. Al de bovengenoemde deugden moeten wij bezitten, zullen wij instaat zijn tot alle goede werken, tot de plichten van de eerste en de tweede tafel, tot werkende en lijdzame gehoorzaamheid, en voor die diensten, waarin wij God moeten navolgen, zowel als voor die, waarin wij Hem alleen hebben te gehoorzamen. Teneinde ons dus op te wekken tot ijverig en onvermoeid najagen daarvan, houdt de apostel ons de voordelen voor ogen, die allen zullen genieten, welke deze deugden bezitten en die er overvloedig in zijn, vers 8-11. Zij worden ons voorgehouden:

1. Meer algemeen, vers 8. Het bezit van deze dingen zal ons niet ledig en onvruchtbaar laten (ledig dat is: lui, werkeloos). Daaronder moeten wij, volgens de bedoeling des Heiligen Geestes, meer verstaan dan hier onder woorden gebracht is. Wanneer ons van Achaz, den slechtsten en God meest-tergenden koning van Juda, bericht wordt dat hij deed wat niet recht was in de ogen des Heeren, 2 Koningen 16:2, moeten wij dat lezen alsof er stond: hij deed het meest beledigende en afschuwelijkste, want dat toont zijn levensgeschiedenis. Wanneer er dus hier gezegd wordt, dat de aanwezigheid en overvloed van deze Christelijke deugden ons niet ledig en onvruchtbaar zal laten, dan betekent dat: zij zal u zeer ijverig en levendig, krachtig en werkzaam maken in alle praktische Christendom, en buitengewoon vruchtbaar in alle werken der gerechtigheid. Zij zullen veel heerlijkheid aan God brengen, door onder de mensen u vruchtbaar te doen zijn in de kennis, of erkentenis, van onzen Heere Jezus Christus, door Hem te erkennen als Heere, en zelf u Zijn dienstknechten te doen zijn, overvloedig in het werk, dat Hij u te doen gegeven heeft. Dat is het noodzakelijk gevolg van het voegen van de ene deugd bij de andere, want indien alle Christelijke deugden in het hart zijn, verbeteren, versterken, bemoedigen en verlevendigen zij elkaar, zo groeien en bloeien zij, en waar de genade overvloedig is daar zal ook overvloed van goede werken zijn. Hoe begeerlijk is het in den toestand te verkeren, dien de apostel in vers 8 schetst! Dat blijkt uit vers 9. Daar doet hij ons zien hoe ellendig men is zonder deze verlevendigende, vruchtdragende genaden. Want hij, die de vorengenoemde deugden niet bezit, of voorgeeft ze te hebben en er den schijn van heeft, maar ze niet in praktijk brengt, is blind, namelijk voor geestelijke en hemelse dingen, zoals uit de volgende woorden blijkt: hij is van verre niet ziende. De tegenwoordige slechte wereld kan hij zien en daar verlaat hij zich op, maar hij onderscheidt hoegenaamd niets van de toekomende wereld, zodat hij geen genegenheid gevoelt voor de geestelijke voorrechten en hemelse zegeningen daarvan. Hij, die de uitnemendheid van het Christendom ziet, gevoelt de noodzaak om ijverig al deze genaden na te jagen, die volstrekt noodzakelijk zijn om heerlijkheid, eer en onsterflijkheid te verkrijgen. Maar wanneer deze genaden niet verkregen of nagejaagd worden, dan zijn de mensen niet instaat om de dingen te zien, die in werkelijkheid niet ver verwijderd zijn, ofschoon het naar hun schatting schijnt dat zij op groten afstand liggen, omdat zij zelven ze ver van zich vandaan houden. En hoe ellendig is de toestand van hen, die zo blind zijn voor de ontzagwekkend grote dingen van de toekomende wereld, die niets kunnen zien van de werkelijkheid en zekerheid, de grootheid en nabijheid der heerlijke vergelding, welke God den rechtvaardigen geven zal, en de vreeslijke straf, die Hij op de goddelozen zal toepassen. Maar dat is nog niet al de ellende van hen, die geen deugd, kennis enz. bij hun geloof voegen. Zij zijn evenmin instaat om achterwaarts als om voorwaarts te zien, hun geheugen is vergeetachtig en niet instaat om het verledene vast te houden, zij vergeten dat zij gedoopt zijn, dat zij de middelen hadden verkregen en de verplichting hun opgelegd was, tot heiligheid van hart en leven. Door den doop worden wij verplicht tot een heiligen oorlog tegen de zonde, en zijn plechtig gehouden tot een strijd tegen het vlees, de wereld en den duivel. Stelt u dikwijls voor den geest en overdenkt ernstig uw plechtige verbintenis om des Heeren te zijn, en uw eigen voordeel om af te leggen alle vuiligheid des vlezes en des geestes.

2. De apostel stelt twee bijzondere voordelen voor, die zullen samengaan met of volgen op ijver in het werk des Christens: standvastigheid in de genade en een zegevierende ingang in de heerlijkheid. Hij vlecht die in bij een herhaling van zijn vroegere vermaning, die hij in andere woorden geeft, want wat in vers 5 genoemd wordt naarstigheid toebrengen om bij het geloof deugd enz. te voegen, heet in vers 10 :zich benaarstigen om zijne roeping en verkiezing vast te maken. Hierbij kunnen wij opmerken:

A. Het is de plicht der gelovigen hun verkiezing vast te maken, voor zich zelven tot helderheid te komen dat zij uitverkorenen van God zijn.

B. De weg om hun eeuwige verkiezing vast te maken is hun daadwerkelijke roeping te bevestigen, niemand kan inzien in het boek van Gods eeuwige raadsbesluiten en voornemens, maar voorzover God hen, die Hij geroepen heeft, ook heeft uitverkoren, mogen wij besluiten dat wij ter zaligheid verkoren zijn, wanneer wij vinden dat wij daadwerkelijk geroepen zijn.

C. Er is veel ijver en werk voor nodig om onze roeping en verkiezing vast te maken, wij moeten zeer nauwkeurig ons zelven onderzoeken, doorzoeken en ondervragen of wij krachtdadig bekeerd zijn, of ons verstand verlicht is, onze wil vernieuwd, onze ziel en haar begeerte werkelijk veranderd. En om in deze vragen tot zekerheid te komen, vereist den grootsten ijver, dat kan niet bereikt worden zonder goddelijke hulp, zoals wij zien in Psalm 139:23 en Romeinen 8:16. Maar hoe moeilijk en zwaar dat ook is, deinst er niet voor terug, want groot is het voordeel, dat gij er door behaalt, want:

a. Daardoor zult gij bewaard worden voor vallen, en dat wel ten allen tijde en onder alle omstandigheden, zelfs in uren van verzoeking, die over de aarde komen zullen. Wanneer anderen zullen vallen in boze en schandelijke zonden, zullen zij, die op die wijze naarstig zijn, bekrachtigd worden om voorzichtig te wandelen en den weg van hun plicht te blijven betreden. Wanneer velen in dwalingen vallen, zullen zij gezond blijven in het geloof en volmaakt staan in al den wil van God.

b. Zij, die naarstig zijn in het werk van den godsdienst, zullen een ruimen ingang hebben in de heerlijkheid, terwijl van de weinigen, die zalig worden, sommigen nauwelijks gered worden, 1 Pet. 4:18, met grote moeite als door vuur, 1 Corinthiërs 3:15. Zij, die wassen in de genade en overvloedig zijn in het werk des Heeren, zullen zich rijkelijk toegevoegd zien den ingang in het eeuwig koninkrijk, het koninkrijk waar Christus regeert, en zullen eeuwig met Hem regeren.

2 Petrus 1:12-15

I. De belangrijkheid en het voordeel van toeneming en volharding in genade en heiligmaking deed den apostel zeer ijverig zijn in het werk van een dienaar van Christus, ten einde hen daardoor aan te wakkeren en bij te staan om ijverig zijn in de Christelijke plichten. Wanneer dienaren slap en nalatig in hun arbeid zijn, kan men moeilijk verwachten dat de gemeente vlijtig zal zijn in den haren. Daarom wilde Petrus niet verzuimen (dat is nergens, in geen deel van zijn werk en opdracht verzuimen) maar voorbeeldig en overal ijverig zijn, om hun de dingen in gedachtenis te brengen. Dat is de bediening van de beste dienaren, zoals van de apostelen, zij zijn het, die des Heeren doen gedenken, Jesaja 62, 6, zij zijn voornamelijk geroepen om Zijne beloften te verkondigen en om Gode voor te stellen waartoe Hij zich aan de godvrezenden verbonden heeft, en zij moeten de gemeente herinneren aan Gods voorschriften en haar de leerstellingen en plichten van het Christendom voor ogen houden, opdat zij Gods geboden moge naleven. En dat doet de apostel, ofschoon sommigen het onnodig achtten omdat zij de dingen reeds wisten waarover hij schreef, en in de waarheid, die hij bevestigde, geworteld waren.

1. Wij hebben nodig dat ons hetgeen wij reeds weten herinnerd wordt, om te voorkomen dat wij het vergeten, en onze kennis te verbeteren, opdat die in de praktijk vruchten drage.

2. Wij moeten bevestigd worden in het geloof aan de waarheid, opdat wij niet door elke wind van leer bewogen worden, en vooral in dat deel der waarheid, waarvan de kennis in onze dagen meer noodzakelijk is, dat tot onzen vrede behoort en door onzen tijdgeest het meest bestreden wordt. De grote leerstellingen van het Evangelie: dat Jezus is de Christus, dat Jezus Christus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken en dat allen, die in God geloven, ijverig moeten zijn in goede werken, zijn de waarheden, waarop de apostelen in hun tijd aanhielden, dat zijn getrouwe woorden, aller aanneming waardig, in elke eeuw van de Christelijke kerk. En gelijk deze voortdurend door de dienaren moeten bevestigd worden, Titus 3:8, zo moet de gemeente er wel in onderwezen en gefundeerd worden, maar toch moeten ze haar gestadig voor ogen gesteld en ingeprent worden, aangezien ze niet te goed bekend of te vast geloofd kunnen zijn. Ook de meest-gevorderde Christenen staan in deze wereld niet boven de instellingen, of buiten noodzaak van de middelen, die God verordend heeft en doet aanbieden. En daar de gemeente onderwijs en vermaning behoeft zolang zij in deze wereld verkeert, is het zeer betamelijk en recht dat de dienaren, zolang zij in den aardsen tabernakel zijn, haar onderrichten en vermanen, en haar de waarheden herinneren, die zij vroeger heeft gehoord, want dat is het rechte middel om haar aan te wakkeren tot ijverig en levendig gehoorzamen aan het Evangelie.

II. De apostel, van dezen eis doordrongen, deelt ons mede, vers 14, wat hem in deze zaak zo ernstig doet zijn: hij wist niet alleen dat hij zeker, maar daarbij dat hij spoedig zijn tabernakel zou moeten afleggen. Merk op:

1. Het lichaam is slechts de tabernakel van de ziel. Het is een gering en beweeglijk bouwwerk, de pinnen kunnen gemakkelijk uitgetrokken worden en de koorden in een ommezien gebroken.

2. Deze tabernakel moet afgelegd worden. Wij zullen in ons aardse huis niet lang blijven. Zoals wij des avonds onze klederen uittrekken en ter zijde leggen, zo moeten wij bij het sterven onze lichamen uittrekken en worden deze in het graf gelegd tot den morgen der opstanding.

3. De nabijheid van den dood maakt den apostel ijverig in het werk dezes levens. Onze Heere Jezus had hem geopenbaard dat de tijd van zijn vertrek aanstaande was, en daarom arbeidde hij met des te groter ijver en vuur, omdat de tijd kort was. Hij moest spoedig hen, aan wie hij schreef, verlaten, en daar zijn verlangen was dat zij de leer, die hij hun overgeleverd had, in gedachtenis zouden houden wanneer hijzelf van hen genomen was, volbracht hij zijn werk door hun te schrijven. De apostel had geen grote gedachte van mondelinge overlevering. Die was niet het rechte middel om het doel te bereiken, dat hij zich voorgesteld had. Hij wilde dat zij altijd van deze dingen gedachtenis zouden hebben, ze niet alleen in het geheugen bewaren, maar er ook melding van maken, dat ligt in het oorspronkelijke woord. Zij, die den Heere vrezen, vermelden Zijn naam en spreken van Zijne goedertierenheid. Dat is het middel om de kennis des Heeren te verbreiden, en dat was de begeerte van den apostel. Zij, die het geschreven Woord Gods hebben, worden daardoor er toe instaat gesteld.

2 Petrus 1:16-18

Hier vinden wij de reden voor den ijver en den ernst, waarmee de voorgaande vermaning gegeven werd. Deze dingen zijn geen vertelseltjes, geen ijdele dingen, maar van zekere waarheid en grote gevolgen. Het Evangelie is geen kunstig verdichte fabel. Het bevat niet de woorden van iemand, die den duivel had, ook niet de mening van een groep mensen, die door list en geslepenheid trachtten anderen te bedriegen. De weg van zaligheid door Jezus Christus is blijkbaar de raad Gods. Hij zelf vond dezen weg tot zaliging van zondaren door Jezus Christus, wiens macht en komst door het Evangelie zijn geopenbaard en door de apostelen gepredikt werden, om ze ons bekend te maken.

1. De prediking van het Evangelie is het bekendmaken van de kracht van Christus, dat Hij machtig is om ook de grootste zondaren, die tot God komen, te redden. Hij is de machtige God, en daarom kan Hij redden zowel van de onreinheid als van de schuld der zonde.

2. Ook de komst van Christus is bekendgemaakt door de prediking van het Evangelie. Hij, die beloofd werd onmiddellijk na den val des mensen, als in de volheid des tijds te zullen geboren worden uit ene vrouw, is nu in het vlees gekomen, en wie dat ontkent is de antichrist, 1 Johannes 4:3, die wordt bezeten en bezield door den geest van den antichrist. Maar zij, die de ware apostelen en dienaren van Christus zijn en bestierd en geleid worden door Zijnen Geest, getuigen dat Christus gekomen is volgens de belofte, in het vertrouwen waarop alle Oud-Testamentische gelovigen stierven, Hebreeën 11:39. Christus is in het vlees gekomen. Omdat zij, die Hij kwam redden, des vlezes en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij die evenzeer deelachtig geworden, opdat Hij in hun natuur en in hun plaats zou lijden en daardoor voor hen verzoening aanbrengen. Die komst van Christus wordt in het Evangelie zeer helder en omstandig voor ogen gesteld. Maar er is een tweede komst, die ook daarin vermeld wordt, en welke de dienaren van het Evangelie evenzo moeten verkondigen, wanneer Hij zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders met al Zijn heilige engelen, want Hij is aangewezen om de Rechter van levenden en doden te zijn. Hij zal komen om de wereld in gerechtigheid te oordelen door het eeuwig Evangelie en ons allen oproepen om rekenschap af te leggen van al wat in het lichaam geschied is, hetzij goed hetzij kwaad.

3. En ofschoon dit Evangelie van Christus godslasterlijk een fabel genoemd is door een van de ongelukkigen, die zich zelven de opvolgers van den heiligen Petrus noemen, bewijst de apostel hier dat het de grootste zekerheid en werkelijkheid bezit. Gedurende den tijd, dien onze Zaligmaker hier op aarde doorbracht, toen Hij de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen had en in de gelijkenis van een mens verschenen was, heeft Hij soms zelf getuigd dat Hij God was, en voornamelijk aan onzen apostel en de beide zonen van Zebedeus, die aanschouwers geweest zijn van Zijne majesteit, toen Hij voor hen van gedaante veranderd werd, en Zijn aangezicht scheen als de zon, en Zijn kleding wit werd als het licht, zo wit als sneeuw, zoals geen voller ter aarde witter maken kan. Petrus, Jakobus en Johannes waren daar ooggetuigen van, zij mochten en moesten het dus aan ons getuigen. En hun getuigenis is waarachtig, want zij deelden mede wat zij met hun ogen gezien hadden en met hun oren gehoord, want behalve dat de zichtbare heerlijkheid van Christus hun geopenbaard werd, was er een hoorbare stem van den hemel. Merk hier op:

A. Welk een heerlijke verklaring hier afgelegd werd: Deze is Mijn geliefde Zoon, in welken Ik Mijn welbehagen heb, de beste stem, die ooit van den hemel op de aarde kwam. God heeft een

welbehagen in Christus, en door Hem in ons. Deze is de beloofde Messias, door wie allen, die in Hem geloven, aangenomen en zalig gemaakt worden.

B. Deze verklaring werd afgelegd door God den Vader, die daardoor openlijk Zijn Zoon erkende (ook in Zijn toestand van vernedering, toen Hij in de gestaltenis van een dienstknecht rondwandelde), ja, Hij verklaarde Hem Zijn geliefde Zoon te zijn, toen Hij in dien vernederenden toestand verkeerde. Zo weinig verhinderen de lage en nederige omstandigheden van Christus de liefde van den Vader voor Hem, dat er gezegd wordt dat het afleggen van Zijn leven een der voorname redenen van de liefde Zijns Vaders is, Johannes 10:17.

C. De bedoeling van deze stem was onzen Zaligmaker bijzonder eer te geven terwijl Hij hier beneden was. Hij heeft van God den Vader eer en heerlijkheid ontvangen. God schept er behagen in Hem te eren. Gelijk Hij van ons eist dat wij eer en heerlijkheid aan den Zoon zullen brengen, door te belijden dat Hij onze Zaligmaker is, zo geeft Hij eer en heerlijkheid aan den Zaligmaker door te getuigen dat Hij zijn Zoon is.

D. Deze stem kwam van den hemel, welke hier de hoogwaardige heerlijkheid genoemd wordt, en daardoor wordt nog groter heerlijkheid op onzen Zaligmaker afgestraald. Deze verklaring kwam van God, de fontein van alle eer, en uit den hemel, den zetel der heerlijkheid, waar God in volle majesteit troont.

E. Deze stem werd niet alleen gehoord, maar ook verstaan door Petrus, Jakobus en Johannes. Zij hoorden niet alleen een geluid (zoals de menigte deed: Johannes 12:28, 29), maar zij verstonden de woorden. God opent de oren en het verstand van Zijn volk om te ontvangen wat voor hen van belang is, terwijl de anderen, zoals de reisgezellen van Paulus, alleen den klank der woorden hoorden, Handelingen 9:7, maar ze niet verstonden, en daarom gezegd worden niet gehoord te hebben de stem, die tot hem sprak, Handelingen 22:9. Gezegend zijn zij, die niet alleen horen maar ook verstaan, die de waarheid geloven en de macht van de stem uit den hemel gevoelen, zoals hij deed die deze dingen getuigt. En wij hebben de meest-gegronde reden om zijne getuigenis aan te nemen, want wie zou weigeren geloof te hechten aan hetgeen zo omstandig verhaald wordt omtrent deze stem van den hemel?

F. Zij werd door hem gehoord, toen zij met Jezus op. den heiligen berg waren. De plaats, welke God verkiest voor een of andere openbaring van buitengewone genade, wordt daardoor zelf heilig gemaakt, niet met inwonende heiligheid, maar gelijk de grond, waarop God aan Mozes verscheen, heilig was, Exodus 3:5, en gelijk de berg, waarop de tempel gebouwd werd, heilig was, Psalm 87:1. Zulke plaatsen zijn betrekkelijk heilig, en moeten als zodanig beschouwd worden gedurende den tijd dat men daar ondervindt, of door het Woord gewaarborgd er gelovig mag verwachten, de bijzondere tegenwoordigheid en den genadigen invloed van den heiligen en heerlijken God.

2 Petrus 1:19-21

In deze woorden geeft de apostel een ander bewijs om de waarheid en werkelijkheid van het Evangelie te staven, en duidt aan dat dit tweede nog sterker en overtuigender is dan het eerste en het nog ontegensprekelijker maakt, dat de leer van de kracht en de komst van onzen Heere Jezus Christus geen kunstig verdichte fabel van slimme tegenwerkende mensen is, maar de wijze en wondervolle raad van den heiligen en genadigen God. Want dit is door de profeten en schrijvers van het Oude Testament voorzegd, die spraken en schreven onder de leiding en naar de aanwijzing van Gods Geest.

I. De omschrijving gegeven van de boeken des Ouden Testaments luidt: zij zijn een profetisch woord, dat zeer vast is.

1. Zij zijn een profetische verklaring van de kracht en de komst, de Godheid en de vleeswording van onzen Zaligmaker, welke wij in het Oude Testament hebben. Daar is voorzegd dat het zaad der vrouw den kop der slang zou vermorzelen. Daar worden voorzegd: Zijn macht om den duivel en diens werken te verwoesten, Zijn geboorte uit ene vrouw, de grote en ontzagwekkende naam van God, onder het Oude Testament, Jehova, die volgens sommigen alleen betekent: Hij zal zijn en die, Exodus 3:14, wordt weergegeven als Ik zal zijn, die Ik zijn zal, en die op de laatste wijze gelezen heen duidt naar de vleeswording Gods om de verlossing en zaliging, die komende waren, voor Zijn volk te bewerkstelligen. Maar het Nieuwe Testament is de geschiedenis van hetgeen onder het Oude Testament profetie was.

Al de profeten en de wet zijn tot op Johannes, Mattheus 11:13. En de evangelisten en apostelen hebben de geschiedenis beschreven van hetgeen als profetie geopenbaard was. Nu is de aanvulling van het Oude Testament door het Nieuwe, en de overeenstemming van het Nieuwe Testament met het Oude, een onwraakbaar getuigenis voor de waarheid van beide. Leest het Oude Testament als een voorspelling van Christus, en gebruikt met vlijt en dankbaarheid het Nieuwe als de beste uitlegging van het Oude.

2. Het Oude Testament is een profetisch woord, dat zeer vast is. Het was dat voor de Joden, die het als de woorden Gods ontvingen. De latere profeten bevestigden hetgeen door de vroegere voorzegd was, en deze profetieën werden opgeschreven op uitdrukkelijk bevel, bewaard door de bijzondere zorg, en vele daarvan reeds vervuld door de wonderbare voorzienigheid Gods, en daarom waren zij voor hen, die ze reeds lang geleden ontvangen en gelezen hadden, een zekerder woord dan des apostels verhaal van ene stem uit den hemel. Mozes en de profeten overtuigen machtiger dan de wonderen zelven, Lukas 16:31. Hoe vast en zeker behoort ons geloof te zijn, dat zulk een vast en zeker woord heeft om op te steunen! En al de profetieën van het Oude Testament zijn nog meer vast en zeker voor ons, die het verhaal bezitten van haar nauwkeurigste en volledigste vervulling.

II. De aanmoediging, welke de apostel geeft om de Schrift te onderzoeken. Hij zegt ons: Gij doet wel dat gij daarop acht hebt. Wij moeten ons verstand er toe zetten om de bedoeling te verstaan en ons hart om de waarheid te geloven van dit zekere woord, wij moeten er ons voor buigen, opdat wij er door vertederd en gevormd mogen worden. Het woord is het voorbeeld der leer, waaraan wij overgegeven zijn, Romeinen 6:17, de gedaante der kennis, Romeinen 2:20, waarnaar wij onze

gedachten en gevoelens moeten regelen, waaraan onze woorden en belijdenissen, ons gehele leven en al onze wandel moeten beantwoorden. Indien wij ons voegen naar het Woord van God, doen wij in alle opzichten goed, en hetgeen Gode aangenaam en ons voordelig is, en daarmee brengen wij in werkelijkheid aan het Woord Gods niet meer dan de verschuldigde eer. Maar opdat wij zouden acht geven op het Woord, noemt de apostel sommige dingen op, die van buitengewoon nut zijn voor wie tot het rechte doel de Schrift willen lezen.

1. Zij moeten de Schrift beschouwen en gebruiken als een licht, dat God in de wereld gezonden heeft, om de duisternis te doorschijnen, die over de gehele aarde verspreid ligt. Het Woord is een lamp voor den voet van hen, die het recht gebruiken, het ontdekt hun den weg, waarin de mensen moeten wandelen, het is het middel, waardoor wij den weg des levens kunnen leren kennen.

2. Zij moeten hun eigen duisternis erkennen. Deze wereld is een plaats van dwaling en onwetendheid, en ieder mens in de wereld is van nature verstoken van de kennis, die nodig is om het eeuwige leven te bereiken.

3. Wanneer ooit mensen wijs worden tot zaligheid, dan is dat doordien het Woord Gods in hun harten schijnt. Natuurlijke denkbeelden over God zijn niet voldoende voor gevallen mensen, die op zijn best veel te weinig weten, maar noodzakelijk veel meer moeten weten, omtrent God, dan Adam in den staat der onschuld wist.

4. Wanneer het licht van de Schrift door den Heiligen Geest Gods straalt in de blinde ziel en het verduisterde verstand van den mens, dan licht de dag aan en gaat de morgenster op in zijn hart. Die verlichting van een verstand, dat in nachtelijk duister verkeert, is gelijk de dageraad, die al helderder en helderder wordt, en over de gehele ziel opgaat, tot het daar volle dag is geworden, Spreuken 4:18. Het is een toenemende kennis, zij, die op deze wijze verlicht worden, denken nooit dat zij genoeg weten, tot zij eindelijk kennen zoals zij gekend zijn. Acht geven op dat licht is het noodzakelijk belang en de plicht van allen, en allen, die de waarheid doen, komen tot dat licht, terwijl de kwaaddoeners zich op een afstand houden.

III. De apostel noemt ons een ding, dat noodzakelijk voorafgaat aan het acht geven op het vasthouden aan de Schrift, en dat is de wetenschap, dat alle profetie van goddelijken oorsprong is. Deze belangrijke waarheid stelt hij niet alleen voorop, maar hij bewijst haar. Merk op:

1. Geen profetie der Schrift is van eigen uitlegging, (geen uitvinding van menselijke mening, geen uitlegging van menselijk verstand) maar openbaring van Gods wil. Dit was het onderscheid tussen de profeten Gods en de valse profeten, die in de wereld geweest zijn. De profeten des Heeren spraken nooit iets uit hun eigen verstand, Mozes, hun hoofd, zegt dat uitdrukkelijk, Numeri 16:28 :Dat ze niet uit mijn eigen hart zijn, ik heb geen zelfbedachte geboden en instellingen overgeleverd. Maar de valse profeten spreken het gezicht huns harten, niet uit des Heeren mond, Jeremia 23:16. De profeten en schrijvers van de Schrift spraken en schreven wat de wil Gods was, en ofschoon zij onder den invloed en de leiding van den Geest stonden, kan men wel aannemen dat zij gewillig waren om die dingen te openbaren en mede te delen, omdat God wilde dat zij ze spreken en schrijven zouden. Maar ofschoon de Schrift niet is het maaksel van der mensen eigen inzicht en willekeur, doch de openbaring van den zin en den wil Gods, moet toch ieder voor zich zelven haar onderzoeken, om haar bedoeling en mening te verstaan.

2. Deze belangrijke waarheid van den goddelijken oorsprong der Schrift (dat hetgeen zij bevat het woord Gods en niet eens mensen bevat) moet geweten en erkend worden door allen, die acht geven willen op dat woord, dat zeer vast is. Dat de Schrift het Woord Gods is, is niet alleen een artikel van het ware Christelijke geloof, maar ook een voorwerp van wetenschap of kennis. Gelijk iemand niet slechts gelooft, maar ook zeker weet dat die of die persoon, die zijn bijzondere vriend is, alle gewone, bijzondere en eigenaardige kentekenen en eigenschappen van een vriend heeft, zo weet de Christen dat dit boek het Woord Gods is, en ziet hij in dat boek al de bijzondere eigenschappen, die bewijzen dat het een goddelijk-ingegeven boek is. Hij smaakt een zoetheid, voelt een kracht, ziet een heerlijkheid er in, die waarlijk goddelijk zijn.

3. De goddelijkheid van de Schrift moet in de eerste plaats gekend en erkend worden, alvorens men haar recht gebruiken kan en zij behoorlijk in acht genomen kan worden. Daartoe is het enige en onfeilbare middel ons verstand af te trekken van alle andere geschriften en het bepaald aan haar te wijden, zij vereist noodwendig dat wij er ten volle van overtuigd zijn, dat zij goddelijk ingegeven werd en bevat hetgeen waarlijk Gods zin en wil is.

IV. In aanmerking nemende hoe volstrekt noodzakelijk het is, dat de mensen van den goddelijken oorsprong der Schrift overtuigd zijn, zegt de apostel ons vers 21, hoe het Oude Testament samengesteld werd.

1. Ontkennend. Niet door den wil eens mensen. De dingen zelven, die er in verhaald worden en waarvan de mededeling de onderscheidene delen van het Oude Testament uitmaakt, zijn niet gevoelens van mensen. En ook was niet de wil van enig der profeten en schrijvers van de Schrift de regel of reden, waarom deze dingen werden opgeschreven om den canon van de Schrift te vormen.

2. Bevestigend. Maar de heilige mensen Gods, van den Heiligen Geest gedreven zijnde, hebben haar gesproken. Merk op:

A. Zij waren heilige mensen Gods, die gebruikt werden voor het boek, dat wij als Gods Woord ontvingen. Indien Bileam en Kajafas en anderen, die van heiligheid ontbloot waren, bij sommige gelegenheden iets van den geest der profetie hadden, toch werden zulke mensen niet gebruikt om enig gedeelte van de Schrift ten nutte van Gods kerk te schrijven. Al de schrijvers van de Schrift waren heilige mensen Gods.

B. Deze heilige mensen werden gedreven door den Heiligen Geest in hetgeen zij overleverden als de mening en den wil van God. De Heilige Geest is opperste werker, de mensen zijn slechts werktuigen.

a. De Heilige Geest inspireerde hen en gaf hun op wat zij als den wil Gods moesten overleveren.

b. Hij spoorde hen krachtig aan en leidde hen er werkdadig toe om te spreken (en te schrijven) wat Hij hun in den mond legde.

c. Hij bestierde hen zo wijselijk en zorgvuldig en stond hen zo getrouw bij in het overbrengen van hetgeen zij van Hem ontvangen hadden, dat zij metterdaad bewaard bleven voor enige de minste vergissing in de uitdrukking van hetgeen zij openbaarden, zodat de eigen woorden van de Schrift

moeten aangezien worden voor woorden van den Heiligen Geest, en al de duidelijkheid en eenvoud, al de kracht en deugd, al de sierlijkheid en eigenaardigheid, van die woorden en uitdrukkingen door ons moeten beschouwd worden als komende van God. Vermengt uw geloof derhalve met hetgeen gij in de Schrift vindt, acht en eerbiedigt uw Bijbel als een boek, geschreven door heilige mensen, geïnspireerd, beïnvloed en bijgestaan door den Heiligen Geest.

HOOFDSTUK 2

1 En er zijn ook valse profeten onder het volk geweest, gelijk ook onder u valse leraars zijn zullen, die verderfelijke ketterijen bedektelijk invoeren zullen, ook den Heere, Die hen gekocht heeft, verloochenende, en een haastig verderf over zichzelven brengende;
2 En velen zullen hun verderfenissen navolgen, door welke de weg der waarheid zal gelasterd worden.
3 En zij zullen door gierigheid, met gemaakte woorden, van u een koopmanschap maken; over welke het oordeel van over lang niet ledig is, en hun verderf sluimert niet.
4 Want indien God de engelen, die gezondigd hebben, niet gespaard heeft, maar, die in de hel geworpen hebbende, overgegeven heeft aan de ketenen der duisternis, om tot het oordeel bewaard te worden;
5 En de oude wereld niet heeft gespaard, maar Noach, den prediker der gerechtigheid, zijn achttal bewaard heeft, als Hij den zondvloed over de wereld der goddelozen heeft gebracht;
6 En de steden van Sodoma en Gomorra tot as verbrandende met omkering veroordeeld heeft, en tot een voorbeeld gezet dengenen, die goddelooslijk zouden leven;
7 En den rechtvaardigen Lot, die vermoeid was van den ontuchtigen wandel der gruwelijke mensen, daaruit verlost heeft;
8 Want deze rechtvaardige man, wonende onder hen, heeft dag op dag zijn rechtvaardige ziel gekweld, door het zien en horen van hun ongerechtige werken;
9 Zo weet de Heere de godzaligen uit de verzoeking te verlossen, en de onrechtvaardigen te bewaren tot den dag des oordeels, om gestraft te worden;
10 Maar allermeest degenen, die naar het vlees in onreine begeerlijkheid wandelen, en de heerschappij verachten; die stout zijn, zichzelven behagen, en die de heerlijkheden niet schromen te lasteren;
11 Daar de engelen in sterkte en kracht meerder zijnde, geen lasterlijk oordeel tegen hen voor den Heere voortbrengen.
12 Maar deze, als onredelijke dieren, die de natuur volgen, en voortgebracht zijn om gevangen en gedood te worden, dewijl zij lasteren, hetgeen zij niet verstaan, zullen in hun verdorvenheid verdorven worden;
13 En zullen verkrijgen het loon der ongerechtigheid, als die de dagelijkse weelde hun vermaak achten, zijnde vlekken en smetten, en zijn weelderig in hun bedriegerijen, als zij in de maaltijden met u zijn;
14 Hebbende de ogen vol overspel, en die niet ophouden van zondigen; verlokkende de onvaste zielen, hebbende het hart geoefend in gierigheid, kinderen der vervloeking;
15 Die den rechten weg verlaten hebbende, zijn verdwaald, en volgen den weg van Balaam, den zoon van Bosor, die het loon der ongerechtigheid liefgehad heeft;
16 Maar hij heeft de bestraffing zijner ongerechtigheid gehad; want het jukdragende stomme dier, sprekende met mensenstem, heeft des profeten dwaasheid verhinderd.
17 Deze zijn waterloze fonteinen, wolken van een draaiwind gedreven, denwelken de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt.
18 Want zij, zeer opgeblazene ijdelheid sprekende, verlokken, door de begeerlijkheden des vleses en door ontuchtigheden, degenen, die waarlijk ontvloden waren van degenen, die in dwaling wandelen;
19 Belovende hun vrijheid, daar zijzelven dienstknechten zijn der verdorvenheid; want van wien iemand overwonnen is, dien is hij ook tot een dienstknecht gemaakt.

20 Want indien zij, nadat zij door de kennis van den Heere en Zaligmaker Jezus Christus, de besmettingen der wereld ontvloden zijn, en in dezelve wederom ingewikkeld zijnde, van dezelve overwonnen worden, zo is hun het laatste erger geworden dan het eerste.
21 Want het ware hun beter, dat zij den weg der gerechtigheid niet gekend hadden, dan dat zij, dien gekend hebbende, weder afkeren van het heilige gebod, dat hun overgegeven was.
22 Maar hun is overkomen, hetgeen met een waar spreekwoord gezegd wordt: De hond is wedergekeerd tot zijn eigen uitbraaksel; en de gewassen zeug tot de wenteling in het slijk.

De apostel, na in het vorige hoofdstuk hen vermaand te hebben om vol te houden en voort te gaan in de Christelijke loopbaan, gaat er nu toe over om uit den weg te ruimen, zoveel hem mogelijk is, al wat hij slechts bevroeden kan dat hen zou kunnen hinderen om zijn vermaning na te leven. Daarom waarschuwt hij hen ernstig tegen valse leraars, door welken zij in gevaar zouden komen van verleid te worden. Om dit te voorkomen:

I. Beschrijft hij deze leraars als goddeloos in zich zelven en zeer verderflijk voor anderen, vers 1-3.

II. Hij verzekert hen van die straf, die hen wacht, vers 3-6.

III. Hij zegt hun welk een tegenovergestelden weg God met de Zijnen houdt, vers 7-9.

IV. Hij wijdt het overig gedeelte van dit hoofdstuk aan een beschrijving van die verleiders, tegen welken hij wil dat ze op hun hoede zullen zijn.

2 Petrus 2:1-3

I. In het slot van het vorige hoofdstuk werd melding gemaakt van de heilige mensen Gods, die leefden in de tijden van het Oude Testament en werden gebruikt als de schrijvers van den Heiligen Geest bij het mededelen van de heilige godsspraken. Maar in den aanvang van dit hoofdstuk zegt de apostel hun dat er evenals toen, valse profeten in de kerk zijn zowel als ware. In alle tijden van de kerk en onder elke bedeling, wanneer God ware profeten zendt, laat de duivel anderen komen om te bedriegen en te verleiden: valse profeten onder het Oude Testament, en valse Christussen en valse apostelen en verleidende leraars onder het Nieuwe. Hieromtrent valt op te merken:

1. Hun werk is het invoeren van grove dwalingen, zelfs verderflijke ketterijen, gelijk het werk der van God gezonden leraren is den weg der waarheid, den waren weg ten eeuwigen leven, te wijzen. Het zijn verderflijke ketterijen zowel als verderflijke praktijken, en valse leraars zijn zeer ijverig in het verspreiden van grove dwalingen.

2. Ergerlijke ketterijen worden gewoonlijk bedektelijk ingevoerd onder den mantel en den schijn van waarheid.

3. Zij, die ergerlijke ketterijen invoeren, verloochenen den Heere, die hen gekocht heeft. Zij verwerpen en weigeren te horen naar en te leren van den groten leraar, dien God gezonden heeft, ofschoon Hij de enige Zaligmaker en Verlosser der mensen is, die een prijs betaald heeft voldoende om zoveel werelden vol zondaren te redden als er zondaren op de wereld zijn.

4. Zij, die verderflijke ketterijen aan anderen brengen, brengen daardoor zeer zeker een haastig verderf over zich zelven. Zelfverwoesters worden spoedig verwoest, en zij, die verhard genoeg zijn om verderflijke ketterijen bij anderen in te voeren, zullen zeker en plotseling verwoest worden, zonder enig herstel.

II. Hij gaat in het tweede vers er toe over om ons mede te delen wat daarvan de gevolgen voor anderen zullen zijn. Er hieruit kunnen wij leren:

1. Bedorven leraars zijn zelden zonder velen, die hen volgen, ofschoon de weg van dwaling een verderflijke weg is, zijn toch velen bereid om er op te wandelen. De mensen drinken de ongerechtigheid in als water en hebben er behagen in om in dwaling te leven. De profeten profeteren valselijk en het volk heeft het gaarne alzo.

2. De verbreiding van de dwaling zal maken dat de weg der waarheid gelasterd wordt, de weg der verlossing door Jezus Christus, die de weg, de waarheid en het leven is. De Christelijke godsdienst komt van den God der waarheid als haar oorsprong, leidt tot ware gelukzaligheid in de genieting van den waren God als doel, en werkt waarheid in het binnenste om Gode welbehaaglijk te dienen als middel. En toch wordt die weg der waarheid verbasterd en gelasterd door hen, die verderflijke dwalingen aanhangen en verspreiden. Dit voorzegt de apostel als iets, dat zeker komen zal. Laat ons dus niet geschokt worden wanneer wij in onze dagen iets dergelijks zien, maar zorg dragen dat wij aan den vijand geen oorzaak geven om den heiligen naam te lasteren, die over ons aangeroepen is, of kwaad te spreken van den weg, waardoor wij hopen zalig te worden.

III. Let vervolgens op de wijze, waarop verleiders leerlingen achter zich trekken. Zij gebruiken gemaakte woorden. Zij vleien en bedriegen door schone woorden en fraaie redevoeringen de zielen der eenvoudigen, hen overhalende om volkomen geloof te schenken aan de meningen, welke deze verleiders trachten te verbreiden. Dezen verkopen en leveren zich zelven aan het onderricht en de leiding van die valse leraren, die een koopmanschap van hun volgelingen maken, en door hen zogenaamd te dienen voordeel van hen behalen. Want het geschiedt alles uit gierigheid, met de begeerte en het voornemen om meer weelde, of aanzien, of aanbeveling te verkrijgen door het toenemen in aantal van hun volgelingen. De getrouwe dienaren van Christus, die den mensen den weg der waarheid wijzen, verlangen naar het voordeel van hun volgers, dat zij zalig mogen worden, maar deze verleidende leraars begeren alleen hun eigen voordeel en wereldse grootheid.

2 Petrus 2:4-6

De mensen zijn geneigd te denken, dat uitstel een voorbode van vergeving is, en dat, wanneer een oordeel niet spoedig voltrokken wordt, het zeker ingetrokken is of zal worden. Maar de apostel leert ons dat, hoezeer de valse leraars mogen slagen en voorspoedig zijn, gedurende enigen tijd, toch hun oordeel niet ledig is. God heeft reeds van overlang beslist hoe Hij met hen handelen zal. Zulke ongelovigen, die trachten anderen van de waarheid af te leiden, zijn reeds veroordeeld en de toorn Gods wacht hen. De rechtvaardige Rechter zal spoedig wraak nemen, de dag van hun verderf is aanstaande, en de dingen, die over hen zullen komen, haasten. Om deze bewering te staven, haalt hij verscheidene voorbeelden aan van het rechtvaardig oordeel Gods in het nemen van wraak op de zondaren, en onderwerpt die aan onze ernstige overweging.

I. Ziet hoe God handelde met de engelen, die gezondigd hadden. Merk hier op:

1. Geen uitnemendheid zal een zondaar voor straf vrijwaren. Indien de engelen, die ons verre in kracht en uitnemendheid overtreffen, de wet van God verkrachten, zal het vonnis van die wet aan hen voltrokken worden, en dat zonder barmhartigheid of verzachting, want God heeft hen niet gespaard.

2. Hoe hoger de overtreder stond, des te zwaarder zal de straf zijn. Deze engelen, die door de waardigheid van hun natuur ver boven de mensen stonden, zijn onmiddellijk gestraft. Zij werden geen enkelen dag gespaard, geen gunst werd hun bewezen.

3. De zonde verlaagt en ontaardt den persoon, die haar bedrijft. De engelen des hemels werden om hun ongehoorzaamheid van de hoogte hunner voortreffelijkheid neergeworpen en van alle waardigheid en heerlijkheid beroofd. Wie tegen God zondigt benadeelt alleen zich zelven.

4. Zij, die opstaan tegen den God des hemels, zullen allen in de hel geworpen worden. Er is geen plaats of toestand tussen de hoogte der heerlijkheid en de diepte van ellende, waar hun enige rust vergund zou worden. Indien schepselen zondigen in den hemel, moeten zij lijden in de hel.

5. Zonde is het werk der duisternis, en duisternis is het loon der zonde. De duisternis van ellende en foltering volgt op de duisternis der zonde. Zij, die niet willen wandelen volgens het licht en de leiding van Gods wet, zullen beroofd worden van het licht van Gods aanschijn en den troost Zijner tegenwoordigheid.

6. Gelijk de zonde den mens overgeeft aan straf, zo houden ellende en foltering hem er onder. De duisternis, die hun ellende is, houdt hen zo gevangen, dat zij hun foltering niet ontkomen kunnen.

7. De hoogste trap der foltering wordt niet bereikt voor den oordeelsdag. De engelen, die gezondigd hebben, ofschoon reeds in de hel, worden bewaard tot het oordeel op den groten dag.

II. Merkt op hoe God handelde met de oude wereld, in vele opzichten evenals Hij met de engelen handelde. Hij spaarde de oude wereld niet.

1. Het aantal der beledigers betekent niets meer dan hun waardigheid om enige gunst te verkrijgen. Indien de zonde algemeen wordt, zal het oordeel zich uitstrekken over allen.

2. Indien er ook slechts weinige rechtvaardigen zijn, zullen zij bewaard worden. God vernietigt niet de goeden met de slechten. In den toorn gedenkt Hij Zijner barmhartigheid.

3. Zij, die predikers der gerechtigheid zijn in een tijd van algemene verdorvenheid en ontaarding, en het woord des levens voorhouden door een onberispelijken en voorbeeldigen wandel, worden bewaard in een tijd van algemene verwoesting.

4. God kan personen gebruiken als werktuigen van zijn wraak en om de zondaren te straffen, die Hij eerst bestemd en aangewezen had om hun van dienst en ten zegen te zijn. Hij vernietigde de gehele oude wereld door het water maar:

5. De oorzaak daarvan was, dat het een wereld van goddelozen was. Goddeloosheid ontrukt de mensen aan de goddelijke bescherming en stelt hen bloot aan de uiterste verwoesting.

III. Merkt op hoe God handelde met Sodom en Gomorra, ofschoon zij gelegen waren in een landstreek gelijk den hof des Heeren, toch in zulk een gezegend land waren zij overvloedig in zonde. God kan spoedig een vruchtbaar land veranderen in een woestijn, en een goed-bewaterde streek in stof en as. Merk hier op:

1. Geen staatkundige vereniging of samensmelting kan het oordeel afwenden van een zondig volk. Sodom en de genabuurde steden waren door haar welgeordende regering niet meer beschermd dan de engelen door de waardigheid hunner natuur, of de oude wereld door haar groot aantal.

2. God kan van allerlei schepselen gebruik maken om onverbeterlijke zondaren te straffen. Hij verwoestte de oude wereld door het water en Sodom door het vuur. Hij, die vuur en water voor Zijn volk onschadelijk kan maken, Jesaja 43:2, kan door beide Zijn vijanden straffen, zij zijn er niet tegen beveiligd.

3. De ergste zonden brengen de zwaarste straffen. Zij, die afschuwelijk waren in hun ondeugden, werden opmerkelijk in hun straffen. Zij, die grote zondaren voor het aangezicht des Heeren zijn, moeten de geduchtste wraakneming verwachten.

4. De strafoefening over zondaren in vroegere eeuwen is bedoeld als voorbeeld van hetgeen volgen zal. Mensen, die goddeloos leven, kunnen zien wat zij te verwachten hebben wanneer zij in dien weg voort gaan. Wij moeten ons laten waarschuwen door de voorbeelden van Gods wraak, die beschreven zijn tot onze vermaning en om te voorkomen, dat wij ons zelven straffeloosheid zouden beloven en in de zonden volharden.

2 Petrus 2:7-9

Wanneer God verwoesting over de goddelozen zendt, beschikt Hij verlossing voor de rechtvaardigen, en wanneer Hij vuur en zwavel doet regenen over de kwaden, bedekt Hij het hoofd van de rechtvaardigen, en Hij zal hen verbergen in den dag der benauwdheid. Dat zien wij in het voorbeeld van de bewaring van Lot. Merk hier op:

1. De tekening, die van Lot gegeven wordt, hij wordt den rechtvaardige genoemd. Hij was dat door de keuze, die gewoonlijk in zijn hart overheersende was, en door den algemenen gang van zijn wandel. God houdt de mensen niet voor rechtvaardig of onrechtvaardig naar een enkele daad, maar naar de doorgaande richting van hun leven. En hier is een rechtvaardig man midden onder een hoogst-bedorven en ontaard geslacht, dat in zijn geheel van alle goed geweken was. Hij volgde de menigte niet in het doen van het kwade, maar wandelde oprecht in een stad van ongerechtigheid.

2. Den indruk, dien de zonden van anderen op dezen rechtvaardigen man maakten. Ofschoon de zondaar vermaak schept in zijne ondeugden, zijn zij een verdriet en kwelling voor den rechtvaardige. In slecht gezelschap kunnen wij niet ontkomen aan schuld of verdriet. De zonden van anderen moeten ons tot ergernis zijn, anders is het onmogelijk ons zelven rein te bewaren.

3. Hier wordt bijzonder melding gemaakt van den duur van het verdriet en de ergernis van dezen rechtvaardige: dag op dag. Het voortdurend horen en zien van hun goddeloosheid verzoende hem er niet mede en verstompte den afschrik niet, die er door veroorzaakt werd. Zo was de rechtvaardige, dien God bewaarde van het ontzettend oordeel, dat alles om hem heen verwoestte. Hierdoor wordt ons geleerd hoe God Zijn volk weet te verlossen en Zijn vijanden te straffen. Hier wordt verondersteld dat de rechtvaardigen hun verzoekingen en beproevingen moeten ondergaan. De duivel en zijn werktuigen zullen sterk op hen aandringen om hen te doen vallen, en indien wij den hemel zullen binnentreden, moet het door vele beproevingen heengaan. Het is dus onzen plicht daarop te rekenen en er ons toe voor te bereiden.

A. De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn. Hij zondert de godzaligen voor zich zelven af, en zo er slechts een in vijf steden is, toch kent Hij hem. Waar een groter aantal is, kan Hij er dus niet onwetend van zijn of een hunner over het hoofd zien.

B. De wijsheid Gods is nooit verlegen om middelen en wegen ter verlossing van Zijn volk. Zij schijnen soms geheel en al verloren te zijn, zij zien dikwijls geen middel tot ontkoming, maar Hij weet een menigte middelen.

C. De verlossing van de godzaligen is het werk van God, Hij gebruikt die om daarin te openbaren Zijne wijsheid om den weg te banen en Zijne macht om hen uit de verzoeking te verlossen, ten einde te voorkomen dat zij in de zonde vallen en door hun moeilijkheden ten onder gaan.

D. God maakt een groot onderscheid in Zijne handelwijzen met de godzaligen en de bozen. Wanneer Hij Zijn volk van den ondergang redt, levert hij zijn vijanden over aan wel verdiende verwoesting. De onrechtvaardige heeft geen deel in de redding, die God voor den rechtvaardige bewerkt. De onrechtvaardigen worden bewaard tot den dag des oordeels.

a. Er is een dag des oordeels. God heeft een dag bepaald, waarop Hij de wereld zal oordelen.

b. De bewaring van onbekeerlijke zondaren is alleen een bewaring voor den dag der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods.

2 Petrus 2:10-22

Daar het de bedoeling des apostels is om te waarschuwen en te wapenen tegen verleiders, gaat hij er nu toe over om meer uitvoerig over hen te spreken en ons een schets van hun karakter en gedrag te geven, waardoor overvloedig aangetoond wordt hoe rechtvaardig het in den Rechter der ganse wereld is, hen op bijzondere wijze voor het zwaarste en strengste oordeel te bewaren, zoals Kaïn onder bijzondere bescherming is genomen opdat hij bewaard zou worden voor ongemene wraak. Maar waarom zal God alzo handelen met de valse leraren? Dat toont Hij aan in hetgeen volgt.

I. Dezen wandelen naar het vlees, zij volgen de ondeugden en begeerten van hun eigen harten, zij geven zich over aan de leiding van hun vleselijke gezindheid, verhinderen hun reden kennis te nemen van de goddelijke openbaring en de gedachten te brengen tot de gehoorzaamheid aan Christus, en in hun levenswandel gaan zij rechtstreeks tegen Gods rechtvaardige voorschriften in door te voldoen aan de begeerten van hun verdorven natuur. Slechte meningen gaan gewoonlijk vergezeld van slechte handelingen en zij, die er hun werk van maken dwalingen te verbreiden, zijn ook de verspreiders van ondeugden. Zij zijn nooit tevreden met de mate van onreinheid, die zij bereikt hebben, ook is het hun niet genoeg de boosheid, die zij reeds bedreven hebben, te handhaven, te verdedigen en er zich op te beroemen, maar zij wandelen naar het vlees, zij gaan voort op hun zondigen weg en nemen toe in goddeloosheid, bereiken hoger trap van onreinheid en onzedelijkheid. Ook verachten zij degenen, wie God macht over hen gegeven heeft en voor wie Hij van hen eerbied vereist. Zij verachten op die wijze de instellingen Gods, en wij moeten er ons dus niet over verwonderen, dat zij stout en roekeloos, opstandig en tegenstrevend zijn, en niet alleen twistziek van harte, maar ook lasterlijk en smadend in de wijze, waarop zij spreken over degenen, die boven hen gesteld zijn.

II. Hij verscherpt dit door hier tegenover te plaatsen het gedrag van de uitnemendste schepselen, de engelen, dat zozeer van het hun verschilt. Merk op:

1. Zij zijn in sterkte en kracht meerder, zelfs meerder dan zij, die onder de mensen met gezag en kracht bekleed zijn, en veel meerder dan deze valse leraars, die lasterende verachters van overheden en regeringen zijn. De goede engelen overtreffen ons allen in natuurlijke en zedelijke uitnemendheid, en evenzo in kracht, verstand en heiligheid.

2. De goede engelen zijn de beschuldigers van zondige schepselen, zowel van hun soort als van de onze. Zij, wie het vergund wordt Gods aangezicht te zien en voor Zijn troon te staan, kunnen niet anders dan ijveren voor Zijn eer, en beschuldigen degenen, die Hem onteren.

3. De engelen brengen hun beschuldiging van zondige schepselen voor den Heere. Zij maken hun fouten niet openbaar, zij verhalen de misdaden niet aan hun medeschepselen, om te lasteren, maar zij doen het aan den Heere, die de rechter is, en de wreker zal zijn van alle goddeloosheid en onoprechtheid.

4. De goede engelen mengen geen bittere beoordeling of lage smaadredenen in de beschuldigingen, die zij tegen de goddelooste en slechtste zondaren inbrengen. Laat ons, die bidden dat Gods wil geschiede op aarde gelijk als in den hemel, hierin de engelen navolgen. Indien wij ons beklagen over boze mensen, dan moet het aan God zijn, en dan zonder woede en schelden, maar met medelijden

en ingetogenheid van geest, opdat blijke dat wij kinderen zijn van Hem, die barmhartig en lankmoedig is.

III. De apostel, na te hebben aangetoond, vers 11, hoe ongelijk de valse leraren zijn aan de uitnemendste schepselen, gaat in vers 12 er toe over hoeveel lager zij staan dan de minste schepselen. Zij zijn gelijk aan de paarden en muilezels, die geen verstand hebben, zij zijn als de onredelijke dieren, die voortgebracht zijn om gevangen en gedood te worden. Mensen, die onder de macht der zonde staan, zijn er zover van af dat zij de goddelijke openbaring bemerken, dat zij hun rede niet gebruiken of naar haar aanwijzing handelen. Zij wandelen door aanschouwen en niet door geloof, en oordelen over de dingen naar hun zintuigen, indien die de dingen aannemelijk en aangenaam vinden, dan achten en beminnen zij ze. De redeloze dieren volgen hun instinct en den lust hunner zinnen, en de goddelozen volgen de begeerten van hun vlees, zij weigeren het verstand en de rede, die God hun gegeven heeft, te gebruiken, en zijn daardoor onwetend aangaande hetgeen zij behoorden en moesten weten. Merk derhalve op:

1. Onwetendheid is de oorzaak van kwaadspreken.

2. Daarvan zal verwoesting het einde zijn. Deze mensen zullen in hun verdorvenheid verdorven worden. Hun ondeugden stellen hen niet alleen bloot aan den toorn Gods in de toekomende wereld, maar brengen ook in vele gevallen verderf en ellende over hen in dit leven. En voorzeker, zulke onbekeerlijke zondaren, wier heerlijkheid is in hun schande, en voor wie de openlijkheid der zonde het genot van te zondigen verhoogt, verdienen zeer rechtvaardig al de plagen van dit leven en al de straffen van het volgende, in de hoogste mate. Daarom is hetgeen over hen komt de loon hunner ongerechtigheid. Zulke zondaren, die met elkaar wedijveren in misdaad, bedriegen zich zelven en onteren allen, die met hen in verbinding staan, want door de ene soort van zonden bereiden zij zich voor de volgende, hun buitensporige feestvieringen, hun onmatig eten en drinken, brengt hen tot het bedrijven van allerlei wellust, zodat hun ogen vol zijn van overspel. Hun ontuchtige blikken tonen hun onheilige begeerten en zijn er op aangelegd om die van anderen te prikkelen, en dat is het waarvan zij niet kunnen ophouden. Het hart is onverzadelijk van begeren en de ogen houden niet op te staren naar hetgeen hun onreine lusten kan bevredigen. Zij, die zo onvermoeid en onbeschaamd in het zondigen zijn, betonen zich gewoonlijk zeer ijverig en slagen er zeer goed in om anderen te bedriegen en mede te trekken in dezelfde uitgieting van ongerechtigheid. Maar ziet hier wie het grootste gevaar lopen van door hen in dwaling en goddeloosheid medegesleept te worden, dat zijn de onvaste zielen. Zij, wier harten niet bevestigd zijn in de genade, worden gemakkelijk afgeleid in den weg der zonde, anders zouden zulke zinnelijke ellendelingen niet bij machte zijn overwegenden invloed op hen uit te oefenen, want zij zijn niet alleen weelderig en wellustig, maar ook gierig en daarin hebben zij hun hart geoefend. Zij jagen naar rijkdom, en al de begeerte hunner zielen is de overvloed dezer wereld. Het is een groot deel van al hun bemoeienissen om weelde te verkrijgen, hun harten zijn daarop afgericht en dan voeren zij hun ontwerpen uit. Het kan ons niet verwonderen dat de apostel zulke mensen, die zich overgeven aan alle soorten van wellusten, kinderen der vervloeking noemt, want zij zijn onderworpen aan de vloek, dien God uitgesproken heeft over de goddelozen en onrechtvaardigen, en zij brengen vervloeking over allen, die naar hen luisteren en met hen instemmen.

IV. De apostel bewijst in vers 15 en 16, dat zij kinderen der vervloeking zijn, zulke gierige mensen, die de Heere verafschuwt. Hij toont aan:

1. Zij hebben den rechten weg verlaten, en zulke zoekers van zich zelven kunnen onmogelijk in den rechten weg zijn, want dat is een weg van zelfverloochening.

2. Zij volgen den verkeerden weg, zij hebben gedwaald en zich afgewend van den weg des levens en zijn overgegaan op de paden des doods, die afdalen naar de hel, en dat toont hij door te laten zien dat zij den weg van Balaam, den zoon van Bosor, volgen.

A. Dat is een weg van ongerechtigheid, waarin de mensen gelokt worden door den loon der ongerechtigheid.

B. Uitwendige, tijdelijke goederen zijn het loon, dat de zondaren verwachten en zich zelven beloven, ofschoon zij dikwijls teleurgesteld worden.

C. De onbehoorlijke liefde voor de goederen dezer wereld brengt de mensen van den weg, die naar de onuitsprekelijk veel betere dingen van het volgende leven leidt, de liefde voor rijkdom en eer voerde Bileam af van den weg van zijn plicht, ofschoon hij wist dat de weg, die door hem bewandeld werd. den Heere mishaagde.

D. Zij, die uit dezelfde beginselen aan dezelfde zonden zich, gelijk deze snode overtreders, schuldig maken, zijn in het oordeel Gods, de volgers van die onbekeerlijken, en moeten er op rekenen dat zij op gelijke wijze behandeld zullen worden. Zij zullen met die zondaren hun deel hebben in de andere wereld, want zij hebben hen gevolgd in deze wereld.

E. Verharde en boosaardige zondaren worden soms over hun ongerechtigheden bestraft. God houdt hen op hun weg staande en opent den mond van hun geweten, of verwart en verschrikt hen door een of andere treffende onvoorziene gebeurtenis.

F. Ofschoon de een of andere onverwachte en buitengewone bestraffing voor een poos den euvelmoed van de mensen moge neerslaan, en hun geweldig voortdrijven op den weg der zonden tegengaan, maakt deze toch niet dat zij den weg der ongerechtigheid verlaten en overgaan op den weg der heiligheid. Indien bestraffing om zijn overtredingen iemand terug kon brengen tot zijn plicht, dan zou zij bij Bileam zeker wel die uitwerking gehad hebben. Want in zijn geval werd een verrassend wonder gewrocht, het jukdragende stomme dier, uit welks mond wel niemand een bestraffing zou verwachten, werd instaat gesteld om te spreken, en wel met mensenstem. Het dier sprak tot zijn eigenaar en meester (die hier een profeet genoemd wordt, omdat de Heere somstijds aan hem verscheen en tot hem sprak, Numeri 22:23, 24, maar inderdaad was hij onder de profeten des Heeren gelijk Judas onder de apostelen van Jezus Christus) en het stelde de dwaasheid van zijn gedrag tentoon en verzette er zich tegen dat hij op dien weg zou voortgaan. Maar het was alles vergeefs. Zij, die niet luisteren willen naar vermaningen, die in den gewonen weg tot hen komen, zullen slechts weinig beïnvloed worden door wondertekenen, om hen van hun verkeerde wegen terug te houden. Bileam werd wel is waar teruggehouden van het volk te vervloeken, maar hij was zo begerig naar de beloofde eer en rijkdom, dat hij zo ver mogelijk ging en zijn uiterste best deed om aan Gods bedwang te ontkomen.

V. De apostel gaat voort, vers 17, met de verleidende leraars te beschrijven. Hij tekent hen als:

1. Fonteinen, of wellen, zonder water. Merk op:

A. Dienaren moeten gelijk wellen of fonteinen zijn, waar de gemeente onderricht, leiding en vertroosting kan vinden.

B. Valse leraren hebben niets van dien aard te geven aan degenen, die hen komen raadplegen. Het woord der waarheid is het water des levens, dat de zielen verfrist die het ontvangen. Maar deze verleiders verbreiden en bevorderen alleen dwaling en worden derhalve als ledig getekend, want er is geen waarheid in hen. Tevergeefs zijn al onze verwachtingen, dat we hen gevoed en gevuld met kennis en verstand zullen vinden, ook zullen zij ons geen nut aanbrengen, want zij zijn onwetend en ledig.

2. Wolken van een draaiwind gedreven. Wanneer wij een wolk zien, verwachten wij van haar verkoelende schaduw, maar deze zijn wolken, die geen regen houden, want zij worden gedreven door wind, maar niet door den Geest, den stormwind van hun eigen begeerlijkheden en gierigheid. Zij omhelzen en verspreiden de leerstellingen, die hun de meeste toejuiching en het grootste voordeel bezorgen, als wolken onderscheppen zij het licht van de zon en verduisteren de lucht, zo verduisteren zij den raad door woorden zonder wetenschap en daar geen waarheid in is. En aangezien deze mensen alles doen wat in hun vermogen is om de duisternis in de wereld te bevorderen, is het een zeer rechtvaardig oordeel, dat de donkerheid der duisternis hun deel zal zijn in de toekomende. De buitenste duisternis werd bereid voor den duivel, den groten bedrieger en zijne engelen, de werktuigen die hij gebruikt om de mensen van de waarheid af te leiden, en daarom is die tot in eeuwigheid voor hem bereid, het vuur der hel kan niet uitgeblust worden en de rook van den bodemlozen afgrond stijgt op tot in alle eeuwigheid. En het is rechtvaardig, dat God zo met hen handelen zal, want:

A. Zij verlokken hen, met welken zij in aanraking komen, en trekken hen in een net, vangen hen zoals de vissen gevangen worden.

B. Ze doen dat door opgeblazen ijdelheid te spreken, fraaie uitdrukkingen te gebruiken, die een schonen klank, maar weinig of geen zin hebben.

C. Zij werken op de begeerlijkheid des vlezes en de ontuchtigheden der mensen, hun voorstellende hetgeen hun aangenaam is.

D. Zij verlokken degenen, die waarlijk ontvloden en op een afstand gebracht waren van hen, die zulke schadelijke en schandelijke dwalingen verspreiden, en van hen die er in wandelen. Merk op:

a. Door gedurige beoefening van de noodlottige kunst verkrijgen de mensen grote vaardigheid en onbeschaamdheid in het bevorderen van de dwaling. Zij worden er zo bekwaam in als een visser, die dagelijks zich oefent in het hengelen. Het werk van deze mensen is leerlingen achter zich af te trekken, en in hun wijze van doen zijn sommige dingen opmerkenswaard, vooral hoe zij het lokaas voorhouden aan degenen, die zij wensen te vangen.

b. Dwaalleraren hebben een bijzonder middel om de mensen voor zich te winnen, want het is hun een zinnelijk genoegen, dat zij aanbieden kunnen. Daarentegen vermanen de dienaren van Christus

de mensen tot zelfverloochening en tot doding van dezelfde begeerlijkheden, welke door de dwaalleraren gevoed en gestreeld worden. Geen wonder dus dat de waarheid niet zoveel voortgang maakt, maar de dwaling zich snel verspreidt!

c. Mensen, die voor een tijd de waarheid toegestemd hebben en zich van dwalingen vrijhielden, kunnen door de listen en kunstgrepen van verleiders zo bedrogen worden, dat zij in de dwalingen gaan wandelen, die zij voor een tijd waarlijk ontvloden waren. Weest daarom altijd op uw hoede, weest goddelijk naijverig over uzelven, zoekt in de Schriften, bidt dat de Geest u in de waarheid leide en bevestige, wandelt nederig voor Gods aangezicht, en waakt tegen alles dat Hem zou kunnen vertoornen zodat Hij u aan een verkeerden geest zou overgeven. Waakt dat gij niet weggevoerd wordt door de schoonschijnende voorwendsels van deze valse leraars, die wel aan allen, die hun gehoor geven, vrijheid beloven, maar niet de Christelijke vrijheid voor den dienst van God, doch een losbandigheid in de zonde, om de ingevingen en begeerten van hun eigen hart te volgen. Ten einde te voorkomen, dat deze mensen aanhangers zullen maken, zegt hij ons, dat zij zelven ondanks al hun praten over vrijheid, de laagste slaven zijn, want zij zijn dienstknechten der verdorvenheid, hun eigen lusten hebben zo volkomen de overwinning over hen behaald, dat zij in werkelijkheid geheel gebonden zijn door de begeerlijkheden des vlezes, om hun wellusten te voldoen door aan haar bevelen te gehoorzamen. Hun hart en verstand zijn zo bedorven en ontaard, dat zij zomin de kracht als den wil hebben om de taak, die hun opgelegd wordt, te weigeren. Zij werden overwonnen en gevankelijk weggevoerd door hun geestelijke vijanden, en stelden hun leden tot werktuigen van de ongerechtigheid. En hoe grote schande is het om ten ondergebracht en bevolen te worden door hen, die zelf dienstknechten der verdorvenheid en slaven van hun eigen wellusten zijn! Deze overweging moet ons verre doen blijven van die verleiders. Daarom voegt hij er in vers 20 bij: Het is niet alleen schandelijk en onterend om verlokt te worden door hen, die zelven slaven van de zonde zijn en door den duivel gevangen geleid worden naar zijn wil, maar het is een werkelijke achteruitgang voor hen, die waarlijk ontvloden waren van degenen, die in de dwaling leven, want daardoor wordt hun laatste erger dan hun eerste. Hier zien wij: Ten eerste. Het is een voorrecht te ontkomen aan de besmettingen der wereld en bewaard te blijven voor grove en schandelijke zonden, al is men niet waarlijk bekeerd en ter zaligheid veranderd. Want daardoor worden wij er voor bewaard om de waarlijk-ernstigen te grieven en de openlijk-goddelozen aan te moedigen, terwijl wij, indien wij met anderen medelopen tot dezelfde uitgieting der ongerechtigheid en ons overgeven aan de heersende zonden van onzen tijd, hen bedroeven en ontzenuwen, die trachten te wandelen waardiglijk het Evangelie, en de handen sterken van hen, die reeds in openlijken opstand tegen den Allerhoogste zijn, ons zelven meer en meer van God verwijderen en onze harten tegen Hem verharden.

Ten tweede. Sommige mensen ontvlieden voor een tijd, door de kennis van den Heere en Zaligmaker Jezus Christus, de besmettingen der wereld, die toch niet in den geest huns gemoeds zaligmakend veranderd werden. Een godsdienstige opvoeding heeft velen teruggehouden, die de genade Gods niet vernieuwd had. Indien wij het licht der waarheid ontvangen en een verstandelijke kennis van Christus in het hoofd hebben, kan dat ons voor het tegenwoordige van groot nut zijn, maar wij moeten de liefde tot de waarheid ontvangen en Gods Woord in ons hart bewaren, of het kan ons niet redden en zalig maken.

Ten derde. Zij, die voor een tijd de besmettingen der wereld ontvloden zijn, worden het eerst verlokt en verstrikt door valse leraren. Dezen maken de mensen eerst in de war met enige goed klinkende en bepaalde bezwaren tegen de waarheden des Evangelies, en de onwetenden en

onvasten beginnen daardoor te wankelen en de waarheden, welke zij ontvangen hebben, te betwijfelen, omdat zij niet al de moeilijkheden oplossen en al de vragen beantwoorden kunnen, die deze verleiders hun voorleggen.

Ten vierde. Wanneer de mensen eerst verstrikt zijn, worden zij gemakkelijk bemachtigd, en daarom moeten Christenen zich dicht bij het Woord Gods houden en op hun hoede zijn tegen degenen, die trachten hen te verwarren en te benauwen, en dat wel omdat, indien zij die eerst ontkomen waren, wederom ingewikkeld worden, zo is hun het laatste erger geworden dan het eerste.

VI. In de laatste twee verzen van dit hoofdstuk zet de apostel uiteen, dat een toestand van afval erger is dan een toestand van onwetendheid, want die is een afkeren van den weg der gerechtigheid, nadat zij er enige kennis van verkregen hadden en getoond hadden dat zij er enigen lust voor gevoelden. Het staat gelijk met een verklaring, dat zij enige ongerechtigheid in den weg der gerechtigheid en enige leugen in de waarheid gevonden hebben. En het uitspreken van zulk een vals bericht over den goeden weg Gods, het afleggen van een slecht getuigenis aangaande den weg der waarheid, moet noodzakelijk blootstellen aan de zwaarste veroordeling. De ellende van zulke verlaters van Christus en Zijn Evangelie is minder vermijdelijk en minder verdraaglijk dan die van andere overtreders, want:

1. God wordt zwaarder beledigd door hen, die door hun gedrag het Evangelie verachten en Zijn wet ongehoorzaam zijn, omdat zij smaadheid en verachting uitgieten over God en Zijne genade.

2. De duivel bewaakt angstvalliger en ketent gestrenger degenen, die hij herwint, nadat zij hem eerst ontkomen zijn en beleden hebben volgelingen te zijn van den Heere Jezus Christus. Mattheus 12:45. Zij worden onder scherper toezicht gehouden. En dat kan ons niet verwonderen, want zij zijn wedergekeerd tot hun eigen uitbraaksel, tot dezelfde dwalingen en onreinheden, die zij naar ‘t scheen eerst verworpen hadden en waarvan zij walging en afschuw toonden. Zij gingen zich opnieuw wentelen in het slijk, waarvan zij bleken gewassen te zijn. Wanneer nu de Schrift zulk een voorstelling geeft van het Christendom enerzijds en van de zonde aan den anderen kant, als wij vinden in deze beide verzen, dan behoren wij zeker het eerste ten hoogste te waarderen en de laatste zo diep mogelijk te verafschuwen. Want het is de weg der gerechtigheid en een heilig gebod om de laatste te haten en er ons zo ver mogelijk van verwijderd te houden, omdat ze het beledigendste en afschuwelijkste is, dat zich denken laat.

HOOFDSTUK 3

1 Dezen tweeden zendbrief, geliefden, schrijf ik nu aan u, in welke beide ik door vermaning uw oprecht gemoed opwekke;
2 Opdat gij gedachtig zijt aan de woorden, die van de heilige profeten te voren gesproken zijn, en aan ons gebod, die des Heeren en Zaligmakers apostelen zijn;
3 Dit eerst wetende, dat in het laatste der dagen spotters komen zullen, die naar hun eigen begeerlijkheden zullen wandelen,
4 En zeggen: Waar is de belofte Zijner toekomst? want van dien dag, dat de vaders ontslapen zijn, blijven alle dingen alzo gelijk van het begin der schepping.
5 Want willens is dit hun onbekend, dat door het woord Gods de hemelen van over lang geweest zijn, en de aarde uit het water en in het water bestaande;
6 Door welke de wereld, die toen was, met het water van den zondvloed bedekt zijnde, vergaan is.
7 Maar de hemelen, die nu zijn, en de aarde, zijn door hetzelfde woord als een schat weggelegd, en worden ten vure bewaard tegen den dag des oordeels, en der verderving der goddeloze mensen.
8 Doch deze ene zaak zij u niet onbekend, geliefden, dat een dag bij den Heere is als duizend jaren, en duizend jaren als een dag.
9 De Heere vertraagt de belofte niet gelijk enigen dat traagheid achten, maar is lankmoedig over ons, niet willende, dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen.
10 Maar de dag des Heeren zal komen als een dief in den nacht, in welken de hemelen met een gedruis zullen voorbijgaan, en de elementen branden zullen en vergaan, en de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden.
11 Dewijl dan deze dingen alle vergaan, hoedanigen behoort gij te zijn in heiligen wandel en godzaligheid!
12 Verwachtende en haastende tot de toekomst van den dag Gods, in welken de hemelen, door vuur ontstoken zijnde, zullen vergaan, en de elementen brandende zullen versmelten.
13 Maar wij verwachten, naar Zijn belofte, nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, in dewelke gerechtigheid woont.
14 Daarom, geliefden, verwachtende deze dingen, benaarstigt u, dat gij onbevlekt en onbestraffelijk van Hem bevonden moogt worden in vrede;
15 En acht de lankmoedigheid onzes Heeren voor zaligheid; gelijkerwijs ook onze geliefde broeder Paulus, naar de wijsheid, die hem gegeven is, ulieden geschreven heeft;
16 Gelijk ook in alle zendbrieven, daarin van deze dingen sprekende; in welke sommige dingen zwaar zijn om te verstaan, die de ongeleerde en onvaste mensen verdraaien, gelijk ook de andere Schriften, tot hun eigen verderf.
17 Gij dan, geliefden, zulks te voren wetende, wacht u, dat gij niet door de verleiding der gruwelijke mensen mede afgerukt wordt, en uitvalt van uw vastigheid;
18 Maar wast op in de genade en kennis van onzen Heere en Zaligmaker Jezus Christus. Hem zij de heerlijkheid, beide nu en in den dag der eeuwigheid.

De apostel, het einde van zijn tweeden brief naderende, begint dit laatste hoofdstuk met opgaaf van de reden en het doel, waarom hij ten tweeden male hun geschreven heeft, vers 1, 2.

II. Hij gaat voort met het noemen van een reden voor zijn schrijven van dezen tweeden brief, namelijk de komst van spotters, waarvan hij een tekening geeft, vers 3-7.

III. Hij onderwijst en be vestigt hen in het geloof aan de wederkomst van onzen Heere Jezus Christus ten oordeel, vers 8-10.

IV. Hij stelt hun voor ogen het nut en gebruik, dat de Christenen van die wederkomst van Christus behoren te hebben, en de ontbinding en vernieuwing van de dingen, die deze heerlijke wederkomst onzes Heeren zullen vergezellen, vers 11-18.

2 Petrus 3:1-2

Ten einde des te beter zijn doel te bereiken, waartoe hij dezen tweeden brief geschreven heeft-namelijk om zijnen lezers de leerstellingen van het Evangelie gelovig en praktisch in herinnering te doen houden, gaat de apostel nu over tot:

1. Het te kennen geven van zijn bepaalde genegenheid en tederheid voor hen, door hen geliefden te noemen. Daardoor toonde hij, dat hij bij de godzaligheid broederlijke liefde voegde, waartoe hij hen, 1:7, ook aangemaand had. Dienaren moeten voorbeelden van liefde en toegenegenheid zijn, ook in hun leven en wandel.

2. Hij drukt oprechte liefde voor hen zowel als hartelijke belangstelling in hen uit, door dezelfde dingen, ofschoon met andere woorden, te schrijven. Het is hun zeker en hem niet verdrietig over hetzelfde onderwerp te schrijven en hetzelfde doel na te jagen door de middelen, die het best daartoe kunnen dienen.

3. Ten einde hun de zaak aan te bevelen, zegt hij hun wat hij wenst, dat ze in gedachtenis moeten houden.

A. De woorden, die van de heilige profeten tevoren gesproken zijn, die goddelijk geïnspireerd waren, verlicht en geheiligd door den Heiligen Geest. Wanneer zij er acht op gaven, dat het verstand van deze mannen was gezuiverd door de heiligende werking van dien Geest, zouden zij des te meer ontvankelijk zijn om te bewaren hetgeen door de heilige profeten van Godswege tot hen kwam.

B. Aan ons gebod, die des Heeren en Zaligmakers apostelen zijn. Daarom moeten de discipelen en dienstknechten van Christus achtslaan op hetgeen hun als den wil van hun Heere verklaard werd door degenen, die Hij gezonden had. Hetgeen God gesproken heeft door de profeten van het Oude Testament en Christus geboden heeft door de apostelen van het Nieuwe, eist en verdient gestadig in gedachten gehouden te worden, en zij, die dat gedurig overpeinzen, ondervonden daarvan de levendmakende kracht. Door deze dingen wordt het gezuiverd verstand der Christenen opgewekt, opdat zij ijverig en levendig mogen zijn in het werk der heiligheid, en voortvarend en onbelemmerd op den weg ten hemel.

2 Petrus 3:3-7

Om ons te verlevendigen en aan te sporen tot een ernstig behartigen en rondweg erkennen van hetgeen God ons geopenbaard heeft door Zijn profeten en apostelen, wordt ons bekend gemaakt dat er spotters zullen komen, mensen die van de zonde en van de zaligheid spotbeelden zullen maken. De mensen zullen spotten met Gods weg tot zaligheid van zondaren door Jezus Christus, en dat zal zijn in het laatst der dagen, onder het Evangelie. Het kan ons zeker zeer vreemd toeschijnen, dat de Nieuw Testamentische bedeling van het verbond der genade, die geestelijk is en daardoor meer overeenkomstig Gods natuur dan het Oude Testament, zal belachelijk gemaakt en gesmaad worden. Maar de geestelijkheid en de eenvoud van den Nieuw Testamentische eredienst staan lijnrecht tegenover het vleselijk verstand van den mens, en daarop schijnt de wenk van den apostel te doelen, dat de spotters in het laatste der dagen talrijker en stouter zullen zijn dan ooit tevoren. Ofschoon het in alle tijden zo geweest is, dat degenen, die naar het vlees geboren waren, vervolgen, lasterden en smaadden degenen, die naar den Geest geboren waren en wandelden, zal er toch in het laatst der dagen een meer dan gewone toeneming zijn in het verachten en vervolgen van de ware godzaligheid en van hen, die volharden in de zelfverloochening en voorzichtigen wandel, welken het Evangelie voorschrijft. Dat wordt vermeld als iets, dat allen Christenen wèl bekend is, en waarop zij dus behoren te rekenen, opdat zij daardoor niet verrast en geschokt worden, alsof hun iets vreemds overkwame. Om nu te voorkomen dat deze ware Christenen zouden worden overmeesterd, wanneer ze door die spotters aangevallen werden, wordt ons gemeld:

I. Welke soort van mensen zij zijn. Zij wandelen naar hun eigen begeerlijkheden, zij volgen de ingeving en begeerten van hun eigen harten en hun bedorven vleselijke lusten, niet de voorschriften en regelen van de ware rede en een verlicht en goed-gevormd oordeel. Dat doen zij in geheel hun wandel, zij leven naar hun lusten en spreken naar hun welgevallen, niet alleen hun innerlijke mens is boos en tegen God vijandig, zoals de geest van iedere onwedergeborene is, Romeinen 8:7, afkerig van God, onwetend omtrent Hem, maar zij zijn tot zulk een trap van boosheid gestegen, dat zij openlijk uitspreken wat in hun hart is en in de harten van andere vleselijk-gezinden. Zij zeggen: Onze tongen en onze krachten behoren ons, wie is heer over ons? Wie zal ons tegenspreken of besturen, of ons ter verantwoording roepen van hetgeen wij zeggen en doen? En gelijk zij niet dulden, dat enige wet van God hun wandel zou besturen, zo kunnen zij het ook niet verdragen, dat de openbaring Gods hun zou voorschrijven wat zij te geloven hebben, zij zullen wandelen in hun eigen begeerlijkheden, maar ook hun eigen gedachten denken en hun eigen beginselen vormen, ook daarin zal hun eigen begeerlijkheid hun enige maatstaf zijn. Geen van deze volslagen vrijdenkers kan rusten alvorens hij zit in het gestoelte der spotters. Daaraan zult gij hen herkennen opdat gij des te beter tegen hen op uw hoede kunt zijn.

II. Wij worden alzo vooruit gewaarschuwd, hoe ver zij zullen voortgaan, zij zullen beproeven ons te schokken en te doen wankelen, vooral in ons geloof aan de wederkomst van Christus. Spottend zullen zij vragen: Waar is de belofte Zijner toekomst? vers 4. Zonder deze zouden al de overige artikelen van het Christelijk geloof weinig te betekenen hebben, deze is de vervulling en het eindresultaat van al de andere. De beloofde Messias is gekomen, is vlees geworden en heeft onder ons gewoond, Hij is geheel en al dezelfde, die beloofd werd, en heeft alles voor ons gedaan wat tevoren daaromtrent voorzegd is. De vijanden van het Christendom hebben reeds van den aanvang af gepoogd dit alles omver te werpen, maar aangezien dat alles rustte op feiten, die reeds geschied waren en waarvan deze en de andere apostelen ons het meest-afdoende getuigenis hebben gegeven,

is het te voorzien dat zij eindelijk het moede zullen worden om zich daartegen te kanten. Maar een zeer belangrijk artikel van ons geloof bleef nog onvervuld en rust alleen op een belofte, en dus zullen zij ons, tot het einde van deze bedeling, daarop aanvallen. Totdat onze Heere zal gekomen zijn, zullen zij zelven niet geloven dat Hij komen zal, ja, zij zullen lachen op de enkele vermelding van Zijn wederkomst en alles doen wat in hun vermogen is om hen belachelijk te maken, die daar ernstig aan geloven en daarop wachten. Laat ons daarom zien hoe het met deze zaak staat, zo aan de zijde der gelovigen als aan die der ontkenners. De. gelovige verlangt niet alleen naar Christus' wederkomst, maar hij heeft voor die wederkomst een belofte, een belofte door Christus zelf gedaan en dikwijls herhaald, een belofte, ontvangen en overgebracht door betrouwbare getuigen, en die op zekerheid gegrond is, en daarom is hij er zeker en ten volle van overtuigd dat Christus wederkomen zal. Aan de andere zijde: deze spotters hopen dat Hij nooit wederkomt, en daarom doen zij al wat zij kunnen om dat zich zelven wijs te maken en anderen daarvan te overtuigen. Zij kunnen niet ontkennen dat er een belofte bestaat, en daarom belachen zij die belofte, hetgeen wijst op hoger trap van ongeloof en minachting. Waar is, zo vragen zij, de belofte Zijner toekomst?

III. Wij worden ook gewaarschuwd tegen de manier, waarop zij zullen redeneren, want terwijl zij lachen, zullen zij ook trachten bewijzen te leveren. Met dat doel voegen zij er bij: Want van dien dag dat de vaderen ontslapen zijn, blijven alle dingen alzo gelijk van het begin der schepping, vers 4. Dat is een listige, maar geen degelijke wijze van redeneren, zij is geschikt om indruk te maken op zwakke verstanden en vooral op slechte harten. Omdat niet haastelijk het oordeel over de boze daad geschiedt, daarom vleien zij zich zelven dat het nooit komen zal, en daarom is het hart van de kinderen der mensen in hen vol om kwaad te doen, Prediker 8:11. En daarom handelen zij, en trachten anderen over te halen om te handelen, zoals hier beschreven wordt, zij zeggen: De vaderen zijn allen ontslapen. Zij, aan wie de belofte gedaan is, zijn allen dood, en zij hebben er niets van gezien, ook is het niet waarschijnlijk dat er nu nog iets van komen zal, waarom zouden wij er ons dan over verontrusten? Indien er enige waarheid of zekerheid was in de belofte, waarvan gij spreekt, dan zouden wij er stellig reeds vroeger iets van gezien hebben, enig teken van Zijn komst, enige voorbereidende maatregelen, maar wij zien dat tot op dezen dag alle dingen blijven, zonder enige verandering, gelijk als van het begin der schepping. En omdat de wereld gedurende zoveel duizenden jaren geen verandering ondergaan heeft, zullen wij ons niet verontrusten alsof er ooit een einde aan komen zou. Zo voeren deze spotters hun bewijzen. Zij vrezen Hem noch Zijn oordelen, en besluiten dat Hij nooit doen zal wat Hij nog nooit gedaan heeft.

IV. Hier wordt de valsheid van hun redeneringen aangetoond. Terwijl zij vol vertrouwen zeggen, dat er van het begin der schepping nog nooit enige verandering gekomen is, brengt de apostel ons in herinnering welke verandering reeds heeft plaats gehad, die in zekeren zin gelijk staat met de verandering, welke wij geroepen worden te verwachten en waarnaar wij moeten uitzien, het verdrinken van de oude wereld ten tijde van Noach. Dat zagen deze spotters over het hoofd, daar rekenden zij niet mede. Ofschoon zij dat konden weten, en het behoorden te weten, was het hun willens onbekend. vers 5, zij verkozen dat stilzwijgend voorbij te gaan alsof zij daarvan nooit iets gehoord hadden, indien zij het wisten, scheen het dat zij het niet in hun geheugen bewaarden, zij namen deze waarheid niet aan en waren er niet bekommerd over. Het is moeilijk de mensen te overtuigen van hetgeen zij niet als waarheid willen aannemen, zij zijn in vele gevallen onwetend omdat zij onwetend willen zijn, en zij weten niet omdat zij geen behoefte gevoelen om te weten. Maar nooit mogen de zondaars zich inbeelden, dat zulk een onwetendheid als verontschuldiging zal gelden voor de zonden, die zij daarin bedrijven. Zij, die Christus kruisigden, wisten niet wie Hij was,

indien zij het geweten hadden, dan zouden zij den Heere der heerlijkheid niet gekruisigd hebben, 1 Corinthiërs 2:8. Maar ofschoon onwetend, waren zij toch niet onschuldig, hun onwetendheid zelf was zonde, opzettelijke en moedwillige zonde, en nooit kan de ene zonde een verontschuldiging zijn voor de andere. Zo is het ook hier: hadden dezen geweten hoe de vreeslijke wraak van God in een slag een gehele wereld van goddeloze ellendelingen heeft verdelgd, dan zouden zij zeker niet gespot hebben met Zijn bedreigingen van een dergelijk verschrikkelijk oordeel. Maar zij waren willens onwetend, zij wisten niet wat God gedaan had, omdat zij niet gezind waren om het te weten. En daarom zullen wij voortgaan met kennis te nemen van hetgeen de apostel ons hier mededeelt, zowel betreffende de verwoesting van de oude wereld door het water, als omtrent den laatsten brand, die de tegenwoordige wereld wacht. Hij spreekt van het ene als hetgeen God gedaan heeft, om ons te overtuigen en te bewegen om des te beter te geloven hetgeen komen zal.

1. Wij beginnen met hetgeen de apostel zegt aangaande de verwoesting, die reeds eenmaal over de wereld gekomen is, vers 5, 6. Door het woord Gods zijn de hemelen van overlang geweest, en de aarde uit het water en in het water bestaande. Door welke de wereld, die toen was, met het water van den zondvloed bedekt zijnde, vergaan is. Oorspronkelijk was de wereld anders ingericht, de wateren waren tijdens de schepping met de hoogste wijsheid en ten meesten zegen voor ons bedoeld. Een deel van de wateren was vergaderd boven het uitspansel, hier hemelen genoemd evenals in Genesis 1:8, en het andere deel was beneden het uitspansel in een plaats vergaderd, toen waren beide, de zee en het droge, geschikte woonplaats voor de kinderen der mensen. Maar nu, ten tijde van den algemenen zondvloed, is de toestand ingrijpend veranderd, de wateren, die God vroeger verdeeld had, aan elk deel zijn eigen behoorlijke plaats toewijzende, heeft Hij nu in zijn toorn, bijeen vergaderd op een hoop.

Alle fonteinen des groten afgronds werden opengebroken, en de sluizen des hemels (de wolken) geopend, Genesis 7:11, tot de gehele aarde van het water overstroomd was, en er zelfs op de hoogste bergen geen droge plek overbleef, want die stonden nog vijftien ellen onder water, Genesis 7:20. Daardoor maakte Hij tegelijkertijd bekend Zijn geweldige macht en Zijn schrikwekkenden toorn. De wereld, die toen was, met het water van den zondvloed bedekt zijnde, verging, vers 6. Is dit geen verandering, en wel een zeer ontzagwekkende verandering? En daarbij moet opgemerkt worden, dat dit alles geschiedde door het woord van God, evenals door Zijn machtwoord de wereld eerst gemaakt en zo heerlijk en geschikt toebereid was, Heb. 11:3. En God zei: daar zij een uitspansel enz., Genesis 1:6, 7.

Dat de wateren van onder den hemel in ene plaats vergaderd worden enz., vers 9, 10. Hij spreekt en het is er, Psalm 33:9. Zo, zegt de apostel, bestond de wereld van overlang door het woord Gods, de hemelen zoals zij bij het begin der schepping waren, en de aarde uit het water en in het water bestaande. Niet alleen de eerste ordening van de wereld geschiedde door het woord Gods, maar evenzo de daarop volgende verwarring en verwoesting, zowel als de vernietiging van al haar bewoners, geschiedde door dat woord. Geen ander dan de God, die de hemelen uitgespannen en de grondslagen der aarde gelegd heeft, kan zulk een heerlijk bouwwerk met een slag verwoesten en teniet maken. Dat geschiedde door het woord Zijner kracht, en het geschiedde evenzeer naar het woord Zijner belofte. God had gezegd dat Hij den mens, alle vlees, van den aardbodem zou verdelgen, en dat Hij het doen zou door een watervloed over de aarde te brengen, Genesis 6:7, 13, 17. Dat was de verandering, welke God vroeger had tot stand gebracht en welke deze spotters over het hoofd zagen. Nu beschouwen wij:

2. Wat de apostel zegt van de verwoestende verandering, die nu over de wereld komen zal.

Maar de hemelen, die nu zijn, en de aarde zijn door hetzelfde woord als een schat weggelegd, en worden ten vure bewaard tegen den dag des oordeels en der verderving der goddeloze mensen, vers 7. Hier hebben wij een ontzagwekkende voorstelling van de laatste ontbinding der wereld, en in deze zijn wij veel nauwer betrokken. De verwoesting, die over de wereld en hare bewoners kwam door den zondvloed, lezen en horen wij, wij denken er met belangstelling aan, ofschoon wij hen, die daarbij omkwamen, niet gekend hebben, maar het oordeel, waarvan hier sprake is, moet nog komen en zal zeker komen, ofschoon wij niet weten wanneer of over welk mensengeslacht. En daarom zijn wij niet zeker, en kunnen niet zeker zijn, dat het niet tijdens ons leven komt. Dit maakt een zeer groot verschil, alhoewel toegestemd moet worden dat die beide oordelen in alle andere opzichten aan elkaar gelijk zijn, is er dit grote onderscheid dat er enkelen waren, ofschoon zeer weinigen, die aan den zondvloed ontkwamen, maar niemand zal ontsnappen aan den wereldbrand. Daarenboven: in het eerste waren wij niet betrokken, maar wij kunnen niet met zekerheid zeggen dat we in het tweede onheil niet zullen delen. Te zien dat de gehele wereld, waartoe wij behoren, eensklaps verwoest wordt-niet een enkel persoon, niet een bepaald geslacht, niet een volk (de drie afdelingen waarbij wij het meeste belang hebben) maar de gehele wereld plotseling te zien verzinken, en geen reddende ark, geen mogelijke weg om te ontkomen aan de algemene verdelging, dit maakt het grote onderscheid tussen de eerste ramp en hetgeen wij hebben te verwachten. De eerste is reeds voorbij en zal nooit meer herhaald worden, want God heeft uitdrukkelijk gezegd, dat nimmermeer een vloed de wereld zal verdelgen, Genesis 9:11-17. De andere is in aantocht, en komt zo zeker als de waarheid en de macht Gods zeker zijn. De ene kwam trapsgewijze over de aarde en nam voor haar bewoners gedurende veertig dagen onverpoosd toe, alvorens aan hun bestaan een einde gemaakt werd, Genesis 7:12, 17. Deze zal over hen komen haastig en plotseling, 2 Petrus 2:1. Daarbij, zoals reeds gezegd is, bij de eerste waren enkelen die ontkwamen, maar de aanstaande verwoesting der wereld zal volstrekt en algemeen zijn. Er zal geen deel, hoe klein ook, ontkomen aan de verterende vlammen, geen schuilplaats zal ergens voor de bewoners der aarde overblijven, geen enkel plekje in de gehele wereld, waar iemand veilig zal zijn. Derhalve, welke punten van verschil tussen deze beide gebeurtenissen ook kunnen aangewezen worden, de thans komende verwoesting is het verschrikkelijkste oordeel, dat denkbaar is. En dat de wereld reeds eenmaal verwoest is door een algemene overstroming, maakt het des te geloofwaardiger dat het nu zal geschieden door een alles verterenden brand. De spotters, die lachen om de wederkomst onzes Heeren ten gerichte, behoren dus in elk geval te bedenken, dat zo iets mogelijk is. Er wordt daaromtrent in Gods Woord niets meegedeeld, dat niet binnen het bereik van Gods macht ligt, en dus ofschoon zij er mede blijven spotten, zullen zij ons daardoor niet in verlegenheid brengen. Wij zijn er ten volle van verzekerd, omdat Hij het gezegd heeft en wij staat maken kunnen op Zijne belofte. Zij dwalen, niet wetende (ten minste niet gelovende) de Schriften of de kracht Gods. Maar wij kennen beide en behoren op beide te steunen. Hetgeen Hij gezegd heeft en zeker waar maken zal, is dat de hemelen en de aarde welke nu zijn, die met welke wij in verbinding staan, die nu bloeien in al de schoonheid en regelmaat waarin wij ze kennen, die voor ons zo aangenaam en zo nuttig zijn, bewaard worden, niet om te zijn wat wereldsgezinde mensen zo gaarne zouden willen, schatten voor ons, maar wat God wil: bewaard in Zijn schatten, veilig geborgen en bewaard voor Zijn doeleinden. Dat volgt. Zij worden ten vure bewaard. Gods volgende oordelen zijn verschrikkelijker dan de voorafgaande, de oude wereld werd verwoest door water, deze wordt bewaard ten vure, dat op den laatsten dag alle goddelozen verbranden zal. En ofschoon dat schijnt uitgesteld te worden, toch, wanneer deze goddeloze wereld in stand gehouden wordt door het woord Gods, dan wordt ze alleen bewaard

voor de wraak van Hem, wie de wrake toekomt, en die op den dag des gerichts met een goddeloze wereld zal handelen overeenkomstig haar zonden, want die oordeelsdag is de dag der verderving der goddeloze mensen. Zij, die nu spotten met den oordeelsdag, zullen ondervinden dat hij de dag van hun uiterste verwoesting, de dag der wrake, zal zijn. Zorgt derhalve er voor dat gij niet onder deze spotters behoort, trekt nooit in twijfel of die dag des Heeren wel komen zal, tracht met allen ernst gevonden te worden in Christus, opdat er een tijd van verkoeling en van verzoening voor u moge zijn op dezelfden dag, die der goddeloze wereld wraak en verdelging brengt.

2 Petrus 3:8

De apostel gaat er met deze woorden toe over om de Christenen te onderrichten en te bevestigen in de waarheid van de wederkomst des Heeren. Hier kunnen wij opnieuw opmerken de tederheid en de liefde, waarmee hij hen aanspreekt, hen noemende geliefden. Hij gevoelde veel medelijdende belangstelling en een liefde vol welwillendheid voor de goddeloze zondaren, die in een goddelijke openbaring weigerden te geloven, maar hij had bijzondere hoogachting voor de ware gelovigen, en de in hen overgebleven onkunde en zwakheid maakt hem ijverig en spoort hem aan om hen getrouw te waarschuwen. Merk hier op:

I. De waarheid, welke de apostel bevestigt.

Bij den Heere is een dag als duizend jaren, en duizend jaren als een dag. Ofschoon er in de schatting der mensen een groot onderscheid is tussen een dag en een jaar, en nog veel groter verschil tussen een dag en duizend jaren, is daarin geen onderscheid voor God, die van eeuwigheid is, en voor wie geen opvolging bestaat, want alle dingen, de verledene, tegenwoordige en toekomende, staan altijd voor Hem, en een tijdruimte van duizend jaren maakt voor Hem niet zoveel uit als een dag of een uur voor ons.

II. De belangrijkheid van deze waarheid. Dit is het ene ding, waarvan de apostel wil dat het ons niet onbekend zal zijn, een heilig ontzag en een eerbiedige vreze voor God zijn nodig om Hem te kunnen aanbidden en verheerlijken, en een sterk geloof in den onbegrijpelijken afstand tussen Hem en ons is zeer geschikt om die vreze des Heeren te doen ontstaan en te handhaven, die het beginsel van alle wijsheid is. Dit is een waarheid, die tot onzen vrede behoort, en daarom beijvert hij zich om te zorgen, dat zij niet voor onze ogen verborgen zij. In het oorspronkelijke staat letterlijk: Laat deze ene zaak niet voor uw ogen verborgen zijn. Indien de mensen geen kennis van of geloof in den eeuwigen God hebben, zijn zij zeer geneigd om Hem voor een hunner te houden. En hoe vreeslijk is het zich omtrent de eeuwigheid te bedriegen! Het is dus niet zeer gemakkelijk zulk een kennis omtrent God te verkrijgen als beslist noodzakelijk is.

2 Petrus 3:9-10

Hier wordt ons gezegd dat de Heere niet traag is, Hij stelt niet uit na den bepaalden tijd. Gelijk God den tijd hield, dien Hij vastgesteld had voor de verlossing van Israël uit Egypte (Exodus 12:31), zo zal Hij ook den tijd houden, die bepaald is voor het oordeel der wereld. Welk een onderscheid zien wij hier tussen de rekening die God maakt en die welke de mensen maken! De godvrezenden zijn soms geneigd te denken dat God boven den bepaalden tijd vertraagt, dat is den tijd, dien zij hebben vastgesteld voor hun eigen verlossing of die der gemeente. Maar hun tijd is niet die van God, en Hij zal niet nalaten den tijd te houden, dien Hij bepaald heeft. Goddelozen durven God van schuldige traagheid betichten, alsof Hij den tijd liet voorbijgaan en de gedachte aan de wederkomst liet varen. Maar daartegenover verzekert de apostel ons:

I. Datgene, wat sommigen traagheid achten, is in werkelijkheid lankmoedigheid, en wel over ons. Hij geeft daardoor meer tijd aan Zijn volk, dat Hij verkoren heeft voor de grondlegging der wereld, omdat velen van hen nog niet bekeerd zijn. En zij, die reeds in een toestand van genade en gunst van God verkeren, kunnen toenemen in kennis en heiligheid, overvloedig worden in goede werken, zich oefenen in geloof en geduld, doen en lijden hetgeen waartoe zij geroepen worden, en daardoor Gode heerlijkheid brengen en toenemen in hun geschiktheid voor den hemel. Want de Heere wil niet dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen. Merk hier op:

1. Bekering is volstrekt noodzakelijk voor zaligheid. Zo gij u niet bekeert, zult gij vergaan, Lukas 13:3, 5.

2. God heeft geen lust in den dood der zondaren, de straf der zondaren is een pijniging voor de schepselen, maar de barmhartige God schept er geen behagen in. En ofschoon het voorname doel van Gods lankmoedigheid is het zegenen van hen, die Hij verkoren heeft tot zaligheid, door heiligmaking des Geestes en geloof in de waarheid, toch nodigen en roepen Zijn goedheid en zorgvuldigheid allen, over welken zij uitgestrekt worden. Indien dus mensen, wie God gelegenheid tot bekering verlengt, zonder berouw voortgaan, zal Hij hen eenmaal des te gestrenger behandelen, ofschoon de voorname reden waarom Hij Zijn komst niet verhaast, is dat Hij het getal Zijner uitverkorenen nog niet volledig gemaakt heeft. Veracht daarom het geduld en de lankmoedigheid Gods niet door u aan een ongoddelijken wandel over te geven, gaat niet stout en roekeloos op den weg der zondaren, zit niet zorgeloos neer in een staat van onbekeerdheid zonder berouw gelijk degenen die zeggen: Mijn Heere vertoeft te komen, Mattheus 24:28, want dan zal Zijne komst u verrassen, want:

II. De dag des Heeren zal komen als een dief in den nacht, vers 10. Merk hier op:

1. De zekerheid van den dag des Heeren, ofschoon het nu reeds meer dan zestien eeuwen geleden is, dat deze brief geschreven werd, en die dag nog niet gekomen is, toch zal Hij zeker komen. God heeft een dag gesteld, waarop Hij de wereld rechtvaardig oordelen zal, en Hij zal de bepaling houden. Het is den mensen gezet, eenmaal te sterven en daarna het oordeel, Heb. 9:27. Weest daarom in uw harten overtuigd dat de dag des Heeren gewis komen zal en gij dan zeker geroepen zult worden rekenschap te geven van al wat gij in het lichaam gedaan hebt, hetzij goed, hetzij kwaad. Laat dus uw zuivere wandel voor God en het gewoon-strenge oordeel over uzelven

getuigenis geven van uw vast geloof in het toekomend oordeel, want velen leven alsof zij nooit geroepen zullen worden om rekenschap af te leggen.

2. De plotselinge komst van dien dag. Hij zal komen als een dief in den nacht, op een tijd wanneer de mensen slapend en zeker zijn, en er niet aan denken om den dag des Heeren te verwachten, evenmin als de mensen in den donkeren en stillen nacht, terwijl zij gerust slapen, denken aan den dief die inbreekt. Te middernacht geschiedde een geroep: Ziet, de bruidegom komt! Mattheus 25:6, en toen sliepen niet alleen de dwaze maagden, maar ook de wijze. De Heere zal komen op den dag, waarop men niet naar Hem uitziet, en een uur, waarin men Hem niet verwacht. De tijd, dien de mensen voor het minst-geschikt en voor het onwaarschijnlijkst houden, waarin zij dus het meest zeker zich gevoelen, zal de tijd van des Heeren wederkomst zijn. Laat ons dus zorg dragen, dat wij in onze gedachten en voorstellingen dien dag niet als ver van ons beschouwen, integendeel het er voor houden dat die waarschijnlijk het dichtst bij is, naarmate een goddeloze wereld hem verschuift.

3. De plechtigheid van deze komst.

A. De hemelen zullen met een gedruis voorbijgaan. De zichtbare hemelen, als niet instaat om te blijven wanneer de Heere in Zijne heerlijkheid komt, zullen voorbijgaan, zij zullen een machtige verandering ondergaan, en dat zal plotseling geschieden en met zulk een gedruis als het breken en in elkaar storten van zulk een groots gebouw noodzakelijk moet veroorzaken.

B. De elementen zullen branden en vergaan. Bij de wederkomst des Heeren zal het niet alleen rondom Hem zeer stormen, zodat de hemelen als in een machtigen, ontzettenden wervelwind zullen voorbijgaan, maar vuur zal voor Zijn aangezicht heengaan, dat de elementen versmelten zal, waaruit deze schepping is samengesteld.

C. De aarde en de werken die daarin zijn zullen verbranden. De aarde met hare bewoners en al haar werken, zowel van natuur als van kunst, zullen verwoest worden. De deftige paleizen en tuinen, en al de begeerlijke dingen, waarin wereldsgezinde mensen hun geluk zoeken en stellen, zullen alle verbranden, alle schepselen, die God gemaakt heeft, en al de werken der mensen ondergaan hetzelfde lot, alle moeten in het vuur. Dat zal een verterend vuur zijn voor al de onreinheid, welke de zonde in de wereld gebracht heeft, ofschoon het een louterend vuur zal zijn voor de werken van Gods handen, opdat de spiegel der schepping helderder er uit te voorschijn kome en de heiligen daarin des te beter de heerlijkheid des Heeren mogen zien. En wie ziet nu niet duidelijk het onderscheid tussen de eerste en de tweede komst van Christus! Toch wordt die eerste genoemd de grote en vreeslijke dag des Heeren, Maleachi 4:5. Hoe veel vreeslijker moet dan Zijn komst ten oordeel wel zijn! Laat ons zo wijs zijn dat wij er ons toe voorbereiden, opdat hij voor ons geen dag van wraak en verwoesting zij! O wat zal er van ons worden, wanneer wij onze zinnen op het aardse zetten en dat tot ons deel verkiezen, ofschoon het alles zal verbranden! Ziet daarom uit naar en verzekert u van iets beters dan deze zichtbare wereld, die brandende zal vergaan.

2 Petrus 3:11-18

De apostel, na de Christenen onderwezen te hebben in de leer van Christus' wederkomst:

I. Neemt daaruit aanleiding om hen te vermanen tot reinheid en godzaligheid in geheel hun wandel. Alle waarheden, die in de Schrift geopenbaard zijn, moeten aangewend worden tot ons toenemen in praktische godzaligheid, indien onze kennis die vrucht niet draagt, worden wij er niet beter door.

Indien gij deze dingen weet, zalig zijt gij zo gij ze doet. Dus ziende dat deze dingen alle vergaan, hoe heilig behoren wij te zijn! Wij, die daarvan verzekerd zijn, moeten afstand doen van en sterven aan de zonde, die de gehele zichtbare schepping zo heeft bevlekt en verdorven, dat haar verbranding noodzakelijk geworden is. Alles wat tot nut des mensen geschapen was, is aan de ijdelheid onderworpen door de zonde des mensen, en indien de zonde des mensen de zichtbare hemelen en de elementen der aarde gebracht heeft onder een vloek, waarvan zij zonder zulk een oplossing niet kunnen bevrijd worden, welk een afschuwelijk kwaad moet de zonde dan wel zijn en hoe diep behoren wij haar te haten. En voorzover deze verbranding de weg is om de hemelen en de aarde in hun oorspronkelijke schoonheid en voortreffelijkheid te herstellen: hoe rein en heilig behoren wij dan te zijn, ten einde geschikt te worden voor dien nieuwen hemel en die nieuwe aarde, in dewelke gerechtigheid woont! Het is een zeer besliste en alles-omvattende heiligheid, waartoe hij vermaant, die niet tevreden is met een lageren trap, maar er naar tracht om meer te zijn dan hetgeen gewoonlijk bereikt wordt, heilig in Gods huis en in ons eigen huis, in onze verering van God en onzen omgang met de mensen. Al onze wandel, met hoog en laag, rijk en arm, goeden en kwaden, vrienden en vijanden, moet heilig zijn. Wij moeten ons zelven onbesmet bewaren van de wereld, in al onzen wandel. Wij moeten volmaakt zijn in heiligheid in de vreze Gods, en in al onze liefde tot God. Wij moeten ons oefenen in de godzaligheid in alle opzichten, op God vertrouwende en ons alleen in God verheugende, die dezelfde blijft wanneer de gehele schepping zal voorbijgegaan zijn, ons wijden aan den dienst van God en de verheerlijking Gods bedoelende, die eeuwig blijft, ook wanneer alles, waarin wereldse mensen zich verlustigen, zal vergaan zijn. De dingen, die wij nu zien, zullen binnen kort voorbijgaan en niet meer dezelfde zijn als nu, laat ons daarom uitzien naar hetgeen blijvend is, en, ofschoon nog niet onder ons bereik, toch zeker en niet veraf. Dit verwachten van den dag Gods is een van de dingen, welke de apostel ons aanraadt ten einde uitnemend te zijn in heiligen wandel en godzaligheid. Verwacht den dag Gods als een dag, die zeker komen zal en waarnaar gij ernstig verlangt. Naar de komst van den dag Gods moet ieder Christen van harte verlangen en er op hopen, want die is de dag, waarop Christus verschijnen zal in de heerlijkheid des Vaders, en Zijn goddelijkheid en Godheid zal bewijzen aan allen, die Hem voor een bloot mens hielden. Naar de eerste komst van onzen Heere Jezus Christus, toen Hij verscheen in de gestalte van een dienstknecht, wachtte en verlangde het volk Gods ernstig, toen kwam Hij ter vertroosting van Israël, Lukas 2:25. Hoe veel te meer behoren zij met ernst en verlangen Zijn wederkomst te verwachten, die de dag van hun volkomen verlossing en van Zijn heerlijkste openbaring zijn zal! Dan zal Hij komen om wonderlijk te zijn in al Zijne heiligen en verheerlijkt te worden in allen, die in Hem geloven. Het kan voor de goddelozen niet anders dan vreeslijk en schrikwekkend zijn, te zien dat de zichtbare hemelen verbranden en de elementen versmelten, maar voor de gelovigen, voor wie het geloof een bewijs is der dingen die men niet ziet, is het een blijdschap in de hoop op heerlijker hemelen, nadat deze door het louterend vuur gegaan zijn, dat alle onreinheid uit de zichtbare schepping zal weg zuiveren. Merk hier op:

1. Wat de ware Christenen verwachten: nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, in welke veel meer van de wijsheid, kracht en goedheid van onzen groten God en Zaligmaker Jezus Christus klaarlijk zal ontdekt worden dan wij instaat zijn te bespeuren in hetgeen wij nu zien, want in deze nieuwe hemelen en aarde, bevrijd van de ijdelheid waaraan de vorige onderworpen waren en die door de zonde bezoedeld waren, zal enkel gerechtigheid wonen. Deze zullen de woonstede zijn van de rechtvaardigen, die enkel gerechtigheid doen en verlost zijn van de macht en de besmetting der zonde, al de goddelozen zullen ter helle varen, dezen alleen, die bekleed zijn met de gerechtigheid van Christus en geheiligd door den Heiligen Geest, zullen toegelaten worden om in die heilige plaats te wonen.

2. De grond en het fondament voor deze verwachting en hope is de belofte Gods. Verwachten iets, wat God niet beloofd heeft, is onderstelling, maar wanneer onze verwachting steunt op Zijne belofte, zowel wat betreft de dingen, die wij verwachten, als den tijd en de wijze, waarop zij komen zullen, dan kunnen wij geen teleurstelling ondervinden, want Hij, die het beloofd heeft, is getrouw. Zorgt daarom er voor dat gij al uw verwachting van de grote dingen, die komende zijn, regelt en aanvuurt naar het Woord Gods, en, voorzover de nieuwe hemelen en de nieuwe aarde betreft, verwacht die op de wijze als God heeft vergund en voorgeschreven in het deel der Schrift, dat wij thans besproken hebben en in Jesaja 65:17 en Jesaja 66:22, aan welke plaatsen de apostel blijkbaar gedacht heeft toen hij dit schreef.

II. In vers 11 wekt hij op tot heiligheid door de beschouwing van de waarheid, dat deze dingen alle zullen vergaan, in vers 14 herhaalt hij zijne vermaning met de opmerking, dat zij zullen vernieuwd worden. Gij verwacht den dag Gods, waarop onze Heere Jezus Christus zal verschijnen in Zijn heerlijke majesteit, en deze hemelen en aarde zullen vergaan en versmelten, maar zij worden gereinigd en gezuiverd, zij zullen hersteld en herbouwd worden, bereidt u daarop dus voor. Het is van groot belang voor u te weten in welken toestand gij zult zijn, wanneer de Rechter van de gehele wereld zal verschijnen om de mensen te oordelen en hun lot voor alle eeuwigheid te bepalen. Van deze rechtspraak is geen hoger beroep, het vonnis, dat deze grote Rechter vellen zal, is niet voor herziening vatbaar, daarom bereidt u om te verschijnen voor den rechterstoel van Christus.

1. Dat ge van Hem bevonden moogt worden in vrede, in een toestand van vrede en verzoening met God door Christus, in wie God was de wereld met zich zelven verzoenende. Allen, die buiten Christus zijn, verkeren in een staat van vijandschap, en verwerpen den Heere en Zijnen gezalfde en stellen zich tegen hen, en zullen daarom gestraft worden met eeuwigdurende verwerping uit de tegenwoordigheid des Heeren en de heerlijkheid Zijner macht. Alleen zij, die vergeving hunner zonden verkregen hebben en wier vrede met God gesloten is, zijn zalig en gelukkig, jaagt daarom den vrede na met allen.

A. Vrede met God door onzen Heere Jezus Christus.

B. Vrede in ons eigen geweten, door den Geest der genade, getuigende met onzen geest dat wij kinderen Gods zijn.

C. Vrede met de mensen, door het bezit van een kalme en vredelievende gezindheid, waardoor de gelijkenis met onzen gezegenden Zaligmaker wordt gewerkt.

2. Dat gij van Christus moogt bevonden worden onbevlekt en onbestraffelijk. Jaagt de heiligheid na zowel als den vrede, en dat wel onbevlekt en volmaakt. Niet alleen moeten wij zorg dragen, dat de mensen geen vlekken aan ons vinden, maar wij moeten door Christus vlekkeloos bevonden worden, wij moeten alles aanwenden om tot vlekkeloze en volstrekte volmaaktheid te komen. Christenen moeten volmaakt worden in heiligheid, opdat zij niet enkel onberispelijk mogen zijn voor de mensen, maar ook voor het aangezicht Gods, en daartoe wordt de grootste naarstigheid en ijver vereist, hij, die dit werk slap verricht, zal nooit zijn doel bereiken. Verwacht nooit op dien dag door God in vrede gevonden te worden, wanneer gij op dezen uwen dag traag en nalatig zijt. Thans moeten wij het werk volbrengen, dat ons opgedragen is. In den dag des Heeren zal alleen de naarstige Christen de gelukkige Christen zijn. Onze Heere zal haastig tot ons komen, of spoedig ons tot zich roepen, en zoudt gij dan door Hem ledig bevonden willen worden? Herinnert u dat een vloek uitgesproken is over hen, die het werk des Heeren nalatig doen. De hemel zal een voldoende beloning zijn voor al uw vlijt en werk, laat ons daarom moeite verdragen en ijverig zijn in het werk onzes Heeren, Hij zal ons zeker belonen indien wij ijverig zijn in het ons opgedragen werk, weest dus naarstig en acht de lankmoedigheid onzes Heeren voor zaligheid. Vertoeft uw Heere om te komen? Denkt niet dat dit is om u meer tijd te geven voor de bevrediging van uw begeerlijkheden, Hij geeft u gelegenheid tot bekering en tot uitwerking van uwe zaligheid. Zijn schijnbare vertraging spruit niet voort uit gebrek aan medelijden met Zijn lijdende dienstknechten, ook wordt er geen aanmoediging aan de wereld der goddelozen mee bedoeld, maar ze strekt om den mensen tijd te laten om zich voor de eeuwigheid voor te bereiden. Leert daarom een recht gebruik te maken van de lankmoedigheid des Heeren, waardoor Hij totnogtoe Zijn wederkomst verdaagt. Jaagt den vrede na en de heiligmaking, anders zal Zijn komst vreeslijk voor u zijn. Aangezien het voor den mens moeilijk is misbruik van Gods lankmoedigheid te vermijden, en ten einde ons in het rechte gebruik daarvan te onderrichten, herinnert de apostel, dat ook Paulus de mensen bestuurt tot hetzelfde goede gebruik van de goddelijke lankmoedigheid, opdat in den mond, of door de pen van twee apostelen de waarheid moge bevestigd worden. En wij kunnen hierbij opmerken met hoeveel achting en toegenegenheid hij spreekt over hem, die hem vroeger in het openbaar weerstond en scherp bestrafte. Wanneer een rechtvaardig man een waarlijk godvrezende bestraft, zal hem dat in dank afgenomen worden, zijn bestraffing zal als uitnemende olie zijn, die den godvrezende verzacht en zegent nadat hij kwaad bedreven heeft. Hoe eervol vermeldt deze apostel der besnijdenis dezelfden man, die hem openlijk, in tegenwoordigheid van allen had berispt, omdat hij niet oprecht wandelde overeenkomstig de waarheid van het Evangelie.

A. Hij noemt hem broeder, waarmee hij niet alleen bedoelt dat Paulus een mede-Christen is, in den zin waarin dit woord gebruikt wordt in 1 Thessalonicenzen 5:27, of een mede-prediker, op de wijze waarop Paulus zijn geliefden Timotheus broeder noemt in Colossenzen 1:1, maar een medeapostel, iemand, die evenals hij, van Christus zelven en onmiddellijk de opdracht had ontvangen om het Evangelie aan alle plaatsen te verkondigen en onder alle volken te verbreiden. Ofschoon vele valse leraren Paulus' apostelschap ontkenden, erkent Petrus dat hij een apostel is.

B. Hij noemt hem geliefd, en daar zij waarlijk beiden tot hetzelfde doel afgevaardigd en in den dienst van dezelfden Heere verenigd waren, zou het ook zeer onbehoorlijk geweest zijn indien zij niet verenigd waren door wederzijdse liefde, om elkaar de handen te sterken, wederkerig begerig naar en zich verheugende in den goeden uitslag van elkanders werk.

C. Hij noemt Paulus als iemand, wie een buitengewone mate van wijsheid gegeven is. Paulus was een man van uitnemende kennis in de verborgenheden van het Evangelie, en ook in deze hoedanigheid, zomin als in enige andere, was hij minder dan de overige apostelen. Hoe wenselijk is het dat zij, die het Evangelie verkondigen, elkaar behandelen volgens het hier door Petrus gegeven voorbeeld. Het is voorzeker hun plicht, door geschikte middelen te trachten, alle vooroordelen te voorkomen of uit den weg te ruimen, die de nuttigheid der dienaren kunnen belemmeren, en in den geest van de gemeente de achting en het ontzag voor haar dienaren te wekken en aan te kweken, waardoor zij in hun werk kunnen slagen. Laat ons verder hierbij opmerken:

a. Er wordt gezegd, dat de uitnemende wijsheid, die Paulus bezat, hem gegeven was. Het verstand en de kennis, die iemand bevoegd maken om te prediken, zijn een gave Gods. Wij moeten naar kennis zoeken en arbeiden om verstand te krijgen, in hope dat zij ons van boven gegeven zullen worden, terwijl wij ijverig zijn in pogingen om ze te verwerven.

b. De apostel geeft den mensen naar de mate, waarin hij van God ontvangen heeft. Hij tracht anderen te leiden, zover als hij zelf geleid is in de kennis van de verborgenheden des Evangelies. Hij spreekt niet waanwijs over dingen, die hij niet gezien heeft of waarvan hij niet ten volle verzekerd is, en hij laat niet na den vollen raad Gods te verkondigen, Handelingen 20:27.

c. De brieven, die geschreven werden door den apostel der heidenen en gericht waren aan de heidenen, die in Christus geloofden, zijn evengoed bestemd voor het onderwijs en de stichting van de Joden, die tot het geloof in Christus gebracht waren. Algemeen houdt men het er voor dat de apostel hier doelt op hetgeen de brief aan de Romeinen bevat, Hoofdstuk 2:4, ofschoon in al de brieven van Paulus een en ander te vinden is, dat sluit met hetgeen in dit en in het vorige hoofdstuk gezegd is. Het kan niemand vreemd voorkomen, dat zij, die gezamenlijk hetzelfde doel beoogden, in hun brieven op dezelfde wijze over de dingen handelen. De apostel Petrus gaat echter verder en zegt ons dat in deze dingen, die wij in de brieven van Paulus vinden, sommige dingen zijn zwaar om te verstaan. Onder de verscheidenheid van onderwerpen, die in de Heilige Schrift behandeld worden, zijn sommige niet gemakkelijk te verstaan, door hun eigen duisterheid, zoals bijvoorbeeld de profetieën, anderen kunnen moeilijk verstaan worden door hun verhevenheid en fijnheid, zoals de mystieke leerstellingen, en andere zijn zwaar te verstaan door de zwakheid van het menselijk verstand, zoals de dingen van den Geest Gods, 1 Corinthiërs 2:14. En die worden door de ongeleerde en onvaste mensen verdraaid, want zij draaien en martelen de Schriften, en laten ze zeggen hetgeen de Heilige Geest niet bedoelde. Zij, die niet goed onderwezen en bevestigd zijn in de waarheid, lopen groot gevaar van het Woord Gods te verdraaien. Zij, die het van den Vader gehoord en geleerd hebben, zijn het best verzekerd tegen misverstand en verkeerde toepassing van enig deel van Gods Woord, en waar een goddelijke macht is, zowel om de mensen te bevestigen als om hen te onderwijzen in de goddelijke waarheid, daar is men in waarheid verzekerd tegen het vervallen in dwaling. Hoe groot die zegen is, leren wij door te letten op het noodlottig gevolg van de dwalingen, waarin ongeleerde en onvaste mensen vallen, tot hun eigen verderf. Dwalingen, vooral omtrent de heiligheid en rechtvaardigheid Gods, zijn uiterst verderflijk voor menigten van mensen. Laat ons daarom ernstig bidden dat de Geest Gods ons in de waarheid leide, opdat wij die mogen kennen gelijk zij is in Jezus, en dat onze harten versterkt worden in de genade, opdat wij standvastig en onbeweeglijk mogen zijn, zelfs in de stormachtigste tijden, wanneer anderen door allerlei wind van leer bewogen worden.

III. De apostel geeft hun in verzen 17 en 18 ene waarschuwing.

1. Hij wijst er op dat de kennis, die wij van deze dingen hebben, ons zeer waakzaam moet maken en wel tegen een tweeledig gevaar, vers 17.

A. Wij zijn in groot gevaar van verleid en van de waarheid afgerukt te worden. De ongeleerde en onvaste mensen, die zeer talrijk zijn, verdraaien over het algemeen de Schrift. Velen, die de Schrift hebben en haar lezen, verstaan niet hetgeen zij lezen, en zeer velen van hen, die een recht verstand van den zin en de bedoeling des Woords hebben, zijn niet bevestigd in het geloof aan de waarheid. Dezen zijn allen vatbaar om in dwaling te vallen. Weinigen komen tot de kennis en de erkentenis van het leerstellig Christendom, en nog minderen komen op den weg der praktische godzaligheid, den engen weg, die alleen ten leven leidt. Er behoort veel zelfverloochening en mistrouwen van ons zelven toe en veel onderwerping aan onzen groten profeet Christus Jezus, om de waarheden van het Evangelie van harte aan te nemen, en daarom zijn wij in groot gevaar van ze te verwerpen.

B. Wij zijn in groot gevaar door zulke verleiding, want:

a. Wanneer wij van de waarheid afgerukt worden, worden wij daardoor afgevoerd van den weg naar de ware gelukzaligheid, en geleid op het pad des verderfs. Wanneer de mensen het Woord Gods verderven, bewerken zij daardoor slechts hun eigen ondergang.

b. Mensen, die het Woord Gods verdraaien, vallen daardoor in de verleiding der gruwelijke mensen, mensen zonder wet, die zich zelven geen beperking zetten, zijn een soort van vrijdenkers, welken de psalmist verfoeit, Psalm 119:113: Ik haat de kwade ranken, maar heb uwe wet lief. Alle denkbeelden en gedachten van mensen, welke niet overeenstemmen met de. wet van God en door haar geoorloofd zijn, worden door de gelovigen ontkend en gehaat, zij zijn de overleggingen en raadslagen der goddelozen, die Gods wet verloochend hebben. En wanneer wij het oor lenen aan hun voorstellingen, zullen wij spoedig hun praktijken navolgen.

c. Zij, die door dwaling afgeleid worden, vallen uit hun vastigheid. Zij zijn geheel onbeschermd en onvast, zij hebben geen steunpunt maar verkeren in de grootste onzekerheid, gelijk de baren der zee door den wind op en neer geworpen. Het is daarom van het grootste belang op onze hoede te zijn, want het gevaar is groot.

2. De apostel wijst ons aan wat wij te doen hebben, ten einde te voorkomen dat wij afgeleid worden, vers 18.

A. Wij moeten opwassen in de genade. In het begin van den brief heeft hij ons vermaand om de ene genade bij de andere te voegen, hier wekt hij ons op om op te wassen in alle genade, in geloof en deugd, en kennis. Hoe sterker de genade in ons is, des te vaster zullen wij in de waarheid staan.

B. Wij moeten groeien in de kennis van onzen Heere en Zaligmaker Jezus Christus. Gaat voort den Heere te kennen. Doet moeite om hem duidelijker en vollediger te kennen, om meer van Christus te weten, om het te weten tot het rechte oogmerk, om Hem meer te gelijken en Hem vuriger lief te hebben. Dat is de kennis van Christus, waarna de apostel Paulus jaagde en die hij begeerde te grijpen, Filippenzen 3:10. Zulk een kennis van Christus' die ons aan Hem gelijkvormig maakt en

Hem dierbaarder aan ons hart doet zijn, kan niet nalaten ons van groot nut te zijn en ons voor uitvallen te bewaren in tijden van algemenen afval. En zij, die de uitwerking ondervinden van deze kennis van den Heere en Zaligmaker Jezus Christus, door zulke genade van Hem te ontvangen, zullen Hem dankzegging en prijs brengen, en instemmen met het woord des apostels: Hem zij de heerlijkheid, beide nu en in den dag der eeuwigheid Amen!

DE EERSTE BRIEF VAN JOHANNES

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN, VAN DEN EERSTEN ALGEMENEN BRIEF VAN DEN APOSTEL JOHANNES.

Ofschoon de voortdurende overlevering in de kerk verklaart, dat deze brief geschreven werd door den apostel Johannes, kunnen wij enige bewijzen daarvoor opmerken, die de zekerheid van deze overlevering bevestigen en in zeker opzicht in kracht overtreffen. Het blijkt dat de schrijver een van de twaalven was, door de duidelijke verklaring der zekerheid, die hij had van de waarheid van den persoon des Middelaars in Zijn menselijke natuur: Hetgeen wij gehoord hebben, hetgeen wij gezien hebben met onze ogen, hetgeen wij aanschouwd hebben en onze handen getast hebben van het woord des levens, vers 1. Hij spreekt hier ook van het bewijs, dat de Heere aan Thomas gaf van Zijne opstanding, door hem te roepen om de littekenen van nagelen en speer te betasten, hetgeen ons door Johannes is meegedeeld. En deze is een geweest van de discipelen, die tegenwoordig waren toen de Heere kwam op den dag Zijner opstanding en hun Zijne handen en Zijne zijde toonde, Johannes 20:20. Maar opdat wij met zekerheid zouden weten wie de apostel was, die dezen brief schreef, is er nauwelijks een onderzoeker tot oordelen bevoegd over gedachtegang, stijl, bewijsvoering en strekking, of hij zal dezen brief toekennen aan den schrijver van het Evangelie, dat den naam van den apostel Johannes draagt. Die beide geschriften komen merkwaardig overeen in de namen en karaktertrekken van den Verlosser: Het Woord, het leven, het licht, Zijn naam was het Woord Gods. Vergelijk Hoofdstuk 1:1 en 5:7, met Johannes 1:1 en Openbaring 19:13. Zij stemmen overeen in de vermelding van Gods liefde voor ons, Hoofdstuk 3:9 en 4:7 met Johannes 3:16. Evenzo in het spreken over onze wedergeboorte of ons uit God geboren worden; Hoofdstuk 3:9; 4:7; 5:1 en Johannes 3:5,6.

Eindelijk (om niet meer voorbeelden aan te halen, die men gemakkelijk vinden kan door vergelijking van dezen brief met het genoemde Evangelie) zij stemmen overeen in de heen wijzing naar en de toepassing van die uitdrukking in het Evangelie (welke alleen daar gevonden wordt) die verhaalt van het vloeien van water en bloed uit de doorstoken zijde des Verlossers: Deze is het, die gekomen is door water en bloed, Hoofdstuk 5:6.

Het blijkt dus duidelijk dat deze brief uit dezelfde pen vloeide, die het Evangelie van Johannes schreef. Het komt mij voor, dat van geen der Evangeliën de inhoud of de inwendige geschiedenis ons zulke zekerheid omtrent zijn schrijver geeft als dat, hetwelk aan Johannes toegeschreven wordt, overvloedig doet. De heilige geschiedschrijver zegt daarin van zich zelven, Hoofdstuk 21:24:Deze is de discipel, die van deze dingen geschreven heeft, en wij weten dat zijne getuigenis waarachtig is. En wie zou deze discipel zijn anders dan de man, omtrent wie Petrus vroeg: Maar wat zal deze? en aangaande wien de Heere antwoordde: Indien Ik wil dat hij blijve totdat Ik kome, wat gaat het u aan? vers 22. Dezelfde van wie in vers 20 getuigd wordt:1. Hij is de discipel, welken Jezus liefhad; 2. die ook in het avondmaal op Zijne borst gevallen was; 3. die gezegd had: Heere, wie is het, die U verraden zal? Zo zeker dus als deze discipel Johannes was, zo zeker kan de gemeente zich ervan overtuigd houden, dat dit Evangelie en deze brief beide geschreven zijn door den geliefden Johannes.

De brief wordt algemeen genoemd, omdat hij niet aan een bijzondere gemeente gericht werd. Hij was een rondgaand schrijven, gezonden aan de verschillende gemeenten (sommigen menen van Parthië), ten einde die te versterken in standvastig aanhangen aan den Heere Jezus Christus en de heilige leerstukken betreffende Zijn persoon en bediening; hen te waarschuwen tegen verleiders; en hen op te wekken die leer te versieren door liefde tot God en de mensen, en voornamelijk tot elkaar, als allen uit God geboren, verenigd onder hetzelfde hoofd en reizende naar het gemeenschappelijke eeuwige leven.

HOOFDSTUK 1

1 Hetgeen van den beginne was, hetgeen wij gehoord hebben, hetgeen wij gezien hebben met onze ogen, hetgeen wij aanschouwd hebben, en onze handen getast hebben, van het Woord des levens;
2 Want het Leven is geopenbaard, en wij hebben het gezien, en wij getuigen, en verkondigen ulieden dat eeuwige Leven, Hetwelk bij den Vader was, en ons is geopenbaard.
3 Hetgeen wij dan gezien en gehoord hebben, dat verkondigen wij u, opdat ook gij met ons gemeenschap zoudt hebben, en deze onze gemeenschap ook zij met den Vader, en met Zijn Zoon Jezus Christus.
4 En deze dingen schrijven wij u, opdat uw blijdschap vervuld zij.
5 En dit is de verkondiging, die wij van Hem gehoord hebben, en wij u verkondigen, dat God een Licht is, en gans geen duisternis in Hem is.
6 Indien wij zeggen, dat wij gemeenschap met Hem hebben, en wij in de duisternis wandelen, zo liegen wij, en doen de waarheid niet.
7 Maar indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, zo hebben wij gemeenschap met elkander, en het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde.
8 Indien wij zeggen, dat wij geen zonde hebben, zo verleiden wij ons zelven, en de waarheid is in ons niet.
9 Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve, en ons reinige van alle ongerechtigheid.
10 Indien wij zeggen, dat wij niet gezondigd hebben, zo maken wij Hem tot een leugenaar, en Zijn woord is niet in ons.

Getuigenis afgelegd omtrent den persoon en de uitnemendheid van Christus, vers 1, 2. De kennis daarvan geeft ons gemeenschap met God en Christus, vers 3, en blijdschap, vers 4. Ene beschrijving van God, vers 5. Hoe wij daarnaar hebben te wandelen, vers 6. De zegen van zulk een wandel, vers 7. De weg tot vergeving, vers 8, 9. Het kwaad van de ontkenning onzer zonden, vers 10.

1 Johannes 1:1-4

De apostel verzwijgt zijn naam en hoedanigheid, evenals de schrijver van den brief aan de Hebreeën doet, hetzij uit nederigheid, of omdat hij wenst dat de Christelijke lezer zal overtuigd worden meer door het licht en het gewicht van de daarin geschreven dingen dan door den naam van den schrijver. Hij begint met:

I. Een voorstelling van den persoon des Middelaars. Deze is het grote onderwerp van het Evangelie, de grondslag en het voorwerp van ons geloof en onze hoop, de band en het cement, die ons met God verenigen. Hij moet goed gekend worden, en wordt hier voorgesteld als:

1. Het Woord des levens, vers 1. In het Evangelie worden deze beide namen afzonderlijk vermeld, en wordt Hij eerst het Woord genoemd, Johannes 1:1, en daarna het leven, waardoor wordt te kennen gegeven dat Hij het persoonlijke leven is. In Hem was het leven, en dat leven was, ondervindelijk en voorwerpelijk, het licht der mensen, Johannes 1:4. Hier zijn zij bijeengevoegd: het woord des levens, dat is: het levende Woord. Dat Hij het Woord is duidt aan, dat Hij het woord van iemand anders is, en wel van God den Vader. Hij is het Woord Gods, en daardoor wordt Hij voorgesteld als uitgaande van den Vader, zo zeker-ofschoon niet op dezelfde wijze-als een woord of gedachtegang, die een reeks van woorden is, uitgaat van een spreker. Maar Hij is niet alleen een woord in klanken, niet bloot een logos prophorikos, doch een levend woord, het levende Woord, het woord des levens, en dus:

2. Het eeuwige leven. Zijn oneindigheid toont Zijn voortreffelijkheid. Hij was van eeuwigheid en is dus naar de voorstelling der Schrift, noodzakelijk, in zich zelven ongeschapen leven. Dat de apostel spreekt van Zijn eeuwig bestaan en als van eeuwigheid, blijkt daaruit dat hij van Hem spreekt zoals Hij was in en van den beginne, toen Hij was bij den Vader en voordat Hij ons geopenbaard werd, ja, voordat iets gemaakt werd dat gemaakt is, Johannes 1:2, 3. Zo dat Hij is het eeuwige, levende, zelfstandige Woord van den eeuwig-levenden Vader.

3. Het geopenbaarde leven, vers 2, geopenbaard in het vlees, geopenbaard aan ons. Het eeuwige leven wilde de sterflijkheid aannemen, wilde vlees en bloed, onze gehele menselijke natuur, aannemen, en zo onder ons wonen en wandelen, Johannes 1:14. Hier zien wij waarlijk neerbuiging en vriendelijkheid: dat eeuwige leven, een wezen dat het eeuwige, zelfstandige leven is, wilde komen om stervelingen te bezoeken, voor hen het eeuwige leven te verwerven en het hun mede te delen!

II. De bewijzen en overtuigende verzekeringen, die de apostel en zijne broederen hadden van de tegenwoordigheid en de omwandeling des Middelaars in deze wereld. Er waren voldoende openbaringen van de werkelijkheid van Zijn verblijf alhier, en van de uitnemendheid en de waardigheid van Zijn persoon, in de wijze dier openbaring. Het leven, het woord des levens, het eeuwige leven, als zodanig, kon niet gezien en getast worden, maar wel het geopenbaarde leven, en dat was geschied. Het leven was met vlees bekleed, gebracht tot den staat en de gewoonten van de verlaagde menselijke natuur, en gaf daarin voelbaar bewijs van Zijn bestaan en verandering. Het eeuwige leven, het vleesgeworden Woord, bood zich aan en betuigde zich aan de zintuigen der apostelen. En wel:

1. Aan hun oren. Hetgeen wij gehoord hebben, vers 1. Het leven nam mond en tong aan, om woorden des levens te kunnen spreken. De apostelen hoorden niet alleen van Hem, maar zij hoorden Hem zelven. Meer dan drie jaren mochten zij Zijne bediening genieten, toehoorders zijn van Zijn openbare redevoeringen en bijzondere gesprekken, want Hij nam hen in Zijn huis, en opgetogen zijn over Zijne woorden, want Hij sprak zoals nooit iemand voor of na Hem gesproken heeft. Het goddelijk woord wilde het oor gebruiken, en het oor moest aan het woord des levens gewijd worden. En het was betamelijk dat degenen, die geroepen waren om Zijn vertegenwoordigers en gezanten in de wereld te zijn, persoonlijk de aanwijzingen en bevelen van Hem ontvingen.

2. Aan hun ogen. Hetgeen wij gezien hebben met onze ogen, vers 1, 3. Het Woord zou zichtbaar worden, het zou niet alleen gehoord, maar ook gezien worden, gezien in het openbaar, in besloten kring, op een afstand en van nabij, hetgeen wordt aangeduid door de versterking, met onze ogen, met al het gebruik dat wij van onze ogen maken konden. Wij zagen Hem in Zijn leven en in Zijne bediening, zagen Hem in Zijne verheerlijking op den berg, zagen Hem hangende, bloedende, stervende en gestorven aan het kruis, en zagen Hem na Zijn terugkeer uit het graf door Zijne opstanding uit de doden. Zijn apostelen moesten zowel Zijn ooggetuigen als Zijn oorgetuigen zijn. Het is dan nodig dat van de mannen, die met ons omgegaan hebben al den tijd, in welken de Heere Jezus onder ons in- en uitgegaan is, beginnende van den doop van Johannes tot den dag toe, in welken Hij van ons opgenomen is, een derzelve met ons getuige worde van Zijne opstanding, Handelingen 1:21, 22. Wij zijn aanschouwers geweest van Zijne Majesteit, 2 Petrus 1:16.

3. Aan hun inwendige zintuigen, aan de ogen van hun geest, want zo moet waarschijnlijk het volgende uitgelegd worden. Hetgeen wij aanschouwd hebben. Dit moet onderscheiden worden van het voorgaande: Hetgeen wij gezien hebben met onze ogen, en schijnt hetzelfde te bedoelen wat de apostel zegt in zijn Evangelie, Hoofdstuk 1:14. En wij hebben Zijne heerlijkheid aanschouwd, etheasametha, ene heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader. Het woord moet niet verstaan worden van hetgeen zij onmiddellijk met het stoffelijk oog zagen, maar van wat zij inwendig begrepen van hetgeen zij zagen. Hetgeen wij wèl onderscheiden en geweten hebben van het Woord des levens, dat verkondigen wij u. De zinnen behoren de onderrichters van het verstand te zijn.

4. Aan hun handen en hun gevoel. Hetgeen onze handen getast hebben van het Woord des levens. Dit ziet duidelijk op de volle overtuiging, welke onze Heere Zijn apostelen gaf van de waarheid en werkelijkheid en de samenstelling van Zijn lichaam na Zijne opstanding uit de doden. Toen Hij hun Zijne handen en Zijne zijde toonde, heeft Hij hun waarschijnlijk verlof gegeven om Hem aan te raken, tenminste Hij kende het ongeloof van Thomas en diens uitgesproken besluit om niet te geloven voordat hij de littekenen der wonden, waaraan Jezus stierf, aangeraakt had. Dientengevolge riep Hij bij de volgende ontmoeting Thomas, in tegenwoordigheid van de anderen, om aan het verlangen van zijn ongeloof te voldoen. Waarschijnlijk gaf Hij anderen ook daartoe verlof. Onze handen hebben getast het Woord des levens. Het onzichtbare levende Woord versmaadde het getuigenis der zinnen niet. De zintuigen zijn op hun plaats en in hun stand middelen, die God beschikt heeft, en de Heere Jezus Christus heeft ze tot onze onderrichting gebruikt. Onze Heere zorgde dat Hij, zo ver dat betamelijk was, de zintuigen der apostelen bevredigde, opdat dezen des te geloofwaardiger getuigen voor de wereld zouden zijn. Zij, die dit alles toepassen op het horen van het Evangelie, verliezen de verscheidenheid van gevoelsaandoeningen hier vermeld en de eigenaardigheid van de uitdrukkingen, zowel als de reden van de aanwijzing en de herhaling in vers 3 :Hetgeen wij gezien en gehoord hebben, dat verkondigen wij u. De apostelen konden zich niet

bedrogen hebben in zo lange en verscheidene oefening van hun zinnen. De zinnen moeten de rede en het oordeel bedienen, zoals rede en oordeel dienst doen moeten bij het aannemen van den Heere Jezus Christus en Zijn Evangelie. De verwerping van de Christelijke openbaring wordt eindelijk voltooid door de verwerping van het gevoel zelf. Hij verweet hun hun ongelovigheid en hardigheid des harten, omdat zij niet geloofd hadden degenen, die Hem gezien hadden nadat Hij opgestaan was, Markus 16:14.

III. Met een plechtige verzekering en bevestiging van deze gronden en bewijzen voor de Christelijke waarheid en leer. De apostelen delen deze verzekeringen mede tot onze voldoening. Wij getuigen en verkondigen ulieden, vers 2. Hetgeen wij gezien en gehoord hebben, verkondigen wij ulieden, vers 3. Het betaamde den apostelen aan de discipelen de bewijzen te geven door welke zij geleid werden, de redenen waardoor zij gedrongen werden om de Christelijke leer in de wereld te verkondigen en te verbreiden. Wijsheid en eerlijkheid verplichtten hen te betuigen, dat het geen eigen inbeelding en geen kunstig verdichte fabel was, die zij der wereld aanboden. Bewezen waarheid opende hun mond en drong hen tot openbare belijdenis. Wij kunnen niet nalaten te spreken van de dingen, die wij gezien en gehoord hebben, Handelingen 4:20. Het voegde den discipelen wèl verzekerd te worden van de waarheid der leer, die zij aangenomen hadden. Zij zouden de bewijzen zien voor hun heiligen Godsdienst. Die schuwt het licht niet, en evenmin het strengste onderzoek. Het betaamt redelijke overtuiging en behoorlijke overreding van verstand en geweten aan te bieden. Ik wil dat gij weet hoe groten strijd ik voor u heb en voor degenen, die te Laodicea zijn, en zo velen er mijn aangezicht in het vlees niet hebben gezien, opdat hun harten vertroost mogen worden en zij samengevoegd zijn in de liefde, en dat tot allen rijkdom des verstands, tot kennis der verborgenheid van God en den Vader en van Christus, Colossenzen 2:1, 2.

IV. Met de reden, waarom de apostel deze hoofdsom van ons heilig geloof voorstelt en verzekert en dit bewijs er voor levert. Die reden is tweeledig.

1. Dat de gelovigen mogen komen tot dezelfde gelukzaligheid, die de apostelen zelven hebben. Wat wij gehoord en gezien hebben, dat verkondigen wij ulieden, opdat ook gij met ons gemeenschap zoudt hebben, vers 3. De apostel bedoelt niet persoonlijke gemeenschap of het samenzijn onder dezelfde kerkregering, maar een gemeenschap, die blijft bestaan ook wanneer men van elkaar verwijderd is. Het is gemeenschap met den hemel en aan de zegeningen, die vandaar komen en daarheen leiden. Wij verkondigen en getuigen u dit, opdat gij deel moogt hebben in onze zegeningen en onze blijdschap. Evangelische mensen, zij, die door de genade des Evangelies gelukkig zijn gemaakt, zien gaarne dat anderen ook gelukkig worden. Wij zien hier dus dat er ene gemeenschap bestaat, die de gehele gemeente saambindt. Er mogen sommige persoonlijke onderscheidingen of eigenaardigheden zijn, maar er bestaat een gemeenschap, een gezamenlijk deelhebben aan voorrechten en waardigheid, die alle heiligen omvat, van den hoogsten apostel tot den laagsten gelovige. Gelijk er een gemeenschappelijk geloof is, zo zijn er ook dezelfde kostelijke beloften, die dat geloof waardig maken en kronen, en dezelfde dierbare zegeningen en heerlijkheid, die deze beloften verrijken en vullen. En opdat de gelovigen begerig zouden zijn naar deze gemeenschap, opdat zij zich zullen inspannen om het geloof te verkrijgen en te behouden, dat het middel voor die gemeenschap is, opdat de apostelen hun liefde tot de discipelen kunnen openbaren door hen te brengen in de gemeenschap met hen zelven, toont hij aan wat en waar zij is. En deze onze gemeenschap ook zij met den Vader en met Zijnen Zoon Jezus Christus. Wij hebben gemeenschap met den Vader en met den Zoon des Vaders, zoals Hij 2 Johannes 3 met grote ingenomenheid

genoemd wordt, door onze zalige betrekking tot hen, door het ontvangen van hemelse zegeningen van hen en door onzen geestelijken omgang met hen. Wij hebben nu den bovennatuurlijken omgang met God en den Heere Christus, die een begin en een voorsmaak is van ons eeuwig verblijf met hen en ons genieten van hen in de hemelse heerlijkheid. Ziehier de bedoeling van de evangelische openbaring: ons ver boven de zonde en de aarde te verheffen tot de gezegende gemeenschap met den Vader en den Zoon. Ziehier waartoe het eeuwige Woord vlees geworden is: dat Hij ons het eeuwige leven zou schenken in gemeenschap met den Vader en met Hem zelven. Zie ook hoe ver beneden de waardigheid, het nut en het doel van het Christelijk geloof zij leven, die niet de geestelijke, gezegende gemeenschap met den Vader en Zijn Zoon Jezus Christus hebben.

2. Opdat de gelovigen vervuld mogen worden met heilige vreugde: En deze dingen schrijven wij u opdat uwe blijdschap vervuld zij, vers 4. De evangelische bedeling is geen bedeling van vrees en smart en schrik, maar van vrede en blijdschap. Schrik en ontzetting woonden op den berg Sinaï, maar verheffing en blijdschap op den berg Zion, waar het eeuwige Woord, het eeuwige Leven, in ons vlees werd geopenbaard. De verborgenheid van den Christelijken godsdienst is rechtstreeks berekend op de blijdschap van stervelingen. Het moet onze blijdschap zijn, dat de eeuwige Zoon gekomen is om ons te zoeken en zalig te maken, dat Hij volle verzoening heeft aan gebracht voor onze zonden, dat Hij zonde, dood en hel heeft overwonnen, dat Hij leeft als onze Middelaar en Voorspraak bij den Vader, en dat Hij wederkomen zal om Zijn volhardende gelovigen te volmaken en te verheerlijken. De gelovigen behoren zich te verblijden in hun gelukkige betrekking tot God, als Zijn zonen en erfgenamen, Zijn geliefde en aangenomen kinderen, in hun gelukkige betrekking tot den Zoon des Vaders, als leden van Zijn geliefd lichaam en medeërfgenamen met Hem, in de vergeving hunner zonden, in de heiligmaking hunner natuur, in de aanneming hunner personen, en in het vooruitzicht van genade en heerlijkheid, die geopenbaard zullen worden bij de wederkomst van hun Heere en Hoofd uit den hemel. Indien zij bevestigd waren in hun heilig geloof, hoe zouden zij zich verblijden! De discipelen werden vervuld met blijdschap en met den Heiligen Geest, Hand 13:29.

1 Johannes 1:5-7

De apostel, na in het licht gesteld te hebben de waarheid en de waardigheid van den stichter des Evangelies, brengt een verkondiging, een boodschap, van Hem, waaruit een juiste gevolgtrekking kan genomen worden voor de beschouwing en overtuiging van de belijders van den godsdienst en belijdende onderhouders van dat heerlijk Evangelie.

I. Hier is de verkondiging, welke de apostel zegt dat van den Heere Jezus komt. Dat is de verkondiging, die wij van Hem gehoord hebben, vers 5, van Zijn Zoon Jezus Christus. Hij was de on middellijke Zender der apostelen en is dus de voorname persoon, van wie in den voorgaanden tekst sprake is, alleen op Hem kan de uitdrukking: "die wij van Hem hebben", dus slaan. De apostelen en apostolische dienaren zijn de boodschappers van den Heere Jezus, het is hun eer, de voornaamste eer die zij kennen, Zijn wil en boodschap aan de wereld en aan de gemeente te brengen. Het is de wijsheid en de tegenwoordige bedeling van den Heere Jezus om Zijn boodschap aan ons te zenden door mensen, gelijk wij zelven zijn. Hij, die onze menselijke natuur aannam, eert aarden vaten. Het was de eerzucht van de apostelen getrouw bevonden te worden, en getrouw de boodschappen en mededelingen over te brengen, die zij ontvangen hadden. Zij waren ijverig om te verkondigen hetgeen hun mede- gedeeld was. Dit is de verkondiging, die wij van Hem gehoord hebben en u verkondigen. Een boodschap van het woord des levens, het eeuwige Woord, behoren wij met blijdschap te ontvangen, en de boodschap, waarvan hier sprake is, heeft betrekking op de natuur van dien God, dien wij moeten dienen en met wie wij verlangen moeten in gemeenschap te komen: dat God een licht is, en gans gene duisternis in Hem is, vers 5. Deze boodschap bevestigt de uitnemendheid van de goddelijke natuur. Hij is al de schoonheid en volkomenheid, die ons vertegenwoordigd wordt door licht. Hij is de zelfstandige, onbegrensde geestelijkheid, reinheid, wijsheid, heiligheid en heerlijkheid. En deze uitnemendheid en volkomenheid zijn volstrekt en volledig. Er is geen gebrek of tekort in, geen vermenging met iets, dat volstrekte voortreffelijkheid tegenstaat, geen verandering, geen vatbaarheid voor enig gebrek. In Hem is gans geen duisternis. Ook kan deze mededeling meer onmiddellijk slaan op hetgeen gewoonlijk genoemd wordt de zedelijke volkomenheid van de goddelijke natuur, welke wij behoren na te volgen en die meer rechtstreeks ons moet bezielen bij ons evangelisch werk. En dan wordt er mede bedoeld de heiligheid van God, de volstrekte reinheid van Zijn natuur en Zijn wil, Zijn aldoordringende kennis (in het bijzonder van de harten), Zijn heilige naijver en rechtvaardigheid, welke als een verlichtend en verterend vuur branden. Het is eigenaardig, dat voor deze duistere wereld de grote God voorgesteld wordt als zuiver en volmaakt licht. De Heere Jezus kan best van allen ons den naam en de natuur van den ondoorgrondelijken God openbaren, de eniggeboren Zoon, die in den schoot des Vaders is, die heeft Hem ons geopenbaard. Het is het voorrecht van de Christelijke openbaring, dat zij ons de edelste, voortreffelijkste en aannemelijkste voorstelling van den gezegenden God geeft, zulk ene als het meest overeenkomt met het licht der rede en wat daarbij kenbaar wordt, meest overeenkomt met de majesteit Zijner werken, die ons omringen, en met de natuur van Hem, die de opperste bewindvoerder, gebieder en rechter der wereld is. Wat kan meer en beter, met betrekking tot zulk een volkomenheid, gezegd worden dan hetgeen begrepen is in deze woorden: God is een licht en gans gene duisternis is in Hem?

II. Er kan een zeer juist besluit getrokken worden uit deze verkondiging, ter overweging en overtuiging van de belijders van den godsdienst of belijdende nalevers van het Evangelie. Dit besluit is tweeledig.

1. Ten opzichte van de belijders, die geen ware gemeenschap met God hebben. Indien wij zeggen, dat wij gemeenschap met Hem hebben, en wij in de duisternis wandelen, zo liegen wij en doen de waarheid niet. Men weet dat wandelen in de taal der Schrift betekent den gang en de daden van het geestelijk en zedelijk leven regelen en inrichten, dus van het leven zover het onderworpen kan worden aan de goddelijke wet. Wandelen in de duisternis is dus leven en handelen overeenkomstig de onwetendheid, dwaling en verkeerde praktijken, die staan tegenover de grondwaarheden van onzen heiligen godsdienst. Er kunnen mensen zijn, die voorgeven grote liefde voor en blijdschap in den godsdienst te hebben, dezen kunnen belijden dat zij gemeenschap met God hebben, en toch kan hun leven ongodsdienstig, onzedelijk en onrein zijn. Zulke beschuldigt de apostel zonder schroom er van dat zij liegen: zij liegen en doen de waarheid niet. Zij beliegen God, want Hij houdt geen hemelse gemeenschap met onheilige zielen. Welke gemeenschap heeft het licht met de duisternis? Zij beliegen zich zelven, liegen omtrent zich zelven, want zij hebben die gemeenschap met God niet en geen toegang tot Hem. Er is geen waarheid in hun belijdenis of wandel, of hun wandel toont dat hun belijdenis en beweren een leugen is en toont de dwaasheid en valsheid daarvan aan.

2. Voor de overtuiging en daaruit volgende voldoening van hen, die dicht bij God zijn.

Maar indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, zo hebben wij gemeenschap met elkaar, en het bloed van Jezus Christus, Zijnen Zoon, reinigt ons van alle zonden. Daar de gezegende God het eeuwige, onbeperkte licht is en de Middelaar door Hem het licht der wereld is, zo is het Christendom de grote verlichting, die in onzen kring verschijnt en hier beneden straalt. Een wandel dienovereenkomstig toont aan onze gemeenschap met God. Zij, die zo wandelen, bewijzen daardoor dat zij God kennen, dat zij den Geest Gods ontvangen hebben, en dat het beeld Gods in hun zielen afgedrukt is. Dan hebben wij gemeenschap met elkaar, zij met ons, en wij met hen, en wij allen gezamenlijk met God, door Zijn gezegende en verkwikkende openbaringen aan ons. En een van deze zaligmakende mededelingen van God aan ons is, dat het bloed Zijns Zoons en diens dood op ons ter zaligheid is toegepast.

Het bloed van Jezus Christus, Zijnen Zoon, reinigt ons van alle zonden. Het eeuwige leven, de eeuwige Zoon, heeft ons vlees en bloed aangenomen en werd daardoor Jezus Christus. Jezus Christus heeft Zijn bloed voor ons vergoten, Hij stierf om ons van onze zonden te wassen in Zijn eigen bloed. Zijn bloed, op ons toegepast, ontslaat ons van alle zondeschuld, zowel de aangeborene als de dadelijke, de inwonende als de bedreven zonde, en daardoor staan wij rechtvaardig voor Zijn aangezicht. En dat niet alleen, maar Zijn bloed verwerft ons ook die heilige invloeden, waardoor de zonde meer en meer ondergebracht wordt tot zij eindelijk vernietigd zal zijn, Galaten 3:13, 14.

1 Johannes 1:8-10

I. De apostel heeft in de voorgaande woorden gesteld dat ook zij, die in deze hemelse gemeenschap leven, nog hun zonden hebben, thans gaat hij er toe over om deze stelling te bewijzen, en dat doet hij door de vreeslijke gevolgen van de ontkenning dezer waarheid aan te tonen, en wel in twee bijzonderheden.

1. Indien wij zeggen dat wij gene zonden hebben, zo bedriegen wij ons zelven en de waarheid is in ons niet, vers 8. Wij moeten op onze hoede zijn, dat wij ons zelven niet bedriegen door onze zonden te ontkennen of te verontschuldigen. Hoe meer wij ze zien, des te meer zullen wij het geneesmiddel achten en waarderen. Indien wij zeggen dat wij gene zonden hebben, dan is de waarheid niet in ons, niet de waarheid, die het tegenovergestelde van die leugen is, en ook niet de waarheid van den godsdienst is in ons. De Christelijke godsdienst is de godsdienst der zondaren, van hen, die gezondigd hebben en in welken de zonde in zekere mate nog woont. Het Christelijk leven is een leven van voortdurend berouw, van vernedering over de zonde en van doding van de zonde, van voortdurend geloof in, dankzegging aan en liefde voor den Verlosser, en van hoopvolle blijdschap en verwachting van den dag der heerlijke herstelling, waarin de gelovigen geheel en volkomen verlost zullen zijn en de zonde voor eeuwig vernietigd worden.

2. Indien wij zeggen dat wij niet gezondigd hebben, zo maken wij Hem tot een leugenaar en Zijn woord is niet in ons, vers 10. Door de ontkenning van onze zonden bedriegen wij niet alleen ons zelven, maar wij onteren er God ook door. Het gaat tegen Zijn waarheid in. Hij heeft overvloedig getuigd van en tegen de zonde wereld. En de Heere zei in Zijn hart: Ik zal voortaan de aarde niet meer vervloeken om des mensen wil, want (anderen lezen: ofschoon) het gedichtsel van ‘s mensen hart is boos van zijn jeugd aan, Genesis 8:2. Maar God heeft Zijn getuigenis gegeven tegen de voortgezette zonde en zondigheid der wereld, door te voorzien in een voldoend gebracht offer, dat voor alle eeuwen nodig is, en tegen de voortgezette zondigheid van de gelovigen door van hen te eisen, dat zij voortdurend hun zonden zullen belijden en door het geloof toevlucht nemen tot het bloed van die offerande. En daarom, indien wij zeggen dat wij niet gezondigd hebben of nu niet meer zondigen, dan is het Woord Gods niet in ons, niet in ons verstand voorzover de instemming met dat Woord aangaat, en niet in ons hart wat den invloed betreft, dien het op onzen wandel behoort te hebben.

II. Daarop onderricht de apostel de gelovigen omtrent den weg tot voortdurende vergeving onzer zonden. Wij hebben hier:

1. Onzen plicht daartoe: Indien wij onze zonden belijden, vers 9. Berouwvolle belijdenis en erkentenis van de zonden zijn der gelovigen werk en het middel om van de schuld verlost te worden.

2. De aanmoediging daartoe en de verzekering van het gewenste gevolg. Die ligt in de getrouwheid, rechtvaardigheid en goedertierenheid van God, tot wie wij met onze belijdenis komen moeten. Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve, en ons reinige van alle ongerechtigheid, vers 9. God is getrouw aan Zijn verbond en aan Zijn woord, waarin Hij vergeving beloofd heeft aan berouwvolle gelovige belijders van hun zonden. Hij is rechtvaardig jegens zich zelven en Zijne heerlijkheid, die een offerande heeft gegeven, waardoor Hij Zijne gerechtigheid openbaarde in de rechtvaardigmaking van zondaren. Hij is rechtvaardig jegens Zijnen Zoon, dien Hij niet alleen voor

dat werk gezonden heeft, maar wie Hij beloofd heeft dat allen, die door Hem komen, om Zijnentwil vergeving van zonden ontvangen zullen. Door Zijne kennis (door het gelovig erkennen van Hem) zal Mijn knecht er velen rechtvaardigen, Jesaja 53:11. Hij is ook goedertieren en genadig en zal daarom den boetvaardigen gelovige al zijn zonden vergeven, hem reinigen van de schuld van al zijn ongerechtigheden en hem op zijn tijd verlossen van de macht en de praktijk der zonden.

HOOFDSTUK 2

1 Mijn kinderkens, ik schrijf u deze dingen, opdat gij niet zondigt. En indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij den Vader, Jezus Christus, den Rechtvaardige;
2 En Hij is een verzoening voor onze zonden; en niet alleen voor de onze, maar ook voor de zonden der gehele wereld.
3 En hieraan kennen wij, dat wij Hem gekend hebben, zo wij Zijn geboden bewaren.
4 Die daar zegt: Ik ken Hem, en Zijn geboden niet bewaart, die is een leugenaar, en in dien is de waarheid niet;
5 Maar zo wie Zijn Woord bewaart, in dien is waarlijk de liefde Gods volmaakt geworden; hieraan kennen wij, dat wij in Hem zijn.
6 Die zegt, dat hij in Hem blijft, die moet ook zelf alzo wandelen, gelijk Hij gewandeld heeft.
7 Broeders! Ik schrijf u geen nieuw gebod, maar een oud gebod, dat gij van den beginne gehad hebt; dit oud gebod is het woord, dat gij van den beginne gehoord hebt.
8 Wederom schrijf ik u een nieuw gebod: hetgeen waarachtig is in Hem, zij ook in u waarachtig; want de duisternis gaat voorbij, en het waarachtige licht schijnt nu.
9 Die zegt, dat hij in het licht is, en zijn broeder haat, die is in de duisternis tot nog toe.
10 Die zijn broeder liefheeft, blijft in het licht, en geen ergernis is in hem.
11 Maar die zijn broeder haat, is in de duisternis, en wandelt in de duisternis, en weet niet, waar hij henengaat; want de duisternis heeft zijn ogen verblind.
12 Ik schrijf u, kinderkens, want de zonden zijn u vergeven om Zijns Naams wil.
13 Ik schrijf u, vaders! want gij hebt Hem gekend, Die van den beginne is. Ik schrijf u, jongelingen, want gij hebt den boze overwonnen. Ik schrijf u, kinderen, want gij hebt den Vader gekend.
14 Ik heb u geschreven, vaders, want gij hebt Hem gekend, Die van den beginne is. Ik heb u geschreven, jongelingen, want gij zijt sterk, en het Woord Gods blijft in u, en gij hebt den boze overwonnen.
15 Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is; zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem.
16 Want al wat in de wereld is, namelijk de begeerlijkheid des vleses, en de begeerlijkheid der ogen, en de grootsheid des levens, is niet uit den Vader, maar is uit de wereld.
17 En de wereld gaat voorbij, en haar begeerlijkheid; maar die den wil van God doet, blijft in der eeuwigheid.
18 Kinderkens, het is de laatste ure; en gelijk gij gehoord hebt, dat de antichrist komt, zo zijn ook nu vele antichristen geworden; waaruit wij kennen, dat het de laatste ure is.
19 Zij zijn uit ons uitgegaan, maar zij waren uit ons niet; want indien zij uit ons geweest waren, zo zouden zij met ons gebleven zijn; maar dit is geschied, opdat zij zouden openbaar worden, dat zij niet allen uit ons zijn.
20 Doch gij hebt de zalving van den Heilige, en gij weet alle dingen.
21 Ik heb u niet geschreven, omdat gij de waarheid niet weet, maar omdat gij die weet, en omdat geen leugen uit de waarheid is.
22 Wie is de leugenaar, dan die loochent, dat Jezus is de Christus? Deze is de antichrist, die den Vader en den Zoon loochent.
23 Een iegelijk, die den Zoon loochent, heeft ook den Vader niet; wie den Zoon belijdt, heeft ook den Vader.
24 Hetgeen gijlieden dan van den beginne gehoord hebt, dat blijve in u. Indien in u blijft, wat gij van den beginne gehoord hebt, zo zult gij ook in den Zoon en in den Vader blijven.

25 En dit is de belofte, die Hij ons beloofd heeft, namelijk het eeuwige leven.
26 Dit heb ik u geschreven van degenen, die u verleiden.
27 En de zalving, die gijlieden van Hem ontvangen hebt, blijft in u, en gij hebt niet van node, dat iemand u lere; maar gelijk dezelfde zalving u leert van alle dingen, zo is zij ook waarachtig, en is geen leugen; en gelijk zij u geleerd heeft, zo zult gij in Hem blijven.
28 En nu, kinderkens, blijft in Hem; opdat, wanneer Hij zal geopenbaard zijn, wij vrijmoedigheid hebben, en wij van Hem niet beschaamd gemaakt worden in Zijn toekomst.
29 Indien gij weet, dat Hij rechtvaardig is, zo weet gij, dat een iegelijk, die de rechtvaardigheid doet, uit Hem geboren is.

Hier waarschuwt de apostel tegen zonde uit zwakheid, vers 1, 2, toont de ware kennis van en liefde tot God, vers 3-6, vernieuwt het voorschrift van broederlijke liefde, vers 7-12, richt het woord tot de Christenen van verschillenden leeftijd, vers 12-14, waarschuwt tegen de liefde der wereld, vers 15-17, tegen verleiders, vers 18-19, toont de zekerheid der ware Christenen, vers 20-27, en beveelt aan om in Christus te blijven, vers 28, 29.

1 Johannes 2:1-2

Deze verzen slaan op het laatste vers van het vorige hoofdstuk, waarin de apostel gesproken heeft over het zondigen van de ware Christenen. En hier geeft hij hun beide raad en hulp.

I. Raad. Hij wil geen plaats laten voor de zonde. Mijne kinderkens, ik schrijf u deze dingen opdat gij niet zondigt, vers 1. De bedoeling van dezen brief, de bedoeling. van hetgeen ik daar heb gezegd omtrent de gemeenschap met God en de onmogelijkheid daarvan bij een zondigen wandel, is u af te raden en af te drijven van de zonde. Let op de innige, liefdevolle benaming, waarmee hij zijn waarschuwing inleidt. Mijn kinderkens, kinderkens, die wellicht gebaard waren door zijn Evangelieprediking, kleine kinderen, die ver beneden hem staan in leeftijd en ondervinding, mijn kleine kinderen, hem dierbaar door de banden des Evangelies. Zeker, het Evangelie moet de overhand behouden waar zulke liefde van den dienaar zo overvloedig is. Sommigen menen dat de bedoeling van den apostel met deze waarschuwing enigszins anders is en dat men lezen moet: Deze dingen schrijf ik u niet opdat gij zondigt. En dan zouden deze woorden terugslaan op hetgeen hij tevoren gezegd had betrekkelijk de zekerheid van de vergeving der zonden: God is getrouw en rechtvaardig dat Hij ons de zonden vergeve. Dan zijn deze woorden bedoeld als buitensluiten van alle misbruik van zulk een genade en lankmoedigheid. Ofschoon de zonden aan berouwvolle zondaren vergeven worden, schrijf ik u deze dingen niet om u in de zonde aan te moedigen, maar met geheel andere bedoeling. Ook kunnen deze woorden in verband staan met hetgeen de apostel nu gaat zeggen over den Voorspraak voor zondaren, en dan zijn zij bedoeld als voorkoming van misverstand en misbruik. Deze dingen schrijf ik u niet opdat gij zondigt, maar opdat gij uw geneesmiddel voor de zonden moogt zien. En dan zou het daarop volgend deelwoord luiden: Maar indien iemand zondigt, dan kan hij hier zijn hulp en redding vinden.

II. Hier zien wij de hulp en wederoprichting van den gelovige ingeval hij zondigt: En (of maar) indien iemand gezondigd heeft (iemand onzer, een hunner die de voren-genoemde gemeenschap deelachtig zijn), wij hebben een Voorspraak bij den Vader. De gelovigen zelf, ook de meest-gevorderden in een gelukkigen Evangelischen staat, hebben nog hun zonden. Maar toch is er een groot onderscheid tussen hen en de zondaren, die in de wereld leven. Er zijn gechristianiseerde zondaren (zulke die ingelijfd zijn in de heilige, zaligmakende voorrechten van het mystieke, geestelijke lichaam van Christus) en niet-gechristianiseerde, bekeerde en onbekeerde zondaren. Daar zijn er, die ofschoon zij in werkelijkheid zondigen, in vergelijking met de anderen, gezegd kunnen worden niet te zondigen, Hoofduk 9. Gelijk de gelovigen een verzoening hebben, die op hen toegepast werd toen zij den staat van vergeving en rechtvaardigmaking intraden, zo hebben zij in den hemel een Voorspraak, om hen in dien staat te doen blijven en hun voortdurende vergeving te verwerven. En dit moet de steun, de voldoening en de toevlucht van alle gelovigen, van alle ware Christenen zijn, in en na hun zonden. Wij hebben een Voorspraak. Deze naam wordt soms gegeven aan den Heiligen Geest, en dan vertaald in de Trooster. Hij handelt in ons, Hij legt de gebeden en smekingen ons in het hart en in den mond, en is zo onze Voorspraak, door ons te leren hoe wij voor ons zelven moeten pleiten. Maar hier is een voorspraak buiten ons, in den hemel, bij den Vader. Het eigenlijke werk van een voorspraak, een advocaat, is bij den rechter, bij dien bepleit hij de zaak van zijn cliënt. De Rechter bij wie onze advocaat pleit is de Vader, Zijn Vader en onze Vader. Hij, die onze Rechter was in de rechtbank der wet (van de verbroken wet) is onze Vader in de rechtbank van het Evangelie, de hemelse rechtbank der genade. Zijn troost of rechtbank is een genadezetel. En Hij, die onze Vader is, is ook onze Rechter, de opperste beschikker over onzen staat en onze

omstandigheden, voor leven en dood, voor tijd en eeuwigheid. Gij zijt gekomen... tot God, den Rechter over allen, Hebreeën 12:23. Dat de gelovigen aangemoedigd mogen worden tot de hoop, dat hun zaak goed staat, blijkt daaruit dat hun Rechter hun hier voorgesteld wordt in de betrekking van een Vader. En daarom wordt hun Voorspraak hun aanbevolen met de volgende beschouwingen.

1. Zijn persoon en Zijn persoonlijke namen. Hij is Jezus Christus, den Zoon des Vaders, die door den Vader gezalfd is voor Zijne bediening als Middelaar, voor het gehele werk der zaligmaking, en bijgevolg ook voor dat van voorspraak.

2. Door Zijn hoedanigheid voor deze bediening. Hij is Jezus Christus, den rechtvaardige, de enige rechtvaardige in de ogen van den Rechter. Dat is in een andere voorspraak geen vereiste. Een andere advocaat (of een advocaat voor een andere rechtbank) kan in zich zelven een onrechtvaardig man zijn, en toch een rechtvaardige zaak (de zaak van een rechtvaardig man) te bepleiten hebben, en daardoor de zaak winnen. Maar hier zijn de aangeklaagden schuldig, hun onschuld en wettelijke rechtvaardigheid kan niet bepleit worden, hun zonden moeten beleden of ondersteld worden. Deze advocaat moet voor de misdadigers op Zijn eigen rechtvaardigheid pleiten. Hij is rechtvaardig geweest tot den dood, rechtvaardig in hun plaats, en Hij heeft hun een eeuwige rechtvaardigheid verworven. Dat zal de Rechter niet ontkennen. Daarop pleit Hij, opdat Zijn cliënten hun zonden niet toegerekend mogen worden.

3. De grond van Zijn pleidooi. Hij is ene verzoening voor onze zonden, vers 2. Hij is het verzoenende slachtoffer, de reinigende offerande, die den Rechter aangeboden is, voor al onze vergrijpen tegen Zijne majesteit, Zijne wet en Zijne regering. De Roomse kerk maakt ten onrechte onderscheid tussen een advocaat voor verzoening en een advocaat voor tussenkomst. De Middelaar, die voor ons tussen treedt, de Voorspraak voor ons, is de Middelaar der verzoening, zelf de verzoening voor onze zonden. Op deze verzoening pleit Hij. De gedachte kon in ons opkomen, dat Zijn bloed zijn waarde en kracht verloren had sedert den tijd dat het vergoten werd, indien er in den hemel geen melding van gemaakt werd. Maar wij zien hier dat het daar op zijn waarde geschat wordt, want het wordt voortdurend aangeboden in de tussenkomst van den groten Voorspraak voor de gemeente Gods. Hij leeft eeuwig om te bidden voor degenen, die door Hem tot God gaan.

4. Door de uitgestrektheid van Zijn voorspraak, het veelomvattende van Zijne verzoening. Die zijn niet beperkt tot een volk, zij zijn niet uitsluitend ten nutte van Gods oude Israël. Hij is ene verzoening voor onze zonden, en niet alleen voor de onze, maar ook voor de zonden der gehele wereld. Niet alleen voor de zonden van ons, Joden, ons die het zaad Abrahams zijn naar het vlees, niet alleen voor de vroegere en de tegenwoordige gelovigen, maar ook voor de zonden van hen, die na ons in Hem zullen geloven en door Hem tot God komen. De uitgebreidheid en de kracht van des Middelaars dood reikt tot alle stammen, volken en landen. Gelijk Hij de enige verzoening en voldoening is, zo is Hij ook de algenoegzame, voor allen, die gered en tot God gebracht worden en Zijn gunst en vergeving deelachtig gemaakt.

1 Johannes 2:3-6

Deze verzen kunnen beschouwd worden als zich aansluitende aan het zevende vers van het vorige hoofdstuk, zodat daartussen ligt een op zich zelve staande bespreking van den plicht en den troost der gelovigen, in geval hij zondigt, naar aanleiding van het vermelden van een der voorrechten van den gelovige: zijn gereinigd zijn van zonden door het bloed des Middelaars. In vers 7 van Hoofdstuk 1 heeft de apostel het gezegende gevolg van een wandel in het licht genoemd: Wij hebben gemeenschap met elkaar, de hemelse gemeenschap, die het voorrecht van de gemeen te van Christus is. Hier volgt nu de proef, die genomen wordt op ons licht en onze liefde.

I. De proef op ons licht. En hieraan kennen wij, dat wij Hem gekend hebben, zo wij Zijne geboden bewaren, vers 3. Goddelijk licht en kennis zijn de schoonheid en verbetering van het verstand, het betaamt den discipelen van den Middelaar wijze en verstandige mensen te zijn. Jonge Christenen zijn geneigd hun nieuwe licht op te hemelen en hun eigen kennis toe te juichen, voornamelijk wanneer zij plotseling of in korten tijd bekeerd zijn, en de ouden hellen er toe over om de genoegzaamheid en de volheid van hun kennis te verdenken, zij betreuren het dat zij God en Christus en den rijken inhoud van Zijn Evangelie niet beter kennen. Maar hier is het bewijs van de deugdelijkheid hunner kennis, zo zij Gods geboden houden. Elke volkomenheid van Zijne natuur versterkt Zijn gezag, de wijsheid van Zijn raad, de rijkdom Zijner genade, de grootheid van Zijn werken, versterken Zijn wet en regering. Een zorgvuldige nauwgezette gehoorzaamheid aan Zijne geboden toont, dat de erkenning en de kennis van deze deugden genadig aan de ziel geheiligd zijn, en daarom volgt hier: Die daar zegt: ik ken Hem, en Zijne geboden niet bewaart, die is een leugenaar en in dien is de waarheid niet, vers 4. Belijders van de waarheid zijn dikwijls beschaamd over hun onwetendheid of schamen zich die te erkennen, zij wenden dikwijls grote vorderingen voor in de kennis van de goddelijke verborgenheden.

Gij roemt op God, en gij weet Zijn wil en beproeft (door uw redelijk oordeel,) de dingen, die daarvan verschillen, zijnde onderwezen uit de wet, en gij betrouwt uzelven te zijn een leidsman der blinden, Romeinen 2:17. Maar welke kennis van God kan dat zijn, die niet ziet dat Hem de algehele en eerbiedigste gehoorzaamheid toekomt? En indien dat ingezien en gekend wordt, hoe ijdel en oppervlakkig is dan die kennis, wanneer het hart zich niet tot die gehoorzaamheid buigt? Een gehoorzaam leven is de tegenspraak en beschaming van voorgewende godsdienstige kennis, het maakt zulke roem en zulke aanmatiging tot leugen, en toont dat er geen godsdienst of zaligheid in den mens is.

II. De proef van onze liefde. Maar zo wie Zijn woord bewaart, in dien is waarlijk de liefde Gods volmaakt geworden, hieraan kennen wij dat wij in Hem zijn, vers 5. Het bewaren van het woord van God of van Christus is geheiligd daarop letten in al ons gedrag en geheel onzen levenswandel, in hem, die dat doet, is de liefde Gods volmaakt geworden. Wellicht verstaan sommigen hieronder de liefde Gods tot ons, en ongetwijfeld kan Zijne liefde voor ons niet volmaakt worden, niet haar volkomen doel bereiken, zonder onze praktische waarneming van Zijn woord. Wij zijn uitverkoren om heilig en onberispelijk te zijn voor Hem in de liefde, wij zijn verlost om te zijn een verkoren volk, ijverig in goede werken, wij hebben vergeving en rechtvaardigmaking verkregen om deelgenoten te worden van overvloediger mate van den goddelijken Geest tot onze heiligmaking, opdat wij zouden wandelen in den weg van heiligheid en gehoorzaamheid. Maar geen daad van goddelijke liefde, welke hierdoor aan ons verricht werd, bereikt haar bedoeling, uitwerking en vrucht, zonder ons

heilig bewaren van Gods woord. Doch hier wordt veel meer bedoeld onze liefde voor God, gelijk in vers 15.

De liefde des Vaders (of tot den Vader) is niet in hem, en 3:17 :Hoe blijft de liefde Gods (of tot God) in hem? Welnu, het licht ontvonkt de liefde, en liefde moet en wil en zal Gods woord bewaren, zij onderzoekt waardoor zij den geliefde zal behagen en dienen, en daar zij bevindt dat dit geschiedt door acht geven op Zijn wil, dien Hij geopenbaard heeft, zo oefent zij zich daarin, en zo wordt de liefde openbaar. Daar heeft zij een volmaakt werk, en daardoor weten wij (door dit plichtmatig letten op den wil van God en van Christus) dat wij in Hem zijn. Wij weten dat wij Hem toebehoren, en dat wij met Hem verenigd zijn dooi dien Geest, die ons opheft en bijstaat tot deze gehoorzaamheid. En indien wij onze betrekking tot Hem en onze vereniging met Hem erkennen, zal dat voortdurend meer invloed op ons hebben: Die zegt dat hij in Hem blijft, die moet ook zelf alzo wandelen gelijk Hij gewandeld heeft, vers 6. De Heere Jezus Christus was een bewoner van deze wereld en wandelde hier rond, hier gaf Hij een schitterend voorbeeld van gehoorzaamheid aan God. Zij, die belijden dat zij Hem toebehoren en bij Hem blijven, moeten met Hem wandelen, naar Zijn voorbeeld en in Zijn voetstappen. De volgelingen van de verschillende sekten van wijsgeren der oudheid betoonden groot ontzag voor de voorschriften en het leven van hun meesters en leraren, hoeveel te meer moet de Christen, hij die zegt dat hij in en met Christus blijft, trachten te gelijken naar zijn onfeilbaren Meester en Hoofd en wandelen naar Zijn voorbeeld en geboden! Gij zijt Mijne vrienden, zo gij doet wat Ik u gebied. Johannes 15:14.

1 Johannes 2:7-11

Het zevende vers kan geacht worden aan te sluiten aan hetgeen onmiddellijk voorafgaat, en dan wordt het wandelen gelijk Christus gewandeld heeft, hier genoemd geen nieuw, maar een oud gebod, en het is dat, hetwelk de apostelen zeker op den voorgrond zouden stellen, overal waar zij het Evangelie van Christus brachten. En het kan ook betrekking hebben op hetgeen de apostel nu gaat zeggen betreffende de wet van broederlijke liefde, dit is hetgeen gij van den beginne gehoord hebt, 3:11, en het oude gebod, 2 Johannes :

5. En nu de apostel zulk een wandel gaat aanbevelen, geeft hij er zelf een voorbeeld van door de liefdevolle benaming: Broeders, gij die mij dierbaar zijt door den band der liefde, welke ik u nu ga voorhouden, en daardoor wordt de broederlijke liefde hun aanbevolen als:

I. Een oud gebod: Ik schrijf u geen nieuw gebod, maar een oud gebod, dat gij van den beginne gehad hebt, vers 7. Het voorschrift der liefde is zo oud als de mensheid, maar het is vatbaar voor verschillende toepassingen, versterkingen en beweegredenen. In den staat der onschuld hadden de mensen, indien die voortgeduurd had, elkaar liefgehad als zijnde van enen bloede, gemaakt om de aarde te bewonen en als zijnde van Gods geslacht en geschapen naar Zijn beeld. In den staat der zonde en na de belofte, moeten zij elkaar liefhebben als staande allen in betrekking tot God hun Maker, en als met elkaar in den bloede verbonden en deelachtig aan dezelfde hoop. Toen de Hebreeën afgezonderd werden, moesten zij elkaar dientengevolge liefhebben, als zijnde het bevoorrechte volk, dat de verbonden en de aanneming had en uit wie de Messias, het hoofd der gemeente zou voortkomen. Die wet van liefde moest met nieuwe verplichtingen aan het nieuwe Israël Gods toevertrouwd worden, aan de gemeente des Evangelies. In zoverre is het een oud gebod. of het woord, dat de kinderen Israël's van den beginne gehoord hebben, vers 7.

II. Een nieuw gebod. Wederom, teneinde u des te meer tot uw verplichting aan te sporen, schrijf ik u een nieuw gebod, de wet van de nieuwe gemeenschap, de Christelijke vereniging, dat in Hem waarachtig was, dat in de eerste plaats waar was in het hoofd der gemeente en Hem betrof, de waarachtigheid waarvan in Hem overvloedig was: Hij had Zijne gemeente lief en gaf Zich zelven voor haar. En het zij (of is) ook waarachtig in u, deze wet is tot op zekere hoogte geschreven in uwe harten, u is geleerd God en elkaar lief te hebben, en zulks omdat, (of voor zoveel als) de duisternis voorbijgegaan is, de duisternis van uw bevooroordeelde, onbekeerde zielen, hetzij gij Joden of heidenen zijt, uw betreurenswaardige onwetendheid omtrent God en Christus is nu voorbij, en het waarachtige licht schijnt nu, vers 8. Het licht van de Evangelische openbaring heeft met leven en kracht uw harten beschenen, en daardoor hebt gij de uitnemendheid van de Christelijke liefde gezien en de fundamentele verplichting daartoe gevoeld. Hier zien wij dat de grondslagen (en vooral de fundamentele voorschriften) van den Christelijken godsdienst kunnen beschouwd worden als nieuw en als oud beide. De hervormde leer, of de godsdienstleer in de hervormde kerken, is nieuw en oud, nieuw, voorzover zij onderwezen wordt na lange duisternis door het licht der Hervorming, nieuw, nu zij gezuiverd is van de Roomse afgoderijen, maar oud omdat zij reeds is geleerd en gehoord van den beginne. Wij behoren toe te zien dat de genade of deugd, welke waarachtig was in Christus, ook in ons waarachtig zijn, wij moeten gelijkvormig worden aan ons hoofd. Hoe meer onze duisternis voorbijgegaan is en het licht des Evangelies ons beschijnt, des te dieper moet onze onderwerping zijn aan de geboden van onzen Heere, hetzij die oud of nieuw genoemd worden. Het licht moet

behoorlijk warmte verspreiden. En dus is hier een andere proef voor ons Christelijk licht. Eerst werd het beproefd door onze gehoorzaamheid aan God, hier door de Christelijke liefde.

1. Hij, dien dat licht en die liefde ontbreken, zegt zonder grond dat hij in het licht is. Die zegt dat hij in het licht is, en zijnen broeder haat, die is in de duisternis totnogtoe, vers 9. Het is betamelijk voor oprechte Christenen te erkennen wat God voor hun zielen gedaan heeft, maar in de zichtbare kerk vindt men dikwijls mensen, die zich meer toe-eigenen dan hun toekomt, dat zijn zij, die zeggen dat zij in het licht zijn, omdat de goddelijke openbaring indruk op hun geest en gemoed gemaakt heeft, en die toch leven in haat en vijandschap tegen hun Christen-broederen. Dezen kunnen niet getroffen worden door het gevoel van de liefde van Christus voor hun broederen, en daarom blijven zij in hun toestand van duister- nis, ongeacht hun beweerde bekering tot den Christelijken godsdienst.

2. Hij, die geleid wordt door deze liefde, ondervindt dat zijn licht goed en echt is, en hij toont het: Die zijn broeder liefheeft, blijft in het licht, (die hem liefheeft als zijn broeder in Christus), vers 10. Hij ziet den grondslag en de reden van de Christelijke liefde, hij onderscheidt het gewicht en de waarde van de Christelijke verlossing, hij gevoelt hoe betamelijk het is dat wij hen liefhebben, die Christus heeft liefgehad. En het gevolg daarvan is, dat er gene ergernis in hem is, vers 10, hij wil geen aanstoot, geen struikelblok voor zijn broeder zijn, hij zal er zich nauwgezet voor hoeden dat hij zijn broeder geen aanleiding tot zondigen geeft of hem afleidt van den weg des levens. De Christelijke liefde leert ons de ziel van onzen broeder hoog te schatten en alles te vrezen, wat voor zijn vrede en onschuld schadelijk zou kunnen zijn.

3. De haat is een teken van geestelijke duisternis. Die zijn broeder haat, is in de duisternis, vers 11. Geestelijk licht wordt gegeven door den Geest der genade, en een van de eerstelingen van dien Geest is liefde, hij dus, die bezield is met kwaadaardigheid jegens een Christelijken broeder, moet noodwendig van geestelijk licht verstoken zijn, en wandelt bijgevolg in de duisternis, vers 11. Zijn leven is overeenkomstig een duisteren geest en een duister geweten, en hij weet niet waar hij heengaat, hij ziet niet waarheen die duistere geest hem voert en beseft niet dat hij hem eindelijk in de plaats der buitenste duisternis brengen zal, want de duisternis heeft zijn ogen verblind, vers 11. De duisternis van den toestand der onwedergeborenen, gevoegd bij een boosaardigen geest, is het tegendeel van het licht des levens, waar die duisternis woont zullen de ziel, het oordeel en het geweten verduisterd worden en daardoor den weg naar het hemelse eeuwige leven missen. Hierbij kunnen wij opmerken hoe grondig de apostel nu genezen was van zijn eens zo vurigen en ontvlambaren gemoedsgesteldheid. Er was een tijd geweest, waarop hij vuur van den hemel wilde doen dalen op de arme onwetende Samaritanen, die hen niet wilden ontvangen, Lukas 9:54. Maar de Heere had hem getoond dat hij niet wist van hoedanigen geest hij was, noch waarheen die andere geest hem leidde. Nu had hij meer van den Geest van Christus in zich opgenomen, nu had hij welwillendheid voor allen en liefde voor al de broederen. De Heere Jezus is de grote leermeester der liefde, Zijn school (Zijne gemeente) is de school der liefde. Zijne discipelen zijn leerlingen in de liefde, en Zijn gezin moet een gezin vol liefde zijn.

1 Johannes 2:12-17

Dit nieuwe gebod van liefde, met de beweegredenen er toe, kan gegeven worden aan de verschillende klassen van discipelen, die hier opgenoemd worden. De onderscheidene groepen van de algemene Christelijke kerk moeten zeker zijn, dat de band der heilige liefde behouden wordt. Maar aangezien een belangrijke verslapping en afzakking van den levenden godsdienst zeker te wachten is zonder liefde tot God en de broederen, heeft de apostel het terecht van belang geacht om dat nieuwe gebod plechtig aan elk der verschillende klassen in de school van Jezus aan te bevelen. De kinderen of minderjarigen, de volwassenen en de ouden (de teleioi, de meest-volmaakten) in de Christelijke. gemeente moeten weten, dat zij de wereld niet behoren lief te hebben enz.

I. De vermaning wordt gericht aan de verschillende groepen en standen in de gemeente van Christus. Alle Christenen staan niet op dezelfde hoogte en hebben niet dezelfde grootte: er zijn zuigelingen in Christus, er zijn volwassen mannen en er zijn oude discipelen. Dezen hebben ieder hun bijzonderen toestand, en ook ieder hun bijzondere plichten, maar er zijn voorschriften en er is een gehoorzaamheid, die voor allen zonder onderscheid verbindend zijn, zoals wederkerige liefde en het verzaken van de wereld. Wijze herders zullen dus het woord des levens met oordeel uitdelen, en geven aan ieder der verscheidene leden van het Christelijk gezin zijn geschikte aandeel.

Ik schrijf u, kinderen, vaders en jongelingen. De apostel noemt:

1. De laagsten in de Christelijke school: Ik schrijf u, kinderkens, vers 12. Er zijn nieuwelingen in den godsdienst, zuigelingen in Christus, die de eerste beginselen van de Christelijke godzaligheid moeten leren. De apostel schijnt hen te bemoedigen door zich het eerst tot hen te wenden. Ook is het soms nuttig voor de meergevorderden om te horen wat tot de jongeren gezegd wordt, de beginselen moeten herhaald worden, want de eerste beginselen zijn de grondslag van al het overige. Hij richt zich tot de kinderen in het Christendom om twee redenen:

A. Want de zonden zijn u vergeven om Zijns naams wil, vers 12. De jongste oprechte discipel heeft vergeving van zonden ontvangen, de gemeenschap der heiligen gaat samen met de vergeving der zonden. De zonden zijn vergeven ter wille van Gods naam, tot roem en prijs van Zijne heerlijkheid, omdat Zijn heerlijke volkomenheid in die vergeving geopenbaard wordt. Of zij zijn vergeven ter wille van den naam van Christus, om Zijnentwil, ter wille van de verlossing die in Hem is. En zij, wie de zonden door God vergeven zijn, zijn ten sterkste verplicht om deze wereld te verloochenen, die in tegenstand is met de liefde Gods.

B. Omdat zij God kennen, Ik schrijf u, kinderen, want gij hebt den Vader gekend, vers 13. Kinderen kennen gewoonlijk niemand zo spoedig als hun vader. De kinderen in het Christendom behoren hun Vader te kennen en kennen Hem. Zij zullen Mij allen kennen van de kleinen onder hen tot de groten onder hen, Hebreeën 8:11. Kinderen in Christus moeten weten dat God hun Vader is, dat is hun wijsheid. Het is een wijs kind, dat zijn vader kent. Deze kinderen kunnen niet anders dan den hunnen kennen, zij kunnen er wel van verzekerd zijn door wiens kracht zij wedergeboren en door wiens genade zij aangenomen werden. Zij, die den Vader kennen, mogen zich wel uit de liefde der wereld terugtrekken. Daarna gaat de apostel voort:

2. Tot de hoogsten in de school, de ouden in het Christendom, die hij op eervolle wijze aanspreekt. Ik schrijf u, vaders, vers 13, 14.

Mnasons, oude discipelen, Handelingen 21:16. De apostel gaat onmiddellijk van de laagste klasse naar de hoogste over, opdat zij, die in het midden staan, beide lessen mogen horen, en daardoor zich herinneren wat zij geleerd hebben en opletten op hetgeen nog volgen zal. Ik schrijf u, vaders. Ook zij, die het langst in de school van Christus verkeerd hebben, moeten nog raad en verder onderricht ontvangen, de oudste discipel moet naar den hemel (de hogeschool hierboven) gaan met zijn leerboek, zijn bijbel, in de hand, ook aan de vaders moet geschreven worden, niemand is ooit te oud om te leren. Hij schrijft hun op grond van hun kennis. Ik schrijf u, vaders, want gij hebt Hem gekend, die van den beginne is, vers 13, 14. Oude mensen hebben kennis en ondervinding en verwachten erkenning. De apostel is bereid om de kennis van de oude Christenen te erkennen, en hen daarmee geluk te wensen. Zij kennen den Heere Christus, voornamelijk als Hem, die van den beginne is, zie Hoofdstuk 1:1. Christus is de Alfa en de Omega, Hij moet dus het begin en het einde van onze Christelijke kennis zijn. Ik acht alle dingen schade om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus mijnen Heere, Filippenzen 3:8. Zij die Hem kennen, die van den beginne was, voordat de wereld gemaakt was, mogen daardoor er wel toe gebracht worden om de wereld te verloochenen. Daarna:

3. Tot de volwassenen in Christus, zij, die in hun bloei en kracht zijn. Ik schrijf u, jongelingen, vers 13, 14. Dezen zijn als volwassenen gekomen tot een kracht van geest en gezond verstand, dat zij onderscheid kunnen maken tussen goed en kwaad. De apostel neemt dat voor reden voor zijn schrijven aan hen.

A. Hij schrijft hun om hun krijgsdaden. Zij zijn goede krijgsknechten van Christus: Want gij hebt den boze overwonnen, vers 13. Er is een boze, die onophoudelijk strijd voert tegen onze zielen, en voornamelijk tegen de discipelen, maar zij, die in de school van Christus wèl onderwezen zijn, hebben de behandeling van hun wapenen geleerd en overwinnen den boze. En zij, die hem kunnen overwinnen, worden geroepen om ook de wereld te overwinnen, die zulk een groot werktuig des bozen is.

B. Om hun kracht, die door deze daden bewezen is. Want gij zijt sterk en hebt den bozen overwonnen, vers 14. Jonge mensen zijn gewoon zich op hun kracht te beroemen, het behoort de heerlijkheid van jongelingen te zijn sterk in Christus en in Zijne genade te zijn, het zal hun heerlijkheid zijn en hun krachten oefenen, zo zij den duivel overwinnen, want indien zij den duivel niet te sterk zijn, dan zal hij hun te sterk zijn. Krachtige Christenen moeten dus hun sterkte tonen door het overwinnen van de wereld, en dezelfde kracht moet aangewend worden om de wereld te overwinnen, die nodig was om den duivel te overwinnen.

C. Om hun bekendheid met het Woord van God. En het woord Gods blijft in u, vers 14. Het Woord van God moet in de volwassen discipelen blijven, dat is voor hen het voedsel en de toevoer van kracht, het is het wapen, waarmee zij den duivel overwinnen, het zwaard des Geestes, waarmee zij al zijn aanvallen afslaan, en zij, in wie het Woord Gods woont, zijn goed toegerust om de wereld te overwinnen.

II. Op deze wijze is de volgende ontrading ingeleid en thans komt de waarschuwing, die in acht genomen moet worden door ieder, die levenden praktischen godsdienst beoefenen wil. Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is, vers 15. Zijt gekruisigd voor de wereld, gestorven aan haar aantrekkelijkheden en zaken. Alle soorten van Christenen moeten zich daarin verenigen, dat zij dood zijn voor de wereld. Indien zij daarin verenigd waren, dan zouden zij het spoedig ook op andere punten zijn, hun liefde zou voor God bewaard worden en niet aan de wereld weggeworpen. Hier zien wij de redenen voor deze waarschuwing. Zij zijn vele en dat is goed, want het is moeilijk de discipelen van de liefde voor de wereld af te trekken. De redenen zijn deze:

1. De onbestaanbaarheid van deze liefde met de liefde tot God. Zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem, vers 15. Het hart van den mens is eng, het kan die beide liefden niet tegelijk bevatten. De wereld trekt het hart van God af, en hoe meer de liefde voor de wereld de overhand verkrijgt, des te meer zal de liefde tot God verzwakken en verdwijnen.

2. De wereldse liefde en begeerlijkheden zijn verboden, zij zijn niet uit God. Niet uit den Vader, maar uit de wereld, vers 16. Deze liefde en begeerlijkheid zijn niet door God voorgeschreven, maar Hij roept er ons van terug, zij rijzen uit de wereld op, en de wereld maakt zich meesteres van onze genegenheid. Maar hier vinden wij de ware beschouwing en beoordeling van de wereld, volgens welke zij door ons gekruisigd en verloochend moet worden. De wereld, de stoffelijke zaken op zich zelve, is goed en moet bewonderd worden als het werk van God en een spiegel, waarin Zijn volmaaktheden weerkaatsen, maar zij moet beschouwd worden in haar tegenwoordige betrekking tot ons in onzen verdorven toestand, en zoals zij werkt op onze slechte genegenheden en die ontvlamt. Er is grote vriendschap en verbintenis tussen deze wereld en het vlees, en deze wereld oefent invloed op het vlees, en maakt dat tot een vijand Gods. De dingen der wereld worden daarom onderscheiden in drie soorten, overeenkomstig hun invloed op de drie voornaamste neigingen van onze bedorven natuur, en wel:

A. De begeerlijkheid des vlezes. Het vlees, hier onderscheiden van de ogen en het leven, bedoelt het lichaam. De begeerlijkheid des vlezes is, onderwerpelijk, de lust en begeerte naar het genieten van vleselijke vermaken, en voorwerpelijk, alles wat de vermaken des vlezes prikkelt en ontvlamt. Deze begeerlijkheid wordt gewoonlijk weelderigheid en wellust genoemd.

B. De begeerlijkheid der ogen. De ogen worden verblijd door schatten, rijkdom en rijke bezittingen zijn de begeerte van een buitensporig oog. Dat is de begeerlijkheid van de gierigheid.

C. De grootsheid des levens. Een ijdel gemoed streeft naar alle grootheid, opschik, praal van een ijdel schitterend leven, dat is eerzucht en dorst naar eer en toejuiching. Deze is, in zeker opzicht, de ziekte van het oor, dat wil door bewondering en lof gevleid worden. De voorwerpen van deze begeerlijkheden moeten verlaten en verloochend worden, want zij nemen de begeerte en genegenheid in beslag en doen die toenemen, zij zijn niet uit den Vader, maar uit de wereld, vers 16. De Vader versmaadt ze, en de wereld mag ze voor zich zelve houden. De begeerte naar deze dingen moet onderdrukt en gedood worden, en dus is het toegeven er aan niet door den Vader gewild, maar wordt opgelegd door de verlokkende wereld.

3. De ijdele en verdwijnende gedaante van de aardse dingen en van hun genot. En de wereld gaat voorbij en hare begeerlijkheid, vers 17. De dingen dezer wereld zijn verdwijnend en voortdurend

stervend. De begeerte zelf en het genot er van staan tegen en vergaan, de begeerte zal binnenkort afnemen en verdwijnen, Prediker 12:5. En wat is er geworden van al de pracht en al het vermaak dergenen, die nu in het graf tot stof vergaan?

4. De onsterflijkheid van hem, die God liefheeft. Maar die den wil van God doet -hetgeen de eigenschap moet zijn van hem, die God liefheeft, in tegenstelling met hem, die de wereld bemint-blijft in der eeuwigheid, vers 17. Het voorwerp van zijn liefde blijft, in tegenstelling met de wereld die voorbijgaat, in eeuwigheid, zijn heilige lust en liefde, in tegenstelling met de begeerlijkheid die voorbijgaat, blijft in eeuwigheid, de liefde zal nimmer vergaan, en hijzelf is een erfgenaam van onsterfelijk leven, en zal dat op zijn tijd verkrijgen. Uit den gehelen inhoud van deze verzen leren wij de reinheid en geestelijkheid van de apostolische leer kennen. Het dierlijke leven moet onderworpen worden aan het goddelijke, het lichaam met zijn genegenheden moet ondergeschikt zijn aan de ziel, en de ziel moet bewogen worden door den godsdienst, of de overwinnende liefde tot God.

1 Johannes 2:18-19

Wij vinden hier:

I. Een zedelijke voorspelling omtrent den tijd, het einde nadert. Kinderkens, het is de laatste ure, vers 18. Sommigen menen dat de apostel zich hier opnieuw richt tot de eerste afdeling van Christenen, de zuigelingen, die er het meest voor blootstaan om verleid te worden, en daarom: "Kleine kinderen, gij zijt jong in den godsdienst, zorgt er voor dat gij niet bedorven wordt." Maar het schijnt veeleer, als elders, een algemene benaming te zijn, bedoeld om alle Christenen wakker te schudden: Kinderkens, het is de laatste ure! Onze Joodse inrichting van kerk en staat spoedt ten einde, de Mozaïsche eredienst en regering zijn der verdwijning nabij, de zeventig weken van Daniël zijn bijna doorleefd, de verwoesting van stad en tempel is aanstaande, het einde zal zijn met een overstromenden vloed, en tot het einde toe zal er krijg zijn en vastelijk besloten verwoestingen, Daniël 9:26. Het was dus goed, dat de discipelen gewaarschuwd werden van het haastige einde des tijds en zoveel mogelijk op de hoogte gebracht van de profetische tijdperken.

II. Het teken van dezen laatsten tijd. Er zijn ook nu vele antichristen geworden, vers 18. Er zijn velen, die zich verzetten tegen den persoon, de leer en het koningschap van Christus. Het is een geheimzinnige beschikking van de Voorzienigheid, dat antichristen toegelaten worden, maar, wanneer zij gekomen zijn, is het goed en veilig voor de discipelen, dat die tegen hen gewaarschuwd worden. De dienaren moeten wachters van het huis Israël's zijn. De discipelen moeten zich door het bestaan van zulke antichristen niet laten ontmoedigen of verwarren.

1. Het is ons voorzegd. Gij hebt gehoord dat de antichrist komt, vers 18. De gehele gemeente is door goddelijke openbaring er van in kennis gesteld, dat er een lange en geweldige tegenstand tegen Christus en Zijne gemeente komen zal, 2 Thessalonicenzen 2:8-10. Geen wonder dus dat er vele herauten en voorlopers van den enen groten antichrist zijn. Velen zijn nu antichristen geworden, de verborgenheid der ongerechtigheid wordt reeds gewrocht.

2. Het was hun voorspeld als het teken van den laatsten tijd. Er zullen valse christussen en valse profeten opstaan, en zullen grote tekenen en wonderen doen, alzo dat zij, indien het mogelijk ware, ook de uitverkorenen zouden verleiden, Mattheus 24:24. En dezen waren de voorlopers van de ontbinding van den Joodsen staat en godsdienst, waaruit wij kennen dat het de laatste ure is, vers 18. De voorspelling dat er in de Christelijke wereld verleiders zullen opstaan, moet ons versterken tegen hun verleiding.

III. Een tekening van deze verleiders of antichristen.

1. Zij waren eens belijders van de apostolische leer: Zij zijn van ons uitgegaan, vers 19, uit ons gezelschap, uit onze gemeenschap, wellicht uit de gemeente van Jeruzalem of enige andere gemeente van Judea, zie Handelingen 15:1 :Sommigen, die afgekomen waren uit Judea, leerden de broeders, enz. De zuiverste gemeenten hebben hun afvalligen en opstandelingen, de apostolische leer bekeert niet allen, die van hare waarheid overtuigd worden.

2. Innerlijk waren zij niet aan ons gelijk.

Maar zij waren niet uit ons, zij waren niet van harte gehoorzaam aan het voorbeeld der gezonde leer, dat hun overgeleverd was, zij waren niet met ons verenigd met ons hoofd Christus. Hier vinden wij:

A. De reden, die tot het besluit brengt dat zij niet uit ons waren, niet waren wat zij voorgaven te zijn en wat wij zijn, en die bestaat in hun werkelijke afwijking: Want indien zij uit ons geweest waren, zo zouden zij, zonder twijfel, met ons gebleven zijn, vers 19. Indien de zaligmakende genade wortel geschoten had in hun harten, zo zou die hen bij ons gehouden hebben, hadden zij de zalving van boven gehad, waardoor zij oprechte en getrouwe Christenen gemaakt waren, dan zouden zij niet in antichristen veranderd zijn. Zij, die van den godsdienst afvallen, tonen daardoor overtuigend dat zij vroeger huichelaars waren, zij, die de Evangelische waarheid werkelijk in zich opgenomen hebben, bezitten daarin een goed voorbehoedmiddel tegen verderflijke dwaling.

B. De reden, waarom hun toegelaten werd op die wijze van de apostolische leer en gemeenschap zich af te scheiden. Die is dat hun onoprechtheid openbaar zou worden. Maar dat is geschied opdat zij zouden openbaar worden, dat zij niet allen uit ons zijn, vers 19. De gemeente kan niet nauwkeurig weten wie haar levende leden zijn en wie niet, en daarom wordt de gemeente, ten opzichte van haar innerlijke heiliging, de onzichtbare kerk genoemd. Sommigen van de huichelaars moeten hier openbaar worden, en dat tot hun eigen schande zowel als tot hun eigen voordeel, opdat zij tot de waarheid kunnen terugkeren indien zij niet gezondigd hebben tot den dood, en tot schrik en waarschuwing van anderen. Gij dan, geliefden, zulks tevoren wetende, wacht u dat gij niet door de verleiding der gruwelijke mensen mede afgerukt wordt en uitvalt van uwe vastigheid. Maar wast op in de genade, enz., 2 Petrus 3:17, 18.

1 Johannes 2:20-27

I. De apostel moedigt hier de discipelen, aan welken hij schrijft, aan in deze gevaarlijke tijden, in deze ure der verleiders, hij bemoedigt hen door de verzekering van hun standvastigheid in den dag des afvals. Maar gij hebt de zalving van den Heilige en weet alle dingen.

1. De zalving, waarmee zij werden verrijkt: de zalving van boven. Gij hebt een zalving. De ware Christenen zijn gezalfden, hun naam duidt dat aan. Zij zijn gezalfd met de olie der genade, met gaven en geestelijke krachten, door den Heiligen Geest. Zij zijn gezalfd tot een deelgenootschap aan de bedieningen des Heeren, als ondergeschikte profeten, priesters en koningen voor God. De Heilige Geest wordt vergeleken met olie, zowel als met water en vuur, en de mededeling van Zijn reddende genade is onze zalving.

2. Van wie deze zalving komt: van den Heilige, hetzij van den Heiligen Geest of van Christus, Openbaring 3:7. Dit zegt de Heilige, de Waarachtige. De Heere Christus is heerlijk in Zijne heiligheid. De Heere Christus beschikt over de genaden van den goddelijken Geest, en Hij zalft Zijne heiligen om hen aan Hem gelijk te maken en hun hun aandeel aan Hem te verzekeren.

3. De uitwerking van die zalving, het is een geestelijke ogenzalf, het verlicht en versterkt het oog om goed te kunnen zien: En daardoor weet gij alle dingen, vers 20. Alle dingen betreffende Christus en Zijn godsdienst. Tot dat doel werd zij u beloofd en gegeven, Johannes 14:26. De Heere Christus geeft niet aan ieder der belijdende discipelen een even groot deel, de een is meer gezalfd dan de ander. Er bestaat groot gevaar dat zij, die niet aldus gezalfd zijn, zo ver van de waarheid in Christus zijn, dat zij integendeel in antichristenen veranderen, en blijken zullen tegenstanders van Christus' persoon, koningschap en heerlijkheid te zijn.

II. De apostel wijst hun den zin en de mening van hetgeen hij geschreven heeft aan.

1. Bij wijze van ontkenning, niet omdat hij hun kennis verdenkt, of hun onwetendheid aangaande de grote waarheden van het Evangelie onderstelt: Ik heb u niet geschreven omdat gij de waarheid niet weet, vers 21. Dan zou ik niet zo verzekerd zijn van uw standvastigheid in de waarheid of u geluk wensen met uw zalving van boven. Het is goed het beste van onze Christelijke broeders te denken, wij zijn verplicht dat te doen totdat het tegendeel ons overtuigend blijkt. Een gerechtvaardigd vertrouwen in godsdienstige mensen zal hen aanmoedigen en hun getrouwheid steunen.

2. Bij wijze van toestemming en erkentenis, als vertrouwende op hun oordeel over deze dingen. Maar omdat gij die weet (namelijk omdat gij de waarheid in Jezus kent) en omdat gene leugen uit de waarheid is. Zij, die in enig opzicht de waarheid kennen, zijn daardoor instaat gesteld om te onderscheiden wat er tegen ingaat en er niet mede bestaanbaar is. De rechte lijn wijst vanzelf aan welke lijnen gebogen zijn. Waarheid en leugen vermengen en verenigen zich niet met elkaar. Zij, die goed vertrouwd zijn met de Christelijke waarheid, zijn daardoor goed gewapend tegen anti-christelijke dwaling en verleiding. Geen leugen maakt deel van den natuurlijken of van den geopenbaarden godsdienst uit. De apostelen vooral verafschuwden de leugen en toonden steeds haar onverenigbaarheid met hun leer aan, zij zouden de meest veroordelenswaardige mensen geweest zijn, indien zij de waarheid hadden willen voorthelpen door leugens. Het is een aanbeveling voor den Christelijken godsdienst, dat hij zowel aanpast bij den natuurlijken godsdienst, die er den

grond van uitmaakt, en zo goed overeenkomt met den Joodsen godsdienst, die er de beginselen van bevat.

Geen leugen is uit de waarheid, bedrog en leugen zijn zeer ongeschikte middelen om de waarheid te steunen en voort te helpen. Het komt mij voor dat de zaak van den godsdienst vrij wat beter staan zou, indien zij er nooit voor gebruikt waren. Het gevolg daarvan openbaart zich in de ongelovigheid van onzen tijd, de verwerping van oud vroom bedrog en praatjes is in onze dagen overgegaan in godloochening en ongodsdienstigheid, maar de grote handhavers van en lijders voor de Christelijke openbaring verzekeren ons, dat geen leugen uit de waarheid is.

III. De apostel klaagt de pas-opgestane verleiders aan en beschuldigt hen.

1. Zij zijn leugenaars, beruchte tegenstanders van de heilige waarheid. Wie is de leugenaar, de meest-befaamde leugenaar van den tijd, waarin wij leven, dan hij die loochent dat Jezus is de Christus? De grote en schandelijke leugens, welke de vader der leugens en der leugenaars, in de wereld verspreidt, waren van ouds en zijn gewoonlijk valsheden en dwalingen betreffende den persoon van Christus. Er is geen waarheid zo heilig en zo ten volle gestaafd, of de een of ander zal haar tegenspreken en ontkennen. Dat Jezus van Nazareth de Zoon en de Christus Gods was, werd bevestigd door hemel, aarde en hel. Naar het schijnt zijn sommigen door het gestrenge oordeel Gods overgegeven aan vreemdsoortige inbeeldingen.

2. Zij zijn rechtstreeks vijanden van God zowel als van den Heere Christus. Deze is de antichrist, die den Vader en den Zoon loochent, vers 22. Hij, die zich tegenover Christus stelt, ontkent de uitspraak en het getuigenis van den Vader, en het zegel dat deze Zijnen Zoon gegeven heeft, want Hem heeft God de Vader verzegeld, Johannes 6:27. En hij, die de uitspraak en het getuigenis van den Vader betreffende den Heere Jezus Christus ontkent, loochent dat God de Vader van onzen Heere Jezus Christus is, en verlaat alzo de kennis van God in Christus, en daarmee de gehele openbaring van God in Christus, en voornamelijk van God in Christus de wereld met zich zelven verzoenende. Derhalve mag de apostel er met recht bijvoegen: Een iegelijk, die den Zoon loochent, heeft ook den Vader niet, vers 23. Hij heeft geen ware kennis van den Vader, dien de Zoon het meest en het volledigst geopenbaard heeft, hij heeft geen deel aan den Vader, aan Zijn gunst, genade en zaligmaking, want niemand komt tot den Vader dan door den Zoon, Maar, zo staat er in sommige handschriften bij: die den Zoon erkent, heeft ook den Vader. Gelijk er een innige betrekking tussen den Vader en den Zoon is, zo is een onbreekbare vereniging van de leer, de kennis en het deelhebben van beiden, zodat hij, die de kennis van en het recht op den Zoon heeft, ook de kennis van en het recht op den Vader bezit. Zij, die de Christelijke openbaring aannemen, hebben daarin ook het licht en de zegeningen van den natuurlijken godsdienst.

IV. Hier raadt en overreedt de apostel de discipelen om te blijven in de oude leer, die hun eerst overgeleverd werd. Hetgeen gijlieden dan van den beginne gehoord hebt, dat blijve in u, vers 24. De waarheid is ouder dan de dwaling. De waarheid betreffende Christus, die van den beginne aan de heiligen overgeleverd is, kan niet door nieuwigheden veranderd worden. Zo verzekerd waren de apostelen van de waarheid van hetgeen zij omtrent Christus en namens Hem overgeleverd hadden, dat al hun moeiten en lijden hen er niet toe konden brengen er iets aan te veranderen. De Christelijke waarheid mag op haar oudheid zich beroepen en zich daardoor aanbevelen. Deze waarschuwing wordt versterkt door de volgende gronden.

1. Het heilig voordeel, dat zij zullen verkrijgen door vast te houden aan de overgeleverde waarheid en het oorspronkelijk geloof.

A. Zij zullen daardoor blijven in heilige vereniging met God en Christus. Indien in u blijft, wat gij van den beginne gehoord hebt, zo zult gij ook in den Zoon en in den Vader blijven, vers 24. De waarheid van Christus, in ons blijvende, is het middel om ons terug te houden van zonden en ons met den Zoon van God te verenigen, Johannes 15:3, 4. De Zoon van God is het middel of de Middelaar, door wie wij met den Vader verenigd worden. Hoeveel waarde behoren wij derhalve te hechten aan de evangelische waarheid!

B. Zij zullen daardoor zich van de belofte des eeuwigen levens verzekeren. En dit is de belofte, die Hij (dat is de Vader: 5:11) ons beloofd heeft, namelijk het eeuwige leven, vers 25. Groot is de belofte, die God aan Zijn getrouwe aanhangers geeft. Zij komt overeen met Zijn grootheid, macht en goedheid. Zij is het eeuwige leven, dat niemand dan God geven kan. De gezegende God hecht grote waarde aan Zijn Zoon en de waarheid die in Hem is, en Hij schept er behagen in hun, die in deze waarheid, onder haar licht, kracht en invloed, blijven, het eeuwige leven te beloven. De waarschuwing wordt verder versterkt door:

2. De bedoeling van des apostels schrijven aan hen. Deze brief dient om hen te versterken tegen de bedriegers van dien tijd. Dit heb ik u geschreven van degenen, die u verleiden, vers 26. Daarom indien gij niet voortgaat te blijven in hetgeen gij van den beginne gehoord hebt, dan zal mijn schrijven voor u vergeefs zijn. Wij moeten zorgen dat de brieven der apostelen en de gehele Schrift voor ons niet vergeefs zijn.

3. De onderwijzende zegen, die zij van den hemel hadden ontvangen. De zalving, die gij van Hem hebt, blijft in u. De ware Christenen hebben een inwendige bevestiging van de goddelijke waarheid, die zij aangenomen hebben, de Heilige Geest heeft die in hun verstand en hart ingeprent. Het spreekt vanzelf dat de Heere Jezus een voortdurende getuigenis in de harten Zijner discipelen heeft. De zalving, de uitstorting van de genadegaven over de oprechte discipelen, is een zegel van de waarheid der leer van Christus, want niemand geeft dat zegel dan God. Die ons ook verzegeld en het onderpand des Geestes in onze harten gegeven heeft, 2 Corinthiërs 1:21. Van deze goddelijke zalving worden de volgende heerlijke dingen gezegd.

A. Zij is blijvend en duurzaam, olie en zalf drogen niet zo spoedig op als water. Zij blijft in u, vers 27. De goddelijke verlichting ter onzer bevestiging moet wel blijvend en voortdurend zijn. Daar rijzen verzoekingen, verstrikkingen en verleidingen. De zalving blijft.

B. Zij is beter dan menselijk onderricht.

Gij hebt niet van node, dat iemand u lere, vers 27. Gij werd door ons onderricht alvorens gij gezalfd werd, maar nu is ons onderricht, bij haar vergeleken, niets. Wie onderricht gelijk Hij? Job 36:22. Deze zalving met de goddelijke olie maakt het onderwijs der dienaren niet overbodig, maar overtreft het.

C. Zij is een zeker bewijs voor de waarheid en al wat zij leert is onfeilbare waarheid. Maar gelijk deze zalving u leert van alle dingen, zo is zij ook waarachtig en is geen leugen, vers 27. De Heilige

Geest moet noodzakelijk zijn de Geest der waarheid, gelijk Hij ook genoemd wordt, Johannes 14:17. Het onderricht en de verlichting, die Hij geeft, kunnen niet anders dan in en door de waarheid zijn. De Geest der waarheid zal niet liegen, en Hij leert alle dingen, dat is: alle dingen van de tegenwoordige bedeling, alle dingen nodig tot de kennis van God in Christus en hun heerlijkheid in het Evangelie.

D. Zij heeft bewarenden invloed, zij zal allen, in welken zij blijft, bewaren voor de verleiders en hun verleiding. En gelijk zij u geleerd heeft, zo zult gij in Hem blijven, vers 27. Zij leert u te blijven in Christus, en gelijk zij u leert, maakt zij u er zeker van, zij legt beslag op uw verstand en hart, opdat gij niet tegen Hem zult opstaan. Maar die ons bevestigt in Christus en die ons gezalfd heeft, is God, 2 Corinthiërs 1:21.

1 Johannes 2:28-29

Van den zegen van die heilige zalving gaat de apostel nu voort in zijn raad en vermaning tot standvastigheid in en met Christus. En nu, kinderkens, blijft in Hem, vers 28. De apostel herhaalt zijn vriendelijke benaming kinderkens, naar mij voorkomt niet zozeer om hun geringheid als wel om zijn liefde te betuigen, en waarvoor wij dus zouden kunnen lezen: dierbare kinderen. Hij wil hen overreden door liefde en door innigheid zowel als door redebeleid. Niet alleen de liefde tot Christus, maar ook de liefde tot u, noopt ons om aan te houden op uw standvastigheid, dat gij in Hem zult blijven, in waarachtige betrekking tot Zijn persoon en in uwe vereniging en uw verbond met Hem. Evangelische voorrechten verplichten tot evangelische deugden, en zij, die gezalfd zijn door den Heere Jezus, zijn ten hoogste verplicht om met Hem te blijven in den strijd tegen alle mogelijke tegenstanders. Deze plicht van volharding en standvastigheid in tijden van beproeving wordt krachtig aangedrongen door de beide volgende beschouwingen.

1. Door Zijn wederkomst op den groten dag des oordeels. Opdat, wanneer Hij zal geopenbaard zijn, wij vrijmoedigheid hebben en van Hem niet beschaamd gemaakt worden in Zijne toekomst, vers 28. Dat de Heere Jezus wederkomen zal, wordt hier als toegestemd beschouwd. Dit was een deel van de waarheid, die zij van den beginne gehoord hadden. En wanneer Hij wederkomt, zal dat in het openbaar geschieden, Hij zal geopenbaard worden aan allen. Toen Hij hier de eerste maal was, kwam Hij, in vergelijking daarmee, in het geheim. Hij werd geboren uit ene vrouw, werd neergelegd in een kribbe in den stal, maar, wanneer Hij wederkomt, zal Hij komen uit den geopenden hemel en aller oog zal Hem zien. En zij, die met Hem geweest zijn in al hun verzoekingen, zullen bij het aanschouwen van Hem, vertrouwen, verzekerdheid en blijdschap genieten. Zij zullen hun hoofden opheffen in onuitsprekelijke zegepraal, want zij weten dat hun volkomen verlossing met Hem komt. Daarentegen, allen die Hem verlaten hebben, zullen van Hem beschaamd worden, zij zullen beschaamd worden over zich zelven, beschaamd over hun ongeloof, hun lafheid, ondankbaarheid, schroomvalligheid en dwaasheid, toen zij zulk een heerlijken Verlosser verzaakten. Zij zullen beschaamd worden over hun hoop, hun verwachtingen, en voornemens, beschaamd over al den loon der ongerechtigheid, waarvoor zij Hem verlaten hebben. Dat wij vrijmoedigheid mogen hebben en niet beschaamd worden. De apostel zegt het van zich zelven ook. Laat ons niet beschaamd zijn over u, zowel als: gij zult niet beschaamd worden over uzelven. Of mê aischun thoomen ap autoe, dat wij niet beschaamd worden (beschaamd gemaakt en tot schande gemaakt worden) door Hem bij Zijn komst. Bij Zijn openbare verschijning zal Hij beschamen allen, die Hem verlaten hebben, Hij zal alle gemeenzaamheid met hen ontkennen, hen met schaamte en verwarring bedekken, hen overgeven aan de duisternis, aan de duivelen en aan eindelozen wanhoop, door voor engelen en mensen te belijden dat Hij zich hunner schaamt, Markus 8:38.

2. Hij komt tot dezelfden raad en dezelfde vermaning door de overweging van de waardigheid dergenen, die aan Christus en Zijn godsdienst blijven vasthouden. Indien gij weet dat Hij. rechtvaardig is, zo weet gij dat een iegelijk, die de rechtvaardigheid doet, uit Hem geboren is, vers 29. Het hier gebruikte deelwoord indien moet niet opgevat worden in onderstellenden, maar in bevestigenden zin, men kan lezen: voorzover, nademaal. Dan wordt de bedoeling duidelijker: Omdat gij weet dat Hij rechtvaardig is, weet gij ook dat een iegelijk, die de rechtvaardigheid doet, uit Hem geboren is. "Hij, die rechtvaardigheid doet", kan hier met grond genomen worden voor een anderen naam voor "hem, die in Christus blijft." Want wie in Christus blijft, die blijft in Zijn wet en in Zijn liefde, en daardoor in verbintenis met en in gehoorzaamheid aan Hem, en doet daardoor in woord

en werk rechtvaardigheid, betracht de evangelische heiligheid. Zo iemand kan niet anders dan uit Hem geboren zijn. Hij is vernieuwd door den Geest van Christus, naar het beeld van Christus, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft opdat wij in dezelve zouden wandelen, Efeziërs 2:10.

Omdat gij weet dat de Heere Christus rechtvaardig is (rechtvaardig in Zijn hoedanigheid en in Zijne werken, de Heere onze gerechtigheid, en de Heere onze rechtvaardig- en heiligmaking, 1 Corinthiërs 1:30), moet gij wel weten (of weet gij, erkent en gelooft gij) dat hij, die in de praktijk van het Christendom voortdurend blijft, uit Hem geboren is. De nieuwe geestelijke natuur zijn wij verschuldigd aan den Heere Christus. Die in tijden van verzoeking standvastig blijft in de praktijk der godzaligheid, geeft daardoor een duidelijk bewijs dat hij van boven, uit den Heere Christus geboren is. De Heere Christus is een eeuwige Vader. Het is een groot voorrecht uit Hem geboren te zijn. Zij, die dat voorrecht hebben, zijn Gods kinderen. Zo velen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, Johannes 1:12. En daarmee is de inhoud van het volgende hoofstuk ingeleid.

HOOFDSTUK 3

1 Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, namelijk dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden. Daarom kent ons de wereld niet, omdat zij Hem niet kent.
2 Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen; want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is.
3 En een iegelijk, die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zichzelven, gelijk Hij rein is.
4 Een iegelijk, die de zonde doet, die doet ook de ongerechtigheid; want de zonde is de ongerechtigheid.
5 En gij weet, dat Hij geopenbaard is, opdat Hij onze zonden zou wegnemen; en geen zonde is in Hem.
6 Een iegelijk, die in Hem blijft, die zondigt niet; een iegelijk, die zondigt, die heeft Hem niet gezien, en heeft Hem niet gekend.
7 Kinderkens, dat u niemand verleide. Die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is.
8 Die de zonde doet, is uit den duivel; want de duivel zondigt van den beginne. Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou.
9 Een iegelijk, die uit God geboren is, die doet de zonde niet, want Zijn zaad blijft in hem; en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren.
10 Hierin zijn de kinderen Gods en de kinderen des duivels openbaar. Een iegelijk, die de rechtvaardigheid niet doet, die is niet uit God, en die zijn broeder niet liefheeft,
11 Want dit is de verkondiging, die gij van den beginne gehoord hebt, dat wij elkander zouden liefhebben.
12 Niet gelijk Kain, die uit den boze was, en zijn broeder doodsloeg; en om wat oorzaak sloeg hij hem dood? Omdat zijn werken boos waren, en van zijn broeder rechtvaardig.
13 Verwondert u niet, mijn broeders, zo u de wereld haat.
14 Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben; die zijn broeder niet liefheeft, blijft in den dood.
15 Een iegelijk, die zijn broeder haat, is een doodslager; en gij weet, dat geen doodslager het eeuwige leven heeft in zich blijvende.
16 Hieraan hebben wij de liefde gekend, dat Hij Zijn leven voor ons gesteld heeft; en wij zijn schuldig voor de broeders het leven te stellen.
17 Zo wie nu het goed der wereld heeft, en ziet zijn broeder gebrek hebben, en sluit zijn hart toe voor hem, hoe blijft de liefde Gods in hem?
18 Mijn kinderkens, laat ons niet liefhebben met den woorde, noch met de tong, maar met de daad en waarheid.
19 En hieraan kennen wij, dat wij uit de waarheid zijn, en wij zullen onze harten verzekeren voor Hem.
20 Want indien ons hart ons veroordeelt, God is meerder dan ons hart, en Hij kent alle dingen.
21 Geliefden! Indien ons hart ons niet veroordeelt, zo hebben wij vrijmoedigheid tot God;
22 En zo wat wij bidden, ontvangen wij van Hem, dewijl wij Zijn geboden bewaren, en doen, hetgeen behagelijk is voor Hem.
23 En dit is Zijn gebod, dat wij geloven in den Naam van Zijn Zoon Jezus Christus, en elkander liefhebben, gelijk Hij ons een gebod gegeven heeft.

24 En die Zijn geboden bewaart, blijft in Hem, en Hij in denzelven. En hieraan kennen wij, dat Hij in ons blijft, namelijk uit den Geest, Dien Hij ons gegeven heeft.

De apostel verheerlijkt de liefde Gods m onze aanneming, vers 1, 2, Wekt op tot heiligheid, vers 3, En tegen de zonde, vers 4-10, Dringt aan op broederlijke liefde, vers 11-18. Hoe onze harten te verzekeren voor God, vers 19-22. Het voorschrift van geloof, vers 23. Het goede van gehoorzaamheid, vers 24.

1 Johannes 3:1-3

Nadat de apostel de waardigheid van de gelovige volgers van Christus heeft vermeld, dat zij uit Hem geboren zijn en daardoor in zeer nauwe betrekking tot God kwamen, gaat hij voort met:

I. Hij betuigt zijne verwondering over de genade, die de bron is van zo heerlijke verwaardiging. Ziet hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden, vers 1, dat is werkelijk genoemd, door Hem, die de dingen welke niet zijn, bij name roept alsof zij waren. De Vader neemt al de kinderen van den Zoon aan. De Zoon roept hen in werkelijkheid en maakt hen Zijne broederen, en daardoor verleent Hij hun de macht en waardigheid van kinderen Gods. Het is wonderbare neerbuigende liefde van den eeuwigen Vader, dat Hij zulke als wij zijn tot Zijn kinderen maakt, ons die van nature erfgenamen zijn van de zonde, de schuld en van den vloek Gods, ons, die door ons gedrag zijn kinderen des verderfs, der ongehoorzaamheid en der ondankbaarheid. Vreemd, dat de heilige God zich niet schaamt onzen Vader te heten en ons Zijn kinderen te noemen! Daarom gaat de apostel voort:

II. Hij vermeldt dat deze eer van de gelovigen boven het begrip der wereld gaat. Ongelovigen weten weinig van hen af. Daarom (of op die wijze, als zodanig) kent ons de wereld niet, vers 1. De wereld bemerkt weinig van de verheffing en de gelukzaligheid der echte volgelingen van Christus. Zij staan hier bloot aan de gewone aardse onheilen, alle dingen overkomen hen gelijk den anderen, ja zelfs ondervinden zij meer smart, zodat zij reden hebben om te zeggen: Indien wij alleen in dit leven op Christus zijn hopende, dan zijn wij de ellendigste van alle mensen, 1 Corinthiërs 15:19. De onchristelijke wereld derhalve, die alleen aanziet wat voor ogen is, weet niets van hun waardigheid, hun voorrechten, hun genietingen, die hun hier ten dele vallen of die hun wachtende zijn. Zij denkt er niet aan dat deze kleinen, nederigen, verachten de gunstelingen des hemels zijn en eerlang bewoners van den hemel zullen worden. En zij kunnen hun lot des te gemoedigder dragen omdat hun Heere hier even onbekend was als zij zijn.

Omdat zij Hem niet kent, vers 1. De wereld dacht er weinig aan welk een groot persoon hier rondwandelde, en dat haar Schepper eens haar bewoner was. De Joodse wereld vermoedde niet dat de God van Abraham, Izaak en Jakob iemand werd uit haar eigen geslacht en woonde in haar land, Hij kwam tot het Zijne, maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Hij kwam tot de Zijnen, maar die kruisigden Hem, doch zeker: indien zij Hem gekend hadden, zij zouden den Heere der heerlijkheid niet gekruisigd hebben, 1 Corinthiërs 2:8. Laat daarom de volgelingen van Christus tevreden zijn met harde behandeling, want zij reizen door een vreemd land, waar zij weinig bekend zijn, en hun Heere is het evenzo gegaan.

III. De apostel bemoedigt de volhardende discipelen met het vooruitzicht op de zekere openbaring van hun staat en waardigheid.

1. Hun tegenwoordige eervolle betrekking wordt vermeld. Geliefden (gij moogt wel onze geliefden zijn, want gij zijt geliefden van God) nu zijn wij kinderen Gods, vers 2. Wij hebben de natuur van kinderen door de wedergeboorte, wij hebben den naam, den geest en het recht van deze erfenis door aanneming. Deze eer hebben alle heiligen.

2. De onthulling van den zegen, aan deze betrekking verbonden, moet nog geschieden.

Het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen, vers 2. De heerlijkheid, voortspruitende uit dit kindschap en deze aanneming, wordt uitgesteld en bewaard voor de toekomende wereld. De kinderen Gods moeten wandelen door geloof en leven door hoop.

3. De tijd van de openbaring der kinderen Gods in hun eigenlijke gedaante en heerlijkheid is bepaald, en die komt wanneer de Oudste Broeder verschijnt om hen te roepen en bijeen te vergaderen. Maar wij weten dat wanneer Hij zal geopenbaard worden, wij Hem zullen gelijk zijn. Het deelwoord ean, gewoonlijk vertaald door indien, is hier goed teruggegeven door wanneer, want het Hebreeuwse deelwoord im betekent dat ook, en daarmee schijnt het overeen te komen. En niet alleen is ean soms gebruikt voor hotan, maar enkele handschriften hebben hier hotan, wanneer. Op dezelfde wijze is het vertaald in Johannes 14:3 : Zo wanneer Ik zal heengegaan zijn, enz. Wanneer het hoofd der gemeente, de Eniggeborene des Vaders, zal verschijnen, zullen zijne leden, die God tot kinderen aangenomen heeft, met Hem verschijnen en geopenbaard worden. Zij kunnen dus rustig wachten in geloof, hoop en ernstige begeerte naar de openbaring van den Heere Jezus, zoals de gehele schepping wacht naar haar volmaking en de openbaring der kinderen Gods, Romeinen 8:19. De kinderen Gods zullen gekend en geopenbaard worden door hun gelijkenis met hun hoofd. Zij zullen Hem gelijk zijn, gelijk in eer en macht en heerlijkheid. Hun sterfelijke lichamen zullen gelijk gemaakt worden aan Zijn heerlijk lichaam, zij zullen door Hem vervuld worden met leven, licht en zegen. Wanneer Hij, die hun leven is, zal geopenbaard worden, zullen ook zij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid, Colossenzen 3:4.

4. Hun gelijkenis naar Hem wordt bevestigd door het zien van Hem, dat hun deel zal worden.

Wij zullen Hem gelijk wezen, want wij zullen Hem zien gelijk Hij is. Hun gelijkenis zal de oorzaak zijn van het gezicht, dat zij van Hem zullen hebben. Inderdaad, allen zullen Hem zien, maar niet zoals zij, niet gelijk Hij is, namelijk, gelijk Hij is voor hen die in den hemel zijn. De goddelozen zullen Hem zien in Zijn toorn, in Zijn verschrikkelijke majesteit en in der glans van Zijn wrekende volkomenheden, maar zij zullen Hem zien in de zachtheid en schoonheid van Zijn gelaat, in de daarmee overeenstemmende beminnelijkheid van Zijne heerlijkheid en in de volmaakte harmonie van al Zijne hoedanigheden. Hun gelijkenis op Hem zal hen in staat stellen Hem te zien gelijk de gezaligden in den hemel Hem zien. Of het zien van Hem zal de oorzaak van hun Hem gelijk zijn worden, het zal een zien zijn, dat hen verandert, zij zullen in hetzelfde beeld veranderd worden door het aanschouwen van Zijn heerlijk aangezicht.

IV. Deze aanneming der kinderen Gods gebruikt de apostel als drang voor vordering in de heiligheid. En een iegelijk, die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zich zelven, gelijk Hij rein is, vers 3. De kinderen Gods weten dat hun Heere heilig en rein is, Hij is te rein van hart en ogen om toe te laten dat enige besmetting of onreinheid in hen woont. Zij dus, die deze hoop op Hem hebben, moeten zich toeleggen op de grootste reinheid, rein worden van wereld, vlees en zonden, zij moeten toenemen in genade en heiligheid. Niet alleen beveelt hun Heere hun dat, maar ook hun eigen nieuwe natuur dringt er hen toe, hun hoop op den hemel zal het hun voorschrijven en er hen toe drijven. Zij weten dat hun hogepriester is heilig, onnozel en onbevlekt. Zij weten dat hun God en Vader de Heilige en Verhevene is, dat geheel zijn gezin heilig is, dat hun erfenis is een erfenis der heiligen in het licht. Het toelaten van zonde en onreinheid is in rechtstreekse tegenspraak met zulk een hoop. En daarom, gelijk wij geheiligd zijn door het geloof, moeten wij ook geheiligd worden door de hoop. Opdat wij door de hoop zalig mogen zijn, moeten wij door de hoop gereinigd worden. Het is de

hoop der huichelaars, en niet der kinderen Gods, die onreine begeerten en lusten verlof geeft om te blijven heersen.

1 Johannes 3:4-10

De apostel, na de verplichting van den gelovige te hebben vastgesteld op reinheid door de hoop op den hemel en op gemeenschap met Christus in heerlijkheid op den dag Zijner openbaring, gaat er nu toe over om nieuwe bewijsgronden tegen de zonde en tegen alle gemeenschap met de onvruchtbare werken der duisternis aan te voeren. Hij ontleent die aan:

I. De natuur der zonde en haar innerlijk kwaad. Zij is een tegenspraak van de goddelijke wet. Een iegelijk, die de zonde doet, die doet ook de ongerechtigheid, (of die de zonde doet pleegt afschuwelijkheid, dwaalt van de wet af) want de zonde is overtreding der wet (Engelse vertaling), of is wetteloosheid, vers 4. De zonde is de ontbinding of beroving van overeenkomst en gemeenschap met de goddelijke wet, de wet, die het uitvloeisel is van de goddelijke natuur en reinheid, die Zijn wil voor de regering der wereld bevat, die overeenstemt met een redelijke natuur en bedoeld is tot welzijn van de wereld, die den mens den weg tot geluk en vrede aanwijst en hem terugleidt tot Zijn Schepper en Wetgever. Maar het daarmee wedijverende doel van de zonde is de verwerping van de goddelijke wet en dus de verwerping van het goddelijk gezag, en daarmee van God zelven.

II. De bedoeling der zending van den Heere Jezus in en aan deze wereld, die was om de zonde weg te nemen. En gij weet dat Hij geopenbaard is, opdat Hij onze zonden zou wegnemen, en gene zonde is in Hem, vers 5. De Zoon van God verscheen en werd gezien in onze natuur, en Hij kwam om de Goddelijke wet na te leven en te vervullen, door gehoorzaamheid aan haar voorschriften en door onderwerping aan haar vloek, dien Hij droeg in Zijn lijden.

Hij is gekomen, opdat Hij onze zonden zou wegnemen, de schuld der zonden wegnemen door Zijne zelfofferande, het bedrijven der zonde wegnemen door ons een nieuwe natuur in te planten (want wij worden geheiligd uit kracht van Zijn dood) en door ons van haar los te maken en te redden door Zijn eigen voorbeeld.

En gene zonde was in Hem, Hij neemt de zonden weg opdat wij Hem gelijkvormig mogen zijn, en in Hem is geen zonde. Zij, die gemeenschap met Christus hierboven verwachten, moeten zich benaarstigen om hier met Hem gemeenschap te hebben in de grootste reinheid. En de Christelijke wereld moet weten en overwegen, dat het grote doel van de komst van Gods Zoon was het wegnemen van onze zonden. En gij weet (deze wetenschap moet diep en levendig in u zijn) dat Hij geopenbaard is om onze zonden weg te nemen.

III. De tegenstelling van de zonde tegen een ware vereniging met en een oprecht aanhangen aan den Heere Christus. Een iegelijk, die in Hem blijft, zondigt niet, vers 6. Zondigen is hier hetzelfde als zonde doen in vers 8, 9, zonde doen is zonde in praktijk brengen. Hij, die in Christus blijft, gaat niet voort in de praktijk der zonde. Gelijk de levende vereniging met den Heere Jezus de macht der zonde in ons hart en onze natuur verbrak, zo moet de voortgang daarin de regering en overheersing van de zonde in ons leven en onzen wandel verhinderen. Of de ontkennende uitdrukking is hier gebruikt voor de bevestigende. Hij zondigt niet, dat is: hij is gehoorzaam, hij houdt de geboden, in oprechtheid en in den gang van het dagelijks leven, en doet hetgeen Hem welbehaaglijk is, (als in vers 22). Zij, die in Christus blijven, blijven in het verbond met Hem, en waken bijgevolg tegen de zonde, die daar het tegenovergestelde van is. Zij blijven in het werkzaam licht en de kennis van Hem, en daaruit kan opgemaakt worden, dat hij die zondigt, (hij die in de overheersende praktijk

van de zonde blijft) Hem niet gezien heeft (in zijn ziel niet den indruk van een gezond-evangelische voorstelling van Hem heeft ontvangen), en Hem niet gekend, heeft geen ondervindelijke gemeenschap met Hem. Praktische verloochening van de zonde is het grote bewijs van geestelijke vereniging met, van blijven in, en zaligmakend kennen van den Heere Christus.

IV. De band, die bestaat tussen de praktijk der rechtvaardigheid en den staat der rechtvaardigheid, waardoor aangetoond wordt dat de praktijk der zonde en een staat van rechtvaardigheid onverenigbaar met elkaar zijn, en dat wordt ingeleid met de voorstelling, dat een gedachte van het tegendeel een groot zelfbedrog is. Kinderkens, mijn dierbare kinderen, dat u niemand verleide! Gij zult mensen ontmoeten, die uw nieuwe licht en het onderhouden van het Christendom zeer verheerlijken, maar u zullen wijsmaken dat uw kennis, belijdenis en doop u ontslaan van de zorg en nauwgezetheid van het Christelijk leven. Weest op uw hoede tegen dat zelfbedrog! Die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig. Naar het schijnt betekent in vele plaatsen der Schrift rechtvaardigheid hetzelfde als godsdienst, b.v. Mattheus 5:10 :Zalig zijn zij, die vervolgd worden om der gerechtigheid wil, dat is ten oorzake van den godsdienst, 1 Petrus 3:14 :Maar indien gij lijdt om der gerechtigheid wil (om den godsdienst) zo zijt gij zalig, 2 Timotheus 3:16 :Alle Schrift, of de gehele Schrift, is van God ingegeven en is nuttig.... tot onderwijzing in de rechtvaardigheid, in de kennis en de praktijk van den godsdienst. De rechtvaardigheid doen is dus bepaald gesteld tegenover het doen, bedrijven, in praktijk brengen van de zonde, den godsdienst in praktijk brengen. Hij, die den godsdienst beoefent, is rechtvaardig, hij is in alle opzichten een rechtvaardig mens, hij is oprecht voor God. De praktijk van den godsdienst kan niet bestaan zonder een beginsel van oprechtheid en geweten. Hij bezit die rechtvaardigheid, welke bestaat in vergeving van zonden en recht om te leven, voortkomende uit de ingeplante gerechtigheid van den Middelaar. Hij heeft recht op de kroon der rechtvaardigheid, welke de rechtvaardige Rechter zal geven, overeenkomstig Zijn verbond en Zijne belofte, aan allen die Zijne verschijning hebben liefgehad, 2 Timotheus 4:8. Hij heeft gemeenschap met Christus in overeenstemming met de heilige wet en is in zeker opzicht praktisch rechtvaardig gelijk Hij, en hij heeft gemeenschap met Hem in den staat van rechtvaardiging, want hij is met Hem betrekkelijk rechtvaardig.

V. De betrekking tussen den zondaar en den duivel, en naar aanleiding daarvan het doel en de bediening van den Heere Christus tegen den duivel.

1. De betrekking tussen den zondaar en den duivel. Gelijk elders worden zondaren en heiligen van elkaar onderscheiden (ofschoon ook de heiligen zondaren zijn, die zo genoemd worden), zo is de zonde doen hier haar in praktijk brengen zoals onbekeerden doen. Zij zijn van de heiligen onderscheiden doordien zij leven onder de macht en heerschappij der zonden, en die dat doet is uit den duivel, zijn zondige natuur wordt geïnspireerd door en is welbehaaglijk aan den duivel, hij behoort tot de partij, de belangen en het koninkrijk van den duivel. Hij is de bewerker en de heer der zonde, hij heeft haar in praktijk gebracht, hij is de verzoeker en verleider van den beginne. En daarom redeneert de apostel:

2. Van het doel en de bediening van den Heere Christus tegen den duivel. Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou, vers 8. De duivel heeft bedoeld en getracht het werk Gods in de wereld te verwoesten. De Zoon van God heeft den heiligen oorlog tegen hem geopend. Hij kwam in onze wereld en werd geopenbaard in ons vlees, opdat Hij den duivel zou overwinnen en zijne werken tenietdoen. De zonde zal Hij meer en meer vernietigen, totdat

Hij haar ten laatste geheel verdaan heeft. Laat ons niet verderven of toelaten wat de Zoon van God kwam tenietdoen.

VI. De betrekking tussen wedergeboorte en het verdoen der zonde. Een iegelijk, die uit God geboren is, die doet de zonde niet. Uit God geboren zijn is innerlijk vernieuwd zijn en hersteld. tot een heilige oprechtheid of vernieuwing van natuur door de macht van den Geest Gods. Die doet de zonde niet, werkt geen onreinheid, brengt geen ongehoorzaamheid in praktijk, want die is strijdig met zijn nieuwe natuur en de wedergeboorte van zijn geest.

Want, gelijk de apostel er bijvoegt: zijn zaad blijft in hem, dat is het woord Gods met Zijn licht en kracht blijft in hem (zoals in Pet. 1:23 staat: Gij, die wedergeboren zijt, niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad door het levend en eeuwig blijvend woord van God) Wat uit den Geest geboren is, is geest. Het geestelijk beginsel van het zaad der heiligheid blijft in hem. Vernieuwende genade is een blijvend beginsel. De godsdienst, in zijn beginsel, is geen kunst, verkregen door oefening en handigheid, maar een nieuwe natuur. En daarvan is het gevolg, dat de wedergeborene niet kan zondigen. Dat hij geen enkele zondige daad kan bedrijven, zal naar ik meen, geen oordeelkundig uitlegger hieruit verstaan. Dit zou in tegenspraak zijn met Hfd. 1:9, waar het ons ten plicht gesteld wordt onze zonden te belijden, en gezegd wordt dat ze daarop vergeven worden. Hij kan niet zondigen, in den zin waarin de apostel zegt: Hij kan de zonde niet doen. Hij kan niet voortgaan in een leven en in de praktijk der zonde. Hij kan niet zo zondigen dat men hem een zondaar moet noemen in tegenstelling met een heilige of dienstknecht van God. Daarbij: betrekkelijk kan hij niet zondigen, zoals hij deed alvorens hij uit God geboren was, of als zij doen, die niet uit God geboren. En de reden daarvan is: want hij is uit God geboren, het wordt hem daardoor belet en verhinderd.

1. Hij heeft het licht in zijn ziel, dat hem het kwaad en de slechtheid der zonde toont.

2. Op zijn hart is dat beslag, waardoor hij de zonde haat en verafschuwt.

3. Er is het beginsel van geestelijk zaad, dat de kracht en volle openbaring van zondige handelingen verbreekt. Zij hebben niet meer zulk een volkomen macht van bederf als op anderen, en verkrijgen niet zulke volkomen instemming van hart en gemoed als bij de anderen. De geest begeert tegen het vlees. En daarom kan betreffende zulke zonden gezegd worden: Ik ben het niet meer die dat doet, maar het is de zonde, die in mij woont. Naar de beschouwing des Evangelies worden zij niet meer gerekend de zonden te zijn van den mens die zondigt, indien de gehele begeerte van ziel en verstand er tegen ingaat.

4. Er is neiging tot verootmoediging en berouw over de zonden, wanneer die bedreven zijn. Die uit God geboren is, kan niet zondigen. Hier mogen wij ons het gewone onderscheid tussen natuurlijke en zedelijke onmacht herinneren. De onwedergeborene is zedelijk onmachtig tot enig godsdienstig goed. De wedergeborene is onmachtig om te zondigen. Op zijn zondige vermogens is beslag gelegd. Hij kan niet willens en met voorbedachten rade zondigen. Wij zijn gewoon van iemand van beproefde eerlijkheid te zeggen: Hij kan niet liegen of bedriegen, hij kan zulke schandalen niet doen. Hoe zou ik zulk een groot kwaad doen en zondigen tegen God? Genesis 39:9. En dus tonen zij, die voortgaan in een zondig leven, overtuigend dat zij niet uit God geboren zijn.

VII. Van het onderscheid tussen de kinderen Gods en de kinderen des duivels. Zij hebben ieder verschillende karaktertrekken. Hierin zijn de kinderen Gods en de kinderen des duivels openbaar, vers 10. In de wereld zijn zij volgens de oude onderscheiding, het zaad van God en het zaad der slang. Het zaad der slang kan men kennen aan deze twee karaktertrekken.

1. Zij verwaarlozen den godsdienst. Een iegelijk, die de rechtvaardigheid niet doet (de rechten en plichten jegens God verzuimt en veronachtzaamt, want de godsdienst is niet meer dan onze rechtvaardigheid jegens God, waardoor wij Hem het Hem verschuldigde geven, en wie dat niet met nauwgezet geweten doet, handelt niet rechtvaardig) is niet uit God, maar integendeel uit den duivel. De duivel is de vader van de onrechtvaardige en ongodsdienstige zielen.

2. Zij haten hun medechristenen. En die zijn broeder niet liefheeft, vers 10. Ware Christenen moet men liefhebben ter wille van God en Christus. Zij, die hen niet liefhebben, maar verachten, en haten en vervolgen, hebben de natuur der slang in zich blijvende.

1 Johannes 3:11-13

De apostel heeft aangetoond, dat een van de kenmerken van de kinderen des duivels is het haten der broederen. Hij neemt hieruit gelegenheid om:

I. De broederlijke Christelijke liefde aan te bevelen, en dat om haar uitnemendheid, haar oudheid en om den voorrang van het bevel daartoe. Dit is de verkondiging, die gij van den beginne gehoord hebt (dit behoort onder de voornaamste delen van het praktische Christendom) dat wij elkaar zouden liefhebben, vers 11. Wij moeten den Heere Jezus liefhebben en Zijne liefde op prijs stellen, en dientengevolge liefhebben allen, die Hij liefheeft, dus al onze broederen in Christus.

II. Te vermijden en te ontraden alles wat daarentegen ingaat, allen onwil jegens de broederen, en zulks door het voorbeeld van Kaïn. Diens afgunst en boosaardigheid moeten ons terughouden van het kweken van dezelfden hartstocht, en wel om deze redenen:

1. Hij toonde dat hij de eerstgeborene van het zaad der Slang was, hij de eerste zoon van den eersten mens, was uit den boze. Hij geleek op den eersten boze, een duivel, en volgde dien na.

2. Zijn onwil werd niet beteugeld, die ging zo ver dat hij een moord beraamde en volvoerde, en dat bij den aanvang der wereld, toen de gaping nog nauwelijks aangevuld kon worden. Hij sloeg zijn broeder dood, vers 12. De zonde, eens toegelaten, kent geen grenzen.

3. Hij ging zo ver en had zoveel van het zaad des duivels in zich, dat hij zijn broeder vermoordde ter oorzake van den godsdienst. Hij was gebelgd over den voorrang van Abels dienst, en benijdde hem de gunst en de aanneming, die hij van God genoot. En daarom maakte hij zijn broeder tot martelaar. En om wat oorzaak sloeg hij hem dood? Omdat zijne werken boos waren, en die van zijn broeder rechtvaardig, vers 12. Onwil zal ons leren haten en wreken wat wij moesten bewonderen en naleven.

III. Te zeggen dat het geen wonder is, dat de godvruchtigen op die wijze behandeld worden. Verwondert u niet, mijne broeders, zo u de wereld haat, vers 12. De slangenaard blijft in de wereld. De grote Slang regeert hier als de god der wereld. Verwondert er u dus niet over als de slangenwereld u haat en tegen u sist, die behoort tot het zaad, dat den kop der Slang vermorzelde.

1 Johannes 3:14-19

De geliefde apostel kan nauwelijks het onderwerp van de geheiligde liefde aanroeren, of hij moet er over uitweiden en er op aandringen, zoals hij hier door verscheidene beweegredenen doet.

I. De liefde is een kenmerk van onze evangelische rechtvaardigmaking of van onze overplaatsing in den staat des levens. Wij weten dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben, vers 14. Wij zijn van nature kinderen des toorns en erfgenamen des doods. Door het Evangelie (het verbond of de belofte des Evangelies) is onze staat tegenover de andere wereld veranderd. Wij gingen uit den dood over in het leven, uit de schuld des doods tot het recht op het leven, en deze overgang werd bewerkstelligd door ons geloof in den Heere Jezus. Die in den Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven, maar die niet gelooft: de toorn Gods blijft op hem, Johannes 3:36. Wij kunnen er toe komen van dezen gelukkigen staat verzekerd te zijn: Wij weten dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven. Wij kunnen het weten door de openbaring van ons geloof in Christus. Een der bewijzen daarvan is onze liefde tot de broederen. Dat leidt er toe om deze liefde te kenschetsen als een bewijs van onzen staat van rechtvaardigmaking. Het is niet de ijver voor een partij in den gemeenschappelijken godsdienst, en niet de genegenheid of de voorgewende genegenheid voor hen, die met ons dezelfden partijnaam dragen of op ondergeschikte punten dezelfde gevoelens delen. Maar deze liefde:

1. Onderstelt een algemene liefde voor de mensheid. De wet der Christelijke liefde en de Christelijke gemeenschap berust op de algemene wet in de samenleving der mensheid.

Gij zult uwen naasten liefhebben als uzelven. De mensheid moeten wij liefhebben om deze beide redenen:

A. Als een uitnemende schepping Gods, door Hem gemaakt, en gemaakt in wondervolle gelijkenis aan Hem. De reden, die God aangeeft voor de zekere straf van den moordenaar, is een reden tegen het haten van een der broederen uit de mensheid, en dus een reden om hen lief te hebben: want God heeft den mens naar Zijn beeld gemaakt, Genesis 9:6.

B. Als schepsel, tot op zekere hoogte door Christus bemind. De gehele mensheid moet beschouwd worden, in onderscheiding van de gevallen engelen, als een verloste eenheid, omdat voor haar een goddelijke Verlosser is aangewezen, toebereid en gegeven. Alzo lief heeft God de wereld gehad, deze zelfde wereld, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve maar het eeuwige leven hebbe, Johannes 3:16. Een wereld, die God zo heeft liefgehad, behoren wij derhalve ook lief te hebben. En deze liefde moet zich openbaren in ernstige begeerten, gebeden en pogingen voor de bekering en redding van de nog ongeroepen, verblinde wereld. Het gebed mijns harten voor Israël is tot hun zaligheid. Deze liefde moet dus in zich bevatten ook alle aan onze vijanden verschuldigde liefde.

2. Zij sluit in zich een bijzondere liefde voor de Christelijke gemeenschap, voor de algemene kerk, en dat wel ter wille van haar hoofd, omdat zij Zijn lichaam is, in en door Hem verlost, gerechtvaardigd en geheiligd. En deze liefde handelt en werkt in het bijzonder jegens hen, met welken wij persoonlijk bekend zijn of omtrent wie wij geloofwaardig getuigenis ontvingen. Zij worden niet zozeer om huns zelfs wil bemind als ter wille van God en Christus, die hen hebben

liefgehad. En het zijn God en Christus-of, wilt gij liever: de liefde van God en de genade van Christus-die in hen en jegens hen gewaardeerd en bemind worden. Het is dus een gevolg van ons geloof in Christus en daardoor een bewijs, dat wij uit den dood overgegaan zijn in het leven.

II. Het haten van onze broederen daarentegen is een bewijs van onzen doodsstaat, of van ons voortdurend blijven verkeren onder het wettelijk oordeel des doods. Die zijn broeder (zijn broeder in Christus) niet liefheeft, blijft in den dood, vers 14. Hij verkeert nog onder den vloek en het vonnis der wet. De apostel licht dit toe door een duidelijke vergelijking. Gij weet dat geen doodslager het eeuwige leven heeft in zich blijvende, maar hij die zijn broeder haat is een doodslager, en daarom moet gij wel weten dat hij, die zijn broeder haat, het eeuwige leven niet in zich blijvende heeft, vers 15. Of: hij blijft in den dood, zoals in vers 14 is uitgedrukt: die zijn broeder haat is een doodslager, want het haten van iemand is, zover het gaan kan, een haten van zijn leven en welzijn, en leidt natuurlijk tot de begeerte om die te vernielen. Kaïn haatte zijn broeder en daarom sloeg hij hem dood. De haat sluit de ingewanden van ontferming voor de arme broederen, en zal hen daarom blootstellen aan de smarten des doods. En men ziet dat alle eeuwen door de broederhaat hen najoeg met kwaadspreken, scheldnamen, lasteringen, en hen ten slotte blootstelde aan vervolging en zwaard. Geen wonder dus dat hij, die enige kennis van het menselijk hart heeft, die onderwezen is door Hem, die het volkomen kent, die de natuurlijke strekking en uitslag van verkeerden en hevigen hartstocht weet, en die de volheid van de goddelijke wet kent, verklaart dat hij, die zijn broeder haat, een doodslager is. En wie door de geneigdheid en de richting zijns harten een doodslager is, kan niet het eeuwige leven in zich blijvende hebben, want wie zo is, moet wel vleselijk-gezind zijn, en het bedenken des vlezes is de dood, Romeinen 8:6. Met de uitdrukking: het eeuwige leven hebben in zich blijvende, schijnt de apostel te bedoelen een eeuwig, inwendig beginsel van eindeloos leven, overeenkomstig het woord des Zaligmakers: Zo wie drinken zal van het water, dat Ik hem geven zal, die zal in eeuwigheid niet dorsten (er nooit geheel en al van verstoken zijn), maar het water, dat Ik hem geven zal, zal in hem worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven, Johannes 4:14. En daarom zijn sommigen geneigd om te geloven, dat het overgaan van den dood in het leven, vers 14, niet bedoelt de betrekkelijke verandering, gemaakt in onze rechtvaardigmaking des levens, maar de werkelijke verandering, ontstaan door onze wedergeboorte ten leven, en bijgevolg dat het blijven in den dood, waarvan vers 14 spreekt, de voortzetting is van den geestelijken dood, zoals het gewoonlijk genoemd wordt, het blijven in den verdorven dodelijken staat van nature. Maar aangezien deze overgangen meer natuurlijk slaan op den toestand van den persoon, waardoor over hem ten leven of ten dode beslist wordt, zo kan de betrekkelijke overgang van den dood in het leven wel worden bewezen (of worden bewezen niet te bestaan) door het bezitten of niet-bezitten van het inwendig beginsel van eeuwig leven, want het wassen van de zondeschuld gaat onafscheidelijk gepaard met het vrijmaken uit de onreinheid en de macht der zonde. Maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt gerechtvaardigd, in den naam van den Heere Jezus en door den Geest onzes Gods, 1 Corinthiërs 6:11.

III. Het voorbeeld van God en Christus moet in onze harten deze heilige liefde doen ontvlammen. Hieraan hebben wij de liefde gekend, dat Hij Zijn leven voor ons gesteld heeft, en wij zijn schuldig voor de broeders het leven te stellen, vers 16. De grote God heeft Zijn Zoon voor ons in den dood overgegeven. Maar aangezien de apostel verklaard heeft, dat het Woord God was en dat Hij voor ons vlees geworden is, zie ik niet waarom wij dit niet mogen uitleggen als van toepassing op God het Woord). Hier is de liefde van God zelven, of van Hem die in Zijn eigen persoon God is, ofschoon niet de Vader, dat Hij een leven aannam, opdat Hij het voor ons zou afleggen. Hier is de

nederdaling, het wonder, het geheim der goddelijke liefde dat God de gemeente wilde verlossen met Zijn eigen bloed. Zeker behoren wij hen lief te hebben, die God zo heeft liefgehad en zo lief heeft, en wij zullen dat ook gewis doen, indien wij enige liefde voor God zelven hebben.

IV. Nadat de apostel deze brandende, voorbeeldeloze liefde en haar beweegreden ons heeft voorgesteld, gaat hij er toe over om aan te duiden wat de gesteldheid en uitwerking van onze Christelijke liefde moet zijn. En:

1. Zij moet, in den hoogsten graad, zo vurig zijn, dat zij ons gewillig maakt om zelfs den dood te ondergaan voor het welzijn der gemeente, voor de veiligheid en zaligheid van onze broederen, Wij zijn schuldig voor de broederen het leven te stellen, vers 16, zowel in onze bediening voor hen, (Ja, indien ik ook tot een drankoffer geofferd word over de offerande en bediening uws geloofs, zo verblijd ik mij en verblijd mij met u allen, Filippenzen 2:17), als door ons zelven aan gevaren bloot te stellen, indien wij daartoe geroepen worden, voor de zaligheid en bewaring van hen, die nuttiger kunnen zijn voor de ere Gods en de opbouwing der gemeente dan wij zijn kunnen: Die voor mijn leven hun hals gesteld hebben, dewelke niet alleen ik dank, maar ook al de gemeenten der heidenen, Romeinen 16:4. Hoe moet de Christen dit leven afgestorven zijn! Hoezeer behoort hij bereid te zijn om het te verlaten! En hoe wèl verzekerd moet hij zijn van een beter leven!

2. Zij moet in de tweede plaats zijn medelijdend, vrijgevig en gaarne mededelende tot de behoeften der broederen. Want: zo wie nu het goed der wereld heeft, en ziet zijnen broeder gebrek hebben, en sluit zijn hart toe voor hem, hoe blijft de liefde Gods in hem? vers 17. Het behaagt God dat sommigen van de Christenbroeders arm zijn, tot oefening van de weldadigheid en liefde van hen, die rijk zijn. En het behaagt God om anderen Christenbroeders het goed der wereld te geven, opdat zij hun genade mogen oefenen in mededeling aan hun arme broederen. En zij, die het goed der wereld hebben, moeten des te meer hun God en hun broederen liefhebben, en bereid zijn om hunnentwil bij te dragen. Hier blijkt dat de liefde tot de broederen gegrond is op de liefde tot God, de apostel zegt daarom: Hoe blijft de liefde Gods in hem? Deze liefde tot de broederen is liefde tot God in hen, en waar in ‘t geheel geen liefde voor de broederen is, daar is ook geen liefde tot God.

3. De derde of laagste trap wordt aangegeven in het volgende vers, ik behoef die niet aan te duiden, want de apostel heeft dat reeds duidelijk genoeg gedaan door te zeggen, dat die laatste liefdadige liefde in personen, die er toe instaat zijn om mede te delen de laagste is, die bestaanbaar kan geacht worden met de liefde Gods. Maar er kunnen andere vruchten van deze liefde zijn, en daarom begeert de apostel dat zij in allen ongeveinsd en werkzaam zal zijn zoveel als de omstandigheden veroorloven.

Mijne kinderkens (dierbare kinderen in Christus) laat ons niet liefhebben met den woorde, noch met de tong, maar met de daad en waarheid, vers 18. Complimenten en vleierijen passen den Christenen niet, maar de oprechte uitdrukking van heilige genegenheid en diensten en moeiten uit liefde wel.

V. Deze liefde zal bewijs geven van onze oprechtheid in den godsdienst en ons hoop geven op God: En hieraan kennen wij dat wij uit de waarheid zijn, en wij zullen onze harten verzekeren voor Hem, vers 19. Het is een groot geluk verzekerd te zijn van onze oprechtheid in den godsdienst. Zij, die daarvan verzekerd zijn, mogen een heilige vrijmoedigheid of vertrouwen op God hebben, zij mogen zich op Hem beroepen van de beoordelingen en veroordelingen der wereld. Het middel om te

komen tot de kennis van onze eigen waarheid en oprechtheid in het Christendom en onzen inwendigen vrede te verzekeren. is overvloedig te zijn in liefde en in liefdewerken aan onze Christelijke broederen.

1 Johannes 3:20-22

Nadat de apostel aangetoond heeft dat er ook onder ons een voorrecht kan zijn van de verzekerdheid van gezonde verzekering van harte voor God, gaat hij voort:

I. Het gezag van de uitspraak des gewetens op den voorgrond te stellen: Want indien ons hart ons veroordeelt, God is meerder dan ons hart en Hij kent alle dingen, vers 20. Ons hart hier is ons zelfbeschouwend oordelend vermogen, die edele, uitnemende bekwaamheid, waardoor wij kennis kunnen nemen van ons zelven, van onze meningen, overleggingen en daden, en daarnaar een oordeel vellen over onzen staat voor God, en dus hetzelfde als ons geweten of de macht van zedelijke zelfkennis. Dit vermogen kan optreden als getuige, rechter en uitvoerder van het oordeel. het beschuldigt, ontschuldigt, veroordeelt of rechtvaardigt, het is door God zelf in deze bediening gesteld. De geest des mensen, op die wijze bekwaam gemaakt en gemachtigd, is een lamp des Heeren, een schijnend licht door den Heere ontstoken, onderzoekende de binnenkamers des buiks, indringende in de diepste geheimen en ziende al de innerlijkste overleggingen des mensen, Spreuken 20:27. Het geweten is Gods onderkoning, het belegt de rechtbank in Zijn naam en handelt namens Hem.

De vraag van een goed geweten naar God, 1 Petrus 3:21. God is de hoofdrechter in deze rechtbank. Indien ons hart ons veroordeelt, God is meer dan ons hart, ver verheven boven ons hart en geweten in macht en oordeel, maar toch zijn de handelingen en het oordeel van die rechtbank handelingen en oordeel van God zelf.

1. Indien ons geweten ons veroordeelt, doet God het ook. Indien ons hart ons veroordeelt, God is meerder dan ons hart en Hij weet alle dingen, vers 20. Gods is een groter getuige dan ons geweten en weet meer aangaande ons dan het geweten, Hij weet alle dingen. Hij is groter Rechter dan het geweten, want daar Hij de opperste Rechter is, zal Zijn oordeel stand houden en volkomen en geheel voltrokken worden. Dit schijnt ook de bedoeling van een anderen apostel te zijn als hij zegt: Ik oordeel ook mij zelven niet, dat is: in het geval waarin ik door anderen beoordeeld word. Ik ben mij niet bewust van enige schuld of van enige ingewilligde ongetrouwheid in mijn rentmeesterschap en in mijne bediening. Maar hierdoor word ik niet gerechtvaardigd, het is niet voor mijn eigen geweten dat ik in de laatste plaats moet staan of vallen, de rechtvaardiging of het vrijsprekend vonnis van mijn geweten of van mijn zelfbewustzijn zal het verschil tussen u en mij niet beslissen, daar gij u niet op dat vonnis beroept zo zult gij ook niet door zijn uitspraak gebonden worden, maar die mij oordeelt, in hoogste beroep en onherroepelijk oordeelt, en bij wiens uitspraak gij en ik ons moeten neerleggen, is de Heere, 1 Corinthiërs 4:4.

2. Indien ons geweten ons vrijspreekt, doet God het insgelijks. Geliefden, indien ons hart ons niet veroordeelt, zo hebben wij vrijmoedigheid tot God, vers 21, dan hebben wij de zekerheid dat Hij ons nu aanneemt, en ons zal vrijspreken in den dag des gerichts. Wellicht zegt een of andere verwaande ziel nu: "Dat doet mij genoegen, mijn hart veroordeelt mij niet, en daaruit mag ik opmaken dat God het ook niet doet". En mogelijk roept een godvrezend, bevend gemoed na het lezen van het vorige vers uit: "God helpe mij! Mijn hart veroordeelt mij en dus moet ik onverbiddelijk de verdoemenis van Gods uitspraak verwachten! Dezulken moeten beiden bedenken dat de verklaringen van de getuigen, wanneer zij dwalen, hier niet gerekend worden voor uitspraken van de rechtbank. Onwetendheid, dwaling, vooroordeel, partijdigheid en aanmatiging zijn, om zo te

zeggen, de fouten van de bijzitters van den rechter (zoals het verstand, de wil, de begeerte, de hartstocht, zinnelijke aanleg of verward brein), of van de jury, die een vals verslag geeft, maar niet van den rechter zelf, geweten, dat is suneidêsis, is zelfbewustheid. Daden van onwetendheid of van dwaling zijn geen daden van zelfbewustheid, maar van een of ander dwalend vermogen, en het geweten wordt hier beschreven in zijn voeren van het rechtsgeding, overeenkomstig zijn oorspronkelijke instelling door God zelven, en dienovereenkomstig is hetgeen gebonden is in het geweten, ook gebonden in den hemel. Daarom moet het geweten gehoord, goed ingelicht en nauwlettend betracht worden.

II. Hij wijst het voorrecht aan van hen, die een goed geweten voor God hebben Zij hebben deel in den hemel en in de rechtbank boven, hun getuigenis wordt daar aangehoord. En zo wat wij bidden, ontvangen wij van Hem, vers 22. Hier wordt ondersteld dat de bidders om niets vragen en niet bedoelen iets te begeren, dat strijdig is met de eer en heerlijkheid van de rechtbank of hun geestelijk heil, en dan kunnen zij zeker zijn dat zij ontvangen hetgeen zij begeerden. En deze onderstelling is gerechtvaardigd ten opzichte van de bidders, men kan denken dat zij verkrijgen zullen hetgeen waarom zij bidden, wanneer men in aanmerking neemt hun hoedanigheid en praktijk.

Dewijl wij Zijne geboden bewaren en doen hetgeen Hem welbehaaglijk is, vers 22. Gehoorzame zielen zijn toebereid voor de zegeningen en hebben de belofte, dat zij gehoord zullen worden. Zij, die dingen verrichten die Gode niet welbehaaglijk zijn, kunnen niet verwachten dat het Hem behagen zal hun gebeden te horen en te beantwoorden, Psalm 66:18, Spreuken 28:9.

1 Johannes 3:23-24

Nadat de apostel gewezen heeft op het houden der geboden en het Gode welbehaaglijk zijn, als de hoedanigheid van de ware bidders, gaat hij over tot:

I. Het voorstellen van hetgeen deze geboden voornamelijk en in hoofdsom bevatten. Zij worden saamgevat in dit dubbele: En dit is Zijn gebod, dat wij geloven in den naam van Zijnen Zoon Jezus Christus en elkaar liefhebben, gelijk Hij ons een gebod gegeven heeft, vers 23. Geloven in den naam van Zijn Zoon Jezus Christus is:

1. Onderscheiden wat Hij is volgens Zijn naam, een helder en verstandelijk gezicht hebben op Zijn persoon en bediening als de Zoon van God en de Zaligmaker der wereld. Een iegelijk, die den Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, die heeft het eeuwige leven, Johannes 6:40.

2. Hem te erkennen in oordeel en geweten, in overtuiging en bewustzijn van onze zaak, als degene, die wijselijk en wonderlijk voor- bereid en toegerust werd voor het gehele werk van onze eeuwige verlossing.

3. In Hem toe te stemmen en in Hem te rusten als onzen Verlosser en Hereniger met God.

4. In Hem te vertrouwen en ons op Hem te verlaten voor de volkomen en algehele vervulling van Zijne bediening. Die Uwen naam kennen, zullen op U vertrouwen, Psalm 9:11. Ik weet in wie ik geloofd heb, en ik ben verzekerd dat Hij machtig is mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot dien dag, 2 Timotheus 1:12. Dit geloof is een noodzakelijk vereiste voor allen, die tot God bidden en slagen willen, want wij moeten door den Zoon tot den Vader komen, door Zijne genade en rechtvaardigheid moeten onze personen aangenaam gemaakt worden bij den Vader en door Hem aangenomen, Efeziërs 1:6, door Zijn verwerven er van moeten al onze geestelijke zegeningen komen en door Zijn tussenkomst moeten onze gebeden gehoord en beantwoord worden. Dit is het eerste gedeelte van het gebod, dat moet in acht genomen worden door aanbidders, die verhoring wensen te verkrijgen. Het tweede is dat wij elkaar liefhebben, gelijk Hij ons een gebod gegeven heeft, vers 23. Het gebod van Christus moet ons onophoudelijk voor ogen staan. De Christelijke liefde moet onze ziel innemen, wanneer wij in het gebed tot God naderen. Hiertoe moeten wij ons herinneren, dat onze Heere ons de verplichting oplegt:

A. Om te vergeven degenen, die ons beledigd hebben, Mattheus 6:14, en

B. Ons te verzoenen met degenen, die wij hebben beledigd, Mattheus 5:23, 24. Een welbehagen in de mensen is van den hemel afgekondigd, en dus moet welbehagen in de mensen, voornamelijk in onze broederen, in onze harten heersen, wanneer wij tot God in den hemel naderen.

II. Om ons den zegen van gehoorzaamheid aan deze geboden steeds voor ogen te stellen. De gehoorzame geniet gemeenschap met God.

En die Zijne geboden bewaart, blijft in Hem en Hij in hem, vers 24, voornamelijk deze geboden van geloof en liefde. Wij blijven in God door een zalige betrekking tot Hem, en door geestelijke vereniging met Hem, door Zijn Zoon, en door een heiligen wandel met Hem. En God blijft in ons

door Zijn woord, en door ons op Hem gevestigd geloof en door de werking van Zijnen Geest. En thans volgt de proef op Zijn goddelijke inwoning. En hieraan kennen wij dat Hij in ons blijft, uit den Geest, dien Hij ons gegeven heeft, vers 24, uit de geheiligde genegenheid en gestalte der ziel, die Hij ons verleend heeft, die een geest van geloof in God en Christus is en van liefde tot God en de mensen, en die daardoor toont van God te zijn.

HOOFDSTUK 4

1 Geliefden, gelooft niet een iegelijken geest, maar beproeft de geesten, of zij uit God zijn; want vele valse profeten zijn uitgegaan in de wereld.
2 Hieraan kent gij den Geest van God: alle geest, die belijdt, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit God;
3 En alle geest, die niet belijdt, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit God niet; maar dit is de geest van den antichrist, welken geest gij gehoord hebt, dat komen zal, en is nu alrede in de wereld.
4 Kinderkens, gij zijt uit God, en hebt hen overwonnen; want Hij is meerder, Die in u is, dan die in de wereld is.
5 Zij zijn uit de wereld, daarom spreken zij uit de wereld, en de wereld hoort hen.
6 Wij zijn uit God. Die God kent, hoort ons; die uit God niet is, hoort ons niet. Hieruit kennen wij den geest der waarheid, en den geest der dwaling.
7 Geliefden! Laat ons elkander liefhebben, want de liefde is uit God; en een iegelijk, die liefheeft, is uit God geboren, en kent God;
8 Die niet liefheeft, die heeft God niet gekend; want God is liefde.
9 Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem.
10 Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening voor onze zonden.
11 Geliefden, indien God ons alzo lief heeft gehad, zo zijn ook wij schuldig elkander lief te hebben.
12 Niemand heeft ooit God aanschouwd; indien wij elkander liefhebben, zo blijft God in ons, en Zijn liefde is in ons volmaakt.
13 Hieraan kennen wij, dat wij in Hem blijven, en Hij in ons, omdat Hij ons van Zijn Geest gegeven heeft.
14 En wij hebben het aanschouwd, en getuigen, dat de Vader Zijn Zoon gezonden heeft tot een Zaligmaker der wereld.
15 Zo wie beleden zal hebben, dat Jezus de Zoon van God is, God blijft in hem, en hij in God.
16 En wij hebben gekend en geloofd de liefde, die God tot ons heeft. God is liefde; en die in de liefde blijft, blijft in God, en God in hem.
17 Hierin is de liefde bij ons volmaakt, opdat wij vrijmoedigheid mogen hebben in den dag des oordeels, namelijk dat gelijk Hij is, wij ook zijn in deze wereld.
18 Er is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees buiten; want de vrees heeft pijn, en die vreest, is niet volmaakt in de liefde.
19 Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft.
20 Indien iemand zegt: Ik heb God lief; en haat zijn broeder, die is een leugenaar; want die zijn broeder niet liefheeft, dien hij gezien heeft, hoe kan hij God liefhebben, Dien hij niet gezien heeft?
21 En dit gebod hebben wij van Hem, namelijk dat die God liefheeft, ook zijn broeder liefhebbe.

In dit hoofdstuk vermaant de apostel tot het beproeven van de geesten, vers 1, geeft een middel voor dat beproeven aan, vers 2, 3, toont aan wie van de wereld en wie van God zijn, vers 4-6, dringt aan op Christelijke liefde op verscheidene gronden, vers 7-16, beschrijft onze liefde tot God en haar uitwerking, vers 17-21.

1 Johannes 4:1-3

Nadat de apostel gezegd heeft dat wij door den Geest, dien Hij ons gegeven heeft, weten dat God met en in ons blijft, toont hij aan dat die Geest kan onderscheiden worden van andere geesten, die in de wereld verschijnen.

I. Hij roept de discipelen, aan welken hij schrijft, op tot oplettendheid en gestreng onderzoek omtrent de geesten en geestelijke belijders, die verschenen zijn.

1. Tot oplettendheid. Geliefden, gelooft niet een iegelijk geest, let niet op, vertrouwt niet, volgt niet, ieder die voorgeeft den Geest van God te hebben, of elke belijder van gezicht, of ingeving of openbaring, als van God. De waarheid is de oorzaak van nabootsing en verkeerde voorstelling, er zijn wezenlijke mededelingen van den goddelijken Geest geweest, en daarom wenden anderen ze voor. God gaat den eigen weg van Zijn wijsheid en goedheid, ofschoon die er aan blootstaat om misbruikt te worden, Hij heeft geïnspireerde leraren aan de wereld gezonden en ons een bovennatuurlijke openbaring gegeven, ofschoon anderen zo boos en aanmatigend zijn om die na te bootsen. Ieder, die voorgeeft den Geest Gods te hebben, of door dien Geest geïnspireerd en buitengewoon verlicht te worden, moet niet geloofd worden. Er was een tijd dat de geestelijke mens (de man van den Geest, die daar grote drukte van maakte en op den Geest zich beroemde) onzinnig was, Hosea 9:7).

2. Tot gestreng onderzoek, tot onderzoek van de aanspraken, die op den Geest gelegd worden. Maar beproeft de geesten of zij uit God zijn, vers 1. God heeft in deze laatste dagen van Zijnen Geest in de wereld gegeven, maar niet aan allen, die zeggen dat zij er van voorzien zijn, den discipelen wordt vergund een oordeel des onderscheids toe te passen, om te weten welke geesten moeten geloofd en in de zaken van den godsdienst vertrouwd worden. Er wordt een goede reden gegeven voor dit onderzoek. Want vele valse profeten zijn uitgegaan in de wereld, vers 1. Daar was in den tijd van de verschijning onzes Zaligmakers in de wereld een algemene verwachting onder de Joden van een Verlosser van Israël, en de vernedering, geestelijke hervorming en het lijden van onzen Zaligmaker werden genomen als een vooroordeel tegen Hem. En toen werden anderen aangespoord om zich als profeten en messiassen in Israël op te werpen, volgens de voorzegging van onzen Zaligmaker, Mattheus 24:23, 24. Het moet ons niet vreemd voorkomen, dat valse leraren zich opwerpen in de gemeente, want zo ging het reeds in de dagen der apostelen. Vreeslijk is de geest van verblinding, en treurig is het dat mensen zich voordoen als profeten en geïnspireerde leraars, die het in het minst niet zijn.

II. Hij geeft een middel aan de hand, waardoor de discipelen deze geesten kunnen beproeven. Deze geesten werpen zich op tot profeten, doctoren, alleenheersers in den godsdienst, en zo konden zij door hun leer meegesleept worden. De proef, waardoor zij moesten onderzocht worden in die dagen en in dat deel der wereld (want in verschillende tijden, landen en gemeenten is ook de toetssteen verschillend) moest zijn: Hieraan kent gij den Geest van God, alle geest, die belijdt dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit God, vers 2. Of: die Jezus Christus belijdt, die in het vlees kwam. Jezus Christus moet beleden worden als de Zoon van God, het eeuwige leven en het Woord, dat van den beginne bij den Vader was, als de Zoon van God, die in onze menselijke natuur verscheen en daarin te Jeruzalem leed en stierf. Hij, die dat belijdt en verkondigt, uit een hiertoe bovennatuurlijk onderwezen en verlicht verstand, doet zulks door den Geest Gods, want God is de

oorsprong van dat licht. Maar daarentegen: Alle geest, die niet belijdt dat Jezus Christus in het vlees gekomen is (of: Jezus Christus, die in het vlees kwam) die is uit God niet, vers 3. God heeft zoveel getuigenis gegeven aan Jezus Christus, die kort-geleden in de wereld was en in het vlees (in een lichaam van vlees als het onze) rondwandelde, ofschoon Hij nu in den hemel is, dat ge u volkomen er van verzekerd kunt houden, dat elke aandrift of voorgewende ingeving, die dit tegenspreekt, niet uit den hemel en van God kan komen. De hoofdsom van den geopenbaarden godsdienst is samengevat in de leer betreffende Christus en Zijne bediening. Wij zien dus hier de toeneming van een stelselmatig verzet tegen Hem. Maar dit is de geest van den antichrist, welken gij gehoord hebt dat komen zal, en hij is nu alrede in de wereld, vers 3. Het was voorgekend bij God, dat antichristen zouden opstaan, en anti-christelijke geesten zich tegen Zijn Geest en waarheid zouden verzetten, het was evenzeer bij Hem voorgekend, dat een voorname antichrist zou opstaan en een langen, hardnekkigen oorlog aanbinden tegen den Christus Gods, Zijn instellingen, Zijn eer en Zijn koninkrijk in de wereld. Deze grote antichrist zou zijn weg gebaand en zijn verschijning vergemakkelijkt krijgen door andere kleinere antichristen en door den geest der dwaling, voor hem werkende en de geesten der mensen geschikt makend. De anti-christelijke geest begon zijn werk bijtijds, reeds in de dagen der apostelen. Vreeslijk en ondoorgrondelijk is het oordeel Gods, dat mensen kunnen overgegeven worden aan een anti-christelijke geest en aan zulke duisternis en begoocheling, dat zij zich stellen tegenover den Zoon van God en tegen alle getuigenis, dat de Vader aan den Zoon gegeven heeft. Maar wij zijn vooruit gewaarschuwd, dat zulke tegenstand zou komen, wij moeten er ons daarom niet verslagen door gevoelen, hoe meer wij zien dat de woorden van Christus in vervulling treden, des te meer moeten wij bevestigd worden in hun waarheid.

1 Johannes 4:4-6

In deze verzen bemoedigt de apostel de discipelen tegen de vrees voor en het gevaar van dezen verleidenden anti-christelijke geest, en dat wel door de volgende opmerkingen.

1. Hij verzekert hen van een meer goddelijk beginsel in hen: Kinderkens, gij zijt uit God, vers 4. Gij zijt Gods kleine kinderen. Wij zijn van God, vers 6. Wij zijn uit God geboren, door God onderwezen, door God gezalfd en daardoor tegen besmettelijke noodlottige verleidingen verzekerd.

2. Hij geeft hun hoop op de overwinning.

En hebt hen overwonnen, vers 4. Gij hebt totnogtoe al deze verleiders en hun verzoekingen overwonnen, en daar is goede reden om te hopen, dat gij dat verder zult doen, en zulks om deze twee redenen:

A. Er is een sterke bewaarder in u. Want Hij is meerder die in u is, dan die in de wereld is, vers 4. De Geest van God woont in u, en die Geest is sterker dan enige geest van mensen of duivelen. Het is een grote gelukzaligheid onder den invloed van den Heiligen Geest te zijn.

B. Gij zijt niet van dezelfde gemoedsgesteldheid als deze bedriegers. De Geest van God heeft uw geest geneigd naar God en den hemel, maar zij zijn van de wereld. De geest, die in hen de overhand heeft, leidt hen naar deze wereld, hun hart is aan haar gehecht, hun zoeken is de praal, het genoegen en het belang dezer wereld. En daarom spreken zij uit de wereld. Zij belijden een wereldsen Messias en Zaligmaker, zij ontwerpen een werelds koninkrijk en wereldse heerschappij, zij zorgen voor het verkrijgen van wereldse eigendommen en schatten, en vergeten dat het koninkrijk van den waren Verlosser niet van deze wereld is. Die wereldsgezindheid bezorgt hen aanhangers.

En de wereld hoort hen, vers 5. Zij worden gevolgd door dezulken als zij zelven zijn, de wereld heeft hen lief die uit haar zijn en zij hebben de wereld lief. Maar zij zijn goed op weg om verderflijke dwalingen te verwerven, die de liefde van deze verleidende wereld verkregen hebben!

3. Hij stelt hun voor ogen dat ofschoon hun gezelschap kleiner moge zijn, het des te beter is, zij bezitten meer heilige en goddelijke kennis. Die God kent, hoort ons. Hij, die de reinheid en heiligheid Gods kent, de liefde en genade Gods, de waarheid en getrouwheid Gods, het oude woord en de profetieën Gods, de tekenen en getuigenissen Gods, weet dat Hij met ons is, en hij die dat weet zal met ons blijven. Hij, die goed onderlegd is in natuurlijken godsdienst, zal des te vaster den Christelijken godsdienst aanhangen. Die God kent (in Zijn natuurlijke en zedelijke uitnemendheden, openbaringen en werken) hoort ons, vers 6. En daartegenover: die uit God niet is, hoort ons niet. Hij, die God niet kent, slaat geen acht op ons. Hij, die niet uit God geboren is, wandelt naar het ingeven van zijn natuurlijk hart en wandelt niet met ons. Hoe verder iemand van God staat-het is de ondervinding van alle eeuwen-des te verder is hij van Christus en diens getrouwe dienstknechten verwijderd, en hoe meer de mensen aan de wereld gehecht zijn, des te meer ontbloten zij zich van den geest des Christendoms. Hier is het onderscheid tussen ons en de anderen: Hieruit kennen wij den Geest der waarheid en den geest der dwaling, vers 6. Deze leer betreffende den persoon des Zaligmakers, die u van de wereld naar God leidt, is een teken van den Geest der waarheid, het

tegenovergestelde is de geest der dwaling. Hoe reiner en heiliger ene leer is, des te meer reden bestaat er om te denken dat zij uit God is.

1 Johannes 4:7-13

Gelijk de Geest der waarheid gekend wordt aan Zijne leer, (en daaraan moeten de geesten beproefd worden) zo is Hij ook te kennen aan de liefde. En daarom volgt hier een sterke en vurige aanmaning tot Christelijke liefde. Geliefden, laat ons elkaar liefhebben, vers 7. De apostel wilde hen in zijne liefde verenigen, opdat hij hen met elkaar een kon doen worden door de liefde. Geliefden, ik smeek u door de liefde, welke ik u toedraag, dat gij voor elkaar ongeveinsde wederkerige liefde hebt. Deze vermaning wordt aangedrongen met een verscheidenheid van bewijsgronden.

I. De hoge en heerlijke oorsprong van de liefde. De liefde is uit God. Hij is de fontein, bewerker, vader en gebieder van de liefde, zij is de hoofdsom van Zijne wet en Zijn Evangelie.

En een iegelijk, die liefheeft, (wiens geest geneigd is tot oordeelkundige, heilige liefde) die is uit God geboren, vers 7. De Geest van God is de Geest der liefde. De nieuwe natuur in Gods kinderen is de afstammelinge van Zijne liefde, en haar gesteldheid is liefde. De vrucht des Geestes is de liefde, Galaten 5:22. De liefde daalt uit den hemel.

II. De liefde geeft de ware en juiste waardering van de goddelijke natuur. Die liefheeft, kent God, vers 7. Die niet liefheeft, die heeft God niet gekend, vers 8. Geen eigenschap van de goddelijke Majesteit schijnt zo duidelijk door de gehele wereld, als Zijn mededelende liefde, Zijne goedheid die liefde is. De wijsheid, de grootheid, de harmonie, het nut van de gehele schepping, die zo heerlijk Zijn wezen openbaren, vertonen en bewijzen terzelfder tijd Zijne liefde, en de natuurlijke rede, nagaande de natuur en de uitnemendheid van den volmaakte, moet tot de erkentenis komen dat Hij het hoogste goed is, en dat hij, die niet liefheeft, God niet kent. Hij wordt niet levend gemaakt door de kennis, die hij van God heeft, om Hem lief te hebben en dat door daden te tonen. Het is een overtuigend bewijs dat de gezonde en betamelijke kennis Gods in zulk een ziel niet woont, want die liefde behoort onder de eerste en noodzakelijkste deugden. Want God is liefde, vers 8, Zijn natuur en Zijn bestaan zijn liefde, Zijn wil en Zijn werken zijn oorspronkelijke liefde. Dat is trouwens niet de enige voorstelling, welke wij van Hem hebben, wij hebben gezien dat Hij een licht is zowel als liefde, Hoofdstuk 1:5. Boven alles is God liefde in zich zelven, en Hij heeft zulke volkomenheden als ontspringen uit de noodzakelijke liefde, die Hij Zijn bestaan, voortreffelijkheid en heerlijkheid moet toedragen, maar de liefde is ook natuurlijk en onafscheidelijk van de goddelijke Majesteit. God is liefde. Dit wordt ontleend aan de tentoonspreiding en openbaring, die Hij er van heeft gegeven, en wel:

1. Dat Hij zulke als wij zijn heeft liefgehad: Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, vers 9, jegens ons, stervelingen, ondankbare opstandelingen. God bevestigt Zijne liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, toen wij nog zondaars waren, Romeinen 5:8. Hoe wonderlijk dat God ons liefgehad heeft, onrein, ijdel, slecht, stof en as als wij zijn.

2. Dat Hij ons heeft liefgehad in die mate, en zulk een onvergelijkelijk hogen prijs voor ons gegeven heeft, Hij heeft Zijn eigen, eniggeliefden, gezegenden Zoon voor ons gegeven: Dat God Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem, vers 9. Hij is op bijzondere, onderscheidende wijze de Zoon van God, Hij is de eniggeborene. Wij kunnen in Hem niet den eniggeborene zien, wanneer wij Hem beschouwen als een schepsel. Maar is Hij de natuurlijke noodzakelijke uitstraling van des Vaders heerlijkheid, van diens heerlijke wezen of

zelfstandigheid, dan moet Hij de eniggeborene zijn, en dan is het een geheim en een wonder van goddelijke liefde, dat zulk een Zoon voor ons in de wereld gezonden werd. Wel mag gezegd worden: Alzo (zo wonderbaar, zo verbijsterend, zo ongelooflijk) heeft God de wereld liefgehad.

3. Dat God eerst, en onder zulke omstandigheden, heeft liefgehad. Hierin is de liefde (de ongewone liefde zonder voorbeeld), niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons heeft liefgehad, vers 10. Hij heeft ons liefgehad, toen wij nog geen liefde hadden voor Hem, toen wij lagen in onze schuld, in onze ellende, in ons bloed, toen wij onverdienstelijk, besmet en onrein waren, en nodig hadden van onze zonden gewassen te worden in Zijn heilig bloed.

4. Dat God Zijn Zoon overgaf tot zulk een dienst en zulk een doel.

A. Tot zulk een dienst, tot ene verzoening voor onze zonden, bijgevolg om te sterven voor ons, te sterven onder den vloek der wet Gods, om onze zonden te dragen in Zijn eigen lichaam, om te worden gekruisigd, in de ziel gewond, in de zijde doorstoken, te sterven en begraven te worden voor ons, en:

B. Met zulk een doel, zulk een voor ons goed en gezegend doel: opdat wij zouden leven door Hem, vers 9, zouden leven voor eeuwig door Hem, zouden leven in den hemel, leven met God, en leven in eeuwige heerlijkheid en gelukzaligheid met en door Hem. o Welke liefde is hier!

III. De goddelijke liefde voor de broederen moet dus onze liefde aanvaren. Geliefden (ik smeek u bij de liefde, die ik voor u gevoel, u te herinneren) indien God ons alzo heeft liefgehad, zo zijn wij ook schuldig elkaar lief te hebben, vers 11. Dat moet een onoverwinnelijke drangreden zijn. Het voorbeeld van God moet ons aanvuren. Wij moeten Zijne navolgers zijn, als geliefde kinderen. De voorwerpen van de goddelijke liefde moeten ook de voorwerpen van onze liefde zijn. Zullen wij weigeren hen lief te hebben, die de eeuwige God liefgehad heeft? Wij behoren bewonderaars van Zijne liefde te zijn, en liefhebbers van Zijne liefde (van haar welwillendheid en overvloedigheid) en daarom ook liefhebbers van hen, die Hij liefheeft. De algemene liefde van God voor de wereld moet ons een liefde voor de gehele mensheid schenken. Opdat gij moogt kinderen zijn uws Vaders, die in de hemelen is: want Hij doet Zijne zon opgaan over bozen en goeden, en regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen, Mattheus 5:45. De bijzondere liefde Gods voor de gemeente en de heiligen behoort een bijzondere liefde voor hen in ons te wekken. Indien God ons zo heeft liefgehad, zijn ook wij schuldig (is het betamelijk) elkaar lief te hebben.

IV. De Christelijke liefde is een verzekering van de goddelijke inwoning: Indien wij elkaar liefhebben, zo blijft God in ons, vers 12. God woont in ons, niet door enige zichtbare tegenwoordigheid of onmiddellijke verschijning voor het oog (niemand heeft ooit God gezien) maar door Zijn Geest, vers 13. Of: niemand heeft ooit God aanschouwd, vers 12. Hij maakt zich hier niet kenbaar voor het oog of voor onze onmiddellijke waarneming en dus vraagt en bepaalt Hij onze liefde niet op die wijze, maar Hij verlangt en verwacht die op dezelfde wijze, die Hem goedgedocht heeft om haar bekend te maken, en dat is door de mededeling van de liefde en van Zijn beminnenswaardigheid tevens, in de algemene kerk, en met name in de broederen, de bijzondere leden van die kerk. In hen, en in Zijne openbaring voor en in hen, moet God geliefd worden, en daarom: indien wij elkaar liefhebben, zo blijft God in ons. De geheiligde liefhebbers van de

broederen zijn de tempels van God, de heilige goddelijke Majesteit vindt in hen zijn bijzondere woonplaats.

V. Hierin bereikt de goddelijke liefde in ons haar doel en vervulling. En Zijne liefde is in ons volmaakt, vers 12. Daardoor heeft zij in ons haar volmaking bereikt. Gods liefde wordt niet in Hem, maar in en met ons volkomen gemaakt. Zijne liefde kon niet op ons zonder uitwerking en vruchteloos zijn, wanneer haar eigenaardig en vanzelf sprekend doel bereikt en bewerkt is, dan kan gezegd worden dat zij volmaakt is, zo wordt het geloof volmaakt door de werken en de liefde door haar werkzaamheid. Wanneer de goddelijke liefde ons heeft veranderd naar hetzelfde beeld, tot de liefde Gods en daardoor tot de liefde voor de broederen, de kinderen Gods, om Zijnentwil, is daarin en voorzover de liefde volmaakt geworden, ofschoon deze onze liefde thans nog niet volmaakt is, en niet het laatste doel van de goddelijke liefde voor ons is. Hoe naijverig behoren wij dus te zijn naar deze Christelijke broederlijke liefde, wanneer God rekent dat Zijn eigen liefde voor ons daardoor volmaakt wordt. Na deze hoge gunst van het blijven Gods in ons, vermeld te hebben, voegt de apostel er een beschrijving van haar kenmerk bij: Hieraan kennen wij dat wij in Hem blijven, en Hij in ons, omdat Hij ons van Zijnen Geest gegeven heeft. Zeker: dit wederkerig bij elkaar blijven is groter en edeler dan wij ons wel kunnen voorstellen. Men zou denken dat het blijven van God bij ons en van ons bij Hem iets was, te groot en te hoog om door stervelingen zelfs besproken te worden, indien God ons daarin niet was voorgegaan. Wat deze inwoning eigenlijk betekent is in den brede besproken in Hoofdstuk 3:24. Wat zij volkomen is, blijft over om geopenbaard te worden hiernamaals. Maar wij weten dat zij bestaat, wij kennen haar, zegt de apostel, omdat Hij ons van Zijnen Geest gegeven heeft. Hij gaf het beeld en de vrucht van Zijnen Geest in onze harten, vers 13. En de Geest, dien Hij gegeven heeft, bewijst zich Zijn Geest te zijn, omdat Hij is de Geest der sterkte, van ijver en verheerlijking voor God, van liefde tot God en de mensen, en van een verstand, dat wèl onderwezen is in de zaken van God en godsdienst en van Zijn koninkrijk onder de mensen, 2 Timotheus 1:7.

1 Johannes 4:14-16

Omdat het geloof in Christus liefde tot God werkt, en de liefde tot God die tot de broederen ontsteekt, bevestigt de apostel hier het eerste artikel van het Christelijk geloof als de grondslag van zulk een liefde.

I. Hij noemt daartoe het grondartikel van den Christelijken godsdienst, dat de liefde van God vertegenwoordigt. En wij hebben het aanschouwd en getuigen, dat de Vader Zijn Zoon gezonden heeft tot een Zaligmaker der wereld, vers 14. Wij zien hier:

1. De betrekking van den Heere Jezus tot God. Hij is de Zoon des Vaders, de enige van dien aard, de Zoon die met den Vader God is.

2. Zijne betrekking tot en Zijne bediening voor ons. De Zaligmaker der wereld. Hij maakt ons zalig door Zijn dood, voorbeeld, tussenkomst, Geest en macht tegen de vijanden van onze zaligheid.

3. De grond waarop Hij dat zijn kon. Door Zijn zending. De Vader zond den Zoon, Hij bepaalde en bewilligde Zijne komst hier, in en met de toestemming van den Zoon.

4. Des apostels verzekerdheid daarvan: hij en zijne broederen hebben het gezien, zij hebben den Zoon van God gezien in Zijn menselijke natuur, in Zijn heiligen wandel en werken, in Zijne verheerlijking op den berg, in Zijn dood, in Zijn opstanding uit de doden, in Zijn koninklijke hemelvaart, zij hebben Hem zo gezien dat zij ten volle overtuigd werden, dat Hij was de eniggeborene des Vaders, vol van genade en waarheid.

5. Des apostels bevestiging daarvan, als gevolg van die verzekerdheid. Wij hebben het aanschouwd en getuigen. Het gewicht van deze waarheid verplicht ons van haar te getuigen, de zaligheid van de wereld hangt er van af. De overtuiging van de waarheid noopt ons om haar te belijden, onze oren, onze ogen en onze handen zijn er getuigen van geweest.

II. Daarop bevestigt de apostel de uitnemendheid, het uitnemende voorrecht, aan de rechte erkentenis van deze waarheid verbonden.

Zo wie beleden zal hebben dat Jezus de Zoon van God is, God blijft in hem en hij in God, vers 15. Deze belijdenis sluit in zich het geloof des harten als haar grondslag, bekentenis met den mond tot heerlijkheid van God en Christus, en belijdenis in leven en gedrag, in tegenstelling van de vleierijen en berispingen der wereld. Niemand kan zeggen Jezus den Heere te zijn, dan door den Heiligen Geest, door het uitwendig getuigenis en de inwendige werking des Heiligen Geestes, 1 Corinthiërs 12:3. Hij dus, die Christus belijdt en God in Hem, is verrijkt met en wordt bezield door den Heiligen Geest, en heeft heerlijke kennis van God en grote blijdschap in Hem.

III. De apostel past dit thans toe ter opwekking tot heilige liefde. Gods liefde werd dus gezien en beoefend in Christus Jezus, en daardoor hebben wij gekend en geloofd de liefde, die God tot ons heeft, vers 16. De Christelijke openbaring is-en daarom moet zij ons des te dierbaarder zijn-de openbaring van de goddelijke liefde, de artikelen van ons geopenbaard geloof zijn niet anders dan zo vele artikelen betreffende de liefde. De geschiedenis van den Heere Christus is de geschiedenis van

Gods liefde voor ons, al Zijn handelingen in en met Zijnen Zoon waren alleen getuigenissen van Zijn liefde voor ons, en bedoelen ons tot de liefde Gods te leiden. God was in Christus de wereld met zich zelven verzoenende, 2 Corinthiërs 5:19. Hier leren wij:

1. Dat God is liefde, vers 16, Hij is de wezenlijke, onbegrensde liefde, Hij heeft onvergelijkelijke en onbegrijpelijke liefde voor ons, die Hij geopenbaard heeft in de zending en in het middelaarschap van Zijn Zoon. Het is de grote tegenwerping en het voorname vooroordeel tegen de Christelijke openbaring, dat de liefde Gods zo buitengewoon en onnarekenbaar zou zijn dat Hij Zijn eeuwigen Zoon voor ons gaf, het is het vooroordeel van velen tegen de eeuwigheid en de Godheid van den Zoon, dat zulk een heerlijk Wezen voor ons zou zijn overgegeven. Zijne betrekking tot en bediening voor ons.

De Zaligmaker der wereld is geheimzinnig en onnaspeurlijk, het is de onnaspeurlijke rijkdom van Christus. Het is treurig dat de uitgebreidheid van de goddelijke liefde gemaakt wordt tot een vooroordeel tegen de openbaring en het geloof in haar. Maar wat zal God niet doen om de hoogte van zulk een volkomenheid als deze is te openbaren? Wanneer Hij iets wil bekendmaken van Zijne macht en wijsheid, schept Hij een wereld als de bestaande, wanneer Hij meer van Zijn grootheid en heerlijkheid wil doen zien, maakt Hij den hemel voor de gedienstige geesten, die Zijn troon omringen. Wat zal Hij dan niet doen, wanneer Hij zich voorneemt om Zijne liefde te openbaren, Zijn hoogste liefde, dat Hij zelf liefde is, en dat liefde een van de schitterendste, kostelijkste, alles-overtreffende, werkzaamste uitnemendheden van Zijn onbegrensde natuur is, om dat te openbaren niet alleen aan ons, maar ook aan de wereld der engelen, aan de machten en overheden in de lucht, en zulks niet voor onze verrassing gedurende enigen tijd, maar tot de bewondering en dankzegging en aanbidding en gelukzaligheid van onze uitnemendste vermogens alle eeuwigheid door! Wat zal God dan doen? Zeker, het is meer overeenkomstig het voornemen, de grootheid en de vruchtbaarheid van Zijne liefde om daarvoor een eeuwigen Zoon te geven dan om tot dat oogmerk voor ons heil een Zoon te scheppen. In zulk een bedeling, waardoor Hij een eeuwigen, werkelijken, enigen Zoon voor ons en aan ons geeft, openbaart Hij ons waarlijk Zijne liefde, en wat zal de God der liefde niet doen wanneer Hij Zijne liefde openbaren wil, openbaren ten aanschouwe van hemel, en aarde, en hel, wanneer Hij zich zelven wil openbaren en aan ons aanbevelen tot onze hoogste overtuiging, en genegenheid, dus tot onze liefde? En wat zou God anders doen, indien het ten slotte zou openbaar worden (maar dit bied ik alleen ter overweging aan de oordeelkundigen aan) dat de goddelijke liefde, en met name de liefde Gods in Christus, zou zijn de grondslag van de heerlijkheid des hemels, in de tegenwoordige genietingen van die gedienstige geesten, die met haar overeenstemmen, en van de zaligheid dezer wereld en van de pijnigingen der hel? Dat laatste schijnt het zonderbaarste. Maar er wordt niet alleen door openbaar dat God is liefde voor zich zelven, die Zijn eigen wet, en regering, en liefde, en heerlijkheid wreekt en handhaaft, maar ook dat de verdoemenden zo zijn gemaakt of zo worden gestraft.

A. Omdat zij de liefde Gods verachtten, die alrede geopenbaard en tentoongesteld was.

B. Omdat zij weigerden zich te laten liefhebben in hetgeen verder voorgesteld en beloofd werd.

C. Omdat zij zich zelven ongeschikt maakten om voorwerpen van goddelijke tevredenheid en blijdschap te zijn. Wanneer eenmaal het geweten van de verdoemden hen van deze dingen

beschuldigen zal, en voornamelijk van de verwerping van den hoogsten trap der goddelijke liefde, dan mag wel de gehele schepping Gods het opschrift dragen: God is liefde.

2. Daarom: die in de liefde blijft, die blijft in God en God in hem, vers 16. Daar is grote gemeenschap tussen den God der liefde en de liefhebbende ziel, dat is zij, die de schepping Gods liefheeft, naar haar verschillende betrekking tot God, haar aanneming door Hem en haar deel aan Hem. Hij, die in geheiligde liefde blijft, in dien is waarlijk de liefde Gods in het hart uitgestort, hij heeft den indruk van God in zijn geest omdat de Geest van God hem heiligt en bezegelt, hij leeft in de overpeinzing, aanschouwing en smaak van de goddelijke liefde, en zal eerlang overgaan om eeuwig bij God te wonen.

1 Johannes 4:17-21

Nadat de apostel tot heilige liefde op deze wijze heeft opgewekt en aangedrongen door het grote voorbeeld en de beweegreden er toe-de liefde die is en blijft in God zelven-gaat hij voort om haar op andere gronden aan te bevelen, en wel in haar beide takken: de liefde tot God en de liefde tot onzen broeder of Christen-naaste.

I. Met betrekking tot de liefde voor God-de eerste en hoogste van alle beminnelijkste wezens en voorwerpen -,die alle volheid van schoonheid, voortreffelijkheid en beminnenswaardigheid in zich zelven heeft, en aan alle andere wezens verleent wat hen goed en beminnelijk maakt. De liefde tot God wordt hier aanbevolen om de volgende redenen.

1. Zij zal ons vrede en voldoening in het gemoed geven in den dag, waarin wij die het meest zullen nodig hebben, en wanneer zij voor ons de hoogst-denkbare zegening zullen zijn. Hierin is de liefde bij ons volmaakt, opdat wij vrijmoedigheid mogen hebben in den dag des oordeels, vers 17. Er komt een algemene oordeelsdag. Gelukkig degenen, die een vertrouwelijke heilige vrijmoedigheid voor den Rechter zullen hebben in dien dag, die instaat zullen zijn om hun hoofden op te heffen en Hem in het aangezicht te zien, omdat zij Hem als hun vriend en voorspraak kennen. Gelukkig degenen, die heilige vrijmoedigheid en verzekering hebben in het vooruitzicht van dien dag, die uitzien naar Zijn komst en naar de verschijning van den Rechter! Dat doen en dat mogen doen zij die God liefhebben. Hun liefde tot God geeft hun verzekering van Gods liefde voor hen, en bijgevolg van de vriendschap van Gods Zoon. Hoe meer wij onzen vriend liefhebben, vooral indien wij er zeker van zijn dat hij het weet, des te meer kunnen wij vertrouwen op zijne liefde. Omdat God goed en liefhebbend is, en getrouw blijft aan Zijne belofte, kunnen wij gemakkelijk van Zijne liefde voor ons overtuigd worden, en van de gezegende gevolgen Zijner liefde evenzeer, wanneer wij kunnen zeggen: Gij weet alle dingen: gij weet dat ik U liefheb. En de hoop beschaamt niet, onze hoop, die bevestigd wordt door de overweging van Gods liefde, zal ons niet teleurstellen, omdat de liefde Gods in onze harten is uitgestort door den Heiligen Geest, die ons gegeven is, Romeinen 5:5. Waarschijnlijk wordt hier met de liefde Gods bedoeld onze liefde tot God, die in onze harten is uitgestort door den Heiligen Geest, zij is de grondslag voor onze hoop en voor de verzekerdheid dat onze hoop ten einde toe zal bestaan. Of: indien met de liefde Gods bedoeld wordt het gevoel en het genot van Zijne liefde voor ons, dan wordt daardoor noodzakelijkerwijze in begrepen dat wij Hem liefhebben, en inderdaad, het gevoel en de betoning van Zijne liefde voor ons stort in onze harten liefde voor Hem, en daarom hebben wij vertrouwen in Hem en genieten in Hem vrede en vreugde. Hij zal de kroon der rechtvaardigheid geven aan allen, die Zijne verschijning liefgehad hebben. En wij hebben vrijmoedigheid voor Christus op grond van onze gelijkvormigheid aan Hem, omdat gelijk Hij is, wij ook zijn in deze wereld, vers 17. De liefde heeft ons aan Hem gelijkvormig gemaakt, want Hij was de grote liefhebber van God en de mensen, Hij heeft ons geleerd om dat in onze mate ook te zijn, en Hij zal Zijn eigen beeld niet verloochenen. De liefde leert ons ook Hem gelijkvormig te zijn in het lijden, wij lijden voor Hem en met Hem, en kunnen daarom niet anders dan hopen en vertrouwen, dat wij ook met Hem verheerlijkt zullen worden, 2 Timotheus 2:12.

2. Zij voorkomt of verdrijft het onaangename gevoel en het gevolg van slaafse vrees.

Er is in de liefde gene vrees, vers 18, waar de liefde regeert, houdt de vrees op. Wij moeten hier wèl onderscheiden tussen vreze (eerbied) en vrees (bevreesd zijn), tussen de vreze Gods en het vrezen

voor Hem. De vreze Gods wordt dikwijls genoemd en aanbevolen als het beginsel van den godsdienst, 1 Pet. 2:17, Openbaring 14:7, en zij is hoge waardering en verering voor God, Zijn gezag en regering. Deze vreze is bestaanbaar met liefde, ja met volmaakte liefde, zij woont zelfs in de engelen zelven. Maar er is ook een gevoel van vrees voor God, dat ontstaat uit het bewustzijn van schuld, en het gezicht van Zijn wrekende volkomenheden. In het zien van deze, komt God voor als een verterend vuur, en deze vrees wordt hier bedoeld: Daar is in de liefde gene vrees. De liefde acht haar voorwerp goed en uitnemend, en derhalve beminnelijk en waard bemind te worden. De liefde beschouwt God als het hoogste goed en boven alles beminnelijk en ons liefhebbende in Christus, en legt daarom de vrees af en heeft blijdschap in Hem. Naarmate de liefde groeit, neemt ook de blijdschap toe, zodat de volmaakte liefde de vrees buiten drijft. Zij, die God volmaakt liefhebben, zijn door Zijn natuur, Zijn raad, Zijn verbond, volkomen verzekerd van Zijne liefde, en bijgevolg vrij, geheel vrij van enige ontmoedigende, vreesachtige verwachting van Zijn straffende macht en gerechtigheid, alsof die tegen hen gewapend zouden zijn. Zij weten wel dat God hen liefheeft en daarom zegepralen zij in Zijne liefde. Dat de volmaakte liefde de vrees buiten drijft, bewijst de apostel daardoor, dat hetgeen de pijn buiten drijft ook de vrees uitsluit. Want de vrees heeft pijn, vers 18, vrees is een pijnigende, verontrustende gewaarwording, vooral de vrees voor een almachtigen, wrekenden God. Maar de volmaakte liefde sluit de pijn buiten, want zij geeft aan de ziel een volkomen berusting en eenswillendheid met den geliefde, en dus sluit de volmaakte liefde de vrees buiten. Of: wat hier mede gelijk staat, die vreest is niet volmaakt in de liefde, vers 18. Dat is een bewijs dat onze liefde ver van volmaakt is, omdat onze twijfelingen, en angsten en verkeerde voorstellingen van God zo vele en velerlei zijn. Laat ons verlangen en haasten naar die wereld van volmaakte liefde, waar onze blijdschap in God evenzeer als onze liefde volmaakt zijn zal.

3. De bron en oorsprong van die liefde is de voorafgaande liefde van God. Wij hebben Hem lief omdat Hij ons eerst liefgehad heeft, vers 19. Zijne liefde is de ontvlamming, de oorzaak, de zedelijke reden van de onze. Wij kunnen niet anders dan een God liefhebben, die zo goed is, die de eerste was in de daad en in het werk der liefde, die ons liefhad toen er niets beminnenswaardigs aan of in ons was, die ons tot zo hogen trap liefhad, dat Hij onze liefde zocht en er om vroeg ten koste van het bloed van Zijn eigen Zoon, en zich zo neder buigt dat Hij ons laat bidden om ons met Hem te laten verzoenen. Hemel en aarde moeten verbaasd staan over zo grote liefde. Zijne liefde is de voortbrengende oorzaak van de onze. Naar Zijnen wil (of uit Zijn eigen, vrijen, liefhebbenden wil) heeft Hij ons gebaard. Die Hem liefhebben, werken alle dingen mede ten goede, degenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn. Zij, die God liefhebben, zijn dus naar Zijn voornemen geroepen, Romeinen 8:28. En tot welk voornemen zij geroepen zijn, wordt duidelijk uit hetgeen er op volgt: Die Hij tevoren gekend heeft, die heeft Hij ook tevoren verordineerd om den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn. De goddelijke liefde plantte de liefde in onze zielen, de Heere moge onze harten meer en meer richten tot de liefde Gods, 2 Thessalonicenzen 3:5.

II. De liefde tot onzen naaste en broeder in Christus wordt op de volgende gronden voorgeschreven.

1. Zij behoort bij en is eenstemmig met onze Christelijke belijdenis. In de belijdenis van het Christendom belijden wij de liefde tot God als den wortel van den godsdienst. Die zegt, of belijdt, dat hij God liefheeft, Zijn naam, Zijn huis, Zijn eredienst liefheeft, en zijn broeder haat, dien hij om Gods wille moest liefhebben, die is een leugenaar, vers 20, hij maakt daardoor zijn belijdenis tot een leugen. Dat zo iemand God niet liefheeft, bewijst de apostel daardoor, dat het gewoonlijk gemakkelijker is lief te hebben wat wij zien dan wat wij niet zien. Want die zijn broeder niet liefheeft,

dien hij gezien heeft, hoe kan hij God liefhebben, dien hij niet gezien heeft? vers 19. Het oog is gewoon tot het hart zich te wenden, ongeziene dingen grijpen de ziel minder aan, en dus ook het hart. De onbegrijpelijkheid van God komt voor een goed deel voort uit Zijne onzichtbaarheid, het lid van Christus heeft veel zichtbaars van God in zich. Hoe zou dan de hater van een zichtbaar beeld Gods kunnen voorwenden dat hij het onzichtbare origineel, den onzienlijken God, liefheeft?

2. Zij beantwoordt aan een uitdrukkelijke wet van God en is er het rechte gevolg van: Dit gebod hebben wij van Hem, dat die God liefheeft, ook zijn broeder liefhebbe, vers 21. God heeft Zijn beeld meegedeeld in de natuur en in de genade, en wil daarom dat wij er onze liefde aan wijden. Wij moeten God oorspronkelijk en boven alles liefhebben, en anderen in Hem, omdat zij door Hem aangenomen zijn en deel aan Hem hebben. En omdat onze Christenbroeders van God een nieuwe natuur en uitnemende voorrechten verkregen hebben, en deel aan God hebben zowel als wij zelven, kan het niet anders dan een natuurlijke, geleidelijke verplichting zijn, dat die God liefheeft ook zijn broeder liefhebbe.

HOOFDSTUK 5

1 Een iegelijk, die gelooft, dat Jezus is de Christus, die is uit God geboren; en een iegelijk, die liefheeft Dengene, Die geboren heeft, die heeft ook lief dengene, die uit Hem geboren is.
2 Hieraan kennen wij, dat wij de kinderen Gods liefhebben, wanneer wij God liefhebben, en Zijn geboden bewaren.
3 Want dit is de liefde Gods, dat wij Zijn geboden bewaren; en Zijn geboden zijn niet zwaar.
4 Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning, die de wereld overwint, namelijk ons geloof.
5 Wie is het, die de wereld overwint, dan die gelooft, dat Jezus is de Zoon van God?
6 Deze is het, Die gekomen is door water en bloed, namelijk Jezus, de Christus; niet door het water alleen, maar door het water en het bloed. En de Geest is het, Die getuigt, dat de Geest de waarheid is.
7 Want Drie zijn er, Die getuigen in den hemel, de Vader, het Woord en de Heilige Geest; en deze Drie zijn Een.
8 En drie zijn er, die getuigen op de aarde, de Geest, en het water, en het bloed; en die drie zijn tot een.
9 Indien wij de getuigenis der mensen aannemen, de getuigenis van God is meerder; want dit is de getuigenis van God, welke Hij van Zijn Zoon getuigd heeft.
10 Die in den Zoon van God gelooft, heeft de getuigenis in zichzelven; die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, dewijl hij niet geloofd heeft de getuigenis, die God getuigd heeft van Zijn Zoon.
11 En dit is de getuigenis, namelijk dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft; en ditzelve leven is in Zijn Zoon.
12 Die den Zoon heeft, die heeft het leven; die den Zoon van God niet heeft, die heeft het leven niet.
13 Deze dingen heb ik u geschreven, die gelooft in den Naam des Zoons van God; opdat gij weet, dat gij het eeuwige leven hebt, en opdat gij gelooft in den Naam des Zoons van God.
14 En dit is de vrijmoedigheid, die wij tot Hem hebben, dat zo wij iets bidden naar Zijn wil, Hij ons verhoort.
15 En indien wij weten, dat Hij ons verhoort, wat wij ook bidden, zo weten wij, dat wij de beden verkrijgen, die wij van Hem gebeden hebben.
16 Indien iemand zijn broeder ziet zondigen een zonde niet tot den dood, die zal God bidden en Hij zal hem het leven geven, dengenen, zeg ik, die zondigen niet tot den dood. Er is een zonde tot den dood; voor dezelve zonde zeg ik niet, dat hij zal bidden.
17 Alle ongerechtigheid is zonde; en er is zonde niet tot den dood.
18 Wij weten, dat een iegelijk, die uit God geboren is, niet zondigt; maar die uit God geboren is, bewaart zichzelven, en de boze vat hem niet.
19 Wij weten, dat wij uit God zijn, en dat de gehele wereld ligt in het boze.
20 Doch wij weten, dat de Zoon van God gekomen is, en heeft ons het verstand gegeven, dat wij den Waarachtige kennen; en wij zijn in den Waarachtige, namelijk in Zijn Zoon Jezus Christus. Deze is de waarachtige God, en het eeuwige Leven.
21 Kinderkens, bewaart uzelven van de afgoden.

In dit hoofdstuk bevestigt de apostel

I. De waardigheid der gelovigen, vers 1,

II. Hun verplichting tot liefde en de proef daarvan, vers 1-3,

III. Hun overwinning, vers 4-5,

IV. De geloofwaardigheid en bevestiging van hun geloof, vers 6-10,

V. Het voordeel van hun geloof in het eeuwige leven, vers 11-13,

VI. De verhoring van hun gebeden, uitgenomen voor degenen, die tot den dood gezondigd hebben, vers 14-17,

VII. Hun bewaring voor zonde en Satan, vers 18,

VIII. Hun zalige onderscheiding van de wereld, vers 19,

IX. Hun ware kennis van God, vers 20,

X. Waarom zij zich moeten bewaren van de afgoden, vers 21.

1 Johannes 5:1-5

In het slot van het vorige hoofdstuk heeft de apostel, gelijk daar is opgemerkt, tot Christelijke liefde opgewekt met twee redenen, en wel dat zij behoort bij een Christelijke belijdenis en dat zij overeenkomstig het gebod Gods is. Hier voegt hij er een derde reden bij. Die reden is overeenkomstig met, en wordt dan ook bevolen door hun voortreffelijke betrekking. Onze Christelijke broeders en medegelovigen zijn nauw in betrekking met God, zij zijn Zijne kinderen. Een iegelijk, die gelooft dat Jezus is de Christus, die is uit God geboren, vers 1. De Christenbroeder wordt hier beschreven:

1. Naar zijn geloof. Hij, die gelooft dat Jezus is de Christus, dat Hij is Vorst Messias, dat Hij van nature en door bediening is de Zoon van God, dat Hij is het hoofd van alle gezalfden, de priester aller priesters, de koning der koningen, de profeet der profeten, van allen die ooit door of namens God gezalfd werden, dat Hij volkomen toebereid en toegerust is voor het gehele werk der eeuwige verlossing, -die geeft zich dientengevolge over aan Zijn zorg en leiding.

2. Naar zijn afstamming. Hij is uit God geboren, vers 1. Het beginsel des geloofs en de nieuwe natuur, die het vergezelt of waaruit het voortkomt, zijn ingeboren door den Geest van God, en daardoor zijn kindschap en aanneming nu niet het eigendom van het zaad Abrahams naar het vlees, ook niet van het oude Israël Gods, alle gelovigen, ofschoon van nature zondaren uit de heidenen, stammen geestelijk van God af en moeten dientengevolge bemind worden. Daarom wordt er bijgevoegd: Een iegelijk, aie liefheeft degenen, die geboren heeft, die heeft ook lief degenen, die uit Hem geboren is, vers 1. Het is niet meer dan natuurlijk dat hij, die den Vader liefheeft, ook de kinderen zal liefhebben, en dat wel min of meer in verhouding tot hun gelijkenis naar den Vader en des Vaders liefde voor hen. En zo moeten wij voor alles liefhebben den Zoon des Vaders, zoals Hij met voorliefde genoemd wordt, 2 Johannes 3, den eniggeborene des Vaders, den Zoon Zijner liefde, en daarna ook hen, die naar Zijn wil geboren en door den Geest der genade vernieuwd zijn.

II. De apostel toont aan:

1. Hoe wij de waarheid of de ware evangelische natuur van onze liefde voor de wedergeborenen onderscheiden kunnen. De grond daarvoor moet zijn onze liefde tot God, want zij zijn de Zijnen: Hieraan kennen wij dat wij de kinderen Gods liefhebben, wanneer wij God liefhebben, vers 2. Onze liefde tot hen blijkt daardoor gezond en oprecht te zijn, wanneer wij hen niet om enige bijkomende reden liefhebben, bijvoorbeeld omdat zij rijk zijn, of geleerd, of vriendelijk voor ons, of omdat zij tot onze kerkelijke richting behoren, maar omdat zij kinderen Gods zijn, Zijn weder barende genade in hen verschijnt, Zijn beeld door hen gedragen wordt, en zo in hen God zelf geliefd wordt. Daaraan zien wij welke deze liefde tot de broederen is, waarop in dit hoofdstuk zo den nadruk gelegd wordt, het is de liefde tot hen als kinderen Gods en als aangenomen broederen van den Heere Jezus Christus..

2. Hoe wij de waarheid van onze liefde tot God kunnen weten, die openbaart zich in onze heilige gehoorzaamheid. Wanneer wij God liefhebben en Zijne geboden bewaren, vers 2. Wij hebben God waarlijk en op evangelische wijze lief, wanneer wij Zijne geboden bewaren.

Want dit is de liefde Gods, dat wij Zijne geboden bewaren, en het bewaren van Zijne geboden vereist een geest, die er toe gezind is en er behagen in schept. En Zijne geboden zijn niet zwaar, vers 3. Of, dit is de liefde van God, dat terwijl wij er door tot gehoorzaamheid verplicht worden en wij Zijne geboden moeten naleven, die geboden daardoor gemakkelijk en aangenaam gemaakt worden voor ons. Degene, die God liefheeft, zegt: Hoe lief heb ik uwe wet! Ik zal den weg uwer geboden lopen, als gij mijn hart verwijd zult hebben, Psalm 119:32, wanneer Gij het zult verwijd hebben met liefde of met uw Geest, die de bron der liefde is.

3. Wat is en behoort te zijn het gevolg en de uitwerking van de wedergeboorte: een geestelijke overwinning van de wereld. Want al wat (of gelijk sommige handschriften lezen: al wie) uit God geboren is overwint de wereld, vers 4. Hij, die uit God geboren is, werd geboren voor God en dus voor een andere wereld. Hij heeft een aanleg en een geestesgesteldheid, die uitgaan naar een hogere en betere wereld, en hij is gewapend met zulke wapenen, waarmee hij de tegenwoordige wereld kan bestrijden en overwinnen. Daarom wordt er bijgevoegd: En dit is de overwinning, die de wereld overwint, namelijk ons geloof. Het geloof is de oorzaak van de overwinning, het middel, het werktuig, de geestelijke wapenrusting, waardoor wij overwinnen, want:

A. In en door het geloof hangen wij Christus aan, in verachting van en tegenstand tegen de wereld,

B. Het geloof werkt in en door de liefde tot God en Christus, en houdt ons daardoor van de liefde tot de wereld terug.

C. Het geloof heiligt het hart en reinigt het van die vleselijke lusten, waardoor de wereld zo de overhand en de heerschappij over onze zielen verkrijgt.

D. Het geloof ontvangt kracht van zijn voorwerp, den Zoon van God, om het misnoegen en de vleierij van de wereld te overwinnen.

E. Het geloof verkrijgt door de beloften des Evangelies een recht op de inwoning van den Geest der genade, die groter is dan de geest, die in de wereld woont.

F. Het geloof ziet een onzienlijke wereld in de toekomst, met welke de tegenwoordige wereld niet waardig is vergeleken te worden, en het overtuigt de ziel, dat zij zich voortdurend moet voorbereiden om die binnen te gaan.

III. Daarom besluit de apostel, dat de oprechte Christen de ware overwinnaar der wereld is.

Wie is het, die de wereld overwint, dan die gelooft dat Jezus is de Zoon van God? vers 5. De wereld belemmert ons op den weg ten hemel en is de grote hinderpaal om daar binnen te gaan. Maar hij, die gelooft dat Jezus is de Zoon van God, gelooft daarmee dat Jezus van God gekomen is om de Zaligmaker der wereld te zijn, en dat Hij machtig is om ons van deze aarde naar den hemel te geleiden en tot God, die daar ten volle onze blijdschap zal zijn. En hij, die dat gelooft, kan niet anders dan door dat geloof de wereld overwinnen. Want:

1. Hij moet er wel van overtuigd zijn, dat de wereld een heftige tegenstandster is van zijne ziel, zijn heiligheid, zijn zaligmaking en zijn gelukzaligheid. Want al wat in de wereld is, de begeerlijkheid des

vlezes, de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens, is niet uit den Vader, maar is uit de wereld, Hoofdstuk 2:16.

2. Hij ziet in dat het verlost en ontslagen te worden van deze goddeloze wereld een groot deel van het werk des Zaligmakers en van zijn eigen zaligmaking is. Die zich zelven voor onze zonden heeft overgegeven, opdat Hij ons van deze tegenwoordige boze wereld verlossen zou, Galaten 1:4.

3. Hij ziet in en door het leven en den wandel van den Heere Jezus op de aarde, dat deze wereld kan verloochend en overwonnen worden.

4. Hij bemerkt dat de Heere Jezus de wereld overwon, niet voor zich zelven alleen, maar voor Zijne volgelingen, en dat zij zich benaarstigen moeten deelgenoten van Zijne overwinning te worden.

Hebt goeden moed, Ik heb de wereld overwonnen.

5. Hij wordt door den dood van den Heere Jezus onderwezen en beïnvloed om der wereld gekruisigd en gestorven te zijn. Het zij verre van mij, dat ik zou roemen anders dan in het kruis van onzen Heere Jezus Christus, door welken de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld, Galaten 6:14.

6. Hij werd wedergeboren door de opstanding van Jezus Christus uit de doden tot een levende hoop op een gezegende wereld hierboven, 1 Petrus 1:3.

7. Hij weet dat de Zaligmaker ten hemel gevaren is en daar plaats bereidt voor Zijn oprechte gelovigen, Johannes 14:2.

8. Hij weet dat zijn Zaligmaker zal wederkomen en de wereld voleindigen, en hare bewoners oordelen, en Zijne gelovigen opnemen in Zijne tegenwoordigheid en heerlijkheid, Johannes 14:3.

9. Hij heeft een zin en gemoedsgesteldheid verkregen, die niet door de wereld voldaan kan worden, die hoger en verder ziet, en steeds voorwaarts gaat en strijdt en dringt naar den hemel. Want ook in dezen zuchten wij, verlangende met onze woonstede, die uit den hemel is, overkleed te worden, 2 Corinthiërs 5:2. Het is dus de Christelijke godsdienst alleen, die Zijn volgelingen een algemeen koninkrijk aanbiedt. De Christelijke openbaring is het grote middel om de wereld te overwinnen, en een andere te winnen, die zuiverder, vredevol, gezegend en eeuwig is. Het is in haar, in deze gezegende openbaring, dat wij ontdekken wat de oorzaak en de bron is van den twist en den strijd tussen den heiligen God en de opstandige wereld. In haar leren wij een geheiligde leer kennen, die zowel in de praktijk als bespiegelend, juist het tegenovergestelde is van de houding, het karakter en het doel der wereld. Het is door hare leer, dat een Geest is meegedeeld en uitgestort, die hoger is dan de geest der wereld en dezen wederstaat. In haar zien wij dat onze Zaligmaker niet van deze wereld was en dat Zijn koninkrijk het ook niet is, maar dat dit moet afgezonderd worden van de wereld en daaruit vergaderd voor den hemel en voor God. Daar zien wij dat de Zaligmaker deze wereld niet bestemt voor de erfenis en het deel van Zijn gezaligde gemeente. Gelijk Hij zelf ten hemel gegaan is, zo verzekert Hij hun dat Hij ging om hun plaats te bereiden. Hij bedoelt dat zij altijd bij Hem zullen wonen en vergunt hun dat reeds in dit leven te geloven, omdat indien zij alleen in deze wereld en in dit leven op Hem hopende moesten zijn, zij de ellendigsten van alle mensen wezen

zouden. In haar wordt de eeuwige gezegende wereld het duidelijkst geopenbaard en ons voorgesteld om haar lief te hebben en na te jagen. Door haar worden wij voorzien van de beste wapenen tegen de aanvallen en de verzoekingen der wereld. In haar leren wij zien hoe de wereld door haar eigen wapenen wordt gewond en buiten gevecht gesteld, hoe haar tegenstand en haar vervolgingen dienstbaar gemaakt worden aan onze overwinning van de wereld en aan onzen voortgang en ons opklimmen naar een hogere wereld, waar wij aangemoedigd worden door een geheel leger, een wolk van heilige strijders, die in verschillende tijden en plaatsen de wereld overwonnen en de kroon verworven hebben. De ware Christen is de rechte held, hij overwint de wereld en verheugt zich in een algemene zegepraal. Hij betreurt het niet, gelijk de oude Griekse koning, boven wie hij verre verheven is, dat er geen tweede wereld te overwinnen valt, maar hij legt beslag op de eeuwige wereld des levens, en neemt in zekeren geheiligden zin het koninkrijk der hemelen met geweld. Wie in de gehele wereld, uitgenomen de gelovige in Christus Jezus, kan op die wijze de wereld overwinnen?

1 Johannes 5:6-9

Het geloof van den Christelijken gelovige (of gelovige in Christus) is dus machtig en overwinnend, het moet daarom wèl gegrond zijn en voorzien van ontwijfelbare en hemelse bewijzen betreffende de goddelijke zending, het gezag en de bediening van den Heere Jezus. En dat is het, Hij brengt Zijne geloofsbrieven mede, en Hij doet dat door de wijze waarop Hij kwam en in de getuigenissen, die Hem verzellen.

I. In den weg en de wijze waarin Hij kwam, niet slechts waarin Hij in de wereld kwam, maar door welke Hij kwam en verscheen en handelde als een Zaligmaker der wereld. Deze is het, die gekomen is door water en bloed. Hij kwam om ons zalig te maken van onze zonden, ons het eeuwige leven te geven en ons tot God te brengen. En opdat Hij dit des te zekerder doen zou, kwam Hij door -of met-water en bloed. Deze Jezus Christus, ik herhaal: Jezus Christus deed dat, en niemand behalve Hij. En: niet door het water alleen, maar door het water en het bloed, vers 6. Jezus Christus kwam met water en bloed, als de kentekenen en bewijzen, dat Hij de ware Zaligmaker der wereld is, en Hij kwam met water en bloed als de middelen, waardoor Hij ons zou genezen en zalig maken. Dat Hij zo moest komen en kwam in Zijn zaligende bediening wordt duidelijk, wanneer wij ons de volgende dingen herinneren.

1. Wij zijn inwendig en uitwendig bezoedeld.

A. Inwendig, door de kracht en de besmetting der zonde in onze natuur. Om daarvan gereinigd te worden hebben wij behoefte aan geestelijk water, dat de ziel en hare vermogens kan bereiken. En daarom is er in en door Jezus Christus het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes. Dit werd aan de apostelen te kennen gegeven door onzen Heere, toen Hij hun de voeten wies. Tenzij Ik u wasse, hebt gij geen deel aan Mij.

B. Wij zijn uitwendig bezoedeld, door de schuld en veroordelende macht van de zonde over onze personen. Daardoor zijn wij gescheiden van God, verbannen uit Zijn gunstrijke, genadige, heerlijke tegenwoordigheid, voor eeuwig. Daarvan moeten wij gereinigd worden door Zijn verzoenend bloed. Dit is de wet van de hemelse rechtbank: Zonder bloedstorting geen vergeving, Hebreeën 9:22. De Zaligmaker van zondaren moest derhalve komen met bloed.

2. Deze beide reinigingsmiddelen waren vertegenwoordigd in de oude ceremoniële instellingen van God. Mensen en dingen moeten daarbij gereinigd worden door water en bloed. Er waren verscheidene wassingen en rechtvaardigmakingen des vlezes, tot op den tijd der verbetering opgelegd, Hebreeën 9:10.

De as der jonge koe, met water gemengd, besprengende de onreinen, heiligde tot de reinigheid des vlezes, Hebreeën 9:3, Numeri 19:9.

En bijna alle dingen worden door bloed gereinigd naar de wet, Hebreeën 9:22. Gelijk deze beide middelen onze dubbele onreinheid aantonen, zo wijzen zij op des Zaligmakers tweevoudige reiniging.

3. Bij en na den dood van Jezus Christus, doorstak de speer van den krijgsknecht Zijne zijde, onmiddellijk stroomde uit de wond water en bloed. Dit heeft de geliefde apostel gezien en het blijkt

dat het gezicht daarvan hem getroffen heeft, hij alleen deelt het mede, en hij acht zich verplicht het te vermelden, omdat daarin iets geheimzinnigs lag. En die het gezien heeft, die heeft het getuigd en zijne getuigenis is waarachtig. En hij weet, als ooggetuige, dat hij de waarheid spreekt, opdat gij geloven moogt, en dat gij in het bijzonder dit geloven moogt, dat er uit Zijn doorboorde zijde terstond bloed en water kwam, Johannes 19:34, 35. Nu dit water en dit bloed zijn de zinnebeelden van al hetgeen nodig en werkzaam is tot onze zaligmaking. Door het water worden onze zielen gewassen en gereinigd voor den hemel en het erfdeel der heiligen in het licht. Door het bloed wordt God verheerlijkt, Zijn wet geëerd, en Zijn wrekende eigenschappen tentoongesteld en ontplooid.

Dien God heeft voorgesteld (of voorgenomen, aangeboden) tot ene verzoening door het geloof in Zijn bloed, of ene verzoening in en door Zijn bloed door het geloof, tot ene betoning van Zijne rechtvaardigheid, opdat Hij rechtvaardig zij en rechtvaardigende degenen, die uit het geloof van Jezus is, Romeinen 3:25, 26. Door het bloed worden wij gerechtvaardigd, verzoend en rechtvaardig voor God gesteld. Door het bloed wordt aan den vloek der wet voldaan en wordt de reinigende Geest verkregen voor de inwendige zuivering van onze natuur. Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, opdat de zegening van Abraham tot de heidenen komen zou in Christus Jezus, opdat wij de belofte des Geestes verkrijgen zouden door het geloof, Galaten 3:13 v. v. Het water zowel als het bloed, stroomde uit de zijde van den geofferden Verlosser. Het water en het bloed bevatten dus alle dingen, die nodig kunnen zijn voor onze zaligmaking. Zij zullen tot dat doel wijden en heiligen al wat God zal aanwijzen of waarvan Hij gebruik zal maken tot dat grote doel. Christus heeft de gemeente liefgehad en zich zelven voor haar overgegeven opdat Hij haar heiligen zou, haar gereinigd hebbende met het bad des waters door het woord, opdat Hij haar zich zelven heerlijk zou voorstellen, ene gemeente, die geen vlek of rimpel heeft, Efeziërs 5:25-27. Hij, die gekomen is door water en bloed, is een nauwgezette, volkomen Zaligmaker. En dat is Hij die komt door water en bloed, namelijk Jezus Christus. Hier zien wij in welken weg en op wat wijze, of: wilt ge liever, door welke middelen Hij komt. Maar ook lezen wij hier Zijn geloofsbrieven.

II. De getuige die Hem vergezelt, dat is de goddelijke Geest, de Geest aan wie de voltooiing van de werken Gods gewoonlijk wordt toegeschreven. En de Geest is het die getuigt , vers 6. Het was betamelijk dat de gezonden Zaligmaker een voortdurend afgezant zou hebben om Zijn werk te ondersteunen en van Hem in de wereld te getuigen. Het was betamelijk dat de goddelijke macht zou vergezellen Hem, Zijn Evangelie en Zijn dienaren, en aan de wereld zou bekendmaken met welke boodschap zij kwamen, met welk gezag zij uitgezonden waren. En dat wordt gedaan in en door den Geest van God, overeenkomstig de voorzegging van onzen Zaligmaker zelven. Hij zal Mij verheerlijken, ook wanneer Ik door de mensen verworpen en gekruisigd zal worden, want Hij zal het uit het mijne nemen (of ontvangen). Hij zal niet mijn onmiddellijke bediening ontvangen, Hij zal niet sterven en opstaan voor u, maar Hij zal van het mijne ontvangen, Hij zal voortbouwen op het fondament, dat Ik gelegd heb, Hij zal nemen uit mijn instellingen, en waarheid en zaak, en Hij zal het u verkondigen, en door u aan de wereld, Johannes 16:14. En daar voegt de apostel de aanbeveling van de geloofwaardigheid van dezen getuige bij: Omdat de Geest waarheid is, vers 6. Hij is de Geest van God en kan niet liegen. Een handschrift biedt ons een zeer aannemelijke lezing aan, daar staat: omdat, of dat Christus waarheid is. En dan zou dit slaan op den inhoud van de getuigenis des Geestes, hetgeen Hij getuigt, en dat is de waarheid van Christus. En de Geest getuigt, dat Christus de waarheid is, en bijgevolg dat het Christendom, de Christelijke godsdienst, de waarheid van deze dagen, de waarheid Gods, is. Maar het is niet betamelijk dat een of twee handschriften den tekst veranderen, en daarbij is onze tegenwoordige lezing zeer aannemelijk, derhalve behouden wij die.

De Geest is de waarheid. Hij is inderdaad de Geest der waarheid, Johannes 14:17. En dat de Geest de waarheid is en een getuige aller aanneming waardig, wordt daardoor getoond dat Hij een hemels getuige is, of een van de getuigen, die in en van den hemel getuigen geven betreffende de waarachtigheid en het gezag van Christus.

Want (of omdat) drie zijn er, die getuigen in den hemel: de Vader, het Woord. en de Heilige Geest, en deze drie zijn een. Daardoor doet vers 7 zich voor als bewijs voor de echtheid van het getuigenis des Geestes, Hij moet noodzakelijk waar, ja de waarheid zelf zijn, want Hij is niet slechts een getuige in den hemel, maar zelfs een (niet enkel in getuigenis, dat kan een engel ook zijn, maar in bestaan en wezen) met den Vader en het Woord.

1. Hier worden wij echter in den geregelden gang der bespreking gestuit door den strijd, die bestaat over de echtheid van vers 7. Bewezen is dat verscheidene oude Griekse handschriften het niet bevatten. Wij behoeven hier niet op het geschil zelf in te gaan. Het schijnt dat de onderzoekers het niet samen eens zijn welke handschriften het hebben en welke niet, ook lichten zij ons niet voldoende in omtrent de echtheid en de waarde van de handschriften, die zij bedoelen. Sommigen zijn zo gebrekkig, gelijk ik een oud gedrukt Grieks Testament bezit, zo vol errata, dat men zich niet voorstellen kan, dat iemand op gezag daarvan een veranderde lezing zou willen voorstellen. Maar de oordeelkundige onderzoekers van handschriften mogen deze zaak verder behandelen. Er zijn sommige redelijke gronden, die onzen tekst en de tegenwoordige lezing schijnen te steunen. En wel:

A. Indien wij vers 8 in plaats van vers 7 stellen, doet dat zich voor als een onnodige herhaling van hetgeen in vers 6 gezegd is.

Deze is het. die gekomen is door water en bloed, Jezus de Christus, niet door het water alleen, maar door het water en het bloed, en het is de Geest die getuigt. Want drie zijn er, die getuigen, de Geest en het water en het bloed. Dit geeft niet zulk een verheven voorstelling van deze drie getuigen als onze tegenwoordige lezing doet.

B. Het verdient opmerking, dat vele handschriften deze zinsnede lezen op de aarde. Drie zijn er, die getuigen op de aarde. Dit is duidelijk in tegenstelling met sommige getuigen of getuigenissen elders, en daarom wordt ons door de bestrijders van den tekst gezegd, dat deze woorden moeten verondersteld worden te ontbreken in de meeste boeken, die vers 7 missen. Maar om dezelfde reden zou dat dan in die alle het geval moeten zijn. Nemen wij vers 6. Deze is het, die gekomen is door water en bloed. En de Geest is het, die getuigt omdat de Geest de waarheid is. Hier zou nu niet natuurlijk en eigenaardig bijgevoegd worden: Want drie zijn er, die getuigen op de aarde, tenzij wij moeten onderstellen dat de apostel ons wil zeggen, dat alle getuigen op de aarde zijn, terwijl hij ons wil verzekeren dat een daarvan onfeilbaar waar of de waarheid zelf is.

C. Ook heeft het de aandacht getrokken, dat er verschil van lezing is zelfs in den Grieksen tekst, bijvoorbeeld in vers 7. Sommige handschriften lezen hen eisi, zijn een, andere (ten minste de Complutens) eis to hen eisi, zijn tot een, of stemmen overeen. En in vers 8 (in dat deel dat wordt ondersteld tussengevoegd te zijn), in plaats van het gewone en têi gêi, in aarde, leest de Complutens epi tês gês, op de aarde. Dit schijnt aan te duiden, dat deze uitgave berustte op een of ander Grieks gezag, en niet bloot, zoals enigen ons willen doen geloven, op het gezag van het gewone Latijn of van Thomas Aquinas, ofschoon zijn getuigenis hierbij gevoegd mag worden.

D. Vers 7 komt zeer wel overeen met den stijl en de godgeleerdheid van den apostel, te weten:

a. Hij gebruikt gaarne den naam de Vader, wanneer hij daarmee alleen God aanduidt, of een goddelijk persoon onderscheiden van den Zoon. Ik en de Vader zijn een. Nochtans ben Ik niet alleen, maar de Vader is met Mij. Ik zal den Vader bidden en Hij zal u een anderen Trooster zenden. Indien iemand de wereld liefheeft, de liefde van den Vader is niet in hem. Genade zij u en vrede van God den Vader, en van den Heere Jezus Christus, den Zoon van den Vader, 2 Johannes 3.

b. Men weet dat de naam het Woord bijna (misschien geheel) uitsluitend door dezen apostel gebruikt wordt. Indien de tekst door een ander herzien was, zou het gemakkelijker en aannemelijker geweest zijn, uit de doopformule en de gewone spreekwijze der kerk, den naam Zoon in plaats van den naam het Woord te gebruiken. Men heeft aangemerkt dat Tertullianus en Cyprianus dien naam gebruiken, zelfs wanneer zij dit vers aanhalen. Ook is dat gebruikt als tegenwerping tegen de bewering, dat zij op dit vers doelen, omdat zij spreken van den Zoon, en niet van het Woord. Toch schijnt de uitdrukking van Cyprianus zeer duidelijk te zijn door de aanhaling van Facundus zelven: Quod Johannis apostoli testimonium beatus Cyprianus, Carthaginensis antistes et martyr, in epistolâ sine libro, quem de Trinitate scripsit, de Patre, Filio, et Spiritu sancto dictum intelligit, ait enim, Dicit Dominus, Ego et Pater unum sumus, et iterum de Patre, Filio, et Spiritu sancto scriptum est. Et hi tres unum sunt. De gezegende Cyprianus, bisschop en martelaar te Carthago, beschouwde in de verhandeling of het boek, dat hij over de Drie-eenheid schreef, het getuigenis van den apostel Johannes als betrekking hebbende op den Vader, den Zoon en den Heiligen Geest, want hij zegt: de Heere zei: Ik en de Vader zijn een, en verder: Van den Vader, den Zoon en den Heiligen Geest staat geschreven: En deze drie zijn een. Nu staat er nergens geschreven dat deze drie een zijn, behalve in dit vers 7. Het is daarom waarschijnlijk dat hij, op zijn geheugen afgaande, of meer de dingen zelven dan de woorden bedoelende, meer op de personen dan op de namen lettende, of de personen liever noemende bij de namen, die in de gemeente zowel in gewone als in twistgesprekken, gebruikelijk waren, den tweeden persoon eer met den naam Zoon dan met den naam het Woord aanduidde. Zo iemand zich inbeelden kan dat Facundus aan Cyprianus de bedoeling toeschreef om te zeggen dat de Geest, het water en het bloed eigenlijk den Vader, het Woord en den Geest betekenden, waarvan Johannes dan zou zeggen dat zij een zijn, dan laten wij hem dat genoegen. Want: Ten eerste, moet hij dan onderstellen, dat Cyprianus niet alleen al de namen veranderde, maar de volgorde van den apostel bovendien. Want het bloed (de Zoon) door Cyprianus de tweede genoemd, vermeldt de apostel het laatst.

Ten tweede. Hij moet dan aannemen, dat volgens Cyprianus het bloed, dat uit de zijde van den Zoon vloeide, door den apostel voor den Zoon zelf gehouden werd, die evenzeer door het water had kunnen voorgesteld worden, en dat met het water, dat evenzeer uit de zijde van den Zoon vloeide, de persoon van den Heiligen Geest door den apostel bedoeld werd, dat hij verder met den Geest, die in vers 6 wordt gezegd de waarheid te zijn en in het Evangelie den Geest der waarheid genoemd wordt, den persoon des Vaders bedoelde, ofschoon hij nergens elders in vereniging met den Zoon en den Geest zo genoemd wordt. Zonder deugdelijk bewijs dat Cyprianus de woorden van den apostel in dien zin opvatte, geloven wij dat niet. Die het zo verstaat, moet ook geloven dat de Vader, de Zoon en de Geest als drie getuigen op aarde voorgesteld worden.

Ten derde. Facundus erkent dat Cyprianus zegt, dat er geschreven staat: Et hi tres unum sunt: En deze drie zijn een. Dat zijn de woorden van vers 7, en niet van vers 8. Zij worden niet gebezigd ten opzichte van de drie op aarde: de Geest, het water en het bloed, maar van de drie in den hemel: de Vader, het Woord en de Heilige Geest. Verder wordt ons meegedeeld dat de schrijver van het boek: De baptismo haeritoricum, dien men voor een tijdgenoot van Cyprianus houdt, de woorden van Johannes aanhaalt volgens de Griekse handschriften en de oude lezingen aldus: Ait enim Johannes de Domino nostra in epistolâ nos docens, Hic es qui venit per aquam et sanguinam, Jesus Christus, non in aquâ tantiem, sed in aquâ et sanguine, et Spiritus est qui testimonium perhibet, quia Spiritus est veritas, quia tres testimonium perhibent, Spiritus et aqua et sanguis, et istri tres in nuum sunt. Want Johannes, in zijn brief, zegt betreffende onzen Heere: Deze is Hij, Jezus Christus, die kwam door water en bloed, niet in water alleen, maar in water en bloed, en het is de Geest, die getuigt, omdat de Geest de waarheid is, want er zijn drie die getuigen, de Geest, het water en het bloed, en deze drie stemmen overeen. Indien al de Griekse handschriften en oude lezingen zeggen betreffende den Geest, het water en het bloed, dat in unum sunt, zij tot een zijn, dan was het niet over hen, dat Cyprianus sprak, welke verscheidenheid er ook tijdens zijn leven in de handschriften moge geweest zijn, wanneer hij zegt: er staat geschreven: unum sunt, zij zijn een. En daarom schijnen de woorden van Cyprianus een krachtig getuigenis voor vers 7 te zijn, en een aanduiding dat een vervalser van den tekst waarlijk niet zo nauwkeurig zou gelet hebben op de apostolische benaming van den tweeden getuige in den hemel: het Woord. Want:

c. Evenals alleen deze apostel de gebeurtenis verhaalt van het water en het bloed, dat uit de zijde des Zaligmakers vloeide, zo is hij ook de enige, of de voornaamste, die ons de mededeling doet van de belofte des Zaligmakers en Zijne voorzegging van de komst des Heiligen Geestes om Hem te verheerlijken en van Hem te getuigen, en de wereld te overtuigen van haar eigen ongeloof en van Zijne rechtvaardigheid, in zijn Evangelie: Hoofdstuk 14:16, 17, 26, 15:26, 16:7-15. Het is dus meest overeenkomstig de spreekwijze en het Evangelie van dezen apostel om den Heiligen Geest op die wijze te noemen als een getuige voor Jezus Christus.

E. Het was veel lichter voor een overschrijver, die bijvoorbeeld even van zijn werk opzag, of die onduidelijk schrift had over te schrijven, dat aan het begin of aan het einde van een bladzijde uitgevlekt was. of bedorven door de slechte hulpmiddelen, die de ouden soms moesten gebruiken, om een zin te verliezen of over te slaan, dan voor een ander om een zin te bedenken en tussen te voegen. Hij moest zeer trots en aanmatigend zijn, die hoopte aan ontdekking en beschaming te ontsnappen, en zeer oneerbiedig bovendien, die een bijvoeging zou durven zetten in een boek, dat voor heilig gehouden werd.

F. Men kan nauwelijks onderstellen dat de apostel, die het Christelijk geloof voorstelt als de overwinning der wereld, en den grondslag die het heeft in de erkenning van Jezus Christus, en het verschillend getuigenis dat aan Jezus Christus in de wereld gegeven wordt, zou verzuimen het voornaamste getuigenis, dat hij bijwoonde, te vermelden, vooral wanneer wij bedenken dat hij in vers 9 vervolgt: Indien wij de getuigenis der mensen aannemen, de getuigenis van God is meerder, want dit (wat hij tevoren genoemd heeft) is de getuigenis van God, welken Hij van Zijn Zoon getuigd heeft. Welnu, in de drie getuigenissen op aarde is niet al de getuigenis van God, en evenmin een getuige, die waarlijk en onmiddellijk God is. De loochenaars van de Drie-eenheid, die zich tegen dezen tekst verzetten, zullen ontkennen dat de Geest, het water of het bloed God zelf zijn, maar de gangbare lezing is een uitnemende opsomming van de verschillende getuigen en getuigenissen, die de

waarachtigheid van den Heere Christus en de goddelijkheid van Zijn instellingen ondersteunen. Hier is het uitnemendste kort-begrip van de beweegredenen voor het geloof in Christus, van de geloofsbrieven, die onze Zaligmaker met zich bracht, van de bewijzen voor het Christendom, welke men vinden kan in Gods Woord, alleen reeds om die reden, nog buiten het leerstuk van de goddelijke Drie-eenheid, is deze tekst alle aanneming waardig.

2. Daar wij al deze zedelijke gronden aan onze zijde hebben, gaan wij nu verder. De apostel, na aangetoond te hebben dat de Geest, die van Christus getuigt, de waarheid is, bewijst dat nu door de verzekering, dat Hij in den hemel is, en dat daar nog anderen zijn, die niet anders dan waar kunnen wezen, of de waarheid in zich zelven zijn, en met Zijne getuigenis instemmen. Want drie zijn er, die getuigen in den hemel, de Vader, het Woord en de Heilige Geest, en deze drie zijn een, vers 7.

A. Hier is een drie-eenheid van hemelse getuigen, die hebben getuigd en verkondigd aan de wereld de waarheid en het gezag van den Heere Christus, in Zijn bediening en aanspraken.

a. De eerste in rang, die genoemd wordt, is de Vader. Deze heeft Zijn zegel gezet op de zending van den Heere Christus, gedurende al den tijd dat Hij hier was, meer bepaaldelijk: Ten eerste. Door Hem Zijn Zoon te verklaren bij Zijn doop, Mattheus 3:17.

Ten tweede. Door Zijne hoedanigheid te bevestigen door Zijne verheerlijking op den berg, Mattheus 17:5.

Ten derde. Door Hem te vergezellen met wonderdadige krachten en werken. Indien Ik niet doe de werken Mijns Vaders, zo gelooft Mij niet. Maar indien Ik ze doe, en zo gij Mij niet gelooft, zo gelooft de werken, opdat gij moogt bekennen en geloven dat de Vader in Mij is, en Ik in Hem, Johannes 4:37, 38.

Ten vierde. In de getuigenis bij Zijn dood, Mattheus 27:54.

Ten vijfde. Door Hem op te wekken uit de doden, en Hem op te nemen in Zijne heerlijkheid. Hij zal de wereld overtuigen van gerechtigheid, omdat Ik tot den Vader heenga en gij zult Mij niet meer zien, Johannes 16:10, Romeinen 1:4.

b. De tweede getuige is het Woord, een geheimzinnige benaming, die aanduidt de hoogste natuur van onzen Zaligmaker Jezus Christus, waarin Hij bestond voordat de wereld was, waardoor Hij de wereld gemaakt heeft, en waardoor Hij waarlijk God was met den Vader. Hij moet getuigen voor de menselijke natuur of voor den mens Christus Jezus, in en door wie Hij ons verzoende en zalig maakte, en Hij getuigde: Ten eerste. Door de machtige werken, die Hij verrichtte. Mijn Vader werkt tot nu toe en Ik werk ook, Johannes 5:17.

Ten tweede. Door Hem heerlijkheid mede te delen tijdens Zijne verandering op den berg.

Wij hebben Zijne heerlijkheid gezien, ene heerlijkheid als van den eniggeborene des Vaders, Johannes 1:14.

Ten derde. Door Hem van de doden op te wekken. Verbreekt dezen tempel en in drie dagen zal Ik hem opbouwen, Johannes 2:19.

c. De derde getuige is de Heilige Geest, een verheven, eerwaardige naam, de bezitter, eigenaar en werker van heiligheid. Getrouw en heilig moet Hij zijn, dien de Geest van heiligheid Zijn zegel en plechtig getuigenis geeft. Dat deed Hij aan den Heere Jezus, het hoofd van de Christelijke wereld, en dat wel op deze wijzen: Ten eerste. Door de wonderbare ontvangenis van Zijn aangenomen menselijke natuur in de baarmoeder der maagd. De Heilige Geest zal over u komen, enz., Lukas 1:35.

Ten tweede. Door de zichtbare nederdaling op Hem bij Zijn doop. De Heilige Geest daalde op Hem neer in lichamelijke gedaante, Lukas 3:22.

Ten derde. In werkelijke overwinning van de geesten der hel en der duisternis. Maar indien Ik door den Geest Gods de duivelen uitwerp, zo is dan het koninkrijk Gods tot u gekomen, Mattheus 12:28.

Ten vierde. In de zichtbare macht gevende nederdaling op de apostelen, om hen te voorzien van gaven en krachten, om Hem en Zijn Evangelie aan de wereld te verkondigen, nadat Hij zelf ten hemel gegaan was, Handelingen 1:4, 5, 2:2-4 enz.

Ten vijfde. Door den naam, het Evangelie en de belangen van Christus te steunen door wonderdadige gaven en werkingen in en op de discipelen en in de gemeenten, gedurende twee honderd jaren, 1 Corinthiërs 12:7. Dezen zijn de getuigen in den hemel en zij geven getuigenis van uit den hemel. En zij zijn een, niet enkel in hun getuigenis, want dat ligt reeds opgesloten in hun drievoudig getuigenis voor dezelfde zaak, zij zijn een in hun hemels wezen en bestaan, en indien zij een zijn met den Vader, moeten zij een God zijn.

B. Van hen onderscheiden, ofschoon met hen verenigd, is een drie-eenheid van getuigen op aarde, zoals wij zien uit hetgeen volgt. En drie zijn er, die getuigen op de aarde, de Geest en het water en het bloed, en die drie zijn tot een, vers 8..

a. Van deze drie getuigen is de eerste de Geest. Deze moet onderscheiden worden van den Heiligen Geest, die in den hemel is. Wij moeten dus zeggen met den Zaligmaker, overeenkomstig hetgeen de apostel ons bericht: Hetgeen uit den Geest geboren is, is geest, Johannes 3:6. De discipelen van den Zaligmaker zijn, evenals de overige mensen, geboren uit het vlees. Zij komen ter wereld met een bedorven, vleselijke gezindheid, welke vijandschap is tegen God. Deze gezindheid moet gedood en vernietigd worden. Een nieuwe natuur moet hun gegeven worden. De oude begeerlijkheden en verdorvenheden moeten verwijderd worden en de ware discipel een nieuwe natuur ontvangen. De wedergeboorte of vernieuwing der zielen is een getuigenis van den Zaligmaker. Het is Zijn daadwerkelijke zaligmaking, alhoewel in beginsel. Het is een getuigenis op aarde, omdat zij voortgaat met de gemeente hier, en niet geschiedt op die aangrijpende verwondering-wekkende wijze, waarop tekenen van den hemel verricht worden. Tot dezen geest behoren niet alleen de wedergeboorte en bekering van de gemeente, maar ook haar trapsgewijze heiliging, overwinning van de wereld, haar vrede en liefde, en blijdschap en alle genade, waardoor zij bekwaam gemaakt wordt voor de erfenis van de heiligen in het licht.

b. De tweede is het water. Dit werd tevoren beschouwd als een middel ter zaligheid, maar hier als een getuigenis van den Zaligmaker zelven, en geeft te kennen Zijn reinheid en reinigende kracht. En dus schijnt er mede bedoeld te worden: Ten eerste. De reinheid van Zijn eigen natuur en wandel in de wereld. Hij was heilig, onnozel en onbesmet. Ten tweede. Het getuigenis van den doop van Johannes, die van Hem getuigde, Hem een volk toebereidde en hen naar Hem verwees, Markus 1:4, 7, 8.

Ten derde. De reinheid van Zijn eigen leer, door welke de zielen gereinigd en gewassen worden. Gijlieden zijt nu rein om het woord, dat Ik tot u gesproken heb, Johannes 15:3.

Ten vierde. De werkelijke en werkende reinheid en heiligheid van Zijne discipelen. Zijn lichaam is de heilige algemene kerk. Hebbende uwe zielen gereinigd in gehoorzaamheid der waarheid door den Geest, 1 Pet. 1:22. En dit alles wordt betekend en verzegeld: Ten vijfde. Door den doop, dien Hij ingesteld heeft voor de inlijving of aanneming van Zijne discipelen, in welken Hij door dat teken zegt: Indien Ik u niet was, zo hebt gij geen deel aan Mij. Niet de aflegging van de vuiligheid des lichaams, maar de vraag van een goed geweten tot God, 1 Pet. 3:21.

c. De derde getuige is het bloed, dat Hij vergoot als een rantsoen voor ons. Dit getuigt van Jezus Christus: Ten eerste. Door te bezegelen en te vervullen de offeranden van het Oude Testament.

Christus, ons Pascha, is voor ons geslacht. Ten tweede. Doordien het Zijn eigen voorzeggingen bevestigt en de waarheid van geheel Zijn bediening en leer, Johannes 18:37.

Ten derde. Doordien het de onvergelijkelijke liefde tot God toont, dat Hij sterven wilde als een offer voor Zijn eer en heerlijkheid, door verzoening aan te brengen voor de zonden der wereld, Johannes 14:30, 31.

Ten vierde. Doordien het een onuitsprekelijke liefde voor ons aan het licht brengt, en niemand aan wie die liefde betoond wordt, bedrogen zal uitkomen, Johannes 14:13-15.

Ten vijfde. Doordien het getuigt van de belangeloosheid van den Heere Jezus voor eigenbelang of voordeel. Geen bedrieger of vervalser stelt ooit zich zelven bloot aan verachting en een geweldigen wreden dood, Johannes 18:36.

Ten zesde. Daarin dat het Zijnen discipelen de verplichting oplegt om voor Hem te lijden en te sterven. Geen bedrieger zal trachten volgelingen te winnen op de voorwaarden, die de Heere Jezus aanbood. Gij zult van allen gehaat worden om Mijnentwil. Zij zullen u uit de synagoge werpen, ja de ure komt, dat een iegelijk, die u zal doden, zal menen Gode een dienst te doen, Johannes 16:2. Hij roept gewoonlijk Zijne dienaren tot gelijkvormigheid aan Zijn lijden. Laat ons daarom met Hem uitgaan buiten de legerplaats, Zijne smaadheid dragende, Hebreeën 13:13. Dit toont ons dat noch Hij noch Zijn koninkrijk van deze wereld is.

Ten zevende. De zegeningen, voortvloeiende en teweeggebracht uit en door Zijn bloed (wèl verstaan) moeten onmiddellijk aantonen, dat Hij inderdaad de Zaligmaker der wereld is.

Ten achtste. Deze zijn afgebeeld en bezegeld door de instelling van Zijn eigen avondmaal. Dit is Mijn bloed des Nieuwen Testaments (waardoor het Nieuwe Testament bekrachtigd wordt) hetwelk vergoten wordt voor velen, tot vergeving der zonden, Mattheus 26:28. Deze zijn de getuigen op aarde. Deze verscheidene getuigenissen zijn gegeven aan den bewerker van onze zaligheid. Geen wonder, dat de verwerper van al deze bewijzen wordt geoordeeld als een lasteraar van den Geest Gods en zonder herstel overgelaten wordt aan de verlorenheid zijner zonden. Deze drie getuigen, die onderling meer verschillen dan de eerste drie, worden niet eigenlijk gezegd een te zijn, maar tot een, dienende voor een en hetzelfde doel, voor dezelfde zaak, of in overeenstemming met elkaar, in een en dezelfde zaak onderling, en in hetzelfde getuigenis, dat van den hemel getuigd wordt.

III. Terecht besluit de apostel: Indien wij de getuigenis der mensen aannemen, de getuigenis van God is meerder, want dit is de getuigenis van God, die Hij van Zijnen Zoon getuigd heeft, vers 9. Hier hebben wij:

1. Een onderstelling, die terecht op het voorgaande gebouwd wordt. Dit is de getuigenis van God, de getuigenis, die God betreffende Zijn Zoon afgelegd heeft, dat zeker een onmiddellijk onwraakbaar getuigenis van den Vader bedoelt betreffende Zijn Zoon, Hij heeft zelf Hem voorgesteld en van Hem getuigd aan de wereld.

2. Het gezag en de aannemelijkheid van dit getuigenis, en daarbij wordt van het kleinere naar het grotere bewezen. Indien wij de getuigenis der mensen aannemen (en die getuigenis wordt en moet worden aangenomen door alle rechtbanken en alle volken), de getuigenis van God is meerder, vers 9. Die is de waarheid zelf, dus van het hoogste gezag en de meest ontwijfelbare onfeilbaarheid.

3. De toepassing van dezen regel op het onderhavige geval. Want dit is de getuigenis, en hier is de getuige, van God, zowel van den Vader, als van het Woord en den Heiligen Geest, die Hij van Zijnen Zoon getuigd heeft. God, die niet liegen kan, heeft voldoende verzekering aan de wereld gegeven, dat Jezus Christus Zijn Zoon is, de Zoon Zijner liefde en de Zoon door Zijne bediening, om de wereld te verzoenen met Hem en terug te brengen tot Hem, Hij bevestigde daardoor de waarheid en den goddelijken oorsprong van den Christelijken godsdienst, en dat is de veilige aangewezen weg en middel om ons tot God te brengen.

1 Johannes 5:10-13

In deze woorden kunnen wij opmerken:

I. Het voorrecht en de bestendigheid van den waren Christen. Die in den Zoon van God gelooft, die er toe gebracht is Hem met ongeveinsdheid aan te hangen ter zaligheid, heeft de getuigenis in zich zelven, vers 10. Hij heeft niet alleen de uitwendige bewijzen, die de anderen ook hebben, maar hij heeft in zijn eigen hart een getuigenis voor Jezus Christus. Hij kan mededelen wat Christus en de waarheid van Christus voor zijne ziel gedaan hebben, en wat hij in Hem heeft gezien en gevonden.

1. Hij heeft diep gezien zijn zonde, en schuld, en ellende en zijn overvloedige behoefte aan een Zaligmaker.

2. Hij heeft gezien de uitnemendheid, schoonheid en bediening van den Zoon van God, en de onvergelijkbare geschiktheid van zulk een Zaligmaker, voor al zijn geestelijke noden en moeilijke omstandigheden.

3. Hij ziet en bewondert de wijsheid en liefde Gods om zulk een Zaligmaker toe te bereiden en te zenden, ten einde hem van zonde en hel te bevrijden en te brengen tot vergeving, vrede en gemeenschap met God.

4. Hij heeft gevoeld en ondervonden de kracht van het woord en de leer van Christus, die zijne ziel gewond, vernederd, geheeld, verkwikt en vertroost hebben.

5. Hij ondervindt dat de openbaring van Christus, als de grootste bekendmaking en openbaring van de liefde Gods, ook het meest geschikte middel is om onze liefde voor den heiligen, gezegenden God tot ontsteken, te voeden en te ontvlammen.

6. Hij is uit God geboren door de waarheid in Christus, gelijk in vers 1 staat. Hij heeft een nieuw hart en een nieuwe natuur, en nieuwe liefde, geneigdheid en blijdschap, en is niet meer de man van vroeger.

7. Hij bevindt thans in zich dezelfden strijd met zich zelven, met de zonde, het vlees, de wereld en onzichtbare boze machten, als beschreven en voorspeld wordt in de leer van Christus.

8. Hij ziet welken invloed de Middelaar in den hemel heeft, door de verhoring en de kracht der gebeden, die daarheen opgezonden worden in Zijn naam, overeenkomstig Zijn wil en door Zijn tussenkomst.

9. Hij heeft zulke vooruitzichten gekregen en door het geloof in Christus is hem zulke macht gegeven, dat hij de wereld kan verachten en overwinnen, en voorwaarts reizen naar ene andere.

10. Hij is wedergeboren tot een levende hoop, tot een heilig vertrouwen op God, op zijn goedgunstigheid en liefde, tot een heerlijke overwinning over de verschrikkingen des gewetens, de vrees voor dood en hel, tot een troostrijk vooruitzicht van leven en onsterflijkheid, verrijkt zijnde met de eerstelingen des Geestes en verzegeld tot den dag der ver- lossing. Zulke verzekering heeft de

gelovige des Evangelies, hij heeft ene getuigenis in zich zelven. Christus heeft ene gestalte in hem verkregen, en hij groeit op tot de volheid en volkomenheid, tot de volmaakte gelijkenis van Christus in den hemel.

II. De verzwaring van de zonde des ongelovigen, de zonde des ongeloofs. Die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt. Hij schrijft in werkelijkheid Gode een leugen toe, dewijl hij niet geloofd heeft de getuigenis, die God getuigd heeft van Zijn Zoon, vers 10. Hij moet geloven dat God Zijn Zoon niet in de wereld gezonden heeft, ofschoon hij daarvan op zo velerlei wijze getuigd heeft, of dat Jezus Christus niet de Zoon van God was, ofschoon alle bewijzen op Hem betrekking hebben en zich in Hem verenigen, of dat Hij Zijn Zoon gezonden heeft om de wereld te misleiden en haar in dwaling en ellende te storten, of dat Hij toegelaten heeft dat de mensen zouden bedrogen worden met een godsdienst, die in alle opzichten zo rein, heilig, hemels en onbesmet is, zo waardig om door de rede van de gehele mensheid aangenomen te worden, en toch blijkt niets anders dan een begoocheling en een leugen te zijn, en daarbij hun Zijn Geest geeft en diens kracht, om die leugen aan te bevelen en op te dringen aan de wereld. Daardoor maakt men God den Vader tot de bewerker en verbreider van de leugen.

III. De inhoud, het wezen, van al deze goddelijke getuigenissen aangaande Jezus Christus.

En dit is de getuigenis, namelijk dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft, en dit leven is in Zijn Zoon, vers 11. Dat is de hoofdsom van het Evangelie. Dit is de hoofdsom of het kortbegrip van hetgeen ons door de bovengenoemde getuigen verklaard wordt.

1. Dat God ons het eeuwige leven gegeven heeft. Hij heeft het voor ons bestemd in Zijn eeuwig voornemen. Hij heeft al de middelen bereid, die nodig waren om het ons te brengen. Hij heeft het ons vermaakt door Zijn verbond en Zijne belofte. En in werkelijkheid geeft Hij een recht en bevoegdheid daarop aan allen, die in den Zone Gods geloven en Hem aannemen.

2. Dit leven is in den Zoon. De Zoon is het leven, het eeuwige leven in zich zelven, Johannes 1:4, 1 Johannes 1:2. Hij is het eeuwige leven voor ons, de springader van ons geestelijk en eeuwig leven, Colossenzen 3:4. Door Hem wordt het leven ons meegedeeld, beide hier en in den hemel. En daaruit moet wel volgen:

A. Die den Zoon heeft, die heeft het leven. Hij, die met den Zoon verenigd is, die is verenigd met het leven. Hij, die recht heeft op den Zoon, heeft recht op het leven. Die eer heeft de Vader op den Zoon gelegd, die eer moeten wij Hem ook geven. Wij moeten komen en den Zoon kussen, daardoor zullen wij het leven hebben.

B. Die den Zoon van God niet heeft, die heeft het leven niet, vers 12. Hij blijft onder de veroordeling der wet, Johannes 3:36, hij weigert den Zoon, die het leven zelf is, die de gever des levens en de weg ten leven is, hij tergt God, door Hem tot een leugenaar te maken, om hem over te laten aan den eeuwigen dood, omdat hij niet gelooft de getuigenis, die God van Zijn Zoon gegeven heeft.

IV. Het doel en de reden van des apostels verkondiging aan de gelovigen.

1. Hun voldoening en vertroosting. Deze dingen heb ik u geschreven, die gelooft in den naam des Zoons van God, opdat gij weet dat gij het eeuwige leven hebt, vers 13. Na al deze bewijzen en getuigschriften is het niet meer dan betamelijk en recht dat er zijn, die geloven in den naam van den Zoon Gods. God vermenigvuldige hun getal! Hoe vele getuigenissen heeft de wereld om het te bewijzen! En aan de drie getuigen in den hemel is de wereld verantwoording schuldig. Deze gelovigen hebben het eeuwige leven. Zij hebben het in het verbond en in het Evangelie, in de beginselen en in het onderpand er van in hun binnenste, en in hun Heere en hoofd in den hemel. Deze gelovigen moeten tot de kennis komen, dat zij het eeuwige leven hebben, en moeten door het vooruitzicht daarvan verlevendigd, aangemoedigd en vertroost worden, en zij moeten de Schriften waarderen, die zoveel voor hun vertroosting en zaligheid bevatten.

2. Hun bevestiging en hun toenemen in hun heilig geloof. En opdat gij gelooft in den naam des Zoons van God, vers 13, moogt voortgaan te geloven. Indien de gelovigen niet volharden, doen zij niets. Zich terug te trekken van het geloof in den naam des Zoons van God is het eeuwige leven weigeren en zich in het verderf storten. Daarom worden de bewijzen voor den godsdienst en het voordeel des geloofs den gelovigen voorgehouden, om hen te versterken en aan te moedigen om tot het einde te volharden.

1 Johannes 5:14-17

Hier hebben wij:

I. Een voorrecht, behorende bij het geloof in Christus, namelijk de verhoring des gebeds.

En dit is de vrijmoedigheid, die wij tot Hem hebben, dat zo wij iets bidden naar Zijnen wil, Hij ons verhoort, vers 14. De Heere Jezus Christus geeft ons vrijmoedigheid om in alle omstandigheden, met al onze smekingen en verzoeken tot God te komen. Door Hem worden onze verzoeken door God toegelaten en aangenomen. De inhoud van onze gebeden moet overeenkomen met den geopenbaarden wil van God. Wij, die de Zijnen en van Hem afhankelijk zijn, mogen niets vragen, dat tegenovergesteld is aan Zijne Majesteit en heerlijkheid en ons welzijn. En dan mogen wij vrijmoedigheid hebben, dat het gebed des geloofs in den hemel zal verhoord worden..

II. Het voordeel, dat wij door zulk gebed verkrijgen. En indien wij weten dat Hij ons verhoort, wat wij ook bidden, zo weten wij dat wij de beden verkrijgen, die wij van Hem gebeden hebben, vers 15. Groot zijn de verlossingen, barmhartigheden en zegeningen, welke de heilige bidder behoeft. Te weten dat zijn gebeden aangenomen worden, is zoveel als te weten dat zij beantwoord worden, en dus dat hij zo ontfermd, vergeven, geraden, geheiligd, bijgestaan en gezaligd is of zal worden, als hem toegestaan wordt van God te vragen.

III. Richtsnoer in het gebed met betrekking tot de zonden van anderen. Indien iemand zijn broeder ziet zondigen ene zonde niet tot den dood, die zal God bidden, en Hij zal hem het leven geven, degenen, zeg ik, die zondigen niet tot den dood. Er is ene zonde tot den dood, voor deze zonde zeg ik niet dat hij zal bidden, vers 16. Hier moeten wij opmerken:

1. Wij behoren te bidden voor anderen zowel als voor ons zelven, voor onze broederen uit de mensheid, dat zij mogen verlicht, bekeerd en behouden worden, voor onze broederen in de Christelijke belijdenis, dat zij oprecht mogen zijn, hun zonden mogen vergeven worden, en dat zij mogen verlost worden van het boze en van de kastijdingen Gods, en bewaard in Christus Jezus.

2. Er is groot verschil in de misdadigheid en schuld der zonde. Er is ene zonde tot den dood, vers 16, en ene zonde niet tot den dood, vers 17.

A. Er is ene zonde tot den dood. Alle zonde is, volgens haar verdienste en het wettige vonnis, zonde tot den dood. De bezoldiging der zonde is de dood, en vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen, Galaten 3:10. Maar er is ene zonde tot den dood in tegenstelling van die, welke hier genoemd wordt zonde niet tot den dood. Er is dus:

B. Een zonde niet tot den dood. Hieronder moet zeker begrepen worden al zulke zonde, welke volgens goddelijke of menselijke instelling met het leven bestaan kan, in de menselijke instelling met het tijdelijke of lichamelijke leven, in de goddelijke instelling met het lichamelijke of geestelijke evangelische leven.

a. Er zijn zonden welke, volgens rechtvaardige menselijke instelling, niet tot den dood zijn, zoals verschillende soorten van ongerechtigheid, die niet door den dood van den overtreder geboet

worden. In tegenstelling met deze zijn er zonden, die volgens rechtvaardige instelling tot den dood zijn, waardoor wettelijk het leven verbeurd wordt, die wij kapitale misdaden noemen.

b. Voorts zijn er zonden die, volgens goddelijke instelling, tot den dood zijn, zowel tot den lichamelijken als den geestelijken dood.

Ten eerste. Zonden, die tot den lichamelijken dood zijn. Dat kunnen de zonden zijn van verharde huichelaars, gelijk Ananias en Sapphira, of zover wij weten van oprechte Christelijke broeders, zoals de apostel zegt van de overtredende leden der gemeente te Corinthe. Daarom zijn er onder u vele zwakken en kranken, en velen slapen, 1 Corinthiërs 11:30. Er kan zonde tot den lichamelijken dood zijn onder degenen, die niet met de wereld veroordeeld zullen worden. Zulke zonden, zeg ik, zijn of kunnen zijn tot den lichamelijken dood. De goddelijke straffelijke instelling onder het Evangelie bedreigt niet beslist en onherroepelijk den dood aan de meer zichtbare zonden der leden van Christus, maar alleen evangelische kastijding: Want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij en Hij geselt een iegelijk zoon, dien Hij aanneemt, Heb. 12:6. Er is plaats gelaten voor de goddelijke wijsheid of goedheid, ook zelfs voor de evangelische gestrengheid, om te bepalen hoever de kastijding en de geseling gaan zullen. En wij kunnen niet zeggen dat anders dan bij uitzondering, ter waarschuwing voor anderen, tot den dood wordt voortgegaan.

Ten tweede. Daar zijn zonden, die door de goddelijke instelling, geestelijk en evangelisch tot den dood zijn, dat is, die onbestaanbaar zijn met geestelijk en evangelisch leven, met geestelijk leven in de ziel en met een evangelisch recht op het leven hiernamaals. Zo zijn algehele onboetvaardigheid en ongeloof voor het tegenwoordige. Algehele onboetvaardigheid en ongelovigheid zijn onfeilbaar tot den eeuwigen dood, evenals de lastering van den Geest Gods in het getuigenis, dat deze van Christus en Zijn Evangelie heeft gegeven, en een algehele afval van het licht en het overtuigend bewijs van de waarheid van den Christelijken godsdienst. Deze zijn de zonden, die de schuld van den eeuwigen dood met zich brengen.

IV. Thans volgt de aanwijzing, het richtsnoer voor het gebed, volgens de verschillende soorten van zonden, welke op die wijze onderscheiden worden. Het gebed wordt ondersteld voor het leven te zijn: Hij zal God bidden en Hij (God) zal hem het leven geven. Leven moet van God gevraagd worden. Hij is de God des levens, en Hij geeft het wanneer en aan wie het Hem behaagt, en neemt het weg, door Zijn instelling of door Zijne voorzienigheid, of door beide, wanneer Hij dat goed oordeelt. In het geval van eens broeders zonde, welke niet, op de reeds vermelde wijze, is tot den dood, mogen wij in geloof en hoop voor hem bidden, en bijzonder voor zijn leven naar ziel en lichaam. Maar in geval van zonde tot den dood, op een der bovengenoemde wijzen, hebben wij geen verlof om te bidden. Wellicht houdt des apostels uitdrukking: Voor deze zeg ik niet dat hij zal bidden, niet meer in dan: In dat geval heb ik geen belofte voor u, geen grond voor het gebed des geloofs.

1. De wetten der straffende gerechtigheid moeten voltrokken worden, ten nutte van de algemene veiligheid en ten welzijn van de mensheid, en zelfs een broeder, die overtreden heeft, moet in zulk een geval aan den arm der gerechtigheid overgeleverd worden, want dat is een goddelijke instelling, en terzelfder tijd aanbevolen aan de goddelijke barmhartigheid.

2. Om het eindigen van evangelische kastijdingen (zoals ze mogen genoemd worden), of om den dood te voorkomen (die het noodzakelijk gevolg zou kunnen zijn, of die als straf schijnt te naderen, voor enige bepaalde zonde) mag alleen voorwaardelijk en onder voorbehoud gebeden worden, dat is: met de voorwaarde dat het bestaanbaar is met de wijsheid, den wil en de heerlijkheid Gods, dat de zondaar herstellen moge en vooral zijn sterven voorkomen.

3. Wij kunnen niet bidden, dat de zonden van de onboetvaardigen en ongelovigen, terwijl zij in dien toestand blijven, zullen vergeven worden, of dat enige barmhartigheid naar lichaam of ziel, welke de vergeving der zonden zou doen onderstellen, hun bewezen worde zolang zij daarin volharden. Maar wij mogen bidden om hun berouw (gesteld dat zij verkeren in den algemenen toestand van de onbekeerde wereld), en om hun verrijking met het geloof in Christus en daardoor met alle zaligmakende barmhartigheid.

4. Indien bleek dat iemand de onvergeeflijke zonde tegen den Heiligen Geest bedreven had en geheel en al afgevallen was van de verlichtende en overtuigende krachten van den Christelijken godsdienst, dan zou voor zo iemand in het geheel niet mogen gebeden worden. Voor hem blijft alleen een schrikkelijke verwachting des oordeels en hitte des vuurs, dat de tegenstanders zal verslinden, Hebreeën 10:27. En vooral deze laatste schijnt door den apostel bedoeld te worden met zonde tot den dood.

5. Want het schijnt, dat de apostel voor de stelling: er is ene zonde niet tot den dood, als bewijs aanvoert: Alle ongerechtigheid is zonde, vers 17, maar ware alle ongerechtigheid tot den dood, dan zouden wij allen onherroepelijk aan den dood overgeleverd zijn. Want wij hebben allen enige ongerechtigheid jegens God of mensen bedreven, al is het slechts door te verzuimen of te verwaarlozen wat wij schuldig waren te doen. Maar nu dat niet zo is en de broeders in Christus, om zo te zeggen, recht op het leven hebben, moet er ook zonde niet tot den dood zijn. Ofschoon er, in den gewonen zin des woords, geen vergeeflijke zonde bestaat, is er toch vergeven zonde, zonde, die geen onherroepelijk oordeel des doods met zich brengt. Ware dat niet zo, dan zou er geen rechtvaardiging of voortzetting van den staat der rechtvaardigheid kunnen zijn. De instelling van het Evangelie, het verbond, vermindert, krimpt of vernietigt de schuld der zonde.

1 Johannes 5:18-21

Hier hebben wij:

I. Een korte samenvatting van de voorrechten en voordelen der gezonde Christelijke gelovigen.

1. Zij zijn verzekerd tegen de zonden, tegen de volheid van hare heerschappij en van haar schuld. Wij weten, dat een iegelijk die uit God geboren is (en die in Christus gelooft is uit God geboren, vers 1) niet zondigt, vers 18, niet zondigt met die overgegevenheid van hart en geest van den onwedergeborene (gelijk in Hoofdstuk 3:6-9 was gezegd) en bijgevolg niet met de volheid van schuld, waarmee anderen zondigen, en daardoor is hij gevrijwaard tegen het begaan van de zonde, die onvermijdelijk tot den dood is, of die onfeilbaar den zondaar gevangen houdt in de strikken van den eeuwigen dood. De nieuwe natuur, en daardoor de inwoning van den Geest Gods, voorkomt het bedrijven van de onvergeeflijke zonde.

2. Zij zijn versterkt tegen de verwoestende pogingen des duivels. Die uit God geboren is, bewaart zich zelven, dat is: hij wordt in staat gesteld zich zelven te bewaren, en de boze vat hem niet, vers 18, dat is: de boze kan hem niet aanraken ten dode. Dit is naar het schijnt geen eenvoudige voorstelling van den plicht en de praktijk van de wedergeborenen, maar ene aanwijzing van hun macht uit hoofde hunner wedergeboorte. Zij zijn daardoor toegerust en in beginsel veilig gesteld tegen de noodlottige slagen, den doodsteek, van den boze, hij raakt hun zielen niet aan, hij kan die niet vergiftigen zoals de anderen, hij kan het beginsel der wedergeboorte, dat het tegenmiddel tegen de werking van zijn vergif is, er niet uitroeien, hij kan hen niet er toe brengen om de zonde te begaan, die ook onder de bedeling der Evangelies onherstelbaar overlevert aan den eeuwigen dood. Hij kan in zoverre de overhand over hen krijgen, dat hij hen tot sommige zondige daden vervoert, maar het schijnt de bedoeling des apostels te zijn te verzekeren, dat hun wedergeboorte hen waarborgt tegen zulke aanvallen van den duivel, als hen in den toestand en onder het vonnis des duivels zouden brengen.

3. Zij zijn aan de zijde Gods, in tegenstelling van den staat der wereld. Wij weten dat wij uit God zijn en dat de gehele wereld ligt in het boze, vers 19. De mensheid is in twee grote partijen of rijken verdeeld, die welke aan God behoort en die welke aan het boze of aan den boze behoort. De Christelijke gelovigen behoren aan God. Zij zijn van God, en uit Hem, en voor Hem. Zij volgen op in de rechten en in de plaats van het oude Israël Gods, van hetwelk gezegd wordt: De Heere is zijn erfdeel, en Jakob is het deel Zijner erfenis, Zijn bezitting in deze wereld, het deel dat Hem naar zijn eigen beschikking door het lot is toe- gevallen, Deuteronomium 32:9, terwijl aan de andere zijde, de gehele wereld, de overigen, verreweg de grote meerderheid, in het boze ligt, in de klauwen, in de ingewanden, van den boze. Er zijn inderdaad, wanneer wij de mensen ieder op zich zelven beschouwen, vele bozen, veel boze geesten, in de hemelse plaatsen of de lucht, maar zij zijn een door hun boze natuur, wijze van handelen, beginselen, en zij zijn verenigd onder een hoofd. Er is een vorst der duivelen en van het duivels rijk. Er is een hoofd van de boosheid en de boze wereld, en hij heeft zoveel invloed dat hij de god dezer wereld genoemd wordt. Het is zonderbaar, dat zulk een machtige geest zo onverzoenlijk tegen den Almachtige en diens belangen ontvlamd is, terwijl hij niet anders weten kon dan dat dit eindigen moest in zijn volkomen nederlaag en eeuwige verdoemenis. Hoe vreeslijk is het oordeel Gods over den boze! Moge de God van de Christelijke wereld

voortdurend zijn koninkrijk in deze wereld vernietigen en zielen overbrengen in het koninkrijk van Zijn geliefden Zoon.

4. Zij worden verlicht in de kennis van den waarachtigen eeuwigen God. Doch wij weten dat de Zoon van God gekomen is, en heeft ons het verstand gegeven, dat wij den Waarachtige kennen, vers 20. "De Zoon van God is in onze wereld gekomen en wij hebben Hem gezien, en kennen Hem door al de bewijzen, die reeds gegeven zijn, Hij heeft ons den waarachtigen God geopenbaard, zie Johannes 1:18, en Hij heeft ons het verstand geopend om deze openbaring te verstaan, innerlijk licht in onze zielen gegeven, waardoor wij de heerlijkheid van den waarachtigen God kunnen onderscheiden, en wij zijn er van verzekerd dat het de waarachtige God is, dien Hij ons geopenbaard heeft. Hij is oneindig verheven boven al de goden der heidenen in reinheid, macht en volkomenheid. Hij bezit al de uitnemendheden, schoonheden en rijkdommen van den levenden en waarachtigen God. Het is dezelfde God, die naar het verhaal van Mozes de hemelen en de aarde gemaakt heeft, dezelfde die onze vaderen, de patriarchen, met zich in een eeuwig verbond nam, dezelfde die onze voorouders uit Egypte leidde, die op den berg Sinaï de vurige wet gaf, die ons de heilige Schriften schonk, en die de roeping en bekering der heidenen beloofde. Door Zijn raad en werken, Zijn liefde en genade, Zijn verschrikkingen en oordelen, weten wij dat Hij, en Hij alleen, in al de volheid van Zijn wezen, is de levende en waarachtige God." Het is een grote gelukzaligheid den waarachtigen God te kennen, Hem te kennen in Christus, het is het eeuwige leven, Johannes 17:3. Het is de heerlijkheid van de Christelijke openbaring, dat zij ons de beste mededeling omtrent den waarachtigen God geeft en ons de beste ogenzalf toedient, opdat wij den waarachtigen God mogen onderkennen.

5. Zij zijn in gelukzalige vereniging met God en met Zijnen Zoon. En wij zijn in den Waarachtige, namelijk in Zijn Zoon Jezus Christus, vers 20. De Zoon leidt ons tot den Vader, en wij zijn in beiden, in de liefde en de gunst van beiden, in verbond en vereniging met beiden, in geestelijke vereniging met beiden door de inwoning van hunnen Geest. En opdat gij moogt weten hoe groot dat geluk en die zaligheid zijn, moet gij u herinneren dat deze Waarachtige is de waarachtige God en het eeuwige leven, Of liever nog: want dit schijnt de ware lezing te zijn: Deze Zoon van God is zelf de waarachtige God en het eeuwige leven, Johannes 1:1 en 1 Johannes 1:2. Zodat door vereniging met een hunner, veel meer nog door vereniging met beiden, wij verenigd zijn met den waarachtigen God en het eeuwige leven.

II. De apostel besluit met de volgende waarschuwing: Kinderkens (dierbare kinderen, zoals het uitgelegd kan worden) bewaart uzelven van de afgoden, vers 21. Omdat gij den waarachtigen God kent, en in Hem zijt, moet uw licht en liefde u bewaren tegen al wat in tegenstelling met Hem aangevoerd of met Hem in vergelijking gebracht wordt. Vliedt van de valse goden der heidenwereld. Zij zijn niet te vergelijken met den God, wiens gij zijt en dien gij dient. Vereert niet uw God door standbeelden en afbeeldingen, die dan in Zijne eer delen. Uw God is een onbegrijpelijke Geest, en wordt door zulke onredelijke voorstellingen onteerd. Hebt geen gemeenschap met uw heidense naasten in hun afgodische verering. Uw God is naijverig en wil dat gij van hen uitgaat en van hen u onderscheiden zult, doodt uw vlees, weest der wereld gekruisigd, opdat dezen niet den troon in uw hart moge overweldigen, die alleen aan God gewijd zijn moet. De God dien gij kent is Hij, die u geschapen heeft, die u door Zijn Zoon verlost heeft, die u Zijn Evangelie gezonden heeft, die u uw zonden vergeven heeft, die u door Zijn Geest voor zich zelven wedergeboren heeft, en u het eeuwige leven gegeven heeft. Hangt Hem aan door het geloof en door liefde en volhardende

gehoorzaamheid, in tegenstelling met alle dingen, die uw harten en zielen van dien God willen aftrekken. Dezen levenden en waarachtigen God zij de heerlijkheid en het koninkrijk in alle eeuwigheid. Amen.

DE TWEEDE BRIEF VAN JOHANNES

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN, VAN DEN TWEEDEN BRIEF VAN DEN APOSTEL JOHANNES.

Hier hebben wij een canonieken brief, gericht voornamelijk niet alleen aan een enkel persoon, maar aan een van de zwakkere sekse. En waarom niet aan een lid van die sekse? In de verlossing, voorrechten en waardigheid der Evangelies is geen man of vrouw, maar beiden zijn in Christus Jezus. Onze Heere zelf had er Zijn rusttijd voor over, om een gesprek te voeren met de Samaritaanse vrouw, ten einde haar het water des levens aan te bieden; en toen aan het kruis het ogenblik van Zijn dood naderde, beval Hij met stervende lippen Zijn gezegende moeder in de zorg van Zijn geliefden discipel aan; en gaf daardoor de les aan Zijne discipelen om in de toekomst de vrouwelijke discipelen te eren. Het was een lid van dezelfde sekse, die onze Heere uitverkoor om met Zijn eerste verschijning na Zijne opstanding verwaardigd te worden en om door haar de boodschap van Zijn verrijzenis te zenden aan dezen en aan de andere apostelen. Later zien wij een ijverige Priscilla zo goed haar Christelijke loopbaan lopen, en vooral in veel moeilijke omstandigheden den apostel Paulus dienen, dat zij niet alleen meermalen voor haar echtgenoot genoemd wordt, maar dat niet slechts de apostel zelf, doch ook al de gemeenten uit de heiligen gaarne haar zowel als hem dankbaar erkentelijk waren. Het is dus niet te verwonderen, dat ene helding in den Christelijken godsdienst, vereerd door de goddelijke voorzienigheid en onderscheiden door goddelijke genade, ook verwaardigd zou worden een apostolisch schrijven te ontvangen.

HOOFDSTUK 1

1 De ouderling aan de uitverkoren vrouwe en aan haar kinderen, die ik in waarheid liefheb, en niet alleen ik, maar ook allen, die de waarheid gekend hebben;
2 Om der waarheid wil, die in ons blijft, en met ons zal zijn in der eeuwigheid:
3 Genade, barmhartigheid, vrede zij met ulieden van God den Vader, en van den Heere Jezus Christus, den Zoon des Vaders, in waarheid en liefde.
4 Ik ben zeer verblijd geweest, dat ik van uw kinderen gevonden heb, die in de waarheid wandelen, gelijk wij een gebod ontvangen hebben van den Vader.
5 En nu bid ik u, uitverkoren vrouwe, niet als u schrijvende een nieuw gebod, maar hetgeen wij gehad hebben van den beginne, namelijk dat wij elkander liefhebben.
6 En dit is de liefde, dat wij wandelen naar Zijn geboden. Dit is het gebod, gelijk gijlieden van den beginne gehoord hebt, dat gij in hetzelve zoudt wandelen.
7 Want er zijn vele verleiders in de wereld gekomen, die niet belijden, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is. Deze is de verleider en de antichrist.
8 Ziet toe voor uzelven, dat wij niet verliezen, hetgeen wij gearbeid hebben, maar een vol loon mogen ontvangen.
9 Een iegelijk, die overtreedt, en niet blijft in de leer van Christus, die heeft God niet; die in de leer van Christus blijft, deze heeft beiden den Vader en den Zoon.
10 Indien iemand tot ulieden komt, en deze leer niet brengt, ontvangt hem niet in huis, en zegt tot hem niet: Zijt gegroet.
11 Want die tot hem zegt: Zijt gegroet, die heeft gemeenschap aan zijn boze werken.
12 Ik heb veel aan ulieden te schrijven, doch ik heb niet gewild door papier en inkt; maar ik hoop tot ulieden te komen, en mond tot mond met u te spreken, opdat onze blijdschap volkomen moge zijn.
13 U groeten de kinderen van uw zuster, de uitverkorene. Amen.

De apostel begroet hier een eerwaardige huismoeder en hare kinderen, vers 1-4, Beveelt hun geloof en liefde aan, vers 5, 6, Waarschuwt hen tegen verleiders, vers 7, en om acht te nemen op zich zelven, 8, Deelt mede hoe men zich gedragen moet jegens hen, die de leer van Christus niet brengen, vers 10, 11, En besluit, de behandeling van andere dingen tot persoonlijke ontmoeting verschuivende, den brief, vers 12, 13.

2 Johannes 1:1-4

In de oude tijden begonnen de brieven, zoals ook deze, met groeten en zegenwensen, de godsdienst heiligt zoveel mogelijk de oude gebruiken, en vervangt de ledige beleefdheidsvormen door werkelijke uitdrukkingen van leven en liefde. Wij hebben hier dus, als gewoonlijk:

I. De schrijver, die niet zijn naam noemt maar zich kenbaar maakt door zijn bediening: de ouderling. Deze uitdrukking, de stijl van den brief en de liefde, die er uit spreekt, duiden aan dat de schrijver dezelfde is van den vorigen brief. Hij is nu de ouderling, bij voorkeur en bij uitnemendheid. Zeer waarschijnlijk de oudste nog levende apostel, de voornaamste ouderling van de gemeente Gods. Een ouderling bij het vroegere Israël was eerwaardig en moest geëerd worden, hoeveel te meer is dat het geval in het Israël Gods. Een oud discipel is eerwaardig, veel meer nog een oud apostel en leidsman van de discipelen. Hij was nu oud in den heiligen dienst en in ondervinding, hij had veel van den hemel gezien en gesmaakt, en was veel nader dan toen hij eerst geloofde.

II. Zij, aan wie de brief gericht is: een edele Christelijke huismoeder en hare kinderen: aan de uitverkorene vrouwe en aan hare kinderen. Een dame, iemand van voornamen stand door geboorte, opvoeding en stand in de maatschappij. Het is heerlijk dat het Evangelie ook onder dezulken zielen gewonnen heeft. Het zou treurig zijn indien aanzienlijken niet tot den Heere Christus en Zijn godsdienst bekeerd werden. Zij zijn Hem meer verschuldigd dan anderen, ofschoon gewoonlijk niet vele edelen geroepen worden. Hier is een voorbeeld voor aanzienlijke vrouwen. De uitverkorene vrouwe, niet alleen een die op den voorgrond treedt, maar uitverkoren door God. Het is lieflijk en schoon om voorname vrouwen te zien, die haar verkiezing van God door een heiligen wandel openbaren. En aan hare kinderen. Waarschijnlijk was deze vrouwe weduwe, dan zijn zij en hare kinderen het voornaamste gedeelte van haar gezin, dit mag dus een huiselijk schrijven genoemd worden. Huisgezinnen mogen met recht door brieven aangemoedigd worden en verder bestierd in hun onderlinge liefde, orde en plichtsvervulling. Wij zien dat in Christelijke brieven aandacht geschonken mag worden aan de kinderen, en dat zij dat behoren te weten ook, het moet dienen tot hun aanmoediging en waarschuwing. Zij, die hen liefhebben, zijn de geschikte personen om naar hun welzijn te vragen. Deze vrouwe en hare kinderen zijn verder onderscheiden door den eerbied, die hun bewezen wordt:

1. Door den apostel zelven: Die ik in waarheid liefheb (of in de waarheid liefheb), die ik oprecht en hartelijk liefheb. De geliefde discipel had geleerd de kunst der liefde te beoefenen, en voor allen had hij hen lief, die zijnen Heere liefhadden.

2. Door al haar Christelijke bekenden, alle godvrezenden met wie zij in aanraking kwam: En niet alleen ik, maar ook allen die de waarheid gekend hebben. Deugd en goedheid schijnen in verheven kringen met glans. De waarheid vraagt erkenning, en zij, die het bewijs van echte godsvrucht zien, moeten dat belijden en erkennen. Het is een goed teken, en een grote plicht, wanneer iemand de godsvrucht in anderen liefheeft en waardeert. De grond voor deze liefde en achting, die aan deze vrouwe en haar kinderen betoond werden, was hun achting voor de waarheid. Om der waarheid wil (ter wille van den waren godsdienst) die in ons blijft en met ons zijn zal in der eeuwigheid. De Christelijke liefde is gegrond op het openbaar-worden van levenden godsdienst. Gelijkheid van zin wekt genegenheid. Zij, die waarheid en godsvrucht in zich zelven liefhebben, behoren die ook lief te hebben in anderen, en anderen om die oorzaak lief te hebben. De apostel en de overige Christenen

hadden deze vrouwe lief, niet zozeer om haar aanzien dan wel om haar heiligheid, niet zozeer om haar milddadigheid dan wel om haar ernstig Christendom. Wij behoren niet godsdienstig te zijn bij buien en tussenpozen, in sommige bepaalde stemmingen en gemoedsgesteldheden, maar de godsdienst moet in ons wonen, in ons verstand en hart, in ons geloof en onze liefde. Het is te hopen dat de godsdienst eeuwig zal wonen in hen, in wie hij waarlijk intrek nam. De geest des Christendoms zal, naar wij vertrouwen mogen, daar niet uitgeblust worden.

Die met ons zijn zal in eeuwigheid.

III. De begroeting, welke eigenlijk een apostolische zegenbede is: Genade, barmhartigheid, vrede zij met ulieden van God den Vader en van den Heere Jezus Christus, den Zoon des Vaders, in waarheid en liefde. Heilige liefde stort zegeningen uit over dit Christelijk gezin, die heeft, dien zal gegeven worden. Merk op:

1. Van wie deze zegeningen afgebeden worden:

A. Van God den Vader, den God aller genade. Hij is de fontein van zegen en van al de zegeningen, die ons tot Hem moeten leiden.

B. Van den Heere Jezus Christus. Hij is de bewerker en mededeler van deze hemelse zegeningen, en Hij wordt hier onderscheiden door Zijn buitengewone hoedanigheid: den Zoon des Vaders, een Zoon zoals niemand anders het kan zijn, de Zoon, die het afschijnsel van de heerlijkheid des Vaders is en het uitgedrukte beeld van Zijne zelfstandigheid, Hij, die met den Vader het eeuwige leven is, 1 Johannes 1:2.

2. Wat de apostel afsmeekt van deze goddelijke personen.

A. Genade, goddelijke gunst en genegenheid, de oorsprong van alle goede dingen, inderdaad het is enkel genade indien enige geestelijke zegening aan zondige stervelingen wordt verleend.

B. Barmhartigheid, vrije vergeving, die reeds verrijkt is met genade, heeft behoefte aan voortdurende vergeving.

C. Vrede. Rust van geest en kalmte van geweten in een verzekerde verzoening met God, tegelijk met alle veilige en geheiligde uitwendige voorspoed. En deze worden begeerd in waarheid en liefde, hetzij door oprechte en vurige toegenegenheid van den schrijver (in geloof en liefde bidt hij ze van God den Vader en van den Heere Jezus Christus), hetzij als voortdurende waarheid en liefde van de vrouwe en hare kinderen. Deze zegeningen zullen hen voortdurend bewaren in waarheid en liefde.

IV. De gelukwens ten opzichte van het voorbeeldig gedrag van andere kinderen van deze uitnemende vrouwe. Gelukkige ouders, die gezegend zijn met een nakomelingschap van vele godvrezende kinderen! Ik ben zeer verblijd geweest, dat ik van uwe kinderen gevonden heb, die in de waarheid wandelen, gelijk wij een gebod ontvangen hebben van den Vader, vers 4. Wellicht reisden zonen van deze vrouwe buitenslands, voor zaken, of om de wereld te leren kennen, of voor hun ontwikkeling, of voor familieaangelegenheden, en waren zij op hun reizen te Efeze gekomen, waar men onderstelt dat de apostel toen woonde, en hadden zij daar omgang met hem gehad. Zie

hier hoe goed het is vroeg in den godsdienst geoefend te worden. Ofschoon de godsdienst niet op de opvoeding mag gegrond worden, mag wel de opvoeding op den godsdienst rusten en wordt zij dan dikwijls gezegend. Dat is de weg tot vrijwaring van ongodsdienstige besmetting. Jonge reizigers moeten hier ook uit leren hun godsdienst mede op reis te nemen en dien niet huis te laten, of de verkeerde gewoonten en zeden van andere landen aan te leren. Men kan hier ook opmerken, dat de verkiezing meermalen de rechte lijn volgt. Wij zien hier de uitverkorene vrouw en haar uitverkoren kinderen. Kinderen kunnen geliefd worden ter wille van hun ouders, maar beiden uit vrije genade. Uit des apostels blijdschap kunnen wij ook zien hoe heerlijk het is, wanneer men bemerkt dat kinderen wandelen in de voetstappen van goede ouders, en zij, die daarvan getuigen zijn, mogen er zulke ouders wel mede gelukwensen, zowel om hun dankbaarheid aan God te verlevendigen als om hun vertroosting te vergroten, die in zo groot een zegen gelegen is. Hoe gelukkig was deze vrouwe, die zoveel kinderen voor God en den hemel ter wereld gebracht had! En hoe heerlijk moet het voor haar geweest zijn, van zulk een beoordelaar zulk een goed getuigenis omtrent hen te mogen ontvangen. Voorts zien wij hier hoe heerlijk het is voor oude dienaren en voor alle oude discipelen, een hoopgevend nieuw geslacht te zien opstaan, dat God zal dienen en den godsdienst in de wereld handhaven ook na hun verscheiden. En eindelijk zien wij hier den regel voor zulke wandeling in de waarheid: het gebod des Vaders. Dan eerst is onze wandel waar, onze omgang oprecht, wanneer zij bestuurd worden door Gods Woord.

2 Johannes 1:5-6

Wij komen nu meer bepaald tot het doel en den inhoud van den brief. En hier hebben wij:

I. Het verzoek van den apostel. En nu bid ik, uitverkorene vrouwe! In aanmerking genomen hetgeen de apostel haar bidt, is de wijze van vragen zeer merkwaardig, hij vraagt toch geen bijzondere weldaad of enig voorrecht voor zich zelven, maar gewoon gehoorzaamheid aan en waarneming van Gods geboden. Hij had hier kunnen opdragen of bevelen, maar hardere maatregelen zijn erger dan nutteloos wanneer zachtere hun doel kunnen bereiken, en de apostolische geest is meer dan enige andere zacht en innemend. Hetzij uit aanmerking voor haar hogen stand, hetzij uit apostolische zachtheid, of beide, hij buigt zich neer om te vragen: Ik bid u dan, vrouwe! Men zou zich ook kunnen voorstellen een anderen apostel, die aan een aanzienlijk meester schreef: Ofschoon ik grote vrijmoedigheid heb in Christus (door de macht, die Christus mij toevertrouwd heeft) om u te bevelen hetgeen betamelijk is, zo bid ik liever door de liefde, daar ik zodanig een ben, te weten een oud man. Liefde kan soms gedaan krijgen wat gezag niet vermag, en wij zien meermalen dat het gezag naarmate het strenger optreedt des te minder gevolg heeft. De dienaar in den geest van den apostel zal zijn vrienden liefhebben en bidden hun plicht te doen.

II. Hetgeen der vrouwe en haar kinderen gebeden wordt is: Christelijke geheiligde liefde: dat wij elkaar liefhebben, vers 5. Zij, die in enige Christelijke deugd uitnemend zijn, hebben altijd nog gelegenheid er in te groeien.

Van de broederlijke liefde hebt gij niet van node dat ik u schrijve, want gij zelven zijt van God geleerd elkaar lief te hebben. Maar wij bidden u, broeders (en zusters), dat gij daarin meer en meer toeneemt, 1 Thessalonicenzen 4:9, 10.

1. Deze liefde wordt aanbevolen:

A. Op grond van het gebod daartoe: wij zijn er toe verplicht. Het goddelijk gebod moet onze harten en zielen beheersen.

B. Op grond van de oudheid dezer verplichting. Niet als schrijvende u een nieuw gebod, maar hetgeen wij gehad hebben van den beginne. Dit gebod van wederzijdse Christelijke liefde kan gezegd worden nieuw te zijn met betrekking tot zijn nieuwe in-werking-stelling en heiliging door Christus, maar toch wat den inhoud betreft (wederzijdse heilige liefde) is het zo oud als de natuurlijke, de Joodse, en de Christelijke godsdiensten. Dit gebod moet overal met het Christendom samengaan, dat de discipelen elkaar zullen liefhebben.

2. Deze liefde wordt toegelicht door vruchtbare natuur. En dit is de liefde dat wij wandelen naar Zijne geboden, vers 6. Dit is de proef op onze liefde tot God: onze gehoorzaamheid aan Hem. Het is liefde tot ons zelven, tot onze zielen, dat wij wandelen in gehoorzaamheid aan Zijne geboden. In het houden van die is grote loon. Dit is liefde tot elkaar, wanneer wij elkaar opwekken tot een heiligen wandel. En het bewijs voor onze oprechte, wederzijdse Christelijke liefde is, dat wij in andere opzichten wandelen in Zijne geboden. Er kan wederzijdse liefde zijn, die niet godsdienstig en Christelijk is, maar wij kunnen de onze als Christelijk erkennen aan ons waarnemen van al de andere geboden behalve dat tot wederzijdse liefde. Algemene gehoorzaamheid is het bewijs van de

deugdzaamheid en oprechtheid van Christelijke deugden, en allen die trachten naar Christelijke gehoorzaamheid zullen zeker ook Christelijke liefde beoefenen. Dit is een fundamenteel artikel van de Evangelische instelling. Dit is het gebod, gelijk gijlieden van den beginne gehoord hebt, dat gijlieden in hetzelve zoudt wandelen, vers 6. Het vooruitzicht van den ondergang van deze liefde, zowel als van anderen afval, zal zeker den apostel gedrongen hebben om steeds aan te houden op dezen plicht, dit voornaamste, ernstigste en meest te beoefenen gebod.

2 Johannes 1:7-9

In dit voornaamste gedeelte van den brief hebben wij:

I. Het slechte nieuws, dat aan deze vrouwe wordt meegedeeld. Er zijn verleiders op de komst. Want er zijn vele verleiders in de wereld gekomen. Deze mededeling wordt door het deelwoord Want aan het vorige vastgeknoopt als aan een reden waarom dat gezegd is. Gij moet de wederzijdse liefde handhaven, want er zijn mensen in de wereld, die haar verwoesten willen. Zij, die het geloof verkeren, verwoesten de liefde, het gezamenlijk geloof is de grond voor de gezamenlijke liefde. Dus moet gij uw wandel overeenkomstig de geboden Gods verzekeren, dat zal uzelven verzekeren. Uw standvastigheid zal waarschijnlijk op de proef gesteld worden, want vele verleiders zijn in de wereld gekomen. Treurig en bedroevend nieuws behoort ook aan onze Christelijke vrienden bekend gemaakt te worden, niet omdat wij hen gaarne bedroefd maken, maar omdat hen van tevoren waarschuwen tegen hun beproevingen hetzelfde is als hen tevoren daartegen wapenen. Hier is:

1. De beschrijving van den bedrieger en van zijn bedrog, hij belijdt niet dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, vers 7, hij brengt de een of andere dwaling omtrent den Heere Jezus in omloop, hij ontkent bijvoorbeeld dat Jezus en Christus dezelfde persoon zijn, of dat Jezus van Nazareth de van God gezalfde, de Christus, de vanouds tot verlossing van Israël beloofde Messias is, of dat de beloofde Messias en Verlosser in het vlees, in onze wereld en in onze natuur gekomen is, of dat Hij nog komen moet. Het is vreemd dat na zo vele bewijzen nog iemand ontkennen kan dat de Heere Jezus de Zoon van God en de Zaligmaker der wereld is.

2. De verergering van de zaak: Deze is de verleider en de antichrist, vers 7. Hij verleidt de zielen en ondermijnt de heerlijkheid van het koninkrijk van den Heere Christus. Hij moet een valsaard, een opzettelijk verleider zijn na al het licht dat verstrekt werd, en al de bewijzen, die Christus omtrent zich zelven gegeven heeft, en de getuigenis door God aan Zijn Zoon geschonken. Hij is een moedwillig tegenstander van den persoon, de eer, het belang van den Heere Christus, en als zodanig zal deze Hem bij Zijne komst ten oordeel dan ook beschouwen. Het moet ons niet vreemd voorkomen, dat er in onzen tijd bedriegers en tegenstanders van den naam en de waardigheid van den Heere Christus zijn, want zij waren er vanouds, zelfs in de tijden der apostelen.

II. De raad, in dit opzicht aan deze vrouwe en haar gezin gegeven. Voorzorg en waarschuwing zijn nodig. Ziet toe voor uzelven, vers 8. Hoe meer de bedriegers en de verleiders toenemen, des te meer moeten de discipelen waakzaam zijn. Begoochelingen kunnen zo de overhand krijgen, dat zelfs de uitverkorenen er door in gevaar zouden komen. Voor twee dingen moeten zij op hun hoede zijn:

1. Dat wij niet verliezen hetgeen wij gearbeid hebben, vers 8, wat wij hebben gedaan of hebben gewonnen. Het is treurig wanneer enige godsdienstige arbeid vergeefs is, sommigen beginnen goed, maar het is ten slotte alles verloren moeite. De rijke jongeling, die van zijn jeugd af alle geboden van de tweede tafel gehouden had, verloor alles door gebrek aan liefde voor Christus of te veel liefde voor de wereld. De belijders moeten zorg dragen, dat zij niet verliezen hetgeen zij gewonnen hebben. Velen hebben niet alleen een goeden naam in godsdienstige kringen gewonnen, maar ook veel licht in den godsdienst, veel overtuiging van de boosheid der zonde, de ijdelheid der wereld, de voortreffelijkheid van den godsdienst en de kracht van Gods Woord. Zij hebben gesmaakt de krachten der toekomende eeuw en de gaven des Heiligen Geestes, -en verliezen ten slotte alles. Gij

liep wel, wie heeft u verhinderd dat gij der waarheid niet gehoorzaam zoudt zijn (of voortgaan met de waarheid te gehoorzamen)? Het is bedroevend dat veelbelovende vorderingen in de school des Christendoms ten slotte geheel verloren kunnen gaan.

2. Dat zij hun loon niet verliezen zouden, geen enkel deel van die eer, dien lof, die heerlijkheid, die zij eerst zo ijverig najaagden.

Maar een vollen loon ontvangen mogen. Verzekert u van zo vollen loon als aan iemand in de gemeente Gods gegeven wordt. Indien er trappen in de heerlijkheid zijn, verliest dan niets van die genade, dat licht, die liefde, dien vrede, die u voor een hogeren trap in de heerlijkheid kunnen bereiden. Houdt wat gij hebt, in geloof en hoop en een goed geweten, dat niemand uwe kroon neme, en dat gij er geen enkel juweel uit verliest, Openbaring 3:2. De weg om den vollen loon te verkrijgen is trouw aan Christus te blijven en tot den einde standvastig in den godsdienst.

III. De reden van des apostels raad, en van hun zorg en voorzorg jegens hen zelven. Deze is tweevoudig.

1. Het gevaar en het nadeel van het verlaten van het licht des Evangelies en der openbaring. Dat is in werkelijkheid en in uitwerking verlaten van God zelven. Een iegelijk, die overtreedt en niet blijft in de leer van Christus, die heeft God niet, vers 9. De leer van Christus is aangewezen om onze gids tot God te zijn, zij is het waardoor God de zielen tot de zaligheid en tot zich zelven trekt. Die daartegen zich verzet, staat op tegen God.

2. Het voordeel en de gelukzaligheid van beslist aanhangen van de Christelijke waarheid, het verenigt ons met Christus (het voorwerp en de voorname inhoud van deze waarheid), en daardoor ook met den Vader, want zij zijn een. Die in de leer van Christus blijft (geworteld en gegrond blijft), deze heeft beiden den Vader en den Zoon. Door de leer van Christus worden wij verlicht tot kennis van den Vader en den Zoon, door haar worden wij geheiligd voor den Vader en den Zoon, daarna worden wij verrijkt met heilige liefde tot den Vader en den Zoon, en dus voorbereid voor de eindeloze blijdschap met den Vader en den Zoon. Gijlieden zijt nu rein om het woord, dat Ik tot u gesproken heb, Johannes 15:3. Deze reinheid maakt ons geschikt voor den hemel. De grote God, die Zijn zegel gedrukt heeft op de leer van Christus, hecht waarde er aan. Wij moeten die heilige leer in geloof en liefde vasthouden, indien wij hopen en begeren te komen tot de gezegende gemeenschap met den Vader en den Zoon.

2 Johannes 1:10-11

I. Na zijne waarschuwing tegen de verleiders gegeven te hebben, verstrekt de apostel nu aanwijzing hoe zij behandeld moeten worden. Zij mogen niet beschouwd worden als dienaren van Christus. De Heere Christus zal hen van dezen onderscheiden, en wil dat Zijne discipelen zulks ook doen zullen. De aanwijzing is ontkennend.

1. Ondersteunt hen niet. Indien iemand tot ulieden komt en deze leer niet brengt (de leer betreffende Christus als de Zoon van God, de Messias, door God tot onze verlossing en zaliging gezalfd) ontvangt hem niet in huis, vers 10. Wellicht was deze vrouwe aan Gajus gelijk, van wie wij in den volgenden brief lezen, een edelmoedige gastvrouw, altijd bereid om reizende dienaren en Christenen te herbergen. Deze verleiders zouden misschien dezelfde gastvrijheid voor zich verwachten gelijk de besten van de anderen, want zulke verblinden zijn vrijmoedig genoeg! Maar de apostel staat dat niet toe: verwelkom hem niet in uw gezin. Ongetwijfeld mag men wel in hun dringende behoeften voorzien, maar zij mogen niet aangemoedigd worden in hun bozen dienst. Ontkenners van het geloof zijn verwoesters der zielen, en hier is ondersteld dat ook vrouwen zelf een goed verstand hebben van de zaken van den godsdienst.

2. Zegent hun ondernemingen niet. En zegt tot hem niet: Wees gegroet, vers 10. Vergezelt hun arbeid niet met uw gebeden en goede wensen. Slechte daden mogen niet aanbevolen worden in of gewijd aan den goddelijken zegen. God zal nooit de beschermer zijn van leugen, bedrog en zonde. Wij behoren God te bidden om zegen op de bediening des Evangelies, maar indien wij de verbreiding van noodlottige dwaling niet kunnen voorkomen, mogen wij die toch in geen geval bevorderen.

II. Hier is de reden voor zulk een gedragslijn, die de ondersteuning en bescherming van zulke bedriegers verbiedt. Want die tot hem zegt: Wees gegroet, die heeft gemeenschap aan zijn boze werken, vers 11. Gunst en genegenheid doen deelhebben aan hun zonde. Wij zouden daardoor medeplichtig worden aan de ongerechtigheden van anderen. Hoe oordeelkundig en voorzichtig behoren de Christenen te zijn! Er zijn vele wijzen, waarop men deel krijgen kan aan de ongerechtigheden van anderen. Dat kan geschieden door schuldig stilzwijgen, onverschilligheid, onbedachtzaamheid, bijzondere ondersteuning, openbare bijdragen en hulp, innerlijke goedkeuring, openlijke verdediging. De Heere vergeve ons de schuld, die wij aan zonden van anderen hebben.

2 Johannes 1:12-13

De apostel besluit zijn brief.

1. Met het uitstellen van de behandeling van vele dingen tot de persoonlijke ontmoeting. Ik heb veel aan ulieden te schrijven, doch ik heb niet gewild door papier en inkt, maar ik hoop tot ulieden te komen, en mond tot mond tot u te spreken, opdat onze blijdschap volkomen moge zijn, vers 12. Hier wordt te kennen gegeven dat men sommige dingen beter mondeling dan schriftelijk behandelen kan. Het gebruik van pen en inkt moge een voorrecht en zeer aangenaam zijn, maar een persoonlijk onderhoud is het nog veel meer. De apostel was nog niet te oud om te reizen, en bijgevolg ook niet om reizend te dienen. De gemeenschap der heiligen moet op alle wijzen gehandhaafd worden, en hun gemeenschap moet bijdragen tot hun gemeenschappelijke blijdschap. Uitnemende dienaren kunnen hun blijdschap vermeerderen door omgang met hun Christelijke vrienden. Om mede vertroost te worden onder u, door het onderling geloof, zo het uwe als het mijne. Romeinen 1:12.

2. Met het overbrengen van de groeten van enige naaste bloedverwanten van de vrouwe. U groeten de kinderen van uwe zuster, de uitverkorene, vers 13. De genade was in dit geslacht overvloedig, hier zien wij twee uitverkoren zusters, ieder met uitverkoren kinderen. Hoe zullen zij deze genade in den hemel bewonderen! De apostel buigt zich neer tot den dienst om de groeten van de neven en nichten aan hun tante over te brengen. De plichten van de jongere bloedverwanten mogen vooral niet verzuimd worden. Ongetwijfeld was de apostel gemakkelijk te naderen, hij liet alle vriendelijke en eerbiedige gemeenschap toe, en was bereid de blijdschap van deze goede vrouw in haar neven en nichten, zowel als in haar kinderen te verhogen. God geve dat vele godvruchtige vrouwen zich mogen verblijden in haar gelovige afstammelingen en bloedverwanten. Amen.

DE DERDE BRIEF VAN JOHANNES

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN, VAN DEN DERDEN BRIEF VAN DEN APOSTEL JOHANNES.

In dezen brief wordt de Christelijke gemeenschap geoefend en aanbevolen. De Christenen behoren zich aan te bevelen door het praktische bewijs van hun belijdende onderwerping aan het Evangelie van Christus. Het aanmoedigende en leerrijke van het gedrag van edelmoedige en openbaar-handelende personen heeft op velen goeden invloed. Om dat te bevorderen zendt de apostel dezen opwekkenden brief aan zijn vriend Gajus; in welken hij zich beklaagt over den juist-tegenovergestelden geest en handel van een zekeren dienaar, en bevestigt de goede mededellingen omtrent een anderen, die meer waar is nagevolgd te worden.

HOOFDSTUK 1

1 De ouderling aan den geliefden Gajus, welken ik in waarheid liefheb.
2 Geliefde, voor alle dingen wens ik, dat gij welvaart en gezond zijt, gelijk uw ziel welvaart.
3 Want ik ben zeer verblijd geweest, als de broeders kwamen, en getuigden van uw waarheid, gelijk gij in de waarheid wandelt.
4 Ik heb geen meerdere blijdschap dan hierin, dat ik hoor, dat mijn kinderen in de waarheid wandelen.
5 Geliefde, gij doet trouwelijk, in al hetgeen gij doet aan de broederen en aan de vreemdelingen,
6 Die getuigd hebben van uw liefde, in de tegenwoordigheid der Gemeente; welken indien gij geleide doet, gelijk het Gode waardig is, zo zult gij weldoen.
7 Want zij zijn voor Zijn Naam uitgegaan, niets nemende van de heidenen.
8 Wij dan zijn schuldig de zodanigen te ontvangen, opdat wij medearbeiders mogen worden der waarheid.
9 Ik heb aan de Gemeente geschreven; maar Diotrefes, die onder hen zoekt de eerste te zijn, neemt ons niet aan.
10 Daarom, indien ik kom, zo zal ik in gedachtenis brengen zijn werken, die hij doet, met boze woorden snaterende tegen ons; en hiermede niet vergenoegd zijnde, zo ontvangt hij zelf de broeders niet, en verhindert degenen, die het willen doen, en werpt ze uit de Gemeente.
11 Geliefde, volgt het kwade niet na, maar het goede. Die goed doet, is uit God; maar die kwaad doet, heeft God niet gezien.
12 Aan Demetrius wordt getuigenis gegeven van allen, en van de waarheid zelve; en wij getuigen ook, en gij weet, dat onze getuigenis waarachtig is.
13 Ik had veel te schrijven, maar ik wil u niet schrijven met inkt en pen;
14 Maar ik hoop u haast te zien, en wij zullen mond tot mond spreken.
15 Vrede zij u. De vrienden groeten u. Groet de vrienden met name.

In dezen brief wenst de apostel Gajus geluk met den welstand zijner ziel, vers 1, 2, met den goeden naam, dien hij bij de ware Christenen heeft, vers 3, 4, en met zijn liefdadigheid en gastvrijheid voor de dienstknechten van Christus, vers 5, 6. Hij beklaagt zich over het onbehoorlijk gedrag van een zekeren ijverzuchtigen Diotrefes, vers 9, 10, roemt Demetrius, vers 12, en geeft de hoop te kennen, dat hij Gajus eerstdaags zal kunnen bezoeken, vers 13, 14.

3 Johannes 1:1-2

Wij hebben hier:

I. De heilige schrijver, die den brief gesteld en gezonden heeft. Deze wordt hier niet bij zijn naam genoemd, maar aangeduid door een bijzonder kenmerk. De ouderling, hij is dat door jaren en door dienst, aan beide zijn achting en eerbied verschuldigd. Sommigen hebben het betwijfeld of Johannes de apostel wel de schrijver was, maar zijn stijl en karakter komen duidelijk genoeg in dezen brief uit. Zij, die door Christus bemind worden, zullen om zijnentwil de broederen liefhebben. Gajus kon er niet aan twijfelen van wie deze brief kwam. De apostel had zich zelven een veel hoger en schitterender naam kunnen geven, maar het betaamt dienaren van Christus niet om op hoge en aanzienlijke titels gesteld te zijn. Hij stelt zich op dezelfde lijn met de gewone dienaren der gemeente van Christus, door zich de ouderling te noemen. Wellicht ook waren de meesten van de buitengewone dienaren, de apostelen, reeds gestorven, en wenste deze heilige laatst overgeblevene den voortgezetten geregelden dienst in aanzien te brengen door den meer gewonen naam van ouderling aan te nemen.

De ouderlingen vermaan ik, die een medeouderling ben, 1 Petrus 5:1.

II. De persoon, in dezen brief gegroet en geëerd. De vorige brief was gericht aan een uitverkoren aanzienlijke vrouw, deze werd geschreven aan een uitverkoren man van stand, dezulken zijn eer en hoogachting waard. Hij wordt aangeduid:

1. Bij zijn naam Gajus. Wij lezen van meer dan een met dien naam, voornamelijk van een, dien de apostel Paulus te Corinthe doopte, en die waarschijnlijk daar de gastheer en onderhouder van dien apostel was, Romeinen 16:23. Indien deze niet dezelfde is, dan is hij zijn broeder in naam, stand en gezindheid geweest.

2. Bij de vriendelijke wijze, waarop de apostel hem toespreekt. De geliefde, welken ik in waarheid (of in de waarheid) liefheb. Betoonde liefde ontsteekt gewoonlijk wederliefde. Hier openbaart zich de oprechtheid van des apostels liefde, of haar godsvrucht. De oprechtheid: Welken ik in waarheid liefheb, dien ik waarlijk en oprecht bemin. De godsvrucht: Welken ik in de waarheid liefheb, ter wille van de waarheid, als een man, die blijft en wandelt in de waarheid, zoals die in Jezus is. De liefde tot onze vrienden ter wille van de waarheid is ware liefde, godvruchtige, Evangelische liefde.

III. De begroeting, die een gebed bevat, ingeleid door een zeer toegenegen toespraak.

Geliefde, gij die in Christus geliefd zijt. De dienaar, die liefde wil ontvangen, moet liefde bewijzen. Hier is:

1. De goede gedachte, die de apostel van zijn vriend heeft, dat zijne ziel welvaart. Er bestaat welvaart der ziel, de grootste zegen aan deze zijde des hemels. Zij onderstelt wedergeboorte en een innerlijk bezit van geestelijk leven, die voorraad groeit aan, en indien de geestelijke schatten vermeerderen, is de ziel goed op weg naar het koninkrijk der hemelen.

2. De goede wens voor zijn vriend is dat zijn lichaam moge welvaren en gezond zijn. gelijk zijne ziel welvaart. Genade en gezondheid zijn twee rijke bondgenoten: genade kan de gezondheid verbeteren, gezondheid kan de genade besteden. Niet zelden woont een rijke ziel in een zwak lichaam, de genade moet dan beoefend worden in onderwerping aan zulk ene beschikking, maar wij mogen wel wensen en bidden dat zij, die welvarende zielen hebben, ook gezonde lichamen mogen bezitten, opdat de genade zich kunne openbaren in een breder kring van werkzaamheid.

3 Johannes 1:3-8

In deze verzen vinden wij:

I. De goede tijding, welke de apostel omtrent zijn vriend ontvangen had. De broeders kwamen en getuigden van uwe waarheid, vers 3, die getuigd hebben van uwe liefde in de tegenwoordigheid der gemeente, vers 6. Wij zien hier:

1. Hetgeen omtrent Gajus getuigd werd. De waarheid die in hem was, de werkelijkheid van zijn geloof, de oprechtheid van zijn godsvrucht, zijn toewijding aan God, en dit alles werd bewezen door zijne liefde, waaronder begrepen wordt zijn liefde tot de broederen, zijn vriendelijkheid voor de armen, gastvrijheid voor Christelijke vreemdelingen, en bereidheid om hen in den dienst des Evangelies te ondersteunen. Het geloof moet door de liefde werken, het geeft heerlijkheid in en aan de werken der liefde, en overtuigt daardoor anderen van zijn oprechtheid.

2. De getuigen, de broederen, die van Gajus kwamen, brachten getuigenis. Zij, die goeds genoten hebben, zijn schuldig goed getuigenis af te leggen. Ofschoon een goede naam slechts een kleine beloning is voor grote diensten, is hij toch beter dan olie, en zal door de godvruchtigen en welgezinden niet geweigerd worden.

3. Het gehoor en de beoordelaars, voor welke dat getuigenis werd gegeven: in de tegenwoordigheid der gemeente. Dit schijnt de gemeente geweest te zijn, waar de apostel toen woonde. Wij weten niet met zekerheid welke gemeente dat was, wij kunnen niet zeggen bij welke gelegenheid deze broeders zo hadden getuigd voor de gemeente van zijn geloof en zijne liefde, waarschijnlijk had uit den overvloed des harten de mond gesproken, zij konden alleen mededelen en getuigen wat zij bevonden en ondervonden hadden. Wellicht wilden zij daardoor de gemeente opwekken tot gebed om de voortzetting van het leven en de nuttigheid van zulk een beschermer, opdat hij mocht welvaren en gezond zijn gelijk zijne ziel welvoer.

II. De getuigenis, die de apostel zelf van hem geeft, ook weer ingeleid door een tedere benaming. Geliefde, gij doet trouwelijk in al hetgeen gij doet aan de broederen en aan de vreemdelingen, vers 5.

1. Hij was gastvrij, goed voor de broederen, zelfs voor de vreemdelingen, dat zij Christus toebehoorden was genoeg om hun toegang in Gajus' huis te verschaffen. Hij was goed voor de broederen, die met hem tot dezelfde gemeente behoorden, en voor hen, die van verre kwamen, alle huisgenoten des geloofs waren hem welkom.

2. Hij schijnt een ruim hart gehad te hebben, hij kon de kleinzielige verschillen onder ernstige Christenen over het hoofd zien, en mededeelzaam zijn jegens allen, die het beeld van Christus droegen en Zijn werk verrichtten.

3. Hij was nauwgezet in hetgeen hij deed.

Gij doet trouwelijk in (gij maakt nauwgezet werk van) hetgeen gij doet, gij doet het als een getrouw dienstknecht, en van den Heere Jezus Christus moogt gij de eeuwige erfenis als beloning tegemoet

zien. Zulke getrouwe zielen kunnen hun eigen lof horen zonder daardoor opgeblazen te worden, de goedkeuring van het goede in ons geschiedt niet om ons hoogmoedig te maken, maar om ons aan te moedigen er in voort te gaan, en moet ons dus verbeteren.

III. De blijdschap des apostels over de goede getuigenis zelf en over de reden daarvoor.

Ik ben zeer verblijd geweest als de broeders kwamen en getuigden enz., vers 3. Ik heb geen meerdere blijdschap dan hierin, dat ik hoor dat mijne kinderen in de waarheid wandelen, vers 5, in de voorschriften van den Christelijken godsdienst. Het beste bewijs dat wij de waarheid hebben, is dat wij in de waarheid wandelen. Goede mensen zullen zich grotelijks verblijden in den welstand der zielen van anderen, en zij verheugen zich wanneer zij horen van de genade en de goedheid van anderen. Zij verheerlijkten God in mij. De liefde benijdt niet, maar verheugt zich in den goeden naam van anderen. Evenals het de blijdschap van goede ouders is, zo is het ook de blijdschap van goede dienaren, te zien dat hun kinderen bewijs geven van hun oprechtheid in den godsdienst en hun belijdenis versieren.

IV. De aanwijzing, welke de apostel zijn vriend geeft omtrent de verdere behandeling van de broederen, die met hem waren. Welken indien gij geleide doet, gelijk het Gode waardig is, zo zult gij weldoen, vers 6. Het schijnt in die dagen van liefde gewoonte geweest te zijn om reizende dienaren en Christenen, ten minste een gedeelte van hun weg, te vergezellen, 1 Corinthiërs 16:6. Het is een vriendelijkheid aan een vreemdeling bewezen, wanneer men hem tot gids strekt, en een genoegen voor reizigers om geschikt gezelschap te ontmoeten. Dit werk moet Gode waardig verricht worden, overeenkomstig den eerbied, dien wij voor God hebben, en de betrekking waarin wij tot Hem staan. De Christenen moeten niet alleen letten op hetgeen zij moeten doen, maar ook op hetgeen zij mogen doen, om dat op de meest eervolle en loffelijke wijze te verrichten. De milddadige beraadslaagt milddadigheden en staat op milddadigheden, Jesaja 32:8. De Christenen moeten ook de gewone dingen des dagelijksen levens en van weldadigheid Gode waardig verrichten, God daarin dienen en Zijne verheerlijking er mede bedoelen.

V. De redenen, waarom hij dezen regel aan de hand doet, en wel deze twee:

1. Want zij zijn voor Zijnen naam uitgegaan, niets nemende van de heidenen, vers 7. Het blijkt dus dat deze broederen dienaren waren, dat zij uitgingen om het Evangelie te verkondigen en het Christendom te verbreiden, waarschijnlijk waren zij door den apostel zelf uitgezonden. Zij gingen om de heidenen te bekeren, dat was dus een uitnemende dienst, zij gingen voor Gods naam en zaak. Dat moet des dienaars hoogste doel en al zijn beweegreden zijn: een volk te vergaderen en op te bouwen voor den naam van God. Zij gingen om een vrij Evangelie te brengen, om het zonder bezwaring af te geven: niets nemende van de heidenen. Zij waren daardoor dubbele eer waardig. Er zijn mensen, die niet geroepen worden om zelf het Evangelie te verkondigen, en die toch zeer nuttig kunnen zijn om het te bevorderen. Het Evangelie moet om niet gebracht worden aan hen, wie het voor de eerste maal verkondigd wordt. Van hen, die het niet kennen, kan men niet verwachten dat zij het zullen waarderen. De gemeenten en de Christenen moeten met elkaar wedijveren om de verkondiging van het Evangelie in de heidenlanden te doen geschieden, ieder moet naar zijn roeping, gaven en vermogen helpen. Zij, die het Evangelie om niet gaan brengen, moeten ondersteund worden uit de beurzen der overigen.

2. Wij dan zijn schuldig de zodanige te ontvangen, opdat wij medearbeiders mogen worden der waarheid, vers 8, van den waren godsdienst. De instelling van Christus is de ware godsdienst, zij heeft de getuigenis van God. Zij, die daarin en daaraan getrouw zijn, zullen ernstig begeren naar, bidden voor en helpen aan haar uitbreiding in de wereld. Op velerlei wijzen kan de waarheid vriendelijk bevorderd worden. Die haar niet zelf kunnen verkondigen, kunnen haar ontvangen, verzellen, helpen, en de anderen steunen.

3 Johannes 1:9-11

I. Hier is een geheel ander voorbeeld en karakter, een dienaar in de kerk, minder edelmoedig en mededeelzaam dan de Christenen. Dienaren kunnen soms overtroffen worden. Wat dezen dienaar aangaat, zien wij:

1. Zijn naam, een heidense naam: Diotrefes, die een onchristelijk gemoed vergezelt.

2. Zijn gemoedsgesteldheid, vol hoogmoed en naijver. Hij zoekt onder hen de eerste te zijn. Deze gisting ontstond en werkte meermalen. Het is zeer slecht en onbetamelijk in Christus' dienaren te zoeken de eersten te zijn en de vooraanzitting en de regering in de gemeente Gods na te jagen..

3. Zijn gedrag jegens het gezag, den brief en de vrienden van den apostel.

A. Zijn gezag. De werken, die hij doet, tegen hetgeen wij bepalen, met boze woorden snaterende tegen ons. Het schijnt misschien vreemd dat dit wangedrag zo ver gaan kon! Maar naijver broeit allerlei kwaad uit tegen allen, die er tegen ingaan. Boosheid en onwil in het hart zijn zeer bereid om zich door de lippen te openbaren. Op hart en lippen beide moet gelet worden.

B. Zijn brief. Ik heb aan de gemeente geschreven, namelijk om die en die broederen aan te bevelen. Maar Diotrefes neemt ons niet aan, Iaat onzen brief en het daarin vervatte getuigenis niet toe. Het schijnt dat dit de gemeente is, waartoe Gajus behoorde. Een evangelische gemeente is een lichaam, waaraan een brief kan worden geschreven en meegedeeld. De Evangelische gemeenten hebben het recht geloofsbrieven te verlangen van degenen, die in haar midden wensen toegelaten te worden. Naar het schijnt schreef de apostel en zond den brief door deze broederen. Voor een naijverigen, heerszuchtigen geest heeft het gezag of de brief van een apostel slechts geringe waarde.

C. Zijn vrienden, de broederen, die hij aanbeval. Hij ontvangt zelf de broeders niet, en verhindert degenen, die het willen doen, en werpt ze uit de gemeente, vers 10. Er zullen waarschijnlijk enige verschillen of verschillende gewoonten tussen de Christenen uit de Joden en die uit de heidenen geweest zijn. Dienaren moeten nauwkeurig nagaan welke verschillen geduld moeten worden. De dienaar heeft geen volstrekte vrijheid en is geen heer over de kudde. Het is verkeerd wanneer wij zelf geen goed doen, maar nog erger hen te verhinderen, die goed doen willen. Kerkelijke macht en kerkelijke ban zijn zeer dikwijls misbruikt. Velen zijn uit de gemeente geworpen, die men zeer gaarne en met open armen had moeten ontvangen. Maar wee over hen, die de broederen uitwerpen, welke de Heere Christus in Zijn eigen gemeenschap en in Zijn koninkrijk aannemen zal.

4. De bedreiging des apostels van dezen trotsen overheerser. Daarom, indien ik kom, zo zal ik in gedachtenis brengen zijne werken, die hij doet, vers 10, ik zal in gedachten brengen om hem in den ban te doen. Dit doet denken aan het apostolisch gezag. Maar de apostel zal daarin niet alleen en op eigen gezag handelen als een bisschop, die Diotrefes voor zich daagt, hij zal komen om van de zaak kennis te nemen in de gemeente tot welke de overtreder behoort. Daden van clericale overheersing en tirannie moeten altijd vermeden worden. Beter laat men de handeling over aan hem, die er het recht toe heeft.

II. Hier is de raad naar aanleiding van dit slechte karakter, zich onthouden van zulk een voorbeeld na te volgen, en inderdaad van alle kwaad. Geliefde, volg het kwade niet na, maar het goede, vers 11. Volg zulk een onchristelijk, verderflijk voorbeeld niet, integendeel, volhard in goedheid, wijsheid, reinheid, vrede en liefde. Waarschuwing en raad zijn niet overbodig voor hen, die alreeds goed zijn. Die waarschuwing en raad hebben de meeste kans van aangenomen en opgevolgd te worden, die met liefde gegeven worden. Geliefde, volg het kwade niet na. Hier wordt een raad en een reden bijgevoegd.

1. De raad: Volg het goede na, want hij die goed doet (natuurlijk en oprecht goed doet) en zich daarin verheugt, is uit God, is uit God geboren. De praktijk van het goeddoen is het bewijs van onze heerlijke betrekking tot God als Zijne kinderen.

2. De waarschuwing: Volg niet het kwade na, want die kwaad doet (het met hart en ziel volbrengt) heeft God niet gezien, is niet in aanraking met Zijn heilige natuur en wil. Kwaaddoeners wenden ijdelijk voor en roemen vergeefs op gemeenschap met God.

3 Johannes 1:12-15

Hier hebben wij:

I. De beschrijving van een ander man, een zekeren Demetrius, die ons verder geheel onbekend is. Maar zijn naam zal blijven leven. Een goede naam in het Evangelie en in de gemeenten is beter dan die van zonen en dochters. Zijn karakter was zijn aanbeveling. Zijn aanbeveling was:

1. In het algemeen. Aan Demetrius wordt getuigenis gegeven van allen. Over weinigen wordt door allen wèl gesproken, en voor velen van die weinigen is het een slecht teken. Maar algemene oprechtheid en goedheid zijn het middel om algemene toejuiching te verwerven, en soms wordt dat bereikt.

2. Verdiend en wèl gegrond. En van de waarheid zelf, vers 12. Sommigen hebben een goed getuigenis, maar niet van de waarheid zelf. Gelukkig zij wier geest en gedrag hen bij God en de mensen aanbevelen.

3. Bevestigd door het getuigenis van den apostel en zijne vrienden. En wij getuigen ook, en zulks met een beroep op hetgeen Gajus van hem weet. Gij (gij en uw vrienden) weet dat onze getuigenis waarachtig is. Waarschijnlijk was deze Demetrius bekend in de gemeente waar de apostel nu woonde, en in die waarvan Gajus lid was. Het is schoon goed bekend te staan. Wij moeten gereed zijn om altijd te getuigen voor hen die goed zijn, dat is een plicht aan deugd en goedheid verschuldigd. Het is goed voor hen, die aanbevolen worden, dat degenen die hen aanbevelen zich kunnen beroepen op het geweten van degenen, die hen het best kennen.

II. Het besluit van den brief, waarin:

1. De herinnering aan enkele dingen, die voor mondeling onderhoud bewaard blijven.

Ik had veel te schrijven, maar ik wil u niet schrijven met inkt en pen, maar ik hoop u haast te zien, en wij zullen mond tot mond spreken, vers 13, 14. Veel dingen zijn meer geschikt voor mondelinge behandeling dan voor brieven. Een kort, persoonlijk onderhoud wint dikwijls den tijd, de moeite en den last van veel brieven uit. Oprechte Christenen ontmoeten ook gaarne elkaar.

2. De zegening. Vrede zij u, alle geluk vergezelle u! Zij, die goed en gelukkig zijn, wensen dat anderen ook toe.

3. De algemene groet aan Gajus. De vrienden groeten u. Een vriend van de verbreiding des Evangelies behoort door allen herdacht te worden. En deze godvrezenden tonen hun vriendschap zowel voor den Godsdienst als voor Gajus.

4. De bijzondere groet des apostels aan de Christenen in Gajus' gemeente of nabuurschap.

Groet de vrienden met name. Ik denk dat er niet zeer velen waren, die zo gegroet moesten worden. Maar wij moeten nederigheid leren zowel als liefde. De geringsten in de gemeente moeten gegroet

worden. En zij mogen elkaar op aarde wel groeten, die hopen in den hemel samen te leven, De apostel, die aan de borst van Christus gelegen had, legt de vrienden van Christus in zijn hart.

DE BRIEF VAN JUDAS

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN, VAN DEN ALGEMENEN BRIEF VAN DEN APOSTEL JUDAS.

Deze brief is, evenals enkele andere, genoemd een algemene, omdat hij niet onmiddellijk gericht is aan enigen persoon, aan een enkele gezin of aan ene gemeente, maar aan de gehele gemeenschap van de Christenheid van dien tijd, die toen pas tot het Christendom bekeerd waren, uit het Jodendom of uit het heidendom. Hij zal van voortdurend, blijvend en bepaald nut zijn in en voor de gemeente zolang als het Christendom, dat is zolang als de tijd zal duren. De algemene bedoeling en inhoud is in vele opzichten gelijk aan die van het tweede hoofdstuk van den tweeden brief van Petrus, die alrede verklaard werd; en derhalve zal er minder over dezen hoeven gezegd te worden. Het doel is ons te waarschuwen tegen verleiders en hun verleiding; ons te bezielen met een warme liefde en hartelijke belangstelling voor de waarheid, de bewezen en belangrijke waarheid; en zulks in de nauwste vereniging met heiligheid, van welke liefdadigheid, of oprechte, ongeveinsde, broederlijke liefde een der voornaamste bestanddelen en het onafscheidelijk gevolg is. Wij moeten de waarheid vasthouden, en trachten te bewerken dat anderen met haar bekend worden en haar niet verlaten. Die waarheid heeft twee kentekenen; zij is de waarheid zoals zij in Jezus is, Efeziërs 4:21, en zij is de waarheid naar (of overeenkomstig) de godzaligheid, Titus 1:1. Het Evangelie is het Evangelie van Christus. Hij heeft het ons geopenbaard en omtrent Zijn persoon, naturen en bediening. Onverschilligheid daaromtrent zou onverschoonlijk zijn in hen, die zich Christenen noemen, en wij weten uit welke bron alleen wij volkomen en bij uitsluiting alle nodige zaligmakende kennis kunnen putten. Verder is het de leer der godzaligheid. Alle leerstellingen, die de bedorven begeerlijkheden der mensen begunstigen, kunnen niet uit God zijn; welke voorwendsels of schijn zij ook mogen aannemen. Dwalingen, die voor de ziel gevaarlijk zijn, komen in de gemeente op. De dienstknechten sliepen en de loze tarwe werd gezaaid. Maar de wijsheid en vriendelijkheid van de Voorzienigheid beschikten het zo, dat zij zich duidelijk begonnen te vertonen, terwijl op zijn minst nog enkele van de apostelen in leven waren, om ze te wederleggen en anderen er tegen te waarschuwen. Wij zijn geneigd te denken: indien wij in hun tijd geleefd hadden, zouden wij voldoende gewapend geweest zijn tegen de lagen en kunstgrepen van de verleiders. Maar wij bezitten hun getuigenis en hun waarschuwingen, die voldoende zijn; en indien wij hun geschriften niet willen geloven, zouden wij evenmin hun gesproken woorden geloofd of er acht op geslagen hebben, wanneer wij gelijktijdig met hen geleefd en met hen verkeerd hadden.

HOOFDSTUK 1

1 Judas, een dienstknecht van Jezus Christus, en broeder van Jakobus, aan de geroepenen, die door God den Vader geheiligd zijn, en door Jezus Christus bewaard:
2 Barmhartigheid, en vrede, en liefde zij u vermenigvuldigd.
3 Geliefden, alzo ik alle naarstigheid doe om u te schrijven van de gemene zaligheid, zo heb ik noodzaak gehad aan u te schrijven en u te vermanen, dat gij strijdt voor het geloof, dat eenmaal den heiligen overgeleverd is.
4 Want er zijn sommige mensen ingeslopen, die eertijds tot ditzelfde oordeel te voren opgeschreven zijn, goddelozen, die de genade onzes Gods veranderen in ontuchtigheid, en den enigen Heerser, God, en onzen Heere Jezus Christus verloochenen.
5 Maar ik wil u indachtig maken, als die dit eenmaal weet, dat de Heere, het volk uit Egypteland verlost hebbende, wederom degenen, die niet geloofden, verdorven heeft.
6 En de engelen, die hun beginsel niet bewaard hebben, maar hun eigen woonstede verlaten hebben, heeft Hij tot het oordeel des groten dags met eeuwige banden onder de duisternis bewaard.
7 Gelijk Sodoma en Gomorra, en de steden rondom dezelve, die op gelijke wijze als deze gehoereerd hebben, en ander vlees zijn nagegaan, tot een voorbeeld voorgesteld zijn, dragende de straf des eeuwigen vuurs.
8 Desgelijks evenwel ook dezen, in slaap gebracht zijnde, verontreinigen het vlees, en verwerpen de heerschappij, en lasteren de heerlijkheden.
9 Maar Michael, de archangel, toen hij met den duivel twistte, en handelde van het lichaam van Mozes, durfde geen oordeel van lastering tegen hem voortbrengen, maar zeide: De Heere bestraffe u!
10 Maar dezen, hetgeen zij niet weten, dat lasteren zij; en hetgeen zij natuurlijk, als de onredelijke dieren, weten, in hetzelve verderven zij zich.
11 Wee hun, want zij zijn den weg van Kain ingegaan, en door de verleiding van het loon van Balaam zijn zij henengestort, en zijn door de tegenspreking van Korach vergaan.
12 Dezen zijn vlekken in uw liefdemaaltijden, en als zij met u ter maaltijd zijn, weiden zij zichzelven zonder vreze; zij zijn waterloze wolken, die van de winden omgedreven worden; zij zijn als bomen in het afgaan van den herfst, onvruchtbaar, tweemaal verstorven, en ontworteld;
13 Wilde baren der zee, hun eigen schande opschuimende; dwalende sterren, denwelken de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt.
14 En van dezen heeft ook Enoch, de zevende van Adam, geprofeteerd, zeggende: Ziet, de Heere is gekomen met Zijn vele duizenden heiligen;
15 Om gericht te houden tegen allen, en te straffen alle goddelozen onder hen, vanwege al hun goddeloze werken, die zij goddelooslijk gedaan hebben, en vanwege al de harde woorden, die de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben.
16 Deze zijn murmureerders, klagers over hun staat, wandelende naar hun begeerlijkheden; en hun mond spreekt zeer opgeblazen dingen, verwonderende zich over de personen om des voordeels wil.
17 Maar geliefden, gedenkt gij der woorden, die voorzegd zijn van de apostelen van onzen Heere Jezus Christus;
18 Dat zij u gezegd hebben, dat er in den laatsten tijd spotters zullen zijn, die naar hun goddeloze begeerlijkheden wandelen zullen.
19 Dezen zijn het, die zichzelven afscheiden, natuurlijke mensen, den Geest niet hebbende.
20 Maar geliefden, bouwt gij uzelven op uw allerheiligst geloof, biddende in den Heiligen Geest;

21 Bewaart uzelven in de liefde Gods, verwachtende de barmhartigheid van onzen Heere Jezus Christus ten eeuwigen leven.
22 En ontfermt u wel eniger, onderscheid makende;
23 Maar behoudt anderen door vreze, en grijpt ze uit het vuur; en haat ook den rok, die van het vlees bevlekt is.
24 Hem nu, Die machtig is u van struikelen te bewaren, en onstraffelijk te stellen voor Zijn heerlijkheid, in vreugde,
25 Den alleen wijzen God, onzen Zaligmaker, zij heerlijkheid en majesteit, kracht en macht, beide nu en in alle eeuwigheid. Amen.

Wij hebben hier:

I. Den naam van den schrijver van dezen brief, een tekening van de gemeente en de zegeningen en voorrechten van die gelukzalige vereniging, vers 1-2,

II. De aanleiding tot het schrijven van den brief, vers 3,

III. Een schets van boze en kwaadaardige mensen, die reeds in dien jeugdigen toestand van de kerk naar voren treden en in latere tijden zouden opgevolgd worden door anderen van gelijken bozen geest en karakter, vers 4,

IV. Ene waarschuwing tegen het luisteren naar en het volgen van dezulken, genomen uit de gestrengheid Gods voor de ongelovige murmurerende Israëlieten bij hun tocht uit Egypte, voor de gevallen engelen, en de zonde en straf van Sodom en Gomorra, vers 5-7,

V. Met dezen vergelijkt de apostel de verleiders, tegen welken hij hen waarschuwt, en beschrijft hen in brede trekken, vers 8-13,

VI. Daarna haalt hij, als zeer geschikt voor zijn doel, een aloude profetie aan van Henoch, die het naderend oordeel voorspelde en beschreef, vers 14-15,

VIl. Hij weidt uit over het karakter der verleiders, en waarschuwt tegen de ergernis, die sommige oprechte zielen konden nemen aan het zo spoedig toestaan van zulke dingen, door aan te tonen dat dit voorzegd is en zo moet zijn, vers 16-19,

Vlll. Hij wekt op tot volharding in het geloof, vurigheid in het gebed, waakzaamheid tegen afval van de liefde Gods, en een levende hoop op het eeuwige leven, vers 20, 21,

IX. Wijst aan hoe te handelen tegen de dwalenden en de ergerlijken, vers 22, 23,

X. Besluit met een merkwaardige lofverheffing, vers 24, 25.

Judas 1:1-2

Hier hebben wij de inleiding, en daarin:

I. Mededeling van den naam des schrijvers van den brief: Judas of Juda. Hij was de naamgenoot van een zijner voorvaderen, den zoon van den aartsvader Jakob, den uitnemendsten ofschoon niet den eerstgeborenen van diens zonen, uit wiens lenden in rechte afstamming de Messias voortkwam. Dat was een waardige, uitnemende, eervolle naam. Maar toch:

1. Hij had een slechten naamgenoot. Er was een Judas, een van de twaalven, bijgenaamd Iskariot (naar zijn geboorteplaats), die een ellendige verrader was, de verrader van zijnen en onzen Heere. Dezelfde namen kunnen gedragen worden door de slechtste en de beste mensen. Het kan leerzaam genoemd worden om de namen van uitnemend-goede mensen te dragen, ofschoon daaruit geen gevolgtrekking mag gemaakt worden van hetgeen wij zullen tonen te zijn, kunnen wij er toch uit besluiten wat goede ouders of voorouders wensten en hoopten dat wij worden zouden.

2. Deze Judas was een geheel ander man. Hij was een der apostelen, evenals Judas Iskariot, maar hij was een oprecht discipel en volger van Christus, en dat was de andere niet. Hij was een getrouw dienstknecht van Jezus Christus, de andere was Zijn verrader en moordenaar, daarom wordt hier de een van den ander zorgvuldig onderscheiden. God draagt grote zorg voor den goeden naam van Zijn oprechte en nuttige dienstknechten. Waarom zouden wij dan zorgeloos en onachtzaam zijn voor onzen eigen goeden naam en dien van anderen? Onze apostel noemt zich een dienstknecht van Jezus Christus, en acht dat de meest-eervolle titel. Het is meer eervol een oprecht en nuttig dienstknecht van Jezus Christus dan de machtigste en voorspoedigste koning te zijn. Hij had er zich op kunnen beroemen een der nabestaanden van Christus naar het vlees te zijn, maar hij ontzegt zich dat en stelt er meer eer in diens dienstknecht te heten.

A. Het is waarlijk groter eer om een getrouw dienstknecht van Jezus Christus dan om Zijn bloedverwant naar het vlees te zijn. Velen van Christus' nabestaanden, zowel als van Zijn voorouders, gingen verloren, niet door gebrek van natuurlijke liefde in Hem als mens, maar door ongeloof en verzet hunnerzijds, terwijl de afstammelingen en nabestaanden van mensen, die door oprechtheid en tedere godsvrucht uitblonken, jaloers van hen moesten zijn met godvrezende jaloezie. Een zoon van Noach kan in de ark behouden zijn geworden uit den allesvernielenden zondvloed, en toch ten laatste door den vloed van goddelijke wraak verslonden worden en de straf van het eeuwige vuur lijden. Christus zelf zegt ons dat hij, die Zijn woord hoort en doet (en die alleen) zijn broeder, en zuster en moeder is, dat is meer eervol en voordelig met Hem verwant dan de dierbaarste en naaste betrekkingen naar het vlees zijn konden, alleen als zodanig beschouwd. Mattheus 12:48-50.

B. Dat de apostel Judas zich een dienstknecht noemt, ofschoon hij een apostel, een zeer hoog geplaatst dienaar van Christus' koninkrijk was, is een grote eer voor den geringsten dienaar (en evenzo naar verhouding voor ieder oprecht Christen), hij is ook een dienstknecht van Jezus Christus. De apostelen waren dienstknechten alvorens zij apostelen werden, en zij bleven dienstknechten. Weg dus met alle aanmatiging van dienaren van Christus, alsof zij heerschappij mochten voeren over elkaar of over de kudde des Heeren! Laat ons steeds de woorden van onzen Verlosser in de gedachten en voor ogen houden. Alzo zal het onder u niet zijn, Mattheus 20:25, 26.

En broeder van Jakobus, van hem, dien de ouden den eersten bisschop van Jeruzalem noemen, wiens verheven karakter en marteldood door Flavius Josephus beschreven werden, die in den afschuwelijken moord op hem gepleegd een der voornaamste oorzaken van de verwoesting van Jeruzalem door de Romeinen ziet. Van dezen Jakobus was Judas een broeder, in den letterlijken zin des woords, of zoals in het Oosten meer geschiedde, zo genoemd als een der naaste bloedverwanten, dat valt niet uit te maken. Hij rekent het zich tot een eer, dat hij de broeder van zulk een man was. Wij behoren hen te eren, die boven ons staan in leeftijd, gaven, genade en verstand, en hen niet te benijden, evenmin hen te vleien, en ook niet ons eenvoudig door hun voorbeeld te laten leiden, wanneer wij denken of weten dat zij verkeerd gedaan hebben. -Zo weerstond de apostel Paulus zijn medeapostel Petrus in het aangezicht, niettegenstaande de hoge achting, die hij voor hem had, en de tedere liefde, welke hij hem toedroeg, toen hij zag dat hij te bestraf- fen was. Galaten 2:11.

II. De brief is gericht aan allen, die geroepen zijn, die door God den Vader geheiligd zijn en door Jezus Christus bewaard. Geroepen, dat is geroepen Christenen naar het oordeel der liefde, verder kunnen en mogen wij naar recht ook niet gaan in het oordeel of de gedachte, die wij over anderen opvatten of ontvangen, want hetgeen niet aan den dag treedt kan niet in rekening komen bij onze handelingen met en bestraffingen van anderen, welke verzachtende omstandigheden de goddelijke goedheid ook moge aannemen voor een eerlijke maar misleide ziel. De gemeente beweert niet (mag in elk geval niet beweren) dat zij het recht heeft om te oordelen over geheime en verborgen dingen, ook niet door de dingen ontijdig aan het licht te brengen, anders zou onze haastige en vooruitlopende ijver meer kwaad dan goed doen.

Het onkruid en de tarwe moeten tezamen opwassen tot den oogst, Mattheus 13:28-30, en dan zal Christus de rechter zijn en zorg dragen dat die door geschikte werktuigen tijdig van elkaar gescheiden worden. Wij moeten van ieder mens het best-mogelijke denken totdat het tegendeel blijkt, en wij mogen er nooit op uit zijn om te luisteren naar min-voordelige tekeningen van onze broederen, die te verbreiden en vooral niet die te verzinnen. Dit is wel het eenvoudigste, dat er voor ons te leren valt uit de uitvoerige beschrijving, welke de apostel in 1 Corinthiërs 13 van de liefde geeft, en wij moeten nauwgezet daarnaar handelen. Zolang wij dat niet doen zullen de Christelijke gemeenten zijn (zoals ze, helaas, heden ten dage zijn) vol nijd en twistgierigheid, en daardoor vol verwarring en allen bozen handel, Jakobus 3:16. Ook kan de apostel hier spreken van geroepen te zijn om Christen te wezen, geroepen door de verkondiging des Woords, dat zij met blijdschap aangenomen hadden, en waarvan zij beleden er oprecht in te geloven, en daarop waren zij toegelaten tot de gemeenschap der gemeente, Christus het hoofd en de gelovigen de leden, de ware gelovigen in werkelijkheid, en de overigen alleen voor het oog. De Christenen worden geroepen, geroepen uit de wereld en haar bozen geest, boven de wereld, naar hogere en betere dingen in den hemel, onzichtbare en eeuwige dingen. Geroepen van de zonde tot Christus, van de ijdelheid tot den ernst, van de onreinheid tot heiligheid, en zulks als gevolg van Gods voornemen en genade: want die Hij verkoren heeft, dezen heeft Hij ook geroepen, Romeinen 8:30. Zij, die aldus geroepen werden, zijn:

1. Geheiligd. Geheiligd door God den Vader. Van de heiliging wordt in de Schrift gewoonlijk gezegd, dat zij het werk van den Heiligen Geest is, hier wordt zij toegeschreven aan God den Vader, omdat de Geest haar werkt als de Geest van den Vader en den Zoon. Allen, die werkelijk geroepen en geheiligd zijn, worden der goddelijke natuur deelachtig, 2 Petrus 1:4, want zonder

heiligmaking zal niemand den Heere zien, Hebreeën 12:14. Merk op: Onze heiligmaking is niet ons eigen werk. Indien iemand geheiligd is, dan is dat geschied door God den Vader, waarbij de Zoon en de Geest niet uitgesloten zijn, want zij zijn een God. Ons bederf en onze bevlekking zijn van ons zelven, maar onze heiligmaking en vernieuwing zijn van God en Zijne genade. Daarom indien wij in onze ongerechtigheid verloren gaan, is dat onze eigen schuld, maar indien wij geheiligd en verheerlijkt worden, moet daarvan alle eer en heerlijkheid aan God, en aan Hem alleen, gebracht worden. Ik stem toe dat het moeilijk valt daarvan een duidelijke en heldere voorstelling te geven, maar wij mogen moeilijke grondwaarheden niet ontkennen en veronachtzamen omdat wij niet instaat zijn het ene deel met het andere volkomen te rijmen. Men kan, onder anderen, met evenveel recht beweren dat niemand onzer uit zich zelven instaat is om een duimbreed zich te verwijderen van de plaats waar hij eenmaal is, en toch zien we onophoudelijk het tegendeel.

2. De geroepenen en geheiligden worden bewaard in Christus Jezus. Gelijk het God is, die het werk der genade in de zielen der mensen aanvangt, zo is Hij het ook, die het voortzet en voltooit. Wat Hij begint zal Hij voleindigen, ofschoon wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw.

Hij laat niet varen de werken Zijner handen. Psalm 138:8.. Laat ons daarom niet op ons zelven vertrouwen, noch op de reeds ontvangen genade, maar op Hem en op Hem alleen, steeds ons benaarstigende om, door alle geschikte en aangewezen middelen, ons zelven te bewaren, gelijk wij vertrouwen dat Hij ons bewaren zal.

A. Gelovigen worden bewaard van de poorten der hel en voor de heerlijkheid des hemels.

B. Allen, die bewaard worden, worden bewaard in Christus Jezus, in Hem als hun rotssteen en hun sterkte, maar alleen zolang zij in Hem blijven en uit kracht van hun vereniging met Hem.

III. Thans volgt de apostolische zegenbede.

Barmhartigheid enz. Van de barmhartigheid, vrede en liefde Gods vloeien al onze vertroostingen ons toe, al onze wezenlijke vreugde voor dit leven en al onze hoop op een beter leven hiernamaals.

1. De barmhartigheid Gods is de bron en fontein van alle goeds, dat wij hebben en waarop wij hopen, barmhartigheid niet alleen voor de ellendigen, maar ook voor de schuldigen.

2. Op barmhartigheid volgt vrede, dien hebben wij door het gevoel dat wij barmhartigheid verkregen hebben. Wij kunnen geen waren en blijvenden vrede hebben, dan die voortvloeit uit onze verzoening met God door Jezus Christus.

3. Gelijk uit de barmhartigheid de vrede voortvloeit, zo ontspringt uit den vrede de liefde, Zijne liefde tot ons, onze liefde tot Hem, en onze broederlijke liefde (die vergeten, jammerlijk verwaarloosde genade!) voor elkaar. De apostel bidt dat deze mogen worden vermenigvuldigd, dat de Christenen niet tevreden zullen zijn met enkele kruimels en schaarse deeltjes er van, maar dat de zielen en de gemeenten er mede vervuld mogen worden. God is bereid om ons met alle genade te vervullen, en met een volheid van elke genade. Indien wij ledig zijn, dan hebben wij ons zelven, en dan heeft niet Hij ons ledig gehouden.

Judas 1:3-7

Wij hebben hier:

I. Het doel, waarmee de apostel dezen brief aan de kort-geleden bekeerde Joden en heidenen schreef, namelijk om hen te bevestigen in het Christelijk geloof en in een wandel en praktijk, die daarmee waarlijk in overeenstemming zijn, en in een openlijke en vrijmoedige belijdenis ervan, voornamelijk in tijden van heftigen tegenstand, hetzij door arglistige verleiding of door geweldige en onmenselijke vervolging. Maar dan behoren wij ook nauwgezet toe te zien, dat het werkelijk het Christelijk geloof is, hetwelk wij aanhangen, belijden, verbreiden en waar wij voor lijden, en niet de onderscheidene kenmerken van een of andere richting, of iets dat ingevoerd is na het geïnspireerde schrijven van de profeten en apostelen. Merk hier op:

1. De evangelische zaligheid is een algemene zaligheid, dat is: een meest-oprecht aanbod daarvan aan allen, wie de mededeling daarvan bereikt, zover de opdracht uitgevoerd wordt: Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen, Markus 16:15, 16. Zeker: God meent wat Hij zegt, Hij leidt ons niet met ijdele woorden om den tuin, wat ook de mensen mogen doen. Derhalve is niemand uitgesloten van de zegeningen der aanbiedingen van genade en van de uitnodiging, behalve zij, die hardnekkig, onverbeterlijk en ten enenmale zich zelven uitsluiten.

Die wil, die kome en drinke het water des levens om niet, Openbaring 22:17. De toepassing wordt gemaakt op alle gelovigen en alleen op hen, zij wordt gemaakt zowel op de zwakken als op de sterken. Laat niemand zich ontmoedigen door verborgen besluiten, waarvan hij weinig weten kan en waarmee hij niets te maken heeft. Gods besluiten zijn duister, Zijn verbonden zijn duidelijk. Alle ware Christenen ontmoeten elkaar in Christus, hun gemeenschappelijk hoofd, worden tot handelen bekwaamd door dezelfden Geest, worden geleid door dezelfden regel, komen hier gezamenlijk tot dezelfden genadetroon, en hopen eerlang gezamenlijk te delen in dezelfde erfenis. Die zal zeker heerlijk zijn, maar hoe heerlijk en van welken aard, dat kunnen wij niet weten en behoeven wij thans niet te weten, maar in elk geval zal zij al onze tegenwoordige verwachting en al onze hoop zeer verre overtreffen.

2. Deze gemene zaligheid is het onderwerp van het geloof aller heiligen. Hare leer stemmen zij allen hartelijk toe, zij achten haar een getrouw woord en aller aanneming waardig, 1 Timotheus 1:15. Het is het geloof eens, en opeens, en eens voor goed, aan de heiligen overgeleverd, waaraan niets kan toegevoegd worden, waarvan niets mag afgedaan worden, dat in geen enkel opzicht enigszins mag veranderd worden. Laat ons hierbij blijven, dan zijn wij veilig,, indien wij er ons een stap van verwijderen, lopen wij gevaar van verstrikt of verleid te worden.

3. Al de apostelen en evangelisten schreven aan ons over deze gemene zaligheid. Dat kan niet betwijfeld worden door hen, die hun geschriften met aandacht gelezen hebben. Het is vreemd dat sommigen nog denken, dat zij schreven om hun eigen stellingen en denkbeelden te handhaven, vooral omdat zij aan zulke dingen nooit uit zich zelven konden denken. Het is genoeg, dat zij ons ten volle hebben verklaard, door ingeving van den Heiligen Geest, al hetgeen noodzakelijk is voor een iegelijk om te geloven en te onderhouden, ten einde persoonlijk aandeel in deze gemene zaligheid te verkrijgen.

4. Zij, die prediken of schrijven over deze gemene zaligheid, moeten allen ijver aanwenden, om het goed te doen, zij mogen zich niet veroorloven aan God of aan Zijn volk iets aan te bieden, dat hun niets kost, of slechts weinig doordenken en moeite heeft vereist, 2 Samuel 24:24. Dat zou zijn jegens God oneerbiedig en jegens de mensen onrechtvaardig handelen. De apostel (ofschoon geïnspireerd) had alle naarstigheid gedaan om over de gemene zaligheid te schrijven. Wat zal er dan worden van hen die, niet geïnspireerd, geen naarstigheid doen of nagenoeg gene, die, zelfs in den naam van God, tot de gemeente zeggen: het komt wel! die wanneer zij Schriftwoorden gebruiken, niet zorgen dat zij ze goed uitleggen en toepassen? Zij, die over heilige dingen spreken, moeten dat altijd doen met den grootsten eerbied, zorg en naarstigheid.

5. Zij, die de leer van deze gemene zaligheid ontvangen hebben, moeten ernstig voor haar strijden. Ernstig, niet heftig. Die voor het Christelijke geloof strijden en in de Christelijke loopbaan lopen, moeten dat wettig doen, of al hun moeite is verloren en zij lopen gevaar hun kroon te verliezen, 2 Timotheus 2:5. De toorn des mans werkt Gods gerechtigheid niet, Jakobus 1:20. Liegen voor de waarheid is slecht, maar schelden voor haar is niet veel beter. Zij, die de waarheid ontvangen hebben, moeten voor haar strijden. Maar hoe? Zoals de apostelen deden: door geduldig en moedig voor haar te lijden. Niet door anderen te doen lijden, indien die niet dadelijk alles willen aannemen, wat wij goedvinden, bewezen of onbewezen, waarheid of grondwaarheid te noemen. Wij moeten niet toelaten dat wij beroofd worden van enig voornaam artikel van ons Christelijk geloof, door de listige pogingen van schoonschijnende voorwendsels, door iemand wie ook, die ons listiglijk tot dwaling brengen wil, Efeziërs 4:14. De apostel Paulus zegt ons, dat hij het Evangelie verkondigde met veel strijds, 1 Thessalonicenzen 2:2, dat is met groten ernst, met hartelijken ijver, met vurige begeerte naar het welslagen van zijne verkondiging. Indien wij echter in dien tekst het woord strijd in den gewonen zin willen opvatten, moeten wij onpartijdig nagaan met wie en op welke wijze de apostel streed, en dat zou ons thans te ver van ons onderwerp afleiden.

II. De aanleiding, welke de apostel had om thans over dit onderwerp te schrijven. Slechte gewoonten geven aanleiding tot goede wetten, en zo geven gevaarlijke dwalingen dikwijls gelegenheid om belangrijke waarheden op de juiste wijze te verdedigen. Merk op:

1. Goddeloze mensen zijn de grote vijanden van het Christelijk geloof en den vrede der gemeente. Zij, die het ene ontkennen of verderven en den anderen verstoren, worden hier uitdrukkelijk goddelozen genoemd. Indien wij de waarheid met den vrede hadden (een zeer begeerlijke toestand!) dan zouden er geen dienaren of Christenen zijn in onze gemeenten en samenkomsten, die niet allen godzaligen waren, -een zegen, dien men aan deze zijde van den hemel nauwelijks verwachten mag. Goddelozen maken bedenkingen, werpen vragen op, veroorzaken scheidingen, verwijden breuken, alleen met het doel om hun eigen zelfzuchtige, heerszuchtige en gierige plannen te bevorderen. Dat is de plaag der gemeente geweest in alle vorige eeuwen, en ik vrees dat geen tijdperk ooit geheel van hen vrij zal zijn, en dat zulke praktijken zullen voortgaan zolang de tegenwoordige bedeling duurt. Niets kan ons van de gemeente afsnijden dan hetgeen ons van Christus afsnijdt, namelijk overheersende ongelovigheid en goddeloosheid. Wij moeten er voor terugdeinzen mensen of richtingen als goddeloos te bestempelen, vooral om dat te doen zonder het minste bewijs, zelfs, zoals maar al te dikwijls geschiedt, zonder schaduw van bewijs. Dezen zijn goddelozen, die zonder God in de wereld leven, die geen ontzag voor God en geweten hebben. Dezen moeten gevreesd en dientengevolge gemeden worden, niet alleen zij, die slecht zijn door zonden die zij begaan hebben, maar ook zij, die goddeloos zijn door zonden van nalatigheid,

bijvoorbeeld degenen die het gebed verzuimen, of die een rijk man niet durven bestraffen, wanneer hun roeping dat meebrengt, uit vrees van zijn gunst en het daaraan verbonden voordeel te zullen verliezen, zij, die het werk des Heeren nalatig verrichten.

2. De ergste goddelozen zijn zij, die de genade Gods veranderen in ontuchtigheid, zij die met groter stoutheid durven zondigen omdat de genade Gods zo overvloedig geweest is en nog steeds zo wonderbaar overvloedig is, die verhard worden in hun ongerechtigheden door de uitgebreidheid en volheid van de evangelische genade, waarvan het doel is de mensen van de zonden terug te houden en tot God te brengen. Derhalve: met zo grote genade spel te drijven, haar te veranderen in een aanleiding om alle onreinheid gieriglijk te bedrijven, ons zo te verharden dat dezelfde genade in de verschrikkelijkste aanklacht tegen ons verandert, is van ons zelven de slechtste, schandelijkste en diepst-verloren zondaren te maken.

3. Zij, die de genade Gods in ontuchtigheid veranderen, verloochenen in werkelijkheid den enigen heerser God en onzen Heere Jezus Christus, dat is, zij verloochenen beide den natuurlijken en den geopenbaarden godsdienst. Zij stoten zich aan den grondslag van den natuurlijken godsdienst, want zij verloochenen den enigen heerser God, en zij keren de gedaante van allen geopenbaarden godsdienst om, want zij verloochenen den Heere Jezus Christus. Het grote doel, waarmee Hij den geopenbaarden godsdienst in de wereld stichtte, was ons tot God te brengen. Zij, die den Heere Jezus Christus verloochenen, doen het daardoor in werkelijkheid den enigen heerser God. Het ontkennen van den geopenbaarden godsdienst is in waarheid het loochenen van den natuurlijken godsdienst, want die beide staan en vallen tezamen en zij verlenen wederzijds elkaar licht en kracht. Mocht het Gode behagen onze nieuwerwetse deïsten, die onder het licht van het Evangelie leven, er toe te brengen om dat ernstig in overweging te nemen, en nauwgezet, vlijtig en onpartijdig te onderzoeken wat hen hindert om het Evangelie aan te nemen, terwijl zij belijden ten volle overtuigd te zijn van alle beginselen en plichten van den natuurlijken godsdienst! Geen twee druppelen waters kunnen meer op elkaar gelijken, zodat het ongerijmd is den enen aan te nemen en den anderen te verwerpen. Men zou denken dat de rechte wijze is beide verwerpen of beide omhelzen, ofschoon de gemakkelijkste handelwijze, die thans meest in zwang is, wel is die beide van elkaar te scheiden.

4. Degenen, die de genade Gods in ontuchtigheid veranderen, zijn tevoren tot dit oordeel opgeschreven, vers 4. Zij zondigen tegen het laatste, het grootste, het volkomenste redmiddel en hebben geen verontschuldiging. Zij, die zo zondigen, moeten sterven aan hun wonden of hun ziekte, zij zijn van tevoren tot dit oordeel opgeschreven. Maar door hun eigen zonden en dwaasheid worden zij de aangewezen voorwerpen voor deze veroordeling. Eenvoudige Christenen behoeven zich niet te verontrusten door duistere, verwarrende en neerdruk- kende gedachten over de verwerping, waarin de scherpzinnigste denkers niet diep kunnen indringen en waarvan ook die slechts zeer weinig kunnen verdragen zonder veel verlies en schade. Is het niet voldoende, dat wij door de geïnspireerde schrijvers tijdig gewaarschuwd zijn, dat in later dagen zulke verleiders en goddelozen zouden opstaan, en dat wij dus vooraf gewaarschuwd, dat is vooraf gewapend, zouden zijn tegen hen?

5. Wij behoren ernstig te strijden voor het geloof en tegen dezulken, die het willen bederven en vernielen, tegen die ingeslopen mensen. Dat is zeker een schandelijke trek, maar dikwijls geeft dat aan zwakke en onwetende mensen, en ook aan hen zelven, die zo inslopen, veel gezag, zij houden hun: ik zeg het! voor afdoende voor al hun volgelingen en bewonderaars. Getrouwe nederige

dienaren zijn medearbeiders aan de blijdschap hunner gemeenten, en brengen haar vrede en vertroosting, niet als heerschappij voerende over het erfdeel des Heeren. Al wie beproeft het geloof te bederven moet van ons den ernstigsten tegenstand ondervinden. Hoe werkzamer en listiger de werktuigen en zendelingen des Satans zijn om ons van de waarheid te beroven, des te begeriger moeten wij zijn om haar vast te houden, onderwijl scherp oplettend dat wij geen verkeerd of onrechtvaardig oordeel vellen over personen, partijen of gevoelens.

III. De duidelijke waarschuwing, welke de apostel in den naam van Christus geeft aan hen, die Zijn heiligen godsdienst beleden hebben en daarna terugtrekken en zich onwaar betonen, vers 5-7. Wij hebben hier een opsomming van vroegere oordelen Gods over zondaren, met het doel om hen, die in dezen brief gewaarschuwd worden, wakker te schudden en te verschrikken. Merk op: De oordelen Gods worden meermalen afgekondigd en ten uitvoer gelegd ter waarschuwing van anderen, nog meer dan uit onmiddellijk of bijzonder mishagen tegen de overtreders zelven. God is wel door hen vertoornd, doch wellicht niet meer door hen dan door anderen, die, voor het tegenwoordige althans, aan het oordeel ontkomen. Ik wil u indachtig maken. Wij hebben er behoefte aan, dat ons steeds indachtig gemaakt wordt hetgeen wij reeds weten. Daarom is er voortdurend een geregelde dienst des Woords in de Christelijke gemeente nodig, ofschoon al de leerstellingen des geloofs, de grondwaarheden, zo duidelijk geopenbaard zijn in uitdrukkelijke woorden, of zo volkomen en helder meegedeeld zijn, dat hij die ze gewillig leest ze ook kan verstaan. Er is geen behoefte aan een werkelijken of onderstelden onfeilbaren verklaarder voor dat doel. Sommigen zeggen (zwak genoeg!) "Indien de Schriften zo duidelijk alles bevatten, wat tot onze zaligheid nodig is, welke behoefte is er dan aan en welk nut in een geregelde bediening? Waarom kunnen wij dan thuis niet zelf onze bijbels lezen?" De geïnspireerde apostel heeft hier juist, ofschoon niet volledig, op deze tegenwerping geantwoord. De prediking heeft niet ten doel om ons in elke leerrede iets nieuws te leren, iets dat ons vroeger nog onbekend was, maar om ons in gedachten te brengen, weer voor de aandacht te roepen, vergeten dingen, onze belangstelling op te wekken, ons besluit te bevestigen, opdat onze wandel moge zijn overeenkomstig ons geloof.

Ofschoon gij deze dingen weet, hebt gij toch van node ze beter te leren kennen. Er zijn vele dingen, die wij vroeger geweten hebben en die ons ongelukkig nu ontgaan zijn. Is het niet nuttig en nodig, dat zij ons weer in gedachten gebracht worden? En welke zijn nu de dingen, die ons, Christenen, weer indachtig gemaakt moeten worden?

I. De verderving van de ongelovige Israëlieten in de woestijn, vers 5. Paulus herinnert de Corinthiërs daaraan in 1 Corinthiërs 10.. De eerste tien verzen van dat hoofdstuk zijn de beste uitlegging van het vijfde vers van dezen brief van Judas, want de Schrift legt zich zelve het best uit. Niemand moet zich iets laten voorstaan op zijne voorrechten, wanneer velen van hen, die door een reeks van machtige wonderen uit Egypte uitgeleid waren, toch in de woestijn verdorven werden ter wille van hun ongeloof.

Weest daarom niet hoog gevoelende, maar vreest! Romeinen 11:20. Laat ons dan vrezen, de belofte van in Zijne rust in te gaan, nagelaten zijnde, iemand van u schijne achtergebleven te zijn, Hebreeën 4:1. Zij hadden wonderen in overvloed, hun dagelijks brood was een wonder, en toch gingen zij verloren door ongeloof. Wij hebben groter, veel groter, voordelen dan zij gehad hebben, laat hun dwaling, hun zo noodlottige dwaling, ons tot waarschuwing strekken. 2.. Wij worden herinnerd aan den val der engelen, vers 6. Er was een grote menigte van engelen, die hun beginsel niet bewaard

hebben. Hun behaagden niet de plaatsen en bedieningen, welke de almachtige Opperheer van het heelal hun had aangewezen en toevertrouwd. Zij meenden (evenals sommige ontevreden dienaren in onze dagen, ja, ik durf wel zeggen: in alle tijden) dat zij iets beters verdienden, zij wilden, onder den naam van dienaren, opperheren zijn en eigenlijk hun Opperheer tot hun dienaar maken, die alles en alleen datgene doen moest wat zij wilden. Dus was hoogmoed de eerste en voornaamste oorzaak van hun val. Daarom verlieten zij hun beginsel, stonden op tegen God, hun Schepper en vrijmachtige Opperheer. Maar God heeft hen niet gespaard, hoe hoog en groot zij ook waren, Hij wilde zich niet naar hen schikken, Hij zette hen af zoals een goed en wijs vorst een ontrouwen minister ontslaat, want de grote, alwijze God kon niet onbekend zijn (zoals de beste der aardse vorsten meermalen is) omtrent de gevoelens en plannen, die zij koesterden. En wat is van hen geworden? Zij durfden en dachten den Almachtige zelven te kunnen weerstaan, maar God was hun te sterk en Hij wierp hen in de hel. Zij, die niet in hun oorspronkelijken staat de dienstknechten van hun Schepper en Zijn wil wensten te zijn, werden de gevangenen van Zijne gerechtigheid en worden met eeuwige banden onder de duisternis bewaard. Hier zien wij wat de toestand der gevallen engelen is: zij zijn in banden, gebonden tot het oordeel des groten dags, zij zijn, ofschoon eens engelen des lichts, onder de duisternis. Zo vreeslijk zijn zij in de duisternis, dat zij voortgaan tegen God te strijden, alsof er ook maar de geringste kans op overwinning in dezen strijd voor hen bestond. Dwaze inbeelding! Licht en vrijheid gaan samen, evenzo passen banden en duisternis bij elkaar. De duivelen, eens engelen in de hoogste betekenis des woords, worden bewaard. Merk hier op: er komt gewis een oordeelsdag. De gevallen engelen worden bewaard tot het oordeel des groten dags. En zullen gevallen mensen daaraan ontkomen? Zeker niet! Dat iedere lezer dat bijtijds bedenke! Hun banden worden eeuwig genoemd, omdat het onmogelijk is dat zij ontbonden of verbroken worden, zij kunnen niet ontsnappen, zij worden zeker vastgehouden. Het besluit, de gerechtigheid en de toorn Gods zijn de banden, die de gevallen engelen in eeuwigheid vasthouden. Hoort en vreest, gij zondige mensenkinderen! 3.. De apostel brengt in gedachtenis de verwoesting van Sodom en Gomorra, vers 7.

Gelijk Sodom en Gomorra en de steden rondom dezelve enz. Het is ter aanduiding van de verwoesting van Pentapolis (de vijf steden) dat de ellenden van de verdoemden worden vergeleken met een meer, dat brandt van vuur en zwavel. Zij waren schuldig aan afschuwelijke boosheid, die niet dan met de uiterste afkeer en walging kan herdacht of genoemd worden, hun verwoesting is vooral een waarschuwing voor allen, om op hoede te zijn tegen en te vlieden van de vleselijke begeerlijkheden, die krijg voeren tegen de ziel, 1 Petrus 2:11. Deze begeerlijkheden brachten over de bewoners van Sodom het vuur van den hemel en zij dragen nu de straf des eeuwigen vuurs. Daarom, neemt u in acht, volgt hun zonden niet na, opdat u niet dezelfde plagen overvallen! God is nog hetzelfde heilige, rechtvaardige, reine Wezen als toen! Kunnen de beestachtige vermaken van een ogenblik u vergoeding geven voor de wraak van het eeuwige vuur? Daarom: zondigt niet!

Judas 1:8-15

De apostel brengt hier ene beschuldiging in tegen de verleiders, die nu bezig waren de discipelen van Christus af te trekken van de belijdenis en de praktijk van Zijn heiligen godsdienst. Hij noemt hen mensen, die in slaap gebracht zijn. Het bedrog is een droom, en het begin van allerlei onreinheid. Zij slapen en dromen onreinheden. De zonde is onreinheid en maakt de mensen walgelijk en onrein in de ogen van den heiligen God, en vroeger of later, wanneer zij tot berouw komen, of wanneer zij zonder enig herstel er voor gestraft zijn, ook onrein in eigen ogen en in die van allen rondom hen. Deze slapers dromen dat zij op aarde in een paradijs van dwazen zijn en zullen eindelijk in de hel ontwaken. Laat hun karakter, hun levensweg, hun einde, een tijdige en voldoende waarschuwing voor u zijn, gelijke zonden zouden gelijke straffen en ellenden met zich brengen.

I. Het kenmerk van deze verleiders wordt ons meegedeeld.

1. Zij verontreinigen het vlees. Het vlees of het lichaam is de onmiddellijke zetel, en dikwijls de verstorende oorzaak, van veel schandelijke verontreinigingen, en deze, ofschoon door en tegen het lichaam misdreven, verontreinigen en beschadigen en wonden zeer zwaar ook de ziel. De vleselijke begeerlijkheden voeren krijg tegen de ziel, 1 Pet. 2:11, en in 2 Corinthiërs 7:1 lezen wij van onreinheid des vlezes en des geestes, elk van welke, ofschoon ieder op haar eigen wijze, bezoedelt den gehelen mens.

2. Zij verwerpen de heerschappij en lasteren de heerlijkheden, vers 8. Zij hebben een verstoorden zin en een aanmatigenden geest, en vergeten dat de machten die er zijn van God verordend zijn, Titus 3:2. God eist van ons dat wij van niemand kwaadspreken zullen, maar het is een grote verzwaring van die zonde, wanneer ons kwaadspreken gemikt is op de overheid, op de mensen, die God met gezag over ons bekleed heeft, door van hen kwaad te spreken of hen te lasteren doen wij het van God zelven. Men kan het ook, gelijk sommigen willen, verstaan met betrekking tot den godsdienst, die in de lagere wereld de heerschappij behoorde te hebben. Zulke kwaadsprekers verwerpen de heerschappij van het geweten, maken daar een spel van, en zouden het gaarne uit de wereld verbannen. En het Woord van God, dat het richtsnoer voor het geweten is, verachten zij. De openbaringen van Gods wil gelden bij hen weinig. Die achten zij wel een zegel voor geloof en gedrag te zijn, maar alleen nadat zij ze uitgelegd hebben en ze laten zeggen al wat zij begeren. Weer anderen verstaan dit zeggen van den apostel aldus: Het volk van God, dat het waarlijk en bepaald is, zijn de heerlijkheden, waarvan hier gesproken of waarop hier gedoeld wordt, overeenkomstig hetgeen de psalmist zegt: Tast mijne gezalfden niet aan en doet mijn profeten geen kwaad, Psalm 105:15.. Zij spreken kwaad. De godsdienst en zijn ware belijders zijn altijd de voorwerpen van kwaadsprekerij geweest. Ofschoon alles in den godsdienst zeer goed is en onze hoogste achting verdient, zowel omdat het onze natuur volmaakt als omdat het onze beste en hoogste belangen bevordert, toch wordt deze sekte, zoals zijn vijanden goedvinden hem te noemen, overal tegengesproken, Handelingen 28:22. Naar aanleiding hiervan spreekt de apostel over Michael, de archangel, vers 9. De uitleggers weten niet wat hier bedoeld wordt met het lichaam van Mozes. Sommigen denken dat de duivel eiste, dat Mozes een openbare en plechtige begrafenis zou hebben, opdat de plaats waar hij begraven werd algemeen bekend zou worden, en dat hij hoopte daardoor de Joden, die er maar al te zeer toe geneigd waren, tot een nieuwe en blijvende afgoderij te brengen. Anderen menen dat wij onder het lichaam van Mozes de Joodse kerk te verstaan hebben, voor welker verwoesting de duivel streed en twistte, omdat de Christelijke kerk in het Nieuw-Testamentische spraakgebruik het

lichaam van Christus genoemd wordt. Anderen brengen weer andere uitleggingen, maar met die alle wil ik de lezers hier niet vermoeien. Ofschoon deze twist zwaar en zeer ernstig was en Michael de overwinning behaalde, durfde hij geen oordeel van lastering tegen hem voortbrengen. Hij wist dat een goede zaak met zulke wapenen niet verdedigd mocht worden. Er wordt gezegd: Hij durfde niet. Waarom durfde hij niet? Voor den duivel was hij niet bevreesd, maar hij geloofde dat hij God zou beledigen door in dit twistgesprek op die wijze te werken. Hij achtte het beneden zich om met den groten vijand van God en mensen een proeve te nemen, wie het verst was in de kunst om den ander te schelden en te lasteren. Een vermaning voor allen, die in twistgesprekken gewikkeld worden, om zich in hun redenen te onthouden van lasterlijke beschuldigingen. De waarheid heeft geen steun nodig van leugen en grofheid. Sommigen menen dat Michael geen oordeel van lastering tegen den duivel wilde of durfde voortbrengen, omdat hij wel wist dat deze met dat wapen zijn meerdere was. Anderen oordelen dat de apostel hier doelt op de merkwaardige plaats, die wij lezen in Numeri 20:7-14. Satan zou Mozes dan in een kwaad daglicht gesteld hebben met het oog op die gebeurtenis, waartoe deze godvrezende toen maar al te veel aanleiding gegeven had. Michael, dat horende stond op ter verdediging van Mozes en sprak, in den ijver van een oprechten en vrijmoedigen geest, tot den duivel: De Heere bestraffe u! Hij wilde niet met den duivel in een twistgesprek gewikkeld worden, allerminst over de waardering van die gebeurtenis. Hij wist dat Mozes zijn mededienstknecht van God was, Gods gunsteling, en hij kon niet geduldig verdragen dat die beledigd werd, ook niet door den overste der duivelen. Maar in heilige verontwaardiging riep hij uit: De Heere bestraffe u! gelijk onze Heere zelf tot hem zei: Ga achter mij, Satan! Mattheus 4:10. Mozes was een waardigheidsbekleder, een overheid, door den groten God verkoren en geliefd, en de aartsengel achtte het onverdraaglijk, dat zo iemand op die wijze zou behandeld worden door een bozen afvalligen geest, hoe hoog zijn rang ook eenmaal mocht geweest zijn. Voor ons ligt daar de les in opgesloten dat wij moeten opstaan ter verdediging van hen, die Gods als de Zijnen erkent, hoe scherp de Satan en zijn werktuigen ook mogen zijn in hun veroordeling van die mensen en hun handelingen. Zij, die oprechte overheden veroordelen om elke fout in hun gedrag, kunnen verwachten te horen: De Heere bestraffe u! En goddelijke bestraffingen zijn zwaarder te verduren dan zorgeloze zondaren zich nu voorstellen!

3. Hetgeen zij niet weten, dat lasteren zij, vers 10. Zij, die kwaadspreken van den godsdienst en de godvrezenden, lasteren hetgeen zij niet weten of kennen, want indien zij ze gekend hadden, dan zouden zij er goed van gesproken hebben. Immers van den waren godsdienst kan in oprechtheid niets dan goeds gezegd worden, en het is treurig wanneer iets tegenovergestelds ooit met reden van zijn belijders kan gezegd worden. Een godsdienstig leven is het veiligste, gelukkigste, troostrijkste en eervolste leven, dat men denken kan. De mensen zijn het meest geneigd om kwaad te spreken van personen en dingen, waarvan zij het minst weten. Hoe menigeen zou nooit door lasterpraat geleden hebben, indien men hem beter gekend had. Maar aan de andere zijde onttrekt te grote onbekendheid sommigen ook aan rechtvaardige beoordeling. En hetgeen zij natuurlijk, als de onredelijke dieren weten, enz. Het is moeilijk, ja bijna onmogelijk, enige verklaarde vijanden van den Christelijken godsdienst te vinden, die in den dagelijksen gang van het leven niet in openbaren of verborgen tegenspraak met de eerste beginselen van den natuurlijken godsdienst handelen. Velen komt deze uitspraak hard en liefdeloos voor, maar ik vrees zeer dat zij bevestigd zal worden in den dag der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods. De apostel vergelijkt hen met onredelijke dieren, ofschoon zij zich zelven dikwijls denken en roemen dat zij, indien niet de wijste, dan toch de vernuftigste der mensen zijn. Daarin verderven zij zich, dat is: in de eenvoudigste, natuurlijkste en noodzakelijkste dingen, de dingen die het meest open en waarneembaar liggen voor de natuurlijke

rede en het geweten, in die dingen bederven, verlagen en bezoedelen zij zich. De oorzaak daarvan ligt niet in hun verstand en geestvermogens, maar in hun bedorven wil en ontredderde lusten en genegenheden. Zij konden en zouden beter gehandeld hebben, maar dan moesten zij die slechte genegenheden bedwingen, die zij hardnekkig eer begunstigden dan doodden.

4. In vers 11 stelt de apostel hen voor als volgelingen van Kaïn, en in vers 12 en 13 als godloochenaars en lichtzinnigen, die weinig denken aan en misschien niet veel geloven van God en een toekomend leven, als inhalig en gierig, die, indien zij slechts de goederen van deze wereld kunnen winnen, zich weinig bekreunen om de volgende, opstandelingen tegen God en de mensen, die gelijk Korach zich verlopen in aanvallen, waarin zij zeker moeten omkomen. Van dezulken zegt de apostel verder:

A. Dezen zijn vlekken in uwe liefdemaaltijden, de agapai of liefdefeesten, waarover bij de ouden veel gesproken wordt. Het gelukte hun, door een of ander bedrog of misverstand, daarbij toegelaten te worden, maar zij waren vlekken, die deze maaltijden ontreinigden. Het is, ofschoon onverdiend en onopzettelijk, een grote smaadheid voor den godsdienst, wanneer zij, die hem belijden en aan zijn heiligste instelling deelnemen, in hart en leven er lijnrecht tegenover staan. Zij zijn vlekken. En toch hoe dikwijls komen, in alle Christelijke kringen hier op aarde, zulke vlekken voor! Het is treurig! Onze Heere herstelle op Zijn tijd en wijze dit gebrek, niet door de ruwe en blinde handelwijze van de mensen, die de tarwe met het onkruid uitrukken. Maar in den hemel, dien we verwachten, waar we op hopen en waarvoor we toebereid worden, is niets meer van deze onzinnige dingen en van deze wanordelijke toestanden.

B. Als zij met u ter maaltijd zijn, weiden zij zich zelven zonder vrees, vers 12. Zij waren zonder twijfel brutale gulzigaards, die niets anders beoogden dan hun lusten te voldoen voor de grootte van hun bijdragen, zij sloegen geen acht op de vermaning, die Salomo in Spreuken 23:2 geeft. In het gewone eten en drinken is een heilige vrees noodzakelijk, des te meer in feesten, ofschoon wij soms gemakkelijker en ongevoeliger onmatig worden aan een gewonen maaltijd dan aan een feestdis, want in het onderstelde geval zijn wij minder op onze hoede, en soms, ten minste voor sommige mensen, is de overvloed van een feestmaal zijn eigen tegengif, gelijk het voor anderen een gevaarlijke strik is.

C. Zij zijn waterloze wolken, die regen beloven in tijden van droogte, maar hun belofte niet vervullen. Dat is het geval met uitwendige belijders, die bij hun eerste toetreden veel beloven, gelijk vroeg-bloeiende bomen in het begin der lente, maar ten slotte dragen zij slechts weinig vruchten. Die van de winden omgedreven worden, licht en ledig, gemakkelijk naar alle kanten voort geblazen, zoals de wind mag draaien. Zo zijn de ledige, ongefundeerde belijders een gemakkelijke prooi voor iedere verleider. Het is verwonderlijk te horen hoe gemakkelijk velen praten over dingen, daar zij weinig of niets van weten, terwijl zij niet de wijsheid en de nederigheid bezitten om te onderscheiden en te gevoelen hoe weinig zij weten. Hoe gelukkig zou de wereld zijn indien de mensen meer wisten of werkelijk wisten hoe weinig zij weten!

D. Zij zijn als bomen in het afgaan van den herfst, tweemaal verstorven en ontworteld. Zij zijn bomen, want zij zijn in den wijngaard des Heeren geplant, maar zij zijn onvruchtbare bomen. Zij, wier vruchten bedierven, kunnen gezegd worden onvruchtbaar te zijn. Nooit iets staat gelijk met nooit iets goeds. Het is treurig wanneer de mensen beginnen in den Geest en eindigen in het vlees,

het is echter even gewoon als bedroevend. De tekst noemt dezulken tweemaal gestorven. Men zou denken: een dood is genoeg, geen onzer, tenzij de genade ons tot een hoger leven heeft vernieuwd, denkt gaarne aan ons eenmaal-sterven, ofschoon dat ons aller lot zal zijn. Wat wordt dan bedoeld met dit: tweemaal verstorven? Eens waren zij dood in hun natuurlijken. gevallen, verloren staat, maar zij schenen bij te komen, gelijk iemand die in zwijm lag en tot bewustzijn teruggebracht wordt, toen zij de belijdenis van den Christelijken godsdienst als de hun aannamen. Maar nu zijn zij opnieuw gestorven door de duidelijke bewijzen, die zij van hun huichelarij hebben gegeven, wat zij ook schenen te zijn, er was geen waarachtig leven in hen. Ontworteld, zoals wij gewoon zijn dode bomen te doen, waarvan wij niets meer verwachten. Zij zijn dood, dood, dood! Waarom beslaan zij onnuttelijk de aarde? Weg met hen in het vuur!

E. Wilde baren der zee, bruisend, bulderend en steigerend, vol pracht en aanmatiging, maar met weinig (of geen) gezond verstand.

Hun eigen schande opschuimende, geven zij veel ongemak aan mensen van beter verstand en bedaarder gemoed, maar ten slotte keert zich dat tot hun eigen schande en rechtvaardige smaad. Het gebed van den psalmist behoort altijd dat van ieder eerlijk en goed man te zijn: Laat oprechtheid en vroomheid mij behoeden, Psalm 25:21, en kan dat niet laat mij dan onbehoed zijn. Kan oprechtheid ons soms hier weinig baten, schelmerij zal het nog veel minder doen, en in elk geval slechts voor korten tijd.

F. Dwalende sterren. Sterren, die afwijken uit haar banen, geen geregelden loop volgen zoals de zogenaamde vaste sterren doen, maar zwerven, zodat men soms moeite heeft om ze terug te vinden. Deze vergelijking slaat zeer levendig op de valse leraren, die nu hier en dan daar zijn, zodat niemand vooruit zeggen kan waar hij hen vinden zal. In de hoofdzaken, zou men ten minste denken, zullen wel sommige dingen vast en onwankelbaar staan, en dat kan nog zonder onfeilbaarheid of enig voorwendsel daarvan bij ons arme stervelingen. Er zijn ook in godsdienst en staatkunde, de twee grote vragen van den dag, enige vaststaande punten waarin alle wijze, goede, eerlijke en belangeloze mensen met elkaar overeenstemmen, zodat zij de bevolking niet in den uitersten angst en bekommernis brengen en hun hartstochten niet opzwepen tot een razernij, waarin ze zelf niet meer weten wat zij zeggen of bevestigen.

II. Het vonnis van de goddelozen wordt meegedeeld. Dewelke de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt. Valse leraren moeten in deze en in de toekomende wereld de zwaarste straffen verwachten. Niet ieder, die bij vergissing iets leert dat niet geheel waar is (want hoe zou dan in enig openbare samenkomst iemand zijn Bijbel durven openen om anderen te leren, tenzij hij zich zelven de gelijke of meerdere van Gods engelen in den hemel achtte te zijn?) maar ieder, die zijn plicht verzaakt, verdeeldheid wekt, anderen op doolwegen leidt, en dat om hen tot een gemakkelijke prooi te maken, of, zoals de apostel Petrus het noemt, een koopmanschap van hen te maken, 2 Pet. 2:3. Maar genoeg over hen! Wat de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid betreft, wens ik alleen op te merken dat deze vreeslijke uitdrukking met alles wat zij in zich bevat, toepasselijk is op de valse leraren, die het openbaar zijn en niet bij overdrijving zo genoemd worden, die het Woord Gods verdraaien en de zielen der mensen verleiden. Indien dit niet dienaren en Christenen voorzichtig maken kan, weet ik niet wat het wèl zal doen. Van de profetie van Henoch, vers 14 en 15, wordt in geen ander deel der Schrift melding gemaakt, doch nu is het een uitspraak der Schrift, dat er zulk een profetie geweest is. Een duidelijke Schriftuurtekst is genoeg als bewijs voor enig

punt, dat wij gehouden zijn te geloven, vooral wanneer het ene gebeurtenis geldt. Maar in geloofszaken, zaken van het noodzakelijk zaligmakend geloof, heeft God het niet goed geacht (gezegend zij daarvoor Zijn heilige naam) ons zo ver te beproeven. Er is geen fundamenteel artikel van den Christelijken godsdienst, dat waarlijk zo genoemd kan worden, dat niet telkens en telkens in het Nieuwe Testament wordt besproken, waardoor wij kunnen weten waarop de Heilige Geest den meesten nadruk legt en bijgevolg wij dat ook behoren te doen. Sommigen menen dat deze profetie van Henoch bij overlevering in de Joodse kerk was bewaard gebleven, anderen dat de apostel Judas met de mededeling daarvan onmiddellijk geïnspireerd werd, dat moge zijn zoals het wil, vaststaat dat er vanouds zulk een profetie was, die de eeuwen door bleef leven en algemeen in de Oud-Testamentische kerk aangenomen werd. En zij is een voornaam deel van ons Nieuw Testamentisch geloof. Merk op:

1. De komst van Christus ten oordeel werd voorzegd reeds in het midden van het aartsvaderlijk tijdperk, en was dus toen reeds een aangenomen en erkende waarheid. De Heere is gekomen (of komt) met Zijn vele duizenden heiligen, beiden heilige engelen en geesten van volmaakt-rechtvaardigen. Welk een heerlijk ogenblik zal dat zijn, wanneer Christus komen zal met Zijn vele duizenden heiligen. En ons wordt meegedeeld tot welke grote en ontzagwekkende doeleinden Hij aldus vergezeld en omringd verschijnen zal: om gericht te houden tegen allen.

2. Er werd reeds toen, zo lang tevoren, over gesproken als over iets, dat zeer aanstaande was. Zie de Heere komt! Hij is onderweg, Hij zal aangekomen zijn voor gij het vermoedt, en-tenzij gij nuchteren en waakzaam zijt-voor gij bereid zijt om Hem tot uw vertroosting te ontmoeten. Hij komt.

A. Om gericht te houden tegen alle goddelozen,

B. Om hen te overtuigen. Christus zal niet veroordelen zonder onderzoek, proef en overtuiging, het overtuigend bewijs zal ten slotte de veroordeelden doen zwijgen. Zij zullen geen verontschuldiging of verdediging te maken hebben, die zij zullen kunnen of durven volhouden. Want alle mond zal gestopt worden, de Rechter en Zijn vonnis zal door alle onpartijdigen worden goedgekeurd en toegejuicht, en zelfs de schuldige, veroordeelde misdadigers zullen sprakeloos zijn, ofschoon het hun thans niet aan hoogmoedige en verwaande uitspraken ontbreekt, die ze met de grootste zekerheid en met vast vertrouwen doen horen. Het zal echter spoedig blijken dat er hemelsbreed verschil is tussen de toneelspelers, die gevangenen in de boeien voorstellen, en de werkelijke behandeling van een zaak door dezen enigen Rechter! Ik kan niet van vers 15 afstappen zonder de aandacht te vestigen op de herhaalde en dringende wijze, waarop daarin het woord goddelozen genoemd wordt, niet minder dan vier malen: goddelozen, goddeloze werken, goddelooslijk gedaan, goddeloze zondaren. Godzalig of goddeloos betekent voor velen in onze dagen weinig, tenzij om deze namen te bespotten en te misbruiken, maar zo is het niet in de taal des Heiligen Geestes. Zowel over hetgeen we gelaten als over hetgeen wij gedaan hebben moet in den dag des oordeels rekenschap afgelegd worden. Harde woorden, voornamelijk indien zij geen recht van bestaan hadden, zullen zeer zeker op den dag des oordeels in aanmerking genomen worden. Laat ons allen daar dus tegen waken! Indien gij, zegt een vrome van vroeger dagen, een valselijk dus genaamden ketter of scheurmaker slaat en God vindt een bloedenden heilige, hoe zult ge dat verantwoorden? Het kan spoedig te laat zijn om voor het aangezicht des engels te zeggen dat het een dwaling was, Prediker 5:6.

Judas 1:16-25

I. De apostel gaat voort met het karakter van deze boze mensen en verleiders te omschrijven. Zij zijn murmureerders, klagers over hunnen staat enz., vers 16. Een murmurerende, klagende gemoedsgesteldheid, waaraan toegegeven en die openbaar gemaakt wordt, is voor de mensen een zeer slecht teken, dezulken zijn eindelijk zeer zwak en voor het grootste deel zeer slecht. Zij murmureren tegen God en Zijne voorzienigheid, tegen de mensen en hun gedrag, zij zijn vertoornd over alles wat er voorvalt, en nooit tevreden met hun eigen staat en toestand in de wereld, want zij achten die voor hen nooit goed genoeg. Dezulken wandelen naar hun eigen begeerlijkheden, hun wil, hun smaak, hun wet, hun inbeelding, zij hebben geen regel of wet dan zich zelven. Die naar hun eigen begeerlijkheden wandelen, staan er het meest aan bloot om door ongebreidelde hartstochten overwonnen te worden.

II. Hij gaat over tot waarschuwing en vermaning van zijn lezers, vers 17-23.

1. Hij roept hen op zich te herinneren hoe zij vroeger reeds gewaarschuwd zijn. Maar, geliefden, gedenkt enz., vers 17. Gedenkt, draagt zorg dat gij het niet vreemd vindt, want dan zoudt ge er u aan kunnen stoten en er over struikelen en uw geloof zou er door kunnen schipbreuk lijden, gedenkt dat zulke verleiders tevoren beschreven zijn en dat er gewaarschuwd is dat zij zouden opstaan, -en wel zeer spoedig-in de Christelijke gemeente. Gij weet dat u dat alles voorzegd is van de apostelen van onzen Heere Jezus Christus, vers 17, en dus is de vervulling van deze voorzegging een bevestiging van uw geloof, in plaats van een reden om in dat geloof geschokt te worden.

A. Zij, die overreden willen, moeten duidelijk doen uitkomen dat zij hen, die zij overreden willen, oprecht liefhebben. Bittere woorden en harde behandeling hebben nog nooit iemand overtuigd en zullen het ook nooit doen, en nog veel minder iemand overreden.

B. De woorden, die geïnspireerde mensen hebben gesproken of geschreven, zijn, wanneer ze goed in gedachten en in waarde gehouden worden, het beste voorbehoedmiddel tegen gevaarlijke dwalingen, en dat zal zo blijven totdat de mensen geleerd hebben beter te spreken dan God zelf, dus onveranderlijk.

C. Wij moeten ons niet ergeren wanneer dwalingen en vervolgingen in de gemeente ontstaan en de overhand verkrijgen, dat was voorzegd, en daarom moeten wij niet slechter gaan denken van den persoon, de leer of het kruis van Christus, wanneer wij die voorzeggingen vervuld zien. Zie 1 Timotheus 4:1, 2 Timotheus 3:1, 2 Pet. 3:3. Wij moeten dat niet vreemd achten, maar er ons mede vertroosten, dat temidden van al deze verwarring Christus Zijne gemeente zal staande houden en Zijne belofte vervullen: De poorten der hel zullen haar niet overweldigen, Mattheus 16:18.

D. Hoe meer de godsdienst wordt bespottelijk gemaakt en vervolgd, des te vaster moeten wij ons er aan houden, omdat wij vooraf gewaarschuwd zijn, moeten wij tonen dat wij vooraf gewapend zijn, onder zulke beproevingen moeten wij vaststaan en niet geschokt worden in onze zielen, 2 Thessalonicenzen 2:2.

2. Hij waarschuwt hen tegen de verleiders door de verdere beschrijving van hun verderflijk karakter. Dezen zijn het, die zich zelven afscheiden enz. vers 19.

A. Zinnelijke mensen zijn de slechtste afgescheidenen. Zij scheiden zich af van God, van Christus, van de gemeente, en sluiten zich aan bij den duivel, de wereld en het vlees, door hun goddelozen wandel en verkeerde praktijken. En dat is vrij wat erger dan afscheiding van een of ander deel van de zichtbare kerk, veroorzaakt door meningen, of gebruiken, of inrichting van kerkregering en eredienst. Sommigen kunnen zulke afwijkingen geduldig verdragen, maar zijn voortdurend in twist en tweedracht over de laatste, alsof er geen zonde doemwaardiger ware dan wat zij noemen een schisma.

B. Zinnelijke mensen hebben den Geest niet, dat is, den Geest van God en Christus, den Geest der heiligheid, zo iemand dien niet heeft, die komt Christus niet toe, is Zijn eigendom niet, Romeinen 8:9.

C. Hoe slechter anderen zijn des te meer moeten wij trachten en tonen beter te zijn, hoe meer Satan en zijn werktuigen in de weer zijn om anderen in oordeel en praktijk te verwarren, des te krachtiger moeten wij vasthouden aan een gezonde leer en een goeden wandel, vasthoudende aan het getrouwe woord, dat naar de leer is, houdende de verborgenheid des geloofs in een rein geweten, Titus 1:9, 1 Timotheus 3:9.

3. Hij wekt hen op tot volhardende standvastigheid in geloof en heiligheid.

A. Bouwt uzelven op uw allerheiligst geloof, vers 20. De wijze om onze belijdenis te bewaren is ons er op te bouwen. Wanneer wij het fondament gelegd hebben, in een gezond geloof en in een oprecht hart, dan moeten wij daarop voortbouwen, daar gestadig in toenemen, en wij moeten nauwkeurig toezien met welke bouwstoffen wij dat doen, goud, zilver en kostelijke stenen, maar geen hout, hooi of stoppelen, 1 Corinthiërs 3:12. Oprechte beginselen en een eerlijke wandel zullen den toets doorstaan ook van de vuurproef, maar hetgeen wij er van geringer allooi doormengen, daar zullen wij schade door lijden, al zijn wij ook in de hoofdzaak oprecht. En ofschoon wij zelven behouden zullen worden, zal dat deel van ons werk verbrand worden. Wij zelven, indien wij aan de vlammen ontkomen, zullen dat slechts met groot gevaar en veel moeite doen, als een huis, dat aan alle kanten door vuur bedreigd wordt.

B. Biddende in den Heiligen Geest. Merk op:

a. Het gebed is de voeder van het geloof, de wijze om ons in ons allerheiligst geloof op te bouwen is aanhouden in het gebed, Romeinen 12:12.

b. Onze gebeden kunnen alleen dan verhoring vinden, wanneer wij bidden in den Heiligen Geest, dat is: onder Zijn leiding en invloed, overeenkomstig den regel van Zijn woord, met geloof, vurigheid, en voortvarende, volhardende aanhouding. Dat is bidden in den Heiligen Geest, om het even of dat geschiedt buiten of volgens een vastgesteld, voorgeschreven formulier.

C. Bewaart uzelven in de liefde Gods, vers 21.

a. Behoudt de genade van de liefde voor God in de levende, krachtige uitingen en oefeningen in uwe zielen.

b. Draagt zorg dat gij u niet onttrekt aan de liefde van God voor u, aan haar verblijdende, strelende, sterkende openbaringen, houdt uzelven in den weg Gods indien gij in Zijne liefde wilt blijven.

D. Verwachtende de barmhartigheid van onzen Heere Jezus Christus ten eeuwigen leven, vers 21. Wij moeten het eeuwige leven verwachten alleen uit barmhartigheid. Barmhartigheid is onze enige pleitgrond, geen verdienste. Barmhartigheid alleen, niet de onze, maar die van een ander, die voor ons verworven heeft datgene, waarop wij anders nooit enige aanspraak zouden gehad hebben, en waarop wij dus redelijker wijze niet hadden kunnen hopen.

a. Hier wordt gesproken niet alleen van de barmhartigheid van God als onzen Schepper, maar van de barmhartigheid van Christus Jezus onzen Heere, als onzen Verlosser. Allen, die den hemel zullen ingaan, moeten daar komen door onzen Heere Jezus Christus, want er is geen andere naam onder den hemel gegeven, door welken wij moeten zalig worden, dan de naam van den Heere Jezus alleen, Handelingen 4:12.

b. Een gelovige verwachting van het eeuwige leven zal ons wapenen tegen de strikken der zonde, 2 Petrus 3:14, een levend geloof aan die gezegende verwachting zal ons helpen in het doden van onze vervloekte begeerlijkheden.

4. Hij bestuurt hen in hun gedrag jegens dwalende broeders. En ontfermt u wel eniger, onderscheid makende. Maar behoudt anderen door vreze, en grijpt ze uit het vuur. En haat ook den rok, die van het vlees bevlekt is, vers 22, 23.

A. Wij moeten alles doen wat ons mogelijk is om anderen uit de strikken des duivels te verlossen, opdat zij mogen bewaard blijven voor of gered worden uit het net en de banden van gevaarlijke dwalingen en verderflijke praktijken. Wij zijn niet enkel, onder God, onze eigen bewaarders, maar ieder behoort, zoveel in hem is, zijns broeders hoeder te zijn, alleen een goddeloze Kaïn zal dit tegenspreken, Genesis 4:9. Wij moeten over elkaar waken, wij moeten getrouw, maar voorzichtig en bescheiden, elkaar vermanen, en aan allen rondom ons een goed voorbeeld geven.

B. Dat moet geschieden met ontferming, onderscheid makende. Wij moeten onderscheid maken tussen zwakken en moedwilligen.

a. Over enigen moeten wij ons ontfermen, hen met alle mogelijke tederheid behandelen, hen in den geest der zachtheid terechtwijzen, niet nodeloos hard en streng zijn in onze afkeuring van hen en hun daden, niet trots en hooghartig zijn in onze houding jegens hen, niet onbuigzaam of afkerig om ons met hen te verzoenen of hen in hun vroegere vriendschap met ons weer op te nemen, indien zij bewijs of zelfs sterke tekenen geven van oprecht berouw. Indien God ons vergeven heeft, waarom zouden wij dan aan anderen geen vergeving schenken? Wij behoeven oneindig meer Zijne vergeving dan zij met mogelijkheid de onze kunnen nodig hebben, ofschoon wellicht wij evenmin als zij daarvan rechtvaardig en gevoelig, voldoende overtuigd zijn.

b. Behoudt anderen door vrees, toont hun den schrik des Heeren. Tracht hen te verschrikken door en over hun zonden, predikt hun hel en verdoemenis. Hoeveel voorzichtigheid en voorzorg worden vereist voor de toediening ook van de meest-gerechtigde gestrenge bestraffingen, die hier voornamelijk bedoeld worden. Het is alsof hij zeggen wilde: "Vreest er voor dat gij niet uw eigen

goede bedoelingen en eerlijke pogingen dwarsboomt door te snel en onvoorzichtig handelen, opdat gij niet verhardt in plaats van verzacht, ook zelfs waar hoger trap van gestrengheid nodig is dan bij vroegere gelegenheden. Wij zijn dikwijls geneigd om te veel te doen, ook wanneer wij overtuigd zijn dat wij het oprecht bedoelen en in de hoofdzaak zeker gelijk hebben. Maar ook de slechtsten moeten niet nodeloos, niet haastig, niet tot het uiterste, worden geprikkeld, opdat zij door onzen misslag niet nog meer verhard worden.

Haat ook den rok, die van het vlees bevlekt is. Houdt uzelven op den allerversten afstand van al wat boos is of schijnt te zijn, en bedoelt en tracht er naar dat anderen ook evenzo handelen. Vermijdt al dat tot zonde leidt en als zonde zich voordoet, 1 Thessalonicenzen 5:22.

III. De apostel besluit zijn brief met een plechtige beschrijving van de heerlijkheid des groten Gods, vers 24, 25.

1. Welk onderwerp wij ook behandeld mogen hebben, het past ons steeds te eindigen met het brengen van heerlijkheid aan God.

2. God is machtig en gewillig, om ons van struikelen te bewaren, en onstraffelijk te stellen voor Zijne heerlijkheid in vreugde. Niet alsof wij nooit zonder gebreken geweest zouden zijn, want hetgeen eens gedaan is, kan nooit meer ongedaan gemaakt worden, zelfs niet door den Almachtige zelven, maar als dezulken, wier overtredingen hun niet tot hun verderf toegerekend worden, zoals rechtvaardig had moeten geschieden, zonder de barmhartigheid van God en van onzen Heere Jezus Christus. Voor Zijne heerlijkheid. Merk op:

A. De heerlijkheid van onzen Heere zal binnenkort geopenbaard worden. Wij zien er nu naar uit als in het verschiet, al te velen als in een onbestemd verschiet, maar zij zal komen, zij zal zich openbaren en allen duidelijk zijn.

Aller oog zal Hem zien, Openbaring 1:7. Dit is nu het voorwerp van ons geloof, maar later (en het kan nu niet lang meer duren) zal ‘t het voorwerp van onze waarneming zijn. Hem, in wie wij nu geloven, zullen wij binnenkort zien, tot onze onuitsprekelijke vreugde en vertroosting of tot onze onzegbare verschrikking en verwarring. 1 Petrus 1:8.

B. Alle ware oprechte gelovigen zullen bij de verschijning en wederkomst van onzen Zaligmaker, door Hem hun verheerlijkt hoofd aan den Vader voorgesteld worden, om Zijne goedkeuring, aanneming en beloning te ontvangen. Zij werden Hem gegeven door den Vader, en van degenen, die Hem gegeven zijn, heeft Hij niemand verloren, en zal Hij niemand verliezen: geen enkele ziel, maar Hij zal hen allen volmaakt heilig en gelukzalig voorstellen, wanneer Hij Zijn middelaars-koninkrijk zal overgeven aan Zijnen God en onzen God, Zijnen Vader en onzen Vader. Johannes 6:39, 17:12, 1 Corinthiërs 15:24.

C. Wanneer de gelovigen onstraffelijk gesteld of voorgesteld worden, zal dat geschieden met uitnemende vreugde. Onze overtredingen vervullen ons nu, helaas, met vrezen, twijfelingen en smarten. Maar hebt goeden moed, indien wij oprecht zijn, dan zullen wij-dat heeft onze dierbare Verlosser op zich genomen, -onstraffelijk voorgesteld worden. Daar is geen zonde, en daar zal geen rouw meer zijn. Daar is de volmaaktheid der heiligheid, dus daar zal ook de volkomenheid der

vreugde zijn. Zeker, den God, die dat alles doen kan: den alleen wijzen God, onzen Zaligmaker, zij heerlijkheid en majesteit, kracht en macht, beide nu in alle eeuwigheid! En dit mogen wij wel met den apostel bevestigen met ons hartelijk: Amen!

HET BOEK OPENBARING

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN, VAN DE OPENBARING VAN JOHANNES.

Het moet geen vooroordeel tegen de waarde en het gezag van dit boek wekken, dat het verworpen is geworden door mensen met bedorven verstand, zoals Cerdon en Marcion; of betwijfeld door mannen met beter karakter; want dat is het lot geweest ook van andere gedeelten der Heilige Schrift, ja van den schrijver dezer Schrift zelven. De voorstelling en het opschrift van dit boek zijn zeker geheiligd en goddelijk; en de inhoud komt overeen met dien van andere profetische boeken, voornamelijk met Ezechiël en Daniël; de gemeente Gods heeft het algemeen aangenomen, en er goeden grond en grote vertroosting in gevonden. Van den aanvang af is de gemeente Gods met profetie gezegend geworden. De heerlijke voorzegging van het vermorzelen van den kop der Slang was de houvast en de steun van den patriarchalen tijd, en de vele profetieën betreffende den komenden Messias maakten het Evangelie van het Oude Testament uit. Christus zelf voorspelde de verwoesting van Jeruzalem; en omstreeks den tijd, waarin die voorviel, verwaardigde Hij Johannes, den apostel, met dit boek der Openbaring, om het aan de gemeente over te leveren als ene voorzegging van de belangrijkste gebeurtenissen, die in het einde der tijden zouden voorvallen; tot ondersteuning van het geloof Zijner gemeenten ter besturing van haar hoop. Dit boek wordt De Openbaring genoemd, omdat God daarin die dingen ontdekt, welke nooit hadden kunnen uitgevonden worden door de onderzoekingen van het menselijk verstand; diepe dingen Gods, welke niemand weet dan de Geest Gods, en zij aan wie deze ze openbaart.

HOOFDSTUK 1

1 De openbaring van Jezus Christus, die God hem gegeven heeft, om Zijn dienstknechten te tonen de dingen, die haast geschieden moeten; en die Hij door Zijn engel gezonden, en Zijn dienstknecht Johannes te kennen gegeven heeft;
2 Dewelke het woord Gods betuigd heeft, en de getuigenis van Jezus Christus, en al wat hij gezien heeft.
3 Zalig is hij, die leest, en zijn zij, die horen de woorden dezer profetie, en die bewaren, hetgeen in dezelve geschreven is; want de tijd is nabij.
4 Johannes aan de zeven Gemeenten, die in Azie zijn: genade zij u en vrede van Hem, Die is, en Die was, en Die komen zal; en van de zeven geesten, die voor Zijn troon zijn;
5 En van Jezus Christus, Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de doden, en de Overste der koningen der aarde. Hem, Die ons heeft liefgehad, en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed.
6 En Die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader; Hem, zeg ik, zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.
7 Ziet, Hij komt met de wolken en alle oog zal Hem zien, ook degenen, die Hem doorstoken hebben; en alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven; ja, amen.
8 Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde, zegt de Heere, Die is, en Die was, en Die komen zal, de Almachtige.
9 Ik, Johannes, die ook uw broeder ben, en medegenoot in de verdrukking, en in het Koninkrijk, en in de lijdzaamheid van Jezus Christus, was op het eiland, genaamd Patmos, om het Woord Gods, en om de getuigenis van Jezus Christus.
10 En ik was in den geest op den dag des Heeren; en ik hoorde achter mij een grote stem, als van een bazuin,
11 Zeggende: Ik ben de Alfa en de Omega, de Eerste en de Laatste; en hetgeen gij ziet, schrijf dat in een boek, en zend het aan de zeven Gemeenten, die in Azie zijn, namelijk naar Efeze, en naar Smyrna, en naar Pergamus, en naar Thyatire, en naar Sardis, en naar Filadelfia, en naar Laodicea.
12 En ik keerde mij om, om te zien de stem, die met mij gesproken had; en mij omgekeerd hebbende, zag ik zeven gouden kandelaren;
13 En in het midden van de zeven kandelaren Een, den Zoon des mensen gelijk zijnde, bekleed met een lang kleed tot de voeten, en omgord aan de borsten met een gouden gordel;
14 En Zijn hoofd en haar was wit, gelijk als witte wol, gelijk sneeuw; en Zijn ogen gelijk een vlam vuurs;
15 En Zijn voeten waren blinkend koper gelijk, en gloeiden als in een oven; en Zijn stem als een stem van vele wateren.
16 En Hij had zeven sterren in Zijn rechterhand; en uit Zijn mond ging een tweesnijdend scherp zwaard; en Zijn aangezicht was, gelijk de zon schijnt in haar kracht.
17 En toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijn voeten; en Hij leide Zijn rechterhand op mij, zeggende tot mij: Vrees niet; Ik ben de Eerste en de Laatste;
18 En Die leef, en Ik ben dood geweest; en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen. En Ik heb de sleutels der hel en des doods.
19 Schrijf, hetgeen gij gezien hebt, en hetgeen is, en hetgeen geschieden zal na dezen:
20 De verborgenheid der zeven sterren, die gij gezien hebt in Mijn rechter hand, en de zeven gouden kandelaren. De zeven sterren zijn de engelen der zeven Gemeenten; en de zeven kandelaren, die gij gezien hebt, zijn de zeven Gemeenten.

Dit hoofdstuk is een algemene inleiding van het gehele boek, en bevat:

I Opschrift en verklaring van den oorsprong en het doel van het boek, vers 1, 2,

II. De apostolische zegen, uitgesproken over allen, die behoorlijke aandacht zullen wijden aan den inhoud van het boek, vers 3-8,

III. Een heerlijk visioen of verschijning van den Heere Jezus Christus aan den apostel Johannes, aan wie hij deze openbaring mededeelde, vers 9-20.

Openbaring 1:1-2

Wij hebben hier:

I. Hetgeen wij kunnen noemen het voetstuk van dit boek.

1. Het is de openbaring van Jezus Christus. Dat is de gehele Bijbel, want alle openbaring komt van Jezus Christus en alles trekt zich weer in Hem samen. En in deze laatste dagen heeft God tot ons gesproken door den Zoon, en betreffende Zijnen Zoon. Het heeft Christus, als de Koning Zijner gemeente, tot hiertoe behaagd haar te doen weten door welke regelen en maatregelen Hij Zijne regering wil uitbreiden, en als de profeet van Zijne gemeente maakt Hij haar hier bekend de dingen, die hierna geschieden zullen.

2. Het is de openbaring, die God Hem (aan Christus) gegeven heeft. Ofschoon Christus zelf God is, en als zodanig het licht en het leven in zich zelven heeft, toch omdat Hij de bediening vervult van Middelaar Gods en der mensen, ontvangt Hij Zijne inlichtingen van den Vader. De menselijke natuur van Christus, hoewel toegerust met de grootste wijsheid, oordeelkunde en scherpzinnigheid, kon langs den weg der rede deze grote gebeurtenissen niet ontdekken, want zij worden niet door natuurlijke oorzaken verwekt, maar hangen geheel van Gods wil af, zij waren alleen het voorwerp van goddelijke voorwetenschap en kunnen aan een geschapen geest enkel door openbaring bekend worden. Onze Heere Jezus is de grote vertrouweling van de goddelijke openbaring, aan Hem danken wij de kennis van hetgeen wij van God verwachten en Hij van ons verwacht.

3. Deze openbaring heeft Christus door Zijn engel gezonden. Merk op de bewonderenswaardige orde in de goddelijke openbaring. God gaf haar aan Christus, en Christus belastte een engel om haar aan de gemeente mede te delen. De engelen zijn Gods boodschappers, zij zijn gedienstige geesten voor degenen, die de zaligheid beërven zullen. Zij zijn dienaren van Jezus Christus, de machten en overheden zijn Hem onderworpen, alle engelen Gods moeten Hem aanbidden.

4. De engel heeft haar den apostel Johannes te kennen gegeven. Gelijk de engelen de boodschappers van Christus zijn, zo zijn de dienaren de boodschappers van de gemeenten, wat zij van den hemel ontvangen, moeten zij aan de gemeenten mededelen. Johannes was de apostel, die voor dezen dienst gekozen werd. Sommigen denken dat hij de enig-overgebleven apostel was, nadat al de anderen hun getuigenis met hun bloed bezegeld hadden. Dit zou het laatste boek van de goddelijke openbaring zijn, en werd daarom aan de gemeente kenbaar gemaakt door den laatsten apostel. Johannes was de geliefde discipel. Hij was onder het Nieuwe Testament, gelijk Daniël onder het Oude Verbond, een zeer gewenst man. Hij was een dienstknecht van Christus, hij was apostel, evangelist en profeet, en diende Christus in al deze drie buitengewone bedieningen der gemeente. Jakobus was apostel, maar geen profeet of evangelist, Mattheus was apostel en evangelist, maar geen profeet. Lukas was evangelist, maar geen profeet of apostel. Doch Johannes was alle drie, en daarom noemt Christus hem in geheel bijzondere betekenis: Zijn dienstknecht Johannes.

5. Johannes moest deze openbaring overleveren aan de gemeente, aan al de dienstknechten van Christus. Want die openbaring was niet bestemd voor het gebruik van Christus' buitengewone

dienstknechten, de dienaren, alleen, maar voor al Zijn dienstknechten, al de leden der gemeente, zij allen hebben een recht op Gods profetieën en woorden, zij allen hebben er belang bij.

II. Hier hebben wij het onderwerp van deze openbaring, namelijk de dingen, die haast geschieden moeten. De evangelisten geven ons een verhaal van de dingen, die geschied zijn, de profeten vermelden ons de dingen, die geschieden zullen. Deze toekomende dingen zijn geplaatst niet in het helderste licht, waarin God ze zetten kon, maar in het licht, dat Hij het meest geschikt oordeelde, en dat het best paste bij Zijn wijs en heilig voornemen. Waren zij in al hun bijzonderheden meegedeeld zo duidelijk als God ze openbaren kon, dan zou de voorzegging de vervulling voorkomen hebben. Maar nu werden zij duisterder voorzegd, om ons eerbied voor de Schrift te geven en onze aandacht aan te wakkeren en ons onderzoek aan te vuren. Wij ontvangen in deze openbaring een algemeen denkbeeld van de gangen der goddelijke voorzienigheid en van Zijne regering in en voor Zijne gemeente, en daarin kunnen vele goede lessen geleerd worden. Deze gebeurtenissen zouden zeker of haastelijk plaatsgrijpen, dat is: het zou spoedig beginnen te geschieden en het geheel zou ook in korten tijd volbracht worden. Want de laatste dagen der wereld zijn nu gekomen.

III. Hier is een bevestiging van de profetie, vers 2. Zij was gegeven aan Johannes, die het woord Gods betuigd heeft en de getuigenis van Jezus Christus en al wat hij gezien heeft. Het verdient opmerking dat de historische boeken van het Oude Testament niet altijd den naam van hun geschiedschrijver vermelden, zoals in de boeken der Richteren, Koningen en Kronieken, maar in de profetische boeken wordt altijd de naam van den schrijver in den aanvang vastgesteld: Jesaja, Jeremia, enz. Evenzo in het Nieuwe Testament, ofschoon Johannes zijn naam niet noemt aan het hoofd van zijn eersten brief doet hij het wel bij deze profetie, als gereed om in te staan voor de waarheid van den inhoud, en hij noemt niet enkel zijn naam, maar ook zijne bediening. Hij was iemand, die het woord Gods betuigd heeft in het algemeen, en de getuigenis van Jezus in het bijzonder, en van alle dingen, die hij gezien heeft, hij was een ooggetuige en verborg niets van wat hij gezien had. Niets van hetgeen hij in deze openbaring mededeelde, was van zijn eigen uitvinding of verbeelding, alles was de mededeling van God en de getuigenis van Jezus. Zoals hij er niets aan toevoegde, zo hield hij ook niets van den raad Gods achter.

Openbaring 1:3-8

Hier is de apostolische zegenbede over allen, die betamelijke aandacht zouden wijden aan deze goddelijke openbaring, en deze zegenbede wordt gegeven meer in het algemeen en daarna meer in het bijzonder.

I. Meer algemeen: aan allen, die de woorden dezer profetie zullen lezen of horen. Deze zegen wordt, naar het schijnt, uitgesproken met het doel om ons aan te moedigen tot het onderzoek van dit boek, en om niet traag te worden door het zien van de duisternis van vele dingen, die het bevat, het zal de moeite van den zorgvuldigen en oplettenden lezer belonen.

1. Het is een gezegend voorrecht de woorden van God te genieten. Dit was een van de voornaamste voordelen, die de Joden boven de heidenen hadden.

2. Het is een gezegend ding de Heilige Schriften te onderzoeken, die dat doen zijn recht nuttig bezig.

3. Het is een voorrecht niet alleen de Schrift voor ons zelven te lezen, maar die ook te horen lezen door anderen, die bevoegd zijn ons de bedoeling van het gelezene mede te delen en ons in te leiden in het recht verstand daarvan.

4. Het is voor onzen zegen niet genoeg de Schrift te lezen en te horen, maar wij moeten ook bewaren hetgeen in dezelve geschreven is, wij moeten het bewaren in ons geheugen, in ons verstand, in onze liefde en in de praktijk, en dan zullen wij gezegend worden inderdaad.

5. Hoe nader wij komen tot de vervulling van de Schrift, des te meer moeten wij er acht op slaan. De tijd is nabij, en wij moeten steeds oplettender worden naarmate wij weten dat de dag nadert.

II. De apostolische zegenbede wordt nu meer in het bijzonder uitgesproken over de zeven gemeenten, die in Azië zijn, vers 4. Deze zeven gemeenten worden in vers 11 genoemd, en aan elke daarvan wordt in de volgende hoofdstukken een afzonderlijke boodschap gezonden. De apostolische zegen wordt meer voornamelijk over deze gemeenten uitgesproken, omdat zij hem de naaste waren, hij was toen op het eiland Patmos, en wellicht had hij de bijzondere zorg en het oppertoezicht voor deze gemeenten, de overige apostelen niet buitengesloten, indien zij nog in leven waren. Merk hier op:

1. Welken zegen hij uitspreekt over al de gelovigen in deze gemeenten. Genade en vrede, heiligheid en troost. Genade, dat is de welwillendheid van God jegens ons en Zijn goede werk in ons. Vrede, dat is de zoete ondervinding en verzekering van deze genade. Er kan geen ware vrede zijn waar geen ware genade is, en waar de genade voorop gaat zal de vrede volgen.

2. Van wie deze zegen komen moet. In wiens naam zegent de apostel deze gemeenten? In den naam van God, van de Drie-eenheid, want het is een daad van aanbidding, en daarvan is God alleen het waardige voorwerp. De dienaren mogen de gemeenten in geen anderen naam dan den Zijnen zegenen.

A. Hier wordt de Vader het eerst genoemd: God de Vader, dat kan genomen worden, algemeen, voor God als God, of persoonlijk: de eerste persoon in de heilige Drie-eenheid, de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus. En Hij wordt beschreven als Jehova: Die is, en die was en die komen zal. De eeuwige, onveranderlijke, dezelfde die Hij was onder het Oude Verbond, die Hij is voor de gemeente des Nieuwen Testaments, en die Hij zijn zal voor de zegepralende kerk, die komende is.

B. De Heilige Geest hier genoemd de zeven Geesten, niet zeven in aantal, maar in natuur, de oneindige volmaakte Geest Gods, in wie een verscheidenheid en volheid van gaven en werkingen is. Hij is voor den troon, want gelijk God alle dingen maakt, zo regeert Hij ze ook door dien Geest.

C. De Heere Jezus Christus. Hij noemt onzen Heere na den Geest, omdat hij het voornemen heeft over Hem meer uit te wijden, over den persoon van Christus, als God geopenbaard in het vlees, dien hij vroeger op aarde had zien wonen en nu in verheerlijkte gestalte wederzag. Let op de bijzondere beschrijving, die wij hier van den Heere Christus ontvangen, vers 5.

a. Hij is de getrouwe getuige. Hij was van eeuwigheid de getuige van al den raad Gods. Johannes 1:18, en Hij was in den tijd de getrouwe getuige van den geopenbaarden wil Gods, die nu gesproken heeft tot ons door Zijn Zoon, op wiens getuigenis wij veilig mogen afgaan, want Hij is de getrouwe getuige, die niet bedrogen kan worden en ons niet kan bedriegen.

b. Hij is de eerstgeborene uit de doden, de eersteling en het hoofd der opstanding: de enige die verrees door Zijn eigen macht, en die door dezelfde macht al de Zijnen uit hun graven zal opwekken tot eeuwige heerlijkheid, want Hij heeft hen wedergeboren tot een levende hoop door Zijne opstanding uit de doden.

c. Hij is de overste van de koningen der aarde, van Hem hebben zij hun gezag, door Hem wordt hun macht beperkt en hun toorn opgebonden, door Hem worden hun raadslagen vernietigd en aan Hem zijn zij verantwoording schuldig. Dat is goede tijding voor de gemeente, en een goed bewijs voor de Godheid van Christus, die de Koning der koningen en de Heere aller heren is.

d. Hij is de grote vriend van Zijne gemeente en van Zijn volk, een die grote dingen voor hen gedaan heeft, en dat uit zuivere belangeloze liefde. Hij heeft hen liefgehad, en als gevolg van die eeuwige liefde: Ten eerste. Hen van hun zonden gewassen in Zijn bloed. Zonde laat een smet op de ziel achter, een smet van schuld en van onreinheid. Niets kan die smet wegnemen dan het bloed van Christus, en liever dan dat zij niet zou weggewassen worden, was Christus bereid om Zijn eigen bloed te storten, om daardoor vergeving en reinheid voor hen te verwerven.

Ten tweede. Hij heeft hen gemaakt tot koningen en priesters Gode en Zijnen Vader. Na hen gerechtvaardigd en geheiligd te hebben, maakt Hij hen koningen voor Zijnen Vader, dat is: in Zijns Vaders naam, met diens goedkeuring en tot diens heerlijkheid. Als koningen overwinnen zij de wereld, doden de zonden, regeren hun eigen geest, zegepralen over Satan, hebben macht en invloed bij God door het gebed, en zullen de wereld oordelen. Hij heeft hen priesters gemaakt, toegang tot God gegeven, in staat gesteld om het heilige der heiligen binnen te treden en geestelijke aangename offeranden te offeren, en heeft hun een zalving in overeenstemming met hun waardigheid

geschonken. En zij zijn gehouden voor deze hoge eerbewijzen en gunsten Hem tot in eeuwigheid heerschappij en heerlijkheid te brengen.

e. Hij zal de Rechter der wereld zijn. Ziet, Hij komt met de wolken en alle oog zal Hem zien, vers 7. Dit boek, de Openbaring, begint en eindigt met ene voorzegging van de wederkomst van onzen Heere Jezus Christus. Wij behoren er ons aan te gewennen om doorgaand aan de wederkomst van Christus te denken, en die als ons geloof en verwachting in het oog te houden. Johannes spreekt alsof hij haar diezelfden dag nog zag: Ziet, Hij komt! zo zeker alsof gij het nu reeds met uw ogen aanschouwde. Hij komt met de wolken, die zijn Zijn zegekar en staatsiekoets. Hij zal openlijk komen: Alle oog zal Hem zien, het oog van Zijn volk, het oog van Zijn vijanden, uw oog en het mijne. Hij zal komen tot schrik van degenen, die Hem doorstoken hebben, en van allen die Hem opnieuw hebben gewond en gekruisigd door hun afval van Hem, en tot verbazing van de heidenwereld. Want Hij komt om wraak te nemen op hen, die God niet kennen, zowel als op hen, die het Evangelie van Christus ongehoorzaam zijn.

f. Deze beschrijving van Christus wordt goedgekeurd en bevestigd door Hem zelven, vers 8. Hier kent onze Heere Jezus terecht zich dezelfde eer en macht toe, die den Vader toegeschreven worden, vers 4. Hij is het begin en het einde, alle dingen zijn uit Hem, Hij is de Almachtige, Hij is dezelfde eeuwige en onveranderlijke. En voorzeker, al wie beproeft een der zijden van dezen naam van Christus uit te wissen, verdient dat zijn naam uitgedaan worde uit het boek des levens. Die Hem eren zal Hij eren, maar die Hem verachten zullen licht bevonden worden.

Openbaring 1:9-20

Wij komen nu tot het heerlijke visioen, dat de apostel had van den Heere Jezus Christus, toen deze verscheen om hem Zijne openbaring te geven. Merk hier op:

I. De beschrijving, die gegeven wordt van den persoon, die met dit visioen bevoorrecht werd. Hij beschrijft zichzelf.

1. Zijn tegenwoordige staat en toestand. Hij was de broeder en medegenoot van de gemeenten in de verdrukking, en in het koninkrijk en in de lijdzaamheid van Jezus Christus. Hij was toen, evenals alle andere ware Christenen, een vervolgd man, verbannen en wellicht gevangen om zijn aanhangen van Christus. Hij was hun broeder, ofschoon een apostel, hij hechtte meer waarde aan deze zijne betrekking tot de gemeente, dan aan zijn gezag over haar. Judas Iskariot mocht een apostel zijn, maar hij was geen broeder in het gezin Gods. Hij was hun medegenoot, de kinderen van God moeten gemeenschap en gezelschap met elkaar zoeken. Hij was hun medegenoot in de verdrukking, de vervolgde dienstknechten van God leden niet alleen, dezelfde beproevingen werden aan anderen volbracht. Hij was hun medegenoot in de lijdzaamheid, hij deelde niet alleen in hun lijdensomstandigheden, maar ook in hun lijdensgenade. Indien wij de lijdzaamheid der heiligen bezitten, zullen wij niet murmureren wanneer hun beproevingen over ons komen. Hij was hun broeder en medegenoot in de lijdzaamheid van het koninkrijk van Christus, een lijder voor de zaak van Christus, omdat hij diens koninklijke macht over de gemeente en over de wereld erkende en daaraan bleef vasthouden tegenover ieder, die haar wilde bemachtigen. Door deze beschrijving, die hij van zijn tegenwoordigen toestand geeft, erkent hij zijn verplichting om met hen te gevoelen, en zijn vrijmoedigheid om hen door raad en troost te ondersteunen, en bespreekt hij zorgvuldiger aandacht voor hetgeen hij hun te zeggen had van Christus, hunnen Heere.

2. De plaats, waar hij met deze verschijning werd begunstigd: hij was op het eiland genaamd Patmos. Hij zegt niet wie hem daarheen verbannen had. Het betaamt Christenen weinig en zedig over hun eigen lijden te spreken. Patmos is een eiland in de Egeïsche zee, een van de groep die de Cycladen genoemd wordt, ongeveer twaalf uren in omtrek. Gedurende de gevangenschap was de troost des apostels dat hij niet leed als een kwaaddoener, maar dat het was om de getuigenis van Jezus, omdat hij van Christus als de EMMANUEL, de Zaligmaker, getuigde. Deze zaak was lijden waard, en de Geest der heerlijkheid en van God rustte op den vervolgden apostel.

3. De dag, waarop hij deze verschijning genoot, het was de dag des Heeren, welken Christus voor zich zelven heeft afgezonderd, evenals het avondmaal des Heeren avondmaal of de dis des Heeren heet. Zeker dit kan niet anders dan de Christelijke rustdag, de eerste dag der week, zijn, gewijd aan de herdenking van de opstanding van Christus. Laat ons, die hem onzen Heere noemen, Hem op Zijnen dag eren, den dag, dien de Heere gemaakt heeft, opdat wij ons daarop zouden verheugen.

4. De toestand van zijn ziel op dien dag.

Hij was in den Geest. Hij was niet slechts in verrukking toen hij de verschijning ontving, maar ook voor dat ogenblik, hij was in een ernstige, hemelse, geestelijke stemming, onder den gezegenden, genadigen invloed van den Geest Gods. Zij, die op den dag des Heeren gemeenschap met God willen genieten, moeten trachten hun gedachten en genegenheden aan het vlees en de vleselijke

dingen te onttrekken en geheel vervuld te zijn met hemelse dingen. God bereidt gewoonlijk de zielen van de Zijnen voor ongewone openbaringen van Hem zelven voor door de verlevendigende, heiligende invloeden van Zijn Geest.

II. De apostel geeft een verslag van hetgeen hij hoorde toen hij dus in den Geest was. Hij werd opgewekt door een geluid als van een bazuin, en toen hoorde hij ene stem, de stem van Christus, die zich noemde met den vroeger vermelden naam: de eerste en de laatste, en den apostel beval op te schrijven de dingen, die nu aan hem zouden geopenbaard worden en de brieven onmiddellijk te zenden aan de zeven gemeenten van Azië, die bij namen genoemd worden. Op die wijze gaf de Heere Jezus, de leidsman onzer zaligheid, aan den apostel kennis van Zijn luisterrijke verschijning met het geluid ener bazuin.

III. Thans volgt de mededeling van hetgeen hij zag. Hij keerde zich om ten einde te zien de stem, wie dat was en vanwaar hij kwam, en toen had hij het wonderbaar visioen voor zich.

1. Hij zag een vertegenwoordiging van de gemeente onder het beeld van zeven gouden kandelaren, want zo wordt dat beeld uitgelegd in het laatste vers van dit hoofdstuk. De gemeenten worden vergeleken met kandelaren, omdat uit haar het licht des Evangelies naar buiten schijnt. De gemeenten zijn geen kaarsen, Christus alleen is ons licht en Zijn Evangelie is onze lamp, maar zij ontvangen haar licht van Christus en van Zijn Evangelie en laten het voor anderen schijnen. Zij zijn gouden kandelaren, want zij moeten kostbaar en zuiver zijn, en op fijn goud gelijken, niet enkel de dienaren maar ook de leden der gemeenten behoren zo te zijn, hun licht moet schijnen voor de mensen, opdat dezen dat ziende God mogen verheerlijken.

2. Hij zag den Heere Jezus Christus in het midden van de gouden kandelaren, want Hij heeft beloofd dat Hij met Zijne gemeente zal zijn tot aan het einde der wereld, en haar vervullen met licht, leven en liefde, want Hij is zelf de levendmakende ziel der gemeente. Merk op:

A. De luisterrijke gedaante, waarin Christus verscheen in verschillende bijzonderheden.

a. Hij was bekleed met een lang kleed tot de voeten, een vorstelijk en priesterlijk kleed, aanduidende heerlijkheid en rechtvaardigheid,

b. Omgord aan de borsten met een gouden gordel, de borstplaat van den hogepriester, waarop de namen van Zijn volk waren gegraveerd: Hij was gegord, gereed om het werk van Verlosser uit te voeren,

c. Zijn hoofd en haar was wit, gelijk witte wol, gelijk sneeuw. Hij was de Oude van dagen, Zijn witte hoofdhaar was geen teken van verval, maar een kroon der heerlijkheid,

d. Zijne ogen waren gelijk ene vlam vuurs, doorborend en doordringend in de harten en nieren der mensen, schrikverwekkend voor Zijne vijanden,

e. Zijne voeten waren blinkend koper gelijk, sterk en vaststaande, dragende Zijn eigen belangen, en Zijn vijanden onder houdende en tot poeder tredende, zij gloeiden als in een oven,

f. En Zijne stem als ene stem van vele wateren, van alle rivieren, die zich in elkaar storten. Hij kan en zal zich hoorbaar maken voor allen, die nabij en voor allen die verre zijn. Zijn Evangelie is als een bruisende en machtige stroom, gevoed door de bronnen van opperste wijsheid en kennis.

g. En Hij had zeven sterren in Zijne rechterhand, dat is, de dienaren van de zeven gemeenten, die onder Zijne leiding staan, al hun licht en invloed alleen van Hem ontvangen en door Hem verzekerd en bewaard worden.

h. Uit Zijn mond ging een tweesnijdend scherp zwaard. Zijn woord, dat heelt zowel als wondt en al de zonden ter rechter- en ter linkerzijde slaat.

i. Zijn aangezicht was gelijk de zon schijnt in hare kracht, met een glans, die te schitterend en te verblindend was voor sterflijke ogen.

B. De indruk, dien deze verschijning op Johannes maakte, vers 17. En toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijne voeten, hij was overweldigd door de grootsheid van den luister en de heerlijkheid, waarmee Christus verscheen, ofschoon hij vroeger zo vertrouwelijk met hem geweest was. Hoe goed is het voor ons, dat God tot ons spreekt door mensen gelijk wij zijn, wier verschrikkingen ons niet bevreesd maken, want niemand kan God zien en leven.

C. De neerbuigende goedheid van den Heere Jezus Christus voor Zijn discipel: Hij legde Zijne rechterhand op mij, vers 17. Hij richtte hem op, Hij drukte hem niet door Zijn grote macht, maar Hij stortte hem sterkte in en sprak vriendelijke woorden tot hem.

a. Woorden van troost en bemoediging: Vrees niet! Hij onthief Zijn discipel van de slaafse vrees.

b. Woorden van onderrichting, hem mededelende voornamelijk waarom Hij hem aldus verschenen was. En Hij gaf hem te kennen: Ten eerste. Zijn goddelijke natuur: Ik ben de eerste en de laatste. Ten tweede. Zijn vroeger lijden: Ik ben dood geweest, Ik ben dezelfde, dien de discipelen aan het kruis zagen hangen toen Hij stierf voor de zonden der mensen.

Ten derde. Zijn opstanding en leven: Ik ben levend in alle eeuwigheid, want Ik heb den dood overwonnen, het graf geopend, en heb het eeuwige leven.

Ten vierde. Zijn bediening en Zijn gezag: Ik heb de sleutels der hel en des doods, een vrijmachtig opperbevel in en over de onzienlijke wereld, Ik open en niemand kan sluiten, Ik sluit en niemand kan openen, Ik open de poorten des doods wanneer het Mij behaagt, en de poorten der eeuwige wereld, van gelukzaligheid of ellende, als Rechter van allen, van wiens vonnis geen hoger beroep mogelijk is.

Ten vijfde. Zijn wil en welbehagen: Schrijf hetgeen gij gezien hebt, en hetgeen is en hetgeen geschieden zal na dezen. Ten zesde. De betekenis van de zeven sterren, dat zij zijn de dienaren der gemeente, en van de zeven kandelaren, dat zij zijn de zeven gemeenten, aan welke Christus nu Zijn bijzondere en eigenaardige boodschappen zenden zou.

HOOFDSTUK 2

1 Schrijf aan den engel der Gemeente van Efeze: Dit zegt Hij, Die de zeven sterren in Zijn rechter hand houdt, Die in het midden der zeven gouden kandelaren wandelt:
2 Ik weet uw werken, en uw arbeid, en uw lijdzaamheid, en dat gij de kwaden niet kunt dragen; en dat gij beproefd hebt degenen, die uitgeven, dat zij apostelen zijn, en zij zijn het niet; en hebt ze leugenaars bevonden;
3 En gij hebt verdragen, en hebt geduld; en gij hebt om Mijns Naams wil gearbeid, en zijt niet moede geworden.
4 Maar Ik heb tegen u, dat gij uw eerste liefde hebt verlaten.
5 Gedenk dan, waarvan gij uitgevallen zijt, en bekeer u, en doe de eerste werken; en zo niet, Ik zal u haastelijk bij komen, en zal uw kandelaar van zijn plaats weren, indien gij u niet bekeert.
6 Maar dit hebt gij, dat gij de werken der Nikolaieten haat, welke Ik ook haat.
7 Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de Gemeenten zegt. Die overwint, Ik zal hem geven te eten van den boom des levens, die in het midden van het paradijs Gods is.
8 En schrijf aan den engel der Gemeente van die van Smyrna: Dit zegt de Eerste en de Laatste, Die dood geweest is, en weder levend is geworden:
9 Ik weet uw werken, en verdrukking, en armoede doch gij zijt rijk, en de lastering dergenen, die zeggen, dat zij Joden zijn, en zijn het niet, maar zijn een synagoge des satans.
10 Vrees geen der dingen, die gij lijden zult. Ziet, de duivel zal enigen van ulieden in de gevangenis werpen, opdat gij verzocht wordt; en gij zult een verdrukking hebben van tien dagen. Zijt getrouw tot den dood, en Ik zal u geven de kroon des levens.
11 Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de Gemeenten zegt. Die overwint, zal van den tweeden dood niet beschadigd worden.
12 En schrijf aan den engel der Gemeente, die in Pergamus is: Dit zegt Hij, Die het tweesnijdend scherp zwaard heeft:
13 Ik weet uw werken, en waar gij woont; namelijk daar de troon des satans is, en gij houdt Mijn Naam, en hebt Mijn geloof niet verloochend, ook in die dagen, in welke Antipas, Mijn getrouwe getuige was, welke gedood is bij ulieden, daar de satan woont.
14 Maar Ik heb enige weinige dingen tegen u, dat gij aldaar hebt, die de lering van Balaam houden, die Balak leerde den kinderen Israels een aanstoot voor te werpen, opdat zij zouden afgodenoffer eten en hoereren.
15 Alzo hebt ook gij, die de lering der Nikolaieten houden; hetwelk Ik haat.
16 Bekeer u; en zo niet, Ik zal u haastelijk bij komen, en zal tegen hen krijg voeren met het zwaard Mijns monds.
17 Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de Gemeenten zegt. Die overwint, Ik zal hem geven te eten van het manna, dat verborgen is, en Ik zal hem geven een witten keursteen, en op den keursteen een nieuwen naam geschreven, welken niemand kent, dan die hem ontvangt.
18 En schrijf aan den engel der Gemeente te Thyatire: Dit zegt de Zoon van God, Die Zijn ogen heeft als een vlam vuurs, en Zijn voeten zijn blinkend koper gelijk:
19 Ik weet uw werken, en liefde, en dienst, en geloof, en uw lijdzaamheid, en uw werken, en dat de laatste meer zijn dan de eerste.
20 Maar Ik heb enige weinige dingen tegen u, dat gij de vrouw Jezabel, die zich zelve zegt een profetes te zijn, laat leren, en Mijn dienstknechten verleiden, dat zij hoereren en afgodenoffer eten.
21 En Ik heb haar tijd gegeven, opdat zij zich zou bekeren van haar hoererij, en zij heeft zich niet bekeerd.

22 Zie, Ik werp haar te bed, en die met haar overspel bedrijven, in grote verdrukking, zo zij zich niet bekeren van hun werken.
23 En haar kinderen zal Ik door den dood ombrengen; en al de Gemeenten zullen weten, dat Ik het ben, Die nieren en harten onderzoek. En Ik zal ulieden geven een iegelijk naar uw werken.
24 Doch Ik zeg ulieden, en tot de anderen, die te Thyatire zijn, zovelen, als er deze leer niet hebben, en die de diepten des satans niet gekend hebben, gelijk zij zeggen: Ik zal u geen anderen last opleggen;
25 Maar hetgeen gij hebt, houdt dat, totdat Ik zal komen.
26 En die overwint, en die Mijn werken tot het einde toe bewaart, Ik zal hem macht geven over de heidenen;
27 En hij zal ze hoeden met een ijzeren staf; zij zullen als pottenbakkersvaten vermorzeld worden; gelijk ook Ik van Mijn Vader ontvangen heb.
28 En Ik zal hem de morgenster geven.
29 Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de Gemeenten zegt.

De apostel Johannes, na in het vorige hoofdstuk geschreven te hebben de dingen, die hij gezien had, gaat nu op gebod van God over tot het schrijven van hetgeen is, 1:19, dat is: de tegenwoordige toestand van de zeven gemeenten van Azië, met welke hij bijzonder bekend was en voor welke hij tedere belangstelling voelde. Hem werd opgedragen aan elk harer te schrijven overeenkomstig hun tegenwoordigen toestand en omstandigheden, en elke brief te richten aan den engel van die gemeente, aan den dienaar of liever aan den raad van dienaren van die gemeente, welke engelen genoemd worden omdat zij boden Gods aan de mensheid zijn. In dit hoofdstuk hebben wij

I. Den brief gezonden aan Efeze, vers 1-7,

II. Dien aan Smyrna, vers 8-12,

III. Dien aan Pergamus, vers 12-17,

IV. Dien aan Thyatira, vers 18-29.

Openbaring 2:1-7

Wij hebben hier:

I. Het opschrift, waarbij wij opmerken:

1. Aan welke gemeente de eerste van deze brieven is gericht: de gemeente van Efeze, een beroemde gemeente, door den apostel Paulus gesticht, Handelingen 19, en daarna verzorgd en geregeerd door Johannes, die daar zeer dikwijls verblijf hield. Wij kunnen ons moeilijk voorstellen, dat Timotheus was de engel, of de enige herder en bisschop, van deze gemeente in dien tijd, dat hij, die zulk een uitnemenden geest had, en natuurlijk zo bezorgd was voor het welzijn van de zielen der gemeente, zo verachterd zou zijn dat hij de bestraffing zou verdienen, welke hier aan de gezamenlijke dienaren van deze gemeente gegeven wordt.

2. Door wie deze brief naar Efeze wordt gezonden. Hier vinden wij een van de titels van Christus in Zijne verschijning aan Johannes in het vorige hoofdstuk gegeven. Die de zeven sterren in Zijne rechterhand houdt en in het midden der zeven gouden kandelaren wandelt, 1:13. 16.. Deze titel bevat twee delen:

A. Hij houdt de zeven sterren in Zijne rechterhand. De dienaren van Christus verkeren onder Zijn bijzondere zorg en bescherming. Het is de ere Gods, dat Hij het aantal der sterren kent, dat Hij ze bij namen roept, dat Hij de lieflijkheden van het Zevengesternte bindt, en de strengen van Orion losmaakt, Job 38:31. En het is de eer van onzen Heere Jezus Christus, dat de dienaren der gemeente, die groter zegeningen voor haar zijn dan de sterren voor de wereld, in Zijne hand zijn. Hij bestiert al hun bewegingen, Hij beschikt over hen in hun verschillende loopbaan, Hij vervult hen met licht en invloed, Hij draagt hen, want anders zouden ze spoedig vallende sterren worden, zij zijn de werktuigen in Zijne hand en al het goede dat zij doen, dat doet Hij door hen.

B. Hij wandelt in het midden van de gouden kandelaren. Dit ziet op Zijne betrekking tot de gemeenten, gelijk het eerste op Zijne betrekking tot de dienaren. Christus is op innige wijze tegenwoordig in en omgaande met Zijne gemeenten, Hij weet en beschouwt haar toestand, Hij heeft Zijn behagen in hen gelijk een man, die in Zijnen hof wandelt. Ofschoon Christus in den hemel is, wandelt Hij in het midden Zijner gemeenten op aarde en ziet alles wat in haar verkeerd is en al wat haar ontbreekt. Dat is een grote bemoediging voor hen, aan wie de zorg voor de gemeenten opgedragen is, dat de Heere Jezus ze gegraveerd heeft in de palmen Zijner handen.

II. De inhoud van dezen brief, waarin wij, zoals in de meeste die volgen, hebben:

1. De lof en de berisping, die Christus aan deze gemeente geeft, aan dienaren en leden, en die Hij altijd geeft met de betuiging dat Hij hun werken weet. Daarom moet zowel op Zijn lof als op Zijn berisping nauwkeurig acht geslagen worden, want Hij spreekt niet onderstellenderwijze, Hij weet wat Hij zegt. De gemeente van Efeze wordt geprezen:

A. Om haar ijver in plichtsbetrachting: Ik weet uwe werken en uwen arbeid, vers 2. Dat zal meer onmiddellijk betrekking hebben op de dienaren, die ijverig en werkzaam geweest waren. Waardigheid roept tot plichtsbetrachting. Zij, die sterren in de hand van Christus zijn, moeten

voortdurend in beweging zijn, om licht te geven aan allen rondom hen. Gij hebt om Mijns naams wil gearbeid en zijt niet moede geworden, vers 3. Christus neemt kennis van het werk van elke dag en elk uur, dat Zijn dienstknechten voor Hem verrichten, en hun arbeid zal niet ijdel zijn in den Heere.

B. Om haar geduld onder het lijden. Uw arbeid en uwe lijdzaamheid, vers 2. Het is niet genoeg dat wij ijverig zijn, wij moeten ook lijdzaam wezen en als goede krijgsknechten van Christus verdrukkingen lijden. Dienaren moeten grote lijdzaamheid bezitten en beoefenen, en geen Christen kan er buiten. Er moet verdraagzame lijdzaamheid zijn om de beledigingen der mensen en de bestraffingen van de Voorzienigheid te verdragen, en er moet wachtende lijdzaamheid zijn, opdat zij den wil Gods verricht hebbende, het woord mogen horen: Gij hebt verdragen en hebt geduld, vers 3. Wij zullen in onzen weg en ons werk op zulke moeilijkheden stuiten, dat wij lijdzaamheid nodig zullen hebben om goed voort te gaan en goed te eindigen.

C. Om hun ijver tegen hetgeen kwaad was, vers 2. Gij kunt de kwaden niet dragen, vers 2. Het komt zeer wel overeen met de Christelijke lijdzaamheid, dat men de zonde niet door de vingers ziet, veelmin toestaat, ofschoon wij jegens de mensen alle zachtheid moeten betonen, zo moeten wij een rechtvaardigen ijver tegen hun zonden aan den dag leggen. Deze hun ijver was te meer lofwaardig omdat hij gegrond was op kennis, een behoorlijke ijver tegen de tevoren onderzochte beweringen, handelingen en gedragingen van kwade mensen: gij hebt beproefd degenen, die uitgeven dat zij apostelen zijn, en zijn het niet, en hebt ze leugenaars bevonden, vers 2. Ware ijver begint met voorzichtigheid, niemand mag uitgeworpen worden alvorens hij beproefd werd. In deze gemeente waren sommigen opgestaan, die beweerden geen gewone dienaren, maar apostelen te zijn, en hun beweringen waren behoorlijk onderzocht, maar leugenachtig en ijdel bevonden. Zij, die onpartijdig naar waarheid zoeken, zullen haar vinden en leren kennen.

2. De bestraffing, die aan deze gemeente gegeven wordt. Maar ik heb tegen u, vers 4. Zij, die veel goeds hebben, kunnen toch iets hebben dat verkeerd is, en onze Heere Jezus, die een onpartijdige Meester en Rechter is, neemt van beide kennis. Ofschoon Hij eerst opmerkt hetgeen goed is en het liefst daar melding van maakt, let Hij toch ook op hetgeen verkeerd is en zal hen daarover getrouw bestraffen. De zonde, waarvan Christus deze gemeente beschuldigde, was haar achteruitgang en haar verlaten van heilige liefde en ijver. Dat gij uw eerste liefde hebt verlaten. Gij hebt niet verlaten en verzaakt het voorwerp van uw liefde, maar de brandende liefde, die eerst aan den dag kwam, is verminderd.

A. De eerste genegenheid van mensen jegens Christus, en heiligheid en hemel, is gewoonlijk levendig en warm. God herinnerde Israël aan de eerste huwelijkstrouw, toen zij Hem volgen wilde overal waar Hij heenging.

B. Deze levendige genegenheid zal zinken en bekoelen, indien er geen grote zorg gedragen wordt en niet veel ijver aangewend wordt, om haar in voortdurende oefening te houden.

C. Christus wordt door Zijn volk gegriefd en mishaagd, wanneer Hij ziet dat zij nalatig en koud jegens Hem worden, en op de een of andere wijze zal Hij hen doen gevoelen dat Hij hun zulks euvel duidt.

3. De raad, dien Christus hun geeft. Gedenkt dan waarvan gij uitgevallen zijt, en bekeert u enz., vers 5.

A. Zij, die hun eerste liefde verloren hebben, moeten gedenken waarvan zij uitgevallen zijn, zij moeten hun tegenwoordigen toestand met hun vroegeren staat vergelijken, en in aanmerking nemen hoeveel beter het hun toen was dan nu, hoeveel vrede, kracht, reinheid en blijdschap zij verloren hebben toen zij hun eerste liefde verlieten, hoe meer getroost zij des nachts konden neerliggen en slapen, hoe meer verkwikt zij des morgens konden ontwaken, hoe veel beter zij beproevingen konden verdragen, hoe meer betamelijk zij zich konden verheugen over de gunsten der Voorzienigheid, hoe veel gemakkelijker voor hen de gedachte aan den dood was, en hoe veel sterker hun verlangen naar den hemel en het eeuwige leven was.

B. Zij moeten zich bekeren. Zij moeten innerlijk gegriefd en beschaamd worden over hun zondige nalatigheid, zij moeten zich zelven veroordelen en zich schamen, nederig voor God hun zonde belijden, met oordeling en veroordeling van zich zelven.

C. Zij moeten zich bekeren en de eerste werken doen. Zij moeten als het ware van voren af aan beginnen, stap voor stap teruggaan, totdat zij komen aan de plaats, waar zij den eersten verkeerden stap gezet hebben, zij moeten zich benaarstigen hun vorigen ijver te doen herleven en te herwinnen, hun eerste tederheid, hun eersten ernst, zij moeten vurig bidden en zo nauwlettend waken als deden zij nu pas hun eerste schreden op den weg Gods.

4. Deze goede raad wordt versterkt en aangedrongen:

A. Door een sterke bedreiging, wanneer hij verwaarloosd zou worden. En. zo niet, Ik zal u haastelijk bijkomen en zal uwen kandelaar van zijne plaats weren. Wanneer de aanwezigheid van de genade en den Geest van Christus verwaarloosd worden, moeten wij de komst van Zijn ongenoegen verwachten. Hij zal komen in den weg van oordelen, en zulks onverwacht en verrassend, over onbekeerlijke gemeenten en zondaren, Hij zal die gemeente verderven, het Evangelie wegnemen, haar dienaren en Zijne instellingen verwijderen. En wat zullen de gemeenten en haar engelen doen wanneer het Evangelie weggenomen is?

B. Door een aanmoedigende vermelding van het goede, dat nog in haar was. Maar dit hebt gij, dat gij de werken der Nicolaieten haat, welke Ik ook haat, vers 6. Ofschoon gij achteruit zijt gegaan in uwe liefde voor het goede, zo zijt ge toch vol haat gebleven tegen het kwade, vooral tegen hetgeen grof kwaad is. De Nicolaieten waren een listige sekte, die zich dekte met den naam van Christenen. Zij hadden afschuwelijke leerstellingen en waren schuldig aan hatelijke daden, hatelijk voor Christus en voor alle oprechte Christenen. En tot lof van de gemeente van Efeze wordt vermeld, dat zij een gerechtige ijver tegen en afschuw van die goddeloze leerstellingen en praktijken had. Onverschilligheid van geest omtrent waarheid en dwaling, goed en kwaad, moge met de namen van liefde en zachtmoedigheid bestempeld worden, maar zij behaagt Christus niet. Onze Zaligmaker voegt Zijn lof bij Zijn bedreiging, ten einde Zijn raad des te beter ingang te doen vinden.

III. Wij komen nu tot het slot van dezen brief, waarin wij te letten hebben op:

1. Een oproeping om gehoor te geven: Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de gemeenten zegt.

A. Wat in de Schrift geschreven staat, is gesproken door den Geest Gods.

B. Hetgeen tot een enkele gemeente gezegd wordt, heeft betrekking op alle gemeenten van alle plaatsen en tijden.

C. Wij kunnen ons vermogen om te horen nooit beter besteden dan door te horen naar het woord Gods, en wij verdienen ons gehoor te verliezen indien wij het niet tot dat doel gebruiken. Zij, die nu niet naar de roepstem Gods willen horen, zullen eens wensen dat zij nimmer het vermogen om iets te horen mochten gehad hebben.

2. Een belofte van grote barmhartigheid voor hen, die overwinnen. Het Christelijk leven is een oorlog tegen zonde, Satan, wereld en vlees. Het is niet genoeg dat wij aan dezen oorlog deelnemen, wij moeten stand houden tot het einde, en nooit voor onze geestelijke vijanden wijken, maar den goeden strijd strijden tot wij de overwinning behaald hebben, gelijk alle goede volhardende Christenen zeker doen zullen. Dan zullen de strijd en de overwinning een heerlijke zegepraal en beloning brengen. Aan de overwinnaars wordt hier beloofd, dat hun zal worden te eten gegeven van den boom, die in het midden van het paradijs Gods is, vers 7. Zij zullen die volmaking van heiligheid en die bevestiging daarin verkrijgen, die Adam zou verkregen hebben indien hij zijne beproeving goed doorstaan had, hij zou dan gegeten hebben van den boom des levens, die in het midden van het paradijs stond en dat zou voor hem geweest zijn het sacrament of de bevestiging van zijn heiligen en gelukzaligen staat. Zo zullen allen, die standvastig blijven in hun Christelijke beproeving en strijd, van Christus, als de boom des levens, volmaking en bevestiging in heiligheid en gelukzaligheid in het paradijs Gods ontvangen, niet in het aardse paradijs, maar in het hemelse, Hoofdstuk 22:1, 2.

Openbaring 2:8-11

Wij komen nu tot den tweeden brief, gezonden aan een andere van de Aziatische gemeenten, waarbij wij, als bij den vroegeren, letten op:

I. De voorrede of het opschrift, in twee delen.

1. Het opschrift, dat ons zegt aan wie meer opzettelijk en bijzonder deze brief gericht werd.

Aan den engel der gemeente van die van Smyrna, vers 8. Dat is een plaats, die in onze dagen wèl bekend is bij onze kooplieden, een stad van groten handel en veel weelde, misschien de enige van de zeven hier genoemde steden, die nog haar ouden naam draagt, ofschoon zij nu niet meer zich onderscheidt door haar Christelijke gemeente, want ze ligt bedolven onder het Mohammedanisme.

2. De ondertekening, die een anderen van de luisterrijke titels van onzen Heere Jezus vermeldt. De eerste en de laatste, die dood geweest is en weer levend is geworden, vers 8, genomen uit Hoofdstuk 1:17, 18.

A. Jezus Christus is de eerste en de laatste. Ons is slechts een zeer klein deel tijds in deze wereld vergund, maar onze Verlosser is de eerste en de laatste. Hij is de eerste, want alle dingen zijn door Hem gemaakt, en Hij was voor alle dingen bij God en Hij zelf was God. Hij is de laatste, want alle dingen zijn tot Hem gemaakt, en Hij zal de Rechter over allen zijn. Dit is voorzeker de titel van God, van eeuwigheid en tot eeuwigheid, en het is de titel van een, die als onveranderlijke Middelaar tussen God en de mensen staat, Jezus Christus, gisteren en heden dezelfde tot in eeuwigheid. Hij was de eerste, want door Hem is de grondslag der gemeente gelegd in de patriarchale bedeling, en Hij is de laatste, want door Hem zal aan het einde der tijden de hoeksteen aangebracht en gelegd worden.

B. Hij is dood geweest en weer levend geworden. Hij is dood geweest, Hij stierf voor onze zonden, Hij is weer levend geworden, Hij werd opgewekt tot onze rechtvaardigmaking, en Hij leeft eeuwig om voor ons te bidden. Hij is dood geweest, en verwierf door Zijn sterven onze zaligheid, Hij is levend geworden, en past door Zijn leven die zaligheid op ons toe. En indien wij, vijanden zijnde, verzoend zijn door Zijn dood, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven. Zijn dood herdenken wij aan elke tafel des Heeren, Zijn opstanding en Zijn leven op elke Rustdag.

II. Het onderwerp van dezen brief aan Smyrna. Na de gewone mededeling van de alwetendheid van Christus en van de volkomen kennis, die Hij draagt van al de daden der mensen en voornamelijk van Zijne gemeenten, bespreekt Hij:

1. De vorderingen, die zij in hun geestelijken staat gemaakt hadden. Dit geschiedt in een korte, maar zeer nadrukkelijke uitspraak: Doch gij zijt rijk, vers 9, arm in tijdelijke, maar rijk in geestelijke goederen, arm van geest, maar rijk in genade. Hun geestelijke rijkdom stelt hun tijdelijke armoede in de schaduw. Velen zijn rijk in tijdelijke maar arm in geestelijke goederen. Zo was het in de gemeente van Laodicea gesteld. Sommigen, die uitwendig arm zijn, zijn inwendig rijk, rijk in geloof en goede werken, rijk in voorrechten, rijk in verbond en in gaven, rijk in hope, rijk in erfenis. Geestelijke rijkdom is gewoonlijk de beloning van grote naarstigheid: de vlijtige hand maakt rijk.

Waar in geestelijken zin overvloed is, gaat het beter om uitwendige armoede te dragen, en wanneer Gods kinderen naar het tijdelijke verarmd worden ter wille van Christus en een goed geweten, dan geeft Hij hun alle geestelijke rijkdommen, die meer voldoening schenken en eeuwig duren.

2. Hun lijden. Ik weet uwe verdrukking en armoede, de vervolging, die zij ondergingen, en de roving hunner goederen. Zij, die aan Christus getrouw willen blijven, moeten verwachten door velerlei verdrukking te gaan, maar Jezus Christus neemt nauwlettend kennis van al hun droefenissen. In al hun droefenissen is Hij bedroefd, en Hij zal die droefenissen vergelden aan degenen, die hen bedroeven, maar zij, die bedroefd worden, zullen eeuwig met Hem rusten.

3. Hij kent de boosheid en de leugenachtigheid van hun vijanden. Ik weet de lastering dergenen, die zeggen dat zij Joden zijn, en zijn het niet, vers 9, dat is, van hen die voorgeven dat zij het enige, uitverkoren, verbondsvolk van God zijn, waarop de Joden zich beroemden, zelfs nadat God hen verworpen had, van hen die de Joodse erediensten en plechtigheden wilden herstellen, die nu niet alleen verouderd, maar ook afgeschaft waren. Zij mogen zeggen dat zij alleen de kerk Gods in de wereld zijn, maar in werkelijkheid zijn zij een synagoge des Satans. Merk op:

A. Gelijk Christus in deze wereld ene gemeente heeft, het geestelijk Israël Gods, zo heeft Satan er een synagoge. Synagogen van Satan zijn alle verenigingen, die opgericht worden in tegenstelling tegen de waarheden van het Evangelie en die veroordelenswaardige dwalingen voorstaan en bevorderen, die opgericht worden in tegenstelling tegen de reinheid en geestelijkheid van den evangelischen eredienst, en die voorstaan en bevorderen de ledige uitvindingen van mensen en plechtigheden en gebruiken, die nooit in de gedachten van God zijn opgekomen, zij die opgericht worden om den waren godsdienst en de oprechte vereerders van God te belasteren en te vervolgen. Hij heerst over die alle, hij werkt er in, zijn belangen worden er door gediend, en hij ontvangt van haar een afschuwelijke verering en aan bidding.

B. Wanneer de synagogen des Satans zich uitgeven voor de gemeente Gods, is dat niets minder dan godslastering. God wordt grotelijks onteerd wanneer Zijn naam gebruikt wordt om de belangen van Satan te bevorderen en te beschermen, en Hij wordt door die godslastering ten hoogste vertoornd en zal een rechtvaardige wraak nemen op allen, die daarmee voortgaan.

4. Christus weet vooruit de aanstaande beproevingen van de Zijnen, en waarschuwt hen er tegen, waardoor Hij hen bijtijds er tegen wapent.

A. Hij waarschuwt hen tegen aanstaande beproevingen. Ziet, de duivel zal enigen van ulieden in de gevangenis werpen opdat gij verzocht wordt, en gij zult ene verdrukking hebben, vers 10. Het volk van God moet een reeks en opvolging van moeiten in deze wereld verwachten, en gewoonlijk nemen hun moeiten gedurig toe. Zij waren door hun beproevingen reeds verarmd, nu zouden zij in de gevangenis geworpen worden. De duivel hitst zijn werktuigen, de goddelozen, op om het volk van God te vervolgen, dwingelanden en vervolgers zijn de speelballen van den duivel, ofschoon zij hun eigen zondige kwaadaardigheid botvieren en niet weten dat zij door een duivelse macht voortgedreven worden.

B. Christus wapent de Zijnen vooraf tegen de naderende bezwaren.

a. Door Zijn raad. Vreest geen der dingen, die gij lijden zult. Dat is niet slechts een bevel, of een machtwoord, of een verbod van slaafse vrees, neen het is een woord, dat de ziel ondersteunt en vervult met kracht en moed.

b. Door hun toe te zeggen dat hun lijden gematigd en beperkt zou worden.

Ten eerste. Het zou niet algemeen zijn. Enigen hunner, niet allen, zouden in de gevangenis geworpen worden, zij, die het best instaat waren om dat te verduren en het meest konden verwachten, dat ze door de anderen bezocht en vertroost zouden worden.

Ten tweede. Het zou niet voortdurend zijn, slechts een gezetten tijd en een korten tijd.

Tien dagen. Het zou geen droefenis zonder einde zijn, die dagen zouden verkort worden om der uitverkorenen wil. Ten derde. Het zou komen om hen te beproeven, niet om hen te verwoesten, opdat hun geloof, hun lijdzaamheid en hun moed zouden worden beproefd en verbeterd, en gevonden zouden worden te zijn tot heerlijkheid en eer.

c. Door hun een heerlijke beloning voor hun getrouwheid voor te stellen en te beloven.

Weest getrouw tot den dood en Ik zal u geven de kroon des levens, vers 10. Merk op: Ten eerste. De zekerheid van de beloning.

Ik zal u geven. Hij, die dat zegt, is ook machtig het te doen, en Hij heeft op zich genomen dat Hij het doen zal. Zij zullen de beloning uit Zijn eigen hand ontvangen, en geen van hun vijanden zal bij machte zijn om die uit Zijne hand te rukken of van hun hoofden af te werpen.

Ten tweede. Haar eigenaardigheid. Een kroon, als beloning voor hun armoede, hun getrouwheid en hun strijd.

5. Een kroon des levens, om hen te belonen die getrouw zijn zelfs tot den dood, dat is, tot gedood wordens toe, die getrouw zijn in hun sterven en uit dit leven scheiden door getrouwheid aan Christus. Het leven zo opgeleefd in Zijn dienst, of afgelegd voor Zijn zaak, zal beloond worden met een ander, een beter, een eeuwig leven.

III. Het slot van deze boodschap, hetzelfde als het voorgaande.

1. Een oproeping tot algemene aandacht, dat alle mensen, de gehele wereld, zullen horen naar hetgeen tussen Christus en Zijne gemeente verhandeld wordt, hoe Hij haar prijst, haar vertroost, h aar gebreken bestraft en haar getrouwheid beloont. Het is in het belang van alle bewoners der wereld om op te merken hoe God met Zijn eigen volk handelt, de gehele wereld kan daaruit onderricht ontvangen en wijsheid leren.

2. Een genadige belofte aan alle zegevierende Christenen. Die overwint, zal van den tweeden dood niet beschadigd worden, vers 11. Merk op:

A. Er is niet alleen een eerste, maar ook een tweede dood, een dood nadat het lichaam gestorven is.

B. Deze tweede dood is onuitsprekelijk veel erger dan de eerste dood, zowel in zijn stervenspijnen en angsten (welke de angsten der ziel zijn zonder enige verzachting of ondersteuning) als in zijn duurzaamheid. Het is de eeuwige dood, den dood sterven, dood zijn en voortdurend stervend zijn. Dat is vreeslijk, noodlottig schadelijk voor allen, die het ondergaan.

C. Van dezen beschadigenden, verwoestenden dood zal Christus al Zijn getrouwe dienstknechten verlossen, de tweede dood zal geen macht hebben over hen, die deel hebben aan de eerste opstanding. De eerste dood zal hen niet beschadigen en de tweede dood zal geen macht over hen hebben.

Openbaring 2:12-17

In dezen brief hebben wij te letten op:

I. Het opschrift van deze boodschap.

1. Hem aan wie hij gezonden werd: Schrijf aan den engel der gemeente, die in Pergamus is. Het is niet zeker of deze stad verrees op de bouwvallen van Troje, en dus een nieuw-Troje was, of enige andere stad van dien naam, maar het is ook niet van belang. Het was ene plaats, waar Christus ene gemeente had geroepen en verzameld, door de verkondiging van het Evangelie en de genade van Zijn Geest, die het woord vruchtbaar gemaakt had.

2. Wie deze boodschap naar Pergamus zond. Dezelfde Jezus, die hier beschreven wordt als degene, die het tweesnijdend scherp zwaard heeft, uit wiens mond een tweesnijdend scherp zwaard ging, Hoofdstuk 1:16. Men heeft opgemerkt, dat in de titels, welke Christus zich bij voorkeur in de verschillende brieven gaf, iets ligt in overeenstemming met de toestanden van deze gemeenten. Zo bijvoorbeeld Efeze: niets kan meer geschikt geacht worden om een trage en verachterende gemeente op te wekken en te herstellen dan de herinnering dat Christus degene is, die de sterren in Zijne rechterhand houdt en tussen de zeven gouden kandelaren wandelt. De gemeente van Pergamus was besmet met mensen van bedorven zin, die al wat zij konden deden om het geloof en de instellingen van de gemeente te bederven, en Christus, die besloten had hen te bestrijden met het zwaard van Zijn woord, noemt zich degene, die het tweesnijdend scherp zwaard heeft.

A. Het Woord Gods is een zwaard, het is een wapen, zowel voor verdediging als voor aanval geschikt, het is in de hand van God geschikt om beiden, de zonde en de zondaren te verslaan.

B. Het is een scherp zwaard. Geen hart is zo hard, of dat zwaard kan het verwonden, geen knoop is zo vast gelegd, of het kan die doorsnijden, het kan scheiding maken tussen ziel en geest, dat is: tussen de ziel en de zondige gewoonten, die door voortdurend volgen als een tweede ziel, als een met de ziel, geworden zijn.

C. Het is een tweesnijdend zwaard, het keert zich en snijdt aan alle zijden. Het heeft de snede van de wet tegen de overtreders onder die bedeling, en de snede van het Evangelie tegen de verachters van die bedeling. Er is een snede om een wond te slaan, en een snede om een vervuilde wond te openen ten einde haar te genezen. Er is geen ontkomen aan de snede van het zwaard, keert gij u ter rechterzijde, daar heeft het een snede, wendt gij u aan de linkerkant, ook daar heeft het een snede, het wendt en keert zich naar alle zijden.

II. Van het opschrift komen wij tot den inhoud van den brief, waarvan de volgorde ongeveer dezelfde is als van de vorige.

1. Christus bespreekt de beproevingen en de moeilijkheden, welke deze gemeente overkwamen.

Ik weet uwe werken en waar gij woont enz., vers 13. De werken van Gods dienstknechten worden het best gekend, wanneer de omstandigheden, waaronder zij deze werken verrichtten, behoorlijk in. overweging genomen worden. Hetgeen nu aan de goede werken van deze gemeente veel

heerlijkheid bijzette, was de omstandigheid van de plaats, waar deze gemeente gesticht was, een plaats waar de troon des Satans is. Gelijk onze grote Heere aandachtig let op al de voordelen en gelegenheden, welke wij hebben om onzen plicht te vervullen in onze woonplaats, zo rekent Hij ook met al de verzoekingen en ontmoedigingen, die wij ontmoeten in de plaats onzer woning, en laat die als genadige uitzonderingen gelden. Deze gemeente woonde waar de troon des Satans was, waar hij zijn hof hield. Hij gaat om door de wereld, maar hij heeft zijn troon in sommige plaatsen, die berucht zijn om haar goddeloosheid, dwaling en wreedheid. Sommigen menen dat de Romeinse stadhouder in Pergamus een woedende vijand van de Christenen zal geweest zijn, en de zetel der vervolging is de troon des Satans.

2. Hij prijst hun standvastigheid, Maar gij houdt Mijn naam, en hebt Mijn geloof niet verloochend. Deze twee uitdrukkingen bedoelen in vele opzichten hetzelfde, de eerste kan echter meer op den uitslag en de tweede meer op het middel betrekking hebben. Gij houdt Mijn naam.

A. Gij schaamt u niet voor uw betrekking tot Mij, maar rekent het u een eer dat Mijn naam over u genoemd is, dat, gelijk de vrouw naar den naam van haar echtgenoot genoemd. wordt, gij Mijn naam draagt, dat houdt gij vast als uw eer en voorrecht.

B. Hetgeen u zo getrouw gemaakt heeft is de genade des geloofs, gij hebt niet verloochend de grote leerstellingen van het Evangelie en het Christelijk geloof niet verlaten, en daardoor zijt gij getrouw gebleven. Ons geloof zal altijd groten invloed op onze trouw hebben. Mensen, die het geloof van Christus verloochenen, mogen veel roemen op hun oprechtheid en hun getrouwheid aan God en hun geweten, maar men ziet zelden dat zij, die het ware geloof verlaten, hun getrouwheid bewaren. Zij, wier geloof zich stoot aan de rots der ergernis, zullen gewoonlijk ook op die rots schipbreuk lijden van hun getrouwheid. Hier verheft onze gezegende Heere de getrouwheid van deze gemeente naar aanleiding van de tijdsomstandigheden zowel als van haar woonplaats. Zij waren standvastig gebleven bok in die dagen, in welke Antipas, Zijn getrouwe getuige, gedood was. Wie deze persoon was en of er enige mystieke betekenis in zijn naam ligt, is onbekend. Hij was een getrouwe discipel van Christus, hij stierf voor Hem den marteldood en bezegelde zijn geloof en zijne getrouwheid met zijn bloed in de plaats, waar de Satan woonde, en ofschoon de overige gelovigen dat wisten en het gezien hadden, werden zij er niet door ontmoedigd of uit hun vastigheid gerukt, dit wordt hier uitdrukkelijk tot hun eer vermeld.

3. Hij berispt hen voor zondige gebreken, vers 14. Maar Ik heb enige weinige dingen tegen u, dat gij aldaar hebt, die de lering van Balaam houden, die Balak leerde den kinderen Israël's een aanstoot voor te werpen, opdat zij zouden afgodenoffer eten en hoereren. En vers 15 :Alzo hebt gij ook die de lering der Nicolaieten houden, hetwelk Ik haat. Er waren sommigen, die leerden dat het geoorloofd was dingen te eten, die den afgoden geofferd waren, en dat eenvoudige hoererij geen zonde was. Door hun onzuivere verering trokken zij de mensen mede in onreine praktijken gelijk Bileam de kinderen Israël's deed.

A. De onreinheid des geestes en de onreinheid des vlezes gaan dikwijls gepaard. Bedorven leringen en bedorven eredienst leiden dikwijls tot een bedorven wandel.

B. Het is zeer geoorloofd den naam van ketterse leidslieden te geven aan hun volgelingen. Dat is de eenvoudigste wijze om aan te duiden wie wij bedoelen.

C. Het mishaagt God als wij in gemeenschap blijven met mensen van bedorven beginselen en praktijken, en het brengt schuld en blaam over de gehele gemeente, wij worden daardoor deelgenoten aan de zonden van anderen. Ofschoon de gemeente als zodanig geen macht heeft de mensen, ter oorzake van ketterij en onzedelijkheid, aan den lijve te straffen, zo heeft zij wel de macht hen buiten haar gemeenschap te sluiten, en wanneer zij dat niet doet, mishaagt zij Christus, het Hoofd en den Koning der kerk.

4. Hij roept hen tot bekering. Bekeert u, en zo niet, Ik zal u haastelijk bijkomen, en zal tegen hen krijg voeren met het zwaard Mijns monds, vers 16.

A. Bekering is de plicht van heiligen zowel als van zondaren, het is een evangelische plicht..

B. Het is de plicht van gemeenten zowel als van bijzondere personen, die gezamenlijk zondigen, moeten zich gezamenlijk bekeren.

C. Het is de plicht van Christelijke gemeenschappen over de zonden van anderen zich te verootmoedigen, zoverre zij daaraan medeplichtig zijn, al is het ook slechts door oogluiking.

D. Wanneer God overgaat tot het straffen van bedorven leden ener gemeente, berispt Hij die gemeente zelf omdat zij hun toegelaten heeft in haar midden te blijven, en enige druppelen van den storm vallen op de gehele gemeente.

E. Geen zwaard snijdt zo diep of veroorzaakt zulk een dodelijke wond als het zwaard in Christus' mond. Wanneer de bedreigingen van het Woord vat krijgen op het geweten van een zondaar, zal die spoedig een afschuw van zich zelven krijgen, en wanneer die bedreigingen uitgevoerd worden, dan wordt hij ten enenmale afgesneden. Vroeger of later zal het woord van God vat krijgen op iedere zondaar, hetzij tot zijn bekering of tot zijn verwarring.

III. Wij hebben nu het slot van den brief, waarin, na de gewone oproeping om algemene aandacht, de belofte van grote gunst gedaan wordt aan hen, die overwinnen. Hun zal gegeven worden te eten van het manna, dat verborgen is, en een witten keursteen, en op den keursteen een nieuwen naam geschreven, dien niemand kent, dan die hem ontvangt, vers 17.

1. Het verborgen manna, de invloeden en vertroostingen van den Geest van Christus in de gemeenschap met Hem, van den hemel in de ziel nederdalende, van tijd tot tijd, tot hun ondersteuning en om hun een voorsmaak te geven van de zaligheid der engelen en der heiligen in den hemel. Dat manna is verborgen voor de overigen, geen vreemde zal er zich in mengen, en het is neergelegd in Christus, de ark des verbonds in het heilige der heiligen.

2. Een witten keursteen, met een nieuwen naam daarin gegraveerd. Deze witte steen stelt voor de vrijspraak van de zonde, de vergelijking is ontleend aan de gewoonte der ouden om een witten steen te geven aan hen, die door de rechtbank vrijgesproken waren, en een zwarten steen aan degenen, die veroordeeld werden. De nieuwe naam is de naam der aanneming, aangenomen personen droegen voortaan den naam van de familie, waarin zij aangenomen waren. Niemand kan het bewijs van iemands aanneming lezen dan hij zelf, hij kan het niet altijd lezen, maar indien hij volhardt tot het einde zal hij beide ontvangen, het bewijs van zijn kindschap en de erfenis.

Openbaring 2:18-29

Al de brieven hebben ongeveer gelijken vorm. In dezen, evenals in de andere, hebben wij acht te slaan op het opschrift, den inhoud en het slot.

I. Het opschrift.

1. De brief is gericht aan den engel der gemeente te Thyatira. Dat was een stad in KleinAzië, ten zuiden van Mysië en ten noorden van Lydië, een handelsstad, waaruit Lydia de purperverkoopster afkomstig was, die te Filippi in Macedonië vertoevende, waarschijnlijk omdat haar beroep haar daar bracht, Paulus hoorde prediken, en wier hart God opende, zodat zij acht gaf op de dingen, die gesproken werden, en geloofde en gedoopt werd, waarna zij Paulus en Silas aldaar onderhield. Of het Evangelie door haar in haar woonplaats Thyatira gebracht werd, is niet bekend, maar het was er en er was, zoals deze brief ons verzekert, een bloei- ende Evangelische gemeente.

2. De brief wordt gezonden door den Zoon van God, hier beschreven als die Zijne ogen heeft als ene vlam vuurs en Zijne voeten blinkend koper gelijk. Zijn algemene naam is hier de Zoon van God, dat is: de eeuwige en eniggeboren Zoon van God, hetgeen aanduidt dat Hij dezelfde natuur heeft als de Vader, maar met een onderscheiden en ondergeschikt bestaan. De beschrijving hier van Hem gegeven, is tweeledig.

A. Zijn ogen zijn gelijk een vlam vuurs, hetgeen betekent Zijn doordringende, volkomen wetenschap, Zijn door-en-door-zien van alle personen en dingen, Hij is het die nieren en harten onderzoekt, vers 23, en maken zal dat alle gemeenten zullen weten dat Hij dat doet.

B. Zijn voeten zijn blinkend koper gelijk, de uitgangen van Zijne voorzienigheid zijn vast, ontzaglijk en alle rein en heilig. Gelijk Hij met volkomen wijsheid oordeelt, zo handelt Hij met volkomen kracht en stand vastigheid.

II. De inhoud van dezen brief bevat evenals die van de andere brieven:

1. De eervolle beschrijving en de lof, die Christus aan deze gemeente geeft, aan dienaren en gemeente, en dat door iemand, die geen vreemdeling in hun midden was, maar wel bekend met hen en met de beginselen, waarnaar zij handelden. Christus maakt ten opzichte van deze gemeente eervolle vermelding van:

A. Hun liefde, hetzij meer in het algemeen, een geneigdheid om allen mensen goed te doen, hetzij in het bijzonder jegens de huisgenoten des geloofs, zonder liefde is er geen ware godsdienst.

B. Hun dienst, hun bediening, dit betreft meer de dienaren en waardigheidsbekleder in de gemeente, die gearbeid hadden in het woord en in de leer.

C. Hun geloof, hetwelk de genade was die al de andere, hun liefde en dienst, werkzaam maakte.

D. Hun lijdzaamheid, want zij, die het liefderijkst voor anderen zijn, h et ijverigst en het krachtigst in het geloof, moeten daarom juist het meeste verwachten dat hun lijdzaamheid zal geoefend worden.

E. Hun werken, hun toenemende vruchtbaarheid, hun laatste werken waren beter dan de eerste. Dit is een uitnemende trek, terwijl anderen hun eerste liefde verlieten en hun eersten ijver verloren, werden zij voortdurend wijzer en beter. Het moet de eerzucht en de ernstige begeerte van alle Christenen zijn, dat hun laatste werken de beste zullen zijn, dat zij dagelijks beter mogen worden en eindelijk het best.

2. Een getrouwe berisping over hetgeen verkeerd was. Deze is niet zo rechtstreeks gericht tegen de gemeente zelf als tegen sommige goddeloze verleiders, die in haar waren, de fout der gemeente was dat zij hen te veel duldde.

A. Deze goddeloze verleiders worden vergeleken met Izebel en bij haar naam genoemd. Izebel was ene vervolgster van de profeten des Heeren, en een grote begunstigster van afgodendienaars en valse profeten. De zonde van deze verleiders was dat zij trachtten de dienaren van God tot hoererij te brengen en afgoden te doen offeren. Zij noemden zich profeten en beproefden op grond daarvan oppergezag over de dienaren van de gemeente te doen gelden. Twee dingen verzwaarden de zonde van deze verleiders, van welken, omdat zij een samengesloten geheel vormden, in het enkelvoud gesproken wordt.

a. Zij gebruikten Gods naam om de waarheid van Zijn leer en eredienst tegen te staan, en dit verzwaarde hun zonde zeer,

b. Zij misbruikten de lankmoedigheid Gods om zich in hun boosheid te verharden. God gaf hun tijd voor bekering, maar zij bekeerden zich niet. Merk hier op: Ten eerste. Bekering is nodig om de verwoesting van de zondaren te voorkomen.

Ten tweede. Bekering vereist tijd, een tijdsverloop en geschikten tijd, zij is een groot werk.

Ten derde. Waar God tijd voor bekering geeft, verwacht Hij ook de vruchten der bekering.

Ten vierde. Wanneer de zondaar den tijd voor de bekering laat verloren gaan, zal hem des te erger verwoesting overkomen.

B. Maar waarom wordt de boosheid van deze Izebel de gemeente van Thyatira ten laste gelegd? Omdat die gemeente haar toeliet het volk in die stad te verleiden. Was dat dan de schuld van de gemeente? Zij hadden als gemeente niet de macht om te verbannen of gevangen te nemen, maar haar dienaren hadden de macht om haar in den ban te doen, en het is waarschijnlijk dat zij deze macht verwaarloosden en daardoor medeplichtig aan haar zonde werden.

3. De straf van deze verleidster, deze Izebel, vers 22, 23, waarin een voorzegging van den val van Babylon ligt opgesloten.

A. Ziet, Ik werp haar te bed, op een bed van pijn, niet van vermaak, een bed van vlammen, en zij, die met haar gezondigd hebben, zullen met haar lijden, tenzij dezen dat nu nog door bekering voorkomen.

B. En hare kinderen zal Ik door den dood ombrengen, vers 23, dat is door den tweeden dood, die de eigenlijke dood is en geen hoop op een toekomstig leven overlaat. Er is geen opstanding voor hen, die den tweeden dood sterven, maar alleen schande en eeuwige smart.

4. De bedoeling van Christus met de verwoesting van deze goddeloze verleiders, en deze was tot onderricht van anderen, met name van de gemeenten. En al de gemeenten zullen weten, dat Ik het ben, die nieren en harten onderzoek. En Ik zal ulieden geven een iegelijk naar uwe werken, vers 23. God wordt gekend door de oordelen, die Hij ten uitvoer legt, en door deze wraak, die Hij op de verleiders nemen zou, zou Hij allen doen kennen:

A. Zijn onfeilbare kennis van de harten der mensen, van hun beginselen, voornemens, gezindheid, gemoedsgesteldheid, hun vormelijkheid om met de afgodendienaars samen te gaan.

B. Zijn onkreukbare rechtvaardigheid, waardoor Hij een iegelijk naar zijne werken geeft, waarbij de naam van Christen te zijn geen bescherming, en de gemeenten geen wijkplaatsen voor de zondaars en zondaressen zijn zullen.

5. De aanmoediging, gegeven aan hen, die zich zelven rein en onbevlekt bewaren. Doch ik zeg tot ulieden en tot de anderen enz., vers 24. Merk op:

A. Hoe deze verleiders hun leerstellingen noemden, diepten, diepzinnige geheimenissen, die het volk behaagden, en waardoor zij trachtten de mensen te doen geloven dat zij een dieper inzicht in den godsdienst hadden dan de dienaren bereikt hadden.

B. Hoe Christus ze noemt, diepten des Satans. Satanische begoochelingen en verleidingen, duivelse geheimen, want er bestaat een verborgenheid der ongerechtigheid, zowel als een geheim der godzaligheid. Het is gevaarlijk de verborgenheden Gods te verachten en het is gevaarlijk de geheimen des Satans te leren kennen.

C. Hoe teder Christus is voor Zijn getrouwe dienstknechten. Ik zal u geen anderen last opleggen, maar hetgeen gij hebt, houdt dat totdat Ik zal komen, vers 24. Ik zal uw geloof niet overladen met nieuwe verborgenheden, of uw geweten met nieuwe wetten. Ik verlang alleen uw aandacht voor hetgeen gij reeds ontvangen hebt. Houdt wat gij hebt, meer verlang ik niet. Christus zal komen om een einde te maken aan al de verzoekingen van Zijn volk, en indien zij het geloof bewaren in een goed geweten, zal wanneer Hij komt alle gevaar en moeite voor eeuwig voorbij zijn..

III. Wij komen nu tot het slot van Zijn boodschap, vers 26-29. Hier is in de eerste plaats:

1. De belofte van een heerlijke beloning voor de volhardende, overwinnende gelovigen, en wel tweeledig.

A. Zeer grote macht en heerschappij over de andere bewoners der wereld. Macht over de heidenen. Dat kan betrekking hebben op den tijd, waarin het keizerrijk Christelijk zou worden en de wereld komen onder de heerschappij van een Christelijken keizer, zoals Constantijn de Grote de eerste was, maar het kan ook slaan op de andere wereld, waar de gelovigen met Christus ten oordeel zullen zitten in Zijnen troon en met Hem zich verenigen zullen in het onderzoeken, veroordelen en ten straf overleveren van de vijanden van Christus en Zijne gemeente. De oprechten zullen het koninkrijk beërven.

B. Kennis en wetenschap, die bij zoveel macht en heerschappij behoren. Ik zal hem de morgenster geven. Christus is de morgenster. Hij brengt het daglicht in de ziel, het licht van genade en heerlijkheid, en Hij zal Zijn volk dien overvloed van licht en wijsheid geven, die vereist wordt voor den staat van waardigheid en heerschappij, welken zij zullen verkrijgen op den morgen der opstanding.

2. Deze brief eindigt met de gewone oproeping tot aandacht: Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de gemeente zegt, vers 29. In de voorgaande brieven gaat deze vermaning aan de beloften vooraf, maar in dezen en de volgende brieven komt zij daarna, ten einde ons te zeggen dat wij aandacht moeten schenken aan al de beloften zowel als aan al de voorschriften, die Christus aan Zijne gemeenten geeft.

HOOFDSTUK 3

1 En schrijf aan den engel der Gemeente, die te Sardis is: Dit zegt, Die de zeven geesten Gods heeft, en de zeven sterren: Ik weet uw werken, dat gij den naam hebt, dat gij leeft, en gij zijt dood.
2 Zijt wakende, en versterk het overige, dat sterven zou; want Ik heb uw werken niet vol gevonden voor God.
3 Gedenk dan, hoe gij het ontvangen en gehoord hebt, en bewaar het, en bekeer u. Indien gij dan niet waakt, zo zal Ik over u komen als een dief, en gij zult niet weten, op wat ure Ik over u komen zal.
4 Doch gij hebt enige weinige namen ook te Sardis, die hun klederen niet bevlekt hebben, en zij zullen met Mij wandelen in witte klederen, overmits zij het waardig zijn.
5 Die overwint, die zal bekleed worden met witte klederen; en Ik zal zijn naam geenszins uitdoen uit het boek des levens, en Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader en voor Zijn engelen.
6 Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de Gemeenten zegt.
7 En schrijf aan den engel der Gemeente, die in Filadelfia is: Dit zegt de Heilige, de Waarachtige, Die den sleutel Davids heeft; Die opent, en niemand sluit, en Hij sluit, en niemand opent:
8 Ik weet uw werken; zie, Ik heb een geopende deur voor u gegeven, en niemand kan die sluiten; want gij hebt kleine kracht, en gij hebt Mijn woord bewaard, en hebt Mijn Naam niet verloochend.
9 Zie, Ik geef u enigen uit de synagoge des satans, dergenen, die zeggen, dat zij Joden zijn, en zijn het niet, maar liegen; zie, Ik zal maken, dat zij zullen komen, en aanbidden voor uw voeten, en bekennen, dat Ik u liefheb.
10 Omdat gij het woord Mijner lijdzaamheid bewaard hebt, zo zal Ik ook u bewaren uit de ure der verzoeking, die over de gehele wereld komen zal, om te verzoeken, die op de aarde wonen.
11 Zie, Ik kom haastelijk; houd dat gij hebt, opdat niemand uw kroon neme.
12 Die overwint, Ik zal hem maken tot een pilaar in den tempel Mijns Gods, en hij zal niet meer daaruit gaan; en Ik zal op hem schrijven den Naam Mijns Gods, en de naam der stad Mijns Gods, namelijk des nieuwen Jeruzalems, dat uit den hemel van Mijn God afdaalt, en ook Mijn nieuwen Naam.
13 Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de Gemeenten zegt.
14 En schrijf aan den engel van de Gemeente der Laodicensen: Dit zegt de Amen, de trouwe, en waarachtige Getuige, het Begin der schepping Gods:
15 Ik weet uw werken, dat gij noch koud zijt, noch heet; och, of gij koud waart, of heet!
16 Zo dan, omdat gij lauw zijt, en noch koud noch heet, Ik zal u uit Mijn mond spuwen.
17 Want gij zegt: Ik ben rijk, en verrijkt geworden, en heb geens dings gebrek; en gij weet niet, dat gij zijt ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind, en naakt.
18 Ik raad u dat gij van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en witte klederen, opdat gij moogt bekleed worden, en de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde; en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt.
19 Zo wie Ik liefheb, die bestraf en kastijd Ik; wees dan ijverig, en bekeer u.
20 Zie, Ik sta aan de deur, en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen, en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij.
21 Die overwint, Ik zal hem geven met Mij te zitten in Mijn troon, gelijk als Ik overwonnen heb, en ben gezeten met Mijn Vader in Zijn troon.
22 Die oren heeft, die hore, wat de Geest tot de Gemeenten zegt.

Hier hebben wij de drie overige brieven van Christus aan de gemeenten,

I. Aan Sardis, vers 1-6,

II. Aan Philadelphia, vers 7-15,

III. Aan Laodicea, vers 16-22.

Openbaring 3:1-6

I. De voorrede, ons aantonende:

1. Aan wie de brief gericht wordt: aan den engel der gemeente, die te Sardis is. Sardis was een oude stad van Lydië, aan den voet van den berg Tmolus. Men zegt dat zij de hoofdstad van dat deel van Azië was, en de eerste stad in dat deel der wereld, die door de prediking van Johannes bekeerd werd. Maar ook de eerste, die zich tegen het Christendom verzette en een van de eerste, die in bouwvallen herschapen werd en nog in puin ligt, zonder gemeente of enige bediening.

2. Door wie de boodschap gezonden werd, de Heere Jezus, die zich zelven hier noemt die de zeven Geesten Gods heeft en de zeven sterren, naar Hoofdstuk 1:4, waar gesproken wordt van de zeven Geesten, die voor den troon zijn.

A. Hij heeft de zeven Geesten, dat is, de Heilige Geest met al Zijn verscheidenheid van krachten, gaven en werkingen, want Hij is persoonlijk een, ofschoon verscheiden in openbaring. Hij wordt hier zevenvoudig genoemd naar het getal der gemeenten en der engelen van de gemeenten, om aan te tonen dat iedere dienaar en elke gemeente ene bedeling en mate van den Geest gegeven is om daarmee te arbeiden, een voorraad van geestelijken invloed voor dien dienaar of die gemeente, om hen door volharding en uitbreiding te verbeteren, welke mate des Geestes hun niet weer onttrokken wordt tenzij ze haar door misbruik of achteruitgang verbeuren. De gemeenten hebben, evenals de afzonderlijke gelovigen, haar geestelijken voorraad en fonds, en aangezien deze brief gericht werd aan een verachterenden dienaar en een verslappende gemeente, wordt hun zeer geschikt in herinnering gebracht dat Christus de zeven Geesten, dat is den Geest zonder mate en in volkomenheid, heeft, en dat zij zich tot Hem mogen wenden om Zijn werk in hen te verlevendigen.

B. Hij heeft de zeven sterren, de engelen der gemeenten, zij zijn door Hem geplaatst, en aan Hem verantwoording schuldig, hetgeen hen getrouw en ijverig maken moet. Hij heeft dienaren om te zenden, en geestelijke invloeden aan Zijne dienaren mede te delen tot welzijn van de gemeenten. De Heilige Geest werkt gewoonlijk door de dienaren, en hun dienst zal niet krachtig zijn zonder den Heiligen Geest, dezelfde goddelijke hand houdt beiden.

II. Den inhoud van den brief. Het is opmerkenswaardig, dat Christus in de overige brieven begint met het goede, dat in de gemeenten was, te prijzen en dan er toe overgaat om aan te tonen wat verkeerd was, maar in dezen en in dien aan Laodicea begint Hij met:

1. Ene bestraffing, en wel een zeer scherpe.

Ik weet uwe werken, dat gij den naam hebt dat gij leeft en gij zijt dood, vers 1. Huichelarij en een betreurenswaardig verval van den godsdienst zijn de zonden, waarvan deze gemeente beschuldigd wordt door Hem, die haar en haar werken volkomen kende.

A. Deze gemeente had een groten naam verkregen, een zeer eervollen naam, dien van een bloeiende gemeente zijn. Zij was beroemd om haar levenden en levenskrachtigen godsdienst, haar zuiverheid in de leer, haar enigheid onder de leden, haar overeenstemming in eredienst en ordelijkheid. Wij lezen

niet dat er enige ongelukkige verdeeldheid in haar gevonden werd. Alle dingen schenen goed in orde te zijn, zover de mensen dat konden beoordelen.

B. Deze gemeente was niet in werkelijkheid wat zij heette te zijn. Zij had den naam van te leven, maar zij was dood, er was een gedaante van godzaligheid, maar de kracht was er niet, den naam dat zij leefde, maar niet het levensbeginsel. Indien er al geen totaal gemis van leven was, dan was er toch een grote dodigheid in hun zielen en in hun dienst, een grote dodigheid in hun dienaren en in de bediening, in hun gebed, in hun prediking, in hun wandel. En een grote dodigheid in de gemeente, in horen, in bidden, in omgang. Het weinigje leven, dat er nog was in zeker opzicht, lag op sterven, zieltogende.

2. Onze Heere geeft deze ontaarde gemeente den best-mogelijken raad. Wees wakende en versterk het overige, dat sterven zou, vers 2.

A. Hij raadt hen om wakende te zijn. De oorzaak van hun zondige dodigheid en hun verval was, dat zij hun waakzaamheid afgelegd hadden. Zodra wij ophouden waakzaam te zijn, verliezen wij grond, en daarom moeten wij terugkeren tot onze waakzaamheid, tegen de zonde, den Satan en al wat verwoestend is voor het leven en de kracht der godzaligheid.

B. Te versterken hetgeen overig was en sterven zou. Sommigen verstaan dit van de mensen, er waren enigen overgebleven, die hun oprechtheid bewaard hadden, maar zij liepen gevaar van met de overigen onder te gaan. Het is moeilijk voor ons zelven het leven en de kracht der godzaligheid te behouden, wanneer wij zien dat een algemene dodigheid en achteruitgang rondom ons de overhand verkrijgen. Ook kan het betrekking hebben op hun praktijken, want er volgt: Ik heb uwe werken niet vol gevonden voor God, vers 2. Er ontbreekt iets aan die werken, zíj zijn de schil maar missen den kern, er is een geraamte maar geen ziel, een schaduw maar geen lichaam. Het inwendige ontbreekt, de werken zijn hol en ledig, de gebeden zijn niet vervuld met heilige begeerten, de aalmoezen niet met ware weldadigheid, de rustdagen niet met ware toewijding der ziel aan God, er zijn geen inwendige genegenheden in overeenstemming met de uitwendige daden en uitdrukkingen. Welnu, overal waar de geest ontbreekt, kan de vorm niet lang blíjven bestaan.

C. Zij moeten zich hervatten. Gedenkt dan hoe gij het ontvangen en gehoord hebt, vers 3. Zij moeten niet alleen gedenken wat zij ontvangen en gehoord hebben, welke boodschap zij van God ontvangen hadden, welke tekenen van Zijne barmhartigheid en genade jegens hen, welke leerredenen zij gehoord hadden-maar hoe zij het ontvangen en gehoord hadden, welke indrukken de barmhartigheden Gods in het begin op hun zielen gemaakt hadden, welke aandoeningen zij hadden voelen werken onder Zijn Woord en instellingen, de liefde van hun bruidsdagen, de vriendelijkheid van hun jeugd, hoe welkom het Evangelie en de genade Gods hun geweest waren toen zij die eerst ontvangen hadden. Waar is de zegen, waarvan zij toen gewaagden?

D. Zij moesten bewaren wat zij ontvangen hadden, opdat zij niet alles zouden verliezen, en zich bekeren, het in oprechtheid berouwen dat zij zoveel van het leven der godsvrucht verloren hadden en gevaar liepen er niets van over te houden.

3. Christus dringt Zijn raad aan met een vreeslijke bedreiging voor het geval, dat zij dien zouden verachten. Indien gij dan niet waakt, zo zal Ik over u komen als een dief, en gij zult niet weten op wat ure Ik over u komen zal, vers 3. Merk op:

A. Wanneer Christus de Zijnen verlaat met Zijn genadige tegenwoordigheid, komt Hij over hen in oordeel. En Zijn rechterlijke tegenwoordigheid zal zeer vreeslijk zijn voor hen, die Zijn genadige tegenwoordigheid verzondigd hebben.

B. Zijn rechterlijke nadering tot een dode, vervallen gemeente zal verrassend zijn. Haar dodigheid zal haar in valse gerustheid brengen, en wanneer die een toornig bezoek van Christus aan haar veroorzaakt, zal zij voorkomen dat zij Zijn komst bemerken en er zich op voorbereiden.

C. Zulk een komst van Christus zal haar verlies berokkenen, Hij zal komen als een dief, om haar te beroven van haar overgebleven blijdschap en barmhartigheden, niet ten onrechte, maar in gerechtigheid en rechtvaardigheid, om al het misbruik dat zij er van gemaakt heeft.

4. Onze gezegende Heere laat deze zondigende dienaren en gemeente niet geheel zonder troost en bemoediging. Temidden Zijner oordelen gedenkt Hij Zijner barmhartigheden. In vers 4 :

A. Vermeldt Hij eervol het getrouwe, maar kleine, overblijfsel in Sardis. Doch gij hebt enige weinige namen ook te Sardis, die hun klederen niet bevlekt hebben. Zij hadden niet ingewilligd met de toenemende verdorvenheid en bevlekking van den tijd en de plaats, waarin zij leefden. God let op ook het kleinste overblijfsel van degenen, die Hem verwachten, en hoe kleiner in aantal zij zijn, des te dierbaarder zijn zij in Zijn oog.

B. Hij geeft hun een zeer genadige belofte.

Zij zullen met Mij wandelen in witte klederen, overmits zij het waardig zijn, in de stola, de witte klederen van rechtvaardigmaking, en aanneming, en vertroosting, -of in de witte klederen van eer en heerlijkheid in de toekomende wereld. Zij zullen wandelen met Christus in de heerlijke dreven van het hemelse paradijs, en welke kostelijke omgang zal daar zijn tussen Christus en hen, die daar met Hem zullen mogen wandelen! Deze eer is het gevolg van hun oprechtheid, welke hun getrouwheid voor hen bereid heeft, en het is in Christus niet vreemd dat Hij hun die bewijst, ofschoon het geen wettelijke maar een evangelische waardigheid is, die hun hier gegeven wordt, geen verdienste maar genade. Zij, die hier met Christus wandelen in de reine klederen van werkelijke, praktische heiligheid en zich onbesmet bewaren van de wereld, zullen in de toekomende wereld met Christus wandelen in de witte klederen van eer en heerlijkheid, dat is de daarop volgende beloning.

III. Wij komen nu tot het slot van dezen brief, waarin wij, evenals vroeger, hebben:

1. Een grote beloning beloofd aan den overwinnenden Christen, vers 5, en deze komt zeer veel overeen met hetgeen reeds gezegd was. Die overwint, die zal bekleed worden met witte klederen. De reinheid der genade zal beloond worden met volmaakte reinheid der heerlijkheid. De heiligheid, wanneer zij volmaakt is, zal haar eigen beloning zijn, de heerlijkheid is de volmaking van de genade, het verschil is niet in soort maar in graad. Hier wordt een andere belofte bijgevoegd, die in dit geval

zeer eigenaardig past: En Ik zal zijn naam geenszins uitdoen uit het boek des levens, en Ik zal zijn naam belijden voor Mijnen Vader en voor Zijne engelen, vers 5. Merk op:

A. Christus heeft een boek des levens, een naamrol van allen, die het eeuwige leven beërven zullen. Dat is:

a. Het boek der eeuwige uitverkiezing.

b. Het boek der gedachtenis van allen, die voor God geleefd en in boze tijden het leven en de kracht der godzaligheid bewaard hebben.

B. Christus zal de namen van Zijn uitverkorenen en getrouwen niet uit dit boek des levens uitdoen. De mensen kunnen opgeschreven zijn in de registers der gemeente, als gedoopten, als degenen die belijdenis afgelegd hebben, als bezittende een naam dat zij leven, en die naam kan uit die boeken uitgedaan worden, wanneer blijkt dat het slechts een naam was, een naam van leven maar zonder geestelijk leven. Dezulken verliezen dikwijls dien naam nog voor hun dood, zij worden door God overgegeven om zelf hun namen uit te doen door grove en openbare goddeloosheid. Maar de namen van hen, die overwinnen, zullen nooit uitgedaan worden.

C. Christus zal dat boek des levens overleggen, en de namen van de getrouwen, die daarin staan, belijden voor God en al de engelen. Hij zal dit doen als hun Rechter, wanneer de boeken zullen geopend worden, Hij zal het doen als hun Leidsman en Hoofd, die hen zegepralend ten hemel leidt, en hen Zijnen Vader voorstellen. Zie hier Mij en de kinderen, die Gij Mij gegeven hebt. Hoe groot zal deze eer en beloning zijn!

2. De oproeping tot algemene aandacht besluit deze boodschap. Elk woord van God vereist de aandacht der mensen, hetgeen soms schijnt meer bijzonder tot een bepaalde groep van mensen gericht te zijn, heeft toch altijd iets leerrijks en onderwijzends voor allen.

Openbaring 3:7-13

Wij komen nu tot den zesden brief, die aan een der Aziatische gemeenten gezonden werd, en letten op:

I. Het opschrift, dat aantoont:

1. Voor wie hij onmiddellijk bestemd was.

Schrijf aan den engel der gemeente, die te Philadelfia is, vers 7. Dit was ook een stad in Klein-Azië, gelegen aan de grenzen van Mysië en Lydië, en had haar naam ontleend aan de broederlijke liefde, die in haar uitnemend was. Wij kunnen moeilijk onderstellen dat haar deze naam gegeven werd nadat zij den Christelijken godsdienst ontvangen had, en dat zij zo genoemd was naar de Christelijke liefde, die alle gelovigen hebben en behoren te hebben voor elkaar, als kinderen van dezelfden Vader en broederen in Christus. Veeleer was het een oude naam ter wille van de liefde en vriendelijkheid, welke de inwoners elkaar betoonden als een burgerlijke broederschap. Dat was een uitnemende geest en wanneer die geheiligd werd door de genade van het Evangelie, zou daar een voortreffelijke gemeente uit worden, zoals zij dan ook inderdaad was, want er wordt geen enkel gebrek in deze gemeente gevonden. En toch waren er zonder twijfel de gebreken van de algemene onvolmaaktheid in haar, maar de liefde bedekt alle dingen.

2. Door wie de brief gezonden wordt, door dezelfden Jezus, die het algemene hoofd van al de gemeenten is. En merk hier op welke de titel is, waaronder Hij zich tot deze gemeente richt. Dit zegt de Heilige, de Waarachtige, die den sleutel David's heeft, die opent en niemand sluit, en Hij sluit en niemand opent, vers 7. Zijn persoonlijk karakter. Hij is de Heilige en Waarachtige, heilig in Zijne natuur en daarom kan Hij niet anders dan waarachtig in Zijn woord zijn, want dat heeft Hij gesproken in Zijne heiligheid. Verder Zijn karakter wat Zijne bediening betreft. Hij heeft den sleutel van David, Hij opent en niemand sluit, Hij heeft den sleutel van het huis David's, den sleutel van regering en gezag in en over de gemeente. Merk op:

A. De daden van Zijne regering.

a. Hij opent. Hij opent een deur van gelegenheid voor Zijne gemeenten, Hij opent een deur van uiting voor Zijne dienaren, Hij opent een deur van ingang in de hart en, Hij opent een deur van toelating tot de zichtbare kerk, door de regelen van deelneming daaraan te geven, Hij opent een deur van toelating tot de zegevierende kerk, want de regelen voor de zaligmaking zijn door Hem vastgesteld.

b. Hij sluit. Wanneer het Hem behaagt, sluit Hij de deur van gelegenheid en de deur van uiting, en laat hardnekkige zondaren opgesloten in de verharding hunner harten, Hij sluit de deur van kerkgemeenschap voor ongelovigen en lichtzinnigen, Hij sluit de deur des hemels voor de dwaze maagden, die haar dag van genade verslapen hebben, en voor de werkers der ongerechtigheid, hoe ijdel en gerust zij ook zijn mogen.

B. De wijze, waarop Hij deze daden volbrengt. Die is onbeperkte vrijmacht, onafhankelijk van den wil der mensen en onweerstaanbaar voor de macht der mensen. Hij opent en niemand sluit, Hij sluit

en niemand opent, Hij werkt het willen en het werken: en als Hij werkt, kan niemand het keren. Dat waren de eigenaardige kentekenen voor Hem, toen Hij sprak tot een gemeente, die zich benaarstigd had om Christus gelijkvormig te worden in heiligheid en getrouwheid, en die zich mocht verheugen in een wijd-geopende deur van vrijheid en gelegenheid onder Zijn zorg en bewind.

II. Het onderwerp van dezen brief.

1. Christus brengt hun in herinnering wat Hij voor hen gedaan heeft. Zie, Ik heb een geopende deur voor u gegeven en niemand kan die sluiten, vers 8. Ik heb die geopend en houd haar open, ofschoon er vele tegenstanders zijn. Leert hier:

A. Christus is de bewerker van alle vrijheid en gelegenheid, waarin Zijne gemeenten zich mogen verheugen.

B. Hij let er op en houdt er rekening mede, hoe lang Hij haar geestelijke vrijheid en gelegenheid voor haar bewaard heeft.

C. De goddelozen benijden den kinderen Gods hun geopende deur en zouden die gaarne voor hen sluiten.

D. Wanneer wij Christus geen reden geven om die deur voor ons te sluiten, kunnen mensen dat niet doen.

2. Deze gemeente wordt geprezen: Gij hebt kleine kracht, en gij hebt Mijn woord bewaard en hebt Mijnen naam niet verloochend, vers 8. Het schijnt dat in deze uitspraak een zachte berisping ligt: Gij hebt kleine kracht, kleine genade, welke, ofschoon zij niet geëvenredigd is aan de wijde deur van gelegenheid, die Ik voor u geopend heb, toch ware genade is en u getrouw gehouden heeft. Ware genade, ofschoon zwak, heeft de goddelijke goedkeuring, maar, alhoewel Christus een kleine kracht aanneemt, mogen de gelovigen met een weinig niet tevreden zijn, maar moeten trachten op te wassen in de genade en sterk in het geloof te zijn, de eer aan God gevende. Ware genade, ofschoon zwak, zal meer uitwerken dan de grootste gaven van den hoogsten trap der gemene genade: want zij zal de Christenen in staat stellen om het woord van Christus te bewaren en Zijn naam niet te verloochenen. Gehoorzaamheid, getrouwheid en een vrijmoedige belijdenis van den naam van Christus zijn de vruchten der ware genade, en als zodanig aan Christus aangenaam.

3. Hier is ene belofte van de grote gunst, die God aan deze gemeente zou verlenen, vers 9, 10. Deze gunst bestaat uit twee delen.

A. Christus zou maken, dat de vijanden van deze gemeente zich aan haar onderwierpen.

a. Deze vijanden worden beschreven als dezulken, die zeggen dat zij Joden zijn, maar zij logen daarmee, voorgaven Gods enig en uitverkoren volk te zijn, maar zij waren een synagoge des Satans. Vergaderingen, die God aanbidden in geest en in waarheid, zijn het israël Gods, maar vergaderingen, die de valse goden vereren of den waren God op verkeerde wijze aanbidden, zijn synagogen des Satans, ofschoon zij belijden mogen het eigen volk Gods te zijn, die bewering is een leugen.

b. Hun onderwerping aan de gemeente wordt beschreven. Zij zullen komen en aanbidden voor uwe voeten. Zij zullen geen godsdienstige of goddelijke eer bewijzen aan de gemeente zelf of aan hare dienaren, maar zij zullen overtuigd worden van hun ongelijk, en dat deze gemeente in haar recht is en door Christus bemind wordt, en zij zullen begeren in hare gemeenschap opgenomen te worden en dezelfden God op dezelfde wijze als zij te vereren. Hoe zal deze grote verandering bewerkt worden? Door de macht van God over de harten zijner vijanden, en door buitengewone openbaring van Zijn bijzondere gunst aan deze gemeente. Zij zullen bekennen dat Ik u liefheb. Merk hier op: Ten eerste. De grootste eer en gelukzaligheid, die ene gemeente kan genieten, bestaat in de bijzondere gunst en liefde van Christus.

Ten tweede. Christus kan Zijn gunst aan Zijn volk ontdekken op ene wijze, dat hare vijanden het zien en genoodzaakt worden het te erkennen.

Ten derde. Dat zal, door de genade van Christus, de harten harer vijanden verzachten en hen begerig maken om tot haar gemeenschap toegelaten te worden.

B. Een ander gunstbewijs, dat Christus aan deze gemeente belooft, is volhardende genade in de zwaarste tijden, vers 10, en zulks als beloning voor hun betoonde getrouwheid. Die heeft, dien zal gegeven worden.

a. Het Evangelie van Christus is het woord Zijner lijdzaamheid. Het is de vrucht van de lankmoedigheid Gods voor een zondige wereld, het stelt den mensen de voorbeeldeloze lijdzaamheid van Christus onder al Zijn lijden voor de mensen voor ogen, het roept hen, die het aannemen, tot oefening van lijdzaamheid in gelijkvormigheid aan Christus.

b. Het Evangelie moet zorgvuldig bewaard worden door allen, die er zich in verblijden, zij moeten het geloof, de prakt ijk en de verering bewaren, die het Evangelie hun voorschrijft.

c. Na een dag van lijdzaamheid kunnen wij een uur van verzoeking verwachten, een dag van evangelischen vrede en vrijheid is een dag van Gods lankmoedigheid, en die wordt zelden zo goed besteed als behoorde, en daarom dikwijls gevolgd door een ure van beproeving en verzoeking.

d. Soms is de beproeving algemeen en komt zij over de gehele wereld, in het tegenovergestelde geval duurt zij gewoonlijk korter.

e. Zij, die het Evangelie in een tijd van vrede aannemen, moeten zich bij Christus houden in de ure der verzoeking. Door het Evangelie vast te houden, worden zij voorbereid voor de beproeving, en dezelfde goddelijke genade, die hen in tijd van vrede vruchtbaar maakte, zal hen getrouw maken in tijden van vervolging.

4. Christus roept de gemeente tot vervulling van den plicht, waartoe Hij tevoren belooft haar te zullen bekwamen, den plicht van volharding. Houdt wat gij hebt.

A. De plicht zelf: Houdt wat gij hebt, dat geloof, die waarheid, die sterkte van genade, dien ijver, die liefde tot de broederen, gij hebt deze kostelijke schatten verkregen, houdt ze!

B. De redenen daarvoor, ontleend aan de spoedige wederkomst van Christus. Ziet, Ik kom haastelijk! Ziet, Ik ben reeds komende, om u van uw beproevingen te bevrijden, uw getrouwheid te belonen, de afvalligen te straffen, zij, die de kroon verliezen waarop zij eerst naar het scheen recht hadden, waarop zij hoopten en waarvan de verwachting hen verblijdde. De volhardende Christenen zullen den prijs winnen van de terug blijvende belijders, die den eersten vroeger vooruit waren.

III. Het slot van dezen brief, vers 12, 13.

1. Volgens Zijne gewoonte belooft onze Zaligmaker een schitterende beloning aan den overwinnenden gelovige, en wel in twee delen.

A. Ik zal hem maken tot een pilaar in den tempel Mijns Gods, niet een pilaar om dien tempel te schragen (de hemel heeft zulke steunsels niet nodig) maar een gedenkteken van de vrije en machtige genade Gods, een gedenkteken, dat nooit zal vervallen of weggenomen worden, zoals vele schone pilaren opgericht zijn ter ere van Romeinse keizers en veldheren.

B. Op deze pilaar zal een eervol inschrift staan, gelijk in zulke gevallen gewoonte was.

a. Den naam van God, aan wiens zaak hij verbonden was, dien hij diende, voor wie hij in den strijd geleden heeft. En den naam der stad Mijns Gods, der gemeente Gods, het nieuwe Jeruzalem, dat uit den hemel afdaalt. Op deze pilaar zullen vermeld worden al de diensten, welke de gelovige aan de gemeente bewezen heeft, hoe hij haar rechten handhaafde, haar grenzen uitbreidde, haar reinheid en haar eer bevorderde. Dat zal zijn een groter naam dan Asiaticus of Afrikaner, een krijgsknecht Gods in de oorlogen zijner gemeente.

b. Een ander gedeelte van het opschrift is: de nieuwe naam van Christus, den Middelaar, den Verlosser, den leidsman onzer zaligheid, ons hoofd. Daardoor zal openbaar worden onder wiens banier deze overwinnende gelovige gediend heeft, onder wiens leiding hij handelde, door wiens voorbeeld hij werd aangemoedigd, onder wiens invloed hij den goeden strijd gestreden heeft, totdat hij had overwonnen.

2. De brief wordt besloten met de oproeping om aandacht. Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de gemeenten zegt, hoe Christus Zijn getrouwe volgelingen liefheeft, waardeert en prijst en hoe Hij hun getrouwheid zal bekronen.

Openbaring 3:14-22

Ook hier hebben wij te beschouwen:

I. Het opschrift van deze boodschap.

1. Aan wie zij werd gezonden. Aan den engel van de gemeente der Laodicensen. Wij zijn nu gekomen tot de laatste en slechtste van de zeven Aziatische gemeenten, het tegendeel van de gemeente te Philadelfia. Want gelijk in de vorige gemeente niets te berispen viel, zo is er in deze niets te prijzen, en toch was zij een van de zeven gouden kandelaren. Een bedorven kerk kan toch wel een kerk zijn. Laodicea was eens een beroemde stad aan de oevers van de rivier Lycus, had een muur van groten omvang, drie marmeren schouwburgen, en was, gelijk Rome, gebouwd op zeven heuvelen. Naar het schijnt had de apostel Paulus groot aandeel aan de verkondiging van het Evangelie in deze stad, vanwaar hij een zijner brieven schreef, dien aan de Colossenzen, waarin hij haar groeten overbrengt. Laodicea was niet meer dan zeven uren van Colosse verwijderd. In de vierde eeuw werd in deze stad ene kerkvergadering gehouden, maar zij is nu reeds sinds eeuwen verwoest en ligt geheel in puinhopen, een ontzaglijk gedenkteken van den toorn des Lams.

2. Door wie de boodschap gezonden werd. Onze Heere Jezus noemt zich hier de Amen, de trouwe en waarachtige Getuige, het begin der schepping Gods.

A. De Amen, Hij, die standvastig en onveranderlijk is in al Zijn voornemens en beloften, wiens ja ja en wiens neen neen is.

B. De trouwe en waarachtige Getuige, wiens getuigenis omtrent God aan de mensen behoort aangenomen en ten volle geloofd te worden, en wiens getuigenis omtrent de mensen aan God ten volle aangenomen en geacht zal worden, en die een snel en waarachtig getuige zal zijn tegen alle onverschillige en lauwe belijders.

C. Het begin der schepping Gods, zowel van de eerste schepping, en als zodanig is Hij de aanvang, dat is de eerste oorzaak, de Schepper en Onderhouder, als van de tweede schepping, de gemeente, en zo is Hij het hoofd van dat lichaam, de eerstgeborene uit de doden, gelijk in Hoofdstuk 1:5, waaruit deze namen genomen zijn. Christus, na zich zelven door Zijn eigen goddelijke macht, als hoofd van de nieuwe schepping opgewekt te hebben, wekt nu de dode zielen op om een levenden tempel en ene gemeente voor Hem te zijn.

II. Het onderwerp of de inhoud, waaromtrent wij het volgende opmerken:

1. De hevige beschuldiging, tegen deze gemeente, dienaren en Christenen, ingebracht door Hem, die hen beter kende dan zij zelven. Ik weet uwe werken, dat gij noch koud zijt noch heet, maar veel erger: och, of gij koud waart of heet! vers 15. Lauwheid of onverschilligheid in zake den godsdienst is de ergste toestand ter wereld. Indien de godsdienst iets wezenlijks is, dan moet hij iets uitnemends zijn, en daarom moeten wij het er ernstig mede opnemen. Maar is hij niet iets wezenlijks, dan is hij het slechtste van alles, en dan moeten wij er ons zo krachtig mogelijk tegen verzetten. indien de godsdienst iets waard is, dan is hij alles waard, en dan is onverschilligheid in deze zaak onverschoonlijk.

Hoelang hinkt gij op twee gedachten? Indien de Heere God is, volgt Hem na, maar indien Baäl god is, volgt hem na! Hier is geen plaats voor onzijdigheid. Een openbare vijand zal eerlijker handelen dan een trouwloze onzijdige, er is meer verwachting van een heiden dan van zo iemand. Christus verlangt dat de mensen zich in ernst zullen verklaren voor of tegen Hem.

2. Een strenge straf wordt gedreigd. Zo dan omdat gij lauw zijt en noch koud noch neet, Ik zal u uit mijnen mond spuwen. Lauw water ontreddert de maag en verwekt braking, lauwe belijders ontstem men het hart van Christus. Hij walgt van hen en kan hen niet verdragen. Zij mogen hun lauwheid liefde, zachtheid, gematigdheid, breedheid van opvatting noemen, dat is voor Christus walglijk, en dat maken zij zich zelven. Zij zullen verworpen worden, voor goed verworpen, want het is verre van den heiligen Jezus terug te keren tot hetgeen Hij eens op die wijze verworpen heeft.

3. Wij zien hier een oorzaak van deze onverschilligheid en onstandvastigheid aangeduid, en dat is zelfgenoegzaamheid en zelfbedrog. Zij dachten dat het reeds zeer goed met hen stond, en daarom waren zij er onverschillig voor om beter te worden. Want gij zegt: ik ben rijk en verrijkt geworden, en heb aan geen ding gebrek, vers 17. Merk hier op welk groot verschil er bestond tussen de gedachten, die zij van zich zelven hadden, en die, welke Christus over hen had..

A. De hoge gedachten van zich zelven: Gij zegt: ik ben rijk en verrijkt geworden en heb aan geen ding gebrek, rijk, al rijker en eindelijk tot zulk een hoogte dat zij zich boven alle mogelijkheid van gebrek verheven waanden. Wellicht waren zij ruim voorzien van allen nooddruft des lichaams, en deed dat hen hetgeen voor de ziel nodig is over het hoofd zien. Of wellicht hielden zij zich voor geestelijk rijk, zij hadden kennis en hielden die voor godsdienst, zij bezaten gaven en zagen die voor genade aan, zij hadden instellingen, en stelden die in de plaats van den God der instellingen. Hoe zorgvuldig moeten wij er tegen waken, dat wij geen strik over onze zielen werpen! Ongetwijfeld zijn er velen in de hel, die eens meenden dat zij op weg naar den hemel waren. Laat ons dagelijks God bidden dat Hij ons niet toelate ons zelven te vleien en te bedriegen met betrekking tot onze zielen.

B. De geringe gedachten, die Christus van hen had, en Hij vergiste zich niet. Hij wist, ofschoon zij het niet wisten, dat zij waren ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind, en naakt. Hun toestand was ellendig in zichzelf, en moest het medelijden van anderen opwekken, ofschoon zij trots op zich zelven waren, werden zij beklaagd door allen, die hun toestand kenden. Want:

a. Zij waren arm, straatarm, terwijl zij zeiden dat zij rijk waren, zij hadden geen voorraad om hun zielen in het leven te houden, hun zielen leden gebrek temidden van hun overvloed, zij waren diep in de schuld bij de gerechtigheid Gods, en hadden niets om ook slechts het kleinste deel van die schuld te betalen.

b. Zij waren blind, zij konden hun toestand niet zien, noch hun weg, noch hun gevaar, zij konden niet in zich zelven zien en zij konden niet voor zich uit zien. Zij waren blind en dachten toch dat zij zagen, het licht zelf, dat in hen was, was duisternis, hoe groot moest dus de duisternis zelf zijn! Zij konden Christus niet zien, ofschoon die duidelijk hun voor ogen gesteld was, alsof Hij onder hen gekruist ware. Zij konden niet door het geloof God zien, ofschoon die altijd bij hen tegenwoordig was. Zij konden den dood niet zien, ofschoon zij dien vlak voor zich hadden. Zij konden de eeuwigheid niet zien, ofschoon zij voortdurend op haar grens stonden.

c. Zij waren naakt, zonder kleding en zonder huis, zonder enige beschutting voor hun zielen. Zij waren zonder kleding, zij hadden zomin het kleed der rechtvaardigmaking als dat der heiligmaking. Hun naaktheid van schuld en bevlekking had geen bedekking. Zij waren voortdurend blootgesteld aan zonde en schande. Hun gerechtigheid bestond slechts uit lompen, morsige lompen, die hen niet konden kleden en alleen maar verontreinigen. Zij waren naakt, zonder huis of schuilplaats, want zij waren zonder God en Hij is in alle eeuwen de woning voor Zijn volk geweest: in Hem alleen kan de ziel des mensen rust vinden en veiligheid en alle mogelijke gemak. De aardse rijkdom kan de ziel niet verrijken, het best-ingerichte huis voor het lichaam biedt de ziel geen veiligheid aan. De ziel is geheel iets anders dan het lichaam, en moet naar haar eigen natuur verzorgd worden, of anders zal zij ellendig zijn temidden van alle aardse weelde.

4. Een goede raad wordt door Christus aan deze zondige gemeente gegeven, en wel dat zij haar ijdele en dwaze gedachte, die zij van zich zelve had, zou laten varen, en trachten werkelijk datgene te zijn, wat zij wilde schijnen te zijn. Ik raad u, dat gij van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden, en witte klederen opdat gij bekleed moogt worden, en de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worden, en zalf uwe ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt, vers 18. Merk op:

A. Onze Heere Jezus gaat voort met het geven van goeden raad aan hen, die Zijn raad in den wind geslagen hebben.

B. De toestand van zondaren is nooit reddeloos, zolang zij de genadige roepstemmen en den raad van Christus mogen horen.

C. Onze gezegende Heere, de raadsman, geeft altijd den besten raad en die het meest gepast is voor den toestand van den zondaar, evenals hier:

a. Die mensen waren arm: Christus raadt hun van Hem te kopen goud, beproefd komende uit het vuur, opdat zij rijk mogen worden. Hij laat hun weten waar zij den waren rijkdom bekomen kunnen, en hoe zij dien verkrijgen kunnen.

Ten eerste. Waar zij dien verkrijgen kunnen-bij Hem. Hij zendt hen niet naar de stromen van Pactolus, of naar de mijnen van Potosi, maar roept hen tot zich, de parel van grote waarde.

Ten tweede. Hoe kunnen zij dit goede goud van Hem verkrijgen? Zij moeten het kopen. Dit schijnt een verkeerde raad te zijn. Hoe kunnen armen goud kopen? Juist zoals zij van Christus wijn en melk kunnen kopen: dat is, zonder prijs en zonder geld, Jesaja 55:1. Men moet zeker van een en ander afstand doen, maar dat komt niet werkelijk in aanmerking, dat is alleen om plaats te maken voor den waren rijkdom. Doet afstand van uw zonden en uw zelfgenoegzaamheid, en komt tot Christus met een gevoel van uwe armoede en uw ledigheid, opdat gij vervuld moogt worden met Zijn verborgen schatten.

b. Deze mensen waren naakt. Christus zegt hun dat zij klederen kunnen bekomen, en dat deze hun schande en hun naaktheid zullen bedekken. Zij moeten die ontvangen van Christus, en zij hebben alleen hun vuile lompen af te werpen om de witte klederen aan te trekken. die Hij voor hen

verworven en gereed heeft, Zijn eigen onkreukbare gerechtigheid ter rechtvaardigmaking en de klederen van heiligheid en heiligmaking.

c. Zij waren blind, en Hij raadt hun van Hem te kopen ogenzalf, opdat zij ziende mogen worden, hun eigen wijsheid en reden op te geven, die slechts blindheid zijn in de dingen Gods, en zich te wenden tot Zijn Woord en Geest, en hun ogen zullen geopend worden om hun weg en hun doel te zien, hun plicht en hun waar belang. Een nieuw en heerlijk verschiet zal zich dan voor hun zielen openen, een nieuwe wereld vol van de schoonste en uitnemendste voorwerpen zullen zij zien, en dit licht zal verrassend zijn voor hen, die nu zijn overgeleverd aan de macht der duisternis. Dit is de wijze en goede raad, dien Christus aan zorgloze zielen geeft, en indien zij dien opvolgen, zal Hij zich zelven gebonden achten hem geheel te vervullen.

5. Hier wordt een grote en genadige bemoediging voor deze zondige gemeente aan toegevoegd om de vermaning en den raad, die Christus haar gegeven heeft, wèl ter harte te nemen. Hij zegt hun:

A. Ze zijn gegeven uit tedere liefde. Zo wie Ik liefheb, die bestraf en kastijd Ik. Wellicht denkt gij, dat Ik u alleen harde woorden en scherpe berispingen gegeven heb, maar het was alleen uit liefde voor uwe zielen. Ik zou u niet zo openlijk bestraft hebben over uw zondige lauwheid en uw ijdel zelfvertrouwen, wanneer Ik uwe zielen niet liefhad. Indien Ik u haatte, dan zou Ik u hebben laten varen en in uw zonde voortgaan tot zij uw verderf over u gebracht hadden. Zondaren behoren de bestraffingen van Gods Woord en Zijne roede te beschouwen als tekenen van Zijne genegenheid voor hun zielen, en moeten daarom waarachtig berouw gevoelen en zich keren tot Hem die hen slaat, beter een gefronst voorhoofd en wonden van een vriend dan de vleiende glimlachen van een vijand.

B. Indien zij bereid waren Zijne waarschuwing ter harte te nemen, dan was Hij gereed hun zielen goed te doen. Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop, vers 20. Merk hier op:

a. Het behaagt Christus genadiglijk door Zijn woord en Geest aan de deur van het hart der zondaren te komen, Hij gevoelt zich door Zijne barmhartigheid tot hen getrokken, gereed om hun een vriendelijk bezoek te brengen.

b. Hij vindt die deur voor H em gesloten, het hart des mensen is van nature voor Christus gesloten door onwetendheid, ongeloof en zondige vooroordelen.

c. Wanneer Hij het hart gesloten vindt, trekt Hij zich niet onmiddellijk terug, maar wacht genadig, zelfs al wordt Zijn hoofd van den dauw bevochtigd.

d. Hij gebruikt alle geschikte middelen om de zondaren wakker te schudden en hen te noodzaken voor Hem de deur te openen, Hij roept door Zijn woord, Hij klopt door de werkingen van Zijn Geest in hun gewetens.

e. Zij, die voor Hem opendoen, zullen zich tot hun grote vertroosting en hun voordeel verheugen in Zijne tegenwoordigheid. Hij zal met hen avondmaal houden, Hij zal aannemen wat goed in hen is, Hij zal al Zijn schatten voor hen met zich brengen. Hij zal overvloed medebrengen, nieuwe voorraden van genade en vertroosting, en daardoor opwekken tot nieuwe daden van geloof, en

liefde en blijdschap, en in dit alles zullen Christus en Zijn berouwhebbende discipelen zalige gemeenschap met elkander hebben. Helaas, hoeveel verliezen zorgloze en opstandige zondaren door te weigeren voor Christus de deur van het hart te openen!

I II. Wij komen nu tot het slot van den brief, en hebben hier evenals vroeger:

1. De belofte gedaan aan den gelovige, die overwint. Hier ligt het volgende in opgesloten.

A. Ofschoon deze gemeente naar het scheen geheel overrompeld en overwonnen was door lauwheid en zelfvertrouwen, zo was het toch mogelijk dat zij door de bestraffingen en den raad van Christus zou bezield worden met nieuwen ijver en levenskracht, en als overwinnaars uit den geestelijken strijd te voorschijn komen.

B. Indien dat het geval was, zouden al de vroegere overtredingen vergeven worden, en zij een grote beloning ontvangen. En welke is deze beloning? Die overwint, Ik zal hem geven met Mij te zitten in Mijnen troon, gelijk als Ik overwonnen heb en ben gezeten met Mijnen Vader in Zijnen troon, vers 21. Hier wordt aangeduid:

a. Dat Christus zelf verzoekingen en tegenstand te doorstaan heeft gehad.

b. Dat Hij die alle overwon en meer dan overwinnaar geweest is.

c. Dat Hij, als beloning voor Zijn strijd en overwinning, met God den Vader in diens troon gezeten is, in het bezit van de heerlijkheid, die Hij van eeuwigheid bij den Vader had, maar die Hij gaarne op aarde verborgen had gehouden, het als het ware in de hand des Vaders latende, als een onderpand dat Hij Zijn werk getrouw vervullen zou, alvorens Hij dien heerlijken luister weer aannam. En na dat volbracht te hebben, vroeg en verkreeg Hij Zijn onderpand terug, om te verschijnen in Zijn goddelijke majesteit als de gelijke van den Vader.

d. Zij, die Christus gelijk worden in Zijn beproevingen en overwinningen, zullen Hem gelijk gemaakt worden in Zijne heerlijkheid, zij zullen met Hem zitten in Zijnen troon, in Zijn rechterstoel bij het einde der wereld, in Zijn troon van heerlijkheid tot in alle eeuwigheid, schitterende in Zijne stralen uit kracht van hun vereniging met en hun betrekking tot Hem, als het mystieke lichaam, waarvan Hij het hoofd is

2. Dit alles wordt besloten met de algemene oproeping om aandacht, vers 22, waardoor aan allen, die deze brieven zullen lezen, op het harte gedrukt wordt, dat hetgeen er in geschreven staat niet is van eigen uitlegging, niet bedoeld wordt tot onderrichting, bestraffing en verbetering van deze gemeenten alleen, maar van alle gemeenten van Christus in alle eeuwen en delen van de wereld. Er zal in alle opvolgende gemeenten enige gelijkenis zijn met deze, zowel in haar genaden als in haar zonden, maar zij mogen alle verwachten, dat God met haar zal handelen zoals Hij met deze handelde, welke alle eeuwen door de voorbeelden zijn van hetgeen getrouwe en vruchtbare gemeenten van God mogen verwachten. En wat de ontrouwe gemeenten betreft, deze moeten lijden van Zijn hand verwachten. Ja, Gods handelingen met Zijne gemeenten geven nuttig onderricht aan het overig deel der mensheid, om dat te doen overwegen: Indien het oordeel van het huis Gods begint, welk zal het einde zijn van hen, die het Evangelie van Christus niet gehoorzaam zijn? 1 Petrus

4:17. Zo eindigen de boodschappen van Christus aan de Aziatische gemeenten, en daarmee de brieven van dit boek. Wij komen nu tot het profetische deel.

HOOFDSTUK 4

1 Na dezen zag ik, en ziet, een deur was geopend in den hemel; en de eerste stem, die ik gehoord had, als van een bazuin, met mij sprekende, zeide: Kom hier op, en Ik zal u tonen, hetgeen na dezen geschieden moet.
2 En terstond werd ik in den geest; en ziet, er was een troon gezet in den hemel, en er zat Een op den troon.
3 En Die daarop zat, was in het aanzien den steen Jaspis en Sardius gelijk; en een regenboog was rondom den troon, in het aanzien der steen Smaragd gelijk.
4 En rondom den troon waren vier en twintig tronen; en op de tronen zag ik de vier en twintig ouderlingen zittende, bekleed met witte klederen, en zij hadden gouden kronen op hun hoofden.
5 En van den troon gingen uit bliksemen, en donderslagen, en stemmen; en zeven vurige lampen waren brandende voor den troon, welke zijn de zeven geesten Gods.
6 En voor den troon was een glazen zee, kristal gelijk. En in het midden des troons, en rondom den troon, vier dieren, zijnde vol ogen van voren en van achteren.
7 En het eerste dier was een leeuw gelijk, en het tweede dier een kalf gelijk, en het derde dier had het aangezicht als een mens, en het vierde dier was een vliegenden arend gelijk.
8 En de vier dieren hadden elkeen voor zichzelven zes vleugelen rondom, en waren van binnen vol ogen; en hebben geen rust dag en nacht, zeggende: Heilig, heilig, heilig is de Heere God, de Almachtige, Die was, en Die is, en Die komen zal.
9 En wanneer de dieren heerlijkheid, en eer, en dankzegging gaven Hem, Die op den troon zat, Die in alle eeuwigheid leeft;
10 Zo vielen de vier en twintig ouderlingen voor Hem, Die op den troon zat, en aanbaden Hem, Die leeft in alle eeuwigheid, en wierpen hun kronen voor den troon, zeggende:
11 Gij Heere, zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid, en de eer, en de kracht; want Gij hebt alle dingen geschapen, en door Uw wil zijn zij, en zijn zij geschapen.

In dit hoofdstuk wordt het profetisch toneel geopend, en evenals het gedeelte, dat de brieven bevat, geopend werd met ene verschijning van Christus, Hoofdstuk 1, zo wordt dit gedeelte ingeleid door een luisterrijke verschijning van den groten God, wiens troon is in den hemel, omringd door de hemelse heirscharen. Deze ontdekking werd door Johannes gemaakt, en in dit hoofdstuk I deelt hij het hemelse gezicht dat hij zag mede, vers 1-7, en II geeft hij het hemelse gezang weer dat hij hoorde, vers 8-11.

Openbaring 4:1-8

Wij hebben hier de mededeling van een tweeden visioen, waarmee Johannes begunstigd werd. Na dezen: dat is niet enkel, nadat ik de verschijning van Christus, wandelende in het midden der zeven gouden kandelaren, gezien had, maar ook, nadat ik de boodschappen aan de zeven gemeenten uit Zijn mond gehoord, opgeschreven en gezonden had, overeenkomstig Zijn bevel, had ik een ander visioen. Zij, die de openbaringen Gods, welke wij reeds ontvingen, goed gebruiken, worden daardoor voorbereid voor andere en mogen ze verwachten. Merk hier op:

I. De voorbereiding, die gemaakt wordt om den apostel dit visioen te geven.

1. Een deur werd geopend in den hemel. Hieruit leren wij:

A. Wat aan de aarde wordt meegedeeld en daar verricht, wordt eerst in den hemel vastgesteld. Daar is het model van al de werken Gods, alle zijn ze daar voor Zijne ogen, en Hij laat den bewoners van den hemel zoveel er van zien als voor hen geschikt is.

B. Wij kunnen van toekomende gebeurtenissen niets weten dan hetgeen het Gode behaagt ons mede te delen, zij zijn achter het voorhangsel, totdat God de deur opent.

C. Zoveel als God van Zijn voornemens openbaart, zoveel mogen en moeten wij daarvan leren kennen, en we moeten niet wijs willen zijn boven hetgeen geopenbaard is.

2. Ten einde Johannes voor het nieuwe visioen voor te bereiden, deed God hem opnieuw een stem als van een bazuin horen, en werd hij opgeroepen in den hemel om een gezicht te ontvangen van de dingen, die na dezen geschieden moeten. Hij werd opgetrokken in den derden hemel.

A. Er is nu een weg geopend in het heilige der heiligen, waardoor de kinderen Gods mogen binnentreden, nu in geloof en heilige liefde, bij hun sterven gaan hun zielen binnen, en ten laatsten dage hun gehele personen.

B. Wij mogen niet beproeven in te dringen in het geheim van Gods tegenwoordigheid, maar wachten tot wij geroepen worden.

3. Om hem voor dit gezicht voor te bereiden, was de apostel in den Geest. Hij was als vroeger in een verrukking, Hoofdstuk 1:10, of het in het lichaam dan wel buiten het lichaam geschied is, kunnen wij niet zeggen. Evenwel: alle lichamelijke handelingen en gevoelens werden een tijdlang opgehouden, en zijn geest werd ingenomen door den geest der profetie, en kwam geheel onder den goddelijken invloed. Hoe meer wij ons aan de stoffelijke dingen onttrekken, des te meer worden wij geschikt voor de gemeenschap met God, het lichaam is een sluier, een wolk, een beletsel voor de ziel in haar omgang met God. Wij moeten het als het ware vergeten wanneer wij in den gebede den Heere naderen, en gewillig zijn het af te leggen opdat wij den hemel mogen binnentreden. Dat was dus de voorbereiding voor het visioen, dat wij nu gaan beschouwen.

II. Het gezicht zelf. Het begint met zeer zonderbare voorstellingen, welke de apostel zag: en wel de volgende:

1. Er was een troon gezet in den hemel, de zetel van eer, gezag en oordeel. De hemel is de troon van God, daar woont Hij in heerlijkheid, en vandaar geeft Hij Zijne wetten aan de gemeente en aan de gehele wereld, alle aardse tronen zijn ondergeschikt aan dezen troon in den hemel.

2. Een heerlijke gedaante op den troon. De troon was niet ledig, daar was een die er op zat, God, die hier beschreven wordt met de aangenaamste en heerlijkste dingen der wereld.

Hij was in het aanzien den steenjaspis en sardius gelijk. God wordt niet beschreven in enige menselijke gestalte, zodat men er een beeld van zou kunnen maken, maar alleen naar Zijn alles-overtreffenden glans. De jaspis is een doorschijnende steen, die het oog een verscheidenheid van de levendigste kleuren aanbiedt, daardoor worden de verscheidene volkomenheden Gods voorgesteld. De sardius is rood, en betekent de gerechtigheid Gods, de eigenschap die een deel van hem zelven is, die Hij nimmer aflegt ten bate van een andere, en welke Hij heerlijk uitoefent in de regering der wereld, en voornamelijk van de gemeente, door onzen Heere Jezus Christus. Deze eigenschap wordt tentoongespreid zowel in vergeving als in straf, zowel in het redden als in het tenietdoen.

3. Een regenboog was rondom den troon, in het aanzien den steen smaragd gelijk, vers 3. De regenboog is het teken en zegel van het verbond, dat God met Noach sloot en met diens geslacht na hem, en hij is een geschikt zinnebeeld voor het verbond der belofte, dat God met Christus als het hoofd der gemeente gesloten heeft, en daarin met al de Zijnen, welk verbond Gode is als de wateren van Noach, een eeuwig verbond, in alle delen wèl verzekerd en vast. Die regenboog was den smaragd gelijk, waarin de meest naar voren tredende kleur groen is, om den verfrissenden en verlevendigenden aard van dat nieuwe verbond aan te duiden.

4. Hij zag rondom den troon vier en twintig tronen, niet ledig, maar bezet door de vier en twintig ouderlingen, welken zeer waarschijnlijk de gehele gemeente Gods voorstellen, zowel onder het Oude als onder het Nieuwe Testament, niet de dienaren van de gemeente, maar hare vertegenwoordigers. Dat zij daar gezeten zijn beduidt hun eer, rust en voldoening, hun zitten op tronen betekent hun betrekking tot God, hun nabijheid bij Hem, het aanschouwen van en zich verheugen in Hem, en hun voortdurende waarneming van Zijn geboden. Zij waren bekleed met witte klederen, de gerechtigheid der heiligen, beide toegerekende en inwonende gerechtigheid. En zij hadden gouden kronen op hun hoofden, zinnebeeld van de eer en het gezag, welke God hun gegeven heeft, en van de heerlijkheid, die zij met Hem hebben. Dit alles kan in lageren zin geacht worden toepasselijk te zijn op de vergaderingen ter godsdienstoefening van de evangelische kerk op aarde, maar in hoger zin op de zegevierende kerk in den hemel.

5. Johannes bemerkte bliksemen, donderslagen en stemmen, die van den troon uitgingen, dat zijn de ontzagwekkende mededelingen van Zijn vrijmachtigen wil en Zijn welbehagen, door God aan Zijne gemeente gedaan. Op die wijze gaf Hij Zijne wet op den berg Sinaï, en het Evangelie heeft niet minder heerlijkheid en gezag dan de wet, ofschoon het van geestelijker aard is.

6. Hij zag zeven vurige lampen brandende voor den troon, waarvan verklaard wordt, dat zij zijn de zeven Geesten Gods, vers 5, de onderscheidene gaven, genaden en werkingen van den Geest Gods in de gemeenten van Christus, die alle worden verdeeld en verleend naar den wil en het welbehagen van Hem, die op den troon zit.

7. Voor den troon was een glazen zee, kristal gelijk. Gelijk er in den tempel een groot koperen wasvat met water gevuld was, waarin de priesters zich moesten wassen voordat zij het altaar des Heeren gingen bedienen (en dat wasvat werd zee genoemd), zo is in de kerk des Evangelies de zee of het wasmiddel het bloed van den Heere Jezus Christus, dat reinigt van alle zonden, ook van de zonden des heiligdoms. Daarin moeten gewassen worden allen, die zullen toegelaten worden in de genadige tegenwoordigheid Gods op aarde en in Zijn luisterrijke tegenwoordigheid in den hemel.

8. Hij zag vier dieren, levende schepselen, tussen den troon en den kring der ouderlingen, (ten minste naar alle waarschijnlijkheid) staande tussen God en Zijn volk. Het schijnt dat hierdoor de dienaren van het Evangelie voorgesteld worden, niet alleen omdat zij in nadere betrekking tot God staan, tussen Hem en de ouderlingen of vertegenwoordigers van het Christelijk volk, en omdat zij minder in getal zijn dan dat volk, maar ook om de beschrijving, die hier van hen gegeven wordt.

A. Zij zijn vol ogen, aanduidende schranderheid, ijver en omzichtigheid.

B. Zij zijn moedig als leeuwen, werkzaam en ijverig, waarin zij den ossen gelijken, hebben menselijke voorzichtigheid en bescheidenheid, en door hun uitmuntende aandoeningen en overpeinzingen stijgen zij als op adelaarsvleugelen ten hemel. Deze vleugelen zijn van binnen en van buiten vol ogen, om te kennen te geven dat zij in al hun overdenkingen en bedieningen handelen moeten met kennis, en voornamelijk dat zij goed bekend moeten zijn met den toestand van hun eigen zielen, en hun eigen belang moeten zien in de grote leerstellingen en plichten van den godsdienst, wakende over hun eigen zielen zowel als over die der gemeente.

C. Zij zijn onophoudelijk bezig, en prijzen God zonder ophouden dag en nacht. De ouderlingen zitten en worden bediend, maar zij staan en bedienen, en hebben geen rust dag en nacht. Dit leidt ons tot het volgende deel van de verschijning.

Openbaring 4:8-11

Wij hebben kennis genomen van hetgeen de apostel in den hemel zag, laat ons nu letten op het gezang, dat hij daar hoorde, want in den hemel wordt niet alleen gezien hetgeen een geheiligd oog in de hoogste mate behaagt, maar er wordt ook gehoord hetgeen een geheiligd oor ten hoogste verblijdt. Dit is waar ten opzichte der gemeente van Christus op aarde, welke een hemel op aarde is, en het zal bij uitnemendheid waar zijn van de volmaakte gemeente in den hemel der hemelen.

I. Hij hoorde het gezang van de vier dieren, de dienaren der gemeente, hetgeen ontleend is aan het gezicht van den profeet Jesaja, Hoofdstuk 6..

1. Zij verheerlijken den enigen God, den Heere God, den Almachtige, den onveranderlijke en eeuwige.

2. Zij verheerlijken drie heiligheden in dien enigen God, den heiligen Vader, den heiligen Zoon en den heiligen Geest, en dezen zijn een oneindig heilig en eeuwig Wezen, dat op den troon zit en in alle eeuwigheid leeft. In deze heerlijkheid zag de profeet Christus en sprak van Hem.

II. Hij hoorde de lofzeggingen van de vier en twintig ouderlingen, dat is: van de Christelijke gemeente, die door hen vertegenwoordigd wordt. De dienaren leiden en de gemeente volgt in de lofzegging aan God, vers 10-11. Merk hier op:

1. Het voorwerp van hun verering, hetzelfde dat de dienaren verheerlijken. Hem, die op den troon zit, de eeuwig-levende God. De ware gemeente Gods heeft een en hetzelfde voorwerp van aanbidding. Twee voorwerpen van aanbidding, hetzij gelijk in rang of het ene aan het andere ondergeschikt, zou de aanbidding tenietdoen en de aanbidders verdeeld maken. Het is ongeoorloofd zich in de godsverering te verenigen met hen, die een ander voorwerp van verering, of die meer dan een, hebben. Er is slechts een God, en Hij alleen moet als God vereerd worden door de gemeente op aarde en in den hemel.

2. De handelingen van aanbidding.

A. Zij vallen voor Hem, die op den troon zit, neer, zij bewijzen Hem de diepste onderdanigheid, eerbied en godvruchtige vreze.

B. Zij werpen hun kronen voor den troon: zij geven God de heerlijkheid van de heiligheid, waarmee Hij hun zielen op aarde gekroond heeft, en de eer en gelukzaligheid, waarmee Hij hen in den hemel kronen zal. Zij danken al hun genade en heerlijkheid alleen aan Hem, en erkennen dat Zijn kroon oneindig luisterrijker is dan de hun, en dat hun heerlijkheid beslaat in het verheerlijken van God.

3. De woorden der aanbidding. Zij zeggen: Gij, Heere, zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid en de eer en de kracht, vers 11. Merk op:

A. Zij zeggen niet: Wij brengen U de heerlijkheid en de eer en de kracht, want wat kan enig schepsel voorgeven Gode te brengen? Maar zij zeggen: Gij zijt waardig te ontvangen enz.

B. Daarmee erkennen zij uitdrukkelijk dat God boven alle zegening en prijs verheven is. Hij is waardig de heerlijkheid te ontvangen, maar zij zijn niet waardig Hem haar te brengen en niet instaat dat te doen zoals Zijn oneindige volkomenheden dat verdienen.

4. Hier hebben wij den grond en de reden van deze aanbidding, en die is vierledig.

A. Hij is de Schepper aller dingen, de eerste oorzaak, en alleen de Schepper aller dingen moet aangebeden worden, geen geschapen ding kan het voorwerp van godsdienstige verering zijn.

B. Hij is de Behouder van alle dingen, en dat behouden is een voortdurend scheppen, zij zijn en worden geschapen door den onderhoudenden wil en macht van God. Alle schepselen zijn afhankelijk van Gods wil, en geen afhankelijk wezen moet gemaakt worden tot een voorwerp van godsdienstige verering. Het deel van de uitnemendste afhankelijke wezens is aanbidders te zijn, niet aangebeden te worden.

C. Hij is de Eindoorzaak van alle dingen.

Door Uwen wil zijn zij en zijn zij geschapen. Het was Gods wil en welbehagen alle dingen te scheppen, Hij werd daartoe niet geleid door den wil van een ander, er bestaat geen ondergeschikte schepper, die handelt onder invloed van den wil en de macht van een ander, en indien hij bestond, zouden wij hem niet mogen aanbidden. Gelijk God alle dingen naar Zijn welbehagen geschapen heeft, zo schiep Hij ze ook tot Zijn welbehagen om met hen te handelen naar Zijnen wil en op de een of andere wijze in hen Zijn naam te verheerlijken. Ofschoon Hij geen lust heeft in den dood des zondaars, maar veel meer daarin dat deze zich bekere en leve, zo heeft Hij toch alle dingen gemaakt voor zich zelven. Spreuken 16:4. Indien dit nu de ware en voldoende gronden voor godsdienstige verering zijn, en alleen op God toepasselijk, dan moet Christus ook God zijn, een met den Vader en den Geest, en als zodanig aangebeden worden, want Hem worden dezelfde eigenschappen toegeschreven. Alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen, en Hij is voor alle dingen en alle dingen bestaan tezamen door Hem, Colossenzen 1:16. 17..

HOOFDSTUK 5

1 En ik zag in de rechter hand Desgenen, Die op den troon zat, een boek, geschreven van binnen en van buiten, verzegeld met zeven zegelen.
2 En ik zag een sterken engel, uitroepende met een grote stem: Wie is waardig het boek te openen, en zijn zegelen open te breken?
3 En niemand in den hemel, noch op de aarde, noch onder de aarde, kon het boek openen, noch hetzelve in zien.
4 En ik weende zeer, dat niemand waardig gevonden was, om dat boek te openen, en te lezen, noch hetzelve in te zien.
5 En een van de ouderlingen zeide tot mij: Ween niet; zie, de Leeuw, Die uit den stam van Juda is, de Wortel Davids, heeft overwonnen, om het boek te openen, en zijn zeven zegelen open te breken.
6 En ik zag, en ziet, in het midden van den troon, en van de vier dieren, en in het midden van de ouderlingen, een Lam, staande als geslacht, hebbende zeven hoornen, en zeven ogen; dewelke zijn de zeven geesten Gods, die uitgezonden zijn in alle landen.
7 En Het kwam, en heeft het boek genomen uit de rechter hand Desgenen, Die op den troon zat.
8 En als Het dat boek genomen had, vielen de vier dieren en de vier en twintig ouderlingen voor het Lam neder, hebbende elk citeren en gouden fiolen, zijnde vol reukwerks, welke zijn de gebeden der heiligen.
9 En zij zongen een nieuw lied, zeggende: Gij zijt waardig dat boek te nemen, en zijn zegelen te openen; want Gij zijt geslacht, en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed, uit alle geslacht, en taal, en volk, en natie;
10 En Gij hebt ons onzen God gemaakt tot koningen en priesteren; en wij zullen als koningen heersen op de aarde.
11 En ik zag, en ik hoorde een stem veler engelen rondom den troon, en de dieren, en de ouderlingen; en hun getal was tien duizendmaal tien duizenden, en duizendmaal duizenden;
12 Zeggende met een grote stem: Het Lam, Dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging.
13 En alle schepsel, dat in den hemel is, en op de aarde, en onder de aarde, en die in de zee zijn, en alles, wat in dezelve is, hoorde ik zeggen: Hem, Die op den troon zit, en het Lam, zij de dankzegging, en de eer, en de heerlijkheid, en de kracht in alle eeuwigheid.
14 En de vier dieren zeiden: Amen. En de vier en twintig ouderlingen vielen neder, en aanbaden Dengene, Die leeft in alle eeuwigheid.

In het voorgaande hoofdstuk werd het profetisch gezicht geopend door het zien en horen van den apostel. Hij ontving een visioen van God den Schepper en Beheerser der wereld en van den groten Koning der gemeente. Hij zag God op diens troon van heerlijkheld en heerschappij, omringd van Zijne heiligen en hun aanbidding ontvangende. Nu worden de raadslagen en besluiten Gods den apostel te kennen gegeven, in den vorm van een boek, dat God in Zijne rechterhand houdt: welk boek wordt voorgesteld

I. Als verzegeld in de rechterhand Gods, vers 1-9,

II. Uit die hand genomen door Christus, den Verlosser, om ontzegeld en geopend te worden, vers 9-14.

Openbaring 5:1-5

Totnogtoe had de apostel alleen den groten God, den heerser over alle dingen gezien, maar nu:

I. Wordt hij verwaardigd met een gezicht van de wijzen Zijner regering, die alle neergeschreven zijn in het boek, dat God in de rechterhand houdt, en dat wij nu nader moeten beschouwen als gesloten en verzegeld in de hand Gods. Merk op:

1. De bedoelingen en handelingen van de goddelijke Voorzienigheid met de gemeente en met de wereld zijn vastgesteld en bepaald, er is besloten en er wordt gehandeld overeenkomstig hetgeen in dat boek geschreven staat. Het grote voornemen is bepaald, elk onderdeel geregeld, alles vastgesteld, elk ding werd afgekondigd en wordt ten uitvoer gelegd. Het oorspronkelijke is het boek van Gods besluiten, dat in Zijn eeuwigen geest verborgen ligt, maar er is een afschrift van, voor zoveel nodig als bekend gemaakt moest worden in de Heilige Schrift in het algemeen, in het profetische gedeelte daarvan in het bijzonder, en in deze profetie zeer bepaald.

2. God houdt dit boek in de rechterhand, om daarmee het gezag van dit boek te kennen te geven en Zijn bereidheid en beslistheid om alles uit te voeren wat het bevat, al den raad en de voornemens daarin geschreven.

3. Dit boek in de rechterhand Gods is gesloten en verzegeld, het is niemand bekend dan Hem zelven, totdat Hij toelaat dat het geopend wordt. Gode, en Hem alleen, zijn al Zijne werken bekend van den aanvang der wereld, maar het is Zijne heerlijkheid ene zaak te verbergen indien zulks Hem behaagt. De tijden en gelegenheden, en al hun grote gebeurtenissen, heeft Hij in Zijn eigen hand en macht gesteld.

4. Het is verzegeld met zeven zegelen. Dit zegt ons hoe onnaspeurlijk geheim Gods raad is, hoe ondoordringbaar voor het oog en het verstand der schepselen, en doelt evenzo op den zevenvoudigen inhoud van Gods besluiten. Elk deel heeft naar het schijnt zijn eigen zegel, en ontdekt, als het geopend wordt zijn eigen gebeurtenissen, deze zeven zegelen worden niet alle tegelijk opengebroken, maar geleidelijk, het ene toneel der Voorzienigheid leidt het andere in en verklaart het, totdat de gehele verborgenheid van Gods raad en weg met de wereld vervuld zal zijn.

II. Hij hoorde een oproeping met betrekking tot dit boek.

1. Deze oproeping werd gebracht door een sterken engel. Er zijn geen zwakken onder de engelen des hemels, maar er zijn veel zwakken onder de engelen der gemeente. Deze engel komt op, naar het schijnt, niet alleen als heraut, maar ook als kampvechter, met een uitdaging aan alle schepselen om hun kracht en wijsheid te tonen in het openen van de raadslagen Gods, en als kampvechter roept hij met luider stem, opdat alle schepselen hem mogen horen.

2. De oproeping of uitdaging is van den volgenden inhoud: Wie is waardig het boek te open en zijne zegelen open te breken? vers 2. Indien enig sterveling of schepsel meent dat hij instaat is om den raad Gods te verklaren en ten uitvoer te leggen, laat hem dan komen en de poging daartoe wagen!

3. Niemand in den hemel of op de aarde kon de uitdaging aannemen en de taak aanvaarden. Niemand in den hemel: niemand van de heerlijke engelen, ofschoon zij voor den troon Gods staan en de dienaren van Zijn voorzienigheid zijn, met al hun wijsheid kunnen zij toch niet indringen in de raadsbesluiten Gods.

Niemand op de aarde, geen van de wijste mensen, geen van de tovenaars of waarzeggers, geen van de profeten Gods dan voorzover God daartoe zijn geest verlicht. Ook niemand onder de aarde, geen van de gevallen engelen, geen van de afgestorvenen, ofschoon zij tot deze aarde terugkeren zouden, kan dit boek openen. Satan zelf, met al zijn listigheid, kan het niet doen. Geen der schepselen kan het boek openen of inzien, zij kunnen het niet lezen. God alleen kan dat.

III. Hij gevoelt zich daardoor zeer ontroerd, de apostel weende zeer, het was hem een grote teleurstelling. Hetgeen hij gezien had van Hem, die op den troon zat, had hem zeer begerig gemaakt om meer te zien van Zijn bedoeling en wil, deze begeerte, die voor het ogenblik onvoldaan bleef, vervulde hem met smart en ontlokte veel tranen aan zijn ogen. Merk op:

1. Zij, die in deze wereld het meest van God gezien hebben, zijn steeds begerig naar meer, zij, die Zijne heerlijkheid gezien hebben, zijn begerig Zijn wil te kennen.

2. De godvrezenden kunnen te begerig en te haastig zijn om in de verborgenheden van Gods leidingen in te zien.

3. Wanneer aan dat verlangen niet voldaan wordt, wekt het droefheid en smart. Uitgestelde hoop krenkt het hart.

IV. De apostel werd vertroost en bemoedigd door het vooruitzicht, dat het verzegelde boek toch zou geopend worden. Merk hier op:

1. Wie Johannes dezen wenk gaf. Een van de ouderlingen. God heeft het aan Zijn gemeente geopenbaard. Wanneer de engelen het niet versmaden om van de gemeente te leren, moeten zeker de dienaren het ook niet beneden zich achten. God kan maken als het Hem behaagt dat de gemeente haar leraren kan onderwijzen en nader inlichten.

2. Wie Hij was, die het doen zou... de Heere Jezus Christus, hier genoemd: de Leeuw, die uit den stam van Juda is, naar Zijn menselijke natuur, met heen wijzing naar de profetie van Jakob in Genesis 49:10, en de wortel David's, naar Zijn goddelijke natuur, ofschoon een spruit uit David naar het vlees. Hij, die God-mens is, en de bediening van Middelaar Gods en der mensen vervult, is machtig en waardig het boek te openen en Gods raadsbesluiten ten opzichte van de mensen uit te voeren. En Hij doet dit in Zijn middelaarsstaat en bevoegdheid, als de wortel David's en de nakomeling van Juda en als de koning en het hoofd van het Israël Gods. En Hij zal het doen tot vertroosting en blijdschap van al de Zijnen.

Openbaring 5:6-14

I. De apostel ziet dat dit boek door den Heere Jezus Christus in handen genomen wordt ten einde het te ontzegelen. Van Christus wordt hier vermeld:

1. Zijn plaats. In het midden van den troon en van de vier dieren, en in het midden van de ouderlingen. Hij was met den Vader in Zijnen troon, Hij was dichter bij den Vader dan de gemeente en ook dan de dienaren. Christus, als mens en Middelaar, is aan den Vader onderschikt, maar Hij is dichter bij Hem dan alle schepselen, want in Hem woont de volheid der Godheid lichamelijk. De dienaren staan tussen God en de gemeente. Christus staat als Middelaar tussen God en de dienaren en de gemeente.

2. Zijne gedaante. Hij werd tevoren genoemd een leeuw, maar Hij verschijnt als een lam staande als geslacht. Hij heeft als leeuw den Satan verslagen, en als lam aan Gods gerechtigheid voldaan. Hij verschijnt met de tekenen van Zijn lijden, om te tonen dat Hij in den hemel voor ons tussen treedt op grond van de door Hem aangebrachte voldoening. Hij verschijnt als een lam, hebbende zeven hoornen en zeven ogen, dat is volkomen macht om al den wil van God te volbrengen en volkomen wijsheid om dat op de beste wijze te doen, want Hij heeft de zeven Geesten Gods, Hij heeft den Heiligen Geest ontvangen zonder mate, in alle volkomenheid van licht en leven en macht, waardoor Hij instaat is alle landen der aarde te regeren en te onderwijzen.

3. Hij wordt verder beschreven naar Zijne werken. En Hij kwam en heeft het boek genomen uit de rechterhand desgenen, die op troon zat, vers 7, niet met geweld, en niet met bedrog, maar Hij was het waardig, vers 5. Het kwam Hem toe door Zijn verdienste en waardigheid, Hij deed het door gezag en aanwijzing Zijns Vaders. God gaf zeer gewillig en terecht het boek van Zijn eeuwige raadsbesluiten Christus in handen, en even bereid en verheugd nam Christus het aan, want het is Zijne blijdschap den wil Zijns Vaders te openbaren en te volbrengen.

II. De apostel bemerkt de algemene vreugde en dankbaarheid, die bij deze handeling hemel en aarde vervullen. Zodra Christus het boek uit de hand des Vaders ontvangen heeft, wordt Hem de toejuiching en de aanbidding van engelen en mensen, ja, van alle schepselen gebracht. En inderdaad, het is een reden van blijdschap voor de gehele wereld, te zien dat God met de mensen niet handelt in een weg van algehele macht en uitsluitende rechtvaardigheid, maar in een weg van genade en barmhartigheid door den Verlosser. Hij regeert de wereld niet enkel als Schepper en Wetgever, maar ook als onze God en Zaligmaker. De gehele wereld heeft reden om zich daarover te verheugen. De lofzang, die bij deze gelegenheid aan het Lam gebracht wordt, bestaat uit drie delen, het eerste gedeelte wordt door de gemeente gezongen, het tweede door de gemeente en de engelen, het derde door de gehele schepping.

1. De gemeente vangt met de lofverheffing aan, want zij is het meeste in het gebeurde betrokken, vers 8. De vier dieren en de vier en twintig ouderlingen, de Christelijke gemeente, aangevoerd door haar dienaren, leiden het koor. Merk hier op:

A. Het voorwerp van hun aanbidding. Het Lam, de Heere Jezus Christus. Het is de geopenbaarde wil van God, dat allen den Zoon zullen eren gelijk zij den Vader eren, want Hij heeft dezelfde natuur.

B. Hun houding. Zij vielen voor Hem neer, gaven Hem geen ondergeschikte eer, maar brachten Hem de diepste aanbidding.

C. De instrumenten, die zij bij hun aanbidding gebruiken: Citeren en gouden fiolen, de citers waren muziekinstrumenten, de fiolen waren vol reukwerk, dat betekent de gebeden der heiligen. Gebed en lofzegging behoren altijd samen te gaan.

D. Het onderwerp van hun zang. Die was geëvenredigd aan den nieuwen toestand van de gemeente, den staat des Evangelies, door den Zoon tot aanzijn gebracht. In dit nieuwe gezang:

a. Zij erkennen de oneindige geschiktheid en waardigheid van den Heere Jezus voor het grote werk van het openen en uitvoeren van de raadsbesluiten en voornemens van God, vers 9. Gij zijt waardig het boek te nemen en zijne zegelen te openen, in alle opzichten bekwaam tot dat werk en die ere waardig.

b. Zij vermelden den grond en de reden van die waardigheid, en ofschoon zij de waardigheid van Zijn persoon als God niet uitsluiten, zonder welke Hij er niet toe bij machte zou geweest zijn, leggen zij den nadruk op de verdienste van Zijn lijden, dat Hij voor hen ondergaan had en dat hun zielen meer gevoelig met dankbaarheid en blijdschap vervult.

Ten eerste. Zij vermelden Zijn lijden: Gij zijt geslacht, geslacht als een slachtoffer, Uw bloed is vergoten.

Ten tweede. De gevolgen van dit lijden.

1. Verzoening met God. Christus heeft Zijn volk verlost van de slavernij der zonde, schuld, Satan, het verzoend met God, en het in vrijheid gesteld om Hem te dienen en zich in Hem verblijden.

2. Hoge verheffing: Gij hebt ons onzen God gemaakt tot koningen en priesters, en wij zullen als koningen heersen op de aarde, vers 10. Iedere vrijgekochte slaaf wordt niet onmiddellijk in ere gesteld, het is reeds een grote gunst dat hem de vrijheid gegeven werd. Maar terwijl de uitverkorenen van God, uit alle volken der wereld, door zonde en Satan tot slaven gemaakt waren, heeft Christus voor hen niet alleen de vrijheid verworven, maar de hoogste eer en onderscheiding, hen koningen en priesters gemaakt, koningen om te regeren over hun eigen geest, om de wereld en den boze te overwinnen, en priesters, hun toegang tot Hem zelven gegeven en vrijheid om geestelijke offeranden op te offeren. En zij zullen regeren op de aarde, zij zullen met Hem in den groten dag de wereld oordelen.

3. De lofverheffing, op die wijze door de gemeente aangevangen, wordt voortgezet door de engelen, zij zingen het tweede deel, in gemeenschap met de gemeente, vers 11. Zij worden vele genoemd, zij omringen den troon Gods en bewaken de gemeente. Ofschoon zij zelven geen Zaligmaker nodig hadden, verheugen zij zich in de verlossing en zaliging van zondaren, en zij stemmen met de gemeente samen in de erkenning van de oneindige verdiensten van den Heere Jezus door te sterven voor zondaren, dat Hij is waardig te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging, vers 12. Hij is die bediening en dat gezag waard, die de grootste macht en wijsheid, het grootste verstand en de grootste uitnemendheid vereisen om ze

behoorlijk te vervullen. Hij is waardig alle eer, en heerlijkheid, en zegening, omdat Hij bekwaam is voor Zijne bediening en haar getrouw vervult.

4. Deze lofverheffing, begonnen door de gemeente, begeleid door de engelen, wordt herhaald en geëchood door de gehele schepping, vers 13. Hemel en aarde wedijveren samen in het prijzen van den Verlosser. De gehele schepping gaat het goed door Christus. Door Hem bestaan alle dingen, en alle schepselen, die verstand en taal hebben, zullen den Verlosser prijzen, die het schepsel verlost van de dienstbaarheid, waaronder het zucht door de verdorvenheid der mensen, en den rechtvaardigen vloek, welken de grote God over den val uitgesproken heeft. Het gedeelte van het lied, dat door de gehele schepping aangeheven wordt is als een refrein, een zang van dankzegging, eer, heerlijkheid en kracht.

A. Hem, die op den troon zit, aan God als God, God als Vader, als de eerste persoon in de Drieeenheid en de eerste in de huishouding onzer zaligmaking:

B. En het Lam, als de tweede persoon in de Godheid en de Middelaar des Nieuwen Verbonds. Niet in dien zin dat de aanbidding van het Lam van anderen aard en ondergeschikt is, want juist dezelfde heerlijkheid en eer worden in dezelfde woorden toegeschreven aan het Lam en aan Hem, die op den troon zit. De inhoud is dezelfde, maar daar hun aandeel in het werk onzer verlossing onderscheiden is, worden zij ook onderscheiden aangebeden. Wij aanbidden en verheerlijken een en dezelfden God voor onze schepping en voor onze verlossing. Thans zien wij dat de gemeente, die het hemelse loflied aanhief, en hemel en aarde daaraan hoorde deelnemen, het geheel met haar Amen besluit, en eindigt zoals zij begon, met een nederige hulde aan den eeuwigen, onveranderlijken God. Met grote plechtigheid zagen wij dus het verzegelde boek overgaan uit de hand des Scheppers in die des Verlossers.

HOOFDSTUK 6

1 En ik zag, toen het Lam een van de zegelen geopend had, en ik hoorde een uit de vier dieren zeggen, als een stem van een donderslag: Kom en zie!
2 En ik zag, en ziet, een wit paard, en Die daarop zat, had een boog; en Hem is een kroon gegeven, en Hij ging uit overwinnende, en opdat Hij overwonne!
3 En toen Het het tweede zegel geopend had, hoorde ik het tweede dier zeggen: Kom en zie!
4 En een ander paard ging uit, dat rood was; en dien, die daarop zat, werd macht gegeven den vrede te nemen van de aarde; en dat zij elkander zouden doden; en hem werd een groot zwaard gegeven.
5 En toen Het het derde zegel geopend had, hoorde ik het derde dier zeggen: Kom en zie! En ik zag, en ziet, een zwart paard, en die daarop zat, had een weegschaal in zijn hand.
6 En ik hoorde een stem in het midden van de vier dieren, die zeide: Een maatje tarwe voor een penning, en drie maatjes gerst voor een penning; en beschadig de olie en den wijn niet.
7 En toen Het het vierde zegel geopend had, hoorde ik een stem van het vierde dier, die zeide: Kom en zie!
8 En ik zag, en ziet, een vaal paard, en die daarop zat, zijn naam was de dood; en de hel volgde hem na. En hun werd macht gegeven om te doden tot het vierde deel der aarde, met zwaard, en met honger, en met den dood, en door de wilde beesten der aarde.
9 En toen Het het vijfde zegel geopend had, zag ik onder het altaar de zielen dergenen, die gedood waren om het Woord Gods, en om de getuigenis, die zij hadden.
10 En zij riepen met grote stem, zeggende: Hoelang, o heilige en waarachtige Heerser, oordeelt en wreekt Gij ons bloed niet van degenen, die op de aarde wonen?
11 En aan een iegelijk werden lange witte klederen gegeven, en hun werd gezegd, dat zij nog een kleinen tijd rusten zouden, totdat ook hun mededienstknechten en hun broeders zouden vervuld zijn, die gedood zouden worden, gelijk als zij.
12 En ik zag, toen Het het zesde zegel geopend had, en ziet, er werd een grote aardbeving; en de zon werd zwart als een haren zak, en de maan werd als bloed.
13 En de sterren des hemels vielen op de aarde, gelijk een vijgeboom zijn onrijpe vijgen afwerpt, als hij van een groten wind geschud wordt.
14 En de hemel is weggeweken, als een boek, dat toegerold wordt; en alle bergen en eilanden zijn bewogen uit hun plaatsen.
15 En de koningen der aarde, en de groten, en de rijken, en de oversten over duizend, en de machtigen, en alle dienstknechten, en alle vrijen, verborgen zichzelven in de spelonken, en in de steenrotsen der bergen;
16 En zeiden tot de bergen en tot de steenrotsen: Valt op ons, en verbergt ons van het aangezicht Desgenen, Die op den troon zit, en van den toorn des Lams.
17 Want de grote dag Zijns toorns is gekomen, en wie kan bestaan?

Nu het boek van de goddelijke raadsbesluiten door Christus in handen genomen is, verliest Hij geen tijd, maar gaat onmiddellijk over tot het verbreken van de zegelen en het mededelen van den inhoud, maar dit geschiedt op ene wijze, die de voorzeggingen zeer duister en moeilijk te verstaan laat. Tot hiertoe zijn deze wateren uit het heiligdom gelijk geweest aan die in het gezicht van Ezechiël: slechts tot de enkels, straks tot de knieën, eindelijk tot de lenden kwamen zij, doch nu beginnen zij een stroom te worden, dien men niet doorwaden kan. De visioenen, welke Johannes zag, de brieven aan de gemeenten, de lofzangen, in de vorige hoofdstukken, bevatten enkele dingen, die duister en moeilijk te verstaan waren, maar toch waren ze meer melk voor zuigelingen dan voedsel voor sterke mannen. Nu echter is het onze taak af te dalen in de diepte, en wij moeten niet zozeer den bodem peilen als wel trachten met ons net enige vangst naar boven te halen. Wij zullen enkel wijzen op hetgeen het waarschijnlijkst is. De profetieën in dit boek zijn verdeeld over zeven zegelen die geopend, zeven bazuinen die geblazen, en zeven fiolen die uitgegoten worden. Men heeft ondersteld dat de opening van de zeven zegelen ontdekt de gebeurtenissen, die de gemeente in de eerste drie eeuwen betroffen, van af de hemelvaart van onzen Heere en Zaligmaker tot aan de regering van Constantijn de Grote. Die werden voorgesteld als een opgerold boek, op verschillende plaatsen verzegeld, zodat wanneer een zegel geopend was, men zover kon lezen, en zo voort tot het gehele boek ontrold was. Toch wordt ons niet medegedeeld wat in het boek geschreven was, maar wat Johannes in zinrijke figuren en schaduwbeelden zag, en het is ons niet gegeven te weten de tijden en gelegenheden, die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft. In dit hoofdstuk worden zes van de zeven zegelen geopend, en de visioenen, die daarop volgden, verhaald, het eerste zegel in vers 1, 2, het tweede zegel in vers 3, 4, het derde zegel in vers 5, 6, het vierde zegel in vers 7, 8, het vijfde zegel in vers 9-11, het zesde zegel in vers 12-17.

Openbaring 6:1-2

1. Christus, het Lam, opent het eerste zegel. Hij maakt een begin met het openen en volbrengen van het grote werk der voornemens van God met de gemeente en de wereld.

2. Een van de dienaren der gemeente roept den apostel, met een stem als van een donderslag, om te komen en te zien wat nu geschieden zal.

3. Nu volgt het visioen, vers 2.

A. De Heere Jezus verschijnt, rijdende op een wit paard. Witte paarden worden in den oorlog gewoonlijk niet gebruikt, omdat zij den berijder een doelwit voor den vijand maken. Maar de Heere onze Verlosser was zeker van Zijn overwinning en zegepraal, en Hij berijdt het witte paard van het zuivere, maar verachte Evangelie. en gaat met grote snelheid de gehele wereld door.

B. Hij heeft een boog in de hand. De overtuigingen, door het Woord Gods gewerkt, zijn scherpe pijlen, die op verren afstand doel treffen, en ofschoon de dienaren van het Woord den boog in hun eenvoudigheid spannen, kan en zal God de pijlen richten op de openingen in het harnas. Deze boog in de hand van Christus behoudt hare sterkte en keert, gelijk die van Jonathan, nooit ledig weer.

C. Een kroon werd hem gegeven, waardoor aangeduid werd dat allen, die het Evangelie ontvangen, Christus moeten aannemen als koning, en Zijn getrouwe en gehoorzame onderdanen zijn, Hij wordt verheerlijkt door het slagen van zijn Evangelie. Als Christus ten strijde trekt, zou men denken dat een helm Hem meer dan een kroon dienen kon, maar Hem wordt een kroon gegeven als onderpand en zinnebeeld Zijner overwinning.

D. Hij ging uit overwinnende en opdat Hij overwonne. Zolang de gemeente strijdende blijft zal Christus overwinnende zijn, wanneer Hij Zijne vijanden in de ene eeuw overwonnen heeft zal Hij hen in de andere eeuw opnieuw ontmoeten. De mensen gaan voort met tegenstand bieden en Christus gaat voort met overwinnen, en Zijn vorige overwinningen zijn de waarborgen voor de volgende. Hij overwint Zijne vijanden in de Zijnen, hun zonden zijn hun en Zijne vijanden, en gaat voort overwinnende, in het voortgezette werk van heiliging, tot Hij in ons een volkomen overwinning behaald heeft. En Hij overwint Zijne vijanden in de wereld, de goddeloze mensen, sommigen brengt Hij aan Zijn voeten, anderen maakt Hij tot een voetbank Zijner voeten. Wij leren door de opening van dit zegel:

a. De voorspoedige voortgang van het Evangelie van Christus in de wereld is een heerlijk schouwspel, waardig aanschouwd te worden, het aangenaamste en beste schouwspel, dat de godvrezende in deze wereld genieten kan.

b. Welke veranderingen en omwentelingen er in de staten en koninkrijken dezer wereld ook mogen voorkomen, het koninkrijk van Christus zal gesticht en uitgebreid worden ten spijt van allen tegenstand.

c. Een morgen van voorspoed gaat gewoonlijk aan een nacht van onheilen vooraf, het Evangelie wordt verkondigd voordat de plagen uitgestort worden.

d. Al het werk van Christus wordt niet op eenmaal gedaan. Wij zouden geneigd zijn om te denken: wanneer het Evangelie uitrijdt, zal het de gehele wereld bereid vinden om het aan te nemen. Maar het ontmoet allerwegen tegenstand en gaat slechts langzaam vooruit, maar toch zal Christus Zijn werk, in Zijn tijd en op Zijne wijze, voltooien.

Openbaring 6:3-8

De drie volgende zegelen geven ons een treurig vooruitzicht van grote en bedroevende oordelen, met welke God hen straft, die het eeuwig Evangelie weigeren of misbruiken. Ofschoon sommigen deze zegels verstaan van de vervolgingen, die over de gemeente van Christus komen zouden, en anderen er de verwoesting van den Joodsen staat in zien, schijnen zij meer algemeen Gods verschrikkelijke oordelen voor te stellen, waardoor Hij den twist Zijns verbonds wreekt op degenen, die het licht achten.

I. Bij de opening van het tweede zegel, waartoe Johannes geroepen wordt om die bij te wonen, verschijnt een ander paard van andere kleur dan het vorige: een rood paard, vers 4. Dit vertegenwoordigt het vreeslijke oordeel van oorlog, hem, die op dat paard zat, werd macht gegeven den vrede weg te nemen van de aarde, en dat zij (de bewoners der wereld) elkaar zouden doden. Het is niet met zekerheid te zeggen wie hij was, die op dit rode paard zat: Christus zelf als de Heere der heirscharen, of een van de werktuigen, die Hij verwekt heeft om de oorlogen te voeren, maar dit staat vast:

1. Zij, die zich niet onderwerpen willen aan den boog van het Evangelie, moeten verwachten in stukken gehouwen te worden door het zwaard der goddelijke gerechtigheid.

2. Jezus Christus regeert en heerst niet alleen in het koninkrijk van genade, maar ook in het koninkrijk der voorzienigheid.

3. Het oorlogszwaard is een verschrikkelijk oordeel, het neemt den vrede, een van de grootste zegeningen, van de aarde en maakt dat de mensen elkaar doden. De mensen, die geroepen zijn elkaar lief te hebben en te helpen, worden door den oorlog opgezet om elkaar te doden.

II. Bij de opening van het derde zegel, die Johannes bevolen werd bij te wonen, verscheen een ander paard, verschillend van de vorige: een zwart paard, dat het verschrikkelijk oordeel van den hongersnood voorstelde. En die daarop zat had een weegschaal in de hand, vers 5, aanduidende dat de mensen hun dagelijks brood zuinig moeten uitwegen, zoals reeds bedreigd was in Leviticus 26:26 :Als Ik u den staf des broods zal gebroken hebben, dan zullen tien vrouwen uw brood in een oven bakken, en zullen uw brood bij het gewicht wedergeven, en gij zult eten, maar niet verzadigd worden. In vers 6 volgt: En ik hoorde ene stem: Een maatje tarwe voor een penning, en drie maatjes gerst voor een penning, en beschadig de olie en den wijn niet. Sommige uitleggers maken daaruit op, dat dit geen visioen van hongersnood maar van overvloed was, maar die mening wordt weerlegd, wanneer wij de hoegrootheid van de maat en de waarde van een penning, ten tijde van deze profetie, in aanmerking nemen, want een maatje is niet meer dan op zijn hoogst een halve liter, en de penning was naar de tegenwoordige geldswaarde op zijn minst een gulden, en dat is een groot bedrag voor zulk een kleine hoeveelheid voedsel. Het schijnt echter dat ook deze hongersnood, als meestal, het zwaarst op de armen drukt, want de olie en de wijn, weeldeartikelen voor de rijken, worden niet beschadigd, maar wanneer de staf des broods verbroken wordt, kunnen weeldeartikelen de plaats daarvan niet vervangen.

1. Wanneer een volk het geestelijk voedsel verwaarloost, kan God het rechtvaardig van het dagelijks brood beroven.

2. Een oordeel komt zelden alleen, het oordeel van den oorlog brengt vanzelf dat van den hongersnood in zijn gevolg mede, en zij, die zich onder het ene oordeel niet willen verootmoedigen, moeten een ander en groter verwachten, want God zal de sterkere zijn tegenover hen, die met Hem twisten. Hongersnood is een verschrikkelijk oordeel, maar honger naar het Woord is erger, ofschoon zorgloze zondaren daar ongevoelig voor zijn.

III. Bij de opening van het vierde zegel, dat Johannes na daartoe geroepen te zijn, ziet, verschijnt een ander paard, een vaal paard. Merk hier op:

1. Den naam van den berijder: De Dood, de koning der verschrikking, de pestilentie, de dood in zijn volle macht, de dood heersende over een plaats of een volk, de dood te paard, uitrijdende en van uur tot uur nieuwe overwinningen behalende.

2. De lijfwacht, of het gevolg, van dezen koning: De hel, een toestand van eeuwige rampzaligheid voor hen, die in hun zonden sterven, en in tijden van zulke algemene verwoesting gaan menigten onvoorbereid de vallei des doods binnen. Het is een ontzagwekkende gedachte en genoeg om een gehele wereld te doen sidderen, dat de eeuwige verdoemenis terstond volgt op den dood van den onbekeerden zondaar.

A. Er is natuurlijke zowel als gerechtelijke verhouding tussen het ene oordeel en het andere. De oorlog veroorzaakte verwoesting en daarvan zijn schaarsheid en hongersnood de natuurlijke gevolgen, en de hongersnood, die den mens berooft van zijn gewone onderhoud en hem dwingt ongezonde en zelfs schadelijke dingen te eten, verwekt dikwijls pestilentie.

B. Gods pijlkoker is vol pijlen, Hij weet steeds middelen en wegen om de goddelozen te straffen.

C. In het boek van Gods raadsbesluiten heeft Hij de oordelen voorbereid voor de hardnekkigen, zowel als de barmhartigheden voor terugkerende zondaren.

D. In het boek der Schrift heeft God bedreigingen tegen de goddelozen afgekondigd zowel als beloften voor de rechtvaardigen, en onze plicht is het op de bedreigingen zowel als op de beloften acht te geven.

IV. Na de opening van deze zegels van naderende oordelen en de bijzondere mededeling daarvan, vinden wij deze algemene opmerking: En hun werd (door God) macht gegeven om te doden tot het vierde deel der aarde met het zwaard, en met den honger, en met den dood, en door de wilde beesten der aarde, vers 8. Hij gaf hun (dat is dezen werktuigen van Zijn toorn of aan deze oordelen zelf) macht, Hem, die de winden in Zijn hand houdt, staan alle algemene onheilen ten dienste, en zij kunnen gaan alleen daar waar en niet verder dan Hij beveelt. Aan de drie grote oordelen van oorlog, hongersnood en pestilentie worden hier de wilde beesten der aarde toegevoegd, een ander van Gods pijnlijke oordelen, ook in Ezechiël 14:21 genoemd en hier vermeld in de laatste plaats, omdat, wanneer een land ontvolkt is door het zwaard, den hongersnood en de pestilentie, de geringheid van het overblijfsel, dat in de dorre huilende wildernis nog gevonden wordt, het wild gedierte aanmoedigt om het te overvallen, en het daarvan een gemakkelijke prooi wordt. Anderen verstaan onder de wilde beesten der aarde beestachtige, wrede en wilde mensen, die zich van alle menselijkheid ontdaan hebben en zich verblijden wanneer zij anderen kunnen vernielen.

Openbaring 6:9-17

In het vervolg van dit hoofdstuk hebben wij de opening van het vijfde en het zesde zegel.

I. Het vijfde zegel. Hier wordt geen melding gemaakt van iemand, die den apostel opriep om te komen en te zien, waarschijnlijk omdat de plechtigheid van het visioen vanzelf in het oog viel, en omdat elk van de vier dieren zijn werk van oproeping vervuld had, en de gebeurtenissen, die nu kwamen, buiten den leeftijd en dus buiten den gezichtskring van de toenmalige dienaren der gemeente lagen. Ook wellicht omdat die opening geen profetie van nieuwe aanstaande gebeurtenissen bevat, maar veeleer de bron van ondersteuning en vertroosting voor hen, die geweest waren en nog verkeerden onder grote beproeving voor de zaak van Christus. Merk op:

1. Het gezicht, dat den apostel ten dele viel bij de opening van het vijfde zegel, dat zeer aandoenlijk was, vers 9. Ik zag onder het altaar de zielen dergenen, die gedood waren om het woord Gods en om de getuigenis, die zij hadden. Hij zag de zielen der martelaren. Merk hier op:

A. Waar hij hen zag: onder het altaar, aan den voet van het reukaltaar, in de heiligste plaats, hij zag hen in den hemel, aan de voeten van Christus.

a. Vervolgers kunnen alleen het lichaam doden, en daarna kunnen zij niets meer doen, de zielen blijven leven.

b. God heeft in de betere wereld een goede plaats voor die zielen bestemd, voor hen, die tot den dood getrouw zijn en wie niet toegestaan wordt langer op de aarde te verkeren.

c. De heilige martelaren zijn in den hemel zeer dicht bij Christus, zij hebben daar de hoogste plaats.

d. Niet hun eigen dood, maar de offerande van Christus, geeft hun toegang tot den hemel en een beloning aldaar. Zij wassen hun klederen niet in hun eigen bloed, maar in het bloed des Lams.

B. Wat de oorzaak van hun lijden was.

Het woord Gods en de getuigenis, die zij hadden. Omdat zij in het woord Gods geloofden en de waarheid daarvan beleden en getuigden, deze belijdenis zonder wankelen vasthielden, zelfs tot gedood-wordens toe. Een heerlijke oorzaak, de beste waarvoor ooit iemand zijn leven kan afleggen, het geloof in Gods Woord en de belijdenis van dat geloof.

2. Het geroep dat hij hoorde, het was een luid geroep en bevatte een nederige herinnering aan het lange uitstel, dat de wrekende gerechtigheid aan hun vijanden verleende. Hoe lang, o heilige en rechtvaardige Heerser, oordeelt en wreekt Gij ons bloed niet van degenen, die op de aarde wonen? vers 10. Merk op:

A. Ook de geesten van de volmaakt rechtvaardigen bewaren een betamelijke gevoeligheid over het onrecht, dat zij van hun wrede vijanden hebben moeten verduren, en ofschoon zij in liefde sterven, biddende, als Christus deed, dat God de zonden moge vergeven, zijn zij toch begerig, ter ere van

God en van Christus en van het Evangelie, en ten afschrik en overtuiging van anderen, dat God een rechtvaardige wraak zal nemen over de aangedane vervolging als zonde, ook wanneer Hij de vervolgers vergeeft en redt.

B. Zij bevelen hun zaak aan Hem, wie de wraak toekomt, zij wensen niet zich zelven te wreken, maar laten alles aan God over.

C. Er zal blijdschap in den hemel zijn over de verwoesting van de onverzoenlijke vijanden van Christus en het Christendom, zowel als over de bekering van de overige zondaren. Wanneer Babylon valt wordt er gezegd: Bedrijft vreugde over haar, gij hemel, en gij heilige apostelen, en gij profeten! want God heeft uw oordeel aan haar geoordeeld, Hoofdstuk 18:20.

3. Hij hoorde het vriendelijk antwoord, dat op hun kreet gegeven werd, vers 11. Hij zag wat hun gegeven en hoorde wat hun gezegd werd.

A. Hetgeen hun gegeven werd: lange witte klederen, de klederen van overwinning en van eer, hun tegenwoordige gelukzaligheid was overvloedige beloning voor hun vroeger lijden.

B. Hetgeen hun gezegd werd: Zij moesten nog een korten tijd geduld hebben, want het zou niet lang duren eer het aantal van hun deelgenoten in het lijden zou vervuld worden. Dat is een uitspraak meer geschikt voor den onvolmaakten staat der heiligen in deze wereld dan voor hun volmaakten toestand in den hemel, daar is geen ongeduld, geen onaangenaam gevoel, geen behoefte aan vermaning, maar in deze wereld is grote behoefte aan lijdzaamheid.

a. Er is een aantal Christenen, aan God bekend, die zijn aangewezen als schapen ter slachting, afgezonderd om Gods getuigen te zijn.

b. Gelijk de maat der zonden van de vervolgers vervuld wordt, zo ook het getal van de vervolgde dienstknechten van Christus, die den marteldood zullen sterven.

c. Wanneer dat getal vervuld is, zal God een rechtvaardige en schitterende wraak nemen op hun wrede vervolgers, Hij zal verdrukking vergelden aan degenen, die hen verdrukt hebben, en hun, die verdrukt werden, volkomen en onafgebroken rust.

II. Thans wordt het zesde zegel geopend, vers 12. Sommigen menen dat dit betrekking heeft op de grote omwentelingen in het keizerrijk ten tijde van Constantijn de Grote, den val van het heidendom. Anderen, met groter waarschijnlijkheid, zien er in de verwoesting van Jeruzalem, als een afschaduwing van het grote oordeel en de vernietiging van de godlozen aan het einde der wereld. En inderdaad, de ontzagwekkende tekenen van de hier beschreven gebeurtenis hebben zeer veel gelijkenis met de tekenen door onzen Zaligmaker genoemd als voorboden van de verwoesting van Jeruzalem, zodat er weinig plaats is gelaten aan den twijfel of deze gebeurtenis hier wel bedoeld wordt, ofschoon velen menen dat die reeds geschied was. Zie Mattheus 24:29, 30. Merk op:

1. De verschrikkelijke gebeurtenissen, die naderbij spoedden, en hier zijn verscheiden omstandigheden, die samenwerkten om dien dag uitermate vreeslijk te maken.

A. Er werd een grote aardbeving. Dat mag opgevat worden in staatkundigen zin, de grondslagen van de kerk en den staat der Joden werden vreeslijk geschud, ofschoon zij zo vast schenen te staan als de aarde zelf.

B. De zon werd zwart als een haren zak, hetzij in de natuur, door een zonsverduistering, of staatkundig, door den val van de voornaamste regeerders en overheden van het land.

C. De maan werd als bloed, de lagere regeringspersonen en krijgshoofden zouden waden in hun eigen bloed.

D. De sterren des hemels vielen op de aarde, en dat wel gelijk een vijgenboom zijn onrijpe vijgen afwerpt, als hij van een groten wind geschud wordt. De sterren kunnen alle mensen van aanzien en invloed onder hen betekenen, maar die niet in regeringskringen werkzaam waren, er zal een algemene ontwrichting zijn.

E. De hemel is weggeweken als een boek, dat toegerold wordt. Dit kan betekenen dat hun kerkelijke toestand verloren gaat en voor goed verdwijnt.

F. En alle bergen en eilanden zijn bewogen uit hun plaatsen. De ondergang van het Joodse volk zou allen volken rondom hen belangstelling inboezemen en verschrikken, ook hen, die het hoogst in eer waren en het best bevestigd schenen, het zou een oordeel zijn, dat de gehele wereld verwonderen zou.

2. De vrees en ontzetting, die alle soorten van mensen op dien groten en ontzaglijken dag zouden aangrijpen, vers 15. Geen gezag, of grootheid, of rijkdom, of dapperheid, of kracht, zou instaat zijn de mensen in die ure te ondersteunen, ja zelfs de arme slaven, van welke men denken zou dat die niets te vrezen hadden omdat zij niets te verliezen hadden, zouden op dien dag zich ontzetten. Merk hier op:

A. Den graad van hun schrik en verwondering, die zou zo hoog stijgen, dat zij verbijsterd en wanhopig zouden worden, en uitroepen: "Bergen, valt op ons, en steenrotsen, verbergt ons! Zij zouden wensen niet meer gezien te worden, ja niet meer te bestaan.

B. De oorzaak van hun vertwijfeling, namelijk het aangezicht van Hem, die op den troon zit, en de toorn des Lams. Merk op:

a. Hetgeen een oorzaak van ongenoegen is voor Christus, is het ook voor God, zij zijn zo geheel en al een, dat hetgeen den een behaagt of mishaagt ook den ander behaagt of mishaagt.

b. Ofschoon God onzienlijk is, kan Hij echter de bewoners der wereld onder den indruk brengen van Zijn ontzaglijk aangezicht.

c. Ofschoon Christus het Lam is, kan Hij ontstoken worden, zelfs tot toorn toe, en de toorn des Lams is waarlijk vreselijk, want indien de Verlosser, die den toorn Gods tegen de zonden gedragen heeft, zelf in een toornigen vijand verandert, waar zullen wij dan een vriend hebben om voor ons tussen te treden? Zij, die door den toorn des Lams verloren gaan, gaan reddeloos verloren.

d. Gelijk de mensen hun tijd van gelegenheid en hun dag van zaligheid hebben, zo heeft God Zijn dag van rechtvaardigen toorn, en wanneer die dag zal aangebroken zijn, dan zullen ook de stoutmoedigste zondaren niet voor Zijn aangezicht bestaan kunnen. Al deze verschrikkingen overvielen in werkelijkheid de zondaren in Judea en Jeruzalem op den dag hunner verwoesting, en zij zullen allen in den hoogsten graad komen over de onbekeerde zondaren bij het algemene oordeel ten jongsten dage.

HOOFDSTUK 7

1 En na dezen zag ik vier engelen staan op de vier hoeken der aarde, houdende de vier winden der aarde, opdat geen wind zou waaien op de aarde, noch op de zee, noch tegen enigen boom.
2 En ik zag een anderen engel opkomen van den opgang der zon, hebbende het zegel des levenden Gods; en hij riep met een grote stem tot de vier engelen, welke macht gegeven was de aarde en de zee te beschadigen,
3 Zeggende: Beschadigt de aarde niet, noch de zee, noch de bomen, totdat wij de dienstknechten onzes Gods zullen verzegeld hebben aan hun voorhoofden.
4 En ik hoorde het getal dergenen, die verzegeld waren: honderd vier en veertig duizend waren verzegeld uit alle geslachten der kinderen Israels.
5 Uit het geslacht van Juda waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Ruben waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Gad waren twaalf duizend verzegeld;
6 Uit het geslacht van Aser waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Nafthali waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Manasse waren twaalf duizend verzegeld;
7 Uit het geslacht van Simeon waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Levi waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Issaschar waren twaalf duizend verzegeld;
8 Uit het geslacht van Zebulon waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Jozef waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Benjamin waren twaalf duizend verzegeld.
9 Na dezen zag ik, en ziet, een grote schare, die niemand tellen kon, uit alle natie, en geslachten, en volken, en talen, staande voor den troon, en voor het Lam, bekleed zijnde met lange witte klederen, en palm takken waren in hun handen.
10 En zij riepen met grote stem, zeggende: De zaligheid zij onzen God, Die op den troon zit, en het Lam.
11 En al de engelen stonden rondom den troon, en rondom de ouderlingen en de vier dieren; en vielen voor den troon neder op hun aangezicht, en aanbaden God,
12 Zeggende: Amen. De lof, en de heerlijkheid, en de wijsheid, en de dankzegging, en de eer, en de kracht, en de sterkte zij onzen God in alle eeuwigheid. Amen.
13 En een uit de ouderlingen antwoordde, zeggende tot mij: Deze, die bekleed zijn met de lange witte klederen, wie zijn zij, en van waar zijn zij gekomen?
14 En ik sprak tot hem: Heere, gij weet het. En hij zeide tot mij: Dezen zijn het, die uit de grote verdrukking komen; en zij hebben hun lange klederen gewassen, en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams.
15 Daarom zijn zij voor den troon van God, en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel; en Die op den troon zit, zal hen overschaduwen.
16 Zij zullen niet meer hongeren, en zullen niet meer dorsten, en de zon zal op hen niet vallen, noch enige hitte.
17 Want het Lam, Dat in het midden des troons is, zal hen weiden, en zal hun een Leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren; en God zal alle tranen van hun ogen afwissen.

De dingen, die in dit hoofdstuk vermeld worden gebeuren na de opening van het zesde zegel, welke zegels alle grote onheilen over de wereld voorspelden, en voor het blazen van de zeven bazuinen, die de aankondiging gaven van grote verdorvenheden in de kerk. Tussen die beide in komt dit troostvolle hoofdstuk, dat aan Gods volk Zijn genade en vertroosting in tijden van algemene rampen verzekert. Wij hebben hier:

I. Een mededeling van het terughouden der winden, vers 1-3,

II. Het verzegelen van Gods dienstknechten, vers 4-8,

III. Den lofzang van engelen en heiligen bij deze gelegenheid, vers 9-12,

IV. Een beschrijving van de eer en de gelukzaligheid van hen, die getrouw Christus gediend en voor Hem geleden hebben, vers 13-17.

Openbaring 7:1-12

Wij hebben hier:

I. Mededeling van het terughouden van de winden. Naar wij onderstellen worden door deze winden bedoeld die dwalingen en ketterijen in den godsdienst, die in de gemeente Gods veel moeite en onheilen zouden aanbrengen. Soms wordt de Heilige Geest vergeleken met den wind, hier worden de geesten der dwaling vergeleken met vier winden, die tegen elkaar inblazen en veel schade aanrichten in de gemeente, den hof en den wijngaard Gods, door de takken te breken en de vruchten af te schudden in Zijne planting. De duivel wordt genoemd de overste van de machten in de lucht. Door een wervelwind wierp hij het huis van Jobs oudsten zoon af. Dwalingen zijn als winden, waardoor de onstandvastigen geschokt en heen en weer bewogen worden, Efeziërs 4:14. Merk op:

1. Zij worden genoemd de vier winden der aarde, omdat zij alleen blazen in de lagere streken van deze aarde, de hemel is van hen vrij en voor hen onbereikbaar.

2. Zij worden tegengehouden door den dienst der engelen, staande op de vier hoeken der aarde, hetgeen aanduidt dat de geest der dwaling niet verder gaan kan dan God hem toelaat, en dat de engelen de gemeente ten goede dienen, door hare vijanden tegen te houden.

3. Dit tegenhouden was slechts voor een tijd en wel totdat de dienstknechten Gods verzegeld zouden zijn aan hun voorhoofden. God heeft bijzondere zorg en belangstelling voor Zijne dienstknechten in tijden van verzoeking en verdorvenheid, en Hij weet een middel om hen voor de algemene besmetting te bewaren, Hij bevestigt hen eerst en daarna beproeft Hij hen, de duur van hun beproeving is in Zijn eigen hand.

II. Een verhaal van de verzegeling van de dienstknechten Gods. Merk hierbij op:

1. Aan wie dat werk werd opgedragen, aan een engel, een anderen engel. Terwijl sommige engelen gebruikt werden om Satan en zijn medehelpers tegen te houden, werd aan een anderen engel de taak gegeven om de getrouwe dienstknechten Gods te onderscheiden en te merktekenen.

2. Hoe zij werden onderscheiden, het zegel Gods werd op hun voorhoofden gedrukt, een zegel aan Hem bekend en zo duidelijk alsof het op hun voorhoofden te lezen stond, door dit merkteken werden zij in barmhartigheid ter zijde gesteld en in veiligheid gebracht in de zwaarste tijden.

3. Het aantal der verzegelden:

A. Bijzondere mededeling wordt gedaan van hen, die uit de twaalf stammen Israël's verzegeld worden, twaalf duizend uit elke stam, zodat het gehele aantal bedraagt honderd vier en veertig duizend. In deze lijst is de stam Dan overgeslagen, misschien omdat zijn leden meer dan anderen in afgoderij verzonken waren. En de volgorde van de stammen is gewijzigd, wellicht naarmate zij meer of minder aan God getrouw waren gebleven. Sommigen houden dit voor een uitverkoren aantal Joden, die bewaard bleven uit barmhartigheid, ten tijde van de verwoesting van Jeruzalem, anderen menen dat die tijd reeds voorbij was, en dat daarom dit getal meer toepasselijk is op Gods uitverkoren overblijfsel in de wereld. Maar indien de verwoesting van Jeruzalem nog niet had

plaatsgehad, en ik houd het voor moeilijk te bewijzen dat dit wèl het geval was) dan ligt het meer voor de hand dat hier bedoeld wordt het volk, dat God zich bewaard had naar de verkiezing der genade, alleen hebben wij hier dan een bepaald getal voor een onbepaald.

B. Een algemene mededeling wordt gegeven van degenen, die uit de andere volken gered worden, vers 9. Een grote schaar, die niemand tellen kon, uit alle natie, en geslachten, en volken, en talen. Ofschoon van dezen niet gezegd wordt dat zij verzegeld werden, waren zij toch door God uitverkoren uit alle volken, en tot Zijne gemeente gebracht en stonden nu voor den troon.

a. God zal een groter oogst van zielen onder de heidenen dan onder de Joden hebben.

De kinderen der verlatene zijn meer dan die der getrouwde.

b. De Heere kent wie de Zijnen zijn en zal hen veilig bewaren in de ure van verzoeking en gevaar.

c. Ofschoon de gemeente Gods slechts een kleine kudde is in vergelijking met de boze wereld, toch is zij geen te verachten gezelschap, maar werkelijk groot, en zal zij nog meer vergroot worden.

III. Hier hebben wij de lofzangen der heiligen en der engelen bij deze gelegenheid, vers 9-12.

1. De dankzegging, Gode gebracht door de heiligen (en naar het mij toeschijnt door de gelovigen uit de heidenen), voor de zorg Gods in het bewaren van zulk een groot overblijfsel uit de Joden en omdat Hij dit gered heeft van ontrouw en verwoesting. De Joodse kerk bad voor de heidenen voor hun bekering, en de gemeenten uit de heidenen hebben reden om God te danken voor Zijn onderscheidende barmhartigheid jegens zo velen uit de Joden, toen de overigen afgesneden werden. Merk hier op:

A. De houding van deze dankzeggende heiligen: Zij stonden voor den troon en voor het Lam, voor den Schepper en voor den Middelaar. In daden van godsdienstige aanbidding naderen wij dicht tot God, en moeten er van doordrongen worden dat wij in Zijn bijzondere tegenwoordigheid zijn. En wij moeten tot God komen door Christus. De troon van God zou voor zondaren ongenaakbaar zijn, indien zij niet door een Middelaar konden naderen.

B. Hun kleding: Zij waren bekleed met lange witte klederen en palmtakken waren in hun handen. Zij waren bedekt met de lange klederen van rechtvaardigmaking, heiligheid en overwinning, en hadden palmtakken in hun handen, gelijk overwinnaars plachten te dragen bij hun zegetochten. Zulk een heerlijke openbaring heeft God Zijn getrouwen dienstknechten bereid aan het einde, wanneer zij den goeden strijd gestreden en hun loop geëindigd hebben.

C. Hun bezigheid: Zij riepen met grote stem, zeggende: De zaligheid zij onzen God, die op den troon zit, en het Lam! Dit kan men beschouwen als een Hosannah, alles goeds wensende aan de belangen van God en van Christus in de gemeente en in de wereld, of als een Halleluja! waardoor aan God en aan het Lam de lof voor de grote zaligheid gegeven wordt. De Vader en de Zoon worden in deze dankzegging samengevoegd, de Vader besloot tot de zaligheid, de Zoon verwierf haar, en zij, die er zich in verblijden, moeten en zullen den Heere en het Lam zegenen, en zij zullen het doen zonder ophouden en met groten ijver.

2. Hier is het lied van de engelen, vers 11, 12.

A. Hun plaats, Rondom den troon, als Zijn lijfwacht, en rondom de heiligen, om hen te dienen.

B. Hun houding, die is zeer nederig en geeft den grootsten eerbied te kennen. Zij vielen voor den troon op hun aangezicht en aanbaden God. Ziet hier de uitnemendste van alle schepselen, die nooit gezondigd hebben, die voortdurend Hem omringen, niet slechts hun aangezichten bedekkende, maar voor den Heere op hun aangezichten neervallende. Hoeveel eerbied dus en hoe diepe nederigheid betaamt ons, eindige en zwakke schepselen die wij zijn, wanneer wij in de tegenwoordigheid Gods verschijnen! Wij behoren voor Hem neer te vallen, in al ons naderen tot God moet een eerbiedige gemoedsgesteldheid en een nederig gedrag den boventoon hebben.

C. Hun dankzegging, Zij stemmen in met de dankzegging der heiligen, zeggen hun Amen! erop. Er is in den hemel volmaakte overeenstemming tussen de engelen en de heiligen. En daarna voegen zij er van zich zelven bij: De lof, en de heerlijkheid, en de wijsheid, en de dankzegging, en de eer, en de kracht, en de sterkte zij onzen God in alle eeuwigheid, Amen!

a. Zij erkennen de heerlijke eigenschappen van God, Zijn wijsheid, Zijn macht en Zijn sterkte.

b. Zij getuigen dat Hij om deze goddelijke volkomenheden moet gezegend, geprezen en verheerlijkt moet worden in alle eeuwigheid, en bevestigen dat met hun Amen! Wij zien hier wat het werk is in den hemel, en wij moeten daarmee nu beginnen, onze harten moeten er hier voor gestemd worden, er veel in verkeren en verlangen naar die wereld, waar onze dankzegging, evenals onze zaligheid, volmaakt zal worden.

Openbaring 7:13-17

Hier hebben wij ene beschrijving van de eer en de gelukzaligheid dergenen, die hier den Heere Jezus Christus getrouw gediend en voor Hem geleden hebben. Merk hier op:

I. Ene vraag, door een van de ouderlingen gedaan niet tot zijn eigen inlichting, maar tot onderricht van Johannes. De dienaren kunnen soms leren van de gemeente, vooral van bejaarde Christenen met ondervinding. De geringste heiligen in den hemel weten meer dan de grootste apostel op de aarde. De vraag is tweeledig.

1. Dezen, die bekleed zijn met lange witte kleren, wie zijn zij?

2. En vanwaar zijn zij gekomen? Het schijnt dat hier gesproken wordt op den toon van verwondering, gelijk in Hooglied 3:6 :Wie is zij, die daar opkomt uit de woestijn? Getrouwe Christenen verdienen onze aandacht en onzen eerbied. Wij moeten letten op den oprechte.

II. Het antwoord, dat door den apostel gegeven wordt, waarin hij stilzwijgend zijn eigen onwetendheid bekent en den ouderling om inlichting vraagt. Heer, gij weet het! Zij, die kennis willen opdoen, moeten zich niet er voor schamen hun eigen onwetendheid te belijden en onderricht te begeren van hen, die instaat zijn het te geven.

III. De mededeling aan den apostel verstrekt, ten opzichte van dat edele leger van martelaren, die in lange witte klederen voor den troon van God stonden, met de palmtakken van overwinning in de handen. Merk hier op:

1. De lage en jammerlijke toestand, waarin zij vroeger verkeerd hadden, zij waren in grote verdrukking geweest, vervolgd door de mensen, verzocht door den Satan, dikwijls bedroefd door hun eigen geest. Zij hadden doorgestaan de roving hunner goederen, de gevangenschap van hun personen, ja het verlies van hun leven. De weg ten hemel leidt door menigerlei verdrukkingen, maar geen verdrukking, hoe groot ook, kan ons scheiden van de liefde Gods. De verdrukkingen, die goed doorgestaan zijn, zullen den hemel meer welkom en meer heerlijk maken.

2. De middelen, waardoor zij bereid werden voor de grote eer en gelukzaligheid, welke zij nu genoten. Zij hebben hun lange klederen gewassen en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams, vers 14. Het is niet het bloed van de martelaren zelven, maar het bloed des Lams, dat de zonden kan wegwassen en de ziel rein en onbevlekt maken in de ogen van God. Ander bloed bevlekt, dit in het enige bloed, dat de klederen der martelaren wit en rein maken kan.

3. De zaligheid, waartoe zij nu gekomen zijn, nadat zij erop die wijze toe voorbereid werden.

A. Zij zijn gelukkig in hun staat, want zij zijn voor den troon van God dag en nacht, en Hij woont onder hen, zij zijn in die tegenwoordigheid, welke alleen volheid van vreugde geeft.

B. Zij zijn gelukkig in hun werk, want zij dienen God onophoudelijk, zonder zwakheid, nalatigheid of vermoeienis. De hemel is een staat van dienen, niet van lijden, het is een staat van rust, niet van ledigheid, van dankzeggende, verblijdende rust.

C. Zij zijn gelukkig in hun bevrijding van al de ongemakken van het tegenwoordige leven.

a. Vrij van alle behoefte en gevoel van behoefte. Zij zullen niet meer hongeren en zullen niet meer dorsten, al hun behoeften werden vervuld, al het ongemak, daardoor veroorzaakt, is weggenomen.

b. Vrij van alle ziekte en pijn. De zon zal op hen niet meer vallen noch enige hitte.

D. Zij zijn gelukkig in de liefde en de leiding van den Heere Jezus. Hij zal hen weiden en hun een Leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren, Hij zal hen in het bezit stellen van alles, wat aangenaam en verfrissend is voor hun zielen, en daarom zullen zij niet meer hongeren of dorsten.

E. Zij zijn gelukkig omdat zij verlost zijn van alle zorgen of aanleiding daartoe. God zal alle tranen van hun ogen afwissen. Vroeger hadden zij hun smarten en vergoten vele tranen, beide over hun zonden en door droefenis, maar God zelf, met Zijn zachte en genadige hand, zal hun tranen afwissen en die zullen nooit wederkeren. En zij zouden niet zonder die tranen willen zijn, nu God zelf ze afwist. Hij behandelt hen hierin als een teder vader, die zijn geliefd kind in tranen vindt, hij vertroost het, hij droogt het de tranen af en verandert zijn droefheid in blijdschap. Dit moet de droefheid van den Christen in zijn tegenwoordigen toestand lenigen en hem ondersteunen onder al de moeiten daarvan, want die met tranen zaaien, zullen met gejuich maaien, en zij die nu gaan al wenende, dragende het kostelijke zaad, zullen zonder twijfel eens wederkomen, dragende hun schoven.

HOOFDSTUK 8

1 En toen Het het zevende zegel geopend had, werd er een stilzwijgen in den hemel, omtrent van
een half uur.
2 En ik zag de zeven engelen, die voor God stonden; en hun werden zeven bazuinen gegeven.
3 En er kwam een andere engel, en stond aan het altaar, hebbende een gouden wierookvat; en hem
werd veel reukwerks gegeven, opdat hij het met de gebeden aller heiligen zou leggen op het gouden
altaar, dat voor den troon is.
4 En de rook des reukwerks, met de gebeden der heiligen, ging op van de hand des engels voor
God.
5 En de engel nam het wierookvat, en vulde dat met het vuur des altaars, en wierp het op de aarde;
en er geschiedden stemmen, en donderslagen, en bliksemen, en aardbeving.
6 En de zeven engelen, die de zeven bazuinen hadden, bereidden zich om te bazuinen.
7 En de eerste engel heeft gebazuind, en er is geworden hagel en vuur, gemengd met bloed, en zij
zijn op de aarde geworpen; en het derde deel der bomen is verbrand, en al het groene gras is
verbrand.
8 En de tweede engel heeft gebazuind, en er werd iets als een grote berg, van vuur brandende, in de
zee geworpen; en het derde deel der zee is bloed geworden.
9 En het derde deel der schepselen in de zee, die leven hadden, is gestorven; en het derde deel der
schepen is vergaan.
10 En de derde engel heeft gebazuind, en er is een grote ster, brandende als een fakkel, gevallen uit
den hemel, en is gevallen op het derde deel der rivieren, en op de fonteinen der wateren.
11 En de naam der ster wordt genoemd Alsem; en het derde deel der wateren werd tot alsem; en
vele mensen zijn gestorven van de wateren, want zij waren bitter geworden.
12 En de vierde engel heeft gebazuind, en het derde deel der zon werd geslagen, en het derde deel
der maan, en het derde deel der sterren; opdat het derde deel derzelve zou verduisterd worden, en
dat het derde deel van den dag niet zou lichten; en van den nacht desgelijks.
13 En ik zag, en ik hoorde een engel vliegen in het midden des hemels, zeggende met grote stem:
Wee, wee, wee, dengenen, die op de aarde wonen, van de overige stemmen der bazuin der drie
engelen, die nog bazuinen zullen.

Wij hebben reeds gezien wat er geschiedde bij de opening van zes der zegels. Nu komen wij tot het openen van het zevende, dat ingeleid wordt door het blazen van de zeven bazuinen. Een vreeslijk toneel vangt nu aan. De meeste uitleggers stemmen er in overeen, dat de zeven zegelen de tussenruimte tussen den tijd des apostels en de regering van Constantijn de Grote omvatten, maar dat de zeven bazuinen bedoeld zijn om de opkomst van den antichrist voor te stellen, enigen tijd nadat het keizerrijk Christelijk werd. In dit hoofdstuk hebben wij: I De inleiding of het voorspel, tot op het blazen der bazuinen, vers 1-6,

II. Het blazen van vier der bazuinen, vers 7- 13.

Openbaring 8:1-6

In deze verzen hebben wij het voorspel van het blazen der zeven bazuinen in verschillende gedeelten.

I. De opening van het laatste zegel. Dat was de inleiding van een nieuwe groep profetische voorstellingen en gebeurtenissen. Er is een onafgebroken keten van voorzienigheid, de ene schakel haakt in den anderen, waar de ene eindigt vangt de tweede aan, en ofschoon zij in aard en tijd mogen verschillen, maken zij alle tezamen een wijs, onverdeeld en zich zelven gelijk-blijvend voornemen Gods uit.

II. Een diepe stilte in den hemel, van omtrent een half uur. Dat kan betekenen:

1. Een stilzwijgen van vrede, dat er op dat ogenblik geen klachten opgezonden werden tot de oren van de Heere Zebaoth: dat alles in de gemeente rustig en goed was, en dat daarom alles in den hemel zweeg, want wanneer de kerk op aarde schreeuwt van wege de onderdrukking, dan komt die roep ten hemel op en weerklinkt daar. Ook kan het voorstellen:

2. Een stilzwijgen van verwachting, grote dingen zou de Voorzienigheid doen plaatsgrijpen, en de gemeente Gods, zo in den hemel als op aarde, stond zwijgend, zoals haar betaamde, om te zien wat God doen zou, overeenkomstig Zacheria 2:13 :Zwijg, alle vlees, voor het aangezicht des Heeren! Want Hij is ontwaakt uit Zijn heilige woning! En daarom: Laat af, en weet dat Ik God ben!

III. De bazuinen werden gegeven aan de engelen, die ze blazen moesten. Steeds worden de engelen gebruikt als de wijze en gewillige werktuigen der Goddelijke Voorzienigheid, en zij worden met al wat zij voor hun dienst nodig hebben en weten moeten voorzien door God onzen Zaligmaker. Gelijk de engelen van de gemeente de bazuin des Evangelies moeten blazen, zo moeten de engelen des hemels de bazuinen van Gods voorzienigheid blazen, en ieder hunner ontvangt daarvan zijn deel.

IV. Tot voorbereiding daarvan moet eerst een andere engel reukwerk offeren, vers 3. Zeer waarschijnlijk is die andere engel de Heere Jezus, de hogepriester der gemeente, die hier beschreven is in Zijn priesterlijke bediening, hebbende een gouden wierookvat en veel reukwerks, een volheid van verdiensten in Zijn eigen heerlijken persoon. En dit reukwerk zou Hij offeren met de gebeden aller heiligen op het gouden altaar van Zijn goddelijke natuur.

1. Alle heiligen zijn een biddend volk, geen van Gods kinderen is stom geboren, de Geest van genade is altijd een Geest van aanneming tot kinderen en een Geest des gebeds, die ons leert roepen: Abba, Vader! Hierom zal U ieder heilige aanbidden in vindenstijd, Psalm 32:6.

2. Tijden van gevaar moeten tijden van gebed zijn, en ook tijden van grote verwachting, zowel ons vrezen als ons hopen moet ons tot bidden aansporen, en wanneer er grote belangen van Gods gemeente op het spel staan, moeten de harten van Gods volk zich des te meer verdiepen in gebed.

3. De gebeden der heiligen hebben behoefte aan den wierook en de tussenkomst van Christus, om ze aangenaam en vruchtdragend te maken, en Christus heeft met dat doel voorziening getroffen, Hij heeft Zijn reukwerk, Zijn wierookvat, Zijn altaar, Hij zelf is alles voor Zijn volk.

4. De gebeden van alle heiligen komen op tot God in een wolk van reukwerk, aan geen gebed, dat zo werd aangeboden, is ooit toegang of verhoring geweigerd.

5. Deze gebeden, die op deze wijze in den hemel aangeboden en aangenomen werden, veroorzaakten grote veranderingen op de aarde. Dezelfde engel, die in zijn wierookvat de gebeden der heiligen offerde, vulde het wierookvat met het vuur des altaars en wierp het op de aarde, en dat veroorzaakte onmiddellijk de grootste beweging. Stormen, donderslagen, bliksemen en aardbeving waren de antwoorden, die God op de gebeden der heiligen gaf, en de tekenen van Zijn toorn tegen de wereld, en dat Hij grote dingen zou doen om zich zelven en al Zijn volk te wreken op de vijanden. En nadat alle dingen dus voorbereid waren, vervulden de engelen hun plicht.

Openbaring 8:7-13

I. De eerste engel blies de eerste bazuin, en de gevolgen daarvan waren zeer schrikwekkend.

Er is geworden hagel en vuur, vermengd met bloed, en zij zijn op de aarde geworpen, en het derde deel der bomen is verbrand en al het groene gras is verbrand, vers 7. Er ontstond een verschrikkelijke storm. De uitleggers zijn het echter niet eens of hierdoor moet verstaan worden een storm van ketterijen, een mengsel van monsterachtige dwalingen, die de gemeente overvielen (want in die eeuw kreeg het Arianisme de overhand), dan wel een storm of orkaan van oorlogen in den burgerstaat. Dr. Mede gelooft dat hier gedoeld wordt op de invallen der Gothen, die het keizerrijk instormden in het jaar 395, hetzelfde jaar waarin keizer Theodosius stierf, terwijl de noordelijke volken, onder Alaric, den koning der Gothen, het westelijke gedeelte van het keizerrijk binnenrukten. Hoe dat zij, wij zien hier:

1. Het was een zeer verschrikkelijke storm, vuur, hagel en bloed, een vreemde vermenging!

2. Zijn grenzen, het viel op het derde deel van de bomen en het derde deel van het groene gras. Dat is volgens sommigen, het derde deel van de geestelijkheid en het derde deel van de leken. Of volgens anderen, die menen dat het gezicht betrekking heeft op den burgerstaat, het derde deel van de aanzienlijken en het derde deel van de geringen, hetzij op het Romeinse rijk, dat ongeveer een derde deel van de bekende wereld was, of op het derde deel van dat rijk zelf. Aan de zwaarste en strengste onheilen zijn door den groten God grenzen en perken gezet.

II. En de tweede engel heeft gebazuind, en dat geklank werd, evenals het eerste, gevolgd door verschrikkelijke gebeurtenissen. Iets als een grote berg, van vuur brandende, werd in de zee geworpen, en het derde deel der zee is bloed geworden, en het derde deel der schepselen in de zee, die leven hebben, is gestorven en het derde deel der schepen is vergaan, vers 8, 9. Onder dezen berg verstaan sommigen den leider of de leiders van de ketters. Anderen zoals Dr. Mede, de stad Rome, die vijf malen door de Gothen en Wandalen geplunderd is in een tijdsverloop van honderd zeven en dertig jaren, voor de eerste maal door Alaric, in het jaar 410, die er een grote slachting aanrichtte en veel wreedheden bedreef. In deze rampen werd een derde deel van de bevolking (welke hier de zee of een verzameling van wateren genoemd wordt) vermoord. Ook hier was een beperking tot het derde gedeelte: temidden van Zijn oordelen gedenkt God Zijner ontferming. Deze storm viel zwaar op de handeldrijvende en zeesteden en landen van het Romeinse rijk.

III. De derde engel heeft gebazuind, en ook dat had dergelijke uitwerking als de vorige. Er is een grote ster, brandende als een fakkel, gevallen uit den hemel, en is gevallen op het derde deel der rivieren, en op de fonteinen der wateren, vers 10. Sommigen denken dat hier een staatkundige ster bedoeld wordt, de een of andere uitnemende heerser, en zij passen dit gezicht toe op Augustulus, die in het jaar 480 gedwongen werd afstand van de regering te doen aan Odoaker. Anderen denken aan een kerkelijke ster, den een of anderen hooggeplaatsten persoon in de kerk, die bij een brandende lamp vergeleken wordt, en vestigen de aandacht op Pelagius, die omstreeks dezen tijd toonde een vallende ster te zijn en de gemeente van Christus grotelijks verdierf. Merk op:

1. Waarop deze ster valt. Het derde deel van de rivieren en op de fonteinen der wateren.

2. Welke uitwerking dat had, het maakte die rivieren en fonteinen ondrinkbaar, het maakte ze zeer bitter, zodat de mensen er door vergiftigd werden. Dat zijn de wateren der wetten, die de bronnen zijn van de burgerlijke vrijheden, de veiligheid van eigendom en vrijheid, die werden door eigendunkelijke macht vergiftigd. Of het kunnen zijn de leerstellingen van het Evangelie, de bronnen van geestelijk leven, verfrissing en versterking voor de zielen der mensen, die werden zo bedorven en vergiftigd en verbitterd door een mengsel van gevaarlijke dwalingen, dat de zielen der mensen verwoesting vonden waar zij verkwikking zochten.

IV. De vierde engel heeft gebazuind, en die klank werd door nieuwe rampen gevolgd. Merk op:

1. Den aard van deze rampen, er kwam duisternis, die viel op de grote lichten des hemels, welke de wereld haar licht geven, de zon, de maan en de sterren, de leidslieden en regeerders van kerk of van staat, die in hoger sferen geplaatst zijn dan de gewone mensen en geroepen zijn om licht en gezegenden invloed te verspreiden.

2. De beperking, het werd beperkt tot een derde deel van deze lichtgevers, er bleef nog enig licht over van de zon bij dag en van de maan en sterren des nachts, maar het was slechts twee derden van hetgeen het vroeger geweest was. Zonder te beslissen wat in deze punten een oorzaak van veel onderling geschil tussen de geleerden is, zullen wij ons liever bepalen tot de volgende duidelijke en praktische opmerkingen.

A. Wanneer het Evangelie tot een volk komt en slechts koel ontvangen wordt, zodat het niet de gewenste uitwerking op hun hart en wandel heeft, dat wordt het gewoonlijk gevolgd door vreeslijke oordelen.

B. God waarschuwt voor Zijn oordelen alvorens Hij ze doet komen, Hij zendt een wakker-roeping door Zijn geschreven Woord, door de dienaren, door de gewetens der mensen en door de tekenen der tijden, zodat, indien een volk er door verrast wordt, het dat aan zich zelven te wijten heeft.

C. De toorn van God doet onder een volk een vreeslijk werk, Hij verbittert al hun vertroosting en gemak, en maakt hun het leven zelf bitter en onverdraaglijk.

D. God giet over deze wereld niet Zijn vollen toorn uit, maar stelt grenzen ook aan de verschrikkelijkste oordelen.

E. Verderf van leerstellingen en eredienst in de gemeente is op zichzelf reeds een zwaar oordeel, en het gewone teken en oorzaak van andere oordelen, die over een volk komen zullen.

V. Voordat de drie andere bazuinen geblazen worden, ontvangt de wereld hier een plechtige waarschuwing hoe vreeslijk de rampen zouden zijn, die volgen zullen, en hoe ellendig de tijden en plaatsen, die er door getroffen zullen worden, vers 13.

1. De boodschapper was een engel, vliegende in het midden des hemels, als in haast, en komende met een ontzagwekkende tijding.

2. De boodschap was de aankondiging van verder en groter wee en ellende dan de wereld tot hiertoe had doorstaan. Hier zijn drie weeën, om aan te tonen hoezeer de rampen, die thans volgden, deze, die reeds voorbijgegaan waren, overtreffen zouden, of om te doen zien dat elke van de drie volgende bazuinen haar eigen en onderscheiden onheil zou voortbrengen. Indien kleinere oordelen hun uitwerking missen, maar de gemeente en de wereld er slechter onder worden, hebben deze grotere te verwachten. God zal bekend worden door de oordelen, die Hij uitvoert, en Hij verwacht wanneer Hij komt om de wereld te straffen, dat de bewoners der aarde daardoor voor Hem beven zullen.

HOOFDSTUK 9

1 En de vijfde engel heeft gebazuind, en ik zag een ster, gevallen uit den hemel op de aarde, en haar werd gegeven de sleutel van den put des afgronds.
2 En zij heeft den put des afgronds geopend; en er is rook opgegaan uit den put, als rook eens groten ovens; en de zon en de lucht is verduisterd geworden van den rook des puts.
3 En uit den rook kwamen sprinkhanen op de aarde, en hun werd macht gegeven, gelijk de schorpioenen der aarde macht hebben.
4 En hun werd gezegd, dat zij het gras der aarde niet zouden beschadigen, noch enige groente, noch enigen boom, dan de mensen alleen, die het zegel Gods aan hun voorhoofden niet hebben.
5 En hun werd macht gegeven, niet dat zij hen zouden doden, maar dat zij zouden van hen gepijnigd worden vijf maanden; en hun pijniging was als de pijniging van een schorpioen, wanneer hij een mens gestoken heeft.
6 En in die dagen zullen de mensen den dood zoeken, en zullen dien niet vinden; en zij zullen begeren te sterven, en de dood zal van hen vlieden.
7 En de gedaanten der sprinkhanen waren den paarden gelijk, die tot den oorlog bereid zijn; en op hun hoofden waren als kronen, het goud gelijk, en hun aangezichten als aangezichten van mensen.
8 En zij hadden haar als haar der vrouwen, en hun tanden waren als tanden van leeuwen.
9 En zij hadden borstwapenen als ijzeren borstwapenen; en het gedruis hunner vleugelen was als een gedruis der wagens, wanneer vele paarden naar den strijd lopen.
10 En zij hadden staarten den schorpioenen gelijk, en er waren angels in hun staarten; en hun macht was de mensen te beschadigen vijf maanden.
11 En zij hadden over zich tot een koning den engel des afgronds; zijn naam was in het Hebreeuws Abaddon, en in de Griekse taal had hij den naam Apollyon.
12 Het ene wee is weggegaan, ziet, er komen nog twee weeen na dezen.
13 En de zesde engel heeft gebazuind, en ik hoorde een stem uit de vier hoornen des gouden altaars, dat voor God was,
14 Zeggende tot den zesden engel, die de bazuin had: Ontbind de vier engelen, die gebonden zijn bij de grote rivier, den Eufraat.
15 En de vier engelen zijn ontbonden geworden, welke bereid waren tegen de ure, en dag, en maand, en jaar, opdat zij het derde deel der mensen zouden doden.
16 En het getal van de heirlegers der ruiterij was tweemaal tien duizenden der tien duizenden; en ik hoorde hun getal.
17 En ik zag alzo de paarden in dit gezicht, en die daarop zaten, hebbende vurige, en hemelsblauwe, en sulfervervige borstwapenen; en de hoofden der paarden waren als hoofden van leeuwen, en uit hun monden ging vuur, en rook, en sulfer,
18 Door deze drie werd het derde deel der mensen gedood, namelijk door het vuur, en door den rook, en door het sulfer, dat uit hun monden uitging.
19 Want hun macht is in hun mond, en in hun staarten; want hun staarten zijn aan de slangen gelijk, en hebben hoofden, en beschadigen met dezelve.
20 En de overige mensen, die niet gedood zijn door deze plagen, hebben zich niet bekeerd van de werken hunner handen, dat zij niet zouden aanbidden de duivelen; en de gouden, en zilveren, en koperen, en stenen, en houten afgoden, die noch zien kunnen, noch horen, noch wandelen;
21 En hebben zich ook niet bekeerd van hun doodslagen, noch van hun venijngevingen, noch van hun hoererij, noch van hun dieverijen.

In dit hoofdstuk vinden wij de mededeling van het blazen van de vijfde en de zesde bazuin, van de verschijnselen, die dat vergezelden, en van de gebeurtenissen, die er op volgen zouden, de vijfde bazuin, vers 1-12, en de zesde bazuin, vers 13-21.

Openbaring 9:1-12

De dingen, die bij het geluid van de vijfde bazuin vallen op te merken, zijn de volgende:

1. Een ster, gevallen uit den hemel op de aarde, vers 1. Sommigen menen dat deze ster den een of anderen uitstekenden bisschop van de Christelijke gemeente afbeeldt, een of anderen engel der gemeente, want in dezelfde wijze, waarin de herders sterren genoemd worden, draagt de gemeente den naam van hemel. Maar de uitleggers zijn het niet eens wie hier bedoeld wordt. Enigen denken aan Bonifatius, den derden bisschop van Rome, die zich den titel van algemenen bisschop toe-eigende, onder de gunst van keizer Phocas, die een overweldiger en dwingeland in den staat was, en Bonifatius vergunde het in de kerk te zijn, als beloning voor zijn vleierij.

2. Aan deze gevallen ster werd gegeven de sleutel van den put des afgronds. Toen hij opgehouden had een dienaar van Christus te zijn, werd hij de antichrist, de dienaar des duivels, en met vergunning van Christus, die hem de sleutelen van de gemeente ontnomen had, deed hij dienst als sleutel des duivels, om de machten der hel tegen de gemeente los te laten.

3. Na de opening van den put des afgronds is er rook opgegaan uit den put, als rook van een groten oven, zodat de zon en de lucht verduisterd werden van den rook des puts. De duivelen zijn machten der duisternis en de hel is de plaats der duisternis. De duivel volvoert zijn ontwerpen door de ogen der mensen te verblinden, het licht der kennis te blussen, en onwetendheid en dwaling te bevorderen. Eerst bedriegt hij de mensen en daarna verwoest hij hen, verloren zielen volgen hem in het duister, anders zouden zij hem niet durven volgen.

4. Uit dien duisteren rook kwam een zwerm sprinkhanen, een der plagen van Egypte, de zendelingen van den duivel onder aanvoering van den antichrist, al het gespuis en gemeen van anti-christelijke instellingen om bijgeloof, afgoderij, dwaling en wreedheid te bevorderen, en dezen hadden, door de rechtvaardige toelating Gods, macht om de mensen te beschadigen, die het zegel Gods aan hun voorhoofden niet hadden.

5. De schade, door hen aangebracht, was niet van lichamelijken, maar van geestelijken aard. Zij zouden niet op oorlogswijze allen met vuur en zwaard verwoesten, de bomen en het gras mochten niet aangeraakt worden, en die beschadigd werden mochten niet gedood worden. Het zou geen vervolging zijn, maar een geheim vergif en besmetting in hun zielen, welke hen zouden beroven eerst van hun reinheid en daarna van hun vrede. Ketterij is vergif voor de zielen, zij werkt langzaam en geheim, maar het einde is bitterheid.

6. Zij hadden geen macht om hen te beschadigen, die het zegel Gods aan hun voorhoofden hadden. Gods verkiezende, daadwerkelijke, onderscheidende genade zal Zijn volk bewaren van algehelen afval.

7. De macht, die aan deze werktuigen uit de hel gegeven wordt, is evenzeer beperkt in tijd, vijf maanden, een bepaalden en slechts een korten tijd, maar wij kunnen niet uitmaken hoe lang. De tijden des Evangelies hebben hun grenzen, maar die van de verleiding evenzeer.

8. Ofschoon kort, zou het zeer scherp zijn, zelfs zo dat zij, die de kwaadaardigheid van het vergif in hun gewetens zouden te voelen krijgen, het leven moede zouden worden, vers 6.

Wie kan een verslagen geest oprichten!

9. Deze sprinkhanen hadden een afschuwelijke gedaante en vorm, vers 7, 8 enz. Zij waren voor hun werk toegerust als paarden voor den oorlog.

A. Zij wendden groot gezag voor en schenen verzekerd te zijn van de overwinning: op hun hoofden waren als kronen, het goud gelijk, het was geen echt, maar een nagemaakt gezag.

B. Zij hadden de vertoning van wijsheid en scherpzinnigheid, aangezichten als van mensen, ofschoon geesten als van duivelen.

C. Zij hadden al de aanlokkelijkheden van schitterende schoonheid om de zielen der mensen te verstrikken en te vangen, haar als het haar der vrouwen, hun wijze van eredienst was zeer zwierig en opgesmukt.

D. Ofschoon zij zich voordeden met vrouwelijke tederheid, hadden zij tanden als leeuwentanden, in werkelijkheid waren zij wrede schepsels.

E. Zij hadden de bescherming en verdediging van aardse macht: borstwapenen als ijzeren borstwapenen.

F. Zij maakten zeer veel rumoer in de wereld, zij vlogen van het ene land naar het andere, en het geluid van hun bewegingen was als dat van een leger met strijdwagens en paarden.

G. Hoewel zij in den beginne de mensen geruststelden en vleiden met een aangenaam voorkomen, was er toch een angel in hun staarten, de beker van hun afschuwelijkheden, ofschoon in het eerst zeer smakelijk, zou ten laatste bijten als een slang en steken als een adder.

H. De koning en aanvoerder van dit helse leger wordt nu beschreven.

a. Als een engel, hij was van nature een engel, eens een van de engelen des hemels.

b. De engel des afgronds, nog wel een engel, maar een gevallen engel, gevallen in den zeer groten bodemlozen afgrond, waaruit geen opklimmen mogelijk is.

c. In die helse streken is hij op zijne wijze vorst en regeerder, de machten der duisternis staan onder zijn beheer en bevel.

d. Zijn ware naam is Abbaddon, Apollyon, Verwoester, want verwoesten is zijn doel, zijn werk, zijn bezigheid, waaraan hij al zijn krachten wijdt, waarin hij zeer goed slaagt, en waarin hij een hels genoegen schept. Om dit werk der verwoesting te verrichten zendt hij zijn afgezanten en legers ten einde de zielen der mensen te vernielen. Hier hebben wij het einde van het eerste wee, en waar dat eindigt begint het volgende.

Openbaring 9:13-21

Wij willen het eerst de inleiding tot het visioen en daarna het visioen zelf beschouwen.

I. De inleiding tot het visioen. Ik hoorde ene stem uit de hoornen des gouden altaars, dat voor God was, vers 13, 14. Merk hier op:

1. De macht van de vijanden van Gods kerk wordt tegengehouden totdat God bevel geeft dat zij losgelaten worden.

2. Wanneer de volken rijp zijn voor de straffen, worden deze werktuigen van Gods toorn, die vroeger teruggehouden werden, losgelaten, vers 14. Ontbindt de vier engelen, die gebonden zijn bij de grote rivier de Eufraat.

3. De werktuigen, waarvan God gebruik maakt om een volk te straffen, liggen soms op groten afstand gereed, zodat daarvan geen gevaar te duchten schijnt. Deze vier uitvoerders van de goddelijke oordelen lagen gebonden bij de rivier de Eufraat, ver weg van de Europese volken. Vandaar heeft de Turkse macht haar oorsprong, die schijnt de inhoud van het visioen te zijn.

II. Het visioen zelf. En de vier engelen zijn ontbonden geworden, welke bereid waren tegen de ure, en dag, en maand, en jaar, opdat zij het derde deel der mensen zouden doden. En het getal van de heirlegers was tweemaal tienduizenden der tienduizenden, en ik hoorde hun getal, vers 15, 16. Merk op:

1. De tijd van hun krijgsverrichtingen wordt bepaald, op uur, dag, maand en jaar. De betekenis van de profetische tijdsbepalingen kunnen wij moeilijk begrijpen, maar dit weten wij dat de tijd op het uur bepaald is, wanneer de oordelen zullen beginnen en eindigen, hoever de uitvoering zal gaan evenzeer, zij zal treffen het derde gedeelte van de bewoners der aarde. God zal maken dat de toorn der mensen Hem verheerlijkt, en het overblijfsel des toorns zal Hij opbinden.

2. Het leger, dat dit grote werk moet uitvoeren, wordt gemonsterd, het getal van de ruiterij was tweemaal tien duizenden der tienduizenden, aan ons wordt overgelaten te gissen hoeveel voetvolk er bij was. Dat toont ons in algemene trekken, dat de legers van het Mohammedaanse rijk onnoemlijk groot zouden zijn, zoals zij dan ook geweest zijn.

3. Hun schrikwekkende uitrusting en voorkomen. En ik zag alzo de paarden in dit gezicht en die daarop zaten, hebbende vurige, en hemelsblauwe en sulfer-vervige borstwapenen, en de hoofden der paarden waren als hoofden van leeuwen, en uit hun monden ging uit vuur en rook en sulfer, vers 17. De paarden waren woest als leeuwen en begerig om in den strijd te lopen, en de ruiters bekleed met schitterende en kostbare wapenrustingen, alles tekenen van krijgsmoed, ijver en vastberadenheid.

4. De ontzettende verwoesting en ontvolking, die zij aanrichtten in het Romeinse rijk, dat nu anti-christelijk geworden was, een derde gedeelte van de bewoners werd gedood. Zij gingen zover als hun zending hun toeliet, en verder konden zij niet gaan.

5. Hun geschut, waardoor zij zulk een slachting aanrichtten, wordt beschreven als vuur, rook en sulfer, die uit de monden der paarden gingen, welke bovendien angels in hun staarten hadden. Naar de mening van Dr. Mede is dit een voorspelling van de grote kanonnen, die werktuigen van wreedheid, waardoor zo ontzettende vernieling wordt aangericht. Hij merkt op: kanonnen werden het eerst gebruikt door de Turken bij het beleg van Constantinopel, zij waren nieuw en vreemd, joegen daardoor groten schrik aan en hadden ontzettende uitwerking. Evenwel schijnt men hier een heen wijzing te zien naar hetgeen in het vorige gezicht getoond was, dat, gelijk de antichrist zijn krachten van geestelijken aard had, die gelijk schorpioenen de zielen der mensen met dwaling en afgoderij vergiftigden, zo ook de Turken, die verwekt werden om den anti-christelijke afval te straffen, hun schorpioenen en hun angels evenzeer hadden, om de lichamen te beschadigen en te doden van hen, die moordenaars van zo vele zielen waren geweest.

6. Merk nu op de onbekeerlijkheid van het anti-christelijk geslacht, onder deze vreeslijke oordelen. De overige mensen, die niet gedood zijn door deze plagen, hebben zich niet bekeerd van de werken hunner handen, dat zij niet zouden aanbidden de duivelen, en de gouden, en zilveren, en koperen, en stenen, en houten afgoden, die noch zien kunnen, noch horen, noch wandelen, en zij hebben zich ook niet bekeerd van hun doodslagen, noch van hun venijngevingen, noch van hun hoererij, noch van hun dieverijen, vers 20, 21. De overige mensen, die niet gedood werden, bekeerden zich niet, maar bleven volharden in de zonden, waarvoor God hen zo gestreng strafte. Die zonden waren:

A. Hun afgoderij, zij wilden hun beelden, die hun toch geen goed doen konden, die niet konden zien, of horen, of wandelen, niet wegwerpen.

B. Hun moorden, die zij pleegden op de heilige dienstknechten van Christus. Het pausdom is een bloedige godsdienst, en schijnt besloten te zijn dat altijd te blijven.

C. Hun toverijen, zij hebben hun aanlokkelijkheden, en toverkunsten en bezweringen en dergelijke.

D. Hun hoererij, zij veroorloven beide vleselijke en geestelijke onreinheid, en bevorderen die in zich zelven en in anderen.

E. Hun dieverijen, door oneerlijke middelen hebben zij onmetelijke schatten opgehoopt, en daardoor steden, families, vorsten en landen verarmd. Dat zijn de meest in ‘t oog lopende misdaden van den antichrist en zijn dienaren, en ofschoon God Zijn toorn tegen hen van den hemel geopenbaard had, bleven zij hardnekkig, verhard, onbekeerlijk, en haalden zich het rechtvaardig oordeel Gods verder op den hals.

III. Van deze zesde bazuin kunnen wij leren:

1. God kan den enen vijand van Zijne gemeente tot een plaag en gesel voor den anderen vijand maken.

2. De Heere der legerscharen heeft grote legers tot Zijn beschikking, om Zijn doeleinden te bereiken.

3. De ontzaglijkste machten zien zich door Hem grenzen gesteld, die zij niet kunnen overtreden.

4. Wanneer Gods oordelen op de aarde zijn, verwacht Hij dat de inwoners daarop zich van hun zonden zullen bekeren en gerechtigheid leren.

5. Onbekeerlijkheid onder de oordelen Gods is een zonde, die haar bedrijvers in het verderf stort, want wanneer God oordeelt zal Hij overwinnen.

HOOFDSTUK 10

1 En ik zag een anderen sterken engel, afkomende van den hemel, die bekleed was met een wolk; en een regenboog was boven zijn hoofd; en zijn aangezicht was als de zon, en zijn voeten waren als pilaren van vuur.
2 En hij had in zijn hand een boeksken, dat geopend was; en hij zette zijn rechtervoet op de zee, en den linker op de aarde.
3 En hij riep met een grote stem, gelijkerwijs een leeuw brult; en als hij geroepen had, spraken de zeven donderslagen hun stemmen.
4 En toen de zeven donderslagen hun stemmen gesproken hadden, zo zou ik ze geschreven hebben; en ik hoorde een stem uit den hemel, die tot mij zeide: Verzegel hetgeen de zeven donderslagen gesproken hebben, en schrijf dat niet.
5 En de engel, dien ik zag staan op de zee, en op de aarde, hief zijn hand op naar den hemel.
6 En hij zwoer bij Dien, Die leeft in alle eeuwigheid, Die den hemel geschapen heeft en hetgeen daarin is, en de aarde en hetgeen daarin is, en de zee en hetgeen daarin is, dat er geen tijd meer zal zijn;
7 Maar in de dagen der stem des zevenden engels, wanneer hij bazuinen zal, zo zal de verborgenheid Gods vervuld worden, gelijk Hij Zijn dienstknechten, den profeten, verkondigd heeft.
8 En de stem, die ik gehoord had uit den hemel, sprak wederom met mij, en zeide: Ga henen, neem het boeksken, dat geopend en in de hand des engels is, die op de zee en op de aarde staat.
9 En ik ging henen tot den engel, zeggende tot hem: Geef mij dat boeksken. En hij zeide tot mij: Neem dat en eet het op; en het zal uw buik bitter maken, maar in uw mond zal het zoet zijn als honig.
10 En ik nam dat boeksken uit de hand des engels, en ik at dat op; en het was in mijn mond zoet als honig, en als ik het gegeten had, werd mijn buik bitter.
11 En hij zeide tot mij: Gij moet wederom profeteren voor vele volken, en natien, en talen, en koningen.

Dit hoofdstuk is de inleiding tot het tweede gedeelte der profetieën van dit boek Of hetgeen wij lezen tussen dit hoofdstuk en het blazen van de zevende bazuin, Hfdst 11:15, een afzonderlijke profetie is, dan wel een meer algemene mededeling van sommige der voornaamste dingen uit het tweede gedeelte, maakt een onderwerp van verschil uit tussen verscheidene nieuwsgierige onderzoekers van dit duistere boek. In elk geval hebben wij hier

I. Een merkwaardige beschrijving van een zeer heerlijken engel met een open boek in de hand, vers 1-3,

II. Mededeling van zeven donderslagen, welke de apostel hoorde, als echo der stem van dezen engel, terwijl hem enige bijzonderheden getoond werden, die het hem niet vergund werd op te schrijven, vers 4,

III. De plechtige eed afgelegd door hem, die het boek in de hand had, vers 5-7,

IV. De opdracht aan den apostel gegeven en door hem vervuld, vers 8-11.

Openbaring 10:1-7

Hier hebben wij de mededeling van een ander gezicht, waarmee de apostel begunstigd werd, tussen het blazen van de zesde en de zevende bazuin. En wij merken op:

I. Den persoon, die voornamelijk bezig was met de mededeling van deze openbaring aan Johannes, een anderen sterken engel, afkomende van den hemel, welke ons zo voorgesteld wordt dat men niet anders denken kan dan dat onze Heere Jezus Christus zelf er mede bedoeld wordt.

1. Hij was bekleed met een wolk, Hij omsluiert Zijne heerlijkheid, die te groot is om door stervelingen aanschouwd te worden, en Hij werpt een sluier over Zijne beschikkingen.

Wolken en donkerheid zijn rondom Hem.

2. Een regenboog was boven Zijn hoofd. Hij is altijd gedachtig aan Zijn verbond en ofschoon Zijn houding zeer geheimzinnig is, zo zijn toch al Zijn daden volmaakt en rechtvaardig en getrouw.

3. Zijn aangezicht was als de zon, vol luister, glans en majesteit, Hoofdstuk 1:16.

4. En Zijne voeten waren als pilaren van vuur, al Zijn wegen, beide van genade en voorzienigheid, zijn zuiver en standvastig.

II. Zijn plaats en houding. Hij zette Zijn rechtervoet op de zee en den linker op de aarde, om aan te tonen de onbeperkte macht en heerschappij, welke Hij over de wereld heeft. En Hij had in Zijne hand een boeksken, dat geopend was, waarschijnlijk hetzelfde dat tevoren verzegeld geweest was, maar nu geopend en dat trapsgewijs door Hem vervuld was.

III. Zijn ontzagwekkende stem. Hij riep met een grote stem, gelijk een leeuw brult, vers 3, en Zijn machtige stem werd weerkaatst door zeven donderslagen, zeven plechtige en vreeslijke middelen om den wil van God te openbaren.

IV. Het verbod, dat aan den apostel gegeven werd van openbaar te maken wat de zeven donderslagen gesproken hadden. Hij moest dat verzegelen, vers 4. De apostel wilde bewaren en mededelen alles wat hij in deze verschijningen zag en hoorde, maar de tijd was nog niet gekomen.

V. De plechtige eed door dezen engel afgelegd.

1. Zijn wijze van eedzweren. Hij hief Zijne hand op naar den hemel en Hij zwoer bij Dien, die leeft in alle eeuwigheid, bij zich zelven, of bij God als God, op wie Hij als Heere, Verlosser en Regeerder van de wereld zich nu beroept.

2. De inhoud van Zijn eed. Dat er geen tijd meer zijn zal. Dat is:

A. Dat de vervulling van de voorzeggingen, welke dit boek bevat, niet langer zal uitgesteld worden dan totdat de laatste engel de bazuin zou blazen, dat dan alles tot spoedige vervulling komen zou.

Maar in de dagen der stem van den zevenden engel, wanneer hij bazuinen zal, zo zal de verborgenheid Gods vervuld worden, vers 7. Of:

B. Dat wanneer deze verborgenheid Gods vervuld is, dan de tijd zelf zal ophouden te bestaan, aangezien die de maat is voor de zichtbare, vergankelijke dingen, maar dan zullen ten laatste alle dingen in gevestigden toestand komen en dus de tijd opgaan in de eeuwigheid.

Openbaring 10:8-11

Hier hebben wij:

I. Een nauwkeurigen last, die aan den apostel gegeven werd, en wel:

1. Hij moet gaan en dat boeksken nemen uit de hand van den hiervoren genoemden sterken engel. Deze last werd gegeven niet door den engel zelven, die op de aarde stond, maar door dezelfde stem uit den hemel, die in het vierde vers hem verhinderd had op te schrijven hetgeen hij van de zeven donderslagen gehoord had.

2. Het boeksken op te eten, dit gedeelte van den last werd hem door den engel zelven gegeven. Hierdoor werd den apostel te kennen gegeven dat hij, alvorens over te gaan tot de mededeling van hetgeen hem geopenbaard was, de voorzeggingen door en door moest in zich opnemen en er zelf behoorlijk belang in stellen.

II. Een mededeling van den smaak en de uitwerking, welke dit kleine boek hebben zou, wanneer de apostel het opgegeten had. Eerst in zijn mond, zou het zoet zijn als honing. Alle mensen hebben er vermaak in om in de toekomst te zien en aanstaande gebeurtenissen zich te horen voorzeggen, en alle godvrezenden ontvangen gaarne het woord Gods, wat ook Zijn inhoud moge zijn. Maar wanneer dit profetisch boek meer nauwkeurig door den apostel gesmaakt zou zijn, dan zou hij bemerken dat de inhoud bitter was. Deze dingen waren zo ontzaglijk en vreeslijk, zulke drukkende vervolgingen van het volk Gods, zulk een ontvolking van de aarde, dat het vooruitzien en de voorwetenschap er van niet aangenaam, maar pijnlijk voor den geest des apostels zou zijn, evenals de profetie van Ezechiël het voor dien profeet was, Ezechiël 3:3.

III. Des apostels vervulling van den plicht, waartoe hij geroepen was, vers 10. En ik nam het boeksken uit de hand des engels, en at dat op, en hij bevond de uitwerking daarvan gelijk hem gezegd was.

1. Het betaamt den dienstknechten Gods in hun eigen zielen de boodschap op te nemen, die zij anderen in Zijn naam brengen moeten, en er zelf behoorlijk door aangedaan te zijn.

2. Het betaamt hun elke boodschap over te brengen, waarmee zij belast worden, om het even of die aangenaam is of niet voor de mensen. Hetgeen het minst aangenaam is, kan het nuttigst zijn, in elk geval mogen de boodschappers Gods geen enkel deel van Zijn raad achterwege houden.

IV. Den apostel wordt te kennen gegeven, dat dit boek der profetie, dat hij nu in zich opgenomen heeft, hem niet gegeven was om bloot zijne nieuwsgierigheid te voldoen, of om bij hem indruk van genoegen of van smart te verwekken, maar om door hem aan de wereld bekend gemaakt te worden. Zijn profetische zending schijnt hier vernieuwd te worden, en hem wordt bevolen zich voor een andere afvaardiging voor te bereiden, om deze openbaringen van de bedoeling en den wil Gods, die van het hoogste belang zijn voor de gehele wereld, en ook voor de hoogst-geplaatste en aanzienlijkste mensen, mede te delen, en dat moet gelezen en overgebracht worden in vele talen. Dat is inderdaad het geval. Wij hebben ze in onze taal, en zijn allen geroepen om ze nauwkeurig te aanvaarden, nederig naar haar bedoeling te onderzoeken, vast te geloven dat elk onderdeel op zijn

eigen tijd zal vervuld worden, dat de bedoeling en de waarachtigheid er van zullen blijken, en dat de alwetendheid, macht en getrouwheid van den groten God verheerlijkt zullen worden.

HOOFDSTUK 11

1 En mij werd een rietstok gegeven, een meet roede gelijk; en de engel stond en zeide: Sta op, en meet den tempel Gods en het altaar, en degenen, die daarin aanbidden.
2 En laat het voorhof uit, dat van buiten den tempel is, en meet dat niet, want het is den heidenen gegeven; en zij zullen de heilige stad vertreden twee en veertig maanden.
3 En Ik zal Mijn twee getuigen macht geven, en zij zullen profeteren duizend tweehonderd zestig dagen, met zakken bekleed.
4 Dezen zijn de twee olijfbomen, en de twee kandelaren, die voor den God der aarde staan.
5 En zo iemand die wil beschadigen, een vuur zal uit hun mond uitgaan, en zal hun vijanden verslinden; en zo iemand hen wil beschadigen, die moet alzo gedood worden.
6 Dezen hebben macht den hemel te sluiten, opdat geen regen regene in de dagen hunner profetering; en zij hebben macht over de wateren, om die in bloed te verkeren, en de aarde te slaan met allerlei plage, zo menigmaal als zij zullen willen.
7 En als zij hun getuigenis zullen geeindigd hebben, zal het beest, dat uit den afgrond opkomt, hun krijg aandoen, en het zal hen overwinnen, en zal hen doden.
8 En hun dode lichamen zullen liggen op de straat der grote stad, die geestelijk genoemd wordt Sodoma en Egypte, alwaar ook onze Heere gekruist is.
9 En de mensen uit de volken, en geslachten, en talen, en natien, zullen hun dode lichamen zien drie dagen en een halven, en zullen niet toelaten, dat hun dode lichamen in graven gelegd worden.
10 En die op de aarde wonen, die zullen verblijd zijn over hen, en zullen vreugde bedrijven, en zullen elkander geschenken zenden; omdat deze twee profeten degenen, die op de aarde wonen, gepijnigd hadden.
11 En na die drie dagen en een halven, is een geest des levens uit God in hen gegaan; en zij stonden op hun voeten; en er is grote vrees gevallen op degenen, die hen aanschouwden.
12 En zij hoorden een grote stem uit den hemel, die tot hen zeide: Komt herwaarts op. En zij voeren op naar den hemel in de wolk; en hun vijanden aanschouwden hen.
13 En in diezelfde ure geschiedde een grote aardbeving, en het tiende deel der stad is gevallen, en er zijn in de aardbeving gedood zeven duizend namen van mensen, en de overigen zijn zeer bevreesd geworden, en hebben den God des hemels heerlijkheid gegeven.
14 Het tweede wee is weggegaan; ziet, het derde wee komt haast.
15 En de zevende engel heeft gebazuind, en er geschiedden grote stemmen in den hemel, zeggende: De koninkrijken der wereld zijn geworden onzes Heeren en van Zijn Christus, en Hij zal als Koning heersen in alle eeuwigheid.
16 En de vier en twintig ouderlingen, die voor God zitten op hun tronen, vielen neder op hun aangezichten, en aanbaden God,
17 Zeggende: Wij danken U, Heere God almachtig, Die is, en Die was, en Die komen zal! dat Gij Uw grote kracht hebt aangenomen, en als Koning hebt geheerst;
18 En de volken waren toornig geworden, en Uw toorn is gekomen, en de tijd der doden, om geoordeeld te worden, en om het loon te geven Uw dienstknechten, den profeten, en den heiligen, en dengenen, die Uw Naam vrezen, den kleinen en den groten; en om te verderven degenen, die de aarde verdierven.
19 En de tempel Gods in de hemel is geopend geworden, en de ark Zijns verbonds is gezien in Zijn tempel; en er werden bliksemen, en stemmen, en donderslagen, en aardbeving, en grote hagel.

In dit hoofdstuk hebben wij de mededeling van

I. De meetroede aan den apostel gegeven om van den tempel de maat te nemen, vers 1-2,

II. De twee getuigen van God, vers 3-13,

III. Het blazen van de zevende bazuin en hetgeen daarop volgde, vers 14-19.

Openbaring 11:1-2

Dit profetisch toneel van het meten des tempels is een duidelijke heen wijzing naar hetgeen wij vinden in Ezechiëls visioen, Ezechiël 40:3 en v. v. Maar het is niet zo gemakkelijk om een en ander te verstaan. Het zou den schijn kunnen hebben, dat de bedoeling van het meten des tempels in het eerste geval was de voorbereiding voor zijn herbouw., de bedoeling van deze opmeting schijnt een andere te zijn.

1. Tot zijn bewaring in deze tijden van algemeen gevaar en onheil, die voorzegd waren, Of

2. Tot zijn beproeving, om aan te tonen in hoeverre hij overeenkomt met het voorbeeld, dat eens op den berg getoond was, Of

3. Tot zijn vernieuwing, opdat hetgeen vervallen, onvoldoende of misvormd is, hersteld moge worden volgens het ware model. Merk op:

I. Hoeveel gemeten worden moest.

1. De tempel, de evangelische gemeente in haar geheel, of zij zo gebouwd en ingericht is als de regels van het Evangelie voorschrijven, niet te bekrompen, niet te groot, de ingang niet te wijd en niet te eng.

2. Het altaar. Dat was de plek voor de plechtigste verrichtingen van aanbidding, en kan hier genomen worden voor de godsdienstige verering in het algemeen, en wel of de gemeente de ware altaren heeft, zowel wat hoedanigheid als plaatsing betreft. In hoedanigheid: of zij Christus als haar altaar gebruikt en al haar offers op Hem brengt, en in plaatsing: waar God aangebeden wordt in geest en in waarheid.

3. De aanbidders moeten evenzo gemeten worden, of zij in al hun daden van aanbidding de heerlijkheid Gods ten doel en Zijn Woord tot regel hebben, en of zij tot God komen in de rechte stemming, en of hun wandel is overeenkomstig het Evangelie.

II. Wat niet gemeten moeten worden, en waarom het er buiten gelaten moet worden, vers 2.

1. Wat niet gemeten moet worden. Laat het voorhof uit, dat van buiten den tempel is, en meet dat niet. Sommigen zeggen dat Herodes, onder de bijgebouwen, die hij aan den tempel toevoegde, ook een ander voorhof opnam en dat het voorhof der heidenen noemde. Anderen zeggen dat Adrianus de stad en een buitenhof bouwde, het laatste Elia noemde, en aan de heidenen gaf.

2. Waarom het buiten-voorhof niet gemeten mocht worden. Dat was geen deel van den tempel, overeenkomstig het model van Salomo of dat van Zerubbabel, en daarom wilde God er geen acht op slaan. Hij wilde het niet voor de bewaring opnemen, maar Christus liet het aan de heidenen over, omdat het voor hen bestemd was, om heidense plechtigheden en gebruiken binnen te brengen en in de evangelische gemeente in te voeren. Zij konden het naar welgevallen gebruiken, en zowel dat als de stad zelf werd door hen onder den voet getreden gedurende een bepaalden tijd: twee en veertig maanden. Die tijdsruimte houden sommigen voor den gehelen tijd der regering van den antichrist.

Zij, die in het buitenste voorhof aanbidden, zijn of dezulken, die het op ongeoorloofde wijze, of die het schijnheilig doen. En dezen worden door God verworpen en zullen onder Zijn vijanden gerekend worden.

3. Merk omtrent het geheel op:

A. God zal tot. aan het einde der tijden een tempel en een altaar in de wereld hebben.

B. Hij houdt nauwlettend toezicht op dezen tempel en let op elk ding, dat daarin geschiedt.

C. Zij die in het buitenste voorhof aanbidden, zullen verworpen worden, alleen zij, die binnen het voorhangsel Hem dienen, worden aangenomen.

D. De gehele stad, de zichtbare kerk, wordt door de wereld voortdurend met voeten getreden.

E. De droefenissen van de gemeente duren slechts een bepaalden tijd, en wel een korten tijd, en daarna zal zij van al haar moeiten ontslagen worden.

Openbaring 11:3-13

Gedurende den tijd dat de heilige stad ver- treden wordt, heeft God zich Zijn getrouwe getuigen bewaard, die niet nalaten zullen de waarachtigheid van Zijn Woord en eredienst en de uitnemendheid van Zijn wegen te bevestigen. Merk op:

I. Het aantal van deze getuigen, dat is slechts klein, maar het is voldoende.

1. Het is slechts klein. Velen zullen in tijden van voorspoed zich Christus toe-eigenen en Hem erkennen, maar Hem in tijden van vervolging verloochenen. Een getuige, wanneer de zaak op de proef gesteld wordt, is meer waard dan velen in andere tijden.

2. Hun aantal is voldoende, want in den mond van twee of drie getuigen zal alle woord bestaan. Christus zond Zijne discipelen uit twee aan twee, om het Evangelie te prediken. Sommigen houden deze beide getuigen voor Henoch en Elia, die dan voor een tijd op aarde zullen wederkeren, anderen voor de gemeente der gelovige Joden en die uit de heidenen, maar het is waarschijnlijk dat zij Gods uitnemende getrouwe dienaren zijn, die niet alleen zullen voortgaan met de belijdenis van de Christelijke waarheid, maar haar ook in de zwaarste tijden zullen ver kondigen.

II. De duur van hun profeteren of getuigenis geven van Christus: duizend twee honderd en zestig dagen, dat is (naar velen menen) gedurende het tijdperk der regering van den antichrist. En indien het begin van dit tijdperk kon worden vastgesteld, zou dit aantal van profetische dagen, een dag voor een jaar genomen, ons het vooruitzicht geven wanneer het einde zal zijn.

III. Hun kleding en houding: zij zijn onder het profeteren met zakken bekleed, als dezulken, die ten diepste begaan zijn met den gezonken en bedroevenden toestand der gemeenten en der zaak van Christus in de wereld.

IV. Hoe zij ondersteund en voorzien werden gedurende de uitoefening van hun groot en moeilijk werk: Zij staan voor den God der aarde en deze geeft hun macht om te profeteren. Hij maakt hen gelijk Zerubbabel en Josia, de twee olijfbomen en de kandelaar uit het gezicht van Zacharia, Hoofdstuk 4:2 en v.v. God geeft hun de olie van den heiligen ijver, en moed, en sterkte, en vertroosting, Hij maakt hen olijfbomen, en de lampen hunner belijdenis worden brandende gehouden met de olie van inwendige genade-beginselen, welke zij van God ontvangen hebben. Zij hadden olie niet alleen in hun lampen, maar ook in hun vaten, gewoonten van geestelijken ijver, licht en leven.

V. Hun zekerheid en verdediging gedurende den tijd van hun profeteren: En zo iemand hen wil beschadigen, een vuur zal uit hun mond uitgaan en zal hun vijanden verslinden, vers 5. Sommigen denken dat dit een zinspeling is op Elia, die het vuur van den hemel afriep om de hoofdmannen met hun vijftigen te verteren, 2 Koningen 1:12. God beloofde den profeet Jeremia: Ziet, Ik zal Mijne woorden in uwen mond tot vuur maken, en dit volk tot hout, en het zal hen verteren, Jeremia 5:14. Door hun gebed en hun prediking, hun moed in het lijden, zullen zij de harten en gewetens van velen hunner vervolgers kwetsen en wonden, die zelf-veroordelend heengaan zullen en zich zelven ten schrik worden, gelijk Pashur door de woorden van den profeet Jeremia, Jeremia 20:4. Zij zullen dien vrijen toegang tot God en dien invloed bij Hem hebben, dat God op hun gebeden plagen en oordelen over hun vijanden brengt, gelijk Hij over Farao deed, om de wateren in bloed te verkeren,

vers 6, en den dauw van den hemel tegen te houden, door den hemel te sluiten, vers 6, opdat er gedurende vele dagen geen regen valle, zoals Hij deed op het gebed van Elia, 1 Koningen 17:1. God heeft Zijn pijlen bereid voor de vervolgers, en plaagt hen dikwijls terwijl zij bezig zijn met het vervolgen van Zijn volk, zodat zij ondervinden dat het hard is de verzenen tegen de prikkels te slaan.

VI. Het doden van de getuigen: Ten einde hun getuigenis meer kracht bij te zetten, moeten zij dat met hun bloed bezegelen. Merk hier op:

1. Den tijd, wanneer zij gedood zullen worden.

Als zij hun getuigenis zullen geëindigd hebben. Zij zijn onsterfelijk, zij zijn onaantastbaar, tot zij hun werk verricht hebben. Sommigen menen dat hier vertaald moet worden, als zij op het punt staan hun getuigenis te eindigen. Wanneer zij gedurende ongeveer twaalf honderd en zestig dagen in zakken geprofeteerd zullen hebben, dan zullen zij eindelijk de laatste werking van anti-christelijke kwaadaardigheid gevoelen.

2. Den vijand, die hen overwinnen en doden zal, het beest, dat uit den afgrond opkomt, de Antichrist, het grote werktuig van den duivel, zal oorlog maken tegen hen, niet alleen met de wapenen van listige en fijn-gesponnen redeneringen, maar voornamelijk met openlijk geweld, en God zal toelaten dat Zijne vijanden tijdelijk de overhand krijgen over Zijn getuigen.

3. De barbaarse behandeling van deze gedode getuigen. De kwaadaardigheid hunner vijanden was door hun bloed niet voldaan, maar vervolgde zelfs hun dode lichamen.

A. Zij wilden hun geen rust in het graf gunnen, hun lichamen werden op den openbaren weg geworpen, de voornaamste straat van Babylon, of de heirweg, die naar de stad leidde. Die stad wordt geestelijk genoemd Sodom, om haar monsterachtige goddeloosheid, Egypte, om haar afgoderij en dwingelandij, en hier is Christus in Zijn mystieke lichaam meer dan in enige andere plaats der wereld gekruisigd.

B. Hun doden lichamen werd smaadheid aangedaan door de bewoners der aarde, en hun dood was een oorzaak van vreugde en feestviering voor de gehele anti-christelijke wereld, vers 10. Zij waren zeer verheugd bevrijd te zijn van deze getuigen, die hen door leer en voorbeeld verbijsterd, verschrikt en gepijnigd hadden in het geweten. Deze geestelijke wapenen raken het hart van de godlozen en vervullen hen met de grootste woede en kwaadaardigheid tegen de godvrezenden.

VII. De opwekking van deze getuigen en de gevolgen daarvan. Merk op:

1. Den tijd van hun opstanding: na drie dagen en een halven dag, vers 11, een korten tijd in vergelijking met den duur van hun profeteren. Hier ziet men een vingerwijzing naar de opwekking van Christus, die de opstanding en het leven is. Uwe doden zullen leven, ook mijn dood lichaam, zij zullen opstaan, Jesaja 26:19. Ook kan men er een herinnering in zien aan de opwekking van Lazarus op den vierden dag na zijn dood, toen ieder die voor onmogelijk hield. Gods getuigen mogen gedood worden, maar zij zullen weer opstaan, tot de algemene opstanding niet in hun personen, maar in hun opvolgers. God zal Zijn werk in de wereld doen herleven, wanneer het gestorven schijnt te zijn.

2. De kracht, waardoor zij opgewekt werden.

Een geest des levens is uit God in hen gegaan en zij stonden op hun voeten. God gaf niet alleen leven, maar ook moed in hen. God kan de dorre doodsbeenderen levend maken, de Geest des levens van God wekt de dode zielen op, zal de dode lichamen van Zijn volk opwekken, en evenzo Zijn stervende zaak in de wereld.

3. De uitwerking van hun opwekking op hun vijanden. Grote vrees is op hen gevallen. Het herleven van Gods werk en van Zijne getuigen zal de zielen van Zijn vijanden met ontzetting slaan. Waar schuld is, daar is vrees, en een geest van vervolging is wel wreed, maar niet moedig doch lafhartig. Herodes vreesde voor Johannes de Doper.

VIII. De hemelvaart van de getuigen en de gevolgen daarvan, vers 12. Merk op:

1. Hun hemelvaart. Onder den hemel kunnen wij hier gevoeglijk verstaan een uitnemender plaats in de gemeente, het koninkrijk van genade in de wereld, of een hoge plaats in het koninkrijk der heerlijkheid. Het eerste schijnt hier de bedoeling te zijn. Zij voeren op naar den hemel in een wolk (in figuurlijken en niet in letterlijken zin) en hun vijanden aanschouwden hen. Het zal geen gering gedeelte van de straf der vervolgers zijn, zowel in deze wereld als op den groten dag, te zien hoe Gods getrouwe dienstknechten grotelijks geëerd en bevoorrecht worden. Zij deden geen moeite om tot die eer op te stijgen, maar God riep hen en zei: Komt herwaarts op! De getuigen Gods moeten wachten op hun bevordering, zowel in de gemeente als in den hemel, tot God hen roept, zij moeten niet afkerig worden van het lijden en den dienst, niet te haastig naar de beloning grijpen, maar staan tot de Meester hen roept en dan mogen zij met blijdschap tot Hem komen.

2. De gevolgen van hun hemelvaart: een geweldige schok en ontroering in het anti-christelijk wereldrijk en de val van het tiende deel der stad. Sommigen menen dat hier gedoeld wordt op den aanvang van de Hervorming, toen vele vorsten en staten afvielen van hun onderwerping aan Rome. Dit grote werk ontmoette hevigen tegenstand, de gehele westerse wereld kreeg een zwaren schok en het anti-christelijk rijk werd een forsen slag toegebracht, waardoor het veel van zijn grond en belang verloor:

A. Door het zwaard des oorlogs, dat toen getrokken werd en dat vele strijders voor den Antichrist doodde.

B. Door het zwaard des Geestes. Zij zijn zeer bevreesd geworden. Zij werden overtuigd van hun dwaling, hun bijgeloof en hun afgoderij, en hebben den God des hemels heerlijkheid gegeven door ware bekering en omhelzing der waarheid. Zo zullen, wanneer Gods werk en getuigen herleven, het werk en de getuigen des duivels voor hen vallen.

Openbaring 11:14-19

Wij hebben hier het blazen van de zevende of laatste bazuin, hetwelk aangekondigd wordt door de gewone waarschuwing en aanmaning tot oplettendheid: Het tweede wee is weggegaan, ziet, het derde wee komt haast! vers 14. En de zevende engel heeft gebazuind. Dit was enigen tijd uitgesteld, tot de apostel zich had eigen gemaakt met sommige tussenkomende gebeurtenissen van zeer groot belang en die zijn waarneming en opmerkzaamheid ten volle waardig waren. Maar nu hoorde hij wat hij reeds vroeger verwacht had: het blazen van de zevende bazuin. Laat ons thans de uitwerkingen en gevolgen van deze bazuin beschouwen.

I. Er volgden grote en blijde toejuichingen van de heiligen en de engelen in den hemel. Merk op:

1. De wijze van hun aanbidding, zij stonden op van hun zetels en vielen op hun aangezichten en aanbaden God. Zij deden dit met nederigheid en eerbied.

2. De inhoud van hun aanbidding.

A. Vol dank erkennen zij het recht van onzen God en Zaligmaker om de wereld te besturen en te regeren. De koninkrijken der wereld zijn geworden onzes Heeren en van Zijnen Christus, en Hij zal als Koning heersen in alle eeuwigheid, vers 15. Die koninkrijken waren dat reeds in beginsel, zo krachtens de schepping als door de verlossing.

B. Vol dank erkennen zij dat God nu inderdaad er bezit van genomen heeft en er over regeert, zij brengen Hem dank omdat Hij Zijn grote sterkte aangenomen heeft, Zijn rechten gehandhaafd, Zijn macht uitgeoefend, en daardoor zich in het volle bezit gesteld heeft.

C. Zij verheugen er zich over, dat Zijne heerschappij nooit eindigen zal. Hij zal heersen in alle eeuwigheid, totdat al Zijn vijanden onder Zijne voeten gelegd zijn en niemand zal den scepter aan Zijne hand ontwringen.

II. Er waren toornige tegenwerkingen in de wereld tegen deze rechtvaardige openbaringen en handelingen van Gods macht, vers 18. De volken waren toornig geworden, zij waren het niet slechts geweest, maar bleven het, hun harten stonden op tegen God, Zijn toorn gingen zij tegen met hun eigen toorn. Het was een tijd, waarin God rechtvaardige wraak nam op de vijanden van Zijn volk, verdrukking vergeldende aan degenen, die hen verdrukt hadden. Het was een tijd, waarin Hij begonnen was met het belonen van het lijden en de diensten van Zijn getrouwe dienstknechten, en dat konden de vijanden niet verdragen, zij spanden tegen God samen en verzwaarden daardoor hun schuld en verhaastten hun verderf

III. Een ander gevolg daarvan is de opening van den tempel Gods in den hemel. Daardoor kan bedoeld worden dat er nu vrijer gemeenschap tussen hemel en aarde gekomen is, dat gebed en dankzegging thans vrijer en geregelder opstijgen en genaden en zegeningen overvloedig afdalen. Maar het schijnt veeleer te zien op de gemeente Gods op aarde, den hemelsen tempel. Het is een heen wijzing naar den verschillenden toestand van zaken in de tijden van den eersten tempel. Onder afgodische en goddeloze vorsten was die tempel gesloten en verwaarloosd, maar onder

godvrezende koningen, die hervormingen invoerden werd hij geopend en veel bezocht. Merk op hetgeen bij de opening geschiedde:

1. Wat daar gezien werd: de ark van Gods verbond. Deze stond in het heilige der heiligen en in deze ark werden de tafelen der wet bewaard. Gelijk voor Josia's tijd de wet van God verloren geraakt was maar teruggevonden werd, zo werd onder de regering van den antichrist Gods wet terzijde gelegd en krachteloos gemaakt door hun overleveringen en besluiten, de Schrift werd voor het volk dichtgesloten, dat mocht deze goddelijke uitspraken niet inzien, doch nu werden zij geopend en onder de ogen van allen gebracht. Dat was een onuitsprekelijk en onwaardeerbaar voorrecht, en het was, gelijk de ark des Ouden Verbonds, een teken dat de tegenwoordigheid Gods bij Zijn volk terugkeerde, en Zijn gunst jegens hen in de verzoening door Jezus Christus opnieuw geopenbaard werd.

2. Wat daarbij werd gehoord en gevoeld.

Bliksemen, stemmen, donderslagen, aardbeving en grote hagel. De grote zegeningen van de Hervorming gingen vergezeld van zeer ontzagwekkende gebeurtenissen, vreeslijke dingen antwoordde God in gerechtigheid op de gebeden, die in Zijn, nu geopenden, heiligen tempel opgezonden werden. Al de grote omwentelingen op aarde worden in den hemel begeleid, en zijn antwoorden op de gebeden der heiligen.

HOOFDSTUK 12

1 En er werd een groot teken gezien in den hemel; namelijk een vrouw, bekleed met de zon; en de maan was onder haar voeten, en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren;
2 En zij was zwanger, en riep, barensnood hebbende, en zijnde in pijn om te baren.
3 En er werd een ander teken gezien in den hemel; en ziet, er was een grote rode draak, hebbende zeven hoofden, en tien hoornen, en op zijn hoofden zeven koninklijke hoeden.
4 En zijn staart trok het derde deel der sterren des hemels, en wierp die op de aarde. En de draak stond voor de vrouw, die baren zou, opdat hij haar kind zou verslinden, wanneer zij het zou gebaard hebben.
5 En zij baarde een mannelijken zoon, die al de heidenen zou hoeden met een ijzeren roede; en haar kind werd weggerukt tot God en Zijn troon.
6 En de vrouw vluchtte in de woestijn, alwaar zij een plaats had, haar van God bereid, opdat zij haar aldaar zouden voeden duizend tweehonderd zestig dagen.
7 En er werd krijg in den hemel: Michael en zijn engelen krijgden tegen den draak, en de draak krijgde ook en zijn engelen.
8 En zij hebben niet vermocht, en hun plaats is niet meer gevonden in den hemel.
9 En de grote draak is geworpen, namelijk de oude slang, welke genaamd wordt duivel en satanas, die de gehele wereld verleidt, hij is, zeg ik, geworpen op de aarde; en zijn engelen zijn met hem geworpen.
10 En ik hoorde een grote stem, zeggende in den hemel: Nu is de zaligheid, en de kracht, en het koninkrijk geworden onzes Gods; en de macht van Zijn Christus; want de verklager onzer broederen, die hen verklaagde voor onzen God dag en nacht is nedergeworpen.
11 En zij hebben hem overwonnen door het bloed des Lams, en door het woord hunner getuigenis, en zij hebben hun leven niet liefgehad tot den dood toe.
12 Hierom bedrijft vreugde, gij hemelen, en gij, die daarin woont! Wee dengenen, die de aarde en de zee bewonen, want de duivel is tot u afgekomen, en heeft groten toorn, wetende, dat hij een kleinen tijd heeft.
13 En toen de draak zag, dat hij op de aarde geworpen was, zo heeft hij de vrouw vervolgd, die het manneken gebaard had.
14 En der vrouwe zijn gegeven twee vleugelen eens groten arends, opdat zij zou vliegen in de woestijn, in haar plaats, alwaar zij gevoed wordt een tijd, en tijden, en een halven tijd, buiten het gezicht der slang.
15 En de slang wierp uit haar mond achter de vrouw water als een rivier, opdat hij haar door de rivier zou doen wegvoeren.
16 En de aarde kwam de vrouw te hulp, en de aarde opende haar mond, en verzwolg de rivier, welke de draak uit zijn mond had geworpen.
17 En de draak vergrimde op de vrouw, en ging heen om krijg te voeren tegen de overigen van haar zaad, die de geboden Gods bewaren, en de getuigenis van Jezus Christus hebben.
18 En ik stond op het zand der zee.

Algemeen wordt door de geleerdste uitleggers toegestemd, dat het verhaal, hetwelk wij in dit en de beide volgende. hoofdstukken lezen, vanaf het blazen van de zevende bazuin tot de uitgieting van de fiolen, geen voorzegging van toekomende dingen bevat, maar veeleer een samenvatting en herhaling van reeds gebeurde zaken, en dat God, die gewild had dat de apostel ze als komend vooruitzien zou, hem nu een terugblik daarop gaf, opdat hij er een meer volkomen voorstelling in de ziel van bewaren zou, en opmerken de overeenstemming, die altijd bestaat tussen de profetieën en de Voorzienigheid, en wel volgens de Schriften. In dit hoofdstuk hebben wij een voorstelling van de botsing tussen de gemeente en den antichrist, het zaad der Vrouw en het zaad der Slang:

I. Zoals dat begon in den hemel, vers 1-11,

II. Zoals het in de woestijn werd voortgezet, vers 12-17.

Openbaring 12:1-11

Hier zien wij de eerste voorzegging wonderlijk vervuld, waarin God gezegd had dat Hij vijandschap zou zetten tussen het zaad der Vrouw en het zaad der Slang, Genesis 3:15. Merk op:

I. De pogingen van Satan en zijn handlangers om den groei der gemeente te voorkomen, door haar kinderen te verscheuren dadelijk bij de geboorte. Wij ontvangen daarvan de levendigste voorstelling in de meest-geschikte beelden.

1. Wij zien eerst hoe de gemeente wordt voorgesteld in dit visioen.

A. Als ene vrouw, de zwakkere helft van de mensheid, maar als de bruid van Christus en de moeder der heiligen.

B. Als bekleed met de zon, de aangebrachte gerechtigheid van Jezus Christus. Omdat zij Christus, die de Zon der gerechtigheid is, aangedaan heeft, is zij, door haar betrekking tot Christus, begiftigd met eervolle rechten en voorrechten en schittert in Zijne stralen.

C. En de maan was onder hare voeten, dat is, de wereld, zij staat er op, maar zij leeft er boven, haar hart en haar hoop zijn niet op ondermaanse dingen gevestigd, maar op de dingen, die in de hemelen zijn, waar haar hoofd is.

D. Op haar hoofd was een kroon van twaalf sterren: dat is, de leer des Evangelies, verkondigd door de twaalf apostelen, welke een kroon der heerlijkheid is voor alle ware gelovigen.

E. Als in arbeid. En zij was zwanger, en riep, barensnood hebbende en zijnde in pijn om te baren. Zij was zwanger en nu in pijn om voor Christus een heilig zaad voort te brengen. begerig dat hetgeen begonnen was met de overtuiging van zondaren, mocht eindigen met hun bekering, dat wanneer de kinderen tot de geboorte gekomen waren, er kracht zou zijn om te baren, en dat zij den arbeid harer ziel mocht zien.

2. Hoe de grote vijand van de gemeente voorgesteld wordt.

A. Als een grote rode draak, een sterke vreeslijke draak, rood om zijn woestheid en wreedheid aan te duiden.

B. Hebbende zeven hoofden, dat is geplaatst op zeven heuvelen, gelijk Rome was, en dus wordt hiermede waarschijnlijk het heidense Rome bedoeld.

C. Hebbende tien hoornen, verdeeld in tien provincies, dat was het Romeinse rijk ten tijde van keizer Augustus.

D. Hebbende op zijn hoofden zeven koninklijke hoeden, waarvan later wordt uitgelegd dat die zeven koningen betekenen, Hoofdstuk 17:10.

E. Zijn staart trok het derde deel der sterren des hemels en wierp die op de aarde, hij wendde de dienaren en belijders van den Christelijken godsdienst om, zodat zij hun geestelijke voorrechten verloren en zo zwak en nutteloos mogelijk werden.

F. En hij stond voor de vrouw, die baren zou, opdat hij haar kind zou verslinden, wanneer (zodra) zij het zou gebaard hebben, gereed om de Christelijke belijdenis dadelijk bij hare geboorte te vermoorden, en dus ten enenmale haar voortgang in de wereld te verhinderen.

II. De vruchteloosheid van deze pogingen tegen de gemeente.

1. Zij baarde een mannelijken zoon, vers 5. Sommigen verstaan daaronder Christus, anderen Constantijn de Grote, maar nog anderen met groter waarschijnlijkheid, een reeks van getrouwe gelovigen, sterk en eensgezind, op Christus gelijkende en aangewezen om, onder Hem, de heidenen te hoeden met een ijzeren roede, dat is de wereld te regeren door hun leer en leven hier, en als medehelpers van Christus op den groten dag.

2. Er werd zorg gedragen voor dit kind, het werd weggerukt tot God en Zijn troon, dat is: genomen onder Zijn bijzondere, machtige en onmiddellijke bescherming. De Christelijke godsdienst is van den aanvang af het voorwerp geweest der bijzondere zorg van den groten God en Zaligmaker Jezus Christus.

3. Die zorg werd gedragen voor de moeder zowel als voor het kind, vers 6. De vrouw vluchtte in de woestijn, alwaar zij ene plaats had, haar van God bereid, zowel voor haar veiligheid als voor haar onderhoud. De gemeente was in een duisteren toestand, verstrooid, maar door de zorg der Voorzienigheid gaf dat juist haar bescherming. Deze haar verborgen en afgezonderde staat was slechts voor een bepaalden tijd en zou niet steeds voortduren.

III. De pogingen van den draak tegen de gemeente bleken niet alleen vruchteloos te zijn, maar ook noodlottig voor zijn eigen belangen, want door zijn poging om den mannelijken zoon te verslinden, bracht hij al de machten des hemels tegen zich in het harnas, vers 7. Er werd krijg in den hemel. De hemel zal den twist der gemeente twisten. Merk op:

1. De plaats van dezen krijg, in den hemel, in de gemeente, die het koninkrijk der hemelen op aarde is, onder de bescherming des hemels staat en dezelfde belangen heeft.

2. De oorlogvoerende partijen, Michael en zijne engelen aan de ene zijde, en de draak en zijne engelen aan den anderen kant. Christus' de grote Engel des Verbonds en Zijn getrouwe volgelingen, en Satan met al zijn werktuigen. De tweede partij zou verreweg de meerdere zijn in aantal en uitwendige sterkte, maar de kracht van de gemeente ligt daarin, dat zij den Heere Jezus tot oversten leidsman harer zaligheid heeft.

3. De uitslag van den veldslag, De draak krijgde en zijne engelen, maar zij hebben niet vermocht. Er werd aan beide zijden hevig gestreden, maar de overwinning bleef aan Christus en Zijne gemeente, en de draak met zijne engelen werden niet alleen overwonnen, maar ook buiten geworpen. De heidense afgoderij, die een aanbidding der duivelen was, werd ten tijde van Constantijn de Grote uit het keizerrijk uitgeworpen.

4. De zegezang, die voor deze gelegenheid werd gedicht en gebruikt, vers 10, 11. Merk op:

A. Hoe de overwinnaar aangebeden wordt: Nu is de zaligheid, en de kracht en het koninkrijk geworden onzes Gods en de macht van Zijnen Christus. Nu heeft God zich betoond de machtige God te zijn, nu heeft Christus zich betoond een sterke en machtige Zaligmaker te zijn, Zijn arm heeft hem heil gebracht, en nu is Zijn koninkrijk belangrijk bevestigd en uitgebreid. De zaligheid en de sterkte van de gemeente worden geheel toegeschreven aan den Koning en het hoofd der gemeente.

B. Hoe de overwonnen vijand genoemd wordt.

a. Zijn kwaadaardigheid, hij was de verklager onzer broederen, die hen verklaagde voor God dag en nacht. Hij verscheen voor God als een tegenstander van de gemeente, en bracht voortdurend aanklachten en beschuldigingen tegen haar in, hetzij vals of waar. Op die wijze beschuldigde hij Job, en zo beschuldigde hij Jozua, den hogepriester, Zacheria 3:1. Ofschoon hij de tegenwoordigheid van God haat, is hij toch gewillig om daar te verschijnen ten einde het volk Gods te beschuldigen. Laat ons derhalve op onze hoede zijn dat wij hem geen reden van beschuldiging tegen ons geven, en dat, ingeval wij gezondigd hebben, wij dadelijk tot den Heere komen en ons zelven beschuldigen en veroordelen, en onze zaak aan Christus als onze Voorspraak aanbevelen.

b. Zijn teleurstelling en nederlaag. Hij wordt met al zijne beschuldigingen neergeworpen, de aanklachten worden vernietigd, en de beschuldiger met verontwaardiging van voor de rechtbank weggedreven.

C. Hoe de overwinning behaald werd. De dienstknechten Gods zegevierden over Satan:

a. Door het bloed des Lams, als de verdienende oorzaak. Christus heeft door Zijn dood tenietgedaan degenen, die het geweld des doods had, dat is den duivel.

b. Door het woord hunner getuigenis, als het grote wapen in den krijg, het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods Woord, door een besliste, krachtige verkondiging van het eeuwig Evangelie, dat machtig is, door God, tot neder werping der sterkten, en door hun moed en geduld onder het lijden. Zij hebben hun leven niet liefgehad tot den dood toe, wanneer de liefde tot het leven in aanmerking kwam tegenover hun getrouwheid aan Christus. Zij hadden hun leven niet zo lief, dat zij het niet om Christus' wil konden afleggen, hun liefde voor hun eigen leven werd overtroffen door nog sterker genegenheden van anderen aard. En deze hun moed en ijver hielpen hen om hun vijanden te overwinnen, velen van de toeschouwers te overtuigen, de zielen van de gelovigen te bevestigen, en zo grotelijks tot de zegepraal bij te dragen.

Openbaring 12:12-18

Wij hebben hier een verhaal van den krijg, die zo gelukkig eindigde in den hemel, of in de gemeente. Hij werd opnieuw aangebonden en gevoerd in de woestijn, de plaats waarheen de gemeente gevlucht was, en waar zij gedurende enigen tijd verzekerd werd door de bijzondere zorg van haar God en Zaligmaker. En merk nu op:

I. De waarschuwing van de droefheid en de rampen, die over de bewoners der aarde zouden komen door den toorn en de woede des duivels. Want, alhoewel zijn kwaadaardigheid voornamelijk tegen de dienstknechten Gods woedt, is hij ook de vijand en hater der mensheid als zodanig. En nu hij verslagen is in zijn plannen tegen de gemeente, heeft hij besloten aan de wereld in het algemeen zoveel mogelijk onheilen te berokkenen. Wee degenen, die de aarde en de zee bewonen! vers 12. De woede des Satans neemt des te meer toe naarmate hij beperkt is in tijd en plaats, toen hij begrensd was tot de woestijn en daar slechts korten tijd regeren kon, kwam hij met des te groter toorn.

II. Zijn tweede aanval op de gemeente in de woestijn. Hij heeft de vrouw vervolgd, die het manneken gebaard had, vers 13. Merk op:

1. De zorg, die God voor Zijne gemeente gedragen had. Hij had haar als op engelenvleugelen overgebracht naar een veilige plaats, die voor haar bereid was, en daar kon zij gedurende een bepaalden tijd blijven, een tijd, die in profetische getallen wordt genoemd, ontleend aan Daniël 7:25.

2. De voortdurende boosaardigheid van den draak tegen de gemeente. Haar verborgen-zijn kon haar niet geheel en al beschermen, de oude listige Slang, die eerst het paradijs binnendrong, volgde de gemeente nu naar de woestijn en wierp uit zijn mond water als een rivier, opdat zij haar door de rivier zou doen weg- voeren. Algemeen wordt aangenomen, dat dit doelt op een stroom van dwaling en ketterij, die voortgebracht werd door Arius, Nestorius, Pelagius en vele anderen, en waardoor de gemeente Gods in gevaar gebracht werd overstroomd en weggevoerd te worden. De gemeente Gods is meer in gevaar door ketters dan door vervolgers, en ketterijen komen even zeker van den duivel als openbaar geweld en vervolging.

3. De tijdige hulp, die de vrouw in dit gevaarlijke tijdperk ontving. De aarde opende haar mond en verzwolg de rivier, welke de draak uit zijn mond had geworpen, vers 16. Sommigen menen dat hierdoor bedoeld worden de zwermen van Gothen en Wandalen, die in het Romeinse keizerrijk vielen en afrekenden met de Ariaanse heersers, welke anders even vinnige vervolgers zouden geworden zijn als hun heidense voorgangers geweest waren, en reeds grote wreedheden bedreven hadden. Maar God opende een reeks oorlogen en daardoor werd op zekere wijze de vloed verzwolgen terwijl de gemeente enige verademing genoot. God zendt dikwijls het zwaard om de twist van Zijn verbond te beslechten, en wanneer de mensen andere goden verkiezen, is er gevaar van oorlog in de poorten, binnenlandse beroerten en twisten eindigen dikwijls in de invallen van een algemenen vijand.

4. De duivel, teleurgesteld in zijn voornemens tegen de gemeente, keert nu zijn woede tegen bijzondere personen en plaatsen, zijn boosaardigheid tegen de vrouw spoort hem aan om krijg te voeren tegen de overigen van haar zaad. Sommigen menen dat hiermede bedoeld worden de

Albigenzen, die eerst door Diocletianus verdreven werden naar woeste bergachtige streken, en later wreedaardig vermoord door de pauselijke woede en macht, gedurende verscheidene geslachten, en zulks om geen andere reden dan omdat zij de geboden Gods bewaarden en de getuigenis van Jezus Christus hadden. Hun getrouwheid aan God en Christus in leer, eredienst en wandel, stelde hen bloot aan de woede des Satans en van zijn werktuigen, en diezelfde getrouwheid zal allen meer of minder daaraan blootstellen tot het einde der wereld, wanneer de laatste vijand zal tenietgedaan worden.

HOOFDSTUK 13

1 En ik zag uit de zee een beest opkomen, hebbende zeven hoofden en tien hoornen; en op zijn hoornen waren tien koninklijke hoeden, en op zijn hoofden was een naam van gods lastering.
2 En het beest dat ik zag, was een pardel gelijk, en zijn voeten als eens beers voeten, en zijn mond als de mond eens leeuws; en de draak gaf hem zijn kracht, en zijn troon, en grote macht.
3 En ik zag een van zijn hoofden als tot den dood gewond, en zijn dodelijke wonde werd genezen; en de gehele aarde verwonderde zich achter het beest.
4 En zij aanbaden den draak, die het beest macht gegeven had; en zij aanbaden het beest, zeggende: Wie is dit beest gelijk? wie kan krijg voeren tegen hetzelve?
5 En hetzelve werd een mond gegeven, om grote dingen en gods lasteringen te spreken; en hetzelve werd macht gegeven, om zulks te doen, twee en veertig maanden.
6 En het opende zijn mond tot lastering tegen God, om Zijn Naam te lasteren, en Zijn tabernakel, en die in den hemel wonen.
7 En hetzelve werd macht gegeven, om den heiligen krijg aan te doen, en om die te overwinnen; en hetzelve werd macht gegeven over alle geslacht, en taal, en volk.
8 En allen, die op de aarde wonen, zullen hetzelve aanbidden, welker namen niet zijn geschreven in het boek des levens, des Lams, Dat geslacht is, van de grondlegging der wereld.
9 Indien iemand oren heeft, die hore.
10 Indien iemand in de gevangenis leidt, die gaat zelf in de gevangenis; indien iemand met het zwaard zal doden, die moet zelf met het zwaard gedood worden. Hier is de lijdzaamheid en het geloof der heiligen.
11 En ik zag een ander beest uit de aarde opkomen, en het had twee hoornen, des Lams hoornen gelijk, en het sprak als de draak.
12 En het oefent al de macht van het eerste beest, in tegenwoordigheid van hetzelve, en het maakt, dat de aarde, en die daarin wonen het eerste beest aanbidden, wiens dodelijke wonde genezen was.
13 En het doet grote tekenen, zodat het ook vuur uit den hemel doet afkomen op de aarde, voor de mensen.
14 En verleidt degenen, die op de aarde wonen, door de tekenen, die aan hetzelve te doen gegeven zijn in de tegenwoordigheid van het beest; zeggende tot degenen, die op de aarde wonen, dat zij het beest, dat de wond des zwaards had, en weder leefde, een beeld zouden maken.
15 En hetzelve werd macht gegeven om het beeld van het beest een geest te geven, opdat het beeld van het beest ook zou spreken, en maken, dat allen, die het beeld van het beest niet zouden aanbidden, gedood zouden worden.
16 En het maakt, dat het aan allen, kleinen en groten, en rijken en armen, en vrijen en dienstknechten, een merkteken geve aan hun rechterhand of aan hun voorhoofden;
17 En dat niemand mag kopen of verkopen, dan die dat merkteken heeft, of den naam van het beest, of het getal zijns naams.
18 Hier is de wijsheid: die het verstand heeft, rekene het getal van het beest; want het is een getal eens mensen, en zijn getal is zeshonderd zes en zestig.

In dit hoofdstuk hebben wij een verdere ontdekking en beschrijving van de vijanden der gemeente, niet andere vijanden dan die reeds vroeger genoemd zijn, maar op een andere wijze beschreven, opdat de wijzen, waarop zich hun vijandschap openbaart, beter en vollediger zouden bekend worden. Zij worden voorgesteld als twee beesten, van het eerste is de tekening te vinden in vers 1-10, van het tweede in vers 11-17. Onder het eerste verstaan sommigen het heidense Rome, en onder het tweede het pauselijke Rome. Maar anderen menen dat beide beesten het pauselijke Rome voorstellen, het eerste in zijn wereldlijke en het tweede in zijn geestelijke macht.

Openbaring 13:1-10

Wij hebben hier het verhaal van de opkomst, het voorkomen en den voortgang van het eerste beest, en merken daaromtrent op:

1. Waar de apostel zich bevond. Hij stond op het zand der zee, Hoofdstuk 12:18).) Het scheen hem toe dat hij op het zand der zee stond, ofschoon hij waarschijnlijk nog in zinsverrukking was, maar het kwam hem voor dat hij op het eiland Patmos was, doch in het lichaam of buiten het lichaam, dat kon hij niet zeggen.

2. Vanwaar het beest kwam, het kwam uit de zee op, en toch naar de beschrijving te oordelen was het veel meer een landmonster, maar hoe monsterachtiger het in al zijn onderdelen was des te geschikter zinnebeeld was het om de verborgenheid der ongerechtigheid en der dwingelandij af te beelden.

3. Wat het voorkomen en de gestalte van het beest was. Het was over het geheel een pardel (luipaard) gelijk, maar zijn voeten waren als een beers voeten en zijn mond als de mond eens leeuws, het had zeven hoofden en tien hoornen, en op zijn hoornen waren tien koninklijke hoeden en op zijn hoofden was een naam van Godslastering. Een zeer afschuwelijk en afzichtelijk monster! In sommige delen van deze beschrijving schijnt een heen wijzing te zijn naar Daniël's gezicht van de vier beesten, die de vier koninkrijken voorstelden, Daniël 7:1 en v.v. Een van deze beesten was gelijk een leeuw, een ander gelijk een beer, het derde gelijk een luipaard, en het vierde was een soort van samenstelling van de drie vorige, met de vurigheid, kracht en vlugheid van die andere. De zeven hoofden en de tien hoornen duiden, naar het schijnt, zijn verschillende machten aan, de tien koninklijke hoeden zijn schatplichtige vorsten: het woord van godslastering geeft rechtstreeks zijn vijandschap en verzet tegen de heerlijkheid Gods te kennen, door het bevorderen der afgoderij.

4. De oorzaak en bron van zijn gezag. En de draak gaf hem zijne kracht, en zijn troon en grote macht. Hij was verwekt door den duivel, en werd door hem ondersteund om zijn werk te doen en zijn belangen te bevorderen, en de duivel gaf hem alle hulp, waartoe hij instaat was.

5. Een gevaarlijke wonde werd hem toegebracht, maar die werd onverwacht genezen, vers 3. Sommigen denken dat wij onder deze wonde aan het hoofd de vernietiging van de heidense afgoderij verstaan moeten, en door het genezen van de wonde de invoering van de paapse afgoderij, die in wezen hetzelfde was maar in anderen vorm, en die evengoed als de vorige aan de bedoelingen des duivels beantwoordt.

6. De eer en aanbidding, welke aan dit helse monster gebracht worden. En de gehele aarde verwonderde zich achter dit beest, zij bewonderden zijn macht, zijn staatkunde, zijn welslagen, en zij aanbaden den draak, die het beest macht gegeven had, en zij aanbaden het beest. Zij brachten eer en onderwerping aan den duivel en zijne werktuigen, en meenden dat zij niet bij machte waren hen te weerstaan, zo groot was de duisternis, de ontaarding en dwaasheid van de wereld.

7. Hoe hij zijn helse macht en staatkunde in praktijk bracht. Hem werd een mond gegeven om grote dingen en Godslasteringen te spreken, om Zijn naam te lasteren en Zijn tabernakel en die in den hemel wonen, en hem werd macht gegeven om den heiligen krijg aan te doen en om hen te

overwinnen, en een soort van wereldrijk op te richten. Zijn kwaadaardigheid was voornamelijk gemunt op God in den hemel en Zijn hemelse lijfwacht, op God door het maken van afbeeldingen van Hem, die de Onzienlijke is, en door die te aanbidden, op den tabernakel Gods, volgens sommigen de menselijke natuur van den Heere Jezus Christus, in welken God als in Zijn tabernakel woont, deze wordt onteerd door het leerstuk der transsubstantiatie, dat niet gelooft dat zijn lichaam een werkelijk lichaam is, maar aan iedere priester het vermogen toeschrijft om gewoon brood in het lichaam van Christus te veranderen, en tegen de heiligen die in den hemel wonen, de verheerlijkte heiligen, door hen in de plaats te stellen van de heidense demonen en hen te aanbidden, waarin zij zo weinig behagen scheppen, dat zij er zich door beledigd en onteerd achten. Op die wijze openbaart zich de kwaadaardigheid des duivels tegen den hemel en de gezegende bewoners des hemels. Dezen zijn echter buiten zijn bereik. Al wat hij doen kan is hen lasteren, maar de heiligen op aarde zijn aan zijne wreedheid blootgesteld en soms wordt hem vergund hen te overwinnen en onder zijn voeten te vertreden.

8. De beperking van de macht des duivels in tijd en in personen. Hij is in zijn tijd beperkt, zijne regering duurt twee en veertig maanden, vers 5, in overeenstemming met de andere profetische getallen der regering van den antichrist. Hij is ook beperkt in de personen en volken, die geheel en al aan zijn wil en macht onderworpen zullen zijn, dat zijn alleen zij, welker namen niet zijn geschreven in het boek des levens des Lams, dat geslacht is van de grondlegging der wereld. Christus heeft een uitverkoren overblijfsel gekocht met Zijn bloed, geschreven in Zijn boek, verzegeld met Zijn Geest, en ofschoon de duivel en de antichrist dezen naar het lichaam mogen overwinnen en hun het natuurlijk leven ontnemen, zij kunnen nooit hun zielen ten onder brengen en hen er toe overhalen om hun Zaligmaker te verloochenen en zich bij zijne vijanden te voegen.

9. Hier is ene oproeping tot aandacht voor hetgeen hier geopenbaard wordt omtrent het grote lijden en de zware moeiten van de gemeente, en ene verzekering, dat God, wanneer Hij Zijn louteringswerk op den berg Zion voltooid heeft, Zijne hand zal wenden tegen de vijanden van Zijn volk. Zij, die gedood hebben, zullen zelf met het zwaard gedood worden, vers 10, en zij, die het volk Gods in de gevangenis geworpen hebben, zullen zelf gevangen genomen worden. Dat zal geschikt zijn om de lijdzaamheid en het geloof der heiligen te oefenen, geduld onder het vooruitzicht van zo zwaar lijden, en geloof in de verwachting van zo heerlijke verlossing.

Openbaring 13:11-18

Zij, die menen dat het eerste beest het heidense Rome vertegenwoordigt, zullen in het tweede beest het pauselijke Rome zien, dat afgoderij en dwingelandij bevordert, maar op zachter wijze, meer als een lam. Maar zij, die onder het eerste beest de wereldlijke macht van het pausdom verstaan, houden het tweede beest voor zijn geestelijke en kerkelijke macht, die handelt onder het mom van godsdienst en liefde voor de zielen. Merk hier op:

I. De gedaante en gestalte van het tweede beest. Het had twee hoornen, des Lams hoornen gelijk, maar het sprak als de draak. Allen stemmen daarin overeen, dat hier een of andere grote bedrieger bedoeld wordt, die onder voorwendsel van godsdienst de zielen der mensen verleiden zal. De papisten meenden dat hier Apollonius Tyanaeus bedoeld wordt, maar Dr. More verwerpt dat gevoelen en past den tekst toe op de geestelijke macht van het pausdom. De paus vertoont hoornen als de lamshoornen, geeft voor de plaatsvervanger van Christus op aarde te zijn en bevestigt daardoor zijn macht en gezag, maar zijn spreken verraadt hem, want zijn valse leerstellingen en wrede bevelen tonen aan, dat hij bij den draak en niet bij het Lam behoort.

II. De macht, die hij uitoefent. Het oefent al de macht van het eerste beest, vers 12, het staat dezelfde belangen voor, jaagt naar hetzelfde doel in hoofdzaak, dat is de mensen af te trekken van de verering van den waren God naar de aanbidding van degenen, die van nature geen goden zijn, en de zielen en gewetens te onderwerpen aan den wil en het gezag van mensen, in tegenstelling met den wil van God. Dat doel wordt bevorderd door het pausdom zowel als door het heidendom, en door de listige wapenen van het pausdom evenzeer als door zijn wereldlijke macht, beide dienen den duivel en zijn belangen, hoewel op verschillende wijzen.

III. De wijzen, waarop dit tweede beest zijn belangen en voornemens behartigde. Deze zijn drieërlei.

1. Leugenachtige wonderen, voorgewende tekenen, waardoor de mensen zouden bedrogen worden en gebracht tot de verering van het eerste beest in het beeld, dat nu voor hem gemaakt was. Zij zouden voorgeven vuur van den hemel te doen nederdalen gelijk Elia eens deed. God veroorlooft soms Zijn vijanden, bijvoorbeeld de tovenaars in Egypte, dingen te doen, die zeer wonderbaar schijnen en waardoor onwetenden bedrogen worden. Het is algemeen bekend dat het pausdom zeer lang zich door valse wonderen staande gehouden heeft.

2. Verbanningen, banvloeken, strenge kerkelijke tucht, waardoor zij voorgeven de mensen van Christus af te snijden en aan de macht des duivels over te leveren, maar in werkelijkheid geven zij hen over aan de wereldlijke macht, opdat die hen ter dood brenge, en dus wordt hun, niettegenstaande hun laaghartige huichelarij, terecht verweten dat zij hen doden, die zij niet kunnen bedriegen.

3. Beroving van vrijheid, door het onthouden van natuurlijke, maatschappelijke en burgerlijke rechten aan hen, die het paapse beest, dat is het beeld van het heidense beest, niet willen aanbidden. Dat wordt hier genoemd het kopen en verkopen van natuurlijke rechten, zowel als van posten van voordeel en vertrouwen, dat hun toegestaan wordt, die het merkteken van het beest aan hun voorhoofden hebben of aan hun rechterhand, en hun, die den naam van het beest of het getal van zijn naam hebben. Waarschijnlijk betekenen het merkteken, de naam en het getal van het beest alle

hetzelfde ding: zij, die openlijk belijdenis doen van hun gehoorzaamheid en onderwerping aan de pauselijke macht, dragen zijn naam aan hun voorhoofden, zij, die zich verbinden om met alle kracht den invloed en de macht van het pauselijk gezag te bevorderen, dragen het in hun rechterhand. Men zegt dat paus Martin V, in zijn bul op het concilie te Constanz, aan de Rooms-Katholieken verbood enigen ketter te veroorloven in hun landen te wonen, geldzaken te doen, handel te drijven, of enige burgerlijke betrekking te bekleden, en dat is een zeer duidelijke uitlegging van deze profetie.

IV. Hier wordt ons het getal van het beest genoemd op een wijze, welke de oneindige wijsheid Gods toont en al de wijsheid en het vernuft van mensen oefent. Zijn getal is het getal eens mensen, samengesteld naar de gewoonten der mensen, en zijn getal is zes honderd zes en zestig. Sommigen houden dit voor het aantal dwalingen en ketterijen, die het pausdom bevat, anderen voor zijn duur vanaf zijn opkomst tot zijn val, maar geen van beide meningen staat vast. Nog veel minder is bekend hoe lang het tijdperk zal duren, dat deze profetie omvat. Dit schijnt mij toe een van de tijden en gelegenheden te zijn, welke de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft. Maar dit weten wij: God heeft zijn Mene Tekel geschreven op al Zijn vijanden, Hij heeft hun dagen geteld, die zullen eindigen, maar Zijn koninkrijk zal in alle eeuwigheid bestaan.

HOOFDSTUK 14

1 En ik zag, en ziet, het Lam stond op den berg Sion, en met Hem honderd vier en veertig duizend, hebbende den Naam Zijns Vaders geschreven aan hun voorhoofden.
2 En ik hoorde een stem uit den hemel, als een stem veler wateren, en als een stem van een groten donderslag. En ik hoorde een stem van citerspelers, spelende op hun citers;
3 En zij zongen als een nieuw gezang voor den troon, en voor de vier dieren, en de ouderlingen; en niemand kon dat gezang leren, dan de honderd vier en veertig duizend, die van de aarde gekocht waren.
4 Dezen zijn het, die met vrouwen niet bevlekt zijn, want zij zijn maagden; dezen zijn het, die het Lam volgen, waar Het ook heengaat; dezen zijn gekocht uit de mensen, tot eerstelingen Gode en het Lam.
5 En in hun mond is geen bedrog gevonden; want zij zijn onberispelijk voor den troon van God.
6 En ik zag een anderen engel, vliegende in het midden des hemels, en hij had het eeuwige Evangelie, om te verkondigen dengenen, die op de aarde wonen, en aan alle natie, en geslacht, en taal, en volk;
7 Zeggende met een grote stem: Vreest God, en geeft Hem heerlijkheid, want de ure Zijns oordeels is gekomen; en aanbidt Hem, Die den hemel, en de aarde, en de zee, en de fonteinen der wateren gemaakt heeft.
8 En er is een andere engel gevolgd, zeggende: Zij is gevallen, zij is gevallen, Babylon, die grote stad, omdat zij uit den wijn des toorns harer hoererij alle volken heeft gedrenkt.
9 En een derde engel is hen gevolgd, zeggende met een grote stem: Indien iemand het beest aanbidt en zijn beeld, en ontvangt het merkteken aan zijn voorhoofd, of aan zijn hand,
10 Die zal ook drinken uit den wijn des toorn Gods, die ongemengd ingeschonken is, in den drinkbeker Zijns toorns; en hij zal gepijnigd worden met vuur en sulfer voor de heilige engelen en voor het Lam.
11 En de rook van hun pijniging gaat op in alle eeuwigheid, en zij hebben geen rust dag en nacht, die het beest aanbidden en zijn beeld, en zo iemand het merkteken zijns naams ontvangt.
12 Hier is de lijdzaamheid der heiligen; hier zijn zij, die de geboden Gods bewaren en het geloof van Jezus.
13 En ik hoorde een stem uit den hemel, die tot mij zeide: Schrijf, zalig zijn de doden, die in den Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid; en hun werken volgen met hen.
14 En ik zag, en ziet, een witte wolk, en op de wolk was Een gezeten, des mensen Zoon gelijk, hebbende op Zijn hoofd een gouden kroon; en in Zijn hand een scherpe sikkel.
15 En een andere engel kwam uit den tempel, roepende met een grote stem tot Dengene, Die op de wolk zat: Zend Uw sikkel en maai; want de ure om te maaien is nu gekomen, dewijl de oogst der aarde rijp is geworden.
16 En Die op de wolk zat, zond Zijn sikkel op de aarde, en de aarde werd gemaaid.
17 En een andere engel kwam uit den tempel, die in den hemel is, hebbende ook zelf een scherpe sikkel.
18 En een andere engel kwam uit van het altaar, die macht had over het vuur; en hij riep met een groot geroep, tot dengene, die de scherpe sikkel had, zeggende: Zend uw scherpe sikkel, en snijd af de druiftakken van den wijngaard der aarde, want zijn druiven zijn rijp.
19 En de engel zond zijn sikkel op de aarde en sneed de druiven af van den wijngaard der aarde, en wierp ze in den groten wijnpersbak des toorns Gods.

20 En de wijnpersbak werd buiten de stad getreden, en er is bloed uit den wijnpersbak gekomen,
tot aan de tomen der paarden, duizend zeshonderd stadien ver.

Na het verhaal van de zware beproevingen en het hevige lijden, die Gods dienstknechten zullen door- staan, hebben wij hier een aangenamer toneel, de dag begint te lichten. Wij zien hier

I. Den Heere Jezus aan het hoofd van Zijn getrouwe volgelingen, vers 1-5,

II. Drie engelen, die gezonden worden om achtereenvolgens te verkondigen den val van Babylon, de dingen die daaraan voorafgaan, en de dingen die er op volgen, vers 6-13,

III. Het gezicht van den groten oogst, vers 14-20.

Openbaring 14:1-5

Hier hebben wij een van de aangenaamste tonelen, die in deze wereld kunnen aanschouwd worden, de Heere Jezus Christus aan het hoofd van Zijn getrouwe aanhangers en volgelingen. Merk op:

1. Hoe Christus verschijnt, als een Lam staande op den berg Zion. De berg Zion is de Evangelische gemeente, Christus is met Zijne gemeente en in haar midden onder al haar droefenissen, en daarom wordt zij niet verteerd. Zijn tegenwoordigheid verzekert haar volharding, Hij verschijnt als een Lam, als het ware Lam, als het Lam Gods. In het vorige hoofdstuk werd een nagemaakt lam gemeld, dat eigenlijk een draak was, hier verschijnt Christus als het ware paaslam, om te tonen dat Zijne middelaarsregering de vrucht is van Zijn lijden en de oorzaak van de veiligheid en de getrouwheid van Zijn volk.

2. Hoe de Zijnen verschijnen: zeer eervol.

A. Wat hun aantal aangaat: zij zijn velen, al de verzegelden, geen hunner is verloren gegaan in de verdrukkingen, die over hen gekomen zijn.

B. Hun onderscheidend kenteken. Zij hadden den naam Zijns Vaders geschreven aan hun voorhoofden. Zij legden vrijmoedige en openlijke belijdenis van hun geloof af, hun geloof in God en Christus, en daar dit gevolgd werd door daarmee overeenstemmende daden, zijn zij gekend en goedgekeurd.

C. Hun gelukwensen en lofzangen, die het bijzondere gezang van de verlosten zijn, vers 3, hun lofzangen waren luide als de donder, als een stem van vele wateren, zij waren welluidend als harpgeklank, zij waren hemels, voor den troon Gods. Zij zongen een nieuw gezang, in overeenstemming met het nieuwe verbond en die nieuwe, genadige bedeling der Voorzienigheid, waaronder zij nu verkeerden, en hun gezang was een geheim voor anderen, geen vreemden konden zich in hun blijdschap mengen, anderen mochten de woorden van het lied herhalen, maar de zin en de bedoeling daarvan bleef hun een geheim.

D. Hun hoedanigheid en beschrijving.

a. Zij worden gekend aan hun kuisheid en reinheid: Zij zijn maagden. Zij hebben zich niet bevlekt, zomin met lichamelijke als met geestelijke hoererij, zij hebben zich zelven vrijgehouden van de afschuwelijkheden van het anti-christelijk geslacht.

b. Aan hun getrouwheid en onwankelbare gehechtheid aan Christus. Zij volgen het Lam waar het ook heengaat. Zij volgen de leiding van Zijn woord, Geest en voorzienigheid, en laten het aan Hem over hen te leiden in alle plichten en ook in alle moeiten naar het Hem behaagt.

c. Aan hun vroegere bestemming voor deze eer. Zij zijn gekocht uit de mensen tot eerstelingen voor God en het Lam, vers 4. Hier is een duidelijk bewijs van de bijzondere voldoening.

Zij zijn gekocht uit de mensen. Sommige kinderen der mensen zijn door verlossende barmhartigheid onderscheiden van anderen: Zij zijn eerstelingen voor God en voor het Lam, Zijn uitverkorenenen,

uitnemend in elke genade, en de eerstelingen van vele anderen, die volgelingen van hen zullen zijn, gelijk zij van Christus.

d. Door hun algemene oprechtheid en nauwgezetheid van geweten. En in hun mond is geen bedrog gevonden, want zij zijn onberispelijk voor den troon van God, vers 5. Zij waren zonder enige bijzondere schuld, enig naar-voren-tredend gebrek, hun harten waren oprecht voor God, en wat hun menselijke gebreken aangaat, die werden hun uit genade om Christus' wil vergeven. Dit zijn de gelukzaligen, die Christus vergezellen als hun hoofd en hun Heere, Hij wordt in hen en zij worden in Hem verheerlijkt.

Openbaring 14:6-12

In dit gedeelte van het hoofdstuk zien wij drie engelen of boodschappers van den hemel gezonden om kennis te geven van den val van Babylon, en van de dingen, die aan deze grote gebeurtenis voorafgingen en er op volgden.

I. De eerste engel werd gezonden met een boodschap, die er aan voorafging, en dat was het eeuwig Evangelie te verkondigen, vers 6, 7. Merk op:

1. Het Evangelie is een eeuwig Evangelie, het is dat naar zijn aard en het zal het zijn in zijne gevolgen. Alle vlees is als gras, maar het woord des Heeren bestaat in eeuwigheid.

2. Het is een geschikt werk voor een engel dat eeuwig Evangelie te verkondigen, de waardigheid en de moeilijkheid van dat werk brengt het mede. En toch hebben wij dezen schat in aarden vaten!

3. Het eeuwig Evangelie is van groot belang voor de gehele wereld, het is zeer te wensen dat het bekendgemaakt worde aan alle natie, en geslacht, en taal, en volk.

4. Het Evangelie is het grote middel, waardoor de mensen gebracht worden tot de vreze Gods en tot het brengen van heerlijkheid aan Hem. De natuurlijke godsdienst is niet genoeg om ons in de vreze Gods te bewaren, of om Hem heerlijkheid van de mensen te verzekeren, het is het Evangelie, dat de vreze Gods doet herleven en Zijn heerlijkheid over de wereld verbreidt.

5. Wanneer de afgoderij in de gemeente binnenkruipt, worden door de verkondiging van het Evangelie, door de kracht des Heiligen Geestes, de mensen bekeerd van de afgoden om den levenden God te dienen, als de Schepper van den hemel, de aarde, de zee en de fonteinen der wateren, vers 7. Aanbidding van enigen anderen God dan van Hem, die de wereld geschapen heeft, is afgoderij.

II. De tweede engel volgt op dezen en verkondigt den werkelijken val van Babylon. De prediking van het eeuwig Evangelie had de grondslagen van het anti-christelijk rijk in de wereld geschokt en zijn val verhaast. Door Babylon wordt algemeen Rome verstaan, dat vroeger genoemd was Sodom en Gomorra, om haar goddeloosheid en wreedheid, en nu voor de eerste maal Babylon geheten wordt om haar hoogmoed en afgoderij. Merk op:

1. Hetgeen God besloten en voorzegd heeft, zal zo zeker geschieden alsof het reeds gebeurd was.

2. De grootheid van het pauselijk Babylon zal niet instaat zijn om haar val te voorkomen, maar zal dien nog vreeslijker en merkwaardiger maken.

3. De goddeloosheid van Babylon in het bederven, bedriegen en dronken-maken van al de volken rondom haar, zal haar val rechtvaardigen en aantonen Gods gerechtigheid in haar uiterste verwoesting, vers 8. Haar misdaden worden aangehaald als de rechtvaardige oorzaak van haar vernietiging.

III.- Een derde engel volgt de beide anderen, en waarschuwt allen voor de goddelijke wraak, die allen zal overvallen, welke hardnekkig gewijd blijven aan de belangen van den antichrist, nadat God op die wijze zijn val afgekondigd heeft, vers 9, 10. Indien iemand (nadat deze bedreiging tegen Babylon afgekondigd en reeds ten dele vervuld is) blijft volharden in zijn afgoderij, zijn belijdenis van onderwerping aan het beest en van bevordering van zijn zaak, dan zal hij drinken uit den wijn van den toorn Gods, die onvermengd ingeschonken is in den drinkbeker Zijns toorns, hij zal voor eeuwig naar ziel en lichaam ellendig worden, Jezus Christus zal deze straf op hem toepassen en de heilige engelen zullen het aanschouwen en goedkeuren. Afgoderij, zowel de heidense als de paapse, is een vervloekte zonde van nature, en zal noodlottig blijken te zijn voor hen, die er in volharden, nadat de Voorzienigheid hen gewaarschuwd heeft. Zij, die weigeren uit Babylon uit te gaan, nadat zij zo geroepen werden, en besluiten in haar zonden te blijven delen, moeten ook haar plagen ontvangen. De schuld en het verderf van zulke onverbeterlijke afgodendienaars zal dienen om de uitnemendheid van de lijdzaamheid en gehoorzaamheid der heiligen des te meer in het licht te stellen. Deze genaden zullen beloond worden met zaligheid en heerlijkheid. Wanneer het verraad en de opstand van de anderen zal gestraft worden met eeuwige verwoesting, dan zal tot eer van de heiligen gezegd worden: Hier is de lijdzaamheid der heiligen, vers 12. Gij hebt vroeger gezien hoe zij de lijdzaamheid beoefenden, nu ziet gij hoe dat beloond wordt.

Openbaring 14:13-20

Hier hebben wij het gezicht van den oogst en van het snijden der druiven, plechtig ingeleid. Merk op:

I. De inleiding, vers 13.

1. Vanwaar deze voorzegging van den oogst kwam. Zij kwam van den hemel en niet van de mensen, en is daarom van zekere waarheid en groot gezag.

2. Hoe zij werd bewaard en openbaar gemaakt. Schriftelijk, het was van het hoogste belang, dat het volk Gods er bij alle gelegenheden ondersteuning en troost in zou kunnen vinden.

3. Wat zij voornamelijk bedoelde. De zegening aan te tonen van al Gods gelovige heiligen en dienstknechten, beide in en na den dood.

Zalig zijn de doden, die in den Heere sterven van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hunnen arbeid, en hun werken volgen met hen, vers 13. Merk op:

A. De beschrijving van hen, die gezegend zijn en zullen worden, -zij, die in den Heere sterven, hetzij sterven voor de zaak van Christus, of sterven in een staat van levende vereniging met Hem, die in Christus gevonden worden wanneer de dood komt.

B. Waarin hun zegen bestaat, -Zij rusten van hun arbeid en hun werken volgen met hen.

a. Zij zijn gezegend in hun rust, zij rusten van alle zonde, verzoeking, verdriet en vervolging. Daar rusten de vermoeiden van smart.

b. Zij zijn gezegend in hun beloning.

Hun werken volgen met hen. Zij gaan hun niet vooruit als een aanspraak, een prijs of een koopsom, maar volgen hen als een bewijs, dat zij geleefd hebben en gestorven zijn in den Heere, en de gedachte daaraan zal hun aangenaam zijn en de beloning heerlijk, ver boven de verdienste van al hun werk en lijden.

c. Zij zijn gelukkig in den tijd van hun sterven, wanneer zij gezien hebben dat de zaak Gods herleefde, de vrede der gemeente wederkeerde, de wraak Gods op hun afgodische, wrede vijanden viel. Zulke tijden zijn goede tijden om in te sterven, aan de stervenden wordt de wens van Simeon vervuld: Nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede naar Uw woord, want mijne ogen hebben Uwe zaligheid gezien. En dit alles wordt onderschreven en bevestigd door het getuigenis des Geestes, die met hunnen geest en met het geschreven Woord getuigt.

II. Thans volgt het gezicht zelf, voorgesteld door een oogst en het snijden van druiventrossen.

1. Een oogst, vers 14, 15. Het zinnebeeld, dat soms voorstelt het afsnijden van de goddelozen door het oordeel Gods, wanneer zij rijp zijn voor het verderf, en soms het inzamelen van de

rechtvaardigen door de barmhartigheid Gods, wanneer zij rijp zijn voor den hemel. Hier schijnt het Gods oordelen tegen de goddelozen te betekenen. Merk op:

A. De Heere des oogstes: een, des mensen Zoon gelijk. Hij was de Heere Jezus zelf, en wordt verder beschreven:

a. De wagen, waarop Hij reed: Zittende op een witte wolk, een wolk, die haar verlichte zijde naar de gemeente gekeerd had, hoe donker zij ook zijn mocht voor de goddelozen.

b. Het teken Zijner macht: Hebbende op Zijn hoofd een gouden kroon, Hij was gemachtigd tot alles wat Hij deed en zou doen.

c. Het werktuig van Zijn arbeid: In Zijne hand een scherpe sikkel.

d. De uitnodiging uit den tempel tot Hem gericht om Zijn werk uit te voeren. Zijn volk begeerde dat Hij het doen zou, en ofschoon Hij besloten had het te verrichten, wilde Hij er door hen om gevraagd worden, zodat het zou geschieden in antwoord op hun gebeden.

B. Het werk van den oogst, dat is: het zenden van de sikkel in het koren om het veld te maaien. De sikkel is het zwaard van Gods gerechtigheid, het veld is de wereld, het oogsten is het afsnijden en wegvoeren van de bewoners der aarde.

C. De tijd des oogstes, die is daar als het koren rijp is, als de maat van de zonden der mensen vervuld is en zij rijp geworden zijn voor verwoesting. De ergste vijanden van Christus en Zijne gemeente worden niet verwoest alvorens zij door hun zonden rijp geworden zijn voor het verderf, en dan zal Hij hen niet langer sparen, dan zal Hij Zijn sikkel op aarde zenden om haar af te maaien.

2. Een wijnoogst, vers 17. Sommigen menen, dat dit slechts twee verschillende zinnebeelden voor hetzelfde oordeel zijn, anderen denken dat hier twee verschillende gebeurtenissen voor het einde der wereld afgebeeld worden. Merk op:

A. Aan wie dit werk in den wijngaard werd opgedragen. Een engel, een andere engel kwam uit van het altaar, dat is: uit het heilige der heiligen in den hemel.

B. Op wiens verzoek dit werk van den wijnoogst werd ondernomen, het was, evenals daarstraks, op het roepen van een engel uit den tempel, de dienaren en de gemeenten Gods op aarde.

C. Het werk van den wijnoogst, dat in twee delen bestaat.

a. Het afsnijden van de druiftakken der aarde en het verzamelen, want de druiven waren nu rijp, geheel rijp, vers 18.

b. Het werpen van de druiven in den wijnpersbak, vers 19. Hier wordt ons gezegd: Ten eerste. Wat de wijnpers was, het was de toorn Gods, het vuur van Zijn verontwaardiging, het een of ander verschrikkelijk onheil, zeer waarschijnlijk het zwaard, dat het bloed van de goddelozen vergoot.

Ten tweede. Waar de plaats van den wijnpersbak was, buiten de stad, waar het leger lag, dat tegen Babylon opgekomen was.

Ten derde. De hoeveelheid van den wijn, dat is van het bloed, hetwelk door dit oordeel vergoten werd. Het kwam, wat de diepte aangaat, tot aan de tomen der paarden, en wat de lengte en breedte betreft, duizend zes honderd stadiën ver, vers 20. Dat is volgens sommigen ongeveer de maat van het heilige land en dan kan het betekenen het landbezit van den zogenaamden Heiligen Stoel, waaronder de stad Rome begrepen is. Maar hier is gelegenheid voor allerlei gewaagde gissingen. Wellicht is deze grote gebeurtenis nog niet geschied, maar het gezicht is voor een bepaalden tijd, en daarom: ofschoon het moge vertoeven, wij zullen het verwachten. Maar wie zal leven als de Heere dat doen zal?

HOOFDSTUK 15

1 En ik zag een ander groot en wonderlijk teken in den hemel; namelijk zeven engelen, hebbende de zeven laatste plagen; want in deze is de toorn Gods geeindigd.
2 En ik zag als een glazen zee, met vuur gemengd; en die de overwinning hadden van het beest, en van zijn beeld, en van zijn merkteken, en van het getal zijns naams, welke stonden aan de glazen zee, hebbende de citers Gods;
3 En zij zongen het gezang van Mozes, den dienstknecht Gods, en het gezang des Lams, zeggende: Groot en wonderlijk zijn Uw werken, Heere, Gij almachtige God, rechtvaardig en waarachtig zijn Uw wegen, Gij Koning der heiligen!
4 Wie zou U niet vrezen, Heere, en Uw Naam niet verheerlijken? Want Gij zijt alleen heilig; want alle volken zullen komen, en voor U aanbidden; want Uw oordelen zijn openbaar geworden.
5 En na dezen zag ik, en ziet, de tempel des tabernakels der getuigenis in den hemel werd geopend.
6 En de zeven engelen, die de zeven plagen hadden, kwamen uit den tempel, bekleed met rein en blinkend lijnwaad, en omgord om de borst met gouden gordels.
7 En een van de vier dieren gaf den zeven engelen zeven gouden fiolen, vol van den toorn Gods, Die in alle eeuwigheid leeft.
8 En de tempel werd vervuld met rook uit de heerlijkheid Gods, en uit Zijn kracht; en niemand kon in den tempel ingaan, totdat de zeven plagen der zeven engelen geeindigd waren.

Volgens het gevoelen van zeer uitnemende uitleggers, had God tot hiertoe Zijn dienstknecht Johannes laten zien:

I. Den toestand van de gemeente onder de heidense machten, in het openen van de zes zegelen,

II. Den toestand der gemeente onder de pauselijke macht, in het gezicht van de zes bazuinen, die begonnen te klinken bij de opening van het zevende zegel. Daarna werd tussengevoegd:

III. Een meer algemeen overzicht van den vorigen, den tegenwoordigen en den toekomstigen toestand der gemeente, in het kleine boek enz. Hij gaat nu verder door hem te tonen:

IV. Hoe de antichrist zou vernietigd worden, en door welke middelen die vernietiging zou voltooid worden, in het gezicht van de zeven fiolen. Dit hoofdstuk behelst een ontzagwekkende voorbereiding of inleiding voor de uitgieting van die fiolen. Wij hebben daarin

I. Een gezicht van de engelen in den hemel, die dat grote werk moesten verrichten, en met hoe levendige vreugde de hemelse heirscharen dat grootse voornemen toejuichten, vers 1-4,

II. Een gezicht van deze engelen, uit den hemel komende om de fiolen te ontvangen, en de grote ontsteltenis, welke dat in de wereld veroorzaakte, vers 5-8.

Openbaring 15:1-4

Hier hebben wij de voorbereiding voor het uitgieten van de zeven fiolen, welke toebetrouwd werd aan zeven engelen. Merk op waar deze engelen den apostel verschenen: in den hemel, op wonderlijke wijze, en dat wel om:

1. Het werk, dat zij te doen hadden, het beëindigen der verwoesting van den antichrist. God zou nu tot dat doel Zijn zeven laatste plagen uitgieten, en daar de maat der zonden van Babylon nu vervuld was, zo zou zij ook de volle maat van Zijn wrekenden toorn ontvangen.

2. De aanschouwers en getuigen van deze hun boodschap. Allen, die de overwinning hadden van het beest en van zijn beeld, en van zijn merkteken en van het getal zijns naams. Dezen stonden aan de glazen zee. Sommigen menen dat deze zee de wereld voorstelt, een zeer zwak ding, dat in stukken zal gebroken worden. Anderen daarentegen houden haar voor het Nieuwe Verbond, en als heen wijzing naar de koperen zee in den tempel, waarin de priesters zich moesten wassen, de getrouwe dienstknechten van God staan op den grondslag der gerechtigheid van Christus. Nog anderen zien er in de Rode Zee afgebeeld, die in twee muren van water stond, waar de Israëlieten tussen door trokken en de vuurkolom zich in het water weerspiegelde, zodat het moet geschenen hebben alsof het water met vuur vermengd was, en zulks om aan te tonen dat het vuur van Gods toorn tegen Farao met zijn ruiteren en wagens, de wateren zou doen neerstorten en hen daardoor verwoesten, omdat daarop schijnt gezinspeeld te worden, want zij zongen het gezang van Mozes, den dienstknecht Gods, en daarin:

A. Zij breiden uit over de grootsheid van Gods werken en de rechtvaardigheid en waarheid van Zijn wegen, zowel in het verlossen van Zijn volk als in het verdelgen van de vijanden. Zij verblijdden zich in hope en in de verwachting van spoedige vervulling daarvan, ofschoon die nog niet kwam.

B. Zij roepen alle volken op om God te vrezen, Hem heerlijkheid en aanbidding te brengen, verschuldigd na zulk een openbaring van Zijn rechtvaardigheid en trouw. Wie zou U niet vrezen? vers 4.

Openbaring 15:5-8

Merk hier op:

I. Hoe de engelen verschenen, toen zij uit den hemel kwamen om hun opdracht te vervullen. De tempel des tabernakels der getuigenis in den hemel werd geopend, vers 5. Hier is een heen wijzing naar het heilige der heiligen in tabernakel en tempel, waar het verzoendeksel was, bedekkende de ark des verbonds, waar de hogepriester eenmaal des jaars verzoening deed en waar God met Zijn volk gemeenschap hield en hun gebeden hoorde. Hierdoor kunnen wij, zoals het hier vermeld wordt, leren:

1. Dat God in de oordelen, die Hij nu ging voltrekken over het anti-christelijk rijk, de profetieën en beloften van Zijn woord en Zijn verbond ging vervullen, die altijd voor Hem waren en waaraan Hij steeds gedachtig was.

2. Dat Hij door deze daden de gebeden van Zijn volk beantwoordde, die Hem aangeboden waren door hun groten hogepriester.

3. Dat Hij hierin den twist twistte van zijn eigen Zoon, onzen Zaligmaker, den Heere Jezus Christus, wiens bediening en gezag men had overweldigd, wiens naam men onteerd had, en het grote doel van wiens dood door den antichrist en zijn aanhangers was tegengestaan.

4. Dat Hij bezig was voor Zijn volk een wijder deur van vrijheid te openen om Hem te dienen in talrijke plechtige samenkomsten zonder vrees voor hun vijanden.

II. Hoe zij voor hun werk toegerust en voorbereid werden. Merk op:

1. Hun uitrusting. Zij waren bekleed met rein en blinkend lijnwaad en omgord om de borsten met gouden gordels, vers 6. Dat was de kleding van den hogepriester, wanneer hij tot God in het heilige der heiligen inging en met antwoord van God terugkwam. Hierdoor werd aangetoond dat deze engelen alles deden onder goddelijke aanwijzing en besturing, en dat zij een offer voor den Heere gingen toebereiden, hierna genoemd het avondmaal des groten Gods, Hoofdstuk 19:17. De engelen waren de dienaren der goddelijke gerechtigheid en zij deden alles op reine en heilige wijze.

2. Hun wapenen, waaruit die bestonden en vanwaar zij ze ontvingen, hun wapenen, waarmee zij hun belangrijk werk zouden verrichten, waren zeven gouden fiolen, vol van den toorn Gods, die in alle eeuwigheid leeft, vers 7. Zij werden gewapend met den toorn Gods tegen Zijne vijanden. Het geringste schepsel, wanneer het komt gewapend met den toorn Gods, zal te sterk zijn voor enigen mens ter wereld, hoeveel meer dus een engel Gods. Deze toorn Gods moest niet ineens uitgegoten worden, maar was verdeeld in zeven delen, die achtereenvolgens op het anti-christelijk rijk zouden vallen. En vanwaar ontvingen de engelen nu deze zeven fiolen? Van een van de vier dieren, een der dienaren van de ware gemeente, dat is in antwoord op de gebeden van de dienaren en het volk van God, en om hun zaak te wreken, waartoe de engelen gaarne gebruikt werden.

III. De indruk, welken dit alles maakte op degenen, die dicht bij den tempel stonden. Zij werden allen als ‘t ware gehuld in wolken van den rook, die den tempel vervulde, van de heerlijke en

machtige tegenwoordigheid Gods, zodat niemand in den tempel kon ingaan, voordat dit werk volbracht was. De belangen van den antichrist waren zo saamgeweven met de burgerlijke toestanden en instellingen van alle volken, dat hij niet kon verdelgd worden zonder een hevigen schok aan de gehele wereld te geven, en dan zou het volk Gods slechts zeer weinig rust en gelegenheid hebben om te vergaderen, terwijl dit grote werk doende was. Voor een poos zouden hun rustdagen onderbroken, hun instellingen van openlijke godsverering gesloten, en zou alles in de grootste verwarring gestort worden. God zelf was nu bezig aan Zijn volk en aan de gehele wereld te prediken, door verschrikkelijke dingen in gerechtigheid, en wanneer dat geschied was, zouden de gemeenten rust hebben, en de openbare vergaderingen samengebracht, ingericht en vermenigvuldigd worden. De grootste verlossingen van de gemeente worden tot stand gebracht door ontzagwekkende en verwonderlijke maatregelen van de Voorzienigheid.

HOOFDSTUK 16

1 En ik hoorde een grote stem uit den tempel, zeggende tot de zeven engelen: Gaat henen, en giet de zeven fiolen van den toorn Gods uit op de aarde.
2 En de eerste ging henen, en goot zijn fiool uit op de aarde; en er werd een kwaad en boos gezweer aan de mensen, die het merkteken van het beest hadden, en die zijn beeld aanbaden.
3 En de tweede engel goot zijn fiool uit in de zee, en zij werd bloed als van een dode; en alle levende ziel is gestorven in de zee.
4 En de derde engel goot zijn fiool uit in de rivieren en in de fonteinen der wateren; en de wateren werden bloed.
5 En ik hoorde den engel der wateren zeggen: Gij zijt rechtvaardig, Heere! Die is, en Die was, en Die zijn zal, dat Gij dit geoordeeld hebt;
6 Dewijl zij het bloed der heiligen, en der profeten vergoten hebben, zo hebt Gij hun ook bloed te drinken gegeven; want zij zijn het waardig.
7 En ik hoorde een anderen van het altaar zeggen: Ja, Heere, Gij almachtige God! Uwe oordelen zijn waarachtig en rechtvaardig.
8 En de vierde engel goot zijn fiool uit op de zon; en haar is macht gegeven de mensen te verhitten door vuur.
9 En de mensen werden verhit met grote hitte, en lasterden den Naam Gods, Die macht heeft over deze plagen; en zij bekeerden zich niet, om Hem heerlijkheid te geven.
10 En de vijfde engel goot zijn fiool uit op den troon van het beest; en zijn rijk is verduisterd geworden; en zij kauwden hun tongen van pijn;
11 En zij lasterden den God des hemels vanwege hun pijnen, en vanwege hun gezweren; en zij bekeerden zich niet van hun werken.
12 En de zesde engel goot zijn fiool uit op de grote rivier, den Eufraat; en zijn water is uitgedroogd, opdat bereid zou worden de weg der koningen, die van den opgang der zon komen zullen.
13 En ik zag uit den mond des draaks, en uit den mond van het beest, en uit den mond des valsen profeets, drie onreine geesten gaan, den vorsen gelijk;
14 Want het zijn geesten der duivelen, en zij doen tekenen, welke uitgaan tot de koningen der aarde en der gehele wereld, om die te vergaderen tot den krijg van dien groten dag des almachtigen Gods.
15 Ziet, Ik kom als een dief. Zalig is hij, die waakt en zijn klederen bewaart, opdat hij niet naakt wandele, en men zijn schaamte niet zie.
16 En zij hebben hen vergaderd in de plaats, welke in het Hebreeuws genaamd wordt Armageddon.
17 En de zevende engel goot zijn fiool uit in de lucht; en er kwam een grote stem uit den tempel des hemels, van den troon, zeggende: Het is geschied.
18 En er geschiedden stemmen, en donderslagen, en bliksemen; en er geschiedde een grote aardbeving, hoedanige niet is geschied van dat de mensen op de aarde geweest zijn, namelijk een zodanige aardbeving en zo groot.
19 En de grote stad is in drie delen gescheurd, en de steden der heidenen zijn gevallen; en het grote Babylon is gedacht geworden voor God, om haar te geven den drinkbeker van den wijn des toorns Zijner gramschap.
20 En alle eiland is gevloden, en de bergen zijn niet gevonden.
21 En een grote hagel, elk als een talent pond zwaar, viel neder uit den hemel op de mensen; en de mensen lasterden God vanwege de plage des hagels; want deszelfs plage was zeer groot.

In dit hoofdstuk hebben wij het verhaal van het uitgieten der zeven fiolen, die vol waren van den toorn Gods. Zij werden uitgegoten over het anti-christelijk wereldrijk en op al wat daarbij behoorde.

I. Over de aarde, vers 2,

II. Over de zee, vers 3,

III. Over de rivieren en fonteinen der wateren, vers 4,

IV. Daarbij verheffen de hemelse heirscharen de rechtvaardigheid van Gods oordelen en juichen die toe, waarna de vierde fiool uitgegoten wordt over de zon, vers 8,

V. De vijfde over den troon van het beest,

VI. De zesde over den Eufraat,

VII. De zevende in de lucht, waarna de steden der heidenen ineenstorten en het grote Babylon voor God in gedachtenis komt.

Openbaring 16:1-7

In het voorgaande hoofdstuk zagen wij de grote en plechtige voorbereiding, die gemaakt werd voor het uitgieten van de zeven fiolen, thans krijgen wij de uitvoering van dat werk, Merk hier op:

I. Ofschoon elk ding van tevoren in gereedheid gebracht was, mocht niets tot uitvoering komen zonder het uitdrukkelijk bevel Gods, en dat geeft Hij als antwoord op de gebeden van Zijn volk en om hun twistzaak te twisten, uit den tempel.

II. Zodra het bevelwoord gesproken was, werd het onmiddellijk gehoorzaamd, geen vertraging kwam voor, geen tegenwerping werd gemaakt. Wij zien dat sommigen van de beste mensen, zoals Mozes en Jeremia, niet zo dadelijk bereid waren om het werk te verrichten, waartoe God hen riep, maar de engelen Gods overtreffen hen niet enkel in kracht, maar ook in bereidvaardigheid om Zijn wil te volbrengen. God zei: Gaat henen, en giet de zeven fiolen van den toorn Gods uit op de aarde! en onmiddellijk wordt met het werk een aanvang gemaakt. Ons wordt geleerd te bidden, dat Gods wil geschieden moge op aarde gelijk als in den hem el. En nu volgt een reeks van zeer verschrikkelijke beschikkingen van de Voorzienigheid, waarvan het moeilijk is de zekere uitlegging te geven of de ware toepassing te maken. Maar in het algemeen verdient het volgende onze aandacht.

1. Wij hebben hier een heen wijzing naar of een zinspeling op verscheidene der plagen van Egypte, bijvoorbeeld het veranderen van water in bloed en het slaan met boze zweren. Hun zonden waren van dezelfden aard en dus waren hun straffen het ook.

2. Deze fiolen hebben duidelijken samenhang met de zeven bazuinen, die de opkomst van den antichrist voorstelden, en wij leren hier dus dat de val der vijanden van de gemeente enige gelijkenis met hun opkomst zal hebben, en dat God hen kan verdoen door dezelfde middelen, waardoor zij zich verhoogden. En de val van den antichrist zal trapsgewijze plaatsgrijpen, evenals Rome niet in een dag gebouwd werd, zal het ook niet in een dag vallen, maar dit zal met tussenpozen geschieden, het zal vallen dat het niet meer zal kunnen opstaan.

3. De val van het anti-christelijk rijk zal algemeen zijn. Elk ding, dat er op enigerlei wijze bij behoorde of er aan dienstig zijn kon, al de buitenwerken met hun verschansingen, worden alle in de verwoesting begrepen, haar aarde, haar lucht, haar zee, haar rivieren, haar steden, alles was tot vernietiging veroordeeld, alles vervloekt om de goddeloosheid van de bevolking. Zo zucht en reikhalst de schepping onder de zonden der mensen.

A. De eerste engel goot zijn fiool uit, vers 2. De inhoud viel:

a. Op de aarde, dat is volgens sommigen op het volk in het algemeen, volgens anderen op de Roomse geestelijkheid, die de grondslag is van het pausdom en van den aardsgezinden geest, die alleen aardse dingen bedenkt.

b. Zij bracht voort een kwaad en boos gezweer aan de mensen, die het merkteken van het beest hadden en zijn beeld aanbaden. Zij hadden zichzelf gemerkt door hun zonden, nu merkte God hen door Zijn oordelen. Dit gezweer is volgens sommigen het eerste openbaar worden van Gods toorn

tegen hun toestand en belangen, hetgeen hun grote ongerustheid bezorgde, want het ontdekte hun innerlijke ontaarding en was een teken van naderend kwaad. De tekenen van plagen werden gezien.

B. De tweede engel goot zijn fiool uit.

a. De inhoud viel op de zee, dat is volgens sommigen op het rechtsgebied en de heerschappij van het pausdom, volgens anderen op het gehele samentel van zijn godsdienst, hun valse leringen, hun bedorven meningen, hun bijgelovige gebruiken, hun afgodische aanbidding, hun zonden vergeving, aanmatigingen en den gehelen toestel van goddeloze uitvindingen en instellingen, waardoor zij een handel en nijverheid onderhouden, zeer voordelig voor hen zelven, maar schadelijk voor al de anderen, die er deel aan hebben.

b. Dat veroorzaakte dat de zee werd bloed als van een dode, en alle levende ziel in de zee is gestorven. God stelde niet alleen de ledigheid en de leugenachtigheid, maar ook de verderflijke en dodelijke natuur van hun godsdienst in het licht, dat de zielen der mensen vergiftigd werden door hetgeen men voor middelen ter zaligheid hield.

C. De derde engel goot zijn fiool uit.

a. Op de rivieren en op de fonteinen der wateren, dat is: zeggen sommigen van de geleerdste uitleggers, op hun afgezanten, voornamelijk op de Jezuïeten, die gelijk stromen en fonteinen het vergif van hun dwalingen en afgoderijen uit de bron over de aarde verspreiden.

b. De uitwerking was: de wateren werden bloed. Sommigen menen dat de uitgieting van deze fiool de Christelijke vorsten aanspoorde om een rechtvaardige wraak te nemen op hen, die de grote bedervers van de wereld geweest waren en veroorzaakt hadden, dat het bloed van legers en martelaren bij stromen vergoten werd. De hier volgende lofverheffing schijnt dit gevoelen te begunstigen, vers 5, 6. Het werktuig, waardoor God dit oordeel voltrok, wordt hier de engel der wateren genoemd, die de rechtvaardigheid Gods te kennen geeft in deze ontboezeming: Gij zijt rechtvaardig, Heere, die is en die was en die zijn zal, dat Gij dit geoordeeld hebt, dewijl zij het bloed der heiligen en der profeten vergoten hebben, zo hebt Gij hun ook bloed te drinken gegeven, want zij zijn het waardig. En daarop antwoordt de andere engel met volle toestemming: Ja, Heere, Gij almachtige God, Uwe oordelen zijn waarachtig en rechtvaardig.

Openbaring 16:8-11

In deze verzen zien wij hoe het oordeel in de vastgestelde orde voortschrijdt. De vierde engel goot zijn fiool uit, en de inhoud daarvan viel op de zon. Sommigen menen dat hiermede bedoeld wordt de een of andere voorname vorst van de pauselijke gemeenschap, die den valsen godsdienst zou verlaten een korten tijd voor zijn algehelen val. Enkelen denken dat dit de Duitse keizer zal zijn. En wat zal daarvan het gevolg zijn! Die zon, die hen vroeger koesterde met verwarmende en verkwikkende invloeden, zal nu voor deze afgodendienaars heet worden en hen verschroeien. Verscheidene vorsten zullen hun macht en gezag gebruiken om hen te onderdrukken, maar in plaats van dat dit hen tot bekering zal brengen, zal het veroorzaken dat zij hun God en hun koning vloeken, en opwaarts ziende, hun lasteringen uitbraken tegen God in den hemel, zij zullen in hun ondergang verhard worden.

De vijfde engel goot zijne fiool uit, vers 10. Merk op:

A. De inhoud viel op den troon van het beest, op Rome zelf, het geheimzinnige Babylon, het hoofd van het anti-christelijk rijk.

B. De uitwerking daarvan was: het gehele rijk van het beest is verduisterd geworden en met droefheid vervuld. Die stad was de zetel van hun staatkunde, de bron van al hun leringen, al hun kennis, al hun pracht en al hun vermaak, maar wordt nu de bron van al hun duisternis, en pijn en angst. Duisternis was een van de plagen van Egypte en staat tegenover luister en eer, zij is dus de voorbode van de smaadheid en verachting, waaraan het anti-christelijk rijk zou worden blootgesteld. Duisternis is het tegenovergestelde van wijsheid en schranderheid, en de voorloopster van verwarring en dwaasheid, waaraan de afgodendienaars in dien tijd zouden overgeleverd worden. Zij staat tegenover vermaak en blijdschap en betekent dus hun angst en verslagenheid van geest, wanneer deze onheilen over hen zouden komen.

Openbaring 16:12-16

De zesde engel goot zijn fiool uit. Merk op:

I. Waarop de inhoud viel: Op de grote rivier de Eufraat. Sommigen vatten dit letterlijk op: dus op de plaats waar het Turkse rijk een aanvang nam, en zij houden dit voor ene voorzegging van de verwoesting der Turkse heerschappij en afgoderij, welke, naar zij verwachten, zal samenvallen met die van het pausdom, als zijnde de antichrist van het Oosten, en dat daardoor de weg zal worden bereid voor de Joden, die de koningen van het Oosten zijn. Anderen houden het voor de rivier de Tiber, want Rome is zinnebeeldig Babylon en dan kan de Tiber zinnebeeldig de Eufraat genoemd worden. En wanneer Rome verwoest wordt, moeten haar rivier en haar koophandel tevens ondergaan.

II. Wat het uitgieten van deze fiool zal veroorzaken.

1. Het uitdrogen van de rivier, die de stad voorzag van weelde, voorraad en alle soorten van gemakken.

2. Daardoor wordt de weg bereid voor de koningen, die van den opgang der zon komen zullen. De afgoderij van de Roomse kerk is een grote hinderpaal geweest voor de bekering der Joden, die reeds lang genezen zijn van hun verering van afgoden, en van de heidenen, die in hun afgoderij versterkt werden door het zien van zoveel zinnebeelden en plechtigheden, welke Christelijk genoemd worden. Het is daarom zeer waarschijnlijk dat de val van het pausdom, waardoor deze belemmeringen worden weggenomen, zowel voor de Joden als voor de overige Oosterse volken den weg zal banen om tot de gemeente van Christus te komen. En indien wij mogen onderstellen dat het Mohammedanisme terzelfder tijd vallen zal, dan zal er nog meer levendige gemeenschap tussen de westerse en de oosterse volken ontstaan, hetgeen de bekering der Joden en het ingaan van de volheid der heidenen zal gemakkelijk maken. En wanneer dit werk Gods openbaar wordt en Zijn vervulling nabij komt, dan is het niet te verwonderen dat een andere gebeurtenis daarvan het gevolg is, namelijk:

3. De laatste poging van den groten draak, hij is besloten nog eens alle krachten in te spannen om, zo mogelijk, de verwoesting van al zijn belangen in deze wereld te verhinderen. Hij trekt al zijn krachten samen en verzamelt al zijn geestkracht om nog een wanhopigen aanval te doen voordat alles verloren zal zijn. Dit wordt veroorzaakt door het uitgieten van de zesde fiool. Merk op:

A. De werktuigen, waarvan hij gebruik maakt om de machten der aarde voor zijn zaak en zijn krijg te winnen. Drie onreine geesten, den vorsen gelijk, komen voort, een uit den mond des draaks, een uit den mond van het beest en een uit den mond van den valsen profeet. De hel, de wereldlijke macht van den antichrist en zijn geestelijke macht zullen samenspannen om hun verschillende werktuigen te zenden, toegerust met helse kwaadaardigheid, met wereldlijke macht en met godsdienstige leugen en bedrog, en deze zullen al de krijgsmachten des duivels monsteren voor een beslissenden veldslag.

B. De middelen, welke deze werktuigen zullen aanwenden om de machten der aarde tot dezen oorlog over te halen. Zij zullen voorgewende wonderen verrichten, de oude handelingen van hem,

wiens toekomst is naar de werking des Satans, in alle kracht, en tekenen, en wonderen der leugens, en in alle verleiding der onrechtvaardigheid in degenen, die verloren gaan, daarvoor dat zij de liefde der waarheid niet aangenomen hebben om zalig te worden, 2 Thessalonicenzen 2:9, 10. Sommigen menen, dat korten tijd voor den val van den antichrist de pauselijke voorgewende macht van wonderen te kunnen verrichten zal herleven en de wereld ten hoogste zal vermaken en bedriegen.

C. Het slagveld, een plaats genaamd Armageddon dat is, naar sommigen zeggen, de berg Megiddo, in welks nabijheid, aan een stroom die daar ontspringt, Barak de overwinning behaalde over Sisera en de met hem verbonden koningen, Richteren 5:19. En in de vallei Megiddo werd Josia verslagen. Deze plek was dus bekend om twee gebeurtenissen van zeer verschillenden aard, de eerste zeer gelukkig en de tweede zeer ongelukkig voor de gemeente Gods, zij zal nu worden het slagveld voor den laatsten krijg, waarin de gemeente zal gewikkeld worden en waarin zij overwinnen zal. Deze slag vereiste enigen tijd van voorbereiding en daarom wordt de mededeling van den uitslag opgeschort tot Hoofdstuk 19..

D. De waarschuwing, welke God aangaande deze grote en beslissende beproeving geeft om Zijn volk te verbinden zich daarop voor te bereiden, vers 15. Zij zou plotseling en onverwacht komen, en daarom moeten de Christenen zijn gekleed, gewapend en gereed, opdat zij niet verrast en beschaamd mogen worden. Wanneer Gods zaak zal beproefd en Zijn krijg gestreden zal worden, moet al Zijn volk gereed zijn om op te staan voor Zijn belangen en getrouw en dapper in Zijn dienst te zijn.

Openbaring 16:17-21

Hier hebben wij het verhaal van de uitgieting van de zevende of laatste fiool, waardoor de zevende engel zijn aandeel nam aan de voltooiing van den val van Babylon, dit was de beslissende slag, die haar toegebracht werd. Merk hier op:

I. Waar deze plaag viel: in de lucht, op den vorst van de macht der lucht, dat is de duivel. Zijn machten werden tegengehouden, zijn kunstgrepen verijdeld, hij werd met Gods ketenen gebonden, het zwaard Gods viel op zijn oog en op zijn hand, want hij, zowel als al de machten der aarde, is onderworpen aan den almachtigen wil van God. Hij had alle hem ten dienste staande middelen in het werk gesteld om de belangen van het anti-christelijke rijk te bevorderen en den val van Babylon te voorkomen, allen invloed dien hij had op de zielen der mensen, door hun oordeel te verblinden en te verdraaien, hun harten te verharden en hun vijandschap tegen het Evangelie zoveel mogelijk te versterken. Maar nu is een fiool uitgegoten over zijn rijk en hij is niet meer bij machte zijn wankelende zaak langer te steunen.

II. Wat er het gevolg van was.

1. Een dankbare stem uit den hemel, aankondigende dat het werk nu verricht was. De zegevierende gemeente in den hemel zag het en verheugde zich en de strijdende gemeente op aarde zag het ook en begon te zegepralen.

Het is geschied.

2. Een hevige ontroering op aarde, een aardbeving, zo zwaar als nooit tevoren geweest was, die het gehele middelpunt schudde en van de gewone verschijnselen van donder en bliksems verzeld werd.

3. De val van Babylon, dat in drie delen gescheurd werd, de steden der heidenen genoemd, vers 19, want zij had het bevel over al de volken en had in haar godsdienst, die de afgoderij der volken verving, opgenomen iets van den Joodsen godsdienst, iets van het heidendom en iets van den Christelijken godsdienst, zo was zij drie steden in een. God gedacht nu deze grote en goddeloze stad. Ofschoon het den schijn had gehad gedurende enigen tijd, dat Hij haar afgoderij en wreedheid vergat, geeft Hij haar nu den drinkbeker van den wijn des toorns Zijner gramschap. En deze val reikte verder dan den troon van den antichrist, hij strekte zich uit van het middelpunt tot den versten omtrek, alle eilanden en alle bergen, die van nature het zekerste schenen te zijn, werden weggeslingerd door de hevigheid van dezen ondergang.

III. Welke uitwerking dat had op de aanhangers van den antichrist. Ofschoon het hen overviel als een zware storm, alsof de stenen van de stad door de lucht geslingerd op hun hoofden neerkwamen gelijk hagelstenen elk van een talent zwaarte, zo waren zij er zover af van zich te bekeren, dat zij God lasterden, die hen zo vreeslijk strafte. Hier was een ontzettende plaag des harten, een geestelijk oordeel, vreeslijker en verwoestender dan al het andere.

1. De grootste onheilen, die over de mensen kunnen komen, zullen hen niet tot bekering leiden zonder de genade Gods, in hun harten werkende.

2. Zij, die door Gods oordelen niet worden verbeterd, worden er slechter door.

3. Verhard te worden in de zonden en in vijandschap tegen God door Zijn rechtvaardige oordelen, is een zeker bewijs van den uiterste verwoesting.

HOOFDSTUK 17

1 En een uit de zeven engelen, die de zeven fiolen hadden, kwam en sprak met mij, en zeide tot mij: Kom herwaarts, ik zal u tonen het oordeel der grote hoer, die daar zit op vele wateren;
2 Met welke de koningen der aarde gehoereerd hebben, en die de aarde bewonen zijn dronken geworden van den wijn harer hoererij.
3 En hij bracht mij weg in een woestijn, in den geest, en ik zag een vrouw, zittende op een scharlaken rood beest, dat vol was van namen der gods lastering, en had zeven hoofden en tien hoornen.
4 En de vrouw was bekleed met purper en scharlaken, en versierd met goud, en kostelijk gesteente, en paarlen, en had in hare hand een gouden drinkbeker, vol van gruwelen, en van onreinigheid harer hoererij.
5 En op haar voorhoofd was een naam geschreven, namelijk Verborgenheid; het grote Babylon, de moeder der hoererijen en der gruwelen der aarde.
6 En ik zag, dat de vrouw dronken was van het bloed der heiligen, en van het bloed der getuigen van Jezus. En ik verwonderde mij, als ik haar zag, met grote verwondering.
7 En de engel zeide tot mij: Waarom verwondert gij u? Ik zal u zeggen de verborgenheid der vrouw en van het beest, dat haar draagt, hetwelk de zeven hoofden heeft en de tien hoornen.
8 Het beest, dat gij gezien hebt, was en is niet; en het zal opkomen uit den afgrond, en ten verderve gaan; en die op de aarde wonen, zullen verwonderd zijn welker namen niet zijn geschreven in het boek des levens van de grondlegging der wereld, ziende het beest, dat was en niet is, hoewel het is.
9 Hier is het verstand, dat wijsheid heeft. De zeven hoofden zijn zeven bergen, op welke de vrouw zit.
10 En het zijn ook zeven koningen; de vijf zijn gevallen, en de een is, en de ander is nog niet gekomen, en wanneer hij zal gekomen zijn, moet hij een weinig tijds blijven.
11 En het beest, dat was en niet is, die is ook de achtste koning, en is uit de zeven en gaat ten verderve.
12 En de tien hoornen, die gij gezien hebt, zijn tien koningen, die het koninkrijk nog niet hebben ontvangen, maar als koningen macht ontvangen op een ure met het beest.
13 Dezen hebben enerlei mening, en zullen hun kracht en macht het beest overgeven.
14 Dezen zullen tegen het Lam krijgen, en het Lam zal hen overwinnen want Het is een Heere der heren, en een Koning der koningen, en die met Hem zijn, de geroepenen, en uitverkorenen en gelovigen.
15 En hij zeide tot mij: De wateren, die gij gezien hebt, waar de hoer zit, zijn volken, en scharen, en natien, en tongen.
16 En de tien hoornen, die gij gezien hebt op het beest, die zullen de hoer haten, en zullen haar woest maken, en naakt; en zij zullen haar vlees eten, en zullen haar met vuur verbranden.
17 Want God heeft hun in hun harten gegeven, dat zij Zijn mening doen, en dat zij enerlei mening doen, en dat zij hun koninkrijk het beest geven, totdat de woorden Gods voleindigd zullen zijn.
18 En de vrouw, die gij gezien hebt, is de grote stad, die het koninkrijk heeft over de koningen der aarde.

Dit hoofdstuk geeft een andere voorstelling van de dingen, die tevoren geopenbaard zijn betreffende de goddeloosheid en de verwoesting van den antichrist. Deze antichrist werd eerst getekend als een beest, en verschijnt nu als een grote hoer. En hier

I. wordt de apostel uitgenodigd om deze lichte vrouw te aanschouwen, vers 1-2,

II. Zegt hij ons hoe haar voorkomen was, vers 3-6,

III. De verborgenheid wordt hem uitgelegd, vers 7-12,

IV. Haar ondergang voorzegd, vers 13-18.

Openbaring 17:1-6

Hier hebben wij een nieuw gezicht, niet wat den inhoud betreft, want die is dezelfde wat onder de laatste drie fiolen geschiedde, maar wat de wijze van beschrijving aangaat. Merk op:

1. De uitnodiging, die tot den apostel kwam om in ogenschouw te nemen wat hier te zien was. Kom herwaarts, ik zal u tonen het oordeel der grote hoer, die daar zit op vele wateren, vers 1. Dat is een naam vol grote schande. Hier wordt onder "hoer" verstaan een gehuwde vrouw, die haar echtgenoot ontrouw geworden is, den gids van haar jeugd verlaten en het verbond Gods verbroken heeft. Zij heeft gehoereerd met de koningen der aarde, die zij dronken gemaakt heeft met den wijn harer hoererijen.

2. Haar voorkomen, vrolijk en wellustig zoals zulke vrouwen zich altijd voordoen. Zij was bekleed met purper en scharlaken, en versierd met goud en kostelijk gesteente en paarlen, vers 4. Hier waren al de aanlokselen van wereldse eer en rijkdom, pracht en hoogmoed, aangenaam voor zinnelijke en wereldse gemoederen.

3. Haar voornaamste zetel of woonplaats.

Zij zat op een scharlakenrood beest, dat vol was van namen der Godslastering, en had zeven hoofden en tien hoornen. Dat is Rome, de stad der zeven heuvelen, berucht voor haar afgoderij, dwingelandij en godslastering.

4. Haar naam, die op haar voorhoofd geschreven was. Het was de gewoonte van schaamteloze hoeren, om enige kentekenen te dragen, met haar naam er op, zodat ieder zou kunnen weten wie zij waren. Merk hier op:

A. Zij wordt genoemd naar haar woonplaats: "Het grote Babylon". Maar opdat wij haar niet zouden verwarren met het oude Babylon, dat letterlijk zo heette, wordt er ons bij gezegd dat er een verborgenheid in haar naam is, en dat zij een andere grote stad is, die op het oude Babel gelijkt.

B. Zij wordt verder genoemd naar haar schandelijk gedrag, niet alleen hoer, maar moeder van hoeren (hoererijen), die hoeren opvoedt, grootbrengt en africht op afgoderij en allerlei soorten van onzedelijkheid en goddeloosheid, de moeder en voedster van allen valsen godsdienst en onreinen wandel.

5. Haar voedsel, zij verzadigde zich met het bloed der heiligen en het bloed der getuigen van Jezus. Zij dronk dat bloed met zoveel gretigheid, dat zij er dronken door werd, het smaakte haar zo goed, dat zij er nooit genoeg van kreeg, zij was verzadigd maar nooit voldaan.

Openbaring 17:7-13

Hier wordt ons de verborgenheid van dit gezicht uitgelegd. De apostel verwondert zich op het zien van deze vrouw, de engel gaat er toe over hem de betekenis van dit gezicht uit te leggen, want het is de sleutel tot de kennis van al wat hij vroeger gezien heeft. Hij deelt dus den apostel mede wat bedoeld wordt met het beest waarop de vrouw zat, maar dat wordt verklaard op een wijze, die nog nadere verklaring nodig heeft.

1. Het beest was, en is niet, hoewel het is, dat is: het was een zetel van afgoderij en vervolging, en is niet, niet meer in dien ouden heidensen vorm, en toch is het, het is, ofschoon op andere wijze toch waarlijk de zetel van afgoderij en dwingelandij. Het zal opkomen uit den afgrond (afgoderij en wreedheid zijn de voortbrengselen van de hel), en het zal daarheen terugkeren en ten verderve gaan.

2. Dit beest heeft zeven hoofden, welke een dubbele betekenis hebben.

A. Zeven heuvelen of bergen, de zeven heuvelen waarop Rome gebouwd is.

B. Zeven koningen, zeven soorten van regering. Rome werd geregeerd door koningen, consuls, tribunen, gemeensmannen, dictators, heidense keizers en Christelijke keizers. Vijf van deze waren gevallen toen de profetie gegeven werd, een was toen in wezen, dat is de heidense keizerregering, en de andere, de Christelijke keizerregering, was nog niet gekomen, vers 10. Het beest, dat was en niet is, het pausdom, is ook de achtste koning, die de afgoderij weer herstelt.

3. Het beest heeft tien hoornen, welke gezegd worden tien koningen te zijn, die het koninkrijk nog niet ontvangen hebben. Nog niet, dat is, volgens sommigen, die niet zullen opstaan alvorens het Romeinse keizerrijk in stukken gebroken is, of volgens anderen, eerst tegen het einde van de regering van den antichrist. Zij zullen als koningen macht ontvangen op ene ure met het beest, of indien de laatste uitlegging de ware is, zij zullen om zo te spreken slechts een uur met hem regeren, maar zij zullen gedurende dien tijd zeer eenstemmig en zeer ijverig zijn, en volkomen aan de belangen van het beest gewijd, zodat zij zelfs hun kracht en macht (dingen voor vorsten zo dierbaar) aan het beest overgeven, uit onberekenbare genegenheid voor het pausdom.

Openbaring 17:14-18

Hier hebben wij een voorlopige beschrijving van den val van Babylon, in het volgende hoofdstuk zal die uitvoeriger gegeven worden.

I. Hier begint een krijg tussen het beest en zijne volgelingen, en het Lam en Zijne volgelingen. Het beest en zijn leger is ogenschijnlijk veel sterker dan het Lam en Zijn leger, hoe, zo zou men denken, kan een leger met een Lam aan het hoofd standhouden tegen een heirmacht, die aangevoerd wordt door den groten roden draak. Maar:

II. De overwinning wordt behaald door het Lam. Het Lam zal hen overwinnen. Christus moet regeren tot al Zijn vijanden onder Zijne voeten gelegd zijn, Hij weet dat Hij zeer vele vijanden heeft en veel tegenstand zal ontmoeten, maar Hij is ook zeker van de volkomen overwinning.

III. Hier wordt ons de oorzaak en de reden van deze overwinning aangeduid.

1. Door den persoon van het Lam: Hij is een Heere der heren en een Koning der koningen. Hij heeft, zowel van nature als door bediening, de opperheerschappij over alle dingen, alle machten van aarde en hel zijn aan Zijn gezag en leiding onderworpen.

2. Door de personen van Zijn volgelingen.

Met Hem zijn de geroepenen en uitverkorenen en gelovigen. Zij zijn tot dezen krijgstocht geroepen, zij werden er voor toegerust en bekwaam gemaakt, zij zullen er als gelovigen getrouw in zijn. Zulk een leger onder zulk een bevelhebber zal ten slotte de gehele wereld overwinnen.

IV. De overwinning verkrijgt nog veel groter betekenis door:

1. De verbazend grote menigte, die gehoorzaamheid bewezen en onderworpen waren aan het beest en de hoer. Zij zat op, (dat is: zij heerste over) vele wateren, en deze wateren zijn volken, en scharen, en natiën en tongen. Zij regeerde niet alleen over koninkrijken, maar ook over koningen, die haar schatplichtigen en leenmannen waren, vers 15, 18.

2. Den machtigen invloed, dien God hierdoor toont over de geesten der mensen te hebben. Hun harten waren in Zijn hand en Hij wendt en keert ze zoals het Hem behaagt, want:

A. Het was van God en overeenkomstig Zijn wil, dat deze koningen hun koninkrijk aan het beest geven, zij werden door Hem rechtvaardig verblind en verhard om dat te doen.

B. Het was later evenzeer van God dat hun harten tegen de hoer gekeerd werden, om haar te haten, en haar woest te maken, en haar vlees te eten, en haar met vuur te verbranden, vers 16. Zij zullen ten laatste hun dwaasheid inzien, en hoe zij door het pausdom zijn betoverd en tot slaven gemaakt. En zij zullen in billijken toorn, niet alleen van Rome afvallen, maar tot werktuigen in Gods hand dienen om haar te verwoesten.

HOOFDSTUK 18

1 En na dezen zag ik een anderen engel afkomen uit den hemel, hebbende grote macht, en de aarde is verlicht geworden van zijn heerlijkheid.
2 En hij riep krachtelijk met een grote stem, zeggende: Zij is gevallen, zij is gevallen, het grote Babylon, en is geworden een woonstede der duivelen, en een bewaarplaats van alle onreine geesten, en een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte;
3 Dewijl uit den wijn des toorns harer hoererij alle volken gedronken hebben, en de koningen der aarde met haar gehoereerd hebben, en de kooplieden der aarde rijk zijn geworden uit de kracht harer weelde.
4 En ik hoorde een andere stem uit den hemel, zeggende: Gaat uit van haar, Mijn volk, opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt, en opdat gij van haar plagen niet ontvangt.
5 Want haar zonden zijn de ene op de andere gevolgd tot den hemel toe, en God is harer ongerechtigheden gedachtig geworden.
6 Vergeldt haar, gelijk als zij ulieden vergolden heeft, en verdubbelt haar dubbel, naar haar werken; in den drinkbeker, waarin zij geschonken heeft, schenkt haar dubbel.
7 Zoveel als zij zichzelve verheerlijkt heeft, en weelde gehad heeft, zo grote pijniging en rouw doet haar aan; want zij zegt in haar hart: Ik zit als een koningin, en ben geen weduwe, en zal geen rouw zien.
8 Daarom zullen haar plagen op een dag komen, namelijk dood, en rouw, en honger, en zij zal met vuur verbrand worden; want sterk is de Heere God, Die haar oordeelt.
9 En de koningen der aarde, die met haar gehoereerd en weelde gehad hebben, zullen haar bewenen, en rouw over haar bedrijven, wanneer zij den rook haar brands zullen zien;
10 Van verre staande uit vreze van haar pijniging, zeggende: Wee, wee, de grote stad Babylon, de sterke stad, want uw oordeel is in een ure gekomen.
11 En de kooplieden der aarde zullen wenen en rouw maken over haar, omdat niemand hun waren meer koopt;
12 Waren van goud, en van zilver, en van kostelijk gesteente, en van paarlen, en van fijn lijnwaad, en van purper, en van zijde, en van scharlaken; en allerlei welriekend hout, en allerlei ivoren vaten, en allerlei vaten van het kostelijkste hout, en van koper, en van ijzer, en van marmersteen;
13 En kaneel, en reukwerk, en welriekende zalf, en wierook, en wijn, en olie, en meelbloem, en tarwe, en lastbeesten, en schapen; en van paarden, en van koetswagens, en van lichamen, en de zielen der mensen.
14 En de vrucht der begeerlijkheid uwer ziel is van u weggegaan; en al wat lekker en wat heerlijk was, is van u weggegaan; en gij zult hetzelve niet meer vinden.
15 De kooplieden dezer dingen, die rijk geworden waren van haar, zullen van verre staan uit vreze van haar pijniging, wenende en rouw makende;
16 En zeggende: Wee, wee, de grote stad, die bekleed was met fijn lijnwaad, en purper, en scharlaken, en versierd met goud, en met kostelijk gesteente, en met paarlen; want in een ure is zo grote rijkdom verwoest.
17 En alle stuurlieden, en al het volk op de schepen, en bootsgezellen, en allen, die ter zee handelen, stonden van verre;
18 En riepen, ziende den rook van haar brand, en zeggende: Wat stad was deze grote stad gelijk?
19 En zij wierpen stof op hun hoofden, en riepen, wenende en rouw bedrijvende, zeggende: Wee, wee, de grote stad, in dewelke allen, die schepen in de zee hadden, van haar kostelijkheid rijk geworden zijn; want zij is in een ure verwoest geworden.

20 Bedrijft vreugde over haar, gij hemel, en gij heilige apostelen, en gij profeten, want God heeft uw oordeel aan haar geoordeeld.
21 En een sterke engel hief een steen op als een groten molensteen, en wierp dien in de zee, zeggende: Aldus zal de grote stad Babylon met geweld geworpen worden, en zal niet meer gevonden worden.
22 En de stem der citerspelers, en der zangers, en der fluiters, en der bazuiners, zal niet meer in u gehoord worden; en geen kunstenaar van enige kunst zal meer in u gevonden worden; en geen geluid des molens zal in u meer gehoord worden.
23 En het licht der kaars zal in u niet meer schijnen; en de stem eens bruidegoms en ener bruid zal in u niet meer gehoord worden; want uw kooplieden waren de groten der aarde, want door uw toverij zijn alle volken verleid geweest.
24 En in dezelve is gevonden het bloed der profeten en der heiligen, en al dergenen, die gedood zijn op de aarde.

Wij hebben hier:

I Een engel, die den val van Babylon bekend maakt, vers 1, 2,

II. En de redenen van haar val mededeelt, vers 3,

III. Allen, die Gode toebehoren, aanmanende om van haar uit te gaan, vers 4, 5, en mede de hand te slaan aan haar verwoesting, vers 6-8,

IV. Het grote klaaglied, aangeheven door hen, die zolang aan haar zondige vermaken en voordelen hadden deelgenomen, vers 9-19, En

V. De grote vreugde van de overigen bij het zien van haar onherstelbare verwoesting, vers 20-24.

Openbaring 18:1-8

De val en verwoesting van Babylon zijn een gebeurtenis, zo ten volle in Gods raad besloten en van zo grote gevolgen voor Zijn belangen en heerlijkheid, dat de desbetreffende gezichten en voorzeggingen herhaald worden.

1. Hier wordt een andere engel van den hemel gezonden, bekleed met grote macht en heerlijkheid, vers 1. Hij had niet alleen licht in zich zelven, om de waarachtigheid van zijn eigen voorzegging te onderscheiden, maar ook om aangaande die grote gebeurtenis de wereld in te lichten en voor te lichten, en niet alleen licht om te onderscheiden, maar ook kracht om uit te voeren.

2. Deze engel kondigt den val van Babylon aan als iets, dat alreeds geschied is, en hij doet dit met een machtige, sterke stem, opdat allen zijn geroep kunnen horen en zien mogen hoe aangenaam het den engel was, dat hij deze tijding brengen mocht. Hier schijnt een zinspeling te zijn op de voorzegging van den val van het heidense Babylon, Jesaja 21:9, waar dat woord evenals hier herhaald wordt: "Zij is gevallen! zij is gevallen! Sommigen menen dat hierdoor een dubbele val bedoeld wordt, eerst haar afval en daarna haar ondergang, en zij geloven dat de onmiddellijk-volgende woorden hun zienswijze begunstigen. Zij is geworden ene woonstede der duivelen en ene bewaarplaats van alle onreine geesten, en ene bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte, vers 2. Maar ook deze woorden zijn ontleend aan Jesaja 21:9, en schijnen niet zozeer betrekking te hebben op haar zonden van het dienen van afgoden, die terecht duivelen genoemd worden, dan wel op haar straf. Het is algemeen bekend dat onreine geesten, evenals onrein en hatelijk gevogelte, gaarne samentrekken in een stad of een huis, die in puin gevallen zijn.

3. De redenen van haar verwoesting worden kenbaar gemaakt, vers 3. Alhoewel God nooit verplicht is rekenschap van Zijn daden te geven, behaagt het Hem toch dat te doen, voornamelijk wanneer het beschikkingen van Zijne voorzienigheid zijn zo ontzagwekkend en vreeslijk als deze. De goddeloosheid van Babylon was zeer groot geweest, want niet alleen had zij zelf den waren God verzaakt en afgoden opgericht, maar zij had ook met grote kunst en veel listigheid alle soorten van mensen in haar geestelijke hoererij medegetrokken, en door haar rijkdommen en weelde hen aan haar belangen verbonden.

4. Duidelijke waarschuwing wordt gegeven aan allen, die de barmhartigheid Gods mogen verwachten, om niet alleen van haar uit te gaan, maar mede te helpen aan haar verwoesting, vers 4 :

5. Merk hier op:

A. God kan de Zijnen hebben ook zelfs in Babylon, sommigen kunnen daar zijn, die door genade uitverkoren werden.

B. Gods volk zal geroepen, en daadwerkelijk geroepen, worden uit Babylon.

C. Zij, die besloten hebben met de goddelozen te delen in hun vermaken, moeten ook hun plagen ondergaan.

D. Wanneer de zonden van een volk ten hemel opklimmen, zal de wraak van God op de aarde nederdalen.

E. Ofschoon het wreken van zich zelven verboden is, wil God dat Zijn volk onder Hem handelen zal in het neerwerpen van Zijn verharde en onverzoenlijke vijanden.

F. God zal de verhouding van de straffen der zondaren afmeten naar de hoegrootheid van hun goddeloosheid, hoogmoed en valse gerustheid, vers 7.

G. Wanneer de verwoesting plotseling een volk overvalt, is het onverwachte een grote vermeerdering van de ellende, vers 8.

Openbaring 18:9-24

Hier hebben wij:

I. Een droevigen klaagzang van Babylons vrienden over haar val. Merk hier op:

1. Wie de rouwbedrijvenden zijn, allen die betoverd zijn geworden door haar hoererijen, allen die deelgenoten van haar zinnelijke vermaken zijn geweest, en allen die winst genoten hebben van haar weelde en koophandel-de koningen en de kooplieden der aarde. De koningen der aarde, die zij gevleid had met haar afgoderij, door hun toe te staan allerlei willekeur en dwingelandij over hun onderdanen te oefenen, terwijl zij aan haar ondergeschikt moesten blijven. De kooplieden, allen die met haar handel dreven in inschikkelijkheden, vergevingen, vergunningen, en voorrechten. Dezen zullen rouw bedrijven omdat niemand meer van die waren koopt.

2. Op welke wijze zij rouw bedreven.

A. Van verre staande, zij durfden haar niet naderen. Zelfs Babylons vrienden houden zich verre bij haar val. Ofschoon zij deelgenoten in haar zonden geweest zijn, en haar zondige vermaken en voordelen medegenoten hebben, zijn zij niet bereid om in haar plagen te delen.

B. Zij heffen een jammerlijk geween aan: Wee, wee de grote stad Babylon, de sterke stad.

C. Zij weenden en wierpen stof op hun hoofden, vers 19. De genietingen der zonde zijn slechts voor een ogenblik en zullen eindigen in droeven rouw. Allen, die zich verheugen in het welslagen der pogingen van de vijanden der gemeente, zullen delen in hun val, en zij, die zich het meest in hoogmoed en vermaken gebaad hebben, zijn het minst instaat om rampen te doorstaan, hun smarten zullen zo groot zijn als hun genoegens en vreugde waren.

3. Wat de reden van hun rouw was, niet hun zonden, maar de daarop volgende straf. Zij betreurden niet hun val in de afgoderij, en de weelderigheid, en de vervolgingswoede, maar hun val in de verwoesting, het verlies van hun handel, hun rijkdom en hun macht. De geest van den antichrist is een geest van deze wereld, hun smarten zijn dus enkel wereldse smarten, zij rouwden niet over den toorn Gods, die hen nu overvallen had, maar over het verlies van hun uitwendíge gemakken. Wij krijgen hier een lange lijst en inventaris van al de weelde en de handelsartikelen van deze stad, die nu plotseling verloren gingen, vers 12, 13, en onherstelbaar verloren bleven, vers 14. De vrucht der begeerlijkheid uwer ziel is van u weggegaan, en al wat lekker en wat heerlijk was is van u weggegaan, en gij zult het niet meer vinden. De gemeente Gods kan tijdelijk vallen, maar zij zal weer opstaan: maar de val van Babylon zal, gelijk die van Sodom en Gomorra, onherroepelijk zijn. Godsvrezende droefheid is in zekeren zin een ondersteuning onder de beproevingen, maar enkel wereldse droefheid verhoogt de ramp,

II. Een verhaal van de blijdschap en de zegepraal, beide in hemel en op aarde bij den onherroepelijken val van Babylon. Terwijl haar eigen mensen haar bewenen, worden de dienstknechten Gods opgeroepen om vreugde over haar te bedrijven, vers 20.

1. Deze vreugde zal algemeen zijn, hemel en aarde, engelen en heiligen zullen er in delen. Hetgeen een reden van blijdschap is voor de dienstknechten Gods op de aarde, is het ook voor de engelen Gods in den hemel.

2. Zij is gerechtigd en redelijk, en wel:

A. Omdat de val van Babylon was een daad van Gods wrekende gerechtigheid. God nam wraak over de zaak Zijns volks. Dat had zijn zaak overgelaten aan Hem, wie de wraak toekomt, en nu was het jaar der vergelding gekomen voor de ongerechtigheden, Zion aangedaan. En ofschoon zij zich niet verheugen mochten in de ellende van wie ook, hadden zij reden om zich te verblijden over de openbaring van Gods schitterende rechtvaardigheid.

B. Omdat het een onherstelbare verwoesting was. Deze vijandin zal nooit meer iemand aanranden, en daarvan worden zij overtuigd door een zeer merkwaardig teken, vers 21.

En een sterke engel hief een steen op als een groten molensteen, en wierp dien in de zee, zeggende: Alzo zal de grote stad Babylon met geweld geworpen worden en zal niet meer worden gevonden. Die plaats zal voor mensen niet meer bewoonbaar zijn, geen werk zal er meer verricht, geen vreugde genoten worden, geen licht zal er meer gezien worden, maar de uiterste duisternis en verlatenheid, als vergelding voor hare goddeloosheid, in de eerste plaats omdat zij door hare toverij alle volken verleid heeft, en ten tweede omdat zij verwoest en vermoord heeft allen, die zich niet door haar lieten bedriegen, vers 24. Zulke gruwelijke zonden verdienden algehele verdelging.

HOOFDSTUK 19

1 En na dezen hoorde ik als een grote stem ener grote schare in den hemel, zeggende: Halleluja, de zaligheid, en de heerlijkheid, en de eer, en de kracht zij den Heere, onzen God.
2 Want Zijn oordelen zijn waarachtig en rechtvaardig; dewijl Hij de grote hoer geoordeeld heeft, die de aarde verdorven heeft met haar hoererij, en Hij het bloed Zijner dienaren van haar hand gewroken heeft.
3 En zij zeiden ten tweeden maal: Halleluja! En haar rook gaat op in alle eeuwigheid.
4 En de vier en twintig ouderlingen, en de vier dieren vielen neder, en aanbaden God, Die op den troon zat, zeggende: Amen, Halleluja!
5 En een stem kwam uit den troon, zeggende: Looft onzen God, gij al Zijn dienstknechten, en gij, die Hem vreest, beiden klein en groot!
6 En ik hoorde als een stem ener grote schare, en als een stem veler wateren, en als een stem van sterke donderslagen, zeggende: Halleluja, want de Heere, de almachtige God, heeft als Koning geheerst.
7 Laat ons blijde zijn, en vreugde bedrijven, en Hem de heerlijkheid geven; want de bruiloft des Lams is gekomen, en Zijn vrouw heeft zichzelve bereid.
8 En haar is gegeven, dat zij bekleed worde met rein en blinkend fijn lijnwaad; want dit fijn lijnwaad zijn de rechtvaardigmakingen der heiligen.
9 En hij zeide tot mij: Schrijf, zalig zijn zij, die geroepen zijn tot het avondmaal van de bruiloft des Lams. En hij zeide tot mij: Deze zijn de waarachtige woorden Gods.
10 En ik viel neder voor zijn voeten, om hem te aanbidden, en hij zeide tot mij: Zie, dat gij dat niet doet; ik ben uw mededienstknecht, en uwer broederen, die de getuigenis van Jezus hebben; aanbid God. Want de getuigenis van Jezus is de geest der profetie.
11 En ik zag den hemel geopend; en ziet, een wit paard, en Die op hetzelve zat, was genaamd Getrouw en Waarachtig, en Hij oordeelt en voert krijg in gerechtigheid.
12 En Zijn ogen waren als een vlam vuurs, en op Zijn hoofd waren vele koninklijke hoeden; en Hij had een naam geschreven, die niemand wist, dan Hij Zelf.
13 En Hij was bekleed met een kleed, dat met bloed geverfd was; en Zijn naam wordt genoemd het Woord Gods.
14 En de heirlegers in den hemel volgden Hem op witte paarden, gekleed met wit en rein fijn lijnwaad.
15 En uit Zijn mond ging een scherp zwaard, opdat Hij daarmede de heidenen slaan zou. En Hij zal hen hoeden met een ijzeren roede; en Hij treedt den wijnpersbak van den wijn des toorns en der gramschap des almachtigen Gods.
16 En Hij heeft op Zijn kleed en op Zijn dij dezen Naam geschreven: Koning der koningen, en Heere der heren.
17 En ik zag een engel, staande in de zon; en hij riep met een grote stem, zeggende tot al de vogelen, die in het midden des hemels vlogen: Komt herwaarts, en vergadert u tot het avondmaal des groten Gods;
18 Opdat gij eet het vlees der koningen, en het vlees der oversten over duizend, en het vlees der sterken, en het vlees der paarden en dergenen, die daarop zitten; en het vlees van alle vrijen en dienstknechten, en kleinen en groten.
19 En ik zag het beest, en de koningen der aarde, en hun heirlegers vergaderd, om krijg te voeren tegen Hem, Die op het paard zat, en tegen Zijn heirlegers.

20 En het beest werd gegrepen, en met hetzelve de valse profeet, die de tekenen in de tegenwoordigheid van hetzelve gedaan had, door welke hij verleid had, die het merkteken van het beest ontvangen hadden, en die deszelfs beeld aanbaden. Deze twee zijn levend geworpen in den poel des vuurs, die met sulfer brandt.
21 En de overigen werden gedood met het zwaard Desgenen, Die op het paard zat, hetwelk uit Zijn mond ging; en al de vogelen werden verzadigd van hun vlees.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Verder verhaal van het zegelied der engelen en heiligen bij den val van Babylon, vers. 1-4,

II. Het huwelijk tussen Christus en de gemeente afgekondigd en voltrokken, vers 5-10,

III. Een andere krijg, gevoerd door het heerlijk hoofd der gemeente, en de uitslag daarvan, vers 10-21

Openbaring 19:1-4

In het voorgaande hoofdstuk was de val van Babylon besloten, geëindigd en onherstelbaar verklaard, dit vangt aan met een heiligen zegezang over haar, tengevolge van de oproeping daartoe in Hoofdstuk 18:20 :Bedrijft vreugde over haar, gij hemel, en gij heilige apostelen en gij profeten! Daaraan beantwoorden dezen met blijdschap, wij hebben hier:

1. Den vorm van hun dankzegging in dat hemelse, alles-omvattende woord: Halleluja! Looft den Heere!, waarmee zij beginnen, voortgaan en eindigen, vers 4. Hun gebeden zijn nu in lofzeggingen veranderd, hun hosanna's eindigen in halleluja's.

2. De oorzaak van hun dankzegging. Zij prijzen Hem om de waarachtigheid van Zijn woord en de rechtvaardigheid van Zijn voorzienige handelingen, voornamelijk in deze grote gebeurtenis, de verwoesting van Babylon, de moeder, de voedster, de verblijfplaats van afgoderij, zinnelijkheid en wreedheid, vers 2. Om dit treffend voorbeeld van goddelijke gerechtigheid zingen zij: De zaligheid en de heerlijkheid en de eer en de kracht zij den Heere, onzen God.

3. De uitwerking van deze dankzegging. Wanneer de engelen en de heiligen hun: Halleluja! zongen, vlamde het vuur vinniger op, en haar rook gaat op in alle eeuwigheid, vers 3. Het zekerste middel om de voortzetting en voltooiing van onze verlossing te verkrijgen, is Gode heerlijkheid te brengen voor hetgeen Hij reeds voor ons gedaan heeft. God loven voor hetgeen wij hebben, is bidden op de doeltreffendste wijze om hetgeen verder voor ons gedaan moet worden, de gebeden van de heiligen blazen het vuur van Gods toorn tegen den ge- meenschappelijken vijand aan.

4. De gezegende overeenstemming tussen engelen en heiligen in dezen zegezang, vers 4. De gemeenten en haar dienaren houden met de engelen een beurtzang, jubelen het refrein, vallen neer, aanbidden God en roepen: Amen, Halleluja!

Openbaring 19:5-10

Nu de zegezang geëindigd is, vangt een huwelijkslied aan, vers 6. Merk hier op:

I. De overeenstemming der hemelse muziek. Het koor was groot en luide: Een grote schare, en als een stem veler wateren en als een stem van sterke donderslagen. God is vreeslijk onder de lofzangen. Er is geen wanklank in den hemel, de morgensterren zingen tezamen, geen toon gaat vals, alles is zuivere en volmaakte muziek.

II. De aanleiding tot dit lied: de regering en heerschappij van den almachtigen God, die de gemeente heeft gekocht met Zijn eigen bloed, en die nu gereed staat haar openlijk ten huwelijk te nemen. De bruiloft des Lams is gekomen, vers 7. Sommigen menen dat dit slaat op de bekering der Joden, welke zij geloven dat op den val van Babylon volgen zal, anderen passen het toe op de algemene opstanding, het eerste schijnt het waarschijnlijkste te zijn.

1. Wij hebben hier ene beschrijving van de bruid, hoe haar voorkomen was: niet in vrolijke, opzichtige kleding als de moeder der hoererijen, maar in rein en blinkend fijn lijnwaad, de rechtvaardigmakingen der heiligen, in de lange gewaden van de rechtvaardigheid van Christus, gegeven ter rechtvaardigmaking en ingeplant ter heiligmaking, het witte kleed van vergeving, aanneming en vrijmaking, en van reinheid en algehele heiligheid. Zij had hare klederen gewassen en wit gemaakt in het bloed des Lams, en haar bruidstooi had zij niet gekocht voor enigen prijs van haar zelve, maar ontvangen als gave en geschenk van haar gezegenden Heere. De bruiloft, welke, ofschoon niet in bijzonderheden omschreven gelijk in Mattheus 22:4, gezegd wordt allen gelukzalig te maken, die er toe geroepen worden, zo geroepen dat zij de uitnodiging aannemen, een bruiloft gegrond op de beloften Gods. Deze zijn de waarachtige woorden Gods, vers 9. Deze beloften, geopend, toegepast, verzegeld en gewaarborgd door den Geest Gods, in heilige sacramenten, zijn de bruiloft, en het gehele lichaam van allen, die aan dit feest deelnemen, is de bruid, de vrouw des Lams. Zij eten in een lichaam, zij drinken in een Geest, zij zijn niet alleen toeschouwers of gasten, maar zij vormen de echtgenote, zij zijn het mystieke lichaam van Christus.

2. De aandoening van blijdschap, welke de apostel over zich voelde komen bij dat gezicht.

Hij viel neer voor de voeten van den engel om hem te aanbidden. Hij onderstelde dat die meer was dan een bloot schepsel, of wel, zijne gedachten werden voor een ogenblik beneveld door de kracht zijner genegenheden. Merk hier op:

A. Welke eer hij den engel bracht. Hij viel aan zijne voeten om hem te aanbidden, dit neervallen was een gedeelte van uiterlijke verering, het was de houding van eigenlijke aanbidding.

B. Hoe de engel dit weigerde en niet zonder enig verwijt. Zie dat gij dat niet doet, ik ben uw mededienstknecht en uwer broederen, die de getuigenis van Jezus hebben. Ik ben een schepsel, en gelijk in bediening, ofschoon niet in natuur, ik, als engel en boodschapper van God heb de getuigenis van Jezus, de opdracht om van Hem te getuigen en de getuigenis omtrent Hem te bevestigen, en gij, als apostel, die den Geest der profetie heeft, moet dezelfde getuigenis afleggen, en daarom zijn wij in dat opzicht broederen en mededienstknechten.

C. Hij wijst hem op het enige en ware voorwerp van godsdienstige verering, namelijk God.

Aanbid God en Hem alleen. Dit veroordeelt ten volle de praktijken van de papisten, die brood en wijn aanbidden, benevens heiligen en engelen, en de praktijken van Socinianen en Arianen, die niet geloven dat Christus waarachtig en van nature God is en Hem toch goddelijke verering brengen. En het toont aan welke ellendige vijgenbladeren al hun uitvluchten en verontschuldigingen zijn, die zij ter hunner verdediging bijbrengen. Hier staan zij door een engel van den hemel overtuigd van afgoderij.

Openbaring 19:11-21

Zodra het huwelijk tussen Christus en Zijne gemeente plechtig gevierd was door de bekering der Joden, werd het verheerlijkte hoofd van de gemeente geroepen tot een nieuwen krijg. die zich voordoet als den groten slag van Armageddon, voorzegd in Hoofdstuk 16:16. Merk hier op:

I. De beschrijving van den groten bevelhebber.

1. De zetel van Zijn koninkrijk, de hemel, Zijn troon is daar en Zijn macht en gezag zijn hemels en goddelijk.

2. Zijne uitrusting, opnieuw wordt Hij beschreven als rijdende op een wit paard, hetgeen aantoont de zuiverheid van Zijn zaak en de zekerheid van Zijn overwinning.

3. Zijn eigenschappen, Hij is getrouw en waarachtig, aan Zijn verbond en Zijne beloften, Hij is rechtvaardig in al Zijne handelingen als Rechter en Veldheer, Hij heeft doordringende kennis van al de kracht en de krijgskunde van Zijn vijand. Hij heeft grote en uitgestrekte heerschappij: vele koninklijke hoeden waren op Zijn hoofd, want Hij is de Koning der koningen en de Heere der heren.

4. Zijne wapenrusting, een kleed, dat met bloed geverfd was, hetzij Zijn eigen bloed, waarmee Hij Zijn macht als Middelaar verwierf, hetzij het bloed van de vijanden, die Hij reeds onderworpen had.

5. Zijn naam: Het Woord Gods, een naam dien niemand ten volle verstaat behalve Hij zelf. Wij weten alleen dat dit Woord was God geopenbaard in het vlees, maar Zijn volkomenheid kan geen schepsel ooit begrijpen.

II. Het leger dat Hij aanvoerde, vers 14. Een zeer groot leger, uit verscheidene troepen bestaande, engelen en heiligen volgden Zijn banier, en geleken op Hem in hun uitrusting en in hun wapening van reinheid en gerechtigheid, de uitverkorenen, geroepenen en gelovigen.

III. Zijn krijgswapen. Uit Zijn mond ging een scherp zwaard, vers 15, waarmee Hij de heidenen slaan zou, hetzij de bedreigingen van het geschreven woord, welke Hij nu ging vervullen, of liever Zijn bevelwoord, waarmee Hij Zijne volgelingen opriep om nu een gerechtigde wraak te nemen op Zijne en hun vijanden, die thans in den wijnpersbak van den toorn Gods geworpen zouden worden en door Zijn voeten vertreden.

IV. De tekenen van Zijn gezag, Zijn wapenschild. Hij heeft op Zijn kleed en op Zijne dij dezen naam geschreven: Koning der koningen en Heere der heren, aanduidende Zijn macht en gezag en de oorzaak van Zijn twist, vers 16.

V. Een uitnodiging aan al de vogelen des hemels, om te komen en den veldslag te zien, hun aandeel in den buit te nemen en het slagveld te plunderen, vers 17, 18, aanduidende dat deze grote, beslissende botsing de vijanden der gemeente zou overleveren aan de vogelen als een prooi en dat de gehele wereld reden zou hebben om zich daarover te verheugen.

VI. De veldslag zelf. De vijand valt aan met grote woede, aangevoerd door het beest en de koningen der aarde, de machten van aarde en hel wagen een uiterste poging, vers 19.

VIl. De overwinning behaald door het grote en heerlijke hoofd der gemeente. Het beest en de valse profeet, de veldheren van het leger, worden gevangen genomen, hij, die hen dwong door zijn macht, en hij, die hen leidde door zijn staatkunde en leugens. Zij worden gegrepen en geworpen in den poel des vuurs, die van sulfer brandt, onmachtig gemaakt om de gemeente Gods ooit weer lastig te vallen. Al de volgelingen-de aanvoerders en de gewone krijgsknechten-worden naar oorlogsrecht gevonnist en aan de vogelen des hemels ten spijze gegeven. Ofschoon de goddelijke wraak voornamelijk op het beest en den valsen profeet vallen zal, zal er toch geen verontschuldiging zijn voor degenen, die onder hun banier vochten, omdat zij alleen slechts hun leiders volgden en dier bevelen gehoorzaamden. Die voor hen willen strijden, moeten met hen vallen en omkomen. Handelt daarom verstandelijk, laat u tuchtigen, gij rechters der aarde, kust den Zoon, opdat Hij niet toorne en gij op den weg vergaat, Psalm 2:10, 12.

HOOFDSTUK 20

1 En ik zag een engel afkomen uit den hemel, hebbende den sleutel des afgronds, en een grote keten in zijn hand;
2 En hij greep den draak, de oude slang, welke is de duivel en satanas, en bond hem duizend jaren;
3 En wierp hem in den afgrond, en sloot hem daarin, en verzegelde dien boven hem, opdat hij de volken niet meer verleiden zou, totdat de duizend jaren zouden geeindigd zijn. En daarna moet hij een kleinen tijd ontbonden worden.
4 En ik zag tronen, en zij zaten op dezelve; en het oordeel werd hun gegeven; en ik zag de zielen dergenen, die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus, en om het Woord Gods, en die het beest, en deszelfs beeld niet aangebeden hadden, en die het merkteken niet ontvangen hadden aan hun voorhoofd en aan hun hand; en zij leefden en heersten als koningen met Christus, de duizend jaren.
5 Maar de overigen der doden werden niet weder levend, totdat de duizend jaren geeindigd waren. Deze is de eerste opstanding.
6 Zalig en heilig is hij, die deel heeft in de eerste opstanding; over deze heeft de tweede dood geen macht, maar zij zullen priesters van God en Christus zijn, en zij zullen met Hem als koningen heersen duizend jaren.
7 En wanneer de duizend jaren zullen geeindigd zijn, zal de satanas uit zijn gevangenis ontbonden worden.
8 En hij zal uitgaan om de volken te verleiden, die in de vier hoeken der aarde zijn, den Gog en den Magog, om hen te vergaderen tot den krijg; welker getal is als het zand aan de zee.
9 En zij zijn opgekomen op de breedte der aarde, en omringden de legerplaats der heiligen, en de geliefde stad; en er kwam vuur neder van God uit den hemel, en heeft hen verslonden.
10 En de duivel, die hen verleidde, werd geworpen in den poel des vuurs en sulfers, alwaar het beest en de valse profeet zijn; en zij zullen gepijnigd worden dag en nacht in alle eeuwigheid.
11 En ik zag een groten witten troon, en Dengene, Die daarop zat, van Wiens aangezicht de aarde en de hemel wegvloden, en geen plaats is voor die gevonden.
12 En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God; en de boeken werden geopend; en een ander boek werd geopend, dat des levens is; en de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken.
13 En de zee gaf de doden, die in haar waren; en de dood en de hel gaven de doden, die in hen waren; en zij werden geoordeeld, een iegelijk naar hun werken.
14 En de dood en de hel werden geworpen in den poel des vuurs; dit is de tweede dood.
15 En zo iemand niet gevonden werd geschreven in het boek des levens, die werd geworpen in den poel des vuurs.

Dit hoofdstuk wordt door sommigen gehouden voor het duisterste deel van geheel dit profetische boek. Het is zeer waarschijnlijk dat de dingen, daarin vervat, nog niet vervuld zijn, en daarom is het de wijste weg ons te bepalen tot algemene opmerkingen, beter dan beslist in onze uitlegging te zijn en in bijzonderheden af te dalen. Wij hebben hier de voorstelling I Van het binden des Satans gedurende duizend jaren, vers 1-3,

II. De regering van de heiligen met Christus gedurende dezelfden tijd, vers 4-6,

III. Het loslaten van den Satan en den strijd der gemeente met Gog en Magog, vers 7-10,

IV. Den oordeelsdag, vers 11-15.

Openbaring 20:1-10

Wij hebben hier:

I. Ene profetie van het binden des Satans voor een bepaalden tijd, waarin hij veel minder macht zal hebben en de gemeente veel meer vrede dan vroeger. De macht van den Satan was gedeeltelijk gebroken door de vestiging van het koninkrijk des Evangelies op aarde. Zij werd voorts verminderd toen het keizerrijk Christelijk werd. Zij werd nog meer geknot door den val van Babylon. Maar nog had de draak vele hoofden, en wanneer een daarvan gewond werd, bleef een ander nog levend. Wij zien hier de verdere beperking en vermindering van zijn macht. Merk op:

1. Aan wie het werk wordt opgedragen om den Satan te binden: Een engel, afkomende uit den hemel. Het is zeer waarschijnlijk dat met dezen engel niemand anders bedoeld word dan de Heere Jezus Christus, de beschrijving van Hem komt hier in vele punten overeen met menige andere. Die de macht heeft een sterk gewapend man uit te werpen en zijne goederen te roven, moet sterker zijn dan deze.

2. De middelen, welke Hij tot dat doel gebruikt, Hij heeft een keten en een sleutel, een grote keten om Satan te boeien, en den sleutel van den kerker, waarin Hij hem werpen zal. Christus ontbreken nooit de macht en de middelen, die geschikt zijn om de macht van Satan te breken, want Hij heeft de krachten des hemels en de sleutelen der hel.

3. De uitvoering van dit werk, vers 2, 3.

A. Hij greep den draak, de oude slang, welke genoemd wordt duivel en Satanas. Noch de kracht van den draak noch de listigheid van de slang was voldoende om hem uit de handen van Christus te verlossen, deze nam hem gevangen en hield hem gevangen.

B. Hij wierp hem in den afgrond, wierp hem met kracht daarin en bestemde dien met rechtvaardige wraak tot zijn gevangenis, vanwaar het hem toegestaan was tijdelijk uit te komen om de gemeenten te ontroeren en de volken te bedriegen, nu wordt hij in de gevangenis teruggebracht en in ketenen gesloten.

C. Hij sloot hem daarin en verzegelde dien boven hem. Christus sluit en niemand kan openen, Hij sluit door Zijn macht en verzegelt door Zijn gezag, en zelfs de duivel kan Zijn slot en Zijn zegel niet verbreken.

D. De duur van Satans opsluiting was duizend jaren. Daarna moet hij voor een kleinen tijd ontbonden worden. De gemeente zou een aanmerkelijken tijd van vrede en voorspoed hebben, maar al haar beproevingen waren nog niet geëindigd.

II. Een voorstelling van de regering der heiligen gedurende datzelfde tijdvak, waarin Satan gebonden bleef, vers 4-6. Merk hier op:

1. Wie waren het, die deze eer ontvingen? Zij, die voor de zaak van Christus geleden hadden, en allen, die Hem getrouw aangehangen hadden, het merkteken van het beest niet ontvangen en zijn

beeld niet aangebeden hadden, allen, die zich rein gehouden hadden van heidense en pauselijke afgoderij.

2. De hun geschonken eer.

A. Zij stonden op van den dood en werden weer levend gemaakt. Dit kan letterlijk of zinnebeeldig opgevat worden. Zij waren in burgerlijken en staatkundigen zin dood en hadden een burgerlijke opstanding, hun rechten en voorrechten herleefden en werden hun teruggegeven.

B. Tronen, macht en oordeel, werden hun gegeven. Zij werden in het bezit gesteld van eer, grote macht en gezag, naar het mij voorkomt meer in geestelijken dan in stoffelijken zin.

C. Zij leefden en heersten als koningen met Christus de duizend jaren. Zij, die met Christus lijden, zullen met Christus heersen, zij zullen met Hem heersen in Zijn hemels, geestelijk koninkrijk in heerlijke gelijkvormigheid aan Hem in wijsheid, rechtvaardigheid en heiligheid, in een luister, die alles overtreft wat zij ooit in de wereld aanschouwd hebben. Dit wordt genoemd de eerste opstanding, waarmee alleen zij begunstigd worden, die Christus gediend en voor Hem geleden hebben. En wat de goddelozen aangaat, dezen zullen niet weer opstaan en tot hun vorige macht hersteld worden, alvorens de Satan ontbonden wordt. Deze regering der heiligen kan met recht ene opstanding genoemd worden, gelijk de bekering der Joden het leven uit de doden heet.

3. De gelukzaligheid van deze dienstknechten Gods wordt nader beschreven.

A. Zij zijn zalig en heilig, vers 6. Alleen hij, die heilig is, kan zalig zijn, en allen, die heilig zijn, zullen zalig worden. Dezen waren heilig als eerstelingen Godes, in hun eerste, geestelijke opstanding, en daarin door Hem zalig gemaakt.

B. Zij zijn gewaarborgd tegen de macht van den tweeden dood. Wij weten er iets van hoe ontzagwekkend de eerste dood is, maar wij weten niet wat de tweede dood is. Die moet veel vreeslijker zijn, die is de dood der ziel, eeuwige scheiding van God. De Heere beware ons dat wij het niet bij ondervinding leren kennen! Zij, die een geestelijke opstanding ondervonden hebben, zijn beveiligd tegen de macht van den tweeden dood.

III. Een mededeling van de herhaling der moeiten van de gemeente, een andere vreeslijke krijg, zeer zwaar, maar kort en beslissend. Merk op:

1. Nadat de Satan gedurende langen tijd weerhouden was, wordt hij ten laatste opnieuw losgelaten. Zolang de wereld bestaat zal de macht van Satan over haar nooit ten volle vernietigd worden, zij kan begrensd en ingekort worden, maar voortdurend zal hij gelegenheid hebben iets te doen ter verontrusting van Gods kinderen.

2. Onmiddellijk nadat Satan losgelaten is, hervat hij zijn oude werk, hij gaat uit om de volken te verleiden, en hen op te hitsen tot een oorlog tegen Gods heilige dienstknechten, hetgeen zij nooit zouden ondernemen indien hij er hen niet toe verleidde. Zij worden bedrogen eerst in de voorstelling van de zaak, welke zij gaan dienen, een zeer slechte zaak, waarvan zij waarlijk geloven dat zij goed

is, en daarna in den uitslag van den krijg, zij verwachten te zullen slagen en zullen zeker de nederlaag lijden.

3. Naar het schijnt zijn de laatste pogingen van Satan de geweldigste. De hem nu vergunde macht schijnt groter te zijn dan vroeger. Hij heeft nu het vermogen om al zijn aanhangers te vergaderen, die in de vier hoeken der aarde zijn, en hij brengt een machtig leger op de been, welks getal is als het zand der zee, vers 8.

4. De namen van de voornaamste aanvoerders van dit leger, onder den draak, worden ons vermeld: Gog en Magog. Wij behoeven niet al te veel te onderzoeken welke bijzondere machten onder deze namen bedoeld worden, omdat het leger bijeengebracht wordt uit alle delen der aarde. Deze namen worden ook gevonden in andere gedeelten der Schrift. Van Magog lezen wij Genesis 10:2. Hij was een der zonen van Japheth, en bevolkte Syrië, van waaruit zijn afstammelingen zich in andere landen verspreidden. Van Gog en Magog, tezamen genoemd, lezen wij alleen in Ezechiël 38:2, een profetie, waaraan dit deel der Openbaring vele zijner beelden ontleent.

5. Thans worden ons de optocht en de krijgsverrichtingen van dit schrikwekkende leger geschilderd, vers 9. Zij zijn opgekomen op de breedte der aarde, en omringden de legerplaats der heiligen en de geliefde stad, dat is het geestelijke Jeruzalem, dat de kostbaarste belangen van Gods volk in zich bevat, en daarom de geliefde stad voor hen is. Het leger der heiligen wordt hier voorgesteld als buiten de stad getrokken, het lag onder de wallen om haar te verdedigen, zij waren rondom Jeruzalem gelegerd. Maar het leger van den vijand was zoveel groter, dat het de stad en het gehele leger van de gemeente kon omsingelen.

6. Hier volgt een beschrijving van den krijg en den uitslag daarvan. Vuur kwam neer van God uit den hemel en verslond den vijand. Zo was ook de vernietiging van Gog en Magog voorzegd in Exodus 38:2. Ik zal met hem rechten, door pestilentie en door bloed, en Ik zal een overstelpenden plasregen en hagelstenen, vuur en zwavel regenen op hem, en op de vele volken, die met hem zijn, vers 22. God zelf zou, op buitengewone en meer onmiddellijke wijze dezen laatsten en beslissenden slag voor Zijn volk strijden, opdat de overwinning volkomen zou zijn en Hem al de eer gegeven worden zou.

7. Het vonnis en de straf van den groten vijand, den duivel. Hij wordt nu in de hel geworpen met zijn beide voornaamste onderbevelhebbers, het beest en den valsen profeet, dwingelandij en afgoderij, en dat niet voor een bepaalden tijd, maar om daar gepijnigd te worden dag en nacht, tot in alle eeuwigheid.

Openbaring 20:11-15

De volkomen vernietiging van het rijk des duivels voert zeer geleidelijk tot een verhaal van den dag des oordeels, waarop voor iedere mens zijn toestand voor de eeuwigheid zal beslist worden. Wij kunnen er zeker van zijn dat er een oordeel volgen zal, nu wij zien dat de overste dezer wereld geoordeeld is, Johannes 16:11. Er komt een grote dag, een dag, waarop wij allen zullen geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus. De Heere geven ons standvastig aan de leer van het laatste oordeel vast te houden. Het was de leer, die Felix deed sidderen. Wij hebben hier ene beschrijving ervan. Merk op:

1. Wij zien een troon, een rechtbank, groot en wit, zeer heerlijk en volmaakt rechtvaardig.

De stoel der schadelijkheden, die moeite verdicht bij inzetting, heeft geen gemeenschap met dezen gerechtigen troon des gerichts.

2. De verschijning van den Rechter, den Heere Jezus Christus, die dan met zoveel majesteit en verschrikking zal bekleed zijn dat de aarde en de hemel voor Zijn aangezicht wegvloden en er geen plaats voor hen gevonden werd. Er volgt ontbinding van het gehele samenstel der natuur, 2 Pet. 3:10.

3. De personen, die geoordeeld zullen worden, vers 12. De doden, klein en groot, dat is, jong en oud, hoog en laag, arm en rijk. Niemand is zo gering of hij heeft een talent te verantwoorden, niemand is zo voornaam dat hij zich aan deze rechtbank onttrekken kan. Niet alleen verschijnen zij, die tot op de wederkomst van Christus levend overgebleven zijn, maar ook alle reeds gestorvenen. Het graf zal de lichamen der mensen wedergeven, de hel levert de zielen der goddelozen uit, en de zee brengt de ontelbaren boven, die in haar verloren schenen. Die drie plaatsen zijn de gevangenissen des konings en Hij zal ze noodzaken haar gevangenen weer te geven.

4. De regel van het oordeel vastgesteld. De boeken werden geopend. Welke boeken? Het boek van Gods alwetendheid, dat meer bevat dan onze gewetens, dat alles bevat (er is een boek der gedachtenis voor Zijn aangezicht, beide voor de goeden en voor de kwaden). Het boek van het geweten van iedere zondaar, dat vroeger wel gesloten was maar nu geopend wordt. En een ander boek werd geopend, het boek der Schrift, het grondwetboek van den hemel, den regel des levens. Dat boek wordt geopend omdat het de wet bevat, den toetssteen, waaraan het hart en de wandel van iedere mens getoetst wordt. Dit boek stelt de regels van het recht vast, gelijk het andere boek de daden mededeelt. Sommigen verstaan onder dat andere boek, dat het boek des levens genoemd wordt, het boek van Gods eeuwige raadsbesluiten, maar dat behoort naar het schijnt niet bij de zaken, die het oordeel betreffen. In Gods eeuwige verkiezing handelt Hij niet als rechter, maar uit algehele vrijmacht.

5. Elk geval wordt onderzocht, dat is de werken der mensen, naar zij gedaan hebben, hetzij goed, hetzij kwaad. Naar hun werken zullen zij gerechtvaardigd of veroordeeld worden, want ofschoon God hun staat en beginselen kent en daar in hoofdzaak op let, toch zal Hij, om zich voor engelen en mensen een rechtvaardig God te bewijzen, hun beginselen aan hun daden toetsen, en zo zal Hij gerechtvaardigd worden in Zijn woorden en overwinnen wanneer Hij oordeelt.

6. De uitslag van het verhoor en het vonnis. Dat zal zijn overeenkomstig de bewijzen der handelingen en de regelen van het recht. Allen, die een verbond met den dood en een voorzichtig verdrag met de hel gemaakt hebben, zullen met hun helse bondgenoten veroordeeld worden en met hen geworpen in den poel des vuurs, als zijnde niet gerechtigd tot het eeuwige leven, volgens de regelen van het leven in de Schrift neergelegd. Maar zij, wier namen in dat boek geschreven zijn, dat is zij, die door het Evangelie gerechtvaardigd en aangenomen zijn, zullen dan door den Rechter gerechtvaardigd en vrijgesproken worden en ingaan ten eeuwigen leven, zonder enige verdere vrees voor den dood, of de hel, of de goddelozen, die dan allen tezamen vernietigd zullen worden. Dat het ons de grootste belangstelling inboezeme op welken voet wij staan met onzen Bijbel, of die ons nu rechtvaardigt of veroordeelt, want daarnaar zal de Rechter oordelen.

Christus zal alle verborgenheden van de mensen oordelen naar mijn Evangelie. Gelukkig zij, die hun staat hebben geordend en vastgemaakt overeenkomstig het Evangelie, zodat zij reeds tevoren weten, dat zij in den groten dag des Heeren gerechtvaardigd zullen worden.

HOOFDSTUK 21

1 En ik zag een nieuwen hemel en een nieuwe aarde; want de eerste hemel, en de eerste aarde was voorbijgegaan, en de zee was niet meer.
2 En ik, Johannes, zag de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, nederdalende van God uit den hemel, toebereid als een bruid, die voor haar man versierd is.
3 En ik hoorde een grote stem uit den hemel, zeggende: Ziet, de tabernakel Gods is bij de mensen, en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen Zijn volk zijn, en God Zelf zal bij hen en hun God zijn.
4 En God zal alle tranen van hun ogen afwissen; en de dood zal niet meer zijn; noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn; want de eerste dingen zijn weggegaan.
5 En Die op den troon zat, zeide: Ziet, Ik maak alle dingen nieuw. En Hij zeide tot mij: Schrijf, want deze woorden zijn waarachtig en getrouw.
6 En Hij sprak tot mij: Het is geschied. Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde. Ik zal den dorstige geven uit de fontein van het water des levens voor niet.
7 Die overwint, zal alles beerven; en Ik zal hem een God zijn, en hij zal Mij een zoon zijn.
8 Maar den vreesachtigen, en ongelovigen, en gruwelijken, en doodslagers, en hoereerders, en tovenaars, en afgodendienaars, en al den leugenaars, is hun deel in den poel, die daar brandt van vuur en sulfer; hetwelk is de tweede dood.
9 En tot mij kwam een van de zeven engelen, die de zeven fiolen hadden, welke vol geweest waren van de zeven laatste plagen, en sprak met mij, zeggende: Kom herwaarts, ik zal u tonen de Bruid, de Vrouw des Lams.
10 En hij voerde mij weg in den geest op een groten en hogen berg, en hij toonde mij de grote stad, het heilige Jeruzalem, nederdalende uit den hemel van God.
11 En zij had de heerlijkheid Gods, en haar licht was den allerkostelijksten steen gelijk, namelijk als den steen Jaspis, blinkende gelijk kristal.
12 En zij had een groten en hogen muur, en had twaalf poorten, en in de poorten twaalf engelen, en namen daarop geschreven, welken zijn de namen der twaalf geslachten der kinderen Israels.
13 Van het oosten waren drie poorten, van het noorden drie poorten, van het zuiden drie poorten, van het westen drie poorten.
14 En de muur der stad had twaalf fondamenten, en in dezelve de namen der twaalf apostelen des Lams.
15 En hij die met mij sprak, had een gouden rietstok, opdat hij de stad zou meten, en haar poorten, en haar muur.
16 En de stad lag vierkant, en haar lengte was zo groot als haar breedte. En hij mat de stad met den rietstok op twaalf duizend stadien; de lengte, en de breedte, en de hoogte derzelve waren even gelijk.
17 En hij mat haar muur op honderd vier en veertig ellen, naar de maat eens mensen, welke des engels was.
18 En het gebouw van haar muur Jaspis; en de stad was zuiver goud, zijnde zuiver glas gelijk.
19 En de fondamenten van den muur der stad waren met allerlei kostelijk gesteente versierd. Het eerste fondament was Jaspis, het tweede Saffier, het derde Chalcedon, het vierde Smaragd.
20 Het vijfde Sardonix, het zesde Sardius, het zevende Chrysoliet, het achtste Beryl, het negende Topaas, het tiende Chrysopraas, het elfde Hyacinth, het twaalfde Amethyst.
21 En de twaalf poorten waren twaalf paarlen, een iedere poort was elk uit een paarl; en de straat der stad was zuiver goud; gelijk doorluchtig glas.
22 En ik zag geen tempel in dezelve; want de Heere, de almachtige God, is haar tempel, en het Lam.

23 En de stad behoeft de zon en de maan niet, dat zij in dezelve zouden schijnen; want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, en het Lam is haar Kaars.
24 En de volken, die zalig worden, zullen in haar licht wandelen; en de koningen der aarde brengen hun heerlijkheid en eer in dezelve.
25 En haar poorten zullen niet gesloten worden des daags; want aldaar zal geen nacht zijn.
26 En zij zullen de heerlijkheid en de eer der volken daarin brengen.
27 En in haar zal niet inkomen iets, dat ontreinigt, en gruwelijkheid doet, en leugen spreekt; maar die geschreven zijn in het boek des levens des Lams.

Tot hiertoe heeft de profetie van dit boek ons een zeer merkwaardige mengeling doen zien van licht en schaduw, voorspoed en tegenstand, barmhartigheid en oordeel, in de leidingen der Voorzienigheid van Zijne gemeente in de wereld. Nu, bij het besluit, breekt den dag aan en de schaduwen vlieden, een nieuwe wereld verschijnt, want de oude is voorbijgegaan. Sommigen menen dat alles wat de beide laatste hoofdstukken bevatten, gezegd wordt van den toestand der gemeente reeds hier op aarde, in de heerlijkheid van de laatste dagen. Maar anderen, met meer waarschijnlijkheid houden het voor een schildering van den volmaakten en zegevierenden staat der gemeente in den hemel. De getrouwe heiligen en dienstknechten Gods hebben slechts korten tijd te wachten, en zij zullen niet alleen zien, maar ook smaken, de volmaakte heiligheid en gelukzaligheid van de toekomende wereld. In dit hoofdstuk hebben wij

I. Ene inleiding tot het gezicht van het nieuwe Jeruzalem, vers 1- 9,

II. Het gezicht zelf, vers 10-27.

Openbaring 21:1-8

Wij hebben hier een meer algemeen overzicht van de gelukzaligheid der gemeente Gods in haar toekomstigen staat, waaronder wij veiligst haar toestand in den hemel kunnen verstaan.

I. Een nieuwe wereld opent zich nu voor onze ogen, vers 1. En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, dat is: een nieuw heelal, want onder het woord hemel verstaan wij hemel en aarde. Onder een nieuwe aarde bedoelen wij een nieuwe toestand voor de lichamen der mensen en een hemel voor hun zielen. Deze wereld wordt niet opnieuw geschapen, maar opnieuw geopend en vervuld met degenen, die haar beërven zullen. De nieuwe hemel en de nieuwe aarde zullen dan niet van elkaar onderscheiden zijn, die aarde van de heiligen, hun verheerlijkte lichamen, zal dan geestelijk en hemels zijn en deel uitmaken van deze reine en schitterende woningen. Om plaats te maken voor den aanvang van deze nieuwe wereld, was de oude wereld met al haar moeiten en veranderlijkheid voorbijgegaan.

II. In deze nieuwe wereld zag de apostel de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, nederdalende van God uit den hemel, niet plaatselijk maar oorspronkelijk. Dit nieuwe Jeruzalem is de gemeente Gods in haar nieuwen en volmaakten toestand, toebereid als ene bruid, die voor haar man versierd is, heerlijk gemaakt door al de volmaaktheid van wijsheid en heiligheid, geschikt voor de volkomen vereniging met den Heere Jezus Christus in heerlijkheid.

III. De gezegende tegenwoordigheid van God bij Zijn volk wordt hier afgekondigd en bewonderd. Ik hoorde een grote stem uit den hemel, zeggende: Ziet, de tabernakel Gods is bij de mensen en Hij zal bij hen wonen en God zelf zal bij hen en hun God zijn, vers 3. Merk hier op:

1. De tegenwoordigheid van God bij Zijne gemeente in hare heerlijkheid.

2. Het is een oorzaak van verwondering, dat de heilige God ooit bij een van de mensenkinderen zal wonen.

3. De tegenwoordigheid van God bij Zijn volk in den hemel zal nooit, gelijk hier op aarde, onderbroken worden, maar Hij zal voortdurend bij hen wonen.

4. Het verbond, het gemeenschappelijk belang en de betrekking, die hier tussen God en Zijn volk bestaan, zullen in den hemel volmaakt worden. Zij zullen Zijn volk zijn. Hun zielen zullen als het ware in Hem opgaan met al de liefde, de verering voor en de blijdschap in God, welke hun betrekking tot Hem vereist, en dat zal hun volmaakte heiligheid uitmaken.

God zelf zal hun God zijn, Zijne onmiddellijke tegenwoordigheid bij hen, Zijne liefde aan hen geopenbaard, Zijne heerlijkheid op hen gelegd, zullen hun volmaakte gelukzaligheid uitmaken. Hij zal van Zijne zijde geheel aan den aard der betrekking voldoen, gelijk zij van hun kant.

IV. Deze nieuwe en gezegende toestand zal geheel vrij zijn van alle moeite en verdriet.

1. Alle gevolgen van vroegere droefenissen zullen weggenomen worden. Hier hebben zij dikwijls tranen gestort, om hun zonden, van droefheid, bij de rampen die de gemeenten troffen, maar nu

zullen alle tranen van hun ogen afgewist worden. Geen teken, geen gedachtenis van vroegere droefheid blijft over, geen andere dan die hun tegenwoordige gelukzaligheid nog voller en groter maken kan. God zelf als hun tedere Vader, met Zijn eigen zachte hand, zal al de tranen uit de ogen Zijner kinderen wegwissen, en zij zouden die tranen niet willen missen, nu zij weten dat God zelf ze afdrogen zal.

2. Alle oorzaken van toekomende droefheid zullen weggenomen worden. De dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn, dat waren dingen, die mogelijk waren in en behoorden bij hun vroegeren toestand, maar de eerste dingen zijn weggegaan.

V. De waarachtigheid en zekerheid van dezen gezegenden toestand worden bevestigd door Gods woord en belofte, Johannes ontvangt bevel om het op te schrijven ter eeuwige gedachtenis, vers 5. Het onderwerp van dit gezicht is zo groot en zo belangrijk voor de gemeente en het volk van God, dat zij daarvan de volste verzekering ontvangen moeten en God daarom de waarachtigheid er van herhaalt en doet opschrijven. Bovendien, verscheidene eeuwen zouden voorbijgaan tussen den tijd, waarin het gezicht gegeven, en dien, waarin het vervuld werd, en daarin zouden zware beproevingen in menigte voorkomen, en daarom beval God het op te schrijven tot eeuwige gedachtenis en voortdurend gebruik voor Zijn volk.

1. De zekerheid van de belofte wordt bevestigd. Schrijf, want deze woorden zijn waarachtig en getrouw. Daarop volgt: Het is geschied. Zo zeker alsof het reeds gebeurd was. Wij mogen en moeten Gods belofte aannemen alsof zij de vervulling waren, wanneer Hij zegt dat Hij alle dingen nieuw maakt, is dit in beginsel reeds geschied.

2. Hij verpandt ons Zijn titels en Zijn eer als zekerheid voor de gehele vervulling, de titels de Alfa en de Omega, het begin en het einde. Het was Zijne heerlijkheid dat Hij den aanvang van de wereld en van de gemeente tot stand bracht, het zal Zijne heerlijkheid zijn dat Hij het aangevangen werk voleindigt en het niet onvoltooid laat. Gelijk Zijn macht en Zijn wil de eerste oorzaak van alle dingen zijn, zo zijn Zijn welbehagen en heerlijkheid er de volmaking van, Hij zal Zijn doel niet missen, want dan zou Hij niet langer de Alfa en de Omega zijn. De mensen beginnen dikwijls aan dingen, die zij niet voltooien kunnen, maar de raad Gods zal bestaan en Hij zal al Zijn welbehagen doen.

3. Het verlangen van Zijn volk naar dezen zegenrijken toestand levert een ander bewijs voor de waarachtigheid en zekerheid er van. Zij dorsten naar een toestand van zondeloze volmaaktheid en onafgebroken blijdschap in God, en God zelf heeft deze reikhalzende begeerte in hen gewrocht, die nooit voldaan worden kan door enig ander ding hoe ook genaamd, en daarom zou het de foltering der ziel zijn indien zij teleurgesteld werden. Maar dat zou onbestaanbaar zijn met Gods goedheid en met Zijne liefde voor de Zijnen, heilige en hemelse begeerten in hen te scheppen, en hun dan de voldoening daarvan te onthouden, .en daarom kunnen zij er van verzekerd zijn, dat wanneer zij hun tegenwoordige moeilijkheden overwonnen hebben, Hij den dorstigen zal geven uit de fontein van het water des levens voor niet.

VI. De grootheid van deze toekomstige gelukzaligheid wordt beschreven en toegelicht.

1. Door de kosteloosheid ervan, zij is een vrijwillige gave Gods. Hij geeft het water des levens voor niet en daarom zal Zijn volk er niet minder, maar meer dankbaar voor zijn.

2. De volheid ervan. Het volk van God is dan gelegerd bij de hoofdbron van alle zegeningen: het zal alles beërven, vers 7, door God te genieten zullen zij alle dingen genieten. Hij is alles in allen.

3. Door het recht waarmee zij deze zegeningen genieten, het recht van erfgenamen, zij zullen zonen Gods zijn, de meest-eervolle van alle namen, die voortspruit uit de naaste en dierbaarste betrekking tot God, en de zekerste en onveranderlijkste tevens, want er kan geen sprake van zijn dat die betrekking ooit gewijzigd wordt.

4. Door den grotelijks daarvan verschillenden toestand der goddelozen. Hun ellende draagt er toe bij om de heerlijkheid en gelukzaligheid van de heiligen in het licht te stellen, zowel als de onderscheidende goedheid Gods jegens hen, vers 8. Merk hier op:

A. De zonden van hen, die verloren gaan. In de eerste plaats worden genoemd hun vreesachtigheid en ongeloof. De vreesachtigen openen de zwarte lijst. Zij durfden de moeilijkheden van den godsdienst niet het hoofd bieden, en hun slaafse vrees bracht hen tot ongeloof. Maar zij, die zo bang waren dat zij het kruis van Christus niet op zich durfden nemen en hun plicht jegens Hem vervullen, schroomden niet zich over te geven aan allerlei afschuwelijke goddeloosheid, doodslag, hoererij, toverij, afgoderij en leugen.

B. Hun straf. Hun deel is in den poel, die daar brandt van vuur en sulfer, hetwelk is de tweede dood.

a. Zij konden niet voor de zaak van Christus op den brandstapel sterven, nu moeten zij voor hun zonden branden in de hel.

b. Zij moeten na hun natuurlijken dood een tweeden dood lijden, de angsten en verschrikkingen van den eersten dood leveren hen over aan de veel groter verschrikkingen en angsten van den tweeden dood, die is sterven en eeuwig stervende zijn.

c. Hun ellende zal hun verdiende deel en loon zijn, zij hebben het rechtvaardig verdiend, in werkelijkheid hebben zij het zelf gekozen, het is hetgeen zij door hun zonden zich zelven bereid hebben. Zo zal de ellende der verdoemden de gelukzaligheid van de geredden in het licht stellen, en de gelukzaligheid der geredden zal de ellende der verdoemden vergroten.

Openbaring 21:9-27

Wij hebben reeds overwogen de inleiding tot het gezicht van het nieuwe Jeruzalem in een meer algemene schets van den hemelsen staat, thans komen wij tot het gezicht zelf. Merk hier op:

I. Den persoon, die den apostel het visioen te zien gaf: een van de zeven engelen, die de zeven fiolen hadden, welke vol geweest waren van de zeven laatste plagen, vers 9. God heeft voor Zijn heilige engelen grote verscheidenheid van werk en bediening. Nu eens moeten zij de bazuin van de goddelijke Voorzienigheid blazen en een zorgloze wereld getrouw waarschuwen, dan weer moeten zij de fiolen van Gods toorn uitgieten over onbekeerde zondaren, en op andere tijden moeten zij hemelse dingen openbaren aan de erfgenamen der zaligheid. Zij volbrengen met naarstigheid elk bevel door God hun gegeven, en wanneer deze wereld haar loop volbracht heeft zullen de engelen door den groten God tot in alle eeuwigheid gebruikt worden voor ander geschikt en hun aangenaam werk.

II. De plaats, vanwaar den apostel dit heerlijk gezicht en vooruitzicht gegeven werd. Hij werd in zinsverrukking medegenomen op een groten en hogen berg. Van zulke hoogten hebben de mensen gewoonlijk het beste uitzicht op de omliggende steden. Zij, die een duidelijk gezicht van den hemel hebben willen, moeten zo dicht mogelijk den hemel naderen, op den berg der gezichts, den berg van overpeinzing en geloof, vanwaar zij, als van den top van Pisga, het goede land, het hemelse Kanaän, kunnen overzien.

III. Den inhoud van het gezicht, de bruid, de vrouw des Lams, vers 10, dat is de gemeente Gods in haar heerlijken, volmaakten, zegevierenden toestand, onder de gelijkenis van Jeruzalem, hebbende de heerlijkheid van God als haar luister, de bruid door en voor haar bruidegom versierd, heerlijk in haar betrekking tot Christus, omdat Zijn gelijkenis nu in haar volmaakt is en Zijn gunst haar bestraalt. En thans volgt een breedvoerige beschrijving van de zegepralende gemeente onder het zinnebeeld van een stad, die in rijkdom en glans alle steden van deze wereld samen verre overtreft. Dit nieuwe Jeruzalem wordt ons zowel uitwendig als inwendig voor ogen gesteld.

1. Het uitwendige van de stad, den muur en de poorten, den muur voor veiligheid en de poorten om toegang te verlenen.

A. De muur voor veiligheid. De hemel is een veilige toestand, die daar wonen zijn omringd van een muur, die hen scheidt van en bevestigt tegen alle onheilen en vijanden. Ten aanzien van dezen muur merken wij op:

a. De hoogte, die zeer aanzienlijk is: honderd vier en veertig ellen, vers 17, voldoende zowel voor sieraad als voor veiligheid.

b. De bestanddelen. Hij was van jaspis gebouwd, van de allerkostelijkste stenen, als teken van kracht en schoonheid, vers 11. De stad had een muur, die even kostbaar als ondoordringbaar was.

c. De vorm, die zeer regelmatig was. De stad lag vierkant, hare lengte was zo groot als hare breedte. In het nieuw Jeruzalem zal alles gelijke reinheid en volmaaktheid bezitten. Er zal volstrekte gelijkheid heersen in de zegevierende gemeente, waarnaar op aarde steeds gewenst wordt en

waaraan men voortdurend de behoefte gevoelt, maar dat niet verwacht mag worden alvorens wij den hemel bereikt hebben.

d. De afmeting van dezen muur, vers 15 :16..

Twaalf duizend stadiën aan elke zijde. Hier is ruimte voor het gehele volk Gods: In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen.

e. De fondamenten van den muur, want de hemel is een stad die fondamenten heeft, vers 19.. Zij zijn de beloften en de macht van God, en de verdiensten van Christus, die zijn de sterke fondamenten van de zaligheid en veiligheid der gemeente. Van die fondamenten worden ons hun aantal en hun bouwstof meegedeeld. Hun aantal is twaalf, heenwijzende naar de twaalf apostelen, vers 14, wier evangelische leerstellingen de fondamenten zijn, waarop de gemeente gebouwd is. Christus zelf is de uiterste hoeksteen. Deze fondamenten waren van bouwstof verscheiden en kostbaar, hetgeen wordt aangeduid door twaalf soorten van edelgesteenten, waardoor te kennen gegeven wordt de verscheidenheid en de waarde van de leerstellingen des Evangelies, of van de genaden des Heiligen Geestes, of van de persoonlijke uitnemendheden van den Heere Jezus Christus.

B. De poorten voor den ingang. De hemel is niet ontoegankelijk: er is een weg geopend tot in het heilige der heiligen, er is vrije toegang voor allen, die geheiligd werden, zij zullen niet buitengesloten worden. Wat deze poorten betreft, merken wij op:

a. Hun getal: twaalfpoorten, overeenkomende met de twaalf stammen Israël's Geheel het ware Israël Gods zal toegang hebben in het nieuwe Jeruzalem, evenals elke stam dat had in het aardse Jeruzalem.

b. De wachters, die er in geplaatst waren: twaalf engelen, om te ontvangen en toe te laten de verscheidene stammen van het geestelijk Israël en alle anderen buiten te houden.

c. De inschriften in de poorten. De namen van de twaalf geslachten der kinderen Israël's, om aan te tonen dat zij recht hebben op den boom des levens en op den ingang door poorten der stad.

d. De gelegenheid van die poorten. De stad had vier gelijke zijden, overeenkomstig de vier hemelstreken: oost, west, noord en zuid, en daarom waren aan elke zijde drie poorten, aanduidende dat van alle zijden der aarde enigen zullen komen en veilig ten hemel gaan, en daar aangenomen worden, en dat er zowel van de ene zijde der aarde als van de andere vrije toegang is, want in Christus is niet Jood of Griek, barbaar of Scyt, dienstknecht of vrije. Mensen van alle volken en talen, die in Christus geloven, hebben door Hem toegang tot God, in genade hier en in heerlijkheid hiernamaals.

e. De bouwstoffen van deze poorten, zij bestonden alle uit paarlen, maar toch met grote verscheidenheid. Elke poort was uit ene parel, hetzij uit een enkele parel van verbazenden omvang, of uit ene soort paarlen. Christus is de parel van grote waarde en Hij is onze weg tot God. Er is op aarde niets heerlijk genoeg om de schoonheid van den hemel waardig af te beelden. Konden wij door het vergrootglas van sterke verbeelding ons zulk een stad voorstellen als hier wordt beschreven, alleen slechts het uitwendige, zulk een muur en zulke poorten, hoe verbazingwekkend

en hoe heerlijk zou de aanblik zijn! En toch is dit slechts een flauw en schaduwachtig beeld van wat de hemel zelf aanbiedt.

2. Het inwendige van het nieuwe Jeruzalem, vers 22-27. Wij hebben gezien zijn sterken muur, zijn statige poorten en zijn heerlijke poortwachters, nu worden wij door de poorten de stad zelf binnengeleid. Het eerste wat onze aandacht trekt is de straat van de stad: die is zuiver goud, gelijk doorluchtig glas, vers 21. De heiligen in den hemel wandelen op goud. Het nieuwe Jeruzalem heeft zijn verscheidene straten. Er is de volmaaktste orde in den hemel, iedere heilige heeft zijn eigen woning. Er is gemeenschap in den hemel, de heiligen rusten daar, maar het is geen lijdelijke rust, het is geen toestand van slaap en werkeloosheid, maar een staat van verblijdende beweging. De volken, die zalig worden, zullen in haar licht wandelen. Zij wandelen met Christus in witte klederen. Zij hebben gemeenschap niet enkel met God, maar ook met elkaar, en al hun voetstappen zijn vast en zuiver. Zij zijn rein en heilig als goud en doorschijnend glas.

A. De tempel van het nieuwe Jeruzalem. Die was geen stoffelijke tempel door mensenhanden gebouwd, gelijk die van Salomo of Zerubbabel, maar een geheel geestelijke en goddelijke tempel, want de Heere de almachtige God is haar tempel en het Lam. De heiligen hierboven hebben geen behoefte aan instellingen, die hier de middelen waren om hen voor den hemel toe te bereiden. Wanneer het doel bereikt is, zijn de middelen overbodig geworden. Volmaakte en onmiddellijke gemeenschap met God zal meer dan genoegzaam zijn om de instellingen des Evangelies te vervangen.

B. Het licht van deze stad. Waar geen licht is, kan geen luister of genoegen zijn. De hemel is de erfenis der heiligen in het licht. Maar wat is dat licht? Daar schijnt geen zon of maan, vers 23. Het licht is goed en het is den ogen goed de zon te aanschouwen. Welk een treurige wereld zou het hier zijn, indien het licht der zon haar niet bescheen! En wat vervangt nu in den hemel het licht der zon? Er is geen behoefte aan zonnestralen, want de heerlijkheid Gods heeft de stad verlicht en het Lam is haar kaars. God zal in Christus de eeuwigdurende bron van kennis en vreugde voor de heiligen zijn, en waar dat het geval is daar is geen behoefte aan zon of maan, zomin als wij behoefte hebben aan een kaars op den vollen middag, wanneer de zon schijnt in hare kracht.

C. De inwoners van deze stad. Zij worden hier op verschillende wijzen beschreven.

a. Hun getal, gehele volken van gezaligde zielen, enigen uit alle volken en velen uit sommige volken. Al de menigten, die op de aarde verzegeld werden, zijn gezaligd in den hemel.

b. Hun waardigheid, sommigen van de koningen en vorsten der aarde, grote koningen. God zal de hemelse woningen vervullen met mensen van allerlei rang en stand, hoog en laag, en wanneer de grootste koningen in den hemel komen, zullen zij al hun vroegere eer en majesteit verslonden zien door de hemelse heerlijkheid, die al het vroegere zo ver overtreft.

c. Hun voortdurenden toegang en ingang in de stad. De poorten zullen nietgesloten worden. Daar is geen nacht en dus behoeven de poorten niet gesloten te worden. Op elk uur komt nu deze, dan gene, en allen die geheiligd zijn vinden de poorten altijd open, zij hebben een overvloedigen ingang in het koninkrijk.

D. De heerlijkheden van deze stad. Zij zullen de heerlijkheid en de eer der volken daar in brengen. Al wat uitnemend en kostelijk is op aarde zal daar in verhoogden en verfijnden vorm genoten worden, en tot veel hoger trap: schitterender kronen, van beter en duurzamer zelfstandigheid, zoeter en meer voldoening gevende feesten, een heerlijker opwachting, waarachtiger gevoel van eer en veel hoger ereposten, uitnemender gemoedsgesteldheid, omgang en gedrag uitstekender dan ooit in de wereld bekend was.

E. De smetteloze reinheid van allen, die behoren tot het nieuwe Jeruzalem, vers 27.

a. In de heiligen zelf zal niets onreins overgebleven zijn. In hun dood zullen zij verlost worden van al wat van ontreinigenden aard is. Thans gevoelen zij op droevige wijze hun deugden vermengd met bederf, dat hen hindert in hun dienen van God, hun gemeenschap met Hem onderbreekt, het licht van Zijn vriendelijk aanschijn onderschept. Maar bij hun intrede van het heilige der heiligen zijn zij gewassen in het bloed van Christus en zonder vlek of rimpel den Vader voorgesteld.

b. Daar zullen onder de heiligen geen onreine personen toegelaten worden. In het aardse Jeruzalem zal altijd een gemengd gezelschap zijn ondanks alle zorg, die daartegen genomen wordt. Een of andere wortel van bitterheid kan opwaarts spruiten en de Christelijke gezelschappen beroeren en ontreinigen, maar in het nieuwe Jeruzalem is de gehele gemeenschap volmaakt rein.

Ten eerste Zij is vrij van allen, die openlijk lichtzinnig zijn. Er wordt niemand toegelaten, die gruwelijkheid doet. In de gemeenten op aarde werden soms gruwelijke dingen gedaan, plechtige instellingen werden lichtzinnig behandeld en ontheiligd met openlijk-wereldse bedoelingen en door mensen, die als goddelozen algemeen bekend stonden. Maar zulke gruwelen zijn in den hemel onmogelijk.

Ten tweede. Vrij van huichelaars, die leugen spreken, die zeggen dat zij Joden zijn en zijn het niet, maar liegen. Zij sluipen in de gemeenten van Christus op aarde binnen en kunnen hun leugen voor een tijdlang bedekt houden, misschien gedurende hun gehele leven. Maar zij kunnen het nieuwe Jeruzalem niet binnendringen, dat alleen bestemd is voor hen, die geroepen en verkoren en gelovig zijn, die allen geschreven staan niet in de registers van de zichtbare gemeente, maar in het boek des levens des Lams..

HOOFDSTUK 22

1 En hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit den troon Gods, en des Lams.
2 In het midden van haar straat en op de ene en de andere zijde der rivier was de boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevende zijne vrucht; en de bladeren des booms waren tot genezing der heidenen.
3 En geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn; en de troon Gods en des Lams zal daarin zijn, en Zijn dienstknechten zullen Hem dienen;
4 En zullen Zijn aangezicht zien, en Zijn Naam zal op hun voorhoofden zijn.
5 En aldaar zal geen nacht zijn, en zij zullen geen kaars noch licht der zon van node hebben; want de Heere God verlicht hen; en zij zullen als koningen heersen in alle eeuwigheid.
6 En hij zeide tot mij: Deze woorden zijn getrouw en waarachtig; en de Heere, de God der heilige profeten, heeft Zijn engel gezonden, om Zijn dienstknechten te tonen, hetgeen haast moet geschieden.
7 Zie, Ik kom haastiglijk zalig is hij, die de woorden der profetie dezes boeks bewaart.
8 En ik, Johannes, ben degene, die deze dingen gezien en gehoord heb. En toen ik ze gehoord en gezien had, viel ik neder om aan te bidden voor de voeten des engels, die mij deze dingen toonde.
9 En hij zeide tot mij: Zie, dat gij het niet doet; want ik ben uw mededienstknecht, en uwer broederen, der profeten, en dergenen, die de woorden dezes boeks bewaren; aanbid God.
10 En hij zeide tot mij: Verzegel de woorden der profetie dezes boeks niet; want de tijd is nabij.
11 Die onrecht doet, dat hij nog onrecht doe; en die vuil is, dat hij nog vuil worde; en die rechtvaardig is, dat hij nog gerechtvaardigd worde; en die heilig is, dat hij nog geheiligd worde.
12 En zie, Ik kom haastiglijk en Mijn loon is met Mij, om een iegelijk te vergelden, gelijk zijn werk zal zijn.
13 Ik ben de Alfa, en de Omega, het Begin en het Einde; de Eerste en de Laatste.
14 Zalig zijn zij, die Zijn geboden doen, opdat hun macht zij aan den boom des levens, en zij door de poorten mogen ingaan in de stad.
15 Maar buiten zullen zijn de honden, en de tovenaars, en de hoereerders, en de doodslagers, en de afgodendienaars, en een iegelijk, die de leugen liefheeft, en doet.
16 Ik, Jezus, heb Mijn engel gezonden om ulieden deze dingen te getuigen in de Gemeenten. Ik ben de Wortel en het geslacht Davids, de blinkende Morgenster.
17 En de Geest en de Bruid zeggen: Kom! En die het hoort, zegge: Kom! En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet.
18 Want ik betuig aan een iegelijk, die de woorden der profetie dezes boeks hoort: Indien iemand tot deze dingen toedoet, God zal hem toedoen de plagen, die in dit boek geschreven zijn.
19 En indien iemand afdoet van de woorden des boeks dezer profetie, God zal zijn deel afdoen uit het boek des levens, en uit de heilige stad, en uit hetgeen in dit boek geschreven is.20 Die deze dingen getuigt, zegt: Ja, Ik kom haastiglijk. Amen. Ja, kom, Heere Jezus!
21 De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen.

In dit hoofdstuk hebben wij

I. Voortzetting der beschrijving van den hemelsen staat der gemeente, vers 1-5,

II. De bevestiging van dit en van de vroegere gezichten in dit boek, vers 6-19,

III. Het slot, vers 20-21.

Openbaring 22:1-5

De hemelse staat, die tevoren als een stad voorgesteld was en het nieuwe Jeruzalem genoemd werd, vinden wij hier beschreven als een paradijs, met zinspeling op het aardse paradijs, dat door de zonde van den eersten Adam verloren werd, hier is een ander paradijs hersteld door den tweeden Adam. Een paradijs in een stad, of de gehele stad paradijs. In het eerste paradijs waren slechts twee mensen, om zijn schoonheid te aanschouwen en zijn genoegens te smaken, maar in het tweede paradijs zullen ganse steden en gehele volken overvloed van genieting en voldoening vinden. Merk hier op:

I. De rivier van het paradijs. Het aardse paradijs was goed van water voorzien, een plaats, die aan water gebrek heeft, kan niet vruchtbaar of aangenaam zijn. Deze rivier wordt beschreven:

1. Naar haar oorsprong: De troon Gods en des Lams. Alle bronnen van genade, vertroosting en heerlijkheid zijn in God, en al wat uit Hem ons toestroomt, komt tot ons door tussenkomst van het Lam.

2. Naar haar hoedanigheid: Klaar als kristal. Al de stromen van aards genoegen zijn modderig, maar deze is klaar, gezondheid gevend, verfrissend, leven-gevend, leven-bewarend, aan allen die er uit drinken.

II. De boom des levens in dit paradijs. Zulk een boom was in het aardse paradijs, Genesis 2:9. Hoe ver overtreft deze boom dien eersten! Merk, wat dezen boom betreft, op:

1. Zijn standplaats: In het midden van de straat en op de ene en de andere zijde der rivier, of zoals wellicht beter vertaald worden kan, in het midden tussen de wandelplaats aan den oever en de rivier. Deze boom des levens wordt gedrenkt door de zuivere wateren der rivier, die ontspringt uit den troon van God. De tegenwoordigheid en de volkomenheden Gods delen al de heerlijkheid en gelukzaligheid des hemels mede.

2. De vruchtbaarheid van dezen boom.

A. Hij brengt verscheidene soorten van vruchten voort, twaalf soorten, geschikt naar den verfijnden smaak der heiligen.

B. Hij brengt vrucht voort op elke tijd van het jaar. Van maand tot maand gevende zijne vrucht. Deze boom is nooit ledig, nooit dor, er is altijd vrucht aan te vinden. In den hemel is niet alleen verscheidenheid van genoegens en reine blijdschap, er is ook onafgebroken voortzetting daarvan en altijd fris.

C. De vrucht is niet alleen smakelijk, maar ook gezondheid-gevend. De tegenwoordigheid Gods in den hemel is de gezondheid en de gelukzaligheid der heiligen, daar vinden zij in Hem het geneesmiddel voor al hun vroegere ziekten, en door Hem worden zij bewaard in volmaakt-gezonden en levenskrachtigen toestand.

III. Het volkomen vrij-zijn van dit paradijs van al wat kwaad is, vers 3. En gene vervloeking zal er meer tegen iemand zijn, geen vervloekte, katana-thema, daar is geen slang gelijk in het aardse paradijs. Dat is de grote voortreffelijkheid van dit paradijs. De duivel heeft daar niets te doen, hij kan de heiligen niet van den dienst van God aftrekken om hem onderworpen te worden, zoals hij onze eerste voorouders deed, ook kan hij hen in geen enkel opzicht in den dienst van God hinderen.

IV. De uitnemende gelukzaligheid van dezen paradijsstaat.

1. Daar zullen de heiligen het aangezicht Gods zien en zich verlustigen in dat onbeschrijflijk gezicht.

2. God zal hen voor de Zijnen erkennen, want zij zullen Zijn zegel en Zijn naam op hun voorhoofden dragen.

3. Zij zullen als koningen met Hem heersen in alle eeuwigheid, hun dienst zal niet alleen vrijheid zijn, maar eer en heerschappij.

4. Dat alles zal gepaard gaan met volmaakte kennis en blijdschap. Zij zullen vervuld zijn met wijsheid en vreugde, altijd in het licht des Heeren wandelen, en dan tot in alle eeuwigheid.

Openbaring 22:6-19

Wij hebben hier een plechtige bevestiging van den inhoud van dit boek, en bepaaldelijk van dit laatste gezicht. Sommigen menen dat zij niet alleen op dit boek betrekking heeft, maar op het gehele Nieuwe Testament, ja op den gehelen Bijbel, en daardoor den canon der Schrift volledig maakt en bevestigt.

1. Het wordt bevestigd door den naam en de natuur van den God, die ons deze openbaringen schonk, Hij is de Heere God, getrouw en waarachtig, en dat zijn al Zijne woorden evenzeer.

2. De boodschappers, die Hij verkoos om deze dingen aan de wereld te openbaren, de heilige engelen hebben ze aan de heilige mensen Gods getoond, en God zal Zijn heiligen en Zijn engelen niet gebruiken om de wereld te bedriegen.

3. Zij zullen spoedig bevestigd worden door hun vervulling, het zijn dingen, die haast geschieden moeten. Christus zal haast maken, Hij komt haastelijk, en zal allen twijfel doen ophouden, en dan zal het blijken dat zij zalig en wijs geweest zijn, die deze woorden hebben geloofd en bewaard.

4. De oprechtheid van den engel, die in deze gezichten de gids en de uitlegger voor den apostel geweest was, deze oprechtheid was van dien aard, dat hij niet alleen weigerde zich door den apostel Johannes te doen aanbidden, maar hem ook een en andermaal daarover bestraft. Hij gevoelde zo teder voor de eer van God en was zo ontstemd wanneer men God ongelijk zou doen, dat hij nooit in diens naam zou komen om Gods volk te misleiden met louter droomgezichten en begoochelingen. En daarbij is het een groot bewijs van de oprechtheid van dezen apostel, dat hij zijn eigen zondige dwaasheid belijdt, waarin hij nu voor de tweede maal verviel, en die hij ter voortdurende herinnering vermeldt, dat toont dat hij een vertrouwenswaardig en onpartijdig schrijver was.

5. Het bevel, dat hem gegeven wordt, om dit boek der profetie open te laten en niet te verzegelen, opdat allen het kunnen inzien, moeite doen om het te verstaan, hun tegenwerpingen er tegen maken en de profetie met de gebeurtenissen vergelijken. God handelt hier open en vrij met allen, Hij spreekt niet in het geheim, maar roept ieder op als getuige van de verklaringen, die Hij aflegt, vers 10.

6. De uitwerking die dit dus geopende boek op de mensen zal hebben, zij, die onrecht doen en vuil zijn, zullen de gelegenheid waarnemen om daarmee voort te gaan, maar het zal hen, die oprecht zijn voor God, bevestigen, versterken en verder heiligen, het zal voor den een een reuke des levens en voor den ander een reuke des doods zijn, en daardoor tonen van God te komen, vers 12.

7. Het zal de regel voor het oordeel van Christus zijn op den groten dag, Hij zal de beloningen en straffen aan de mensen uitdelen naarmate hun werken overeenkwamen met of verschilden van het Woord Gods, en daarom kan dat Woord zelf niet anders dan waarachtig en getrouw zijn.

8. Het is het woord van den bewerker, voleinder en beloner van het geloof en de heiligheid van Zijn volk, vers 13, 14. Hij is de eerste en de laatste, en van het begin tot het einde dezelfde, en dat is Zijn woord evenzeer. En door Zijn woord zal Hij aan de Zijnen, die zich daarmee overeenkomstig gedragen, een recht geven op den boom des levens, en een ingang in den hemel, en dat zal de

volkomen bevestiging zijn van de waarheid en het gezag van Zijn woord, omdat het bevat het recht en het bewijs van dien bevestigden staat van heiligheid en gelukzaligheid voor Zijn volk in den hemel.

9. Het is het boek, dat veroordeelt en van den hemel buitensluit alle goddeloze, onrechtvaardige mensen, en voornamelijk degenen, die den leugen lief hebben en doen, vers 15, en dus kan het nooit zelf een leugen zijn.

10. Het wordt bevestigd door de getuigenis van Jezus, die de Geest der profetie is. En deze Jezus, als God, is de wortel David's, ofschoon als mens diens afstammeling: iemand in wie alle ongeschapen en geschapen voortreffelijkheid verenigd zijn, te groot en te goed om Zijne gemeenten en de wereld te misleiden.

11. Het wordt bevestigd door een openlijke en algemene uitnodiging om te komen en deel te nemen aan de beloften en voorrechten van het Evangelie, die stromen van het water des levens. Deze worden aangeboden aan allen, die in hun zielen een dorst voelen, welke door niets ter wereld kan gelest worden.

12. Het wordt bevestigd door de daarbij gevoegde getuigenis van den Geest Gods, den genadigen Geest, die woont in allen die ware leden van de gemeente Gods zijn. De Geest en de bruid verenigen zich in de getuigenis van de waarachtigheid en de uitnemendheid des Evangelies.

13. Het wordt bevestigd door de plechtigste bekrachtiging, veroordelende en vervloekende allen, die het wagen durven iets te bederven of te veranderen aan het Woord Gods, hetzij door er iets aan toe te voegen of door er iets af te doen, vers 18, 19. Hij, die toedoet tot het Woord Gods, brengt daardoor over zich al de plagen, die in dit boek geschreven zijn, en hij, die er iets afdoet, snijdt daardoor zich zelven af van al de beloften en voorrechten, die het bevat. Deze bekrachtiging is gelijk een vlammend zwaard, dat de canon der heilige Schrift bewaart voor ongewijde handen. Zulk een bescherming gaf God aan de wet, Deuteronomium 4:2, en aan het gehele Oude Testament, Maleachi 4:4, en hier op de plechtigste wijze aan den gehelen Bijbel, ons daardoor verzekerende dat dit een boek is van den heiligsten aard, van goddelijk gezag en van voortdurende belangrijkheid, en dus van de bijzondere zorg Gods.

Openbaring 22:20

Wij zijn nu genaderd tot het slot van het geheel, en zulks in drie dingen.

I. Christus' afscheidsgroet aan Zijn gemeente. Het schijnt nu, nadat Hij deze dingen aan Zijn volk op aarde geopenbaard heeft, dat Hij afscheid van hen neemt en naar de hemel wederkeert. Maar Hij neemt afscheid op de vriendelijkste wijze en verzekert hun dat het niet lang zal duren eer Hij wederkomt. Ziet, Ik kom haastelijk! Gelijk Hij, na Zijn opstanding, bij Zijn hemelvaart, afscheid nam met de belofte van Zijn genadige nabijheid, zo gaat Hij nu heen na de toezegging van een spoedige wederkomst. Indien iemand mocht zeggen: "Waar is de belofte van Zijn toekomst, want er zijn reeds zoveel eeuwen vervlogen sedert dit geschreven werd!" die wete dat Hij niet vertragend is voor Zijn volk, maar lankmoedig voor Zijn vijanden. Zijn wederkomst zal plaatsgrijpen voordat die het verwachten, voordat zij er voor bereid zijn en spoediger dan zij begeren, en voor Zijn volk zal Hij op de rechte tijd komen. Het gezicht is voor een bepaalde tijd en zal niet vertoeven.

Hij zal haastelijk wederkomen! Laat dit woord ons altijd in de oren klinken en ons alle naarstigheid toebrengen, opdat wij van Hem gevonden mogen worden in vrede, zonder vlek of rimpel.

II. Het hartelijk echo van de gemeente op de belofte van Christus.

1. Een verklaring van vast geloof er in: Amen! Zo is het, zo zal het zijn.

2. Een uitdrukking van ernstige begeerte er naar. Ja kom! Heere Jezus! Kom, mijn geliefde, en wees als een ree, gelijk een hert op de specerijbergen! Zo slaat de pols van de gemeente, zo ademt de genadige Geest, die in het mystieke lichaam van Christus handelt en het voorlicht, en wij moeten nooit tevreden zijn, alvorens wij die adem des Geestes ook in ons gevoelen, en hij ons doet uitzien naar de gezegende hope en heerlijke verschijning van onze grote God en Zaligmaker Jezus Christus. Dit is de taal van de gemeente van de eerstgeborenen, en wij moeten er mee instemmen en ons Zijn belofte dikwijls voor de aandacht brengen. Hetgeen als belofte van de hemel nederdaalt moet als gebed weer ten hemel opstijgen. Kom, Heere Jezus! Maak een einde aan deze toestand van zonde, verdriet en verzoeking, verzamel Uw volk uit deze tegenwoordige boze wereld, en neem het op in de hemel, die toestand van volmaakte reinheid, vrede en blijdschap, en vervul alzo het grote doel, en vervul alle woord, waarop Gij Uw volk hebt doen hopen.

III. De apostolische zegenbede, die het geheel besluit. De genade van onze Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen.

Merk hier op:

1. De Bijbel eindigt met een duidelijk bewijs voor de Godheid van Christus, want de Geest van God leert de apostel de gemeente te zegenen in de naam van Christus, en Christus te bidden om een zegen voor haar, hetwelk een handeling van aanbidding is.

2. Niets moeten wij meer begeren dan dat de genade van Christus in deze wereld met ons zij, om ons te bereiden voor de heerlijkheid van Christus in de toekomstige wereld. Deze genade moet ons bewaren bij een blijde verwachting van Zijn heerlijkheid, zij moet er ons voor bekwamen. Zijn

heerlijke verschijning zal welkom en verblijdend zijn voor allen, die hier in Zijn genade en gunst delen, en daarom moeten wij op dit meest-omvattende gebed van harte Amen zeggen, ernstig dorstende naar grotere maten van de genadige invloeden van de gezegende Jezus in onze zielen, en naar Zijn genadige tegenwoordigheid, totdat de heerlijkheid al Zijn genade jegens ons zal volmaken. Want Hij is een zon en schild, Hij zal genade en ere geven, Hij zal het goede niet onthouden degenen, die in oprechtheid voor Hem leven.

GENESIS

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET EERSTE BOEK VAN MOZES, GENAAMD GENESIS.

I. Wij hebben vóór ons den Bijbel, of het Boek, want dat is de betekenis van het woord Bijbel. Wij noemen hem het Boek bij uitnemendheid, want hij is onvergelijkbaar het beste boek dat ooit geschreven werd, het Boek der boeken, schitterende als de zon aan den hemel der wetenschap; andere kostelijke en nuttige boeken zijn als de maan en de sterren, die er hun licht aan ontlenen. Wij noemen hem het Heilige Boek, omdat het door heilige mannen werd geschreven, en ingegeven is door den Heiligen Geest. Hij is volkomen rein van alle leugen, en verdorvene bedoelingen, en de blijkbare strekking er van is heiligheid te bevorderen onder de mensen. De grote dingen van Gods Wet en Evangelie zijn hier voor ons geschreven, ten einde tot grotere zekerheid te worden gebracht, verder verspreid te zullen worden, van langeren duur te zijn en naar ver verwijderde plaatsen en tijden zuiverder en vollediger overgebracht te worden, dan dit bij mogelijkheid door gerucht of overlevering had kunnen geschieden. En wij zullen zeer veel te verantwoorden hebben, indien deze dingen, die tot onzen vrede dienen, ons in zwart en wit overgegeven zijnde, door ons veronachtzaamd worden als wat vreemds, Hosea 8:12. De geschriften der onderscheidene door Gods Geest gedrevene schrijvers, van Mozes tot op Johannes, waarin het Goddelijk licht, zoals dat van den morgen, trapsgewijze geschenen heeft (de heilige canon nu voltooid zijnde) zijn allen in dien gezegenden Bijbel bij elkaar gevoegd, en Gode zij dank, in onze handen, en zij doen een zo vollen, helderen dag voor ons opgaan, als wij aan deze zijde des hemels kunnen verwachten. Elk deel is goed, maar het alles te zamen is zeer goed. Dat is licht, schijnende in ene duistere plaats, 2 Petrus 1:19; en ene duistere plaats, voorwaar! zou, zonder den Bijbel, de wereld zijn.

II. Wij hebben vóór ons dat deel van den Bijbel, dat wij het Oude Testament noemen, bevattende de daden en gedachtenissen der kerk van de schepping der wereld tot aan de komst van Christus in het vlees hetgeen een tijdperk omvatte van omstreeks vier duizend jaren de waarheden, toen geopenbaard, de wetten, die toen gegeven werden, de Godsvrucht, die toen werd betoond, de profetieën, die toen werden gegeven, en de gebeurtenissen, die haar betroffen, in zover God het voegzaam oordeelde er voor ons de kennis van te bewaren. Het wordt een testament, of verbond diathêkê genoemd, omdat het ene vastgestelde verklaring was van den wil van God betreffende den mens bij wijze van bondgenootschap, en was van kracht door den voorbestemden dood van den groten Testator, het Lam geslacht van de grondlegging der wereld, Openbaring 13:8. Het wordt het Oude Testament genoemd met betrekking tot het Nieuwe, waardoor het niet te niet gedaan, of vervangen, maar gekroond en vervolledigd is door de betere hoop, die er in afgeschaduwd en voorzegd werd. Het Oude Testament blijft nog heerlijk, maar het Nieuwe is overvloediger in heerlijkheid, 2 Corinthiërs 3:9.

III. Wij hebben vóór ons dat deel van het Oude Testament, dat wij den Pentateuch noemen, of de vijf boeken van Mozes, den dienstknecht des Heeren, die alle andere profeten overtrof, en een type was van den Groten Profeet. In onzes Heilands verdeling van de boeken van het Oude Testament in de Wet, de Profeten, en de Psalmen, of Hagiografa, zijn dezen de Wet, want zij bevatten niet slechts de wetten, die aan Israël zijn gegeven, in de vier laatsten, maar ook de wetten, gegeven aan Adam, en Noach, en Abraham, in het eerste. Deze vijf boeken waren, voor zoveel wij weten, de eersten, die ooit geschreven zijn, want wij hebben in geheel het Boek van Genesis gene de minste aanduiding van enigerlei geschrift, noch ook daarna tot aan het

ogenblik toen God aan Mozes gebood te schrijven, Exodus 17:14, en sommigen denken, dat Mozes zelf nooit schrijven geleerd had, voordat God hem zijn voorbeeld gaf in het Schrift der Tien Geboden op stenen tafelen. Hoe dit zij, wij zijn er zeker van, dat dit de oudste geschriften zijn, die nu in wezen zijn, en daarom het best in staat om ons een voldoend bericht te geven van de oudste dingen.

IV. Wij hebben voor ons het eerste en langste van deze vijf boeken, hetwelk wij Genesis noemen, geschreven, naar sommigen denken, toen Mozes in Midian was, ter onderwijzing en vertroosting van zijne lijdende broederen in Egypte. Ik geloof veeleer, dat hij het in de woestijn heeft geschreven, nadat hij op den berg bij God vertoefd had, waar hij waarschijnlijk volledige en bijzondere instructies ontvangen heeft voor het schrijven er van. En gelijk hij het plan beraamde van den tabernakel, zo heeft hij ook het voortreffelijker en duurzamer werk beraamd van dit boek, naar het voorbeeld, dat hem op den berg getoond was, hetgeen ene betere verklaring is omtrent de zekerheid der dingen, die er in vervat zijn, dan ene overlevering te veronderstellen, die mogelijk van Adam tot Methusalah, van dezen tot Sem, van Sem tot Abraham, en aldus in het geslacht van Jakob gekomen is. Genesis is een naam, ontleend aan het Grieks. Hij betekent de oorsprong of wording Zeer gepast wordt dit boek aldus genoemd, want het is ene geschiedenis van den oorsprong of de wording der dingen de schepping der wereld, de intrede van zonde en dood in die wereld, de uitvinding van kunsten, de opkomst, of het ontstaan der volken, en inzonderheid de planting der kerk en haren toestand in de eerste tijden. Het wordt ook de geschiedenis der geslachten genoemd de geslachten van Adam, Noach, Abraham, enz., gene eindeloze, maar nuttige geslachtslijsten. Ook het begin van het Nieuwe Testament is Genesis genoemd, Mattheus 1:1. Biblos geneseoos, Het Boek van de Genesis, of des Geslachts van Jezus Christus. Geloofd zij God voor het Boek, dat ons ons geneesmiddel toont, zo als dit Boek onze wonde bloot legt. Heere, open onze ogen, opdat wij de wonderen mogen zien beide van Uwe Wet en van Uw Evangelie!

HOOFDSTUK 1

1 In den beginne schiep God den hemel en de aarde.
2 De aarde nu was woest en ledig, en duisternis was op den afgrond; en de Geest Gods zweefde op de wateren.
3 En God zeide: Daar zij licht! en daar werd licht.
4 En God zag het licht, dat het goed was; en God maakte scheiding tussen het licht en tussen de duisternis.
5 En God noemde het licht dag, en de duisternis noemde Hij nacht. Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, de eerste dag.
6 En God zeide: Daar zij een uitspansel in het midden der wateren; en dat make scheiding tussen wateren en wateren!
7 En God maakte dat uitspansel, en maakte scheiding tussen de wateren, die onder het uitspansel zijn, en tussen de wateren, die boven het uitspansel zijn. En het was alzo.
8 En God noemde het uitspansel hemel. Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, de tweede dag.
9 En God zeide: Dat de wateren van onder den hemel in een plaats vergaderd worden, en dat het droge gezien worde! En het was alzo.
10 En God noemde het droge aarde, en de vergadering der wateren noemde Hij zeeen; en God zag, dat het goed was.
11 En God zeide: Dat de aarde uitschiete grasscheutjes, kruid zaadzaaiende, vruchtbaar geboomte, dragende vrucht naar zijn aard, welks zaad daarin zij op de aarde! En het was alzo.
12 En de aarde bracht voort grasscheutjes, kruid zaadzaaiende naar zijn aard, en vruchtdragend geboomte, welks zaad daarin was, naar zijn aard. En God zag, dat het goed was.
13 Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, de derde dag.
14 En God zeide: Dat er lichten zijn in het uitspansel des hemels, om scheiding te maken tussen den dag en tussen den nacht; en dat zij zijn tot tekenen en tot gezette tijden, en tot dagen en jaren!
15 En dat zij zijn tot lichten in het uitspansel des hemels, om licht te geven op de aarde! En het was alzo.
16 God dan maakte die twee grote lichten; dat grote licht tot heerschappij des daags, en dat kleine licht tot heerschappij des nachts; ook de sterren.
17 En God stelde ze in het uitspansel des hemels, om licht te geven op de aarde.
18 En om te heersen op den dag, en in den nacht, en om scheiding te maken tussen het licht en tussen de duisternis. En God zag, dat het goed was.
19 Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, de vierde dag.
20 En God zeide: Dat de wateren overvloediglijk voortbrengen een gewemel van levende zielen; en het gevogelte vliege boven de aarde, in het uitspansel des hemels!
21 En God schiep de grote walvissen, en alle levende wremelende ziel, welke de wateren overvloediglijk voortbrachten, naar haar aard; en alle gevleugeld gevogelte naar zijn aard. En God zag, dat het goed was.
22 En God zegende ze, zeggende: Zijt vruchtbaar, en vermenigvuldigt, en vervult de wateren in de zeeen; en het gevogelte vermenigvuldige op de aarde!
23 Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, de vijfde dag.
24 En God zeide: De aarde brenge levende zielen voort, naar haar aard, vee, en kruipend, en wild gedierte der aarde, naar zijn aard! En het was alzo.
25 En God maakte het wild gedierte der aarde naar zijn aard, en het vee naar zijn aard, en al het kruipend gedierte des aardbodems naar zijn aard. En God zag, dat het goed was.

26 En God zeide: Laat Ons mensen maken, naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis; en dat zij heerschappij hebben over de vissen der zee, en over het gevogelte des hemels, en over het vee, en over de gehele aarde, en over al het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt.
27 En God schiep den mens naar Zijn beeld; naar het beeld van God schiep Hij hem; man en vrouw schiep Hij ze.
28 En God zegende hen, en God zeide tot hen: Weest vruchtbaar, en vermenigvuldigt, en vervult de aarde, en onderwerpt haar, en hebt heerschappij over de vissen der zee, en over het gevogelte des hemels, en over al het gedierte, dat op de aarde kruipt!
29 En God zeide: Ziet, Ik heb ulieden al het zaadzaaiende kruid gegeven, dat op de ganse aarde is, en alle geboomte, in hetwelk zaadzaaiende boomvrucht is; het zij u tot spijze!
30 Maar aan al het gedierte der aarde, en aan al het gevogelte des hemels, en aan al het kruipende gedierte op de aarde, waarin een levende ziel is, heb Ik al het groene kruid tot spijze gegeven. En het was alzo.
31 En God zag al wat Hij gemaakt had, en ziet, het was zeer goed. Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, de zesde dag.

Daar de grondslag van alle Godsdienst gelegd is in onze betrekking tot God als onze Schepper, was het voegzaam, dat het boek van de Goddelijke openbaringen, hetwelk bestemd was om de gids, de steun en de regel te zijn van de Godsdienst in de wereld beginnen zou, zoals het begint, met een duidelijk en volledig bericht van de schepping van de wereld-als antwoord op die eerste vraag van een goede consciëntie, "Waar is God, mijn Maker?" Job. 35:10. Hieromtrent hebben de Heidense filosofen zeer droevig misgetast, en zijn verijdeld geworden in hun overleggingen. Sommigen van hen beweerden, dat de wereld van eeuwigheid af uit zich zelf ontstaan is, anderen schreven haar toe aan een toevallige vereniging van atomen. Aldus heeft de wereld God niet gekend door de wijsheid maar heeft zich alle moeite gegeven om Hem te verliezen. De Heilige Schrift, die zich ten doel stelt de natuurlijke Godsdienst te handhaven en te verbeteren door de geopenbaarde Godsdienst, er het verval van tegen te gaan, er het gebrekkige en onvolkomene van aan te vullen sedert de val, tot wederopleving van de voorschriften van de wet van de natuur, heeft daarom reeds bij de aanvang dit beginsel van het heldere, onomfloerste licht van de natuur vastgesteld, dat deze wereld bij de aanvang des tijds geschapen werd door een Wezen van oneindige wijsheid en macht, en zelf vóór alle tijd, en vóór alle werelden bestaan heeft. De ingang tot Gods woord geeft dit licht, Psalm 119:130. Het eerste vers van de Bijbel geeft ons een betere en meer zekere, een meer bevredigende en meer nuttige kennis van de oorsprong des heelals dan de boekdelen van de filosofen. Het levende geloof van nederige Christenen verstaat deze zaak beter dan de verhevene verbeeldingskracht van de grootste wijzen van de wereld. Hebreeën 11:13.

Wij hebben in dit hoofdstuk drie dingen.

I. Een algemeen denkbeeld, dat ons gegeven is van de schepping van de wereld, vers 1-2.

II. Een bijzonder bericht van het werk op de verschillende dagen, opgetekend als in een dagboek klaar en duidelijk en in volgorde. De schepping van Let licht op de eerste dag vers 3-5, van het uitspansel op de tweede dag, vers 6-8, van de zee, de aarde en haar vruchten op de derde dag, vers 9-13, van de lichten aan de hemel op de vierde dag, vers 14-19, van de vissen en vogelen op de vijfde dag, vers 20-23, van de dieren vers 24-25 van de mens, vers 26-28, en van voedsel voor beide op de zesde dag, vers 29-30.

III. Het in ogenschouw nemen en de goedkeuring van het gehele werk, vers 31.

Genesis 1:1-2
In dit vers hebben wij het werk van de schepping in haar korte samenvatting, en in haar kiem, of, onontwikkelde toestand.

I. In haar korte samenvatting, vers 1, waar wij tot onze vertroosting het eerste artikel vinden van onze geloofsbelijdenis, dat God, de almachtige Vader, de Schepper is van hemel en aarde, en als zodanig geloven wij in Hem. In dit vers hebben wij te letten op vier dingen.

1. De uitwerking. "De hemel en de aarde dat is: de wereld met alles wat daarin is," Handelingen 17:24. De wereld is een groot huis, bestaande uit boven en beneden verdiepingen, een statig en prachtig gebouw, gelijkvormig en geriefelijk, iedere kamer goed en met wijsheid ingericht en van het nodige voorzien. Het is het zichtbare deel van de schepping, waarvan Mozes hier een bericht wil geven, weshalve hij geen melding maakt van de schepping van engelen. Maar gelijk de aarde niet slechts een oppervlakte heeft versierd met gras en bloemen, maar ook een binnenste dat verrijkt is met metalen en edelgesteenten, die meer deel uitmaken van haar vaste aard, en van groter waardij zijn hoewel van de schepping er van hier niet wordt gesproken, zo zijn ook de hemelen niet slechts voor ons oog verfraaid met heerlijke lichten, die het uitwendige er van versieren, van welker schepping wij hier lezen, maar van binnen zijn zij vervuld met heerlijke, glansrijke wezens, die buiten het bereik van ons gezicht zijn, meer hemels, en ze in waardij en voortreffelijkheid meer overtreffende, dan goud en saffieren de leliën des velds overtreffen. In de zichtbare wereld valt gemakkelijk waar te nemen:

a. *Grote verscheidenheid.* Er zijn verscheidene soorten van wezens, die in aard en samenstel zeer van elkaar verschillen. "Hoe vele zijn uw werken, o Heere", en allen zijn zij goed!

b. *Grote schoonheid.* De blauwe lucht en de groene aarde zijn bekoorlijk voor het oog van de aanschouwer, veel meer nog dan de versierselen van die beide. Hoe alles overtreffend moet dan niet de schoonheid zijn van de Schepper!

c. *Grote nauwkeurigheid.* Aan hen, die met behulp van het microscoop de werken van de natuur met aandacht beschouwen, doen zij zich fraaier voor dan enigerlei werken van kunst.

d. *Grote kracht.* Het is niet een groot blok van onwerkzame stof, want er is in elk schepsel min of meer kracht, de aarde zelf heeft magnetische kracht.

e. *Grote orde,* een wederzijdse afhankelijkheid van bestaan, een juiste harmonie van bewegingen, en een bewonderenswaardig verband van oorzaken.

f. *Grote verborgenheid.* Er zijn verschijnselen in de natuur, die niet verklaard kunnen worden, geheimenissen, die wij niet kunnen doorgronden, ons geen rekenschap van kunnen geven, maar uit hetgeen wij van hemel en aarde zien, kunnen wij gemakkelijk genoeg de eeuwige kracht en Godheid afleiden van de grote Schepper, en er overvloedige stof in vinden voor Zijn lof. En laten onze schepping, en de plaats, die wij innemen als mensen, ons herinneren aan onze plicht als Christenen, welke daarin bestaat, dat wij steeds de hemel in ons oog, en de aarde onder onze voeten moeten houden.

2. De Auteur en Oorzaak van dit grote werk, *GOD.* Het Hebreeuwse woord is *Elohiem,* hetgeen aanduidt:

a. De kracht van God, de Schepper. *El* betekent *de sterke God,* en wat minder dan almachtige kracht kon alle dingen uit niets voortbrengen?

b. Het meervoud in de Personen in de Godheid: Vader, Zoon, en Heilige Geest. Dat meervoud in de naam van God in het Hebreeuws, dat van Hem spreekt als van velen, hoewel Hij een is, was misschien voor de Heidenen een reuke des doods ten dode, hen verhardende in afgoderij, maar voor ons is het een reuke des levens ten leven, bevestigende ons geloof in de Drie-eenheid, die, hoewel slechts duister aangeduid in het Oude Testament, helder en duidelijk geopenbaard is in het Nieuwe. De Zoon van God, het eeuwige Woord en de Wijsheid des Vaders, was bij Hem, toen Hij de wereld schiep, Spreuken 8:30, ja er wordt ons herhaaldelijk gezegd, dat de wereld door Hem gemaakt is, en dat, zonder Hem geen ding gemaakt is, dat gemaakt is Johannes 1:3, 10, Efeziërs 3:9, Colossenzen 1:16 Hebreeën 1:2. O welke hoge gedachten moeten hierdoor in ons hart gevormd worden van die grote God, tot wie wij naderen in Godsdienstige aanbidding, en van die grote Middelaar in wiens naam wij tot Hem naderen!

3. De wijze waarop dat werk werd tot stand gebracht, er was generlei te voren bestaande stof, waaruit de wereld werd voortgebracht. De vissen en het gevogelte werden wel voortgebracht uit de wateren, de dieren en de mens uit de aarde, maar die aarde en deze wateren zijn uit niets voortgebracht. Door de gewone kracht van de natuur is het onmogelijk, dat iets uit niets wordt gemaakt, (de God van de natuur is niet onderworpen aan de wetten van de natuur) maar in de schepping is het onmogelijk, dat het anders is, want niets is meer beledigend voor de eer van de Eeuwige God dan de onderstelling van een eeuwige stof. Aldus is de uitnemendheid van de kracht van God, en alle heerlijkheid moet Hem worden toegebracht.

4. Wanneer dit werk werd voortgebracht, *In den beginne,* dat is: in het begin des tijds, toen deze klok voor het eerst aan de gang werd gebracht. De tijd begon met de voortbrenging van de wezens, die door en naar tijd worden gemeten. Vóór het begin van de tijd was er niets en niemand dan het Oneindige Wezen, dat de eeuwigheid bewoont. Indien wij zouden vragen waarom God de wereld niet eerder gemaakt heeft, dan zouden wij slechts "de raad verduisteren met woorden zonder wetenschap," Job 38:2, immers hoe kan er in de eeuwigheid van eerder of later sprake zijn? En Hij heeft haar gemaakt in het begin des tijds overeenkomstig Zijn eeuwige raadsbesluiten vóór alle tijd. De Joodse rabbijnen zeggen, dat er zeven dingen waren, die God geschapen heeft, eer Hij de wereld schiep, waarmee zij slechts de voortreffelijkheid van deze dingen willen te kennen geven-De Wet, Bekering, het Paradijs, de Hel, de Troon van de heerlijkheid, het Huis van het Heiligdom en de Naam van de Messias. Maar voor ons is het genoeg te zeggen: "In den beginne was het Woord," Johannes 1:1.

Laat ons hieruit leren:
Dat atheïsme dwaasheid is, en dat atheïsten de grootste dwazen in de wereld zijn, want zij zien, dat er een wereld is, die zich zelf niet heeft kunnen maken, en toch willen zij niet erkennen, dat er een God is, die haar gemaakt heeft. Ongetwijfeld zijn zij zonder verontschuldiging, maar de god van deze wereld heeft hun zinnen verblind.

b. Dat God door een onbetwistbaar recht vrijmachtig Heer is over allen. Indien Hij de Schepper is, dan is Hij ongetwijfeld de Eigenaar en Bezitter van hemel en aarde.

c. Dat bij God alle dingen mogelijk zijn, weshalve diegenen welgelukzalig zijn, die Hem tot hun God hebben, en wier hulp en hope in Zijn naam is, Psalm 121:2, 124:8.

d. Dat de God, die wij dienen, waardig is alle lof en prijs, en toch ver boven alle lof en prijs verhoogd is, Nehemia 9:5, 6. Indien Hij de wereld gemaakt heeft, dan heeft Hij onze diensten niet nodig, en Hij kan er ook geen voordeel van hebben, Handelingen 17:24, 25, en toch eist Hij ze met recht, en verdient Hij onze lof, Openbaring 4:11. Indien alles is van Hem, de moet alles ook tot Hem wezen.

II. Hier is het werk van de schepping in haar eerste kiem, of onontwikkelde toestand, vers 2, waar wij een bericht hebben van haar eerste *stof,* en de eerste *Beweger.*

1. De eerste *stof* was een chaos, zij wordt hier de *aarde* genoemd, (hoewel de aarde, in de eigenlijke zin, niet voor de derde dag gemaakt werd, vers 10) omdat zij het meest geleek op hetgeen later *aarde,* blote aarde genoemd werd, ontbloot van haar versierselen: het was een zware, logge massa. Zij wordt ook genoemd *de afgrond,* zowel wegens haar uitgestrektheid, als omdat de wateren, die er later van afgescheiden werden, er nu nog mee vermengd waren. Het was uit deze ontzaglijke massa van stof, waaruit alle lichamen, zelfs het uitspansel, de zichtbare hemelen, later door de kracht van het Eeuwige Woord zijn voortgebracht. De Schepper zou reeds terstond dit werk volmaakt en volkomen hebben kunnen maken, maar door deze trapsgewijze voortgang wilde Hij tonen wat gewoonlijk de wijze van werken is van Zijn voorzienigheid en genade.

Let op de beschrijving van die chaos.
Er was niets in, dat begeerlijk was om aan te zien, want hij was *woest en ledig. Tohu* en *bohu, verwarring* en *ledigheid,* zo zouden die woorden ook overgezet kunnen worden, Jesaja 34:11. Hij was vormloos, hij was nutteloos, hij was zonder inwoners, zonder versierselen, de schaduw, of ruwe omtrek van "toekomende dingen, niet het beeld zelf van de zaken," Hebreeën 10:1. Door de zonde van de mensen, waaronder de schepping zucht, is de aarde bijna tot dienzelfde toestand teruggebracht, zie Jeremia 4:23. "Ik zag het land aan, en zie het was woest en ledig." Aan hen, die hun hart in de hemel hebben, schijnt deze lagere wereld, in vergelijking met de bovenwereld, ook nu nog niets dan verwarring en ledigheid te zijn. Er is geen ware schoonheid te zien, geen verzadigende volheid te genieten op deze aarde, dan alleen in God.

b. En al ware er iets begerenswaardig te zien geweest, dan was er toch geen licht om het er bij te kunnen zien, want *duisternis,* dikke duisternis, *was op de afgrond.* God heeft deze duisternis niet geschapen, zoals Hij gezegd wordt de duisternis van de beproeving te scheppen, Jesaja 45:7, want het was slechts het gebrek aan licht, waarvan echter niet gezegd kan worden, dat er gebrek aan was, voordat iets gemaakt was, dat er bij gezien kon worden, en over het gebrek er aan behoeft ook niet veel geklaagd te worden, als er toch niets anders dan verwarring en ledigheid te zien was. Indien het werk van de genade in de ziel een nieuwe schepping is, dan stelt deze chaos de toestand voor van een onwedergeboren ziel, waarin geen genade is, daar is wanorde, verwarring en alle boos werk, zij is ledig van alle goed, want zij is zonder God, zij is duister, zij is de duisternis zelf. Dit is van nature onze toestand, totdat de almachtige genade een gezegende verandering werkt.

2. De Geest Gods was de eerste *Beweger,* Hij *bewoog zich op de wateren.* Als wij de aarde woest en ledig beschouwen, dan, dunkt mij, is zij als het dal vol dorre doodsbeenderen. Kunnen deze leven? Kan uit deze verwarde massa van stof een schone wereld geformeerd worden? Ja, indien een geest des levens van God er in komt, Ezechiël 37:9. Nu is er hoop voor die zaak, want de Geest Gods begint te werken, en indien Hij werkt, wie of wat zal Hem dan

afkeren? Er is gezegd, dat God de wereld maakt door Zijn Geest, Psalm 33:6, Job 26:13, en door dezelfde machtige Werker wordt ook de nieuwe schepping tot stand gebracht. Hij bewoog zich op de afgrond, zoals Elia zich over het dode kind uitstrekte, zoals de hen haar kiekens vergadert onder haar vleugelen, over ze heen fladdert en zweeft, om ze te verwarmen en te koesteren, Mattheus 23:37, zoals een arend zijn nest opwekt, en over zijn jongen *zweeft,* (het is hetzelfde woord, dat hier gebruikt wordt) Deuteronomium 32:11. Leer hieruit, dat God niet slechts de Auteur is van alle zijn, maar ook de Fontein van alle leven, en de Oorzaak van de beweging. Dode stof zou altijd dood zijn, indien Hij haar niet verlevendigde. En dit maakt het voor ons gelooflijk, dat God de doden opwekt. De kracht, of macht, die uit verwarring, ledigheid en duisternis zo’n wereld te voorschijn heeft gebracht bij de aanvang des tijds kan aan het einde van de tijd ons vernederd lichaam uit het graf te voorschijn brengen, al is het ook "een stikdonker land, als de duisternis zelf, en zonder ordeningen," Job 10:22, en het tot een heerlijk lichaam maken.

Genesis 1:3-5
Wij hebben hier een nader bericht van het werk van de eerste dag. Daarin merken wij op:

1. Dat het eerste van alle zichtbare dingen, die God geschapen heeft, licht was, niet opdat Hij zelf er bij zou kunnen zien om te werken (want duisternis en licht zijn voor Hem gelijk, maar opdat wij er Zijn werken bij zouden zien, en in die werken Zijn heerlijkheid, en opdat wij onze werken zullen werken terwijl het dag is. De werken van Satan en zijn dienstknechten zijn werken van de duisternis, maar die de waarheid doet, komt tot het licht, en begeert het, "opdat zijn werken openbaar worden," Johannes 3:21. Licht is de grote schoonheid en zegen van het heelal, evenals de eerstgeborene, gelijkt het, onder alle zichtbare dingen, het meest op deszelfs grote Vader in reinheid en kracht, helderheid en weldadigheid, het is na verwant aan een geest. Hoewel wij er andere dingen bij zien, en er zeker van zijn, dat het is, dat het bestaat, kennen wij er toch de aard niet van, noch kunnen wij het omschrijven, zeggen "wat het is, noch de weg tonen waar het licht verdeeld wordt," Job 38:19, 24. Als wij het zien, zo laat ons er door geleid worden tot, en er door geholpen worden in een gelovige aanschouwing van Hem, die Licht is, in wie geheel geen duisternis is, 1 Johannes 1:5, "de Vader van de lichten" Jakobus 1:17, en die "een ontoegankelijk licht bewoont," 1 Timotheus 6:16. In de nieuwe schepping is licht het eerste ding, dat in de ziel wordt gewrocht. De gezegende Geest leidt de wil en de genegenheden gevangen door het verstand te verlichten, en komt alzo door de deur in het hart, evenals de Goede Herder, wiens eigendom het is, terwijl de zonde en Satan, evenals dieven en rovers, van elders inklimmen. Zij, die door de zonde duisternis waren, worden door genade licht in de Heere.

II. Dat het licht gemaakt was door het woord van Gods kracht. Hij zei: *Er zij licht.* Hij wilde en bepaalde het, en terstond geschiedde het: *er was licht,* zo'n kopie, als nauwkeurig overeenkwam met de oorspronkelijke idee in de gedachte Gods. O hoe groot en ontzaglijk is het woord Gods! *Hij sprak, en het was er,* het was er, wezenlijk, afdoend, en voor altijd, niet slechts in vertoning, en om alleen in een ogenblikkelijke behoefte te voorzien, want Hij gebood en het stond er, voor Hem was "dictum factum-een woord, en een wereld" Het woord van God, dat is: Zijn wil en het welbehagen er van, is levend en krachtig, Christus is het woord, het essentiële eeuwige Woord, en door Hem was het licht voortgebracht, want "in Hem was licht, en Hij is het ware Licht, het Licht van de wereld," Johannes 1:9, 9:5. Het Goddelijke licht, dat in geheiligde zielen schijnt is gewerkt door de kracht Gods, de kracht Zijns Woords, en van de Geest van de wijsheid en openbaring, die het verstand opent, de nevelen van de onwetendheid en dwaling verdrijft en de kennis geeft van de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus, zoals in de beginne "God gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen," 2 Corinthiërs 4:6. Er zou op het aangezicht van de gevallen mens voortdurend duisternis geheerst hebben, indien "de Zoon van God niet was gekomen en ons het verstand had gegeven," 1 Johannes 5:20.

III. Dat het licht, hetwelk God wilde, door Hem goedgekeurd werd, toen het was voortgebracht. *God zag het licht, dat het goed was.* Het was juist zoals Hij het bedoeld had, en het was geschikt om te beantwoorden aan het doel, waartoe Hij het bestemd had. Het was nuttig en voordelig, zonder het licht, zou de wereld, die thans een paleis is, een kerkerhol geweest zijn. Het was liefelijk en aangenaam, "het licht is zoet," Prediker 11:7. "Het verblijdt het hart," Spreuken 15:30. Wat God gebiedt, zal Hij goedkeuren, en genadiglijk aannemen, en een welgevallen hebben aan het werk van Zijn handen. Datgene is in waarheid goed, hetwelk goed is in Gods oog, want Hij ziet niet zoals de mens ziet. Indien het licht goed is, hoe goed is

dan niet Hij, die de Bron is van licht, van wie wij het ontvangen, en aan wie wij er alle lof voor verschuldigd zijn, en al de diensten die wij er bij verrichten!

IV. Dat God *scheiding maakte tussen het licht en de duisternis,* ze van elkaar scheidde, daar zij nooit te zamen gevoegd en met elkaar verzoend kunnen zijn, want, "wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis? 2 Corinthiërs 6:14. Hij verdeelde ook de tijd tussen hen: de dag bestemde Hij voor het licht, en de nacht voor de duisternis, in voortdurende en geregelde opvolging van elkaar. Hoewel de duisternis nu verdreven was door het licht, was zij toch niet tot voortdurende ballingschap veroordeeld, maar wisselt zij af met het licht, en heeft haar plaats, omdat zij haar nut heeft. Want gelijk het licht van de morgen het werk van de dag begunstigt, zo begunstigen de schaduwen van de avond de rust van de nacht, en trekken de gordijnen om ons heen, opdat wij te beter kunnen slapen, Job 7:2. God heeft aldus de tijd verdeeld tussen licht en duisternis, omdat Hij ons wil doen gedenken, dat dit een wereld is van mengsels en veranderingen. In de hemel is er volkomen en eeuwigdurend licht, en in het geheel geen duisternis, in de hel is de uiterste duisternis en geen straal van licht. In die wereld is er tussen deze twee een grote kloof gevestigd, maar in deze wereld wisselen zij elkaar af, en zo gaan wij dagelijks van de ene naar de andere, opdat wij zullen leren dezelfde wisselvalligheden te verwachten in de voorzienigheid Gods: vrede en beroering, vreugde en smart, om dan het een tegenover het ander te plaatsen, en ons naar beide te schikken, zoals wij doen met licht en duisternis, beide welkom hetende en met beide ons voordeel doende.

V. Dat God ze van elkaar verdeelde door onderscheiden namen. Hij *noemde het licht Dag en de duisternis noemde Hij Nacht.* Als Heer van beide gaf Hij hun namen, want "de dag is Zijne, ook is de nacht Zijne, Psalm 74:16. Hij is de Heer van de tijd, en zal dit zijn totdat dag en nacht aan een einde komen, en de stroom des tijds verzwolgen wordt in de oceaan van de eeuwigheid. Laat ons God erkennen in de gestadige opvolging van dag en nacht, en beide toewijden aan Zijn eer door iedere dag voor Hem te arbeiden, en elke nacht in Hem te rusten, en dag en nacht Zijn wet te overdenken.

VI. Dat dit het werk was van de eerste dag, en het was een kostelijke dag werks. *Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, de eerste dag.* De duisternis van de avond was voor het licht van de morgen, om er de tegenstelling van te zijn en er de schittering zoveel beter van te doen uitkomen. Dit was niet alleen de eerste dag van de wereld, maar de eerste dag van de week. Ik bemerk dat dit tot eer is van die dag, omdat ook de nieuwe wereld op de eerste dag van de week begonnen is in de opstanding van Christus, vroeg in de morgen, als het Licht van de wereld. In Hem heeft de Opgang uit de hoogte ons bezocht, en zalig, eeuwig zalig zijn wij, indien deze Morgenster opgaat in onze harten.

Genesis 1:6-8
Wij hebben hier het bericht van het werk op de *tweede* dag, de schepping van het uitspansel, waarbij wij opmerken:

I. Het desbetreffende bevel van God: *Daar zij een uitspansel,* als een uitgespreid laken, of een ontrold gordijn. Dit sluit in al wat zichtbaar is boven de aarde tussen haar en de derde hemel, de lucht haar hogere, midden en lagere sferen, de hemelglobe en al de lichtkringen van boven, zij reikt in de hoogte tot de plaats waar de sterren zijn, want die wordt *het uitspansel des hemels* genoemd, vers 14 :15, en benedenwaarts tot aan de plaats waar de vogels vliegen, want ook die wordt *uitspansel des hemels* genoemd, vers 20. Toen God het licht gemaakt heeft, bestemde Hij de lucht om de vergaderplaats en het voertuig van deszelfs stralen te zijn, en als middel van gemeenschap te wezen tussen de onzichtbare en de zichtbare wereld. Want hoewel er tussen hemel en aarde een onbegrijpelijk grote afstand is, is er toch geen onoverkomelijke kloof gevestigd, zoals tussen de hemel en de hel. Dit uitspansel is geen muur des afscheidsels, maar een weg van gemeenschapsoefening, zie Job 26:7, 37:18,. Psalm 104:3 :Amos 9:6.

II. De *schepping* van dit uitspansel. Opdat het de schijn niet zou hebben, alsof God slechts gebood, dat het gedaan moest worden, en dat iemand anders het gedaan heeft, voegt hij er bij: *En God maakte dat uitspansel.* Wat God van ons eist, werkt Hij zelf in ons, of het zou niet gedaan worden. Hij, die geloof, heiligheid en liefde gebiedt, schept ze door de kracht van Zijn genade, uitgaande met Zijn woord opdat Hij er al de lof voor ontvange. Heere geef wat Gij gebiedt, en gebied dan wat U behaagt. Van het uitspansel wordt gezegd, dat het "het werk is van Zijn vingeren," Psalm 8:4. Hoewel de grootte van deszelfs uitgestrektheid het als een werk aanduidt van Zijn uitgestrekte arm, wordt toch door de bewonderenswaardige fijnheid van zijn samenstel aangetoond, dat het een zeldzaam kunstgewrocht is, het werk van Zijn vingeren.

III. Het gebruik en de bestemming er van: om *scheiding te maken tussen de wateren,* dat is: om te onderscheiden tussen de wateren die in de wolken zijn, en die welke de bodem van de zee bedekken: de wateren in de lucht, en die op de aarde. Zie het verschil tussen deze nauwkeurig opgemerkt in Deuteronomium 11:10, 11, waar Kanaän hierom boven Egypte gesteld wordt, dat Egypte bevochtigd en vruchtbaar gemaakt wordt door de wateren, die *onder* het uitspansel zijn, terwijl Kanaän besproeid wordt door de wateren van *boven,* die uit het uitspansel komen, de dauw des hemels, druppelen op het kruid, "dat naar geen man wacht, noch mensenkinderen verbeidt," Micha 5:6. God heeft in het uitspansel van Zijn kracht, kamers, opperzalen, waaruit Hij "de aarde drenkt," Psalm 104:13, 65:10, 11. Hij heeft ook "schatkamers van de sneeuw en des hagels, die Hij ophoudt tot de tijd van de benauwdheid, tot de dag des strijds en des oorlogs," Job 38:22, 23. O welk een Grote God is Hij, die aldus voorzien heeft voor het gerief en de vertroosting van allen, die Hem dienen, en voor de beschaming van allen, die Hem haten! Het is goed Hem tot onze Vriend, en kwaad Hem tot onze Vijand te hebben.

IV. De benaming er van. *God noemde het uitspansel Hemel.* Het is de zichtbare hemel, het plaveisel van de heilige stad, boven het uitspansel wordt God gezegd Zijn troon te hebben, Ezechiël 1:26, want Hij heeft hem bereid in de hemelen, daarom wordt van de hemel gezegd, dat hij heerst, Daniël 4:26. Is "niet God in de hoogte van de hemelen?" Job 22:12. Ja, Hij is daar, en door de aanschouwing van de hemel, die wij zien kunnen, moeten wij er toe geleid worden om te denken aan Onzen Vader, die in de hemelen is. De hoogte van de hemel moet ons doen gedenken aan Gods oppermacht, en de oneindige afstand, die er is tussen ons en Hem. De helderheid van de hemel en zijn reinheid moeten ons herinneren aan Zijn heerlijkheid

en majesteit, en volmaakte heiligheid, de uitgestrektheid van de hemel, zijn omsluiten van de aarde, en de invloed, die hij er op uitoefent, moeten ons aan Zijn grootheid en algemene voorzienigheid doen gedenken.

Genesis 1:9-13
In deze verzen wordt het werk verhaald van de derde dag, de formering van zeeën en droog land, en het vruchtbaar maken van de aarde. Tot nu toe was de kracht van de Schepper aangewend en gebruikt voor het bovengedeelte van de zichtbare wereld. Het licht van de hemel was ontstoken, en het uitspansel gevestigd, maar nu daalt Hij neer tot deze lagere wereld, de aarde, die bestemd was voor de kinderen van de mensen, bestemd beide tot hun woning en om hen te voeden en te onderhouden, en hier wordt ons bericht, hoe zij voor die beide geschikt werd gemaakt, het bouwen van hun huis, en de toebereiding van hun tafel.

Merk op:
I. Hoe de aarde toebereid werd tot een woning voor de mens: door het vergaderen van de wateren bij elkaar, en door te maken, dat het droge gezien wordt. In plaats dus van die verwarring door de dooreen menging van aarde en water in een grote massa, vers 2 zie, er is nu orde, door een scheiding, die ze beide nuttig maakt. God zei: *Het zij,* en *het was,* niet spoediger gezegd dan gedaan.

1. Aan de wateren, die de aarde hadden bedekt, werd bevolen zich terug te trekken *zich in een plaats te vergaderen,* namelijk in de holten, die bestemd en geschikt waren om ze te ontvangen. De wateren, die aldus gezuiverd, verzameld en in hun eigen plaats geleid werden, noemde Hij *Zeeën,* want hoewel er velen zijn, in ver verwijderde streken, en zij verschillende kusten bespoelen, hebben zij toch boven de grond en onder de grond gemeenschap met elkaar, en aldus zijn zij een, de gemene vergaderplaats van wateren, waarin alle rivieren vloeien, Prediker 1:7. Wateren en zeeën betekenen in de Schrift dikwijls benauwdheid en beproeving, Psalm 69:2, 3, 15. 16, 42:8. Gods eigen kinderen zijn daar in deze wereld niet van vrijgesteld, maar het is hun tot troost, dat dit slechts wateren zijn *onder* de hemel, (in de hemel zijn er geen) en dat zij allen in de plaats zijn, die God er voor bestemd heeft, en binnen de perken, die Hij er aan heeft gesteld. Hoe de wateren in het eerst vergaderd werden, en hoe zij nog door dezelfde almachtige hand, die ze binnen grenzen heeft geleid, daar in gehouden worden, is sierlijk beschreven in Psalm 104:6-9, waar dit vermeld wordt als een oorzaak tot lof. Die met schepen ter zee afvaren behoren dagelijks de wijsheid, macht en goedheid te erkennen van de Schepper, die de grote wateren voor de mens dienstbaar gemaakt heeft tot handel en verkeer, en zij, die thuis blijven, moeten zich schuldenaren erkennen van Hem, die de zee binnen de grendelen en deuren houdt van de plaats, die haar is aangewezen, en zich stelt tegen de hoogmoed van de golven, Job 38:10, 11.

2. Het droge werd uit de wateren te voorschijn gebracht, en werd *Aarde* genoemd, en aan de kinderen van de mensen gegeven. Het schijnt dat te voren de aarde wel in wezen was maar zij was niet nut, omdat zij onder het water was. Zo worden Gods gaven dikwijls te vergeefs ontvangen, omdat zij begraven liggen, breng ze te voorschijn, en dan worden zij dienstig. Wij, die op de huidige dag de weldaad genieten van droog land, (hoewel sedert de schepping de aarde in de zondvloed onder water was, maar toen weer opgedroogd werd) moeten ons als pachters erkennen, afhankelijk van God, "wiens handen het droge geformeerd hebben": Psalm 95:5, Jona 1:9.

II. Hoe de aarde toegerust werd met hetgeen voor de voeding en het onderhoud van de mens nodig was, vers 11, 12. Er werd terstond voorziening gemaakt door de onmiddellijke voortbrengselen van de uit de wateren opgerezene aarde, die, in gehoorzaamheid aan Gods gebod, dadelijk vruchtbaar werd, gras voortbracht voor het vee, en kruiden voor de mens. Er was ook voorziening gemaakt voor de toekomst door de bestendiging van de onderscheidene

gewassen, die talrijk en van verschillende aard, en allen keurig en kostelijk zijn, elk van die gewassen *zijn eigen zaad hebbende, naar zijn aard,* opdat, gedurende het verblijf van de mens op aarde, voedsel voor hem verkregen wordt uit de aarde. Heere, wat is de mens dat Gij hem aldus gedenkt en bezoekt, dat zo'n zorg wordt gedragen, en zo'n voorziening wordt gemaakt voor het onderhoud en de bewaring van die schuldige, schadelijke levens, die duizendmaal verbeurd werden!

Merk hier op:
1. Dat niet alleen *de aarde is des Heeren, maar ook haar volheid,* en dat Hij de rechtmatige Eigenaar er van is met alles wat zij bevat. De aarde was *ledigheid,* vers 2, maar nu is zij door het spreken van een woord vol geworden van Gods schatten, en nog zijn zij van Hem, "Zijn koren en Zijn most, Zijn wol en Zijn vlas," Hosea 2:9. Hoewel ons het gebruik er van is toegestaan, blijft de eigendom er van toch berusten in Hem, en tot Zijn dienst en eer moeten zij gebruikt worden.

2. Dat de gewone voorzienigheid een voortdurende schepping is, en daarin werkt onze Vader tot nu toe. De aarde is nog steeds onder de kracht en uitwerking van dit gebod om gras en kruiden voort te brengen en haar jaarlijkse vruchten. En hoewel zij in de gewone loop van de natuur zijnde, niet als voortdurende wonderen zijn te beschouwen, zijn zij toch wel voortdurende voorbeelden van de onvermoeide kracht, en onuitputtelijke goedheid van de grote Maker en Meester van de wereld.

3. Dat God, hoewel Hij gemeenlijk gebruik maakt van de werking van de ondergeschikte oorzaken, overeenkomstig haar aard, ze echter niet nodig heeft, noch er aan gebonden is want, ofschoon de kostelijke vruchten van de aarde gewoonlijk voortgebracht worden door de invloeden van de zon en de maan, Deuteronomium 33:14 bevinden wij toch, dat hier de aarde een groter overvloed van vruchten, rijpe vruchten waarschijnlijk, voortbrengt, voordat de zon en de maan geschapen waren.

4. Dat het goed is om ons van het nodige te voorzien, eer wij ze nog behoeven te gebruiken. Vóór dat de dieren en de mens geschapen waren, waren hier gras en kruiden voor hen bereid. God heeft aldus wijs en genadig gehandeld met de mens, zo laat dan de mens niet dom en dwaas met zich zelf handelen.

5. Dat God de eer moet hebben van al het voordeel, dat wij uit de voortbrengselen van de aarde ontvangen, hetzij in voedsel of geneesmiddelen. Hij is het, die "de hemel verhoort, als de hemel de aarde verhoort," Hosea 2:20. En als wij door genade deel hebben in Hem, die de Fontein is, als de waterstromen zijn uitgedroogd, en de vijgenboom niet bloeit, dan kunnen wij ons toch in Hem verblijden.

Tot nu toe waren er op iedere dag zeer mooie en voortreffelijke wezens voortgebracht, die wij nooit genoeg kunnen bewonderen, maar vóór de vijfde dag lezen wij niet van de schepping van welk levend wezen dan ook, en daarover geven deze verzen ons nu het verhaal. Het scheppingswerk ging niet slechts trapsgewijs van het een naar het ander, maar ontstond en ging trapsgewijs voort van het minder voortreffelijke naar het meer voortreffelijke, om ons zo te leren naar de volmaaktheid te streven, opdat onze laatste werken onze beste werken zijn. Het was op de vijfde dag, dat de vissen en de vogels werden geschapen, allebei uit de wateren, hoewel de vissen een ander soort vlees zijn, dan de vogels, werden zij toch samen geschapen,

uit de wateren, want de macht van de Eerste Oorzaak kan uit de macht van de tweede, of uit de daaraan ondergeschikte oorzaken, verschillende uitwerkingen teweegbrengen.

I. Het maken van de vissen en de vogels in den beginne, vers 20, 21. God gebood, dat zij voortgebracht zouden worden, vers 20. *Dat de wateren overvloedig voortbrengen*, zei Hij, niet dat de wateren zelf scheppende kracht hadden, maar "laten de vissen tot aanzijn komen in de wateren en de vogels buiten de wateren."

Dit bevel heeft Hij zelf ten uitvoer gebracht: *God schiep de grote walvissen*, enz. De insecten, die misschien wel even talrijk zijn als alle andere diersoorten, en even verwondering-wekkend zijn van bouw, maakten deel uit van het werk van deze dag, sommige van hen zijn verwant aan de vissen en andere aan de vogels. De heer Boyle zegt (naar ik mij herinner), dat hij de wijsheid en macht van de Schepper net zo bewondert in een mier, als in een olifant. Er wordt hier aandacht geschonken aan de verschillende soorten vissen en vogels, ieder naar hun aard, en aan het grote aantal van beide, dat voortgebracht werd, want de wateren brachten overvloedig voort. Er wordt voornamelijk melding gemaakt van *de grote walvissen*, waarvan de grootte en kracht, die van alle andere dieren overtreffen, en die treffende bewijzen zijn van de macht en grootheid van de Schepper. De uitdrukkelijke aandacht, die hier aan de walvis geschonken wordt boven al de overigen, schijnt voldoende om te bepalen welk dier met de leviathan bedoeld is, Job 40:20. De verwondering-wekkende formatie van het lichaam van de dieren, hun verschillende grootte, gestalte en natuur met de bewonderenswaardige vermogens van het gevoelsleven waarmee zij zijn begiftigd, kunnen, als zij nauwkeurig beschouwd worden, niet alleen dienen om de tegenwerpingen van atheïsten en ongelovigen te beschamen en tot zwijgen te brengen, maar om in Godvruchtige zielen verheven gedachten en eerbiedige lof aan God op te wekken, Psalm 104:25 enz.

II. Hoe God ze zegende tot hun voortbestaan. Leven doet slijten, deze kracht is niet als de kracht van stenen, zij is als van een kaars, die opbranden zal, als zij niet eerst uitgeblazen wordt, en daarom heeft de wijze Schepper niet alleen de verschillende individuen gemaakt, maar ook voor de voortplanting van de verschillende soorten gezorgd, vers 22. *God zegende ze en zeide, weest vruchtbaar en wordt talrijk* God zal Zijn eigen werken zegenen, en ze niet verlaten, en al wat God doet zal voor eeuwig zijn, Prediker 3:14. De kracht van Gods voorzienigheid houd alle dingen in stand, zoals Zijn scheppende macht ze in den beginne heeft voortgebracht. De uitwerking van Gods zegen is vruchtbaarheid, en aan die zegen moet zij toegeschreven worden, de vermenigvuldiging van vissen en vogels ieder jaar opnieuw, is nog steeds de vrucht van die zegen. Laat ons daarom dan God de eer brengen voor het voortbestaan van deze schepsels tot op de huidige dag, tot voordeel van de mens, zie Job 12:7-9. Het zou te betreuren zijn, als het vissen en de jacht op vogels-wat op zichzelf onschuldige vermaken zijn- ooit misbruikt zouden worden om iemand van God en zijn plicht af te houden, terwijl zij toch juist kunnen dienen om ons ertoe te leiden de wijsheid, macht en goedheid te overdenken van Hem, die deze dingen gemaakt heeft en ons zo met ontzag te vervullen voor Hem, net zoals de vissen en vogels ontzag hebben voor ons.

Genesis 1:24-25
Wij hebben hier het eerste gedeelte van het werk van de zesde dag. Op de vorige dag was de zee met haar vissen gevuld, en de lucht met haar vogels, en op deze dag worden nu de landdieren geschapen, het vee en de kruipende dieren van de aarde. Hier evenals te voren:

1. Sprak de Heere het woord. Hij zei: *De aarde brenge voort.* Niet alsof de aarde enigerlei vruchtbare kracht heeft om deze dieren voort te brengen, of alsof God haar Zijn scheppingskracht had afgestaan, maar: "Laten thans die schepselen in het aanzijn komen op de aarde, en er uit te voorschijn komen in hun onderscheidene soorten, overeenkomstig de ideeën er van in de Goddelijke raadsbesluiten betreffende hun schepping."

2. Hij *deed ook het werk,* Hij maakte ze naar hun aard, niet slechts in verschillende gestalten, maar ook met een verschillende natuur, verschillende manieren, en behoefte hebbende aan verschillend voedsel. Sommigen er van zijn tamme huisdieren, anderen zijn wilde dieren in bos en veld. Sommigen leven van gras en kruiden, anderen van vlees, sommigen zijn onschadelijk, anderen zijn verslindende roofdieren, sommigen zijn stout en koen, anderen schuw en vreesachtig. Sommigen zijn voor de dienst van de mens, niet voor zijn voedsel, zoals het paard, anderen strekken hem tot voedsel, maar doen hem geen diensten, zoals het schaap, anderen, zoals de os, zijn voor beide geschikt, en sommigen voor geen van beide, zoals de wilde dieren. In al deze dingen wordt de menigvuldige wijsheid van de Schepper openbaar.

Genesis 1:26-28
Wij hebben hier het tweede gedeelte van het werk van de zesde dag, de schepping van de mens, waarvan het voor ons van bijzonder belang is kennis te nemen, opdat wij ons zelf kennen.

Merk op:
I. Dat de mens van alle schepselen het laatst geschapen werd, opdat het vermoeden niet zou ontstaan, dat hij op enigerlei wijze, God behulpzaam is geweest bij de schepping van de wereld. Immer zal die vraag verootmoedigend en vernederend voor hem zijn: "Waar waart gij, toen Ik de aarde grondde," Job 38:4, gij, of iemand van uw soort? Toch was het beide een eer en een gunst voor hem, dat hij het laatst gemaakt was, een eer, want de methode, gevolgd bij de schepping, was voort te gaan van het mindere naar het meerdere, van hetgeen minder volmaakt was, naar hetgeen meer volmaakt was en een gunst, want het voegde niet, dat hij in het voor hem bestemde paleis gehuisvest zou worden, voordat het volkomen in orde was gebracht, gemeubeld en tot zijn ontvangst bereid. De mens had, zodra hij geschapen was, de gehele zichtbare schepping voor zich, beide om haar te beschouwen en om er de geriefelijkheid van te genieten. De mens werd op dezelfde dag geschapen als de dieren, omdat zijn lichaam met het hunne uit dezelfde aarde gemaakt was, en, zolang hij in het lichaam is, bewoont hij met hen dezelfde aarde. God behoede ons er voor, dat wij ons, door aan het lichaam en deszelfs begeerlijkheden toe te geven, de beesten gelijk maken, die vergaan!

II. Dat de schepping van de mens een meer uitnemende en onmiddellijke daad was van de Goddelijke wijsheid en macht dan die van de andere schepselen. Het verhaal er van wordt met enige plechtigheid ingeleid, en met een duidelijk merkbaar verschil van het overige. Tot nu toe was er gezegd: *Er zij licht,* en: *Er zij een uitspansel,* of "Dat de aarde, of de wateren dit of dat voortbrengen", maar nu wordt het woord van bevel in een woord van raadpleging verkeerd: *"Laat ons mensen maken,* om wiens wille de overige schepselen gemaakt zijn dit is een werk, dat wij in onze eigen handen moeten nemen." Te voren spreekt Hij als gezaghebbende, nu spreekt Hij als hebbende liefde, genegenheid, want "Zijn vermakingen zijn met de mensenkinderen," Spreuken 8:31. Het schijnt, dat dit een werk was, waarnaar Hij verlangde, alsof Hij had gezegd: "Daar nu het voorbereidende afgedaan is, zo laat ons nu aan de zaak gaan, *Laat ons mensen maken."* De mens moest een schepsel wezen, verschillend van alles wat tot nu toe gemaakt was. In hem moeten vlees en geest, de hemel en de aarde te zamen zijn, en aan beide werelden moet hij verwant wezen. En daarom neemt God zelf het niet slechts op zich om hem te maken maar het behaagt Hem zich zó uit te drukken alsof Hij een raad te zamen riep om over het maken van de mens te beraadslagen: *Laat ons mensen maken.* De drie Personen van de Godheid, Vader, Zoon en Heilige Geest, beraadslagen er over, en werken er toe mede, omdat de mens, toen hij gemaakt was, toegewijd zou worden aan de Vader, de Zoon, en de Heilige Geest. In die Naam zijn wij gedoopt, want aan die grote Naam zijn wij ons bestaan verschuldigd. Laten zij de mens regeren, die gezegd hebben: *Laat ons mensen maken.*

III. Dat de mens gemaakt was naar Gods *beeld,* en *naar Zijn gelijkenis,* twee woorden. die dezelfde zaak te kennen geven, maar elkaar versterkende, *beeld* en *gelijkenis* dulden het gelijkende beeld aan, de naaste overeenkomst met het voorbeeld boven die van alle andere zichtbare schepselen. De mens was niet gemaakt naar de gelijkenis van enig schepsel, dat vóór hem geschapen was, maar naar de gelijkenis van zijn Schepper, maar toch blijft er tussen God en de mens een oneindige afstand. Christus is het uitgedrukte beeld van Gods zelfstandigheid, als de Zoon van Zijn Vader, daar Hij met Hem dezelfde natuur heeft. Het is slechts iets van

Gods eer dat de mens is meegedeeld, die Gods beeld is, zoals de schaduw in de spiegel, of des konings beeltenis op een muntstuk. Gods beeld in de mens bestaat in deze drie dingen!

1. In zijn natuur en gesteldheid, niet van zijn lichaam, maar van zijn ziel. Maar wèl heeft God aan het lichaam van de mens die ere aangedaan, dat het Woord vlees is geworden, de Zoon van God is bekleed geworden met een lichaam, gelijk het onze, en weldra zal het het onze bekleden met een heerlijkheid gelijk aan de Zijne. En dit kunnen wij veilig zeggen: Dat Hij, door wie God de werelden gemaakt heeft, niet alleen de grote wereld, maar de mens, de kleine wereld, het menselijk lichaam in het eerst gevormd heeft naar het plan, dat Hij beraamd heeft voor zich zelf in de volheid des tijds. Maar het is de ziel, de grote ziel van de mens, die inzonderheid het beeld Gods draagt. De ziel is een geest, een met rede begaafde, onsterfelijke geest, een werkzame, invloed uitoefenende geest, hierin gelijkende naar God, de Vader van de geesten, en de Ziel van de wereld. "De ziel des mensen is een lamp des Heeren." De ziel van de mens, beschouwd ten opzichte van haar drie edele vermogens: verstand, wil en werkzame kracht, is misschien de schoonste, helderste spiegel in de natuur, om er God in te zien.

2. In *zijn plaats en gezag. Laat ons mensen maken naar ons beeld, en dat zij heerschappij hebben.* Daar hij heerschappij heeft over de mindere schepselen, is hij, als het ware Gods vertegenwoordiger, of onderkoning, op de aarde, zij hebben het vermogen niet om God te vrezen en te dienen, daarom heeft God hen bestemd om de mens te vrezen en te dienen. Maar in zijn heerschappij over zich zelf, door de vrijheid van zijn wil, is meer van Gods beeld dan in zijn heerschappij over de schepselen.

3. In *zijn reinheid en rechtheid.* Godsbeeld in de mens bestaat in kennis, rechtvaardigheid en ware heiligheid, Efeziërs 4:24, Colossenzen 3:10. Hij was recht, Prediker 7:29. In al zijn natuurlijke vermogens heerste een gewone eenswillendheid met de wil van God. Met zijn verstand zag hij de dingen Gods helder en juist, en er was geen dwaling of vergissing in zijn kennen. Zijn wil kwam geredelijk en altijd overeen met de wil van God, zonder aarzeling of tegenstand. Zijn genegenheden waren geregeld, hij had geen ongeregelde lusten of hartstochten. Zijn gedachten konden zich gemakkelijk bij de beste onderwerpen bepalen, en er was geen ijdelheid of ontembaarheid in. Al de mindere vermogens waren onderworpen aan de voorschriften en aanwijzingen van de hogere, zonder opstand of muiterij. Zó heilig, zó gelukkig waren onze eerste ouders door dat het beeld Gods in hen was. En deze ere, die in den beginne op de mens gelegd was, is een goede reden, waarom wij geen kwaad van elkaar moeten spreken, Jakobus 3:9, noch elkaar kwaad moeten doen, Genesis 9:6, en een goede reden waarom wij ons niet moeten verlagen tot de dienst van de zonde, en waarom wij ons moeten toewijden aan de dienst van God. Maar hoe zijt gij gevallen, o Morgenster! Hoe is dit beeld van God in de mens geschonden! Hoe klein zijn de overblijfselen er van, en hoe groot is het verderf er van! Moge de Heere het door Zijn heiligende genade vernieuwen in onze ziel!

IV. Dat de mens geschapen was *man en vrouw,* en gezegend werd met vruchtbaarheid en vermeerdering. God zei: *Laat ons mensen maken,* en onmiddellijk volgt hier op: en *God schiep de mens,* Hij volbracht wat Hij zich voorgenomen had. Bij ons zijn zeggen en doen twee dingen, maar dat zijn zij niet bij God, Hij schiep ze man en vrouw, Adam en Eva, eerst Adam uit de aarde, daarna Eva uit Adams ribbe, Hoofdstuk 2. Het schijnt, dat God bij de andere schepselen vele paren gemaakt heeft, maar wat betreft de mens: "heeft Hij niet maar een gemaakt?" Maleachi 2:15, "hoewel Hij des geestes overig had", waaraan Christus een argument ontleent tegen de echtscheiding, Mattheus 19:4, 5. Onze eerste vader Adam was beperkt tot een vrouw, en indien hij haar had verlaten, zou er geen andere geweest zijn, die hij

had kunnen huwen, hetgeen duidelijk te kennen gaf, dat de huwelijksband niet willekeurig ontbonden mag worden. De engelen zijn niet man en vrouw geschapen, want zij moesten hun geslacht niet voortplanten, Lukas 20:34-36, maar de mens was dit wèl, opdat zijn geslacht voortgeplant en bestendigd zou worden. Vuren en kaarsen, de lichten van deze lagere wereld, hebben, omdat zij verteerd worden en uitgaan, het vermogen om andere te ontsteken maar zo is het niet met de lichten des hemels, de sterren ontsteken geen sterren. God heeft slechts een man en een vrouw geschapen, opdat alle geslachten van de mensen zullen weten dat zij uit een bloede gemaakt zijn, uit een stam zijn voortgekomen, en hierdoor bewogen zullen worden om elkaar lief te hebben. God hun het vermogen gegeven hebbende, om de natuur, die zij hadden ontvangen, over te brengen, voort te planten, zei tot hen: *Weest vruchtbaar, en vermenigvuldigt, en vervult de aarde.* Hier gaf Hij hun:

1. Een *groot erfdeel. Vervult de aarde,* dit is het, dat aan de kinderen van de mensen geschonken is. Zij zijn gemaakt, "om op de gehele aardbodem te wonen," Handelingen 17:26. Dat is de plaats, waar God de mens gesteld heeft om de dienstknecht te wezen van Zijn voorzienigheid in zijn heerschappij over de lagere schepselen, de ontvanger te zijn van Gods milddadigheid, waarvan andere schepselen leven, maar het niet weten, om in deze lagere wereld de inzamelaar te wezen van Zijn lof en die in de schatkist hier Boven te storten, Psalm 145:10, en eindelijk om hier een proeftijd door te brengen voor zijn toelating in een betere staat.

2. Een *talrijk en duurzaam geslacht,* om van dit erfdeel te genieten, een zegen over hen uitsprekende, in de kracht waarvan hun nageslacht zich zal uitbreiden tot de uiterste einden van de aarde, en tot aan de uiterste grens van de tijd zou voortduren. Vruchtbaarheid en toeneming hangen af van de zegen Gods. Obed-Edom had acht zonen, want God had hem gezegend, 1 Kronieken 26:5. Aan deze zegen, die God in den beginne gebood, is het te danken, dat het geslacht van de mensen nog in wezen is, en dat "het ene geslacht gaat, en het andere geslacht komt."

V. Dat God de mens, toen Hij hem gemaakt had, heerschappij heeft gegeven over de mindere schepselen, *over de vissen van de zee, en over het gevogelte des hemels.* Hoewel de mens in de behoefte van geen van beide voorziet, heeft hij toch over beide macht, en nog veel meer *over al het gedierte dat op de aarde kruipt,* dat meer onder zijn zorg en onder zijn bereik is. God bedoelde hiermede de mens te eren, opdat hij zich hierdoor zoveel sterker gedrongen zal gevoelen om zijn Maker te eren. Deze heerschappij is door de val des mensen zeer verminderd, maar toch laat Gods voorzienigheid er nog zo veel van overblijven voor de kinderen van de mensen als nodig is voor de veiligheid en het onderhoud van hun leven, en Gods genade heeft aan de heiligen een nieuw en beter recht gegeven op het schepsel dan dat, hetwelk hij door de zonde heeft verloren, want alles is het onze, zo wij van Christus zijn, 1 Corinthiërs 3:22.

Genesis 1:29-30
Wij hebben hier het derde gedeelte van het werk van de zesde dag, hetgeen niet bestond in een nieuwe schepping, maar in een genadige voorziening van spijze voor alle vlees, Psalm 136:25. Hij, die mens en alles gemaakt heeft, heeft er aldus voor gezorgd om ze te behouden, Psalm 136:7. Hier is:

I. Spijze, voorzien voor de mens. Kruiden en vruchten moeten zijn spijze wezen, daaronder begrepen koren en alle voortbrengselen van de aarde, deze waren hem toegestaan, maar geen vlees (naar het schijnt) tot na de zondvloed, Hoofdstuk 9:3. En vóór dat de aarde onder de vloed was bedolven, en nog veel meer, vóórdat zij om der wille van de mens vervloekt was, waren haar vruchten ongetwijfeld aangenamer van smaak, en meer voedend en versterkend voor het lichaam, dan merg en vettigheid en al de stukken van de spijs des konings nu zijn. Zie hier:

1. Hetgeen ons ootmoediger moet maken. Gelijk wij uit de aarde gemaakt zijn, zo worden wij ook uit de aarde onderhouden. Eens heeft de mens engelenspijze gegeten, brood uit de hemel, maar zij stierven, Johannes 6:49, voor hen was het slechts als brood uit de aarde, Psalm 104:14. Er is een spijze, die blijft tot in het eeuwige leven, de Heere geve ons die spijze!

2. Hetgeen ons dankbaar moet maken. De Heere is voor het lichaam, van Hem ontvangen wij alle onderhoud en alle gerechtigheid van dit leven, en Hem behoren wij er dankbaar voor te zijn. Hij geeft ons alle dingen rijkelijk te genieten, niet slechts het nodige, maar overvloed en hetgeen ons liefelijk en aangenaam is, verscheidenheid, sieraad en verlustiging. Hoe veel zijn wij Hem verschuldigd! Hoe zorgzaam behoren wij te wezen, om, als wij leven van Gods milddadigheid, te leven tot Zijn eer!

3. Hetgeen ons matig behoort te doen zijn, en tevreden met ons lot. Hoewel aan Adam heerschappij was gegeven over vissen en gevogelte, heeft God hem toch in zijn voedsel beperkt tot kruiden en vruchten, en hij heeft daar nooit over geklaagd. Hoewel hij later verboden vrucht begeerd heeft, vanwege de wijsheid en kennis, die hij er zich van beloofde, lezen wij toch nooit, dat hij verboden vlees begeerd heeft. Als God ons spijze geeft voor ons leven, zo laat ons niet met het murmurerende Israël, spijze begeren naar onze lust Psalm 78:18. Zie Daniël 1:15.

II. Spijze, voorzien voor de beesten, vers 30. Zorgt ook God voor de ossen? Ja, voorzeker, Hij voorziet in geschikt voedsel voor hen, en niet alleen voor ossen, die gebruikt werden voor de offers en voor de dienst des mensen, maar zelfs voor de jonge leeuwen en de jonge raven zorgt God in Zijn voorzienigheid, zij vragen en ontvangen hun spijze van God. Laat ons Gode de ere geven voor Zijn milddadigheid jegens de mindere schepselen, die allen, als het ware, dagelijks gevoed worden aan Zijn tafel. Hij is een groot Huishouder, een zeer rijke en milddadige, die al wat leeft verzadigt. Laat dit het volk van God aanmoedigen, om al hun zorgen op Hem te werpen, en niet bezorgd te zijn omtrent hetgeen zij zullen eten en drinken. Hij, die voor Adam voorzien heeft zonder zijn zorge, en nog voor alle schepselen voorziet zonder hun zorge, zal hun, die op hem vertrouwen, het goede niet onthouden, Mattheus 6:26. Hij, die Zijn vogelen voedt, zal Zijn kinderkens niet laten verhongeren.

Genesis 1:31
Wij hebben hier de goedkeuring en het besluit van het gehele werk van de schepping. Gods werk is volmaakt, en als Hij begint, zal Hij ook voleindigen, in de voorzienigheid en de genade, zowel als hier in de schepping.

Merk op:
I. Hoe God Zijn werk in ogenschouw nam, Hij *zag al* wat Hij *gemaakt had.* Dat doet Hij nog, al de werken van Zijn handen zijn onder Zijn oog. Hij, die alles gemaakt heeft, ziet alles, Psalm 139:2- 17. Alwetendheid kan niet gescheiden worden van Almacht. "Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend", Handelingen 15:18. Maar dit was de plechtige beschouwing van de Eeuwige Geest van de kopieën van Zijn eigen wijsheid, en de voortbrengselen van Zijn kracht. God heeft ons hierin het voorbeeld gegeven om onze werken te overzien. Daar Hij ons het vermogen heeft gegeven van na te denken, verwacht Hij, dat wij het zullen gebruiken, dat wij onze weg zullen zien, Jeremia 2:23, onze wegen zullen bedenken, Psalm 119:59. Als wij een dag werks volbracht hebben, en ingaan tot de rust van de nacht, dan behoren wij in ons hart te spreken over hetgeen wij op die dag gedaan hebben. En evenzo, als wij een week werks volbracht hebben, en ingaan tot de sabbatsrust, dan behoren wij ons te bereiden om onze God te ontmoeten. En als wij ons levenswerk volbracht hebben, en ingaan tot de rust van het graf, dan is het de tijd om te gedenken, opdat wij berouwhebbend sterven, en er aldus afscheid van nemen.

II. Het welbehagen van God in Zijn werk. Als wij onze werken overzien, dan bevinden wij met schaamte, dat veel er van zeer slecht was, maar toen God het Zijn overzag, was alles zeer goed. Hij heeft het niet goed genoemd, voordat Hij het aldus gezien had, om ons te leren, niet te antwoorden eer wij gehoord hebben, zie Spreuken 18:13. Het werk van de schepping was een zeer goed werk. Al wat God gemaakt heeft, was goed gemaakt, er was geen fout, geen gebrek in.

1. Het was *goed*. Goed, want het is geheel in overeenstemming met de bedoeling van de Schepper, juist zoals Hij het wilde hebben toen het afschrift vergeleken werd met het grote oorspronkelijke, werd het juist bevonden er was geen fout in, geen enkele verkeerd geplaatste haal. Goed, want het beantwoordt aan het doel van de schepping, en het is geschikt voor hetgeen, waartoe het bestemd was. Goed, want het is dienstig voor de mens, die God aangesteld had tot heer van de zichtbare schepping. Goed want het is alles ter heerlijkheid Gods, er is in geheel de zichtbare schepping datgene, hetwelk een bewijs is van Gods wezen en volmaaktheden, en strekt om in de ziel des mensen liefde en Godsdienstige verering voor Hem op te wekken.

2. Het was *zeer* goed. Van het werk van iedere dag (behalve van de tweede) werd gezegd, dat *het goed* was, maar nu wordt gezegd, dat het *zeer* goed is. Want:

1. Thans was de mens gemaakt die een hoofdstuk is van de wegen Gods, bestemd om het zichtbare beeld te wezen van des Scheppers heerlijkheid, en de mond van de schepping in haar lofzeggingen.

2. Omdat nu *alles* gemaakt was, ieder deel was *goed,* maar het geheel was *zeer* goed. De heerlijkheid en goedheid, de schoonheid en harmonie van Gods werken, beide van Zijn voorzienigheid en genade, zullen, zoals hier het werk van de schepping, het best openbaar en

dus gezien worden, als zij voltooid zijn. Als de hoofdsteen voortgebracht wordt, zullen wij roepen: Genade, genade, zij dezelve, Zacheria 4:7. Daarom oordeel niet vóór de tijd.

III. De tijd, wanneer dit werk voleindigd was. *Het was avond geweest, en het was morgen geweest, de zesde dag*. Zodat God in zes dagen de wereld gemaakt heeft. Wij moeten niet denken, dat God de wereld niet in een ogenblik gemaakt zou kunnen hebben. Hij, die zei: *Er zij licht, en er was licht*, zou gezegd kunnen hebben: "Er zij een wereld", en er zou een wereld geweest zijn, "in een punt des tijds, in een ogenblik," zoals bij de opstanding, 1 Corinthiërs 15:52. Maar Hij deed het in zes dagen, ten einde te tonen, dat Hij vrij is, doende Zijn eigen werk op Zijn eigen wijze, en in Zijn eigen tijd, opdat Zijn wijsheid, macht en genade voor ons openbaar zouden worden, en wij er over zouden nadenken, en ten einde ons ook een voorbeeld te geven om zes dagen te arbeiden, en op de zevende dag te rusten, daarom is dit als reden opgegeven voor het vierde gebod. Zo zeer zou de sabbat bijdragen om de Godsdienst in de wereld op te houden, dat God hierop het oog had in Zijn regeling van de tijd voor de schepping. En nu, gelijk God Zijn werk overzag, laat ons onze bepeinzing er van overzien, en dan zullen wij haar zeer gebrekkig bevinden, en onze lof armelijk en flauw. Zo laten wij ons zelf dan opwekken en alles wat binnen in ons is, om "Hem te aanbidden, die de hemel, en de aarde, en de zee, en de fonteinen van de wateren gemaakt heeft," overeenkomstig het eeuwig Evangelie, dat aan alle natie en geslacht, en taal en volk verkondigd moet worden, Openbaring 14:6, 7. Al Zijn werken, aan alle plaatsen van Zijn heerschappij loven Hem, en daarom: "loof de Heere mijne ziel!"

HOOFDSTUK 2

1 Alzo zijn volbracht de hemel en de aarde, en al hun heir.
2 Als nu God op den zevenden dag volbracht had Zijn werk, dat Hij gemaakt had, heeft Hij gerust op den zevenden dag van al Zijn werk, dat Hij gemaakt had.
3 En God heeft den zevenden dag gezegend, en dien geheiligd; omdat Hij op denzelven gerust heeft van al Zijn werk, hetwelk God geschapen had, om te volmaken.
4 Dit zijn de geboorten des hemels en der aarde, als zij geschapen werden; ten dage als de HEERE God de aarde en den hemel maakte.
5 En allen struik des velds, eer hij in de aarde was, en al het kruid des velds, eer het uitsproot; want de HEERE God had niet doen regenen op de aarde, en er was geen mens geweest, om den aardbodem te bouwen.
6 Maar een damp was opgegaan uit de aarde, en bevochtigde den gansen aardbodem.
7 En de HEERE God had den mens geformeerd uit het stof der aarde, en in zijn neusgaten geblazen den adem des levens; alzo werd de mens tot een levende ziel.
8 Ook had de HEERE God een hof geplant in Eden, tegen het oosten, en Hij stelde aldaar den mens, dien Hij geformeerd had.
9 En de HEERE God had alle geboomte uit het aardrijk doen spruiten, begeerlijk voor het gezicht, en goed tot spijze; en den boom des levens in het midden van den hof, en de boom der kennis des goeds en des kwaads.
10 En een rivier was voortgaande uit Eden, om dezen hof te bewateren; en werd van daar verdeeld, en werd tot vier hoofden.
11 De naam der eerste rivier is Pison; deze is het, die het ganse land van Havila omloopt, waar het goud is.
12 En het goud van dit land is goed; daar is ook bedolah, en de steen sardonix.
13 En de naam der tweede rivier is Gihon; deze is het, die het ganse land Cusch omloopt.
14 En de naam der derde rivier is Hiddekel; deze is gaande naar het oosten van Assur. En de vierde rivier is Frath.
15 Zo nam de HEERE God den mens, en zette hem in den hof van Eden, om dien te bouwen, en dien te bewaren.
16 En de HEERE God gebood den mens, zeggende: Van allen boom dezes hofs zult gij vrijelijk eten;
17 Maar van den boom der kennis des goeds en des kwaads, daarvan zult gij niet eten; want ten dage, als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven.
18 Ook had de HEERE God gesproken: Het is niet goed, dat de mens alleen zij; Ik zal hem een hulpe maken, die als tegen hem over zij.
19 Want als de HEERE God uit de aarde al het gedierte des velds, en al het gevogelte des hemels gemaakt had, zo bracht Hij die tot Adam, om te zien, hoe hij ze noemen zou; en zo als Adam alle levende ziel noemen zoude, dat zou haar naam zijn.
20 Zo had Adam genoemd de namen van al het vee, en van het gevogelte des hemels, en van al het gedierte des velds; maar voor den mens vond hij geen hulpe, die als tegen hem over ware.
21 Toen deed de HEERE God een diepen slaap op Adam vallen, en hij sliep; en Hij nam een van zijn ribben, en sloot derzelver plaats toe met vlees.
22 En de HEERE God bouwde de ribbe, die Hij van Adam genomen had, tot een vrouw, en Hij bracht haar tot Adam.
23 Toen zeide Adam: Deze is ditmaal been van mijn benen, en vlees van mijn vlees! Men zal haar Manninne heten, omdat zij uit den man genomen is.
24 Daarom zal de man zijn vader en zijn moeder verlaten, en zijn vrouw aankleven; en zij zullen tot een vlees zijn.

25 En zij waren beiden naakt, Adam en zijn vrouw; en zij schaamden zich niet.

Dit hoofdstuk dient tot aanhangsel van de geschiedenis van de schepping, meer in bijzonderheden dat deel van de geschiedenis verhalende, dat onmiddellijk betrekking heeft op de mens, de bevoorrechte van deze lagere wereld. Wij vinden er:

I. De instelling en heiliging van de sabbat die gemaakt was voor de mens ter bevordering van zijn heiligheid en geluk, vers 1-3.

II. Een omstandiger bericht van de schepping van de mens, als middelpunt en hoofdsom van het gehele werk, vers 4-7.

III. Een beschrijving van de hof van Eden en het plaatsen van de mens in die hof onder de verplichting van een wet en een verbond, vers 8-17.

IV. De schepping van de vrouw, haar huwelijk met de man, en de instelling van de verordening van het huwelijk, vers 18-25.

Genesis 2:1-3
Wij hebben hier:
I. De regeling van het rijk van de natuur door Gods rusten van het werk van de schepping, vers 1, 2. Waar wij opmerken:

1. Dat de schepselen, beide in hemel en op aarde, hun heir zijn, of hun legerscharen, hetgeen aanduidt, dat zij talrijk zijn, maar gerangschikt, geoefend en onder bevel staande. Hoe groot is hun aantal! En toch kent en houdt ieder zijn eigen plaats. God gebruikt hen als Zijn legerscharen voor de bescherming van Zijn volk, en het verderf van Zijn vijanden, want Hij is de Heere van de heirscharen, van al deze heirscharen, Daniël 4:35.

2. Dat de hemel en de aarde voltooide werken zijn, en dat zijn ook al de schepselen, die er zich in bevinden. Gods werk is zó volkomen, dat er niets aan toe te doen en niets aan af te doen is, Prediker 3:14. God, die begon te bouwen, toonde zich wèl in staat te voleindigen.

3. Dat God, na het einde van de eerste zes dagen, opgehouden heeft van alle werken van de schepping. Hij heeft Zijn werk in dier voege geëindigd, dat Hij, hoewel Hij in Zijn voorzienigheid werkt tot nu toe, Johannes 5:17, in het bewaren en besturen van de schepselen, en inzonderheid van de formering van de geest des mensen in Hem, toch geen nieuwe soorten van schepselen maakt. In wonderen heeft Hij de natuur bedwongen en beheerst, maar nooit haar vastgestelde loop veranderd, of opgeheven, of iets toegevoegd aan iets van haar in stellingen.

4. Dat de eeuwige God, hoewel oneindig zalig in zich zelf, toch voldoening heeft gevonden in het werk van Zijn handen. Hij heeft niet gerust als iemand, die vermoeid is, maar als vindende een welgevallen aan Zijn eigen goedheid en de openbaring van Zijn heerlijkheid.

II. Het begin van het rijk van de genade in de heiliging van de sabbatdag, vers 3. Hij rustte op die dag, en had een welbehagen in Zijn schepselen, en toen heiligde hij hem, en heeft ons voorgeschreven om op die dag te rusten, en voldoening en vreugde te vinden in de Schepper, en Zijn rusten wordt in het vierde gebod als reden opgegeven voor ons rusten na onze zesdaagse arbeid.

Merk op:
1. Dat de plechtige viering van een dag in de zeven, als een dag van heilige rust, en heilig werk tot eer van God de onafwijsbare plicht is van allen, aan wie God Zijn heilige sabbatten heeft geopenbaard.

2. Dat de wijze van de sabbatheiliging de goede oude weg is, Jeremia 6:16. Sabbatten zijn zo oud als de wereld, en ik zie geen reden om te twijfelen, dat de sabbat, die nu in de staat van de onschuld was ingesteld, door het volk Gods in geheel de patriarchale tijd Godsdienstig werd waargenomen.

3. Dat de sabbat des Heeren in waarheid heerlijk is, en dat wij alle reden hebben hem te eren, hem te eren om zijn oudheid, zijn grote Auteur, de heiliging van de eerste sabbat door de heilige God zelf, en, in gehoorzaamheid aan Hem door onze eerste ouders in de staat van de onschuld.

4:Dat de sabbatdag een gezegende dag is, want God heeft hem gezegend, en wat Hij zegent is waarlijk gezegend. God heeft hem geëerd, heeft ons voorgeschreven om op die dag Hem te zegenen, en beloofd ons op die dag te zullen ontmoeten en zegenen.

5. Dat de sabbatdag een heilige dag is, want God heeft hem geheiligd. Hij heeft hem afgezonderd en onderscheiden van de overige dagen van de week, en Hij heeft hem zich afgezonderd tot Zijn dienst en eer. Hoewel men algemeen aanneemt, dat de Christelijke sabbat, die wij waarnemen, van de schepping af gerekend, niet de zevende, maar de eerste dag van de week is, mogen en moeten wij toch, daar het een zevende dag is, en wij er de rust op vieren en gedenken van God de Zoon, en de volbrenging van Zijn werk van de verlossing, de oorspronkelijke instelling van de sabbatdag eren door het werk van de schepping te gedenken tot eer van de grote Schepper, die daarom waardig is op die dag van alle Godsdienstige vergaderingen, lof, eer en dankzegging te ontvangen.

Genesis 2:4-7
In deze verzen wordt:
I. Een naam gegeven aan de Schepper, die wij nog niet ontmoet hebben, en die is Jehova, waarvoor wij in onze overzetting steeds het woord HEERE in kapitale letters gebruiken om aan te duiden, dat er in het oorspronkelijke Jehova staat. In het eerste hoofdstuk werd Hij altijd Elohiem genoemd, een God van kracht, maar nu Jehova Elohiem, een God van kracht en volkomenheid, een voleindigende God. Gelijk wij Hem bekend zien bij Zijn naam Jehova, toen Hij verscheen om te volbrengen wat Hij had beloofd, Exodus 6:3, zo zien wij Hem nu bekend bij die naam, nu Hij voleindigd heeft wat Hij heeft begonnen. Jehova is de grote en onmededeelbare naam van God, die aanduidt, dat Hij Zijn bestaan heeft uit zich zelf, en aan alle dingen bestaan geeft, Hij wordt daarom gepast bij die naam genoemd, nu hemel en aarde volbracht zijn.

II. Er wordt nog verder nota genomen van de voortbrenging van planten en kruiden, omdat zij gemaakt en bestemd waren, om voedsel te wezen voor de mens, vers 5, 6, waar wij opmerken:

1. Dat de aarde haar vruchten niet voortbracht uit zich zelf, door een kracht, die haar eigen was, maar zuiver en alleen door de almachtige kracht van God, die iedere plant formeerde en elke struik, eer zij in de aarde groeiden. Zo is het ook met genade in de ziel, deze plant van naam groeit niet van zelf in de grond van de natuur, neen, zij is een werk van Gods eigen handen.

2. Ook de regen is een gave Gods, hij kwam niet, vóór dat God had doen regenen. Indien er gebrek is aan regen, het is God, die hem terug houdt, indien er overvloedige regen komt op zijn tijd, het is God, die hem zendt, indien hij komt op een bijzondere wijze, het is God, "die doet regenen over de ene stad, maar over de andere stad niet doet regenen," Amos 4:7.

3. Hoewel God gewoonlijk werkt door middelen, is Hij er toch niet aan gebonden, als het Hem behaagt kan Hij er ook zonder werken. Gelijk de planten voortgebracht werden vóór dat de zon gemaakt was, zo waren zij er ook vóór dat regen de aarde bevochtigde, en vóór dat de mens haar bebouwde. Hoewel wij daarom God niet moeten verzoeken door de middelen te veronachtzamen, moeten wij toch op God vertrouwen, ook als de middelen ontbreken.

4. Op de een of andere wijze zal God de planten van Zijn planting bewateren. Hoewel er nog geen regen was, heeft God een damp gemaakt, die dezelfde uitwerking had als regen, daarmee *bevochtigde Hij de gehele aardbodem.* Aldus behaagde het Hem Zijn doel tot stand te brengen door de geringste middelen, opdat de uitnemendheid van de kracht zij Godes. De Goddelijke genade daalt neer als een damp, of stille dauw, en bewatert de kerk zonder gerucht of gedruis, Deuteronomium 32:2.

III. Een meer bijzonder bericht van de schepping van de mens, vers 7. De mens is een kleine wereld, bestaande uit hemel en aarde, ziel en lichaam, en nu hebben wij hier een bericht van beider oorsprong, en van hun samenvoeging. Laat er ons met ernst over nadenken, en tot lof van onze Schepper zeggen: dat wij "op een heel vreselijke wijze wonderbaarlijk gemaakt zijn," Psalm 139:14. In de aartsvaderlijke tijd verwijst Elihu naar deze geschiedenis, als hij zegt: "uit het leem ben ik ook afgesneden,’ Job 33:6 vers 4, "en de adem des Almachtigen heeft mij levend gemaakt," Hoofdstuk 32:8 en, er is een geest in de mens, Let dus op:

1. De geringer oorsprong, en toch wonderlijke, schone bouw van het lichaam van de mens.

De stof was gering, verachtelijk. Hij was geformeerd uit *het stof van de aarde* wel iets zeer onwaarschijnlijks om er de mens uit te maken, maar dezelfde oneindige Kracht, die de wereld uit niets gemaakt heeft, heeft de mens, Zijn meesterstuk, uit zo goed als niets gemaakt. Hij was gemaakt uit het stof, het kleine stof, dat op de oppervlakte van de aarde ligt. Waarschijnlijk geen droog stof, maar stof, bevochtigd door de damp, die uit de aarde opging, vers 6. Hij was niet gemaakt uit stofgoud, parel- of diamantpoeier, maar uit gewoon, stof, stof van de grond. Vandaar dat hij gezegd wordt "uit de aarde-choikos, stoffig te zijn," 1 Corinthiërs 15:17. En ook wij zijn uit de aarde, want wij zijn van zijn geslacht, en van dezelfde vorm. Zó nauwe verwantschap is er tussen de aarde en onze aardse ouders dat de schoot van onze moeder, waaruit wij geboren zijn, de aarde, genoemd wordt, Psalm 139:15, en de aarde, waarin wij begraven moeten worden, de moederschoot genoemd wordt, Job 1:21. Onze grondslag is in de aarde Job 4:19. Ons samenstel is aards, en de formering er van als een aarden vat, Job 10:9. Ons voedsel is uit de aarde, Job 28:5. Onze gemeenzaamheid is met de aarde, Job. 17:14. Onze vaderen zijn in de aarde, en onze eindstrekking is daarheen gericht, wat hebben wij dan om hoogmoedig op te wezen? Jesaja 51:1.

b. Toch was de Maker groot, en het maaksel schoon. De Heere God, de grote Bron van wezen en bestaan, heeft de mens geformeerd. Van de andere schepselen wordt gezegd, dat zij *geschapen* en *gemaakt* waren, maar van de mens, dat hij *geformeerd* was, hetgeen een trapsgewijze voortgang aanduidt in het werk in zeer grote stiptheid en nauwkeurigheid. Om de schepping van dit nieuwe wezen uit te dekken, neemt hij een nieuw woord, een woord (naar sommigen denken) ontleend aan des pottenbakkers formatie van zijn vat, want wij zijn het leem, en God is de Pottenbakker, Jesaja 64:8. Het lichaam van de mens is op wonderbaarlijk schone wijze gewrocht, Psalm 139:15, 16. *Materiam superabat opus. Het werk overtreft de materialen.* Laten wij "onze lichamen stellen tot een levende, heilige en Gode welbehaaglijke offerande," Romeinen 12:1, als "levende tempelen," 1 Corinthiërs 6:19, en dan zullen onze vernederde lichamen weldra veranderd worden en gelijkvormig gemaakt aan het heerlijk lichaam van Christus, Filippenzen 3:21.

2. De hoge oorsprong, maar toch ook de bewonderenswaardige nuttigheid van de *ziel* des mensen.

a. Zij ontstaat uit de adem des hemels en wordt er door voortgebracht. Zij is niet, gelijk het lichaam, gemaakt uit de aarde en daarom is het te betreuren, als zij de aarde aankleeft, en aardse dingen bedenkt. Zij kwam onmiddellijk van God, Hij gaf haar om in het lichaam te zijn, Prediker 12:7, zoals Hij later de stenen tafelen met Zijn eigen Schrift gegeven heeft om ze in de ark te leggen en de urim van Zijn eigen samenstelling om op de borstlap des hogepriesters te zijn. Vandaar dat God niet alleen de Formeerder, maar de Vader van de geesten is. Laat de ziel, die God ons ingeademd heeft, uitgaan in verlangen naar Hem, en laat zij voor Hem wezen, daar zij van Hem is. Laten wij onze geest bevelen in Zijn handen, want uit Zijn handen hebben wij Hem ontvangen.

b. Zij heeft haar woning in een huis van leem, en is er het leven en het onderhoud van. Door haar is de mens een levende ziel, dat is: een levende mens, want de ziel is de mens. Het lichaam zou een waardeloos, nutteloos afzichtelijk geraamte zijn, indien de ziel het niet verlevendigde. Aan God, die ons deze ziel gegeven heeft, zullen wij er weldra rekenschap van hebben te geven, hoe wij haar gebruikt, haar gaven en vermogens aangewend hebben, en als het dan zal blijken, dat wij er schade aan geleden hebben, al was het ook om daardoor de gehele wereld te gewinnen, dan zijn wij voor eeuwig rampzalig. Daar dan nu de afkomst van de ziel zo edel is,

haar aard en vermogens zo voortreffelijk zijn, zo laat ons niet behoren tot die dwazen, die hun eigen ziel versmaden, Spreuken 15:32, door aan het lichaam boven haar de voorkeur te geven. Toen onze Heere Jezus de ogen van de blinde met slijk heeft gezalfd, heeft Hij misschien te kennen gegeven, dat Hij het was, die de mens het eerst uit het leem van de aarde heeft geformeerd, en toen Hij blies op Zijn discipelen, zeggende: "Ontvangt de Heilige Geest," gaf Hij te kennen, dat Hij het was, die het eerst de mens in zijn neusgaten de adem des levens heeft ingeblazen. Hij die de ziel des mensen gemaakt heeft, is alleen machtig om haar te vernieuwen.

Genesis 2:8-15
Daar nu de mens bestaat uit lichaam en ziel, een lichaam, gemaakt uit de aarde, en een redelijke, onsterfelijke ziel, de ademtocht des hemels, hebben wij in deze verzen de voorziening, die gemaakt was voor beider welzijn en geluk. Hij, die hem gemaakt heeft, heeft er voor gezorgd om hem gelukkig te maken, indien hij zich slechts in die geluksstaat had bewaard en die had weten te waarderen. Dat deel van de mens, waardoor hij verwant is aan de wereld van het gevoel, of van de zinnen, was gelukkig gemaakt, want hij was geplaatst in het paradijs Gods, dat deel, hetwelk verwant is aan de wereld van de geesten, was goed verzorgd, want hij werd opgenomen in een verbond met God. Heere, wat is de mens, dat hij aldus verhoogd zou worden? De mens, die een worm is! Hier hebben wij:

I. Een beschrijving van de hof van Eden die bestemd was om het huis en het domein van deze voornamen heer te wezen, het paleis van deze vorst. De door Gods Geest gedreven schrijver, die in de eerste plaats voor de Joden heeft geschreven, en in zijn verhaal rekening heeft gehouden met de staat van kindsheid, waarin de kerk zich toen nog bevond, beschrijft in deze geschiedenis de dingen naar hun uiterlijk aanzien, en laat ons over, om door nadere ontdekking van het Goddelijk licht, tot het begrip geleid te worden van de verborgenheden, die er in zijn opgesloten. Geestelijke dingen waren vaste spijze, die zij nog niet konden verdragen, maar hij schrijft hun als tot vleselijken, 1 Corinthiërs 3:1. Daarom verwijlt hij niet zo zeer bij het geluk van Adams geest, als wel bij het geluk van zijn uitwendige toestand. De Mozaïsche geschiedenis geeft ons evenals de Mozaïsche wet, veeleer de afbeeldingen van de hemelse dingen, dan de hemelse dingen zelf, Hebreeën 9:23.

Merk op:
1. Dat de plaats, bestemd voor Adams woning, een hof was, geen ivoren huis, geen paleis met goud overtogen, maar een hof, gemeubeld en versierd door de natuur, niet door de kunst. Hoe weinig reden hebben de mensen om trots te zijn op statige en prachtige gebouwen, als het toch de gelukzaligheid was van de mens in de staat van de onschuld, om ze niet nodig te hebben! Gelijk de klederen, zo kwamen ook de huizen, met de zonde. De hemel was het dak van Adams huis, en nooit was enig dak zo kunstig geplafonneerd en geschilderd. De aarde was zijn vloer en nooit was een vloer zo rijk ingelegd, de schaduw van de bomen diende hem tot afzondering, daaronder waren zijn eetzalen, zijn slaapkamers, en nooit waren kamers zo fraai behangen als dezen, Salomo’s kamers in al haar heerlijkheid waren niet zo fraai versierd. Hoe meer wij ons kunnen schikken naar het eenvoudige, en hoe minder wij ons toegeven in die kunstmatige verlustigingen, die uitgevonden zijn om der mensen hoogmoed en weelde te strelen, hoe dichter wij naderen tot de staat van onschuld. De natuur is met weinig tevreden, en met hetgeen het meest natuurlijk is, de genade met nog minder, maar lust of begeerte is met niets tevreden.

2. Het plan en de inrichting van deze hof waren het onmiddellijke werk van Gods wijsheid en macht. De Heere God plantte deze hof, dat is: Hij had hem geplant-op de derde dag, toen de vruchten van de aarde gemaakt werden. Wij kunnen met grond onderstellen, dat het de volkomenste plaats voor genoegen en genot was, die de zon ooit heeft gezien, daar de algenoegzame God zelf alle hof bestemd heeft voor het tegenwoordig geluk van Zijn bemind schepsel, de mens, in zijn staat van onschuld, en hij een type en voorbeeld was van de gelukzaligheid van het verkoren overblijfsel in de heerlijkheid. Geen genot kan liefelijk of bevredigend wezen voor een ziel, dan het genot, dat God er voor bereid en bestemd heeft er is geen waar paradijs, dan dat, hetwelk God geplant heeft, het licht van onze eigen vuren, en de spranken, die wij ontstoken hebben, zullen ons spoedig in het duister laten, Jesaja 50:11. De

gehele aarde was toen een paradijs, vergeleken met wat zij is sedert de val, en sedert de zondvloed. De schoonste tuinen in de wereld zijn een woestijn, vergeleken met wat de gehele oppervlakte van de grond geweest is, eer hij om des mensen wil vervloekt werd. Maar dat was nog niet genoeg: God plantte een hof voor Adam. Aan Gods uitverkorenen zullen onderscheiden gunsten bewezen worden.

3. De ligging van die hof was uiterst liefelijk. Het was in *Eden*, hetwelk *genot* en *verlustiging* betekent. De plaats wordt hier beschreven naar zulke kenmerken en grenzen, als (naar ik veronderstel) genoegzaam waren in de tijd, toen Mozes schreef, ter bijzondere aanduiding voor hen, die dat land kenden, maar nu kunnen, naar het schijnt, de nieuwsgierigen geen voldoening hieromtrent verkrijgen. Laat het onze zorg wezen om ons een plaats te verzekeren in het hemelse paradijs, dan behoeven we ons niet te kwellen met een onderzoek naar de plaats van het aardse paradijs. Het is zeker, dat het, waar het ook geweest moge zijn, alle gewenste genoegens en geriefelijkheden had, en (hetgeen van geen huis of hof op aarde gezegd kan worden) geen ongemakken of bezwaren. Schoon van ligging, de vreugde en heerlijkheid van de gehele aarde, was deze hof. Het was ongetwijfeld de aarde in haar hoogste volmaaktheid.

4. De bomen, waarmee deze hof beplant was.
a. Hij had met de overigen van de grond de beste en keurigste bomen gemeen. Hij was verfraaid en versierd met iedere boom, die wegens zijn hoogte en omvang, zijn bouw en zijn kleur, zijn blad en zijn bloesem, aangenaam en bekoorlijk was voor het oog. Hij was vervuld en verrijkt met iedere boom, die vrucht droeg, aangenaam voor de smaak, en nuttig voor het lichaam, en dus goed tot spijze. Als een teder Vader, ging God niet slechts te rade met hetgeen voor Adam nuttig was, maar ook met hetgeen hem liefelijk en aangenaam was, want er is een genoegen dat zeer wel bestaanbaar is met onschuld, ja er is een waar en alles overtreffend genoegen in onschuld. God schept behagen in de voorspoed van Zijn dienstknechten, en wil hen gerust en welvarend hebben, het is hun eigen schuld zo zij ongerust zijn. Als God in Zijn voorzienigheid ons plaatst in een Eden van overvloed en genot, dan moeten wij Hem dienen met vrolijkheid en goedheid des harten vanwege de veelheid van alles wat Hij ons geeft. Maar,

b. hij had twee buitengewone bomen, die aan deze hof alleen eigen waren, er waren geen dergelijke op de aarde. Er was *de boom des levens in het midden van de hof,* die niet zo zeer een memoriaal was van de Bron en Oorsprong van zijn leven, en wellicht ook geen natuurlijk middel was om het leven te bewaren of te verlengen, maar voornamelijk bedoeld was een teken en zegel te wezen voor Adam, dat hem de voortduring en het geluk van zijn leven verzekerde, zelfs tot de onsterfelijkheid en de eeuwige gelukzaligheid door de genade en gunst van zijn Maker op voorwaarde van zijn volharden in die staat van onschuld en gehoorzaamheid. Van die boom kon hij eten en leven. Nu is Christus voor ons de Boom des levens, Openbaring 2:7, 22:2,. en het Brood des levens, Johannes 6:48, 53.

b. Er was ook *de Boom van de kennis des goeds en des kwaads,* aldus genoemd, niet omdat er enigerlei kracht in was om nuttige kennis voort te brengen of te vermeerderen want dan zou hij voorzeker niet verboden zijn maar:

Ten eerste, omdat er een uitdrukkelijke, besliste openbaring was van de wil van God betreffende deze boom, zodat hij er zedelijk goed en kwaad door kon kennen. Wat is goed? Het is goed niet van deze boom te eten. Wat is kwaad? Het is kwaad van deze boom te eten. Het onderscheid tussen alle andere goed en kwaad was van nature in het hart des mensen

geschreven: maar dit, hetwelk voortvloeide uit een bepaalde wet, was op deze boom geschreven.

Ten tweede, omdat uit de gebeurtenis gebleken is, dat hij aan Adam een proefondervindelijke kennis van goed gegeven heeft door het verlies er van, en van kwaad door het gevoel, of de bewustheid er van. Gelijk het in het verbond van de genade niet alleen heet: "Geloof, en word zalig," maar ook "Geloof niet en word verdoemd," Markus 16:16, zo was er in het verbond in de staat van de onschuld niet alleen: "Doe dit, en leef", hetwelk verzegeld en bevestigd was door de boom des levens, maar "Laat het na en sterf" hetgeen ons verzekerd werd door de andere boom: er is gevaar voor u als gij hem aanraakt, zodat God in deze twee bomen aan Adam *goed en kwaad* heeft voorgesteld, "de zegen en de vloek," Deuteronomium 30:19. Deze twee bomen waren als twee sacramenten.

5. De rivieren, die deze hof bewaterden, vers 10-14. Deze vier rivieren (de ene rivier die verdeeld was in vier hoofden of takken) droegen veel bij tot de schoonheid en vruchtbaarheid van deze hof. Van het land van Sodom wordt gezegd, dat het "geheel bevochtigd was, als de hof des Heeren." Hoofdstuk 13:10.

Merk op: Dat hetgeen God plant, door Zijn zorg ook wel bewaterd zal worden. De bomen van de gerechtigheid zijn geplant aan waterbeken, Psalm 1:3. In het hemelse paradijs is een rivier, die deze zeer verre overtreft, want het is een rivier van het water des levens, niet, zoals deze, komende uit Eden, maar voortkomende uit de troon Gods en van het Lam, Openbaring 22:1, een rivier die de stad Gods verblijdt, Psalm 46:5. Hiddekel en de Eufraat zijn rivieren van Babylon, waarvan wij elders lezen, en bij welke de gevankelijk weggevoerde Joden zaten "en weenden als zij gedachten aan Zion," Psalm 137:1, maar mij dunkt, zij, (en ook wij) hadden veel meer reden om te wenen als zij gedachten aan Eden. Adams paradijs was hun gevangenis, zo’n ellende heeft de zonde teweeggebracht. Van het land van Havilah wordt gezegd, vers 11, 12, dat het goud van dit land goed is, en *dat daar ook is bedolah en de steen sardonyx*, dit wordt voorzeker vermeld, om de rijkdom van het land van Havilah als een tegenhanger te doen zijn van die, die de heerlijkheid van Eden uitmaakte. Havilah had goud en specerijen, en edelgesteenten, maar Eden had hetgeen oneindig beter was, den boom des levens, en gemeenschap met God. Zo kunnen wij van de Afrikanen en Indiërs zeggen: "Zij hebben het goud, maar wij hebben het Evangelie. Het goud van hun land is goed maar de schatten van het onze zijn oneindig beter."

II. Het plaatsen van de mens in dit paradijs van de verlustiging, vers 15, waar wij hebben op te merken:
1. Hoe God hem in het bezit er van stelde. *De Heere God nam de mens, en zette hem in de hof van Eden*, vers 8, 15.

Merk hierop:
a. Dat de mens gemaakt was buiten het paradijs, want nadat God hem geformeerd had, zette Hij hem in de hof, hij was van gewoon leem, niet van paradijsstof, gemaakt. Hij leefde buiten Eden, eer hij in Eden leefde, opdat hij zien zou, dat hij al het liefelijke van zijn paradijstoestand aan Gods vrije genade was verschuldigd. Hij kon geen pachtersrecht op de hof aanvoeren want hij was niet op het erf geboren, ook had hij niets dan wat hij had ontvangen, en zo was dan alle roem voor altijd uitgesloten.

b. Dezelfde God, die de Oorsprong was van zijn bestaan, was ook de Oorsprong van zijn zaligheid. Dezelfde hand, die hem tot een levende ziel heeft gemaakt, heeft ook de boom des levens voor hem geplant, en er hem bij gevestigd. Hij, die ons gemaakt heeft, is alleen machtig om ons gelukkig, zalig te maken. Hij, die de Formeerder is van ons lichaam, en de Vader van onze geest, Hij, en niemand buiten Hem, kan afdoend voor het geluk zorgen van die beide. Het zal zeer veel tot het liefelijke bijdragen van iedere toestand, als wij God duidelijk voor ons heen hebben zien gaan, en dus weten, dat Hij ons in die toestand heeft geplaatst. Als wij de voorzienigheid niet gedwongen, maar gevolgd, hebben, gelet hebben op haar wenken en aanduidingen, dan kunnen wij hopen een paradijs te vinden, waar wij het anders niet verwacht zouden hebben, zie Psalm 47:5.

2. Hoe God hem werk en bezigheid gaf. Hij heeft hem daar geplaatst, niet gelijk de leviathan in de wateren, om er te spelen, maar om de hof te bouwen en te bewaren. Zelfs het paradijs was geen plaats, die van werk vrijstelde.

Merk hier op:
a. Dat niemand van ons in de wereld gezonden is, om er lui en ledig te zijn. Hij die ons lichaam en onze ziel gemaakt heeft, heeft ons iets gegeven om ermede te werken, en Hij, die ons deze aarde ter woonplaats heeft gegeven, heeft iets voor ons gemaakt om er op te werken. Indien een hoge afkomst, of een grote bezitting, of een ruim domein, of volkomene onschuld, of een aanleg voor zuivere bespiegeling, of een klein gezin, iemand een vrijbrief voor gemak kon geven, dan zou Adam niet aan het werk gesteld zijn, maar Hij, die ons het aanzijn gaf, heeft ons werk gegeven om Hem te dienen in onze tijd en geslacht, en onze zaligheid te werken, en indien wij ons werk niet doen, dan zijn wij ons bestaan en onderhoud niet waard.

b. Dat wereldlijke bezigheden zeer bestaanhaar zijn met een staat van onschuld en een leven van gemeenschap met God. De zonen en erfgenamen des hemels hebben, zo lang zij hier in deze wereld zijn, iets te doen op aarde, waaraan zij een deel moeten geven van hun tijd en hun gedachten, en als zij het doen met het oog op God, dienen zij Hem daarin even waarlijk, als wanneer zij op de knieën zijn.

c. Dat het beroep van de landman een aloud en eervol beroep is, het was zelfs in het paradijs nodig. De hof van Eden behoefde wel niet gewied te worden-want de last van doornen en distels bestond toen nog niet-maar hij moest bebouwd en bewaard worden. Zelfs in haar oorspronkelijke toestand liet de natuur nog plaats voor de verbeteringen door kunst en vlijt. Het was een beroep, geschikt voor de staat van de onschuld, voorziening makende voor leven, niet voor lusten, en de mens de gelegenheid gevende om de Schepper te bewonderen, en Zijn voorzienigheid te erkennen terwijl zijn handen bezig waren met zijn bomen, kon zijn hart bezig zijn met zijn God.

d. Er is een waar genot in het werk, waartoe God ons roept, en ons in gebruikt. Adams werk was er zo ver af een vermindering te zijn van zijn genot in het paradijs, dat het er juist nog aan toevoegde, dit genot verhoogde. Hij zou niet gelukkig hebben kunnen zijn, indien hij lui en ledig ware geweest, en nog altijd geldt de wet: dat zo iemand niet wil werken, hij ook geen recht heeft om te eten, 2 Thessalonicenzen 3:10, Spreuken 3:23.

III. Het gebod, dat God aan de mens in zijn staat van de onschuld heeft gegeven, en het verbond, waarin Hij hem toen heeft opgenomen. Tot nu toe hebben wij God gezien als des mensen machtige Schepper, en milde Weldoener, nu verschijnt Hij als zijn Bestuurder en

Wetgever. God zette hem in de hof van Eden, niet om er naar zijn eigen zin en wil te leven, maar om er onder bestuur en regering te zijn. Gelijk het ons niet vergund is lui te zijn, en niets te doen in de wereld, zo is het ons ook niet vergund om eigenzinnig te zijn, en te doen wat ons behaagt. Toen God de mens heerschappij had gegeven over de schepselen, wilde Hij hem laten weten, dat hij zelf onder het bestuur was van zijn Schepper.

Genesis 2:16-17
Merk hier op:
I. Gods gezag over de mens als een schepsel, begaafd met rede en een vrije wil. De Heere God gebood de mens, die nu stond als een publiek persoon, de vader en vertegenwoordiger van geheel het mensdom, om, gelijk hij kort te voren een natuur ontvangen heeft, nu voor zich en al de zijnen een wet te ontvangen. God gebood aan alle schepselen naar hun bevatting en vermogens, Psalm 148:6, 104:9. redeloze schepselen hebben ieder hun eigen instinct, maar de mens was bekwaam gemaakt om redelijke dienst te verrichten, en daarom ontvangt hij niet alleen het gebod van een Schepper, maar het gebod van een Vorst en Gebieder. Hoewel Adam een zeer groot, een zeer goed en een zeer gelukkig man was, heeft de Heere God hem toch geboden, en het gebod strekte niet tot vermindering van zijn grootheid, noch tot een smaad van zijn goedheid, noch tot afneming van zijn geluk. Laat ons Gods recht erkennen om ons te regeren, en onze plicht om ons door Hem te laten regeren, en nooit aan onze eigen wil toelaten om in strijd of mededinging te zijn met de heilige wil van God.

II. De bijzondere daad van dit gezag in Hem voor te schrijven, wat hij moest doen, en op welke voorwaarden hij de gunst zijns Scheppers zou behouden. Hier is:

1. Een bevestiging van zijn tegenwoordige geluksstaat in deze schenking: *Van allen boom dezes hofs zult gij vrijelijk eten.* Dit was niet alleen een vergunning van vrijheid voor hem om de heerlijke vruchten van het paradijs te nemen als een beloning voor zijn zorg en moeite om de hof te bouwen en te bewaren, 1 Corinthiërs 9:7, 10, maar het was daarbij nog een verzekering van leven voor hem, onsterfelijk leven, als hij gehoorzaam was. Want *de boom des levens in het midden des hofs zijnde,* vers 9 als het hart en de ziel er van, heeft God ongetwijfeld daar het oog op gehad, inzonderheid in deze schenking, toen daarom, na zijn rebellie, deze schenking herroepen werd, wordt van geen enkele boom des hofs gesproken als voor hem verboden, behalve van de boom des levens Hoofdstuk 3:22, waarvan daar gezegd wordt dat hij er van zou kunnen eten *en in eeuwigheid leven,* dat is: nooit sterven, noch ooit zijn geluksstaat verliezen. "Blijf heilig, zoals gij zijt overeenkomstig de wil uws Scheppers, en gij zult gelukkig blijven, zoals gij zijt in het genot van de gunst uws Scheppers, hetzij in dit paradijs, of in een, dat nog beter is." Op voorwaarde dus van een volkomene, persoonlijke en voortdurende gehoorzaamheid, was Adam verzekerd van het paradijs voor zich en zijn erfgenamen tot in eeuwigheid.

2. Een op de proefstelling van zijn gehoorzaamheid, op straffe van de verbeurte van al zijn geluk. Maar van de andere boom, die zeer dicht bij de boom des levens stond, (want van beide wordt gezegd, dat zij *in het midden van de hof zijn)* en die *de boom van de kennis* genoemd werd, *ten dage als gij daarvan eet zult gij de dood sterven.* Alsof Hij gezegd had: Weet Adam, dat gij thans wel op u zelf acht moet geven, gij zijt tot proefneming in het paradijs geplaatst, wees oplettend, wees gehoorzaam, en het zal voor altijd wel met u wezen, maar anders zult gij even rampzalig zijn, als gij nu gelukkig zijt. Hier wordt Adam, in geval van ongehoorzaamheid, met de dood bedreigd, *stervende zult gij sterven,* waardoor een stellig en schrikkelijk vonnis wordt aangeduid, zoals in het eerste gedeelte van dit verbond: *etende zult gij eten,* een vrije en volledige schenking wordt aangeduid.

Merk op:
a. Dat zelfs aan Adam in de staat van de onschuld ontzag werd ingeboezemd door een bedreiging. Vrees is een van de handvatsels van de ziel, waaraan zij gegrepen en vastgehouden wordt. Indien hij dus deze omtuining nodig had, hebben wij haar nog veel meer nodig.

b. De straf, waarmee gedreigd wordt, is de dood. Gij zult *sterven,* dat is: "Gij zult geen toegang hebben tot de boom des levens. en al het goede, dat er door aangeduid wordt, en al het geluk, dat gij nu smaakt of in het vooruitzicht hebt, zult gij verliezen. Gij zult onderhevig worden aan sterven, en aan al de ellende, die er aan voorafgaat, en er mee vergezeld gaat."

c. Hiermede werd gedreigd als onmiddellijk gevolg van de zonde: *Ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven,* dat is: "Gij zult sterfelijk worden, in staat om te kunnen sterven. De schenking van de onsterfelijkheid zal herroepen worden en die beschutting u worden ontnomen. Gij zult onderworpen worden aan de dood, als een veroordeelde misdadiger die voor de wet dood is", (alleen verkreeg Adam, omdat hij de wortel van het menselijk geslacht moest wezen nog uitstel), "ja de voorlopers van de dood zullen u terstond aangrijpen, en van nu voortaan zal uw leven een stervend leven wezen." En dit, voorzeker, is een vastgestelde regel: de ziel, "die zondigt, die zal sterven."

Adam werd op de proef gesteld met een stellige wet, niet te eten van de vrucht *van de boom van de kennis*. Nu was het zeer gepast om zijn gehoorzaamheid door een gebod als dit op de proef te stellen.

a. Omdat de reden er van zuiver en alleen in de wil van de Wetgever berust. Adam had in zijn natuur een afkeer van hetgeen op zich zelf kwaad was, en daarom wordt hij op de proef gesteld door iets dat kwaad was alleen omdat het was verboden, en, op zich zelf iets kleins, iets gerings zijnde, was het juist daarom des te meer geschikt, om er zijn gehoorzaamheid aan te beproeven.

b. Omdat het bedwang er van gelegd is op de begeerten van het vlees en het verstand, die, in de verdorvene natuur van de mens, de twee grote bronnen zijn van zonde. Het verbod beteugelde beide zijn begeerte naar zingenot, en zijn eerzucht naar zeldzame kennis, opdat zijn lichaam beheerst zou worden door zijn ziel, en zijn ziel door zijn God.

Zo gerust en tevreden, zo gelukkig was de mens in zijn staat van de onschuld, daar hij had al wat zijn hart kon begeren om hem gelukkig te maken. Hoe goed was God voor hem! Met hoe vele gunstbewijzen heeft Hij hem overladen! Hoe zacht waren de wetten, die Hij hem gaf! De mens nochtans, in waarde zijnde, begreep zijn eigen belangen niet, en is daarom weldra als de beesten geworden, die vergaan.

Genesis 2:18-20
Hier hebben wij:
I. Een voorbeeld van des Scheppers zorg voor de mens, en Zijn vaderlijke voorziening in zijn behoefte aan behaaglijkheid en vertroosting, vers 18. Hoewel God hem liet weten dat hij een onderdaan was, door hem een gebod te geven, laat Hij hem om hem aan te moedigen in zijn gehoorzaamheid, ook weten, dat hij een vriend en een gunstgenoot is, voor wiens genoegen en welzijn Hij zorgde.

Merk op:
1. Hoe genadiglijk God medelijden had met zijn eenzaamheid: *Het is niet goed, dat de mens alleen zij*. Er was een hogere wereld van engelen, en een lagere wereld van dieren, en tussen deze was hij geplaatst. Daar er echter geen wezens waren van zijn eigen natuur en rang, niemand met wie hij gemeenzaam kon omgaan, kon hij met recht gezegd worden *alleen* te zijn. Hij, die Hem gemaakt had, kende hem, en wist wat goed voor hem was, en Hij zei: "Het is niet goed, dat hij aldus alleen blijft."

a. Het is niet liefelijk of behaaglijk voor hem, want de mens is een gezellig wezen, het is een genoegen voor hem van gedachten te wisselen met zijn eigen natuurgenoten, hun liefde te geven en liefde van hen te ontvangen, kennis mee te delen, en kennis te ontvangen, te beminnen, en bemind te worden. Wat God hier zegt van de eerste mens, zegt Salomo aan alle mensen, dat "twee beter is dan een, en: wee de ene" Prediker 4:9, enz. Indien er slechts een mens in de wereld ware, welk een droefgeestige mens zou hij dan moeten wezen! Volstrekte eenzaamheid zou een paradijs in een woestijn verkeren, en een paleis in een kerkerhol. Diegenen zijn dus zeer dwaas, die zelfzuchtig zijn, en alleen op de wereld zouden willen wezen.

b. Het strekt niet tot zijn vermeerdering en voortduring van zijn geslacht. God had in den beginne een wereld van mensen kunnen maken, om de aarde te vervullen, zoals Hij de hemel met een wereld van engelen heeft vervuld, maar de plaats zou te eng geweest zijn om het bestemde getal van de mensen tegelijk te kunnen bevatten. Daarom heeft God het voegzaam geoordeeld om dat getal vol te maken door een opeenvolging van geslachten, die, naar God de mens geformeerd had, uit twee moesten voortkomen, uit man en vrouw, een zal altijd slechts een zijn.

2. Hoe God genadiglijk besloten heeft hem van gezelschap te voorzien. Het gevolg van dit overleg nopens hem was dit vriendelijke besluit: *Ik zal een geschikte hulp voor hem maken*, een hulp, die hem *gelijk is*, zoals die zinsnede door sommigen gelezen wordt, iemand van dezelfde natuur en dezelfde rang van wezens, een hulpe *bij* hem zo lezen anderen die woorden-iemand die samenwoont met hem, altijd daar is, een hulpe voor hem-zo lezen nog anderen-die hij altijd met genot en verlustiging zal beschouwen. Merk hieruit op:

a. Dat wij in onze beste toestand in deze wereld, de hulp van anderen nodig hebben want wij zijn elkanders leden, "en het oog kan niet zeggen tot de hand: Ik heb u niet van node," 1 Corinthiërs 12:21. Daarom moet het ons verblijden hulp van anderen te ontvangen, en aan anderen hulp te geven, al naar de gelegenheid zich voordoet.

b. Dat het alleen God is, die onze behoeften volkomen kent en volkomen machtig is er in te voorzien, Filippenzen 4:19. In Hem alleen in onze hulpe, en van Hem zijn al onze helpers.

c. Dat een geschikte huisvrouw, een echtgenote, een geschikte hulp is, en van de Heere is. Die betrekking zal waarschijnlijk liefelijk en aangenaam zijn, als het geschiktheid is, die de keuze bestiert en bepaalt, en als wederzijdse hulpvaardigheid het voortdurende streven is, 1 Corinthiërs 7:33, 34.

d. Dat de gezelligheid van een goed, vriendelijk huisgezin een genoegzaam middel is tegen het smartelijke van de eenzaamheid. Hij, die een goede God, een goed hart, en een goede huisvrouw heeft, met wie hij zich kan onderhouden, en toch nog klaagt over gebrek aan omgang en gezelligheid, zou ook in het paradijs niet rustig en vergenoegd zijn geweest, want Adam zelf had niets meer, en toch bevinden wij niet, dat hij zelfs vóórdat Eva was geschapen, over eenzaamheid geklaagd heeft, wetende, dat hij *niet alleen was, want de Vader was met hem.* Zij, die de meeste voldoening smaken in God en Zijn gunst, zijn op de beste weg en in de beste gemoedstoestand om de goede dingen van dit leven te ontvangen, en in zover de oneindige Wijsheid het goed oordeelt, kunnen zij zich er ook van verzekerd houden.

II. Een voorbeeld van de onderworpenheid van de schepselen aan de mens, en zijn heerschappij over hen, vers 19-20. *De Heere God bracht al het gedierte des velds en al het gevogelte des hemels tot Adam,* hetzij door de dienst van de engelen, hetzij door een bijzonder instinct in de dieren, dat hen aandreef om tot de mens te komen als tot hun meester en gebieder, de os reeds in tijds lerende Zijn bezitter te kennen. Aldus stelde God de mens in het bezit van het schone erfdeel dat Hij hem geschonken had, en tevens van zijn heerschappij over de dieren. God bracht ze tot hem opdat hij ze noemen zou, en aldus een blijk zou geven:

1. Van zijn kennis, als een wezen begiftigd beide met het vermogen van de rede en van de spraak en dus "geleerder gemaakt dan de beesten de, aarde, en wijzer dan het gevogelte des hemels" Job 35:11. En:

2. Een bewijs van zijn macht. Het is een daad van gezag om namen te geven, Daniël 1:7, en van onderworpenheid om ze te ontvangen. De lagere schepselen hebben nu, als het ware hulde gedaan, aan hun vorst bij zijn inhuldiging, om hem trouw en gehoorzaamheid te zweren. Indien Adam getrouw ware gebleven aan Zijn God, dan kunnen wij onderstellen, dat de dieren zelf de namen, die hij hun nu gaf, zo goed geweten en onthouden zouden hebben dat zij te allen tijde, als hij hen riep, tot hem gekomen zouden zijn. God gaf namen aan de dag en de nacht, aan het uitspansel, aan de aarde en de zee: en *Hij noemt de sterren bij name,* om te tonen, dat Hij er de Opperheer van is, maar Hij gaf aan Adam verlof om als hun heer de beesten en de vogelen te noemen, want, daar Hij hem naar Zijn beeld gemaakt heeft, verleent Hij hem iets van Zijn eer en heerlijkheid.

III. Een voorbeeld van de ongenoegzaamheid van de schepselen om voor de mens een geluk te zijn *maar* onder die allen, *vond hij geen hulpe, die als tegen hem over ware.* Sommigen beschouwen dit als de woorden van Adam zelf. Al de schepselen gade slaande, die in paren tot hem kwamen, om namen te ontvangen geeft hij aldus aan zijn Maker Zijn begeerte te kennen: "Heere, deze allen hebben een hulp tegenover zich, maar wat zal ik doen? Voor mij is er geen." Maar het is veeleer Gods oordeel bij deze schouwing. Hij bracht hen allen te zamen, om te zien of er een geschikte, voegzame weerga was voor Adam onder al die talrijke geslachten van mindere wezens, maar er was geen. Merk hier dan op:

1. De waardigheid en voortreffelijkheid van de menselijke natuur. Onder al de zichtbare schepselen op aarde was zijn gelijke niet, zij werden allen in ogenschouw genomen, maar geen van allen was hem gelijk.

2. De ijdelheid van deze wereld, en de dingen die er in zijn. Neem ze allen te zamen, en zij zullen geen geschikte hulp wezen voor de mens. Zij passen niet bij de natuur van de ziel, voorzien niet in haar behoefte, voldoen niet aan haar rechtmatige begeerte, komen niet overeen met haar onvergankelijke duurzaamheid. God schiep een nieuw wezen om een hulp te zijn, geschikt voor de mens-niet zo zeer de vrouw, als wel het Zaad van de vrouw.

Genesis 2:21-25
Wij hebben hier:
I. Het maken van de vrouw, om een geschikte hulp te zijn voor Adam. Dit geschiedde op de zesde dag, evenals het plaatsen van de mens in het paradijs, hoewel het hier vermeid wordt na het bericht van het rusten op de zevende dag, maar hetgeen in Hoofdstuk 1:27 gezegd werd in het algemeen, dat God de mens schiep, man en vrouw, wordt hier meer in bijzonderheden verhaald.

Merk op:
1. Dat Adam eerst geformeerd was, en daarna Eva, 1 Timotheus 2:13, en dat zij uit de man, en om de man is geschapen, 1 Corinthiërs 11:8, 9, hetgeen daar alles aangevoerd wordt als reden voor de nederigheid, bescheidenheid, het stille zijn, en de onderworpenheid van die sekse in het algemeen, en inzonderheid van de onderworpenheid, en de eerbied, die de huisvrouw aan haar echtgenoot verschuldigd is. Daar nu echter de man het laatst van alle levende wezens geschapen is, als de uitnemendste van allen, zo wordt, omdat Eva na Adam geformeerd werd, en uit hem gemaakt is, eer gelegd op die sekse als zijnde de heerlijkheid van de man, 1 Corinthiërs 11:7. Is de man het hoofd, zij is de kroon, een kroon voor haar echtgenoot, de kroon van de zichtbare schepping. De man was verfijnd stof, maar de vrouw was dubbel verfijnd stof, een graad verder verwijderd van de aarde.

2. Dat Adam sliep, terwijl zijn vrouw gemaakt werd, opdat er geen mogelijkheid zou zijn om te denken, dat hij hierin "de Geest des Heeren bestierd, of Hem als Zijn raadsman onderwezen heeft," Jesaja 40:13. Hij was zich bewust gemaakt van zijn behoefte aan een geschikte hulp, maar wijl God het op zich genomen heeft om er hem van een te voorzien, kwelt hij zich niet met enigerlei zorg hieromtrent, maar ligt neer in zoete, geruste slaap, als iemand, die al zijn zorgen op God geworpen heeft met een blijmoedige overgegevenheid van zich zelf en van al zijn belangen aan de wil en de wijsheid van zijn Maker. *Jehova-Jireh,* laat de Heere voorzien wanneer en met wie het Hem behaagt. Als wij Godvruchtiglijk rusten in God, zal God genadiglijk voor ons werken.

3. Dat God *een diepe slaap op Adam deed vallen,* een diepe slaap, opdat het openen van zijn zijde hem geen smart zou veroorzaken, zolang hij geen zonde kent, zal God er voor zorgen, dat hij geen pijn gevoelt. Als God in Zijn voorzienigheid aan Zijn volk doet, wat voor vlees en bloed smartelijk is, gaat Hij niet slechts te rade met hetgeen in de uitkomst goed en gelukkig voor hen zijn zal, maar door Zijn genade kan Hij zoveel rust geven in hun gemoed, dat zij ook onder de zwaarste operatie kalm en rustig zijn.

4. Dat de vrouw *gebouwd werd uit een ribbe uit Adams zijde,* niet uit zijn hoofd om hem te overtreffen, niet uit zijn voeten om door hem vertreden te worden, maar uit zijn zijde, om zijn gelijke te wezen, onder zijn arm, om door hem beschermd te worden, en nabij zijn hart om door hem te worden bemind. Adam verloor een ribbe, zonder enigerlei vermindering voor hem van kracht of schoonheid, want het vlees werd ongetwijfeld toegesloten, zonder dat er een litteken van overbleef, maar in de plaats daarvan had hij een hulp tegenover zich, die hem zijn verlies overvloedig vergoedde. Wat God Zijn volk ontneemt zal Hij hun op de een of andere wijze met winst teruggeven. Hierin (evenals in vele andere dingen) was Adam een type of voorbeeld van Hem, die komen zou, want uit de zijde van Christus, de tweede Adam, is Zijn bruid, de kerk, geformeerd, toen Hij de diepe slaap des doods sliep aan het kruis, waartoe Zijn zijde geopend werd, en er kwam bloed en water uit, bloed om Zijn kerk te verlossen, vrij te kopen, en water om haar zich te reinigen en te heiligen, zie Efeziërs 5:25, 26.

II. Het huwelijk van de vrouw met Adam. Het huwelijk is eerlijk, maar dit huwelijk was voorzeker het meest eerlijke van allen, die er ooit geweest zijn, waarin God zelf zo geheel en al de hand gehad heeft. Huwelijken worden in de hemel gesloten (zegt men), voorzeker was dit zo met dit huwelijk, want de man, de vrouw, het huwelijk, het was alles van God gewild en gemaakt, door Zijn kracht heeft Hij beide gemaakt, en door Zijn inzetting heeft Hij die beide tot een gemaakt. Dit huwelijk werd in volkomen onschuld gesloten, hetgeen daarna nooit meer van enig huwelijk gezegd kon worden.

1. God heeft, als haar Vader, de vrouw tot de man gebracht, als zijn tweede ik, en als een hulp voor hem. Toen Hij haar gemaakt had, liet Hij haar niet over om over zich zelf te beschikken, neen, zij was Zijn kind, en zij moet niet huwen zonder Zijn toestemming. Diegenen zullen zich waarschijnlijk tot hun genoegen en vertroosting vestigen, die, door geloof en gebed, en in nederige afhankelijkheid van Gods voorzienigheid, zich onder Goddelijke leiding plaatsen. De vrouw, die door bijzondere genade Gods maaksel is, en door Gods bijzondere voorzienigheid tot de man gebracht werd, zal blijken een geschikte hulp voor hem te zijn, *een hulp als tegen hem over*.

2. Van God, als *zijn* Vader, heeft Adam haar ontvangen, vers 23, *Deze is ditmaal been van mijn gebeente*. Nu heb ik wat ik behoefde, en wat geen van de schepselen voor mij zijn kon een hulp als tegenover mij." Gods gaven moeten wij met nederige, dankbare erkenning van Zijn wijsheid ontvangen als voor ons geschikt, en als Zijn gunstbetoon jegens ons. Waarschijnlijk was het aan Adam in zijn slaap geopenbaard, dat het beminnelijke schepsel, dat hem nu voorgesteld werd, een deel was van hem zelf, zijn gezellin en de huisvrouw zijns verbonds zijn zou. Daarin hebben sommigen een bewijs gezien, dat de verheerlijkte heiligen in het hemels paradijs elkaar zullen kennen. En voorts gaf hij haar, ten teken, dat hij haar aannam, een naam, niet bijzonder aan haar, maar die aan geheel haar sekse gemeen zal zijn, zij zal vrouw, *isha, manninne*, heten, alleen in sekse, niet in natuur of aard van hem verschillende, gemaakt uit de man, en toegevoegd aan de man.

III. De inzetting van het huwelijk, en de vaststelling van de wet er van, vers 24. De sabbat en het huwelijk zijn twee verordeningen, die in de staat van de onschuld werden ingesteld, de eerste ter bewaring en instandhouding van de kerk, de tweede ter instandhouding van de wereld van het mensdom. Uit Mattheus 19:4-5, blijkt, dat het God zelf was, die hier gezegd heeft: "dat een mens vader en moeder zal verlaten, en zal zijn vrouw aanhangen", maar of Hij het sprak door Mozes, de schrijver, of door Adam, die in vers 23 sprak, is onzeker, zij schijnen door Adam gezegd te zijn in de naam van God, aldus de wet stellende voor al zijn nageslacht.

1. Zie hier hoe groot de kracht is van een Goddelijke inzetting, de banden er van zijn sterker zelfs dan van de natuur. Aan wie kunnen wij meer verbonden zijn, dan aan de vader, die ons verwekt heeft, en de moeder, die ons heeft gebaard? Toch moet de zoon hen verlaten, om samengevoegd te zijn met zijn vrouw, en de dochter hen vergeten, Psalm 45:11, 12.

2. Zie hoe noodzakelijk het is, dat kinderen de toestemming hunner ouders hebben voor het huwelijk, en hoe onrechtvaardig zij zijn jegens hun ouders, zowel als ongehoorzaam, als zij zonder hun toestemming trouwen, want zij beroven hen van hun recht op hen, en hun deel in hen, en dragen het onrechtmatig en onnatuurlijk over aan anderen.

3. Zie hoeveel wijsheid en gebed er nodig is bij de keuze van die betrekking, die zo innig en zo duurzaam is. Het is wel nodig datgene goed te doen, wat gedaan wordt voor het gehele leven.

4. Zie hoe vast de huwelijksband is, die niet verdeeld of verslapt moet worden door vele vrouwen te hebben, Maleachi 2:15, noch verbroken of doorgesneden moet worden door echtscheiding om enigerlei andere oorzaak dan om hoererij of moedwillige verlating.

5. Zie hoe innig de liefde behoort te wezen tussen man en vrouw, gelijk hun eigen lichamen, Efeziërs 5:28. Deze twee zijn tot een vlees, laten zij ook een ziel zien.

IV. Een bewijs van de reinheid en onschuld van de staat, waarin onze eerste ouders geschapen waren, vers 25. Zij waren beide naakt, zij hadden geen behoefte aan klederen als een beschutting tegen koude of hitte, want noch koude, noch hitte kon hen schaden. Zij behoefden er geen ter versiering, Salomo in al zijn heerlijkheid was niet bekleed gelijk een van dezen, ja zij hadden er ook geen behoefte aan welvoeglijkheidshalve, zij waren naakt, maar hadden geen reden om zich te schamen. *Zij wisten niet wat schaamte was,* gelijk de Chaldeeuwse overzetting luidt. Een blos is thans de kleur van de deugd, maar zij was toen niet de kleur van de onschuld. Zij, die geen zonde hadden in hun consciëntie, konden geen schaamte hebben op hun gelaat, al was hun lichaam ook door geen kleren bedekt.

HOOFDSTUK 3

1 De slang nu was listiger dan al het gedierte des velds, hetwelk de HEERE God gemaakt had; en zij zeide tot de vrouw: Is het ook, dat God gezegd heeft: Gijlieden zult niet eten van allen boom dezes hofs?
2 En de vrouw zeide tot de slang: Van de vrucht der bomen dezes hofs zullen wij eten;
3 Maar van de vrucht des booms, die in het midden des hofs is, heeft God gezegd: Gij zult van die niet eten, noch die aanroeren, opdat gij niet sterft.
4 Toen zeide de slang tot de vrouw: Gijlieden zult den dood niet sterven;
5 Maar God weet, dat, ten dage als gij daarvan eet, zo zullen uw ogen geopend worden, en gij zult als God wezen, kennende het goed en het kwaad.
6 En de vrouw zag, dat die boom goed was tot spijze, en dat hij een lust was voor de ogen, ja, een boom, die begeerlijk was om verstandig te maken; en zij nam van zijn vrucht en at; en zij gaf ook haar man met haar, en hij at.
7 Toen werden hun beider ogen geopend, en zij werden gewaar, dat zij naakt waren; en zij hechtten vijgeboombladeren samen, en maakten zich schorten.
8 En zij hoorden de stem van den HEERE God, wandelende in den hof, aan den wind des daags. Toen verborg zich Adam en zijn vrouw voor het aangezicht van den HEERE God, in het midden van het geboomte des hofs.
9 En de HEERE God riep Adam, en zeide tot hem: Waar zijt gij?
10 En hij zeide: Ik hoorde Uw stem in den hof, en ik vreesde; want ik ben naakt; daarom verborg ik mij.
11 En Hij zeide: Wie heeft u te kennen gegeven, dat gij naakt zijt? Hebt gij van dien boom gegeten, van welken Ik u gebood, dat gij daarvan niet eten zoudt?
12 Toen zeide Adam: De vrouw, die Gij bij mij gegeven hebt, die heeft mij van dien boom gegeven, en ik heb gegeten.
13 En de HEERE God zeide tot de vrouw: Wat is dit, dat gij gedaan hebt? En de vrouw zeide: De slang heeft mij bedrogen, en ik heb gegeten.
14 Toen zeide de HEERE God tot die slang: Dewijl gij dit gedaan hebt, zo zijt gij vervloekt boven al het vee, en boven al het gedierte des velds! Op uw buik zult gij gaan, en stof zult gij eten, al de dagen uws levens.
15 En Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, en tussen uw zaad en tussen haar zaad; datzelve zal u den kop vermorzelen, en gij zult het de verzenen vermorzelen.
16 Tot de vrouw zeide Hij: Ik zal zeer vermenigvuldigen uw smart, namelijk uwer dracht; met smart zult gij kinderen baren; en tot uw man zal uw begeerte zijn, en hij zal over u heerschappij hebben.
17 En tot Adam zeide Hij: Dewijl gij geluisterd hebt naar de stem uwer vrouw, en van dien boom gegeten, waarvan Ik u gebood, zeggende: Gij zult daarvan niet eten; zo zij het aardrijk om uwentwil vervloekt; en met smart zult gij daarvan eten al de dagen uws levens.
18 Ook zal het u doornen en distelen voortbrengen, en gij zult het kruid des velds eten.
19 In het zweet uws aanschijns zult gij brood eten, totdat gij tot de aarde wederkeert, dewijl gij daaruit genomen zijt; want gij zijt stof, en gij zult tot stof wederkeren.
20 Voorts noemde Adam den naam zijner vrouw Heva, omdat zij een moeder aller levenden is.
21 En de HEERE God maakte voor Adam en zijn vrouw rokken van vellen, en toog ze hun aan.
22 Toen zeide de HEERE God: Ziet, de mens is geworden als Onzer een, kennende het goed en het kwaad! Nu dan, dat hij zijn hand niet uitsteke, en neme ook van den boom des levens, en ete, en leve in eeuwigheid.

23 Zo verzond hem de HEERE God uit den hof van Eden, om den aardbodem te bouwen, waaruit hij genomen was.
24 En Hij dreef den mens uit; en stelde cherubim tegen het oosten des hofs van Eden, en een vlammig lemmer eens zwaards, dat zich omkeerde, om te bewaren den weg van den boom des levens.

De geschiedenis in dit hoofdstuk verhaald is, alles wel beschouwd, even treurig als welk ander verhaal ook in de Bijbel. In de vorige hoofdstukken hebben wij het liefelijk gezicht gehad op de heiligheid en onschuld van onze eerste ouders, de genade en gunst van God, en de vrede en de schoonheid van geheel de schepping, alles was goed, zeer goed, maar hier hebben wij een verandering van toneel. Wij hebben nu een bericht van de zonde en ellende van onze eerste ouders, de toorn en de vloek Gods tegen hen, de verstoring van de vrede in de schepping, en haar schoonheid bezoedeld en verdorven, alles slecht, zeer slecht. Hoe is het goud zo verdonkerd, het goede fijne goud, zo veranderd! O mocht ons hart diep getroffen worden door dit verhaal! Want wij zijn allen van nabij daarin betrokken, laat het voor ons dan niet wezen als een voorbijgaande gedachte. De algemene inhoud van dit hoofdstuk hebben wij in Romeinen 5:12. "Gelijk door een mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood, en alzo de dood tot alle mensen doorgegaan is, in welke allen gezondigd hebben." Meer in bijzonderheden hebben wij hier:

I. De onschuldigen verzocht, vers 1-5

II. De verzochten zondigende, vers 6-8

III. De zondaren in staat van beschuldiging gesteld, vers 9-10.

IV. Zij worden schuldig bevonden, vers 11-13

V. Schuldig bevonden zijnde, worden zij veroordeeld vers 14-19.

VI. Nadat het vonnis is uitgesproken wordt de voltrekking er van uitgesteld, vers 20-21.

VII. Desniettemin wordt een gedeelte van het vonnis terstond voltrokken, vers 22-24. En ware het niet om de genaderijke belofte, hier gedaan, van verlossing door het beloofde Zaad, dan zouden zij en geheel hun ontaard, schuldig geslacht aan eindeloze wanhoop zijn overgegeven.

Genesis 3:1-5
Wij hebben hier een bericht van de verzoeking, waarmee Satan onze eerste ouders heeft aangevallen om hen tot zonde te verlokken, hetgeen noodlottig voor hen bleek. En hier hebben wij te letten op:

I. De verzoeker, en dat was de duivel in de vorm en de gestalte van een slang.

1. Het is zeker, dat het de duivel was, die Eva heeft verleid, de duivel en Satan is de oude slang, Openbaring 12-9, een boze geest, door de schepping een engel des lichts en een onmiddellijk dienaar aan Gods troon, maar door zonde een afvallige geworden van zijn eerste staat, en een rebel tegen Gods kroon en waardigheid. Menigten van hen zijn gevallen, maar deze, die onze eerste ouders heeft aangevallen, was voorzeker de overste der duivelen, de aanvoerder van de opstand. Niet zodra was hij een zondaar, of hij was Satan, niet zodra een verrader, of hij was ook een verleider, als een, die verwoed was tegen God en Zijn heerlijkheid en afgunstig op de mens en zijn geluk. Hij wist, dat hij de mens niet anders kon verderven dan door hem te verleiden. Bileam kon Israël niet "vervloeken," maar wèl kon hij Israël "verleiden," Openbaring 2:14. De toeleg van Satan was dus om onze eerste ouders tot zonde te brengen en aldus scheiding te maken tussen hen en God. Zo was dan de duivel een mensenmoorder van den beginne, en een groot onheilstichter. Het gehele menselijke geslacht had hier als het ware slechts een hoofd en daarop was de slag van Satan gericht. De verdrukker en vijand is deze boze.

2. Het was de duivel in de gedaante van een slang. Of het alleen de zichtbare gedaante en het voorkomen van een slang was, zoals, naar sommigen denken, die waren, waarvan wij lezen in Exodus 7:12, of dat het een wekelijke, levende slang was, aangezet en bezeten door de duivel, is niet zeker, God kon beide hebben toegelaten. De duivel verkoos zijn rol te spelen in een slang:

a. Omdat het een schoonschijnend schepsel is, een fraaie bespikkelde huid heeft, en toen nog recht op liep. Het was wellicht een vliegende slang, die van boven scheen te komen als een boodschapper van de bovenwereld, een van de serafs want de vurige draken waren vliegend, Jesaja 14:29. Menige gevaarlijke verzoeking komt tot ons in levendige, fraaie kleuren, die echter slechts oppervlakkig zijn, en schijnt van Boven te komen, want Satan kan zich voordoen als een engel des lichts, En:

b. Omdat het een *listig* dier is, en daarvan wordt hier nota genomen. Er worden vele voorbeelden aangehaald van de listigheid van de slang beide om kwaad te doen, en om zich te beveiligen als het kwaad gedaan is. Ons wordt gezegd voorzichtig te zijn als de slangen. Maar deze slang, aangezet zijnde door de duivel, was ongetwijfeld listiger dan al de anderen, want de duivel, heeft wel de heiligheid verloren van een engel, maar de schranderheid van een engel behouden, en hij is wijs om kwaad te doen. Hij zag er meer voordeel in om de slang als zijn werktuig te gebruiken dan wij wel weten.

Merk op, dat er niets is, waarvan de duivel meer gebruik maakt om zich en zijn belangen te dienen, dan van ongeheiligde loosheid. Wat Eva er van dacht, dat deze slang tot haar sprak, zullen wij wel niet kunnen zeggen, daar ik geloof, dat zij zelf niet wist wat er van te denken. In het eerst onderstelde zij misschien, dat het een goede engel kon zijn, maar later kon zij wel vermoed hebben, dat er iets verkeerds was. Het is merkwaardig, dat velen van de Heidense

afgodendienaars de duivel aanbaden in de vorm van een slang, waarmee zij hun trouw beleden aan die afvalligen geest, en zijn kleuren droegen.

II. De persoon, die verzocht werd, was de *vrouw*, die daar alleen was, op enige afstand van haar man, maar nabij de verboden boom. Het was de list van de duivel:

1. Om met zijn verzoekingen het zwakkere vat aan te vallen. Hoewel zij in haar soort volmaakt was, kunnen wij haar toch als de mindere van Adam onderstellen in kennis en kracht, en tegenwoordigheid van geest. Sommigen denken, dat Eva het gebod niet onmiddellijk van God ontvangen heeft, maar van haar man, en daarom zoveel gemakkelijker overreed kon worden om er geen geloof aan te hechten.

2. Het was zijn listig beleid om in gesprek met haar te komen, toen zij alleen was. Indien zij zich dicht gehouden had aan de zijde, waaruit zij kortelings genomen was, dan zou zij niet zo aan gevaar zijn blootgesteld. Er zijn vele verzoekingen, die door eenzaamheid begunstigd worden, maar de gemeenschap van de heiligen draagt zeer veel bij tot hun kracht en veiligheid.

3. Hij deed er zijn voordeel mede, dat hij haar zo dicht bij de verboden boom vond waarschijnlijk de vrucht er van aanziende om haar nieuwsgierigheid te bevredigen. Zij, die de verboden vrucht niet willen eten, moeten niet nabij de verboden boom komen. Wijk "er van, en ga voorbij," Spreuken 4:15.

4. Satan verzocht Eva, ten einde door haar Adam te verzoeken, zoals Hij Job verzocht door zijn vrouw, en Christus door Petrus. Het is zijn slim overleg om verzoekingen te brengen door hen, die men daar het minst van zou verdenken, en die het innigst met ons verbonden zijn, en de meeste invloed op ons hebben.

III. De verzoeking zelf, en hoe kunstig die aangelegd was. Er wordt ons in de Schrift dikwijls gesproken van ons gevaar door de verzoekingen van Satan, van zijn gedachten, 2 Corinthiërs 2:11, en zijn diepten Openbaring 2:24 zijn listige omleidingen, Efeziërs 6:11. De sterkste voorbeelden, die wij er van hebben, waren zijn verzoekingen van de twee Adams, hier en in Mattheus 4. In deze heeft hij overwonnen, maar in die werd hij verslagen. Wat hij sprak *tot* hen, op wie hij geen vat had door enigerlei bederf in hen, spreekt hij *in* ons door ons eigen bedrieglijk hart en zijn vleselijke redeneringen, waardoor zijn aanvallen op ons minder bespeurbaar, maar niet minder gevaarlijk zijn. Wat de duivel beoogde was Eva te overreden om verboden vruchten te eten, en hiervoor volgde hij dezelfde methode, die hij ook nu nog aanwendt.

I. Hij oppert de vraag: of het wel zonde is, vers 1.

2. Hij ontkent, dat er enigerlei gevaar in is.

3. Hij stelt er hun veel genot en voordeel van voor. En dat zijn de gewone middelen, waarvan hij zich bedient.

1. Hij oppert de vraag, of het wel zonde is van die boom te eten, of de vrucht er van werkelijk verboden is. Is *het ook dat God gezegd heeft?* Die aanloop in zijn rede duidt aan, dat er te voren al iets gezegd was, om dit in te leiden, en waarmee het in verband staat, misschien iets, dat Eva bij zich zelf had gezegd, en dat Satan opneemt om er zijn vraag aan vast te knopen. In

een samenschakeling van denkbeelden zal het een op vreemde, wonderlijke manier het andere medebrengen, en tenslotte wellicht iets dat slecht is.

Merk hier op:
a. Dat hij zijn bedoeling niet dadelijk blootlegt, hij doet slechts een schijnbaar onschuldige vraag: "Ik heb iets vernomen, zeg mij is het waar, dat God u verboden heeft van deze boom te eten?" Aldus begint hij een gesprek, om haar tot spreken te bewegen. Zij, die veilig willen wezen, moeten achterdochtig zijn en huiverig om met de verzoeker te spreken.

b. Hij haalt het gebod bedrieglijk aan, alsof het verbod niet slechts die boom, maar alle boom betrof. God had gezegd: *Van al de bomen dezes hofs zult gij eten, behalve van een.* Door nu de uitzondering te verzwaren, poogt hij de vergunning ongeldig te maken. *Heeft God gezegd: gij zult niet eten van allen boom dezes hofs?* De Goddelijke wet kan niet afgekeurd worden, tenzij men haar eerst verkeerd voorstelt.

c. Hij schijnt dit op schimpende wijze gezegd te hebben, de vrouw bespottende om haar schuwheid van zich met die boom in te laten, alsof hij gezegd had: "Gij zijt zo voorzichtig en zo heel stijf en streng, omdat God gezegd heeft: Gij zult niet eten." Gelijk de duivel een leugenaar is, zo is hij ook een spotter, van den beginne, en de spotters van de laatste tijd zijn zijn kinderen.

d. Wat hij in zijn eerste aanloop reeds bedoelde was, haar gevoel van verplichting, om het gebod te houden, weg te nemen. "Gij moet u stellig vergissen, het kan niet wezen, dat God u van deze boom buitensluit, Hij zou niet iets doen, dat zo onredelijk is." Zie hier, dat het Satans list is om de Goddelijke wet te bezwalken als onzeker, of onredelijk, en aldus de mensen tot zonde te brengen, en dat wij daarom wijs zullen doen, om een vast geloof aan, en een diepe eerbied voor, het gebod van God te hebben. Heeft God gezegd: "Gij zult niet liegen, noch Zijn naam ijdellijk gebruiken, noch dronken wezen?" enz. "Ja, ik ben er zeker van, dat Hij dit gezegd heeft, en het is goed en recht gezegd, en door Zijn genade zal ik er mij aan houden, wat de verzoeker ook er tegen moge aanvoeren."

In antwoord nu op deze vraag geeft de vrouw hem een duidelijk en volledig bericht van de wet, waaronder zij zich bevonden, vers 2, 3. Waar wij opmerken:

a. Dat het haar *zwakheid* was om in gesprek te treden met de slang. Zij had aan zijn vraag kunnen bemerken, dat hij geen goeds op het oog had, en daarom had zij terug moeten treden met een: "Ga achter mij, Satan, gij zijt mij een aanstoot." Maar haar nieuwsgierigheid, en misschien haar verrassing om een slang te horen spreken, bracht er haar toe, om zich nog verder in gesprek met hem in te laten. Het is gevaarlijk om met een verzoeking te onderhandelen, die reeds terstond met minachting en afgrijzen afgewezen moest worden. Het garnizoen dat begint te onderhandelen, is niet ver van de overgave. Zij, die voor kwaad willen behoed worden, moeten het kwaad uit de weg blijven. Zie Spreuken 14:7, 19:27.

b. Het was haar wijsheid om de vrijheid op te merken, die God hun gegeven had in antwoord op zijn sluwe inblazing, alsof God hen slechts in het paradijs had geplaatst om er hen te tantaliseren met het gezicht van schone, maar verbodene vruchten. "Ja", zegt zij, "wij mogen eten van de vrucht van de bomen, en, dank zij onze Schepper, er is ons overvloed en genoeg verscheidenheid toegestaan." Om te voorkomen, dat wij ons gedrukt en bezwaard gevoelen

onder de beperkingen van de Godsdienst, is het goed om dikwijls aan de vrijheden en vertroostingen er van te denken.

c. Het was een blijk van haar besluit, om zich aan het gebod te houden, daar zij het getrouwelijk aanhaalt als iets van ontwijfelbare zekerheid. "God heeft gezegd, ik ben er zeker van, dat Hij het gezegd heeft: Van de vrucht dezes booms zult gij niet eten", en wat zij er bijvoegt: noch die aanroeren, schijnt goed bedoeld te zijn, niet (zoals sommigen denken) om, als het ware stilzwijgend te kennen te geven dat het gebod te streng is (raak niet, en smaak niet, en roer niet aan) maar om er een beschutting om heen te maken: "Wij moeten er niet van eten, daarom willen wij haar niet aanroeren. Het is ons ten strengste verboden, en het gezag van het verbod is ons heilig."

d. Zij schijnt enigszins onzeker omtrent de bedreiging en geeft er de bewoording niet zo getrouw en nauwkeurig van weer als van het gebod. God had gezegd: *Ten dage als gij daarvan eet zult gij de dood sterven,* al wat zij er nu van maakt, is: opdat gij niet sterft. Een wankelend, onzeker geloof, en wankelende besluiten geven aan de verzoeker een groot voordeel over ons.

2. Hij ontkent, dat er gevaar in steekt. Al zou het nu ook een overtreding zijn van het gebod, zou er toch geen straf op volgen, vers 4. *"Gijlieden zult de dood niet sterven",* zei hij, in lijnrechte tegenspraak dus met hetgeen God gezegd had. Het zij, zoals sommigen denken:

a. "Het is niet zo zeker, dat gij zult sterven, niet zo zeker als men u wil doen geloven." Aldus poogt Satan aan het wankelen te brengen hetgeen hij niet omver kan werpen, en verzwakt hij de kracht van de Goddelijke bedreigingen door er de zekerheid van in twijfel te trekken. En wanneer het eens als mogelijk verondersteld kan worden, dat er in enigerlei woord van God leugen of bedrog is, dan is er een deur geopend voor bepaald, onverholen ongeloof. Satan leert de mensen eerst te twijfelen, en dan te ontkennen, eerst maakt hij scepticisten, twijfelaars, en dan maakt hij hen trapsgewijze tot atheïsten, godloochenaars. Of, volgens anderen:

b. "Het is zeker, dat gij niet zult sterven." Hij gebruikt dezelfde stellige bewoording voor zijn tegenspraak, als God gebruikt heeft voor de bedreiging. Hij begon met het gebod in twijfel te trekken, vers 1, maar bevindende, dat de vrouw daaraan vast hield, verliet hij die stelling, en richtte zijn tweede aanval op de bedreiging, waaromtrent hij haar enigszins wankelend, onzeker vond, want hij bespeurt zeer snel waar enig voordeel voor hem te behalen valt, waar de muur het zwakst is, om daar dan zijn geschut op te richten: *Gijlieden zult de dood niet sterven*. Dit was een leugen, een zeer bepaalde leugen, want:

a. Het was in tegenspraak met het woord van God, waarvan wij zeker zijn, dat het waar is, zie 1 Johannes 2:21, 27. Het was een leugen, die God zelf logenstrafte.

b. Zij was in tegenspraak met zijn eigen kennis, als hij hun zegt, dat er geen gevaar is in ongehoorzaamheid en rebellie, hij zei wat hij door zeer treurige ervaring wist onwaar te zijn. Hij had de wet van zijn schepping verbroken, en had tot zijn schade ondervonden, dat hij er geen voorspoed op kon hebben, en toch zegt hij aan onze eerste ouders, dat zij niet zullen sterven. Hij verheelt zijn eigen rampzaligheid, ten einde hen in diezelfde rampzaligheid te storten, en aldus misleidt hij ook nu nog de zondaren tot hun verderf. Hij zegt hun, dat zij niet zullen sterven, al zondigen zij ook, en zij geloven hem eerder dan God, die zegt: "De bezoldiging van de zonde is de dood." Nu is de hoop op straffeloosheid een grote steun voor

alle ongerechtigheid en onboetvaardigheid er van: "Ik zal vrede hebben, of schoon ik naar mijns harten goeddunken zal wandelen," Deuteronomium 29:19.

3. Hij spiegelt hun er voordeel van voor, vers 5. Hier nam hij zijn slag waar, en het was een slag naar de wortel, een noodlottige slag tegen de boom, waarvan wij de takken zijn. Hij wil er niet slechts voor instaan, dat zij er niets bij zullen verliezen, zich aldus verbindend om hen voor alle leed te bewaren, maar (indien zij zo dwaas willen zijn van zich te wegen op de zekerheidstelling van iemand, die zelf bankroet is) hij staat er voor in, dat zij er nog onuitsprekelijk veel bij zullen winnen. Hij zou hen niet hebben kunnen bewegen om zich bloot te stellen aan het gevaar van in het verderf te worden gestort, indien hij hun de grote waarschijnlijkheid niet had voorgehouden van hun lot en stand te zullen verbeteren.

a. Hij geeft hun te kennen, dat zij, door deze vrucht te eten hun toestand zeer grotelijks zullen verbeteren. En hij richt de verzoeking in naar de reine toestand, waarin zij nu nog zijn, daar hij hun geen vleselijke genietingen belooft, maar verstandsverlustiging. Dat was het lokaas waarmee hij de angel bedekte. *"Uwe ogen zullen geopend zijn,* gij zult veel meer van de macht en het genot van beschouwing en bespiegeling hebben dan gij nu hebt, gij zult een ruimer veld verkrijgen voor uw beschouwingen, en een dieper inzicht hebben in de dingen, dan gij nu hebt." Hij spreekt alsof thans hun blik nog zeer beneveld was, alsof zij, in vergelijking met hetgeen zij dan zijn zouden thans zeer kortzichtig waren.

b. *"Gij zult als goden zijn,* als *Elohiem,* machtigen, niet slechts alwetend, maar ook almachtig", of "Gij zult als God zelf zijn, Hem gelijk, mededingers van Hem, gij zult vrijmachtige vorsten zijn, niet langer onderdanen, zelfgenoegzaam en niet langer afhankelijk." Een uiterst ongerijmde inblazing! Alsof het voor schepselen van gisteren mogelijk ware hun Schepper gelijk te wezen, die van eeuwigheid is.

c. "Gij zult *goed en kwaad* kennen, dat is: al wat begeerlijk is om te kennen." Om dit deel van de verzoeking te ondersteunen, maakt hij misbruik van de naam, die aan deze boom gegeven is: hij was bestemd om de praktische kennis van goed en kwaad te onderwijzen, dat is: van plichten van ongehoorzaamheid, en hij zal de proefondervindelijke kennis geven van goed en kwaad, dat is: van geluk en ellende. In deze betekenissen was de naam van de boom een waarschuwing voor hen om er niet van te eten, maar hij verkeert er de betekenis van, en verwringt haar tot hun verderf, alsof deze boom hun een bespiegelende kennis zou geven van de aard, de soort en de oorsprong van goed en kwaad. En:

d. Dit alles *terstond: "Ten dage als gij daarvan eet* zult gij plotseling en onmiddellijk een verandering ten goede in u ontwaren." Door al deze inblazingen bedoelt hij in hen teweeg te brengen:

Ten eerste. Ontevredenheid met hun tegenwoordige staat, alsof die niet zo goed was, als hij wel zijn kon, en zijn moest.

Merk hier op, dat geen staat of toestand op zich zelf tevredenheid zal brengen tenzij het gemoed, het hart, tot tevredenheid gebracht wordt. Adam was niet gerust en tevreden, neen zelfs niet in het paradijs, evenmin als de engelen, die hun beginsel niet bewaard hebben, Judas: 6.

Ten tweede. Eerzucht om verhoogd te worden, alsof zij geschikt waren om goden te zijn. Satan heeft zich in het verderf gestort door als de Allerhoogste te willen zijn, Jesaja 14:12-14, en daarom zoekt hij onze eerste ouders diezelfde begeerte in te blazen, opdat ook zij in het verderf gestort zouden worden.

b. Hij geeft hun te kennen, dat God geen goed met hen voorhad met hun deze vrucht te ontzeggen. *"Maar God weet* hoe veel voordeel het u zou aanbrengen, en daarom heeft Hij uit kwaadwilligheid en afgunst ze u verboden" alsof Hij hen niet van die boom durfde te laten eten, omdat zij dan hun eigene kracht zouden kennen, en bij gevolg niet in hun nederiger ondergeschikte staat zouden blijven, maar met Hem zouden kunnen wedijveren, of, alsof Hij hun de eer en het geluk misgunde, die zij door het eten van die boom deelachtig zouden worden. Dit nu was:

a. Een grote belediging van God, de gruwelijkste smaad, die Hem aangedaan kon worden, een smaad van Zijn macht, alsof Hij Zijn schepselen vreesde, en nog veel meer een smaad van Zijn goedheid, alsof Hij het werk van Zijn handen haatte, en hen die Hij gemaakt had, niet gelukkig wilde zien. Zal dan nu de beste onder de mensen het vreemd of ongehoord vinden, als hij verkeerd voorgesteld en kwaad van hem gesproken wordt wanneer dit toch met God zelf is geschied? Gelijk Satan de verklager van de broederen is voor God, zo verklaagt hij God voor de broederen aldus zaait hij onenigheid en is de vader van hen, die dat doen.

b. Het was een uiterst gevaarlijke strik voor onze eerste ouders, daar het strekte om hun genegenheid voor God te doen ophouden, en hen aldus van hun bouw te doen aflaten. Aldus trekt de duivel nog de mensen in zijn belang door hun harde gedachten van God in te blazen, en hun een valse hoop voor te spiegelen op voordeel en gewin door de zonde. Laat ons dan, in tegenstand van hem, altijd goed van God denken als het beste goed, en kwaad denken van de zonde, als het ergste van alle kwaad, laat ons de duivel weerstaan, en hij zal van ons vlieden.

Genesis 3:6-8
Hier zien wij waar Eva's onderhandeling met de verzoeker op uitliep, Satan bereikt ten laatste zijn doel, door zijn listen heeft hij de vesting genomen. God heeft de gehoorzaamheid van onze eerste ouders op de proef gesteld door hun de boom van de kennis te verbieden, en Satan is het, om zo te zeggen, eens met God, stemt in met de proefneming, en juist daarmee onderneemt hij het om hen tot overtreding te verleiden. Hier zien wij hoe hij heeft overmocht daar God dit om wijze en heilige doeleinden heeft toegelaten.

I. Wij hebben hier de beweegredenen, die hen tot de overtreding gebracht hebben. De vrouw, door des verleiders listiger toeleg bedrogen, was de eerste in de overtreding, 1 Timotheus 2:14. Zij was de eerste in de schuld, en het was het gevolg van haar overlegging, of liever van haar onnadenkendheid.

1. Zij zag geen kwaad in deze boom, niet meer dan in de anderen. Van al de overige vruchtbomen, waarmee de hof van Eden beplant was, was gezegd, dat zij *begeerlijk voor het gezicht, en goed ter spijze* waren Hoofdstuk 2:9. Nu was deze in haar oog gelijk aan de anderen, hij scheen even goed ter spijze als iedere andere boom, en in de kleur van zijn vruchten zag zij niets, dat dood of gevaar dreigde. Hij was even begeerlijk voor het gezicht als de anderen, en dus: "Wat kwaad kon het hun doen? Waarom zou die boom hun meer verboden zijn dan de anderen?" Als de gedachte post vat, dat er in verboden vrucht niet meer kwaad is dan in andere vruchten, dan ligt de zonde aan de deur, en draagt Satan de overwinning weg. Ja hij scheen haar misschien nog beter ter spijze dan de anderen, aangenamer van smaak, voedzamer voor het lichaam en in haar oog was hij begeerlijker dan al de anderen. Dikwijls vallen wij in een strik door een ongeregelde begeerte naar bevrediging van onze zinnen. Of, indien er al niets meer uitlokkends in was dan in de anderen, werd die vrucht toch zo veel te meer begeerd, wijl zij verboden was. Of dit nu al of niet zo in haar was, wij bevinden, dat er in ons (dat is: in ons vlees, in onze verdorvene natuur) een zonderlinge geest van tegenspraak is, Nitimur in vetitum- Wij begeren het verbodene.

2. Zij stelde zich voor, dat erin deze boom meer kracht was dan in al de overigen, dat het een boom was, die niet slechts niet gevreesd behoefde te worden, maar dat hij *begeerlijk was om verstandig te maken,* en daarin al de andere bomen overtrof. Dit zag zij, dat is: zij bemerkte en begreep het door hetgeen de duivel haar gezegd had, en sommigen denken, dat zij de slang van die boom zag eten, en dat hij haar zei, dat hij daarom het vermogen van de spraak en van de rede had verkregen, waaruit zij toen zijn kracht begreep om verstandig te maken, en bewogen was om te denken: "Als hij een redeloos dier verstandig kan maken, waarom zou hij dan een redelijk wezen niet Goddelijk kunnen maken?" Zie hier hoe de begeerte van onnodige kennis onder het verkeerd begrip van wijsheid, schadelijk en verwoestend blijkt te zijn voor velen. Onze eerste ouders, die zo veel wisten, hebben dit niet geweten: dat zij genoeg wisten. Christus is een Boom, begeerlijk om verstandig te maken, Colossenzen 2:3, 1 Corinthiërs 1:30. Laten wij door het geloof ons met Hem voeden, teneinde wijs te worden tot zaligheid. In het hemelse paradijs zal de boom van de kennis geen verboden boom zijn, want daar zullen wij kennen, gelijk wij gekend zijn. Laat ons daarom verlangen daar te zijn, en intussen "niet wandelen in dingen, die ons te groot en te wonderlijk zijn," noch begeren "wijs te zijn boven hetgeen geschreven is."

II. De sporten op de ladder van de zonde, geen sporten opwaarts, maar afwaarts naar de afgrond, naar de hel.

1. *Zij zag*. Zij had haar ogen moeten afwenden om geen ijdelheid te zien, maar zij leidt zich in verzoeking door met genoegen op de verboden vrucht te zien. Zeer veel zonde komt tot ons in door het oog. Door deze vensters werpt Satan zijn vurige pijlen, die het hart treffen en vergiftigen. Het oog doet het hart aan met schuld, zowel als met smart. Laat ons daarom met de Godvruchtige Job een verbond maken met onze ogen, om datgene niet te zien hetwelk ons in gevaar brengt om het te begeren, Spreuken 23:31, Mattheus 5:28. Laat de vreze Gods ons altijd een deksel van de ogen zijn, Hoofdstuk 20:16.

2. *Zij nam.* Het was haar eigen daad en handeling. De duivel heeft de vrucht niet genomen en in haar mond gelegd tegen haar zin en wil in, maar zij zelf nam haar. Satan kan verzoeken, maar niet dwingen, niet noodzaken, hij kan ons bewegen ons zelf nederwaarts te werpen, maar hij kan ons niet neerwerpen Mattheus 4:6. Eva's nemen was stelen, zoals Achan's nemen van het verbannene, nemende hetgeen, waarop zij geen recht had. Gewis moet zij het met bevende hand genomen hebben.

3. *Zij at.* Toen zij zag, was zij misschien niet voornemens te nemen, of, toen zij nam, niet voornemens te eten, maar het eindigde er mede. De weg van de zonde gaat afwaarts, de mens kan op dat hellend vlak niet staan blijven, wanneer hij wil. Het begin er van is als een instromen van wateren door een wijde breuk, tot welke men niet kan zeggen: Tot hiertoe zult gij komen en niet verder. Daarom zullen wij wijs doen, als wij het eerste denkbeeld van de zonde reeds onderdrukken. Onderdruk het kwaad reeds in de knop.

4. *Zij gaf ook haar man met haar*. Hij is waarschijnlijk niet bij haar geweest, toen zij door de slang verzocht werd. Indien hij wèl bij haar geweest was, hij zou voorzeker tussenbeide getreden zijn om de zonde te voorkomen, maar hij kwam tot haar, nadat zij gegeten had en zij overmocht bij hem, dat hij ook zou eten, want het is gemakkelijker te leren wat slecht is, dan te onderwijzen wat goed is. Zij gaf hem de vrucht, hem overredende met dezelfde argumenten, die de slang bij haar had gebruikt, daaraan nog toevoegende, dat zij er van gegeten had, en haar zo weinig dodelijk vond, dat zij haar juist heel bijzonder aangenaam achtte, gestolen wateren zijn zoet. Zij gaf haar aan hem onder schijn van vriendelijkheid, zij wilde die heerlijke, saprijke vruchten niet alleen eten, maar in werkelijkheid was het de grootste onvriendelijkheid, die zij hem kon aandoen. Of misschien gaf zij hem de vrucht, opdat zo zij schadelijk mocht blijken, hij in haar ellende zou delen, hetgeen wezenlijk een zeer onvriendelijk aanzien heeft, en toch wel zonder moeite verondersteld kan worden als gekomen te zijn in het hart van een vrouw die verboden vruchten gegeten had. Zij, die zich zelf kwaad hebben gedaan, zijn gewoonlijk gaarne bereid om ook anderen over te halen hetzelfde te doen. Evenals de duivel, was Eva niet zodra een zondares, of zij was ook een verleidster.

5. *Hij at*, overreed en overwonnen door het aandringen van zijn vrouw. Het is nutteloos te vragen: "Wat zou er het gevolg van zijn geweest, indien Eva alleen had gezondigd?" Gods wijsheid-daarvan zijn wij zeker-zou de moeilijkheid naar recht en billijkheid hebben opgelost, maar helaas! zo stond de zaak niet: ook Adam heeft gegeten. "En welk groot kwaad stak daar nu in?" vraagt het verdorven, vleselijk verstand. Welk kwaad? Er stak ongeloof in aan het woord van God, en vertrouwen in het woord van de duivel, een begeerte naar de eer, die niet van God komt, afgunst van Gods volmaaktheden, en een toegeven aan de lusten van het lichaam. Door de boom des levens te veronachtzamen, van welks vruchten hem vergund was te eten, en te eten van de boom van de kennis, die hem verboden was, heeft hij duidelijk minachting aan de dag gelegd voor de gunsten, die God hem geschonken had, en voorkeur gegeven aan die, welke God niet geschikt voor hem achtte. Hij wilde zijn eigen lotsbestemmer,

zijn eigen meester zijn hij wilde *hebben* wat hem behaagde, en *doen* waar hij lust in had, in een woord, zijn zonde was ongehoorzaamheid, Romeinen 5:19, ongehoorzaamheid aan een duidelijk, gemakkelijk na te komen, en uitdrukkelijk gebod, waarvan hij waarschijnlijk wel wist, dat het een gebod was om hem op de proef te stellen. Hij zondigt tegen grote kennis, tegen vele zegeningen en gunsten, tegen licht en liefde, het helderste licht en de dierbaarste liefde, waar ooit een zondaar tegen gezondigd heeft. Hij had geen verdorven natuur in zich, die hem er toe bracht, maar een vrijheid van wil, die niet tot slavernij was gebracht, hij was in zijn volle kracht, niet verzwakt of verminderd. Hij is spoedig ter zijde afgeweken. Sommigen denken, dat hij viel op de dag toen hij gemaakt was, maar ik zie niet in, hoe dit er mee bestaanbaar is, dat God aan het einde van die dag alles *zeer goed* verklaard heeft.

Anderen denken, dat hij op de sabbatdag gevallen is, hoe beter de dag, hoe slechter de daad. Zeker is het, dat hij zijn oprechtheid slechts zeer kort bewaard heeft, in waarde zijnde volhardde hij niet in die staat. Maar wat zijn zonde het meest verzwaarde, was dat hij geheel zijn nageslacht in de zonde verwikkeld, en daardoor in het verderf gestort heeft. Daar God hem gezegd had, dat zijn geslacht de aarde zal vervullen, moet hij voorzeker geweten hebben, dat hij als openbaar persoon stond, en dat zijn ongehoorzaamheid noodlottig zou zijn voor geheel zijn zaad, en indien dit zo was, dan was het voorzeker het grootste verraad, zowel als de grootste wreedheid, die ooit gepleegd was. De gehele menselijke natuur in onze eerste Ouders vervat zijnde, kon zij van nu voortaan slechts door hen overgebracht worden onder een smet van schuld en van oneer en een erfelijke ziekte van zonde en bederf. Kunnen wij dan zeggen, dat er in Adams zonde weinig kwaad was gelegen?

III. De onmiddellijke gevolgen van de overtreding. Schaamte en vrees grepen de misdadigers aan, ‘ipso facto-door de daad zelf," deze zijn met de zonde in de wereld gekomen en gaan er nog altijd mee vergezeld.

1. Ongezien werden zij door schaamte bevangen, vers 7, waar wij opmerken:

a. De sterke overtuiging van zonde, van kwaad, in hun eigen hart. *Hun beider ogen werden geopend*. Dat is niet bedoeld van hun lichamelijke ogen, die waren te voren reeds geopend, zoals hieruit blijkt, dat de zonde er door in kwam. Jonathans ogen werden verlicht door verbodene spijze te nuttigen, 1 Samuel 14:27, dat is: hij werd er door verkwikt en versterkt, maar zo was het niet met de hunnen. Ook is het niet bedoeld van enigerlei vordering, die zij maakten in ware kennis, maar de ogen van hun geweten werden geopend, hun hart sloeg hen om hetgeen zij gedaan hadden Thans, nu het te laat is, zien zij de dwaasheid in van verboden vrucht te eten. Zij zagen het geluk, de zaligheid, waarvan zij nu vervallen waren, en de ellende, waarin zij zich hadden gestort. Zij zagen, dat een liefderijk God getergd was, dat Zijn genade en gunst waren verbeurd, dat Zijn beeld en gelijkenis in hen verloren, hun heerschappij over de dieren weg was. Zij zagen hun natuur verdorven ontaard, zij gevoelden een ontsteltenis in hun eigen hart, waarvan zij zich te voren niet bewust zijn geweest. Zij zagen een wet in hun leden, strijd voerende tegen de wet huns gemoeds, en hen gevangen nemende tot zonde en toorn. Zij zagen, evenals Bileam, toen "zijn ogen geopend waren," Numeri 22:31, de engel des Heeren, staande in de weg, en zijn uitgetrokken zwaard in zijn hand, en misschien zagen zij de slang, die hen bedrogen had, hen beschimpende. De tekst zegt ons: zij *werden gewaar, dat zij naakt waren:* dat is:

a. Dat zij ontbloot waren, beroofd van al de eer en genietingen van hun paradijsstaat, en blootgesteld aan al de ellende, die met recht van een vertoornd God verwacht kon worden, zij waren weerloos, hun bescherming was van hen geweken,

b. Dat zij zich schaamden, zich voor altijd schaamden voor God en de engelen. Zij zagen zich ontdaan van al hun versierselen en eretekenen, vervallen van hun waardigheid, in de hoogste mate onteerd, blootgesteld aan de minachting en smaad van hemel en aarde, en van hun eigen geweten. Zie hier nu:

Ten eerste. Welk een oneer en verontrusting de zonde is, zij sticht onheil overal, waar zij wordt toegelaten, zet de mensen tegen elkaar op, verstoort hun vrede en bederft al hun genot. Vroeg of laat zal zij schaamte brengen, hetzij de schaamte van oprecht berouw, die eindigt in heerlijkheid, of die schande en eeuwige versmaadheid, waartoe de goddelozen zullen ontwaken op de grote dag, zonde is een versmaadheid voor ieder.

Ten tweede. Welk een bedrieger Satan is. Hij zei tot onze eerste ouders, toen hij hen bedroog, dat *hun ogen geopend zouden worden,* en dat waren zij ook, maar niet zoals zij het begrepen, zij werden geopend voor hun schande en hun leed, niet tot hun eer en voordeel. De boosaardigste, schandelijkste leugenaars verontschuldigen zich dikwijls hiermede, dat zij slechts dubbelzinnige woorden gebruiken, maar God zal die verontschuldiging niet aannemen.

a. Het armzalige hulpmiddel, waarmee zij hun overtuiging zochten te bedekken en er zich tegen te wapenen. Zij *hechtten,* of vlochten vijgenboom-bladeren *te zamen,* en, om hun schande, ten dele ten minste, voor elkaar te bedekken, *maakten zij zich schorten.* Zie hier wat gemeenlijk de dwaasheid is van hen, die gezondigd hebben.

a. Zij zijn meer bezorgd om hun aanzien voor de mensen op te houden, dan om van God vergeving te erlangen. Zij zijn traag om hun zonde te belijden, en zeer ijverig om haar te bedekken, zoveel zij slechts kunnen. "Ik heb gezondigd, eer mij toch."

b. Dat de verontschuldigingen, die de mensen aanvoeren om hun zonde te bedekken of te verkleinen, ijdel en beuzelachtig zijn, zoals de schorten van vijgenbladeren, zij maken de zaak niet beter, maar wel erger, de schande, aldus bedekt, wordt nog schandelijker, maar aldus zijn wij allen geneigd, "gelijk Adam onze overtredingen te bedekken," Job 31:33.

2. Na het eten van de verbodene vrucht werden zij terstond door vrees bevangen, vers 8.

Merk hier op.
a. Wat de oorzaak was van hun vrees: Zij *hoorden de stem van de Heere God wandelende in de hof aan de wind des daags.* Het was de nadering van de Rechter, die hen verschrikte, en toch kwam Hij op zo'n wijze, dat alleen schuldige gewetens er beducht voor konden zijn. Het wordt verondersteld, dat Hij in menselijke gedaante kwam, en dat Hij, die toen de wereld oordeelde, dezelfde was, die de wereld ten laatsten dage zal oordelen, nl. de *Man, die God daartoe verordend heeft.* Hij verscheen hun nu (naar het schijnt) in geen andere gestalte of gelijkenis, dan die, waarin zij Hem gezien hebben, toen Hij hen in het paradijs zette, want Hij kwam om hen van zonde te overtuigen en te verootmoedigen, niet om hen te ontstellen en te verschrikken. Hij kwam in de hof, niet onmiddellijk voor hun ogen nederdalende van de hemel, zoals later op de berg Sinaï (hetzij de dikke duisternis tot Zijn tent makende of het vlammende vuur tot Zijn wagen) maar Hij kwam in de hof als nog altijd bereid zijnde om gemeenzaam met

hen te wezen. Hij kwam wandelende, niet lopende, noch rijdende op de vleugelen van de wind, maar bedaard wandelende, traag zijnde tot toorn, ons lerende, om, al zijn wij ook nog zo getergd en vertoornd, niet driftig en haastig te zijn, niet roekeloos, maar met bedachtzaamheid te spreken en te handelen. Hij kwam in het koele van de dag, niet in de nacht, als alle verschrikking dubbel schrikwekkend is, noch op het hete van de dag, want Hij kwam niet in de hittigheid van Zijn toorn. "Grimmigheid is bij Hem niet," Jesaja 27:4. Hij is hen ook niet plotseling overvallen, want zij hoorden Zijn stem op een afstand, hun kennis gevende van Zijn komst, en waarschijnlijk was het een stem, als het suizen van een zachte stilte, zoals die met welke Hij kwam naar Elia. Sommigen denken, dat zij Hem hoorden, bij zich zelf sprekende over hun zonde, en het oordeel, dat nu over hen uitgesproken zou worden, wellicht zoals Hij deed betreffende Israël, Hosea 11:8, 9. Hoe zou Ik u overgeven? Of liever zij hoorden, dat Hij hen riep, en dat Hij tot hen kwam.

b. *Wat het bewijs en de uitwerking* was van hun vrees. *Zij verborgen zich voor het aangezicht van de Heere God.* Een treurige verandering! Eer zij gezondigd hadden, zouden zij, als zij de stem van de Heere God gehoord hadden tot hen komende, Hem tegemoet zijn gelopen, en met ootmoedige blijdschap Zijn genaderijk bezoek welkom hebben geheten. Maar nu was het anders. God was een verschrikking voor hen geworden, hun eigen geweten beschuldigde hen, en stelde hun hun zonde voor in haar ware kleuren, hun vijgenbladeren waren hun niet nut, deden hun geen dienst. God was als een vijand tegen hen uit getogen, en de gehele schepping was in oorlog met hen, en zij kenden nu nog geen Middelaar tussen hen en een vertoornd God, zodat hun niets overbleef dan een schrikkelijke verwachting des oordeels. In deze vreze verborgen zij zich onder de struiken, overtreden hebbende, vluchtten zij. Zich schuldig wetende, durfden zij geen verhoor te ondergaan, maar vloden voor de gerechtigheid. Zie hier:

a. De leugen van de verleider, en het bedrog van zijn verzoekingen. Hij beloofde hun veiligheid, en nu kunnen zij niet eens denken veilig te wezen. Hij zei, dat zij niet zouden sterven, en toch zijn zij nu genoodzaakt te vluchten om huns levens wil. Hij beloofde hun, dat zij bevorderd, verhoogd zouden worden, maar zij zien zich vernederd, verlaagd, nooit schenen zij zich zelf zo klein toe als nu. Hij beloofde hun, dat zij kennis zouden hebben, maar zij zien zich bedremmeld en in verwarring, en weten niet eens waar zij zich zullen verbergen. Hij beloofde hun, dat zij als goden zullen zijn, groot en stoutmoedig, maar zij zijn als betrapte misdadigers, sidderend, bleek, vurig wensende te kunnen ontkomen: zij wilden geen onderdanen zijn, en nu zijn zij gevangenen.

b. De dwaasheid van zondaren, om het mogelijk en begeerlijk te achten om zich voor God te verbergen: kunnen zij zich verbergen voor de Vader van de lichten? Psalm 139:7. Jeremia 23:24. Willen zij zich onttrekken aan de Bron des lichts, die alleen hulp en zaligheid kan geven? Jona 2:8.

c. De vrees, die gepaard gaat met de zonde, die vrees en ontzetting voor Gods verschijning, de beschuldigingen van het geweten, het naderen van benauwdheid, de aanvallen van de mindere schepselen en de vreze voor de dood, die aan alle mensen gemeen is, het is alles het gevolg van de zonde. Adam en Eva, die deelgenoten waren in de zonde, waren ook deelgenoten in de schaamte en de vrees, die ervan vergezeld gingen, en ofschoon zij hand aan hand gingen (die handen waren nog zo kort te voren ineen gelegd in hun huwelijk) konden zij elkaar toch niet versterken of vertroosten, ja voorwaar! moeilijke vertroosters zijn zij voor elkaar geworden!

Genesis 3:9-10

Wij hebben hier de aanklacht tegen deze vluchtelingen voor de rechtvaardige Rechter van hemel en aarde, die, hoewel Hij aan geen formaliteiten is gebonden, toch met alle mogelijke eerlijkheid te werk gaat, opdat Hij rechtvaardig zij in Zijn spreken.

I. De verrassende vraag, waarmee God Adam vervolgde en staande hield: *Waar zijt gij?* Niet alsof God niet wist waar hij was, maar aldus wil Hij de rechtshandeling tegen hem aanvangen. Sommigen maken het tot een klagende vraag. "Arme Adam, wat is er van u geworden !" "Hoe zijt gij uit de hemel gevallen, o morgenster, gij zoon des dageraads! Gij, die Mijn vriend en gunstgenoot zijt geweest, voor wie Ik zo veel gedaan heb, en nog zo veel meer gedaan zou hebben, hebt gij Mij verlaten en u zelf in het verderf gestort? Is het hiertoe gekomen?" Maar het is veeleer een verwijtende vraag, om hem van zonde te overtuigen en te verootmoedigen. *Waar zijt gij?* Niet: In welke *plaats,* maar: In welk een *toestand* zijt gij. "ls dit alles wat gij verkregen hebt door van de verbodene vrucht te eten?"

Merk op:
a. Zij, die van God zijn afgedwaald, behoren met ernst na te gaan waar zij nu zijn. Zij zijn ver weg van alle goed, in het midden hunner vijanden, in de slavernij van Satan, en op de brede weg naar het verderf. Dit navragen naar Adam kan beschouwd worden als een genaderijk achternagaan van hem ten einde hem weer te brengen. Indien God hem niet geroepen had, ten einde hem weer terug te brengen, dan zou zijn toestand even hopeloos zijn geweest als die van de gevallen engelen. Dit verloren schaap zou eindeloos voort gedwaald zijn, indien de goede Herder het niet had gezocht, om het weer te brengen, en er hem daarom aan herinnerd had, waar hij was, daar namelijk, waar hij niet moest wezen, en waar hij noch gerust noch gelukkig kon zijn.

b. Indien de zondaars slechts willen bedenken waar zij zijn, dan zullen zij niet rusten vóór zij wederkeren tot God.

2. Het sidderende antwoord, dat Adam gaf op deze vraag, vers 10. *Ik hoorde Uw stem in de hof, en ik vreesde.* Hij bekent zijn schuld niet, en toch bekent hij haar in werkelijkheid, door zijn schaamte en zijn vrees te bekennen. Maar het is de gewone fout en dwaasheid van hen, die een boze daad gedaan hebben, om als zij deswege ondervraagd worden, niet meer te bekennen, dan hetgeen zó openbaar is, dat zij het niet kunnen ontkennen. Adam was bevreesd, omdat hij naakt was, niet slechts ongewapend, en daarom bevreesd om met God te strijden, maar ongekleed, en daarom zo zeer bevreesd om voor Hem te verschijnen. Wij hebben reden te vrezen, om tot God te naderen, als wij niet bekleed zijn met, en beschut zijn door de gerechtigheid van Christus, want niets anders dan deze zal ons tot wapenrusting kunnen strekken. Laat ons daarom ‘de Heere Jezus Christus aandoen," en dan met nederige vrijmoedigheid toegaan.

Genesis 3:11-13
Wij zien hier dat de overtreders schuldig worden bevonden, door hun eigen bekentenis, terwijl zij toch nog pogen hun fout te verontschuldigen en te verkleinen, zij konden wat zij gedaan hadden, niet bekennen en rechtvaardigen, maar zij bekennen en bewimpelen het, stellen het verzacht voor.

Merk op:

I. Hoe hun bekentenis van hen afgedwongen werd. God vroeg aan de man, vers 11 :*Wie heeft u te kennen gegeven, dat gij naakt zijt?* "Hoe zijt gij u bewust geworden van uw naaktheid als van uw schande?" *Hebt gij van de verboden boom gegeten?* Hoewel God al onze zonden weet, wil Hij ze toch van ons weten. Hij eist er een eerlijke bekentenis van, niet opdat Hij er door ingelicht zal worden, maar opdat wij zullen worden verootmoedigd. Bij dit onderzoek herinnert God hem aan het gebod dat Hij hem had gegeven: "Hebt gij van de boom gegeten, van welke Ik u gebood, Ik, uw Maker, Ik, uw Meester, Ik, uw Weldoener, dat gij daarvan niet eten zoudt?" De zonde zal het duidelijkst, en het meest als zondig gezien worden in de spiegel van het gebod, daarom houdt God die spiegel voor aan Adam, en ook wij moeten er ons aangezicht in zien. De vraag aan de vrouw, vers 13, luidde: *Wat is dit, dat gij gedaan hebt?* "Wilt ook gij uw schuld erkennen, en er bekentenis van afleggen? En wilt inzien welk een boze daad het was?" Het betaamt hun, die zelf verboden vruchten gegeten hebben, en inzonderheid hun, die anderen verleid hebben om het ook te doen, ernstig na te denken over hetgeen zij gedaan hebben. Door verboden vruchten te eten hebben wij een grote en genadige God beledigd, een billijke en rechtvaardige wet overtreden, een heilig en plechtig verbond geschonden, en, door Gods gunst te verbeuren, onrecht gedaan aan onze kostelijke ziel, ons blootgesteld aan Zijn toorn en vloek. Door anderen er toe te verleiden, doen wij het werk des duivels, maken wij ons schuldig aan anderer mensen zonde, en noodzakelijkerwijs ook aan hun verderf. Wat is dit, dat wij gedaan hebben?

II. Hoe zij in hun belijdenis van de misdaad haar verkleind hebben. Het was nutteloos zich als niet schuldig te verklaren, hun gelaat, hun houding, getuigden tegen hen, daarom worden zij hun eigen beschuldigers. *Ik heb gegeten,* zegt de man. "Ook ik heb gegeten", zegt de vrouw, want als God oordeelt, zal Hij overwinnen. Maar die bekentenissen zien er niet uit als boetvaardige bekentenissen, want in stede van de zonde te verzwaren, en er zich voor te schamen, verontschuldigen zij de zonde, en leggen er de schuld en de schande van op anderen.

1. Adam legt al de schuld er van op zijn vrouw. "Zij gaf mij van de boom, en drong mij er van te eten, hetgeen ik alleen deed om haar genoegen te doen", een beuzelachtige verontschuldiging. Hij had haar behoren te onderwijzen, maar had niet door haar onderwezen moeten worden, en het was niet moeilijk te beslissen door wie van beide hij zich moet laten leiden en besturen, door zijn God, of door zijn vrouw. Leer hieruit om nooit tot zonde gebracht te worden door hetgeen ons niet af zal helpen van het oordeel, laat niet datgene ons steunen in het bedrijven van kwaad, dat ons niet zal verdedigen voor het gericht. Laten wij dus nooit toegeven aan het dringen van anderen om tegen ons geweten te handelen, nooit God mishagen, om de beste vriend, die wij in de wereld hebben, te behagen. Maar dit is er nog niet eens het ergste van, hij geeft niet alleen de schuld aan zijn vrouw, maar drukt zich daarbij uit op een wijze, die een stilzwijgende afkeuring van God zelf te kennen geeft. "Het is de vrouw die Gij mij gegeven hebt, gegeven hebt om bij mij te zijn als mijn gezellin, mijn leidsvrouw en mijn bekende zij gaf mij van de boom, anders zou ik er niet van gegeten hebben." Aldus geeft hij te kennen, dat God medeplichtig was aan zijn zonde, Hij gaf hem de vrouw, en zij gaf hem

de vrucht, zodat hij haar bijna uit Gods hand heeft ontvangen. Er is in hen, die verzocht zijn, een vreemde neiging om te zeggen dat zij van God verzocht zijn, alsof ons misbruik van Gods gaven ons verbreken van Gods wet kon verontschuldigen. God geeft ons rijkdom, eer, vrienden en betrekkingen, opdat wij Hem met blijdschap zouden dienen in het genieten er van, maar als wij er aanleiding uit nemen om tegen Hem te zondigen, dan moeten wij, in plaats van de Voorzienigheid te laken, omdat zij ons in die toestand geplaatst heeft, ons zelf laken wegens het verderven van de genaderijke doeleinden, die God er mee gehad heeft voor ons.

2. Eva legt de gehele schuld op de slang: *Die slang heeft mij bedrogen.* Zonde is een zaak, die niemand als de zijne wil erkennen- een teken en bewijs, dat het iets schandelijks is. Zij, die bereid genoeg zijn om het genot en het voordeel van de zonde te nemen, zijn heel weinig genegen om er de schuld en de schande van op zich te nemen. "De slang, dat listige schepsel, dat Gij gemaakt hebt, waaraan Gij toegestaan hebt tot ons in het paradijs te komen, die bedroog mij," of deed mij dwalen, want onze zonden zijn onze dwalingen. Leer hieruit:

a. Dat Satans verzoekingen alle bedriegerijen zijn, zijn argumenten misleidingen, als hij fraai spreekt, geloof hem niet. De zonde bedriegt ons, en door ons te bedriegen misleidt zij ons. Het is door de bedrieglijkheid van de zonde, dat het hart verhard wordt, Zie Romeinen 7:11., Hebreeën 3:13.

b. Dat hoewel Satans list ons tot zonde gebracht heeft, dit ons toch niet voor het bedrijven van de zonde zal verontschuldigen, hoewel hij de verzoeker is, zijn wij toch de zondaren, en inderdaad is het onze eigen begeerlijkheid, waardoor wij afgetrokken en verlokt worden, Jakobus 1:14. Laat het daarom onze smart en onze verootmoediging vanwege de zonde niet verminderen, dat wij er toe verlokt werden, veeleer moet het onze toorn tegen ons zelf vermeerderen, dat wij ons hebben laten verlokken door zo’n bekende bedrieger en gezworen vijand. En dit is nu alles wat de gevangenen voor de balie te zeggen hebben, waarom geen vonnis over hen uitgesproken, en volgens de wet aan hen voltrokken moet worden, en dit alles is zo goed als niets, en in sommige opzichten erger dan niets.

Genesis 3:14-15
Daar nu de gevangenen schuldig zijn bevonden door hun eigen bekentenis, behalve nog door de onfeilbare, persoonlijke kennis van de Rechter, gaat God er nu onmiddellijk toe over-niets van gewicht aangevoerd zijnde om het te verhinderen-om het vonnis uit te spreken. En in deze verzen begint Hij waar de zonde is begonnen, nl. met de slang. God heeft de slang geen verhoor afgenomen, hem niet gevraagd wat hij gedaan heeft, of waarom hij het gedaan heeft, maar hem onmiddellijk gevonnist.

1. Omdat hij reeds schuldig was bevonden aan rebellie tegen God, en zijn boosaardigheid openbaar was, niet aan het licht gebracht door een geheim onderzoek, maar openlijk erkend en uitgesproken, zoals die van Sodom.

2. Omdat hij voor altijd uitgesloten was van alle hoop op genade en vergeving, waarom zou dan iets gezegd worden om hem van zonde te overtuigen en te verootmoedigen, die toch geen plaats voor berouw zou vinden? Zijn wonde was niet gepeild, omdat zij niet genezen moest worden. Sommigen denken, dat de toestand van de gevallen engelen niet hopeloos en hulpeloos verklaard was, vóór het ogenblik, dat zij de mens tot opstand verleid hebben.

Het vonnis over de verleider uitgesproken, kan beschouwd worden:
I. Als neerkomende op de slang, het redeloze dier, waar Satan gebruik van heeft gemaakt, en dat, evenals de overigen, gemaakt was ten dienste van de mens, maar nu misbruikt werd om hem te schaden. Teneinde dus ongenoegen te betuigen tegen de zonde en naijver wegens de geschonden eer van Adam en Eva, laat God een vloek en smaad komen op de slang, en laat hem "zuchten, bezwaard zijnde", 2 Corinthiërs 5:4. Des duivels werktuigen moeten delen in des duivels straf- zo zullen de lichamen van de bozen, hoewel zij slechts wapenen van de ongerechtigheid zijn, delen in de eeuwige pijniging van de ziel, de voornaamste werkster, die deze wapenen der ongerechtigheid gebruikt. Zelfs de os, die een mens doodde moest gestenigd worden, Exodus 21:28, 29. Zie hier, hoe God de zonde haat, en inzonderheid hoe groot Zijn misnoegen is op hen, die anderen tot zonde verleiden. Het is een altijddurend brandmerk op Jerobeams naam, dat "hij Israël deed zondigen." Nu wordt,

1. De slang hier onder de vloek van God gelegd: Gij *zijt vervloekt boven al het vee,* zelfs de kruipende dieren waren door God gezegend, toen Hij ze gemaakt heeft, Hoofdstuk 1:22, maar de zonde heeft de zegen in een vloek verteerd. De slang *was listiger dan al het gedierte van het veld,* vers 1, en hier: *vervloekt boven al het vee en boven al het gedierte van het veld.* Ongeheiligde schranderheid wordt loosheid, of list, en blijkt dikwijls een grote vloek te zijn voor de mens, en hoe listiger de mensen zijn om kwaad te doen, hoe meer onheil zij teweegbrengen, en bijgevolg zullen zij dan ook zoveel zwaarder oordeel ontvangen. Listige verleiders zijn de meest gevloekte schepselen onder de zon.

2. Hij wordt hier onder des mensen smaad en vijandschap gelegd.

a. Hij zal altijd als een laag, verachtelijk wezen worden beschouwd een geschikt voorwerp van afgrijzen en verachting. *Op uw buik zult gij gaan,* niet langer op voeten, of half recht op, maar gij zult kruipen, uw buik klevende aan de aarde," (een uitdrukking om een uiterst lage, ellendige toestand aan te duiden, Psalm 44:26), "en gij zult niet vermijden stof te eten met uw spijze." Zijn misdaad was, dat hij Eva verleidde om te eten wat zij niet moest eten, zijn straf was, dat hij genoodzaakt werd te eten wat hij niet wilde eten. *Stof zult gij eten* waardoor niet slechts een lage, verachtelijke toestand wordt aangeduid, maar een lage, armzalige geest. Van

hen, wier moed van hen geweken is, wordt gezegd, dat zij "stof zullen lekken als de slang," Micha 7:17. Hoe treurig is het, dat de vloek over de slang, de keus is van de wereldling, wiens aard het is te "hijgen naar het stof van de aarde!" Amos 2:7. Dezen verkiezen hun eigen bedriegerijen, en zo zal dan ook hun oordeel wezen.

b. Hij moet voor altijd als een venijnig, schadelijk wezen beschouwd worden, een voorwerp van haat en verfoeiing: *Ik zal vijandschap zetten tussen u en deze vrouw.* De lagere schepselen gemaakt zijnde ten behoeve van de mens, was het een vloek voor diegenen onder hen, die tegen de mens gekeerd werden, en tegen wie de mens gekeerd werd, en dit is een deel van de vloek over de slang. De slang is schadelijk voor de mens, vermorzelt dikwijls zijn verzenen, omdat hij niet hoger reiken kan, er wordt nota genomen van zijn bijten van de verzenen des paards, Hoofdstuk 49:17. Maar de mens zegeviert over de slang, en vermorzelt zijn kop, dat is: brengt hem een dodelijke wonde toe, het er op toeleggende om geheel het adderengebroedsel uit te roeien. Het is de uitwerking van de vloek over de slang, dat dit schepsel, hoewel listig, en hoogst gevaarlijk, er toch niet in slaagt (hetgeen wel het geval zou wezen, als God er hem de opdracht toe gaf) om het mensdom te verderven. Maar die vrees voor slangen is zeer verminderd door deze belofte van God aan Zijn volk, Psalm 91:13, "Op de fellen leeuw en de adder zult gij treden," en die van Christus aan Zijn discipelen, Markus 16:18 : "Slangen zullen zij opnemen," getuige Paulus, die ongedeerd bleef door de adder, die zijn hand had gevat.

Merk hier op, dat de slang en de vrouw even te voren in gemeenzaam en vriendelijk gesprek met elkaar zijn geweest over de verboden vrucht en dat er een verwonderlijke overeenstemming tussen hen heerste, maar nu zijn zij in onverzoenlijke vijandschap met elkaar. Zondige vriendschap zal, met recht, in dodelijke vijandschap eindigen. Zij, die zich samen verenigen in boosheid, zullen niet lang verenigd blijven.

II. Het vonnis kan beschouwd worden, als gericht tegen de duivel, die slechts gebruik maakte van de slang als zijn voertuig bij deze verschijning, maar zelf de aanlegger was van het kwaad. Op hem die door de mond van de slang gesproken heeft, wordt hier door de zijde van de slang een slag gericht, hij is voornamelijk bedoeld in het vonnis, dat, even als de wolk- en vuurkolom een duistere zijde heeft, gekeerd naar de duivel, en een verlichte zijde, gekeerd tegen onze eerste ouders en hun zijn. Het zijn grote dingen, die in deze woorden liggen opgesloten.

1. Hier wordt een eeuwigdurende smaad gelegd op die grote vijand van God en mensen. Onder de naam van slang wordt hij hier veroordeeld om:

a. *Verlaagd en vervloekt te zijn door God.* Men veronderstelt, dat hoogmoed de zonde was, die engelen in duivelen heeft verkeerd, hetgeen hier rechtvaardiglijk gestraft wordt met een grote verscheidenheid van vernederingen, uitgedrukt door de lage toestand van een slang, kruipende op zijn buik, en het stof likkende. Hoe zijt gij gevallen, o morgenster! Hij, die boven God wilde zijn en een opstand tegen Hem wilde aanvoeren, wordt hier rechtvaardiglijk van de verachting prijs gegeven, en ligt neer om vertreden te worden. De hoogmoed des mensen zal hem vernederen en God zal diegenen vernederen, die zich niet willen verootmoedigen.

b. *Verfoeid en verafschuwd te worden* door geheel het mensdom, zelfs diegenen, die tot zijn belangen worden overgehaald, geven toch nog voor hem te haten en te verafschuwen, en allen, die uit God geboren zijn, maken het tot hun voortdurende zorg, dat de boze hen niet zal vatten, 1 Johannes 5:18. Hij is hier veroordeeld tot een staat van oorlog en onverzoenlijke vijandschap.

c. *Vernietigd en ten verderve te worden gebracht ten laatste, door de grote Verlosser,* hier aangeduid door het vermorzelen van zijn kop. Zijn listen en lagen zullen allen verijdeld worden, de macht, die hij zich wederrechtelijk heeft toegeëigend, zal geheel en al vernietigd worden en voor eeuwig zal hij een gevangene zijn van de beledigde eer van de Goddelijke vrijmacht. Doordat hem dit nu gezegd werd, was hij gepijnigd vóór de tijd.

2. Hier begint een eeuwigdurende twist tussen het koninkrijk Gods en het rijk van de duivel onder de mensen. De krijg is verklaard tussen het zaad van de vrouw en het zaad van de slang. De oorlog in de hemel tussen Michael en de draak is nu aangevangen, Openbaring 12:7. Het is de vrucht van deze vijandschap, dat er een voortdurende strijd gestreden wordt tussen genade en bederf in het hart van Gods volk. Door hun bederf valt Satan hen aan, slaat hen met vuisten zift hen. Door de oefening van hun genade weerstaan zij hem, worstelen zij met hem, blussen zij zijn vurige pijlen uit, noodzaken zij hem van hen te vlieden. De hemel en de hel kunnen nooit met elkaar verzoend worden, evenmin als licht en duisternis, of Satan en een geheiligde ziel want die allen zijn tegenstrijdig met elkaar.

b. Dat er evenzeer aanhoudend strijd is tussen de bozen en de Godvruchtigen in deze wereld. Zij, die God liefhebben, achten hen, die Hem haten, hun vijanden te zijn, Psalm 139:21-22. En al de woede en boosaardigheid van vervolgers tegen het volk Gods zijn de vrucht van deze vijandschap, die voort zal duren, zolang er een Godvruchtige is aan deze zijde van de hemel, en een goddeloze aan deze zijde van de hel. "Verwonder u dus niet, zo u de wereld haat,’ 1 Johannes 3:13.

3. Hier wordt een genaderijke belofte gegeven van Christus, als de Bevrijder van de gevallen mens uit de macht van Satan, hoewel gezegd tot de slang, was het toch zo gezegd, dat onze eerste ouders het hoorden, die ongetwijfeld de wenken van genade, die hun gegeven waren, hebben begrepen, en een deur van de hoop voor zich geopend zagen, want anders zou het volgende vonnis hen overstelpt hebben. Hier was het aanbreken van de Evangeliedag, niet zodra was de wonde toegebracht, of het geneesmiddel was geschonken en geopenbaard. Hier, "in het hoofd des boeks", zoals het woord luidt in Hebreeën 10:7, in het begin van de Bijbel, is van Christus geschreven, dat Hij "de wil Gods zou doen." Wij hebben reden om te denken, dat onze eerste ouders en de patriarchen vóór de zondvloed door het geloof in deze belofte gerechtvaardigd en behouden werden en tot deze belofte en het voordeel ervan hebben zij geduriglijk nacht en dag God dienende verhoopt te komen. Hier wordt hun betreffende Christus kennis gegeven van drie dingen.

a. Zijn menswording, dat Hij zou worden *het Zaad van de vrouw,* het Zaad van deze vrouw, daarom klimt Zijn geslachtslijst in Lukas 3 zo hoog, dat zij Hem toont te zijn de Zoon van Adam, maar God doet aan de vrouw de eer van Hem haar Zaad te noemen, omdat zij het was, die door de duivel bedrogen werd, en op wie Adam de schuld had gelegd. Hierin verheerlijkt God Zijn genade, dat zij, hoewel de eerste in de overtreding, toch behouden zal worden door kinderen te baren (zoals sommigen het lezen) dat is: door het beloofde Zaad, dat van haar zal afstammen, 1 Timotheus 2:15. Hij moest ook het Zaad wezen alleen van de vrouw, een maagd opdat Hij niet besmet zou worden met het bederf van onze natuur. Hij was uitgezonden "geworden uit een vrouw," Galaten 4:4, opdat deze belofte vervuld zou worden. Het is een grote bemoediging voor zondaren, dat hun Zaligmaker "het Zaad van de vrouw is, been van ons gebeente" Hebreeën 2:11, 14. De mens is zondig en onrein omdat hij "van een vrouw geboren is," Job 25:4 en daarom "zijn zijn dagen vol van onrust," Job 14:1. Maar het Zaad van de vrouw is voor ons zonde gemaakt en een vloek, ten einde ons van die beide te redden.

b. Zijn lijden en dood, waarop gewezen wordt in de uitspraak dat Satan *zijn verzenen zal vermorzelen*, dat is Zijn menselijke natuur. Satan heeft Christus verzocht in de woestijn, om Hem tot zonde te brengen, en sommigen denken, dat het Satan was, die Christus verschrikte in Zijn doodsbenauwdheid, ten einde Hem tot wanhoop te brengen. Het was de duivel, die het Judas in het hart gaf om Christus te verraden, en aan Petrus om Hem te verloochenen, en aan de overpriesters om Hem te vervolgen, aan de valse getuigen om Hem te beschuldigen, en aan Pilatus om Hem te veroordelen, in dit alles beogende om, door de Zaligmaker te verdelgen, de zaligheid te vernietigen, maar het was integendeel door de dood, dat Christus "hem teniet gedaan heeft, die het geweld des doods had" Hebreeën 2:14. Christus' verzenen werden vermorzeld, toen Zijn voeten doorboord en aan het kruis genageld werden, en Christus' lijden gaat voort in het lijden van de heiligen om Zijns naams wil. De duivel verzoekt hen, werpt hen in de gevangenis, vervolgt en doodt hen, en aldus vermorzelt Hij Christus' verzenen, daar Hij in hun benauwdheden benauwd is. Maar het is goed, dat, terwijl de verzenen vermorzeld zijn op de aarde, het Hoofd veilig is in de hemel.

c. Zijn overwinning hierin over Satan. Satan had nu de vrouw vertreden en over haar gejuicht, maar in de volheid des tijds zal het Zaad van de vrouw verwekt worden, om wrake te doen en hem te vertreden, hem te beroven, hem gevangen te leiden en over hem te triomferen, Colossenzen 2:15. *Hij zal zijn kop vermorzelen* dat is: Hij zal al zijn raadslagen op niets doen uitlopen, al zijn macht vernietigen, zijn koninkrijk en zijn belangen terneder werpen. Christus heeft Satan teleurgesteld in zijn verzoekingen zielen uit zijn handen gered, hem uitgeworpen uit de lichamen van de mensen, de sterk gewapende uit de bezitting verdreven en de roof gedeeld. Door Zijn dood heeft Hij een noodlottige, onherstelbare slag toegebracht aan het rijk van de duivel, een wonde toegebracht aan de kop van het beest, die nooit genezen kan worden. Naarmate het Evangelie veld wint valt Satan, Lukas 10:18, en hij wordt gebonden, Openbaring 20:2. Door Zijn genade vertreedt Hij Satan onder de voeten Zijns volks, Romeinen 16:20, en weldra zal Hij hem in de poel des vuurs werpen, Openbaring 20:10. En de neder werping van de duivel zal van het verkoren overblijfsel de volkomene en eeuwige blijdschap en heerlijkheid wezen.

Genesis 3:16
Wij hebben hier het vonnis, uitgesproken over de vrouw wegens haar zonde. Zij is veroordeeld tot twee dingen: tot een toestand van smart, en een toestand van onderworpenheid, gepaste straffen voor een zonde, waarmee zij haar zucht tot genot en haar hoogmoed bevredigd had.

I. Zij wordt in een toestand gebracht van smart, waarvan slechts een bijzonderheid genoemd wordt, namelijk die, waarmee zij kinderen voortbrengt, maar hierin zijn begrepen al die indrukken van smart en angst, waarvoor het gemoed van deze zwakke sekse zo zeer vatbaar is, en al de gewone rampen, waaraan de vrouw onderhevig is. De zonde heeft smart in de wereld gebracht, zij was het, die van deze wereld een tranendal heeft gemaakt, stortvloeden van onrust en benauwdheid over ons hoofd heeft doen komen, fonteinen van smart heeft geopend in ons hart, en aldus de wereld heeft overstroomd. Indien wij geen schuld hadden gekend, wij zouden ook geen smart hebben gekend. De barensnood, de smart bij het ter wereld brengen van kinderen, die spreekwoordelijk groot en zwaar is-spreekwoordelijk zelfs in de Schrift-is het gevolg van de zonde, al de weeën, al het kermen van de in barensnood zijnde vrouw verkondigen luid wat de noodlottige gevolgen zijn van de zonde: dit komt van het eten van de verboden vrucht.

Merk op,
1. De smarten worden hier gezegd vermenigvuldigd, zeer vermenigvuldigd, te zijn. Al de smarten van de tegenwoordige tijd zijn dit, vele zijn de rampen, waaraan het menselijk leven onderhevig is, van verschillende aard, en dikwijls herhaald, de wolken keren weer na regen. Geen wonder dat onze smarten vermenigvuldigd zijn, als onze zonden het zijn, zonde en smart zijn talloze kwaden. De smarten van het baren zijn vermenigvuldigd, want zij sluiten in zich, niet slechts de barensweeën, maar de ongesteldheden, die er aan voorafgaan, (het is smart van de dracht) en al de kwellingen bij het zogen, en dan: als de kinderen blijken goddeloos en dwaas te zijn, dan komt nog meer dan ooit te voren het verdriet van haar, die ze gebaard heeft. Aldus zijn de smarten vermenigvuldigd, als de ene smart voorbij is, komt een andere in de wereld.

2. Het is God, die onze smarten vermenigvuldigt. Ik zal het doen. God, als de Rechtvaardige Rechter doet het, hetgeen ons onder al onze smarten moet doen zwijgen. Hoe vele wij ook hebben te verduren, wij hebben ze alle verdiend, en nog meer, ja, God, als een tedere Vader, doet het tot onze noodzakelijke verbetering door tuchtiging, opdat wij verootmoedigd worden vanwege de zonde, en door al onze smarten gespeend worden van de wereld. En het goede, dat wij er door verkrijgen, en de vertroosting, die wij er onder genieten, zullen overvloedig opwegen tegen al onze smarten, hoe zeer zij ook worden vermenigvuldigd.

II. Zij wordt tot een toestand van onderworpenheid gebracht, de gehele sekse, die door de schepping met de man gelijk was, is, door de zonde, zijn mindere geworden, en het is haar "verboden over de man te heersen," 1 Timotheus 2:11, 12. Inzonderheid is hier de gehuwde vrouw onder de heerschappij gesteld van haar man en zij is niet tot haar eigen beschikking-waarvan wij een voorbeeld zien in de wet, Numeri 30:6-8, waarbij de echtgenoot gemachtigd wordt om, zo het hem behaagt, de gelofte, door zijn vrouw gedaan, te vernietigen. Dit oordeel staat slechts gelijk met het gebod: "Gij vrouwen, zijt uw eigen mannen onderdanig, " maar door het inkomen van de zonde is die plicht tot een straf geworden, die hij anders niet geweest zou zijn. Indien de man niet had gezondigd, hij zou altijd met wijsheid en liefde hebben geregeerd, en indien de vrouw niet had gezondigd, zij zou altijd met ootmoed en nederigheid hebben gehoorzaamd, en dan zou de heerschappij geen grief of krenking geweest zijn, maar

onze eigen zonde en dwaasheid maken ons juk zwaar. Indien Eva niet zelf verboden vruchten had gegeten, en haar man niet verleid had om er ook van te eten, dan zou zij nooit geklaagd hebben over haar onderworpenheid, daarom moet er ook nooit over geklaagd worden, al is zij hard, maar over de zonde moet geklaagd worden, die haar zo gemaakt heeft. Die vrouwen, welke haar mannen niet slechts verachten en hun ongehoorzaam zijn maar over hen heersen, bedenken niet, dat zij niet slechts een Goddelijke wet overtreden, maar een vonnis Gods weerstaan. Eindelijk.

Merk hier op, hoe met de toorn barmhartigheid is gemengd in dit vonnis. De vrouw zal smart hebben, maar het zal wezen in het voortbrengen van kinderen, en "de smart gedenkt zij niet meer om de blijdschap dat een mens ter wereld is geboren," Johannes 16:21. Zij zal onderworpen wezen, maar het zal wezen aan haar eigen man, die haar liefheeft, niet aan een vreemde, of een vijand. Het vonnis was geen vloek, om haar ten verderve te brengen, maar een kastijding, om haar tot bekering te brengen. Het was goed, dat er geen vijandschap gezet was tussen de man en de vrouw, zoals tussen de slang en de vrouw.

Genesis 3:17-19
Wij hebben hier het vonnis over Adam, dat ingeleid wordt door het noemen van zijn misdaad, vers 17. *Dewijl gij geluisterd hebt naar de stem uwer vrouw.* Hij verontschuldigde zijn fout, door haar aan zijn vrouw te wijten. Zij *heeft haar mij gegeven,* maar God laat die verontschuldiging niet toe, zij kon hem er niet toe dwingen. Hoewel het haar fout was hem tot het eten er van te overreden, was het toch zijn fout, dat hij naar haar geluisterd heeft. Aldus zullen ten dage van Gods oordeel de onbeduidende pleitgronden van de mensen niet slechts te niet gedaan, maar tegen hen gekeerd worden, tot grond en oorzaak worden aangeduid van hun vonnis: Uit uw eigen mond zal Ik u oordelen. God heeft in drieërlei opzicht tekenen van Zijn ongenoegen op Adam gelegd.

I. Door dit vonnis is zijn woonstede vervloekt: *het aardrijk zij vervloekt om uwentwil,* en van die vloek is de uitwerking: dat *het hem doornen en distels zal voortbrengen.* Hiermede wordt te kennen gegeven, dat zijn woonstede veranderd zal worden, hij zal niet langer in een onderscheiden, gezegend paradijs wonen, maar verplaatst worden naar de gewone aarde, en deze zal vervloekt zijn. De aarde, of het aardrijk, is hier genomen voor de gehele zichtbare schepping, die door de zonde van de mens van de ijdelheid onderworpen is, daar de verschillende delen er van niet zo dienstbaar zullen zijn aan de aangenaamheid en het geluk van de mens, als waartoe zij bij hun schepping bestemd waren, en ook geweest zouden zijn, indien hij niet gezondigd had. God heeft de aarde aan de kinderen van de mensen gegeven, om hun tot aangename woonstede te zijn, maar de zonde heeft er de eigenschap van veranderd, en zij is nu om de zonde van de mensen vervloekt, dat is: zij is een onterende woonplaats. Het duidt geringheid aan voor de mens, dat zijn grondslag is in het stof. Zij is een dorre onvruchtbare woonstede, haar spontane voortbrengselen zijn nu onkruid en distels, iets dat walglijk en schadelijk is. De goede vruchten, die zij nu voortbrengt, moeten haar door het vernuft en de vlijt van de mens ontwrongen worden. Vruchtbaarheid was haar zegen ten dienste van de mens, Hoofdstuk 1:11, 29, en nu is onvruchtbaarheid haar vloek tot straf van de mens. Zij is niet meer wat zij was, toen zij geschapen werd. De zonde heeft een vruchtbaar land in zoute grond veranderd, en de mens, als een wilde ezel geworden, heeft nu ook het lot van de wilde ezel, de wildernis is hem tot huis besteld Job 39:9, en hij woont in het dorre, Psalm 68:7. Indien deze vloek niet ten dele opgeheven was, dan zou, voor zoveel ik weet, de aarde voor altijd onvruchtbaar geweest zijn, nooit iets anders dan distels en doornen hebben voortgebracht. De aarde is vervloekt, dat is: ten verderve gewijd aan het einde der tijden, "wanneer de aarde en de werken, die daarin zijn zullen verbranden" om de zonde van de mensen van wie de mate van de ongerechtigheid dan vol zal zijn, 2 Petrus 3:7, 10. Let echter op, hoe ook in dit vonnis barmhartigheid gemengd is:

1. Adam zelf is niet vervloekt, zoals de slang, vers 14, alleen de aarde is om zijnentwil vervloekt. God had zegeningen in hem, namelijk het heilig Zaad: "Verderf het niet, want daar is een zegen in," Jesaja 65:8. En er waren nog zegeningen voor hem weggelegd daarom wordt hij niet terstond en direct vervloekt, maar, om zo te zeggen, slechts uit de tweede hand.

2. Hij is nog boven de grond, de aarde opent zich niet om hem te verzwelgen, slechts is zij niet meer wat zij geweest was. Gelijk hij, niettegenstaande hij van zijn oorspronkelijke reinheid en rechtheid is vervallen, toch blijft leven, zo blijft ook de aarde, niettegenstaande zij haar oorspronkelijke schoonheid en vruchtbaarheid heeft verloren, zijn woonstede.

3. Deze vloek op de aarde, die alle verwachting heeft afgesneden van geluk te vinden in de dingen hier beneden, kon hem er toe leiden en opwekken, om alleen van de dingen die Boven zijn, voldoening en zaligheid te verwachten.

II. Zijn werkzaamheden en zijn genietingen zijn hem vergald.

1. Zijn werkzaamheid zal van nu voortaan een zwoegen voor hem worden, hij zal werken *in het zweet zijns aanschijns,* vers 19. Vóór hij gezondigd had was zijn bezigheid een voortdurend genot voor hem, de hof werd toen gebouwd zonder zwaar werken, of harde arbeid en bewaard zonder verontrustende zorg, maar nu zal zijn arbeid een vermoeienis zijn, die zijn lichaam verslijt, zijn zorg zal hem een kwelling des geestes zijn. De vloek op de aarde, die haar onvruchtbaar maakte en doornen en distels deed voortbrengen, maakte dat zijn werkzaamheden aan de grond veel meer moeilijkheden opleverden, en zwaar werken vorderden. Indien Adam niet had gezondigd hij zou niet gezweet hebben.

Merk hier op
a. Dat arbeiden onze plicht is, die wij getrouw moeten volbrengen, wij zijn verplicht te werken, niet alleen omdat wij schepselen, maar omdat wij misdadigers zijn, het is een deel van ons vonnis, dat door luiheid op drieste wijze getrotseerd wordt.

b. Dat onrust en vermoeienis bij ons werk de rechtvaardige straf zijn, waaraan wij ons geduldig hebben te onderwerpen, maar niet over hebben te klagen, daar zij altijd nog minder zijn dan wij verdienen. Laten wij echter door ongeregelde zorg en arbeid onze straf niet zwaarder maken dan God haar gemaakt heeft, maar er ons veeleer op toeleggen onze last te verlichten en ons zweet af te wissen door in alles Gods voorzienigheid op te merken en weldra onze rust te verwachten.

2. Zijn voedsel zal voortaan-in vergelijking met hetgeen het geweest is-onaangenaam voor hem worden.

a. De stof, waaruit zijn voedsel bestaat, is veranderd: hij moet nu *het kruid des velds eten,* en niet langer onthaald worden op de lekkernijen van de hof van Eden. Daar hij zich door de zonde als de beesten gemaakt heeft, die vergaan, wordt hij nu met hen tot een medegerechtigde op de weide gemaakt, zal het kruid te smaken krijgen als de ossen, totdat hij bekend zal hebben, dat de hemel heerst.

b. Er is een verandering in de manier, waarop hij het eet, *met smart,* vers 17, en *in het zweet zijns aanschijns,* vers 19, moet hij er van eten. Adam kon niet anders dan al de dagen zijns levens met smart eten, gedenkende aan de verbodene vrucht, die hij had gegeten, en de schuld en de schande, die hij er door op zich geladen heeft.

Merk hier op:
a. Dat het menselijk leven blootgesteld is aan velerlei rampen en ellende, die de armelijke overblijfselen van zijn genot en genoegen zeer vergallen, er zijn sommigen, die nooit met genoegen eten, Job 21:25 vanwege ziekte of droefgeestigheid, allen, zelfs de beste, hebben reden om te eten met smart vanwege de zonde, en allen, zelfs de gelukkigste in deze wereld, hebben bittere bijmengselen in hun vreugde, gehele troepen van krankheden, rampen, de dood in allerlei gestalten, zijn met de zonde in de wereld gekomen, en blijven haar verwoesten.

b. Dat in al de treurige gevolgen van de zonde de rechtvaardigheid Gods erkend moet worden: Wat klaagt dan een levend mens? Toch is er ook in dit deel van het vonnis nog een mengsel van barmhartigheid. Hij zal zweten, maar zijn arbeid en zwoegen zullen zijn rust te zoeter maken, als hij wederkeert tot zijn aarde, als tot zijn bed, hij zal treuren, maar hij zal niet verhongeren, hij zal smart hebben, maar in die smart zal hij brood eten, dat zijn hart zal versterken onder zijn smart. Hij is niet veroordeeld, om, gelijk de slang, stof te eten, alleen om het kruid des velds te eten.

3. Zijn leven zal ook slechts kort zijn. In aanmerking genomen hoe vol van moeite zijn dagen zijn, is het een gunst voor hem, dat zij weinige zijn. Daar echter de dood schrikkelijk is voor de natuur, (ja, al is ook het leven onaangenaam) wordt hiermede het vonnis besloten. "Gij zult wederkeren tot de aarde, waaruit gij genomen zijt, uw lichaam, dat deel van u, dat uit de aarde genomen was, zal ertoe wederkeren, *want gij zijt stof."* Dat verwijst naar:

a. De eerste oorsprong van zijn lichaam, het was gemaakt uit stof, ja het was stof gemaakt, en was dit nog, zodat er niets meer nodig was dan het herroepen van de schenking van de onsterfelijkheid, en een terugtrekken van de kracht, die gegeven was, om het te ondersteunen, en dan zal hij natuurlijkerwijs tot stof wederkeren. Of:

b. Naar de tegenwoordige verdorvenheid en ontaarding van zijn geest. Gij zijt stof, dat is: uw kostelijke ziel is nu verloren en begraven in het stof van het lichaam, in het slijk van het vlees, zij was geestelijk en hemels gemaakt, maar zij is vleselijk en aards geworden. Zijn oordeel luidt dus: tot stof zult gij wederkeren. Uw lichaam zal verlaten worden door uw ziel, en zelf een klomp stof worden, en dan zal het in het graf worden gelegd, de geschikte plaats er voor, en zich met het stof van de aarde vermengen, ons stof, Psalm 104:29.

Merk hier op:

a. Dat de mens een gering, broos wezen is, klein als stof, het stofje aan de weegschaal, licht als stof, lichter, dat is minder, dan de ijdelheid, zwak als stof, en van geen vastigheid-onze sterkte is niet de sterkte van stenen, Hij die ons gemaakt heeft, neemt dit in aanmerking en "gedenkt, dat wij stof zijn,’ Psalm 103:14. De mens is voorzeker het "hoofddeel van het stof van de wereld," Spreuken 8:26, maar toch is hij stof.

b. Dat hij een sterfelijk, stervend schepsel is, dat zich heen spoedt naar het graf. Het stof kan voor een wijle opgeheven worden tot een wolkje, en zolang het dan opgehouden wordt door de wind, die het opgeheven heeft, kan het groot en van belang schijnen, maar als de kracht daarvan uitgeput is, dan valt het weer, en keert terug tot de aarde, vanwaar het opgeheven werd, zo’n ding is de mens, een groot man is slechts een grote massa stof, en moet wederkeren tot zijn aarde.

c. Dat de zonde de dood in de wereld gebracht heeft, indien Adem niet had gezondigd, hij zou niet gestorven zijn, Romeinen 5:12. God heeft aan Adam een vonk van onsterfelijkheid toevertrouwd, die hij door een geduldig volharden in goed doen, tot een eeuwigdurende vlam zou hebben kunnen aanblazen, maar door moedwillig te zondigen heeft hij haar dwaas uitgedoofd, en nu is de dood de bezoldiging van de zonde, en de zonde de prikkel des doods.

Wij moeten van dit onderwerp, nl. het vonnis, uitgesproken over onze eerste ouders, waarbij wij allen zo nauw betrokken zijn, en waaronder wij tot op de huidige dag nog lijden, niet afstappen, voor wij nog twee dingen overwogen hebben.

Ten eerste. Hoe juist en gepast de treurige gevolgen van de zonde op de ziel van Adam en zijn zondig nageslacht zijn voorgesteld en afgebeeld door dit vonnis, waarin ook misschien meer opgesloten ligt dan wij wel weten. Hoewel slechts de smart en ellende genoemd worden, die het lichaam betreffen, waren zij toch een voorbeeld van geestelijke ellende, van de vloek die doordrong tot de ziel.

1. De smarten van een vrouw in barensnood stellen de verschrikkingen en folteringen voor van een schuldig geweten, dat ontwaakt is tot het besef van de zonde, door de ontvangenis van lusten worden deze smarten zeer vermenigvuldigd, en vroeg of laat, zullen zij de zondaar overvallen als de weeën van een vrouw in barensnood, die niet vermeden kunnen worden.

2. De staat van onderworpenheid, waartoe de vrouw gebracht was, stelt het verlies voor van de geestelijke vrijheid, en de vrijheid van wil, dat de uitwerking is van de zonde. De heerschappij van de zonde in de ziel wordt vergeleken bij die van een man over zijn vrouw, Romeinen 7:1 5, des zondaars begeerte gaat er naar uit, want hij bemint zijn slavernij, en zij heerst over hem.

3. De vloek van de onvruchtbaarheid, die over de aarde gebracht was, en haar voortbrengen van distels en doornen, zijn een juiste voorstelling van de onvruchtbaarheid van een verdorven en zondige ziel in hetgeen goed, en haar vruchtbaarheid in hetgeen kwaad is. Zij is geheel overgroeid met doornen en distels, en daarom is zij "nabij de vervloeking," Hebreeën 6:8.

4. Het zwoegen en zweten duiden de moeilijkheid aan, waaronder de mens, door de zwakheid van het vlees, in de dienst van God arbeidt en het werk van de Godsdienst verricht, zó zwaar en moeilijk is het nu geworden, om "in te gaan tot het koninkrijk van de hemelen."

5. Het bitter worden van zijn voedsel duidt aan hoe de ziel gebrek heeft aan de liefelijkheid van Gods gunst, die leven is en het brood des levens.

6. Evenals het lichaam keert de ziel weer tot het stof van deze wereld, haar neiging is daarheen, zij is aardsgezind, Johannes 3:31.

Ten tweede. Hoe bewonderenswaardig de genoegdoening van onze Heere Jezus door Zijn dood en lijden beantwoord heeft aan het vonnis, dat hier over onze eerste ouders werd geveld!

1. Zijn met de zonde smarten als die van een vrouw in arbeid in de wereld gekomen? Wij lezen van de arbeid van Christus' ziel, Jesaja 53:1 de smarten des doods, die Hij had geleden worden genoemd, Handelingen 2:24, de smarten van een vrouw in barensnood.

2. Is met de zonde onderworpenheid gekomen? Christus is geworden onder de wet, Galaten 4:4.

3. Is met de zonde de vloek gekomen? Christus is een vloek voor ons gemaakt, Hij is een vloekdood gestorven, Galaten 3:13.

4. Zijn met de zonde de doornen gekomen? Hij is om onzentwil met doornen gekroond.

5. Is met de zonde zweet gekomen? Hij heeft voor ons gezweet als grote droppelen bloeds.

6. Is met de zonde smart gekomen? Hij was een Man van smarten, in Zijn doodsbenauwdheid was Zijn ziel geheel bedroefd.

7. Is met de zonde de dood gekomen? Hij is gehoorzaam geworden tot de dood. Aldus is de pleister zo groot als de wonde, geloofd zij God voor Jezus Christus.

Genesis 3:20
God had aan de man een naam gegeven en hem Adam, dat is: rode aarde, genoemd. Ten teken van zijn heerschappij heeft Adam een naam gegeven aan de vrouw, en haar Eva dat is: Leven, genoemd. Adam draagt de naam van het stervende lichaam, Eva die van de levende ziel. De reden voor die naam wordt hier opgegeven, sommigen denken, door Mozes, de geschiedschrijver, anderen, door Adam zelf, omdat zij was, dat is: zijn zou, de moeder van alle levenden. Te voren had hij haar Isha, Vrouw, genoemd, als echtgenote hier noemt hij haar Eva, Leven, als moeder. Indien dit nu gedaan was:

1. Door Goddelijke leiding, of aanwijzing, dan was het een voorbeeld van Gods gunst, en, zoals de nieuwe namen, gegeven aan Abraham en Sara, was het een zegel des verbonds, en een verzekering aan hen, dat Hij, niettegenstaande hun zonde, en Zijn ongenoegen hierover, de zegen niet had teruggenomen, waarmee Hij hen gezegend had: *Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt.* Het was ook een bevestiging van de belofte, nu gegeven, dat het Zaad van de vrouw, van deze vrouw, de kop van de slang zou vermorzelen.

2. Indien Adam het uit zich zelf gedaan heeft, dan was het een voorbeeld van zijn geloof aan het woord van God. Het was ongetwijfeld niet gedaan, zoals sommigen vermoed hebben, in minachting en bij wijze van trotsering van de vloek, maar veeleer in nederig vertrouwen en steunen op de zegen:

a. De zegen van een opschorting van het vonnis, in bewondering van de lankmoedigheid Gods, dat Hij zulke zondaars zou sparen om de ouders te zijn van alle levenden, en dat Hij niet terstond de fontein van het menselijk leven heeft doen opdrogen, omdat zij geen andere dan verontreinigde, vergiftigde stromen kon uitzenden.

b. De zegen van een Verlosser, het beloofde Zaad, waarop Adam het oog had, toen hij zijn vrouw Eva, Leven, noemde, want Hij zal het Leven zijn van alle levenden, en in Hem zullen alle geslachten van de aarde gezegend worden, in welke hoop hij aldus juicht en triomfeert.

Genesis 3:21
Hier hebben wij nog een voorbeeld van Gods zorg betreffende onze eerste ouders, niettegenstaande hun zonde. Hoewel Hij Zijn ongehoorzame kinderen kastijdde en hen onder de tekenen van zijn ongenoegen plaatste, onterft Hij hen toch niet, maar, als een teder Vader voorziet Hij hen van de kruiden des velds voor hun voedsel, en voor rokken van vellen voor hun kleding, alzo heeft de vader voorzien voor de tot hem weergekeerde verloren zoon, Lukas 15:22, 23. Indien het de Heere behaagd had hen te doden, dan zou Hij dit niet voor hen gedaan hebben.

Merk op:
1. Dat de kleren gekomen zijn met de zonde. Wij zouden ze niet nodig gehad hebben, hetzij tot beschutting of tot betamelijkheid, indien de zonde ons niet naakt had gemaakt tot onze schande. Weinig reden hebben wij dus om hoogmoedig te zijn op onze kleren, die slechts de kentekenen zijn van onze armoede en eerloosheid.

2. Dat toen God voor onze eerste ouders kleren gemaakt heeft, Hij ze warm en sterk gemaakt heeft, maar grof en zeer eenvoudig, geen kleren van scharlaken, maar rokken van vellen. Hun kleren waren gemaakt niet van zijde en satijn, maar van eenvoudige vellen, niet gegarneerd noch geborduurd, met geen van de versierselen, die de dochters van Zion later verzonnen, en waarop zij zich verhovaardigden. Laten de behoeftigen, die armelijk gekleed zijn, hieruit leren, om niet te klagen, voedsel en deksel hebbende, moeten zij daarmee vergenoegd zijn, zij zijn even goed voorzien als Adam en Eva, en laten de rijken, die fraai gekleed zijn, hieruit leren, om hun versiersel niet te laten bestaan in hetgeen uiterlijk is, 1 Petrus 3:3.

3. Dat God dankbaar erkend moet worden, niet alleen omdat Hij ons voedsel geeft, maar ook omdat Hij ons kleren geeft, Hoofdstuk 28:20. "De wol en het vlas zijn Zijner, zowel als het koren en de most," Hosea 2:7.

4. In deze rokken van vellen lag een betekenis. De dieren, waarvan de huiden afkomstig waren, moesten gedood worden, gedood worden voor hun ogen, om hun te tonen wat de dood is, en (gelijk wij het hebben in Prediker 3:18) opdat zij zullen zien, dat zij als de beesten zijn op zich zelf, sterfelijk en stervende. Men veronderstelt, dat zij niet geslacht worden om tot voedsel te dienen, maar tot offerande, als type en afschaduwing van het Grote Offer, dat in het laatste einde van de wereld eens voor altijd geofferd zou worden. Het eerste wat dus stierf was een offer, of Christus in type, die daarom gezegd wordt te zijn "het Lam dat geslacht is van de grondlegging van de wereld." Deze offeranden waren verdeeld tussen God en de mens ten teken van verzoening, het vlees werd Gode geofferd, een geheel brandoffer, de huiden werden aan de mens gegeven voor zijn kleding, beduidende dat, daar Jezus Christus zich Gode tot een liefelijker reuk geofferd heeft, wij ons met Zijn gerechtigheid moeten bekleden als met een gewaad, opdat de schaamte van onze naaktheid niet zichtbaar worde. Adam en Eva maakten zich schorten van vijgebladeren, een deksel, te smal om er zich onder te voegen, Jesaja 28:20. Zo zijn ook al de lompen van onze eigen gerechtigheid. Maar God maakte hun rokken van vellen, ruim en sterk, en duurzaam, en voor hen geschikt. Zodanig is de gerechtigheid van Christus, daarom: "doet aan de Heere Jezus Christus."

Genesis 3:22-24
Het vonnis over de overtreders uitgesproken zijnde, hebben wij nu ten dele, de tenuitvoerlegging er van.

Merk hier op:
I. Hoe zij rechtvaardig onteerd en beschaamd werden voor God en de heilige engelen door dat ironisch verwijt betreffende de uitslag van hun onderneming: "Zie, *de mens is geworden als een onzer, kennende het goed en het kwaad.* Een fraaie god is hij geworden! Zie eens waartoe hij is gekomen door zijn eten van verboden vruchten, hoe hij verhoogd is, welk voordeel hij heeft verkregen!" Dit was gezegd om hen te doen ontwaken en hen te verootmoedigen, hen tot het besef te brengen van hun zonde en dwaasheid, en tot berouw er over, opdat zij, ziende hoe ellendig zij bedrogen uitgekomen zijn door de raad van de duivel te volgen, van nu voortaan het geluk, dat God aanbiedt, zullen zoeken op de weg, die Hij aanwijst. "God maakt hun aangezicht aldus vol van schande, opdat zij Zijn naam zoeken," Psalm 83:17. Hij brengt hen tot die beschaming om hen te bekeren. Ware boetvaardigen zullen dit verwijt richten tot zich zelf: "Wat vrucht heb ik nu van de zonde? Romeinen 6:21. Heb ik verkregen, wat ik mij dwaselijk op een zondige weg heb beloofd? Neen, neen, het is niet gebleken te zijn wat het voorgaf te zijn, maar wel het tegendeel."

II. Hoe zij rechtvaardig uit het paradijs gebannen werden, hetgeen een deel was van het vonnis, en opgesloten lag in dit: Gij *zult het kruid des velds eten.* Hier hebben wij:

1. De reden, die God opgaf, waarom Hij hen buitensloot van het paradijs: niet alleen omdat hij zijn hand had uitgestrekt en van de boom van de kennis had genomen, dat zijn zonde was, maar opdat hij niet wederom zijn hand zal uitstrekken, en ook van de boom des levens zal nemen, (dat hem nu door de wet verboden is) en van die boom zal durven eten, en aldus een Goddelijk sacrament zou ontheiligen, en een Goddelijk vonnis zou trotseren, en zich dan nog zou vleien met de waan, dat hij er eeuwig door zou leven.

Merk op:
a. Er is in hen die zich het wezen van de Christelijke voorrechten onwaardig hebben gemaakt, een dwaze neiging om zich aan de tekenen en schaduwen er van vast te klemmen. Velen, die niet houden van de voorwaarden van het verbond, zijn toch, ter wille van hun reputatie, zeer gesteld op de zegelen er van.

b. Het is niet slechts rechtvaardig, dat zij aan de zodanigen ontzegd worden, maar het is ook een vriendelijkheid voor hen, want door zich aan te matigen hetgeen, waarop zij geen recht hebben, beledigen zij God en verzwaren zij nog hun zonde, en door hun hoop te bouwen op een verkeerd fundament, maken zij hun bekering des te meer moeilijk, en hun verderf nog meer ellendig.

2. De methode, die God volgde, toen Hij hem deze scheidbrief gaf, en hem van deze lusthof buitensloot. Hij dreef hem uit, en hield hem buiten.

a. Hij *dreef hem uit,* van de hof naar het veld. Twee maal wordt hier melding van gemaakt, vers 23. Hij *zond hem weg,* en dan in vers 24, Hij *dreef hem uit.* God gebood hem weg te gaan, zei hem, dat dit geen plaats voor hem was, dat hij de hof niet langer in bezit zou hebben, maar hij beminde de plaats te veel om er gewillig van te scheiden, en daarom dreef God hem uit, deed hem er van uitgaan of hij wilde of niet. Dat betekende het buitensluiten van hem, en van

geheel zijn zondig geslacht, van die gemeenschap met God, die de zaligheid en heerlijkheid was van het paradijs, het teken van Gods gunst jegens hem en Zijn verlustiging in de mensenkinderen in hun staat van onschuld, hadden nu opgehouden, de mededelingen van Zijn genade werden hem onthouden, en Adam werd zwak en als andere mensen, evenals Simson, toen de Geest des Heeren van hem geweken was. Zijn bekendheid met God was verminderd, verloren, en de gemeenschap, die bestaan had tussen de mens en zijn Maker was verbroken en opgeheven. Hij werd uitgedreven, als een, die deze eer niet waardig was en onbekwaam was tot deze dienst. Aldus hebben hij en geheel het mensdom door de val de gemeenschap met God verbeurd en verloren.

Maar waarheen zond Hij hem, toen Hij hem uit Eden verdreef? Hij zou hem met volle recht van de wereld hebben kunnen verjagen, Job 18:18, maar Hij verjoeg hem slechts uit de hof. Hij zou hem met volle recht in de hel hebben kunnen werpen, zoals de engelen, die gezondigd hebben, dit waren, toen zij van het hemelse paradijs buitengesloten werden, 2 Petrus 2:4. Maar de mens werd slechts heengezonden om de aarde te bebouwen, waaruit hij genomen was. Hij werd gezonden naar een plaats van arbeid en zwoegen, niet naar een plaats van de pijniging. Hij werd gezonden naar de grond, niet naar het graf, naar het werkhuis, niet naar de kerker, om de ploeg te hanteren, niet om een keten voort te slepen. Zijn bebouwen van de grond zal hierdoor beloond worden, dat hij van de vruchten er van zal eten, en zijn omgang met de aarde, waaruit hij genomen was, zal dienen om hem nederig te houden, en hem aan zijn einde te doen denken. Merk dan op, dat hoewel onze eerste ouders buitengesloten werden van de voorrechten van hun staat van de onschuld, zij toch niet aan de wanhoop waren prijs gegeven. Gods gedachten van de liefde bestemde hen voor een nieuwe proeftijd op nieuwe voorwaarden.

b. Hij hield hem er buiten, en ontnam hem alle hoop van er weer in te komen, want *Hij stelde cherubim tegen het Oosten des hofs van Eden*, Gods heirscharen, gewapend met een ontzaglijke en onweerstaanbare macht, voorgesteld door een vlammig lemmer eens zwaards, dat zich naar alle zijden omkeerde, aan die zijde van de hof, die het dichtst bij de plaats was waar Adam heengezonden was, om de weg te bewaren, die naar de boom des levens voerde, zodat hij er noch tersluiks, noch met geweld kon binnendringen, want wie kan zich een toegang banen, waar een engel de wacht houdt om de toegang te beletten? Dit nu gaf aan Adam te kennen:

a. Dat God misnoegd op hem was, wèl had Hij genade voor hem weggelegd, maar voor het ogenblik was Hij vertoornd op hem, was Hij hem ten vijand verkeerd, en streed Hij tegen hem, want hier was een uitgetrokken zwaard, Numeri 22:23, en Hij was hem een verterend vuur, want het was een vlammig zwaard.

b. Dat de engelen krijg tegen hem voerden, geen vrede met het hemelse heir, zolang hij in opstand was tegen hun en onze Heere.

c. Dat de weg tot de boom des levens afgesloten was, die weg namelijk, waarop hij in het eerst gesteld was, de weg van vlekkeloze onschuld. Er is niet gezegd, dat de cherubim gesteld waren om hem en de zijnen voor eeuwig van de boom des levens te weren: (Gode zij dank er is ons een paradijs voorgesteld, en een boom des levens in het midden er van, in de hoop waarvan wij ons verblijden) maar zij waren gesteld om die weg naar de boom des levens te bewaren, waarin zij tot nu toe geweest waren, dat is: van nu voortaan was het ijdel voor hem en de zijnen, om gerechtigheid, leven en zaligheid te verwachten krachtens het eerste verbond, want dat was

onherstelbaar verbroken daarop kon niet meer gepleit worden, daaraan kon nooit meer voordeel of weldaad ontleend worden. Het gebod van dat verbond overtreden zijnde, is de vloek er van in volle kracht, het laat geen plaats voor berouw, maar allen zijn wij verloren, indien wij naar dat verbond geoordeeld moeten worden. God heeft dit aan Adam bekend gemaakt, niet om hem tot wanhoop te brengen, maar om hem dienst te bewijzen door hem op te wekken om leven en zaligheid te verwachten van het beloofde Zaad, door wie het vlammig zwaard wordt weggenomen, God en Zijn engelen zijn met ons verzoend, een verse en levende weg naar het heiligdom is ons ingewijd en geopend.

HOOFDSTUK 4.

1 En Adam bekende Heva, zijn huisvrouw, en zij werd zwanger, en baarde, Kain, en zeide: Ik heb een man van den HEERE verkregen!
2 En zij voer voort te baren zijn broeder Habel; en Habel werd een schaapherder, en Kain werd een landbouwer.
3 En het geschiedde ten einde van enige dagen, dat Kain van de vrucht des lands den HEERE offer bracht.
4 En Habel bracht ook van de eerstgeborenen zijner schapen, en van hun vet. En de HEERE zag, Habel en zijn offer aan;
5 Maar Kain en zijn offer zag Hij niet aan. Toen ontstak Kain zeer, en zijn aangezicht verviel.
6 En de HEERE zeide tot Kain: Waarom zijt gij ontstoken, en waarom is uw aangezicht vervallen?
7 Is er niet, indien gij weldoet, verhoging? en zo gij niet weldoet, de zonde ligt aan de deur. Zijn begeerte is toch tot u, en gij zult over hem heersen.
8 En Kain sprak met zijn broeder Habel; en het geschiedde, als zij in het veld waren, dat Kain tegen zijn broeder Habel opstond, en sloeg hem dood.
9 En de HEERE zeide tot Kain: Waar is Habel, uw broeder? En hij zeide: Ik weet het niet; ben ik mijns broeders hoeder?
10 En Hij zeide: Wat hebt gij gedaan? daar is een stem des bloeds van uw broeder, dat tot Mij roept van den aardbodem.
11 En nu zijt gij vervloekt van den aardbodem, die zijn mond heeft opengedaan, om uws broeders bloed van uw hand te ontvangen.
12 Als gij den aardbodem bouwen zult, hij zal u zijn vermogen niet meer geven; gij zult zwervende en dolende zijn op aarde.
13 En Kain zeide tot den HEERE: Mijn misdaad is groter, dan dat zij vergeven worde.
14 Zie, Gij hebt mij heden verdreven van den aardbodem, en ik zal voor Uw aangezicht verborgen zijn; en ik zal zwervende en dolende zijn op de aarde, en het zal geschieden, dat al wie mij vindt, mij zal doodslaan.
15 Doch de HEERE zeide tot hem: Daarom, al wie Kain doodslaat, zal zevenvoudig gewroken worden! En de HEERE stelde een teken aan Kain; opdat hem niet versloeg al wie hem vond.
16 En Kain ging uit van het aangezicht des HEEREN; en hij woonde in het land Nod, ten oosten van Eden.
17 En Kain bekende zijn huisvrouw, en zij werd bevrucht en baarde Henoch; en hij bouwde een stad, en noemde den naam dier stad naar den naam zijns zoons, Henoch.
18 En aan Henoch werd Hirad geboren; en Hirad gewon Mechujael; en Mechujael gewon Methusael; en Methusael gewon Lamech.
19 En Lamech nam zich twee vrouwen; de naam van de eerste was Ada, en de naam van de andere Zilla.
20 En Ada baarde Jabal; deze is geweest een vader dergenen, die tenten bewoonden, en vee hadden.
21 En de naam zijns broeders was Jubal; deze was de vader van allen, die harpen en orgelen handelen.
22 En Zilla baarde ook, Tubal-kain, een leermeester van allen werker in koper en ijzer; en de zuster van Tubal-kain was Naema.
23 En Lamech zeide tot zijn vrouwen Ada en Zilla: Hoort mijn stem, gij vrouwen van Lamech! neemt ter ore mijn rede! Voorwaar, ik sloeg wel een man dood, om mijn wonde, en een jongeling, om mijn buile!
24 Want Kain zal zevenvoudig gewroken worden, maar Lamech zeventigmaal zevenmaal.

25 En Adam bekende wederom zijn huisvrouw, en zij baarde een zoon, en zij noemde zijn naam Seth; want God heeft mij, sprak zij, een ander zaad gezet voor Habel; want Kain heeft hem doodgeslagen.
26 En denzelven Seth werd ook een zoon geboren, en hij noemde zijn naam Enos. Toen begon men den Naam des HEEREN aan te roepen.

In dit hoofdstuk hebben wij beide de WERELD en de KERK in een gezin, een klein gezin, en een proeve van de aard en toestand van beiden in latere eeuwen, ja in alle eeuwen, tot aan het einde der tijden. Evenals geheel het mensdom voorgesteld en vertegenwoordigd werd door Adam, zo is ook de grote onderscheiding van het mensdom in heiligen en zondaars, Godvruchtigen en goddelozen, de kinderen van God en de kinderen van de boze, hier voorgesteld en vertegenwoordigd door Kaïn en Abel, en wordt reeds vroeg een voorbeeld gegeven van de vijandschap, die onlangs gesteld was tussen het Zaad van de vrouw en het zaad van de slang. Wij hebben hier,

I. De geboorte, de namen van, en het bedrijf, uitgeoefend door, Kaïn en Abel, vers 1, 2.

II. Hun Godsdienst, en de voorspoed, het welslagen, dat zij er in hadden, vers 3, 4 en een gedeelte van vers 5.

III. Hoe Kaïn vertoornd was op God, en hoe hij wegens die toorn bestraft werd, vers 5-7.

IV. De moord van Kaïn op zijn broeder, en het proces tegen hem wegens die moord. De moord gepleegd, vers 8. De vervolging tegen hem ingesteld,

1. Zijn beschuldiging, vers 9, eerste gedeelte.

2. Zijn verweer, vers 9, laatste gedeelte.

3. Zijn schuldigverklaring, vers 10.

4. Het vonnis over hem uitgesproken, vers 11, 12.

5. Zijn klacht over het vonnis, vers 13, 14.

6. De bekrachtiging van het vonnis, vers 15.

7. De tenuitvoerlegging van het vonnis, vers 15-16.

V. Het gezin en het nageslacht van Kaïn, vers 17-24.

VI. De geboorte van een andere zoon, en van een kleinzoon van Adam, vers 25, 26.

Genesis 4:1-2

Adam en Eva hadden veel zonen en dochters Hoofdstuk 5:4, maar Kaïn en Abel schijnen de twee oudsten geweest te zijn, en sommigen denken, dat zij tweelingen waren, en, gelijk Ezau en Jakob, heeft God de oudste gehaat en de jongste liefgehad. Hoewel God hen uit het paradijs had verdreven, heeft Hij hen toch niet als kinderloos aangemerkt, maar om te tonen, dat Hij nog andere zegeningen voor hen had weggelegd, bewaarde Hij hun het voorrecht, de weldaad, van die eerste zegen, de vermenigvuldiging. Hoewel zij zondaren waren, ja, hoewel zij de verootmoediging en de smart gevoelden van boetvaardigen, hebben zij zich toch niet als troosteloos aangemerkt, daar zij de belofte hadden van een Zaligmaker, die hun tot steun was.

Wij hebben hier:
I. De namen van hun twee zonen. Kaïn betekent bezit, want toen Eva hem gebaard had, zei zij met vreugde en dankbaarheid, en in grote verwachting en hoop: *Ik heb een man van de Heere verkregen.*

Merk hier op: Kinderen zijn gaven van God, en Hij moet erkend worden in het bouwen van ons gezin, ons geslacht. Het verdubbelt en heiligt ons genot in hen, als wij hen van de hand des Heeren tot ons zien komen, die de werken en de gaven van Zijn hand niet zal laten varen. Hoewel Eva hem gebaard had met de smarten, die de gevolgen waren van de zonde, heeft zij de bewustheid niet verloren van de genade in haar smarten. Zegeningen en vertroostingen, al zijn zij niet zonder bijmengsel van smart, zijn meer dan wij verdienen, en daarom moeten onze dankzeggingen niet verzwolgen worden door onze klachten. Velen koesteren de mening dat Eva in de waan verkeerde, dat deze zoon het beloofde Zaad was, en dat zij daarom aldus juichte in zijn bezit, de zinsnede kan ook inderdaad als volgt gelezen worden: Ik heb een man verkregen, de Heere, God-mens. Indien dit zo is, dan heeft zij zich deerlijk vergist, evenals Samuël, toen hij zei: "Zeker is deze voor de Heere, Zijn gezalfde," 1 Samuel 16:6. Wie kan, als kinderen geboren worden, voorzien wat zij zijn zullen? Hij, van wie gedacht werd, dat hij een man was, de Heere, of tenminste een man van de Heere, en als priester van het gezin, tot Zijn dienst, is een vijand geworden van de Heere. Hoe minder wij van schepselen verwachten, hoe draaglijker de teleurstellingen zullen wezen.

2. Abel betekent ijdelheid. Toen zij dacht in Kaïn het beloofde Zaad verkregen te hebben was zij zó ingenomen met die bezitting, dat een andere zoon slechts ijdelheid voor haar was. Voor hen, die deel hebben aan Christus en voor wie Hij alles in alles is, zijn andere dingen als niets. Het geeft ook te kennen, dat hoe langer wij in deze wereld leven, hoe meer wij er de ijdelheid van zien, wat wij in het eerst zo hoog gewaardeerd hebben als een bezitting, wordt ons later onverschillig, als een nietigheid. Met de naam, die aan deze zoon gegeven werd, wordt het gehele geslacht van de mensen aangeduid, Psalm 39:5. Immers is een ieder mens, hoe vast hij staat, enkel ijdelheid. Laten wij er naar streven om zo wel ons zelf als anderen aldus te zien. De jeugd en de jonkheid is ijdelheid.

II. Waar Kaïn en Abel zich mee bezig hielden.

Merk op:

1. Dat zij beide een beroep hadden, een bedrijf uitoefenden. Hoewel zij de vermoedelijke erfgenamen van de wereld waren, van edele geboorte waren en grote bezittingen hadden, zijn zij toch niet in ledigheid grootgebracht. God heeft hun vader, zelfs in de staat van de onschuld,

een beroep gegeven, en hij gaf hun er een. Het is de wil van God, dat een ieder van ons iets te doen heeft in deze wereld. Ouders behoren hun kinderen voor het een of ander beroep op te leiden. "Geef hun een Bijbel en een beroep", zei de godvruchtige Ds. Dodd, "en God zij met hen".

2. Hun werk was van verschillende aard, opdat zij, naar de behoefte ertoe zich voordeed, ruilhandel met elkaar konden drijven. De leden van het staatslichaam hebben elkaar nodig, en de wederzijdse liefde wordt ondersteund door onderling verkeer.

3. Hun werkzaamheden stonden in verband met het bedrijf van de landman, het beroep van hun vader, een noodzakelijk beroep, want de koning zelf wordt van het veld gediend, maar een zwaar beroep, dat voortdurende zorg en oplettendheid vereist. Heden ten dage wordt het als een laag, gering beroep gezien, de armsten des lands dienen tot wijngaardeniers en akkerlieden, Jeremia 52:16. Maar het was er verre vandaan, dat dit beroep een oneer voor hen was, veeleer waren zij er een eer voor.

4. Naar de volgorde in het verhaal schijnt Abel, hoewel hij de jongere broeder was, het eerst in zijn beroep gekomen te zijn, en waarschijnlijk heeft zijn voorbeeld Kaïn tot het zijne gebracht.

5. Abel koos het beroep dat het gunstigst was voor nadenken en Godsdienstzin, als zodanig is het herdersleven altijd beschouwd geworden. Mozes en David hebben schapen gehoed, en in hun eenzaamheid gemeenschap geoefend met God. Dat beroep, en die levenstoestand zijn het best voor ons en moeten door ons gekozen worden, die het best zijn voor onze ziel, ons het minst blootstellen aan zonde, en ons de meeste gelegenheid geven om God te dienen en ons in Hem te verlustigen.

Genesis 4:3-5

Hier is:

I. De Godsdienstoefening van Kaïn en Abel. Ten einde van enige dagen, toen zij enige vorderingen hadden gemaakt in hun verschillende beroepen, hetzij aan het einde van het jaar, toen zij hun oogstfeest vierden, of misschien bij gelegenheid van een jaarlijkse vastendag ter gedachtenis van de val, of aan het einde van de dagen van de week, op de zevende dag, die de sabbat was-op de een of andere tijd, brachten Kaïn en Abel tot Adam, als de priester van het gezin, ieder een offer voor de Heere, waarvoor, naar wij reden hebben te denken, een Goddelijke aanwijzing aan Adam was gegeven, als een teken van Gods gunst jegens hem, en Zijn gedachten van liefde voor hem en de zijnen, niettegenstaande hun afval. God wilde aldus Adams geloof in de belofte beproeven, en zijn gehoorzaamheid aan de wet ter herstelling, hiermede wilde Hij een gemeenschap onderhouden tussen de hemel en de aarde, en een schaduw geven van toekomende goederen.

Merk hier op:

1. Dat de Godsverering geen nieuw verzinsel is, maar een aloude instelling. Dat is "hetgeen van de beginne was," 1 Johannes 1:1, het is de goede weg, Jeremia 6:16. De stad onzes Gods is in waarheid "de vrolijk huppelende stad, welker oudheid wel van oude dagen af is," Jesaja 23:7. De waarheid was voor de dwaling en de Godsvrucht voor de goddeloosheid.

2. Dat het goed is voor kinderen, om in hun jeugd wel onderwezen te worden, reeds op tijd te worden gewend aan het bijwonen van de Goddelijke eredienst, opdat zij, wanneer zij in staat worden om voor zich zelf te handelen, uit eigen beweging Gode een offer brengen. In deze lering en vermaning des Heeren moeten ouders hun kinderen opvoeden, Efeziërs 6:4, Genesis 18:19.

3. Dat wij, een ieder van ons God, moeten eren met hetgeen wij hebben, naardat wij welvaren van Hem verkregen hebben. Naar dat hun beroep en hun bezittingen waren, brachten zij hun offerande, 1 Corinthiërs 16:1,2. "Onze koophandel en ons loon-waarin dit ook moge bestaan-moet de Heere heilig zijn," Jesaja 23:18. Hij moet ontvangen wat Hem er van toekomt in werken van de Godsvrucht en van de barmhartigheid, tot instandhouding van de eredienst en tot ondersteuning van de armen, aldus moeten wij thans een offer brengen met een oprecht hart, en aan zulke offers heeft God een welbehagen.

4. Dat geveinsden en boosdoeners bevonden kunnen worden even ver te gaan in de uitwendige zaken van de Godsdienst, als de beste van Gods volk. Kaïn bracht een offer met Abel, ja, Kaïns offer wordt het eerst genoemd, alsof hij de ijverigste was van de twee. Een geveinsde kan even dikwijls naar de kerk gaan, evenveel bidden, en evenveel aalmoezen geven als een goed Christen, en toch wegens gebrek aan oprechtheid Gode niet welbehaaglijk zijn. De Farizeeër en de tollenaar gingen op in de tempel om te bidden, Lukas 18:10.

II. Het verschillend gevolg van hun Godsdienstige handeling. Hetgeen wij in al onze Godsdienstige daden op het oog moeten hebben is Gods welbehagen, als wij dit verkrijgen, hebben wij voorspoed, maar onze aanbidding is te vergeefs, als wij dit niet verkrijgen, 2 Corinthiërs 5:9. Voor een toeschouwer zouden de offers van Kaïn en Abel beide even goed geschenen hebben. Adam heeft beide aangenomen, maar God niet, want Hij ziet niet zoals de

mens ziet, God zag *Abel en zijn offer aan,* en toonde er Zijn welbehagen in, waarschijnlijk door vuur van de hemel, maar *Kaïn en zijn offer zag Hij niet aan.* Wij zijn er zeker van, dat er een goede reden was voor dit verschil, de Regeerder van de wereld is wel een vrijmachtig soeverein, maar handelt toch niet willekeurig ten opzichte van Zijn goedkeuring of Zijn afkeuring van wat mensen doen.

1. Er was verschil in het karakter van hen, die de offers brachten. Kaïn was een slecht man, die een slecht leven leidde, onder de heerschappij was van de wereld en het vlees, en daarom was zijn offer "de Heere een gruwel" Spreuken 15:8, een vergeefs offer, Jesaja 1:13. God zag Kaïn zelf niet aan, en daarom zag Hij ook zijn offer niet aan, zoals de wijze van uitdrukking te kennen geeft. Maar Abel was een rechtvaardig man, hij wordt de rechtvaardige Abel genoemd, Mattheus 23:35. Zijn hart was oprecht, en zijn leven Godvruchtig, hij was een van hen, "die Gods aangezicht aanschouwt," Psalm 11:7, en wier gebed daarom "Zijn welgevallen is," Spreuken 15:8. God zag hem aan als een heilig man, en daarom zag Hij zijn offer aan als een heilige offerande. De boom moet goed zijn, anders kunnen de vruchten de hart doorgrondende God niet welbehaaglijk zijn.

2. Er was een verschil in de offers, die zij brachten. Uitdrukkelijk wordt in Hebreeën 11:4 gezegd, dat *Abel een meerdere offerande Gode geofferd heeft dan Kaïn,* hetzij dat zij:

a. Meerder was in aard, of wezen. Kaïns offer was slechts een offer van de erkentenis, aangeboden aan de Schepper, de spijsoffers van de vruchten van het land waren niets meer, en zouden, voor zo veel ik weet, ook in de staat van de onschuld geofferd zijn kunnen worden, maar Abel bracht een zoenoffer, het bloed was gestort tot vergeving van zonde, waarmee hij zich als zondaar erkende, Gods toorn afbiddende, en om Zijn gunst smekende in een Middelaar, of:

b. In de hoedanigheid van het offer. Kaïn bracht van de vrucht van het land, wat hem voor de hand kwam, wat hij niet nodig had voor zich zelf of wat niet verkoopbaar was, maar Abel was kieskeurig in zijn offerande, niet het kreupele of het magere, of het uitschot, maar de eerstgeborenen van Zijn schapen, de beste die hij had, en van hun vet, het beste van die besten. Vandaar dat de Hebreeuwse wetgeleerden als algemene regel stellen, dat al hetgeen voor de naam is van de goede God, het schoonste en het beste moet wezen. Het is passend dat Hij, die de Eerste en de Beste is, het eerste en het beste heeft van onze tijd, van onze kracht, en van onze dienst.

3. Het grote verschil was dit: Abel offerde in het *geloof,* en dat deed Kaïn niet. Er was verschil in het beginsel, waaruit zij handelden. Abel offerde met het oog op Gods wil als zijn regel, en Gods eer als zijn doel, en in vertrouwen op de belofte van een verlosser, maar Kaïn deed wat hij deed, omdat hij zijn reputatie wilde ophouden, niet in geloof, en zo is het in zonde voor hem veranderd. Abel was een boetvaardige gelovige, zoals de tollenaar, die gerechtvaardigd afging in zijn huis. Kaïn was niet verootmoedigd, hij vertrouwde op zich zelf, hij was de Farizeeër, die in zichzelf roemde maar voor God niet gerechtvaardigd was.

III. Kaïns misnoegen wegens het onderscheid door God gemaakt tussen zijn offer en dat van Abel. Kaïn was zeer vertoornd, hetgeen zich weldra openbaarde in zijn blik, in geheel zijn voorkomen, want zijn aangezicht verviel, hetgeen niet zo zeer zijn verdriet en zijn ontevredenheid aanduidde, als wel zijn kwaadaardigheid en woede. Zijn somber, stug gelaat,

zijn neergeslagen blik verrieden zijn hartstochtelijke toorn, hij droeg zijn boosaardigheid op zijn aangezicht, en *het gelaat zijns aangezichts getuigde tegen hem.* Deze toorn duidt aan:

1. Zijn vijandschap tegen God, en zijn verontwaardiging wegens het verschil, dat Hij gemaakt had tussen zijn offer en het offer van zijn broeder. Hij had vertoornd moeten wezen op zich zelf, om zijn ongeloof en zijn geveinsdheid, waardoor hij Gods welbehagen had verbeurd, en zijn aangezicht had moeten vervallen van berouw en heilig schaamtegevoel, zoals dat van de tollenaar, "die zelfs de ogen niet wilde opheffen naar de hemel" Lukas 18:13. Maar in plaats daarvan, vaart hij uit tegen God, alsof Hij partijdig en onbillijk was in Zijn goedkeuring en afkeuring, en alsof Hij hem zeer had verongelijkt. Het is een stellig teken van een niet verootmoedigd hart, om vertoornd te wezen wegens de bestraffing, die wij ons zelf door onze zonde op de hals gehaald hebben. De dwaasheid des mensen zal zijn weg verkeren, en om dan het kwaad nog erger te maken, zal "zijn hart zich tegen de Heere vergrammen," Spreuken 19:3

2. Zijn afgunst op zijn broeder, die de eer had in het openbaar goedkeuring van God te verkrijgen. Hoewel zijn broeder er zelfs niet aan gedacht heeft om hem een blaam aan te wrijven, en ook nu niet over hem spotte om hem te tergen, koesterde hij toch haat tegen hem als tegen een vijand, of, hetgeen op hetzelfde neerkomt, als een mededinger. Het is iets heel gewoons, dat zij, die door hun trotsheden zich de gunst van God onwaardig hebben gemaakt, vertoornd zijn op hen, die er door verwaardigd en onderscheiden werden. De Farizeeën wandelden op deze weg van Kaïn, toen zijzelf niet ingegaan zijn in het koninkrijk Gods en die ingingen verhinderden, Lukas 11:52. Hun oog is boos, omdat hun meesters oog, en het oog van hun mededienstknechten goed is. Afgunst, nijd is een zonde, die zich gewoonlijk zelf ontdekt door het bleke, sombere gelaat, en haar eigen straf met zich brengt in de verrotting van de beenderen.

Genesis 4:6-7

God redeneert hier met Kaïn om hem te overtuigen van de zonde en dwaasheid van zijn toorn en misnoegen, en hem weer in een goede gemoedsstemming te brengen, opdat meerder kwaad voorkomen zou worden. Het is een voorbeeld van Gods lankmoedigheid en neerbuigende goedheid, dat Hij zó teder sprak met zo’n slechte man, in zo’n slechte zaak, niet willende, dat enigen verloren gaan maar dat zij allen tot bekering komen. Zo heeft de vader van de verloren zoon de zaak besproken met de oudsten zoon Lukas 15:28 en verv., en God met de Israelieten, die zeiden: "De weg des Heeren is niet recht," Ezechiel 18:25. God wil Kaïn zelf een onderzoek laten instellen naar de reden van zijn misnoegen om dan eens na te gaan, of het een goede reden is. Waarom is uw aangezicht vervallen?

Merk op:

I. Dat God al onze zondige hartstochten en ons misnoegen opmerkt. Er is geen toornige blik, geen afgunstige blik, geen norse of gemelijke blik, die aan Zijn opmerkzaam oog ontsnapt.

II. Dat veel van onze zondige toorn en onrustigheid zou verdwijnen, als wij een streng en onpartijdig onderzoek naar de reden er van gingen instellen. "Waarom ben ik toornig? Is er een reden, een rechtmatige reden voor, een reden, die evenredig is met mijn toorn? Waarom ben ik zo spoedig in toorn ontstoken? Waarom voel ik zo’n heftige toorn? Ben ik zo onverzoenlijk?" Ten einde Kaïn weer tot zich zelf te brengen, wordt hem hier duidelijk gemaakt:

1. Dat hij geen reden had om vertoornd te zijn op God, want dat Hij te werk was gegaan naar de vastgestelde en onveranderlijke regelen van bestuur, passend voor een staat van op de proefstelling. Hij stelt de mensen leven en dood voor, de zegen en de vloek, en dan vergeldt Hij hun naar hun werk, en maakt verschil tussen hen, naar het verschil, dat zij zelf tussen zich gemaakt hebben-zo zal hun oordeel wezen. De regels zijn rechtvaardig, en daarom moeten Zijn wegen, overeenkomstig die regels, recht zijn en Hij zal in Zijn spreken gerechtvaardigd worden.

God stelt Kaïn leven voor en een zegen. "Is er niet, als gij wel doet verhoging? Ongetwijfeld en gij weet dit." Het zij:

a. "Indien gij wel gedaan hadt, zoals uw broeder, gij zoudt aangenomen zijn, zoals hij aangenomen is." God is geen aannemer des persoons, niets van hetgeen Hij gemaakt heeft, haat Hij, aan niemand ontzegt Hij Zijn gunst, dan aan hen, die haar verbeurd hebben, Hij is een vijand van niemand dan van hen, die Hem door hun zonde tot hun vijand gemaakt hebben. Indien wij dus niet door Hem aangenomen worden, Zijn goedkeuring niet verwerven, dan hebben wij dit ons zelf te wijten, de schuld ligt geheel bij ons, indien wij onze plicht gedaan hadden, Zijn goedertierenheid zou ons niet ontbroken hebben. Dit zal God rechtvaardigen in het verderf van de zondaren, ja hun verderf nog verzwaren. Er is geen veroordeelde zondaar in de hel, die, zo hij wel gedaan had, zoals hij het had gekund, niet een verheerlijkte heilige in de hemel zou zijn. Hiermede zal weldra alle mond gestopt worden. Of:

b. "Indien gij thans wèl doet, indien gij berouw hebt van uw zonde, uw hart en uw leven verbetert, en uw offer brengt op een betere wijze, indien gij niet slechts doet wat goed is, maar het goed doet, dan zult gij nog aangenomen worden. Uw zonde zal worden vergeven, uw vertroosting uw rust en ere hersteld worden, en alles zal wèl wezen." Zie hier de uitwerking

van het tussenbeide treden van een Middelaar tussen God en de mens. Wij staan niet op de grondslag van het eerste verbond, dat geen plaats liet voor berouw, maar God heeft ons nieuwe voorwaarden gesteld. Hoewel wij overtreden hebben, zullen wij, indien wij berouw hebben en ons bekeren, barmhartigheid verkrijgen. Zie hoe vroegtijdig reeds het Evangelie gepredikt werd, en de weldaad ervan hier aangeboden werd zelfs aan een van de voornaamste van de zondaren.

b. Hij stelt hem de dood voor en een vloek. "En zo gij niet wel doet", dat is: "daar gij niet wel gedaan hebt, niet in het geloof hebt geofferd, en op de rechte wijze, de zonde ligt aan de deur", dat is: "de zonde is u toegerekend, gij werd aangezien met misnoegen, en als een zondaar verworpen. Er zou u zo’n zware schuld niet verweten zijn, indien gij haar niet zelf op u geladen had door niet wèl te doen." Of, zoals het gewoonlijk opgevat wordt: "Indien gij thans niet wèl doet, indien gij volhardt in deze toorn, en, in plaats van u voor God te verootmoedigen u tegen Hem verhardt, de zonde ligt aan de deur,

dat is:

a. Nog meerdere zonde. "Nu die toorn in uw hart is, is moord aan de deur." De weg van de zonde gaat bergafwaarts, de mensen gaan van kwaad tot erger. Zij, die niet wèl offeren, maar nalatig en onachtzaam zijn in hun dienen van God, stellen zich bloot aan de ergste verzoekingen, en dan ligt misschien de ergerlijkste zonde aan de deur. Zij, die Gods inzettingen niet houden, lopen gevaar allerlei gruwelen te bedrijven, Leviticus 18:30.

Of:

b. De straf van de zonde. Zo nauw aan elkaar verwant zijn zonde en straf, dat in het Hebreeuws hetzelfde woord die beide betekent. Indien de zonde geherbergd wordt in het huis, dan wacht de vloek aan de deur, als de gerechtsdienaar, gereed om de zondaar te arresteren, als hij naar buiten ziet. Hij ligt, alsof hij slaapt, maar hij ligt aan de deur, waar hij spoedig zal ontwaken, en dan zal het blijken dat het verderf niet sluimert. De zonde zal u vinden, Numeri 32:23. Maar sommigen willen dit ook opvatten als een aanduiding van genade. "Zo gij niet wèl doet, de zonde, dat is: het zondoffer, ligt aan de deur, en gij zult er het nut, de weldaad van hebben." Hetzelfde woord betekent zonde, en een offer voor de zonde. "Ofschoon gij niet wel gedaan hebt wanhoop toch niet, het geneesmiddel is daar, de verzoening is niet ver te zoeken, grijp haar aan, en de ongerechtigheid uwer heilige dingen zal u vergeven worden." Van Christus, het grote zondoffer, wordt gezegd, dat Hij aan de deur staat, Openbaring 3:20 En diegenen verdienen zeker in hun zonde om te komen, die niet naar de deur willen gaan om aan het zondoffer deel te hebben. In overweging nu van dit alles, had Kaïn geen reden om vertoornd te zijn op God, maar wel op zich zelf.

2. Hij toont hem, dat hij geen reden heeft om vertoornd te zijn op zijn broeder, "zijn begeerte is toch tot u, hij zal u blijven eerbiedigen als oudste broeder, en gij, als de eerstgeborene, zult evenveel als ooit over hem heersen." Gods aanzien van Abels offer heeft het eerstgeboorterecht niet op hem doen overgaan, (waar Kaïn zo voor ijverde) noch hem met die voortreffelijkheid in hoogheid en voortreffelijkheid in sterkte begiftigd, die gezegd worden er toe te behoren, Hoofdstuk 49:3. God heeft dit zo niet bedoeld, Abel heeft het zo niet opgevat, er was geen gevaar dat het tot Kaïns nadeel zou gebruikt worden, waarom is hij dan zo vertoornd?

Merk hier op:

a. Dat het verschil, gemaakt door Gods genade, het verschil niet uitwist, gemaakt door Gods voorzienigheid, maar het in stand houdt, en ons de plicht oplegt, die er uit voortvloeit: gelovige dienstknechten moeten ongelovige meesters gehoorzamen. Heerschappij is niet gefundeerd in genade, en de Godsdienst geeft geen recht op ontrouw of oneerbiedigheid in welke betrekking het ook zij.

b. Dat de achterdocht, die burgerlijke overheden soms opgevat hebben omtrent de ware aanbidders van God, als gevaarlijk voor de regering, vijanden van de keizer en schadelijk voor koningen en landschappen (op welk vermoeden de vervolgers hun woede tegen hen gegrond hebben) zeer onrechtvaardig en onredelijk is. Wat sommigen, die zich Christenen noemen ook mogen zijn of doen, het is zeker dat ware Christenen de beste onderdanen zijn, en de stillen in den lande, hun begeerte is tot hun regeerders, en deze zullen over hen heersen.

Genesis 4:8

Wij hebben hier het voortschrijden van Kaïns toorn, en, als gevolg er van, de moord op Abel, die op tweeërlei wijze beschouwd kan worden.

I. Als Kaïns zonde, en het was een scharlaken rode zonde, een zonde van de eerste grootte, een zonde tegen het licht en de wet van de natuur, en waarvoor het geweten zelfs van slechte mensen teruggedeinsd is. Zie daarin:

1. De treurige uitwerking van het komen van zonde in de wereld en in het hart van de mensen. Zie welk een wortel van bitterheid de verdorven natuur is, die deze gal en alsem draagt. Adams eten van verbodene vrucht scheen slechts een kleine zonde, maar zij heeft de deur geopend voor de grootste.

2. Een vrucht van de vijandschap die in het zaad van de slang is tegen het zaad van de vrouw. Gelijk Abel de voorste is in het edele heir van de martelaren, Mattheus 23:35, zo staat Kaïn vooraan in het onedele, schandelijke heir van de vervolgers, Judas 11 Zo vroeg reeds heeft hij, die naar het vlees geboren was, degene vervolgd, die naar de geest geboren was, en alzo is het- min of meer- ook nu, Galaten 4:29, en zo zal het zijn, totdat de krijg eindigen zal in de eeuwige zaligheid van alle heiligen, en het eeuwige verderf van allen, die hen haten.

3. Zie ook wat de gevolgen zijn van nijdigheid, boosheid en haat, indien daaraan wordt toegegeven, indien zij gekoesterd worden in de ziel, dan is er gevaar, dat zij de mensen tot de verschrikkelijke zonde, zelfs van moord, doen komen. Roekeloze toorn is moord in het hart Mattheus 5:21, 22, en nog veel meer is boosheid dit, die zijn broeder haat, is reeds een moordenaar voor God, en als God hem aan hem zelf overlaat, dan is er slechts de gelegenheid voor nodig om hem ook tot een moordenaar voor de wereld te maken.

Door velerlei is Kaïns zonde nog verzwaard.

a. Het was zijn broeder, zijn eigen broeder, die hij vermoordde, de zoon van zijn moeder, Psalm 50:20, die hij had behoren lief te hebben, zijn jongere broeder, die hij had behoren te beschermen.

b. Hij was een goede broeder, die hem nooit leed of oprecht had gedaan hem niet in het minst geprikkeld of getergd had, hetzij in woord, of in daad, en die in alle opzichten gehoorzaam en eerbiedig jegens hem geweest is.

c. Hij was te voren hier ernstig tegen gewaarschuwd. God zelf had hem gezegd, waar dit op zou uitlopen, en toch heeft hij in zijn barbaars voornemen volhard.

d. Hij scheen dit bedekt te hebben met een schijn van vriendschap en genegenheid. Hij sprak met zijn broeder Abel, vrij en gemeenzaam, opdat hij geen gevaar zou vermoeden, en hem uit de weg zou blijven. Zo heeft Joab Abner gekust, en hem toen gedood. Volgens de Septuaginta zei hij tot Abel: Laat ons in het veld gaan. Indien dit zo is, dan zijn wij er zeker van dat Abel dit niet in de hedendaagse zin heeft opgevat als een uitdaging, want dan zou hij haar niet aangenomen hebben, maar wèl als een broederlijke uitnodiging om te zamen aan hun werk te gaan. De Chaldeeuwse paraphrast voegt er bij, dat Kaïn, toen zij in het veld waren, beweerde, dat er geen toekomend oordeel was, geen toekomend leven, geen straf of beloning in een

andere wereld, en dat, toen Abel sprak ter verdediging van de waarheid, Kaïn die gelegenheid aangreep om hem aan te vallen. Maar:

e. De reden, die de Schrift opgeeft, waarom hij hem doodsloeg, was een genoegzaam verzwarende omstandigheid van de moord, het was omdat zijn werken boos waren en van zijn broeder rechtvaardig, zodat hij zich hierin toonde uit de boze te zijn, 1 Johannes 3:12, een kind des duivels, als zijnde een vijand van alle gerechtigheid, zelfs in zijn eigen broeder, en hierin een werktuig van de verderver.

Ja meer: f. Door zijn broeder te doden, richtte hij een slag op God zelf, want Gods aanzien van Abel was de voorgewende reden van zijn toorn, hij haatte Abel, omdat God hem liefhad.

g: Die moord op Abel was des te meer onmenselijk, omdat er nog zo weinige mensen in de wereld waren, om de ledige plaats aan te vullen. Het leven van een mens is ten allen tijde kostelijk, maar thans zeer bijzonder, daar het zo slecht gemist kon worden.

II. Als het lijden van Abel. Van dat Adam gezondigd had, heerste de dood, maar niet voor dat ogenblik lezen wij van iemand, die door hem aangegrepen, gevangen was, en nu is:

1. De eerste, die sterft, een heilige, een die door God aangezien en bemind werd, om te tonen, dat: hoewel het beloofde Zaad in zover hem zal verderven, die het geweld des doods heeft, dat Hij de gelovigen zal verlossen van deszelfs prikkel, zij toch op aarde aan de dood onderworpen zijn. De eerste, die naar het graf gebracht werd, ging naar de hemel, God wilde zich de eerstelingen verzekeren, de eerstgeborene des doods, die het eerst de baarmoeder opende naar een andere wereld. Laat dit de verschrikking des doods wegnemen, dat hij reeds vroeg het lot was van Gods uitverkorenen, hetgeen de eigenschap er van verandert.

Ja meer: 2. De eerste, die sterft is een martelaar, en sterft voor zijn Godsdienst en van de zodanigen kan met meer recht dan van soldaten gezegd worden, dat zij sterven op het veld van eer. Er is in Abels dood niet slechts geen vloek, maar er is een kroon in, zó bewonderenswaardig goed is de eigenschap van de dood veranderd, dat hij niet slechts onschuldig en onschadelijk is voor hen, die in Christus sterven, maar ook eervol en glorierijk voor hen die voor Hem sterven. Laten wij ons dan niet verre houden van de hitte van de vervolging noch terugdeinzen, als wij er toe geroepen worden om ten bloede toe te weerstaan, want wij weten, dat er een kroon des levens is voor allen, die tot de dood toe getrouw zijn.

Genesis 4:9-12

Wij hebben hier een volledig bericht van het verhoor en de veroordeling van de eerste moordenaar. Daar er toen nog niet, zoals later Hoofdstuk 9:6, een burgerlijke rechtspleging was ingesteld, zit God zelf als Rechter, want Hij is de God, wiens de wrake is, en die voorzeker een onderzoek zal instellen naar vergoten bloed inzonderheid naar dat van de heiligen:

Merk op.

1. De beschuldiging tegen Kaïn, *De Heere zei tot Kaïn: Waar is Abel uw broeder?* Sommigen denken, dat Kaïn aldus ondervraagd werd op de volgende sabbat na de moord, toen de kinderen Gods, als naar gewoonte, kwamen om zich voor de Heere te stellen, in Godsdienstige bijeenkomst en Abel, wiens plaats niet ledig placht te blijven, gemist werd, want de God des hemels neemt nota van wie tegenwoordig is bij, en wie afwezig is van de openbare Godsverering. Aan Kaïn wordt dit gevraagd, niet slechts omdat er gegronde reden was om hem te verdenken, daar hij kwaadwilligheid jegens Abel aan de dag had gelegd, en omdat hij het laatst met hem geweest was, maar omdat God wist, dat hij schuldig was. Toch ondervraagt Hij hem, ten einde een bekentenis uit te lokken van de misdaad, want zij, die voor God gerechtvaardigd willen worden, moeten zich zelf beschuldigen, en de boetvaardige zal dit ook doen.

II. Kaïns verdediging Hij verklaart zich onschuldig, en voegt aan zijn zonde nog rebellie toe. Want:

1. Hij tracht een opzettelijke moord te bedekken met een opzettelijke leugen: *Ik weet het niet.* Hij wist zeer wel wat er van Abel was geworden, en toch was hij onbeschaamd genoeg om het te ontkennen. Aldus was de duivel in Kaïn beide een moordenaar en een leugenaar van den beginne. Zie hoe het verstand van de zondaren verblind en hun hart verhard wordt door de bedrieglijkheid van de zonde. Diegenen zijn wel zeer blind, die het mogelijk achten hun zonden voor God te verbergen, voor God, die alles ziet, en diegenen zijn wel zeer hard, die het begeerlijk achten om ze te verbergen voor een God, die alleen aan hen, die hun zonden belijden, vergeving schenkt.

2. Onbeschaamd legt hij zijn Rechter dwaasheid en onrechtvaardigheid ten laste door Hem deze vraag te doen: *Ben ik mijns broeders hoeder?* Hij had zich moeten verootmoedigen en zeggen: Ben ik niet mijns broeders moordenaar? Maar hij vaart uit tegen God zelf, alsof Hij hem een onredelijke vraag had gedaan, waarop hij volkstrekt niet verplicht was te antwoorden. Ben ik mijns broeders hoeder? Hij is voorzeker oud genoeg om voor zich zelf te zorgen, en ik heb mij ook nooit met de zorg over hem belast. Sommigen denken, dat hij zich ongunstig uitlaat over God en Zijn voorzienigheid, alsof hij gezegd had: "Zijt Gij niet zijn Hoeder? Als hij vermist wordt, dan rust hiervoor de blaam niet op mij, maar op U, daar ik nooit op mij genomen heb om zijn hoeder te zijn." Een liefderijke zorg voor onze broeders, als hun broeders, is een dure plicht, die streng van ons geëist wordt, maar meestal door ons veronachtzaamd wordt. Zij, die onbekommerd zijn omtrent de zaken van hun broeders, zich geen moeite geven om, als zij er de gelegenheid toe hebben, schade of nadeel te voorkomen voor hun lichaam, hun bezitting, hun goede naam, inzonderheid voor hun ziel, spreken hiermede de taal van Kaïn. Zie Leviticus 19:17, Filippenzen 2:4.

III. De schuldigverklaring van Kaïn, vers 10. God gaf geen direct antwoord op zijn vraag, maar wees zijn verdediging af als onwaar en kinderachtig. *"Wat hebt gij gedaan?* Gij gaat licht heen over de zaak, maar hebt gij bedacht hoe slecht de daad, hoe onuitwisbaar de vlek, hoe zwaar de last is van deze schuld? Gij denkt te kunnen verbergen wat gij gedaan hebt, maar te vergeefs, het getuigenis tegen u is duidelijk en onbetwistbaar, een stem van het bloed uws broeders roept." Hij spreekt alsof het bloed zelf zowel getuige als aanklager is, omdat Gods eigen kennis tegen hem getuigde, en Gods gerechtigheid voldoening eiste.

Merk hier op, dat:

1. Moord een schreeuwende zonde is, geen andere zonde is dit in meerdere mate. Bloed roept om bloed, het bloed van de vermoorde om het bloed van de moordenaar, het roept in de woorden die Zacharia sprak in zijn sterven: "De Heere zal het zien en zoeken," 2 Kronieken 24:22, of in die van de zielen onder het altaar. Openbaring 6:10 :"Hoe lang, o heilige en waarachtige Heerser?" De geduldige lijders riepen om genade: Vader vergeef hun, maar zijn bloed roept om wraak. Zij zwijgen, maar hun bloed roept luid en aanhoudend, en het oor van de rechtvaardige God is altijd open voor dat geroep.

2. Van het bloed wordt gezegd, dat het roept van de aardbodem, waarvan in vers 11 gezegd wordt, dat het zijn mond heeft opengedaan om zijns broeders bloed van zijn hand te ontvangen. De aarde heeft als het ware, gebloosd, toen zij haar gelaat bevlekt zag met zulk bloed, en daarom opende zij haar mond teneinde datgene te verbergen, wat zij niet heeft kunnen verhinderen. Toen de hemel zijn ongerechtigheid openbaarde, heeft ook de aarde zich tegen hem opgemaakt, Job 20:27, en zuchtte zij, omdat zij aldus aan de ijdelheid onderworpen werd, Romeinen 8:20, 22. Kaïn heeft waarschijnlijk het bloed en het lichaam begraven, om zijn misdaad te verbergen, maar ook moord komt eindelijk uit. Hij heeft dit bloed niet zo diep begraven, of het geroep er van klom ten hemel op.

3. In het oorspronkelijke staat het woord in het meervoud, uws broeders bloeden, niet slechts zijn bloed, maar het bloed van allen die zijn nakomelingen hadden kunnen zijn. Of, het bloed van al het zaad van de vrouw, die evenzo de waarheid zullen bezegelen met hun bloed. Christus stelt het alles op een rekening, Mattheus 23:35. Of, omdat rekening werd gehouden van elke droppel bloed, die vergoten werd. Hoe goed is het voor ons, dat het bloed van Christus betere dingen spreekt dan Abel, Hebreeën 12:24. Abels bloed roept om wraak, Christus' bloed roept om vergeving.

IV. Het vonnis uitgesproken over Kaïn. *En nu zijt gij vervloekt van de aardbodem,* vers 11.

Merk hier op:

1. Hij is *vervloekt,* afgezonderd voor alle kwaad, onder de toorn Gods gelegd, gelijk hij is geopenbaard van de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen, Romeinen 1:18. Wie kent de uitgestrektheid en het gewicht van een vloek Gods, hoe ver hij reikt, hoe diep hij doordringt? Gods zeggen, dat een mens vervloekt is, maakt hem vervloekt, want die Hij vervloekt, zijn in waarheid vervloekt. De vloek wegens Adams ongehoorzaamheid eindigde in de aarde, vervloekt zij het aardrijk om uwentwil, maar die voor Kaïns rebellie viel onmiddellijk op hem zelf: Gij zijt vervloekt, want God had genade weggelegd voor Adam, maar niet voor Kaïn. Wij allen hebben deze vloek verdiend, en het is alleen in Christus, dat de gelovigen er van verlost worden, en de zegen beërven, Galaten 3:10, 13.

2. Hij is vervloekt van de aardbodem. Vandaar is het geroep opgegaan tot God, vandaar kwam de vloek neer op Kaïn. God zou wraak hebben kunnen doen door een onmiddellijke slag van de hemel, door het zwaard van een engel, of door een bliksemschicht, maar Hij wilde de aarde tot wreekster maken van het bloed, hem op de aarde laten blijven, en hem niet terstond afsnijden, maar dit zelfs tot een vloek voor hem doen zijn. De aarde is ons altijd nabij, wij kunnen er niet aan ontvlieden, zodat, indien deze de uitvoerster is van de Goddelijke toorn zij onvermijdbaar is, het is de zonde, dat is de straf van de zonde! die aan de deur ligt. Kaïn vond zijn straf daar, waar hij zijn deel verkoos te hebben, en waar hij zijn hart op had gezet.

Van de aarde verwachten wij twee dingen, en door deze vloek zijn beide aan Kaïn ontzegd, onderhoud en vestiging.

a. Het onderhoud uit de aarde wordt hem hier onthouden. Het is een vloek over hem in zijn genietingen, inzonderheid in zijn beroep. *Als gij de aardbodem bouwen zult, hij zal u zijn vermogen niet meer geven.* Elk schepsel is voor ons wat God het doet zijn, een liefelijkheid of een kruis, een zegen of een vloek. Indien de aarde ons haar vermogen niet geeft, dan moeten wij daarin Gods rechtvaardigheid erkennen, want wij hebben Hem ons vermogen niet gegeven. Het aardrijk was te voren voor Adam vervloekt, maar voor Kaïn was het nu dubbel vervloekt. Dat gedeelte er van, dat hem ten deel viel, en dat hij in bezit had, werd onvruchtbaar voor hem gemaakt en onaangenaam door het bloed van Abel. De goddeloosheid van de goddelozen brengt een vloek op alles wat zij doen, en alles wat zij hebben, Deuteronomium 28:15, en verv, die vloek vergalt alles wat zij hebben, en stelt hen te leur in alles wat zij doen.

b. Er wordt hem hier vestiging op de aarde ontzegd. Gij *zult zwervende en dolende zijn op aarde.* Hierdoor was hij veroordeeld:

a. Tot eeuwigdurende versmaadheid onder de mensen. Het zal altijd voor iets schandelijks gehouden worden hem te herbergen, met hem te spreken, of hem enigerlei gunst te betonen. En volkomen terecht werd een man, die alle menselijkheid had uitgeschud, door geheel het mensdom verafschuwd en verlaten, en eerloos verklaard.

b. Tot eeuwige onrust en afgrijzen in zijn eigen gemoed. Zijn eigen schuldig geweten zal hem overal vervolgen, waar hij heen gaat, en hem tot een "Magor-missabib, een schrik van rondom" maken. Welke rust kunnen diegenen vinden, welke vestiging, die hun eigen ontroering en verstoring met zich omdragen, waarheen zij zich ook wenden? Zij, die aldus heen en weer gedreven worden, moeten wel zwervers zijn. Er is geen meer rusteloos zwerver op de aarde, dan hij, die door zijn eigen zonde en schuld wordt vervolgd, geen lager landloper, dan hij, die de slaaf is van zijn lusten.

Dit was het vonnis, uitgesproken over Kaïn en zelfs daarmee is nog barmhartigheid gemengd, in zover hij niet terstond afgesneden werd, maar nog tijd had om zich te bekeren, want God is lankmoedig over ons, niet willende, dat enigen verloren gaan.

Genesis 4:13-15

Wij hebben hier nog een nader bericht van de maatregelen, genomen tegen Kaïn.

I. Hier is Kaïns klacht over zijn vonnis, als hard en streng. Sommigen laten hem de taal van de wanhoop spreken, en lezen dan: *Mijne misdaad is groter dan dat zij vergeven kan worden,* en dan is wat hij zegt een smaad en belediging van de genade Gods, waarvan alleen diegenen het voordeel zullen genieten, die er op hopen. Er is bij de God van genade vergeving voor de grootste zonden en zondaars, maar die er aan wanhopen verbeuren haar. Even te voren had Kaïn zijn zonde nog zeer licht geacht, maar nu vervalt hij in een ander uiterste: Satan drijft zijn vazallen van trotse eigenwaan naar wanhoop. Wij kunnen niet slecht genoeg denken van de zonde, mits wij haar slechts niet onvergeeflijk achten. Maar Kaïn schijnt veeleer de taal van toorn en verontwaardiging te spreken: Mijn straf is groter dan ik dragen kan, en zo is hetgeen hij zegt een smaad en belediging van Gods gerechtigheid, een klacht, niet over de grootte van zijn zonde, maar van het uiterst strenge van zijn straf, alsof die in geen verhouding stond tot hetgeen hij verdiend had. In plaats van God te rechtvaardigen in zijn vonnis, veroordeelt hij Hem, de straf van zijn ongerechtigheid niet aannemende, maar haar betwistende. Mensen, die onboetvaardig zijn, wier hart niet verootmoedigd is geworden, zullen zich door Gods bestraffing niet terecht laten brengen, omdat zij denken dat zij er door verongelijkt werden, en het is een blijk van grote verharding om meer bekommerd te zijn om ons lijden dan om onze zonden. Farao's bekommernis gold meer: slechts deze dood, dan deze zonde, Exodus 10:17, en zo was het ook hier met Kaïns bekommernis. Hij is een levend mens, en toch klaagt hij over de straf van zijn zonde, Klaagliederen 3:39. Hij denkt hard en uiterst streng behandeld te zijn, terwijl hij in waarheid een genadige behandeling ondervindt, en hij roept over onrecht, als hij meer reden heeft zich er over te verwonderen, dat hij niet in de hel is. Wee hem, die aldus twist met zijn Maker, en in het gericht treedt met zijn Rechter.

Merk op, hoe hij, om zijn klacht te rechtvaardigen, lang en breed over zijn vonnis uitweidt.

1. Hij ziet er zich van de gunst van zijn God door buitengesloten, en komt tot de gevolgtrekking, dat hij, vervloekt zijnde, verborgen was van voor Gods aangezicht, hetgeen ook inderdaad de wezenlijke aard is van Gods vloek. Dat bevinden veroordeelde zondaren tot wie gezegd wordt: Gaat weg van Mij, gij vervloekten! Diegenen zijn in waarheid vervloekt, die voor eeuwig uitgesloten zijn van Gods liefde en zorg, en van alle hoop op Zijn genade.

2. Hij ziet zich verdreven van alle genoegens van dit leven, en komt tot de gevolgtrekking dat hij, een zwerver zijnde, in werkelijkheid heden verdreven is van de aardbodem. Men kan evengoed geen plaats op aarde hebben, als er geen gevestigde plaats op te hebben, het is beter in het graf te rusten, dan in het geheel niet te rusten.

3. Hij ziet er zich door in de ban gedaan, afgesneden van de gemeente, onder verbod van de openbare inzettingen van de Godsdienst bij te wonen. Zijn handen vol van bloed zijnde, moet hij niet meer vergeefs offers brengen, Jesaja 1:13, 15. Misschien bedoelt hij dit met zijn klacht, dat hij verdreven is van de aardbodem, want, buitengesloten van de kerk, die nog door niemand verlaten was, was hij verborgen van voor Gods aangezicht, niet toegelaten zijnde om zich met de kinderen Gods voor de Heere te stellen.

4. Hij ziet er zich door blootgesteld aan de haat en de kwaadwilligheid van heel het mensdom. *Het zal geschieden, dat al wie mij vindt mij zal doodslaan.* Waar hij ook omdoolt, overal is hij

in levensgevaar, dat denkt hij ten minste, en, als iemand, die door schuldeisers wordt vervolgd, meent hij in ieder die hij ontmoet, een gerechtsdienaar te zien. Er was niemand in leven dan die zijn naaste bloedverwanten waren, maar zelfs voor hen is hij met recht bevreesd, die zelf zo barbaars is geweest voor zijn broeder. Sommigen lezen hier: al wat mij vindt zal mij doden: niet slechts Al wie onder de mensen, maar Al wat, onder de schepselen, zich buiten Gods bescherming vindende, ziet hij geheel de schepping in de wapens tegen zich. Schuld, die niet vergeven is, vervult de mensen met voortdurende angt, Spreuken 28:1, Job 15:20, 21, Psalm 53:6. Het is beter te vrezen, en niet te zondigen, dan te zondigen en daarna te vrezen. Dr. Lightfoot denkt, dat dit woord van Kaïn gelezen moet worden als een wens: Laat het daarom nu zijn, dat ieder die mij vindt mij moge doodslaan. Zijn ziel in hem verbitterd, "verlangt hij naar de dood, maar hij is er niet" Job 3:20-22, zoals ook zij, die onder geestelijke pijniging zijn, Openbaring 9:5, 6.

II. Hier is Gods bekrachtiging van het vonnis, want als Hij oordeelt, zal hij overwinnen, vers 15.

Merk hier op:

1. Hoe Kaïn in toorn beschermd wordt door deze verklaring, bekend gemaakt, naar wij kunnen veronderstellen, aan geheel de kleine wereld, die er toen was: *Zevenvoudige wraak zal genomen worden op hem die Kaïn doodslaat* omdat daardoor het vonnis, dat over hem geveld was (dat hij zwervende en dolende zou zijn op de aarde) te niet gedaan zou worden. Veroordeelde gevangenen zijn onder de bijzondere bescherming van de wet, zij die tot offers aan de openbare gerechtigheid bestemd zijn, moeten niet aan particuliere wraak geofferd worden. Daar God ten opzichte van Kaïn gezegd had: *Mijne is de wraak, Ik zal het vergelden*, zou het een vermetele aanmatiging geweest zijn, in wie het ook zij, die God het zwaard uit de hand zou willen nemen, een minachting jegens een uitdrukkelijke verklaring van Gods wil en bedoeling, die daarom zevenvoudig gewroken zou worden. God heeft wijze en heilige bedoelingen met de bescherming en verlenging van het leven van zeer goddeloze mensen. Met sommigen handelt God naar het gebed in Psalm 59:12. Dood hem niet, opdat mijn volk het niet vergete, doe hem omzwerven door Uw macht. Indien Kaïn onmiddellijk gedood was, hij zou vergeten zijn Prediker 8:10, maar nu hij leeft, is hij een vreselijker en duurzamer monument van Gods gerechtigheid, is hij, als het ware, opgehangen in een keten.

2. Hoe hij in toorn getekend wordt, De Heere *stelde een teken aan Kaïn*, om hem van het overige mensdom te onderscheiden, en aan te duiden, dat Hij de man was, die zijn broeder had vermoord, aan wie niemand leed moest doen, maar wie iedereen moest verafschuwen. God brandmerkte hem, (zoals sommige kwaaddoeners op de wang gebrandmerkt werden) en stelde zo’n zichtbaar en onuitwisbaar teken van schande en oneer aan hem, dat alle verstandige lieden hem zullen schuwen, zodat hij niet anders dan een zwerver en omdolende kon wezen, het uitvaagsel van alles.

Genesis 4:16-18

Wij hebben hier een nader bericht omtrent Kaïn, en wat er van hem geworden is, nadat hij door God was verworpen.

I. Hij heeft zich gedwee onderworpen aan dat deel van zijn vonnis, waardoor hij voor Gods aangezicht werd verborgen. Want, vers 16, Hij ging uit van het aangezicht des Heeren, dat is: gewillig liet hij God en Godsdienst varen, en was tevreden om er de voorrechten van te missen, zo hij slechts ook aan de voorschriften, de geboden, er van kon ontkomen. Hij verliet Adams gezin en altaar, en schudde alle aanspraak af van God te vrezen, kwam nooit onder vrome mensen, en woonde geen inzettingen van de Godsdienst meer bij. Huichelachtige belijders, die voor de almachtige God hebben geveinsd en gebeuzeld, worden rechtvaardig aan zich zelf overgelaten om iets te doen dat grof ergerlijk is, zodat zij dan die gedaante van de Godzaligheid moeten afleggen, waarvan zij een schande geweest zijn, en onder de schijn waarvan zij er de kracht van verloochend hebben. Kaïn ging nu uit van het aangezicht des Heeren, en wij bevinden niet, dat hij er ooit tot zijn vertroosting weergekomen is. De hel is "een eeuwig verderf van het aangezicht des Heeren," 2 Thessalonicenzen 2:9. Het is een altijddurende verbanning van de Bron van alle goed. Dit is de keus van de zondaars, en zo zal, tot hun eeuwige beschaming, hun oordeel wezen.

II. Hij poogde het hoofd te bieden aan dit deel van het vonnis, dat hem tot zwerven en dolen had verwezen, want

1. Hij koos zijn land. Hij ging en *woonde ten Oosten van Eden*, ergens op een afstand van de plaats, waar Adam met zijn Godsdienstig gezin woonde, zich en zijn gevloekt geslacht onderscheidende van het heilig zaad, zijn legerplaats van de legerplaats van de heiligen en de geliefde stad. Openbaring 20:9. Ten Oosten van Eden waar de cherubim zijn met het vlammig zwaard koos hij zijn lot, als om de verschrikkingen des Heeren te tarten. Maar zijn poging om zich te vestigen was te vergeefs, want het land waar hij in woonde, was hem het land van Nod, dat is: schudding, of siddering, vanwege de voortdurende woeligheid en onrust in zijn eigen gemoed. Zij, die weggaan van God, kunnen nergens rust vinden. Nadat Kaïn was uitgegaan van het aangezicht des Heeren, heeft hij nooit meer gerust. Zij, die zich buiten sluiten van de hemel, geven zich over aan voortdurende siddering. "Keer dan weer tot uw rust, o mijne ziel, tot uw rust in God, want anders zult gij voor eeuwig rusteloos zijn."

2. Hij bouwde zich een stad ter woning, vers 17. Hij was bouwende een stad, zo lezen sommigen die woorden, haar altijd bouwende, maar daar op hem en het werk van zijn handen een vloek was, kon hij haar niet voleindigen. Of zoals wij het lezen, hij bouwde een stad, ten teken van een vastgestelde scheiding van de kerk van God, daar hij er niet aan dacht om ooit tot haar weer te keren. Deze stad zal het hoofdkwartier zijn van de afval.

Merk hier op:

a. Hoe Kaïn het vonnis Gods trotseert. God had gezegd, dat hij *zwervende en dolende zou* zijn. Had hij zich nu bekeerd en verootmoedigd, dan zou die vloek in een zegen kunnen verkeerd zijn, zoals dat met de stam van Levi het geval was, die verdeeld moest zijn onder Jakob en verstrooid onder Israel, maar zijn onboetvaardig, onverootmoedigd hart in tegenheid wandelende met God, en zich, ten spijt van de hemel, willende vestigen, is, hetgeen een zegen had kunnen wezen, in vloek verkeerd.

b. Zie wat Kaïns keus was, nadat hij God had verlaten, hij koos een vestiging in deze wereld als zijn rust tot in eeuwigheid. Zij, die op aarde, naar de hemelse stad uitzagen, verkozen in tenten te wonen, maar Kaïn die zich om die stad niet bekommerde, bouwde er zich een op aarde. Zij, die door God gevloekt zijn zoeken hun vestiging en voldoening hier beneden, Psalm 17:14.

c. Zie welke methode Kaïn volgde om zich te verdedigen tegen de verschrikkingen, waardoor hij voortdurend gekweld werd. Hij ondernam zijn bouw, om zijn gedachten af te leiden van zijn rampzaligheid en om het geroep van zijn schuldig geweten te smoren door het gedruis van hamers en bijlen. Zo zullen velen hun overtuiging van zonde smoren, door zich in het gewoel van wereldse zaken te storten.

d. Zie hoe goddeloze mensen dikwijls Gods volk vooruit zijn, hen overtreffen in uitwendige voorspoed. Kaïn en zijn gevloekt geslacht wonen in een stad, terwijl Adam en zijn gezegend gezin in tenten wonen, wij kunnen uit al hetgeen dat voor ons aangezicht is ook over haat en liefde niet oordelen, Prediker 9:1, 2.

3. Ook zijn gezin werd gebouwd. Hier is een bericht over zijn afstammelingen, ten minste van de erfgenamen van zijn familie tot in zeven geslachten. Zijn zoon was Henoch die dezelfde naam droeg, maar niet hetzelfde karakter had, als de heilige, die met God wandelde, Hoofdstuk 5:22. Goede mensen en slechte mensen dragen dezelfde naam, maar God kan onderscheiden tussen Judas Iskariot en Judas, niet de Iskariot, Johannes 14:22. Er worden meer namen van zijn nageslacht vermeld, doch alleen maar vermeld, niet als die van het heilig zaad, Hoofdstuk 5, waar wij voor ieder hunner drie verzen hebben, terwijl wij hier drie of vier namen in een vers hebben. Zij worden haastig geteld, als niet gewaardeerd, in vergelijking met de uitverkorenen Gods, en in wie men geen welbehagen heeft.

Genesis 4:19-22

Wij hebben hier enige bijzonderheden nopens Lamech, de zevende van Adam in de lijn van Kaïn.

Merk op:

I. Zijn huwen van twee vrouwen. Het was iemand uit het ontaarde geslacht van Kaïn, die het eerst de oorspronkelijke huwelijks-wet overtrad, dat slechts twee een vlees zouden zijn. Tot nu toe had een man slechts een vrouw op een zelfde tijd maar Lamech nam er twee. "Van den beginne is het zo niet geweest," Maleachi 2, 15, Mattheus 19:5. Zie hier:

1. Dat zij, die Gods kerk en inzettingen verlaten, zich aan allerlei verzoekingen blootstellen.

2. Dat, wanneer een slechte gewoonte is ingevoerd door slechte mensen, mensen van betere aard soms door onvoorzichtigheid er toe komen, om haar te volgen. Jakob, David en vele anderen, die in andere opzichten goede en Godvruchtige mannen waren, zijn later verstrikt geraakt in deze zonde, die door Lamech was begonnen.

II. Zijn geluk in zijn kinderen in weerwil hiervan. Hoewel hij zondigde door twee vrouwen te huwen, was hij toch met kinderen gezegend van beide, en wel de zodanigen, die beroemd werden in hun tijd en geslacht, niet om hun Godsvrucht, daarvan wordt geen melding gemaakt (voor zoveel blijkt waren zij de heidenen van die tijd) maar om hun vernuft. Zij waren niet slechts zelf mannen van zaken, maar ook mannen, die de wereld van dienst waren, en die uitgemunt hebben boven anderen wegens hun uitvinding, of tenminste hun verbetering van sommige nuttige kunsten.

1. *Jabal* was een vermaard herder, hij verlustigde zich in veeteelt, en hij was zo gelukkig in het beramen van methodes om dit bedrijf op de beste en voordeligste wijze te beoefenen, en er anderen in te onderwijzen, dat de herders uit die tijd, ja zelfs die uit latere tijden hem vader noemden. Het kan ook wezen dat, zijn kinderen voor hetzelfde beroep opgeleid zijnde, zijn familie een familie van herders geweest is.

2. *Jubal* was een beroemd toonkunstenaar, inzonderheid een organist, en de eerste, die regels gaf voor de edele wetenschap van de muziek. Toen Jabal hen op weg had gebracht om rijk te zijn, heeft Jubal hen geleerd vrolijk te wezen." Zij, die hun dagen in het goede verslijten, zullen niet zonder trommelen en harpen zijn," Job 21:13. Aan Jubal is waarschijnlijk de naam ontleend van de bazuin op het jubeljaar, want het was de kostelijkste, heerlijkste muziek, die vrijheid en verlossing verkondigde. Jabal was hun Pan, en Jubal hun Apollo.

3. Tubal Kaïn was een vermaarde smid, die het werken in koper en ijzer zeer verbeterd heeft, ten diepste zowel van de krijg als van de landbouw. Hij was hun Vulkaan. Zie hier:

a. Dat het alleen wereldlijke dingen zijn, waarop vleselijke, goddeloze mensen hun hart hebben gezet, en waarin zij zeer vernuftig en naarstig zijn. Zo was het met dit goddeloze geslacht van de gevloekte Kaïn. Hier was een vader van herders en de vader van beoefenaars van de muziek, maar geen vader van de gelovigen. Hier is een leermeester van alle werken in koper en ijzer, maar niemand die de goede kennis des Heeren onderwijst. Hier zijn uitvindsels om rijk te

zijn, en machtig te zijn, en vrolijk te zijn, maar er is niets van God, of van Zijn vrees en dienst onder hen. De tegenwoordige dingen vervullen het hart van de meeste mensen.

b. Dat diegenen die ontbloot zijn van de kennis en genade Gods, begaafd kunnen wezen met vele voortreffelijke en nuttige talenten, die hen beroemd maken en nuttig doen zijn aan hun geslacht. Gewone gaven en talenten worden dikwijls aan slechte mensen geschonken, terwijl God het dwaze van de wereld voor zich verkiest.

Genesis 4:23-24

Uit deze rede van Lamech, die hier vermeld wordt, en waarvan in die tijden waarschijnlijk veel gesproken werd, blijkt nog verder dat hij een slecht man was, zoals Kaïns vervloekte nakomelingen over het algemeen geweest zijn.

Merk op:

I. Hoe hoog en gebiedend hij spreekt tot zijn vrouwen, als iemand die grote eerbied en oplettendheid eist en verwacht. *Hoort mijne stem, gij vrouwen van Lamech.* Geen wonder, dat hij, die een huwelijks-wet had overtreden door twee vrouwen te nemen, ook een andere overtrad, die hem verplichtte om vriendelijk en teder te wezen voor haar, die hij genomen had, en aan de vrouw, als het zwakkere vat, eer te geven. Diegenen zijn niet altijd het meest zorgzaam om hun eigen plicht te doen, die het hoogst en strengst zijn in hun eis van eerbied van anderen, en het vaakst hun bloedverwanten oproepen om te weten wat hun plaats is en om hun plicht te doen.

II. Hoe bloeddorstig en wreed hij was voor allen, die hem omringden. *Ik sloeg wel een man dood om mijn wonde, en een jongeling om mijn buil.* Hij bekent een man te zijn van woeste en wrede inborst, die zonder barmhartigheid om zich heen sloeg en allen doodde die hem in de weg waren, hetzij een man, of een jongeling, al was hij dan ook zelf in gevaar om gewond te worden in de strijd. Sommigen denken, omdat hij zich bij Kaïn vergelijkt, vers 24, dat hij iemand van het heilig zaad had vermoord, iemand van de getrouwe aanbidders van God, en dat hij dit erkent als de wonde in zijn geweten, en de schade van zijn ziel, maar dat hij, evenals Kaïn, toch onboetvaardig bleef, sidderende, en toch niet verootmoedigd. Of, dat zijn vrouwen, wetende van hoedanige geest hij was, hoe licht hij anderen prikkelde en hoe geneigd om elke prikkeling van anderen ten kwade te duiden, bevreesd waren, dat hij door de een of ander om het leven gebracht zou worden. "Vreest niet", zegt hij, "ik tart ieder, wie hij ook zij, om mij aan te vallen, ik zou hem doden, hij zij man of jongeling." Het is iets geheel gewoons, dat woeste en bloeddorstige mensen roemen in hun schande. Filippenzen 3:11, alsof het beide hun veiligheid en hun eer was, dat het hen niet deert, geen zorg of kommer baart hoeveel mensenlevens opgeofferd worden aan hun toorn en wraak noch hoe zij gehaat worden, mits zij slechts worden gevreesd. "Oderint, dum metuant-Laat hen haten, mits zij vrezen."

III. Hoe goddeloos hij zelfs op zijn boze weg op Gods bescherming rekent, vers 24. Hij had gehoord, dat Kaïn zevenvoudig gewroken zal worden, vers 15, dat is: zo iemand het op zich zou nemen Kaïn te doden, hij er streng voor gestraft zou worden, hoewel Kaïn verdiend had duizend doden te sterven om de moord op zijn broeder. Daaruit leidt hij nu af dat, zo iemand hem zou doden om de moorden, die hij begaan had, God zijn dood nog veel meer zou wreken. Alsof de bijzondere zorg van God om het leven van Kaïn te verlengen en te beveiligen, om bijzondere redenen, die met zijn zaak samenhingen, en ook tot zijn meerdere straf, zoals de verdoemden ook in wezen gehouden worden-alsof, zeggen wij, deze zorg bestemd was om een bescherming te zijn voor alle moordenaars. Zo houdt Lamech de slechte redenering: "Indien God voor de veiligheid van Kaïn voorzien heeft, zal Hij dit nog veel meer voor mijn veiligheid doen, want ik heb wel velen gedood, maar toch niet mijn eigen broeder, en niet, zoals hij, zonder enige aanleiding." Het uitstel van de straf van sommige zondaren en Gods lankmoedigheid over hen worden dikwijls misbruikt om anderen in gelijke zondige wegen te doen volharden, Prediker 8:11. Maar hoewel het voor sommigen lang duurt eer de slag van Gods gerechtigheid hen treft, kunnen anderen er daarom niet zeker van zijn, dat zij niet een

haastig verderf over zichzelf zullen brengen. Of indien God hen lang verdraagt, die zich vleien met Zijn geduld, dan vergaderen zij zichzelf slechts toorn als een schat in de dag des toorns. Dit nu is alles wat wij in de Schrift vermeld vinden betreffende het gezin en het geslacht van de gevloekte Kaïn, totdat wij hen allen zien afgesneden en omkomen in de algemene zondvloed.

Genesis 4:25-26

Dit is de eerste vermelding van Adams naam in de geschiedenis van dit hoofdstuk. Er is niet aan te twijfelen of de moord op Abel en de onboetvaardigheid van Kaïn moeten een zeer grote smart geweest zijn voor hem en Eva, te meer omdat hun eigen boosheid hen nu kastijdde, en hun afkeringen hen straffen. Hun dwaasheid had aan zonde en dood toegang gegeven in de wereld, en nu boetten zij er voor, daar zij hierdoor op een dag van hun beide zonen beroofd waren, Hoofdstuk 27:45. Als ouders verdriet hebben van de goddeloosheid van hun kinderen, dan moeten zij daar aanleiding uit nemen om te treuren over het bederf van de natuur, dat van hen afkomstig is, en dat de wortel is van de bitterheid. Maar hier hebben wij hetgeen voor onze eerste ouders een verlichting was in hun beproeving.

I. God gaf hun de wederopbouw te zien van hun gezin, dat ontzaglijk geschud en verzwakt was door die treurige gebeurtenis. Want:

1. Zij zagen hun zaad *een ander zaad voor Abel*, vers 25. Let op Gods vriendelijkheid en tederheid jegens Zijn volk in Zijn leidingen met hen, als Hij hun een lieflijkheid, een vertroosting ontneemt, geeft Hij er hun een andere voor in de plaats, die nog een grotere zegen voor hen kan blijken te zijn, dan die waarin zij dachten, dat geheel hun leven lag opgesloten. Dat andere zaad was hij, in wie de kerk opgebouwd en vereeuwigd zou worden, en hij komt in de plaats van Abel, want de opvolging van de belijders is de herleving van de martelaren, de opstanding, als het ware, van Gods vermoorde getuigen. Aldus zijn wij "voor de doden gedoopt," 1 Corinthiërs 15:29, dat is: wij zijn door de doop, toegelaten in de kerk, *voor* of *in de plaats* van hen, die door de dood, inzonderheid door de marteldood, er uit weg genomen zijn, en wij vullen hun ledige plaats in. Zij, die Gods dienstknechten doden, hopen aldus de heiligen des Allerhoogsten te verstoren maar zij zullen teleurgesteld worden. Christus zal Zijn zaad nog zien, God kan uit stenen Hem kinderen verwekken, en het bloed der martelaren het zaad van de kerk doen zijn, wier landen daarvan zijn wij zeker, nooit verloren zullen gaan uit gebrek aan erfgenamen. Door de geest van de profetie noemden zij deze zoon Seth, dat is: vast, gevestigd, of geplaatst, omdat in zijn zaad het mensdom zal blijven bestaan tot aan het einde der tijden, en de Messias van hem zou afstammen. Terwijl Kaïn, het hoofd van de afval, een zwerveling zou wezen, is Seth, uit wie de ware kerk zal voortkomen, een gevestigde. In Christus en Zijn kerk is de enig ware vestiging.

2. Zij zagen *het zaad huns zaads*, vers 26. :Aan Seth werd ook een zoon geboren, en hij noemde zijn naam Enos, de algemene naam voor alle mensen, die de zwakheid, broosheid en ellende van des mensen toestand aanduidt. De beste mensen zijn zich hier het meest van bewust, zowel voor zichzelf als voor hun kinderen. Wij zijn nooit zo vast gevestigd, of wij moeten ons herinneren dat wij broos zijn.

II. God gaf hun de wederopwekking van de Godsdienst te zien in hun geslacht, vers 26. *Toen begon men de naam des Heeren aan te roepen.* Het is weinig vertroosting voor een man om zijn kindskinderen te zien, indien hij daarbij niet vrede ziet over Israël, en dat die uit hem voortgekomen zijn in de waarheid wandelen. Ongetwijfeld was Gods naam reeds tevoren uitgeroepen, maar nu:

1. Begonnen de aanbidders van God zich meer op te wekken in de Godsdienst dan vroeger, misschien niet meer dan in den beginne maar meer dan in de laatste tijd sedert de afval van Kaïn. Nu begonnen de mensen God te aanbidden, niet slechts in de binnenkamer en in hun

gezin, maar ook in het openbaar, in de plechtige vergaderingen. Of wel er was nu zo'n grondige hervorming in de Godsdienst, dat het, als het ware, een nieuw begin er van was. Dit toen kan betrekking hebben, niet op de geboorte van Enos, maar op geheel de voorafgaande geschiedenis, toen, als de mensen in Kaïn en Lamech de treurige uitwerkingen zagen van de zonde, door de werking van het natuurlijk geweten, toen waren zij zoveel te meer levendig, opgewekt en vastberaden in de Godsdienst. Hoe slechter anderen zijn, hoe beter wij moeten wezen en hoe meer ijverig.

2. De aanbidders van God begonnen zich *te onderscheiden*, zoals de kanttekening aangeeft, namelijk *toen begon men zich naar de naam des Heeren te noemen*. Nu Kaïn en zij, die de Godsdienst hadden verlaten, een stad hadden gebouwd, en zich als ongodsdienstig en onheilig te kennen gaven, en zich *zonen van de mensen* noemden, zijn zij, die God aankleefden, begonnen zich voor Hem en Zijn aanbidding te verklaren, en noemden zij zich *Gods zonen*. Nu begon het onderscheid tussen belijders en onheiligen, welk onderscheid sedert altijd is gebleven, en zolang de wereld staat altijd zal blijven.

HOOFDSTUK 5.

1 Dit is het boek van Adams geslacht. Ten dage als God den mens schiep, maakte Hij hem naar de gelijkenis Gods.
2 Man en vrouw schiep Hij hen, en zegende ze, en noemde hun naam Mens, ten dage als zij geschapen werden.
3 En Adam leefde honderd en dertig jaren, en gewon een zoon naar zijn gelijkenis, naar zijn evenbeeld, en noemde zijn naam Seth.
4 En Adams dagen, nadat hij Seth gewonnen had, zijn geweest achthonderd jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
5 Zo waren al de dagen van Adam, die hij leefde, negenhonderd jaren, en dertig jaren; en hij stierf.
6 En Seth leefde honderd en vijf jaren, en hij gewon Enos.
7 En Seth leefde, nadat hij Enos gewonnen had, achthonderd en zeven jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
8 Zo waren al de dagen van Seth negenhonderd en twaalf jaren; en hij stierf.
9 En Enos leefde negentig jaren, en hij gewon Kenan.
10 En Enos leefde, nadat hij Kenan gewonnen had, achthonderd en vijftien jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
11 Zo waren al de dagen van Enos negenhonderd en vijf jaren; en hij stierf.
12 En Kenan leefde zeventig jaren, en hij gewon Mahalal-el.
13 En Kenan leefde, nadat hij Mahalal-el gewonnen had, achthonderd en veertig jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
14 Zo waren al de dagen van Kenan negenhonderd en tien jaren; en hij stierf.
15 En Mahalal-el leefde vijf en zestig jaren, en hij gewon Jered.
16 En Mahalal-el leefde, nadat hij Jered gewonnen had, achthonderd en dertig jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
17 Zo waren al de dagen van Mahalal-el achthonderd vijf en negentig jaren; en hij stierf.
18 En Jered leefde honderd twee en zestig jaren, en hij gewon Henoch.
19 En Jered leefde, nadat hij Henoch gewonnen had, achthonderd jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
20 Zo waren al de dagen van Jered negenhonderd twee en zestig jaren; en hij stierf.
21 En Henoch leefde vijf en zestig jaren, en hij gewon Methusalach.
22 En Henoch wandelde met God, nadat hij Methusalach gewonnen had, driehonderd jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
23 Zo waren al de dagen van Henoch driehonderd vijf en zestig jaren.
24 Henoch dan wandelde met God; en hij was niet meer; want God nam hem weg.
25 En Methusalach leefde honderd zeven en tachtig jaren, en hij gewon Lamech.
26 En Methusalach leefde, nadat hij Lamech gewonnen had, zevenhonderd twee en tachtig jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
27 Zo waren al de dagen van Methusalach negenhonderd negen en zestig jaren; en hij stierf.
28 En Lamech leefde honderd twee en tachtig jaren, en hij gewon een zoon.
29 En hij noemde zijn naam Noach, zeggende: Deze zal ons troosten over ons werk, en over de smart onzer handen, vanwege het aardrijk, dat de HEERE vervloekt heeft!
30 En Lamech leefde, nadat hij Noach gewonnen had, vijfhonderd vijf en negentig jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
31 Zo waren al de dagen van Lamech zevenhonderd zeven en zeventig jaren; en hij stierf.
32 En Noach was vijfhonderd jaren oud; en Noach gewon Sem, Cham en Jafeth.

Dit hoofdstuk bevat de enige authentieke geschiedenis, die aanwezig is, van het eerste tijdperk van de wereld, van de schepping tot aan de zondvloed, omvattende (volgens het getuigenis van de Hebreeuwse tekst) 1656 jaren, zoals gemakkelijk berekend kan worden naar de leeftijden van de patriarchen, voor zij die zoon voortbrachten, door wie de lijn afging tot op Noach. Dit behoort niet tot die oneindige geslachtsrekeningen, waarvan de apostel spreekt, 1 Timotheus 1:4,. want Christus, die het einde was van de Oud- Testamentische wet, was ook het einde van de Oud-Testamentische geslachtsrekeningen, op Hem zagen zij en in Hem hadden zij hun middelpunt. De geslachtslijst, hier meegedeeld, is verkort ingelast in de stamboom van onze Heiland Lukas 3:36- 38, en is van groot nut om te tonen dat Christus het Beloofde Zaad van de vrouw was. Wij hebben hier een bericht:

I. Betreffende Adam vers 1- 5.

II. Seth vers 6-8

III. Enos, vers 9-.

IV. Kenan, vers 12-14.

V Mahalaleel, vers 15-17.

Vl. Jered, vers 18-20.

Vll. Henoch vers 21-24.

Vlll. Methusalah, vers 25-27.

IX. Lamech en zijn zoon Noach, vers 28-32.

Al de Schrift, van God ingegeven zijnde, is nuttig hoewel niet gelijkelijk nuttig.

Genesis 5:1-5

De eerste woorden van het hoofdstuk zijn het opschrift, of het onderwerp van het gehele hoofdstuk. Het is *het boek van Adams geslacht*, het is de lijst of catalogus van Adams nakomelingen, niet van allen maar alleen van "het heilig zaad, dat er het steunsel van is," Jesaja 6:13, en "waaruit, zoveel het vlees aangaat, Christus gekomen" is, Romeinen 9:5, een opgave van de namen, de ouderdom en het overlijden van hen, die de opvolgers waren van de eerste Adam als de bewaarders van de belofte, en de voorouders van de tweede Adam. De geslachtslijst begint met Adam zelf. Hier is:

I. Zijn schepping, vers 1, 2, waarin wij een korte herhaling hebben van hetgeen tevoren uitvoerig verhaald was betreffende de schepping van de mens. Het is ons nodig daar dikwijls van te horen en er goed mee bekend te worden.

Merk hier op:

1. Dat *God de mens schiep.* De mens is niet zijn eigen maker, en daarom moet hij ook niet zijn eigen meester zijn, maar de oorsprong, de auteur, van zijn bestaan moet de leider en het middelpunt van zijn bewegingen zijn.

2. Dat er een dag was, toen God de mens schiep, hij is niet van eeuwigheid, maar van gisteren, hij was niet de eerstgeborene, maar de jongste van de schepping.

3. Dat God hem schiep *naar Zijn gelijkenis* rechtvaardig en heilig, en daarom ongetwijfeld gelukkig, de menselijke natuur geleek op de Goddelijke natuur meer dan die van enig ander schepsel in deze lagere wereld.

4. Dat God hem schiep man en vrouw, vers 2 tot hun wederzijdse aangenaamheid, zowel als voor de instandhouding en vermenigvuldiging van hun soort. Adam en Eva zijn beide onmiddellijk door de hand Gods gemaakt beide naar Zijn beeld en gelijkenis, daarom is er tussen de seksen niet die grote afstand en ongelijkheid, die sommigen zich voorstellen.

5. Dat God hen zegende. Het is de gewoonte van de ouders hun kinderen te zegenen, zo heeft God, de Vader van allen, de Zijnen gezegend, maar aardse ouders kunnen slechts om een zegen bidden, het is Gods kroonrecht de zegen te gebieden. Dit ziet voornamelijk op de zegen van toeneming en vermenigvuldiging, waarbij andere zegeningen echter niet uitgesloten zijn.

6. Dat Hij *hun naam noemde Adam,* of *Mens.* Adam betekent aarde, rode aarde.

a. God gaf hem deze naam. Adam zelf had aan de overige schepselen elk een naam gegeven, maar hij moet niet zelf zijn eigen naam kiezen opdat hij zich niet een wijds-klinkende, hoge naam zal geven. Maar God gaf hem een naam die hem ter voortdurende gedachtenis zal zijn van het geringe van zijn oorsprong, en hem zal verplichten te zien op "de rotssteen, waar hij uit gehouwen was, en de holligheid des puts, waar hij uit gegraven was," Jesaja 51:1. Diegenen hebben weinig reden tot hoogmoed, die zo na verwant zijn aan het stof.

b. Hij gaf die naam beide aan de man en aan de vrouw. Van den beginne van een natuur zijnde, en daarna, een geworden door het huwelijk, was het voegzaam, dat zij beide dezelfde naam

zouden dragen ten teken van hun eenheid. De vrouw is, evenzeer als de man, uit de aarde aards.

II. De geboorte van zijn zoon Seth, vers 3. Hij werd geboren in het honderd en dertigste jaar van Adams leven, waarschijnlijk kort na de moord op Abel. Veel andere zonen en dochteren werden tevoren aan Adam geboren, behalve Kain en Abel, maar er wordt geen nota van hen genomen, omdat alleen zijn naam eervol vermeld moet worden, in wiens lenden Christus en de kerk waren.

Maar wat hier het opmerkelijkste is betreffende Seth, is dat Adam hem gewon naar zijn gelijkenis, zijn evenbeeld. Adam was gemaakt naar het beeld Gods, maar toen hij gevallen en verdorven was, gewon hij een zoon naar zijn eigen beeld, zondig en verontreinigd, broos sterfelijk en ellendig, gelijk hij zelf, niet slechts een mens, gelijk hij zelf, bestaande uit lichaam en ziel, maar een zondaar, gelijk hij zelf, schuldig en schadelijk, ontaard en verdorven. Zelfs de man naar Gods hart erkent zich "ontvangen en geboren in zonde," Psalm 51:7. Dit was Adams gelijkenis, de keerzijde van die Goddelijke gelijkenis, waarnaar Adam gemaakt was, maar die zelf verloren hebbende, kon hij haar aan zijn zaad niet mededelen. De genade zit niet in het bloed, maar wel het bederf. Een zondaar brengt een zondaar voort, maar een heilige brengt geen heilige voort.

III. Zijn leeftijd en dood. Hij leefde negen honderd en dertig jaren, en toen stierf hij naar het vonnis, dat over hem was uitgesproken: *Tot stof zult gij wederkeren.* Hoewel hij niet stierf op de dag toen hij de verboden vrucht had gegeten, is hij toch op die dag sterfelijk geworden, hij is toen begonnen te sterven. Zijn leven daarna was slechts een uitstel, het was een verbeurd, veroordeeld leven, ja het was een kwijnend, stervend leven. Hij was niet slechts als een veroordeelde misdadiger, maar als een, die reeds gekruisigd was, die langzaam en trapsgewijze sterft.

Genesis 5:6-20

I. Wij hebben hier alles wet de Heilige Geest geschikt oordeelde om te worden vermeld betreffende vijf van de patriarchen vóór de zondvloed, Seth, Enos, Kenan, Mahalaleel en Jered. Er is van geen hunner iets in het bijzonder op te merken, hoewel wij reden hebben te denken, dat zij mannen waren, die in hun tijd hebben uitgemunt in wijsheid en Godsvrucht. Maar in het algemeen kunnen wij opmerken, hoe uitvoerig en uitdrukkelijk hun geslachten vermeld worden. Men zou zo denken, dat dit alles in minder woorden beschreven had kunnen worden, maar het is zeker, dat, wat er ook in der mensen boeken gevonden moge worden, in Gods boeken geen enkel ijdel woord is. Het wordt zo duidelijk beschreven:

1. Om het ook voor mensen met het geringste bevattingsvermogen begrijpelijk te maken. Als ons wordt meegedeeld hoe oud zij waren, toen zij deze of die zoon gewonnen, en hoe vele jaren zij daarna nog geleefd hebben, dan is er al heel weinig rekenkunst nodig om iemand te zeggen, hoe oud zij in het geheel geworden zijn, en toch vermeldt de Heilige Geest ook nog de som totaal, om de wille van hen, die ook in dat weinigje rekenkunst niet bedreven zijn.

2. Om het welbehagen te tonen, dat God heeft in de namen Zijns volks. Kains geslacht vonden wij als in der haast geteld, Hoofdstuk 4:18, maar het bericht omtrent het heilig zaad is uitvoerig, wordt in woorden, niet in cijfers opgegeven. Er wordt ons gezegd hoe lang zij leefden, die in Gods vreze geleefd hebben, en wanneer zij stierven, die in Zijn gunst zijn gestorven, maar voor anderen doet dit er niet toe. De gedachtenis des rechtvaardigen zal tot. zegening zijn, maar de naam van de goddelozen zal verrotten.

II. Hun leven wordt berekend naar *dagen* vers 8, *al de dagen van Seth,* en zo ook van de overigen, hetgeen de kortheid aanduidt van het mensenleven, zelfs als het op zijn langst is, en de snelle omwenteling van onze tijden op aarde. Indien hun leven bij dagen gerekend werd, dan voorwaar moet het onze bij uren gerekend worden, of liever: wij moeten dikwijls het gebed van de psalmist bidden, Psalm 90:12 :"Leer ons alzo onze dagen tellen."

III. Behalve van Henoch wordt van ieder hunner gezegd: *en hij stierf.* In de opgave van het getal van de jaren van hun leven ligt opgesloten, dat hun leven, toen die jaren geteld en voleindigd waren, tot een einde kwam en toch wordt het steeds herhaald: *en hij stierf,* om te tonen dat over alle mensen de dood heengaat, en dat het goed voor ons is om te letten op de dood van anderen en er ons voordeel mee te doen tot onze stichting. Die en die was een krachtig, gezond man, maar hij stierf. Die en die was een groot en rijk man, maar hij stierf, deze andere was een wijs staatsman, maar hij stierf, deze was een zeer goed man maar hij stierf, misschien wel een zeer nuttig man, maar hij stierf, en zo verder.

IV. Hetgeen bijzonder opmerkelijk is, is, dat zij allen zeer lang geleefd hebben, niet een hunner stierf, voordat hij de wentelingen van bijna negen honderd jaren gezien had, en sommigen van hen leefden nog veel langer, een zeer lange tijd voor een onsterfelijke ziel om in het lemen huis gevangen te zijn. Het aardse leven was voor hen stellig niet zo’n last als het, over het algemeen genomen nu is, anders zouden zij het moede zijn geworden, ook was het toekomende leven toen nog niet zo helder en duidelijk geopenbaard, als het thans is onder het Evangelie, anders zouden zij ongeduldig geweest zijn, om er in over te gaan. Het lange leven was voor de patriarchen een zegen, en het stelde hen tot een zegen.

1. Er kunnen enige natuurlijke oorzaken aangeduid worden voor de lange duur van het leven in dit eerste tijdperk van de wereld. Zeer waarschijnlijk was de aarde toen meer vruchtbaar, de voortbrengselen er van meer versterkend, de lucht meer gezond, en de invloeden van de hemellichamen meer heilzaam voor de zondvloed dan daarna. De mens was wel verdreven uit het paradijs maar de aarde was toen nog paradijsachtig, een hof, in vergelijking met haar tegenwoordige verwilderde toestand, en sommigen denken, dat hun grote kennis van de schepselen en van hun nuttigheid zowel voor voedsel als voor medicijn, en daarbij ook hun soberheid en matigheid, daar zeer veel toe bijgedragen hebben. Toch bevinden wij niet, dat degenen die onmatig waren, zoals velen geweest zijn, Lukas 17:27, zo kort van leven waren, als onmatige mensen tegenwoordig zijn.

2. In de voornaamste plaats moet dit echter toegeschreven worden aan de macht en de voorzienigheid Gods. Hij heeft hun leven verlengd, opdat de aarde zoveel sneller vervuld zou worden, en opdat de kennis van God en Godsdienst bewaard zou blijven toen er nog geen geschreven Woord was, maar alleen de overlevering het kanaal was, door hetwelk die kennis tot de opvolgende geslachten is gekomen. Al de patriarchen hier, behalve Noach werden geboren, voordat Adam is gestorven zodat zij van hem een volledig en voldoend bericht konden krijgen van de schepping, het paradijs, de val, de belofte, en die Goddelijke voorschriften, welke de Godsdienstige aanbidding en een Godsdienstig leven betreffen. En zo er een vergissing of dwaling ontstond, dan konden zij, zolang hij leefde, zich tot hem wenden als tot een godsspraak, om die vergissing of dwaling te herstellen, en na zijn dood, tot Methusalah en anderen, die met hem omgegaan hadden. zo groot was de zorg van de almachtige God om in Zijn kerk de kennis te bewaren van Zijn wil en de zuiverheid van Zijn aanbidding.

Genesis 5:21-24

De berichten lopen hier over verscheidene geslachten, zonder dat er iets merkwaardigs in voorkomt, of enigerlei verscheidenheid in valt op te merken behalve in de namen en getallen. Maar eindelijk wordt melding gemaakt van een man, die men niet zo voorbij kan gaan, maar van wie zeer bijzonder nota genomen moet worden, en dat is *Henoch*, de zevende van Adam. De overigen hebben, naar wij mogen onderstellen, goed en Godvruchtig geleefd en gehandeld, maar hij heeft hen allen overtroffen, hij was de schitterendste ster van de patriarchale tijd. Het is slechts weinig dat ons van hem wordt meegedeeld, maar dat weinige is genoeg om zijn naam groot te maken, groter dan de naam van de andere Henoch, naar wie een stad genoemd werd. Betreffende hem zijn hier twee dingen.

I. Zijn Godvruchtige wandel in deze wereld, waarvan twee maal wordt gesproken, vers 22 *Henoch wandelde met God, nadat hij Methusalah gewonnen had,* en wederom in vers 24, *Henoch dan wandelde met God.*

Merk op:

1. De *aard* van zijn Godsdienst, de richting en het doel van zijn wandel. Hij *wandelde met God,* hetgeen te kennen geeft:

a. Ware Godsdienst. Wat is Godzaligheid anders dan een wandelen met God? De goddelozen zijn zonder God in de wereld, zij wandelen in tegenheid met Hem, maar de Godvruchtigen wandelen met God, hetgeen onderstelt verzoening met God, want "zullen twee tezamen wandelen, tenzij dat zij bijeengekomen zijn?" Amos 3:3, en het sluit alle delen en voorbeelden in van een Godvruchtig, rechtvaardig en sober leven. Met God te wandelen is zich God geduriglijk voor te stellen, en te handelen als degenen, die steeds onder Zijn oog zijn. Het is een leven te leiden van gemeenschap met God, zowel in Zijn inzettingen als in Zijn leiding, het is in al onze handelingen Gods woord te maken tot onze regel, en Zijn heerlijkheid tot ons doel. Het is om het tot ons voortdurend zorgen en streven te maken, in alle dingen God te behagen, en Hem nergens in te mishagen of te beledigen. Het is ons te schikken naar Zijn wil, in te stemmen met Zijn bedoelingen, medearbeiders met Hem te zijn, het is navolgers Gods te zijn, als geliefde kinderen.

b. Uitnemende Godsdienst. Hij was volstrekt dood voor deze wereld, hij heeft niet slechts, zoals alle Godvruchtige mensen, naar God gewandeld, maar met God gewandeld, alsof hij reeds in de hemel was. Hij leefde boven de maatstaf, niet slechts van andere mensen, maar van andere heiligen, niet slechts goed in slechte tijden, maar als de beste in goede tijden.

c. Grote ijver om de Godsdienst te bevorderen onder anderen. Het ambt eens priesters te volbrengen wordt "een wandelen voor Gods aangezicht" genoemd, 1 Samuel 2:30, 35, zie ook Zacheria 3:7. Het schijnt, dat Henoch een priester des allerhoogsten Gods is geweest, en, evenals Noach, van wie ook gezegd werd dat hij met God wandelde, was hij een prediker van de gerechtigheid, en heeft hij Christus' wederkomst geprofeteerd, Judas: 14 Ziet, de Heere komt met tienduizenden van Zijn heiligen. Inplaats nu van te zeggen: Henoch leefde, zegt de Heilige Geest: Henoch wandelde met God. Dit was zijn levenswerk, zijn gestadige zorg en streven, terwijl anderen leefden voor zichzelf en voor de wereld, leefde hij voor God. Het was ook de blijdschap en de steun zijns levens, gemeenschap met God was hem meer en beter dan het leven. "Het leven is mij Christus," Filippenzen 1:21.

2. De dagtekening van zijn Godsdienst. In vers 21 wordt gezegd: Hij *leefde vijf en zestig jaar en hij gewon Methusalah,* maar in vers 22 hij *wandelde met God, nadat hij Methusalah gewonnen had,* hetgeen te kennen geeft, dat hij niet voor omstreeks deze tijd uitgemunt heeft in vroomheid en Godsvrucht. Eerst wandelde hij als andere mensen. Grote heiligen komen trapsgewijze tot hun uitnemendheid.

3. De voortduur van zijn Godsdienst. Hij wandelde met *God drie honderd jaren,* zolang als hij in de wereld bleef. De geveinsde zal niet altijd bidden, maar de ware heilige, die uit beginsel handelt en de Godsdienst tot zijn keus maakt, zal volharden tot het einde en met God wandelen zolang als hij leeft, als die hoopt om tot in eeuwigheid met Hem te leven, Psalm 104:33.

II. Zijn glorierijke verplaatsing naar een betere wereld. Evenals hij niet gelijk de overigen geleefd heeft, zo is hij ook niet gelijk de overigen gestorven, vers 24. Hij *was niet meer, want God nam hem weg.*

a. Hij was niet langer in deze wereld. Het was niet het einde van zijn bestaan, maar van zijn bestaan hier. Hij werd niet gevonden, zoals de apostel het naar de LXX verklaart, niet gevonden door zijn vrienden, die hem zochten, zoals de kinderen van de profeten Elia zochten, 2 Koningen 2:17, niet gevonden door zijn vijanden, die naar sommigen denken, hem zochten, om hem in hun woede tegen hem vanwege zijn uitnemende Godsvrucht ter dood te brengen, zoals blijkt uit zijn profetie, dat er vele goddelozen waren, die harde woorden spraken en, waarschijnlijk harde dingen deden tegen Gods volk, Judas: 15. Maar God heeft Henoch voor hen verborgen, niet onder de hemel, maar in de hemel.

b. God nam hem, door de dienst van de engelen, met lichaam en ziel tot zich in het hemelse paradijs, zoals Hij later Elia tot zich heeft genomen. Hij was veranderd, zoals die heiligen veranderd zullen worden, die bij Christus' wederkomst levend zullen gevonden worden. Telkenmale als een Godvruchtige sterft, neemt God hem tot zich, haalt Hij hem van hier en ontvangt hem bij zich in de hemel. Betreffende Henoch voegt de apostel er bij, "dat hij voor zijn wegneming getuigenis heeft gehad, dat hij Gode behaagde," en dit was het goede getuigenis, dat hij had verkregen.

Met God wandelen is Gode welbehaaglijk. Wij kunnen niet anders met God wandelen op Hem welbehaaglijke wijze, dan door het geloof. God zelf zal hen eren, die door het geloof aldus met Hem wandelen. Hij zal hen thans erkennen, en op de grote dag voor engelen en mensen voor hen getuigen, zij, die dit getuigenis niet gehad hebben voor hun wegneming zullen het toch daarna hebben. Zij, wier wandel in de wereld in waarheid heilig is, zullen hun wegneming uit de wereld in waarheid gelukkig en zalig bevinden. Henochs wegneming was niet slechts een bewijs voor het geloof aan de werkelijkheid van een toekomende staat en van de mogelijkheid van het bestaan des lichaams in heerlijkheid in die staat, maar het was ook een bemoediging voor allen, die met God wandelen, om te hopen, dat zij voor eeuwig bij Hem zullen zijn. Uitnemende Godsvrucht zal gekroond worden met uitnemende eer.

Genesis 5:25-27

Betreffende Methusalah valt op te merken:

1. De betekenis van zijn naam, die, naar sommigen denken, profetisch was, daar zijn vader, Henoch, een profeet geweest is. Methusalah betekent: hij sterft, er is een flits, of: een uitzending, namelijk, van de zondvloed, die gekomen is in hetzelfde jaar toen hij stierf. Indien dit wezenlijk de bedoeling was van zijn naam, en zo verklaard moet worden, dan was dit een waarschuwing aan een zorgeloze wereld lang voordat het oordeel gekomen is. Hoe dit zij: het is opmerkelijk, dat de persoon, die het langst op aarde geleefd heeft, de dood in zijn naam droeg, opdat hij zou gedenken dat die dood gewis komen zou, al kwam hij ook langzaam.

2. Zijn ouderdom. Hij leefde negen honderd negen en zestig jaren, het langste leven, waarvan wij lezen, dat ooit een mens op aarde geleefd heeft, en toch hij stierf! Het langste leven moet toch eindelijk sterven. Jeugd noch ouderdom zal van die krijg vrijstellen, want dat is het einde van alle mensen. Niemand kan aanspraak maken om altijd te leven, wijl hij reeds lang geleefd heeft, noch zijn lang leven als pleitgrond aanvoeren tegen het beslag van de dood. Algemeen wordt verondersteld, dat Methusalah even voor de zondvloed is gestorven, de Joodse schrijvers zeggen: "zeven dagen tevoren", verwijzende naar Hoofdstuk 7:10, en dat hij was weggenomen voor de dag des kwaads, uitgaande van de onderstelling, die algemeen wordt aangenomen, dat al de patriarchen, die in dit hoofdstuk genoemd zijn, heilige, Godvruchtige mannen geweest zijn. Ongaarne opper ik een tegenovergestelde mening, maar ik kan niet inzien, dat hun Godsvrucht afgeleid kan worden uit het feit dat zij op dit geslachtregister voorkomen onder de voorouders van Christus, daar toch op die geslachtlijst ook de namen zijn opgegeven van vele koningen van Juda, van wie wij met zekerheid weten, dat zij het tegenovergestelde van Godvruchtig zijn geweest. Indien dit dus met recht betwijfeld kan worden, dan kan men ook als waarschijnlijk onderstellen dat Methusalah met de overigen van de wereld in de zondvloed is omgekomen, want het is zeker, dat hij in dat jaar gestorven is.

Genesis 5:28-32

Hier wordt voor het eerst melding gemaakt van Noach, van wie wij in de volgende hoofdstukken veel zullen lezen. Wij hebben hier:

I. Zijn naam, met de reden van die naam. *Noach* betekent *rust.* Zijn ouders gaven hem die naam in de hoop, dat hij een meer dan gewone zegen zou wezen voor zijn geslacht. *Deze zal ons troosten over ons werk en over de smart van onze handen, vanwege het aardrijk, dat de Heere vervloekt heeft.* Hier is:

1. Zijn klacht over de rampzalige toestand van het menselijk leven. Door het inkomen van de zonde en de overgang op de opeenvolgende geslachten van de vloek wegens de zonde, is die toestand uiterst-ellendig geworden. Geheel ons leven wordt doorgebracht in arbeid en moeite. Daar God het aardrijk vervloekt heeft, kunnen sommigen slechts met de uiterste zorg en moeite een schaars levensonderhoud er uit verkrijgen. Hij spreekt als iemand, die vermoeid is van de arbeid in dit leven, en het betreurt, dat zoveel van ons denken en zoveel kostbare ogenblikken, die tot zoveel hoger doeleinden gebruikt zouden kunnen worden, onvermijdelijk besteed moeten worden om het lichaam te onderhouden.

2. Zijn troostrijke hoop op verlichting door de geboorte van deze zoon. *Deze zal ons troosten,* hetgeen aanduidt, niet slechts de begeerte en verwachting, die ouders gewoonlijk koesteren van hun kinderen, dat zij, als zij opgroeien, een vertroosting en lieflijkheid voor hen zijn zullen, hen zullen helpen in hun werk-hoewel dit dikwijls geheel anders uitkomt-maar het geeft ook een vooruitzicht te kennen op iets meer, zeer waarschijnlijk bestonden er profetieën omtrent hem, welke hem aanduidden als iemand, die op zeer bijzondere wijze zijn geslacht van dienst zou zijn, hetgeen zij zo opvatten, dat hij het beloofde Zaad was, de Messias die komen zou, en de gelovige verwachting van Zijn komst schenkt ons de beste en zekerste vertroosting zowel met betrekking tot de toorn Gods en Zijn vloek, die wij verdiend hebben, als tot de arbeid en de moeite van deze tegenwoordige tijd, waarover wij dikwijls klagen. Is Christus de onze? Is de hemel onzer? Dit zal ons troosten."

II. Zijn kinderen. Sem, Cham en Jafeth. De oudsten van deze gewon Noach, toen hij vijf honderd jaar was. Jafeth schijnt de oudste geweest te zijn, Hoofdstuk 10:21, maar Sem wordt het eerst genoemd, omdat op hem het verbond overging, zoals blijkt uit Hoofdstuk 9:26, waar God de God van Sem genoemd wordt. Aan hem is waarschijnlijk het geboorterecht gegeven, en het is zeker, dat van hem, beide Christus, het Hoofd, en de kerk, het lichaam, zouden afstammen, daarom wordt hij Sem genoemd, hetgeen een *naam* betekent, omdat in zijn geslacht de naam Gods altijd blijven zou, totdat Hij uit zijn lenden zou voortkomen, wiens naam boven alle naam is, zodat, door Sem het eerst te stellen, in werkelijkheid Christus het eerst gesteld werd, die in allen de eerste zou zijn.

HOOFDSTUK 6.

1 En het geschiedde, als de mensen op den aardbodem begonnen te vermenigvuldigen, en hun dochters geboren werden,
2 Dat Gods zonen de dochteren der mensen aanzagen, dat zij schoon waren, en zij namen zich vrouwen uit allen, die zij verkozen hadden.
3 Toen zeide de HEERE: Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met den mens, dewijl hij ook vlees is; doch zijn dagen zullen zijn honderd en twintig jaren.
4 In die dagen waren er reuzen op de aarde, en ook daarna, als Gods zonen tot de dochteren der mensen ingegaan waren, en zich kinderen gewonnen hadden; deze zijn de geweldigen, die van ouds geweest zijn, mannen van name.
5 En de HEERE zag, dat de boosheid des mensen menigvuldig was op de aarde, en al het gedichtsel der gedachten zijns harten te allen dage alleenlijk boos was.
6 Toen berouwde het den HEERE, dat Hij den mens op de aarde gemaakt had, en het smartte Hem aan Zijn hart.
7 En de HEERE zeide: Ik zal den mens, dien Ik geschapen heb, verdelgen van den aardbodem, van den mens tot het vee, tot het kruipend gedierte, en tot het gevogelte des hemels toe; want het berouwt Mij, dat Ik hen gemaakt heb.
8 Maar Noach vond genade in de ogen des HEEREN.
9 Dit zijn de geboorten van Noach. Noach was een rechtvaardig, oprecht man in zijn geslachten. Noach wandelde met God.
10 En Noach gewon drie zonen: Sem, Cham en Jafeth.
11 Maar de aarde was verdorven voor Gods aangezicht; en de aarde was vervuld met wrevel.
12 Toen zag God de aarde, en ziet, zij was verdorven; want al het vlees had zijn weg verdorven op de aarde.
13 Daarom zeide God tot Noach: Het einde van alle vlees is voor Mijn aangezicht gekomen; want de aarde is door hen vervuld met wrevel; en zie, Ik zal hen met de aarde verderven.
14 Maak u een ark van goferhout; met kameren zult gij deze ark maken; en gij zult die bepekken van binnen en van buiten met pek.
15 En aldus is het, dat gij haar maken zult: driehonderd ellen zij de lengte der ark, vijftig ellen haar breedte, en dertig ellen haar hoogte.
16 Gij zult een venster aan de ark maken, en zult haar volmaken tot een elle van boven; en de deur der ark zult gij in haar zijde zetten; gij zult ze met onderste, tweede en derde verdiepingen maken.
17 Want Ik, zie, Ik breng een watervloed over de aarde, om alle vlees, waarin een geest des levens is, van onder den hemel te verderven; al wat op de aarde is, zal den geest geven.
18 Maar met u zal Ik Mijn verbond oprichten; en gij zult in de ark gaan, gij, en uw zonen, en uw huisvrouw, en de vrouwen uwer zonen met u.
19 En gij zult van al wat leeft, van alle vlees, twee van elk, doen in de ark komen, om met u in het leven te behouden: mannetje en wijfje zullen zij zijn;
20 Van het gevogelte naar zijn aard, en van het vee naar zijn aard, van al het kruipend gedierte des aardbodems naar zijn aard, twee van elk zullen tot u komen, om die in het leven te behouden.
21 En gij, neem voor u van alle spijze, die gegeten wordt, en verzamel ze tot u, opdat zij u en hun tot spijze zij.
22 En Noach deed het; naar al wat God hem geboden had, zo deed hij.

Het merkwaardigste, dat wij in de geschiedenis betreffende de oude wereld vermeld vinden, is de verwoesting er van door de zondvloed waarvan dit hoofdstuk ons het begin verhaalt, waarin wij hebben:

I. De toenemende ongerechtigheid van die goddeloze wereld, vers 1- 5, en vers 11,12.

II. De rechtvaardige toorn van de rechtvaardige God wegens die toenemende ongerechtigheid, en Zijn heilig besluit om haar te straffen, vers 6, 7.

III. De bijzondere gunst van God jegens Zijn dienstknecht Noach.

1. In de hoedanigheid, die hem wordt toegeschreven, vers 8-10.

2. In de mededeling, die hem gedaan werd van Gods voornemen, vers 13-17.

3. In de aanwijzingen, die Hij hem gaf om een ark te bouwen tot zijn behoudenis, vers 14-16.

4. In het gebruiken van hem ter bewaring van het overige van de schepselen, vers 18 21.

Eindelijk: Noach’s gehoorzaamheid aan de bevelen, die hem gegeven waren, vers 22. En dit is betreffende de oude wereld geschreven tot onze waarschuwing, op dewelke de einden van de eeuwen gekomen zijn, de einden van de nieuwe wereld.

Genesis 6:1-2

Ter ere van Gods gerechtigheid en ter waarschuwing van een goddeloze wereld hebben wij, vóór de geschiedenis van het verderf van de oude wereld, een volledig bericht van haar ontaarding, haar afval van God en haar opstand tegen Hem. De verwoesting er van was een daad, niet van volstrekte soevereiniteit of vrijmacht, maar van noodzakelijke gerechtigheid ter handhaving van de eer van Gods regering. Nu hebben wij hier een bericht van twee dingen, die de boosheid van de oude wereld veroorzaakt hebben.

1. De toeneming van het mensdom. *De mensen begonnen te vermenigvuldigen op de aardbodem.* Dat was de uitwerking van de zegen Hoofdstuk 1:28, maar des mensen bederf heeft die zegen zo misbruikt, dat hij in een vloek werd verkeerd. Aldus neemt de zonde oorzaak door de goedertierenheden Gods om nog overvloediger zondig te zijn. "Als de goddelozen velen worden, wordt de overtreding veel," Spreuken 29:16. Hoe meer zondaren, des te meer zonde, en de menigte van de overtreders maakt de mensen stoutmoedig. Besmettelijke ziekten zijn het meest verwoestend in volkrijke steden, en zonde is een zich verspreidende melaatsheid. Zo geschiedde het in de Nieuw-Testamentische kerk, dat, "toen de discipelen vermenigvuldigden, er een murmurering ontstond," Handelingen 6:1, en wij lezen van een volk, dat vermenigvuldigd was, maar waarvan "de blijdschap niet groot gemaakt was," Jesaja 9:2. Een talrijk gezin moet goed bestuurd worden, of het wordt een goddeloos gezin.

2. Gemengde huwelijken, vers 2. *Gods zonen* dat wil zeggen: de belijders van de Godsdienst, die naar de naam des Heeren genoemd waren en die naam aanriepen, *huwden de dochteren van de mensen,* dat is: degenen, die werelds waren, vreemdelingen voor God en Godsdienst. Het nageslacht van Seth hield zich niet afgezonderd zoals het had moeten doen, beide ter bewaring van eigen reinheid en in verfoeiing van de afval, zij vermengden zich met het gevloekte geslacht van Kaïn. Zij *namen zich vrouwen uit allen, die zij verkozen hadden.* Maar wat was er nu verkeerd in die huwelijken?

a. Hun keuze werd slechts geleid door hun oog: zij *zagen dat zij schoon waren,* hetgeen alles was wat zij zagen.

b. Zij volgden de keuze hunner verdorven neigingen, zij namen *allen, die zij verkozen hadden,* zonder raad en zonder nadenken. Maar:

c. Wat van zo slechte gevolgen voor hen bleek, was dat zij "vreemde vrouwen huwden, een ander juk aantrokken met de ongelovigen," 2 Corinthiërs 6:14. Dit was aan Israël verboden, Deuteronomium 7:3, 4. Het was de onzalige aanleiding van Salomo’s afval, 1 Koningen 11:1-4, en het had zeer slechte gevolgen voor de doden na hun terugkeer uit Babylon, Ezra 9:1, 2. De belijders van de Godsdienst behoren zowel voor hun eigen huwelijk als voor dat van hun kinderen er een gewetenszaak van te maken om binnen de grenzen hunner belijdenis te blijven. De slechten zullen veel eerder bederven en meeslepen, dan de goeden de slechten zullen hervormen. Zij, die belijden kinderen Gods te zijn, moeten niet huwen zonder Zijn toestemming, die zij niet hebben als zij zich met Zijn vijanden verbinden.

Genesis 6:3

Dit wordt hier vermeld als een teken van Gods misnoegen op hen, die vreemde vrouwen hadden gehuwd, Hij dreigt Zijn Geest hun te ontnemen, die Hem hadden gegriefd door huwelijken, welke zo tegenstrijdig waren met hun overtuiging. Vleselijke lusten worden dikwijls gestraft met geestelijke oordelen, die van alle oordelen de zwaarste zijn. Of:

Als nog een oorzaak van de grote goddeloosheid van de oude wereld. De Geest des Heeren getergd zijnde door hun weerstaan van Zijn bewegingen, liet af van met hen te twisten, en toen ging weldra alle Godsdienst onder hen verloren. Hiervoor waarschuwt Hij hen van tevoren, opdat zij Zijn Geest niet langer smart zouden aandoen, maar Hem door hun gebeden zouden bewegen om met hen te blijven. Let in dit vers:

1. Op Gods besluit om niet altijd door Zijn Geest met de mens te twisten. Toen heeft de Geest door Noach's prediking getwist, 1 Petrus 3:19, 20, en door innerlijke bestraffing van het geweten, maar voor de meesten hunner was het tevergeefs. Daarom zegt God, dat Hij niet altijd zal twisten.

Merk op:

a. De gezegende Geest strijdt met de zondaren door de overtuiging en bestraffing van het geweten, ten einde hen van de zonde tot God te bekeren.

b. Als de Geest weerstaan, uitgeblust wordt dan zal Hij wèl lang, maar niet altijd twisten. Hosea 4:17.

c. Diegenen rijpen snel voor het verderf, met wie de Geest heeft afgelaten van te twisten.

2. De reden van dat besluit: *dewijl hij ook vlees is,* dat is: ongeneeslijk bedorven, vleselijk en zinnelijk, zodat het verloren moeite is om met hem te strijden. Kan de Moorman zijn huid veranderen? *Hij ook,* dat is: allen, de een, zowel als de ander, allen zijn in het slijk van het vlees verzonken. Het is de verdorven natuur en de neiging van de ziel tot het vlees, die het strijden weerstaan van de Geest, en het zonder uitwerking doen blijven. Als de zondaar gedurende lange tijd dat belang heeft gediend, en het met het vlees heeft gehouden tegen de Geest, dan onttrekt de Geest rechtvaardig Zijn werking en twist niet meer. Niemand verliest het twisten van de Geest, dan zij die het verbeurd hebben.

3. Desniettemin wordt hun uitstel verleend *doch zijn dagen zullen zijn honderd en twintig jaren.* Zolang zal Ik het oordeel uitstellen, dat zij verdiend hebben, en hun nog tijd geven om het te voorkomen door berouw en bekering. De gerechtigheid zei: Houw hen af, maar de goedertierenheid trad tussenbeide en bad: Heere, laat hen ook nog dit jaar, en de goedertierenheid heeft in zoverre overmocht, dat een uitstel van honderd twintig jaren was verkregen. De tijd van Gods geduld en lankmoedigheid jegens tergende zondaren is soms zeer lang maar niet onbeperkt. Een uitstel is nog geen kwijtschelding, hoewel God lang verdraagt, zal Hij toch niet altijd verdragen.

Genesis 6:4-5

Wij hebben hier een nader bericht van het bederf van de oude wereld. Als *Gods zonen de dochteren van de mensen* hadden gehuwd, heeft dit God wel zeer mishaagd, maar Hij heeft hen toch niet terstond afgesneden, maar gewacht om te zien, wat het gevolg zou wezen van die huwelijken, en naar welke zijde de kinderen zouden gaan, en het bleek (zoals dit gewoonlijk gaat) dat zij naar de slechtsten aardden. Hier is:

I. De verzoeking, waarin zij waren om te verdrukken en geweldenarijen te bedrijven. Zij waren *reuzen,* en zij waren *mannen van naam.* Zij werden allen te sterk, die om hen heen waren, en deden allen voor zich buigen.

1. Door hun *grootte,* zoals de kinderen Enaks, Numeri 13:33, en

2. Door hun grote *naam,* zoals de koning van Assyrië, Jesaja 37:11. Hierdoor werden zij *een schrik in het land van de levenden,* en aldus gewapend, hebben zij het recht van al hun naburen gehoond, en al wat heilig en rechtvaardig is met voeten getreden. Zij, die zoveel macht hebben over anderen, dat zij instaat zijn hen te verdrukken, hebben zelden zoveel macht over zichzelf om niet te verdrukken, grote macht is voor velen een grote strik. Dit ontaarde geslacht minachtte de eer, die hun voorouders hadden verkregen door deugd en Godsdienst, zij maakten zich een groter naam door hetgeen het voortdurend verderf was van hun goede naam.

II. De beschuldiging, welke tegen hen ingebracht en bewezen werd, vers 5. Het overgelegde bewijs was onbetwistbaar. God zag het en dat komt in plaats van duizend getuigen. God ziet al de boosheid onder de kinderen van de mensen, zij kan thans niet voor Hem verborgen worden, en zo men er zich niet van bekeert, zal zij weldra ook niet door Hem verborgen worden. Wat nu was het, dat God heeft gezien?

1. Hij zag al de stromen van zonde, die in van de mensen leven vloeiden, de breedte en diepte van deze stromen, Hij *zag dat de boosheid des mensen menigvuldig was op de aarde.* Let op het verband tussen dit en hetgeen voorafgaat: de verdrukkers waren *de geweldigen, de mannen van naam,* en *toen zag God dat de boosheid des mensen groot was.* De boosheid van een volk is voorwaar zeer groot, als de meest-openbare zondaren mannen van naam onder hen zijn. De dingen zijn slecht, als slechte mensen niet slechts geëerd zijn niettegenstaande hun boosheid, maar juist om hun boosheid, en de snoodste lieden aldus vereerd en hoog geroemd worden, de boosheid is groot, als grote mannen boos zijn. Hun boosheid was groot, dat is: aan alle plaatsen werden door allerlei soort van mensen zeer vele zonden bedreven, zonden, die naar haar aard grof, aanstotelijk, hoogmisdadig zijn, bedreven op de meest vermetele wijze, in trotsering van de hemel, en zij, die de macht in handen hadden, deden niets om ze tegen te gaan of te straffen. Dit zag God. Al de zonden van de zondaren zijn aan God, de Rechter bekend. Zij, die het meest met de wereld bekend zijn, zien er wel veel boosheid in, maar zien toch slechts weinig van hetgeen is, maar God ziet alles, en oordeelt er recht over ten opzichte van haar grootte, het menigvuldige er van, en Hij kan zich niet vergissen in Zijn oordeel

2. Hij zag de bron van de zonde, die in het hart van de mensen was. Iedereen kon zien, dat *de boosheid des mensen groot was,* want zij spraken hun zonde vrijuit, gelijk Sodom, maar Gods oog zag verder: Hij zag *dat al het gedichtsel van de gedachten zijns harten te allen dage alleen boos was.* Een treurig gezicht, dat zeer beledigend was voor Gods heilig oog! Dat was de bittere wortel, de verdorven fontein. Al het geweld en de verdrukking, al de weelde en

wellust, die in de wereld waren, kwamen voort uit de verdorvenheid van de natuur. De begeerlijkheid had ze ontvangen, Johannes 1:15, zie Mattheus 15:19.

a. Het hart was ondeugend, het was arglistig, meer dan enig ding, de beginselen waren verdorven, de gewoonten en neigingen slecht.

b. De gedachten des harten waren dit. De gedachte wordt soms genomen voor het gevestigd oordeel, of de mening, en zij was vooringenomen en misleid. Soms wordt dit woord *gedachte* genomen voor de werkingen van de verbeelding, en die waren altijd of ijdel, òf laag, òf spinnenwebben wevende, of basiliscuseieren uitbroedende.

c. Het gedichtsel des harten was dit, dat is: hun plannen en voornemens waren slecht. Zij hebben niet door zorgeloosheid of onachtzaamheid kwaad bedreven, zoals zij, die maar op goed geluk af leven en geen acht geven op hetgeen zij doen, maar zij deden kwaad met voorbedachten rade, bedenkende hoe zij kwaad zouden doen. Het was boos voorwaar, want het was alleen boos, voortdurend boos, en al het gedichtsel van de gedachten was dit. Er was geen goed in hen te vinden, neen, nooit! De stroom van de zonde was vol, en sterk, en standvastig, en God zag het. Zie Psalm 14:1-3.

Genesis 6:6-7

Hier is:

I. Gods toorn over der mensen boosheid. Hij zag haar niet als een onverschillig toeschouwer, maar als een die er door gegriefd en beledigd werd. Hij zag haar, zoals een teder liefhebbende vader de dwaasheid en weerspannigheid ziet van een ongehoorzaam rebellerend kind, dat hem niet slechts vertoornt maar grieft, en hem doet wensen kinderloos te zijn aangeschreven. De uitdrukkingen, die hier gebruikt zijn, zijn zeer vreemd. *Het berouwde de Heere, dat Hij de mens op aarde gemaakt had,* dat Hij een schepsel van zo edele gaven en vermogens gemaakt, en op deze aarde gesteld had, die Hij expres gebouwd en van het nodige voorzien had, om hem tot een geriefelijke woning te zijn, *en het smartte Hem aan Zijn hart.* Dat zijn uitdrukkingen naar de wijze der mensen en moeten zo verstaan worden, dat zij geen ongunstige mening geven van de eer van Gods onveranderlijkheid en zaligheid.

1. Het duidt geen hartstocht of onrust aan in God, (er is niets, dat in de eeuwige Geest ontroering kan teweegbrengen) maar het drukt Zijn rechtvaardig en heilig misnoegen uit over zonde en zondaren, over zonde als weerzinwekkend voor Zijn heiligheid, en over zondaren als aanstotelijk voor Zijn gerechtigheid. Hij is gedrukt onder de zonde van Zijn schepselen, Amos 2:13, vermoeid, Jesaja 43:24, verbroken, Ezechiël 6:9 Hij heeft er verdriet van, Psalm 95:10, en heeft Hij smart aan Zijn hart, zoals de mensen, als zij verongelijkt worden en mishandeld door hen, aan wie zij goedheid en vriendelijkheid betoond hebben, en dan wensen, dat zij die adder nooit aan hun boezem gekoesterd hadden, die hen nu in het gelaat sist en haar angel in hun hart steekt. Haat God aldus de zonde? En zullen wij haar dan niet haten? Heeft onze zonde Hem smart gedaan aan het hart? En zullen wij er dan niet bedroefd en verslagen in het hart om zijn? O dat die gedachte ons moge verootmoedigen en beschamen, en dat wij mochten zien op Hem die wij aldus smart hebben aangedaan, en treuren, rouw bedrijven over Hem! Zacheria 12:10.

2. Het duidt ook generlei verandering aan in Gods bedoeling of voornemen, want: Heeft Hij enig ding voor, wie zal dan Hem afkeren? Bij Hem is geen verandering. Maar het duidt een verandering aan in Zijn manier van handelen. Toen God de mens recht gemaakt had, "heeft Hij gerust en zich verkwikt," Exodus 31:17, en Zijn handelwijze jegens hem toonde, dat Hij een welgevallen had aan het werk van Zijn handen. Maar nu de mens van Hem was afgevallen, kon Hij niet anders dan hem Zijn ongenoegen tonen, zodat de verandering was in de mens, niet in God. Het berouwde God, dat Hij de mens gemaakt had, maar nooit bevinden wij, dat het Hem berouwde de mens te hebben verlost, hoewel dat een zeer veel kostbaarder werk was omdat bijzondere en krachtige genade gegeven is om het grote doel van de verlossing te verzekeren, zodat "die genadegiften en roeping onberouwelijk zijn,' Romeinen 11:29.

II. Gods besluit om de mens wegens zijn boosheid te verdelgen, vers 7.

Merk op:

1. Toen het God berouwde dat Hij de mens gemaakt had, besloot Hij de mens te verdelgen. Zo zullen zij, die in waarheid berouw hebben van de zonde, besluiten om in de kracht van Gods genade, de zonde te doden en uit te roeien, om aldus wat zij verkeerds gedaan hebben, ongedaan te maken. Het is slechts spotten met God om te zeggen, dat wij bedroefd zijn om onze zonde, en dat zij ons van harte leed is, zo wij er dan toch aan blijven toegeven.

Tevergeefs wenden wij voor een verandering van zin te hebben, als wij dit niet doen blijken door een verandering van doen.

2. Hij besluit de mens te verdelgen. Het oorspronkelijke woord is veelbetekenend: *Ik zal de mens uitwissen van op het aangezicht des aardbodems,* zoals sommigen die zinsnede lezen, gelijk vuil of slijk afgewist wordt van een plaats, die rein behoort te wezen, en dat dan op de mesthoop geworpen wordt, die de geschiktste plaats er voor is. Zie 2 Koningen 21:13. Zij, die vlekken zijn op de plaats waar zij wonen, worden met recht door de oordelen Gods er van afgewist. Ik zal de mens doorhalen van de aarde, zo lezen anderen, zoals de regels of woorden van een boek doorgehaald worden, die de schrijver mishagen, of zoals de naam van een burger doorgehaald werd van de lijst van de poorters, als hij gestorven of van zijn burgerlijke rechten ontzet was.

3. Hij spreekt van de mens, als toen zijn eigen schepsel zijnde, als Hij tot zijn verderf besloten had, *de mens, die Ik geschapen heb.* "Hoewel Ik hem geschapen heb, zal dat hem toch niet verontschuldigen," Jesaja 27:11. Hij, die hem gemaakt heeft, zal hem niet behouden, Hij, die onze Schepper is, zal, zo Hij onze Heerser, onze Bestuurder, niet is, onze Verderver zijn. Of: "omdat Ik hem geschapen heb, en hij zo ongehoorzaam en ondankbaar was jegens zijn Schepper, zal Ik hem verdelgen." Diegenen verbeuren hun leven, die niet beantwoorden aan het doel van hun leven.

4. Zelfs de redeloze dieren waren begrepen in dit verderf: *het vee en het kruipend gedierte, en het gevogelte des hemels.* Dezen waren gemaakt voor de mens, en daarom moeten zij verdelgd worden met de mens, want er volgt op: *het berouwt Mij, dat Ik ze gemaakt heb,* want het doel, ook van hun schepping was verijdeld. Zij werden gemaakt, opdat de mens met hen God zou dienen en eren, omdat hij dus slechts zijn eigen lusten met hen heeft gediend, hen aan zijn ijdelheid heeft onderworpen, werden zij verdelgd.

5. God nam dit besluit betreffende de mens, nadat Zijn Geest gedurende lange tijd tevergeefs met hem had getwist. De gerechtigheid Gods verderft niemand dan hen, die het haten om door de genade Gods te worden hervormd.

Genesis 6:8-10

Wij zien hier Noach onderscheiden van de overigen van de wereld, en een bijzonder teken van de eer aan hem gesteld.

1. Toen God misnoegd was op de overigen van de wereld, heeft Hij aan Noach gunst bewezen, vers 8. *Maar Noach vond genade in de ogen des Heeren.* Dit rechtvaardigt Gods gerechtigheid in Zijn misnoegen tegen de wereld, en toont dat Hij strikt en nauwkeurig de aard had onderzocht van iedere persoon in de wereld, eer Hij haar als algemeen verdorven oordeelde, want er was een goed man, en die ontdekte Hij, en hem gaf Hij Zijn goedkeuring te kennen. Het verheerlijkt ook de genade aan Noach bewezen, dat hij tot een vat van Gods goedertierenheid was gemaakt, toen geheel het overige mensdom het geslacht Zijns toorns was geworden, onderscheidende gunsten brengen zeer bijzondere plichten mede. Noach heeft waarschijnlijk geen genade gevonden in de ogen van de mensen, zij haatten en vervolgden hem, omdat hij door zijn leven en door zijn prediking *de wereld veroordeelde, maar hij vond genade in de ogen des Heeren,* en dat was hem ere en vertroosting genoeg. God achtte Noach meer dan geheel de overige wereld, en dit maakte hem groter en meer in waarheid eervol beroemd dan de reuzen in die dagen, die geweldigen werden en mannen van naam. Laat dit het hoogtepunt wezen van onze eerzucht, om genade te vinden in de ogen des Heeren. Laat ons begerig zijn, om, hetzij inwonende hetzij uitwonende, Hem welbehaaglijk te zijn, 2 Corinthiërs 5:9. Diegenen zijn hoog bevoorrecht, aan wie God gunst betoont.

2. Toen het overige mensdom verdorven en boos was, hield Noach vast aan zijn oprechtheid, vers 9. *Dit zijn de geboorten van Noach,* dit is het bericht, dat wij van hem te geven hebben: *Noach was een rechtvaardig, oprecht man.* Deze hoedanigheid van Noach wordt hier vermeld, hetzij:

a. Als de reden van Gods gunst jegens hem, zijn bijzondere Godsvrucht maakte hem bevoegd om bijzondere tekenen van Gods goedertierenheid te ontvangen. Zij, die genade willen vinden in de ogen des Heeren, moeten wezen wat Noach was, en doen wat Noach deed, God heeft hen lief, die Hem liefhebben. Of

b. Als de uitwerking van Gods gunst jegens hem. Het was Gods goedheid jegens hem, die dit goede werk teweegbracht in hem. Hij was een zeer goed man, maar hij was niet beter dan de genade Gods hem gemaakt heeft, 1 Corinthiërs 15:10. Let nu op zijn hoedanigheid, zijn karakter. *Hij was een rechtvaardig man,* dat is gerechtvaardigd voor God door het geloof in het beloofde Zaad, want hij was "een erfgenaam geworden van de rechtvaardigheid, die naar het geloof is", Hebreeën 11:7. Hij was geheiligd, er waren hem rechte beginselen en neigingen ingeplant, en hij was rechtvaardig in zijn wandel, iemand, die er een gewetenszaak van maakte, om aan ieder het zijne te geven, aan God het Zijne en aan de mensen het hunne. Niemand dan een bepaald oprecht man kan gunst vinden bij God, de wandel, die Gode welbehaaglijk zal zijn, moet geregeld worden door eenvoudigheid en oprechtheid Gods, niet door vleselijke wijsheid, 2 Corinthiërs 1:12. God heeft soms het dwaze van de wereld verkoren maar nooit heeft Hij er het schurkachtige van verkoren. Hij was volmaakt, niet met een zondeloze volmaaktheid, maar in volmaakte oprechtheid, en wèl onzer dat, krachtens het verbond van de genade, vanwege de gerechtigheid van Christus, oprechtheid als onze Evangelische volmaaktheid wordt aangenomen. *Hij wandelde met God,* zoals Henoch voor hem met God gewandeld heeft, hij was niet alleen oprecht maar vroom hij wandelde, dat is: hij handelde met God, als onder Zijn oog, hij leidde een leven van gemeenschap met God, hij legde er zich voortdurend op toe om

zich naar de wil van God te gedragen, Hem te behagen, zich Hem welbehaaglijk te maken. God ziet met een gunstig oog neer op hen, die in oprechtheid, met het oog des geloofs opzien tot Hem. Maar hetgeen de kroon is van zijn karakter, is dat hij aldus was en aldus deed in zijn geslacht, in het verdorven tijdperk, waarin hij geleefd heeft. Het is gemakkelijk Godsdienstig te zijn, als de Godsdienst in de mode is, maar het is een blijk van een krachtig geloof en van grote vastberadenheid om tegen de stroom op te roeien om naar de hemel te gaan, en vóór God te zijn, als niemand anders vóór Hem is. Dat heeft Noach gedaan, en het is te boek gesteld tot zijn onsterfelijke eer.

Genesis 6:11-12

Wederom wordt hier van de boosheid van dat geslacht gesproken, als:

1. In tegenstelling met Noach's Godsvrucht. Hij was rechtvaardig en oprecht, toen de gehele aarde verdorven was. Of:

2. Als nog een verdere rechtvaardiging van Gods besluit om de wereld van het mensdom te verdelgen, welk besluit Hij nu aan Zijn dienstknecht Noach te kennen zal geven.

1. Allerlei zonden werden onder hen gevonden, want in vers 11 wordt gezegd, dat de aarde:

a. verdorven was voor Gods aangezicht, dat is: in de zaken van Gods aanbidding, hetzij, dat zij andere goden voor Zijn aangezicht hadden, of dat zij Hem aanbaden in beelden, of dat zij verdorven en boos waren ten spijt en in minachting van God, Hem trotserende in Zijn aangezicht.

b. De aarde was ook vervuld met wrevel, met geweld en onrecht jegens de mensen, er was geen orde, geen geregeld bestuur, niemand was veilig in hetgeen hij bezat, al had hij op zijn bezit ook het volkomenste recht, ja het onschuldigste leven zelf was niet veilig, er heerste niets dan moord en roof. Evenals boosheid de schande is van de menselijke natuur, zo is zij ook het verderf van de menselijke samenleving, zij neemt de consciëntie weg en de vreze Gods en dan worden de mensen wilde dieren en duivelen voor elkaar, zoals de vissen van de zee, waarvan de grotere de kleinere verslinden. De zonde vervult de aarde met geweld, en verkeert de wereld in een wildernis.

2. Het bewijs er van was onloochenbaar, want God zag de aarde, Hij zelf was ooggetuige van het bederf, dat er op heerste, waarvan al in vers 5 gesproken werd. In al Zijn oordelen gaat de rechtvaardige Rechter te werk naar de onfeilbare zekerheid van Zijn eigen alwetendheid, Psalm 33:13.

3. Hetgeen de zaak het meest verergerde was de algemene verspreiding van de besmetting. *Al het vlees had zijn weg verdorven op de aarde.* Het waren niet enige bijzondere volken of steden, die zo slecht waren, geheel het mensdom was dit, er was niemand, die goed deed, niet een, behalve Noach. Als de boosheid algemeen heerst, dan zal het verderf niet lang uitblijven. Zolang er nog een overblijfsel van biddende mensen onder een volk is, om de maat te ledigen naardat zij gevuld wordt, kan het oordeel nog lang tegengehouden worden, maar als alle handen aan het werk zijn om, door de zonde, de omheiningen neer te halen en niemand in de bres staat om haar te stoppen, wat kan dan anders dan een overstroming van toorn verwacht worden?

Genesis 6:13-21

Hier blijkt nu inderdaad, dat Noach *genade had gevonden in de ogen des Heeren,* Gods gunst jegens hem werd duidelijk te kennen gegeven in hetgeen Hij van hem zei, vers 8-10 waar zijn naam in vijf regels vijf maal genoemd wordt, terwijl eenmaal volstaan zou hebben om de zin duidelijk te maken, alsof de Heilige Geest er behagen in vond om zijn gedachtenis te vereeuwigen, maar nog veel meer blijkt Gods gunst jegens hem in deze verzen, in de mededelingen en instructies, die hem hier gegeven worden.

I. God maakt Noach hier tot *de man Zijns raads,* Hij geeft hem Zijn voornemen te kennen om deze boze wereld te verdelgen door water zoals Hij later aan Abraham Zijn voornemen mededeelde betreffende Sodom, Hoofdstuk 18:17. "Zal Ik voor Abraham verbergen wat Ik doe?" Zo ook hier. Zal Ik voor Noach verbergen wat Ik doe, dewijl hij tot een groot volk worden zal? "De verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem vrezen," Psalm 25:14. Zij was met "Zijn dienstknechten, de profeten," Amos 3:7, door een geest van de openbaring, hen inzonderheid bekendmakende met Zijn voornemens, zij is met alle gelovigen, door een geest van wijsheid en geloof, die hen in staat stelt om de algemene verklaringen in het geschreven woord en de waarschuwingen die er in gegeven zijn, te verstaan en toe te passen.

Nu zei God tot Noach:

1. In het algemeen, dat Hij de wereld wilde verderven, vers 13. *Het einde van alle vlees is voor Mijn aangezicht gekomen, Ik zal ze verderven.* Dat is: Het verderf van de boze wereld is vastgesteld, *het is gekomen,* dat is: het zal gewis komen, het zal haastelijk komen. In zijn prediking voor zijn naburen heeft Noach hen waarschijnlijk in het algemeen gewaarschuwd voor de toorn Gods, die zij door hun boosheid over zich zouden brengen, en nu ondersteunt God die waarschuwing door een bijzondere aankondiging van toorn, opdat Noach zou beproeven of dat iets bij hen zou uitwerken. Hierin kunnen wij opmerken:

a. Dat God het woord van Zijn knechten bevestigt, Jesaja 44:26.

b. Dat aan hem, die heeft en wat hij heeft gebruikt tot welzijn van anderen, meer gegeven zal worden, meer volledige instructies.

2. Hij deelde hem mede, dat Hij de wereld ging verdelgen door een watervloed, vers 17. *Want Ik, zie, Ik breng een watervloed over de aarde.* God zou het mensdom hebben kunnen verdelgen door het zwaard eens engels, een vlammig zwaard, dat zich naar alle zijden keerde, zoals Hij al de eerstgeborenen van de Egyptenaren doodde en het leger van de Assyriërs, en dan was er niets meer nodig dan een teken te stellen aan Noach en zijn gezin ter hunner behoudenis, maar God verkoos het te doen door een watervloed, waarin mensen en dieren moesten verdrinken. Wij kunnen er zeker van wezen, dat de redenen hiervoor wijs en rechtvaardig waren, hoewel zij ons onbekend zijn. God heeft vele pijlen in Zijn pijlkoker, en Hij kan er van gebruiken welke Hij wil, gelijk Hij de roede kiest, waarmee Hij Zijn kinderen zal kastijden, zo kiest Hij ook het zwaard, waarmee Hij Zijn vijanden zal doden.

Let op die wijze van uitdrukking: *Ik, zie, Ik breng een watervloed,* Ik, die oneindig ben in macht, en het dus kan doen, oneindig in gerechtigheid, en het daarom zal doen.

a. Het duidt de zekerheid aan van het oordeel: Ik, zie Ik, zal het doen, wat God op zich neemt te doen, kan niet anders dan met kracht en grote uitwerking gedaan worden, zie Job 11:10.

b. Het duidt ook de strekking er van aan tot Gods heerlijkheid en tot eer van Zijn gerechtigheid, aldus zal Hij groot gemaakt en verhoogd worden op de aarde, en aldus zal Hij geheel de wereld doen weten, dat Hij de God is, wie de wrake toekomt. Het komt mij voor dat deze uitdrukking hier enigszins gelijk is aan die in Jesaja 1:24 "0 wee! Ik zal Mij troosten over Mijne wederpartijders."

II. God maakt Noach hier tot *de man Zijns verbonds,* wederom een Hebreeuwse omschrijving voor een vriend, vers 18. *Maar met u zal Ik Mijn verbond oprichten:*

1. Het verbond van voorzienigheid, dat de loop van de natuur bestendig zal zijn tot aan het einde der tijden, niettegenstaande de onderbreking er van door de watervloed, deze belofte werd onmiddellijk aan Noach en zijn zonen gegeven, Hoofdstuk 9:8, enz. Zij waren als tot bewaarders gesteld van geheel dit deel van de schepping, en hiermede werd aan hem en de zijnen een grote eer bewezen.

2. Het verbond van de genade, dat God hem een God zal zijn, en dat God zich uit zijn zaad een volk zou nemen. Hier valt op te merken:

a. Als God een verbond maakt, dan bevestigt Hij het, Zijn verbond is vast en eeuwig.

b. In het verbond van de genade is het loon voor zeer bijzondere diensten, de bron en de grond van alle onderscheidende gunsten. Wij behoeven niets meer te begeren, hetzij tot vergoeding van verliezen, die wij voor God geleden hebben, of om ons in God gelukkig te doen zijn, dan dat Zijn verbond met ons opgericht is.

III. God stelt Noach hier tot een gedenkteken van sparende genade, door hem het middel aan te wijzen om zich tegen de komende watervloed te beveiligen, zodat hij niet met geheel de wereld zal omkomen. *Ik zal ze met de aarde verderven,* zegt God, vers 13. "Maar *maak u een ark,* Ik zal zorgen u in het leven te behouden." Bijzondere Godsvrucht zal beloond worden met onderscheidende uitredding en verlossing. Het zal zeer veel bijdragen tot de eer en het geluk van verheerlijkte heiligen, dat zij behouden worden, als het grootste deel van de wereld aan het verderf wordt overgelaten. Nu geeft God aan Noach:

1. Aanwijzingen om een ark te maken, vers 14-16. Deze ark was gelijk aan de romp van een schip, toegerust, niet om op het water te varen (dat was niet nodig, daar er geen kust was, waarheen gevaren kon worden) maar om op het water te drijven, wachtende totdat het afnemen of vallen zou. God zou Noach hebben kunnen beveiligen door de dienst van engelen zonder hem enigerlei zorg, arbeid of moeite te geven, maar Hij verkoos hem te gebruiken om zelf te maken hetgeen het middel tot zijn behoudenis zou zijn, beide ter beproeving van zijn geloof en zijn gehoorzaamheid, en om ons te leren, dat niemand door Christus behouden zal worden dan alleen diegenen, die hun zaligheid werken. Wij kunnen het niet doen zonder God, en Hij zal het niet doen zonder ons, beide Gods voorzienigheid en Gods genade erkennen en kronen de pogingen, het streven van hen, die gehoorzaam en naarstig zijn.

God gaf hem zeer bijzondere en nauwkeurige instructies betreffende deze bouw, die wel zeer uitnemend geschikt moest wezen voor zijn bestemming, daar de oneindige Wijsheid zelf er de

bouwmeester van was. De ark moet gemaakt worden van *goferhout.* Ongetwijfeld wist Noach welke soort van hout dit was, hoewel wij het niet weten, hetzij cederhout of cipressenhout, of welke andere houtsoort dan ook. Hij moet haar van binnen met drie verdiepingen maken. Hij moet haar verdelen in hutten met beschotten, plaatsen, geschikt voor de verschillende dieren, zodat er geen ruimte verloren ging. Er worden hem nauwkeurige afmetingen voorgeschreven, opdat hij evenredigheid zal betrachten, en er plaats genoeg zij om aan het doel te beantwoorden, en niet meer. Zij, die voor God werken, moeten hun instructies van Hem ontvangen en er nauwkeurig naar handelen. Het is voegzaam, dat Hij, die onze woning bestemt en aanwijst, er de perken en grenzen van vaststelt. Hij moet de ark van binnen en van buiten bepekken, van buiten om de regen af te werpen, en te voorkomen dat het water door sijpelt, van binnen om de boze reuk van de dieren weg te nemen, als zij daar in een besloten ruimte zullen zijn.

Merk op, dat God hem niet gebiedt haar te verven, maar te bepekken. Als God ons woningen geeft, die veilig, warm en gezond zijn, dan moeten wij er dankbaar voor wezen, al zijn zij niet prachtig of sierlijk. Hij moet van boven een klein venster maken om licht binnen te laten, en (naar sommigen denken) om door dat venster de verwoesting te kunnen zien, die op de aarde werd aangericht. Hij moet in de zijde van de ark een deur maken waardoor hij in en uit kan gaan.

2. God belooft aan Noach, dat hij en de zijnen in het leven gespaard zullen blijven in de ark, vers 18. *Gij zult in de ark gaan.* Wat wij in gehoorzaamheid aan God doen, daar zullen wij waarschijnlijk zelf het voordeel en de vertroosting van genieten, indien gij wijs zijt gij zijt wijs voor uzelf. Hij was niet zelf alleen behouden in de ark, maar ook *zijn vrouw en zijn zonen, en de vrouwen van zijn zonen.*

Merk op:

a. De zorg van goede ouders. Zij zorgen niet slechts voor hun eigen veiligheid en behoudenis, maar ook voor de veiligheid en behoudenis van hun gezinnen, inzonderheid van hun kinderen.

b. Het geluk van de kinderen, die Godvruchtige ouders hebben. De Godsvrucht hunner ouders bezorgt hun dikwijls tijdelijke uitredding, zoals hier, en zij doet hen vorderen op de weg naar de eeuwige zaligheid, zo zij van dit voorrecht gebruik maken.

IV. God stelt Noach hier tot een grote zegen voor de wereld, en maakt hem hierin tot een type van de Messias zelf, zoals zijn ouders dit van hem verwacht hebben, Hoofdstuk 5:29.

1. God maakte hem tot een prediker voor de mensen van die tijd. Als een wachter heeft hij het woord uit Gods mond gehoord, ten einde hen te kunnen waarschuwen, Ezechiël 3:17. Terwijl aldus de lankmoedigheid Gods verwachtte, heeft Christus door Zijn Geest in Noach gepredikt voor de oude wereld, die, toen de apostel Petrus schreef, geesten waren in de gevangenis, 1 Petrus 3:18-20, en hierin was hij een type van Christus, die in een land en tijd, waarin al het vlees zijn weg had verdorven, rondging, predikende bekering en de mensen waarschuwende voor een komende overstroming van toorn.

2. God maakte hem tot een redder, een behouder van de lagere schepselen, om de onderscheidene soorten er voor te behoeden om in de watervloed verloren te gaan, vers 19-21. Hiermede was hem deze grote eer aangedaan, dat in hem niet slechts het mensdom in wezen

zou blijven, en uit hem een nieuwe wereld zou ontstaan, de kerk, de ziel van die wereld, en de Messias, het Hoofd dier kerk, maar dat hij ook het middel zou wezen om de lagere schepselen in wezen te houden en het mensdom aldus in hem een nieuw recht op hen en hun diensten zou verkrijgen. Hij moest hen voorzien van een schuilplaats, een onderkomen, ten einde niet in de watervloed te verdrinken. *Twee van elke soort mannetje en wijfje,* moest hij medenemen in de ark, en opdat het hem geen moeite zou kosten om ze bijeen te doen komen en ze binnen te brengen, belooft God, vers 20, dat zij uit eigen beweging tot hem zullen komen. Hij, die maakte dat de os zijn bezitter zou kennen, en een ezel de kribbe zijns heren, heeft toen gemaakt, dat zij hun behouder en diens ark kenden. Hij moest hen ook van hun levensonderhoud voorzien, opdat zij niet van honger zouden omkomen, vers 21. Hij moet zijn schip provianderen naar het getal van zijn bemanning, het grote gezin, waarvoor hij nu te zorgen had en naar de tijd, die hij er op moest doorbrengen. Ook hierin was hij een type van Christus, aan wie het te danken is, dat de wereld nog stand houdt, door wie alle dingen bestaan, en die het mensdom er voor bewaart, om geheel en al door de zonde te worden afgesneden en verdorven. In hem wordt het heilig zaad in het leven gehouden, en de schepping bevrijd van de ijdelheid, onder welke zij zucht. Noach redde hen, over wie hij had te regeren, en dat doet ook Christus, Hebreeën 5:9.

Genesis 6:22

Noach’s zorg en vlijt in het bouwen van de ark kan beschouwd worden:

1. Als een gevolg van zijn geloof in het woord van God. God had hem gezegd, dat Hij weldra de wereld door een watervloed zou doen verzwelgen, hij geloofde het, vreesde voor de komende overstroming, en in die vrees bouwde hij de ark. Wij behoren geloof te mengen met de openbaring, die God gedaan heeft van Zijn toorn tegen alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen, de bedreigingen van het woord zijn geen valse alarmkreten. Er zouden zeer vele tegenwerpingen kunnen gemaakt zijn tegen de geloofwaardigheid van de waarschuwing, die aan Noach gegeven was. "Wie kan geloven, dat de wijze God, die de wereld gemaakt heeft, haar zo spoedig weer zal vernietigen, die het water van het droge heeft doen afvloeien, Hoofdstuk 1:9, 10, het over het droge weer zal doen heen stromen? Hoe was dit overeen te brengen met de goedertierenheid Gods, die over al Zijn werken is, inzonderheid dat, om de zonde van de mens, onschuldige dieren moeten sterven? Waar zal water vandaan komen in genoegzame hoeveelheid om de wereld te overstromen? En indien dit zo mocht wezen waarom moet hier dan alleen aan Noach kennis van worden gegeven? Maar over al die verdorven redeneringen heeft Noach’s geloof gezegevierd.

2. Als een daad van gehoorzaamheid aan het gebod Gods. Ware hij met vlees en bloed te rade gegaan, er zouden vele bedenkingen tegen opgekomen zijn. Een gebouw op te richten, zoals hij er nog nooit een gezien had, en van zo nauwkeurige afmetingen, zal hem op zeer veel zorg, moeite en onkosten te staan komen. Het zal een werk van tijd wezen het gezicht zal nog voor een lange tijd wezen, zijn naburen zullen hem bespotten om zijn lichtgelovigheid, hij zal het snarenspel wezen dergenen, die sterke drank drinken. Zijn gebouw zal Noach’s dwaasheid worden genoemd, en, mocht het ergste al gebeuren, dan zal het ieder vergaan zoals het zijn nabuur vergaat. Maar deze, en duizend andere van zulke tegenwerpingen is Noach door het geloof teboven gekomen, zijn gehoorzaamheid was prompt en vast-besloten. Gewillig en blijmoedig, zonder murmureren of tegenspreken heeft Noach gehandeld. God zegt: Doe dit, en hij doet het. Hij heeft ook met nauwkeurigheid en volharding gehandeld, hij heeft alles juist zo gedaan als God het hem gezegd had, en begonnen zijnde te bouwen, heeft hij er niet van afgelaten, voordat de bouw voleindigd was, zo heeft hij gedaan, en zo moeten wij doen.

3. Als een voorbeeld van wijsheid voor hem zelf, om aldus in zijn eigen veiligheid te voorzien, hij was bevreesd voor de watervloed, en daarom bouwde hij de ark. Als God ons waarschuwt voor komende oordelen, dan is het onze wijsheid en onze plicht om overeenkomstig daarmee voorzieningen te treffen. Zie Exodus 9:20, 21, Ezechiël 3:18. Wij moeten ons bereiden om de Heere te ontmoeten in Zijn oordelen op aarde, tot de naam des Heeren lopen, als tot een hoog vertrek, Spreuken 10:18 in onze binnenste kamers gaan, Jesaja 26:20,21, inzonderheid om Hem te ontmoeten bij de dood, en in het oordeel op de grote dag, bouwen op de steenrots, Christus, Mattheus 7:24, ingaan in Christus, de Ark.

4. Als bestemd tot een waarschuwing aan een zorgeloze wereld, en het was een duideIijke waarschuwing voor de komende vloed. Elke houw met zijn bijl, elke hamerslag was een roepstem tot bekering, een oproeping tot hen gericht, om ook arken te bouwen. Maar wijl hij de wereld er niet door kon overtuigen, heeft hij de wereld er door veroordeeld, Hebreeën 11:7.

HOOFDSTUK 7.

1 Daarna zeide de HEERE tot Noach: Ga gij, en uw ganse huis in de ark; want u heb Ik gezien rechtvaardig voor Mijn aangezicht in dit geslacht.
2 Van alle rein vee zult gij tot u nemen zeven en zeven, het mannetje en zijn wijfje; maar van het vee, dat niet rein is, twee, het mannetje en zijn wijfje.
3 Ook van het gevogelte des hemels zeven en zeven, het mannetje en het wijfje, om zaad levend te houden op de ganse aarde.
4 Want over nog zeven dagen zal Ik doen regenen op de aarde veertig dagen, en veertig nachten; en Ik zal van den aardbodem verdelgen al wat bestaat, dat Ik gemaakt heb.
5 En Noach deed, naar al wat de HEERE hem geboden had.
6 Noach nu was zeshonderd jaren oud, als de vloed der wateren op de aarde was.
7 Zo ging Noach, en zijn zonen, en zijn huisvrouw, en de vrouwen zijner zonen met hem in de ark, vanwege de wateren des vloeds.
8 Van het reine vee, en van het vee, dat niet rein was, en van het gevogelte, en al wat op den aardbodem kruipt,
9 Kwamen er twee en twee tot Noach in de ark, het mannetje en het wijfje, gelijk als God Noach geboden had.
10 En het geschiedde na die zeven dagen, dat de wateren des vloeds op de aarde waren.
11 In het zeshonderdste jaar des levens van Noach, in de tweede maand, op den zeventienden dag der maand, op dezen zelfden dag zijn alle fonteinen des groten afgronds opengebroken, en de sluizen des hemels geopend.
12 En een plasregen was op de aarde veertig dagen en veertig nachten.
13 Even op dienzelfden dag ging Noach, en Sem, en Cham, en Jafeth, Noach’s zonen, desgelijks ook Noach’s huisvrouw, en de drie vrouwen zijner zonen met hem in de ark;
14 Zij, en al het gedierte naar zijn aard, en al het vee naar zijn aard, en al het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, naar zijn aard, en al het gevogelte naar zijn aard, alle vogeltjes van allerlei vleugel.
15 En van alle vlees, waarin een geest des levens was, kwamen er twee en twee tot Noach in de ark.
16 En die er kwamen, die kwamen mannetje en wijfje, van alle vlees, gelijk als hem God bevolen had. En de HEERE sloot achter hem toe.
17 En die vloed was veertig dagen op de aarde, en de wateren vermeerderden, en hieven de ark op, zodat zij oprees boven de aarde.
18 En de wateren namen de overhand, en vermeerderden zeer op de aarde; en de ark ging op de wateren.
19 En de wateren namen gans zeer de overhand op de aarde, zodat alle hoge bergen, die onder den gansen hemel zijn, bedekt werden.
20 Vijftien ellen omhoog namen de wateren de overhand, en de bergen werden bedekt.
21 En alle vlees, dat zich op de aarde roerde, gaf den geest, van het gevogelte, en van het vee, en van het wild gedierte, en van al het kruipend gedierte, dat op de aarde kroop, en alle mens.
22 Al wat een adem des geestes des levens in zijn neusgaten had, van alles wat op het droge was, is gestorven.
23 Alzo werd verdelgd al wat bestond, dat op den aardbodem was, van den mens aan tot het vee, tot het kruipend gedierte, en tot het gevogelte des hemels, en zij werden verdelgd van de aarde; doch Noach alleen bleef over, en wat met hem in de ark was.
24 En de wateren hadden de overhand boven de aarde, honderd en vijftig dagen.

In dit hoofdstuk hebben wij de vervulling van hetgeen voorzegd was in het vorige hoofdstuk, beide met betrekking tot de ondergang van de oude wereld, en de behoudenis van Noach, want wij kunnen ons er van verzekerd houden, dat geen woord van God ter aarde zal vallen. Wij verlieten Noach, druk bezig aan zijn ark, vol van zorg om haar intijds klaar te hebben, terwijl zijn naburen hem bespotten om zijn arbeid en moeite. Nu zien wij hier wat er het einde van was, het einde van zijn zorg en van hun zorgeloosheid. En dit vermaarde tijdperk van de oude wereld geeft ons enig denkbeeld van de staat van zaken als de wereld, die nu is, vergaan zal door vuur. zoals die vergaan is door water, zie 2 Petrus 3:6, 7.

Wij hebben in dit hoofdstuk:
I. Gods genaderijke roeping van Noach om in de ark te komen, vers 1, en de dieren er in te brengen, die er met hem in het leven bewaard moesten worden, vers 2, 3 vanwege de vloed, die nu stond te komen, vers 4.

II. Noach's gehoorzaamheid aan dit hemels gezicht, vers 5. Toen hij zes honderd jaar oud was, kwam hij, met zijn gezin in de ark, vers 6, 7, en bracht de dieren mede, vers 8, 9, het bericht hiervan wordt herhaald in vers 13-16, waaraan nog toegevoegd is Gods tedere zorg om hem in te sluiten.

III. Het komen van de vloed, vers 10, de oorzaken er van, vers 11, 12. het overweldigende er van vers 17- 20.

IV. De schrikkelijke verwoesting, die er door werd aangericht in de dood van elk levend wezen op aarde behalve van die in de ark waren, vers 21-23.

V. De aanwas er van tot een volle zee, voordat de wateren begonnen af te nemen, en dat wel gedurende honderd en vijftig dagen, vers 24.

Genesis 7:1-4

Hier is:

I. Een vriendelijke, genadige uitnodiging aan Noach en zijn gezin om in de veilige plaats te gaan, nu de watervloed stond te komen, vers 1.

1. De nodiging zelf is zeer vriendelijk, als die van een teder vader aan zijn kinderen om naar binnen te komen, nu de storm opsteekt. *Kom gij en uw gehele huis,* het kleine gezin, dat gij hebt, *in de ark.*

Merk op:

a. Noach ging niet in de ark voordat God het hem gebood. Hoewel hij wist, dat zij bestemd was om zijn toevluchtsoord te zijn wachtte hij toch op een vernieuwd bevel, en hij ontving het. Het is zeer troostrijk en lieflijk om de roepstemmen van de Voorzienigheid te volgen, en God voor ons heen te zien gaan bij iedere stap, die wij doen.

b. God zegt hem niet in de ark *te gaan,* maar er in *te komen* aanduidende dat God er met hem zijn zal, er hem in zal voeren, hem er in zal vergezellen en er hem ter bestemder tijd veilig uit zal brengen. Het is zeer begerenswaardig om waar wij ook zijn, Gods tegenwoordigheid met ons te hebben, want dat is alles in alles voor ons, de troost en lieflijkheid in elke toestand van ons leven. Dat was het, dat Noach's ark, die een gevangenis was, niet slechts een veilige toevlucht voor hem deed zijn, maar een paleis.

c. Noach had zich zeer veel moeite gegeven om de ark te bouwen, en nu werd hij er zelf in het leven in bewaard. Wat wij doen in gehoorzaamheid aan het gebod Gods en in het geloof, daar zullen wij voorzeker zelf het eerst en het laatst de nuttigheid en het vertroostende van ondervinden.

d. Hij niet alleen, maar ook zijn huis, zijn vrouw en kinderen, worden met hem in de ark geroepen. Het is kostelijk om tot het gezin van een Godvruchtig man te behoren, het is veilig en lieflijk om onder zulk een schaduw te wonen. Een van Noach's zonen was Cham, die later bleek een slecht man te zijn, toch werd hij behouden in de ark, hetgeen te kennen geeft:

a.a. Dat het aan slechte kinderen dikwijls om der wille hunner ouders goed gaat.

b.b. Dat er in de beste gezelschappen op aarde een vermenging is van goed en slecht, en dat wij dit niet vreemd moeten vinden. In Noach's gezin was een Cham, en in Christus' gezin was een Judas, aan deze zijde van de hemel is nergens volmaakte zuiverheid te vinden.

e. Dit roepen van Noach was een type van de roepstem van het Evangelie, tot arme zondaren gericht. Christus is een Ark, die alreeds bereid is, in wie alleen wij veilig kunnen zijn, als de dood en het oordeel komen. Thans is het refrein van het lied: "Kom, kom," het woord zegt: "Kom" de Evangeliedienaren zeggen: "Kom, de Geest zegt: "Kom, kom in de ark."

2. De reden, opgegeven voor deze uitnodiging, is een zeer eervol getuigenis voor Noach's oprechtheid: *Want u heb Ik gezien rechtvaardig voor Mijn aangezicht.*

Merk op:

a. Diegenen zijn in waarheid rechtvaardig, die rechtvaardig zijn voor God, die niet slechts de gedaante van de Godzaligheid hebben, waardoor zij rechtvaardig schijnen voor de mensen, die men gemakkelijk kan bedriegen, maar ook de kracht ervan, waardoor zij zich Gode welbehaaglijk maken, die het hart doorgrondt, en in de aard van de mensen niet bedrogen kan worden.

b. God neemt nota van, en schept behagen in, hen die rechtvaardig zijn voor Zijn aangezicht: u heb Ik gezien. In een wereld van goddeloze mensen, kon God een rechtvaardige Noach zien, dat enkele korreltje tarwe kon in de grote hoop kaf niet verloren zijn. De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn. God, die een getuige is van, zal weldra een getuige zijn voor de oprechtheid Zijns volks, Hij, die haar ziet, zal haar tot hun onsterfelijk eer bekend maken aan engelen en mensen. Zij, die genade verkrijgen om rechtvaardig te zijn, zullen het getuigenis bekomen, dat zij rechtvaardig zijn.

d. God heeft een bijzonder welbehagen in hen, die in slechte tijden en in slechte plaatsen goed zijn. De rechtvaardigheid van Noach was vermaard, vanwege de goddelozen tijd waarin en het ontaarde geslacht waaronder, hij geleefd heeft.

e. God zal hen, die zich in tijden van algemene ongerechtigheid rein bewaren, veilig bewaren in tijden van algemene rampen- zij die niet delen in de zonden van anderen, zullen niet delen in de plagen, die over hen komen, zij, die beter zijn dan anderen zijn, zelfs in dit leven, veiliger dan anderen en zij varen beter.

II. Hier worden noodzakelijke orders gegeven betreffende de redeloze dieren, die met Noach in de ark in het leven gehouden moeten worden, vers 2, 3. Zij waren niet instaat om zelf waarschuwingen en aanwijzingen te ontvangen, zoals de mens daartoe instaat was, die hierin geleerder is gemaakt dan de beesten van de aarde, en wijzer dan het gevogelte des hemels, dat hij begaafd is met het vermogen van voorzien en alzo voorzorgen te treffen, daarom wordt de mens belast met de zorg voor hen, daar zij onder zijn heerschappij zijn moeten zij ook onder zijn bescherming wezen. En hoewel hij niet ieder schepsel in het leven kon houden, moet hij toch zorgvuldig elke soort behouden, opdat geen er van teniet zou gaan, geheel uit de schepping zou verdwijnen. Hierin kunnen wij opmerken:

1. Gods zorg voor de mens, voor zijn welvaren en gerieflijkheid. Wij bevinden niet dat Noach hieromtrent voor zichzelf bezorgd was, God gaat meer te rade met ons welzijn en geluk dan wijzelf. Hoewel God zag, dat de oude wereld zeer boos was, en voorzag, dat de nieuwe wereld weinig beter zou zijn, wilde Hij de dieren toch voor der mensen gebruik in wezen laten, "zorgt ook God voor de ossen?" 1 Corinthiërs 9:9. Of was het niet veeleer de mens wie deze zorg gold?

2. Zelfs de onreine dieren (die de minste waardij hadden en het minst nuttig waren) werden in de ark in het leven behouden, want Gods barmhartigheden zijn over al Zijn werken en niet slechts over die, welke van de grootste voortreffelijkheid en het meeste nut zijn.

3. Maar van de reine dieren moesten er meer bewaard blijven dan van de onreine

a. Omdat de reinen het meest tot de dienst des mensen waren bestemd, daarom moesten, in gunst jegens hem, meer van deze bewaard blijven en voortgeplant worden. Er zijn, Gode zij dank, geen kudden van leeuwen, zoals er kudden van ossen zijn, geen kudden van tijgers zoals kudden van schapen.

b. Omdat de reinen tot offers aan God moesten dienen, daarom moesten, ter ere van Hem, drie paren voor de teelt bewaard blijven, en het overblijvende zevende ter offerande, Hoofdstuk 8:20. In aardse dingen geeft God ons zes voor een, zoals in de verdeling van de dagen van de week opdat wij in geestelijke dingen geheel voor Hem zijn zullen. Hetgeen toegewijd wordt aan Gods eer en gebruikt wordt in Zijn dienst wordt zeer bijzonder gezegend en vermenigvuldigd.

III. Hier wordt kennis gegeven, dat de watervloed nu stond te komen. *Over nog zeven dagen zal Ik doen regenen op aarde.*

1. "Er zullen nog zeven dagen verlopen eer Ik het doe." Nadat de 120 jaren om waren heeft God hun nog een uitstel van zeven dagen verleend, beide om te tonen, hoe traag Hij is tot toorn, en dat het werk van straffen Zijn vreemd werk is, en om hun nog enige tijd te laten tot berouw en bekering, maar het was alles tevergeefs, die zeven dagen werden verbeuzeld, evenals al de overige, zij bleven gerust en zinnelijk, totdat de vloed kwam.

2. "Het zullen slechts zeven dagen zijn." Zolang Noach hun sprak van een oordeel, dat nog veraf was, waren zij in verzoeking om hun bekering uit te stellen, omdat het nog voor een zeer lange tijd zou zijn eer het kwam, maar nu ontvangt hij bevel om hun te zeggen, dat het aan de deur is, dat zij nog slechts een week hebben om zich te bekeren, nog slechts een sabbat om er een goed gebruik van te maken ten einde te zien, of dit hen ten laatste zal doen opwaken en opwekken, om de dingen te bedenken, die tot hun vrede dienen die anders weldra voor hun ogen verborgen zullen zijn. Maar het is iets geheel gewoons dat zij, die gedurende hun jaren van gezondheid onbekommerd waren over hun ziel, toen zij de dood nog op verre afstand zagen, even zorgeloos en onbekommerd zijn gedurende de dagen, de zeven dagen, van hun ziekte als zij hem zien naderen, daar hun hart door de bedrieglijkheid van de zonde verhard is geworden.

Genesis 7:5-10

Hier zien wij Noach's bereidwillige gehoorzaamheid aan de bevelen, die God hem had gegeven.

1. Op het bericht, dat de vloed na zeven dagen komen zou, ging hij in de ark, hoewel er waarschijnlijk nog geen zichtbaar teken van te bespeuren was, geen wolk aan de hemel die de vloed dreigde, niets dat er gedaan werd om hem te laten komen. Alles was nog kalm en helder, want gelijk hij de ark bereidde in het geloof aan de gegeven waarschuwing, dat de vloed komen zal, zo ging hij nu in de ark in het geloof aan de waarschuwing, dat hij snel zal komen, hoewel hij niet zag, dat de ondergeschikte oorzaken begonnen te werken. In elke voetstap, die hij deed, wandelde hij in geloof, en niet door aanschouwen. Gedurende deze zeven dagen heeft hij zich waarschijnlijk met zijn gezin in de ark gevestigd, er zich ingericht, de dieren in de onderscheidene voor hen bestemde ruimten geplaatst, hetgeen het slot was van de zichtbare leerrede, die hij gedurende zo lange tijd voor zijn zorgeloze naburen gehouden had, en die, naar men zou denken, hen had moeten doen ontwaken. Daar echter dit gewenste doel niet bereikt werd bleef dan hun bloed op hun eigen hoofd.

2. Hij nam zijn gehele gezin met zich, zijn vrouw, om zijn gezellin en troosteres te wezen, (hoewel hij daarna geen kinderen meer bij haar gehad scheen te hebben) zijn zonen en de vrouwen van zijn zonen, opdat door hen niet slechts zijn gezin, maar de wereld van het mensdom gebouwd zou worden.

Merk op: Hoewel de mensen nu tot zo'n klein getal teruggebracht waren, en het zeer wenselijk was dat de aarde weer spoedig bevolkt zou worden, moesten de zonen van Noach ieder toch slechts een vrouw hebben, hetgeen de argumenten versterkt tegen het hebben van vele vrouwen, want van het begin van deze nieuwe wereld is dit niet zo geweest. Gelijk God in den beginne slechts een vrouw gemaakt heeft voor een man, zo heeft Hij nu slechts een vrouw voor een man in het leven behouden zie Mattheus 19:4, 8.

3. De dieren gingen geredelijk met hem in de ark. Dezelfde hand, die ze eerst tot Adam gebracht heeft, om van hem namen te ontvangen, bracht ze nu tot Noach om door hem in het leven behouden te worden. De os kende nu zijn bezitter, en de ezel de kribbe zijns beschermers, ja zelfs de wilde dieren stroomden toe naar de ark, maar de mens was dierlijker geworden dan de dieren zelf, hij had geen kennis, hij verstond niet, Jesaja 1:3.

Genesis 7:11-12

Wij hebben hier:

I. De datum van deze grote gebeurtenis, die zorgvuldig staat opgetekend tot grote gewisheid van de geschiedenis.

1. Het was in het 600ste jaar van Noach's leven, dat, volgens berekening, het jaar 1656 na de schepping is geweest. De jaren van de oude wereld worden berekend, niet naar de regering van de reuzen, maar naar het leven van de patriarchen, voor God zijn heiligen van meer gewicht dan vorsten, de rechtvaardige zal in eeuwige gedachtenis zijn. Noach was nu een zeer oud man, zelfs voor die tijd. Hoe langer wij leven in deze wereld, hoe meer wij er de ellende en de rampen van zien, daarom wordt het als een voorrecht aangeduid van hen, die jong sterven dat "hun ogen het kwaad niet zien zullen, hetwelk staat te komen", 2 Koningen 22:20. Soms brengt God Zijn oude dienstknechten in buitengewone beproevingen van gehoorzame lijdzaamheid. Ook de oudsten van de krijgsknechten van Christus moeten zich niet voorstellen van deze krijg vrijgesteld te worden, voordat de dood hen aflost. Zij moeten nog altijd het harnas aangespen, en niet roemen alsof zij het losmaakten. Gelijk het jaar van de zondvloed vermeld is, zo wordt ons ook:

2. Gezegd, dat het was in de *tweede maand, op de zeventiende dag van de maand,* hetgeen, naar berekening, omstreeks het begin van November was, zodat Noach juist even tevoren nog een oogst had, waarmee hij de ark kon provianderen.

II. De ondergeschikte oorzaken, welke medewerkten voor deze overstroming, die begon op dezelfde dag toen Noach in de ark gevestigd was. Verwoestende oordelen komen niet, voordat God in de veiligheid van Zijn volk heeft voorzien, zie Hoofdstuk 19:22. "Ik zal niets kunnen doen totdat gij daarhenen ingekomen zijt, " Openbaring 7:3, en wij vinden, dat de winden weerhouden worden totdat de dienstknechten Gods verzegeld zijn. Als Godvruchtigen worden weggenomen, dan zijn de oordelen niet ver meer, want zij worden weggenomen vóór het kwaad, Jesaja 57:1. Als zij geroepen worden om in hun binnenste kamers te gaan, verborgen worden in het graf, verborgen worden in de hemel, dan zal "de Heere uitgaan uit zijn plaats om te straffen," Jesaja 26:20, 21.

Zie nu wat er op die dag, die noodlottige dag, aan de wereld van de goddelozen gedaan werd.

1. *De fonteinen des groten afgronds werden opengebroken.* Er was wellicht geen schepping van nieuwe wateren nodig, die, welke reeds gemaakt waren om in de gewone loop van de voorzienigheid zegeningen te zijn voor de aarde, werden nu door een buitengewone daad van Goddelijke macht tot haar verderf gemaakt. "God legt de afgronden op in schatkamers," Psalm 33:7, en nu brak Hij die schatkamers open. Gelijk wij in ons lichaam vochten hebben, die, als het Gode behaagt, de kiemen en bronnen worden van dodelijke krankheden, zo had de aarde in haar binnenste wateren, die op Gods bevel ontsprongen en haar overstroomden. Bij de schepping had God "grendel en deuren gesteld aan de wateren van de zee, opdat zij de aarde niet weer bedekken zouden," Psalm 104:9, Job 38:9-11, en nu heeft Hij die oude bakens, dijken en heiningen slechts weggenomen, en de wateren van de zee keerden weer om de aarde te bedekken, zoals zij haar in den beginne bedekt hadden, Hoofdstuk 1:9. Al de schepselen zijn gereed om tegen de zondige mens te strijden, en ieder hunner kan het instrument worden van zijn verderf, indien God slechts de perken wegneemt, waardoor zij gedurende de tijd van Zijn

lankmoedigheid in bedwang worden gehouden. De sluizen des hemels werden geopend, en de wateren, die boven het uitspansel zijn, werden uitgestort op de aarde, die schatkamers, welke God opgehouden heeft tot de tijd der benauwdheid, de dag des strijds en des oorlogs, Job 38:22, 23. De regen, die gewoonlijk in droppelen neerkomt, kwam toen in stromen, of waterhozen, zoals zij in Indië genoemd worden, waar dikwijls wolkbreuken worden waargenomen waarbij de regens dan in veel heftiger stromen neerkomen, dan wij hier ooit in de zwaarste regenbuien gezien hebben. Wij lezen, Job 26:8, dat God "de wateren bindt in Zijn wolken, en nochtans de wolk daaronder niet scheurt" maar nu waren de banden losgemaakt, de wolk was gescheurd, en er kwamen regens neer, zoals nooit tevoren gezien waren, in zo grote hoeveelheid en zo aanhoudend van duur. De dikke wolken waren niet, zoals gewoonlijk, "vermoeid door bevochtiging," zodat zij spoedig ontledigd werden, maar de wolken keerden nog weer na de regen, en Gods macht vulde ze opnieuw. Het regende zonder tussenpoos en zonder vermindering, *veertig dagen en veertig nachten*, vers 12, en dat wel tegelijk op de gehele aarde, niet, zoals soms, over een stad, maar niet over een andere stad. God heeft de wereld gemaakt in zes dagen, maar veertig dagen heeft Hij gebruikt om haar te verwoesten want Hij is traag tot toorn, maar hoewel de verwoesting langzaam en trapsgewijze kwam, kwam zij toch krachtig en afdoende.

2. Leer nu hieruit:

a. Dat alle schepselen tot Gods beschikking zijn, en dat Hij er het gebruik van maakt, dat Hem behaagt, "hetzij dat Hij die tot een roede, of tot Zijn land, of tot weldadigheid beschikt," zoals Elihu zegt van de regen Job 37:12, 13.

b. Dat God dikwijls "hetgeen tot welstand zou dienen tot een valstrik doet worden," Psalm 69:23. Hetgeen gewoonlijk een lieflijkheid en weldaad voor ons is, wordt als het Gode behaagt, een gesel en een plaag voor ons. Niets is nodiger of nuttiger dan water, beide de bronnen van de aarde en de regen van de hemel, en toch is nu niets meer schadelijk, niets meer verwoestend, elk schepsel moet wezen wat God het maakt.

c. Dat het onmogelijk is om aan de rechtvaardige oordelen van God te ontkomen, als zij met een opdracht tegen de zondaren uitgaan, want God kan hemel en aarde tegen hen wapenen, zie Job 20:27. God kan de mensen omringen met boodschappers van Zijn toorn, zodat als zij opzien, het met afgrijzen en verschrikking zijn zal, en als zij de aarde aanschouwen, zie, daar zal benauwdheid en duisternis zijn, Jesaja 8:21, 22. Wie kan bestaan voor God, als Hij toornig is?

Eindelijk. In deze verwoesting van de oude wereld door water, heeft God een proeve gegeven van de laatste verwoesting van de wereld, die nu is, door vuur. Wij zien hoe de apostel de ene van die tegenover de andere plaatst, 2 Petrus 3:6, 7. Gelijk er onder de aarde wateren zijn, zo verkondigen de Etna, de Vesuvius, en andere vulkanen, dat er ook onderaardse vuren zijn, en dikwijls valt vuur van de hemel, zeer veel schade en verwoesting worden aangericht door de bliksem, zodat, wanneer de voor verordineerde tijd komt, dan zullen tussen deze twee vuren de aarde en de werken, die daarin zijn, verbranden, zoals over de oude wereld de vloed gebracht werd uit de fonteinen van de grote afgronden en door de vensters des hemels.

Genesis 7:13-16

Hier wordt herhaald hetgeen tevoren verhaald was van het gaan in de ark van Noach en zijn gezin, en de dieren, die tot behoud waren aangewezen.

I. Dit wordt aldus herhaald ter ere van Noach, wiens geloof en gehoorzaamheid hierin zo helder uitblonken, waardoor hij een goed getuigenis heeft verkregen, en die hierin zo groot een gunstgenoot des hemels bleek te zijn, en zo groot een zegen voor deze aarde.

II. Er wordt hier nota genomen van de dieren die ingingen, *ieder naar zijn aard,* overeenkomstig de uitdrukking, gebruikt in de geschiedenis van de schepping, Hoofdstuk 1:21-25, om te kennen te geven, dat juist zoveel soorten als in den beginne geschapen werden, nu werden behouden, en niet minder, en dat deze bewering als een nieuwe schepping was. Een leven, dat op merkwaardige wijze behouden werd, is als het ware een nieuw leven.

III. Hoewel alle vijandschap tussen de schepselen voor het tegenwoordige ophield, en verslindende, roofgierige dieren niet slechts zo zacht en handelbaar waren, dat de wolf en het lam tezamen nederlagen, maar zo veranderd waren, dat de leeuw stro at gelijk de os, Jesaja 11:6, 7, waren zij, toen de tegenwoordige toestand voorbij was en het bedwang weggenomen werd, toch nog van dezelfde aard als tevoren, want de ark heeft hun aard en lichaamsgestel niet veranderd. Geveinsden in de kerk, die zich uitwendig naar de wetten van die ark gedragen, kunnen toch onveranderd zijn, en op de een of andere tijd zal het dan blijken van welke aard zij zijn.

IV. Er wordt bijgevoegd (en die bijzonderheid verdient al onze aandacht) *de Heere sloot achter hem toe,* vers 16. Gelijk Noach volhardde in zijn gehoorzaamheid aan God, zo volhardde God in Zijn zorg voor Noach, en hier bleek het een zeer onderscheidende zorg te zijn want het sluiten van deze deur richtte een scheidingsmuur op tussen hem en de overige wereld. God sloot de deur:

1. Om hem te beschermen en hem veilig in de ark te bewaren. De deur moet zeer dicht gesloten worden, opdat het water er niet doorheen zal dringen en de ark zal doen zinken, en zeer stevig, opdat niemand van buiten haar zal openbreken. Aldus heeft God Noach afgezonderd, zoals Hij Zijn juwelen afzondert.

2. Om alle anderen buiten te sluiten, en hen voor altijd buitengesloten te houden. Totnutoe was de deur van de ark open, en indien iemand zelfs in de laatste zeven dagen, zich had bekeerd en had geloofd, dan zou hij, voor zoveel ik weet, welkom geweest zijn in de ark, maar nu was de deur gesloten, en was alle hoop om er in toegelaten te worden voor hen afgesneden, want God sluit, en niemand opent.

V. In deze behoudenis van Noach in de ark is zeer veel van onze Evangelieplicht en van ons Evangelievoorrecht te zien. De apostel maakt het tot een type van onze doop, dat is: van ons Christendom, 1 Petrus 3:20, 21. Merk dan op:

1. Dat het onze grote plicht is, dat wij in gehoorzaamheid aan de roepstem des Evangelies, door een levendig geloof in Christus komen op die weg van de zaligheid, die God voor arme zondaars bereid heeft. Toen Noach in de ark kwam, verliet hij zijn huis en zijn akkers, zo moeten wij afstand doen van onze eigen gerechtigheid en onze wereldlijke bezittingen, zodra

zij in mededinging komen met Christus. Noach moet zich een wijl onderwerpen aan de beperkingen en de ongerieflijkheden van de ark, ten einde voor een nieuwe wereld bewaard te kunnen blijven- zo moeten zij, die tot Christus komen om door Hem behouden te worden, zichzelf verloochenen zowel in lijden als in dienen.

2. Zij, die zelf in de ark komen, moeten er zo velen in medebrengen als zij kunnen, door goede lering, door overtuiging en door een goed voorbeeld. "Wat weet gij, man, of gij de vrouw zult zalig maken," 1 Corinthiërs 7:16, zoals Noach zijn vrouw behouden heeft. Er is in Christus plaats genoeg voor allen, die komen.

3. Zij, die door geloof komen in Christus, de Ark, zullen door de kracht Gods er ingesloten worden, en er in bewaard worden door de kracht Gods, als in een sterkte, 1 Petrus 1:5. God stelde Adam in het paradijs, maar Hij heeft er hem niet ingesloten, en zo heeft hij er zichzelf uitgeworpen, maar toen Hij Noach in de ark bracht, sloot Hij hem er in, en als Hij een ziel tot Christus brengt, verzekert Hij de zaligheid van die ziel, zij ligt niet in onze eigen bewaring, maar in de hand des Middelaars.

4. De deur van de genade zal weldra gesloten worden voor hen, die haar nu veronachtzamen. Nu heet het: "Klop en u zal opengedaan worden" maar de tijd komt, wanneer dit niet zal geschieden, Lukas 13:25.

Genesis 7:17-20

Hier wordt ons meegedeeld:

1. Gedurende hoe lange tijd de vloed toenam, *veertig dagen,* vers 17. De onheilige wereld, die niet geloofde dat hij komen zou heeft zich waarschijnlijk, toen hij gekomen was gevleid met de hoop, dat hij wel spoedig zou afnemen, en nooit tot het uiterste zou komen maar nog altijd bleef hij toenemen, hij had de overhand. Als God oordeelt, zal Hij overwinnen. Als Hij begint, zal Hij voleindigen- zowel in oordeel als in genade is Zijn weg volkomen. Het langzame en trapsgewijze naderen van Gods oordelen, dat bestemd is om de zondaren tot bekering te brengen, wordt dikwijls door hen misbruikt, zodat zij zich verharden in hun boze weg.

2. In welke mate zij toenamen, zij verhieven zich zó hoog, dat niet slechts de lage, vlakke landen overstroomd werden, maar, opdat niemand zou ontkomen, werden ook de toppen van de hoogste bergen door de wateren bedekt *vijftien ellen omhoog* rezen de wateren. Zodat men "het waarlijk tevergeefs van de heuvelen en de menigte van de bergen verwachtte," Jeremia 3:23. Geen van Gods schepselen zijn zo hoog, dat Gods macht ze niet te boven zou gaan, en Hij zal hun doen weten, dat in de zaak, waarin zij trots handelen, Hij boven hen is. Wellicht zijn de toppen van de bergen door de kracht van de wateren losgewoeld, hetgeen er veel toe bijdroeg om de wateren de overhand over hen te doen hebben, want er is gezegd, Job12:15:"Hij zendt de wateren uit," en dan overstromen zij de aarde niet slechts, maar keren haar om. Aldus werd de toevlucht van de leugen weggevaagd, en hebben de wateren de schuilplaats dier zondaren overstroomd, Jesaja 28:17, en tevergeefs zijn zij er heengesneld om er veiligheid te vinden, Openbaring 6:16. Nu weken de bergen en wankelden de heuvelen, en niets kon de mens van dienst zijn dan "het verbond des vredes," Jesaja 54:10. Er is op aarde geen plaats zó hoog, dat de mens er buiten het bereik is van Gods oordelen, Jeremia 49:16, Gods hand zal al Zijn vijanden vinden, Psalm 21:9.

Merk op hoe nauwkeurig zij gepeild zijn, *(vijftien ellen)* niet door Noach's dieplood, maar door de kennis van Hem "die de wateren opwoog in mate," Job 28:25.

3. Wat werd er van Noach's ark, toen de wateren aldus toenamen? Zij *hieven haar op, zodat zij oprees boven de aarde,* vers 17, *en zij ging op de wateren,* vers 18. Toen alle andere gebouwen door de wateren neergeworpen en er onder bedolven werden, bleef de ark alleen bestaan. De wateren, die alle andere dingen verbraken en terneder wierpen, droegen de ark. Hetgeen voor de ongelovigen een reuke des doods is ten dode, is voor de gelovigen een reuke des levens ten leven. Hoe meer de wateren toenamen, hoe hoger de ark opgeheven werd ten hemel. Aldus zijn geheiligde beproevingen geestelijke bevorderingen, en als de benauwdheden overvloedig zijn, zullen de vertroostingen nog veel meer overvloedig wezen.

Genesis 7:21-24

Hier is:

I. De algemene verdelging van alle vlees door de wateren van de vloed. "Komt, aanschouwt de daden des Heeren, die verwoestingen op aarde aanricht", Psalm 46:9, en hoe Hij puinhoop op puinhoop stelt. Nooit heeft de dood, sedert zijn eerste komst, zo gezegevierd als toen. Kom en zie! de dood op zijn vaal paard, en de hel, die hem navolgt, Openbaring 6:7, 8.

1. Al het vee, al het gevogelte, al het kruipend gedierte stierf, behalve de weinigen, die in de ark waren.

Merk op, hoe dit herhaald wordt: vers 21. *Alle vlees stierf. Al wat een adem des geestes des levens in zijn neusgaten had, van alles wat op het droge was, is gestorven,* vers 22. *Alzo werd verdelgd al wat bestond,* vers 23. En waarom dit? Alleen de mens had goddeloos gedaan, en rechtvaardig is Gods hand tegen hem, maar deze schapen wat hebben zij gedaan? Ik antwoord:

a. Wij zijn er zeker van, dat God hun geen onrecht deed, Hij is de vrijmachtige Heer van alle leven, want Hij is er de enige bron en oorsprong van. Hij, die ze gemaakt heeft zoals het Hem behaagde, kon ze ongedaan maken wanneer het Hem behaagde, en wie zal tot Hem zeggen: Wat doet Gij? Mag Hij met het Zijne niet doen wat Hij wil, het Zijne, dat voor Zijn welbehagen geschapen was?

b. God heeft op bewonderenswaardige wijze door hun verdelging de doeleinden van Zijn eigen heerlijkheid doen dienen, door hun verdelging evengoed als door hun schepping. Hierin zijn Zijn heiligheid en gerechtigheid grotelijks verheerlijkt, hierin blijkt, dat Hij de zonde haat, en een groot mishagen heeft in de zondaren, als zelfs de lagere schepselen, omdat zij de dienaren zijn van de mens, deel uitmaken van zijn bezitting, en misbruikt zijn geworden in de dienst van de zonde, met hem verdelgd worden. Dit maakt het oordeel des te meer merkwaardig des te meer schrikkelijk, en bijgevolg des te meer de uitdrukking van Gods toorn en wraak. De verdelging van de dieren was hun verlossing van de dienstbaarheid van de verderfenis, naar welke verlossing thans het gehele schepsel zucht, Romeinen 8:21, 22. Het was ook een voorbeeld van Gods wijsheid. Gelijk de dieren gemaakt zijn voor de mens, toen hij gemaakt was, zo zijn zij voor hem vermenigvuldigd toen hij vermenigvuldigd werd. Toen nu het mensdom tot zo’n klein aantal was teruggebracht, voegde het dat ook de dieren in gelijke evenredigheid verminderd zouden worden want anders zouden zij overheersend geworden zijn en de aarde hebben vervuld, en dan zou het overblijfsel van het mensdom, dat nog op aarde was gelaten, door hen overmeesterd zijn. Zie, hoe God hieraan ook voor een ander geval indachtig is, Exodus 23:29 :"opdat het wild gedierte boven u niet vermenigvuldigd worde."

2. Al de mannen, vrouwen en kinderen, die in de wereld waren, (behalve die zich in de ark bevonden) stierven. Alle mens, vers 21, en vers 23, en wellicht waren er toen evenveel op de oppervlakte van de aarde als nu, indien al niet meer. Nu kunnen wij ons:

a. gemakkelijk voorstellen welk een schrik en ontsteltenis zich van hen meester maakten, toen zij zich aldus omsingeld zagen. Onze Heiland zegt ons dat zij tot op de dag, op welke de zondvloed kwam, "aten en dronken," Lukas17:26,27, zij waren in gerustheid en zinnelijkheid verzonken, voordat zij in die wateren verzonken, roepende: Vrede, vrede, voor alle waarschuwingen Gods doof en blind. In die houding heeft de dood hen overvallen, zoals die

Amalekieten 1 Samuel 30:16, 17. Maar o in welk een ontzetting waren zij toen! Nu zagen en gevoelden zij wat zij niet wilden geloven en vrezen, nu het te laat is, zijn zij overtuigd van hun dwaasheid, nu vinden zij geen plaats meer van berouw, hoewel zij die met tranen zochten.

b. Nu kunnen wij ook onderstellen dat zij alle mogelijke middelen beproefden tot hun behoudenis, maar tevergeefs. Sommigen klimmen op de toppen van bomen of bergen, en verlengen daarmee hun schrikkelijke toestand voor een wijl. Maar de vloed bereikt hen ten laatste, en zij zijn genoodzaakt om met des te meer nadenken te sterven. Sommigen hebben zich waarschijnlijk vastgeklemd aan de ark, en hopen nu, dat hetgeen hun zolang tot voorwerp van spotternij geweest was, hun thans behoudenis zou bieden. Wellicht zijn sommigen boven op de ark geklommen, denkende, dat zij zich daar wel zullen redden, maar deze komen om, of door gebrek aan voedsel, of zij worden snel door een regenvlaag weggerukt. Anderen hoopten wellicht bij Noach te zullen overmogen om in de ark te worden toegelaten, pleitten wellicht op oude bekendheid met hem: Hebben wij niet in uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken? Hebt gij niet in onze straten geleerd? "Ja", zou Noach kunnen zeggen, "dat heb ik menigmaal gedaan, maar met heel weinig gevolg. "Ik heb geroepen, maar gijlieden hebt geweigerd, gij hebt al mijn raad verworpen," Spreuken 1:24, 25, en nu staat het niet in mijn macht u te helpen, God heeft de deur gesloten, en ik kan haar niet openen." Zo zal het ook wezen op de grote dag. Noch het hoog klimmen in uitwendige belijdenis, noch het zich beroepen op hun betrekking tot Godvruchtige personen zal de mensen in de hemel brengen, Mattheus 7:22. Zij die niet gevonden worden in Christus, de Ark, zijn gewis verloren, voor eeuwig verloren. De zaligheid zelf kan hen niet zalig maken, zie Jesaja 10:3.

c. Wij kunnen onderstellen, dat sommigen van hen die omkwamen in de zondvloed, zelf Noach geholpen hebben, of door hem gebruikt werden bij het bouwen van de ark, en toch zijn zij niet zo wijs geweest, om door berouw en bekering er zich een plaats in te verzekeren. Zo zullen goddeloze leraren, hoewel zij het middel kunnen geweest zijn om anderen naar de hemel te helpen, zelf neergeworpen worden in de hel.

Laat ons nu een wijle stilstaan en nadenken over dit ontzaglijk oordeel Gods! Laat ons hart de verschrikking overdenken, de verschrikking van deze verdelging! Laat ons aanschouwen en zeggen: Vreeslijk is het te vallen in de handen des levenden Gods. Wie zal bestaan voor Zijn aangezicht, van de tijd Zijns toorns af? Laat ons aanschouwen en zeggen: Het is kwaad en bitter om de Heere, onze God te verlaten. Zonder berouw en bekering zal de zonde van de zondaren, vroeg of laat, hun verderf wezen, indien God waarachtig is, dan zal het zo zijn. *Al ware hand aan hand zo zal de boze niet ongestraft blijven,* Spreuken 11:21. De rechtvaardige God weet hoe een zondvloed over de wereld van de goddelozen te brengen 2 Petrus 2:5. Elifaz beroept zich op deze geschiedenis als een blijvende waarschuwing aan een zorgeloze wereld, Job 22:15,16. Hebt gij, het pad van de eeuw waargenomen dat de ongerechtige lieden betreden hebben? Die uitgeroeid zijn als het de tijd niet was-en in de eeuwigheid werden heengezonden-over wier grond een vloed is uitgestort.

II. De bijzondere bewaring van Noach en zijn gezin, vers 23. *Noach alleen bleef over en wat met hem in de ark was.*

Noach leeft, als allen om hem heen gedenktekenen zijn van Gods gerechtigheid, duizenden vallen aan zijn rechterhand en tien duizenden aan zijn linkerhand, en hij is daar als een gedenkteken van Gods genade, "alleen aanschouwt hij het met zijn ogen, en ziet de vergelding van de goddelozen," Psalm 91:7, 8. "In de overloop van grote wateren hebben zij hem niet

aangeraakt," Psalm 32:6. Wij hebben reden te denken, dat Noach, terwijl de lankmoedigheid Gods wachtte, niet slechts voor die boze wereld gepredikt, maar ook gebeden heeft, en de toorn zou hebben willen afwenden, maar zijn gebeden keerden weer in zijn boezem, en vonden slechts verhoring in zijn eigen behoud, waarnaar duidelijk verwezen wordt in Ezechiël 14:14, Noach, Daniël en Job zouden door hun gerechtigheid alleen hun ziel bevrijden. Een teken van de eer zal op voorbidders worden gesteld. Noach alleen bleef over, hij leeft, maar dat is alles, hij is ook, om zo te zeggen, levend begraven, opgesloten in een enge ruimte, verontrust door de verschrikkingen van de neerstortende regen, van de toenemende vloed, de wanhoopskreten van zijn stervende naburen-zijn hart overstelpt door de treurige gedachte aan de aangerichte verwoesting. Maar hiermede vertroost hij zich, dat hij op de weg des plichts is, en ook op de weg van de uitredding. En in Jeremia 45:4, 5, wordt ons geleerd, dat wij, als verwoestende oordelen zijn uitgegaan, ons geen grote of aangename dingen moeten zoeken, maar het als een onuitsprekelijk groot voorrecht moeten achten, als onze ziel, dat is ons leven, ons tot een buit wordt gegeven.

HOOFDSTUK 8.

1 En God gedacht aan Noach, en aan al het gedierte, en aan al het vee, dat met hem in de ark was; en God deed een wind over de aarde doorgaan, en de wateren werden stil.
2 Ook werden de fonteinen des afgronds, en de sluizen des hemels gesloten, en de plasregen van den hemel werd opgehouden.
3 Daartoe keerden de wateren weder van boven de aarde, heen en weder vloeiende, en de wateren namen af ten einde van honderd en vijftig dagen.
4 En de ark rustte in de zevende maand, op den zeventienden dag der maand, op de bergen van Ararat.
5 En de wateren waren gaande, en afnemende tot de tiende maand; in de tiende maand, op den eersten der maand, werden de toppen der bergen gezien.
6 En het geschiedde, ten einde van veertig dagen, dat Noach het venster der ark, die hij gemaakt had, opendeed.
7 En hij liet een raaf uit, die dikwijls heen en weder ging, totdat de wateren van boven de aarde verdroogd waren.
8 Daarna liet hij een duif van zich uit, om te zien, of de wateren gelicht waren van boven den aardbodem.
9 Maar de duif vond geen rust voor het hol van haar voet; zo keerde zij weder tot hem in de ark; want de wateren waren op de ganse aarde; en hij stak zijn hand uit, en nam haar, en bracht haar tot zich in de ark.
10 En hij verbeidde nog zeven andere dagen; toen liet hij de duif wederom uit de ark.
11 En de duif kwam tot hem tegen den avondtijd; en ziet, een afgebroken olijfblad was in haar bek; zo merkte Noach, dat de wateren van boven de aarde gelicht waren.
12 Toen vertoefde hij nog zeven andere dagen; en hij liet de duif uit; maar zij keerde niet meer weder tot hem.
13 En het geschiedde in het zeshonderd en eerste jaar, in de eerste maand, op den eersten derzelver maand, dat de wateren droogden van boven de aarde; toen deed Noach het deksel der ark af, en zag toe, en ziet, de aardbodem was gedroogd.
14 En in de tweede maand, op den zeven en twintigsten dag der maand, was de aarde opgedroogd.
15 Toen sprak God tot Noach, zeggende:
16 Ga uit de ark, gij, en uw huisvrouw, en uw zonen, en de vrouwen uwer zonen met u.
17 Al het gedierte, dat met u is, van alle vlees, aan gevogelte, en aan vee, en aan al het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, doe met u uitgaan; en dat zij overvloediglijk voorttelen op de aarde, en vruchtbaar zijn, en vermenigvuldigen op de aarde.
18 Toen ging Noach uit, en zijn zonen, en zijn huisvrouw, en de vrouwen zijner zonen met hem.
19 Al het gedierte, al het kruipende, en al het gevogelte, al wat zich op de aarde roert, naar hun geslachten, gingen uit de ark.
20 En Noach bouwde den HEERE een altaar; en hij nam van al het reine vee, en van al het rein gevogelte, en offerde brandofferen op dat altaar.
21 En de HEERE rook dien liefelijken, reuk, en de HEERE zeide in Zijn hart: Ik zal voortaan den aardbodem niet meer vervloeken om des mensen wil; want het gedichtsel van 's mensen hart is boos van zijn jeugd aan; en Ik zal voortaan niet meer al het levende slaan, gelijk als Ik gedaan heb.
22 Voortaan al de dagen der aarde zullen zaaiing en oogst, en koude en hitte, en zomer en winter, en dag en nacht, niet ophouden.

Aan het einde van het vorige hoofdstuk verlieten wij, de wereld in puin, en de kerk in engte en benauwdheid, maar in dit hoofdstuk hebben wij het herstel van de ene en de verruiming van de andere. Nu verandert het toneel, een andere staat van zaken wordt ons voor ogen gesteld, wij zien nu de lichte zijde van de wolk, die daar zo donker en dreigend was, want, hoewel God lang twist, zal Hij toch niet eeuwig twisten, niet gedurig verbolgen zijn. Wij hebben hier:

I. De aarde vernieuwd door de terugwijking van de wateren, en het voor de tweede maal tevoorschijn komen van het droge, en die beide langzaam en trapsgewijze.

1. Het toenemen van de wateren komt tot staan, vers 1,2

2. Zij beginnen merkbaar af te nemen, vers 3.

3. Na een zestiendaagse ebbe blijft de ark rusten, vers 4.

4. Na een ebbe van zestig dagen komen de toppen van de bergen boven het water uit, vers 5.

5. Na een ebbe van veertig dagen, twintig dagen nadat de bergen zichtbaar werden, begon Noach zijn verkenners uit te zenden, een raaf en een duif, teneinde berichten in te winnen, vers 6-12.

6. Twee maanden nadat de toppen van de bergen zichtbaar werden, waren de wateren verdwenen, en was de oppervlakte van de aarde droog, vers 13, hoewel niet genoegzaam droog om door de mens weer bewoond te kunnen worden, vóór er nog twee maanden voorbij waren gegaan, vers 14.

II. De mens wederom op aarde gevestigd. Waarin:

1. Noach’s verlof om uit de ark te gaan, vers 15-19.

2. Zijn dankoffer, dat hij Gode bracht nadat hij de ark had verlaten, vers 20.

3. Gods aannemen van zijn offer, en de belofte, die Hij hem toen gaf, om de wereld nooit weer door water te verwoesten, vers 21, 22. En zo heeft ten laatste de barmhartigheid geroemd tegen het oordeel.

Genesis 8:1-3

Hier is:

I. Een daad van Gods genade. *God gedacht aan Noach en aan al het gedierte.* Dit is een uitdrukking naar de wijze van de mensen, want niet een van Zijn schepselen, Lukas 12:6 veel minder nog een van Zijn volk, is voor God vergeten, Jesaja 49:15, 16. Maar:

1. Geheel het menselijke geslacht, behalve Noach en zijn gezin, was nu vernietigd, heengegaan naar het land van de vergetelheid om niet meer herdacht te worden, zodat Gods gedenken aan Noach het wederkeren was van Zijn barmhartigheid jegens het mensdom, waarmee Hij geen voleinding wilde maken. Er is een merkwaardige uitdrukking in Ezechiël 5:13 :"Alzo zal Mijn toorn volbracht worden, en Ik zal Mijn grimmigheid op hen doen rusten en Mij troosten." Aan de eis van Gods gerechtigheid werd voldaan door het verderf van deze zondaren, Hij heeft zich getroost over Zijn wederpartijders, Jesaja 1:24, en Zijn Geest doen rusten, Zacheria 6:8, *en hij gedacht aan Noach en aan het gedierte.* In de toorn gedacht Hij des ontfermens, Habakuk 3:2. Hij dacht aan de dagen vanouds, Jesaja 63:11, dacht aan het heilige zaad, en toen gedacht Hij aan Noach.

2. Noach zelf scheen, ofschoon hij genade had gevonden in de ogen des Heeren, in de ark vergeten te zijn. Misschien begon hij dit zelf te denken, want wij bevinden niet, dat God hem had gezegd hoe lang hij in de ark opgesloten zou zijn, en wanneer hij uit die gevangenschap bevrijd zou worden. Zeer Godvruchtige mensen waren soms geheel gereed te denken, dat zij door God waren vergeten, inzonderheid als hun beproevingen zeer smartelijk en zeer langdurig waren. Toen de vloed, nadat redelijkerwijs verwacht kon worden dat hij zijn werk volbracht had, nog zo lang bleef aanhouden, was Noach, hoewel hij een groot gelovige was, wellicht in verzoeking te vrezen, dat Hij, die hem ingesloten had, hem ingesloten zou houden, en begon hij te klagen, zeggende: *Hoe lang, Heere! zult Gij mij steeds vergeten?* Maar eindelijk is God in genade tot hem weergekeerd, en dat wordt uitgedrukt door aan hem gedachtig te zijn. Zij, die gedenken aan God, zullen gewis door Hem herdacht worden, hoe treurig en troosteloos hun toestand ook moge wezen, Hij zal hun een bepaling stellen en hunner gedachtig zijn, Job 14:13.

3. Met Noach gedacht God aan al het gedierte, want hoewel Zijn vermaking inzonderheid is met der mensen kinderen, verblijdt Hij zich toch in al Zijn werken, en niets van hetgeen Hij gemaakt heeft, haat Hij. Hij draagt bijzondere zorg niet slechts voor de personen van Zijn volk, maar ook voor hun bezittingen, voor hen en alles wat hun behoort. Hij verschoonde het *vee* in Ninevé, Jona 4:11.

II. Een daad van Gods macht over wind en water, welke geen van beide onder de macht of het bestuur zijn van de mensen, maar die beide acht geven op Zijn wenken:

Merk op:

1. Hij gebood de wind, zei tot hem: Ga en hij ging, om de vloed weg te vagen. God deed een wind over de aarde doorgaan. Zie hier:

a. Wat Gods gedenken aan Noach was: het was hem te bevrijden. Zij, die door God gedacht worden, worden met kracht van uitwerking door Hem gedacht, ten goede, Hij gedenkt aan ons om ons te redden, te behouden opdat wij zullen gedenken om Hem te dienen.

b. Welk een vrijmachtige heerschappij God heeft over de wind. Hij heeft hem "in Zijn vuisten verzameld,’ Spreuken 30:4, "en brengt hem uit zijn schatkamers voort,’ Psalm 135:7. Hij zendt hem wanneer, en waarheen, en tot welk doeleinde Hij wil. Zelfs de stormwind doet Zijn woord, Psalm 148:8. Het schijnt dat er, terwijl de wateren toenamen, geen wind was, want die zou nog meer bijgedragen hebben tot het slingeren van de ark, maar God zond een wind, toen daar geen hinder uit ontstond. Waarschijnlijk was het een noordenwind, want die verdrijft de regen. Maar het was een opdrogende wind, zoals die welke God zond om de Rode Zee te klieven voor Israël, Exodus 14:21.

2. Hij riep de wateren terug, en zei tot hen: Komt, en zij kwamen.

a. Hij nam de oorzaak weg. Hij verzegelde de fonteinen dier wateren, de fonteinen des afgronds en de sluizen des hemels. Gelijk God een sleutel heeft om te openen, zo heeft Hij een sleutel om weer te sluiten, en dezelfde hand, die de verwoesting brengt, moet ook de verlossing brengen, op die hand moet daarom steeds ons oog gericht zijn. Hij, die doorwondt, is alleen machtig te helen, zie Job 12:14, 15. Als de beproevingen het werk gedaan hebben, waartoe zij waren gezonden, hetzij werk ter doding of ter genezing, dan worden zij weggenomen. Gods woord zal niet ledig tot Hem wederkeren, Jesaja 55:10,11.

b. Toen hield de uitwerking op, niet plotseling, of opeens, maar trapsgewijze. De wateren werden stil, vers 1, keerden weer van boven de aarde, vers 3, gaande en wederkerende zoals de Hebreeuwse tekst luidt, hetgeen een trapsgewijs heengaan aanduidt. De hitte van de zon deed veel verdampen, en door de onderaardse holen werd misschien nog meer opgezogen. Gelijk de aarde niet in een dag onder het water bedolven werd, zo was zij ook niet in een dag opgedroogd. Bij de schepping was het slechts het werk van een dag, om de aarde te bevrijden van de wateren, die haar bedekten, en haar tot droog land te maken, ja het was het werk van slechts een halve dag Hoofdstuk 1:9, 10. Maar het werk van de schepping volbracht zijnde, werd dit werk van de voorzienigheid ten uitvoer gebracht door de meewerkende invloed van ondergeschikte oorzaken, onder de aandrang van de almachtige kracht Gods. Gewoonlijk werkt God de verlossing Zijns volks trapsgewijze, opdat de dag van de kleine dingen niet veracht worde, en aan de dag van de grote dingen niet worde gewanhoopt, Zacheria 4:10. Zie Spreuken 4:18.

Genesis 8:4-5

Hier hebben wij de uitwerkselen en de blijken van het afnemen van de wateren.

1. De ark rustte. Het was rustgevend voor Noach te bemerken, dat het huis, waarin hij zich bevond, nu op vaste grond was, en niet langer beweegbaar was. Zij rustte op een berg, waarheen zij gericht was, niet door Noach's wijsheid (hij stuurde haar niet) maar door de wijze en genadige voorzienigheid Gods, opdat zij zoveel te eerder rusten zou. God heeft tijden en plaatsen van rust voor Zijn volk, na hun heen en weer gedreven zijn, en menigmaal voorziet Hij voor hun tijdige en aangename vestiging, zonder dat zij zelf daar iets voor doen, of er zelfs maar aan gedacht hebben. De ark van de kerk, ofschoon somwijlen door onweer voortgedreven en ongetroost, Jesaja 54:11, heeft toch haar tijden van rust, Handelingen 9:31.

2. De toppen van de bergen werden gezien, als eilandjes, die boven het water te voorschijn kwamen. Wij moeten onderstellen, dat zij door Noach en zijn zonen gezien werden, want buiten hen was er niemand om ze te zien. Waarschijnlijk hadden zij iedere dag door het venster van de ark er naar uitgezien, evenals zeelieden, die na een lange, vervelende reis uitzien, of zij ook land kunnen bespeuren, of zoals de dienaar van de profeet, 1 Koningen 18:43, 44, en eindelijk land ontdekken en dit dan in hun journaal optekenen. Zij voelden de grond meer dan veertig dagen voor zij hem zagen, volgens de berekening van Dr. Lightfoot, waarvan hij de gevolgtrekking afleidt, dat, indien de wateren evenredig afnamen, de ark een diepgang had van elf el.

Genesis 8:6-12

Wij hebben hier een bericht over de verkenners, die Noach uitzond om hem tijding van buiten te brengen, een raaf en een duif.

Merk hier op:

I. Dat God wel aan Noach zeer bijzonder de tijd had meegedeeld wanneer de vloed zou komen, tot op de eigen dag zelfs, Hoofdstuk 7:4, maar hem niet door een openbaring bijzonder bericht gaf van de tijd wanneer, en door welke middelen, de vloed zou verdwijnen.

1. Omdat de kennis van het eerste noodzakelijk was voor de toebereiding van de ark en om er zich in te vestigen, maar de kennis van het laatste kon alleen dienen om zijn nieuwsgierigheid te bevredigen, en het verbergen er van voor hem was een nodige oefening van zijn geloof en geduld. En:

2. Hij kon de vloed niet anders voorzien dan door openbaring, maar het afnemen er van kon hij door gewone middelen ontdekken, en daarom heeft het Gode behaagd hem aan het gebruik dier middelen over te laten.

II. Dat Noach, hoewel hij door geloof zijn bevrijding verwachtte, en haar geduldig heeft verbeid, er toch naar gezocht heeft, als iemand, aan wie de gevangenschap lang viel. Begeerten naar verlossing uit benauwdheid, het ernstige verwachten er van, en een onderzoek naar het naderen er van, kunnen zeer wel samengaan met geloof en lijdzaamheid. Die gelooff zal niet haasten om God vooruit te lopen, maar wèl zal hij haasten om uit te gaan om Hem te ontmoeten, Jesaja 28:16.

1. Noach zond een raaf uit door het venster van de ark, die uitging, heen en weer ging *uitging en wederkeerde*-staat er in het Hebreeuws, dat is: rondvloog, azende op de drijvende lijken, maar naar de ark weerkeerde om te rusten, waarschijnlijk niet in de ark, maar er op. Dit gaf weinig voldoening aan Noach, daarom:

2. Zond hij een duif uit, die de eerste maai zonder goede tijding terugkeerde, nat en vuil waarschijnlijk, maar de tweede maal bracht zij een olijfblad in haar bek, die bleek pas afgeplukt te zijn, een duidelijk teken dat thans de bomen, de vruchtbomen, boven het water begonnen uit te komen.

Merk hier op:

a. Dat Noach de duif voor de tweede maal uitzond zeven dagen na de eerste maal, en ook de derde maal was het na zeven dagen, en waarschijnlijk was het zeven dagen na het uitzenden van de raaf, dat zij voor de eerste maal werd uitgezonden, hetgeen aanduidt, dat het op de sabbatdag geschiedde, die Noach Godsdienstig in de ark waargenomen scheen te hebben. De sabbat in een plechtige bijeenkomst van zijn kleine gemeente gevierd hebbende, verwachtte hij zegeningen van de hemel, en deed er onderzoek naar. Zijn gebed opgezonden hebbende, hield hij wacht, Psalm 5:4.

b. De duif is een zinnebeeld van een Godvruchtige, die, geen rust vindende voor de holte zijns voets, geen wezenlijke vrede of voldoening in deze wereld, deze overstroomde, verontreinigde

wereld, tot Christus weerkeert als tot zijn Ark, zijn Noach. Het vleselijk-gezinde hart is als de raaf, het vergenoegt zich met de wereld, voedt zich met het aas, dat het er vindt, maar gij, o mijne ziel! keer weer tot uw rust, uw Noach, zoals er in het Hebreeuws staat in Psalm 116:7. Och dat mij iemand vleugelen als van een duif gave, om tot Hem henen te vliegen! Psalm 55:7. En gelijk Noach zijn hand uitstak, en de duif nam, en ze tot zich in de ark bracht, zo zal Christus genadig bewaren, helpen en verwelkomen hen, die tot Hem vlieden om rust te vinden.

c. De olijftak, het embleem van vrede, werd niet gebracht door de raaf, een roofvogel, noch door een zwierige, trotse pauw, maar door een zachtaardige, geduldige, nederige duif. Het is een zachte gemoedsgesteldheid, die een voorsmaak van rust en blijdschap in de ziel brengt.

d. Sommigen maken deze dingen tot een allegorie. De wet werd eerst uitgezonden, zoals de raaf, maar zij bracht geen tijding van het afnemen van de wateren van Gods toorn, die de wereld van het mensdom hadden overstelpt, daarom heeft God in de volheid des tijds Zijn evangelie uitgezonden, als de duif, in welker gedaante de Heilige Geest is neergekomen, en dit brengt ons de olijftak, de betere hoop.

Genesis 8:13-14

Hier is:

1. De aardbodem opgedroogd, vers 14, dat is: al het water was er van afgevloeid, waarvan Noach zelf op de eerste dag van de eerste maand (een vreugdevolle Nieuwjaarsdag!) ooggetuige was. Hij deed het deksel van de ark af, niet de gehele bedekking, maar zoveel als genoeg was om hem een goed uitzicht over de aarde te geven, en zeer troostrijk was het uitzicht, dat hij nu had. Want zie! zie en verwonder u, *de aardbodem was opgedroogd.* Het is een grote zegen om de aarde rondom ons te zien. Noach was zich meer hiervan bewust dan wij, want zegeningen, die ons weergegeven zijn, doen ons meer dan zegeningen, die wij voortdurend genieten. De macht van God, die nu het gelaat van de aarde vernieuwde, kan ook het gelaat van een beproefde, ontroerde ziel vernieuwen, en ook van een verdrukte, vervolgde kerk. Hij kan droge grond te voorschijn doen komen, waar hij verloren en vergeten scheen te zijn, Psalm 18:17.

2. De aarde was opgedroogd, vers 14, zodat zij geschikt was om door Noach bewoond te worden.

Merk op dat God, hoewel Noach op de eerste dag van de eerste maand de aarde reeds droog zag, hem toch niet wilde toelaten uit de ark te gaan voor de zeven en twintigste dag van de tweede maand. Wellicht zou Noach, die zijn beperking wel enigszins moede was, de ark reeds terstond verlaten hebben, maar God heeft, in Zijn goedheid jegens hem, hem bevolen nog zoveel langer er in te blijven. God gaat meer te rade met ons welzijn dan met onze wensen, want Hij weet beter dan wij het zelf weten wat goed voor ons is, en hoelang het nodig is, dat ons bedwang, onze beperking zal duren, en de begeerde zegeningen nog uitgesteld moeten worden. Wij zouden uit de ark willen gaan, voordat de aarde opgedroogd is, en zo de deur gesloten is, zijn wij wellicht gereed het deksel af te nemen, en langs een andere weg er uit te gaan, maar wij moeten er van overtuigd wezen, dat Gods tijd om genade te betonen voorzeker de beste tijd is, als de zegen rijp is voor ons, en wij rijp zijn voor de zegen.

Genesis 8:15-19

Hier is:

I. Noach's wegzending uit de ark, vers 15.

Merk op:

1. Noach ging niet heen, voordat God het hem zei. Gelijk hij een bevel had om in de ark te gaan, Hoofdstuk 7:1, zo wilde hij, hoe vervelend zijn gevangenschap er ook in was, toch wachten op een bevel om er weer uit te gaan. In al onze wegen moeten wij God kennen, en bij al onze bewegingen Hem voor ogen hebben. Alleen diegenen gaan onder Gods bescherming, die Gods leiding volgen, en zich aan Zijn bestuur onderwerpen. Zij, die zich standvastig houden aan Gods woord als hun regel, geleid worden door Zijn genade als hun beginsel, die de wenken ter harte nemen van Zijn voorzienigheid om hen te helpen in hun toepassing van algemene aanwijzingen op bijzondere gevallen, kunnen in het geloof zien, dat Hij hen bestuurt en leidt op hun reis door deze woestijn.

2. Hoewel God hem lang in de ark heeft laten blijven, heeft Hij er hem ten laatste toch uit ontslagen, want "het gezicht is tot een bestemde tijd, dan zal Hij het op het einde voortbrengen en niet liegen," Habakuk 2:3. God had gezegd: *Kom in de ark,* hetgeen te kennen gaf, dat God er met hem ging: nu zegt Hij, niet: *Kom uit,* maar: *ga uit,* hetgeen aanduidt, dat God, die met hem ging, al die tijd met hem gebleven is, totdat Hij hem er veilig uit wegzond, want Hij heeft gezegd: *Ik zal u niet verlaten.*

3. Sommigen maken de opmerking dat, toen hun bevolen werd in de ark te gaan, de mannen en vrouwen afzonderlijk genoemd werden Hoofdstuk 6:18. *Gij en uw zonen, en uw huisvrouw, en de vrouwen uwer zonen,* waaruit zij afleiden, dat zij gedurende de tijd van rouw afgezonderd waren, en hun vrouwen afgezonderd waren, Zacheria 12:12. Maar nu heeft God hen, als het ware, opnieuw getrouwd, Noach en zijn vrouw tezamen uit de ark zendende, en zijn zonen tezamen met hun vrouwen, opdat zij vruchtbaar zouden zijn en vermenigvuldigen.

4. Noach ontvangt bevel om ook de dieren met zich uit de ark te brengen, opdat hij, na gedurende zo lange tijd de zorg gehad te hebben om hen te voeden, en zoveel moeite met hen gehad te hebben, nu ook de eer zou hebben hun heiren uit te voeren en hun hulde te ontvangen.

II. Noach's vertrek toen hij zijn ontslag had bekomen. Gelijk hij zonder verlof niet uit de ark wilde gaan zo wilde hij er ook niet uit vrees of uit grilligheid in blijven, nadat hij dat verlof had verkregen, in alle opzichten is hij het hemels gezicht gehoorzaam geweest. Hoewel hij nu een jaar en tien dagen een gevangene is geweest in de ark, heeft hij toch toen hij er zich in bewaard vond, niet slechts voor een nieuw leven, maar voor een nieuwe wereld, geen reden gezien om over zijn langdurige gevangenschap te klagen. Merk nu op:

1. Noach en zijn gezin kwamen levend uit de ark, hoewel een hunner de goddeloze Cham was, die God, hoewel hij aan de vloed was ontkomen, toch op andere wijze uit het leven had kunnen wegrukken, maar zij zijn allen levend. Als een gezin lang bij elkaar is gebleven, zonder dat er een breuk in is ontstaan, dan moet dit beschouwd worden als een bijzondere gunst, en toegeschreven worden aan des Heeren genade.

2. Noach bracht al de dieren uit de ark, die hij er met zich ingebracht had, behalve de raaf en de duif, die waarschijnlijk gereed waren om haar makkers te ontmoeten, toen die naar buiten kwamen. Noach kon zeer goede berichten geven van hetgeen hem toevertrouwd was geweest, want van allen, die hem gegeven waren, had hij er geen verloren, maar hij is getrouw geweest aan Hem, die hem had aangesteld, "pro hok vice-voor deze gelegenheid" tot opperhofmeester van Zijn gezin.

Genesis 8:20-22

Hier is:

I. Noach's dankbare erkentenis van Gods gunst jegens hem in de voltooiing van de zegen van zijn redding, vers 20.

1. *Hij bouwde een altaar.* Totnutoe had hij niets gedaan zonder bijzondere instructies en bevelen van God. Hij had een bijzondere aanwijzing gehad om in de ark te gaan, en een andere om er van uit te. gaan, maar dewijl altaren en offeranden reeds een Goddelijke instelling waren voor de Godsverering, heeft hij niet gewacht op een bijzonder gebod om aldus uitdrukking te geven aan zijn dankbaarheid. Zij, die genade van God hebben verkregen, behoren ijverig te wezen om Hem hun dank er voor te brengen, en dit te doen niet uit bedwang, maar gewillig. God heeft een welbehagen in vrijwillige offeranden. Noach was nu uitgevoerd in een koude, verwoeste wereld, waar, naar men zou denken, zijn eerste zorg geweest moet zijn zich een huis te bouwen, maar zie, hij begint met een altaar voor God. God, die de eerste is, moet het eerst bediend worden, en wie met God begint begint goed.

2. *Hij offerde brandoffers* op zijn altaar *van al het reine vee en het rein gevogelte* een, het oneven zevende, waarvan wij lazen in Hoofdstuk 7:2, 3.

Merk hier op:

a. Hij offerde alleen reine dieren, want het is niet genoeg dat wij offeren, wij moeten offeren hetgeen God verordineerd heeft overeenkomstig de wet van de offeranden en niet iets, dat verdorven is.

b. Hoewel zijn veestapel zo klein was, en ten koste van zo grote zorg en moeite van het verderf gered was, heeft hij toch niet met morren of tegenzin aan God het Zijne er van gegeven. Hij zou gezegd kunnen hebben: "Heb ik slechts zeven schapen om er de wereld mee te beginnen, en moet nu nog een van die zeven geslacht worden ten brandoffer? Zou het niet beter zijn om hiermede te wachten, totdat wij ruimer voorzien zijn?" Neen, om de oprechtheid van zijn liefde en dankbaarheid te bewijzen geeft hij blijmoedig het zevende aan zijn God als erkenning dat alles het Zijne is, dat hij aan Hem alles verschuldigd is. God te dienen met het weinige, dat wij hebben, is het middel om het weinige veel te maken, en nooit moeten wij verspild achten, waarmee God geëerd wordt.

c. Zie hier de hoge oudheid van de Godsdienst: het eerste, dat wij in de nieuwe wereld zien doen, is een daad van Godsverering Jeremia 6:16. Wij moeten thans onze dankbaarheid te kennen geven, niet door brandoffers, maar door de offeranden des lofs, en de offeranden van de gerechtigheid door oefening van de Godsvrucht en een Godzalige wandel.

II. Gods genadig welbehagen in Noach's dankbaarheid. In de patriarchale tijd was het een gevestigde regel: *Zult gij, indien gij wel doet niet aangenomen worden?* Hoofdstuk 4:7. Noach deed wel, en was aldus aangenomen, dat is: God had een welbehagen in hem.

1. God had een welbehagen in zijn daad, vers 21. *Hij rook die lieflijke reuk,* of *een reuk van de ruste,* zoals er staat in het Hebreeuws. Gelijk Hij, nadat Hij in den beginne de wereld gemaakt heeft, op de zevende dag heeft gerust en zich heeft verkwikt, zo heeft Hij, nu Hij de wereld

opnieuw gemaakt heeft, gerust en zich verkwikt in het offer van het zevende. Hij had een welbehagen in Noach's vrome ijver en dit hoopgevende begin van de nieuwe wereld, zoals mensen een welbehagen hebben in aangename welriekende geuren. Zijn offerande was wel klein, maar zij was overeenkomstig zijn vermogen, en God nam haar aan. Na Zijn toorn te hebben doen rusten op de wereld van de zondaren, deed Hij hier op het kleine overblijfsel van gelovigen Zijn liefde rusten.

2. Hierop nam Hij het besluit om de wereld nooit meer door water te laten verdelgen. Hierin had Hij het oog, niet zozeer op Noach's offerande, als wel op de offerande van Christus zelf, die er door afgeschaduwd en vertegenwoordigd werd, en die in waarheid een offerande en slachtoffer Gode tot een welriekender reuk is geweest, Efeziërs 5:2. Er wordt hier een goede waarborg gegeven, waarop wij gerust kunnen steunen en bebouwen:

a. Dat dit oordeel nooit herhaald zal worden. Noach zou kunnen denken: Met welk doeleinde zal de wereld hersteld worden, als zij toch naar alle waarschijnlijkheid om haar boosheid op dezelfde wijze verwoest zal worden?" neen", zegt God, "dat zal nooit meer geschieden. In Hoofdstuk 6-6 werd gezegd: *Het berouwde de Heere, dat Hij de mens gemaakt had,* en hier is het, alsof het Hem berouwde, dat Hij de mens verdelgd had, maar noch daar, noch hier wordt er een verandering van zin mee bedoeld, maar wèl een verandering in Zijn wijze van doen. "Het zal Hem over Zijn knechten berouwen," Deuteronomium 32:36. Zijn besluit wordt op tweeërlei wijze uitgedrukt:

a.a. Ik zal voortaan de aardbodem niet meer vervloeken, in het Hebreeuws: Ik zal niet toevoegen om de aardbodem te vervloeken. God had de aardbodem vervloekt bij het eerste inkomen van de zonde. Hoofdstuk 3:17, toen Hij hem door de watervloed verwoestte, heeft Hij aan die vloek toegevoegd, maar nu besluit Hij om er nooit meer aan toe te voegen.

bb. En Ik zal voortaan niet meer al het levende slaan, dat is: het besluit was genomen, dat God, welk verderf Hij ook over bijzondere personen, of geslachten, of landen brengen zou toch nooit meer de gehele wereld zal verderven vóór de dag komt, wanneer er geen tijd meer zijn zal. Maar de reden van dit besluit is zeer verrassend, want het schijnt dezelfde reden te zijn, die gegeven is voor de verwoesting dier wereld, Hoofdstuk 6:5. Want het gedichtsel van des mensen hart is boos van zijn jeugd aan. Maar er is dit verschil: daar werd gezegd: het gedichtsel van de gedachten zijns harten is te allen dage boos, voortdurend boos, dat is: zijn overtredingen roepen voortdurend tegen hem." Hier wordt gezegd: het is boos van zijn jeugd aan, of zijn kindsheid, aan. De boosheid zit hem in het bloed, hij bracht haar met zich in de wereld, hij is er in ontvangen en geboren. Nu zou men denken, dat hierop moet volgen: Daarom moet dat schuldig geslacht geheel en al uitgeroeid worden, Ik zal er een voleinding mee maken". Neen: "Daarom zal Ik die strenge methode niet meer volgen, want:

Ten eerste. Hij is veeleer te beklagen, want het is alles de uitwerking van de inwonende zonde, en van zo'n ontaard geslacht was niet anders te wachten, van de moederschoot af is hij een overtreder genaamd. en daarom is het niet vreemd, dat hij zo verraderlijk handelt", Jesaja 48:8. Aldus gedenkt God dat hij vlees is, verdorven en zondig Psalm 78:39.

Ten tweede. "Hij zou geheel en al verdelgd worden, want indien er met hem gehandeld werd naar hetgeen hij verdient, dan zou de ene watervloed op de andere moeten volgen, totdat allen omgekomen zijn." Ziehier:

1. Dat uitwendige oordelen wèl de mensen kunnen verschrikken en in bedwang houden, maar op zichzelf hen niet kunnen heiligen of vernieuwen, Gods genade moet medewerken met deze oordelen. De natuur des mensen was even zondig na de zondvloed als vóór de zondvloed.

2. Dat de boosheid van de mensen de goedheid Gods des te meer doet uitkomen, Zijn redenen tot barmhartigheid zijn alle ontleend aan Hemzelf, niet aan iets dat in ons is.

b. Dat de gewone loop van de natuur nooit zal ophouden, vers 22. Voortaan, zolang de aarde bestaat en de mens er op bestaat, zullen zomer en winter zijn, niet enig en alleen winter, zoals het in het laatste jaar was, dag en nacht, niet geheel en alleen nacht, zoals het waarschijnlijk was toen de regen zonder ophouden neerkwam. Hier wordt nu duidelijk te kennen gegeven, dat deze aarde niet altijd zal duren, zij en alle werken, die er in zijn, zullen weldra verbranden, en wij verwachten nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, als alle dingen ontbonden zullen zijn. Maar, zolang zij nog bestaat, zal Gods voorzienigheid zorgvuldig de geregelde opvolging van de tijden en seizoenen in stand houden, en elk zijn plaats doen behouden. Hieraan zijn wij het verschuldigd, dat de wereld bestaat en het rad van de natuur in zijn spoor blijft. Zie hier hoe veranderlijk de tijden zijn, en toch ook hoe onveranderlijk.

Ten eerste. De loop van de natuur verandert steeds. Gelijk het is met de tijden zo is het ook met de gebeurtenissen van de tijd, zij zijn aan wisselvalligheden onderworpen, dag en nacht, zomer en winter, wisselen elkaar af. In de hemel en in de hel is dit niet zo, maar op aarde heeft God het een tegenover het andere gesteld.

Ten tweede. Toch verandert zij niet, zij is standvastig in haar onstandvastigheid. Deze jaargetijden hebben nooit opgehouden, en zullen nooit ophouden, zolang de zon zo’n gestadige aanwijzer blijft van de tijd, en de maan zo’n getrouwe getuige aan de hemel. Dit is Gods verbond van dag en nacht, waarvan de vastigheid vermeld wordt ter bevestiging van ons geloof in het verbond van de genade, dat niet minder onverbreekbaar is, Jeremia 33:20. Wij zien, dat Gods beloften aan de schepselen vervuld zijn, en daaruit kunnen wij afleiden, dat ook aan alle gelovigen Zijn beloften vervuld zullen worden.

HOOFDSTUK 9.

1 En God zegende Noach en zijn zonen, en Hij zeide tot hen: Zijt vruchtbaar en vermenigvuldigt, en vervult de aarde!
2 En uw vrees, en uw verschrikking zij over al het gedierte der aarde, en over al het gevogelte des hemels; in al wat zich op den aardbodem roert, en in alle vissen der zee; zij zijn in uw hand overgegeven.
3 Al wat zich roert, dat levend is, zij u tot spijze; Ik heb het u al gegeven, gelijk het groene kruid.
4 Doch het vlees met zijn ziel, dat is zijn bloed, zult gij niet eten.
5 En voorwaar, Ik zal uw bloed, het bloed uwer zielen eisen; van de hand van alle gedierte zal Ik het eisen; ook van de hand des mensen, van de hand eens iegelijken zijns broeders zal Ik de ziel des mensen eisen.
6 Wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door den mens vergoten worden; want God heeft den mens naar Zijn beeld gemaakt.
7 Maar gijlieden, weest vruchtbaar, en vermenigvuldigt; teelt overvloediglijk voort op de aarde, en vermenigvuldigt op dezelve.
8 Voorts zeide God tot Noach, en tot zijn zonen met hem, zeggende:
9 Maar Ik, ziet, Ik richt Mijn verbond op met u, en met uw zaad na u;
10 En met alle levende ziel, die met u is, van het gevogelte, van het vee, en van alle gedierte der aarde met u; van allen, die uit de ark gegaan zijn, tot al het gedierte der aarde toe.
11 En Ik richt Mijn verbond op met u, dat niet meer alle vlees door de wateren des vloeds zal worden uitgeroeid; en dat er geen vloed meer zal zijn, om de aarde te verderven.
12 En God zeide: Dit is het teken des verbonds, dat Ik geef tussen Mij en tussen ulieden, en tussen alle levende ziel, die met u is, tot eeuwige geslachten.
13 Mijn boog heb Ik gegeven in de wolken; die zal zijn tot een teken des verbonds tussen Mij en tussen de aarde.
14 En het zal geschieden, als Ik wolken over de aarde brenge, dat deze boog zal gezien worden in de wolken;
15 Dan zal Ik gedenken Mijn verbond, hetwelk is tussen Mij en tussen u, en tussen alle levende ziel van alle vlees; en de wateren zullen niet meer wezen tot een vloed, om alle vlees te verderven.
16 Als deze boog in de wolken zal zijn, zo zal Ik hem aanzien, om te gedenken aan het eeuwig verbond tussen God en tussen alle levende ziel, van alle vlees, dat op de aarde is.
17 Zo zeide dan God tot Noach: Dit is het teken des verbonds, dat Ik opgericht heb tussen Mij en tussen alle vlees, dat op de aarde is.
18 En de zonen van Noach, die uit de ark gingen, waren Sem, en Cham, en Jafeth; en Cham is de vader van Kanaan.
19 Deze drie waren de zonen van Noach; en van dezen is de ganse aarde overspreid.
20 En Noach begon een akkerman te zijn, en hij plantte een wijngaard.
21 En hij dronk van dien wijn, en werd dronken; en hij ontblootte zich in het midden zijner tent.
22 En Cham, Kanaans vader, zag zijns vaders naaktheid, en hij gaf het zijn beiden broederen daar buiten te kennen.
23 Toen namen Sem en Jafeth een kleed, en zij leiden het op hun beider schouderen, en gingen achterwaarts, en bedekten de naaktheid huns vaders; en hun aangezichten waren achterwaarts gekeerd, zodat zij de naaktheid huns vaders niet zagen.
24 En Noach ontwaakte van zijn wijn; en hij merkte wat zijn kleinste zoon hem gedaan had.
25 En hij zeide: Vervloekt zij Kanaan; een knecht der knechten zij hij zijn broederen!

26 Voorts zeide hij: Gezegend zij de HEERE, de God van Sem; en Kanaan zij hem een knecht!
27 God breide Jafeth uit, en hij wone in Sems tenten! en Kanaan zij hem een knecht!
28 En Noach leefde na den vloed driehonderd en vijftig jaren.
29 Zo waren al de dagen van Noach negenhonderd en vijftig jaren; en hij stierf.

Zowel de wereld als de kerk waren nu weer teruggebracht tot een huisgezin, dat van Noach, van welker zaken dit hoofdstuk ons een bericht geeft, en het is voor ons van groot belang er kennis van te nemen, omdat wij allen van dit gezin afstammen. Hier is:

I. Het verbond van de Voorzienigheid, aangegaan met Noach en zijn zonen, vers 1-11. In dit verbond

1. Belooft God hun te zullen zorgen, voor hun leven zodat zij

a. De aarde zullen vervullen, vers 1, 7.

b. Veilig zullen zijn tegen de aanvallen van de redeloze dieren, die in ontzag voor hen gehouden zullen worden, vers 2.

c. Dat het hun vergund is vlees te eten tot onderhoud van hun leven maar dat zij geen bloed moeten eten, vers 3, 4.

d. dat de wereld niet meer verdelgd zal worden door een watervloed, vers 8-11.

2.God eist van hen zorg te dragen voor elkanders leven, en voor hun eigen leven, vers 5, 6.

II. Het zegel van dat verbond, namelijk de regenboog, vers 12-17.

III. Een verhaal van een bijzonder voorval betreffende Noach en zijn zonen dat de aanleiding was van enige profetieën, betrekking hebbende op latere tijden.

1. Noach’s zonde en schande, vers 20, 21.

2 Chams onbeschaamdheid en goddeloosheid, vers 22.

3. De vrome, kinderlijke bescheidenheid van Sem en Jafeth, vers 23.

4. De vloek van Kanaän, en de zegen van Sem en Jafeth, vers 24- 27.

IV. De ouderdom en de dood van Noach vers 28, 29.

Genesis 9:1-7

Aan het einde van het vorige hoofdstuk lazen wij de zeer vriendelijke woorden, die de Heere zei in Zijn hart betreffende het overblijfsel van het mensdom, dat nu overgelaten was om het zaad van een nieuwe wereld te wezen. Nu worden hier deze vriendelijke dingen tot hen gezegd, in het algemeen: *God zegende Noach en zijn zonen*, vers 1. Dat is: Hij verzekerde hen van Zijn welwillendheid jegens hen, en van Zijn genaderijke bedoelingen met hen. Dit volgt uit hetgeen Hij zei in Zijn hart. Alle beloften Gods van het goede vloeien voort uit Zijn voornemens van de liefde en de raad van Zijn wil. Zie Efeziërs 1:11, en vergelijk Jeremia 29:11 : Ik weet de gedachten, die Ik over u denk. In Hoofdstuk 8:20 lazen wij hoe God Noach zegende bij zijn altaar en offer en nu lezen wij hier hoe God Noach zegende. God zal genadig diegenen zegenen, dat is: wèl bij hen doen, die in oprechtheid Hem zegenen, dat is: wèl van Hem spreken. Zij, die in waarheid dankbaar zijn voor de zegeningen, die zij hebben ontvangen, gebruiken het zekerste middel om die zegen bevestigd te zien en blijvend te maker).

Nu hebben wij hier het "Magna charta, de grote handvest," van dit nieuwe koninkrijk van de natuur, dat opgericht stond te worden en ingelijfd, daar de vorige handvest verbeurd en dus ingetrokken was.

I. De schenkingen door die handvest verleend, zijn vriendelijk en welwillend voor de mensen. Hier is

1. Een schenking van land van grote uitgestrektheid, en een belofte van toeneming van mensen om dat land te bezitten en te genieten. De eerste zegen wordt hier hernieuwd: *Zijt vruchtbaar en vermenigvuldigt, en vervult de aarde*, vers 1, en herhaald in vers 7, want het mensengeslacht moest, om zo te zeggen, van nieuws aan beginnen. Nu stelt God hun de gehele aarde voor en zegt hun, dat zij, zo lang zij blijft, voor hen is en voor hun erfgenamen. De aarde heeft God aan de mensen kinderen gegeven tot een bezitting en een woning, Psalm 115:16. Hoewel zij geen paradijs is, maar veeleer een wildernis, is zij toch beter dan wij verdienen. Geloofd zij God, zij is de hel niet. Hij geeft hun een zegen, krachtens welke het mensdom zowel vermenigvuldigd wordt, als voortduurt op de aarde, zodat binnen korte tijd al de bewoonbare plaatsen van de aarde meer of min bevolkt zullen worden, en hoewel het ene geslacht voorbijgaat, zal toch een ander in zijn plaats komen, zodat het menselijk geslacht in voortdurende opvolging zal zijn, parallel zal lopen met de stroom des tijds, totdat beide tezamen overgaan in de oceaan van de eeuwigheid. Hoewel de dood nog heerst en de Heere bekend wordt gemaakt door Zijn oordelen, zal toch de aarde nooit meer ontvolkt worden, zoals zij nu ontvolkt was, maar steeds vervuld blijven, Handelingen 17:24-26.

2. Een schenking van macht over de lagere schepselen, vers 2. Hij schenkt hun:

a. Een recht op hen. Zij *zijn in uw hand overgegeven.* ter uwer voordeel en gebruik.

b. Een heerschappij over hen, zonder welke het recht hun van weinig nut zou wezen. *Ulieder vrees en ulieder verschrikking zal op ieder dier zijn*. Dit is de vernieuwing van een vorige schenking, Hoofdstuk 1:28, alleen met dat verschil dat de mens in zijn staat van de onschuld geheerst heeft door liefde, en dat de gevallen mens heerst door vrees. Nu blijft deze schenking van kracht, en tot op de huidige dag hebben wij er nog het voordeel van. De dieren welke ons op enigerlei wijze nuttig zijn, zijn getemd, en wij gebruiken ze, hetzij tot diensten, of tot spijze, of wel voor beide naardat zij er voor geschikt zijn. Het paard en de os onderwerpen zich

geduldig aan toom en juk, en het schaap is stom voor het aangezicht van zijn scheerders, en voor het aangezicht des slachters, want de vrees en de verschrikking des mensen is over hen. De dieren, welke op enigerlei wijze schadelijk voor ons zijn, zijn in bedwang gehouden, zodat, hoewel nu en dan een mens door sommige van hen geschaad kan worden, zij zich toch niet tezamen verenigen om in opstand te komen tegen de mens, want anders zou God door hen de wereld evengoed kunnen verwoesten als Hij het door de watervloed gedaan heeft, het is een van de boze gerichten Gods, Ezechiël 14:21. Wat is het, dat de wolven buiten onze steden houdt, en de leeuwen van onze straten, en ze beperkt in de woestijn, wat anders dan deze vrees en verschrikking? Ja sommigen er van zijn getemd, Jakobus 3:7.

3. Een schenking tot onderhoud des levens vers 3. *Al wat zich roert, dat levend is, zij u tot spijze.* De meesten denken, dat de mens tot nu toe voor zijn voedsel beperkt werd tot de voortbrengselen van de aarde, vruchten, kruiden en wortels, benevens alle soorten van koren en melk, daarin bestond de eerste schenking Hoofdstuk 1:29. Daar echter de vloed misschien veel van de kracht van de aarde had weggespoeld, waardoor haar vruchten minder aangenaam en minder voedzaam zijn geworden, heeft God nu de schenking uitgebreid en de mens toegestaan om vlees te eten, waaraan de mens zelf wellicht nooit gedacht heeft totdat God er hem nu op wees, noch had hij er enige begeerte naar, evenmin als een schaap begeerte heeft om, gelijk de wolf, bloed te zuigen. Maar nu wordt het de mens vergund vlees te eten, er zich zo vrij en zo veilig mee te voeden als met het groene kruid. Zie nu hier:

a. Dat God een goede Meester is, en er in voorziet, niet slechts dat wij kunnen leven, maar genoeglijk en wèl kunnen leven in Zijn dienst, dat wij niet slechts het noodzakelijke, maar ook bet aangename hebben.

b. Dat alle schepsel Gods goed is, en niets verwerpelijk, 1 Timotheus 4:4. Later zijn sommige spijzen, die anders wel geschikt zijn tot voedsel, door de ceremoniële wet verboden, maar van den beginne schijnt het alzo niet geweest te zijn, en daarom is het ook niet zo onder het evangelie.

II. De voorschriften en voorwaarden van deze handvest zijn niet minder vriendelijk en genaderijk, en voorbeelden van Gods welwillendheid jegens de mens. De Joodse rabbijnen spreken zo dikwijls van de zeven geboden van Noach, of van de zonen van Noach die, zeggen zij, door alle volken gehouden moeten worden, dat het niet ten onpas is om ze hier te noemen. Het eerste is tegen de aanbidding van afgoden. Het tweede is tegen Godslastering en stelt de eis om de naam Gods te loven. Het derde tegen moord. Het vierde tegen bloedschande en ontucht. Het vijfde tegen diefstal en roof. Het zesde eist de bedeling des rechts. Het zevende is tegen het eten van vlees met het leven. De Joden eisten de waarneming daarvan van de proselieten van de poort. Maar de voorschriften, of geboden, hier gegeven, betreffen alle het leven van de mens.

1. De mens moet zijn eigen leven niet benadelen door het eten van ongezond voedsel vers 4. Vlees met zijn ziel, dat is zijn bloed, dat is: "rauw vlees zult gij niet, zoals de roofdieren, eten". Het was nodig deze beperking te maken aan de schenking van de vrijheid om vlees te eten, opdat zij niet, in stede van hun lichaam er mee te voeden, hun lichaam er door verderven of benadelen. Hiermede heeft God willen tonen:

a. Dat zij wel heren waren over de dieren, maar toch onderdanen van de Schepper, en onder het bedwang van Zijn wet.

b. Dat zij niet gulzig en haastig moeten zijn in het nemen van spijze, maar op de toebereiding er van moeten wachten, niet zoals de krijgsknechten van Saul, 1 Samuel 14:32, en geen vleesvraten moeten zijn, Spreuken 23:20.

c. Dat zij niet wreed en barbaars moeten zijn jegens de mindere schepselen, zij moeten heren, maar niet tirannen zijn, zij mogen hen doden tot hun nut, maar niet pijnigen tot hun vermaak, aan geen dier mogen zij een lid afscheuren, terwijl het nog leeft, om dat te eten.

d. Dat, zolang de wet van de offeranden geldig was, waarin het bloed verzoening doet voor de ziel, Leviticus 17:11 (betekenende dat het leven van het offer aangenomen was in de plaats van het leven van de zondaar) het bloed niet als iets gewoons, iets gemeens, beschouwd moet worden, maar uitgegoten moet worden voor de Heere, 2 Samuel 23:16, hetzij op Zijn altaar, of op Zijn aarde. Maar nu het grote en ware offer geofferd is, houdt met de reden ook de verplichting er van op.

2. De mens moet zichzelf het leven niet benemen, vers 5. *Ik zal uw bloed, het bloed uwer zielen eisen.* Ons leven is het onze niet, dat wij mogen afleggen als het ons behaagt, maar het is van God, en wij moeten het overgeven naar Zijn welbehagen. Indien wij op enigerlei wijze onze eigen dood verhaasten, dan zullen wij er rekenschap van hebben te geven aan God

3. Aan de dieren moet niet toegelaten worden het leven van de mens te schaden, *van de hand van al het gedierte zal Ik het eisen*. Om te tonen hoe zorgvol Hij was voor het leven van de mens, hoewel Hij kort tevoren zoveel mensenlevens had vernietigd, wil Hij dat het dier gedood zal worden, dat een mens doodt. Dit werd bevestigd door de wet van Mozes Exodus 21:28 en ik denk dat het niet onveilig zou zijn om nu nog naar die wet te handelen. Aldus toonde God Zijn haat tegen de zonde van moord, opdat de mensen haar te meer zouden haten, en haar niet slechts zouden straffen, maar voorkomen. Zie Job 5:23.

4. Moedwillige moordenaars moeten ter dood gebracht worden. Dit is de zonde, die hier bedoeld wordt in bedwang te worden gehouden door de vrees voor straf.

a. God zal moordenaars straffen *van de hand van eens iegelijks broeder zal Ik de ziel des mensen eisen,* dat is: "Ik zal het bloed van de vermoorde wreken op de moordenaar", 2 Kronieken 24:22. Als God het leven eens mensen eist van de hand van hem, die het hem onrechtvaardiglijk benomen heeft, dan kan de moordenaar dat leven niet teruggeven, en daarom moet hij het zijne in de plaats er van geven, hetgeen het enige middel is om vergelding te doen. De rechtvaardige God zal voorzeker onderzoek doen naar bloed hoewel de mensen het niet kunnen of niet willen. Op de een of andere tijd, in deze wereld of in de toekomende, zal Hij de moorden ontdekken, die voor der mensen oog verborgen bleven, en de erkende moorden straffen, die te zwaar waren voor de hand van de mensen.

b. De overheid moet de moordenaars straffen vers 6. *Wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door de mens vergoten worden,* hetzij in plotselinge drift, of met voorbedachten rade, (want onbezonnen toorn is moord in het hart, evengoed als voorbedachte kwaadwilligheid, Mattheus 5:21, 2. *Zijn bloed zal door de mens vergoten worden,* dat is: door de overheid, of door wie anders, die aangesteld is om de bloedwreker te zijn. Er zijn zodanigen, die hiervoor de dienaren Gods zijn tot bescherming van de onschuldigen, door de schrik te wezen voor de kwaadwilligen en de boosdoeners, en zij moeten "het zwaard niet tevergeefs dragen," Romeinen 13:4. Vóór de zondvloed heeft God, gelijk blijkt uit de geschiedenis van Kaïn, het

straffen van moord zelf in handen genomen, maar nu heeft Hij dit oordeel overgegeven aan mensen, eerst aan gezinshoofden, later aan hen, die het hoofd waren van landen, aan staatshoofden, die getrouw behoren te zijn aan de last, die hun is opgedragen. Moedwillige moord behoort altijd met de dood te worden gestraft. Het is een zonde, "die de Heere niet wilde vergeven" in een vorst, 2 Koningen 24:3, 4, en die een vorst dus ook niet behoort te vergeven in een onderdaan. Aan deze wet wordt een reden toegevoegd: *want God heeft*, in den beginne, *de mens naar Zijn beeld gemaakt*, de mens is een schepsel, dat dierbaar is aan zijn Schepper, en daarom behoort het ook ons dierbaar te zijn. God heeft eer gelegd op de mens, zo laat ons dan geen smaadheid op hem leggen. Er zijn, zelfs in de gevallen mens, nog overblijfselen van Gods beeld, zodat hij, die onrechtvaardig een doodt, het beeld Gods schendt en Hem oneer aandoet. Toen God aan de mensen toestond hun beesten te doden, heeft Hij hun toch verboden hun slaven te doden, want deze zijn van veel edeler en voortreffelijker natuur, zij zijn niet slechts Gods schepselen, zij zijn ook Gods gelijkenis, Jakobus 3:9. Alle mensen hebben iets van Gods beeld in zich, maar magistraten hebben daarbij ook nog het beeld van Zijn macht, en de heiligen dragen het beeld van Zijn heiligheid, daarom laden zij, die het bloed vergieten van vorsten of heiligen, een dubbele schuld op zich.

Genesis 9:8-11

Hier is:

I. De algemene vaststelling van Gods verbond met deze nieuwe wereld, en de uitgestrektheid van dat verbond, vers 9, 10. Waar wij opmerken:

1. Dat het Gode genadig heeft behaagd om met de mens te handelen in de weg eens verbonds, waarmee God Zijn welwillende gunst grotelijks verheerlijkt en de mens grotelijks aanmoedigt tot plichtsbetrachting en gehoorzaamheid, als een redelijke en lopende dienst.

2. Dat alle verbonden van God met de mens door Hem zelf gemaakt zijn: *Ik, zie, Ik.* Dit wordt op die wijze uitgedrukt beide om onze bewondering op te wekken, ("Zie, en verwonder u, dat, hoewel God hoog is, Hij toch die eerbied heeft voor de mens") en om de verzekering van de geldigheid van dit verbond te bevestigen. "Zie, Ik maak dit verbond, Ik die getrouw ben en machtig om het na te komen."

3. Dat Gods verbonden vaster zijn dan de pilaren des hemels en de fundamenten van de aarde, en niet teniet gedaan kunnen worden.

4. Dat Gods verbonden gemaakt zijn met de verbondenen en hun zaad, de belofte is aan hen en hun kinderen.

5. Dat diegenen in het verbond met God opgenomen kunnen worden, en er de voordelen van kunnen ontvangen, die niet instaat zijn om een tegenbeding te maken, of er hun toestemming voor te geven, want dit verbond wordt gemaakt *met alle levende ziel, met alle gedierte van de aarde.*

II. Het bijzondere doeleinde van dit verbond: het was bestemd om de wereld te beveiligen voor een tweede watervloed, vers 11. *Er zal geen vloed meer zijn.* God heeft de wereld eens door een watervloed verwoest, en zij is nog even onrein en tergend als ooit tevoren en God voorzag haar boosheid, en toch beloofde Hij haar niet meer door een vloed te verderven, want Hij handelt niet met ons naar onze zonden. Het is aan Gods goedheid en getrouwheid te danken, niet aan enigerlei reformatie of verbetering van de wereld, dat zij niet dikwijls door de wateren overstelpt werd, of er thans niet onder is bedolven. Gelijk de oude wereld verwoest werd om een gedenkteken te zijn van de gerechtigheid, zo bestaat nu de wereld tot op de huidige dag als een gedenkteken van Gods barmhartigheid, volgens de eed van God, dat ‘de wateren Noach’s niet meer over de aarde zouden gaan," Jesaja 54:9. Deze belofte van God houdt de zee en de wolken binnen de haar gestelde perken, zet haar "grendelen en deuren, tot hiertoe zullen zij komen" Job 38:10, 11. Indien de zee slechts voor enige dagen zou vloeien, zoals zij nu tweemaal daags gedurende enkele uren vloeit, welk een verwoesting zou zij aanrichten! En hoe verwoestend zouden de wolken zijn, als de regenbuien, die wij soms hebben, eens lang aanhielden! Maar door vloeiende zeeën en alles-wegvagende regens toont God wat Hij zou kunnen doen in toorn, en door de aarde te bewaren van door die beide overstroomd te worden toont Hij wat Hij doen kan in genade, en doen zal in Zijn getrouwigheid. Laat ons Hem de eer geven van Zijn trouw in het nakomen van Zijn belofte. Deze belofte verhindert echter niet, dat God andere verwoestende oordelen over het mensdom kan brengen, want, hoewel Hij zich hier verbonden heeft om die pijl nooit meer te gebruiken, heeft Hij toch nog andere in Zijn pijlkoker. En evenmin, dat Hij geen bijzondere plaatsen en landen door overstromingen van zee

of rivier kan verwoesten. Ook zal het vergaan van de wereld door vuur geen verbreking zijn van deze belofte. De zonde, die de oude wereld heeft doen verwoesten door water, zal deze doen vergaan door vuur.

Genesis 9:12-17

De voorwaarden van overeenkomst tussen mensen worden verzegeld opdat het verbond plechtiger en het houden van het verbond meer zeker zal zijn, ter wederzijdse voldoening. Daarom heeft God, nog meer gewillig zijnde om aan de erfgenamen van de belofte de onveranderlijkheid van Zijn raad te tonen, Zijn verbond bevestigd door een zegel, Hebreeën 6:17, hetgeen het fundament, waarop wij bouwen, vast doet staan, 2 Timotheus 2:19. Het zegel van dit verbond van de natuur was geheel natuurlijk, het was de *regenboog*, die waarschijnlijk tevoren wel in de wolken gezien was, als de ondergeschikte oorzaken daartoe medewerkten, maar nooit een zegel des verbonds is geweest voordat hij nu door de Goddelijke instelling daartoe gemaakt was. Betreffende dit zegel van het verbond valt op te merken:

1. Dat dit zegel toegevoegd werd met herhaalde verzekeringen van de waarheid dier belofte, waarvan het bestemd was de bekrachtiging te zijn. *Mijn boog heb Ik gegeven in de wolken*, vers 13, *deze boog zal gezien worden in de wolken*, vers 14, opdat het oog het hart zal aandoen en het geloof zal bevestigen, en hij zal zijn *tot een teken des verbonds*, vers 12, 13, *Ik zal gedenken aan Mijn verbond-en de wateren zullen niet meer wezen tot een vloed*, vers 15. Ja, alsof de eeuwige Geest een memorandum nodig had: *Ik zal hem aanzien, om te gedenken aan het eeuwig verbond*, vers 16. Hier is alzo regel op regel, opdat wij een zekere en vaste vertroosting zouden hebben, wij namelijk, die de voorgestelde hoop vasthouden.

2. De regenboog verschijnt als de wolken het meest naar regen staan, en keert weer na de regen, als wij het meest reden hebben te vrezen, dat de regen de overhand zal hebben toont God dit zegel van de belofte, dat hij de overhand niet zal hebben. Aldus voorkomt God onze vrees door bemoedigingen, die zowel gepast als tijdig zijn.

3. Hoe zwaarder de wolken, hoe schitterender de regenboog in de wolken. Zo zullen, als dreigende beproevingen overvloedig zijn, de bemoedigende vertroostingen nog veel meer overvloedig zijn, 2 Corinthiërs 1:5.

4. De regenboog wordt gezien als een deel van de lucht helder is, hetgeen aanduidt dat, temidden van de toorn, aan de barmhartigheid gedacht wordt, en dan worden de wolken, als het ware, ingesloten door de regenboog, opdat zij niet de gehele hemel bedekken, want de boog is gekleurde regen, de randen van de wolken zijn verguld.

5. De regenboog is de weerkaatsing van de stralen van de zon, hetgeen aanduidt dat al de heerlijkheid en al de betekenis van de zegelen des verbonds ontleend zijn aan Christus, de Zon van de gerechtigheid, die ook aangeduid wordt met "regenboog rondom Zijn troon," Openbaring 4:3, "en een regenboog boven Zijn hoofd," Openbaring 10:1, hetgeen niet alleen Zijn majesteit en heerlijkheid, maar ook Zijn middelaarschap te kennen geeft.

6. In de regenboog zijn vurige kleuren, om te kennen te geven, dat hoewel God de wereld niet meer door water zal verdelgen evenwel, als de verborgenheid Gods vervuld zal worden, de wereld door vuur zal vergaan.

7. Een boog wijst op verschrikking, maar deze heeft pees noch pijl, zoals die welke tegen de vervolgers bereid is, Psalm 7:13,14, en een boog alleen zal weinig kwaad aanrichten, want de zegelen van het verbond waren bestemd tot vertroosting, niet tot verschrikking.

Eindelijk. Evenals God ziet op de boog ten einde aan het verbond te gedenken, zo behoren ook wij er op te zien, om steeds met dankbaarheid en geloof aan het verbond indachtig te zijn.

Genesis 9:18-23

Hier is:

I. Noach's gezin en zijn bedrijf. Wederom worden de namen van zijn zonen genoemd, vers 18, 19, als die van welke de gehele aarde overspreid werd. Hieruit blijkt, dat Noach na de vloed geen kinderen meer gehad heeft, geheel de mensheid is uit deze drie voortgekomen. God kan, als het Hem behaagt, de kleinste tot duizend doen worden, en van hen, wier begin gering was, het laatste zeer vermeerderd doen worden. Zo groot is de kracht en de uitwerking van een Goddelijke zegen.

Het bedrijf, waarop Noach zich toelegde, was dat eens landbouwers, hij was *een man van de aarde,* zoals het Hebreeuws luidt, dat is: een man, die handelt, werkt in de aarde, die de grond in bezit had en hem bearbeidde. Van nature zijn wij allen mensen van de aarde, wij zijn er uit gemaakt, wij leven er op en spoeden er ons heen, velen zijn het op zondige wijze, daar zij aan aardse dingen verslaafd zijn. Door zijn beroep werd Noach er toe geleid om zich met de vruchten van de aarde bezig te houden. *Hij begon een akkerman te zijn,* dat is: enige tijd nadat hij uit de ark was gegaan, keerde hij terug tot zijn vorig beroep, waarvan hij afgeleid was, eerst door het bouwen van de ark, en later waarschijnlijk door het bouwen van een huis op droog land voor zich en zijn gezin. Gedurende die tijd was hij een timmerman geweest, maar nu begon hij weer een landbouwer te zijn.

Merk hier op, dat Noach, hoewel hij een groot man was, en een goed man, en een oud man, en een rijk man, een man, grotelijks begunstigd door de hemel, en geëerd op aarde, toch geen lui of ledig leven wilde leiden, en ook het landbouwbedrijf niet beneden zich achtte. God kan ons in Zijn voorzienigheid wel een wijle van ons beroep doen weggaan, maar wanneer de reden daartoe niet meer bestaat, dan behoren wij met nederigheid en vlijt er toe weer te keren, en in het beroep, waarin wij geroepen zijn, te blijven bij God, 1 Corinthiërs 7:24.

II. Noach's zonde en schande. *Hij plantte een wijngaard,* en toen hij zijn wijnoogst had ingezameld, heeft hij waarschijnlijk een dag vastgesteld voor feestelijke vrolijkheid in zijn gezin, had hij zijn zonen en hun kinderen bij zich om zich met hem te verblijden in de benoeming van zijn huis, zowel als in de opbrengst van zijn wijngaard, en wij kunnen onderstellen, dat hij die feestelijkheden ingeleid heeft met een offer ter ere van God. Indien dit nagelaten was, dan was het rechtvaardig, dat God hem aan hemzelf overliet, zodat hij, die niet begonnen is met God, zou eindigen met de beesten, maar wij hopen in liefde, dat de zaak anders stond. En wellicht heeft hij dit feestmaal aangericht met de bedoeling om bij het einde er van zijn zonen te zegenen, zoals Izaak, Hoofdstuk 27:3, 4:Dat ik ete opdat mijn ziel u zegene. Op dit feestmaal dronk hij van die wijn, want wie plant een wijngaard, en eet niet van zijn vrucht? Maar hij dronk al te gul en vrij, meer dan zijn hoofd op zijn leeftijd kon verdragen, want hij was dronken. Wij hebben reden te denken, dat hij nooit tevoren dronken is geweest, en ook nooit daarna, en zie nu, hoe hij in deze fout overvallen, achterhaald werd. Het was zijn zonde, en een grote zonde, zoveel te erger na zo'n grote uitredding, maar God heeft hem aan hemzelf overgelaten zoals Hij Hizkia aan zichzelf had overgelaten, 2 Kronieken 32:31. en heeft deze misstap door de geschiedenis laten vermelden om ons te leren:

1. Dat het fraaiste schrift, ooit door een mens sedert de val geschreven toch nog vlekken en verkeerde halen heeft. Van Noach was gezegd, dat hij volmaakt was in zijn geslachten,

Hoofdstuk 6:9, maar dit toont, dat het bedoeld was van zijn oprechtheid, niet van een zondeloze volmaaktheid.

2. Dat zij, die met waakzaamheid en vastberadenheid in het midden van verzoekingen door Gods genade hun oprechtheid hebben bewaard, door gerustheid en zorgeloosheid en een veronachtzamen van de genade Gods, in zonde zijn gevallen, toen de ure van de verzoeking voorbij was. Noach, die in dronken gezelschap sober was gebleven, is nu dronken in sober gezelschap. Die meent te staan, zie toe dat hij niet valle.

3. Dat wij het nodig hebben om zeer zorgzaam en voorzichtig te wezen, als wij Gods goede gaven overvloedig gebruiken, opdat wij ze niet overdadig gebruiken. Christus' discipelen moeten zich wachten, opdat niet te eniger tijd hun hart bezwaard zal worden, Lukas 21:34.

Het gevolg nu van Noach's zonde was schande. Hij *ontblootte zich in het midden van zijn tent,* hij was tot zijn schande naakt gemaakt, evenals Adam toen hij verboden vrucht had gegeten. Maar Adam zocht verberging, terwijl Noach zo ontbloot is van gedachte en verstand, dat hij geen bedekking zoekt. Dat was een vrucht van de wijnstok, waaraan Noach niet gedacht heeft. Zie hier het, grote kwaad van de zonde van de dronkenschap.

a. Zij ontbloot de mensen, welke zwakheden of gebreken zij ook hebben, zullen zij in hun dronkenschap verraden, en welke geheimen hun ook toevertrouwd werden, zullen dan gemakkelijk uit hen te krijgen zijn. Dronken portiers houden open poorten.

b. Zij onteert de mensen, en stelt hen bloot aan verachting. Gelijk zij hen toont zo beschaamt zij hen. Als mensen dronken zijn, zeggen en doen zij hetgeen hen, als zij nuchter zijn, zou doen blozen alleen maar om er aan te denken, Habakuk 2:15, 16.

III. Chams onbeschaamdheid en goddeloosheid, vers 22. *Hij zag zijns vaders naaktheid,* en *hij gaf het zijn beide broederen daar buiten te kennen.* Haar toevallig en onwillekeurig te zien, zou geen misdaad geweest zijn, maar:

1. Hij verlustigde zich in dat gezicht, zoals Edom op de dag zijns broeders gezien heeft, met welgevallen en belediging, Obadja:.12. Misschien is Cham zelf soms dronken geweest en was hij er door zijn Godvruchtige vader om bestraft, en deed het hem daarom nu genoegen, hem aldus overwonnen te zien. Het is iets geheel gewoons, dat zij, die zelf op verkeerde wegen wandelen, zich zullen verheugen over de misstap, die anderen soms maken. Maar de liefde verblijdt zich niet in de ongerechtigheid, en ware boetvaardigen, die treuren om hun eigen zonden, kunnen zich niet verblijden in de zonden van anderen.

2. *Hij gaf het zijn broederen te kennen die buiten waren (op de straat,* zoals het Hebreeuwse woord betekent), op een minachtende, spottende wijze, opdat hun vader verachtelijk voor hen zou zijn. Het is zeer slecht:

a. Om van de zonde een scherts te maken, Spreuken 14:9, en opgeblazen te zijn over hetgeen waarover wij veeleer moesten treuren, 1 Corinthiërs 5:2. En:

b. De fouten bekend te maken van anderen inzonderheid van ouders, die wij verplicht zijn te eren. Noach was niet slechts een goed man maar hij is een goede vader voor hem geweest, en dit was wel een zeer laaghartige vergelding voor zijn liefde en zorg. Cham wordt hier *de vader*

van Kanaän genoemd, hetgeen te kennen geeft, dat hij, die zelf vader was, meer eerbied had behoren te hebben voor hem, die zijn vader was.

IV. De vrome zorg van Sem en Jafeth om de schande van hun arme vader te bedekken vers 23. Niet alleen wilden zij zelf haar niet zien, maar zij zorgden er voor, dat niemand anders haar zag, waarin zij ons ten voorbeeld zijn van liefde met betrekking tot anderer zonde en schande. Wij moeten niet slechts niet zeggen: Een verbintenis, met hen, die haar bekend maken, maar zorgzaam zijn om haar te verbergen, of er het beste voorkomen aan te geven, doende zoals wij wensen, dat ons gedaan worde.

1. Er is een mantel van de liefde, om over de gebreken van allen heen te werpen, 1 Petrus 4:8.

2. En er is ook een gewaad van eerbied om over de gebreken te werpen van ouders, of van anderen, die onze meerderen zijn.

Genesis 9:24-27

I. Hier komt Noach tot zichzelf. *Hij ontwaakte van zijn wijn,* de slaap had hem genezen, en, naar wij kunnen veronderstellen, zó genezen, dat hij naderhand nooit meer in die zonde is gevallen. Zij, die slapen, zoals Noach sliep, moeten ontwaken zoals hij ontwaakt is, en niet zoals de dronkaard, die, als hij ontwaakt is, zegt: "ik zal hem nog meer zoeken, Spreuken 23:35.

II. De geest van de profetie komt over hem, en gelijk de stervende Jakob, zegt hij aan zijn zonen, wat hun wedervaren zal, vers 25.

1. Hij spreekt een vloek uit over Kanaän, de zoon van Cham, in wie Cham zelf vervloekt is, hetzij omdat deze zoon nu meer schuldig was dan de overigen, of omdat de nakomelingen van deze zoon later uitgeroeid moesten worden uit hun land. ten einde plaats te maken voor Israël. En Mozes verhaalt het hier, om Israël te bemoedigen in de oorlog tegen Kanaän, hoewel de Kanaänieten een geducht volk waren, waren zij toch van oudsher een vervloekt volk, en de ondergang gewijd. De bijzondere vloek is: een knecht van de knechten, dat is: de laagste en verachtelijkste knecht, zal hij zijn, zelfs van zijn broederen. Zij, die door geboorte zijn gelijken waren, zullen door het recht van de verovering zijn heren zijn. Dit verwijst gewis naar de overwinningen, die Israël over hen behaald heeft waardoor zij allen of gedood werden, of schatplichtig werden gemaakt, Jozua 9:23, Richteren 1:28, 30, 33, 35, hetgeen omstreeks acht honderd jaren daarna gebeurd is. God bezoekt dikwijls de ongerechtigheid van de vaderen aan de kinderen, inzonderheid als de kinderen de boze neigingen erven van hun vaderen, en hun slechte praktijken navolgen, en niets doen om de overgang van die erfenis te verhinderen. Op diegenen wordt terecht schande gelegd, die schande leggen op anderen, inzonderheid hun ouders smaden en smart aandoen. Een oneerbiedig kind, dat zijn ouders bespot, is niet meer waardig een zoon genaamd te worden, maar verdient tot een huurling gemaakt te worden, ja, tot een knecht van de knechten onder zijn broederen. Hoewel nu een vloek Gods langzaam werkt, zal hij toch vroeg of laat zijn werking doen. Op de Kanaänieten rustte een vloek van slavernij, en toch hadden zij gedurende lange tijd de heerschappij, want een geslacht, een persoon kan onder de vloek Gods liggen, en toch nog lang voorspoedig zijn in de wereld, totdat hun mate van de ongerechtigheid, gelijk die van de Kanaänieten, vol is. Velen zijn getekend voor het verderf, die nog niet rijp zijn voor het verderf. En daarom: Uw hart zijn niet nijdig over de zondaren.

2. Hij legt een zegen op Sem en Jafeth.

a. Hij zegent Sem, of liever, hij zegent God voor hem, maar zo, dat het hem recht geeft op de grootst-mogelijke eer en geluk, vers 26. Hij noemt de Heere *de God van Sem,* en zalig, driewerf zalig, is "het volk, wiens God de Heere is," Psalm 144:15. Alle zegeningen zijn hierin begrepen. Dit was de zegen, gelegd op Abraham en zijn zaad, de God des hemels "heeft zich niet geschaamd hun God genoemd te worden," Hebreeën 11:16. Sem wordt wel genoegzaam beloond voor zijn eerbied jegens zijn vader door de eer, die God zelf op hem legt, om zijn God te zijn, hetgeen een genoegzame beloning is voor al onze diensten en al ons lijden om Zijns naams wil. Hij geeft Gode de eer van het goede werk, dat Sem gedaan had, en, in plaats van hem te zegenen en te loven, die slechts het werktuig was, zegent en looft hij God, die de werker is. De eer van hetgeen te eniger tijd door onszelf of anderen goed gedaan is, moet nederig en dankbaar toegebracht worden aan God, die alle goed werk in ons en voor ons werkt. Als wij van de mensen goede werken zien, dan moeten wij niet hen, maar "onze Vader

verheerlijken", Mattheus 5:16. Zo heeft David in werkelijkheid Abigail gezegend, toen hij God zegende, die haar had gezonden, 1 Samuel 25:32, 33, want het is een eer en een gunst om voor God te mogen arbeiden en door Hem gebruikt te worden in goed doen. Hij voorziet en voorzegt dat Gods genaderijke handelingen met Sem en zijn geslacht van zodanige aard zullen zijn, dat het voor geheel de wereld zal blijken, dat Hij de God is van Sem, voor wie Hem door velen dankzegging zal worden toegebracht. Gezegend zij de Heere, de God van Sem. Er wordt te kennen gegeven, dat de kerk gebouwd en bestendigd zal worden in de nakomelingen van Sem, want uit hem kwamen de Joden, die gedurende lange tijd het enige belijdende volk waren, dat God in de wereld had. Sommigen denken, dat dit ziet op Christus, die de Heere God was, die in Zijn menselijke natuur uit de lenden van Sem zou voortkomen, want van hem, voor zoveel het vlees aangaat, is Christus gekomen. Kanaän wordt inzonderheid hem dienstbaar gemaakt. *Kanaän zij hem een knecht.* Zij, die de Heere tot hun God hebben, zullen zoveel van de eer en de macht van deze wereld ontvangen, als Hij goed voor hen acht.

b. Hij zegent Jafeth, en in hem *de eilanden van de heidenen,* die door zijn zaad werden bevolkt, vers 27. *God breide Jafeth uit, en hij wone in Sems tenten.*

Volgens sommigen behoort dit geheel en al tot Jafeth, en geeft het te kennen, hetzij:

Ten eerste. Zijn uitwendige voorspoed, dat zijn zaad zó talrijk zal zijn, en zó zegevierend dat zij meesters zullen wezen van Sems tenten, hetgeen vervuld werd toen het volk van de Joden het voornaamste van Sems geslacht, schatplichtig was, eerst aan de Grieken, en daarna aan de Romeinen, die beide van het zaad van Jafeth waren. Uitwendige voorspoed is geen onfeilbaar teken van de ware kerk, de tenten van Sem zijn niet altijd de tenten van de overwinnaar. Of:

Ten tweede. Het duidt de bekering van de heidenen en hun toebrenging tot de kerk aan, en dan zouden wij het willen lezen: God zal Jafeth overreden, want dat is de betekenis van het Hebreeuwse woord-, en dan, aldus overreed zijnde, zal hij in Sems tenten wonen, dat is: Joden en heidenen zullen tezamen verenigd zijn in de schaapskooi van het Evangelie. Nadat velen uit de heidenen tot de Joodse Godsdienst zullen toegetreden zijn, zullen beide een zijn in Christus, Efeziers 2:14, 15, en de Christelijke kerk, die voor het merendeel opgebouwd is uit heidenen, zal de Joden opvolgen in de voorrechten van het lidmaatschap van de kerk, daar deze er zich door hun ongeloof uitgeworpen hebben, en dan zullen de heidenen in hun tenten wonen, Romeinen 11:11. Het is alleen God, die hen wederom in de kerk kan brengen, die er zich van afgescheiden hebben. Het is de kracht Gods, die het Evangelie van Christus een kracht doet zijn tot zaligheid, Romeinen 1:16. En wederom: er worden zielen in de kerk gebracht, niet door kracht of geweld, maar door overreding, Psalm 110:3. Zij worden getrokken door mensenzelen, overreed door rede om Godsdienstig te zijn.

Anderen verdelen dit tussen Jafeth en Sem daar Sem niet direct gezegend was, vers 26.

Ten eerste. Jafeth heeft de zegen van de aarde beneden, *God breide Jafeth uit,* vermeerdere zijn zaad, verruime zijn grenzen. Jafeths nageslacht bevolkte geheel Europa, een groot deel van Azië, en misschien Amerika. God moet erkend worden in al onze uitbreidingen. Hij is het, die de landpalen vergroot en het hart verruimt. En wederom: Velen wonen in grote tenten, die niet, zoals Jafeth, in Gods tenten wonen.

Ten tweede. Sem heeft de zegen van de hemel hierboven. Hij, dat is God, *zal in Sems tenten wonen,* dat is: "Uit zijn lenden zal Christus voortkomen, en in zijn zaad de kerk in stand

blijven." Het geboorterecht moest nu verdeeld worden tussen Sem en Jafeth daar Cham voor goed uitgesloten werd. Zij delen gelijkelijk in de vorstelijke waardigheid, Kanaän zal beide tot knecht zijn. Het dubbele deel is aan Jafeth gegeven, die God zal uitbreiden, maar het priesterschap is aan Sem geschonken, want *God zal in Sems tenten wonen,* en voorzeker zijn wij gelukkiger indien God in onze tenten woont, dan wanneer wij er al het goud en al het zilver van de wereld in hadden. Het is beter, om met God in tenten te wonen dan zonder Hem in paleizen, in Salem, waar Gods tabernakel is, is meer voldoening dan in al de eilanden van de heidenen.

Ten derde. Beiden hebben zij heerschappij over Kanaän, Kanaän zal hun een knecht zijn, zoals sommigen de tekst lezen. Als Jafeth zich met Sem verenigt moet Kanaän voor die beide vallen. Als vreemdelingen vrienden worden, worden vijanden knechten.

Genesis 9:28-29

Zie hier:

1. Hoe God het leven van Noach verlengd heeft, hij leefde 950 jaren, 20 meer dan Adam, en slechts 19 minder de Methusalah. Dit lange leven was nog een verdere beloning voor zijn uitnemende Godsvrucht, en een grote zegen voor de wereld, waarin hij ongetwijfeld was voortgegaan met een prediker van de gerechtigheid te zijn, met dit voorrecht, dat hij thans voor zijn eigen kinderen predikte.

2. Hoe God een perk stelde aan zijn leven hoewel hij lang leefde stierf hij toch, na waarschijnlijk velen van zijn afstammelingen voor hem te hebben zien sterven. Noach leefde om twee werelden te zien, maar een erfgenaam van de gerechtigheid zijnde, die door het geloof is, is hij toen hij stierf heengegaan om een wereld te zien, die beter is dan die beide.

HOOFDSTUK 10

1 Dit nu zijn de geboorten van Noach’s zonen: Sem, Cham, en Jafeth; en hun werden zonen geboren na den vloed.
2 De zonen van Jafeth zijn: Gomer, en Magog, en Madai, en Javan, en Tubal, en Mesech, en Thiras.
3 En de zonen van Gomer zijn: Askenaz, en Rifath, en Togarma.
4 En de zonen van Javan zijn: Elisa, en Tarsis; de Chittieten en Dodanieten.
5 Van dezen zijn verdeeld de eilanden der volken in hun landschappen, elk naar zijn spraak, naar hun huisgezinnen, onder hun volken.
6 En de zonen van Cham zijn: Cusch en Mitsraim, en Put, en Kanaan.
7 En de zonen van Cusch zijn: Seba en Havila, en Sabta, en Raema, en Sabtecha. En de zonen van Raema zijn: Scheba en Dedan.
8 En Cusch gewon Nimrod; deze begon geweldig te zijn op de aarde.
9 Hij was een geweldig jager voor het aangezicht des HEEREN; daarom wordt gezegd: Gelijk Nimrod, een geweldig jager voor het aangezicht des HEEREN.
10 En het beginsel zijns rijks was Babel, en Erech, en Accad, en Calne in het land Sinear.
11 Uit ditzelve land is Assur uitgegaan, en heeft gebouwd Nineve, en Rehoboth, Ir, en Kalach.
12 En Resen, tussen Nineve en tussen Kalach; deze is die grote stad.
13 En Mitsraim gewon de Ludieten, en de Anamieten, en de Lehabieten, en de Naftuchieten,
14 En de Pathrusieten, en de Casluchieten, van waar de Filistijnen uitgekomen zijn, en de Caftorieten.
15 En Kanaan gewon Sidon, zijn eerstgeborene, en Heth,
16 En den Jebusiet, en den Amoriet, en den Girgasiet,
17 En den Hivviet, en den Arkiet, en den Siniet,
18 En den Arvadiet, en den Tsemariet, en den Hamathiet; en daarna zijn de huisgezinnen der Kanaanieten verspreid.
19 En de landpale der Kanaanieten was van Sidon, daar gij gaat naar Gerar tot Gaza toe; daar gij gaat naar Sodom en Gomorra, en Adama, en Zoboim, tot Lasa toe.
20 Deze zijn zonen van Cham, naar hun huisgezinnen, naar hun spraken, in hun landschappen, in hun volken.
21 Voorts zijn Sem zonen geboren; dezelve is ook de vader aller zonen van Heber, broeder van Jafeth, den grootste.
22 Sems zonen waren Elam, en Assur, en Arfachsad, en Lud, en Aram.
23 En Arams zonen waren Uz, en Hul, en Gether, en Maz.
24 En Arfachsad gewon Selah, en Selah gewon Heber.
25 En Heber werden twee zonen geboren; des enen naam was Peleg; want in zijn dagen is de aarde verdeeld; en zijns broeders naam was Joktan.
26 En Joktan gewon Almodad, en Selef, en Hatsarmaveth, en Jarach,
27 En Hadoram, en Usal, en Dikla,
28 En Obal, en Abimael, en Scheba,
29 En Ofir, en Havila, en Jobab; deze allen waren zonen van Joktan.
30 En hun woning was van Mescha af, daar gij gaat naar Sefar, het gebergte van het oosten.
31 Deze zijn zonen van Sem, naar hun huisgezinnen, naar hun spraken, in hun landschappen, naar hun volken.
32 Deze zijn de huisgezinnen der zonen van Noach, naar hun geboorten, in hun volken; en van dezen zijn de volken op de aarde verdeeld na den vloed.

Dit hoofdstuk toont meer in het bijzonder wat in Hoofdstuk 9:19 in het algemeen betreffende de drie zonen van Noach gezegd was, nl. dat van deze de gehele aarde overspreid werd, *en de vrucht van de zegen,* Hoofdstuk 9:1, 7, de aarde te vervullen. Het is het enig zeker bericht van de oorsprong van de volken, en toch is er, buiten de Joden, geen enkele natie, die zeker kan weten uit welke van deze zeventig bronnen (want zo velen zijn er hier) zij haar stroom kan afleiden. vanwege het gebrek aan vroege registers of archieven, de vermenging van de volken, de omwentelingen, die er onder hen plaats hadden en de afstand van tijd is de kennis van de afkomst in rechte lijn van de tegenwoordige bewoners van de aarde verloren, ook zijn er geen andere geslachtslijsten bewaard gebleven dan die van de Joden, om de wille van de Messias. Alleen in dit hoofdstuk hebben wij een kort bericht: van het nageslacht van Jafeth, vers 2-5.

II. van de nakomelingen van Cham, vers 6-20, waarin bijzonder nota wordt genomen van Nimrod vers 8-10.

III. De nakomelingen van Sem, vers 21-31.

Genesis 10:1-5

Mozes begint met het geslacht van Jafeth, hetzij omdat hij de oudste was, of omdat zijn geslacht het verst verwijderd was van Israël en het minst met hen te doen had in de tijd toen Mozes schreef, daarom maakt hij slechts kort melding van dat geslacht, zich haastende om tot de nakomelingen van Cham te komen, die Israël's vijanden waren, en tot die van Sem, die Israël's voorouders zijn geweest, want de Schrift is bestemd om de geschiedenis van de kerk te wezen, en van de volken van de wereld slechts in zoverre, als zij op de een of andere wijze in betrekking stonden tot Israël, en bij Israël's zaken belang hadden.

Merk op:

1. Dat er nota van genomen wordt, dat aan de zonen van Noach zonen geboren werden na de vloed ten einde de wereld van het mensdom die door de vloed verwoest was, te herstellen en weer op te bouwen. Hij, die gedood had maakte nu weer levend.

2. Aan de nakomelingen van Jafeth waren de eilanden van de volken toebedeeld, vers 5, die, na een overzicht er van, plechtig door het lot onder hen verdeeld werden, dit ons eiland waarschijnlijk onder de overige. Alle plaatsen aan gene zijde van de zee, van Judea af gezien worden eilanden genoemd, en dit leidt er ons toe om de belofte te verstaan: "De eilanden zullen naar zijn leer wachten," Jesaja 42:4, van de bekering van de heidenen tot het geloof van Christus.

Genesis 10:6-14

Hetgeen opmerkelijk en leerrijk is in deze verzen is het bericht omtrent *Nimrod,* vers 8-11. Hij wordt hier voorgesteld als een voornaam man in zijn tijd. Hij *begon geweldig te zijn op de aarde,* dat is: terwijl zijn voorgangers tevreden waren om de gelijken te wezen van hun naburen, en ieder man wel heerste in zijn eigen huis, maar niemand aanspraak maakte om ook nog over anderen te heersen kon Nimrods eerzuchtige geest daar niet in blijven rusten. Hij was besloten zich boven zijn naburen te verheffen, en dat niet alleen maar ook over hen te heersen. De geest, die de reuzen vóór de vloed had bezield, *(die geweldigen zijn geweest en mannen van naam,* Hoofdstuk 6:4) herleefde nu in hem. Zo spoedig reeds was het ontzettend oordeel vergeten, dat de hoogmoed en de tirannie van die geweldigen over de wereld gebracht hadden. Er zijn sommigen in wie eerzucht en heerszucht in het bloed is, de zodanigen zijn er geweest en zullen er zijn, in weerwil van de toorn Gods, die dikwijls van de hemel tegen hen geopenbaard wordt. Aan deze zijde van de hel is er niets dat het hoogmoedige hart van sommige mensen kan verootmoedigen en verbreken, en hierin zijn zij gelijk aan die morgenster, waarvan wij lezen in Jesaja 14:14, 15.

I. Deze Nimrod was een groot jager. Daarmee begon hij, en hierom werd hij spreekwoordelijk vermaard, ieder groot jager wordt ter gedachtenis aan hem een *Nimrod* genoemd.

1. Sommigen denken, dat hij met dit jagen goed gedaan heeft, zijn land heeft gediend door het te bevrijden van wild gedierte, waardoor het verontrust werd. Op die wijze heeft hij de gunst en genegenheid van zijn naburen weten te verkrijgen, zodat hij hun vorst werd. Zij, die gezag en macht uitoefenen, zijn, of willen ten minste gehouden worden voor, weldadige heren, Lukas 22:25.

2. Anderen denken, dat hij, onder voorwendsel van ter jacht te gaan, manschappen bijeenbracht onder zijn aanvoering om ter jacht te gaan op een ander wild, dat is: om zich meester te maken van het land en het aan zich te onderwerpen. Hij was een *geweldig jager,* dat is: hij was een groot overweldiger van zijns naasten rechten en bezittingen, en een vervolger van onschuldigen, in alles zijn eigen zin en wil doordrijvende, en zich door kracht en geweld van alles meester makende. Hij achtte zich een groot vorst te zijn, maar voor het aangezicht des Heeren, dat is in Gods schatting, was hij slechts een *geweldig jager.* Grote veroveraars zijn slechts grote jagers. Van Alexander en Caesar zou in de gewijde geschiedenis niet met zo grote lof zijn gesproken, als in de ongewijde geschiedenis van hen gesproken wordt. De eerste wordt in de profetie slechts voorgesteld als een stotende geitebok, Daniel 8:5. Nimrod was een geweldig jager tegen de Heere, aldus de LXX. Dat is:

a. Hij voerde de afgodendienst in, zoals Jerobeam gedaan heeft, ter bevestiging van zijn door overweldiging verkregen heerschappij. Om een nieuwe regering te kunnen vestigen, heeft hij een nieuwe godsdienst opgericht op het puin van de oorspronkelijke instelling van beide. Het grote Babylon is de moeder van de hoererijen. Of:

b. Hij ging voort met zijn verdrukking en zijn geweld in trotsering van God zelf met zijn goddeloosheden de hemel tartende, alsof hij en zijn jagers de Almachtige konden tarten, de Heere van de heirscharen gemakkelijk konden weerstaan. Het was alsof het hem te weinig was dat hij de mensen moede maakte, dat hij ook God moede maakte, Jesaja 7:13.

II. Nimrod was een groot *heerser*, vers 10. *Het begin zijns rijks was Babel.* Op de een of andere wijze, door list of geweld, geraakte hij tot macht, hetzij dat hij er toe verkoren werd, of er zich met geweld de weg toe baande, en zo heeft hij de grondslagen gelegd van een monarchie, die later een hoofd was van goud en de schrik van de machtigen, en goed op weg was om een wereldrijk te worden. Het blijkt niet, dat hij door geboorte recht had om te heersen, maar hij is tot de regering gekomen, hetzij, zoals sommigen denken, dat hij er wegens zijn geschiktheid en bekwaamheid toe verkozen werd, of dat hij zich door list en geweld langzamerhand en misschien onbemerkt de weg heeft gebaand tot de troon. Zie hier de hoge oudheid van het burgerlijk bestuur inzonderheid die vorm er van, waardoor de soevereiniteit bij een enkel persoon berust. Hebben Nimrod en zijn naburen begonnen, ook andere volken hebben spoedig geleerd om zich tot algemene veiligheid en welvaren onder een hoofd tot een maatschappij te formeren, hetgeen, hoe het nu ook moge begonnen zijn, zo'n grote zegen bleek te wezen voor de wereld, dat de zaken geacht werden zeer slecht te gaan, toen er geen koning was in Israël.

III. Nimrod was een groot bouwer. Waarschijnlijk is hij de architect geweest voor de bouw van Babel, en daar begon hij zijn rijk. Maar toen hij in zijn plan om over al de zonen van Noach te heersen teleurgesteld was door de spraakverwarring, is hij *uit dat land uitgegaan naar Assyrië, en heeft gebouwd Ninevé, enz.* opdat hij, deze steden gebouwd hebbende, er ook over zou heersen. Zie in Nimrod de aard van de eerzucht.

1. Zij is grenzeloos, veel wil meer hebben, en roept nog altijd: Geef! geef!

2. Zij is rusteloos. Toen Nimrod vier steden onder zijn bevel had, kon hij niet meer tevreden wezen, vóór hij er nog vier bij had.

3. Zij is kostbaar. Nimrod wil liever de kosten hebben van steden te stichten, dan niet de eer te hebben van ze te regeren. Zucht om te bouwen is de gewone uitwerking van hoogmoed.

4. Zij is vermetel en deinst nergens voor niets terug. Nimrods naam betekent oproer, hetgeen (indien hij wezenlijk zijn macht misbruikt heeft ter verdrukking van zijn naburen) ons leert, dat tirannen voor mensen rebellen zijn tegen God, en rebellie-weerspannigheid, is een zonde van de toverij.

Genesis 10:15-20

Merk hier op:

1. Dat het bericht omtrent de nakomelingschap van Kanaän, de geslachten en volken, die van hem afstamden, en van het land, dat zij in bezit hadden, meer bijzonderheden bevat dan alle andere in dit hoofdstuk, omdat zij de natiën waren, die door Israël onderworpen moesten worden, en in het vervolg van tijd hun land het Heilige Land, Immanuels Land moest worden, en dit was de bedoeling Gods toen Hij aan dat gevloekte geslacht intussen die plek gronds ten deel liet vallen, welke Hij voor Zijn eigen volk bestemd had. Mozes wijst hierop, Deuteronomium 32:8. *Toen de Allerhoogste de volken de erfenis uitdeelde, toen Hij Adams kinderen vaneen scheidde, heeft Hij de landpalen van de volken gesteld naar het getal van de kinderen Israël's.*

2. Dat uit dit bericht blijkt dat de nakomelingen van Kanaän beide talrijk en rijk zijn geweest, en zeer aangenaam gevestigd, en toch lag Kanaän onder een vloek, een vloek Gods en dat wel niet zonder oorzaak. Zij, die onder de vloek Gods zijn, kunnen misschien toch wel veel voorspoed hebben, het kan hun soms zeer goed gaan in de wereld, want wij kunnen liefde of haat, de zegen of de vloek niet kennen uit hetgeen voor ons is, maar uit hetgeen in ons is, Prediker 9:1. De vloek Gods werkt altijd wezenlijk, en altijd vreeslijk, maar het is wellicht een verborgen vloek, een vloek op de ziel, en werkt niet zichtbaar, of een langzame vloek, en werkt niet onmiddellijk, en dan worden de zondaren er door bewaard voor een dag de: toorns. Kanaän heeft hier een beter land dan hetzij Sem of Jafeth, en toch hebben zij een beter deel, want zij beërven de zegen.

Genesis 10:21-32

In dit bericht omtrent de nakomelingen van Sem zijn twee dingen op te merken.

I. De beschrijving van Sem, vers 21. Wij hebben niet slechts zijn naam, *Sem,* die *een naam* betekent, maar nog twee titels om hem te onderscheiden.

1. Hij was *de vader aller zonen van Heber.* Heber was zijn achterkleinzoon, maar waarom moet hij nu de vader van al diens kinderen genoemd worden, meer dan die van alle kinderen van Arpachsad of van Selah enz.? Waarschijnlijk omdat Abraham en zijn zaad, Gods verbondsvolk, niet alleen van Heber afstamden maar naar hem Hebreeën werden genoemd, Hoofdstuk 14:13. *Abram de Hebreeër.* Paulus beschouwde het als zijn voorrecht, dat hij *een Hebreeër uit de Hebreeën* was, Filippenzen 3:5. Wij kunnen onderstellen, dat Heber zelf een man was van ongemene Godsvrucht In een tijd van algemene afval, en een groot voorbeeld van vroomheid voor zijn gezin, en daar de heilige taal naar hem gewoonlijk Hebreeuws wordt genoemd, is het waarschijnlijk dat hij haar in zijn gezin heeft bewaard bij de spraakverwarring van Babel, als een bijzonder teken van Gods gunst jegens hem. En naar hem zijn de belijders van de Godsdienst *zonen van Heber* genoemd. Toen nu de door Gods Geest gedreven schrijver hem een eervoller titel wilde geven, noemt hij hem de *vader van de Hebreeën* hoewel zij, toen Mozes dit schreef, een arm veracht volk waren, slaven in Egypte, maar, Gods volk zijnde, was het een eer voor een man om aan hen verwant te zijn. Gelijk Cham hoewel hij vele kinderen had, verloochend werd door *de vader van Kanaän* genoemd te worden op wiens zaad de *vloek* erfelijk overging Hoofdstuk 9:22, zo wordt Sem, hoewel hij vele zonen had, geëerd met de titel van *vader van Heber,* op wiens zaad de *zegen* erfelijk is overgegaan. Een geslacht van heiligen is in waarheid en werkelijkheid meer eervol dan een geslacht van edellieden, Sems heilig zaad meer dan Chams *koninklijk* zaad, Jakob's twaalf patriarchen meer dan Ismaëls twaalf vorsten, Hoofdstuk 17:20. Godsvrucht is ware grootheid.

2. Hij was *de broeder van Jafeth, de grootste,* waaruit blijkt, dat Sem, hoewel hij gewoonlijk het eerst genoemd wordt, toch niet Noach's eerstgeborene was, maar dat Jafeth de oudste was. Maar waarom wordt dit ook als behorende tot Sems titel en beschrijving vermeld dat hij *de broeder van Jafeth was,* daar dit toch al dikwijls tevoren gezegd was? En was hij niet ook de broeder van Cham? Waarschijnlijk is dit bedoeld om de vereniging aan te duiden van de heidenen met de Joden in de kerk. Hij had het als Sems eer genoemd, dat hij de vader was van de Hebreeën, maar opdat nu Jafeths zaad niet beschouwd zou worden als voor altijd buitengesloten te zijn van de kerk herinnert hij er ons hier aan, dat hij *de broeder was van Jafeth,* niet slechts naar geboorte, maar ook naar de zegen, want Jafeth was bestemd om in Sems tenten te wonen. Diegenen zijn in de beste zin broeders, die het zijn door genade, en die zich ontmoeten in het verbond van God en in de gemeenschap van de heiligen. In het verlenen van Zijn genade geeft God geen acht op meerderheid in jaren, maar gaat de jongere soms de oudere voor in het komen tot de kerk, zo zullen de laatsten de eersten zijn, en de eersten de laatsten.

II. De reden, die aangeduid wordt voor de naam Peleg, vers 25, want *in zijn dagen,* (dat is omstreeks de tijd van zijn geboorte, toen hem zijn naam gegeven werd) is *de aarde verdeeld* onder de kinderen van de mensen, die haar moesten bewonen, hetzij, toen Noach haar verdeelde door een ordelijke uitdeling er van zoals Jozua het land Kanaän verdeelde door het lot, of dat God, op hun weigering om met die verdeling genoegen te nemen, hen verdeelde door de spraakverwarring. Welke van die twee oorzaken het nu was, de Godvruchtige Heber

zag er een reden in om er de herinnering van te bewaren in de naam van zijn zoon. En met recht kunnen onze zonen bij die naam genoemd worden, want in onze dagen is, in een andere zin, de aarde en de kerk op de allerongelukkigste wijze verdeeld.

HOOFDSTUK 11

1 En de ganse aarde was van enerlei spraak en enerlei woorden.
2 Maar het geschiedde, als zij tegen het oosten togen, dat zij een laagte vonden in het land Sinear; en zij woonden aldaar.
3 En zij zeiden een ieder tot zijn naaste: Kom aan, laat ons tichelen strijken, en wel doorbranden! En de tichel was hun voor steen, en het lijm was hun voor leem.
4 En zij zeiden: Kom aan, laat ons voor ons een stad bouwen, en een toren, welks opperste in den hemel zij, en laat ons een naam voor ons maken, opdat wij niet misschien over de ganse aarde verstrooid worden!
5 Toen kwam de HEERE neder, om te bezien de stad en den toren, die de kinderen der mensen bouwden.
6 En de HEERE zeide: Ziet, zij zijn enerlei volk, en hebben allen enerlei spraak; en dit is het, dat zij beginnen te maken; maar nu, zoude hun niet afgesneden worden al wat zij bedacht hebben te maken?
7 Kom aan, laat Ons nedervaren, en laat Ons hun spraak aldaar verwarren, opdat iegelijk de spraak zijns naasten niet hore.
8 Alzo verstrooide hen de HEERE van daar over de ganse aarde; en zij hielden op de stad te bouwen.
9 Daarom noemde men haar naam Babel; want aldaar verwarde de HEERE de spraak der ganse aarde, en van daar verstrooide hen de HEERE over de ganse aarde.
10 Deze zijn de geboorten van Sem: Sem was honderd jaren oud, en gewon, Arfachsad, twee jaren na den vloed.
11 En Sem leefde, nadat hij Arfachsad gewonnen had, vijfhonderd jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
12 En Arfachsad leefde vijf en dertig jaren, en hij gewon Selah.
13 En Arfachsad leefde, nadat hij, Selah gewonnen had, vierhonderd en drie jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
14 En Selah leefde dertig jaren, en hij gewon Heber.
15 En Selah leefde, nadat hij Heber gewonnen had, vierhonderd en drie jaren, en hij gewon zonen en dochteren.
16 En Heber leefde vier en dertig jaren, en gewon Peleg.
17 En Heber leefde, nadat hij Peleg gewonnen had, vierhonderd en dertig jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
18 En Peleg leefde dertig jaren, en hij gewon Rehu.
19 En Peleg leefde, nadat hij Rehu gewonnen had, tweehonderd en negen jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
20 En Rehu leefde twee en dertig jaren, en hij gewon Serug.
21 En Rehu leefde, nadat hij Serug gewonnen had, tweehonderd en zeven jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
22 En Serug leefde dertig jaren, en gewon Nahor.
23 En Serug leefde, nadat hij Nahor gewonnen had, tweehonderd jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
24 En Nahor leefde negen en twintig jaren, en gewon Terah.
25 En Nahor leefde, nadat hij Terah gewonnen had, honderd en negentien jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
26 En Terah leefde zeventig jaren, en gewon Abram, Nahor en Haran.
27 En deze zijn de geboorten van Terah: Terah gewon Abram, Nahor en Haran; en Haran gewon Lot.

28 En Haran stierf voor het aangezicht zijns vaders Terah, in het land zijner geboorte, in Ur der Chaldeen.
29 En Abram en Nahor namen zich vrouwen; de naam van Abrams huisvrouw was Sarai, en de naam van Nahors huisvrouw was Milka, een dochter van Haran, vader van Milka, en vader van Jiska.
30 En Sarai was onvruchtbaar; zij had geen kind.
31 En Terah nam Abram, zijn zoon, en Lot, Harans zoon, zijns zoons zoon, en Sarai, zijn schoondochter, de huisvrouw van zijn zoon Abram, en zij togen met hen uit Ur der Chaldeen, om te gaan naar het land Kanaan; en zij kwamen tot Haran, en woonden aldaar.
32 En de dagen van Terah waren tweehonderd en vijf jaren, en Terah stierf te Haran.

De oude onderscheiding tussen de zonen Gods en de kinderen van de mensen, (belijders van de Godsdienst en onheiligen) heeft de vloed overleefd, en kwam nu weer op, toen de mensen begonnen te vermenigvuldigen. Naar die onderscheiding hebben wij in dit hoofdstuk

I. De verspreiding van de kinderen van de mensen te Babel, vers 1-9, waar wij zien:

1. hun verwaand, God tergend plan, om een stad en een toren te bouwen, vers 1-4.

2. Het rechtvaardig oordeel Gods over hen in de verijdeling van hun plan door hun spraak te verwarren, en hen aldus te verstrooien, vers 5-9.

II. De stamboom van de zonen Gods tot op Abraham vers 10-26, met een algemeen bericht van zijn familie, en zijn vertrek uit zijn geboorteland, vers 27-32.

Genesis 11:1-4

Aan het einde van het vorige hoofdstuk wordt ons meegedeeld, dat van, of onder de zonen van Noach de volkeren op de aarde verdeeld zijn na de vloed, dat is: onderscheiden werden in verschillende stammen of koloniën, en daar de plaatsen, waarin zij tot nu toe tezamen gewoond hadden, te eng voor hen waren geworden is, of door Noach bepaald, of onder zijn zonen overeengekomen, waarheen iedere stam of kolonie zich zou richten, beginnende met de landen in hun nabijheid, om dan al verder en verder heen te trekken, op grotere afstand van elkaar, naar de toeneming van de verschillende groepen dit nodig zou maken. Aldus was honderd jaren na de vloed, omstreeks de geboorte van Peleg, de zaak goed in orde gebracht. Maar de zonen van Noach schijnen er afkerig van geweest te zijn, om zich naar ver verwijderde, afgelegen plaatsen te verstrooien. "Hoe meer zielen, hoe meer vreugde," dachten zij, en hoe "veiliger", en daarom bedachten zij, om bij elkaar te blijven, en waren ‘slap om voort te gaan om het land te beërven hetwelk de Heere, de God hun vaderen, hun gegeven heeft," Jozua 18:3, zich wijzer achtende dan God en dan Noach. Nu hebben wij hier

I. Hetgeen hun plan om bij elkaar te blijven heeft begunstigd.

1. Zij waren van *enerlei spraak,* vers 1. Indien er vóór de vloed verschillende talen bestonden, dan was toch alleen die van Noach, welke waarschijnlijk dezelfde was als die van Adam, bewaard gebleven gedurende de vloed en ook daarna nog gesproken. Terwijl zij nu allen elkaar verstonden, was het waarschijnlijk dat zij elkaar zouden liefhebben, en elkaar behulpzaam zouden zijn, en dus zoveel te minder geneigd om van elkaar te scheiden.

2. Zij vonden een zeer geschikte en gerieflijke plaats om er zich in te vestigen, vers 2, *een laagte in het land Sinear,* een grote vlakte, geschikt en ruim genoeg om allen te bevatten, een *vruchtbare* vlakte, die hen allen, naar hun tegenwoordige getalsterkte, kon onderhouden, maar zij hebben wellicht niet bedacht, of er wel plaats genoeg zijn zou indien hun getal vermeerderd werd. Uitlokkende gerieflijkheden voor het ogenblik blijken dikwijls sterke verzoekingen te zijn voor de verwaarlozing beide van plicht en belang met betrekking tot de toekomst.

II. De methode, die zij volgden om zich aan elkaar te verbinden en zich tezamen tot een lichaam te vestigen. In plaats van hun grenzen te willen uitbreiden door een vreedzame scheiding van elkaar onder de bescherming Gods verzonnen zij om ze te versterken, en alsof zij besloten waren krijg te voeren tegen de hemel, namen zij er een uitdagende houding tegen aan. Hun eenstemmig besluit is: *een stad en een toren te bouwen.* Het is opmerkelijk, dat de eerste bouwers van steden, beide in de oude en de nieuwe wereld, Hoofdstuk 4:17, geen mannen waren van het beste karakter of de beste naam, tenten dienden aan Gods onderdanen ter woning, steden werden het eerst gebouwd door hen, die tegen Hem rebelleerden en van Hem afvielen.

Merk hier op:

1. Hoe zij elkaar opwekten en aanmoedigden om aan dit werk te gaan. *Kom aan,* zeiden zij, *laat ons tichelen strijken en wel doorbranden* vers 3, en wederom: *Kom aan, laat ons voor ons een stad bouwen.* Door wederzijdse opwekking en prikkeling maakten zij elkaar vermetel en vastberaden. Grote dingen kunnen tot stand worden gebracht, als de ondernemers er van talrijk en eenstemmig zijn en elkaar er toe opwekken. Laat ons leren elkaar op te wekken tot liefde en

goede werken, zoals zondaren elkaar aanmoedigen tot boze werken. Zie Psalm 122:1, Jesaja 2:3, 5, Jeremia.50:5.

2. Welke materialen zij gebruikten voor hun bouw. Het land vlak zijnde, leverde het steen noch kaIk op, maar dit heeft hen niet ontmoedigd, zij maakten tichelen om hun tot steen, en lijm om hun tot kaIk te dienen. Zie hier:

a. Welk een moeite zij zich zullen geven die vastberaden zijn in hun voornemens. Indien wij even ijverig waren om iets goeds tot stand te brengen, dan zouden wij niet zo dikwijls aflaten van onze arbeid, als wij nu doen onder voorwendsel dat het ons aan de geschikte middelen ontbreekt om er mee voort te gaan.

b. Welk een verschil er is tussen het bouwen van de mensen en Gods bouwen. Als de mensen hun Babel bouwen, dan zijn tichelen en lijm hun beste materialen, maar als God Zijn Jeruzalem bouwt, dan grondt Hij het zelfs op saffieren en maakt de gehele landpale van aangename stenen, Jesaja 54:11, 12, Openbaring 21:19.

3. Tot wat doeleinde zij bouwden. Sommigen denken, dat zij bedoelden zich hierdoor tegen een nieuwe watervloed te beveiligen. God had hun wel gezegd, dat Hij de wereld niet weer door een watervloed zou verdelgen, maar zij wilden nu vertrouwen op hun eigengemaakte toren, veeleer dan op een belofte van God, of op een ark, die door Hem zou worden aangewezen. Maar indien zij dit er mee beoogden, dan zouden zij hun toren veeleer op een berg dan in een vlakte hebben willen bouwen. Maar er zijn drie dingen, die zij op het oog gehad schenen te hebben met het bouwen van hun toren.

a. Het schijnt bedoeld te zijn als een belediging van God zelf want zij wilden een toren bouwen, *waarvan het opperste in de hemel zij*, hetgeen een trotseren van God aanduidt, of tenminste een wedijveren met Hem, zij willen als de Allerhoogste wezen of Hem zo nabij komen als zij kunnen, niet in heiligheid, maar in hoogheid. Zij vergeten hun plaats, en, het verachtende om te kruipen op de aarde, besluiten zij op te klimmen tot de hemel, niet door de deur of langs een ladder, maar op een andere wijze.

b. Zij hoopten zich hierdoor een naam te maken. Zij wilden iets doen, waarvan nu reeds gesproken zou worden, en waardoor het nageslacht zou weten, dat er zulke mannen als zij in de wereld geweest zijn. Liever dan te sterven zonder een gedachtenis aan hen na te laten, willen zij dit gedenkteken van hun hoogmoed, eerzucht en dwaasheid stichten. Eerzucht, de begeerte om zich een naam te maken in de wereld vuurt de mensen aan tot grote en moeilijke ondernemingen, en leidt dikwijls tot hetgeen kwaad is en beledigend voor God. Het is rechtvaardig in God om die namen te begraven in het stof, die door de zonde bekend zijn geworden. Deze Babelbouwers hebben zich dwaas zeer veel onkosten getroost om zich een naam te maken, maar zelfs dit doel hebben zij niet bereikt, want wij vinden nergens ook maar een enkele naam van deze Babelbouwers in de geschiedenis vermeld. Philo Judaeus zegt, dat zij ieder hun naam op een tichel gegraveerd hebben, "in perpetuam rei memoriam-als een eeuwige gedachtenis, " maar geen heeft tot dit doel gediend.

c. Zij deden het om te voorkomen, dat zij verstrooid en verspreid zouden raken, *opdat wij niet misschien over de gehele aarde verstrooid worden.* "Het werd gedaan", zegt Josephus, "in ongehoorzaamheid aan het gebod, *vervult de aarde,"* Hoofdstuk 9:1. God gebiedt hun zich te verstrooien, "neen", zeggen zij, "dat willen wij niet, wij willen tezamen leven en sterven."

Hierom begeven zij zich nu tot deze grote onderneming. Ten einde zich te verenigen om tezamen een groot en machtig rijk te vormen, besluiten zij tot het bouwen van deze stad en die toren om de metropolis te zijn van hun koninkrijk en het middelpunt hunner eenheid. Het is mogelijk dat de eerzuchtige Nimrod in dit alles de hand gehad heeft. Hij kon zich niet vergenoegen met slechts over een kolonie te gebieden, hij had een wereldmonarchie op het oog, en om hiertoe te geraken beraamt hij het plan, om, onder voorwendsel van hun wederzijdse veiligheid, hen allen bijeen te houden, hen tot een lichaam te verenigen, opdat hij, hen allen onder zijn oog hebbende, niet zou falen om hen ook allen in zijn macht te hebben. Zie nu de vermetele hoogmoed van deze zondaren. Hier is:

Ten eerste: Een vermetel tegenstaan van God. "Gij zult u verstrooien," zegt God. Maar dat willen wij niet," zeggen zij. Wee dien, die met zijn Formeerder twist.

Ten tweede. Een vermetel mededingen met God. Het is Gods kroonrecht om de universele monarch te zijn, de Heer van de heren, en de Koning van de koningen. De mens nu, die daarnaar streeft, wil zich plaatsen op de troon van God, die Zijn eer aan geen ander zal geven.

Genesis 11:5-9

Wij hebben hier de verijdeling van het plan van de Babelbouwers en het tenietdoen van de raad van die hovaardigen, opdat, in weerwil van hen, Gods raad zou bestaan. Hier is:

I. Hoe God kennis nam van hun ontwerp, vers 5. *De Heere kwam neer om te bezien de stad.* Dit is een uitdrukking naar de wijze van de mensen, Hij kende haar even volkomen als de mensen kennen hetgeen zij op de plaats komen bezien.

Merk op:

1. Eer Hij een oordeel uitsprak over hun zaak, heeft Hij er onderzoek naar gedaan, want God is onbetwistbaar rechtvaardig en billijk in al hetgeen Hij doet tegen de zonde en de zondaren, en Hij veroordeelt niet zonder gehoord te hebben.

2. Er wordt van gesproken als van een daad van verwaardiging in God om zelfs van dit gebouw kennis te nemen, waarop de ondernemers zo trots waren, want Hij vernedert zich om de verrichtingen te beschouwen zelfs van de meest aanzienlijken in deze lagere wereld, Psalm 113:6.

3. Er wordt gezegd, dat het de stad en de toren was, *die de kinderen van de mensen bouwden,* hetgeen te kennen geeft:

a. Hun zwakheid en broosheid als mensen. Het was uiterst dwaas in de kinderen van de mensen, aardwormen als zij zijn, om de hemel te tarten, en de Heere tot ijver te verwekken. Zijn zij sterker dan Hij?

b. Hun zondigheid en hatelijkheid, zij waren zonen van Adam, zoals het Hebreeuws luidt, ja van die Adam die zondige, ongehoorzame Adam, wiens kinderen van nature kinderen van de ongehoorzaamheid zijn, kinderen die verdervers zijn.

c. Hun onderscheiding van de kinderen Gods, de belijders van de Godsdienst, van wie deze vermetele bouwers zich hadden afgescheiden, die deze toren bouwden om de afscheiding te steunen en te bestendigen. De Godvruchtige Heber wordt niet gevonden onder deze ongodvruchtige menigte, want hij en de zijnen worden de kinderen Gods genoemd, en daarom komt hun ziel niet in hun verborgen raad, en verenigen zij zich, niet met de vergadering van deze kinderen van de mensen.

II. De raadsbesluiten van de eeuwige God betreffende deze zaak. Hij is niet als een eenvoudig toeschouwer neergekomen, maar als een rechter, als een vorst, om *alle hoogmoedigen te zien en ten onder te brengen,* Job 40:7-10.

Merk op:

1. Hij liet hen eerst voor een goede wijle voortgaan in hun onderneming, eer Hij er een einde aan maakte, en, indien zij nog tot zoveel nadenken instaat waren, opdat zij er zich over zouden schamen, en het vanzelf moede zouden worden, maar zo niet, opdat hun teleurstelling zoveel smadelijker zou zijn, en ieder, die voorbijging, hen zou bespotten, zeggende: Deze mensen hebben begonnen te bouwen, en hebben niet kunnen voleindigen, en aldus de werken hunner

handen, waarvan zij zich onsterflijke roem hebben voorgesteld op hun eeuwige schande zouden uitlopen. God heeft er wijze en heilige doeleinden mee op het oog, als Hij aan de vijanden van Zijn eer en heerlijkheid toelaat om gedurende lange tijd met hun goddeloze plannen voort te gaan, en voorspoed te hebben op hun ondernemingen.

2. Toen zij met veel zorg en moeite tamelijk ver gevorderd waren met hun bouw, besloot God hun maatregelen te verijdelen en hen te verstrooien.

Merk op:

a. De rechtvaardigheid Gods, die gezien wordt in de overwegingen, waarnaar Hij handelt in dit besluit, vers 6. Twee dingen worden door Hem in aanmerking genomen: hun eenheid en hun hardnekkigheid.

Hun eenheid is een reden, waarom zij verstrooid moeten worden: *"zie, zij zijn enerlei volk en hebben allen enerlei spraak,* indien zij aldus enerlei blijven, dan zal veel van de aarde onbewoond blijven, de macht van hun vorst zal weldra buitensporig groot zijn, goddeloosheid en onheiligheid zullen op ondraaglijke wijze heersend worden, want zij zullen er elkanders handen in sterken, en, wat het ergste van alles is, zij zullen het overwicht hebben in de kerk, en deze kinderen van de mensen zullen, indien zij aldus in haar ingelijfd zijn, het kleine overblijfsel van Gods kinderen verzwelgen." Daarom is besloten en vastgesteld, dat zij niet een moeten zijn. Eenheid is staatkundig beleid, maar zij is geen onfeilbaar kenteken van een ware kerk. Evenwel: terwijl de bouwers van Babel, hoewel zij tot onderscheidene families behoorden, verschillende neigingen en verschillende belangen hadden, zo eensgezind waren in hun tegenstand tegen God, is het toch wel zeer te bejammeren en een grote schande dat de bouwers van Zion, hoewel verenigd in een Hoofd en een Geest, zo verdeeld zijn als zij zijn in het dienen van God! Verwonder u echter niet over deze zaak, Christus is niet gekomen om vrede te brengen.

Hun hardnekkigheid, nu zou hun niet afgesneden worden al wat zij bedacht hebben te maken, nu zal hen niets beletten of weerhouden en dat is een reden, waarom zij in hun plannen gedwarsboomd moeten worden. God had beproefd hen door Zijn geboden en vermaningen van dit plan af te brengen, maar tevergeefs, daarom moet Hij nu andere maatregelen met hen nemen. Zie hier:

Ten eerste. De zondigheid van de zonde en de moedwil van de zondaren. Van dat Adam niet weerhouden wilde worden om van de verboden boom te eten zijn zijn ongeheiligde nakomelingen ongeduldig geweest onder bedwang, en geheel bereid om er in opstand tegen te komen.

Ten tweede. Zie de noodzakelijkheid van Gods oordelen op aarde, ten einde de wereld enigermate in orde te houden, en de handen te binden van hen, die door de wet niet in bedwang willen gehouden worden.

b. De wijsheid en de barmhartigheid van God in de methode, welke Hij gebruikt om deze onderneming te doen mislukken, vers 7. *Kom aan, laat ons nedervaren en laat ons hun spraak aldaar verwarren.* Dit werd niet gesproken tot de engelen, alsof God hetzij hun raad of hun hulp nodig had, maar God zegt het tot zichzelf, of de Vader tot de Zoon en de Heilige Geest. Zij hadden gezegd: *Kom aan, laat ons tichelen strijken,* en, *Kom aan, laat ons een toren*

bouwen elkaar opwekkende tot de onderneming, en nu zegt God: *Kom aan, laaf ons hun spraak verwarren*, want, indien de mensen zich opwekken tot zonde, dan zal God zich opwekken om wrake te doen, Jesaja 59:17, 18. Let nu op de barmhartigheid van God in Zijn matigen van de straf, en haar niet evenredig te maken aan de overtreding, want Hij doet niet met ons naar onze zonden, Hij zegt niet: "Laat ons nedervaren in bliksemen en deze rebellen in een oogwenk verdoen", of "Laat de aarde zich openen en hen met hun gebouw verzwelgen, en laat hen snel ter helle varen, die op verkeerde wijze tot de hemel willen opklimmen". Neen, alleen: *"Laat ons nedervaren en hen verstrooien*, zij verdienden de dood, maar zij worden slechts verbannen, want Gods lankmoedigheid is zeer groot over een tergende zondige wereld. Straffen worden voornamelijk bewaard voor de toekomende staat, vergeleken daarmee zijn Gods oordelen over de zondaren in dit leven weinig meer dan een bedwang. Let ook op de wijsheid van God in het kiezen van een krachtig, afdoend middel om aan hun plannen en voornemens de bodem in te slaan, hetwelk bestond in het verwarren van hun spraak, opdat zij elkanders woorden niet zouden verstaan. Ook konden zij niet langer de handen ineenslaan als hun tongen zo verdeeld waren, zodat dit een zeer geschikte methode was, beide om hen van hun bouwen te doen aflaten, (want als zij elkaar niet konden verstaan, dan konden zij elkaar ook niet helpen) en om hen er toe gezind te maken om zich te verstrooien, want als zij elkaar niet konden verstaan, dan konden zij elkaar ook niet gebruiken. God heeft verschillende middelen, en zij zijn krachtig en afdoend-om de plannen te verijdelen van hovaardige mensen, die zich tegen Hem stellen, inzonderheid door hen verdeeld te doen zijn onder elkaar, hetzij door hen in hun geest te verdelen, Richteren 9-23, of door hun tong te verdelen, zoals David bidt, Psalm 55:10.

III. De volvoering van deze raadsbesluiten Gods ter vernietiging van de raadslagen van de mensen, vers 8, 9. God heeft hun doen weten wiens woord bestaan zal, het Zijne of het hunne, zoals de uitdrukking luidt in Jeremia 44:28. In weerwil van hun enerleiheid en hun hardnekkigheid was God hun toch te sterk, en in de zaak, waarin zij trots gehandeld hebben, was Hij boven hen, want wie heeft zich tegen Hem verhard en vrede gehad? Er werden drie dingen gedaan.

1. Hun spraak werd verward. God die, toen Hij de mens gemaakt heeft, hem geleerd heeft te spreken, en woorden in zijn mond heeft gelegd, geschikt om er de gedachten zijns harten door uit te drukken, heeft nu deze bouwers hun vroegere taal doen vergeten en hen geleerd een nieuwe te spreken en te verstaan die wel dezelfde was voor hen, die van dezelfde stam of familie waren, maar niet voor anderen. Die tot een groep of kolonie behoorden konden wel met elkaar spreken, maar niet met hen, die tot een andere behoorden. Dit nu was:

a. Een groot wonder en een bewijs van de macht, die God heeft over de geest en de tong van de mensen, welke Hij neigt als waterbeken.

b. Het was een groot oordeel over deze bouwers, want, aldus beroofd zijnde van de kennis van de oude en heilige taal, waren zij niet meer instaat om gemeenschap te oefenen met de ware kerk waarin zij bewaard bleef, en waarschijnlijk heeft dit veel er toe bijgedragen om hen ook de kennis van de ware God te doen verliezen.

c. Tot op de huidige dag lijden wij allen hier nog onder, in al het ongerief, dat wij ondervinden door de verscheidenheid van de talen, en al de moeite, die het ons kost om de talen te leren, die wij nodig hebben te kennen, boeten wij voor de rebellie van onze voorouders te Babel. Ja, de

onzalige geschillen, die woordentwist zijn en voortkomen uit ons misverstaan van elkanders spraak, zijn, voorzover ik weet, mee aan die spraakverwarring te wijten.

d. Het ontwerp van sommigen, om een universele letter te vormen, ten einde tot een universele taal te geraken, is, geloof ik, hoe begerenswaardig dit ook moge schijnen, toch een vergeefse poging, want het is een strijden tegen een Goddelijk vonnis door hetwelk de talen van de natiën verschillend zullen zijn zolang de wereld bestaat.

e. Wij kunnen hier het verlies betreuren van het algemeen gebruik van de Hebreeuwse taal, die van die tijd af alleen de volkstaal van de Hebreeën is geweest, en dit gebleven is tot aan de Babylonische gevangenschap, toen het, zelfs onder hen, met het Syrisch werd verwisseld.

f. Gelijk de spraakverwarring de kinderen van de mensen verdeeld en verstrooid heeft, zo heeft de gave van de talen, geschonken aan de apostelen, Handelingen 2, er zeer toe bijgedragen om de kinderen Gods bijeen te vergaderen, die verspreid waren, en hen in Christus te verenigen, opdat zij eendrachtig, met een mond God verheerlijken, Romeinen 15:6.

2. Hun bouwen werd gestuit, zij *hielden op de stad te bouwen.* Dit was het gevolg van de verwarring hunner spraak, want het maakte hun niet slechts onbekwaam om elkaar te helpen maar heeft waarschijnlijk hun moed zozeer terneergeslagen, dat zij niet voort konden gaan daar zij hierin gezien hebben, dat de hand des Heeren tegen hen was. Het is wijs om af te laten van hetgeen, waartegen wij God zien strijden. God is machtig om alle raadslagen en voornemens van Babelbouwers op niets te doen uitlopen. Hij zit in de hemel en belacht de raad van de koningen van de aarde tegen Hem en tegen Zijn Gezalfde, en zal hen nog noodzaken te bekennen, "dat er geen wijsheid en geen verstand en geen raad is tegen de Heere," Spreuken 21:30, Jesaja 8:9, 10.

3. De bouwers werden verstrooid vandaar over de gehele aarde, vers 8, 9. Zij vertrokken in groepen volgens hun huisgezinnen en hun talen, Hoofdstuk 10:5, 20, 31, naar de verschillende landen en plaatsen, die hun toebedeeld waren in de verdeling, die gemaakt was, en die hun tevoren bekend is geweest, maar waarvan zij geen bezit wilden gaan nemen voor zij er nu toe genoodzaakt werden. Nu valt hier op te merken:

Ten eerste. Dat hetgeen zij vreesden hun nu juist overkomen is. Zij vreesden verstrooid te worden, en zochten dit te voorkomen door een daad van rebellie, en juist door die daad brachten zij de ramp met al haar verschrikkingen over zich, want hoogst-waarschijnlijk zullen wij in die moeilijkheid komen, welke wij door indirecte en zondige middelen zochten te ontkomen,

Ten tweede. Dat het Gods doen was, *de Heere verstrooide hen.* Gods hand moet gezien en erkend worden in alle verspreiding of verstrooiing, als het gezin verstrooid wordt, familiebetrekkingen uit elkaar gaan, gemeenten verstrooid worden, dan is dit het doen des Heeren.

Ten derde. Dat, hoewel zij zo vast mogelijk aan elkaar verbonden waren, de Heere hen toch verstrooid heeft, want niemand kan bij elkaar houden wat God wil scheiden.

Ten vierde. Dat God aldus rechtvaardig wrake op hen geoefend heeft wegens hun eenheid in hun trotse poging om hun toren te bouwen, schandelijke verdeeldheid en verstrooiing is de

rechtvaardige straf voor zondige verbintenissen, Simeon en Levi, die broeders waren in ongerechtigheid, zijn verdeeld geworden onder Jakob, Hoofdstuk 49:5, 7, Psalm 83:3-13.

Ten vijfde. Dat zij een eeuwige gedachtenis nalieten van hun schande in de naam, die aan de plaats gegeven werd, zij werd *Babel*, dat is *verwarring* genoemd. Zij, die er naar streven om zich een grote naam te verwerven, eindigen gewoonlijk met een slechte naam te verkrijgen.

Ten zesde. De kinderen van de mensen waren nu voor goed verstrooid en zijn nooit, en zullen nimmer, weer allen bij elkaar komen tot aan de grote dag, wanneer de Zoon des mensen zal zitten op de troon van Zijn heerlijkheid, en al de volken voor Hem zullen vergaderd worden, Mattheus 25:31, 32.

Genesis 11:10-26

Wij hebben hier een geslachtslijst, geen eindeloze geslachtsrekening, want zij eindigt hier in Abram, de vriend van God, en leidt verder naar Christus, het beloofde Zaad, die de Zoon was van Abram, en van Abram wordt de geslachtslijst van Christus gerekend, Mattheus 1:1 en verv. Voegt gij dus Hoofdstuk 5, Hoofdstuk 11 en Mattheus 1 tezamen, dan hebt gij zo'n geslachtslijst van Jezus Christus, als, voorzover ik weet, van geen enkel persoon ter wereld overgelegd kan worden, buiten Zijn geslacht, en op zo'n afstand van de bron. En als wij deze drie geslachtslijsten bij elkaar leggen, dan zullen wij bevinden, dat twee maal tien, en driemaal veertien geslachten voorbij zijn gegaan tussen de eerste en de tweede Adam, waardoor het betreffende Christus duidelijk blijkt, niet slechts dat Hij de Zoon was van Abraham, maar de Zoon des mensen, en het Zaad van de vrouw.

Merk hier op:

1. Dat omtrent deze van dat geslacht niets in de geschiedenis vermeld is dan hun namen en hun leeftijd. De Heilige Geest schijnt zich te haasten om tot de geschiedenis van Abram te komen. Hoe weinig weten wij van hen, die ons voorgegaan zijn in deze wereld, zelfs van hen, die in dezelfde plaats leefden, waarin wij leven, gelijk wij ook weinig weten van hen die in ver-afgelegen plaatsen onze tijdgenoten zijn. Wij hebben genoeg te doen om acht te geven op het werk van onze dag, en moeten het aan God overlaten om het verledene of weggedrevene te zoeken, Prediker 3:15.

2. Dat er een opmerkelijke, trapsgewijze afneming is in de jaren, die zij leefden. Sem bereikte 600 jaren, wat reeds minder was dan de leeftijd van de patriarchen vóór de vloed. De drie volgende bleven beneden de 500, de drie daarop-volgende hebben de 300 niet bereikt en na hen lezen wij van niemand, die 200 jaren oud is geworden, behalve Terach, en niet vele eeuwen daarna heeft Mozes de gewone leeftijd des mensen berekend op 70, of op zijn hoogst 80 jaren. Toen de aarde begon vervuld te worden, begon het leven van de mensen korter te worden, zodat die vermindering toegeschreven moet worden aan de wijze beschikking van Gods voorzienigheid, veeleer dan aan een verval van de natuur. Om der uitverkorenen wil zijn de dagen van de mensen verkort, en kwaad zijnde, is het goed, dat zij weinige zijn, en dat zij niet bereiken de jaren des levens van onze vaderen, Hoofdstuk 47:9.

3. Dat Heber, naar wie de Hebreeën genoemd zijn, het langst geleefd heeft van allen die na de vloed zijn geboren, hetgeen wellicht een beloning was voor zijn uitnemende Godsvrucht en zijn nauwgezet wandelen op de wegen Gods.

Genesis 11:27-32

Hier begint de geschiedenis van Abram, wiens naam van nu aan vermaard is in beide Testamenten. Wij hebben hier:

I. Zijn land: *Ur van de Chaldeeën*. Dat was het land van zijn geboorte, een afgodisch land, waar zelfs de kinderen van Heber ontaard waren. Zij, die door genade erfgenamen zijn van het land van de belofte, moeten gedenken wat het land hunner geboorte geweest is, wat hun verdorven, zondige toestand van nature geweest is, de rotssteen, waaruit zij gehouwen zijn.

II. Zijn bloedverwanten, van wie om zijnentwil melding wordt gemaakt, en vanwege hun deel in de volgende geschiedenis.

1. Zijn vader was Terach, van wie in Jozua 24:2 gezegd wordt, dat hij aan de andere kant van de rivier andere goden heeft gediend, zo vroeg reeds heeft de afgoderij vaste grond gekregen in de wereld, en zo moeilijk is het zelfs voor hen, die nog enige goede beginselen hebben om tegen de stroom op te roeien. Hoewel in vers 26 gezegd wordt, dat Terach zeventig jaren oud was, toen hij Abram, Nahor en Haran gewon, (hetgeen ons schijnt te zeggen, dat Abram, Terachs oudste zoon, was geboren in zijn 70ste jaar) blijkt toch uit de vergelijking van vers 32, waar gezegd wordt, dat Terach in zijn 205de jaar is gestorven, met Handelingen 7:4 (waar gezegd wordt, dat Abram van Haran vertrok, toen zijn vader gestorven was) en met Hoofdstuk 12:4, (waar gezegd wordt, dat hij slechts 75 jaar oud was, toen hij uit Haran ging) dat hij in het 130ste jaar van Terach geboren was, en waarschijnlijk zijn jongste zoon is geweest, want naar Gods verkiezing zijn de laatsten dikwijls de eersten, en de eersten de laatsten. Wij hebben:

2. Een bericht omtrent zijn broeders.

a. Nahor, uit wiens geslacht beide Izak en Jakob hun vrouwen hadden.

b. Haran, de vader van Lot, van wie vers 28 vermeldt *dat hij stierf voor het aangezicht zijns vaders Terach.* Kinderen kunnen er niet zeker van zijn, dat zij hun ouders zullen overleven want de dood regelt zich niet naar volgorde van leeftijd, waarnaar de oudste het eerst sterft, *de schaduw des doods is zonder ordeningen,* Job 10:22. Er wordt ook gezegd, dat hij stierf in *Ur van de Chaldeeën,* vóór het gelukkig vertrek van het gezin uit dat afgodisch land. Het is van het grootste belang voor ons, dat wij ons wegspoeden uit onze natuurlijke staat, opdat ons de dood daarin niet overvalle.

3. Zijn vrouw was *Sarai,* die, naar sommigen denken, dezelfde is als Jiska, de dochter van Haran. Abram zelf zegt van haar, dat zij de dochter was van zijn vader, maar niet van zijn moeder, Hoofdstuk 20:12. Zij was tien jaren jonger dan Abram.

III. Zijn vertrek uit Ur van de Chaldeeën met zijn vader Terach, zijn neef Lot en de overigen van zijn gezin, in gehoorzaamheid aan de roeping Gods, waarvan wij meer zullen lezen in Hoofdstuk 12. Dit hoofdstuk laat hen nog in Haran of Charran, een plaats, ongeveer halverwege tussen Ur en Kanaän, waar zij bleven totdat Terach het hoofd neerlegde, waarschijnlijk omdat de grijsaard door ouderdomszwakte verhinderd werd de reis voort te zetten. Velen bereiken wel Charran, maar komen toch niet in Kanaän, zij zijn niet ver van het koninkrijk Gods, maar komen er nooit in.

HOOFDSTUK 12

1 De HEERE nu had tot Abram gezegd: Ga gij uit uw land, en uit uw maagschap, en uit uws vaders huis, naar het land, dat Ik u wijzen zal.
2 En Ik zal u tot een groot volk maken, en u zegenen, en uw naam groot maken; en wees een zegen!
3 En Ik zal zegenen, die u zegenen, en vervloeken, die u vloekt; en in u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden.
4 En Abram toog heen, gelijk de HEERE tot hem gesproken had; en Lot toog met hem; en Abram was vijf en zeventig jaren oud, toen hij uit Haran ging.
5 En Abram nam Sarai, zijn huisvrouw, en Lot, zijns broeders zoon, en al hun have, die zij verworven hadden, en de zielen, die zij verkregen hadden in Haran; en zij togen uit, om te gaan naar het land Kanaan, en zij kwamen in het land Kanaan.
6 En Abram is doorgetogen in dat land, tot aan de plaats Sichem, tot aan het eikenbos More; en de Kanaanieten waren toen ter tijd in dat land.
7 Zo verscheen de HEERE aan Abram, en zeide: Aan uw zaad zal Ik dit land geven. Toen bouwde hij aldaar een altaar den HEERE, Die hem verschenen was.
8 En hij brak op van daar naar het gebergte, tegen het oosten van Beth-el, en hij sloeg zijn tent op, zijnde Beth-el tegen het westen, en Ai tegen het oosten; en hij bouwde daar den HEERE een altaar, en riep den Naam des HEEREN aan.
9 Daarna vertrok Abram, gaande en trekkende naar het zuiden.
10 En er was honger in dat land; zo toog Abram af naar Egypte, om daar als een vreemdeling te verkeren, dewijl de honger zwaar was in dat land.
11 En het geschiedde, als hij naderde, om in Egypte te komen, dat hij zeide tot Sarai, zijn huisvrouw: Zie toch, ik weet, dat gij een vrouw zijt, schoon van aangezicht.
12 En het zal geschieden, als u de Egyptenaars zullen zien, zo zullen zij zeggen: Dat is zijn huisvrouw; en zij zullen mij doden, en u in het leven behouden.
13 Zeg toch: Gij zijt mijn zuster; opdat het mij wel ga om u, en mijn ziel om uwentwil leve.
14 En het geschiedde, als Abram in Egypte kwam, dat de Egyptenaars deze vrouw zagen, dat zij zeer schoon was.
15 Ook zagen haar de vorsten van Farao, en prezen haar bij Farao; en die vrouw werd weggenomen naar het huis van Farao.
16 En hij deed Abram goed, om harentwil; zodat hij had schapen, en runderen, en ezelen, en knechten, en maagden, en ezelinnen, en kemelen.
17 Maar de HEERE plaagde Farao met grote plagen, ook zijn huis, ter oorzake van Sarai, Abrams huisvrouw.
18 Toen riep Farao Abram, en zeide: Wat is dit, dat gij mij gedaan hebt? waarom hebt gij mij niet te kennen gegeven, dat zij uw huisvrouw is?
19 Waarom hebt gij gezegd: Zij is mijn zuster; zodat ik haar mij tot een vrouw zoude genomen hebben? en nu, zie, daar is uw huisvrouw; neem haar en ga henen!
20 En Farao gebood zijn mannen vanwege hem, en zij geleidden hem, en zijn huisvrouw, en alles wat hij had.

De stamboom en het geslacht van Abram hadden wij in het vorige hoofdstuk, nu komt de Heilige Geest tot zijn geschiedenis. Van nu voortaan vormen Abram en zijn zaad schier uitsluitend het onderwerp van de gewijde geschiedenis. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Gods roeping van Abram naar het land Kanaän, vers 1-3.

II. Abrams gehoorzaamheid aan deze roeping, vers 4, 5.

III. Zijn welkom in het land Kanaän, vers 6, 9.

IV. Zijn reis naar Egypte met een bericht van hetgeen hem daar geschiedde. Abrams vlucht en fout, vers 10-13. Sarai's gevaar en redding, vers 14-20.

Genesis 12:1-3

Wij hebben hier de roeping, waardoor Abram verplaatst werd uit het land van zijn geboorte naar het land van de belofte, hetgeen bestemd was om zijn geloof en zijn gehoorzaamheid op de proef te stellen, en hem af te zonderen voor God, alsmede voor nog bijzondere diensten en gunsten, die hem verleend zullen worden. Voor de kennis van de bijzonderheden van deze roeping kan ons de rede van Stefanus behulpzaam zijn Handelingen 7:2, waar ons gezegd wordt:

1. Dat de God van de heerlijkheid hem verschenen is, om die roeping tot hem te doen komen. Hij verscheen hem in zo'n tentoonspreiding van Zijn heerlijkheid, dat er voor Araham geen twijfel was aan het gezag van deze roeping. Later heeft God op verschillende wijzen tot hem gesproken, maar deze eerste maal toen de gemeenschap gevestigd moest worden, verscheen Hij hem als *de God van de heerlijkheid* en sprak tot hem.

2. Dat deze roeping tot hem kwam in Mesopotamië, vóór hij te Charran woonde, daarom lezen wij het op de rechte wijze: *De Heere had gezegd tot Abram,* nog zijnde in Ur van de Chaldeeën, en, in gehoorzaamheid aan deze roeping, zoals Stefanus verder de geschiedenis verhaalt, vers 4, *ging hij uit het land van de Chaldeeën en woonde in Charran,* of Haran, omstreeks vijf jaren. *En vandaar, nadat zijn vader gestorven was,* heeft God hem door een hernieuwd bevel, ingevolge het eerste, naar het land Kanaän doen gaan. Sommigen denken, dat Haran in Chaldea was, en dus nog een deel was van Abrams geboorteland, of dat hij er vijf jaren gewoond hebbende, het zijn land begon te noemen, en er zich in begon te vestigen totdat God hem deed weten, dat dit niet de plaats van zijn ruste was. Als God ons liefheeft en genade voor ons heeft weggelegd, dan zal Hij ons niet toelaten ergens anders ruste te vinden dan in Kanaän, maar genadig Zijn roepstemmen herhalen, totdat het goede werk volbracht is, en onze ziel alleen rust in God.

In de roeping zelf hebben wij een bevel en een belofte.

I. Een proefgebod, vers 1. *Ga gij uit uw land*. Nu werd hij:

1. Door dit gebod op de proef gesteld om te doen blijken, dat hij God meer liefhad dan zijn geboortegrond en zijn dierbaarste vrienden, en dat hij gewillig alles kon verlaten, om met God te gaan. Zijn land was afgodisch geworden, zijn bloedverwanten en zijns vaders huis waren hem tot een voortdurende verzoeking, en hij kon niet langer bij hen blijven zonder gevaar te lopen van door hen besmet te worden. Daarom: *Ga gij uit.* —-"Vade tibi-Ga heen," in allerijl. "Behoud u om uws levens wil, zie niet achter u om," Hoofdstuk 19:17. Voor hen die zich in een zondigen toestand bevinden, is het van het hoogste belang om er zo spoedig mogelijk uit te komen. Ga uit voor uzelf, (zo lezen het sommigen) dat is, om uw bestwil. Zij, die hun zonde verlaten en zich tot God wenden, zullen zelf onuitsprekelijk winnen bij de verandering, Spreuken 9:12. Dit bevel, hetwelk God gaf aan Abram, is gelijk aan de roeping van het Evangelie, waardoor al het geestelijk zaad van de gelovige Abram in verbond met God wordt gebracht. Want:

a. De natuurlijke genegenheid moet wijken voor de Goddelijke genade. Ons vaderland is ons lief, onze bloedverwanten zijn ons dierbaar, en het huis onzes vaders is ons het liefste van alles, en toch moet het alles gehaat worden Lukas: 14:26, dat is: wij moeten het alles minder liefhebben dan Christus, het haten in vergelijking met Hem, en wanneer ooit iets of iemand er

van in mededinging komt met Hem dan moeten deze achterstellen bij Hem, en moet de voorkeur gegeven worden aan de wil en de eer van de Heere Jezus.

b. De zonde en alle gelegenheden er voor moeten opgegeven worden, inzonderheid slecht gezelschap, wij moeten al de afgoden van de ongerechtigheid laten varen, die in ons hart zijn opgericht, en de verzoekingen uit de weg gaan zelfs een rechteroog moet uitgetrokken worden dat ons tot zonde leidt, Mattheus 5:29. Wij moeten gewillig scheiden van hetgeen ons het dierbaarst is, als wij het niet kunnen behouden zonder onze oprechtheid in gevaar te brengen. Zij, die besluiten de geboden Gods te houden, moeten het gezelschap van de boosdoeners verlaten, Psalm 119:115, Handelingen 2:40.

c. Op de wereld en al onze genietingen er in, moeten wij met een heilige onverschilligheid en minachting neerzien, wij moeten haar niet langer als ons vaderland beschouwen, of ons tehuis, maar als een herberg, en bijgevolg er los van zijn, er boven leven, en er gewillig van scheiden.

2. Door dit gebod werd hij op de proef gesteld, of hij God kon vertrouwen verder dan hij Hem zien kon, want hij moet zijn land verlaten en heengaan naar *een land, dat God hem zal wijzen.* Hij zegt niet: "Het is een land, dat Ik u zal geven", maar alleen: een land, dat Ik u zal wijzen". Hij zegt hem ook niet wat voor een land het was, hij moet God volgen met onbepaald geloof, en er Gods woord voor nemen in het algemeen, hoewel hem geen bijzondere waarborgen gegeven worden, dat hij met zijn land te verlaten en God te volgen niets zou verliezen. Zij, die met God willen handelen, moeten Hem vertrouwen, de dingen, die gezien worden, moeten wij verlaten voor de dingen, die niet gezien worden, wij moeten ons onderwerpen aan het lijden van deze tegenwoordige tijd, in de hoop op een heerlijkheid, die nog geopenbaard moet worden. Romeinen 8:18, want "het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen," 1 Johannes 3:2, niet meer dan het aan Abraham was geopenbaard toen God hem riep naar een land, dat Hij hem wijzen zou, hem aldus lerende om te leven in voortdurende afhankelijkheid van Zijn leiding, en met het oog immer op Hem gericht.

II. Hier is een bemoedigende belofte, ja geheel een samenstel van beloften, vele zeer grote en dierbare beloften. Alle geboden Gods gaan vergezeld van beloften voor de gehoorzamen. Als Hij zich aan ons bekend maakt als een gebieder, dan maakt Hij zich ook bekend als een beloner, als wij het gebod gehoorzamen zal God niet nalaten de belofte te vervullen. Hier zijn zes beloften.

1. *Ik zal u tot een groot volk maken.* Toen God hem deed weggaan van zijn eigen volk, beloofde Hij hem tot het hoofd te maken van een ander volk. Hij sneed hem af van de wilde olijfboom, daar hij er geen tak van moest wezen, ten einde hem tot de wortel van de goede olijfboom te maken. Deze belofte was een grote verlichting van Abrams last want hij had nu geen kind. God weet Zijn gunsten te regelen naar de noden en behoeften van Zijn kinderen. Hij, die een pleister heeft voor elke wond, zal voor die wonde het eerst een pleister beschikken, welke het pijnlijkst is. Zij was ook een grote beproeving van Abrams geloof, want zijn vrouw is lang onvruchtbaar geweest, zodat indien hij gelooft, het moet wezen tegen hoop, en zijn geloof moet hij bouwen op die macht, welke "uit stenen Abraham kinderen kan verwekken," en hen tot een groot volk kan maken. God maakt volken, door Hem worden zij "op een enige reize geboren," Jesaja 66:8 en Hij spreekt om ze te bouwen en te planten, Jeremia 18:9. En zo een volk groot wordt gemaakt in rijkdom en macht, dan is het God die het groot maakt. God kan grote natiën verwekken uit een dorre aarde, en de kleinste tot duizend doen worden.

2. *Ik zal u zegenen*, hetzij in het bijzonder met de zegen van de vruchtbaarheid en vermenigvuldiging, zoals Hij Adam en Noach gezegend had, of in het algemeen: *"Ik zal u* zegenen met allerlei zegeningen. Verlaat uws vaders huis, en Ik zal u eens vaders zegen geven, beter dan die van uw voorvaderen." Gehoorzame gelovigen zullen voorzeker de zegen beërven.

3. *Ik zal uw naam groot maken*, door zijn land te verlaten, heeft hij aldaar zijn naam verloren. "Laat u dit niet verdrieten", zegt God, "maar vertrouw op mij, en Ik zal u een groter naam maken, dan gij ooit daar gehad kondet hebben." Geen kind hebbende, vreesde hij dat hij geen naam zou hebben, maar God zal hem tot een groot volk maken, en hem aldus ook een groten naam maken. God is de bron en oorsprong van de eer, en van Hem komt verhoging, 1 Samuel 2:8. De naam van gehoorzame gelovigen zal voorzeker groot gemaakt en beroemd worden. Het beste getuigenis is dat, hetwelk de ouden door geloof hebben verkregen, Hebreeën 11:12.

4. *Gij zult een zegen zijn*, dat is:

a. "Uw geluk zal een proeve of voorbeeld wezen van geluk, zodat zij, die hun vrienden willen zegenen, slechts zullen bidden, dat God hen gelijk zal maken aan Abraham", vergel. Ruth 4:11. Gods handelingen met gehoorzame gelovigen zijn zo vriendelijk en genadig, dat wij voor onszelf of voor onze vrienden geen betere behandeling behoeven te wensen, het is aldus zegen genoeg.

b. "Uw leven zal een zegen wezen voor de plaatsen, waar gij u ophoudt." Godvruchtige mensen zijn een zegen voor hun land, en het is hun een onuitsprekelijke eer en een groot voorrecht, dat zij aldus tot een zegen gemaakt worden.

5. *Ik zal zegenen die u zegenen, en vloeken die u vloekt.* Hierdoor werd het tot een soort van aanvallend en verdedigend verbond tussen God en Abram. Abram heeft van harte Gods zaak omhelsd, en hier belooft God belang te zullen stellen in de zijne.

a. Hij belooft een vriend te zullen zijn van zijn vrienden, vriendelijkheid, hem bewezen, te zullen beschouwen als Hem zelf te zijn bewezen, en haar dienovereenkomstig te belonen. God zal er voor zorgen, dat niemand er op de lange duur iets bij verliezen zal om Zijn volk van dienst te zijn, zelfs een beker koud water zal beloond worden.

b. Hij belooft tegen zijn vijanden te zullen optreden, er waren dezulken die zelfs Abram zelf haatten en vloekten maar terwijl hun vloek zonder oorzaak Abram niet kon deren, zal Gods rechtvaardige vloek hen gewis treffen en verdoen, Numeri 24:9. Dit is een goede reden, waarom wij hen behoren te zegenen, die ons vloeken, dat het genoeg is, dat God hen vloekt, Psalm 38:14-16.

6. *In u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden.* Deze belofte was de kroon van al de overige, want zij wijst op de Messias, in wie alle beloften ja en amen zijn. Jezus Christus is de grote zegen van de wereld, de grootste, waarmee deze wereld ooit gezegend is geworden, door Hem komt zegen tot het huis, Lukas 19:9. Als wij de zegeningen nagaan van ons gezin, onze familie, zo laat ons Christus in de *imprimis-de eerste plaats* stellen, als de zegen van de zegeningen. Maar hoe zijn alle geslachten van de aarde in Christus gezegend, als er toch zo velen vreemdelingen voor Hem zijn? Ik antwoord:

a. Allen, die gezegend zijn, zijn in Hem gezegend, Handelingen 4:12.

b. Allen, die geloven, van welk geslacht zij ook zijn, zullen in Hem gezegend worden.

c. Sommigen van al de geslachten van de aarde zijn in Hem gezegend.

d. Er zijn sommige zegeningen, waarmee al de geslachten van de aarde in Christus gezegend zijn want de Evangeliezaligheid is een *gemene zaligheid,* Judas.1:3. :

Het is een grote eer om aan Christus verwant te zijn, dit maakte Abrams naam groot, dat de Messias uit Zijn lenden zou voortkomen, veel meer dan dat hij de vader van vele volken zou worden. Het was Abrams eer, dat hij naar de weg van de natuur Zijn vader zou wezen, het zal de onze zijn, om Zijn broederen te wezen door genade, Mattheus 12:50.

Genesis 12:4-5

Hier is:

I. Abrams vertrek uit zijn land, eerst uit Ur en daarna uit Haran in gehoorzaamheid aan de roeping Gods, *Abram toog heen*, hij is het hemels gezicht niet ongehoorzaam geweest maar deed wat hem was bevolen, "niet te rade gaande met vlees en bloed," Galaten 1:15, 16. Zijn gehoorzaamheid was vaardig, zonder aarzelen of uitstellen, onderworpen zonder tegenspreken of twisten, want "hij is uitgegaan, niet wetende, waar hij komen zou," Hebreeën 11:8, maar wetende wie hij volgde, onder wiens leiding hij uitging. Aldus heeft God hem geroepen op zijn voet, Jesaja 41:2.

II. Zijn leeftijd toen hij vertrok, hij was *vijf en zeventig jaren oud*, een leeftijd, toen hij veeleer rust en vestiging zou moeten hebben, maar als God wil, dat hij in zijn ouderdom de wereld opnieuw zal beginnen, dan zal hij daarin berusten. Hier is dus een voorbeeld van een oude bekeerling.

III. Het gezelschap en de goederen, die hij meenam.

1. Hij nam zijn vrouw en zijn neef Lot met zich, niet met geweld en tegen hun zin, maar door overreding. Sarai, zijn vrouw, zal voorzeker gaarne met hem zijn gegaan, God had hen samengevoegd, en niets kon hen scheiden. Indien Abram alles verlaat om God te volgen, dan zal Sarai alles verlaten om Abram te volgen, hoewel geen van beiden wist waarheen. En het was een zegen voor Abram om zo’n reisgezellin te hebben, een hulpe als tegenover hem, dat is: die geschikt voor hem was. Het is zeer aangenaam en troostrijk als man en vrouw overeenkomen om tezamen op de weg naar de hemel te gaan. Ook Lot, zijn neef, was onder de invloed van het voorbeeld van Abram, die na de dood zijns vaders misschien zijn voogd is geweest. Ook hij was bereid en gewillig om met hem te gaan. Zij, die naar Kanaän gaan, behoeven niet alleen te gaan, want, hoewel weinigen slechts de enge poort vinden, vinden haar, Gode zij dank, toch wel sommigen, en wij zullen wijs doen om te gaan met hen, met wie God is Zacheria 8:23.

2. Zij namen al *hun have* mede, al hun roerende goederen, *die zij verworven hadden* Want:

a. Met zichzelf wilden zij hun al aan God geven, tot Zijn beschikking stellen, geen deel van de prijs terughouden, maar het alles in Zijn hand overgeven, wetende, dat het dan in goede handen was.

b. Zij wilden zich voorzien van het nodige zowel voor de dienst van God als voor het onderhoud van hun gezin in het land, waar zij naar toe gingen. Zijn vermogen weg te werpen, omdat God beloofd had hem te zegenen, zou geweest zijn God verzoeken, maar niet op Hem vertrouwen.

c. Zij wilden niet in verzoeking zijn om terug te keren, daarom laten zij geen klauw achter, *opdat zij niet zouden gedenken aan het vaderland van hetwelk zij uitgegaan waren.*

3. Zij *namen de zielen mede, die zij verkregen hadden,* dat is:

a. De dienstknechten, die zij gekocht hadden, en die deel uitmaakten van hun vermogen, maar *zielen* genoemd worden, om hun meesters er aan te herinneren, dat hun arme dienstknechten *zielen* hebben, kostelijke zielen, voor welke zij zorg moeten dragen, zowel als voor hun lichaam.

b. De bekeerlingen, die zij hadden verkregen door hen te bewegen de aanbidding van de ware God bij te wonen, en met hen naar Kanaän te gaan, de zielen, die (zoals een van de rabbijnen het uitdrukt) zij onder de vleugelen van de Goddelijke majesteit hadden vergaderd. Zij, die zelf God dienen en volgen, moeten alles doen wat zij kunnen, om ook anderen er toe te brengen Hem te dienen en te volgen. Van die zielen wordt gezegd, dat zij ze hebben *verkregen of gewonnen*, wij moeten achten, dat wij ware winners zijn, als wij slechts zielen voor Christus kunnen winnen.

IV. Hun gelukkige aankomst aan het einde hunner reis. Zij *togen uit om te gaan naar het land Kanaän,* dat hadden zij ook tevoren gedaan, Hoofdstuk 11:31, maar toen staakten zij hun reis, nu echter gingen zij voorwaarts en, door de goede hand Gods over hen, kwamen zij in het land Kanaän, waar hun door een nieuwe openbaring gezegd werd, dat dit het land was, hetwelk God beloofd had hun te zullen wijzen. Zij waren niet ontmoedigd door de moeilijkheden, die zij ontmoetten op hun weg, noch afgeleid door de genietingen, die zij er op vonden, maar gingen gestadig voort. Zij, die zich op weg begeven naar de hemel, moeten volharden tot het einde, steeds strekkende tot hetgeen voor is. Hetgeen wij ondernemen. in gehoorzaamheid aan Gods bevel en in nederige afhankelijkheid van de leiding van Zijn voorzienigheid, zal voorzeker wel slagen en met vertroosting voor ons eindigen.

Genesis 12:6-9

Men zou gedacht hebben, dat daar Abram zo'n buitengewone roeping ontvangen had om naar Kanaän te gaan, er na zijn aankomst aldaar een buitengewone gebeurtenis zou plaatshebben, dat hij er met alle tekenen van eer en achting zou zijn ingeleid, en dat de koningen van Kanaän hem onmiddellijk hun kronen hadden overgegeven en hem hulde hadden gedaan. Maar zie! zijn komst wordt weinig of niet opgemerkt, want God wil nog altijd dat hij door het geloof zal leven, en het land Kanaän, zelfs toen hij er zich in bevond, zal beschouwen als een land van de belofte. Merk dus op:

I. Hoe weinig gerieflijkheid hij had in het land, waarin hij gekomen was, want:

1. Hij bezat het niet: *de Kanaänieten waren toen ter tijd in dat land.* Hij vond het land bevolkt door, en in bezit van, de Kanaänieten, die waarschijnlijk wel slechte naburen en nog slechter landheren zullen zijn, en, voor zoveel blijkt, kon hij niet anders dan met hun verlof zoveel grond hebben om er zijn tent op te slaan. Zo schenen dus de gevloekte Kanaänieten in betere omstandigheden te zijn dan de gezegende Abram. De kinderen van deze wereld bezitten er gewoonlijk meer van dan Gods kinderen.

2. Hij had er geen vaste woonplaats in. *Hij is doorgetogen in dat land,* vers 6. *Hij brak op naar het gebergte,* vers 8. Hij *vertrok, gaande en trekkende,* vers 9.

Merk hier op:

a. Dat het soms het lot is van Godvruchtige mensen om onbestendig te zijn, en dikwijls van woning of woonplaats te moeten veranderen. De Godvruchtige David had zijn omzwervingen, Psalm 56:9.

b. In deze wereld worden wij ook dikwijls in verschillende toestanden geplaatst.

Abram woonde eerst in een vlakte, vers 6, daarna in een gebergte, vers 8. God had het een tegenover het andere gesteld. Alle Godvruchtigen moeten zich als vreemdelingen en bijwoners in deze wereld beschouwen, en door het geloof er los van zijn, als van een vreemd land. Dat heeft Abram ook gedaan, Hebreeën 11:8-14. Zolang wij ons in de tegenwoordige staat bevinden, moeten wij reizen, steeds voortgaan van kracht tot kracht, als het nog niet verkregen hebbende.

II. Hoeveel verstroosting hij smaakte in de God, die hij volgde. Als hij weinig voldoening zal smaken in de omgang met de Kanaänieten, die hij daar vond, vindt hij overvloedige genieting in de gemeenschap met God, die hem daar gebracht had, en hem niet heeft verlaten. Gemeenschap met God wordt onderhouden door het woord en het gebed, en naar de methode van deze bedeling heeft Abram er gemeenschap met God door onderhouden in het land van zijn vreemdelingschap.

1. God verscheen. aan Abram, waarschijnlijk in een gezicht, en sprak goede en troostrijke woorden tot hem: *uw zaad zal Ik dit land geven.* Geen plaats of levenstoestand kan ons buitensluiten van de vertroosting van Gods genaderijke bezoeken. Abram is een bijwoner onder de Kanaänieten, en toch ontmoet hij ook hier Hem, die leeft en hem ziet. Vijanden kunnen ons wel scheiden van onze tenten en van onze altaren, maar niet van onze God. Ja meer als God

hen, die Hem getrouw volgen in de weg des plichts, soms wegleidt van hun vrienden en bloedverwanten, dan zal Hij hun dit verlies vergoeden door Zijn genadige verschijningen aan hen. Gods beloften zijn zeker en genoegzaam voor allen, die nauwgezet Zijn geboden betrachten en gehoorzamen, en zij, die in onderworpenheid aan Gods roeping, iets dat hun lief is voor Hem verlaten of verliezen kunnen er zeker van zijn iets anders in de plaats er van te zullen ontvangen, dat oneindig beter is. Abram had het *land van zijn geboorte verlaten.* "Welnu," zegt God, "Ik zal u dit land geven," Mattheus 19:29. God openbaart zich aan Zijn volk en schenkt het Zijn gunsten trapsgewijze. Tevoren had Hij hem beloofd hem dit land te *wijzen,* nu, dat Hij het hem zal *geven,* gelijk de genade toeneemt, zo neemt ook de vertroosting toe. Het is lieflijk land te hebben, dat God ons heeft gegeven, niet slechts in de leiding van Zijn voorzienigheid maar naar Zijn belofte. Zegeningen, geschonken aan de kinderen, zijn zegeningen voor de ouders. "Ik zal het geven, niet aan u, maar aan uw zaad", het is een schenking, die door erfrecht toevalt aan zijn zaad, die Abram echter ook opvatte als een schenking aan hemzelf van een beter land, waarvan dit het type was want hij was begerig naar het hemelse land, Hebreeën 11:16.

2. Abram heeft God gediend in het waarnemen van Zijn inzettingen. Hij *bouwde een altaar de Heere, die hem verschenen was, en hij riep de naam des Heeren aan,* vers 7, 8. Beschouw dit nu:

a. Als gedaan bij een bijzondere gelegenheid, als God hem verscheen, bouwde hij op die plaats en te die stonde een altaar met het oog op God, die hem verschenen was. Aldus legde hij, als het ware, een tegenbezoek af bij God, en hield hij gemeenschap met de hemel, als iemand, die vast besloten is dat die gemeenschap zijnerzijds niet zal verbroken worden. Zo heeft hij dankbaar Gods goedheid jegens hem erkend, waarmee Hij hem bezocht had en hem deze belofte had gegeven, en aldus betuigde hij zijn vertrouwen in, en zijn afhankelijkheid van, het woord dat God had gesproken. Een werkzaam gelovige kan God van harte loven en danken voor een belofte, waarvan hij de vervulling nog niet ziet en een altaar bouwen ter ere van God, die aan hem verschijnt, hoewel Hij nog niet voor hem verschijnt.

b. Als zijn vaste gewoonte overal waar hij heenging. Zodra Abram in Kanaän kwam, heeft hij, hoewel hij er slechts een vreemdeling en bijwoner was, zijn huiselijke Godsdienst ingesteld en in stand gehouden, en waar hij een tent had, had God een altaar, en dat altaar was geheiligd door gebed. Want hij behartigde niet alleen het ceremoniële deel van de Godsdienst door het brengen van een offer, maar hij maakte er een gewetenszaak van om zijn God te zoeken, Zijn naam aan te roepen, tot Hem te naderen in gebed, de geestelijke offerande, waarin God een welbehagen heeft. Hij predikte over de naam des Heeren, dat is: hij onderwees zijn gezin en zijn naburen in de kennis van de ware God en Zijn heilige dienst. De zielen, die hij in Haran verkregen had, onderwezen zijnde, moeten nog verder onderwezen worden. Zij, die zich kinderen van de gelovige Abram willen betonen en de zegen van Abram willen beërven, moeten er een gewetenszaak van maken de plechtige eredienst van God te onderhouden, inzonderheid in hun gezin, naar het voorbeeld van Abram. De weg van de Godsdienstoefening in het gezin is een goede oude weg, geen nieuw verzinsel, maar het aloude gebruik van al de heiligen. Abram was zeer rijk en had een talrijk gezin, en was nu zonder vaste woonplaats, in het midden van vijanden, en toch, waar hij ook zijn tent opsloeg, bouwde hij een altaar. Laat ons, waar wij ook heengaan, niet in gebreke blijven, om onze Godsdienst mee te nemen.

Genesis 12:10-13

Hier is:

I. Een hongersnood in het land Kanaän, *een zware honger*. Dat vruchtbare land was onvruchtbaar geworden, niet alleen om de ongerechtigheid te straffen van de Kanaänieten, die er in woonden, maar om het geloof te beproeven van Abram, die er een vreemdeling en bijwoner was, en een zeer grote beproeving was het. Het beproefde wat hij zou denken:

1. Van God, die hem daar gebracht had of hij nu niet gereed zou zijn te zeggen, zoals zijn murmurerende nakomelingen, dat hij uitgeleid was om "door honger gedood te worden," Exodus 16:3. Door niets minder dan een krachtig geloof kon hij in zulke omstandigheden goede gedachten van God blijven koesteren.

2. Van het land van de belofte, of hij het de moeite waard zou achten de schenking er van te aanvaarden, en het een genoegzame vergoeding zou vinden voor het land, dat hij had verlaten, daar het toch, voor zoveel nu bleek een land was, dat zijn inwoners verteerde. Nu werd hij beproefd om te zien of hij een onwankelbaar vertrouwen kon blijven koesteren dat de God, die hem naar Kanaän heeft gebracht, er hem zou onderhouden, en of hij zich in Hem kon verblijden als in de God zijns heirs, alhoewel de vijgenboom niet bloeien zal, Habakuk 3:17, 18. Een krachtig geloof wordt dikwijls geoefend door menigerlei verzoekingen opdat het bevonden worde te zijn tot lof en eer, en heerlijkheid, 1 Petrus 1:6, 7. Het behaagt God soms om door grote wederwaardigheden het geloof te beproeven van hen, die pas-beginners zijn in de Godsdienst. Het is mogelijk, dat iemand op de weg des plichts is en op de weg van de zaligheid, maar toch grote moeilijkheden en teleurstellingen ondervindt.

II. Abrams vertrek naar Egypte bij gelegenheid van deze hongersnood. Zie hoe wijselijk God het zo beschikt, dat er overvloed is in de ene plaats, als er schaarste is op een andere plaats, opdat wij, als leden van het grote lichaam, niet tot elkaar zeggen: Ik heb u niet van node. In Zijn voorzienigheid heeft God er voor gezorgd, dat er voorraad zou zijn in Egypte, en Abram heeft wijselijk gebruik gemaakt van de gelegenheid, want wij vertrouwen niet op God, maar verzoeken Hem, als wij in de tijd van nood geen gebruik maken van de middelen, die Hij genadig voor ons onderhoud heeft voorzien, wij moeten geen onnodige wonderen verwachten. Maar wat hier tot lof van Abram bijzonder opmerkelijk is, is dat hij bij deze gelegenheid niet wilde terugkeren naar het land, vanwaar hij gekomen was, ja niet eens in de richting er van ging. Het land van zijn geboorte lag ten noord-oosten van Kanaän, als hij nu Kanaän voor een tijd moet verlaten, verkiest hij naar Egypte te gaan, dat ten zuid-westen, dus in tegenovergestelde richting lag, opdat hij zelfs de schijn niet zou hebben van terug te zien, Hebreeën 11:15, 16. Merk voorts ook op, dat toen hij afging naar Egypte, het was om er *als vreemdeling te verkeren*, niet om er te wonen. Hoewel wij in de weg van de voorzienigheid soms in slechte plaatsen komen, moeten wij er toch niet langer blijven dan nodig is, wij mogen er als vreemdelingen verkeren, maar wij mogen er ons niet vestigen. Zolang een Godvruchtige zich aan deze zijde van de hemel bevindt, zal hij, waar hij ook is, slechts als vreemdeling verkeren.

III. Een grote fout, waaraan Abram zich schuldig maakte door zijn vrouw te verloochenen en voor te geven, dat zij zijn zuster was. De Schrift is onpartijdig in het verhalen van de misstappen van de beroemdste heiligen, die vermeld worden, niet tot onze navolging, maar tot onze waarschuwing, opdat hij, die meent te staan, toezie dat hij niet valle.

1. Zijn fout bestond in het ontveinzen van zijn betrekking tot Sarai, er dubbelzinnig van sprekende, en zijn vrouw, en waarschijnlijk ook zijn dienstboden, lerende om dit ook te doen. In zekere zin was hetgeen hij zei waar, Hoofdstuk 20:12, maar hij zei het met het doel om te misleiden. Hij heeft de ene waarheid zó bedekt gehouden, dat dit neerkwam op een verloochening dier waarheid, en zo heeft hij zijn vrouw en de Egyptenaren er aan blootgesteld om te zondigen.

2. Wat nu op de bodem van de zaak lag, was een jaloers, vreesachtig denkbeeld door hem opgevat, dat sommigen van de Egyptenaren zó bekoord zouden zijn door Sarai's schoonheid, (in Egypte waren zulke schone vrouwen zeldzaam), dat, indien zij wisten dat hij haar man was, zij het een of ander middel zouden vinden om hem uit de weg te ruimen, ten einde haar te kunnen huwen. Hij onderstelde, dat zij zich eerder schuldig zouden maken aan moord dan aan overspel, zó groot een misdaad werd dit toen geacht, en zo groot een eerbied werd toen voor de heiligheid van de huwelijksband gekoesterd. Hieruit leidt hij nu af, doch zonder grond: *Zij zullen mij doden.* De siddering des mensen legt een strik, en door de vrees voor de dood worden velen tot zonde gebracht, Lukas 12:4, 5. De genadegave, die in Abram het meest kenbaar was, was geloof, en toch is hij aldus door ongeloof en mistrouwen van de Goddelijke voorzienigheid gevallen, zelfs nadat God hem twee maal verschenen was. Helaas, wat zal er van de wilgen worden, als de cederen aldus heen en weer worden bewogen?

Genesis 12:14-20

Hier is:

I. Het gevaar waarin Sarai verkeerde, dat haar kuisheid geschonden zou worden door de koning van Egypte. En het gevaar van de zonde is ongetwijfeld het grootste gevaar, waarin wij ons kunnen bevinden. Farao's vorsten (of liever zijn koppelaars) zagen haar en, bemerkende welk een schone vrouw zij was *prezen zij haar bij Farao*, niet om hetgeen wezenlijk tot haar lof was-haar deugd en zedigheid, haar geloof en Godsvrucht, (in hun ogen waren dit geen deugden), maar om haar schoonheid, die zij te goed achtten voor de omhelzingen van een onderdaan, en waardig de bewondering van de koning, en zo werd zij terstond weggenomen naar Farao's huis, zoals Esther naar het serail van Ahasveros, Esther 2:8, ten einde haar tot zijn vrouw of bijwijf te maken. Nu moeten wij dit niet zo beschouwen, alsof Sarai nu op weg was tot bevordering en eer, maar wel, als komende in verzoeking, en de aanleiding hiertoe was haar eigen schoonheid, die een strik is voor velen, en Abrams dubbelzinnigheid, die een zonde is welke gewoonlijk de deur openzet voor veel zonde. Terwijl Sarai zich nu in dit gevaar bevond, ging het Abram wèl om harentwil. Farao gaf hem schapen en ossen, enz, vers 16 ten einde zijn toestemming te krijgen, en aldus zoveel eerder te kunnen overmogen bij haar, die hij zijn zuster dacht te zijn. Wij kunnen niet denken dat Abram dit verwacht heeft, toen hij in Egypte kwam, en nog veel minder, dat hij dit beoogd heeft, toen hij loochende dat zij zijn vrouw was, maar God heeft goed uit kwaad doen voortkomen. En aldus is op de een of andere wijze het vermogen des zondaars voor de rechtvaardige weggelegd.

II. Sarai's redding uit dit gevaar. Want indien God ons niet uit genade verloste uit de moeilijkheden, die wij ons door onze eigen zonde en dwaasheid op de hals gehaald hebben en waaruit wij niet konden verwachten verlost te worden op grond van een belofte, wij zouden reeds voorlang in het verderf zijn gestort. Hij handelt niet met ons naar hetgeen wij verdienen.

1. God plaagde Farao, en verhinderde alzo de voortgang van zijn zonde. Het zijn gelukkige plagen of kastijdingen, die ons beletten om op de weg van de zonde voort te gaan, en ons krachtdadig terugbrengen tot onze plicht, inzonderheid tot de plicht om weer te geven wat wij ten onrechte genomen en teruggehouden hebben.

Merk op, dat niet alleen Farao, maar ook zijn huis, geplaagd werd, inzonderheid waarschijnlijk de vorsten, die Sarai aan Farao hebben aangeprezen. Zij, die deelgenoten zijn in de zonde, worden met recht tot deelgenoten gemaakt in de straf. Zij, die anderer lusten dienen, moeten verwachten in hun plagen te zullen delen. Er wordt ons niet in bijzonderheden meegedeeld, waarin die plagen bestonden, maar ongetwijfeld was er in de plagen zelf, of in een verklaring die er aan toegevoegd werd, genoeg om hen tot de overtuiging te brengen, dat het om Sarai was, dat zij aldus geplaagd werden.

2. Farao heeft Abram bestraft, maar hem toen met achting weggezonden.

a. De bestraffing was kalm, maar zeer rechtvaardig: *Wat is dit, dat gij mij gedaan hebt?* Hoe onbehoorlijk was het! Hoe onbetamelijk in een verstandig en goed man! Indien zij, die de Godsdienst belijden, doen hetgeen onbillijk en onoprecht is inzonderheid indien zij zeggen wat zo goed als een leugen is, dan moeten zij verwachten er van te zullen horen, en zij hebben dan nog reden om hen te danken, die het hun zeggen. Wij bevinden dat een profeet des Heeren met recht bestraft is geworden door een heidense schipper, Jona 1:6. Farao redeneert met hem:

Waarom hebt gij mij niet te kennen gegeven, dat zij uw huisvrouw is? Waarmee hij te kennen geeft dat, zo hij het geweten had, hij haar niet in zijn huis zou genomen hebben. Het is een fout, die maar al te algemeen is onder vrome lieden, om kwade vermoedens te hebben omtrent anderen, waarvoor zij niet altijd genoegzame redenen hebben. Wij hebben dikwijls meer deugd en eer en nauwgezetheid van geweten gevonden in sommige mensen dan wij dachten, en het behoort een genoegen voor ons te zijn om op die wijze verrast te worden, zoals Abram het hier was, die Farao een beter man bevond te zijn dan hij gedacht heeft. De liefde leert ons het beste te hopen.

b. De wegzending was vriendelijk, edelmoedig zelfs, zonder dat haar eer was geschonden, vers 19, *Zie daar is uw huisvrouw, neem ze.* Zij, die zonde willen voorkomen, moeten de verzoeking wegnemen of haar uit de weg gaan. Hij zond hem ook weg in vrede, en hij koesterde zo weinig het plan om hem te doden, zoals hij gevreesd had, dat hij bijzondere zorg voor hem droeg. Dikwijls verstrikken wij ons door angsten, die weldra blijken volstrekt ongegrond te zijn. Wij vrezen dikwijls waar geen vrees is. Wij vrezen "vanwege de grimmigheid des benauwers, wanneer hij zich bereidt om te verderven, terwijl er toch geen werkelijk gevaar is, Jesaja 51:13. Het zou meer tot Abrams eer en kalme rust geweest zijn, als hij dadelijk de volle waarheid had gezegd, want eerlijkheid is toch altijd het beste beleid. Ja, in vers 20 wordt gezegd, *Farao gebood zijn mannen vanwege hem,* dat is: hij verbood hun hem in iets te beledigen of te schaden. Voor hen, die gezag hebben, is het niet genoeg dat zij zelf geen kwaad doen, zij moeten ook hun dienaren en hen, die tot hun omgeving behoren weerhouden van kwaad te doen. Of, hij gebood hun om Abram, toen hij na de hongersnood weer naar Kanaän terug wilde keren, hem veilig uit het land te geleiden. Waarschijnlijk was hij er verschrikt door de plagen, vers 17 en leidde hij er uit af, dat Abram een bijzondere gunstgenoot des hemels was, waarom hij uit vrees, dat die plagen weer zouden keren, er bijzondere zorg voor droeg, dat aan Abram, zolang hij in zijn land was, geen leed zou geschieden.

God heeft voor Zijn kinderen dikwijls vrienden verwekt door de mensen te doen weten, dat het gevaarlijk is hen te schaden. Het is gevaarlijk om Christus' kleinen te ergeren, Mattheus 18:6. Hiernaar, onder andere, verwijst de psalmist: Psalm 105:14-16. Hij *bestrafte koningen om hunnentwil, zeggende: Tast Mijne gezalfden niet aan, en doet Mijne profeten geen kwaad.* Misschien zou Abram, indien Farao hem niet had weggezonden, in verzoeking geweest zijn om in Egypte te blijven, en het land van de belofte te vergeten. Soms maakt God gebruik van de vijanden Zijns volks om hen er van te overtuigen, en hen er aan te herinneren dat deze wereld de plaats niet is hunner ruste, maar dat zij aan heengaan moeten denken. Let ook op de overeenkomst tussen deze verlossing van Abram uit Egypte en de verlossing van zijn nakomelingen uit dat land vier honderd en dertig jaren nadat hij er wegens een hongersnood heen was gegaan. Ook zij zijn er wegens een hongersnood heengegaan. Hij is er uitgeleid door grote plagen over Farao, en zo, op diezelfde wijze, zijn ook zij er uitgeleid geworden. Abram werd weggezonden, verrijkt door de roof van de Egyptenaren, zij evenzeer. Want Gods zorg over Zijn volk is dezelfde, gisteren, en heden, en tot in eeuwigheid.

HOOFDSTUK 13

1 Alzo toog Abram op uit Egypte naar het zuiden, hij en zijn huisvrouw, en al wat hij had, en Lot met hem.
2 En Abram was zeer rijk, in vee, in zilver, en in goud.
3 En hij ging, volgens zijn reizen, van het zuiden tot Beth-el toe, tot aan de plaats, waar zijn tent in het begin geweest was, tussen Beth-el, en tussen Ai;
4 Tot de plaats des altaars, dat hij in het eerst daar gemaakt had; en Abram heeft aldaar den Naam des HEEREN aangeroepen.
5 En Lot, die met Abram toog, had ook schapen, en runderen, en tenten.
6 En dat land droeg hen niet, om samen te wonen; want hun have was vele, zodat zij samen niet konden wonen.
7 En er was twist tussen de herders van Abrams vee, en tussen de herders van Lots vee. Ook woonden toen de Kanaanieten en Ferezieten in dat land.
8 En Abram zeide tot Lot: Laat toch geen twisting zijn tussen mij en tussen u, en tussen mijn herders en tussen uw herders; want wij zijn mannen broeders.
9 Is niet het ganse land voor uw aangezicht? Scheid u toch van mij; zo gij de linkerhand kiest, zo zal ik ter rechterhand gaan; en zo gij de rechterhand, zo zal ik ter linkerhand gaan.
10 En Lot hief zijn ogen op, en hij zag de ganse vlakte der Jordaan, dat zij die geheel bevochtigde; eer de HEERE Sodom en Gomorra verdorven had, was zij als de hof des HEEREN, als Egypteland, als gij komt te Zoar.
11 Zo koos Lot voor zich de ganse vlakte der Jordaan, en Lot trok tegen het oosten; en zij werden gescheiden, de een van den ander.
12 Abram dan woonde in het land Kanaan; en Lot woonde in de steden der vlakte, en sloeg tenten tot aan Sodom toe.
13 En de mannen van Sodom waren boos, en grote zondaars tegen den HEERE.
14 En de HEERE zeide tot Abram, nadat Lot van hem gescheiden was: Hef uw ogen op, en zie van de plaats, waar gij zijt noordwaarts en zuidwaarts, en oostwaarts en westwaarts.
15 Want al dit land, dat gij ziet, zal Ik u geven, en aan uw zaad, tot in eeuwigheid.
16 En Ik zal uw zaad stellen als het stof der aarde, zodat, indien iemand het stof der aarde zal kunnen tellen, zal ook uw zaad geteld worden.
17 Maak u op, wandel door dit land, in zijn lengte en in zijn breedte; want Ik zal het u geven.
18 En Abram sloeg tenten op, en kwam en woonde aan de eikenbossen van Mamre, die bij Hebron zijn; en hij bouwde aldaar den HEERE een altaar.

I In dit hoofdstuk hebben wij een nader bericht omtrent Abram. In het algemeen, van zijn toestand en gedrag in het land van de belofte, dat nu het land van zijn vreemdelingschappen was.

1. Zijn heen en weer reizen, vers 1, 3, 4, 18.

2. Zijn rijkdom vers 2

3. Zijn Godsvrucht, vers 4, 18.

II. Een bijzonder bericht van een twist tussen hem en Lot.

1 De ongelukkige aanleiding tot die twist, vers 5, 6.

2. Wie er bij de twist betrokken waren, met de verzwarende omstandigheden er van, vers 7.

III. De beëindiging van die twist door de wijsheid van Abram, vers 8,9

IV. Lots vertrek van Abram naar de vlakte van Sodom, vers 10-12.

V. Gods verschijning aan Abram ter bevestiging van de belofte van het land Kanaän aan hem, vers 14-17.

Genesis 13:1-4

Hier is:

I. Abrams terugkeer uit Egypte, vers 1. Hij kwam zelf en bracht al het zijne met zich terug naar Kanaän. Hoewel het soms nodig is om naar plaatsen van verzoeking heen te gaan moeten wij er toch zo spoedig mogelijk weer uit weggaan. Zie Ruth 1:6.

II. Zijn rijkdom, vers 2. Hij *was zeer rijk.* Hij was zeer zwaar is de betekenis van het Hebreeuwse woord. Want rijkdommen zijn een last, en "die rijk willen zijn, laden dik slijk op zich," Habakuk 3:6. Er is een last van zorg om ze te verkrijgen, van vrees om ze te behouden, van verzoeking in het gebruik maken er van, van smart in het verlies er van, en ten laatste, een last van rekenschap, die er van afgelegd moet worden. Grote bezittingen maken de mensen slechts zwaar en log. Abram was niet slechts rijk in geloof en goede werken, en in de beloften, hij was ook *rijk in vee, in zilver en in goud.* In Zijn voorzienigheid maakt God Godvruchtige mensen soms rijk, en leert hen zowel overvloed te hebben als gebrek te lijden. De rijkdom van de Godvruchtigen is de vrucht van Gods zegen. God had tot Abram gezegd: Ik zal u zegenen, en die zegen maakte hem rijk zonder dat er smart aan toegevoegd werd, Spreuken 10:22. Ware Godsvrucht kan zeer wel samengaan met grote voorspoed. Hoewel het bezwaarlijk is voor een rijke om in de hemel te komen, is het toch niet onmogelijk, Markus 10:23, 24. Abram was zeer rijk, en toch ook zeer Godsdienstig. Ja meer, gelijk Godzaligheid nuttig is voor uitwendige voorspoed, 1 Timotheus 4:8,. zo is uitwendige voorspoed, als er een goed gebruik van wordt gemaakt, een sieraad voor Godzaligheid, en een gelegenheid om zoveel te meer goed te doen.

III. Zijn vertrek naar Bethel, vers 3, 4. Daar ging hij heen, niet omdat hij er tevoren zijn tent had opgeslagen, en gaarne weer onder zijn oude bekenden wilde wezen, maar omdat hij er tevoren zijn altaar had, en hoewel dit altaar er nu niet meer was, (waarschijnlijk heeft hij het zelf afgebroken, toen hij die plaats verliet, opdat het door de afgodische Kanaänieten niet ontwijd zou worden) kwam hij toch *tot de plaats des altaars,* hetzij om de herinnering te verlevendigen aan lieflijke gemeenschap met God in die plaats, of misschien om er de geloften te betalen, die hij gedaan had toen hij zijn reis naar Egypte ondernam. Lang daarna heeft God Jakob op die boodschap naar deze zelfde plaats heengezonden, Hoofdstuk 35:1. Trek op naar Beth-EL, en woon aldaar en maak daar een altaar die God, die u verschenen is. Het is ons nodig om herinnerd te worden, en wij behoren altijd onszelf te herinneren, aan de plechtige geloften, die wij gedaan hebben, en wellicht kan de plaats, waar wij ze gedaan hebben, er toe bijdragen om ze ons weer voor de geest te brengen, en kan zij ons daarom goed doen.

IV. Zijn Godsvrucht aldaar. Zijn altaar was weg, zodat hij er geen offer kon brengen maar *hij riep de naam des Heeren aan,* zoals hij vroeger gedaan had, Hoofdstuk 12:8. Het volk Gods is een biddend volk. Gij kunt even spoedig een levende mens vinden zonder adem, als een levend Christen zonder gebed. Zij, die zich oprecht willen betonen voor God moeten standvastig zijn in oefening van de Godsvrucht. Abram heeft zijn Godsdienst niet achtergelaten in Egypte, zoals velen doen, als zij op reis zijn. Als wij niet kunnen doen wat wij zouden wensen te doen, dan moeten wij er een gewetenszaak van maken om te doen wat wij kunnen, ten opzichte van onze daden van Godsvrucht. Als ons een altaar ontbreekt zo laat ons niet in gebreke blijven om te bidden, en waar wij ons ook bevinden, de naam des Heeren aanroepen.

Genesis 13:5-9

Wij hebben hier een ongelukkige onenigheid tussen Abram en Lot, die tot nu toe onafscheidelijke metgezellen van elkaar zijn geweest, zie vers 1 en Hoofdstuk 12:4, maar nu gingen scheiden.

I. De aanleiding tot hun twist was hun rijkdom. In vers 2 lazen wij hoe rijk Abram was, en nu wordt ons hier in vers 5 gezegd, dat *Lot, die met Abram toog,* ook rijk was. God had hem met rijkdom gezegend, omdat hij met Abram was gegaan. Het is goed om in goed gezelschap te wezen en te gaan met hen, met wie God is, Zacheria 8:23. Zij, die deelgenoten zijn met Gods volk in hun gehoorzaamheid en hun lijden, zullen ook met hen delen in hun blijdschap en vertroostingen, Jesaja 66:10. Zij waren dus beide zeer rijk. *Het land droeg hen niet om aangenaam en vreedzaam samen te wonen.* Hun rijkdom kan dus beschouwd worden:

a. Als plaatsende hen op een afstand van elkaar, omdat het land te eng voor hen was, zij hadden geen ruimte genoeg voor hun levende have, en dus was het nodig dat zij ieder afzonderlijk zouden wonen. In deze wereld gaat iedere lieflijkheid gepaard aan een kruis. Veel om-handen te hebben is een groot voorrecht, maar er is dit nadeel aan verbonden dat het ons niet toelaat om zo dikwijls en zo lang van het gezelschap van onze vrienden te genieten als wij het wel zouden wensen.

b. Als onenigheid tussen hen teweegbrengend. Rijkdom is dikwijls een aanleiding tot twist en strijd tussen bloedverwanten of naburen. Het is een van die *dwaze en schadelijke begeerlijkheden, welke de mensen doen verzinken in verderf en ondergang,* 1 Timotheus 6:9. Rijkdom levert niet slechts de gelegenheid tot twist, is niet slechts hetgeen, waarom gewoonlijk getwist en gestreden wordt, maar hij verwekt ook de geest van de twisting door de mensen hoogmoedig en hebzuchtig te maken. "Meum et taum-het mijn en dijn," zijn de grote twiststokers van de wereld. Armoede en arbeid, gebrek en omzwerving konden geen scheiding maken tussen Lot en Abram, maar rijkdom heeft het gedaan. Vrienden zal men spoedig kunnen verliezen, maar God is een vriend, van wiens liefde noch de hoogte van de voorspoed noch de diepte van de tegenspoed ons zal kunnen scheiden.

II. De onmiddellijke werktuigen van de twist waren hun dienstknechten. De strijd begon *tussen de herders van Abrams vee en de herders van Lots vee,* vers 7. Waarschijnlijk streden zij om de beste weide te hebben, of het beste water, en beide partijen betrokken hun meesters in de twist. Slechte dienstknechten richten dikwijls door hun hartstocht en hoogmoed, hun liegen en lasteren veel kwaad aan in gezinnen. Het is zeer slecht in dienstboden om onenigheid te zaaien tussen familiebetrekkingen en naburen, die dat doen zijn de agenten van de duivel, en de ergste vijanden van hun meesters.

III. Wat de twist verergerde, was, dat *de Kanaänieten en de Ferezieten in het land woonden.* Dit maakte de twist:

1. Zeer gevaarlijk. Indien Abram en Lot niet kunnen overeenkomen om hun vee tezamen te laten weiden, dan is het nog een wonder dat de gemene vijand hen niet overvalt om hen te plunderen. Verdeeldheid in families en kerken hebben dikwijls haar ondergang tengevolge.

2. Zeer ergerlijk. Ongetwijfeld waren de ogen van al hun naburen op hen gevestigd inzonderheid wegens het eigenaardige van hun Godsdienst en de buitengewone heiligheid, die

zij beleden. Er zou dus wel spoedig kennis worden genomen van hun twist, en de Kanaänieten en Ferezieten zouden er gebruik van hebben gemaakt om hen te smaden. De twisten van de belijders zijn de smaad voor de belijdenis, en zij geven evenveel als alle andere dingen aan de vijanden des Heeren gelegenheid om te lasteren.

IV. Die twist werd zeer gelukkig beslecht. Het beste is om de vrede te bewaren, zodat hij niet verstoord wordt, maar als er geschillen ontstaan, dan is het het beste om ze zo spoedig mogelijk uit de weg te ruimen, en de uitgebroken brand te blussen. Het voorstel om aan die strijd een einde te maken, kwam van Abram, hoewel hij de oudste en de voornaamste was, vers 8.

1. Zijn verzoek om vrede was zeer welwillend. "*Laat toch geen twisting zijn tussen mij en tussen u.* Abram toont zich hier een man te zijn:

a. van een kalme geest, die zijn hartstocht wist te beheersen, en door een zacht antwoord de toorn wist af te wenden. Zij, die vrede willen houden, moeten nooit schelden voor schelden vergelden.

b. Van een toegeeflijke aard, hij wilde zelfs zijn mindere om vrede verzoeken, en de eerste stap doen tot verzoening. Veroveraars rekenen het zich tot een eer om vrede te schenken door macht, en het is geen mindere eer om vrede te schenken door de zachtmoedigheid van de wijsheid. Het volk Gods behoort zich altijd een vreedzaam volk te betonen, waar anderen ook vóór mogen zijn, zij moeten vóór vrede wezen.

2. Zijn verzoek om vrede was zeer dringend. "Laat toch geen twisting zijn *tussen mij en tussen u*. Laat de Kanaänieten en Ferezieten strijden om beuzelingen, maar laat er geen onenigheid komen tussen u en mij, die van betere dingen weten en naar een beter land uitzien." Onder alle anderen behoren belijders van de Godsdienst zeer zorgzaam te zijn om twist te vermijden. "Gij niet alzo," Lukas 22:26. "Wij hebben zulke gewoonte niet," 1 Corinthiërs 11:16. "Laat toch geen twisting zijn *tussen mij en tussen u,* die zolang tezamen gewoond hebben en elkaar hebben liefgehad." De herinnering aan oude vriendschap moet spoedig een einde maken aan nieuwe twisten, die te eniger tijd kunnen ontstaan. Laat ons gedenken, dat wij broeders zijn, mannen broeders is de Hebreeuwse uitdrukking, een dubbele reden dus.

a. Wij zijn mannen, en als mannen zijn wij sterfelijke schepselen, morgen kunnen wij sterven, en dan moeten wij in vrede gevonden worden. Wij zijn redelijkewezens, en wij moeten ons door rede laten leiden. Wij zijn mannen en geen redeloze dieren, mannen en geen kinderen.

b. Wij zijn broeders. Mannen van dezelfde natuur, van dezelfde stam en hetzelfde geslacht en dezelfde Godsdienst, medegenoten in gehoorzaamheid, medegenoten in lijdzaamheid. De overweging van onze betrekking tot elkaar als broeders moet altijd overmogen om onze hartstochten te matigen, en onze twisten of te voorkomen, of er een einde aan te maken. Broeders moeten als broeders liefhebben.

3. Zijn voorstel tot vrede was zeer billijk. Er zijn velen, die zeggen vóór de vrede te wezen maar die niets willen doen om hem te bevorderen of te verkrijgen, maar Abram betoonde zich een wezenlijke vriend van de vrede te zijn, door een onverwerpelijk middel voor te stellen om hem te bewaren, vers 9. *Is niet het gehele land voor uw aangezicht?* Alsof hij gezegd had: "Waarom zouden wij twisten om plaats, daar er toch plaats genoeg is voor ons beide?"

a. Hij komt tot het besluit dat zij moeten scheiden, en hij wenst zeer dat zij als vrienden zullen scheiden. *Scheid u toch van mij*. Hoe zou dit vriendelijker uitgedrukt kunnen worden? Hij werpt hem niet uit, dwingt hem niet om weg te gaan, maar raadt hem aan zich van hem te scheiden. Hij geeft hem geen last heen te gaan, maar ootmoedig verzoekt hij hem zich terug te trekken. Zij, die de macht hebben om te gebieden, moeten toch soms om de wille van liefde en vrede liever bidden of verzoeken, zoals Paulus Filemon gebeden heeft, Filemon: 8, 9. Als de grote God zich neerbuigt om ons te bidden, dan kunnen wij er toch wel toe komen om elkaar te bidden, om verzoend te worden 2 Corinthiërs 5:20.

b. Hij biedt hem een genoegzaam deel aan van het land, waarin zij zich bevonden. Hoewel God aan Abram beloofd had dit land te zullen geven aan zijn zaad Hoofdstuk 12:7, en het niet blijkt, dat ooit aan Lot zulk een belofte gedaan was, hetgeen Abram als reden had kunnen aanvoeren om Lot er geheel van buiten te sluiten, staat hij hem toch toe om nu deelgenoot met hem te zijn, en wijst hij een gelijk deel aan iemand, die er geen gelijk recht op had. Hij wil Gods belofte niet tot beschermster maken van zijn twist, om er zijn bloedverwant onder te bezwaren.

c. Hij geeft hem de keus, en wil zich vergenoegen met hetgeen Lot hem overlaat: *zo gij de linkerhand kiest, zo zal ik ter rechterhand gaan.* Er was alle reden voor, dat Abram het eerst zou kiezen, maar hij ziet af van zijn recht. Het is een edele overwinning om te willen toegeven om des vredes wil, het is een overwinning over onszelf, over onze hoogmoed en hartstocht, Mattheus 5:39, 40. Het is niet slechts het fijne puntje van eer, maar zelfs ook het belang, dat in vele gevallen opgeofferd moet worden om de vrede te kunnen bewaren of herstellen.

Genesis 13:10-13

Wij hebben hier de keuze, die Lot gedaan heeft, toen hij van Abram scheidde. Men zou verwacht hebben:

1. Dat hij aarzeling of onwilligheid zou hebben te kennen gegeven om van Abram te scheiden, en dat hij het tenminste ongaarne gedaan zou hebben.

2. Dat hij zo beleefd zou zijn geweest om aan Abram de keus te laten. Maar wij vinden in die gehele zaak geen bewijs bij hem van eerbied of achting voor zijn oom. Abram had hem de keus aangeboden, en zonder complimenten neemt hij het aanbod aan en doet zijn keus. Hartstocht en zelfzucht maken de mensen lomp. In de keus nu, die Lot gedaan heeft, kunnen wij opmerken.

I. Hoezeer hij het oog had op *de goede hoedanigheid van het land.* Hij *zag de gehele vlakte van de Jordaan,* het effen land, waarin Sodom lag, dat zij *geheel bevochtigd was* (en de twist was misschien ontstaan over water, waar door hij zeer bijzonder ingenomen was met die gerieflijkheid) en *zo koos dan Lot voor zich de gehele vlakte,* vers 10, 11. Deze vallei, die als de hof van Eden zelf was, verschafte hem nu een zeer aangenaam uitzicht, in zijn ogen was zij schoon van gelegenheid, de vreugde van de gehele aarde, daarom twijfelde hij niet of hij zou er zich zeer aangenaam kunnen vestigen dat hij in zo vruchtbaar land voorzeker voorspoed zou hebben, zeer rijk zou worden, en dat was alles waar hij het oog op had. Maar wat is er van gekomen? Ach, het eerste nieuws, dat wij van hem horen is, dat hij in de doornen onder hen is, hij en de zijnen zijn gevankelijk weggevoerd. Zolang hij onder hen leefde heeft hij zijn rechtvaardige ziel gekweld door het zien en horen van hun ongerechtige werken, en nooit heeft hij een goede dag onder hen gehad, totdat God eindelijk de stad boven zijn hoofd in brand stak en hem dwong om voor zijn veiligheid naar het gebergte te vluchten, die voor zijn genoegen en om rijk te worden de vlakte had gekozen. Een zinnelijke keuze is een zondige keuze, en zal zelden voorspoed aanbrengen. Zij, die bij het kiezen van betrekkingen, van een beroep, een woonplaats, of een vestiging, geleid en geregeerd worden door de lusten van het vlees, de lust van de ogen, of de hoogmoed des levens, en niet te rade gaan met de belangen van hun ziel en van hun Godsdienst, kunnen niet verwachten dat God met hen zal zijn, of hen zal zegenen, maar gewoonlijk zijn zij teleurgesteld, zelfs in hetgeen zij voornamelijk op het oog hebben gehad, zij verkrijgen niet, waar zij zich zoveel genot van voorspiegeld hebben. Bij al onze keuzen moeten wij geleid worden door het beginsel, dat datgene het beste voor ons is, wat het beste is voor onze ziel.

II. Hoe weinig hij de slechtheid van de inwoners overwogen heeft. *En de mannen van Sodom waren boos,* vers 13.

Merk op dat:

1. Hoewel allen zondaars zijn, sommigen toch groter zondaars zijn dan anderen. De mannen van Sodom waren zondaars van de eerste grootte grote zondaars voor de Heere, dat is: onbeschaamde, vermetele zondaars, zij waren het spreekwoordelijk, vandaar dat wij lezen van hen, die "hun zonde vrij uitspreken gelijk Sodom, en niet verbergen," Jesaja 3:9.

2. Dat sommige zondaren zoveel te erger zijn, omdat zij in een goed land wonen. Zo was het met de Sodomieten, want "dit was de ongerechtigheid van Sodom: hoogmoed zatheid van

brood, en overvloedige ledigheid," Ezechiël 16:49, en dit alles werd in de hand gewerkt door de grote overvloed, die hun land opleverde. Aldus zal de voorspoed van de zotten hen verderven.

3. Dat God dikwijls aan grote zondaars grote overvloed geeft. De onreine Sodomieten wonen in een stad, gelegen in een vruchtbare vlakte, terwijl de gelovige Abram en zijn Godvruchtig gezin in tenten wonen op de kale bergen.

4. Als de ongerechtigheid op het hoogst is is het verderf niet ver meer. Overvloedige zonden zijn stellige voortekenen van naderende oordelen. Nu kan Lots komst om onder de Sodomieten te wonen beschouwd worden:

a. Als een grote zegen voor hen en een middel, dat hen tot bekering kan brengen, want nu hadden zij een profeet in hun midden en een prediker van de gerechtigheid. Indien zij naar hem geluisterd hadden, zij zouden hun leven verbeterd hebben, en zo zou hun verderf zijn voorkomen. God zendt predikers, eer Hij verwoesters zendt, want Hij wil niet dat enigen verloren gaan.

b. Als een grote beproeving voor Lot, die niet slechts bedroefd was door hun boosheid te zien, 2 Petrus 2:7,8, maar gekweld en vervolgd werd door hen, omdat hij niet wilde doen zoals zij deden. Het is dikwijls het verdrietige lot geweest van Godvruchtige mensen, om onder slechte naburen te moeten leven, "een vreemdeling te zijn in Mesech," Psalm 120:5, en kan niet anders, of het is nog zoveel verdrietiger, indien zij, zoals Lot hier, dit zelf door een onberaden keus over zich hebben gebracht.

Genesis 13:14-18

Wij hebben hier een bericht van een genaderijk bezoek, dat God aan Abram bracht ter bevestiging van de belofte aan hem en de zijnen.

Merk op:

I. Wanneer God de belofte hernieuwde en bekrachtigde, nadat Lot van hem gescheiden was, dat is:

1. Nadat de twist voorbij was, want diegenen zijn het best bereid voor de bezoeken van de Goddelijke genade, wier geest kalm en bedaard is en niet verstoord is door enigerlei hartstocht.

2. Het was na Abram's nederige, zelf-verloochenende inschikkelijkheid jegens Lot ter bewaring van de vrede, dat God met dit teken van Zijn gunst tot hem kwam. God zal overvloedige vergoeding schenken in geestelijke vrede voor hetgeen wij verliezen door de vrede met onze naburen te bewaren. Toen Abram aan Lot gewillig de helft van zijn recht aanbood, kwam God en bevestigde het geheel voor hem.

3. Nadat hij het aangename gezelschap van zijn bloedverwant had verloren, door wiens vertrek zijn handen verzwakt waren en zijn hart bedroefd werd, is God met deze goede en troostrijke woorden tot hem gekomen. Gemeenschap met God kan te allen tijde vergoeding bieden voor gebrek aan omgang met onze vrienden. Als onze bloedverwanten van ons gescheiden zijn, is God toch niet van ons gescheiden.

4. Nadat Lot die lieflijke vruchtbare vallei had gekozen, en heen was gegaan om haar in bezit te nemen, uit vrees dat Abram misschien in verzoeking zou komen om hem te benijden en er berouw van te hebben, dat hij hem de keus had gelaten, komt God tot hem en verzekert hem, dat wat hij had aan hem en zijn erfgenamen zou verblijven tot in eeuwigheid, zodat Lot misschien wel het betere land had maar Abram het beste recht er op had. Lot had het paradijs, zoals het dan was, maar Abram had de belofte, en de gebeurtenissen zullen weldra bewijzen, dat Abram, hoe anders het nu ook moge schijnen, in werkelijkheid het betere deel had. Zie Job 22:20. God schonk aan Abram Zijn goedkeuring na zijn twist met Lot, zoals de kerken Paulus haar goedkeuring schonken na zijn strijd met Barnabas Handelingen 15:39, 40.

II. De beloften zelf, waarmee God Abram nu vertroost en verrijkt heeft. Hij geeft hem de verzekering van twee dingen: een goed land, en een talrijke nakomelingschap om het te bezitten.

1. Hier is de schenking van een goed land een land, vermaard boven alle andere landen want het zal het Heilige Land zijn, Immanuels land, dat is het land, waarvan hier gesproken wordt.

a. God toont hier het land aan Abram zoals Hij beloofd had, Hoofdstuk 12:1, en het later aan Mozes van de top van de Pisga getoond heeft. *Lot hief zijn ogen op, en hij zag de gehele vlakte van de Jordaan,* vers 10, en hij was heengegaan om te bezitten wat hij had gezien. "Kom," zegt God tot Abram, "hef nu *uw ogen op, en zie en aanschouw het uwe".* Wat God ons heeft te tonen is oneindig beter en meer begerenswaardig dan alles wat de wereld ons kan doen aanschouwen. Het uitzicht van een oog des geloofs is veel rijker en schoner dan dat van een oog van de zinnen. Zij voor wie het hemelse Kanaän bestemd is in de andere wereld, hebben

soms door het geloof reeds in hun tegenwoordige staat een troostrijk gezicht er op, want wij zien op hetgeen onzienlijk is als werkelijkheid, al is het dan ook nog op een afstand.

b. Hij verzekert het land aan hem en *zijn zaad tot in eeuwigheid* vers 15, *dat zal Ik u geven,* en opnieuw in vers 17, *Ik zal het u geven,* iedere herhaling van de belofte is een bekrachtiging er van. Aan u en uw zaad, niet aan Lot en zijn zaad, zij moesten hun erfdeel niet hebben in dit land, en daarom heeft Gods voorzienigheid het zo geleid, dat hij eerst van Abram gescheiden zou zijn, en dan zal de schenking aan hem-Abram en zijn zaad bevestigd worden. Aldus doet God dikwijls goed uit kwaad voortkomen, en maakt zonden en dwaasheden van de mensen dienstbaar aan Zijn eigen wijze en heilige raadsbesluiten. Aan u en uw zaad, aan u, om er als vreemdeling in te blijven, aan uw zaad, om er in te wonen en te heersen als eigenaars. Aan u dat is: aan uw zaad. Die schenking aan hem en de zijnen tot in eeuwigheid geeft te kennen dat het een type was van het hemelse Kanaän dat aan het geestelijk zaad van Abram voor eeuwig geschonken wordt, Hebreeën 11:14.

c. Hij stelt er hem in het bezit van, schoon het pas aan zijn nakomelingen door erfrecht zal overgaan, vers 17. *"Maak u op, wandel door dit land.* Kom, en neem er bezit van, neem er de delen van in ogenschouw, en het zal u blijken beter te zijn, dan toen gij het op een afstand zaagt". God is bereid om aan de erfgenamen van de belofte nog meer overvloedig de onveranderlijkheid te tonen van Zijn verbond en de onschatbare waardij van de verbondszegeningen. "Gaat rondom Zion," Psalm 48:13.

2. Hier is de belofte van een talrijke nakomelingschap om dit goede land te vervullen zodat het nooit verloren zal worden uit gebrek aan erfgenamen, vers 16. *Ik zal uw zaad stellen als het zand van de aarde,* dat is: "Zij zullen op ongelooflijke wijze toenemen, en allen tezamen genomen zullen zij zo’n grote menigte vormen, dat niemand ze kan tellen." Zo waren zij in Salomo’s tijd, 1 Koningen 4:20. *Juda nu en Israël waren velen, als zand dat aan de zee is in menigte.* Daarvan geeft God hem hier de belofte. God, die in het erfdeel voorziet, voorziet ook in de erfgenamen. Hij, die het Heilige Land bereid heeft, bereidt ook het heilig zaad, Hij, die heerlijkheid geeft, geeft ook genade om voor die heerlijkheid geschikt te maken.

Eindelijk. Er wordt ons gezegd wat Abram deed, toen God aldus de belofte aan hem bevestigd had, vers 12.

1. Hij *verplaatste zijn tent.* God gebood hem *door het land te wandelen,* dat is: denk er niet aan u er in te vestigen, maar verwacht steeds ongevestigd te blijven, en er door heen te wandelen naar een beter Kanaän. In onderworpenheid aan Gods wil hierin, verplaatste hij zijn tent, zich schikkende naar de toestand van een pelgrim te zijn.

2. *Hij bouwde aldaar een altaar* ten teken van zijn erkentelijkheid aan God voor het vriendelijke bezoek, dat Hij hem gebracht had. Als God ons tegenkomt met genaderijke beloften, dan verwacht Hij, dat wij tot Hem zullen gaan met ootmoedige dankzegging.

HOOFDSTUK 14

1 En het geschiedde in de dagen van Amrafel, den koning van Sinear, van Arioch, den koning van Ellasar, van Kedor-laomer, den koning van Elam, en van Tideal, den koning der volken;
2 Dat zij krijg voerden met Bera, koning van Sodom, en met Birsa, koning van Gomorra, Sinab, koning van Adama, en Semeber, koning van Zeboim, en den koning van Bela, dat is Zoar.
3 Deze allen voegden zich samen in het dal Siddim, dat is de Zoutzee.
4 Twaalf jaren hadden zij Kedor-laomer gediend; maar in het dertiende jaar vielen zij af.
5 Zo kwam Kedor-laomer in het veertiende jaar, en de koningen, die met hem waren, en sloegen de Refaieten in Asteroth-karnaim, en de Zuzieten in Ham, en de Emieten in Schave-kiriathaim;
6 En de Horieten op hun gebergte Seir, tot aan het effen veld van Paran, hetwelk aan de woestijn is.
7 Daarna keerden zij wederom, en kwamen tot En-mispat, dat is Kades, en sloegen al het land der Amalekieten, en ook den Amoriet, die te Hazezon-thamar woonde.
8 Toen toog de koning van Sodom uit, en de koning van Gomorra, en de koning van Adama, en de koning van Zeboim, en de koning van Bela, dat is Zoar; en zij stelden tegen hen slagorden in het dal Siddim,
9 Tegen Kedor-laomer, den koning van Elam, en Tideal, den koning der volken, en Amrafel, den koning van Sinear, en Arioch, den koning van Ellasar; vier koningen tegen vijf.
10 Het dal nu van Siddim was vol lijmputten; en de koningen van Sodom en Gomorra vluchtten, en vielen aldaar; en de overgeblevenen vluchtten naar het gebergte.
11 En zij namen al de have van Sodom en Gomorra, en al hun spijze, en trokken weg.
12 Ook namen zij Lot, den zoon van Abrams broeder, en zijn have, en trokken weg; want hij woonde in Sodom.
13 Toen kwam er een, die ontkomen was, en boodschapte het aan Abram, den Hebreer, die woonachtig was aan de eikenbossen van Mamre, den Amoriet, broeder van Eskol, en broeder van Aner, welke Abrams bondgenoten waren.
14 Als Abram hoorde, dat zijn broeder gevangen was, zo wapende hij zijn onderwezenen, de ingeborenen van zijn huis, driehonderd en achttien, en hij jaagde hen na tot Dan toe.
15 En hij verdeelde zich tegen hen des nachts, hij en zijn knechten, en sloeg ze; en hij jaagde hen na tot Hoba toe, hetwelk is ter linkerhand van Damaskus.
16 En hij bracht alle have weder, en ook Lot zijn broeder en deszelfs have bracht hij weder, als ook de vrouwen, en het volk.
17 En de koning van Sodom toog uit, hem tegemoet (nadat hij wedergekeerd was van het slaan van Kedor-laomer, en van de koningen, die met hem waren), tot het dal Schave, dat is, het dal des konings.
18 En Melchizedek, koning van Salem, bracht voort brood en wijn; en hij was een priester des allerhoogsten Gods.
19 En hij zegende hem, en zeide: Gezegend zij Abram Gode, de Allerhoogste, Die hemel en aarde bezit!
20 En gezegend zij de allerhoogste God, Die uw vijanden in uw hand geleverd heeft! En hij gaf hem de tiende van alles.
21 En de koning van Sodom zeide tot Abram: Geef mij de zielen; maar neem de have voor u.
22 Doch Abram zeide tot den koning van Sodom: Ik heb mijn hand opgeheven tot den HEERE, den allerhoogsten God, Die hemel en aarde bezit;
23 Zo ik van een draad aan tot een schoenriem toe, ja, zo ik van alles, dat het uwe is, iets neme! opdat gij niet zegt: Ik heb Abram rijk gemaakt!

24 Het zij buiten mij; alleen wat de jongelingen verteerd hebben, en het deel dezer mannen, die met mij getogen zijn, Aner, Eskol en Mamre, laat die hun deel nemen!

In de geschiedenis van dit hoofdstuk vinden wij vier dingen

I. Een oorlog met de koning van Sodom en zijne bondgenoten, vers 1-11.

II. De gevangenschap van Lot in die oorlog, vers 12.

III. Abram's bevrijding van Lot uit die gevangenschap, en de overwinning, die hij behaald heeft over de veroveraars, vers 13-16.

IV. Abram's terugkeer van die krijgstocht vers 17, met een bericht hetgeen toen voorviel:

1. Tussen hem en de koning van Salem, vers 18-20.

2. Tussen hem en de koning van Sodom, vers 21-24. Zodat wij hier die belofte aan Abram ten dele vervuld zien, dat God zijn naam groot zal maken.

Genesis 14:1-12

Wij hebben hier bericht van de eerste oorlog, waarvan wij ooit in de Schrift gelezen hebben, waarvan wij (hoewel. de oorlogen van de volken het voornaamste onderwerp zijn in de geschiedenis) geen bericht zouden gehad hebben, indien Abram en Lot er niet bij betrokken waren geweest. Betreffende deze oorlog nu hebben wij te letten op:

I. De verschillende oorlogvoerenden. De aanvallers waren vier koningen, twee hunner geen minderen dan de koningen van Sinear en Elam, dat is: Chaldea en Perzië, waarschijnlijk echter niet de vrijmachtige vorsten van deze grote koninkrijken in eigen persoon, maar hetzij beambten onder hen, of liever de hoofden en aanvoerders van sommige koloniën, die uit deze grote volken zijn voortgekomen, zich in de nabijheid van Sodom hadden gevestigd, maar de namen hadden behouden van de landen waaruit zij oorspronkelijk waren. De aangevallenen waren de koningen van vijf steden, die dicht bij elkaar lagen in de vallei van de Jordaan: Sodom, Gomorra, Adama, Zeboim en Zoar. Vier van hen worden genoemd, maar niet de vijfde, de koning van Bela, hetzij omdat hij van veel minder betekenis was, of veel slechter en schandelijker was dan de overige, en dus waard om aan de vergetelheid te worden prijsgegeven.

II. De aanleiding tot die krijg was de opstand van de vijf koningen tegen de regering van Kedor Laomer. Twaalf jaren hadden zij hem gediend. Weinig genot hadden zij van hun vruchtbaar land terwijl zij aldus schatplichtig waren aan een vreemde macht, en hetgeen zij hadden het hun niet konden noemen. Rijke landen zijn een begeerlijke prooi, en onwerkzame, weelderige landen zijn een gemakkelijke prooi voor krachtige, bedrijvige volken. De Sodomieten waren de nakomelingen van Kanaän die Noach een knecht van Sem had genoemd, van wie Elam afstamde, zo spoedig reeds begon die profetie in vervulling te gaan. In het dertiende jaar hun dienstbaarheid moede beginnende te worden, rebelleerden zij, weigerden hun schatting te betalen, en poogden zich het juk van de hals af te werpen, ten einde hun vrijheid te herwinnen. Na enige stilstand om toebereidselen te maken maakte zich Kedor Laomer met zijn bondgenoten op om de rebellen te gaan straffen, en hen geheel tenonder te brengen, en zijn schatting te gaan halen op de punt van zijn zwaard, daar hij haar op geen andere wijze kon verkrijgen. Hoogmoed, geldgierigheid en eerzucht zijn de begeerlijkheden, waaruit krijgen en vechterijen ontstaan. Aan deze onverzadelijke afgoden is het bloed van duizenden geofferd.

III. De voortgang en voorspoed van deze oorlog. De vier koningen verwoestten het omliggende land, en verrijkten zich met de buit er van, vers 5-7. Nu zou het verstandig geweest zijn van de koning van Sodom om zich te onderwerpen en om vredesvoorwaarden te vragen, immers hoe kon hij de strijd volhouden met een vijand, die aldus trots was gemaakt door zijn overwinning? Maar hij wilde liever het uiterste wagen dan zich te onderwerpen, en dienovereenkomstig ging het hem, "quos Delis destruet, cos dementat-die God wil verderven, levert Hij over aan dwaasheid."

1. Het leger van de koning van Sodom en zijn bondgenoten werd verslagen, velen van hen, die aan het zwaard waren ontkomen, kwamen om in de lijmputten, vers 10. Aan alle plaatsen, maar in het bijzonder op het oorlogsveld, zijn wij omringd van de dood in allerlei vormen.

2. De steden werden geplunderd, vers 11. Al de have van Sodom, inzonderheid hun voorraad van levensmiddelen, werd door de overwinnaars weggevoerd. Als de mensen de gaven van de milddadige voorzienigheid Gods misbruiken in gulzigheid en overdaad, dan is het rechtvaardig

in God, en ook Zijn gewone wijze van doen, om hen door het een of ander oordeel te beroven van hetgeen zij aldus misbruikt hebben, Hosea 2:8, 9.

3. Lot werd gevangen genomen, vers 12. Onder al de overigen namen zij ook Lot en zijn have. Nu kan Lot hier beschouwd worden:

a. Als delende met zijn naburen in de algemene ramp. Hoewel hij zelf een rechtvaardig man was, en de zoon was van Abram's broeder (waarvan hier uitdrukkelijk nota wordt genomen) geraakte hij toch met al de overigen in deze benauwdheid. "Alle ding wedervaart hun gelijk alle anderen," Prediker 9:2. Ook de besten van de mensen kunnen zich niet beloven van de grootste moeilijkheden in dit leven vrijgesteld te worden, noch onze eigen Godsvrucht, noch onze verwantschap aan hen, die gunstgenoten des hemels zijn, zal ons beveiligen, als Gods oordelen zijn uitgegaan. Menige eerlijke man gaat het te slechter vanwege zijn goddeloze naburen, daarom doen wij wijs met ons van hen af te zonderen, of tenminste met ons van hen te onderscheiden, 2 Corinthiërs 6:17, en ons aldus te verlossen, Openbaring 18:4.

b. Als lijdende door de dwaze keus, die hij gedaan had om zich onder hen te vestigen. Dit wordt duidelijk te kennen gegeven, als er gezegd wordt: Zij *namen Lot, de zoon van Abram's broeder, want hij woonde in Sodom.* Zo na een bloedverwant van Abram had een metgezel en discipel van Abram moeten wezen, en had bij zijn tenten moeten verblijven, maar als hij verkiest in Sodom te wonen, dan heeft hij het zichzelf te wijten, als hij in Sodom's rampen moet delen. Als wij buiten de weg gaan van onze plicht, dan brengen wij onszelf buiten de bescherming Gods, en dan kunnen wij niet verwachten, dat de keuzen, die wij gedaan hebben door onze lusten, zullen uitlopen op ons welvaren en onze vertroosting. Er wordt inzonderheid melding gemaakt van het nemen van Lots have, die have welke de twist met Abram heeft veroorzaakt en zijn scheiding van hem. Het is rechtvaardig in God om ons de genietingen te ontnemen, door welke wij ons de genieting van Hem hebben laten ontroven.

Genesis 14:13-16

Wij hebben hier een bericht van de enige militaire handeling, waarin wij Abraham ooit betrokken vinden, en tot deze krijgsverrichting werd hij gedrongen, niet door gierigheid of eerzucht, maar zuiver en alleen door een beginsel van naastenliefde, hij deed het niet om zich te verrijken, maar om zijn vriend te helpen. Nooit werd een krijgstocht meer eervol ondernomen en ten einde gebracht dan deze krijgstocht van Abram. Hier is:

I. De tijding, die hem gebracht werd van het ongeluk, dat zijn bloedverwant was overkomen. Gods voorzienigheid had het zo geleid, dat hij zich thans niet veraf bevond, zodat hij een dadelijke hulp kon wezen.

1. Hij wordt hier *Abram de Hebreeër* genoemd dat is: de zoon en volgeling van Heber, in wiens geslacht de belijdenis van de ware godsdienst in deze ontaarde tijd bewaard was gebleven. Abram handelde hierin als een Hebreeër-op een wijze, niet onwaardig de naam en de hoedanigheid van een belijder van de godsdienst.

2. De tijding werd hem gebracht door iemand die ontkomen was. Waarschijnlijk was hij een Sodomiet, en even slecht als de slechtste van hen, maar Abrams betrekking tot Lot kennende en zijn zorg over hem, smeekt hij hem om hulp, en hoopt op een goede uitslag om Lots wil. De slechtste mensen zullen in de dag van hun benauwdheid gaarne aanspraak maken op bekendheid met hen, die wijs en goed zijn, om aldus hun belangstelling te verkrijgen. De rijke man in de hel noemde Abram "vader’ en de dwaze maagden richtten een vriendelijk verzoek aan de wijze maagden om een deel van haar olie.

II. Zijn toebereidselen voor deze krijgstocht. De zaak was blijkbaar goed, zijn roeping om er zich in te mengen duidelijk, en daarom wapende hij in allerijl zijn *geoefende* dienstknechten, die niet alleen onderwezen waren in de krijgskunst, welke toen bij lange na nog niet tot de volkomenheid gebracht was, waartoe zij in later en slechter tijden was opgevoerd maar ook onderwezen in de beginselen van de godsdienst, want Abram heeft zijn huis bevolen de weg van de Heer te houden. Dit toont aan dat Abram:

1. Een *groot*, aanzienlijk man was, die vele dienstknechten had, die van hem afhankelijk waren en door hem gebruikt werden, hetgeen niet slechts zijn kracht en zijn eer was, maar hem ruime gelegenheid gaf om goed te doen hetgeen alles is dat werkelijk schatbaar en begerenswaardig is in grote bezittingen.

2. Een *goed* man was, die niet alleen zelf God diende, maar allen, die hem omringden, in de dienst van God onderwees. Zij, die aan het hoofd staan van een groot gezin, hebben niet slechts voor vele lichamen te zorgen, maar ook voor vele zielen. Zij, die bevonden willen worden, volgelingen van Abram te zijn, moeten er voor zorgen, dat hun dienstboden *onderwezen* zijn in de godsdienst.

3. Een *wijs* man was, want hoewel hij een man van vrede was, heeft hij toch zijn dienstknechten onderricht voor de oorlog, niet wetende hoe nodig het hem zou zijn om hen op de een of andere tijd daarvoor te gebruiken. Hoewel onze heilige godsdienst ons leert vóór vrede te wezen, verbiedt hij ons toch niet om voor de krijg te voorzien.

III. Zijn bondgenoten, die met hem uittogen. Hij bewoog zijn naburen Aner, Eskol en Mamre (met wie hij goede gemeenschap onderhield) om met hem op te trekken. Het was verstandig van hem om aldus zijn eigen troepenmacht door hulptroepen te versterken, en waarschijnlijk achtten zij het voor hen van belang om met hem tegen deze geduchte macht op te rukken, omdat het anders weldra hun beurt zou zijn om tenonder gebracht te worden. Het is onze wijsheid en onze plicht om ons met zoveel achting en welwillendheid jegens anderen te gedragen, dat zij, wanneer de gelegenheid er zich toe voordoet, ook gaarne bereid zijn ons een dienst te bewijzen. Zij, die zich afhankelijk weten van Gods hulp, behoren toch in tijden van nood gebruik te maken van de hulp van mensen als Gods voorzienigheid hun die hulp beschikt, want anders verzoeken zij God.

IV. Zijn kloekmoedigheid en zijn gedrag waren zeer opmerkelijk. De onderneming zelf toonde bijzondere dapperheid, in aanmerking genomen de nadelige positie, waarin hij zich bevond. Wat kon een enkel gezin van landbouwers en schaapherders uitrichten tegen de legerscharen van vier vorsten, die zoeven een grote overwinning behaald hadden? Het was geen overwonnen, maar een zegevierend leger, dat hij ging vervolgen. En het was niet door eigen nood gedrongen, dat hij die stoutmoedige poging waagde, neen, hij werd er toe bewogen door zuivere edelmoedigheid, zodat het, alles wel overwogen, voorzover ik weet, een even groot voorbeeld was van ware dapperheid of kloekmoedigheid, als waarvoor ooit Alexander of Cesar beroemd zijn geworden. De godsdienst strekt om de mensen niet lafhartig, maar waarlijk moedig te maken. De rechtvaardige is stoutmoedig als een leeuw. De ware Christen is de ware held.

Er was veel beleid in de leiding van de veldtocht. Abram was geen vreemdeling voor krijgslisten. Hij *verdeelde zich*, evenals Gideon met zijn kleine bende gedaan heeft, Richteren 7:16, om de vijand van verschillende zijden tegelijk aan te vallen, en aldus zijn weinige manschappen het aanzien te geven van een groot leger. Hij viel hen *des nachts* aan ten einde hen te verrassen. Een eerlijk beleid is dienstig zowel voor onze eigen veiligheid, als voor onze nuttigheid. Het slangenhoofd (mits het niets met de oude slang van doen heeft) kan zeer goed passen bij het lichaam van een christen, inzonderheid als er het oog van de duif in is, Mattheus 10:16.

V. Hij had een aanmerkelijk succes, vers 15, 16. Hij versloeg zijn vijanden en redde zijn vrienden, en wij bevinden niet dat hij van zijn kant enig verlies had geleden. Zij, die zich met een kloekmoedig hart in een goede zaak wagen, zijn onder de bijzondere bescherming van een goede God, en hebben reden om op een goede uitslag te hopen. Bij "de Heer is geen verhindering om te verlossen door velen of door weinigen," 1 Samuel 14:6. Merk op:

1. Hij redde zijn bloedverwant, tweemaal wordt deze hier *Lot zijn broeder*, genoemd. De herinnering aan de betrekking tussen hen, beide van nature en door genade, deed hem de kleine twist vergeten, die er tussen hen geweest was, en waarin Lot alles behalve wel met Abram had gehandeld. Met recht zou Abram Lot zijn dwaasheid van met hem te twisten hebben kunnen verwijten, en zijn dwaasheid ook om van hem weg te gaan. Hij zou hem hebben kunnen zeggen, dat hij nu had wat hij verdiend heeft, en het had moeten weten, toen het hem goed ging, opdat het hem zou blijven goed gaan, maar in het liefderijk gemoed van de vrome Abram huist geen wrok, alles is vergeven en vergeten, en hij grijpt deze gelegenheid aan om een sprekend bewijs te leveren van de oprechtheid van zijn verzoening. Wij behoren, als wij de macht er toe hebben, steeds bereid te zijn om hun te hulp te komen, die in nood of benauwdheid zijn inzonderheid onze bloedverwanten en vrienden. "Een broeder wordt in de

benauwdheid geboren," Spreuken 17:17. Een vriend in de nood is een ware vriend. Hoewel anderen in hun plicht jegens ons tekort zijn gekomen, moeten wij daarom toch niet weigeren onze plicht aan hen te doen. Sommigen hebben gezegd, dat het hun lichter valt hun vijanden te vergeven dan hun vrienden, maar wij zullen bevinden dat wij verplicht zijn beiden te vergeven, als wij bedenken, niet alleen dat onze God ons, toen wij nog vijanden waren, verzoend heeft, maar ook dat Hij "de overtreding van het overblijfsel Zijner erfenis voorbijgaat,' Micha 7:18.

2. Om Lots wil heeft hij ook de overige gevangenen bevrijd, hoewel zij vreemdelingen voor hem waren, aan wie hij generlei verplichting had, ja hoewel zij Sodomieten waren en grote zondaars tegen de Here, en hij waarschijnlijk Lot alleen door een rantsoen had kunnen bevrijden, heeft hij toch ook de vrouwen, het volk en hun have teruggebracht, vers 16. Als wij er de gelegenheid toe hebben moeten wij goed doen aan alle mensen. Onze liefdadigheid moet uitgebreid zijn, naar de gelegenheid er toe zich voordoet. Overal waar God leven geeft, moeten wij zonder morren of tegenzin zoveel wij kunnen onze hulp verlenen om het te onderhouden. God doet wel aan rechtvaardigen en onrechtvaardigen Mattheus 5:45, en dat moeten ook wij. Naar deze overwinning, die Abram behaalde over de koningen, schijnt de profeet te verwijzen, Jesaja 41:2. "Wie heeft van den opgang (dat is: van het oosten) die rechtvaardige verwekt, en gemaakt dat hij over koningen heerste?" En sommigen opperen het denkbeeld, dat hij, gelijk hij tevoren reeds recht had op dit land door schenking, er nu ook recht op had door verovering.

Genesis 14:17-20

Deze paragraaf begint met de vermelding van de eerbied door de koning van Sodom betoond aan Abram bij zijn terugkeer van het verslaan van de koningen, maar eer hiervan een bijzonder bericht gegeven wordt, wordt de geschiedenis van Melchizedek in het kort verhaald. Hem betreffende, moeten wij opmerken:

I. Wie hij was. Hij was *koning van Salem* en *priester van de allerhoogste (God,* en er worden nog andere heerlijke dingen van hem gezegd, Hebreeën 7:1, en verv.

1. De rabbijnen en de meesten van onze rabbijnse schrijvers zijn van mening dat Melchizedek Sem was, de zoon van Noach, die koning en priester was voor zijn afstammelingen, overeenkomstig de patriarchale wijze. Maar dit is helemaal niet waarschijnlijk, want waarom zou dan zijn naam veranderd zijn? En hoe kwam hij gevestigd in Kanaän?

2. Veel christelijke schrijvers hebben gedacht, dat dit een verschijning was van de Zoon van God zelf, onze Heere Jezus, aan Abram in die tijd bekend onder die naam, gelijk Hagar Hem later bij een andere naam noemde, Hoofdstuk 16:13. Hij verscheen hem als een rechtvaardige koning, ter erkenning van een rechtvaardige zaak, en gevende vrede. Het is moeilijk te denken, dat van een bloot mens gezegd zou worden, dat hij is *zonder vader, zonder moeder, zonder geslachtsrekening noch het begin van de dagen, noch einde van het leven* Hebreeën 7:3. Van Melchizedek wordt getuigd dat hij leeft en een priester blijft in eeuwigheid, vers 3, 8, ja de apostel verklaart hem van wie deze dingen gezegd worden, onze Heere te zijn, die uit Juda gesproten is, vers 13, 14. Het is ook moeilijk te denken, dat in die tijd enigerlei mens groter was in de dingen van God dan Abram, en dat Christus een priester zou zijn naar de ordening van een bloot mens, en dat enigerlei menselijk priesterschap zover het priesterschap van Aaron zou overtreffen, als dat van Melchizedek het ongetwijfeld overtroffen heeft.

3. Het meest algemene gevoelen is, dat Melchizedek een Kanaänietisch vorst is geweest die in Salem regeerde en er de ware godsdienst onderhield. Maar indien dit zo is waarom komt hij dan alleen hier voor in de geschiedenis van Abram? En waarom Abram dan zijn eigen altaren zou hebben, en niet zou offeren op die van zijn nabuur Melchizedek, die groter was dan hij, schijnt onverklaarbaar. Ds. Gregory van Oxford zegt ons dat de Arabische Catena, die hij als zeer gezaghebbend beschouwt, van Melchizedek dit bericht geeft: Hij was de zoon van Heraclim, de zoon van Peleg, de zoon van Heber, en dat de naam van zijn moeder was Salathiel, de dochter van Gomer, de zoon van Jafeth, de zoon van Noach.

II. Wat hij deed.

1. Hij *bracht voort brood en wijn,* ter verkwikking van Abram en zijn krijgslieden, en ter gelukwensing met de behaalde overwinning. Dit deed hij als een koning, lerende ons goed te doen en mededeelzaam te zijn, geneigd tot gastvrijheid naar wij er toe instaat zijn, en als voorstellende de geestelijke kracht en vertroosting, die Christus in het verbond van de genade voor ons heeft weggelegd ter onzer verkwikking, als wij vermoeid zijn van onze geestelijke strijd.

2. Als priester van de allerhoogste God zegende hij Abram, hetgeen wij kunnen denken, een grotere verkwikking voor Abram te zijn geweest dan brood en wijn. Aldus heeft God Zijn Zoon Jezus opgewekt hebbende, Hem gezonden om ons te zegenen, als gezaghebbende en die

Hij zegent zijn in waarheid gezegend. Christus is naar de hemel gegaan, toen Hij Zijn discipelen zegende, Lukas 24:51, want om dit te doen leeft Hij tot in eeuwigheid.

III. Wat hij zei, vers 19, 20. Twee dingen werden door hem gezegd.

1. Hij zegende Abram voor God, vers 19. *Gezegend zij Abram God de Allerhoogste.* Let op de titels, die hij hier aan God geeft, en die heerlijk zijn.

a. *God, de Allerhoogste,* hiermee wordt te kennen gegeven Zijn volstrekte volmaaktheden in zichzelf en Zijn souvereine vrijmacht over alle schepselen, Hij is Koning van de koningen. Het zal een grote hulpe wezen, zowel voor ons geloof als voor onze eerbied in het gebed, om God te beschouwen als God de Allerhoogste, en Hem aldus te noemen.

b. *Bezitter van hemel en aarde,* dat is: rechtmatige eigenaar en souvereine Heer van alle schepselen, omdat Hij ze gemaakt heeft. Dit duidt Hem aan als een groot God, die grotelijks te prijzen is, en diegenen als een gelukkig volk, die deelhebber in Zijn gunst en liefde.

2. Hij zegende God voor Abram, vers 20 *en gezegend zij de allerhoogste God.* In al ons bidden moeten wij God loven, en aan al onze Hosanna's moeten wij Hallelujah's paren. Dat zijn de geestelijke offeranden, die wij dagelijks moeten opofferen, en ook bij bijzondere gelegenheden. Als de allerhoogste God moet aan God al de eer van onze overwinningen worden toegeschreven, Exodus 17:15, 1 Samuel 7:10,12- Richteren 5:1, 2. Kronieken 20:21. In deze toont Hij zich hoger dan onze vijanden, Exodus 18:11, en hoger dan wij, want zonder Hem zouden wij niets kunnen doen. Voor de goedertierenheden aan anderen bewezen, moeten wij evenals voor de onze God dankzegging toebrengen, juichende met hen die juichen. Jezus Christus onze grote Hogepriester, is de Middelaar van onze gebeden en van onze lofzeggingen, en Hij offert niet slechts de onze maar ook de Zijne voor ons. Zie Lukas 10:21.

IV. Wat aan hem gedaan werd. *Abram gaf hem de tiende van alles,* dat is: van de buit. Dit kan beschouwd worden:

1. Als een vrijwillige gift, aangeboden aan Melchizedek bij wijze van vergelding voor zijn betoonde achting. Zij, die vriendelijkheid ontvangen, moeten ook zelf vriendelijkheid betonen. Dankbaarheid is een van de wetten der natuur.

2. Als een offerande, gewijd aan de allerhoogste God, en daarom aan Melchizedek, Zijn priester, in handen gegeven. Als wij een bijzondere zegen van God ontvangen hebben dan is het voegzaam dat wij door een bijzondere daad van godvruchtige liefdadigheid onze dankbaarheid te kennen geven. God moet uit hetgeen wij bezitten altijd het Zijne ontvangen, inzonderheid als Hij door een bijzondere leiding van Zijn voorzienigheid ons die bezitting of behouden, of vermeerderd heeft. De tiende van ons inkomen is een zeer betamelijke proportie dat voor de eer van God en voor de dienst van Zijn heiligdom afgezonderd moet worden. Aan Jezus Christus, onze grote Melchizedek, moet hulde bewezen worden, door een iegelijk van ons moet Hij nederig erkend worden als onze Koning en Priester, en niet slechts van alles de tiende maar alles wat wij hebben, moet Hem overgegeven worden.

Genesis 14:21-24

Wij hebben hier een bericht van hetgeen voorviel tussen Abram en de koning van Sodom, die hem had opgevolgd, die in de oorlog was gesneuveld, vers 10, en zich verplicht achtte aan Abram die eer te bewijzen ter vergelding van de goede diensten, die hij hem bewezen had.

Hier is:

I. Het dankbare aanbod van de koning van Sodom aan Abram, vers 21. *Geef mij de zielen, maar neem de have voor u.* Hij verzoekt om de zielen, dat is: de personen, maar geeft het goed, de have, vrijwillig aan Abram. Waar een recht twijfelachtig en verdeeld is, zal men verstandig doen een schikking te treffen door wederzijdse inwilliging, veeleer dan om er om te twisten. De koning van Sodom had een oorspronkelijk recht zowel op de personen als op de goederen, en het zou een zaak van onderzoek moeten wezen of Abram's recht door zijn redding zijn recht kon tenietdoen en vervangen, ten einde nu alle twist te voorkomen doet de koning van Sodom dit billijk voorstel.

De dankbaarheid leert ons diegenen naar ons uiterste vermogen te belonen, die in onze dienst vermoeienissen hebben ondergaan en zich aan gevaar hebben blootgesteld. "Wie dient ooit in de oorlog op eigen bezolding?' 1 Corinthiërs 9:7. Het loon van de soldaten is zuurder verdiend dan dat van andere arbeiders, want zij stellen zich aan levensgevaar bloot.

II. Abram's edelmoedige weigering van dat aanbod. Hij gaf niet slechts de personen weer die uit de hand van hun vijanden gered zijnde Abram tot knechten hadden moeten wezen maar hij gaf ook al de have terug. *Van een draad af tot een schoenriem toe* wilde hij niets nemen, niets van hetgeen ooit de koning van Sodom of aan een van de zijnen had behoord. Een levend geloof stelt de mens instaat om met heilige minachting op de dingen van deze wereld neer te zien, l Johannes 5:4. Wat zijn alle versierselen en verlustigingen van de zinnen voor iemand, die God en de hemel op het oog heeft? Zijn besluit om niets van de buit voor zich te houden, zelfs geen draad of schoenriem, staat vast, want een tedere consciëntie vreest ook in kleine dingen te overtreden.

1. Abram bekrachtigt dit besluit door een plechtige eed. *Ik heb mijn hand opgeheven tot de Heer,* dat ik niets zal nemen, vers 22. Let hier op:

a. de titels, die hij aan God geeft: *de allerhoogste God, die hemel en aarde bezit,* dezelfde, die Melchizedek zoeven had gebruikt, vers 19. Het is goed om van anderen te leren hoe ons spreken omtrent God in te richten, en diegenen na te volgen, die van goddelijke dingen goed spreken. Dit gebruik moeten wij maken van de gesprekken met vrome mensen, wij moeten leren te spreken zoals zij spreken.

b. De plechtigheid, die bij deze eed in acht wordt genomen: *ik heb mijn hand opgeheven.* Bij het godsdienstig zweren beroepen wij er ons op, dat God onze waarheid en oprechtheid kent, en wij roepen Zijn toorn over ons in, zo wij valselijk zweren, het opheffen van de hand is de betekenis en uitdrukking van die beide zaken.

c. Wat hij gezworen heeft, namelijk, dat hij van de koning van Sodom generlei beloning zal aannemen, was zeer geoorloofd, maar hij was er tevoren niet toe verplicht. Waarschijnlijk heeft Abram, eer hij ten strijde toog, de gelofte gedaan, dat hij zo God hem voorspoedig maakte, ter

heerlijkheid Gods en ter ere van zijn belijdenis de zelfverloochening zou betrachten, om niets van de buit voor zich te nemen. De geloften, die wij gedaan hebben, toen wij op een zegen uitgingen, moeten stipt en nauwgezet gehouden worden als wij die zegen verkregen hebben, al zijn zij ook strijdig met ons belang. Als een burger van Zion gezworen heeft, hetzij voor God of voor mensen dan zal hij, al is het "tot zijn schade, toch niet veranderen," Psalm 15:4. Het kan ook wezen, dat Abram, toen hij reden vond om wat hem aangeboden werd af te wijzen dadelijk zijn weigering door een eed bevestigde om verder aandringen te voorkomen. Soms kunnen er goede redenen zijn, waarom wij hetgeen, waarop wij ontwijfelbaar recht hebben, afwijzen, zoals Paulus gedaan heeft, 1 Corinthiërs 8:13, 9:12. Krachtige besluiten zijn nuttig om de kracht van de verzoeking te breken.

2. Hij grondt zijn weigering op een goede reden. *Opdat gij niet zegt: ik heb Abram rijk gemaakt,* hetgeen een smaad zou werpen:

a. Op de belofte en het verbond Gods, alsof die Abram niet zonder de buit van Sodom konden verrijken. En:

b. Op de godsvrucht en de liefdadigheid van Abram, alsof hij met die gevaarlijke onderneming niets anders op het oog heeft gehad dan zich te verrijken. Wij moeten zeer zorgzaam zijn om aan anderen geen aanleiding te geven om te zeggen wat zij niet behoren te zeggen. Het volk van God moet om der wille van hun eer en goede naam er zich voor wachten om dingen te doen die laag of inhalig schijnen, of naar hebzucht zwemen. Abram kende waarschijnlijk de koning van Sodom als een trots man, die er wel toe instaat was, om later zulk een zaak tot een smaad voor hem te maken, al was dit ook nog zo onredelijk. Als wij met zulke mensen te doen hebben, dan is het ons zeer bijzonder nodig voorzichtig te wezen.

3. Hij beperkt zijn weigering door een dubbele voorwaarde, vers 24. Bij het doen van geloften moeten wij er op bedacht zijn om er de noodzakelijke uitzonderingen aan toe te voegen, opdat wij niet later voor het aangezicht van de engel zeggen, dat het een dwaling was Prediker 5:5. Abram zondert hier uit:

a. Het voedsel van zijn soldaten, terwijl zij het koren dorsten waren zij hun voedsel waardig. Dit kon aan de koning van Sodom geen voorwendsel geven om te zeggen, dat hij Abram rijk heeft gemaakt.

b. Het deel van zijn bondgenoten, *laat hen hun deel nemen.* Zij, die streng zijn in het beperken van hun eigen vrijheid, moeten die beperkingen toch niet opleggen aan anderen en hen daarnaar ook niet beoordelen. Wij moeten onszelf niet tot maatstaf stellen voor anderen. Een godvruchtige zal zichzelf de vrijheid ontzeggen, die hij aan anderen niet ontzegt, in tegenstelling dus met het doen van de Farizeeën, Mattheus 23:4. Er was niet dezelfde reden, waarom Aner, Eskol en Mamre zouden afzien van hun recht, die er voor Abram was. Zij beleden niet wat hij beleed, en zij bevonden zich niet, zoals hij, onder de verplichting van een gelofte. Zij hadden de hoop niet, die Abram had, op een deel in de andere wereld, zo laat hen dan in elk geval *hun deel nemen* van deze wereld.

HOOFDSTUK 15

1 Na deze dingen geschiedde het woord des HEEREN tot Abram in een gezicht, zeggende: Vrees niet, Abram! Ik ben u een Schild, uw Loon zeer groot.
2 Toen zeide Abram: Heere, HEERE! wat zult Gij mij geven, daar ik zonder kinderen heenga en de bezorger van mijn huis is deze Damaskener Eliezer?
3 Voorts zeide Abram: Zie, mij hebt Gij geen zaad gegeven, en zie, de zoon van mijn huis zal mijn erfgenaam zijn!
4 En ziet, het woord des HEEREN was tot hem, zeggende: Deze zal uw erfgenaam niet zijn; maar die uit uw lijf voortkomen zal, die zal uw erfgenaam zijn.
5 Toen leidde Hij hem uit naar buiten, en zeide: Zie nu op naar den hemel, en tel de sterren, indien gij ze tellen kunt; en Hij zeide tot hem: Zo zal uw zaad zijn!
6 En hij geloofde in den HEERE; en Hij rekende het hem tot gerechtigheid.
7 Voorts zeide Hij tot hem: Ik ben de HEERE, Die u uitgeleid heb uit Ur der Chaldeen, om u dit land te geven, om dat erfelijk te bezitten.
8 En hij zeide: Heere, HEERE! waarbij zal ik weten, dat ik het erfelijk bezitten zal?
9 En Hij zeide tot hem: Neem Mij een driejarige vaars, en een driejarige geit, en een driejarigen ram, en een tortelduif, en een jonge duif.
10 En hij bracht Hem deze alle, en hij deelde ze middendoor, en hij leide elks deel tegen het andere over; maar het gevogelte deelde hij niet.
11 En het wild gevogelte kwam neder op het aas; maar Abram joeg het weg.
12 En het geschiedde, als de zon was aan het ondergaan, zo viel een diepe slaap op Abram; en ziet, een schrik, en grote duisternis viel op hem.
13 Toen zeide Hij tot Abram: Weet voorzeker, dat uw zaad vreemd zal zijn in een land, dat het hunne niet is, en zij zullen hen dienen, en zij zullen hen verdrukken vierhonderd jaren.
14 Doch Ik zal het volk ook rechten, hetwelk zij zullen dienen; en daarna zullen zij uittrekken met grote have.
15 En gij zult tot uw vaderen gaan met vrede; gij zult in goeden ouderdom begraven worden.
16 En het vierde geslacht zal herwaarts wederkeren; want de ongerechtigheid der Amorieten is tot nog toe niet volkomen.
17 En het geschiedde, dat de zon onderging en het duister werd, en ziet, daar was een rokende oven en vurige fakkel, die tussen die stukken doorging.
18 Ten zelfden dage maakte de HEERE een verbond met Abram, zeggende: Aan uw zaad heb Ik dit land gegeven, van de rivier van Egypte af, tot aan die grote rivier, de rivier Frath:
19 Den Keniet, en den Keniziet, en den Kadmoniet,
20 En den Hethiet, en den Fereziet, en de Refaieten,
21 En den Amoriet, en den Kanaaniet, en den Girgaziet, en den Jebusiet.

In dit hoofdstuk hebben wij een plechtige onderhandeling tussen God en Abram betreffende een verbond dat tussen hen opgericht zal worden. In het vorige hoofdstuk hadden wij Abram op het oorlogsveld, strijdende met koningen, hier vinden wij hem op de berg met God, en hoewel hij daar groot scheen, schijnt hij hier, dunkt mij, nog veel groter, die eer hebben de groten van de wereld, maar deze eer hebben al de heiligen. Het verbond, dat tussen God en Abram gevestigd zou worden, was een verbond van beloften, en zo hebben wij hier dan:

I. Een algemene verzekering van Gods vriendelijkheid en welwillendheid voor Abram, vers 1.

II. Een bijzondere bekendmaking van de voornemens van Zijn liefde betreffende hem in twee dingen:

1. Dat Hij hem een talrijk nakomelingschap zal geven, vers 2-6.

2. Dat Hij hem Kanaän tot een erfdeel zal geven, vers 7-21. Een bezitting zonder erfgenaam, of een erfgenaam zonder bezitting, zou slechts half troostrijk voor Abram zijn geweest. Maar God verzekert hem beide, en hetgeen deze twee zaken: het beloofde zaad en het beloofde land, voor deze grote gelovige tot een wezenlijke vertroosting maakten, was, dat zij beiden typen waren van deze twee onschatbare zegeningen: Christus en de hemel, en wij hebben reden te denken, dat zij als zodanig door Abram beschouwd werden.

Genesis 15:1

Merk hier op:

I. De tijd, wanneer God dit verbond met Abram gemaakt heeft: Na deze dingen.

1. Na die vermaarde daad van edelmoedige liefde, die Abram gedaan heeft door zijn vrienden en naburen te redden uit hun benauwdheid, en wel zonder prijs of geschenk, daarna, na die daad, heeft God hem aldus genadiglijk bezocht. Zij, die gunst betonen aan mensen zullen gunst vinden bij God.

2:Na de overwinning, die hij behaald had over vier koningen. Opdat Abram zich hierdoor niet zou verheffen, of er te veel mee ingenomen zou zijn, komt God tot hem, om hem te zeggen, dat Hij betere dingen voor hem heeft weggelegd. Een gelovige beschouwing van geestelijke zegeningen is een voortreffelijk middel om er ons voor te bewaren al te grote ingenomenheid te hebben met tijdelijke genietingen. De gaven van de gemene voorzienigheid zijn niet te vergelijken met die van de verbondsliefde.

II. De wijze, waarop God met Abram sprak: *het woord van de Heer geschiedde tot Abram,* dat is: God openbaarde zich en Zijn wil aan Abram *in een gezicht,* hetgeen Abram in een wakende toestand veronderstelt, en een zichtbare verschijning van de Shechina, of een merkbaar teken van de tegenwoordigheid van de goddelijke heerlijkheid. De methoden van de goddelijke openbaring zijn geschikt naar onze toestand in een wereld van de zinnen.

III. De genaderijke verzekering, die God hem gaf van Zijn gunst.

1. Hij noemde hem bij zijn naam *Abram,* hetgeen een grote eer voor hem was en zijn naam groot maakte, en ook een grote bemoediging en hulp was voor zijn geloof. Het goede woord van God zal ons goed doen, als het door de Geest tot ons in het bijzonder wordt gesproken en tot ons hart wordt gebracht. Het woord zegt: O allen gij, Jesaja 56:1. De Geest zegt: O gij, die of die.

2. Hij waarschuwt hen tegen onrustigheid: *Vrees niet Abram.* Abram zou kunnen vrezen dat de vier koningen, die hij verslagen en op de vlucht gedreven had, zich weer zouden verzamelen om hem aan te vallen tot zijn verderf. "Neen", zegt God, *"vrees niet.* Vrees hun wraak niet, vrees ook de afgunst niet van uw naburen, Ik zal zorg voor u dragen." Waar een groot geloof is, kan toch ook wel velerlei vrees zijn, 2 Corinthiërs 7:6. God neemt kennis van de vrees van Zijn volk, al is die ook nog zo verborgen, en Hij *kent hun zielen* Psalm 31:8. Het is de wil van God, dat Zijn volk niet toegeeft aan vrees, wat er ook moge gebeuren. Laat de zondaren in Zion bevreesd zijn, maar vrees gij niet, Abram.

3. Hij geeft hem de verzekering van veiligheid en geluk, dat hij voor eeuwig:

a. Zo veilig zal zijn als God hem maken kan. *Ik ben u een schild,* altijd bij u, voor u zorgende, zie 1 Kronieken 17:24. Hij is niet slechts God van Israël maar een God voor Israël. De gedachte dat God zelf is, en zal zijn, een schild voor Zijn volk, om hen te beveiligen tegen alle verwoestend kwaad een schild, dat voor hen gereed is, een schild om hen heen, moet volstaan om al hun verwarrende, kwellende vrees tot bedaren te brengen.

b. Zo gelukkig als God hem maken kan. Ik zal uw *zeer groot loon zijn,* niet slechts uw beloner, maar uw loon. Abram had edelmoedig de beloningen geweigerd, die de koning van Sodom hem aangeboden heeft, en nu komt hier God en zegt hem, dat hij daar niets bij zal verliezen. Het loon van gelovige gehoorzaamheid en zelfverloochening is zeer groot, 1 Corinthiërs 2:9. God zelf is de verkoren en beloofde zaligheid van heilige zielen, verkoren in deze wereld, beloofd in een betere wereld. Hij is het deel van hun erve en hun beker.

Wij hebben hier de verzekering, gegeven aan Abram, dat hij een talrijk nakomelingschap zal hebben. Wij hebben te letten op:

I. Abram's herhaalde klacht, vers 2, 3. Die klacht was de aanleiding tot de belofte. De grote beproeving, die Abram zwaar drukte was dat hij geen kind had, en deze zijn klacht stortte hij uit voor het aangezicht van de Heer en gaf zijn benauwdheid voor Zijn aangezicht te kennen, Psalm 142:3. Hoewel wij nooit mogen klagen *over* God, is het ons wel veroorloofd te klagen *bij* God, uitvoerig te zijn in het noemen van ons verdriet. Het is voor een gedrukt gemoed een verlichting om zich te kunnen uitspreken bij een trouw en medelijdend vriend, zulk een vriend is God, wiens oor immer tot ons geneigd is. Zijn klacht is viervoudig:

1. Dat hij geen kind heeft, vers 3. *Zie, mij hebt Gij geen zaad gegeven,* niet alleen geen zoon, maar *geen zaad* Indien hij een *dochter* had, zou uit haar de beloofde Messias kunnen voortkomen, die het Zaad van de vrouw zou wezen maar hij had zoon noch dochter. Hij schijnt de nadruk te leggen op dit *aan mij*. Zijn naburen hadden vele kinderen, zijn dienstknechten hadden kinderen, die in zijn huis geboren zijn, "maar", klaagt hij, "mij hebt Gij er geen gegeven", en toch had God hem gezegd, dat hij boven allen bevoorrecht zal zijn. Zij, die als kinderloos aangeschreven zijn, moeten inzien, dat het God is, die hen aldus heeft aangeschreven. Dikwijls onthoudt God aan Zijn eigen kinderen de tijdelijke lieflijkheid en vertroosting, welke Hij overvloedig schenkt aan hen, die vreemdelingen voor Hem zijn.

2. Dat er geen waarschijnlijkheid bestond, dat hij er ooit hebben zou, te kennen gegeven in dit: *daar ik zonder kinderen heen ga,* of, "ik ga kinderloos, ik kom op jaren, ik ga met rasse schreden bergafwaarts, ja ik ga henen uit de wereld, ik ga den weg van alle vlees." *Ik sterf kinderloos is* de lezing der LXX. Ik verlaat de wereld, en laat geen kind na."

3. Dat voor het ogenblik zijn dienstknechten hem in de plaats waren van zonen, en dit waarschijnlijk ook voor het vervolg zijn zouden. Zolang hij leefde was *Eliezer de Damascener de bezorger van zijn huis,* aan hem droeg hij de zorg op voor zijn gezin en zijn bezitting, die wel getrouw was, doch als een dienstknecht, niet als een zoon. Als hij, Abram, sterft, *zal de zoon van zijn huis zijn erfgenaam zijn,* en heerschap voeren over alles waarvoor hij gearbeid had, Prediker 2:18, 19, 21. God had hem reeds gezegd, dat Hij hem *tot een groot volk* zou maken, Hoofdstuk 12:2, *en zijn zaad als het stof van de aarde zal wezen,* Hoofdst.13:16, maar Hij had hem in onzekerheid gelaten, of het zijn zaad zou wezen, dat uit hem geboren zou worden, of zijn aangenomen zaad, door een zoon van zijn lenden, of slechts door een zoon van zijn huis. "Heer", zegt Abram, indien het slechts een aangenomen zoon is, dan moet het een van mijn dienstknechten zijn, hetgeen een oneer zal wezen voor het beloofde Zaad, dat uit hem zal voortkomen." Terwijl beloofde zegeningen uitgesteld worden, zijn ons ongeduld en ons ongeloof geneigd tot de gevolgtrekking te komen, dat zij hun ontzegd zijn.

4. Dat het ontbreken van een zoon zo groot een droefheid voor hem was, dat er al het lieflijke en troostrijke door weggenomen werd van hetgeen hij bezat. *"Heer, wat zult Gij mij geven?* Het is alles zo goed als niets voor mij, indien ik geen zoon heb." Indien wij nu veronderstellen:

a. Dat Abram alleen een tijdelijke vertroosting op het oog had, dan was deze klacht zondig. God had in Zijn voorzienigheid hem enige goede dingen gegeven, en nog meer door Zijn belofte, en toch acht Abram dit voor niets, omdat hij geen zoon heeft. Zeer weinig betaamde het de vader van de gelovigen te zeggen: *Wat zult Gij mij geven, daar ik zonder kinderen heenga?* onmiddellijk nadat God hem gezegd had: *Ik ben u een schild, uw loon zeer groot.* Diegenen hebben geen rechte waardering van de voordelen, welke voortvloeien uit hun verbondsbetrekking tot God en hun deel aan Hem, die ze geen genoegzame vergoeding achten voor het ontbreken van alle tijdelijke genietingen of vertroostingen, hoe ook genaamd. Maar:

b. Als wij veronderstellen, dat Abram hierin het oog had op het beloofde Zaad, dan was het aandringen van zijn begeerte zeer loffelijk, alles was hem als niets, indien hij geen onderpand had van die grote zegen en een verzekering van zijn betrekking tot de Messias. God had hem reeds aangemoedigd die te verwachten. Hij heeft rijkdom, hij heeft een overwinning behaald in de krijg, hij heeft eer en aanzien, maar zolang hij in het duister wordt gelaten omtrent het voornaamste, is dit alles hem als niets. Eer wij enig troostrijk bewijs hebben van ons deel aan Christus en het nieuwe verbond, moeten wij in niets anders rust of voldoening vinden. "Dit en dat heb ik, maar wat zal het mij baten, als ik Christus loos heenga?', Toch was de klacht ook zondig in zoverre op de bodem er van enig mistrouwen lag in de belofte, en een moe zijn van het wachten op Gods tijd. Ware gelovigen vinden het soms moeilijk om Gods beloften in overeenstemming te brengen met Zijn voorzienigheid, daar zij soms zo geheel in strijd schijnen met elkaar.

II. Gods genaderijk antwoord op deze klacht. Op het eerste gedeelte van deze klacht geeft God geen onmiddellijk antwoord, vers 2, omdat daar wel ietwat gemelijkheid in was, maar toen hij met wat meer kalmte voortging, vers 3, heeft God hem vriendelijk geantwoord. Als wij dringend aanhouden in het gebed, maar toch met ootmoed en onderworpenheid aan Gods wil bidden, zullen wij niet tevergeefs zoeken.

1. God gaf hem de uitdrukkelijke belofte van een zoon, vers 4. Deze, die in uw huis geboren is, *zal uw erfgenaam niet Zijn,* zoals gij vreest, *maar die uit uw lijf voortkomen zal, die zal uw erfgenaam zijn.* God maakt erfgenamen, Hij zegt: "Deze zal niet, en deze zal wel, wat de mensen ook mogen bestemmen of legateren van hun bezittingen, Gods raad zal bestaan.

b. God is dikwijls beter voor ons dan onze vrees het ons doet verwachten, en geeft de zegen, waaraan wij lang gewanhoopt hebben.

2. Om hem door de verrassing nog sterker aan te doen, voerde Hij hem naar buiten, en toonde hem de sterren, (dit visioen had vroeg in de morgen plaats, vóór het aanbreken van de dag) en zei hem: *zo zal uw zaad zijn,* vers 5.

a. Zo *talrijk,* voor het ongewapende oog schijnen de sterren ontelbaar te wezen. Abram vreesde, dat hij in het geheel geen kind zou hebben, maar God zegt hem, dat zijn nakomelingen, die uit zijn lenden zullen voortkomen, zo velen zullen wezen, dat zij niet geteld kunnen worden.

b. Zo *heerlijk,* In glans op de sterren gelijkende, want *van hen is de heerlijkheid,* Romeinen 9:4. Abram's zaad naar het vlees was *als het stof van de aarde* Hoofdstuk 13:16, maar zijn geestelijk zaad is *als de sterren aan de hemel,* niet slechts talloos, maar heerlijk en zeer dierbaar.

III. Abram's vast geloof aan de belofte, die God hem nu schonk, en Gods genadig welbehagen in zijn geloof, vers 6. Hij *geloofde in de Heer,* dat is: hij geloofde in de waarheid van de gelofte, die God hem nu gedaan had rustende op de onweerstaanbare macht en de onverbreekbare trouw van Hem, die beloofd had, *zou Hij, het zeggen en niet doen, of spreken en niet bestendig maken?* Zij, die de vertroosting willen hebben van de beloften, moeten met de beloften geloof mengen. Zie hoe de apostel dit geloof van Abram verheerlijkt, en het tot een blijvend voorbeeld stelt Romeinen 4:19-21. "Hij was niet verzwakt in geloof, hij heeft aan de belofte van God niet getwijfeld door ongeloof, maar is gesterkt geweest in het geloof, hij was ten volle verzekerd". Moge de Heere zulk een geloof werken in een iegelijk van ons! Sommigen denken, dat zijn geloven in de Heer niet slechts betrof de Heere belovende, maar ook de beloofde Heere, de Heer Jezus, de Middelaar van het nieuwe verbond. Hij geloofde in Hem, dat is: hij geloofde en omhelsde de goddelijke openbaring Hem betreffende, en verheugde zich Zijn dag te zien, al was die ook nog ver, Johannes 8:56.

IV. God *rekende het hem tot gerechtigheid,* dat is: op rekening daarvan was hij door God aangenomen, en evenals de overige patriarchen "heeft hij getuigenis bekomen, dat hij rechtvaardig was," Hebreeën 11:4. Dit wordt in het Nieuwe Testament aangevoerd om te bewijzen, dat wij gerechtvaardigd zijn door het geloof, zonder de werken van de wet, Romeinen.4:3, Galaten 3:6, want Abram was aldus gerechtvaardigd, toen hij nog niet besneden was. Indien Abram, die zo rijk was in goede werken, niet door die werken gerechtvaardigd was, maar door het geloof, veel minder kunnen wij, die er zo arm in zijn, er door gerechtvaardigd worden. Dit geloof, dat aan Abram tot rechtvaardigheid was gerekend, had zoeven nog geworsteld met ongeloof, vers 2, en daar het uit die worsteling als overwinnaar te voorschijn kwam, was het aldus gekroond, aldus geëerd. Een vertrouwend, praktisch aannemen van, en steunen op Gods belofte van genade en heerlijkheid, in en door Christus, is hetgeen naar de zin en geest van het nieuwe verbond ons een recht geeft op al de zegeningen, welke in die belofte vervat zijn. Alle gelovigen zijn gerechtvaardigd, zoals Abram het was, en het was zijn geloof, dat hem tot gerechtigheid was gerekend.

Genesis 15:7-11

Wij hebben hier de verzekering, gegeven aan Abram, dat het land Kanaän hem ten erfdeel is gegeven.

I. God maakt hem Zijn voornemen hieromtrent bekend, vers 7. Merk hier op: Abram heeft hieromtrent niet, zoals wegens zijn gebrek aan een kind, een klacht geuit. Zij, die zeker zijn van deel te hebben aan het beloofde Zaad, zullen geen reden zien om te twijfelen aan hun recht op het beloofde land. Indien Christus de onze is, dan is ook de hemel van ons En merk ook op, dat, toen hij de vorige belofte geloofde, vers 6, God hem deze heeft verklaard en bevestigd. Aan wie heeft-dat is: gebruikt wat hij heeft-zal meer worden gegeven. Ter zijner bemoediging omtrent de belofte van dit goede land herinnert God hem aan drie dingen.

1. Wat God is in zich zelven: Ik ben de Heere Jehova, en daarom:

a. "mag Ik het u geven, want Ik ben vrijmachtig Heer van alles en heb het recht om over geheel de aarde te beschikken."

b. "Kan Ik het u geven, in weerwil van alle tegenstand van de kinderen van Enak. God belooft nooit meer dan Hij kan volbrengen, zoals de mensen dikwijls doen.

c. "Wil Ik Mijn belofte aan u volbrengen", Jehova is geen man, dat Hij zou liegen.

2. Wat Hij voor Abram had gedaan: Hij had hem uitgeleid uit Ur van de Chaldeeën, *uit het vuur van de Chaldeeën* lezen sommigen die tekst, dat is:

a. Uit hun afgoderij, want de Chaldeeën waren vuuraanbidders, of:

b. Uit hun vervolging. De Joodse schrijvers maken melding van een overlevering, volgens welke Abram wegens zijn weigering om afgoden te aanbidden in een vurige oven geworpen werd, en er wonderdadig uit gered was. Maar het is veeleer de plaats van die naam. Daarvan heeft God hem door een krachtige roeping uitgeleid, er hem met vriendelijk, genadig geweld aan ontrukt, als een vuurbrand uit het vuur. Dit was:

Ten eerste: Een bijzondere zegen, "U heb Ik uitgeleid, en anderen er gelaten, duizenden, om er om te komen." God riep hem toen hij nog alleen was Jesaja 51:2.

Ten tweede. Een geestelijke zegen, een zegen voor zijn ziel, een verlossing van zonde en van haar noodlottige gevolgen. Indien God onze ziel redt, dan zal ons niets van hetgeen goed voor ons is ontbreken.

Ten derde. Een nieuwe zegen, onlangs geschonken, en daarom moet die zegen treffend aandoenlijk wezen, zoals de inleiding tot de Tien Geboden: Ik ben de Heere, die u, onlangs, uitgeleid heb uit Egypte.

Ten vierde. Een fundamentele zegen, het begin van de zegeningen, van de zeer bijzondere zegeningen aan Abram, en daarom een onderpand van nog meerdere zegeningen, Jesaja 66:9. Merk op hoe God er van spreekt, als van hetgeen, waarin Hij roemt: Ik ben de Heere, die u uitgeleid heb. Hij roemt er in, als een daad van macht en van genade, vergelijk Jesaja 29:22,

waar Hij er lang daarna nog in roemt. Daarom zegt de Heere, die Abraham verlost heeft, verlost heeft van zonde.

3. Wat Hij nog verder voornemens is voor hem te doen. "Ik heb u hier gebracht, *om u dit land te geven om dat erfelijk te bezitten*, niet alleen het te bezitten, maar het te bezitten als een erfdeel, hetgeen het lieflijkste en het zekerste recht is." De voorzienigheid Gods heeft verborgen, doch genaderijke doeleinden in al haar onderscheidene beschikkingen voor godvruchtige mensen: wij kunnen de plannen van de voorzienigheid niet begrijpen, voordat de gebeurtenis, dat is de volvoering er van, ze in al haar genade en heerlijkheid voor ons heeft blootgelegd. De grote zaak, die God in al Zijn handelingen met Zijn volk op het oog heeft, is hen veilig naar de hemel te brengen. Zij zijn verkoren tot zaligheid, 2 Thessalonicenzen 2:13, . geroepen tot zijn koninkrijk, 1 Thessalonicenzen 2:12. wedergeboren tot de erfenis, 1 Petrus 1:3, 4, en door dit alles er voor bekwaam gemaakt, Colossenzen 1:12, 13, 2 Corinthiërs 4:17.

II. Abram begeert een teken. vers 8. Waarbij *zal ik weten, dat ik het erfelijk bezitten zal?* Dit kwam niet voort uit wantrouwen in Gods macht of belofte, zoals bij Zacharias, maar hij begeerde dit:

1. Ter versterking en bevestiging van zijn eigen geloof. Hij geloofde, vers 6, maar hier bidt hij: Heer, help mij) tegen mijn ongeloof. Thans geloofde hij, maar hij begeerde een teken om als een schat bewaard te worden tegen een uur van de verzoeking, niet wetende, hoe zijn geloof door de een of andere gebeurtenis geschokt en beproefd kon worden. Wij allen behoeven, en moeten begeren, hulp van de hemel tot bevestiging van ons geloof, en wij moeten gebruik maken van de sacramenten, die ingestelde tekenen zijn voor dat doel. Zie Richteren 6:36-40, 2 Koningen 20:8-10, .- Jesaja 7:11, 12.

2. Ter bekrachtiging van de belofte aan zijn nakomelingen, opdat ook zij er toe gebracht worden om haar te geloven. Zij, die zelf overtuigd zijn van de waarheid van Gods beloften, moeten begeren dat ook anderen er van overtuigd zullen worden. Johannes zond zijn discipelen tot Christus, niet zozeer voor zijn eigen, als wel voor hun overtuiging Mattheus 11:2, 3. Kanaän was een type van de hemel. Het is zeer wenselijk om te weten, dat wij het hemelse Kanaän zullen beërven, om bevestigd te worden in ons geloof aan de waarheid en wezenlijkheid van die zaligheid, en dat ons de bewijzen van ons recht er op helderder en duidelijker worden gemaakt.

III. God zegt aan Abram toebereidselen te maken voor een offerande, bedoelende hem daarmee een teken te geven, en dienovereenkomstig maakt Abram toebereidselen, vers 9-11. *Neem Mij een driejarige vaars*, enz. Abram heeft wellicht een buitengewoon teken aan de hemel verwacht, maar God geeft hem een teken op een offer. Zij, die de verzekeringen van Gods gunst willen ontvangen en hun geloof bevestigd willen hebben, moeten gebruik maken van de middelen van de genade, en verwachten er God in te zullen ontmoeten. Merk op:

1. God bepaalde, dat elk van de dieren, die voor deze dienst gebruikt werden, drie jaren oud moeten zijn omdat zij dan volwassen en in hun kracht zijn. God moet gediend worden met het beste wat wij hebben, want Hij is het beste.

2. Wij lezen niet, dat God aan Abram bijzondere aanwijzingen gaf hoe met die dieren en vogelen te handelen, wetende dat hij zo goed bekend was met de wet en de gewoonten omtrent de offeranden, dat hij er geen bijzondere instructies voor nodig had, of misschien

waren hem wel instructie gegeven, die hij nauwkeurig opvolgde, hoewel zij niet worden vermeld. Er was hem tenminste te kennen gegeven dat zij toebereid moesten worden voor de plechtigheid van de bekrachtiging van een verbond, en hij was wel bekend met de wijze van ze toe te bereiden.

3. Abram deed wat God hem zei, hoewel hij nog niet wist, hoe deze dingen tot een teken voor hem zouden worden. Dit was niet het eerste voorbeeld van Abrams onbepaalde gehoorzaamheid. Hij deelde de dieren middendoor, overeenkomstig de plechtigheid, gebruikt bij de bevestiging van verbonden, Jeremia 34:18, 19, waar gezegd wordt: zij hadden het kalf in tweeën gehouwen, en waren tussen zijn stukken doorgegaan.

4. Nadat Abram op Gods bevel de toebereidselen gemaakt had, zette hij zich nu om te wachten op het teken, dat God er hem door geven zou, zoals de profeet op zijn wachttoren, Habakuk 2:1. Terwijl Gods verschijning om zijn offer aan te nemen nog toefde, bleef Abram wachten, en door dit toeven werden zijn verwachtingen opgewekt. Toen *het wild gevogelte neerkwam op het aas* om er op te azen, alsof het gewone en veronachtzaamde dingen waren, *joeg Abram het weg,* vers 11, gelovende, dat op het einde het gezicht zou *spreken en niet liegen.* Er moet op onze geestelijke offeranden een zeer waakzaam oog gehouden worden, niets moet toegelaten worden om er op te azen en ze ongeschikt te maken om door God te worden aangenomen. Indien ijdele gedachten, zoals dit wild gevogelte neerkomen op onze offeranden, dan moeten wij ze verjagen, en ze niet toelaten om in ons binnenste te vertoeven, zodat wij de Heer aanhangen, zonder her- en derwaarts getrokken te worden.

Genesis 15:12-16

Wij hebben hier een volledige en nauwkeurige ontdekking aan Abram van Gods voornemens met zijn zaad. Merk op:

I. De tijd, toen God met die ontdekking tot hem kwam: *als de zon was aan het ondergaan,* omtrent de tijd van het avondoffer, 1 Koningen 18:36, Daniël 9:21. Vroeg in de morgen, voordat de zon nog aan de kim was verschenen, toen de sterren nog fonkelden, had God hem orders gegeven voor de offeranden, vers 5 en wij kunnen veronderstellen, dat voor het bereiden en in orde schikken er van de morgen gebruikt werd. Toen hij dit werk gedaan had, bleef hij er de wacht bij houden, biddende en wachtende tot aan de avond. God houdt Zijn volk dikwijls lang in verwachting van de lieflijkheid en de zegeningen, die Hij voor hen bestemd heeft, en dit is ter bevestiging van hun geloof, maar hoewel de gebedsverhoring en de vervulling van de beloften langzaam komen, zullen zij toch zeker komen, het zal geschieden ten tijde van de avond, dat het licht zal wezen.

II. De toebereidselen tot deze ontdekking:

1. *Een diepe slaap viel op Abram,* geen gewone slaap door vermoeienis of zorgeloosheid maar een goddelijke onmacht, zoals die welke de Heer God op Adam deed vallen, Hoofdstuk 2:21, opdat hij hierdoor geheel ontrukt zijnde aan de merkbare dingen, geheel en al ingenomen zou zijn door de beschouwing van geestelijke dingen. De deuren van het lichaam waren gesloten, opdat de ziel in afzondering kon wezen en des te vrijer werkzaam zou kunnen zijn.

2. Met deze slaap viel ook *een schrik en grote duisternis op hem,* een plotselinge verandering. Even tevoren zagen wij, hoe hij zich vertroostte met de zegeningen van Gods verbond en in de gemeenschap met God, en nu valt *een schrik en grote duisternis op hem.* De kinderen van het licht wandelen niet altijd in het licht, maar soms zijn wolken en donkerheid rondom hen. Deze grote duisternis, die schrik en afgrijzen met zich bracht, was bestemd:

a. Om de ziel van Abram te vervullen met ontzag en een heilige eerbied, opdat de gemeenzaamheid, waartoe het Gode behaagd had hem toe te laten, geen minachting zou teweegbrengen. Heilige vreze bereidt de ziel voor heilige blijdschap, de geest van de dienstbaarheid maakt plaats voor de geest van de aanneming. Eerst doorwondt God, en dan heelt Hij " eerst vernedert Hij, en dan heft Hij op. Jesaja 6:5, 6 enz.

b. Om een proef te wezen van de methode van Gods handelingen met zijn zaad, zij moeten eerst in de schrik, het afgrijzen van de duisternis van de Egyptische slavernij zijn, en dan ingaan tot de vreugde en blijdschap van het goede land, en daarom moet hij de voorsmaak hebben van hun lijden, eer hij het vooruitzicht kreeg op hun geluk.

c. Om een aanduiding te zijn van de aard van het bijzonderen verbond, dat God nu met Abram zou aangaan. De Oud-Testamentische bedeling, die gegrond was op dat verbond, was een bedeling van donkerheid en duisternis, 2 Corinthiërs 3:13, van schrik en afgrijzen, Hebreeën 12:18 enz.

III. De voorzegging zelf, verscheidene dingen worden hier voorzegd:

1. De lijdende toestand van Abram's zaad gedurende lange tijd, vers 13. Abram vleie zich niet met de hoop van niets dan eer en voorspoed voor zijn geslacht, neen, hij moet voorzeker weten hetgeen hij zo ongaarne geloofde, dat het beloofde zaad een vervolgd zaad zal wezen. God zendt eerst het ergste, wij moeten eerst lijden en dan heersen. Hij laat ons het ergste weten, voordat het komt, opdat als het komt, het geen verrassing voor ons zijn zal, ons niet onvoorbereid zal overvallen Johannes 16-4.

Nu hebben wij hier: a. De bijzonderheden van hun lijden.

Ten eerste. Zij zullen *vreemdelingen* zijn. Dat waren zij eerst in Kanaän, Psalm 105:12, en daarna in Egypte, eer zij heren waren in hun eigen land, waren zij vreemdelingen in een vreemd land. De ongerieflijkheden van een ongevestigde toestand maken een gelukkige vestiging des te meer welkom. Zo zijn de erfgenamen van de hemel eerst vreemdelingen op aarde, een land dat het hunne niet is. Ten tweede. Zij zullen dienstknechten zijn, dat waren zij van de Egyptenaren, Exodus 1:13. Zie hoe datgene, wat het oordeel was over de Kanaänieten, de beproeving en benauwdheid blijkt te zijn van Abram's zaad, zij worden dienstbaar, maar met dit verschil: de Kanaänieten dienen onder een vloek, de Hebreeën onder een zegen, en de oprechten zullen heersen in de morgenstond, Psalm 49:15. Diegenen, die zij dienen, zullen hen verdrukken, zie Exodus 1:11. Zij, die door God gezegend en bemind worden, worden dikwijls zwaar verdrukt door goddeloze mensen, en God voorziet het en neemt er kennis van.

b. De duur van hun lijden, vierhonderd jaren. Deze vervolging begon met bespotting, toen Ismaël, de zoon van een Egyptische, Izaak vervolgde, die naar de geest geboren was, Hoofdstuk 21:9, Galaten 4:29. Zij ging voort met afkeer want voor de Egyptenaren was het een gruwel om brood te eten met de Hebreeën, Hoofdstuk 43:32, en ten laatste ging zij over in moord, de laaghartigste van alle moorden, die van hun pasgeboren kinderen, zodat zij in mindere of meerdere mate 400 jaren geduurd heeft, hoewel niet zolang in de hoogste graad er van. Het was een lange tijd, maar toch een beperkte tijd.

2. Het oordeel over de vijanden van Abram's zaad, vers 14. Doch Ik zal het volk-namelijk de Egyptenaren- ook richten, hetwelk zij zullen dienen. Dit duidt op de plagen, door welke God de Egyptenaren niet alleen noodzaakte Israël vrij te laten, maar hen ook strafte voor de harde behandeling, die zij hun hadden aangedaan. God kan aan vervolgers en verdrukkers wel gedurende lange tijd toelaten Zijn volk te vertreden, maar ten slotte zal Hij toch gewis met hen afrekenen, want Zijn dag komt, Psalm 37:12,13. De straf van de vervolgers is het oordeel over hen, het is rechtvaardig in God en een bijzondere daad van gerechtigheid om verdrukking te vergelden degenen, die Zijn volk verdrukken. Het richten van de vijanden van de kerk is Gods werk. Ik zal richten: God kan het, want Hij is de Heer, Hij zal het, want Hij is de God van Zijn volk, en Hij heeft gezegd: Mijn is de wraak, Ik zal het vergelden. Hem moeten wij het dus overlaten, om het te doen op Zijn tijd en op Zijn wijze.

3. De grote gebeurtenis van de bevrijding van Abrams zaad uit Egypte wordt hier voorzegd: Daarna zullen zij uittrekken met grote have. Hier wordt beloofd: a. Dat zij losgelaten zullen worden, daarna zullen zij uittrekken, dat is: hetzij nadat zij gedurende 400 jaren verdrukt zullen geweest zijn, als de dagen van hun knechtschap vervuld zullen wezen, dan kunnen zij verlossing verwachten, of nadat de Egyptenaren gericht en geplaagd zullen zijn. Het verderf van de verdrukkers is de verlossing van de verdrukten, zij zullen Gods volk niet laten gaan, voordat zij er toe genoodzaakt zijn.

b. Dat zij verrijkt zullen wezen, zij zullen uittrekken met grote have, dit is vervuld geworden, Exodus 12:35. 36. God heeft er voor gezorgd, dat zij niet slechts een goed land zouden hebben, om er heen te gaan, maar ook een goed fonds om er mede te brengen.

4. Hun gelukkige vestiging in Kanaän, vers 16. Zij zullen niet slechts uittrekken uit Egypte, maar herwaarts wederkeren, herwaarts, naar het land Kanaän, waarin gij u thans bevindt. De afbreking van hun bezit zal geen vernietiging zijn van hun recht, wij moeten de lieflijkheid en de vertroosting niet voor altijd verloren achten, die voor een tijd ophouden. De reden, waarom zij het land van de belofte niet vóór het vierde geslacht in bezit moeten hebben, is dat de ongerechtigheid van de Amorieten tot nog toe niet volkomen is. Israël kan niet in het bezit van Kanaän worden gesteld, voordat de Amorieten uit het bezit gestoten zijn, en zij zijn nu nog niet rijp voor het verderf. De rechtvaardige God heeft bepaald, dat zij niet zullen afgesneden worden, voor zij zolang in de zonde hebben volhard en tot zulk een peil van goddeloosheid zijn gekomen, dat er een evenredige verhouding zal wezen tussen hun zonde en hun verderf, eer het dus daartoe gekomen is, moet het zaad van Abram nog buiten het bezit gehouden worden. De maat van de zonde wordt trapsgewijze gevuld, zij, die onboetvaardig blijven en in hun boze weg volharden, vergaderen zich toorn. De maat van de zonde van sommige mensen wordt langzaam gevuld. De Sodomieten, die grote zondaars waren tegen de Heer, hebben hun maat snel gevuld, dat deden ook de Joden, die in belijdenis dicht bij God waren, maar het duurde lang eer de maat van de ongerechtigheid van de Amorieten gevuld was. Dat is de reden van den voorspoed van slechte mensen, de mate van hun ongerechtigheid is nog niet volkomen. De goddelozen leven, worden oud, ja worden geweldig in vermogen, terwijl God hun geweld weglegt voor hun kinderen, Job 21:7, 19. Zie Mattheus 23:32, Deuteronomium 32:34.

5. Abrams vreedzaam, rustig sterven en zijn begrafenis, eer deze gebeurtenissen zouden plaatshebben, vers 15. Hij zal het niet beleven, dat het goede land in het bezit is van zijn geslacht, gelijk hij er als vreemdeling in geleefd heeft, zo zal hij er ook als vreemdeling in sterven, maar hij zal ook evenmin het ongeluk beleven, dat over zijn zaad komen zal, en nog veel minder er in delen. Dit is beloofd aan Josia, 2 Koningen 22:20. Godvruchtige mensen worden soms hogelijk bevoorrecht door weggenomen te worden voor het kwaad Jesaja 57:1. Laat het voor Abram genoeg zijn, dat hij, wat hem aangaat,

a. Tot zijn vaderen zal gaan met vrede. Zelfs de vrienden en gunstgenoten van de hemel zijn niet vrijgesteld van den dood, zijn wij meerder dan onze vader Abraham die gestorven is? Johannes 8:53. Godvruchtige mensen sterven gewillig, zij worden niet gehaald, zij worden niet gedwongen, zij gaan, hun ziel wordt niet van hen afgeëist zoals van hem, van wie gesproken wordt in Lukas 12:20, maar blijmoedig overgegeven, zij zouden niet altijd willen leven. Bij het sterven gaan wij tot onze vaderen, tot al onze vaderen, die ons zijn voorgegaan naar de staat van de doden, Job 21:32, 33, tot onze godvruchtige vaderen, die ons zijn voorgegaan naar den staat van de gezaligden, Hebreeën 12:23. De eerste gedachte helpt om de verschrikking van de dood voor ons weg te nemen, de tweede legt er vertroosting in. Als een godvruchtige sterft, sterft hij met vrede. Indien de weg godsvrucht is, is het einde vrede, Psalm 37:37. Uitwendige vrede, tot het laatste toe, is aan Abram beloofd, vrede en waarheid in zijn dagen, wat er later ook moge wezen of komen, 2 Koningen 20:19. Vrede met God, eeuwige vrede, is verzekerd al het zaad.

b. Dat hij in goede ouderdom begraven zal worden. Misschien wordt hier, waar het land Kanaän hem beloofd is, melding gemaakt van zijn begrafenis, omdat een begraafplaats zijn eerste bezitting er in was. Hij zal niet slechts in vrede sterven maar in ere sterven, en op

betamelijke wijze begraven worden, niet slechts sterven in vrede, maar te zijner tijd, Job 5:25, 26. Een hoge leeftijd is een zegen, die beloofd is in het vijfde gebod, hij is lieflijk aan de natuur en een grote gelegenheid om nuttig te zijn, inzonderheid als het een goede ouderdom is. Men kan van een goede ouderdom spreken bij hen,

Ten eerste, die oud en gezond zijn, niet belast en bezwaard met kwalen en gebreken, waardoor men het leven moede wordt.

Ten tweede. Bij hen, die oud en heilig zijn, oude discipelen, Handelingen 21:16, van wie grijsheid een sierlijke kroon is, die op de weg van de gerechtigheid wordt gevonden, Spreuken 16:31, oud en nuttig, oud en een voorbeeld van godsvrucht, deze hebben in werkelijkheid een goeden ouderdom.

Genesis 15:17-21

Hier is:

I. Het verbond bekrachtigd, vers 17, het teken, door Abram begeerd, werd hem eindelijk gegeven, toen de zon was ondergegaan, zodat het duister was, want het was een duistere toebedeling.

1. De rokende oven betekende de verdrukking van zijn zaad in Egypte, zij waren toen in de ijzeroven, Deuteronomium 4:20, in de smeltkroes van de ellende, Jesaja 48:10, arbeidende in het vuur. Zij waren er in de rook, hun ogen werden er door verduisterd, zodat zij het einde van hun benauwdheid niet zien konden en zij zich hoegenaamd niet konden voorstellen wat God met hen doen zou, wolken en donkerheid waren rondom hen.

2. De brandende lamp wijst op vertroosting in deze beproeving, en God toonde haar aan Abram op de zelfde tijd, dat Hij hem *de rokende oven* toonde.

a. Licht duidt bevrijding aan uit de oven, hun verlossing was als een lamp, een fakkel, die brandt, Jesaja 62:1. Toen God neer kwam om hen te verlossen verscheen Hij in een braambos, dat brandde doch niet werd verteerd, Exodus 3:2.

b. De lamp of fakkel duidt richting of leiding aan in de rook, Gods woord was hun lamp, ook dit woord aan Abram was dit, het was een licht, schijnende in een duistere plaats, die brandende fakkel was wellicht reeds een voorstelling van de wolk- en vuurkolom, die hen uit Egypte leidde, en waarin God was.

c. De brandende fakkel duidt op het verderf van hun vijanden, die hen zolang in de oven hadden gehouden, zie Zacheria 12:6. Dezelfde wolk, die de Israëlieten verlichtte en vertroostte, benauwde en verbrandde de Egyptenaren.

3. Het doorgaan daarvan tussen de stukken was de bevestiging van het verbond, dat God nu met hem maakte, opdat hij een sterke vertroosting zou hebben, ten volle overtuigd zijnde, dat God hetgeen Hij beloofde gewis zou volbrengen. Het is waarschijnlijk, dat deze oven en fakkel, die tussen de stukken doorgingen, ze hebben verbrand en verteerd, en aldus de offerande hebben voltooid en Gods aanneming er van hebben betuigd, zoals die van het offer van Gideon Richteren 6:21. die van Manoach, Richteren 13:19, 20, en die van Salomo, 2 Kronieken 7:1. Zo geeft dit dan te kennen:

a. Dat Gods verbonden met de mens gemaakt worden met offerande, Psalm 50:5, door Christus, het grote offer, geen overeenkomst zonder verzoening.

b. Gods aanneming van onze geestelijke offeranden is een teken ten goede en een onderpand voor nog verdere gunstbewijzen, Zie Richteren 13:23. En als Hij een heilig vuur van godsvrucht en liefde tot Zijn dienst ontsteekt in onze ziel, dan kunnen wij hieraan weten, dat Hij onze offeranden aanneemt.

II. Het verbond herhaald en verklaard, vers 18. *Op die zelfde dag,* die nooit te vergeten dag, *maakte de Heere een verbond met Abram* dat is: gaf Hij aan Abram een belofte, zeggende: *Uw zaad heb Ik dit land gegeven.* Hier is:

1. Een herhaling van de toezegging. Tevoren had Hij gezegd: Uw zaad zal Ik dit land geven, Hoofdstuk 12:7, 13:15. Maar hier zegt Hij: *Ik heb het gegeven*, dat is:

a. Ik heb er de belofte van gegeven, de handvest is verzegeld en overhandigd, en kan niet teniet gedaan worden. Gods beloften zijn Gods gaven of schenkingen, en moeten aldus gerekend worden.

b. Ter bestemder tijd is de bezitting even vast en zeker, alsof zij hun nu reeds overgegeven was. Wat God beloofd heeft is even zeker, alsof het reeds geschied was, vandaar dat er gezegd wordt "die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige ieven," Johannes 3:36, want hij kan even zeker wezen van de hemel alsof hij er nu reeds was.

2. Een herhaling en opsomming van de bijzonderheden van de schenking, zoals dit gebruikelijk is bij de schenking van landen. Hij duidt in bijzonderheden de grenzen aan van dat land, vers 18. En tot grotere zekerheid nog maakt Hij, zoals gewoonlijk in zulke gevallen, melding van hen, die er thans de leenbezitters van zijn. Van tien verschillende volken of stammen wordt hier gesproken, vers 19-21, die uitgeworpen moeten worden, om voor het zaad van Abram plaats te maken. Zij kwamen nog niet in het bezit van al die landen, toen God hen in Kanaän bracht. In Numeri 34:2, 3 enz. zijn er veel engere grenzen van vastgesteld, maar:

a. In de tijd van David en Salomo strekte zich hun rechtsgebied tot aan het uiterste van deze grenzen uit, 2 Kronieken 9:26.

b. Het was hun eigen schuld, dat zij niet eerder en langer in het bezit van al die landen waren. Zij verbeurden hun recht er op door hun zonden en door hun eigen laksheid en lafheid hebben zij zich buiten het bezit er van gehouden.

3. Het geschonken land wordt hier tot aan zijn uiterste grenzen aangeduid, omdat het een type moest wezen van de hemelse erfenis, waar plaats genoeg is, in het huis van onze Vader zijn vele woningen. De tegenwoordige bezitters worden genoemd, omdat hun aantal en sterkte en hun veeljarig bezit geen hinderpalen zullen zijn voor de vervulling van de belofte ter bestemder tijd, en ter grootmaking van Gods liefde voor Abram en zijn zaad, waardoor Hij aan die ene natie de bezitting heeft gegeven van vele volken, zo kostelijk waren zij in Zijn ogen, en zo verheerlijkt, Jesaja 43:4.

HOOFDSTUK 16

1 Doch Sarai, Abrams huisvrouw, baarde hem niet; en zij had een Egyptische dienstmaagd, welker naam was Hagar.
2 Zo zeide Sarai tot Abram: Zie toch, de HEERE heeft mij toegesloten, dat ik niet bare; ga toch in tot mijn dienstmaagd, misschien zal ik uit haar gebouwd worden. En Abram hoorde naar de stem van Sarai.
3 Zo nam Sarai, Abrams huisvrouw, de Egyptische Hagar, haar dienstmaagd, ten einde van tien jaren, welke Abram in het land Kanaan gewoond had, en zij gaf haar aan Abram, haar man, hem tot een vrouw.
4 En hij ging in tot Hagar, en zij ontving. Als zij nu zag, dat zij ontvangen had, zo werd haar vrouw veracht in haar ogen.
5 Toen zeide Sarai tot Abram: Mijn ongelijk is op u; ik heb mijn dienstmaagd in uw schoot gegeven; nu zij ziet, dat zij ontvangen heeft, zo ben ik veracht in haar ogen; de HEERE rechte tussen mij en tussen u!
6 En Abram zeide tot Sarai: Zie uw dienstmaagd is in uw hand; doe haar, wat goed is in uw ogen. En Sarai vernederde haar, en zij vluchtte van haar aangezicht.
7 En de Engel des HEEREN vond haar aan een waterfontein in de woestijn, aan de fontein op den weg van Sur.
8 En hij zeide: Hagar, gij, dienstmaagd van Sarai! van waar komt gij, en waar zult gij heengaan? En zij zeide: Ik ben vluchtende van het aangezicht mijner vrouw Sarai!
9 Toen zeide de Engel des HEEREN tot haar: Keer weder tot uw vrouw, en verneder u onder haar handen.
10 Voorts zeide de Engel des HEEREN tot haar: Ik zal uw zaad grotelijks vermenigvuldigen, zodat het vanwege de menigte niet zal geteld worden.
11 Ook zeide des HEEREN Engel tot haar: Zie, gij zijt zwanger, en zult een zoon baren, en gij zult zijn naam Ismael noemen, omdat de HEERE uw verdrukking aangehoord heeft.
12 En hij zal een woudezel van een mens zijn; zijn hand zal tegen allen zijn, en de hand van allen tegen hem; en hij zal wonen voor het aangezicht van al zijn broederen.
13 En zij noemde den Naam des HEEREN, Die tot haar sprak: Gij, God des aanziens! want zij zeide: Heb ik ook hier gezien naar Dien, Die mij aanziet?
14 Daarom noemde men dien put, den put Lachai-roi; ziet, hij is tussen Kades en tussen Bered.
15 En Hagar baarde Abram een zoon; en Abram noemde den naam zijns zoons, die Hagar gebaard had, Ismael.
16 En Abram was zes en tachtig jaren oud, toen Hagar Ismael aan Abram baarde.

Hagar is de persoon, die het meest betrokken is in de geschiedenis van dit hoofdstuk, zij is een geringe Egyptische vrouw, van wie naam en geschiedenis nooit tot ons gekomen zouden zijn, indien God in Zijn voorzienigheid haar niet in het gezin van Abram had gebracht. Waarschijnlijk was zij een van de dienstmaagden, die de koning van Egypte onder andere geschenken aan Abram gegeven had, Hoofdstuk 12:16. Over haar hebben wij in dit hoofdstuk vier dingen:

I. Haar huwelijk met Abram haar meester, vers 1-3.

II. Haar onbetamelijk gedrag jegens Sara, haar meesteres, vers 4-6.

III. Haar gesprek met een engel, die haar op haar vlucht tegenkwam, vers 7- 14.

IV. Haar verlossing van een zoon, vers 15, 16.

Genesis 16:1-3

Wij hebben hier het huwelijk van Abram met Hagar, die zijn ondergeschikte vrouw of bijwijf was. Hij kan hierin wel enigszins verontschuldigd, maar toch niet gerechtvaardigd worden, want van den beginne is het zo niet geweest, en toen het wèl zo was, schijnt het voortgekomen te zijn uit een overmatige begeerte om hun gezinnen te bouwen, ten einde de wereld en de kerk spoediger te bevolken. Zo moet het nu niet zijn. Christus heeft die zaak teruggebracht tot de oorspronkelijke instelling, en laat de huwelijksband slechts toe tussen één man en één vrouw.

I. Die nu dit huwelijk tot stand had gebracht (wie zou het kunnen denken?) was Sarai zelf. Zij zei tot Abram: *Ga toch in tot mijn dienstmaagd*, vers 2. Het is Satans listig beleid om de verzoeking tot ons te laten komen door onze naaste en dierbaarste bloedverwanten of door vrienden, voor wie wij genegenheid koesteren en grote achting hebben. De verzoeking is het gevaarlijkst, als zij ons gebracht wordt door een hand, van wie wij dit het minst verwachten, daarom zullen wij wijs handelen door acht te geven, niet zozeer op wie spreekt, als wel op wat gesproken wordt.

2. Gods geboden gaan veel meer met ons welzijn en onze eer te rade dan onze bedenksels er mee te rade gaan. Het zou veel meer in Sarai's belang zijn geweest, dat Abram zich aan Gods wet had gehouden, dan zich te laten leiden door haar dwaze plannen, maar wij handelen dikwijls in ons eigen nadeel.

II. De beweegreden was Sarai's onvruchtbaarheid.

1. *Sarai baarde Abram geen kinderen.* Zij was *zeer schoon*, Hoofdstuk 12:14. Zij was een aangename, plichtsgetrouwe huisvrouw, een deelgenote van haar man in zijn grote bezittingen, en toch kinderloos aangeschreven. God deelt Zijn gaven duidelijk uit, ons beladende met Zijn weldaden, maar er ons niet mee overladende, er wordt ons het een of andere kruis gezonden als tegenwicht van grote genietingen. De zegen van kinderen wordt dikwijls gegeven aan de armen en onthouden aan de rijken, gegeven aan de goddelozen en onthouden aan Godvruchtigen, hoewel de rijken hun het meest kunnen nalaten, en de Godvruchtigen het meest zorg zouden dragen voor hun opvoeding. God handelt hierin naar Zijn welgevallen.

2. Zij erkende Gods voorzienigheid in deze beproeving: *De Heere heeft mij toegesloten, dat ik niet zou baren.* Zoals, waar kinderen zijn, God het is, die ze geeft, Hoofdstuk 33:5, zo is waar zij ontbreken, Hij het, die ze weert, Hoofdstuk 30:2. Dit kwaad is van de Heere. Het past ons dit te erkennen, opdat wij het dragen en er ons voordeel mee doen, als een beproeving die Hij om wijze en heilige doeleinden over ons laat komen.

3. Zij gebruikte dit als een beweegreden bij Abram om hem zijn dienstmaagd te doen huwen, en die beweegreden heeft hem overwonnen. Als ons hart al te veel haakt naar aards genot, dan zullen wij er licht toe overgaan om slinkse middelen te gebruiken ten einde het te verkrijgen, ongeregelde begeerten brengen gewoonlijk onregelmatige pogingen teweeg om ze te bevredigen, indien onze wensen niet onderworpen gehouden worden aan Gods voorzienigheid, dan zal ons werken en streven nauwelijks onder bedwang van Zijn geboden gehouden worden. Het is uit gebrek aan een vast betrouwen op Gods belofte en een geduldig verbeiden van Gods tijd, dat wij buiten de weg van onze plicht gaan om naar de verwachte zegen te grijpen, "wie gelooft, die zal niet haasten."

4. Abrams toestemming in Sarai’s voorstel kwam, naar wij reden hebben te geloven, voort uit zijn vurig verlangen naar het beloofde Zaad waarop het verbond zou overgaan. God had hem gezegd, dat zijn erfgenaam een zoon zou wezen, die uit zijn lijf zou voortkomen, maar Hij had hem nog niet gezegd, dat het een zoon zou wezen bij Sarai. "Waarom dan niet Hagar," dacht hij, nu Sarai het zelf voorstelde? Snode verzoekingen kunnen onder een zeer schoon voorwendsel tot ons komen en zeer aannemelijk schijnen. Gelijk vleselijke wijsheid vooruitloopt op Gods tijd van genade, zo voert zij ons ook buiten Gods weg. Dit zou gelukkig voorkomen kunnen worden, als wij God om raad wilden vragen door Zijn woord en door het gebed, voor wij iets ondernemen dat van gewicht en verdacht is. Hierin is Abram tekort gekomen, hij huwde zonder Gods toestemming. Dit gevoelen was niet uit Hem, die hem riep.

Genesis 16:4-6

Wij hebben hier de onmiddellijke slechte gevolgen van Abrams ongelukkig huwelijk met Hagar, snel heeft het veel kwaad veroorzaakt. Indien wij niet wèl doen, liggen zowel zonde als moeite en verdriet aan de deur, en de schuld en smart, die er voor ons op volgen als wij uit de weg gaan voor onze plicht, hebben wij aan onszelf te wijten. Zie er een voorbeeld van in deze geschiedenis.

I. Sarai wordt veracht, en hierdoor tot toorn geprikkeld, vers 4. Niet zodra bemerkte Hagar dat zij zwanger was van haar meester, of zij ziet met minachting op haar meesteres, verwijt haar misschien haar onvruchtbaarheid, juicht en triomfeert over haar, om haar te vergrimmen, zoals 1 Samuel 1:6, en beroemt zich op het vooruitzicht van aan Abram een erfgenaam te geven voor het goede land en voor de belofte. Zij vindt zich nu een betere vrouw dan Sarai, meer begunstigd door de hemel, en waarschijnlijk nu ook meer bemind door Abram en daarom zal zij niet voortgaan zoals tot nu toe. Als personen van een lage, slaafse geest bevorderd worden, hetzij door God of de mens, worden zij allicht hoogmoedig en onbeschoft, en vergeten dan hun plaats en hun oorsprong. Zie Spreuken 29:21, 30:21-23. - Het is moeilijk om eer en aanzien op de rechte wijze te dragen.

2. Wij lijden rechtvaardig door hen, aan wie wij op zondige wijze hebben toegegeven en het is rechtvaardig van God om diegenen tot werktuigen te maken van ons verdriet, die wij tot werktuigen hebben gemaakt van onze zonde en ons te verstrikken in onze eigen boze beraadslaging. Deze steen zal terugkeren op hem, die hem wentelt.

II. Abram kan niet rustig zijn zolang Sarai verdrietig en uit haar humeur is. Zij spreekt hem aan met heftigheid, en is daarbij zeer onrechtvaardig, zij geeft hem de schuld van de haar aangedane belediging, vers 5. *Mijn ongelijk is op u*, met zeer onredelijke naijver hem verdenkende, dat hij Hagar had gesteund in haar onbeschoftheid, en als iemand, die niet wil horen naar hetgeen Abram te zeggen had om haar vergissing aan te tonen en zich te verontschuldigen, doet zij roekeloos een beroep op God: *de Heere richte tussen mij en tussen u* alsof Abram geweigerd had haar recht te doen. Zo gebeurt het, dat Sarai in haar drift als een der zottinnen spreekt. Het is een ongerijmdheid, waaraan driftige lieden zich dikwijls schuldig maken, dat zij anderen verwijten hetgeen hun eigen schuld is. Sarai kon niet anders dan erkennen, dat zij haar dienstmaagd aan Abram had gegeven, en toch roept zij: *Mijn ongelijk is op u,* terwijl zij had moeten zeggen: Welk een zottin was ik om te doen wat ik gedaan heb! Het is nooit een wijs gezegde, dat door hoogmoed en toorn is ingegeven, als de hartstocht op de troon is, is het verstand, de rede, buiten de deur, en wordt dan noch gehoord noch gesproken. Diegenen hebben niet altijd gelijk, die het luidst en het ijverigst zijn in hun beroep op God, roekeloze verwensingen zijn gewoonlijk blijken van schuld en van een slechte zaak.

III. Hagar wordt vernederd en er toe gedreven om het huis te verlaten, vers 6. Wij moeten hier letten op:

1. Abram's zachtmoedigheid, waarmee hij de zaak van de dienstmaagd Sarai in handen geeft want haar kwam het toe dit deel van de zaken van het huis te besturen. *Uwe dienstmaagd is in uwe hand.* Hoewel zij zijn vrouw was wilde hij haar toch niet steunen in iets, dat onbeleefd en oneerbiedig was tegenover Sarai voor wie hij dezelfde genegenheid bleef koesteren die hij altijd voor haar gehad heeft. Zij, die vrede en liefde willen bewaren, moeten op harde beschuldigingen een zacht antwoord geven, echtgenoten inzonderheid moeten het samen eens

worden, en trachten niet beide tegelijk toornig te zijn, "toegeven, of zachtzinnigheid, stilt grote zonden," Prediker 10:4, zie ook Spreuken 15:1.

2. Sarai's hartstocht wil wraak op Hagar. *Zij vernederde haar,* door haar niet slechts haar gewone plaats aan te wijzen en haar het gewone werk te laten doen als een dienstmaagd, maar haar waarschijnlijk laten dienen met hardheid. God neemt kennis van en is misnoegd over, de harde behandeling, die hardvochtige meesters hun dienstboden laten ondergaan, zij behoren de dreiging na te laten, en met Job te denken: "Heeft niet Hij, die mij maakte, hem ook gemaakt? Job 31:15.

3. Hagars hoogmoed kan dit niet dragen haar trots hart is ongeduldig geworden onder bestraffing, zij *vluchtte van haar aangezicht.* Zij ontweek niet slechts haar toorn voor het ogenblik, zoals David Sauls toorn ontweek, maar zij verliet haar dienst en liep weg van het huis vergetende:

a. Welk een onrecht zij hierdoor deed aan haar meesteres, van wie zij de dienstmaagd was, en aan haar meester, van wie zij de vrouw was. Hoogmoed zal ternauwernood door enige band van plicht ten onder worden gehouden, ja niet door velen.

b. Dat zij zelf de toorn van haar meesteres had uitgelokt door haar te verachten. Zij, die lijden door hun eigen schuld, behoren hun lijden geduldig te dragen, 1 Petrus 2:20.

Genesis 16:7-9

Hier wordt voor het eerst in de Schrift melding gemaakt van het verschijnen van een engel. "Hagar was een type van de wet, die door leiding van de engelen gegeven is, maar de toekomende wereld is niet aan de engelen onderworpen," Hebreeën 2:5.

Merk op:

I. Hoe de engel haar weerhield in haar vlucht vers 7. Het schijnt dat zij de weg naar haar eigen land had ingeslagen, want zij was op de weg naar Sur, in de richting van Egypte. Het zou goed zijn indien onze beproevingen ons aan ons eigen vaderland, het betere land, deden denken. Maar Hagar was nu buiten haar plaats, buiten de weg van haar plicht, en er nog verder van weg dwalende, toen de engel haar vond. Het is een grote zegen om tegengehouden te worden op een weg van zonde, hetzij door ons eigen geweten, of door de leiding van Gods voorzienigheid. God laat hen, die buiten de weg zijn, voor een tijd omdwalen, opdat zij, als zij hun dwaasheid inzien en tot het besef komen van het verlies, dat zij er zich door berokkend hebben, des te meer geneigd zullen zijn om terug te keren. Hagar werd niet tegengehouden, vóór zij in de woestijn was en vermoeid neerzat blij met het heldere water, waarmee zij zich kon verfrissen en verkwikken. God brengt ons in de woestijn, en daar ontmoet Hij ons, Hosea 2:13.

II. Hoe hij haar ondervroeg, vers 8. Hij noemde haar: *Hagar, dienstmaagd van Sarai.*

1. Als een bestraffing van haar hoogmoed. Hoewel zij Abram's vrouw was, en als zodanig verplicht om terug te keren, noemt hij haar *dienstmaagd van Sarai,* om haar te verootmoedigen. Hoewel de beleefdheid ons leert anderen bij hun hoogste titel te noemen, leren ons ootmoed en wijsheid om onszelf bij onze geringste naam of titel te noemen.

2. Als een bestraffing van haar vlucht. Sarai's dienstmaagd behoort in Sarai's tent te zijn, niet ronddwalende in de woestijn en heen en weer drentelende bij een waterfontein. Het is goed voor ons om dikwijls te bedenken wat onze plaats en betrekking is. Zie Prediker 10:4.

Nu waren de vragen, die de engel tot haar richt:

a. gepast en zeer voegzaam, *Vanwaar komt gij* Bedenk, dat gij wegloopt, zowel van uw plicht als van de voorrechten, die gij in Abram's tent hebt genoten. Het is een groot voorrecht om in een Godsdienstig gezin geplaatst te wezen, hetgeen diegenen wèl mogen bedenken, die dit voorrecht hebben maar bij de minste aanleiding gans bereid zijn het te verlaten. *Waar zult gij heengaan?* Gij zult u in zonde gaan begeven in Egypte. (Indien zij terugkeert naar dat volk, dan zal zij terugkeren naar hun goden) "En gij gaat u in de woestijn, door welke gij moet reizen, in gevaar begeven", Deuteronomium 8:15. Zij, die God en hun plicht verlaten, zouden wèl doen door te bedenken, niet alleen vanwaar zij gevallen zijn, maar ook waartoe zij zullen vervallen. Zie Jeremia 2:18. "Wat hebt gij (evenals Hagar) te doen met de weg van Egypte?" Johannes 6:68.

b. Haar antwoord was oprecht en een eerlijke bekentenis, waarin zij haar fout erkent van haar meesteres te vluchten, en haar toch ook verontschuldigt, daar zij zegt te vluchten voor het aangezicht, of het ongenoegen, van haar meesteres. Kinderen en dienstboden moeten met toegevendheid en zachtheid worden behandeld, opdat wij hen er niet toe brengen iets

onregelmatige te doen, waardoor wij dan medeplichtig zouden worden aan hun zonde, die ons zal veroordelen, zonder hen daarom te rechtvaardigen.

c. Hoe hij haar met gepaste en medelijdende raad terugzond, vers 9, *Keer weer tot uwe vrouwe, en verneder u onder haar handen.* Ga naar huis, verootmoedig u voor hetgeen gij verkeerd gedaan hebt, vraag om vergeving, en neem u voor voortaan beter te handelen." Hij twijfelt er niet aan of zij zal welkom wezen, hoewel het niet blijkt dat Abram haar iemand nagezonden heeft om haar terug te brengen. Diegenen, die hun plaats en hun plicht hebben verlaten, moeten, als zij van hun dwaling daaromtrent overtuigd zijn, zich haasten om terug te keren en zich te verbeteren, welke vernederingen dit ook voor hen moge medebrengen.

Genesis 16:10-14

Wij kunnen veronderstellen dat Hagar, toen de engel haar de goede raad had gegeven, om *weer te keren tot haar vrouwe,* vers 9, terstond beloofde dit te zullen doen, en haar aangezicht huiswaarts richtte, en toen ging de engel verder en bemoedigde haar met een verzekering van de zegen, die God voor haar en haar zaad bereid had, want God zal hen tegenkomen met een zegen, die terugkeren tot hun plicht: "Ik zei: Ik zal belijdenis van mijne overtredingen doen voor den Heere en Gij vergaaft de ongerechtigheid mijner zonde," Psalm 32:5.

Hier is:

I. een voorzegging betreffende haar nakomelingen, die haar gedaan wordt om haar te vertroosten in haar tegenwoordig leed. *Zie, gij zijt zwanger,* en daarom is het hier geen passende plaats voor u. Het is voor zwangere vrouwen zeer troostrijk te denken, dat zij onder de bijzondere belangstelling en zorg staan van de Goddelijke voorzienigheid. God neemt genadig zulk een geval in aanmerking, en richt er Zijn steun naar in. De engel nu:

1. Verzekert haar van een goede, veilige verlossing, en wel van een zoon, naar de begeerte van Abram. Haar schrik en daarop gevolgde omzwerving zouden haar hoop op kroost hebben kunnen vernietigen, maar God heeft niet naar haar dwaasheid met haar gehandeld, *gij zult een zoon baren,* zij was veilig en behouden in het baren, niet slechts door Gods voorzienigheid, maar door Zijn belofte.

2. Hij geeft een naam aan haar kind, hetgeen zowel voor haar als voor het kind een eer was. Noem hem *Ismaël, God zal horen* en de reden ervoor is, dat de Heere gehoord heeft, Hij heeft gehoord, en daarom zal Hij horen. De ervaring, die wij gehad hebben met Gods tijdige goedheid jegens ons in onze benauwdheid, behoort ons aan te moedigen, om in gelijke nood op een zelfde hulp te hopen Psalm 10:17. Hij heeft uwe verdrukking aangehoord. Zelfs daar waar slechts weinig geroep is van Godsvrucht, hoort de God des ontfermens genadig het geroep van de verdrukking. Tranen spreken even goed als woorden. Dit spreekt van troost tot de verdrukten dat God niet slechts ziet wat hun verdrukking is, maar wat het zegt. Tijdige hulp ten dage van de benauwdheid moet altijd met dankbaarheid aan God herdacht worden. Op zulk een tijd en in die nood of benauwdheid "hoorde de Heere de stem mijner smekingen, als ik tot Hem riep," Psalm 31:23. Zie Deuteronomium 26:7.

3. Hij belooft haar een talrijk nakroost vers 10. *Ik zal uw zaad grotelijks vermenigvuldigen,* Vermenigvuldigende, zal Ik het vermenigvuldigen, dat is: het vermenigvuldigen in elke tijd, zodat het bestendigd zal worden. Men onderstelt dat de Turken van onze tijd afstammelingen zijn van Ismaël, en zij zijn een groot, talrijk volk. Dit was ook ingevolge de belofte, gedaan aan Abram, Hoofdstuk 13:16 :*Ik zal uw zaad stellen als het stof van de aarde.* Vele kinderen van Godvruchtige ouders hebben, om hunnentwil, een ruim deel van algemene zegeningen, hoewel zij, evenals Ismaël, niet opgenomen zijn in het verbond, velen zijn vermenigvuldigd, die niet zijn geheiligd.

4. Hij zegt welke aard het kind hebben zal, die hoe zij ons ook moge voorkomen, haar wellicht niet ongevallig was, vers 12. *Hij zal een woudezel van een mens zijn,* ruw en stoutmoedig, voor niemand bevreesd, ongetemd, onhandelbaar, vrij levende, ongeduldig onder dienst of bedwang. De kinderen van de dienstmaagd, die buiten het verbond met God zijn, zijn naar hun

geboorte als het veulen van een woudezel, het is genade, die de mensen temt, hen beschaaft, hen verstandig en tot iets van nut maakt. Er wordt voorzegd:

a. dat hij in strijd zal leven, in een toestand van krijg, *zijn hand zal tegen allen zijn,* dat is zijn zonde, en de hand van allen tegen hem, dat is zijn straf. Zij, die van een onstuimiger aard zijn moeten dikwijls een onrustig leven leiden, zij, die tergend, prikkelend en beledigend zijn voor anderen, moeten verwachten met hun eigen munt betaald te krijgen. Hij, van wie hand en tong tegen allen zijn, zal bevinden, dat de hand en tong van allen tegen hem zijn, en hij heeft geen reden om hierover te klagen.

b. Dat hij echter in veiligheid zal leven, en zich tegenover de ganse wereld zal kunnen handhaven, *hij zal wonen voor het aangezicht van al zijn broederen,* hoewel bedreigd en beledigd door al zijn naburen, zal hij toch stand houden en om Abram's wil, meer dan om zijns zelfs wil zullen zij hem verdragen. Dienovereenkomstig lezen wij, Hoofdstuk 25:18 dat hij gestorven is zoals hij geleefd heeft, voor het aangezicht van zijn broeders. Er zijn velen, die door hun eigen onvoorzichtigheid aan veel gevaar zijn blootgesteld, maar door de Goddelijke voorzienigheid wonderlijk bewaard blijven, zo veel beter is God voor hen dan zij verdienen die niet slechts hun leven verbeuren door zonde maar het nog moedwillig in de waagschaal stellen.

II. Hagars vrome opmerking omtrent Gods genadige verschijning aan haar, vers 13, 14. In hetgeen zij zei valt op te merken:

1. Haar eerbiedige aanbidding van Gods alwetendheid en voorzienigheid met toepassing op haarzelf, *zij noemde de naam des Heeren die tot haar sprak,* dat is: aldus deed zij belijdenis van Zijn naam, dit zei zij tot Zijn lof: Gij God ziet mij. Dit zal voortaan voor haar Zijn naam wezen, en dit Zijn gedachtenis waaraan zij Hem, zolang zij leeft, zal kennen en gedenken: Gij God ziet mij. De God, met wie wij te doen hebben, is een ziende, een alziende God. God is (naar de ouden het hebben uitgedrukt) een en al oog. Wij behoren dit te erkennen met toepassing op onszelf. Hij, die alles ziet, ziet mij, zoals David in Psalm 139:1. "Heere, Gij doorgrondt en kent mij." Een gelovig acht geven op God als een God, die ons ziet, zal ons van groot nut wezen bij ons terugkeren tot Hem. Het is een gepast woord voor een boetvaardige:

a. "Gij ziet mijn zonde en dwaasheid". Ik heb gezondigd voor u, zegt de verloren zoon, in Uwe ogen, zegt David.

b. "Gij ziet mijn smart en verdrukking", hierop inzonderheid doelt Hagar. Als wij door onze eigen dwaasheid in moeite en verdriet zijn gekomen, heeft God ons toch niet verlaten.

c. "Gij ziet de oprechtheid en de ernst van mijn terugkeer en van mijn berouw. Gij ziet mijn verborgen treuren over de zonde, mijn verborgen smachten naar U."

d. "Gij ziet mij, als ik van U wijk", Psalm 44:21, 22. Dit denkbeeld moest ons altijd weerhouden van zonde en ons opwekken tot onze plicht: God ziet mij.

2. Haar nederige bewondering van Gods gunst jegens haar: Heb ik ook hier gezien naar dien, die mij aanziet? Heb ik hier de achterste delen gezien van Hem, die mij ziet? Zo zou dit gelezen kunnen worden, want het woord is ongeveer gelijk aan dat in Exodus 33:23. Zij heeft niet van aangezicht tot aangezicht gezien, maar als 'door een spiegel in een duistere rede," 1 Corinthiërs 13:12. Waarschijnlijk wist zij niet wie het was, die met haar sprak, voordat hij van haar

wegging, zoals Richteren 6:31, 22, 13:21,. en toen zag zij hem na met de gedachte van de twee discipelen Lukas 24:31, 32. Of: *heb ik ook hier gezien naar dien, die mij aanziet?* De gemeenschap die heilige zielen hebben met God, bestaat hierin, dat zij met het oog des geloofs zien op Hem, als op een God, die met een oog van gunst en genade ziet op hen. De omgang wordt onderhouden door het oog. Het voorrecht van gemeenschap te hebben met God moet verwondering en bewondering in ons wekken, in aanmerking genomen wie en wat wij zijn, die tot deze gunst worden toegelaten. "Heb ik, ik die zo gering en onwaardig ben?" 2 Samuel 7:18. Dit voorrecht moet ook bezien worden met betrekking tot de plaats, waar wij aldus bevoorrecht zijn: ook hier? Niet slechts in Abram's tent en bij zijn altaar, maar ook hier, in deze woestijn? Hier, waar ik dit nooit verwacht zou hebben, waar ik buiten de weg was van mijn plicht? Heere, wat is het? Johannes 14:22. Sommigen nemen het antwoord op deze vraag in ontkennende zin, en beschouwen het dus als een berouwvolle gedachte: "Heb ik ook hier in mijn benauwdheid en verdrukking naar God gezien. Neen, ik was even zorgeloos en achteloos ten opzichte van Hem als ik altijd placht te wezen, en toch heeft Hij mij aldus bezocht en aangezien", want dikwijls voorkomt God ons met Zijn zegeningen, en wordt Hij gevonden van hen, die naar Hem niet vroegen, Jesaja 65:1.

III. De naam, die zij aan deze plaats heeft gegeven, vers 14. Beër Lachai-Roï, "De put van Hem, die leeft en mij ziet." Het is waarschijnlijk, dat Hagar die naam er aan gegeven heeft, en dat hij nog zeer lang daarna aldus genoemd werd in 'perpetuam rei memoriam "- tot een blijvende herinnering aan deze gebeurtenis. Dit was de plaats, waar de God der heerlijkheid getoond heeft welk een zorg Hij droeg voor een arme vrouw, die in nood en benauwdheid was. Hij, die de Alziende is, is ook de Eeuwig-levende, Hij leeft en ziet ons. Zij die genadiglijk toegelaten worden tot gemeenschap met God en tijdige hulp en vertroosting van Hem ontvangen, moeten aan anderen vertellen, wat Hij gedaan heeft voor hun ziel, ten einde hen aan te moedigen om Hem ook te zoeken en op Hem te bouwen. Gods genadige openbaringen van zichzelf aan ons moeten in eeuwige gedachtenis bij ons blijven, en nooit vergeten worden.

Genesis 16:15-16

Het wordt hier als aangenomen beschouwd, hoewel het niet uitdrukkelijk wordt vermeld dat Hagar deed wat de engel haar had bevolen, en toen, in de volheid van de tijd baarde zij haar zoon. Zij, die de Goddelijke geboden gehoorzamen, zullen de vertroosting en de genieting hebben van de Goddelijke beloften. Dit was de zoon van de dienstmaagd, "die naar het vlees geboren was," Galaten 4:23, vertegenwoordigende de ongelovige joden, vers 25. Er zijn velen, die Abram *vader* noemen en toch geboren zijn naar het vlees, Mattheus 3:9. Het vleselijk zaad in de kerk wordt spoediger voortgebracht dan het geestelijke. Het is gemakkelijker de mensen te bewegen om de gedaante van de Godzaligheid aan te nemen, dan zich te onderwerpen aan de kracht van de Godzaligheid.

HOOFDSTUK 17

1 Als nu Abram negen en negentig jaren oud was, zo verscheen de HEERE aan Abram, en zeide tot hem: Ik ben God, de Almachtige! Wandel voor Mijn aangezicht, en zijt oprecht!
2 En Ik zal Mijn verbond stellen tussen Mij en tussen u, en Ik zal u gans zeer vermenigvuldigen.
3 Toen viel Abram op zijn aangezicht, en God sprak met hem, zeggende:
4 Mij aangaande, zie, Mijn verbond is met u; en gij zult tot een vader van menigte der volken worden!
5 En uw naam zal niet meer genoemd worden Abram; maar uw naam zal wezen Abraham; want Ik heb u gesteld tot een vader van menigte der volken.
6 En Ik zal u gans zeer vruchtbaar maken, en Ik zal u tot volken stellen, en koningen zullen uit u voortkomen.
7 En Ik zal Mijn verbond oprichten tussen Mij en tussen u, en tussen uw zaad na u in hun geslachten, tot een eeuwig verbond, om u te zijn tot een God, en uw zaad na u.
8 En Ik zal u, en uw zaad na u, het land uwer vreemdelingschappen geven, het gehele land Kanaan, tot eeuwige bezitting; en Ik zal hun tot een God zijn.
9 Voorts zeide God tot Abraham: Gij nu zult Mijn verbond houden, gij, en uw zaad na u, in hun geslachten.
10 Dit is Mijn verbond, dat gijlieden houden zult tussen Mij, en tussen u, en tussen uw zaad na u: dat al wat mannelijk is, u besneden worde.
11 En gij zult het vlees uwer voorhuid besnijden; en dat zal tot een teken zijn van het verbond tussen Mij en tussen u.
12 Een zoontje dan van acht dagen zal u besneden worden, al wat mannelijk is in uw geslachten: de ingeborene van het huis, en de gekochte met geld van allen vreemde, welke niet is van uw zaad;
13 De ingeborene van uw huis, en de gekochte met uw geld zal zekerlijk besneden worden; en Mijn verbond zal zijn in ulieder vlees, tot een eeuwig verbond.
14 En wat mannelijk is, de voorhuid hebbende, wiens voorhuids vlees niet zal besneden worden, dezelve ziel zal uit haar volken uitgeroeid worden; hij heeft Mijn verbond gebroken.
15 Nog zeide God tot Abraham: Gij zult den naam van uw huisvrouw Sarai, niet Sarai noemen; maar haar naam zal zijn Sara.
16 Want Ik zal haar zegenen, en u ook uit haar een zoon geven; ja, Ik zal haar zegenen, zodat zij tot volken worden zal: koningen der volken zullen uit haar worden!
17 Toen viel Abraham op zijn aangezicht, en hij lachte; en hij zeide in zijn hart: Zal een, die honderd jaren oud is, een kind geboren worden; en zal Sara, die negentig jaren oud is, baren?
18 En Abraham zeide tot God: Och, dat Ismael mocht leven voor Uw aangezicht!
19 En God zeide: Voorwaar, Sara, uw huisvrouw, zal u een zoon baren, en gij zult zijn naam noemen Izak; en Ik zal Mijn verbond met hem oprichten, tot een eeuwig verbond zijn zade na hem.
20 En aangaande Ismael heb Ik u verhoord; zie, Ik heb hem gezegend, en zal hem vruchtbaar maken, en hem gans zeer vermenigvuldigen; twaalf vorsten zal hij gewinnen, en Ik zal hem tot een groot volk stellen;
21 Maar Mijn verbond zal Ik met Izak oprichten, die u Sara op dezen gezetten tijd in het andere jaar baren zal.
22 En Hij eindigde met hem te spreken, en God voer op van Abraham.
23 Toen nam Abraham zijn zoon Ismael, en al de ingeborenen van zijn huis, en alle gekochten met zijn geld, al wat mannelijk was onder de lieden van het huis van Abraham, en hij besneed het vlees hunner voorhuid, even ten zelfden dage, gelijk als God met hem gesproken had.

24 En Abraham was oud negen en negentig jaren, als hem het vlees zijner voorhuid besneden werd.
25 En Ismael, zijn zoon, was dertien jaren oud, als hem het vlees zijner voorhuid besneden werd.
26 Even op dezen zelfden dag werd Abraham besneden, en Ismael, zijn zoon.
27 En alle mannen van zijn huis, de ingeborenen des huizes, en de gekochten met geld, van den vreemde af, werden met hem besneden.

Dit hoofdstuk bevat de overeengekomen artikelen van het verbond, gesloten tussen de grote Jehova, de Vader van alle barmhartigheid, aan de ene kant, en de Godvruchtige Abram, de vader der gelovigen, aan de andere kant, Abram wordt de *vriend van God* genoemd niet alleen omdat hij de man naar Zijn raad was, maar ook omdat hij de man van zijn verbond was. Beide deze verborgenheden waren voor hem. Van dit verbond wordt melding gemaakt in Hoofdstuk 15:18, maar hier wordt het bijzonder opgesteld in de vorm een verbond, opdat Abram een sterke vertroosting zou hebben. Hier is:

I. De omstandigheid waar onder dit verbond gemaakt werd, de tijd en de wijze, vers 1, en de houding, waarin Abram was, vers 3.

II. Het verbond zelf. In de algemene strekking er van, vers 1. En daarna in de bijzondere voorbeelden.

1. Dat hij de vader zal zijn van vele volkeren, vers 4, 6, ten teken waarvan zijn naam werd veranderd, vers 5.

2. Dat God hem en zijn zaad een God zal zijn, en hun het land Kanaän zal geven, vers 7, 8. En het zegel van dit deel van het verbond was de besnijdenis, vers 9-14.

3. Dat hij een zoon zal hebben bij Sarai, ten teken waarvan haar naam veranderd werd vers 15, 16. Deze belofte nam Abram aan, vers 17. Zijn bede voor Ismaël werd verhoord tot zijn volkomen voldoening. vers 19-22.

III. De besnijdenis van Abram en zijn gezin overeenkomstig Gods verordinering, vers 22-27.

Genesis 17:1-3

Hier is:

I. De tijd wanneer God aan Abram dit genaderijk bezoek gebracht heeft: *toen hij negen en negentig jaar oud was,* volle dertien jaren na de geboorte van Ismaël.

1. Zó veel tijd verliep er tussen Gods buitengewone verschijningen aan Abram, en al de gemeenschap, die hij met God had, was in de gewone weg van de inzettingen en leidingen van Zijn voorzienigheid. Er zijn bijzondere vertroostingen, die niet het dagelijks brood zijn, ja zelfs niet van de beste heiligen, zij worden er slechts nu en dan mee bevoorrecht. Aan deze zijde van de hemel hebben zij geschikt voedsel, maar niet altijd een feestmaal.

2. Zó lang werd de belofte van Izaak uitgesteld.

a. Misschien wel ter bestraffing van Abram wegens zijn overhaastig huwen van Hagar. De vertroostingen, waarop wij zondig vooruit lopen, worden rechtvaardig vertraagd.

b. Opdat, daar Abram en Sarai nu zo vergevorderd waren in jaren, Gods macht in deze zaak des te meer verheerlijkt en hun geloof des te meer beproefd zou worden. Zie Deuteronomium 32:36, Johannes 11:6, 15.

c. Opdat een kind, hetwelk zó lang verwacht werd, "een Izaak, in waarheid een zoon, zou wezen," Jesaja 54:1.

II. De wijze, waarop God dit verbond met hem maakte. *De Heere verscheen aan Abram* in de Shechina, een zichtbare tentoonspreiding van Gods heerlijke tegenwoordigheid met hem. God maakt zich eerst aan ons bekend, en geeft ons op Hem te zien door het geloof, en dan neemt Hij ons op in Zijn verbond.

III. De houding, die Abram bij deze gelegenheid heeft aangenomen. *Hij viel op zijn aangezicht,* terwijl God met hem sprak, vers 3. Hetzij:

1. Als iemand, die overweldigd is door de glans en de schittering van de Goddelijke heerlijkheid en niet instaat om er het gezicht van te verdragen, hoewel hij haar verscheiden malen tevoren gezien had. Daniël en Johannes hebben evenzo gedaan, hoewel ook zij bekend waren met de gezichten des Almachtigen, Daniël 8:17, 10:9, 15,. Openbaring 1:17. Of:

2. Als iemand, die beschaamd is over zichzelf, bloost bij de gedachte aan de eer, die aan iemand, zó onwaardig, aangedaan wordt. Hij ziet op zichzelf met ootmoed, en op God met eerbied, en als teken van beide gemoedsaandoeningen, *valt hij op zijn aangezicht* neemt hij de houding van aanbidding aan. God is zo genadig en neerbuigend vriendelijk, dat Hij spreekt met hen, met wie Hij een verbond aangaat en die Hij tot gemeenschap met zich toelaat. Hij spreekt met hen door Zijn woord, Spreuken 6:22. Hij spreekt met hen door Zijn Geest, Johannes 14:26. Deze eer hebben alle heiligen. Zij, die tot gemeenschap met God worden toegelaten, moeten zeer ootmoedig zijn en wezen en zeer eerbiedig in hun naderen tot Hem. Indien wij zeggen gemeenschap met Hem te hebben, en de gemeenzaamheid minachting teweegbrengt, dan bedriegen wij onszelf. Zij, die vertroosting willen verkrijgen van God, moeten er zich toe begeven om eer te geven aan God, en aanbidden voor de voetbank van Zijn voeten.

IV. De algemene strekking en inhoud van het verbond, als grondslag waarop al het overige gebouwd moest worden, het is geen ander dan het verbond der genade, thans nog gemaakt met alle gelovigen in Jezus Christus, vers 1.

Merk hier op:

1. Wat wij kunnen verwachten, God voor ons te zullen bevinden, *Ik ben God, de Almachtige*. Bij deze naam wilde Hij zich aan Abram bekendmaken, veeleer dan bij Zijn naam Jehovah, Exodus 6:2. Hij gebruikte hem bij Jakob, Hoofdstuk 35:11. Zij noemden Hem bij deze naam, Hoofdstuk 28:3, 43:14, 48:3. Het is de naam van God, die door heel het boek van Job het meest gebruikt wordt, ten minste dertig maal in de redevoeringen, welke in dat boek voorkomen. Na Mozes wordt Jehova het meest gebruikt, en slechts zelden deze naam. Ik ben El-Shaddai, dit wijst op de almachtige kracht Gods, hetzij:

a. Als wreker, van—-hij verwoestte, zoals de mening is van sommigen, en zij denken, dat God deze titel aannam vanwege Zijn verwoesting van de oude wereld. Dit wordt ondersteund door Jesaja 13:6, en Joel 1:15.

Of b. Als een weldoener voor—-. Hij is een God, die genoeg is, of, zoals een oude Engelse overzetting het hier veelbetekenend heeft: *Ik ben God de Algenoegzame.* De God, met wie wij te doen hebben, is een God, die genoeg is.

a. Hij is genoeg in zichzelf, Hij is zelfgenoegzaam, Hij heeft alles en heeft niets van node.

b. Hij is genoeg voor ons, als wij in verbond met Hem zijn, wij hebben alles in Hem, genoeg om onze grootste, veelomvattendste begeerten te bevredigen, genoeg om het ontbreken van alle andere dingen te vergoeden en aan onze onsterfelijke zielen een eeuwige gelukzaligheid te verzekeren. Zie Psalm 16:5, 6, 73:25.

2. Wat God eist, dat wij voor Hem zijn zullen, het verbod is wederzijds: "Wandel voor Mijn aangezicht en wees volmaakt", dat is: eerlijk en oprecht, want hierin is het verbond der genade wel geordineerd, dat oprechtheid onze Evangelie-volmaaktheid is.

Merk op:

a. Godsdienstig te zijn is in oprechtheid voor Gods aangezicht wandelen, het is God gedurig voor ons te stellen, en in alles te denken, te spreken en te handelen als degenen die altijd onder Zijn oog zijn. Het is bij al onze handelingen voortdurend acht te geven op Zijn woord als onze regel, en op Zijn heerlijkheid als ons doel, en te allen tijde in Zijn vreze te wezen. Het is in al de plichten van de Godsverering innerlijk met Hem te wezen, want inzonderheid daarin wandelen wij voor Gods aangezicht, 1 Samuel 2:30, en in alle heilig verkeer geheel en al voor Hem te wezen. Ik ken geen Godsdienst zonder oprechtheid.

b. Dat het wandelen in oprechtheid voor Gods aangezicht de voorwaarde is van ons deelhebben aan Zijn algenoegzaamheid. Indien wij Hem veronachtzamen of geveinsd zijn bij Hem, dan verbeuren wij het voordeel en de vertroosting van onze betrekking tot Hem.

c. Een voortdurend achtslaan op Gods algenoegzaamheid zal van grote invloed zijn op ons wandelen in oprechtheid voor Zijn aangezicht.

Genesis 17:4-6

De belofte wordt hier plechtig ingeleid: *"Mij aangaande"*, zegt de grote God, "zie, en bewonder het, zie, en wees er van verzekerd, dat Mijn verbond met u is", zoals tevoren, in vers 2, *Ik zal Mijn verbond stellen.* Het verbond der genade is een verbond door God zelf gemaakt, daar roemt Hij in. *(Mij aangaande)* en dat kunnen ook wij. Hier nu:

I. Wordt aan Abram beloofd, dat hij *een vader zal zijn van vele volken,* dat is:

1. Dat zijn nakomelingen naar het vlees zeer talrijk zullen zijn, beide door Izak en Ismaël, en door de zonen van Ketura. Ongetwijfeld ligt in deze belofte iets buitengewoons opgesloten, en wij kunnen veronderstellen, dat de geschiedenis er aan beantwoord heeft, en dat er meer mensen van Abram afgestamd zijn, en nog van hem afstammen, dan van iemand anders op gelijke afstand met hem van Noach, de algemene stamvader.

2. Dat alle gelovigen in alle tijden beschouwd zullen worden als zijn geestelijk zaad, en dat hij genoemd zal worden niet alleen *de vriend van God,* maar *de vader der gelovigen.* De apostel duidt ons aan, dat wij de belofte in deze zin hebben op te vatten, Romeinen 4:16, 17. Hij is de vader van diegenen uit ieder volk, die door het geloof met God in verbond treden en (zoals de Joodse schrijvers het uitdrukken) "vergaderd worden onder de vleugelen der Goddelijke majesteit."

II. Ten teken hiervan wordt zijn naam veranderd van *Abram, een hoge vader,* in *Abraham, de vader van een menigte.* Dit was:

1. Om hem eer te bewijzen. Van de heerIijkheid der kerk wordt gesproken, zeggende, dat zij "met een nieuwe naam zal genoemd worden, welke des Heeren mond uitdrukkelijk noemen zal," Jesaja 62:2. Vorsten verwaardigden hun gunstelingen door hun nieuwe titels te verlenen, aldus werd Abraham verwaardigd door Hem, die in waarheid de bron en oorsprong is van alle eer. Alle gelovigen hebben een nieuwe naam, Openbaring 2:17. Sommigen denken dat er aan Abrahams nieuwe naam eer toegevoegd werd, doordat er een letter van de naam Jehovah ingelast werd, zoals het een versmaadheid was voor Jechonia, dat de eerste letter van zijn naam weggelaten werd, omdat zij gelijk was aan de eerste lettergreep van die heiligen naam, Jeremia 22:28. Gelovigen worden naar Christus genoemd, Efeziërs 3:15.

2. Om het geloof van Abram aan te moedigen en te bevestigen. Zolang hij kinderloos was, is zijn naam hem misschien soms tot smart geweest. Waarom zou hij een hoge vader genoemd worden, die in het geheel geen vader was? Maar nu God hem een talrijk nakroost had beloofd, en hem een naam heeft gegeven, die zoveel betekenend was, was die naam hem een blijdschap. God roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren, het is de opmerking van de apostel omtrent deze zaak, Romeinen 4:17. Hij noemde Abraham de vader van een menigte, omdat hij dit ter bestemder tijd zou blijken te zijn, hoewel hij nu nog slechts een kind had.

Genesis 17:7-14

Hier is:

I. De voortdurendheid van het verbond, aangeduid in drie dingen:

1. Het is opgericht, om niet veranderd of herroepen te worden, het is vastgesteld, het is bekrachtigd, het is zo vast en onwrikbaar als de Goddelijke macht en waarheid het kunnen maken.

2. Het is een erfelijk verbond, en wel met onvervreemdbaar erfrecht, niet alleen met Abraham- want dan zou het met hem sterven, maar met zijn zaad na hem, niet slechts met zijn zaad naar het vlees, maar ook met zijn geestelijk zaad.

3. Het is eeuwig in de evangelische zin en betekenis er van. Het verbond der genade is eeuwig, het is van eeuwigheid in de raadsbesluiten er van, en tot in eeuwigheid in de gevolgen er van, en de uitwendige administratie er van is met het zegel er van overgedragen op het zaad der gelovigen, en de innerlijke administratie er van door de Geest aan Christus zaad in alle tijden.

II. De inhoud van het verbond. Het is een verbond van beloften, grote en zeer dierbare beloften. Hier zijn er twee, die in waarheid algenoegzaam zijn.

1. Dat God hun God zal wezen, vers 7, 8. Al de voorrechten van het verbond, alle blijdschap en alle hoop er van, zijn hierin saamgevat, de mens behoeft niets meer dan dat om gelukkig te zijn. Wat God is, dat wil Hij zijn voor Zijn volk, Zijn wijsheid is voor hen om hen te leiden en te raden, Zijn macht is voor hen om hen te beschermen en te ondersteunen, Zijn goedheid is voor hen om hen te verzorgen en te vertroosten. Wat de gelovige aanbidders van de God, die zij aanbidden, kunnen verwachten, dat zullen zij in God als het hunne vinden. Dit is genoeg, en toch is het nog niet alles.

2. Dat Kanaän hun een eeuwige bezitting zal zijn, vers 8. God had tevoren dat land aan Abram en zijn zaad beloofd, Hoofdstuk 15:18. Maar hier, waar het als een eeuwige bezitting beloofd wordt, moet het gewis als een type beschouwd worden van de eeuwige gelukzaligheid, die eeuwige rust, die daar overblijft voor het volk van God, Hebreeën 4:9. Dat is het betere land, waarop Abraham het oog heeft gehad, en waarvan de schenking beantwoordde aan het ruime en veelomvattende van de belofte, dat God hun een God zal zijn, zodat, indien God dit niet had bereid en bedoeld, Hij zich geschaamd zou hebben hun God genoemd te worden, Hebreeën 11:16. Gelijk het land van Kanaän verzekerd was aan het zaad van Abraham naar het vlees, zo is de hemel verzekerd aan al zijn geestelijk zaad, door een verbond, en tot een waarlijk eeuwige bezitting. De aanbieding van dit eeuwige leven is gedaan in het woord, en wordt bevestigd door de sacramenten aan allen, die onder de uitwendige administratie zijn van het verbond, en het onderpand er van is gegeven aan alle gelovigen Efeziërs 1:14. Kanaän wordt hier gezegd het land te zijn, waarin Abraham een vreemdeling was, en Kanaän is een land, waarvoor wij vreemdelingen zijn, want het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen.

III. Het teken van dat verbond, en dat is de besnijdenis, waarom het verbond zelf "het verbond der besnijdenis" genoemd wordt, Handelingen 7:8. Hier wordt het gezegd het verbond te wezen, dat Abraham en zijn zaad moeten houden als kopie of weergave er van, vers 9. Het wordt genoemd een teken en zegel, Romeinen 4:11, want het was:

1. een bevestiging aan Abraham en zijn zaad van de beloften, die Gods deel waren van het verbond, hun verzekerende dat zij vervuld zullen worden, dat ter bestemder tijd Kanaän van hen zal wezen. En de voortduring van deze inzetting nadat Kanaän in hun bezit was geeft te kennen, dat de belofte verder zag, naar een ander Kanaän, dat zij nog moeten verwachten, Hebreeën 4:8.

2. Een gehouden zijn van Abraham en zijn zaad aan die plicht, die hun deel was van het verbond, niet slechts de plicht van het verbond aan te nemen en er mee in te stemmen, en het wegdoen van het bederf des vleses (hetgeen meer onmiddellijk en in de voornaamste plaats door de besnijdenis betekend wordt), maar in het algemeen tot de plicht om alle geboden Gods te houden, die hun bekend gemaakt zullen worden, want de besnijdenis maakte de mensen tot "schuldenaars om de gehele wet te doen," Galaten 5:3. Zij, die willen dat God hun een God zal zijn, moeten er in toestemmen om Hem een volk te wezen. Nu was:

a. De besnijdenis een bloedige inzetting, want naar de wet werden bijna alle dingen door bloed gereinigd, Hebreeën 9:22. Zie Exodus 24:8. Maar nu het bloed van Christus vergoten is, zijn thans alle bloedige inzettingen afgeschaft, de besnijdenis maakt dus plaats voor de doop.

b. Het was bijzonder voor het mannelijk geslacht, hoewel de vrouwen mee in het verbond werden opgenomen, want de man is het hoofd der vrouw. In ons rijk wordt de eed van trouw alleen van mannen gevorderd. Sommigen denken dat alleen het bloed der mannen bij de besnijdenis vergoten werd, omdat hierbij gezien werd op Jezus Christus en Zijn bloed.

c. Het was het vlees der voorhuid, dat besneden moest worden, omdat het door gewone voortplanting is, dat de zonde wordt voortgeplant, en met het oog op het beloofde Zaad, die uit Abrahams lenden voort moest komen. Daar Christus zich nog niet voor ons had geofferd, heeft God gewild dat de mens in verbond met Hem zou komen door het opofferen van een deel van zijn eigen lichaam, en geen deel daarvan kon beter gemist worden. Het is een verborgen deel van het lichaam, want de ware besnijdenis is die van het hart, deze eer heeft God op een onsierlijk deel gelegd, 1 Corinthiërs 12:23, 24.

d. De inzetting moest volbracht worden aan kinderen, als zij acht dagen oud waren, en niet eerder, opdat zij al kracht genoeg verkregen zouden hebben om er de pijn van te verdragen, en er tenminste reeds een sabbat over hen heen zou gegaan zijn.

e. De kinderen van vreemdelingen, van wie de heer of het hoofd van het gezin de wettige eigenaar was, moesten besneden worden, vers 12, 13, hetgeen een gunstig aanzien had voor de heidenen, die ter bestemder tijd door het geloof tot Abrahams geslacht zouden komen, zie Galaten 3:14.

f. Het Godsdienstig waarnemen van deze inzetting werd geëist onder bedreiging van zware straf voor het nalaten er van, vers 14. Het minachten van de besnijdenis was een minachten van het verbond, en was zeer gevaarlijk, zoals in het geval van Mozes, Exodus 4:24, 25. Wat hen betreft, die in hun kindsheid niet besneden waren, indien, als zij opgegroeid waren, zij zich niet zelf onder deze verordening brachten, dan zou God voorzeker streng met hen afrekenen. Indien zij het vlees van hun voorhuid niet besneden, dan zou God hen afsnijden van hun volk. Het is gevaarlijk om lichtvaardig of onachtzaam te zijn omtrent Goddelijke inzettingen.

Genesis 17:15-22

Hier is:

I. De belofte gedaan aan Abraham van een zoon bij Sarai, de zoon in wie de belofte, die hem gedaan was, vervuld zou worden, dat hij de vader van vele volken zal zijn, want *ook zij zal een moeder wezen van volken, en koningen der volkeren zullen uit haar worden,* vers 16. God openbaart trapsgewijze de bedoelingen van Zijn liefde jegens Zijn volk. God had lang tevoren aan Abraham gezegd, dat hij een zoon zou hebben maar niet nu, dat hij een zoon zal hebben bij Sarai. De zegen des Heeren maakt vruchtbaar, en voegt geen smart toe, niet zo'n smart als in het geval van Hagar. Ik zal haar zegenen met de zegen der vruchtbaarheid, en dan zult gij een zoon bij haar hebben." Er is beloofd, dat niet alleen volken, maar koningen der volken uit haar zullen voortkomen, geen talrijk gezelschap zonder hoofd, maar een wèl-ingerichte, goed bestuurde maatschappij.

II. De bekrachtiging van deze belofte was de verandering van Sarai's naam in Sarah, vers 15. Dezelfde letter wordt toegevoegd aan haar naam, welke aan Abram's naam toegevoegd werd, en om dezelfde reden. Sarai betekent mijn vorstin, alsof haar eer bepaald was door slechts één gezin of geslacht, Sarah betekent een vorstin, namelijk, van menigten, of wel aanduidende dat uit haar de Messias zal voortkomen, Messias de vorst, de vorst van de koningen der aarde.

III. Abrahams dankbare vreugde en blijdschap vanwege deze genaderijke belofte, vers 17 Bij die gelegenheid betoonde hij:

1. Grote nederigheid, hij viel op zijn aangezicht. Hoe meer gunst en eer God ons verleent, hoe geringer wij moeten zijn in onze eigen ogen, en hoe meer eerbied jegens God en hoe meer aan Hem onderworpen.

2. Grote blijdschap. Hij lachte, het was een lachen van vreugde niet van wantrouwen. De beloften van een heilig God zijn, even goed als Zijn vervulling er van, de blijdschap van heilige zielen, er is een blijdschap des geloofs zowel als een blijdschap in de genieting. Nu was het, dat Abram zich heeft verheugd de dag van Christus te zien, nu zag hij hem en is verblijd geweest, Johannes 8:56, want gelijk hij in de belofte van Kanaän de hemel zag, zo zag hij Christus in de belofte van Izaak.

3. Grote bewondering. Zal hem, die honderd jaren oud is een kind geboren worden? Hij spreekt er hier volstrekt niet van als van iets twijfelachtigs, (want wij zijn er zeker van, dat hij "aan de belofte van God niet getwijfeld heeft door ongeloof," Romeinen 4, 20) maar wel als van iets zeer wonderbaarlijks, en dat niet anders dan door de almachtige kracht Gods teweeggebracht kon worden, en als van iets zeer goeds en vriendelijks, een gunst, die des te meer treffend was, omdat zij zo uiterst verrassend was, Psalm 126:1, 2.

IV. Abrahams gebed voor Ismaël, vers 18. *Och dat Ismaël mocht leven voor Uw aangezicht!* Dit zegt hij, niet als wens dat aan Ismaël de voorkeur gegeven mocht worden boven de zoon, die hij bij Sara zal hebben, maar als vrezende dat hij door God verlaten en verstoten zou worden, daarom zendt hij die bede voor hem op tot God. Nu God met hem spreekt, denkt hij een goede gelegenheid te hebben om een goed woord voor Ismaël te spreken, en hij zal die gelegenheid niet laten voorbijgaan. Hoewel wij God niets mogen voorschrijven, vergunt Hij ons toch om in het gebed nederige vrijmoedigheid bij Hem te gebruiken, inzonderheid als wij

Hem onze begeerten bekendmaken, Filippenzen 4:6. Wat het ook zij, dat ons zorg baart en vrees, wij kunnen en mogen het aan God zeggen in ons gebed. Het is de plicht van ouders om voor hun kinderen te bidden, voor al hun kinderen zoals Job, die brandoffers offerde naar hun aantal, Job 1:5. Abraham wilde niet, dat men zou denken dat, toen God hem een zoon beloofde bij Sara, die hij zozeer begeerde, zijn zoon bij Hagar vergeten was, neen, nog draagt hij hem op het hart en toont hij zijn zorg over hem. Het vooruitzicht op nog verdere zegeningen moet ons niet onachtzaam maken ten opzichte van de vroeger genoten gunsten. De grote zaak, die wij voor onze kinderen van God moeten begeren, is dat zij mogen leven voor Zijn aangezicht, dat is: dat zij in het verbond met Hem mogen blijven, genade mogen hebben om in oprechtheid voor Zijn aangezicht te wandelen. Geestelijke zegeningen zijn de beste zegeningen, die wij het vurigst van God moeten begeren voor onszelf en voor anderen. Diegenen leven wèl, die voor Gods aangezicht leven.

V. Gods antwoord op dat gebed, en het is een antwoord van vrede. Abraham kon niet zeggen, dat hij Gods aangezicht tevergeefs had gezocht.

1. Aan Ismaël worden algemene zegeningen verzekerd, vers 20. *Aangaande Ismaël,* over wie gij zo in zorg zijt, *heb Ik u verhoord,* om uwentwil zal hij gunst vinden, *Ik heb hem gezegend,* dat is: Ik heb veel zegeningen voor hem weggelegd.

a. Zijn nakomelingen zullen *talrijk* zijn, *Ik zal hem vruchtbaar maken en hem gans zeer vermenigvuldigen,* meer dan zijn naburen, dit is de vrucht van de zegen zoals die in hoofdstuk 1:28.

b. *Zij* zullen *aanzienlijk* zijn *twaalf vorsten zal hij gewinnen.* Wij kunnen in liefde hopen, dat hem ook geestelijke zegeningen geschonken waren, hoewel de zichtbare kerk niet uit zijn lenden is voortgekomen en het verbond niet gemaakt was met zijn geslacht. Grote overvloed van uitwendig goed wordt dikwijls geschonken aan die kinderen van Godvruchtige ouders, die geboren zijn naar het vlees, het wordt hun omwille van hun ouders geschonken.

2. Voor Izak worden verbondszegeningen bewaard, vers 19-21. Indien Abraham in zijn gebed voor Ismaël bedoelde, dat hij het verbond met hem gemaakt wenste, en dat het beloofde Zaad uit hem zou voortkomen dan heeft God hem niet verhoord naar de letter maar wel in iets dat er aan gelijk, of liever dat in alle opzichten beter was.

a. God herhaalt hem de belofte van een zoon bij Sara, *voorwaar, zij zal u een zoon baren.* Zelfs ware gelovigen hebben het nodig, dat Gods beloften hun herhaald worden, opdat zij een sterke vertroosting zouden hebben, Hebreeën 6:18.

b. Hij geeft een naam aan dat kind, noem hem Izaak, Lachen, omdat Abraham zich in de geest heeft verheugd, toen hem deze zoon beloofd was. Indien Gods beloften onze blijdschap zijn, dan zullen Zijn beloofde zegeningen ter bestemder tijd onze zeer uitnemende blijdschap zijn. Christus zal een Lachen zijn voor hen, die Hem verwachten, zij, die zich thans verblijden in de hoop, zullen zich weldra verblijden in het hebben van hetgeen zij hoopten, dit is een lachen, hetwelk niet uitzinnig is.

c. Hij vestigt het verbond op dat kind, *Mijn verbond zal Ik met Izaak oprichten.* God neemt in Zijn verbond op wie het Hem behaagt naar het welbehagen van Zijn wil, zie Romeinen 9:8, 18. Aldus was het verbond met zijn verschillende bepalingen vastgesteld tussen God en Abraham,

en *toen eindigde God met hem te spreken*, en het visioen verdween, *God voer op van Abraham*. Onze gemeenschap met God hier beneden wordt gestoord en afgebroken, in de hemel zal zij eeuwigdurend en volkomen ongestoord wezen.

Genesis 17:23-27

Hier hebben wij Abrahams gehoorzamen aan de wet van de besnijdenis, hij zelf en geheel zijn gezin werden besneden, aldus het teken ontvangende van het verbond, en zich onderscheidende van andere gezinnen of geslachten, die geen deel en lot hadden in die zaak.

1. Het was een onbepaald, volstrekt gehoorzamen, hij deed wat God hem gezegd had zonder te vragen waarom of waartoe. Gods wil was voor hem niet slechts wet, maar ook reden, hij deed het omdat God het hem gebood.

2. Het was een snel gehoorzamen, *op dezelfde dag,* vers 23, 26. Oprechte gehoorzaamheid is niet traag, Psalm 119:60. Het is goed om, terwijl het gebod ons nog in de oren klinkt en het besef van plicht nog krachtig is, ons er terstond toe te begeven, opdat wij onszelf niet misleiden door het uit te stellen tot een meer gelegen tijd.

3. Het was een algemeen gehoorzamen, hij heeft niet zijn gezin besneden en zichzelf voor verontschuldigd gehouden, maar juist zelf het voorbeeld gegeven. Hij heeft ook de vertroosting van het zegel van het verbond niet voor zichzelf alleen gehouden, maar begeerd dat allen er met hem in zouden delen. Dit is een goed voorbeeld voor hoofden van huisgezinnen, zij en hun huis moeten de Heere dienen. Hoewel Gods verbond niet opgericht werd met Ismaël, werd hij toch besneden, want kinderen van gelovige ouders hebben, als zodanig, een recht op de voorrechten van de zichtbare kerk en op de zegels van het verbond, wat zij dan ook later blijken te zijn, Ismaël is gezegend en dus besneden.

4. Abraham deed dit, hoewel er veel tegen aangevoerd had kunnen worden, hij deed het hoewel de besnijdenis pijnlijk was, hoewel het voor volwassen mannen een gevoel van schaamte meebracht, en hoewel, terwijl zij nog in de smart er van waren en ongeschikt tot een handelend optreden, hun vijanden hiervan gebruik konden maken om hen te overvallen, zoals Simeon en Levi met de Sichemieten gedaan hebben, hoewel Abraham negen en negentig jaren oud was en reeds lang tevoren door God gerechtvaardigd en aangenomen was, hoewel zo’n vreemde zaak, Godsdienstig gedaan, hem door de Kanaänieten en de Ferezieten, die toen in het land woonden, tot smaad gerekend kon worden. Maar Gods gebod volstond om al die tegenwerpingen en bedenkingen tot zwijgen te brengen, wat God van ons eist moeten wij doen, niet te rade gaande met vlees en bloed.

HOOFDSTUK 18

1 Daarna verscheen hem de HEERE aan de eikenbossen van Mamre, als hij in de deur der tent zat, toen de dag heet werd.
2 En hij hief zijn ogen op en zag; en ziet, daar stonden drie mannen tegenover hem; als hij hen zag, zo liep hij hun tegemoet van de deur der tent, en boog zich ter aarde.
3 En hij zeide: Heere! heb ik nu genade gevonden in Uw ogen, zo gaat toch niet aan Uw knecht voorbij.
4 Dat toch een weinig waters gebracht worde, en wast Uw voeten, en leunt onder dezen boom.
5 En ik zal een bete broods langen, dat Gij Uw hart sterkt; daarna zult Gij voortgaan, daarom omdat Gij tot Uw knecht overgekomen zijt. En zij zeiden: Doe zo als gij gesproken hebt.
6 En Abraham haastte zich naar de tent tot Sara, en hij zeide: Haast u; kneed drie maten meelbloem, en maak koeken.
7 En Abraham liep tot de runderen, en hij nam een kalf, teder en goed, en hij gaf het aan den knecht, die haastte, om dat toe te maken.
8 En hij nam boter en melk, en het kalf, dat hij toegemaakt had, en hij zette het hun voor, en stond bij hen onder dien boom, en zij aten.
9 Toen zeiden zij tot hem: Waar is Sara, uw huisvrouw? En hij zeide: Ziet, in de tent.
10 En Hij zeide: Ik zal voorzeker weder tot u komen, omtrent dezen tijd des levens; en zie, Sara, uw huisvrouw, zal een zoon hebben! En Sara hoorde het aan de deur der tent, welke achter Hem was.
11 Abraham nu en Sara waren oud, en wel bedaagd; het had Sara opgehouden te gaan naar de wijze der vrouwen.
12 Zo lachte Sara bij zichzelve, zeggende: Zal ik wellust hebben, nadat ik oud geworden ben, en mijn heer oud is?
13 En de HEERE zeide tot Abraham: Waarom heeft Sara gelachen, zeggende: Zou ik ook waarlijk baren, nu ik oud geworden ben?
14 Zou iets voor den HEERE te wonderlijk zijn? Ter gezetter tijd zal Ik tot u wederkomen, omtrent dezen tijd des levens, en Sara zal een zoon hebben!
15 En Sara loochende het, zeggende: Ik heb niet gelachen; want zij vreesde. En Hij zeide: Neen! maar gij hebt gelachen.
16 Toen stonden die mannen op van daar, en zagen naar Sodom toe; en Abraham ging met hen, om hen te geleiden.
17 En de HEERE zeide: Zal Ik voor Abraham verbergen, wat Ik doe?
18 Dewijl Abraham gewisselijk tot een groot en machtig volk worden zal, en alle volken der aarde in hem gezegend zullen worden?
19 Want Ik heb hem gekend, opdat hij zijn kinderen en zijn huis na hem zoude bevelen, en zij den weg des HEEREN houden, om te doen gerechtigheid en gerichte; opdat de HEERE over Abraham brenge hetgeen Hij over hem gesproken heeft.
20 Voorts zeide de HEERE: Dewijl het geroep van Sodom en Gomorra groot is, en dewijl haar zonde zeer zwaar is,
21 Zal Ik nu afgaan en bezien, of zij naar hun geroep, dat tot Mij gekomen is, het uiterste gedaan hebben, en zo niet, Ik zal het weten.
22 Toen keerden die mannen het aangezicht van daar, en gingen naar Sodom; maar Abraham bleef nog staande voor het aangezicht des HEEREN.
23 En Abraham trad toe, en zeide: Zult Gij ook den rechtvaardige met den goddeloze ombrengen?
24 Misschien zijn er vijftig rechtvaardigen in de stad; zult Gij hen ook ombrengen, en de plaats niet sparen, om de vijftig rechtvaardigen, die binnen haar zijn?

25 Het zij verre van U, zulk een ding te doen, te doden den rechtvaardige met den goddeloze! dat de rechtvaardige zij gelijk de goddeloze, verre zij het van U! zou de Rechter der ganse aarde geen recht doen?
26 Toen zeide de HEERE: Zo Ik te Sodom binnen de stad vijftig rechtvaardigen zal vinden, zo zal Ik de ganse plaats sparen om hunnentwil.
27 En Abraham antwoordde en zeide: Zie toch; ik heb mij onderwonden te spreken tot den Heere, hoewel ik stof en as ben!
28 Misschien zullen aan de vijftig rechtvaardigen vijf ontbreken; zult Gij dan om vijf de ganse stad verderven? En Hij zeide: Ik zal haar niet verderven, zo Ik er vijf en veertig zal vinden.
29 En hij voer voort nog tot Hem te spreken, en zeide: Misschien zullen aldaar veertig gevonden worden! En Hij zeide: Ik zal het niet doen om der veertigen wil.
30 Voorts zeide hij: Dat toch de Heere niet ontsteke, dat ik spreke; misschien zullen aldaar dertig gevonden worden! En Hij zeide: Ik zal het niet doen, zo Ik aldaar dertig zal vinden.
31 En hij zeide: Zie toch, ik heb mij onderwonden te spreken tot de Heere; misschien zullen er twintig gevonden worden! En Hij zeide: Ik zal haar niet verderven om der twintigen wil.
32 Nog zeide hij: Dat toch de Heere niet ontsteke, dat ik alleenlijk ditmaal spreke: misschien zullen er tien gevonden worden. En Hij zeide: Ik zal haar niet verderven om der tienen wil.
33 Toen ging de HEERE weg, als Hij geeindigd had tot Abraham te spreken; en Abraham keerde weder naar zijn plaats.

Dit hoofdstuk bericht ons een ander onderhoud tussen God en Abraham, dat waarschijnlijk weinig dagen na het vorige plaats had, als een beloning van zijn blijmoedige gehoorzaamheid aan de wet der besnijdenis. Hier is:

I. Het vriendelijk bezoek, dat God hem bracht, en zijn vriendelijk onthaal er van, vers 1-8.

II. De zaken, die God toen met hem besprak.

1.De voornemens van Gods liefde betreffende Sara, vers 9-15.

2. De voornemens van Gods toorn betreffende Sodom.

a. Gods openbaring aan Abraham van Zijn voornemen om Sodom te verwoesten vers 16-22.

b. Abrahams voorbede voor Sodom vers 23-33.

Genesis 18:1-8

In deze verschijning van God aan Abraham schijnt meer vrijheid en gemeenzaamheid geweest te zijn en minder grootheid en majesteit, dan in die, waarvan wij tot nu toe gelezen hebben, en zij gelijkt daarom meer op het grote bezoek, dat de Zoon van God in de volheid van de tijd aan de wereld brengen zou als het Woord vlees zou geworden zijn en als een onzer zou verschijnen.

Merk hier op:

I. Hoe Abraham vreemdelingen verwachtte en hoe rijk zijn verwachting werd beantwoord, vers 1. *Hij zat in de deur van de tent, toen de dag heet werd,* niet zozeer om te rusten of zich te vermaken, als wel om de gelegenheid te hebben om goed te doen, door vreemdelingen en reizigers gastvrij te onthalen, daar er toen waarschijnlijk geen herbergen waren waarin zij gerieflijkheid konden vinden. Wij zullen waarschijnlijk de meeste lieflijkheid smaken in het doen van de goede werken waartoe wij het meest bereid zijn. God zal genadig diegenen bezoeken, in wie Hij de verwachting van Zijn komst heeft opgewekt en Hij zal zich openbaren aan hen, die op Hem wachten. Toen Abraham aldus neerzat, zag hij drie mannen tot zich komen. Deze drie mannen waren drie geestelijke, hemelse wezens, die nu menselijke gedaanten, menselijke lichamen hadden aangenomen, ten einde voor Abraham zichtbaar te zijn en geschikt voor verkeer met hem. Sommigen denken dat zij alle drie geschapen engelen waren, anderen, dat een van hen de Zoon van God was de Engel des verbonds, die Abraham van de overigen onderscheidde, vers 3, en die in vers 13 Jehova wordt genoemd. De apostel maakt hiervan gebruik om gastvrijheid aan te moedigen, Hebreeën 13:2. Zij, die ijverig waren om vreemdelingen te herbergen, hebben engelen geherbergd, tot hun onuitsprekelijke eer en blijdschap. Waar wij na een wijs en onpartijdig oordeel geen reden zien om kwaad te vermoeden, leert de liefde ons het goede te hopen en dienovereenkomstig vriendelijkheid te betonen, het is beter vijf hommels of wespen te voeden, dan een bij te laten verhongeren.

II. Hoe Abraham deze vreemdelingen gastvrijheid bewees, en hoe vriendelijk zijn gastvrijheid werd aangenomen. De Heilige Geest neemt bijzonder nota van het zeer gulle, liefderijke welkom, dat Abraham deze vreemdelingen heeft aangeboden.

1. Hij was voorkomend en beleefd jegens hen. Zijn leeftijd vergetende, of niet achtende liep hij hun vriendelijk tegemoet, en *boog zich voor hen ter aarde,* hoewel hij nog niets van hen wist, dan dat zij achtenswaardige mannen schenen te zijn. Goede manieren worden door de Godsdienst niet opgeheven of teniet gedaan, maar verbeterd, want hij leert ons alle mensen te eren. Bescheidenheid en beleefdheid zijn een schoon sieraad van vroomheid.

2. Hij hield zeer dringend bij hen aan dat zij bij hem zouden vertoeven, en beschouwde het als een grote gunst, die zij er hem mee bewijzen zouden. Het betaamt hun, die door God met overvloed gezegend werden, om ruim en vrijgevig te zijn in hun gastvrijheid, naar hun vermogen, niet als plichtpleging, maar uit hartelijke vriendelijkheid, het moet ons een genot zijn vriendelijkheid te betonen, want beide God en de mens hebben de blijmoedige gever lief. "Wie zou het brood willen eten van hem, die boos is van oog?" Spreuken 23:6, 7. Zij, die gemeenschap willen hebben met God moeten het ernstig begeren, en er om bidden. God is een gast, wel waard om onthaald te worden. Abrahams onthaal was wel zeer gul maar het was toch eenvoudig en gewoon, er was niets in van de zwierigheid en keurigheid van onze tijd. Zijn eetzaal was een prieel onder een boom, geen fijn tafellinnen, geen buffet beladen met zilver,

zijn feestmaal bestond uit een paar kalfsbouten, en wat *koeken op de haard gebakken*, en het alles in haast toebereid. Hier waren geen lekkernijen, geen verscheidenheid van keurige gerechten geen gelardeerd vlees, maar goede, eenvoudige en gezonde spijzen, hoewel Abraham zeer rijk was en de gasten zeer eerbaar waren. Wij behoren niet kieskeurig te zijn in ons voedsel, laat ons dankbaar zijn voor geschikt voedsel, al is het ook heel gewoon en eenvoudig, geen lekkernijen begeren, want zij zijn een leugenachtig brood voor hen, die er hun hart op zetten. Hij en zijn huisvrouw waren zeer ijverig en oplettend om hun gasten te bedienen met het beste dat zij hadden. Sara zelf kookt en bakt, Abraham loopt heen om het kalf te halen en brengt melk en boter naar buiten, en acht het niet beneden zich om aan tafel te dienen, om te tonen hoe hartelijk welkom zijn gasten hem waren. Zij, die wezenlijke waardigheid bezitten, behoeven geen statigheid aan te nemen. Hartelijke vriendschap zal zich neerbuigen tot alles behalve de zonde. Christus zelf heeft ons geleerd in nederige liefde elkanders voeten te wassen. Zij, die zich aldus vernederen, zullen verhoogd worden. Abrahams geloof openbaarde zich hier in goede werken, en zo moet ook ons geloof zich openbaren, want anders is het dood, Jakobus 2:21, 26. De vader der gelovigen was vermaard om zijn liefdadigheid en edelmoedigheid, en zijn goede manier om zijn huis te bestieren, en wij moeten van hem leren goed te doen en mededeelzaam te zijn. Job heeft zijn bete niet alleen gegeten, Job 31:17.

Genesis 18:9-15

Terwijl deze hemelse gasten, (die gezonden waren om de belofte te bevestigen, die onlangs aan Abraham gedaan was, namelijk dat hij een zoon zou hebben bij Sara) aldus van Abrahams vriendelijke gastvrijheid genoten, belonen zij zijn vriendelijkheid. Hij ontvangt engelen, en krijgt engelen-loon, een vriendelijke, genadige boodschap van de hemel, Mattheus 10:41.

I. Er wordt voor gezorgd, dat Sara horen kon wat er gezegd werd. Zij moet door het geloof ontvangen, en daarom moet aan haar de belofte gedaan worden Hebreeën 11:11. Het was het zedig gebruik van die tijd, dat vrouwen niet met de mannen aan tafel zaten, tenminste niet met vreemdelingen, maar zich in haar eigen vertrekken ophielden, daarom is Sara hier buiten het gezicht, maar zij moet niet buiten het gehoor wezen. De engelen vragen: Waar is Sara, uw huisvrouw? vers 9. Door haar te noemen geven zij aan Abraham genoegzaam te kennen dat zij, hoewel zij vreemdelingen schijnen te zijn, hem en zijn gezin toch zeer goed kenden. Door naar haar te vragen toonden zij een vriendelijke belangstelling in de familiebetrekkingen van de man, die hun vriendelijke eer had bewezen. Dit is gewone burgerlijke beleefdheid, en als zij voortkomt uit een beginsel van Christelijke liefde, dan is zij geheiligd. En door over haar te spreken, terwijl zij het hoorde, wekten zij haar op om te luisteren naar hetgeen verder gezegd zou worden. *Waar is Sara, uw huisvrouw?* vragen de engelen. *Zie, zij is in de tent,* zegt Abraham. "Waar anders zou zij wezen? Daar is zij op haar plaats, zoals het haar gewoonte is, en zij is binnen het bereik van onze stem. De dochters van Sara moeten van haar leren kuis te zijn en "het huis te bewaren, "Titus 2:5. Met rondlopen wordt niets verkregen. Diegenen zullen het waarschijnlijkst troost verkrijgen van God en Zijn beloften, die op hun plaats zijn, zich op de weg van hun plicht bevinden, Lukas 2:8.

II. De belofte, dat zij een zoon zal hebben, wordt nu vernieuwd en bekrachtigd, vers 10. *"Ik zal voorzeker weer tot u komen* en u bezoeken met de vervulling, zoals Ik u nu bezoek met de belofte." God zal weerkeren tot hen, die Hem welkom heten. "Ik zal uw vriendelijkheid vergelden, *Sara, uw huisvrouw zal een zoon hebben,* het wordt nog eens herhaald in vers 14. Zo werden, tot versterking van het geloof van Gods volk, de beloften van de Messias dikwijls herhaald in het Oude Testament. Wij zijn traag van hart om te geloven, en daarom hebben wij voor hetzelfde doel regel op regel nodig. Dit is het woord van de belofte, aangehaald door de apostel, Romeinen 9:9, als die krachtens welke Izaak geboren is. De zegeningen, die anderen door de gewone voorzienigheid ontvangen, ontvangen de gelovigen door de belofte, hetgeen ze zeer lieflijk en tevens wèl verzekerd maakt. De geestelijke kinderen van Abraham zijn hun leven en hun blijdschap, hun hoop en hun alles, verschuldigd aan de belofte. Zij zijn wedergeboren door het woord van God, I Petrus 1:23.

III. Sara vindt die tijding te heerlijk om waar te kunnen zijn, vers 12. *Sara lachte bij zichzelf.* Het was geen lieflijke lach van het geloof, zoals van Abraham, Hoofdstuk 17:17 maar een lach van twijfel en wantrouwen. Dezelfde zaak kan gedaan worden uit zeer verschillend beginsel, waarover God alleen kan oordelen, die het hart kent. Het grote bezwaar er tegen, waar Sara niet overheen kan komen was haar leeftijd. *"Ik ben oud geworden,* naar de loop der natuur is de tijd om kinderen te baren voor mij voorbij, voornamelijk omdat ik tot nu toe onvruchtbaar geweest ben, en (hetgeen de moeilijkheid nog groter maakt, *ook mijn heer is oud geworden."*

Merk hier op:

1. Sara noemt Abraham haar heer, het was het enige goede woord, dat zij toen sprak, en de Heilige Geest neemt er nota van tot haar eer, en beveelt het aan alle Christelijke huisvrouwen ter navolging aan, 1 Petrus 3:6. "Sara is Abraham gehoorzaam geweest, hem noemende heer, " ten teken van achting en onderworpenheid. Aldus is het, dat de vrouw haar man moet vrezen, Efeziërs 5:33, dat is: hem moet eerbiedigen. En aldus moeten wij geneigd zijn om nota te nemen van hetgeen wel en betamelijk gesproken wordt, en wel tot eer van hen die het spreken, al is er dan ook iets verkeerds onder gemengd, terwijl wij dat verkeerde dan met de mantel der liefde moeten bedekken.

2. Menselijke onwaarschijnlijkheid komt dikwijls in tegenspraak met de Goddelijke belofte. De tegenwerpingen van de zinnen of van het menselijk verstand zijn zeer geschikt om het geloof van zwakke gelovigen te doen struikelen en in verlegenheid te brengen. Het is moeilijk om aan Gods beloften vast te houden met een onwankelbaar vertrouwen, als door de uitwendige omstandigheden de vervulling van die beloften zo onwaarschijnlijk, ja onmogelijk schijnt.

3. Zelfs zij waarin waar geloof aanwezig is hebben dikwijls een zware strijd te strijden met het ongeloof. Sara kon zeggen: ik geloof Heere, Hebreeën 11:11, maar moest er toch bijvoegen: Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp.

IV. De engel bestraft de onbetamelijke uitdrukkingen van haar ongeloof, vers 13,14.

Merk op:

1. Hoewel Sara deze engelen zeer vriendelijk en edelmoedig heeft onthaald, hebben zij toch, toen zij iets verkeerds deed haar er voor bestraft, zoals Christus Martha bestraft heeft in haar eigen huis, Lukas 10:40, 41. Als onze vrienden vriendelijk voor ons zijn, moeten wij daarom niet zo onvriendelijk zijn, om zonde in hen voorbij te zien.

2. God gaf deze bestraffing aan Sara door Abraham, haar man, tot hem zei Hij: *Waarom heeft Sara gelachen?*. Hij had haar wellicht de belofte niet meegedeeld, die hij hieromtrent enige tijd tevoren had ontvangen, indien hij ze haar wèl had meegedeeld en haar gezegd had, hoe zij hem nog herhaaldelijk bevestigd en bekrachtigd was, dan zou dit voorkomen hebben dat zij er nu zo door verrast werd. Of het werd aan Abraham gezegd, opdat hij het haar zou zeggen, wederzijdse bestraffing is, als zij nodig is, een van de plichten, die deze betrekking meebrengt.

3. De bestraffing zelf is duidelijk en ondersteund door een goede reden. *Waarom heeft Sara gelachen?* Het is goed om naar de reden van ons lachen te vragen, opdat het niet het lachen zij van een zot, Prediker 7:6. "Waarom heb ik gelachen?" Ons ongeloof, ons wantrouwen, is een zware belediging van de God des hemels. Met recht duidt Hij het ten kwade dat wij de tegenwerpingen van de zinnen in tegenspraak met Zijn belofte toelaten, zoals in Lukas 1:18. Hier wordt een vraag gedaan die volstaat om al de bedenkingen van vlees en bloed te beantwoorden en tot zwijgen te brengen: Zou *iets voor de Heere te wonderlijk zijn?* Dit is:

a. Is er iets zo verborgen dat het aan Zijn kennis ontsnapt? Of:

b. Is iets zo moeilijk, dat het Zijn macht te boven gaat? Neen, ook niet het geven van een kind aan Sara in haar ouderdom.

IV. Sara poogt dwaas haar fout te verbloemen, vers 15. Zij *loochende het, zeggende: ik heb niet gelachen,* denkende, dat niemand haar kon logenstraffen. Zij sprak die leugen omdat *zij vreesde,* maar het was tevergeefs om het voor het alziende oog te willen verbergen, tot haar beschaming werd haar gezegd: *neen, maar gij hebt gelachen.* Nu schijnt:

1. Sara haar wantrouwen op te geven. Nu zij, door de omstandigheden met elkaar in verband te brengen, bemerkt dat het een Goddelijke belofte was, die haar betreffende gedaan was, laat zij alle twijfel en alle wantrouwen er van varen. Maar:

2. Er was een zondig pogen bij om een zonde te bedekken met een leugen. Het is een schande om verkeerd te doen, maar het is nog groter schande het te ontkennen, want hierdoor voegen wij aan onze ongerechtigheid nog ongerechtigheid toe. Vrees voor een bestraffing lokt ons dikwijls in een strik. Zie Jesaja 57:11. *Voor wie hebt gij geschroomd of gevreesd? want gij hebt gelogen.* Maar wij bedriegen onszelf, als wij wanen God te kunnen misleiden, Hij kan en zal de waarheid aan het licht brengen tot onze schande. "Die zijne overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn," want de dag komt, die ze zal ontdekken.

Genesis 18:16-22

De boden van de hemel hadden nu een deel van hun zaken afgedaan, die bestonden uit een boodschap van genade aan Abraham en Sarah, en die het eerst door hen gebracht werd, maar nu hebben zij werk van een andere aard te doen: Sodom moet verwoest worden, en zij moeten het verwoesten, Hoofdstuk 19:13. Gelijk er bij de Heere goedertierenheid is, zo is Hij ook de God, wiens de wrake is. Ingevolge van hun opdracht vinden wij hier:

1. Dat zij *naar Sodom toe zagen,* vers 16. Zij stelden er hun aangezicht tegen in toorn, zoals van God gezegd werd, dat Hij op het leger der Egyptenaren zag, Exodus 14:24. Hoewel God gedurende lange tijd de ogen scheen te sluiten voor de zondaren, waaruit zij hebben afgeleid dat de Heere niet ziet, zal Hij toch, als de dag der wrake gekomen is, naar hen zien.

2. Dat zij *gingen naar Sodom,* vers 22, en dienovereenkomstig vinden wij twee van hen te Sodom, Hoofdstuk 19:1. Of de derde de Heere was, voor wie Abraham stond, en tot wie hij toetrad, vers 23, zoals de meesten denken, of dat de derde hen verliet voor zij te Sodom kwamen, en de Heere, voor wie Abraham stond, de Shechina was, of die verschijning van de Goddelijke heerlijkheid, die Abraham tevoren gezien had en waarmee hij had gesproken, is onzeker. Maar wij hebben hier:

a. De eer die Abraham zijn gasten bewees, *hij ging met hen, om hen te begeleiden,* als iemand die niet graag scheidt van zo'n goed gezelschap en hun de meest mogelijke eer wenst te bewijzen. Dit is een daad van wellevendheid, die zeer gepast is om aan onze vrienden te betonen, maar zij moet gedaan worden volgens de aanwijzing van de apostel, "gelijk het Gode waardig is," 3 Johannes 1:6.

b. De eer, die zij hem deden, want die God eren, zal Hij eren. God deelde aan Abraham Zijn voornemen mee om Sodom te verderven, en dat niet alleen, maar Hij trad er met hem over in gesprek. Daar Hij hem inniger nog dan tevoren in Zijn verbond had opgenomen, Hoofdstuk 17, laat Hij hem hier in nauwer, inniger gemeenschap met zich toe dan ooit tevoren, als de man Zijns raads.

Merk hier op:

I. Gods vriendelijke gedachten omtrent Abraham, vers 17-19, waar wij Zijn besluit hebben om aan Abraham Zijn voornemen kenbaar te maken betreffende Sodom, met de redenen ervan. Indien Abraham hun geen uitgeleide gedaan had dan zou hij misschien niet aldus bevoorrecht zijn geworden, maar die met wijzen wandelt zal wijs worden, Spreuken 13:20. Zie hoe het Gode behaagt met zichzelf te redeneren: *Zal Ik voor Abraham verbergen* (of zoals sommigen het lezen: *Verberg Ik voor Abraham) wat Ik doe?* Kan Ik Mij tot zo iets gaan begeven, en het aan Abraham niet zeggen?" Zo drukt God zich uit in Zijn raadsbesluiten, naar de wijze van de mensen met overleg. Maar waarom moet Abraham in die kabinetsraad wezen? De Joden geven als hun mening te kennen, dat God, wijl Hij aan Abraham en zijn zaad het land Kanaän had geschonken, deze steden, die een deel uitmaakten van het land, niet wilde verderven zonder zijn kennis en toestemming. Maar God geeft hier twee andere redenen op.

1. Abraham moet het weten, omdat hij een vriend en gunstgenoot is, voor wie Hij zeer bijzondere goedheid heeft en grote dingen heeft weggelegd. Hij zal tot een groot volk worden, en dat niet alleen, maar in de Messias, die uit Zijn lenden zal voortkomen *zullen alle volkeren*

der aarde in hem gezegend worden. "De verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem vrezen," Psalm 25:14, Spreuken 3:32. Zij, die door het geloof een leven leiden van gemeenschap met God, moeten wel meer van Zijn wil en bedoelingen weten dan andere mensen, hoewel niet met een profetische kennis, maar met een wijze, praktische kennis. Zij hebben een beter inzicht in het tegenwoordige, en voorzien beter, wat er geschieden zal, Hosea 14:10, Psalm 107:43, zoveel tenminste als genoeg is voor hun gedrag en hun vertroosting.

2. Abraham moet het weten, want hij zal zijn huisgezin onderwijzen, vers 19. *Ik heb Abraham gekend, opdat hij zijn kinderen en zijn huis na hem zou bevelen.*

Beschouw dit alles als een schitterende zijde van Abrahams karakter en van zijn voorbeeld. Hij bad niet slechts met de leden van zijn gezin, maar hij onderwees hen als een man van kennis, ja hij beval hun als een man van gezag, als profeet en koning, zowel als priester in zijn huis. Daar God een verbond had gemaakt met hem en zijn zaad, en zijn huisgezin dientengevolge besneden was, is hij zeer zorgzaam geweest om hen goed te onderwijzen en te regeren. Zij, die de zegeningen van een gezin willen smaken, moeten nauwgezet de gezinsplichten vervullen. Indien onze kinderen de kinderen des Heeren zijn, dan moeten zij voor Hem worden opgevoed, indien zij Zijn livrei dragen, dan moeten zij opgeleid worden tot Zijn werk. Abraham heeft niet slechts zorg gedragen voor zijn kinderen, maar voor zijn gezin, zijn dienstknechten waren onderwezenen. Hoofden van gezinnen behoren acht te geven op de zeden van allen, die onder hun dak zijn. De geringste dienstknechten hebben kostelijke zielen, die verzorgd en gevoed moeten worden. Abraham heeft er zich op toegelegd om praktische Godsdienst in zijn huis te bevorderen. Hij heeft hun hoofd niet gevuld met diepzinnige bespiegelingen of twistige samensprekingen, maar leerde hun de weg des Heeren te houden, en gerechtigheid en gerichte te doen dat is ernstig en vroom te zijn in de aanbidding van God, eerlijk te zijn in hun handelingen met alle mensen. Hierin heeft Abraham het oog gehad op het nageslacht, en was zorgde dat niet alleen zijn huisgezin met hem, maar ook zijn huis na hem de weg des Heeren zou houden, dat de Godsdienst zou bloeien in zijn geslacht, als hij reeds in zijn graf zou zijn. Dit doende vervulde hij de voorwaarden van de beloften, die God hem had gedaan. Alleen diegenen kunnen het voordeel van de beloften verwachten, die nauwgezet hun plicht doen.

3. Wij kunnen dit beschouwen als de reden, waarom God hem zijn voornemen omtrent Sodom bekendmaakte, namelijk dat hij zijn kennis mededeelde aan anderen en haar gebruikte ten nutte van hen, die onder zijn hoede stonden. Wie heeft die zal gegeven worden Mattheus 13:12, 25:29. Zij, die van hun weten een goed gebruik maken, zullen meer weten.

II. Gods vriendelijk gesprek met Abraham, waarin Hij hem Zijn voornemen omtrent Sodom bekend heeft gemaakt, en waarin Hij hem vrijheid van verzoek toelaat omtrent deze zaak.

1. Hij spreekt hem van het overtuigend blijk van de zonde van Sodom, vers 20. *Het geroep van Sodom en Gomorra is groot.* Sommige zonden en de zonden van sommige zondaars roepen luid tot de hemel om wraak. De ongerechtigheid van Sodom was een schreeuwende ongerechtigheid, dat is: zij was zó tergend, dat zij God drong om te straffen.

2. Van het onderzoek, dat Hij hieromtrent nog wilde instellen, vers 21. *Ik zal nu afgaan en bezien.* Niet alsof er iets was, waarover God in twijfel is of in het duister, maar het behaagt Hem zich aldus naar de wijze der mensen uit te drukken.

a. Om het onbetwistbaar-rechtmatige aan te tonen van al Zijn gerechtelijke handelingen. De mensen zijn geneigd te zeggen: De weg des Heeren is niet recht, maar laat hen weten dat Zijn oordelen voortkomen uit Zijn eeuwige raad, en nooit roekeloze of plotseling opgekomen besluiten zijn. Nooit straft Hij op losse geruchten, of op mededelingen van anderen, maar naar Zijn eigen stellig en onfeilbaar weten.

b. Om een voorbeeld te geven aan overheidspersonen, aan hen die met gezag zijn bekleed, om met de uiterste zorg en nauwkeurigheid een onderzoek in te stellen naar het voor en tegen van een zaak, eer zij er een oordeel over uitspreken.

c. Wellicht wordt van dit raadsbesluit hier gesproken als nog niet vastgesteld, ten einde Abraham aan te moedigen om nog voorbede voor hen te doen. Aldus heeft God gezien of er geen voorbidder was, Jesaja 59:16.

Genesis 18:23-33

Gemeenschap met God wordt onderhouden door het woord en het gebed. In het woord spreekt God tot ons, in het gebed spreken wij tot Hem. God had aan Abraham Zijn voornemens gezegd omtrent Sodom, daaruit neemt Abraham nu aanleiding om ten behoeve van Sodom tot God te spreken. Gods woord zal ons goed doen, als het ons stof geeft tot gebed, en er ons toe opwekt. Als God tot ons gesproken heeft, dan moeten wij overwegen wat wij er over tot Hem hebben te zeggen.

Merk op:

I. Het plechtige van Abrahams toespraak tot God bij deze gelegenheid, vers 23. *Abraham trad toe.* Die uitdrukking geeft te kennen:

1. Een heilige bezorgdheid. Hij verpandde zijn hart om tot God te genaken, Jeremia 30:21, "Zal Sodom verwoest worden, zonder dat ik er een goed woord voor doe?"

2. Een heilig vertrouwen. Hij ging toe met verzekerdheid des geloofs, hij naderde "als een vorst," Job 31:37. Als wij ons tot bidden begeven, dan moeten wij gedenken, dat wij tot God naderen, opdat wij vervuld zullen zijn van eerbied voor Hem, Leviticus 10:3.

II. De algemene strekking van zijn gebed. Het is het eerste plechtige gebed, dat wij in de Bijbel vermeld vinden, en het is een gebed om Sodom te sparen. Abraham heeft de goddeloosheid van Sodom ongetwijfeld ten zeerste verafschuwd, hij zou niet, zoals Lot, onder hen hebben willen wonen, al zouden zij hem ook de beste en schoonste bezitting in hun land hebben willen geven, en toch heeft hij vurig en dringend voor hen gebeden. Wij moeten de zonde haten, maar medelijden hebben met de zondaren, en voor hen bidden. God heeft geen lust in hun dood, en wij moeten die rampzalige dag niet begeren, maar hem veeleer afbidden.

1. Hij begint met een gebed, dat de rechtvaardigen gespaard mochten worden, niet mee verwikkeld zullen zijn in de algemene ramp, inzonderheid met het oog op de rechtvaardige Lot, wiens onedel gedrag tegenover hem hij reeds lang had vergeven en vergeten, getuige zijn vriendschappelijke ijver om hem door zijn zwaard te verlossen, en nu door zijn gebed.

2. Hij maakt hier verder nog gebruik van voor een gebed, dat allen gespaard mochten worden om wille van de rechtvaardigen onder hen, terwijl God zelf hem hierin steunt, en het hem door Zijn antwoord op zijn eerste bede als het ware, in de mond legt, vers 26. Wij moeten bidden, niet alleen voor onszelf maar ook voor anderen, want wij zijn leden van hetzelfde lichaam, van hetzelfde lichaam van het mensdom tenminste. Wij zijn allen broeders.

III. De bijzondere genadegaven, die uitblinken in dit gebed.

1. Groot geloof,

en het is het gebed van het geloof, dat een overwinnend gebed is. Zijn geloof pleit bij God, regelt en ordent de zaak, vult zijn mond met argumenten. Zijn geloof werkt inzonderheid met de rechtvaardigheid Gods, daarop steunt en betrouwt hij:

a. Dat God de rechtvaardigen niet met de goddelozen zal ombrengen, vers 23. Neen, *dat zij verre van* U, vers 25. Nooit moeten wij een gedachte koesteren, die aan de eer van Gods rechtvaardigheid tekort doet. Zie Romeinen 3:5, 6. In deze wereld zijn de rechtvaardigen onder de goddelozen gemengd. Onder de besten zijn gewoonlijk sommige slechten, en onder de slechtsten sommige goeden. Zelfs in Sodom is nog een Lot. Hoewel de rechtvaardigen onder de goddelozen zijn, zal de rechtvaardige God toch voorzeker *de rechtvaardigen niet met de goddelozen verderven.* Hoewel zij in deze wereld soms in de algemene rampen delen, zal toch op de grote dag een onderscheid worden gemaakt.

b. *Dat de rechtvaardigen niet gelijk de goddelozen zullen zijn,* vers 25. Hoewel zij met hen kunnen lijden, zullen zij toch niet evenals zij lijden. Algemene rampen zijn voor de rechtvaardigen heel wat anders dan voor de goddelozen, Jesaja 27:7.

c. *Dat de Rechter der ganse aarde recht zal doen,* ongetwijfeld zal Hij dit, want Hij is de Rechter der ganse aarde, dit is het argument van de apostel, Romeinen 3:5, 6. God is de Rechter der ganse aarde, Hij neemt kennis van alles, en spreekt over allen Zijn oordeel uit. De almachtige God heeft nooit aan een Zijner schepselen onrecht gedaan, en nooit zal Hij hun onrecht doen, hetzij door hun te onthouden wat recht is, of door meer dan recht is van hen te eisen, Job 34:10, 11.

2. Grote ootmoed.

Een diepe bewustheid van zijn eigen onwaardigheid, vers 27. *Zie toch, ik heb mij onderwonden te spreken tot de Heere, hoewel ik stof en as ben,* en wederom, vers 31. Hij spreekt als iemand die verbaasd is over zijn eigen stoutmoedigheid en over de vrijheid, die God hem genadiglijk veroorlooft, in aanmerking genomen Gods grootheid, Hij is de Heere, en zijn eigen geringheid-hij is slechts stof en as. De grootste mannen, de aanzienlijkste en de verdienstelijkste zijn slechts stof en as, gering en laag voor God, verachtelijk, broos en stervend. Het betaamt ons om, als wij tot God naderen, de ontzaglijk grote afstand te erkennen, die er is tussen ons en God. Hij is de Heere der heerlijkheid, wij zijn aardwormen. Onze toegang tot de troon der genade en de vrijmoedigheid in het spreken, die ons vergund wordt, bieden ons wezenlijke redenen tot ootmoedige verwondering, 2 Samuel 7:18. Wij behoren dan ook vervuld te zijn van vrees voor Gods misnoegen. *Dat toch de Heere niet ontsteke, dat ik spreek,* vers 30, en wederom in vers 32. Het dringend aanhouden van de gelovigen als zij tot God spreken in het gebed, is van zulk een aard dat, indien zij met mensen, zoals zijzelf zijn, te doen hadden, zij wel moesten vrezen hen te vertoornen. Maar Hij, met wie wij te doen hebben, is God en geen mens, en hoezeer Hij dit mocht schijnen, is Hij toch niet wezenlijk toornig op het gebed van Zijn volk, Psalm 80:4, want "het is Zijn welgevallen," Spreuken 15:8, en het behaagt Hem, dat er met Hem geworsteld wordt in heet gebed. Zelfs als wij bijzondere tekens ontvangen van Gods gunst, behoren wij over onszelf te waken, ten einde ons niet bloot te stellen aan het Goddelijk ongenoegen, en daarom moeten wij in de armen van ons geloof de Middelaar meebrengen, om over de ongerechtigheid onzer heilige dingen verzoening te doen.

3. Hier is grote liefde.

a. Een liefderijke mening van Sodom’s aard en hoedanigheid, hoe slecht de mensen er ook waren, dacht hij toch dat er verscheidene rechtvaardigen woonden. Het betaamt ons om ook van de slechtste plaatsen het beste te hopen. Van de twee dwalingen is die het beste, welke naar die richting dwaalt.

b. Een liefderijke begeerte naar Sodom's welvaren, hij gebruikte al zijn invloed bij de troon der genade, om genade voor hen te verkrijgen. Nooit zien wij hem zo vurig en dringend in het pleiten bij God voor zich en zijn gezin als hier voor Sodom. Wij zien hier ook grote vrijmoedigheid en gelovig vertrouwen.

4. a. Hij nam de vrijheid om een zeker getal te noemen van rechtvaardigen die, naar hij dacht, in Sodom gevonden zouden worden. *Misschien zijn er vijftig*, vers 24.

b. Telkens en nogmaals rekent hij op Gods genade. Als God veel toestond, vroeg hij om nog meer, in de hoop om zo zijn doel te bereiken.

c. Hij bracht de voorwaarden van genade tot een zo laag getal, als zijn schaamtegevoel hem slechts toeliet, (daar hij genade voor de vijf steden verkreeg, als er slechts tien rechtvaardigen in gevonden werden) en dat cijfer was zo laag, dat hij er uit opmaakte, dat de steden gespaard zullen worden.

IV. Het welslagen van zijn gebed. Hij, die aldus met God worstelde, heeft heerlijk overwonnen, want hij had zich vorstelijk gedragen met God, en zo behoefde hij slechts te vragen om te ontvangen.

1. Gods algemene goedwillendheid bleek hierin, dat Hij er in toestemde de goddelozen te sparen om wille van de rechtvaardigen. Zie hoe snel God bereid is om barmhartigheid te betonen, Hij zoekt zelfs naar een reden er voor. Zie ook hoe de Godvruchtigen tot zegen zijn voor elke plaats, waarin zij zich bevinden, en hoe weinig diegenen hun eigen welzijn bevorderen, die hen haten en vervolgen.

2. Zijn bijzondere gunst jegens Abraham blijkt hierin, dat Hij niet ophield met geven, voordat Abraham ophield met vragen. Zo groot is de macht van het gebed. Waarom is Abraham dan opgehouden te vragen, toen hij reeds verkregen had dat de plaats gespaard zou worden zo er, al was het maar tien rechtvaardigen, in gevonden werden? Hetzij:

a. Omdat hij erkende, dat zij verdienden om te komen, indien er niet zo veel waren, zoals de wijngaardenier, die er in toestemde om de onvruchtbare vijgenboom uit te houwen, indien hij, na nog een proefjaar, geen vrucht zou opleveren, Lukas 13:9. Of:

b. Omdat God zijn geest weerhield om nog verder te vragen. Als God besloten heeft een plaats te verderven, dan verbiedt Hij om er voor te bidden, Jeremia 7:16, 11:14, 14:11.

Eindelijk. Wij hebben hier het eindigen van de samenspreking, vers 33.

1. Toen ging de Heere weg. De gezichten Gods kunnen in deze wereld niet altijd voortduren, daar het alleen door het geloof is, dat wij ons hier God moeten voorstellen. God ging niet weg voordat Abraham alles gezegd had, wat hij te zeggen had, want nooit is Hij het moede om naar het gebed van Zijn volk te horen Jesaja 59:1.

2. *Abraham keerde weer naar zijn plaats.* Hij was niet opgeblazen door de eer, die hem was aangedaan, en door het buitengewone onderhoud, dat God hem had toegestaan, was hij niet van het vervullen van zijn gewone dagelijkse plichten afgebracht. Hij keerde weer naar zijn plaats om waar te nemen wat er nu zou geschieden, en het bleek, dat zijn gebed was verhoord,

al was het ook dat Sodom niet gespaard bleef, daar er geen tien rechtvaardigen in gevonden werden. Nooit kunnen wij te weinig verwachten van de mens, en nooit kunnen wij te veel verwachten van God.

HOOFDSTUK 19

1 En die twee engelen kwamen te Sodom in den avond; en Lot zat in de poort te Sodom; en als Lot hen zag, stond hij op hun tegemoet, en boog zich met het aangezicht ter aarde.
2 En hij zeide: Ziet nu, mijne heren! keert toch in ten huize van uw knecht, en vernacht, en wast uw voeten; en gij zult vroeg opstaan, en gaan uws weegs. En zij zeiden: Neen, maar wij zullen op de straat vernachten.
3 En hij hield bij hen zeer aan, zodat zij tot hem inkeerden, en kwamen in zijn huis; en hij maakte hun een maaltijd, en bakte ongezuurde koeken, en zij aten.
4 Eer zij zich te slapen leiden, zo hebben de mannen dier stad, de mannen van Sodom, van den jongste tot den oudste toe, dat huis omsingeld, het ganse volk, van het uiterste einde af.
5 En zij riepen Lot toe, en zeiden tot hem: Waar zijn die mannen, die deze nacht tot u gekomen zijn? breng hen uit tot ons, opdat wij ze bekennen.
6 Toen ging Lot uit tot hen aan de deur, en hij sloot de deur achter zich toe;
7 En hij zeide: Mijn broeders! doet toch geen kwaad!
8 Ziet toch, ik heb twee dochters, die geen man bekend hebben; ik zal haar nu tot u uitbrengen, en doet haar, zoals het goed is in uw ogen; alleenlijk doet dezen mannen niets; want daarom zijn zij onder de schaduw mijns daks ingegaan.
9 Toen zeiden zij: Kom verder aan! Voorts zeiden zij: Deze ene is gekomen, om als vreemdeling hier te wonen, en zoude hij alleszins rechter zijn? Nu zullen wij u meer kwaads doen, dan hun. En zij drongen zeer op den man, op Lot, en zij traden toe om de deur open te breken.
10 Doch die mannen staken hun hand uit, en deden Lot tot zich inkomen in het huis, en sloten de deur toe.
11 En zij sloegen de mannen, die aan de deur van het huis waren, met verblindheden, van den kleinste tot aan den grootste, zodat zij moede werden, om de deur te vinden.
12 Toen zeiden die mannen tot Lot: Wien hebt gij hier nog meer? een schoonzoon, of uw zonen, of uw dochteren, en allen, die gij hebt in deze stad, breng uit deze plaats;
13 Want wij gaan deze plaats verderven, omdat haar geroep groot geworden is voor het aangezicht des HEEREN, en de HEERE ons uitgezonden heeft, om haar te verderven.
14 Toen ging Lot uit, en sprak tot zijn schoonzonen, die zijn dochteren nemen zouden, en zeide: Maakt u op, gaat uit deze plaats; want de HEERE gaat deze stad verderven. Maar hij was in de ogen zijner schoonzonen als jokkende.
15 En als de dageraad opging, drongen de engelen Lot aan, zeggende: Maak u op, neem uw huisvrouw, en uw twee dochteren, die voorhanden zijn, opdat gij in de ongerechtigheid dezer stad niet omkomt.
16 Maar hij vertoefde; zo grepen dan die mannen zijn hand, en de hand zijner vrouw, en de hand zijner twee dochteren, om de verschoning des HEEREN over hem; en zij brachten hem uit, en stelden hem buiten de stad.
17 En het geschiedde als zij hen uitgebracht hadden naar buiten, zo zeide Hij: behoud u om uws levens wil; zie niet achter u om, en sta niet op deze ganse vlakte; behoud u naar het gebergte heen, opdat gij niet omkomt.
18 En Lot zeide tot hen: Neen toch, Heere!
19 Zie toch, Uw knecht heeft genade gevonden in Uw ogen, en Gij hebt Uw weldadigheid groot gemaakt, die Gij aan mij gedaan hebt, om mijn ziel te behouden bij het leven; maar ik zal niet kunnen behouden worden naar het gebergte heen, opdat mij niet misschien dat kwaad aankleve, en ik sterve!
20 Ziet toch, deze stad is nabij, om derwaarts te vluchten, en zij is klein; laat mij toch derwaarts behouden worden (is zij niet klein?) opdat mijn ziel leve.

21 En Hij zeide tot hem: Zie, Ik heb uw aangezicht opgenomen ook in deze zaak, dat Ik deze stad niet omkere waarvan gij gesproken hebt.
22 Haast, behoud u derwaarts; want Ik zal niets kunnen doen, totdat gij daarhenen ingekomen zijt. Daarom noemde men den naam dezer stad Zoar.
23 De zon ging op boven de aarde, als Lot te Zoar inkwam.
24 Toen deed de HEERE zwavel en vuur over Sodom en Gomorra regenen, van den HEERE uit den hemel.
25 En Hij keerde deze steden om, en die ganse vlakte, en alle inwoners dezer steden, ook het gewas des lands.
26 En zijn huisvrouw zag om van achter hem; en zij werd een zoutpilaar.
27 En Abraham maakte zich deszelven morgens vroeg op, naar de plaats, waar hij voor het aangezicht des HEEREN gestaan had.
28 En hij zag naar Sodom en Gomorra toe, en naar het ganse land van die vlakte; en hij zag, en ziet, er ging een rook van het land op, gelijk de rook eens ovens.
29 En het geschiedde, toen God de steden dezer vlakte verdierf, dat God aan Abraham gedacht, en Hij leidde Lot uit het midden dezer omkering, in het omkeren dier steden, in welke Lot gewoond had.
30 En Lot toog op uit Zoar, en woonde op den berg, en zijn twee dochters met hem; want hij vreesde binnen Zoar te wonen. En hij woonde in een spelonk, hij en zijn twee dochters.
31 Toen zeide de eerstgeborene tot de jongste: Onze vader is oud, en er is geen man in dit land, om tot ons in te gaan, naar de wijze der ganse aarde.
32 Kom, laat ons onze vader wijn te drinken geven, en hem hem liggen, opdat wij van onze vader zaad in het leven behouden.
33 En zij gaven dien nacht haar vader wijn te drinken; en de eerstgeborene kwam, en lag bij haar vader, en hij werd het niet gewaar in haar nederliggen, noch in haar opstaan.
34 En het geschiedde des anderen daags, dat de eerstgeborene zeide tot de jongste: Zie, ik heb gisteren nacht bij mijn vader gelegen; laat ons ook dezen nacht hem wijn te drinken geven; ga dan in, lig bij hem, opdat wij van onzen vader zaad in het leven behouden.
35 En zij gaven haar vader ook dien nacht wijn te drinken, en de jongste stond op, en lag bij hem. En hij werd het niet gewaar in haar nederliggen, noch in haar opstaan.
36 En de twee dochters van Lot werden bevrucht van haar vader.
37 En de eerstgeborene baarde een zoon, en noemde zijn naam Moab; deze is de vader der Moabieten, tot op dezen dag.
38 En de jongste baarde ook een zoon, en noemde zijn naam Ben-ammi; deze is de vader der kinderen Ammons, tot op dezen dag.

De inhoud van dit hoofdstuk hebben wij in 2 Petrus 2 vers 6-8, waar wij vinden, dat God de steden van Sodom en Gomorra tot as verbrandende, ze met omkering veroordeeld heeft, en de rechtvaardige Lot verlost heeft. Het is de geschiedenis van Sodom's verderf, en Lots redding van dat verderf. In hoofdstuk 18 lazen wij van Gods neerkomen om de tegenwoordige toestand van Sodom te bezien, wat zijn goddeloosheid was, en wat er voor rechtvaardigen in waren, en nu hebben wij hier de uitslag van dat onderzoek.

I. Uit dat onderzoek bleek, dat Lot zeer goed was, vers 1-3, maar het bleek niet, dat er nog zo iemand was.

II. De inwoners van Sodom werden bevonden zeer snood en slecht te zijn, vers 4-11.

III. Daarom werd er zeer bijzonder zorg voor gedragen, om Lot en zijn gezin naar een plaats van veiligheid te laten gaan, vers 12-23.

IV. De barmhartigheid zich nu hierin verblijd hebbende openbaart de gerechtigheid zich in het verderf van Sodom, en de dood van de vrouw van Lot, vers 24-26, met een algemene herhaling van de geschiedenis, vers 27-29.

V. Een afschuwelijke zonde, waaraan Lot schuldig was door bloedschande te bedrijven met zijn twee dochters, vers 30-38.

Genesis 19:1-3

Waarschijnlijk waren deze engelen twee van de drie, die zoeven bij Abraham geweest waren, de twee geschapen engelen, die uitgezonden waren om Gods bedoeling met Sodom ten uitvoer te brengen.

Merk hier op:

I. Er was in Sodom maar één Godvruchtig man, en deze hemelse boden hebben hem ontdekt. Wij moeten, waar wij ook zijn, navraag doen naar hen, die in de vreze (Gods leven, en met deze willen omgaan, Mattheus 10:11, onderzoekt wie daarin-in die stad of dat vlek-waardig is, en blijft aldaar. Landgenoten, die zich in de vreemde bevinden, komen gaarne bij elkaar.

II. Lot heeft zich in die tijd genoegzaam van zijn naburen onderscheiden, waardoor een duidelijk merk op hem geplaatst werd. Hem, die niet handelde als de anderen, moet het ook niet als de anderen vergaan.

1. Lot zat in de poort te Sodom in de avond, toen de overigen waarschijnlijk aan het drinken en brassen waren, zat hij daar eenzaam en alleen uitziende naar een gelegenheid om goed te doen.

2. Hij was uiterst eerbiedig jegens deze mannen, die een sober, ernstig voorkomen hadden, hoewel zij generlei pracht of staatsie tentoonspreidden. Hij boog zich ter aarde toen hij hen zag, alsof hij reeds op de eerste aanblik iets Goddelijks in hen bespeurde.

3. Hij was gastvrij, hartelijk en ruim in zijn uitnodiging en zijn onthaal. Dringend nodigde hij deze vreemdelingen in zijn huis, zette hun het beste voor van hetgeen hij had, en gaf hun alle mogelijke blijken en bewijzen van zijn oprechtheid, want:

a. Toen de engelen, om te zien of zijn uitnodiging van harte gemeend was, haar eerst weigerden aan te nemen, (hetgeen een gewoon gebruik van bescheidenheid is, zonder dat dit in het minst aan waarheid of oprechtheid tekort doet) heeft hun weigering hem slechts des te dringender doen aanhouden, *hij hield bij hen zeer aan*, vers 3, deels omdat hij volstrekt niet wilde, dat zij zich aan de ongerieflijkheid en het gevaar zouden blootstellen door op straat te overnachten in Sodom, en deels omdat hij zeer naar hun gezelschap en gesprek verlangde. Twee zulke eerlijke gezichten had hij in Sodom nog niet gezien. Zij, die in een slechte plaats wonen moeten het gezelschap op prijs stellen van hen, die wijs en goed zijn, en dit zeer begeren.

b. Toen de engelen zijn uitnodiging hadden aangenomen, heeft hij hen gul onthaald, hij richtte een maaltijd voor hen aan, en vond die goed besteed aan zulke gasten. Godvruchtige mensen behoren (met beleid en voorzichtigheid) ook edelmoedige, milddadige mensen te zijn.

Genesis 19:4-11

Nu is het ontwijfelbaar gebleken, dat er alle reden was voor het geroep van Sodom. Wat er die nacht voorviel was genoeg om de maat vol te maken. Want hier bevinden wij:

I. Dat zij allen goddeloos waren, vers 4. De goddeloosheid was algemeen geworden, voor alle snood bedrijf waren zij een van zin. Hier waren oud en jong, lieden uit alle hoeken van de stad, verenigd in dit tumult. De ouden waren de slechtheid nog niet te boven, en de jongen waren er al spoedig rijp voor. Er waren of geen overheidspersonen om de vrede te bewaren en de vreedzamen te beschermen, of de magistraten hielpen zelf mee om het oproer aan de gang te maken. Als de ziekte der zonde epidemisch is geworden, is zij voor elke plaats noodlottig, Jesaja 1:5-7.

II. Dat hun goddeloosheid ten top was geklommen, zij *waren boos en grote zondaars tegen de Heere,* Hoofdstuk 13:13, want:

1. Het was de onnatuurlijkste en afschuwelijkste ondeugd, die zij nu wilden bedrijven, een zonde, die nog heden naar hen genoemd wordt, sodomie. Zij hadden zich geheel overgegeven aan die afschuwelijke bewegingen, Romeinen 1:26, 27, die erger dan dierlijk en de eeuwige versmaadheid van de menselijke natuur zijn, en waaraan niet zonder afschuw gedacht kan worden door hen, in wie nog het geringste vonkje van deugd is, nog iets van het natuurlijk licht is overgebleven. Zij, die zich overgeven in onnatuurlijke onreinheid, zijn voor de straf van het eeuwige vuur getekend, zie Judas 1:7.

2. Zij schaamden zich niet om er voor uit te komen, en hun voornemen met geweld van wapens uit te voeren. Die praktijken zouden al slecht genoeg zijn geweest, indien zij in het geheim en door overreding gepleegd werden, maar zij verklaren de oorlog aan de deugd, tarten haar in het openbaar. Vandaar, dat van vermetele, onbeschaamde zondaars gezegd wordt dat zij "hun zonde vrijuit spreken, gelijk Sodom," Jesaja 3:9. Zij, die onbeschaamd zijn in de zonde, zullen meestal ook onboetvaardig blijken en dat zal dan hun verderf wezen. Diegenen zijn wel zeer hard van hart, die zondigen zonder gevoel van schaamte, Jeremia 6:15.

3. Toen Lot met alle mogelijke zachtmoedigheid tussenbeide trad en de woede van hun boze lusten zocht tegen te gaan, hebben zij hem met ruwe onbeschoftheid behandeld. Hij waagde zich onder hen, vers 6. Hij sprak hen aan met beleefdheid, noemde hen *broeders,* vers 7, en smeekte hen zo’n groot kwaad niet te bedrijven, en geheel verward door hun snood voornemen, heeft hij hun met onverschoonbare onbedachtzaamheid aangeboden om hun zijn twee dochters prijs te geven, vers 8. Het is wel waar, dat wij van twee kwaden het minste moeten kiezen, maar van twee zonden moeten wij geen van beide kiezen, en nooit moeten wij kwaad doen om er het goede uit te laten voortkomen. Hij redeneerde met hen, pleitte bij hen op de wetten der gastvrijheid en op de bescherming van zijn huis, waar zijn gasten recht op hadden, maar even goed zou men met een briesende leeuw of een brullende beer kunnen redeneren als met deze hardnekkige zondaars, die zich alleen door hun boze lusten en hartstochten lieten regeren. Lots redeneren met hen maakt slechts hun toorn en woede gaande, en om de maat van hun goddeloosheid vol te maken, vallen zij op hem aan.

a. Zij *bespotten* hem, beschuldigen hem van de ongerijmdheid om zich als rechter op te werpen, daar hij niet eens het burgerrecht had van hun stad, vers 9. Het is iets heel gewoons, dat bestraffers als overweldigers en indringers worden uitgekreten, en dat zij, die de goedheid

van een vriend willen betonen, ervan beschuldigd worden zich het gezag van een rechter aan te matigen, alsof iemand niet eens een verstandig woord kon spreken, zonder daarom aanmatigend te zijn.

b. Zij *dreigen* hem, vallen hem aan, en hij is in gevaar om door het woedend gepeupel in stukken te worden gescheurd. Zij, die het haten om hun leven te verbeteren haten hen, door wie zij bestraft worden, al is die bestraffing ook nog zo zachtmoedig. Trotse zondaren doen aan hun geweten wat de Sodomieten aan Lot gedaan hebben, zij wijzen er de bestraffing van af, smoren zijn verwijten, totdat zij het geheel toegeschroeid hebben en zijn stem tot zwijgen hebben gebracht, en zo rijpen zij dan voor het verderf. Mishandelingen van Gods boden en van getrouwe bestraffers vullen spoedig de maat der ongerechtigheid van de mensen en brengen dan een onherstelbaar verderf over hen. Zie Spreuken 29:1 en 2 Kronieken 36:16. Indien de mens niet door bestraffingen genezen wordt dan is er geen genezing voor hem. Zie 2 Kronieken 25:16.

III. Dat een Godvruchtige door niets minder dan door de macht van een engel uit hun boze handen gered kon worden. Het was nu onmiskenbaar gebleken van welke aard Sodom was en welke maatregelen er tegen genomen moesten worden, daarom geven de engelen onmiddellijk een voorbeeld van hetgeen zij later doen zullen.

1. Zij bevrijden Lot, vers 10. Die bevochtigt zal ook zelf een vroege regen worden. Lot wendde alle pogingen aan om hen te beschermen, en nu hebben zij ter beloning van zijn vriendelijkheid krachtig en afdoend zorg gedragen voor zijn veiligheid. Engelen worden gebruikt ter bijzondere bewaring van hen, die zich door weldoen aan gevaar blootstellen. Bij hun sterven worden de heiligen, evenals Lot, in een huis van volkomen veiligheid gebracht, waarvan de deur voor altijd toegesloten wordt voor hen, die hen vervolgen.

2. Zij straffen de onbeschoftheid der Sodomieten, vers 11. Zij *sloegen hen met verblindheden*. Dit diende om een einde te maken aan hun pogingen, door hen onmachtig te maken om er mee voort te gaan. Rechtvaardiglijk werden diegenen met blindheid geslagen, die doof waren geweest voor recht en rede. Geweld drijvende vervolgers worden dikwijls verdwaasd, zodat zij hun boze bedoelingen tegen Gods boden niet kunnen volbrengen, Job 5:14, 15. Toch gingen deze Sodomieten, nadat zij met blindheid waren geslagen nog voort met naar de deur te zoeken, teneinde haar open te breken, totdat zij vermoeid waren. Geen oordelen zullen op zichzelf de verdorven natuur en de boze bedoelingen van de goddelozen veranderen. Indien hun geest niet verblind was geweest zowel als hun ogen, dan zouden zij evenals de tovenaars gezegd hebben: dit is Gods vinger, en zich onderworpen hebben. Het was ook een voorproef van hun algeheel verderf op de volgende dag. Als God op de weg van een rechtvaardig oordeel de mensen verblindt, dan is hun toestand reeds wanhopig, Romeinen 11:8, 9.

Genesis 19:12-14

Hier hebben wij de voorbereiding voor Lots redding.

I. Er wordt hem kennis gegeven van Sodoms naderend verderf, vers 13. Wij *gaan deze plaats verderven.* De heilige engelen zijn de dienaren van Gods toorn tot verderfenis van de zondaren, zowel als van Zijn genade tot bewaring en uitredding van Zijn volk. In die zin worden de goede engelen boden des kwaads, Psalm 78. 49

II. Hem wordt bevolen hiervan kennis te geven aan zijn vrienden en betrekkingen, opdat zij, indien zij het wilden, met hem gered zouden worden, vers 12. *"Wie hebt gij hier nog meer,* over wie gij in zorg zijt of in wie gij belangstelt? Indien gij dezulken hebt zo deel hun mee wat er staat te geschieden." Hierin nu ligt opgesloten:

1. Het gebod van een grote plicht, welke hierin bestond, dat hij alles moest doen wat hij kon om hen, die hem omringden, te redden, als brandhouten uit het vuur te rukken. Zij, die door genade zelf uit een zondige toestand verlost zijn, moeten doen wat zij kunnen om anderen, inzonderheid hun bloedverwanten, te redden.

2. De aanbieding van een grote gunst. Zij vragen niet, of hij ook enkele rechtvaardigen kende in de stad, die het behoorlijk zou zijn te redden, zij weten, dat die er niet zijn, maar zij vragen wat hij er voor verwanten heeft, opdat dezen, rechtvaardig of niet rechtvaardig, met hem gered zouden worden. Het gaat slechte mensen soms goed in deze wereld om wille van hun vrome bloedverwanten. Het is goed om verwant te zijn aan een Godvruchtige.

III. Dienovereenkomstig wendt hij zich tot zijn schoonzonen, vers 14.

Merk op:

1. Hoe Lot hen eerlijk gewaarschuwd heeft. *Maakt u op, gaat uit deze plaats.* Die wijze van uitdrukking is levendig en opschrikkend. Het was geen tijd om te beuzelen, het verderf was aan de deur. Zij hadden niet, zoals de Ninevieten, veertig dagen om zich nog te bekeren. Nu of nooit moeten zij zich redden. Te middernacht werd dit geroep aangeheven. Zodanig is onze roepstem tot de onbekeerden: Bekeert u en leeft.

2. Hoe zij zijn waarschuwing minachtten. Hij *was in de ogen van zijn schoonzonen als jokkende.* Zij dachten misschien dat de aanval, die de Sodomieten op zijn huis gedaan hadden, zijn verstand had verbijsterd, hem zulk een schrik had aangejaagd dat hij niet wist wat hij zei, of wel, zij dachten dat hij met hen schertste. Zij, die een vrolijk leven leidden, met alles schertsten en lachten, achtten dat dit ook een scherts, een grap was, en zo zijn zij in de verwoesting omgekomen. Zo zijn er nog velen, die heel luchthartig blijven als zij gewaarschuwd worden voor de ellende en het gevaar, waarin zij zich bevinden, zij denken dat hun leraren met hen schertsen, zulken zullen omkomen, en dan is hun bloed op hun hoofd.

Genesis 19:15-23

Hier is:

I. De redding van Lot uit Sodom. Hoewel er geen tien rechtvaardigen in Sodom waren, om wie het gespaard kon worden, heeft toch de een rechtvaardige, die er was, zijn ziel bevrijd, Ezechiel 14:14. Vroeg in de morgen hebben zijn eigen gasten uit vriendelijkheid voor hem en de zijnen hen buiten de deur gezet, vers 15. Zijn gehuwde dochters kwamen om met haar echtgenoten, maar die bij hem woonden, zijn met hem gered.

Merk op:

1. Met hoe vriendelijk geweld Lot buiten Sodom gevoerd werd, vers 16. Hoewel hij niet, evenals zijn schoonzonen, met de waarschuwing gespot of geschertst heeft, schijnt hij toch geaarzeld, gebeuzeld te hebben, niet zoveel haast gemaakt te hebben als door de toestand werd vereist. Zo zijn er velen, die wel enigszins overtuigd zijn van het rampzalige van hun geestelijke toestand en de noodzakelijkheid van een verandering, maar dit noodzakelijke werk toch uitstellen, en dwaas blijven aarzelen. Lot heeft dit gedaan, en het zou hem noodlottig geworden zijn, indien de engelen *zijn hand niet hadden gegrepen en hem uitgebracht hadden,* hem behouden hadden door vrees, Judas 1:23. Daarvan wordt gezegd: de *Heere was barmhartig over hem,* want daar hij zo ongaarne vertrok, zou Hij hem rechtvaardig met de anderen hebben kunnen laten omkomen. Ook van de rechtvaardigste mensen moet de zaligheid alleen aan Gods genade worden toegeschreven, en niet aan hun eigen verdienste. Het is uit genade dat wij zalig worden. Gods macht moet ook erkend worden in het uit een toestand van zonde brengen van de zielen. Indien God er ons niet uitgebracht had, dan zouden wij er nooit uitgegaan zijn. Indien God ons niet genadig was geweest, zou ons aarzelen ons verderf zijn geweest.

2. Met hoe vriendelijk geweld hij gedrongen werd om zich te haasten, toen hij al *buiten gebracht was,* vers 17.

a. Hij moet zich nog in gevaar achten om te komen, en door de wet van het zelfbehoud opgewekt worden om te vluchten, om zijns levens wil. Een heilig vrezen en beven worden nodig bevonden om onze zaligheid te werken.

b. Daarom moet hij wèl acht geven op hetgeen hij doet. Hij moet niet naar Sodom blijven hunkeren, *zie niet achter u om,* hij moet niet talmen op de weg, *sta niet op deze ganse vlakte,* want zij zal gans en al tot een dode zee gemaakt worden, hij moet niet stilstaan vóór hij het hem aangewezen veilige toevluchtsoord heeft bereikt: *behoud u naar het gebergte henen.* Dusdanige bevelen worden gegeven aan hen, die door genade uit een zondige toestand verlost zijn. Keer niet terug tot de zonde en tot Satan. Blijf niet rusten in uzelf en in de wereld want dat is verwijlen in de vlakte. En strek u naar Christus en de hemel, want dat is om behoudenis vlieden naar het gebergte, en vóór wij daar gekomen zijn mogen wij niet stilstaan.

II. Het bepalen van een toevluchtsoord voor hem. Eerst werd hem daartoe het gebergte aangewezen, maar:

1. Hij verzocht om een stad tot toevluchtsoord, een vaan de vijf, die dicht bij elkaar gelegen waren, genaamd *Bela,* Hoofdstuk 14:2. Het was Lots zwakheid te denken, dat een door hemzelf gekozen stad veiliger zou zijn dan het door God aangewezen gebergte. En hij

redeneerde tegen zichzelf toen hij pleitte: *Gij hebt Uwe weldadigheid groot gemaakt, die Gij aan mij gedaan hebt, om mijne ziel te behouden bij het leven, maar ik zal niet kunnen behouden worden naar het gebergte heen.* Immers, kon Hij, die hem uit Sodom weggerukt had, toen hij aarzelde en draalde, hem niet veilig naar het gebergte brengen, al zou hij ook beginnen moe te worden? Kon Hij, die hem van het grotere kwaad had gered, hem niet ook door het kleinere heen helpen? In zijn bede legt hij er sterk de nadruk op dat die stad klein is. Zij *is klein, is zij niet klein?* Daarom kon men hopen dat zij niet zo slecht was als de andere steden. Dat gaf een nieuwe naam aan die plaats, zij werd *Zoar* genoemd, dat is: een kleine. Voorbeden voor kleinen zijn waardig om in gedachtenis te worden gehouden.

2. God stond hem zijn verzoek toe, al was daar ook veel zwakheid in gelegen, vers 21-22. Zie welke gunst God bewees aan een ware heilige, al was hij ook een zwakke heilige.

a. Om hem genoegen te doen werd Zoar gespaard. Hoewel zijn voorbede niet zoals die van Abraham voortkwam uit edelmoedige liefde, maar bloot uit eigenbelang, heeft God hem zijn verzoek toch toegestaan om te tonen hoe veel het dringend gebed van een rechtvaardige vermag.

b. Het verderf over Sodom werd opgeschort totdat hij in veiligheid was. *Ik zal niets kunnen doen totdat gij daarhenen ingekomen zijt.* De tegenwoordigheid van een Godvruchtige op een plaats, draagt er toe bij om oordelen af te weren. Zie hoe God zorg draagt voor de bewaring van Zijn volk. De winden worden opgehouden, totdat Gods dienstknechten verzegeld zijn, Openbaring 7:3, Ezechiël 9:4.

Eindelijk. Er wordt nota van genomen, dat de zon was opgegaan toen Lot in Zoar aankwam, want als een Godvruchtige in een plaats komt dan brengt hij licht mede, of behoort dit te doen.

Genesis 19:24-25

Toen, als Lot veilig in Zoar was aangekomen, *toen* kwam deze regen, want de Godvruchtigen worden weggenomen voordat het kwaad komt. *Toen,* als de zon was opgegaan, schitterend en helder, een schone dag belovend, *toen* ontstond deze storm, om te tonen, dat er geen natuurlijke oorzaken voor waren. Betreffende deze verwoesting valt op te merken:

1. Dat God er de onmiddellijke werker van was. Het was een verwoesting door de Almachtige. *De Heere deed zwavel en vuur regenen-van de Heere,* vers 24, dat is: God deed het door Zijn eigen macht, en niet naar de gewone loop van de natuur. Of: God de Zoon, van God de Vader, want de Vader heeft de Zoon al het oordeel overgegeven. Hij, die de Zaligmaker is, zal de verderver zijn van hen, die de zaligheid verwerpen.

2. Dat dit verderf iets vreemds was, Job 31:3. Nooit tevoren en nooit daarna was iets dergelijks gezien. Van de hemel heeft God de hel op hen doen regenen. "Vuur en zwavel en een geweldige stormwind was het deel huns bekers," Psalm 11:6, geen bliksemstraal, die al verderf genoeg aanbrengt als God er een opdracht aan geeft, maar een regen van bliksemstralen. Hun woningen werden met zwavel overstrooid, Job 18:15, en weldra hechtte zich daar vuur aan. God kon hen doen verdrinken, zoals Hij de oude wereld heeft doen verdrinken maar Hij wilde tonen dat Hij veel pijlen in zijn pijlkoker heeft, vuur zowel als water.

3. Dat het een oordeel was, waardoor alles verwoest werd. *De steden werden er door omgekeerd,* alle inwoners kwamen er door om, de vlakte met al het gewas werd verwoest vers 25. Het was een volkomen onherstelbare verwoesting. Die vruchtbare vallei is een groot meer geworden, een dode zee, en is dit tot op de huidige dag gebleven. Zij wordt de *Zoutzee* genoemd, Numeri 34:12. Reizigers zeggen dat zij omstreeks dertig mijlen lang en tien mijlen breed is. Geen levend wezen wordt er in gevonden, er gaat een onaangename reuk van uit, het water wordt door de wind niet bewogen, en de dingen, die er in geworpen worden, kunnen niet gemakkelijk zinken. De Grieken noemen haar "Asphaltites," naar een soort van pek, die er door opgeworpen wordt. De Jordaan stort er zich in uit en verliest er zich in.

4. Dat het een straf was, die beantwoordde aan hun zonde. Brandende, tegennatuurlijke lusten werden terecht gestraft met dit bovennatuurlijke vuur. Zij, die ander vlees zijn nagegaan, zijn door een vreemd vuur omgekomen, Judas 1:7. Zij, die met hun gepeupel de engelen hebben vervolgd en Lot bevreesd hebben gemaakt, werden nu door God vervolgd met Zijn onweder en verschrikt met zijn draaiwind, Psalm 83:16.

5. Dat het bestemd was tot een blijvende openbaring van Gods toorn tegen zonde en zondaren in alle tijden, dientengevolge wordt er in de Schrift dikwijls naar verwezen, en het wordt ook ten voorbeeld gesteld van het verderf van Israël, Deuteronomium 29:23, van Babel, Jesaja 13:19, van Edom, Jeremia 49:18, van Moab en Ammon, Zefanja 2:9. Ja het was ook een type van de straf van het eeuwige vuur, Judas: 7, en van het verderf over hen, die goddeloos leven, 2 Petrus 2:6, inzonderheid van hen, die het Evangelie verachten, Mattheus 10:15. Het is een toespeling op deze verwoesting, dat de plaats van de verdoemden dikwijls voorgesteld wordt als een poel, die daar brandt, zoals Sodom brandde, van vuur en sulfer. Laat ons hieruit leren:

a. Wat het kwaad is van de zonde en hoe schadelijk haar aard is. Ongerechtigheid leidt naar verderf.

b. De verschrikkingen des Heeren. Zie hoe verschrikkelijk het is in de handen van de levende God te vallen!

Genesis 19:26

Ook dit is geschreven tot onze vermaning, onze Heiland verwijst er naar, Lukas 17:32. *Gedenkt aan de vrouw van Lot*. Gelijk door het voorbeeld van Sodom de goddelozen gewaarschuwd worden en vermaand om zich van hun goddeloosheid te bekeren, zo worden door het voorbeeld van de vrouw van Lot de rechtvaardigen gewaarschuwd en vermaand om zich niet af te keren van hun gerechtigheid, Ezechiël 3:18, 20.

Wij hebben hier:

1. De zonde van de vrouw van Lot: *zij zag om van achter hem.* Dit scheen iets heel gerings, maar door de straf, die er op volgde, zijn wij er zeker van dat het een grote zonde was, een zeer zondige daad.

a. Zij was ongehoorzaam aan een uitdrukkelijk gebod, en zo heeft zij dan gezondigd naar de gelijkenis van Adams overtreding, die verderf heeft gebracht over ons allen.

b. Op de bodem er van was ongeloof, zij twijfelde er aan dat Sodom verwoest zou worden, en dacht dat zij er wel veilig in kon zijn gebleven.

c. Zij zag om naar haar naburen, die zij er had achtergelaten, met meer zorg en belangstelling dan voegde nu voor hen de dag der genade voorbij was en Gods gerechtigheid zich verheerlijkte in hun verderf. Zie Jesaja 66:24.

d. Waarschijnlijk hunkerde zij naar haar huis en goed in Sodom, wars om dit alles achter te laten. Christus geeft te kennen, dat dit haar zonde was Lukas 17:31, 32. Zij hechtte te veel aan haar huisraad.

e. Haar omzien wees op een neiging tot omkeren, tot teruggaan, en daarom gebruikt onze Heiland het als een waarschuwing tegen afval van onze Christelijke belijdenis. Wij hebben allen de wereld en het vlees verzaakt en onze aangezichten hemelwaarts gericht, wij zijn in de vlakte, waar wij getoetst worden, en het is ons risico als wij terugkeren naar de belangen, die wij zeggen opgegeven te hebben. Teruggaan is ten verderve gaan, en terugzien leidt daartoe. "Zo laat ons dan vrezen," Hebreeën 4:1.

2. De straf van Lots huisvrouw wegens deze zonde. Zij werd op dezelfde plaats gedood. Haar lichaam viel echter niet ter aarde, maar bleef overeind staan, als een zuil of monument, niet onderhevig aan vermolming of verrotting zoals een menselijk lichaam, dat aan de lucht is blootgesteld, maar gemetamorphoseerd in een metaalachtige substantie, die de eeuwen zou verduren. Kom en zie de goedertierenheid en de strengheid van God, Romeinen 11:22, jegens Lot, die voorwaarts ging, goedertierenheid, jegens de vrouw van Lot, die omzag, strengheid. Hoewel zij na verwant was aan een rechtvaardig man, hoewel zij beter was dan haar naburen, en hoewel zij een toonbeeld was van onderscheidende genade in haar bevrijding uit Sodom, heeft God toch haar ongehoorzaamheid niet voorbijgezien, want grote voorrechten zullen ons niet beveiligen tegen de toorn van God, indien wij ons die voorrechten niet naarstig en getrouw ten nutte maken. Laat deze zoutpilaar de gedachte bij ons opwekken: Daar het zo gevaarlijk is om te zien, zo laat ons ons strekken naar hetgeen voor is, Filippenzen 3:13, 14.

Genesis 19:27-29

Onze gemeenschap met God bestaat in ons Godvruchtig letten op Hem en Zijn genadig zien op ons, wij hebben hier dus de gemeenschap, die er was tussen God en Abraham, nu in hetgeen er met Sodom geschied was zoals tevoren in de beraadslaging over hetgeen er mee geschieden moest, want de gemeenschap met God wordt onderhouden in de handelingen van Zijn voorzienigheid zowel als in Zijn inzettingen.

1. Hier is Abrahams Godvruchtig letten op God in deze gebeurtenis en dat wel in twee dingen.

a. Een zorgvuldig uitzien naar hetgeen geschieden zou, vers 27. *Hij maakte zich des morgens vroeg op,* om naar Sodom toe te zien. En om aan te duiden, dat zijn bedoeling hiermede was te zien wat de uitslag was van zijn gebed, ging hij naar de plaats, waar hij voor het aangezicht des Heeren had gestaan en stelde zich daar als op zijn wachttoren, Habakuk 2:1. Als wij gebeden hebben moeten wij uitzien naar het gevolg ervan, wij moeten ons gebed adresseren, zoals een brief, en dan een antwoord er op verwachten, ons gebed richten als een pijl, en dan zien of die pijl het doel getroffen heeft, Psalm 5:3. Ons vragen naar tijding moet wezen in verwachting van een antwoord op ons gebed.

b. Een opmerken in eerbiedige vreze, *hij zag naar Sodom toe,* vers 28, niet zoals de vrouw van Lot, met stilzwijgende afkeuring van de strengheid Gods, maar in nederige aanbidding en berusting. Zo zullen de heiligen als zij de rook zien die voor eeuwig en altoos opgaat van Babels pijniging (zoals hier van Sodom), telkens en nogmaals zeggen: Halleluja! Openbaring 19:3. Zij, die op de dag der genade het ernstigst gebeden hebben voor de zondaars, zullen op de dag des oordeels tevreden zijn om hen te zien omkomen, en er God in verheerlijken.

2. Hier is Gods gunstig aanzien van Abraham vers 29. Evenals tevoren, toen Abraham bad voor Ismaël, God hem in Izaak heeft verhoord, zo heeft Hij hem nu, toen hij bad voor Sodom, verhoord in Lot. Hij *gedacht aan Abraham en* om zijnentwil, *leidde Hij Lot uit uit het midden dezer omkering.* Op het gebed van het geloof zal God voorzeker op Zijn eigen wijze en op Zijn eigen tijd een antwoord van vrede geven, hoewel het voor een wijle vergeten schijnt te zijn, zal toch vroeg of laat blijken dat God het indachtig is. Het gebed van de Godvruchtigen voor hun vrienden en bloedverwanten redt deze menigmaal uit tijdelijke oordelen, het was om Abrahams wil, dat Lot gered werd. Wellicht heeft dit woord lang daarna Mozes aangemoedigd om te bidden: "Heere, gedenk aan Abraham", Exodus 32:13. Zie ook Jesaja 63:11.

Genesis 19:30-38

Hier is:

I. De grote moeilijkheid, waarin Lot zich bevond na zijn redding vers 30. Angst dreef hem weg uit Zoar, Lot durfde er niet blijven wonen, hetzij omdat hij zich bewust werd, dat hij zelf zich dit toevluchtsoord had gekozen en hierin dus dwaas aan God de wet had gesteld zodat hij wel wantrouwen moest koesteren omtrent zijn veiligheid aldaar, of wel, omdat hij bevond dat de plaats al even slecht was als Sodom, waaruit hij besloot dat zij Sodom wel niet lang zou overleven. Het kan ook wezen dat hij de toename en het rijzen van de wateren bemerkte, die na de algemene brand de vlakte begonnen te overstromen, misschien wel door de Jordaan, en waaruit door vermenging met de rommel, het puin, langzamerhand de Dode Zee ontstond. Zoar, dacht hij, is wel aan het vuur ontkomen, maar het zal wel in die toenemende wateren moeten verzinken, daar het op diezelfde laagvlakte stond. In een vestiging of een toevluchtsoord, door onszelf gekozen, zonder God te volgen, zullen wij gewoonlijk geen lieflijke rust vinden. Hij was nu genoodzaakt de wijk te nemen naar het gebergte en in een spelonk te wonen. Het was vreemd, dunkt mij, dat hij niet tot Abraham terugkeerde en zich onder zijn bescherming stelde, aan wie hij telkens en nogmaals zijn veiligheid verschuldigd was, maar er zijn sommige Godvruchtige mensen, die niet wijs genoeg zijn om te weten wat goed voor hen is. Hij was nu blij genoeg om naar het gebergte te gaan, de plaats, die God hem tot een toevluchtsoord had aangewezen. Het is goed als wij door teleurstelling op onze weg eindelijk heen gedreven worden naar Gods weg. Hij, die korte tijd geleden in geheel het land geen plaats genoeg kon vinden voor zich en zijn kudden, zonder in botsing te komen met Abraham, en dus zo ver als hij kon van hem moest wegtrekken, is nu beperkt tot een holte in een heuvel waar hij nauwelijks ruimte genoeg heeft om zich in om te keren, en daar zit hij sidderend en eenzaam neer. Het is rechtvaardig van God om diegenen tot armoede en bekrompenheid te brengen, die hun overvloed en hun vrijheid misbruikt hebben. Zie ook in Lot waartoe diegenen zich eindelijk brengen, die om wereldlijk voordeel en gewin de gemeenschap der heiligen opgeven, zij zullen met hun eigen roede geslagen worden.

II. De grote zonde, waaraan Lot en zijn dochters zich schuldig maakten, toen zij zich in die eenzame plaats bevonden. Het is een treurige geschiedenis.

1. Zijn dochters beraamden een zeer goddeloos plan om hem tot die zonde te brengen, en ongetwijfeld waren zij het meest schuldig. Onder voorgeven van de moed van hun vader wat op te wekken, wisten zij hem dronken te maken en gingen toen bij hem liggen, vers 31, 32. Sommigen denken dat hun voorwendsel, waarom zij hun daad volvoerden, wel aannemelijk was, zij hadden geen mannen, en wisten er ook aan geen te komen uit het heilig zaad, of, zo zij kinderen hadden bij anderen, dan zou toch de naam van hun vader niet door hen bewaard blijven. Sommigen denken, dat zij het oog hadden op de Messias, die, naar zij hoopten, van hun vader zou afstammen, want hij stamde af van Terachs oudste zoon, was, even goed als Abraham, van de overigen van Sems nakomelingen afgezonderd, en nu op heel bijzondere wijze uit Sodom verlost. Hun moeder en de overigen van hun familie waren dood, met de gevloekte Kanaänieten mochten zij niet huwen, en zo dachten zij, dat het doel, dat zij beoogden, en de uiterst moeilijke omstandigheden, waarin zij zich bevonden, de onregelmatigheid wel konden verontschuldigen. Van dit gevoelen is o.a. de geleerde heer Allix. Goede bedoelingen worden dikwijls misbruikt om boze handelingen in bescherming te nemen. Maar, wat nu ook hun voorgeven moge geweest zijn, het is zeker dat hun plan zeer goddeloos en afschuwelijk was, een onbeschaamde belediging van het licht en de wet van de natuur zelf.

Het gezicht op de ontzettendste oordelen Gods over de zondaren zal, zonder Gods genade, op zichzelf, geen boos hart van boze praktijken afhouden. Men vraagt zich af hoe het vuur van zondige lusten zo mogelijk ontstoken kon worden in haar, die zo kort geleden ooggetuigen waren geweest van de vlammen van Sodom. Eenzaamheid heeft, zowel als gezelschappen, zijn verzoekingen inzonderheid de verzoeking tot onreinheid. Toen Jozef alleen was met zijn meesteres, was hij in gevaar, Hoofdstuk 39:11. Bloedverwanten, die samenwonen, hebben het nodig, inzonderheid als zij eenzaam zijn, om zeer zorgvuldig te waken zelfs tegen de minste boze gedachte van die soort, opdat Satan geen voordeel over hen krijge.

2. Lot zelf werd door zijn eigen dwaasheid en onbehoedzaamheid op ellendige wijze overrompeld, en liet zich door zijn eigen kinderen zo bedriegen, dat hij twee nachten achter elkaar dronken gemaakt werd, en er alzo toe kwam om bloedschande te bedrijven, vers 33 en verv. Heere, wat is de mens! Wat zijn de besten der mensen, als God hen aan henzelf overlaat! Zie hier:

a. Het gevaar van zorgeloosheid. Lot, die te Sodom niet alleen zelf sober en kuis is gebleven maar voortdurend getreurd heeft over de goddeloosheid van de plaats en er tegen heeft getuigd, wordt toch in het gebergte, waar hij alleen was en naar hij dacht geheel buiten het bereik van de verzoeking, aldus schandelijk verrast. Dat dan hij, die meent te staan, hoog te staan, vast te staan, toezie, dat hij niet valle. Geen gebergte kan ons, aan deze zijde van de heilige berg hierboven, buiten het bereik doen zijn van Satans vurige pijlen.

b. Het gevaar van dronkenschap. Dat is niet slechts zelf een grote zonde, maar de deur, die toegang geeft tot menige andere zonde, tot de ergste en onnatuurlijkste zonden, die een ongeneeslijke wonde en onuitwisbare schande teweegbrengen. Iemand, die dronken is, zal zonder aarzelen doen hetgeen waaraan hij, als hij nuchter is, niet zonder afschuw zou kunnen denken.

c. Het gevaar van verzoeking door onze dierbaarste betrekkingen en vrienden, die wij liefhebben en achten, en van wie wij vriendelijkheid verwachten. Lot, wiens matigheid en kuisheid onverwinbaar waren voor vreemd geweld, werd tot zonde en schande gebracht door het lage verraad van zijn eigen dochters. Waar wij ook zijn, overal moeten wij strikken vrezen, en altijd op onze hoede zijn.

Tot besluit van dit hoofdstuk hebben wij het bericht van de geboorte van de twee zonen of kleinzonen, (men kan ze noemen zoals men wil) van Lot-Moab en Ammon, de vaders van twee volken, naburen van Israël, en van wie wij dikwijls in het Oude Testament lezen, beide tezamen worden de kinderen van Lot genoemd, Psalm 83:9. Een voorspoedige geboorte kan wel op een ontvangenis in bloedschande volgen, maar wel verre van dat zulk een ontvangenis hierdoor gerechtvaardigd wordt dient zij veeleer tot eeuwigdurende smaad er van, en doet zij de ontering als een erfenis overgaan op het nageslacht, en toch is de stam van Juda, waaruit onze Heere is voortgekomen uit zulk een geboorte ontstaan, en Ruth, een Moabietische, wordt in Zijn geslachtsregister genoemd, Mattheus 1:3, 5.

Eindelijk: merken wij op, dat wij daarna nooit meer van Lot lezen, en dat wij nergens vermeld vinden wat er van hem geworden is. Ongetwijfeld heeft hij berouw gehad van zijn zonde en heeft hij vergiffenis verlangd, maar uit het feit, dat van nu voortaan de Schrift over hem zwijgt, kunnen wij leren dat, gelijk dronkenschap de mens vergeetachtig maakt, zij hem ook in

vergetelheid brengt, en menige naam, die anders met eerbied herdacht zou worden, is er in minachting en vergetelheid door begraven geworden.

HOOFDSTUK 20

1 En Abraham reisde van daar naar het land van het zuiden, en woonde tussen Kades en tussen Sur; en hij verkeerde als vreemdeling te Gerar.
2 Als nu Abraham van Sara, zijn huisvrouw, gezegd had: Zij is mijn zuster, zo zond Abimelech, de koning van Gerar, en nam Sara weg.
3 Maar God kwam tot Abimelech in een droom des nachts, en Hij zeide tot hem: Zie, gij zijt dood om der vrouwe wil, die gij weggenomen hebt; want zij is met een man getrouwd.
4 Doch Abimelech was tot haar niet genaderd; daarom zeide hij: Heere! zult Gij dan ook een rechtvaardig volk doden?
5 Heeft hij zelf mij niet gezegd: Zij is mijn zuster? en zij, ook zij heeft gezegd: Hij is mijn broeder. In oprechtheid mijns harten en in reinheid mijner handen, heb ik dit gedaan.
6 En God zeide tot hem in den droom: Ik heb ook geweten, dat gij dit in oprechtheid uws harten gedaan hebt, en Ik heb u ook belet van tegen Mij te zondigen; daarom heb Ik u niet toegelaten, haar aan te roeren.
7 Zo geef dan nu dezes mans huisvrouw weder; want hij is een profeet, en hij zal voor u bidden, opdat gij leeft; maar zo gij haar niet wedergeeft, weet, dat gij voorzeker sterven zult, gij, en al wat uwes is!
8 Toen stond Abimelech des morgens vroeg op, en riep al zijn knechten, en sprak al deze woorden voor hun oren. En die mannen vreesden zeer.
9 En Abimelech riep Abraham, en zeide tot hem: Wat hebt gij ons gedaan? en wat heb ik tegen u gezondigd, dat gij over mij en over mijn koninkrijk een grote zonde gebracht hebt? gij hebt daden met mij gedaan, die niet zouden gedaan worden.
10 Voorts zeide Abimelech tot Abraham: Wat hebt gij gezien, dat gij deze zaak gedaan hebt?
11 En Abraham zeide: Want ik dacht: alleen is de vreze Gods in deze plaats niet, zodat zij mij om mijner huisvrouw wil zullen doden.
12 En ook is zij waarlijk mijn zuster; zij is mijns vaders dochter, maar niet mijner moeder dochter; en zij is mij ter vrouwe geworden.
13 En het is geschied, als God mij uit mijns vaders huis deed dwalen, zo sprak ik tot haar: Dit zij uw weldadigheid, die gij bij mij doen zult; aan alle plaatsen waar wij komen zullen, zeg van mij: Hij is mijn broeder!
14 Toen nam Abimelech schapen en runderen, ook dienstknechten en dienstmaagden, en gaf dezelve aan Abraham; en hij gaf hem Sara zijn huisvrouw weder.
15 En Abimelech zeide: Zie, mijn land is voor uw aangezicht; woon, waar het goed is in uw ogen.
16 En tot Sara zeide hij: Zie, ik heb uw broeder duizend zilverlingen gegeven; zie, hij zij u een deksel der ogen, allen, die met u zijn, ja, bij allen, en wees geleerd.
17 En Abraham bad tot God; en God genas Abimelech, en zijn huisvrouw, en zijn dienstmaagden, zodat zij baarden.
18 Want de HEERE had al de baarmoeders van het huis van Abimelech ganselijk toegesloten, ter oorzake van Sara, Abrahams huisvrouw.

Wij keren nu terug tot de geschiedenis van Abraham, maar het deel er van, hetwelk hier vermeld wordt, is niet tot zijn eer. ook in het schoonste marmer komen fouten en gebreken voor, en daar er vlekken zijn in de zon, moeten wij niet verwachten, dat er iets onder de zon zonder vlekken is. De Schrift-en wij moeten daar wel op letten-is onpartijdig in haar vermelding van de gebreken, zelfs van de beroemdste personen. Wij hebben hier:

I. Abrahams zonde in het verloochenen van zijn vrouw, gevolgd door Abimelechs zonde door haar weg te nemen, vers 1, 2.

II. Gods spreken met Abimelech in een droom bij deze gelegenheid, om hem zijn dwaling te doen zien, vers 3, hoe Hij zijn pleitrede aanneemt, vers 4-6, en hem beveelt de vrouw weer te geven, vers 7.

III. Abimelechs rede tot Abraham, waarin hij hem bestraft om zijn bedrog, vers 8-10, waarop Abraham zo goed of kwaad als hij kon zich verontschuldigde vers 11-13. De goede afloop van deze geschiedenis daar Abimelech aan Abraham zijn vrouw teruggeeft, vers 14-16, en Abraham door zijn gebed bij God heeft overmocht om het oordeel over Abimelech weg te nemen, vers 17, 18.

Genesis 20:1-2

Hier is:

1. Abrahams vertrek van Mamre, waar hij bijna twintig jaar gewoond had, naar het land der Filistijnen, vers 1. Hij *verkeerde als vreemdeling te Gerar.* Er wordt ons niet gezegd bij welke gelegenheid hij daarheen ging, of het was omdat hij verschrikt was door de verwoesting van Sodom, of omdat het omliggende land er door geschaad was, of, zoals sommige Joodse schrijvers zeggen, omdat hij bedroefd was over de bloedschande, die Lot met zijn dochters had bedreven, en de smaad, die de Kanaänieten hierdoor op hem en zijn Godsdienst wierpen om wille van zijn bloedverwant. Ongetwijfeld was er een goede reden voor zijn vertrek. In een wereld, waar wij vreemdelingen en pelgrims zijn, kunnen wij niet verwachten altijd op dezelfde plaats te zullen blijven. Waar wij ons ook bevinden, overal moeten wij ons als vreemdelingen beschouwen.

2. Zijn zonde in het verloochenen van zijn vrouw, zoals tevoren, Hoofdstuk 12:13, die niet alleen op zichzelf zo'n dubbelzinnigheid was, dat zij zeer nabij een leugen kwam, en die indien zij als geoorloofd beschouwd werd het verderf zou wezen van de omgang in de maatschappij, en een open deur voor alle leugen en bedrog, maar daarenboven bracht zij de kuisheid en eer in gevaar van zijn huisvrouw, waarvan hij de beschermer had moeten wezen. Bovendien was er nog een tweeledige verzwaring van zijn zonde.

a. Dat hij zich tevoren reeds aan die zelfde zonde had schuldig gemaakt, er om bestraft was geworden, en overtuigd van de dwaasheid, die hem er toe geleid had, en toch herhaalt hij haar nu. Het is mogelijk, dat een Godvruchtige niet slechts in zonde valt, maar terugvalt in dezelfde zonde, door de kracht van de verzoeking en de zwakheid van het vlees. Laat dan de afgekeerden berouw hebben en wederkeren, maar niet wanhopen, Jeremia 3:22.

b. Daar Sara nu zwanger scheen te zijn van het beloofde zaad, of tenminste verwachtte dit weldra te zullen zijn, overeenkomstig het woord van God. Hij had dus nu zeer bijzondere zorg voor haar moeten hebben zoals Richteren 13:4.

3. Het gevaar, waarin Sara hierdoor gebracht werd. *De koning van Gerar zond en nam haar weg* in zijn huis, ten einde haar met zich op zijn legerstede te nemen. De zonde van de een brengt dikwijls de zonde van de ander teweeg. Hij, die door de heining van Gods geboden heen breekt, maakt een opening, waardoor hij weet niet hoevelen zullen heengaan. Het begin van de zonde is als een opening geven aan het water.

Genesis 20:3-7

Uit deze verzen blijkt dat God zich openbaarde door dromen (die onmiskenbaar van God kwamen) niet alleen aan Zijn dienstknechten, de profeten, maar zelfs aan hen, die buiten het verbond waren en buiten de gemeenschap met de kerk, maar gewoonlijk geschiedde het met betrekking tot, of in het belang van, Gods volk zoals in Farao's droom Jozef, en in Nebukadnezars droom Daniël betrokken was, en hier in Abimelechs droom Abraham en Sara, want om hunnentwil heeft Hij deze koning bestraft, Psalm 105:14, 15.

I. God geeft hem kennis van zijn gevaar, vers 3, het gevaar te zondigen, hem zeggende, dat die vrouw getrouwd was, zodat, indien hij haar neemt, hij haar echtgenoot onrecht aandoet, zijn gevaar te sterven vanwege deze zonde. *Gij zijt een man des doods,* en Gods zeggen dat iemand dit is, doet hem dit zijn. Aan iedere moedwillige zondaar behoort gezegd te worden, dat hij een man des doods is, zoals dit van de veroordeelde boosdoener en van een zieke, wiens kwaal ongeneeslijk is, gezegd wordt. Indien gij een slecht man zijt, dan voorzeker zijt gij een man des doods.

II. Hij pleit op zijn onwetendheid, zijn onbekendheid met de ware toedracht van de zaak, vers 4, 5, dat Abraham en Sara overeengekomen waren om hem te misleiden, hem onbekend te laten met het feit, dat zij meer dan *broeder en zuster* voor elkaar waren. Zie hoe vrijmoedig een mens bij God kan wezen, als zijn hart "hem niet veroordeelt," 1 Johannes 3:21. Als ons geweten getuigt van onze oprechtheid en dat wij, hoe ook door misleiding in een strik gelokt, niet willens en wetens tegen God gezondigd hebben, dan zal dit onze blijdschap zijn ten dage des kwaads. Hij pleit bij God zoals Abraham bij Hem gepleit heeft, Hoofdstuk 18:23. *Zult Gij ook een rechtvaardig volk doden?* Niet zulk een volk als te Sodom, dat inderdaad rechtvaardig gedood werd, maar een volk, dat ten opzichte van deze zaak onschuldig was.

III. God geeft een zeer volledig antwoord op hetgeen hij gezegd heeft.

1. Hij neemt zijn verontschuldiging aan, en erkent dat hij dit *in oprechtheid des harten gedaan heeft,* vers 6. Ja, Ik weet het. Voor hen, die eerlijk en oprecht zijn, is het een vertroosting, dat God hun oprechtheid kent, en haar zal erkennen, al zouden ook mensen, die wellicht tegen hen bevooroordeeld zijn, er of niet van overtuigd kunnen worden, of niet tot de erkentenis worden gebracht, dat zij er van overtuigd zijn.

2. Hij doet hem weten, dat hij alleen door de goede hand Gods over hem verhinderd werd om met de zonde voort te gaan. *Ik heb u ook belet tegen Mij te zondigen.* Abimelech werd hierdoor weerhouden om kwaad te doen, Abraham er voor behoed om kwaad te lijden, en Sara voor beiden. Er wordt zeer veel zonde beraamd en in het hart voorgenomen, die nooit ten uitvoer wordt gebracht. Het is God, die de mensen weerhoudt van het kwaad te doen dat zij zouden willen doen. Het is niet van Hem, dat er zonde is, maar het is wèl van Hem dat er niet meer zonde is, hetzij door Zijn invloed op de geest van de mensen, hun neiging tot zonde in toom houdende, of door Zijn voorzienigheid, waardoor hun de gelegenheid om te zondigen wordt ontnomen. Het is een grote genade om van zonde teruggehouden te worden, daarvoor moet God de eer ontvangen, wie er ook het middel toe moge zijn, 1 Samuel 25:32, 33.

3. Hij gebiedt hem de vrouw terug te geven, vers 7. *Zo geef dan nu,* nu gij beter ingelicht zijt, *dezes mans huisvrouw weer.* Onwetendheid kan niet langer tot verontschuldiging dienen dan zij duurt, als wij onwetend kwaad hebben gedaan, dan zal dit ons niet verontschuldigen, indien wij

er wetens in volharden, Leviticus 5:3- 5. De redenen, waarom hij rechtvaardig en vriendelijk moet wezen voor Abraham, zijn:

a. Dat hij *een profeet* is, Gode zeer na en zeer dierbaar, in wie God zeer bijzonder belangstelt, en over wie Hij zeer bijzonder zorg draagt. God duidt het onrecht Zijn profeten aangedaan, zeer ten kwade, en beschouwt het als Hemzelf te zijn aangedaan.

b. Een profeet zijnde, *zal hij voor u bidden*, dat is het loon van een profeet, en het is een goed loon. Er wordt hiermede te kennen gegeven, dat er grote kracht is in de gebeden van een profeet, en dat Godvruchtigen bereid moeten wezen om hen, die het nodig hebben te helpen met hun gebed, en tenminste hiermede de vriendelijkheid, die hun wordt bewezen, behoren te vergelden. Abraham was mee schuldig aan de moeilijkheid, waarin Abimelech zich bevond, en daarom was hij gehouden en verplicht om voor hem te bidden.

c. Het is op uw risico om haar niet terug te geven, want *weet dat gij* dan *voorzeker zult sterven.* Wie kwaad doet, hij zij vorst of boer, zal voorzeker het loon ontvangen van hetgeen hij gedaan heeft, tenzij hij zich bekeert en vergoeding doet voor het kwaad, dat hij gedaan heeft, Colossenzen 3:25. Geen ongerechtigheid kan gangbaar gemaakt worden voor God, neen, al zou zij ook des keizers beeld en opschrift dragen.

Genesis 20:8-13

Abimelech, door God in de droom gewaarschuwd, nam de waarschuwing ter harte, en als iemand, die in waarheid bevreesd is voor de zonde en haar gevolgen staat hij ‘s morgens vroeg op om de bevelen, die hem gegeven zijn, ten uitvoer te brengen.

I. Hij waarschuwt zijn dienstknechten, vers 8. Abraham zelf kon niet zorgzamer zijn om zijn huis te bevelen, dan hij ten opzichte van deze zaak geweest is. Zij, die door God overtuigd zijn van zonde en gevaar, behoren aan anderen te vertellen wat God voor hun ziel gedaan heeft, opdat ook zij mogen ontwaken en tot een zelfde heilige vrees gebracht worden.

II. Hij heeft een bestraffing voor Abraham. Let op:

1. De ernstige bestraffing, die Abimelech aan Abraham gegeven heeft, vers 9, 10. Zijn betoog was krachtig, en toch ook zachtmoedig. Niets kon beter gezegd zijn, hij maakt hem geen verwijt en triomfeert niet over hem. Hij zegt niet: "Is dit nu uw belijdenis, uw Godsdienst? Gij wilt niet zweren, maar gij wilt wèl liegen. Als dat profeten zijn, dan wens ik er van verschoond te zijn hen te zien", maar billijk en redelijk houdt hij aan Abraham het kwaad voor, dat hij hem gedaan heeft, en geeft op kalme wijze zijn misnoegen er over te kennen.

a. Hij noemt hetgeen, waarvan hij in gevaar was geweest, *zonde, een grote zonde.* Zelfs het licht van de natuur leert de mens, dat overspel een grote zonde is, dit zij gezegd tot beschaming van velen, die zich Christenen noemen en die zaak toch zeer licht opnemen.

b. Hij beschouwt het, dat hij en zijn koninkrijk aan de toorn Gods blootgesteld geweest zouden zijn, indien hij zich schuldig had gemaakt aan die zonde, al had hij haar ook in onwetendheid bedreven. De zonden der koningen blijken dikwijls de plagen van hun koninkrijk te zijn, daarom moeten heersers om wille van hun volk vrezen voor de zonde.

c. Hij beschuldigt Abraham gedaan te hebben wat hij niet kon rechtvaardigen of verantwoorden, toen hij zijn huwelijk loochende. Daarvan spreekt hij rechtvaardig en toch ook met zachtmoedigheid. Hij noemt hem niet leugenaar en bedrieger, maar zegt hem, dat hij *daden gedaan heeft, die niet moesten gedaan worden.* Dubbelzinnigheid en veinzerij zijn zeer slechte dingen, al zoekt men ze nog zo te verzachten of te verontschuldigen, en mogen nooit toegelaten worden.

d. Hij neemt het op als een zeer groot onrecht, hem en zijn familie aangedaan, dat Abraham hem aldus in gevaar heeft gebracht om te zondigen. "Wat *heb ik tegen u gezondigd?* Als ik uw ergste vijand ware geweest, dan zoudt gij mij geen groter kwaad hebben kunnen aandoen, en geen krachtiger maatregelen hebben kunnen nemen om u op mij te wreken. Wij behoren het als de grootste onvriendelijkheid te beschouwen, die men ons zou kunnen aandoen, als men ons verleidt tot zonde, al is het ook dat men daarbij vriendschap voorwendt en ons aanbiedt wat voor de verdorven natuur zeer aangenaam is.

e. Hij tart hem om een reden aan te duiden, waarom hij dacht dat zij een gevaarlijk volk waren voor een eerlijk man om onder hen te wonen, vers 10. *Wat hebt gij gezien, dat gij deze zaak gedaan hebt?* Wat reden hadt gij om te denken dat gij, zo wij geweten hadden dat zij uw huisvrouw is, er aan enigerlei gevaar om blootgesteld zoudt geweest zijn? Onze

rechtschapenheid te verdenken wordt met recht als een grotere belediging beschouwd dan met geringschatting over onze grootheid te spreken.

2. De armzalige verontschuldiging, die Abraham voor zich aanvoerde vers 11.

a. Hij voerde de slechte mening aan, die hij had van de plaats, vers 11. Hij dacht bij zichzelf (ofschoon hij geen goede reden kon opgeven waarom hij het dacht) *alleen is de vreze Gods in deze plaats niet, zodat zij mij om der wille mijner huisvrouw zullen doden.* Waar geen vreze Gods is, daar is weinig goeds te verwachten, zie Psalm 36:2. Er zijn veel plaatsen en personen, waarin meer vreze Gods is dan wij denken. Zij dragen misschien de naam niet van onze partij of van onze sekte, laten zich niet binden door hetgeen, waarvan wij een hoge dunk hebben, en daaruit besluiten wij dan, dat zij geen vreze Gods in hun hart hebben, hetgeen zeer beledigend is voor Christus zowel als voor de Christenen, en ons blootstelt aan het oordeel Gods, Mattheus 7:1. Liefdeloosheid en bedilzucht zijn zonden, die de oorzaak zijn van veel andere zonden. Heeft men eens van deze en gene het denkbeeld opgevat dat zij de vreze Gods niet hebben, dan komt men er licht toe te denken, dat hierdoor alle onrechtvaardige en onchristelijke praktijken tegen hen gerechtvaardigd worden. De mensen zouden geen kwaad doen, indien zij niet eerst kwaad dachten.

b. Hij weerde de schuld van zich af van een bepaalde leugen, door hem te vertellen dat zij, in zekere zin, zijn zuster was, vers 12. Sommigen denken, dat zij de eigen zuster was van Lot, die in Hoofdstuk 14:16, zijn broeder genoemd wordt, hoewel hij zijn neef was, en zo zou dan Sara zijn zuster genoemd zijn. Maar zij, tot wie hij zei: Ze *is mijn zuster* verstonden het zo, dat zij onmogelijk zijn vrouw kon wezen, zodat het een dubbelzinnigheid was, die ten doel had te bedriegen.

c. Hij wijst de beschuldiging af dat hij er een belediging van Abimelech mee bedoeld heeft door aan te voeren dat hij door een afspraak met zijn vrouw reeds vroeger die gewoonte gevolgd had, toen zij begonnen waren als vreemdelingen te verkeren, vers 13. "Toen *God mij uit mijns vaders huis deed dwalen,* hebben wij die zaak aldus vastgesteld". God moet erkend worden in al onze omwandelingen. Zij, die buitenslands reizen en veel omgang hebben met vreemdelingen, hebben het nodig voorzichtig te zijn als de slangen, maar even nodig hebben zij het, dat deze voorzichtigheid getemperd wordt door de oprechtheid van de duif. Men zou wel de onderstelling kunnen wagen, dat God aan Abraham en Sara zo lang de zegen van kinderen onthouden heeft, om hen te straffen voor de zondige overeenkomst, die zij met elkaar waren aangegaan, om elkaar als man en vrouw te verloochenen. Als zij hun huwelijk niet willen erkennen, waarom zou God het dan erkennen door het met kinderen te zegenen? Maar wij kunnen veronderstellen dat zij, na de bestraffing, die zij er van Abimelech om ontvangen hadden, samen overeen waren gekomen, om die gewoonte voortaan na te laten, en nu lezen wij terstond daarna, Hoofdstuk 21:1, 2, dat *Sara bevrucht werd.*

Genesis 20:14-18

Hier is:

1. De goedheid van een vorst, door Abimelech betoond aan Abraham. Zie hoe onrechtvaardig Abrahams naijverige vrees was, hij verbeeldde zich dat zij, als zij wisten dat zij zijn vrouw was, hem zouden doden, en in plaats hiervan hebben zij hem, toen zij het wisten, vriendelijkheid betoond, hoewel het ook kan wezen, dat zij tot die vriendelijkheid gedrongen werden door de verschrikking van de bestraffing Gods, waaronder zij toen leden. Hij geeft hem koninklijke geschenken, vers 14 *schapen en runderen,* en, vers 16, *duizend zilverlingen.* Dit schonk hij, toen hij Sara weergaf, hetzij:

a. Bij wijze van vergoeding voor het onrecht dat hij had willen doen door haar in zijn huis te nemen. Toen de Filistijnen de ark wedergaven, omdat zij met plagen bezocht werden, omdat zij haar terug hadden gehouden, hebben zij met de ark ook een geschenk gezonden. De wet bepaalde dat, als op de een of andere wijze herstel van onrecht moest geschieden, niet alleen de schade vergoed, maar er ook nog een geschenk aan toegevoegd moest worden, Leviticus 6:5. Of,

b. om Abrahams gebed te verkrijgen, niet alsof gebeden gekocht of verkocht moeten worden, maar wij moeten toch pogen hun vriendelijkheid te bewijzen, van wie wij geestelijk goed ontvangen hebben, 1 Corinthiërs 9:11. Wij handelen verstandig als wij de belangstelling trachten te verkrijgen en te behouden van hen, die invloed hebben in de hemel, diegenen tot onze vrienden te maken, die de vrienden Gods zijn. Hij geeft aan Sara een goede les, zegt haar, dat haar man (haar *broeder* noemt hij hem, om haar er voor te bestraffen, dat zij hem aldus genoemd heeft), haar *tot een deksel der ogen moet wezen,* dat is: zij moet niet naar een andere man zien, noch begeren door een andere man gezien te worden. Echtgenoten moeten elkaar tot deksel der ogen zijn. Het huwelijksverbond is een verbond met de ogen, Job 31:1.

2. De vriendelijkheid van een *profeet,* die Abraham betoonde aan Abimelech, *hij bad voor hem,* vers 17, 18. Deze eer wilde God Abraham aandoen, dat, hoewel Abimelech Sara had weergegeven, het oordeel over hem toch niet weggenomen werd, voordat Abraham voor hem had gebeden. Zo heeft God Mirjam genezen toen Mozes, die zij onbesuisd beledigd had, voor haar heeft gebeden, Numeri 12:13 en was Hij verzoend met Jobs vrienden toen Job, die zij gegriefd hadden, voor hen heeft gebeden, Job 42:8-10. De gebeden van Godvruchtige mannen kunnen een vriendelijkheid zijn voor grote, aanzienlijke mannen, en behoren op prijs te worden gesteld.

HOOFDSTUK 21

1 En de HEERE bezocht Sara, gelijk als Hij gezegd had; en de HEERE deed aan Sara, gelijk als Hij gesproken had.
2 En Sara werd bevrucht, en baarde Abraham een zoon in zijn ouderdom, ter gezetter tijd, dien hem God gezegd had.
3 En Abraham noemde den naam zijns zoons, die hem geboren was, dien hem Sara gebaard had, Izak.
4 En Abraham besneed zijn zoon Izak, zijnde acht dagen oud, gelijk als hem God geboden had.
5 En Abraham was honderd jaren oud, als hem Izak zijn zoon geboren werd.
6 En Sara zeide: God heeft mij een lachen gemaakt; al die het hoort, zal met mij lachen.
7 Voorts zeide zij: Wie zou Abraham gezegd hebben: Sara heeft zonen gezoogd? want ik heb een zoon gebaard in zijn ouderdom.
8 En het kind werd groot, en werd gespeend; toen maakte Abraham een groten maaltijd op den dag, als Izak gespeend werd.
9 En Sara zag den zoon van Hagar, de Egyptische, dien zij Abraham gebaard had, spottende.
10 En zij zeide tot Abraham: Drijf deze dienstmaagd en haar zoon uit; want de zoon dezer dienstmaagd zal met mijn zoon, met Izak, niet erven.
11 En dit woord was zeer kwaad in Abrahams ogen, ter oorzake van zijn zoon.
12 Maar God zeide tot Abraham: Laat het niet kwaad zijn in uw ogen, over den jongen, en over uw dienstmaagd; al wat Sara tot u zal zeggen, hoor naar haar stem; want in Izak zal uw zaad genoemd worden.
13 Doch Ik zal ook den zoon dezer dienstmaagd tot een volk stellen, omdat hij uw zaad is.
14 Toen stond Abraham des morgens vroeg op, en nam brood, en een fles water, en gaf ze aan Hagar, die leggende op haar schouder; ook gaf hij haar het kind, en zond haar weg. En zij ging voort, en dwaalde in de woestijn Ber-seba.
15 Als nu het water van de fles uit was, zo wierp zij het kind onder een van de struiken.
16 En zij ging en zette zich tegenover, afgaande zo verre, als die met den boog schieten; want zij zeide: Dat ik het kind niet zie sterven; en zij zat tegenover, en hief haar stem op, en weende.
17 En God hoorde de stem van den jongen; en de Engel Gods riep Hagar toe uit den hemel, en zeide tot haar: Wat is u, Hagar? Vrees niet; want God heeft naar des jongens stem gehoord, ter plaatse, waar hij is.
18 Sta op, hef den jongen op, en houd hem vast met uwe hand; want Ik zal hem tot een groot volk stellen.
19 En God opende haar ogen, dat zij een waterput zag; en zij ging, en vulde de fles met water, en gaf den jongen te drinken.
20 En God was met den jongen; en hij werd groot, en hij woonde in de woestijn, en werd een boogschutter.
21 En hij woonde in de woestijn Paran; en zijn moeder nam hem een vrouw uit Egypteland.
22 Voorts geschiedde het ter zelfder tijd, dat Abimelech, mitsgaders Pichol, zijn krijgsoverste, tot Abraham sprak, zeggende: God is met u in alles, wat gij doet.
23 Zo zweer mij nu hier bij God: Zo gij mij, of mijn zoon, of mijn neef liegen zult! naar de weldadigheid, die ik bij u gedaan heb, zult gij doen bij mij, en bij het land, waarin gij als vreemdeling verkeert.
24 En Abraham zeide: Ik zal zweren.
25 En Abraham berispte Abimelech ter oorzake van een waterput, die Abimelechs knechten met geweld genomen hadden.
26 Toen zeide Abimelech: Ik heb niet geweten, wie dit stuk gedaan heeft; en ook hebt gij het mij niet aangezegd, en ik heb er ook niet van gehoord, dan heden.

27 En Abraham nam schapen en runderen, en gaf die aan Abimelech; en die beiden maakten
een verbond.
28 Doch Abraham stelde zeven ooilammeren der kudde bijzonder.
29 Zo zeide Abimelech tot Abraham: Wat zullen hier deze zeven ooilammeren, die gij
bijzonder gesteld hebt?
30 En hij zeide: Dat gij de zeven ooilammeren van mijn hand nemen zult, opdat het mij tot een
getuigenis zij, dat ik dezen put gegraven heb.
31 Daarom noemde men die plaats Ber-seba, omdat die beiden daar gezworen hadden.
32 Alzo maakten zij een verbond te Ber-seba. Daarna stond Abimelech op, en Pichol, zijn
krijgsoverste, en zij keerden wederom naar het land der Filistijnen.
33 En hij plantte een bos in Ber-seba, en riep aldaar den Naam des HEEREN, des eeuwigen
Gods, aan.
34 En Abraham woonde als vreemdeling vele dagen in het land der Filistijnen.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De geboorte van Izaak, het kind van de belofte, vers 1-8.

II. Ismaël, de zoon van de dienstmaagd uit het huis van zijn vader verwijderd, vers 9-21.

III. Abrahams verbond met Abimelech, zijn nabuur, vers 22-32.

IV. Zijn Godsvrucht, vers 33.

Genesis 21:1-8

Wat lang verwacht wordt, komt ten laatste. Het visioen betreffende het beloofde zaad is voor een bepaalde tijd, en nu, aan het einde, spreekt het en liegt niet. Weinigen onder het Oude Testament zijn in de wereld gebracht met zulke verwachtingen als Izaak, niet vanwege grote persoonlijke uitnemendheid, die hij zou bereiken, maar omdat hij juist hierin een type moest wezen van Christus, het Zaad, dat de heilige God zolang beloofd had, en dat heilige mensen zolang verwacht hebben. In het bericht omtrent de eerste dagen van Izaak kunnen wij opmerken:

I. De vervulling van Gods belofte in de ontvangenis en de geboorte van Izaak, vers 1, 2. De leiding van Gods voorzienigheid komt ons het heerlijkst voor, als wij hem vergelijken met Zijn woord, en als wij dan bemerken, hoe God in die-allen doet zoals Hij heeft gesproken.

1. Izaak is geboren overeenkomstig de belofte. De Heere *bezocht Sara* in genade, gelijk Hij gezegd had. Geen woord van God zal ter aarde vallen, want Hij, die het beloofd heeft, is getrouw, en Gods trouw is de hulp en steun van het geloof van Zijn volk. Hij werd geboren *op de gezette tijd die God hem gezegd had*, vers 2. God is altijd stipt op Zijn tijd, hoewel de beloofde zegeningen niet komen op de tijd, die wij er voor gezet hebben, zullen zij toch gewis komen op de tijd, die Hij ervoor gezet heeft, en dat is de beste tijd.

2. Hij was geboren krachtens de belofte "door het geloof heeft ook Sara zelf kracht ontvangen, om zaad te geven," Hebreeën 11:11. God heeft dus door de belofte die kracht gegeven. Het was niet krachtens de gewone voorzienigheid, maar krachtens een bijzondere belofte, dat Izak geboren was. Over de tweede, de ondergeschikte, oorzaken was, als het ware, het vonnis des doods gekomen. Abraham was oud en Sara was oud, en beide waren als verstorven. En toen was het, dat het woord van God geschiedde. Krachtens Gods beloften zijn ware gelovigen instaat te doen wat boven de menselijke natuur is, want door deze zijn zij der Goddelijke natuur deelachtig geworden, 2 Petrus 1:4.

II. Abrahams gehoorzaamheid aan Gods gebod betreffende Izaak.

1. Hij *noemde* hem, zoals God het hem geboden heeft, vers 3. God beval hem te noemen ter gedachtenis, *Izaak, lachen.* En Abraham, wiens werk dit was, gaf hem die naam hoewel hij een andere naam voor hem had kunnen bestemmen, een naam van grootser betekenis. Het is passend dat het weelderige van de menselijke vindingrijkheid wijkt voor het vrijmachtige en eenvoudige van de Goddelijke inzetting. En er was ook een goede reden voor die naam.

a. Toen Abraham de belofte omtrent hem ontving, lachte hij van blijdschap. Hoofdstuk 17:17. Als de zon van de vertroosting is opgegaan over de ziel, dan is het goed te gedenken hoe welkom ons het aanbreken van de dag is geweest, en met hoeveel blijdschap wij de belofte omhelsd hebben.

b. Toen Sara de belofte ontving, lachte zij uit wantrouwen en schroom. Als God ons de zegeningen schenkt, waaraan wij begonnen te wanhopen dan behoren wij ons met schaamte en droefheid ons wantrouwen aan Gods macht en aan Zijn beloften te herinneren, toen ons die beloften werden gegeven.

c. Om Izaak zelf werd later gelachen door Ismaël, vers 9, en wellicht heeft zijn naam hem dit doen verwachten.

d. De belofte, waarvan hij niet alleen de zoon maar ook de erfgenaam was, zou de blijdschap uitmaken van al de heiligen in alle eeuwen en hetgeen hun mond met lachen zou vervullen.

2. *Hij besneed hem,* vers 4. Toen het verbond met hem bevestigd was, werd hem het zegel van het verbond toegediend, en hoewel het een bloedige inzetting was en hij een geliefd kind was, moest het toch niet nagelaten worden, neen, en ook niet langer uitgesteld dan tot de achtste dag. God heeft op de bestemde tijd de belofte vervuld en daarom moet Abraham op de bestemde tijd aan het gebod gehoorzamen.

III. De indruk, door die zegen teweeggebracht op Sara.

1. Zij werd er door vervuld van *blijdschap* vers 6. *"God heeft mij een lachen gemaakt,* Hij heeft mij beide gegeven, reden tot blijdschap en een hart om mij te kunnen verblijden". Zo ook de moeder van onze Heere, Lukas 1:46-47. God schenkt zegeningen aan Zijn volk ten einde hen aan te moedigen om zich te verblijden in Zijn werk en dienst, en wat ons ook stof geeft tot blijdschap, God moet er als de oorzaak, de werker, van erkend worden, tenzij het "een lachen is van de zot." Als zegeningen lang verwacht werden, zijn zij des te meer welkom als zij komen. Het lieflijke van de zegen wordt nog verhoogd, als onze vrienden er "zich met ons in verblijden." Zie Lukas 1:58. *Al wie het hoort, zal met mij lachen,* want lachen is aanstekelijk. Anderen zullen zich verheugen in dit voorbeeld van Gods macht en goedheid, en er door aangemoedigd worden om op Hem te vertrouwen. Zie Psalm 119:74.

2. Het vervulde haar met *verwondering,* vers 7.

Merk hier op:

a. Wat zij zo verwonderlijk vond: dat Sara *zonen heeft gezoogd,* dat zij niet alleen een kind zou baren, maar op haar leeftijd ook krachtig en gezond genoeg zou zijn om het ook te zogen. Moeders behoren, als zij er toe instaat zijn, zelf haar kinderen te zogen. Sara was een aanzienlijke vrouw, zij was oud, het zogen zou nadelig geacht kunnen worden, hetzij voor haarzelf, of voor haar kind, of ook voor beide. Ongetwijfeld kon zij in haar eigen familie gemakkelijk een voedster vinden, en toch wilde zij zelf haar plicht vervullen, en haar dochters, die haar hierin en in andere deugden navolgen, zullen wel doen en heilige vrouwen genoemd kunnen worden, 1 Petrus 3:5, 6, Klaagliederen 4:3.

b. Hoe zij haar verwondering heeft uitgedrukt: *Wie zou het gezegd hebben.* De zaak was zo hoogst onwaarschijnlijk, zo bijna onmogelijk dat indien iemand anders dan God het gezegd had, wij het niet hadden kunnen geloven. Gods gunsten over Zijn verbondsvolk zijn van zo’n aard, dat zij hun gedachten en de gedachten van anderen verre teboven gaan. Wie zou zich hebben kunnen voorstellen, dat God zoveel zou doen voor hen, die zo weinig verdienen, ja, die zo onwaardig zijn? Zie Efeziërs 3:20, 2 Samuel 7:18, 19. Wie zou gezegd hebben, dat God Zijn Zoon zou zenden om voor ons te sterven, Zijn Geest om ons te heiligen, Zijn engelen om de wacht over ons te houden? Wie zou gezegd hebben, dat zulke grote zonden vergeven zouden worden, zulke armelijke diensten aangenomen, en zulke nietige aardwormen in het verbond en de gemeenschap met de grote en heilige God opgenomen zouden worden?

IV. Wij hebben hier een kort bericht omtrent de jeugd van Izaak, vers 8. *Het kind werd groot.* Er wordt bijzonder nota van genomen hoewel het iets heel natuurlijks was, om te kennen te geven dat de kinderen van de belofte groeien, opwassen, zie Lukas 1:80, 2:40. Zij, die uit God geboren zijn, zullen meer en meer opwassen met Goddelijke wasdom. Colossenzen 2:19. Hij groeide zo, dat hij niet altijd met melk gevoed behoefde te worden, maar vaste spijs kon verdragen, en toen "werd hij gespeend." Zie Hebreeën 5:13, 14. En toen was het, dat Abraham *een grote maaltijd maakte* voor zijn vrienden en naburen in dank aan God voor Zijn goedertierenheid over hem. Hij maakte deze maaltijd niet op de dag toen Izaak geboren werd, dat zou voor Sara te druk en rumoerig geweest zijn, en ook niet op de dag van zijn besnijdenis, dat zou te veel afgeleid hebben van de plechtigheid, maar op de dag toen hij *gespeend* werd, omdat Gods zegen over het voeden van kinderen, en hun bewaring voor de gevaren van de kinderleeftijd, bijzondere voorbeelden zijn van de tedere zorg van de Goddelijke voorzienigheid, die tot Zijn lof erkend moeten worden. Zie Psalm 22:10, 11, Hosea 11:1.

Genesis 21:9-13

Wij zien hier hoe de verdrijving van Ismaël in overweging wordt genomen, en er toe wordt besloten.

I. Ismaël zelf gaf er aanleiding toe door hoon en beschimping, die hij zijn kleine broer aandeed, naar sommigen denken op de dag, toen Abraham de grote maaltijd maakte uit blijdschap, dat Izaak veilig en wel gespeend was. De Joden zeggen, dat het niet was voordat Izaak drie jaar oud was, anderen zeggen vijf. Sara zelf was ooggetuige van de belediging, zij *zag de zoon van Hagar, de Egyptische, spottende,* vers 9, spottende met Izaak ongetwijfeld, want met verwijzing hiernaar wordt gezegd, Galaten 4:29, dat "die naar het vlees geboren was, vervolgde degene, die naar de geest geboren was." Ismaël wordt hier genoemd "de zoon van de Egyptische," omdat, naar sommigen denken, de vier honderd jaren van verdrukking van het zaad van Abraham door de Egyptenaren toen begonnen waren, en van dat ogenblik af gerekend moeten worden, Hoofdstuk 15:13. Zij zag hem "spelende met Izaak," aldus "de zeventig", en in het spel "hem bespottende." Ismaël was veertien jaar ouder dan Izaak, en als kinderen samen zijn behoren de ouderen zorgzaam en teder te zijn voor de jongeren, maar het was een blijk van een lage, gemene inborst bij Ismaël, dat hij een kind bespotte, dat in geen enkel opzicht tegen hem opgewassen was. God let op hetgeen kinderen bij hun spelen zeggen en doen, en Hij zal met hen afrekenen, als zij iets verkeerds doen of zeggen al doen hun ouders het ook niet. Spotten is een grote zonde, die God zeer tot toorn verwekt. Er is een ingewortelde vijandschap in het zaad van de slang tegen het zaad van de vrouw. De kinderen van de belofte moeten verwachten bespot te worden. Dat is de vervolging, waarop zij, die Godzalig leven, hebben te rekenen. Niemand wordt door God verlaten en verworpen dan zij, die dit het eerst verdiend hebben. Ismaël blijft in Abrahams huisgezin, totdat hij er een beroering, een smart en een ergernis voor wordt.

II. Sara deed het voorstel, vers 10, *Drijf deze dienstmaagd uit.* Dit schijnt wel enigszins in drift gesproken te zijn, maar in Galaten 4:30 wordt het toch aangehaald, alsof het door een geest van profetie wordt gesproken, en het is het oordeel over alle geveinsden en vleselijk-gezinden, hoewel zij een plaats en naam hebben in de zichtbare kerk, allen, die geboren zijn naar het vlees en niet zijn wedergeboren, die rusten in de wet en de Evangeliebelofte verwerpen, zullen voorzeker uitgeworpen worden. Het ziet inzonderheid op de verwerping van de ongelovige Joden, die hoewel van het zaad van Abraham, toch uitgeworpen werden en buitengesloten zijn van de voorrechten van de kerk, omdat zij zich niet aan het Evangelieverbond hebben onderworpen. En wat meer dan iets anders God tot toorn heeft verwekt tegen hen, zodat Hij hen heeft uitgeworpen, was hun bespotten en vervolgen van de Evangeliekerk, Gods Izaak in haar kindsheid. 1 Thessalonicenzen 2:16. Er zijn velen, die vertrouwelijk bekend zijn met de kinderen Gods in deze wereld, maar toch niet met hen zullen erven. Ismaël kan wel Izaak’s speelgenoot zijn en met hem naar school gaan, zonder evenwel zijn mede erfgenaam te zijn.

III. Abraham was er afkerig van, vers 11. *Dit woord was zeer kwaad in Abrahams ogen*.

1. Het smartte hem, dat Ismaël zoveel reden tot misnoegen had gegeven. Kinderen moeten bedenken, dat hoe meer hun ouders hen liefhebben, hoe meer verdriet zij hebben van hun wangedrag, en inzonderheid van hun onderlinge twisten.

2. Het smartte hem, dat Sara op zo’n straf aandrong. "Zou het niet kunnen volstaan hem te kastijden? Moet de straf in niets minder bestaan dan in uitwerping uit het huis van zijn vader?"

Het is zeer smartelijk voor ouders om tot de uiterste gestrengheid te moeten overgaan ten opzichte van slechte, onverbeterlijke kinderen, hoe noodzakelijk die strengheid ook is. Zij doen hen niet gaarne smart aan.

IV. God besliste de zaak, vers 12, 13. Wij kunnen veronderstellen, dat Abraham zeer ontroerd was over deze aangelegenheid, wars van Sara te mishagen, en even wars om Ismaël uit te werpen. Nu komt God tot hem in deze moeilijkheid, en zegt hem wat Zijn wil is, en nu is Abraham tevreden. In twijfelachtige zaken begeert een Godvruchtige niets meer dan zijn plicht te kennen, te weten wat God wil dat hij doen zal, en als dit hem duidelijk is geworden, dan is hij gerust, of behoort dit tenminste te zijn. Om Abraham tot die gerustheid te laten komen, stelt God de zaak in het ware licht voor hem, en toont hem

1. Dat de uitdrijving van Ismaël nodig was om Izaak te bevestigen in de rechten en voorrechten van het verbond. "In Izaak zal uw zaad genoemd worden, " beide Christus en de kerk moeten afstammen van Abraham door de lenden van Izaak, dit is de onvervreemdbare erfenis van de belofte voor Izaak, en wordt aangehaald door de apostel, Romeinen 9:7, om aan te tonen dat niet allen, die uit Abrahams lenden zijn voortgekomen, erfgenamen waren van Abrahams verbond. Izaak, de beloofde zoon, moet de vader wezen van het beloofde zaad, en daarom: "Weg met Ismaël, zend hem ver weg, opdat hij de zeden van Izaak niet verderve, of poge Izaak's rechten te overweldigen." Het zal zijn veiligheid en gerustheid zijn, dat zijn mededinger verbannen wordt. Het verbondszaad van Abraham moet een bijzonder volk wezen, een volk, dat alleen woont, reeds van het begin af onderscheiden van, en dus niet vermengd met, degenen, die buiten het verbond zijn. Daarom moet Ismaël afgezonderd worden. Abraham werd geroepen toen hij alleen was en zo moet Izaak ook alleen zijn, zie Jesaja 51:2. Waarschijnlijk heeft Sara weinig hieraan gedacht, Johannes 11:51, maar God nam hetgeen zij zei, en maakte er een Godsspraak van, zoals ook later, Hoofdstuk 27:10.

2. Dat die uitdrijving van Ismaël hem niet tot verderf zal wezen, vers 13. Hij zal tot een volk gesteld worden, *omdat hij uw zaad is.* Wij zijn er niet zeker van, dat het zijn eeuwig verderf was, het is aanmatigend om te zeggen dat allen, die buiten de uitwendige bedeling van Gods verbond waren, daarom ook buitengesloten zijn van al Zijn zegeningen en barmhartigheden. Diegenen, die niet aldus geëerd zijn, kunnen toch behouden wezen. In elk geval zijn wij er zeker van, dat het niet tot zijn tijdelijk verderf was. Hoewel hij uitgedreven was uit de kerk, was hij toch niet uitgedreven uit de wereld. *Ik zal hem tot een volk stellen.* Volken worden door God in het leven geroepen, Hij fundeert ze, Hij formeert ze, Hij bevestigt ze. Velen zijn vervuld van de zegeningen van Gods voorzienigheid, die toch vreemdelingen zijn voor de zegeningen van het verbond. Het gaat de kinderen van deze wereld er dikwijls beter om ten opzichte van uitwendige dingen, als zij aan de kinderen Gods verwant zijn.

Genesis 21:14-21

Hier is:

I. Het uitdrijven van de dienstmaagd met haar zoon uit het gezin van Abraham, vers 14. Abrahams gehoorzaamheid aan het Goddelijk bevel omtrent deze zaak was *snel, vroeg in de morgen,* onmiddellijk, naar wij kunnen veronderstellen, nadat hij in het nachtelijk visioen orders had ontvangen om dit te doen. Het was ook onderworpen aan, het ging in tegen, zijn oordeel, tenminste tegen zijn neiging om dit te doen, maar zodra hij weet, dat dit de wil van God is, maakt hij geen tegenwerpingen, maar doet zwijgend wat hem geboden is, als iemand, die geleerd heeft onbepaald en zonder tegenspreken te gehoorzamen. Toen hij hen aldus wegzond, zonder enig geleide van dienaren, te voet, en met slechts zeer weinig levensmiddelen, heeft hij waarschijnlijk gehandeld zoals het hem geboden was. Indien Hagar en Ismaël zich in Abrahams gezin goed hadden gedragen, dan zouden zij er hebben kunnen blijven, maar zij hebben zichzelf door hun hoogmoed en onbeschoftheid uitgeworpen, en die hoogmoed en onbeschoftheid werden toen met recht gestraft. Als wij misbruik maken van onze voorrechten, verbeuren wij ze. Zij, die er geen besef van hebben hoe goed het hun is in een gezin als dat van Abraham, en het dus niet weten te waarderen verdienen er uit verjaagd te worden, zodat zij dan de waarde van de zegeningen leren kennen door het gemis er van.

II. Hun ronddwalen in de woestijn, van de weg afdwalende naar de plaats, die Abraham voor hun vestiging bestemd had.

1. Daar geraakten zij in grote verlegenheid. Hun provisie was op, en Ismaël was ziek. Hij, die in Abrahams huis zo overvloedig gevoed placht te worden, daar vet werd en achteruit sloeg, was nu flauw van honger en dorst, daar hij nu op rantsoen gesteld was. Hagar weent, en is nu voldoende verootmoedigd. Nu verlangt zij naar de kruimels, die zij aan de tafel van haar meester heeft verspild, van weinig waarde had geacht, en daar zij onder de geest der dienstbaarheid is, wanhoopt zij er aan hulp te zullen verkrijgen, en rekent zij op niets anders dan op *de dood van haar kind,* vers 15, 16, hoewel God haar reeds voordat hij geboren was gezegd had, dat hij zou opgroeien en een groot man zou worden. Wij zijn zeer geneigd vroegere beloften te vergeten als de tegenwoordige omstandigheden er in tegenspraak mee schijnen te zijn, want wij leven door de zinnen, en gaan af op hetgeen wij gevoelen en zien.

2. In deze benauwdheid verschijnt God genadig tot haar hulp en redding, *Hij hoorde de stem van de jongen,* vers 17. Wij lezen van geen woord, dat hij gezegd heeft, maar zijn zuchten en kermen en zijn rampzalige toestand riepen luid in de oren van de barmhartigheid. Een engel werd gezonden om Hagar te vertroosten, en het was niet de eerste maal, dat de vertroostingen Gods tot haar gekomen zijn in de woestijn, dankbaar had zij zich voor een vorig vriendelijk bezoek getoond, dat God haar in gelijke omstandigheden gebracht had, Hoofdstuk 16:13, en daarom heeft God haar weer op tijd met hulp bezocht. De engel verzekert haar dat God haar nood kent, *God heeft naar de stem van de jongen gehoord op de plaats waar hij* is, al is die plaats een woestijn, want waar wij ook zijn, overal is er een open, toegankelijke weg naar de hemel, en daarom, *hef de jongen op, en houd hem vast met uw hand* vers 18. Gods bereidwilligheid om ons te helpen als wij in benauwdheid zijn, moet onze pogingen om onszelf te helpen niet verslappen, maar versterken. Hij herhaalt de belofte ten aanzien van haar zoon, dat hij tot een groot volk zal worden, als een reden waarom zij haar krachten moet inspannen om hem te helpen. Wij weten niet wat God voor kinderen of jonge lieden heeft weggelegd, welk gebruik Hij in Zijn voorzienigheid van hen maken zal, en die gedachte moet ons

aansporen om voor hen te zorgen, ons moeite voor hen te geven. Hij voert haar heen naar hetgeen nu dadelijk in haar behoefte voorziet, vers 19. *Hij opende haar ogen,* die gezwollen en bijna verblind waren door haar tranen, en toen *zag zij een waterput.* Velen, die redenen genoeg hebben om vertroost te moeten worden, treuren de ganse dag omdat zij de reden niet zien, die zij hebben om getroost te zijn. Er is een waterput bij hen in het verbond der genade, maar zij zien hem niet, zij hebben er geen nut van voordat God, die hun ogen geopend heeft om hun wonde te zien, ze ook opent om hun geneesmiddel te zien, Johannes 16:6, 7. Nu zegt ons de apostel, dat die dingen betreffende Hagar en Ismaël "allêgoroumena" zijn, Galaten 4:24, "een andere betekenis hebben," want zij dienen om de dwaasheid aan te tonen van hen die:

a. zoals de ongelovige Joden, gerechtvaardigd zoeken te worden door de wet en de vleselijke inzettingen er van, en niet door de beloften, gedaan in Christus, waardoor zij zich in een woestijn van gebrek en wanhoop begeven en er in omdwalen. De levensbehoeften voor hun ziel raken weldra uitgeput, en zo God door Zijn bijzonder kroonrecht en door een wonder van Zijn genade hun ogen niet opent, hen van hun dwaling geneest, dan zijn zij verloren.

b. De dwaasheid ook van hen, die geluk en bevrediging menen te vinden in de wereld en de dingen van de wereld. Zij, die zich afwenden van de vertroostingen van het verbond en de gemeenschap met God, en hun deel kiezen in deze aarde, vergenoegen zich met een fles water, een armzalige, onvoldoende leeftocht, die weldra uitgeput zal zijn. Eindeloos dwalen zij om in het zoeken naar bevrediging van de behoeften van hun ziel, en zitten eindelijk neer, zonder haar gevonden te hebben, er aan wanhopende haar te zullen vinden.

III. Ismaëls vestiging ten laatste in de woestijn van Paran, vers 20, 21, een woeste plaats, geschikt voor een man van een woeste aard zoals hij er een was, Hoofdstuk 16:12. Zij, die geboren zijn naar het vlees vergenoegen zich met de woestijn van deze wereld, terwijl de kinderen van de belofte het oog gericht hebben op het hemelse Kanaän, en niet kunnen rusten vóór zij daar zijn.

Merk op:

1. Hij had tekenen van Gods tegenwoordigheid, *God was met de jongen,* hieraan had hij zijn uitwendige voorspoed te danken.

2. Van beroep was hij een boogschutter, hetgeen aanduidt dat hij uitmuntte in kracht en behendigheid, en dat sport zijn dagelijks bedrijf was. De verworpen Ezau was een behendig jager.

3. Hij huwde met iemand uit de landgenoten van zijn moeder, *zijn moeder nam hem een vrouw uit Egypteland.* Hoe goed hij als boogschutter ook was, hij dacht toch niet met een huwelijk te zullen slagen zonder de hulp en de toestemming van zijn moeder.

Genesis 21:22-32

Wij hebben hier een bericht van het verbond, dat gesloten werd tussen Abimelech en Abraham, waarin de vervulling blijkt van de belofte, Hoofdstuk 12:2, dat God zijn naam groot zal maken. Zijn vriendschap wordt gezocht en in grote mate gewaardeerd, hoewel hij een vreemdeling is, en slechts met verlof van de Kanaänieten en Ferizieten onder hen verblijft.

I. Het verbond wordt voorgesteld door Abimelech en Pichol, zijn eerste staatsminister en krijgsoverste.

1. De aanleiding er toe is Gods gunst jegens Abraham, vers 22. *God is met u in alles wat gij doet*, wij kunnen niet anders dan dit opmerken. In Zijn voorzienigheid toont God soms aan Zijn volk zulke tekenen ten goede, dat hun naburen er wel op letten moeten Psalm 86:17. Het gaat zó goed met hun zaken en zij hebben zó veel voorspoed op hun ondernemingen, dat aan allen, die hen omringen, de bekentenis wordt ontwrongen, dat God met hen is. Het is goed om in de gunst te zijn bij hen, aan wie God gunst betoont, invloed te hebben bij hen, die invloed hebben in de hemel, Zacheria 8:23. "Wij zullen met u gaan, want wij hebben gehoord dat God met ulieden is." Wij handelen in ons belang door gemeenschap te zoeken met hen, die gemeenschap hebben met God, 1 Johannes 1:3.

2. De algemene strekking er van was, dat er voortdurend vriendschap zou zijn tussen de twee geslachten, die om geen enkele reden verbroken mocht worden. Dit vriendschapsverbond moet bekrachtigd worden door een eed, waardoor een beroep gedaan werd op de ware God als getuige van hun oprechtheid en als wreker, zo een van beide er ontrouw aan werd, vers 23. Abimelech wenst, dat dit verbond als bij erfenis zal overgaan op zijn nakomelingen, en zich zal uitstrekken tot zijn volk. Hij wil dat zijn zoon en zijn neef, en ook zijn land er het voordeel van zullen genieten. Goede mensen moeten een verbond aangaan en gemeenschap hebben met de gunstgenoten van de hemel, niet slechts voor henzelf, maar ook voor de hunnen. Hij herinnert Abraham aan de vriendschappelijke behandeling, die hij van hen heeft ondervonden, *naar de weldadigheid, die ik bij u gedaan heb*. Gelijk zij, die vriendelijkheid ontvangen hebben haar behoren te vergelden, zo kunnen zij, die vriendelijkheid betoond hebben, vriendelijkheid verwachten.

II. Abraham stemt er in toe met een bijzondere bepaling omtrent een waterput. Abraham, van zijn kant, was bereid:

1. Dit verbond met Abimelech aan te gaan daar hij hem als een nauwgezet man van eer heeft leren kennen, die de vreze Gods voor ogen had, vers 24, *Ik zal zweren.* De Godsdienst maakt de mensen niet misnoegd of afkerig van de omgang met anderen. Ik ben er zeker van, dat dit niet moet. Onder het voorgeven slecht gezelschap te mijden, moeten wij niet zuur wezen voor alle gezelschap en iedereen wantrouwen. Een eerlijk gemoed aarzelt niet om plechtige verzekeringen te geven, als Abraham zegt, dat hij aan Abimelech trouw zal wezen, dan vreest hij niet daar een eed op te doen. Een eed is ter bevestiging.

2. Met wijsheid regelt hij de zaak omtrent een put, waarover Abimelechs knechten met Abrahams knechten getwist hadden. Waterputten schijnen in dat land kostbare zaken geweest te zijn, wij moeten er God voor danken, dat zij in ons land niet zo schaars zijn. Abraham heeft er met zachtmoedigheid tot Abimelech over gesproken, vers 25. Indien onze broeder tegen ons zondigt, dan moeten wij hem met de zachtmoedigheid der wijsheid zijn fout onder ogen

brengen, opdat de zaak in der minne geschikt en tot een goed einde gebracht kan worden, Mattheus 18:15. Hij berustte in Abimelechs verontschuldiging hierover, vers 26. *Ik heb niet geweten wie dit stuk gedaan heeft.* Velen worden verdacht van onrechtvaardigheid en onvriendelijkheid, die daar volkomen onschuldig aan zijn, de fouten van de dienstknechten moeten niet toegerekend worden aan hun meesters, tenzij deze er niet onkundig van zijn en ze goedkeuren, en van een eerlijk man kan men niet meer verwachten dan dat hij bereid is recht te doen, zodra hij weet dat hij onrecht gedaan heeft. Nu zorgde hij er voor, dat zijn recht op die waterput voortaan niet betwist kan worden, ten einde alle twist of onenigheid er over te voorkomen vers 30. Het is recht, zowel als verstandig om aldus te handelen "in perpetuam rei memoriam" *opdat de zaak altijd in gedachtenis blijve.*

3. Hij gaf aan Abimelech een zeer schoon geschenk, vers 27. Niet met iets zeldzaams of fraais vereerde hij hem, maar iets dat waarde had en nuttig was, *schapen en runderen,* als dank voor Abimelechs vriendelijkheid voor hem, en als teken van hartelijke vriendschap tussen hen. Wederzijdse vriendelijke diensten versterken de band van de liefde, hetgeen het mijne was is nu van mijn vriend.

4. Hij bekrachtigde het verbond door een eed, en registreerde het door aan de plaats een nieuwe naam te geven, vers 31, Ber-seba de "waterput van de eed," ter herinnering aan het verbond, dat zij elkaar zwoeren, opdat zij er altijd aan zouden gedenken, of, de "waterput van zeven," ter herinnering aan de zeven ooilammeren aan Abimelech geschonken als bevestiging van Abrahams recht op die put. Gesloten overeenkomsten moeten herdacht worden, opdat wij ze getrouw nakomen en ons woord niet breken door vergeten of vergissen.

Genesis 21:33-34

Merk op:

1. Dat Abraham het wist te waarderen, als hij in een goede omgeving was, en er dan ook lang bleef. Hij plantte daar een bos om zijn tent te beschaduwen of misschien wel een boomgaard van vruchtbomen en hoewel wij niet kunnen zeggen, dat hij zich daar vestigde, want God wilde hem zolang hij leefde een vreemdeling en bijwoner doen blijven, heeft hij er toch als vreemdeling vele dagen gewoond, zo veel als overeenkwamen met zijn hoedanigheid als Abraham de "Hebreeër," of "reiziger."

2. Daar heeft hij zijn Godsdienst niet slechts voortdurend beoefend, maar ook openlijk beleden. *Hij riep aldaar de naam des Heeren, van de eeuwige God aan,* waarschijnlijk wel in het bos, dat hij geplant had en dat zijn huis des gebeds was. Christus heeft gebeden in een hof, op een berg. Abraham heeft openbare Godsverering gehouden, die door zijn naburen waarschijnlijk werd bijgewoond. Godvruchtige mensen moeten niet slechts hun Godsvrucht behouden en beoefenen overal waar zij heengaan, maar ook alles doen wat zij kunnen om hun Godsdienst te verbreiden en anderen Godvruchtig te maken. Als wij de Heere aanroepen moeten wij Hem beschouwen als de enige God, of de God van de wereld, zoals sommigen die woorden vertalen. Hoewel God zich aan Abraham heeft bekend gemaakt als zijn God en een verbond met hem had, vergeet hij toch niet Hem eer te geven als Heere van allen, de eeuwige God, die voor alle werelden geweest is, en zijn zal als er geen dagen en geen tijd meer zijn. Zie Jesaja 40:28.

HOOFDSTUK 22

1 En het geschiedde na deze dingen, dat God Abraham verzocht; en Hij zeide tot hem: Abraham! En hij zeide: Zie, hier ben ik!
2 En Hij zeide: Neem nu uw zoon, uw enige, dien gij liefhebt, Izak, en ga heen naar het land Moria, en offer hem aldaar tot een brandoffer, op een van de bergen, dien Ik u zeggen zal.
3 Toen stond Abraham des morgens vroeg op, en zadelde zijn ezel, en nam twee van zijn jongeren met zich, en Izak zijn zoon; en hij kloofde hout tot het brandoffer, en maakte zich op, en ging naar de plaats, die God hem gezegd had.
4 Aan den derden dag, toen hief Abraham zijn ogen op, en zag die plaats van verre.
5 En Abraham zeide tot zijn jongeren: Blijft gij hier met den ezel, en ik en de jongen zullen heengaan tot daar; als wij aangebeden zullen hebben, dan zullen wij tot u wederkeren.
6 En Abraham nam het hout des brandoffers, en legde het op Izak, zijn zoon; en hij nam het vuur en het mes in zijn hand, en zij beiden gingen samen.
7 Toen sprak Izak tot Abraham, zijn vader, en zeide: Mijn vader! En hij zeide: Zie, hier ben ik, mijn zoon! En hij zeide: Zie het vuur en het hout; maar waar is het lam tot het brandoffer?
8 En Abraham zeide: God zal Zichzelven een lam ten brandoffer voorzien, mijn zoon! Zo gingen zij beiden samen.
9 En zij kwamen ter plaatse, die hem God gezegd had; en Abraham bouwde aldaar een altaar, en hij schikte het hout, en bond zijn zoon Izak, en leide hem op het altaar boven op het hout.
10 En Abraham strekte zijn hand uit, en nam het mes om zijn zoon te slachten.
11 Maar de Engel des HEEREN riep tot hem van den hemel, en zeide: Abraham, Abraham! En hij zeide: Zie, hier ben ik!
12 Toen zeide Hij: Strek uw hand niet uit aan den jongen, en doe hem niets! want nu weet Ik, dat gij God vrezende zijt, en uw zoon, uw enige, van Mij niet hebt onthouden.
13 Toen hief Abraham zijn ogen op, en zag om, en ziet, achter was een ram in de verwarde struiken vast met zijn hoornen; en Abraham ging, en nam dien ram, en offerde hem ten brandoffer in zijns zoons plaats.
14 En Abraham noemde den naam van die plaats: De HEERE zal het voorzien! Waarom heden ten dage gezegd wordt: Op den berg des HEEREN zal het voorzien worden!
15 Toen riep de Engel des HEEREN tot Abraham ten tweeden male van den hemel;
16 En zeide: Ik zweer bij Mijzelven, spreekt de HEERE; daarom dat gij deze zaak gedaan hebt, en uw zoon, uw enige, niet onthouden hebt;
17 Voorzeker zal Ik u grotelijks zegenen, en uw zaad zeer vermenigvuldigen, als de sterren des hemels, en als het zand, dat aan den oever der zee is; en uw zaad zal de poort zijner vijanden erfelijk bezitten.
18 En in uw zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde, naardien gij Mijn stem gehoorzaam geweest zijt.
19 Toen keerde Abraham weder tot zijn jongeren, en zij maakten zich op, en zij gingen samen naar Ber-seba; en Abraham woonde te Ber-seba.
20 En het geschiedde na deze dingen, dat men Abraham boodschapte, zeggende: Zie, Milka heeft ook Nahor, uw broeder, zonen gebaard:
21 Uz, zijn eerstgeborene, en Buz, zijn broeder, en Kemuel, den vader van Aram,
22 En Chesed, en Hazo, en Pildas, en Jidlaf, en Bethuel;
23 (En Bethuel gewon Rebekka) deze acht baarde Milka aan Nahor, den broeder van Abraham.
24 En zijn bijwijf, welker naam was Reuma, diezelve baarde ook Tebah, en Gaham, en Tahas, en Maacha.

Wij vinden hier de vermaarde geschiedenis van Abrahams offeren van zijn zoon Izaak, dat is: zijn bereidwilligheid om hem te offeren, hetgeen terecht als een van de wonderen van de kerk wordt beschouwd Hier is:

I. Het zeldzame bevel, dat God aan Abraham hierover gegeven heeft, vers 1, 2.

II. Abrahams zeldzame gehoorzaamheid aan dit bevel, vers 3-10.

III. De merkwaardige uitkomst van deze beproeving.

1. Het bevel om Izaak te offeren wordt herroepen, vers 11-12.

2. Er wordt voorzien in een ander offer, vers 13, 14.

3. Het verbond met Abraham wordt hierop hernieuwd, vers 15-19. Tenslotte een bericht omtrent sommigen van Abrahams bloedverwanten, vers 20-24.

Genesis 22:1-2

Hier is de beproeving van Abrahams geloof of het, na zijn langdurige gemeenschapsoefening met God, even krachtig en overwinnend was gebleven, als het in het begin was toen hij zijn land heeft verlaten. Toen moest het blijken, dat hij God meer liefhad dan zijn vader, nu, dat hij Hem meer liefhad dan zijn zoon.

Merk hier op:

I. Het tijdstip, waarop Abraham aldus beproefd werd, vers 1, *na deze dingen,* na al de andere beproevingen, die hij gehad heeft, al de ontberingen en moeilijkheden, die hij te verduren heeft gehad, nu, toen hij misschien begon te denken, dat de stormen geheel voorbij waren, nu komt de beproeving die het scherpst is van alle. De vele vorige beproevingen zullen ons niet vrijwaren van nog andere en meerdere, wij hebben het harnas nog niet afgelegd, 1 Koningen 20:11. Zie ook Psalm 30:7, 8.

II. De werker van de beproeving. God verzocht hem, niet om hem tot zonde te brengen, zó verzoekt Satan. Indien Abraham Izaak geofferd had, dan zou hij niet gezondigd hebben, het daartoe ontvangen bevel zou hem hebben gerechtvaardigd en verdedigd. God verzocht hem ten einde zijn genade te doen uitkomen, en te doen zien hoe krachtig zij was, opdat zij bevonden werd te zijn "tot lof, en eer, en heerlijkheid," 1 Petrus 1:7. Aldus heeft God Job beproefd opdat hij niet alleen een goed en Godvruchtig man zou blijken te zijn, maar ook een groot man. God heeft Abraham verzocht, sommigen lezen die woorden: "God heeft Abraham verhoogd," zoals een leerling op school, die goede vorderingen maakt, in een hogere klas wordt geplaatst. Een sterk geloof wordt dikwijls geoefend door sterke beproevingen en tot zware diensten geroepen.

III. De beproeving zelf. God verscheen hem, zoals Hij hem vroeger verschenen was. Hij riep hem bij zijn naam: *Abraham,* de naam, die hem gegeven was ter bevestiging van de belofte. Als een goede dienstknecht antwoordde Abraham terstond: *"Hier ben ik,* wat spreekt mijn Heere tot Zijn knecht?" Waarschijnlijk verwachtte hij een vernieuwde belofte, zoals die in Hoofdstuk 15:1 en 17:1. Maar tot zijn grote verbazing luidt hetgeen God nu tot hem te zeggen heeft, kortweg: *Abraham ga heen en dood uw zoon,* en dit bevel wordt hem gegeven in zó bezwarende bewoordingen dat de verzoeking er nog smartelijker door wordt. Als God spreekt, let Abraham ongetwijfeld op ieder woord dat Hij zegt, en luistert er aandachtig naar, en ieder woord is hier een zwaard door zijn gebeente, de beproeving wordt hard gemaakt door pijn veroorzakende woorden. Heeft de Almachtige er dan behagen in te bedroeven? Neen, gewis niet, en toch, als Abrahams geloof beproefd moet worden, schijnt Hij er behagen in te vinden, om de beproeving nog te verzwaren, vers 2. Let op:

1. De persoon, die geofferd moet worden.

a. *Neem uw zoon,* niet uw stieren en uw lammeren, hoe gaarne zou Abraham die overgegeven hebben, duizenden er van zelfs, om Izaak te lossen! Neen, "Ik zal uit uw huis geen var nemen," Psalm 50:9. "Ik moet uw zoon hebben, niet uw dienstknecht, neen, de bezorger van uw huis, die voldoet niet, Ik moet uw zoon hebben". Jefta heeft ingevolge een gelofte een dochter geofferd, maar Abraham moet zijn zoon offeren, door wie het gezin gebouwd moest worden. "Heere, laat het een aangenomen zoon wezen", neen:

b. *"Uw enige zoon, uw enige zoon bij Sara."* Ismaël was onlangs tot Abrahams smart uitgeworpen, en Izaak was alleen overgebleven, moet ook deze nu gaan? Ja.

c. "Neem *Izaak,* hem die met name genoemd is uw lachen, uw wezenlijke zoon." Niet: "Zend heen, en laat Ismaël terughalen, om hem Mij te offeren, neen, het moet Izaak wezen". Maar, "Heere, ik heb hem lief, hij is mij als mijn eigen ziel, Ismaël is niet meer hier, en wilt Gij nu ook Izaak nemen? Al deze dingen zijn tegen mij." Ja, die zoon, *die gij liefhebt.* Het was een op de proef stelling van Abrahams liefde tot God, en daarom moet het wezen in een geliefde zoon, die snaar moet het meest aangeraakt worden. In het Hebreeuws is de uitdrukking zeer sterk, en ik denk dat het zeer goed aldus gelezen kan worden: *Neem nu deze uwe zoon, deze uw enige zoon, die gij liefhebt, die Izaak.* Gods bevel moet over al deze bedenkingen de overhand hebben en ze tenietdoen.

2. De plaats. *Het land Moria,* op een afstand van drie dagreizen, zodat hij tijd heeft om er over na te denken en, zo hij het deed, het welberaden te doen, opdat aldus zijn dienst des te meer redelijk en des te meer heerlijk zijn zal.

3. De wijze: *offer hem aldaar tot een brandoffer.* Hij moet zijn zoon niet alleen doden, maar hem doden als offer, hem Godsdienstig doden, hem doden naar regel en wet, hem doden met al de plechtigheid, de kalmte en bedaardheid van gemoed, waarmee, hij zijn brandoffers placht te offeren.

Genesis 22:3-10

Wij hebben hier Abrahams gehoorzaamheid aan dit streng bevel. "Door het geloof heeft Abraham, als hij verzocht werd, Izak geofferd," Hebreeën 11:17.

Merk op:

I. De moeilijkheden, die hij in deze daad van gehoorzaamheid overwonnen heeft, er had zeer veel tegen ingebracht kunnen worden, zoals:

1. Het scheen direct in te gaan tegen een vroegere wet van God, waarbij moord wordt verboden, en dat wel onder bedreiging met zware straf, Hoofdstuk 9:5, 6. Kan dan nu de onveranderlijke God in tegenspraak zijn met zichzelf? Hij die "de roof haat in het brandoffer," Jesaja 61:8, kan geen behagen scheppen in moord in het brandoffer.

2. Hoe kon dit bestaan samen met natuurlijke liefde voor zijn zoon? Het zou niet slechts moord, maar de afschuwelijkste moord zijn. Kan Abraham niet gehoorzaam wezen zonder onnatuurlijk te zijn? Indien God bepaald een menselijk offer wil, is er dan niemand anders dan Izak om Hem te offeren? En niemand dan Abraham om de offeraar te zijn? Moet de vader der gelovigen onder alle vaders een monster, een wangedrocht zijn?

3. God heeft er hem geen reden voor opgegeven. Toen Ismaël uitgeworpen moest worden, is daar een goede en rechtmatige reden voor opgegeven, hier nu moet Izak sterven, en Abraham moet hem doden, terwijl noch de een, noch de ander moet weten waarom. Indien Izak als martelaar voor de waarheid had moeten sterven, of indien zijn leven tot losprijs had moeten dienen voor een ander, een kostbaarder leven, dan zou het nog wat anders geweest zijn. Of, indien hij gestorven was als een misdadiger, een rebel tegen God en zijn ouders, zoals in het geval van de afgodendienaar, Deuteronomium 13:8, 9, of van de weerspannige zoon, Deuteronomium 21:18, 19, dan zou het als een offer der gerechtigheid hebben kunnen gelden, maar zo staat de zaak niet: hij is een gehoorzame zoon, die zijn plicht doet, een veelbelovende zoon. "Heere, wat gewin is er in zijn bloed?"

4. Hoe kon dit bestaan naast de belofte? Heeft God niet gezegd: *In Izak zal uw zaad genoemd worden?* Maar wat wordt er van dat zaad, indien de knop, die het zaad in zich draagt, zo spoedig wordt afgerukt?

5. Hoe zou hij ooit Sara weer onder de ogen durven komen? Hoe kan hij tot haar en zijn gezin weerkeren, met het bloed van Izaak aan zijn kleren, "al zijn gewaad er door bezoedeld?" "Voorwaar, gij zijt mij een bloedbruidegom," zou Sara zeggen, zoals in Exodus 4:25, 26, en waarschijnlijk zou haar genegenheid voor hem en voor zijn God er voor altijd door vervreemd worden.

6. Wat zouden de Egyptenaars zeggen, en de Kanaänieten en de Ferezieten, die in het land woonden? Het zou een altijddurende minachtende afwijzing zijn van Abraham en zijn altaren. "Welkom zij ons de natuur, indien dit genade moet heten." Deze en vele dergelijke tegenwerpingen hadden gemaakt kunnen worden, maar hij was er onfeilbaar zeker van dat het wezenlijk een bevel van God was, en geen inbeelding of zinsbedrog, en dat was genoeg om op al die tegenwerpingen te antwoorden. Gods geboden moeten niet betwist, maar gehoorzaamd

worden, wij moeten er niet met vlees en bloed over te rade gaan, Galaten 1:15, 16, maar met een Godvruchtige hardnekkigheid volharden in onze gehoorzaamheid er aan.

II. Zijn voorbereidingen en maatregelen voor die gehoorzaamheid, welke alle er toe bijdragen om haar groot en heerlijk te maken en doen zien, dat hij in heel die handeling geleid werd door wijsheid en geregeerd werd door geloof.

1. *Hij staat 's morgens vroeg op,* vers 3. Het bevel was hem waarschijnlijk gegeven in de visioenen van de nacht, en vroeg in de volgende morgen begeeft hij er zich toe om het ten uitvoer te brengen. Hij heeft niet uitgesteld, niet geweifeld, geen tijd genomen om er nog eens over te denken, want het bevel was beslist en liet geen tegenspraak toe. Zij die de wil Gods van harte doen, doen hem spoedig en snel, terwijl wij aarzelen, gaat een kostbare tijd verloren en wordt het hart verhard.

2. Hij brengt alles in gereedheid voor een offer, en alsof hij een Gibeoniet was, klooft hij met eigen handen het hout voor het brandoffer, opdat, als het offer geofferd zal worden daarnaar niet gezocht behoeft te worden. Zo moeten ook geestelijke offeranden toebereid worden.

3. Zeer waarschijnlijk heeft hij aan Sara niets gezegd. Dit is een reis, waarvan zij niets moet weten, opdat zij het niet zal beletten. Er is in ons eigen hart zoveel, dat ons bij het volbrengen van onze plicht belemmert, dat wij, zoveel wij slechts kunnen, andere beletselen uit de weg moeten blijven.

4. Oplettend zag hij om zich heen, om de plaats te ontdekken, die voor het offer was aangewezen, God had beloofd dat Hij er hem door het een of ander teken heen zou voeren. Waarschijnlijk werd hem de richting aangewezen door het verschijnen van de Goddelijke heerlijkheid in die plaats, een vuurkolom wellicht reikende van de hemel tot op de aarde, op een afstand zichtbaar voor zijn ogen, en waarop hij wees, toen hij zei, vers 5, "Wij *zullen heengaan* tot daar, waar gij het licht ziet, *en aanbidden."*

5. Hij liet zijn dienaren op een afstand blijven, opdat deze niet tussenbeide zouden komen en hem bij het brengen van zijn zeldzame offerande zouden hinderen, want Izaak was ongetwijfeld de lieveling van het hele gezin. Zo heeft Christus, toen Hij de doodsbenauwdheid in de hof ging lijden, slechts drie van Zijn discipelen meegenomen, en liet de anderen aan de deur van de hof. Wij zullen wijs en plichtsgetrouw handelen, zo wij, als wij heengaan om God te aanbidden, alle gedachten en zorgen uit ons hart verbannen, die ons van de dienst af zouden kunnen leiden, ze aan de voet van de berg laten, opdat wij zonder door iets afgeleid te worden tot de Heere kunnen naderen.

6. Hij liet Izaak het hout dragen, (om in een kleinere aangelegenheid zijn gehoorzaamheid te beproeven en opdat hij een type zou zijn van Christus, die Zijn kruis gedragen heeft, Johannes 19:17) terwijl hijzelf, ofschoon hij wist wat hij deed, met onverschrokken vastberadenheid het noodlottige mes en het vuur droeg, vers 6. Zij, die door genade bestemd zijn tot zware dienst of lijden voor God, moeten de kleine omstandigheden, die dit voor vlees en bloed dubbel moeilijk maken voorbijzien.

7. Zonder enige verwarring of onrust, spreekt hij er over met Izaak, alsof het een gewoon offer was, dat hij ging brengen, vers 7, 8. Het was een zeer aandoenlijke vraag, die Izaak hem deed terwijl zij daar tezamen voortgingen. *Mijn vader,* zei Izaak, en dat was een vertederend,

aangrijpend woord, dat Abrahams borst doorvlijmde, hem dieper trof dan zijn mes Izaak's borst kon treffen. Hij zou hebben kunnen zeggen, of tenminste denken: "Noem mij niet uw vader, die zo aanstonds uw moordenaar zal worden, kan een vader zo barbaars zijn, zo volkomen alle tederheid van een vader van zich afgeschud hebben?". Maar op bewonderenswaardige wijze behoudt hij zijn kalme gelijkmoedigheid, rustig wacht hij af wat zijn zoon hem zal vragen, en dit is wat hij vraagt: *Zie, het vuur en het hout, maar waar is het lam?* Zie hoe bedreven Izaak reeds was in de wet en de gewoonte van het offeren, dat is het om goed onderwezen te zijn. Nu was dit een pijnlijke vraag voor Abraham. Hoe kan hij het denkbeeld verdragen, dat Izaak zelf het lam is? Hij is het, maar Abraham durft hem dit nog niet zeggen. Het is ook voor ons allen een leerrijke vraag, opdat wij als wij er ons toe begeven om God te aanbidden, ernstig bij onszelf nagaan, of wij alles wel in gereedheid hebben, inzonderheid het *lam ten brandoffer.* Zie, *het vuur* is bereid, dat is: de hulp van de Geest en Gods welbehagen, het *hout is* bereid, de inzettingen door God bestemd en aangewezen om onze genegenheden te doen ontvlammen (die ook werkelijk, zonder de hulp van de Geest, slechts als hout zijn zonder vuur, maar de Geest werkt er door) alle dingen zijn nu gereed, maar waar is het lam? Waar is het hart? Is dat bereid om Gode geofferd te worden, tot Hem op te gaan als een brandoffer?

Abraham heeft hem een zeer voorzichtig antwoord gegeven, vers 8. *God zal zichzelf een lam ten brandoffer voorzien, mijn zoon.* Dit was de taal òf van zijn gehoorzaamheid: "Wij moeten het lam offeren, dat God nu beschikt heeft om geofferd te worden", hem aldus een algemene regel gevende van onderworpenheid aan de wil Gods, teneinde hem voor te bereiden op de spoedige toepassing ervan op hemzelf, òf van zijn geloof. Of hij het nu al of niet aldus bedoelde, het bleek weldra, dat dit de betekenis ervan was, er werd voorzien in een offer in plaats van Izaak. Aldus is Christus, het grote zoenoffer, door God beschikt, toen niemand in hemel of op aarde een lam voor dat brandoffer gevonden kon hebben heeft God zelf de verlossing gevonden, Psalm 89:21. Ook in al onze dankoffers heeft God zelf voorzien. Hij is het, die het hart bereidt Psalm 10:17. Een gebroken en verslagen hart is een offerande Gods, Psalm 51:19, waarin Hij voorzien heeft.

8. Na veel overleggingen des harten begeeft hij er zich nu toe met dezelfde vastberadenheid en kalmte van gemoed, om deze offerande te volbrengen, vers 9, 10. Met heilige volharding gaat hij voort, en komt eindelijk na menige vermoeiende tred en met een bezwaard hart op de bestemde plaats, bouwt het altaar, een altaar van aarde, naar wij kunnen onderstellen, het treurigste, dat hij ooit gebouwd had (en hij heeft er veel gebouwd), *schikt het hout* voor Izaak's brandstapel, en nu geeft hij hem de verbazingwekkende tijding, "Izaak, gij zijt het lam, dat God zich voorzien heeft." Voor zover blijkt is Izak even bereid en gewillig als Abraham, wij bevinden niet, dat hij enige tegenwerping heeft gemaakt, geen smeekbede om zijn leven heeft gedaan, noch gepoogd heeft te ontvluchten, en nog veel minder dat hij met zijn oude vader heeft geworsteld, of tegenstand heeft geboden. Abraham doet het, God wil dat het gedaan zal worden, en Izaak heeft geleerd zich aan beide te onderwerpen. Ongetwijfeld heeft Abraham hem vertroost met dezelfde hoop, waarmee ook hij vertroost was geworden. Toch is het nodig, dat een offer gebonden wordt. Het grote offer, dat in de volheid des tijds geofferd zou worden, moet gebonden worden, en daarom moet ook Izaak gebonden worden. Maar met welk gevoel kon de teergevoelige Abraham die schuldeloze handen binden, die wellicht dikwijls opgeheven waren om hem om een zegen te vragen, of uitgestrekt om hem te omhelzen, en nu zoveel vaster gebonden waren met de koorden van liefde en plicht! Doch het moet geschieden. Hem gebonden hebbende, *legt hij hem op het altaar,* en zijn hand op het hoofd van het offer. En nu kunnen wij onderstellen, dat hij onder een vloed van tranen het

vaarwel geeft en ontvangt in een afscheidskus, wellicht neemt hij er nog een voor Sara van haar stervende zoon. Als hij dit gedaan heeft vergeet hij met vastberadenheid het teder medelijden van de vader, en neemt de ontzaglijk ernstige houding aan van een offeraar. Met een beslist hart en ten hemel gericht oog neemt hij het mes op, en strekt zijn hand uit om het Izaak in de borst te stoten. Verbaast u, o hemelen, hierover, en verwonder u, o aarde! Hier is een daad van gehoorzaamheid en geloof, wel waardig om aan God, aan engelen en mensen als schouwspel te dienen. Abrahams lieveling, Sara's lachen, de hoop van de kerk, de erfgenaam van de belofte, ligt daar bereid en gereed om door de hand van zijn eigen vader te bloeden en te sterven, en Abraham aarzelt niet om die daad te volbrengen. Deze gehoorzaamheid nu, door Abraham betoond in het offeren van Izaak, is een levendige voorstelling:

a. Van Gods liefde, aan ons betoond in het overgeven van Zijn eniggeboren Zoon, om voor ons te lijden en te sterven als een offerande, "het behaagde de Heere Hem te verbrijzelen," Jesaja 53:10, Zacheria 13:7. Naar plicht en dankbaarheid was Abraham verplicht Izaak over te geven, en hij gaf hem over aan een vriend, maar God had geen verplichting jegens ons, want wij waren zijn vijanden.

b. Van onze plicht jegens God als vergelding van die liefde, wij moeten in Abrahams voetstappen treden. Door Zijn woord roept God ons, om alles over te geven voor Christus, al onze zonden, al waren zij ons ook als een rechterhand, of een rechteroog, of een Izaak, alles wat in mededinging komt met Christus om de heerschappij over ons hart, Lukas 14:26, en wij moeten er met blijmoedigheid afstand van doen. In Zijn voorzienigheid, die in waarheid de stem Gods is, roept Hij ons soms om een Izaak over te geven en dan moeten wij het doen met een blijmoedige onderworpenheid aan Zijn heilige wil, 1 Samuel 3:18.

Genesis 22:11-14

Tot nu toe is deze geschiedenis zeer treurig geweest, en scheen zich voort te spoeden naar een zeer tragisch einde, maar plotseling heldert de lucht op, de zon breekt door, een helder lieflijk tafereel opent zich voor onze ogen, de hand, die wondde en neerwierp, geneest hier en heft op, want "als Hij bedroefd heeft zo zal Hij zich ontfermen." *De engel des Heeren* dat is: God zelf, het eeuwige Woord, de Engel des verbonds, die de grote Verlosser en Vertrooster zal zijn, trad tussenbeide en gaf een gelukkige uitkomst aan deze beproeving.

I. Izak is gered, vers 11, 12. Het bevel om hem te offeren was slechts bestemd om Abraham op de proef te stellen, en het bleek toen dat Abraham inderdaad God meer liefhad dan hij Izak liefhad, het doel van dit bevel was dus bereikt, en daarom wordt het herroepen zonder dat hierdoor ook maar in het minst iets aan de onveranderlijkheid van Gods raadsbesluiten wordt afgedaan. *Strek uw hand niet uit naar de jongen.* Onze aardse zegeningen zullen ons waarschijnlijk dan het meest bestendigd worden, als wij het meest bereid zijn ze aan Gods wil over te geven. Gods tijd om Zijn volk te hulp te komen, is, als zij tot de uiterste nood zijn gebracht. Hoe dreigender het gevaar en hoe meer nabij, zodat wij wel reden hebben om te vrezen dat de ramp ons zal treffen, hoe meer welkom de uitredding.

II. Abrahams gedrag wordt niet slechts goedgekeurd, maar geprezen. Hij verkrijgt een eervol getuigenis, dat hij rechtvaardig is. *Nu weet Ik dat gij Godvrezend zijt.* God wist het reeds tevoren, maar nu heeft Abraham er een zeer treffend bewijs van gegeven. Hij behoefde nu niets meer te doen, wat hij gedaan had bewees genoegzaam zijn liefde tot God en zijn onderworpenheid aan Zijn wil. Als God ons in Zijn voorzienigheid verhindert om de oprechte voornemens, die wij hadden voor Zijn dienst, te volbrengen, dan neemt Hij genadig de wil aan voor de daad, en het eerlijk streven, al komt dit dan ook niet tot volbrengen. Het beste bewijs, dat wij God vrezen, is dat wij gewillig en bereid zijn Hem te dienen met hetgeen ons het dierbaarst is, en alles aan Hem of voor Hem over te geven.

III. Er wordt voorzien in een offer in plaats van Izaak, vers 13. Nu het altaar gebouwd en het hout er op geschikt was, was het nodig, dat er iets geofferd zou worden. Want:

1. God moet dankbaar erkend worden in de verlossing van Izaak, en dat wel hoe eerder hoe beter, nu het altaar bereid is.

2. Abrahams woord moet waar gemaakt worden: *God zal zichzelf een lam ten brandoffer voorzien.* God zal de verwachtingen van Zijn volk, die Hij zelf in hen opgewekt heeft, niet teleurstellen, naar hun geloof zal hun geschieden. "Als gij een zaak besluit, zo zal zij u bestendig zijn."

3. Er moet gewezen worden op de beloofde Messias, het gezegende Zaad.

a. Christus werd in onze plaats geofferd zoals deze ram in de plaats van Izaak, en Zijn dood was onze bevrijding. "Hier ben Ik (zei Hij) laat dezen heengaan"

b. Hoewel dat gezegende Zaad onlangs beloofd was, en nu afgeschaduwd werd in Izaak, moest het offeren er van toch uitgesteld worden tot het einde der eeuwen en intussen zal het offer van dieren worden aangenomen, zoals deze ram aangenomen werd, als een onderpand der verzoening, die eenmaal door het grote Offer gedaan zal worden. En het is opmerkelijk, dat de

tempel de plaats der offeranden, later op die berg Moria gebouwd werd, 2 Kronieken 3:1, en de berg Calvarie, waar Christus gekruisigd werd, was niet ver daar vandaan.

IV. Er werd aan de plaats een nieuwe naam gegeven tot eer van God en tot aanmoediging van alle gelovigen tot aan het einde der wereld, om in de weg der gehoorzaamheid blijmoedig op God te vertrouwen. *Jehova-jireh, de Heere zal voorzien,* vers 14, met toespeling waarschijnlijk op hetgeen hij gezegd had, vers 8. *God zal zichzelf een lam voorzien.* Abraham had dit niet verzonnen of bedacht het was ook geen verhoring van zijn gebed, hoewel hij zo’n groot voorbidder was, het was zuiver en alleen het doen des Heeren. Laat het voor alle volgende geslachten in gedachtenis worden gehouden:

1. Dat "de Heere zien zal," Zijn oog zal altijd op Zijn volk zijn gericht in hun kommer of benauwdheid, opdat Hij hun in het kritieke ogenblik tijdig te hulp zal komen.

2. Dat Hij "gezien zal worden, gezien op de berg," in de grootste verlegenheid van Zijn volk, Hij zal niet slechts Zijn wijsheid, macht en goedheid openbaren, maar verheerlijking in hun verlossing. Waar God ziet en voorziet, moet Hij gezien en geprezen worden, en wellicht heeft dit betrekking op "God, geopenbaard in het vlees."

Genesis 22:15-19

Abrahams gehoorzaamheid was in genade aangenomen, maar dat was niet alles, wij zien haar hier beloond, overvloedig beloond voordat hij nog van die plaats vertrok, waarschijnlijk heeft God terwijl de geofferde ram nog brandde hem deze genaderijke boodschap gezonden, en het verbond met hem vernieuwd en bevestigd. Alle verbonden werden gesloten door offeranden, zo ook dit verbond door de typische offers van Izaak en van de ram. Zeer sterke uitdrukkingen van Gods gunst jegens Abraham worden in deze bevestiging van het verbond met hem gebruikt, welke alle overtreffen, waarmee hij tot nu toe gezegend was geweest. Buitengewone diensten zullen beloond worden met buitengewone eer en vertroostingen, en beloofde gunsten moeten reeds voor zij nog geschonken zijn, als kostelijke beloningen beschouwd worden.

I. Het behaagt God Abrahams gehoorzaamheid te noemen als een overweging of reden voor de bevestiging van het verbond, en Hij spreekt er van met lof, vers 1. *Daarom dat gij deze zaak gedaan hebt, en uw zoon, uwe enige, mij niet onthouden hebt,* Hij legt er een sterke nadruk op en, vers 18, prijst het als een daad van gehoorzaamheid, *naardien gij Mijn stem gehoorzaam geweest zijt,* en gehoorzamen is beter dan offerande. En zo heeft God genadig eer gelegd op hetgeen waarmee Abraham God had geëerd.

II. God heeft nu Zijn belofte bevestigd met een eed. Tevoren was zij gesproken en verzegeld maar nu wordt zij bezworen. "Ik zweer bij Mijzelf," omdat Hij bij niemand, die meerder was, kon zweren, Hebreeën 6:13. Aldus is Hij, gelijk de apostel dit daar uitdrukt, vers 17, met een eed daartussen gekomen. Hij heeft-het zij met eerbied gezegd-Zijn eigen leven en bestaan er op verpand, "zo waarachtig als Ik leef," opdat door al deze onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is, dat God liege, hij en de zijnen een sterke vertroosting zouden hebben. Als wij geloof oefenen, zal God het aanmoedigen. Maak gebruik van de beloften, en God zal ze bekrachtigen.

III. De bijzondere belofte, die hier hernieuwd wordt, is die van een talrijk nakomelingschap vers 17. *Ik zal uw zaad zeer vermenigvuldigen.* Zij, die bereid en gewillig zijn iets voor God over te geven, zullen het met onuitsprekelijk groot voordeel van Hem terug ontvangen. Abraham heeft slechts één zoon, en Hij is bereid die af te staan in gehoorzaamheid aan God. "Welnu", zegt God, "gij zult beloond worden met duizenden en millioenen." Welk een grootse plaats heeft het zaad Abrahams gehad in de geschiedenis! Hoe talrijk, hoe doorluchtig waren zijn bekende nakomelingen die tot op de huidige dag er in roemen, dat zij Abraham tot een vader hebben! Aldus ontvangt hij duizendvoud in dit leven, Mattheus 19:29.

IV. De belofte duidt ongetwijfeld op de Messias en de genade van het Evangelie. Dat is de eed, gezworen aan onze vader Abraham waarnaar Zacharias verwijst, Lukas 1:73 en verv. En zo is hier een belofte:

1. Van de grote zegen des Geestes, *Ik zal u grotelijks zegenen,* namelijk met die kostelijkste van alle zegeningen, de gave van de Heilige Geest, de belofte van de Geest was de zegen van Abraham, die tot de heidenen komen zou in Jezus Christus, Galaten 3:14.

2. Van de groei van de kerk, dat de gelovigen, zijn geestelijk zaad, zo velen zullen zijn als de sterren des hemels.

3. Van geestelijke overwinningen, "uw zaad zal de poort van zijn vijanden erfelijk bezitten". Door het geloof overwinnen de gelovigen de wereld, triomferen zij over al de machten der duisternis, en zijn zij meer dan overwinnaars. Waarschijnlijk verwijst Zacharias naar dit deel van de eed, Lukas 1:74. "Dat wij, verlost zijnde uit de hand onzer vijanden, Hem dienen zouden zonder vrees." Maar de kroon van alles is de laatste belofte:

4. Van de menswording van Christus. *In uw Zaad*, in een bijzonder persoon, die van u zal afstammen (gelijk de apostel opmerkt, Galaten 3:16, hij spreekt niet van velen maar van een) *zullen gezegend worden alle volken der aarde*, of: "zullen zich zegenen," zoals de zinsnede luidt in Jesaja 65:16. In Hem kunnen allen gelukkig en zalig zijn zo zij willen, en allen, die Hem toebehoren zullen het zijn en zullen achten dit te zijn. Christus is de grote zegen van de wereld. Abraham was bereid zijn zoon over te geven als offer tot eer van God, en bij die gelegenheid heeft God beloofd Zijn Zoon over te geven als een offer voor de verlossing en zaligheid der mensen.

Genesis 22:20-24

Dit wordt hier vermeld:

1. Om te tonen, dat Abraham, hoewel hij zijn eigen familie hogelijk geëerd zag met bijzondere voorrechten, opgenomen in het verbond en gezegend met het onvervreemdbare erfdeel van de belofte, toch niet met minachting heeft neergezien op zijn bloedverwanten maar verheugd was over de toename en de voorspoed van hun gezinnen te horen.

2. Om de weg te bereiden voor het volgend verhaal van het huwelijk van Izak met Rebekka, een dochter uit dat gezin.

HOOFDSTUK 23

1 En het leven van Sara was honderd zeven en twintig jaren; dit waren de jaren des levens van Sara.
2 En Sara stierf te Kiriath-arba, dat is Hebron, in het land Kanaan; en Abraham kwam om Sara te beklagen, en haar te bewenen.
3 Daarna stond Abraham op van het aangezicht van zijner dode, en hij sprak tot de zonen Heths, zeggende:
4 Ik ben een vreemdeling en inwoner bij u; geeft mij een erfbegrafenis bij u, opdat ik mijn dode van voor mijn aangezicht begrave.
5 En de zonen Heths antwoordden, Abraham, zeggende tot hem:
6 Hoor ons, mijn heer! gij zijt een vorst Gods in het midden van ons; begraaf uw dode in de keure onzer graven; niemand van ons zal zijn graf voor u weren, dat gij uw dode niet zoudt begraven.
7 Toen stond Abraham op, en boog zich neder voor het volk des lands, voor de zonen Heths;
8 En hij sprak met hen, zeggende: Is het met uw wil, dat ik mijn dode begrave van voor mijn aangezicht; zo hoort mij, en spreekt voor mij bij Efron, den zoon van Zohar,
9 Dat hij mij geve de spelonk van Machpela, die hij heeft, die in het einde van zijn akker is, dat hij dezelve mij om het volle geld geve, tot een erfbegrafenis in het midden van u.
10 Efron nu zat in het midden van de zonen Heths; en Efron de Hethiet antwoordde Abraham, voor de oren van de zonen Heths, van al degenen, die ter poorte zijner stad ingingen, zeggende:
11 Neen, mijn heer! hoor mij; den akker geef ik u; ook de spelonk, die daarin is, die geef ik u; voor de ogen van de zonen mijns volks geef ik u die; begraaf uw dode.
12 Toen boog zich Abraham neder voor het aangezicht van het volk des lands;
13 En hij sprak tot Efron, voor de oren van het volk des lands, zeggende: Trouwens, zijt gij het? lieve, hoor mij; ik zal het geld des akkers geven; neem het van mij, zo zal ik mijn dode aldaar begraven.
14 En Efron antwoordde Abraham, zeggende tot hem:
15 Mijn heer! hoor mij; een land van vierhonderd sikkelen zilvers, wat is dat tussen mij en tussen u? begraaf slechts uw dode.
16 En Abraham luisterde naar Efron; en Abraham woog Efron het geld, waarvan hij gesproken had voor de oren van de zonen Heths, vierhonderd sikkelen zilvers, onder den koopman gangbaar.
17 Alzo werd de akker van Efron, die in Machpela was, dat tegenover Mamre lag, de akker en de spelonk, die daarin was, en al het geboomte, dat op den akker stond, dat rondom in zijn ganse landpale was gevestigd,
18 Aan Abraham tot een bezitting, voor de ogen van de zonen Heths, bij allen, die tot zijn stadspoort ingingen.
19 En daarna begroef Abraham zijn huisvrouw Sara in de spelonk des akkers van Machpela, tegenover Mamre, hetwelk is Hebron, in het land Kanaan.
20 Alzo werd die akker, en de spelonk die daarin was, aan Abraham gevestigd tot een erfbegrafenis van de zonen Heths.

Hier is:

I. Abraham rouw bedrijvende om de dood van Sara, vers 1,2.

II. Abraham, koper van een begraafplaats voor Sara.

1. De koop nederig aangevraagd door Abraham, vers 3,4.

2. De onderhandeling over die koop op billijke voorwaarden, waarin wordt toegestemd, onder veel wederzijdse beleefdheidsbetuigingen, vers 5-15.

3. De kooppenningen betaald, vers 16.

4. Het erf aan Abraham overgedragen en verzekerd, vers 17, 18, 20.

5. Sara’s begrafenis, vers 19,

Genesis 23:1-2

Wij hebben hier:

1. Sara's ouderdom, vers 1. Bijna veertig jaar tevoren had zij zich oud genoemd, Hoofdstuk 18:12. Oude mensen zullen er niet des te spoediger om sterven door zich oud te achten, maar kunnen er des te beter om sterven.

2. Haar dood, vers 2. Die het langst leeft, sterft toch ten laatste. Abraham en Sara hadden veel jaren aangenaam tezamen geleefd, maar de dood scheidt hen, die door niets anders gescheiden kunnen worden. De bijzondere vrienden en gunstgenoten des hemels zijn niet gevrijwaard van de dood. Zij stierf in het land Kanaän, waarin zij meer dan zestig jaar als vreemdelinge heeft verkeerd.

3:Abrahams rouw over haar, en hij was een wezenlijk rouwbedrijvende. Hij heeft niet maar de plechtigheden van het rouwbedrijf waargenomen overeenkomstig de gewoonte van die tijd, zoals de rouwbedrijvenden, die door de straten gaan, maar hij heeft oprecht het verlies betreurd van een goede huisvrouw, en hij heeft het bewijs gegeven van zijn standvastige liefde voor haar tot het laatste toe. Er worden hier twee woorden gebruikt: hij kwam om Sara te *beklagen* en haar te *bewenen.* Zijn droefheid was niet geveinsd, maar oprecht. Hij kwam in haar tent en zat neer bij het lijk, om er de schattingen van zijn tranen te brengen, opdat zijn oog zijn hart zou aandoen, en des te meer eerbied zou betonen voor de nagedachtenis van haar, die heen was gegaan. Het is niet slechts geoorloofd, maar plicht om te treuren over de dood van onze naaste betrekkingen, beide als onderwerping aan Gods voorzienigheid, die ons aldus roept tot treuren en wenen, en ook tot eer van hen, aan wie deze eer verschuldigd is. Tranen zijn een schatting, die wij aan onze overleden vrienden verschuldigd zijn, als het lichaam gezaaid is, dan moet het bevochtigd worden, maar wij moeten niet treuren als degenen, die geen hoop hebben, want wij hebben een goede hoop door genade, zowel betreffende hen als betreffende onszelf.

Genesis 23:3-15

Hier is:

I. Het nederig verzoek dat Abraham richtte tot zijn naburen, de Hethieten, voor een begraafplaats onder hen, vers 3, 4. Het was vreemd, dat hij dit nu pas ging doen, maar wij moeten dit eerder toeschrijven aan Gods voorzienigheid dan aan zijn gebrek aan voorzorg, zoals blijkt uit Handelingen 7:5, waar gezegd wordt: "God gaf hem geen erfdeel in Kanaän." Het zou goed zijn, als allen, die zorgdragen om te voorzien in een begraafplaats voor hun lichaam na hun dood, even zorgzaam waren om te voorzien in een rustplaats voor hun ziel.

Merk hier op:

1. De goede afleiding, die deze zaak aan Abraham bezorgde in zijn droefheid, hij *stond op van het aangezicht van zijn dode.* Zij, die in gevaar zijn om al te veel te treuren over de dood van bloedverwanten, moeten weerstand bieden aan de verzoeking om zich blind te staren op hun verlies, eenzaam en neerslachtig neer te zitten. Er moet een tijd wezen van op te staan van het aangezicht van hun doden en van ophouden met rouw bedrijven. Want ons geluk is, Gode zij dank, niet afhankelijk van het leven van enig schepsel. Zorg voor de begrafenis kan gebruikt worden als afleiding van de smart om de dood, zoals hier, als er gevaar is dat die smart ons zal tiranniseren. Het wenen moet het zaaien niet in de weg staan,

2. Het argument, dat hij bij de zonen Heths aanvoerde: "Ik *ben een vreemdeling en inwoner bij u,* ben dus niet voorzien van hetgeen ik nu nodig heb en zo moet ik u dan nederig verzoeken mij een begraafplaats af te staan." Dit was een gelegenheid, die Abraham gebruikte om te belijden, dat hij een gast en vreemdeling op de aarde was, en hij schaamde zich niet om dit aldus openlijk te bekennen Hebreeën 11:13. De dood van onze bloedverwanten moet ons er krachtig aan herinneren, dat wij in deze wereld niet tehuis zijn. Zeg, als zij heengegaan zijn: "Wij gaan heen."

3. Zijn ongerustheid zolang die zaak niet in orde was gebracht, aangeduid met die woorden: *opdat ik mijn dode van voor mijn aangezicht begrave.* De dood zal hen afschuwwekkend voor ons maken, die, terwijl zij leefden, de lust onzer ogen zijn geweest. Het gelaat, dat fris en levendig was, wordt bleek en doods, geschikt om naar het land der duisternis overgebracht te worden. Zolang zij nog voor zijn ogen was, vernieuwde dit zijn smart, en dat wilde hij voorkomen.

II. Het edelmoedige aanbod, dat de zonen Heths hem deden, vers 5,6. Zij begroeten hem:

1. Met een titel van eerbied: *Gij zijt een vorst Gods in het midden van ons.* Gij zijt niet slechts groot, maar goed. Hij noemde zich *een vreemdeling* en *inwoner,* zij noemen hem een *vorst Gods,* want zij, die zich vernederen, zullen verhoogd worden. God had beloofd Abrahams naam groot te maken.

2. Met een aanbod van de beste van hun begraafplaatsen. Zelfs het licht der natuur leert ons beleefd en eerbiedig te zijn jegens allen, al zijn zij ook vreemdelingen en bijwoners. De vriendelijke edelmoedigheid van deze Kanaänieten beschaamt en veroordeelt de karigheid, de zelfzucht en de kwade luim van velen, die zich Israëlieten noemen. Deze Kanaänieten zouden

blij zijn om hun stof met het stof van Abraham te vermengen, en een einde te hebben gelijk aan het zijne.

III. Het bijzondere voorstel, dat Abraham hun deed, vers 7-9. Hij betuigt hun zijn dank voor hun vriendelijk aanbod in hoogst-vriendelijke en eerbiedige bewoordingen. Hoewel hij een groot man en een oud man was, en nu een treurende, staat hij op en buigt zich ootmoedig voor hen, vers 7. De Godsdienst leert goede manieren, en diegenen belasteren de Godsdienst die hem in ruwheid en lompheid plaatsen. Daarna vestigt hij zijn keuze op de plaats, die hem het geschiktst dacht voor zijn doel, namelijk de spelonk van Machpela, die waarschijnlijk in zijn nabijheid was gelegen en nog niet als begraafplaats gebruikt was. De tegenwoordige eigenaar was *Efron.* Abraham kan geen aanspraak maken op invloed bij hem, maar hij wenst dat zij van hun invloed bij hem gebruik zullen maken om de koop van die spelonk tot stand te brengen, met de akker, waarin zij gelegen was. Een bescheiden verlangen om door billijke en eerlijke middelen te verkrijgen dat wat geschikt en gerieflijk voor ons is, is niet zulk een begeren van wat van onze naaste is, als door het tiende gebod verboden wordt.

IV. Hoe Efron zijn akker aan Abraham wil schenken, vers 10, 11. *De akker geef ik u.* Abraham dacht dat hij gebeden moest worden om hem te verkopen, maar zodra er melding van wordt gemaakt, is hij, zonder er om gebeden te worden, bereid hem om niet *te geven.* Abraham heeft ongetwijfeld alle gelegenheid gebruikt om zijn naburen van dienst te zijn en nu vergelden zij hem zijn vriendelijkheid, want "voor wie bevochtigt, zal ook zelf een vroege regen gemaakt worden." Indien zij, die de Godsdienst belijden, hun belijdenis versieren door grote beleefdheid en welwillendheid jegens allen, dan zullen zij bevinden, dat dit bevorderlijk is voor hun eigen welzijn, zowel als voor de eer van God.

V. Abrahams bescheiden en oprechte weigering van Efrons vriendelijk aanbod, vers 12, 13. Hij betuigt er hem grote erkentelijkheid voor, vers 12, 13, buigt zich voor hem in tegenwoordigheid van het volk des lands, opdat zij Efron te meer zouden achten wegens de achting, die zij Abraham hem zagen bewijzen, 1 Samuel 15:30, maar besluit hem geld te geven voor de akker, en wel het volle bedrag van de waarde. Het was niet uit hoogmoed, dat Abraham dit geschenk weigerde, wijl hij het beneden zijn waardigheid achtte iets aan Efron verplicht te zijn, maar:

1. Uit "rechtvaardigheid." Abraham was rijk in zilver en in goud, Hoofdstuk 13:2, en was instaat om voor de akker te betalen, en daarom wilde hij zijn voordeel niet doen met Efrons vrijgevigheid. Eerlijkheid, zowel als eergevoel, verbiedt ons op de beurs van onze naaste te leven, tafelschuimers te zijn, en misbruik te maken van iemands gulhartigheid. Het was voor Job een troostrijke gedachte, toen hij arm was, dat hij zijn vermogen niet gegeten heeft zonder geld, Job 31:39.

2. Uit "voorzichtigheid, " hij wilde er voor betalen, opdat Efron, als zijn goede luim voorbij was het hem niet zou verwijten, zeggende: *Ik heb Abraham rijk gemaakt,* Hoofdstuk 14:23. Of ook, opdat de volgende erfgenaam Abrahams recht op die akker niet zou kunnen betwisten alsof die afgestaan was zonder enige vergoeding, en hem terugeisen. Zo heeft David later ook Arauna's aanbod geweigerd, 2 Samuel 24:24. Wij weten niet welke beledigingen wij later zullen ontvangen van hen, die nu zo uiterst vriendelijk en edelmoedig zijn.

VI. De prijs van de akker wordt door Efron genoemd, maar hij dringt er niet op aan die prijs ook te ontvangen, vers 14, 15. *Een land van vier honderd sikkelen zilvers,* ongeveer zes

honderd gulden van ons geld, *wat is dat tussen mij en tussen u?* Hij wilde liever zijn vriend verplichten, dan zoveel geld in zijn beurs te hebben. Hierin toont Efron een grote geringschatting van wereldse rijkdom. "Wat is dat tussen mij en tussen u? Het is een zaak van weinig belang, niet de moeite waard om er over te spreken." Menigeen zou gezegd hebben: Het is zeer veel geld, een flinke bijdrage aan een kindsdeel van een erfenis, maar Efron zegt: "Wat is dat?" Het is uitnemend als de mensen minne gedachten hebben van de wereld en haar schatten, het is: hetgeen niets is, niets betekent, en in de overvloed waarvan het leven van een mens niet is gelegen, Lukas 12:15.

Grote hoffelijkheid en vriendelijkheid jegens een vriend en nabuur. Efron koesterde geen achterdocht jegens Abraham als vreemdeling en inwoner, ook was hij niet afgunstig op hem, als een man, die waarschijnlijk grote voorspoed zou hebben en rijk worden, hij was hem niet kwalijk gezind vanwege het eigenaardige in zijn Godsdienst, maar was veel vriendelijker voor hem dan de meeste mensen nu zijn voor hun eigen broeders. *Wat is dat tussen mij en tussen u?* Kleinigheden moeten geen geschillen teweegbrengen tussen vrienden. Als wij in verzoeking zijn om toornig te wezen wegens de een of andere belediging, te staan op de eisen van ons recht, of hard in het weigeren van vriendelijkheid, dan moeten wij op die verzoeking antwoorden met deze vraag: "Wat is dat tussen mij en mijn vriend?"

Genesis 23:16-20

Wij hebben hier het eind van de onderhandeling tussen Abraham en Efron betreffende de begraafplaats. De koop werd gesloten in tegenwoordigheid van al de naburen, *voor de oren der zonen Heths*, vers 16,17. Voorzichtigheid, zowel als rechtvaardigheid, leidt ons er toe, om eerlijk en rondborstig te zijn in onze handelingen, bedrieglijke contracten haten het licht en geven er de voorkeur aan om in het verborgen te worden gesloten, maar zij, die bij koop en verkoop eerlijke bedoelingen hebben, hebben er niets tegen, dat ieder er getuige van zij. De wet ondersteunt openbare verkopingen en geregistreerde verkoopakten.

I. Abraham heeft zonder bedrog of uitstel de kooppenningen betaald, vers 16. Hij betaalt direct, zonder aarzelen, betaalt het volle bedrag, zonder enige vermindering, betaalt bij gewicht, met geld bij de koopman gangbaar, zonder bedrog. Zie hoe in de vroege oudheid geld gebruikt werd ten gerieve van de handel, en zie ook, hoe eerlijk geld betaald moet worden, waar het verschuldigd is.

Merk hier op, dat hoewel heel het land Kanaän Abraham toebehoorde in de belofte, hij wat hij er van nodig had kocht en betaalde, daar de tijd der inbezitneming voor hem nog niet was gekomen. Heerschappij berust niet op genade. Het recht van de heiligen op een eeuwig erfdeel geeft hun geen recht op aardse bezittingen, evenmin als om iemand onrecht te doen.

II. Met volkomen eerlijkheid geeft Efron hem een goed en gewaarborgd recht op het land, vers 17, 18, 20. De akker met alles wat er toe behoorde werd voor altijd overgedragen aan Abraham en zijn erfgenamen, en dat geschiedde in open hof, (niet bij geschrifte, het blijkt niet dat er toen schrift gebruikt werd) en door zulk een openlijke, plechtige verklaring voor getuigen, als volstond om de verkoop geldig te doen zijn. Zoals hetgeen gekocht is eerlijk betaald moet worden, zo moet hetgeen betaald is, nu ook eerlijk afgegeven en verzekerd worden.

III. Hierop neemt Abraham bezit van de akker, en begraaft Sara in de spelonk, (of het een gemetseld gewelf of een door de natuur gevormde spelonk was, is niet zeker) die in de gekochte akker was. Waarschijnlijk had Abraham sedert hij in Kanaän was gekomen, reeds dienstboden uit zijn gezin begraven, maar "de graven van de kinderen van het volk,": 2 Koningen 23:6, waren voor hen genoeg, nu Sara gestorven is, moet een bijzondere plaats gevonden worden voor haar overblijfselen. Het is wel de moeite waard om op te merken:

1. Dat een begraafplaats de eerste plek grond was, die Abraham in Kanaän bezat. Als wij de wereld ingaan, dan is het goed om aan ons uitgaan er van te denken, want zodra wij geboren zijn beginnen wij te sterven.

2. Dat het het enige stuk land was, dat hij ooit bezat, hoewel het gehele land hem door erfrecht zou toevallen. Zij, die het minst bezitten van deze aarde, vinden er toch een graf in. Abraham zorgde niet voor steden, zoals Kam en Nimrod gedaan hebben, maar voor een graf,

a. Om voor hemzelf en zijn nakomelingen een voortdurende herinnering te zijn aan de dood, opdat hij en de zijnen zouden leren dagelijks te sterven. Van dit graf wordt gezegd, dat het *aan het eind van de akker* was, vers 9, want welke bezittingen wij ook mogen hebben, aan het eind er van is een graf.

b. Om een teken te zijn van zijn geloof in, en zijn verwachting van, de opstanding, immers waarom zou zoveel zorg worden gedragen voor het lichaam, als het voor altijd weggeworpen moet worden, en niet weer zal opstaan? Hierdoor heeft Abraham duidelijk gezegd, dat "hij een beter vaderland zocht," dat is: "een hemels vaderland." Abraham is tevreden om, zolang hij leeft, reizende en trekkende te zijn, maar hij verzekert zich van een plaats waar, als hij sterft, zijn vlees rusten kan in hope.

HOOFDSTUK 24

1 Abraham nu was oud en wel bedaagd; en de HEERE had Abraham in alles gezegend.
2 Zo sprak Abraham tot zijn knecht, den oudste van zijn huis, regerende over alles, wat hij had: Leg toch uw hand onder mijn heup,
3 Opdat ik u doe zweren bij den HEERE, den God des hemels, en den God der aarde, dat gij voor mijn zoon geen vrouw nemen zult van de dochteren der Kanaanieten, in het midden van welke ik woon;
4 Maar dat gij naar mijn land, en naar mijn maagschap trekken, en voor mijn zoon Izak een vrouw nemen zult.
5 En die knecht zeide tot hem: Misschien zal die vrouw mij niet willen volgen in dit land; zal ik dan uw zoon moeten wederbrengen in het land, waar gij uitgetogen zijt?
6 En Abraham zeide tot hem: Wacht u, dat gij mijn zoon niet weder daarheen brengt!
7 De HEERE, de God des hemels, Die mij uit mijns vaders huis en uit het land mijner maagschap genomen heeft, en Die tot mij gesproken heeft, en Die mij gezworen heeft, zeggende: Aan uw zaad zal Ik dit land geven! Die Zelf zal Zijn Engel voor uw aangezicht zenden, dat gij voor mijn zoon van daar een vrouw neemt.
8 Maar indien de vrouw u niet volgen wil, zo zult gij rein zijn van dezen mijn eed; alleenlijk breng mijn zoon daar niet weder heen.
9 Toen legde de knecht zijn hand onder de heup van Abraham, zijn heer, en hij zwoer hem over deze zaak.
10 En die knecht nam tien kemelen van zijns heren kemelen, en toog heen; en al het goed zijns heren was in zijn hand; en hij maakte zich op, en toog heen naar Mesopotamie, naar de stad van Nahor.
11 En hij deed de kemelen nederknielen buiten de stad, bij een waterput, des avondtijds, ten tijde, als de putsters uitkwamen.
12 En hij zeide: HEERE! God van mijn heer Abraham! doe haar mij toch heden ontmoeten, en doe weldadigheid bij Abraham, mijn heer.
13 Zie, ik sta bij de waterfontein, en de dochteren der mannen dezer stad zijn uitgaande om water te putten;
14 Zo geschiede, dat die jonge dochter, tot welke ik zal zeggen: Neig toch uw kruik, dat ik drinke; en zij zal zeggen: Drink, en ik zal ook uw kemelen drenken; diezelve zij, die Gij Uw knecht Izak toegewezen hebt, en dat ik daaraan bekenne, dat Gij weldadigheid bij mijn heer gedaan hebt.
15 En het geschiedde, eer hij geeindigd had te spreken, ziet, zo kwam Rebekka uit, welke aan Bethuel geboren was, de zoon van Milka, de huisvrouw van Nahor, de broeder van Abraham; en zij had haar kruik op haar schouder.
16 En die jonge dochter was zeer schoon van aangezicht, een maagd, en geen man had haar bekend; en zij ging af naar de fontein, en vulde haar kruik, en ging op.
17 Toen liep die knecht haar tegemoet, en hij zeide: Laat mij toch een weinig waters uit uw kruik drinken.
18 En zij zeide: Drink, mijn heer! en zij haastte zich en liet haar kruik neder op haar hand, en gaf hem te drinken.
19 Als zij nu voleindigd had van hem drinken te geven, zeide zij: Ik zal ook voor uw kemelen putten, totdat zij voleindigd hebben te drinken.
20 En zij haastte zich, en goot haar kruik uit in de drinkbak, en liep weder naar den put om te putten, en zij putte voor al zijn kemelen.
21 En de man ontzette zich over haar, stilzwijgende, om te merken, of de HEERE zijn weg voorspoedig gemaakt had, of niet.

22 En het geschiedde, als de kemelen voleindigd hadden te drinken, dat die man een gouden voorhoofdsiersel nam, welks gewicht was een halve sikkel, en twee armringen aan haar handen, welker gewicht was tien sikkelen gouds.
23 Want hij had gezegd: Wiens dochter zijt gij? geef het mij toch te kennen; is er ook ten huize uws vaders plaats voor ons, om te vernachten?
24 En zij had tot hem gezegd: Ik ben de dochter van Bethuel, den zoon van Milka, die zij Nahor gebaard heeft.
25 Voorts had zij tot hem gezegd: Ook is er stro en veel voeders bij ons, ook plaats om te vernachten.
26 Toen neigde die man zijn hoofd, en aanbad den HEERE;
27 En hij zeide: Geloofd zij de HEERE, de God van mijn heer Abraham, Die Zijn weldadigheid en waarheid niet nagelaten heeft van mijn heer; aangaande mij, de HEERE heeft mij op dezen weg geleid, ten huize van mijns heren broederen.
28 En die jonge dochter liep, en gaf ten huize harer moeder te kennen, gelijk deze zaken waren.
29 En Rebekka had een broeder, wiens naam was Laban; en Laban liep tot dien man naar buiten tot de fontein.
30 En het geschiedde, als hij dat voorhoofdsiersel gezien had, en de armringen aan de handen zijner zuster; en als hij gehoord had de woorden zijner zuster Rebekka, zeggende: Alzo heeft die man tot mij gesproken, zo kwam hij tot dien man, en ziet, hij stond bij de kemelen, bij de fontein.
31 En hij zeide: Kom in, gij, gezegende des HEEREN! waarom zoudt gij buiten staan? want ik heb het huis bereid, en de plaats voor de kemelen.
32 Toen kwam die man naar het huis toe, en men ontgordde de kemelen, en men gaf den kemelen stro en voeder; en water om zijn voeten te wassen, en de voeten der mannen, die bij hem waren.
33 Daarna werd hem te eten voorgezet; maar hij zeide: Ik zal niet eten, totdat ik mijn woorden gesproken heb. En hij zeide: Spreek!
34 Toen zeide hij: Ik ben een knecht van Abraham;
35 En de HEERE heeft mijn heer zeer gezegend, zodat hij groot geworden is; en Hij heeft hem gegeven schapen, en runderen, en zilver, en goud, en knechten, en maagden, en kemelen, en ezelen.
36 En Sara, de huisvrouw van mijn heer, heeft mijn heer een zoon gebaard, nadat zij oud geworden was; en hij heeft hem gegeven, alles, wat hij heeft.
37 En mijn heer heeft mij doen zweren, zeggende: Gij zult voor mijn zoon geen vrouw nemen van de dochteren der Kanaanieten, in welker land ik wone;
38 Maar gij zult trekken naar het huis mijns vaders, en naar mijn geslacht, en zult voor mijn zoon een vrouw nemen!
39 Toen zeide ik tot mijn heer: Misschien zal mij de vrouw niet volgen.
40 En hij zeide tot mij: De HEERE, voor Wiens aangezicht ik gewandeld heb, zal Zijn Engel met u zenden, en Hij zal uw weg voorspoedig maken, dat gij voor mijn zoon een vrouw neemt, uit mijn geslacht en uit mijns vaders huis.
41 Dan zult gij van mijn eed rein zijn, wanneer gij tot mijn geslacht zult gegaan zijn; en indien zij haar u niet geven, zo zult gij rein zijn van mijn eed.
42 En ik kwam heden aan de fontein; en ik zeide: O, HEERE! God van mijn heer Abraham! zo Gij nu mijn weg voorspoedig maken zult, op welke ik ga;
43 Zie, ik sta bij de waterfontein; zo geschiede, dat de maagd, die uitkomen zal om te putten, en tot welke ik zeggen zal: Geef mij toch een weinig waters te drinken uit uw kruik;

44 En zij tot mij zal zeggen: Drink gij ook, en ik zal ook uw kemelen putten; dat deze die vrouw zij, die de HEERE aan den zoon van mijn heer heeft toegewezen.
45 Eer ik geeindigd had te spreken in mijn hart, ziet, zo kwam Rebekka uit, en had haar kruik op haar schouder, en zij kwam af tot de fontein en putte; en ik zeide tot haar: Geef mij toch te drinken!
46 Zo haastte zij zich en liet haar kruik van zich neder, en zeide: Drink gij, en ik zal ook uw kemelen drenken; en ik dronk, en zij drenkte ook de kemelen.
47 Toen vraagde ik haar, en zeide: Wiens dochter zijt gij? En zij zeide: De dochter van Bethuel, den zoon van Nahor, welken Milka hem gebaard heeft. Zo leide ik het voorhoofdsiersel op haar aangezicht, en de armringen aan haar handen;
48 En ik neigde mijn hoofd, en aanbad den HEERE; en ik loofde den HEERE, den God van mijn heer Abraham, Die mij op den rechten weg geleid had, om de dochter des broeders van mijn heer voor zijn zoon te nemen.
49 Nu dan, zo gijlieden weldadigheid en trouw aan mijn heer doen zult, geeft het mij te kennen; en zo niet, geeft het mij ook te kennen, opdat ik mij ter rechter hand of ter linkerhand wende.
50 Toen antwoordde Laban, en Bethuel, en zeiden: Van den HEERE is deze zaak voortgekomen; wij kunnen kwaad noch goed tot u spreken.
51 Zie, Rebekka is voor uw aangezicht; neem haar en trek henen; zij zij de vrouw van den zoon uws heren, gelijk de HEERE gesproken heeft!
52 En het geschiedde, als Abrahams knecht hun woorden hoorde, zo boog hij zich ter aarde voor den HEERE.
53 En de knecht langde voort zilveren kleinoden, en gouden kleinoden, en klederen, en hij gaf die aan Rebekka; hij gaf ook aan haar broeder en haar moeder kostelijkheden.
54 Toen aten en dronken zij, hij en de mannen, die bij hem waren; en zij vernachtten, en zij stonden des morgens op, en hij zeide: Laat mij trekken tot mijn heer!
55 Toen zeide haar broeder, en haar moeder: Laat de jonge dochter enige dagen, of tien, bij ons blijven; daarna zult gij gaan.
56 Maar hij zeide tot hen: Houdt mij niet op, dewijl de HEERE mijn weg voorspoedig gemaakt heeft! laat mij trekken, dat ik tot mijn heer ga.
57 Toen zeiden zij: Laat ons de jonge dochter roepen, en haar mond vragen.
58 En zij riepen Rebekka, en zeiden tot haar: Zult gij met dezen man trekken? En zij antwoordde: Ik zal trekken.
59 Toen lieten zij Rebekka, hun zuster, en haar voedster trekken, mitsgaders Abrahams knecht en zijn mannen.
60 En zij zegenden Rebekka, en zeiden tot haar: O, onze zuster! wordt gij tot duizenden millioenen, en uw zaad bezitte de poort zijner haters!
61 En Rebekka maakte zich op met haar jonge dochteren, en zij reden op kemelen, en volgden den man; en die knecht nam Rebekka, en toog heen.
62 Izak nu kwam, van daar men komt tot den put Lachai-roi; en hij woonde in het zuiderland.
63 En Izak was uitgegaan om te bidden in het veld, tegen het naken van den avond; en hij hief zijn ogen op en zag toe, en ziet, de kemelen kwamen!
64 Rebekka hief ook haar ogen op, en zij zag Izak; en zij viel van den kemel af.
65 En zij zeide tot den knecht: Wie is die man, die ons in het veld tegemoet wandelt? En de knecht zeide: Dat is mijn heer! Toen nam zij den sluier, en bedekte zich.
66 En de knecht vertelde aan Izak al de zaken, die hij gedaan had.
67 En Izak bracht haar in de tent van zijn moeder Sara; en hij nam Rebekka, en zij werd hem ter vrouw, en hij had haar lief. Alzo werd Izak getroost na zijner moeders dood.

Huwelijken en begrafenissen zijn de wisselvalligheden van de families, en het gewone nieuws onder de inwoners van de dorpen. In het vorige hoofdstuk werd ons verhaald, dat Abraham zijn vrouw begroef, in dit hoofdstuk zien wij, hoe hij zijn zoon uithuwelijkt. Deze geschiedenissen die zijn gezin betreffen worden tot in de kleinste bijzonderheden uitvoerig verhaald terwijl de geschiedenissen van de koninkrijken der wereld, toen in wording, en hun omwentelingen, in stilzwijgen zijn begraven, want de Heere kent degenen, die de Zijnen zijn. De bijvoeging van Izaaks huwelijk aan Sara's begrafenis (met een bijzondere verwijzing er naar in vers 67) toont ons, dat, gelijk het ene geslacht voorbijgaat, het andere komt, en zo worden, beide de erfenis van de menselijke natuur en van het verbond, bewaard. Hier is:

I. Abrahams zorg om zijn zoon te doen huwen, en de opdracht, die hij daaromtrent aan zijn dienstknecht gaf. vers 1-9.

II. De reis van zijn dienstknecht naar Abrahams geboorteland, om een vrouw te zoeken voor zijn jonge meester onder diens eigen bloedverwanten, vers 10-14.

III. De vriendelijke leiding Gods, waardoor hij bekend werd met Rebekka, van wie de vader Izaaks volle neef was, vers 15-28.

IV. De onderhandeling over het huwelijk met haar familie, vers 29-49.

V. Hun toestemming verkregen, vers 50-60.

VI. De blijde ontmoeting tussen Izaak en Rebekka en hun huwelijk, vers 61-67.

Genesis 24:1-9

Wij kunnen betreffende Abraham hier drie dingen opmerken.

I. De zorg, die hij droeg voor een goede zoon om hem goed te doen huwen. Het was nu hoog tijd om hieraan te denken, want Izaak was toen omstreeks veertig jaar oud, en het was onder zijn voorouders gewoonte om op dertigjarige leeftijd te trouwen, of vroeger Hoofdstuk 11:14, 18, 22, 24. Abraham geloofde in de opbouw van zijn geslacht, en daarom heeft hij niet gehaast, ten einde het welslagen, niet te benadelen. Er waren twee overwegingen, die hem bewogen, om er nu aan te denken, vers 1.

1. Dat hij zelf waarschijnlijk spoedig de wereld zou verlaten, want hij was *oud en welbedaagd,* en het zou hem een voldoening zijn om zijn zoon gevestigd te zien eer hij stierf, en:

2. Dat hij een mooi vermogen had om na te laten, want *de Heere had hem in alles* gezegend, en de zegen des Heeren, die maakt rijk. Zie hoe zeer Godsdienst en vroomheid bevorderlijk zijn voor uitwendige voorspoed. Nu was het Abrahams Godvruchtige zorg voor zijn zoon:

a. Dat hij niet zou huwen met een dochter van Kanaän, maar met iemand van zijn geslacht, omdat hij opgemerkt had dat de Kanaänieten ontaardden tot grote slechtheid en door openbaring wist, dat zij het verderf gewijd waren, daarom wilde hij niet dat zijn zoon onder hen zou huwen, opdat zij geen strik zouden zijn voor zijn ziel, of tenminste een vlek op zijn naam.

b. Dat hij echter het land Kanaän niet mocht verlaten dus niet zelf naar zijn bloedverwanten moest gaan, zelfs niet om er een vrouw te gaan kiezen, opdat hij niet in verzoeking zou komen om er zich te vestigen. Die waarschuwing wordt gegeven in vers 6, en herhaald in vers 8. "Wat er ook gebeure, *breng mijn zoon daar niet weer heen.* Laat hem liever geen vrouw hebben, dan zich aan die verzoeking bloot te stellen." Ouders, die over hun kinderen beschikken, behoren zorgvuldig te rade te gaan met het welzijn van hun ziel en hun vorderingen op weg naar de hemel. Zij, die door genade ontkomen zijn aan het verderf, dat in de wereld is door de begeerlijkheid, en dienovereenkomstig hun kinderen hebben opgevoed moeten zich wachten er wederom in gewikkeld te worden en er door overwonnen te worden 2 Petrus 2:20. "Wacht u, dat gij hem daar niet weer heenbrengt," Hebreeën 11:15.

II. Die opdracht gaf hij aan een goede dienstknecht, waarschijnlijk aan Eliëzer van Damascus, een, van wie hij beleid, getrouwheid en genegenheid voor hem en zijn gezin door langdurige ervaring had leren kennen. Hem, en niet Izaak zelf, vertrouwde hij dit grote belang toe omdat hij niet wilde dat Izaak in dat land zou komen, maar er bij volmacht zou huwen, en geen gevolmachtigde was zo geschikt als deze *bezorger van zijn huis.* Die zaak wordt tussen meester en dienstknecht met zeer veel zorg en grote plechtigheid geregeld en in orde gebracht.

1. De dienstknecht moet zich onder ede verbinden het uiterste te doen om voor Izaak een vrouw te krijgen uit zijn bloedverwanten vers 2-4. Abraham neemt hem de eed hiervoor af tot zijn eigen voldoening, en om zijn dienstknecht te verplichten alle mogelijke zorg en vlijt hiervoor aan te wenden. Zo legt God ook Zijn dienstknechten onder ede de verplichting op te arbeiden, opdat zij, gezworen hebbende, hun arbeid naar behoren verrichten. Eer wordt hier bewezen aan de eeuwige God, want Hij is het, bij wie gezworen wordt en op wie alleen men zich aldus beroept. Sommigen denken, dat hier ook eer gedaan wordt aan het verbond van de

besnijdenis door de plechtige handeling van *het leggen van zijn hand onder zijn heup*. Daar de eedaflegging een inzetting is die niet alleen tot de kerk behoort, maar algemeen is voor het hele mensdom, geschiedt zij naar de vormen, die gebruikelijk zijn in ons land.

2. Hij moet rein zijn van die eed, indien hij, na alles gedaan te hebben wat hij kon, toch niet slaagt in zijn zending. Dit voorbehoud werd door de voorzichtige dienstknecht gemaakt, vers 5, voor het geval, dat de vrouw hem niet zou willen volgen, en Abraham nam dit voorbehoud aan, vers 8. Eden behoren met grote behoedzaamheid gedaan te worden en wat gezworen is moet goed begrepen en bepaald worden, want "het is een strik des mensen, dat hij het heilige verslindt en naar gedane geloften onderzoek doet," wat hij tevoren had moeten doen.

III. Het vertrouwen, dat hij stelde in een goede God, die, daaraan twijfelt hij niet-zijn dienstknecht voorspoed zal geven op zijn onderneming, vers 7. Hij gedenkt dat God hem wonderbaarlijk heeft uitgeleid uit het land van zijn geboorte, door de krachtige roeping van Zijn genade, en daarom twijfelt hij niet, of Hij zal hem voorspoedig maken in zijn zorg om zijn zoon niet daar weer heen te brengen. Hij gedenkt ook aan de belofte, die God hem gedaan en bevestigd heeft, dat Hij Kanaän zou geven aan zijn zaad, en daaruit leidt hij af, dat God zijn pogingen zal zegenen om zijn zoon uit te huwelijken, niet aan iemand uit deze ten verderve gewijde volken, maar aan een vrouw, die waardig is de moeder van zulk een geslacht te wezen. "Vrees dus niet, *Hij zal Zijn engel voor uw aangezicht zenden*, om uw weg voorspoedig te maken," Zij, die zich zorgvuldig houden op de weg van de plicht, zich in hun plannen en ondernemingen door de beginselen van hun Godsdienst laten leiden, hebben goede redenen om er voorspoed op te verwachten. God zal datgene tot ons welzijn doen uitkomen, waarin wij oprecht Zijn heerlijkheid op het oog gehad hebben. Gods beloften en onze ervaringen zijn voldoende om ons aan te moedigen om afhankelijk te willen zijn van God in al de zaken van dit leven en onze verwachtingen op Hem te bouwen. Gods engelen zijn dienende geesten, uitgezonden om de erfgenamen van de belofte niet slechts te bewaren en te beschermen, maar ook om hen te leiden en te besturen, Hebreeën 1:14. *"Hij zal Zijn engel voor uw aangezicht zenden*, en dan zult gij slagen in uw onderneming."

Genesis 24:10-28

Abrahams dienstknecht begint zich nu in deze geschiedenis te onderscheiden, en hoewel zijn naam niet genoemd wordt, wordt hier toch zoveel vermeld tot zijn eer, en tot een voorbeeld voor alle dienstknechten, die geëerd zullen worden, indien zij door God en hun meesters getrouw te dienen, de leer van Christus versieren. Vergelijk Spreuken 27:18, met Titus2:10. Een goede dienstknecht, die nauwgezet de plichten van zijn dienst vervult, en het doet in de vreze Gods, kan wel weinig aanzien hebben in de wereld, en geen lof van mensen ontvangen, maar hij is Gode welbehaaglijk, en van Hem zal hij zegen en lof ontvangen.

Merk hier op:

I. Hoe getrouw Abrahams dienstknecht zich betoonde jegens zijn meester.

1. Zijn opdracht ontvangen hebbende, maakt hij alle spoed voor zijn afreis, en rust zich toe met hetgeen nodig was voor zijn zending, vers 10, en *al het goed van zijn heer was in zijn hand,* dat is: een lijst, of beschrijving er van, om haar te tonen aan hen, met wie hij moest onderhandelen, want van het begin tot het eind had hij de eer van zijn heer op het oog. Daar Izaak een type was van Christus, zien sommigen in dit heengaan om een vrouw voor hem te halen de betekenis van het huwelijk van Christus met de kerk, door de werkzaamheid van Zijn dienstknechten, de verkondigers van Zijn Evangelie. De kerk is de bruid, de vrouw van het Lam, Openbaring 21:9. Christus is de bruidegom, en de leraren zijn de vrienden van de bruidegom, Johannes 3:29, wier werk het is zielen tot Hem te brengen, 2 Corinthiërs 11:2. De bruid van Christus moet niet van de Kanaänieten zijn, maar van Zijn eigen maagschap, wedergeboren van boven. Evenals Abrahams dienstknecht moeten ook de leraren zich met de uiterste wijsheid en zorg er op toeleggen, om de belangen van hun Meester hierin te dienen.

II. Met innige vroomheid erkende hij God in deze aangelegenheid, als een lid van dat gelukkig huisgezin, aan hetwelk Abraham *bevolen heeft de weg des Heeren te houden,* enz. Hoofdstuk 18:19. Na menige dagreis kwam hij vroeg in de avond aan op de plaats van zijn bestemming, en rustte bij een waterput, om nu te overleggen wat hem verder te doen stond.

1.a. Hij erkende God door een bijzonder gebed, vers 12-14, waarin hij bidt om voorspoed en een goede uitslag: *doe ze mij toch heden ontmoeten.* Het is ons vergund nauwkeurig en uitvoerig te zijn, als wij onze zaken aan de leiding en zorg van Gods voorzienigheid aanbevelen. Zij, die voorspoed willen hebben, moeten er om bidden: *heden, in deze zaak,* aldus moeten wij in al onze wegen God kennen, Spreuken 3:6. En als wij aldus opzien tot God in elke onderneming, waarover wij bezorgd zijn dan zullen wij de troost hebben onze plicht gedaan te hebben, wat er de uitslag dan ook van moge zijn.

b. Hij pleit op het verbond Gods met zijn meester Abraham: *O God van mijn heer Abraham, doe weldadigheid bij hem.* Gelijk de kinderen van goede ouders, zo hebben ook de dienstknechten van goede meesters een bijzondere aanmoediging in het gebed, dat zij tot God opzenden om voorspoed en welslagen.

c. Hij stelt een teken voor, vers 14 niet om er God door te beperken, of met het voornemen om niet verder voort te gaan, indien God hem hierin niet ter wille is, maar het is een gebed:

a.a. Dat God aan zijn jongen meester een goede huisvrouw zal geven, en dat was een goed gebed. Hij wist, dat "een verstandige vrouw van de Heere is," Spreuken I9:14. Hij wenst, dat de vrouw van zijn meester een nederige, vlijtige vrouw zal zijn, opgeleid tot zorgvuldigheid en arbeidzaamheid, en gewillig om haar handen te slaan aan het werk, dat gedaan moet worden, dat zij van een vriendelijke geaardheid zijn zal, welwillend en barmhartig voor vreemdelingen. Toen hij daar kwam, om voor zijn meester een vrouw te zoeken ging hij niet naar een schouwplaats of een openbare wandelplaats, en bad hij niet, dat hij daar een zou ontmoeten, maar naar een waterfontein, verwachtende daar een te vinden, die zich met goede arbeid bezighield.

b.b. Dat het Hem mocht behagen hem voor deze zaak zijn weg duidelijk te maken, door een samenloop van kleine omstandigheden tot zijn voordeel. Het is de vertroosting, zowel als het geloof, van de Godvruchtige, dat Gods voorzienigheid zich uitstrekt tot de kleinste voorvallen, en ze op bewonderenswaardige wijze tot Zijn eigen doeleinden doet medewerken. Onze tijden zijn in Gods hand, niet slechts de gebeurtenissen zelf, maar ook de tijden er van. Wij zullen verstandig handelen, als wij in al onze zaken de leiding van Gods voorzienigheid volgen, maar zeer dwaas doen wij, als wij Gods voorzienigheid willen dwingen. Het is zeer wenselijk, en iets waarom wij mogen bidden, dat God ons, terwijl wij in het algemeen Zijn wil voor ogen hebben als onze regel-, door wenken van Zijn voorzienigheid op de weg leidt van onze plicht, en ons door aanduidingen te kennen geeft wat Zijn wil is. Aldus is Gods oog op Zijn volk, Psalm 32:8, en leidt Hij hen op de rechte weg, Psalm 27:11.

2. De Heere verhoorde hem. Hij nam een besluit, en het werd hem bevestigd, Job 22:28. Er geschiedde hem naar zijn geloof. De verhoring van zijn gebed ging snel: *eer hij geëindigd had te spreken*, vers 15, gelijk geschreven is: "Terwijl zij nog spreken zo zal Ik horen" Jesaja 65:24. Wij zijn achterlijk in het bidden, maar God is vaardig in het horen van het gebed. God verhoorde zijn gebed en voldeed aan zijn verlangen, de eerste, die kwam om water te putten, was en deed alles naar de begeerte van zijn hart. Zij was zó begaafd, dat zij in alle opzichten voldeed aan hetgeen hij wenste in haar, die de vrouw van zijn meester zou worden, schoon van gestalte en gelaat, gezond, nederig en naarstig, zeer wellevend en hulpvaardig voor vreemdelingen, en met al de kenmerken van een goede inborst. Toen zij bij de put kwam, vers 16, *ging zij af en vulde haar kruik en ging op* om er weer mee naar huis te gaan. Zij bleef niet staan om de vreemdeling aan te staren of naar zijn kamelen te zien, maar behartigde haar werk, en zou er niet van afgeleid hebben willen worden, dan door een gelegenheid om goed te doen. Zij is niet in een nieuwsgierig of vertrouwelijk gesprek met hem getreden, maar heeft hem zedig geantwoord met al de bescheidenheid, die passend was voor haar sekse. In welk een verdorven tijd leven wij! Wij zien wel veel voorbeelden van hoogmoed, weelde en traagheid, het tegenovergestelde van Rebekka’s hoedanigheden, Rebekka’s dochters zijn schaars. Deze goede hoedanigheden die toen in ere waren, worden thans geminacht. Gods voorzienigheid heeft het zo beschikt, dat wat zij deed nauwkeurig overeenkwam met het teken, dat hij begeerd had, zij gaf hem niet alleen te drinken, maar-wat niet verwacht kon worden-zij bood haar dienst aan om ook zijn kamelen te drenken, en dat was juist het teken, dat hij voorgesteld had.

In Zijn voorzienigheid eert God soms op heerlijke wijze het gebed van het geloof, en geeft aan Zijn biddend volk hun onschuldige begeerten, zelfs in kleine dingen, teneinde de uitgestrektheid aan te tonen van Zijn zorg over hen, en hen aan te moedigen om Hem te allen tijde te zoeken en op Hem te vertrouwen. Maar toch moeten wij ons wachten voor een vrijpostig voorschrijven aan God, want dan zou het kunnen wezen, dat de uitslag daarvan ons geloof eerder verzwakt dan versterkt. Het is goed om bij elke gelegenheid, die zich voordoet, een

nederige, wellevende, liefderijke geaardheid te tonen, want vroeg of laat zal ons dit tot meer eer en voordeel strekken dan wij denken, sommigen hebben hierdoor engelen geherbergd, en Rebekka is daardoor, zonder dat zij dit toen in het minst verwacht heeft in het geslacht en verbond van Christus gekomen. Er kan zeer veel vriendelijkheid en goedheid gelegen zijn in hetgeen ons slechts weinig kost, onze Heiland heeft een beloning toegezegd voor een beker koud water, zoals deze hier. Mattheus 10:42. De leiding van Gods voorzienigheid in de samenloop van allerlei kleine omstandigheden ter bevordering van ons welslagen in enigerlei zaak moet zeer bijzonder opgemerkt worden met verwondering en dankbaarheid tot eer van God, *de man verwonderde zich*, vers 21. Door ons verzuim om opmerkzaam te zijn op de leiding van Gods voorzienigheid, hebben wij ook onze plicht verzuimd! en zo moesten wij er ook de vertroosting van ontberen. Op zijn navraag bleek het tot zijn grote voldoening en blijdschap, dat zij na verwant was aan zijn meester, en dat zij tot een aanzienlijke familie behoorde, die in staat was hem gastvrijheid te verlenen, vers 23-25. Soms leidt Gods voorzienigheid op bewonderenswaardige wijze hen, die door geloof en gebed tot de hemel hebben opgezien om leiding bij de keus van echtgenoten. Het zullen waarschijnlijk wel gelukkige huwelijken zijn, die in de vreze Gods worden aangegaan, en deze huwelijken, daarvan zijn wij zeker, worden in de hemel gesloten.

3. Abrahams dienstknecht erkent God in bijzondere dankzegging. Eerst betoonde hij aan Rebekka zijn eerbiedige erkentelijkheid voor haar beleefdheid en vriendelijkheid vers 22, hij schonk haar zulke versierselen die een jonkvrouw, inzonderheid een bruid, niet kan vergeten, Jeremia 2:32, die echter, naar wij zouden denken, weinig pasten bij de waterkruik, maar het voorhoofdversiersel en de armringen, die zij soms droeg, hebben haar niet doen denken, dat zij verheven was boven de arbeid van een deugdelijke huisvrouw, Spreuken 31:13, die "werkt met lust harer handen," noch dat zij verheven was boven het dienstbetoon van een kind, dat zolang het nog minderjarig is, "in niets verschilt van een dienstknecht," Galaten 4:1,. Dit nu gedaan hebbende, verandert zijn verwondering, vers 21, in aanbidding, vers 26, 27. *Geloofd zij de Heere, de God mijns heren Abrahams.*

Merk hier op:

a. Hij had gebeden om voorspoed, en nu hij die verkregen had, brengt hij Gode dankzegging. Wat wij gewinnen door gebed, moeten wij gebruiken met dankzegging, want zegeningen, die ons geschonken worden op ons gebed, brengen ons bijzondere verplichtingen.

b. Hij had nu nog slechts een goed vooruitzicht op welslagen en was niet zeker van de uitslag, en toch brengt hij Gode reeds dank. Als Gods gunsten tot ons komen, moeten wij ze tegemoet gaan met lofzegging.

c. Hij looft God voor welslagen, terwijl hij toch slechts de zaken van zijn meester behartigde, want wij moeten even dankbaar zijn voor de zegeningen van onze vrienden, als voor onze eigene.

d. Hij dankt God, omdat Hij zijn gangen had bestierd, toen hij, op weg zijnde, niet wist waarheen zich te wenden. In moeilijke twijfelachtige gevallen is het zeer troostrijk te zien hoe God ons leidt zoals Hij Israël door een wolk- en vuurkolom geleid heeft in de woestijn.

e. Hij voelt zich zeer gelukkig, en erkent God er in, dat hij *naar het huis van zijns heren broederen geleid* is, tot diegenen van hen, die uitgegaan zijn uit Ur der Chaldeeën, hoewel zij

niet in Kanaän gekomen zijn, maar in Haran waren gebleven. Zij waren geen afgodendienaars, maar aanbidders van de ware God, en tot de Godsdienst van Abrahams gezin geneigd. God moet erkend worden bij het kiezen van echtgenoten, inzonderheid de zodanigen, die in de Godsdienst gelijkgezind zijn.

f. Hij erkent dat God *hierin Zijn weldadigheid en waarheid niet nagelaten heeft van zijn heer*. God had beloofd Abrahams gezin en geslacht te bouwen, maar vooralsnog scheen het verstoken te zijn van het voordeel van die belofte, maar nu bewerkt Zijn voorzienigheid de vervulling ervan. Gods getrouwe dienstknechten kunnen wel zeer verstoken schijnen van wereldlijke gerieflijkheden, maar nooit zullen zij verstoken zijn van Gods weldadigheid en waarheid- want Gods weldadigheid is een onuitputtelijke bron, en Zijn waarheid een onwrikbaar fundament. De lieflijkheid van een zegen wordt er niet weinig door verhoogd, als wij er de bewijzen in zien van Gods weldadigheid en waarheid.

Genesis 24:29-53

Wij hebben hier het sluiten van het huwelijk tussen Izaak en Rebekka. Het wordt zeer uitvoerig en tot in de kleinste bijzonderheden verhaald, hetgeen, naar wij zouden denken, wel achterwege had kunnen blijven, terwijl andere dingen van groot gewicht en diepe verborgenheid (zoals de geschiedenis van Melchizedek) slechts kort en in weinig woorden worden verhaald. Aldus verbergt God hetgeen van gewicht is voor de wijzen en verstandigen, en openbaart aan kinderkens hetgeen heel gewoon is en aansluit op hun verstand, Mattheus 11:25, en regeert Hij de wereld en maakt haar zalig door de dwaasheid van de prediking, 1 Corinthiërs 1:21. Zo worden wij er ook toe geleid om te letten op Gods voorzienigheid in de kleine dagelijkse voorvallen van het menselijk leven, en daarin ook ons eigen verstand en andere genadegaven te oefenen, want de Schrift was niet alleen bestemd tot nut en voordeel van wijsgeren en staatslieden, maar om ons allen wijs en deugdzaam te maken in het besturen van onszelf en van ons gezin. Hier is:

I. Het zeer vriendelijk onthaal van Abrahams dienstknecht bij Rebekka's bloedverwanten. Haar broeder Laban ging uit, om hem binnen te nodigen, maar niet vóór hij *het voorhoofdsiersel en de armringen aan de handen van zijn zuster gezien had,* vers 30. "O!" denkt Laban, "hier is een man, van wie iets te krijgen is, een rijk en vrijgevig man, die zullen wij voorzeker welkom heten!" Uit de volgende geschiedenis weten wij genoeg van Labans karakter om ons te doen denken, dat hij niet zo gul geweest zou zijn in zijn onthaal, indien hij niet gehoopt had er zo goed voor betaald te worden als hij was, vers 53. "De gift des mensen maakt hem ruimte" Spreuken 18:16, "het geschenk. waarheen het zich zal wenden, zal het wel gedijen," Spreuken 17:8.

1. De uitnodiging was vriendelijk, vers 31. *Kom in, gij gezegende des Heeren.* Zij zagen dat hij rijk was, en daarom noemden zij hem *gezegende des Heeren,* of misschien hebben zij, omdat zij van Rebekka gehoord hadden welke Godvruchtige woorden hij had gesproken, geloofd dat hij een goed man was, en bijgevolg *een gezegende des Heeren.* Zij, die door God gezegend zijn, behoren ons welkom te wezen. Het betaamt ons hen te eren, die door God geëerd zijn.

2. Het onthaal was vriendelijk, vers 32, 33. Huis en stal waren wel voorzien, en Abrahams dienstknecht werd uitgenodigd om van beide vrijelijk gebruik te maken. Er werd inzonderheid zorg gedragen voor de kamelen, want "de rechtvaardige kent het leven van zijn beesten," Spreuken 12:10. Indien de os zijn bezitter kent om hem te dienen, dan behoort de bezitter zijn os te kennen om hem te voorzien van hetgeen goed en nuttig voor hem is.

II. Hoe hij volledig mededeling deed van zijn boodschap en aanzoek bij hen doet om de hand van Rebekka.

Merk op:

1. Hoe ijverig hij was in het behartigen van de zaak. Hoewel hij van een lange reis tot een goed huis was gekomen, *wilde hij niet eten voordat hij zijn woorden gesproken had,* dat is: zijn boodschap had overgedragen. Het doen van ons werk, het volbrengen van de taak die ons opgedragen is, hetzij door God of mensen, moet gaan vóór ons gebruik van het noodzakelijke voedsel. Voor onze Heiland was dit Zijn spijs en drank, Johannes 4:34.

2. Hoe verstandig hij was in het behandelen van de zaak. Hij heeft zich hierin een wijs en rechtschapen man betoond, getrouw aan zijn heer, die hem zijn vertrouwen had geschonken en rechtvaardig tegenover hen, met wie hij nu handelde.

Hij geeft hun een kort bericht van de staat van het gezin van zijn heer, vers 34-36. Tevoren was hij al welkom, maar wij kunnen veronderstellen dat hij dubbel welkom was toen hij zei: *Ik ben Abrahams knecht.* Abrahams naam was ongetwijfeld wèl bekend en geëerd onder hen, en wij kunnen veronderstellen, dat zij ook niet geheel onbekend waren met zijn staat, want Abraham kende de hunne, Hoofdstuk 22:20-24. Hij spreekt van twee dingen om zijn voorstel aannemelijk te maken:

a. Dat zijn meester Abraham door Gods zegen een goed vermogen had, en:

b. Dat hij al wat hij bezat zou doen overgaan op Izaak, voor wie hij tot hen gekomen was.

Hij deelt hun mee welke taak zijn heer hem had opgedragen, namelijk een vrouw voor zijn zoon te zoeken onder zijn maagschap, en de reden hiervoor, vers 37, 38. Aldus geeft hij hun op aangename wijze te verstaan, dat Abraham hoewel hij in een ander land woonde en op zo’n grote afstand van hen, toch de herinnering aan, en zijn achting voor zijn bloedverwanten, die hij had achtergelaten, behouden heeft. De hoogste mate van liefde tot God moet ons niet van onze natuurlijke liefde ontdoen. Hij voorkomt ook een tegenwerping, namelijk dat, indien Izak een goed en verdienstelijk man was, hij hem niet naar zo’n ver land behoefde te zenden om een vrouw. Waarom huwde hij niet met iemand in zijn nabijheid? "Om een goede reden", zegt hij, "de zoon van mijn heer moet geen Kanaänietische vrouw trouwen." En voorts beveelt hij zijn voorstel nog aan:

a. Vanwege het geloof van zijn heer, dat hij welslagen zal. vers 40. Abraham bemoedigde zich door het getuigenis van zijn geweten, dat hij voor Gods aangezicht wandelde door een heilig leven te leiden, en hieruit leidde hij af, dat God hem voorspoedig zou maken, waarschijnlijk zinspeelt hij op het verbond, dat God met hem had gemaakt Hoofdstuk 17:1. *Ik ben God, de Almachtige, wandel voor mijn aangezicht, en wees oprecht.* Daarom- zegt hij-*de God voor wiens aangezicht ik gewandeld heb, zal Zijn engel met u zenden.* Als wij nauwgezet ons deel van het verbond houden, dan kunnen wij de vertroosting hebben van Gods deel er van, en wij moeten leren algemene beloften op bijzondere gevallen toe te passen, als daar gelegenheid voor is.

b. Vanwege de voorzorg die hij zelf genomen had om hun volkomen vrijheid te laten om hun toestemming te geven of te onthouden, naar zij daar reden toe zagen, zonder dat hij zich aan meineed schuldig zou maken, vers 39-41, waaruit bleek in het algemeen, dat hij een voorzichtig man was, die er zeer bijzonder voor zorgde dat hun toestemming niet afgedwongen zou zijn, maar òf vrijelijk en van harte, òf niet gegeven zou worden.

Om het voorstel te ondersteunen verhaalt hij hun de verwonderlijke samenloop van omstandigheden, waarin duidelijk de vinger Gods gezien wordt. Hij zegt hun, hoe hij had gebeden om leiding door een teken, vers 42-44. Het is goed om te doen te hebben met hen, die door hun gebed God meenemen bij hun handelingen. Hoe God zijn gebed tot in de kleinste bijzonderheden had verhoord, hoewel hij slechts *in zijn hart* had gesproken, vers 45 waarvan hij misschien melding maakt, opdat de verdenking niet bij hen zou opkomen, dat Rebekka geluisterd had naar zijn gebed en er met voordacht naar gehandeld had. "Neen", zegt hij, *"ik*

sprak in mijn hart, zodat niemand het gehoord heeft dan God, voor wie gedachten woorden zijn, en van Hem is de verhoring gekomen," vers 46, 47. Hierin had hij onmiddellijk Gods goedheid jegens hem erkend, die hem, zoals hij het uitdrukt, "op de rechte weg had geleid," Psalm 107:7, en die Hij leidt zijn goed geleid.

Nu laat hij de zaak eerlijk over aan hun goedvinden, en wacht op hun besluit, vers 49. *"Zo gijlieden weldadigheid en trouw aan mijn heer doen zult,* indien gij waarlijk goed en vriendelijk wilt zijn, dan zult gij het voorstel aannemen, en dan heb ik hetgeen, waarvoor ik hier kwam, maar zo niet, laat mij niet in onzekerheid blijven." Zij, die in oprechtheid handelen, hebben reden te verwachten, dat er in oprechtheid met hen gehandeld zal worden.

Gewillig en gaarne nemen zij het voorstel aan, en wel naar een zeer goed beginsel, vers 50. " *Van de Heere is deze zaak.* In Zijn voorzienigheid heeft God het aldus beschikt, en wij hebben er niets tegen te zeggen." Zij maken geen bezwaar wegens de afstand van de plaats, en wegens Abrahams verlaten van hen, noch wegens zijn niet-bezitten van land, doch alleen van roerende goederen, zij twijfelen ook niet aan de waarheid van hetgeen deze man zegt maar vertrouwen veel op zijn oprechtheid. Het zou goed zijn indien eerlijkheid en oprechtheid zó algemeen heersend waren onder de mensen, dat het evenzeer een daad van wijsheid en voorzichtigheid, als van goedhartigheid zou zijn, om iemand op zijn woord te geloven. Zij vertrouwen echter nog meer op Gods voorzienigheid, en daarom geven zij door stilzwijgen hun toestemming te kennen, daar de zaak blijkbaar door de oneindige Wijsheid beschikt en bestuurd is. Wij kunnen verwachten dat een huwelijk gelukkig zal zijn, als het blijkt van de Heere te wezen.

Met dankbaarheid erkent Abrahams knecht de voorspoed, die hij ondervonden heeft:

a. aan God, vers 52. Hij *boog zich ter aarde voor de Heere.*

Merk op:

Ten eerste. Zijn zaak had goede voortgang, en zo ging hij dan ook voort met God te loven. Zij, die "bidden zonder ophouden," behoren "in alles God te danken," Hem te erkennen in elke zegen die tot hen komt.

Ten tweede. God zond Zijn engel voor zijn aangezicht, en daarom had hij voorspoed, vers 7, 40. Maar toen hij nu de begeerde voorspoed had verkregen, heeft hij God en niet de engel, aangebeden. Welke nuttigheid wij ook hebben van de dienst der engelen, aan de Heer der engelen moet er de lof en dank voor worden toegebracht, Openbaring 22:9.

b. Hij betoonde ook aan de familie, en inzonderheid aan de bruid, zijn eerbiedige dankbaarheid, vers 53. Hij schonk haar, haar moeder en haar broeder veel kleinoden en kostbaarheden, zowel om hun een tastbaar bewijs te geven van de rijkdom van zijn heer en zijn vrijgevigheid, als in dankbaarheid voor de hoffelijkheid en vriendelijkheid, die zij hem betoond hadden, en om zich nog verder aangenaam bij hen te maken.

Genesis 24:54-61

Hier neemt Rebekka afscheid van het huis van haar vader.

I. Abrahams knecht dringt aan op zijn vertrek. Hoewel hij en die met hem waren een gul en vriendelijk onthaal gevonden hadden zei hij toch: *Laat mij trekken*, vers 54, en wederom, vers 56. Hij wist dat zijn meester met ongeduld naar zijn terugkomst verlangde, hij had thuis ook werkzaamheden te verrichten, en daarom heeft hij als iemand, die zijn werk stelde boven zijn genoegen, zich naar huis gespoed. Talmen en dralen betamen een wijs en Godvruchtig man niet, als wij onze zaken daar buiten hebben afgedaan, dan moeten wij ons naar ons werk thuis spoeden, en niet langer wegblijven dan nodig is, want "gelijk een vogel is, die uit zijn nest omdoolt, alzo is een man, die omdoolt uit zijn plaats," Spreuken 27:8.

II. Uit natuurlijke genegenheid en overeenkomstig de gewone uitdrukking van vriendelijkheid in zulk een geval, verzoeken Rebekka's verwanten, dat zij nog enige tijd bij hen zal blijven, vers 55. Zij konden er niet aan denken om zo plotseling van haar te scheiden, in het bijzonder nu zij zo ver weg van hen gaan zal en het niet waarschijnlijk was, dat zij elkaar ooit weer zouden zien, laat haar nog een dag of tien bij ons blijven, wat een billijk verzoek scheen. Zij hadden toegestemd in het huwelijk, maar wilden toch niet graag van haar scheiden. Het is een voorbeeld van de ijdelheid van deze wereld, dat er niets zo aangenaam is of er wordt een bitter bijmengsel in gevonden. "Nulla est sincera voluptas-Er is geen onvermengd genot." Het was deze lieden aangenaam, dat zij een dochter van hun gezin zo goed uitgehuwelijkt hadden, maar toch, toen het op stuk van zaken aankwam, was het met grote weerzin, dat zij haar wegzonden.

III. Rebekka zelf besliste de zaak. Zij vragen naar haar goedvinden, zoals dit ook billijk was, vers 57. *Laat ons de jonge dochter roepen* die zich in bescheiden stilzwijgen in haar vertrek had teruggetrokken, *en haar vragen.* Zoals kinderen niet moeten huwen zonder de toestemming van hun ouders, zo moeten ouders hun kinderen niet zonder hun toestemming uithuwelijken. "Vraag", eer de zaak beslist wordt, "de jonge dochter", wie het voornamelijk aangaat, en die dus ook voornamelijk en in de eerste plaats geraadpleegd moet worden. Rebekka bewilligde er in, niet alleen om te gaan, maar om terstond te gaan. vers 58. *Ik zal trekken.* Wij kunnen hopen, dat wat zij van de Godsvrucht van de dienstknecht had opgemerkt, haar zulk een hoog denkbeeld gaf van de Godsdienst en de vroomheid van het gezin, waarin zij zal komen, dat zij verlangde om er zich heen te spoeden, en gewillig was om haar volk en haar vaders huis te vergeten, waar de Godsdienst niet zo'n overwegende invloed uitoefende.

IV. Hierop lieten zij haar met Abrahams knecht trekken, niet, naar wij mogen veronderstellen, reeds de volgende dag, maar toch zeer spoedig. Haar bloedverwanten zien dat zij goede moed heeft, en zo laten zij haar dan gaan:

1. Met een passend gevolg, haar *voedster* vers 59, en haar *dienstmaagden*, vers 61. Het schijnt dus dat het niet was omdat zij niet over dienstboden te bevelen had, dat zij naar de waterput was gegaan, maar omdat zij er behagen in vond een voorbeeld te geven van nederigheid en eenvoudigheid. Nu zij onder vreemden ging, voegde het om diegenen mee te nemen, met wie zij bekend was. Er wordt niets gezegd van haar bruidsschat, haar persoonlijke verdiensten waren het goed, dat zij mee ten huwelijk bracht, zij had niets anders nodig, en er wordt ook in het huwelijkscontract niet van een bruidsschat gesproken.

2. Met hartelijke goede wensen, vers 60. *Zij zegenden Rebekka.* Als onze bloedverwanten in nieuwe levensomstandigheden komen, dan behoren wij hen door gebed de zegen en de genade van God aan te bevelen. Nu zij een getrouwde vrouw stond te worden, baden zij dat zij de moeder mocht worden van een talrijke en overwinnende nakomelingschap. Abrahams knecht had hun misschien de belofte meegedeeld, die God onlangs aan zijn heer gedaan had waarmee Abraham waarschijnlijk zijn gezin bekend gemaakt heeft, namelijk dat God *zijn zaad zou vermenigvuldigen als de sterren des hemels en dat het de poort van zijn vijanden erfelijk zou bezitten*, Hoofdstuk 22:17, op welke belofte zij dan het oog hadden in deze zegen: *Wees gij de moeder* van dat zaad.

Genesis 24:62-67

Izaak en Rebekka zijn eindelijk gelukkig tot elkaar gebracht.

I. Izaak hield zich op goede wijze bezig, toen hij Rebekka ontmoette, vers 62, 63. Hij *was uitgegaan om te bidden in het veld, tegen het naken van de avond.* Sommigen denken dat hij de terugkomst van de knecht tegen die tijd verwacht heeft, en dus uitgegaan was om hen te ontmoeten. Het schijnt echter dat hij op een andere boodschap uit was, namelijk om gebruik te maken van de avondstilte op het eenzame veld tot overdenking en gebed, die oefening der Godsvrucht, waardoor wij gemeenschap oefenen met God en ons eigen hart. Heilige zielen beminnen de eenzaamheid, het is goed voor ons om dikwijls alleen te zijn, alleen te wandelen, alleen neer te zitten, en als wij de kunst verstaan om van de eenzaamheid een goed gebruik te maken, dan zullen wij bevinden dat wij nooit minder alleen zijn, dan wanneer wij alleen zijn. Overdenking en gebed behoren beide ons werk en onze zielsverlustiging te zijn als wij alleen zijn, zolang wij een God hebben, en een Christus, en een hemel om er ons bekend mee te maken en ons deel er in te verzekeren, behoeven wij geen gebrek te hebben aan stof tot overdenking of gebed en indien deze samengaan, zullen zij elkaar steunen en helpen. Onze wandelingen in het veld zijn dan wezenlijk aangenaam en lieflijk, als wij er ons bij toeleggen op gebed en overdenking. Wij hebben daar ruim zicht op de hemel boven ons en op de aarde rondom ons, met het heir en de schatten van beide, en het zien er van moet ons leiden tot de beschouwing van de Maker en Eigenaar van beide. De oefening der Godsvrucht behoort de verkwikking en het onderhoud te zijn van de avond na de zorg en het werk van de dag, om er de vermoeienis van weg te nemen, en om ons voor te bereiden op de rust en de slaap. De zegeningen van de voorzienigheid Gods zijn dubbel lieflijk, als zij ons aan goede arbeid vinden in de weg van onze plicht. Sommigen denken dat Izaak toen bad om een goede uitslag van de zaak, die nu hangende was, en nadacht over hetgeen hem in zijn hoop op God desbetreffende kon aanmoedigen. En nu hij zich, als het ware, gelijk de profeet, Habakuk 2:1, op zijn wachttoren stelt, *ziet hij de kamelen komen*, God geeft soms terstond de zegen, waarom gebeden wordt, Handelingen 12:12.

II. Rebekka gedroeg zich zeer betamelijk, toen zij Izaak ontmoette. Vernemende wie hij was, *steeg zij af van de kameel*, vers 64, *nam de sluier en bedekte zich*, vers 65, als teken van ootmoed, zedigheid en onderworpenheid. Zij heeft het Izaak niet verweten, dat hij niet zelf gekomen was om haar te halen, of haar niet minstens een paar dagreizen tegemoet was gegaan. Zij klaagde niet over het vervelende en eentonige van de reis, of het moeilijke om van haar bloedverwanten te scheiden ten einde naar een vreemd land te gaan, want daar zij Gods leiding en voorzienigheid in de zaak bespeurd had, schikt zij zich goedsmoeds in haar nieuwe omstandigheden. Zij, die door het geloof aan Christus ondertrouwd zijn, en Hem als reine maagden voorgesteld willen worden moeten naar Zijn voorbeeld zich vernederen zoals Rebekka, die van haar kameel afsteeg toen zij Izaak te voet zag, en onderdanig zijn aan Hem, die hun hoofd is, Efeziërs 5:24 zoals Rebekka, die dit te kennen gaf door zich met de sluier te bedekken, 1 Corinthiërs 11:10.

III. Zij werden-waarschijnlijk na nog nadere kennismaking-tot hun wederzijdse vertroosting tot elkaar gebracht, vers 67.

Merk hier op:

1. Welk een liefhebbende zoon hij was voor zijn moeder, het was ongeveer drie jaren nadat zij gestorven was, en toch was hij niet voor deze tijd getroost over haar dood. De wonde door deze beproeving aan zijn teder hart toegebracht bloedde zo lang, en was niet genezen voor hij in deze nieuwe levensomstandigheden kwam. Aldus zullen kruisen en zegeningen tegen elkaar opwegen, Prediker 7:14.

2. Welk een liefdevolle echtgenoot hij was voor zijn vrouw. Zij, die zich goed gedragen hebben in de ene betrekking, zullen, naar men kan hopen, zich ook in een andere betrekking goed gedragen. *Zij werd hem ter vrouw, en hij had haar lief.* Daar had hij ook alle mogelijke reden toe, want "alzo zijn de mannen schuldig hun eigen vrouwen lief te hebben gelijk hun eigen lichamen." De plicht in deze betrekking wordt vervuld, en de lieflijkheid van die betrekking wordt gemaakt, als wederzijdse liefde heerst, want daar "gebiedt de Heere de zegen."

HOOFDSTUK 25

1 En Abraham voer voort, en nam een vrouw, wier naam was Ketura.
2 En zij baarde hem Zimran en Joksan, en Medan en Midian, en Jisbak en Suah.
3 En Joksan gewon Seba en Dedan; en de zonen van Dedan waren de Assurieten, en Letusieten, en Leummieten.
4 En de zonen van Midian waren Efa en Efer, en Henoch en Abida, en Eldaa. Deze allen waren zonen van Ketura.
5 Doch Abraham gaf aan Izak al wat hij had.
6 Maar aan de zonen der bijwijven, die Abraham had, gaf Abraham geschenken; en zond hen weg van zijn zoon Izak, terwijl hij nog leefde, oostwaarts naar het land van het Oosten.
7 Dit nu zijn de dagen der jaren des levens van Abraham, welke hij geleefd heeft, honderd vijf en zeventig jaren.
8 En Abraham gaf den geest en stierf, in goeden ouderdom, oud en des levens zat, en hij werd tot zijn volken verzameld.
9 En Izak en Ismael, zijn zonen, begroeven hem, in de spelonk van Machpela, in den akker van Efron, den zoon van Zohar, den Hethiet, welke tegenover Mamre is;
10 In den akker, dien Abraham van de zonen Heths gekocht had, daar is Abraham begraven, en Sara, zijn huisvrouw.
11 En het geschiedde na Abrahams dood, dat God Izak, zijn zoon, zegende; en Izak woonde bij den put Lachai-roi.
12 Dit nu zijn de geboorten van Ismael, den zoon van Abraham, dien Hagar, de Egyptische, dienstmaagd van Sara, Abraham gebaard heeft.
13 En dit zijn de namen der zonen van Ismael, met hun namen naar hun geboorten. De eerstgeborene van Ismael, Nabajoth; daarna Kedar, en Adbeel, en Mibsam,
14 En Misma, en Duma, en Massa,
15 Hadar en Thema, Jetur, Nafis en Kedma.
16 Deze zijn de zonen van Ismael, en dit zijn hun namen, in hun dorpen en paleizen, twaalf vorsten naar hun volken.
17 En dit zijn de jaren des levens van Ismael, honderd zeven en dertig jaren; en hij gaf den geest, en stierf, en hij werd verzameld tot zijn volken.
18 En zij woonden van Havila tot Sur toe, hetwelk tegenover Egypte is, daar gij gaat naar Assur; hij heeft zich nedergeslagen voor het aangezicht van al zijn broederen.
19 Dit nu zijn de geboorten van Izak, den zoon van Abraham: Abraham gewon Izak.
20 En Izak was veertig jaren oud, als hij Rebekka, de dochter van Bethuel, den Syrier, uit Paddan-aram, de zuster van Laban, den Syrier, zich ter vrouw nam.
21 En Izak bad den HEERE zeer in de tegenwoordigheid van zijn huisvrouw; want zij was onvruchtbaar; en de HEERE liet zich van hem verbidden, zodat Rebekka, zijn huisvrouw, zwanger werd.
22 En de kinderen stieten zich samen in haar lichaam. Toen zeide zij: Is het zo? waarom ben ik dus? en zij ging om den HEERE te vragen.
23 En de HEERE zeide tot haar: Twee volken zijn in uw buik, en twee natien zullen zich uit uw ingewand van een scheiden; en het ene volk zal sterker zijn dan het andere volk; en de meerdere zal den mindere dienen.
24 Als nu haar dagen vervuld waren om te baren, ziet, zo waren tweelingen in haar buik.
25 En de eerste kwam uit, ros; hij was geheel als een haren kleed; daarom noemden zij zijn naam Ezau.
26 En daarna kwam zijn broeder uit, wiens hand Ezau's verzenen hield; daarom noemde men zijn naam Jakob. En Izak was zestig jaren oud, als hij hen gewon.

27 Als nu deze jongeren groot werden, werd Ezau een man, verstandig op de jacht, een veldman; maar Jakob werd een oprecht man, wonende in tenten.
28 En Izak had Ezau lief; want het wildbraad was naar zijn mond; maar Rebekka had Jakob lief.
29 En Jakob had een kooksel gekookt; en Ezau kwam uit het veld, en was moede.
30 En Ezau zeide tot Jakob: Laat mij toch slorpen van dat rode, dat rode daar, want ik ben moede; daarom heeft men zijn naam genoemd Edom.
31 Toen zeide Jakob: Verkoop mij op dezen dag uw eerstgeboorte.
32 En Ezau zeide: Zie, ik ga sterven; en waartoe mij dan de eerstgeboorte?
33 Toen zeide Jakob: Zweer mij op dezen dag! en hij zwoer hem; en hij verkocht aan Jakob zijn eerstgeboorte.
34 En Jakob gaf aan Ezau brood, en het linzenkooksel; en hij at en dronk, en hij stond op en ging heen; alzo verachtte Ezau de eerstgeboorte.

De gewijde geschiedschrijver neemt in dit hoofdstuk:

I. Afscheid van Abraham, met een bericht:

1. Van zijn kinderen bij een andere vrouw, vers 1-4.

2. Van zijn laatste wilsbeschikking, vers 5,6.

3. Van zijn ouderdom, zijn dood en begrafenis, vers 7-10.

II. Hij neemt afscheid van Ismaël, met een kort bericht:

1. Van zijn kinderen, vers 12-16.

2. Van zijn ouderdom en dood, vers, 17, 18.

III. Hij verhaalt verder de geschiedenis van Izak.

1. Zijn welvaart, vers 11.

2. De ontvangenis en geboorte van zijn twee zonen, met de Godsspraak over hen, vers 19-26.

3. Hun verschillende karakters, vers 27, 28.

4. Hoe Ezau zijn eerstgeboorterecht verkocht aan Jakob, vers 29-34,

Genesis 25:1-10

Na het huwelijk van Izaak leefde Abraham nog vijf en dertig jaar, en alles wat hem aangaande in dat tijdsbestek bericht wordt, ligt hier in enige weinige verzen. Wij horen niet meer van Gods buitengewone verschijningen aan hem, of van zijn beproevingen, want zelfs van de uitnemendste heiligen zijn niet alle dagen dagen van grote betekenis, sommige er van verlopen kalm en stil, en komen noch gaan met uiterlijk gelaat, zo waren de laatste dagen van Abraham. Wij hebben hier:

I. Een bericht omtrent zijn kinderen bij Ketura, de vrouw, die hij na de dood van Sara gehuwd heeft. Hij had Sara begraven en Izaak uitgehuwelijkt, de twee dierbare gezellen van zijn leven, en nu was hij eenzaam. Hij had een verzorgster nodig, en zijn gezin een bestuurster, en het was niet goed voor hem om aldus alleen te zijn, daarom huwt hij Ketura, die waarschijnlijk zijn opperdienstmaagd was, geboren in zijn huis of gekocht met zijn geld. Het huwelijk is niet verboden aan oude lieden. Bij haar had hij zes zonen in wie de belofte aan Abraham betreffende de grote toeneming van zijn nageslacht gedeeltelijk vervuld werd, waarop hij ook waarschijnlijk bij dit huwelijk het oog had. De kracht, die hij door de belofte ontvangen had, was nog in hem, om te tonen hoe ver de kracht der belofte die van de natuur overtreft.

II. Abrahams beschikking over zijn goederen vers 5, 6. Na de geboorte van zijn zonen, gaf hij bevel aan zijn huis met wijsheid en rechtvaardigheid.

1. Izaak maakte hij tot zijn erfgenaam, gelijk hij naar recht verplicht was jegens Sara, zijn eerste en voornaamste vrouw, en aan Rebekka, die op deze belofte en verzekering Izaak gehuwd had, Hoofdstuk 24:36. In het *alles* dat hij zijn zoon Izaak vermaakte, zijn wellicht ook begrepen de belofte van het land Kanaän en het onvervreemdbare erfdeel van het verbond. Daarom maakte hij hem tot erfgenaam van zijn bezittingen. In onze genegenheid en onze gaven moeten wij God voor ogen hebben.

2. Aan zijn andere kinderen gaf Abraham geschenken, zowel aan Ismaël, ofschoon deze in het eerst ledig weggezonden werd, als aan zijn zonen bij Ketura. Het was naar recht dat hij voorzieningen voor hen maakte, ouders, die hem hierin niet navolgen, zijn erger dan ongelovigen. Het was wijs om hen ver van Izak te vestigen, opdat zij er geen aanspraak op zouden maken de erfenis met hem te delen, of hem op enigerlei wijze zorg zouden baren, of hem op onkosten brengen.

Merk op dat hij dit nog bij *zijn leven* heeft gedaan, opdat het niet later zou behoeven gedaan te worden, en dan wellicht niet zo goed zou worden gedaan. In veel gevallen is het verstandig, als de mensen hun eigen handen tot uitvoerders maken van hun wilsbeschikking, en voor zoveel zij het kunnen, wat er te doen is doen terwijl zij nog leven. Deze *zonen van de bijwijven* werden gezonden naar het land, dat ten oosten van Kanaän lag, en hun nakomelingen werden "kinderen van het oosten" genaamd, vermaard wegens hun talrijkheid, Richteren 6:5, 33. Hun grote toename was de vrucht van de belofte, gedaan aan Abraham, dat God zijn zaad zou vermenigvuldigen. In het toebedelen van Zijn zegeningen doet God zoals Abraham gedaan heeft: aan de kinderen van deze wereld schenkt Hij algemene zegeningen, zoals aan de zonen van de dienstmaagd, maar voor de erfgenamen van de belofte heeft Hij verbondszegeningen weggelegd. Al wat Hij heeft, is het hunne, want zij zijn "Zijn Izaaks," van wie de anderen voor altijd gescheiden zullen zijn.

III. De ouderdom en de dood van Abraham, vers 7, 8. Hij leefde honderd vijf en zeventig jaar, nog juist honderd jaar nadat hij naar Kanaän was gekomen: zó lang is hij een bijwoner geweest in een vreemd land. Hoewel hij lang leefde, en goed leefde, hoewel hij goed deed en slecht gemist kon worden, stierf hij toch ten laatste. Let er op hoe zijn dood hier wordt beschreven.

1. Hij *gaf de geest.* Zijn leven werd hem niet ontwrongen, hij heeft het goedsmoeds overgegeven, in de hand van de Vader der geesten heeft hij zijn geest bevolen.

2. Hij *stierf in goede ouderdom,* dat had God hem beloofd. Zijn dood was zijn ontslagen worden van de lasten van zijn ouderdom, een oud man zou niet altijd zo willen leven, het was ook de erekroon van zijn ouderdom.

3. Hij was *des levens zat,* met al de gerieflijkheden en aangenaamheden van het leven. Hij heeft niet geleefd totdat de wereld hem moede was, maar totdat hij de wereld moede was, hij heeft er genoeg van gehad en begeerde niets meer, "Vixi quantum satis este- Ik heb lang genoeg geleefd," zei Seneca. Al zou een Godvruchtige niet oud sterven, sterft hij toch *des levens zat,* het leven hier zat zijnde, en verlangende om in een betere plaats te leven.

4. Hij werd *verzameld tot zijn volken.* Zijn lichaam werd verzameld tot de vergadering der doden en zijn ziel tot de vergadering der zaligen. De dood verzamelt ons tot onze volken. Zij, die ons volk zijn terwijl wij leven, hetzij het volk van God of de kinderen der wereld zijn, zijn het volk, tot hetwelk wij vergaderd worden.

IV. Zijn begrafenis, vers 9, 10. Er wordt hier van generlei pracht of statigheid bij zijn begrafenis melding gemaakt, er wordt ons slechts gezegd:

1. Wie hem begroeven. *Zijn zonen Izaak en Ismaël.* Het was de dienst van liefde en eerbied, die zij hun goede vader bewezen. Er was vroeger enige koelheid tussen Izaak en Ismaël geweest, maar het schijnt dat of Abraham hen, terwijl hij nog leefde, tot elkaar had gebracht, of dat tenminste de dood verzoening tussen hen had teweeggebracht.

2. Waar zij hem begroeven: in zijn eigen begraafplaats die hij gekocht had, en waarin hij Sara had begraven. Zij, die bij hun leven zeer dierbaar aan elkaar geweest zijn, kunnen de wens koesteren om bij elkaar begraven te worden, en die wens is niet slechts onschuldig maar prijzenswaardig, opdat zij ook in de dood niet gescheiden zijn, en ten teken van hun hoop om samen te verrijzen.

Genesis 25:11-18

Onmiddellijk na het bericht van Abrahams dood begint Mozes aan de geschiedenis van Izak, vers 11, en zegt ons waar hij woonde en op hoe merkwaardige wijze God hem zegende. De zegen van Abraham is niet met hem gestorven, maar blijft bestaan voor al de kinderen van de belofte. Maar nu wijkt hij terstond af van de geschiedenis van Izaak, om een kort bericht te geven omtrent Ismaël, daar hij Abrahams zoon was en God enige beloften omtrent hem gegeven had, en het voor ons nodig is te weten, dat die beloften vervuld zijn.

Merk op hetgeen hier gezegd wordt:

I. Betreffende zijn kinderen, hij had twaalf zonen, *twaalf vorsten* worden zij genoemd, vers 16, hoofden van geslachten, die na verloop van tijd volken werden, onderscheiden stammen, talrijk en van groot gewicht. Zij bevolkten een zeer groot vastland, gelegen tussen Egypte en Assyrië, en Arabië genoemd. De namen van zijn twaalf zonen zijn hier opgegeven. Van Midian en Kedar lezen wij dikwijls in de Schrift. Sommige zeer goede Schriftverklaarders hebben nota genomen van de betekenis van de drie namen, die tezamen worden genomen, vers 14, als bevattende een goede raad aan ons allen: *Misma* en *Duma* en *Massa,* dat is: *hoort, zwijgt stil* en *verdraagt.* Wij hebben ze nogmaals en in dezelfde orde in Jakobus 1:19. Zijt ras om te horen, traag om te spreken, traag tot toorn. De nakomelingen van Ismaël hadden niet slechts tenten in de velden, waarin zij in tijd van vrede rijk werden, maar zij hadden steden en kastelen, vers 16, waarin zij zich versterkten in tijden van oorlog. Het aantal en de kracht nu van dit geslacht waren de vrucht van de belofte, gedaan aan Hagar omtrent Ismaël Hoofdstuk 16:10, en aan Abraham, Hoofdstuk 17:20, en 21:13. Velen, die vreemdelingen zijn voor het verbond der belofte, zijn toch gezegend met uitwendige voorspoed om wille van hun Godvruchtige voorvaderen. "In hun huis zal have en rijkdom wezen."

2. Van hemzelf hebben wij een bericht van zijn ouderdom: *hij leefde honderd zeven en dertig jaren,* vers 17, hetgeen vermeld wordt om de kracht te tonen van Abrahams gebed voor hem, Hoofdstuk 17:18, *Och dat Ismaël mocht leven voor Uw aangezicht!* Hier is ook een bericht van zijn dood, ook hij werd *verzameld tot zijn volken,* maar er wordt niet gezegd, dat hij *des levens zat was,* hoewel hij tot hoge ouderdom kwam. Hij was de wereld niet zo moede, en niet zo gewillig om haar te verlaten als zijn goede vader. De woorden: *hij viel voor het aangezicht van al zijn broederen* hetzij er de betekenis van is: "hij stierf," zoals wij ze opvatten, of, naar de opvatting van anderen, "zijn lot of deel viel," zijn bestemd om de vervulling aan te tonen van het woord aan Hagar, Hoofdstuk 16:12 :*Hij zal wonen voor het aangezicht van alle zijn broederen,* dat is: hij zal voorspoedig en aanzienlijk onder hen zijn, en tot het laatste toe standhouden. Of, hij stierf omringd van zijn vrienden, hetgeen troostrijk is.

Genesis 25:19-28

Wij hebben hier een bericht van de geboorte van Jakob en Ezau, de tweelingzonen van Izaak en Rebekka. Hun intrede in de wereld was-en dit is voorzeker iets ongewoons-een der merkwaardigste delen van hun geschiedenis. Er wordt ook over Izaak niet veel meer verhaald dan hetgeen in betrekking stond tot zijn vader, terwijl deze leefde, en later hetgeen betrekking had op zijn zonen. Want Izaak schijnt geen man van de daad geweest te zijn, en was ook niet zwaar beproefd, hij heeft zijn dagen in rust en stilte doorgebracht. Betreffende Jakob en Ezau nu wordt ons gezegd:

I. Dat om hen gebeden werd. Hun ouders hebben hen, nadat zij lang kinderloos geweest waren, verkregen op het gebed, vers 20, 21. *Izaak was veertig jaren oud toen hij trouwde,* hoewel hij een enige zoon was, en de persoon uit wie het beloofde zaad zou voortkomen, maakte hij toch geen haast om te trouwen. Hij was zestig jaar oud toen zijn zonen geboren werden, vers 26, zodat hij twintig jaren gehuwd was voordat hij een kind kreeg. Hoewel de vervulling van Gods belofte altijd zeker is, is zij toch dikwijls langzaam, en schijnt door Gods voorzienigheid als het ware tegengesproken te worden, opdat het geloof van Gods kinderen beproefd worde en hun geduld geoefend, en opdat de zegen, die lang verwacht werd, dubbel welkom zal zijn als hij komt. Terwijl deze zegen nu op zich liet wachten, is Izaak niet zoals Abraham gedaan heeft, en later ook Jakob tot het bed van een dienstmaagd genaderd, want hij had Rebekka lief, Hoofdstuk 24:67, maar:

1. Hij bad, hij heeft de Heere zeer gebeden voor zijn vrouw. Hoewel God beloofd had zijn geslacht te vermenigvuldigen, bad hij er toch om. Want Gods beloften moeten ons gebed niet doen ophouden, maar ons aanmoedigen tot bidden, zij moeten gebruikt worden als de grond voor ons geloof. Hoewel hij gedurende vele jaren om die zegen gebeden had en de verhoring niet kwam, is hij toch niet met bidden opgehouden, want men moet altijd bidden en niet vertragen, Lukas 18:1, bidden zonder ophouden, kloppen totdat de deur wordt opgedaan.

2. Hij bad *voor* zijn vrouw, sommigen lezen het: hij bad *met,* of in de tegenwoordigheid, van zijn vrouw. Echtgenoten behoren samen te bidden, hetgeen te kennen wordt gegeven in de waarschuwing van de apostel, dat "de gebeden niet verhinderd worden," 1 Petrus 3:7. De Joden hebben een overlevering, dat Izaak zijn vrouw naar de Moria gebracht zou hebben, waar God beloofd had dat hij Abrahams zaad zou vermenigvuldigen, Hoofdstuk 22:17, en dat hij daar in zijn gebed *met* haar en *voor* haar, gepleit heeft op de belofte, die op deze plaats gedaan was. Kinderen zijn Gods gaven. Zij, die evenals Izaak aanhouden in het gebed, zullen bevinden dat zij niet tevergeefs zoeken, Jesaja 45:19.

II. Dat van hen geprofeteerd werd voor hun geboorte, en in die profetie lagen grote verborgenheden opgesloten, vers 22, 23. Lang had Izaak gebeden om een zoon, en nu is zijn vrouw zwanger van twee, om hem voor dit lange wachten te belonen. Zo doet God dikwijls boven ons bidden en denken. Nu Rebekka zwanger is van deze twee zonen, valt hier op te merken:

1. Hoe verlegen zij was in haar geest vanwege haar toestand: *de kinderen stieten zich tezamen in haar lijf.* De beweging in haar lichaam was heel buitengewoon en maakte haar zeer ongerust, hetzij dat zij vreesde dat hun geboorte haar dood zou zijn, of dat zij het tumult in haar binnenste moede was, of dat zij vreesde dat het een kwaad teken was, maar het schijnt, dat zij bijna wenste maar niet zwanger te zijn, of dat zij maar terstond zou sterven, en niet zulk

een strijdend kroost ter wereld zou brengen. Is *het zo,* of, *daar het zo is, waarom ben ik dus?* Tevoren was het gebrek aan kinderen haar verdriet, nu is de worsteling tussen de kinderen het niet minder. De zegeningen, die wij het meest begeren, worden soms bevonden meer verdriet en onrust mee te brengen dan wij hadden gedacht, op alles onder de zon is "ijdelheid" geschreven, God leert ons aldus dit schrift te lezen. Wij zijn al te zeer geneigd ontevreden te zijn met onze voorrechten en zegeningen vanwege de ongemakken, die er mee gepaard gaan. Wij letten er niet op als het ons goed gaat, wij weten niet om te gaan met gebrek of overvloed. Deze worsteling tussen Jakob en Ezau in het lichaam van hun moeder stelt de worsteling voor tussen het koninkrijk Gods en het rijk van Satan. In de wereld hebben het zaad van de vrouw en het zaad van de slang geworsteld en gestreden vanaf dat er vijandschap tussen hen gezet was, Hoofdstuk 3:15, en het heeft een voortdurende onrust onder de mensen teweeggebracht. Christus zelf is gekomen *om vuur op de aarde te werpen* en om *verdeeldheid te geven,* Lukas 12:49, 51. Maar laat dit voor ons geen ergernis of struikelblok zijn, een heilige oorlog is beter dan de vrede in het paleis van de duivel. Ook in het hart van de gelovigen is die worsteling gaande, niet zodra is Christus gevormd in de ziel, of er ontstaat strijd tussen vlees en geest, Galaten 5:17. Zonder een machtige worsteling wordt de stroom niet gekeerd, maar dit moet ons niet ontmoedigen. Het is beter strijd te hebben tegen de zonde, dan er zich gedwee aan te onderwerpen.

2. Wat zij deed om zich verlichting te verschaffen. Zij *ging om de Heere te vragen.* Sommigen denken dat Melchizedek toen geraadpleegd werd als een Godsspraak, of wellicht werden er *Urim* of *Terafim* gebruikt om er God door te vragen, zoals later de *Urim en de Tummim.* Het woord en het gebed, door welke beide wij nu de Heere vragen, geven grote verlichting aan hen, die op enigerlei wijze in verlegenheid zijn. Het is een verlichting voor ons gemoed om onze zaak voor de Heere uit te spreiden en Zijn mond te vragen. "Ga in tot Gods heiligdommen," Psalm.73:17.

3. De inlichting, die haar gegeven werd op haar vraag verklaarde de verborgenheid. *Twee volken zijn in uw buik,* vers 23. Zij was zwanger, niet slechts van twee kinderen, maar van twee volken, die niet slechts in hun manieren en geaardheid in grote mate van elkaar zullen verschillen, maar van wie de belangen met elkaar in botsing zullen komen en de uitslag van de strijd zal wezen, dat de oudste de jongste zal dienen, hetgeen vervuld werd in de onderwerping van de Edomieten gedurende vele eeuwen aan het huis van David, totdat zij in opstand kwamen, 2 Kronieken 21:8.

Merk hier op:

a. Dat God vrij is in de bedeling van Zijn genade, het is Zijn kroonrecht om een verschil te maken tussen hen, die vooralsnog goed noch kwaad gedaan hebben. Dat is het wat de apostel hieruit afleidt, Romeinen 9:12.

b. Dat in de worsteling tussen genade en bederf in de ziel, genade, de jongere, voorzeker ten laatste de bovenhand zal behouden.

III. Dat er, toen zij geboren waren, een groot verschil tussen hen was, wat diende als bevestiging van hetgeen voorzegd was, een teken was van de vervulling er van, en in het bijzonder diende om het type te verklaren.

1. Er was een groot verschil in hun lichaam, vers 25. Ezau was ruw en harig, alsof hij reeds een volwassen man was. Dit was een aanduiding van een zeer sterk lichaamsgestel, en gaf reden te verwachten dat hij een zeer gespierd, stoutmoedig, bedrijvig man zou worden. Maar Jakob was glad en tenger, zoals andere kinderen. Het verschil tussen de aanleg en bekwaamheden van de mensen, en bijgevolg van hun staat in de wereld, ontstaat in grote mate uit het verschil tussen hun lichaamsgestel. Sommigen zijn kennelijk door de natuur bestemd voor bedrijvige werkzaamheid en eer, anderen even duidelijk om hun leven in onbekendheid door te brengen. Dit voorbeeld van de Goddelijke vrijmacht in het rijk der voorzienigheid kan er wellicht toe bijdragen om ons te verzoenen met de leer van Gods vrijmacht in het rijk der genade. Het is Gods gewone wijze van doen om het zwakke dezer wereld te verkiezen en het sterke voorbij te gaan, 1 Corinthiërs 1:26, 27.

2. Er was blijkbaar strijd in hun geboorte. Ezau, de sterkere, kwam het eerst uit, maar *Jakob's hand hield Ezau's verzenen*, vers 26. Dit betekende:

a. Jakob's streven naar het geboorterecht en de zegen, reeds van het begin strekte hij er zich naar uit om het te grijpen, en zou, zo mogelijk, zijn broeder zijn voor gekomen.

b. Dat hij dit ten laatste ook verkregen heeft, na verloop van tijd zal hij de positie van zijn broeder ondermijnen en zijn doel bereiken. Hierop wordt gezinspeeld in Hosea 12:3, 4, en vandaar had hij zijn naam: "Jakob, verdringer" of "voetlichter."

3. Zij waren zeer verschillend van gemoedsgesteldheid en de wijze van leven, die zij zich kozen, vers 27. Weldra bleek hun verschillende neiging.

a. Ezau was een man voor deze wereld, een man, toegewijd aan zijn vermaak, want hij was een jager, en een man, die zich door verstand en tegenwoordigheid van geest wist te redden, zich, zoals men zegt overal door heen wist te slaan, want hij was *verstandig op de jacht*, zijn vermaak, zijn ontspanning, was zijn werk, hij bestudeerde er de kunst van, en bracht er al zijn tijd mee door. Hij hield niet van een boek, was niet graag binnenshuis, maar was een man van het veld, zoals Nimrod en Ismaël, geheel overgegeven aan vermaak, en nooit anders gelukkig dan in het najagen er van. Kortom, hij was wat wij zouden noemen een landedelman en een krijgsman.

b. Jakob was een man voor de andere wereld. Er zat geen staatsman in hem, hij gaf zich ook geen groot of voornaam aanzien, maar was *een oprecht man, wonende in tenten* een eerlijk man, die het altijd goed meende en eerlijk handelde, aan de ware genoegens van stilte en eenzaamheid de voorkeur gaf boven al de gewaande genoegens van luidruchtig vermaak. Hij woonde in tenten, als een herder. Hij was gehecht aan de veilige en stille bezigheid van schapen hoeden, waarvoor hij ook zijn kinderen heeft opgeleid, Hoofdstuk 46:34. Of als een studerende. Hij bezocht de tenten van Melchizedek, of Heber, zoals sommigen dit verstaan, om door hen in Goddelijke dingen onderwezen te worden. En deze was de zoon van Izaak, op wie het onvervreemdbare erfrecht van het verbond zou overgaan.

4. Hun deel in de genegenheid van hun ouders was ook zeer verschillend. Zij hadden slechts deze twee kinderen, en het schijnt dat de een de lieveling was van de vader, en de ander van de moeder, vers 28.

a. Izaak, hoewel zelf geen bedrijvig, beweeglijk man, (want als hij in het veld ging, was het tot overpeinzing en gebed, niet om te jagen) zag zijn zoon toch gaarne bedrijvig. Ezau wist hem te behagen en toonde veel eerbied voor hem, en onthaalde hem dikwijls op wildbraad, hetgeen hem de genegenheid van de goede grijsaard verwierf, en meer invloed op hem had dan men zou denken.

b. Rebekka was gedachtig aan de godsspraak, die de voorkeur had gegeven aan Jakob, en daarom had zij hem het meest lief. En indien het geoorloofd is aan ouders om de een of andere reden verschil te maken tussen hun kinderen, dan heeft Rebekka ongetwijfeld gelijk gehad, dat zij hem liefhad, die God liefhad.

Genesis 25:29-34

Wij hebben hier een overeenkomst tussen Jakob en Ezau over de eerstgeboorte, die aan Ezau naar de loop van de gewone voorzienigheid maar aan Jakob volgens de belofte toekwam. Het was een geestelijk voorrecht, dat de uitnemendheid van de waardigheid en de uitnemendheid van de kracht en macht omvatte, zowel als het dubbele deel. Het scheen een geboorterecht waaraan toen de zegen verbonden was en de erfenis van de belofte. Zie nu:

I. Jakob's Godvruchtige begeerte naar dat geboorterecht, dat hij echter door slinkse middelen zocht te verkrijgen, die niet overeenkwamen met zijn karakter als een oprecht man. Het was niet uit hoogmoed of eerzucht dat hij het geboorterecht begeerde, maar om de geestelijke zegeningen, waarmee hij in zijn tenten wel bekend was geworden, terwijl Ezau de geur er van in het veld had verloren. Daarvoor is hij te prijzen, namelijk dat hij ijverde naar de beste gaven, maar hij was er niet voor te verontschuldigen, dat hij van de nooddruft van zijn broeder gebruik maakte, om een zeer harde koop met hem te sluiten, vers 31. *Verkoop mij op deze dag uw eerstgeboorte*. Waarschijnlijk hadden zij tevoren reeds met elkaar over deze zaak gesproken, en in dat geval was het voor Ezau niet zo'n grote verrassing als het hier schijnt te zijn. Het kan ook wezen, dat Ezau zich soms met geringschatting over dat geboorterecht en hetgeen er toe behoorde heeft uitgelaten, hetgeen Jakob dan aanmoedigde om hem het voorstel te doen. Indien dit zo is, dan is Jakob enigszins te verontschuldigen voor hetgeen hij deed om zijn doel te bereiken. Argeloze mensen, die wandelen in eenvoudigheid en Godvruchtige oprechtheid zonder enige wereldwijsheid, worden dikwijls bevonden de wijste van allen te zijn voor hun ziel en voor de eeuwigheid. Diegenen zijn waarlijk wijs, die wijs zijn voor een andere wereld. Jakob's wijsheid bleek in twee dingen.

1. Dat hij de juiste tijd koos en de gelegenheid, die zich aanbood, niet liet glippen.

2. Dat hij nadat de koop gesloten was, er zich ook van verzekerde, hem liet bevestigen door Ezau's eed. *Zweer mij op deze dag*. Hij nam Ezau, toen hij er voor in de stemming was, en wilde hem niet de macht laten om de koop te herroepen of ongedaan te maken. In een zaak van die aard is het goed om zeker te gaan.

II. Ezau's onheilige minachting van het geboorterecht, en zijn dwaas verkopen er van. Hierom wordt hij de "onheilige Ezau" genoemd, Hebreeën 12:16, omdat hij "om een spijs het recht van zijn eerstgeboorte weggaf, " zo'n dure spijs als ooit gegeten werd sedert de verboden vrucht, en hij leefde om er berouw van te hebben, toen het te laat was. Nooit was er zo'n dwaze verkoping, als die door Ezau toen gedaan werd, en toch liet hij zich voorstaan op zijn verstand en beleid, en had de roep een zeer scherpzinnig man te zijn, en heeft hij zijn broeder Jakob wellicht dikwijls bespot als een zwak, onnozel man. Er zijn van die mensen, die naar ons (Engels) spreekwoord "penning-wijs en pond-dwaas" zijn, dat is: slim en bij de hand voor nietigheden of voor de dingen van deze wereld, maar onbegrijpelijk dom en achteloos voor grote aangelegenheden, voor de gewichtige belangen van hun ziel, verstandig op de jacht, en die anderen kunnen verschalken en in strikken lokken, maar zichzelf door de listige omleidingen van Satan laten bedriegen en gevangen zijn tot zijn wil. God verkiest dikwijls het dwaze van de wereld om er de wijzen door te beschamen. De eenvoudige Jakob maakt de loze, scherpzinniger Ezau tot een dwaas. Zie hier enige voorbeelden van Ezau's dwaasheid.

Hij had sterke lusten en begeerten, vers 29, 30. De arme Jakob had zich wat brood en een linzenkooksel bereid voor zijn middagmaal, vers 34, en zat tevreden neer om het te nuttigen, al

was er geen wildbraad bij, toen Ezau van de jacht kwam, hongerig en moede, en misschien niets gevangen had. Nu behaagde Jakob's linzenkooksel hem meer dan zijn wild hem ooit behaagd had. Geef mij, zegt hij, van dat rode, dat rode daar. Die kleur kwam overeen met de zijne, vers 25, en tot zijn schande werd hij daarna altijd *Edom Rood* genoemd. Hij scheen zo moede en flauw te zijn, dat hij zichzelf niet kon bedienen, en daar er geen knecht bij de hand was, vraagt hij zijn broeder hem te helpen. Zij, die geheel leven voor hun vermaak, "vermoeien zich tevergeefs," Habakuk 2:13. Zij zouden het nodigste werk kunnen verrichten en de grootste voordelen kunnen behalen met half zoveel moeite als zij zich geven en helft van de gevaren die zij lopen bij het najagen van hun dwaze genoegens. Zij, die kalm en rustig arbeiden, worden meer gestadig en op aangenamer wijze verzorgd dan zij, die rumoerig jagen, de spijs is niet altijd voor de wijzen, maar die op de Heere vertrouwen en het goede doen, zullen voorzeker gevoed worden, gevoed met dagelijks brood, niet zoals Ezau, die nu eens een feestmaal had, en dan weer flauw en hongerig was. Het voldoen aan de lust der zinnen is wat het verderf is voor duizenden kostelijke zielen. Als Ezau flauw en hongerig was, zou hij voorzeker wel goedkoper een maal eten hebben kunnen krijgen dan voor de prijs van zijn geboorterecht, maar hij was onbegrijpelijk gesteld op de kleur van dat kooksel, en kon zich de voldoening niet ontzeggen om er een schotel van te hebben, wat het hem dan ook moge kosten. Er kan nooit iets beters van komen, als het hart van de mensen hun ogen navolgt, Job 31:7, en als zij hun buik dienen. Zie dan de wijn, of-gelijk Ezau-het linzenkooksel, niet aan als hij-of het-zich rood vertoont, als hij in de beker zijn kleur geeft-of in de schotel-en zeer aanlokkend is, Spreuken 23:31. Als wij ons gewennen aan zelfverloochening, dan breken wij de kracht van de meeste verzoekingen.

Zijn redenering was zwak, vers 32. Zie, ik *ga sterven,* of: ik ben op het punt te sterven. Maar was er dan niets anders dan juist dit linzenkooksel om hem in het leven te houden? Indien er nu, zoals Dr. Lightfoot vermoedt, honger in het land was, Hoofdstuk 26:1, dan kunnen wij toch niet onderstellen, dat Izaak zo arm was, of Rebekka zo'n slechte huishoudster, dat hij niet van ander geschikt voedsel voorzien zou kunnen worden, en aldus zijn geboorterecht had kunnen behouden, maar hij is onder de macht van zijn lusten, en niets kan hem voldoen dan dit *rode kooksel,* en om zijn begeerlijkheid te bemantelen, wendt hij voor stervende te zijn. Indien dit zo was, was het dan niet beter voor hem met ere te sterven dan in schande te leven, te sterven onder een zegen, dan te leven onder een vloek? Het geboorterecht was een type van geestelijke voorrechten, die van de kerk van de eerstgeborenen. Ezau was nu op de proef gesteld hoe hij die zou waarderen, en hij toont zich slechts bewust van tegenwoordige smarten, als hij die slechts kan verlichten, dan geeft hij om geen geboorterecht. Naboth had betere beginselen, daar hij liever het leven wilde verliezen dan zijn wijngaard te verkopen, omdat zijn deel in het aardse Kanaän zijn deel betekende in het hemelse, 1 Koningen 21:3. Indien wij Ezau's geboorterecht beschouwen als slechts een tijdelijk, aards voordeel, dan was er in wat hij zei iets waars, namelijk dat onze wereldlijke bezittingen, zelfs die waar wij het meest van houden, ons in het stervensuur van generlei dienst zullen zijn, Psalm 49:7-9. Zij zullen de dood niet afweren, er de benauwdheid niet van verminderen, er de prikkel niet van wegnemen. Maar toch, Ezau, die zich als heer, als achtbaar man, voordeed, had van een edeler geest moeten zijn, dan zelfs een zodanige eer zo goedkoop te verkopen. Maar daar dit geboorterecht van geestelijke betekenis was, was zijn onderschatting er van de grootst-mogelijke goddeloosheid. Het is de ontzettendste dwaasheid om voor de schatten, de eer en de genoegens van deze wereld afstand te doen van ons deel in God en Christus, en de hemel, het is een even slechte koop als die van hem, die zijn geboorterecht voor een schotel linzen verkocht.

Berouw was verre van hem. vers 34. Hij *at en dronk*, streelde zijn gehemelte, bevredigde zijn lust, achtte zich gelukkig om het goede maal eten, dat hij gehad heeft, en toen stond hij zorgeloos en onverschillig op en ging heen, zonder enig ernstig nadenken over de slechte koop, die hij gedaan had, of enig teken van berouw er van. Aldus heeft Ezau zijn geboorterecht veracht. Hij deed geen poging om de koop te herroepen, deed er geen beroep voor op zijn vader, noch stelde hij aan zijn broeder een schikking voor van de zaak, maar de koop door zijn nooddruft gesloten-gesteld al dat die nooddruft werkelijk bestond-werd door zijn goddeloosheid bevestigd "ex post facto-na de daad," en door zijn daarop volgende onverschilligheid en minachting heeft hij, als het ware, het recht en de geldigheid van de koop erkend, en hem door zijn rechtvaardiging van hetgeen hij gedaan had, onherroepelijk gemaakt. De mensen gaan ten verderve, niet zozeer door te doen wat verkeerd is, maar door het te doen en er geen berouw van te hebben, het te doen en er bij te blijven.

HOOFDSTUK 26

1 En er was honger in dat land, behalve den eersten honger, die in de dagen van Abraham geweest was; daarom toog Izak tot Abimelech, de koning der Filistijnen, naar Gerar.
2 En de HEERE verscheen hem en zeide: Trek niet af naar Egypte; woon in het land, dat Ik u aanzeggen zal;
3 Woon als vreemdeling in dat land, en Ik zal met u zijn, en zal u zegenen; want aan u en uw zaad zal Ik al deze landen geven, en Ik zal den eed bevestigen, dien Ik Abraham uw vader gezworen heb.
4 En Ik zal uw zaad vermenigvuldigen, als de sterren des hemels, en zal aan uw zaad al deze landen geven; en in uw zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde,
5 Daarom dat Abraham Mijn stem gehoorzaam geweest is, en heeft onderhouden Mijn bevel, Mijn geboden, Mijn inzettingen en Mijn wetten.
6 Alzo woonde Izak te Gerar.
7 En als de mannen van die plaats hem vraagden van zijn huisvrouw, zeide hij: Zij is mijn zuster; want hij vreesde te zeggen, mijn huisvrouw; opdat mij misschien, zeide hij de mannen dezer plaats niet doden, om Rebekka; want zij was schoon van aangezicht.
8 En het geschiedde, als hij een langen tijd daar geweest was, dat Abimelech, de koning der Filistijnen, ten venster uitkeek, en hij zag, dat, ziet, Izak was jokkende met Rebekka zijn huisvrouw.
9 Toen riep Abimelech Izak, en zeide: Voorwaar, zie, zij is uw huisvrouw! hoe hebt gij dan gezegd: Zij is mijn zuster? En Izak zeide tot hem: Want ik zeide: Dat ik niet misschien om harentwil sterve.
10 En Abimelech zeide: Wat is dit, dat gij ons gedaan hebt? Lichtelijk had een van dit volk bij uw huisvrouw gelegen, zodat gij een schuld over ons zoudt gebracht hebben.
11 En Abimelech gebood het ganse volk, zeggende: Zo wie deze man of zijn huisvrouw aanroert, zal voorzeker gedood worden!
12 En Izak zaaide in datzelve land, en hij vond in datzelve jaar honderd maten; want de HEERE zegende hem.
13 En die man werd groot, ja, hij werd doorgaans groter, totdat hij zeer groot geworden was.
14 En hij had bezitting van schapen, en bezitting van runderen, en groot gezin; zodat hem de Filistijnen benijdden.
15 En al de putten, die de knechten van zijn vader, in de dagen van zijn vader Abraham, gegraven hadden, die stopten de Filistijnen, en vulden dezelve met aarde.
16 Ook zeide Abimelech tot Izak: Trek van ons; want gij zijt veel machtiger geworden, dan wij.
17 Toen toog Izak van daar, en hij legerde zich in het dal van Gerar, en woonde aldaar.
18 Als nu Izak wedergekeerd was, groef hij die waterputten op, die zij ten tijde van Abraham, zijn vader, gegraven, en die de Filistijnen na Abrahams dood toegestopt hadden; en hij noemde derzelver namen naar de namen, waarmede zijn vader die genoemd had.
19 De knechten van Izak dan groeven in dat dal, en zij vonden aldaar een put van levend water.
20 En de herders van Gerar twistten met Izaks herders, zeggende: Dit water hoort ons toe! Daarom noemde hij den naam van dien put Esek, omdat zij met hem gekeven hadden.
21 Toen groeven zij een anderen put, en daar twistten zij ook over; daarom noemde hij deszelfs naam Sitna.
22 En hij brak op van daar, en groef een anderen put, en zij twistten over dien niet; daarom noemde hij deszelfs naam Rehoboth, en zeide: Want nu heeft ons de HEERE ruimte gemaakt, en wij zijn gewassen in dit land.
23 Daarna toog hij van daar op naar Ber-seba.

24 En de HEERE verscheen hem in denzelven nacht, en zeide: Ik ben de God van Abraham, uw vader; vrees niet; want Ik ben met u; en Ik zal u zegenen, en uw zaad vermenigvuldigen, om Abrahams, Mijns knechts, wil.
25 Toen bouwde hij daar een altaar, en riep den Naam des HEEREN aan. En hij sloeg aldaar zijn tent op; en Izaks knechten groeven daar een put.
26 En Abimelech trok tot hem van Gerar, met Ahuzzat, zijn vriend, en Pichol, zijn krijgsoverste.
27 En Izak zeide tot hen: Waarom zijt gij tot mij gekomen, daar gij mij haat, en hebt mij van u weggezonden?
28 En zij zeiden: Wij hebben merkelijk gezien, dat de HEERE met u is; daarom hebben wij gezegd: Laat toch een eed tussen ons zijn, tussen ons en tussen u, en laat ons een verbond met u maken:
29 Zo gij bij ons kwaad doet, gelijk als wij u niet aangeroerd hebben, en gelijk als wij bij u alleenlijk goed gedaan hebben, en hebben u in vrede laten trekken! Gij zijt nu de gezegende des HEEREN!
30 Toen maakte hij hun een maaltijd, en zij aten en dronken.
31 En zij stonden des morgens vroeg op, en zwoeren de een den ander; daarna liet Izak hen gaan, en zij togen van hem in vrede.
32 En het geschiedde ten zelfden dage, dat Izaks knechten kwamen, en boodschapten hem van de zaak des puts, dien zij gegraven hadden, en zij zeiden hem: Wij hebben water gevonden.
33 En hij noemde denzelven Seba; daarom is de naam dier stad Ber-seba, tot op dezen dag.
34 Als nu Ezau veertig jaren oud was, nam hij tot een vrouw Judith, de dochter van Beeri, den Hethiet, en Basmath, de dochter van Elon, den Hethiet.
35 En deze waren voor Izak en Rebekka een bitterheid des geestes.

I. In dit hoofdstuk zien wij Izaak in tegenspoed vanwege een honger in het land, die

1. Hem verplicht van woonplaats te veranderen, vers 1.

Maar:

2. God bezoekt hem met leiding en vertroosting, 2-5.

3. Dwaas verloochent hij zijn vrouw, en wordt er om bestraft door Abimelech, vers 6-11.

II. Izaak in voorspoed door de zegen Gods over hem, vers 12-14.

1. En, de Filistijnen zijn afgunstig van hem, vers 14-17.

2. Hij blijft naarstig in zijn zaken, vers 18-23.

3. God verscheen hem en bemoedigde hem, dankbaar erkent hij God, vers 24, 25.

4. Ten laatste zoeken de Filistijnen zijn gunst en sluiten een verbond met hem, vers 26-33.

5. Het onaangename huwelijk van zijn zoon Ezau was een bittere druppel in de beker van zijn voorspoed, vers 34, 35.

Genesis 26:1-5

I. Hier heeft God Izaak beproefd in de weg van de voorzienigheid. Izaak was opgevoed in gelovig vertrouwen op de Goddelijke schenking van het land Kanaän aan hem en zijn erfgenamen, maar nu is er *honger in dat land,* vers 1, en wat zal hij nu denken van de belofte, als het beloofde land geen brood voor hem heeft? Is zulk een schenking waard om aangenomen te worden, op zulke voorwaarden en na zo'n lange tijd? Ja, Izaak zal zich nog houden aan het verbond, en hoe minder waardij Kanaän in zichzelf schijnt te hebben, hoe meer hem geleerd wordt het te waarderen:

1. Als een teken van Gods eeuwige goedertierenheid over hem, en

2. Als een type van de hemelse, eeuwige gelukzaligheid. De innerlijke waarde van Gods beloften kan in het oog van de gelovige niet door tegenspoeden verminderd worden.

II. In deze beproeving heeft Hij hem bestuurd door Zijn woord. Izaak ziet zich door de schaarsheid van levensmiddelen in verlegenheid gebracht. Hij moet ergens heengaan om voorraad te krijgen, en hij schijnt voornemens te zijn om naar Egypte te gaan, waar zijn vader in gelijke omstandigheden ook heengegaan is, maar op weg daarheen doet hij Gerar aan, terwijl hij bij zichzelf overlegt waarheen hij zich wenden zal, totdat God hem genadig verscheen en hem tot zijn grote voldoening tot een beslissing bracht.

1. God gebood hem te blijven waar hij was en niet naar Egypte te trekken, vers 2, 3. *Woon in dit land.* Er was daar honger in de tijd van Jakob, en hem gebood God *naar Egypte te trekken,* Hoofdstuk 46:3, 4, een honger in Izaaks dagen en hem gebood God *niet af te trekken,* een honger in Abrahams tijd, en God liet hem vrij om er al of niet heen te gaan. Deze verscheidenheid in Gods wijze van handelen (in aanmerking genomen dat Egypte altijd een land van beproeving is geweest voor Gods volk) gronden sommigen op de verschillende karakters van deze drie aartsvaders. Abraham was een man van zeer grote gaven, die innige gemeenschap oefende met God, voor hem waren alle plaatsen en toestanden gelijk. Izaak was een zeer goed en Godvruchtig man, maar er niet voor berekend om grote verdrukking te lijden, en daarom wordt hem verboden af te trekken naar Egypte. Jakob was gewend aan en gehard tegen moeilijkheden, sterk en geduldig, daarom moet hij naar Egypte gaan, opdat "de beproeving van zijn geloof zou zijn tot lof en eer en heerlijkheid." Aldus laat God de beproevingen van Zijn volk in evenredigheid zijn met hun kracht.

2. Hij belooft *met hem te zullen zijn en hem te zegenen,* vers 3. Gelijk wij overal getroost en goedsmoeds heen kunnen gaan, als Gods zegen met ons gaat, zo kunnen wij overal gerust en tevreden blijven, indien die zegen met ons blijft.

3. Hij hernieuwt het verbond met hem, dat zo dikwijls met Abraham was gemaakt, herhaalt en bevestigt de beloften van het land Kanaän, een talrijke nakomelingschap, en de Messias, vers 3, 4. Zij, die moeten leven door geloof, hebben het nodig om de beloften waarop zij moeten leven, dikwijls te herzien en voor zichzelf te herhalen, inzonderheid als zij tot lijden of zelfverloochening worden geroepen.

4. Hij beveelt hem het goede voorbeeld aan van de gehoorzaamheid van zijn vader, als hetgeen de erfenis van het verbond in zijn geslacht heeft bewaard, vers 5. *Abraham is Mijn stem gehoorzaam geweest.* "Doe ook gij dit, en dan zal ook de belofte u verzekerd wezen."

Abrahams gehoorzaamheid wordt hier herdacht tot zijn eer, want daardoor heeft hij van God en mensen een goed getuigenis gekregen. Een grote verscheidenheid van woorden wordt hier gebruikt om de Goddelijke wil uit te drukken, waaraan Abraham gehoorzaam is geweest: *Mijn bevel, Mijn geboden, Mijn inzettingen en Mijn wetten,* hetgeen te kennen kan geven dat Abrahams gehoorzaamheid algemeen was, overal in gezien werd, hij gehoorzaamde de oorspronkelijke wetten van de natuur, de geopenbaarde wetten der aanbidding Gods inzonderheid die van de besnijdenis, en al de buitengewone voorschriften, die God hem had gegeven, zoals dat van het verlaten van zijn geboorteland, en dat (hetwelk volgens sommigen hier vooral bedoeld wordt) van het Hem offeren van zijn zoon, en Izak had voorzeker alle reden om dat te gedenken. Alleen diegenen zullen het voordeel en de vertroosting genieten van Gods verbond met hun Godvruchtige ouders, die in de voetstappen hunner gehoorzaamheid wandelen.

Genesis 26:6-11

Izaak had nu ieder denkbeeld om naar Egypte te trekken opgegeven, en in gehoorzaamheid aan het Goddelijk gezicht slaat hij zijn tent op te Gerar, het land, waarin hij geboren was, vers 6 , maar daar komt hij in verzoeking, dezelfde verzoeking, waardoor zijn goede vader twee malen verrast en overwonnen werd, namelijk om zijn vrouw te verloochenen, voor te geven dat zij zijn zuster was.

Merk op:

1. Hoe hij *zondigde,* vers 7. Omdat zijn vrouw schoon was, verbeeldde hij zich dat de Filistijnen wel het een of ander middel zouden vinden om hem uit de weg te ruimen, zodat dan de een of ander haar zou kunnen huwen en daarom moet zij maar voor zijn zuster doorgaan. Het is onverklaarbaar hoe deze beide grote en Godvruchtige mannen zich schuldig konden maken aan zo'n vreemdsoortige veinzerij, waardoor zij hun eigen goede naam en de goede naam van hun vrouwen in de waagschaal stelden. Maar wij zien:

a. Dat zeer Godvruchtige mensen zich soms aan zeer grote fouten en dwaasheden hebben schuldig gemaakt. Dat zij dus, die staan, toezien dat zij niet vallen, en zij, die gevallen zijn, er niet aan wanhopen om weer opgericht te worden. Wij zien:

b. Dat er een neiging in ons is om zelfs de zwakheden en gebreken na te volgen van hen, voor wie wij grote achting hebben. Daarom is het nodig om onze voet te bewaren, opdat wij, terwijl wij er naar streven in de voetstappen der Godvruchtigen te treden, niet soms in hun misstappen treden.

2. Hoe hij betrapt en het bedrog ontdekt werd. Abimelech (niet dezelfde uit Abrahams dagen) Hoofdstuk 20, want er waren sedert meer dan honderd jaren verlopen, maar dit was de gewone naam van de Filistijnse koningen, zoals Caesar van de Romeinse keizers) zag Izak meer gemeenzaam met Rebekka dan hij wist, dat hij met zijn zuster zijn zou, vers 8. Hij zag hem *jokkende* met haar of *lachende,* het is hetzelfde woord, waaraan zijn naam is ontleend hij "verblijdde zich met de huisvrouw zijner jeugd" Spreuken 5:18. Het betaamt hun, die in zulk een betrekking tot elkaar staan, om vrolijk met elkaar te zijn, als behagen scheppende in elkaar. Nergens is het aan een man meer geoorloofd om op onschuldige wijze vrolijk te zijn dan bij en met zijn eigen vrouw en kinderen. Abimelech beschuldigde hem van het bedrog, vers 9, en toonde hem hoe kinderachtig zijn verontschuldiging was, en welke kwade gevolgen er uit hadden kunnen voortkomen, vers 10. En om hem nu te bewijzen hoe ongegrond en onrechtvaardig zijn verdenking van hen was, nam hij hem en zijn gezin onder zijn bijzondere bescherming, verbood op straffe des doods, dat aan hem of aan zijn vrouw enig leed zou gedaan worden, vers 11. Een valse tong is maar voor een ogenblik, waarheid is de dochter van de tijd, en mettertijd zal zij uitkomen. De ene zonde is dikwijls de deur, door welke vele andere binnenkomen, daarom moet het begin der zonde vermeden worden. De zonden van de belijders beschamen hen voor wie nog buiten staan. God kan hen, die vertoornd zijn op Zijn volk, al schijnen zij daar wel enige reden voor te hebben, doen weten dat het gevaarlijk voor hen is om hun op enigerlei wijze leed te doen. Zie Psalm 105:14, 15.

Genesis 26:12-25

Hier hebben wij:

I. De tekenen van Gods welwillendheid jegens Izaak, Hij zegende hem en maakte hem voorspoedig, zodat alles wat hij deed gelukte.

1. Zijn koren vermeerderde zich op verwonderlijke wijze, vers 12. Hij had geen eigen land, maar huurde land van de Filistijnen en bezaaide het, en (dit zij opgemerkt ter bemoediging van arme pachters, die het land van anderen pachten en bebouwen, en vlijtig en eerlijk zijn) God zegende hem met een grote opbrengst. Hij *oogstte hondervoud,* en er schijnt nadruk gelegd te worden op de tijd, het was *in dat jaar,* toen er honger was in het land, terwijl anderen nauwelijks iets oogstten, had hij een rijke oogst. Zie Jesaja 65:13. "Mijn knechten zullen eten, doch gijlieden zult hongeren, " Psalm 37:19, "in de dagen van de honger zullen zij verzadigd worden."

2. Ook zijn vee vermeerderde, vers 14, en

3. Hij had een groot gezin van dienstknechten die hij gebruikte voor het werk, en die hij onderhield. "Waar het goed vermenigvuldigt daar vermenigvuldigen ook die het eten," Prediker 5:10.

II. De tekenen van de kwaadwilligheid der Filistijnen jegens hem, zij *benijdden hem,* vers 14. Dit is een voorbeeld:

1. Van de ijdelheid dezer wereld, hoe meer de mensen van de wereld hebben, hoe meer zij er om benijd worden, en blootgesteld aan afkeuring en leed. "Wie zal voor nijdigheid bestaan?" Spreuken 27:4. Zie Prediker 4:4.

2. Van de verdorvenheid der natuur, want het is voorwaar wel een slecht beginsel, dat de mensen doet treuren om het goed van anderen, alsof het noodwendig slecht moet gaan met mij, omdat het goed gaat met mijn naaste. Zij hadden reeds hun kwaadwilligheid getoond jegens zijn gezin, door de putten te stoppen, die zijn vader had gegraven, vers 15. Dit was uit *nijdigheid* gedaan, omdat zij zelf kudden hadden te drenken bij deze waterputten, wilden zij ze niet openlaten voor het gebruik door anderen, zó onzinnig en onredelijk is boosaardigheid. En het werd *trouwelooslijk gedaan,* tegen het verbond van vriendschap, dat zij met Abraham hadden gesloten, Hoofdstuk 21:31, 32. Kwaadwilligheid stoort zich niet aan een verbond. Zij verdreven hem uit hun land, vers 16, 17. De koning van Gerar begon met een achterdochtig oog naar hem te zien. Izaaks huis was als een hof, zijn rijkdom en zijn dienstpersoneel stelden die van Abimelech in de schaduw, daarom moet hij verder weggaan, zij waren zijn nabuurschap moede, omdat zij zagen dat de Heere hem zegende, terwijl zij juist daarom zijn blijven onder hen hadden moeten begeren en verzoeken, opdat ook zij om zijnentwil gezegend zouden worden. Izaak staat niet op zijn recht wegens het pachtcontract, dat hij met hen gesloten had, en wegens zijn bezitten en verbeteren van het land, ook wil hij geen strijd met hen beginnen, of zijn recht door kracht van wapenen handhaven, hoewel hij zeer groot en machtig was geworden, maar vreedzaam vertrekt hij van de koninklijke stad en gaat naar een deel van het land, dat misschien minder vruchtbaar was. Wij behoren zelfverloochening te beoefenen zowel ten opzichte van ons recht als van onze gerieflijkheid, veeleer dan te twisten. Een wijs en goed

man zal zich liever terugtrekken in eenzaamheid, zoals Izaak hier in een dal, dan op hoge en open plaatsen neer te zitten en het mikpunt te zijn van nijd en kwaadwilligheid.

III. Hoe hij toch gestadig met zijn werk voortging.

1. Hij bleef zich toeleggen op akkerbouw, en was naarstig in het zoeken naar waterputten om ze geschikt te maken voor zijn gebruik, vers 18 en verv. Hoewel hij zeer rijk was geworden was hij nog even zorgzaam als ooit tevoren voor de toestand van zijn kudden van schapen en runderen. Als mensen groot en machtig worden, dan moeten zij er zich wèl voor wachten om zich te groot en te voornaam te achten voor hun zaken en hun werk. Hoewel hij verdreven was van de gerieflijkheden, die hij tot nu toe gehad heeft, en zijn akkerbouw niet met hetzelfde gemak en voordeel kon beoefenen als tevoren, legde hij er zich toch op toe om met het land, waarheen hij gekomen was, zoveel mogelijk zijn voordeel te doen, hetgeen de plicht is van ieder verstandig man. Hij opende de waterputten, die zijn vader had gegraven en uit achting voor hem noemde hij ze bij de namen, die hij er aan gegeven had. In ons zoeken naar de waarheid, deze fontein van levend water, is het goed om gebruik te maken van de ontdekkingen van vroegere eeuwen, die door het bederf van latere tijden omfloersd zijn geworden. Vraag naar de oude weg, naar de waterputten, die onze vaderen hebben gegraven, en die door de tegenstanders der waarheid gestopt werden. "Vraag toch naar het vorige geslacht en bereid u tot de onderzoeking hunner vaderen. zullen die u niet leren?" Job 8:8, 10. Zijn knechten groeven nieuwe putten, vers 19. Hoewel wij van het licht van vorige tijden gebruik moeten maken, volgt hier niet uit dat wij daar nu bij moeten blijven rusten, en geen vorderingen moeten maken. Wij moeten nog bouwen op hun fundament, "velen zullen het naspeuren en de wetenschap zal vermenigvuldigd worden," Daniël 12:4.

Bij het graven van zijn putten ontmoette hij veel tegenstand, vers 20, 21. Zij, die de fonteinen der waarheid openen, moeten tegenspraak verwachten. De eerste twee putten, die zij groeven, werden *Esek* en *Sitna, Twist* en *Haat,* genoemd. Zie hier:

Ten eerste. Wat de aard is van wereldse zaken, zij veroorzaken twist en haat.

Ten tweede. Wat dikwijls het lot is, zelfs van de rustigste vreedzaamste mensen in deze wereld, zij die het vermijden te twisten, kunnen het niet vermijden, dat er met hen getwist wordt. Psalm 120:7. In deze zin is Jeremia "een man van twist en krakeel" geweest, Jeremia 15:10, en ook Christus zelf, hoewel Hij de Vredevorst was.

Ten derde. Welk een zegen het is om overvloed van water te hebben, zonder dat men er om behoeft te twisten. Hoe meer algemeen deze zegen is, hoe meer dankbaar wij er voor moeten wezen.

Eindelijk vertrok hij naar een rustige plaats, steeds vasthoudende aan zijn vreedzaam beginsel, om liever te vluchten dan te vechten, niet willende verblijven onder hen, die de vrede haten. Psalm 120:6. Hij gaf aan rust de voorkeur boven de overwinning. *Hij groef een andere put, en zij twistten over die niet* vers 22. Zij, die de vrede najagen, zullen vroeg of laat vrede vinden, zij die er zich op toeleggen om rustig te zijn, zullen slechts zelden hun doel niet bereiken. Hoe verschilde Izaak van zijn broeder Ismaël, die, terecht of ten onrechte, wilde houden wat hij had tegenover de gehele wereld. Hoofdstuk 16:12. En van wie van deze zouden wij wensen de navolgers te zijn? Deze put noemden zij *Rehoboth, Verruimingen,* plaats genoeg. In de twee vorige putten kunnen wij zien wat de aarde is, "engheid en strijd." De mensen kunnen niet

toenemen vanwege het gedrang met hun naburen, deze put toont ons wat de hemel is, *Verruiming* en *vrede*, plaats genoeg, want er zijn vele woningen.

2. Hij bleef standvastig in zijn Godsdienst en oefende gemeenschap met God. *God is hem* genadig *verschenen*, vers 24. Toen de Filistijnen hem uitwierpen, hem noodzaakten om van plaats tot plaats te gaan, en hem voortdurend kwelling en overlast aandeden, heeft God hem bezocht en hem nieuwe verzekeringen gegeven van Zijn gunst. Als de mensen vals en onvriendelijk voor ons zijn, dan is het onze troost, dat God getrouw en genadig is, en dat het Zijn tijd is om zich aldus te betonen, als wij het meest teleurgesteld zijn in onze verwachtingen van de mensen. Toen Izaak te Ber-seba kwam, vers 23, was hij waarschijnlijk ontroerd bij de gedachte aan zijn onbestendige toestand, daar men hem niet lang op een plaats liet blijven, en toen deze gedachten zich in hem vermenigvuldigden, en hij juist in die nacht vermoeid en onrustig te *Ber-seba* was gekomen, bracht God hem Zijn vertroostingen tot verkwikking en verlustiging van zijn ziel. Waarschijnlijk was hij bevreesd dat de Filistijnen hem ook daar niet zouden laten blijven, *Vrees niet*, zegt God tot hem, *want Ik ben met u en zal u zegenen.* Diegenen kunnen wel getroost vertrekken, die zeker zijn van Gods tegenwoordigheid met hen, waar zij ook heengaan. Hij bleef niet in gebreke in zijn plicht jegens God, want aldaar *bouwde hij een altaar en riep de naam des Heeren aan*, vers 25. Wij moeten overal waar wij heengaan onze Godsdienst meenemen. Waarschijnlijk hebben Izaks altaren en zijn Godsverering ergernis gegeven aan de Filistijnen, en hen geprikkeld om hem nog meer overlast aan te doen, maar toch bleef hij zijn plicht doen, aan wèlke kwaadwilligheid hij er ook om werd blootgesteld. De vertroostingen en bemoedigingen, die God ons geeft in Zijn woord, behoren ons op te wekken tot oefeningen der Godsvrucht, waardoor God geëerd wordt en onze gemeenschap met de hemel in stand wordt gehouden.

Genesis 26:26-33

Wij zien hier hoe de twisten tussen Izaak en de Filistijnen geëindigd zijn in verzoening en een gelukkige vrede.

1. Abimelech brengt een vriendelijk bezoek aan Izaak ten teken van zijn achting voor hem, vers 26. "Als iemands wegen de Heere behagen, doet Hij zelfs diens vijanden vrede met hem maken," Spreuken 16:7. De harten van de koningen zijn in Zijn handen, en als het Hem behaagt kan Hij ze ten gunste van Zijn volk neigen.

2. Met wijsheid en voorzichtigheid onderzoekt Izaak de oprechtheid van dit bezoek, vers 27. Bij het sluiten van vriendschapsbetrekkingen is de voorzichtigheid van de slang nodig, zowel als de oprechtheid van de duif. Het is ook niet in strijd met de wet der zachtmoedigheid en liefde om ons opmerken van de beledigingen en het kwaad die ons aangedaan zijn, te laten blijken, en op onze hoede te zijn voor hen, die ons onrechtvaardig behandeld hebben.

3. In zijn toespraak tot Izaak betuigt Abimelech zijn oprechtheid, en verzoekt hij dringend om zijn vriendschap, vers 28, 29. Sommigen opperen de mening, dat Abimelech op dit verbond met hem zo sterk aandrong, omdat hij vreesde dat Izaak, rijk en machtig geworden, zich op de een of andere tijd op hem zou wreken wegens het onrecht en het nadeel dat hem was aangedaan. Maar hij verklaart dat hij het veeleer deed uit een beginsel van liefde.

a. Hij stelt zijn gedrag jegens hem in het beste licht. Izaak klaagde *dat zij hem haatten, en hem hadden weggezonden.* Neen, zegt Abimelech, *wij hebben u in vrede laten vertrekken.* Zij verjoegen hem van het land, dat hij van hen in huur had, maar zij lieten hem toe zijn levende have en zijn goed mee te nemen. Het verzachten en verkleinen van toegebrachte schade en nadeel is noodzakelijk voor het bewaren van vriendschap, want het verzwaren er van maakt de breuk wijder. De onvriendelijkheid, die ons aangedaan is, had nog erger kunnen wezen.

b. Hij erkent de tekenen van Gods gunst jegens hem, en geeft dit als reden op van zijn begeerte om een verbond met hem te hebben. Wij *hebben gezien dat de Heere met u is, en-gij zijt nu de gezegende des Heeren.* Alsof hij gezegd had: "Laat u bewegen om het u aangedane onrecht voorbij te zien, want God heeft u de schade, die wij u veroorzaakt hebben, ruimschoots vergoed." Zij, die door God gezegend en begunstigd worden, hebben wèl reden om hun te vergeven, die hen haten, daar toch de ergste vijand, die zij hebben, hun geen wezenlijke schade kan toebrengen. Of: "Wij begeren uw vriendschap *omdat God met u is.*" Het is goed om in verbond en gemeenschap te zijn met hen, die in verbond en gemeenschap zijn met God, 1 Johannes 1:3, Zacheria 8:23.

c. Hij verzekert hem dat de stap, die zij nu bij hem deden, het gevolg was van rijpe overweging. *Wij hebben gezegd: Laat toch een eed tussen ons zijn,* hoe sommigen van zijn gemelijke, afgunstige onderdanen er ook anders over mogen denken, hij en zijn voornaamste staatsdienaren, die hem vergezelden, hadden geen andere begeerte dan om oprechte, hartelijke vriendschap met hem te sluiten. Misschien had Abimelech door overlevering gehoord van de waarschuwing, die zijn voorganger van God had ontvangen, om Abraham geen leed te doen Hoofdstuk 20:7, en dat hij daardoor zo’n ontzag had voor Izaak, die evenzeer als Abraham de gunstgenoot des hemels bleek te zijn.

4. Izaak onthaalt hem en zijn gezelschap, en gaat een verbond van vriendschap met hen aan vers 30, 31. Zie hier hoe edelmoedig deze Godvruchtige was:

a. Door te geven, *hij maakte hun een maaltijd* en heette hen welkom.

b. Door te vergeven. Hij bleef niet staan bij het hem aangedane onrecht, maar ging gewillig een verbond van vriendschap met hen aan, en verbond zich hun nooit enig onrecht aan te doen of hun enigerlei schade te veroorzaken. De Godsdienst leert ons vriendelijk te zijn, als goede naburen met elkaar om te gaan en, zoveel als in ons is, "vrede te houden met alle mensen."

5. In Zijn voorzienigheid heeft God aan Izaak Zijn goedkeuring getoond van hetgeen hij gedaan had, want op dezelfde dag, dat hij dit verbond had gesloten met Abimelech, brachten zijn knechten hem de tijding, dat zij water gevonden hadden, vers 32, 33. Hij had niet aangedrongen op teruggave van de waterputten, die de Filistijnen hem onrechtvaardig hadden ontnomen, opdat de onderhandelingen over het verbond hierdoor niet zouden afgebroken worden, maar liet zich het onrecht stil welgevallen. Om hem daar nu voor te belonen, wordt hij terstond verrijkt door een nieuwe waterput, die hij, omdat dit zo goed overeenkwam met hetgeen op die dag geschied was bij zijn oude naam *Ber-Seba* noemde, *de waterput van de eed*.

Genesis 26:34-35

Hier is:

1. Het dwaze huwelijk van Ezau, dwaas, naar sommigen denken, om twee vrouwen tegelijk te huwen, waarom hij misschien *een hoereerder* genoemd wordt, Hebreeën 12:16, of liever, omdat hij Kanaänietische vrouwen gehuwd heeft, die vreemdelingen waren voor de zegen van Abraham en onderworpen aan de vloek van Noach, waarom hij een *onheilige* genoemd wordt, want hierdoor gaf hij te kennen, dat hij noch de zegen begeerde, noch de vloek Gods vreesde.

2. De smart, die dit aan zijn ouders heeft veroorzaakt.

a. Het smartte hun, dat hij huwde zonder hen om raad of toestemming te vragen. Zie dan, in wiens voetstappen die kinderen treden, die door over zich zelf te beschikken en daarbij slechts met hun eigen zin en neiging te rade te gaan, hun ouders verachten of tegenspreken.

b. Het smartte hun, dat hij huwde onder degenen bij wie geen Godsdienst was, want Ezau wist wat zijns vaders zorg en wil was te zijnen opzichte, namelijk dat hij in geen geval een Kanaänietische zou huwen.

c. Het schijnt ook dat de vrouwen, die hij gehuwd had, onaangenaam waren in hun gedrag jegens Izaak en Rebekka. Die kinderen hebben weinig reden om Gods zegen te verwachten, die doen hetgeen een bitterheid des geestes is voor hun ouders.

HOOFDSTUK 27

1 En het geschiedde, als Izak oud geworden was, en zijn ogen donker geworden waren, en hij niet zien kon; toen riep hij Ezau, zijn grootsten zoon, en zeide tot hem: Mijn zoon! En hij zeide tot hem: Zie, hier ben ik!
2 En hij zeide: Zie nu, ik ben oud geworden, ik weet den dag mijns doods niet.
3 Nu dan, neem toch uw gereedschap, uw pijlkoker en uw boog, en ga uit in het veld, en jaag mij een wildbraad;
4 En maak mij smakelijke spijzen, zo als ik die gaarne heb, en breng ze mij, dat ik ete; opdat mijn ziel u zegene, eer ik sterve.
5 Rebekka nu hoorde toe, als Izak tot zijn zoon Ezau sprak; en Ezau ging in het veld, om een wildbraad te jagen, dat hij het inbracht.
6 Toen sprak Rebekka tot Jakob, haar zoon, zeggende: Zie, ik heb uw vader tot Ezau, uw broeder, horen spreken, zeggende:
7 Breng mij een wildbraad, en maak mij smakelijke spijzen toe, dat ik ete; en ik zal u zegenen voor het aangezicht des HEEREN, voor mijn dood.
8 Nu dan, mijn zoon! hoor mijn stem in hetgeen ik u gebiede.
9 Ga nu heen tot de kudde, en haal mij van daar twee goede geitenbokjes; en ik zal die voor uw vader maken tot smakelijke spijzen, gelijk als hij gaarne heeft.
10 En gij zult ze tot uw vader brengen, en hij zal eten, opdat hij u zegene voor zijn dood.
11 Toen zeide Jakob tot Rebekka, zijn moeder: Zie, mijn broeder Ezau is een harig man, en ik ben een glad man.
12 Misschien zal mij mijn vader betasten, en ik zal in zijn ogen zijn als een bedrieger; zo zoude ik een vloek over mij halen, en niet een zegen.
13 En zijn moeder zeide tot hem: Uw vloek zij op mij, mijn zoon! hoor alleen naar mijn stem, en ga, haal ze mij.
14 Toen ging hij, en hij haalde ze, en bracht ze zijn moeder; en zijn moeder maakte smakelijke spijzen, gelijk als zijn vader gaarne had.
15 Daarna nam Rebekka de kostelijke klederen van Ezau, haar grootsten zoon, die zij bij zich in huis had, en zij trok ze Jakob, haar kleinsten zoon, aan.
16 En de vellen van de geitenbokjes trok zij over zijn handen, en over de gladdigheid van zijn hals.
17 En zij gaf de smakelijke spijzen, en het brood, welke zij toegemaakt had, in de hand van Jakob, haar zoon.
18 En hij kwam tot zijn vader, en zeide: Mijn vader! En hij zeide: Zie, hier ben ik; wie zijt gij, mijn zoon?
19 En Jakob zeide tot zijn vader: Ik ben Ezau uw eerstgeborene; ik heb gedaan, gelijk als gij tot mij gesproken hadt; sta toch op, zit, en eet van mijn wildbraad, opdat uw ziel mij zegene.
20 Toen zeide Izak tot zijn zoon: Hoe is dit, dat gij het zo haast gevonden hebt, mijn zoon? En hij zeide: Omdat de HEERE uw God dat heeft doen ontmoeten voor mijn aangezicht.
21 En Izak zeide tot Jakob: Nader toch, dat ik u betaste, mijn zoon! of gij mijn zoon Ezau zelf zijt, of niet.
22 Toen kwam Jakob bij, tot zijn vader Izak, die hem betastte; en hij zeide: De stem is Jakob’s stem, maar de handen zijn Ezau's handen.
23 Doch hij kende hem niet, omdat zijn handen harig waren, gelijk zijns broeders Ezau's handen; en hij zegende hem.
24 En hij zeide: Zijt gij mijn zoon Ezau zelf? En hij zeide: Ik ben het!
25 Toen zeide hij: Stel het nabij mij, dat ik van het wildbraad mijns zoons ete, opdat mijn ziel u zegene. En hij stelde het nabij hem, en hij at; hij bracht hem ook wijn, en hij dronk.

26 En zijn vader Izak zeide tot hem: Kom toch bij, en kus mij, mijn zoon!
27 En hij kwam bij, en hij kuste hem; toen rook hij de reuk zijner klederen, en zegende hem; en hij zeide: Zie, de reuk mijns zoons is als de reuk des velds, hetwelk de HEERE gezegend heeft.
28 Zo geve u dan God van den dauw des hemels, en de vettigheid der aarde, en menigte van tarwe en most.
29 Volken zullen u dienen, en natien zullen zich voor u nederbuigen; wees heer over uw broederen, en de zonen uwer moeder zullen zich voor u nederbuigen! Vervloekt moet hij zijn, wie u vervloekt; en wie u zegent, zij gezegend!
30 En het geschiedde, als Izak voleindigd had Jakob te zegenen, zo geschiedde het, toen Jakob maar even van het aangezicht van zijn vader Izak uitgegaan was, dat Ezau, zijn broeder, van zijn jacht kwam.
31 Hij nu maakte smakelijke spijzen toe, en bracht die tot zijn vader; en hij zeide tot zijn vader: Mijn vader sta op en ete van het wildbraad zijns zoons, opdat uw ziel mij zegene.
32 En Izak, zijn vader, zeide tot hem: Wie zijt gij? En hij zeide: Ik ben uw zoon, uw eerstgeborene, Ezau.
33 Toen verschrikte Izak met zeer grote verschrikking, gans zeer, en zeide: Wie is hij dan, die het wildbraad gejaagd en tot mij gebracht heeft? en ik heb van alles gegeten, eer gij kwaamt, en heb hem gezegend; ook zal hij gezegend wezen.
34 Als Ezau de woorden zijns vaders hoorde, zo schreeuwde hij met een groten en bitteren schreeuw, gans zeer; en hij zeide tot zijn vader: Zegen mij, ook mij, mijn vader!
35 En hij zeide: Uw broeder is gekomen met bedrog, en heeft uw zegen weggenomen.
36 Toen zeide hij: Is het niet omdat men zijn naam noemt Jakob, dat hij mij nu twee reizen heeft bedrogen? mijn eerstgeboorte heeft hij genomen, en zie, nu heeft hij mijn zegen genomen! Voorts zeide hij: Hebt gij dan geen zegen voor mij uitbehouden?
37 Toen antwoordde Izak, en zeide tot Ezau: Zie, ik heb hem tot een heer over u gezet, en al zijn broeders heb ik hem tot knechten gegeven; en ik heb hem met koorn en most ondersteund; wat zal ik u dan nu doen, mijn zoon?
38 En Ezau zeide tot zijn vader: Hebt gij maar dezen enen zegen, mijn vader? Zegen mij, ook mij, mijn vader! En Ezau hief zijn stem op, en weende.
39 Toen antwoordde zijn vader Izak en zeide tot hem: Zie, de vettigheden der aarde zullen uw woningen zijn, en van den dauw des hemels van boven af zult gij gezegend zijn.
40 En op uw zwaard zult gij leven, en zult uw broeder dienen; doch het zal geschieden, als gij heersen zult, dan zult gij zijn juk van uw hals afrukken.
41 En Ezau haatte Jakob om dien zegen, waarmede zijn vader hem gezegend had; en Ezau zeide in zijn hart: De dagen van den rouw mijns vaders naderen, en ik zal mijn broeder Jakob doden.
42 Toen aan Rebekka deze woorden van Ezau, haar grootsten zoon, geboodschapt werden, zo zond zij heen, en ontbood Jakob, haar kleinsten zoon, en zeide tot hem: Zie, uw broeder Ezau troost zich over u, dat hij u doden zal.
43 Nu dan, mijn zoon! hoor naar mijn stem, en maak u op, vlied gij naar Haran, tot Laban, mijn broeder.
44 En blijf bij hem enige dagen, totdat de hittige gramschap uws broeders kere;
45 Totdat de toorn uws broeders van u afkere, en hij vergeten hebbe, hetgeen gij hem gedaan hebt; dan zal ik zenden, en u van daar nemen; waarom zoude ik ook van u beiden beroofd worden op een dag?
46 En Rebekka zeide tot Izak: Ik heb verdriet aan mijn leven vanwege de dochteren Heths! Indien Jakob een vrouw neemt van de dochteren Heths, gelijk deze zijn, van de dochteren dezes lands, waartoe zal mij het leven zijn?

In dit hoofdstuk keren wij terug tot de typische worsteling tussen Ezau en Jakob. Esau had goddeloos het geboorterecht verkocht aan Jakob, maar Ezau hoopt dat hij er niet armer en Jakob er niet rijker door wezen zou, terwijl hij de genegenheid van zijn vader blijft behouden, en daardoor toch zeker is van de zegen. Daarom vinden wij hier, dat hij rechtvaardig gestraft werd voor zijn minachten van het geboorterecht- waarvan hij zich dwaas ontdaan heeft-met het verlies van de zegen, die Jakob hem bedrieglijk ontrooft. Aldus wordt die geschiedenis verklaard, Hebreeën 12:16, 17. Omdat hij zijn geboorterecht had verkocht, werd hij, toen hij toch de zegening wilde beërven, verworpen. Want zij, die de waarde en de belijdenis van de Godsdienst gering achten en voor een kleinigheid wegwerpen, verbeuren er de kracht en de voorrechten van. Wij hebben hier:

I. Izaaks voornemen om de zegen op Ezau te doen overgaan vers 1-4.

II. Rebekka's complot om die zegen aan Jakob te verzekeren, vers 6- 17.

III. Hoe Jakob dit complot tot uitvoering brengt en de zegen verkrijgt, vers 18-29.

IV. Ezau's toorn hierover, en:

1. Zijn sterk aandringen bij zijn vader om ook een zegen te verkrijgen, vers 30-40.

2. Zijn hevige vijandschap jegens zijn broeder, omdat deze hem van de eerste zegen beroofd had, vers 41-46.

Genesis 27:1-5

Hier is:

1. Izaaks voornemen om zijn testament te maken, en Ezau tot zijn erfgenaam te verklaren. De belofte van de Messias en het land Kanaän was een groot pand, het eerst toevertrouwd aan Abraham. Die belofte omvatte geestelijke en eeuwige zegeningen, en Abraham heeft haar door Goddelijke aanwijzing overgedragen op Izaak. Nu Izaak oud geworden is, en de Godsspraak omtrent zijn twee zonen, namelijk dat de *oudste de jongste zou dienen,* òf niet kende òf niet begreep, òf er niet behoorlijk over nagedacht had, besluit hij al de eer en macht, die in de belofte vervat waren, aan Ezau, zijn oudste zoon, te vermaken. Hierin heeft hij zich meer door natuurlijke genegenheid en de gewone wijze van doen voor zulke zaken laten leiden dan hem betaamde, indien hij wist (wat wel waarschijnlijk is) welke aanduidingen van Zijn wil God in deze zaak had gegeven. Wij zijn maar al te geneigd om bij het treffen van onze maatregelen meer te rade te gaan met ons verstand dan met de Goddelijke openbaring, en daardoor raken wij dikwijls van onze weg af. Wij denken dat de wijzen en geleerden, de machtigen en de edelen de belofte moeten beërven, maar God ziet niet zo als de mens ziet, 1 Samuel 16:6, 7.

2. De bevelen, die hij aan Ezau gaf als gevolg van dit voornemen, vers 1. Want Ezau was nog niet verwijderd, hoewel hij gehuwd was en ofschoon hij zijn ouders zeer bedroefd had door zijn huwelijk, hadden zij hem echter niet uitgedreven, naar het schijnt waren zij tamelijk wel met hem verzoend. Ouders, die met recht ontevreden zijn op hun kinderen, moeten toch niet onverzoenlijk zijn.

3. Hij zegt hem door welke overwegingen hij er toe geleid wordt, om dit nu te doen, vers 2. "Ik *ben oud geworden,* en moet dus weldra sterven, maar *ik weet de* dag *mijns doods niet* noch wanneer ik moet sterven daarom wil ik nu doen wat toch eens gedaan moet worden." Oude lieden behoren door de toenemende zwakheden en gebreken van de ouderdom aangespoord te worden, om spoedig en met al het weinigje macht, dat zij nog hebben, te doen wat hun hand vindt om te doen, zie Jozua 13:1. De overweging van het onzekere van de tijd van ons heengaan uit de wereld (waaromtrent God ons wijselijk in het duister heeft gelaten), moet ons opwekken om het werk van de dag op die zelfde dag te doen. Het hart en het huis behoren beide bereid te zijn, omdat "in het uur, waarin wij het niet verwachten, de Zoon des mensen komen zal." Daar wij "de dag van onze dood niet weten," is het ons belang en onze plicht aan de zaken des levens, het werk des levens te denken, om het te behartigen. Hij beveelt hem alles in gereedheid te brengen voor de plechtigheid van de uitvoering van zijn testament, waarin hij voornemens was hem tot zijn erfgenaam te verklaren, vers 3, 4. Ezau moet op jacht gaan, en een wildbraad thuisbrengen waarvan zijn vader zal eten, en hem daarna zal zegenen. Hiermede bedoelde hij, niet zozeer de opwekking van zijn geest, ten einde hem op levendige, krachtige wijze zijn zegen te kunnen geven, zoals dit meestal opgevat wordt, maar veeleer om wederom een bewijs te ontvangen van de genegenheid van zijn zoon voor hem, voordat hij hem die gunst schonk. Misschien had Ezau sedert zijn huwelijk zijn wild aan zijn vrouwen gebracht en slechts zelden aan zijn vader, zoals hij vroeger gedaan had, Hoofdstuk 25:28, en daarom wilde Izaak, dat hij hem dit bewijs van kinderlijke liefde en eerbied zou tonen, eer hij hem zegende. Het is betamelijk, dat indien wat minder is gezegend wordt door wat meerder is, wat meerder is geëerd en gediend wordt door wat minder is. Let er op, dat hij zegt: *opdat mijn ziel u zegene eer ik sterf.* Het gebed is het werk der ziel, en niet slechts van de lippen, gelijk de ziel gebruikt wordt om God te loven, Psalm 103:1, zo moet zij ook gebruikt worden om onszelf en anderen te zegenen, de zegen zal niet tot het hart gaan indien hij niet uit het hart komt. Het levenswerk

moet gedaan worden eer wij sterven, want daarna kan het niet gedaan worden, Prediker 9:10, en het is zeer wenselijk dat wij, als wij komen te sterven, niets anders te doen hebben dan te sterven. Izaak heeft nog meer dan veertig jaar daarna geleefd, laat dus niemand denken, dat hij spoediger zal sterven, omdat hij zijn testament maakt en zich bereidt om te sterven.

Genesis 27:6-17

Rebekka beraamt hier een middel om voor Jakob de zegen te verkrijgen, die voor Ezau bestemd was.

I. De bedoeling was goed, want zij werd voor haar oogmerk geleid door de Godsspraak, waardoor zij zich had laten besturen en beheersen in haar genegenheid. God had gezegd, dat *de meerdere*- de oudste-*de mindere*-de jongste-*zal dienen,* en daarom besluit Rebekka, dat het ook zo zijn zal, en zij kan het niet verdragen om te zien, dat haar echtgenoot nu in strijd met de Godsspraak zal gaan handelen. Maar:

II. De middelen waren slecht en in geen enkel opzicht te rechtvaardigen. Indien het al geen onrecht was tegenover Ezau om hem van de zegen te beroven (hij had die verbeurd door zijn geboorterecht te verkopen) dan was het toch een onrecht tegenover Izaak, om gebruik te maken van zijn zwakheid, om hem te bedriegen. Het was ook een onrecht jegens Jakob zelf, die zij leerde te bedriegen door hem een leugen in de mond te leggen, of tenminste in zijn rechterhand. Het zal hem ook blootstellen aan eindeloze twijfels omtrent de zegen, indien hij hem op bedrieglijke wijze verkreeg, namelijk of hij hem en de zijnen van enigerlei nut zou zijn, inzonderheid indien zijn vader hem zou herroepen na de ontdekking van het bedrog, hem nietig zou verklaren wegens een "error personce-een vergissing in de persoon." Hijzelf was zich ook bewust van het gevaar, vers 12, dat hij, zo hem de zegen ontging, hetgeen zeer waarschijnlijk was, de vloek van zijn vader over zich zou brengen, hetgeen hij meer vreesde dan wat het ook zij, en daarbij stelde hij zich ook bloot aan de vloek Gods, die uitgesproken is over hem, "die een blinde op de weg doet dolen," Deuteronomium 27:18. Indien Rebekka, toen zij Izaak de zegen hoorde beloven aan Ezau na zijn terugkomst van de jacht, tot Izaak was gegaan, om hem met ootmoed en ernst te herinneren aan hetgeen God gezegd had betreffende hun zonen, en indien zij hem voorts getoond had, hoe Ezau de zegen had verbeurd door zijn geboorterecht te verkopen en door vreemde vrouwen te huwen, dan zou zij waarschijnlijk Izaak overtuigd hebben om welbewust de zegen aan Jakob te geven, en dan zou het dus niet nodig zijn geweest dit door bedrog van hem te verkrijgen. Dit zou eervol en prijzenswaardig geweest zijn, en als een schone daad in de geschiedenis vermeld zijn, maar God heeft haar aan haarzelf overgelaten om die kronkelweg te volgen, opdat Hem de eer en heerlijkheid zou toegebracht worden, die goed uit kwaad heeft doen voortkomen, alsook, om door de zonden en dwaasheden van de mensen Zijn doeleinden tot stand te brengen, en opdat wij de voldoening zouden hebben om te weten, dat, hoewel er zoveel boosheid en bedrog in de wereld is, God het alles bestuurt en regeert naar Zijn wil en tot Zijn eigen heerlijkheid. Zie Job 12:16. "Bij Hem is kracht en wijsheid, Zijner is de dwalende en die doet dwalen." Izaak had het zintuig van het gezicht verloren, dat hier anders niet bedrogen had kunnen worden, daar Gods voorzienigheid op zo bewonderenswaardige wijze het verschil van gelaatstrekken heeft geregeld, dat geen twee aangezichten volkomen aan elkaar gelijk zijn, er zou bijna geen omgang tussen de mensen kunnen bestaan, indien deze verscheidenheid gemist werd. Daarom besluit zij nu maar om

1. Het zintuig van zijn smaak te bedriegen, door enige goede stukken van geitenvlees zo te bereiden en te kruiden, dat hij het voor wildbraad hield, hetgeen niet moeilijk was. Zie hier de dwaasheid van hen, die kieskeurig zijn op hun spijzen en er een eer in stellen om daaraan toe te geven. Het is gemakkelijk hen te bedriegen met hetgeen zij voorgeven te verachten, er een afkeer van te hebben, zo weinig verschilt het misschien van hetgeen waaraan zij zo beslist de voorkeur geven. Salomo zegt ons, dat smakelijke spijzen "een leugenachtig brood zijn," Spreuken 23:3, want het is mogelijk dat wij er op meer dan één wijze door bedrogen worden.

2. Ook zijn zintuig van het gevoel en de reuk. Zij deed Jakob Ezau's kleren aan, zijn beste kleren, die, naar men kon veronderstellen, Ezau aangedaan zou hebben als teken van blijdschap en van eerbied voor zijn vader, als hij de zegen ging ontvangen. Aan de stof, waaruit zij vervaardigd waren, hun vorm en geur kende Izaak ze als Ezau's kleren. Als wij een zegen willen verkrijgen van onze hemelse Vader, dan moeten wij er om tot Hem gaan in het gewaad van onze oudste Broeder, bekleed met de gerechtigheid van Hem, die de eerstgeborene is onder vele broederen. Opdat nu de gladheid en zachtheid van Jakob's handen en hals hem niet zouden verraden, bedekte zij ze, en waarschijnlijk ook een gedeelte van zijn gelaat, met de vellen van de geitenbokjes, die zo even geslacht waren, vers 16. Ezau moet wel zeer ruig zijn geweest, als niets minder dan dit nodig was om Jakob op hem te doen gelijken. Zij, die zich schijnen te beroemen op een ruwe woeste levenswijze, vertonen zich dus als dieren, en maken zich door deze vermomming te schande.

3. Eindelijk. Het was wel een zeer roekeloos woord, dat Rebekka sprak, toen Jakob bezwaar maakte wegens het gevaar van een vloek over zich te brengen. Uw *vloek zij op mij, mijn zoon hoor alleen naar mijn stem,* vers 13. Christus, die machtig is te verlossen, omdat Hij machtig is te dragen, heeft in waarheid gezegd: Uw *vloek zij op Mij, alleen hoor naar Mijn stem,* Hij heeft de last gedragen van de vloek, de vloek der wet, voor allen die het juk van het Evangeliegebod op zich nemen. Maar voor ieder schepsel, wie het ook zij, is het al te stoutmoedig om te zeggen: Uw vloek zij op mij, tenzij het een vloek zonder oorzaak is, en die dus niet komen zal, Spreuken 26:2.

Genesis 27:18-29

Merk hier op:

I. De bedrevenheid, waarmee Jakob dit bedrog ten uitvoer bracht. Wie zou gedacht hebben, dat deze *eenvoudige man* in zo'n zaak zijn rol zo goed zou kunnen spelen? Daar zijn moeder hem op die weg geplaatst had en hem er op aanmoedigde, heeft hij zich met grote bekwaamheid toegelegd op een wijze van handelen, die hij nooit tevoren beoefend had, maar waarvan hij altijd een afschuw gehad heeft. De kunst van liegen wordt spoedig geleerd. De psalmist spreekt van hen, die liegen vanaf dat zij geboren zijn, Psalm 58:4, Jeremia 9:5. Ik vraag mij af hoe de oprechte Jakob zo gemakkelijk zijn tong tot zijn dienst had, om te zeggen: *Ik ben Ezau, uw eerstgeborene,* en ik kan ook niet inzien hoe de poging van sommigen om zijn karakter te redden door de dubbelzinnigheid: "ik ben tot uw eerstgeborene gemaakt," namelijk door aankoop, hem van enigerlei dienst is, want toen zijn vader hem vroeg, vers 24, *Zijt gij mijn zoon Ezau zelf?* zei hij: *ik ben het.* Hoe kon hij zeggen: *Ik heb gedaan gelijk als gij tot mij gesproken hebt,* dat is: gelijk gij mij bevolen hebt te doen, als hij toch geen bevel van zijn vader had ontvangen, maar slechts gedaan had wat zijn moeder hem bevolen heeft te doen? Hoe kon hij zeggen: *eet van mijn wilddraad,* als hij wist dat het niet van het veld, maar van de schaapskooi kwam? Maar bovenal vraag ik mij af hoe hij de driestheid kon hebben om het aan God toe te schrijven, en van Zijn naam gebruik te maken voor het bedrog, vers 20. *De Heere uw God heeft het mij doen ontmoeten voor mijn aangezicht.* Is dit Jakob? Is dit waarlijk Israël zonder bedrog? Het is voorzeker geschreven, niet tot onze navolging, maar tot onze waarschuwing. "Wie meent te staan zie toe, dat hij niet valle." Godvruchtige mensen zijn soms tekort gekomen in de beoefening van de genade, waarin zij het meest hebben uitgeblonken.

II. Het succes van deze handeling, na enige moeilijkheid bereikt Jakob zijn doel, hij verkrijgt de zegen.

1. In het eerst was Izaak onvoldaan en zou het bedrog ontdekt hebben, indien hij zijn eigen oren kon vertrouwen, want *de stem was Jakob's stem,* vers 22. In Zijn voorzienigheid heeft God een verwonderlijke verscheidenheid beschikt in de stemmen, zowel als in het gelaat van de mensen, hetgeen ook zeer nuttig is om te voorkomen, dat wij bedrogen worden, en de stem kan niet gemakkelijk veranderd of nagebootst worden. Hierop kan gezinspeeld worden om de aard van een geveinsde aan te duiden, zijn stem is Jakob's stem, maar zijn handen zijn Ezau's handen, hij spreekt de taal van een heilige, maar doet de werken van een zondaar, maar, evenals hier, zal geoordeeld worden naar de handen.

2. Eindelijk wordt hij door de macht van het bedrog overwonnen, *omdat zijn handen harig waren,* vers 23, niet bedenkende hoe gemakkelijk dit was na te bootsen. En nu zet Jakob zijn werk voort met behendigheid, zet zijn vader zijn wildbraad voor, bedient hem aan tafel totdat het maal is afgelopen en de zegen aan het einde van dit plechtige feestmaal zal worden uitgesproken. Hetgeen enigermate bij de misdaad van Rebekka en Jakob een verzachtende omstandigheid is, bestaat hierin, dat het bedrog niet zozeer bedoeld was om de vervulling van de Godsspraak te verhaasten, als wel om het verijdelen er van te voorkomen. De zegen zou op het verkeerde hoofd worden uitgesproken, en zij dachten dat het voor hen hoog tijd was om dit te beletten.

Laat ons nu zien hoe Izaak de zegen gaf.

Hij kuste hem, vers 26, als teken van bijzondere genegenheid voor hem. Zij, die door God gezegend worden, worden door Hem gekust met de kussen van Zijn mond, en in liefde en trouw "kussen zij de Zoon," Psalm 2:12.

Hij prees hem, vers 27. *Hij rook de reuk van zijn kleren,* en zei: *zie, de reuk mijns zoons is als de reuk des velds, hetwelk de Heere gezegend heeft,* dat is: als de geurigste bloemen en specerijen. Het scheen dat God hem had gezegend, en daarom wil hij hem zegenen, vergelijk vers 28.

Hij bad voor hem, en daarin profeteerde hij van hem. Het is de plicht van ouders om voor hun kinderen te bidden, en hen te zegenen in naam des Heeren. En aldus, evenals door hun doop, te doen wat zij kunnen om het erfdeel van het verbond in hun geslacht te bewaren. Maar dit was een buitengewone zegen, en Gods voorzienigheid heeft het aldus geleid en beschikt, dat Izaak hem onwetend en bij vergissing aan Jakob schonk, opdat het zou blijken dat hij hem aan God en niet aan Izaak te danken had. Jakob wordt hier gezegend met drie dingen.

a. Met *overvloed,* vers 28, hemel en aarde samenwerkende om hem te verrijken.

b. Met *macht,* vers 29, heerschappij inzonderheid over zijn broederen, namelijk Ezau en zijn nakomelingen.

c. Gunst van God en grote invloed in de hemel. *Vervloekt moet hij zijn, die u vervloekt.* God zij een vriend voor al uw vrienden, en een vijand voor al uw vijanden. Er ligt in deze zegen voorzeker meer opgesloten dan op het eerste gezicht blijkt. Het is het erfdeel in de belofte van de Messias en de kerk. Dat was in het dialect van de patriarchen de zegen, er is ongetwijfeld iets geestelijks in opgesloten.

Ten eerste. Dat uit hem de Messias zou voortkomen, die een vrijmachtige heerschappij zou hebben op aarde. Het was die Spruit uit zijn geslacht, die de volken zullen dienen, en voor wie de natiën zich zullen neerbuigen. Zie Numeri 24:19. "Daar zal een uit Jakob heersen. Er zal een ster voortgaan uit Jakob, en daar zal een scepter uit Israël opkomen," vers 17. Jakob’s heerschappij over Ezau was daar slechts het type van, Hoofdstuk 49:10.

Ten tweede. Dat uit hem de kerk zal voortkomen, die zeer bijzonder door de Heere gezegend zal worden. Het was een deel van de zegen van Abraham toen hij voor het eerst geroepen werd om de vader der gelovigen te zijn, Hoofdstuk 12:3. "Ik zal zegenen die u zegenen," toen Izaak later de zegen aan Jakob bevestigde, heeft hij hem daarom *de zegen van Abraham* genoemd, Hoofdstuk 28:4. Het is de beste en begerenswaardigste zegen om in betrekking te staan tot Christus en Zijn kerk, deel te hebben aan Christus’ macht en de gunsten der kerk.

Genesis 27:30-40

Hier wordt:

I. De bondszegen ontzegd aan Ezau. Hij die het geboorterecht zo weinig geteld heeft, zou nu de zegening hebben willen beërven, maar werd verworpen, "want hij vond geen plaats des berouws" bij zijn vader, "hoewel hij dezelve met tranen zocht," Hebreeën 12:17.

Merk op

1. Hoe zorgvuldig hij haar zocht. Hij bereidde de smakelijke spijze, zoals zijn vader het hem bevolen had, en toen verzocht hij om de zegen, die zijn vader hem aangemoedigd had te verwachten, vers 31. Toen hij vernam, dat Jakob die met bedrog van hem had weggenomen, *schreeuwde hij met een grote en bittere schreeuw gans zeer,* vers 34. Niemand had de teleurstelling meer ter harte kunnen nemen dan hij, hij deed de tent van zijn vader weergalmen van zijn smart, en wederom, vers 38 hij *hief zijn stem op en weende.* De dag komt wanneer zij, die de zegeningen van het verbond zo weinig tellen en hun recht er op verkopen voor een niets, er tevergeefs om zullen bidden en smeken. Zij, die thans niet eens willen vragen en zoeken, zullen weldra kloppen, en "Heere, Heere" roepen. Minachters van Christus zullen dan Zijn nederige smekelingen zijn.

2. Hoe hij werd verworpen. Toen Izaak zich bewust werd van het bedrog, dat op hem gepleegd was, *verschrikte hij met zeer grote verschrikking gans zeer,* vers 38. Zij, die de keus volgen van hun eigen genegenheden, in plaats van de voorschriften van de Goddelijke wil, brengen zich in dusdanige verlegenheid. Doch weldra herstelt hij zich en bekrachtigt de zegen, die hij aan Jakob had gegeven. *Ik heb hem gezegend, ook zal hij gezegend wezen.* Hij zou om zeer billijk-schijnende redenen hem hebben kunnen herroepen, maar hij begon zich nu eindelijk bewust te worden gedwaald te hebben, toen hij hem voor Ezau bestemde. Hetzij dat hij zich nu de Godsspraak herinnerde of liever, meer dan gewoonlijk vervuld was met de Heilige Geest toen hij de zegen gaf aan Jakob, bemerkte hij dat God er, als het ware, Amen op gezegd heeft. Nu wordt:

A. Jakob hierdoor bevestigd in zijn bezit van de zegen en volkomen overtuigd van de geldigheid er van, hoewel hij hem door bedrog had verkregen, daarom had hij nu ook reden te hopen, dat God hem zijn wangedrag genadig heeft vergeven.

B. Izaak berustte hierdoor in de wil van God hoewel die tegen zijn verwachting en genegenheid inging, Hij had Ezau gaarne de zegen gegeven, maar toen hij bemerkte dat God het anders wilde, onderwierp hij zich, en dit deed hij "door het geloof," Hebreeën 11:20, zoals Abraham vóór hem toen hij voor Ismaël bad. Mag God met het Zijne niet doen wat Hij wil?

C. Ezau werd hierdoor afgesneden van de verwachting van die bijzondere zegen, die hij gedacht had zich voor te behouden, toen hij zijn geboorterecht verkocht. Door dit voorbeeld nu wordt ons geleerd:

a. Dat het niet is "desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods," Romeinen 9:16. De apostel schijnt te zinspelen op deze geschiedenis. Ezau had een goede wil naar de zegen, en liep er om, maar God, die genade betoonde, bestemde hem voor Jakob, "opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, vast bleve." Romeinen.9:11. Evenals

Ezau hebben de Joden "de wet der rechtvaardigheid gezocht," Romeinen 9:31, maar hebben de zegen der rechtvaardigheid gemist, "omdat zij die zochten uit de werken der wet," Romeinen 9:32, terwijl de heidenen, evenals Jakob hem zochten door het geloof in de Godsspraak en hem door geweld verkregen, met het geweld, dat het koninkrijk Gods wordt aangedaan. Zie Mattheus 11:12.

b. Dat zij, die hun geestelijk geboorterecht onderschatten en het verkopen voor een spijze, de geestelijke zegeningen verbeuren, en het rechtvaardig is in God om hun de gunsten te ontzeggen waarvoor zij zo onverschillig zijn geweest. Zij, die voor de eer, de rijkdom of de genoegens van deze wereld, afstand willen doen van hun wijsheid en genade, van hun geloof en van hun goed geweten, hebben, wèlke begeerte zij nu ook voorwenden naar de zegen, er zich reeds onwaardig voor geoordeeld, en zó zal dan ook hun oordeel wezen.

c. Dat zij, die hun handen opheffen in toorn, ze tevergeefs opheffen. Inplaats van berouw te hebben over zijn eigen dwaasheid, deed Ezau zijn broeder verwijten, beschuldigde hem onrechtvaardig zijn geboorterecht te hebben genomen, hetwelk hij hem toch bepaald verkocht had, vers 36, en vatte haat tegen hem op om hetgeen hij nu gedaan had, vers 41. Diegenen zullen waarschijnlijk geen voorspoed hebben in het gebed die de toorn, die zij tegen zichzelf moesten koesteren, tegen hun broeders keren, aan anderen de schuld geven van hun wangedrag. waarvoor zij zich behoorden te schamen.

d. Dat zij die niet zoeken eer het te laat is, verworpen zullen worden. Dit was het verderf, de ondergang, van Ezau: hij kwam niet intijds. Gelijk er een tijd des welbehagen is, een tijd wanneer God gevonden zal worden, zo is er ook een tijd wanneer Hij hun, die Hem aanroepen, niet zal antwoorden, omdat zij de bestemde tijd veronachtzaamd hebben. Zie Spreuken 1:28. De tijd van Gods geduld en van onze op-de-proefstelling zal niet altoos duren. Dan zullen velen die nu de zegen verachten, hem ijverig zoeken, want dan zullen zij hem weten te waarderen, en dan zullen zij zien, dat zij zonder hem rampzalig, voor eeuwig rampzalig zijn, maar zonder dat het hun baat, Lukas 13:25- 27. O mochten wij dus heden, in deze onze dag, "bekennen wat tot onze vrede dient!"

II. Hier wordt "een algemene zegen" aan Ezau geschonken.

1. Deze begeerde hij. *Zegen ook mij,* vers 34. *Hebt gij dan geen zegen voor mij behouden?* vers 36. De slechtste mensen weten zich nog wel het goede toe te wensen, en zij zelfs, die goddeloos hun geboorterecht verkopen schijnen Godvruchtig de zegen te begeren, een flauwe begeerte naar geluk, zonder een rechte keuze van het doel en een recht gebruik van de middelen, heeft velen tot hun eigen verderf misleid. Zeer velen gaan naar de hel met hun mond vol goede wensen. De begeerte van de luiaard en van de ongelovige zal hen doden. Velen zullen, gelijk Ezau, zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen, omdat zij niet strijden, Lukas 13:24. Het is de dwaasheid van veel mensen, om zich tevreden te stellen met "het goede," Psalm 4:7, waarin dat dan ook moge bestaan, zoals Ezau hier, die slechts een zegen van de tweede rang begeerde, een zegen die afgescheiden was van het geboorterecht. Onheilige, wereldsgezinde harten achten iedere zegen evengoed als die van de Godsspraak: *Hebt gij slechts een zegen?* Alsof hij gezegd had: "Ik zal wel met iedere andere tevreden wezen, heb ik al niet de zegen van de kerk, zo laat mij een andere hebben."

2. Die had hij, en laat hem daar nu maar zijn voordeel mee doen, vers 39, 40.

A. Het was iets goeds, beter dan hij verdiende. Er werd hem beloofd:

a. Dat hij voldoende levensonderhoud zou hebben: *de vettigheden der aarde en de dauw des hemels*. Zij die geen deel hebben aan de zegeningen des verbonds, kunnen toch een ruim deel hebben van uitwendige zegeningen. God geeft een goede grond en goed weer aan velen, die Zijn verbond verwerpen, en er part noch deel aan hebben.

b. Dat hij langzamerhand en trapsgewijze zijn vrijheid zal herkrijgen, als Jakob moet heersen, vers 29, dan moet Ezau dienen, maar hij heeft dit om er zich mee te troosten dat hij *zal leven op zijn zwaard*, hij zal *dienen*, maar hij zal niet *verhongeren*, en ten laatste na veel strijd en worsteling, zal hij het juk der dienstbaarheid afwerpen en de tekenen der vrijheid dragen. Dit is vervuld geworden, 2 Koningen 8:20, 22, toen de Edomieten in opstand kwamen.

B. Maar hij bleef ver achter bij Jakob's zegen, voor hem had God iets beters weggelegd.

a. In Jakob's zegen wordt *de dauw des hemels* het eerst genoemd, als wat hij het meest begeerde en op prijs stelde, en waarop hij rekende, in Ezau's zegen wordt *de vettigheid der aarde* het eerst genoemd, want dat was hem het voornaamste.

b. Ezau heeft ze, maar Jakob heeft ze uit Gods hand, *God geve u* van de dauw des hemels, vers 28. Voor Ezau was het genoeg het bezit te hebben, maar Jakob begeerde haar door de belofte en van de verbondsliefde te ontvangen.

c. Jakob zal heerschappij hebben over zijn broeders, want de Israëlieten hebben dikwijls over de Edomieten geheerst. Ezau zal heerschappij hebben, dat is: hij zal enige macht en invloed hebben, maar nooit zal hij heerschappij hebben over zijn broeder, nooit bevinden wij dat de Joden verkocht waren in de handen der Edomieten, of dat deze hen verdrukten, maar het grote verschil is, dat er in Ezau's zegen niets is, dat op Christus wijst, niets, dat hem of de zijnen in de kerk brengt en in het verbond Gods, en zonder dat is hem de vettigheid der aarde en de roof des velds van weinig nut. Aldus heeft Izak door het geloof beide gezegend zoals hun lot wezen zou. Sommigen merken op, dat Jakob gezegend werd met *een kus*, vers 27, maar niet alzo Ezau.

Genesis 27:41-46

Hier is:

I. De haat, die Ezau Jakob toedroeg vanwege de zegen, die hij had verkregen, vers 41. Zo ging hij dan op de weg van Kaïn, die zijn broeder doodde, omdat hij die aanneming van God had verkregen, die hij zichzelf onwaardig had gemaakt. Ezau's haat van Jakob was:

1. Zonder oorzaak, hij haatte hem om geen andere reden, dan omdat zijn vader hem had gezegend en God hem liefhad. Het geluk der heiligen is de afgunst der zondaren. Die de hemel zegent, zal de hel vloeken.

2. Het was een wrede haat, niets minder kon hem bevredigen dan zijn broeder te doden. Het is het bloed der heiligen, waar de vervolgers naar dorsten. *Ik zal mijn broeder doden*, hoe kon hij dat woord zonder afschuw uitspreken? Hoe kon hij hem *broeder* noemen, en hem de dood zweren? De woede van de vervolgers zal door geen enkele band, ook de sterkste en de heiligste niet, gebonden worden.

3. Het was een haat, die er op rekende zijn woede te kunnen botvieren. Hij verwachtte dat zijn vader wel spoedig zou sterven, en dan zullen recht en aanspraak onderzocht worden, en zal er voor belangen gestreden worden tussen de broeders, hetgeen hem dan een schone gelegenheid zal geven om zich te wreken. Hij acht het niet genoeg zelf op zijn zwaard te leven, vers 40, als zijn broeder er niet door sterft. Zolang zijn vader leeft wil hij hem niet bedroeven, daarom stelt hij de voorgenomen moord uit tot na zijn dood, er zich weinig om bekreunende hoe hij dan zijn nog levende moeder zou bedroeven. Het zijn slechte kinderen, voor wie hun goede ouders een last zijn, en die om de een of andere reden verlangen naar de dagen van rouw over hen. Onder de dwang van uitwendige omstandigheden worden slechte mensen lang weerhouden om het kwaad te doen, dat zij wilden, en zo komen dan hun boze voornemens tot niets. Zij, die denken Gods raadsbesluiten te kunnen verijdelen, zullen ongetwijfeld zelf teleurgesteld worden. Ezau legde het er op toe om te voorkomen, dat Jakob of zijn nageslacht de heerschappij zou hebben, door hem het leven te benemen voor hij nog gehuwd was, maar wie kan tenietdoen wat God heeft gesproken? De mensen kunnen zich ergeren aan Gods raadsbesluiten, maar zij kunnen er geen verandering in brengen.

II. Rebekka's maatregelen om het kwaad te voorkomen.

1. Zij gaf aan Jakob kennis van het gevaar, waarin hij zich bevond, en raadde hem zich voor een wijle terug te trekken, om aldus voor zijn eigen veiligheid te zorgen. Zij deelt hem mee wat zij omtrent Ezau's plannen had gehoord, en dat hij zich troostte met de hoop op een gelegenheid om zijn broeder te doden, vers 42. Kan men het zich voorstellen, dat zulk een barbaarse, bloeddorstige gedachte iemand tot troost kan strekken? Indien Ezau zijn voornemen voor zich had kunnen houden zou zijn moeder er hem niet van verdacht hebben, maar de onbeschaamdheid van de mensen in de zonde wordt hun dikwijls tot verblinding, en zij kunnen hun boosheid niet volvoeren, omdat hun woede te heftig is om verborgen te blijven, en "het gevogelte des hemels zal de stem wegvoeren." Prediker 10:20.

Merk hier op:

a. Wat Rebekka vreesde: dat zij op een dag van haar beide kinderen beroofd zal worden, vers 45, beroofd, niet slechts van de vermoorde, maar van de moordenaar, die, hetzij door de magistraat of onmiddellijk door de hand van God, aan de gerechtigheid ten offer zou worden gebracht, waarin zij zelf zal moeten berusten, en het niet mag trachten te verhinderen. Of indien niet, dan zou zij toch voortaan van alle blijdschap en vertroosting in hem beroofd wezen. Zij, die dood zijn voor eer en deugd, zijn in zekere zin ook dood voor hun vrienden. Met welk genot of genoegen kan men zien op een kind, dat niet anders dan als een kind des duivels beschouwd kan worden?

b. Wat Rebekka hoopte. Dat, zo Jakob voor een tijd buiten het gezicht bleef van zijn broeder, deze het hem aangedane leed, waarover hij nu in zo'n heftige toorn was ontstoken, zou vergeten. De kracht der hartstochten wordt verzwakt door de afstand van plaats en van tijd, en zo zullen die hartstochten dan ten laatste geheel verdwijnen. Zij vleide zich, dat de toorn van zijn broeder afgewend zou worden. Door toegevendheid zullen dikwijls grote grieven verzacht en als uitgewist worden, en zelfs zij, van wie de zaak goed en rechtvaardig is en die God aan hun zijde hebben, behoren toch hiervan, evenals van andere gepaste hulpmiddelen, tot hun eigen beveiliging gebruik te maken.

2. Zij overtuigde Izak van de noodzakelijkheid om Jakob naar haar bloedverwanten te zenden, om nog een andere reden, namelijk om er een vrouw te krijgen, vers 46. Zij wilde hem geen kennis geven van Ezau's goddeloos plan tegen het leven van Jakob, opdat hem dit niet zou ontroeren, maar sloeg met wijsheid en voorzichtigheid een andere weg in om tot haar doel te komen. Izaak was even misnoegd en bedroefd evenals zij over Ezau's ongelijk huwelijk met Hethietische vrouwen, en daarom beweegt zij hem om zeer goede redenen, om Jakob te laten huwen met een vrouw van betere beginselen. De ene misstap moet als waarschuwing dienen, om een andere te voorkomen, diegenen zijn wel zeer onachtzaam, die zich tweemaal aan dezelfde steen stoten. Toch schijnt Rebekka zich wel met al te veel warmte te hebben uitgelaten over deze zaak toen zij zei: *Indien Jakob een vrouw neemt van de dochteren Heths, gelijk deze zijn, van de dochteren dezes lands, waartoe zal mij het leven zijn?* Want, Gode zij dank, onze vertroosting, ons levensgeluk, hangt niet af van een enkel persoon. Wij kunnen het levenswerk doen, en de vertroostingen van het leven genieten, al is het ook dat ons niet alles naar de zin gaat, en al zijn onze bloed- of aanverwanten ons niet in alle opzichten aangenaam. Wellicht heeft Rebekka zich zo sterk uitgedrukt, omdat zij zag dat dit nodig was om Izaak er toe te bewegen spoedig zijn orders dienaangaande te geven.

Merk op, dat hoewel Jakob zeer gewillig en volgzaam was en wel bevestigd was in zijn Godsdienst, het toch nodig was om hem de verzoeking uit de weg te doen gaan. Zelfs hij was in gevaar, om het slechte voorbeeld van zijn broeder na te volgen en erdoor in een strik te worden gelokt. Wij moeten niet al te veel vertrouwen op de wijsheid en vastberadenheid, zelfs van die kinderen die het meest-belovend zijn, maar er zorg voor dragen om hen het kwaad uit de weg te laten blijven.

HOOFDSTUK 28

1 En Izak riep Jakob, en zegende hem; en gebood hem, en zeide tot hem: Neem geen vrouw van de dochteren van Kanaan.
2 Maak u op, ga naar Paddan-aram, ten huize van Bethuel, den vader uwer moeder, en neem u van daar een vrouw, van de dochteren van Laban, uwer moeders broeder.
3 En God almachtig zegene u, en make u vruchtbaar, en vermenigvuldige u, dat gij tot een hoop volken wordt.
4 En Hij geve u den zegen van Abraham; aan u, en uw zaad met u, opdat gij erfelijk bezit het land uwer vreemdelingschappen, hetwelk God aan Abraham gegeven heeft.
5 Alzo zond Izak Jakob weg, dat hij toog naar Paddan-aram, tot Laban, den zoon van Bethuel, den Syrier, den broeder van Rebekka, Jakob’s en Ezau's moeder.
6 Als nu Ezau zag, dat Izak Jakob gezegend, en hem naar Paddan-aram weggezonden had om zich van daar een vrouw te nemen; en als hij hem zegende, dat hij hem geboden had, zeggende: Neem geen vrouw van de dochteren van Kanaan;
7 En dat Jakob zijn vader en zijn moeder gehoorzaam geweest was, en naar Paddan-aram getrokken was;
8 En dat Ezau zag, dat de dochteren van Kanaan kwaad waren in de ogen van Izak, zijn vader;
9 Zo ging Ezau tot Ismael, en nam zich tot een vrouw boven zijn vrouwen, Mahalath, de dochter van Ismael, den zoon van Abraham, de zuster van Nebajoth.
10 Jakob dan toog uit van Ber-seba, en ging naar Haran.
11 En hij geraakte op een plaats, waar hij vernachtte; want de zon was ondergegaan; en hij nam van de stenen dier plaats, en maakte zijn hoofdpeluw, en leide zich te slapen te dierzelver plaats.
12 En hij droomde; en ziet, een ladder was gesteld op de aarde, welker opperste aan den hemel raakte; en ziet, de engelen Gods klommen daarbij op en neder.
13 En ziet, de HEERE stond op dezelve en zeide: Ik ben de HEERE, de God van uw vader Abraham, en de God van Izak; dit land, waarop gij ligt te slapen, zal Ik aan u geven, en aan uw zaad.
14 En uw zaad zal wezen als het stof der aarde, en gij zult uitbreken in menigte, westwaarts en oostwaarts, en noordwaarts en zuidwaarts; en in u, en in uw zaad zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden.
15 En zie, Ik ben met u, en Ik zal u behoeden overal, waarheen gij trekken zult, en Ik zal u wederbrengen in dit land; want Ik zal u niet verlaten, totdat Ik zal gedaan hebben, hetgeen Ik tot u gesproken heb.
16 Toen nu Jakob van zijn slaap ontwaakte, zeide hij: Gewisselijk is de HEERE aan deze plaats, en ik heb het niet geweten!
17 En hij vreesde, en zeide: Hoe vreselijk is deze plaats! Dit is niet dan een huis Gods, en dit is de poort des hemels!
18 Toen stond Jakob des morgens vroeg op, en hij nam dien steen, dien hij tot zijn hoofdpeluw gelegd had, en zette hem tot een opgericht teken, en goot daar olie boven op.
19 En hij noemde den naam dier plaats Beth-el; daar toch de naam dier stad te voren was Luz.
20 En Jakob beloofde een gelofte, zeggende: Wanneer God met mij geweest zal zijn, en mij behoed zal hebben op dezen weg, dien ik reize, en mij gegeven zal hebben brood om te eten, en klederen om aan te trekken;
21 En ik ten huize mijns vaders in vrede zal wedergekeerd zijn; zo zal de HEERE mij tot een God zijn!
22 En deze steen, dien ik tot een opgericht teken gezet heb, zal een huis Gods wezen, en van alles, wat Gij mij geven zult, zal ik U voorzeker de tienden geven!

Wij hebben hier

I. Jakob, zijn ouders verlatende, om naar Paddan-Aram te gaan, de opdracht, hem door zijn vader gegeven, vers 1, 2, de zegen, waarmee zijn vader hem wegzond, vers 3, 4, zijn gehoorzaamheid aan de bevelen, die hij had ontvangen, vers 5-7, en de invloed, die dit had op Ezau, vers 6-9.

II. Jakob's ontmoeting met God, en zijn gemeenschap met Hem op de weg. En daar:

1. Zijn visioen van de ladder, vers 11, 12.

2. De genaderijke beloften, die God hem deed, vers 13-15.

3. De indruk, die dit op hem maakte, vers 16-19.

4. De gelofte, die hij deed aan God bij deze gelegenheid, vers 20-22.

Genesis 28:1-5

Niet zodra had Jakob de zegen verkregen, of hij was genoodzaakt uit het land te vluchten, en, alsof het nog niet genoeg was, dat hij daar een vreemdeling en bijwoner in is, moet hij dit in nog sterkere mate wezen, niets beter dan een balling in een ander land. Toen "vlood Jakob naar het veld van Syrië," Hosea 12:13. Hij was gezegend met overvloed van koren en wijn, en toch gaat hij arm heen, hij was gezegend met heerschappij, en toch gaat hij in tot dienstbaarheid, harde dienstbaarheid. Dit was:

1. Om hem te straffen voor zijn bedrieglijke handelwijze met zijn vader. De zegen zal hem bevestigd worden, maar toch zal hij boeten voor zijn gebruiken van een slinks middel om hem te verkrijgen. Zolang er zulk een bijmengsel van zonde is in het vervullen van onze plicht, moeten wij een bijmengsel van verdriet en smart verwachten in onze genietingen en vertroostingen. Het was echter ook:

2. Om ons te leren dat zij, die de zegen beërven, vervolging hebben te wachten, en dat zij, die vrede hebben in Christus, "in de wereld verdrukking zullen hebben," Johannes 16:33. Wij moeten het noch vreemd achten, dat ons dit van tevoren gezegd is, noch het al te hard vinden, daar wij toch van een beloning hiernamaals verzekerd zijn. Wij kunnen tevens opmerken, dat de leiding van Gods voorzienigheid dikwijls in tegenspraak schijnt met Gods beloften, maar toch zullen wij, als de verborgenheid Gods vervuld wordt, zien dat alles ten beste is geweest, en dat duistere wegen en moeilijke omstandigheden de beloften, en de vervulling er van, des te helderder deden uitblinken.

Jakob nu wordt door zijn vader weggezonden:

I. Met een ernstig gebod, vers 1,2. Hij *zegende hem en gebood hem.* Zij, die de zegen hebben, moeten het gebod volbrengen, dat er bij behoort, en niet willen scheiden wat God samengevoegd heeft. Het gebod is gelijk aan dat in 2 Corinthiërs 6:14 :"Trekt niet een ander juk aan met de ongelovigen, " en allen, die de beloften beërven van de vergeving der zonden en de gave van de Heilige Geest, moeten het gebod houden, hetwelk volgt op deze beloften: "Wordt behouden van dit verkeerd geslacht" Handelingen 2:38-40. Zij, die recht hebben op bijzondere gunsten, moeten een bijzonder volk wezen. Indien Jakob een erfgenaam is van de belofte, dan moet hij *geen vrouw nemen van de dochteren Kanaäns,* zij, die belijders zijn van de Godsdienst, moeten niet met ongodsdienstigen huwen.

II. Met een plechtige zegen, vers 3, 4. Tevoren had hij hem onbewust, in onwetendheid gezegend, nu doet hij het welbewust, voorbedacht, als bemoediging van Jakob in de treurige omstandigheden, waarin hij zich nu gaat bevinden. Deze zegen is uitdrukkelijker en vollediger dan de vorige, hij is een erfelijke overdracht van de zegen van Abraham die over Abrahams hoofd was uitgestort als de zalfolie, om van daar neer te dalen op zijn verkoren zaad, als op de zoom van zijn gewaad. Het is een Evangelie-zegen, de zegen van de voorrechten van de kerk, dat is "de zegening van Abraham, die tot de heidenen komen zou door het geloof," Galaten 3:14. Het is een zegen van "God almachtig," bij welke naam God aan de aartsvaders is verschenen, Exodus 6:2. Zij, die door God almachtig gezegend worden, zijn in waarheid gezegend, want Hij gebiedt de zegen en brengt hem in werking. Abraham was gezegend met twee grote beloften, en Izaak doet beide als een onvervreemdbaar erfdeel overgaan op Jakob.

1. De belofte van erfgenamen, vers 3. *God make u vruchtbaar en vermenigvuldige u.*

a. Door zijn lenden zou van Abraham het volk afstammen, dat talrijk zou wezen als de sterren des hemels en het zand, dat aan de oever der zee is, en meer zou toenemen dan de overige volken, zodat zij *een menigte van volkeren worden.* En nooit was zulk een menigte van volk zo dikwijls tot een vergadering bijeenvergaderd als de stammen Israëls in de woestijn en ook later.

b. Door zijn lenden zou van Abraham afstammen die persoon, in wie alle geslachten der aarde gezegend zullen worden, en tot wie de volken zullen vergaderd worden. Jakob had voorwaar wel een menigte van volk in zich, want alles wat in de hemel is en wat op de aarde is, is verenigd in Christus, Efeziers 1:10, alles is in Hem als in een middelpunt verenigd, dit tarwegraan, in de aarde gevallen zijnde heeft veel vrucht voortgebracht.

2. De belofte van een erfdeel voor deze erfgenamen, vers 4, *opdat gij erfelijk bezit het land uwer vreemdelingschappen.* Hiermede werd Kanaän als onvervreemdbaar erfdeel toegewezen aan het zaad van Jakob met uitsluiting van het zaad van Ezau. Izak zond Jakob nu weg naar een ver verwijderd land, om er een tijdlang te blijven, en opdat dit nu niet de schijn zou hebben van hem te onterven, bevestigt hij hem hier in het erfrecht, opdat hij er van verzekerd kon wezen, dat de storing in zijn bezit geen nietigverklaring van zijn recht zou wezen.

Merk op: hier wordt hem gezegd, dat hij het land van zijn vreemdelingschappen zou beërven. Zij, die thans vreemdelingen en bijwoners zijn, zullen voor eeuwig erfgenamen wezen, en zelfs nu beërven diegenen het meest de aarde (ofschoon zij er niet het meeste van beërven) die er het meest vreemdelingen op zijn. Diegenen genieten het meest van de tegenwoordige dingen, die er het meest los van zijn. Deze belofte schijnt zo hoog als de hemel, waarvan Kanaän het type was. Dat was het betere land, hetwelk Jakob en de andere aartsvaders op het oog hadden, toen zij "hebben beleden gasten en vreemdelingen op de aarde te zijn," Hebreeën 11:13.

Jakob, afscheid genomen hebbende van zijn vader, maakte nu haast om te vertrekken, opdat zijn broeder geen gelegenheid zou vinden om hem kwaad te doen, en reisde heen naar Paddan-Aram, vers 5. Hoe ongelijk was zijn nemen van een vrouw van daar, aan dat van zijn vader! Izaak had dienstknechten en kamelen gezonden om de zijne te halen, Jakob moet zelf gaan, alleen en te voet, om de zijne te halen, en daarbij moet hij in angst en vrees van het huis van zijn vader weggaan, niet wetende wanneer hij er zou kunnen weerkeren. Als God in Zijn voorzienigheid ons in een mindere stand doet komen, dan moeten wij er tevreden mee wezen dat wij de rang en de waardigheid van onze voorouders niet kunnen ophouden. Wij moeten meer bezorgd zijn om hun Godsvrucht te bewaren en na te volgen, dan hun staat op te houden, meer om even goed dan om even groot te zijn als zij. Rebekka wordt hier *Jakob's en Ezau's moeder* genoemd. Jakob wordt het eerst genoemd, niet alleen omdat hij altijd de lieveling van zijn moeder was geweest maar omdat hij nu tot erfgenaam van zijn vader is gemaakt, en in die zin was Ezau ter zijde gesteld. De tijd zal komen wanneer aan Godsvrucht de voorrang zal gegeven worden, hoe weinig dit thans ook het geval moge zijn.

Genesis 28:6-9

Deze vermelding omtrent Ezau is hier ingelast in het midden van de geschiedenis van Jakob, hetzij:

1. Om de invloed te tonen van een goed voorbeeld. Ezau, hoewel hij "de voornamer man" is, begint nu te vinden dat Jakob de "betere" man is, en hij acht het niet beneden zich om hem voor deze bijzondere zaak als voorbeeld te nemen, en een dochter Abrahams te huwen. De oudere kinderen moeten aan de jongere een voorbeeld geven van volgzaamheid en gehoorzaamheid, het is slecht, als zij het niet doen, maar er is enige verzachting indien zij zoals Ezau hier, een voorbeeld nemen aan de jongere. Of:

2. Om dwaasheid te tonen van wijsheid, die te laat komt. Ezau heeft wèl gedaan, maar hij deed het toen het te laat was. Hij *zag dat de dochteren Kanaäns kwaad waren in de ogen zijns vaders,* en dat had hij reeds lang tevoren kunnen zien, als hij met het oordeel van zijn vader evenzeer te rade was gegaan als met zijn eigen smaak. En hoe heeft hij nu de zaak verholpen? Ach, hij maakte haar in waarheid nog erger.

a. Hij huwde een dochter van Ismaël, de zoon van de dienstmaagd, die uitgeworpen was, en niet mocht erven met Izaak en zijn zaad, zich aldus verbindende met een geslacht, dat door God was verworpen, en zijn eigen aanspraken zoekende te versterken door de hulp van iemand, die even weinig recht had als hij om ze te doen gelden.

b. Hij nam een derde vrouw, terwijl voor zo veel blijkt, de andere twee noch dood noch van hem gescheiden waren.

c. Hij deed dit alleen om zijn vader te behagen, niet om God te behagen. Nu Jakob naar een ver land was weggezonden, zal Ezau thuis alles in alles wezen, en zo hoopte hij zijn vader te zullen overhalen om een nieuw testament te maken en het erfrecht van de belofte op hem te doen overgaan, herroepende het testament, dat hij ten gunste van Jakob gemaakt had. En zo was hij dan wijs toen het te laat was, evenals Israël toen zij wilden optrekken, toen Gods raadsbesluit daartegen was, Numeri 14:40, en de dwaze maagden, Mattheus 25:11. Hij liet het ook bij een gedeeltelijke verbetering van leven blijven, en dacht dat hij door zijn ouders in een ding genoegen te geven, daarmee al zijn wangedragingen goed kon maken. Er wordt niet gezegd dat hij, toen hij zag hoe gehoorzaam Jakob was en hoe bereid zijn ouders te behagen, berouw had van zijn boosaardig voornemen tegen hem, neen, later bleek het dat hij daar in volhardde, en zijn haat bleef koesteren. Vleselijk-gezinde mensen zijn geneigd te denken, dat zij zo goed zijn als zij moeten wezen, omdat zij in een zaak niet meer zo slecht zijn als zij plachten te wezen. Aldus behoudt Micha zijn afgoden, maar acht zich gelukkig, en denkt dat de Heere hem weldoen zal, omdat hij een Leviet tot priester heeft, Richteren 17:13.

Genesis 28:10-15

Wij zien hier Jakob op zijn reis naar Syrië in zeer treurige, eenzame toestand, als iemand die uitgezonden is om fortuin te zoeken. Maar wij zien dat hij, alleen zijnde, toch niet alleen was, want "de Vader was met hem," Johannes 16:32. Indien hetgeen hier vermeld wordt geschied is in de eerste nacht na zijn vertrek (en naar het zich laat aanzien was dit inderdaad het geval) dan heeft hij wel een lange dagreis afgelegd van Ber-Seba naar Bethel, die op meer dan twaalf uren afstand van elkaar liggen. Gods voorzienigheid leidde hem naar een gerieflijke plaats, die waarschijnlijk door bomen was overschaduwd, om hem daar in die nacht te laten rusten. Daar had hij:

I. Een harde legerstede, met *stenen tot zijn hoofdpeluw,* en de hemel als zijn dak en zijn gordijnen. Naar de gewoonte van die tijd was dit misschien niet zo erg als het ons nu toeschijnt, maar toch kunnen wij denken:

1. Dat hij daar zeer koud neerlag, de koude grond was zijn bed en, wat naar wij zouden denken de toestand nog verergerde, een koude steen was zijn hoofdkussen, en de koude nachtlucht was om hem heen,

2. Dat hij er ook zeer ongemakkelijk lag. Als zijn leden vermoeid en pijnlijk waren door zijn lange voetreis, dan zal zijn nachtrust die pijnlijkheid nog doen toenemen.

3. Hij lag daar ook zeer blootgesteld aan gevaar.

a. Hij vergat dat hij om zijns levens wil vluchtte, want, indien zijn broeder in zijn woede hem had gevolgd of hem een moordenaar had nagezonden, dan lag hij daar weerloos, open en bloot, heel gereed om als slachtoffer van de wraak van zijn broeder te vallen. Wij kunnen niet denken dat hij uit armoede zo slecht voorzien was, maar vanwege de eenvoudige zeden en gewoonten van die tijd, toen de mensen nog niet zo’n grote staat voerden, en minder te rade gingen met hun gemak en genoegen dan in latere tijden van meer weelde en verwijfdheid.

b. Jakob was zeer gewoon aan de ontbering, als een eenvoudig man woonde hij in tenten, nu was hij voornemens in dienstbaarheid te gaan, en dus wilde hij zich nog te meer harden en het bleek later hoezeer hem dit te stade kwam, Hoofdstuk 31:40.

c. Zijn vertroosting door de Goddelijke zegen en zijn vertrouwen op de Goddelijke bescherming maakten dat hij gerust en goedsmoeds was en er zeker van was dat God hem-zeker en veilig zou doen wonen, en zo kon hij dan neerliggen en slapen op een steen.

II. Op deze harde, koude legerstede had hij een aangenamer droom. Ieder Israëliet zou voorzeker gaarne genoegen nemen met Jakob’s hoofdpeluw, als hij ook Jakob’s droom kon hebben. Daar, op die plaats en op dat uur, hoorde hij de redenen Gods, en zag hij de gezichten des nachts, nooit heeft hij een nacht gehad, waarin hij zo’n kostelijke slaap genoot. Gods tijd om Zijn volk te bezoeken met Zijn vertroostingen, is wanneer zij het meest van alle andere vertroostingen verstoken zijn en van alle andere vertroosters, als de beproevingen in de weg van de plicht overvloedig zijn, dan zullen de vertroostingen nog veel meer overvloedig zijn. Merk hier nu op:

1. Het bemoedigend visioen, dat Jakob gezien heeft, vers 12. Hij zag een ladder, die van de aarde tot de hemel reikte, de engelen Gods daarbij op en neer klimmende, en God zelf staande op het boveneinde. Dit nu stelt de twee dingen voor, die voor Godvruchtige mensen te allen tijde en in alle toestanden zeer troostrijk zijn.

A. De voorzienigheid Gods, waardoor een voortdurende gemeenschap wordt onderhouden tussen de hemel en de aarde. De raadsbesluiten des hemels worden ten uitvoer gebracht op de aarde, en de handelingen en zaken van deze aarde zijn alle bekend in de hemel en worden daar geoordeeld. De voorzienigheid doet haar werk trapsgewijze, de engelen worden gebruikt als gedienstige geesten om al de voornemens en doeleinden Gods tot stand te brengen, en de wijsheid Gods is aan het boveneinde van de ladder, die alle bewegingen van de tweede of ondergeschikte oorzaken leidt tot eer en heerlijkheid van de eerste oorzaak. De engelen zijn werkzame geesten, voortdurend opklimmende en neerdalende, zij rusten dag noch nacht van hun dienst, op de post of de plaats, die hun aangewezen is. Zij klimmen op om bericht te geven van hetgeen zij gedaan hebben en om orders te ontvangen, en dan dalen zij neer om de ontvangen orders ten uitvoer te brengen. Aldus behoren wij altijd overvloedig te zijn in het werk des Heeren, opdat wij het doen zoals de engelen het doen, Psalm 103:20, 21. Het visioen bracht zeer tijdige vertroosting tot Jakob, daar het hem deed weten, dat hij bij zijn uitgaan en zijn inkomen zowel een goede gids als een goede wachter had, dat hij, hoewel genoodzaakt om van zijns vaders huis weg te gaan, toch onder de hoede bleef van Gods vriendelijke voorzienigheid, en onder de zorg was gesteld van heilige engelen. Dit is troost genoeg, hoewel wij niet moeten instemmen met het denkbeeld, door sommigen geopperd, dat de beschermengelen van Kanaän opklommen, daar zij Jakob veilig uitgeleid hebben uit hun land, en de engelen van Syrië nederdaalden om hem nu verder onder hun hoede te nemen. Jakob was nu het type en de vertegenwoordiger van geheel de kerk, waarvan de hoede aan de engelen is opgedragen.

B. Het middelaarschap van Christus: Hij is deze ladder, de voet er van op aarde in Zijn menselijke natuur, het opperste er van in de hemel in Zijn Goddelijke natuur, of wel: de voet, een voorstelling van Zijn vernedering, het opperste, een voorstelling van Zijn verhoging. Sedert de val heeft alle gemeenschap tussen de hemel en de aarde plaats door deze ladder. Christus is de weg, al Gods gunsten komen tot ons, en al onze diensten gaan tot Hem door Christus. Indien God bij ons woont, en wij bij Hem zijn, dan is het door Christus. Wij hebben geen andere weg om tot de hemel te komen dan langs deze ladder, als wij er langs een andere weg op klimmen, dan zijn wij dieven en moordenaars. Onze Heiland zinspeelt op dit visioen, als Hij spreekt van "de engelen Gods opklimmende en nederdalende op de Zoon des mensen," Johannes 1:52, want de vriendelijke diensten, die de engelen ons bewijzen en het voordeel, dat wij door hun bediening ontvangen, zijn wij geheel aan Christus verschuldigd, die alle dingen verzoend heeft, hetzij de dingen, die op de aarde, hetzij de dingen, die in de hemelen zijn, Colossenzen 1:20 en ze tot een heeft vergaderd in zichzelf. Efeziërs 1:10.

2. De bemoedigende woorden, die Jakob hoorde. God bracht hem nu in de woestijn, en sprak naar zijn hart, sprak tot hem van het opperste van de ladder, want al de blijde tijdingen, die wij van de hemel ontvangen, komen door Jezus Christus.

A. De vorige beloften, aan zijn vader gedaan worden hier herhaald en aan hem bevestigd vers 13, 14. In het algemeen: God geeft hem te kennen, dat Hij voor hem dezelfde zal wezen die Hij voor Abraham en Izaak geweest is. Zij, die in de voetstappen treden van hun Godvruchtige

ouders, delen met hen in het verbond en hebben recht op de voorrechten er van. In het bijzonder:

a. Het land Kanaän wordt hem ten erfdeel toegewezen-*het land, waarop gij ligt te slapen*-alsof hij, door zo tevreden neer te liggen op de naakte grond, van het gehele land bezit had genomen.

b. Er wordt hem beloofd, dat zijn nakomelingen zich uitermate zullen vermenigvuldigen, als het stof der aarde, dat, hoewel hij thans als een verdorde tak afgerukt schijnt te zijn, hij toch tot een bloeiende, groenende boom zal worden die zijn takken zal uitstrekken tot aan de zee. Dat waren de zegeningen, waarmee zijn vader hem gezegend heeft, vers 3, 4, en hier zegt God er Amen toe, opdat hij een sterke vertroosting zou hebben.

c. Er wordt bijgevoegd, dat de Messias uit zijn lenden zal voortkomen, in wie alle geslachten der aarde gezegend zullen worden. Christus is de grote zegen der wereld, allen, die gezegend zijn, tot welk geslacht zij ook behoren, zijn in Hem gezegend, en niemand, van welk geslacht ook is er van buitengesloten om in Hem gezegend te worden, behalve zij, die er zichzelf van buitensluiten.

B. Er worden hem nieuwe beloften gegeven die gepast waren voor de toestand, waarin hij zich nu bevond, vers 15.

a. Jakob duchtte gevaar van de kant van Ezau, maar God belooft hem, hem te zullen behoeden. Zij, die door God worden beschermd, zijn veilig, wie hen ook mogen vervolgen.

b. Hij had nu een lange reis voor zich, en hij moest alleen voorttrekken op de hem onbekende weg naar een hem onbekend land, maar: *zie, Ik ben met u,* zegt God. Waar wij ook zijn, overal zijn wij veilig en kunnen wij gerust zijn, als Gods genaderijke tegenwoordigheid met ons is.

c. Hij wist niet, maar God voorzag, welke moeilijkheden en ontberingen zijn deel zullen wezen in de dienst van zijn oom, en daarom belooft Hij op alle plaatsen met hem te zullen wezen. God weet Zijn volk genade en vertroosting te geven naar de aard van de gebeurtenissen, die nog moeten plaatshebben, zowel als naar de omstandigheden waarin zij zich nu reeds bevinden.

d. Hij ging nu als balling naar een ver verwijderd oord, maar God belooft hem hem weer te zullen brengen naar dit land. Hij, die de uitgang Zijns volks bewaart, zal ook voor hun ingang weten te zorgen, Psalm 121:8.

e. Hij scheen verlaten te zijn van al zijn vrienden, maar God geeft hem hier deze verzekering: *Ik zal u niet verlaten.* Die God liefheeft, die verlaat Hij nooit. Deze belofte is verzekerd aan al het zaad, Hebreeën 13:5 f. De leidingen van Gods voorzienigheid schenen in tegenspraak met de belofte, daarom wordt hem de vervulling er van ter bestemder tijd verzekerd: *Ik zal u niet verlaten, totdat Ik zal gedaan hebben hetgeen Ik tot u gesproken heb.* Zeggen en doen zijn voor God niet twee, wat zij voor ons ook mogen wezen.

Genesis 28:16-22

God openbaarde zich en Zijn gunst aan Jakob toen hij sliep en geheel lijdelijk daar neerlag, want evenals de wind blaast de Geest wanneer en waar Hij wil, en Gods genade is "als een dauw van de Heere, als droppelen op het kruid, dat op geen man wacht, noch mensenkinderen verbeidt," Micha 5:6. Maar toen Jakob ontwaakt was, begaf hij er zich toe om nut en voordeel te trekken uit het bezoek, dat God hem gebracht had, en wij kunnen ons wel voorstellen, dat hij ontwaakte zoals de profeet, hij ontwaakte en zag toe, en zijn slaap was hem zoet. Jeremia 31:26. Wij zien bij deze gelegenheid veel van Jakob's Godsvrucht.

I. Hij geeft grote verwondering te kennen over de tekenen, die hij had van Gods tegenwoordigheid met hem aan deze plaats, vers 16. *Gewis is de Heere aan deze plaats en ik heb het niet geweten.* Gods openbaringen aan Zijn volk brengen hun eigen bewijs mee. God kan onloochenbare blijken geven van Zijn tegenwoordigheid, waardoor de ziel der gelovigen er volkomen van overtuigd wordt, dat God waarlijk met hen is, een overtuiging, die onmededeelbaar is aan anderen maar voor henzelf genoeg is. Soms ontmoeten wij God waar wij maar weinig gedacht hebben Hem te zullen ontmoeten. Hij is waar wij niet gedacht hebben, dat Hij zijn zou, en wordt gevonden waar wij Hem niet gezocht hebben. Geen plaats sluit de bezoeken van God buiten, Hoofdstuk 16:13, ook hier. Waar wij ook zijn, in de stad of in de woestijn, in het huis of op het veld, in de winkel, de werkplaats of op straat, overal kunnen wij gemeenschap oefenen met de hemel, zo daar niet door onze eigen schuld storing in komt.

II. Hij werd er door vervuld met eerbied en ontzag, vers 17. *Hij vreesde,* zó ver was het van hem, om er door opgeblazen te zijn of zich te verheffen door de uitnemendheid van de openbaringen, 2 Corinthiërs 12:7, dat hij *vreesde.* Hoe meer wij van God zien, hoe meer reden wij zullen zien voor een heilig beven en blozen voor Zijn aangezicht. Zij, aan wie het God behaagt zich te openbaren, worden er zeer gering door in hun eigen ogen, en zij zien reden om te vrezen, zelfs de Heere en Zijn goedheid. Hosea 3:5. *Hoe vreselijk is deze plaats!* zei hij. Dat is: "Aan de verschijning van God op deze plaats zal nooit anders dan met heilig ontzag en eerbied gedacht kunnen worden. Zolang als ik leef, zal ik eerbied hebben voor deze plaats en aan haar blijven denken vanwege dit teken". Niet alsof hij dacht dat deze plaats dichter bij de visioenen Gods was dan andere plaatsen maar wat hij daar op die tijd zag, was als het ware *het huis Gods,* de woonstede der Goddelijke Majesteit, en *de poort des hemels,* dat is: de plaats van samenkomst van de bewoners van de bovenwereld, zoals de bijeenkomsten van stadbewoners in hun poorten gehouden werden. Of wel: de opklimmende en nederdalende engelen waren als reizigers, die door de stadspoorten in- en uitgaan. God is op een bijzondere wijze tegenwoordig, waar Zijn genade wordt geopenbaard en waar Zijn verbonden worden bekend gemaakt en verzegeld, zoals vanouds door de dienst der engelen, en nu door de verordineerde inzettingen, Mattheus 28:20. Waar God ons ontmoet met Zijn bijzondere tegenwoordigheid, daar behoren wij Hem te ontmoeten met ootmoedige eerbied, gedachtig aan Zijn gerechtigheid en heiligheid en onze eigen geringheid en onwaardigheid.

III. Op tweeërlei wijze zorgde hij er voor om de gedachtenis er van in stand te houden.

1. Hij zette de steen op tot een opgericht teken, vers 18. Niet alsof hij dacht, dat zijn visioenen op enigerlei wijze aan die steen te danken waren, maar hij wilde er de plaats aan herkennen als hij terugkwam en een blijvend gedenkteken oprichten van Gods gunst over hem, en omdat hij geen tijd had om hier een altaar te bouwen, zoals Abraham gedaan heeft op de plaatsen, waar God hem verschenen was Hoofdstuk 12:7. Daarom *goot hij olie bovenop de steen,* hetgeen

toen waarschijnlijk de gebruikelijke plechtigheid was voor de inwijding van hun altaren, als een onderpand van zijn bouwen van een altaar op die plaats, als hij er de middelen toe had, zoals hij dan ook later gedaan heeft uit dankbaarheid aan God voor dit visioen. Hoofdstuk 35:7. Als God ons genade schenkt, dan behoort dit ons aan te sporen tot dankbaarheid en plichtsbetrachting, en de gemeenschap, die wij met God hebben gehad, moet steeds door ons in gedachtenis worden gehouden.

2. Hij gaf een nieuwe naam aan deze plaats, vers 19. Men noemde haar Luz, "een amandelboom," maar hij wil dat zij voortaan *Beth-el, het huis Gods,* zal genoemd worden. Deze genaderijke verschijning van God aan hem, bracht groter eer aan die plaats en maakte haar meer beroemd dan al de amandelbomen, die er bloeiden. Dit is dat Beth-el waarvan later gezegd is: "te Beth-el vond God Jakob," en in hetgeen Hij hem daar zei, "sprak Hij met ons," Hosea 12:5. In verloop van tijd is dit "Beth-el, het huis Gods, Beth-aven, een huis der ijdelheid" en ongerechtigheid geworden, toen Jerobeam er een van zijn kalveren heeft opgericht.

IV. Bij deze gelegenheid deed hij een plechtige gelofte, vers 20-22. Door Godsdienstige geloften geven wij eer aan God, erkennen wij onze afhankelijkheid van Hem, en leggen wij onze ziel onder de verplichting om Hem gehoorzaam te zijn. Jakob was nu in vrees en benauwdheid, en het is passend om in tijden van benauwdheid, of als wij een bijzondere zegen wensen te verkrijgen geloften te doen, Johannes 1:16, Psalm 66:13, 1 Samuel 1:11, Numeri 21:1-3. Jakob had nu een genaderijk bezoek van de hemel, God had Zijn verbond met hem vernieuwd, en het verbond is wederzijds, als God Zijn beloften aan ons bevestigt, dan past het ons onze beloften aan Hem te herhalen. In deze gelofte nu hebben wij op te merken:

1. Jakob’s geloof. God had gezegd: *Ik ben met u en zal u behoeden,* vers 15. Jakob grijpt dit aan, en leidt er uit af: *"Daar God met mij zal zijn en mij zal behoeden,* gelijk Hij gezegd heeft, en (hetgeen begrepen is in deze belofte) mij van het nodige zal voorzien, en daar Hij beloofd heeft mij *weer te brengen in dit land* dat is: *in het huis mijns vaders,* die ik bij mijn terugkeer in vrede nog levend hoop te vinden", (zo ongelijk was hij aan Ezau, die verlangde naar de dagen van rouw over zijn vader) "vertrouw ik hier ook op." Gods beloften moeten de gids en de maatstaf zijn van onze begeerten en verwachtingen.

2. Jakob’s bescheidenheid en grote gematigdheid in zijn begeerten. Hij zal blij en tevreden zijn met brood om te eten en kleren om aan te trekken, en ofschoon Gods belofte hem nu tot erfgenaam heeft gemaakt van een zeer grote bezitting, bedingt hij toch geen zachte kleren en keurige, smakelijke spijzen voor zich. Hij koestert de wens van Agur: "Voed mij met het brood mijns bescheiden deels." Zie ook 1 Timotheus 6:8. De natuur is met weinig tevreden, en de genade met nog minder. Zij, die het meeste hebben, hebben toch eigenlijk niets meer voor zichzelf dan voedsel en kleren, van het overige zijn zij slechts de bewaarders of de gevers, het genot er van hebben zij niet. Indien God ons meer geeft moeten wij er dankbaar voor zijn en het voor Hem gebruiken, indien Hij ons alleen dit, en niet meer, geeft, moeten wij er tevreden mee wezen en het in dank aan Hem genieten en gebruiken.

3. Jakob’s vroomheid en liefde tot God, welke hier blijken:

A. In hetgeen hij begeerde, namelijk dat God met hem zal zijn en hem zal behoeden. Wij behoeven, waar wij ook zijn, niets meer om ons gelukkig en gerust te maken, dan dat God met ons is en dat Hij ons zal beschermen. Het is op een reis aangenaam om op een ons onbekende

weg een gids te hebben, op een gevaarlijke weg een wachter, wèl voorzien te zijn van het nodige, en overal goed en aangenaam gezelschap te hebben, en dit alles, en wel op de beste wijze, hebben zij, met wie God is.

B. In hetgeen hij zich voorneemt. Zijn besluit is:

a. In het algemeen, de Heere aan te kleven als zijn God in het verbond, *zo zal de Heere mij tot een God zijn.* Niet alsof hij Hem zou verloochenen en verwerpen, indien hij gebrek aan voedsel en kleren zou hebben, nee, ofschoon Hij ons doodde, zouden wij Hem toch moeten aankleven, maar "dan zal ik *mij verblijden* in Hem als mijn God, dan zal ik mij nog sterker verplicht achten om mij aan Hem te houden." Elke zegen, die wij van God ontvangen, moeten wij als een nieuwe verplichting beschouwen om Hem, als onze God, dicht achter na te wandelen.

b. In het bijzonder, dat hij enige bijzondere handelingen der Godsvrucht zou verrichten als teken van zijn dankbaarheid.

Ten eerste. "Dit opgericht teken zal hier blijven, totdat ik in vrede wederkom, en dan zal het Gods huis zijn", dat is: "hier zal een altaar gebouwd worden tot eer van God."

Ten tweede. "Het huis Gods zal niet ledig, Zijn altaar niet zonder offer wezen. *Van alles wat Gij mij geven zult, zal ik U voorzeker de tienden geven,* om besteed te worden, hetzij voor Gods altaren, of voor de armen," welke beide Zijn ontvangers zijn in de wereld. Het was waarschijnlijk volgens algemene instructies ontvangen van de hemel, dat Abraham en Jakob de tienden van hun bezittingen aan God offerden. God moet geëerd worden met onze bezittingen, en moet er het Hem toekomende uit ontvangen. Als wij meer dan gewone zegeningen van God ontvangen, dan moeten wij er ons op toeleggen om een bijzonder bewijs te geven van onze dankbaarheid jegens Hem. Tienden zijn een zeer passend deel om aan God te wijden en voor Hem te gebruiken, hoewel dit, al naar de omstandigheden zijn en wij welvaren verkregen hebben, meer of minder kan wezen, 1 Corinthiërs 16:2.

HOOFDSTUK 29

1 Toen hief Jakob zijn voeten op, en ging naar het land der kinderen van het Oosten.
2 En hij zag toe, en ziet, er was een put in het veld; en ziet, er waren drie kudden schapen nevens dien nederliggende; want uit dien put drenkten zij de kudden; en er was een grote steen op den mond van dien put.
3 En derwaarts werden al de kudden verzameld, en zij wentelden den steen van den mond des puts, en drenkten de schapen, en legden den steen weder op den mond van dien put, op zijn plaats.
4 Toen zeide Jakob tot hen: Mijn broeders! van waar zijt gij? En zij zeiden: Wij zijn van Haran.
5 En hij zeide tot hen: Kent gij Laban, den zoon van Nahor? En zij zeiden: Wij kennen hem.
6 Voorts zeide hij tot hen: Is het wel met hem? En zij zeiden: Het is wel; en zie, Rachel, zijn dochter, komt met de schapen.
7 En hij zeide: Ziet, het is nog hoog dag, het is geen tijd, dat het vee verzameld worde; drenkt de schapen, en gaat heen, weidt dezelve.
8 Toen zeiden zij: Wij kunnen niet, totdat al de kudden samen zullen vergaderd zijn, en dat men den steen van den mond des puts afwentele, opdat wij de schapen drenken.
9 Als hij nog met hen sprak, zo kwam Rachel met de schapen, die haar vader toebehoorden; want zij was een herderin.
10 En het geschiedde, als Jakob Rachel zag, de dochter van Laban, zijner moeders broeder, en de schapen van Laban, zijner moeders broeder, dat Jakob toetrad, en wentelde den steen van den mond des puts, en drenkte de schapen van Laban, zijner moeders broeder.
11 En Jakob kuste Rachel; en hij hief zijn stem op en weende.
12 En Jakob gaf Rachel te kennen, dat hij een broeder van haar vader, en dat hij de zoon van Rebekka was. Toen liep zij heen, en gaf het aan haar vader te kennen.
13 En het geschiedde, als Laban die tijding hoorde van Jakob, zijner zusters zoon, zo liep hij hem tegemoet, en omhelsde hem, en kuste hem, en bracht hem tot zijn huis. En hij vertelde Laban al deze dingen.
14 Toen zeide Laban tot hem: Voorwaar, gij zijt mijn gebeente en mijn vlees! En hij bleef bij hem een volle maand.
15 Daarna zeide Laban tot Jakob: Omdat gij mijn broeder zijt, zoudt gij mij derhalve om niet dienen? verklaar mij, wat zal uw loon zijn?
16 En Laban had twee dochters: de naam der grootste was Lea; en de naam der kleinste was Rachel.
17 Doch Lea had tedere ogen; maar Rachel was schoon van gedaante, en schoon van aangezicht.
18 En Jakob had Rachel lief; en hij zeide: Ik zal u zeven jaren dienen, om Rachel, uw kleinste dochter.
19 Toen zeide Laban: Het is beter, dat ik haar aan u geve, dan dat ik haar aan een anderen man geve; blijf bij mij.
20 Alzo diende Jakob om Rachel zeven jaren; en die waren in zijn ogen als enige dagen, omdat hij haar liefhad.
21 Toen zeide Jakob tot Laban: Geef mijn huisvrouw, want mijn dagen zijn vervuld, dat ik tot haar inga.
22 Zo verzamelde Laban al de mannen dier plaats, en maakte een maaltijd.
23 En het geschiedde des avonds, dat hij zijn dochter Lea nam, en bracht haar tot hem; en hij ging tot haar in.
24 En Laban gaf haar Zilpa, zijn dienstmaagd, aan Lea, zijn dochter, tot een dienstmaagd.

25 En het geschiedde des morgens, en ziet, het was Lea. Daarom zeide hij tot Laban: Wat is dit, dat gij mij gedaan hebt; heb ik niet bij u gediend om Rachel? waarom hebt gij mij dan bedrogen?
26 En Laban zeide: Men doet alzo niet te dezer onzer plaatse, dat men de kleinste uitgeve voor de eerstgeborene.
27 Vervul de week van deze; dan zullen wij u ook die geven, voor den dienst, dien gij nog andere zeven jaren bij mij dienen zult.
28 En Jakob deed alzo; en hij vervulde de week van deze. Toen gaf hij hem Rachel, zijn dochter, hem tot een vrouw.
29 En Laban gaf aan zijn dochter Rachel zijn dienstmaagd Bilha, haar tot een dienstmaagd.
30 En hij ging ook in tot Rachel, en had ook Rachel liever dan Lea; en hij diende bij hem nog andere zeven jaren.
31 Toen nu de HEERE zag, dat Lea gehaat was, opende Hij haar baarmoeder; maar Rachel was onvruchtbaar.
32 En Lea werd bevrucht, en baarde een zoon, en zij noemde zijn naam Ruben; want zij zeide: Omdat de HEERE mijn verdrukking heeft aangezien, daarom zal mijn man mij nu liefhebben.
33 En zij werd wederom bevrucht, en baarde een zoon, en zeide: Dewijl de HEERE gehoord heeft, dat ik gehaat was, zo heeft Hij mij ook dezen gegeven; en zij noemde zijn naam Simeon.
34 En zij werd nog bevrucht, en baarde een zoon, en zeide: Nu zal zich ditmaal mijn man bij mij voegen, dewijl ik hem drie zonen gebaard heb; daarom noemde zij zijn naam Levi.
35 En zij werd wederom bevrucht, en baarde een zoon, en zeide: Ditmaal zal ik den HEERE loven; daarom noemde zij zijn naam Juda. En zij hield op van baren.

Dit hoofdstuk geeft ons een bericht van Gods leiding met Jakob ingevolge de beloften, die hem in het vorige hoofdstuk zijn gedaan.

I. Hoe hij veilig zijn reis volbracht heeft en bij zijn bloedverwanten kwam, die hem welkom heetten, vers 1-14.

II. Zijn huwelijk, vers 15-30.

III. Hoe zijn gezin gebouwd werd door de geboorte van vier zonen, vers 31-35.

IV. Over de zaken van vorsten en machtige volken, die toen in wording waren, wordt geen melding gemaakt in het boek Gods, die blijven begraven in vergetelheid, terwijl de kleine huiselijke aangelegenheden van de Godvruchtige Jakob tot in de kleinste bijzonderheden verhaald worden, opdat zij in eeuwige gedachtenis zullen blijven. Want de gedachtenis van de rechtvaardigen zal tot zegening zijn.

Genesis 29:1-8

Al de verschillende pleisterplaatsen op Israël's tocht naar Kanaän zijn nauwkeurig opgetekend, maar er is geen dagboek van Jakob's reis verder dan tot Beth-el. Neen, hij had niet meer zulke zalige nachten, zulke visioenen van de Almachtige als te Beth-el, die waren bestemd om een feestmaal te zijn, en dus moet hij ze niet als zijn dagelijks brood verwachten. Maar:

1. Er wordt ons hier meegedeeld hoe goedsmoeds hij voortreisde na zijn lieflijke gemeenschap met God te Beth-el. *Toen hief Jakob zijn voeten op,* vers 1. Toen ging hij snel en blijmoedig voorwaarts, niet gedrukt onder zijn zorgen, onbeklemd door vrees, in volle verzekerdheid dat God met hem was. Na de visioenen, die wij van God gehad hebben, en de geloften, die wij Hem gedaan hebben in plechtige inzettingen, behoren wij met een verruimd hart de weg van Zijn geboden te lopen, Hebreeën 12:1.

2. Hoe gelukkig hij zijn reis volbracht, Gods voorzienigheid leidde hem naar het veld, waar de kudden van zijn oom gedrenkt moesten worden, en daar ontmoette hij Rachel, zijn aanstaande huisvrouw.

Merk op:

a. De Goddelijke voorzienigheid moet erkend worden in al de kleine omstandigheden, die samenwerken om een reis of een andere onderneming aangenaam en voorspoedig te maken. Indien wij, als wij in verlegenheid zijn, ter rechter tijd hen ontmoeten, die ons kunnen raden en leiden, indien ons een ongeluk overkomt, en diegenen zijn in onze nabijheid, die ons willen helpen, dan moeten wij niet zeggen dat dit toevallig was, of dat het geluk ons diende, maar dat de Voorzienigheid ons heeft geleid, en dat God ons gunst betoond heeft. Onze wegen zijn wegen der lieflijkheid, als wij er voortdurend God in erkennen.

b. Zij, die kudden hebben, moeten er goed voor zorgen, naarstig zijn om het aangezicht van hun schapen te kennen, Spreuken 27:23. Wat hier gezegd wordt van de voortdurende zorg van herders voor hun schapen, vers 2, 3, 7-8, kan dienen om de tedere zorg voor te stellen, die onze Heere Jezus, de grote Herder der schapen, heeft voor Zijn kudde, dat is de kerk, want Hij is de goede Herder, die Zijn schapen kent en door hen gekend wordt, Johannes 10:15. De steen op de mond van de put, waarvan hier zo dikwijls melding wordt gemaakt, diende of om hun het eigendomsrecht er van te verzekeren, want water was schaars, het was daar niet tot ieders gebruik, of het diende om de put voor beschadiging te bewaren, door de hitte van de zon of door de een of andere kwaadwillige hand, of om te voorkomen, dat de lammeren er in zouden vallen en verdrinken.

c. Bijzondere belangen moeten geen verenigde en wederzijdse hulp in de weg staan, als al de herders met hun kudden bijeen waren gekomen, dan hebben zij als vriendelijke, liefdevolle naburen hun kudden gedrenkt.

d. Het betaamt ons beleefd en vriendelijk te spreken tot vreemdelingen. Jakob was geen hoveling, maar een eenvoudig man, wonende in tenten, toch spreekt hij zeer hoffelijk met de lieden, en noemt hen zijn *broeders* vers 4."de leer der goeddadigheid op de tong oefent grote macht," Spreuken 31:26. Sommigen denken dat hij hen *broeders* noemt, omdat zij allen hetzelfde bedrijf uitoefenden, herders waren, zoals hij. Hoewel hij nu verhoogd, bevorderd, stond te worden, schaamde hij zich toch niet voor zijn beroep.

e. Zij, die achting betonen, zullen gewoonlijk ook achting ontvangen. Daar Jakob beleefd was jegens deze vreemdelingen, waren zij ook beleefd jegens hem. Toen hij het ondernam hen te leren hoe hun werk met spoed te volbrengen vers 7, hebben zij hem niet gezegd, dat hij zich met zijn eigen zaken meest bemoeien, maar ofschoon hij een vreemdeling was, gaven zij hem de reden van hun wachten, vers 8. Zij, die zich vriendelijk en als goede naburen betonen zullen ook met vriendelijkheid en voorkomendheid worden behandeld.

Genesis 29:9-14

Hier zien wij:

1. Rachels nederigheid en vlijt, zij was een herderin, vers 9, zij droeg zorg voor de schapen, met dienstboden onder zich. Rachels naam betekent *moederschaap of ooi* Eerlijke, nuttige arbeid is iets, waarvoor niemand zich behoeft te schamen, en het behoeft ook niemands bevordering in de weg te staan.

2. Jakob's tederheid en genegenheid. Toen hij vernam dat deze zijn nicht was (waarschijnlijk had hij haar naam tevoren reeds gehoord) en wetende, waartoe hij in dat land was gekomen, moet het hem, naar wij kunnen veronderstellen, terstond voor de geest zijn gekomen, dat zij zijn vrouw moest worden, daar hij reeds getroffen was door haar edel, schoon gelaat, al was dit ook gebruind door de zon, en al droeg zij slechts het gewaad van een herderin, vandaar dat hij oplettend en hoffelijk is jegens haar, en zeer begerig om haar van dienst te zijn, vers 10. Vandaar ook dat hij haar toespreekt, met tranen van blijdschap en haar met hartelijke genegenheid kust, vers 11. Nu spoedt zij zich heen om er mededeling van te doen aan haar vader, want zij wil de liefdesverklaring van haar neef niet aannemen, zonder dat haar vader er kennis van draagt en het goedkeurt, vers 12. Die wederzijdse ingenomenheid met elkaar bij de eerste kennismaking was een goed voorteken voor hun toekomstig geluk als man en vrouw.

3. Gods voorzienigheid maakte, dat wat toevallig scheen, voldoening en gerustheid schonk aan Jakob's gemoed, reeds zodra hij ter plaatse van zijn bestemming was aangekomen. Toen Abrahams dienstknecht daar met een zelfde boodschap was gekomen, heeft hij ook terstond een zelfde bemoediging ondervonden. Aldus leidt God Zijn volk met Zijn oog, Psalm 32:8. Het is een ijdele waan, waarvoor niet de minste grond bestaat, die sommige Joodse schrijvers doet zeggen, dat Jakob, toen hij Rachel kuste, weende omdat hij op reis overvallen was door Elifaz, de oudste zoon van Ezau, die hem op bevel van zijn vader van al zijn geld beroofd had en van de juwelen, die zijn moeder hem had gegeven, toen zij hem wegzond. Het is duidelijk, dat zijn liefde voor Rachel en de verrassing van deze gelukkige ontmoeting die tranen uit zijn ogen deden komen.

4. Laban, die anders niet de goedhartigste van alle mensen was, heette hem welkom, was tevreden met het bericht, dat hij over zichzelf gaf en van de reden, waarom hij in zulke armoedige omstandigheden tot hem kwam. Terwijl wij tot het uiterste vermijden om dwaas lichtgelovig te zijn, moeten wij ons ook hoeden voor het andere uiterste van liefdeloos achterdochtig en ergdenkend te zijn. Laban erkende hem als bloedverwant, vers 14, *gij zijt mijn gebeente en mijn vlees.* Diegenen zijn in waarheid hard van hart, die onvriendelijk zijn voor hun bloedverwanten, "zich verbergen voor hun vlees," Jesaja 58:7.

Genesis 29:15-30

Hier is:

I. De billijke overeenkomst tussen Laban en Jakob, gedurende de maand die Jakob als gast bij hem doorbracht. Hij scheen niet lui of ledig te zijn geweest, en zijn tijd ook niet met spel en vermaak te hebben gesleten, maar, als een man van zaken, heeft hij, daar hij geen eigen kudden had te verzorgen er zich toe begeven om zijn oom te dienen, zoals hij daar ook mee begonnen was, toen hij zijn kudde gedrenkt heeft, vers 10. Het is goed om overal waar wij ons bevinden, ons met het een of ander nuttig werk bezig te houden, dat voor onszelf of voor anderen voordeel zal opleveren. Laban schijnt zo ingenomen geweest te zijn met Jakob's bekwaamheid en vlijt in het verzorgen van zijn kudden, dat hij wenste, dat hij nog enige tijd bij hem zal blijven, en zeer billijk redeneert hij aldus vers 15 : " *Omdat gij mijn broeder zijt, zoudt gij mij deshalve om niet dienen?* Neen, welke reden zou daarvoor zijn?" Indien Jakob zo eerbiedig is jegens zijn oom, dat hij hem dient zonder hem om enig loon ervoor te vragen, zal Laban toch niet zo onrechtvaardig wezen jegens zijn neef om zijn voordeel te doen met de nood waarin hij zich bevindt, of met zijn goedhartigheid, en er dus misbruik van maken. Bloedverwanten, die in geringer staat of omstandigheden zijn, moeten niet misleid, niet uitgebuit worden, als het hun plicht is ons te dienen, is het onze plicht hun het loon voor hun diensten te geven. Nu had Jakob een schone gelegenheid om Laban bekend te maken met zijn genegenheid voor zijn dochter Rachel, maar daar hij geen werelds goed in handen heeft om voor haar te geven, belooft hij hem zeven jaren dienst, op voorwaarde dat hij hem aan het einde van die zeven jaren zijn dochter als vrouw zal geven. Uit gemaakte berekeningen blijkt, dat Jakob zeven en zeventig jaar oud was toen hij zich verbond zeven jaren te dienen voor zijn vrouw, "hij diende om een vrouw en hoedde om een vrouw." Hosea 12:13. Lang daarna worden zijn nakomelingen hieraan herinnerd als een voorbeeld van de geringheid van hun afkomst. Rachel was waarschijnlijk jong en nauwelijks huwbaar toen Jakob haar het eerst zag, hetgeen hem des te meer bereid maakte om harentwil te blijven, totdat zijn zeven jaren dienst volbracht waren.

II. Jakob's eerlijke uitvoering van zijn deel van de overeenkomst, vers 20. Zeven jaren diende hij om Rachel. Indien Rachel evenals vroeger van haar vaders schapen bleef hoeden, dan moeten de onschuldige en heilige gesprekken met haar hun wederzijdse liefde hebben doen toenemen, (Salomo's Hooglied is een herderszang) indien zij er echter mee was opgehouden, dan was zijn ontheffing van die zorg van haar zeer voorkomend en verplichtend. Jakob heeft eerlijk zijn zeven jaren gediend, hoewel hij oud was, ja hij heeft blijmoedig gediend, die zeven jaren *waren in zijn ogen als enige dagen, omdat hij haar liefhad.* Alsof het nog meer zijn begeerte was om haar te verdienen, dan om haar te hebben. Liefde maakt langdurige en harde arbeid kort en licht, vandaar dat wij lezen van "de arbeid der liefde," Hebreeën 6:10. Als wij de zaligheid des hemels weten te waarderen, dan zal ons, in vergelijking daarmee, het lijden van deze tegenwoordige tijd als niets zijn. Een eeuw van arbeid zal slechts als enige dagen zijn voor hen, die God liefhebben en naar Christus' verschijning verlangen.

III. Het laaghartig bedrog, dat Laban jegens hem pleegde toen zijn tijd om was, hij voerde hem Lea in de armen in plaats van Rachel vers 23. Dit was Labans zonde, hij pleegde onrecht beide aan Jakob en aan Rachel, die ongetwijfeld elkaar liefhadden, en indien- gelijk sommigen zeggen-Lea hierin niet minder dan een overspeelster was, dan was het ook geen klein onrecht jegens haar. Maar voor Jakob was het een kwelling, een droevig terneerslaan na de vrolijkheid van het bruiloftsfeest, toen *het geschiedde in de morgen, en zie, het was Lea,* vers 25. Het is gemakkelijk op te merken hoe Jakob hier in zijn eigen munt betaald kreeg. Hij had zijn eigen

vader bedrogen, toen hij voorgaf Ezau te zijn, en nu bedriegt zijn schoonvader hem. Hoe onrechtvaardig Laban hier nu ook was, de Heere was er rechtvaardig in, zoals Richteren 1:7. Zelfs de rechtvaardigen wordt, als zij een misstap doen, aldus vergolden op de aarde. Velen, die niet, evenals Jakob, teleurgesteld worden in de persoon, worden teleurgesteld in het karakter. Daarom moet de keus voor die betrekking van beide zijden na rijp beraad gedaan worden, opdat, zo er een teleurstelling mocht komen, deze niet verzwaard wordt door de bewustheid met onberadenheid gehandeld te hebben.

IV. Labans verontschuldiging en de vergoeding, die hij aanbood.

1. De verontschuldiging was kinderachtig vers 26. *Men doet alzo niet te dezer onzer plaatse.* Wij hebben reden te denken, dat zo'n gewoonte van het land als die hij voorgeeft, niet bestond, hij spot slechts met Jakob en lacht om zijn vergissing. Zij, die slecht handelen en denken, dat zij er zich met een scherts af kunnen maken, zullen, hoe zij ook zichzelf en anderen bedriegen, toch tenslotte ontdekken, dat God zich niet laat bespotten. Maar indien er al zulk een gewoonte bestond, en hij besloten had haar te volgen, dan had hij dit aan Jakob moeten zeggen, toen hij aanbood hem zeven jaren te dienen voor zijn jongste dochter. Het spreekwoord der ouden zegt: "Van de goddelozen komt goddeloosheid voort," 1 Samuel 24:14. Zij, die met verraderlijke mensen omgaan, moeten verwachten verraderlijk behandeld te zullen worden.

2. Zijn schikking van de zaak maakte haar nog erger: wij *zullen u ook die geven,* vers 27. Hiermede heeft hij Jakob in zonde doen vallen, hem in een strik gelokt, in onrust gebracht door dit vermenigvuldigen van zijn vrouwen, wat een vlek is in zijn geschiedenis, een smet op zijn wapenschild, en dit tot aan het einde der wereld zal blijven. Jakob heeft dit in het geheel niet bedoeld, maar zou even trouw zijn gebleven aan Rachel, als zijn vader trouw is gebleven aan Rebekka. Hij, die tot zijn vier en tachtigste jaar zonder vrouw heeft geleefd, zou zich daarna zeer goed met een enkele vergenoegd hebben. Maar Laban heeft, teneinde zijn beide dochters zonder bruidsschat te kunnen uithuwelijken, en daarenboven nog zeven jaren dienst van Jakob te hebben, hem bedrogen en hem door zijn bedrog in zulk een engte gebracht, teneinde (die zaak nog niet, zoals later door de wet Gods geregeld werd, Leviticus 18:18, en daarna nog meer ten volle door onze Heiland Mattheus 19:5) hem een schijn van reden gegeven om beiden te huwen. Hij kon Rachel niet afwijzen, want hij had haar ondertrouwd, en nog minder kon hij Lea afwijzen, daarom moet Jakob tevreden zijn en "twee talenten nemen" 2 Koningen 5:23. De ene zonde opent gewoonlijk de deur voor een andere. Zij, die door de ene deur van goddeloosheid ingaan, zullen zelden een andere deur vinden om er weer uit te gaan. De polygamie van de aartsvaders was voor hen enigermate te verontschuldigen, omdat, hoewel er een reden tegen was, zo oud als Adams huwelijk, Maleachi 2:15, er toch nog geen uitdrukkelijk gebod tegen was, voor hen was het een zonde van onwetendheid, zij was niet teweeggebracht door zondige lusten, maar strekte tot opbouwing van de kerk, en dat was het goede dat Gods voorzienigheid uit dit kwaad heeft doen voortkomen. Doch dit zal zulke praktijken heden geenszins verontschuldigen, nu Gods wil duidelijk kenbaar is gemaakt dat "een iegelijk man zijn eigen vrouw, en een iegelijke vrouw haar eigen man zal hebben," 1 Corinthiërs 7:2. Het hebben van vele vrouwen past zeer goed bij de vleselijke, zinnelijke geest van het valse Mohammedaanse Godsdienststelsel, waardoor het wordt toegelaten, maar wij hebben van Christus aldus niet geleerd. Dr. Lightfoot stelt Lea en Rachel voor als de typen van de twee kerken, de Joodse onder de wet en die van de volken onder het Evangelie: de jongere, de schonere, meer in de gedachten van Christus toen Hij in de gestaltenis van een dienstknecht is gekomen, maar de andere, evenals Lea, het eerst omhelsd. Die allegorie kan echter niet

volgehouden worden, want de heidenen, de jongere dus, zijn vruchtbaarder geweest, Galaten 4:27.

Genesis 29:31-35

Wij hebben hier de geboorte van vier Jakob's zonen, allen bij Lea.

Merk op

I. Dat Lea, die minder bemind was, met kinderen werd gezegend, terwijl aan Rachel die zegen wordt onthouden, vers 31. Zie hoe Gods voorzienigheid in de bedeling van zijn gaven naar evenredigheid handelt, teneinde het evenwicht te bewaren, kruisen en zegeningen tegenover elkaar stellende, opdat niemand zich te veel zou verheffen of te veel neergedrukt zou zijn. Rachel heeft geen kinderen, maar zij is bevoorrecht met de liefde van haar man, Lea derft die liefde, maar zij is vruchtbaar. Zo was het ook met de twee vrouwen van Elkana, 1 Samuel 1:5, want de Heere is wijs en rechtvaardig. *Toen nu de Heere zag, dat Lea gehaat was,* dat is: minder bemind dan Rachel, in welke zin en betekenis wij het haten moeten verstaan van vader en moeder in vergelijking namelijk met Christus, Lukas 14:26, toen heeft de Heere haar een kind geschonken.

Dit was een bestraffing voor Jakob omdat hij zo'n groot verschil maakte tussen haar, tot wie hij in gelijke betrekking stond, een bestraffing ook voor Rachel, omdat zij wellicht triomfeerde over haar zuster wegens de meerdere liefde van Jakob, en het was een vertroosting voor Lea, opdat zij niet neergedrukt zou zijn onder haar versmaadheid. Alzo "geeft God overvloediger eer aan hetgeen gebrek aan dezelve heeft," 1 Corinthiërs 12:24.

II. Dat de namen, die zij aan haar kinderen gaf, de uitdrukking waren van haar liefde en eerbied jegens God en jegens haar man.

1. Zij schijnt zeer begerig te zijn naar de liefde van haar echtgenoot. Dat zij die liefde derft, acht zij haar verdrukking te zijn, vers 32 die zij hem niet verwijt, niet als schuld toerekent, en zich dus ook daarom niet lastig of onbehaaglijk voor hem wil maken, maar zij neemt het ter harte en beschouwt het als een leed, dat zij geduldig had te dragen, te meer daar zij zelf toegestemd had in het bedrog, waardoor zij zijn vrouw was geworden, en wel mogen wij het verdriet geduldig dragen dat wij zelf door onze zonde en dwaasheid over ons gebracht hebben. Zij vleide zich dat de kinderen, die zij hem baarde, het deel in zijn liefde voor haar zouden winnen, dat zij begeerde. Zij noemde haar eerstgeborene *Ruben. Zie! een zoon,* met dit lieflijk denkbeeld: *nu zal mijn man mij liefhebben,* en haar derde zoon: *Levi: Gevoegd,* in de verwachting: *Nu zal zich mijn man bij mij voegen,* vers 34. Wederzijdse liefde is zowel de plicht als het genot van hen, die in deze betrekking tot elkaar staan, en echtgenoten behoren er zich op toe te leggen om elkaar te behagen, 1 Corinthiërs 7:33, 34.

2. Dankbaar erkent zij de vriendelijke beschikking Gods hierin: *"De Heere heeft mijn verdrukking aangezien,* vers 32, *de Heere heeft gehoord,* dat is: er acht op gegeven, dat ik gehaat ben", (want evenals onze verdrukking voor Gods ogen is, zo gaat er ook een geroep vanuit in Zijn oren) daarom heeft Hij mij ook deze zoon gegeven. In alles wat wij hebben, dat bijdraagt tot onze ondersteuning en vertroosting onder onze beproevingen, of tot onze verlossing er van, moet God erkend worden, inzonderheid Zijn barmhartigheid en ontferming. Haar vierde zoon noemde zij *Juda, Lof,* zeggende: *ditmaal zal ik de Heere loven,* vers 35. En deze was het, uit wie, voorzoveel het vlees aangaat, Christus is voortgekomen. Al wat ons een oorzaak is van blijdschap, moet ons een reden zijn om God te danken, nieuwe gunstbewijzen moeten ons opwekken om God te loven voor vroegere goedertierenheden. *Ditmaal zal ik de*

Heere loven meer en beter dan ik totnutoe gedaan heb. Al onze lof moet in Christus zijn, omdat Hij er de oorzaak en de Middelaar van is. Hij stamde af van hem wiens naam was Lof, want Hij is onze Lof. Is Christus geformeerd in mijn hart? "Nu zal ik de Heere loven."

HOOFDSTUK 30

1 Als nu Rachel zag, dat zij Jakob niet baarde, zo benijdde Rachel haar zuster; en zij zeide tot Jakob: Geef mij kinderen! of indien niet, zo ben ik dood.
2 Toen ontstak Jakob’s toorn tegen Rachel, en hij zeide: Ben ik dan in plaats van God, Die de vrucht des buiks van u geweerd heeft?
3 En zij zeide: Zie, daar is mijn dienstmaagd Bilha, ga tot haar in; dat zij op mijn knieen bare, en ik ook uit haar gebouwd worde.
4 Zo gaf zij hem haar dienstmaagd Bilha tot een vrouw; en Jakob ging tot haar in.
5 En Bilha werd zwanger, en baarde Jakob een zoon.
6 Toen zeide Rachel: God heeft mij gericht, en ook mijn stem verhoord, en heeft mij een zoon gegeven; daarom noemde zij zijn naam Dan.
7 En Bilha, Rachels dienstmaagd, werd wederom bevrucht, en baarde Jakob den tweeden zoon.
8 Toen zeide Rachel: Ik heb worstelingen Gods met mijn zuster geworsteld; ook heb ik de overhand gehad; en zij noemde zijn naam Nafthali.
9 Toen nu Lea zag, dat zij ophield van baren, nam zij ook haar dienstmaagd Zilpa, en gaf die aan Jakob tot een vrouw.
10 En Zilpa, Lea's dienstmaagd, baarde Jakob een zoon.
11 Toen zeide Lea: Er komt een hoop! en zij noemde zijn naam Gad.
12 Daarna baarde Zilpa, Lea's dienstmaagd, Jakob een tweeden zoon.
13 Toen zeide Lea: Tot mijn geluk! want de dochters zullen mij gelukkig achten; en zij noemde zijn naam Aser.
14 En Ruben ging in de dagen van de tarweoogst, en hij vond Dudaim in het veld, en hij bracht die tot zijn moeder Lea. Toen zeide Rachel tot Lea: Geef mij toch van uws zoons Dudaim.
15 En zij zeide tot haar: Is het weinig, dat gij mijn man genomen hebt, dat gij ook mijns zoons Dudaim nemen zult? Toen zeide Rachel: Daarom zal hij dezen nacht voor uws zoons Dudaim bij u liggen.
16 Als nu Jakob des avonds uit het veld kwam, ging Lea uit hem tegemoet, en zeide: Gij zult tot mij inkomen; want ik heb u om loon zekerlijk gehuurd voor mijns zoons Dudaim; en hij lag dien nacht bij haar.
17 En God verhoorde Lea; en zij werd bevrucht, en baarde Jakob den vijfden zoon.
18 Toen zeide Lea: God heeft mijn loon gegeven, nadat ik mijn dienstmaagd aan mijn man gegeven heb; en zij noemde zijn naam Issaschar.
19 En Lea werd wederom bevrucht, en zij baarde Jakob den zesden zoon.
20 En Lea zeide: God heeft mij, mij heeft Hij begiftigd met een goede gift; ditmaal zal mijn man mij bijwonen; want ik heb hem zes zonen gebaard; en zij noemde zijn naam Zebulon.
21 En zij baarde daarna een dochter; en zij noemde haar naam Dina.
22 God dacht ook aan Rachel; en God verhoorde haar, en opende haar baarmoeder.
23 En zij werd bevrucht, en baarde een zoon; en zij zeide: God heeft mijn smaadheid weggenomen!
24 En zij noemde zijn naam Jozef, zeggende: De HEERE voege mij een anderen zoon daartoe.
25 En het geschiedde, dat Rachel Jozef gebaard had, dat Jakob tot Laban zeide: Laat mij vertrekken, dat ik ga tot mijn plaats, en naar mijn land.
26 Geef mijn vrouwen, en mijn kinderen, om welke ik u gediend heb, dat ik vertrek; want gij weet mijn dienst, dien ik u gediend heb.
27 Toen zeide Laban tot hem: Zo ik nu genade gevonden heb in uw ogen; ik heb waargenomen, dat de HEERE mij om uwentwil gezegend heeft.
28 Hij zeide dan: Noem mij uitdrukkelijk uw loon, dat ik geven zal.

29 Toen zeide hij tot hem: Gij weet, hoe ik u gediend heb, en hoe uw vee bij mij geweest is.
30 Want het weinige, dat gij voor mij gehad hebt, dat is tot een menigte uitgebroken; en de HEERE heeft u gezegend bij mijn voet; nu dan, wanneer zal ik ook werken voor mijn huis?
31 En hij zeide: Wat zal ik u geven? Toen zeide Jakob: Gij zult mij niet met al geven, indien gij mij deze zaak doen zult; ik zal wederom uw kudden weiden, en bewaren.
32 Ik zal heden door uw ganse kudde gaan, daarvan afzonderende al het gespikkelde en geplekte vee, en al het bruine vee onder de lammeren, en het geplekte en gespikkelde onder de geiten; en zulks zal mijn loon zijn.
33 Zo zal mijn gerechtigheid op den dag van morgen met mij betuigen, als gij komen zult over mijn loon, voor uw aangezicht; al wat niet gespikkeld en geplekt is onder de geiten en bruin onder de lammeren, dat zij bij mij gestolen.
34 Toen zeide Laban: Zie, och ja, het zij naar uw woord!
35 En hij zonderde af ten zelfden dage de gesprenkelde en geplekte bokken en al de gespikkelde en geplekte geiten, al waar wit aan was, en al het bruine onder de lammeren; en hij gaf dezelve in de hand zijner zonen.
36 En hij stelde een weg van drie dagen tussen hem, en tussen Jakob; en Jakob weidde de overige kudde van Laban.
37 Toen nam zich Jakob roeden van groen populierenhout, en van hazelaar, en van kastanje; en hij schilde daarin witte strepen, ontblotende het wit, hetwelk aan die roeden was.
38 En hij leide deze roeden, die hij geschild had, in de goten, en in de drinkbakken van het water, waar de kudde kwam drinken, tegenover de kudde; en zij werden verhit, als zij kwamen om te drinken.
39 Als dan de kudde verhit werd bij de roeden, zo lammerde de kudde gesprenkelde, gespikkelde, en geplekte.
40 Toen scheidde Jakob de lammeren, en hij wendde het gezicht der kudde op het gesprenkelde, en al het bruine onder Labans kudde; en hij stelde zijn kudden alleen, en hij zette ze niet bij de kudde van Laban.
41 En het geschiedde, telkens als de kudde der vroegelingen verhit werd, zo stelde Jakob de roeden voor de ogen der kudde in de goten, opdat zij hittig werden bij de roeden.
42 Maar als de kudde spade hittig werd, zo stelde hij ze niet, zodat de spadelingen Laban, en de vroegelingen Jakob toekwamen.
43 En die man brak gans zeer uit in menigte, en hij had vele kudden, en dienstmaagden, en dienstknechten, en kemelen, en ezelen.

In dit hoofdstuk hebben wij een bericht:

I. Van de toename van Jakob's gezin. Nog acht kinderen zijn in dit hoofdstuk geregistreerd: Dan en Nafthali bij Bilha, Rachels dienstmaagd, vers 1, Gad en Aser bij Zilpa, Lea's dienstmaagd, vers 9-13. Issaschar, Zebulon en Dina bij Lea, vers 14-21, en ten laatste Jozef bij Rachel, vers 22-24.

II. De toename van Jakob's bezitting. Hij maakt een nieuw contract met Laban, vers 25-34. En in de zes jaren, die hij nu nog in Labans dienst was, heeft God hem wonderbaarlijk gezegend, zodat zijn veestapel zeer aanzienlijk werd, vers 35-43. Hierin werd de zegen vervuld, waarmee Izaak hem wegzond, Hoofdstuk 28:3 :GOD MAKE U VRUCHTBAAR EN VERMENIGVULDIGE U. Zelfs de kleine aangelegenheden van Jakob's huis en veld zijn, hoe onbelangrijk zij ons ook toeschijnen, nuttig tot onze lering. Want de Schriften zijn geschreven niet voor vorsten en staatslieden om hen in staatkunde te onderwijzen, maar voor alle mensen, zelfs de geringsten, om hen te besturen in hun gezin en beroep. Maar toch zijn alle dingen omtrent Jakob hier niet vermeld tot onze navolging, maar tot onze waarschuwing.

Genesis 30:1-13

Wij hebben hier de slechte gevolgen van Jakob's huwelijk met twee zusters. Hier is:

I. Een ongelukkig geschil tussen hem en Rachel, vers 1, 2, veroorzaakt niet zozeer door haar eigen onvruchtbaarheid als wel door de vruchtbaarheid van haar zuster. Rebekka, de enige vrouw van Izaak, is lang kinderloos geweest, en toch bevinden wij niet dat hierdoor enigerlei moeilijkheid was ontstaan tussen haar en Izaak, maar hier, omdat Lea kinderen baart, kan Rachel niet vreedzaam leven met Jakob.

1. Rachel ergert zich en is verdrietig, zij benijdt haar zuster. Nijd is zich bedroeven over het goed van een ander, geen zonde is meer beledigend voor God en meer schadelijk voor onze naaste en voor onszelf. Zij bedacht niet dat het God was, die het verschil maakte, en dat zij, hoewel haar zuster in dit opzicht meer bevoorrecht was dan zij, toch in andere opzichten de begunstigde was. Laat ons zorgvuldig waken tegen het opkomen en het werken van die hartstocht in ons gemoed. Laat ons oog niet boos zijn voor onze mededienstknechten, omdat het oog van onze meester goed is. Maar dit was nog niet alles. *Geef mij kinderen,* zei zij tot Jakob, *of indien niet, zo ben ik dood.* Wij zijn zeer onderhavig aan dwalen in ons verlangen naar tijdelijke zegeningen, zoals Rachel hier,

a. Eén kind voldeed haar niet, omdat Lea meer dan een heeft, moet zij er ook meer hebben: Geef mij kinderen.

b. Haar hart is daar buitengewoon op gezet, indien zij niet heeft wat zij wil hebben, dan zal zij het leven en al zijn genoegen en vertroosting wegwerpen. "Geef ze mij, of ik sterf", dat is: "ik zal mij doodkniezen, het derven van deze voldoening zal mijn dagen verkorten." Sommigen denken dat zij Jakob dreigt zich het leven te zullen benemen, als zij die zegen niet verkrijgt.

c. Zij heeft zich niet tot God gewend in het gebed, maar alleen tot Jakob, vergetende dat "kinderen een erfdeel des Heeren zijn," Psalm 127:3. Wij doen onrecht aan God en aan onszelf, als ons oog meer gericht is op mensen, de werktuigen van ons verdriet en van onze zegeningen, dan op God, de werker er van. Zie het verschil tussen Rachels vragen om die zegen en dat van Hanna 1 Samuel 1:10 enz. Rachel benijdde, Hanna weende, Rachel moet kinderen hebben, en zij sterft als zij het tweede ter wereld brengt, Hanna bad om een kind en zij krijgt er nog vier. Rachel is dringend en dwingend, Hanna is onderworpen en vroom. "Indien Gij mij een kind geeft, zal ik hem de Heere geven." Laat dan Hanna en niet Rachel nagevolgd worden, en laten onze begeerten steeds door verstand en Godsdienst geleid worden.

2. Jakob bestraft haar, en zeer terecht, vers 2. Hij had Rachel lief, en daarom bestraft hij haar om hetgeen zij verkeerd gezegd had. Een getrouwe bestraffing is het voortbrengsel en bewijs van ware liefde, Psalm 141:5, Spreuken 27:5, 6. Job bestrafte zijn vrouw, omdat zij de taal sprak van een zottin, Job 2:10, zie 1 Corinthiërs 7:16. Hij was toornig, niet op de persoon, maar op de zonde, hij drukte zich uit op een wijze, waaruit zijn misnoegen bleek. Soms is het nodig dat een bestraffing warm wordt gegeven, zoals een medicijn, niet te heet, opdat het de zieke niet brandt, en niet te koud, opdat het niet zonder uitwerking blijve. Het was een zeer ernstig en Godvruchtig antwoord, dat Jakob gaf op Rachels gemelijke eis: *Ben ik dan in plaats van God.* In de Chaldeeuwse overzetting is dit zeer goed aldus omschreven: *Eist gij zonen van mij? Behoordet gij ze niet van God te vragen?* In het Arabisch luidt het: *"Ben ik boven God, kan ik u geven wat God u ontzegt?"* Dit was gezegd als door een eenvoudig, oprecht man.

Merk op:

a. Hij erkent de hand van God in de beproeving, die hij met haar deelde. *Hij heeft de vrucht des buiks van u geweerd.* Wat het ook zij, dat ons ontbreekt, het is God, die het ons onthoudt. Hij, de vrijmachtige Heere, is wijs, heilig en goed, en kan met het Zijne doen wat Hij wil, en is niemands schuldenaar, Hij heeft nooit aan een Zijner schepselen onrecht gedaan, en kan dit ook niet. De sleutelen van de wolken, van het hart, van het graf en van de buik zijn vier sleutelen, die God in Zijn hand heeft, en Hij vertrouwt ze, (zeggen de rabbijnen) noch aan engelen noch aan serafim toe, zie Openbaring 3:7, Job 11:10, 12:14.

b. Hij erkent zijn onmacht om Gods bestel te veranderen. "Ben *ik dan in plaats van God?* Hoe! Maakt gij een God van mij?" (Deos qui rogat ille facit. Hij, tot wie wij smekingen richten, is ons een God.) Er is geen schepsel dat voor ons is of zijn kan, inplaats van God. God kan ons in de plaats zijn van elk schepsel, zoals de zon inplaats van de maan en de sterren, maar de maan en al de sterren kunnen voor ons niet inplaats zijn van de zon. Geen wijsheid, macht en liefde van enig schepsel kan voor ons in de plaats zijn van de wijsheid, macht en liefde van God. Daarom is het onze zonde en dwaasheid om enig schepsel inplaats van God te stellen, in enig schepsel het vertrouwen te stellen, dat wij alleen in God moeten hebben.

II. Een ongelukkige overeenkomst tussen hem en de twee dienstmaagden.

1. Op aandringen van Rachel nam hij Bilha, haar dienstmaagd, tot vrouw opdat, naar het gebruik van die dagen, zijn kinderen bij haar als de kinderen van haar meesteres aangenomen en erkend zouden worden, vers 3 en verv. Zij wilde liever kinderen in naam dan in het geheel geen kinderen hebben, kinderen, die zij zich als de hare kon voorstellen, en de hare kon noemen, hoewel zij het niet waren. Men zou zo denken, dat de kinderen van haar eigen zuster haar nader stonden dan die van haar dienstmaagd, en dat zij ze met meer genoegen als haar eigen kinderen had kunnen aannemen indien zij het gewild had, maar (zo natuurlijk is de neiging in ons om macht uit te oefenen) kinderen, over wie zij het recht had te regeren waren begerenswaardiger voor haar dan kinderen waarvoor zij meer reden had ze lief te hebben, en, als een vroeg voorbeeld reeds van haar heerschappij over de kinderen, die in haar vertrekken geboren waren, vindt zij er genoegen in hun namen te geven, waarin geen andere betekenis ligt opgesloten dan haar nastreven van haar zuster. Alsof zij de overhand over haar had verkregen:

a. *Naar de wet,* noemt zij de eerste zoon van haar dienstmaagd *Dan, oordeel of rechterlijke uitspraak,* zeggende. *"God heeft mij gericht",* vers 6 dat is: uitspraak gedaan tot mijn voordeel."

b. *In den strijd,* noemde zij de volgende *Naftali, Worstelingen,* zeggende: *Ik heb worstelingen Gods met mijne zuster geworsteld, ook heb ik de overhand gehad,* vers 8, alsof alle zonen Jakob's geboren mannen des strijds moesten zijn. Zie welk een wortel der bitterheid afgunst en twist zijn, en welk kwaad zij onder bloedverwanten stichten.

2. Op aandringen van Lea nam Jakob ook Zilpa, haar dienstmaagd, tot vrouw. Rachel had de dwaze, ongerijmde daad gedaan, om in wedijver met Lea hem haar dienstmaagd te geven, en nu doet Lea, omdat zij een jaar geen kinderen gebaard had, hetzelfde, om met haar gelijk te zijn, of liever om haar vooruit te blijven. Zie de macht van naijver en mededinging, en bewonder de wijsheid van Gods bestel, die slechts één man met één vrouw samenvoegt, want God heeft ons tot "vrede geroepen en tot reinheid," 1 Corinthiërs 7:15. Zilpa baarde twee

zonen aan Jakob, op wie Lea achtte recht te hebben, als teken waarvan zij de een *Gad* noemde, vers 11, zich vleiende nu een kleine *bende*, een troepje kinderen te hebben, en kinderen zijn de krijgsmacht van een gezin, zij vullen de pijlkoker, Psalm 127:4, 5. De tweede noemde zij *Aser, Gelukkig,* zich gelukkig achtende in hem, en zich vleiende dat ook haar naburen haar gelukkig zullen achten, vers 13, *de dochters zullen mij gelukkig achten*. Het is een voorbeeld van de ijdelheid der wereld en de dwaasheid van ons hart, dat de meeste mensen zich schatten en regeren, meer naar hetgeen men van hen zegt, dan naar verstand of Godsdienst, zij achten zich *gelukkig*, indien de dochters hen slechts zo noemen. Er was veel verkeerds in de strijd en de naijver tussen deze twee zusters, maar uit dit kwaad heeft God het goede doen voortkomen, want de tijd was nu nabij waarop het zaad Abrahams zich moest vermenigvuldigen. Zo werd Jakob's gezin vervuld met twaalf zonen, hoofden van de duizenden Israël's, uit wie de vermaarde twaalf stammen zijn voortgekomen, en naar wie zij genoemd zijn.

Genesis 30:14-24

Hier is:

I. Lea wederom vruchtbaar, nadat zij voor een tijd opgehouden had te baren. Jakob schijnt zich meer bij Rachel dan bij Lea gevoegd te hebben. De wet van Mozes onderstelt het als iets gewoons, dat wanneer een man twee vrouwen heeft, de een bemind en de andere gehaat zal zijn, Deuteronomium 21:15. Maar eindelijk hebben Rachels sterke hartstochten haar tot een overeenkomst gebracht met Lea, dat Jakob tot haar vertrek zou terugkeren. Ruben, een knaapje van vijf of zes jaar, speelde in het veld, en vond *dudaim.* Het is onzeker wat die waren, de critici zijn het er oneens over, wij geloven dat het iets zeldzaams moet geweest zijn, hetzij bloemen of vruchten, die een zeer aangename geur hadden, Hooglied 7:13. De God der natuur heeft niet slechts in het nodige voor ons voorzien, maar ook in hetgeen ons aangenaam en lieflijk is. Er zijn voortbrengselen van de aarde in het open veld zowel als in de beplante, beschutte hof, die zeer kostbaar en nuttig zijn. Hoe overvloedig is het huis der natuur voorzien en haar dis gespreid. Haar kostelijke vruchten laten zich door de handen van kleine kinderen plukken. Het is een loffelijke gewoonte van de vrome Joden om, als zij genot vinden, bijvoorbeeld in het eten van een appel, hun hart op te heffen tot God, zeggende: "Gezegend zij Hij, die deze vrucht aangenaam gemaakt heeft!" Of bij het ruiken van een bloem: "Gezegend zij Hij, die deze bloem lieflijk gemaakt heeft." Sommigen denken, dat deze *dudaim* jasmijnen waren. Maar wat zij nu ook geweest zijn: Rachel kon ze niet in Lea's handen zien, waarin het kind ze gebracht had, zij moest ze voor zich begeren. Zij kan het niet verdragen die fraaie bloemen niet te hebben, en dus wil zij ze kopen, tot elke prijs. Er kan grote zonde en dwaasheid zijn in het bovenmatig begeren van iets zeer gerings. Lea doet er haar voordeel mee (zoals Jakob zijn voordeel gedaan had met Ezau's sterke begeerte naar zijn rode kooksel) om datgene te verkrijgen wat haar rechtmatig toekwam, maar waarin Rachel anders niet bewilligd zou hebben. Sterke hartstochten werken elkaar soms tegen, en zij, die er door beheerst worden, kunnen niet anders dan in voortdurende onrust zijn. Lea is op het toppunt van vreugde, omdat zij het gezelschap van haar man weer zal hebben en haar gezin nog verder gebouwd zal worden, hetgeen de zegen is, die zij begeert en waarom zij vroom bidt, zoals aangeduid wordt in vers 17, waar gezegd wordt: *God verhoorde Lea.* De geleerde bisschop Patrick maakt hier de onderstelling waarvoor zeer veel grond is, dat de ware reden van die strijd tussen Jakob's vrouwen om zijn bijzijn, en van haar geven aan hem van haar dienstmaagden, de vurige begeerte was om de belofte te vervullen, gedaan aan Abraham (en nu onlangs hernieuwd aan Jakob) dat zijn zaad zou wezen als de sterren des hemels in menigte, en dat in een Zaad, een van zijn nakomelingen, alle geslachten der aarde gezegend zullen worden. En hij denkt dat het beneden de waardigheid zou zijn van deze gewijde geschiedenis, om zo bijzonder nota te nemen van deze dingen, indien er niet een zodanige reden voor was. Lea werd nu gezegend met twee zonen, de eerste noemde zij Issaschar, *een loon,* vers 18, zich wel beloond achtende voor haar dudaim, ja (en dat is een vreemde uitlegging van Gods voorzienigheid!) beloond voor haar geven van haar dienstmaagd aan Jakob. Wij maken misbruik van Gods zegeningen, als wij veronderstellen dat Zijn gunsten onze dwaasheden ondersteunen of belonen. De tweede noemde zij *Zebulon, Woning,* vers 20. Jakob had haar geen huwelijksgift gegeven toen hij haar trouwde, en hij bezat ook niets om dit te kunnen, maar zij acht een gezin van kinderen geen bezwaar of last, maar een kostelijk huwelijksgoed, Psalm 113:9. Zij vleit zich nu meer van het gezelschap van haar echtgenoot te zullen hebben, nu zij hem zes zonen gebaard heeft en dat hij, om wille van zijn kinderen tenminste, haar dikwijls in haar woning zou bezoeken. In vers 21 wordt melding gemaakt van de geboorte van

een dochter, *Dina,* vanwege de geschiedenis over haar in Hoofdstuk 34. Het is mogelijk dat Jakob meer dochters heeft gehad, hoewel zij niet in de geschiedenis staan aangetekend.

II. Rachel is ten laatste vruchtbaar, vers 22. *God dacht ook aan Rachel,* die Hij vergeten scheen te hebben, *en God verhoorde haar,* wier gebeden gedurende zo lange tijd onverhoord waren gebleven, en toen baarde zij een zoon. Gelijk God rechtvaardig de zegeningen onthoudt, die wij al te onstuimig begeren, zo zal Hij ons soms in Zijn genade ten laatste datgene schenken, waarnaar wij zo lang hebben uitgezien. Hij bestraft onze dwaasheid, maar gedenkt toch wat maaksel wij zijn, en zal niet altijd met ons twisten. Rachel noemde haar zoon *Jozef,* welke naam in het Hebreeuws verwant is aan twee woorden van een tegenovergestelde betekenis, *Asaf, abstulit, Hij heeft mijn smaadheid weggenomen,* alsof de grootste zegen, die zij in deze zoon had, hierin bestond dat haar eer gered was, en *Jasaph addidif, de Heere voege mij een andere zoon daartoe,* hetgeen beschouwd kan worden, hetzij als de taal van haar buitensporige begeerte (zij weet nauwelijks dankbaar te zijn voor een zoon, als zij er niet zeker van is er nog een te zullen hebben) of van haar geloof: zij ontvangt die zegen als een onderpand van nog meerdere zegeningen. "Heeft God mij Zijn genade geschonken? Ik mag haar *Jozef* noemen, en zeggen: Hij zal nog meer genade er aan toevoegen. Heeft Hij mij Zijn blijdschap geschonken? Ik mag haar *Jozef* noemen en zeggen: Hij zal meer blijdschap geven. Heeft Hij begonnen, en zal Hij niet voleinden?"

Genesis 30:25-36

Wij hebben hier:

I. Jakob's denken aan terugkeren. Hij heeft trouw zijn tijd bij Laban uitgediend, zelfs zijn tweede zevental jaren, hoewel hij een oud man was en een aangroeiend gezin had om voor te zorgen. En nu was het hoog tijd voor hem om voor eigen rekening zaken te gaan doen. Hoewel Labans dienst hard was en deze hem ten opzichte van hun eerste overeenkomst bedrogen had, heeft Jakob toch van zijn kant zijn woord trouw gehouden. Een goed man zal, al heeft hij gezworen tot zijn schade, toch niet veranderen. En als anderen ons bedrogen hebben, geeft ons dit toch het recht niet om hen ook te bedriegen. Onze regel is te doen zoals wij wensen dat ons gedaan zal worden, niet zoals ons gedaan wordt. Nu de tijd van Jakob om is verzoekt hij om ontslag en verlof om heen te gaan, vers 25.

Merk op:

1. Hij heeft zijn genegenheid behouden voor het land Kanaän, niet alleen omdat het het land was van zijn geboorte en omdat daar zijn vader en moeder waren die hij verlangde weer te zien, maar omdat het het beloofde land was en ten teken dat hij staat maakte op die belofte. Te Haran kan hij wel als vreemdeling verkeren, maar hij kan er zich volstrekt niet vestigen. Zodanig gezind moeten wij ook zijn ten opzichte van ons hemels vaderland en ons beschouwen als vreemdelingen hier beneden en verlangende om daar te zijn, zodra de dagen van onze dienst op aarde geteld en voleindigd zijn. Wij moeten er niet aan denken om hier altijd te willen blijven, ons geluk te vinden in de aarde, want wij "hebben hier geen blijvende stad," Hebreeën 13:14.

2. Hij verlangde naar Kanaän terug te gaan hoewel hij een groot gezin had mede te nemen waarvoor nog geen voorziening gemaakt was. Hij had bij Laban vrouwen en kinderen verworven, maar niets meer. Toch doet hij bij Laban geen aanvraag, hetzij om een bruidsschat voor zijn vrouwen, of om onderhoud voor sommigen van zijn kinderen. Neen, al wat hij vraagt, is: *Geef mijn vrouwen en mijn kinderen en laat mij vertrekken*, vers 25-26. Zij, die vertrouwen hebben in God, in Zijn voorzienigheid en Zijn belofte, kunnen, al hebben zij ook een groot gezin en een klein inkomen, blijmoedig hopen, dat Hij, die de monden zendt, ook het brood er voor zal geven. Hij, die de jonge raven voedt, zal het zaad der rechtvaardigen niet laten verhongeren.

II. Laban wenst dat hij zal blijven, vers 27. Uit liefde voor zichzelf, niet voor Jakob of zijn vrouwen en kinderen, spreekt hij vriendelijk en billijk, ten einde hem te bewegen als zijn opperherder bij hem te blijven, hem dringend verzoekend ter wille der liefde, die hij hem toedroeg, hem niet te verlaten. *Zo ik nu genade gevonden heb in uwe ogen, blijf*. Vrekkige, zelfzuchtige mensen weten wel goede, schone woorden te spreken als dit met hun belangen strookt. Laban ondervond dat zijn veestapel onder de goede zorg van Jakob verwonderlijk was toegenomen, en hij erkent het, en wel met zeer goede uitdrukkingen van eerbied voor God en achting voor Jakob. Ik heb waargenomen, of ik heb door ondervinding geleerd dat de Heere mij, om uwentwil gezegend heeft.

Merk op:

1. Wat Laban geleerd heeft. *Ik heb door ondervinding geleerd.* Menige goede, nuttige les wordt door ondervinding geleerd. Wij zijn zeer ongeschikte scholieren, als de ondervinding ons het kwaad niet heeft geleerd van de zonde, de bedrieglijkheid van ons eigen hart, de ijdelheid der wereld, de goedheid van God, het gewin der Godzaligheid en dergelijke zaken meer.

2. Laban erkent:

a. Dat hij zijn voorspoed aan Gods zegen was verschuldigd: *de Heere heeft mij gezegend.* Wereldse mensen, die hun deel verkiezen in dit leven, worden dikwijls met overvloed van werelds goed gezegend. Uitwendige zegeningen worden in overvloedige mate geschonken aan velen, die geen recht of aanspraak hebben op verbondszegeningen.

b. Dat Jakob's Godsvrucht hem die zegen had aangebracht: *de Heere heeft mij gezegend,* niet om mijnentwil, (een man als Laban, die zonder God in de wereld leeft, "mene niet dat hij iets ontvangen zal van den Heere" Jakobus 1:7. Godvruchtige mensen zijn een zegen voor de plaatsen, waar zij wonen, zelfs waar zij in geringheid en onbekendheid wonen, zoals Jakob in het veld en Jozef in de gevangenis, Hoofdstuk 39:23. God zegent slechte mensen dikwijls met uitwendig goed ter wille van hun Godvruchtige bloedverwanten ofschoon zij slechts zelden het verstand hebben om het te zien en waar te nemen of oprechtheid genoeg om het, zoals Laban hier, te erkennen.

III. De nieuwe overeenkomst tussen hen. Labans list en inhaligheid deden hun voordeel met Jakob's eenvoudigheid, eerlijkheid en goedhartigheid. Bemerkende dat zijn schone woorden hun uitwerking niet misten bij Jakob, heeft hij, in plaats van hem een voordelig aanbod te doen, zoals hij alles in aanmerking genomen had behoren te doen, het aan Jakob zelf overgelaten, vers 28. *Noem mij uitdrukkelijk uw loon,* wel wetende dat hij zeer bescheiden zou zijn in zijn eisen en minder zou vragen dan hij hem, zonder zich te schamen, zou durven aanbieden. Zo doet Jakob hem dan een voorstel, waarin:

1. Hij aantoont welke redenen hij had om daarop aan te dringen, aangezien:

a. Laban uit dankbaarheid verplicht was hem goed te behandelen, daar hij hem niet slechts getrouw maar zeer voorspoedig had gediend, vers 30. Merk hier nu op, hoe bescheiden en nederig hij over zichzelf spreekt. Laban had gezegd: *de Heere heeft mij om uwentwil gezegend,* Jakob wil dat niet zeggen, maar: *de Heere heeft u sedert mijn komst gezegend.* Nederige heiligen scheppen meer vermaak in goeddoen dan in het horen er van.

b. Dat hijzelf gehouden en verplicht was voor zijn eigen gezin te zorgen: *nu dan, wanneer zal ik ook werken voor mijn huis?* Geloof en liefde zijn wel voortreffelijke zaken, maar zij moeten er ons niet van weerhouden om voor ons eigen onderhoud te zorgen en in het onderhoud van ons gezin te voorzien. Evenals Jakob moeten wij vertrouwen op de Heer en het goede doen, maar evenals hij, moeten wij ook voor ons eigen huls werken, wie dat niet doet, is erger dan een ongelovige. 1 Timotheus 5:8.

2. Hij is bereid om zich op Gods voorzienigheid te verlaten, die, naar hij wist, zich ook over de kleinste dingen uitstrekt, zelfs over de kleur van vee, en hij zal tevreden wezen als hij voor zijn loon de schapen en geiten van die en die kleur krijgt, het gespikkelde, het geplekte en het bruine, dat van nu voortaan voortgebracht zal worden, vers 32, 33. Dat, meent hij, zal het

beste middel wezen om te voorkomen dat Laban hem bedriegt en zich te vrijwaren tegen de verdenking, dat hij Laban bedriegt. Sommigen denken dat hij die kleur koos, omdat die in Kanaän het meest op prijs werd gesteld, in Kanaän worden de herders Nekodim genoemd, Amos 1:1, het woord, dat hier voor *gespikkeld* gebruikt wordt, en Laban bewilligde gaarne in dit voorstel, omdat hij dacht dat als de weinige gespikkelde, geplekte en bruine dieren die hij nu had van de overige werden afgezonderd, wat zij overeenkwamen terstond te doen, de kudde die Jakob te verzorgen had, als die van een kleur was, of geheel wit of geheel zwart, geen of weinige van gemengde kleuren zou voortbrengen, zodat hij dan Jakob's dienst voor niets of zo goed als niets zou hebben. Volgens deze overeenkomst werden nu de veelkleurige dieren afgezonderd en onder de hoede van Labans zonen gesteld en drie dagreizen ver weggezonden, zó groot was Labans vrees, dat sommige er van bij de overige kudde zouden komen en er zich, ten voordele van Jakob, mede zouden vermengen. Een schone koop heeft Jakob dus voor zich gesloten! Is dit nu zijn zorgen voor zijn eigen huis, om op zo onzekere kansen af te gaan? Indien dit vee, zoals gewoonlijk, jongen voortbrengt van zijn eigen kleur, dan moet hij nog voor niets dienen, zijn gehele leven lang slaven en arm blijven, Maar hij weet op wie hij vertrouwt, en de uitkomst bewees:

a. Dat hij de beste manier had gevolgd om met Laban te handelen, daar deze anders al te gierig en hard voor hem geweest zou zijn. En:

b. Dat niet tevergeefs vertrouwd wordt op Gods voorzienigheid, die eerlijke, nederige vlijt zegent. Zij, die bevinden dat mensen met wie zij handelen onrechtvaardig en onvriendelijk zijn zullen ook bevinden dat God dit niet is, maar dat Hij op de een of andere wijze recht zal doen aan hen, aan wie onrecht gedaan werd en een goede beloner zal wezen voor hen, die hun zaak in Zijn handen overgeven.

Genesis 30:37-43

Hier is Jakob's verstandig en eerlijk beleid om het verdrag met Laban voordeliger voor zich te maken dan het zich liet aanzien. Indien hij geen middel had gebruikt om zichzelf te helpen, dan zou de overeenkomst zeer nadelig voor hem geweest zijn, en hij wist dat Laban zich daar nooit om bekommerd zou hebben, of liever, dat het hem groot genoegen zou gedaan hebben, zo weinig ging Laban met iemands belangen, behalve met zijn eigene, te rade.

Wat Jakob nu bedacht heeft, was:

1. Geschilde roeden te stellen ter plaatse waar het vee gedrenkt werd, opdat de dieren, starende op die ongewone bonte roeden, door de kracht van de verbeelding even zulke bonte jongen zouden werpen, vers 37-39. Waarschijnlijk werd deze gewoonte algemeen gevolgd door de herders van Kanaän, die gaarne zulk bontgekleurd vee hadden. Het betaamt een man meester te zijn in zijn beroep, waarin dit ook moge bestaan, en er niet slechts naarstig, maar vernuftig, vindingrijk in te zijn, wel bekend te zijn met al de wettige kunstgrepen er van, immers beoordeelt men de mens naar zijn werk. Er is een wijze (van werken) waarin God de landman onderricht, hoe eenvoudig dit beroep ook is, en die hij behoort te leren, Jesaja 28:26.

2. Toen hij nu een kudde van gestreept en bruin vee had verkregen, heeft hij ze zo geplaatst, dat het aangezicht van de andere dieren tot dit vee gewend was, en wel met hetzelfde doel, maar zijn eigen bont vee belette hij om op Labans effenkleurig vee te zien, vers 40. Het schijnt dat sterke indrukken worden verkregen door het oog, het is dus nodig daar een verbond mee aan te gaan.

3. Toen hij zag dat die wijze van werken door de bijzondere zegen van God voorspoedig was, paste hij haar alleen toe op de sterkere soort van vee, waardoor hij voor zich de kostbaarste dieren verkreeg, terwijl dan de zwakkere soort, de spadelingen, voor Laban waren, vers 41, 42. Aldus *brak Jakob geheel zeer uit in menigte,* vers 43, en werd hij in korte tijd zeer rijk. Die voorspoed op zijn beleid zou het, wel is waar, niet kunnen rechtvaardigen, indien er bedrog bij ware gepleegd, of indien er een onrechtvaardigheid mee begaan was, hetgeen, daarvan zijn wij zeker, niet het geval was, daar hij onder Goddelijke leiding had gehandeld, Hoofdstuk 31:12, ook was er in de zaak zelf niets dan een eerlijk gebruik maken van een billijke overeenkomst, dat door Gods voorzienigheid zeer voorspoedig werd gemaakt, zowel om recht te doen aan Jakob wie Laban onrecht had gedaan en die door hem zeer hard behandeld werd, alsook ingevolge de bijzondere beloften, die hem gedaan waren ten teken van de Goddelijke gunst. Zij die, terwijl hun begin gering is, nederig en eerlijk zijn, tevreden en naarstig, zijn goed op weg om hun laatste zeer vermeerderd te zien, aan hem, die getrouw is in het kleine, zal meer toevertrouwd worden, aan hem, die getrouw is in hetgeen van een ander is, zal iets voor hemzelf toevertrouwd worden. Jakob, die een eerlijk en oprecht dienstknecht is geweest is een rijk meester geworden.

HOOFDSTUK 31

1 Toen hoorde hij de woorden der zonen van Laban, zeggende: Jakob heeft genomen alles, wat onzes vaders was, en van hetgeen, dat onzes vaders was, heeft hij al deze heerlijkheid gemaakt.
2 Jakob zag ook het aangezicht van Laban aan, en ziet, het was jegens hem niet als gisteren en eergisteren.
3 En de HEERE zeide tot Jakob: Keer weder tot het land uwer vaderen, en tot uw maagschap, en Ik zal met u zijn.
4 Toen zond Jakob heen, en riep Rachel en Lea, op het veld tot zijn kudde;
5 En hij zeide tot haar: Ik zie het aangezicht uws vaders, dat het jegens mij niet is als gisteren en eergisteren; doch de God mijns vaders is bij mij geweest.
6 En gijlieden weet, dat ik met al mijn macht uw vader gediend heb.
7 Maar uw vader heeft bedriegelijk met mij gehandeld, en heeft mijn loon tien malen veranderd; doch God heeft hem niet toegelaten, om mij kwaad te doen.
8 Wanneer hij aldus zeide: De gespikkelde zullen uw loon zijn, zo lammerden al de kudden gespikkelde; en wanneer hij alzo zeide: De gesprenkelde zullen uw loon zijn, zo lammerden al de kudden gesprenkelde.
9 Alzo heeft God uw vader het vee ontrukt, en aan mij gegeven.
10 En het geschiedde ten tijde, als de kudde hittig werd, dat ik mijn ogen ophief, en ik zag in den droom; en ziet, de bokken, die de kudden beklommen, waren gesprenkeld, gespikkeld, en hagelvlakkig.
11 En de Engel Gods zeide tot mij in den droom: Jakob! En ik zeide: Zie, hier ben ik!
12 En Hij zeide: Hef toch uw ogen op, en zie! alle bokken, die de kudde beklimmen, zijn gesprenkeld, gespikkeld, en hagelvlakkig; want Ik heb gezien alles, wat Laban u doet.
13 Ik ben die God van Beth-el, alwaar gij het opgerichte teken gezalfd hebt, waar gij Mij een gelofte beloofd hebt; nu, maak u op, vertrek uit dit land, en keer weder in het land uwer maagschap.
14 Toen antwoordden Rachel en Lea, en zeiden tot hem: Is er nog voor ons een deel of erfenis, in het huis onzes vaders?
15 Zijn wij niet vreemden van hem geacht? Want hij heeft ons verkocht, en hij heeft ook steeds ons geld verteerd.
16 Want al de rijkdom, welke God onzen vader heeft ontrukt, die is onze, en van onze zonen; nu dan, doe alles, wat God tot u gezegd heeft.
17 Toen maakte zich Jakob op, en laadde zijn zonen en zijn vrouwen op kemelen.
18 En hij voerde al zijn vee weg, en al zijn have, die hij gewonnen had, het vee, dat hij bezat, hetwelk hij in Paddan-aram geworven had, om te komen tot Izak, zijn vader, naar het land Kanaan.
19 Laban nu was gegaan, om zijn schapen te scheren; zo stal Rachel de terafim, die haar vader had.
20 En Jakob ontstal zich aan het hart van Laban, den Syrier, overmits hij hem niet te kennen gaf, dat hij vlood.
21 En hij vlood, en al wat het zijne was, en hij maakte zich op, en voer over de rivier, en hij zette zijn aangezicht naar het gebergte Gilead.
22 En ten derden dage werd aan Laban geboodschapt, dat Jakob gevloden was.
23 Toen nam hij zijn broeders met zich, en jaagde hem achterna, een weg van zeven dagen, en hij kreeg hem op het gebergte van Gilead.
24 Doch God kwam tot Laban, den Syrier, in een droom des nachts, en Hij zeide tot hem: Wacht u, dat gij met Jakob spreekt, noch goed, noch kwaad.

25 En Laban achterhaalde Jakob; Jakob nu had zijn tent geslagen op dat gebergte; ook sloeg Laban met zijn broederen de zijne op het gebergte van Gilead.
26 Toen zeide Laban tot Jakob: Wat hebt gij gedaan, dat gij u aan mijn hart ontstolen hebt, en mijn dochteren ontvoerd hebt, als gevangenen met het zwaard?
27 Waarom zijt gij heimelijk gevloden, en hebt u aan mij ontstolen? en hebt het mij niet aangezegd, dat ik u geleid had met vreugde, en met gezangen, met trommel en met harp?
28 Ook hebt gij mij niet toegelaten mijn zonen en mijn dochteren te kussen; nu, gij hebt dwaselijk gedaan zo doende.
29 Het ware in de macht mijner hand aan ulieden kwaad te doen; maar de God van ulieder vader heeft tot mij gisteren nacht gesproken, zeggende: Wacht u, van met Jakob te spreken, of goed, of kwaad.
30 En nu, gij hebt immers willen vertrekken, omdat gij zo zeer begerig waart naar uws vaders huis; waarom hebt gij mijn goden gestolen?
31 Toen antwoordde Jakob, en zeide tot Laban: Omdat ik vreesde; want ik zeide: Opdat gij niet misschien uw dochteren mij ontweldigdet!
32 Bij wien gij uw goden vinden zult, laat hem niet leven! Onderken gij voor onze broederen, wat bij mij is, en neem het tot u. Want Jakob wist niet, dat Rachel dezelve gestolen had.
33 Toen ging Laban in de tent van Jakob, en in de tent van Lea, en in de tent van de beide dienstmaagden, en hij vond niets; en als hij uit de tent van Lea gegaan was, kwam hij in de tent van Rachel.
34 Maar Rachel had de terafim genomen, en zij had die in een kemels zadeltuig gelegd, en zij zat op dezelve. En Laban betastte die ganse tent, en hij vond niets.
35 En zij zeide tot haar vader: Dat de toorn niet ontsteke in mijns heren ogen, omdat ik voor uw aangezicht niet kan opstaan; want het gaat mij naar der vrouwen wijze; en hij doorzocht; maar hij vond de terafim niet.
36 Toen ontstak Jakob, en twistte met Laban; en Jakob antwoordde en zeide tot Laban: Wat is mijn overtreding, wat is mijn zonde, dat gij mij zo hittiglijk hebt nagejaagd?
37 Als gij al mijn huisraad betast hebt, wat hebt gij gevonden van al het huisraad uws huizes! Leg het hier voor mijn broederen en uw broederen, en laat hen richten tussen ons beiden.
38 Deze twintig jaren ben ik bij u geweest; uw ooien en uw geiten hebben niet misdragen, en de rammen uwer kudde heb ik niet gegeten.
39 Het verscheurde heb ik tot u niet gebracht; ik heb het geboet; gij hebt het van mijn hand geeist, het ware des daags gestolen, of des nachts gestolen.
40 Ik ben geweest, dat mij bij dag de hitte verteerde, en bij nacht de vorst, en dat mijn slaap van mijn ogen week.
41 Ik ben nu twintig jaren in uw huis geweest; ik heb u veertien jaren gediend om uw beide dochteren, en zes jaren om uw kudde; en gij hebt mijn loon tien malen veranderd.
42 Ten ware de God van mijn vader, de God van Abraham, en de Vreze van Izak, bij mij geweest was, zekerlijk, gij zoudt mij nu ledig weggezonden hebben! God heeft mijn ellende, en den arbeid mijner handen aangezien, en heeft u gisteren nacht bestraft.
43 Toen antwoordde Laban en zeide tot Jakob: Deze dochters zijn mijn dochters, en deze zonen zijn mijn zonen, en deze kudde is mijn kudde, ja, al wat gij ziet, dat is mijn; en wat zoude ik aan deze mijn dochteren heden doen? of aan haar zonen, die zij gebaard hebben?
44 Nu dan, kom, laat ons een verbond maken, ik en gij, dat het tot een getuigenis zij tussen mij en tussen u!
45 Toen nam Jakob een steen, en hij verhoogde dien tot een opgericht teken.
46 En Jakob zeide tot zijn broederen: Vergadert stenen! En zij namen stenen, en maakten een hoop; en zij aten aldaar op dien hoop.
47 En Laban noemde hem Jegar-sahadutha; maar Jakob noemde denzelven Gilead.

48 Toen zeide Laban: Deze hoop zij heden een getuige tussen mij en tussen u! Daarom noemde men zijn naam Gilead,
49 En Mizpa; omdat hij zeide: Dat de HEERE opzicht neme tussen mij en tussen u, wanneer wij de een van den ander zullen verborgen zijn!
50 Zo gij mijn dochteren beledigt, en zo gij vrouwen neemt boven mijn dochteren, niemand is bij ons; zie toe, God zal getuige zijn tussen mij en tussen u!
51 Laban zeide voorts tot Jakob: Zie, daar is deze zelfde hoop, en zie, daar is dit opgericht teken, hetwelk ik opgeworpen heb tussen mij en tussen u;
52 Deze zelfde hoop zij getuige, en dit opgericht teken zij getuige, dat ik tot u voorbij dezen hoop niet komen zal, en dat gij tot mij, voorbij dezen hoop en dit opgericht teken, niet komen zult ten kwade!
53 De God van Abraham, en de God van Nahor, de God huns vaders richte tussen ons! En Jakob zwoer bij de Vreze zijn vaders Izaks.
54 Toen slachtte Jakob een slachting op dat gebergte, en hij nodigde zijn broederen, om brood te eten; en zij aten brood, en vernachtten op dat gebergte.
55 En Laban stond des morgens vroeg op, en kuste zijn zonen, en zijn dochteren, en zegende hen; en Laban trok heen, en keerde weder tot zijn plaats.

Jakob was een zeer goed en eerlijk man, een man van grote Godsvrucht en rechtschapenheid, en toch heeft hij meer kwelling en droefenis gehad dan een van de andere patriarchen. In verschrikking en angst had hij het huis van zijn vader verlaten, in benauwdheid en verlegenheid was hij bij zijn oom gekomen, en had van hem een zeer harde behandeling ondervonden, en nu gaat hij terug, omringd met vrees. Wij hebben hier:

I. Zijn besluit om terug te keren, vers 1-16.

II. Zijn heimelijk vertrek, vers 17-21.

III. Labans misnoegen en zijn achterna jagen van Jakob, vers 22-25.

IV. De warme woorden die er tussen hen vielen, vers 26- 42.

V. Hun vriendschappelijke overeenkomst ten laatste, vers 43-55.

Genesis 31:1-16

Jakob neemt hier het besluit om de dienst van zijn oom terstond te verlaten, hetgeen van hem was te nemen, en naar Kanaän terug te keren. Hij nam dit besluit onder de leiding van God, nadat hem rechtmatige reden tot toorn en ontevredenheid was gegeven, en met de raad en de toestemming van zijn vrouwen.

I. Nadat hem rechtmatige reden tot toorn was gegeven, want Laban en zijn zonen waren zeer onaangenaam en kwaadwillig jegens hem gestemd, zodat hij noch aangenaam, noch veilig onder hen verblijven kon.

1. Labans zonen toonden dit in hetgeen zij zeiden, vers 1.

Zij schijnen het ten aanhoren van Jakob gezegd te hebben met het doel hem te kwellen. Het laatste hoofdstuk begon met het verhaal van Rachels afgunst op Lea, dit begint met de afgunst van Labans zonen op Jakob.

Merk hier op:

a. Hoe grotelijks zij Jakob's voorspoed verheerlijken: *hij heeft al deze heerlijkheid gemaakt,* of verkregen. En wat was nu al deze heerlijkheid, waarvan zij zo hoog opgeven? Een troep bruine schapen en gespikkelde geiten (en wellicht deden de fraaie kleuren het die zo mooi waren in hun ogen) enige kamelen en ezels en dergelijke zaken, en dat was nu al *deze heerlijkheid*. In de ogen van vleselijke mensen is rijkdom heerlijkheid, terwijl er voor allen, die kennis hebben aan hemelse dingen, geen heerlijkheid in is, in vergelijking met de uitnemende heerlijkheid. De menselijke overschatting van wereldse rijkdom is een fundamentele dwaling, die de wortel is van geldgierigheid, afgunst en alle kwaad.

b. Hoe laaghartig zij Jakob's trouw verdenken, alsof hij niet eerlijk was gekomen aan hetgeen hij had, *Jakob heeft genomen alles, wat van onze vader was.* Toch zeker niet alles! Wat was er geworden van het vee, dat aan de zorg van Labans zonen was toevertrouwd en drie dagreizen ver was weggezonden? Hoofdstuk 30:35, 36. Zij bedoelen: alles wat aan zijn hoede en zorg toevertrouwd was, daar echter haat en nijd hen doen spreken, drukken zij zich dus op een algemene wijze uit. Al is men ook nog zo zorgzaam om een goed geweten te behouden, kan men toch niet altijd zeker zijn van een goede naam. Het behoort tot de ijdelheid en vermoeiing van de geest, aan uitwendige voorspoed verbonden, dat het de mens er aan blootstelt benijd te worden door zijn naaste, Spreuken 27:4. Wie door de hemel gezegend wordt, zal door de hel en al haar kinderen op aarde vervloekt worden.

2. Laban zelf zei weinig, maar zijn gezicht was niet jegens Jakob zoals het placht te wezen, en Jakob kon niet anders dan dit opmerken, vers 2, 5. Op zijn best genomen was Laban nog een onbeschoft, gierig man, maar nu was hij dit nog meer dan ooit tevoren. Nijd is een zonde, die dikwijls op het gezicht te lezen is, vandaar dat wij lezen van een boos oog, Spreuken 23:6. Zure blikken kunnen er veel toe bijdragen om de vrede te verstoren van een gezin, en de liefde er uit te verbannen en diegene moeilijkheden te veroorzaken, voor wier welzijn en geluk wij behoren te zorgen, Labans toornig gelaat heeft hem de grootste zegen doen verliezen, die zijn gezin ooit gehad heeft, en dat wel zeer terecht.

II. Hij werd in zijn besluit geleid door de Heere, en daarbij werd hem een belofte gegeven, vers 3. *De Heere zei tot Jakob: Keer weer tot het land van uw vaderen, en tot uw maagschap, en Ik zal met u zijn.* Hoewel Jakob hier een zeer harde behandeling had ondervonden, wilde hij toch zijn plaats en betrekking niet verlaten, vóór God het hem zei. Hij is op bevel van God hier gekomen en hier wilde hij blijven, totdat hij orders kreeg om heen te gaan. Het is onze plicht om ons te stellen onder Gods leiding, en het zal onze vertroosting en blijdschap wezen om ons onder die leiding te weten, zowel bij ons uitgaan als bij ons inkomen. De leiding, die hij van de hemel had, wordt meer ten volle meegedeeld in het bericht, dat hij er van gaf aan zijn vrouwen, vers 10-13, waar hij hun een droom verteld, die hij gehad heeft over zijn vee, en de wonderbare toeneming van het vee van zijn kleur, en hoe de engel Gods in die droom, (want ik onderstel dat de droom waarvan gesproken wordt in vers 10, en die van vers 11 dezelfde is) nota genomen heeft van de werking van zijn verbeelding in de slaap en hem kennis gaf, dat het niet bij toeval was, en ook niet door zijn eigen beleid, dat hij dit grote voordeel heeft verkregen, maar:

1. Door de voorzienigheid van God, die de verdrukking had gezien hem door Laban aangedaan, en hem nu op die wijze recht wilde verschaffen, *want Ik heb gezien alles wat Laban u doet,* en hiermede heb Ik dat op het oog gehad. Er is meer billijkheid in de beschikkingen van de Goddelijke Voorzienigheid dan wij vermoeden, en aan hen, die onrecht geleden hebben, wordt er recht door gedaan, misschien wel zonder dat zij het bemerken. Ook was het niet alleen door de gerechtigheid van Gods voorzienigheid, dat Jakob aldus verrijkt werd, maar:

2. Ter vervulling van de belofte, te kennen gegeven in hetgeen gezegd wordt in vers 13. *Ik ben de God van Bethel.* Dat was de plaats, waar het verbond met hem vernieuwd werd. Wereldse voorspoed en welvaren zijn dubbel aangenaam, als wij ze zien voortvloeien niet uit de gewone voorzienigheid, maar uit de verbondsliefde, om de beloofde zegen te geven, als wij ze ontvangen van God als de God van Bethel, van de belofte van het tegenwoordige leven, die tot de Godzaligheid behoort. Maar wij bemerken dat Jakob, zelfs toen hij dit veelbelovend vooruitzicht had om bij Laban rijk te worden, aan terugkeren moet denken. Als de wereld ons begint toe te lachen, dan moeten wij ons herinneren dat zij ons thuis niet is. *Nu, maak u op, vertrek uit dit land,* vers 13, en keer weer:

a. Tot uw aanbidding in Kanaän. Het waarnemen van de plechtigheden van de Godsverering was wellicht dikwijls gestaakt terwijl hij bij Laban was. De tijden van zijn dienst heeft God voorbijgezien, maar nu: keer weer naar de plaats, waar gij het opgerichte teken gezalfd hebt en de gelofte gedaan hebt. Nu gij rijk begint te worden, is het tijd om weer aan een altaar en offeranden te denken.

b. Naar hetgeen u lieflijk is in Kanaän, het land van uw maagschap. Hij was hier bij bloedverwanten, die hem na stonden, maar hij moet alleen diegene als zijn maagschap beschouwen in de beste zin, de maagschap met wie hij moet leven en sterven, aan wie het verbond behoort. De erfgenamen van Kanaän moeten nooit denken thuis te zijn voordat zij er gekomen zijn, al schijnen zij hier nog zo vaste voet te hebben verkregen.

III. Hij nam dit besluit met de voorkennis en de toestemming van zijn vrouwen. *Hij zond heen en riep Rachel en Lea op het veld,* vers 4, hetzij omdat hij daar vrijer met hun kon spreken. of wellicht omdat de ene niet in de vertrekken van de andere wilde komen, en hij graag met beide tegelijk wilde spreken, of omdat hij werk te doen had in het veld, waar hij niet vanaf kon.

Mannen, die hun vrouwen liefhebben, zullen haar met hun plannen en voornemens bekendmaken. Waar wederzijdse liefde heerst, daar heerst ook een wederzijds vertrouwen. En de wijsheid van de vrouw moet het hart van haar man bewegen om op haar te vertrouwen, Spreuken 31:11.

Hij wees er zijn vrouwen op:

1. Dat hij hun vader trouw had gediend, vers 6. Zo anderen hun plicht al niet vervullen jegens ons, zullen wij toch de troostrijke bewustheid hebben, dat wij de onze jegens hen zijn nagekomen.

2. Hoe bedrieglijk hun vader met hem had gehandeld, vers 7. Nooit wilde hij zich houden aan een overeenkomst, die hij met hem gemaakt had. Toen hij na het eerste jaar zag dat Gods voorzienigheid Jakob begunstigde omtrent de overeengekomen kleur, heeft hij ieder half jaar van de vijf, die nog over waren, die kleur voor een andere veranderd, zodat hij haar tienmaal veranderd heeft, alsof hij dacht niet alleen Jakob te bedriegen, maar ook de voorzienigheid van God, die blijkbaar Jakob begunstigde. Zij die eerlijk en oprecht handelen worden niet altijd eerlijk en oprecht door anderen behandeld.

3. Hoe God hem desniettemin gezegend had niet slechts hem beschermd had tegen Labans kwaadwilligheid-*God heeft hem niet toegelaten mij kwaad te doen.* Zij, die zich dicht bij God houden, zullen veilig door Hem bewaard worden-maar, in weerwil van Labans bedoeling om hem te ruïneren, heeft God overvloedig voor hem voorzien. God heeft uw vader het vee ontrukt, en het aan mij gegeven, vers 9. Zo heeft de rechtvaardige God Jakob het loon gegeven voor zijn harde dienst uit Labans bezitting, zoals Hij later het zaad Jakob's betaald heeft voor hun dienen van de Egyptenaren, met de roof van de Egyptenaren. God is niet onrechtvaardig om het werk, de arbeid van de liefde van Zijn volk te vergeten, al doen de mensen dit ook, Hebreeën 6:10. God heeft middelen om diegene eerlijk te maken door de daad, die het niet waren in hun bedoeling. "Het vermogen van de zondaar is voor de rechtvaardige weggelegd." Spreuken 13:22.

4. Hij deelde hun mede dat God hem in een droom het bevel had gegeven om naar zijn eigen land terug te keren, vers 13, opdat zij niet zouden denken dat zijn besluit voortkwam uit wispelturigheid of misnoegen tegen hun land en hun familie, maar zouden zien dat het voortkwam uit een beginsel van gehoorzaamheid aan zijn God en zijn vertrouwen op Hem.

Eindelijk. Zijn vrouwen hebben blijmoedig ingestemd met zijn besluit. Zij wezen op hun eigen grieven, klaagde dat hun vader niet slechts onvriendelijk, maar ook onrechtvaardig jegens hun geweest was, vers 14-16, dat hij hun als vreemden beschouwde, zonder natuurlijke liefde voor hun was, en dat, terwijl Jakob de rijkdom, die God van Laban op hem had overgebracht, beschouwde als zijn loon, zij hem beschouwden als het deel, dat hun wettelijk toekwam, zodat God in die beide opzichten Laban genoodzaakt had zijn schuld te betalen, beide aan zijn dienstknecht en aan zijn dochters. Zo scheen het dus, dat zij hun eigen volk en hun vaders huis moede waren, en ze gemakkelijk konden vergeten. Dat is het goede gebruik, dat wij moeten maken van de onvriendelijke behandeling, die wij van de wereld ondervinden, wij moeten er los van worden, gewillig zijn haar te verlaten, en begerig wezen om thuis te komen. Zij waren bereid met hun man te vertrekken en zich met hem onder Gods leiding en hoede te stellen, *doe alles wat God u gezegd heeft.* De vrouwen, die in waarheid een hulp zijn voor hun man, zullen hem nooit verhinderen te doen hetgeen, waartoe God hem roept.

Genesis 31:17-24

Hier is:

I. Jakob's vlucht van Laban. Wij kunnen veronderstellen, dat hij er lang over gedacht heeft, en het plan wèl had overwogen, maar nu God hem tenslotte stellige orders had gegeven om heen te gaan, treuzelde hij niet, en is het hemelse gezicht niet ongehoorzaam geweest. De eerste gelegenheid, die zich aanbood, greep hij aan, en dat was toen Laban heenging om zijn schapen te scheren, vers 19, dat deel van zijn kudde, dat onder de hoede was van zijn zonen, op afstand van drie dagreizen.

1. Het is zeker, dat het Jakob geoorloofd was zijn dienst plotseling te verlaten, zonder drie maanden tevoren te waarschuwen. Het was niet alleen gerechtvaardigd door de bijzondere instructies, die God hem gegeven had, maar hij was er ook toe gerechtigd door de fundamentele wet van het zelfbehoud, die ons beveelt om, als wij in gevaar zijn, voor onszelf te zorgen, inzover wij het kunnen zonder ons geweten geweld aan te doen.

2. Het was zijn wijsheid om Laban te misleiden want anders zou Laban zijn vertrek verhinderd of hem beroofd hebben.

3. Het was eerlijk gedaan, daar hij niets meer dan het zijne meenam, *het vee, dat hij verworven had,* vers 18. Hij nam wat God in Zijn voorzienigheid hem gegeven had, en was daarmee tevreden, en wilde de schadevergoeding niet zelf in handen nemen. Rachel was echter niet zo eerlijk als haar man, zij *stal de terafim, die haar vader had,* vers 19, en nam ze mee. Sommigen denken, dat dit slechts beeldjes waren, voorstellingen van de voorouders van het geslacht, hetzij geschilderd of gebeeldhouwd, waar Rachel zeer bijzonder aan gehecht was en die zij gaarne wilde meenemen, nu zij naar een vreemd land ging. Zij schijnen echter veeleer beelden geweest te zijn, bestemd tot godsdienstig gebruik, "penates huisgoden,' hetzij aangebeden, of geraadpleegd als orakelen, en met bisschop Patrick willen wij gaarne hopen, dat zij ze niet wegnam om het kostbare metaal, waarvan zij vervaardigd waren, en nog veel minder voor haar eigen gebruik, of uit enigerlei bijgelovige vrees, dat Laban, door zijn *terafim* te raadplegen, te weten zou komen waar zij heen waren gegaan. Jakob heeft ongetwijfeld als een man van kennis bij zijn vrouwen gewoond, en zij waren dus te goed onderwezen om zo iets te doen, maar zij zou hierdoor haar vader kunnen overtuigen van de dwaasheid om die beeldjes als goden te vereren, die zo weinig in staat waren om zichzelf te verdedigen of te beveiligen. Jesaja 46:1, 2.

II. Labans achtervolgen van Jakob. Op de derde dag werd hem de tijding gebracht dat Jakob gevlucht was, onmiddellijk roept hij zijn bloedverwanten tezamen. *Hij nam zijn broeders,* dat is: die aan zijn geslacht verwant waren en onder zijn invloed stonden, en hij vervolgt Jakob, zoals Farao en zijn Egyptenaren later het zaad van Jakob vervolgd hebben, om hem terug te brengen in dienstbaarheid, of met het doel hem van het zijne te beroven. Zeven dagen marcheerde hij om hem te achtervolgen, vers 23. Hij zou zich niet half zoveel moeite hebben gegeven om zijn beste vrienden te bezoeken. Slechte mensen zullen meer doen om hun zondige hartstochten te dienen, dan goede mensen zullen doen om hun rechtmatige belangen te dienen, en zijn heftiger in hun toorn dan in hun liefde.

Eindelijk haalde Laban hem in, maar in de nacht voordat hij hem ontmoette, trad God tussenbeiden, bestrafte Laban en beschutte Jakob, Laban bevelende *goed noch kwaad met Jakob te spreken*, vers 24, dat is: niets te zeggen tegen het voortzetten van zijn reis, want dat zij van den Heere was voortgekomen. Ditzelfde hebraïsme hebben wij in Hoofdstuk 24:50. Gedurende zijn zevendaagse tocht was Laban vervuld van toorn en woede tegen Jakob, en nu was hij vervuld van hoop, dat "zijn ziel van hem vervuld zal worden." Exodus 15:9, dat is: dat hij naar zijn lust met hem zal kunnen doen, maar God komt tot hem, en met een enkel woord bindt Hij hem de handen, hoewel Hij zijn hart niet verandert. "In de droom, door het gezicht des nachts, als een diepe slaap op de lieden valt, in de sluimering op het leger, dan openbaart Hij het voor het oor der lieden, en Hij verzegelt hun instructie," Job 33:15, 16. Aldus vermaant en waarschuwt Hij ook de mensen door hun geweten in verborgen fluisteringen, die de wijze zal horen en ter harte nemen. De veiligheid van de godvruchtigen moet in grote mate toegeschreven worden aan Gods macht over het geweten der mensen, en de toegang, die Hij daartoe heeft. Soms verschijnt God wonderbaarlijk tot hulp en verlossing van Zijn volk op het ogenblik, wanneer zij tot aan den rand van het verderf zijn gekomen. De Joden werden gered van de ondergang door Hamans complot tegen hen, toen des konings woord nabij was gekomen, dat men het doen zou, Esther 9:1.

Genesis 31:25-35

Wij hebben hier het gesprek, gevoerd tussen Laban en Jakob bij hun ontmoeting op de berg, die later *Gilead* genoemd werd, vers 25.

Hier is:

I. De aanklacht van Laban tegen hem. Hij beschuldigt hem:

1. Van onrechtmatig zijn dienst verlaten te hebben. Om hem als misdadiger voor te stellen, wil hij zich voordoen als niets dan vriendelijkheid te bedoelen omtrent zijn dochters, vers 27, 28, dat hij hen weggezonden zou hebben met alle mogelijke tekenen van liefde en eer, dat hij er een plechtig afscheid van gemaakt zou hebben, zijn jeugdige kleinkinderen zou hebben gekust (en die kus zou wel alles geweest zijn wat hij hun gegeven had) en dat hij, naar de dwaze gewoonte van het land, hen weggezonden zou hebben *met vreugde en met gezangen, met trommel en met harp,* niet zoals Rebekka meer dan honderd jaren tevoren uit ditzelfde gezin werd weggezonden, met gebed en met een zegen, Hoofdstuk 24:60, maar met muziek en vrolijkheid, hetgeen een teken was, dat de godsdienst zeer in verval was in dat gezin, en er de ernst uit verdwenen was.

Evenwel: hij geeft voor dat zij bij het scheiden met achting zouden behandeld zijn. Het is iets zeer gewoons dat slechte mensen, als zij verhinderd zijn om hun boze plannen ten uitvoer te brengen, voorgeven dat zij niets anders dan wat goed en vriendelijk was bedoeld hebben. Als zij het kwaad, dat zij voorhadden, niet ten uitvoer kunnen brengen, dan willen zij niet dat men denkt, dat zij het ooit voor hebben gehad. Als zij niet gedaan hebben wat zij hadden moeten doen, maken zij er zich van af met de bewering, dat zij het hadden willen doen. Maar aldus kunnen zij wel de mensen, maar niet God bedriegen. Hij oppert tevens het denkbeeld, dat Jakob een boze bedoeling had met dus heimelijk weg te gaan vers 26, dat hij zijn vrouwen wegvoerde *als gevangenen met het zwaard,* vers 26. Zij, die zelf kwaad voorhebben, zijn er het eerst bij om aan hetgeen anderen doen in hun onschuld de ongunstigste uitlegging te geven. Het insinueren en verzwaren van fouten en verkeerdheden zijn de kunstgrepen van de boosaardigheid, en zij, tegen wie kwaad beraamd werd, moeten, al is het ook nog zo ten onrechte, voorgesteld worden, als hebbende boze voornemens gehad. Nu roemt hij op zijn macht, vers 29. *Het ware in de macht van mijn hand ulieden kwaad te doen.* Hij denkt dat hij zowel het recht als de macht heeft om zijn onrecht op Jakob te wreken, en zijn recht van hem terug te krijgen. Slechte mensen laten zich gewoonlijk veel voorstaan op hun macht om kwaad te doen terwijl toch de macht om goed te doen van oneindig hoger waarde is. Zij, die niets willen doen om zich beminnelijk te maken, willen graag voor geducht aangezien worden. En toch erkent hij onder het bedwang te zijn van Gods macht, en hoewel dit zeer tot eer en vertroosting van Jakob strekte, kan hij niet nalaten hem te verhalen hoe hij in de vorige nacht door God gewaarschuwd werd in een droom: *Wacht u van met Jakob te spreken* òf *goed* òf *kwaad.* Daar God alle boze werktuigen als aan een ketting houdt, kan Hij, als Hem dit behaagt, hen hiervan bewust maken, en hen noodzaken het te erkennen tot Zijn lof als beschermer van de goeden, zoals ook Bileam gedaan heeft. Wij zouden dit ook kunnen beschouwen als een blijk dat in Laban toch nog enige eerbied was voor God, en dat hij dus achtsloeg op Zijn uitdrukkelijk verbod. Slecht als hij was, bestond hij het toch niet iemand leed te doen, die hij onder de bijzondere bescherming van de hemel zag, Veel kwaad zou voorkomen worden, indien de mensen slechts acht geven op het "wacht u!" dat hun eigen geweten hun toeroept in hun sluimering op het leger, en er de stem van God in herkenden.

2. Hij beschuldigt hem een dief te zijn, vers 30. Veeleer dan te erkennen dat hij hem wel enige reden had gegeven om te willen vertrekken, schrijft hij dat vertrek liever toe aan een dwaze gehechtheid aan het huis van zijn vader, "maar", zegt hij, "als gij daarom heen wilde gaan, *waarom hebt gij mijn goden gestolen?* Dwaas! om datgene goden te noemen, dat gestolen kan worden! Kon hij bescherming verwachten van hen, die hun aanranders zomin weerstaan als ontdekken konden? Zalig zij, die de Heer hebben tot hun God, want zij hebben een God, van wie men hen niet kan beroven. Vijanden kunnen wel ons goed stelen, maar niet onze God. Hier legt Laban Jakob dingen ten laste, waarvan hij niets weet, de gewone ellende van de verdrukte onschuld.

II. Jakob's verdediging van zichzelf. Zij, die hun zaak overgeven aan God, mogen haar toch ook zelf met zachtmoedigheid en kalmte bepleiten.

1. Aangaande de beschuldiging dat hij zijn eigen vrouwen geroofd heeft, verdedigt Jakob zich door de ware reden op te geven waarom hij heengegaan was zonder er Laban kennis van te geven, vers 31. Hij vreesde dat hij hem *zijn dochters zou ontnemen,* en hem zodoende door de band van de liefde, die hij voor zijn vrouwen had, zou dwingen om in zijn dienst te blijven. Zij, die onrechtvaardig zijn in het minste, zullen, naar men moet veronderstellen, ook in het grote onrechtvaardig zijn, Lukas 16:10. Als Laban Jakob bedriegt ten opzichte van zijn loon, dan zal hij er geen bezwaar in zien om hem van zijn vrouwen te beroven, en diegenen te scheiden, die God tezamen gevoegd heeft. Wat kan men niet vrezen van mensen, in wie geen beginsel is van eerlijkheid?

2. Aangaande de beschuldiging van Labans goden gestolen te hebben, verklaart hij zich onschuldig, vers 32. Niet slechts heeft hij zelf ze niet genomen (hij was er zo verzot niet op) maar hij wist niet eens dat zij genomen waren. Toch heeft hij misschien te haastig en te onbedachtzaam gesproken, toen hij zei: Bij *diegene bij wie gij uw goden vinden zult, laat hem niet leven,* daaraan kon hij wel met enige bitterheid denken toen Rachel, die ze genomen had niet lang daarna plotseling in barensnood is gestorven. Hoe oprecht wij ook denken te zijn, is toch maar het best om geen verwensingen te doen, opdat deze niet zwaarder op ons neerkomen dan wij denken.

III. Labans strenge huiszoeking om zijn goden te vinden, vers 33, 34, 35, deels uit haat tegen Jakob, met wie hij graag een oorzaak van twist wilde hebben, en deels uit liefde voor zijn afgoden, waarvan hij niet graag wilde scheiden. Wij zien niet, dat hij Jakob's kudden onderzocht, om te zien of er ook gestolen vee bij was, maar wel zocht hij in zijn huisraad naar de gestolen goden. Hij was van Micha's mening: "Gij hebt mijn goden weggenomen, wat heb ik nu meer?" Richteren 18:24. Waren de aanbidders van valse goden zo op hun afgoden gesteld? Hebben zij aldus in den naam van hun goden gewandeld? En zullen wij dan niet even ijverig zijn in ons vragen naar de ware God? Als Hij rechtvaardiglijk van ons is geweken, hoe zorgzaam behoorden wij dan niet te vragen: "Waar is God, mijn Maker? Och of ik wist dat ik Hem vinden zou" Job 23:3. In weerwil van zijn ijverig zoeken heeft Laban zijn goden toch niet gevonden, maar werd bij zijn onderzoek door een vals voorgeven bedrogen, maar onze God zal niet slechts gevonden worden van hen, die Hem zoeken, maar zij zullen Hem als hun overvloedige beloner vinden.

Genesis 31:36-42

Zie in deze verzen

1. De kracht van de terging, die tot toorn prikkelt. Jakob's natuurlijke geaardheid was zacht en kalm, en de genade had die eigenschap nog in hem doen toenemen, hij was een gelijkmoedig en eenvoudig man, en toch werd hij door Labans onredelijke houding jegens hem zo tot toorn geprikkeld, dat hij zich enigszins heftig tegen hem uitlaat, vers 36, 37. Zijn twisten met Laban, hoewel enigszins te verontschuldigen, is toch niet te rechtvaardigen, en dit is ook niet voor ons ter navolging geschreven. Scherpe woorden wekken toorn op, en zullen gewoonlijk wat kwaad is nog erger maken. Het is een zeer zware belediging voor iemand met een eerlijk gemoed om van oneerlijkheid beschuldigd te worden, en toch moeten wij ook leren dat te dragen met geduld, God onze zaak aanbevelende.

2. Het troostrijke van een goed geweten. Dit was Jakob's roem dat, toen Laban hem beschuldigde, zijn eigen geweten hem vrijsprak voor hem getuigde, dat hij in alles eerlijk wilde wandelen, Hebreeën 13:18. Zij, die in enigerlei werk of dienst getrouw zijn geweest, zullen, al kunnen zij er het getuigenis niet van krijgen van mensen, er toch den troost van smaken in hun eigen gemoed.

3. Het karakter van een goede dienstknecht, en inzonderheid van een getrouwe herder. Als zodanig heeft Jakob zich bewezen vers 38-40.

a. Hij was zeer zorgzaam, zodat de ooien en geiten niet door zijn onachtzaamheid misdragen hebben. Zijn godsvrucht heeft zegen gebracht op het goed van zijn meester, dat aan zijn zorgen was toevertrouwd. Dienstboden behoren niet minder zorg te hebben voor hetgeen hun door hun meesters toevertrouwd Is, dan wanneer zij er zelf recht op hadden.

b. Hij was zeer eerlijk, en heeft niets gegeten dan hetgeen hem toegestaan was. Hij vergenoegde zich met geringer kost, en begeerde zich niet tegoed te doen aan de rammen van de kudde. Dienstboden moeten niet kieskeurig zijn op hun spijzen, en niet begeren wat hun niet toegestaan is, maar hierin, evenals in alle andere dingen, alle goede trouw bewijzen.

c. Hij was zeer werkzaam, vers 40. In alle weer en wind bleef hij aan de arbeid, en verdroeg met onuitputtelijk geduld hitte en kou. Mensen, die een beroep of bedrijf hebben en er goede winst mede willen doen, moeten tegen geen moeite en ontbering opzien. Jakob is hier een voorbeeld voor leraren, ook zij zijn herders, van wie geëist wordt dat zij getrouw zullen zijn in hun roeping en bereid om zich moeite te geven.

4. Het karakter van een harde meester. Een zodanige was Laban voor Jakob geweest. Het zijn harde meesters:

a. Die van hun dienstboden eisen wat onrechtvaardig is, door hen te verplichten om te vergoeden wat zonder hun schuld beschadigd werd. Dat heeft Laban gedaan, vers 39. Ja, al was er ook onachtzaamheid, dan is het toch nog onrechtvaardig om bovenmatig te straffen. De schade kan voor de meester onbeduidend zijn, terwijl de arme dienstknecht er door geruïneerd wordt.

b. Het zijn ook slechte meesters, die aan hun dienstboden weigeren wat recht en billijk is. Dit heeft Laban gedaan vers 41. Het was onredelijk om Jakob te laten dienen voor zijn dochters, daar hem toch door de belofte Gods zo groot een erfdeel was toegewezen, even onredelijk als het was om hem zijn dochters te geven zonder bruidsschat, terwijl hij daartoe toch zeer goed bij machte was. Aldus heeft hij de arme beroofd omdat hij arm is, zoals hij dit ook gedaan heeft door zijn loon te veranderen.

5. De zorg van Gods voorzienigheid ter bescherming van de onschuldigen, aan wie onrecht gedaan werd, vers 42. God nam kennis van het onrecht aan Jakob gepleegd, en beloonde hem, die Laban anders leeg zou hebben weggezonden, en bestrafte Laban, die hem anders verzwolgen zou hebben. God is de beschermer van de verdrukten, en zij, die onrecht lijden, zonder nochtans ten ondergang gebracht te zijn, neergeworpen en toch niet verdorven worden, moeten Hem erkennen in hun bewaring, en er Hem de eer voor toebrengen. Jakob spreekt van God als van *de God van zijn vader*, te kennen gevende dat hij zich onwaardig achtte om aldus door Hem verzorgd te worden, maar dat hij bemind was *om zijns vaders wil.* Hij noemt Hem *de God van Abraham* en *de vrees van Izaak*, want Abraham was gestorven en heengegaan naar die wereld, waar de volmaakte liefde de vrees buiten drijft, maar Izaak leefde nog, de Heere heiligende in zijn hart als zijn vrees en zijn verschrikking.

Genesis 31:43-55

Wij hebben hier de schikking van de zaak tussen Laban en Jakob. Laban had niets te zeggen op Jakob's vertoog, hij kon noch zichzelf rechtvaardigen, noch Jakob veroordelen maar zijn eigen geweten overtuigde hem van het onrecht, dat hij Jakob had aangedaan, en daarom wenst hij nu maar niets meer van de zaak te horen. Hij wil geen ongelijk bekennen, geen vergeving vragen aan Jakob en hem voldoening geven zoals hij had behoren te doen, maar:

1. Hij maakt er zich van af met een betuiging van vriendelijkheid voor Jakob's vrouwen en kinderen, vers 43. *Deze dochters zijn mijn dochters.* Als hij niet kan verontschuldigen wat hij gedaan heeft, erkent hij hiermede toch eigenlijk wat hij had behoren te doen, hij had haar als de zijnen moeten erkennen en behandelen maar hij heeft haar als vreemden geacht, vers 15. Het is iets gans gewoons dat zij, die zonder natuurlijke liefde zijn, zullen voorgeven zeer veel liefde te hebben, als dit met hun belangen strookt. Of misschien heeft hij dit in zijn verwaandheid gezegd als iemand, die van grootspraak houdt, gezwollen is in stijl en manieren, en dus ijdelheid spreekt. "Al wat gij ziet, dat is van mij." Dat was niet zo, het was van Jakob, en hij heeft er duur voor betaald, maar Jakob laat het hem zeggen, bemerkende dat hij er in een beter humeur door komt. Aan wereldse lieden ligt hun bezitting na aan het hart. "Dit en dat is van mij", zoals Nabal sprak, 1 Samuel 25:11. Mijn brood en mijn water.

II. Hij stelt een verbond van vriendschap tussen hen voor, waarin Jakob bereidwillig toestemt, zonder aan te dringen dat Laban schuld zou bekennen, en nog veel minder dat hij hem vergoeding zou geven. Als twist ontstaan is, dan moeten wij graag bereid zijn om op elke voorwaarde tot verzoening te komen-vrede en liefde zijn zulke kostbare juwelen dat wij ze nauwelijks te duur kunnen kopen. Het is beter verliezen te lijden en stil neer te zitten, dan voort te gaan met twisten. Merk hier nu op:

1. De inhoud van het verbond. Jakob liet het geheel aan Laban over. De strekking er van was, dat Jakob een goed echtgenoot zou zijn voor zijn vrouwen, hun niet zou beledigen, en buiten hun geen andere vrouwen zou huwen, vers 50. Jakob had hem nooit reden gegeven te denken, dat hij iets anders dan een vriendelijk echtgenoot zou zijn, en toch is hij, alsof hij er wèl reden toe gegeven had, bereid die verplichting op zich te nemen. Hoewel Laban zelf hun verdrukt had, wil hij toch Jakob verplichten door een belofte, dat hij hun niet zal verdrukken. Zij, die zelf beledigend zijn, zijn gewoonlijk het meest bevreesd dat anderen het zijn, en zij, die zelf hun plicht niet doen, zijn het meest gebiedend in hun eis, dat anderen hun plicht zullen doen.

b. Dat hij geen slechte buurman zou zijn voor Laban, vers 52. Zij kwamen overeen dat geen daad van vijandschap tussen hen zou voorvallen, dat Jakob al het onrecht, dat hem was aangedaan, zou vergeven en vergeten, het in latere tijden niet meer tegen Laban en zijn geslacht zou gedenken. Wij mogen wel de sterke bewustheid hebben van een onrecht, dat ons aangedaan is, zonder dat het ons toch geoorloofd is dit onrecht te wreken.

2. De ceremonie van dit verbond, het werd met grote plechtigheid gemaakt en bevestigd, overeenkomstig de gewoonten en gebruiken uit die tijden.

a. Er werd een zuil opgericht vers 45, een hoop stenen opgeworpen, vers 46 om de gedachtenis van de zaak te vereeuwigen daar toenmaals een overeenkomst op schrift te brengen of niet bekend, òf niet gebruikelijk was.

b. Er werd een offerande gebracht vers 54, een dank- of vredeoffer. Onze vrede met God is hetgeen ware vertroosting en lieflijkheid brengt in onze vrede met onze vrienden. Als er strijd en twisting is onder de mensen, dan zal hun verzoend zijn met Hem de verzoening met elkaar gemakkelijk maken.

c. Zij aten tezamen, vers 46, tezamen het maal van het vredeoffer nuttigende, vers 54. Dit was het teken van een hartelijke verzoening. Vriendschapsverbonden werden oudtijds bevestigd doordat de partijen tezamen aten en dronken. Het was als een liefdemaal.

d. Op plechtige wijze hebben zij God aangeroepen als getuige van hun oprechtheid hierin, vers 49. *De Heere houde toezicht tussen mij en tussen u,* dat is: De Heere neme kennis van alles, wat er van weerskanten gedaan zal worden in schending van dit verbond. Als wij uit elkaars ogen zijn, laat dan de gedachte, dat wij onder Gods oog zijn, ons weerhouden van elkaar leed te doen. Dit beroep op God kan in een gebed worden veranderd. Als vrienden van elkaar verwijderd zijn, zodat het hun niet mogelijk is elkaar te hulp te komen, dan kan deze gedachte, deze wetenschap hun tot troost wezen: God houdt opzicht over ons, en heeft het oog op ons. Zij beroepen zich ook op Hem als *Rechter,* vers 53. *De God van Abraham,* van wie Jakob afstamde, *en de God van Nahor,* van wie Laban afstamde, de God *van hun vaderen,* van wie zij beiden afstamden *richte tussen ons.* Gods betrekking tot hen wordt aldus uitgedrukt, om te kennen te geven dat zij dezelfde God aanbaden, hetgeen een reden moest wezen, dat er geen vijandschap tussen hen moest bestaan. Zij, die een en dezelfden God hebben, moeten ook een van hart zijn, zij, die in den Godsdienst overeenstemmen, moeten er naar streven om ook in alle andere dingen samen overeen te komen. God is Rechter tussen strijdende partijen, en Hij zal oordelen met rechtmatigheid, wie onrecht doet, doet het op zijn eigen gevaar, dat is: hij zal het te verantwoorden hebben.

e. Zij gaven een nieuwe naam aan de plaats vers 47, 48. Laban noemde haar in het Syrisch en Jakob in het Hebreeuws: *de hoop van de getuigenis.* In vers 49 wordt zij *Mizpa, een wachttoren* genoemd, zo werd er zorg gedragen dat de gedachtenis er van bewaard zou blijven. Deze namen zijn toepasselijk op de zegels van het evangelieverbond, die voor ons getuigen zo wij getrouw zijn, maar tegen ons getuigen als wij ontrouw worden bevonden. De naam, die Jakob aan deze hoop gaf, bleef hij behouden, *Gilead,* niet de naam, die Laban er aan had gegeven. In geheel deze handeling was Laban luidruchtig, woordenrijk, al zijn best doende om veel te zeggen. Jakob daarentegen was stil en zei weinig. Toen Laban God aanriep onder velerlei benamingen, *zwoer* Jakob slechts *bij de vrees van zijn vader Izaak* dat is: bij de God, die zijn vader Izaak vreesde, die nooit andere goden had gediend, zoals Abraham en Nahor gedaan hadden. Twee woorden, door Jakob gebruikt, waren meer gedenkwaardig dan al de redenen en ijdele herhalingen van Laban. "Want de woorden van de wijzen moeten in stilheid aangehoord worden meer dan het geroep van degenen, die over de zotten heerst," Prediker 9:17.

Eindelijk. Na al die toornige gesprekken scheidden zij toch als vrienden, vers 55. Laban heeft met veel hartelijkheid *zijn zonen en zijn dochters gekust en hen gezegend,* en toen keerde hij terug in vrede. God is dikwijls beter voor ons dan wij in onze vrees denken, en heerst wonderbaarlijk over de geest van de mensen te onzen gunste, en boven hetgeen wij hadden kunnen verwachten, want het is niet tevergeefs, dat wij op Hem bouwen.

HOOFDSTUK 32

1 Jakob toog ook zijns weegs; en de engelen Gods ontmoetten hem.
2 En Jakob zeide, met dat hij hen zag: Dit is een heirleger Gods! en hij noemde den naam derzelver plaats Mahanaim.
3 En Jakob zond boden uit voor zijn aangezicht tot Ezau, zijn broeder, naar het land Seir, de landstreek van Edom.
4 En hij gebood hun, zeggende: Zo zult gij zeggen tot mijn heer, tot Ezau: Zo zegt Jakob, uw knecht: Ik heb als vreemdeling gewoond bij Laban, en heb er tot nu toe vertoefd;
5 En ik heb ossen en ezelen, schapen en knechten en maagden; en ik heb gezonden om mijn heer aan te zeggen, opdat ik genade vinde in uw ogen.
6 En de boden kwamen weder tot Jakob, zeggende: Wij zijn gekomen tot uw broeder, tot Ezau; en ook trekt hij u tegemoet, en vierhonderd mannen met hem.
7 Toen vreesde Jakob zeer, en hem was bange; en hij verdeelde het volk, dat met hem was, en de schapen, en de runderen, en de kemels, in twee heiren;
8 Want hij zeide: Indien Ezau op het ene heir komt, en slaat het, zo zal het overgeblevene heir ontkomen.
9 Voorts zeide Jakob: O, God mijns vaders Abrahams, en God mijns vaders Izaks, o HEERE! Die tot mij gezegd hebt: Keer weder tot uw land, en tot uw maagschap, en Ik zal wel bij u doen!
10 Ik ben geringer dan al deze weldadigheden, en dan al deze trouw, die Gij aan Uw knecht gedaan hebt; want ik ben met mijn staf over deze Jordaan gegaan, en nu ben ik tot twee heiren geworden!
11 Ruk mij toch uit mijns broeders hand, uit Ezau's hand; want ik vreze hem, dat hij niet misschien kome, en mij sla, de moeder met de zonen!
12 Gij hebt immers gezegd: Ik zal gewisselijk bij u weldoen, en Ik zal uw zaad stellen als het zand der zee, dat vanwege de menigte niet geteld kan worden!
13 En hij vernachtte aldaar dienzelfden nacht; en hij nam van hetgeen, dat hem in zijn hand kwam, een geschenk voor Ezau zijn broeder;
14 Tweehonderd geiten en twintig bokken, tweehonderd ooien en twintig rammen;
15 Dertig zogende kemelinnen met haar veulens, veertig koeien en tien varren, twintig ezelinnen en tien jonge ezels.
16 En hij gaf die in de hand zijner knechten, elke kudde bijzonder; en hij zeide tot zijn knechten: Gaat gijlieden door, voor mijn aangezicht, en stelt ruimte tussen kudde en tussen kudde.
17 En hij gebood de eerste, zeggende: Wanneer Ezau, mijn broeder, u ontmoeten zal, en u vragen, zeggende: Wiens zijt gij? en waarheen gaat gij? en wiens zijn deze voor uw aangezicht?
18 Zo zult gij zeggen: Dat is een geschenk van uw knecht Jakob, gezonden tot mijn heer, tot Ezau, en zie, hij zelf is ook achter ons!
19 En hij gebood ook den tweede, ook den derde, ook allen, die de kudden nagingen, zeggende: Naar ditzelfde woord zult gij spreken tot Ezau, als gij hem vinden zult.
20 En gij zult ook zeggen: Zie, uw knecht Jakob is achter ons! Want hij zeide: Ik zal zijn aangezicht verzoenen met dit geschenk, dat voor mijn aangezicht gaat, en daarna zal ik zijn aangezicht zien; misschien zal hij mijn aangezicht aannemen.
21 Alzo ging dat geschenk heen voor zijn aangezicht; doch hij zelf vernachtte dienzelfden nacht in het leger.
22 En hij stond op in dienzelfden nacht, en hij nam zijn twee vrouwen, en zijn twee dienstmaagden, en zijn elf kinderen, en hij toog over het veer van de Jabbok.

23 En hij nam ze, en deed hen over die beek trekken; en hij deed overtrekken hetgeen hij had.
24 Doch Jakob bleef alleen over; en een man worstelde met hem, totdat de dageraad opging.
25 En toen Hij zag, dat Hij hem niet overmocht, roerde Hij het gewricht zijner heup aan, zodat het gewricht van Jakob's heup verwrongen werd, als Hij met hem worstelde.
26 En Hij zeide: Laat Mij gaan, want de dageraad is opgegaan. Maar hij zeide: Ik zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent.
27 En Hij zeide tot hem: Hoe is uw naam? En hij zeide: Jakob.
28 Toen zeide Hij: Uw naam zal voortaan niet Jakob heten, maar Israel; want gij hebt u vorstelijk gedragen met God en met de mensen, en hebt overmocht.
29 En Jakob vraagde, en zeide: Geef toch Uw naam te kennen. En Hij zeide: Waarom is het, dat gij naar Mijn naam vraagt? En Hij zegende hem aldaar.
30 En Jakob noemde den naam dier plaats Pniel: Want, zeide hij ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht, en mijn ziel is gered geweest.
31 En de zon rees hem op, als hij door Pniel gegaan was; en hij was hinkende aan zijn heup.
32 Daarom eten de kinderen Israels de verrukte zenuw niet, die op het gewricht der heup is, tot op dezen dag, omdat Hij het gewricht van Jakob's heup aangeroerd had, aan de verrukte zenuw.

Wij vinden hier Jakob nog op reis naar Kanaän. Nooit hebben op een reis zoveel merkwaardige dingen plaatsgehad als op deze reis van Jakob en zijn gezin. Op weg ontvangt hij:

I. Goede tijdingen van zijn God, vers 1, 2.

II. Slechte tijdingen van zijn broer, aan wie hij een boodschap had gezonden, om hem zijn terugkomst te berichten, vers 3-6.

In zijn benauwdheid:

1. verdeelt hij zijn gezelschap, vers 7, 8.

2. Bidt hij tot God, vers 9-12.

3. Zendt hij een geschenk aan zijn broer, vers 13-23.

4. Worstelt hij met de engel, vers 24-32.

Genesis 32:1-2

Jakob is nu af van Laban, en vervolgt zijn reis naar huis, naar Kanaän. Als God ons door moeilijkheden heen geholpen heeft, dan moeten wij onze reis naar den hemel met zoveel te meer blijdschap en vastberadenheid vervolgen. Nu hebben wij hier:

1. Jakob's geleide op reis, vers 1. *De engelen Gods ontmoetten hem* in zichtbare verschijning, of het in een gezicht bij dag, of in een droom in de nacht was zoals toen hij de ladder zag, Hoofdstuk 28:12, is onzeker. Zij, die zich op een goede weg houden, hebben altijd een goede wacht, de engelen zelf zijn gedienstige geesten voor hun veiligheid en bescherming, Hebreeën 1:14. Waar Jakob zijn tent opsloeg, hebben zij zich rondom hem gelegerd, Psalm 34:8. Zij ontmoetten hem om hem weer welkom te heten in Kanaän, en zo viel hem een meer eervolle ontvangst te beurt dan ooit aan enige vorst, tot wie de overheden van een stad uitgingen om hem welkom te heten. Zij ontmoetten hem, om hem geluk te wensen met zijn behouden aankomst, inzonderheid met zijn ontkoming van Laban, want zij vinden genoegen in het welvaren van Gods dienstknechten. Zij hadden hem op de hele weg onzichtbaar begeleid, maar nu verschenen zij hem, omdat hij nu groter gevaren tegemoet ging, dan die hij tot nu ondervonden had. Als God voor Zijn volk buitengewone beproevingen bestemd heeft, bereidt Hij hen er op voor door buitengewone vertroostingen. Wij zouden gedacht hebben dat het meer de tijd zou zijn geweest voor de engelen om hem te verschijnen temidden van de verlegenheid en beroering, veroorzaakt, eerst door Laban, en daarna door Ezau, dan nu in die kalme, rustige tussentijd, toen hij zich in geen ogenblikkelijk gevaar bevond, maar God wil, dat wij in tijd van vrede voor de tijd van beroering zullen zorgen, zodat wij, als de benauwdheid komt, kunnen leven op de vroegere ervaringen, want wij wandelen door geloof, en niet door aanschouwen. Gods kinderen keren bij hun dood terug naar Kanaän, het huis van hun vader, en dan zullen de engelen Gods hen ontmoeten om hen geluk te wensen met het einde van hun dienstbaarheid, en om hen heen te voeren naar hun rust.

2. Hoe hij tot zijn vertroosting dit geleide heeft opgemerkt, vers
2. *Dit is een legermacht van God,* en dus is het:

a. Een machtig leger, zeer groot is hij, die zulk een geleide heeft, en zeer veilig wie aldus bewaakt wordt.

b. God moet de lof hebben voor deze bescherming: "Daar moet ik God voor danken, want het is Zijn legermacht." Met het oog van het geloof kan een godvruchtige hetzelfde zien wat Jakob met zijn lichamelijke ogen gezien heeft, door de belofte te geloven, vervat in Psalm 91:11. "Hij zal Zijn engelen van u bevelen, dat zij u bewaren op al uwe wegen." Wat behoeven wij te twisten over de vraag of ieder heilige zijn beschermengel heeft, als wij er toch zeker van zijn dat hij van een wacht van engelen omgeven is? Ter herinnering aan dit gunstbewijs gaf Jakob een nieuwe naam aan die plaats aan die omstandigheid ontleend, *Mahanaim* twee legers, of *twee legerkampen.* Dat is, zeggen sommigen van de rabbijnen, een leger van de beschermengelen van Mesopotamië, die Jakob van daar hebben begeleid en hem veilig overgegeven hebben aan het andere leger van de engelen van Kanaän, die hem tegemoet gingen op de plaats waar hij nu was. Maar zij zijn hem veeleer verschenen als twee legerscharen een aan elke zijde, of een van voren en de andere van achteren, om hem van achteren te beschermen tegen Laban en van voren tegen Ezau, zodat zij een volkomen wacht voor hem vormden. Aldus was hij omringd door Gods gunst. Misschien wordt met toespeling hierop de kerk Mahanaim, tweelegers geroemd Hooglied 6:13. Hier was Jakob's gezin, dat het

ene leger vormde, voorstellende de strijdende en reizende kerk op aarde, en de engelen zijn het andere heir, voorstellende de triomferende kerk, rustende in den hemel.

Genesis 32:3-8

Nu Jakob weer in Kanaän kwam heeft God hem door het gezicht van engelen herinnerd aan de vrienden die hij had toen hij het verliet, en daaruit neemt hij nu aanleiding om zich de vijanden te herinneren, die hij heeft, en wel inzonderheid Ezau. Het is waarschijnlijk dat Rebekka hem heeft doen weten, dat Ezau zich in Seir gevestigd had en hem vijandig was gebleven. Wat zal Jakob nu doen? Hij verlangt zijn vader weer te zien, maar hij vreest zijn broer te ontmoeten. Hij verheugt zich weer in Kanaän te zijn, maar, vanwege Ezau kan hij zich slechts verheugen met beving.

1. Hij zendt een zeer vriendelijke en ootmoedige boodschap aan Ezau. Het blijkt niet dat zijn weg door Ezau's land liep, of dat hij hem verlof behoefde te vragen om er doorheen te trekken, maar zijn weg was er dichtbij, en hij wilde hem niet voorbij gaan zonder hem de vriendelijkheid en achting te betonen, die aan een broer, een tweelingbroer, een enige broer, een oudere broer, een beledigde broer, toekomen. Als onze bloedverwanten tekortkomen in hun plicht jegens ons, dan moeten wij toch nauwgezet onze plicht doen jegens hen. Het is een daad van vriendschap en broederlijke liefde om onze vrienden en betrekkingen bekend te maken met onze toestand, en naar die van hun te vragen. Daden van beleefdheid kunnen er toe bijdragen om vijandschap te doden. Jakob's boodschap aan hem is zeer voorkomend en beleefd, vers 4, 5. Hij noemt Ezau zijn *heer,* en zichzelf zijn *knecht,* om te kennen te geven dat hij niet stond op de voorrechten van het geboorterecht en van de zegen, die hij zich had verkregen maar het aan God overliet om Zijn doeleinden tot stand te brengen in zijn zaad. Toegevendheid stilt grote zonden, Prediker 10:4. Wij moeten niet weigeren op eerbiedige en onderworpen toon te spreken tot hen, die, al is het ook nog zo onrechtvaardig vertoornd te zijn op ons. Hij geeft hem een kort bericht omtrent zichzelf, dat hij geen vluchteling of zwerver was, maar, hoewel hij gedurende lange tijd afwezig is geweest, had hij toch een verblijf bij zijn bloedverwanten: *ik heb als vreemdeling gewoond bij Laban, en heb er tot nu toe vertoefd,* en dat hij ook niet arm was, of als een verloren zoon thuis kwam, die het nodige derft en dus ten laste van zijn familie zal komen, neen, *ik heb ossen en ezels.* Hij wist dat, zo iets, dit hem in de goede mening van Ezau zou aanbevelen. Hij dingt ook naar zijn gunst, *ik heb gezonden om mijn heer aan te zeggen, opdat ik genade vinde in uw ogen.* Het is geen verkleining voor hen, die het recht aan hun zijde hebben, om het verzoek te doen om verzoening, om vrede te vragen, zowel als om recht.

II. Hij ontvangt een vreeswekkend bericht van Ezau's krijgshaftige toebereidselen tegen hem, vers 6, geen woord, maar een slag, een zeer ruw antwoord op zijn vriendelijke boodschap, en een treurig welkom thuis aan een broer. Hij *trekt u tegemoet, en vier honderd mannen met hem.* Hij is het zat om op de dagen van rouw over zijn goede vader te wachten, en hij besluit om reeds voordat die gekomen zijn, zijn broer te doden.

1. Hij gedenkt aan de ouden twist en hij zal zich nu op hem wreken vanwege het geboorterecht en de zegen, en zo mogelijk aan Jakob's verwachtingen van beiden de bodem inslaan. De haat, die gekoesterd wordt, zal lang duren en zal nog met heftigheid uitbreken lang nadat de aanleiding er toe gegeven was. Toornige mensen hebben een goed geheugen.

2. Hij benijdt Jakob zijn bezitting, en hoewel hij zelf nu een veel grotere bezitting had, kan hem toch niets minder tevreden stellen dan Jakob's verderf te zien, en zijn velden met hetgeen hij van Jakob rooft te verrijken. Misschien heeft het bericht, dat Jakob hem zond omtrent zijn vermogen, hem nog te meer in toorn tegen hem ontstoken.

3:Hij acht het een gemakkelijke zaak hem ten onder te brengen, nu hij op de weg was, als een arm, vermoeid reiziger, ongevestigd en (naar hij denkt) onbeschut. Zij, die het gif van de slang hebben, volgen gewoonlijk ook zijn methode, namelijk om de eerste de beste gelegenheid, die zich voordoet, aan te grijpen om zich te wreken.

4. Hij besluit om dit schielijk te doen, voordat Jakob nog tot zijn vader was gekomen, opdat deze niet als middelaar tussenbeide zou kunnen treden. Ezau was een van degenen, die de vrede haten, als Jakob spreekt, vreedzaam spreekt, is Ezau aan de oorlog, Psalm 120:6, 7. Daar trekt hij nu heen, voortgedreven door haat en woede, bedacht op bloed en moord. Vier honderd mannen had hij meegenomen, waarschijnlijk zij als die ook met hem op de jacht gingen, gewapend, zonder twijfel ruw en wreed als hun aanvoerder, bereid om het woord van bevel te volvoeren, hoe barbaars dit ook zijn mocht, en slechts dreiging en moord blazende. Het tiende deel van hen was nog voldoende, om Jakob en zijn schuldeloos, hulpeloos gezin met wortel en tak uit te roeien. Men kan zich dus niet verwonderen over hetgeen volgt: *Toen vreesde Jakob zeer en hij was bang,* te meer wellicht, omdat hij nog nauwelijks van de schrik was bekomen wegens Laban. Velen zijn de tegenspoeden en benauwdheden van de rechtvaardigen in deze wereld, en soms is het einde van het een slechts het begin van het andere. De wolken keren weer na de regen. Hoewel Jakob een man was van groot geloof, was hij toch nu zeer bevreesd. Een levendig besef van gevaar en een daaruit ontstane grote vrees en verschrikking zijn zeer wel bestaanbaar met een nederig vertrouwen op Gods macht en belofte. Christus zelf is in Zijn doodsbenauwdheid zeer verbaasd en beangst geweest.

III. Hij brengt zich zo goed als hij kan instaat van verdediging. Het zou ongerijmd zijn om aan weerstand te denken, al wat hij doet of bedenkt, is slechts om te kunnen ontkomen, vers 7, 8. Hij acht het geraden om niet iedereen en alles tegelijk aan het gevaar blootgesteld te laten, en daarom verdeelt hij wat hij heeft in twee groepen, opdat als de een verslagen zou worden, de andere zou kunnen ontkomen. Als een tedere, zorgzame huisvader zorgt hij meer voor de veiligheid van zijn gezin dan voor zijn eigen veiligheid. Hij verdeelde zijn gezelschap, niet zoals Abraham, om te vechten, Hoofdstuk 14:15, maar om te vluchten.

Genesis 32:9-12

Onze regel is: God aan te roepen op de dag van de benauwdheid, hier hebben wij er een voorbeeld van, en de goede uitslag er van moedigt ons aan om dat voorbeeld te volgen. Het was nu de dag van Jakob's benauwdheid, maar hij zal er uit verlost worden, en hier zien wij hem bidden om die verlossing, Jeremia 30:7. Toen hij bang was riep hij de Heer aan, en Hij hoorde zijn stem. Tijden van vrees en benauwdheid moeten tijden zijn van gebed, al wat ons verschrikt of beangst moet ons op de knieën brengen, tot onze God. Jakob had kort tevoren zijn engelenwacht gezien, maar in deze benauwdheid wendt hij zich tot God, niet tot hen, hij wist, dat zij zijn mede dienstknechten waren, Openbaring 22:9. Hij heeft ook Labans *terafim* niet geraadpleegd, het was hem genoeg een God te hebben, tot wie hij zich kon begeven. Tot Hem wendt hij zich met alle mogelijke plechtigheid, begeeft hij zich dus om veiligheid tot de naam van de Heer als "tot een sterke toren," Spreuken 18:10. Dit gebed is des te meer merkwaardig, omdat hij er zich de eer door verkregen heeft van een Israël, een vorst van God te zijn, en de vader van het biddend overblijfsel, dat daarom het zaad van Jakob wordt genoemd, tot hetwelk Hij nooit gezegd heeft zoek Mij tevergeefs. Nu is het wel de moeite waard om eens na te gaan wat er zo buitengewoon was in dit gebed, dat het hem, die het opzond, er deze eer door verkregen heeft.

1. Het is een gebed om slechts een zaak maar het is zeer dringend, vers 11. *Ruk mij toch uit de hand van mijn broer*. Hoewel er, naar de mens gesproken, geen redding mogelijk was, geloofde hij in de kracht en macht van God, die hem als een lam uit de bloedige kaken van de leeuw kon rukken. Het is ons vergund om in ons gebed tot God in bijzonderheden te treden, de bezwaren, die ons drukken de benauwdheid, waarin wij ons bevinden, met name te noemen, want de God, met wie wij te doen hebben is een, met wien wij vrij kunnen zijn, wij kunnen met vrijmoedigheid toegaan tot de troon van de genade.

2. Als onze broeders het er op toeleggen om ons te verderven, dan is het onze troost dat wij een Vader hebben tot wie wij ons kunnen wenden als tot onze bevrijder.

II. De pleitgronden zijn vele, en zij zijn zeer krachtig, nooit was een zaak in betere orde voorgesteld, Job 23:4. Hij zendt zijn bede op tot God met groot geloof, met vurigheid van geest en in diepe ootmoed. Hoe vurig en dringend smeekt hij! vers 11. *Ruk mij toch uit de hand van mijn broeder*. Zijn vrees maakt hem dringend. Met wat heilige logica redeneert hij! Met wat goddelijke welsprekendheid pleit hij! Hier is een schoon heerlijk voorbeeld om na te volgen.

1. Hij spreekt God aan als de God van zijn vaderen, vers 9. Hij had zulk een ootmoedig besef van zijn eigen onwaardigheid, dat hij God niet zijn God noemde, maar een God in verbond met zijn voorouders. O *God van mijn vader Abraham en God van mijn vader Izak* en hierop kon hij te eerder pleiten omdat door goddelijke aanwijzing de erfenis van het verbond op hem overging. Als wij in benauwdheid zien kan Gods verbond met onze vaderen ons tot troost wezen. Zo is het dikwijls geweest met Gods volk, Psalm 22:5, 6. Geboren zijnde in Gods huis, neemt Hij ons onder Zijn bijzondere hoede en bescherming.

2. Hij legt zijn volmacht over. *Gij hebt tot mij gezegd: Keer weer tot uw land*. Hij heeft zijn plaats bij Laban niet roekeloos verlaten, uit wispelturigheid, of een dwaze gehechtheid aan zijn geboorteland, maar in gehoorzaamheid aan het gebod van God. Wij kunnen in de weg van de plicht zijn, en toch in benauwdheid en moeilijkheid komen op die weg. Gelijk voorspoed geen

bewijs is dat wij op de goeden weg zijn, zo zal tegenspoed geen bewijs wezen dat wij op de verkeerde weg zijn. Wij kunnen heengaan waar God ons roept en toch bevinden dat onze weg door doornen overwoekerd is. Zolang wij bij onze plicht blijven kunnen wij goedsmoeds God voor onze veiligheid laten zorgen. Als God onze gids is, dan zal Hij ook onze hoeder wezen.

3. Hij erkent ootmoedig zijn onwaardigheid om gunst van God te ontvangen, vers 10. *Ik ben niet waardig* Het is wel een ongewone pleitrede. Sommigen zouden denken dat hij gepleit zou hebben, dat hetgeen nu in gevaar was het zijne was tegenover de gehele wereld en dat hij het zuur genoeg had verdiend maar neen: hij zegt: *Heer, ik ben het niet waardig* Zelfverloochening en zelfvernedering betamen ons in ons pleiten voor den troon van de genade. Onder allen, die Hem om iets baden heeft Christus niemand zulk een lof toegekend als aan hem, die zei: ‘Heer, ik ben niet waardig,’ Mattheus 8:8, en aan haar, die zei: "Ja Heer! doch de honden eten ook van de brokjes, die er vallen van de tafel van hun heren," Mattheus 15:27. Merk hier nu op:

a. hoe grotelijks hij de weldadigheden Gods aan hem roemt en verheerlijkt. Wij hebben hier weldadigheden in het meervoud, een onuitputtelijke bron en talloze stromen, *weldadigheden en trouw,* dat is: weldadigheden in het verleden, geschonken overeenkomstig de belofte, en nog verdere weldadigheden, verzekerd door de belofte voor de toekomst. Hetgeen nog weggelegd is in Gods trouw en hetgeen reeds geschonken is in Gods weldadigheid is stof tot vertroosting van de gelovigen, en geeft hun evenzo ook reden om God te loven. Ja meer: let er op, dat hij spreekt van al deze weldadigheden en al deze trouw, de wijze van uitdrukking is overvloedig en geeft te kennen dat zijn hart vol is van Gods goedheid.

b. Hoe gering en nederig hij spreekt van zichzelf alle gedachte aan eigen verdienste van zich werpende. "Ik ben geringer dan al deze weldadigheden en dan al deze trouw, ik ben ze niet waardig, en nog veel minder ben ik de grote gunst waardig, die ik nu van U bid". Jakob was een aanzienlijk man, en in vele opzichten een zeer verdienstelijk man, en in zijn gesprek met Laban heeft hij terecht op zijn verdienste gewezen, maar niet voor God. Ik ben geringer dan al Uw weldadigheden. De beste en grootste mannen zijn nog onwaardig de minste gunst van God, en moeten dit bij alle gelegenheden willen erkennen. De uitnemende George Herbert had tot motto: Geringer dan de geringste van al Gods weldadigheden. Diegene zijn het best bereid voor de grootste weldadigheden, die zich de minste er van nog onwaardig achten.

4. Dankbaar erkent hij Gods goedheid jegens hem in zijn ballingschap, en hoezeer die al zijn verwachtingen ver had overtroffen. "Ik *ben met mijn staf over deze Jordaan gegaan,* arm en verlaten, als een eenzaam, gering reiziger", hij had geen gidsen, geen metgezellen, geen bedienden, geen reisbenodigdheden, slechts zijn staf, en niets anders om hem tot steun te wezen, *"en nu ben ik tot twee legers geworden,* nu ben ik omringd door talrijke kinderen, die mij tot troost zijn, en door dienaren, om mij te helpen." Hoewel het zijn angst was, die hem verplichtte om zijn gezin in twee hopen te verdelen, maakt hij daar toch gebruik van om Gods goedheid te verheerlijken in deze toeneming. De toeneming van ons gezin is dan alleen troostrijk en lieflijk als wij er Gods weldadigheid en trouw in zien. Zij, van wie het bezit zeer vermeerderd is, behoren met ootmoed en dankbaarheid te gedenken hoe gering hun begin is geweest. Jakob pleit: Heere, Gij hebt mij onderhouden en bewaard toen ik alleen met mijn staf uitgegaan ben, en slechts een leven te verliezen had, zult Gij mij dan niet bewaren nu de zorg voor zoveel andere levens op mij rust?

5. Hij wijst op de grootheid van het gevaar waarin hij zich bevindt. *Ruk mij toch uit de hand van mijn broer want ik vrees hem,* vers 11. Het volk van God heeft niet geschroomd God met

hun vrees bekend te maken, want zij weten dat Hij er acht op slaat. De vrees, die ons aanspoort tot gebed, is een gezegende vrees. Het was geen rover, maar een moordenaar, voor wie hij vreesde. Het was ook niet slechts zijn eigen leven, dat op het spel stond, maar dat van de moeders en van de kinderen, die hun geboorteland hadden verlaten om met hem te gaan. Onze natuurlijke genegenheid geeft ons goede, Gode welbehaaglijke pleitgronden in het gebed.

6. Hij wijst inzonderheid op de belofte, die God hem gedaan heeft, vers 9. *O Heer, die tot mij gezegd hebt, Ik zal wel bij u doen* en weer bij het einde, in vers 12 :*Gij hebt immers gezegd: Ik zal gewis wel bij u doen.* Het beste wat wij tot God kunnen zeggen in het gebed is: wat Hij tot ons gezegd heeft. Gelijk Gods beloften de beste gidsen zijn voor onze begeerten in het gebed, en ons de beste beden in de mond leggen, zo zijn zij ook de meest vaste grond voor onze hoop, en voorzien zij ons van de beste pleitgronden. "Heer, Gij hebt zo en zo gesproken, zult Gij dan niet doen naar Uw woord, "waarop Gij mij hebt doen hopen?" Psalm 119:49. De meest algemene beloften zijn nog toepasselijk op bijzondere gevallen of toestanden. "Gij hebt gezegd: *Ik zal wel bij u doen*, Heer, doe mij wel in deze zaak." Hij pleit ook op een bijzondere belofte, die van zijn zaad te zullen vermenigvuldigen. "Heer, wat zal er worden van die belofte, indien zij allen verslagen worden?" Er zijn beloften aan de gezinnen van de godvruchtigen, die in het gebed gebruikt kunnen worden als pleitgronden om gewone en buitengewone zegeningen Voor het gezin te verkrijgen, Hoofdstuk 17:7, Psalm 112:2, 102:29. De dreigingen van de wereld moeten ons uitdrijven naar de beloften van God.

Genesis 32:13-23

Nadat Jakob door een gelovig gebed God tot zijn vriend heeft gemaakt, beproeft hij nu wijselijk om door een geschenk Ezau tot zijn vriend te maken. Hij had God gebeden om hem te rukken uit de hand van Ezau, omdat hij hem vreesde, maar zijn vrees deed hem niet tot wanhoop vervallen, heeft hem niet moedeloos gemaakt en ongeschikt voor het gebruik van de middelen, en evenmin heeft zijn gebed hem op overmoedige wijze op Gods hulp doen vertrouwen, zonder middelen te gebruiken en te doen wat in zijn vermogen was. Als wij tot God gebeden hebben om een zegen, een gunst dan moeten wij ons gebed steunen door onze eigen pogingen, want anders zullen wij, in plaats van op God te vertrouwen, Hem verzoeken, wij moeten zo op Gods voorzienigheid rekenen, dat wij daarbij ook ons verstand gebruiken "Help uzelven, en God zal u helpen." God verhoort ons gebed door ons te leren onze zaken te beschikken met recht. Om Ezau te bevredigen:

I. Zond Jakob hem een rijk geschenk, niet van juwelen of fraaie klederen, (die had hij niet) maar van vee, alles tezamen tot een getal van vijf honderd tachtig stuks, vers 13-15. Nu was dit:

a. Een blijk van de grote toeneming, waarmee God Jakob gezegend had, dat hij zoveel vee uit zijn veestapel missen kon.

b. Een blijk van zijn wijsheid, dat hij graag een gedeelte wilde afstaan, zo hij hierdoor het overige kon behouden. De gierigheid van sommige mensen doet hen meer verliezen, dan zij er ooit door gewonnen hebben, en door te veel op te zien tegen een weinig onkosten, stellen zij zich aan grote schade bloot, huid voor huid, en al wat iemand heeft zal hij, als hij een wijs man is, geven voor zijn leven.

c. Het was een geschenk, dat, naar hij dacht, Ezau aangenaam zou zijn, daar hij zoveel werk had gemaakt van op wilde dieren te jagen, dat hij misschien slecht voorzien was van tam vee. En wij kunnen onderstellen, dat de bonte kleuren van Jakob’s vee, het gesprenkelde, gespikkelde en hagelvlekkige, Ezau naar de zin waren.

d. Hij vleide zich door dit geschenk Ezau’s gunst te winnen, want het geschenk zal gewoonlijk, waarheen het zich zal wenden, wel gedijen, Spreuken 17:8, en de mens ruimte maken, Spreuken 18:16 ja meer, het houdt de toorn onder, Spreuken 21:14. Wij moeten er niet aan wanhopen om verzoend te worden zelfs met hen, die het meest in toorn tegen ons waren ontstoken, wij moeten de mensen niet voor onverzoenbaar houden, vóór wij ons best gedaan hebben om hen met ons te verzoenen. Vrede en liefde, hoe duur ook gekocht, zullen blijken voor de koper een zeer voordelige koop te zijn. Menig gemelijk, baatzuchtig man zou in Jakob’s plaats gezegd hebben: "Ezau heeft mij zonder reden de dood gezworen, en zo zal hij dan ook nooit door mij er een dubbeltje rijker van worden, het zal lang duren eer ik hem een geschenk zend", maar Jakob vergeeft en vergeet.

2. Hij zond hem een zeer nederige boodschap, die hij zijn dienaren gebood zo goed mogelijk over te brengen, vers 17, 18. Zij moeten Ezau hun heer noemen, en Jakob zijn knecht. Zij moeten hem zeggen dat het vee, hetwelk zij bij zich hadden, een klein geschenk was, dat Jakob hem zond, als een proef van hetgeen hij verkregen had terwijl hij buitenslands was. Het vee, dat hij zond, moest in verschillende kudden gerangschikt worden, en de dienstknechten, die deze kudden voor zich uitdreven, moesten hem dezelfde boodschap zeggen, opdat het

geschenk zoveel te kostbaarder zou schijnen en zijn onderwerping, zo dikwijls herhaald, te meer waarschijnlijk invloed op Ezau zou uitoefenen. Inzonderheid moeten zij zorgen hem te zeggen, dat Jakob zelf achter hen kwam vers 18-20 opdat hij niet zou denken dat Jakob uit vrees voor hem gevlucht was. Een vriendelijk vertrouwen in iemands goedheid kan helpen om het kwaad te voorkomen, dat zij in hun slechtheid voornemens waren te doen. Indien Jakob niet bevreesd schijnt voor Ezau, kan men hopen dat Ezau voor Jakob geen verschrikking zal zijn.

Genesis 32:24-32

Wij hebben hier de merkwaardige geschiedenis van Jakob's worsteling met de engel en zijn overwinning, waarnaar verwezen wordt in Hosea 12:4. Zeer vroeg in de morgen, lang vóór het dag was, had Jakob zijn vrouwen en kinderen over de rivier geholpen, en nu wenste hij alleen te zijn, ten einde nog meer ten volle zijn zorg en vrees voor God uit te spreiden in het gebed. Wij behoren te volharden in het gebed, altijd te bidden en niet te vertragen, het menigvuldige en dringende van ons bidden bereiden ons voor de zegen. Terwijl nu Jakob zo ernstig en dringend bad, zich opmaakte om God aan te grijpen, grijpt een engel hem aan. Sommigen denken dat dit een geschapen engel was, de engel van Zijn aangezicht Jesaja 63:9, een van hen, die altijd het aangezicht van onze Vader zien en de Shechina of Goddelijke majesteit vergezellen, die waarschijnlijk ook door Jakob aanschouwd werd. Anderen denken, dat het Michaël, onze Vorst was, het eeuwige Woord, de Engel van het verbond, die de Heere is van de engelen, en dikwijls in menselijke gedaante is verschenen, eer Hij de menselijke natuur voor altijd had aangenomen. Wie het nu ook was, wij zijn er zeker van, dat Gods naam in het binnenste van hem was, Exodus 23:21.

Merk op:

I. Hoe Jakob en deze engel worstelden vers 24. Het was een tweegevecht, man tegen man, zonder getuigen. Jakob was nu vervuld van zorg en vrees ten opzichte van het onderhoud met zijn broeder, dat hij tegemoet zag voor de volgende dag, en om die beproeving nog te verzwaren, scheen God zelf hem als vijand tegemoet te komen en zijn binnenkomen in het land van de belofte te verhinderen, hem niet toe te laten zijn vrouwen en kinderen, die hij vooruit had gezonden, te volgen. Krachtige gelovigen moeten velerlei en zeer sterke verzoekingen verwachten. De profeet zegt ons, Hosea 12:4, 5, hoe Jakob worstelde, hij weende en smeekte, tranen en gebeden waren zijn wapens. Het was niet slechts een lichamelijke, maar ook een geestelijke worsteling, door de krachtige werkingen van geloof en heilige begeerte, en aldus moet het geestelijk zaad van Jakob, dat bidt, in het gebed worstelen met God.

II. De uitslag van die worsteling.

1. Jakob behield de overhand, hoewel de worsteling lang duurde, heeft *de engel hem niet overwonnen*, vers 25, dat is: deze ontmoediging heeft zijn geloof niet doen wankelen en zijn gebed niet doen ophouden. Het was niet in zijn eigen kracht, dat hij worstelde, of door zijn eigen kracht, dat hij overwon, maar in en door de kracht hem van boven geschonken. Dat woord van Job kan tot opheldering hiervan dienen: "Zou Hij naar de grootheid van Zijn macht met mij twisten?" Job 23:6. Neen (indien de engel dit gedaan had, zou Jakob verpletterd zijn) maar Hij kon kracht in mij leggen en "door die kracht heeft Jakob de engel overwonnen,' Hosea 12:4. Wij kunnen niet anders bij God overwinnen dan in Zijn eigen kracht. Het is Zijn Geest, die in ons bidt, en "onze zwakheden te hulp komt," Romeinen 8:26.

2. De engel ontwrichtte Jakob's heup, om hem tonen wat hij doen kon, en dat het God was, met wie hij worstelde, want geen bloot mens zou zijn heup kunnen ontwrichten door een aanraking. Sommigen denken dat Jakob weinig of geen pijn van die kwetsuur gevoelde, waarschijnlijk heeft hij dit ook niet, want hij hinkte niet eens voordat de worsteling voorbij was, vers 31. Indien dit zo is, dan is het wel een bewijs, dat het werkelijk een Goddelijke aanraking was, die tegelijk verwondde en genas. Jakob overmocht, maar zijn heup was ontwricht. Worstelende gelovigen kunnen heerlijke overwinningen behalen, maar er toch

gebroken beenderen door hebben, want "als zij zwak zijn, dan zijn zij machtig," 2 Corinthiërs 12:10.

3. Met bewonderenswaardige, neerbuigende goedheid verzoekt de engel Jakob om hem te laten gaan, vers 26, zoals God tot Mozes zei: Laat mij toe, Exodus 32:10. Zou een machtige engel zich niet aan Jakob's greep kunnen ontwringen? Jazeker! Maar aldus wilde hij eer bewijzen aan Jakob's geloof en gebed, en nog verder zijn standvastigheid op de proef stellen. De koning is als gebonden op de galerijen, Hooglied 3:5. Ik hield hem vast, zegt de bruid en liet hem niet gaan, Hooglied 3:4. De reden die de engel opgeeft waarom hij heen wil gaan, is, *dat de dageraad is opgegaan*, en daarom wilde hij Jakob niet langer ophouden, daar deze werk te doen had, een reis te volbrengen, een gezin te verzorgen, dat vooral in dat hachelijk tijdstip zijn zorg nodig had. Alles is schoon op zijn tijd, zelfs de zaken van den Godsdienst en de lieflijkheid van gemeenschapsoefening met God moeten soms plaatsmaken voor de noodwendige zaken van dit leven, God wil barmhartigheid en geen offerande.

4. Jakob volhardt in zijn heilige onbeschaamdheid: *Ik zal u niet laten gaan, tenzij dat gij mij zegent.* Hoe het ook moge gaan met zijn gezin en met zijn reis, hij besluit een zo goed mogelijk gebruik te maken van deze gelegenheid, en het voordeel van zijn overwinning niet te verliezen. Hij wil niet voor niets de hele nacht geworsteld hebben, maar in ootmoed van het hart besluit hij een zegen te willen hebben, en liever wil hij dat al zijn beenderen zich vaneen zullen scheiden, dan zonder zegen heen te gaan. De eer van de overwinning zal hem geen goed doen, zonder de troost van een zegen. Door om die zegen te vragen, erkent hij zijn minderheid, hoewel hij in de worsteling de overhand had, want hetgeen minder is wordt gezegend van hetgeen meerder is. Zij, die de zegen van Christus willen hebben, moeten hem ernstig begeren er dringend om bidden als degenen, die niet afgewezen willen worden. Het is het vorig gebed, dat krachtig en overmogend is.

5. De engel plaatste een altijddurend ereteken op hem, door zijn naam te veranderen vers 27, 28. "Gij zijt een kloekmoedig strijder," zegt de engel, neen man van heldhaftige vastberadenheid. Hoe is uw naam?" "Jakob," zegt hij, "hiel vasthouder", dat is de betekenis van *Jakob.* "Welnu," zegt de engel, "zo moet gij voortaan niet meer genoemd worden, van nu aan zult gij vermaard zijn, niet vanwege list of behendigheid, maar vanwege ware kloekmoedigheid. Gij zult genoemd worden *Israël, een vorst* Gods, een naam, roemruchtiger dan die van de groten van de aarde." Die man is waarlijk een vorst, die een vorst is voor God, en diegenen zijn eervol en eerwaardig, die machtig zijn in het gebed. Israëlieten, waarlijk Israëlieten. Jakob wordt hier als het ware in het strijdperk tot ridder geslagen, en hij ontvangt een eretitel van Hem, die de fontein is van de eer, en tot aan het einde van de tijd zal dit zijn roem blijven. Maar dit was niet alles machthebbende bij God, zal hij ook macht hebben bij mensen. Overwonnen hebbende voor de zegen van de hemel, zal hij ook overwinnen voor Ezau's gunst. Wèlke vijanden wij ook hebben, zo God onze vriend is, is het wèl met ons. Zij, die door het geloof macht hebben in de hemel, hebben daardoor zoveel macht op aarde als zij behoeven.

6. Hij zendt hem weg met een zegen, vers 29. Jakob begeerde den naam van de engel te weten, ten einde hem, naar zijn vermogen, eer te doen, Richteren 13:17. Maar dit verzoek werd geweigerd, opdat hij niet te trots zij op zijn overwinning, en niet zou denken dat hij de engel kon verplichten om te doen wat hij wilde. Neen, *Waarom is het, dat gij naar mijn naam vraagt?* Welk goed zal het u doen die te weten?" De ontdekking daarvan was bewaard voor zijn sterfbed, toen hij leerde Hem *Silo* te noemen. Maar in plaats van hem zijn naam te zeggen,

geeft hij hem zijn zegen, en dat was het, waar hij om had geworsteld, *hij zegende hem aldaar,* herhaalde en bekrachtigde de zegen, die hem tevoren gegeven was. Geestelijke zegeningen, die ons de zaligheid verzekeren, zijn beter en begerenswaardiger dan schone denkbeelden, die onze nieuwsgierigheid bevredigen, en aandeel te hebben aan de zegen van de engel is beter dan bekend te zijn met zijn naam. De boom van het leven is beter dan de boom van de kennis. Aldus heeft Jakob zijn doel bereikt, hij worstelde om een zegen en hij verkreeg hem, en van zijn biddend zaad heeft ook nog nooit iemand tevergeefs gebeden of gezocht. Zie hoe verwonderlijk God zich verwaardigt om dringend en aanhoudend gebed te steunen en te kronen. Zij, die het vaste besluit nemen om op God te verbouwen, al zou Hij hen ook doden, zullen ten laatste meer dan overwinnaars zijn.

7. Jakob geeft een nieuwe naam aan die plaats, hij noemt haar *Pniël,* het *aangezicht van God,* vers 30, omdat hij er de verschijning van God had gezien, en de gunst van God had verkregen. De naam, dien hij aan de plaats gaf, bewaart en bestendigt niet de roem van zijn dapperheid of overwinning, maar alleen de eer van de vrije genade van God. Hij zegt niet: "In deze plaats heb ik met God geworsteld en overmocht", maar: "in deze plaats heb ik God gezien van aangezicht tot aangezicht, en mijn ziel is gered geweest", niet: "het is mijn eer en roem, dat ik overwinnaar ben geweest" maar: het was Gods barmhartigheid, dat ik er het leven heb afgebracht. "Het betaamt hun die door God geëerd worden, beschaamdheid van het aangezicht te hebben," en sparende liefde van God en genade jegens hen te erkennen. Dat heeft David gedaan, nadat God hem een genaderijke boodschap had gezonden, 2 Samuel 7:18. *Wie ben ik, Heere Heere?*

Eindelijk. Het gedenkteken, dat Jakob hiervan met zich omdroeg in zijn gebeente. *Hij was hinkende aan zijn heup,* vers 31. Sommigen denken dat hij tot aan zijn dood hinkende is gebleven, indien dit zo is, dan had hij geen reden van klagen, want de eer en de vertroosting, die hij door deze worsteling verkregen heeft, waren meer dan voldoende om op te wegen tegen het nadeel, al is hij dan ook hinkende naar zijn graf gegaan. Hij had geen reden om er op te zien als op zijn schande, om aldus "de littekenen van de Heer Jezus in zijn lichaam te dragen," Galaten 6:17. Het zou echter kunnen dienen, evenals de doorn in het vlees van Paulus, om hem er voor te bewaren zich te verheffen door de uitnemendheid van de openbaringen. Er wordt nota van genomen, dat de zon hem oprees als hij door *Pniël* gegaan was, want het is zonsopgang voor de ziel, die gemeenschap oefent met God. De gewijde schrijver maakt melding van een traditioneel gebruik onder de nakomelingen van Jakob, ter herinnering aan deze gebeurtenis, om nooit van een dier de zenuw of spier te eten, waarmee het heupbeen aan het gewricht verbonden is. Door dit gebruik bewaarden zij de herinnering aan deze geschiedenis, en gaven zij gelegenheid aan hun kinderen om er naar te vragen, en hebben zij de nagedachtenis van Jakob in ere gehouden. En wij kunnen er dit gebruik van maken: dat wij de goedertierenheid Gods erkennen en onze verplichtingen aan Jezus Christus, daar wij nu gemeenschap met God kunnen onderhouden in geloof, hoop en liefde, zonder enigerlei gevaar voor lijf of leven.

HOOFDSTUK 33

1 En Jakob hief zijn ogen op en zag; en ziet, Ezau kwam, en vierhonderd mannen met hem. Toen verdeelde hij de kinderen onder Lea, en onder Rachel, en onder de twee dienstmaagden.
2 En hij stelde de dienstmaagden en haar kinderen vooraan; en Lea en haar kinderen meer achterwaarts; maar Rachel en Jozef de achterste.
3 En hij ging voorbij hun aangezicht heen, en hij boog zich zeven malen ter aarde, totdat hij bij zijn broeder kwam.
4 Toen liep Ezau hem tegemoet, en nam hem in den arm, en viel hem aan den hals, en kuste hem; en zij weenden.
5 Daarna hief hij zijn ogen op, en zag die vrouwen en die kinderen, en zeide: Wie zijn deze bij u? En hij zeide: De kinderen, die God aan uw knecht genadiglijk verleend heeft.
6 Toen traden de dienstmaagden toe, zij en haar kinderen, en zij bogen zich neder.
7 En Lea trad ook toe, met haar kinderen, en zij bogen zich neder; en daarna trad Jozef toe en Rachel, en zij bogen zich neder.
8 En hij zeide: Voor wien is u al dit heir, dat ik ontmoet heb? En hij zeide: Om genade te vinden in de ogen mijns heren!
9 Maar Ezau zeide: Ik heb veel, mijn broeder! het zij het uwe, wat gij hebt!
10 Toen zeide Jakob: Och neen! indien ik nu genade in uw ogen gevonden heb, zo neem mijn geschenk van mijn hand; daarom, omdat ik uw aangezicht gezien heb, als had ik Gods aangezicht gezien, en gij welgevallen aan mij genomen hebt.
11 Neem toch mijn zegen, die u toegebracht is, dewijl het God mij genadiglijk verleend heeft, en dewijl ik alles heb; en hij hield bij hem aan, zodat hij het nam.
12 En hij zeide: Laat ons reizen en voorttrekken; en ik zal voor u trekken.
13 Maar hij zeide tot hem: Mijn heer weet, dat deze kinderen teder zijn, en dat ik zogende schapen en koeien bij mij heb; indien men dezelve maar een dag afdrijft, zo zal de gehele kudde sterven.
14 Mijn heer trekke toch voorbij, voor het aangezicht van zijn knecht; en ik zal mij op mijn gemak als leidsman voegen, naar den gang van het werk, hetwelk voor mijn aangezicht is, en naar den gang dezer kinderen, totdat ik bij mijn heer te Seir kome.
15 En Ezau zeide: Laat mij toch van dit volk, dat met mij is, u bijstellen. En hij zeide: Waartoe dat? laat mij genade vinden in mijns heren ogen!
16 Alzo keerde Ezau dien dag wederom zijns weegs naar Seir toe.
17 Maar Jakob reisde naar Sukkoth, en bouwde een huis voor zich, en maakte hutten voor zijn vee; daarom noemde hij den naam dier plaats Sukkoth.
18 En Jakob kwam behouden tot de stad Sichem, welke is in het land Kanaan, als hij kwam van Paddan-aram; en hij legerde zich in het gezicht der stad.
19 En hij kocht een deel des velds, waarop hij zijn tent gespannen had, van de hand der zonen van Hemor, den vader van Sichem, voor honderd stukken gelds.
20 En hij richtte aldaar een altaar op, en noemde het: De God Israels is God!

In het vorige hoofdstuk lazen wij hoe Jakob macht had bij God en overwonnen heeft, hier zien wij dat hij ook macht had bij mensen, hoe zijn broeder Ezau vertederd werd en zich plotseling met hem verzoende, want aldus is er geschreven: Spreuken 16:7. Als iemands wegen de Heer behagen, zo zal Hij ook zijn vijanden met hem verzoenen. Hier is:

I. Een zeer vriendelijke ontmoeting tussen Jakob en Ezau, vers 1-4.

II. Hun onderhoud bij die ontmoeting, waarin zij met elkaar wedijveren in uitdrukkingen van beleefdheid en vriendelijkheid. Hun gesprek loopt:

1. Over Jakob’s gezin, vers 5-7.

2. Over het geschenk, dat hij had gezonden, vers 8-11.

3. Over hun reis, vers 12-15.

III. Jakob’s vestiging in Kanaän, zijn huis, zijn land, en zijn altaar. vers 16-20.

Genesis 33:1-4

I. Jakob ontdekt de nadering van Ezau, vers 1. Sommigen denken dat het opheffen zijn ogen aanduidt, dat hij goedsmoeds en vol vertrouwen was, in tegenstelling met een neergedrukt gelaat. Zijn zaak in het gebed Gode bevolen hebbende, ging hij zijns weegs, en zijn aangezicht was niet meer droevig, 1 Samuel 1:18. Zij, die hun zorgen op God hebben geworpen, kunnen met tevredenheid en kalmte van gemoed voor zich uitzien, en blijmoedig de uitkomst verbeiden, hoe die dan ook moge wezen. Wat er ook gebeure, geen kwaad kan hem wedervaren, wiens hart vast is, betrouwende op de Heer. Jakob stelt zich op zijn wachttoren, om te zien wat antwoord God hem zou geven op zijn gebeden.

II. Hij rangschikt zijn gezin in de beste orde, die hij kon, om zijn broer te ontvangen, hetzij deze als vriend kwam of als vijand, te rade gaande met de betamelijkheid voor hen, zo hij komt als vriend, en met hun veiligheid, zo hij komt als vijand, vers 1, 2. Let op het verschil in vertoning, die deze broers maakten. Ezau is vergezeld van een wacht van vier honderd man, en heeft een groot aanzien. Jakob wordt gevolgd door een lastige stoet van vrouwen en kinderen, voor wie hij heeft te zorgen, en is teder bezorgd voor hun veiligheid, toch heeft Jakob het geboorterecht en zal de heerschappij hebben, en hij is in ieder opzicht de groter en voornamer man. Het is voor zeer grote en godvruchtige mannen geen verkleining om persoonlijk zorg te dragen voor hun gezin en hun familiebelangen te behartigen. Jakob, aan het hoofd van zijn gezin, geeft een beter voorbeeld dan Ezau, aan het hoofd van zijn regiment.

III. Bij hun ontmoeting worden de best mogelijke uitdrukkingen van vriendelijkheid tussen hen gebruikt.

1. Jakob boog zich voor Ezau, vers 3. Hoewel hij Ezau vreesde als een vijand, betuigde hij hem toch de eerbied, verschuldigd aan een oudere broer, wetende en zich wellicht herinnerende, dat God toen Hij aan Abel de voorkeur gaf boven zijn oudere broer Kaïn, toch borg voor hem bleef, dat hij niet tekort zou komen in de gehoorzaamheid en de eerbied door een jongere broer verschuldigd aan een oudere broer, "Zijn begeerte is toch tot u en gij zult over hem heersen," Hoofdstuk 4:7. Het middel om de vrede te herstellen als hij verbroken werd, is onze plicht te doen, en bij alle gelegenheden onze achting te betuigen, alsof er nooit twist of onenigheid was geweest. Het is het gedenken en herhalen van de zaken, dat vrienden van elkaar scheidt en de scheiding doet aanhouden. Een nederige, onderworpen houding zal er zeer veel toe bijdragen om de toorn af te wenden. Velen redden en behouden zich door zich te verootmoedigen. Over hem, die zich bukt, vliegt de kogel heen.

2. Ezau omhelsde Jakob, vers 4. Hij *liep hem tegemoet*, niet in toorn, maar in liefde, en als van harte met hem verzoend zijnde, ontving hij hem met alle mogelijke tederheid, hij *nam hem in zijn armen, viel hem om de hals en kuste hem*. Sommigen denken dat Ezau, toen hij uittoog om Jakob tegemoet te gaan, geen boze bedoelingen had, dat hij zijn vierhonderd man slechts voor staatsie had meegenomen, om er zijn terugkerende broer grotere eer mede te bewijzen. Zeker is het dat Jakob het bericht van zijn boden anders heeft opgevat, Hoofdstuk 32:5-8. Jakob was een man van verstand en kloekmoedigheid, en wij kunnen niet veronderstellen, dat hij zich in zo grote mate aan ongegronde vrees overgaf, noch dat de Geest van God hem zou opwekken tot zulk een gebed om redding als hij gebeden heeft, redding namelijk uit een denkbeeldig gevaar, en indien er toen geen wonderbare verandering gewerkt was in de geest en het gemoed van Ezau, dan zie ik niet, hoe van Jakob door zijn worstelen gezegd kon worden dat hij zozeer had overmocht bij mensen, dat hij er een *vorst* om genoemd werd. God

heeft het hart van alle mensen in Zijn hand, en kan het door een stille, maar onweerstaanbare, macht wenden waarheen Hij wil. Hij kan vijanden plotseling in vrienden verkeren, zoals Hij met de twee Sauls gedaan heeft, de ene door weerhoudende genade 1 Samuel 26:21, 25, de andere door vernieuwende genade, Handelingen 9:21, 22. Het is niet tevergeefs om op God te vertrouwen, en Hem aan te roepen in de dag van de benauwdheid, die dit doen bevinden de uitkomst veel beter dan zij verwacht hebben.

3. Beiden weenden. Jakob weende van blijdschap over de zo vriendelijke ontvangst door de broer, dien hij zozeer had gevreesd, en Ezau weende misschien van droefheid en schaamte bij de gedachte aan het boze voornemen, dat hij tegen zijn broer had gekoesterd, en in welks uitvoering hij op zo vreemde en onverklaarbare wijze verhinderd werd.

Genesis 33:5-15

Wij hebben hier het gesprek tussen de twee broers bij hun samentreffen, en het is zeer ongedwongen en vriendelijk, zonder de minste toespeling op hun oude twist. Het was het best om die niet aan te roeren. Zij spreken:

I. Over Jakob's gevolg, vers 5-7. Elf of twaalf kinderen volgden Jakob op den voet, de oudste van hen was nog geen veertien jaren. *Wie zijn deze?* vraagt Ezau. Jakob had hem bericht gezonden van de toeneming van zijn bezitting, Hoofdstuk 32:5, maar geen melding gemaakt van zijn kinderen, misschien wel omdat hij hen niet wilde blootstellen aan zijn woede, zo hij hem als vijand tegenkwam, of omdat hij hem er mee wilde verrassen, zo hij als vriend kwam. Ezau had dus reden te vragen: *Wie zijn deze bij u? Op* welke gewone vraag Jakob een ernstig antwoord geeft, zoals het zijn karakter betaamde. *De kinderen die God uw knecht genadiglijk verleend heeft.* Het zou een voldoend antwoord op de vraag geweest zijn, en wel gepast voor de onheilige Ezau, indien hij alleen maar gezegd had: "het zijn mijn kinderen," maar dan zou Jakob niet gesproken hebben naar zijn aard en hoedanigheid, als een man, wiens ogen gedurig op de Heer zijn. Het betaamt ons de gewone dingen niet alleen te doen, maar er ook van te spreken *gelijk het waardig is voor God,* 3 Johannes : 6.

Jakob spreekt van zijn kinderen:

1. Als gaven van *God*, zij zijn *een erfdeel van de Heer*, Psalm 127:3, 113:9, 107:41.

2. Als *kostelijke* gaven, Hij heeft *ze genadig* gegeven. Hoewel zij talrijk zijn, hem nu veel zorg geven, en er vooralsnog slechts karig voor hen voorzien is, acht hij ze toch grote zegeningen te zijn. Hierop komen zijn vrouwen en kinderen naar volgorde, en betuigen hun eerbied aan Ezau, gelijk hij zelf reeds vóór hen gedaan had, want het betaamt een gezin eerbied te betuigen aan hen aan wie het hoofd van het gezin achting en eerbied bewijst.

II. Over het geschenk, dat hij hem had gezonden.

1. Ezau heeft het met bescheidenheid geweigerd, omdat hij genoeg had en het niet nodig had, vers 9. Zij, die voor mannen van eer willen gehouden worden, zullen niet inhalig willen schijnen in hun vriendschap. Wèlke invloed het geschenk van Jacob op Ezau heeft geoefend om hem te bevredigen, hij wilde niet, dat men dit zou denken, en daarom weigerde hij het.

2. Zijn reden is: ik heb veel, zó veel, dat hij niet geneigd is iets van zijn broer aan te nemen. Velen, die geen geestelijke zegeningen ontvangen en buiten het verbond zijn, hebben toch veel van de goederen van deze wereld. Ezau had wat hem beloofd was: de vettigheid van de aarde en levensonderhoud door zijn zwaard. Het is goed dat zij, die veel hebben, weten dat zij genoeg hebben, al hebben zij ook niet zoveel als sommige anderen hebben. Zelfs Ezau kan zeggen: Ik heb genoeg. Zij, die tevreden zijn met wat zij hebben, moeten dit tonen door niet te begeren wat anderen hebben. Ezau zegt aan Jakob te houden wat hij heeft, in de veronderstelling dat hij het meer nodig had. Ezau heeft het niet nodig, noch tot verzorging, want hij was rijk, noch om hem te bevredigen, want hij was al verzoend. Wij moeten acht geven, dat onze begeerlijkheid geen misbruik maakt van de beleefdheid of vrijgevigheid van anderen.

3. Met vriendelijkheid en liefde dringt Jakob hem om het aan te nemen, en heeft de overhand, vers 10, 11. Jakob zond het uit vrees, Hoofdstuk 32:20 maar de vrees voorbij zijnde, dringt hij nu uit liefde bij hem aan om het aan te nemen, om te tonen, dat hij de vriendschap van zijn broer begeerde, en niet bloot zijn toorn vreest. Twee dingen voert hij aan.

a. Zijn blijdschap, dat hij de gunst van zijn broer heeft gewonnen, waarvoor hij zich verplicht achtte hem dit bewijs van dankbaarheid te geven. Hij gebruikt een zeer sterke uitdrukking van achting en genegenheid: *daarom dat ik uw aangezicht gezien heb als had ik Gods aangezicht gezien*, dat is: "ik heb u verzoend met mij gezien en in vrede, zoals ik wens God met mij verzoend te zien." Of wel, de betekenis is, dat Jakob in Ezau's gunst de gunst van God over hem zag, het was hem een teken ten goede dat God zijn gebeden had verhoord. Aardse genietingen zijn ons in waarheid lieflijk, als zij ons in waarheid lieflijk, als zij ons geschonken worden op ons gebed en tekenen zijn van het welbehagen van God in ons. Het is voor hen, die vreedzaam en liefdevol van aard zijn, een oorzaak van grote blijdschap om de liefde en vriendschap te herwinnen van de bloedverwanten, met wie zij geschil hadden.

b. Zijn welgesteldheid: *God heeft het mij genadig verleend.* Indien hetgeen wij hebben in deze wereld onder onze handen toeneemt, dan moet dit met dankbaarheid door ons worden opgemerkt tot eer van God, en wij moeten erkennen dat Hij hierin genadig met ons heeft gehandeld, beter dan wij verdienen, Hij is het, "die kracht geeft om vermogen te verkrijgen," Deuteronomium 8:18. Hij voegt er bij: *dewijl ik alles heb.* Ezau had veel, maar Jakob had alles. Al heeft een godvruchtig man slechts weinig in de wereld kan hij toch in waarheid zeggen: "Ik kan alles."

a.a. Omdat hij de *God* heeft van alles, en in Hem alles heeft, "alles is het uwe, zo gij van Christus zijt,' 1 Corinthiërs 3:22, 23.

b.b. Omdat hij van alles de troost, de genieting heeft: "ik heb alles ontvangen, en ik heb overvloed" Filippenzen 4:18. Hij, die veel heeft, zou meer willen hebben, maar hij, die weet alles te hebben, is er zeker van genoeg te hebben. Hij heeft alles in het vooruitzicht binnenkort zal hij alles hebben, als hij in de hemel komt. Naar dit beginsel heeft Jakob bij Ezau aangedrongen om zijn geschenk aan te nemen. Het is kostelijk als de godsdienst de mens edelmoedig, ruimhartig en vrijgevig maakt, het verachtende om iets te doen, dat laag en gierig is.

III. Over het voortzetten hunner reis.

1. Ezau biedt zich aan als zijn gids en reisgezel, ten teken van zijn oprechte verzoening, vers 12. Nooit hebben wij Jakob en Ezau zo gezellig en vriendschappelijk bij elkaar gezien als nu. Het werk van God is volmaakt. Hij heeft Ezau's vijandschap niet slechts doen ophouden, maar een vriend van hem gemaakt. Het been dat gebroken was, goed gezet zijnde, is sterker dan ooit. Ezau is nu graag in Jakob's gezelschap, verzoekt hem om naar Seïr te komen, laat ons dan ooit aan iemand wanhopen, en God niet wantrouwen, die alle harten in Zijn handen heeft. Jakob vond echter reden om het aanbod met bescheidenheid af te wijzen vers 13, 14, in welke weigering hij tere bezorgdheid toont voor zijn gezin en zijn kudden, als een goed vader en een goed herder. Hij moet denken aan de kinderen en aan het zogende vee, en ze niet te snel laten voortgaan, het vee moet niet afgedreven worden. Deze voorzichtigheid en tederheid van Jakob moeten nagevolgd worden door hen, die met de zorg van de opvoeding en opleiding van jonge lieden in de dingen van God belast zijn. Zij moeten in het begin niet te snel voortgedreven, niet

afgejaagd worden door een zware taak in godsdienstige werkzaamheden, of in oefeningen van de godsvrucht, maar naar zij het dragen kunnen worden geleid, hun werk moet hun zo gemakkelijk mogelijk worden gemaakt. Christus, de goede Herder, doet dit, Jesaja 40:11. "Hij zal Zijn kudden weiden gelijk een herder Hij zal de lammeren in Zijn armen vergaderen en in Zijn schoot dragen, de zogenden zal Hij zachtkens leiden. Nu zal Jakob van Ezau niet verlangen, dat hij zijn voortgang vertraagt, noch zijn gezin dwingen hun schreden te verhaasten, en evenmin zal hij hen verlaten om zijn broer te vergezellen, zoals velen gedaan zouden hebben, die aan ieder gezelschap de voorkeur geven boven dat van hun eigen gezin. Hij wenst dus dat Ezau vooruit zal gaan, en hij belooft hem op zijn gemak te zullen volgen, naar de gang van het werk. Het is onredelijk om anderen aan onze gang te willen binden, wij kunnen ten slotte met genoegen en aangenaamheid aan hetzelfde einddoel van de reis komen, al reizen wij niet met anderen op hetzelfde pad of met dezelfde snelheid. Er zijn reizigers, met wie wij ons niet kunnen verenigen op de weg, zonder dat wij het daarom oneens met hen behoeven te zijn. Jakob geeft hem te kennen, dat het zijn voornemen was om te Seïr tot hem te komen, en wij kunnen denken dat hij dit ook gedaan heeft nadat hij zijn gezin gevestigd en zijn zaken geregeld had, hoewel er in de geschiedenis geen melding van wordt gemaakt. Als de vrede met onze vrienden hersteld is, dan moeten wij haar blijven aankweken, en in beleefdheid niet bij hen achterblijven.

2. Ezau biedt hem enige van zijn manschappen aan ten geleide, vers 15. Hij zag dat Jakob niet veel bedienden had, en in de mening dat hij, evenals hij zelf, wel een grote staat zou willen voeren, wil hij hem graag enige manschappen uit zijn gevolg lenen, opdat hij zich als zijn broer Ezau zou kunnen vertonen. Jakob slaat echter nederig dit aanbod af, slechts wensende dat Ezau het niet euvel zou duiden, dat hij het niet aannam.

Waartoe dat? a. Jakob is nederig en behoeft het niet voor staatsie, hij wenst geen schoon gelaat te tonen naar het vlees, door zich te belasten met een onnodig gevolg. Het is de ijdelheid van wereldse pracht en grootheid, waardoor velen zich omgeven, en waarvan men kan zeggen: Waartoe dat?

b. Jakob is onder de hoede en bescherming Gods, en behoeft dit dus niet voor zijn veiligheid. Diegenen zijn genoegzaam bewaard, die God tot hun wachter hebben en, evenals Jakob onder het geleide zijn van Zijne legerscharen. Zij behoeven geen verplichting te hebben aan een arm van vlees, die God tot hun arm hebben alle dagen. Jakob voegt er bij: "Alleenlijk, *laat mij genade vinden in de ogen van mijn heer,* uw gunst hebbende, heb ik alles wat ik behoef alles wat ik van u begeer." Indien nu Jakob de welwillendheid van een broer zo hoog schat, dan hebben wij nog veel meer reden om te achten, dat wij genoeg hebben, zo wij de welwillendheid van onze God hebben.

Genesis 33:16-20

1. Vriendschappelijk gescheiden zijnde van Ezau, die naar zijn eigen land terugkeerde, komt Jakob te Sukkoth, een plaats, waar hij enige tijd schijnt te blijven rusten, hij bouwt hutten voor zijn vee en maakt gerieflijkheden voor zich en zijn gezin. Die plaats was later bekend onder den naam van Sukkoth, een stad in de stam van Gad, aan de andere zijde van de Jordaan. Die naam betekent *tenten,* of *hutten,* opdat, als zijn nakomelingen later in stenen huizen zullen wonen, zij zullen gedenken, dat de bedorven Syriër hun vader was, die blij en tevreden was met hutten, Deuteronomium 26:5. Zodanig was de rotssteen, waar zij uit gehouwen waren.

2. Hij kwam te Sichem. Het Hebreeuws luidt: Hij kwam te Shalem, een stad van Sichem, doch de uitleggers zijn merendeels van gevoelen dat de betekenis is: *Hij kwam behouden, of in vrede tot de stad Sichem,* na een gevaarlijke reis, waarop hij veel moeilijkheden heeft ondervonden, kwam hij ten slotte veilig in Kanaän. Ziekten en gevaren moeten ons leren gezondheid en veiligheid te waarderen, en er toe bijdragen om ons hart te verruimen in dankzegging, als wij bij ons uitgaan en ons inkomen Gods bewaring hebben ervaren.

Hier koopt hij een veld, vers 19. Hoewel hij door de belofte eigenaar was van het land Kanaän is hij, terwijl de tijd van inbezitneming nog niet gekomen is, tevreden om voor wat het zijne is te betalen, teneinde twist met de tegenwoordige bezitters te voorkomen. Heerschappij is niet gegrond in genade. Die vrij van onkosten de hemel hebben, moeten niet verwachten dat zij op die wijze ook de aarde zullen hebben.

Hij bouwt een altaar, vers 20.

a. In dank aan God voor de goede hand van Zijn voorzienigheid over hem. Hij vergenoegde zich niet met een erkenning in woorden van Gods gunst over hem, maar deed het ook met de daad.

b. Ten einde de aanbidding van God in stand te houden in zijn gezin. Waar wij een tent hebben, moet God een altaar hebben, waar wij een huis hebben, moet Hij er een kerk in hebben. Hij wijdde zijn altaar aan de eer en heerlijkheid van "el elohiem jisraeel", aan *God, de God van Israël,* aan de eer van God in het algemeen de alleen levende en ware God, het beste van alle wezens en de eerste oorzaak van alles en aan de eer van de God van *Israël,* als God in verbond met hem. In onze aanbidding van God moeten wij geleid en geregeerd worden door de verenigde ontdekking van de natuurlijke en de geopenbaarde godsdienst. God had hem onlangs bij de naam *Israël* genoemd, en nu noemt hij God *de God van Israël,* hoewel hij een vorst van God wordt genoemd, zal God voor hem toch een vorst zijn, zijn Heer en zijn God. Onze eer wordt dan in waarheid eer voor ons, als zij toegewijd is aan Gods eer, Israël’s God is Israël’s heerlijkheid.

HOOFDSTUK 34

1 En Dina, de dochter van Lea, die zij Jakob gebaard had, ging uit, om de dochteren van dat land te bezien.
2 Sichem nu, de zoon van Hemor den Heviet, den landvorst, zag haar, en hij nam ze, en lag bij haar, en verkrachtte ze.
3 En zijn ziel kleefde aan Dina, Jakob's dochter; en hij had de jonge dochter lief, en sprak naar het hart van de jonge dochter.
4 Sichem sprak ook tot zijn vader Hemor, zeggende: Neem mij deze dochter tot een vrouw.
5 Toen Jakob hoorde, dat hij zijn dochter Dina verontreinigd had, zo waren zijn zonen met het vee in het veld; en Jakob zweeg, totdat zij kwamen.
6 En Hemor, de vader van Sichem, ging uit tot Jakob, om met hem te spreken.
7 En de zonen van Jakob kwamen van het veld, als zij dit hoorden; en het smartte dezen mannen, en zij ontstaken zeer, omdat hij dwaasheid in Israel gedaan had, Jakob's dochter beslapende, hetwelk alzo niet zoude gedaan worden.
8 Toen sprak Hemor met hen, zeggende: Mijns zoons Sichems ziel is verliefd op ulieder dochter; geeft hem haar toch tot een vrouw.
9 En verzwagert u met ons; geeft ons uw dochteren; en neemt voor u onze dochteren;
10 En woont met ons; en het land zal voor uw aangezicht zijn; woont, en handelt daarin, en stelt u tot bezitters daarin.
11 En Sichem zeide tot haar vader, en tot haar broederen: Laat mij genade vinden in uw ogen; en wat gij tot mij zeggen zult, zal ik geven.
12 Vergroot zeer over mij den bruidschat en het geschenk; en ik zal geven, gelijk als gij tot mij zult zeggen; geef mij slechts de jonge dochter tot een vrouw.
13 Toen antwoordden Jakob's zonen aan Sichem en Hemor, zijn vader, bedriegelijk, en spraken (overmits dat hij Dina, hun zuster, verontreinigd had);
14 En zij zeiden tot hen: Wij zullen deze zaak niet kunnen doen, dat wij onze zuster aan een man geven zouden, die de voorhuid heeft; want dat ware ons een schande.
15 Doch hierin zullen wij u te wille zijn, zo gij wordt gelijk als wij, dat onder u besneden worde al wat mannelijk is.
16 Dan zullen wij u onze dochteren geven, en uw dochteren zullen wij ons nemen, en wij zullen met u wonen, en wij zullen tot een volk zijn.
17 Maar zo gij naar ons niet zult horen, om besneden te worden, zo zullen wij onze dochter nemen, en wegtrekken.
18 En hun woorden waren goed in de ogen van Hemor, en in de ogen van Sichem, Hemors zoon.
19 En de jongeling vertoogde niet, deze zaak te doen; want hij had lust in Jakob's dochter; en hij was geeerd boven al zijns vaders huis.
20 Zo kwam Hemor en Sichem, zijn zoon, tot hunner stadspoort; en zij spraken tot de mannen hunner stad, zeggende:
21 Deze mannen zijn vreedzaam met ons; daarom laat hen in dit land wonen, en daarin handelen, en het land (ziet het is wijd van begrip) voor hun aangezicht zijn; wij zullen ons hun dochteren tot vrouwen nemen, en wij zullen onze dochteren aan hen geven.
22 Doch hierin zullen deze mannen ons te wille zijn, dat zij met ons wonen, om tot een volk te zijn; als al wat mannelijk is onder ons besneden wordt, gelijk als zij besneden zijn.
23 Hun vee, en hun bezitting, en al hun beesten, zullen die niet onze zijn? Alleen laat ons hun te wille zijn, en zij zullen met ons wonen.

24 En zij hoorden naar Hemor, en naar Sichem, zijn zoon, allen, die ter zijner stadspoort uitgingen; en zij werden besneden, al wat mannelijk was, allen, die ter zijner stadspoort uitgingen.
25 En het geschiedde ten derden dage, toen zij in de smart waren, zo namen de twee zonen van Jakob, Simeon en Levi, broeders van Dina, een iegelijk zijn zwaard, en kwamen stoutelijk in de stad, en doodden al wat mannelijk was.
26 Zij sloegen ook Hemor, en zijn zoon Sichem, dood met de scherpte des zwaards; en zij namen Dina uit Sichems huis, en gingen van daar.
27 De zonen van Jakob kwamen over de verslagenen, en plunderden de stad, omdat zij hun zuster verontreinigd hadden.
28 Hun schapen, en hun runderen, en hun ezelen, en hetgeen dat in de stad, en hetgeen dat in het veld was, namen zij.
29 En al hun vermogen, en al hun kleine kinderen, en hun vrouwen, voerden zij gevankelijk weg, en plunderden dezelven, en al wat binnenshuis was.
30 Toen zeide Jakob tot Simeon en tot Levi: Gij hebt mij beroerd, mits mij stinkende te maken onder de inwoners dezes lands, onder de Kanaanieten, en onder de Ferezieten; en ik ben weinig volks in getal; zo zij zich tegen mij verzamelen, zo zullen zij mij slaan, en ik zal verdelgd worden, ik en mijn huis.
31 En zij zeiden: Zou hij dan met onze zuster als met een hoer doen?

Met dit hoofdstuk begint de geschiedenis van Jakob's beproevingen in zijn kinderen, die zeer groot waren, en vermeld worden om te tonen:

1. De ijdelheid van deze wereld. Hetgeen ons het dierbaarst is, kan blijken ons de grootste kwelling te geven, en de zwaarste kruisen kunnen wij vinden in hetgeen, waarvan wij zeiden: Dit zal ons troosten.

2. De gemeenschappelijke smarten van godvruchtige mensen. Jakob's kinderen waren besneden, waren wel onderwezen, er werd voor hen gebeden, en hun werd een goed voorbeeld gegeven, en toch bleken sommigen van hen zeer ondeugend, de loop is niet van de snellen, noch de strijd van de helden. Genade zit niet in het bloed, en toch zal door het afbreken van de erfenis van de genade de erfenis van de belijdenis en van de zichtbare voorrechten van de kerk niet afgesneden worden, ja meer, hoewel Jakob's zonen in sommige opzichten zijn smart waren zijn zij toch allen in het verbond Gods opgenomen. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Dina verleid, vers 1-5.

II. Een huwelijksverbond tussen haar en Sichem, die haar verontreinigd had, vers 6-19.

III. De besnijdenis van de Sichemieten, ingevolge dit verbond, vers 20- 24.

IV. De verraderlijke en bloedige wraak door Simeon en Levi op hen uitgeoefend, vers 25-31.

Genesis 34:1-5

Voor zover wij weten, was Dina de enige dochter van Jacob, wij kunnen ons dus voorstellen dat zij de lieveling was van haar moeder evenals van het gehele gezin, en toch was zij hun evenmin tot blijdschap als tot eer, want kinderen, aan wie het meest wordt toegegeven, blijken zelden de beste of de gelukkigste te zijn. Zij zal, naar berekening, vijftien of zestien jaren oud geweest zijn, toen zij de aanleiding was van zoveel onheil.

Merk op:

1. Haar ijdele nieuwsgierigheid, die haar aan gevaar blootstelde. Zonder voorkennis van haar vader misschien, maar met oogluikend toegestaan door haar moeder, ging zij uit, *om de dochteren van dat land te bezien,* vers 1, waarschijnlijk bij gelegenheid van een bal of een openbare feestdag. Enig dochter zijnde, voelde zij zich thuis wel wat eenzaam, daar zij niemand van haar sekse en leeftijd had om mede om te gaan, en daarom moet zij uitgaan om zich te vermaken, ten einde niet de prooi te worden van droefgeestigheid, en ook om zich door omgang met anderen meer en beter te ontwikkelen, dan zij dit in de tenten van haar vader kon. Het is goed voor kinderen om hun tehuis lief te hebben, verstandige ouders zullen al het mogelijke doen om het er hun aangenaam te maken, en dan is het de plicht van de kinderen, om er zich ook aangenaam te gevoelen. Het voorgeven was: *de dochters van het land te zien,* hoe zij zich kleedden hoe zij dansten, en welke mode zij volgden. Zij ging uit om te *zien,* maar dat was niet alles, zij ging ook om *gezien te worden,* zij ging om de *dochters* van het land te zien, maar wellicht ook wel met het denkbeeld om ook de *zonen* van het land te zien. Ik vermoed dat zij ging om bekend te worden met de Kanaänieten en hun wijze van doen te leren. De hoogmoed en ijdelheid van jonge lieden spannen hun velerlei strikken.

2. Hoe zij hierdoor haar eer verloor, vers 2. *Sichem, de zoon van de landvorst,* maar die de slaaf was van zijn lusten, nam haar en lag bij haar niet zozeer met geweld-naar het schijnt-als wel door verrassing. Voorname lieden denken dat hun alles geoorloofd is, en wat is er meer schadelijk en noodlottig, dan een jeugd zonder onderricht en zonder tucht? Zie nu wat er kwam van Dina's rondlopen. Jonge vrouwen moeten leren kuis te zijn en het huis te bewaren, deze eigenschappen zijn samengevoegd, Titus 2:5,. want zij, die het huis niet bewaren, d.i. niet thuis blijven, brengen haar kuisheid in gevaar. Dina ging uit, ten einde eens om zich heen te zien, maar als zij om zich heen had gezien, zoals zij het had moeten doen, dan zou zij niet in die strik gevallen zijn. Het begin van de zonde is als een opening geven aan het water. Hoe wordt een grote hoop hout door een klein vuur aangestoken! Daarom behoren wij elke gelegenheid tot zonde zorgvuldig te mijden.

3. Sichem beminde haar, nadat hij haar had verontreinigd en wenste haar te huwen. Dit was loffelijk in hem, daar hij het kwaad, dat hij gedaan had, zoveel hij kon wilde herstellen. Hij had haar lief, (niet zoals Amnon, 2 Samuel 13:15) en hij verzocht zijn vader aanzoek om haar hand voor hem te doen, vers 4.

4. Aan Jakob werd het bericht hiervan gebracht, vers 5. Zodra zijn kinderen opgroeiden, begonnen zij een smart voor hem te worden. Godvruchtige ouders, die over het wangedrag van hun kinderen treuren, moeten niet denken dat hun toestand vreemd en zonder voorbeeld is. De godvruchtige man *zweeg,* als iemand, die verbaasd is en niet weet wat te zeggen, of hij zei niets, uit vrees van te zondigen met zijn tong, Psalm 39:2, 3. Hij onderdrukte zijn toorn opdat, zo hij aan zijn toorn lucht gaf, hij niet iets zou zeggen of doen, dat hem niet betaamde. Of wel,

hij scheen het bewind over zijne zaken grotelijks (al te veel, denk ik) aan zijn zonen te hebben overgelaten, zodat hij niets wilde doen zonder hen, of hij wist dat, zo hij wèl buiten hen handelde, zij er hem lastig om zouden vallen, daar zij zich in de laatste tijd bij alle gelegenheden stoutmoedig, voortvarend, trots en aanmatigend hadden betoond. Nooit zullen de zaken goed gaan als het ouderlijk gezag in een gezin niet gehandhaafd wordt. Laat ieder zijn eigen huis goed regeren en zijn kinderen in onderdanigheid houden, met alle stemmigheid.

Genesis 34:6-17

Toen Jakob's zonen hoorden welke smaad Dina was aangedaan, ontstaken zij in grote toorn, meer uit naijver misschien voor de eer der familie, dan voor deugd of godsvrucht. Er zijn velen, die zich meer bekommeren om het schandelijke van de zonde dan om het zondige van de zonde.

Zij wordt hier *dwaasheid in Israël* genoemd vers 7, overeenkomstig de taal in latere tijden want Israël was toen nog geen volk, maar slechts een gezin. Ontucht is dwaasheid, want de gunst van God, de vrede van het geweten en alles wat heilig en eerbaar is worden aan een lage, dierlijke lust opgeofferd. Deze dwaasheid is uiterst schandelijk in Israël, in een gezin van Israël, waar God gekend en aangebeden wordt, zoals in Jakob's tenten, bij de naam van de God van Israël. Dwaasheid in Israël is waarlijk schandelijk. Het is kostelijk om de zonde met een slechte naam te bestempelen, onreinheid of ontucht wordt hier spreekwoordelijk *dwaasheid in Israël* genoemd, 2 Samuel 13:12. Dina wordt hier *Jakob's dochter* genoemd ter waarschuwing aan alle dochters van Israël, dat zij niet tot deze dwaasheid vervallen.

Hemor zelf kwam om met Jakob te onderhandelen, maar hij verwijst hem naar zijn zonen, en hier hebben wij een bijzonder bericht van het verdrag, waarin-het is schande het te moeten zeggen-de Kanaänieten eerlijker waren dan de Israëlieten.

I. Hemor en Sichem doen dit huwelijksvoorstel om tot een *handelsverdrag* te komen. Sichem is zwaar verliefd op Dina, hij wil haar op elke voorwaarde hebben, vers 11, 12. Zijn vader geeft niet slechts zijn toestemming, maar doet zelf aanzoek voor hem om haar hand, en wijst met ernst op de voordelen, die uit deze verbintenis van de twee families zouden voortvloeien, vers 9, 10. Hij toont geen vrees voor of wantrouwen in Jakob, hoewel deze een vreemdeling was, maar veeleer een oprechte begeerte om tot een overeenkomst tussen de beide gezinnen te komen, waarbij hij hem het edelmoedige aanbod doet: *het land zal voor uw aangezicht zijn, woont en handelt daarin.*

II. Jakob's zonen dringen laaghartig aan op een verbond in *godsdienst,* terwijl zij in werkelijkheid niets minder op het oog hadden dan de godsdienst. Indien Jakob de leiding van deze zaak zelf in handen had genomen, dan zouden hij en Hemor waarschijnlijk spoedig tot een overeenkomst zijn gekomen, maar de zonen van Jakob zinnen slechts op wraak, en zij hebben een vreemd plan gevormd om zich die wraak te verschaffen: de Sichemieten moeten besneden worden, niet om hen heilig te maken, dat lag niet in hun bedoeling, maar om hen *in de smart* te doen komen, en zodoende des te gemakkelijker de prooi te doen worden van hun zwaard.

1. Het was een schoonschijnend voorwenden. "Het is de eer van Jakob's geslacht, dat zij het teken van Gods verbond met hen dragen, en voor hen, die aldus onderscheiden en geëerd zijn, zou het een versmaadheid wezen, om in zo nauw een verbintenis te treden met *onbesnedenen,* vers 14. En daarom: *indien gij besneden wordt dan zullen wij tot een volk zijn,* vers 15, 16. Indien zij er oprecht in geweest waren, dan zou er in hun voorstel iets prijzenswaardigs geweest zijn, want:

a. Israëlieten moeten geen huwelijken aangaan met Kanaänieten, belijders van de godsdienst met onheiligen. Het is een grote zonde, of tenminste de oorzaak van veel zonde, en het heeft dikwijls verderfelijke gevolgen gehad.

b. De invloed, die wij hebben op de mensen, moet wijselijk gebruik" worden om hen er toe te brengen de godsdienst lief te hebben en zijn voorschriften in praktijk te brengen, (wie zielen vangt is wijs). Maar dan moeten wij niet, evenals de zonen van Jakob, denken dat het genoeg is, hen te bewegen om zich aan de uitwendige ceremoniën van de godsdienst te onderwerpen maar trachten hen te overtuigen van het redelijke er van, en hen bekend te maken met zijn kracht.

2. De bedoeling was boosaardig, gelijk uit het gevolg van de geschiedenis zal blijken. Al wat zij op het oog hadden was hen te bereiden voor de dag van de slachting. Bloeddorstige plannen zijn dikwijls gevormd en ten uitvoer gebracht onder schijn van godsdienst, maar deze geveinsde vroomheid is ongetwijfeld een dubbele ongerechtigheid. Nooit wordt aan de godsdienst zoveel nadeel toegebracht en worden Gods sacramenten meer ontheiligd, dan wanneer zij aldus als een dekmantel der kwaadwilligheid worden gebruikt. Ja meer, indien Jakob’s zonen dit bloeddorstig plan niet hadden gehad, dan zie ik niet hoe zij het heilig teken van de besnijdenis, het zegel van Gods verbond, aan deze gevloekte Kanaänieten konden aanbieden, die part noch deel aan de zaak hadden. Zij, die geen recht hadden op de belofte, hadden ook geen recht op het zegel "het is niet betamelijk het brood van de kinderen te nemen en de honden voor te werpen, " maar de zonen van Jakob bekommerden zich hier niet om, zo het slechts hun oogmerk kon dienen.

Genesis 34:18-24

1. Hemor en Sichem bewilligden er in om besneden te worden, vers 18, 19. Hiertoe werden zij misschien bewogen, niet alleen door hun sterke begeerte om dit huwelijk tot stand te brengen, maar ook door hetgeen zij gehoord konden hebben omtrent het heilig en eervol doel van dit teken in het geslacht van Abraham, waarvan zij waarschijnlijk enige verwarde of onduidelijke begrippen hadden, en van de beloften, die er door bevestigd werden, hetgeen hen des te meer deed wensen om in de familie van Jakob te worden ingelijfd, Zacheria 8:23. Er zijn velen, die weinig weten van de godsdienst, maar er toch zoveel van weten, dat zij zich gaarne voegen bij hen, die godsdienstig zijn. Als iemand een vorm van godsdienst aanneemt, om er zich een goede huisvrouw door te verkrijgen, hoe veel te meer moeten wij er dan niet de kracht van aannemen ten einde de gunst van een goede God te verkrijgen, zelfs ons hart besnijden om Hem lief te hebben, en, zoals Sichem hier, *niet vertoeven deze zaak te doen.*

2. Zij kregen ook de bewilliging van de mannen van hun stad, daar de zonen van Jakob geëist hadden dat ook zij besneden zouden worden.

a. Zij zelf hadden groten invloed op hen door hun wandel en hun voorbeeld. De godsdienst zou veel ingang vinden, indien zij, die in hoogheid zijn gezeten en die, evenals Sichem, geëerd zijn boven hun naburen, er zich ijverig voor betoonden.

b. Zij voerden een argument aan, dat zeer krachtig en dringend was, vers 23. *Hun vee en hun bezitting en al hun beesten, zullen die niet onze zijn*? Zij zagen, dat de zonen van Jakob naarstige, welgestelde lieden waren, en zij beloofden zich door een verbintenis met hen voordeel voor zich en voor hun naburen te verkrijgen, de grond en de handel zouden er door verbeterd worden, en er zou geld in hun land komen. Nu was het al slecht genoeg om uit dit beginsel een huwelijk aan te gaan, maar wij zien hoe de geldgierigheid een grote rol speelt bij het aangaan van huwelijken, en dat velen daarbij niets zó op het oog hebben als het voegen van huis aan huis en akker aan akker, zonder dat iets anders daarbij in aanmerking komt. Maar het was nog erger om zich uit dat beginsel te laten besnijden. De Sichemieten willen de godsdienst van Jakob’s gezin slechts omhelzen in de hoop van hierdoor aandeel te krijgen in de rijkdom van dat gezin. Zo zijn er velen, voor wie gewin godzaligheid is, en die meer beheerst worden door hun wereldlijke belangen dan door enigerlei beginsel van godsdienst.

Genesis 34:25-31

Hier zien wij Simeon en Levi, twee van Jakob's zonen, jonge mannen van niet veel ouder dan twintig jaren, de Sichemieten doden tot groot hartzeer van hun vader, waarbij wij hebben te letten op:

I. De barbaarse moord, gepleegd op de Sichemieten. Jakob zelf placht de herdersstaf te gebruiken, maar zijn zonen droegen een zwaard op hun zij, alsof zij van het zaad waren van Ezau, die op zijn zwaard moest leven. Wij zien hen hier:

1. Al de mannelijke inwoners van Sichem ter dood brengen, in de eerste plaats Hemor en Sichem met wie zij enige dagen tevoren een vriendschapsverbond hadden aangegaan, doch met het heimelijk doel hun het leven te benemen. Sommigen denken dat al de zonen van Jakob toen zij de Sichemieten overhaalden om zich te besnijden, het plan hadden om gebruik te maken van hun zwakheid als zij in de smart zouden zijn, om Dina van uit hun midden weg te voeren, maar dat Simeon en Levi, hiermee nog niet tevreden, zelf de smaad wilden wreken, en zij deden het terdege. Nu kan het niet ontkend worden:

a. Dat God hierin rechtvaardig was. Indien de Sichemieten besneden waren in gehoorzaamheid aan een gebod van God, dan zou hun besnijdenis hun ter bescherming geweest zijn, maar daar zij zich alleen uit winstbejag aan deze heilige ritus onderwierpen, en om hun vorst te behagen was het rechtvaardig in God om dit over hen te brengen. Gelijk niets ons beter beveiligt dan de ware godsdienst, zo brengt ons niets in meer gevaar dan godsdienst, die slechts voorgewend is.

b. Maar Simeon en Levi waren zeer onrechtvaardig. Het was waar, dat Sichem *dwaasheid in Israël had gedaan* door Dina te verontreinigen, maar het had in aanmerking behoren genomen te worden, dat Dina zelf er medeplichtig aan was. Had Sichem haar verkracht in de eigen tent van haar moeder dan zou het wat anders geweest zijn, maar zij begaf zich op zijn gebied, en zij heeft misschien door haar onbetamelijke houding de vonk geworpen, die de vlam deed uitslaan. Als wij streng zijn jegens de zondaar, dan behoren wij ook in aanmerking te nemen wie de verleider was. Het was waar, dat Sichem kwaad gedaan had, maar hij deed zijn best om het te vergoeden en was zo eerlijk en achtbaar, "ex post facto-na de daad," als de omstandigheden het hem mogelijk maakten. Het was niet zoals met de bijvrouw van de Leviet, die ten dode toe mishandeld werd, en hij rechtvaardigt zich ook niet in hetgeen hij gedaan had, maar streeft naar verzoening op iedere voorwaarde. Het was waar, dat Sichem kwaad gedaan had, maar wat ging dit nu al de Sichemieten aan? Zal een man zondigen, en zullen zij dan op geheel de stad vertoornd zijn? Moeten de onschuldigen met de schuldigen omgebracht worden? Dit voorwaar was barbaars! Maar hetgeen meer dan alles de wreedheid verergerde was het laaghartig verraad, waardoor zij gepleegd werd. De Sichemieten hadden zich onderworpen aan hun voorwaarden, en hadden gedaan hetgeen waarop zij beloofden een volk met hen te worden, vers 16, en toch handelden zij als gezworen vijanden jegens hen, aan wie zij zo kort geleden vriendschap hadden gezworen, hun verbond even weinig tellende als zij de wetten van de menselijkheid telden. En zijn dit nu de zonen van Israël? Vervloekt zij hun toorn, want hij is heftig. Hun misdaad werd ook hierdoor verzwaard dat zij een heilige inzetting Gods dienstbaar maakten aan hun boos plan, zodat zij haar verfoeilijk maakten. Alsof het niet genoeg was, dat zij zichzelf en hun familie onteerden, moeten zij ook nog smaadheid brengen over het eerbare kenteken van hun godsdienst zodat het terecht een bloedige inzetting genoemd werd.

2. De buit van Sichem rovende en de stad plunderende, bevrijdden zij Dina, vers 26 Indien dit nu alles was, waar zij voorkwamen dan zouden zij dit zonder bloedvergieten hebben kunnen doen, zoals blijkt uit hun eigen woorden, vers 17, maar zij hadden de buit op het oog, en hoewel Simeon en Levi alleen de moordenaars waren, wordt toch te kennen gegeven, dat ook andere zonen van Jakob *over de verslagenen kwamen en de stad plunderden,* vers 27, en aldus ook medeplichtig werden aan de moord. In hen was het blijkbare ongerechtigheid, maar wel kunnen wij er de gerechtigheid Gods in zien. De Sichemieten waren bereid aan den eis van Jakob's zonen te voldoen en de pijn van de besnijdenis te lijden uit dit beginsel: Hun *vee en hun bezitting en al hun beesten, zullen die niet onze* zijn? vers 23 en zie nu wat hier het gevolg van was: inplaats van zich meester te maken van de rijkdom van Jakob's familie, maakt Jakob's familie zich meester van hun rijkdom. Zij, die onrechtvaardig het goed van een ander naar zich toe willen halen, verliezen rechtvaardiglijk het hunne.

II. Jakob's toorn wegens de bloedige daad van Simeon en Levi, vers
30. Bitterlijk klaagt hij over twee dingen.

1. De smaad, die zij hierdoor over hem gebracht hadden. Gij *hebt mij beroerd,* mij in wanorde gebracht, want *gij hebt mij stinkende gemaakt onder de inwoners van dit land,* dat is: "Gij hebt mij en mijn geslacht hatelijk bij hen gemaakt. Wat zullen zij nu zeggen van ons en onze godsdienst? Men zal ons voor de verraderlijkste en wreedste lieden van de wereld houden." Het grove wangedrag van slechte kinderen is de smart en de schande van hun godvruchtige ouders. Kinderen behoren de vreugde van hun ouders te wezen, maar slechte kinderen zijn hun verdriet en hun beroering, zij bedroeven hun hart, knakken hun geestkracht, en maken dat zij de hele dag in het zwart gaan. Kinderen behoren het sieraad te zijn van hun ouders, maar slechte kinderen zijn hun schande, en zijn als dode vliegen in een pot met zalf. Laat zulke kinderen echter weten dat, zo zij zich niet bekeren, de smart, die zij hun ouders hebben veroorzaakt, en de schade, die aan den goeden naam van de godsdienst door hun handelingen werd toegebracht, voor hun rekening zullen komen, zij zullen het te verantwoorden hebben.

2. Het verderf, waaraan zij hem hebben blootgesteld. Wat kon men anders verwachten dan dat de Kanaänieten, die talrijk en geducht waren, zich tegen hem zouden verbinden, en dat hij en zijn gezin een gemakkelijke prooi voor hen zouden worden? *Ik zal verdelgd worden, ik en mijn huis.* Indien al de Sichemieten verdelgd moeten worden om de misdaad van een, waarom dan niet al de Israëlieten om de misdaad van twee? Jakob wist voorzeker, dat God beloofd had zijn huis te bewaren en te bestendigen, maar hij kon terecht vrezen, dat de snode handelingen van zijn kinderen een verbeurdverklaring tengevolge kon hebben, en het erfrecht hem ontnomen zou worden. Als zonde in huis is, dan is er reden om te vrezen dat het verderf aan de deur is. Teder liefhebbende ouders voorzien de slechte gevolgen van de zonde, waarvoor hun slechte kinderen generlei vrees gevoelen.

Nu zou men denken dat zij hierdoor bewogen zouden worden, en zich voor hun vrome vader verootmoedigd zouden hebben hem om vergeving zouden hebben gevraagd, maar inplaats hiervan rechtvaardigen zij zich, en geven hem dit onbeschofte antwoord: Zou *hij dan met onze zuster als met een hoer doen?* Neen, dat moest hij niet, maar indien hij het wèl doet, moeten zij dan hun eigen wrekers zijn? Kan het onrecht aan een dwaas meisje gepleegd, door niets goedgemaakt worden dan door zoveel mensenlevens en het verderf van een hele stad? Door hun vraag maken zij aanmerking op hun vader, alsof hij er wel genoegen mede genomen zou hebben, dat men met zijn dochter als met een hoer doet. Het is iets heel gewoons dat zij, die tot het ene uiterste overslaan, diegenen smaden en bedillen, die de middenweg houden, alsof zij

tot het andere uiterste oversloegen. Hen, die de strengheid van de wraak veroordelen, zal men in een vals daglicht plaatsen, hen voorstellen alsof zij de misdaad beschermden of goedkeurden.

HOOFDSTUK 35

1 Daarna zeide God tot Jakob: Maak u op, trek op naar Beth-el, en woon aldaar; en maak daar
een altaar dien God, Die u verscheen, toen gij vluchttet voor het aangezicht van uw broeder
Ezau.
2 Toen zeide Jakob tot zijn huisgezin, en tot allen, die bij hem waren: Doet weg de vreemde
goden, die in het midden van u zijn, en reinigt u, en verandert uw klederen;
3 En laat ons ons opmaken, en optrekken naar Beth-el; en ik zal daar een altaar maken dien
God, Die mij antwoordt ten dage mijner benauwdheid, en met mij geweest is op den weg, die
ik gewandeld heb.
4 Toen gaven zij Jakob al die vreemde goden, die in hun hand waren, en de oorsierselen, die
aan hun oren waren, en Jakob verborg ze onder den eikeboom, die bij Sichem is.
5 En zij reisden heen; en Gods verschrikking was over de steden, die rondom hen waren, zodat
zij de zonen van Jakob niet achterna jaagden.
6 Alzo kwam Jakob te Luz, hetwelk is in het land Kanaan (dat is Beth-el), hij en al het volk,
dat bij hem was.
7 En hij bouwde aldaar een altaar, en noemde die plaats El Beth-el; want God was hem aldaar
geopenbaard geweest, als hij voor zijns broeders aangezicht vlood.
8 En Debora, de voedster van Rebekka, stierf, en zij werd begraven onder aan Beth-el; onder
dien eik, welks naam hij noemde Allon-bachuth.
9 En God verscheen Jakob wederom, als hij van Paddan-aram gekomen was; en Hij zegende
hem.
10 En God zeide tot hem: Uw naam is Jakob, uw naam zal voortaan niet Jakob genoemd
worden, maar Israel zal uw naam zijn; en Hij noemde zijn naam Israel.
11 Voorts zeide God tot hem: Ik ben God de Almachtige! wees vruchtbaar, en
vermenigvuldig! Een volk, ja, een hoop der volken zal uit u worden, en koningen zullen uit uw
lenden voortkomen.
12 En dit land, dat Ik aan Abraham en Izak gegeven heb, dat zal Ik u geven; en aan uw zaad na
u zal Ik dit land geven.
13 Toen voer God van hem op in die plaats, waar Hij met hem gesproken had.
14 En Jakob stelde een opgericht teken op in die plaats, waar Hij met hem gesproken had, een
stenen opgericht teken; en hij stortte daarop drankoffer, en goot olie daarover.
15 En Jakob noemde den naam dier plaats, alwaar God met hem gesproken had, Beth-el.
16 En zij reisden van Beth-el; en er was nog een kleine streek lands om tot Efrath te komen; en
Rachel baarde, en zij had het hard in haar baren.
17 En het geschiedde, als zij het hard had in haar baren, zo zeide de vroedvrouw tot haar:
Vrees niet; want dezen zoon zult gij ook hebben!
18 En het geschiedde, als haar ziel uitging (want zij stierf), dat zij zijn naam noemde Ben-oni;
maar zijn vader noemde hem Benjamin.
19 Alzo stierf Rachel; en zij werd begraven aan den weg naar Efrath, hetwelk is Bethlehem.
20 En Jakob richtte een gedenkteken op boven haar graf, dit is het gedenkteken van Rachels
graf tot op dezen dag.
21 Toen verreisde Israel, en hij spande zijn tent op gene zijde van Migdal-eder.
22 En het geschiedde, als Israel in dat land woonde, dat Ruben heenging, en lag bij Bilha, zijns
vaders bijwijf; en Israel hoorde het. En de zonen van Jakob waren twaalf.
23 De zonen van Lea waren: Ruben, Jakob’s eerstgeborene, daarna Simeon, en Levi, en Juda,
en Issaschar, en Zebulon.
24 De zonen van Rachel: Jozef en Benjamin.
25 En de zonen van Bilha, Rachels dienstmaagd: Dan en Nafthali.

26 En de zonen van Zilpa, Lea's dienstmaagd: Gad en Aser. Deze zijn de zonen van Jakob, die hem geboren zijn in Paddan-aram.
27 En Jakob kwam tot Izak, zijn vader, in Mamre, te Kirjath-arba, hetwelk is Hebron, waar Abraham als vreemdeling had verkeerd, en Izak.
28 En de dagen van Izak waren honderd jaren, en tachtig jaren.
29 En Izak gaf den geest en stierf, en werd verzameld tot zijn volken, oud en zat van dagen; en zijn zonen Ezau en Jakob begroeven hem.

In dit hoofdstuk hebben wij drie gemeenschapsoefeningen en drie begrafenissen.

I. Drie gemeenschapsoefeningen tussen God en Jakob.

I. God gebood Jakob naar Bethel te gaan, en in gehoorzaamheid aan dat bevel, reinigde hij zijn huis van afgoden en rustte zich toe tot de reis, vers 1-5.

2. Jakob bouwde een altaar te Beth-el ter ere van God, die hem verschenen was, en ter volbrenging van zijn gelofte vers 6-7.

3. Weer verscheen God hem, en bevestigde de verandering van zijn naam en het verbond met hem, vers 9-13, welke verschijning Jakob dankbaar erkende, vers 14, 15.

II. Drie begrafenissen.

I. Die van Debora, vers 8.

2. Die van Rachel, vers 16-20.

3. Die van Izaak, vers 27-29. Hier is Rubens bloedschande, vers 22, en een bericht omtrent Jakob’s zonen, vers 23-26.

Genesis 35:1-5

I. Hier herinnert God Jakob aan zijn gelofte te Beth-el, en zendt hem er heen om haar te vervullen, vers 1. Ten dage van zijn benauwdheid had Jakob gezegd: "Als ik in het huis van mijn vader in vrede zal wedergekeerd zijn, zal deze steen, dien ik tot een opgericht teken gezet heb, een huis van God wezen," Hoofdstuk 28:21, 22. God had Zijn deel van de overeenkomst volbracht, en had aan Jakob meer gegeven dan brood om te eten en klederen om aan te trekken, hij had bezittingen verkregen en was tot twee legers geworden, maar hij scheen zijn gelofte vergeten te hebben, of hij had tenminste te lang gewacht met haar te vervullen. Het was nu zeven of acht jaren sedert hij terug was in Kanaän, hij had er land gekocht en een altaar gebouwd ter herinnering aan de laatste verschijning van God aan hem, toen Hij hem Israël had genoemd, Hoofdstuk 33:19, 20, maar Beth-el is nog vergeten. Het gebeurt maar al te dikwijls, dat het besef van de zegeningen, die ons werden geschonken en de indrukken, die er door gemaakt werden op ons hart, in de loop van de tijd uitslijten, het moest zo niet wezen, maar het is zo. God had Jakob bezocht met een zeer zware beproeving in zijn gezin, Hoofdstuk 34, om te zien of die hem ook zijn gelofte in de herinnering zou brengen, en er hem toe zou aansporen haar te volbrengen, maar zij heeft die uitwerking niet op hem gehad, daarom komt God nu zelf, en doet er hem aan gedenken. *Maak u op, trek op naar Bethel.* Zo wie God liefheeft zal Hij op de een of andere wijze verzuimde plichten doen gedenken, hetzij door hun geweten, of door de leiding van Zijn voorzienigheid. Als wij aan God een gelofte gedaan hebben, dan is het het best om de betaling er van niet uit te stellen, Prediker 5:4, maar toch het is beter laat dan nooit, God gebood hem naar Bethel te gaan en daar te wonen, dat is: hij moet er niet slechts zelf gaan, maar er zijn gezin medenemen, opdat zij zich met hem in zijn gebeden en oefeningen van de godsvrucht zouden verenigen. In Beth-el, het huis van God, moeten wij begeren te wonen, Psalm 27:4. Dat moet ons tehuis, niet onze herberg, wezen. God herinnert hem niet uitdrukkelijk aan zijn gelofte, maar aan de gelegenheid, de aanleiding er van: *toen gij vluchtte voor het aangezicht van uw broer Ezau.* De herinnering aan vorige beproevingen moet ons de overleggingen van onze ziel er onder voor de geest brengen, Psalm 66:13, 14.

II. Jakob beveelt zijn gezin zich te bereiden voor deze plechtigheid, niet slechts voor de reis en het verhuizen, maar voor de godsdienstige plechtigheden, die er volbracht moeten worden, vers 2, 3. Vóór het deelnemen aan plechtige inzettingen behoort een plechtige voorbereiding plaats te hebben. "Wast u, reinigt u. komt dan, en laat ons tezamen richten," Jesaja 1:16-18. Hoofden van gezinnen moeten hun gezag gebruiken om de godsdienst in hun gezin te bevorderen. Niet alleen wij, maar ook de onze, moeten de Heer dienen Jozua 24:13. Let op de bevelen. die hij zijn gezin geeft, zoals Abraham, Hoofdstuk 18:19.

a. Zij moeten *de vreemde goden wegdoen*. Vreemde goden in het gezin van Jakob! Zeer vreemd voorwaar! Kon zulk een gezin, dat in de goede kennis Gods onderwezen was, ze toelaten? Kon zulk een hoofd van het gezin, aan wie God tweemaal, en nog vaker, verschenen was, ze oogluikend toelaten? Ongetwijfeld was dit zijn zwakheid. Zij, die zelf godvruchtig zijn, kunnen niet altijd omringd zijn van personen, die zo goed en godvruchtig zijn als zij behoorden te wezen. In die gezinnen, waar een schijn van godsdienst is, een altaar voor God, komt toch dikwijls veel voor dat verkeerd is, zijn meer vreemde goden dan men zou denken. In Jakob’s gezin had Rachel haar *serafim*, waarvan zij, naar te vrezen is, in het geheim een bijgelovig gebruik heeft gemaakt. De gevangenen van Sichem brachten hun goden mede, en Jakob’s zonen hebben er misschien ook met de buit enigen van genomen. Maar-hoe zij nu er ook aan gekomen zijn- thans moeten zij ze wegdoen.

b. Zij moeten zich *reinigen* en *hun kleren veranderen*, zij moeten de welvoeglijkheid inachtnemen, en zich een betamelijk voorkomen geven. De handen van Simeon en Levi waren vol van bloed, zij inzonderheid hebben het nodig zich te reinigen en hun kleren af te leggen, die zo bevlekt waren. Dit waren slechts ceremoniën, die de reiniging en verandering van het hart aanduidden. Wat zijn reine kleren en nieuwe kleren zonder een rein hart en een nieuw hart? Dr. Lightfoot vat hun *zich reinigen* of *zich wassen* op als Jakob's toelaten van de proselieten van Sichem en Syrië tot zijn godsdienst door de doop, omdat de besnijdenis nu hatelijk was geworden.

c. Zij moeten met hem naar Beth-el gaan vers 3. Hoofden van gezinnen moeten, als zij opgaan naar Gods huis, hun gezin medenemen.

III. De leden van zijn gezin overhandigden hem alles wat afgodisch of bijgelovig was vers 4. Indien Jakob hun dit eerder gevraagd had, dan zouden zij er misschien ook wel eerder afstand van gedaan hebben, door hun eigen geweten overtuigd zijnde van hun ijdelheid. Soms zullen pogingen tot hervorming beter slagen dan men gedacht zou hebben, daar de mensen er niet zo hardnekkig tegen zijn als men vreesde. Jakob's dienstknechten en zelfs zij, die tot het gevolg behoorden van zijn gezin, gaven hem al de vreemde goden, en zelfs de oorsierselen, die zij droegen als amuletten of ter ere van hun goden, zij deden afstand van al die dingen. Een hervorming is niet oprecht, indien zij niet algemeen is, dat is: indien zij niet alles omvat. Wij hopen dat zij er blijmoedig afstand van deden en zonder aarzeling, zoals Efraïm toen hij zei: "Wat heb ik meer met de afgoden te doen?" Hosea 14:9, of het volk, dat tot hun afgoden zei: er uit! Jesaja 30:22. Jakob droeg er zorg voor hun beelden te begraven ergens in een hun onbekende plaats, opdat zij ze later niet weer zouden vinden en er toe terugkeren. Wij moeten geheel en al gescheiden zijn van onze zonden, zoals wij gescheiden zijn van de doden, die van voor ons aangezicht zijn begraven, "ze voor de mollen en vleermuizen werpen," Jesaja 2:20.

IV. Zonder dat hem overlast wordt aangedaan verhuist hij van Sichem naar Beth-el, vers 5. *De verschrikking van God was over de steden.* Hoewel de Kanaänieten zeer vertoornd waren op de zonen van Jakob wegens hun barbaarse behandeling van de Sichemieten, waren zij toch zozeer onder het bedwang van de goddelijke macht, dat zij geen gebruik konden maken van de goede gelegenheid, die zich aanbood, nu zij op mars waren naar Beth-el om de twistzaak aan hun naburen te wreken. De weg van de plicht is de weg van de veiligheid. Zolang er zonde was in Jakob's huis, was hij bevreesd voor zijn naburen, maar nu de vreemde goden waren weggedaan, en zij allen tezamen naar Beth-el gingen, waren zijn naburen bevreesd voor hem. Als wij aan Gods werk zijn, dan zijn wij onder zijn bijzondere bescherming, God is met ons als wij met Hem zijn, en als Hij vóór ons is, wie kan dan tegen ons zijn? Zie Exodus 34:24. "Niemand zal uw land begeren, terwijl gij zult opgaan om te verschijnen voor het aangezicht van de Heer, uw God." God regeert de wereld meer door een stille verschrikking over het hart van de mensen, dan wij wel weten.

Genesis 35:6-15

Jakob en zijn gevolg veilig te Beth-el gekomen zijnde, wordt ons hier gezegd wat daar voorviel.

I. Hij bouwde er een altaar, vers 7, en ongetwijfeld heeft hij er offeranden op geofferd, het tiende wellicht van zijn vee, volgens zijn gelofte: *Ik zal U het tiende geven.* Bij deze offeranden voegde hij lof en dank voor vorige goedertierenheden, inzonderheid die, welke het gezicht van die plaats weer levendig voor zijn geest bracht, en hij voegde er ook gebeden aan toe om de bestendiging van de gunst van God over hem en zijn gezin. En hij noemde de plaats, dat is: *het altaar, El Beth-el, de God van Beth-el.* Gelijk hij in dankbetuiging voor de eer, die God hem had aangedaan door hem *Israël* te noemen, God aanbad onder de naam van *El-elohe Israël,* zo aanbidt hij, in dankbetuiging voor de vroegere gunst van God over hem te Beth-el, *de God van Beth-el,* omdat God hem daar verschenen was. De troost, die de heiligen smaken in heilige inzettingen, is niet zozeer van *Beth-el, het huis Gods,* als van *El-Beth-el, de God van het huis.* De inzettingen zijn slechts lege dingen, als wij er God niet In ontmoeten.

II. Daar begroef hij Debora, Rebekka's voedster, vers 8. Wij hebben reden te geloven dat Jakob, nadat hij in Kanaän was teruggekomen en toen zijn gezin nabij Sichem woonde, zelf (en waarschijnlijk dikwijls), zijn vader Izaak te Hebron is gaan bezoeken. Rebekka was waarschijnlijk gestorven, maar haar oude voedster (van wie melding wordt gemaakt in Hoofdstuk 24:59) leefde nog, en Jakob nam haar in zijn gezin, om een gezellin te wezen voor zijn vrouwen, die van haar land waren, en een onderwijzeres voor zijn kinderen. Terwijl zij nu te Beth-el waren, stierf zij, en werd zozeer betreurd, dat de eik, waaronder zij begraven werd, *Allon-Bachuth, de eik van het geween,* genoemd werd. Oude dienstboden van een familie, die in hun tijd trouw en nuttig geweest zijn, moeten geëerd worden. Aan deze voedster werd na haren dood door Jakob's gezin eer aangedaan, hoewel zij niet aan hen verwant was, en of schoon zij oud was. In zulke gevallen moeten vroegere diensten herdacht worden. Wij weten niet waar de dood ons zal tegenkomen, misschien te Beth-el, het huis Gods. Zo laat ons dan altijd bereid wezen. Beproevingen in een gezin kunnen komen, ook wanneer een hervorming in het gezin plaatsheeft, en de godsdienst er hooggehouden wordt. Zo laat ons dan ons verheugen met ontzag.

III. Daar verscheen God hem, vers 9, om Zijn altaar te erkennen en te antwoorden op de naam, waarmee hij Hem genoemd had, *de God van Beth-el,* vers 7, en hem te vertroosten onder zijn beproeving, vers 8. God zal in den weg van de genade verschijnen aan hen, die op Hem wachten in den weg van de plicht.

1. Hier bevestigde Hij de verandering van zijn naam, vers 10. Tevoren werd die naam veranderd door de engel, die met hem worstelde, Hoofdstuk 32:28, en hier werd dit bevestigd door de goddelijke majesteit, of *Shechina,* die hem verscheen. Daar was het om hem te bemoedigen ten opzichte van zijn vrees voor Ezau, hier ten opzichte van zijn vrees voor de Kanaänieten. Wie zou iets vermogen tegen Israël, een vorst voor God? Het is beneden de waardigheid van hen, die aldus geëerd zijn, om het hoofd te laten hangen en zich aan wanhoop over te geven.

2. Hij vernieuwde en bevestigde het verbond met hem, bij de naam *El-shaddai. Ik ben God de Almachtige, de algenoegzame God,* vers 11, machtig om te bestemder tijd de belofte te

vervullen, en intussen u te ondersteunen en in uw behoeften te voorzien. Er worden hem hier twee dingen beloofd, die wij tevoren reeds dikwijls gehad hebben.

a. Dat hij de vader zal zijn van een groot volk, groot in *aantal: een menigte van volken zal uit u worden.* Iedere stam van Israël was een natie, en alle twaalf samen een *hoop van* natiën. Groot in *eer en macht, koningen zullen uit uw lenden voortkomen.*

b. Dat hij de heer zal zijn van een goed land, vers 12, voorgesteld door hen aan wie het beloofd was, Abraham en Izak, niet door de Kanaänieten, die het nu in bezit hadden. Het land, dat aan Abraham en Izak gegeven was, gaat nu als onvervreemdbaar erfdeel over aan Jakob en zijn zaad. Hij zal niet kinderen hebben zonder een bezitting, hetgeen dikwijls het geval is met de armen, en ook niet een bezitting zonder kinderen, hetgeen dikwijls de smart is van de rijken, maar hij zal beiden hebben. Deze twee beloften hadden een geestelijke betekenis, waarvan Jakob zelf, naar wij kunnen onderstellen, wel enig denkbeeld had, hoewel niet zo klaar en duidelijk als wij het nu hebben, want ongetwijfeld is Christus het beloofde Zaad en de hemel het beloofde land, de eerste is het fundament, de laatste de sluitsteen van al de gunsten van Gods

Toen voer Hij van hem, of *van boven hem* op in een zichtbare tentoonspreiding van heerlijkheid, die boven hem zweefde, terwijl Hij met hem sprak, vers 13. De lieflijkste gemeenschapsoefeningen van de heiligen met God in deze wereld zijn kort en voorbijgaand, komen spoedig tot een einde. Ons zien van God in de hemel zal eeuwig wezen, daar zullen wij voor altijd met de Heer wezen, hier is het zo niet.

IV. Daar heeft Jakob een gedenkteken hiervan opgericht, vers 14.

1. Hij stelde een opgericht teken. Toen hij naar Paddan-Aram ging, heeft hij de steen, die hem tot hoofdkussen had gediend, tot een gedenkteken opgericht. Dit kwam toen wèl overeen met zijn geringe toestand en zijn overhaaste vlucht, maar nu nam hij de tijd om een statiger monument op te richten, een dat meer onderscheidbaar en meer duurzaam was, en er waarschijnlijk die steen bij invoegende. Ten teken dat hij het als een heilig gedenkteken bedoelde van zijn gemeenschapsoefening met God, goot hij er olie en de andere bestanddelen van een drankoffer op. Zijn gelofte luidde: *deze steen zal een huis van God wezen*, dat is: zal opgericht worden ter ere van Hem, zoals huizen ter ere van hun bouwers, en hier volbrengt hij die gelofte, het aan God opdragende door het te zalven.

2. Hij bevestigde de naam, die hij tevoren aan de plaats gegeven had, vers 15. *Beth-el, het huis van God.* Toch heeft die plaats later de eer van haar naam verloren en werd *Beth-aven, een huis van de ongerechtigheid* want hier was het, dat Jerobeam een van zijn kalveren heeft opgericht. Het is ook voor de beste van de mensen niet mogelijk om de belijdenis, of ook maar den vorm, van godsdienst voor altijd aan een plaats te verbinden.

Genesis 35:16-20

Wij hebben hier de geschiedenis van de dood van Rachel, de beminde huisvrouw van Jakob.

1. Op weg overviel haar de barensnood, zodat zij niet instaat waren Bethlehem, de naastbijzijnde stad, te bereiken, hoewel zij er dichtbij waren, zo plotseling overvallen soms de weeën een barende vrouw, waaraan zij niet kan ontkomen. Wij kunnen veronderstellen dat Jakob wel spoedig een tent had opgezet, gerieflijk genoeg om haar te ontvangen.

2. Haar smarten waren heftig. Zij *had het hard in haar baren,* harder dan gewoonlijk, dit was het gevolg van de zonde, Hoofdstuk 3:16. Het menselijk leven begint met smart, en de rozen van zijn blijdschap zijn omringd met doornen.

3. De vroedvrouw bemoedigde haar, vers 17. Ongetwijfeld had zij haar vroedvrouw meegenomen, om terstond hulp van haar te kunnen hebben, maar dat beveiligde haar toch niet. Toen Rachel Jozef baarde, had zij gezegd: *De Heer voege mij een andere zoon daartoe,* hetgeen de vroedvrouw nu gedenkt, en zij zegt haar dat haar wens nu vervuld was. Maar dit hielp niet om haar moed levendig te houden, God kan de vrees van ons wegnemen, niemand anders. Hij alleen spreekt als machthebbende: *Vrees niet.* Wij zijn geneigd om in groot en dreigend gevaar onszelf en onze vrienden te vertroosten met de hoop op een tijdelijke uitredding, waarin wij echter teleurgesteld kunnen worden, wij zouden beter doen als wij onze hoop grondden op hetgeen niet kan falen of teleurstellen, de hoop, namelijk van het eeuwige leven.

4. Haar barensnood was voor het leven voor haar kind, maar ten dode voor haarzelf. Hoewel de smarten en gevaren door de *zonde* teweeg zijn gebracht, zijn zij toch soms noodlottig geweest voor zeer heilige vrouwen, die, hoewel zij niet behouden werden in het baren, toch zalig werden door te baren, zalig door een eeuwige verlossing. Hartstochtelijk had Rachel uitgeroepen: *Geef mij kinderen, of indien niet zo ben ik dood,* en nu zij kinderen had (want dit was haar tweede kind) stierf zij. Haar sterven wordt hier genoemd *een uitgaan van haar ziel.* De dood van het lichaam is slechts het heengaan van de ziel naar de wereld van de geesten.

5. Met stervende lippen noemde zij haar pasgeboren zoon *Ben-oni, de zoon van mijn smart.* En menige zoon, die niet in zo zware barensnood ter wereld kwam, bleek toch de zoon van de smart van zijn ouders te wezen, en het verdriet van haar, die hem gebaard heeft. Kinderen zijn smart genoeg voor hun arme moeders in het baren, het zogen en het verzorgen van hen, daarom behoren zij, als zij opgroeien, er zich op toe te leggen om haar vreugde te wezen, om aldus, zo het mogelijk is, haar enige vergoeding te bieden. Omdat Jakob echter niet de treurige herinnering aan de dood van de moeder wilde hernieuwen, telkens als hij zijn zoon bij zijn naam noemde, veranderde hij zijn naam en noemde hem *Benjamin, de zoon van mijn rechterhand,* dat is: "mij zeer dierbaar, aan mijn rechterhand gesteld tot een zegen, de steun van mijn ouderdom, zoals de staf in mijn rechterhand."

6. Jakob begroef haar nabij de plaats waar zij stierf. Daar zij in het kraambed was gestorven, was het gepast om haar spoedig te begraven, daarom bracht hij haar niet naar zijn familiegraf. Als de ziel na de dood in de rust is, dan doet het er weinig toe waar het lichaam rust, op de plaats waar de boom valt laat het daar wezen. Er wordt geen melding van gemaakt, dat er rouw werd bedreven bij haar dood, omdat dit als vanzelf sprak. Ongetwijfeld was Jakob een oprecht rouw dragende.

Merk hier op, dat grote beproevingen ons treffen na grote vertroostingen. Opdat Jakob zich niet zou verheffen vanwege de gezichten van de Almachtige, waarmee hij geëerd was, werd dit hem gezonden als een doorn in zijn vlees om hem te verootmoedigen. Zij, die de gunsten genieten, die bijzonder aan de kinderen van God gegeven worden, moeten toch ook de beproevingen en benauwdheden verwachten, die aan alle mensenkinderen gemeen zijn. Debora die, zo zij was blijven leven, een vertroosting voor Rachel zou geweest zijn in haar uitersten nood, was kort tevoren gestorven. Als de dood komt in een gezin, dan valt dikwijls meer dan een onder zijn slagen. Door hem spreekt God eens, ja twee maal. De Joodse schrijvers zeggen: "De dood van Debora en Rachel was een boete voor den moord van de Sichemieten veroorzaakt door Dina, een dochter van het gezin.

Eindelijk. Jakob richtte een gedenkteken op boven haar graf, zodat het nog lang daarna bekend was als Rachels graf, 1 Samuel 10:2, en Gods voorzienigheid heeft het zo beschikt dat die plaats tot Benjamins erfdeel behoorde. Jakob richtte een gedenkteken op ter herinnering aan zijn blijdschap, vers 14, en hier richt hij er een op ter herinnering aan zijn smart, want gelijk het nuttig kan wezen voor onszelf om beiden in gedachtenis te houden, zo kan het ook nuttig wezen voor anderen om de gedachtenis van beiden over te leveren. Lang daarna heeft de kerk erkend, dat hetgeen God te Beth-el tot Jakob zei, door Zijn woord en door Zijn tuchtroede voor haar ter onderrichting bedoel was, Hosea 12:5. *Aldaar sprak Hij met ons.*

Genesis 35:21-29

1. Hier is Jakob’s vertrek, vers 21. Evenals zijn vaderen woonde ook hij in het land van de belofte als in een vreemd land, en hij vertoefde niet lang op een plaats. Onmiddellijk na het verhaal van Rachels dood wordt hij hier Israël genoemd, vers 21, 22, en later niet dikwijls. De Joden zeggen: "De gewijde geschiedschrijver doet hem hier deze eer aan, omdat hij die beproeving met bewonderenswaardig geduld en onderworpenheid aan Gods voorzienigheid heeft gedragen." Diegenen zijn ware Israëls, vorsten voor God, die hun hartstochten weten te beheersen. Hij, die heerst over zijn eigen geest is beter dan de machtigen. Israël, een vorst bij God, woont in tenten, de stad wordt voor hem bewaard in de andere wereld.

2. De zonde van Ruben, het was een afschuwelijke goddeloosheid, waaraan hij zich schuldig maakte, vers 22, de zonde, waarvan de apostel zegt, dat zij niet eens onder de heidenen genoemd wordt, 1 Corinthiërs 5:1 *dat er een de huisvrouw van zijn vader heeft*. Er wordt gezegd, dat het geschiedde *toen Israël in dat land woonde,* alsof hij toen afwezig was van zijn gezin, hetgeen de ongelukkige gelegenheid kan geweest zijn van die onordelijkheden. Hoewel Bilha misschien de meeste schuld had, en er waarschijnlijk door Jakob om verlaten werd was Rubens misdaad toch zo ergerlijk, dat hij er zijn eerstgeboorterecht en de zegen door verloor, Hoofdstuk 49:4. De eerstgeborene is niet altijd de beste of meest belovende. Dit was de zonde van Ruben, maar het was de grievende smart van Jacob, en hoe groot die smart was wordt in weinig woorden te kennen gegeven: en Israël hoorde het. Er wordt niets meer gezegd, dat is genoeg, hij hoorde het met de uiterste smart en schaamte, afschuw en ongenoegen. Ruben dacht het te verbergen, zodat zijn vader er nooit van zou horen, maar zij, die zich er mede vleien, dat hun zonde verborgen zal blijven, worden gewoonlijk teleurgesteld, het gevleugelde zal het woord te kennen geven.

3. Een volledige lijst van de zonen Jakob’s, nu Benjamin, de jongste, geboren is. Dit is de eerste maal, dat wij de namen van deze hoofden van de twaalf stammen samen opgegeven vinden, naderhand wordt dikwijls van hen gesproken, en worden zij aldus opgeteld zelfs tot aan het slot van de Bijbel, Openbaring 7:4, 21:12.

4. Het bezoek van Jakob aan zijn vader Izaak te Hebron. Wij kunnen veronderstellen dat hij hem tevoren reeds bezocht had sedert hij in het land terug was, want *hij was zeer begerig naar het huis van zijn vader,* maar nooit vóór thans had hij zijn gezin mee gebracht om er met hem of in zijn nabijheid gevestigd te zijn vers 27. Waarschijnlijk deed hij het nu na de dood van Rebekka, waardoor Izaak eenzaam was achtergebleven, daar hij niet gezind was om nogmaals te huwen.

5. De ouderdom en de dood van Izaak worden hier vermeld, hoewel het uit opgemaakte berekeningen blijkt, dat hij niet gestorven is dan verscheidene jaren nadat Jozef naar Egypte was verkocht, en ongeveer op dezelfde tijd van diens verhoging aldaar. Izaak, een zachtmoedig, rustig man, heeft van al de patriarchen het langst geleefd, want hij is honderd tachtig jaren oud geworden, Abraham slechts honderd vijf en zeventig jaren. Izaak leefde nog ongeveer veertig jaren nadat hij zijn testament had gemaakt, Hoofdstuk 27:2. Wij zullen geen uur vroeger, maar wèl veel beter sterven, door het voorbereiden van ons huis en ons hart. Er wordt bijzonder nota van genomen van de vriendelijke overeenstemming van Ezau en Jakob bij de plechtige begrafenis van hun vader, vers 29, om te tonen welk een wonderbaarlijke verandering God gewrocht had in Ezau’s gemoed, sedert hij zich voornam zijn broeder te doden, Hoofdstuk 27:41. God heeft velerlei middelen om slechte mensen te weerhouden om

het kwaad te volbrengen, dat zij voornemens waren te doen, Hij kan of hun handen binden, of hun hart veranderen.

HOOFDSTUK 36

1 Dit nu zijn de geboorten van Ezau, welke is Edom.
2 Ezau nam zijn vrouwen uit de dochteren van Kanaan, Ada, de dochter van Elon, den Hethiet, en Aholibama, de dochter van Ana, de dochter van Zibeon, den Heviet;
3 En Basmath, de dochter van Ismael, zuster van Nebajoth.
4 Ada nu baarde aan Ezau Elifaz, en Basmath baarde Rehuel.
5 En Aholibama baarde Jehus, en Jaelam, en Korah. Dit zijn de zonen van Ezau, die hem geboren zijn in het land Kanaan.
6 Ezau nu had genomen zijn vrouwen, en zijn zonen, en zijn dochters, en al de zielen zijns huizes, en zijn vee, en al zijn beesten, en al zijn bezitting, die hij in het land Kanaan geworven had, en was vertrokken naar een ander land, van het aangezicht van zijn broeder Jakob.
7 Want hun have was te veel, om samen te wonen; en het land hunner vreemdelingschappen kon ze niet dragen vanwege hun vee.
8 Derhalve woonde Ezau op het gebergte Seir. Ezau is Edom.
9 Dit nu zijn de geboorten van Ezau, den vader der Edomieten, op het gebergte van Seir.
10 Dit zijn de namen der zonen van Ezau: Elifaz, de zoon van Ada, Ezau's huisvrouw; Rehuel, de zoon van Basmath, Ezau's huisvrouw.
11 En de zonen van Elifaz waren: Teman, Omar, Zefo, en Gaetam, en Kenaz.
12 En Timna was een bijwijf van Elifaz, den zoon van Ezau, en zij baarde aan Elifaz Amalek; dit zijn de zonen van Ada, Ezau's huisvrouw.
13 En dit zijn de zonen van Rehuel: Nahath, en Zerah, Samma en Mizza; dat zijn geweest de zonen van Basmath, Ezau's huisvrouw.
14 En dit zijn geweest de zonen van Aholibama, dochter van Ana, dochter van Zibeon, Ezau's huisvrouw; en zij baarde aan Ezau Jehus, en Jaelam, en Korah.
15 Dit zijn de vorsten der zonen van Ezau: de zonen van Elifaz, den eerstgeborene van Ezau, waren: de vorst Teman, de vorst Omar, de vorst Zefo, de vorst Kenaz.
16 De vorst Korah, de vorst Gaetam, de vorst Amalek; dat zijn de vorsten van Elifaz in het land Edom; dat zijn de zonen van Ada.
17 En dit zijn de zonen van Rehuel, den zoon van Ezau: de vorst Nahath, de vorst Zerah, de vorst Samma, de vorst Mizza; dat zijn de vorsten van Rehuel in het land Edom; dat zijn de zonen van Basmath, de huisvrouw van Ezau.
18 En dit zijn de zonen van Aholibama, de huisvrouw van Ezau: de vorst Jehus, de vorst Jaelam, de vorst Korah; dat zijn de vorsten van Aholibama, de dochter van Ana, de huisvrouw van Ezau.
19 Dat zijn de zonen van Ezau, en dat zijn hunlieder vorsten; hij is Edom.
20 Dit zijn de zonen van Seir, den Horiet, inwoners van dat land: Lotan, en Sobal, en Zibeon, en Ana,
21 En Dison, en Ezer, en Disan; dat zijn de vorsten der Horieten, zonen van Seir, in het land van Edom.
22 En de zonen van Lotan waren Hori en Hemam; en Lotans zuster was Timna.
23 En dit zijn de zonen van Sobal: Alvan en Manahath, en Ebal, en Sefo, en Onam.
24 En dit zijn de zonen van Zibeon: Aja en Ana, hij is die Ana, die de muilen in de woestijn gevonden heeft, toen hij de ezels van zijn vader Zibeon weidde.
25 En dit zijn de zonen van Ana: Dison; en Aholibama was de dochter van Ana.
26 En dit zijn de zonen van Dison: Hemdan, en Esban, en Ithran, en Cheran.
27 Dit zijn de zonen van Ezer: Bilhan, en Zaavan, en Akan.
28 Dit zijn de zonen van Disan: Uz en Aran.

29 Dit zijn de vorsten der Horieten: de vorst Lotan, de vorst Sobal, de vorst Zibeon, de vorst Ana.
30 De vorst Dison, de vorst Ezer, de vorst Disan; dit zijn de vorsten der Horieten, naar hun vorsten in het land Seir.
31 En dit zijn koningen, die geregeerd hebben in het land Edom, eer een koning regeerde over de kinderen Israels.
32 Bela dan, de zoon van Beor, regeerde in Edom, en de naam zijner stad was Dinhaba.
33 En Bela stierf, en Jobab, de zoon van Zerah, van Bozra, regeerde in zijn plaats.
34 En Jobab stierf, en Husam, uit der Temanieten land, regeerde in zijn plaats.
35 En Husam stierf, en in zijn plaats regeerde Hadad, de zoon van Bedad, die Midian versloeg in het veld van Moab; en de naam zijner stad was Avith.
36 En Hadad stierf, en Samla, van Masreka, regeerde in zijn plaats.
37 En Samla stierf, en Saul van Rehoboth, aan de rivier, regeerde in zijn plaats.
38 En Saul stierf, en Baal-hanan, de zoon van Achbor, regeerde in zijn plaats.
39 En Baal-hanan, de zoon van Achbor, stierf, en Hadar regeerde in zijn plaats; en de naam zijner stad was Pahu; en de naam zijner huisvrouw was Mechetabeel, een dochter van Matred, de dochter van Me-zahab.
40 En dit zijn de namen der vorsten van Ezau, naar hun geslachten, naar hun plaatsen, met hun namen: de vorst Timna, de vorst Alva, de vorst Jetheth,
41 De vorst Aholibama, de vorst Ela, de vorst Pinon,
42 De vorst Kenaz, de vorst Teman, de vorst Mibzar,
43 De vorst Magdiel, de vorst Iram; dit zijn de vorsten van Edom, naar hun woningen, in het land hunner bezitting; hij is Ezau, de vader van Edom.

In dit hoofdstuk hebben wij een bericht van Ezau's nakomelingen, die, naar hem, Edomieten genoemd werden van die Ezau, die zijn geboorterecht verkocht, zijn zegen verloor en niet, zoals Jakob, door God was bemind. Hier is een kort register, of naamlijst van zijn familie, omvattende enige geslachten.

1. Omdat hij de zoon was van Izaak, terwille van hem deze eer wordt aangedaan.

2. Omdat de Edomieten naburen waren van Israël, en hun geslachtslijst dienstig is om licht te verspreiden over de volgende geschiedenissen van hetgeen er tussen hen voorviel.

3. Ook om de vervulling te tonen van de belofte aan Abraham, dat hij de vader van vele volken zou worden, en van het antwoord, dat Rebekka ontving van de godsspraak: *Twee volkeren zijn in uw buik,* en van de zegen van Izaak: *De vettigheden van de aarde zullen uw woningen zijn*. Wij hebben hier:

I. Ezau's vrouwen, vers 1-5.

II. Zijn vertrek naar het gebergte Seïr, vers 6-8.

III. De namen van zijn zonen, vers 9-14.

IV. De vorsten, die van zijn zonen afstamden, vers 15-19.

V. De vorsten van de Horieten, vers 20-30.

VI. De koningen en vorsten van Edom, vers 31-43. Er wordt weinig meer vermeld dan hun namen, omdat de geschiedenis van hen, die buiten de kerk stonden, (ofschoon wellicht nuttig in de politiek van weinig nut zou zijn in de godgeleerdheid. Het is in de kerk, dat de gedenkwaardige voorbeelden gevonden worden van bijzondere genade en bijzondere leidingen van Gods voorzienigheid, want dat is het ingeslotene, het overige is algemeen. Dit hoofdstuk is verkort in 1 Kronieken 1:35 en verv.

Genesis 36:1-8

Merk hier op:

1. Betreffende Ezau zelf, vers 1. Hij wordt *Edom* genoemd, (en opnieuw in vers 8,) de naam door welke de gedachtenis bestendigd werd aan de dwaze koop, die hij gesloten had, toen hij zijn geboorterecht voordat rode, dat rode kooksel verkocht. Het noemen van die naam volstaat reeds om de reden aan te duiden, waarom slechts zo kort een bericht van zijn geslacht wordt gegeven. Als mensen iets verkeerds doen, dan hebben zij aan zichzelf te wijten, als het nog lang daarna tot hun schande wordt herdacht.

2. Betreffende zijn vrouwen en de kinderen. die zij hem gebaard hebben in het land Kanaän, Hij had drie vrouwen, en bij die allen slechts vijf zonen, menigeen heeft er meer bij slechts een vrouw. In Zijn voorzienigheid stelt God diegene teleur, die slinkse middelen gebruiken om een gezin op te bouwen, maar hier had de belofte de overhand, en Ezau's gezin werd opgebouwd.

3. Betreffende zijn vertrek naar het gebergte Seïr, het land, dat God hem tot een bezitting gegeven had, toen Hij Kanaän aan het zaad van Jakob voorbehield. Lang daarna erkent God dit: "Ik heb Ezau het gebergte Seir als erfenis gegeven," Deuteronomium 2:5, Jozua 24:4, hetgeen de reden was waarom de Edomieten niet verontrust moesten worden in hun bezitting. Zij, die niet, zoals Jakob, door een belofte recht hebben op Kanaän, kunnen toch door Gods voorzienigheid zeer goed recht hebben op hun bezittingen, zoals Ezau op het gebergte Seïr. Ezau was begonnen zich onder de bloedverwanten van zijn vrouwen te vestigen, eer Jakob van Paddan-Aram terugkwam, Hoofdstuk 32:3. Waarschijnlijk had Izaak hem daarheen gezonden (zoals Abraham bij zijn leven de zonen van de bijvrouwen had weggezonden van Izaak naar het land van het Oosten, Hoofdstuk 25:6) opdat Jakob's weg effen voor hem zijn zou in de bezitting van het land van de belofte. Waarschijnlijk had Ezau echter gedurende het leven van Izak nog enige goederen in Kanaän, maar na diens dood trok hij zich geheel en al terug op het gebergte Seir, nam hij mee wat hem uit de persoonlijke bezitting van zijn vader toekwam, en liet Kanaän over aan Jakob, niet slechts omdat het hem beloofd was, maar omdat hij zag dat indien de voorspoed, waarmee zij begonnen waren, aanhield, er voor beiden geen plaats genoeg zou zijn. *Derhalve woonde Ezau op het gebergte Seir,* vers 8. Welke tegenstand er ook gemaakt wordt, Gods woord zal vervuld worden en zij zelfs, die het tegengestaan hebben, zullen zich vroeg of laat genoodzaakt zien er in te berusten. Ezau had geworsteld om Kanaän maar nu trekt hij zich gedwee terug naar Seïr want de raad van God zal bestaan betreffende de tijden tevoren verordend en de bepalingen van onze woning.

Genesis 36:9-19

Merk hier op:

1. Dat alleen de namen van Ezau's zonen en kleinzonen vermeld worden, alleen hun namen maar niet hun geschiedenis, want het is de kerk, waarvan Mozes de geschiedenis schrijft, niet de geschiedenis van hen, die buiten de kerk zijn. Alleen de ouden, die door het geloof leefden, hebben getuigenis gekregen. Het is Zion, dat mannen van naam voortbrengt, niet Seir, Psalm 87:5. Die geslachtslijst gaat ook niet verder dan tot het derde en vierde geslacht, zelfs de namen zijn in vergetelheid begraven. Het is alleen de stamboom van de Israëlieten, die de erfgenamen waren van Kanaän, en uit wie het beloofde heilige Zaad moest voortkomen, die nauwkeurig en volledig wordt meegedeeld, voorzover dit nodig was, zelfs van al de stammen, totdat Kanaän onder hen verdeeld was, en van de koninklijke linie, totdat Christus kwam.

2. Dat deze zonen en kleinzonen van Ezau vorsten, of-volgens de Engelse en Franse overzetting-hertogen genoemd werden, vers 15- 19. Waarschijnlijk waren zij militaire bevelhebbers, hertogen of kapiteins, die soldaten onder zich hadden, want Ezau en zijn geslacht leefden *op hun zwaard,* Hoofdstuk 27:40. Eretitels zijn van hoger oudheid buiten de kerk dan in de kerk. Ezau's zonen waren hertogen toen de zonen van Jakob nog eenvoudige herders waren, Hoofdstuk 47:3. Dat is geen reden, waarom zulke titels niet onder christenen gebruikt moeten worden, maar wèl is het een reden, waarom de mensen zichzelf of anderen er niet om moeten overschatten. Er is een eer, die van God komt, en een naam in Zijn huis, die van oneindig hoger waarde is. Edomieten kunnen hertogen zijn bij mensen, maar ware Israëlieten zijn Gode tot koningen en priesters gemaakt.

3. Wij kunnen onderstellen, dat deze hertogen een talrijk gezin hadden van kinderen en dienstboden, die hun hertogdommen uitmaakten. God beloofde Jakob te vermenigvuldigen en hem te verrijken, maar Ezau neemt toe en is het eerst verrijkt. Het is voor de lieden van deze wereld niets nieuws om vol van kinderen te wezen, en dat "hun buik vervuld is met verborgen schatten," Psalm 17:14. Gods belofte aan Jakob begon laat te werken, maar de uitwerking er van duurde langer, en had haar volkomen vervulling in het geestelijk Israël.

Genesis 36:20-30

Temidden van dit geslachtsregister van de Edomieten is hier de geslachtslijst van de Horieten ingelast, het zijn de Kaänieten, of Hethieten (vergelijk Hoofdstuk 26:34) die de inboorlingen waren van het gebergte Seir. Er wordt melding gemaakt van hen, Hoofdstuk 14:6, en van hun bezitting van het gebergte Seir voordat de Edomieten er bezit van namen, Deuteronomium 2:12, 22. Dit wordt hier vermeld, niet alleen ter toelichting van het verhaal, maar als een blijvende blaam op de Edomieten omdat zij zich door wederzijdse huwelijken met hen verbonden, waardoor zij waarschijnlijk hun wegen leerden en zich verdierven. Ezau had zijn geboorterecht verkocht en de zegen verbeurd en verloren, en daar hij zich nu met de Hethieten had verbonden, wordt zijn nageslacht met de zonen van Seir samen gerekend. Zij, die verraderlijk de kerk van God verlaten, worden terechtgesteld met hen, die er nooit in geweest zijn, de afvallige Edomieten staan op gelijke bodem met de gevloekte Horieten. Er wordt bijzonder nota genomen van een zekere Ana, die de ezels weidde van Zibeon, zijn vader, vers 24, en toch *hertog Ana* wordt genoemd, vers 29. Zij, die hoog willen opklimmen, moeten laag beginnen. Een voorname afkomst moet de mensen niet weerhouden van een eerlijk bedrijf uit te oefenen, en een gering bedrijf moet niemands bevordering in de weg staan. Deze Ana was niet slechts naarstig in zijn beroep, hij was ook vernuftig en voorspoedig, want hij vond *muildieren*, of, (naar sommiger lezing) *water en hete baden*, in de woestijn. Zij, die zich ijverig toeleggen op hun zaken, vinden soms meer voordelen dan zij verwachtten.

Genesis 36:31-43

Langzamerhand en trapsgewijze schijnen de Edomieten de Horieten ondermijnd en uitgestoten te hebben, totdat zij het land volkomen in bezit kregen en er een eigen regering vestigden.

1. Zij werden geregeerd door koningen, die het gehele land bestuurden, en door verkiezing op de troon schijnen gekomen te zijn, en niet door afstamming of erfrecht, zegt bisschop Patrick. Deze koningen regeerden *in Edom, eer een koning regeerde over de kinderen van Israël* dat is: voor de tijd van Mozes, want *hij was koning in Jeshurun,* vers 31. God had onlangs aan *Abraham* beloofd, *dat koningen uit zijn lenden zouden voortkomen,* Hoofdstuk 35:11, maar Ezau's bloed wordt koninklijk lang voor dat van Jakob. In uitwendige voorspoed en eer blijven de kinderen van het verbond dikwijls achter, terwijl zij, die buiten het verbond zijn, hun ver vooruitkomen. De zegepraal van de goddelozen kan snel komen, maar zij is kort van duur, vroeg rijp, vroeg rot, terwijl de uitkomst van de belofte wel langzaam, maar toch zeker is en van blijvende aard, op het eind zal Hij het voortbrengen en niet liegen. Wij kunnen ons voorstellen dat het een grote beproeving was voor het geloof van het Israël in God, om van de pracht en macht van de koningen van Edom te horen, terwijl zij slaven waren in Egypte, maar zij, die grote dingen van God verwachten, moeten tevreden zijn om er op te wachten, Gods tijd is de beste tijd.

2. Later werden zij weer door hertogen geregeerd, die hier genoemd worden, en die, naar ik veronderstel, op verscheidene plaatsen van het land tegelijk regeerden. Zij hebben of die regeringsvorm ingevoerd in overeenstemming met de Horieten, die hem hadden aangenomen, vers 29, of de voorzienigheid van God heeft hen aldus verkleind of verminderd, zoals sommigen gissen, om hen te straffen voor hun onvriendelijkheid tegenover Israël door hun de doortocht door hun land te weigeren, Numeri 20:18. Als macht misbruikt wordt, dan is het rechtvaardig in God om haar te verzwakken door haar in onderscheidene kanalen te leiden. *Om de overtreding van het land zijn zijn vorsten velen.* De zonde bracht Edom terug van koningen tot hertogen, van kronen tot kroontjes. Wij lezen van de hertogen van Edom Exodus 15:15, maar lang daarna weer van hun koningen.

Eindelijk. Merk op, dat het gebergte Seir *het land hunner bezitting* genoemd wordt, vers 43. Terwijl de Israëlieten in het diensthuis verbleven, en hun Kanaän nog slechts het land der belofte voor hen was, woonden de Edomieten in hun eigen woonsteden, en was Seir in hun bezit. De kinderen dezer wereld hebben hun alles reeds in de hand, maar niets in het vooruitzicht, niets in hope, Lukas 16:25, terwijl de kinderen Gods hun alles hebben in hope, maar zo goed als niets in de hand. Alles echter wèl overwogen zijnde, is het beter Kanaän te hebben in de belofte, dan Seir in bezit.

HOOFDSTUK 37

1 En Jakob woonde in het land der vreemdelingschappen zijns vaders, in het land Kanaan.
2 Dit zijn Jakob's geschiedenissen. Jozef, zijnde een zoon van zeventien jaren, weidde de kudde met zijn broeders (en hij was een jongeling), met de zonen van Bilha, en de zonen van Zilpa, zijns vaders vrouwen; en Jozef bracht hun kwaad gerucht tot hun vader.
3 En Israel had Jozef lief, boven al zijn zonen; want hij was hem een zoon des ouderdoms; en hij maakte hem een veelvervigen rok.
4 Als nu zijn broeders zagen, dat hun vader hem boven al zijn broederen liefhad, haatten zij hem, en konden hem niet vredelijk toespreken.
5 Ook droomde Jozef een droom, dien hij aan zijn broederen vertelde; daarom haatten zij hem nog te meer.
6 En hij zeide tot hen: Hoort toch dezen droom, dien ik gedroomd heb.
7 En ziet, wij waren schoven bindende in het midden des velds; en ziet, mijn schoof stond op, en bleef ook staande; en ziet, uw schoven kwamen rondom, en bogen zich neder voor mijn schoof.
8 Toen zeiden zijn broeders tot hem: Zult gij dan ganselijk over ons regeren: zult gij dan ganselijk over ons heersen? Zo haatten zij hem nog te meer, om zijn dromen en om zijn woorden.
9 En hij droomde nog een anderen droom, en verhaalde dien aan zijn broederen; en hij zeide: Ziet, ik heb nog een droom gedroomd, en ziet, de zon, en de maan, en elf sterren bogen zich voor mij neder.
10 En als hij het aan zijn vader en aan zijn broederen verhaalde, bestrafte hem zijn vader, en zeide tot hem: Wat is dit voor een droom, dien gij gedroomd hebt; zullen wij dan ganselijk komen, ik, en uw moeder, en uw broeders, om ons voor u ter aarde te buigen?
11 Zijn broeders dan benijdden hem; doch zijn vader bewaarde deze zaak.
12 En zijn broeders gingen heen, om de kudde van hun vader te weiden bij Sichem.
13 Zo zeide Israel tot Jozef: Weiden uw broeders niet bij Sichem? Kom, dat ik u tot hen zende. En hij zeide tot hem: Zie, hier ben ik!
14 En hij zeide tot hem: Ga toch heen, zie naar den welstand van uw broederen, en naar den welstand van de kudde, en breng mij een woord wederom. Zo zond hij hem uit het dal Hebron, en hij kwam te Sichem.
15 En een man vond hem (want ziet, hij was dwalende in het veld); zo vraagde hem deze man, zeggende: Wat zoekt gij?
16 En hij zeide: Ik zoek mijn broederen; geef mij toch te kennen, waar zij weiden.
17 Zo zeide die man: Zij zijn van hier gereisd; want ik hoorde hen zeggen: Laat ons naar Dothan gaan. Jozef dan ging zijn broederen na, en vond hen te Dothan.
18 En zij zagen hem van verre; en eer hij tot hen naderde, sloegen zij tegen hem een listigen raad, om hem te doden.
19 En zij zeiden de een tot den ander: Ziet, daar komt die meesterdromer aan!
20 Nu komt dan, en laat ons hem doodslaan, en hem in een dezer kuilen werpen; en wij zullen zeggen: een boos dier heeft hem opgegeten; zo zullen wij zien, wat van zijn dromen worden zal.
21 Ruben hoorde dat, en verloste hem uit hun hand; en hij zeide: Laat ons hem niet aan het leven slaan.
22 Ook zeide Ruben tot hen: Vergiet geen bloed; werpt hem in dezen kuil die in de woestijn is, en legt de hand niet aan hem; opdat hij hem uit hun hand verloste, om hem tot zijn vader weder te brengen.

23 En het geschiedde, als Jozef tot zijn broederen kwam, zo togen zij Jozef zijn rok uit, den veelvervigen rok, dien hij aanhad.
24 En zij namen hem, en wierpen hem in den kuil; doch de kuil was ledig; er was geen water in.
25 Daarna zaten zij neder om brood te eten, en hieven hun ogen op, en zagen, en ziet, een reisgezelschap van Ismaelieten kwam uit Gilead; en hun kemelen droegen specerijen en balsem, en mirre, reizende, om dat af te brengen naar Egypte.
26 Toen zeide Juda tot zijn broederen: Wat gewin zal het zijn, dat wij onzen broeder doodslaan, en zijn bloed verbergen?
27 Komt, en laat ons hem aan deze Ismaelieten verkopen, en onze hand zij niet aan hem; want hij is onze broeder, ons vlees, en zijn broederen hoorden hem.
28 Als nu de Midianietische kooplieden voorbijtogen, zo trokken en hieven zij Jozef op uit den kuil, en verkochten Jozef aan deze Ismaelieten voor twintig zilverlingen; die brachten Jozef naar Egypte.
29 Als nu Ruben tot den kuil wederkeerde, ziet, zo was Jozef niet in den kuil; toen scheurde hij zijn klederen.
30 En hij keerde weder tot zijn broederen, en zeide: De jongeling is er niet; en ik, waar zal ik heengaan?
31 Toen namen zij Jozefs rok, en zij slachtten een geitenbok, en zij doopten den rok in het bloed.
32 En zij zonden den veelvervigen rok, en deden hem tot hun vader brengen, en zeiden: Dezen hebben wij gevonden; beken toch, of deze uws zoons rok zij, of niet.
33 En hij bekende hem, en zeide: Het is mijns zoons rok! een boos dier heeft hem opgegeten! voorzeker is Jozef verscheurd!
34 Toen scheurde Jakob zijn klederen, en legde een zak om zijn lenden; en hij bedreef rouw over zijn zoon vele dagen.
35 En al zijn zonen, en al zijn dochteren maakten zich op, om hem te troosten; maar hij weigerde zich te laten troosten, en zeide: Want ik zal, rouw bedrijvende, tot mijn zoon in het graf nederdalen. Alzo beweende hem zijn vader.
36 En de Midianieten verkochten hem in Egypte, aan Potifar, een hoveling van Farao, overste der trawanten.

In dit hoofdstuk begint de geschiedenis van Jozef die van nu voortaan, in ieder hoofdstuk (behalve een, tot aan het einde van het boek de hoofdpersoon is. Hij was Jakob's oudste zoon bij zijn beminde vrouw Rachel, geboren, zoals dit met veel uitnemende mannen het geval was, uit een moeder, die lang onvruchtbaar is geweest. Zijn geschiedenis is op zo merkwaardige wijze verdeeld in zijn vernedering en zijn verhoging, dat het niet anders kan, of wij moeten er iets van Christus in zien, die eerst vernederd en toen verhoogd werd, en in velerlei opzicht beantwoordde aan het type van Jozef. Dit toont ook het lot van de christenen, die door veel verdrukkingen moeten ingaan in het koninkrijk. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De kwaadwilligheid van zijn broers jegens hem. Zij haatten hem:

1. Omdat hij zijn vader verwittigde van hun slechtheid, vers 1, 2.

2. Omdat zijn vader hem liefhad, vers 3, 4.

3. Omdat hij droomde van zijn heerschappij over hen, vers 5-11.

II. Het kwaad dat zijn broeders tegen hem beraamden en ten uitvoer brachten.

1.Het vriendelijk bezoek dat hij hun bracht, gaf er hun de gelegenheid toe, vers 12-17

2. Zij vormden het plan om hem te doden, maar kwamen hiervan terug, en besloten toen hem te laten verhongeren, vers 18-24.

3. Weer veranderden zij hun plan, en verkochten hem als slaaf vers 25-28.

4. Zij deden hun vader geloven, dat hij verscheurd was, vers 29-35.

5. In Egypte werd hij verkocht aan Potifar, vers 36. En dit alles heeft meegewerkt ten goede.

Genesis 37:1-4

Mozes heeft niets meer te zeggen van de Edomieten, dan wanneer het gebeurt, dat zij met Israël op de een of andere wijze in aanraking komen, maar nu houdt hij zich stipt aan de geschiedenis van het gezin van Jacob. *Dit zijn de geschiedenissen van Jacob* of geboorten. Het is niet slechts een dorre geslachtslijst, zoals die van Ezau, Hoofdstuk 36:1, maar een gedenkwaardige, nuttige geschiedenis. Hier is:

1. Jakob een bijwoner met zijn vader Izaak, die nog leefde, vers 1. Nooit zullen wij thuis zijn, vóór wij in de hemel komen.

2. Jozef, een herder, *weidde de kudde met zijn broers,* vers 2 Hoewel hij de lieveling van zijn vader was, werd hij toch niet in ledigheid en wekelijkheid opgebracht. Diegene hebben hun kinderen niet waarlijk lief, die hen niet gewennen aan arbeid en inspanning en ontbering. Het strelen en liefkozen van kinderen wordt met recht *kinderbederven* genoemd. Zij, die tot niets worden opgeleid, zullen waarschijnlijk ook blijken nergens toe te deugen.

3. Jozef bemind door zijn vader, vers 3, deels om ter wille van zijn dierbare overleden moeder, en deels om hemzelf, omdat hij de grootste troost was voor zijn oude dag. Waarschijnlijk bediende hij hem, en was hij zorgzamer voor hem dan zijn andere zonen. Hij was *de zoon van de oude,* vertalen sommigen, dat is: toen hij nog een kind was, was hij ernstig en beraden als een oud man, een kind, maar niet kinderachtig. Jakob gaf zijn genegenheid voor hem te kennen door hem fraaier kleren te geven dan aan zijn overige kinderen, hij *maakte hem een veelkleurige rok,* hetgeen waarschijnlijk een teken was van nog verdere voor hem bestemde eerbewijzen. Hoewel die kinderen gelukkig zijn, die datgene in zich hebben, hetwelk hen terecht in de bijzondere liefde van hun ouders aanbeveelt, zullen de ouders toch wijs doen met geen verschil te maken tussen het ene kind en het andere, tenzij daar een grote en duidelijke oorzaak voor gegeven wordt door de gehoorzaamheid of ongehoorzaamheid van de kinderen, het ouderlijk bestuur moet onpartijdig zijn en met een vaste hand geleid worden.

4. Jozef, gehaat door zijn broers.

a. Omdat zijn vader hem liefhad. Als ouders verschil maken, zullen de kinderen dit spoedig bemerken, en dikwijls veroorzaakt dit veten en twisten in families.

b. Omdat hij *hun kwaad gerucht tot hun vader bracht.* Jakob's zonen deden, als zij buiten het gezicht van hun vaders waren, hetgeen zij niet zouden durven doen bij hem tehuis, maar Jozef gaf zijn vader bericht van hun slecht gedrag, opdat hij hen zou bestraffen en beteugelen, niet als een boosaardige aanbrenger, om onenigheid te zaaien, maar als een trouwe broer, die, als hijzelf hen niet durfde vermanen, hun verkeerdheden mededeelde aan iemand, die gezag had om hen te vermanen. Het is iets heel gewoons, dat vriendelijke vermaners beschouwd worden als vijanden. Zij, die het haten om zich te verbeteren, haten hen, die hen willen verbeteren, Spreuken 9-8. Het is ook iets heel gewoons dat zij, die bemind worden door God, door de wereld worden gehaat, die door de hemel worden gezegend, worden vervloekt door de hel, met hen, tot wie God spreekt van troost, zullen slechte mensen niet vredig kunnen spreken. Er wordt hier gezegd van Jozef: *de jongeling was met de zonen van Bilha en de zonen van Zilpa,* sommigen lezen dit: hij was *hun als knecht, zij* maakten hem tot hun slaaf.

Genesis 37:5-11

1. Jozef verhaalt hier de profetische dromen, die hij gehad heeft, vers 6, 7, 9, 10. Hoewel hij nu nog zeer jong was, (omstreeks zeventien jaren), was hij toch vroom en godvrezend, en dit maakte hem geschikt voor Gods genaderijke ontdekkingen aan hem. Aan Jozef stond nog zeer veel moeite en leed te wachten, en daarom gaf God hem intijds dit vooruitzicht op zijn verhoging, ten einde hem te ondersteunen en te vertroosten onder de langdurige en zware beproevingen, die zijn deel zullen zijn. Zo was aan Christus *vreugde voorgesteld*, en ook aan de christenen. God heeft wegen en middelen om Zijn volk te bereiden op de beproevingen, die zij niet kunnen voorzien, maar waar Hij het oog op heeft in de vertroostingen en genietingen, die Hij hun schenkt. Zijn dromen waren:

a. dat de schoven van zijn broers zich voor de zijne bogen, te kennen gevende bij welke gelegenheid zij er toe gebracht zullen worden om zich onderdanig voor hem neer te buigen, namelijk toen zij tot hem gingen om koren hun ledige schoven bogen zich toen voor zijn volle schoof.

b. Dat de zon, de maan en elf sterren zich voor hem bogen, vers 9. Jozef was meer een profeet dan een staatkundige, anders zou hij dit voor zich gehouden hebben toen hij wel moest weten dat zijn broeders hem reeds haatten, en dat dit hen nog te meer tegen hem zou vertoornen. Maar heeft hij het hun in zijn onnozelheid verteld, God bestuurde het ter beschaming van zijn broeders. Jozef droomde van zijn bevordering, maar niet van zijn gevangenschap. Zo zullen vele jongelieden, als zij de wereld ingaan, aan niets anders denken dan aan voorspoed en genot, maar nooit van benauwdheid en verdriet dromen.

2. Zijn broers nemen het hem zeer kwalijk, en worden al meer en meer woedend op hem, vers 8, *Zult gij dan helemaal over ons regeren?* Zie hier:

a. Hoe juist zij zijn droom uitleggen, namelijk dat hij *over hen zal regeren.* Zij worden de uitleggers van zijn droom, die de vijanden waren van de vervulling, zoals in de geschiedenis van Gideon, Richteren 7:13-14. Zij bemerkten dat hij van hen sprak Mattheus 21:45. De uitkomst heeft volkomen beantwoord aan hun uitlegging, Hoofdstuk 42:6 en verv.

b. Hoe minachtend hun toorn er over was. *Zult gij,* die slechts één zijt, *regeren over ons,* die velen zijn? Gij, de jongste, over ons, die ouder zijn? De heerschappij van Jezus Christus, onze Jozef, is en wordt nog tegengewerkt door een vleselijke en ongelovige wereld, die het denkbeeld niet kan verdragen, dat deze over hen zal heersen. Ook van de heerschappij van de rechtvaardigen in de morgen van de opstanding wordt met de uiterste minachting gedacht en gesproken.

3. Zijn vader geeft er hem een zachte bestraffing om, maar *bewaarde toch deze zaak* vers 10, 11. Waarschijnlijk heeft hij hem er om bestraft, ten einde de aanstoot enigszins te verminderen, die zijn broers er aan nemen konden, maar hij heeft er meer echt op gegeven dan hij scheen te doen. Hij opperde de mening, dat het slechts een ijdele droom was, omdat zijn moeder er in voorkwam, die reeds vóór enige tijd was gestorven, terwijl toch *de zon, de maan en elf sterren* niets meer betekenen, dan dat het gehele gezin, de ganse familie, van hem afhankelijk zullen zijn en hem gaarne verplicht zullen wezen. Het geloof van Gods volk in Gods beloften wordt dikwijls droevig aan het wankelen gebracht door hun verkeerd begrijpen van de beloften, en dan de onwaarschijnlijkheid opwerpen, waarvan de vervulling vergezeld gaat. Maar God doet

Zijn eigen werk, en zal het doen, hetzij wij Hem recht begrijpen of niet. Evenals Maria, Lukas 2:51, heeft Jakob al deze dingen in zijn hart bewaard, en ze ongetwijfeld lang daarna in de herinnering teruggeroepen, toen de gebeurtenis aan de voorzegging heeft beantwoord.

Genesis 37:12-22

I. Wij zien hier het vriendelijk bezoek van Jozef aan zijn broers in gehoorzaamheid aan het bevel van zijn vader, verscheidene mijlen ver. Sommigen denken dat zij er met opzet heengingen, verwachtende dat Jozef tot hen gezonden zou worden, hetgeen hun dan de gelegenheid zou geven om hem kwaad te doen. Jozef echter en zijn vader hadden meer van de onschuld en oprechtheid van de duif dan van de voorzichtigheid van de slang, anders zou hij nooit aldus in de handen gekomen zijn van hen, die hem haatten, maar God heeft het alles ten goede geleid. Zie in Jozef een voorbeeld van:

1. Gehoorzaamheid aan zijn vader. Hoewel hij de lieveling van zijn vader was werd hij toch tot zijn dienaar gesteld, en hij wilde dit ook wel graag wezen. Hoe bereid is hij de orders van zijn vader op te volgen! *Zie, hier ben ik,* vers 13. De kinderen, die het meest bemind zijn door hun ouders, behoren hun ouders het meest gehoorzaam te zijn, aldus wordt hun liefde dan het best geschonken en het best beantwoord.

2. Van vriendelijkheid voor zijn broers. Ofschoon hij wist dat zij hem haatten en benijdden, maakte hij toch geen tegenwerping tegen het bevel van zijn vader, hetzij vanwege de afstand van de plaats of het gevaar van de reis maar graag grijpt hij de gelegenheid aan om zijn broers zijn eerbied te betonen. Het is een goede les, hoewel zij moeilijk geleerd en zelden beoefend wordt, *om hen lief te hebben, die ons haten.* Als onze bloedverwanten hun plicht niet nakomen jegens ons, moeten wij toch niet tekortkomen in onze plicht jegens hen. Dit is genade. Jozef werd door zijn vader naar Sichem gezonden, om te zien of het hun daar goed ging, en of het land niet tegen hen was opgestaan en hen had afgedaan uit wraak wegens hun barbaarse moord van de Sichemieten enige jaren tevoren. Maar Jozef, hen daar niet vindende, ging naar Dothan, hetgeen toonde dat hij die reis ondernam, niet slechts in gehoorzaamheid aan zijn vader (want, hen te Sichem niet vindende, zou hij, daar hij gedaan had wat zijn vader hem gebood, hebben kunnen terugkeren), maar ook uit liefde tot zijn broers, daarom heeft hij hen naarstig gezocht totdat hij hen vond. Aldus moet de broederlijke liefde blijven, en moeten wij er de bewijzen van geven.

II. Het boosaardig, bloeddorstig komplot van zijn broeders tegen hem, die goed voor kwaad vergold, terwijl zij hem om zijn liefde tegenstonden.

Merk op:

1. Hoe zij met voorbedachten rade te werk gingen in dit kwaad: *toen zij hem van verre zagen, beraadden zij tegen hem een listige raad* vers 18. Het was niet in drift, of door een onverwachte prikkeling tot toorn, dat zij dachten hem te doden, maar met voorbedachten rade en in koelen bloede. Die zijn broer haat is een moordenaar, want hij zal het wezen als hij er de gelegenheid toe heeft, 1 Johannes 3:15. Nijd en kwaadaardigheid zijn zeer slechte hoedanigheden, waar zij worden gekoesterd bestaat groot gevaar dat zij in bloed zullen eindigen. Hoe meer beraad en overleg er is in een zonde, hoe erger zij is, het is slecht om kwaad te doen, maar het is nog slechter om het te beramen.

2. Hoe wreed zij waren in hun voornemen niets minder dan bloed kan hen bevredigen *Komt dan, en laat ons hem doden,* vers 20. De oude vijandschap maakt jacht op het kostbare leven. Het zijn *bloedgierige lieden, die de vrome haten,* Spreuken 29:10, en het is van het bloed van de heiligen, dat de hoer dronken is.

3. Hoe verachtelijk zij hem zijn dromen verwijten, vers 19, *daar komt deze meester-dromer aan,* en, vers 20 :zo *zullen wij zien wat van zijn dromen worden zal.* Dit toont aan wat het was, dat hen verbitterde en vertoornde, wat hen stak, zij konden het denkbeeld niet verdragen om zich voor hem neer te buigen, dat was het, wat zij door hun komplot om hem te vermoorden wilden voorkomen. Mensen, die zich kwellen vanwege de raadsbesluiten van God, er zich om vertoornen, pogen goddeloos ze teniet te doen, maar zij bedenken ijdelheid, Psalm 2:1-3. Gods raad zal bestaan.

4. Hoe zij overeenkwamen om elkanders geheim te bewaren, en de moord te verbergen door een leugen. Wij *zullen zeggen: een boos dier heeft hem opgegeten,* zij zelf waren bozer dan het boosaardigste van de dieren, daar zij nu tezamen beraadslaagden om hem te verslinden, want boze, verscheurende dieren verslinden geen dier van hun eigen soort, en dat doen dezen hier wèl.

III. Rubens plan om hem te redden, vers 21, 22. God kan voor Zijn volk zelfs onder hun vijanden vrienden verwekken, want Hij heeft alle harten in Zijn hand. Onder al de broers had Ruben het meest reden om afgunstig te zijn op Jozef, want hij was de eerstgeborene, en had dus recht op de onderscheidende gunsten, die Jakob aan Jozef verleende, en toch blijkt hij zijn beste vriend te zijn. Ruben schijnt zacht van aard geweest te zijn, en ietwat wekelijk, dat hem tot die zonde van de onreinheid had gebracht, terwijl de aard van de twee op hem volgende broers, Simeon en Levi, wild en woest was, waardoor zij in de zonde van moord vervielen, een zonde, waarvoor Ruben terugdeinsde. Ons natuurlijk temperament moet behoed worden tegen de zonde, waartoe het het meest overhelt, en gebruikt worden (zoals dat van Ruben hier) tegen die zonden, waarvan het de grootste afkeer heeft. Ruben deed een voorstel, dat, naar zij dachten, volkomen aan *hun* doel zou beantwoorden, namelijk om zich van Jozef te ontdoen, maar dat door hem gedaan was, om aan *zijn* doel te beantwoorden, namelijk om Jozef uit hun handen te redden en hem aan zijn vader terug te geven, in de hoop waarschijnlijk van hierdoor de gunst van zijn vader te herwinnen, die hij kort tevoren had verloren. Maar God heeft het alles bestuurd om het dienstbaar te maken aan Zijn voornemen, namelijk om Jozef tot het middel te maken om een groot volk in het leven te behouden.

Jozef was hier een type van Christus. Hoewel Hij de geliefde Zoon was van Zijn Vader, en door een boze wereld werd gehaat, heeft de Vader Hem toch van uit Zijn schoot weggezonden om ons in grote nederigheid en liefde te bezoeken. Hij is van de hemel op aarde gekomen om ons te zoeken en zalig te maken, maar toen werden listige raadslagen tegen Hem gelegd. Hij kwam tot de Zijnen, en de Zijnen hebben Hem niet slechts niet aangenomen, maar tezamen beraadslaagd, zeggende: "Deze is de erfgenaam, komt, laat ons hem doden, Kruisig hem! kruisig hem." En ingevolge van Zijn plan en voornemen om ons te verlossen en te redden, heeft Hij zich hieraan onderworpen.

Genesis 37:23-30

Wij hebben hier de voleinding van het complot tegen Jozef.

I. Zij trokken hem zijn kleed uit, ieder van hen er naar strevende om zich van de benijdde, veelkleurige rok meester te maken, vers 23. Aldus hebben zij hem, in hun verbeelding, verlaagd van zijn geboorterecht, waarvan dit kleed misschien het teken en zinnebeeld was, hem grievende, hun vader beledigende, en zich vermakende, terwijl zij hem honend toeriepen: "Waar is nu uw fraaie rok, Jozef?" Evenzo werd onze Heere Jezus Zijn rok zonder naad uitgetrokken, en zo zijn Zijn lijdende heiligen eerst vol ijver van hun voorrechten en hun eer beroofd, en toen tot uitschot van de wereld gemaakt.

II. Zij wilden hem aan de hongerdood prijsgeven, hem in een droge kuil werpende, om er van honger en kou om te komen, zó wreed waren hun onbarmhartigheden, vers 24. Waar nijd heerst is medelijden verbannen, en zelfs de menselijkheid vergeten, Spreuken 27:4. Zo vol van dodelijk gif is boosaardigheid, dat hoe barbaarser iets is, hoe meer het naar de zin is. Toen heeft Jozef *in de benauwdheid van zijn ziel* hen om genade gebeden, Hoofdstuk 42:21 hen smekende om zich tevreden te stellen met zijn rok, en zijn leven te sparen. Hij pleit op zijn onschuld, zijn verwantschap met hen, zijn genegenheid voor hen, zijn onderwerping, hij weent en smeekt, maar alles tevergeefs. Ruben alleen wordt vertederd, en treedt voor hem tussenbeide, Hoofdstuk 42:22. Maar hij is niet bij machte om Jozef uit de kuil te verlossen, waarin zij hem langzaam willen laten sterven, omdat hij er levend in begraven wordt. Is hij dit nu, voor wie zijn broeders zich moeten neerbuigen? De leidingen van Gods voorzienigheid schijnen dikwijls in tegenspraak met Zijn voornemens en bedoelingen, zelfs wanneer zij er dienstbaar aan zijn, en van verre tot de vervulling er van medewerken.

III. Zij minachtten hem in zijn benauwdheid, en bekommerden zich niet om de martelgang van Jozef, want terwijl hij daar wegkwijnde in de kuil en zijn droevig lot beweende, en met erbarmelijke kreten tot hen riep om medelijden, *zaten zij neer om brood te eten,* vers 25.

1. Zij voelden geen berouw, geen gewetenswroeging vanwege de zonde, indien zij die wèl voelden, zou hun eetlust er door bedorven zijn, zij zouden geen smaak hebben gehad in hun maaltijd. Als men het geweten verkracht, dan wordt het verdoofd, en voor het ogenblik van spraak en gevoel beroofd. Brutale zondaren zijn gerust, maar hoewel het geweten van Jozefs broeders thans sliep, zou het lang daarna toch ontwaken, Hoofdstuk 42:21.

2. Het was hen een genot nu te denken dat zij verlost waren van de vrees voor hun broeders heerschappij over hen, en het blaadje omgekeerd was, omdat hij zich nu in hun macht bevond. Zij maakten zich vrolijk over hem, zoals de vervolgers zich verblijdden over de twee profeten, die hen gepijnigd hadden, Openbaring 11:10. Zij, die Gods raad tegenstaan kunnen wel tot zover overheersen, dat zij denken hun doel bereikt te hebben, en toch bedrogen uitkomen.

IV. Zij verkochten hem. Een karavaan van kooplieden trok juist op het goede moment voorbij (Gods voorzienigheid had het zo beschikt) en Juda deed het voorstel om Jozef aan hen te verkopen, ten einde ver weg, naar Egypte, gevoerd te worden, waar hij naar alle waarschijnlijkheid ten gronde zou gaan, zodat men nooit meer van hem zou horen.

1. Juda deed dit voorstel uit medelijden met zijn broeder, vers 26. "*Wat voor winst zal het geven als wij onze broeder doodslaan?* Het zal een kleinere schuld voor ons zijn, en ons groter

voordeel brengen, als wij hem verkopen." Als wij verzocht worden tot zonde, dan moeten wij eens nadenken over het onvoordelige er van voor ons. Het is iets, waar wij niets bij winnen.

2. Zij stemden er mee in, omdat zij dachten dat hij, als hij verkocht werd als slaaf, wel nooit een heer of bestuurder zou zijn, en naar Egypte verkocht zijnde, wel nooit hun heer zal zijn, toch heeft dit alles juist daartoe meegewerkt. "De grimmigheid van de mensen zal God loffelijk maken, en het overblijfsel der grimmigheid zal Hij opbinden," Psalm 76:11. Jozefs broeders werden er op wonderbare wijze van weerhouden hem te vermoorden, en hun verkopen van hem wordt even wonderbaarlijk gekeerd tot Gods lof. Gelijk Jozef voor twintig zilverlingen verkocht werd, op voorstel van Juda, zo is onze Heere Jezus verkocht voor dertig zilverlingen, en door iemand met dezelfde naam, Judas.

Ruben schijnt afwezig geweest te zijn van zijn broeders, toen zij Jozef verkochten, met het voornemen om langs een andere weg naar de kuil te gaan om Jozef er uit te helpen en hem veilig aan zijn vader terug te geven. Dit was een vriendelijk voornemen, maar indien het ten uitvoer was gebracht, wat zou er dan van Gods voornemen zijn geworden, om hem in Egypte te verhogen? Er zijn veel plannen in het hart van de mensen, veel plannen van de vijanden van Gods volk om hen te verdelgen, en van hun vrienden om hen te helpen, die wellicht beiden op niets uitlopen, zoals deze hier op niets uitliepen, maar de raad des Heeren zal bestaan. Ruben achtte zich verloren, omdat de jongeling verkocht was: *ik, waar zal ik heengaan?* vers 30. Omdat hij de oudste was zou zijn vader van hem rekenschap eisen, maar de uitkomst heeft bewezen, dat zij allen verloren zouden geweest zijn, indien hij niet verkocht was geworden.

Genesis 37:31-36

Jozef zou spoedig gemist worden, er zou een onderzoek naar hem zijn ingesteld, en daarom beramen zijn broeders een ander plan om de wereld te doen geloven, dat Jozef door een wild dier verscheurd was, en dit deden zij:

I. Om zich te zuiveren van de verdenking, dat zij hem kwaad hadden gedaan. Allen hebben wij van Adam geleerd onze overtreding te bedekken, Job 31:33. Als de duivel de mensen eerst geleerd heeft een zonde te bedrijven, dan leert hij hun daarna haar te verbergen met een andere, diefstal en moord met liegen en vals zweren, maar die zijn overtreding bedekt zal niet voorspoedig zijn. Jozefs broeders hebben hun geheim gedurende enige tijd bewaard, maar hun snoodheid is toch eindelijk aan het licht gekomen, en hier is hij aan de wereld bekend gemaakt, en de gedachtenis er van voor alle eeuwen bewaard.

II. Om hun goede vader smart aan te doen, zij schenen zich hierdoor op hem te willen wreken wegens zijn duidelijke liefde voor Jozef. Het plan werd gemaakt om er hem de meest mogelijke kwelling door te veroorzaken. Zij zonden hem Jozefs veelvervige rok met nog een kleur meer dan hij had, de bloedkleur, vers 32. Zij geven voor hem in het veld te hebben gevonden, en aan Jakob zelf moet minachtend gevraagd worden: *Is dit uws zoons rok?* Nu wordt het teken dienstbaar aan de ontdekking van zijn lot en haastig wordt uit die bebloede rok afgeleid, dat *Jozef ongetwijfeld verscheurd is.* De liefde is altijd geneigd het ergste te vrezen omtrent de beminde persoon. Er is een liefde, die de vrees buiten drijft, maar dat is een volmaakte liefde. Laat nu hen, die het ouderhart kennen, zich Jakob's foltering voorstellen, en hun ziel eens in de plaats stellen van zijn ziel. Hoe krachtig stelt hij zich het ontzettend denkbeeld voor van Jozefs treurig lot. Slapend of wakend verbeeldt hij zich te zien hoe de wilde dieren zich op Jozef werpen, meent hij zijn jammerkreten te horen, als de leeuw hem aanbrult. Menigmaal siddert hij en wordt hij door een koude huivering bevangen, als hij zich voorstelt hoe de dieren zijn bloed opzuigen, hem lid voor lid van het lichaam scheuren, niets van hem overlaten dan de veelvervige rok, om de tijding tot hem te brengen. Ongetwijfeld heeft ook de gedachte niet weinig toegevoegd aan zijn smart, dat hij hem hieraan had blootgesteld, door hem te zenden, alleen en onbeschermd op deze gevaarvolle reis uit te zenden, die zo noodlottig voor hem bleek te zijn. Dit snijdt hem in het hart, en hij is geheel bereid zich schuldig te vinden aan de dood van zijn zoon.

1. Nu werden er pogingen gedaan om hem te troosten. Zijn zonen nemen daar laaghartig de schijn van aan, vers 35, maar allen waren zij ellendige huichelachtige vertroosters. Indien zij wezenlijk begeerd hadden hem te vertroosten, zij zouden het gemakkelijk gekund hebben door hem de waarheid te zeggen: "Jozef leeft, hij is wel als slaaf verkocht naar Egypte, maar het is een lichte zaak daar heen te gaan en hem vrij te kopen." Dat zou zijn zak hebben ontbonden en hem met blijdschap hebben omgord. Ik vraag mij af hoe hun schuld niet op hun aangezicht stond te lezen en met welk een gelaat en voorkomen zij konden voorwenden Jakob hun rouwbeklag te betuigen wegens de dood van zijn zoon, wetende dat hij in leven was. Het hart wordt door de bedrieglijkheid van de zonde ontzettend verhard.

2. Maar het was alles tevergeefs, *Jakob weigerde zich te laten troosten,* vers 35. Hij was een hardnekkige rouwbedrijvende, vast besloten om treurende naar het graf te gaan. Het was niet een plotselinge vervoering van David, toen hij uitriep: "Och, dat ik, ik, voor u gestorven ware, mijn zoon mijn zoon!" Maar, evenals Job, volhardde hij in zijn droefheid. Grote genegenheid voor enig schepsel bereidt slechts voor zoveel te grotere beproeving en smart, wanneer zij of

van ons wordt weggenomen, of ons verbittert, ongeregelde liefde eindigt gewoonlijk in onmatige droefheid, zover de slinger van een klok zich naar de ene kant beweegt, zal hij naar de andere kant teruggeworpen worden. Diegenen die besloten zijn om wegens elke aanleiding te treuren en rouw te bedrijven, gaan noch met het welzijn van hun ziel, noch met de eer van hun Godsdienst te rade. Wij moeten nooit zeggen: "Wij zullen rouw bedrijvende in het graf nederdalen", want wij weten niet welke blijde dagen Gods voorzienigheid nog voor ons heeft weggelegd, en wij zullen verstandig en plichtmatig handelen door ons te schikken naar de voorzienigheid Gods. Dikwijls brengen wij ons in verwarring en verlegenheid door denkbeeldige smart, wij stellen ons de dingen erger voor dan zij zijn en kwellen ons dan meer dan nodig is. Soms is er om ons te troosten niets meer nodig dan ons uit de droom te helpen, het is goed om het beste te hopen.

Eindelijk. Daar de Ismaëlieten en Midianieten Jozef slechts gekocht hadden om hem met voordeel weer te verkopen, zien wij hem hier opnieuw verkocht (ongetwijfeld met winst genoeg voor de kooplieden) aan Potifar, vers 36. Jakob treurde over het verlies van zijn leven, had hij alles geweten, hij zou getreurd hebben-hoewel minder hartstochtelijk-over het verlies van zijn vrijheid. Zal Jakob’s vrijgeboren zoon het beste kleed van zijn geslacht verruilen voor de livrei van een Egyptisch heer met al de tekenen van de dienstbaarheid? Hoe spoedig is het land van Egypte tot een diensthuis geworden voor het zaad Jakob’s! Het is verstandig van ouders om hun kinderen niet al te zacht en wekelijk op te voeden, want zij weten niet welke ontberingen en moeilijkheden zij in de weg van Gods voorzienigheid zullen ontmoeten. Weinig heeft Jakob gedacht, dat zijn geliefde zoon Jozef ooit aldus als slaaf gekocht en verkocht zou worden.

HOOFDSTUK 38

1 En het geschiedde ten zelven tijde, dat Juda van zijn broederen aftoog, en hij keerde in tot
een man van Adullam, wiens naam was Hira.
2 En Juda zag aldaar de dochter van een Kanaanietisch man, wiens naam was Sua; en hij nam
haar, en ging tot haar in.
3 En zij werd bevrucht, en baarde een zoon, en hij noemde zijn naam Er.
4 Daarna werd zij weder bevrucht, en baarde een zoon, en zij noemde zijn naam Onan.
5 En zij voer nog voort, en baarde een zoon, en noemde zijn naam Sela; doch hij was te
Chezib, toen zij hem baarde.
6 Juda nu nam een vrouw voor Er, zijn eerstgeborene, en haar naam was Thamar.
7 Maar Er, de eerstgeborene van Juda, was kwaad in des HEEREN ogen; daarom doodde hem
de HEERE.
8 Toen zeide Juda tot Onan: Ga in tot uws broeders huisvrouw, en trouw haar in uws broeders
naam, en verwek uw broeder zaad.
9 Doch Onan, wetende, dat dit zaad voor hem niet zoude zijn, zo geschiedde het, als hij tot
zijns broeders huisvrouw inging, dat hij het verdierf tegen de aarde, om zijn broeder geen zaad
te geven.
10 En het was kwaad in des HEEREN ogen, wat hij deed; daarom doodde Hij hem ook.
11 Toen zeide Juda tot Thamar, zijn schoondochter: Blijf weduwe in uws vaders huis, totdat
mijn zoon Sela groot wordt; want hij zeide: Dat niet misschien ook deze sterve, gelijk zijn
broeders! Zo ging Thamar heen, en bleef in haar vaders huis.
12 Als nu vele dagen verlopen waren, stierf de dochter van Sua, de huisvrouw van Juda;
daarna troostte zich Juda, en ging op tot zijn schaapscheerders naar Timna toe, hij en Hira, zijn
vriend, de Adullamiet.
13 En men gaf Thamar te kennen, zeggende: Zie, uw schoonvader gaat op naar Timna, om zijn
schapen te scheren.
14 Toen leide zij de klederen van haar weduwschap van zich af, en zij bedekte zich met een
sluier, en bewond zich, en zette zich aan den ingang der twee fonteinen, die op den weg naar
Timna is; want zij zag, dat Sela groot geworden was, en zij hem niet ter vrouw was gegeven.
15 Als Juda haar zag, zo hield hij haar voor een hoer, overmits zij haar aangezicht bedekt had.
16 En hij week tot haar naar den weg, en zeide: Kom toch, laat mij tot u ingaan; want hij wist
niet, dat zij zijn schoondochter was. En zij zeide: Wat zult gij mij geven, dat gij tot mij ingaat?
17 En hij zeide: Ik zal u een geitenbok van de kudde zenden. En zij zeide: Zo gij pand zult
geven, totdat gij hem zendt.
18 Toen zeide hij: Wat pand is het, dat ik u geven zal? En zij zeide: Uw zegelring en uw snoer
en uw staf, die in uw hand is; hetwelk hij haar gaf, en ging tot haar in; en zij ontving bij hem.
19 En zij maakte zich op, en ging heen, en leide haar sluier van zich af, en zij trok aan de
klederen van haar weduwschap.
20 En Juda zond den geitenbok door de hand van zijn vriend, den Adullamiet, om het pand uit
de hand der vrouw te nemen; maar hij vond haar niet.
21 En hij vraagde de lieden van haar plaats, zeggende: Waar is de hoer, die bij deze twee
fonteinen aan den weg was? En zij zeiden: Hier is geen hoer geweest.
22 En hij keerde weder tot Juda, en zeide: Ik heb haar niet gevonden; en ook zeiden de lieden
van die plaats: Hier is geen hoer geweest.
23 Toen zeide Juda: Zij neme het voor zich, opdat wij misschien niet tot verachting worden;
zie, ik heb dezen bok gezonden; maar gij hebt haar niet gevonden.

24 En het geschiedde omtrent na drie maanden, dat men Juda te kennen gaf, zeggende: Thamar, uw schoondochter, heeft gehoereerd, en ook zie, zij is zwanger van hoererij. Toen zeide Juda: Breng ze hervoor, dat zij verbrand worde!
25 Als zij voorgebracht werd, schikte zij tot haar schoonvader, om te zeggen: Bij den man, wiens deze dingen zijn, ben ik zwanger; en zij zeide: Beken toch, wiens deze zegelring, en deze snoeren, en deze staf zijn.
26 En Juda kende ze, en zeide: Zij is rechtvaardiger dan ik, daarom, omdat ik haar aan mijn zoon Sela niet gegeven heb. En hij bekende haar voortaan niet meer.
27 En het geschiedde ten tijde, als zij baren zou, ziet, zo waren tweelingen in haar buik.
28 En het geschiedde, als zij baarde, dat een de hand uitgaf; en de vroedvrouw nam dezelve, en zij bond een scharlaken draad om zijn hand, zeggende: Deze komt het eerst uit.
29 Maar het geschiedde, als hij zijn hand weder intoog, ziet, zo kwam zijn broeder uit; en zij zeide: Hoe zijt gij doorgebroken? op u is de breuke! en men noemde zijn naam Perez.
30 En daarna kwam zijn broeder uit, om wiens hand de scharlaken draad was; en men noemde zijn naam Zera.

Dit hoofdstuk geeft ons een bericht van Juda en zijn gezin, en dit bericht is van zulk een aard, dat men zich verwonderd afvraagt, hoe uit al de zonen van Jakob onze Heere van deze Juda zou afstammen Hebreeën 7:14. Als wij ons naar deze geschiedenis zijn aard en karakter moesten voorstellen, dan zouden wij niet zeggen: Juda, gij zijt het, u zullen uw broeders loven, Hoofdstuk 49:8. Maar God wil tonen dat Zijn verkiezing is naar genade, en niet naar verdienste, en dat Christus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken, zelfs de voornaamste van de zondaren en zich niet schaamt om, als zij zich bekeren, aan hen verwant te zijn. En ook, dat de waarde en de waardigheid van Jezus Christus persoonlijk en Hem eigen zijn, niet ontleend aan Zijn voorouders. Zichzelf vernederende om in de gelijkheid van het zondige vlees gezonden te worden, heeft het Hem behaagd om af te stammen van sommigen, die eerloos waren. Hoe weinig reden hadden de Joden, die hun naam aan deze Juda ontleenden, om te roemen, zoals zij geroemd hebben, dat zij niet uit hoererij waren geboren.

Wij hebben in dit hoofdstuk:

I. Juda's huwelijk en geslacht, en de ontijdige dood van zijn twee oudste zonen, vers 1-11.

II. Juda's bloedschande met zijn schoondochter Thamar, zonder dat hij er zich van bewust was, vers 12-23.

III. Zijn beschaming toen het ontdekt werd, vers 24-26.

IV. De geboorte van zijn tweelingzonen, door wie zijn geslacht gebouwd werd, vers 27-30.

Genesis 38:1-11

Hier is:

I. De dwaze vriendschap van Juda voor een Kanaänietische man. Hij toog af van zijn broeders, en trok zich voor een tijd terug van de omgang met hen en zijn vaders gezin, en werd zeer vertrouwelijk bekend met een zekere Hira, een Adullamiet, vers 1. Men berekent dat hij toen niet veel ouder was dan vijftien of zestien jaren, en zo werd hij een gemakkelijke prooi voor het verleiden. Als jonge lieden die een goede opvoeding hebben gehad, andere omgang beginnen te zoeken, dan zullen zij spoedig hun zeden en manieren veranderen, en de vrucht van hun goede opvoeding verliezen. Zij, die weggaan van hun broeders, het gezelschap van het zaad Israëls verlaten en versmaden, en Kanaänieten tot hun metgezellen kiezen, gaan zeer snel bergafwaarts. Het is van groot belang voor jonge lieden, om geschikte metgezellen te kiezen, want die zullen zij navolgen, er zich op toeleggen om zich hun aangenaam te maken, en zich schatten naar hun mening omtrent hen, een dwaling in die keuze is dikwijls noodlottig.

II. Zijn dwaas huwelijk met een Kanaänietische vrouw, een huwelijk, niet tot stand gebracht door zijn vader, die niet geraadpleegd scheen te zijn, maar door zijn nieuwe vriend Hira, vers 2. Velen zijn tot huwelijken verlokt, die schandelijk en verderflijk waren voor hen en voor hun familie, door zich in slecht gezelschap te begeven en gemeenzame omgang te hebben met slechte lieden, door het ene goddeloze verbond komt men dan tot het andere. Laat jonge mensen hierdoor dan gewaarschuwd en vermaand worden, om hun goede ouders tot hun beste vrienden te nemen, en zich door hen laten raden, en niet door vleiers, die hen bepraten om hen tot hun prooi te maken.

III. Zijn kinderen bij deze Kanaänietische, en hoe hij over hen beschikte. Hij had drie zonen bij haar, Er, Onan, en Sela. Waarschijnlijk heeft zij de eredienst van de God Israëls aangenomen, naar belijdenis tenminste, maar voorzoveel blijkt, was er weinig van de vreze Gods in dit gezin. Juda ging te jong een huwelijk aan, en hij was er zeer roekeloos in. Hij heeft ook zijn twee zonen te jong uitgehuwelijkt, toen zij verstand noch genade hadden om zichzelf te regeren, en zeer slecht waren de gevolgen hiervan.

1. Zijn eerstgeborene, *Er*, was openbaar goddeloos, hij was dit *in de ogen des Heeren*, dat is: ten spijt van God en Zijn wet, of indien hij misschien niet slecht was in de ogen van de wereld, dan was hij het toch in de ogen Gods, voor wien alle slechtheid van de mensen open en bloot ligt. En wat kwam er van? God heeft hem terstond afgesneden, vers 7. *De Heere doodde hem.* Soms maakt God korte metten met de zondaren, en neemt hen weg in Zijn toorn, als zij hun slechte loopbaan nog maar pas zijn ingetreden.

2. De tweede zoon, *Onan*, werd, naar oud gebruik, gehuwd aan de weduwe, ten einde de naam van zijn kinderloos gestorven broeder in wezen te houden. Ofschoon God hem om zijn slechtheid het leven had ontnomen, wensten zij toch zijn gedachtenis te bewaren en hun teleurstelling hierin door Onans zonde was nog een verdere straf voor zijn goddeloosheid. De gewoonte om de weduwe van een broeder te huwen, werd later tot een van de wetten van Mozes gemaakt, Deuteronomium 25:5. Onan bewilligde er in de weduwe te huwen, maar tot groot nadeel van zijn eigen lichaam, van de vrouw die hij getrouwd had, en van de nagedachtenis van zijn gestorven broeder, weigerde hij zijn plicht te doen en zijn broeder zaad te verwekken. Dit was zo veel te slechter, omdat de Messias van Juda moest afstammen, en zo hij zich niet aan die goddeloosheid had schuldig gemaakt, dan zou hij de eer gehad kunnen

hebben van een Zijn voorouders te zijn. De zonden, die het lichaam onteren en verontreinigen, mishagen de Heere zeer, en zijn blijken van lage neigingen.

3. Sela, de derde zoon, werd nu bestemd voor de weduwe, vers 11, maar met de bedoeling, dat hij niet zo jong zou huwen als zijn broeders, *dat niet misschien deze ook sterve.* Sommigen denken dat Juda nooit van zins is geweest om Sela met Thamar te doen huwen, maar haar onrechtvaardig verdacht heeft de dood van haar eerste twee echtgenoten veroorzaakt te hebben (terwijl het toch hun eigen goddeloosheid was, die hen had gedood) en haar toen naar haar vaders huis zond met de last om weduwe te blijven. Indien dit zo is, dan was dit een onverschoonbare daad van trouweloosheid waaraan hij zich schuldig maakte. Hoe dit zij, Thamar berustte voor het ogenblik, en wachtte de uitkomst af.

Genesis 38:12-23

Het is een zeer lelijke geschiedenis, die hier van Juda verhaald wordt, men zou zo'n dwaasheid in Israël niet vermoed hebben. Juda had zijn vrouw begraven, en weduwnaars moeten met de uiterste zorg en vastberadenheid op hun hoede zijn voor alle vleselijke lusten. Hij was onrechtvaardig jegens zijn schoondochter, hetzij door verzuim of met opzet, daar hij haar zijn overlevende zoon niet ten huwelijk gaf, en dit stelde haar bloot aan verzoeking.

I. Thamar heeft zich goddeloos als een hoer veil gegeven aan Juda, opdat, indien de zoon geen zaad voor de overledene zou verwekken, de vader het doen zou. Sommigen verontschuldigen dit door het denkbeeld te opperen, dat zij, hoewel een Kanaänietische, toch de ware Godsdienst had omhelsd, en geloof had in de belofte, gedaan aan Abraham en zijn zaad, inzonderheid de belofte van de Messias, die uit de lenden van Juda moest voortkomen, en dat zij daarom zo vurig begeerde een kind te hebben bij een uit dat geslacht, ten einde de eer te hebben, of tenminste de mogelijkheid, om de moeder van de Messias te zijn. En indien dit wezenlijk haar begeerte was, dan werd zij vervuld, zij is een van de vier vrouwen, die bijzonder vermeld zijn in de geslachtslijst van Christus, Mattheus 1:3. Haar zondige praktijk werd vergeven en haar goede bedoeling aangenomen, hetgeen de genade Gods verheerlijkt, maar toch volstrekt niet toegelaten wordt om dergelijke praktijken te rechtvaardigen of aan te moedigen. Bisschop Patrick acht het waarschijnlijk dat zij hoopte, dat Sela, die naar recht haar echtgenoot was, met zijn vader mee zou komen en dat hij dan door haar liefkozingen gelokt zou worden. Er was berekening en list in Thamars zonde.

1. Zij nam er de gelegenheid voor waar toen Juda een tijd van vrolijkheid en feestvieren had met zijn schaapscheerders. Tijden van vrolijkheid blijken dikwijls tijden van verzoeking te zijn, inzonderheid tot de zonde van onreinheid, als mensen heel verzadigd zijn van spijs en drank, dan worden de teugels dikwijls losgelaten.

2. Zij stelde zich tentoon als een hoer *op een open plaats,* vers 14. Zij, die kuis zijn en kuis willen blijven, moeten "het huis bewaren," Titus 2:5. Het schijnt toenmaals de gewoonte der hoeren geweest te zijn, om haar aangezicht te bedekken alsof zij zich schaamden, hoewel zij zich in werkelijkheid niet schaamden. De zonde der onkuisheid was toen nog niet zo schaamteloos als zij nu is.

II. Juda viel in de strik, en hoewel hij zich onwetend schuldig maakte aan bloedschande met zijn schoondochter (daar hij niet wist wie zij was) was hij toch moedwillig schuldig aan de zonde van hoererij. Wie zij ook was, hij wist dat zij zijn vrouw niet was, en dus niet aangeroerd mocht worden, en zijn zonde was ook volstrekt niet vatbaar voor zo liefderijke verontschuldiging als sommigen voor Thamar aanvoeren, namelijk dat, hoewel de daad slecht was, de bedoeling goed was.

Merk op:

1. Juda's zonde begon met het oog, vers 15, *hij zag haar.* Diegenen hebben het hart en "de ogen vol overspel," 2 Petrus 2:14, die toebijten in elk lokaas, dat hun wordt voorgehouden, en als tonder zijn voor elk vonkje. Wij moeten een verbond maken met onze ogen, en ze afwenden van ijdelheid, opdat het oog het hart niet aansteke.

2. Aan het schandaal werd nog toegevoegd dat het hoerenloon (en er is niets dat meer eerloos is) geëist, aangeboden en aangenomen werd, *een geitebok van de kudde,* een schone prijs, waarop haar kuisheid en eer geschat werd! Maar al had het loon in duizenden van rammen en tienduizenden van oliebeken bestaan, dan zou dit loon toch nog te gering zijn geweest. De gunst van God, de reinheid der ziel, de vrede des gemoeds en de hoop op de hemel zijn te kostelijke zaken om voor zo'n prijs verkocht te worden, de topaas van Morenland is hun niet gelijk te waarderen, wat baat het hun, die hun ziel verliezen, de wereld te gewinnen?

3. Het kwam uit tot smaad van Juda, dat hij zijn juwelen in pand liet voor een geitebok. Vleselijke lusten zijn niet alleen dierlijk, maar dom en een verderf voor de wereldlijke belangen der mensen. Het is duidelijk dat hoererij, zowel als wijn en most, eerst het hart wegneemt, anders zou zij nooit de zegelring en het snoer wegnemen.

III. Hij verloor zijn juwelen bij de koop. Volgens belofte zond hij de geitebok om zijn pand te lossen, maar de veronderstelde hoer was nergens te vinden. Hij zond hem door zijn vriend, (die wel waarlijk een valse vriend was daar hij hem hielp en aanmoedigde in zijn slechtheid) de Adullamiet, die zonder het pand tot hem terugkwam. Het is een goed bericht (indien het tenminste waar is) van elke plaats, dat zij hier gaven, namelijk dat er geen hoer op die plaats was, want zulke zondaressen zijn de schande en pest van iedere plaats waar zij zijn. Juda zit neer, berust er in zijn zegelring en zijn snoer te verliezen, en verbiedt zijn vriend er verder navraag naar te doen, dit als reden hiervoor opgevende, *opdat wij niet misschien tot verachting worden,* vers 23. Hetzij:

1. Dat zijn zonde openlijk bekend zou worden, en er dan van gesproken werd. Hoererij en alle onreinheid zijn te allen tijde beschouwd als iets schandelijks, en zij waren de smaad en schande van hen, die er schuldig aan werden bevonden. Niets zal hen doen blozen, die zich daar niet voor schamen. Of:

2. Opdat men hem niet zal bespotten als een dwaas om aan een lichtekooi zijn zegelring en zijn snoer toe te vertrouwen. Hij toont geen berouw over zijn zonde, is er niet over bezorgd om er vergeving voor te verkrijgen, slechts wilde hij er de schande van voorkomen. Zo zijn er velen, wie er meer aan gelegen is om hun goede naam onder de mensen te behouden, dan zich de gunst van God en een goede consciëntie te verzekeren, "opdat wij niet misschien tot verachting worden," weegt bij hen zwaarder dan "opdat wij niet verdoemd worden."

Genesis 38:24-30

Hier is:

I. Juda's strengheid jegens Thamar, toen hij hoorde dat zij een overspeelster was. In het oog der wet was zij de vrouw van Sela, daarom werd haar zwangerschap bij een ander beschouwd als een belediging en smaad van Juda's familie. *Brengt ze hiervoor,* zegt Juda het hoofd der familie, en *dat zij verbrand worde,* niet tot as verbrand, maar gebrand op de wang of het voorhoofd, gebrandmerkt als een hoer. Dit lijkt waarschijnlijk, vers 24. Het is iets heel gewoons, dat de mensen zeer streng zijn tegen de zonde van anderen, waaraan zij zich echter zelf schuldig maken, en zo is het, dat zij door anderen te oordelen zichzelf veroordelen, Romeinen 2:1, 14:22. Indien het zijn bedoeling was haar tot as te laten verbranden, onder voorgewende ijver misschien tegen de zonde, dan heeft hij dit bedacht, om zich van zijn schoondochter te ontdoen, daar hij er afkerig van was haar aan Sela te huwen. Het is iets gewoons, maar iets zeer slechts, om nijd en kwaadaardigheid tegen personen te bedekken met een schijn van ijver tegen hun ondeugden.

II. Juda's beschaming toen het bleek, dat hij zelf de overspeler was. Zij toonde *de ring en het snoer* als onbetwistbare bewijzen, dat Juda de man was, bij wie zij zwanger was vers 25, 26. De slechtheid, die in het grootste geheim gepleegd werd en zeer zorgvuldig verborgen werd gehouden, wordt op verwonderlijke wijze aan het licht gebracht tot schande en beschaming van hen, die gezegd hebben: "Geen oog ziet het. Het gevogelte des hemels zou de stem wegvoeren," en er komt een dag wanneer alles aan het licht zal gebracht worden. Sommigen van de Joodse schrijvers maken de opmerking, dat, gelijk Juda tot zijn vader gezegd heeft: *Beken toch, of deze uws zoons rok zij,* Hoofdstuk 37:32, Zo werd nu tot hem gezegd: "Beken toch wiens deze zegelring en deze snoeren en deze staf zijn." Juda, door zijn eigen geweten overtuigd zijnde:

1. Bekent zijn zonde: zij *is rechtvaardiger dan ik.* Hij erkent dat een onuitwisbaar merk van eerloosheid veeleer op hem geplaatst behoorde te worden, die zozeer medeplichtig was aan de zonde. Aan die overtreders behoort grote zachtmoedigheid betoond te worden, aan wie wij de gelegenheid hebben gegeven tot overtreding. Als dienstboden iets van hun meesters wegnemen, en dezen, door hun te onthouden wat hun toekomt, hen er toe in verzoeking gebracht hebben, dan behoren zij hun te vergeven.

2. Hij heeft die zonde niet meer gepleegd: *hij bekende haar voortaan niet meer.* Diegenen hebben niet waarlijk berouw van hun zonde, die ze niet opgeven.

III. De opbouw van Juda's geslacht hierdoor in de geboorte van Perez en Zerah, van wie de aanzienlijkste families van het doorluchtig geslacht van Juda afstamden. Hun geboorte schijnt zwaar geweest te zijn voor de moeder, waardoor zij getuchtigd werd voor haar zonde. Evenals Jakob en Ezau worstelden ook deze kinderen om het geboorterecht, en Perez heeft het verkregen, die altijd het eerst genoemd wordt, en van hem stamt Christus af. Hij ontving zijn naam vanwege zijn doorbreken vóór zijn broeder: *Op u is de breuk* hetgeen toepasselijk is op hen, die onenigheid zaaien en verwijdering doen ontstaan tussen broeders. Evenals Zerah waren de Joden goed op weg om het geboorterecht te verkrijgen, en zij waren getekend met een scharlaken draad als degenen, die het eerst uitkwamen, maar de heidenen hebben als Perez, een zoon des gewelds, de voorrang boven hen verkregen door het geweld, hetwelk het koninkrijk der hemelen wordt aangedaan, en zij hebben de rechtvaardigheid verkregen,

waartoe de Joden niet gekomen zijn. Maar toch als de volheid des tijds gekomen is, dan zal heel Israël zalig worden. Beide deze zonen worden in het geslachtsregister van onze Heiland genoemd, Mattheus 1:3, om de geschiedenis in gedachtenis te laten blijven als een voorbeeld van de vernedering van onze Heere Jezus. Sommigen maken de opmerking, dat de oudste vier zonen van Jakob zich aan zeer ergerlijke zonden hebben schuldig gemaakt. Ruben en Juda liggen onder de schuld der bloedschande, Simeon en Levi onder de schuld van moord, toch waren zij patriarchen, van Levi kwamen de priesters, van Juda de koningen en de Messias, aldus werden zij voorbeelden van bekering en gedenkzuilen van vergevende genade.

HOOFDSTUK 39

1 Jozef nu werd naar Egypte afgevoerd; en Potifar, een hoveling van Farao, een overste der trawanten, een Egyptisch man, kocht hem uit de hand der Ismaelieten, die hem derwaarts afgevoerd hadden.
2 En de HEERE was met Jozef, zodat hij een voorspoedig man was; en hij was in het huis van zijn heer, den Egyptenaar.
3 Als nu zijn heer zag, dat de HEERE met hem was, en dat de HEERE al wat hij deed, door zijn hand voorspoedig maakte;
4 Zo vond Jozef genade in zijn ogen, en diende hem; en hij stelde hem over zijn huis; en al wat hij had, gaf hij in zijn hand.
5 En het geschiedde van toen af, dat hij hem over zijn huis, en over al wat het zijne was, gesteld had, dat de HEERE des Egyptenaars huis zegende, om Jozefs wil; ja, de zegen des HEEREN was in alles, wat hij had, in het huis en in het veld.
6 En hij liet alles, wat hij had, in Jozefs hand, zodat hij met hem van geen ding kennis had, behalve van het brood, dat hij at. En Jozef was schoon van gedaante, en schoon van aangezicht.
7 En het geschiedde na deze dingen, dat de huisvrouw zijns heren haar ogen op Jozef wierp; en zij zeide: lig bij mij!
8 Maar hij weigerde het, en zeide tot de huisvrouw zijns heren: Zie, mijn heer heeft geen kennis met mij, wat er in het huis is; en al wat hij heeft, dat heeft hij in mijn hand gegeven.
9 Niemand is groter in dit huis dan ik, en hij heeft voor mij niets onthouden, dan u, daarin dat gij zijn huisvrouw zijt; hoe zoude ik dan dit een zo groot kwaad doen, en zondigen tegen God!
10 En het geschiedde, als zij Jozef dag op dag aansprak, en hij naar haar niet hoorde, om bij haar te liggen, en bij haar te zijn;
11 Zo gebeurde het op zulk een dag, dat hij in het huis kwam, om zijn werk te doen; en niemand van de lieden des huizes was daar binnenshuis.
12 En zij greep hem bij zijn kleed, zeggende: Lig bij mij! En hij liet zijn kleed in haar hand, en vluchtte, en ging uit naar buiten.
13 En het geschiedde, als zij zag, dat hij zijn kleed in haar hand gelaten had, en naar buiten gevlucht was;
14 Zo riep zij de lieden van haar huis, en sprak tot hen, zeggende: Ziet, hij heeft ons den Hebreeuwsen man ingebracht, om met ons te spotten; hij is tot mij gekomen, om bij mij te liggen, en ik heb geroepen met luider stem;
15 En het geschiedde, als hij hoorde, dat ik mijn stem verhief, en riep, zo verliet hij zijn kleed bij mij, en vluchtte, en ging uit naar buiten.
16 En zij leide zijn kleed bij zich, totdat zijn heer in zijn huis kwam.
17 Toen sprak zij tot hem naar diezelfde woorden, zeggende: De Hebreeuwse knecht, dien gij ons hebt ingebracht, is tot mij gekomen, om met mij te spotten.
18 En het is geschied, als ik mijn stem verhief, en riep, dat hij zijn kleed bij mij liet, en vluchtte naar buiten.
19 En het geschiedde, als zijn heer de woorden zijner huisvrouw hoorde, die zij tot hem sprak, zeggende: Naar deze zelfde woorden heeft mij uw knecht gedaan, zo ontstak zijn toorn.
20 En Jozefs heer nam hem, en leverde hem in het gevangenhuis, ter plaatse, waar des konings gevangenen gevangen waren; alzo was hij daar in het gevangenhuis.
21 Doch de HEERE was met Jozef, en wende Zijn goedertierenheid tot hem; en gaf hem genade in de ogen van den overste van het gevangenhuis.
22 En de overste van het gevangenhuis gaf al de gevangenen, die in het gevangenhuis waren, in Jozefs hand; en al wat zij daar deden, deed hij.

23 De overste van het gevangenhuis zag gans op geen ding, dat in zijn hand was, overmits dat de HEERE met hem was; en wat hij deed, dat deed de HEERE wel gedijen.

In dit hoofdstuk keren wij terug tot de geschiedenis van Jozef. Wij zien hem hier:

I. Als knecht of slaaf in het huis van Potifar, vers 1, en er toch bijzonder geëerd en in de gunst,

1. Door de voorzienigheid Gods, die hem in werkelijkheid tot heer stelde, vers 2-6.

2. Door de genade Gods, die hem meer dan overwinnaar maakte over een sterke verzoeking tot ontucht, vers 7-12.

II. Wij zien hem hier als lijder vals beschuldigd, vers 13-18, gevangen, vers 19,20 en toch wordt zijn gevangenschap eervol voor hem en troostrijk door de tekenen van Gods bijzondere tegenwoordigheid bij hem, vers 21-23. En hierin was Jozef een type van Christus, die de gestaltenis van een dienstknecht heeft aangenomen, maar toen toch deed hetgeen, waardoor bleek dat God met Hem was, verzocht werd door Satan, maar de verzoeking overwon, vals beschuldigd en gebonden werd, terwijl toch alles in Zijn handen was overgegeven.

Genesis 39:1-6

Hier is:

I. Jozef gekocht, vers 1. Hij, die hem kocht had, wat hij ook voor hem betaald mocht hebben, een goede koop aan hem want hij was beter dan de koophandel van zilver. De Joden hebben een spreekwoord: "Indien de wereld slechts de waardij kende van Godvruchtige mensen, zij zou hen met paarlen omheinen." Hij werd verkocht aan een beambte van Farao bij wie hij bekend kon worden met openbare personen en zaken, en aldus geschikt gemaakt voor het hoge ambt, dat hij later bekleden zal. Waar God de mensen voor bestemt daar zal Hij hen voorzeker op de een of andere wijze ook voor bekwaam maken. Gods voorzienigheid moet erkend worden zelfs in de beschikking en het bestuur van dienstboden waaruit soms iets groots en gewichtigs zal voortkomen.

II. Jozef gezegend, wonderbaarlijk gezegend zelfs in het huis der dienstbaarheid.

1. God maakte hem voorspoedig, vers 2, 3. Misschien waren de zaken in Potifars gezin tevoren merkbaar achteruit gegaan, maar sedert de komst van Jozef was er plotseling een grote verandering in gekomen. Hoewel hem naar wij kunnen onderstellen, in het eerst het allergeringste werk te doen werd gegeven, bleek ook daar weldra zijn vernuft en zijn naarstigheid in, en er rustte een bijzondere zegen des hemels op, en naarmate hij hoger klom in zijn dienst, werd dit hoe langer hoe duidelijker. Zij die wijsheid en genade hebben, bezitten datgene wat hun niet ontnomen kan worden. Jozefs broeders hadden hem beroofd van zijn veelvervige rok, maar van zijn wijsheid en deugd hebben zij hem niet kunnen beroven. Zij, die ons kunnen scheiden van onze vrienden, kunnen de genadige tegenwoordigheid van onze God toch niet van ons wegnemen. Toen geen van zijn bloedverwanten bij Jozef was, was zijn God toch bij hem, zelfs in het huis van de Egyptenaar. Jozef was gescheiden van zijn broeders maar niet van zijn God, verbannen uit het huis van zijn vader, maar *de Heere was met hem*, en dat vertroostte hem. Het is Gods tegenwoordigheid met ons, die alles wat wij doen voorspoedig maakt. Zij, die voorspoed willen hebben, moeten dus God tot hun vriend maken, en zij, die voorspoed hebben, moeten er dus God de eer voor geven.

2. Zijn meester bevorderde hem, langzamerhand maakte hij hem tot bezorger van zijn huis, of hofmeester, vers 4. Door naarstigheid en vlijt komt men het zekerst en veiligst tot bevordering en voorspoed. "Hebt gij een man gezien, verstandig en getrouw, en die vaardig is in zijn werk? Hij zal voor het aangezicht der koningen gesteld worden," eindelijk, en "niet altijd voor het aangezicht der ongeachte lieden." Het is verstandig van hen, die in enigerlei positie van macht zijn, om diegenen te steunen en in dienst te nemen, met wie het blijkt dat God is, Psalm 101:6. Potifar wist wel wat hij deed, toen hij alles wat hij had in Jozefs hand liet, want hij wist, dat het dan beter zou gedijen dan wanneer hij het in zijn eigen hand hield. Die getrouw is in het weinige heeft een goed vooruitzicht om over veel gezet te worden, Mattheus 25:21. Christus volgt deze regel met Zijn dienstknechten. Het is voor een meester een grote rust, om diegenen in dienst te hebben, die betrouwbaar zijn. Potifar was zó tevreden met Jozefs gedrag, *dat hij met hem van geen ding kennis had, behalve van het brood, dat hij at*, vers 6. De dienstknecht had al de moeite en zorg voor de bezitting, de meester had er alleen het genot van, een voorbeeld, dat door geen meester nagevolgd moet worden, tenzij hij er zeker van kan wezen, dat hij een dienstknecht heeft, die in alle opzichten als Jozef is.

3. God betoonde gunst aan zijn meester om zijnentwil, vers 5, *Hij zegende des Egyptenaars huis,* hoewel hij een Egyptenaar, een vreemdeling, was voor de ware God, om *Jozefs wil*, en evenals Laban heeft hij dit zelf aangenomen. Hoofdstuk 30:27. Godvruchtige mensen zijn een zegen voor de plaats waar zij wonen, zelfs goede dienstboden kunnen dit zijn, hoewel zij gering en weinig in tel zijn. De voorspoed der goddelozen is om de een of andere reden, of op de een of andere wijze, ter wille van de Godvruchtigen. Hier was een goddeloos gezin gezegend om de wil van een Godvruchtige dienstknecht, die er zich in bevond.

Genesis 39:7-12

Hier is:

I. Een allerschandelijkst voorbeeld van schaamteloze oneerbaarheid van Jozefs meesteres, de schande en smaad van haar sekse, die alle eer en deugd had afgelegd, en die niet dan met de uiterste verontwaardiging genoemd of herdacht kan worden. Het was goed, dat zij een Egyptische was, want wij zouden in de beschaamdheid hebben moeten delen, indien zulk een dwaasheid in Israël gevonden ware.

Merk op:

1. Haar zonde begon met het oog, zij *wierp haar ogen op Jozef,* vers 7, die *schoon van gedaante en schoon van aangezicht was,* vers 6. Grote schoonheid, hetzij in man of vrouw, blijkt dikwijls een gevaarlijke strik voor henzelf en voor anderen, die de trots er op verbiedt en voortdurende waakzaamheid gebiedt tegen de verzoeking, waarvan zij vergezeld gaat, bevalligheid is bedrog, dat is: bedrieglijk. Het is voor ons zeer nodig een verbond te maken met onze ogen, Job 31:1, opdat het oog het hart niet aansteke. Jozefs meesteres had een echtgenoot, die voor haar *een deksel der ogen behoorde te wezen, voor alle anderen,* Hoofdstuk 20:16.

2. Zij was vermetel en schaamteloos in de zonde, met schaamteloos gelaat en een hoerenvoorhoofd zei zij: *Lig bij mij,* terwijl zij door haar ontuchtige blikken en onkuise begeerten reeds overspel met hem had bedreven in haar hart. Waar de onreine geest bezit en heerschappij heeft verkregen van de ziel, daar is het als met de door duivelen bezetenen, Lukas 8:27, 29, het kleed der zedigheid wordt afgeworpen, en de banden en boeien der schaamte worden in stukken gebroken. Als vleselijke lust de overhand krijgt, dan zal hij voor niets terugdeinzen, zich nergens voor schamen, zedigheid, goede naam en geweten, het wordt alles aan die Baäl-Peor opgeofferd.

3. Zij was dringend en heftig in de verzoeking, dikwijls is zij met de sterkste redenen afgewezen, maar even dikwijls herhaalt zij haar snode verzoeking. *Dag op dag sprak zij hem aan,* vers 10. Dit nu was

a. Grote slechtheid in haar, en toonde dat haar hart er geheel op gezet was om kwaad te doen.

b. een grote verzoeking voor Jozef. Ongetwijfeld heeft Satan er de hand in gehad, die, toen hij bevond hem niet te kunnen overwinnen door benauwdheid en verdriet, en het misnoegen der wereld (want daarin hield hij nog altijd vast aan zijn oprechtheid), hem aanviel met zachte, strelende genoegens, die meer ten verderve hebben gebracht dan de eerste, namelijk de benauwdheden en kwellingen der wereld, zij hebben hun tienduizenden verslagen.

II. Hier is een doorluchtig voorbeeld van deugd en vastberaden kuisheid van Jozef, die door Gods genade in staat werd gesteld, de verzoeking te weerstaan en te overwinnen, en alles wel overwogen, was, geloof ik, zijn ontkomen er aan een even groot voorbeeld van de macht Gods, als de bevrijding der drie jongelingen uit de vurige oven.

1. De verzoeking, waardoor hij werd aangevallen, was zeer sterk. Nooit werd een geweldiger aanval op het kasteel der kuisheid gericht dan die welke hier vermeld is,

a. De zonde waartoe hij verleid werd, was onreinheid, die in aanmerking genomen: zijn jeugd, zijn schoonheid, zijn ongehuwden staat en zijn overvloed aan de tafel van een overste, een zonde was die, naar men zou denken, hem zeer licht zou omringen, en hem doen vallen.

b. De verleidster was zijn meesteres, een vrouw van aanzien, die hij gehouden was te gehoorzamen, en zijn belang was om haar aan zich te verplichten, wier gunst er meer dan iets toe zou bijdragen om hem te bevorderen, en door wier bemiddeling hij tot de hoogste ere-ambten aan het hof zou kunnen geraken. Van de andere kant was het uiterst gevaarlijk voor hem haar te veronachtzamen of haar tot zijn vijandin te maken.

c. De gelegenheid maakt de dief en maakt de overspeler, en dat begunstigde de verzoeking. De verleidster was in hetzelfde huis met hem, zijn werk bracht hem zonder dat er achterdocht door gewekt werd, waar zij was, niemand van het gezin was thuis, vers 11, er scheen geen gevaar van ontdekking, of, zo er verdenking was, zou zijn meesteres hem beschermen.

d. Bij dit alles voegde zich nog aandrang, in zulk een mate, dat zij hem ten laatste met geweld aangreep.

2. Zijn weerstaan van de verzoeking was zeer kloekmoedig, en de overwinning in waarheid eervol. De almachtige genade Gods stelde hem instaat deze aanval van de vijand het hoofd te bieden.

a. Door kracht van redenering, en waar de rechte rede gehoord wordt daar zal de Godsdienst ongetwijfeld de zege behalen. Hij ontleent zijn argumenten aan de eerbied, die hij God en zijn meester verschuldigd is, vers 8, 9.

a.a. Hij wilde zijn meester niet verongelijken, niet zulk een onherstelbare schade toebrengen aan zijn eer. Hij bedenkt, en voert het aan, hoe vriendelijk zijn meester voor hem geweest is, welk een vertrouwen hij in hem had gesteld, bij hoe velerlei gelegenheden hij hem beweldadigd had, en hij verafschuwde de gedachte om hem met zo’n ondank daarvoor te belonen. Wij zijn het verplicht aan de eer, zowel als aan de rechtvaardigheid en de dankbaarheid, om hen die een goede mening over ons koesteren en vertrouwen in ons stellen, in niets te schaden, al zouden wij dit ook nog zo in het verborgen kunnen doen. Let er op hoe hij redeneert, vers 9. *"Niemand is groter in dit huis dan ik,* daarom zal ik het niet doen." Zij, die groot zijn, moeten inplaats van trots te wezen op hun grootheid, haar gebruiken als een argument tegen de zonde. "Is niemand groter de ik? Dan zal ik het versmaden om een goddeloze zaak te doen, het is beneden mij een lage lust te dienen, ik wil mij zo niet verkleinen en verlagen."

b.b. Hij wilde zijn God niet mishagen. Dat is het hoofdargument, waarmee hij zijn afkeer van de zonde versterkt. *Hoe kan ik dit doen?* Niet slechts: hoe zou ik? of, hoe zou ik durven, maar, *Hoe kan ik?* Id possumus, quod jure possumus-*Wij kunnen doen, wat wij wettig doen kunnen.* Het is goed om de zonde met de sterkste grendel buiten te sluiten, de grendel namelijk van de onmogelijkheid. Die uit God geboren is kan niet zondigen, 1 Johannes 3:9.

Drie argumenten voert Jozef aan bij zichzelf.

Ten eerste. Hij bedenkt wie het was, die verzocht werd. "Ik, anderen kunnen wellicht hun vrijheid nemen, maar ik kan het niet. Ik, een Israëliet, in verbond met God die de Godsdienst belijd, en die belijd tot Hem in betrekking te staan, voor mij is dit zo goed als onmogelijk."

Ten tweede. Wat het voor zonde was, waartoe hij verzocht werd: *zó'n groot kwaad.* Anderen mogen het als een geringe, nietige zaak beschouwen, een *peccadille,* een jeugdige misstap, maar Jozef had er een ander denkbeeld van. Als wij, in het algemeen, te eniger tijd verzocht worden tot zonde, dan moeten wij het grote kwaad bedenken, dat er in gelegen is, laat de zonde openbaar worden zonde te zijn, Romeinen 7:13, noem haar bij haar naam en poog niet haar te verkleinen. Laat inzonderheid de zonde der onreinheid altijd beschouwd worden als een groot kwaad, als een zeer zondige zonde, die even sterk als iedere andere strijd voert tegen de ziel.

Ten derde. Tegen wie hij verzocht werd te zondigen, tegen *God.* Niet slechts, hoe zou ik dit doen en zondigen tegen mijn meester, mijn meesteres en mijzelf, mijn eigen lichaam en mijn eigen ziel, maar *tegen God.* Godvruchtige zielen beschouwen dit als het ergste in de zonde, dat het is tegen God, tegen Zijn natuur en heerschappij, tegen Zijn liefde en tegen Zijn voornemen. Zij die God liefhebben haten daarom de zonde.

a. Door standvastigheid van besluit. De genade Gods stelde hem instaat de verzoeking te overwinnen, door de verzoekster te mijden.

a.a. *Hij hoorde naar haar niet, om bij haar te zijn,* vers 10. Zij, die voor kwaad behoed willen worden, moeten het kwaad uit de weg blijven. "Wijk er van en ga voorbij." Ja meer:

b.b. Toen zij hem aangreep *liet hij zijn kleed in haar hand,* vers 12. Hij wilde niet eens blijven om met de verzoeking te onderhandelen, maar is haar met de uiterste afschuw ontvloden, *hij liet zijn kleed,* als iemand die vlucht om zijn leven te redden. Het is beter een goede rok, dan een goed geweten te verliezen.

Genesis 39:13-18

Nadat Jozefs meesteres, tevergeefs beproefd heeft hem tot een misdadiger te maken, poogt ze nu hem als zodanig voor te stellen, ten einde zich aldus op hem wegens zijn deugd te wreken. Nu was haar liefde in de uiterste woede en boosaardigheid verkeerd, en zij geeft voor het gezicht niet te kunnen verdragen van hem die zij kort tevoren niet buiten haar gezicht kon laten blijven. Kuise en heilige liefde is blijvend, al wordt zij ook veronachtzaamd, maar zondige liefde, zoals die van Amnon voor Thamar, zal heel licht in zondige haat verkeren.

1. Zij beschuldigde hem bij zijn mededienstknechten, vers 13-15, en gaf hem een slechte naam onder hen. Waarschijnlijk benijdden zij hem om de gunst, die hij bij zijn meester genoot, en zijn gezag in huis, en misschien achtten zij zich soms benadeeld door zijn getrouwheid, die hun belette te stelen, daarom waren zij verheugd iets van hem te horen, dat hem in ongenade kon brengen, en-zo het mogelijk was-hebben zij hun meesteres nog meer tegen hem opgezet. Let er op dat zij als zij van haar echtgenoot spreekt, hem niet mijn man, of mijn heer noemt, maar hem slechts aanduidt door hij, want zij had het verbond Gods vergeten, dat tussen hen was. Zo noemt de overspeelster, Spreuken 7:19, haar echtgenoot "de man." De onschuld zelf kan iemands goede naam niet bewaren. Niet ieder die een goed geweten bewaart, kan zijn goede naam bewaren.

2. Zij beschuldigt hem bij zijn meester, die de macht had hem te straffen, die zijn mededienstknechten niet hadden, vers 17, 18.

Merk op:

A. Welk een onwaarschijnlijk verhaal zij doet, zijn kleed voorbrengende, als een bewijs dat hij geweld met haar wilde plegen, terwijl dit toch een duidelijke aanwijzing was, dat zij geweld had gepleegd met hem. Zij, die de banden van de zedigheid hebben verbroken, zullen nooit door de banden van de waarheid worden gehouden. Geen wonder dat zij, die onbeschaamd genoeg was om te zeggen: *Lig bij mij,* vermetel genoeg was om te zeggen: "Hij *is bij mij gekomen om bij mij te liggen."* Had zij de leugen gezegd om haar eigen misdaad te verbergen, het zou al erg genoeg zijn geweest, doch zij heeft die leugen gezegd om zich op zijn deugd te wreken, en zo was het een uiterst boosaardige leugen. En toch:

B. Weet zij het zover te brengen, dat zij haar man in toorn tegen hem doet ontsteken, daar zij hem haar afkeuring er van te kennen geeft, dat hij deze Hebreeuwse knecht onder hen had gebracht, misschien in het eerst wel tegen haar zin, omdat hij een Hebreër was. Het is niets nieuws, dat de beste mensen valselijk beschuldigd worden van de zwaarste misdaden door hen die zelf de ergste misdadigers zijn. Zoals de zaak hier werd voorgesteld, zou men de kuise Jozef voor een zeer slecht man moeten houden, en zijn onzedelijke meesteres voor een deugdzame vrouw. Het is goed dat er een dag komt van ontdekking, waarin allen in hun waar karakter openbaar zullen worden. Dit was niet de eerste maal, dat van Jozefs rok gebruik werd gemaakt als een valse getuige omtrent hem, tevoren werd zijn vader er door bedrogen, en nu zijn meester.

Genesis 39:19-23

1. Hier zien wij Jozef verongelijkt door zijn heer. Hij schonk geloof aan zijn beschuldiging, en Jozef heeft misschien niet de waarheid durven zeggen, omdat zijn meesteres er in een al te kwaad daglicht door zou komen, of zijn heer heeft hem wellicht niet willen horen, of niet willen geloven, en zo is er dan niets aan te verhelpen, hij wordt tot levenslange gevangenschap veroordeeld, vers 19, 20. God weerhield hem in zijn toorn, anders zou hij hem ter dood hebben gebracht, en die toorn, welke hem in de gevangenis bracht, heeft God tot zijn lof doen uitkomen, daarom heeft Gods voorzienigheid het zo beschikt, dat hij onder de gevangenen van de koning, de staatsgevangenen, werd opgesloten. Waarschijnlijk heeft Potifar die gevangenis gekozen omdat het de ergste was, want daar kwam hij in de ijzers, Psalm 105:18, maar God bereidde hiermede de weg tot zijn verlossing. Hij werd in het gevangenhuis van de koning geplaatst, om van daar tot des konings persoon verhoogd te worden. Menige daad van onrechtvaardige gevangenzetting zal in de grote dag bevonden worden voor rekening te liggen van de vervolgers van Gods volk. Gelijk Jozef hier, is ook onze Heere Jezus gebonden, en met de overtreders geteld geweest.

2. Jozef gezegend en gerechtvaardigd door zijn God, die is, en zal zijn, de rechtvaardige en machtige beschermer van de verdrukte onschuld. Jozef was ver weg van al zijn vrienden en betrekkingen, hen had hij niet om hem te vertroosten, of hem te dienen, of voor hem tussenbeide te treden, maar *de Heere was met Jozef, en wendde Zijn goedertierenheid tot hem,* vers 21. God veracht Zijn gevangenen niet, Psalm 69:34. Geen poorten of grendels kunnen Zijn genaderijke tegenwoordigheid weren van Zijn volk, want Hij heeft beloofd dat Hij hen nooit zal verlaten. Zij, die in de gevangenis een goed geweten hebben, hebben er een goede God. Rechtschapenheid en oprechtheid maken ons bevoegd voor Gods gunst, waar wij ons ook bevinden. Jozef is nog niet lang een gevangene, of hij wordt zelfs in de gevangenis een kleine heerser, hetgeen, naast God, toegeschreven moet worden:

a.a. Aan de gunst van de gevangenbewaarder. God *gaf hem genade in de ogen van de overste van het gevangenhuis.* God kan Zijn volk vrienden verwekken, zelfs daar, waar zij weinig verwachten zouden hen te vinden, en "hun barmhartigheid doen vinden," zelfs bij hen, die hen gevangen hadden, Psalm 106:46.

b.b. Aan Jozefs bekwaamheid en geschiktheid voor zaken. De gevangenbewaarder zag dat God met hem was en dat alles wat hij deed wèl gedijde, daarom vertrouwde hij hem het bestuur toe over de zaken van de gevangenis, vers 22, 23. Wijsheid en deugd zullen ook in de engste sferen uitblinken. Een goed man zal goed doen, waar hij ook is, en zal zelfs in banden en ballingschap een zegen wezen, want de Geest des Heeren is noch gebonden, noch gebannen, getuige de apostel Paulus, Filippenzen 1:12, 13.

HOOFDSTUK 40

1 En het geschiedde na deze dingen, dat de schenker des konings van Egypte, en de bakker, zondigden tegen hun heer, tegen den koning van Egypte.
2 Zodat Farao zeer toornig werd op zijn twee hovelingen, op den overste der schenkers, en op den overste der bakkers.
3 En hij leverde hen in bewaring, ten huize van den overste der trawanten, in het gevangenhuis, ter plaatse, waar Jozef gevangen was.
4 En de overste der trawanten bestelde Jozef bij hen, dat hij hen diende; en zij waren sommige dagen in bewaring.
5 Zij droomden nu beiden een droom, elk zijn droom, in een nacht, elk naar de uitlegging zijns drooms, de schenker en de bakker, die des konings van Egypte waren, die gevangen waren in het gevangenhuis.
6 En Jozef kwam des morgens tot hen, en hij zag hen aan, en ziet, zij waren ontsteld.
7 Toen vraagde hij de hovelingen van Farao, die bij hem waren in hechtenis van het huis zijns heren, zeggende: Waarom zijn uw aangezichten heden kwalijk gesteld?
8 En zij zeiden tot hem: Wij hebben een droom gedroomd, en er is niemand, die hem uitlegge. En Jozef zeide tot hen: Zijn de uitleggingen niet van God? Vertelt ze mij toch.
9 Toen vertelde de overste der schenkers Jozef zijn droom, en zeide tot hem: In mijn droom, zie, zo was een wijnstok voor mijn aangezicht;
10 En aan den wijnstok waren drie ranken; en hij was als bottende, zijn bloeisel ging op, zijn trossen brachten rijpe druiven voort.
11 En Farao's beker was in mijn hand; en ik nam die druiven, en drukte ze uit in Farao's beker, en ik gaf den beker op Farao's hand.
12 Toen zeide Jozef tot hem: Dit is zijn uitlegging: de drie ranken zijn drie dagen.
13 Binnen nog drie dagen zal Farao uw hoofd verheffen, en zal u in uw staat herstellen; en gij zult Farao's beker in zijn hand geven, naar de vorige wijze, toen gij zijn schenker waart.
14 Doch gedenk mijner bij uzelven, wanneer het u wel gaan zal, en doe toch weldadigheid aan mij, en doe van mij melding bij Farao, en maak, dat ik uit dit huis kome.
15 Want ik ben diefelijk ontstolen uit het land der Hebreen; en ook heb ik hier niets gedaan, dat zij mij in dezen kuil gezet hebben.
16 Toen de overste der bakkers zag, dat hij een goede uitlegging gedaan had, zo zeide hij tot Jozef: Ik was ook in mijn droom, en zie, drie getraliede korven waren op mijn hoofd.
17 En in den oppersten korf was van alle spijze van Farao, die bakkerswerk is; en het gevogelte at dezelve uit den korf, van boven mijn hoofd.
18 Toen antwoordde Jozef, en zeide: Dit is zijn uitlegging: de drie korven zijn drie dagen.
19 Binnen nog drie dagen zal Farao uw hoofd verheffen van boven u, en hij zal u aan een hout hangen, en het gevogelte zal uw vlees van boven u eten.
20 En het geschiedde op den derden dag, den dag van Farao's geboorte, dat hij voor al zijn knechten een maaltijd maakte; en hij verhief het hoofd van den overste der schenkers, en het hoofd van den overste der bakkers, in het midden zijner knechten.
21 En hij deed den overste der schenkers wederkeren tot zijn schenkambt, zodat hij den beker op Farao's hand gaf.
22 Maar den overste der bakkers hing hij op; gelijk Jozef hun uitgelegd had.
23 Doch de overste der schenkers gedacht aan Jozef niet, maar vergat hem.

In dit hoofdstuk zien wij hoe de dingen langzaam samenwerken tot Jozefs bevordering.

I. Twee van Farao's dienaren worden ter bewaring overgegeven in de gevangenis, daar onder Jozefs opzicht en zorg gesteld, aldus getuigen wordende van zijn buitengewoon beleid, vers 1-4.

II. Ieder van hen heeft een droom, die door Jozef wordt uitgelegd, vers 5-19, en die uitlegging werd door de gebeurtenis bevestigd, vers 20-22, en zo worden zij getuigen van zijn buitengewone bekwaamheid.

III. Aan een van hen, wiens bevordering hij voorzag, beveelt hij zijn zaak, vers 14, 15, maar tevergeefs, vers 23.

Genesis 40:1-4

De geschiedenis van de overste der schenkers en de overste der bakkers van Farao zou in de Schrift niet vermeld zijn, indien zij niet dienstbaar geweest was voor Jozefs verhoging. De wereld bestaat ter wille van de kerk, en haar ten goede wordt zij geregeerd.

Merk op:

1. Twee hoge beambten van Farao's hof hadden gezondigd tegen de koning en werden daarom in de gevangenis overgegeven. Hoge plaatsen zijn glibberige plaatsen, niets is meer onzeker dan de gunst van vorsten. Zij, die hun geluk vinden in Gods gunst en Zijn dienst tot hun levenswerk maken, zullen ondervinden dat Hij een betere meester is dan Farao was, niet zo uiterst streng om alles op te merken wat zij voor verkeerds doen. Men heeft velerlei gissingen gedaan omtrent het misdrijf van deze dienaren van Farao. Sommigen denken dat zij in niets minder bestond dan in een aanslag tegen zijn leven, anderen dat zij in niets meer bestond, dan het toevallig neerstrijken van een vlieg in zijn beker en een weinigje zand in zijn brood. Wat het nu ook was, door Gods voorzienigheid is het het middel geworden om hen in de gevangenis te brengen, waar Jozef was.

2. *De overste der trawanten* zelf, namelijk Potifar, droeg aan Jozef de wacht en de zorg voor hen op, vers 4, hetgeen aanduidt dat hij nu met hem verzoend begon te worden, en wellicht reeds overtuigd was van zijn onschuld, hoewel hij hem, uit vrees om zijn vrouw te mishagen niet in vrijheid durfde stellen. Johannes de Doper moet om aan Herodias te behagen, onthoofd worden.

Genesis 40:5-19

Merk op:

I. De bijzondere voorzienigheid Gods, die het hoofd van deze gevangenen met buitengewone dromen vervulde, die een buitengewone indruk op hen maakten en de blijken droegen dat zij van God zijn gekomen en dat wel beide in één nacht. God heeft onmiddellijke toegang tot de geest der mensen, die Hij telkenmale als het Hem behaagt, dienstbaar kan maken aan Zijn eigen doeleinden en dat wel geheel buiten het willen of bedoelen van hen, die zulks aangaat. Alle harten zijn geopend voor Hem, en vanouds heeft Hij, niet alleen tot Zijn eigen volk, maar ook tot anderen, gesproken in dromen, Job 33:16. Toekomstige gebeurtenissen werden aldus voorzegd, maar op zeer duistere wijze.

Merk op:

II. De indruk door deze dromen op de gevangenen teweeggebracht, vers 6, zij *waren ontsteld.* Het was niet de gevangenis, die hen ontstelde, (daar waren zij tamelijk wel mee bekend, zij hebben er misschien ook wel een vrolijk leven geleid) maar de droom. God heeft meer dan één middel om de geest te ontstellen van hen, die ontsteld moeten worden. Er zijn zondaars, die stoutmoedig genoeg zijn onder uitwendige benauwdheden, en er zich niet tot nadenken of een betere gezindheid door willen laten brengen, maar God kan wel een middel vinden om hen te straffen, door hun geest verslagen te doen zijn en hun lasten op te leggen.

Merk op:

III. Jozefs grote tederheid en mededogen. Met grote belangstelling vroeg hij: *Waarom zijn uwe aangezichten heden kwalijk gesteld?* vers 7 Jozef was hun bewaarder, en in dat ambt betoonde hij zich zacht en vriendelijk. Het voegt ons kennis te nemen van de droefheid zelfs van hen, die onder ons opzicht staan. Jozef was hun medegenoot in verdriet, hij was nu hun medegevangene, en ook hij heeft dromen gehad. Gemeenschap in lijden draagt ertoe bij om medelijden te wekken met hen die lijden. Laat ons hieruit leren:

1. Belangstelling te gevoelen voor hen, die in smart en benauwdheid zijn, naar de reden te vragen van het treurig gelaat van onze broeders, wij moeten dikwijls letten op de tranen der verdrukten, Prediker 4:1. Voor hen, die in benauwdheid zijn, is het een verlichting als men er notitie van neemt.

2. Naar de reden van onze eigen smart te vragen. "Waarom is mijn aangezicht ontsteld? Is er reden voor? Een goede reden? Is er, wat het ook zij, dat mij treurig maakt, geen reden tot troost, die er tegen opweegt? Waarom buigt gij u neer, o mijne ziel?"

Merk op:

IV. De dromen zelf, en hun uitlegging. Wat deze gevangenen droevig maakte, was dat zij, in hechtenis zijnde, zich niet tot de Egyptische wijzen konden wenden, die voorgaven dromen te kunnen uitleggen, *daar is,* hier in de gevangenis, *niemand, die hem uitlegge,* vers 8. Er zijn uitleggers die zij, die in de gevangenis en in droefheid zijn, bij zich moeten wensen te hebben, om hen te onderrichten in het voornemen en de bedoeling van Gods voorzienigheid. Elihu zinspeelt op de zodanigen als hij zegt: "Is er een uitlegger, een uit duizend om de mens zijn

rechte plicht te verkondigen," Job 33:23, uitleggers om hun geweten tot gids te zijn, niet om hun nieuwsgierigheid te bevredigen. Hierop zegt Jozef hun, waarheen zij de blik hebben te richten. *Zijn de uitleggingen niet Godes?*. Hij bedoelt de God, die hij aanbidt, tot wiens kennis hij hen hierdoor wenst te leiden. Het is Gods kroonrecht toekomstige dingen te voorzeggen, Jesaja 46:10. Hij moet daarom de lof ontvangen voor al de gaven van vóórzien, die de mensen hebben, de gewone en de buitengewone. Jozef tekent al dadelijk protest aan tegen zijn eigen lof, en draagt er zorg voor, dat de eer en heerlijkheid aan God worde toegeschreven, evenals Daniël, Hst.2:30. Jozef bedoelt te zeggen: "Indien *de uitleggingen Godes zijn*, dan is Hij vrij om het vermogen ertoe mee te delen aan wie Hij wil, en dus: verhaal mij uw dromen." Nu was:

a. de droom van de schenker een gelukkige voorzegging van zijn bevrijding en wederherstelling in zijn ambt, en dat wel binnen drie dagen, en aldus heeft Jozef hem verklaard vers 12, 13. Waarschijnlijk placht hij de volle rijpe druiven in Farao's beker terstond uit te drukken, daar men in die eenvoudige tijd nog niet bekend was met de kunst om de wijn te klaren.

Merk op, dat Jozef de schenker zijn bevrijding uit de gevangenis voorzeide, maar dat hij zijn eigen bevrijding niet voorzag. Lang tevoren had hij gedroomd van zijn eigen eer, en dat zijn broeders zich voor hem zouden buigen, de herinnering daaraan moet hem nu ondersteunen, zonder dat hem nieuwe ontdekkingen worden gedaan. De visioenen ter vertroosting der heiligen zijn nog voor een lange tijd, en strekken zich tot ver heen terwijl het voorzien voor anderen, zoals dit hier, slechts drie dagen tevoren is.

b. De droom van de overste van de bakkers voorspelde zijn smadelijke dood, vers 18, 19. De gunstige uitlegging van de droom van de andere moedigde hem aan om de zijne te verhalen. Zo zullen geveinsden, als zij horen van de goede dingen, die aan goede Christenen beloofd zijn, daar wel gaarne in willen delen, hoewel zij part noch deel aan de zaak hebben. Het was Jozefs schuld niet, dat hij hem geen betere tijding bracht, leraren zijn slechts uitleggers, zij kunnen de zaak niet anders maken dan zij is, als zij dus getrouw zijn en hun boodschap onaangenaam blijkt te wezen, dan is dit hun schuld niet. Slechte dromen kunnen niet gunstig uitgelegd worden.

Merk op:

V. Hoe Jozef gebruik maakt van deze gelegenheid, om zich een vriend aan het hof te verwerven, vers 14, 15. Met bescheidenheid verzoekt hij om de gunst van de schenker wiens bevordering hij heeft voorzegd: *gedenk mijner bij uzelf, wanneer het u wel gaan zal.* Hoewel de achting, aan Jozef bewezen, de gevangenis zo licht en draaglijk voor hem maakte als een gevangenis wezen kan, zou toch niemand er hem om kunnen laken, dat hij naar vrijheid verlangde. Zie hier:

1. Welk een bescheiden voorstelling hij geeft van zijn eigen zaak, vers 15. Hij spreekt niet met afkeuring van zijn broeders, die hem hadden verkocht, hij zegt slechts: *ik ben diefelijk ontstolen uit der Hebreeën land* dat is: onrechtvaardig van daar weggezonden, wie dit gedaan heeft doet er niet toe. Hij spreekt ook geen boze woorden, om het onrecht, dat hem aangedaan is in zijn gevangenzetting, door zijn meesteres, die zijn vervolgster, en zijn heer, die zijn rechter was, maar met zachtmoedigheid verklaart hij zijn onschuld: *ook heb ik hier niets gedaan, dat zij mij in deze kuil gezet hebben.* Als wij er toe geroepen worden, om onszelf te rechtvaardigen, dan moeten wij het zoveel mogelijk zorgvuldig vermijden kwaad te spreken

van anderen. Laat het ons genoeg zijn zelf onze onschuld te bewijzen, en niet er op uit zijn om anderen hun schuld te verwijten.

2. Welk een bescheiden verzoek hij doet aan de schenker: "Gedenk mijner. Bewijs mij een vriendelijkheid, als het in uw macht is." En zijn bijzonder verzoek luidt: *maak dat ik uit dit huis kom.* Hij zegt niet: "Breng mij in Farao's huis, bezorg mij een plaats aan het hof." Neen, hij verzoekt om bevrijding, niet om bevordering. In Zijn voorzienigheid bestemt God soms de grootste eer voor hen, die haar het minst verwachten of begeren.

Genesis 40:20-23

1. Hier is de bevestiging van Jozefs uitlegging van de dromen, en wel op de vooraf bepaalde dag. De overste der schenkers en de overste der bakkers werden beide verhoogd, de een tot zijn ambt, de ander tot de galg, en beide aan het einde van drie dagen. Zeer grote veranderingen, beide ten goede en ten kwade, hebben plaats in zeer weinig tijd, zo schielijk en snel zijn de omwentelingen van het rad der fortuin. De gelegenheid om hun zaak te berechten was de viering van Farao's geboortedag, wanneer het de gewoonte was dat al zijn knechten hem opwachtten, en toen werd onderzoek naar deze twee gedaan, en naar de reden van hun gevangenneming. De viering van de geboortedag van vorsten is vanouds een eerbiedsbetuiging aan hen geweest en als het niet misbruikt wordt, zoals bij die van Jerobeam, Hosea 7:5, en die van Herodes, Markus 6:21, dan is dit gebruik onschuldig genoeg, en wij kunnen allen met nut voor onze ziel onze jaardagen gedenken, met dankbaarheid voor de genade van onze geboorte, met droefheid over het zondige er van, en met de verwachting, dat de dag van onze dood beter is dan de dag van onze geboorte. Op Farao's geboortedag heeft hij het hoofd van deze twee gevangenen verheven, dat is: hen gerechtelijk verhoord, (toen Naboth verhoord werd, werd hij *op de hoogste plaats* des volks gesteld, 1 Koningen 21:9), en *hij deed de overste der schenkers wederkeren tot zijn schenkambt, maar de overste der bakkers hing hij op.* Indien de overste der schenkers onschuldig en de overste der bakkers schuldig was, dan moeten wij de rechtvaardigheid erkennen van Gods voorzienigheid door de onschuld van de onschuldige aan het licht te brengen, en de zonde van de schuldige te doen ontdekken. Indien beide even onschuldig of even schuldig waren, dan is dit een voorbeeld van de willekeurigheid van zulke machtige vorsten, die zich verhovaardigen op de macht, welke Nebukadnezar zich toe-eigende, "(wie hij wilde, doodde hij, en wie hij wilde, behield hij in het leven," Daniël 5:19), vergetende, dat er Een is, hoger dan zij, aan wie zij rekenschap verschuldigd zijn.

2. Hoe Jozef teleurgesteld werd in zijn verwachting van de overste der schenkers, *hij gedacht aan Jozef niet, maar vergat hem,* vers 23.

a. Zie hier een voorbeeld van lage ondankbaarheid, Jozef had zich verdienstelijk jegens hem gemaakt, had hem gediend, medegevoel met hem betoond, hem geholpen aan een gunstige uitlegging van zijn droom, had zich aan hem in alle opzichten als een buitengewoon persoon doen kennen, en toch vergat hij hem. Wij moeten het niet vreemd achten, indien ons in deze wereld voor onze liefde haat wordt betoond, en voor onze vriendelijke belangstelling onachtzaamheid en onverschilligheid.

b. Zie hoe licht zij, die zelf gerust en gelukkig zijn anderen, die in moeite en benauwdheid verkeren, vergeten. Het is wellicht in toespeling op deze geschiedenis, dat de profeet spreekt van hen, *die wijn uit schalen drinken, maar zich niet bekommeren over de verbreking Jozefs,* Amos 6:6. Laat ons hieruit leren af te laten van de mens. Misschien heeft Jozef al te veel gerekend op zijn invloed op de schenker, zich te veel van hem voorgesteld, en door deze teleurstelling heeft hij geleerd alleen op God te vertrouwen. Nooit kunnen wij te weinig verwachten van de mens, en nooit te veel van God.

Sommigen wijzen op de overeenkomst tussen Jozef en Christus in deze geschiedenis. Jozefs medelijders waren als de twee moordenaars, die met Christus gekruisigd werden, de een werd behouden, de ander veroordeeld en was verloren. (Het is Dr. Lightfoot's opmerking ontleend aan Ds. Broughton.) Een van deze tot wie Jozef zei: "Gedenk mijner, wanneer het u wel gaan zal," vergat hem, maar een van de anderen, die tot Christus zei: "Gedenk mijner, als Gij in Uw

koninkrijk zult gekomen zijn," werd niet vergeten. Terecht laken wij de ondankbaarheid van de schenker jegens Jozef, en toch gedragen wij ons nog veel trouwelozer tegenover de Heere Jezus. Jozef had de loslating van de overste der schenkers slechts voorzegd, maar Christus heeft onze verlossing gewerkt, is bij de Koning der koningen als Middelaar voor ons opgetreden, en toch vergeten wij Hem, hoewel wij dikwijls aan Hem herinnerd worden, en beloofd hebben Hem nooit te zullen vergeten, zó slecht vergelden wij Hem, als een dwaas en onwijs volk, dat wij zijn.

HOOFDSTUK 41

1 En het geschiedde ten einde van twee volle jaren, dat Farao droomde, en ziet, hij stond aan de rivier.
2 En ziet, uit de rivier kwamen op zeven koeien, schoon van aanzien, en vet van vlees, en zij weidden in het gras.
3 En ziet, zeven andere koeien kwamen na die op uit de rivier, lelijk van aanzien, en dun van vlees; en zij stonden bij de andere koeien aan den oever der rivier.
4 En die koeien, lelijk van aanzien, en dun van vlees, aten op die zeven koeien, schoon van aanzien en vet. Toen ontwaakte Farao.
5 Daarna sliep hij en droomde andermaal; en ziet, zeven aren rezen op, in een halm, vet en goed.
6 En ziet, zeven dunne en van den oostenwind verzengde aren schoten na dezelve uit.
7 En de dunne aren verslonden de zeven vette en volle aren. Toen ontwaakte Farao, en ziet, het was een droom.
8 En het geschiedde in den morgenstond, dat zijn geest verslagen was, en hij zond heen, en riep al de tovenaars van Egypte, en al de wijzen, die daarin waren; en Farao vertelde hun zijn droom; maar er was niemand, die ze aan Farao uitlegde.
9 Toen sprak de overste der schenkers tot Farao, zeggende: Ik gedenk heden aan mijn zonden.
10 Farao was zeer vertoornd op zijn dienaars, en leverde mij in bewaring ten huize van den overste der trawanten, mij en den overste der bakkers.
11 En in een nacht droomden wij een droom, ik en hij; wij droomden elk naar de uitlegging zijns drooms.
12 En aldaar was bij ons een Hebreeuws jongeling, een knecht van den overste der trawanten; en wij vertelden ze hem, en hij leide ons onze dromen uit; een ieder leide hij ze uit, naar zijn droom.
13 En gelijk hij ons uitleide, alzo is het geschied; mij heeft hij hersteld in mijn staat, en hem gehangen.
14 Toen zond Farao en riep Jozef en zij deden hem haastelijk uit den kuil komen; en men schoor hem, en men veranderde zijn klederen; en hij kwam tot Farao.
15 En Farao sprak tot Jozef: Ik heb een droom gedroomd, en er is niemand, die hem uitlegge; maar ik heb van u horen zeggen, als gij een droom hoort, dat gij hem uitlegt.
16 En Jozef antwoordde Farao, zeggende: Het is buiten mij! God zal Farao's welstand aanzeggen.
17 Toen sprak Farao tot Jozef: Zie, in mijn droom stond ik aan den oever der rivier;
18 En zie, uit de rivier kwamen op zeven koeien, vet van vlees en schoon van gedaante, en zij weidden in het gras.
19 En zie, zeven andere koeien kwamen op na deze, mager en zeer lelijk van gedaante, rank van vlees; ik heb dergelijke van lelijkheid niet gezien in het ganse Egypteland.
20 En die ranke en lelijke koeien aten die eerste zeven vette koeien op;
21 Dewelke in haar buik inkwamen; maar men merkte niet, dat ze in haar buik ingekomen waren; want haar aanzien was lelijk, gelijk als in het begin. Toen ontwaakte ik.
22 Daarna zag ik in mijn droom, en zie, zeven aren rezen op in een halm, vol en goed.
23 En zie, zeven dorre, dunne en van den oostenwind verzengde aren, schoten na dezelve uit;
24 En de zeven dunne aren verslonden die zeven goede aren. En ik heb het den tovenaars gezegd; maar er was niemand, die het mij verklaarde.
25 Toen zeide Jozef tot Farao: De droom van Farao is een; hetgeen God is doende, heeft Hij Farao te kennen gegeven.

26 Die zeven schone koeien zijn zeven jaren; die zeven schone aren zijn ook zeven jaren; de droom is een.
27 En die zeven ranke en lelijke koeien, die na gene opkwamen, zijn zeven jaren; en die zeven ranke van den oostenwind verzengde aren zullen zeven jaren des hongers wezen.
28 Dit is het woord, hetwelk ik tot Farao gesproken heb: hetgeen God is doende, heeft Hij Farao vertoond.
29 Zie, de zeven aankomende jaren, zal er grote overvloed in het ganse land van Egypte zijn.
30 Maar na dezelve zullen er opstaan zeven jaren des hongers; dan zal in het land van Egypte al die overvloed vergeten worden; en de honger zal het land verteren.
31 Ook zal de overvloed in het land niet gemerkt worden, vanwege dienzelven honger, die daarna wezen zal; want hij zal zeer zwaar zijn.
32 En aangaande, dat die droom aan Farao ten tweeden maal is herhaald, is, omdat de zaak van God vastbesloten is, en dat God haast, om dezelve te doen.
33 Zo zie nu Farao naar een verstandigen en wijzen man, en zette hem over het land van Egypte.
34 Farao doe zo, en bestelle opzieners over het land; en neme het vijfde deel des lands van Egypte in de zeven jaren des overvloeds.
35 En dat zij alle spijze van deze aankomende goede jaren verzamelen, en koren opleggen, onder de hand van Farao, tot spijze in de steden, en bewaren het.
36 Zo zal de spijze zijn tot voorraad voor het land, voor zeven jaren des hongers, die in Egypteland wezen zullen; opdat het land van honger niet verga.
37 En dit woord was goed in de ogen van Farao, en in de ogen van al zijn knechten.
38 Zo zeide Farao tot zijn knechten: Zouden wij wel een man vinden als dezen, in welken Gods Geest is?
39 Daarna zeide Farao tot Jozef: Naardien dat God u dit alles heeft verkondigd, zo is er niemand zo verstandig en wijs, als gij.
40 Gij zult over mijn huis zijn, en op uw bevel zal al mijn volk de hand kussen; alleen dezen troon zal ik groter zijn dan gij.
41 Voorts sprak Farao tot Jozef: Zie, ik heb u over gans Egypteland gesteld.
42 En Farao nam zijn ring van zijn hand af, en deed hem aan Jozefs hand, en liet hem fijne linnen klederen aantrekken, en leide hem een gouden keten aan zijn hals;
43 En hij deed hem rijden op den tweeden wagen, dien hij had; en zij riepen voor zijn aangezicht: Knielt! Alzo stelde hij hem over gans Egypteland.
44 En Farao zeide tot Jozef: Ik ben Farao! doch zonder u zal niemand zijn hand of zijn voet opheffen in gans Egypteland.
45 En Farao noemde Jozefs naam Zafnath Paaneah, en gaf hem Asnath, de dochter van Potifera, overste van On, tot een vrouw; en Jozef toog uit door het land van Egypte.
46 Jozef nu was dertig jaren oud, als hij stond voor het aangezicht van Farao, koning van Egypte; en Jozef ging uit van Farao's aangezicht, en hij toog door gans Egypteland.
47 En het land bracht voort, in de zeven jaren des overvloeds, bij handvollen.
48 En hij vergaderde alle spijze der zeven jaren, die in Egypteland was, en deed de spijze in de steden; de spijze van het veld van elke stad, hetwelk rondom haar was, deed hij daar binnen.
49 Alzo bracht Jozef zeer veel koren bijeen, als het zand der zee, totdat men ophield te tellen: want daarvan was geen getal.
50 En Jozef werden twee zonen geboren, eer er een jaar des hongers aankwam, die Asnath, de dochter van Potifera, overste van On, hem baarde.
51 En Jozef noemde den naam des eerstgeborenen Manasse; want, zeide hij God heeft mij doen vergeten al mijn moeite, en het ganse huis mijns vaders.

52 En den naam des tweeden noemde hij Efraim; want, zeide hij God heeft mij doen wassen in het land mijner verdrukking.
53 Toen eindigden de zeven jaren des overvloeds, die in Egypte geweest was.
54 En de zeven jaren des hongers begonnen aan te komen, gelijk als Jozef gezegd had. En er was honger in al de landen; maar in gans Egypteland was brood.
55 Als nu gans Egypteland hongerde, riep het volk tot Farao om brood; en Farao zeide tot alle Egyptenaren: Gaat tot Jozef, doet wat hij u zegt.
56 Als dan honger over het ganse land was, zo opende Jozef alles, waarin iets was, en verkocht aan de Egyptenaren; want de honger werd sterk in Egypteland.
57 En alle landen kwamen in Egypte tot Jozef, om te kopen; want de honger was sterk in alle landen.

Twee dingen worden hier door Gods voorzienigheid tot stand gebracht:

I. De verhoging van Jozef.

II. Het onderhoud van Jakob en zijn gezin in een tijd van hongersnood, want de ogen des Heeren doorlopen de ganse aarde, en bestieren de zaken van de kinderen der mensen tot voordeel van de weinigen, wier hart oprecht is voor Hem. Te dien einde zijn hier:

1. Farao's dromen, vers 10.

2. Dat hem Jozef wordt aanbevolen als een uitlegger, vers 9-13.

3. De uitlegging der dromen, en de voorzegging van zeven jaren van overvloed en zeven jaren van hongersnood in Egypte, met de wijze raad aan Farao hieromtrent, vers 14-36.

4. De bevordering van Jozef tot een plaats van grote macht en vertrouwen in Egypte, vers 37-45.

5. De vervulling van Jozefs voorzegging en zijn getrouwheid in zijn ambt, vers 46-57.

Genesis 41:1-8

Merk op:

1. De vertraging van Jozefs bevrijding uit de gevangenis, zij geschiedde niet vóór *het einde* van *twee volle jaren*, vers 1. Zó lang wachtte hij, nadat hij de overste der schenkers zijn zaak had aanbevolen, en daardoor enige hoop begon te koesteren op bevrijding. Wij hebben lijdzaamheid van node, niet slechts tot verdragen, maar tot wachten. Jozef was in de gevangenis tot de tijd dat Zijn woord kwam, Psalm 105:19. Er is een bestemde tijd voor de bevrijding van Gods volk, die tijd zal komen, al schijnt hij ook te vertoeven, hij zal blijken de beste tijd te wezen, en daarom behoren wij hem te verbeiden, Habakuk 2:3, en niet te denken, dat twee volle jaren te lang zijn om te blijven wachten.

2. Het middel tot Jozefs bevrijding, namelijk Farao's dromen, die hier verhaald worden. Indien wij ze als gewone dromen beschouwden dan zouden wij er de dwaasheden en ongerijmdheden van een overspannen verbeelding in zien, hoe hij zich tamme koeien als roofdieren voorstelt, ja meer verslindend nog dan roofdieren, daar zij die van hun eigen soort opeten, en korenaren, die elkaar verslinden. Voorzeker in de veelheid der dromen ja zelfs in een enkele droom, zijn vele ijdelheden, Prediker 5:6. Nu God niet langer op die wijze tot ons spreekt, geloof ik dat het er weinig op aankomt hoe weinig acht wij er op geven, of ze aan anderen vertellen. Het vertellen van dwaze dromen kan niets beters dan dwaze praat opleveren. Maar de dromen, die Farao gedroomd heeft, droegen het getuigenis in zich, dat zij door God waren gezonden, en daarom was, toen hij ontwaakte, zijn geest verslagen, vers 8. Het kan niet anders, of het moet grote, zorgvolle belangstelling in ons wekken, als wij een buitengewone boodschap van de hemel ontvangen, omdat wij ons er van bewust zijn, dat wij van daar geen goede tijdingen kunnen verwachten. Zijn tovenaars stonden verlegen, de regels van hun kunst faalden, lieten hen in de steek, deze dromen van Farao schenen buiten het bereik van hun kunst te wezen, zodat zij er geen uitlegging van wisten te geven. Hierdoor was Jozefs uitlegging door de Geest Gods zoveel te meer bewonderenswaardig. De menselijke rede en wijsheid moeten in verlegenheid worden gebracht, opdat de Goddelijke openbaring des te heerlijker zou uitblinken in het plan van onze verlossing, 1 Corinthiërs 2:13, 14. Vergelijk met deze geschiedenis Daniël 2:27, 4:7, 5:8. Jozefs eigen dromen waren de aanleiding tot zijn moeilijkheden, en nu zijn Farao's dromen de aanleiding tot zijn bevrijding.

Genesis 41:9-16

1. Hier zien wij hoe Jozef aan Farao aanbevolen wordt als uitlegger. De overste der schenkers deed het meer om Farao te believen en van dienst te zijn, dan uit dankbaarheid aan Jozef of uit medelijden met zijn treurig geval. Hij doet een oprechte bekentenis, vers 9. *"Ik gedenk heden aan mijn zonden* door Jozef te vergeten." Het is het beste om aan onze plicht te denken en hem intijds te volbrengen, maar zo wij hem verzuimd hebben, dan is het beste wat wij doen kunnen, onze zonden te gedenken en er berouw van hebben, en dan eindelijk onze plicht te doen, beter laat dan nooit. Sommigen denken, dat hij zijn zonden bedoelt tegen Farao, om welke hij in de gevangenis was gekomen, en dan wil hij hiermee te kennen geven, dat hoewel Farao ze hem vergeven heeft, hijzelf ze niet heeft vergeten. Wat hij te vertellen had, kwam in het kort hierop neer: Dat er in des konings gevangenhuis een onbekende, onaanzienlijke jonge man was, die zijn droom zeer juist had uitgelegd, evenals ook die van de overste der bakkers (de gebeurtenis voor ieder van hen kwam volkomen overeen met de uitlegging) en dat hij die jonge man de koning, zijn meester, als uitlegger aanbeval. Gods tijd voor de verlossing van Zijn volk zal tenslotte blijken de beste tijd te wezen. Indien de overste der schenkers terstond zijn invloed had aangewend voor Jozefs bevrijding en haar had verkregen, dan zou Jozef zeer waarschijnlijk na zijn loslating naar het land der Hebreeën zijn teruggegaan, waarvan hij zo aandoenlijk had gesproken, Hoofdstuk 40:15, en dan zou hij noch zelf zo gezegend zijn, noch zulk een zegen geweest zijn voor zijn familie, als hij later gebleken is. Maar nog twee jaren in de gevangenis blijvende, en er nu ten laatste bij deze gelegenheid uitkomende, om des konings dromen uit te leggen, werd hem de weg gebaand tot zijn zeer grote verhoging. Aan hen, die geduldig de Heere verbeiden zal hun wachten betaald worden, niet slechts het kapitaal maar ook de interest, Klaagliederen 3:26.

2. Jozefs voorstelling aan Farao. De zaak van de koning eiste spoed, Jozef wordt in allerijl uit de gevangenis gehaald. Farao's bevel ontsloeg hem beide uit de gevangenis en uit de dienstbaarheid, en maakte hem tot kandidaat voor een der hoogste ambten van vertrouwen aan het hof. De betamelijkheid eiste, dat Jozef zich schoor en van kleren verwisselde eer hij tot de koning kwam, maar deze kon er hem nauwelijks de tijd voor toestaan. Hiermede wordt zoveel mogelijk haast gemaakt, en Jozef wordt naar het hof gebracht, wellicht even verbaasd als Petrus was, toen hij uit de gevangenis gevoerd werd, Handelingen 12:9. Zo plotseling is hij uit de gevangenschap weergebracht, dat het hem was alsof hij droomde, Psalm 126:1. Zonder te vragen wie of vanwaar hij was, geeft Farao hem zijn zaak te kennen, namelijk dat hij van hem de uitlegging van zijn droom verwacht, vers 15, waarop Jozef hem een zeer bescheiden en betamelijk antwoord geeft, vers 16, waarmee hij:

a. Gode de eer toebrengt: "Het is buiten mij, God zal het geven." Grote gaven schijnen dan het meest schoon en uitnemend, als zij, die ze hebben, ze gebruiken met ootmoed, er de lof niet van opeisen voor henzelf maar hem toebrengen aan God. Aan de zodanigen geeft God meer genade.

b. Hij toont eerbied voor Farao, en hartelijke welwillendheid voor hem en zijn regering, door te veronderstellen dat de uitlegging een antwoord van vrede van God zal wezen. Zij, die de orakelen Gods raadplegen, kunnen een antwoord van vrede verwachten. Als Jozef tot uitlegger gemaakt wordt, zo hoop het beste.

Genesis 41:17-32

I. Hier verhaalt Farao zijn droom. Hij droomde dat hij aan de oever stond van de Nijl, en zag hoe de koeien, de vette en magere, uit de rivier opkwamen. Want Egypteland had geen regen, zoals blijkt uit Zacheria 14:18 maar de oogst van het jaar hing af van de overstroming van de rivier, die op zekere tijd van het jaar plaatshad. Als de rivier zich tot vijftien of zestien ellen verhief, dan was er een goede oogst, en dus overvloed, maar indien zij niet hoger steeg dan tot twaalf of dertien, of daar nog beneden bleef, dan was er schaarste. Zie hoe veel wegen en middelen Gods voorzienigheid heeft om haar gaven uit te delen, maar, wat ook de tweede of ondergeschikte oorzaken mogen zijn, wij zijn en blijven afhankelijk van de eerste oorzaak, God, die elk schepsel voor ons maakt tot wat het voor ons is, hetzij regen of rivier.

II. Jozef legt zijn droom uit, en zegt hem dat die zeven jaren van overvloed betekent, die nu terstond zullen aanvangen, maar gevolgd zullen worden door evenveel jaren van hongersnood.

1. De twee dromen hebben dezelfde betekenis, maar de herhaling duidt het stellige en het onmiddellijke er van aan, alsmede het gewichtige van de zaak, vers 32. Aldus heeft God door twee onveranderlijke dingen de onveranderlijkheid van Zijn raad getoond, Hebreeën 6:17,18. Het verbond is verzegeld met twee sacramenten, in het één er van zijn beide brood en wijn, waarin de droom één is, en toch verdubbeld, omdat de zaak gewis is.

2. Maar de twee dromen hadden toch een verschillende verwijzing naar de twee dingen, waarin wij het meest overvloed en schaarste gewaar worden, namelijk gras en koren. De overvloed en de schaarste van gras voor het vee werden aangeduid door de vette en magere koeien, de overvloed en schaarste van koren ten dienste van de mens, door de volle en de dunne aren.

3. Zie aan welke veranderingen de genoegens en de gerieflijkheden van dit leven onderhevig zijn. Na grote overvloed kan grote schaarste komen, hoe vast onze berg-naar wij denken-ook, staat, als God het woord spreekt, zal hij bewogen worden. Wij kunnen er niet zeker van zijn, dat "de dag van morgen zal zijn als deze," het volgende jaar als dit jaar, "ja groter, geweldiger," Jesaja 56:12. Wij moeten leren gebrek te lijden, zowel als overvloed te hebben.

4. Zie de goedheid van God in het zenden van de zeven jaren van overvloed voor die van de honger, opdat dienovereenkomstig voorraad opgedaan zal worden. Aldus maakt God het een tegenover het andere. Prediker 7:14. Met hoe wondervolle wijsheid heeft de voorzienigheid van God, de grote bestuurder van de huishouding van de wereld, de zaken van dit talrijk gezin van den beginne tot nu toe geregeld! Grote verscheidenheid van jaargetijden is er geweest, en de aarde heeft nu eens meer en dan weer minder voortgebracht, maar neem nu de tijden door elkaar, en wat wonderbaarlijk was in het manna, is wat ook in de gewone loop van de voorzienigheid wordt waargenomen, "die veel verzamelt, heeft niets over, en die weinig verzamelt, ontbreekt niet," Exodus 16:18

5. Zie het vergankelijke van onze aardse genietingen. De grote vermeerdering van de jaren van overvloed ging geheel verloren, werd verzwolgen in de jaren van honger, en het overschot er van, dat zo groot scheen, was juist genoeg om de mensen in het leven te behouden, vers 29-31. "De spijzen zijn voor de buik, en de buik is voor de spijzen, maar God zal beide deze en die teniet doen," 1 Corinthiërs 6:13. Er is brood, dat "blijft tot in het eeuwige leven," en dat is de moeite waard "om voor te werken," Johannes 6:27. Zij, die van de dingen van deze wereld hun

goed maken, zullen er weinig genot in vinden, bij de herinnering dat zij "het ontvangen hebben," Lukas 16:25.

6. Merk op, dat God dit van tevoren openbaarde aan Farao, die, als koning van Egypte, de vader moest wezen van zijn volk, en voorzieningen voor hen moest treffen. Overheidspersonen worden "herders" genoemd, die er voor moeten zorgen, niet slechts te heersen, maar te weiden, te voeden.

Genesis 41:33-45

Hier is:

I. De goede raad, die Jozef gaf aan Farao, namelijk:

1. Dat hij in de jaren van overvloed moest opleggen voor de jaren van honger, koren moest opkopen, als het goedkoop was, ten einde beide zichzelf te verrijken en het land van koren te kunnen voorzien, als het duur en schaars zal zijn.

a. Een trouwe waarschuwing moet altijd gevolgd worden door goede raad. Een kloekzinnig mens ziet het kwaad, opdat hij zich verberge. God heeft ons in Zijn woord gesproken van een dag van beproeving en nood, die aanstaande is, wanneer wij al de genade nodig zullen hebben, die wij kunnen verkrijgen. Voorzie u er dan van.

b. Tijden van verzamelen moeten naarstig gebruikt worden, omdat er een tijd van uitgeven zal komen. "Laat ons naar de mier gaan, en wijsheid van haar leren," Spreuken 6:6-8.

2. Omdat hetgeen ieders werk is, gewoonlijk blijkt niemands werk te zijn, raadt hij Farao aan om beambten aan te stellen, die dit tot hun werk moeten maken, en een persoon te kiezen, die over allen het toezicht heeft, vers 33. Indien Jozef die raad niet gegeven had, zou het waarschijnlijk niet geschied zijn, Farao's raadslieden waren even weinig instaat een goed gebruik te maken van de droom, als zijn tovenaars om hem uit te leggen, daarom is van hem gezegd: dat hij "de oudsten heeft onderwezen." Psalm 105:22. Hieruit kunnen wij dus terecht met Salomo afleiden: "Beter is een arm en wijs jongeling, dan een oud en zot koning," Prediker 4:13.

II. De grote eer, die Farao Jozef aandeed.

1. Hij gaf hem een eervol getuigenis: Hij *is een man, waarin Gods Geest is,* en dat geeft aan een ieder mens een grote voortreffelijkheid mee, zulke mensen behoren gewaardeerd te worden, vers 38. Hij overtreft ieder in wijsheid: *er is niemand zo verstandig en wijs als gij,* vers 39. Nu is hij ruim beloond voor de smaad, die hem was aangedaan, en zijn gerechtigheid komt voort als het licht, Psalm 37:6.

2. Hij stelt hem in een eervol ambt, hij gebruikt hem niet slechts om koren te kopen, maar maakt hem tot eerste staatsminister, opziener van het huis van de koning, Gij *zult over mijn huis zijn,* hoofdrechter van het rijk, *naar uw woord zal al mijn volk geregeerd worden* of gewapend worden, zoals sommigen dit lezen, en dan duidt het hem aan als generaal van het leger. Zijn opdracht was zeer omvangrijk: *ik heb u over heel Egypteland gesteld,* vers 41, *zonder u zal niemand zijn hand of zijn voet opheffen,* vers 44, al de zaken van het rijk moeten door zijn hand gaan. Ja meer, *alleen deze troon zal ik groter zijn dan gij,* vers 40. Het is verstandig van vorsten om diegenen te bevorderen tot plaatsen van macht en vertrouwen, in wie de Geest Gods is, en het is het geluk van de volken als de zodanigen aldus bevorderd worden. Waarschijnlijk waren er wel personen aan het hof, die tegen Jozefs bevordering waren, wat aan Farao aanleiding gaf om hem zijn benoeming zo dikwijls te herhalen, en wel met die plechtige verzekering, vers 44. *Ik ben Farao.* Toen het voorstel gedaan werd, dat er een korenmeester-generaal benoemd zou worden, was dit goed in de ogen van al zijn knechten, vers 37, daar ieder van hen hoopte de post te zullen krijgen, maar toen Farao tot hen

zei: "Jozef zal de man er voor zijn", lezen wij niet, dat een van hen een antwoord gaf, omdat het hun niet beviel, maar zij berustten er in, omdat zij niet anders konden. Jozef had ongetwijfeld vijanden, schutters, die hem hebben beschoten en gehaat, Hoofdstuk 49:23, evenals ook Daniël, Hoofdstuk 6:4, 5.

3. Hij schonk hem alle mogelijke eretekenen, ten einde hem in de achting en eerbied van het volk te verheffen, als des konings gunsteling in wiens eer de koning een welbehagen heeft.

a. Hij gaf hem zijn eigen ring, als bevestiging van zijn aanstelling en ten teken van zijn bijzondere gunst, of wel: het stond gelijk met hem het grootzegel over te geven.

b. Hij gaf hem fraaie kleren, inplaats van zijn gevangeniskleren. Want zij, die in de paleizen van de koningen zijn, moeten zachte kleren dragen. Hij, die ‘s morgens nog zijn ijzeren boeien voortsleepte, was eer de avond kwam met een gouden keten gesierd.

c. *Hij deed hem rijden op de tweede wagen*, die op de zijne volgde, en gaf bevel dat men zich voor hem zou buigen: *"Knielt*, zoals voor Farao zelf.

d. Hij gaf hem een nieuwe naam, om zijn gezag over hen te kennen te geven, maar die tevens de uitdrukking was van zijn waardering van hem: *Zafnath-Paäneah-een ontdekker van verborgenheden.*

e. Hij heeft hem een eervol huwelijk doen aangaan met de dochter van een vorst. Waar God vrijgevig is geweest in het geven van wijsheid en andere gaven, daar was Farao niet karig in het schenken van eerbewijzen. Nu was deze verhoging van Jozef:

a.a. Een overvloedige beloning voor zijn onschuldig en geduldig lijden, een blijvend voorbeeld en bewijs van de rechtvaardigheid en goedheid van de Voorzienigheid en een aanmoediging voor alle Godvruchtigen om op een goede God te vertrouwen.

b.b. Zij was een type van de verhoging van Christus, de grote verklaarder van verborgenheden, Johannes 2:18, of, gelijk sommigen Jozefs nieuwe naam vertalen: de "behouder der wereld." De grootste heerlijkheid van de bovenwereld is Zijn deel, de grote belangen zijn aan Hem toevertrouwd, en alle macht is Hem gegeven in hemel en op aarde. Hij is de verzamelaar, de bewaarder en de beschikker van al de schatten van de Goddelijke genade, de opperbestuurder van het koninkrijk Gods onder de mensen. Het is het werk van Zijn dienstknechten om voor Hem uit te roepen: "Knielt, kust de Zoon!"

Genesis 41:46-57

Merk hier op:

I. De opbouw van Jozefs gezin door de geboorte van twee zonen, Manasse en Efraïm, vers 50-52. In de namen, die hij hun gaf, erkende hij Gods voorzienigheid, die zulk een gelukkige keer in zijn lot had teweeggebracht.

1. God heeft hem "de moeite doen vergeten" Job 11:16. Wij behoren ons leed zó te dragen, als die niet weten, of Gods voorzienigheid misschien later zoveel vertroostingen en zegeningen zal schenken, dat zij ruim opwegen tegen alle leed en beproevingen, zodat wij ze, als zij geleden zijn, vergeten. Maar kon hij zo onnatuurlijk wezen, dat hij "het ganse huis zijns vaders vergat?" Hij bedoelt de onvriendelijkheid waarmee zijn broeders hem bejegend hebben of misschien de rijkdom en de eer, die hij van zijn vader had verwacht met het geboorterecht. Het gewaad, dat hij nu droeg, deed hem de veelvervige rok vergeten, die hij in het huis van zijn vader had gedragen.

2. God heeft hem "vruchtbaar gemaakt in het land van zijn verdrukking." Het is het land van zijn verdrukking geweest, en in zekere zin was het dit nog, want het was Kanaän, het land der belofte, niet. Zijn verwijdering van zijn vader was nog zijn verdrukking. Licht is soms voor de oprechte gezaaid in een dor land, maar toch, als God het is, die het zaait en het bevochtigt, dan zal het opwassen. De verdrukking der heiligen bevordert hun vruchtbaarheid. *Efraïm* betekent *vruchtbaarheid,* en *Manasse vergetelheid,* want deze twee gaan dikwijls samen, toen Jeschurun vet werd, heeft hij God vergeten, die hem gemaakt had.

II. De vervulling van Jozefs voorzeggingen. Farao had groot vertrouwen in de waarheid er van, daar hij, hetgeen door anderen niet aldus kon gevoeld worden-, misschien in zijn eigen geest een nauwkeurige overeenkomst gewaar werd tussen die voorzeggingen en zijn dromen, zoals tussen de sleutel en het slot, en de uitkomst bewees, dat hij niet bedrogen was. De zeven jaren van overvloed kwamen, vers 47 maar liepen ten einde, vers 53. Wij behoren het naderend einde te voorzien van de dagen van onze voorspoed, en daarom moeten wij ons niet veilig en gerust wanen in het genot van onze voorspoed, alsof die altijd zal duren, en niet traag of onachtzaam te zijn in het gebruik maken van onze goede gelegenheden. Jaren van overvloed zullen eindigen, en daarom: wat uw hand vindt om te doen, doe het, en vergader in de tijd dat vergaderd kan worden. "De morgenstond komt, en ook de nacht," Jesaja 21:12, de overvloed en ook de honger. *De zeven jaren van honger begonnen aan te komen,* vers 54. Zie aan welke toestands-veranderingen wij onderhevig zijn in deze wereld, en hoe nodig het voor ons is, het goede te genieten in dagen van voorspoed, maar in dagen van tegenspoed toe te zien, Prediker 7:14. Deze hongersnood schijnt niet slechts in Egypte geheerst te hebben maar ook in andere landen, "vruchtbaar land wordt tot zoute grond, om de boosheid van hen, die daar in wonen," Psalm 107:34. Hier wordt gezegd, dat *in heel Egypteland brood was,* dit bedoelt waarschijnlijk, niet alleen dat wat Jozef had opgekocht voor de koning maar ook dat, wat particulieren, op zijn voorbeeld en na het bekend worden van zijn voorzegging, als ook daartoe aangespoord door de regels van gewoon gezond verstand, hadden opgelegd.

III. De uitoefening van Jozefs ambt, hij werd getrouw bevonden, zoals een rentmeester behoort te wezen.

1. Hij was naarstig in het opleggen terwijl de overvloed aanhield, vers 48, 49. Hij, die aldus vergadert, is een verstandig zoon.

2. Hij was verstandig en zorgzaam in het uitgeven toen de honger kwam, en hield de marktprijzen laag, door tegen redelijke prijs uit zijn voorraad te verkopen. In zijn benauwdheid riep het volk tot Farao, zoals de vrouw tot de koning van Israël: "Help, heer koning," 2 Koningen 6:26, hij zond hen naar zijn schatmeester: *Gaat tot Jozef*. Zo wijst God in het Evangelie diegenen, die tot Hem komen om genade en vergeving, aan om tot de Heere Jezus te gaan, in wie alle volheid woont, en: doet wat Hij u zegt. Jozef heeft ongetwijfeld met wijsheid en rechtvaardigheid de prijs vastgesteld van het koren, dat hij verkocht, zodat Farao, voor wiens geld het was opgekocht, een redelijke winst kon hebben, en het land toch niet verdrukt werd, noch van de heersende schaarste misbruik werd gemaakt om onwettige winst te verkrijgen. Terwijl hij, "die koren inhoudt" als het duur is, in de hoop dat het nog duurder zal worden, hoewel het volk uit gebrek er aan omkomt-, er om gevloekt wordt, (en dat is geen vloek zonder oorzaak) "zal zegening zijn over het hoofd van de verkoper, die het aldus verkoopt," Spreuken 11:26. Laat de prijs bepaald worden door die gulden regel der rechtvaardigheid: te doen, zoals wij wensen, dat ons gedaan zal worden.

HOOFDSTUK 42

1 Toen Jakob zag, dat er koren in Egypte was, zo zeide Jakob tot zijn zonen: Waarom ziet gij op elkander?
2 Voorts zeide hij: Ziet, ik heb gehoord, dat er koren in Egypte is; trekt daarhenen af, en koopt ons koren van daar, opdat wij leven en niet sterven.
3 Toen togen Jozefs tien broederen af, om koren uit Egypte te kopen.
4 Doch Benjamin, Jozefs broeder, zond Jakob niet met zijn broederen; want hij zeide: Opdat hem niet misschien het verderf ontmoete!
5 Alzo kwamen Israels zonen om te kopen onder degenen, die daar kwamen; want de honger was in het land Kanaan.
6 Jozef nu was regent over dat land; hij verkocht aan al het volk des lands; en Jozefs broederen kwamen, en bogen zich voor hem, met de aangezichten ter aarde.
7 Als Jozef zijn broederen zag, zo kende hij hen; maar hij hield zich vreemd jegens hen, en sprak hard met hen, en zeide tot hen: Van waar komt gij? En zij zeiden: Uit het land Kanaan; om spijze te kopen.
8 Jozef dan kende zijn broederen; maar zij kenden hem niet.
9 Toen gedacht Jozef aan de dromen, die hij van hen gedroomd had; en hij zeide tot hen: Gij zijt verspieders, gij zijt gekomen om te bezichtigen, waar het land bloot is.
10 En zij zeiden tot hem: Neen, mijn heer! maar uw knechten zijn gekomen, om spijze te kopen.
11 Wij allen zijn eens mans zonen; wij zijn vroom; uw knechten zijn geen verspieders.
12 En hij zeide tot hen: Neen, maar gij zijt gekomen, om te bezichtigen, waar het land bloot is.
13 En zij zeiden: Wij, uw knechten, waren twaalf gebroeders, eens mans zonen, in het land Kanaan; en zie, de kleinste is heden bij onzen vader; doch de een is niet meer.
14 Toen zeide Jozef tot hen: Dat is het, wat ik tot u gesproken heb, zeggende: Gij zijt verspieders!
15 Hierin zult gij beproefd worden: zo waarlijk als Farao leeft! indien gij van hier zult uitgaan, tenzij dan, wanneer uw kleinste broeder herwaarts zal gekomen zijn!
16 Zendt een uit u, die uw broeder hale; maar weest gijlieden gevangen, en uw woorden zullen beproefd worden, of de waarheid bij u zij; en indien niet, zo waarlijk als Farao leeft, zo zijt gij verspieders!
17 En hij zette hen samen drie dagen in bewaring.
18 En ten derden dage zeide Jozef tot hen: Doet dit, zo zult gij leven; ik vrees God.
19 Zo gij vroom zijt, zo zij een uwer broederen gebonden in het huis uwer bewaring; en gaat gij heen, brengt het koren voor den honger uwer huizen.
20 En brengt uw kleinsten broeder tot mij, zo zullen uw woorden waargemaakt worden; en gij zult niet sterven. En zij deden alzo.
21 Toen zeiden zij de een tot den ander: Voorwaar, wij zijn schuldig aan onzen broeder, wiens benauwdheid der ziele wij zagen, toen hij ons om genade bad; maar wij hoorden niet! daarom komt deze benauwdheid over ons.
22 En Ruben antwoordde hun, zeggende: Heb ik het tot u niet gezegd, toen ik zeide: Zondigt niet aan dezen jongeling! maar gij hoordet niet; en ook zijn bloed, ziet, het wordt gezocht!
23 En zij wisten niet, dat het Jozef hoorde; want daar was een taalman tussen hen.
24 Toen wendde hij zich om, van hen af, en weende; daarna keerde hij weder tot hen, en sprak tot hen, en nam Simeon van hen, en bond hem voor hun ogen.
25 En Jozef gebood, dat men hun zakken met koren vullen zou, en dat men hun geld wederkeerde, een iegelijk in zijn zak, en dat men hun teerkost gave tot den weg; en men deed hun alzo.

26 En zij laadden hun koren op hun ezels, en togen van daar.
27 Toen een zijn zak opendeed, om zijn ezel voeder te geven in de herberg, zo zag hij zijn geld; want ziet, het was in den mond van zijn zak.
28 En hij zeide tot zijn broederen: Mijn geld is wedergekeerd; daartoe ook, ziet, het is in mijn zak! Toen ontging hun het hart, en zij verschrikten, de een tot den ander zeggende: Wat is dit, dat ons God gedaan heeft?
29 En zij kwamen in het land Kanaan, tot Jakob, hun vader; en zij gaven hem te kennen al hun wedervaren, zeggende:
30 Die man, de heer van dat land, heeft hard met ons gesproken; en hij heeft ons gehouden voor verspieders des lands.
31 Maar wij zeiden tot hem: Wij zijn vroom; wij zijn geen verspieders.
32 Wij waren twaalf gebroeders, zonen van onzen vader; de een is niet meer, en de kleinste is heden bij onzen vader in het land Kanaan.
33 En die man, de heer van dat land, zeide tot ons: Hieraan zal ik bekennen, dat gijlieden vroom zijt; laat een uwer broederen bij mij, en neemt voor den honger uwer huizen, en trekt heen.
34 En brengt uw kleinsten broeder tot mij; zo zal ik weten, dat gij geen verspieders zijt, maar dat gij vroom zijt; uw broeder zal ik u wedergeven, en gij zult in dit land handelen.
35 En het geschiedde, als zij hun zakken ledigden, ziet, zo had een iegelijk den bundel zijns gelds in zijn zak; en zij zagen de bundelen huns gelds, zij en hun vader, en zij waren bevreesd.
36 Toen zeide Jakob, hun vader, tot hen: Gij berooft mij van kinderen! Jozef is er niet, en Simeon is er niet; nu zult gij Benjamin wegnemen! al deze dingen zijn tegen mij!
37 Toen sprak Ruben tot zijn vader, zeggende: Dood twee mijner zonen, zo ik hem tot u niet wederbreng; geef hem in mijn hand, en ik zal hem weder tot u brengen!
38 Maar hij zeide: Mijn zoon zal met ulieden niet aftrekken; want zijn broeder is dood, en hij is alleen overgebleven; zo hem een verderf ontmoette op den weg, dien gij zult gaan, zo zoudt gij mijn grauwe haren met droefenis ten grave doen nederdalen.

In het vorige hoofdstuk hadden wij de vervulling van de door Jozef uitgelegde dromen, in dit en de volgende hoofdstukken hebben wij de vervulling van de dromen, die Jozef zelf gedroomd had, namelijk dat zijns vaders huisgezin zich voor hem zou nederbuigen. De geschiedenis van wat er voorviel tussen Jozef en zijn broeders wordt zeer uitvoerig en tot in bijzonderheden meegedeeld, niet alleen omdat het een belangwekkend verhaal is, waarvan waarschijnlijk onder Israëlieten en Egyptenaren beide veel gesproken werd, maar ook omdat het zeer leerrijk is, en er de aanleiding voor is geweest, dat Jakob en zijn gezin naar Egypte kwamen, waarvan later zoveel gebeurtenissen afhingen. Wij hebben in dit hoofdstuk:

I. Het nederig verzoek van Jakob's zonen aan Jozef om koren te mogen kopen, vers 1-6.

II. De vrees, die Jozef hun aanjoeg, tot hun beproeving, vers 7-20.

III. Hoe zij nu tot overtuiging kwamen van hun zonde, lang tevoren aan Jozef gepleegd, vers 21-24.

IV. Hun terugkeer naar Kanaän met koren, en de grote benauwdheid, waarin hun goede vader kwam, toen zij hem bericht deden van hun reis, vers 35-38.

Genesis 42:1-6

Hoewel Jakob's zonen allen gehuwd waren en zelf gezinnen hadden, schijnen zij toch tezamen een maatschappij te hebben uitgemaakt onder leiding en bestuur van hun vader Jakob. Wij hebben hier:

I. De orders, die hij hun gaf om koren te gaan kopen in Egypte, vers 1, 2.

Merk op:

1. Dat de honger zwaar was in het land Kanaän. Het is opmerkelijk dat alle drie aartsvaders, voor wie Kanaän het land der belofte was, een hongersnood in dat land beleefd hebben. Het was niet slechts een beproeving van hun geloof, of zij op God konden vertrouwen, al zou Hij hen ook doden, of al zou Hij hen ook laten omkomen van honger, maar het was ook om hen te leren het betere vaderland te zoeken, namelijk het hemelse, Hebreeën 11:14-16. Wij hebben behoefte aan iets, dat ons losmaakt van deze wereld en ons doet verlangen naar een betere.

2. Maar toen er honger was in Kanaän, was er koren in Egypte. Zo heeft Gods voorzienigheid het beschikt, dat de ene plaats hulp kan bieden aan de andere, want wij zijn allen broeders. De Egyptenaren, het zaad van de gevloekte Cham, hebben overvloed, terwijl Gods gezegend Israël gebrek heeft. Aldus kruist God, in het uitdelen van Zijn gewone gunsten dikwijls de handen. Let er echter op, dat de overvloed, die de Egyptenaren nu hadden onder God, aan Jozefs wijsheid en zorg te danken was. Indien zijn broeders hem niet naar Egypte verkocht hadden, maar hem naar zijn verdienste hadden geacht en gewaardeerd, wie weet, of hij dan niet voor Jakob's gezin hetzelfde gedaan zou kunnen hebben, wat hij nu voor Farao gedaan heeft, en dan zouden de Egyptenaren tot hen gekomen zijn om koren te kopen, maar zij, die wijze en Godvruchtige mensen van zich wegdrijven, weten niet wat zij doen.

3. *Jakob zag dat er koren was in Egypte,* hij zag het koren, dat zijn naburen er gekocht hadden en thuis hadden gebracht. Het is een aansporing om te doen wat wij kunnen als wij zien wat anderen hebben, en hoe er in hun behoeften voorzien is. Zullen anderen voedsel verkrijgen voor hun zielen, en zullen wij hongeren, als het toch ook voor ons te krijgen is?

4. Hij bestrafte zijn zonen wegens hun talmen om koren voor hun gezin te gaan kopen. *Waarom ziet gij op elkaar?* Als wij in nood zijn en gebrek hebben, dan doen wij dwaas, als wij elkaar staan aan te zien, dat is wanhopend en vertwijfelend staan, alsof er geen hoop is, geen hulp, staan te twisten, hetzij over de vraag wie de eer zal hebben het eerst te gaan, of aan wie de veiligheid ten deel zal vallen van het laatst te komen, te redeneren over hetgeen wij zullen doen, en niets te doen, te blijven dromen onder een geest van sluimering, alsof wij niets te doen hadden, en te staan talmen, alsof wij tijd in overvloed hadden. Laat er nooit gezegd worden: "Wij hebben voor morgen overgelaten, wat wij even goed vandaag hadden kunnen doen."

5. Hij wekte hen op om naar Egypte te gaan: *Trekt daarheen af.* Hoofden van gezinnen moeten niet slechts bidden om dagelijks brood voor hun gezin, zij moeten ook zorg en vlijt aanwenden om het te verschaffen.

II. Hun gehoorzaamheid aan deze bevelen, vers 3. Zij *togen af om koren te kopen.* Zij zonden hun dienstknechten niet, maar gingen wijs zelf om hun geld te besteden. Niemand moet zich te

groot of te goed achten om zich moeite te geven. Hoofden van gezinnen moeten met eigen ogen zien, en er zich voor wachten om al te veel aan dienstboden over te laten. Benjamin alleen ging niet mee, want hij was de lieveling van zijn vader. Zij kwamen naar Egypte, onder anderen, en daar zij een aanzienlijke hoeveelheid koren moesten kopen werden zij tot Jozef zelf gebracht, die waarschijnlijk wel verwacht heeft, dat zij zouden komen, en, naar de wetten der beleefdheid *bogen zij zich voor hem*, vers 6. Nu hebben hun ledige schoven zich voor zijn volle schoof gebogen. Vergelijk hiermede Jesaja 60:13, en Openbaring 3:9.

Genesis 42:7-20

Wij kunnen er ons wel over verwonderen dat Jozef gedurende de twintig jaren, die hij nu in Egypte was, en inzonderheid gedurende de laatste zeven jaren, die hij daar in macht en aanzien was, nooit bericht heeft gezonden aan zijn vader om hem met zijn omstandigheden bekend te maken, ja meer: het is vreemd dat hij, die zo dikwijls *door geheel Egypteland toog,* Hoofdstuk 41:45, 46, nooit een uitstapje gedaan heeft naar Kanaän, om zijn oude vader te bezoeken, toen hij aan de grens van Egypte was, en dit slechts een reis van wellicht niet meer dan drie of vier dagen voor hem geweest zou zijn in zijn wagen. Het is een gissing, die wel waarschijnlijkheid heeft, dat zijn gedrag en handelwijze in deze zaak onder de bijzondere leiding van de hemel was, opdat het voornemen van God ten opzichte van Jakob en zijn gezin tot stand zou worden gebracht. Toen de broeders van Jozef kwamen, kende hij hen aan menig voldoend teken, maar zij kenden hem niet, daar zij weinig dachten hem hier te vinden, vers 8. Hij *dacht aan de dromen,* vers 9, maar zij hadden ze vergeten. Het bewaren van Gods orakelen in ons hart zal ons van groot nut zijn in ons gedrag. In zijn houding tegenover zijn broers had Jozef het oog op zijn dromen, die hij wist van God te zijn, en hij beoogde de vervulling er van en zijn broeders tot berouw te brengen over hun vorige zonden, en beide doeleinden werden bereikt.

1. Hij toonde zich zeer streng en hard jegens hen, zijn wijze van spreken zelfs, in aanmerking genomen de plaats, die hij bekleedde, was genoeg om hen te laten schrikken, want *hij sprak hard met hen* vers 7. Hij beschuldigde hen van boze bedoelingen tegen de regering, vers 9, behandelde hen als gevaarlijke lieden: Gij *zijt verspieders,* betuigende *bij het leven van Farao,* dat zij dit waren, vers 16. Sommigen beschouwen dit als een eed, anderen houden het voor niets meer dan een heftige betuiging, zoals: *zo waarachtig als uw ziel leeft,* hoe dit zij, het was meer dan ja, ja, en neen, neen, en dus uit den boze. Slechte woorden worden spoedig aangeleerd door de omgang met hen, die ze gebruiken maar niet zo spoedig afgeleerd. Door veel aan het hof te zijn, had Jozef de eed van het hof aangenomen: *zo waarlijk als Farao leeft,* hiermede misschien bedoelende zijn broers te bevestigen in het geloof, dat hij een Egyptenaar was, en geen Israëliet, zij wisten, dat dit niet de taal was van een zoon van Abraham. Toen Petrus bewijzen wilde geen discipel van Christus te wezen, vloekte en zwoer hij. Maar waarom was Jozef zo hard voor zijn broers? Wij kunnen er ons verzekerd van houden, dat het niet uit wraakzucht was met de begeerte om thans hen te vertreden, die tevoren hem vertreden hadden, hij was geen man van zulk een gemoedsaard.

Maar:
a. het was om de vervulling van zijn dromen te doen uitkomen.
b. Het was om hen tot bekering te brengen. c. Het was om een bericht uit hen te krijgen aangaande de toestand van zijn familie die hij zeer verlangend was te kennen. Zij zouden ontdekt hebben wie hij was, indien hij hen ondervraagd had als een vriend, en daarom ondervraagt hij hen als rechter. Zijn broer Benjamin niet bij hen ziende, begon hij hen misschien te verdenken, dat zij ook hem uit de weg hadden geruimd, en daarom geeft hij hun gelegenheid om hem van hun vader en broer te spreken. In Zijn voorzienigheid schijnt God soms hard te wezen voor hen, die Hij liefheeft, en spreekt hard met hen, voor wie Hij toch grote genade heeft weggelegd.

2. Hierop waren zij zeer nederig en onderdanig. Zij spraken met de grootst mogelijke eerbied tot hem: *neen, mijn heer,* vers 10, een grote verandering sinds zij zeiden: *daar komt deze meester-dromer aan.* Zeer nederig en bescheiden ontkennen zij de beschuldiging: *Wij zijn geen verspieders.* Zij zeggen hem wat hun boodschap is, zij kwamen om eten te kopen, een zeer

eerlijke zaak, waarvoor veel vreemdelingen toen naar Egypte gekomen zijn. Zij geven een bijzonder bericht omtrent henzelf en hun familie, vers 13. En dat was alles wat zij verlangden.

3. Hij sloot hen allen gedurende drie dagen op in de gevangenis, vers 17. Aldus handelt God met de zielen, voor wie Hij bijzondere eer en vertroosting heeft weggelegd. Eerst verootmoedigt en verschrikt Hij hen, en brengt hen onder een geest van dienstbaarheid, en dan verbindt Hij hun wonden door de geest van de aanneming.

4. Hij kwam ten slotte met hen overeen, dat een hunner als gijzelaar zou achterblijven, en de overigen naar huis zouden gaan om Benjamin te halen. Het was een zeer bemoedigend woord, dat hij tot hen sprak, vers 18, ik vrees God, alsof hij gezegd had: "Gij kunt u er van verzekerd houden dat ik u geen kwaad doen zal, dat durf ik niet, want ik weet dat, hoe hoog ik ook ben, er Eén is, die hoger is dan ik." Van hen, die God vrezen, kunnen wij een billijke behandeling verwachten. De vrees van God zal hen, die macht hebben, weerhouden hun macht te misbruiken tot verdrukking en tirannie. Zij, die voor niemand ontzag behoeven te hebben, moeten ontzag hebben voor hun eigen geweten. Zie Nehemia 5:15. *Ik heb alzo niet gedaan om de vreze Gods.*

Genesis 42:21-28

I. De berouwvolle overdenking van de broers van Jozef over het kwaad, dat zij hem gedaan hadden, vers 21. Zij bespraken de zaak met elkaar in het Hebreeuws, niet denkende dat Jozef, die zij voor een Egyptenaar hielden hen verstond, en nog veel minder dat hij de persoon was, van wie zij spraken.

1. Zij gedachten met leedwezen de barbaarse wreedheid, waarmee zij hem vervolgd hadden. *Wij zijn schuldig aan onze broer*. Wij lezen niet dat zij dit zeiden gedurende hun driedaagse gevangenschap, maar nu de zaak op de een of andere wijze tot een eind scheen te komen, en zij zich toch nog in verlegenheid bevonden, begonnen zij bewogen te worden. Wellicht heeft het spreken van Jozef van *de vrees van God*, vers 18, hen tot nadenken gebracht, en hun deze bekentenis ontwrongen.

Zie nu hier:
a. De werking van het geweten, het doet gedenken, brengt dingen voor de geest terug, die voorlang gezegd en gedaan zijn, om ons te tonen waarin wij hebben gedwaald, al was het ook lang geleden, zoals deze herdenking van een zonde, die meer dan twintig jaren tevoren was bedreven. Gelijk de tijd de schuld van de zonde niet uitwist, zo zal hij ook het gedenkschrift er van niet uitwissen. Toen de schuld van deze zonde van Jozefs broers nog vers was, hebben zij haar licht geacht, en zaten neer om brood te eten, maar nu, zó lang daarna, heeft hun geweten er hen aan herinnerd.

b. Het nut van de beproevingen, dikwijls blijken zij de gelukkige en krachtige middelen te zijn om het geweten te doen ontwaken, en onze zonden in gedachtenis te brengen.

c. Het kwaad van de schuld tegenover onze broers. Van al hun zonden was deze het, die hun geweten hun nu verweet, telkens als wij denken dat ons kwaad aangedaan wordt, behoren wij te gedenken aan het kwaad dat wij anderen aangedaan hebben, Prediker 7:21, 22.

2. Ruben alleen herdacht met vertroosting voor zichzelf, dat hij een voorspraak is geweest voor zijn broer, en gedaan heeft wat hij kon om het kwaad te voorkomen, dat zij hem aangedaan hebben, vers 22 *Heb ik u niet gezegd: bezondigt u niet aan deze jongeling* Het is een verzwaring van de zonde, als zij bedreven werd niettegenstaande vermaning en waarschuwing. Als wij er toe gebracht worden om met anderen in hun rampen te delen, dan zal het ons een troost wezen als wij het getuigenis van ons geweten hebben, dat wij niet gedeeld hebben in hun ongerechtigheden, maar er tegen hebben getuigd. Dit zal onze blijdschap wezen in de dag van het kwaad, en er de prikkel uit wegnemen.

II. Jozefs tederheid voor hen bij deze gelegenheid. Hij trok zich van hen terug om te wenen, vers 24. Hoewel zijn verstand hem zei dat hij zich nog als een vreemdeling voor hen moest houden, omdat zij nog niet genoeg verootmoedigd waren, kon het toch niet anders of de natuurlijke genegenheid moest zich laten gelden, want hij was een man met een teer hart. Dit stelt de barmhartigheid voor van God jegens berouwvolle zondaren. Zie Jeremia 31:20. "Sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk ik nog ernstig aan hem." Zie Richteren 10:16.

III. De gevangenzetting van Simeon, vers 24. Hij koos hem uit als gijzelaar, waarschijnlijk omdat hij zich herinnerde dat deze zijn bitterste vijand was, of omdat hij nu zag dat deze het minst van allen verootmoedigd was. Hij *bond hem voor hun ogen*, om allen aan te doen, of

wellicht wordt te kennen gegeven, dat hoewel hij hem met enige strengheid bond *voor hun ogen,* hij later, toen zij weg waren, zijn banden van hem afnam.

IV. Het wegzenden van de anderen. Zij kwamen om koren, en koren kregen zij, en dat niet alleen, maar ieder van hen vond het geld er voor terug in zijn zak. Zo geeft Christus, onze Jozef, ons wat wij behoeven, zonder geld en zonder prijs. Daarom worden de armen uitgenodigd te kopen, Openbaring 3:17, 18. Dit verwekte een grote ontsteltenis bij hen, vers 28. *Toen ontging hun het hart en zij schrokken, de een tot de ander zeggende: Wat is dit dat ons God gedaan heeft?*

1. Het was in werkelijkheid een zegenrijke gebeurtenis, want men zal toch wel erkennen dat hun geen leed geschiedde, toen hun hun geld teruggegeven werd, maar dat hun een vriendelijkheid werd bewezen, en toch waren zij er zo door geschrokken. Een schuldig geweten is zeer licht geneigd om een gunstige beschikking van de voorzienigheid van God in een kwade zin op te vatten, en er een slechte uitlegging aan te geven. Mensen met een schuldig geweten vluchten als niemand hen vervolgt. Rijkdom brengt soms evenveel zorg met zich als gebrek, ja zelfs meer. Indien zij van hun geld beroofd waren geworden, den zouden zij niet meer ontsteld zijn geweest dan zij het waren, nu zij hun geld in hun zakken terugvonden. Zo heeft hij, van wie zijn akkers overvloedig hadden voortgebracht, gezegd: "Wat zal ik doen?" Lukas 12:17.

2. Maar in hun omstandigheden was het zeer verbazingwekkend. Zij wisten dat de Egyptenaren de Hebreeën verfoeiden, Hoofdstuk 43:32, daar zij dus niet zulk een vriendelijkheid van hen konden verwachten, dachten zij dat zij dit gedaan hadden om twist met hen te zoeken, en dat te meer, daar de man die heer van het land was, hen had beschuldigd verspieders te zijn. Ook hun eigen geweten was ontwaakt, en hun zonden waren hun ordelijk voorgesteld, en dit brengt hen in verwarring. Als de mensen eens de moed laten zinken dan zal alles er toe bijdragen om hen nog meer ter neer te slaan. Als de leidingen van Gods voorzienigheid verrassend voor ons zijn, dan is het goed om te vragen wat het is, dat God gedaan heeft, en met ons doet, en op het maaksel van Zijn handen te zien.

Genesis 42:29-38

1. Hier hebben wij het bericht, dat Jakob's zonen hun vader gaven, van de grote benauwdheid, die hun in Egypte was overkomen, hoe zij verdacht werden verspieders te zijn, gedreigd werden, en gedwongen om er Simeon gevangen achter te laten, totdat zij er met Benjamin weerkeerden. Wie zou hieraan gedacht hebben toen zij van huis gingen? Als wij op reis gaan behoren wij te denken aan de velerlei droeve ongevallen, die ons kunnen treffen eer wij weer thuis komen. Wij weten niet wat morgen geschieden zal, en daarom moeten wij altijd voorbereid wezen op het ergste.

2. Welk een diepe indruk dit op de godvruchtige man heeft gemaakt. Zelfs de bundels geld, die Jozef uit vriendelijkheid zijn vader terugzond, verschrikten hem, vers 35, want hij dacht dat het met een kwade bedoeling gedaan was, of wellicht verdacht, hij zijn zonen dat zij iets verkeerds gedaan hadden, en dat zij zich aan straf hadden blootgesteld, hetgeen aangeduid wordt in zijn zeggen, vers 36, *Gij berooft mij*. Hij schijnt de fout bij hen te zoeken, hun aard kennende, vreesde hij dat zij de Egyptenaars tot toorn hadden verwekt, en misschien door geweld of list hun geld weer hadden meegebracht. Jakob is hier zeer ontsteld.

a. Hij koestert treurige denkbeelden omtrent de tegenwoordige toestand van zijn gezin. *Jozef, die is er niet, en Simeon, die is er niet*, terwijl Jozef in eer en aanzien was, en Simeon op weg er heen. Dikwijls brengen wij ons in de war door onze eigen vergissingen, zelfs ten opzichte van feiten. Wezenlijke smart kan voortkomen uit valse tijdingen en veronderstellingen, 2 Samuel 13:31. Jakob denkt dat Jozef dood is, en dat Simeon en Benjamin in gevaar zijn, en nu komt hij tot deze gevolgtrekking: *Al deze dingen zijn tegen mij*. Het bleek anders, het bleek juist dat al deze dingen vóór hem waren, meewerkende hem en zijn gezin ten goede, en toch denkt hij dat al deze dingen tegen hem zijn. Door onze onwetendheid of onze vergissing, en de zwakheid van ons geloof vrezen wij dikwijls dat datgene tegen ons is, hetgeen in werkelijkheid voor ons is. Wij worden beproefd in ons lichaam, in onze bezitting, in onze naam en onze betrekkingen, en wij denken dat al deze dingen tegen ons zijn, terwijl zij in werkelijkheid ons een bijzonder uitnemend eeuwig gewicht van de heerlijkheid werken.

b. Voor het ogenblik heeft hij besloten dat Benjamin niet zal afreizen naar Egypte. Ruben staat er voor in dat hij hem veilig zal terugbrengen zonder er zelfs bij te voegen: Zo de Heere wil, zelfs geen rekening houdende met de gewone rampen, die reizigers kunnen treffen, maar dwaas biedt hij Jakob aan twee zijner zonen te doden (op wie hij waarschijnlijk zeer trots was) als hij hem niet terugbracht, alsof de dood van twee kleinzonen aan Jakob de dood van een zoon kon vergoeden. Neen, voor het ogenblik denkt Jakob: *mijn zoon zal met ulieden niet afreizen*. Hij geeft duidelijk wantrouwen in hen te kennen, gedenkende dat hij Jozef nooit heeft weergezien sedert die bij hen geweest is, en daarom: Benjamin zal niet met u meegaan op de weg, die u gaat, want *gij zoudt mijn grauwe haren met droefenis ten grave doen neerdalen*. Het staat slecht met een gezin, als de kinderen zich zo slecht gedragen, dat de ouders niet weten hoe zij hen zouden kunnen vertrouwen.

HOOFDSTUK 43

1 De honger nu werd zwaar in dat land;
2 Zo geschiedde het, als zij den leeftocht, dien zij uit Egypte gebracht hadden, opgegeten hadden, dat hun vader tot hen zeide: Keert wederom, koopt ons een weinig spijze.
3 Toen sprak Juda tot hem, zeggende: Die man heeft ons op het hoogste betuigd, zeggende: Gij zult mijn aangezicht niet zien, tenzij dat uw broeder met u is.
4 Indien gij onzen broeder met ons zendt, wij zullen aftrekken, en u spijze kopen;
5 Maar indien gij hem niet zendt, wij zullen niet aftrekken; want die man heeft tot ons gezegd: Gij zult mijn aangezicht niet zien, tenzij dat uw broeder met u is.
6 En Israel zeide: Waarom hebt gij zo kwalijk aan mij gedaan, dat gij dien man te kennen gaaft, of gij nog een broeder hadt?
7 En zij zeiden: Die man vraagde zeer nauw naar ons, en naar onze maagschap, zeggende: Leeft uw vader nog; hebt gij nog een broeder? Zo gaven wij het hem te kennen, volgens diezelfde woorden; hebben wij juist geweten, dat hij zeggen zou: Brengt uw broeder af?
8 Toen zeide Juda tot Israel, zijn vader: Zend den jongeling met mij, zo zullen wij ons opmaken en reizen, opdat wij leven en niet sterven, noch wij, noch gij, noch onze kinderkens.
9 Ik zal borg voor hem zijn; van mijn hand zult gij hem eisen; indien ik hem tot u niet breng en hem voor uw aangezicht stel, zo zal ik alle dagen tegen u gezondigd hebben!
10 Want hadden wij niet gezuimd, voorwaar, wij waren alreeds tweemaal wedergekomen.
11 Toen zeide Israel, hun vader, tot hen: Is het nu alzo, zo doet dit; neemt van het loffelijkste dezes lands in uwe vaten, en brengt dien man een geschenk henen af: een weinig balsem, en een weinig honig, specerijen en mirre, terpentijnnoten en amandelen.
12 En neemt dubbel geld in uw hand; en brengt het geld, hetwelk in den mond uwer zakken wedergekeerd is, weder in uw hand; misschien is het een feil.
13 Neemt ook uw broeder mede, en maakt u op, keert weder tot dien man.
14 En God, de Almachtige, geve u barmhartigheid voor het aangezicht van dien man, dat hij uw anderen broeder en Benjamin met u late gaan! En mij aangaande, als ik van kinderen beroofd ben, zo ben ik beroofd!
15 En die mannen namen dat geschenk, en namen dubbel geld in hun hand, en Benjamin; en zij maakten zich op, en togen af naar Egypte, en zij stonden voor Jozefs aangezicht.
16 Als Jozef Benjamin met hen zag, zo zeide hij tot dengene, die over zijn huis was: Breng deze mannen naar het huis toe, en slacht slachtvee, en maak het gereed; want deze mannen zullen te middag met mij eten.
17 De man nu deed, gelijk Jozef gezegd had; en de man bracht deze mannen in het huis van Jozef.
18 Toen vreesden deze mannen, omdat zij in het huis van Jozef gebracht werden, en zeiden: Ter oorzake van het geld, dat in het begin in onze zakken wedergekeerd is, worden wij ingebracht, opdat hij ons overrompele en ons overvalle, en ons tot slaven neme, met onze ezelen.
19 Daarom naderden zij tot dien man, die over het huis van Jozef was, en zij spraken tot hem aan de deur van het huis.
20 En zij zeiden: Och, mijn heer! wij waren in het begin gewisselijk afgekomen, om spijze te kopen.
21 Het is nu geschied, als wij in de herberg gekomen waren, en wij onze zakken opendeden, zie, zo was ieders mans geld in den mond van zijn zak, ons geld in zijn gewicht; en wij hebben hetzelve wedergebracht in onze hand.
22 Wij hebben ook ander geld in onze hand afgebracht, om spijze te kopen; wij weten niet, wie ons geld in onze zakken gelegd heeft.

23 En hij zeide: Vrede zij ulieden, vreest niet! Uw God en de God uws vaders heeft u een schat in uw zakken gegeven; uw geld is tot mij gekomen. En hij bracht Simeon tot hen uit.
24 Daarna bracht de man deze mannen in het huis van Jozef, en hij gaf water; en zij wiesen hun voeten; hij gaf ook aan hun ezelen voeder.
25 En zij bereidden het geschenk, totdat Jozef kwam op den middag; want zij hadden gehoord, dat zij aldaar brood eten zouden.
26 Als nu Jozef te huis gekomen was, zo brachten zij hem het geschenk, hetwelk in hun hand was, in het huis, en zij bogen zich voor hem ter aarde.
27 En hij vraagde hun naar hun welstand, en zeide: Is het wel met uw vader, den oude, waarvan gij zeidet? Leeft hij nog?
28 En zij zeiden: Het is wel met uw knecht, onzen vader, hij leeft nog; en zij neigden het hoofd en bogen zich neder.
29 En hij hief zijn ogen op, en zag Benjamin, zijn broeder, den zoon zijner moeder, en zeide: Is dit uw kleinste broeder, waarvan gij tot mij zeidet? Daarna zeide hij: Mijn zoon? God zij u genadig!
30 En Jozef haastte zich; want zijn ingewand ontstak jegens zijn broeder, en hij zocht te wenen; en hij ging in een kamer, en weende aldaar.
31 Daarna wies hij zijn aangezicht en kwam uit; en hij bedwong zichzelven, en zeide: Zet brood op.
32 En zij richtten voor hem aan in het bijzonder, en voor hen in het bijzonder; en voor de Egyptenaren, die met hem aten, in het bijzonder; want de Egyptenaars mogen geen brood eten met de Hebreen, dewijl zulks den Egyptenaren een gruwel is.
33 En zij zaten voor zijn aangezicht, de eerstgeborene naar zijn eerstgeboorte, en de jongere naar zijn jonkheid; dies verwonderden zich de mannen onder elkander.
34 En hij langde hun van de gerechten, die voor hem waren; maar Benjamins gerecht was vijfmaal groter, dan de gerechten van hen allen. En zij dronken, en zij werden dronken met hem.

De geschiedenis van Jozefs broers wordt hier voortgezet.

I. Hun droevig afscheid van hun vader Jakob in Kanaän, vers 1-14.

II. Hun aangename samenkomst met Jozef in Egypte, vers 15 34. Want in dit hoofdstuk wordt niets verhaald dan hetgeen lieflijk en aangenaam is.

Genesis 43:1-10

1. Jakob dringt er bij zijn zonen op aan, om naar Egypte te gaan en koren te kopen, vers 1, 2. De honger duurde voort, het koren dat zij gekocht hadden was op want het is spijs, die vergaat. Als een goed huisvader is Jakob nu in zorg om in geschikt voedsel voor zijn gezin te voorzien, en zal dan God niet voorzien voor Zijn kinderen, voor het huisgezin van het geloof? Jakob zegt hun heen te gaan om *een weinig spijs* te kopen, in deze tijd van schaarste moet een weinig genoeg zijn, want de natuur is met weinig tevreden.

2. Juda dringt bij hem aan om er in toe te stemmen, dat Benjamin met hen zal gaan, al ging dit ook nog zo in tegen zijn gevoel en zijn tevoren verklaard besluit. Het is volstrekt niet onbestaanbaar met de plicht van de kinderen om hun ouders te eren en te gehoorzamen dat zij hun in nederigheid en bescheidenheid raad geven, en, als het nodig is, met hen discussiëren over een zaak. "Pleit bij uw moeder pleit," Hosea 2:1.

a. Hij wijst op de volstrekte noodzakelijkheid, waarin zij zich bevinden, om Benjamin mee te brengen, want hij, die getuige was geweest van alles wat er in Egypte was voorgevallen, was meer bevoegd om hierover te oordelen, dan Jakob het kon wezen. Jozefs betuiging, vers 3, kan gebruikt worden om aan te tonen, op welke voorwaarden wij tot God mogen naderen: tenzij wij in de armen van ons geloof Christus medebrengen, kunnen wij het aangezicht van God niet zien in vrede.

b. Hij verbindt zich om alle mogelijke zorg voor hem te dragen alles te doen wat hij kan voor zijn veiligheid, vers 8, 9. Juda’s geweten was ontwaakt en had hem verweten wat hij lang geleden tegen Jozef had gedaan, Hoofdstuk 42:21, en, als een blijk van de oprechtheid van zijn berouw, is hij bereid om, voorzoveel de mens dit kan, borg te zijn voor de veiligheid van Benjamin. Hij zal hem niet slechts geen kwaad doen, maar hij zal alles doen wat hij kan om hem te beschermen. Dit is, voorzover de zaak het toeliet, vergoeding of herstelling, niet wetende hoe hij Jozef zou terugbrengen, zal hij als enige vergoeding voor het onherstelbaar kwaad, dat hij hem gedaan heeft, zijn zorg verdubbelen voor Benjamins veiligheid en welvaren.

Genesis 43:11-14

Merk hier op:

I. Hoe vatbaar Jakob was voor overreding. Hij wilde luisteren naar rede, ofschoon zij, die haar aanvoerden, zijn minderen waren. Hij zag de noodzakelijkheid in van het geval en daar het niet te verhelpen was, wilde hij aan de noodzakelijkheid toegeven. "Is het nu alzo, neemt uw broer mee. Indien erop geen andere voorwaarden koren te krijgen is, dan kunnen wij hem even goed aan de gevaren van de reis blootstellen, als ons en onze kinderen, en ook Benjamin onder hen, uit gebrek aan brood te laten omkomen." "Huid voor huid, en al wat iemand heeft, " zelfs een Benjamin, het dierbaarste van alles, "zal hij geven, voor zijn leven." Geen dood is zo schrikkelijk als de hongerdood, Klaagliederen 4:9. *Mijn zoon zal met ulieden niet vertrekken,* had Jakob gezegd, Hoofdstuk 42:38, maar nu is hij overtuigd om in zijn vertrek toe te stemmen. Het is geen verkeerdheid, maar verstandig en plichtmatig om op ons besluit en voornemen terug te komen, als daar een goede reden voor is. Standvastigheid is een deugd, maar hardnekkigheid is geen deugd. Het is het kroonrecht van God om niet te berouwen en onveranderlijke besluiten te nemen.

II. Jakob’s wijsheid en rechtvaardigheid, die in drieërlei zaken uitkwamen.

1. Hij zond het geld terug, dat zij boven in hun zakken gevonden hadden, en hij geeft die voorzichtige uitlegging van de zaak: *misschien was het een feil*. De eerlijkheid gebiedt ons terug te geven, niet slechts hetgeen door ons eigen toedoen onrechtmatig tot ons komt, maar ook hetgeen door vergissing van anderen tot ons komt. Al hebben wij het ook door vergissing verkregen, zo wij het houden nadat wij de vergissing ontdekt hebben, dan houden wij het door bedrog. Bij het opmaken van rekeningen moeten vergissingen-zowel die in ons voordeel, als die in ons nadeel zijn-er in veranderd worden. Jakob’s woorden voorzien ons van een gunstige uitlegging van dingen, die wij in een opwelling van toorn geneigd zijn als een belediging te beschouwen, zie het voorbij, en zeg: *Misschien was het een feil*

2. Hij zond dubbel geld, dubbel zoveel als zij de vorige maal hadden meegenomen, in de gedachte dat de prijs van het koren gestegen kon zijn of opdat, zo dit vereist werd, zij een losgeld konden betalen voor Simeon, of wel om de onkosten, die hij in de gevangenis had, er mede te bestrijden, of om een vrijgevige gezindheid te betonen, en daardoor een edelmoedige behandeling te verkrijgen van *de man, de heer van het land.*

3. Hij zond een geschenk uit de voortbrengselen van het land, *balsem en honing,* enz, vers 11, de koopwaren, die Kanaän naar andere landen uitvoerde, Hoofdstuk 37:25. Gods voorzienigheid deelt haar gaven onderscheidenlijk uit. Sommige landen brengen de ene koopwaar voort, en andere landen weer andere opdat de koophandel in stand kan blijven. Honing en specerijen zullen nooit het gebrek aan broodkoren kunnen vergoeden. De honger was zwaar in Kanaän, en toch hadden zij balsem en mirre, enz. Wij kunnen zeer goed leven van eenvoudig voedsel zonder lekkernijen, maar wij kunnen niet leven van lekkernijen zonder eenvoudig voedsel. Laat ons God er voor danken, dat hetgeen het nodigst en nuttigst is over het algemeen ook het meest voorhanden en het goedkoopst is. "Een gift in het verborgen houdt de toorn onder," Spreuken 21:14. Jakob’s zonen zijn onrechtvaardig beschuldigd van verspieders te zijn, maar Jakob is bereid de kosten te dragen van een geschenk om de beschuldiger tevreden te stellen. Soms moeten wij het niet te veel achten om vrede te kopen, zelfs daar, waar wij vrede kunnen eisen als ons recht.

III. Jakob’s godsvrucht, die zich openbaart in zijn gebed, vers 14. *God de Almachtige geve u barmhartigheid voor het aangezicht van die man!* Tevoren had Jakob met een geschenk en een gebed een vertoornde broer in een vriendelijke veranderd, en hier volgt hij nu dezelfde methode, en hij had er voorspoed mee. Zij, die genade willen vinden voor het aangezicht van de mensen, moeten haar bij God zoeken, die alle harten in Zijn hand heeft, en ze neigt naar het Hem behaagt.

IV. Jakob’s lijdzaamheid. Hij besluit het alles met dit woord: "*Mij aangaande, als ik van kinderen beroofd ben, zo ben ik beroofd.* Als ik hen aldus de een na de ander moet overgeven, dan moet ik berusten, en zeggen: De wil van de Heer geschiede." Wij zullen wijs handelen, als wij ons ook met onze zwaarste beproevingen verzoenen, want wij kunnen niets winnen door met onze Maker te twisten.

Genesis 43:15-25

Jakob's zonen, toestemming verkregen hebbende om Benjamin mede te nemen, hielden zich strikt aan de orders, die hun vader hun had gegeven en gingen voor de tweede maal af naar Egypte om koren te kopen. Als wij ooit te weten komen wat een honger van het woord betekent, zo laat ons niet denken dat het te veel is om even ver te reizen om geestelijk voedsel te verkrijgen, als zij gereisd hebben om voedsel voor het lichaam te bekomen. Nu hebben wij hier een bericht van hetgeen voorviel tussen hen en de man, die over het huis van Jozef was, die, naar sommige vermoeden, in het geheim was en hen kende als Jozefs broers, en meehielp om de zaak van Jozefs wil te regelen. Ik denk echter dat dit niet zo was, want toen Jozef zich daarna aan zijn broers bekendmaakte wilde hij dat daar niemand bij tegenwoordig was, Hoofdstuk 45:1.

I. Jozefs huisbezorger had orders van Jozef (die het druk had met koren te verkopen en geld te ontvangen) om hen naar zijn huis te brengen en een maaltijd voor hen gereed te maken. Hoewel Jozef Benjamin daar zag, wilde hij toch niet in werktijd met werken ophouden, noch het aan iemand anders opdragen. Op hun tijd gaan zaken vóór beleefdheid. Ons noodzakelijk werk mag niet verzuimd worden, zelfs niet om onze vrienden welkom te heten.

II. Zelfs dit verschrikte hen vers 18. *Toen vreesden deze mannen, omdat zij in het huis van Jozef gebracht werden.* De rechtvaardige beschuldigingen van hun geweten en Jozefs heftige verdenking van hen beletten hun enigerlei gunst te verwachten, maar deden het vermoeden bij hen ontstaan, dat dit met kwade bedoeling geschiedde. Zij, die schuldig zijn en daardoor vreesachtig, zijn licht geneigd om van alles het ergste te denken. Nu dachten zij ter verantwoording te zullen geroepen worden wegens het geld, dat zij bovenin hun zakken gevonden hadden, beschuldigd te zullen worden van bedriegers te zijn, met wie men geen handel kon drijven, daar zij hun voordeel hadden gedaan met de drukte op de markt, om hun koren mede te nemen zonder er voor betaald te hebben. Daarom legden zij hun zaak voor aan de hofmeester, opdat hij, er van verwittigd zijnde, hen tegen gevaar kon beschutten. Hierin gaven zij een degelijk bewijs van hun eerlijkheid, dat zij, voor zij nog beschuldigd waren van hun geld meegenomen te hebben, het teruggaven. Oprechtheid en vroomheid zullen ons behoeden, en zullen uitkomen als het licht van den morgen.

III. De hofmeester sprak hun moed in, vers 23. *Vrede zij ulieden, vreest niet,* hoewel hij niet wist wat zijn meester voorhad, begreep hij toch dat dit mannen waren, aan wie hij geen kwaad wenste te doen, en daarom zegt hij hun Gods voorzienigheid te zien in dat weerkeren van hun geld tot hen. *Uw God en de God van Uw vader heeft u een schat in uw zakken gegeven.* Merk op:

1. Dat hij hiermede toont hoegenaamd geen verdenking van oneerlijkheid jegens hen te koesteren, want van hetgeen wij door bedrog verkregen hebben, kunnen wij niet zeggen, dat "God het ons geeft."

2. Hiermede brengt hij hun verdere navraag er naar tot zwijgen. "Vraagt niet, hoe het daar gekomen is, Gods voorzienigheid heeft het u gebracht laat dit u genoeg zijn."

3. Uit hetgeen hij zei blijkt dat hij door het onderricht van zijn goede meester tot de kennis was gebracht van de ware God, de God van de Hebreeën. Het kan met recht verwacht worden, dat

dienstboden in godsdienstige gezinnen alle geschikte gelegenheden waarnemen om met eerbied en ernst van God en Zijn voorzienigheid te spreken.

4. Hij vermaant hen op te zien tot God en Zijn voorzienigheid te erkennen in deze goede verrassing. Wij moeten ons verplicht erkennen aan God, als onze God en de God van onze vaderen, (een God in verbond met ons en hen) voor al onze voorspoed en al onze voordelen en de vriendelijkheid van onze vrienden, want ieder schepsel is datgene voor ons, en niets meer, wat God het voor ons doet zijn. De hofmeester bemoedigde hen niet slechts in woorden, maar in daden, want hij betoonde hun alle mogelijke goedheid en vriendelijkheid, totdat zijn meester kwam, vers 24.

Genesis 43:26-34

Hier is:

I. De grote eerbied, die de broers van Jozef hem bewezen, toen zij hem het geschenk brachten, zij *bogen zich voor hem ter aarde,* vers 26, en opnieuw, toen zij hem bericht gaven omtrent de gezondheid van hun vader, *neigden zij het hoofd en bogen* zich, en spraken van uw *knecht, onze vader,* vers 28. Aldus werden de dromen van Jozef al meer en meer vervuld, en door de zonen, boog zich zelfs de vader voor hem, overeenkomstig de droom, Hoofdstuk 37:10. Jakob had hun waarschijnlijk gezegd dat zij, indien zij gelegenheid hadden om van hem tot de man, de heer van het land, te spreken, hem zijn knecht zouden noemen.

II. De grote vriendelijkheid, die Jozef hun toonde, terwijl zij nog weinig dachten dat zij uit broederlijke liefde voortkwam. Hier is:

1. Zijn vriendelijk vragen naar Jakob: *leeft hij nog?* een zeer gepaste vraag omtrent iedereen, en in het bijzonder omtrent oude lieden, want wij sterven dagelijks, het is verwonderlijk dat wij nog leven. Vele jaren tevoren had Jakob gezegd: *ik zal tot mijn zoon in het graf nederdalen,* maar *hij leeft nog,* wij moeten niet sterven wanneer wij willen.

2. De vriendelijke aandacht, die hij schonk aan Benjamin, zijn volle broer.

A. Hij zond een gebed voor hem op, vers 29 *mijn zoon, God zij u genadig.* Hoewel Jozef *de heer van het land* was, zou zijn gunst hem weinig goed hebben gedaan, tenzij God hem genadig is. Velen zoeken de gunst van de heersers, maar hij leidt hem om de gunst van de Heerser van de heersers te zoeken.

B. Hij stortte tranen om hem, vers 30. Zijn natuurlijke genegenheid voor zijn broeder, zijn vreugde om hem te zien, zijn bekommernis om hem en de overigen van hen in broodsgebrek te weten, en de herinnering aan zijn eigen lijden sedert hij hem het laatst gezien had, brachten een grote ontroering bij hem teweeg, die hem wellicht des te heftiger aandeed wijl hij poogde haar te onderdrukken, maar hij was genoodzaakt zich in een binnenkamer terug te trekken, om daar lucht te geven aan zijn gevoel door te wenen. Tranen van tederheid en liefde zijn volstrekt geen verkleining voor de mens, zelfs niet voor aanzienlijke en wijze mensen. Godvruchtigen moeten, als zij wenen, hun tranen niet bekendmaken, "mijn ziel zal in verborgen plaatsen wenen," zegt de profeet, Jeremia 13:17. "Petrus ging naar buiten en weende bitterlijk," zie Mattheus 26.

3. Zijn vriendelijk onthaal van allen. Toen zijn wenen tot bedaren kwam, zat hij met hen aan voor het middagmaal, onthaalde hen ruim en feestelijk.

A. Hij gaf orders om drie tafels toe te richten, een voor zijn broers, een tweede voor de Egyptenaren, die bij hem aten, (want hun gewoonten waren zó verschillend dat zij niet graag aan een tafel aten) een derde voor hemzelf, want hij durfde zich nog niet als Hebreeër bekennen en wilde toch niet met de Egyptenaren aanzitten. Zie hier een voorbeeld:

a. Van gastvrijheid en goede huiselijke orde, dat iets zeer loffelijks is, naar ieders vermogen het meebrengt.

b. Van een zich schikken naar de begrippen van de mensen, al zijn die ook grillig, zoals bisschop Patrick dit niet willen eten van de Egyptenaren met de Hebreeën noemt. Hoewel Jozef *de heer van het land was* en er orders waren gegeven, dat iedereen hem moest gehoorzamen, wilde hij toch de Egyptenaren niet dwingen, om tegen hun zin met de Hebreeën te eten, maar liet hun vrij om naar hun genoegen te doen, wie waarlijk edelmoedig van aard is, haat dwang.

c. Van de vroege verwijdering reeds tussen Joden en heidenen, zij konden niet met elkaar aan een tafel aanzitten.

B. Hij deed zijn broers plaatsnemen naar hun onderscheiden rang van ouderdom, vers 33, alsof hij dat zeker waarnemen zou. Sommigen denken dat zij zelf aldus plaats hebben genomen naar hun gewoonte, maar dan zie ik niet waarom daar zo bijzonder nota van genomen is, inzonderheid omdat zij zich onder elkaar er over verwonderden.

C. Hij gaf hun een overvloedig maal en zond hun schotels van zijn eigen tafel, vers 34. Dit was des te meer edelmoedig in hem en verplichtend voor hen vanwege de schaarsheid van de levensmiddelen. Ten dage van de honger is het genoeg gevoed te worden, maar zij werden aan een feestmaal onthaald. Zulk een goed middagmaal hadden zij misschien in geen maanden gehad. Er wordt gezegd: *Zij dronken en waren vrolijk.* Hun zorgen en vrees waren nu voorbij, en zij aten hun brood met blijdschap, denkende dat zij nu op goede voet stonden met *de man, de heer van het land.* Indien God onze werken-ons geschenk-aanneemt dan hebben wij reden om vrolijk te zijn. Maar toch, als wij, zoals zij hier, aanzitten om met een heerser te eten, dan moeten wij scherp letten op degene, die voor ons aangezicht is, en ons door zijn smakelijke spijzen niet laten geruststellen, Spreuken 23:1-3. Jozef gaf hun te verstaan dat Benjamin zijn gunsteling was, want zijn gerecht was *vijf maal groter dan de gerechten van hen allen,* niet alsof hij wilde dat hij zoveel meer zou eten dan de anderen want dan zou hij meer eten dan goed voor hem was, (en het is geen daad van vriendschap, maar een kwaad veeleer en een onvriendelijkheid, om iemand tot te veel eten of drinken te dringen) maar aldus wilde hij zijn bijzondere genegenheid voor hem tonen, om te zien of zijn broers Benjamins meerdere gerechten zouden benijden, zoals zij voorheen hem benijd hadden om zijn fraaiere rok. En in zo’n geval moet het ons ten regel wezen om tevreden te zijn met wat wij hebben en ons niet te bedroeven om wat anderen hebben.

HOOFDSTUK 44

1 En hij gebood dengene, die over zijn huis was, zeggende: Vul de zakken dezer mannen met spijze, naar dat zij zullen kunnen dragen, en leg ieders mans geld in den mond van zijn zak;
2 En mijn beker, den zilveren beker, zult gij leggen in den mond van den zak des kleinsten, met het geld van zijn koren. En hij deed naar Jozefs woord, hetwelk hij gesproken had.
3 Des morgens, als het licht werd, zo liet men deze mannen trekken, hen en hun ezelen.
4 Zij zijn ter stad uitgegaan; zij waren niet verre gekomen, als Jozef tot dengene, die over zijn huis was, zeide: Maak u op, en jaag die mannen achterna; en als gij hen zult achterhaald hebben, zo zult gij tot hen zeggen: Waarom hebt gij kwaad voor goed vergolden?
5 Is het deze niet, waaruit mijn heer drinkt? en waarbij hij iets zekerlijk waarnemen zal? Gij hebt kwalijk gedaan, wat gij gedaan hebt.
6 En hij achterhaalde hen, en sprak tot hen diezelfde woorden.
7 En zij zeiden tot hem: Waarom spreekt mijn heer zulke woorden? Het zij verre van uw knechten, dat zij zodanig een ding doen zouden.
8 Zie, het geld, dat wij in den mond onzer zakken vonden, hebben wij tot u uit het land Kanaan wedergebracht; hoe zouden wij dan uit het huis uws heren zilver of goud stelen?
9 Bij wien van uw knechten hij gevonden zal worden, dat hij sterve; en ook zullen wij mijn heer tot slaven zijn!
10 En hij zeide: Dit zij nu ook alzo, naar uw woorden! Bij wien hij gevonden wordt, die zij mijn slaaf; maar gijlieden zult onschuldig zijn.
11 En zij haastten, en iegelijk zette zijn zak af op de aarde, en iegelijk opende zijn zak.
12 En hij doorzocht, beginnende met den grootste, en voleindigende met den kleinste; en die beker werd gevonden in den zak van Benjamin.
13 Toen scheurden zij hun klederen; en ieder man laadde zijn ezel op, en zij keerden weder naar de stad.
14 En Juda kwam met zijn broederen in het huis van Jozef; want hij was nog zelf aldaar; en zij vielen voor zijn aangezicht neder ter aarde.
15 En Jozef zeide tot hen: Wat daad is dit, die gij gedaan hebt? Weet gij niet, dat zulk een man als ik dat zekerlijk waarnemen zoude?
16 Toen zeide Juda: Wat zullen wij tot mijn heer zeggen, wat zullen wij spreken, en wat zullen wij ons rechtvaardigen? God heeft de ongerechtigheid uwer knechten gevonden; zie, wij zijn mijns heren slaven, zo wij, als hij, in wiens hand de beker gevonden is.
17 Maar hij zeide: Het zij verre van mij zulks te doen! de man, in wiens hand de beker gevonden is, die zal mijn slaaf zijn; doch trekt gijlieden op in vrede tot uw vader.
18 Toen naderde Juda tot hem, en zeide: Och, mijn heer! laat toch uw knecht een woord spreken voor mijns heren oren, en laat uw toorn tegen uw knecht niet ontsteken; want gij zijt even gelijk Farao!
19 Mijn heer vraagde zijn knechten, zeggende: Hebt gijlieden een vader, of broeder?
20 Zo zeiden wij tot mijn heer: Wij hebben een ouden vader, en een jongeling des ouderdoms, den kleinsten, wiens broeder dood is, en hij is alleen van zijn moeder overgebleven, en zijn vader heeft hem lief.
21 Toen zeidet gij tot uw knechten: Brengt hem af tot mij, dat ik mijn oog op hem sla.
22 En wij zeiden tot mijn heer: Die jongeling zal zijn vader niet kunnen verlaten; indien hij zijn vader verlaat, zo zal hij sterven.
23 Toen zeidet gij tot uw knechten: Indien uw kleinste broeder met u niet afkomt, zo zult gij mijn aangezicht niet meer zien.
24 En het is geschied, als wij tot uw knecht, mijn vader, opgetrokken zijn, en wij hem de woorden mijns heren verhaald hebben;

25 En dat onze vader gezegd heeft: Keert weder. koopt ons een weinig spijze;
26 Zo hebben wij gezegd: Wij zullen niet mogen aftrekken; indien onze kleinste broeder bij ons is, zo zullen wij aftrekken; want wij zullen het aangezicht van dien man niet mogen zien, zo deze onze kleinste broeder niet bij ons is.
27 Toen zeide uw knecht, mijn vader, tot ons: Gijlieden weet, dat mijn huisvrouw er mij twee gebaard heeft.
28 En de een is van mij uitgegaan, en ik heb gezegd: Voorwaar, hij is gewisselijk verscheurd geworden! en ik heb hem niet gezien tot nu toe.
29 Indien gij nu dezen ook van mijn aangezicht wegneemt, en hem een verderf ontmoette, zo zoudt gij mijn grauwe haren met jammer ten grave doen nederdalen!
30 Nu dan, als ik tot uw knecht, mijn vader, kome, en de jongeling is niet bij ons (alzo zijn ziel aan de ziel van dezen gebonden is),
31 Zo zal het geschieden, als hij ziet, dat de jongeling er niet is, dat hij sterven zal; en uw knechten zullen de grauwe haren van uw knecht, onzen vader, met droefenis ten grave doen nederdalen.
32 Want uw knecht is voor deze jongeling borg bij mijn vader, zeggende: Zo ik hem tot u niet wederbreng, zo zal ik tegen mijn vader alle dagen gezondigd hebben!
33 Nu dan, laat toch uw knecht voor dezen jongeling slaaf van mijn heer blijven, en laat den jongeling met zijn broederen optrekken!
34 Want hoe zoude ik optrekken tot mijn vader, indien de jongeling niet met mij was, opdat ik den jammer niet zie, welke mijn vader overkomen zou.

Na dit onthaal van Jozef aan zijn broers, zond hij hen weg, maar nu worden zij teruggebracht in grotere vrees en verschrikking, dan waarin zij nog geweest zijn.

Merk op:

I. De methode, die hij volgde, zowel om hen nog verder te verootmoedigen, als om hun genegenheid voor hun broer Benjamin op de proef te stellen, om daarnaar te kunnen oordelen over de oprechtheid van hun berouw van hetgeen zij hem hadden aangedaan, waarvan hij overtuigd wilde zijn eer hij van zijn verzoening met hen zou doen blijken. Dit heeft hij bewerkstelligd door Benjamin in benauwdheid te brengen, vers 1-17.

II. De goede uitslag van deze proefneming, hij vond hen allen van harte bezorgd, inzonderheid Juda, zowel voor de veiligheid van Benjamin, als voor het welzijn van hun bejaarde vader, vers 18-34.

Genesis 44:1-17

I. Jozef betoont zijn broers nog meer vriendelijkheid, vult hun zakken, geeft hun hun geld terug, en zendt hen heen vol van blijdschap, maar:

II. Stelt hen nog verder op de proef. Aldus verootmoedigt onze God hen, die Hij lief heeft overlaadt hen met weldaden. Jozef gaf bevel aan zijn hofmeester om een fraaie *zilveren beker* die hij had, (en die waarschijnlijk aan tafel gebruikt werd, toen zij het middagmaal bij hem hielden) boven in de zak van Benjamin te leggen, zodat het de schijn zou hebben, alsof hij hem van tafel gestolen had en hem zelf in zijn zak had gedaan, nadat hem zijn koren was overgeleverd. Indien Benjamin hem gestolen had, dan zou dit wel een daad van de laagste oneerlijkheid en ondankbaarheid geweest zijn en indien Jozef door bevel te geven hem in de zak te leggen, werkelijk bedoeld had hem van diefstal te beschuldigen, dan zou dit een daad van de gruwelijkste wreedheid in hem geweest zijn, maar in de uitkomst bleek het, dat van beide zijden kwaad gedaan noch bedoeld was.

Merk op:

1. Hoe de voorgewende misdadigers achterna gejaagd en aangehouden werden onder verdenking van een *zilveren beker* te hebben gestolen. De hofmeester beschuldigde hen van ondankbaarheid, *kwaad voor goed te hebben vergolden,* van dwaasheid of domheid door een beker weg te nemen, die in dagelijks gebruik was, en dus spoedig gemist zou worden, en waarnaar een naarstig onderzoek zou worden ingesteld, want vers 5 zou aldus gelezen kunnen worden *is deze het niet waar mijn heer uit drinkt,* (daar hij er een bijzondere voorliefde voor heeft) en waarnaar hij een grondig onderzoek zou instellen. Of, "waardoor hij, door hem achteloos op uw tafel te laten, zou zien of gij al of niet eerlijke lieden zijt?"

2. Hoe zij voor zichzelf pleitten, plechtig betuigden zij hun onschuld en hun afschuw van zo’n laaghartige daad, vers 7, voerden als een bewijs van hun eerlijkheid aan, dat zij het geld hadden teruggebracht, vers 8, en verklaarden zich aan de zwaarste straf te willen onderwerpen, indien zij schuldig bevonden werden, vers 9, 10.

3. Hoe de diefstal Benjamin werd aangewreven. In zijn zak werd de beker gevonden, terwijl Jozef hem inzonderheid grote vriendelijkheid had betoond. Benjamin was ongetwijfeld bereid onder ede te verklaren, dat hij de beker niet genomen had, maar het is tevergeefs tegenover zo stellige bewijzen zijn onschuld te betuigen, de beker is bij hem gevonden. Zij durven aan Jozefs rechtvaardigheid niet te twijfelen, zij durven niet eens het denkbeeld opperen, dat hij, die het geld in hun zakken had gelegd, er ook de beker had verborgen, maar zij roepen Jozefs barmhartigheid in. En:

4. Zij bieden hun nederige onderwerping aan, vers 16.

A. Zij erkennen de gerechtigheid Gods, *God heeft de ongerechtigheid van uw knechten gevonden,* wellicht doelende op het kwaad, dat zij tevoren Jozef hadden aangedaan, en waarvoor God nu, naar zij dachten, met hen afrekende. Zelfs in die beproevingen, waarin wij ons verongelijkt zien door mensen, moeten wij erkennen dat God rechtvaardig is, en onze ongerechtigheid heeft gevonden.

B. Zij geven zich aan Jozef over als gevangenen. Wij *zijn de slaven van Uw heer*. Nu zijn de dromen van Jozef ten volle uitgekomen, hun zich zo herhaaldelijk voor hem ter aarde buigen, hun neigen van het hoofd, kan beschouwd worden als niets meer dan een plichtpleging te zijn, niets meer dan wat andere vreemdelingen deden, maar de uitlegging, die zij zelf in hun hoogmoed aan zijn dromen hadden gegeven, was: *Zult gij dan helemaal over ons heersen?* Hoofdstuk 37:8. En in die zin zijn zij nu ten slotte vervuld: zij erkennen zich zijn vazallen, daar zij het in die hatelijker zin verstaan, zo zal het ook in die zin vervuld worden in hen.

5. Met een schijn van rechtvaardigheid doet Jozef uitspraak, en bepaalt dat Benjamin als slaaf zou achterblijven, en de overigen ontslagen zouden worden, immers: waarom zou iemand anders dan de schuldige gestraft worden? Misschien heeft Jozef hiermede Benjamins karakter op de proef willen stellen, willen zien, of hij zo’n verdrukking met kalmte van gemoed zou kunnen dragen, als aan een wijs en godvruchtig man betaamt, of hij wezenlijk zijn eigen broer was naar de geest, zowel als in bloed, want Jozef zelf is ook vals beschuldigd geworden en had dientengevolge verdrukking te lijden, terwijl hij toch zijn ziel in zijn lijdzaamheid heeft bezeten. Hoe dit zij, duidelijk is het, dat hij de genegenheid van zijn broers voor hem en voor hun vader op de proef wilde stellen. Indien zij tevreden waren heengegaan en Benjamin in slavernij hadden achtergelaten, dan zou Jozef hem ongetwijfeld terstond bevrijd en verhoogd hebben, en aan Jakob bericht hebben gezonden, terwijl hij dan de andere broeders aan de hardheid van hun hart zou hebben overgelaten, maar zij bleken Benjamin meer welgezind te wezen dan hij vermoedde. Wij kunnen niet oordelen over hetgeen de mensen zijn naar hetgeen zij vroeger geweest zijn, noch over hetgeen zij zullen doen naar hetgeen zij gedaan hebben, door leeftijd en ervaring kunnen de mensen beter en wijzer worden. Zij, die Jozef hadden verkocht, wilden nu Benjamin niet verlaten, zelfs de slechtste kunnen mettertijd beter worden.

Genesis 44:18-34

Wij hebben hier een zeer edele en aandoenlijke rede, die Juda ten behoeve van Benjamin voor Jozef heeft uitgesproken, om de ontheffing te verkrijgen van het over hem uitgesproken vonnis, hetzij omdat hij Benjamin meer welgezind was dan de overigen, of zich onder grotere verplichting achtte dan de anderen om pogingen aan te wenden tot zijn invrijheidstelling, daar hij zijn woord had verpand aan zijn vader, dat hij hem veilig terug zou brengen. Het kan ook wezen, dat de anderen hem tot hun woordvoerder gemaakt hebben, omdat hij een man was van meer verstand en van een betere geest, en meer macht had over de taal dan iemand van hen. Zijn toespraak, zoals die hier vermeld is, is zó natuurlijk, zó ongekunsteld en zó zeer de uitdrukking van zijn gevoel, dat wij niet anders kunnen veronderstellen dan dat Mozes, die haar lang daarna geschreven heeft, haar geschreven heeft onder de bijzondere leiding van Hem, die de mond van de mens gemaakt heeft. Er is in deze rede zeer veel natuurlijke kunst, onbestudeerde en ongedwongen welsprekendheid.

I. Hij richt zich met grote eerbied tot Jozef, noemt hem *mijn heer*, en zichzelf en zijn broers zijn *knechten*, verzoekt hem een geduldig gehoor, en schrijft hem soevereine macht toe: *"gij zijt even gelijk Farao,* van wie wij gunst begeren en wiens toorn wij vrezen, zoals wij Farao's toorn vrezen". De godsdienst staat geen goede manieren in de weg, en het is verstandig om hoffelijk en onderdanig te spreken tot hen, in wiens macht wij ons bevinden, eretitels te geven aan hen, die er recht op hebben, is niet hetzelfde als hen te vleien.

II. Hij stelde Benjamin voor als iemand, die zijn medelijden wel waardig was, vers 20, hij was, vergeleken met de overige van hen, *een jongeling,* de jongste van allen, onbekend met de wereld, niet gewend aan haar wreedheid en hardheid, daar hij altijd op tere wijze door zijn vader was opgevoed. De zaak werd er nog deerniswaardiger door, dat hij de enige was, die van zijn moeder was overgebleven, daar zijn broeder, namelijk Jozef, dood was. Weinig dacht Juda welk een teer punt hij nu aanraakte. Juda wist dat Jozef verkocht was, hij had dus wel reden te denken dat hij nog leefde, hij kon tenminste niet met zekerheid weten dat hij dood was, maar zij hebben hun vader doen geloven dat hij dood was, en nu zij die leugen zo dikwijls gezegd hadden waren zij de waarheid vergeten, en begonnen zijzelf in de leugen te geloven.

III. Hij voerde zeer sterk als pleitgrond voor zijn bede aan, dat Jozef zelf hen gedwongen had Benjamin mee te brengen, de wens te kennen had gegeven om hem te zien, vers 21, en hun verboden had voor zijn aangezicht te komen, tenzij zij Benjamin meebrachten, vers 23-26, hetgeen te kennen gaf dat hij iets goeds en vriendelijks met hem voorhad. En moet hij nu met zoveel moeite herwaarts gebracht worden, alleen maar om tot altijddurende slavernij verwezen te worden? Was hij niet naar Egypte gebracht uit zuivere gehoorzaamheid aan het bevel van Jozef, en zou hij hem dan nu niet barmhartigheid bewijzen? Sommigen maken de opmerking dat de zonen van Jakob in hun betoog bij hun vader tot hem gezegd hadden: *Indien gij hem,* Benjamin, *niet zendt, wij zullen niet vertrekken,* Hoofdstuk 43:5, maar dat Juda als hij er toe komt om dit te verhalen, zich van veel passender woorden bedient. Wij *zullen niet mogen vertrekken,* of "*wij kunnen niet vertrekken* met enigerlei hoop op een goede uitslag. Onbetamelijke woorden, in haast, of in drift, tot onze meerdere gesproken, behoren herroepen of verbeterd te worden.

IV. Het grote argument waarop hij de nadruk legt, was de ondraaglijke smart, die het voor zijn oude vader zijn zou, indien Benjamin in slavernij moest achterblijven, *zijn vader heeft hem lief,* vers 20. Dit hadden zij als pleitgrond aangevoerd tegen Jozefs aandringen op zijn komst, vers

22. *"Indien hij zijn vader verlaat zo zal hij sterven,* vers 22, dat is: zijn vader zal sterven, en nog veel meer zal dit het geval wezen, indien hij achterblijft om nooit tot hem weer te keren." Dit had de oude man, van wie zij spraken, aangevoerd tegen zijn reis naar Egypte, vers 29. *Indien gij nu deze ook voor mijn aangezicht wegneemt, en hem een verderf ontmoette, zo zoudt gij mijn grauwe haren,* die kroon van de ouderdom, *met jammer ten grave doen nederdalen.* Dit voert Juda met grote ernst aan, *zijn ziel is aan diens ziel gebonden,* vers 30. Als hij ziet, dat de jongeling niet met ons is, dan zal hij bezwijken en terstond sterven, vers 31, of, de hevige smart, waaraan hij zich zal overgeven, zal binnen weinige dagen een einde aan zijn leven maken.

Eindelijk. Juda zegt dat hij voor zich het niet kon dragen dit te zien, vers 34. *Dat ik de jammer niet zie, welke mijn vader overkomen zou.* Het is de plicht van de kinderen met grote tederheid te zorgen voor het welzijn van hun ouders, bang te zijn voor alles wat hun een oorzaak van smart kan wezen. Alzo kan de liefde, die eerst van hen afdaalde, dan weer tot hen opklimmen, en iets gedaan worden om hen voor hun zorg en tederheid te belonen.

V. Om de rechtvaardigheid van het vonnis van Jozef te huldigen, en zijn oprechtheid aan te tonen in hetgeen hij in zijn pleitrede heeft aangevoerd, doet Juda het aanbod om in Benjamins plaats als slaaf achter te blijven, vers 33. Aldus zou aan de wet voldaan worden. Jozef zou er niets door verliezen, (want wij kunnen onderstellen dat Juda een krachtiger man was dan Benjamin, en dus beter tot dienstwerk instaat) en Jakob zou het beter kunnen dragen hem te verliezen, dan om Benjamin te verliezen. Tot zover was het dus zijn zaak om vanwege zijn vaders bijzondere liefde voor Benjamin verdrietig te zijn, dat hij bereid is slaaf te worden ten einde hem er in toe te geven.

Al zou nu Jozef, zoals Juda hem veronderstelde, een volkomen vreemdeling geweest zijn voor de familie, dan zou toch zo krachtig pleiten en redeneren invloed op hem geoefend moeten hebben, daar het gevoel van menselijkheid er door zou aangedaan zijn, want niets kon gezegd worden, dat meer teder en aandoenlijk is, het was genoeg om een stenen hart te vermurwen. Maar Jozef was aan Benjamin nader verwant dan Juda zelf, en koesterde beide voor hem en voor zijn oude vader meer genegenheid dan Juda, en daarom kon hij niets gezegd hebben, dat gelukkiger of aan Jozef aangenamer was. Jakob noch Benjamin hadden een voorspraak bij Jozef nodig, want hij zelf had hen lief.

Laat ons over de gehele zaak opmerken:

1. Met hoeveel voorzichtigheid Juda het vermeed melding te maken van de misdaad, waarvan Benjamin beschuldigd werd. Had hij iets gezegd bij wijze van bekentenis er van, hij zou een blaam hebben geworpen op Benjamin de schijn hebben gehad zijn eerlijkheid te verdenken, en zo hij iets gezegd had bij wijze van ontkenning er van, hij zou een blaam hebben geworpen op Jozefs rechtvaardigheid en het door hem uitgesproken vonnis. Daarom laat hij die gehele zaak rusten, en doet slechts een beroep op Jozefs medelijden. Vergelijk dit met Jobs verootmoediging voor God, Job 9:15. "Denwelken ik, zo ik rechtvaardig zou zijn, niet zou antwoorden, mijn Rechter zal ik om genade bidden, " ik zou niet redeneren, geen argumenten bijbrengen om mij vrij te pleiten, maar om genade bidden.

2. Welk een goede rede de stervende Jakob had om te zeggen: "Juda, gij zijt het, u zullen uw broers loven," Hoofdstuk 49:8 want hij overtrof hen allen in stoutmoedigheid, wijsheid en welsprekendheid, in het bijzonder in tederheid voor hun vader en zijn gezin.

3. Juda’s trouwe aanhankelijkheid aan Benjamin, die nu in droefenis was, werd lang daarna beloond door de standvastige trouw van de stam van Benjamin aan die van Juda, toen de tien anderen die stam verzaakten.

4. Hoe gepast de apostel, als hij van Christus’ Middelaarschap spreekt, opmerkt, dat onze Heer "uit Juda gesproten is," Hebreeën 7:14, want, evenals Zijn vader Juda, heeft Hij niet slechts voor de overtreders gebeden, maar is borg voor hen geworden, Hebreeën 7:22, waarin Hij een zeer tere zorg betoonde beide voor Zijn Vader en voor zijn broers.

HOOFDSTUK 45

1 Toen kon zich Jozef niet bedwingen voor allen, die bij hem stonden, en hij riep: Doet alle man van mij uitgaan! En er stond niemand bij hem, als Jozef zich aan zijn broederen bekend maakte.
2 En hij verhief zijn stem met wenen, zodat het de Egyptenaren hoorden, en dat het Farao's huis hoorde.
3 En Jozef zeide tot zijn broederen: Ik ben Jozef! leeft mijn vader nog? En zijn broeders konden hem niet antwoorden; want zij waren verschrikt voor zijn aangezicht.
4 En Jozef zeide tot zijn broederen: Nadert toch tot mij! En zij naderden. Toen zeide hij: Ik ben Jozef, uw broeder, dien gij naar Egypte verkocht hebt.
5 Maar nu, weest niet bekommerd, en de toorn ontsteke niet in uw ogen, omdat gij mij hierheen verkocht hebt; want God heeft mij voor uw aangezicht gezonden, tot behoudenis des levens.
6 Want het zijn nu twee jaren des hongers in het midden des lands; en er zijn nog vijf jaren, in welke geen ploeging noch oogst zijn zal.
7 Doch God heeft mij voor uw aangezicht henen gezonden, om u een overblijfsel te stellen op de aarde, en om u bij het leven te behouden, door een grote verlossing.
8 Nu dan, gij hebt mij herwaarts niet gezonden, maar God Zelf, Die mij tot Farao's vader gesteld heeft, en tot een heer over zijn ganse huis, en regeerder in het ganse land van Egypte.
9 Haast u en trekt op tot mijn vader, en zegt het hem: Alzo zegt uw zoon Jozef: God heeft mij tot een heer over gans Egypteland gesteld; kom af tot mij, en vertoef niet.
10 En gij zult in het land Gosen wonen, en nabij mij wezen, gij en uw zonen, en de zonen uwer zonen, en uw schapen, en uw runderen, en al wat gij hebt.
11 En ik zal u aldaar onderhouden; want er zullen nog vijf jaren des hongers zijn, opdat gij niet verarmt, gij en uw huis, en alles wat gij hebt!
12 En ziet, uw ogen zien het, en de ogen van mijn broeder Benjamin, dat mijn mond tot u spreekt.
13 En boodschapt mijn vader al mijn heerlijkheid in Egypte, en alles wat gij gezien hebt; en haast u, en brengt mijn vader herwaarts af.
14 En hij viel aan den hals van Benjamin, zijn broeder, en weende; en Benjamin weende aan zijn hals.
15 En hij kuste al zijn broederen, en hij weende over hen; en daarna spraken zijn broeders met hem.
16 Als dit gerucht in het huis van Farao gehoord werd, dat men zeide: Jozefs broeders zijn gekomen! was het goed in de ogen van Farao, en in de ogen van zijn knechten.
17 En Farao zeide tot Jozef: Zeg tot uw broederen: Doet dit, laadt uw beesten, en trekt heen, gaat naar het land Kanaan;
18 En neemt uw vader en uw huisgezinnen, en komt tot mij, en ik zal u het beste van Egypteland geven, en gij zult het vette dezes lands eten.
19 Gij zijt toch gelast: doet dit, neemt u uit Egypteland wagenen voor uw kinderkens, en voor uw vrouwen, en voert uw vader, en komt.
20 En uw oog verschone uw huisraad niet; want het beste van gans Egypteland, dat zal het uwe zijn.
21 En de zonen van Israel deden alzo. Zo gaf Jozef hun wagenen, naar Farao's bevel; ook gaf hij hun teerkost op den weg.
22 Hij gaf hun allen, ieder een, wisselklederen; maar Benjamin gaf hij driehonderd zilverlingen, en vijf wisselklederen.

23 En zijn vader desgelijks zond hij tien ezelen, dragende van het beste van Egypte, en tien ezelinnen, dragende koren, en brood, en spijze voor zijn vader op den weg.
24 En hij zond zijn broeders heen; en zij vertrokken; en hij zeide tot hen: Verstoort u niet op den weg.
25 En zij trokken op uit Egypte, en zij kwamen in het land Kanaan tot hun vader Jakob.
26 Toen boodschapten zij hem, zeggende: Jozef leeft nog, ja, ook is hij regeerder in gans Egypteland! Toen bezweek zijn hart, want hij geloofde hen niet.
27 Maar als zij tot hem gesproken hadden al de woorden van Jozef, die hij tot hen gesproken had, en dat hij de wagenen zag, die Jozef gezonden had om hem te voeren, zo werd de geest van Jakob hun vader, levendig.
28 En Israel zeide: Het is genoeg! mijn zoon Jozef leeft nog! ik zal gaan, en hem zien, eer ik sterve!

Het is jammer, dat dit hoofdstuk van het vorige gescheiden is, en dus afzonderlijk gelezen wordt. Daar hadden wij Juda's voorspraak voor Benjamin, waarmee de overige broeders, naar wij kunnen onderstellen, hun instemming betuigden. Jozef liet hem uitspreken, zonder hem in de rede te vallen, hoorde alles wat hij te zeggen had, en antwoordde toen op alles door dit ene woord: Ik ben Jozef. Nu vond hij zijn broers verootmoedigd ook hem gedenkende (want Juda had hem in zijn rede tweemaal genoemd), eerbiedig voor hun vader en zeer teer voor hun broer Benjamin. Nu waren zij rijp voor de troost en de lieflijkheid, die hij voor hen bestemde, door zich aan hen bekend te maken, waarvan wij in dit hoofdstuk het verhaal hebben. Het was voor Jozefs broers als een heldere zonneschijn na de regen, ja, het was hun als een leven uit de doden. Hier is:

I. Jozefs bekendmaking van zichzelf aan zijn broers en zijn gesprek met hen bij die gelegenheid, vers 1-15.

II. De orders, die Farao hierop gaf om Jakob en zijn familie naar Egypte af te halen, en dienovereenkomstig het wegzenden van Jozef broers naar hun vader met deze orders, vers 16-24.

III. De blijde tijding van dit alles meegedeeld aan Jakob, vers 25-28.

Genesis 45:1-15

Juda en zijn broers wachtten op een antwoord, en het kon wel niet anders of zij moesten ten hoogste verbaasd zijn, toen zij in plaats van de strenge ernst van een rechter de natuurlijke genegenheid van een vader of broer ontdekten.

I. Jozef gaf bevel dat al zijn dienaren het vertrek zouden verlaten, vers 1. Vrienden zijn het meest vrij en ongedwongen in hun gesprekken, als zij onder elkaar zijn. Toen Jozef liefde wilde betonen, legde hij alle statigheid af, en het was niet betamelijk dat zijn dienaren daar getuigen van zouden zijn. Aldus openbaart Christus zich in Zijn goedertierenheid aan Zijn volk buiten het gezicht en het gehoor van de wereld.

II. Tranen waren de inleiding tot zijn rede, vers 2. Hij had die stroom lang en met grote moeite tegengehouden, maar nu zwol hij zo hoog op, dat hij hem niet langer kon bedwingen, maar *overluid weende*, zodat zij, die hij had weggezonden, opdat zij hem niet zouden zien, hem wel moesten horen. Het waren tranen van tederheid en sterke, diepe liefde, en daarmee legde hij die strenge ernst af, die hij tot nu toe aan zijn broers betoond had, want hij kon het niet langer dragen. Dit stelt, evenals de vader van de verloren zoon, het goddelijk mededogen voor jegens berouwhebbende zondaren, Lukas 15:20, Hosea 11:8, 9.

III. Haastig en plotseling, als iemand die niet gerust kan wezen vóór hij het geuit heeft, zegt hij hun wie hij is: *Ik ben Jozef*. Zij kenden hem slechts bij zijn Egyptische naam *Zafnath-Paaneah*, daar zijn Hebreeuwse naam vergeten en verloren was in Egypte, maar nu leert hij hen hem bij die naam te noemen, *ik ben Jozef*, en opdat zij niet zouden denken dat hij iemand anders was van dezelfde naam verklaart hij zich nader, vers 4, *ik ben Jozef uw broer*. Dit zou hen nog meer verootmoedigen wegens hun zonde van hem te verkopen, maar hen tevens aanmoedigen om op een vriendelijke behandeling te hopen. Zo zei Christus, toen Hij Paulus van zonde wilde overtuigen, Ik ben Jezus, en toen Hij zijn discipelen wilde vertroosten: Ik ben het, vreest niet. In het eerst heeft dit woord Jozefs broers verschrikt. Vol angst deinsden zij terug, zij waren ontsteld en verbaasd, maar Jozef riep hun vriendelijk en gemeenzaam toe: *Nadert toch tot mij*. En als Christus zich openbaart aan Zijn volk, moedigt Hij hen aan, om tot Hem toe te gaan met een waarachtig hart. Wellicht wilde hij, daar hij er van ging spreken dat zij hem verkocht hadden, niet luid spreken opdat de Egyptenaars het niet zouden horen en de Hebreeën er niet in nog groter verfoeiing bij hen om zouden komen, daarom wilde hij dat zij allen tot hem zouden naderen, opdat hij fluisterend met hen kon spreken, hetgeen hij, nu zijn ontroering enigszins tot bedaren was gekomen, instaat was te doen, terwijl hij in het eerst het, als het ware, uitschreeuwen moest.

IV. Hij poogt hun smart te verzachten wegens het kwaad, dat zij hem aangedaan hebben, door hun te tonen, dat God, wat zij ook mochten bedoeld hebben, het ten goede heeft gedacht en er het goede uit heeft doen voortkomen vers 5, *weest niet bekommerd, en de toorn ontsteke niet in uw ogen*. Zondaren moeten bekommerd zijn en in toorn ontsteken tegen zichzelf vanwege hun zonde, ja, al is het ook dat God door Zijn kracht er goeds uit doet voortkomen, dan is dit niet aan de zondaar te danken, doch oprechte boetvaardigen moeten er diep door bewogen worden, als zij zien hoe God goed uit kwaad doet voortkomen, spijze uit de eter. Hoewel wij hiermede onze eigen zonden niet mogen verkleinen, om alzo de bitterheid van ons berouw weg te nemen, kan het toch goed zijn, om er de zonden van anderen in een zachter licht door voor te stellen en er het bittere en scherpe van onze wrok door weg te nemen. Zo doet Jozef hier. Zijn broers behoefden niet te vrezen, dat hij zich op hen zou wreken wegens een kwaad dat de

voorzienigheid van God zozeer tot voordeel heeft doen uitkomen van hem en zijn familie. Nu zegt hij hun, hoe lang de honger nog zal aanhouden, namelijk nog vijf jaren, maar, vers 6, hoe hij bij machte was vriendelijkheid te betonen aan zijn bloedverwanten en vrienden, hetgeen het grootste genot is, dat rijkdom en macht kunnen schenken aan een godvruchtige, vers 8. Zie in welk een gunstig licht hij het kwaad stelt, dat zij hem aangedaan hebben *God heeft mij voor uw aangezicht heengezonden*, vers 5-7.

Merk op:

1. De God van Israël is onder de bijzondere zorg van de voorzienigheid van God. Jozef achtte dat zijn verhoging niet zozeer bestemd was om het gehele koninkrijk van Egypte te redden als wel om een kleine familie van Israëlieten te behouden, want des Heeren deel is Zijn volk, hoe het ook met anderen ga, zij zullen beveiligd wezen.

2. Dat de voorzienigheid van God zeer ver vooruit ziet en zich zeer ver uitstrekt. Lang vóór de jaren van overvloed bereidde de voorzienigheid van God de spijs voor Jakob's huis in de jaren van de honger. De psalmist looft God hiervoor Psalm 105:17. "Hij zond een man voor hun aangezicht heen, Jozef." God ziet Zijn werk van het begin tot het einde, maar wij zien dit niet, Prediker 3:11. Hoe bewonderenswaardig zijn de plannen van de voorzienigheid! hoe verreikend is haar strekking! Wat al raderen in het midden van de raderen, die toch allen bestuurd worden door de ogen in de raderen en de geest van de dieren in de raderen, zie Ezechiel 1:15-20. Laat ons daarom over niets vóór de tijd oordelen

3. God werkt dikwijls door tegenovergestelde dingen, de nijd en twist van broers dreigen een gezin met de ondergang, en toch blijken zij nu in dit geval de gelegenheid, of het middel om Jakob's gezin te behouden. Jozef zou nooit een herder, een steen Israëls geweest zijn, indien zijn broers hem niet beschoten en gehaat hadden, zij namelijk, die hem misdadig naar Egypte verkocht hadden, en toch zelf het voordeel oogstten van het goede, dat God er uit heeft doen voortkomen, evenals velen van hen, die Christus ter dood hebben gebracht door Zijn dood behouden zijn geworden.

4. God moet al de eer ontvangen voor de tijdige bewaring van Zijn volk, door wèlk middel die bewaring dan ook gewerkt moge worden, vers 8. *Gij hebt mij herwaarts niet gezonden, maar God zelf.* Gelijk zij van de ene kant zich nu niet moeten bedroeven of kwellen daar de zaak toch zo ten goede is uitgekomen zo moeten zij er, van de andere kant, niet trots op wezen, want het was Gods doen, en niet van hen. Met hem naar Egypte te verkopen bedoelden zij zijn dromen te verijdelen, maar de bedoeling van God er mee was, ze te verwezenlijken, Jesaja 10:7. Hoewel hij het zo niet meent.

V. Hij belooft gedurende de overige jaren van de honger voor zijn vader en geheel zijn familie te zullen zorgen.

1. Hij verlangt dat zijn vader spoedig verblijd zal worden met de tijding, dat hij nog in leven is en tot grote macht en aanzien is gekomen. Zijn broers moeten zich naar Kanaän heenspoeden, en aan Jakob bekendmaken dat zijn zoon Jozef *tot heer over Egypteland gesteld* is, vers 9, en zij moeten hem van al zijn heerlijkheid aldaar verhalen, vers 13. Hij wist dat dit een verkwikkende zalf zou zijn voor zijn hoofd, en een krachtige hartversterking waardoor zijn moed en geestkracht verlevendigd zouden worden. Indien er iets was, dat hem weer jong kon maken, dan was dit het. Hij wenst dat zij zelf zich volkomen zouden overtuigen van de

waarheid van deze verbazingwekkende tijding, ten einde er hun vader ook de overtuiging van te kunnen geven, vers 12, uw ogen zien het, dat mijn mond tot u spreekt. Als zij zich wilden bezinnen, dan konden zij zich misschien nog wel iets van zijn gelaatstrekken zijn stem, zijn manier van spreken te binnen brengen, en alzo volkomen overtuigd zijn.

2. Hij verlangt vurig dat zijn vader en geheel zijn familie naar Egypte zouden komen. *Kom af tot mij en vertoef niet*, vers 9. Hij wil hem doen wonen in Gosen, het deel van Egypte, dat in de richting lag van Kanaän, opdat zij het land zouden gedenken, vanwaar zij kwamen, vers 10. Hij belooft in hun behoeften te voorzien, vers 11. *Ik zal u aldaar onderhouden.* Het is de plicht van de kinderen om, zo dit door de nooddruft van hun ouders vereist wordt, hen te onderhouden, en zoveel het hun slechts mogelijk is, in hun behoeften te voorzien, want door *korban* zullen zij daar nooit vrijgesteld van kunnen worden Markus 7:11. Dat is "aan hun eigen huis godzaligheid te oefenen," 1 Timotheus 5:4. Onze Heer Jezus, evenals Jozef, tot de hoogste macht en eer in de bovenwereld verhoogd zijnde, wil dat al de Zijnen met Hem zullen wezen waar Hij is Johannes 17:24. Dat is Zijn gebod, dat wij nu bij Hem zijn in geloof en hoop en een hemelse wandel, en dit is Zijn belofte, dat wij voor altijd met Hem zijn zullen.

VI. Zij gaven nu ook uitdrukking aan hun liefde voor elkaar. Hij begon met de jongste, zijn eigen broer Benjamin, die omstreeks een jaar oud zal geweest zijn, toen Jozef van zijn broers gescheiden werd, zij omhelsden elkaar en weenden, vers 14, denkende wellicht aan hun moeder Rachel, die stierf toen zij Benjamin baarde. In haar echtgenoot had Rachel in de laatste tijd geweend, omdat zij, naar hij vreesde, niet meer waren, Jozef was weg, en Benjamin ging weg, en nu wenen zij om haar, omdat zij niet meer was. Na Benjamin heeft hij ook de anderen omhelsd, vers 15, *en daarna spraken zijn broers met hem*, vrij en gemeenzaam over al de zaken van het huis van hun vader. Na de tekenen van een ware verzoening volgen de ogenblikken van lieflijke gemeenschap.

Genesis 45:16-24

I. Wij hebben hier Farao's vriendelijkheid voor Jozef, en voor zijn bloedverwanten om zijnentwil. Hij heette zijn broers welkom vers 16, hoewel het een tijd was van schaarste, en zij waarschijnlijk te zijnen laste zouden komen. En omdat het goed was in de ogen van Farao, was het ook goed in de ogen van zijn knechten, zij gaven tenminste voor, dat zij het goedvonden, omdat Farao het goedvond. Hij gelastte Jozef zijn vader naar Egypte te laten halen, en beloofde hen te voorzien van alle benodigdheden voor de reis en voor zijn vestiging in Egypte. Indien *het beste van heel Egypteland* (en Egypte was, dank zij Jozef onder God, beter voorzien dan alle andere landen) genoeg voor hem was, dan was het alles tot zijn dienst, zelfs *het vette van het land,* vers 18, zodat zij zich niet om hun huisraad behoefden te bekommeren, vers 20. In vergelijking met hetgeen hij voor hen had in Egypte, achtte hij hetgeen zij in Kanaän bezaten van weinig belang, en daarom moeten zij er zich niet om bekommeren, indien zij daar iets van moesten achterlaten, er was in Egypte genoeg, om hun alle verlies te vergoeden. Zo moeten ook zij, voor wie Christus delen bestemd heeft in Zijn hemelse heerlijkheid, zich niet om het goed van deze wereld bekommeren, het beste daarvan is slechts huisraad van weinig belang, rommel, zolang wij hier zijn kunnen wij er niet zeker van wezen, en nog veel minder kunnen wij het meenemen als wij deze wereld verlaten, laat ons er dan ook niet bezorgd om wezen, noch er ons hart op stellen, er zijn betere dingen voor ons weggelegd in het gezegende land, waar onze Jozef heengegaan is, om er ons een plaats in te bereiden.

II. De vriendelijkheid van Jozef voor zijn vader en zijn broers. Farao betoonde eerbied voor Jozef, in dankbare erkentenis dat hij het middel is geweest voor veel goeds voor hem en zijn rijk, daar hij hen niet alleen bewaard had van in de algemene ramp te delen, maar hen van groot belang had gemaakt onder andere volken, want al hun naburen zouden zeggen: "Voorzeker zijn de Egyptenaren een wijs en verstandig volk, daar zij in de tijd van de honger zo goed voorzien zijn. Daarom achtte Farao niets te veel wat hij voor Jozef doen kon. Er is een dankbaarheid, die men zelfs aan minderen verschuldigd is, en als iemand ons vriendelijkheid betoond heeft, dan behoren wij er ons op toe te leggen om het hem te vergelden, en niet alleen aan hem, maar ook aan de zijnen. En Jozef betoonde ook eerbied aan zijn vader en zijn broers, omdat zij zijn naaste bloedverwanten waren, al waren zijn broers zijn vijanden geweest, en al was zijn vader ook lang van hem vervreemd.

1. Hij voorzag hen van het benodigde, vers 21. Hij gaf hun wagens en leeftocht, voor de heen- en de terugreis, want wij hebben nooit gezien dat Jakob zeer rijk was, en toen de hongersnood heerste, kunnen wij ons wel voorstellen dat hij veeleer arm was.

2. Hij gaf hun ook hetgeen hun tot genot en sieraad was. Hij gaf aan ieder van hen wisselklederen, aan Benjamin gaf hij er vijf, en daarenboven nog zakgeld, vers 22. Aan zijn vader zond hij een zeer schoon geschenk van Egyptische voortbrengselen, vers 23. Wie rijk is, behoort vrijgevig te zijn, milddadigheden te beraadslagen, waarvoor is overvloed anders goed, dan om er goed mee te doen?

3. Hij zond hen weg met een gepaste waarschuwing, vers 24. *Verstoort u niet op de weg.* Hij wist dat zij maar al te geneigd waren tot twisten, en de laatste gebeurtenissen, die de herinnering opwekten aan hetgeen zij voorheen tegen hun broer gedaan hadden, zouden hun een aanleiding kunnen wezen tot twisten. Jozef had reeds opgemerkt dat zij er over twistten, Hoofdstuk 42:22. Tot de een zouden zij zeggen: "Gij was het, die hem het eerst om zijn dromen bestraft hebt", tot een ander: "Gij zijt het geweest, die zei: Laat ons hem doden", tot

een ander: "Gij hebt hem zijn veelvervige rok ontnomen", tot een ander: "Gij waart het, die hem in de kuil hebt geworpen", enz. Daar nu Jozef hun allen vergiffenis had geschonken, legt hij hun de verplichting op elkaar geen verwijten te doen. Onze Heer Jezus heeft ons dit gebod gegeven, dat wij elkaar liefhebben, dat wij in vrede zullen leven, en dat, wat er ook zal gebeuren, of welke vroegere gebeurtenissen wij ook gedenken, wij ons niet zullen verstoren. Want:

a. Wij zijn broers, wij hebben allen één Vader.

b. Wij zijn Zijn broeders, en als wij ons verstoren, maken wij onze betrekking te schande tot Hem die onze vrede is.

c. Wij zijn schuldig, ja voorwaar schuldig, en wij hebben alle reden om, in plaats van met elkaar te twisten, verstoord te zijn op onszelf.

d. Wij hebben, of hopen te hebben, vergeving ontvangen van God, tegen wie wij allen misdreven hebben, en daarom moeten wij bereid zijn elkaar vergeving te schenken.

e. Wij zijn op de weg, een weg, die door het land van Egypte loopt, waar veler ogen op ons gericht zijn, die wel graag gelegenheid tegen ons zouden zoeken, een weg, die heenvoert naar Kanaän, waar wij voor altijd volkomen vrede hopen te hebben.

Genesis 45:25-28

Hier zien wij hoe de goede tijding aan Jakob wordt meegedeeld.

1. In het eerst heeft het verhaal er van zijn geest neergeslagen. Toen zijn zonen zonder enigerlei voorbereiding tot hem inkwamen, roepende: *Jozef leeft nog,* terwijl zij met elkaar wedijverden, wie het eerst het bericht zou brengen, dacht hij misschien dat zij met hem schertsten, en die belediging smartte hem, of wel, het blote feit van het noemen van Jozefs naam wekte zijn smart over hem weer op, zodat zijn hart bezweek, vers 26, het duurde lang eer hij weer tot zichzelf kwam. Hij was zozeer in zorg en vrees over de overigen van hen, dat het toen blijdschap genoeg voor hem geweest zou zijn te horen, dat Simeon vrijgelaten en Benjamin veilig en wel teruggekomen was, (want hij had zich bijna aan wanhoop over die beide overgegeven) maar te horen dat *Jozef nog leeft,* dat was een te goede tijding om waar te kunnen wezen, hij bezwijmt, want hij gelooft het niet. Wij bezwijken, omdat wij niet geloven, David zelf zou vergaan zijn, indien hij niet had geloofd, Psalm 27:13.

2. De bevestiging er van deed zijn geest langzamerhand weer herleven. Jakob had zijn zonen zeer gemakkelijk geloof geschonken, toen zij hem zeiden: Jozef is dood, maar nu zij hem zeggen: Jozef leeft nog, kan hij hen nauwelijks geloven. Op mensen van een zwak en teer gemoed heeft vrees meer invloed dan hoop, zij komen gemakkelijker onder indrukken, die ontmoedigen, dan onder die welke bemoedigen. Maar eindelijk werd Jakob overtuigd van de waarheid van het bericht, in het bijzonder toen hij de wagens zag, die gezonden waren om hem te halen, want zien is geloven, en toen werd zijn geest weer levendig. De dood is als de wagens, die gezonden zijn om ons naar Christus thuis te halen, het gezicht van zijn nadering moest onze geest weer levendmaken. Nu wordt Jakob *Israël* genoemd, vers 28, want hij begint zijn geestkracht te herkrijgen.

a. Hij verblijdt zich in de gedachte, dat *Jozef nog leeft.* Hij zegt niets van Jozefs heerlijkheid, waarvan zij hem verhaald hebben, het was hem genoeg dat Jozef leefde. Zij, die tevreden zijn met een mindere mate van vertroosting en genot, zijn het best bereid voor het meerdere.

b. Het is hem een genoegen te denken, dat hij tot hem zal gaan om hem te zien. Ofschoon hij oud en de reis lang was wilde hij toch Jozef gaan zien, omdat Jozefs zaken hem niet toestonden om tot hem te komen.

Merk op dat hij zegt: *"Ik zal gaan en hem zien,"* niet: "Ik zal gaan en bij hem wonen." Jakob was oud en verwachtte niet lang meer te zullen leven, "maar ik zal gaan en *hem zien eer ik sterf,"* en dan zal ik in vrede kunnen heengaan. Laat mijn ogen verkwikt worden door hem te zien, eer zij gesloten worden, en dan is het genoeg, dan behoef ik niets meer om mij gelukkig te maken in deze wereld." Het is voor ons allen goed om ons gemeenzaam te maken met de dood, er van te spreken als nabijzijnd, opdat wij mogen bedenken hoe weinig wij hebben te doen eer wij sterven, en het dan te doen met al onze macht en van hetgeen wij lieflijke hebben mogen genieten als degenen, die weldra zullen sterven en het zullen verlaten.

HOOFDSTUK 46

1 En Israel verreisde met al wat hij had, en hij kwam te Ber-seba, en hij offerde offeranden aan den God van zijn vader Izak.
2 En God sprak tot Israel in gezichten des nachts, en zeide: Jakob, Jakob! En hij zeide: Zie, hier ben ik!
3 En Hij zeide: Ik ben die God, uws vaders God; vrees niet van af te trekken naar Egypte; want Ik zal u aldaar tot een groot volk zetten.
4 Ik zal met u aftrekken naar Egypte en Ik zal u doen weder optrekken, mede optrekkende; en Jozef zal zijn hand op uw ogen leggen.
5 Toen maakte zich Jakob op van Ber-seba; en de zonen van Israel voerden Jakob, hun vader, en hun kinderen, en hun vrouwen, op de wagenen, die Farao gezonden had, om hem te voeren.
6 En zij namen hun vee, en hun have, die zij in het land Kanaan geworven hadden, en zij kwamen in Egypte, Jakob en al zijn zaad met hem;
7 Zijn zonen, en de zonen zijner zonen met hem; zijn dochteren, en zijner zonen dochteren, en al zijn zaad bracht hij met zich in Egypte.
8 En dit zijn de namen der zonen van Israel, die in Egypte kwamen: Jakob en zijn zonen. De eerstgeborene van Jakob: Ruben.
9 En de zonen van Ruben: Hanoch, en Pallu, en Hezron, en Karmi.
10 En de zonen van Simeon: Jemuel, en Jamin, en Ohad, en Jachin, en Zohar, en Saul, de zoon ener Kanaanietische vrouw.
11 En de zonen van Levi: Gerson, Kehath en Merari.
12 En de zonen van Juda: Er, en Onan, en Sela, en Perez, en Zerah. Doch Er en Onan waren gestorven in het land van Kanaan; en de zonen van Perez waren Hezron en Hamul.
13 En de zonen van Issaschar: Tola, en Puwa, en Job, en Simron.
14 En de zonen van Zebulon: Sered, en Elon, en Jahleel.
15 Dit zijn de zonen van Lea, die zij Jakob gebaard heeft in Paddan-aram, met Dina zijn dochter; al de zielen zijner zonen en zijner dochteren waren drie en dertig.
16 En de zonen van Gad: Zifjon en Haggi, Schuni en Ezbon, Eri en Arodi, en Areli.
17 En de zonen van Aser: Jimna, en Jisva, en Jisvi, en Berija, en Sera, hun zuster; en de zonen van Berija: Heber en Malchiel.
18 Dit zijn de zonen van Zilpa, die Laban aan zijn dochter Lea gegeven had; en zij baarde Jakob deze zestien zielen.
19 De zonen van Rachel, Jakob’s huisvrouw: Jozef en Benjamin.
20 En Jozef werden geboren in Egypteland, Manasse en Efraim, die hem Asnath, de dochter van Potifera, den overste te On, baarde.
21 En de zonen van Benjamin: Bela, Becher en Asbel, Gera en Naaman, Echi en Ros, Muppim en Huppim, en Ard.
22 Dit zijn de zonen van Rachel, die Jakob geboren zijn, al te zamen veertien zielen.
23 En de zonen van Dan: Chusim.
24 En de zonen van Nafthali: Jahzeel, en Guni, en Jezer, en Sillem.
25 Dit zijn de zonen van Bilha, die Laban aan zijn dochter Rachel gegeven had; en zij baarde dezelve Jakob, zij waren allen zeven zielen.
26 Al de zielen, die met Jakob in Egypte kwamen, uit zijn heup gesproten, uitgenomen de vrouwen van de zonen van Jakob, waren allen zes en zestig zielen.
27 En de zonen van Jozef, die hem in Egypte geboren zijn, waren twee zielen. Al de zielen van het huis van Jakob, die in Egypte kwamen, waren zeventig.
28 En hij zond Juda voor zijn aangezicht heen tot Jozef, om voor zijn aangezicht aanwijzing te doen naar Gosen; en zij kwamen in het land Gosen.

29 Toen spande Jozef zijn wagen aan, en toog op, zijn vader Israel tegemoet naar Gosen; en als hij zich aan hem vertoonde, zo viel hij hem aan zijn hals, en weende lang aan zijn hals.
30 En Israel zeide tot Jozef: Dat ik nu sterve, nadat ik uw aangezicht gezien heb, dat gij nog leeft!
31 Daarna zeide Jozef tot zijn broederen, en tot zijns vaders huis: Ik zal optrekken en Farao boodschappen, en tot hem zeggen: Mijn broeders en het huis mijns vaders, die in het land Kanaan waren, zijn tot mij gekomen.
32 En die mannen zijn schaapherders; want het zijn mannen, die met vee omgaan; en zij hebben hun schapen, en hun runderen, en al wat zij hebben, medegebracht.
33 Wanneer het nu geschieden zal, dat Farao ulieden zal roepen, en zeggen: Wat is uw hantering?
34 Zo zult gij zeggen: Uw knechten zijn mannen, die van onze jeugd af tot nu toe met vee omgegaan hebben, zo wij als onze vaders; opdat gij in het land Gosen moogt wonen; want alle schaapherder is den Egyptenaren een gruwel.

Op hoge leeftijd verhuist Jakob naar Egypte, hiertoe genoodzaakt door een hongersnood, en door zijn zoon uitgenodigd zijnde om er te komen,

I. God zendt hem daar heen, vers 1-4.

II. Geheel zijn familie gaat met hem vers 5-27.

III. Jozef heet er hem welkom, vers 28-31.

Genesis 46:1-4

Het goddelijk voorschrift luidt: Ken de Heere in al uw wegen, en de belofte, die er aan verbonden is: Hij zal uw paden recht maken. Er rust hier een grote zorg op Jakob, hij heeft niet slechts een reis, maar een verhuizing voor zich, hij moet zich in een ander land gaan vestigen-een grote verandering voor hem want hij heeft nooit anders gedacht of hij zou leven en sterven in Kanaän-en voor zijn familie zal dit voor lange tijd grote gevolgen hebben. Nu wordt ons hier gezegd:

I. Dat hij God heeft gekend in zijn weg. Hij kwam van Hebron, waar hij nu woonde, te Berseba, en daar *offerde hij offeranden aan de God van zijn vader Izaak,* vers 1. Hij koos die plaats in herinnering aan de gemeenschapsoefening, die zijn vader en zijn grootvader er met God gehad hebben. Daar heeft Abraham de naam van de Heer, van de eeuwige God, aangeroepen, Hoofdstuk 21:33, ook Izaak deed dit Hoofdstuk 26:25, en daarom maakte ook Jakob het de plaats van zijn aanbidding, en dit te meer omdat het op zijn weg lag. In zijn aanbidding had hij:

1. Het oog op God als de God van zijn vader Izaak, dat is: een God in verbond met hem, want door Izaak was het verbond op hem overgegaan. God had aan Izaak, toen er in zijn tijd hongersnood heerste in Kanaän, Hoofdstuk 26:2 verboden om af te reizen naar Egypte, hetgeen Jakob zich misschien voor de geest bracht toen Hij God raadpleegde als de God van zijn vader Izaak, en wel met deze gedachte: "Heer, hoewel ik zeer begerig ben Jozef te zien, zal ik mij toch aan Uw wil onderwerpen, zo Gij mij verbiedt naar Egypte af te trekken zoals Gij het mijn vader Izaak verboden hebt en dan zal ik tevreden blijven waar ik ben."

2. Offerde hij offeranden, buitengewone offeranden, behalve die hij op zijn gezette tijden bracht. Die offeranden werden geofferd:

a. Bij wijze van dankzegging voor de gezegende verandering, die er nu onlangs in zijn familie heeft plaats gehad, voor de goede tijding, die hij omtrent Jozef heeft ontvangen, en de hoop die hij had, om hem weer te zien. Wij moeten God danken voor het begin van een zegen, al is hij ook nog niet voltooid, en dit is dan tevens een betamelijke manier om nog verdere zegeningen te vragen.

b. Bij wijze van smeking dat God met hem zal zijn op zijn reis. Door deze offeranden wenste hij vrede te hebben met God, vergeving van zonde te verlangen, opdat hij geen schuld met zich neemt op die reis, want schuld is een slechte gezellin. Door Christus, de grote offerande, moeten wij ons verzoenen met God, en onze beden en smekingen tot Hem opzenden.

c. Bij wijze van raadpleging, ook de heidenen raadpleegden hun orakelen door offeranden. Jakob wilde niet gaan vóór hij God om verlof had gevraagd: "Zal ik vertrekken naar Egypte, of teruggaan naar Hebron?" Zo moeten ook wij in twijfelachtige gevallen navraag doen, en hoewel wij geen direct antwoord van de hemel kunnen verwachten, zullen wij toch, zo wij naarstig achtgeven op de aanwijzingen van het woord, van de consciëntie en van de voorzienigheid van God, bevinden, dat wij God niet tevergeefs om raad vragen,

II. Hoe God hem dan ook geleid heeft op zijn pad. In nachtgezichten (waarschijnlijk reeds in de volgende nacht nadat hij zijn offeranden geofferd had, zoals 2 Kronieken 1:7) sprak God tot hem, vers 2. Zij, die gemeenschap met God wensen te onderhouden, zullen bevinden dat zij

nooit zijnerzijds faalt. Als wij tot Hem spreken zoals het behoort, dan zal Hij niet falen tot ons te spreken. God riep hem bij zijn naam, zijn oude naam. Jakob! Jakob! om hem zijn lage staat te doen gedenken, zijn tegenwoordige vrees betaamde nauwelijks aan een Israël. Als een, die wel bekend is met de gezichten van de Almachtige, en gereed is om er aan te gehoorzamen, antwoordt hij: *Zie, hier ben ik,* bereid en gereed om orders te ontvangen." En wat heeft God hem nu te zeggen?

1. Hij hernieuwt het verbond met hem, *Ik ben die God, de God van uw vader,* vers 3, dat is: "Ik ben wat gij Mij erkent te zijn, gij zult Mij een God bevinden, een goddelijke wijsheid en macht voor u, en gij zult Mij de *God van uw vader* bevinden, getrouw aan het verbond, dat met hem gemaakt is.

2. Hij moedigt hem aan tot dit vertrek met zijn gezin, *vrees niet af te reizen naar Egypte.* Het schijnt dat Jakob, hoewel hij op het eerste bericht van het leven van Jozef en zijn heerlijkheid in Egypte zonder enige aarzeling besloten had: ik *zal gaan en hem zien,* er toch bij nader bedenken wel enige moeilijkheid in zag, waarover hij niet goed wist heen te komen. In de veranderingen, die de grootste blijdschap en hoop schijnen mee te brengen, is toch altijd een bijmengsel van zorg en vrees. "Nulla estsincera voluptas-Er is geen onvermengd genot." Wij moeten ons altijd verheugen met beving. Jakob had vele kommervolle gedachten omtrent deze reis, waarvan God nota neemt.

a. Hij was oud, honderddertig jaren oud, en het wordt als een van de zwakheden van oude mensen genoemd, dat zij "voor de hoogten vrezen en dat er verschrikkingen zullen zijn op de weg," Prediker 12:5. Het was een lange reis, en Jakob was niet geschikt tot reizen, en wellicht dacht hij er aan, dat zijn beminde Rachel op een reis gestorven is.

b. Hij vreesde dat zijn zonen besmet zouden worden door de afgoderij van Egypte en de God van hun vaderen zouden vergeten, of verzot zouden worden op de genietingen van Egypte en het land van de belofte zouden vergeten.

c. Waarschijnlijk dacht hij aan hetgeen God tot Abraham had gezegd betreffende de dienstbaarheid en de verdrukking van zijn zaad, Hoofdstuk 15:13, en vreesde hij dat zijn verhuizing naar Egypte dit ten gevolge zou hebben. Een lieflijkheid voor heden moet ons niet doen verzuimen te denken aan toekomstige bezwaren en ongemakken, die wel zouden kunnen voortkomen uit hetgeen ons nu zo lieflijk en veelbelovend toeschijnt.

d. Hij kon het denkbeeld niet verdragen, dat zijn gebeente in Egypte zou rusten. Maar, welke ontmoedigende gedachten hij nu ook had, dit was genoeg om ze allen tot zwijgen te brengen: *Vrees niet te vertrekken naar Egypte.*

3. Hij belooft hem vertroosting bij deze verhuizing.

A. Dat hij in Egypte zich zal vermenigvuldigen. *"Ik zal u aldaar,* waar gij vreest dat uw familie zal wegzinken en verloren gaan *tot een groot volk maken.* Dat is de plaats, die de oneindige wijsheid verkoren heeft voor de vervulling van die belofte."

B. Dat de tegenwoordigheid van God met hem zal wezen, Ik zal met u vertrekken naar Egypte. God zal voorzeker met hen wezen, die gaan waar Hij hen zendt, en dat is genoeg om

hen, waar zij ook zijn te beveiligen, en hun vrees tot zwijgen te brengen, wij kunnen ons gerust wagen naar Egypte, als God er met ons gaat.

C. Dat noch hij noch de zijnen in Egypte verloren zullen gaan, *Ik zal u doen weer optrekken, mee optrekkende.* Hoewel Jakob in Egypte stierf, is deze belofte toch vervuld geworden:

a. Door het overbrengen van zijn lichaam om in Kanaän begraven te worden, waaromtrent hij zeer bezorgd scheen, Hoofdstuk 49:29-32.

b. In het overbrengen van zijn nakomelingen om in Kanaän gevestigd te worden. Hoe somber en duister het dal ook moge wezen, waarin wij te eniger tijd geroepen worden, wij kunnen er gerust op wezen dat, zo God er met ons vertrekt Hij ons ook zeker weer uit zal opvoeren. Als Hij met ons afgaat in de dood, dan zal Hij ons gewis weer opvoeren tot de heerlijkheid.

D. Dat in leven en sterven zijn geliefde zoon Jozef hem tot troost zal wezen, *Jozef zal zijn hand op uw ogen leggen.* Dat is een belofte, dat Jozef leven zal zolang als hij leefde, dat hij bij hem zou zijn bij zijn sterven, hem met alle mogelijke tederheid en eerbied de ogen zou sluiten, zoals de dierbaarste bloedverwanten dat plegen te doen. Toen zijn gedachten zich alzo in hem vermenigvuldigden, heeft Jakob waarschijnlijk gewenst, dat Jozef hem die laatste dienst van de liefde zou bewijzen: "Ille meos oculos comprimat-Laat hem mij de ogen sluiten, " en God verhoorde hem aldus ook naar de letter van zijn begeerte. Zo vervult God soms de onschuldige begeerten van Zijn volk en maakt niet slechts dat zij zalig sterven, maar maakt er zelfs de omstandigheden lieflijk van.

Genesis 46:5-27

De bejaarde Jakob is hier aan het verhuizen, weinig heeft hij gedacht ooit Kanaän te zullen verlaten, hij verwachtte ongetwijfeld *in zijn nest de geest te geven,* en zijn zaad in het dadelijk bezit van het beloofde land te zullen laten, maar Gods voorzienigheid heeft het anders beschikt. Zij, die denken wèl gevestigd te zijn kunnen in weinig tijd van de plaats van hun vestiging verwijderd worden, zelfs oude lieden die aan geen andere verhuizing denken dan aan de verhuizing naar het graf (waar Jakob zozeer zijn hart op had gezet, Hoofdstuk 37:35, 42:38.) kunnen nog grote veranderingen beleven in hun gezin. Het is goed om bereid te zijn, niet slechts voor het graf, maar voor alles wat tussen ons en het graf gebeuren kan.

Merk op:

I. Hoe Jakob vervoerd werd, niet in een koets, hoewel die toen reeds in gebruik was, maar in een wagen, vers 5. Jakob was een eenvoudig man, die op geen pracht of statigheid gesteld was, zijn zoon reed in een staatsiewagen, Hoofdstuk 41:43, maar hem was een gewone wagen voldoende.

II. Het vervoer van hetgeen hij had.

1. Zijn have, vers 6, zijn vee en zijn have, dit nam hij mee, teneinde voor zijn onderhoud niet geheel en al van Farao afhankelijk te zijn, en niet later van hen gezegd zou kunnen worden, dat zij als bedelaars naar Egypte gekomen zijn.

2. Zijn gezin, al zijn zaad, vers 7. Waarschijnlijk waren zij allen bij hun vader blijven wonen, en daarom zijn zij, toen hij heenging, ook heengegaan, waartoe zij wellicht te meer bereid waren, omdat, hoewel zij hadden gehoord dat het land Kanaän hun beloofd was, zij er echter tot nu toe niets van in bezit hadden. Wij hebben hier een nauwkeurige opgaaf van de namen van Jakob’s kinderen, zijn zonen en de zonen van zijn zonen, die later als hoofden van geslachten in de verschillende stammen vermeld zullen worden. Zie Numeri 26:5. en verv. Bisschop Patrick merkt op dat Issaschar zijn oudste zoon Tola noemde, hetgeen worm betekent, waarschijnlijk omdat hij, toen hij geboren werd, een zeer klein, zwak kind was, een worm en geen man, die waarschijnlijk wel niet in het leven zou blijven. en toch is er een talrijk nakomelingschap uit hem voortgekomen, 1 Kronieken 7:2. Noch het leven, noch het sterven komt altijd overeen met hetgeen wij waarschijnlijk achten. Het gehele getal, dat naar Egypte aftoog, was zes en zestig, vers 26, waarbij Jozef en zijn twee zonen, die er reeds waren, en Jakob zelf, het hoofd van het gezin, gevoegd moeten worden, en dan hebben wij het volledig getal van zeventig zielen vers 27. De "zeventig" geven het getal op van vijf en zeventig en Stefanus volgt hen hierin, Handelingen 7:14. De reden hiervoor laten wij over aan de gissing van de critici, maar laat ons opmerken:

a. Dat hoofden van gezinnen voor allen hebben te zorgen, die tot hun huis behoren, hen moeten voorzien van het brood huns bescheiden deels, geschikte spijze beide voor lichaam en ziel. Toen Jakob zelf heenging naar een land van overvloed, wilde hij geen van zijn kinderen in het onvruchtbare land achterlaten om er van honger om te komen.

3. Hoewel de vervulling van de beloften altijd zeker is, duurt het toch dikwijls lang eer zij komt. Het was nu al tweehonderdvijftien jaren geleden sedert God aan Abraham beloofde hem tot een groot volk te zullen maken, Hoofdstuk 12:2, en toch was die tak van zijn geslacht,

waarop de belofte overging, nog slechts tot een getal van zeventig personen aangegroeid, waarmee hier zo bijzonder rekening wordt gehouden, opdat Gods macht, die deze zeventig tot een zo grote menigte heeft doen worden zelfs in Egypte zoveel heerlijker zou uitkomen. Als het Hem behaagt, dan zal "de kleinste tot duizend worden," Jesaja 60:22.

Genesis 46:28-34

I. Wij hebben hier de blijde ontmoeting tussen Jakob en zijn zoon Jozef, waarin wij hebben op te merken:

1. Jakob's wijsheid in zijn vooruit zenden van Juda naar Jozef om hem zijn aankomst in Gosen te berichten. Dit was een eerbiedsbetuiging aan de regering, onder wier bescherming deze vreemdelingen zich kwamen stellen, vers 28. Wij moeten zeer zorgvuldig vermijden om aan iemand, wie het ook zij, maar vooral aan de hogere machten, aanstoot te geven.

2. Jozefs kinderlijke eerbied voor hem. Hij ging hem in zijn karos tegemoet, en bij het onderhoud met hem toonde hij:

a. Hoezeer hij hem eerde, hij vertoonde zich aan hem. Het is de plicht van de kinderen hun ouders te eren, ook wanneer zij, in uiterlijke omstandigheden, door de leiding van Gods voorzienigheid boven hen geplaatst zijn.

b. Hoezeer hij hem liefhad. De tijd heeft het gevoel van de verplichting, die hij aan hem had, niet uitgewist, maar de overvloedige tranen die hij weende aan zijn hals, tranen van blijdschap van hem te zien, waren echte blijken van de oprechte en sterke genegenheid, die hij voor hem had. Zie hoe dicht bij elkaar smart en vreugde zijn in deze wereld, als tranen dienen om aan die beide uiting te geven, in de andere wereld zal wenen alleen tot smart beperkt zijn, in de hemel is er volmaakte blijdschap, daar zijn geen tranen van blijdschap, alle tranen, zelfs deze, zullen daar afgewist zijn, omdat daar de vreugde, zoals geen vreugde hier op aarde, onvermengd is. Er is opgemerkt van Jozef, toen hij Benjamin omhelsde, dat hij weende, maar toen hij zijn vader omhelsde, heeft hij lang aan zijn hals geweend, zijn broeder Benjamin was hem dierbaar, maar zijn vader Jakob is hem dierbaarder.

3. Jakob's grote voldoening in dit weerzien, vers 30. *Dat ik nu sterve.* Niet, dat het niet begerenswaardig voor hem was om met Jozef te leven, zijn eer te zien, er getuige van te zijn hoe nuttig hij was, maar hij smaakte zo'n voldoening en genot in dit eerste weerzien, dat hij dacht dat het te veel was om in deze wereld nog meer te begeren of te verwachten, waar onze genietingen toch altijd onvolmaakt moeten zijn. Jakob wenste onmiddellijk te sterven, en toch leefde hij nog zeventien jaren, hetgeen, naar verhouding van ons leven tegenwoordig, een aanzienlijk deel is van eens mensen leeftijd. De dood komt niet altijd wanneer wij hem roepen, hetzij in een uitbarsting van smart of van blijdschap. Onze tijden zijn in Gods hand, en niet in onze hand, wij moeten sterven als het Gode behaagt, en niet juist wanneer wij oververzadigd zijn van de genietingen des levens, of overstelpt zijn door de smart ervan.

II. Wij zien hier Jozefs verstandige zorg voor de vestiging van zijn broeders. Het was recht tegenover Farao om hem te doen weten welk een kolonie zich in zijn gebied kwam vestigen. Als anderen vertrouwen in ons stellen, dan moeten wij niet zo laag en onoprecht zijn, om misbruik te maken van hun vertrouwen en hen te bedriegen. Als Jakob en zijn familie ten laste van de Egyptenaren komen, dan moet toch niet gezegd kunnen worden, dat zij heimelijk of tersluiks gekomen zijn. Dus heeft Jozef zorgvuldig zijn eerbied betoond aan Farao vers 31. Maar hoe zal hij nu met zijn broeders doen? Er was een tijd, toen zij samen beraadslaagden om zich van hem te ontdoen, nu beraamt hij het plan om hen naar hun genoegen en tot hun voordeel te vestigen, dat is kwaad met goed vergelden.

1. Hij wilde hen op zichzelf doen wonen, zoveel mogelijk afgezonderd van de Egyptenaren, *in het land Gosen,* dat het dichtst bij Kanaän lag, en dat misschien minder bevolkt was door de Egyptenaren, maar wèl voorzien van weiden voor vee. Hij wenste hen afzonderlijk te laten wonen, ten einde minder in gevaar te zijn, zowel van aangestoken te worden door de ondeugden van de Egyptenaren, als van gekweld te worden door de boosaardigheid van de Egyptenaren. Schaapherders schenen *de Egyptenaren een gruwel te zijn,* dat is: zij zagen met verachting op hen neer, achtten het beneden zich om met hen om te gaan, en hij wilde zijn broeders niet naar Egypte laten komen om er vertreden te worden. En toch:

2. Wilde hij dat zij schaapherders zouden blijven, en zich dit hun beroep niet zouden schamen voor Farao. Hij kon hen onder zijn bestuur in de korenhandel gebruikt hebben, of wellicht door zijn invloed op de koning posten voor hen verkregen hebben aan het hof, of in het leger, en sommigen van hen tenminste waren bekwaam genoeg, maar zulk een bevordering zou hen aan de afgunst van de Egyptenaren hebben blootgesteld, en voor hen een verzoeking geweest zijn om Kanaän te vergeten en de belofte gedaan aan hun vaderen, daarom schikt hij het zo, dat zij hun oud beroep blijven uitoefenen. Een eerlijk beroep verlaagt de mens niet, en dit behoren wij ook noch voor onszelf, noch voor onze bloedverwanten te denken, maar het veeleer een schande te achten lui en ledig te zijn, of niets te doen te hebben. In het algemeen is het het beste voor de mensen om te blijven bij het beroep, waarin zij opgeleid zijn, en waaraan zij gewoon zijn, 1 Corinthiërs 7:24. Laat ons ons schikken naar het beroep en de staat, waarin wij door Gods voorzienigheid geplaatst zijn, er mee tevreden zijn, en niet trachten naar hoge dingen. Het is beter een eer te wezen voor een lage plaats, dan een schande te zijn voor een hoog ambt.

HOOFDSTUK 47

1 Toen kwam Jozef en boodschapte Farao, en zeide: Mijn vader en mijn broeders, en hun schapen, en hun runderen, met alles wat zij hebben, zijn gekomen uit het land Kanaan; en zie, zij zijn in het land Gosen.
2 En hij nam een deel zijner broederen, te weten vijf mannen, en hij stelde hen voor Farao's aangezicht.
3 Toen zeide Farao tot zijn broederen: Wat is uw hantering? En zij zeiden tot Farao: Uw knechten zijn schaapherders, zo wij als onze vaders.
4 Voorts zeiden zij tot Farao: Wij zijn gekomen, om als vreemdelingen in dit land te wonen; want er is geen weide voor de schapen, die uw knechten hebben, dewijl de honger zwaar is in het land Kanaan; en nu, laat toch uw knechten in het land Gosen wonen!
5 Toen sprak Farao tot Jozef, zeggende: Uw vader en uw broeders zijn tot u gekomen;
6 Egypteland is voor uw aangezicht; doe uw vader en uw broeders in het beste van het land wonen; laat hen in het land Gosen wonen, en zo gij weet, dat er onder hen kloeke mannen zijn, zo zet hen tot veemeesters over hetgeen ik heb.
7 En Jozef bracht zijn vader Jakob mede, en stelde hem voor Farao's aangezicht; en Jakob zegende Farao.
8 En Farao zeide tot Jakob: Hoe vele zijn de dagen der jaren uws levens!
9 En Jakob zeide tot Farao: De dagen der jaren mijner vreemdelingschappen zijn honderd en dertig jaren; weinig en kwaad zijn de dagen der jaren mijns levens geweest, en hebben niet bereikt de dagen van de jaren des levens mijner vaderen, in de dagen hunner vreemdelingschappen.
10 En Jakob zegende Farao, en ging uit van Farao's aangezicht.
11 En Jozef bestelde voor Jakob en zijn broederen woningen, en hij gaf hun een bezitting in Egypteland, in het beste van het land, in het land Rameses, gelijk als Farao geboden had.
12 En Jozef onderhield zijn vader, en zijn broeders, en het ganse huis zijns vaders, met brood, tot den mond der kinderkens toe.
13 En er was geen brood in het ganse land; want de honger was zeer zwaar: zodat het land van Egypte en het land Kanaan raasden vanwege dien honger.
14 Toen verzamelde Jozef al het geld, dat in Egypteland en in het land Kanaan gevonden werd, voor het koren, dat zij kochten; en Jozef bracht dat geld in Farao's huis.
15 Als nu het geld uit Egypteland en uit het land Kanaan verdaan was, kwamen al de Egyptenaars tot Jozef, zeggende: Geef ons brood; want waarom zouden wij in uw tegenwoordigheid sterven? want het geld ontbreekt;
16 En Jozef zeide: Geeft uw vee, zo zal ik het u geven voor uw vee, indien het geld ontbreekt.
17 Toen brachten zij hun vee tot Jozef; en Jozef gaf hun brood voor paarden en voor het vee der schapen, en voor het vee der runderen, en voor ezels; en hij voedde hen met brood, datzelve jaar, voor al hun vee.
18 Toen datzelve jaar voleind was, zo kwamen zij tot hem in het tweede jaar, en zeiden tot hem: Wij zullen het voor mijn heer niet verbergen, alzo het geld verdaan is, en de bezitting der beesten gekomen aan mijn heer, zo is er niets anders overgebleven voor het aangezichts mijns heren, dan ons lichaam en ons land.
19 Waarom zullen wij voor uw ogen sterven, zo wij als ons land? Koop ons en ons land voor brood; zo zullen wij en ons land Farao dienstbaar zijn; en geef zaad, opdat wij leven en niet sterven, en het land niet woest worde!
20 Alzo kocht Jozef het gehele land van Egypte voor Farao; want de Egyptenaars verkochten een ieder zijn akker, dewijl de honger sterk over hen geworden was; zo werd het land Farao's eigen.

21 En aangaande het volk, dat zette hij over in de steden, van het ene uiterste der palen van Egypte, tot het andere uiterste deszelven.
22 Alleen het land der priesteren kocht hij niet, want de priesters hadden een bescheiden deel van Farao, en zij aten hun bescheiden deel, hetwelk hun Farao gegeven had; daarom verkochten zij hun land niet.
23 Toen zeide Jozef tot het volk: Ziet, ik heb heden u en uw land gekocht voor Farao; ziet, daar is zaad voor u, opdat gij het land bezaait.
24 Doch met de inkomsten zal het geschieden, dat gij aan Farao het vijfde deel zult geven, en de vier delen zullen voor u zijn, tot zaad des velds, en tot uw spijze en van degenen, die in uw huizen zijn, en om te eten voor uw kinderkens.
25 En zij zeiden: Gij hebt ons leven behouden; laat ons genade vinden in de ogen mijns heren, en wij zullen Farao's knechten zijn.
26 Jozef dan stelde ditzelve in tot een wet, tot dezen dag, over het land van Egypte, dat Farao het vijfde deel zou hebben; behalve dat alleen het land der priesteren van Farao niet werd.
27 Zo woonde Israel in het land van Egypte, in het land Gosen; en zij stelden zich tot bezitters daarin, en zij werden vruchtbaar en vermeerderden zeer.
28 En Jakob leefde in het land van Egypte zeventien jaar; zodat de dagen van Jakob, de jaren zijns levens, geweest zijn honderd zeven en veertig jaren.
29 Als nu de dagen van Israel naderden, dat hij sterven zou, zo riep hij zijn zoon Jozef, en zeide tot hem: Indien ik nu genade gevonden heb in uw ogen, zo leg toch uw hand onder mijn heup, en doe weldadigheid en trouw aan mij, en begraaf mij toch niet in Egypte;
30 Maar dat ik bij mijn vaderen ligge; hierom zult gij mij uit Egypte voeren, en mij in hun graf begraven. En hij zeide: Ik zal doen naar uw woord!
31 En hij zeide: Zweer mij! en hij zwoer hem. En Israel boog zich ten hoofde van het bed.

In dit hoofdstuk hebben wij voorbeelden van:

I. Jozefs vriendelijkheid en liefde voor zijn bloedverwanten, hij stelt eerst zijn broeders, en daarna zijn vader, voor aan Farao, vers 1-10, vestigt hen in Gosen en voorziet aldaar in hun behoeften, vers 27-31.

II. Jozefs rechtvaardigheid tegenover vorst en volk in een zeer moeilijke zaak, daar hij Farao's koren verkoopt aan zijn onderdanen met redelijke winst voor Farao, en zonder onrecht aan hen, vers 13 en verv. Aldus heeft hij zich zowel in zijn persoonlijke aangelegenheden als in zijn openbaar ambt als een wijs en goed man betoond.

Genesis 47:1-12

I. Hier is de eerbied, die Jozef als onderdaan betoonde aan zijn vorst. Hoewel hij zijn gunsteling en eerste staatsman was, en bijzondere orders van hem ontvangen had, om zijn vader naar Egypte te doen komen, wilde hij toch niet, dat deze er zich zou vestigen vóór hij aan Farao kennis had gegeven van zijn komst vers 1. Christus, onze Jozef, beschikt over Zijn volgelingen in Zijn koninkrijk, zoals het door Zijn Vader bereid is, zeggende: het staat bij Mij niet te geven, Mattheus 20:23.

II. De eerbied, die Jozef als broeder betoonde aan zijn broeders, in weerwil van al de onvriendelijkheid, die zij hem vroeger hadden aangedaan.

1. Hij was een groot en aanzienlijk man, en zij waren, vergelijkenderwijs, vooral in Egypte, van een gering en verachtelijk aanzien, en toch erkende hij hen. Laat hen, die rijk en groot zijn in de wereld, hieruit leren hun arme bloedverwanten niet voorbij te zien of te verachten. Iedere tak van de boom is geen bovenste tak, maar behoort hij, omdat hij een lagere tak is, daarom niet tot de boom? Evenals Jozef hier, schaamt zich onze Heere Jezus niet ons broederen te noemen.

2. Daar zij vreemdelingen en geen hovelingen waren, stelt hij sommigen van hen voor aan Farao, om-zoals wij zeggen-tot de handkus te worden toegelaten, ten einde hen ook tegenover de Egyptenaren te eren. Alzo stelt Christus Zijn broederen voor aan het hof des hemels, en wendt Zijn invloed voor hen aan, hoewel zij in zichzelf onwaardig zijn, een gruwel voor de Egyptenaren. Aan Farao voorgesteld zijnde, zeggen zij hem, volgens de instructies, die Jozef hun gegeven had:

a. Wat hun bedrijf is, dat zij schaapherders zijn, vers 3. Farao vroeg hun, (en Jozef wist dat dit een van zijn eerste vragen zou zijn, Hoofdstuk 46:3. "Wat is uw hantering?" Hij nam aan, als iets dat vanzelf spreekt, dat zij iets om handen hadden, anders zou Egypte geen plaats voor hen zijn, geen toevlucht voor landlopers. Indien zij niet wilden werken, dan moesten zij in die tijd van schaarste zijn brood ook niet eten. Allen, die een plaats hebben in de wereld, behoren er ook overeenkomstig hun bekwaamheid werk in te hebben, de een of andere bezigheid, hetzij van verstandelijke aard of anders handenarbeid. Zij, die niet behoeven te werken voor hun brood, moeten toch iets te doen hebben, ten einde hen voor lediggang te bewaren. Magistraten behoren te vragen naar het beroep hunner onderhorigen, daar zij voor het openbare welzijn hebben te zorgen, want trage mensen zijn als de hommels in de bijenkorf, onnutte lasten voor het gemenebest.

b. Waarvoor zij naar Egypte kwamen: niet om er zich voor altijd te vestigen, maar om er als vreemdelingen te wonen, vers 4, zolang de honger duurde in Kanaän, dat hoog lag, zodat het voor schaapsherders niet bewoonbaar was, daar het gras er veel meer gedord was dan in Egypte, dat laag lag en waar voornamelijk het koren ontbrak, terwijl er toch nog tamelijk goede weiden waren.

3. Hij verkreeg toestemming voor hen om in het land Gosen te wonen, vers 6. Dit was een bewijs van Farao’s dankbaarheid aan Jozef omdat hij voor hem en zijn land zo’n zegen geweest is, wilde hij, alleen om zijnentwil, goedheid betonen aan zijn bloedverwanten.

Hij bood hun een aanstelling aan als veemeesters over zijn vee, mits zij kloeke, werkzame mannen zijn, want het is de man, die verstandig in zijn werk is, die voor het aangezicht van de koningen gesteld wordt. En wat ons beroep of bedrijf ook moge wezen, wij moeten ons best doen om er in uit te munten, er ons schrander en vlijtig in betonen.

III. De eerbied, die Jozef als zoon betoonde aan zijn vader.

1. Hij stelde hem voor aan Farao, vers 7.

En hier: A. Doet Farao aan Jakob een gewone vraag: *Hoe oud zijt gij?* vers 8. Een vraag, die men gewoonlijk aan oude lieden doet, want het is ons iets natuurlijks ouderdom te bewonderen en te eren, Leviticus 19:32, evenals het onnatuurlijk en onbetamelijk is hem te verachten, Jesaja 3:5. Het was aan Jakob's voorkomen en gelaat voorzeker merkbaar, dat hij zeer oud was, want hij is een man geweest van arbeid, zorg en smart. In Egypte leefden de mensen niet zo lang als in Kanaän, en daarom beschouwde Farao Jakob met verwondering, hij baarde opzien aan het hof. Als wij over onszelf nadenken, dan moet ook die gedachte bij ons opkomen: "Hoe oud zijn wij?"

B. Jakob geeft aan Farao een ongewoon antwoord, vers 9. Hij spreekt, zoals het een patriarch betaamde, met ernst en ter onderrichting van Farao.

Merk hier op:

a. Hij noemt zijn leven *vreemdelingschappen,* daar hij zich als een vreemdeling beschouwt in deze wereld een reiziger op weg naar een andere wereld, deze aarde was hem een herberg, niet zijn tehuis. De apostel verwijst hiernaar, Hebreeën 11:13 "zij hebben beleden dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren." Hij achtte zich niet slechts een vreemdeling nu hij in Egypte was in een land, waarin hij nooit tevoren geweest is, maar zelfs in zijn geboorteland was zijn leven een vreemdelingschap, en zij, die het leven aldus beschouwen, kunnen dan ook zoveel te beter de ongemakken dragen van de ballingschap uit hun geboorteland, zij zijn nog vreemdelingen en dat zijn zij altijd geweest.

b. Hij rekent zijn leven bij dagen, want zó zelfs is het spoedig berekend, en wij zijn niet zeker van de duur er van, zelfs niet tot aan het einde van een dag, maar kunnen binnen minder dan een uur tijds deze tabernakel hebben te verlaten. Laat ons alzo onze dagen tellen, Psalm 90:12, en ze meten, Psalm 39:5. De hoedanigheid, die hij er aan toekent, was:

Ten eerste, dat zij weinig waren: Hoewel hij nu honderd en dertig jaren geleefd had, schenen zij hem, in vergelijking met de dagen van de eeuwigheid, de eeuwige God, en de eeuwige staat, waarin duizend jaren (langer dan ooit enig mens geleefd heeft) slechts als een dag zijn, weinig toe.

Ten tweede. Dat zij kwaad waren, dit is waar betreffende de mens in het algemeen, Job 14:1, hij is kort van dagen en zat van onrust, en daar zijn dagen slecht zijn, is het goed dat zij weinig zijn. Jakob's leven inzonderheid bestond uit kwade dagen en de aangenaamste dagen zijns levens moesten nog komen.

Ten derde. Dat zij niet bereikt hebben de dagen van de jaren van zijn vaderen, niet zovelen waren en niet zo aangenaam als hun dagen. De oude dag brak spoediger aan dan voor

sommigen van zijn voorouders. Gelijk de jongeling niet trots moet wezen op zijn kracht of schoonheid, zo moet de grijsaard niet hoogmoedig wezen op zijn ouderdom en de kroon van zijn grauwe haren, al is het ook dat anderen er terecht eerbied voor hebben, want zij, die geacht worden zeer oud te zijn, bereiken toch de jaren nog niet van de patriarchen. De grijsheid is dan alleen een sierlijke kroon, als zij op de weg van de gerechtigheid wordt gevonden. Jakob begroet en neemt afscheid van Farao met een zegening, vers 7. Jakob zegende hem, en wederom, vers 10, hetgeen niet slechts een daad van beleefdheid was, (hij betoonde hem eerbied en betuigde hem dank voor zijn vriendelijkheid) maar een daad van Godsvrucht hij bad voor hem als een, die het gezag had van een profeet en patriarch. Hoewel Farao in wereldse rijkdom groter en voornamer was, was Jakob groter door zijn invloed bij God, hij was Gods gezalfde, Psalm 105:15. En eens patriarchen zegen was niet klein te achten, zelfs niet door een machtige vorst. Darius stelde prijs op de gebeden van de kerk voor hemzelf en voor zijn kinderen, Ezra 6:10. Farao had Jakob vriendelijk ontvangen en of het nu al of niet in de naam eens profeten was, hij had het loon eens profeten, dat een genoegzame beloning was, niet slechts voor zijn vriendelijk gesprek met hem, maar voor al de daden van vriendelijkheid, die hij hem en de zijnen had betoond.

2. Hij heeft goed voor hem en de zijnen gezorgd. Hij gaf hun een bezitting, vers 11, onderhield hen met brood, vers 12. Dit toont niet slechts aan dat Jozef een goed man was, die aldus tedere zorg droeg voor zijn arme bloedverwanten, maar dat God een goede God is, die hem daartoe heeft verwekt, en hem instaat heeft gesteld dit te doen, zoals Esther om zulke tijd tot het koninkrijk was geraakt. Wat God hier voor Jakob deed, heeft Hij beloofd voor al de Zijnen te doen, die Hem dienen en op Hem bebouwen, Psalm 37:19. In de dagen des hongers zullen zij verzadigd worden.

Genesis 47:13-26

Daar nu zorg was gedragen voor Jakob en zijn familie, voor welker behoudenis Jozefs bevordering inzonderheid door Gods voorzienigheid bedoeld was, wordt nu bericht gegeven ook van de behoudenis van het rijk van Egypte want God is Koning van de volken, zowel als Koning van de heiligen, en geeft spijze aan alle vlees. Jozef keert nu terug tot de gewichtige werkzaamheid, die Farao hem had opgedragen. Het zou hem aangenaam genoeg zijn geweest om bij zijn vader en zijn broeders in het land Gosen te gaan wonen, maar zijn ambt laat hem dit niet toe. Nadat hij zijn vader had gezien en hem wèl gevestigd wist, legde hij zich met evenveel ijver als ooit tevoren toe op de vervulling van zijn ambtsplichten. Zelfs de natuurlijke genegenheid moet wijken voor noodzakelijk werk. Ouders en kinderen moeten tevreden zijn om afwezig te zijn van elkaar, als dit beiderzijds nodig is voor de dienst van God of hun geslacht. In Jozefs handelingen met de Egyptenaren hebben wij op te merken.:

I. In welke uiterste nood Egypte en de omliggende landen gekomen waren door de hongersnood. Er was geen brood, en zij raasden, of bezweken, vers 13, zij waren op het punt van te sterven, vers 15, 19.

1. Zie hier hoe afhankelijk wij zijn van Gods voorzienigheid, als Hij ons slechts voor een wijle Zijn gewone gunsten onthoudt, dan sterven wij, dan komen wij allen om. Al onze schatten zouden ons er niet voor kunnen bewaren om te verhongeren, indien de regen des hemels slechts voor twee of drie jaren werd teruggehouden. Zie hoe afhankelijk wij zijn van Gods genade, en hoe nodig het ons is in Zijn liefde te blijven.

2. Zie hoe wij ons aan lijden blootstellen door ons gebrek aan voorzorg. Indien al de Egyptenaren in de zeven jaren van de overvloed voor zichzelf gedaan hadden, wat Jozef voor Farao gedaan heeft, dan zouden zij nu niet in zo grote verlegenheid zijn geweest maar zij gaven geen acht op de waarschuwing, dat er jaren van honger zouden komen, en dachten dat de dag van morgen zou wezen als de dag van heden, en het volgende jaar zoals dit jaar, ja dat het nog veel overvloediger zijn zou. Omdat de mens zijn tijd niet weet, (zijn tijd van de inzameling als hij hem heeft) is zijn ellende zo groot als de tijd van uitgeven komt, Prediker 8:6, 7.

3. Zie hoe vroeg reeds God een verschil gemaakt heeft tussen de Egyptenaren en de Israëlieten, zoals later met de plagen, Exodus 8:22, 9:4, 26, 10:23. Jakob en zijn familie werden, hoewel zij vreemdelingen waren zonder kosten geheel overvloedig gevoed, terwijl de Egyptenaren schier omkwamen van gebrek. Zie Jesaja 65:13. "Mijne knechten zullen eten, doch gijlieden zult hongeren. Welgelukzalig zijt gij, o Israël." Wie ook gebrek heeft Gods kinderen niet. Psalm 34:11.

II. Hoe hoge prijs zij te betalen hadden.

1. Zij moesten al hun geld, dat zij opgegaard hadden, er voor geven, vers 14. Zilver en goud konden hen niet voeden, zij moesten koren hebben. En zo kwam al het geld, dat er in het koninkrijk was, in de schatkist.

2. Toen het geld op was, stonden zij hun vee af, de dieren tot werken bestemd, zoals paarden en ezels, en die tot voedsel dienen, zoals schapen en runderen, vers 17. Hieruit kan afgeleid worden, dat wij beter kunnen leven op brood zonder vlees, dan op vlees zonder brood. Wij

kunnen onderstellen, dat zij er te eerder toe overgingen om hun vee te verkopen, omdat zij er geen of weinig gras voor hadden, en nu zag Farao in werkelijkheid wat hij tevoren in visioen gezien had, niets dan magere koeien, namelijk:

3. Toen zij de levende have van hun land verkocht hadden, zijn zij er gemakkelijk toe overgegaan om (veeleer dan van honger te sterven) ook het land te verkopen. Immers, welk goed kon dit hun doen, als zij noch koren hadden om het te bezaaien, noch vee om er op te laten weiden? Zo hebben zij toen ook dit verkocht voor koren.

4. Toen hun land verkocht was, zodat zij niets hadden om van te leven, moesten zij natuurlijk zichzelf verkopen, zodat zij zuiver en alleen van hun arbeid konden leven en hun land als vazallen in leen hielden van de kroon. Huid voor huid, en al wat iemand heeft, zelfs vrijheid en eigendom, (de ons zo dierbare tweelingen) zal hij geven voor zijn leven, want dat is zoet. Er zijn weinigen (hoewel er misschien sommigen zijn) die liever zouden sterven dan in slavernij te leven en in afhankelijkheid van een willekeurige macht. En wellicht zijn er, die in zo'n geval, in drift of toorn, door het zwaard zouden kunnen sterven, maar niet in koelen bloede van honger zouden kunnen sterven, want dat is veel erger, Klaagliederen 4:9. Nu was het voor de Egyptenaren nog een grote weldaad, dat zij, tot welke hoge prijs dan ook, nog koren konden krijgen. Indien zij allen van honger waren gestorven, dan zou hun land misschien, bij gebrek aan erfgenamen, aan de kroon zijn vervallen, daarom besloten zij nog zoveel mogelijk te redden.

III. De methode, die Jozef volgde om de zaak zo tussen vorst en volk te regelen dat de vorst zijn rechtmatig voordeel verkreeg en het volk toch niet geheel tot de ondergang werd gebracht.

1. Ten opzichte van hun land behoefde hij zolang de hongersnood duurde, tot geen overeenkomst met hen te komen, maar toen de jaren van de honger voorbij waren (want God zal niet altijd twisten, noch eeuwig de toorn behouden) maakte hij een overeenkomst met hen die aan beide zijden aangenaam scheen te zijn, namelijk dat het volk het land, dat hij hun toewees, in bezit zou hebben en er de vrucht van genieten, en dat zij uit des konings voorraadschuren zaad zouden ontvangen, om het te bezaaien voor hun eigen gebruik en tot hun behoeve, en slechts een vijfde van de jaarlijkse winsten als pacht zouden betalen aan de kroon. Dit is tot een blijvende wet geworden, vers 26. En het was een zeer goede overeenkomst voor hen, dat zij voor hun land voedsel voor zich verkregen terwijl zij anders van honger hadden moeten omkomen, en dan weer op zo voordelige voorwaarden land zouden verkrijgen. Die staatsdienaren zijn dubbele eer waardig, beide voor wijsheid en rechtvaardigheid, die de schaal tussen vorst en volk in evenwicht houden zodat vrijheid en eigendom geen inbreuk maken op de rechten van de kroon, en het prerogatief van de kroon niet drukt op vrijheid en eigendom, in de veelheid van zulke raadslieden is behoudenis. Als de Egyptenaren het later hard zullen vinden om zo hoge belasting van hun land aan de koning te moeten betalen, dan moeten zij zich herinneren hoe rechtvaardig niet alleen, maar hoe vriendelijk en welwillend de eerste oplegging er van geweest is. Zij konden wel met dankbaarheid een vijfde betalen, als zij toch vijf vijfden, dat is alles, verschuldigd waren. Het is opmerkelijk hoe getrouw Jozef geweest is aan hem, die hem had aangesteld. Hij heeft het geld niet in zijn eigen zak gestoken, noch de landerijen aan zijn eigen familie doen overgaan, maar beide geheel en al tot Farao's gebruik verkeerd, en daarom bevinden wij dat zijn nakomelingen niet rijker Egypte hebben verlaten dan de overigen van hun arme broederen. Zij, die openbare

ambten bekleden en zich grote goederen verwerven, moeten wel toezien, dat het niet is ten koste van een goed geweten, dat van groter waardij is.

2. Wat hun personen betreft, hij bracht hen over naar steden. Hij verplaatste hen, om Farao's soevereine macht over hen te tonen en opdat zij mettertijd hun vroegere rechten op hun landerijen zouden vergeten, en te gerichter verzoend zouden worden met hun staat van dienstbaarheid. De Joodse schrijvers zeggen: "Hij bracht hen over van hun vorige woonplaatsen, omdat zij zijn broeders smaadden als vreemdelingen, om dus die versmaadheid te doen ophouden, heeft hij hen allen tot vreemdelingen gemaakt. Zie hoe grote veranderingen in weinig tijds bij een volk kunnen plaatshebben, en hoe God diegenen van vat in vat kan ledigen, die op hun heffe stil lagen. Hoe hard dit alles voor hen ook geweest moge schijnen, zij zelf beschouwden het toen als een zeer grote vriendelijkheid en zij waren er dankbaar voor, dat zij niet harder behandeld werden, vers 25, gij hebt ons leven behouden. Er is een goede reden, dat de behouder van ons leven de meester van ons leven zijn zal. "Gij hebt ons behouden, doe met ons wat u behaagt."

IV. De uitzondering, die hij maakte ten voordele van de priesters. Zij werden kosteloos onderhouden, zodat zij hun land niet behoefden te verkopen, vers 22. Zo zullen alle volken wandelen, elk in de naam zijns Gods, zij zullen vriendelijk wezen voor hen, die hen voorgaan in de dienst huns Gods, en hen dienen in heilige zaken, en evenzo behoren wij onze God te eren door Zijn dienstknechten zeer veel te achten in liefde, om huns werks wil.

Genesis 47:27-31

Wij kunnen hier opmerken:

1. De welgesteldheid van Jakob, vers 27, 28. Terwijl de Egyptenaren verarmden in hun eigen land, had Jakob overvloed in een vreemd land. Hij leefde nog zeventien jaren nadat hij in Egypte kwam, ver boven hetgeen hij verwacht had. Zeventien jaren. had hij Jozef gevoed en onderhouden, (want zo oud was deze, toen hij van hem verkocht werd, Hoofdstuk 37:en nu, bij wijze van wedervergelding, heeft Jozef hem zeventien jaren onderhouden.

Merk op hoe vriendelijk God in Zijn voorzienigheid Jakob's zaken heeft geschikt: toen hij oud was en het minst instaat was zorg en vermoeienis te dragen, had hij dit ook het minst nodig, daar hij door zijn zoon wèl verzorgd werd, zonder dat hij er zelf enige bemoeienis mee had, want Hij weet wat maaksel wij zijn, en dus ook wat wij kunnen en niet kunnen.

2. In welke zorg Jakob stierf. Eindelijk, vers 29, naderden de dagen, dat Israël sterven zou. Israël, een vorst Gods, die de engel had overmocht, moet zich toch aan de dood onderwerpen. Het is niet te verhelpen, hij moet sterven, het is alle mensen gezet eenmaal te sterven, en dus ook aan hem, er is geen geweer in deze strijd. Jozef voorzag hem van brood, opdat hij niet van honger zou sterven, maar dat heeft hem er niet tegen beveiligd om van ouderdom en ziekte te sterven. Hij stierf langzaam, zijn kaars werd niet uitgeblust, maar brandde af, zodat hij de tijd zijns doods zag naderen. Het is een voorrecht om de nadering des doods te zien, eer wij nog zijn macht gewaar worden, want wij kunnen er door opgewekt worden om wat onze hand te doen vindt, te doen met al onze macht, maar hij is niet ver van een ieder van ons. Nu betrof Jakob's zorg, toen hij de dag zijns doods zag naderen, zijn begrafenis, niet de praal of staatsie er van (daarover bekommerde hij zich niet) maar wel over de plaats waar hij begraven zou worden.

A. Hij wilde begraven worden in Kanaän. Dit was geen blote gril of luim, omdat Kanaän zijn geboorteland was, maar hij wilde het in geloof, omdat het het land van de belofte was, (waarvan hij dus, als het ware bezit wilde blijven houden, totdat de tijd zou komen, wanneer zijn nakomelingen er meesters van zouden zijn) en omdat het een type was van de hemel, het betere land, hetgeen hij, die deze dingen zei, klaarlijk betoonde het vaderland te zijn, dat hij verwachtte, Hebreeën 11:14. Hij had een goed land op het oog, dat aan de andere kant des doods hem rust en zaligheid zal bieden.

B. Hij wilde Jozef doen zweren, dat hij hem daarheen zou brengen om begraven te worden, vers 29-31, opdat Jozef, door zo plechtige eed gebonden zijnde, dit zou kunnen aanvoeren tegen de bedenkingen, die er tegen gemaakt zouden kunnen worden, en tevens tot grotere voldoening van Jakob nu hij op het punt stond van te sterven. Niets kan een betere hulp zijn om een sterfbed licht te maken, de het stellige vooruitzicht van een rust in Kanaän na de dood.

C. Toen dit geschied was *boog Israël zich ten hoofde van het bed,* zich als het ware buigende om de slag des doods te ontvangen (laat de dood nu komen, hij zal mij welkom wezen) of wel, God aanbiddende, zoals dit verklaard wordt in Hebreeën 11:21, God dankende voor al Zijn gunstbewijzen, inzonderheid hiervoor dat Jozef bereid was, niet alleen om zijn hand op zijn ogen te leggen, om ze te sluiten, maar onder zijn heup, om hem de verzekering te geven, die hij begeerde omtrent zijn begrafenis. Aldus behoren zij, die nederdalen in het stof, zich in ootmoediger dank te buigen voor hun God, de God hunner goedertierenheden, Psalm 22:30.

HOOFDSTUK 48

1 Het geschiedde nu na deze dingen, dat men Jozef zeide: Zie, uw vader is krank! Toen nam hij zijn twee zonen met zich, Manasse en Efraim!
2 En men boodschapte Jakob, en men zeide: Zie, uw zoon Jozef komt tot u! Zo versterkte zich Israel, en zat op het bed.
3 Daarna zeide Jakob tot Jozef: God de Almachtige, is mij verschenen te Luz, in het land Kanaan, en Hij heeft mij gezegend;
4 En Hij heeft tot mij gezegd: Zie, Ik zal u vruchtbaar maken, en u vermenigvuldigen, en u tot een hoop van volken stellen; en Ik zal aan uw zaad na u dit land tot een eeuwige bezitting geven.
5 Nu dan, uw twee zonen, die u in Egypteland geboren waren, eer ik in Egypte tot u gekomen ben, zijn mijne; Efraim en Manasse zullen mijne zijn, als Ruben en Simeon.
6 Maar uw geslacht, dat gij na hen zult gewinnen, zullen uwe zijn; zij zullen naar hunner broederen naam genoemd worden in hun erfdeel.
7 Toen ik nu van Paddan kwam, zo is Rachel bij mij gestorven in het land Kanaan, op den weg, als het nog een kleine streek lands was, om tot Efrath te komen; en ik begroef haar aldaar aan den weg van Efrath, welke is Bethlehem.
8 En Israel zag de zonen van Jozef, en zeide: Wiens zijn deze?
9 En Jozef zeide tot zijn vader: Zij zijn mijn zonen, die mij God hier gegeven heeft. En hij zeide: Breng hen toch tot mij, dat ik hen zegene!
10 Doch de ogen van Israel waren zwaar van ouderdom; hij kon niet zien; en hij deed hen naderen tot zich; toen kuste hij hen, en omhelsde hen.
11 En Israel zeide tot Jozef: Ik had niet gemeend uw aangezicht te zien; maar zie, God heeft mij ook uw zaad doen zien!
12 Toen deed hen Jozef uitgaan van zijn knieen; en hij boog zich met zijn aangezicht neder ter aarde.
13 En Jozef nam die beiden, Efraim met zijn rechterhand, tegenover Israels linkerhand, en Manasse met zijn linkerhand, tegenover Israels rechterhand, en hij deed hen naderen tot hem.
14 Maar Israel strekte zijn rechterhand uit, en leide die op het hoofd van Efraim, hoewel hij de minste was, en zijn linkerhand op het hoofd van Manasse; hij bestierde zijn handen verstandelijk; want Manasse was de eerstgeborene.
15 En hij zegende Jozef, en zeide: De God, voor Wiens aangezicht mijn vaders, Abraham en Izak, gewandeld hebben, die God, Die mij gevoed heeft, van dat ik was, tot op dezen dag;
16 Die Engel, Die mij verlost heeft van alle kwaad, zegene deze jongeren, en dat in hen mijn naam genoemd worde, en de naam mijner vaderen, Abraham en Izak, en dat zij vermenigvuldigen als vissen in menigte, in het midden des lands!
17 Toen Jozef zag, dat zijn vader zijn rechterhand op het hoofd van Efraim leide, zo was het kwaad in zijn ogen, en hij ondervatte zijns vaders hand, om die van het hoofd van Efraim op het hoofd van Manasse af te brengen.
18 En Jozef zeide tot zijn vader: Niet alzo, mijn vader! want deze is de eerstgeborene; leg uw rechterhand op zijn hoofd.
19 Maar zijn vader weigerde het, en zeide: Ik weet het, mijn zoon! ik weet het; hij zal ook tot een volk worden, en hij zal ook groot worden; maar nochtans zal zijn kleinste broeder groter worden dan hij, en zijn zaad zal een volle menigte van volkeren worden.
20 Alzo zegende hij ze te dien dage, zeggende: In u zal Israel zegenen, zeggende: God zette u als Efraim en als Manasse! En hij zette Efraim voor Manasse.

21 Daarna zeide Israel tot Jozef: Zie, ik sterf; maar God zal met ulieden wezen, en Hij zal u wederbrengen in het land uwer vaderen.
22 En ik heb u een stuk lands gegeven boven uw broederen; hetwelk ik, met mijn zwaard en met mijn boog, uit de hand der Amorieten genomen heb.

Daar de tijd naderde, dat Israël moest sterven, neemt hij, na orders gegeven te hebben voor zijn begrafenis, nu afscheid van zijn kleinkinderen, de zonen van Jozef, en in het volgende hoofdstuk zullen wij hem afscheid zien nemen van al zijn kinderen. Jakob's woorden in zijn sterven zijn te boek gesteld, omdat hij toen door een geest van profetie heeft gesproken terwijl die van Abraham en Izaak niet vermeld zijn. Gods genadegaven schitteren veel meer in sommige heiligen bij hun sterven dan in anderen. Evenals de wind, blaast de Geest waarheen hij wil.

I. Jozef, bericht ontvangen hebbende van de ziekte van zijn vader, gaat hem bezoeken en neemt zijn twee zonen mee, vers 1, 2.

II. op plechtige wijze neemt Jakob zijn twee zonen aan als de zijne, vers 3-7.

III. Hij zegent hen, vers 8-16.

IV. Hij verklaart en rechtvaardigt het kruisen van zijn handen om hen te zegenen, vers 17-20.

V. Hij vermaakt een bijzonder legaat aan Jozef, vers 21. 22.

Genesis 48:1-7

I. Op het bericht van zijn vaders ziekte gaat Jozef hem bezoeken. Hoewel hij een man van aanzien was en veel drukke werkzaamheden had, zal hij toch niet in gebreke blijven om zijn hoogbejaarde vader dit blijk van achting en eerbied te geven, vers 1. Zieken te bezoeken, aan wie wij verplichting hebben, of aan wie wij naar lichaam en ziel kunnen weldoen, is onze plicht. Het ziekbed is een geschikte plaats, beide om aan anderen vertroosting en raad te geven, en om voor onszelf onderricht te ontvangen. Jozef nam zijn twee zonen mee opdat zij de zegen van hun stervende grootvader zouden ontvangen, en opdat zij hem zouden zien en van hem zouden horen, een blijvende indruk op hen zou maken. Het is goed om jonge lieden, die de wereld pas beginnen, bekend te maken met Gods oude dienstknechten, die haar gaan verlaten, en die met stervende lippen uitgesproken getuigenis van de goedheid Gods en van de lieflijkheid van de wegen van de wijsheid, een grote bemoediging kan zijn voor het opkomend geslacht. Ik denk dat Manasse en Efraïm wel nooit vergeten zullen hebben wat er toen is voorgevallen. Godvruchtige ouders wensen een zegen, niet alleen voor zichzelf, maar ook voor hun kinderen. "O dat zij voor Gods aangezicht mochten leven!" Jozef is, meer dan al zijn broeders, vriendelijk geweest voor zijn vader, en daarom had hij reden om bijzondere gunst van hem te verwachten.

II. Toen Jakob bericht ontving dat zijn zoon hem kwam bezoeken, heeft hij zich zo goed hij kon opgeknapt om hem te ontvangen, vers 2. Hij probeerde zijn krachten te verzamelen en de gave, die in hem was, op te wekken, en zat op het bed. Het is goed voor zieken en ouden van dagen, om zo levendig en opgeruimd te zijn als zij kunnen, opdat zij in de dag van de benauwdheid niet slap zijn. Versterk u, zoals Jakob zich hier versterkt heeft, en God zal u versterken, bemoedig uzelf en help uzelf, en God zal u helpen en u bemoedigen. Laat uw geest uw ziekte ondersteunen, Spreuken 8:14.

III. Om Jozef te belonen voor al de zorg en oplettendheid, die hij hem betoond heeft adopteert hij zijn twee zonen. Bij het verlenen van dit voorrecht van de aanneming, doet hij hem:

1. Een bijzonder verhaal van Gods belofte aan hem, waarop deze aanneming betrekking heeft. "God heeft mij gezegend," vers 3, en laat die zegen nu op hen overgaan. God had hem twee dingen beloofd: een talrijke nakomelingschap, en het land Kanaän tot een erfdeel, vers 4, en als gevolg hiervan zullen Jozefs zonen zich vermenigvuldigen, ieder tot een stam, en ieder van hun zal een apart deel hebben in Kanaän, gelijk aan dat van Jakob’s zonen. Zie hoe hij hen zegende in het geloof aan wat God tot hem gezegd heeft, Hebreeën 11:21. In al onze gebeden, zo voor ons als voor onze kinderen, moeten wij speciaal het oog hebben op Gods beloften aan ons.

2. Neemt hij Jozefs zonen uitdrukkelijk op in zijn eigen gezin: "Uw twee zonen zullen mijne zijn," vers 5, zij zullen niet alleen mijn kleinkinderen zijn, maar als mijn eigen kinderen zijn." Zij waren in Egypte geboren, en hun vader was toen afgezonderd van zijn broeders waardoor zij afgesneden zouden kunnen schijnen van het erfdeel des Heeren, maar Jakob neemt hen er in op, en erkent hen als leden van de zichtbare kerk. Hij verklaart dit in vers 16. "Dat in hen mijn naam genoemd worde en de naam mijner vaderen, " alsof hij gezegd had: "Laat hen hun vader niet opvolgen in zijn macht en grootheid hier in Egypte, maar laat hen mij opvolgen in het erfdeel van de belofte, gedaan aan Abraham", wat Jakob van veel hoger waarde en eer achtte te zijn, en hij wenste, dat dit ook door hen op prijs gesteld en begeerd zal worden. Aldus leert de oude, stervende aartsvader deze jonge lieden nu zij meerderjarig waren, (daar zij ongeveer een en twintig jaar oud waren) niet op Egypte te zien als het hunne, zich ook niet met de

Egyptenaren te verenigen of te vermengen, maar zich bij het volk van God te voegen, zoals Mozes later in een dergelijke verzoeking ook gedaan heeft, Hebreeën 11:24-26.- En omdat dit een daad van zelfverloochening zou wezen in hen, die zozeer in de gelegenheid waren om in Egypte tot eer en aanzien te komen, als zij de geminachte Hebreeën trouw zijn, heeft hij, om hen te bemoedigen ieder van hun tot hoofd van een stam gesteld. Diegenen zijn dubbele eer waardig, die door Gods genade de verzoeking van wereldse rijkdom en bevordering weerstaan, om de Godsdienst, die in minachting is, te omhelzen. Jakob wil dat Efraïm en Manasse zullen geloven, dat het beter is gering te zijn en in de kerk, dan hoog van aanzien en er buiten, dat het beter is naar de naam genoemd te worden van de arme Jakob, dan naar die van de rijke Jozef.

3. Een bepaling gemaakt ten opzichte van de kinderen, die hij later zou kunnen hebben, deze moeten niet als hoofden van stammen geacht worden, zoals Efraïm en Manasse, maar zich voegen bij de een of de ander van hun broeders, vers 6. Het blijkt niet dat Jozef meer kinderen gehad heeft, maar het was Jakob's wijsheid om die aanwijzing te geven ter voorkoming van ruzie. Bij het maken van bepalingen is het verstandig om raad in te winnen, en daar wij niet kunnen voorzien wat gebeuren zal, schikkingen te maken voor wat er gebeuren kan. Onze voorzichtigheid moet samengaan met Gods voorzienigheid.

4. Er wordt melding gemaakt van de dood en de begrafenis van Rachel, Jozefs moeder en Jakob's meest geliefde vrouw, vers 7, verwijzende naar het verhaal er van in Genesis 35:19. Als wij zelf komen te sterven, dan is het goed om de dood te gedenken van onze geliefde bloedverwanten en vrienden, die ons voorgegaan zijn, ten einde ons meer met de dood en het graf gemeenzaam te maken. Zie Numeri 27:13. Zij, die ons als onze eigen ziel geweest zijn, zijn dood en begraven, en zullen wij het dan erg vinden hen op dezelfde weg te volgen? Het heengaan van onze geliefde is een beproeving, en de herinnering daaraan zal ons zeker gedurende lange tijd bijblijven. Sterke genegenheid moet wel een langdurig verdriet als gevolg hebben, als wij het voorwerp van die genegenheid moeten missen.

Genesis 48:8-22

I. Hier is de zegen, waarmee Jakob de twee zonen van Jozef gezegend heeft, die te meer opmerkelijk is, omdat de apostel er zo bijzonder melding van maakt, Hebreeën 11:21, terwijl hij niets zegt van de zegen, die Jakob over de overigen van zijn zonen heeft uitgesproken, hoewel hij ook dit in het geloof heeft gedaan.

Merk hier op:

1. Dat Jakob blind was van ouderdom, vers 10. Dat is een van de gewone gebreken van de ouderdom, die door de vensters zien, zullen verduisterd worden, Prediker 12:3,. Het is dwaasheid, om ons druk te maken over onze ogen, terwijl wij weten dat direct de dood ze zal sluiten, en wij niet weten of zij niet door het een of ander voorval tussen ons en de dood verduisterd zullen worden. Evenals dit met zijn vader voor hem geweest is, waren Jakob's ogen "zwaar van ouderdom". Zij, die de eer hebben van de ouderdom, moeten tevreden wezen om er ook de lasten van te hebben. Het oog van het geloof kan echter zeer helder zijn, terwijl het lichamelijke oog zeer beneveld is.

2. Dat Jakob grote liefde koesterde voor de zonen van Jozef. Hij kuste en omhelsde hen, vers 10. Oude mensen hebben gewoonlijk een bijzondere liefde voor hun kleinkinderen, wellicht meer nog dan zij voor hun eigen kinderen gehad hebben, toen zij klein waren, waarvoor Salomo een reden opgeeft, Spreuken 17:6. "De kroon van de ouden zijn de kindskinderen." Met welk een voldoening zegt Jakob hier, vers 11, Ik had niet gemeend uw aangezicht te zien, daar hij hem gedurende vele jaren verloren gewaand had, maar zie, God heeft mij ook uw zaad doen zien! Zie hier:

a. Hoe deze twee Godvruchtige mannen God herkennen in het goede en lieflijke dat zij ervaren. Jozef zegt, vers 9, "Zij zijn mijn zonen, die God mij hier gegeven heeft." en om die gunst nog groter te maken, voegt hij er bij: hier, dat is in deze plaats van mijn ballingschap, slavernij en gevangenschap. Jakob zegt hier: God heeft mij uw zaad doen zien. Onze genoegens en genietingen zijn ons dubbel lieflijk, als wij zien dat het God is die ze ons zendt.

b. Hoe dikwijls God in Zijn genadige voorzienigheid onze verwachtingen overtreft, en aldus Zijn gunsten groots verheerlijkt. Hij voorkomt niet alleen onze angst, maar overtreft onze verwachtingen. Wij kunnen dit toepassen op de belofte, die ons en onze kinderen gedaan is. Wij konden niet gedacht hebben dat wij in het verbond Gods zouden opgenomen worden in aanmerking genomen hoe schuldig en verdorven wij zijn, en toch, zie, Hij heeft ons doen zien, dat ook ons zaad in verbond met Hem is.

3. Dat hij, eer hij zijn zegen op hen doet overgaan, weer zijn ervaringen verhaalt van Gods weldadigheden over hem. In vers 3 had hij ervan gesproken, dat God hem verschenen was. De bijzondere bezoekingen van Zijn genade, en de gemeenschap, die wij met Hem geoefend hebben, behoren nooit vergeten te worden. Maar in vers 15 en 16 spreekt hij van de voortdurende zorg Gods over hem heel zijn leven lang.

a. "die God, Die mij gevoed heeft, van dat ik was tot op deze dag, " vers 15. Zolang wij in deze wereld geleefd hebben, hebben wij steeds Gods goedheid over ons ervaren door ons het onderhoud van ons natuurlijk leven te geven. Ons lichaam eiste dagelijks voedsel, en daar was

niet weinig toe nodig, en toch heeft ons nooit het brood ons bescheiden deel ontbroken. Hij, die ons ons leven lang gevoed heeft, zal ons zeker ook bij het einde ervan niet missen.

b. Door Zijn Engel heeft Hij hem verlost van alle kwaad, vers 16. Zeer veel ongemakken en bezwaren heeft hij in zijn leven te verduren gehad, maar God heeft hem genadig bewaard voor het kwaad van zijn moeilijkheden. Nu hij stervende was, beschouwde hij zich als verlost van alle kwaad, en nam hij voor altijd afscheid van zonde en smart. Christus, de Engel des verbonds, is het, die ons verlost van alle kwaad, 2 Timotheus 4:18. Het betaamt de dienstknechten van God, als zij oud zijn en gaan sterven, van onze God te getuigen, dat zij Hem genadig hebben bevonden. Onze ervaringen van Gods goedheid over ons kunnen gebruikt worden om anderen aan te moedigen, om hen te zegenen en voor hen te bidden.

4. Dat hij, als hij hun de zegen verleent en daarbij de naam van Abraham en Izaak over hen uitspreekt, hun het voorbeeld van Abraham en Izaak aanbeveelt, vers 15. Hij noemt God de God, voor Wiens aangezicht mijn vaders Abraham en Izaak gewandeld hebben, dat is: in wie zij hebben geloofd, die zij waargenomen en gehoorzaamd hebben, en met wie zij de inzettingen overeenkomstig de voorwaarden van het verbond hebben onderhouden. "Wandel voor Mijn aangezicht, en zijt oprecht!" Hoofdstuk 17:1. Zij, die de zegen van hun Godvruchtige voorouders willen beërven en het voordeel van Gods verbond met hen willen genieten, moeten in de voetstappen treden van hun Godsvrucht. Het moest de dienst van God aanbevelen, dat God de God is van onze vaderen, en dat zij er voldoening in vonden om voor Zijn aangezicht te wandelen.

5. Dat hij, hen zegenende, zijn handen kruiste. Jozef had hen zo geplaatst, dat Jakob’s rechterhand op het hoofd van Manasse, de oudste gelegd zou worden, vers 12, 13. Maar Jakob wilde haar op het hoofd leggen van Efraïm, de jongste, vers 14. Dit stond Jozef niet aan, die de naam van zijn eerstgeborene hoog wilde houden, en daarom zijn vaders handen had willen verplaatsen, vers 17, 18. Maar Jakob liet hem weten, dat hij wist wat hij deed en het noch bij vergissing deed, noch door een invallende gril, en evenmin uit partijdige liefde voor de een boven de ander, maar door de geest van de profetie en conform met de raadsbesluiten van God. Manasse zal groot zijn, maar Efraïm zal groter wezen. Toen de stammen geteld werden in de woestijn, was Efraïm talrijker dan Manasse, en had de banier van die afdeling, Numeri 1:32, 33, 35, 2:18-20, .- en wordt het eerst genoemd, Psalm 80:3. Jozua was van die stam, en ook Jerobeam. De stam van Manasse was verdeeld, een helft ervan woonde aan de ene zijde van de Jordaan, en de andere helft aan de andere zijde waardoor hij minder machtig en dus ook van minder aanzien was. Dit voorziende heeft Jakob zijn handen gekruist. Bij het verlenen van Zijn zegeningen aan Zijn volk, geeft God aan sommigen meer dan aan anderen, meer gaven van genade en verstand, meer gerieflijkheden, meer van de goede dingen van deze wereld. Soms geeft Hij het meest aan hen, van wie men dit het minst zou denken. Hij verkiest het zwakke van deze wereld, richt de armen op uit het stof. De genade stoort zich niet aan de orde van de natuur, en God geeft ook de voorkeur niet aan hen, van wie wij denken dat zij het geschiktst zijn om de voorkeur te hebben, maar aan wie het Hem behaagt. Het is opmerkelijk, dat God dikwijls door de speciale gunsten van Zijn verbond de jongere boven de oudere heeft bevoorrecht, Abel boven Kaïn, Sem boven Jafeth, Abraham boven Nahor en Haran, Izaak boven Ismaël, Jakob boven Ezau, Juda en Jozef boven Ruben, Mozes boven Aäron, David en Salomo boven hun oudere broeders. Zie 1 Samuel 16:7. Hij heeft de Joden de verplichting opgelegd om het recht van de eerstgeboorte te eerbiedigen, Deuteronomium 21:17 maar zichzelf heeft Hij die verplichting niet opgelegd. Sommigen zien hierin een type, een voorteken van de voorkeur, aan de heidenen gegeven boven de Joden, de bekeerlingen uit de heidenen

waren veel talrijker dan die uit de Joden. Zie Galaten 4:27. Zo wordt de vrije genade in een heerlijk licht geplaatst.

II. De bijzondere tekenen van zijn gunst aan Jozef.

1. Hem gaf hij de belofte over van hun terugkeer uit Egypte als een heilig pand, vers 21. "Zie, ik sterf, maar God zal met ulieden wezen, en Hij zal u weder brengen in het land uwer vaderen." Dienovereenkomstig heeft Jozef, toen hij stierf, haar aan zijn broeders overgegeven, Hoofdstuk 50:24. Deze verzekering werd hun gegeven, en zorgvuldig onder hen bewaard, opdat zij Egypte noch te veel zouden beminnen als het hun gunst betoonde, noch te veel zouden vrezen, als het hen met ongunst dreigde. Deze woorden van Jakob geven ons troost met betrekking tot de dood van onze vrienden, zij sterven, maar:

a. God zal met ons zijn, en Zijn genadige tegenwoordigheid is voldoende om ons verlies te vergoeden. Zij verlaten ons, maar Hij zal ons nooit begeven.

b. Hij zal ons brengen tot het land van onze vaderen, het hemels Kanaän, waar onze Godvruchtige vaderen ons zijn voorgegaan. Indien God met ons is terwijl wij achterblijven in deze wereld, en ons spoedig zal opnemen om met hen te zijn, die ons zijn voorgegaan naar een betere wereld, dan behoren wij ook niet te treuren als degenen, die geen hoop hebben.

2. Hij schonk hem een deel boven zijn broeders, vers 22. De landerijen, die hij hem vermaakte, worden aangeduid als die hij met zijn zwaard en met zijn boog uit der Amorieten hand genomen heeft. Hij heeft ze eerst gekocht, Jozua 24:32, maar het schijnt dat hij later door de Amorieten uit het bezit ervan gestoten was, waarop hij ze met het zwaard hernomen heeft, geweld met geweld kerende, zich door kracht van wapenen recht verschaffende, toen hij het op geen andere wijze kon krijgen. Dit land vermaakte hij aan Jozef, van welke schenking melding wordt gemaakt in Johannes 4:5. Als gevolg hiervan werd dit land toegewezen aan de stam van Efraïm, als recht erop hebbende, zonder dat er het lot over geworpen werd, en in dit land werd Jozefs gebeente begraven, waarop Jakob bij deze beschikking misschien meer dan op iets anders het oog heeft gehad. Het kan soms zowel rechtvaardig als verstandig zijn, om aan sommige kinderen delen te geven boven de anderen, maar het is op een graf, dat wij het meest als ons eigendom kunnen rekenen op deze aarde.

HOOFDSTUK 49

1 Daarna riep Jakob zijn zonen, en hij zeide: Verzamelt u, en ik zal u verkondigen, hetgeen u in de navolgende dagen wedervaren zal.
2 Komt samen en hoort, gij, zonen van Jakob! en hoort naar Israel, uw vader.
3 Ruben! gij zijt mijn eerstgeborene, mijn kracht, en het begin mijner macht; de voortreffelijkste in hoogheid, en de voortreffelijkste in sterkte!
4 Snelle afloop als der wateren, gij zult de voortreffelijkste niet zijn! want gij hebt uws vaders leger beklommen; toen hebt gij het geschonden; hij heeft mijn bed beklommen!
5 Simeon en Levi zijn gebroeders! hun handelingen zijn werktuigen van geweld!
6 Mijn ziel kome niet in hun verborgen raad; mijn eer worde niet verenigd met hun vergadering! want in hun toorn hebben zij de mannen doodgeslagen, en in hun moedwil hebben zij de ossen weggerukt.
7 Vervloekt zij hun toorn, want hij is heftig; en hun verbolgenheid, want zij is hard! ik zal hen verdelen onder Jakob, en zal hen verstrooien onder Israel.
8 Juda! gij zijt het, u zullen uw broeders loven; uw hand zal zijn op den nek uwer vijanden; voor u zullen zich uws vaders zonen nederbuigen.
9 Juda is een leeuwenwelp! gij zijt van den roof opgeklommen, mijn zoon! Hij kromt zich, hij legt zich neder als een leeuw, en als een oude leeuw; wie zal hem doen opstaan?
10 De schepter zal van Juda niet wijken, noch de wetgever van tussen zijn voeten, totdat Silo komt, en Denzelven zullen de volken gehoorzaam zijn.
11 Hij bindt zijn jongen ezel aan den wijnstok, en het veulen zijner ezelin aan den edelsten wijnstok; hij wast zijn kleed in den wijn, en zijn mantel in wijndruivenbloed.
12 Hij is roodachtig van ogen door den wijn, en wit van tanden door de melk.
13 Zebulon zal aan de haven der zeeen wonen, en hij zal aan de haven der schepen wezen; en zijn zijde zal zijn naar Sidon.
14 Issaschar is een sterk gebeende ezel, nederliggende tussen twee pakken.
15 Toen hij de rust zag, dat zij goed was, en het land, dat het lustig was, zo boog hij zijn schouder om te dragen, en was dienende onder cijns.
16 Dan zal zijn volk richten, als een der stammen Israels.
17 Dan zal een slang zijn aan den weg, een adderslang nevens het pad, bijtende des paards verzenen, dat zijn rijder achterover valle.
18 Op uw zaligheid wacht ik, HEERE!
19 Aangaande Gad, een bende zal hem aanvallen; maar hij zal haar aanvallen in het einde.
20 Van Aser, zijn brood zal vet zijn; en hij zal koninklijke lekkernijen leveren.
21 Nafthali is een losgelaten hinde; hij geeft schone woorden.
22 Jozef is een vruchtbare tak, een vruchtbare tak aan een fontein; elk der takken loopt over den muur.
23 De schutters hebben hem wel bitterheid aangedaan, en beschoten, en hem gehaat;
24 Maar zijn boog is in stijvigheid gebleven, en de armen zijner handen zijn gesterkt geworden, door de handen van den Machtige Jakob’s; daarvan is hij een herder, een steen Israels;
25 Van uws vaders God, Die u zal helpen, en van den Almachtige, Die u zal zegenen, met zegeningen des hemels van boven, met zegeningen des afgronds, die daaronder ligt, met zegeningen der borsten en der baarmoeder!
26 De zegeningen uws vaders gaan te boven de zegeningen mijner voorvaderen, tot aan het einde van de eeuwige heuvelen; die zullen zijn op het hoofd van Jozef, en op den hoofdschedel des afgezonderden zijner broederen!
27 Benjamin zal als een wolf verscheuren; des morgens zal hij roof eten, en des avonds zal hij buit uitdelen.

28 Al deze stammen van Israel zijn twaalf; en dit is het, wat hun vader tot hen sprak, als hij hen zegende; hij zegende hen, een iegelijk naar zijn bijzonderen zegen.
29 Daarna gebood hij hun, en zeide tot hen: Ik word verzameld tot mijn volk: begraaft mij bij mijn vaders, in de spelonk, die is in den akker van Efron, den Hethiet;
30 In de spelonk, welke is op den akker van Machpela, die tegenover Mamre is, in het land Kanaan, die Abraham met dien akker gekocht heeft van Efron, den Hethiet, tot een erfbegrafenis.
31 Aldaar hebben zij Abraham begraven, en Sara, zijn huisvrouw; daar hebben zij Izak begraven, en Rebekka, zijn huisvrouw; en daar heb ik Lea begraven.
32 De akker, en de spelonk, die daarin is, is gekocht van de zonen Heths.
33 Als Jakob voleind had aan zijn zonen bevelen te geven, zo leide hij zijn voeten samen op het bed, en hij gaf den geest, en hij werd verzameld tot zijn volken.

Dit hoofdstuk is een profetie, wat er het meest op lijkt hebben wij gehad in Hoofdstuk 9:25 en vv. Jakob is hier op zijn sterfbed en maakt zijn testament: hij had dit tot nu uitgesteld omdat de woorden van stervenden geschikt zijn om een diepe indruk teweeg te brengen, en lang herdacht te worden. Wat hij hier zei, kon hij niet zeggen wanneer hij wilde meer naardat de Geest het hem gaf uit te spreken die deze tijd er voor gekozen heeft, opdat Gods kracht in zijn zwakheid zou worden volbracht. De twaalf zonen van Jakob waren in hun dagen mannen van naam, maar de twaalf stammen Israël's, die uit hen zijn voortgekomen en naar hen genoemd zijn, waren nog veel meer vermaard, wij vinden hun namen op de poorten van het nieuwe Jeruzalem, Openbaring 21:12. In het voorzien daarvan zegt hun stervende vader iets merkwaardigs van elke zoon, of de stam, die zijn naam droeg. Hier is

I. De inleiding, vers 1, 2.

II. De voorzegging betreffende iedere stam, vers 3-32.

III. Het herhaalde bevel omtrent zijn begrafenis, vers 29-32.

IV. Zijn dood, vers 33.

Genesis 49:1-4

I. Wij hebben hier de inleiding tot de profetie, waarin,

1. De vergadering samengeroepen wordt vers 2. Komt tezamen. Laat hen allen van hun bezigheden geroepen worden om hun vader te zien sterven en de woorden aan te horen, die hij met stervende lippen zal uitspreken. Het was troostrijk voor Jakob, om, nu hij ging sterven, al zijn kinderen om zich heen te zien, zonder dat er één gemist werd, hoewel hij soms gedacht heeft, dat hij van kinderen beroofd was. Het was hun nuttig bij hem te zijn in zijn laatste ogenblikken, ten einde van hem te leren hoe te sterven, zowel als hoe te leven. Wat hij tot ieder van hun zei, konden allen horen, want met de bestraffingen, de raad en de vertroosting, die in de eerste plaats voor anderen bestemd zijn, kunnen wij ook voor onszelf ons voordeel doen. Dat hij hen eens en nogmaals oproept om samen te komen, was een gebod aan hen om verenigd te zijn in liefde, zich aan elkaar te houden, zich niet te vermengen met de Egyptenaren, hun onderlinge bijeenkomsten niet na te laten, en tevens een voorzegging, dat zij niet van elkaar gescheiden zouden worden, zoals de zonen van Abraham en van Izak van elkaar gescheiden zijn, maar tezamen verenigd één volk zouden uitmaken.

2. Hij geeft een algemeen denkbeeld van de rede, die hij voornemens is uit te spreken, vers 1. "ik zal u verkondigen hetgeen u wedervaren zal." (niet aan u persoonlijk, maar aan uw nakomelingen) in de navolgende dagen. Deze voorzegging zal nuttig wezen voor hen, die na hen komen zullen, voor de bevestiging van hun geloof en hun besturing op de weg bij hun terugkeer naar Kanaän en hun vestiging aldaar. Wij kunnen onze kinderen niet zeggen wat zij of hun geslacht in deze wereld meemaken zullen, maar naar het woord Gods kunnen wij hun wèl zeggen wat hun in de laatste dag ervaren zal, naar zij zich in deze wereld gedragen hebben.

3. Hij eist hun aandacht vers 2. "hoort naar Israël, uw vader. Laat Israël, die overmocht heeft bij God, overmogen bij u." Kinderen moeten aandachtig horen naar wat hun Godvruchtige ouders zeggen, zeker als zij stervende zijn, Hoort, gij kinderen, de tucht van de vaders, waarin zowel gezag als liefde is gelegen, Spreuken 4:1.

II. De profetie betreffende Ruben, hij begint met hem, vers 3, 4. Hij was de eerstgeborene, maar door ontucht te bedrijven met de vrouw van zijn vader tot grote schande van de familie, waarvan hij het sieraad had behoren te wezen, dat heeft hem de voorrechten van zijn geboorte doen verbeuren, en op plechtige wijze degradeert zijn stervende vader hem hier, hoewel hij hem noch verloochent, noch onterft. Hij zal al de rechten hebben van een zoon, maar niet de voorrechten van een eerstgeboren zoon. Wij hebben reden te denken, dat Ruben berouw heeft gehad van zijn zonde, en zij was hem vergeven maar het was een noodzakelijke daad van gerechtigheid om, in verfoeiing van die eerloze daad en ter waarschuwing van anderen, hem dit merk van de schande in te drukken. Naar de methode nu van de degradatie:

1. Doet Jakob hem de versierselen aan van het geboorterecht, vers 3, opdat hij en al zijn broeders zien zouden wat hij had verbeurd, en daarin het kwaad zouden zien van de zonde. Als eerstgeborene was hij de vreugde van zijn vader, bijna heel zijn trots, daar hij het begin was zijn macht. Hoe welkom hij was aan zijn ouders wordt aangeduid door zijn naam, Ruben, zie, een zoon. Hem behoorde de voortreffelijkheid in hoogheid boven zijn broeders, ook met enige macht over hen. Christus Jezus is de eerstgeborene onder vele broeders, en Hem behoort naar recht de voortreffelijkheid in macht en hoogheid, door Hem is ook Zijn kerk een kerk van de eerstgeborenen.

2. Daarna ontneemt hij hem deze versierselen, vers 4. Hij heft hem op, ten einde hem neer te werpen door dat woord: "gij zult de voortreffelijkste niet zijn, gij zult wel als stam bestaan, maar niet voortreffelijk zijn", geen rechter, profeet of vorst is uit die stam voortgekomen, geen persoon van naam, behalve Dathan en Abiram, die berucht werden vanwege hun goddeloze rebellie tegen Mozes. Naar geen voortreffelijkheid strevende, heeft die stam zich een vestiging aan geen zijde van de Jordaan gekozen. Ruben zelf scheen al de invloed op zijn broeders verloren te hebben waarop zijn geboorte hem recht gaf want als hij tot hen sprak wilden zij niet horen. Genesis 42:22. Zij, die het verstand en de kracht missen om de eer en de voorrechten van hun geboorte hoog te houden, zullen ze spoedig verliezen, en er alleen de naam van behouden. De hoedanigheid van karakter, die aan Ruben hier wordt toegeschreven, waarvoor hem dit merk van de eerloosheid is ingedrukt, is dat hij onvast is als water.

a. Zijn deugd was onvast, hij kon zichzelf niet regeren, zijn lusten niet bedwingen, soms kon hij zich zeer ordelijk en goed gedragen, maar op andere tijden verviel hij tot de grootste ondeugden. Onvastheid is het verderf van de mensen hun voortreffelijkheid. De mensen hebben geen voorspoed omdat zij geen vastheid hebben.

b. Daarom was ook zijn eer onvast zij ging van hem heen, ging op in damp, en werd als water dat op de grond is uitgestort. Zij, die hun deugd wegwerpen, moeten niet verwachten hun eer of goede naam te behouden. Jakob legt hem speciaal die zonde ten laste, om welke hij aldus onteerd werd, "gij hebt uw vaders legerstede beklommen." Het was veertig jaren geleden, dat hij die zonde had bedreven, en nu wordt zij tegen hem herdacht. Evenals de tijd in zichzelf de schuld van geen zonde kan uitdelgen uit de consciëntie, zo zijn er sommige zonden, wier vlekken er niet door afgewist worden van een goede naam, speciaal zonden tegen het zevende gebod. Rubens liet een onuitwisbare vlek van schande op de familie, die schande was een wond, die niet geheeld kon worden zonder litteken achter te laten Spreuken 6:32, 33. Laat ons nooit kwaad doen dan behoeven wij niet te vrezen dat het ons gezegd zal worden.

Genesis 49:5-7

Dezen volgden in leeftijd op Ruben, en ook zij zijn voor Jakob een smart en een schande geweest, toen zij verraderlijk en barbaars de Sichemieten hebben omgebracht, wat hier tegen hen herdacht wordt. Kinderen moeten bevreesd zijn om het rechtmatig ongenoegen van hun ouders op te wekken, opdat het hun lang daarna er niet te erger om gaan zal, en zij, als zij hun zegen zouden willen verkrijgen, verworpen worden. Let op:

I. Het karakter van Simeon en Levi, zij waren broeders in aard en neiging, maar zij aardden niet naar hun vader, want zij waren driftig en wraakgierig, woest en onbedwingbaar, hun zwaard, dat slechts een wapen ter verdediging moest zijn, was een wapen van het geweld om anderen kwaad te doen, niet om zich tegen kwaad te verweren. Het is niets nieuws, dat de aard van de kinderen soms heel veel verschilt van die van hun ouders, en dus behoeven wij het niet vreemd te vinden, dat het in Jakob's familie zo was. Het is niet in de macht van de ouders, nee, ook niet door opvoeding, de aard of de gemoedsgesteldheid van hun kinderen te vormen. Jakob heeft zijn kinderen opgevoed tot alle zachtmoedigheid en kalmte, en toch bleken zij woest en onstuimig.

II. Een bewijs hiervan is de moord op de Sichemieten, waarover Jakob toen hoogst misnoegd was, en ook nu nog misnoegd was. Zij doodden een man, Sichem zelf, en nog vele anderen, en om het te kunnen wierpen zij een muur neer, braken de huizen af om ze te plunderen, en de bewoners te vermoorden. De beste regeerders kunnen niet altijd hen, die onder hen staan, in bedwang houden, hun beletten de grootste gruwelen te plegen. En als er twee in een gezin kwaadaardig zijn, dan maken zij gewoonlijk elkaar nog erger, en het zou verstandig zijn hen te scheiden. Simeon en Levi waren waarschijnlijk het bedrijvigst in het kwaad, dat aan Jozef werd aangedaan, sommigen denken dat Jakob daar naar verwijst want in hun toorn zouden zij die man gedood hebben. Zie welk een kwaad eigenzinnigheid of moedwil is in jonge lieden, Simeon en Levi wilden zich niet door hun oude en ervaren vader laten raden, nee, zij wilden zich liever door hun eigen hartstochten laten regeren dan door zijn wijsheid. Jonge lieden zouden veel meer met hun eigen belangen te rade gaan, als zij minder naar hun eigen zin en wil luisterden.

III. Jakob's protest tegen deze hun barbaarse daad: "Mijn ziel kome niet in hun verborgen raad", Hiermee getuigt hij niet alleen zijn afschuw van zulke daden in het algemeen, maar zijn onschuld in deze bijzondere zaak. Misschien heeft men hem verdacht van hen in stilte er toe aangezet te hebben daarom drukt hij hier zo plechtig zijn verfoeiing uit van het feit, opdat hij onder die verdenking niet zou sterven. Onze ziel is onze eer, door haar krachten en vermogens zijn wij onderscheiden van, en verwaardigd boven, de beesten, die vergaan. Wij moeten alle gezelschap of medegenootschap met bloeddorstige en boosaardige mensen verfoeien. Wij moeten niet begeren in hun geheimen te delen, of de diepten van Satan te kennen.

IV. Zijn afschuw van de woeste hartstochten, die hen tot deze boosheid geleid hebben. Vervloekt zij hun toorn. Hij vloekt niet hun persoon, maar hun driften. Toorn is de oorzaak en oorsprong van erg veel zonde, en stelt ons bloot aan de vloek van God en aan Zijn oordeel, Mattheus 5:22. In de uitdrukkingen van onze ijver behoren wij altijd onderscheid te maken tussen de zondaar en de zonde zodat wij om de wille van de persoon de zonde niet liefhebben of zegenen, en om de wille van de zonde de persoon niet haten of vloeken.

V. Hij voorzegt dat hun nakomelingen hierdoor onder een teken van ongunst zullen zijn: Ik zal hen verdelen. De Levieten waren verstrooid onder al de stammen, en Simeons grondgebied was geen afgesloten geheel, en het was zo eng, dat velen uit die stam genoodzaakt waren zich elders vestiging en bestaan te zoeken. Voor de Levieten werd deze vloek later in een zegen veranderd, maar vanwege Zimri's zonde werd hij aan de Simeonieten nog bevestigd, Numeri 25:14. Een schandelijke verstrooiing is de rechtvaardige straf op een zondige vereniging of verbintenis.

Genesis 49:8-12

Heerlijke dingen worden hier van Juda gezegd. De vermelding van de misdaden van zijn drie oudste zonen heeft de stervende aartsvader niet zó ontsteld of ontstemd, of hij had een zegen voor Juda, aan wie de zegeningen behoren. Juda's naam betekent lof, en in toespeling daarop zegt hij: "Gij zijt het, u zullen uw broeders loven," vers 8. God werd geloofd voor hem Hoofdstuk 29:35, geloofd door hem, en geloofd in hem, en daarom zullen hem zijn broeders loven. Zij, die God tot een lof zijn, zullen de lof zijn van hun broeders.

Er wordt geprofeteerd:

1. Dat de stam van Juda voorspoedig en zegevierend zal zijn in de krijg. "En Gij gaaft mij de nek mijner vijanden, en mijn haters, die vernielde ik." Dit is vervuld in David, Psalm 18:41.

2. Dat hij hoger zal zijn dan de overige stammen, niet slechts talrijker zal zijn en meer vermaard, maar dat hij over hen zal heersen, voor u zullen zich uws vaders zonen neerbuigen. Juda was de wetgever, Psalm 60:9. Die stam vormde de voorhoede bij de tocht door de woestijn en bij de verovering van Kanaän Richteren 1:2. De voorrechten van de eerstgeboorte, die Ruben verbeurd had, de voortreffelijkheid in hoogheid en sterkte, zijn aldus aan Juda geschonken.

Merk op: "Uw broeders zullen zich voor u neerbuigen, en zullen u toch loven, zich gelukkig achtende zo'n bekwame en kloekmoedige aanvoerder te hebben." Eer en macht zijn een zegen voor hen, die ze bezitten als zij niet misgund of benijd, maar geloofd en toegejuicht worden, en als men er zich blijmoedig aan onderwerpt.

3. Dat hij een krachtige, kloekmoedige stam zal zijn, geschikt en bevoegd tot heersen en veroveren, vers 9. Juda is een leeuwenwelp. De leeuw is de koning van de dieren, de schrik van het woud als hij brult. Als hij zijn prooi grijpt, kan niemand hem weerstaan, en als hij opstaat van zijn roof durft niemand hem vervolgen, om wraak te oefenen. Hiermee is voorzegd, dat de stam van Juda zeer geducht zal worden, en niet slechts grote overwinningen zal behalen, maar wat hij door deze overwinningen heeft verkregen, vreedzaam en rustig zal bezitten, dat hij geen oorlog zal voeren om de wille van de oorlog, maar om de wille van de vrede. Juda wordt vergeleken, niet bij een hongerige, springende leeuw, altijd verscheurende, altijd op roof uit, maar bij een neerliggende leeuw, genietende van zijn macht en voorspoed, zonder aan anderen kwelling of schade te berokkenen, en dit is ware grootheid.

4. Dat hij de koninklijke stam zal wezen, de stam uit welke de Messias, de Vorst zal voortkomen, vers 10. "De scepter zal van Juda niet wijken, totdat Silo komt." Jakob voorziet en voorzegt hier:

a. Dat de scepter in de stam van Juda zal wezen, en dit werd vervuld in David, op wiens geslacht de kroon overging.

b. Dat Silo van die stam zal wezen zijn zaad, het beloofde Zaad, in wie de aarde gezegend zal worden, die vreedzame en voorspoedige, of de Zaligmaker, zoals anderen het vertalen, zal uit Juda voortkomen. Aldus heeft de stervende Jakob op grote afstand Christus dag gezien en het was hem op zijn sterfbed tot vertroosting en steun.

c. Dat de scepter, na in de stam van Juda gekomen te zijn, in die stam zou blijven, dat er tenminste een eigen regering zou zijn tot aan de komst van de Messias, in wie, als de Koning van de kerk en de grote Hogepriester, het betaamde dat beide het priesterschap en het koningschap zouden eindigen. Van Davids tijd af tot aan de ballingschap is de scepter altijd in Juda geweest en later waren de landvoogden van Judea uit die stam, of uit de Levieten, die er toe behoorden (en er dus mee gelijk waren) totdat Judea één provincie werd van het Romeinse rijk, juist ten tijde van de geboorte van onze Zaligmaker, en toen als een van die provincies beschreven werd als belastingplichtig zijnde, Lukas 2:1. En ten tijde van Zijn dood hebben de Joden uitdrukkelijk erkend: "Wij hebben geen koning dan de keizer." Hieruit wordt onweerlegbaar tegen de Joden afgeleid, dat onze Heere Jezus het is, die komen zou, en dat wij geen andere hebben te verwachten, want Hij is juist op de bestemde tijd gekomen. Veel voortreffelijke schrijvers hebben deze vermaarde profetie betreffende Christus op uitnemende wijze verklaard en opgehelderd.

5. Dat hij een zeer vruchtbare stam zou wezen, speciaal overvloeiende in melk voor kinderen, en in wijn om het hart te verheugen, vers 11, 12. Wijnstokken, zó algemeen in de heggen, en zó sterk, dat zij er hun ezels aan kunnen vastbinden, en zo vruchtbaar, dat zij er hun ezels mee zullen beladen. Wijn, zo overvloedig als water, zodat de mannen van die stam zeer gezond en opgewekt zijn, hun ogen levendig en schitterend en hun tanden wit zijn. Veel van wat hier van Juda gezegd wordt, kan op onze Heere Jezus worden toegepast.

a. Hij regeert over al de kinderen van Zijn Vader, Hij is de overwinnaar van al Zijn Vaders vijanden, en Hij is het, die de lof is van al de heiligen.

b. Hij is de Leeuw uit de stam van Juda gelijk Hij met verwijzing hiernaar genoemd wordt, Openbaring 5:5, die, overheden en machten beschreven hebben, als overwinnaar opgegaan is en, toen Hij neerzat aan de rechterhand van de Vader, zich zo heeft neergelegd, dat niemand Hem kan doen opstaan.

c. Hem behoort de scepter, Hij is de wetgever, en tot Hem zullen de volken vergaderd worden, als tot de wens aller heidenen, Haggai 2:8 die, van de aarde verhoogd zijnde, hen allen tot zich trekt, Johannes 12:32, en in wie de kinderen Gods, die verstrooid zijn, bijeen vergaderd zullen worden als in het middelpunt van hun eenheid Johannes 11:52. In Hem is overvloed van alles wat de ziel kan voeden en verkwikken, en in haar het Goddelijk leven onderhoudt en versterkt, in Hem kunnen wij wijn en melk hebben, de rijkdom van Juda’s stam, zonder geld en zonder prijs, Jesaja 55:1.

Genesis 49:13-21

Hier hebben wij Jakob’s profetie omtrent zes van zijn zonen.

I. Betreffende Zebulon, vers 13, dat zijn nakomelingen hun erfdeel zullen hebben aan de zeekust, kooplieden, zeevarenden en zeehandelaars zullen zijn. Dit werd vervuld toen twee of driehonderd jaren later het land Kanaän door het lot verdeeld werd en de landpaal van Zebulon opwaarts ging naar het westen, (d.i. naar de zee) Jozua 19:11. Indien zij zelf hun erfdeel gekozen hadden, of indien Jozua het hun had toegewezen, dan zouden wij kunnen denken, dat het gebeurde met de bedoeling om Jakob’s woorden te doen uitkomen, maar het blijkt dat het aldus door God beschikt en bestemd was en dat Jakob door Goddelijke ingeving heeft gesproken. Het lot van Gods voorzienigheid komt nauwkeurig overeen met het plan van Gods raad, zoals een nauwkeurig afschrift met het oorspronkelijke stuk overeenkomt. Als de profetie zegt: "Zebulon zal aan de haven van de schepen wezen," dan zal Gods voorzienigheid hem daarheen leiden en er hem vestigen. God beschikt en bestemt de bepalingen van onze woningen. Het is onze wijsheid en onze plicht om ons te schikken naar ons lot en er ons voordeel mee te doen. Indien Zebulon aan de zeehaven woont, zo laat hem dan een haven van de schepen wezen.

II. Betreffende Issaschar, vers 14, 15.

1. Dat de mannen van die stam sterk en vlijtig zullen wezen, geschikt tot arbeid en geneigd tot arbeid, speciaal tot de arbeid van de landbouw, zoals de ezel, die geduldig zijn last draagt, en hem, door er zich aan te wennen, licht maakt. Issaschar onderwierp zich aan twee lasten: akkerbouw en schatting. Het was een stam, die zich moeite gaf, en hierdoor voorspoed hebbende, had hij pacht en belasting te betalen.

2. Dat zij in hun arbeid aangemoedigd werden door de goede hoedanigheid van het land dat hun ten deel viel.

a. Hij zag dat de rust thuis goed was. De arbeid van de landman is in werkelijkheid rust, in vergelijking met allen van krijgslieden of zeelieden, wier gewoel en gevaar van zo’n aard zijn, dat zij, die in meest onafgebroken arbeid thuis blijven, geen reden hebben om hen te benijden.

b. Hij zag dat het land lustig of aangenaam was, niet slechts een aangenaam uitzicht gevende om het oog te bekoren van de aanschouwer, maar aangename vruchten opleverende om zijn arbeid te belonen. Het landleven heeft veel genoegens, meer dan genoeg om een vergoeding te bieden voor de ongemakken ervan, als wij er ons slechts toe kunnen brengen om dit in te zien. In het vooruitzicht van voordeel boog Issaschar zijn schouder om te dragen. Laat ons met het oog van het geloof de hemelse rust zien, dat zij goed is, en het land van de belofte, dat het lieflijk is, dat zal onze tegenwoordige arbeid en dienst licht maken, en ons aanmoedigen om er onze schouder onder te plaatsen.

III. Betreffende Dan, vers 16, 17. Wat van hem gezegd wordt heeft betrekking hetzij:

1. Op die stam in het algemeen, dat Dan, hoewel hij een van de zonen van de bijvrouwen was, toch een stam zou zijn, bestuurd door zijn eigen rechters, even goed als andere stammen, en door schranderheid, staatkunde en verrassing voordelen zou behalen op zijn vijanden, zoals een slang, die plotseling in de hiel bijt van een reiziger. In Gods geestelijk Israël wordt geen

onderscheid gemaakt tussen dienstknecht en vrije, Colossenzen 3:11. Dan zal door evengoed een oorkonde ingelijfd worden in het volk, als die van iedere andere stam. Sommigen kunnen gelijk Dan uitmunten in de listigheid van de slang, gelijk anderen, evenals Juda, uitmunten in de moed van de leeuw, en beide kunnen dan goede diensten bewijzen aan de zaak Gods tegen de Kanaänieten. Of:

2. Het kan betrekking hebben op Simson, die uit die stam was, en Israël heeft gericht, dat is: het verlost heeft uit de hand van de Filistijnen, niet, zoals de andere richters, door tegen hen te strijden in het veld, maar door hen als ter sluiks te kwellen en te teisteren. Toen hij het huis onder de Filistijnen, die op het dak ervan waren, omver rukte, heeft hij gemaakt, dat het paard zijn berijder afwierp.

Aldus was Jakob voortgegaan met zijn rede maar nu bijna uitgeput zijnde van vermoeienis door het spreken, en op het punt zijnde van te bezwijken, verlicht hij zich met deze woorden, die als een tussenzin vormen, vers 18. "Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE", zoals zij die in onmacht vallen, geholpen worden door een lepel vol van een hartversterking, of de geur op te snuiven van reukwater, of, zo hij hier moet afbreken en hij geen adem genoeg heeft om te voleindigen wat hij voornemens was te zeggen, dan stort hij met deze woorden van zijn ziel uit voor zijn God. De vrome ontboezemingen, voortkomende uit een warme en levende Godsvrucht, kunnen soms wel onsamenhangend zijn, maar moeten daarom toch niet als onvoegzaam geoordeeld worden, dat kan wel met warme genegenheid gezegd zijn, wat niet methodisch gezegd is. Het is geen ongerijmdheid, om, als wij spreken tot mensen, ons hart op te heffen tot God. De zaligheid, waarop hij wachtte, was Christus, het beloofde Zaad, van wie hij in vers 10 had gesproken, nu hij heenging om tot zijn volken te worden verzameld verlangde hij naar Hem, tot wie de volken verzameld zullen worden. De zaligheid, waarop hij wachtte was de hemel, het betere land, dat hij duidelijk getoond had te zoeken, en ook bleef zoeken nu hij in Egypte was. Nu hij die zaligheid stond te genieten was het hem een troost, dat hij er op gewacht had. Het is de aard, de hoedanigheid, van een levende heilige, dat hij wacht op de zaligheid des Heeren. Christus, als onze weg naar de hemel, moet opgewacht, dat is gediend, worden, en op de hemel, als onze rust in Christus, moet gewacht worden, dat is, er moet verlangend naar worden uitgezien. Het is de troost van een stervende heilige, dat hij aldus op de zaligheid des Heeren gewacht heeft, want dan zal hij hebben waar hij op gewacht heeft, het lang-verwachte zal eindelijk komen.

IV. Betreffende Gad, vers 19. Hij zinspeelt op zijn naam, die een bende betekent, voorziet de aard van die stam, namelijk dat hij krijgshaftig zal wezen, en zo bevinden wij hem ook, 1 Kronieken 12:8. "De Gadieten. kloeke helden, krijgslieden ten oorlog toegerust met rondas en schild." Hij voorziet dat die stam, wiens erfdeel aan de andere zijde van de Jordaan lag, blootgesteld zou zijn aan de invallen van zijn naburen, de Moabieten en de Ammonieten. En opdat zij niet hoogmoedig zouden zijn op hun kracht en dapperheid, voorzegt hij dat de benden van zijn vijanden in menige schermutseling de overhand op hem zullen hebben, maar opdat zij door die nederlagen niet ontmoedigd zouden worden, verzekert hij hun dat zij in het einde overwinnen zullen, wat vervuld werd in de tijd van Saul en David, de Moabieten en Ammonieten werden toen geheel en al tenonder gebracht, zie 1 Kronieken 5:18 en verv. De zaak van God en Zijn volk kan wel voor een tijd overbluft en neergeworpen worden, maar in het einde zal zij zegevieren. Genade in de ziel wordt dikwijls neergeworpen in haar strijd, de benden van het bederf hebben de overhand, maar de zaak is Godes, en in het einde zal de genade overwinnen, ja meer dan overwinnen, Romeinen 8:37.

V. Van Aser, vers 20. Dat die stam zeer rijk zal wezen, vervuld niet slechts van noodzakelijk brood, maar met vettigheid, hij zal koninklijke lekkernijen leveren, want de koning zelf wordt van het veld gediend, Prediker 5:8. en die lekkernijen werden uitgevoerd naar de andere stammen, misschien wel naar andere landen. De God van de natuur heeft ons voorzien niet alleen van het nodige, maar ook van lekkernijen, opdat wij Hem een milddadige weldoener zouden noemen, maar, terwijl alle plaatsen behoorlijk voorzien zijn van het nodige, zijn het slechts sommige plaatsen, die lekkernijen opleveren. Koren is meer algemeen dan specerijen. Indien wat tot weelde dient even algemeen was als hetgeen tot het onderhoud van het leven dient, dan zou de wereld nog slechter zijn dan zij is, en dat is beslist niet nodig.

VI. Omtrent Nafthali, vers 21. Een stam die worstelingen draagt in zijn naam, hij betekent worsteling, en de zegen, die op hem overgaat, betekent overmogen, het is een losgelaten hinde. En hoewel de geschiedenis niet zo ten volle beantwoord heeft aan de voorzegging als dit met sommigen van de overigen het geval was, is het toch ongetwijfeld waar gebleken, dat die van deze stam waren:

1. Als de lieflijke hinde (want dat is de haar toegeschreven eigenschap), Spreuken 5:19. vriendelijk en voorkomend voor elkaar en voor andere stammen, daar hun omgang bijzonder aangenaam en beminnelijk was.

2. Als de losgelaten hinde, ijverig voor hun vrijheid.

3. Als de snelvoetige hinde, Psalm 18:34, vlug en vaardig in het afdoen van zaken, en wellicht:

4. Als de schuwe, sidderende hinde, angstig in tijden van openbaar gevaar. Het is zelden dat zij, die het meest beminnelijk zijn voor hun vrienden, het meest geducht zijn voor hun vijanden.

5. Dat zij minzaam en wellevend zullen zijn, hun taal beschaafd, en zij zelf wellevend en voorkomend, gevende mooie woorden. Onder het Israël Gods wordt een grote verscheidenheid van aard en neigingen gevonden, die het tegenovergestelde zijn van elkaar, maar toch allen bijdragende tot de kracht en mooiheid van het geheel: Juda als een leeuw, Issaschar als een ezel, Dan als een slang Nafthali als een hinde. Laat hen, die van verschillende aard en temperament zijn, en verschillende gaven hebben, elkaar niet bedillen of bestraffen, elkaar niet benijden, evenmin als zij, die van verschillende lichaamsbouw of gelaatskleur zijn.

Genesis 49:22-27

Hij eindigt met de zegeningen van zijn meest-beminde zonen, Jozef en Benjamin, daarmee zal hij de laatste adem uitblazen.

I. De zegen van Jozef, die zeer ruim en vol is. Hij wordt vergeleken, vers 22, bij een vruchtbare tak, of jonge boom, want God heeft hem vruchtbaar gemaakt in het land van zijn verdrukking, hij erkende dit, Hoofdstuk 41:52. Zijn twee zonen waren als ranken van een wijnstok, of van een andere zich uitbreidende plant, lopende over de muur. God kan diegenen vruchtbaar maken, een zegen voor zichzelf en voor anderen, die als dor en droog aangezien werden. Er wordt in de geschiedenis meer vermeld van Jozef, dan van de andere zonen van Jakob, en daarom is wat Jakob van hem zegt historisch zowel als profetisch.

Merk op:

1. De leidingen van Gods voorzienigheid met Jozef, vers 23, 24. Die worden vermeld tot eer van God en ter bemoediging van Jakob's geloof en hoop, dat God zegeningen had weggelegd voor zijn zaad. Laat ons hier letten op:

A. Jozefs benauwdheden, vers 23. Hoewel hij nu leefde in welvaart en eer, herinnert Jakob hem aan de moeilijkheden, die hij vroeger te doorworstelen had. Hij heeft vele vijanden gehad, hier schutters genoemd, goed instaat om kwaad te doen, meesters in hun kunst van vervolging. Zij haatten hem, daarmee begint de vervolging, zij beschoten hem met hun giftige pijlen en zo hebben zij hem bitterheid aangedaan. In zijn vaders huis waren zijn broeders zeer boosaardig tegen hem, zij bespotten hem, beroofden hem, dreigden hem, verkochten hem, en dachten dat zij hem de dood veroorzaakt hadden. In het huis van Potifar heeft zijn meesteres hem bitterheid aangedaan, hem beschoten, toen zij onbeschaamd zijn kuisheid heeft aangerand, (verzoekingen zijn vurige pijlen, doornen in het vlees, zeer bitter en smartelijk voor een Godvruchtig gemoed,) toen zij hierin niet bij hem overmocht, heeft zij hem gehaat en hem beschoten met haar valse beschuldigingen-pijlen, waartegen geen of weinig ander verweer is dan in de macht, die God ook op het geweten van de slechtste mensen uitoefent. Ongetwijfeld had hij ook vijanden aan het hof van Farao, die afgunstig waren op zijn bevordering en hem zochten tegen te werken en te ondermijnen.

B. Jozefs sterkte en steun onder al die benauwdheden, vers 24. Zijn boog is in stevigheid gebleven, dat is: zijn geloof wankelde niet, hij behield het veld, en kwam als overwinnaar tevoorschijn. De armen van zijn handen zijn gesterkt geworden, dat is: zijn andere genadegaven deden het hun, zijn wijsheid, moed en geduld, die beter zijn dan krijgswapenen. Kortom hij heeft in al zijn wederwaardigheden zijn oprechtheid behouden en zijn vertroosting, hij heeft al zijn lasten met vastberadenheid gedragen, is er niet onder bezweken, en hij heeft niets gedaan, dat onbetamelijk voor hem was.

C. De bron en oorsprong van zijn kracht hij is gesterkt geworden door de handen van de machtige Jakob, die dus machtig waren om hem te versterken, en door de God van Jakob, een God, in verbond met hem, en daarom verbonden tot zijn hulp. Al onze kracht om verzoekingen te weerstaan en beproevingen te dragen komt van God, Zijn genade is ons genoeg, en Zijn kracht wordt in zwakheid volbracht.

D. De staat van eer en nuttige werkzaamheid voor anderen, waartoe hij daarna verhoogd werd, vandaar, van deze wonderbare, voor ons zo vreemd schijnende, handelwijze van de Voorzienigheid is hij een herder en steen, de spijziger en ondersteuner van Gods Israël geworden, van Jakob en zijn familie. Hierin was Jozef een type:

a. Van Christus, Hij werd beschoten en gehaat, maar werd ondersteund in Zijn lijden, Jesaja 50:7-9, en daarna werd Hij verhoogd om de herder en steen van Israël te wezen.

b. Van de kerk in het algemeen en in bijzonder de gelovigen, de hel schiet haar pijlen af op de heiligen, maar de hemel beschermt en versterkt hen, en zal hen kronen.

2. Gods beloften aan Jozef. Zie hoe deze in verband staan met de vorige, vers 25, "Van uws vaders God, Die u zal helpen, en van de Almachtige." Onze ervaringen van Gods macht en goedheid, waarmee Hij ons tot nu toe gesterkt heeft zijn ons tot bemoediging om nog verdere hulp van Hem te verwachten, Hij, die ons geholpen heeft, zal ons verder helpen, wij kunnen veel bouwen op onze Eben-Haëzers. Zie wat Jozef kon verwachten van de Almachtige, de God van zijn vader.

A. Hij zal u helpen in moeilijkheden en gevaren, die u nog te wachten kunnen zijn, uw nakomelingen helpen in de oorlogen, die zij te voeren zullen hebben. Uit hem is Jozua voortgekomen, die de opperbevelhebber was bij de verovering van Kanaän.

B. Hij zal u zegenen, en Hij alleen zegent in waarheid. Jakob bidt om een zegen over Jozef, maar Jakob’s God gebiedt de zegen. Let op de zegeningen aan Jozef geschonken.

a. Het zijn verschillende en overvloedige zegeningen, zegeningen des hemels van boven, regen op zijn tijd, en mooi weer op zijn tijd, en de weldadige invloeden van de hemellichamen, zegeningen van de afgrond, die daaronder ligt, met onderaardse mijnen en bronnen. Geestelijke zegeningen zijn zegeningen van de hemel van boven, die wij in de eerste plaats moeten begeren en zoeken, en waaraan wij de voorkeur moeten geven, terwijl tijdelijke zegeningen, die van deze aarde zijn, in onze schatting daar onder moeten liggen. Zegeningen van de "baarmoeder en van de borsten" zijn gegeven, als kinderen veilig geboren en voorspoedig gezoogd worden. In het woord Gods, door welk wij wedergeboren zijn, en door welk wij opwassen 1 Petrus 1:23, 2:2,. zijn voor de nieuwe mens zegeningen beide van de baarmoeder en de borsten.

b. Uitnemende zegeningen, die "De zegeningen uws vaders gaan te boven de zegeningen mijner voorvaderen, tot aan het einde van de eeuwige heuvelen, " vers 26. Zijn vader Izaak had slechts een zegen, en toen hij die aan Jakob gegeven had, was hij verlegen om een andere, die hij aan Ezau zou kunnen geven, maar Jakob had voor ieder van zijn twaalf zonen een zegen, en nu, ten laatste, een ruime en overvloedige voor Jozef. De grote zegen, aan dit geslacht geschonken, was toeneming, die niet zo onmiddellijk en zo merkbaar volgde op de zegeningen, die Abraham en Izaak aan hun zonen gaven, als zij volgde op de zegeningen, die Jakob aan de zijnen gaf want kort na zijn dood vermenigvuldigden zij zich overvloedig.

c. Duurzame en uitgestrekte zegeningen, tot aan het einde van de eeuwige heuvelen, al de voortbrengselen insluitende van de vruchtbaarste heuvelen, en durende zolang als zij zelf duurden, Jesaja 54:10. De zegeningen van de eeuwige God sluiten de schatten in van de eeuwige heuvelen, en nog veel meer. Van deze zegeningen nu wordt hier gezegd: zij zullen zijn-aldus luidt de belofte of, laat hen zijn-dat is zijn gebed-op het hoofd van Jozef, als een

kroon om het te versieren, en als een helm om het te beschutten. Jozef was afgezonderd van zijn broeders-zo lezen wij de tekst-voor een tijd, maar anderen lezen hier: hij was een nazireër onder zijn broeders, beter en voortreffelijker dan zij. Het is niets nieuws dat de beste mensen de slechtste behandeling ondervinden, maar de zegen Gods zal hun dit vergoeden.

II. De zegen van Benjamin, vers 27. Hij "zal als een wolf verscheuren." Hieruit blijkt dat Jakob in wat hij zei geleid werd door een geest van profetie, en niet door natuurlijke genegenheid, want anders zou hij van zijn beminde zoon Benjamin met meer tederheid hebben gesproken, betreffende wie hij slechts dit voorziet en voorzegt, dat zijn nakomelingen oorlogszuchtig zullen zijn, sterk en stoutmoedig en dat zij zich zullen verrijken met de roof van hun vijanden, dat zij werkzaam en bedrijvig zullen zijn in de wereld, een stam, even gevreesd door zijn naburen als iedere andere. "des morgens zal hij roof eten, en des avonds zal hij buit uitdelen." Of, in de eerste tijden van Israël zullen zij merkwaardig zijn om hun ijver en werkzaamheid, hoewel velen van hun linkshandig waren, Richteren 3:15, 20:16. Ehud, de eerste rechter, en Saul, de eerste koning, waren van die stam, en zo waren in latere tijden ook Esther en Mordechai van die stem. De Benjaminieten woedden als wolven toen zij hartstochtelijk de zaak omhelsden van de mannen van Gibea, die kinderen Belials, Richteren 20:14. De gezegende Paulus was van deze stam, Romeinen 11:1, en heeft in de morgen van zijn dag de roof gegeten als een vervolger maar in de avond heeft hij de buit uitgedeeld als een prediker. God kan door de verschillende karakters van de mensen Zijn eigen doeleinden tot stand brengen, "Bij Hem is kracht en wijsheid, Zijns is de dwalende, en die doet dwalen.".

Genesis 49:28-33

1. Hier is de korte herhaling van het zegenen van Jakob’s zonen, vers 28. Hoewel Ruben, Simeon en Levi onder het merk van van hun vaders ongenoegen geplaatst zijn, wordt toch van hen gezegd, dat hij hen zegende, ieder naar zijn bijzondere zegen, want niemand van hun werd verworpen, zoals Ezau. Onder welke bestraffing wij ook mogen zijn van Gods woord of Gods voorzienigheid, zolang wij deel hebben aan Gods verbond, een plaats en een naam hebben onder Zijn volk en een goede hoop om deel te hebben in het hemelse Kanaän, moeten wij ons gezegend achten.

2. Het plechtig bevel, dat Jakob gaf omtrent van zijn begrafenis, wat een herhaling is van het bevel, dat hij tevoren aan Jozef heeft gegeven. Zie, hoe hij, nu hij stervende is, van zijn dood spreekt, vers 29. "Ik word verzameld tot mijn volk." Het is goed om ons de dood onder de lieflijkste beelden voor te stellen, opdat er de verschrikking van wordt weggenomen. Hij scheidt ons van onze kinderen en van ons volk in deze wereld, maar hij verzamelt ons tot onze vaderen en tot ons volk in de andere wereld. Misschien gebruikt Jakob deze uitdrukking voor de dood als een reden waarom zijn zonen hem in Kanaän moeten begraven, want, zegt hij, "Ik word verzameld tot mijn volk", mijn ziel moet heengaan tot de geesten van de volmaakte rechtvaardigen, begraaf mij dus bij mijn vaderen, Abraham en Izak en hun vrouwen, vers 31.

Zijn hart was daar zeer aan gehecht, niet zozeer uit een natuurlijke liefde voor zijn geboortegrond, als uit een beginsel van geloof in de belofte Gods, dat Kanaän te bestemder tijd het erfdeel zal wezen van zijn zaad. Aldus wilde hij in zijn zonen de herinnering bewaren aan het beloofde land, en dat zij niet alleen de kennis er mee zouden vernieuwen door een reis er heen bij die gelegenheid, maar dat ook hun begeerte er naar en hun verwachting ervan in hen blijven zouden.

Hij beschrijft de plaats zeer nauwkeurig zowel de ligging ervan als de aankoop ervan door Abraham tot een begraafplaats, vers 30, 32. Hij vreesde dat zijn zonen, na een zeventienjarig verblijf in Egypte, Kanaän hadden vergeten en zelfs de begraafplaats van hun voorvaderen aldaar, of dat de Kanaänieten hem het recht er op zouden betwisten, daarom specificeert hij er zo nauwkeurig èn de ligging en de aankoop van, zelfs toen hij daar stervend neerlag, niet slechts om vergissingen te voorkomen, maar ook om te tonen hoe wel hij zich dat land herinnerde. Het is een groot genot voor stervenden om hun gedachten te bepalen bij het hemelse Kanaän en de rust welke zij er hopen te genieten na hun dood.

3. De dood van Jakob, vers 33. Toen hij beide zijn zegen en zijn wens beëindigd had, (die beide begrepen zijn in het bevelen geven aan zijn zonen) en aldus zijn getuigenis had beëindigd, begaf hij zich tot zijn stervenswerk. Hij plaatste zich in de houding om te sterven, daar hij tevoren op zijn bed gezeten was om zijn zonen te zegenen, (de geest van de profetie nieuwe olie brengende in zijn bijna uitgebluste levenslamp, Daniel 10:19,) en dat werk nu volbracht zijnde, legde hij zijn voeten samen op het bed, om languit te liggen, niet slechts als iemand, die zich geduldig onderwerpt aan de slag, maar als iemand, die zich goedsmoeds ter ruste legt, nu hij vermoeid was. Ik zal in vrede samen liggen en slapen.

b. Gewillig gaf hij zijn geest over in de handen van God de Vader van de geesten, hij gaf de geest.

c. Zijn ziel ging heen naar de vergadering van de zielen van de gelovigen, die, na verlost te zijn van de last van het vlees in blijdschap en gelukzaligheid zijn, hij werd verzameld tot zijn volk. Indien Gods volk ons volk is, dan zullen wij tot hen verzameld worden.

HOOFDSTUK 50

1 Toen viel Jozef op zijns vaders aangezicht, en hij weende over hem, en kuste hem.
2 En Jozef gebood zijn knechten, den medicijnmeesters, dat zij zijn vader balsemen zouden; en de medicijnmeesters balsemden Israël.
3 En veertig dagen werden aan hem vervuld; want alzo werden vervuld de dagen dergenen, die gebalsemd werden; en de Egyptenaars beweenden hem zeventig dagen.
4 Als nu de dagen zijns bewenens over waren, zo sprak Jozef tot het huis van Farao, zeggende: Indien ik nu genade gevonden heb in uw ogen, spreekt toch voor de oren van Farao, zeggende:
5 Mijn vader heeft mij doen zweren, zeggende: Zie, ik sterf; in mijn graf, dat ik mij in het land Kanaan gegraven heb, daar zult gij mij begraven! Nu dan, laat mij toch optrekken, dat ik mijn vader begrave, dan zal ik wederkomen.
6 En Farao zeide: Trek op en begraaf uw vader, gelijk als hij u heeft doen zweren.
7 En Jozef toog op, om zijn vader te begraven; en met hem togen op alle Farao's knechten, de oudsten van zijn huis, en al de oudsten des lands van Egypte;
8 Daartoe het ganse huis van Jozef, en zijn broeders, en het huis zijns vaders; alleen hun kleine kinderen, en hun schapen, en hun runderen lieten zij in het land Gosen.
9 En met hem togen op, zo wagenen als ruiteren; en het was een zeer zwaar heir.
10 Toen zij nu aan het plein van het doornbos kwamen, dat aan gene zijde van de Jordaan is, hielden zij daar een grote en zeer zware rouwklage; en hij maakte zijn vader een rouw van zeven dagen.
11 Als de inwoners des lands, de Kanaanieten, dien rouw zagen op het plein van het doornbos, zo zeiden zij: Dit is een zware rouw der Egyptenaren; daarom noemde men haar naam Abel-mizraim, die aan het veer van de Jordaan is.
12 En zijn zonen deden hem, gelijk als hij hun geboden had;
13 Want zijn zonen voerden hem in het land Kanaan, en begroeven hem in de spelonk des akkers van Machpela, welke Abraham met den akker gekocht had tot een erfbegrafenis van Efron, den Hethiet, tegenover Mamre.
14 Daarna keerde Jozef weder in Egypte, hij en zijn broeders, en allen, die met hem opgetogen waren, om zijn vader te begraven, nadat hij zijn vader begraven had.
15 Toen Jozefs broeders zagen, dat hun vader dood was, zo zeiden zij: Misschien zal ons Jozef haten, en hij zal ons gewisselijk vergelden al het kwaad, dat wij hem aangedaan hebben.
16 Daarom ontboden zij aan Jozef, zeggende: Uw vader heeft bevolen voor zijn dood, zeggende:
17 Zo zult gij tot Jozef zeggen: Ei, vergeef toch de overtreding uwer broederen, en hun zonde; want zij hebben u kwaad aangedaan; maar nu vergeef toch de overtreding der dienaren van den God uws vaders! En Jozef weende, als zij tot hem spraken.
18 Daarna kwamen ook zijn broeders, en vielen voor hem neder, en zeiden: Zie, wij zijn u tot knechten!
19 En Jozef zeide tot hen: Vreest niet; want ben ik in de plaats van God?
20 Gijlieden wel, gij hebt kwaad tegen mij gedacht; doch God heeft dat ten goede gedacht; opdat Hij deed, gelijk het te dezen dage is, om een groot volk in het leven te behouden.
21 Nu dan, vreest niet! Ik zal u en uw kleine kinderen onderhouden. Zo troostte hij hen, en sprak naar hun hart.
22 Jozef dan woonde in Egypte, hij en het huis zijns vaders; en Jozef leefde honderd en tien jaren.
23 En Jozef zag van Efraim kinderen, van het derde gelid; ook werden de zonen van Machir, den zoon van Manasse, op Jozefs knieen geboren.

24 En Jozef zeide tot zijn broederen: Ik sterf; maar God zal u gewisselijk bezoeken, en Hij zal u doen optrekken uit dit land, in het land, hetwelk hij aan Abraham, Izak en Jakob gezworen heeft.
25 En Jozef deed de zonen van Israel zweren, zeggende: God zal u gewisselijk bezoeken, zo zult gij mijn beenderen van hier opvoeren!
26 En Jozef stierf, honderd en tien jaren oud zijnde; en zij balsemden hem, en men leide hem in een kist in Egypte.

Hier is

I. De toebereiding voor Jakob’s begrafenis vers 1-6.

II. De begrafenis zelf, vers 7-14.

III. Het vestigen van een goede verstandhouding tussen Jozef en zijn broers na de dood van Jakob, vers 15-21.

IV. De ouderdom en de dood van Jozef, vers 22-26. Zo eindigt dan het boek van Genesis, dat begon met de oorsprong van licht en leven, in niets dan dood en duisternis, zo droevig een verandering is teweeggebracht door de zonde.

Genesis 50:1-6

Jozef bewijst hier de laatste eer aan zijn overleden vader.

1. Met tranen en kussen en al de tedere uitdrukkingen van kinderlijke genegenheid neemt hij afscheid van het door de ziel verlaten lichaam, vers 1. Hoewel Jakob oud en afgeleefd was, en naar de loop van de natuur moet sterven, hoewel hij betrekkelijk arm was en zijn zoon Jozef ten laste was, koesterde deze toch zo'n genegenheid voor zijn liefhebbende vader, en voelde hij zozeer het verlies van zijn wijze, Godvruchtige, biddende vader, dat hij niet zonder een tranenvloed van hem kon scheiden. Zoals het een eer is om betreurd te sterven, zo is het de plicht van de overlevenden, om de dood te betreuren van hen die in hun leven tot zegen geweest zijn, al is het ook, dat zij een tijdlang hun nuttige werkzaamheid voor anderen overleefd hebben. De ontvloden, verloste ziel is buiten het bereik van onze tranen en kussen, maar voor ons is het gepast er onze eerbied en onze liefde mee te betonen voor het arme lichaam, voor wat wij een heerlijke en blijde opstanding verwachten. Aldus heeft Jozef zijn geloof getoond in God, en zijn liefde voor zijn vader door zijn bleke, koude lippen te kussen en een liefdevol afscheid van hem te nemen. Waarschijnlijk hebben de overige zonen van Jakob hetzelfde gedaan, ongetwijfeld zeer bewogen zijnde door wat hij met stervende lippen tot hen gesproken heeft.

2. Hij gaf bevel, dat het lichaam gebalsemd zou worden, vers 2, niet alleen omdat hij in Egypte was gestorven en dit de manier was van de Egyptenaren, maar omdat hij naar Kanaän vervoerd moest worden, wat een werk was van tijd, en daarom was het nodig dat het lichaam zoveel mogelijk voor bederf behoed zou worden. Zie hoe nietig en armzalig ons lichaam is als de ziel het heeft verlaten, als er niet heel veel kunst, moeite en zorg aan besteed wordt, zal het in weinig tijd tot bederf zijn overgegaan en stinkend worden. Als het lichaam maar vier dagen dood is geweest, dan ruikt het al.

3. Hij heeft een plechtige rouw over hem gevierd, vers 3. Veertig dagen waren nodig voor het balsemen van het lichaam. De Egyptenaren waren zó bedreven in de kunst van balsemen, dat zij zelfs de gelaatstrekken onveranderd wisten te bewaren. Al die tijd, en nog dertig dagen er bij, dus alles zeventig dagen, zonderden zij zich af en zaten eenzaam neer. Als zij uitgingen, verschenen zij in zwaar rouwgewaad, overeenkomstig de betamelijke gewoonte van dat land. Zelfs vele van de Egyptenaren hebben uit eerbied voor Jozef, wiens goede diensten aan koning en land bewezen hun nu nog vers in het geheugen lagen de rouw over zijn vader aangenomen, zoals ook bij ons, als het hof in rouw is, de voornaamsten van het volk ook de rouw aannemen. Het Egyptische hof heeft gedurende ongeveer tien weken de rouw over Jakob aangenomen. Wat zij nu deden uit staatsie of beschaafdheid, behoren wij te doen in oprechtheid, te wenen met de wenenden, te treuren met hen, die treuren, als of het ons zelf betreft.

4. a. Hij vroeg en verkreeg verlof van Farao om naar Kanaän te gaan om er de begrafenis van zijn vader bij te wonen, vers 4-6. Het was een noodzakelijke betuiging van eerbied voor Farao, dat hij niet zonder zijn verlof wilde gaan, want wij kunnen begrijpen dat, hoewel zijn werk met het koren nu al lang afgedaan was, hij toch eerste staatsminister gebleven is, en dus niet zolang van zijn bezigheden zonder verlof kon wegblijven.

b. Hij nam de beleefdheid in acht door sommigen van de koninklijke familie of beambten van het hof te verzoeken dit verlof voor hem te verkrijgen, of omdat het niet behoorlijk was om in

de dagen van zijn rouw voor de koning te verschijnen, of omdat hij niet te veel op zijn eigen invloed wilde vertrouwen. Bescheidenheid is een mooi sieraad voor hen die in hoogheid zijn.

c. Hij voerde de verplichting aan, waaronder zijn vader hem gelegd had, door hem te doen zweren dat hij hem in Kanaän zou begraven, vers 5. Het was niet uit hoogmoed of uit grilligheid, maar uit eerbied voor een noodzakelijke plicht, dat hij het verlangde. Alle volken achten dat een eed gehouden moet worden en de wil van de overledene moet nagekomen worden.

d. Hij beloofde te zullen terugkomen: "dan zal ik wederkomen." Als wij van het begraven van de lichamen van onze bloedverwanten terugkomen in ons huls, dan zeggen wij: "Wij hebben hen achtergelaten, maar indien hun ziel naar het huis van onze hemelsen Vader is gegaan, dan kunnen wij met meer reden zeggen: Zij hebben ons achtergelaten.

e. Hij ontving verlof, vers 6. "Trek op en begraaf uw vader." Farao is bereid zijn zaken zolang te laten stilstaan, maar de dienst van Christus is nodiger, en daarom wilde Hij niet toestaan dat een, die werk voor Hem te doen had, eerst zijn vader ging begraven, nee laat de doden hun doden begraven, Mattheus 8:22.

Genesis 50:7-14

Wij hebben hier een bericht van Jakob's begrafenis. Van de begrafenis van de koningen van Juda wordt gewoonlijk niets anders gezegd dan: hij werd begraven bij zijn vaderen in de stad Davids, maar de begrafenis van de aartsvader Jakob wordt uitvoeriger en vollediger beschreven.

1. Om te tonen hoeveel beter God voor hem was dan hij had verwacht. Meer dan eens had hij gezegd van droefheid te zullen sterven, en beroofd van zijn kinderen ten grave te zullen dalen, maar zie, hij sterft in ere en wordt door al zijn kinderen naar het graf gebracht.

2. Omdat zijn orders omtrent zijn begrafenis gegeven en gevolgd werden in het geloof, en in de verwachting van beide het hemelse en het aardse Kanaän.

Nu was het:

1. Een statige, deftige begrafenis. Hij werd naar het graf begeleid, niet alleen door zijn eigen familie, maar door de hovelingen en al de rijksgroten, die ten teken van hun dankbaarheid aan Jozef, om zijnentwil die eer bewezen aan zijn vader. Hoewel de Egyptenaren een afkeer hadden van de Hebreeën en hen met minachting hadden aangezien, Hoofdstuk 43:32, begonnen zij toch, nu zij beter met hen bekend werden, achting voor hen te krijgen. De vrome, bejaarde Jakob had zich zó wèl onder hen gedragen, dat hij de algemene achting verwierf. De belijders van de Godsdienst moeten er naar streven om door wijsheid en liefde de vooroordelen weg te nemen, die velen tegen hen koesteren omdat zij hen niet kennen. Er gingen ook veel wagens en ruiters mee, niet alleen om hen een eind uitgeleide te doen, maar om hen tot aan het einde te vergezellen. Betamelijke plechtigheden bij begrafenissen, overeenkomstig de staat van de overledene bij zijn leven, zijn zeer aanbevelenswaardig, en daarvan mogen wij niet zeggen: waartoe dit verlies? Zie Handelingen 8:2, Lukas 7:12.

2. Het was een droevige begrafenis, vers 10, 11. De toeschouwers merkten op dat het een zware rouw was. De dood van Godvruchtigen is voor iedere plaats een groot verlies en behoort diep betreurd te worden. Stefanus sterft als martelaar, maar Godvruchtige mannen maken grote rouw over hem. Dit plechtige rouwbedrijf over Jakob gaf een naam aan de plaats: Abel-Mizraim, De rouw van de Egyptenaren, wat strekte tot een getuigenis tegen het volgende geslacht van de Egyptenaren, die de nakomelingen verdrukten van die Jakob, aan wie hun voorouders zoveel eerbied en eer bewezen hebben.

Genesis 50:15-21

1. Wij hebben hier het vestigen van een goede verstandhouding tussen Jozef en zijn broers, nu hun vader was gestorven. Jozef was aan het hof in de residentie, zijn broers waren in Gosen, ver weg op het land, maar in goede vriendelijke overeenkomst met hen te blijven leven zou hem tot eer en hun tot voordeel wezen. Als God de ouders door de dood heeft weggenomen, dan moet al het mogelijke worden gedaan, niet alleen om twist te voorkomen onder de kinderen, (welke twist dikwijls ontstaat over het verdelen van de nalatenschap) maar ook om gemeenschap en liefde onder elkaar te bevorderen, opdat de eenheid instand blijft zelfs als het middelpunt van de eenheid is weggenomen.

I. Jozefs broeders vragen hem nederig om zijn gunst.

1. Zij begonnen vrees te koesteren voor Jozef, niet dat hij hun hiertoe reden gegeven had, maar de bewustheid van schuld en van hun eigen onmacht om in zo’n geval te vergeven en te vergeten, maakte dat zij de oprechtheid en de standvastigheid van Jozefs gunst wantrouwden, vers 15. Misschien zal Jozef ons haten. Zolang hun vader leefde, achtten zij zich veilig onder zijn schaduw, maar nu hij dood was, vreesden zij het ergste van Jozef. Een schuldig geweten stelt de mensen bloot aan voortdurende angsten, zelfs als er geen reden is tot vrees, en maakt dat zij iedereen wantrouwen, zoals Kaïn, Hoofdstuk 4:14. Zij, die zonder vrees willen zijn, moeten zich zonder schuld houden. Indien ons hart ons niet veroordeelt, dan hebben wij vrijmoedigheid tot God en mensen.

2. Zij verootmoedigden zich voor hem, beleden hun schuld en vroegen hem om vergeving. Zij deden het bij volmacht, vers 17 en zij deden het in persoon, vers 18. Nu de zon en de maan waren ondergegaan, hebben de elf sterren zich voor Jozef gebogen, voor een verdere vervulling van zijn droom. Zij spreken van hun vroegere overtreding met vernieuwd leedwezen. "Vergeef toch de overtreding." Zij werpen zich aan Jozefs voeten en doen een beroep op zijn barmhartigheid. "Wij zijn u tot knechten." Aldus moeten wij de zonden betreuren, die wij voorlang bedreven hebben, ook die zelfs, van welke wij hopen dat zij ons door genade vergeven zijn, en als wij God om vergeving bidden, dan moeten wij beloven Zijn dienstknechten te zullen wezen.

3. Zij pleitten op hun betrekking tot Jakob en tot Jakob’s God.

a. Tot Jakob, aanvoerende dat hij hun gezegd had, dat zij zich moesten verootmoedigen, meer omdat hij betwijfelde of zij die plicht van de verootmoediging wel zouden volbrengen, dan omdat hij er aan twijfelde dat Jozef zijn plicht zou doen van hun vergeving te schenken hij kan ook redelijkerwijs niet verwachten dat Jozef hun verder vriendelijkheid zou betonen, tenzij zij er zich op die wijze voor bevoegd maakten, vers 16. "Uw vader heeft bevolen". Zo kunnen wij, als wij in geloof en met berouw over onze zonden ons verootmoedigen voor Christus, er op pleiten dat het het gebod is van Zijn Vader en onze Vader, dat wij dit doen.

b. Tot Jakob’s God. Zij pleiten: vers 17 :Wij zijn de "dienaren van de God uws vaders", niet slechts kinderen van dezelfde Jakob, maar aanbidders van dezelfde Jehova. Wij moeten wèl bereid zijn allen te vergeven, die ons beledigd hebben of ons kwaad hebben aangedaan, maar zeer bijzonder moeten wij ons er voor wachten om wrok te koesteren tegen de dienaren van de God van onze vader, deze moeten wij met bijzondere tederheid behandelen, want wij en zij hebben dezelfde Meester.

II. Met grote ontferming bevestigt Jozef zijn verzoening met hen vers 17. "En Jozef weende, als zij tot hem spraken.", het waren tranen van smart wegens hun verdenking van hem, en tranen van tederheid wegens hun verootmoediging. In zijn antwoord:

1. Zegt hij hun tot God op te zien in hun berouw, vers 19. "Ben ik in de plaats van God?" In zijn grote ootmoed dacht hij dat zij hem te veel eerbied betoonden, alsof hun geluk in zijn gunst was gelegen, en zo kwam wat hij hun zei op hetzelfde neer wat Petrus zei tot Cornelius: "Sta op, ik ben ook zelf een mens. Hebt vrede met God, weest verzoend met Hem, en dan zult gij bevinden dat het gemakkelijk genoeg is met mij verzoend te zijn." Als wij vergeving vragen aan hen, die wij beledigd hebben, dan moeten wij er ons voor wachten om hen in de plaats van God te stellen, door meer hun toorn te vrezen en meer hun gunst te vragen, dan wij de toorn van God vrezen en Zijn gunst zoeken. "Ben ik in de plaats van God, wie de wraak toekomt? Nee ik zal u overlaten aan Zijn ontferming." Zij, die zich wreken, treden in de plaats van God, Romeinen 12:19.

2. Hij verzacht hun misdaad uit aanmerking van het grote goed, dat God er op zo wonderbare wijze uit heeft doen voortkomen wat hen wel niet minder leedwezen moet doen gevoelen om hun zonde, maar hem zoveel bereidwilliger moet doen zijn om haar te vergeven, vers 20. "Gijlieden wel, gij hebt kwaad tegen mij gedacht", *doch* God heeft dat ten goede gedacht, opdat Hij deed, gelijk het te deze dage is, om een groot volk in het leven te behouden.", om de dromen te verijdelen-ten einde de dromen te vervullen, en Jozef tot een grotere zegen te stellen voor zijn familie dan hij anders geweest kon zijn. Als God gebruik maakt van der mensen doen om Zijn raadsbesluiten tot stand te brengen, dan zal Hij gewoonlijk een ding bedoelen, en zij een ander ding, zelfs het geheel tegenovergestelde, maar Gods raad zal bestaan. Zie Jesaja 10:7. God brengt dikwijls uit het kwade het goede voort, en dient de plannen van Zijn voorzienigheid zelfs door de zonden van de mensen, niet dat Hij de werker is van de zonde, verre zij het van ons dit te denken, maar Zijn oneindige wijsheid bestuurt in de samenloop van de gebeurtenissen, dat wat de strekking had Hem te onteren toch eindigt in Zijn lof, zoals de terdoodbrenging van Christus, Handelingen 2:23. Dat maakt de zonde niet minder zondig en de zondaars niet minder strafbaar, maar het strekt groots tot eer en heerlijkheid van Gods wijsheid.

3. Hij verzekert hen van zijn voortdurende vriendelijkheid en welwillendheid voor hen: "Vreest niet, ik zal u en uw kleine kinderen onderhouden." vers 21. Zie van hoe uitnemende gezindheid Jozef was, en leer van hem kwaad met goed te vergelden. Hij zei hun niet dat zij nu wel acht hadden te geven op zichzelf, want dat hij slechts goed en vriendelijk voor hen zou zijn indien zij zich goed gedroegen, neen, hij wilde hen niet aldus in angst en onzekerheid laten, en de schijn niet aannemen alsof hij hen wantrouwde, hoewel zij hem gewantrouwd hadden, hij troostte hen en, om alle vrees uit hun hart te verbannen, sprak hij naar hun hart. Een verbroken en verslagen hart moet vertroost en bemoedigd worden. Hun, die wij liefhebben, en aan wie wij vergeving hebben geschonken, moeten wij niet slechts weldoen, wij moeten ook vriendelijk met hen zijn, en naar hun hart spreken.

Genesis 50:22-26

Hier is:

1. De verlenging van Jozefs leven in Egypte hij leefde totdat hij honderd en tien jaar oud was, vers 22. Zijn vader geëerd hebbende, zijn zijn dagen verlengd in het land, dat God hem voor het ogenblik had gegeven en het was een groot voorrecht, een zegen voor zijn bloedverwanten, dat Hij hem hun nog zo lang tot steun en troost liet blijven.

2. Het opbouwen van Jozefs geslacht, hij leefde om nog zijn achterkleinkinderen te zien bij zijn beide zonen, vers 23, en waarschijnlijk zag hij zijn twee zonen plechtig erkend als hoofden van twee aparte stammen, de gelijken dus van zijn broers. Het is aan bejaarde ouders fijn en tot grote vertroosting te zien, dat hun nageslacht bloeit, zeker als zij daarbij ook vrede zien over Israël, Psalm 128:6.

3. De laatste wilsbeschikking van Jozef, meegedeeld aan zijn broers, toen hij de dood zag naderen. Van hen, die in de eigenlijke zin zijn broeders waren, zijn sommigen misschien nog voor hem gestorven, daar de meesten van hen ouder waren dan hij, maar aan hen, die nog leefden, en aan de zonen van hen, die gestorven waren en die de plaats innamen van hun vaderen, heeft hij dit gezegd.

A. Hij vertroostte hen met de verzekering, dat zij op zekere tijd naar Kanaän zouden terugkeren, vers 24. "Ik sterf, maar God zal u gewisselijk bezoeken". In diezelfde zin heeft Jakob tot hem gesproken, Genesis 48:21. Aldus moeten wij anderen vertroosten met dezelfde vertroosting, waarmee wij zelf van God vertroost zijn geworden, en hen aanmoedigen om te steunen op de beloften, die ook ons tot steun zijn geweest. Onder God is Jozef de beschermer en weldoener van zijn broers geweest, en wat zal er van hen worden, nu hij gaat sterven? Wel, laat dit hun troost wezen: "God zal u gewisselijk bezoeken". Gods genadige bezoekingen zullen dienen om ons het verlies te vergoeden zelfs van onze beste vrienden. Zij sterven, maar wij kunnen leven en getroost leven, als God met ons is, en ons Zijn gunst doet genieten. Hij zegt hun hier zeker van te wezen: "Hij zal u doen optrekken, uit dit land", en daarom:

a. Moeten zij de hoop niet koesteren van er zich blijvend te vestigen, het niet beschouwen als hun rust tot in eeuwigheid, zij moeten hun hart zetten op het land van de belofte, en dat hun vaderland, hun woning, noemen.

b. Zij moeten niet vrezen dat zij er zullen verminderen of te gronde gaan. Waarschijnlijk voorzag hij de mishandeling, die hun na zijn dood aangedaan zou worden, en daarom richt hij dit woord van bemoediging tot hen: "God zal u ten laatste in triomf opvoeren uit dit land." Hierin heeft hij het oog op de belofte, Hoofdstuk 15:13, 14, en in de Naam van God verzekert hij hun van de vervulling ervan.

B. Als een belijdenis van zijn eigen geloof, en tot verzekering van hun geloof, gebiedt hij hun hem onbegraven te laten totdat de dag, de heerlijke dag zal komen wanneer zij in het land van de belofte gevestigd zullen zijn, vers 25. Hij doet hen onder ede beloven, dat zij hem in Kanaän zullen begraven. In Egypte heeft men aanzienlijke personen op zeer eervolle wijze begraven, met zeer veel pracht en staatsie, maar Jozef geeft de voorkeur aan een betekenisvolle begrafenis in Kanaän, en die nog bijna twee honderd jaar uitgesteld moest worden, boven een prachtige begrafenis in Egypte. Aldus heeft Jozef door het geloof in de leer van de opstanding

en de belofte van Kanaän bevel gegeven van zijn gebeente, Hebreeën 11:22. Hij sterft in Egypte, maar stelt zijn gebeente ten onderpand, dat God zeker Israël zal bezoeken en zal opvoeren naar Kanaän.

4. De dood van Jozef en de bewaring van zijn lichaam om in Kanaän te worden begraven vers 26. "zij balsemden hem, en men leide hem in een kist in Egypte." maar begroef hem niet voordat zijn kinderen hun erfdeel in Kanaän hadden ontvangen, Jozua 24:32. Indien de ziel bij het sterven slechts weerkeert tot haar rust bij God, dan doet het er weinig toe of het door haar verlaten lichaam niet spoedig, of wel in het geheel niet, tot zijn rust komt in het graf. Er behoort echter zorg te worden gedragen voor de dode lichamen van de heiligen in het geloof aan hun opstanding, want er is een verbond met het stof, dat gedacht zal worden, en er is een gebod gegeven betreffende hun gebeente.

EXODUS.

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET TWEEDE BOEK VAN MOZES, GENAAMD EXODUS.

Mozes, (de dienstknecht des Heeren, in het schrijven voor Hem, zowel als in het handelen voor Hem; met de pen Gods zowel als met den staf Gods in zijne hand), heeft in het eerste boek van zijne geschiedenis ons de oorkonden bewaard en overgeleverd van de kerk, terwijl zij bestond in particuliere gezinnen; en nu komt hij ons in dit tweede boek een bericht geven van haar wasdom tot een grote natie; en gelijk het eerste ons de beste huishoudkunde toont, zo voorziet dit ons van de beste staatkunde. Het begin van het vorige boek toont ons hoe God de wereld geformeerd heeft voor Hem; het begin van dit boek toont ons hoe Hij zich Israël geformeerd heeft; en beiden om Zijn lof te vertellen, Jesaja 43:21. Daar hebben wij de schepping der wereld in geschiedenis, hier de verlossing der wereld in type. De Griekse vertalers noemden dit boek Exodus (hetgeen een vertrek betekent, of een uittocht), omdat het begint met de geschiedenis van den uittocht der kinderen Israël's uit Egypte. Sommigen maken ene toespeling op de namen van dit en van het vorige boek, en merken op dat terstond na Genesis, hetwelk begin betekent, of oorsprong, Exodus volgt, hetwelk heengaan betekent, want een tijd om geboren te worden wordt onmiddellijk gevolgd door een tijd om te sterven. Niet zodra hebben wij onze intrede in de wereld gedaan, of wij moeten reeds denken aan ons verscheiden, onzen uitgang uit de wereld. Als wij beginnen te leven, beginnen wij te sterven. De formering van Israël tot een volk was een nieuwe schepping. Gelijk in het begin de aarde van uit het water te voorschijn was gebracht, en toen versierd en vervuld werd, zo werd Israël eerst door de almachtige kracht Gods uit de Egyptische slavernij opgeheven, en toen verrijkt met Gods wet en tabernakel. Dit boek geeft ons:

I. De vervulling der belofte, tevoren gedaan aan Abraham, Hoofdstuk 1-19. En dan,

II. De instelling der rechten en wetten, die daarna door Israël zijn waargenomen, Hoofdstuk 20-40. Evenals Caesar, begint Mozes in dit boek met zijn eigen commentaren of gedenkschriften te boek te stellen; maar een meerdere dan Caesar is hier. Van nu voortaan is de schrijver zelf de held van het verhaal, en geeft hij ons de geschiedenis van de dingen, waarvan hij zelf oog- en oorgetuige is geweest, et quorum pars magna fait, en waaraan hij zelf een zeer groot aandeel heeft gehad. Er zijn in dit boek meer typen van Christus dan misschien in enig ander boek van het Oude Testament, want Mozes heeft van Hem geschreven, Johannes 5:46. De wijze, waarop de mens verzoend wordt met God en in verbond en gemeenschap met Hem komt door een Middelaar, wordt hier op onderscheidene wijze voorgesteld, en het is ons van groot nut ter verklaring en opheldering van het Nieuwe Testament, nu wij dit bezitten ter verklaring van het Oude.

HOOFDSTUK 1

1 Dit nu zijn de namen der zonen van Israel, die in Egypte gekomen zijn, met Jakob; zij kwamen er in, elk met zijn huis.
2 Ruben, Simeon, Levi, en Juda;
3 Issaschar, Zebulon, en Benjamin;
4 Dan en Nafthali, Gad en Aser.
5 Al de zielen nu, die uit Jakobs heup voortgekomen zijn, waren zeventig zielen; doch Jozef was in Egypte.
6 Toen nu Jozef gestorven was, en al zijn broeders, en al dat geslacht,
7 Zo werden de kinderen Israels vruchtbaar en wiesen overvloedig, en zij vermeerderden, en werden gans zeer machtig, zodat het land met hen vervuld werd.
8 Daarna stond een nieuwe koning op over Egypte, die Jozef niet gekend had;
9 Die zeide tot zijn volk: Ziet, het volk der kinderen Israels is veel, ja, machtiger dan wij.
10 Komt aan, laat ons wijselijk tegen hetzelve handelen, opdat het niet vermenigvuldige, en het geschiede, als er enige krijg voorvalt, dat het zich ook niet vervoege tot onze vijanden, en tegen ons strijde, en uit het land optrekke.
11 En zij zetten oversten der schattingen over hetzelve, om het te verdrukken met hun lasten; want men bouwde voor Farao schatsteden, Pitom en Raamses.
12 Maar hoe meer zij het verdrukten, hoe meer het vermeerderde, en hoe meer het wies; zodat zij verdrietig waren vanwege de kinderen Israels.
13 En de Egyptenaars deden de kinderen Israels dienen met hardigheid;
14 Zodat zij hun het leven bitter maakten met harden dienst, in leem en in tichelstenen, en met allen dienst op het veld, met al hun dienst, dien zij hen deden dienen met hardigheid.
15 Daarenboven sprak de koning van Egypte tot de vroedvrouwen der Hebreinnen, welker ener naam Sifra, en de naam der andere Pua was;
16 En zeide: Wanneer gij de Hebreinnen in het baren helpt, en ziet haar op de stoelen; is het een zoon, zo doodt hem; maar is het een dochter, zo laat haar leven!
17 Doch de vroedvrouwen vreesden God, en deden niet, gelijk als de koning van Egypte tot haar gesproken had, maar zij behielden de knechtjes in het leven.
18 Toen riep de koning van Egypte de vroedvrouwen, en zeide tot haar: Waarom hebt gijlieden deze zaak gedaan, dat gij de knechtjes in het leven behouden hebt?
19 En de vroedvrouwen zeiden tot Farao: Omdat de Hebreinnen niet zijn gelijk de Egyptische vrouwen; want zij zijn sterk; eer de vroedvrouw tot haar komt, zo hebben zij gebaard.
20 Daarom deed God aan de vroedvrouwen goed; en dat volk vermeerderde, en het werd zeer machtig.
21 En het geschiedde, dewijl de vroedvrouwen God vreesden, zo bouwde Hij haar huizen.
22 Toen gebood Farao aan al zijn volk, zeggende: Alle zonen, die geboren worden, zult gij in de rivier werpen, maar al de dochteren in het leven behouden.

Wij hebben hier:

I. Gods goedheid over Israël door hen zeer te vermenigvuldigen, vers 1-7.

II. De boosaardigheid van de Egyptenaren tegen hen.

1. Door hen te verdrukken en tot slavernij te brengen, vers 8-14.

2. Door hun kinderen te vermoorden, vers 15-22. Wie dus door de hemel gezegend werden, zijn om die reden door het land, van Egypte vervloekt.

Exodus 1:1-7.

In deze verzen hebben wij:

1. Een opgave van de namen van de twaalf patriarchen, zoals zij genoemd worden, Handelingen 7:8. Hun namen worden in de Schrift dikwijls herhaald, opdat zij ons niet vreemd zouden voorkomen, zoals andere vreemde of moeilijk uit te spreken namen, maar ons doordat zij zo dikwijls voorkomen. samen bekend zullen zijn, ook om te tonen hoe dierbaar Gods geestelijk Israël Hem is, en hoe Hij zich in hen verlustigt.

2. De rekening, die gehouden was van het getal van Jakob's familie. Zij waren met hun allen zeventig zielen, vers 5, volgens de berekening die wij gehad hebben in Hoofdstuk 46:27. Dit was juist het getal van de natiën, door welke de aarde bevolkt werd, overeenkomstig de opgave ervan in Genesis 10. "Toen de Allerhoogste aan de volken de erfenis uitdeelde, toen Hij Adams kinderen vaneen scheidde, heeft Hij de landpalen van de volken gesteld naar het getal van de kinderen Israels." zoals Mozes opmerkt, Deuteronomium 32:8. Er wordt hier nota van genomen, om het wonderbare van hun toeneming in Egypte in het licht te stellen. Het is goed dat zij wie zeer vermeerderd is, dikwijls gedenken hoe klein hun begin was, Job 8:7.

3. De dood van Jozef, vers 6. Al dat geslacht ging langzamerhand heen, misschien zijn al de zonen van Jakob ongeveer in dezelfde tijd gestorven, want er was niet meer dan zeven jaar verschil in leeftijd tussen de oudste en de jongste van hen, behalve Benjamin, en als de dood in een familie komt maakt hij soms in weinig tijd een einde hun allen. Toen Jozef, de steun van de familie, stierf zijn ook de anderen spoedig heengegaan. Wij moeten op onszelf, op onze broers, op allen met wie wij omgaan, zien, als stervenden als zich heenspoedende uit de wereld. Dit geslacht gaat voorbij, zoals het vorige voorbij is gegaan.

4. De wonderbare toeneming van Israël in Egypte, vers 7. Hier zijn vier woorden om dit aan te duiden, zij werden "vruchtbaar en wiesen overvloedig" zoals vissen of insecten, zodat zij "vermeerderden", en over het algemeen gezond en sterk zijnde, werden zij "gans zeer machtig", zodat zij de inwoners overtroffen in aantal, want het land was overal van hen vervuld, tenminste Gosen het hun toegewezen land, Genesis 47:6. Hoewel zij tevoren ongetwijfeld al aanmerkelijk waren toegenomen was het toch pas na de dood van Jozef, dat dit als iets buitengewoons de aandacht begon te trekken. Toen zij dus het voorrecht van zijn bescherming moesten missen, heeft God hun aantal tot hun bescherming gemaakt, en werden zij beter dan tevoren instaat om voor zichzelf te zorgen. Als God ons onze bloedverwanten en vrienden laat terwijl wij hen het meest nodig hebben, en hen wegneemt als zij beter gemist kunnen worden, zo laat ons erkennen dat Hij wijs is, en niet klagen dat Hij hard voor ons is. Na de dood van Christus onze Jozef, begon Zijn Evangelie-Israël op zeer merkwaardige wijze toe te nemen. Zijn dood had daar invloed op, het was als het zaaien van tarwegraan, dat zo het sterft veel vrucht voortbrengt, Johannes 12:24. Deze wonderbare toeneming was de vervulling van de belofte, lang geleden, gedaan aan de vaderen. Van de roeping van Abraham, toen God hem het eerst zei dat Hij hem tot een groot volk zou maken, tot aan de bevrijding van zijn zaad uit Egypte waren vier honderd dertig jaren verlopen, gedurende de eerste twee honderd vijftien jaren ervan waren zij vermeerderd tot niet meer dan zeventig zielen, maar in de laatste helft waren deze zeventig vermenigvuldigd tot zes honderd duizend strijdbare mannen. De leidingen van Gods voorzienigheid schijnen soms gedurende lange tijd in strijd met Zijn beloften, er tegen in te gaan, opdat het geloof van Zijn volk beproefd en Zijn macht des te meer verheerlijkt zal worden. En hoewel de vervulling van Gods beloften soms lang kan uitblijven, is

zij toch altijd zeker. "Want het gezicht zal nog tot een bestemden tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen, en niet liegen, zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven." Habakuk 2:3.

Exodus 1:8-14

Eindelijk wordt het land van Egypte hier een huis van de dienstbaarheid voor Israël, terwijl het hun tot nu toe tot een gelukkige wijkplaats had gediend. De plaats, waar wij voldoening vinden, kan ons spoedig een plaats van verdrukking worden, en dat kan blijken het zwaarste kruis voor ons te zijn, waarvan wij gezegd hebben: Dit zal ons troosten. Die kunnen onze gezworen vijanden worden, wier ouders onze trouwe vrienden zijn geweest, ja, dezelfde personen, die ons hebben liefgehad, kunnen eindigen met ons te haten, en daarom: Laat af van de mens, en zeg van geen enkele plaats onder de hemel: Dit is mijn rust tot in eeuwigheid. Let hier op:

1. Dat de verplichtingen, die zij hadden aan Israël vanwege Jozef, vergeten waren, vers 8. Er stond een nieuwe koning op, na verscheidene koningen, die elkaar zijn opgevolgd in Jozefs tijd, die Jozef niet gekend had. Allen, die hem gekend hebben, hebben hem liefgehad en waren, om zijnentwil, vriendelijk voor zijn bloedverwanten, maar na zijn dood werd hij spoedig vergeten, en de herinnering aan de goede diensten, die hij bewezen had, was òf niet bewaard, of niet geacht, en had geen invloed op hun raadslagen of besluiten. De beste en nuttigste en aangenaamste diensten, bewezen aan mensen, worden zelden herdacht om vergolden te worden, hetzij aan henzelf bij hun leven, of aan hun nageslacht na hun dood, Prediker 9:5, 15. Daarom moet het onze grote zorg zijn God te dienen en Hem te behagen die niet onrechtvaardig is-al zijn de mensen het- dat Hij ons werk en de arbeid van de liefde zou vergeten, Hebreeën 6:10. Als wij alleen voor mensen werken, dan zullen onze werken met ons sterven, maar als wij voor God werken, dan zullen onze werken met ons volgen Openbaring 14:13. Deze koning van Egypte heeft Jozef niet gekend, en na hem stond er een op, die de onbeschaamdheid had om te zeggen: "Ik ken de HEERE niet", Exodus 5:2. Het is te vrezen dat zij, die hun andere weldoeners vergeten, ook hun opperste weldoener niet zullen gedenken, 1 Johannes 4:20.

II. Er werden reden van staat opgegeven om Israël hard te behandelen, vers 9, 10.

1. Zij worden voorgesteld als veel en machtiger dan de Egyptenaren, dat zij zeker niet geweest zijn, maar toen de koning van Egypte besloot hen te verdrukken, wilde hij dat zij daarvoor gehouden zouden worden, dat men hen als een zeer geducht volk zou aanzien.

2. Hier werd afgeleid dat zij, zo men geen zorg droeg om hen tenonder te houden, gevaarlijk zouden worden voor de regering, in geval van oorlog zich bij hun vijanden zouden voegen, en in opstand zouden komen tegen de koning van Egypte. Het is altijd de staatkunde van de vervolgers geweest, om Gods Israël als gevaarlijke lieden voor te stellen, koningen en landschappen schade aanbrengende, onbetrouwbaar, mensen die niet geduld mochten worden, ten einde enig voorwendsel te hebben voor de barbaarse handelwijze, die zij met hen voorhadden, Ezra 4:12 en verv, Esther 3:8.

Merk op: Wat zij vreesden was, dat zij zouden weggaan uit het land, daar zij hen waarschijnlijk hadden horen spreken van de belofte, gedaan aan hun vaderen, dat zij zich in Kanaän zouden vestigen. Het is de staatkunde van de vijanden van de kerk om de beloften van de God van de kerk op niets te doen uitlopen, maar het is tevergeefs, Gods raad zal bestaan.

3. Daarom worden nu maatregelen voorgesteld om hun toeneming tegen te gaan. "Komt aan, laat ons wijselijk tegen hetzelve handelen, opdat het niet vermenigvuldige", de toeneming van

Israël is het verdriet van Egypte, en de macht en staatkunde van de hel worden aangewend om haar tegen te gaan. Als de mensen goddeloos handelen, dan verbeelden zij zich gewoonlijk dat zij wijs handelen, maar op het laatst zal de dwaasheid van de zonde alle mensen openbaar worden.

III. De methode, die zij volgden om hen te onderdrukken en hun vermeerdering tegen te gaan, vers 11, 13. 14. De Israëlieten gedroegen zich zo vreedzaam en argeloos dat zij geen aanleiding konden vinden om hun de oorlog aan te doen, en hen daardoor te verzwakken. Daarom droegen zij zorg:

1. Om hen arm te houden door hen zware belastingen op te leggen, wat naar sommigen denken, begrepen is in de woorden, dat zij hen verdrukten met hun lasten.

2. Hierdoor hadden zij een afdoend middel om hen tot slaven te maken. De Israëlieten schenen een veel vlijtiger, arbeidzamer volk te zijn dan de Egyptenaren, en daarom droeg Farao zorg werk voor hen te vinden zowel in bouwen: "want men bouwde Farao schatsteden", (vers 11), als in de landbouw: "met allen dienst op het veld", (vers 14), en die diensten werden met de uiterste hardheid en strengheid van hen geëist. Er worden hier veel uitdrukkingen gebruikt om ons van de toestand van Gods volk op de hoogte te stellen. Zij zetten oversten van de schattingen over hen, die bevel hadden, niet alleen om hun lasten op te leggen, maar ze zo zwaar te maken, dat het was om hen te verdrukken. Zij deden hen niet slechts dienen, wat voldoende was voor Farao’s winst, maar zij deden hen dienen "met hardigheid" (vers 14), zodat hun het leven verbitterd werd. Dit deden zij:

a. Om hun alle moed te benemen, alle vernuft en geestkracht in hen uit te doven.

b. Om hun gezondheid te schaden en hun dagen te verkorten, en aldus hun getal te verminderen.

c. Om hun de moed te benemen om te huwen, daar hun kinderen in slavernij geboren zouden worden.

d. Om hen te noodzaken de Hebreeën te verlaten en zich met de Egyptenaren te vermengen. Aldus hoopten zij de naam Israël uit te roeien, zodat hij niet meer herdacht zou worden. En het is te vrezen, dat de verdrukking, die zij te lijden hadden die slechte uitwerking op hen had, dat velen er toegebracht werden om zich bij de Egyptenaren te voegen in hun afgodendienst, want wij lezen, Jozua 24:14, dat zij in Egypte andere goden gediend hebben, en hoewel er hier in deze geschiedenis geen melding van wordt gemaakt, vinden wij toch in Ezechiel 20:8, dat God gedreigd had hen hierom te zullen verdelgen, zelfs toen zij nog in Egypteland waren. Evenwel, zij bleven als een afzonderlijk volk bestaan, onvermengd met de Egyptenaren, en ook door hun andere gewoonten van hen onderscheiden, dat is van de HEERE geschied en het was wonderlijk.

IV. De wonderbare toeneming van de Israëlieten in weerwil van de verdrukking, waaronder zij zuchtten, vers 12, "hoe meer zij het verdrukten, hoe meer het vermeerderde, en hoe meer het wies," tot groot verdriet en ergernis van de Egyptenaren. Tijden van verdrukking zijn dikwijls tijden van toeneming geweest van de kerk. "Sub pondere crescit-Gedrukt zijnde, groeit zij." Het Christendom werd het meest verspreid als het vervolgd werd, het bloed van de martelaren was het zaad der kerk. Zij, die raadslagen nemen tegen de HEERE en Zijn Israël, bedenken

slechts ijdelheid Psalm 2:1, en scheppen daardoor zoveel te meer kwelling voor zichzelf. De hel en de aarde kunnen diegenen niet verminderen, die de hemel wil doen toenemen.

Exodus 1:15-22

De toorn van de Egyptenaren tegen Israël nam nog toe niettegenstaande al de verdrukking waarmee zij hen kwelden, en nu kwamen zij eindelijk tot de meest barbaarse en onmenselijke methode om het volk tenonder te brengen door hun kinderen te vermoorden. Het was vreemd dat zij niet liever twist zochten met de volwassen mannen, tegen wie zij misschien wel gelegenheid zouden kunnen vinden. Zo bloeddorstig te werk te gaan, tegen kleine kinderen, die iedereen erkennen zal onschuldig te zijn, was een zonde, waarvoor zij geen verontschuldiging of voorwendsel hadden. Er is in het verdorven hart van de mensen meer wreedheid, dan men zou denken Romeinen 3:15, 16. De vijandschap, die in het zaad van de slang is tegen het zaad van de vrouw, ontbloot de mens van alle menselijkheid, dooft alle medelijden of barmhartigheid in hem uit. Men zou het niet mogelijk achten, dat mensen ooit zo barbaars en bloeddorstig kunnen zijn, als de vervolgers van Gods volk geweest zijn, Openbaring 17:9. Zelfs blijkbare onschuld is geen beschutting tegen de oude vijandschap, welk bloed is zo schuldeloos als het bloed van een pasgeboren kind? Toch wordt dit vergoten, overvloedig uitgestort als water, opgezogen met genot, alsof het melk of honing was. Farao en Herodes hebben zich volkomen als agenten betoond van die grote rode draak, die stond voor de vrouw, opdat hij haar kind zou verslinden, wanneer zij het zou gebaard hebben, Openbaring 12:3, 4. Pilatus heeft Christus overgeleverd om gekruisigd te worden, nadat hij erkend had geen schuld in Hem te hebben gevonden. Het is gelukkig voor ons, dat de mens wel het lichaam kan doden, maar dat dit ook alles is wat hij doen kan.

Twee bloeddorstige wetten worden hier getekend ter verdelging van alle kinderen van het mannelijk geslacht, die aan de Hebreeën geboren zouden worden.

1. Aan de vroedvrouwen wordt bevel gegeven hen te doden.

Merk op:

1. De orders, die haar gegeven werden, vers 15, 16. Het vermeerderde de barbaarsheid van de beoogde terdoodbrenging, dat de vroedvrouwen aangesteld werden om haar te volvoeren, want hierdoor wilden zij haar niet alleen wreed, maar vals en verraderlijk maken, haar noodzaken misbruik te maken van het vertrouwen, dat in haar gesteld werd, hen te verderven, die zij moesten helpen en redden. Kon hij zich voorstellen, dat haar sekse zo’n wreedheid zou toestaan, haar ambt zich tot zo’n laaghartig verraad zou lenen? Zij, die zelf wreed zijn, denken anderen even wreed te zullen vinden of te kunnen maken, als zij zelf zijn. Farao’s bedoeling was, dat de vroedvrouwen de kinderen zouden smoren zodra zij geboren waren, om dan de oorzaak van hun dood toe te schrijven aan de moeilijke verlossing, of aan het een of ander ongelukkig toeval, dat in zulke omstandigheden dikwijls voorkomt, Job 3:11. De twee vroedvrouwen die hij hiertoe zocht te bewegen, worden hier genoemd, en misschien waren deze twee in die tijd, meer dan tachtig jaren vóór Israëls uittocht uit Egypte, voldoende om al de Hebreeuwse vrouwen te helpen, of tenminste zoveel van haar, als dicht bij het hof woonden, zoals met velen het geval was, wat duidelijk blijkt uit Hoofdstuk 2:5, 6, en tegen deze koesterde hij de meeste achterdocht. Zij worden de vroedvrouwen van de Hebreïnnen genoemd, waarschijnlijk, niet omdat zij zelf Hebreïnnen waren (Farao kon zeker niet verwachten, dat deze zo barbaars zouden zijn voor haar eigen volk) maar omdat de Hebreïnnen gewoonlijk van haar diensten gebruik maakten, en Egyptische vrouwen waren, hoopte hij, dat zij naar zijn wil zouden doen.

2. Haar Godvruchtige ongehoorzaamheid aan dit goddeloos bevel, vers 17. Zij vreesden God, namen Zijn wet waar, en vreesden Zijn toorn meer dan die van Farao, en daarom behielden zij de kinderen in het leven. Indien de geboden van mensen op enigerlei wijze in strijd zijn met de geboden Gods, dan moeten wij God, en niet de mensen gehoorzamen Handelingen 4:19, 5:29. Geen macht op aarde kan ons machtigen, en nog veel minder verplichten of noodzaken, tegen God, onze Opperheer, te zondigen. Als de vreze Gods in het hart heerst, daar zal zij het bewaren voor de strik, die de buitensporige vrees voor mensen met zich brengt.

3. Hoe zij zich rechtvaardigden vanwege deze ongehoorzaamheid, toen men er haar van beschuldigde als van een misdaad, vers 18. Zij gaven er als reden voor op, waarvan God in Zijn genadige voorzienigheid haar voorzien scheen te hebben, namelijk dat zij te laat kwamen om het te kunnen doen, want over het algemeen waren de kinderen al geboren, als zij kwamen, vers 19. Ik zie geen reden om aan de waarheid hiervan te twijfelen, het is duidelijk dat de Hebreeën toen onder een buitengewone zegen van toeneming waren, die men wel kan veronderstellen deze uitwerking te hebben, dat de vrouwen voorspoedig en snel haar kinderen ter wereld brachten, en dat moeders en kinderen erg gezond en krachtig waren, zodat zij zelden de hulp van de vroedvrouwen nodig hadden. Dat werd door deze vroedvrouwen opgemerkt, en zij zagen er de vinger van God in, en hierdoor verkregen zij vrijmoedigheid om de koning ongehoorzaam te zijn ten gunste van hen, die aldus door de hemel begunstigd werden, en zij rechtvaardigden zich er mee tegenover Farao toen hij haar ter verantwoording riep Sommige van de oude Joodse schrijvers verklaren het aldus: Eer de vroedvrouw tot ze komt, bidden zij haar Vader in de hemel, en Hij verhoort ze, en zij baren. God komt Zijn volk in benauwdheid eerder te hulp dan alle andere helpers, en Hij komt hen dikwijls voor met zegeningen van het goede. Zulke verlossingen legden hen onder erg bijzondere verplichtingen.

4. Het loon, dat God haar schonk voor haar barmhartigheid aan Zijn volk, Hij deed haar goed, vers 20. God zal geen vriendelijkheid onbeloond laten, die aan Zijn volk wordt bewezen, daar Hij ze beschouwt als bewezen aan Hemzelf. Hij heeft in het bijzonder haar huizen gebouwd, vers 21, ze opgebouwd tot gezinnen, haar kinderen gezegend, en haar voorspoedig gemaakt in alles wat zij deden. De diensten, aan Gods volk bewezen, worden dikwijls beloond met weldaden, die met deze diensten van gelijke aard zijn. De vroedvrouwen hielden de huisgezinnen van de Israëlieten in stand en als beloning hiervoor bouwde God haar huizen. De beloning staat in verband met het beginsel waarnaar zij handelden, omdat zij God vreesden, bouwde Hij haar huizen. Godsvrucht en vroomheid zijn erg bevorderlijk aan uitwendige voorspoed, de vreze Gods in een huis zal helpen om het op te bouwen en te bevestigen. Dr. Lightfoot’s denkbeeld hierover is, dat zij om haar Godsvrucht gehuwd waren aan Israëlieten en dat alzo door haar Hebreeuwse huisgezinnen opgebouwd werden.

II. Toen dit plan mislukte, gaf Farao openbare orders aan geheel zijn volk om al de kinderen van de Hebreeën, die van het mannelijk geslacht waren, te verdrinken, vers 22. Wij kunnen begrijpen dat allen met zware straffen bedreigd werden, die kennis droegen van de geboorte van een zoon aan een Israëliet en er geen mededeling van deden aan hen, die aangesteld waren om hem in de rivier te werpen. De vijanden van de kerk zijn rusteloos geweest in hun pogingen om de heiligen van de Allerhoogste te verstoren, Daniel 7:25, maar Die in de hemel woont zal lachen, de Heere zal hen bespotten, Psalm 2:4.

HOOFDSTUK 2

1 En een man van het huis van Levi ging, en nam een dochter van Levi.
2 En de vrouw werd zwanger, en baarde een zoon. Toen zij hem zag, dat hij schoon was, zo verborg zij hem drie maanden.
3 Doch als zij hem niet langer verbergen kon, zo nam zij voor hem een kistje van biezen, en belijmde het met lijm en met pek; en zij leide het knechtje daarin, en leide het in de biezen, aan den oever der rivier.
4 En zijn zuster stelde zich van verre, om te weten, wat hem gedaan zou worden.
5 En de dochter van Farao ging af, om zich te wassen in de rivier; en haar jonkvrouwen wandelden aan den kant der rivier; toen zij het kistje in het midden van de biezen zag, zo zond zij haar dienstmaagd heen, en liet het halen.
6 Toen zij het open deed, zo zag zij dat knechtje; en ziet, het jongsken weende; en zij werd met barmhartigheid bewogen over hetzelve, en zij zeide: Dit is een van de knechtjes der Hebreen!
7 Toen zeide zijn zuster tot Farao's dochter: Zal ik heengaan, en u een voedstervrouw uit de Hebreinnen roepen, die dat knechtje voor u zoge?
8 En de dochter van Farao zeide tot haar: Ga heen. En de jonge maagd ging, en riep des knechtjes moeder.
9 Toen zeide Farao's dochter tot haar: Neem dit knechtje heen, en zoog het mij; ik zal u uw loon geven. En de vrouw nam het knechtje en zoogde het.
10 En toen het knechtje groot geworden was, zo bracht zij het tot Farao's dochter, en het werd haar ten zoon; en zij noemde zijn naam Mozes, en zeide: Want ik heb hem uit het water getogen.
11 En het geschiedde in die dagen, toen Mozes groot geworden was, dat hij uitging tot zijn broederen, en bezag hun lasten; en hij zag, dat een Egyptisch man een Hebreeuwsen man uit zijn broederen sloeg.
12 En hij zag herwaarts en gindswaarts; en toen hij zag, dat er niemand was, zo versloeg hij den Egyptenaar, en verborg hem in het zand.
13 Des anderen daags ging hij wederom uit, en ziet, twee Hebreeuwse mannen twistten; en hij zeide tot den ongerechte: Waarom slaat gij uw naaste?
14 Hij dan zeide: Wie heeft u tot een overste en rechter over ons gezet? Zegt gij dit, om mij te doden, gelijk gij den Egyptenaar gedood hebt? Toen vreesde Mozes, en zeide: Voorwaar, deze zaak is bekend geworden!
15 Als nu Farao deze zaak hoorde, zo zocht hij Mozes te doden; doch Mozes vlood voor Farao's aangezicht, en woonde in het land Midian, en hij zat bij een waterput.
16 En de priester in Midian had zeven dochters, die kwamen om te putten, en vulden de drinkbakken, om de kudde haars vaders te drenken.
17 Toen kwamen de herders, en zij dreven haar van daar; doch Mozes stond op, en verloste ze, en drenkte haar kudden.
18 En toen zij tot haar vader Rehuel kwamen, zo sprak hij: Waarom zijt gij heden zo haast wedergekomen?
19 Toen zeiden zij: Een Egyptisch man heeft ons verlost uit de hand der herderen; en hij heeft ook overvloedig voor ons geput, en de kudde gedrenkt.
20 En hij zeide tot zijn dochters: Waar is hij toch, waarom liet gij den man nu gaan? roept hem, dat hij brood ete.
21 En Mozes bewilligde bij den man te wonen; en hij gaf Mozes zijn dochter Zippora;
22 Die baarde een zoon; en hij noemde zijn naam Gersom; want hij zeide: Ik ben een vreemdeling geworden in een vreemd land.

23 En het geschiedde na vele dezer dagen, als de koning van Egypte gestorven was, dat de kinderen Israels zuchtten en schreeuwden over den dienst; en hun gekrijt over hun dienst kwam op tot God.
24 En God hoorde hun gekerm, en God gedacht aan Zijn verbond met Abraham, met Izak, en met Jakob.
25 En God zag de kinderen Israels aan, en God kende hen.

Dit hoofdstuk begint met de geschiedenis van Mozes, die man van naam, vermaard wegens zijn innige bekendheid met de hemel en zijn uitnemende arbeid op de aarde, en omdat hij het merkwaardigste type is geweest van Christus als Profeet, Verlosser, Wetgever en Middelaar, in heel het Oude Testament. De Joden hebben een boek over het leven van Mozes, waarin veel verhalen over hem voorkomen, die, naar wij reden hebben te denken, blote ficties zijn, maar wat hij over zichzelf te boek gesteld heeft, is wat waarop wij aan kunnen, want wij weten, dat zijn getuigenis waarachtig is, en dat het ons voldoende is, want het is wat de oneindige Wijsheid geschikt en gepast oordeelde om bedaard en ons overgeleverd te worden. In dit Hoofdstuk hebben wij:

I. De gevaren, waaraan hij blootstond bij zijn geboorte en in zijn kinderjaren, vers 1-4.

II. Hoe hij in al deze gevaren bewaard werd, en in zijn kinderjaren en jeugd bevorderd werd, vers 5-10.

III. Zijn vrome keus op rijpere leeftijd, namelijk om het volk Gods te erkennen.

1. Hij bood hun zijn diensten aan, al direct, zo zij die wilden aannemen, vers 11-14

2. Hij trok zich terug om later zijn diensten te kunnen betonen, vers 15-22

IV. Het aanbreken van de dag van Israël’s bevrijding, vers 23-25

Exodus 2:1-4

Mozes was een Leviet zowel van vaders als van moeders zijde. Jakob liet Levi onder een teken van ongenade, Genesis 49:5, maar toch spoedig daarna verschijnt Mozes, een afstammeling van hem, om een type te wezen van Christus, die in de gelijkheid van het zondige vlees is gekomen, en een vloek voor ons gemaakt is. Deze stam begon zich van de andere te onderscheiden door de geboorte van Mozes, zoals hij later ook in veel andere gevallen of omstandigheden, merkwaardig is geweest. Omtrent dit pasgeboren kind valt op te merken:

I. Hoe hij verborgen werd. Het schijnt juist op de tijd van zijn geboorte geweest te zijn, dat de wrede wet werd uitgevaardigd om al de zonen, die aan de Hebreeën geboren zouden worden, te vermoorden, en ongetwijfeld zijn er toen ook veel op die wijze omgekomen. De ouders van Mozes hadden Mirjam en Aäron beide ouder dan hij, geboren waren voordat die wet gemaakt was, zonder dat gevaar kunnen opvoeden, maar zij, die de wereld beginnen in vrede, weten niet door welke beroeringen zij getroffen kunnen worden, eer zij er door heen zijn gekomen. Waarschijnlijk was Mozes moeder in grote angst bij de verwachting van zijn geboorte, nu die wet van kracht was geworden, en was zij klaar te zeggen: Zalig zijn de onvruchtbaren, die niet gebaard hebben, Lukas 23:29. Beter onvruchtbaar te zijn, dan kinderen voort te brengen om vermoord te worden, Hosea 9:13. Toch blijkt dit kind de heerlijkheid te zijn van zijn vaders huis. Zo blijkt ook vaak wat wij het meest vrezen, in de uitkomst dat te wezen, wat onze grootste blijdschap uitmaakt. Let op de schoonheid in de leiding van Gods voorzienigheid: juist op het ogenblik, toen Farao’s wreedheid tot het hoogste toppunt was gekomen werd de bevrijder geboren, hoewel hij als zodanig niet dan veel jaren later tevoorschijn trad. Als de mensen het plan beramen om de kerk te verderven, bereid God haar heil en verlossing. En Mozes, die later Israël uit dit diensthuis zou uitleiden, was bijna zelf als slachtoffer gevallen onder de woede van de verdrukker, God had dit zo beschikt opdat hij, als hem dit later meegedeeld zou zijn, bezield zou worden door een heilige ijver voor de verlossing van zijn broers uit de macht van zulke bloeddorstigen.

1. Zijn ouders bemerkten dat hij mooi was, buitengewoon mooi, "uitnemend schoon", Handelingen 7:20. Het kwam hun voor dat er een glans was in zijn gelaat, iets meer dan menselijke, een proeve van het glinsteren van zijn gelaat in latere jaren, Exodus 34:29. Soms geeft God al vroeg een proeve van Zijn gaven, en openbaart zich tijdig in hen, voor wie en door wie Hij van plan is grote dingen te doen. Zo heeft Hij vroeg grote kracht gelegd in Simson, Richteren 13, 24, 25, grote ijver in Samuël, 1 Samuel 2:18, en heeft Hij ook vroeg een verlossing gewrocht door David, 1 Samuel 17:37 en betoonde Hij al vroeg Zijn werk in Timotheus, 2 Timotheus 3:15.

2. Zij droegen dus des te meer zorg voor zijn behoud, omdat zij er een aanduiding in zagen van een vriendelijk voornemen van God ten opzichte van hem, en een gelukkig voorteken van iets groots. Een levend, werkzaam geloof kan aanmoediging vinden in de kleinste aanduiding van de Goddelijke gunst, een vriendelijke wenk van de Voorzienigheid volstaat om hen te bemoedigen, van wie hun geest onderzoekt. Drie maanden hebben zij hem in het een of ander geheim of afgelegen vertrek van hun eigen huis verborgen, waarschijnlijk wel met eigen levensgevaar indien het ontdekt was geworden. Hierin was Mozes een type van Christus, die in Zijn kinderjaren genoodzaakt was zich schuil te houden, en dat wel in Egypte, Mattheus 2:13, en wonderbaarlijk bewaard werd toen veel onschuldigen om het leven gebracht werden. In Hebreeën 11:23 wordt gezegd dat de ouders van Mozes hem door het geloof hebben verborgen. Sommigen denken dat hun een bijzondere openbaring gedaan was, dat de bevrijder

uit hun lenden zou voortkomen, hoe dit zij, zij hadden de algemene belofte van Israëls bewaring, en in het geloof daaraan handelden zij, in dat geloof verborgen zij het kind, zonder de straf te vrezen, die op overtreding van het gebod van de koning gesteld was. Het is er zover vandaan dat geloof in Gods belofte het gebruik van de middelen verbiedt of vervangt, dat het eerder aanspoort om gebruik te maken van de wettige middelen om de zegen te verkrijgen. Ons is de plicht, van God zijn de uitkomsten. Geloof in God verheft ons boven de strik van de mensenvrees.

II. Hoe hij te vondeling werd gelegd. Aan het einde van drie maanden, toen waarschijnlijk beambten kwamen om naar verborgen gehouden kinderen te zoeken, zodat zij hem niet langer konden verbergen, (misschien begon toen ook hun geloof te wankelen), legden zij hem in een kistje van biezen aan de oever van de rivier, vers 3, en stelden zijn zusje op enige afstand om te zien wat er van hem worden zou, in wiens handen hij zou vallen, vers 4. God heeft het hun in het hart gegeven om dit te doen teneinde Zijn eigen bedoelingen tot stand te brengen, namelijk dat Mozes hierdoor Farao’s dochter in handen zou komen en opdat door zijn ontkoming aan een dreigend gevaar een proeve gegeven zou worden van de verlossing van Gods kerk, die nu aan zo groot gevaar was blootgesteld. God draagt bijzonder zorg voor de uitgeworpenen Israëls, Psalm 147:2. Zij zijn Zijn uitgeworpenen, of verdrevenen Jesaja 16:4. Mozes scheen geheel verlaten door zijn nabestaanden, zijn eigen moeder durfde hem niet erkennen, maar nu heeft de HEERE hem aangenomen en beschermd, Psalm 27:10. In tijden van gevaar is het goed om op Gods voorzienigheid te steunen. Het zou een verzoeken geweest zijn van Gods voorzienigheid indien zij hun kind aldus te vondeling hadden gelegd als zij zelf het hadden kunnen bewaren en beschermen, maar nu zij dit niet konden, was het een kloekmoedig vertrouwen op Gods voorzienigheid. "Wie niet waagt, zal niet winnen." Indien ik omkom, zo kom ik om.

Exodus 2:5-10

Hier is:

1. Mozes bewaard van om te komen. Kom, en zie de plaats, waar die grote man lag, toen hij een kind was: hij lag in een van biezen gevlochten kistje aan de oever van de rivier. Als hij daar was blijven liggen, dan zou hij spoedig van honger zijn omgekomen, als hij al niet eerder in het water gespoeld was, of door een krokodil was verslonden. Als hij in andere handen was gevallen dan in die waarin hij gevallen was, zij zouden niets anders hebben willen of durven doen, dan hem direct in de rivier te werpen, maar Gods voorzienigheid brengt daar geen minder persoon dan de eigen dochter van Farao, juist op dat ogenblik wordt zij naar die plaats gebracht, waar het arme wicht hulpeloos lag, en brengt haar hart tot medelijden, dat zij durfde tonen, toen niemand anders dit durfde. Nooit heeft een kind zo tijdig en zo tot zijn welzijn gehuild, als dit kind, het knaapje huilde waardoor het medelijden van de vorstin werd opgewekt, zoals zij ongetwijfeld al door zijn mooiheid was bewogen, vers 5, 6. Diegenen zijn wel echt hardvochtig, die door geen medelijden worden bewogen voor hulpeloze kinderen. Hoe aandoenlijk stelt God Zijn ontferming over de Israëlieten in het algemeen voor in deze erbarmelijke toestand, Ezechiël 16:5,6. Het is in personen van rang erg belangrijk om kennis te nemen van het verdriet en de benauwdheid ook van de geringsten, hulpvaardig en barmhartig voor hen te zijn. Van Gods zorg over ons in onze kindsheid behoren wij dikwijls tot Zijn lof melding te maken. Hoewel wij niet aan dergelijk gevaar werden blootgesteld (en dat wij het niet waren, hebben wij aan Gods barmhartigheid te danken) was toch ook onze kindsheid omringd van gevaren, waaruit de HEERE ons verlost heeft, Psalm 22:10, 11. Dikwijls verwekt God vrienden aan Zijn volk zelfs onder hun vijanden. Farao zoekt wreedaardiglijk Israëls verderf, maar zijn eigen dochter betoont liefderijk mededogen voor een Hebreeuws kind, en dat niet alleen, maar zonder het te weten of te bedoelen, behoudt zij Israëls bevrijder in het leven. O HEERE! hoe wonderlijk is Uw raad! Hoe onnaspeurlijk zijn Uw wegen!

2. Mozes wèl voorzien van een voedster, geen mindere dan zijn eigen moeder, vers 7-9 Farao’s dochter vindt het goed en geschikt, dat hij een Hebreeuwse voedster zou hebben, (het zou ook wel jammer zijn, dat zo’n mooi kind gezoogd zou worden door een vrouw uit een misschien gemengd ras) en de zuster van Mozes heeft handig haar moeder die plaats weten te bezorgen, tot groot voordeel van het kind, want moeders zijn de beste voedsters, en zij, die de zegen ontvangen van de borsten, zowel als van de baarmoeder, doen niet recht als zij ze niet geven aan hen, om wier wil zij ze ontvangen hebben. Het was ook een onuitsprekelijke voldoening voor de moeder, die haar zoon ontving als een leven uit de doden, en nu zonder angst of vrees hem bij zich kon houden. Haar vervoering van blijdschap bij die gelukkige keer zou wel genoeg zijn geweest om haar ook door een minder scherpziend oog dan dat van Salomo 1 Koningen 3:37, als de ware moeder te doen herkennen, als daar het minste vermoeden van gerezen was.

3. Mozes bevorderd om de zoon van Farao’s dochter te zijn, vers 10. Zijn ouders hebben hierin wellicht niet alleen toegegeven aan de noodzakelijkheid, daar zij hem voor haar opgevoed hebben, maar waren erg verheugd met de eer, die aan hun zoon te beurt viel, want de glimlachjes van de wereld zijn een sterkere verzoeking dan haar dreigementen, en kunnen moeilijker worden weerstaan. De overlevering van de Joden zegt, dat Farao’s dochter zelf geen kind had, en dat zij het enige kind was van haar vader, zodat Mozes, toen zij hem aannam als haar zoon, veel kans had om op de troon te komen. Hoe dit zij, zeker is het dat hij mettertijd alle kans had op grote bevordering aan het hof, en intussen genoot hij het voorrecht

en het voordeel van de beste opvoeding en het onderwijs van de beste leermeesters, en een man van zeer groot verstand zijnde, werd hij een meester in al de wettige wijsheid van de Egyptenaren, Handelingen 7:22. Het behaagt God in Zijn voorzienigheid soms om de armen op te richten uit het stof om hen te doen zitten bij de prinsen, Psalm 113:7, 8. Velen, die door hun geboorte bestemd schijnen om hun leven door te brengen in armoede, worden door wondere gebeurtenissen en leidingen van Gods voorzienigheid aan het boveneinde van de wereld geplaatst, teneinde de mensen te doen weten dat de hemel regeert. Voor hen, die Hij bestemd heeft om grote diensten te bewijzen vindt Hij de middelen en wegen om er hen bekwaam toe te maken. Door zijn opvoeding aan het hof is Mozes des te meer geschikt om een vorst te zijn, koning in Jeshurun, te wezen, door zijn opvoeding aan een geleerd hof, (want dat was het Egyptische in die tijd) is hij des te meer geschikt en bekwaam om een geschiedschrijver te zijn, en daar hij aan het hof van Egypte was opgevoed, kon hij zoveel geschikter gebruikt worden, om in de Naam van God gezant aan dat hof te wezen.

4. Mozes genoemd. De Joden zeggen ons dat zijn vader hem bij zijn besnijdenis Joachim genoemd heeft, maar Farao’s dochter noemde hem Mozes, uit het water getrokken, zoals in de Egyptische taal de betekenis is van die naam. Het noemen van de Joodse wetgever bij een Egyptische naam is een gelukkig voorteken voor de heidenwereld, en geeft hoop op de dag, wanneer gezegd zal worden: Gezegend zij Mijn volk, de Egyptenaars, Jesaja 19:25. En zijn onderricht aan het hof was een onderpand voor de vervulling van die belofte: koningen zullen uw voedsterheren zijn, hun vorstinnen uw zoogvrouwen, Jesaja 49:23.

Exodus 2:11-15

Mozes had aan het hof van Farao de eerste veertig jaren van zijn leven doorgebracht, zich toebereidende voor zijn werk, en nu was het tijd voor hem om handelend op te treden en:

I. Kloekmoedig erkent en omhelst hij de zaak van Gods volk. "En het geschiedde in die dagen, toen Mozes groot geworden was, dat hij uitging tot zijn broederen en bezag hun lasten" vers 11. De beste verklaring van deze woorden hebben wij van een door Gods Geest gedreven schrijver, Hebreeën 11:24-26, waar ons gezegd wordt, dat dit aanduidt:

1. Zijn heilige minachting van de eer en de genietingen van het Egyptische hof, hij weigerde een zoon van Farao's dochter genoemd te worden, want hij ging uit. De verzoeking was inderdaad erg sterk, hij had een goede gelegenheid (zoals wij zeggen) om zijn fortuin te maken, en ook om, door zijn invloed aan het hof, nuttig en dienstig te zijn voor Israël. Door dankbaarheid zowel als door zijn eigen belang was hij verplicht aan Farao's dochter en toch heeft hij door het geloof een heerlijke overwinning behaald over zijn verzoeking. Hij achtte het een hogere eer en een groter voorrecht een zoon van Abraham dan de zoon van Farao's dochter te wezen.

2. Zijn tedere belangstelling in zijn arme broeders in hun dienstbaarheid, met wie (hoewel hij dit gemakkelijk had kunnen vermijden) hij verkoos kwalijk behandeld te worden. "Hij bezag hun lasten", als iemand, die niet slechts medelijden met hen had, maar besloten was lotgenoot met hen te zijn, en te hunner bescherming zijn leven te wagen.

II. Hij geeft te kennen van de grote dingen, die hij later voor God en Israël doen zou, in twee kleine gevallen, die in bijzonder door Stefanus worden verhaald, Handelingen 7:23 en verv, met de bedoeling om aan te tonen hoe hun vaderen altijd de Heilige Geest hebben weerstaan, vers 51, ook in Mozes zelf toen hij voor het eerst als hun bevrijder optrad, moedwillig hun ogen sluitende voor die dageraad van hun bevrijding. Ongetwijfeld voelde hij zich onder de leiding en de aandrift van God in wat hij deed, en dat hij er op buitengewone wijze door God toe geroepen was. Merk nu op:

1. Dat Mozes later gebruikt zou worden om plagen te brengen over de Egyptenaren voor het kwaad, dat zij de God van Israël aandeden, en als blijk hiervan doodde hij de Egyptenaar, die de Hebreeër had geslagen, vers 11, 12. Waarschijnlijk was het één van de Egyptische aandrijvers, die hij de Hebreeuwse slaaf zag mishandelen, die, naar sommigen denken een bloedverwant was van Mozes, een man uit dezelfde stam. Het was door een bijzondere volmacht van de hemel (waardoor echter geen precedent voor gewone gevallen gesteld wordt) dat Mozes de Egyptenaar versloeg en zijn verdrukte broeder verloste. Volgens de Joodse overlevering heeft hij hem met geen wapen gedood, maar zoals Petrus Ananias en Saffira gedood heeft, namelijk door het woord van zijn mond. Zijn verberging van hem in het zand betekende dat later Farao en al zijn Egyptenaars onder de macht van Mozes' staf in het zand van de Rode Zee begraven zouden worden. Zijn zorg om die daad van de gerechtigheid in het geheim te volvoeren, als niemand het zag, was een nodige maatregel van voorzichtigheid daar het slechts een proefneming was, zijn geloof misschien nog zwak was, en hij wat hij deed, met enige aarzeling deed. Zij, die er toe komen om een groot geloof te hebben zijn met klein geloof begonnen, en in het begin hebben zij bevend gesproken.

2. Mozes zal later Israël regeren, en als blijk daarvan zien wij hem hier een poging doen om aan een ruzie tussen twee Hebreeën een einde te maken, waarbij hij toen al, evenals later gedurende veertig jaren, hun manieren moest verdragen.

Merk hier op:

A. De ongelukkige ruzie, die Mozes ziet tussen twee Hebreeën, vers 13. Het blijkt niet wat er de aanleiding toe was, maar waar die ook in bestaan moge hebben, zeker was het ontijdig en ongepast, dat twee Hebreeën met elkaar ruzieën, terwijl zij allen zo streng geregeerd en zo zwaar verdrukt werden door de Egyptenaren. Werden zij niet genoeg geslagen door de Egyptenaren, dat zij ook nog elkaar moeten slaan? Zelfs de gemeenschap in lijden verbindt Gods volk niet altijd zo aan elkaar als men redelijkerwijs zou kunnen verwachten. Als God mensen verwekt, die het middel zijn om heil te werken voor de kerk dan zullen deze genoeg te doen vinden, niet alleen om Egyptische verdrukkers tegen te staan, maar om ruzieachtige Israëlieten met elkaar te verzoenen.

B. Op welke manier hij met hen handelde. Hij merkte wie de verdeeldheid teweegbracht, het onrecht deed, en op zachtmoedige wijze praatte hij met hem, om hem zijn onrecht te doen inzien. "Waarom slaat gij uw naaste?" De onrechtvaardige Egyptenaar werd gedood, de onrechtvaardige Hebreeër alleen berispt, want wat de eerste deed kwam voort uit ingewortelde boosaardigheid, terwijl, naar wij kunnen onderstellen, wat de laatste deed alleen in een plotselinge opwelling van boosheid gedaan werd. De wijze God maakt een verschil en naar Zijn voorbeeld zullen ook alle wijze regeerders een verschil maken-tussen de ene overtreder en de andere, naar de verschillende aard van dezelfde overtreding. Mozes probeerde hen met elkaar te verzoenen, wat een goede dienst is, aldus horen wij ook Christus dikwijls Zijn discipelen bestraffen om hun ruzie, Lukas 9:46 en verv., 22:24 en verv. Want Hij was een profeet als Mozes een genezende profeet, een vredemaker, die Zijn broeders bezocht met het doel om hun vijandschap te doden. De bestraffing, die Mozes toen gaf aan deze man, kan nog van nut zijn: "Waarom slaat gij uw naaste?" Zijn naaste te slaan is slecht in iedereen maar in bijzonder de Hebreeën, slaan met de tong of de hand, hetzij bij wijze van vervolging, of bij wijze van strijd en twist. Zie de persoon, die u slaat, hij is uw naaste, uw medeschepsel, uw medechristen, uw mededienstknecht, uw medegenoot in lijden. Geef de reden: "Waarom slaat gij?" Misschien was het om in het geheel geen reden, of om geen billijke reden, of om iets, dat niet de moeite waard is om van te spreken.

C. De slechte uitslag van zijn poging, vers 14. "Wie heeft u tot een overste en rechter over ons gezet?" zei hij. Die het onrecht deed ruziede aldus met Mozes, die het onrecht leed scheen wel tot vrede geneigd, maar die het deed was lichtgeraakt. Ongeduldig te zijn onder bestraffing is een teken van schuld, en het is dikwijls lichter hem, die onrecht lijdt, tot verdragen van het onrecht te bewegen, dan hem, die het onrecht doet, de overtuiging te doen dragen van het onrecht gedaan te hebben 1 Corinthiërs 6:6-8 Het was een erg wijze en zachtmoedige bestraffing, die Mozes deze ruzieachtige Hebreeër gaf, maar hij kan haar niet dragen, hij slaat de verzen tegen de prikkels Handelingen 9:5, en doet zijn bestraffer weervragen waarbij hij zijn gezag betwist. Wie heeft u tot een overste gesteld? Men behoeft niet met groot gezag bekleed te zijn, om iemand op vriendelijke wijze te bestraffen, het is een daad van vriendelijkheid, maar deze man wil het slechts als een daad van heerschappij oefenen beschouwen, en stelt zijn bestraffer voor als heerszuchtig en verwaand. Zo zullen de mensen als goede gesprekken en een gepaste bestraffing hun mishagen, het preken noemen alsof men geen woord voor God en tegen de zonde kan spreken, zonder aanmatigend te zijn. Maar Mozes was wel echt een

overste en rechter, en hij wist het, en hij dacht dat de Hebreeën dit zouden begrijpen en zich met hem zouden verenigen, maar zij stonden zichzelf in het licht, en verstieten hem, Handelingen 7:25, 27.

b. Hij verwijt hem dat hij de Egyptenaar gedood heeft: Zegt gij dit om mij te doden? Zie welk een lage verklaring de boosaardigheid geeft van de beste woorden en daden. Omdat Mozes hem bestraft, wordt hij dadelijk beschuldigd van de bedoeling hem te doden. Een aanslag op zijn zonde wordt uitgelegd als een aanslag op zijn leven, en zijn doden van de Egyptenaar werd genoegzaam geacht om die verdenking te rechtvaardigen, alsof Mozes geen verschil maakte tussen een Egyptenaar en een Hebreeër. Daar Mozes, om een mishandelde Hebreeër recht te doen, een Egyptenaar had verslagen, en daarmee zijn eigen leven in de waagschaal had gesteld, had hij zich aan hem behoren te onderwerpen, niet alleen als een vriend van de Hebreeën, maar als een vriend, die meer dan gewone macht en ijver had. Maar hij werpt hem datgene voor de voeten als een misdaad, wat dapper gedaan was, en een daad moest wezen van de beloofde verlossing. Indien de Hebreeën de wenk begrepen hadden en tot Mozes waren gekomen als tot hun hoofd en aanvoerder, dan zouden zij waarschijnlijk toen bevrijd zijn geworden, maar daar zij hun bevrijder minachtten, werd hun bevrijding rechtvaardig uitgesteld, en bleef hun slavernij nog veertig jaren aanhouden, zoals later hun minachten van Kanaän hen nog veertig jaar er buiten heeft gehouden. Ik wilde, maar gij hebt niet gewild. De mensen weten niet wat zij doen, weten niet hoe vijandig zij zijn aan hun eigen belang, als zij getrouwe bestraffing en bestraffers weerstaan en verachten. Toen de Hebreeën twistten met Mozes, zond God hem weg naar Midian, en niet dan veertig jaren later hebben zij weer van hem gehoord, en alzo werd wat tot hun vrede diende, voor hun ogen verborgen, omdat zij de dag van hun bezoeking niet hebben bekend. En wat Mozes betreft, wij kunnen het als een neer slaan en grote ontmoediging voor hem beschouwen. Nu verkoos hij met het volk van God kwalijk behandeld te worden, en nam hij de versmaadheid van Christus aan, en reeds bij het begin ondervindt hij deze kwalijke behandeling en deze versmaadheid van hen, en dit was een zware op-de-proefstelling van zijn besluit. Hij zou wel gezegd kunnen hebben: "Als dit de geest, de gezindheid, is van de Hebreeën, dan zal ik maar weer naar het hof gaan, en de zoon wezen van Farao’s dochter." Wij moeten er ons voor wachten, om vanwege de dwaasheid en onhebbelijkheid van sommige belijders van Godsdienst, vooroordelen op te vatten tegen de manier van doen van Gods volk in het algemeen. Het is niets nieuws, dat de beste vrienden van de kerk zeer veel tegenstand ontmoeten, en ontmoedigd worden in hun poging om te genezen en te behouden, zelfs door de kinderen van hun eigen moeder. Christus zelf is door de bouwlieden verworpen geworden, en wordt nog verworpen door hen, die Hij zou willen behouden.

D. Mozes vlucht daarom naar Midian. Zover bleek de hem aangedane belediging een vriendelijkheid voor hem. Hij begreep dat het doden van de Egyptenaar ontdekt was, en zo had hij tijd om te ontkomen, terwijl anders Farao in zijn toorn hem had kunnen overvallen en doden. God kan zelfs de twist van de tongen zo leiden, dat er voor Zijn volk goeds uit voortkomt. Aan Farao werd het bericht gebracht (en het is al goed zo het hem niet gebracht werd door de Hebreeër, die Mozes had bestraft) dat hij de Egyptenaar had gedood, en direkt werden bevelschriften uitgevaardigd om Mozes gevangen te nemen, wat hem noodzaakte voor zijn eigen veiligheid te zorgen door naar het land van Midian te vluchten, vers 15.

a. Mozes deed dit uit voorzichtige zorg voor zijn eigen leven. Indien dit nu zijn verlaten was van Egypte, waarnaar de apostel verwijst, als gedaan zijnde in het geloof, Hebreeën 11:27, dan leert het ons dat, wanneer wij te eniger tijd in moeilijkheid en gevaar zijn, omdat wij onze plicht doen, de genade van het geloof ons goed te hulp zal komen voor het kiezen van de juiste

middelen voor ons behoud. Maar daar wordt gezegd, dat hij de toorn van de koning niet vreesde, en hier wordt gezegd, dat hij vreesde, vers 14. Hij vreesde niet met een vrees van aarzeling of wantrouwen, van schrik en ontsteltenis, die verzwakt en pijn heeft, maar met een vrees, die tot direct handelen leidt en hem opwekte om op de weg te gaan die de Voorzienigheid voor zijn behoud heeft geopend.

b. God beschikte het aldus tot wijze en heilige doeleinden. De zaken waren nog niet rijp voor Israëls bevrijding. De mate van Egyptes ongerechtigheid was nog niet vol, de Hebreeën waren nog niet genoeg verootmoedigd, ook waren zij nog niet tot zo'n aantal vermenigvuldigd als God bedoelde. Mozes moet ook nog verder bekwaam gemaakt worden tot de dienst, en daarom wordt hem aangewezen om zich voor het tegenwoordige terug te trekken, totdat de bestemde tijd om Israël genadig te wezen, gekomen zou zijn. God leidde Mozes naar Midian, omdat de Midianieten het zaad Abrahams waren, en de aanbidding van de ware God hadden behouden zodat hij zich niet slechts veilig maar ook aangenaam onder hen kon vestigen. Later zal hij Israël door dit land heen moeten voeren, en om dit te beter te kunnen had hij nu een goede gelegenheid om er bekend mee te worden. Hier kwam hij nu aan en zat neer bij een waterput, vermoeid, in nadenken verzonken, in verlegenheid wachtende om te zien waarheen de Heere hem zou leiden. Het was wel een grote verandering voor hem, daar hij kort tevoren nog gerust en in overvloed aan Farao's hof leefde. Aldus beproefde God zijn geloof, en het werd bevonden tot lof, en eer en heerlijkheid.

Exodus 2:16-22

Mozes krijgt hier een vestiging in Midian, zoals zijn vader Jakob er een in Syrië had gekregen, Genesis 29:2 en verv. En beide voorbeelden behoren ons aan te moedigen om op Gods voorzienigheid te vertrouwen en haar leiding te volgen. Gebeurtenissen, die van weinig belang en zuiver toevallig schijnen zullen later blijken door Gods wijsheid beraamd te zijn tot heilrijke doeleinden en van grote gevolgen voor Zijn volk. Een toevallig voorval van korte duur heeft soms de grootste en gelukkigste wending in iemands leven gebracht.

1. Ten opzichte van de zeven dochters van Rehuel, de priester, of overste, van Midian valt op te merken:

1. Dat zij nederig en zeer ijverig waren, volgens de gewoonte van het land kwamen zij om water te putten voor de kudde van haar vader vers 16. Indien haar vader een overste, of vorst, was, dan leert ons dit dat zelfs zij, die van een hoge geboorte zijn, tot de aanzienlijken behoren van hun land, zich toch met de een of andere nuttige werkzaamheid moeten bezighouden, en wat hun hand te doen vindt, moeten doen met al hun macht. Luiheid is niemand tot eer. Indien haar vader een priester was, dan leert ons dit dat zeker kinderen van leraren voorbeelden moeten zijn van nederigheid en ijverigheid.

2. Zij waren zedig en bescheiden en wilden deze Egyptische vreemdeling niet vragen om mee naar huis te gaan, hoewel hij een mooie man en een voornaam hoveling was voordat haar vader om hem zond. Zedigheid is het sieraad van deze sekse.

II. Betreffende Mozes, hij werd voor een Egyptenaar aangezien, vers 19, en vreemdelingen moeten zich zulke vergissingen laten begaan, maar het is opmerkelijk:

1. Hoe bereid hij was de dochters van Rehuel te helpen om water te putten voor haar kudden. Hoewel opgevoed tot geleerdheid en aan een hof, wist hij toch zijn handen te gebruiken voor zulk werk, als dit nodig was, ook heeft hij van de Egyptenaren niet geleerd schaapherders te verachten. Zij, die een wetenschappelijke opleiding gehad hebben, behoren toch geen vreemdelingen te zijn voor handenarbeid want zij weten niet hoe zij in de weg van de Voorzienigheid er toe gebracht kunnen worden, om voor zichzelf te moeten werken, of welke gelegenheid God hun kan geven om voor anderen van dienst te kunnen zijn. Deze jonge vrouwen schijnen tegenstand ontmoet te hebben bij haar werk, meer dan waartegen zij en haar helpsters bestand waren, de herders van een naburige vorst, zoals sommigen denken, of wel enige lediglopers, die zich herders noemden, dreven ze vandaar. Maar Mozes, hoewel hij in ellendige omstandigheden verkeerde en het hem droevig te moede was, stond op en verloste ze, en na haar van de herders bevrijd te hebben hielp hij haar om de kudden te drenken. Dit deed hij niet alleen uit beleefdheid voor de dochters van Rehuel (hoewel ook dit erg keurig voor hem was) maar omdat hij, waar hij zich ook bevond,

a. Het beminde om gerechtigheid te doen en ter verdediging op te treden van hen, aan wie hij onrecht zag geschieden wat iedereen behoort te doen voorzoveel dit in zijn vermogen is.

b. Omdat hij het beminde goed te doen. Overal, waar wij door Gods voorzienigheid heengeleid worden moeten wij wensen en proberen nuttig te zijn, en als wij het goed niet kunnen doen, dat wij zouden willen, dan moeten wij bereid zijn het goed te doen, dat wij kunnen. En aan wie getrouw is in weinig, zal meer toevertrouwd worden.

2. Hoe goed hij voor zijn dienstvaardigheid beloond werd. Toen de jonge vrouwen haar vader bekendmaakten met de vriendelijkheid die de vreemdeling haar had bewezen, zond hij heen om hem in zijn huis te nodigen, en maakte toen veel werk van hem, vers 20. Zo zal God de vriendelijkheid belonen, die te eniger tijd aan Zijn kinderen wordt bewezen, zij, die dit doen, zullen hun loon geenszins verliezen. Mozes wist spoedig de achting en genegenheid van deze vorst van Midian te verwerven, die hem in zijn huis nam, en hem na verloop van tijd zijn dochter ten huwelijk gaf, vers 21. Zij baarde Mozes een zoon, die hij Gersom noemde, d.i. een vreemdeling aldaar, vers 22, opdat, zo God hem ooit een eigen huis gaf, hij het land in gedachte zou houden, waarin hij een vreemdeling is geweest. Deze vestiging nu van Mozes in Midian was door Gods voorzienigheid bestemd:

A. Om hem voor het tegenwoordige te beschutten. God zal ten dage van hun benauwdheid een schuilplaats vinden voor Zijn volk, ja Hij zelf zal hun ten schuilplaats wezen en hen beveiligen, hetzij onder de hemel of in de hemel. Maar:

B. Het was ook bedoeld om hem toe te bereiden voor het grote werk, waartoe hij bestemd was. Zijn wijze van leven in Midian, waar hij de kudde hoedde van zijn schoonvader, (er zelf geen hebbende om te hoeden) zal hem nuttig zijn:

a. Om hem te harden tegen armoede en ontbering, ten einde te leren gebrek te lijden, zowel als overvloed te hebben. God zal hen, die Hij van plan is te verhogen, eerst vernederen.

b. Om hem te wennen aan nadenken en stille beoefening van Godsvrucht. Egypte heeft hem opgevoed om een geleerde, een beschaafd man, een staatsman en krijgsman te zijn, al welke begaafdheden hem later nuttig en van dienst zullen zijn, doch een ding ontbrak hem nog, waaraan het hof van Egypte hem niet kon helpen. Hij, die alles door Goddelijke openbaring zal hebben te doen, moet door langdurige ervaring weten wat het is, om een leven van gemeenschap met God te leiden, en hiervoor zal de eenzaamheid en de afzondering van het leven van een schaapherder in Midian zeer bevorderlijk zijn. Door zijn vroeger leven was hij toebereid om te heersen in Jeshurun, maar door zijn later leven werd hij toebereid om met God te spreken op de berg Horeb, in welke omgeving hij veel van zijn tijd doorbracht. Zij, die weten wat het is om alleen te zijn met God in heilige oefening van de Godsvrucht, zijn bekend met heerlijker genietingen, dan Mozes ooit aan het hof van Farao gesmaakt heeft.

Exodus 2:23-25

Hier is:

1. De voortduring van Israëls slavernij in Egypte, vers 23. Het vermoorden van hun kinderen heeft waarschijnlijk niet voortgeduurd, dit deel van hun verdrukking had slechts plaats in het tijdperk van Mozes' geboorte, en diende er als kenmerk van. De Egyptenaren namen nu genoegen met hun toeneming, daar zij bemerkten dat Egypte verrijkt werd door hun arbeid, en nu zij hun tot slaven waren, bekommerden zij zich niet om hun aantal. Zij waren er dus alleen op bedacht om hen allen aan de arbeid te houden, en van hun arbeid zoveel mogelijk voordeel te trekken. Als de ene Farao stierf, stond een ander op in zijn plaats, die zich door dezelfde grondbeginselen liet leiden, en even wreed was voor Israël als zijn voorgangers. Was er soms een weinig verslapping, weldra was de strengheid weer even hard als ooit tevoren, en daar Israël waarschijnlijk meer toenam naarmate het meer verdrukt werd, werd het, hoe meer het toenam, ook zoveel te meer verdrukt. Soms laat God het toe, dat de roede van de goddelozen lang en zwaar drukt op de rechtvaardigen. Indien Mozes in Midian ooit was begonnen te denken, hoeveel beter zijn toestand zou zijn, als hij onder de hovelingen was gebleven, dan heeft hij ook moeten denken, hoeveel erger hij geweest zou zijn, indien hij het lot van zijn broeders had gedeeld. Het was een grote vermindering van staat voor hem om schapen te hoeden in Midian, maar het was toch beter dan tichelstenen te maken in Egypte. Het nadenken over de beproevingen van onze broeders moet ons helpen om tevreden te zijn onder onze eigen beproeving.

2. De inleiding tot hun eindelijke verlossing.

a. Zij "zuchtten en schreeuwden", vers 23. Eindelijk begonnen zij nu eens in hun benauwdheid aan God te denken, zich van de afgoden, die zij gediend hadden, Ezechiel 20:8, af te wenden en tot Hem weer te keren. Tot nu toe hadden zij zich verbitterd tegen de werktuigen van hun benauwdheid, maar God was niet in al hun gedachten. "En die huichelachtig zijn, leggen toorn op, zij roepen niet, als Hij hen gebonden heeft.", Job 36:13. Maar eer God hen ontbond, heeft Hij het hun in het hart gegeven om tot Hem te roepen, zoals dit verklaard wordt in Numeri 20:16. Het is een teken dat God tot ons komt met verlossing, als Hij ons hart neigt en bekwaam maakt om tot Hem te roepen.

b. God hoorde, vers 24, 25. De Naam van God is hier met nadruk geplaatst voor vier verschillende uitdrukkingen om een vriendelijk voornemen omtrent hen aan te duiden.

Ten eerste. "God hoorde hun gekerm", dat is: Hij heeft doen blijken dat Hij acht gaf op hun klagen. Het gekerm van de verdrukten roept luid in de oren van de rechtvaardige God, van Wien de wrake is, speciaal het gekerm van Gods geestelijk Israël. Hij kent de lasten, waaronder zij zuchten, en de zegeningen waarnaar zij zuchten, en dat door deze zuchtingen de gezegende Geest in hen bidt.

Ten tweede. "God gedacht aan Zijn verbond", dat Hij scheen vergeten te hebben, maar waaraan Hij steeds gedachtig is. Hierop had God het oog, en niet op enigerlei verdienste van hen, in wat Hij voor hen deed. Zie Leviticus 26:42.

Ten derde. "God zag de kinderen Israëls aan". Mozes zag hen aan, en had medelijden met hen, vers 11,, maar nu zag God hen aan, en hielp hen.

Ten vierde. "God kende hen", kende hen als de Zijnen. Die veelvuldige herhaling van de Naam van God hier geeft te kennen dat wij nu iets groots hebben te verwachten "Opus Deo dignum. Een werk, Gode waardig." Zijn ogen, die de gehele aarde doorlopen zijn nu op Israël gevestigd om zich sterk te betonen, zich tot hun behoeve als God te tonen.

HOOFDSTUK 3

1 En Mozes hoedde de kudde van Jethro, zijn schoonvader, den priester in Midian; en hij leidde de kudde achter de woestijn, en hij kwam aan den berg Gods, aan Horeb.
2 En de Engel des HEEREN verscheen hem in een vuurvlam uit het midden van een braambos; en hij zag, en ziet, het braambos brandde in het vuur, en het braambos werd niet verteerd.
3 En Mozes zeide: Ik zal mij nu daarheen wenden, en bezien dat grote gezicht, waarom het braambos niet verbrandt.
4 Toen de HEERE zag, dat hij zich daarheen wendde, om te bezien, zo riep God tot hem uit het midden van het braambos, en zeide: Mozes, Mozes! En hij zeide: Zie, hier ben ik!
5 En Hij zeide: Nader hier niet toe; trek uw schoenen uit van uw voeten; want de plaats, waarop gij staat, is heilig land.
6 Hij zeide voorts: Ik ben de God uws vaders, de God van Abraham, de God van Izak en de God van Jakob. En Mozes verborg zijn aangezicht, want hij vreesde God aan te zien.
7 En de HEERE zeide: Ik heb zeer wel gezien de verdrukking Mijns volks, hetwelk in Egypte is, en heb hun geschrei gehoord, vanwege hun drijvers; want Ik heb hun smarten bekend.
8 Daarom ben Ik nedergekomen, dat Ik het verlosse uit de hand der Egyptenaren, en het opvoere uit dit land, naar een goed en ruim land, naar een land, vloeiende van melk en honig, tot de plaats der Kanaanieten, en der Hethieten, en der Amorieten, en der Ferezieten, en der Hevieten, en der Jebusieten.
9 En nu, zie, het geschrei der kinderen Israels is tot Mij gekomen; en ook heb Ik gezien de verdrukking, waarmede de Egyptenaars hen verdrukken.
10 Zo kom nu, en Ik zal u tot Farao zenden, opdat gij Mijn volk (de kinderen Israels) uit Egypte voert.
11 Toen zeide Mozes tot God: Wie ben ik, dat ik tot Farao zou gaan; en dat ik de kinderen Israels uit Egypte zou voeren?
12 Hij dan zeide: Ik zal voorzeker met u zijn, en dit zal u een teken zijn, dat Ik u gezonden heb: wanneer gij dit volk uit Egypte geleid hebt, zult gijlieden God dienen op dezen berg.
13 Toen zeide Mozes tot God: Zie, wanneer ik kom tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: De God uwer vaderen heeft mij tot ulieden gezonden; en zij mij zeggen: Hoe is Zijn naam? wat zal ik tot hen zeggen?
14 En God zeide tot Mozes: IK ZAL ZIJN, Die IK ZIJN ZAL! Ook zeide Hij: Alzo zult gij tot de kinderen Israels zeggen: IK ZAL ZIJN heeft mij tot ulieden gezonden!
15 Toen zeide God verder tot Mozes: Aldus zult gij tot de kinderen Israels zeggen: De HEERE, de God uwer vaderen, de God van Abraham, de God van Izak, en de God van Jakob, heeft mij tot ulieden gezonden; dat is Mijn Naam eeuwiglijk, en dat is Mijn gedachtenis van geslacht tot geslacht.
16 Ga heen, en verzamel de oudsten van Israel, en zeg tot hen: De HEERE, de God uwer vaderen, is mij verschenen, de God van Abraham, Izak en Jakob, zeggende: Ik heb ulieden getrouwelijk bezocht, en hetgeen ulieden in Egypte is aangedaan;
17 Daarom heb Ik gezegd: Ik zal ulieden uit de verdrukking van Egypte opvoeren, tot het land der Kanaanieten, en der Hethieten, en der Amorieten, en der Ferezieten, en der Hevieten, en der Jebusieten; tot het land, vloeiende van melk en honig.
18 En zij zullen uw stem horen; en gij zult gaan, gij en de oudsten van Israel, tot den koning van Egypte, en gijlieden zult tot hem zeggen: De HEERE, de God der Hebreen, is ons ontmoet; zo laat ons nu toch gaan den weg van drie dagen in de woestijn, opdat wij den HEERE, onzen God, offeren!
19 Doch Ik weet, dat de koning van Egypte ulieden niet zal laten gaan, ook niet door een sterke hand.

20 Want Ik zal Mijn hand uitstrekken, en Egypte slaan met al Mijn wonderen, die Ik in het midden van hetzelve doen zal; daarna zal hij ulieden laten vertrekken.
21 En Ik zal dit volk genade geven in de ogen der Egyptenaren; en het zal geschieden, wanneer gijlieden uitgaan zult, zo zult gij niet ledig uitgaan.
22 Maar elke vrouw zal van haar naburin, en van de waardin haars huizes, eisen zilveren vaten, en gouden vaten, en klederen; die zult gijlieden op uw zonen, en op uw dochteren leggen, en gij zult Egypte beroven.

Evenals vóór de komst van Christus gedurende vele eeuwen de profetie had opgehouden, opdat de herleving en vervolmaking er van in die grote Profeet zoveel merkwaardiger zou zijn, zo had ook (voorzoveel blijkt) gedurende enige eeuwen vóór de komst van Mozes, onder de patriarchen het visioen opgehouden, opdat Gods verschijningen aan hem tot heil en verlossing van Israël des te meer welkom zouden zijn, en in dit hoofdstuk hebben wij Gods eerste verschijning aan hem in het braambos, en het gesprek of de beraadslaging tussen God en Mozes bij deze verschijning. Hier is:

I. Hoe het God behaagde aan Mozes Zijn heerlijkheid te ontdekken bij het braambos, terwijl het aan Mozes verboden wordt er toe te naderen, vers 1-5.

II. Een algemene verklaring van Gods genade ten opzichte van Zijn volk, die beminden waren om der vaderen wil, vers 6.

III. Een bijzondere kennisgeving van Gods voornemen betreffende de verlossing van Israël uit Egypte.

1. Hij verzekert aan Mozes, dat dit nu gebeuren zal. vers 7-9.

2. Hij draagt hem op om hiervoor als gezant op te treden bij Farao, vers 10, en bij Israël vers 16.

3. Hij weerlegt Mozes tegenwerping betreffende zijn eigen onbekwaamheid en onwaardigheid vers 11, 12.

4. Hij geeft hem volledige instructie voor wat hij zowel aan Farao als aan Israël moet zeggen, vers 13-18.

5. Hij zegt hem van tevoren wat de uitkomst zijn zal, vers 19-22

Exodus 3:1-6

De jaren van het leven van Mozes zijn op merkwaardige wijze verdeeld in drie veertigtallen. Het eerste veertigtal bracht hij door als een prins aan Farao's hof, het tweede als een herder in Midian, het derde als koning in Jeshurun, zo veranderlijk is het leven van de mensen, speciaal van Godvruchtige mensen. Zijn tweede veertigtal had hij nu voleindigd, toen hij de opdracht ontving om Israël uit te voeren uit Egypte. Het duurt soms lang eer God Zijn dienstknechten roept tot het werk, dat Hij vanouds voor hen bestemd had, en waarvoor Hij hen genadig heeft toebereidt Mozes was geboren om Israëls bevrijder te zijn, en toch wordt hem geen woord hiervan gezegd, vóór hij tachtig jaar oud is. Merk nu op:

I. Hoe deze verschijning van God hem bezig vond, hij hoedde de kudde, dat is: weidde de schapen, dicht bij de berg Horeb. Een armzalig werk voor een man van zijn opvoeding en gaven, toch is hij er tevreden mee, en zo leert hij in hoge mate nederig en zachtmoedig te zijn, waardoor hij in de Heilige Schrift meer beroemd is geworden dan door al zijn geleerdheid. In het beroep of bedrijf, waartoe wij geroepen zijn, behoren wij te blijven, en niet naar verandering te haken. Zelfs diegenen, die bekwaam en bevoegd zijn voor hoge ambten en gewichtige diensten, moeten het niet vreemd achten dat zij leven in armoede en onbekendheid, het is voor hen het lot geweest van Mozes, die niets anders heeft kunnen verwachten, dan dat hij zou sterven zoals hij vele jaren geleefd heeft, namelijk als een arm gering schaapherder. Laat hen, die denken als levend begraven te zijn, tevreden wezen om als een lamp of kaars licht te geven in hun graf, en wachten totdat Gods tijd komt om die kaars op een kandelaar te stellen. Aldus werkzaam zijnde, werd Mozes geëerd en verwaardigd met dit visioen. God zal ijverigheid altijd aanmoedigen. Toen de herders de nachtwacht hielden over hun kudde, Lukas 2:8, ontvingen zij het bericht van de geboorte van de Zaligmaker. Satan bemint het ons lui en ledig te vinden, maar God behaagt het ons aan het werk te vinden. Afzondering is erg bevorderlijk-aan gemeenschap met God. Als wij alleen zijn, is de Vader met ons. Mozes zag meer van God in een woestijn, dan hij ooit aan Farao's hof van Hem gezien had.

II. Wat de verschijning was. Tot zijn grote verwondering zag hij een braambos branden, zonder vuur te zien, hetzij van de hemel of van de aarde, om het aan te steken, en wat nog het vreemdste was: het brandde maar werd niet verteerd, vers 2. Het was een Engel des HEEREN, die hem verscheen. Sommigen denken dat het een geschapen engel was, die in de taal sprak van Hem, die hem zond, anderen, dat het de tweede persoon was in de Goddelijke Drieëenheid, de Engel des verbonds, die zelf Jehovah is. Het was een buitengewone openbaring van de Goddelijke tegenwoordigheid en heerlijkheid, wat zichtbaar was werd voortgebracht door de dienst van een Engel, maar hij hoorde er God in spreken tot hem.

1. Hij zag een vlam van vuur, want onze God is een verterend vuur. Toen aan Abraham Israëls verlossing uit Egypte beloofd was, zag hij een vurige fakkel, of brandende lamp, wat het licht van de blijdschap betekende, welke door die verlossing veroorzaakt werd, Genesis 15:17, maar nu schijnt dit licht helderder, als een vlam van vuur, want in die verlossing bracht Hij schrik en verderf voor Zijn vijanden, licht en warmte aan Zijn volk, en spreidde Hij Zijn heerlijkheid tentoon voor allen, zie Jesaja 10:17.

2. Dit vuur was niet in een statige, hoge cederboom, maar in een braambos, een doornig bos, zoals de eigenlijke betekenis is van het woord, want God verkiest het zwakke en verachte van de wereld, zoals Mozes, die nu een arme schaapherder was, om er de wijzen mee te beschamen, Hij verlustigt zich er in het nederige te versieren en te kronen.

3. Het braambos brandde, maar werd niet verteerd, een zinnebeeld van de kerk, die nu in dienstbaarheid was in Egypte, brandende in de tichelovens, maar toch niet verteerd, twijfelmoedig, doch niet mismoedig, neergeworpen, doch niet verdorven.

III. Mozes' begeerte om dit buitengewone gezicht te bezien, vers 3. "Ik zal mij nu daarheen wenden en bezien". Hij spreekt als iemand, die een stoutmoedige, onderzoekende geest heeft. Wat het ook mocht wezen, hij wilde er de betekenis van kennen. De geopenbaarde dingen zijn voor ons, en wij behoren er een nauwkeurig onderzoek naar in te stellen.

IV. De uitnodiging, die hij ontving, om naderbij te komen, maar met de waarschuwing om niet al te dicht te naderen, en niet te roekeloos.

1. God heeft hem genadig geroepen waarop hij bereidvaardig antwoordde, vers 4. Toen God zag, dat hij het branden van het braambos opmerkte en zich daarheen wilde wenden om het te zien, en daarvoor zijn werk verliet, toen heeft God hem geroepen. Indien hij er onverschillig voor was geweest, er geen acht op had geslagen denkende, dat het een "ignis fatuus-een dwaallicht" was, iets, dat niet de moeite waard was om er kennis van te nemen, dan zou God waarschijnlijk heengegaan zijn zonder iets tot hem te zeggen, maar toen hij zich daarheen wendde, riep God hem. Zij, die gemeenschap willen hebben met God, moeten acht op Hem geven en tot Hem naderen in de inzettingen, waarin het Hem behaagt zich en Zijn macht en heerlijkheid te openbaren, zij moeten tot de schat komen, al is die ook in een aarden vat. Zij, die God echt zoeken, zullen Hem vinden, Hem vinden als hun beloner. Komt tot God, en Hij zal tot u komen. God riep hem bij zijn naam: "Mozes Mozes!" Wat hij hoorde moest hem nog meer verwonderen dan wat hij zag. Het woord des HEEREN ging altijd gepaard aan de heerlijkheid des HEEREN, want ieder Goddelijk visioen was bestemd voor een Goddelijke openbaring, Job 4:16 en verv, 33:14-16 De roepingen Gods zijn krachtdadig:

a. Als de Geest van God ze tot een particuliere roeping maakt en ons bij name roept. Het woord roept: "O alle gij dorstigen!" Door de toepassing hiervan roept de Geest: O gij, die of die! "Ik ken u bij name", Exodus 33:12. :

b. De roepingen Gods zijn krachtig, als wij er gehoorzaam op antwoorden, zoals Mozes hier: "Zie, hier ben ik!", wat spreekt mijn HEERE tot Zijn knecht? Hier ben ik, niet slechts om te horen wat gezegd wordt, maar om te doen wat mij wordt bevolen."

2. God gaf hem een nodige waarschuwing tegen roekeloosheid en oneerbiedigheid in zijn naderen.

a. Hij moet op een afstand blijven, nader komen maar niet al te nabij, zo nabij, dat hij kan horen, maar niet zo nabij om te kunnen gluren, zijn weetgierigheid moet bevredigd worden, maar niet zijn nieuwsgierigheid, en er moet worden zorggedragen, dat gemeenzaamheid geen vrijpostigheid teweegbrengt. Bij al ons naderen tot God behoren wij een diep besef te hebben van de oneindige afstand tussen ons en God, Prediker 5:1. Of, dit kan ook beschouwd worden als eigen te zijn aan de Oud Testamentische boodschap, die een boodschap was van donkerheid, dienstbaarheid en verschrikking, waarvan het Evangelie ons gelukkig heeft bevrijd, daar het ons vrijmoedigheid geeft om in te gaan in het heiligdom en ons nodigt naderbij te komen.

b. Hij moet zijn eerbied tonen en zijn bereidvaardigheid om te gehoorzamen: "trek uw schoenen uit van uw voeten", als een dienstknecht, het uittrekken van de schoenen was toen wat het afnemen van de hoed nu is: een teken van eerbied en onderdanigheid. "De plaats, waar gij op staat" is-voor het ogenblik- heilig land, heilig gemaakt door deze bijzondere openbaring van de Goddelijke tegenwoordigheid aldaar, en treed dus, zolang deze duurt, niet met uw verontreinigde schoenen op dat land." Bewaar uw voet, Prediker 4:17. Wij behoren met plechtige toebereiding tot God te naderen en ofschoon de lichamelijke oefening tot weinig nut is, moeten wij toch God verheerlijken met ons lichaam en door een ernstige en eerbiedige houding bij de aanbidding van God door onze innerlijke eerbied te kennen geven, alles zorgvuldig vermijdende wat lichtvaardig of ruw schijnt, en niet in overeenstemming is met het ontzaglijke van de eredienst van God.

V. De plechtige bekendmaking door God van Zijn Naam, waarbij Hij aan Mozes bekend wilde zijn, vers 6. "Ik ben de God uws vaders, de God van Abraham, de God van Izak en de God van Jakob."

1. Hij laat hem weten dat het God is, die met hem spreekt, ten einde hem op te wekken tot eerbied en aandacht, tot geloof en gehoorzaamheid, want om die allen op te wekken is dat een woord genoeg: "Ik ben de HEERE." Laat ons altijd het Woord horen, als zijnde Gods Woord, 1 Thessalonicenzen 2:13.

2. Hij wil gekend zijn als de God van zijn vaders, zijn Godvruchtige vader Amram, en de God van Abraham, Izak en Jakob, de God van zijn voorvaderen en van Israëls voorvaderen, voor wie God thans zal verschijnen. Hiermede bedoelde God:

a. Mozes te onderrichten in de kennis van een andere wereld, en zijn geloof te versterken in een toekomstigen staat. Aldus wordt dit uitgelegd door onze Heere Jezus, de beste Schriftverklaarder, die daaraan het bewijs ontleent tegenover de Sadduceën, dat de doden opgewekt zullen worden. Mozes heeft het aangewezen bij het doornenbos, zegt Hij, Lukas 20:37, dat is: "God heeft het hem daar aangewezen, en, in hem, aan ons," Mattheus 22:31 en verv. Abraham was dood, en toch is God de God van Abraham, dus leeft Abrahams ziel, met welke God in betrekking staat, en om zijn ziel volkomen gelukkig te maken, moet ter bestemder tijd zijn lichaam herleven. De belofte gedaan aan de vaderen, dat God hun God zei zijn, moet een toekomende zaligheid insluiten, want in deze wereld heeft Hij nooit iets voor hen gedaan, dat volkomen beantwoordt aan het uitgestrekte en veelomvattende van dat grote woord, maar nu Hij hun een stad bereid heeft schaamt zich God hun niet om hun God genoemd te worden, Hebreeën 11:16, zie ook Handelingen 26:6, 7, 24:15.

b. Om aan Mozes de verzekering te geven van de vervulling van al die bijzondere beloften, gedaan aan de vaderen, hij kan er gerust staat op maken, want uit deze woorden blijkt, dat God gedacht aan Zijn Verbond, Hoofdstuk 2:24. Gods Verbondsbetrekking tot ons als onze God is onze beste steun in de slechtste tijden en een grote aanmoediging voor ons geloof in bijzondere beloften. Als wij ons bewust zijn van onze eigen grote onwaardigheid, dan kunnen wij troost verlangen uit Gods betrekking tot onze vaderen, 2 Kronieken 20:6.

Vl. De plechtige indruk, die dit op Mozes gemaakt heeft, hij verborg zijn aangezicht, als iemand die zich schaamt, en ook bevreesd is God aan te zien. Nu hij wist dat het een Goddelijk licht was, werden zijn ogen er door verblind. Hij was voor het brandend braambos niet bang, voor hij er God in bemerkte. Ja, hoewel God zich de God van zijn vaders noemde, een God in

verbond met hem, was hij toch bang. Hoe meer wij van God zien, hoe meer reden wij zullen zien om Hem met eerbied en Godvruchtigheid te aanbidden. Zelfs de openbaringen van Gods genade en verbondsliefde moeten onze ootmoedige eerbied voor Hem vermeerderen.

Exodus 3:7-10

Nu Mozes zijn schoenen had uitgetrokken, (want ongetwijfeld heeft hij aan het hem gegeven bevel, vers 5, gehoorzaamd) en zijn gelaat had bedekt, komt God tot de zaak, die Hij nu besloten had te zullen doen, namelijk Israël uit te voeren uit Egypte. Thans, na nog veertig jaren van Israëls dienstbaarheid en Mozes' ballingschap, nu wij kunnen veronderstellen dat beide hij en zij begonnen te wanhopen, zij van bevrijd te worden, en hij van hun bevrijder te zijn, thans is eindelijk de tijd gekomen, het jaar van de verlosten. God komt dikwijls om Zijn volk te verlossen, als zij niet meer naar Hem uitzien. Zal Hij ook geloof vinden? Lukas 18:8.

1. Hier zien wij hoe God kennis neemt van de verdrukking van Israël, vers 7, 9. "Ik heb zeer wel gezien de verdrukking Mijns volks" niet alleen: Ik heb gezien, maar Ik heb nauwkeurig waargenomen. God heeft kennis genomen van drie dingen:

A. Hun smarten, vers 7. Waarschijnlijk was het hun niet vergund hun grieven voor Farao bloot te leggen, of zich bij zijn gerechtshoven over hun aandrijvers te beklagen, zij durfden nauwelijks elkaar hun leed klagen, maar God heeft hun tranen opgemerkt. Zelfs de verborgen smart van Gods volk is Hem bekend.

B. Hun geschrei. Ik heb hun geschrei gehoord, vers 7, het is tot Mij gekomen, vers 9. God is niet doof voor het verdriet van Zijn verdrukte volk.

C. De tirannie van hun vervolgers: Ik heb gezien de verdrukking, vers 9. Gelijk de geringsten van de verdrukten niet beneden de kennisneming Gods zijn, zo zijn de hoogsten en grootsten van hun verdrukkers niet boven Zijn bedwingende macht, maar Hij zal hen zeker om deze dingen bezoeken.

2. Nu hebben wij hier Gods belofte van hun spoedige bevrijding, vers
8. "Daarom ben Ik neergekomen, dat Ik het verlosse".

a. Dit geeft Zijn besluit te kennen om hen te verlossen, ook dat Zijn hart er op gezet was, zodat het snel en krachtdadig gedaan zal worden, en door middelen buiten de gewone weg van de Voorzienigheid. Als God iets buitengewoons doet, dan wordt Hij gezegd neer te komen om het te doen, zoals Jesaja 64:1.

b. Deze bevrijding was een type van onze verlossing door Christus, en daarin is het eeuwige Woord in waarheid neergekomen van de hemel om ons te verlossen. Het was Zijn boodschap in de wereld. Hij beloofde tevens hun gelukkige vestiging in het land Kanaän dat zij van slavernij tot vrijheid, van armoe tot overvloed, van zware arbeid en zwoegen tot rust zouden komen, en van de onzekere toestand van pachters, aan wie ieder ogenblik de pacht opgezegd kan worden, tot de rustige, eerbare toestand van heren en grondeigenaars. Als God door Zijn genade iemand verlost uit het geestelijk Egypte, zal Hij hem ook tot het hemelse Kanaän brengen.

3. De opdracht, die Hij hiertoe geeft aan Mozes, vers 10. Hij wordt niet alleen tot Israël gezonden als een profeet, om hun de verzekering te geven van hun spoedige bevrijding, (zelfs dit zou al een grote gunst geweest zijn) maar hij wordt gezonden als een gezant tot Farao, om met hem te onderhandelen, of liever, als heraut, om hun vrijlating te eisen, en hem, in geval van weigering, de oorlog te verklaren en tot Israël wordt hij gezonden als een vorst om hen te

leiden en het bevel over hen te voeren. Aldus is hij genomen van achter de zogende schapen om een veel edeler herdersambt uit te oefenen, zoals David, Psalm 78:71. God is de fontein van macht, en de machten, die er zijn, die zijn van God verordend. Dezelfde hand, die nu een schaapherder uit een woestijn haalde, om de planter te zijn van de Joodse kerk, heeft later vissers uit hun boten gehaald, om de planters te zijn van de Christelijke Kerk, opdat de uitnemendheid van de kracht zij van God.

Exodus 3:11-15

God, tot Mozes gesproken hebbende, geeft ook hem vrijheid tot spreken, waarvan hij hier gebruik maakt, en

I. Hij wijst op zijn onbekwaamheid voor de dienst waartoe hij wordt geroepen, vers 11. "Wie ben ik"? Hij acht zich die eer onwaardig, en niet *par negotio-er niet tegen opgewassen.* Hij denkt dat hij er geen moed voor heeft, en dus niet tot Farao kon gaan met een eis, die hem het hoofd zou kunnen kosten. Hij denkt dat hem verstand en beleid ontbreken, en dat hij de kinderen Israëls dus niet uit Egypte kon voeren. Zij zijn ongewapend, aan geen tucht gewend, helemaal ontmoedigd, ten enenmale onbekwaam om zichzelf te helpen, het is gewoon onmogelijk hen uit te leiden.

1. Mozes was, onder allen die toen leefden zonder enige vergelijking, het geschiktst voor dit werk, uitmuntend in geleerdheid, wijsheid, ervaring, kloekmoedigheid, geloof en heiligheid, en toch zegt hij: "Wie ben ik?" Hoe geschikter iemand is voor de dienst, hoe lager dunk hij gewoonlijk van zichzelf heeft, zie Richteren 9:8 en verv.

2. De moeilijkheden, aan dit werk verbonden, waren inderdaad erg groot, groot genoeg om zelfs de moed en het geloof van een Mozes te verschrikken. Zelfs zij, die als verstandige en gelovige werktuigen tot heil van de kerk gebruikt worden, kunnen wel in het eerst ontmoedigd zijn door de moeilijkheden, die zich voordoen.

3. Mozes was vol van moed toen hij de Egyptenaar versloeg, maar nu ontzonk hem de moed, want Godvruchtige mensen zijn niet altijd even ijverig en stoutmoedig.

4. Toch is Mozes de man, die het eindelijk doet, want God geeft de nederige genade. Een bescheiden begin is een zeer goed voorteken.

II. God beantwoordt zijn tegenwerping, vers 12.

1. Hij belooft hem Zijn tegenwoordigheid, "Ik zal voorzeker met u zijn," en dat is genoeg. Zij, die zwak zijn in zichzelf, kunnen nog wonderen doen als zij krachtig zijn in de HEERE en in de sterkte van Zijn macht, en zij, die het minste vertrouwen hebben in zichzelf kunnen het meeste vertrouwen hebben in God. Gods tegenwoordigheid geeft eer aan de onwaardigen, wijsheid en kracht aan de zwakken en dwazen, maakt dat de grootste moeilijkheden tot niet worden, en is genoeg om alle tegenwerpingen tot zwijgen te brengen.

2. Hij verzekert hem welslagen, en speciaal dat zij op deze berg God zullen aanbidden. Die verlossingen zijn het kostelijks die ons een deur openen van vrijheid om God te aanbidden. Als God ons gelegenheid en een hart geeft om Hem te dienen, dan is dit een gelukkige, bemoedigende voorproef van nog verdere voor ons bestemde zegeningen.

III. Hij verzoekt om instructies voor de uitvoering van zijn opdracht, en ontvangt ze. Hij verlangt te weten bij welke Naam God zich nu bekend wil maken, vers 13.

1. Hij veronderstelt dat de kinderen Israëls hem zullen vragen: "Hoe Zijn naam?" Die vraag zullen zij doen, hetzij:

a. Om Mozes in verlegenheid te brengen, want hij voorzag moeilijkheden, niet alleen in zijn handelen met Farao, om van hem toestemming te verkrijgen voor hun vertrek, maar ook in het handelen met hen om hen gewillig te maken om te vertrekken. Zij zullen bezwaar maken en geneigd zijn tot vitten en bedillen, zij zullen hem vragen zijn geloofsbrieven over te leggen, en waarschijnlijk zal dit de op-de-proefstelling zien: "Kent hij de Naam van God? Heeft hij het wachtwoord?" Eens werd hem gevraagd: Wie heeft u tot een overste of rechter over ons gezet? Toen had hij geen antwoord gereed, en hij wilde niet weer aldus in verlegenheid worden gebracht, maar kunnen zeggen in wiens naam hij kwam.

b. Zij zullen hem die vraag doen voor hun eigen inlichting. Het is te vrezen dat zij in Egypte zeer onwetend waren geworden, waartoe heeft medegewerkt hun harde arbeid, hun gebrek aan leraren en hun verlies van de Sabbat zodat hun nog de eerste beginselen van de orakelen Gods geleerd moesten worden. Of wel: de vraag: "Wat is Zijn naam?" was zoveel als een vragen naar de aard van de bedeling, die zij nu hadden te wachten: "Hoe zal God er ons in bekend worden, en waarop kunnen wij van Hem staatmaken?"

2. Hij verlangt instructies voor het antwoord dat hij hun zal geven. "wat zal ik tot hen zeggen?", op welke naam zal ik mij beroepen tot een bewijs van mijn gezag? Ik moet iets groots, iets buitengewoons tot hen zeggen, wat zal dit wezen? Indien ik gaan moet, zo laat mij volledige instructies hebben, opdat ik niet tevergeefs loop. Het is van het grootste belang voor ons om in de Naam van God tot de mensen te spreken, en er goed op voorbereid te zijn. Zij, die willen weten wat zij moeten zeggen, moeten tot God gaan, tot het Woord van Zijn genade en tot de troon van de genade om instructies te verkrijgen, Ezechiel 2:7, 3:4, 10:17. Wanneer wij ook iets te doen hebben met God, altijd is het wenselijk om te weten en onze plicht om te bedenken wat Zijn Naam is.

IV. God geeft hem direct volledige instructies omtrent deze zaak: bij twee Namen wil God bekend zijn.

1. Bij een NAAM, die aanduidt wat Hij is in zichzelf, vers 14. "IK ZAL ZIJN, DIE IK ZIJN ZAL!" Dit verklaart Zijn NAAM *Jehova*, en betekent:

a. Dat Hij uit zichzelf bestaat, van niemand afhankelijk is. De grootste en beste mens ter wereld moet zeggen: Door de genade Gods ben ik wat ik ben, maar onze God zegt het volstrekt en onbepaald. En het is meer dan enig schepsel, mens of engel zeggen kan: "Ik ben wat Ik ben", uit zichzelf bestaande kan het niet anders of Hij moet ook in zichzelf genoegzaam zijn, en de onuitputtelijke fontein van leven en zaligheid wezen.

b. Dat Hij eeuwig is en onveranderlijk, en altijd dezelfde, gisteren, heden en tot in eeuwigheid zal Hij zijn wat Hij zijn zal en wat Hij is, zie Openbaring 1:8.

c. Dat wij hem door geen vragen of zoeken kunnen ontdekken, het is een NAAM, die alle vrijpostig of nieuwsgierig vragen naar God in bedwang houdt, en inderdaad zegt: Waarom vraagt gij dus naar Mijn NAAM, daar die toch een geheim is, Richteren 13:18. Spreuken 30:4. Vragen wij: Wat is God? Het zij ons genoeg te weten dat Hij is wat Hij is, wat Hij altijd was, en altijd zijn zal. "Wat een klein stukje van de zaak hebben wij van Hem gehoord?" Job 26:14.

d. Dat Hij waar is en getrouw aan al Zijn beloften, onveranderlijk in Zijn woord zowel als in Zijn wezen, en geen man, dat Hij zou liegen. Laat Israël dit weten: "IK ZAL ZIJN heeft mij tot ulieden gezonden!"

2. Een NAAM, die te kennen geeft wat Hij is voor Zijn volk. Opdat die NAAM, IK BEN hen niet in spanning of onzekerheid zou houden wordt hem verder gezegd om ook gebruik te maken van een andere Naam van God, die hun meer gemeenzaam bekend en ook begrijpelijker voor hen is, vers 15. De HEERE, de God uwer vaderen, de God van Abraham, de God van Izak, en de God van Jakob heeft mij tot ulieden gezonden, dat is mijn Naam eeuwiglijk, en dat is Mijn gedachtenis van geslacht tot geslacht." Aldus heeft God zich aan hem bekend gemaakt, vers 6, en aldus moet hij Hem aan hen bekend maken:

a. Ten einde de Godsdienst van hun vaderen onder hen te doen herleven, want het is te vrezen dat die zeer in verval onder hen was geraakt, ja bijna verloren was. Dat was nodig om hen toe te bereiden voor hun verlossing Psalm 80:20.

b. Ten einde hun verwachting op te wekken van de spoedige vervulling van de beloften, gedaan aan hun vaderen. Abraham, Izaak en Jakob worden speciaal genoemd omdat met Abraham het verbond het eerst werd opgericht, dat met Izaak en Jakob dikwijls en nadrukkelijk werd vernieuwd, en deze drie werden onderscheiden van hun broeders en verkoren om de bewaarders te zijn van het verbond, toen hun broeders verworpen werden. God wil dit tot Zijn Naam hebben in eeuwigheid en het was en is en zal zijn de Naam, bij welke de aanbidders Hem kennen en onderscheiden van alle valse goden, zie 1 Koningen 18:36. Gods verbondsbetrekking tot Zijn volk is wat Hij steeds indachtig zal zijn, waarin Hij roemt, en dat Hij wil dat wij nooit zullen vergeten, maar er Hem de eer van zullen toebrengen. Indien Hij wil dat dit van geslacht tot geslacht Zijn gedachtenis is, dan is er alle reden voor ons om het ook tot onze gedachtenis te maken, wat zij is heerlijk en kostelijk.

Exodus 3:16-22

Mozes ontvangt meer hier bijzondere instructies omtrent zijn werk, en hem wordt van tevoren de goede uitslag ervan meegedeeld.

1. Hij moet handelen met de oudsten van Israël en de verwachting van een spoedig vertrek naar Kanaän bij hen opwekken, vers 16,17, Hij moet hun als een trouw gezant meedelen wat God tot hem gezegd heeft. Wat de leraren van God hebben ontvangen, moeten zij aan de gemeente overleveren, en niets van wat nuttig is terughouden. Leg daar de nadruk op, vers 17, "Daarom heb Ik heb gezegd: Ik zal ulieden uit de verdrukking van Egypte opvoeren", dat is genoeg om hen te overtuigen: Ik heb het gezegd, en: Zou Hij het zeggen en niet doen? Voor ons zijn zeggen en doen twee, maar niet voor God, want Hij is één van zin, wie zal Hem dan af keren? "Ik heb het gezegd en geheel de wereld kan het niet tegenspreken", Zijn raad zal bestaan.

Bij de oudsten van Israël zal hij welslagen, wordt hem gezegd, vers 18. "zij zullen uw stem horen", en u niet verstoten, zoals zij veertig jaren geleden gedaan hebben. Hij, die door Zijn genade het hart neigt en het oor opent, kon van tevoren zeggen: Zij zullen uw stem horen, daar Hij besloten had hen gewillig te maken in de dag van Zijn heirkracht.

2. Hij moet handelen met de koning van Egypte, vers 18.

a. Zij moeten niet beginnen met een eis, maar met een nederig verzoek die zachte en onderdanige methode moet eerst beproefd worden, zelfs bij iemand, op wie-dit was zeker-zij geen uitwerking zou hebben: "Wij smeken u, laat ons gaan".

b. Zij moeten Farao slechts verlof vragen om naar de berg Sinaï te gaan ter aanbidding van God, en hem niet zeggen dat zij voor goed weggaan naar Kanaän, dat zou direct afgewezen zijn, maar dit was een bescheiden en redelijk verzoek, en zijn weigering ervan was volstrekt niet goed te keuren maar rechtvaardigde hen in hun geheel verlaten van zijn koninkrijk. Indien hij hun geen verlof wilde geven om te gaan offeren bij de berg Sinaï, dan gaan zij met recht zonder verlof heen om zich te vestigen in Kanaän. De roepingen en bevelen, die God aan de zondaren doet toekomen, zijn in zichzelf zo volkomen redelijk en zij worden op zo zachtmoedige, vriendelijke wijze tot hen gebracht, dat de ongehoorzame wel voor altijd de mond gestopt moet zijn.

Wat betreft zijn welslagen bij Farao, wordt hem hier gezegd:

a. Dat noch nederig verzoek noch overreding of nederig vertoog iets bij hem zal vermogen, nee, ook zelfs geen machtige uitgestrekte hand van tekenen en wonderen, vers 19. "Ik weet dat de koning van Egypte ulieden niet zal laten gaan." God zendt Zijn boden tot hen, wier hardheid en hardnekkigheid Hij kent en voorziet, opdat het blijke dat Hij wil, dat zij zich zullen bekeren en leven

b. Dat plagen hem er toe zullen dwingen vers 20, "Ik zal Egypte slaan en daarna zal hij u laten vertrekken." Diegenen zullen voorzeker gebroken worden door de kracht van Gods hand, die zich niet willen buigen voor de kracht van Zijn Woord, wij kunnen er zeker van wezen dat als God oordeelt Hij zal overwinnen.

c. Dat zijn volk vriendelijker voor hen zal wezen, en hen bij hun vertrek voorzien zal van overvloed van zilveren en gouden vaten en klederen, tot hun grote verrijking, vers 21, 22. "Ik zal dit volk genade geven in de ogen van de Egyptenaren".

Ten eerste: God maakt soms niet alleen dat de vijanden van Zijn volk met hen bevredigd worden, maar dat zij hun vriendelijkheid betonen.

Ten tweede: God heeft veel middelen om de rekeningen te vereffenen tussen hen, die onrecht lijden, en hen, die hun onrecht doen, de verdrukte recht te doen, en hen, die onrecht gedaan hebben, te noodzaken om vergoeding te doen, want Hij is gezeten op de rechterstoel en oordeelt in rechtmatigheid.

HOOFDSTUK 4

1 Toen antwoordde Mozes, en zeide: Maar zie, zij zullen mij niet geloven, noch mijn stem horen; want zij zullen zeggen: De HEERE is u niet verschenen!
2 En de HEERE zeide tot hem: Wat is er in uw hand? En hij zeide: Een staf.
3 En Hij zeide: Werp hem ter aarde. En hij wierp hem ter aarde! Toen werd hij tot een slang; en Mozes vlood van haar.
4 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Strek uw hand uit, en grijp haar bij haar staart! Toen strekte hij zijn hand uit, en vatte haar, en zij werd tot een staf in zijn hand.
5 Opdat zij geloven, dat u verschenen is de HEERE, de God hunner vaderen, de God van Abraham, de God van Izak, en de God van Jakob.
6 En de HEERE zeide verder tot hem: Steek nu uw hand in uw boezem. En hij stak zijn hand in zijn boezem; daarna trok hij ze uit, en ziet, zijn hand was melaats, wit als sneeuw.
7 En Hij zeide: Steek uw hand wederom in uw boezem. En hij stak zijn hand wederom in zijn boezem; daarna trok hij ze uit zijn boezem, en ziet, zij was weder als zijn ander vlees.
8 En het zal geschieden, zo zij u niet geloven, noch naar de stem van het eerste teken horen, zo zullen zij de stem van het laatste teken geloven.
9 En het zal geschieden, zo zij ook deze twee tekenen niet geloven, noch naar uw stem horen, zo neem van de wateren der rivier, en giet ze op het droge; zo zullen de wateren, die gij uit de rivier zult nemen, diezelve zullen tot bloed worden op het droge.
10 Toen zeide Mozes tot den HEERE: Och Heere! ik ben geen man wel ter tale, noch van gisteren, noch van eergisteren, noch van toen af, toen Gij tot Uw knecht gesproken hebt; want ik ben zwaar van mond, en zwaar van tong.
11 En de HEERE zeide tot hem: Wie heeft den mens den mond gemaakt, of wie heeft den stomme, of dove, of ziende, of blinde gemaakt? Ben Ik het niet, de HEERE?
12 En nu ga henen, en Ik zal met uw mond zijn, en zal u leren, wat gij spreken zult.
13 Doch hij zeide: Och, Heere! zend toch door de hand desgenen, dien Gij zoudt zenden.
14 Toen ontstak de toorn des HEEREN over Mozes, en Hij zeide: is niet Aaron, de Leviet, uw broeder? Ik weet, dat hij zeer wel spreken zal, en ook, zie, hij zal uitgaan u tegemoet; wanneer hij u ziet, zo zal hij in zijn hart verblijd zijn.
15 Gij dan zult tot hem spreken, en de woorden in zijn mond leggen; en Ik zal met uw mond, en met zijn mond zijn; en Ik zal ulieden leren, wat gij doen zult.
16 En hij zal voor u tot het volk spreken; en het zal geschieden, dat hij u tot een mond zal zijn, en gij zult hem tot een god zijn.
17 Neem dan dezen staf in uw hand, waarmede gij die tekenen doen zult.
18 Toen ging Mozes heen, en keerde weder tot Jethro, zijn schoonvader, en zeide tot hem: Laat mij toch gaan, dat ik wederkere tot mijn broederen, die in Egypte zijn, en zie, of zij nog leven. Jethro dan zeide tot Mozes: Ga in vrede!
19 Ook zeide de HEERE tot Mozes in Midian: Ga heen, keer weder in Egypte, want al de mannen zijn dood, die uw ziel zochten.
20 Mozes dan nam zijn vrouw, en zijn zonen, en voerde hen op een ezel, en keerde weder in Egypteland; en Mozes nam den staf Gods in zijn hand.
21 En de HEERE zeide tot Mozes: Terwijl gij heentrekt, om weder in Egypte te keren, zie toe, dat gij al de wonderen doet voor Farao, die Ik in uw hand gesteld heb; doch Ik zal zijn hart verstokken, dat hij het volk niet zal laten gaan.
22 Dan zult gij tot Farao zeggen: Alzo zegt de HEERE: Mijn zoon, Mijn eerstgeborene, is Israel.
23 En Ik heb tot u gezegd: Laat Mijn zoon trekken, dat hij Mij diene! maar gij hebt geweigerd hem te laten trekken; zie, Ik zal uw zoon, uw eerstgeborene doden!

24 En het geschiedde op den weg, in de herberg, dat de HEERE hem tegenkwam, en zocht hem te doden.
25 Toen nam Zippora een stenen mes en besneed de voorhuid haars zoons, en wierp die voor zijn voeten, en zeide: Voorwaar, gij zijt mij een bloedbruidegom!
26 En Hij liet van hem af. Toen zeide zij: Bloedbruidegom! vanwege de besnijdenis.
27 De HEERE zeide ook tot Aaron: Ga Mozes tegemoet in de woestijn. En hij ging, en ontmoette hem aan den berg Gods, en hij kuste hem.
28 En Mozes gaf Aaron te kennen al de woorden des HEEREN, Die hem gezonden had, en al de tekenen, die Hij hem bevolen had.
29 Toen ging Mozes en Aaron, en zij verzamelden al de oudsten der kinderen Israels.
30 En Aaron sprak al de woorden, die de HEERE tot Mozes gesproken had; en hij deed de tekenen voor de ogen des volks.
31 En het volk geloofde, en zij hoorden, dat de HEERE de kinderen Israels bezocht, en dat Hij hun verdrukking zag, en zij neigden hun hoofden, en aanbaden.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De voortzetting van het gesprek tussen God en Mozes aan het braambos, betreffende de grote zaak van Israëls uitvoering uit Egypte.

1.Mozes komt met de tegenwerping van het ongeloof van het volk. vers 1, en God neemt dit bezwaar weg door hem macht te geven om wonderen te doen.

a. Hij zal zijn staf in een slang veranderen, en dan weer de slang in een staf, vers 2-5.

b. Hij zal zijn hand melaats maken, en dan weer gezond, vers 6-8

c. Hij zal water in bloed veranderen, vers 9.

2. Mozes maakt bezwaar omdat hij zwaar van mond en zwaar van tong is, vers 10 en vraagt om voor verontschuldigd gehouden te mogen worden van te gaan, vers 13, maar God neemt dit bezwaar weg:

a. Door te beloven met hem te zullen zijn, vers 11, 12.

b. Door hem voor die opdracht Aäron toe te voegen, vers 14-16

c. Door zelfs op de staf in zijn hand eer te leggen, vers 17.

II. Het begin van Mozes tenuitvoerbrenging van zijn opdracht.

1. Hij ontvangt verlof van zijn schoonvader om terug te keren naar Egypte. vers 18.

2. Hij ontvangt nadere instructies en verdere aanmoediging van God, vers 19-23.

3. Hij verhaast zijn vertrek, en neemt zijn gezin mee, vers 20.

4.Hij ondervindt enige moeilijkheid op de weg vanwege de besnijdenis van zijn zoon, vers 24-26.

5. Hij heeft het genoegen van zijn broeder Aäron te ontmoeten, vers 27-28.

6. Hij geeft, tot hun grote vreugde, zijn opdracht te kennen aan de oudsten van Israël, vers 29-31

En aldus werden voor deze grote verlossing de raderen In beweging gebracht.

Exodus 4:1-9

Het was een zeer grote eer, waartoe Mozes geroepen werd, toen God hem de opdracht gaf om Israël uit te voeren uit Egypte, maar toch kan hij er nauwelijks toe bewogen worden om die opdracht te aanvaarden, en als hij haar ten laatste aanneemt, is het nog met grote tegenzin, wat wij eerder aan een nederig wantrouwen van zichzelf moeten toeschrijven dan aan een ongelovig wantrouwen van God en van Zijn woord en macht. Zij, die door God bestemd zijn om verhoogd te worden, worden door Hem met ootmoed bekleed, die het bekwaamst zijn voor de dienst, zijn het minst verwaand.

I. Mozes voert als bezwaar aan, dat naar alle waarschijnlijkheid het volk zijn stem niet zal horen, vers 1. Dat is: dat zij hem niet op zijn woord zullen geloven, tenzij hij hun een teken toonde en hem was nog niet gezegd, dat hij dit doen moest. Deze tegenwerping kan niet worden gerechtvaardigd, omdat zij in tegenspraak is met wat God gezegd heeft, Hoofdstuk 3:18 :Zij zullen uw stem horen. Als God zegt: Zij zullen, dan hoort Mozes niet te zeggen: Zij zullen niet. Zeker bedoelt hij: "Misschien zullen zij in het eerst niet," of, "sommigen van hen zullen niet." Indien er tegensprekers onder hen zijn, die zijn opdracht in twijfel trekken, hoe moet hij dan met hen handelen? En wat moet hij doen om hen tot overtuiging te brengen? Hij dacht hoe zij hem eens verworpen hebben, en hij vreesde dat het nu weer zo gaan zou. Tegenwoordige mismoedigheid ontstaat dikwijls uit vroegere teleurstellingen. Wijze en Godvruchtige mensen koesteren soms een ongunstiger mening over de lieden, dan zij verdienen. Mozes zei: vers 1. Zij zullen mij niet geloven, en toch heeft hij zich hierin gelukkig vergist, want in vers 31 wordt gezegd: het volk geloofde, maar toen waren ook eerst de tekenen, door God aangewezen, voor hun ogen gedaan.

II. God machtigt hem om wonderen te werken, wijst hem speciaal drie aan, waarvan twee nu direct tot zijn eigen overtuiging gewerkt werden. Echte wonderen zijn de overtuigendste uitwendige bewijzen van een Goddelijke zending. Daarom heeft onze Heiland zich dikwijls beroepen op Zijn werken, zoals in Johannes 5:36, en Nicodémus verklaart er zich door overtuigd, Johannes 3:2. daar aan Mozes hier een bijzondere opdracht gegeven is om de rechter en wetgever van Israël te zijn, wordt aan zijn lastbrief dit zegel gehecht, en wordt hij bij zijn komst tot Israël door deze geloofsbrieven ondersteund.

1. De staf in zijn hand wordt tot onderwerp gemaakt van een wonder, een dubbel wonder. Zij wordt slechts uit zijn hand geworpen, en zij wordt een slang, hij neemt haar op, en zij wordt weer een staf, vers 2- 4 Nu was hier:

a. een Goddelijke macht geopenbaard in die verandering zelf: dat een droge stok veranderd zou worden in een levende slang, die zo schrikwekkend is dat Mozes zelf tot wie zij zich dreigend gekeerd scheen te hebben, van haar wegkroop, hoewel, naar wij kunnen veronderstellen, in die woestijn slangen niet vreemd voor hem waren, maar wat door een wonder werd voortgebracht, was altijd het beste en krachtigste in zijn soort, zoals het water, dat in wijn werd veranderd, en dat toen die levende slang weer tot een droge stok werd, dat was het doen des HEEREN.

b. Hier was eer gelegd op Mozes: daar die verandering gemaakt werd op zijn eenvoudig neerwerpen en weeropnemen, zonder een toverformule of bezwering. Dat hij aldus gemachtigd werd om onder God buiten de gewone loop van de natuur en van de voorzienigheid te handelen, was een bewijs van zijn gezag en van zijn macht om, onder God, een nieuwe

bedeling vast te stellen van het Koninkrijk van de genade. Wij kunnen ons ons niet voorstellen, dat de God van de waarheid een macht als deze aan een bedrieger zou verlenen.

c. In het wonder zelf lag een betekenis: Farao had de roede van Israël in een slang verkeerd, hen voorstellende als gevaarlijk voor zijn rijk, Hoofdstuk 1:10, hen in het stof doen kruipen en hun verderf en ondergang zoekende, maar nu zullen zij weer in een roede verkeerd worden. Of wel: Farao had de roede van de regering verkeerd in een slang van verdrukking, waarvoor Mozes zelf naar Midian gevlucht was maar door middel van Mozes was het toneel nu veranderd.

d. Er was een directe strekking in om de kinderen Israëls er van te overtuigen, dat Mozes in waarheid van God was gezonden, om te doen wat hij deed, vers 5. Wonderen zijn tot een teken voor de ongelovigen, 1 Corinthiërs 14:22.

2. Vervolgens werd zijn hand tot het onderwerp van een wonder gemaakt. Hij steekt haar in zijn boezem, en toen hij ze er uittrok was zij melaats, hij steekt haar weer in dezelfde plaats, en trekt ze er uit, gezond en wel, vers 6, 7. Dat betekende:

a. Dat Mozes door de kracht Gods zware ziekten over Egypte zou brengen, die, op zijn gebed, weggenomen, opgeheven zullen worden.

b. Dat, doordat de Israëlieten in Egypte melaats waren geworden, verontreinigd door zonde en bijna verteerd door verdrukking (een melaatse is als een dode), Numeri 12:1 zij, door in Mozes’ boezem genomen te worden, gereinigd en geheeld zouden worden, en al hun grieven zouden worden hersteld.

c. Dat Mozes niet in zijn eigen kracht, noch tot zijn eigen lof wonderen zou werken, maar door de kracht van God en tot Zijn verheerlijking, die melaatse hand van Mozes maakt, dat voor altijd de roem is uitgesloten. Nu werd verondersteld dat, zo het eerste teken hen niet zou overtuigen, het tweede die overtuiging wèl zou teweegbrengen. God is bereid om de waarheid van Zijn Woord meer overvloedig aan te tonen, en is niet zuinig met Zijn bewijzen, de menigte en de verscheidenheid van de wonderen bevestigen het getuigenis.

3. Hij ontvangt bevel om, als hij in Egypte zou gekomen zijn, water uit de rivier in bloed te verkeren, vers 9. Dit geschiedde in het eerst als een teken, maar toen Farao er geen geloof aan sloeg, werd daarna al het water van de rivier in bloed veranderd, en toen werd het een plaag. God beveelt hem dit wonder te doen ingeval dat de eerste twee wonderen hen nog niet tot overtuiging gebracht zouden hebben. Aan het ongeloof moet geen verontschuldiging worden gelaten, het moet schuldig worden bevonden aan moedwillige hardnekkigheid. Van het volk van Israël had God gezegd, Exodus 3:18 :Zij "zullen horen", toch verordineert Hij dat voor hun overtuiging deze wonderen gedaan zullen worden, want Hij die het doel heeft verordineerd, heeft ook de middelen verordineerd.

Exodus 4:10-17

Mozes blijft nog onwillig voor het werk, dat God voor hem bestemd had, tot overtredens toe, want nu kunnen wij het niet meer toeschrijven aan zijn nederigheid of bescheidenheid, maar moeten erkennen dat er al te veel lafhartigheid, traagheid en ongeloof in was.

Merk op:

I. Hoe Mozes zich van dit werk zocht te verontschuldigen.

1. Hij voert aan dat hij geen goed spreker is, vers 10. "Och HEERE! ik ben geen man wel ter tale." Hij was een groot wijsgeer, staatsman en Godgeleerde, maar geen redenaar, een man met een helder hoofd, een groot en diep denker, en van een gezond oordeel, maar hij was niet welbespraakt, kon zich niet gemakkelijk uiten, en daarom achtte hij zich ongeschikt om tot voorname mannen over grote en belangrijke zaken te spreken, in gevaar om door de Egyptenaren tot zwijgen te worden gebracht. Laat ons hierbij opmerken, dat wij de mensen niet moeten beoordelen naar hun vaardigheid in het spreken, Mozes was machtig in woorden, Handelingen 7:22, en toch niet welbespraakt, wat hij zei was sterk en gespierd, en ter zake, en het vloeide als de dauw, Deuteronomium 32:2, hoewel hij in zijn voordracht die vaardigheid, en gemakkelijkheid, en sierlijkheid niet had van sommigen, die toch geen tiende deel hebben van zijn verstand. De rede-of spraak-van Paulus was verachtelijk, 2 Corinthiërs 10:10. Veel wijsheid en grote waarde kan verborgen liggen onder een langzame, aarzelende wijze van spreken.

b. Soms behaagt het God om diegenen als Zijn boodschappers te kiezen, die van nature het minst begaafd zijn, opdat Zijn genade zoveel helderder in hen zal uitblinken. Christus' discipelen waren geen redenaars, voordat de Geest hen tot redenaars had gemaakt.

2. Toen dit zijn bezwaar was teniet gedaan, en al zijn verontschuldigingen weerlegd waren, vroeg hij aan God om iemand anders te zenden om die boodschap te volbrengen en hem in Midian te laten om schapen te hoeden, vers 13. "Doch hij zeide: Och, HEERE! zend toch door de hand desgenen, dien Gij zoudt zenden." Gij kunt voorzeker iemand vinden, die er veel meer geschikt voor is dan ik. Een onwillig hart zal de armzaligste verschoning aangrijpen, en zal een werk, waarin moeilijkheid en gevaar gelegen is, graag op iemand anders schuiven.

II. Hoe God zich verwaardigt om op al zijn verontschuldigingen te antwoorden, hoewel de toorn des HEEREN over hem was ontstoken, vers 14, bleef Hij toch met hem redeneren, totdat Hij hem had overwonnen. Zelfs het wantrouwen van onszelf zal, als het te ver gaat en ons of afhoudt van onze plicht, of ons belemmert in het doen van onze plicht, of ons de moed beneemt om afhankelijk te zijn van God, Hem zeer mishagen. Gods toorn wordt terecht ontstoken door onze onwilligheid om Hem te dienen, en Hij heeft alle reden om dit erg verkeerd aan te merken, want Hij is zo'n weldoener, dat Hij ons vooruit is, en zo'n beloner dat Hij nooit achterstallig bij ons is. God is terecht boos op hen, die Hij toch niet verwerpt, Hij verwaardigt zich om zelfs met zijn ondeugende kinderen de zaak te beredeneren en overwint hen, zoals Hij hier Mozes overwonnen heeft, met genade en goedheid.

A. Tegenover de zwakheid van Mozes herinnert Hij hem hier aan Zijn eigen macht vers 11.

a. Zijn macht in wat Mozes als bezwaar aanvoert: "En de HEERE zeide tot hem: Wie heeft de mens de mond gemaakt, of wie heeft de stomme, of dove, of ziende, of blinde gemaakt? Ben Ik het niet, de HEERE?" Mozes wist dat God de mens gemaakt heeft, maar nu moet hij er aan herinnerd worden dat God de mens de mond gemaakt heeft. Als wij het oog hebben op God als Schepper, zal ons dit helpen over zeer veel van de moeilijkheden, die zich voordoen op de weg van onze plicht, Psalm 124:8. Als Schepper van de natuur heeft God ons het vermogen gegeven van de spraak, en van Hem, de fontein van alle gaven en genade, komt de bekwaamheid om goed te spreken, de mond en wijsheid, Lukas 21:15, de tong van de geleerden, Jesaja 50:4, Hij stort genade uit in de lippen, Psalm 45:3.

b. Zijn macht in het algemeen over de andere vermogens, wie anders dan God heeft de stomme of dove of ziende of blinde gemaakt?

Ten eerste. De volkomenheid van onze vermogens is Zijn werk, Hij maakt de ziende, Hij formeerde het oog, Psalm 94:9- "Toen opende Hij hun verstand, opdat zij de Schriften verstonden." Lukas 24, 45.

Ten tweede. Ook de onvolkomenheid er van is van Hem, Hij maakt de stomme en dove en blinde. Is er enig kwaad van die aard en heeft de HEERE het niet gedaan? Ongetwijfeld heeft Hij het gedaan en steeds in wijsheid en rechtvaardigheid en tot Zijn verheerlijking Johannes 9:3. Farao en de Egyptenaren werden geestelijk doof en blind gemaakt, zoals Jesaja 6:9, 10. Maar God wist hoe met hen te handelen en eer door hen te verkrijgen.

B. Om hem te bemoedigen in zijn grote onderneming, herhaalt Hij de belofte van Zijn tegenwoordigheid, niet alleen in het algemeen: "Ik zal met u zijn", Exodus 3:12, maar in het bijzonder: "Ik zal met uw mond zijn, zodat de onvolkomenheid van uw spraak geen nadeel zal opleveren voor uw boodschap." Het blijkt niet dat God dit gebrek- waarin het ook moge bestaan hebben-onmiddellijk heeft weggenomen, maar Hij deed wat er mee gelijk stond: Hij leerde hem wat hij moest zeggen, en liet dan de zaak zichzelf aanbevelen, indien anderen met meer sierlijkheid hebben gesproken, heeft toch niemand met meer macht gesproken. Zij, die door God gebruikt worden om voor Hem te spreken, moeten tot Hem gaan om instructies, en het zal hun gegeven worden wat zij zullen spreken, Mattheus 10:19.

C. Hij voegt hem Aäron toe voor zijn opdracht. Hij belooft dat Aäron hem te van zijn tijd zal ontmoeten, en dat deze blij zal zijn hem te zien, daar zij waarschijnlijk elkaar in vele jaren niet gezien hadden, vers 14. Hij beveelt hem Aäron als zijn woordvoerder te gebruiken, vers 16. God zou Mozes wegens zijn onwilligheid om gebruikt te worden geheel opzij kunnen zetten, maar Hij heeft zijn zwakheid in aanmerking genomen, en geeft hem een helper.

Merk op:

a. Dat twee beter zijn dan één, Prediker 4:9. God zal Zijn twee getuigen hebben, Openbaring 13:3, opdat uit hun mond ieder woord bestaan zal.

b. Aäron was de broer van Mozes, de Goddelijke wijsheid beschikte het zo, dat hun natuurlijke genegenheid voor elkaar hun eenheid zou versterken bij de gezamenlijke uitvoering van hun opdracht. Christus heeft Zijn discipelen twee aan twee uitgezonden, en sommigen van die paren waren broeders.

c. Aäron was de oudste broer, en toch was hij bereid en gewillig om onder Mozes gebruikt te worden in deze zaak omdat God het zo wilde. d Aäron kon goed spreken, en toch was hij de mindere van Mozes in wijsheid. God deelt Zijn gaven verschillend uit aan de kinderen van de mensen, opdat wij zien zullen hoe wij elkaar nodig hebben, en ieder iets zal kunnen bijdragen tot welzijn van het geheel, 1 Corinthiërs 12:21. De tong van Aäron met het hoofd en het hart van Mozes zou iemand volkomen geschikt maken voor dit gezantschap. God belooft: "Ik zal met uw mond en zijn mond zijn." Zelfs Aäron, die goed kon spreken, kon toch niet ter zake spreken, tenzij God met zijn mond was, zonder de voortdurende hulp van de Goddelijke genade zullen de beste gaven het doel nog missen.

D. Hij beveelt hem de staf in zijn hand mee te nemen, vers 17, om aan te duiden dat hij zijn onderneming eerder door doen dan door spreken ten uitvoer zal brengen. De tekenen, die hij met deze staf doen zal, zullen ruim opwegen tegen zijn gebrek aan welsprekendheid, een wonder zal hem meer dienst doen dan al de redekunde van de wereld. "Neem deze staf", de staf, die hij droeg als herder, opdat hij zich de geringe staat niet zou schamen, waaruit God hem riep. Deze herdersstaf moet zijn staf van gezag zijn, en moet hem beide tot zwaard en tot scepter dienen.

Exodus 4:18-23

I. Mozes krijgt verlof van zijn schoonvader, om naar Egypte terug te keren, vers 18. Zijn schoonvader was vriendelijk voor hem geweest toen hij een vreemdeling was, en daarom wil hij nu niet zo onbeleefd zijn om zijn familie, noch zo onrechtvaardig om zijn dienst, te verlaten, zonder er hem kennis van te geven. De eer van toegelaten te zijn tot gemeenschap met God en van gebruikt te worden in Zijn dienst, ontheft ons niet van onze plicht ten opzichte van onze bloedverwanten en beroepsbetrekkingen in deze wereld. Voorzoveel blijkt, heeft Mozes aan zijn schoonvader niets gezegd van Gods heerlijke openbaring aan hem, voor zulke gunstbewijzen moeten wij God dankbaar zijn, maar er ons niet op beroemen voor de mensen.

II. Hij ontvangt nog verdere bemoediging en onderricht van God voor zijn werk. Nadat God hem aan het braambos was verschenen om gemeenschap met hem te openen, schijnt Hij meermalen tot hem gesproken te hebben, naar dit nodig was, maar met minder ontzagwekkende plechtigheid, en:

1. Hij verzekert Mozes dat het gevaar voor hem geweken is. Welke nieuwe vijanden hij zich ook mocht maken door zijn onderneming zijn oude vijanden, al "want al de mannen zijn dood, die uw ziel zochten", vers 19. Misschien was er wel enige verborgen vrees van in hun handen te zullen vallen, in de onwil van Mozes om naar Egypte te gaan, hoewel hij dit niet graag erkende, maar zich beriep op zijn onwaardigheid, onbekwaamheid, gebrek aan welsprekendheid, enz. God kent alle verzoekingen van Zijn volk, en Hij weet hoe hen te wapenen tegen hun verborgen vrees Psalm 142:3, 4.

2. Hij beveelt hem de wonderen te doen, niet alleen voor de oudsten van Israël, maar voor Farao, vers 21. Er waren aan het hof van Farao misschien nog sommigen in leven, die zich Mozes herinnerden, toen hij de zoon van Farao’s dochter was, en hem menigmaal dwaas genoemd hadden vanwege zijn opgeven van de eer van die betrekking, maar nu wordt hij teruggezonden naar het hof, bekleed met een grotere en hogere macht, dan waartoe Farao’s dochter hem kon bevorderen, zodat het bleek, dat hij niets verloren had bij zijn keus, die wonderdoende staf versierde Mozes’ hand meer dan de scepter van Egypte haar had kunnen versieren. Zij, die met minachting neerzien op wereldse eer, zullen beloond worden met de eer, die van God komt en die de echte eer is.

3. Opdat Farao’s hardnekkigheid hem geen verwondering of ontmoediging zou baren, zegt God hem van tevoren, dat Hij "zijn hart zal verstokken". Farao had zijn hart verhard tegen het zuchten en kermen van de verdrukte Israëlieten het innerlijke van zijn barmhartigheid voor hen toegesloten, en nu wordt zijn hart in de weg van een rechtvaardig oordeel door God verhard tegen de overtuiging van de wonderen en de verschrikking van de plagen. Leraren moeten het verwachten, dat zij aan velen tevergeefs arbeiden, wij moeten het niet vreemd achten, als wij mensen ontmoeten op wie de krachtigste argumenten geen invloed of uitwerking hebben, ons oordeel is bij de HEERE.

4. Er worden hem woorden in de mond gelegd, die hij tot Farao moet spreken, vers 22, 23. God heeft hem beloofd: "Ik zal u leren wat gij spreken zult", vers 12, en hier leert Hij het hem.

a. Hij moet zijn boodschap brengen in de Naam van de grote Jehovah. "Alzo zegt de HEERE!" Dit is de eerste maal, dat die inleiding door enig mens is gebruikt, welke later zo veelvuldig

gebruikt is door al de profeten. Hetzij nu Farao zal horen hetzij hij het zal laten, Mozes moet hem zeggen: "Alzo zegt de HEERE!"

b. Hij moet Farao bekendmaken met Israëls betrekking tot God en met Gods zorg over Israël. "Is Israël een knecht of is hij een ingeborene des huizes?", Jeremia 2:l4. Neen, "Israël is Mijn zoon, Mijn eerstgeborene", (Hosea 11, 1), kostelijk in Mijn ogen, verheerlijkt, en Mij dierbaar, en moet niet aldus beledigd en mishandeld worden.

c. Hij moet vrijlating voor hen eisen. "Laat Mijn zoon trekken, niet slechts Mijn knecht, die gij het recht niet hebt terug te houden, maar Mijn zoon, wiens vrijheid en eer mij zeer ter harte gaan. Het is Mijn zoon, Mijn zoon, die Mij dient, en daarom moet hij verschoond, moet voor hem gepleit worden, Maleachi 3:17.

d. Hij moet Farao dreigen met de dood van de eerstgeborenen van Egypte In geval van een weigering. "Ik zal uw zoon, uw eerstgeborene doden." Laat de mensen verwachten zelf behandeld te worden, zoals zij Gods volk behandelen, bij de verkeerde bewijst God zich een worstelaar.

III. Mozes heeft zich, toen God hem verzekerde, vers 19, dat de mannen, die zijn ziel zochten, dood waren, bereid voor die tocht, direct volgt in vers 20, Mozes dan nam zijn vrouw en zijn zonen, en keerde weer in Egypteland. Hoewel het bederf veel tegenwerpingen maakt tegen de dienst, waartoe God ons roept, zal de genade toch de bovenhand behouden om aan het hemels gezicht gehoorzaam te wezen. 09583-980511-1152-Ex4.24 Exodus 4:24-31

Mozes is hier op weg naar Egypte, en er wordt ons gezegd, dat:

1. God hem tegenkwam in toorn, vers 24-26 Dit is een zeer moeilijke plaats in de geschiedenis, er is veel voortreffelijks over geschreven om die zaak op te helderen, en wij zullen trachten er een nuttig gebruik van te maken. Hier is:

1. De zonde van Mozes, welke bestond in het nalaten van zijn zoon te besnijden, wat mogelijk een gevolg was van zijn ongelijk huwelijk met een Midianietische, die te toegeeflijk of al te teerhartig was voor haar kind, terwijl Mozes te toegeeflijk was voor haar. Het is ons nodig om zeer zorgvuldig te waken over ons eigen hart, opdat geen liefde voor iemand van onze bloedverwanten de overhand heeft over onze liefde tot God en ons afhoud van onze plicht jegens Hem. Aan Eli wordt ten laste gelegd dat hij zijn zonen meer eerde dan God, 1 Samuel 2:29. zie ook Mattheus 10:37. Zelfs Godvruchtige mensen zijn er aan onderhevig om te verkoelen in hun ijver voor God en hun plicht, als zij lang van de omgang met gelovigen verstoken zijn geweest, eenzaamheid heeft haar nuttige zijde, die echter zelden opweegt tegen het verlies van Christelijke gemeenschapsoefening.

2. Gods misnoegen op hem. Hij kwam hem hier tegen, en zocht hem, waarschijnlijk door een zwaard in de hand van een engel, te doden. Een grote verandering voorwaar! Kort geleden had God met hem gesproken als met een vriend, en hem een grote zaak toevertrouwd, en nu gaat Hij tegen hem uit als tegen een vijand. Verzuim, of nalatigheid, is zonde, en moet in het gericht komen, speciaal de minachting, het veronachtzamen van de zegelen van het Verbond, want het is een teken, dat wij de beloften van het Verbond onderschatten, en dat de voorwaarden er van ons mishagen. Als iemand een koop gesloten heeft en die koop niet wil bezegelen en bevestigen, dan kan men met recht van hem denken, dat hij er niet mee ingenomen is, en ook

geen plan heeft om er bij te blijven. God neemt kennis van, en met grote boosheid over de zonde van Zijn eigen volk. Als zij hun plicht veronachtzamen, dan kunnen zij verwachten daarvan te zullen horen door hun eigen geweten, en het misschien ook te voelen door tegenspoeden. Om die reden zijn er velen zwak en ziek, zoals naar sommigen denken, Mozes hier geweest is.

3. De snelle vervulling van de plicht, wegens het verzuim waarvan God thans een twist met hem had. Zijn zoon moet besneden worden, hijzelf is niet instaat om het te doen, daarom, in dit geval van noodzakelijkheid Zippora het doet, hetzij met hartstochtelijke woorden, waarin zij haar afkeer van deze ritus te kennen geeft, of tenminste van de toepassing ervan op zo’n jong kind, en dat wel terwijl zij op reis waren, (zoals het mij toeschijnt) of wel met gepaste woorden, waarmee zij plechtig uitspreekt het gehuwd zijn aan God van dit kind door het Verbond van de besnijdenis, zoals sommigen het opvatten, of haar dankbaarheid aan God, dat Hij haar man gespaard heeft, hem nieuw leven schenkende, en daarmee haar, als het ware, een nieuw huwelijk met hem gevende, nadat zij haar zoon besneden had, zoals weer anderen hier lezen. Ik kan hier geen bepaald oordeel over hebben, maar wij leren:

a. Dat als God ons ontdekt wat er verkeerds is in ons leven, dan moeten wij ons met alle ijver erop toeleggen om er spoedig verbetering in te brengen, en speciaal moeten wij terugkeren tot de plicht, die wij veronachtzaamd hebben.

b. Het wegdoen van onze zonden is volstrekt noodzakelijk voor het wegnemen van Gods oordelen, dit is de stem in iedere roede, zij roept ons om weer te keren tot Hem, die ons slaat.

4. Hoe Mozes hierop losgelaten werd: Hij "liet van hem af." (vers 26) De ziekte verdween, de verderfengel trok zich terug, en alles was wel. Alleen Zippora kan de angst niet vergeten, die zij had gehad, maar wil- zeer onredelijk-Mozes een bloedbruidegom noemen, omdat hij haar verplicht had het kind te besnijden, en-waarschijnlijk-heeft hij hen bij deze gelegenheid teruggezonden naar zijn schoonvader opdat zij hem niet nog verdere ellende zou veroorzaken. Als wij tot God weerkeren in de weg van de plicht, dan zal Hij tot ons weerkeren in de weg van genade en goedertierenheid, neem de oorzaak weg, en de uitwerking zal ophouden. Wij moeten ons vast voornemen om het geduldig te dragen, als onze ijver voor God en Zijn inzettingen verkeerd voorgesteld en tegengewerkt wordt door sommigen, die zichzelf en ons en hun plicht beter moesten kennen, zoals Davids ijver verkeerd uitgelegd werd door Michal maar zo dit gering of zo dit bloedig is, dan moeten het nog meer zijn. Als wij een bijzondere dienst voor God hebben te verrichten, dan moeten wij wat er ons waarschijnlijk in zou hinderen zo ver van ons wegdoen als wij kunnen. Volg Mij, laat de doden hun doden begraven.

II. Hoe Aäron hem tegenkwam in liefde, vers 27, 28.

1. God zond Aäron om hem tegemoet te gaan, en zei hem waar hij hem zou vinden, in de woestijn, die tegen Midian lag. Gods voorzienigheid moet erkend worden in de troostrijke ontmoetingen van bloedverwanten en vrienden.

2. Aäron maakte zoveel haast in gehoorzaamheid aan zijn God en in liefde voor zijn broeder, dat hij hem ontmoette "aan de berg Gods" (vers 27), de plaats waar God hem had ontmoet. (Exodus 3:1)

3. Zij hebben elkaar teder omhelsd hoe meer zij Gods onmiddellijke leiding zagen in hun ontmoeting, hoe aangenamer hun het weerzien was. Zij kusten elkaar, niet alleen ten teken van broederlijke genegenheid en in herinnering aan oude bekendheid met elkaar, maar als een onderpand van hun hartelijke samenwerking in het werk, waartoe zij beide geroepen waren.

4. Mozes deelde aan zijn broeder de opdracht mede, die hij had ontvangen, met al de instructies en de geloofsbrieven, die er aan toegevoegd waren, vers 28. Wat wij van God weten moeten wij aan anderen tot hun voordeel meedelen en zij, die mededienstknechten zijn van God in hetzelfde werk, moeten vrij met elkaar omgaan, en trachten elkaar goed en ten volle te begrijpen.

III. Hoe de oudsten van Israël hem tegenkwamen in geloof en gehoorzaamheid. Toen Mozes en Aäron in het eerst hun opdracht in Egypte bekendmaakten, zeiden wat hun geboden was te zeggen en, ter bevestiging hiervan, deden wat hun geboden was te doen, viel hun een betere ontvangst te beurt, dan zij zich hadden voorgesteld, vers 29 31.

1. De Israëlieten schonken hun geloof, het volk geloofde, zoals God voorzegd had, Hoofdstuk 2:18, wetende dat niemand de werken kon doen, die zij deden, tenzij God met hem is. Zij gaven God de eer, zij bogen hun hoofden en aanbaden, waarin zij niet alleen hun eerbiedige dank uitdrukten aan God, die hun een verlosser verwekt en gezonden had, maar ook hun blijmoedige bereidvaardigheid om de orders op te volgen en zich naar de methode van hun bevrijding te schikken.

HOOFDSTUK 5

1 En daarna gingen Mozes en Aaron heen, en zeiden tot Farao: Alzo zegt de HEERE, de God van Israel: Laat Mijn volk trekken, dat het Mij een feest houde in de woestijn!
2 Maar Farao zeide: Wie is de HEERE, Wiens stem ik gehoorzamen zou, om Israel te laten trekken? Ik ken den HEERE niet, en ik zal ook Israel niet laten trekken.
3 Zij dan zeiden: De God der Hebreen is ons ontmoet; zo laat ons toch heentrekken, den weg van drie dagen in de woestijn, en den HEERE, onzen God, offeren, dat Hij ons niet overkome met pestilentie, of met het zwaard.
4 Toen zeide de koning van Egypte tot hen: Gij, Mozes en Aaron! waarom trekt gij het volk af van hun werken? Gaat heen tot uw lasten.
5 Verder zeide Farao: Ziet, het volk des lands is alreeds te veel; en zoudt gijlieden hen doen rusten van hun lasten?
6 Daarom beval Farao, ten zelfden dage, aan de aandrijvers onder het volk, en deszelfs ambtlieden, zeggende:
7 Gij zult voortaan aan deze lieden geen stro meer geven, tot het maken der tichelstenen, als gisteren en eergisteren; laat hen zelven heengaan, en stro voor zichzelven verzamelen.
8 En het getal der tichelstenen, die zij gisteren en eergisteren gemaakt hebben, zult gij hun opleggen; gij zult daarvan niet verminderen; want zij gaan ledig; daarom roepen zij, zeggende: Laat ons gaan, laat ons onzen God offeren!
9 Men verzware den dienst over deze mannen, dat zij daaraan te doen hebben, en zich niet vergapen aan leugenachtige woorden.
10 Toen gingen de aandrijvers des volks uit, en deszelfs ambtlieden, en spraken tot het volk, zeggende: Zo zegt Farao: Ik zal ulieden geen stro geven.
11 Gaat gij zelve heen, haalt u stro, waar gij het vindt; doch van uw dienst zal niet verminderd worden.
12 Toen verstrooide zich het volk in het ganse land van Egypte, dat het stoppelen verzamelde, voor stro.
13 En de aandrijvers drongen aan, zeggende: Voleindigt uw werken, elk dagwerk op zijn dag, gelijk toen er stro was.
14 En de ambtlieden der kinderen Israels, die Farao's aandrijvers over hen gesteld hadden, werden geslagen, en men zeide: Waarom hebt gijlieden uw gezette werk niet voleindigd, in het maken der tichelstenen, gelijk te voren, alzo ook gisteren en heden?
15 Derhalve gingen de ambtlieden der kinderen Israels, en schreeuwden tot Farao, zeggende: Waarom doet gij uw knechten alzo?
16 Aan uw knechten wordt geen stro gegeven, en zij zeggen tot ons: Maakt de tichelstenen; en ziet, uw knechten worden geslagen, doch de schuld is uws volks!
17 Hij dan zeide: Gijlieden gaat ledig, ledig gaat gij; daarom zegt gij: Laat ons gaan, laat ons den HEERE offeren!
18 Zo gaat nu heen, arbeidt; doch stro zal u niet gegeven worden; evenwel zult gij het getal der tichelstenen leveren.
19 Toen zagen de ambtlieden der kinderen Israels, dat het kwalijk met hen stond, dewijl men zeide: Gij zult niet minderen van uw tichelstenen, van het dagwerk op zijn dag.
20 En zij ontmoetten Mozes en Aaron, die tegen hen over stonden, toen zij van Farao uitgingen.
21 En zeiden tot hen: De HEERE zie op u, en richte het, dewijl dat gij onzen reuk hebt stinkende gemaakt voor Farao, en voor zijn knechten, gevende een zwaard in hun handen, om ons te doden.

22 Toen keerde Mozes weder tot den HEERE, en zeide: Heere! waarom hebt Gij dit volk kwaad gedaan, waarom hebt Gij mij nu gezonden?
23 Want van toen af, dat ik tot Farao ben ingegaan, om in Uw naam te spreken, heeft hij dit volk kwaad gedaan; en Gij hebt Uw volk geenszins verlost.

Mozes en Aäron handelen hier met Farao om verlof van hem te verkrijgen voor het volk om in de woestijn te gaan aanbidden.

I. Zij eisen verlof in de Naam van God, vers 1, en op hun eis antwoordt hij met een trotsering van God, vers 2.

II. Zij verzoeken om verlof in de naam van Israël, vers 3, en hij antwoordt op hun verzoek met nog strenger orders om Israël te verdrukken, vers 4-9. Deze wrede orders worden:

1. door de aandrijvers ten uitvoer gebracht, vers 10-14.

2. Er wordt tevergeefs over geklaagd bij Farao, vers 14-19.

3. Er wordt door het volk over geklaagd bij Mozes, vers 20, 21, en door hem bij God, vers 22, 23.

Exodus 5:1-2

Mozes en Aäron hebben hun boodschap overgeleverd aan de oudsten van Israël, bij wie zij een goed onthaal vonden, en nu moeten zij gaan handelen met Farao, tot wie zij met gevaar van hun leven komt speciaal Mozes, die misschien vogelvrij was verklaard omdat hij veertig jaar geleden de Egyptenaar had gedood, zou het zijn hoofd hebben kunnen kosten, indien een van de oude hovelingen zich dit tegen hem had herinnerd. Hoe dit zij: de boodschap zelf was onaangenaam, en trof Farao in zijn eer en zijn belangen, twee tere punten, toch geven deze trouwe gezanten kloekmoedig hun boodschap over, of hij haar zal willen horen of niet.

1. Zij doen het verzoek op Godvruchtige, vrijmoedige wijze, vers 1. "Alzo zegt de HEERE, de God van Israël: Laat Mijn volk trekken." Voor zijn handelen met de oudsten van Israël wordt aan Mozes bevolen God de God van hun vaderen te noemen, maar als zij met Farao handelen, dan noemen zij Hem de God van Israël, en het is de eerste maal, dat wij Hem aldus genoemd vinden in de Schrift. In Genesis 33:20 wordt Hij de God genoemd van Israël, de persoon maar hier is het Israël, het volk. Zij zijn juist begonnen tot een volk geformeerd te worden, en nu wordt God hun God genoemd. Waarschijnlijk was aan Mozes bevolen Hem aldus te noemen, dit kan tenminste afgeleid worden uit Hoofdstuk. 4:22. Mijn zoon is Israël. Het is in die grote naam, dat zij hun boodschap overgeven: Laat Mijn volk trekken.

a. Zij waren Gods volk, en daarom behoort Farao hen niet in dienstbaarheid te houden. God zal Zijn volk erkennen, al zijn zij ook nog zo arm en gering en Hij zal een tijd vinden om hun zaak te bepleiten. "De Israëlieten zijn slaven in Egypte maar zij zijn Mijn volk", zegt God, "en Ik zei. niet altijd dulden, dat zij vertreden worden", zie Jesaja 52:4, 5.

b. Hij verwachtte aanbidding en offeranden van hen, en daarom moeten zij heengaan waar zij hun Godsdienst vrij kunnen verrichten, zonder aanstoot te geven of te ontvangen van de Egyptenaren. God verlost Zijn volk uit de hand van hun vijanden, opdat zij Hem kunnen dienen, dienen met blijdschap, opdat zij Hem een feest zullen houden, wat zij kunnen zolang zij Zijn gunst en tegenwoordigheid hebben, zelfs in een woestijn, een dor en onvruchtbaar land.

2. Farao’s antwoord is goddeloos stoutmoedig, vers 2. "Wie is de HEERE, Wiens stem ik gehoorzamen zou?" Opgeëist zijnde om zich over te geven, steekt hij aldus de vlag van de trotsering uit, snoeft tegen Mozes en God, die hem zendt, en weigert bepaald en volstrekt om Israël te laten trekken. Hij wil er niet over onderhandelen, ja niet eens dulden dat er over gesproken werd.

Merk op:

a. Hoe minachtend hij spreekt van de God van Israël: "Wie is Jehovah?" Ik ken hem niet en bekommer mij om hem niet, ik waardeer noch vrees hem". Het is een vreemde naam, waarvan hij nooit tevoren gehoord heeft, maar hij neemt zich voor er zich niet door te laten verschrikken. Israël was nu een veracht verdrukt volk, beschouwd als de staart van de natiën, en naar hun aard en hoedanigheid schatte Farao hun God, en komt tot de gevolgtrekking dat Hij onder de goden geen betere figuur maakt, dan Zijn volk onder de natiën. Verharde vervolgers zijn nog boosaardiger tegen God dan tegen Zijn volk. Zie Exodus 37:23. Onwetendheid en minachting van God zijn op de bodem van al de slechtheid, die er is in de wereld. De mensen kennen de HEERE niet of hebben zeer minne gedachten van Hem, en daarom gehoorzamen zij Zijn stem niet, en willen niets voor Hem laten of opgeven.

b. Hoe hovaardiglijk hij spreekt van zichzelf: "wiens stem ik gehoorzamen zou, ik, de koning van Egypte, van een groot volk, zou gehoorzamen aan de God van Israël, een arm tot slavernij gebracht volk? Zal ik, die heers over het Israël Gods, de God van Israël gehoorzamen? Neen, dat is beneden mij, ik versmaad het om op Zijn eis te antwoorden". De kinderen van de ongehoorzaamheid zijn kinderen van de hoogmoed, Job 41:25 Efeziërs 5:6. Hovaardige mensen achten zich te goed om zich zelfs voor God te buigen, en willen onder geen gezag of bedwang zijn, Jesaja 43:2, 4. Hierin is de kern van de twist: God moet regeren, maar de mens wil niet geregeerd worden. "Ik wil dat Mijn wil geschiede", zegt God, "maar ik wil mijn eigen zin en wil doen", zegt de zondaar.

c. Hoe beslist hij het verzoek afwijst: Ik zal ook Israël niet laten trekken. Van alle zondaars is er geen zo hardnekkig, of zo moeilijk te bewegen om de zonde na te laten. als de vervolgers.

Exodus 5:3-9

Bevindende dat Farao hoegenaamd geen eerbied had voor God, willen Mozes en Aäron nu zien, of hij enig begrip had voor Israël en verzoeken hem nederig om verlof om te gaan offeren, maar tevergeefs.

1. Hun verzoek is zeer nederig en bescheiden, vers 3. Zij klagen niet over de hardheid en strengheid, waarmee zij geregeerd worden. Zij wijzen erop dat het plan voor de reis, die zij wilden doen, niet bij henzelf is opgekomen, maar dat hun God hen ontmoet is en hen er toe geroepen heeft. Zij vragen met alle onderdanigheid: laat ons toch heengaan. De arme bedient zich van smekingen. Hoewel God bij vorsten, die verdekken, kan eisen, behoort het ons hen nederig te smeken. Wat zij vragen is heel billijk, slechts een korte vacantie voor een driedaagse reis in de woestijn, en dat wel voor een goed doel, wij willen de HEERE onze God offeren, zoals andere mensen hun goden offeren", en zij geven er eindelijk nog een goede reden voor op: "Opdat, zo wij Zijn aanbidding helemaal niet doen, Hij ons niet met het een of ander overkome, en dan zal Farao zijn vazallen kwijt zijn".

2. Farao’s weigering van hun verzoek is zeer barbaars en onredelijk, vers 4-9

A. Zijn vermoedens waren zeer onredelijk. Dat het volk lui was, en dat zij daarom spraken van te gaan offeren. De steden, die zij voor Farao bouwden, en de andere vruchten van hun arbeid, getuigden voor hen, dat zij niet lui waren, toch stelt hij hen aldus voor ten einde een voorwendsel te hebben om hun lasten te vermeerderen. Dat Mozes en Aäron hen lui maakten door "leugenachtige woorden", vers 9. Gods woorden worden hier "leugenachtige woorden" genoemd, en zij, die hen tot het beste en noodzakelijkste werk riepen, werden beschuldigd van hen lui te maken. De boosaardigheid van Satan heeft de dienst en de aanbidding Gods dikwijls voorgesteld als een geschikte bezigheid alleen voor diegenen, die niets anders te doen hebben, de bezigheid slechts van de luiaards, terwijl het in waarheid de allernoodzakelijkste plicht is van hen, die het werkzaamst zijn in deze wereld.

B. Zijn besluiten, die hij hierop nam, waren uiterst barbaars:

a. Mozes en Aäron zelf moeten tot hun lasten gaan, vers 4, zij zijn Israëlieten, en hoe God hen nu ook van de overigen onderscheiden heeft, Farao maakt geen verschil, zij moeten in de gemene slavernij van hun natie delen. Vervolgers hebben er altijd een bijzonder genoegen in gevonden om de leraren van de kerk te smaden en te verdrukken.

b. Er moet het gewone aantal tichelstenen geleverd worden zonder dat hun, als gewoonlijk, stro wordt verschaft om met het leem te vermengen, of om ze er mee te branden, ten einde aldus meer werk op te leggen aan de mensen, indien zij dit werk volbrachten dan zouden zij onder de zware arbeid wel spoedig bezwijken, en zo zij het niet volbrachten, zou het hen blootstellen aan straf.

Exodus 5:10-14

Farao's bevelen worden hier ten uitvoer gebracht, stro wordt geweigerd, maar het werk wordt niet verminderd.

1. De Egyptische aandrijvers waren zeer streng. Daar Farao ongerechtige inzettingen ingezet heeft, zijn de aandrijvers gereed de moeite aan te doen die hij had voorgeschreven. Wrede vorsten zullen nooit gebrek hebben aan wrede werktuigen, die hen rechtvaardigen ook in wat het meest onredelijk is. Deze aandrijvers drongen er op aan, dat dagelijks dezelfde. hoeveelheid werk geleverd zou worden, als toen er stro was, vers 13. Zie hoe nodig het ons is te bidden verlost te worden van de ongeschikte en boze mensen, 2 Thessalonicenzen 3:2. De vijandschap van het zaad van de slang tegen het zaad van de vrouw is zo heftig, dat zij door al de wetten van de rede, van de eer, van de menselijkheid en heel gewone rechtvaardigheid heen breekt.

2. Hierdoor werd het volk verstrooid over het hele land van Egypte, om stoppelen te verzamelen, vers 12. Hierdoor werd Farao's onrechtvaardige en barbaarse behandeling aan iedereen in het koninkrijk bekend en werd misschien het medelijden van al hun buren met hen opgewekt, zodat Farao's regering zelfs zijn eigen onderdanen minder welgevallig werd, welwillendheid wordt nooit verkregen door vervolging.

3. De Israëlietische ambtlieden in het bijzonder werden erg hard behandeld, vers 14. Die de vaders waren van de huizen Israëls, hebben die eer duur moeten betalen, want direct van hen werd de dienst geëist, en zij werden geslagen, als die diensten niet volbracht waren. Zie hier:

a. Hoe treurig een zaak slavernij is, en hoeveel reden wij hebben om God te danken, dat wij een vrij volk zijn, en niet verdrukt worden. Vrijheid en eigendom zijn kostbare juwelen in de ogen van hen, van wie diensten en bezittingen afhankelijk zijn van de genade van een willekeurige macht.

b. Welke teleurstellingen wij dikwijls ondervinden, nadat er hoop in ons opgewekt werd. De Israëlieten waren nu onlangs aangemoedigd om op bevrijding te hopen, maar zie, zij zijn in nog grotere benauwdheid. Dit leert ons, dat wij ons altijd moeten verheugen met beving.

c. Welke vreemde maatregelen God soms neemt, om Zijn volk te verlossen, dikwijls brengt Hij hen in de uiterste nood juist op tijd, dat Hij voor hun verlossing verschijnt. De laagste eb gaat de hoogste vloed vooraf, en zeer bewolkte morgens brengen gewoonlijk de mooiste helderste dagen, Deuteronomium 32:36. Gods tijd om te helpen is wanneer de zaken op het slechtst zijn, en Gods voorzienigheid maakt de paradox tot waarheid: Hoe erger, hoe beter.

Exodus 5:15-23

Het was wel een zeer grote verlegenheid waarin de ambtlieden zich bevonden, toen zij of hen moesten mishandelen, die onder hen stonden, of zelf mishandeld worden door hen, die over hen gesteld waren, maar het schijnt dat zij, veeleer dan tirannen te zijn, liever zelf getiranniseerd wilden worden, en zij werden het.

Merk op, hoe zij in deze hachelijke omstandigheden:

1. Een rechtvaardige klacht indienen bij Farao: zij gingen en schreeuwden tot Farao vers 15. Waarheen zouden zij zich wenden om hun grieven bloot te leggen, dan tot de opperste macht, die verordineerd is tot bescherming van hen, aan wie onrecht wordt aangedaan? Hoe slecht Farao ook was, hadden zijn onderdanen toch vrijheid, om zich bij hem te beklagen, er was geen wet tegen petitionneren, en het was een zeer bescheiden, doch aandoenlijke voorstelling van hun toestand, vers 16 uw knechten worden geslagen, (en wel zeer streng ongetwijfeld, nu er zo’n gisting heerste) doch de schuld is van uw volk, de schuld van de aandrijvers, die ons weigeren wat nodig is om ons werk te kunnen doen. Het is iets heel gewoons, dat diegenen het strengst zijn in hun afkeuring van anderen, die zelf het afkeurenswaardigst zijn.

Maar wat hielp hun klagen? Niets, wat erg was, werd er slechts nog erger door.

1. Farao hoonde hen, vers 17. Toen zij zich bijna doodgewerkt hadden, zei hij hun, dat zij lui waren. Zij ondergingen de vermoeienis van hard werken, en toch werd hun luiheid ten laste gelegd, terwijl er geen andere grond was voor die beschuldiging, dan dat zij gezegd hadden: laat ons heengaan om te offeren. De beste daden worden zeer dikwijls met de slechtste namen bestempeld, een heilige ijver in het beste van alle werk wordt door velen uitgemaakt als een schuldig veronachtzamen van de zaken van deze wereld. Het is gelukkig voor ons, dat mensen onze rechters niet zullen wezen, maar een God, die de beginselen kent waaruit wij handelen. Zij, die ijverig zijn in het brengen van offeranden aan de HEERE, zullen bij God aan het oordeel ontkomen van de beschuldigende dienstknecht, maar niet bij de mensen.

2. Hij liet hun lasten blijven wat zij waren: Gaat nu heen, arbeidt, vers 18. Van de goddelozen komt goddeloosheid voort, wat kan men van onrechtvaardigen anders dan nog meer onrechtvaardigheid verwachten?

II. Hoe onrechtvaardig zij zich over Mozes en Aäron beklaagden, vers 21. "De HEERE zie op u, en richte het." Dat was niet billijk. Mozes en Aäron hadden voldoende getoond hoe van harte zij de vrijheid van Israël genegen waren, en toch, omdat de dingen niet direct zo voorspoedig gingen, als zij gehoopt hadden, worden zij gesmaad als medeplichtig aan hun slavernij. Zij hadden zich behoren te verootmoedigen voor God, en de schande van hun zonde zichzelf moeten wijten, waardoor het goede van hen afgewend werd, maar, inplaats hiervan, beledigen zij hun beste vrienden en twisten met hen die de werktuigen zullen zijn van hun bevrijding, omdat zich enige moeilijkheden en hindernissen voordoen in de totstandbrenging ervan. Zij, die geroepen worden tot de openbare dienst van God en hun geslacht, moeten verwachten beproefd te worden niet slechts door de boosaardige dreigementen van hun trotse vijanden, maar ook door de onrechtvaardige en onvriendelijke bedilling van onnadenkende vrienden, die alleen naar de uiterlijke schijn oordelen en zeer weinig doorzicht hebben.

Wat nu heeft Mozes gedaan in deze benauwdheid? Het bedroefde hem in zijn hart, dat de uitkomst niet beantwoordde aan zijn verwachting, maar die eerder tegensprak, en hun verwijtingen waren snijdend, als een zwaard in zijn gebeente, maar:

1. Hij wendde zich tot de HEERE, vers 22 om er Hem mee bekend te maken, en Hem de zaak voor te stellen. Hij wist dat wat hij gezegd en gedaan had, naar Goddelijke aanwijzing gezegd en gedaan was, daarom acht hij dat de afkeuring die hij er om ontving, op God terugviel, en, evenals Hizkia, spreidt hij het uit voor de HEERE, als belanghebbende bij de zaak, en beroept zich op Hem. Vergelijk hiermee Jeremia 20:7-9 Als wij ons te op een bepaalde tijd in verlegenheid bevinden op de weg van onze plicht, en niet weten hoe te handelen, dan moeten wij de toevlucht nemen tot God, en in gelovig, vurig gebed onze zaak voor Hem blootleggen. Als wij terugtrekken, laat het zijn tot Hem, en niet verder.

2. Hij kwam tot Hem met zijn bezwaar. Hij wist de leiding van Gods voorzienigheid niet overeen te brengen met de beloften en de opdracht, die hij had ontvangen. Is dit nu Gods neerkomen om Israël te verlossen? Moet ik, die gehoopt had een zegen voor hen te zijn, een gesel voor hen worden? Door deze poging om hen uit de kuil te halen, zijn zij er slechte dieper in gezonken." Nu vraagt hij:

A. "HEERE! waarom hebt Gij dit volk kwaad gedaan?" Zelfs dan, als God in genade tot Zijn volk komt, gebruikt Hij soms methodes, die hen kunnen doen denken, dat hun slechts kwaad gedaan wordt. Als de werktuigen ter bevrijding zich richten om te helpen, worden zij bevonden slechts te hinderen, en datgene wordt een strik, wat men gehoopt had tot welzijn te zullen strekken. God laat dit toe, opdat wij leren af te laten van de mens en niet langer te steunen op ondergeschikte oorzaken. Als het volk van God denkt mishandeld te zijn, dan moeten zij tot God gaan in het gebed en bij Hem pleiten, en dat is de weg om, op Gods tijd, een betere behandeling te verkrijgen. Mozes vraagt verder:

B. Waarom hebt Gij mij nu gezonden. Aldus:

a. Klaagt hij over de slechte uitslag van zijn poging. "Farao heeft dit volk kwaad gedaan, en hun verlossing schijnt geen stap dichterbij gekomen." Het kan niet anders dan zwaar drukken op de geest van degenen, die God in Zijn dienst gebruikt, om te zien dat hun arbeid geen goed doet, en nog veel meer om te zien, dat hij kwaad doet, toevallig, maar niet alzo bedoeld. Het is voor een Godvruchtig leraar verdrietig te bemerken, dat zijn pogingen om de mensen van zonde te overtuigen en tot bekering te brengen, slechts hun bederf prikkelen, hen in hun vooroordelen bevestigen, hun hart verharden en hen verzegelen in hun ongeloof. Dit maakt dat hij, evenals de profeet, Ezechiel 3:14, bitter bedroefd heengaat. Of,

b. Hij vraagt wat nu verder gedaan moet worden. "Waarom hebt Gij mij nu gezonden?" dat is: "Welke methode moet ik nu volgen, om mijn opdracht te volvoeren?" Teleurstellingen in ons werk moeten ons niet wegdrijven van onze God, maar ons doen bedenken waarom wij gezonden zijn.

Exodus 5:24

Wij zien hier:

Hoe God Mozes’ klachten tot zwijgen brengt met de verzekering van te zullen welslagen in zijn zending, terwijl Hij de belofte herhaalt, die Hij hem gedaan heeft, Hoofdstuk 3:20. Daarna zal hij ulieden laten vertrekken. Toen Mozes zo ten einde raad was wensende dat hij maar in Midian was gebleven, veeleer dan in Egypte te komen, om wat reeds erg was nog erger te doen worden, en hij helemaal niet wist wat te doen, Exodus 5:22 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Nu zult gij zien, wat Ik aan Farao doen zal, want door een machtige hand zal hij hen laten trekken, ja, door een machtige hand zal hij hen uit zijn land drijven." nu de zaak tot een crisis is gekomen, de dingen zo erg zijn geworden als zij kunnen zijn, Farao op het toppunt is van zijn hoogmoed, en Israël in de diepte van de ellende, nu is het Mijn tijd om te verschijnen." Zie Psalm 12:6. Nu zal Ik opstaan. De uiterste nood van de mens is de gelegenheid voor God om te helpen en te redden. Mozes verwachtte wat God doen zou, maar nu zal hij zien wat Hij doen zal, nu zal hij eindelijk Zijn dag zien Job 24:1. Mozes had beproefd wat hij kon doen, en hij kon niets uitrichten. "Wel", zegt God, "nu zult gij zien wat Ik zal doen laat Mij maar begaan met deze trotsaard, Job 40:6, 7 De bevrijding van Gods kerk zal tot stand komen, als God zelf het werk ter hand neemt. Door een machtige hand, dat is: door een machtige hand hiertoe genoodzaakt zal hij hen laten trekken. Zoals sommigen door de machtige hand van Gods genade tot hun plicht worden gebracht, en gewillig worden gemaakt ten dage van Zijn heirkracht, zo worden anderen het door de machtige hand van Zijn gerechtigheid, welke hen breekt, die niet willen buigen.

HOOFDSTUK 6

1 (5:24) Toen zeide de HEERE tot Mozes: Nu zult gij zien, wat Ik aan Farao doen zal; want door een machtige hand zal hij hen laten trekken, ja, door een machtige hand zal hij hen uit zijn land drijven.
2 (6:1) Verder sprak God tot Mozes, en zeide tot hem: Ik ben de HEERE,
3 (6:2) En Ik ben aan Abraham, Izak, en Jakob verschenen, als God de Almachtige; doch met Mijn Naam HEERE ben Ik hun niet bekend geweest.
4 (6:3) En ook heb Ik Mijn verbond met hen opgericht, dat Ik hun geven zou het land Kanaan, het land hunner vreemdelingschappen, waarin zij vreemdelingen geweest zijn.
5 (6:4) En ook heb Ik gehoord het gekerm der kinderen Israels, die de Egyptenaars in dienstbaarheid houden, en Ik heb aan Mijn verbond gedacht.
6 (6:5) Derhalve zeg tot de kinderen Israels: Ik ben de HEERE! en Ik zal ulieden uitleiden van onder de lasten der Egyptenaren, en Ik zal u redden uit hun dienstbaarheid, en zal u verlossen door een uitgestrekten arm, en door grote gerichten;
7 (6:6) En Ik zal ulieden tot Mijn volk aannemen, en Ik zal u tot een God zijn; en gijlieden zult bekennen, dat Ik de HEERE uw God ben, Die u uitleide van onder de lasten der Egyptenaren.
8 (6:7) En Ik zal ulieden brengen in dat land, waarover Ik Mijn hand opgeheven heb, dat Ik het aan Abraham, Izak, en Jakob geven zou; en Ik zal het ulieden geven tot een erfdeel, Ik, de HEERE!
9 (6:8) En Mozes sprak alzo tot de kinderen Israels; doch zij hoorden naar Mozes niet, vanwege de benauwdheid des geestes, en vanwege de harde dienstbaarheid.
10 (6:9) Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
11 (6:10) Ga heen, spreek tot Farao, den koning van Egypte, dat hij de kinderen Israels uit zijn land trekken late.
12 (6:11) Doch Mozes sprak voor den HEERE, zeggende: Zie, de kinderen Israels hebben naar mij niet gehoord; hoe zou mij dan Farao horen? daartoe ben ik onbesneden van lippen.
13 (6:12) Evenwel sprak de HEERE tot Mozes en tot Aaron, en gaf hun bevel aan de kinderen Israels, en aan Farao, den koning van Egypte, om de kinderen Israels uit Egypteland te leiden.
14 (6:13) Dit zijn de hoofden van ieder huis hunner vaderen: de zonen van Ruben, den eerstgeborene van Israel, zijn Hanoch en Pallu, Hezron en Charmi; dit zijn de huisgezinnen van Ruben.
15 (6:14) En de zonen van Simeon: Jemuel, en Jamin, en Ohad, en Jachin, en Zohar, en Saul, de zoon ener Kanaanietische; dit zijn de huisgezinnen van Simeon.
16 (6:15) Dit nu zijn de namen der zonen van Levi, naar hun geboorten: Gerson, en Kehath, en Merari. En de jaren des levens van Levi waren honderd zeven en dertig jaren.
17 (6:16) De zonen van Gerson: Libni en Simei, naar hun huisgezinnen.
18 (6:17) En de zonen van Kehath: Amram, en Jizhar, en Hebron, en Uzziel, en de jaren des levens van Kehath waren honderd drie en dertig jaren.
19 (6:18) En de zonen van Merari: Machli en Musi; dit zijn de huisgezinnen van Levi, naar hun geboorten.
20 (6:19) En Amram nam Jochebed, zijn moei, zich tot een huisvrouw, en zij baarde hem Aaron en Mozes; en de jaren des levens van Amram waren honderd zeven en dertig jaren.
21 (6:20) En de zonen van Jizhar: Korah, en Nefeg, en Zichri.
22 (6:21) En de zonen van Uzziel: Misael, en Elzafan, en Sithri.
23 (6:22) En Aaron nam zich tot een vrouw Eliseba, dochter van Amminadab, zuster van Nahesson; en zij baarde hem Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar.
24 (6:23) En de zonen van Korah waren: Assir, en Elkana, en Abiasaf; dat zijn de huisgezinnen der Korachieten.

25 (6:24) En Eleazar, de zoon van Aaron, nam voor zich een van de dochteren van Putiel tot een vrouw; en zij baarde hem Pinehas. Dit zijn de hoofden van de vaderen der Levieten, naar hun huisgezinnen.
26 (6:25) Dit is Aaron en Mozes, tot welke de HEERE zeide: Leidt de kinderen Israels uit Egypteland, naar hun heiren.
27 (6:26) Dezen zijn het, die tot Farao, den koning van Egypte, spraken, opdat zij de kinderen Israels uit Egypte leidden; dit is Mozes en Aaron.
28 (6:27) En het geschiedde te dien dage, als de HEERE tot Mozes sprak in Egypteland;
29 (6:28) Zo sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Ik ben de HEERE! spreek tot Farao, den koning van Egypte, alles, wat Ik tot u spreek.
30 (6:29) Toen zeide Mozes voor het aangezicht des HEEREN: Zie, ik ben onbesneden van lippen; hoe zal dan Farao naar mij horen?

In dit hoofdstuk geeft God aan Mozes nog verdere instructies over wat hij tot de kinderen Israëls tot hun overtuiging moet zeggen, vers 1-7, maar zonder dat het veel baatte vers 8. Hij zendt hem weer tot Farao, vers 9, 10. Mozes heeft hier bezwaar tegen, vers 11, waarop hem en zijn broeder strikt bevolen wordt om hun opdracht te volvoeren, vers 12. Hier is een uittreksel uit het geslachtsregister van de stammen Ruben en Simeon, ter inleiding van dat van Levi, ten einde de stamboom van Mozes en Aäron duidelijk te doen uitkomen, vers 13-24, en dan eindigt het hoofdstuk met een herhaling van zoveel uit de voorafgaande geschiedenis als nodig was ter voorbereiding voor het volgende hoofdstuk.

Exodus 6:1-8

I. God geeft hier aan Mozes nadere instructies, opdat hij en het volk van Israël aangemoedigd zouden worden om te hopen op een heerlijke uitkomst van deze zaak. Ontleen troost:

1. Aan de NAAM Jehova, vers 1, 2. Hij begint met dit: "Ik ben Jehova," hetzelfde als: "Ik ben die Ik ben," de fontein van het zijn of bestaan, zaligheid en oneindige volkomenheid. De patriarchen kenden die NAAM, maar zij kenden hem in deze zaak niet in zijn betekenis. God wilde thans bekend zijn bij Zijn NAAM Jehova, dat is:

a. Een God, die volbrengt wat Hij heeft beloofd, en aldus vertrouwen geeft in Zijn beloften.

b. Een God, die voleindigt wat Hij heeft begonnen Zijn eigen werk voleindigt. In de geschiedenis van de schepping wordt God nooit Jehova genoemd, voordat de hemel en de aarde gemaakt waren, Genesis 2:4. Als de zaligheid van de heiligen vervolmaakt is in het eeuwige leven, dan zal Hij gekend wezen bij Zijn NAAM Jehova, Openbaring 22:13, en intussen zullen zij Hem voor hun kracht en ondersteuning, El-Shaddai een almachtige, algenoegzame God bevinden, Micha 7:20.

2. Aan Zijn Verbond, vers 3. Ik heb Mijn Verbond met hen opgericht. De verbonden, die God maakt, zijn opgericht, zo vastgesteld als Gods macht en waarheid ze vaststellen kan. Wij kunnen er ons alles op wagen.

3. Aan Zijn mededogen, vers 4. Ook heb Ik gehoord het gekerm van de kinderen Israëls, Hij bedoelt het gekerm bij gelegenheid van de laatste verdrukking, die hun aangedaan was. God neemt nota van de toeneming van de rampen van Zijn volk, en merkt op hoe hun vijanden machtig over hen worden.

4. Aan Zijn tegenwoordig voornemen en besluit, vers 5-7 Hier is regel op regel, om hun te verzekeren dat zij triomfantelijk uitgevoerd zullen worden uit Egypte, vers 5, en in het bezit zullen gesteld worden van het land Kanaän, vers 7. Ik zal ulieden uitleiden, Ik zal u redden, Ik zal u verlossen, Ik zal ulieden brengen in dat land, en Ik zal het ulieder geven. Laat de mens zich schamen wegens zijn ongeloof, dat zulke herhalingen nodig maakt en laat aan God de eer worden toegebracht voor Zijn neerbuigende genade, die ons die herhaalde verzekeringen schenkt tot onze geruststelling en voldoening.

5. Aan Zijn genadige bedoelingen in dit alles, die groot waren en Hem betaamden, vers 6.

a. Hij bedoelde hun geluk: Ik zal ulieden tot Mijn volk aannemen, een bijzonder volk, en Ik zal u tot een God zijn, meer dan dit behoeven wij niet te vragen, kunnen wij niet hebben, om ons gelukkig te maken.

b. Hij bedoelde Zijn eigen heerlijkheid: Gijlieden zult erkennen dat Ik de HEERE, uw God ben. God zal Zijn eigen doeleinden tot stand brengen, en wij zullen er niet bij tekortkomen, indien ook wij Zijn eer voornamelijk op het oog hebben. Nu zou men zo denken dat deze goede woorden, deze troostrijke woorden de ontmoedigde Israëlieten opgebeurd zouden hebben, zodat zij er hun ellende door vergaten, maar het tegendeel geschiedde. Hun ellende maakte hen onverschillig voor Gods beloften, vers 8, zij hoorden naar Mozes niet vanwege de benauwdheid van de geest. Dat is:

a.a Zij waren zo vervuld van hun moeilijkheden, dat zij geen acht op hem gaven.

b.b Zij waren zo terneergeslagen door de teleurstellingen, die zij nu kortelings hadden ondervonden, dat zij hem niet geloofden.

c.c Zij waren zo bang voor Farao's macht en toorn, dat zij niet de minste stap durfden doen, die tot hun bevrijding leiden kon. Als de mensen zo helemaal terneergeslagen zijn, doen zij de vertroostingen van zich weg, die hun deel zouden kunnen zijn, en zo staan zij zichzelf in het licht. Zie Jesaja 28:12. Sterke hartstochten stellen zich tegen sterke vertroostingen. Door toegeven aan ontevredenheid en gemelijkheid beroven wij ons van de vertroosting, die wij zouden kunnen ontvangen uit Gods woord en van Zijn voorzienigheid, en zo hebben wij het dan onszelf te wijten, als wij ongetroost zijn.

Exodus 6:9-12

1. God zendt Mozes hier voor de tweede maal tot Farao, vers 10, en wel met dezelfde boodschap als tevoren, namelijk hem te gebieden de kinderen Israëls uit zijn land te laten trekken. God herhaalt Zijn geboden eer Hij met Zijn straffen komt. Zij, die dikwijls tevergeefs geroepen waren om af te laten van hun zonden, moeten er telkens en nogmaals toe geroepen worden, of dat zij horen zullen, of dat zij het laten zullen, Ezechiel 3:11. Van God wordt gezegd, dat Hij de zondaren "behouwt" door Zijn profeten, Hosea 6:5, wat de herhaling aanduidt van de slagen, "Hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen!"

2. Als iemand, die ontmoedigd is en de zaak maar wil opgeven, maakt Mozes tegenwerpingen, vers 11. Hij pleit:

a. Op de onwaarschijnlijkheid, dat Farao zal willen horen: "Zie, de kinderen Israëls hebben naar mij niet gehoord, " zij geven geen acht op wat ik gezegd heb, slaan er geen geloof aan, hoe kan ik dan verwachten, dat Farao naar mij zal willen horen? Als de benauwdheid van de geest "hen doof heeft gemaakt voor wat hen kalm gemaakt en vertroost zou hebben, dan zal de toorn van zijn geest, zijn hoogmoed en onbeschaamdheid hem doof maken voor wat hem slechts nog meer prikkelen en vertoornen kan". Indien Gods belijdend volk niet naar Zijn boden hoort, hoe is het dan te denken, dat Zijn erkende vijand naar hen zal horen? De verkeerdheid en onhandelbaarheid van hen, die Christenen genoemd worden ontmoedigen de leraren, en zouden hen bijna doen wanhopen aan welslagen, als zij met atheïsten en wereldsgezinden hebben te handelen. Wij zouden gaarne het middel willen wezen om Israëlieten te verenigen, hen te beschaven en te reinigen, hen te vertroosten en toch vrede te brengen, maar indien zij niet naar ons willen horen, hoe zullen wij dan iets uitrichten bij hen, van wie wij redelijkerwijs niet zoveel aandacht of gezeggelijkheid kunnen verwachten. Maar bij God zijn alle dingen mogelijk.

b. Hij pleit op het gebrekkige van zijn spraakvermogen. "Daarbij ben ik onbesneden van lippen." Dat wordt herhaald in vers 29. Hij was zich bewust dat hij zich niet goed en gemakkelijk kon uiten, dat hij de taal niet in zijn macht had, zijn gaven waren van een andere aard. Op deze tegenwerping had God tevoren reeds genoegzaam geantwoord, en daarom had hij er nu niet weer mee moeten komen, want de vrede van de genade kan altijd een natuurlijk gebrek vergoeden. Onze zwakheden en gebreken moeten ons wel verootmoedigen, maar niet ontmoedigen om ons best te doen in de dienst van God. Zijn kracht wordt in onze zwakheid volbracht.

3. Weer voegt God Aäron toe aan Mozes voor deze opdracht, en Hij maakt een einde aan de twist door tussenbeide te komen met Zijn gezag, en hun beide plechtig een opdracht te geven, die zij naar de trouw en gehoorzaamheid, welke zij hun grote HEERE en Gebieder schuldig zijn, met alle mogelijke spoed hebben te volvoeren. Als Mozes zijn reeds nietig verklaarde argumenten herhaalt, zal er niet met hem geredeneerd worden, maar God geeft hem en Aäron een opdracht zowel aan de kinderen Israëls als aan Farao, vers 12. Gods gezag is voldoende om alle tegenwerpingen tot zwijgen te brengen, en verplicht ons tot gehoorzaamheid, zonder murmureren of tegenspreken Filippenzen 2:14. Mozes zelf had het, evenals Timotheus, 1 Timotheus 6:13, nodig, dat hem bevelen worden gegeven.

Exodus 6:13-29

Wij hebben hier een geslachtslijst, geen oneindige, zoals die, welke door de apostel veroordeeld worden, 1 Timotheus 1:4, want zij eindigt in de twee grote patriotten, Mozes en Aäron, en is hier gegeven om aan te tonen, dat zij Israëlieten waren been van het been en vlees van het vlees van hen, die zij gezonden waren om te verlossen, hun verwekt uit hun broeders, zoals ook Christus dit wezen zal, die de Profeet en Priester, de Verlosser en Wetgever zal zijn van het volk Israël, en wiens geslachtslijst ook, evenals deze, zorgvuldig bewaard is gebleven. De hoofden van de huizen van drie van de stammen worden hier genoemd, overeenkomende met het bericht, dat wij hadden in Genesis 46. Dr. Lightfoot is van mening, dat Ruben Simeon en Levi hier aldus geëerd worden, omdat deze door hun stervende vader als onder een merk van eerloosheid werden gelaten, Ruben om de bloedschande, die hij had bedreven, en Simeon en Levi om hun moord op de Sichemieten, en nu wilde Mozes hun een bijzondere eer aandoen, ten einde Gods genade te verheerlijken in hun berouw en de vergeving, die hun geschonken werd, als een voorbeeld voor hen, die daarna zouden geloven. De eerste twee schijnen echter veeleer vermeld te worden ter wille van de derde namelijk Levi van wie Mozes en Aäron afstamden, en al de priesters van de Joodse kerk. Aldus werd de stam van Levi reeds vroeg onderscheiden.

Merk hier op:

1. Dat Kehath, van wie Mozes en Aäron en alle hogepriesters afstammen, een jongere zoon was van Levi, vers 15. Gods gunsten worden niet altijd geschonken naar rang van ouderdom, de Goddelijke vrijmacht geeft dikwijls aan de jongere de voorkeur boven de oudere.

2. Dat de leeftijd van Levi, Kehath en Amram de vader, de grootvader en de overgrootvader van Mozes, hier vermeld worden, die allen tot een hoge ouderdom zijn gekomen, Levi werd honderd zeven en dertig, Kehath honderd drie en dertig en Amram honderd zeven en dertig jaren. Mozes zelf bleef in leeftijd ver bij hen achter, en noemde zeventig of tachtig jaar de gewone leeftijd van de mensen, Psalm 90:10, want, nu Gods Israël was vermenigvuldigd en tot een groot volk was geworden, en de Goddelijke openbaring door de hand van Mozes op schrift was gesteld en niet langer toevertrouwd aan overlevering, hebben de twee grote redenen voor het lange leven van de patriarchen opgehouden te bestaan, en daarom worden de mensen voortaan mindere levensjaren toebedeeld.

3. Dat Aäron Eliseba (dezelfde naam als die van de vrouw van Zacharias, Elisabeth, zoals Miriam dezelfde naam is als Maria) huwde, de dochter van Amminadab, een van de hoofden van de vaderen van de stam van Juda, want huwelijken van personen uit de stammen van Levi en Juda zijn dikwijls voorgekomen, vers 22.

4. Het moet niet voorbijgezien worden, dat Mozes het huwelijk heeft vermeld van zijn vader Amram met Jochebed, zijn eigen tante, vers 19, en uit Numeri 26:59 blijkt dat zij de zuster was van zijn vader zijn halve zuster tenminste. Zulk een huwelijk werd later verboden, als zijnde bloedschennis, Leviticus 18:12 wat dus als een vlek op zijn stamboom beschouwd kan worden, al heeft dat huwelijk ook plaatsgehad voordat deze wet werd gegeven, maar Mozes verbergt het niet, want hij heeft zijn eigen lof of roem niet gezocht, maar schreef met een oprechte liefde voor de waarheid, of die waarheid gunstig of ongunstig voor hem was.

5. Hij besluit met een bijzonder teken van eer voor de personen, van wie hij schreef, ofschoon hij zelf een van hen was, vers 25, 26. "Dit is Aäron en Mozes," die door God verkoren werden om Zijn gevolmachtigden te zijn bij deze onderhandeling. Dezen waren het, tot wie God heeft gesproken, vers 25, "en die tot Farao, de koning van Egypte spraken" ten behoeve van Israël, vers 26. Gemeenschapsoefening met God en dienen van de kerk zijn dingen, die meer dan iets anders waren eer bijzetten aan de mensen. Diegenen zijn waarlijk groot, met wie God omgang heeft en die Hij gebruikt in Zijn dienst. Zodanigen waren Mozes en Aäron en, iets van deze eer hebben alle heiligen, die door God tot koningen en priesters zijn gemaakt.

Aan het einde van het hoofdstuk keert hij terug tot zijn verhaal, dat hier enigszins plotseling door hem onderbroken werd, vers 13, en hij herhaalt:

a. De opdracht, die God hem gaf om aan Farao zijn boodschap over te leveren, vers 28. "Spreek," als een getrouw gezant, alles wat Ik tot u spreek. Zij, die op Gods boodschap uit zijn, moeten niet nalaten de hele raad van God te verkondigen.

b. Zijn tegenwerping, vers 29. Zij, die eens zonder na te denken hebben gesproken, behoren dit dikwijls met berouw en verdriet te herdenken zoals Mozes dit hier schijnt te doen.

HOOFDSTUK 7

1 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Zie, Ik heb u tot een God gezet over Farao; en Aaron, uw broeder, zal uw profeet zijn.
2 Gij zult spreken alles, wat Ik u gebieden zal; en Aaron, uw broeder, zal tot Farao spreken, dat hij de kinderen Israels uit zijn land trekken laat.
3 Doch Ik zal Farao's hart verharden; en Ik zal Mijn tekenen en Mijn wonderheden in Egypteland vermenigvuldigen.
4 Farao nu zal naar ulieden niet horen, en Ik zal Mijn hand aan Egypte leggen, en voeren Mijn heiren, Mijn volk, de kinderen Israels, uit Egypteland, door grote gerichten.
5 Dan zullen de Egyptenaars weten, dat Ik de HEERE ben, wanneer Ik Mijn hand over Egypte uitstrekke, en de kinderen Israels uit het midden van hen uitleide.
6 Toen deed Mozes en Aaron, als hun de HEERE geboden had, alzo deden zij.
7 En Mozes was tachtig jaar oud, en Aaron was drie en tachtig jaar oud, toen zij tot Farao spraken.
8 En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
9 Wanneer Farao tot ulieden spreken zal, zeggende: Doet een wonderteken voor ulieden; zo zult gij tot Aaron zeggen: Neem uw staf, en werp hem voor Farao's aangezicht neder; hij zal tot een draak worden.
10 Toen ging Mozes en Aaron tot Farao henen in, en deden alzo, gelijk de HEERE geboden had; en Aaron wierp zijn staf neder voor Farao's aangezicht, en voor het aangezicht zijner knechten; en hij werd tot een draak.
11 Farao nu riep ook de wijzen en de guichelaars; en de Egyptische tovenaars deden ook alzo met hun bezweringen.
12 Want een iegelijk wierp zijn staf neder, en zij werden tot draken; maar Aarons staf verslond hun staven.
13 Doch Farao's hart verstokte, zodat hij naar hen niet hoorde, gelijk de HEERE gesproken had.
14 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Farao's hart is zwaar; hij weigert het volk te laten trekken.
15 Ga heen tot Farao in den morgenstond; zie, hij zal uitgaan naar het water toe, zo stel u tegen hem over aan den oever der rivier, en den staf, die in een slang is veranderd geweest, zult gij in uw hand nemen.
16 En gij zult tot hem zeggen: de HEERE, de God der Hebreen, heeft mij tot u gezonden, zeggende: Laat Mijn volk trekken, dat het Mij diene in de woestijn; doch zie, gij hebt tot nu toe niet gehoord.
17 Zo zegt de HEERE: Daaraan zult gij weten, dat Ik de HEERE ben; zie, ik zal met dezen staf, die in mijn hand is, op het water, dat in deze rivier is, slaan, en het zal in bloed veranderd worden.
18 En de vis in de rivier zal sterven, zodat de rivier zal stinken; en de Egyptenaars zullen vermoeid worden, dat zij het water uit de rivier drinken mogen.
19 Verder zeide de HEERE tot Mozes: zeg tot Aaron: Neem uw staf, en steek uw hand uit over de wateren der Egyptenaren, over hun stromen, over hun rivieren, en over hun poelen, en over alle vergadering hunner wateren, dat zij bloed worden; en er zij bloed in het ganse Egypteland, beide in houten en in stenen vaten.
20 Mozes nu en Aaron deden alzo, gelijk de HEERE geboden had; en hij hief den staf op, en sloeg het water, dat in de rivier was, voor de ogen van Farao, en voor de ogen van zijn knechten; en al het water in de rivier werd in bloed veranderd.

21 En de vis, die in de rivier was, stierf; en de rivier stonk, zodat de Egyptenaars het water uit de rivier niet drinken konden; en er was bloed in het ganse Egypteland.
22 Doch de Egyptische tovenaars deden ook alzo met hun bezweringen; zodat Farao's hart verstokte, en hij hoorde naar hen niet, gelijk als de HEERE gesproken had.
23 En Farao keerde zich om, en ging naar zijn huis; en hij zette zijn hart daar ook niet op.
24 Doch alle Egyptenaars groeven rondom de rivier, om water te drinken; want zij konden van het water der rivier niet drinken.
25 Alzo werden zeven dagen vervuld, nadat de HEERE de rivier geslagen had.

In dit hoofdstuk:

I. Eindigt de ruzie tussen God en Mozes, en Mozes begeeft zich tot de uitvoering van zijn opdracht in gehoorzaamheid aan Gods bevel, vers 1-7.

II. Begint de ruzie tussen Mozes en Farao, en het was een grote op-de-proefstelling van kracht en macht, Mozes eist in de Naam van God Israëls bevrijding, Farao weigert haar.

1. De strijd is tussen de macht van de grote God en de macht van een hovaardig vorst, en in de uitkomst zal het blijken, dat God zal overwinnen als Hij oordeelt. Mozes legt nadruk op de eis, die hij aan Farao gedaan heeft door een wonder zijn staf in een slang verkerende, maar Farao verhardt zijn hart tegen zijn overtuiging, vers 13.

2. Hij straft zijn ongehoorzaamheid met een plaag, de eerste van de tien, het water in bloed veranderende, maar Farao verhardt zijn hart tegen die kastijding,

Exodus 7:1-7

1. God moedigt hier Mozes aan om tot Farao te gaan, en brengt eindelijk al zijn moedeloosheid tot bedaren.

a. Hij bekleedt hem met grote macht en gezag, vers 1. "Ik heb u tot een god gezet over Farao," dat is: tot Mijn vertegenwoordiger in deze zaak, zoals ook magistraten goden genoemd worden, omdat zij Zijn plaatsvervangers zijn. Hij was gemachtigd om te spreken en te handelen in de Naam en de plaats van God, en onder de leiding van God was hij begiftigd met een Goddelijke macht om datgene te doen wat boven de kracht van de natuur is, en bekleed met een Goddelijk gezag om gehoorzaamheid te eisen van een vrijmachtig vorst, en ongehoorzaamheid te straffen. Mozes was een god, maar hij was slechts tot een god gemaakt, of gesteld, niet door zijn wezen, hij was geen god dan bij opdracht. Hij was een god, maar slechts aan Farao tot God gesteld. De levende en ware God is God voor heel de wereld. Het is een voorbeeld van Gods inschikkelijkheid, en een bewijs dat Zijn gedachten over ons gedachten van vrede zijn, dat Hij, als Hij met mensen handelt, door mensen handelt, wier verschrikking ons niet bevreesd zal maken.

b. Nogmaals benoemt Hij zijn broeder Aäron tot zijn hulp, die geen man was van onbesneden lippen, maar een waardig spreker. "Hij zal uw profeet zijn", dat is: "hij zal voor u tot Farao spreken, zoals profeten tot de kinderen der mensen spreken voor God. Gij zult, als een god, de plagen opleggen en wegnemen, en Aäron, als een profeet, zal ze aankondigen en er Farao mee dreigen.

c. Hij zegt er hem het ergste van, namelijk dat Farao niet naar hem zal willen horen, maar dat het werk toch ten laatste gedaan zal worden, Israël zal worden verlost, opdat God er in verheerlijkt worde, vers 4, 5. De Egyptenaren, die de HEERE niet wilden kennen, zullen genoodzaakt zijn Hem te kennen. Het is voor de boodschappers van God voldoening genoeg, dat zij, niettegenstaande alle tegenspraak en tegenstand, die zij ontmoeten, toch zover hun doel zullen bereiken, dat God verheerlijkt zal worden in het welslagen van hun zending en heel Zijn uitverkoren Israël verlost zal worden, en dan hebben zij geen reden om te zeggen, dat zij tevergeefs hebben gearbeid. Zie hier, hoe God zich verheerlijkt: Hij doet de mensen weten dat Hij is Jehova, aan Israël heeft Hij het doen weten door de vervulling van Zijn belofte aan hen, Hoofdstuk 6:3, en aan de Egyptenaren doet Hij het weten door de uitstorting van Zijn toorn over hen, en aldus wordt Gods Naam verhoogd beide in hen, die behouden worden, en in hen, die omkomen. Zie ook op wat wijze Hij dit doet, Hij vernedert de hoogmoedige, en verhoogt de nederige, Lukas 1:51, 52. Als God Zijn hand tevergeefs uitstrekt tot de zondaren, dan zal Hij ten laatste Zijn hand op hen leggen, en wie kan er het gewicht van dragen?

II. Mozes en Aäron begeven zich zonder verder tegenspreken tot hun werk: "Toen deed Mozes en Aäron, als hun de HEERE geboden had" vers 6. Alles wel overwogen zijnde, was hun gehoorzaamheid wel waardig geloofd te worden, zoals de psalmist hen ook geloofd heeft Psalm 105, zij waren Zijn Woord niet weerspannig, namelijk Mozes en Aäron, die hij vermeldt in vers 26. Zo is ook Jona, hoewel hij er in het eerst zeer afkerig van was, eindelijk toch naar Ninevé gegaan. Er wordt nota genomen van de ouderdom van Mozes en Aäron, toen zij die heerlijke dienst op zich namen. Aäron de oudste (en toch de ondergeschikte in het ambt) was drie en tachtig jaar, Mozes was tachtig, beide waren zij mannen van hoge ernst en diepe ervaring, wier leeftijd eerwaardig was, en wier veelheid van jaren wijsheid te kennen gaf. Jozef, die slechts een dienaar van Farao wezen moest, werd bevorderd toen hij dertig jaren oud was,

maar Mozes die Farao tot een god moest wezen, werd hiertoe niet verwaardigd vóór hij tachtig jaren oud was. Het hoorde dat hij lang moest wachten op zo’n eer, en zich lang moest voorbereiden tot zo’n dienst.

Exodus 7:8-13

Toen Mozes zich voor de eerste maal tot Farao had begeven, heeft hij hem slechts zijn instructies overgelegd, nu wordt hem bevolen zijn geloofsbrieven over te leggen, en hij volgt dit bevel op.

1. Het wordt verondersteld, dat Farao van hen, die hem deze eis deden, zou vorderen dat zij een wonder zullen doen, opdat zij door een daad, die blijkbaar bovennatuurlijk is, zouden bewijzen, dat zij hun opdracht van de God van de natuur hadden ontvangen. Farao zal zeggen: *Doet een wonderteken voor u,* niet met de begeerte om overtuigd te worden, maar in de hoop dat zij er geen kunnen doen, en dan zal hij een schijn van verontschuldiging hebben, dat hij hun geen geloof schenkt.

2. Zo wordt hun dan bevel gegeven om de staf in een slang te veranderen, overeenkomstig hun instructies Hoofdstuk 4:3. Dezelfde staf, die het signaal zal geven voor andere wonderen, is nu zelf het onderwerp van een wonder, teneinde er eer en vermaardheid aan te geven. Aaron wierp zijn staf op de grond, en hij werd terstond tot een slang, vers 10. Dit was geschikt, niet alleen om Farao's verbazing op te wekken, maar om hem te doen schrikken. Slangen zijn schadelijke, verschrikkelijke dieren, eenvoudig het feit van de daad, die aldus wonderdadig werd voortgebracht, zou zijn hart hebben kunnen verzachten om die God te vrezen, door wiens macht zij was voortgebracht. Dit eerste wonder was wel geen plaag, maar het stond gelijk met de bedreiging van een plaag. Indien het Farao niet deed gevoelen, deed het hem toch vrezen, en dit is Gods wijze van doen met zondaren-Hij komt trapsgewijze tot hen.

3. Het wonder, hoewel te duidelijk om ontkend te worden, is verzwakt, en de overtuiging er van teniet gedaan, door de tovenaars, die het namaakten, vers 11, 12. Mozes was oorspronkelijk onderwezen in de geleerdheid van de Egyptenaren, en nu denken zij dat hij zich gedurende de langen tijd, die hij in de eenzaamheid heeft doorgebracht, in de magische kunsten heeft geoefend en vervolmaakt, daarom wordt nu om de tovenaars gezonden, teneinde met hen te wedijveren. En sommigen denken dat degenen, die van dat bedrijf waren, een bijzonderen wrok tegen de Hebreën koesterden, reeds van de tijd af, dat Jozef hen allen te schande had gemaakt, toen hij de droom heeft uitgelegd, waarvan zij niets wisten te maken, waarom nu ook deze tovenaars wegens die blaam op hun voorgangers Mozes hebben tegengestaan, zoals verklaard wordt in 2 Timotheus 3:8. Hun staven werden slangen, wezenlijke slangen, sommigen denken dat het geschiedde door de kracht Gods, buiten hun bedoeling of verwachting om, teneinde Farao's hart te verharden. Anderen denken dat het geschiedde door de macht van boze engelen, die listiglijk slangen in de plaats van de staven wisten te stellen, terwijl God voor wijze en heilige doeleinden het zinsbedrog toeliet, opdat diegenen een leugen zouden geloven, die de waarheid niet wilden aannemen, en dat de Heer hierin rechtvaardig was. Toch zou dit hebben kunnen helpen om Farao zó te doen schrikken, dat hij er Mozes' eis door inwilligde, ten einde verlost te worden van deze schrikkelijke, onverklaarbare fenomeen, waarvan hij zich aan alle zijden omringd zag. Maar voor het zaad van de slang waren deze slangen geen verschrikking. God laat de leugengeest toe vreemde, wonderlijke dingen te doen, opdat het geloof van sommigen verzocht en openbaar worde, Deuteronomium 13:3, 1 Corinthiërs 11:19, het ongeloof van anderen bevestigd worde, en die vuil is nog vuil worde,

4. Maar in deze strijd draagt Mozes blijkbaar de overwinning weg, de slang, waarin Aärons staf veranderd was, verslond de anderen, hetgeen genoegzaam was om Farao te doen zien aan welke zijde het recht was. Groot is de waarheid, en zij zal overmogen. De zaak van God zal

ten slotte ongetwijfeld zegevieren over alle mededinging en tegenspraak en alleen regeren, Daniël 2:44. Op Farao had dit alles echter geen invloed. Daar de tovenaars ook slangen hadden voortgebracht, kon hij nu met de tegenwerping aankomen, dat de zaak tussen hen en Mozes betwistbaar was, want iedere schijn van tegenstand tegen de waarheid en de minste poging om haar het hoofd te bieden dienen hen, die tegen het licht en de liefde er van bevooroordeeld zijn, nog ter rechtvaardiging van hun ongeloof.

Exodus 7:14-25

Hier is de eerste van de tien plagen: het water werd in bloed verkeerd. Dit was:

1. Een ontzettende en zeer zware plaag: eenvoudig het gezicht van zo'n grote daar stromende rivier van bloed, zuiver bloed hoogrood ongetwijfeld, moest het volk wel met afgrijzen vervullen, maar de gevolgen er van waren nog veel erger. Niets is meer algemeen dan water, zo wijs heeft de voorzienigheid van God het beschikt en zo vriendelijk, dat hetgeen zo nodig is voor het menselijke leven goedkoop en bijna overal te verkrijgen is, maar nu moeten de Egyptenaren òf bloed drinken, of van dorst sterven. Zeer veel van hun voedsel bestond uit vis, Numeri 11:5, maar de verandering van het water was de dood voor de vissen, het was een verderf in dat element vers 21, *de vis stierf*. In de zondvloed zijn de vissen aan de dood opkomen, omdat zij toen misschien niet zoveel bijgedragen hebben tot de weelde van de mensen als later, maar in dit bijzonder oordeel zijn ze omgekomen, Psalm 105:29, "Hij doodde hun vissen." En als lang daarna Egypte met een andere verwoesting wordt bedreigd, wordt zeer bijzonder de teleurstelling opgemerkt van hen, die vijvers voor de vissen maken, Jesaja 19:10. Egypte was een aangenaam land, maar de hinderlijke stank van dode vissen, die langzamerhand tot bederf overgaan, heeft het toen zeer onaangenaam gemaakt.

2. Het was een rechtvaardige plaag, waarmee de Egyptenaren rechtvaardig bezocht werden. Want:

a. De Nijl, de rivier van Egypte, was hun afgod. Zij en hun land ontleenden er zoveel voordeel aan, dat zij er meer eer aan bewezen dan aan de Schepper. Daar de ware bron en oorsprong van de Nijl hun onbekend was, bewezen zij alle eer aan zijn wateren, daarom heeft God hen hier gestraft, en datgene in bloed veranderd, waarvan zij een god hadden gemaakt. Het schepsel, dat wij verafgoden, neemt God rechtvaardig van ons weg, of Hij maakt het ons tot bitterheid. Wat wij tot een mededinger van Hem maken, maakt Hij tot een gesel voor ons.

b. Zij hadden de rivier roodgekleurd met het bloed van de Hebreeuwse kinderen, en nu heeft God de rivier geheel bloed doen worden, en zo gaf Hij hun bloed te drinken, want zij waren het waardig, Openbaring 16:6. Er heeft nooit iemand dorst gehad naar bloed, of hij heeft er vroeg of laat genoeg van gehad.

c. Het was een betekenisvolle plaag. Egypte was grotelijks afhankelijk van zijn rivier, Zacheria 14:18, zodat zij in dat slaan van de rivier bedreigd werden met de vernietiging van al de voortbrengselen van hun land, totdat het eindelijk kwam tot hun eerstgeborenen, en deze rode rivier een ontzettend voorteken werd van de ondergang van Farao en geheel zijn krijgsmacht in de Rode Zee. Op deze plaag van Egypte wordt gewezen in de voorzegging van het verderf van de vijanden van de Nieuw Testamentische kerk, Openbaring 16:3, 4. Maar *daar* wordt de zee, zowel als de rivieren en waterfonteinen, in bloed veranderd want geestelijke oordelen reiken verder en treffen dieper, dan tijdelijke oordelen. *Eindelijk,* laat mij ten opzichte van deze plaag, in het algemeen opmerken, dat een van de eerste wonderen, door Mozes gewrocht, was het veranderen van water in bloed, maar dat een van de eerste wonderen, gewrocht door onze Heere Jezus bestond in het veranderen van water in wijn want de wet is door Mozes gegeven, en zij was een bedeling van dood en verschrikking, maar genade en waarheid, die, evenals wijn, het hart verheugen, is door Jezus Christus geworden.

Nu wordt:

I. Aan Mozes bevel gegeven om aan Farao kennis te geven, dat deze plaag komen zou. Farao's hart is zwaar, vers 14, ga dus tot hem en beproef, wat dit zal uitwerken om het te verzachten, vers 15. Mozes zal wellicht niet in Farao's audiëntiezaal, waar hij gehoor verleent aan de gezanten, worden toegelaten, daarom wordt hem bevolen, hem aan *de oever van de rivier* op te wachten, waar God voorzag dat hij die morgen komen zou, hetzij voor een aangename morgenwandeling, of om er zijn aanbidding van de rivier te verrichten, (want aldus zullen alle volken wandelen, een ieder in de naam van zijn god, zij zullen niet falen hun god iedere morgen aanbidding toe te brengen. Daar moet Mozes hem opnieuw opeisen om zich te onderwerpen, en hem, zo hij mocht weigeren, het oordeel aankondigen hetwelk in dat geval over de rivier komen zal, aan welke oever zij nu stonden. Er wordt hem aldus tevoren kennis van gegeven, opdat zij niet kunnen zeggen dat het bij toeval was, of het aan een andere oorzaak zouden toeschrijven, maar het zou blijken geschied te zijn door de macht van de God van de Hebreeën, en als straf voor hun hardnekkigheid. Aan Mozes wordt uitdrukkelijk geboden de staf mee te nemen opdat Farao bij het zien van die staf zou schrikken, die nog zo kortelings over de staven van de tovenaars had gezegevierd. Nu kunnen wij hieruit leren:

1. Dat de oordelenvan God Hem van tevoren bekend zijn. Hij weet, wat Hij doen zal in toorn, zowel als in genade. Iedere verdelging is een bepaalde, verordineerde verdelging, Jesaja 10:23.

2. Dat de mensen niet ontkomen kunnen aan de verschrikkingen van de toornvan God, omdat zij niet buiten het gehoor van hun eigen geweten kunnen komen, Hij, die hun hart gemaakt heeft, kan maken dat Zijn zwaard het treft.

3. Dat God waarschuwt, voordat Hij wondt, want Hij is lankmoedig, niet begerende dat iemand omkomt, maar dat allen tot bekering komen.

II. Aäron, die de staf droeg, krijgt bevel om de plaag te doen komen. door de rivier met de staf te slaan, vers 19, 20. Het geschiedde onder de ogen van Farao en zijn dienaren, want de ware wonderen van God werden niet gewrocht zoals de leugenwonderen van Satan door hen, die daar piepten en mompelden, de waarheid zoekt geen schuilhoeken. Onmiddellijk werd een verbazingwekkende verandering gewrocht, al de wateren, niet slechts het water in de rivier, maar ook in al hun vijvers en poelen, werd in bloed veranderd.

1. Zie hier de almachtige kracht van God. Elk schepsel is datgeen voor ons, wat Hij het doet zijn, water of bloed.

2. Zie de veranderlijkheid van alle dingen onder de zon. Wat heden water is, kan morgen bloed zijn, hetgeen altijd ijdel is, kan weldra verdrietelijk of kwellend worden. Een rivier is, op zijn best genomen, voorbijgaand, maar de goddelijke gerechtigheid kan haar schadelijk maken.

3. Zie welk een kwaad de zonde doet. Als de dingen, die ons tot lieflijkheid zijn geweest, blijken een kruis voor ons te zijn, dan hebben wij dit onszelf te wijten. Het is de zonde, die water in bloed verandert.

III. Farao poogt het wonder het hoofd te bieden, omdat hij besloten is zich niet te verootmoedigen onder de plaag. Hij zendt om de tovenaars, en onder Gods toelating doen zij met hun bezweringen het wonder na, vers 22, en dit strekt aan Farao tot een voorwendsel om zijn hart ook daar niet op te zetten, vers 23, en het was wel een zeer armzalig voorwendsel. Indien zij de rivier van bloed weer in water hadden kunnen veranderen, dan zou dit inderdaad

een wonder geweest zijn, dan zouden zij hun macht hebben getoond, en Farao zou hun verplicht zijn geweest als zijn weldoeners. Maar dat zij, toen er zo’n schaarste van water was, er nog meer van in bloed veranderden, alleen maar om hun kunst te tonen geeft duidelijk te kennen, dat het slechts het doel is van de duivel zijn volgelingen te misleiden, niet hun een wezenlijke vriendelijkheid te bewijzen, maar hen te beletten om zichzelf een wezenlijke vriendelijkheid te bewijzen door zich te bekeren en zich tot God te wenden.

IV. Intussen zoeken de Egyptenaren hulp en verlichting tegen deze plaag, door rondom de rivier te graven om drinkwater te vinden, vers 24. Waarschijnlijk hebben zij met grote moeite ook wel wat water gevonden, daar God in het midden van Zijn toorn gedacht aan zijn barmhartigheid, want Hij is vol van ontferming, en wilde de onderdanen niet al te veel laten lijden voor de hardnekkigheid van hun koning.

V. De plaag duurde zeven dagen, vers 25. Gedurende al die tijd heeft het hoogmoedige hart van Farao hem niet eens toegelaten om Mozes te verzoeken, dat hij zou bidden om de opheffing er van. "Zo leggen zij, die met het hart huichelachtig zijn, toorn op, zij roepen niet als Hij hen gebonden heeft," Job 36:13. Geen wonder dus, dat Zijn toorn niet wordt afgewend, maar dat Zijn hand nog uitgestrekt is.

HOOFDSTUK 8

1 Daarna zeide de HEERE tot Mozes: Ga in tot Farao, en zeg tot hem: Zo zegt de HEERE: Laat Mijn volk trekken, dat zij Mij dienen.
2 En indien gij het weigert te laten trekken, zie, zo zal ik uw ganse landpale met vorsen slaan;
3 Dat de rivier van vorsen zal krielen, die zullen opkomen, en in uw huis komen, en in uw slaapkamer, ja, op uw bed; ook in de huizen uwer knechten, en op uw volk, en in uw bakovens, en in uw baktroggen.
4 En de vorsen zullen opkomen, op u, en op uw volk, en op al uw knechten.
5 Verder zeide de HEERE tot Mozes: Zeg tot Aaron: Strek uw hand uit met uw staf, over de stromen, en over de rivieren, en over de poelen; en doe vorsen opkomen over Egypteland.
6 En Aaron strekte zijn hand uit over de wateren van Egypte, en er kwamen vorsen op en bedekten Egypteland.
7 Toen deden de tovenaars ook alzo, met hun bezweringen; en zij deden vorsen over Egypteland opkomen.
8 En Farao riep Mozes en Aaron, en zeide: Bidt vuriglijk tot den HEERE, dat Hij de vorsen van mij en van mijn volk wegneme; zo zal ik het volk trekken laten, dat zij den HEERE offeren.
9 Doch Mozes zeide tot Farao: Heb de eer boven mij! Tegen wanneer zal ik voor u, en voor uw knechten, en voor uw volk, vuriglijk bidden, om deze vorsen van u en van uw huizen te verdelgen, dat zij alleen in de rivier overblijven?
10 Hij dan zeide: Tegen morgen. En hij zeide: Het zij naar uw woord, opdat gij weet, dat er niemand is, gelijk de HEERE, onze God.
11 Zo zullen de vorsen van u, en van uw huizen, en van uw knechten, en van uw volk wijken; zij zullen alleen in de rivier overblijven.
12 Toen ging Mozes en Aaron uit van Farao; en Mozes riep tot den HEERE, ter oorzake der vorsen, die Hij Farao had opgelegd.
13 En de HEERE deed naar het woord van Mozes; en de vorsen stierven, uit de huizen, uit de voorzalen, en uit de velden.
14 En zij vergaderden ze samen bij hopen, en het land stonk.
15 Toen nu Farao zag, dat er verademing was, verzwaarde hij zijn hart, dat hij naar hen niet hoorde, gelijk als de HEERE gesproken had.
16 Verder zeide de HEERE tot Mozes: Zeg tot Aaron: Strek uw staf uit, en sla het stof der aarde, dat het tot luizen worde, in het ganse Egypteland.
17 En zij deden alzo; want Aaron strekte zijn hand uit met zijn staf, en sloeg het stof der aarde, en er werden vele luizen aan de mensen, en aan het vee; al het stof der aarde werd luizen, in het ganse Egypteland.
18 De tovenaars deden ook alzo met hun bezweringen, opdat zij luizen voortbrachten; doch zij konden niet; zo waren de luizen aan de mensen, en aan het vee.
19 Toen zeiden de tovenaars tot Farao: Dit is Gods vinger! Doch Farao's hart verstijfde, zodat hij naar hen niet hoorde, gelijk de HEERE gesproken had.
20 Verder zeide de HEERE tot Mozes: Maak u morgen vroeg op, en stel u voor Farao's aangezicht; zie, hij zal aan het water uitgaan, en zeg tot hem: Zo zegt de HEERE: Laat Mijn volk trekken, dat zij Mij dienen;
21 Want zo gij Mijn volk niet laat trekken, zie, zo zal Ik een vermenging van ongedierte zenden op u, en op uw knechten, en op uw volk, en in uw huizen; alzo dat de huizen der Egyptenaren met deze vermenging zullen vervuld worden, en ook het aardrijk, waarop zij zijn.

22 En Ik zal te dien dage het land Gosen, waarin Mijn volk woont, afzonderen, dat daar geen vermenging van ongedierte zij, opdat gij weet, dat Ik, de HEERE, in het midden dezes lands ben.
23 En Ik zal een verlossing zetten tussen Mijn volk en tussen uw volk; tegen morgen zal dit teken geschieden!
24 En de HEERE deed alzo; en er kwam een zware vermenging van ongedierte in het huis van Farao, en in de huizen van zijn knechten, en over het ganse Egypteland; het land werd verdorven van deze vermenging.
25 Toen riep Farao Mozes en Aaron, en zeide: Gaat heen, en offert uwen God in dit land.
26 Mozes dan zeide: Het is niet recht, dat men alzo doe; want wij zouden der Egyptenaren gruwel den HEERE, onzen God, mogen offeren; zie, indien wij der Egyptenaren gruwel voor hun ogen offerden, zouden zij ons niet stenigen?
27 Laat ons den weg van drie dagen in de woestijn gaan, dat wij den HEERE onzen God offeren, gelijk Hij tot ons zeggen zal.
28 Toen zeide Farao: Ik zal u trekken laten, dat gijlieden den HEERE, uwen God, offert in de woestijn; alleen, dat gijlieden in het gaan geenszins te verre trekt! Bidt vuriglijk voor mij.
29 Mozes nu zeide: Zie, ik ga van u, en zal tot den HEERE vuriglijk bidden, dat deze vermenging van ongedierte van Farao, van zijn knechten, en van zijn volk morgen wegwijke! Alleen, dat Farao niet meer bedriegelijk handele, dit volk niet latende gaan, om den HEERE te offeren.
30 Toen ging Mozes uit van Farao, en bad vuriglijk tot den HEERE.
31 En de HEERE deed naar het woord van Mozes, en de vermenging van ongedierte week van Farao, van zijn knechten, en van zijn volk; er bleef niet een over.
32 Doch Farao verzwaarde zijn hart ook op ditmaal, en hij liet het volk niet trekken.

In dit hoofdstuk worden nog drie van de Egyptische plagen verhaald.

I. die van de kikvorsen.

1.Bedreigd in vers 1-4. Gekomen, vers 5, 6.

3. Nagebootst door de tovenaars, vers 7.

4.Weggenomen, op het nederig verzoek van Farao, vers 8-14, die echter zijn hart verhardt, en, in weerwil van zijn belofte, terwijl de plaag aanhield, vers 8, weigert om Israël te laten trekken, vers 15.

II. De plaag van de luizen, vers 16,17. Door welke:

1. De tovenaars beschaamd en in het nauw werden gebracht, vers 18,19, en toch

2. Farao's hart nog verhard werd, vers 19.

III. De vermenging van ongedierte.

1. Farao wordt er tevoren van verwittigd, vers 20, 21, waarbij hem ook gezegd werd dat het land Gosen zou vrij blijven van die plaag, vers 22, 23.

2. De plaag is teweeggebracht, vers 24.

3. Farao onderhandelt met Mozes over de bevrijding van Israël, en vernedert zich, vers 25-29.

4. Hierop wordt de plaag opgeven, vers 31, en Farao's hart opnieuw verhard, vers 32.

Exodus 8:1-15

Farao wordt hier eerst gedreigd, en daarna geplaagd met kikvorsen, zoals later in dit hoofdstuk met luizen en een vermenging van ongedierte, kleine, onbeduidende, verachtelijke dieren, maar hun ontzettend groot aantal maakte ze tot zware plagen voor de Egyptenaren. God had hen kunnen plagen met leeuwen beren wolven of gieren, of andere roofvogels, maar Hij verkoos het te doen door deze verachtelijke werktuigen:

1. Om Zijn eigen macht te verheerlijken. Hij is de Heer van de legerscharen van geheel de schepping, heeft alle schepselen in Zijn macht, en doet met hen wat Hem behaagt. Terecht heeft men gezegd, dat de macht van God evenzeer getoond wordt in het maken van een mier als in het maken van een olifant, zo is ook Zijn voorzienigheid in het dienen van Zijn eigen doeleinden even krachtig en afdoende door de minsten van Zijn schepselen als door de grootsten en sterksten, opdat de uitnemendheid van de kracht, in oordeel zowel als in goedertierenheid, is van God en niet van het schepsel. Zie hoeveel reden wij hebben om ontzag te hebben voor die God, die als het Hem behaagt, het kleinste in de schepping tegen ons kan wapenen. Als God onze vijand is, dan voeren alle schepselen oorlog tegen ons.

2. Om Farao's hoogmoed te vernederen en zijn onbeschaamdheid te straffen. Welk een vernedering moet het voor die hovaardige vorst geweest zijn, om op de knieën gebracht te worden, genoodzaakt zich te onderwerpen, en dat wel door zulke geringe, verachtelijke middelen! Gewoonlijk is ieder kind wel instaat om over deze aanvallers te zegevieren, maar nu zijn hun scharen zó talrijk en hun aanvallen zó krachtig, dat Farao met al zijn wagens en ruiters er niet tegen bestand is. Aldus stort Hij verachting uit over de prinsen, die Hem en Zijn heerschappij denken te verachten, en doet Hij hen, die Hem niet willen erkennen als hun meerdere, weten dat Hij, als het Hem behaagt, hen door het geringste schepsel kan doen honen en vertreden. Ten opzichte nu van de plaag van de kikvorsen kunnen wij opmerken:

I. Hoe er mee gedreigd werd. Mozes heeft zich ongetwijfeld tot de goddelijke majesteit gewend om nieuwe instructies te verkrijgen, en (terwijl de rivier misschien nog bloed is) wordt hem hier bevolen kennis te geven aan Farao van wederom een ander oordeel, dat over hem komen zal indien hij hardnekkig blijft: *Indien gij weigert Mijn volk te laten trekken,* vers 1,2, het is op uw gevaar. God straft de mensen niet voor de zonde dan wanneer zij er in volharden. "Indien hij zich niet bekeert, zo zal Hij Zijn zwaard wetten," Psalm 7:13, hetgeen gunst aanduidt indien hij zich bekeert. Zo ook hier: *Indien gij weigert, zo zal Ik uw landpale slaan,* te kennen gevende, dat, indien Farao toegaf, de twist terstond zou eindigen. De plaag waarmee hij gedreigd werd in geval van weigering, was ontzettend uitgebreid, de kikvorsen zullen zo'n inval bij hen doen, dat zij er geen rust door zullen hebben in hun huizen, in hun bed, aan hun tafel, zij zullen geen rust hebben om te eten of te drinken, of te slapen, waar zij ook zijn zullen, overal zullen zij er door gekweld worden, vers 3, 4. Gods vloek zal een mens vervolgen, overal waar hij heengaat, zwaar op hem drukken bij alles wat hij doet. Zie Deuteronomium 28:16 en verv. Er is aan Gods oordelen geen ontkomen.

II. Hoe die plaag werd opgelegd. Daar Farao de waarschuwing in de wind sloeg en helemaal niet geneigd was aan Gods eis te voldoen, wordt aan Aäron bevolen om de legerscharen te doen aanrukken, en met de staf in zijn uitgestrekte hand het sein te geven tot de oorlog. "Dictum, factum-zo gezegd, zo gedaan," het leger wordt gemonsterd en onder bevel en aanvoering van een onzichtbare macht, komen zwermen van kikvorsen op in het land, en, met al hun kunst en al hun macht kunnen de Egyptenaren hun voortgang niet beletten. Vergelijk dit

met de profetie van een leger van sprinkhanen en rupsen, Joël 2:2 enz, zie ook Jesaja 34:16, 17. Op de roepstem van God *kwamen kikvorsen op en bedekten Egypteland*. God heeft velerlei middelen om de gerusten te beroeren.

III. Hoe het de tovenaars toegelaten werd het na te bootsen, vers 7. Ook zij deden kikvorsen opkomen, maar zij konden die, welke op Gods bevel waren opgekomen, niet wegnemen. De onreine geesten, die uit de mond van de draak kwamen, worden gezegd de kikvorsen gelijk te zijn, welke uitgaan tot de koningen van de aarde om hen te bedriegen, Openbaring 16:13, welke Schriftuurplaats waarschijnlijk zinspeelt op deze kikvorsen, want het volgt op de verandering van water in bloed. De draak wilde, evenals de tovenaars er mee bedriegen, maar God wilde er diegene mee verderven, die bedrogen willen zijn.

IV. Hoe Farao zich boog onder deze plaag het was voor de eerste maal, vers 8. Hij verzoekt Mozes om te bidden om de wegneming van de kikvorsen, en hij belooft *het volk te laten trekken.* Hij, die kort tevoren met de uiterste minachting had gesproken, beide van God en van Mozes, wil zich nu graag verplicht rekenen aan de barmhartigheid van God en het gebed van Mozes. Aan hen, die God trotseren en het gebed minachten, zal in de dag van de benauwdheid vroeg of laat geleerd worden, hun behoefte aan beide in te zien, en dan zullen zij roepen: Heer, Heer, Mattheus 7:22. Zij, die gespot hebben met het gebed, zijn er toe gebracht er om te verzoeken, en de rijke man, die Lazarus had geminacht, heeft hem aangezocht om een druppel water voor hem te verkrijgen.

V. Hoe Mozes de tijd vaststelt met Farao, en toen door het gebed bij God heeft overmocht om de plaag van de kikvorsen op te heffen. Om te tonen, dat hetgeen hij deed, niet afhankelijk was van de samenkomst of de oppositie van de planeten, of van het gelukkige van het een uur boven het andere, zegt Mozes aan Farao, dat hij zelf de tijd maar moet bepalen. "Nullum occurrit tempus regi-Geen tegenwerping tegen de tijd, door de koning bepaald". Heb de eer boven mij, vers 9, zeg mij *tegen wanneer ik voor u vuriglijk zal bidden.* Dit was bedoeld om Farao te overtuigen, opdat zo zijn ogen niet geopend werden door de plaag, zij door het wegnemen er van geopend zouden worden. Zo verschillend zijn Gods methodes om de mensen tot bekering te brengen.

Farao stelt de tijd voor *morgen,* vers 10. En waarom niet terstond? Hield hij zoveel van zijn gasten, dat hij ze nog een nacht bij zich wil houden? Neen, maar waarschijnlijk hoopte hij dat zij vanzelf, voor morgen, zouden weggaan, en dan zou hij verlost zijn van de plaag, zonder er aan God of Mozes voor verplicht te zijn. Mozes stemt er echter in toe: *"Het zij naar uw woord,* het zal geschieden op de door u bepaalde tijd, *opdat gij weet, dat*-wat de tovenaars ook mogen zeggen of voorgeven, *er niemand is gelijk de Heer, onze God."* Niemand heeft zoveel macht over de schepselen als Hij, en niemand is zo bereid om hun vergiffenis te schenken, die zich voor Hem verootmoedigen. Het grote doel, van de oordelen zowel als van de goedertierenheden en zegeningen, is ons ervan te overtuigen, dat *er niemand is gelijk de Heer, onze God,* niemand zo wijs, zo machtig, zo goed, geen vijand zo geducht, geen vriend zo begerenswaardig en zo kostelijk.

Hierop wendt Mozes zich tot God en bidt vurig tot Hem om wegneming van de kikvorsen vers 12. Wij moeten bidden voor onze vijanden en vervolgers, zelfs voor de ergsten onder hen, zoals ook Christus gedaan heeft. Tengevolge van Mozes' bede zijn de kikvorsen, die de ene dag opkwamen, de volgenden of de tweede dag daarna, omgekomen. Allen stierven zij, vers 13, en opdat het zou blijken, dat het wezenlijke kikvorsen waren, werden hun dode lichamen

op hopen bij elkaar geharkt, zodat hun stank hinderlijk werd, vers 14. De grote Opperheer van de wereld maakt van het leven en de dood van Zijn schepselen het gebruik, dat Hem behaagt, en Hij die een bestaan gaf om tot een doeleinde te dienen kan, zonder tekort te doen aan Zijn gerechtigheid, het terstond terug eisen om tot een ander doeleinde te dienen.

Vl. Wat het gevolg was van de plaag, vers 15. *Toen nu Farao zag, dat er verademing was,* heeft hij, zonder te denken aan hetgeen hij nog zo kort geleden had ervaren en gevoeld, of aan hetgeen hij reden had te vrezen, zijn hart verhard. Zolang het hart niet door Gods genade vernieuwd is, zullen de indrukken, door de kracht van de beproeving teweeggebracht, niet blijvend zijn, de overtuiging neemt af en de beloften, die afgeperst waren, worden vergeten. Zolang de luchtgesteldheid niet veranderd is, zal hetgeen dooit in de zon, weer bevriezen in de schaduw. Gods geduld en lankmoedigheid worden door onboetvaardige zondaren schandelijk misbruikt. Door de verademing, die Hij hun schenkt om hen tot bekering te brengen, worden zij verhard, en terwijl Hij hun genadig een wapenstilstand verleent ten einde tot vrede te komen, nemen zij die gelegenheid waar, om hun verslagen troepen weer te verzamelen, ten einde in hun ongeloof te volharden. Zie Prediker 8:11, Psalm 78:34 en verv.

Exodus 8:16-19

Hier is een kort bericht omtrent de plaag van de luizen. Het blijkt niet, dat die plaag tevoren aangekondigd was. Farao's misbruik van de verademing, die hem was toegestaan, had er hem genoegzaam op kunnen voorbereiden om weer een plaag te verwachten, want als het wegnemen van een beproeving ons verhardt, en ons aldus van het nut en voordeel er van berooft, dan kunnen wij tot de gevolgtrekking komen, dat zij heengaat met het voornemen van terug te komen of om voor erger plaats te maken.

I. Merk op, hoe deze plaag van de luizen de Egyptenaren werd opgelegd, vers 16, 17. De kikvorsen werden uit het water te voorschijn gebracht, maar deze luizen uit *het stof van de aarde,* want uit ieder deel van de schepping kan God een gesel halen, om er hen mee te kastijden, die tegen Hem rebelleren. Hij heeft vele pijlen in Zijn pijlkoker. Zelfs *het stof van de aarde* gehoorzaamt Hem. "Vrees dus niet, gij wormpje Jakob's," want God kan u, zo het Hem behaagt, als een scherpe, nieuwe dorsslede gebruiken, Jesaja 41:14, 15. Deze luizen waren ongetwijfeld een grote kwelling, zowel als ergerlijk voor de Egyptenaren. Zij hadden verademing, doch slechts voor een poosje, Openbaring 11:14. Het tweede wee was weggegaan, maar ziet, het derde wee kwam haast.

II. Hoe de tovenaars er door te schande werden, vers 18. Zij poogden het na te bootsen, maar konden niet. Toen zij in de nabootsing faalden, schijnen zij gepoogd te hebben de plaag weg te nemen, want er volgt hier: *zo waren de luizen aan de mensen en aan het vee,* in weerwil van hen. Dit dwong hen te erkennen, dat zij overmeesterd waren, *Dit is de vinger van God,* vers 19, dat is: Die beteugeling, welke ons opgelegd is, moet uit de macht van God voortkomen." God houdt de duivel geketend, en stelt hem perken, beide als bedrieger en als verderver, tot hiertoe zal hij komen en niet verder. De agenten van de duivel hebben, als God het hun toeliet, grote dingen kunnen doen, maar als Hij beslag op hen legde, al was het ook maar met Zijn vinger, dan konden zij niets doen. De onmacht van de tovenaars in dit laatste geval toonde vanwaar zij hun macht hadden in de vorige gevallen, die groter schenen, en dat zij geen macht hadden tegen Mozes, dan die hun van boven was gegeven. Vroeg of laat zal God zelfs aan Zijn vijanden de erkentenis afdwingen van Zijn vrijmacht en oppermacht. Zeker is het, dat zij zich ten slotte zullen hebben te onderwerpen, zoals Julianus de afvallige zich gewonnen gaf, toen hij met stervende lippen beleed: Gij hebt overwonnen, Galileeër! God zal de tegenstanders niet alleen te sterk zijn, maar hen noodzaken om het te erkennen.

III. Hoe Farao in weerwil hiervan zich al meer en meer verhardde, vers 19. Zelf degenen, die hem bedrogen hadden, zeiden nu genoeg om hem uit de droom te helpen, hem zijn dwaling te doen inzien, en toch werd hij gedurig hardnekkiger. Zij, die door Gods woord en de leidingen van Zijn voorzienigheid niet beter gemaakt worden, worden er gewoonlijk nog slechter door gemaakt.

Exodus 8:20-32

In dit bericht van de plaag van de zwermen ongedierte wordt ons gezegd:

I. Hoe er, evenals met de plaag van van de kikvorsen, mee gedreigd werd vóór zij kwam. Aan Mozes wordt bevolen, vers 20, ‘s morgens vroeg op te staan ten einde Farao te ontmoeten als hij afkwam naar het water, en daar zijn eis te vernieuwen. Zij, die voor God en hun geslacht grote dingen tot stand willen brengen, moeten vroeg opstaan, en de tijd uitkopen in de morgen. Farao was vroeg op om zijn afgodische aanbidding van de rivier te verrichten, en zullen wij dan voor meer slaap en meer sluimering zijn, als er een dienst te verrichten is, die in de groten dag ons ten goede aangerekend zal worden? Zij, die zich Gods getrouwe dienstknechten willen betonen, moeten het aangezicht van de mensen niet vrezen. Mozes moet zich *voor Farao’s aangezicht stellen*, zo trots als hij was, en hem zeggen hetgeen in de hoogste mate vernederend voor hem was, moet hem uitdagen om-zo hij weigert zijn gevangenen los te laten-de strijd aan te binden met een legerschare van zwermen ongedierte, dat aan Gods orders zou gehoorzamen, als Farao Hem niet wil gehoorzamen. Zie een dergelijke bedreiging in Jesaja 7:18. "dat de Heer zal de vliegen en de bijen tot zich zal fluiten" om op te komen en Zijn doeleinden te dienen.

II. Hoe de Egyptenaren en de Hebreën op merkwaardige wijze van elkaar onderscheiden zullen zijn in deze plaag, vers 22, 23. Waarschijnlijk is dit onderscheid bij de vorige plagen niet zo opvallend geweest, als bij deze. Gelijk de plaag van de luizen meer overtuigend was dan de daaraan voorafgaande doordat de onmacht van de tovenaars er bij uitkwam, zo was deze het door het merkbare verschil tussen de Egyptenaren en de Hebreeën. Farao moet te weten gedaan worden, dat God *de Heere is in het midden van dit land*, en hieraan zal dit met ontwijfelbare zekerheid geweten worden:

1. Zwermen van dit ongedierte, deze vliegen die in het wilde schijnen rond te vliegen, zullen blijkbaar en duidelijk onder de leiding zijn van een denkend, albesturend Wezen, terwijl zij boven het bestuur of de leiding zijn van de mens. "Tot hiertoe zullen zij gaan," zegt Mozes, "en daarheen zullen zij niet gaan, " en zo geschiedde het, juist en nauwkeurig, waaruit bleek dat Hij, die het zei, dezelfde was als Hij, die het deed, namelijk een Wezen van oneindige wijsheid en macht.

2. De dienaren en aanbidders van de grote Jehova zullen er voor bewaard worden om te delen in de algemene rampen van de plaatsen, waarin zij wonen, zodat de plaag, die al hun naburen kwelt, hen niet zal naderen, en dit zal het onbetwistbaar bewijs zijn dat God *de Heer is in het midden van dit land.* Voeg deze beide samen, en het blijkt dat "de ogen van de Heer de gehele aarde doorlopen," en ook de lucht doorlopen, om datgene te leiden en te besturen, wat ons heel toevallig schijnt te zijn, tot het een of andere grote doeleinde, ten einde "zich sterk te bewijzen aan degenen, wier hart volkomen naar Hem uitgaat" 2 Kronieken 16:9.

Merk op hoe dit herhaald wordt, vers 23, *Ik zal een verlossing stellen tussen uw volk en Mijn volk.* De Heer kent degene, die de Zijnen zijn, en Hij zal doen blijken, misschien reeds in deze wereld, en zeer zeker in de andere wereld, dat Hij hen zich heeft afgezonderd. Er zal een dag komen, dat gijlieden wederom zien zult het onderscheid tussen de rechtvaardige en de goddeloze, Maleachi 3:18, tussen de schapen en de bokken, Mattheus 25:32, Ezechiël 34:17, al zijn zij thans ook dooreen gemengd.

III. Hoe de plaag werd opgelegd, de dag na dien, waarop er mee gedreigd werd, *kwamen steekvliegen in zwermen,* vers 24, allerlei soort van vliegen, zodanigen, "dat die hen verteerden," Psalm 78:45. De overste van de macht van de lucht heeft er in geroemd "Beëlzebub, de god van de vliegen" te zijn, maar hier wordt het bewezen, dat hij ook hierin een bedrieger en overweldiger is, want zelfs met zwermen van vliegen strijdt God tegen zijn rijk en heeft de overhand.

IV. Na die aanval wil Farao parlementeren en onderhandelt met Mozes over de loslating van zijn gevangenen, maar zie met welk een tegenzin hij zich onderwerpt.

1. Hij stemt er in toe, dat zij aan hun God zullen offeren, mits dat zij het *in Egypteland* zullen doen vers 25. God kan verdraagzaamheid voor Zijn aanbidding ontwringen zelfs van hen, die er de wezenlijke vijanden van zijn. Onder het striemen van de roede stemt Farao er in toe, dat zij offeranden doen, en wil hij aan het Israël van God gewetensvrijheid toestaan zelfs in zijn eigen land.

Maar Mozes wil die concessie niet aannemen, hij kan het niet, vers 26. Het zou Gode een verfoeisel zijn, indien zij de Egyptische offers offerden, en het zou de Egyptenaren een gruwel wezen, indien zij aan God hun eigen offers offerden, zoals zij behoorden te doen, zodat zij in Egypteland niet konden offeren zonder zich bloot te stellen aan het ongenoegen, hetzij van hun God, of van hun meesters, daarom dringt hij er op aan om *de weg van drie dagen in de woestijn te gaan,* vers 27. Zij, die op een voor God welbehaaglijke wijze willen offeren, moeten:

a. Zich afscheiden van de goddelozen en wereldsgezinden, want wij kunnen niet tegelijk gemeenschap hebben met de werken van de duisternis en met de Vader van de lichten, met Christus en met Belial, 2 Corinthiërs 6:14 en verv., Psalm 26:4, 6.

b. Zij moeten zich terugtrekken uit het rumoer van de wereld, opdat zij er niet door afgeleid worden. Israël kan het feest van de Heer noch tussen de steenovens, noch tussen de vleespotten van Egypte houden, neen, Wij willen in de woestijn gaan, Hosea 2:12, Hooglied 7:11.

c. Zij moeten het goddelijk bevel opvolgen: "Wij zullen offeren aan God gelijk Hij tot ons zeggen zal, en niet anders." Hoewel zij tot de uiterste graad van slavernij onder Farao waren gekomen, moeten zij toch in de aanbidding van God Zijn bevelen, en niet Farao’s bevelen gehoorzamen.

2. Toen dit voorstel werd afgewezen, stemde hij er in toe dat zij in de woestijn zullen gaan, mits *niet te ver,* niet zo ver, dat hij hen niet terug zal kunnen halen, vers 28. Waarschijnlijk had hij wel van hun voornemen gehoord om naar Kanaän te gaan, en vermoedde hij dat zij, eenmaal Egypte verlaten hebbende, er nooit zouden terugkeren. Toen hij dus genoodzaakt was in hun vertrek te bewilligen (de zwermen van ongedierte, de vliegen van allerlei soort, gonsden hem de noodzakelijkheid er van in de oren) wilde hij hen toch niet buiten zijn bereik laten gaan. Aldus zullen sommige zondaren, onder de macht en de benauwdheid van de overtuiging van zonde gekomen, hun zonden wel laten, maar zij willen er toch niet ver weg van gaan, want als de schrik voorbij is, keren zij er toe terug. Wij zien hier een worsteling tussen Farao’s overtuiging en zijn bederf. Zijn overtuiging zei: "Laat hen gaan", zijn bederf zei: "maar niet te ver weg", maar hij hield het met zijn bederf tegen zijn overtuiging, en dat was zijn ondergang.

Mozes nam dit voorstel inzover aan, dat hij er de opheffing van de plaag voor beloofde, vers 29. Zie hier:

A. Hoe bereid God is onderwerping van de zondaar aan te nemen. Farao zegt slechts: *Bidt vuriglijk voor mij,* (hoewel het met leedwezen is, dat hij zich aldus vernedert) en Mozes belooft terstond: *Ik zal tot de Heer vurig bidden,* opdat hij zien zou wat de bedoeling van God was met de plaag, niet hem ten verderve te brengen, maar hem tot bekering te doen komen. Met welk een welgevallen heeft God gezegd, 1 Koningen 21-29. "Hebt gij gezien, dat Achab zich vernedert voor Mijn aangezicht?"

B. Hoe nodig het voor ons is vermaand te worden om in onze onderwerping oprecht te zijn. Alleen dat Farao niet meer bedrieglijk handele. Zij, die bedrieglijk handelen, worden met recht gewantrouwd, en moeten er voor gewaarschuwd worden niet meer tot dwaasheid weer te keren, nadat God nog eens van vrede heeft gesproken. Dwaalt niet, God laat zich niet bespotten, als wij denken God te bedriegen met een nagemaakte bekering en een schijn van onderwerping, dan zullen wij ten slotte ondervinden, dat wij op noodlottige wijze onze eigen ziel hebben bedrogen.

Eindelijk. Het gevolg van dit alles was, dat God genadig de plaag heeft weggenomen, vers 20, 31, maar dat Farao trouweloos tot zijn verharding wederkeerde, en *het volk niet liet trekken,* vers 32. Zijn hoogmoed liet hem niet toe om zulk een bloem van zijn kroon op te geven, als zijn heerschappij over Israël was, en zijn geldgierigheid liet hem niet toe om afstand te doen van zo’n bron van inkomsten, als hun arbeid hem bezorgde. Heersende lusten en begeerlijkheden verbreken de sterkste banden, en maken de mensen onbeschaamd aanmatigend en ergerlijk trouweloos. Laat de zonden dus niet over ons heersen, want indien zij wèl over ons heersen zullen zij ons naar ziel en lichaam ten verderve voeren.

HOOFDSTUK 9

1 Daarna zeide de HEERE tot Mozes: Ga in tot Farao, en spreek tot hem: Alzo zegt de HEERE, de God der Hebreen: Laat Mijn volk trekken, dat het Mij diene.
2 Want zo gij hen weigert te laten trekken, en gij hen nog met geweld ophoudt,
3 Zie, de hand des HEEREN zal zijn over uw vee, dat in het veld is, over de paarden, over de ezelen, over de kemelen, over de runderen, en over het klein vee, door een zeer zware pestilentie.
4 En de HEERE zal een afzondering maken tussen het vee der Israelieten, en tussen het vee der Egyptenaren, dat er niets sterve van al wat van de kinderen Israels is.
5 En de HEERE bestemde een zekeren tijd, zeggende: Morgen zal de HEERE deze zaak in dit land doen.
6 En de HEERE deed deze zaak des anderen daags; en al het vee der Egyptenaren stierf; maar van het vee der kinderen Israels stierf niet een.
7 En Farao zond er heen, en ziet, van het vee van Israel was niet tot een toe gestorven. Doch het hart van Farao werd verzwaard, en hij liet het volk niet trekken.
8 Toen zeide de HEERE tot Mozes en tot Aaron: Neemt gijlieden uw vuisten vol as uit den oven; en Mozes strooie die naar den hemel voor de ogen van Farao.
9 En zij zal tot klein stof worden over het ganse Egypteland; en zij zal aan de mensen, en aan het vee worden tot zweren, uitbrekende met blaren, in het ganse Egypteland.
10 En zij namen as uit den oven, en stonden voor Farao's aangezicht; en Mozes strooide die naar den hemel; toen werden er zweren, uitbrekende met blaren, aan de mensen en aan het vee;
11 Alzo dat de tovenaars voor Mozes niet staan konden, vanwege de zweren; want aan de tovenaars waren zweren, en aan al de Egyptenaren.
12 Doch de HEERE verstokte Farao's hart, dat hij naar hen niet hoorde, gelijk de HEERE tot Mozes gesproken had.
13 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Maak u morgen vroeg op, en stel u voor Farao's aangezicht, en zeg tot hem: Zo zegt de HEERE, de God der Hebreen: Laat Mijn volk trekken, dat zij Mij dienen.
14 Want ditmaal zal Ik al Mijn plagen in uw hart zenden, en over uw knechten, en over uw volk, opdat gij weet, dat er niemand is gelijk Ik, op de ganse aarde.
15 Want nu heb Ik Mijn hand uitgestrekt, opdat Ik u en uw volk met de pestilentie zou slaan, en dat gij van de aarde zoudt verdelgd worden.
16 Maar waarlijk, daarom heb Ik u verwekt, opdat Ik Mijn kracht aan u betoonde, en opdat men Mijn Naam vertelle op de ganse aarde.
17 Verheft gij uzelven nog tegen Mijn volk, dat gij het niet wilt laten trekken?
18 Zie, Ik zal morgen omtrent dezen tijd een zeer zwaren hagel doen regenen, desgelijks in Egypte niet geweest is van dien dag af, dat het gegrond is, tot nu toe.
19 En nu, zend heen, vergader uw vee, en alles wat gij op het veld hebt; alle mens en gedierte, dat op het veld gevonden zal worden, en niet in huis verzameld zal zijn, als deze hagel op hen vallen zal, zo zullen zij sterven.
20 Wie onder Farao's knechten des HEEREN woord vreesde, die deed zijn knechten en zijn vee in de huizen vlieden;
21 Doch die zijn hart niet zette tot des HEEREN woord, die liet zijn knechten en zijn vee op het veld.
22 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Strek uw hand uit naar den hemel, en er zal hagel zijn in het ganse Egypteland; over de mensen, en over het vee, en over al het kruid des velds in Egypteland.

23 Toen strekte Mozes zijn staf naar den hemel; en de HEERE gaf donder en hagel, en het vuur schoot naar de aarde; en de HEERE liet hagel regenen over Egypteland.
24 En er was hagel, en vuur in het midden des hagels vervangen; hij was zeer zwaar; desgelijks is in het ganse Egypteland nooit geweest, sedert het tot een volk geweest is.
25 En de hagel sloeg, in het ganse Egypteland, alles wat op het veld was, van de mensen af tot de beesten toe; ook sloeg de hagel al het kruid des velds, en verbrak al het geboomte des velds.
26 Alleen in het land Gosen, waar de kinderen Israels waren, daar was geen hagel.
27 Toen schikte Farao heen, en hij riep Mozes en Aaron, en zeide tot hen: Ik heb mij ditmaal verzondigd; de HEERE is rechtvaardig; ik daarentegen en mijn volk zijn goddelozen!
28 Bidt vuriglijk tot den HEERE (want het is genoeg), dat geen donder Gods noch hagel meer zij; dan zal ik ulieden trekken laten, en gij zult niet langer blijven.
29 Toen zeide Mozes tot hem: Wanneer ik ter stad uitgegaan zal zijn, zo zal ik mijn handen uitbreiden voor den HEERE; de donder zal ophouden, en de hagel zal niet meer zijn; opdat gij weet, dat de aarde des HEEREN is!
30 Nochtans u en uw knechten aangaande, weet ik, dat gijlieden voor het aangezicht van den HEERE God nog niet vrezen zult.
31 Het vlas nu, en de gerst werd geslagen; want de gerst was in de aar, en het vlas was in den halm.
32 Maar de tarwe en de spelt werden niet geslagen; want zij waren bedekt.
33 Zo ging Mozes van Farao ter stad uit, en breidde zijn handen tot den HEERE; de donder en de hagel hielden op, en de regen werd niet meer uitgegoten op de aarde.
34 Toen Farao zag, dat de regen en hagel, en de donder ophielden, zo verzondigde hij zich verder, en hij verzwaarde zijn hart, hij en zijn knechten.
35 Alzo werd Farao's hart verstokt, dat hij de kinderen Israels niet trekken liet, gelijk als de HEERE gesproken had door Mozes.

In dit hoofdstuk hebben wij een bericht van nog drie plagen over Egypte.

I. Sterfte onder het vee, vers 1-7.

II. Zweren aan mensen en dieren, vers 8-12

III. Hagel met donder en bliksemen.

1. Van deze plaag wordt vooraf kennis gegeven, vers 13-21.

2. Zij komt over hen met grote verschrikking, vers 22-26.

3. In zijn angst onderhandelt Farao nogmaals met Mozes, maar breekt terstond zijn woord, vers 27-35

Exodus 9:1-7

I. Hier wordt kennis gegeven van nog een plaag, namelijk die van de veepest. Toen Farao's hart verhard werd, nadat hij onder de vorige plaag geneigd scheen tot toegeven, werd Mozes tot hem gezonden om hem te zeggen, dat er weer een plaag komen zal om te zien wat deze doen zou om de indrukken, door de vorige plagen teweeggebracht, weer te verlevendigen. Aldus wordt de toorn van God geopenbaard van de hemel, beide in Zijn woord en in Zijn werken, over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen.

1. Mozes gaf Farao het middel aan de hand om die plaag te voorkomen, *Laat Mijn volk trekken*, vers 1. Dit bleef nog de eis van God, God wil Israël losgelaten hebben, Farao kant zich hier tegen aan, en nu is de vraag wiens woord zal bestaan. Zie hoe naijverig God is op Zijn volk, als het jaar van Zijn verlosten gekomen is, zal Hij Egypte tot hun losgeld geven. Dat koninkrijk zal veeleer te gronde gaan, dan dat Israël niet verlost zou worden. Zie hoe redelijk Gods eisen zijn, waar Hij om vraagt is slechts het Zijne, zij zijn Mijn volk, en daarom: laat hen trekken.

2. Hij beschrijft de plaag, die komen zou indien hij weigerde, vers 2, 8. De hand van de Heer is onmiddellijk, zonder dat Aärons hand wordt uitgestrekt, over het vee, waarvan veel door een soort besmettelijke ziekte zal sterven, en wel vee van allerlei aard. Dit was een groot verlies voor de eigenaars. Zij hadden Israël arm gemaakt. en nu zal God hen arm maken. De hand Gods moet erkend worden, zelfs in de ziekte en het sterven van vee, of van enigerlei andere schade er in, want geen musje valt ter aarde zonder onze Vader.

3. Als een bewijs, dat het Gods hand er in is, en van Zijn bijzondere gunst jegens Zijn volk, voorzegt hij, dat er van het vee van de Israëlieten niets zal sterven, hoewel die dieren dezelfde lucht inademden en hetzelfde water dronken als het vee van de Egyptenaren, vers 4. *De Heere zal een afzondering maken.* Als Gods oordelen zijn uitgegaan, dan kunnen zij wel de rechtvaardigen en de goddelozen treffen maar toch zal God zo'n onderscheid maken, dat zij voor de een niet hetzelfde zijn, wat zij voor de ander zullen wezen, zie Jesaja 27:7. De voorzienigheid van God moet met dankbaarheid erkend worden in het leven van het vee, want Hij behoudt mensen en beesten, Psalm 36:7.

4. Om die waarschuwing nog opmerkelijker te maken, wordt er een tijd voor bepaald, vers 5. Morgen zal het gedaan worden. Wij weten niet wat een dag brengen zal, en daarom kunnen wij niet zeggen wat wij morgen doen zullen, maar God kan het.

II. De plaag is gekomen. Het vee stierf, vers 6. Door de zonde van de mens is het schepsel aan de ijdelheid onderworpen, daar het naar zijn aard en vermogen beide zijn goddeloosheid dient en deelt in zijn straf, zoals in de zondvloed, Romeinen 8:20, 22. Farao en de Egyptenaars zondigden, maar wat hebben deze schapen gedaan? Toch zijn zij geplaagd, zie Jeremia 12:4. Vanwege de boosheid van degenen, die in het land wonen, vergaan de beesten. De Egyptenaars hebben later, en sommigen denken ook nu, hun vee aangebeden, het was onder hen, dat de Israëlieten hebben geleerd een god te maken van een kalf. Daarom komt in dit dier de plaag over hen. Het is rechtvaardig in God om datgene van ons weg te nemen, waar wij een afgod van maken, of het een bitterheid voor ons te maken, zie Jesaja 19:1.

III. Het onderscheid, dat gemaakt is tussen het vee van de Egyptenaren en dat van de Israëlieten naar het woord van God. *Van het vee van de kinderen van Israël stierf niet een,*

vers 6, 7. Zorgt God voor ossen? Ja, Zijn voorzienigheid strekt zich uit over het geringste van Zijn schepselen. Maar het is ook om onzentwil geschreven, opdat wij, vertrouwende op God, en Hem gesteld hebbende tot onze toevlucht, "niet zullen vrezen voor de pestilentie, die in de donkerheid wandelt, ja zelfs niet als er duizend aan onze zijde vallen, en tienduizend aan onze rechterhand", Psalm 91:6, 7. Farao liet zien, of het vee van de Israëlieten ook besmet was, niet om zijn consciëntie, maar zijn nieuwsgierigheid te bevredigen, of wel met het doel, om bij wijze van weerwraak zijn verliezen met hun vee te vergoeden. En daar hij niets goeds voorhad met dit onderzoek, heeft het rapport, dat hem gebracht werd, ook geen indruk op hem gemaakt integendeel, zijn hart werd er slechts nog meer door verhard. Voor hen, die willens blind zijn, zullen zelfs de methodes van de overtuiging, die verordineerd zijn ten leven, een reuke des doods ten dode blijken te wezen.

Exodus 9:8-12

Merk hier op betreffende de plaag van de zweren:

1. Dat God, toen de sterfte onder hun vee geen uitwerking op hen had, een plaag zond, die hun eigen lichaam aangreep en hen zwaar deed lijden. Als de kleinere oordelen hun werk niet doen, dan zal God grotere zenden. Laat ons dus ons verootmoedigen onder de machtige hand van God, en uitgaan om Hem te ontmoeten op de weg van Zijn oordelen, opdat Zijn toorn van ons worde afgewend.

2. Het sein, waarmee de plaag opgeroepen werd, was het strooien van warme as *uit de oven naar de hemel,* vers 8-10, hetgeen de verhitting van de lucht aanduidde met zodanige besmetting, dat er in het lichaam van de Egyptenaren erge zweren door teweeggebracht werden, die even schadelijk als pijnlijk waren. Terstond na het strooien van de as kwam er een hete, verschroeiende dauw neer uit de lucht, die blaren trok op het lichaam, waar hij op viel. Soms toont God aan de mensen hun zonde in hun straf. Zij hadden Israël verdrukt in de steenovens, en nu wordt de as van de ovens een even grote verschrikking voor hen gemaakt, als ooit de aandrijvers een verschrikking voor de Israëlieten geweest zijn.

3. De plaag zelf was zeer zwaar: een gewone uitslag zou dit reeds zijn, inzonderheid voor hen, die een teer gestel hebben, maar deze uitslag was ontsteking, zoals die van Job. Later werd die ziekte "zweren van Egypte" genoemd, Deuteronomium 28:27, alsof het een nieuwe kwaal was, waarvan nooit tevoren gehoord was, en die daarna altijd onder die naam bekend is gebleven. Wonden, of zweren, op het lichaam moeten beschouwd worden als een straf op de zonde, en er moet naar geluisterd worden als naar een roepstem tot bekering.

4. De tovenaars zelf waren met deze zweren bezocht, vers 11.

A. Aldus werden zij gestraft beide:

a. Voor hun medewerken om Farao’s hart te verharden zoals Elymas gestraft werd voor het verkeren van de rechte wegen van de Heer. God zal streng afrekenen met hen, die de handen sterken van de goddelozen in hun goddeloosheid. En

b. Ook voor hun voorgeven dat zij de vorige plagen konden nadoen en ze voor zich en Farao tot een spel maakten. Zij, die luizen wilden voortbrengen, zullen, zeer tegen hun zin en wil, zweren voortbrengen. Met Gods oordelen is het slecht spelen, gevaarlijker dan het spelen met vuur. Drijft de spot niet, opdat uw banden niet vaster gemaakt worden.

B. Aldus worden zij beschaamd voor het aangezicht van hun bewonderaars. Hoe zwak waren hun bezweringen, daar zij niet eens zichzelf konden beveiligen! De duivel kan hen niet beschermen, die in verbond met hem zijn!

C. Aldus werden zij verdreven van het veld. Tevoren was hun macht reeds onder bedwang Hoofdstuk 8:18, maar zij bleven Mozes het hoofd bieden en stijfden Farao in zijn ongeloof, totdat zij nu eindelijk tot terugtrekken zijn genoodzaakt, en niet bestaan kunnen voor Mozes, waarop de apostel zinspeelt, 2 Timotheus 3:9, als hij zegt dat hun uitzinnigheid allen openbaar zal worden.

5. Farao bleef hardnekkig, want nu *heeft de Heer zijn hart verstokt*, vers 12. Tevoren had hij zijn hart verhard en de genade Gods weerstaan, en nu geeft God hem rechtvaardiglijk over aan de begeerlijkheden van zijn hart, aan een verkeerde zin en een kracht van de dwaling, aan Satan toelatende hem te verblinden en te verharden, en van nu voortaan alles schikkende om hem hoe langer hoe hardnekkiger te maken. Moedwillige hardheid wordt in het algemeen gestraft met gerechtelijke verharding. Als de mensen hun ogen sluiten tegen het licht, dan is het rechtvaardig in God dat Hij hun ogen toesluit. Laat ons dit vrezen als het zwaarste oordeel, waaronder de mens, aan deze zijde van de hel, komen kan.

Exodus 9:13-21

Hier is een algemene verklaring van de toorn van God tegen Farao vanwege zijn hardnekkigheid. Hoewel God zijn hart verhard heeft, vers 12, moet Mozes toch telkens weer met Gods eis tot hem komen. God weerhoudt Zijn genade, maar eist toch gehoorzaamheid om hem te straffen voor zijn eis aan de kinderen van Israël om tichelstenen te maken, terwijl hij hun het daartoe benodigde stro weigerde. God wilde ook een voorbeeld tonen van lankmoedigheid, en hoe Hij wacht om een ongehoorzaam en tegensprekend volk genadig te zijn. Zesmaal is de eis tevergeefs gedaan, maar Mozes moet hem voor de zevende maal doen: *Laat Mijn volk trekken*, vers 13.

Aan Mozes wordt bevolen hem, hetzij dat hij het horen zal, hetzij dat hij het laten zal, een schrikkelijke boodschap te brengen.

1. Hij moet hem zeggen dat hij ten verderve is opgeschreven, dat hij nu ten doelwit gesteld wordt, waarop God al de pijlen van Zijn toorn zal afschieten, vers 14, 15. Ditmaal zal Ik *al Mijn plagen* zenden. Nu er in Farao geen plaats is voor berouw, kan niets zijn volkomen verderf afwenden, want dat alleen, namelijk berouw, had het kunnen afweren. Nu God begint *zijn hart te verharden*, is zijn toestand hopeloos. "Ik zal Mijn plagen in uw hart zenden, niet slechts tijdelijke plagen op uw lichaam, maar geestelijke plagen in uw ziel." God kan plagen zenden in het hart, hetzij door het ongevoelig hetzij door het hopeloos te maken-en dat zijn de ergste plagen. Farao moet nu geen verademing verwachten, geen wapenstilstand, niets anders dan door plaag op plaag te worden vervolgd, totdat hij helemaal verteerd is. Als God oordeelt, zal Hij overwinnen, niemand heeft ooit zijn hart tegen Hem verhard en voorspoed gehad.

2. Hij moet hem zeggen dat hij in de geschiedenis vermeld zal blijven als een gedenkteken van Gods gerechtigheid en van de sterkte van Zijn toorn, vers 16 "Daarom heb Ik u verwekt op de troon in deze tijd, en u totnutoe de schok van de plagen doen doorstaan, ten einde in u Mijn macht te tonen." Godsvoorzienigheid heeft het zo beschikt, dat Mozes met een man van zo’n woest, halsstarrig karakter had te handelen, en bij die onderhandeling was alles zo geregeld, dat het een bij uitnemendheid gedenkwaardig voorbeeld werd van de macht, die God had in het vernederen en ten onder te brengen van de hoogmoedigste van Zijn vijanden. Alles heeft er toe medegewerkt om te doen uitkomen, dat Gods naam, dat is: Zijn onbetwistbare opperheerschappij, Zijn onweerstaanbare macht, en Zijn onbuigzame gerechtigheid, op de gehele aarde bekend zal gemaakt worden, niet slechts aan alle plaatsen, maar door alle eeuwen, zolang de aarde bestaat. God heft soms zeer slechte mensen op tot eer en macht, spaart hen lang, en laat hen ondraaglijk onbeschaamd en onbeschoft worden, opdat Hij des te meer verheerlijkt zal worden in hun eindelijk verderf. Zie hoe de naburige volken in die tijd God verheerlijkt hebben in het verderf van Farao, Hoofdstuk 18:11. *Nu weet ik*, zei Jethro toen, *dat de Heer groter is dan alle goden.* De apostel verklaart Gods soevereiniteit met dit voorbeeld, Romeinen 9:17. Ten einde God in deze voornemens en besluiten te rechtvaardigen, wordt aan Mozes bevolen hem te vragen, vers 17 :*Verheft gij uzelf nog tegen Mijn volk?* Farao was een groot koning, Gods volk bestond op zijn best genomen, uit arme herders, en nu uit arme slaven en toch zal Farao tot de ondergang worden gebracht, als hij zichzelf tegen hen verheft want dat wordt dan beschouwd als een zichzelf verheffen tegen God. Het was niet de eerste maal, dat Hij om hunnentwil koningen heeft bestraft. Laat hen weten, dat Hij Zijn volk niet zal laten vertreden en beledigen, ja zelfs niet door de machtigsten onder hen.

II. Hier is een bijzondere voorzegging van de plaag van de hagel, vers 18, en een genaderijke raad aan Farao en zijn volk om hun knechten en hun vee uit het veld te doen komen, teneinde beschut te zijn tegen de hagel, vers 19. Als Gods gerechtigheid verderf dreigt, toont Zijn goedertierenheid terzelfder tijd een weg ter ontkoming er van, zó weinig wil Hij dat iemand zal omkomen. Zie hier welke zorg God droeg, niet slechts om te onderscheiden tussen Egyptenaren en Israëlieten, maar ook tussen sommige Egyptenaren en anderen. Indien Farao niet wil toegeven en aldus het oordeel zelf voorkomen, zal toch aan hen, die nog enige vrees voor God hebben en nog beven voor Zijn woord, gelegenheid gegeven worden om er zich voor te behoeden van in het oordeel te delen. Zij, die de waarschuwing ter harte nemen, kunnen zich beschutten, en zij, die haar niet ter harte nemen, hebben het zichzelf te wijten, indien zij onder de overvloeiende gesel vallen, en onder de hagel, die de toevlucht van de leugen zal wegvagen, Jesaja 28:17. Zie de verschillende uitwerking van deze waarschuwing.

1. Sommigen *vreesden het woord van de Heer en deden hun knechten en hun vee in de hulzen vluchten.* vers 20, zoals Noach gedaan heeft, Hebreeën 11:7, en het was verstandig van hen. Zelfs onder Farao's knechten waren sommigen, die beefden voor het woord van God, en zullen de zonen van Israël er dan niet voor beven? Maar:

2. Anderen geloofden het niet, ofschoon bij iedere plaag die Mozes voorzegd had, de voorzegging juist en nauwkeurig uitkwam, en of schoon, al meenden zij ook redenen te hebben om hieraan te twijfelen, het hun geen grote schade gedaan zou hebben om hun vee voor een dag in huis te houden, en zij dus, al ware de zaak ook twijfelachtig geweest, de veiliger weg gekozen zouden hebben, maar zij waren roekeloos genoeg, om in trotsering van de waarheid, van Mozes en de macht van God (en van beide hadden zij, tot hun schade, al ervaring genoeg) hun vee op het veld te laten, daar Farao zelf hun waarschijnlijk het voorbeeld van die trotse vermetelheid had gegeven, vers 21. Hardnekkig ongeloof is doof voor iedere eerlijke waarschuwing en de verstandigste raad, en zo blijft het bloed van hen, die omkomen, op hun eigen hoofd.

Exodus 9:22-35

De bedreigde plaag van de hagel wordt hier door de machtige hand en staf van Mozes opgeroepen, vers 22, 23, en zij gehoorzaamt de oproeping, of liever het gebod van God, want "vuur en hagel doen Gods woord," Psalm 148:8. En hier wordt ons gezegd:

I. Welke verwoestingen hij aanrichtte op de aarde. De donder en het hemelvuur (of bliksem) maakten de plaag nog meer ontzagwekkend en meer verwoestend, vers 23, 24. God maakt de wolken niet slechts tot Zijn voorraadkameren, van waar Hij vettigheid doet druipen op Zijn volk, maar tot Zijn wapenhuis van waar Hij, als het Hem behaagt, een ontzaglijke trein van geschut kan doen voortkomen, om er Zijn vijanden mee te vernielen. Hij zelf spreekt van "de schatkamers van de hagel," die Hij "ophoudt tot de tijd van de benauwdheid, tot de dag van de strijd en de oorlog," Job 38:22, 23. Ontzettende verwoesting werd door die hagel aangericht in het land van Egypte. Mens en dier werd er door gedood, gras en kruid neergeslagen en bomen gebroken, vers 25. Het koren, dat reeds boven de grond was, werd vernield, alleen datgene bleef bewaard dat nog niet ontsproten was, vers 31,32. God heeft velerlei middelen om "het koren weg te nemen op Zijn tijd," Hosea 2:8, hetzij door een stille verborgen verwoesting, of door een knetterende hagelslag. Bij deze plaag hebben de *vurige kolen* hun vee gedood, zowel als de hagel, Psalm 78:47, 48, zie ook Psalm 105:32, 33. Misschien zinspeelt David hierop als hij, wijzende op Gods glorierijke verschijning ter verdelging van Zijn vijanden, spreekt van de hagel en de vurige kolen, die Hij onder hen wierp Psalm 18:13, 14. En er wordt duidelijk op gezinspeeld in het uitgieten van de zevende schaal, Openbaring 16:21. In vers 26 wordt er op gewezen, dat het land Gosen generlei letsel ondervond van deze plaag. God heeft het bestuur over de wolken, en doet regenen of hagelen over de ene stad en niet over de andere, hetzij in goedertierenheid en zegen of in oordeel.

II. In welk een ontsteltenis Farao er door gekomen is, zie de uitwerking, die het op hem had:

1. Hij verootmoedigde zich voor Mozes in de taal van berouw, vers 27,28. Niemand zou beter hebben kunnen spreken. Hij erkent dat hij het aan het verkeerde einde heeft in zijn strijd met de God van de Hebreeën: *"Ik heb gezondigd* door die strijd zolang vol te houden." Hij erkent de billijkheid van Gods handelwijze jegens hem, *de Heere is rechtvaardig,* en moet als Hij spreekt, gerechtvaardigd worden, al is het ook, dat Hij spreekt in donderslagen en bliksemen hij veroordeelt zich en zijn land: *"Ik en mijn volk zijn goddeloos,* en wij verdienen wat over ons gebracht is." Hij verzoekt om Mozes' gebed: *Bidt vuriglijk tot de Heer,* dat deze ontzettende plaag weggenomen worde."

Eindelijk: hij belooft zijn gevangenen los te zullen laten: *dan zal ik u laten trekken.* Wat zou men meer kunnen begeren? En toch was zijn hart onder dit alles verhard. De verschrikkingen van de roede dwingen dikwijls bekentenissen af van berouw van hen die geen berouw hebben en niet boetvaardig zijn. Onder de overrompeling en pijn van de beproeving zijn zij opgeschrikt en zeggen dan wat gepast en van belang is, niet omdat zij diep getroffen zijn, maar omdat zij weten dat zij het behoorden te wezen, en dat het gepast is het te zeggen.

2. Hierop wordt Mozes zijn voorspraak bij God. Hoewel hij alle reden had om te denken, dat hij terstond berouw zal hebben van zijn berouw, en hem dit ook zegt, vers 30, belooft hij toch zijn vriend te wezen aan het hof van de hemel. Zelfs voor hen, van wie wij weinig hoop kunnen koesteren, moeten wij toch blijven bidden, en hen blijven vermanen, 1 Samuel 12:23.

Merk op:

A. De plaats, die Mozes uitkoos om er zijn voorbede te doen: hij ging *de stad uit*, vers 33, niet slechts voor afzondering in zijn gemeenschapsoefening met God, maar om te tonen dat hij zich naar buiten, op het open veld durfde wagen, in weerwil van de hagel en de bliksem, die Farao en zijn knechten binnenshuis hielden, wetende dat iedere hagelsteen door God bestuurd wordt, die hem niet wilde schaden. Vrede met God maakt dat de mens beveiligd is tegen het onweer, want de donder is de stem van zijn Vader.

B. De houding: *hij breidde zijn handen uit tot de Heer,* een uitwendige uitdrukking van vurige begeerte en ootmoedige verwachting. Zij, die tot God komen om genade, moeten gereed staan om haar te ontvangen.

C. Wat Mozes beoogde met zijn voorbede voor hem: *opdat* gij *weet*, en er van overtuigd zijt, *dat de aarde van de Heer is* vers 29, dat is: dat God soevereine heerschappij heeft over alle schepselen, dat zij allen door Hem geregeerd en bestuurd worden, en dat ook gij u dus door Hem moet laten regeren. Zie hoe verschillende methodes God gebruikt om de mensen tot bezinning te brengen. Oordelen worden gezonden, en oordelen worden weggenomen alles tot hetzelfde doel, namelijk de mensen te doen weten, dat de Heer regeert.

D. De uitslag er van.

a. Hij overmocht bij God, vers 33. Maar:

b. Bij Farao heeft hij niet overmocht: die *verzondigde zich nog verder, en hij verzwaarde zijn hart*, vers 34, 35. Evenals het gebed van Elia, heeft ook het gebed van Mozes de hemel geopend en gesloten, Jakobus 5:17, 18, en zo is ook de macht van de twee getuigen van God, Openbaring 11:6, maar noch Mozes, noch Elia, noch deze twee getuigen vermochten het harde hart van de mensen tot onderwerping te brengen. Door het ontzettend oordeel werd Farao tot toegeven verschrikt, maar toen het oordeel was opgeheven verdween zijn overtuiging, en waren zijn schone beloften vergeten. Er moet weinig geloof worden geschonken aan bekentenissen, die op de pijnbank worden afgelegd. Zij, die door oordelen en zegeningen van Gods goedertierenheid niet beter gemaakt worden, worden er gewoonlijk slechter door.

HOOFDSTUK 10

1 Daarna zeide de HEERE tot Mozes: Ga in tot Farao; want Ik heb zijn hart verzwaard, ook het hart zijner knechten, opdat Ik deze Mijn tekenen in het midden van hen zette;
2 En opdat gij voor de oren uwer kinderen en uwer kindskinderen moogt vertellen, wat Ik in Egypte uitgericht heb, en Mijn tekenen, die Ik onder hen gesteld heb; opdat gijlieden weet, dat Ik de HEERE ben.
3 Zo gingen Mozes en Aaron tot Farao, en zeiden tot hem: Zo zegt de HEERE, de God der Hebreen: Hoe lang weigert gij u voor Mijn aangezicht te verootmoedigen? Laat Mijn volk trekken, dat zij Mij dienen.
4 Want indien gij weigert Mijn volk te laten trekken, zie, zo zal Ik morgen sprinkhanen in uw landpale brengen.
5 En zij zullen het gezicht des lands bedekken, alzo dat men de aarde niet zal kunnen zien; en zij zullen afeten het overige van hetgeen ontkomen is, hetgeen ulieden overgebleven was van den hagel; zij zullen ook al het geboomte afeten, dat ulieden uit het veld voortkomt.
6 En zij zullen vervullen uw huizen, en de huizen van al uw knechten, en de huizen van alle Egyptenaren; dewelke uw vaders, noch de vaderen uwer vaders gezien hebben, van dien dag af, dat zij op den aardbodem geweest zijn, tot op dezen dag. En hij keerde zich om, en ging uit van Farao.
7 En de knechten van Farao zeiden tot hem: Hoe lang zal ons deze tot een strik zijn, laat de mannen trekken, dat zij den HEERE hun God dienen! weet gij nog niet, dat Egypte verloren is?
8 Toen werden Mozes en Aaron weder tot Farao gebracht, en hij zeide tot hen: Gaat henen, dient den HEERE, uw God! wie en wie zijn zij, die gaan zullen?
9 En Mozes zeide: Wij zullen gaan met onze jonge en met onze oude lieden; met onze zonen en met onze dochteren, met onze schapen en met onze runderen zullen wij gaan; want wij hebben een feest des HEEREN.
10 Toen zeide hij tot hen: De HEERE zij alzo met ulieden, gelijk ik u en uw kleine kinderen zal trekken laten: ziet toe, want er is kwaad voor ulieder aangezicht!
11 Niet alzo gij, mannen, gaat nu heen, en dient den HEERE; want dat hebt gijlieden verzocht! En men dreef hen uit van Farao's aangezicht.
12 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Strek uw hand uit over Egypteland, om de sprinkhanen, dat zij opkomen over Egypteland, en al het kruid des lands opeten, al wat de hagel heeft over gelaten.
13 Toen strekte Mozes zijn staf over Egypteland, en de HEERE bracht een oostenwind in dat land, dien gehele dag en dien gansen nacht; het geschiedde des morgens, dat de oostenwind de sprinkhanen opbracht.
14 En de sprinkhanen kwamen op over het ganse Egypteland, en lieten zich neder aan al de palen der Egyptenaren, zeer zwaar; voor dezen zijn dergelijke sprinkhanen, als deze, nooit geweest, en na dezen zullen er zulke niet wezen;
15 Want zij bedekten het gezicht des gansen lands, alzo dat het land verduisterd werd; en zij aten al het kruid des lands op, en al de vruchten der bomen, die de hagel had over gelaten; en er bleef niets groens aan de bomen, noch aan de kruiden des velds, in het ganse Egypteland.
16 Toen haastte Farao, om Mozes en Aaron te roepen, en zeide: Ik heb gezondigd tegen den HEERE, uw God, en tegen ulieden.
17 En nu vergeeft mij toch mijn zonde alleen ditmaal, en bidt vuriglijk tot den HEERE, uw God, dat Hij slechts dezen dood van mij wegneme.
18 En hij ging uit van Farao, en bad vuriglijk tot den HEERE.

19 Toen keerde de HEERE een zeer sterken westenwind, die hief de sprinkhanen op, en wierp ze in de Schelfzee; er bleef niet een sprinkhaan over in al de landpalen van Egypte.
20 Doch de HEERE verstokte Farao's hart, dat hij de kinderen Israels niet liet trekken.
21 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Strek uw hand uit naar den hemel, en er zal duisternis komen over Egypteland, dat men de duisternis tasten zal.
22 Als Mozes zijn hand uitstrekte naar den hemel, werd er een dikke duisternis in het ganse Egypteland, drie dagen.
23 Zij zagen de een den ander niet; er stond ook niemand op van zijn plaats, in drie dagen; maar bij al de kinderen Israels was het licht in hun woningen.
24 Toen riep Farao Mozes, en zeide: Gaat heen, dient den HEERE! alleen uw schapen en uw runderen zullen vast blijven; ook zullen uw kinderkens met u gaan.
25 Doch Mozes zeide: Ook zult gij slachtofferen en brandofferen in onze handen geven, die wij den HEERE, onzen God, doen mogen;
26 En ons vee zal ook met ons gaan, er zal niet een klauw achterblijven; want van hetzelve zullen wij nemen, om den HEERE, onzen God, te dienen; want wij weten niet, waarmede wij den HEERE, onzen God, dienen zullen, totdat wij daar komen.
27 Doch de HEERE verhardde Farao's hart; en hij wilde hen niet laten trekken.
28 Maar Farao zeide tot hem: Ga van mij! wacht u, dat gij niet meer mijn aangezicht ziet; want op welken dag gij mijn aangezicht zult zien, zult gij sterven!
29 Mozes nu zeide: Gij hebt recht gesproken; ik zal niet meer uw aangezicht zien!

In dit hoofdstuk hebben wij het bericht van de achtste en negende van de Egyptische plagen, die van de sprinkhanen en van de duisternis.

1. God deelt aan Mozes de betekenis mee van deze ontzettende beschikkingen van zijn voorzienigheid, vers 1-2.

2. Hij dreigt met de sprinkhanen, vers 3-6.

3. door overreding van zijn knechten is Farao bereid om nogmaals met Mozes te onderhandelen vers 7-9, maar zij kunnen tot geen overeenkomst geraken, vers 10, 11.

4. De sprinkhanen komen, vers 12-15.

5. Farao roept *Peccavi, ik heb gezondigd*, vers 16, 17, waarop Mozes bidt om de wegneming van de plaag, en zij wordt weggenomen, maar Farao's hart blijft verhard, vers 18-20.-

II. betreffende de plaag van de duisternis

1. Zij wordt opgelegd, vers 21-23.

2. Nogmaals onderhandelt Farao met Mozes over zijn onderwerping, maar de onderhandeling wordt plotseling afgebroken, vers 24-29

Exodus 10:1-11

I. Mozes wordt hier onderricht. Wij kunnen wel veronderstellen, dat hij voor zich verbaasd was, zowel over Farao's hardnekkigheid, als over Gods strengheid. Hij kon ook wel niet anders dan bewogen zijn door medelijden met de Egyptenaren bij al die verwoestingen over het land, en kon zich ook niet voorstellen waar die strijd ten slotte op zou uitlopen. Nu zegt God hem hier wat Zijn bedoeling is: niet alleen Israëls verlossing, maar ook de verheerlijking van Zijn naam. *Opdat gij moogt vertellen* in uw geschriften, die tot aan het einde van de wereld zullen blijven bestaan, *wat Ik in Egypte uitgericht hebt,* vers 1, 2. De tien plagen van Egypte moeten opgelegd worden, opdat zij aan de volgende geslachten verhaald zullen worden als onloochenbare bewijzen:

1. Van Gods albesturende macht in het rijk van de natuur, Zijn heerschappij over al de schepselen, en Zijn macht om ze te gebruiken, hetzij om Zijn gerechtigheid te dienen, of om er onder te lijden, overeenkomstig de raad van Zijn wil.

2. Van Gods zegevierende macht over het rijk van Satan, om de boosheid ten onder te houden en de onbeschaamdheid van Zijn vijanden en die van de kerk te straffen. Deze plagen zijn blijvende gedenktekenen van de grootheid Gods, het geluk van de kerk en de zondigheid van de zonde, en ook een blijvende waarschuwing aan de kinderen van de mensen in alle eeuwen, om de Heer niet tot ijver te verwekken, of met hun Maker te twisten. Het voordeel van dit onderricht aan de wereld weegt ruimschoots op tegen de kosten er van.

II. Farao wordt bestraft, vers 3. *Zo zegt de Heer, de God* van de arme, geminachte, vervolgde *Hebreeën: Hoe lang weigert gij u voor Mijn aangezicht te verootmoedigen?* Met recht wordt van de voornaamste, de aanzienlijkste mensen verwacht, dat zij zich voor het aangezicht van de grote God verootmoedigen, en het is voor hun verantwoording zo zij het weigeren. Dit is meer dan eens Gods twist geweest met vasten: Belsazar "heeft zijn hart niet vernederd" Daniel 5:22, Zedekia "verootmoedigde zich niet voor het aangezicht van de profeet Jeremia," 2 Kronieken 36:12. Hen, die zich niet willen verootmoedigen, zal God vernederen. Farao heeft soms voorgewend zich te verootmoedigen maar er werd geen acht op geslagen, omdat hij er evenmin oprecht als standvastig in was.

III. Farao wordt met de plaag van de sprinkhanen gedreigd, vers 4-6. De hagel had de vruchten van de aarde *geslagen,* maar deze sprinkhanen zullen opkomen en ze verslinden, en dat niet alleen, zij zullen hun huizen vervullen terwijl de vroegere invallen van die insecten tot hun landerijen beperkt bleven. Dit zal erger wezen dan al de rampen van die aard, die ooit bekend waren. Toen Mozes zijn boodschap had overgeleverd en geen beter antwoord verwachtte dan hij tevoren ontvangen had *keerde hij zich om en ging uit van Farao,* vers 6. Zo heeft Christus ook Zijn discipelen bevolen weg te gaan van hen, die hen niet wilden ontvangen, en "het stof van hun voeten te schudden als een getuigenis tegen hen," en dan is het verderf niet ver van degenen, die door de boodschappers van de Heer rechtvaardig worden verlaten, 1 Samuel 15:27 en verv.

IV. Farao's dienaren, zijn staatsministers of de leden van zijn raad treden tussenbeide en bewegen hem tot enigerlei overeenkomst zien te komen met Mozes, vers 7. Gelijk hun plicht was stellen zij hem de jammerlijke toestand voor het rijk, *(Egypte is verdorven)* en raden hem om zijn gevangenen los te laten (*Laat de mannen trekken),* want zij vonden dat Mozes hun tot een strik zal zijn, zolang dit niet is geschied, en het zou beter zijn dadelijk in te willigen, dan er

ten slotte toe gedwongen te worden. De Israëlieten waren de Egyptenaren tot een lastige steen geworden, en nu willen de vorsten van Egypte hen eindelijk wel gaarne kwijt wezen, Zacheria 12:3. Het is te betreuren, (en, zo mogelijk, te voorkomen) dat een gehele natie ten verderve wordt gebracht om de hoogmoed en de weerstrevendheid van haar vorsten, "Salus populi suprema lex-Het welzijn van het volk te behartigen is de hoogste wet."

V. Een nieuwe onderhandeling wordt nu geopend tussen Farao en Mozes, waarbij Farao er in bewilligt, dat de Israëlieten in de woestijn zullen gaan om te offeren, maar het geschil betreft de vraag: wie gaan zal, vers 8.

1. Mozes staat er op, dat zij geheel hun gezin zullen medenemen en ook al hun roerend goed vers 9. Zij, die God dienen, moeten Hem dienen met alles wat zij hebben. Mozes voert aan: "Wij moeten een feest houden, en daarom moeten wij ons gezin medenemen om het feest met hen te vieren, en onze schapen en runderen, die wij moeten slachten en eten ter ere van onze God.

2. Farao wil hier volstrekt niet in bewilligen Hij wil de *mannen* laten gaan, voorgevende dat dit alles was, wat zij verlangden, hoewel er in de vorige onderhandelingen in het geheel niet over gesproken was, maar wat de kinderen aangaat, hij besluit deze als gijzelaars terug te houden, teneinde hen tot terugkeren te dwingen, vers 10, 11. Nog meer: hij wordt in toorn ontstoken en zweert, dat zij hun kinderen niet van de plaats zullen brengen, hun verzekerende, dat het op hun gevaar zou zijn, indien zij het wèl deden. Satan doet alles wat hij kan om hen, die zelf God dienen, te verhinderen om hun kinderen er toe te brengen om Hem te dienen. Hij is een gezworen vijand van vroege godsvrucht, wetende hoe verderfelijk zij is voor zijn rijk. Wij hebben reden om bij alles wat ons er van afhoudt om onze kinderen ten uiterste te bewegen om zich tot de dienst van God te begeven, de hand van Satan te vermoeden.

3. Hierop wordt de onderhandeling plotseling afgebroken, zij die, van Farao waren *uitgegaan*, vers 6, werden nu van Farao’s aangezicht *uitgedreven.* Diegenen zullen spoedig hun oordeel vernemen, die het niet dragen kunnen, dat zij op hun plicht worden gewezen. Zie 2 Kronieken 25:16 "Quos Deus destruct, eos dementat-Die God wil verderven geeft Hij over aan verdwaasdheid." Nooit is iemand zo verdwaasd geweest, als Farao het geweest is tot zijn eigen verderf.

Exodus 10:12-20

I. Hier is de inval van de sprinkhanen in het land, het legerscharen van de Heer, Joël 2:11. God gebiedt Mozes *zijn hand uit te strekken,* vers 12, om ze als het ware herwaarts te wenken, want zij kwamen op de wenk, *toen strekte Mozes zijn staf uit,* vers 13. Vergel. Hoofdstuk 9:22, 23. Mozes schrijft het toe aan het uitstrekken, niet van *zijn hand,* maar van *de staf van God* het ingestelde teken van Gods tegenwoordigheid bij hem. De sprinkhanen gehoorzamen aan de oproep, en vliegen op de vleugels van de wind, van de oostenwind, maar niet alleen de sprinkhanen maar ook kevers zonder getal, komen, zoals ons meegedeeld wordt in Psalm 105:34, 35. Een geducht leger van ruiters en voetknechten zou gemakkelijker te weerstaan zijn geweest, dat dit leger van insecten. Wie kan dan bestaan voor het aangezicht van de grote God?

II. De verwoesting, die zij aanrichtten, vers 15. Zij *bedekten het oppervlak van het hele land, en zij aten al het kruid van het land op.* De aarde heeft God de kinderen van de mensen gegeven, maar als het Hem behaagt, kan Hij hun bezit verstoren, en sprinkhanen en kevers zenden om hen uit het bezit te verdringen. Kruiden groeien ten diepste voor de mensen, maar als het God behaagt, zullen deze verachtelijke insecten niet slechts deelgenoten met hen zijn, maar hen beroven, hun het brood uit de mond wegeten. Laat ons dan niet werken voor de woning en de spijs, die aan deze verwoestingen zijn blootgesteld, maar voor die welke blijven tot in het eeuwige leven, en niet aldus overweldigd of aldus verdorven kunnen worden.

III. Farao’s onderwerping hierop, vers 16,17. Hij had Mozes en Aäron van zich uitgedreven vers 11, hun waarschijnlijk zeggende, dat hij nu niets meer van doen met hen wilde hebben. Nu echter laat hij hen in allerijl tot zich roepen, en richt nu met evenveel beleefdheid het woord tot hen, als hij hen tevoren met verachting van zich weg had gezonden. De dag zal komen, wanneer zij, die hun raadgevers hebben afgewezen en hun bestraffingen hebben veracht, zeer blij zijn zullen met hun belangstelling, en hun voorbede graag zullen inroepen. De dwaze maagden smeken de wijze maagden "om van haar olie te geven." Zie ook Psalm 141:6.

1. Farao bekent schuld: *Ik heb gezondigd tegen de Heer, uw God, en tegen u.* Nu ziet hij zijn dwaasheid in zijn smaden en beledigen van God en Zijn gezanten, en schijnt er tenminste berouw van te hebben. Als God de mensen overtuigt van zonde en er hen om verootmoedigt, dan zal hun minachting van Gods dienstknechten en van het woord van de Heer in hun mond voorzeker mee in rekening komen, en zwaar op hun geweten drukken. Sommigen denken dat Farao door te zeggen: "De Heer, uw God", eigenlijk te kennen wilde geven: "De Heer zal mijn God niet zijn". Velen handelen met God als met een machtigen vijand, met wie zij niet gaarne in oorlog willen zijn, maar willen niet met Hem handelen als met hun rechtmatige vorst, aan wie zij zich met trouw en liefde willen onderwerpen. Ware boetvaardigen betreuren de zonde als begaan tegen God, hun God, aan wie zij trouw en gehoorzaamheid verschuldigd zijn,

2. Hij vraagt om vergeving, niet aan God, zoals boetvaardigen behoren te doen, maar aan Mozes, hetgeen meer verschoonbaar in hem was, omdat Mozes door een bijzondere opdracht aan Farao *tot een God was gesteld,* en zo hij iemands zonden vergeeft, die worden zij vergeven. Als hij bidt: *vergeeft mij toch ditmaal,* belooft hij hiermede niet weer op die wijze te zullen zondigen. Toch schijnt hij er afkerig van die belofte bepaaldelijk af te leggen, en ook zegt hij niet, dat hij het volk zal laten trekken. Een berouw in schijn bedriegt de mensen gewoonlijk met algemene beloften, maar wil zich niet tegen bepaalde zonden verbinden.

3. Hij gebruikt Mozes en Aäron om voor hem te bidden. Er zijn van degenen, die in benauwdheid de hulp van het gebed van een ander inroepen, maar niet geneigd zijn zelf te bidden, waardoor zij tonen, dat zij geen ware liefde hebben tot God en geen lust hebben om gemeenschap met Hem te oefenen. Farao wenst dat zij bidden, dat slechts *deze dood van hem weggenomen worde,* niet deze zonde, hij bidt de plaag af van de sprinkhanen, niet de plaag van een verhard hart, die toch oneindig meer gevaarlijk was.

IV. De wegneming van het oordeel op het gebed van Mozes, vers 18, 19.

Dit was:

1. Een even groot voorbeeld van Gods macht als het oordeel zelf. Een oostenwind bracht de sprinkhanen, en nu komt een westenwind ze wegvoeren. In welk punt van het kompas de wind ook zij, altijd doet hij Gods woord, en draait overeenkomstig Zijn raad. De wind blaast waarheen hij wil ten opzichte van ons bestuur er over, maar niet ten opzichte van Gods bestuur er over, Hij zendt hem rechtuit onder de gehele hemel.

2. Het was ook een even groot blijk van Mozes' gezag, en een even sterke bevestiging van zijn opdracht en van zijn invloed bij God, die "de vrede maakt en het kwaad schept," Jesaja 45:7. En hiermede heeft hij niet slechts de eerbied afgedwongen van de Egyptenaren, maar zich ook hun genegenheid aanbevolen, want gelijk het oordeel op zijn oproep gekomen is, zo geschiedde de wegneming er van als verhoring van zijn gebed. Hij heeft de treurige dag van leed en ellende niet gewenst, al heeft hij er ook mee gedreigd, zijn opdracht ging wel tegen Egypte, maar zijn gebed was voor Egypte, hetgeen een goede reden was waarom zij hem zouden liefhebben, al was het ook dat zij hem vreesden.

3. Het was ook een even sterke reden voor hun bekering, hun berouw, als het oordeel zelf, want hieruit bleek, dat God bereid is om te vergeven, spoedig geneigd om genade te betonen. Indien Hij reeds op een bekentenis van berouw en de uitwendige tekenen van verootmoediging een bijzonder oordeel wegneemt, zoals Hij het dikwijls van Farao heeft weggenomen, of het uitstelt, zoals Hij in Achabs geval gedaan heeft, wat zal Hij dan niet doen, als wij oprecht zijn, en hoe welkom zullen ware boetvaardigen Hem dan niet wezen! O mocht deze goedheid Gods ons tot bekering leiden!

V. Farao's terugkeren tot zijn goddeloos besluit om het volk niet te laten trekken, vers 20, door de rechtvaardige hand van God op hem, zijn hart verhardende en hem stijvende in zijn hardnekkigheid. Zij, die hun overtuiging gesmoord hebben, haar weerstaan hebben, verbeuren er de weldaad van, en worden dan rechtvaardiglijk overgegeven aan de lusten van hun eigen hart, die (hoe sterk hun overtuiging ook zij) hun te sterk blijken te zijn.

Exodus 10:21-29

I. Hier is de plaag van de duisternis over Egypte gebracht, en het was een zeer vreeslijke, ontzettende plaag, derhalve zij als de eerste van de tien genoemd wordt, Psalm 105:28, hoewel zij een van de laatste was. In de verwoesting van het geestelijk Egypte wordt zij voortgebracht door "de vijfde schaal, die uitgegoten wordt op de troon van het beest", Openbaring 16:10, "en zijn rijk is verduisterd geworden." Omtrent deze plaag valt bijzonder op te merken:

1. Dat het een algehele duisternis was. Wij hebben reden te denken dat niet slechts de hemellichten omfloerst waren, maar dat ook hun vuren en kaarsen uitgeblust werden door de vochtige, kleverige dampen, waardoor deze duisternis veroorzaakt werd, want er wordt gezegd in vers 23 :*zij zagen de een de ander niet.* De goddeloze wordt er mee gedreigd, Job 18:5, 6, dat "de vonk van zijn vuur niet zal glinsteren (de spranken, namelijk die hij ontstoken heeft," zoals zij genoemd worden in Jesaja 50:1, en dat "het licht zal verduisteren in zijn tent." De hel is "de buitenste duisternis, het licht van de kaars zal in u niet meer schijnen," Openbaring 18:23.

2. Dat het een duisternis was, die men kon *tasten,* die gevoeld kon worden met hun vingers in de oorzaken er van, (zo dicht en dik waren de dampen) gevoeld kon worden, denken sommigen, in haar uitwerkselen, door hun ogen die gestoken werden van pijn, en nog pijnlijker werden door ze te wrijven. Er wordt gesproken van zware pijn als uitwerking van die duisternis Openbaring 16:10, hetgeen een toespeling hierop is.

3. Ongetwijfeld waren zij er door verbaasd en verschrikt. Hierbij vergeleken was de wolk van sprinkhanen, die *het land verduisterd hadden* vers 15, nog niets. De overlevering van de Joden zegt dat zij in deze duisternis verschrikt werden door verschijningen van boze geesten of liever door verschrikkelijke geluiden en fluisteringen, die zij maakten, of (hetgeen niet minder verschrikkelijk is) door de angst van hun eigen geweten, en dit is de plaag die, naar sommigen denken, bedoeld is in Psalm 78:49, (want anders wordt zij daar in het geheel niet vermeld) Hij zond onder hen de hitte van Zijn toorn, verbolgenheid en verstoordheid en benauwdheid met uitzending van de boden van veel kwaads, want hun, voor wie de duivel een bedrieger was, zal hij ten slotte een verschrikking wezen.

4. Zij hield drie dagen aan, *zes nachten* (zegt bisschop Hall) *aaneen, zo* lang waren zij gevangen gehouden door die *ketenen van de duisternis,* en de helderste paleizen werden tot kerkerholen. *Niemand stond op van zijn plaats,* vers 23. Zij waren allen gevangen in hun huizen, en de schrik heeft hen zo bevangen, dat slechts weinigen onder hen de moed hadden om van hun stoel naar hun bed te gaan, of van hun bed naar een stoel. Aldus "zwegen zij in duisternis," 1 Samuel 2:9. Nu had Farao tijd om na te denken, zo hij hem slechts had willen gebruiken. Geestelijke duisternis is geestelijke gevangenschap terwijl Satan de ogen van de mensen verblindt, zodat zij niet zien bindt hij hun handen en voeten, opdat zij niet werken voor God, noch zich hemelwaarts bewegen. Zij zijn gezeten in duisternis.

5. Het was rechtvaardig in God hen aldus te straffen. Farao en zijn volk hadden gerebelleerd tegen het licht van het woord van God, dat Mozes tot hen had gesproken, rechtvaardig worden zij dus gestraft met duisternis, want zij hadden haar lief en verkozen haar boven het licht. De blindheid van hun geest brengt deze duisternis van de lucht over hen, nooit was iemands geest zó verblind als die van Farao, nooit was de lucht zó verduisterd als die van Egypte. Door hun wreedheid zouden de Egyptenaren de lamp van Israël willen uitblussen en

hun kool uitblussen, daarom heeft God rechtvaardig hun lichten uitgeblust. Vergelijk dit met de straf van de Sodomieten, Genesis 19:11. Laat ons vrezen voor de gevolgen van de zonde, indien drie dagen van duisternis zo schrikkelijk waren, wat zal de eeuwige duisternis dan niet wezen!

6. Intussen *was het bij de kinderen Israëls licht in hun woningen,* vers 23, niet alleen in het land Gosen, waar de meesten van hen woonden, maar ook in de woningen van hen, die onder de Egyptenaren verstrooid waren. Dat sommigen van hen aldus verstrooid zijn geweest, blijkt uit het teken ter onderscheiding, dat hun later bevolen was aan de posten van hun deuren te maken, Hoofdstuk 12:7. Dit is een voorbeeld van:

a. De macht van God boven de gewone kracht van de natuur. Wij moeten niet denken dat het zo maar vanzelf spreekt, dat wij delen in de algemene zegeningen en weldaden, en er dus aan God geen dank voor verschuldigd zijn. Hij zou een onderscheid kunnen maken, en ons onthouden wat Hij aan anderen geeft. Wel laat Hij gewoonlijk Zijn zon schijnen over de rechtvaardigen en de onrechtvaardigen, maar Hij zou een verschil kunnen maken, en wij moeten erkennen dat het Zijn genade is, als Hij het niet doet.

b. De bijzondere gunst voor Zijn volk, zij *wandelen in het licht,* als anderen eindeloos in dikke duisternis ronddwalen. Aan alle plaatsen waar een Israëliet is, één, die waarlijk een Israëliet is, al is het ook in deze duistere wereld, daar is licht, daar is een kind van het licht, en voor wie licht gezaaid is, en die door de opgang uit de hoogte wordt bezocht. Wie zou, toen God dit onderscheid maakte tussen de Israëlieten en de Egyptenaren, niet aan de armoedigste hut van een Israëliet de voorkeur hebben gegeven boven het schoonste paleis van een Egyptenaar? Nog is er een wezenlijk verschil, hoewel niet zo merkbaar, tussen het huis van de goddelozen, waarin de vloek van de Heer is, en de woning van de rechtvaardigen, "die door Hem wordt gezegend," Spreuken 3:33. Wij moeten geloven in dat verschil en er ons naar gedragen. Sommigen gronden een gissing op het woord in Psalm 105:28 :"Hij zond duisternis, en maakte het duister, en zij waren Zijn woord niet weerspannig," dat de Israëlieten gedurende deze driedaagse duisternis besneden werden, ten einde hun paasfeest, dat nu naderde, te kunnen vieren, en dat dit het woord was, waaraan zij niet weerspannig waren, want van hun besnijdenis toen zij het land Kanaän binnenkwamen, wordt gesproken als van een tweede algemene besnijdenis, Jozua 5:2. Hoe dit nu zij, indien het God had behaagd, dan zouden de Israëlieten gedurende deze drie dagen van duisternis voor de Egyptenaren, toen het voor henzelf licht was, hebben kunnen vertrekken, zonder er Farao verlof voor te vragen, maar God wilde hen uitvoeren door een hoge hand, en niet steelsgewijze of in haast, Jesaja 52:12.

II. Hier is de indruk, op Farao teweeggebracht door deze plaag, welke tamelijk gelijk was aan die, welke door de vorige plagen bij hem teweeggebracht werd.

1. Het heeft hem in zoverre wakker geschud, dat hij de onderhandeling met Mozes en Aäron weer aanknoopte, en er nu eindelijk in toestemde, dat zij hun kinderen zouden medenemen, hij wilde nu slechts hun vee als onderpand houden, vers 24. Het is het gewone doen van de zondaren om aldus met loven en bieden bij de Almachtige aan te komen, sommige zonden zullen zij nalaten, maar niet alle, voor een tijd zullen zij aflaten van hun zonden, maar niet voor altijd. Zij willen Hem een deel van hun hart toestaan, maar de wereld en het vlees moeten het met Hem delen, en aldus spotten zij met God, maar bedriegen zichzelf. Mozes besluit om niets van zijn eis te laten vallen, *ons vee zal ook met ons gaan,* vers 26. De voorwaarden van de verzoening zijn zo vastgesteld, dat de mensen, hoe zij ze ook betwisten, ze toch niet kunnen

veranderen of er van kunnen afdingen. Wij moeten toestemmen in de eis van Gods wil, want wij kunnen niet verwachten dat Hij zal toestemmen in de voorwaarden van onze lusten. Boodschappers van God moeten altijd aan die regel gebonden zijn: "laat hen tot u weerkeren, maar gij zult tot hen niet weerkeren," Jeremia 15:19. Mozes geeft een zeer goede reden op, waarom zij hun vee moeten medenemen, zij moeten gaan offeren en daarom moeten zij meenemen hetgeen daartoe nodig is. Welk aantal en welke soort van offers geëist zullen worden, wisten zij nog niet, en dus moesten zij alles meenemen wat zij hadden. Met onszelf en onze kinderen moeten wij ook al onze wereldlijke bezittingen de dienst van God toewijden, omdat wij niet weten welk gebruik God maken wil van hetgeen wij hebben, noch op welke wijze wij geroepen kunnen worden om er God mee te eren.

2. Maar toen hij zijn eigen voorwaarden niet kon opleggen, werd hij zó verbitterd, dat hij de onderhandelingen plotseling afbrak, en het besluit nam in het geheel niet meer te onderhandelen. Thans is de toorn over hem gekomen tot het einde, en hij werd tot het uiterste beledigend, vers 28. Mozes wordt in toorn weggezonden, op straffe van de dood hem verboden weer aan het hof te komen, ja hem werd verboden Farao ook elders te ontmoeten, zoals hij hem placht te ontmoeten aan de oever van de rivier: *op welke dag gij mijn aangezicht zult zien, zult gij sterven.* Ontzettende waanzin! Had hij dan niet ondervonden dat Mozes plagen over hem kon brengen zonder zijn aangezicht te zien? Of had hij vergeten, hoe dikwijls hij om hem had gezonden als zijn arts, om hem te genezen, en hem van zijn plagen te verlossen, dat hij hem nu moet gebieden om nooit meer tot hem te naderen? Onmachtige boosaardigheid! Hem met de dood te dreigen, die gewapend was met zulk een macht, en aan wiens genade hij zich zo dikwijls had overgegeven. Waartoe zal verharding van hart en minachting van Gods woord en geboden de mensen al niet brengen!

Mozes hield hem aan zijn woord, vers 29. *Ik zal niet meer uw aangezicht zien,* dat is: "na ditmaal", want deze onderhandeling werd niet afgebroken dan Hoofdstuk 11:8, toen Mozes van Farao uitging *in hitte van de toorn,* en hem zei hoe spoedig hij van zin zou veranderen, en zijn trots gemoed verslagen zou worden, hetgeen vervuld werd, Hoofdstuk 12:31, toen Farao Mozes nederig smeekte om te vertrekken, zodat Mozes na dit onderhoud niet meer tot hem kwam, vóór hij geroepen werd. Als de mensen Gods woord van zich wegdrijven, laat Hij rechtvaardiglijk hen in hun zinsbegoochelingen blijven, en antwoordt hun naar de menigte van hun afgoden. Toen de Gadarenen begeerden dat Christus van hen zou weggaan heeft Hij hen terstond verlaten.

HOOFDSTUK 11

1 Want de HEERE had tot Mozes gesproken: Ik zal nog een plaag over Farao, en over Egypte brengen, daarna zal hij ulieden van hier laten trekken; als hij u geheellijk zal laten trekken, zo zal hij u haastelijk van hier uitdrijven.
2 Spreek nu voor de oren des volks, dat ieder man van zijn naaste, en iedere vrouw van haar naaste zilveren vaten en gouden vaten eise.
3 En de HEERE gaf het volk genade in de ogen der Egyptenaren; ook was de man Mozes zeer groot in Egypteland voor de ogen van Farao's knechten, en voor de ogen des volks.
4 Verder zeide Mozes: Zo heeft de HEERE gezegd: Omtrent middernacht zal Ik uitgaan door het midden van Egypte;
5 En alle eerstgeborenen in Egypteland zullen sterven, van Farao's eerstgeborene af, die op zijn troon zitten zou, tot den eerstgeborene der dienstmaagd, die achter den molen is, en alle eerstgeborenen van het vee.
6 En er zal een groot geschrei zijn in het ganse Egypteland, desgelijke nooit geweest is, en desgelijke niet meer wezen zal.
7 Maar bij alle kinderen Israels zal niet een hond zijn tong verroeren, van de mensen af tot de beesten toe; opdat gijlieden weet, dat de HEERE tussen de Egyptenaren en tussen de Israelieten een afzondering maakt.
8 Dan zullen al deze uw knechten tot mij afkomen, en zich voor mij neigen, zeggende: Trek uit, gij en al het volk, dat uw voetstappen volgt; en daarna zal ik uitgaan. En hij ging uit van Farao in hitte des toorns.
9 De HEERE dan had tot Mozes gesproken: Farao zal naar ulieden niet horen, opdat Mijn wonderen in Egypteland vermenigvuldigd worden.
10 En Mozes en Aaron hebben al deze wonderen gedaan voor Farao's aangezicht; doch de HEERE verhardde Farao's hart, dat hij de kinderen Israels uit zijn land niet trekken liet.

Farao had Mozes bevolen van uit zijn tegenwoordigheid heen te gaan, Hoofdstuk 10:28, en Mozes had beloofd, dat dit de laatste maal zou zijn, dat hij hem met zijn tegenwoordigheid lastig zou vallen, maar hij besluit om toch, eer hij van hem heenging, te zeggen wat hij te zeggen had. Dientengevolge hebben wij in dit hoofdstuk:

1. De instructies, door God aan Mozes gegeven, en waarnaar hij nu te handelen had vers 1, 2, alsook de gunst, die Israël en Mozes hadden in de ogen van de Egyptenaren, vers 3.

II. De laatste boodschap die Mozes aan Farao overbracht betreffende de dood van de eerstgeborenen, vers 4-8

III. Een herhaling van de voorzegging van de verharding van Farao's hart, vers 9, en hoe die voorzegging uitkwam, vers 10.

Exodus 11:1-3

Hier is:

1. De hoge gunst, waarin Mozes en Israël stonden bij God.

a. Mozes was een gunstgenoot van de hemel, want God wil voor hem niet verbergen wat Hij doen zal. God stelt hem niet alleen aan om Zijn boodschappen over te brengen, maar deelt hem, als de man van Zijn raad, Zijn voornemen mee, dat Hij nog een plaag-en niet meer-over Farao zal brengen, door welke Hij de verlossing van Israël zal voltooien, vers 1. Mozes verlangde dit ontzettende werk tot een einde te zien komen, verlangde Egypte niet meer geplaagd te zien, en Israël niet meer verdrukt. "Welnu", zegt God "het einde is nabij, de strijd zal weldra vervuld zijn, het doel bereikt. Farao zal genoodzaakt zijn zich overwonnen te verklaren, en de strijd op te geven." Na al de vorige plagen zegt God: *Ik zal nog een plaag over Farao en over Egypte brengen.* Zo is ook, na al de oordelen over de zondaren in deze wereld, nog een, dat over hen gebracht zal worden in de andere wereld, hetgeen diegenen volkomen vernederen zal, die door niets anders vernederd werden.

b. De Israëlieten waren gunstgenoten van de hemel, want God zelf omhelst hun zaak, en draagt er zorg voor, dat zij voor al hun moeite in dienst van de Egyptenaren betaald zullen worden. Dit was de laatste dag van hun dienstbaarheid, zij waren op het punt van heen te gaan, en hun meesters, die hen mishandeld hadden in hun werk, zouden hun nu nog hun loon onthouden hebben, en hen ledig hebben weggezonden, terwijl de arme Israëlieten zó naar hun vrijheid verlangden, dat zij daarmee, ook zonder betaling, tevreden zouden geweest zijn, en zich verheugd hebben, om hun vrijheid-op wèlke voorwaarden dan ook-te verkrijgen. Maar Hij, "die de verdrukte recht doet," heeft er in voorzien, dat de arbeiders hun loon niet zouden verliezen, en gebood hun het nu, bij hun vertrek op te eisen, vers 2, *in zilveren vaten en gouden vaten.* Ter toebereiding hiervoor heeft God door Zijn plagen de Egyptenaren nu even verlangend gemaakt naar hun heengaan op elke voorwaarde, als de Egyptenaren tevoren door hun strengheid en mishandelingen hen verlangend hadden gemaakt om op elke voorwaarde te vertrekken. Hoewel de geduldige Israëlieten tevreden waren om hun loon te verliezen, wilde God toch niet dat zij zonder dat zouden heengaan. Op de een of andere wijze zal God recht laten wedervaren aan de verdrukten, die in ootmoedig stilzwijgen Hem hun zaak overgeven, en Hij zal er voor zorgen, dat niemand iets door geduldig lijden zal verliezen, evenmin als door de dienst, die zij gedaan hebben.

2. De hoge gunst en achting, waarin Mozes en Israël stonden bij de Egyptenaren, vers 3.

a. Zelfs het volk, dat gehaat en geminacht was, werd nu geacht en geëerbiedigd. De wonderen, ten behoeve van hen gedaan, deden hun eer aan, en maakten hen tot personen van aanzien en gewicht. Hoe groot worden zij niet voor wie God strijdt! Aldus *gaf de Heer het volk genade in de ogen van de Egyptenaren,* door te doen blijken in hoe hoge gunst zij bij Hem stonden. Hij veranderde ook de geest, de gezindheid van de Egyptenaren jegens hen, *Hij gaf hun barmhartigheid voor het aangezicht van hun verdrukkers.*

b. *De man Mozes was zeer groot.* Hoe kon het ook anders, als zij zagen met wat macht hij bekleed was, en welke wonderen door zijn hand werden gewrocht? Zo zijn ook de apostelen, hoewel zij lieden van gering aanzien waren, in grote achting gehouden bij het volk, Handelingen 5:13. Die God eren zal Hij eren, en wat hen betreft, die zich Hem getrouw

betonen: er zal een dag komen, wanneer zij groot, zeer groot zullen zijn in de ogen van de wereld, zelfs in de ogen van hen, die nu met de grootste minachting op hen neerzien. En hoewel Farao Mozes haatte, waren er onder Farao's knechten, die hem achtten en eerden. Zo waren er ook in het huis van de keizer, zelfs in dat van Nero, sommigen, die achting hadden voor Paulus, Filippenzen 1:13.

Exodus 11:4-10

Aan Farao wordt hier kennis gegeven van de laatste plaag, die nu over hem en de Egyptenaars komen zal, namelijk de dood van alle eerstgeborenen in Egypte. Met die plaag werden zij het eerst gedreigd, Hoofdstuk 4:23. *Ik zal uw zoon, uw eerstgeborene doden,* Hoofdstuk 4:23, maar zij werd het laatst over hen gebracht, de mindere oordelen werden beproefd, en als deze het werk gedaan hadden dan zou dit voorkomen zijn. Zie hoe traag God is tot toorn, en hoe Hij ontmoet wil worden op de dag van Zijn oordelen, zó, dat Zijn toorn wordt afgewend, en inzonderheid hoe dierbaar in Zijn ogen het leven van mensen is. Indien de dood van hun vee hen verootmoedigd en verbeterd had, dan zouden hun kinderen gespaard zijn. Maar als de mensen van het trapsgewijze komen van de oordelen van God geen goed gebruik willen maken, dan hebben zij het zichzelf te wijten, als zij aan het eind ondervinden, dat het ergste voor het laatste bewaard werd.

1. De plaag zelf wordt hier in bijzonderheden voorzegd, vers 4-6. De tijd is bepaald, omtrent middernacht, en wel de eerstvolgende middernacht, in het holst van de nacht, als allen slapen, zullen al hun eerstgeborenen de slaap van de dood slapen, niet stil en onmerkbaar, zodat het niet voor de morgen ontdekt zou worden, maar zó dat de gezinnen te middernacht gewekt zullen worden om hen te zien sterven. De uitgebreidheid van die plaag wordt beschreven, vers 5. De prins, die de troonopvolger had moeten zijn, was niet te hoog om er door bereikt te worden, noch de slavin aan de molen te gering om er door te worden opgemerkt. Aan Mozes en Aäron wordt niet geboden deze plaag op te roepen, neen *Ik zal uitgaan, zegt de Here,* vers 4. *Vreeslijk is het te vallen in de handen van de levende God,* wat is de hel anders dan dat?

2. De bijzondere bescherming, waaronder de kinderen van Israël zijn zullen, en het duidelijk merkbare verschil, dat er gemaakt zal worden tussen hen en de Egyptenaren, terwijl een engel het zwaard trok tegen de Egyptenaren, zou zelfs geen hond blaffen bij iemand uit de kinderen Israëls, vers 7. Hierin is een proef gegeven van het verschil, dat in de grote dag gemaakt zal worden tussen volken van God en Zijn vijanden. Indien de mensen wisten, welk een verschil God maakt, en tot in eeuwigheid zal doen voortduren, tussen hen, die Hem dienen, en hen, die Hem niet dienen, dan zou de godsdienst voor hun niet zo’n onverschillige zaak zijn, als zij er nu van maken, en er niet met zoveel onverschilligheid in handelen, als zij nu doen.

3. Hoe Farao’s knechten zich ootmoedig aan Mozes zullen onderwerpen, en hoe onderdanig zij hem zullen smeken heen te gaan vers 8. *Zij zullen afkomen en zich voor mij neigen.* De trotse vijanden van God en Zijn Israël zullen eindelijk vallen, Openbaring 3:9, en bevonden worden leugenaars te zijn, Deuteronomium 33:29. Nu wordt gezegd dat Mozes, toen hij zijn boodschap had overgegeven, *van Farao uitging in hitte van de toorn,* hoewel hij de zachtmoedigste mens op aarde was. Waarschijnlijk verwachtte hij, dat het blote dreigen met de dood van de eerstgeborenen Farao tot toegeven bewogen zou hebben, inzonderheid daar Farao toch reeds in zoverre had toegegeven, en gezien had hoe nauwkeurig Mozes’ voorzeggingen allen zijn uitgekomen. Maar het had die uitwerking niet, zijn hoogmoedig hart wilde niet buigen, neen, zelfs niet om de eerstgeborenen in zijn rijk te redden, geen wonder, dat de mensen van geen ondeugden teruggehouden worden door hun het vooruitzicht te openen op de eeuwige rampzaligheid, als zelfs het nabijzijnd gevaar van te verliezen alles wat hun dierbaar is in deze wereld hen niet verschrikt. Mozes werd toen tot een heilige toorn verwekt daar hij evenals onze Heiland later, "bedroefd was over de verharding van zijn hart," Markus 3:5. Het is een grote kwelling van de geest voor godvruchtige leraren, om de mensen doof te zien voor alle waarschuwingen, die hun gegeven worden, en dat zij roekeloos hun verderf tegemoet gaan

in weerwil van alle vriendelijke pogingen om het te voorkomen. Zo ging Ezechiel "bitterlijk bedroefd" heen Ezechiel 3:14, omdat God hem gezegd had, dat het huis Israëls niet naar hem zal willen horen, vers 7. Toornig te zijn op niets anders dan de zonde, is het middel om niet in toorn te zondigen.

Mozes, aldus gewezen hebbende op de ontroering, die Farao's hardnekkigheid hem veroorzaakt had, wijst er nu ook op, dat God hem dit tevoren gezegd had, vers 9. *De Heer had tot Mozes gesproken: Farao zal naar u niet horen.* De Schrift heeft het ongeloof voorzegd van hen, die het evangelie zullen horen opdat het geen verwondering zou baren en geen struikelblok voor ons zou zijn, Johannes 12:37, 38, Romeinen 10:16. Laat ons nooit minne gedachten koesteren van het evangelie van Christus om de minachting, die de mensen er in het algemeen aan betonen, want ons werd vooruit gezegd welk een koud onthaal het zou vinden. Hij geeft een korte herhaling van hetgeen hij tevoren hieromtrent gezegd had, vers 10, namelijk dat Mozes al deze wonderen gedaan heeft, zoals zij hier verhaald zijn, voor Farao, (hij zelf was er ooggetuige van) en toch niet heeft kunnen overmogen, hetgeen een stellig teken was, dat God zelf, in de weg van een rechtvaardig oordeel, zijn hart had verhard. Zo was de verwerping van het Christus' Evangelie door de Joden zo'n grote ongerijmdheid, dat er gemakkelijk uit was af te leiden, dat "God hun een geest van diepe slaap had gegeven," Romeinen 11:8.

HOOFDSTUK 12

1 De HEERE nu had tot Mozes en tot Aaron in Egypteland gesproken, zeggende:
2 Deze zelfde maand zal ulieden het hoofd der maanden zijn; zij zal u de eerste van de maanden des jaars zijn.
3 Spreekt tot de ganse vergadering van Israel, zeggende: Aan den tienden dezer maand neme een iegelijk een lam, naar de huizen der vaderen, een lam voor een huis.
4 Maar indien een huis te klein is voor een lam, zo neme hij het en zijn nabuur, de naaste aan zijn huis, naar het getal der zielen, een iegelijk naar dat hij eten kan; gij zult rekening maken naar het lam.
5 Gij zult een volkomen lam hebben, een manneken, een jaar oud; van de schapen of van de geitenbokken zult gij het nemen.
6 En gij zult het in bewaring hebben tot den veertienden dag dezer maand; en de ganse gemeente der vergadering van Israel zal het slachten tussen twee avonden.
7 En zij zullen van het bloed nemen, en strijken het aan de beide zijposten, en aan den bovendorpel, aan de huizen, in welke zij het eten zullen.
8 En zij zullen het vlees eten in denzelfden nacht, aan het vuur gebraden, met ongezuurde broden; zij zullen het met bittere saus eten.
9 Gij zult daarvan niet rauw eten, ook geenszins in water gezoden; maar aan het vuur gebraden, zijn hoofd met zijn schenkelen en met zijn ingewand.
10 Gij zult daarvan ook niet laten overblijven tot den morgen; maar hetgeen daarvan overblijft tot den morgen, zult gij met vuur verbranden.
11 Aldus nu zult gij het eten: uw lenden zullen opgeschort zijn, uw schoenen aan uw voeten, en uw staf in uw hand; en gij zult het met haast eten; het is des HEEREN pascha.
12 Want Ik zal in dezen nacht door Egypteland gaan, en alle eerstgeborenen in Egypteland slaan, van de mensen af tot de beesten toe; en Ik zal gerichten oefenen aan al de goden der Egyptenaren, Ik, de HEERE!
13 En dat bloed zal ulieden tot een teken zijn aan de huizen, waarin gij zijt; wanneer Ik het bloed zie, zal Ik ulieden voorbijgaan; en er zal geen plaag onder ulieden ten verderve zijn, wanneer Ik Egypteland slaan zal.
14 En deze dag zal ulieden wezen ter gedachtenis, en gij zult hem den HEERE tot een feest vieren; gij zult hem vieren onder uw geslachten tot een eeuwige inzetting.
15 Zeven dagen zult gijlieden ongezuurde broden eten; maar aan den eersten dag zult gij het zuurdeeg wegdoen uit uw huizen; want wie het gedesemde eet, van den eersten dag af tot op den zevenden dag, diezelve ziel zal uitgeroeid worden uit Israel.
16 En op den eersten dag zal er een heilige verzameling zijn; ook zult gij een heilige verzameling hebben op den zevenden dag; er zal geen werk op denzelven gedaan worden; maar wat van iedere ziel gegeten zal worden, datzelve alleen mag van ulieden toegemaakt worden.
17 Zo onderhoudt dan de ongezuurde broden, dewijl Ik even aan denzelfden dag ulieder heiren uit Egypteland geleid zal hebben; daarom zult gij dezen dag houden, onder uw geslachten, tot een eeuwige inzetting.
18 In de eerste maand, aan den veertienden dag der maand, in den avond, zult gij ongezuurde broden eten, tot den een en twintigsten dag der maand, in den avond.
19 Dat er zeven dagen lang geen zuurdesem in uw huizen gevonden worde, want al wie het gedesemde eten zal, dezelve ziel zal uit de vergadering van Israel uitgeroeid worden, hij zij een vreemdeling of een ingeborene des lands.
20 Gij zult niets eten, dat gedesemd is; in al uw woningen zult gij ongezuurde broden eten.

21 Mozes dan riep al de oudsten van Israel, en zeide tot hen: Leest uit, en neemt u lammeren voor uw huisgezinnen, en slacht het pascha.
22 Neemt dan een bundelken hysop, en doopt het in het bloed, dat in een bekken zal wezen; en strijkt aan den bovendorpel, en aan de beide zijposten van dat bloed, hetwelk in het bekken zijn zal; doch u aangaande, niemand zal uitgaan uit de deur van zijn huis, tot aan den morgen.
23 Want de HEERE zal doorgaan, om de Egyptenaren te slaan; doch wanneer Hij het bloed zien zal aan den bovendorpel en aan de twee zijposten, zo zal de HEERE de deur voorbijgaan, en den verderver niet toelaten in uw huizen te komen om te slaan.
24 Onderhoudt dan deze zaak, tot een inzetting voor u en voor uw kinderen, tot in eeuwigheid.
25 En het zal geschieden, als gij in dat land komt, dat u de HEERE geven zal, gelijk Hij gesproken heeft, zo zult gij dezen dienst onderhouden.
26 En het zal geschieden, wanneer uw kinderen tot u zullen zeggen: Wat hebt gij daar voor een dienst?
27 Zo zult gij zeggen: Dit is den HEERE een paasoffer, Die voor de huizen der kinderen Israels voorbijging in Egypte, toen Hij de Egyptenaars sloeg, en onze huizen bevrijdde! Toen boog zich het volk en neigde zich.
28 En de kinderen Israels gingen en deden het, gelijk als de HEERE Mozes en Aaron geboden had, alzo deden zij.
29 En het geschiedde ter middernacht, dat de HEERE al de eerstgeborenen in Egypteland sloeg, van den eerstgeborene van Farao af, die op zijn troon zitten zou, tot op den eerstgeborene van den gevangene, die in het gevangenhuis was, en alle eerstgeborenen der beesten.
30 En Farao stond op bij nacht, hij en al zijn knechten, en al de Egyptenaars; en er was een groot geschrei in Egypte; want er was geen huis, waarin niet een dode was.
31 Toen riep hij Mozes en Aaron in den nacht, en zeide: Maakt u op, trekt uit het midden van mijn volk, zo gijlieden als de kinderen van Israel; en gaat heen, dient den HEERE, gelijk gijlieden gesproken hebt.
32 Neemt ook met u uw schapen en uw runderen, zoals gijlieden gesproken hebt, en gaat heen, en zegent mij ook.
33 En de Egyptenaars hielden sterk aan bij het volk, haastende, om die uit het land te drijven; want zij zeiden: Wij zijn allen dood!
34 En het volk nam zijn deeg op, eer het gedesemd was, hun deegklompen, gebonden in hun klederen, op hun schouderen.
35 De kinderen Israels nu hadden gedaan naar het woord van Mozes, en hadden van de Egyptenaren geeist zilveren vaten, en gouden vaten, en klederen.
36 Daartoe had de HEERE het volk genade gegeven in de ogen der Egyptenaren, dat zij hun hun begeerte deden; en zij beroofden de Egyptenaren.
37 Alzo reisden de kinderen Israels uit van Rameses naar Sukkoth, omtrent zeshonderd duizend te voet, mannen alleen, behalve de kinderkens.
38 En veel vermengd volk trok ook met hen op, en schapen, en runderen, gans veel vee.
39 En zij bakten van het deeg, dat zij uit Egypte gebracht hadden, ongezuurde koeken; want het was niet gedesemd; overmits zij uit Egypte uitgedreven werden, zodat zij niet vertoeven konden, noch ook tering voor zich bereiden.
40 De tijd nu der woning, dien de kinderen Israels in Egypte gewoond hebben, is vierhonderd jaren en dertig jaren.
41 En het geschiedde ten einde van de vierhonderd en dertig jaren, zo is het even op denzelfden dag geschied, dat al de heiren des HEEREN uit Egypteland gegaan zijn.

42 Dezen nacht zal men den HEERE op het vlijtigst houden, omdat Hij hen uit Egypteland geleid heeft; deze is de nacht des HEEREN, die op het vlijtigst moet gehouden worden, van al de kinderen Israels, onder hun geslachten.
43 Voorts zeide de HEERE tot Mozes en Aaron: Dit is de inzetting van het pascha: geen zoon eens vreemdelings zal daarvan eten.
44 Doch alle knecht van iedereen, die voor geld gekocht is, nadat gij hem zult besneden hebben, dan zal hij daarvan eten.
45 Geen uitlander noch huurling zal er van eten.
46 In een huis zal het gegeten worden; gij zult van het vlees niet buiten uit het huis dragen, en gij zult geen been daaraan breken.
47 De ganse vergadering van Israel zal het doen.
48 Als nu een vreemdeling bij u verkeert, en den HEERE het pascha houden zal, dat alles, wat mannelijk is, bij hem besneden worde, en dan kome hij daartoe, om dat te houden, en hij zal wezen als een ingeborene des lands; maar geen onbesnedene zal daarvan eten.
49 Enerlei wet zij voor den ingeborene, en den vreemdeling, die als vreemdeling in het midden van u verkeert.
50 En alle kinderen Israels deden het; gelijk als de HEERE Mozes en Aaron geboden had, alzo deden zij.
51 En het geschiedde even tenzelfden dage, dat de HEERE de kinderen Israels uit Egypteland leidde, naar hun heiren.

Dit hoofdstuk geeft een bericht van een van de gedenkwaardigste inzettingen en een van de gedenkwaardigste handelingen van Gods voorzienigheid, die in het Oude Testament vermeld zijn.

I. Geen van de inzettingen van de Joodse kerk was meer uitnemend dan die van het pesach en van geen er van wordt ook zo dikwijls melding gemaakt in het Nieuwe Testament, en wij hebben hier het bericht van de instelling er van. De inzetting bestond uit drie delen.

I. Het slachten en eten van het paaslam, vers 1-6, 8-11.

2. Het sprengen van het bloed op de deurposten, waarvan als een afzonderlijke zaak gesproken wordt, Hebreeën 11:28, en dat bijzonder eigen was aan dit eerste Pesach vers 7, met de reden er voor, vers 13.

3. Het feest van de ongehevelde broden op de zeven volgende dagen. Dit wijst eigenlijk op hetgeen later voor het waarnemen van deze inzetting gedaan moest worden, vers 14-20 Deze inzetting wordt bekend gemaakt aan het volk, en zij worden onderricht omtrent de waarneming.

a. Van dit eerste Pesach, vers 21-23.

b. Van de latere Pesach's, vers 24-27. En de gehoorzaamheid van de Israelieten aan deze orders, vers 28.

II. Geen van de leidingen van Gods voorzienigheid betreffende de Joodse kerk was meer treffend, of wordt meer vaker vermeld, dan de bevrijding van de kinderen Israëls uit Egypte.

1.De eerstgeborenen van de Egyptenaren worden gedood, vers 29, 30.

2. Er worden terstond orders gegeven om hen vrij te laten, vers 31-33-3 Zij beginnen hun tocht:

a. Beladen met hun eigen goederen, vers 34.

b. Verrijkt met de buit van Egypte vers 35, 36.

c. Vergezeld door een gemengde schare vers 37, 33.

d. Zich moetende behelpen zo goed zij konden voor hun ogenblikkelijke behoeften, vers 39. Deze gebeurtenis is gedateerd vers 40-42 Eindelijk een korte herhaling ten besluite:

a. Van deze gedenkwaardige inzetting, met enige toevoegingen vers 43-49

b. Van die gedenkwaardige handeling van Gods voorzienigheid, vers 50, 51.

Exodus 12:1-20

Mozes en Aäron ontvangen hier van de Heer wat zij daarna aan het volk zullen overleveren betreffende de inzetting van het pesach, waaraan een order voorafgaat voor een nieuwe tijdrekening in hun maanden, vers 1, 2. *Deze zelfde maand zal ulieden het hoofd van de maanden zijn.* Tot nu toe hadden zij het jaar omstreeks het midden van onze maand September laten aanvangen, maar van nu voortaan moeten zij het omstreeks het midden van onze maand Maart laten beginnen, tenminste voor hun kerkelijke rekeningen. Het is goed om de dag te beginnen, en het jaar te beginnen, en inzonderheid ons leven te beginnen met God. In deze nieuwe tijdrekening begon het jaar in de lente, die het gelaat van het aardrijk vernieuwt, en werd gebruikt als een beeld van de komst van Christus, Hooglied 2:11, 12.

Wij kunnen veronderstellen dat Mozes, terwijl hij de tien plagen over Egypte bracht, de Israëlieten aanbevolen heeft om zich gereed te houden voor hun vertrek, waarvoor het bevel ieder ogenblik gegeven kon worden. Waarschijnlijk had hij hen langzamerhand van de plaatsen, waarheen zij verstrooid waren, bij elkaar gebracht, want zij worden hier *de vergadering van Israël* genoemd, vers 3, en aan hen, als vergadering, worden deze orders gezonden. Het is licht te begrijpen hoe groot hun verbazing en haast was, en toch moeten zij zich nu met de viering van eene godsdienstplechtigheid bezighouden tot eer van God. Als ons hoofd het volst is van zorg, en onze handen het volst zijn van werk, moeten wij toch onze godsdienst niet vergeten, en ons niet ongeschikt laten worden voor oefeningen van de godsvrucht.

1. God gebood dat in de nacht, wanneer zij uit Egypte gaan zullen, in al hun gezinnen *een lam geslacht zou worden,* of dat twee of drie gezinnen, als zij klein waren, tezamen een lam zouden slachten. Het lam moest vier dagen tevoren gereed gehouden zijn, en in die namiddag moesten zij het *slachten,* als een offer vers 6, niet in strikte zin, want het werd niet op het altaar geofferd, maar als een godsdienstige plechtigheid, Gods goedheid jegens hen erkennende, niet slechts door hen te bewaren voor, maar ook door hen te verlossen door, de plagen, die over Egypte gebracht werden. Let op de oudheid van de huisgodsdienst, en op het gerieflijke, dat kleine gezinnen zich kunnen samenvoegen voor de aanbidding van God, ten einde haar meer plechtig te maken.

II. Het lam, aldus geslacht zijnde, moest gebraden worden om het te eten, en het moest gegeten worden met ongezuurde broden en bittere kruiden, omdat zij het *met haast* moesten eten, vers 11, en er niets van moesten overlaten tot de morgen, want God wilde dat zij van Hem afhankelijk zouden zijn voor hun dagelijks brood, en niet bezorgd zouden zijn tegen de morgen. Hij, die hen leidde, zou hen ook voeden.

III. Eer zij het vlees aten van het lam, moesten zij van *het bloed aan de deurposten strijken,* vers 7. Hierdoor werden hun huizen onderscheiden van die van de Egyptenaren, en aldus hun eerstgeborenen beveiligd voor het zwaard van de verderfengel, vers 12, 13. Er moest in die nacht een verschrikkelijk werk gedaan worden in Egypte, al de eerstgeborenen van mensen en beesten moesten gedood worden, en er moest gericht geoefend worden aan de goden van Egypte. Mozes maakt in dit hoofdstuk geen melding van de vervulling hiervan, maar wel spreekt hij er van in Numeri 33:4. Het is zeer waarschijnlijk, dat de afgoden, die de Egyptenaren aanbaden, vernield werden, die uit metaal vervaardigd waren, smolten, die uit hout waren gemaakt, verbrandden, en die van steen werden vergruizeld, waaruit Jethro tot de gevolgtrekking komt, dat *de Heer groter is dan alle goden.* Dezelfde engel, die hun eerstgeborenen doodde, verbrak hun afgoden, die hun niet minder dierbaar waren. Om Israël te

beschermen tegen deze plaag, werd hun geboden het bloed van het lam aan de deurposten te strijken, hun doen hiervan zal aangenomen worden als een blijk van hun geloof in de waarschuwingen van God en van hun gehoorzaamheid aan Zijn geboden. In tijden van algemene rampen zal God Zijn eigen volk beveiligen en een teken aan hen stellen, zij zullen verborgen worden of in de hemel, of onder de hemel, bewaard hetzij van de slag van het oordeel, of tenminste van de prikkel er van. In tijden van algemene rampen is het bloed van de besprenging de veiligheid van de heiligen, dat is het, hetwelk hen tekent voor God, het geweten bevredigt, en hun vrijmoedigheid geeft om toe te gaan tot de troon van de genade, en aldus een muur ter beschutting rondom hen wordt, en een muur ter afscheiding tussen hen en de kinderen van deze wereld.

IV. Het moest jaarlijks gehouden worden als een feest van de Heer in hun geslachten, waaraan het feest van de *ongezuurde broden* verbonden werd, gedurende hetwelk zij zeven dagen lang geen ander dan ongedesemd brood moesten eten, ter herinnering, dat zij gedurende vele dagen na hun uittocht uit Egypte, noodzakelijkerwijs tot zulk brood beperkt waren vers 14-20 Dit gebod werd hun ingeprent zó, dat zij er geen vergissing mee konden begaan, en ook ter opwekking van hen, die in Egypte misschien over het algemeen wel stompzinnig en onverschillig zijn geworden omtrent de zaken van de godsdienst tot een naarstig onderhouden van de inzetting.

Nu was er ongetwijfeld veel van het evangelie in deze inzetting. In het Nieuwe Testament wordt er dikwijls naar verwezen en aan ons is het Evangelie er in verkondigd, en "niet alleen aan hen, die niet sterk zouden zien op het einde," Hebreeën 4:2, 2 Corinthiërs 3:13.

1. Het paaslam was een type, Christus is ons Paaslam, 1 Corinthiërs 5:7.

a. Het moest een *lam* zijn, en Christus is het "Lam Gods," Johannes 1:29, in de Openbaring dikwijls het Lam genoemd, zachtmoedig en onschuldig als een lam, stom voor het aangezicht van zijn scheerders, en voor die het slacht.

b. Het moest een *mannetje* zijn, *een jaar oud,* vers 5, in de bloei van zijn leven. Christus heeft zichzelf geofferd in het midden van zijn dagen, niet in Zijn kindsheid met de kinderen te Bethlehem. Het duidt de kracht en genoegzaamheid aan van de Heere Jezus, bij wie hulp was besteld.

c, Het moest een *volkomen* lam wezen vers 5, waarmee de reinheid van de Heer Jezus wordt aangeduid, een "onbevlekt" lam, 1 Petrus 1:19. De rechter, die Hem veroordeelde (alsof Zijn terechtstaan slechts het onderzoek betrof, dat van de offers gedaan werd, namelijk of zij al of niet zonder gebrek waren) verklaarde Hem onschuldig.

d. Het moest vier dagen tevoren afgezonderd worden, vers 3. 6, aanduidende de bestemming van de Heer Jezus om een Zaligmaker te zijn, beide in voornemen en in belofte. Het is zeer opmerkelijk dat, gelijk Christus tijdens het paasfeest gekruisigd werd, zo heeft Hij ook vier dagen tevoren Zijn plechtige intocht gedaan in Jeruzalem, dus op dezelfde dag, dat het paaslam afgezonderd moest worden.

e. Het moest *geslacht. worden, en aan het vuur gebraden* worden, *vers* 6-9, aanduidende het vreeslijk lijden van de Heer Jezus tot aan de dood, ja de dood aan het kruis. De toorn Gods is als vuur, en Christus is een vloek voor ons geworden.

f. Het moest door de gehele vergadering geslacht worden tussen de twee avonden, dat is: tussen drie uur en zes uur. Christus heeft geleden "in het einde der eeuwen," Hebreeën 9:26, door de hand van van de Joden, door geheel de menigte van hen, Lukas 23:18, en ten goede van geheel Zijn geestelijk Israël.

g. *(geen been moest daaraan gebroken worden*, vers 46, hetgeen uitdrukkelijk gezegd wordt vervuld te zijn in Christus, Johannes 19:33, 36, waarmee de onverbroken kracht van de Heer Jezus wordt aangeduid.

2. Het *besprengen met het bloed* was een type.

a. Het was niet genoeg, dat het bloed van het lam vergoten werd, het moest ook aan de deurposten gestreken worden, aanduidende de toepassing van Christus' verdiensten op onze ziel, wij moeten "de verzoening krijgen," Romeinen 5:11.

b. Het moest met *een bundeltje hysop gedoopt in het bekken*, aan de deurposten gestreken worden, vers 22. Het eeuwig verbond is, gelijk het bekken, de bewaarplaats van dit bloed, de voordelen en voorrechten, die er door verkregen zijn, zijn daar voor ons bewaard. Geloof is het bundeltje hysop, waarmee wij de beloften op onszelf toepassen en de voordelen van het bloed van Christus, die er in weggelegd zijn.

c. Het moest gestreken worden aan de deurposten, waarmee wordt aangeduid, dat wij openlijk ons geloof in Christus moeten belijden, en Hem moeten gehoorzamen, als degenen, die zich hun afhankelijkheid van Hem niet schamen. Het merkteken van het beest kan ontvangen worden in het voorhoofd of aan de hand, maar het zegel van het Lam is altijd in het voorhoofd, Openbaring 7:3. Er is een bijweg naar de hel, maar geen bijweg naar de hemel, neen, dat is een verheven baan, Jesaja 35:8.

d. Het moest gestreken worden op de *bovendorpel* en *de zijposten*, maar niet op de *drempel*, vers 7, hetgeen een waarschuwing voor ons is om het bloed van het testament "niet onrein te achten," het niet te vertreden, Hebreeën 10:29. Het is dierbaar bloed en moet ons dierbaar zijn.

e. Het bloed, aldus gesprengd, was een middel om de Israëlieten voor de verderfengel te bewaren, die geen werk had te verrichten waar het bloed was. Als het bloed van Christus gesprengd is op ons geweten, dan zal het ons beschermen tegen de toorn Gods, de vloek van de wet en de verdoemenis van de hel, Romeinen 8:1.

3. Het plechtig *eten van het lam* was een type van onze evangelieplicht jegens Christus.

a. Het paaslam werd geslacht niet om het alleen maar aan te zien, het moest gegeten worden, zo moeten wij door het geloof Christus tot ons eigendom maken, zoals wij doen met hetgeen wij eten, en wij moeten geestelijke kracht en voedsel van Hem ontvangen, verlustiging en verzadiging in Hem vinden, zoals wij hebben door te eten en te drinken als wij hongerig en dorstig zijn, zie Johannes 6:53-55

b. Het moest geheel gegeten worden, zij, die door het geloof zich voeden met Christus, moeten zich voeden met de gehele Christus, zij moeten Christus nemen en Zijn juk, Christus en Zijn kruis, zowel als Christus en Zijn kroon. "Is Christus gedeeld?" Zij, die veel van Christus verzamelen, houden niets over.

c. Het moest terstond gegeten worden, niet uitgesteld tot morgen, vers 10. Heden is Christus geofferd, en Hij moet aangenomen worden terwijl het nog heden genoemd is, eer wij de slaap van de doods slapen.

d. Het moest met *bittere kruiden* gegeten worden, vers 8, ter nagedachtenis aan de bitterheid van hun slavernij in Egypte, wij moeten ons voeden met Christus met smart en verbreking van het hart bij de herdenking van onze zonde, dat zal een heerlijken smaak geven aan het paaslam, als de zonde ons bitter is geworden, zal Christus ons zoet zijn.

e. Het moest in de houding van hen, die tot vertrekken gereed zijn, gegeten worden vers 11. Als wij door het geloof ons voeden met Christus, dan moeten wij volstrekt en voorgoed uitgaan van de heerschappij van de zonde, Farao's juk van ons afschudden, los zijn van de wereld en van alles, dat erin is, voor Christus alles verlaten, en dit als geen slechte koop beschouwen. Hebreeën 13:13, 14.

4. Het feest van de ongezuurde broden was een type of afschaduwing van het christelijk leven, 1 Corinthiërs 5:7,8. Christus Jezus, de Heer, ontvangen hebbende,

a. moeten wij een feest houden van heilige blijdschap, ons voortdurend verlustigende in Christus Jezus. *Generlei werk moet gedaan worden,* vers 16, geen zorg toegelaten of er aan toegegeven worden, die onbestaanbaar is met, of nadelig is aan, deze heilige blijdschap. Als ware gelovigen niet voortdurend feestvieren, dan is dit hun eigen schuld.

b. Het moet een feest zijn van ongezuurde broden, gevierd in liefde zonder het zuurdesem van de boosheid, en in oprechtheid, zonder de zuurdesem van de geveinsdheid. De wet op het paasfeest was zeer strikt en streng, en de Joden waren dit in hun gewoonten en gebruiken, zodat er *geen zuurdesem in hun huizen gevonden werd,* vers 19. Al het oude zuurdesem van de zonde moet ver weg van ons worden gedaan, met de uiterste zorg en met de grootste afschuw, zo wij het feest willen vieren van een heilig leven tot eer van Christus.

c. Het was *een eeuwige inzetting,* vers 17. Zolang wij leven moeten wij ons voeden met Christus, en ons altijd in Hem verblijden met een dankbaar melding maken van de grote dingen, die Hij voor ons gedaan heeft.

Exodus 12:21-28

Als een getrouw huisverzorger van God leert Mozes hier de kinderen Israëls te onderhouden alles, wat God hem had geboden, en ongetwijfeld heeft hij hun die instructies even ruim en uitvoerig gegeven als hij ze heeft ontvangen, hoewel zij niet zo uitvoerig vermeld zijn. Er wordt hier nog bijgevoegd:

1. Dat in die nacht, toen de eerstgeborenen van de Egyptenaren gedood werden, geen Israëliet vóór de morgen buiten zijn huis moest gaan, dat is: niet voor *tegen* de morgen, wanneer zij geroepen zullen worden om uit Egypte te gaan, vers 22. Niet alsof de verderfengel een Israëliet niet ook op straat van een Egyptenaar zou kunnen onderscheiden maar God wilde hun te kennen geven, dat zij hun veiligheid verschuldigd waren aan *het bloed van de besprenging,* het was op hun gevaar zo zij zich buiten de bescherming daarvan stelden, en ook, dat zij, die door God als de Zijnen getekend zijn, zich niet met de boosdoeners moeten vermengen, zie Jesaja 26:20, 21. Zij moesten *niet uitgaan uit de deur van hun huizen,* opdat zij niet zouden ronddwalen en uit zijn als het bevel tot vertrekken gegeven werd, zij moesten in huis blijven en wachten op het heil van de Heer, en het is goed om aldus te wachten.

2. Dat zij later hun kinderen zorgvuldig de betekenis van deze dienst moesten leren vers 26, 27.

Merk op:

a. De vraag, die de kinderen zullen doen betreffende deze plechtigheid, (die zij spoedig in het gezin zouden opmerken)*" Wat hebt gij daar voor een dienst?* Wat betekent al die zorg en nauwkeurigheid voor het eten van dit lam en dit ongezuurd brood meer dan voor gewoon voedsel? Waartoe zo’n verschil tussen die maaltijd en andere maaltijden?" Het is goed kinderen weetgierig te zien omtrent de dingen Gods, en het is te hopen dat zij, die zorgvuldig vragen naar de weg, hem zullen vinden. Christus zelf heeft toen Hij een kind was, de leraren "gehoord en ondervraagd," Lukas 2:46. Het is voor ons allen nodig om de betekenis recht te verstaan van de heilige inzettingen, waarin wij God aanbidden, wat er de aard en het doel van is, wat betekend en wat bedoeld wordt, wat de plicht is, die er van ons in verwacht wordt, en wat de voordelen zijn, die wij er door kunnen verwachten. Iedere inzetting heeft een betekenis: van sommige inzettingen, zoals die van de sacramenten is de betekenis niet zo duidelijk en blijkbaar als van anderen, daarom is het ons nodig te onderzoeken, "opdat wij de Heer het blinde niet offeren", maar een redelijke dienst doen. Indien wij onwetend zijn omtrent heilige inzettingen, of er een verkeerd begrip van hebben, dan kunnen wij er God niet in behagen, en er voor onszelf geen nut of voordeel van hebben.

b. Het antwoord, dat de ouders op die vraag moeten geven, vers 27. *Gij zult zeggen: Dit is een paasoffer voor de Heer,* dat is: "Door het slachten en offeren van dit lam houden wij in gedachtenis het werk van wonder en genade, dat God voor onze vaderen gedaan heeft, toen Hij, om de weg te bereiden voor onze verlossing uit het diensthuis, de eerstgeborenen van de Egyptenaren heeft gedood, en hen aldus gedwongen heeft onze vrijlating te ondertekenen. En hoewel er ook bij ons zonden waren tegen de Heere, onze God, waarvoor de verderfengel toen hij uitging om gericht te oefenen, ook onze eerstgeborenen rechtvaardig had kunnen doden, heeft God genadig het familieoffer van een lam aangewezen en aangenomen in de plaats van de eerstgeborenen, zoals vanouds de ram in de plaats van Izak, en in elk huis, waar het lam

geslacht werd, was de eerstgeborene behouden". De herhaling van deze plechtigheid met ieder wederkerend jaar was bestemd:

Ten eerste. Ter gedachtenis, om *terug te zien,* opdat zij zouden gedenken wat grote dingen God voor hen en hun vaderen gedaan heeft. Het woord *pesach* betekent een *sprong* of *overgang,* het is een voorbijgaan, want de verderfengel ging de huizen van de Israëlieten voorbij en heeft hun eerstgeborenen niet gedood. Als God een algeheel verderf brengt over Zijn volk, dan zegt Hij, "Ik zal het voortaan niet meer voorbijgaan" Amos 7:8, 8, 2:aanduidende hoe dikwijls Hij het voorbijgegaan was, zoals nu de verderfengel hun huizen voorbijging. Onderscheidende gunsten leggen bijzondere verplichtingen op. Als "duizend vallen aan onze zijde en tienduizend aan onze rechterhand," terwijl wij gespaard blijven, en onze ziel-dat is ons leven-ons tot een buit zal zijn, dan behoren wij daar diep door getroffen te zijn. Als in oorlog of de pest de pijl van de dood ons voorbijging, over ons heenging, diegene trof, die naast ons stond, en ons heeft gemist, dan moeten wij niet zeggen, dat het toevallig was, dat wij gespaard bleven, maar door de leiding van de voorzienigheid van onze God. Vroegere gunsten jegens onszelf of jegens onze vaderen moeten niet vergeten worden maar in eeuwige gedachtenis worden gehouden, opdat God worde geprezen, ons geloof in Hem worde aangemoedigd. en ons hart verruimd worde in Zijn dienst.

Ten tweede. Zij was bedoeld om voorwaarts te doen zien als een onderpand van het grote offer van het Lam Gods in de volheid van de tijd, in de plaats van ons en onze eerstgeborenen. Wij waren blootgesteld aan het zwaard van de verderfengel, maar Christus, ons Pesach, was voor ons geofferd. Zijn dood was ons leven, en aldus was Hij "het Lam, geslacht van voor de grondlegging van de wereld," van de grondlegging van de Joodse kerk. Mozes hield het pesach door het geloof in Christus, want het einde van de wet is Christus tot rechtvaardigheid.

Het volk ontving deze instructies met eerbied en bereidwillige gehoorzaamheid.

1. Toen *boog zich het volk en aanbad,* vers 27, waarmee zij hun onderwerping te kennen gaven aan deze inzetting als een wet, en hun dankbaarheid er voor als een gunst en voorrecht. Als God ons een wet geeft, moeten wij Hem ere geven, als Hij spreekt, moeten wij het hoofd buigen en aanbidden.

2. *Zij gingen en deden het,* zoals het hun geboden was, vers 28. Hier was niets van die ontevredenheid en het murmureren onder hen, waarvan wij lazen in Hoofdstuk 5:20-21 De plagen van Egypte hadden hun goed gedaan, en hun verwachting opgewekt van een heerlijke bevrijding, waaraan zij tevoren gewanhoopt hadden, en nu gingen zij uit om haar op de voorgeschreven weg te ontmoeten. De vervulling van Gods goedertierenheden jegens ons moet gewacht worden in een ootmoedige waarneming van Zijn inzettingen.

Exodus 12:29-36

1. Hier zien wij de zonen van de Egyptenaren namelijk *hun eerstgeborenen,* gedood, vers 29-30 Indien Farao de waarschuwing ter harte had willen nemen, die hem door deze plaag was gegeven, en Israël had losgelaten, hoeveel dierbare en kostelijke levens zouden dan niet gespaard zijn gebleven! Maar zie wat een hardnekkig ongeloof niet al brengt over de mensen.

Merk op:

1. De tijd, wanneer deze slag werd toegebracht, het was *te middernacht,* hetgeen er het ontzettende nog van vermeerderde. De drie vorige nachten waren verschrikkelijk gemaakt door de plaag van de duisternis, die getast kon worden en ongetwijfeld hun rust had verstoord, en toen zij nu op een rustige nachtrust hoopten, werd te middernacht het alarmsein gegeven. Toen de verderfengel zijn zwaard trok tegen Jeruzalem, was het dag, 2 Samuel 24:15, waardoor het minder ontzettend was, maar het verderf over de Egyptenaren was door "een pest die in de donkerheid wandelt," Psalm 91:6. Weldra zal te middernacht het geroep worden gehoord: Zie, de Bruidegom komt.

2. Op wie de plaag viel, op *hun eerstgeborenen,* de vreugde en hoop van hun gezinnen. Zij hadden de Hebreeuwse kinderen gedood, en nu doodde God die van hen. Aldus bezoekt Hij de ongerechtigheid van de vaderen aan de kinderen, en God is niet onrechtvaardig, als Hij toorn over ons brengt.

3. Hoe ver zij reikte, van de troon tot het gevangenhuis, vorst en boer staan gelijk voor Gods rechterstoel, want bij Hem is geen aanneming van een persoon: zie Job 34:19, 20. Nu "waren de verslagenen van de Heer vermenigvuldigd, menigten, menigten vallen in dit dal van de dorswagens" of van de "beslissing," toen de twist tussen God en Farao beslist moest worden.

4. Welk een kreet er toen opging, *er was een groot geschrei in Egypte,* een algemene klacht, een rouwbedrijf voor hun *enige* zonen (bij velen) en bij allen voor hun *eerstgeborenen.* Als iemand in de nachts plotseling ziek wordt, dan roept men de buren, maar voor de Egyptenaren was er geen hulp, geen troost bij hun buren, daar allen door dezelfde ramp waren getroffen. Laat ons hieruit leren:

a. Te beven voor God, en "te vrezen voor Zijn oordelen," Psalm 1-19:120. Wie kan voor Hem bestaan? Wie durft Hem weerstaan?

b. Gode dankbaar te wezen voor de dagelijkse bewaring van onszelf en ons gezin, aan zoveel gevaren blootgesteld zijnde, hebben wij reden te zeggen: "Het zijn de goedertierenheden van de Heer, dat wij niet vernield zijn."

II. Gods zonen, Zijn eerstgeborenen, behouden, verlost. Dit oordeel heeft Farao overwonnen, hem genoodzaakt zich op genade of ongenade over te geven. De mensen zouden beter doen met maar terstond Gods voorwaarden aan te nemen, want hoe lang zij ook tegenstand bieden, nooit zal Hij hun voorwaarden aannemen. Nu is Farao’s hoogmoed neergeworpen, en hij bewilligt in alles wat Mozes had geëist: *Dient de Heer, gelijk gijlieden gesproken hebt,* vers 31, *neemt ook met u uw schapen en uw runderen, zoals gij gesproken hebt,* vers 32. Gods woord zal bestaan, en wij winnen niets met het te betwisten, of met dralen en uitstellen om ons

er aan te onderwerpen. Tot nu toe was het de Israëlieten niet vergund heen te gaan, maar nu zijn de zaken tot het uiterste gekomen, en tengevolge daarvan:

1. Wordt hun bevolen heen te gaan, vers 31. *Maakt u op, trekt uit het midden van mijn volk.* Farao had aan Mozes gezegd dat hij *zijn aangezicht niet meer zien zou,* maar nu zond hij om hem, diegenen zullen God vroeg zoeken in hun benauwdheid, die Hem tevoren weerstaan hebben. Hij was nu in zo'n angst, dat hij in de nacht orders gaf voor hun vrijlating, vrezende dat, zo hij langer uitstelde hij zelf nu het eerst zou vallen. En dat hij hen wegzond, niet als mensen die gehaat waren, (gelijk de heidense geschiedschrijvers deze zaak hebben voorgesteld) maar als mensen die gevreesd waren, wordt duidelijk gezien in zijn nederig verzoek aan hen, vers 32 "en zegent mij ook. Bidt voor mij, dat mij geen plagen mogen treffen vanwege hetgeen geschied is, nadat gij zult heengegaan zijn." Zij, die vijanden zijn van de kerk van God, zijn vijanden van zichzelf, en vroeg of laat zal hen geleerd worden dit in te zien.

2. Zij worden door de Egyptenaren gedrongen om te vertrekken, Wij *zijn allen dood!* riepen zij, vers 33. Als de dood in ons huis komt, dan is het tijdig en gepast om aan onze eigen dood te denken. Zijn onze bloedverwanten gestorven? Hieruit is gemakkelijk af te leiden, dat wij stervende zijn, ja in eigenlijke zin reeds dood zijn. Op dit denkbeeld dringen zij de Israëlieten om te vertrekken, hetgeen aan de Israëlieten een groot voordeel gaf bij het eisen van hun gouden en zilveren vaten vers 35, 36. Toen de Egyptenaren hen drongen om heen te gaan, konden zij hun gemakkelijk zeggen dat zij hen arm hadden gehouden, en dat zij niet met een lege beurs zo'n reis konden ondernemen, als zij hun wilden geven hetgeen, waarmee zij de kosten er van konden bestrijden, dan wilden zij heengaan. En dit heeft de goddelijke wijsheid bedoeld met de dingen tot dit uiterste te laten komen, namelijk dat zij, door geducht te worden voor de Egyptenaren, van hen konden krijgen wat zij vroegen. De Heer heeft ook door Zijn invloed op de geest van de mensen het hart van de Egyptenaren geneigd om hun te geven wat zij begeerden, waarmee zij waarschijnlijk bedoelden *verzoening te doen* opdat de plaag zou ophouden, zoals de Filistijnen, toen zij de ark terugzonden er, met het oog op dit precedent, een geschenk mee gezonden hebben, als een zoenoffer, 1 Samuel 6:3-6. De Israëlieten mochten hetgeen zij van de Egyptenaren aldus eisten ontvangen en behouden:

a. Even rechtmatig, als dienstknechten loon ontvangen van hun meesters voor werk, dat zij verricht hebben, en het opeisen als het hun onthouden wordt.

b. Even rechtmatig als overwinnaars in de oorlog de buit nemen van de vijanden, die zij tenonder hebben gebracht. Farao was in opstand tegen de God van de Hebreeën, waardoor hij alles wat hij bezat, had verbeurd.

c. Even rechtmatig als onderdanen de goederen aannemen, die hun door hun vorst worden geschonken. God is de soevereine eigenaar van de aarde en van haar volheid, en als Hij iets van de een neemt en het aan de ander geeft, wie kan dan tot Hem zeggen: Wat doet gij? Het was op Gods uitdrukkelijk bevel en volgens Zijn aanwijzing, dat de Israëlieten deden wat zij deden, hetgeen voldoende was om hen te rechtvaardigen en te verdedigen, maar wat zij deden zal anderen (die zich op zo'n volmacht niet kunnen beroepen) het recht niet geven om hetzelfde te doen. Laat ons gedenken:

a.a. Dat de Koning van de koningen geen kwaad of onrecht kan doen.

b.b. Dat Hij de verdrukte recht zal doen, Psalm 146:7. En zo is het dan, dat "het vermogen van de zondaar dikwijls blijkt weggelegd voor de rechtvaardige," Spreuken 13:22, Job 27:16, 17.

Exodus 12:37-42

Hier is het vertrek van de kinderen van Israël uit Egypte, daar zij hun vrijlating verkregen hebben. Zij vertrokken zonder uitstel of zonder een meer gelegen tijd af te wachten. Farao was nu in een goede gemoedsstemming, maar zij hadden reden te denken dat hij er niet lang in zou blijven, en daarom was het geen tijd van dralen. Wij hebben hier een bericht:

1. Van hun aantal, *omtrent zes honderd duizend te voet,* vers 37, behalve de vrouwen en kinderen, die wij, dunkt mij, op niet minder dan nog twaalf maal honderd duizend kunnen veronderstellen. Welk een machtige toeneming van zeventig zielen in weinig meer dan twee honderd jaren! Zie de kracht en uitwerking van die zegen, als God het gebiedt: "Zijt vruchtbaar en vermenigvuldigt." Dit was een type van de menigten, die in de evangeliekerk gebracht werden, toen zij gesticht werd, "alzo wies het woord van de Heer met macht, en nam de overhand."

2. Van hun gevolg. vers 38, *veel vermengd volk trok ook met hen op,* afhankelijken van die grote familie, sommigen misschien graag bereid om hun land te verlaten, omdat het verwoest was door de plagen, en zoals wij zeggen, hun fortuin te zoeken met de Israëlieten, anderen gingen mee uit nieuwsgierigheid, om de plechtigheden te zien van de offeranden van de Israëlieten aan hun God, waarvan zoveel gesproken was, en verwachtende heerlijke verschijningen van God aan hen te zien in het veld van Zoan, Psalm 78:12. Waarschijnlijk bestond het grootste deel van die gemengde menigte uit ruw, onnadenkend volk, die de schare volgden zonder te weten waarom, wij zullen later zien dat zij hun tot een strik waren, Numeri 11:4- en het is waarschijnlijk, dat zij spoedig daarna, toen zij begrepen dat de kinderen van Israël gedurende veertig jaren in de woestijn zullen blijven, hen verlaten hebben en naar Egypte zijn weergekeerd. Er zijn altijd onder de Israëlieten zulken geweest, die geen Israëlieten waren en nog zijn er geveinsden in de kerk, die veel kwaad doen, maar die ten slotte van haar afgeschud zullen worden.

3. Van hun goederen. Zij hadden *schapen en runderen, zeer veel vee.* Hiervan wordt nota genomen, omdat het lang duurde eer Farao hun wilde toestaan hun goederen mee te nemen, grotendeels bestaande uit vee, Genesis 46:32

4. Van hun provisie voor het kamp, die zeer armoedig en schaal was. Zij brachten in hun reiszakken, gebonden op hun schouders enig deeg mee uit Egypte, vers 34. Zij hadden het bereid om het de volgende dag te bakken met het oog op hun vertrek, dat zij begrepen nu zeer nabij te zijn, maar nog enige uren vroeger dan zij dachten, weggehaast zijnde namen zij het deeg zoals het was, ongezuurd en toen zij te Sukkoth, hun eerste pleisterplaats, kwamen, bakten zij er ongezuurde koeken van, en nu waren deze dus natuurlijk wel flauw van smaak, maar de vrijheid, waartoe zij gekomen waren, maakte het tot de meest vreugdevolle maaltijd, die zij ooit gehad hadden. De dienstknechten van God moeten geen slaven zijn van hun eetlust, en niet de genietingen van de zinnen tot de hoogste graad van volmaaktheid willen opvoeren. Wij moeten bereid zijn om ons met droog brood tevreden te houden, ja met ongezuurd brood, veeleer dan onze dienst voor God te veronachtzamen of uit te stellen, als degene voor wie spijs en drank het is Gods wil te doen.

5. Van de dagtekening van deze grote gebeurtenis. Het was juist *vier honderd en dertig jaren* sedert de belofte, gedaan aan Abraham (gelijk de apostel het verklaart Galaten 3:17) bij zijn eerste komst in Kanaän, gedurende al welke tijd *de kinderen van Israël,* dat is de Hebreeën,

het onderscheiden, verkoren zaad, vreemdelingen waren in een land, dat het hunne niet was, hetzij Kanaän of Egypte. Zolang is de belofte van God aan Abraham van een vestiging onvervuld gebleven, maar nu begonnen de dingen mee te werken tot de vervulling er van. De eerste dag van de tocht van Abrahams zaad naar Kanaän was (op de dag af naar het schijnt) juist vier honderd en dertig jaren na de belofte, gedaan aan Abraham, Genesis 12:2, "Ik zal u tot een groot volk maken." Zie hoe stipt God is op Zijn tijd, al worden Zijn beloften ook niet snel of spoedig vervuld, op hun tijd zullen zij vervuld worden.

6. Van het gedenkwaardige er van, vers 42. *Deze nacht zal men de Heer op het ijverigst houden.*

a. De leidingen van God van die eerste nacht waren zeer opmerkelijk, opmerkelijk was het verderf van de Egyptenaren, en van de Israëlieten bevrijding er door. God heeft zich hierdoor doen opmerken.

b. De inzettingen van die nacht moesten bij zijn jaarlijkse terugkeer zorgvuldig waargenomen worden. Dit is de nacht van de Heer, de merkwaardige nacht, die op het ijverigst moet gehouden worden van al de kinderen van Israël onder hun geslachten. De grote dingen, die God doet voor Zijn volk moeten hun niet wezen als het wonder van een dag, zoals wij zeggen, maar de gedachtenis er van moet bewaard blijven tot in alle eeuwen, in het bijzonder het werk van onze verlossing door Christus. Deze eerste paasnacht was een nacht van de Heer, die ijverig gehouden moest worden, maar de laatste paasnacht, waarin Christus verraden werd, (en waardoor het eerste pesach en al de andere ceremoniële inzettingen vervangen en opgeheven werden) was een nacht des Heeren, die nog veel ijveriger waargenomen moet worden, toen een juk, veel zwaarder dan dat van Egypte, van onze schouders werd genomen en ons een land, beter dan Kanaän, werd voorgesteld. Dat was een tijdelijke bevrijding, die herdacht en gevierd moest worden in hun geslachten, deze is een eeuwige verlossing, die gevierd moet worden in de lof van de heiligen tot in alle eeuwigheid.

Exodus 12:43-51

Er worden hier nog enige voorschriften gegeven betreffende het pesach, zoals het in latere tijden gehouden moest worden.

1. *De hele vergadering van Israëlieten moet het houden,* vers 47. Allen, die delen in Gods goedertierenheden, moeten zich verenigen in lof en dankzegging er voor. Hoewel het in de afzonderlijke gezinnen gehouden werd, werd het toch beschouwd als de *daad van de hele vergadering,* want de kleinere gemeenten vormden tezamen de grote gemeente. Het Nieuw Testamentische pesach, het Avondmaal van de Heer, behoort door niemand verzuimd te worden, die instaat is het te vieren. Wie tevreden en gerust de gedachtenisviering van zo'n grote verlossing kan verzuimen of veronachtzamen, is de naam van Israëliet niet waardig.

2. Geen vreemdeling, die onbesneden was, mocht toegelaten worden om er van te eten vers 43, 45, 48. Niemand mocht aanzitten dan zij, die inkwamen door de deur, en zo mag ook niemand tot de versterkende inzetting van het avondmaal van de Heer naderen, die niet eerst onderworpen is aan de inzetting van de doop. Wij moeten wedergeboren zijn door het woord, eer wij er door gevoed kunnen worden. En niemand zal delen in het voordeel, de vrucht, van Christus' offerande die niet eerst besneden is van hart, Colossenzen 2:11.

3. Alle vreemdelingen, die besneden waren mochten toegelaten worden om van het paasmaal te eten, zelfs *dienstknechten,* vers 44. Indien zij door de besnijdenis zich schuldenaars wilden maken aan de wet in haar lasten, dan waren zij welkom om te delen in de blijdschap van haar plechtige feesten, maar niet anders. Slechts wordt te kennen gegeven, in vers 48, dat zij die hoofden van gezinnen waren, niet slechts zelf besneden moesten zijn, maar er voor moesten zorgen, dat ook al de mannelijke leden van hun gezin besneden waren. Indien wij ons in oprechtheid en met de ijver, die de zaak vereist en verdient aan God overgeven, dan zullen wij, met onszelf, Hem ook alles overgeven wat wij hebben, en al het mogelijke doen om al het onze ook het Zijne te doen wezen. Hierin is reeds vroeg een aanduiding van gunst jegens de arme heidenen, namelijk dat de vreemdeling, zo hij besneden is, op gelijke bodem staat met de geboren Israëliet. *Enerlei wet voor de ingeborene en de vreemdeling,* vers 49. Dit leerden de Joden, dat het hun toewijding was aan God, en niet hun afkomst van Abraham, die hun recht gaf op deze voorrechten. Een oprecht proseliet was even welkom voor het pesach als de ingeboren Israëliet, Jesaja 56:6, 7.

4. In een huis zal het gegeten worden, vers 46, ter aangename gemeenschap, opdat zij zich samen verheugen, en elkaar onder het eten er van zouden stichten. Er mocht niets van naar een andere plaats gebracht worden of overgelaten worden voor een andere tijd, want God wilde niet dat zij zó ingenomen zouden zijn door zorg voor hun vertrek, dat zij ongeschikt werden om er van te genieten, maar dat zij goedsmoeds Egypte zouden verlaten en de woestijn ingaan, en ten teken daarvan een goed maal zouden nuttigen. Als de papisten hun gewijde ouwel van huis tot huis dragen, is dit niet alleen bijgelovig op zichzelf, maar in tegenspraak met deze typische wet van het pesach, waarbij het verboden was om enig deel van het lam elders heen te brengen.

Het hoofdstuk eindigt met een herhaling van de gehele zaak, dat de kinderen van Israël deden zoals hun geboden was, en dat God voor hen deed wat Hij beloofd had, vers 50, 51, want Hij zal voorzeker allen, die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak van eeuwige zaligheid worden.

HOOFDSTUK 13

1 Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Heilig Mij alle eerstgeborenen; wat enige baarmoeder opent onder de kinderen Israels, van mensen en van beesten, dat is Mijn.
3 Verder zeide Mozes tot het volk: Gedenkt aan dezen zelfden dag, op welken gijlieden uit Egypte, uit het diensthuis, gegaan zijt; want de HEERE heeft u door een sterke hand van hier uitgevoerd; daarom zal het gedesemde niet gegeten worden.
4 Heden gaat gijlieden uit, in de maand Abib.
5 En het zal geschieden, als u de HEERE zal gebracht hebben in het land der Kanaanieten, en der Hethieten, en der Amorieten, en der Hevieten, en der Jebusieten, hetwelk Hij uw vaderen gezworen heeft u te geven, een land vloeiende van melk en honig; zo zult gij dezen dienst houden in deze maand.
6 Zeven dagen zult gij ongezuurde broden eten, en aan den zevenden dag zal den HEERE een feest zijn.
7 Zeven dagen zullen ongezuurde broden gegeten worden, en het gedesemde zal bij u niet gezien worden, ja, er zal geen zuurdeeg bij u gezien worden, in al uw palen.
8 En gij zult uw zoon te kennen geven te dienzelven dage, zeggende: Dit is om hetgeen de HEERE mij gedaan heeft, toen ik uit Egypte uittoog.
9 En het zal u zijn tot een teken op uw hand, en tot een gedachtenis tussen uw ogen, opdat de wet des HEEREN in uw mond zij, omdat u de HEERE door een sterke hand uit Egypte uitgevoerd heeft.
10 Daarom onderhoudt deze inzetting ter bestemder tijd, van jaar tot jaar.
11 Het zal ook geschieden, wanneer u de HEERE in het land der Kanaanieten zal gebracht hebben, gelijk Hij u en uw vaderen gezworen heeft, en Hij het u zal gegeven hebben;
12 Zo zult gij tot den HEERE doen overgaan alles, wat de baarmoeder opent; ook alles, wat de baarmoeder opent van de vrucht der beesten, die gij hebben zult; de mannetjes zullen des HEEREN zijn.
13 Doch al wat de baarmoeder der ezelin opent, zult gij lossen met een lam; wanneer gij het nu niet lost, zo zult gij het den nek breken; maar alle eerstgeborenen des mensen onder uw zonen zult gij lossen.
14 Wanneer het geschieden zal, dat uw zoon u morgen zal vragen, zeggende: Wat is dat, zo zult gij tot hem zeggen: De HEERE heeft ons door een sterke hand uit Egypte, uit het diensthuis, uitgevoerd.
15 Want het geschiedde, toen Farao zich verhardde ons te laten trekken, zo doodde de HEERE alle eerstgeborenen in Egypteland, van des mensen eerstgeborene af, tot den eerstgeborene der beesten; daarom offer ik den HEERE de mannetjes van alles, wat de baarmoeder opent; doch alle eerstgeborenen mijner zonen los ik.
16 En het zal tot een teken zijn op uw hand, en tot voorhoofdspanselen tussen uw ogen; want de HEERE heeft door een sterke hand ons uit Egypte uitgevoerd.
17 En het is geschied, toen Farao het volk had laten trekken, zo leidde hen God niet op den weg van het land der Filistijnen, hoewel die nader was; want God zeide: Dat het den volke niet rouwe, als zij den strijd zien zouden, en wederkeren naar Egypte.
18 Maar God leidde het volk om, langs den weg van de woestijn der Schelfzee. De kinderen Israels nu togen bij vijven uit Egypteland.
19 En Mozes nam de beenderen van Jozef met zich; want hij had met een zwaren eed de kinderen Israels bezworen, zeggende: God zal ulieden voorzeker bezoeken; voert dan mijn beenderen met ulieden op van hier!
20 Alzo reisden zij uit Sukkoth; en zij legerden zich in Etham, aan het einde der woestijn.

21 En de HEERE toog voor hun aangezicht, des daags in een wolkkolom, dat Hij hen op den weg leidde, en des nachts in een vuurkolom, dat Hij hen lichtte, om voort te gaan dag en nacht. 22 Hij nam de wolkkolom des daags, noch de vuurkolom des nachts niet weg van het aangezicht des volks.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De geboden, die God aan Israël heeft gegeven:

1. Om alle eerstgeborenen Hem toe te wijden, vers 1, 2.

2 Om hun verlossing uit Egypte in gedachtenis te houden, vers 3, 4, en ter herinnering er van het feest van de ongezuurde broden te vieren, vers 5-7.

3 De wetenschap hiervan zeer zorgvuldig voort te planten bij hun kinderen, vers 6-10.

4 Voor God de eerstelingen van hun vee af te zonderen, vers 11-13, en ook dat aan hun kinderen uit te leggen, vers 14-16

II. De zorg, die God droeg voor Israël, nadat Hij hen uit Egypte had uitgevoerd.

1.Hun weg voor hen kiezende, vers 17, 18.

2 Hen leidende op de weg, vers 20- 22. En hun zorg voor Jozefs gebeente, vers 19.

Exodus 13:1-10

Hier wordt zorg gedragen om de gedachtenis te bewaren:

1. Van de bewaring van Israëls eerstgeborenen, toen de eerstgeborenen van de Egyptenaren gedood werden. Ter gedachtenis van die onderscheidende gunst en in erkentelijkheid er voor, moesten in alle tijden de eerstgeborenen aan God gewijd worden als Zijn bijzonder eigendom, vers 2, en gelost worden, vers 13. God, die door het recht van de schepping, de eigenaar en opperheer is van alle schepselen, maakt hier in het bijzonder aanspraak, door recht van bescherming, op alle eerstgeborenen van de Israëlieten: *Heilig Mij alle eerstgeborenen.* De ouders moesten zich niet als deelhebbenden beschouwen in hun eerstgeborenen, voordat zij hen eerst plechtig aan de Heer hadden voorgesteld, Zijn recht op hen hadden erkend, en hen tot een zekere prijs van Hem terug hadden ontvangen. Hetgeen door een bijzondere, onderscheidende goedertierenheid voor ons gespaard werd, behoort op bijzondere wijze toegewijd te worden aan Gods eer, tenminste behoren in dankerkentenis er voor werken van godsvrucht en barmhartigheid gedaan te worden, wanneer ons ons leven of het leven van onze kinderen als een buit werd gegeven. God, die de eerste en de beste is, moet het eerste en het beste ontvangen, en aan Hem behoren wij af te staan hetgeen ons het dierbaarst en het kostelijkst is. De eerstgeborenen waren de vreugde en de hoop van hun families: daarom zullen zij voor Mij zijn, zegt God. Hieruit zal blijken dat wij God boven alles liefhebben (zoals wij Hem behoren lief te hebben) als wij bereid zijn aan Hem af staan wat wij het meest in de wereld liefhebben. Het is "de gemeente van de eerstgeborenen, die Gode geheiligd is", Hebreeën 12:23. Christus is de *eerstgeborene onder vele broeders,* Romeinen 8:29 en krachtens hun vereniging met Hem zijn alle wedergeborenen, allen, die van boven geboren zijn, als eerstgeborenen gerekend. Er is voortreffelijkheid in hoogheid en sterkte in hen, en indien zij kinderen zijn, dan zijn zij ook erfgenamen.

II. Ook de gedachtenis van hun uitgaan in Egypte moet bewaard blijven, vers 3. *"Gedenkt aan deze zelfde dag,* gedenkt hem als de merkwaardigste dag van uw leven, de geboortedag van uw natie, of de dag, toen zij meerderjarig werd, om niet langer onder de roede te zijn." Aldus moet ook de dag van Christus' opstanding herdacht worden, want daarin zijn wij met Christus uit het diensthuis van de dood opgestaan. De Schrift zegt ons niet uitdrukkelijk op welke dag van het jaar Christus is opgestaan, (zoals Mozes aan de Israëlieten zei op welke dag van het jaar zij uit Egypte zijn uitgevoerd, opdat zij die dag *jaarlijks* zouden gedenken) maar wel zeer nauwkeurig welke dag van de *week* het was, duidelijk te kennen gevende, dat hij als de dag van een uitnemender verlossing en van groter gewicht, *wekelijks* herdacht moest worden. Gedenkt hem, want *de Heer heeft u door een sterke hand van hier uitgevoerd.* Hoe meer er van God en Zijn kracht in een verlossing gezien wordt, hoe gedenkwaardiger zij is. Opdat nu die dag in gedachtenis zou blijven:

1. Moeten zij *het feest van de ongezuurde broden houden,* vers 5-7. Het was niet genoeg dat zij hem herdachten, zij moeten er een gedachtenisviering van hebben op de wijze, die God vastgesteld heeft, en de ingestelde middelen gebruiken om er de gedachtenis van te bewaren. Zo moeten wij onder het evangelie niet slechts Christus gedenken, maar 'doen voor Zijn gedachtenis" wat Hij bevolen en ingesteld heeft. Let er op, hoe streng het verbod is van het zuurdeeg, vers 7, het gedesemde mocht niet slechts niet *gegeten* worden, maar het moest ook in al hun palen niet *gezien* worden. Dienovereenkomstig was het de gewoonte van de Joden om voor het paasfeest alle gezuurd brood uit hun huizen te werpen, zij moeten het of verbranden, of begraven, of het verkruimelen en in de wind strooien. Met aangestoken kaarsen

zochten zij naarstig en nauwkeurig in al de hoeken van hun huis, of er ook nog enig zuurdeeg in overgebleven was. Die zorg en nauwkeurigheid voor deze zaak hadden ten doel:

a. Om plechtigheid bij te zetten aan het feest, zodat het bijgevolg ook meer opgemerkt zou worden door de kinderen, die zullen vragen: "Waarom geschiedt dit alles?"

b. Om ons te leren hoe zorgzaam wij moeten wezen, om alle zonde van ons weg te doen, 1 Corinthiërs 5:7.

2. Zij moeten hun kinderen de betekenis er van leren, en hun de geschiedenis verhalen van hun verlossing uit Egypte, vers 8. Er moet gezorgd worden om de kinderen bijtijds te onderwijzen in de kennis van God. Hier is een aloude wet voor het catechiseren. Het is inzonderheid nuttig om de kinderen bijtijds bekend te maken met de verhalen van de Schrift, zodat zij er gemeenzaam mee worden. Wij zijn dit verschuldigd aan de eer van God en aan het welzijn van de ziel van onze kinderen, om hun de grote daden te vertellen, die God voor Zijn kerk gedaan heeft, zowel die, welke wij met onze eigen ogen gezien hebben in onze dag, waarvan wij met onze oren gehoord hebben en die onze vaderen ons verteld hebben. *Gij zult uw zoon te kennen geven op die dag* ten dage namelijk van het feest, wat God gedaan heeft. Als zij de inzetting waarnamen moesten zij haar verklaren. Alles is schoon op zijn tijd. Het pesach is ingesteld *tot een teken en tot een gedachtenis, opdat de wet van de Heer in uw mond zij*. Wij moeten de herinnering bewaren aan Gods werken, ten einde onder de invloed te blijven van Gods wet. En zij, die Gods wet in hun hart hebben moeten haar in hun mond hebben, en er dikwijls van spreken, ten einde zelf er meer door bewogen te worden om er aan te gehoorzamen, en anderen te onderwijzen.

Exodus 13:11-16

1. Wij hebben hier nog meer aanwijzingen betreffende het toewijden van hun eerstgeborenen aan God.

a. De eerstelingen van hun vee moesten aan God gewijd worden, als een deel van hun bezittingen. De eerstelingen van reine dieren, kalveren, lammeren en geiten, moesten als het mannetjes waren, geofferd worden, Exodus 22:30, Numeri 18:17, 18. Die van onreine dieren, zoals veulens, moesten gelost worden met een lam, of hun nek moest gebroken worden. Want alles wat onrein is, (zoals wij allen van nature zijn) zal, zo het niet gelost wordt, verdelgd worden vers 11-13

b. De eerstgeborenen van hun kinderen moesten gelost worden, en volstrekt niet geofferd, zoals de heidenen hun kinderen aan de Moloch offerden. De prijs van de lossing van de eerstgeborenen was vastgesteld bij de wet, Numeri 18:16, *vijf sikkelen,* Wij waren allen onderhevig aan de toorn en de vloek Gods, door het bloed van Christus zijn wij verlost opdat wij bij "de gemeente van de eerstgeborenen" gevoegd zouden worden. Zij moesten hun kinderen, zowel als de eerstelingen van de onreine dieren, lossen, want onze kinderen zijn van nature bevlekt: "Wie zal een reine geven uit de onreine?"

2. Nadere aanwijzingen betreffende het onderwijzen van hun kinderen en van allen van het opkomend geslacht van tijd tot tijd, betreffende deze zaak. Er wordt verondersteld dat zij, al de eerstelingen aldus toegewijd zijnde, zouden vragen, wat daar de betekenis van was, en hun ouders en onderwijzers moesten hun de betekenis er van leren, vers 14-15, namelijk dat Gods bijzonder eigendom van hun eerstgeborenen en van al hun eerstelingen gegrond was op Zijn bijzondere bewaring van hen, van het zwaard van de verderfengel. Aldus verlost zijnde, moeten zij Hem dienen. Kinderen moeten er toe geleid en aangemoedigd worden om hun ouders vragen te doen betreffende de dingen van God, hetgeen misschien wel de nuttigste wijze van catechiseren is, en de ouders moeten zelf nuttige kennis opdoen opdat zij altijd in staat zijn om op hun vragen te antwoorden. Zal ooit de kennis van God de aarde bedekken, zoals de wateren de bodem van de zee dan moeten eerst de fonteinen van het onderwijs in het gezin opengebroken worden. Wij moeten allen instaat zijn om de reden op te geven voor hetgeen wij doen in de godsdienst. Evenals de sacramenten geheiligd zijn door het woord, zo moeten zij er ook door verklaard en verstaan worden. Gods dienst is redelijk en is Hem welbehaaglijk, als wij hem met verstand waarnemen, wetende wat wij doen en waarom wij het doen. Er moet op gelet worden, hoe dikwijls in dit hoofdstuk gezegd is, dat de Heer hen door *een sterke hand,* vers 3, 9, 14, 16, heeft uitgevoerd uit Egypte. Hoe meer tegenstand wordt geboden aan de ten uitvoer brenging van Gods voornemens, hoe meer er Zijn kracht en sterkte in worden verheerlijkt. Het is een sterke hand, die harde harten overwint. Soms wordt gezegd dat God verlossing werkt ‘niet door kracht noch geweld," Zacheria 4:6, niet door zulke zichtbare tentoonspreidingen van Zijn macht, als hier verhaald wordt. Hun nakomelingen, die in Kanaän geboren zullen zijn, zullen moeten zeggen: *De Heer heeft ons uit Egypte uitgevoerd,* vers 14, 16. Goedertierenheden, bewezen aan onze vaderen, zijn goedertierenheden, bewezen aan ons, wij oogsten er het voordeel van, en daarom moeten wij er een dankbare herinnering aan bewaren. Wij staan op de bodem van vorige uitreddingen, en waren in de lenden van onze voorouders, toen zij verlost werden. En nog veel meer reden hebben wij om te zeggen, dat in de dood en de opstanding van Jezus Christus wij verlost zijn.

Exodus 13:17-22

1. Hier is Gods kiezen van de weg, vers 17, 18. Hij was hun gids, Mozes gaf hun slechts de richting aan, zoals hij haar van de Heer had ontvangen. Bij de mens is zijn weg niet, Jeremia 10:23. Hij kan "zijn weg overdenken," er het plan van maken, maar met dat al is het God, die "zijn gang stuurt," Spreuken 16:9. De mens wikt, maar God beschikt, en in Zijn beschikking moeten wij berusten, en er ons toe zetten om de leiding van Zijn voorzienigheid te volgen.

Er waren twee wegen, die van Egypte naar Kanaän leidden. De ene, die de kortste was liep van het noorden van Egypte naar het zuiden van Kanaän in ongeveer vier of vijf dagreizen, de andere was een omweg door de woestijn, en dat was de weg, waarin God verkoos Zijn volk Israël te leiden, vers 18.

1. Er waren veel redenen, waarom God hen *door de weg van de woestijn van de Schelfzee leidde.* De Egyptenaars moesten in de Schelfzee verdrinken, de Israëlieten moesten verootmoedigd en verzocht worden in de woestijn, Deuteronomium 8:2. God had het aan Mozes gegeven tot een teken, Hoofdstuk 3:12. *Gijlieden zult God dienen op deze berg* Telkens en nogmaals hadden zij aan Farao gezegd, dat zij *drie dagreizen in de woestijn* moesten gaan *om te offeren,* en daarom was het nodig dat hun mars in die richting ging, want anders zou met recht tegen hen als tegen blijkbare veinsaards geroepen zijn. Eer zij in het strijdperk traden met hun vijanden, moesten de zaken geregeld worden tussen hen en hun God, er moesten wetten worden gegeven, verordeningen ingesteld worden, verbonden worden verzegeld, het oorspronkelijke contract moest bevestigd worden, en om dit alles te doen was het nodig, dat zij in de afzondering kwamen van een woestijn, de enige binnenkamer voor zo'n menigte. De grote heirbaan zou voor zulke handelingen de geschikte plaats niet zijn. In Deuteronomium 32:10 wordt gezegd: *Hij voerde hem rondom,* enige honderden mijlen rondom, en toch: "Hij leidde hen op een rechte weg," Psalm 107:7. Gods weg is de rechte weg, al schijnt hij ook een omweg te zijn. Als wij denken dat Hij Zijn volk niet langs de kortste weg leidt, kunnen wij er toch zeker van zijn, dat Hij hen langs de beste weg leidt, en dat zal blijken, als wij aan het eind van onze reis gekomen zijn. Oordeelt niet voor de tijd.

2. Er was nog een reden, waarom God hen niet leidde langs de kortste weg, die hen na enige dagmarsen, naar het land van de Filistijnen zou hebben gebracht (want dat was het deel van Kanaän, dat het dichtst bij Egypte lag). Die reden was, dat zij nog niet geschikt waren voor de oorlog, en wel het allerminst voor strijd met de Filistijnen, vers 17. Hun moed was terneergeslagen door de slavernij, het viel hun niet licht om zo opeens hun handen van de troffel tot het zwaard te brengen. De Filistijnen waren geduchte vijanden, te sterk en te woest om door onbedreven recruten te worden bevochten, het was gepaster dat zij beginnen zouden met de Amalekieten, en voor de strijd in Kanaän toebereid zouden worden door allerlei moeilijkheden te ondervinden in de woestijn. God maakt de beproevingen van Zijn volk evenredig aan hun kracht, en zal hen niet laten verzocht worden boven hetgeen zij vermogen 1 Corinthiërs 13:10. Als men die belofte vergelijkt met de voorafgaande verzen, dan schijnt zij naar die gebeurtenis te verwijzen als een voorbeeld er van. God weet wat maaksel wij zijn, en let op onze zwakheid en lafhartigheid, en zal ons door kleinere beproevingen toebereiden voor de grotere. God wordt gezegd Israël uit Egypte gevoerd te hebben "gelijk de arend zijn jongen," Deuteronomium 32:11, daar hij ze geleidelijk leert vliegen.

Daar er nu orders gegeven zijn omtrent de weg, die zij zouden gaan, wordt ons gezegd:

a. Dat zij opgingen, niet als een verwarde hoop, maar in goede orde, bij gelederen. Zij gingen *gewapend of geharnast,* vers 18 Zij togen bij *vijven,* zoals sommigen lezen, volgens nog anderen: in *vijf afdelingen.* Zij togen als een leger met banieren, hetgeen veel bijdroeg tot hun kracht en eer.

b. Zij namen het gebeente van Jozef met zich mee, vers 19, en waarschijnlijk ook die van de andere zonen van Jakob, tenzij deze (zoals sommigen denken) heimelijk reeds naar Kanaän overgebracht waren, Handelingen 7:16, afzonderlijk, na het sterven van ieder van hen. Jozef had inzonderheid bevolen dat zijn gebeente opgevoerd zou worden, als God hen bezocht, Genesis 50:25, 26, zodat hun opvoeren van zijn gebeente niet slechts de nakoming was van de eed, die hun vaderen aan Jozef hadden gezworen, maar ook een erkenning van de vervulling van Gods belofte aan hen door Jozef, dat Hij hen zou bezoeken en hen zou uitvoeren uit het land van Egypte, en een aanmoediging voor hun geloof en hun hoop, dat Hij ook het andere deel van de belofte zou vervullen, namelijk dat Hij hen naar Kanaän zou brengen, in de verwachting waarvan zij dit gebeente meevoerden terwijl zij reisden in de woestijn. "Jozefs gebeente moeten ten slotte rusten", konden zij denken, "en dan zullen ook wij rusten." Er wordt gezegd dat Mozes dit gebeente meenam, Mozes was nu een zeer groot man, en dat is Jozef in zijn dag ook geweest, toch was hij nu slechts een kist vol dorre beenderen, dat was alles wat er van hem in de wereld overbleef, hetgeen een waarschuwing kon zijn voor Mozes, hem toeroepende om te gedenken aan zijn sterfelijkheid. *Ik heb wel gezegd: gij zijt goden,* dit was uitdrukkelijk gezegd aan Mozes, Hoofdstuk 7:1, *nochtans zult gij sterven als een mens.*

II. Hier is de leiding, waarmee zij gezegend waren op de weg, vers 21, 22. *De Heer toog voor hun aangezicht in een wolkkolom.* Tot aan de eerste twee pleisterplaatsen was het genoeg, dat God aan Mozes zei in welke richting zij gaan moesten, hij kende het land en de weg zeer goed, maar nu zij *aan de rand van de woestijn kwamen,* vers 20 hadden zij behoefte aan een gids, en zij hadden een voortreffelijke, een, die oneindig wijs, vriendelijk en getrouw is: *de Heer ging voor hun aangezicht,* de *Shechina,* of verschijning van de goddelijke majesteit, die Christus voorafschaduwde, of wel een voorafgaande openbaring van het eeuwige Woord, dat in de volheid van de tijd vlees zou worden en onder ons zou wonen, Christus was met de kerk in de woestijn, 1 Corinthiërs 10:9. Nu "is hun Koning voor hun aangezicht heengegaan, de Heer in hun spits", Micha 2:13. God zal hen, die Hij in een woestijn heeft gebracht, daar niet verlaten, Hij zal hen zorgzaam er door heen leiden. Wij kunnen ons voorstellen welk een voldoening het voor Mozes en de vrome Israëlieten was, om zeker te wezen dat zij zich onder goddelijke leiding bevonden. Zij, die aldus geleid werden, behoefden niet te vrezen van te zullen verdwalen, zij behoefden niet te vrezen door de nacht te worden overvallen, die aldus voorgelicht werden, noch beroofd te zullen worden, die aldus beschermd werden. Zij, die zich de heerlijkheid van God ten doel en het woord van God ten regel stellen, de Geest van God om hun genegenheden te leiden en de voorzienigheid van God om hun zaken te besturen, kunnen vertrouwen dat de Heer voor hun aangezicht heengaat, even waarlijk en wezenlijk als Hij voor het aangezicht van Israël ging in de woestijn, al is het ook niet op zo zichtbare wijze, wij moeten door geloof leven.

1. Zij hadden zichtbare blijken van het heengaan van God voor hun aangezicht. Zij allen zagen een verschijnsel van de hemel als van een zuil of kolom, dat op de heldere dag als een wolk was, en in de duistere nacht als een vuur. Gewoonlijk zien wij dat hetgeen ons in de nacht een vlam toeschijnt, over dag als rook is, en zo was ook dit. God gaf hun dit zichtbaar bewijs van Zijn tegenwoordigheid in mededogen om tegemoet te komen aan de zwakheid van hun geloof, en in inschikkelijkheid jegens die staat van kindsheid van de kerk, die het nodig maakte, dat er

aldus in hun eigen taal tot hen gestameld zou worden. Maar: zalig zijn zij, die niet gezien hebben, en nochtans geloofd hebben in de genadige tegenwoordigheid van God met hen, overeenkomstig Zijn belofte.

2. Zij hadden merkbare uitwerkselen van het heengaan van God voor hun aangezicht in deze kolom. Want:

a. Zij wees hun de weg in deze grote, huilende wildernis, waarin geen gebaande weg, geen pad, geen spoor was, waarvan zij geen kaarten hadden en geen gidsen om hen er door heen te leiden. Als zij op mars waren, ging deze kolom voor hen uit met een snelheid, die zij konden volgen en wees hun de plaats aan waar zij moesten kamperen, naar de oneindige wijsheid het geschikt oordeelde, hetgeen hen tegelijk onthief van zorg en beveiligde tegen gevaar zowel bij hun voortgaan als bij hun rusten.

b. Zij beschutte hen overdag tegen de hitte, die daar op sommige tijden van het jaar zeer groot is.

c. Zij verschafte hun licht bij nacht, als zij het nodig hadden, en te allen tijde maakte zij hun kamp aangenaam, en de woestijn, waarin zij zich bevonden, minder verschrikkelijk.

III. Dit waren voortdurende wonderen, vers 22. *Hij nam de wolkkolom overdag en de vuurkolom s'nachts niet weg van het aangezicht van het volk,* neen, zelfs dan niet, als zij haar minder nodig schenen te hebben, wanneer zij door bewoonde streken reisden, neen, ook niet als zij murmureerden en tergend waren, zij heeft hen niet verlaten vóór zij aan de grenzen van Kanaän kwamen. Het was een wolk, die door geen wind uiteengedreven kon worden. Deze gunst werd lang daarna dankbaar erkend, Nehemia 9:19, Psalm 78:14.

Er was iets geestelijks in deze wolk- en vuurkolom.

1. De kinderen Israëls zijn in Mozes gedoopt in deze wolk, die, naar sommigen denken, dauw op hen afdroop, 1 Corinthiërs 10:2. Door onder deze wolk te komen, gaven zij te kennen dat zij zich stelden onder de leiding en het bevel van God door de dienst van Mozes. Bescherming brengt de verplichting mee van gehoorzaamheid en trouw, die wolk was het teken van Gods bescherming, en werd aldus mee het teken van hun verplichting om trouw en gehoorzaamheid te betonen. Aldus werden zij bij hun intrede in de woestijn als het ware ingeleid tot en toegelaten onder de regering en het bestuur Gods door de dienst van Mozes.

2. Sommigen achten dat deze wolk een type was van Christus. De wolk van Zijn menselijke natuur was een sluier voor het licht en het vuur van Zijn Goddelijke natuur. Wij vinden Hem, Openbaring 10:1, "bekleed met een wolk, en Zijn voeten waren als pilaren van vuur." Christus is onze weg, het licht en de gids op de weg.

3. Zij betekende de bijzondere leiding en bescherming, waaronder Christus' kerk is in deze wereld. God zelf is de bewaarder Israëls en "Hij sluimert noch slaapt," Psalm 121:4, Jesaja 27:3. Er is een beschutting gemaakt, niet slechts over Zions vergaderingen, maar ook over alle woningen in Zion, zie Jesaja 4:5, 6. Ja meer, ieder Israëliet is verborgen onder de schaduw van de vleugelen van God, Psalm 17:8. Engelen van wie de dienst in deze wolk gebruikt werd, worden gebruikt hun ten goede, en legeren zich rondom hen. Welgelukzalig zijt gij, o Israël, wie is u gelijk!

HOOFDSTUK 14

1 Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israels, dat zij wederkeren, en zich legeren voor Pi-hachiroth, tussen Migdol en tussen de zee, voor Baal-zefon; daar tegenover zult gij u legeren aan de zee.
3 Farao dan zal zeggen van de kinderen Israels: Zij zijn verward in het land; die woestijn heeft hen besloten.
4 En Ik zal Farao's hart verstokken, dat hij hen najage; en Ik zal aan Farao en aan al zijn heir verheerlijkt worden, alzo dat de Egyptenaars zullen weten, dat Ik de HEERE ben. En zij deden alzo.
5 Toen nu den koning van Egypte werd geboodschapt, dat het volk vluchtte, zo is het hart van Farao en van zijn knechten veranderd tegen het volk, en zij zeiden: Waarom hebben wij dat gedaan, dat wij Israel hebben laten trekken, dat zij ons niet dienden?
6 En hij spande zijn wagen aan, en nam zijn volk met zich.
7 En hij nam zeshonderd uitgelezene wagens, ja, al de wagens van Egypte, en de hoofdlieden over die allen.
8 Want de HEERE verstokte het hart van Farao, den koning van Egypte, dat hij de kinderen Israels najaagde; doch de kinderen Israels waren door een hoge hand uitgegaan.
9 En de Egyptenaars jaagden hen na, en achterhaalden hen, daar zij zich gelegerd hadden aan de zee; al de paarden, de wagens van Farao en zijn ruiters, en zijn heir; nevens Pi-hachiroth, voor Baal-zefon.
10 Als Farao nabij gekomen was, zo hieven de kinderen Israels hun ogen op, en ziet, de Egyptenaars togen achter hen; en zij vreesden zeer; toen riepen de kinderen Israels tot den HEERE.
11 En zij zeiden tot Mozes: Hebt gij ons daarom, omdat er in Egypte gans geen graven waren, weggenomen, opdat wij in deze woestijn sterven zouden? Waarom hebt gij ons dat gedaan, dat gij ons uit Egypte uitgevoerd hebt?
12 Is dit niet het woord, dat wij in Egypte tot u spraken, zeggende: Houd af van ons, en laat ons de Egyptenaren dienen? Want het ware ons beter geweest de Egyptenaren te dienen, dan in deze woestijn te sterven.
13 Doch Mozes zeide tot het volk: Vreest niet, staat vast, en ziet het heil des HEEREN, dat Hij heden aan ulieden doen zal, want de Egyptenaars, die gij heden gezien hebt, zult gij niet weder zien in eeuwigheid.
14 De HEERE zal voor ulieden strijden, en gij zult stil zijn.
15 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Wat roept gij tot Mij? Zeg den kinderen Israels, dat zij voorttrekken.
16 En gij, hef uw staf op, en strek uw hand uit over de zee, en klief dezelve, dat de kinderen Israels door het midden der zee gaan op het droge.
17 En Ik, zie, Ik zal het hart der Egyptenaren verstokken, dat zij na hen daarin gaan; en Ik zal verheerlijkt worden aan Farao en aan al zijn heir, aan zijn wagenen en aan zijn ruiteren.
18 En de Egyptenaars zullen weten, dat Ik de HEERE ben, wanneer Ik verheerlijkt zal worden aan Farao, aan zijn wagenen en aan zijn ruiteren.
19 En de Engel Gods, Die voor het heir van Israel ging, vertrok, en ging achter hen; de wolkkolom vertrok ook van hun aangezicht, en stond achter hen.
20 En zij kwam tussen het leger der Egyptenaren, en tussen het leger van Israel; en de wolk was te gelijk duisternis en verlichtte den nacht; zodat de een tot den ander niet naderde den gansen nacht.

21 Toen Mozes zijn hand uitstrekte over de zee, zo deed de HEERE de zee weggaan, door
een sterken oostenwind, dien gansen nacht, en maakte de zee droog, en de wateren werden
gekliefd.
22 En de kinderen Israels zijn ingegaan in het midden van de zee, op het droge; en de wateren
waren hun een muur, aan hun rechter hand en aan hun linkerhand.
23 En de Egyptenaars vervolgden hen, en gingen in, achter hen, al de paarden van Farao, zijn
wagenen en zijn ruiteren, in het midden van de zee.
24 En het geschiedde in dezelfde morgenwake, dat de HEERE, in de kolom des vuurs en der
wolk, zag op het leger der Egyptenaren; en Hij verschrikte het leger der Egyptenaren.
25 En Hij stiet de raderen hunner wagenen weg, en deed ze zwaarlijk voortvaren. Toen zeiden
de Egyptenaars: Laat ons vlieden van het aangezicht van Israel, want de HEERE strijdt voor
hen tegen de Egyptenaars.
26 En de HEERE zeide tot Mozes: Strek uw hand uit over de zee, dat de wateren wederkeren
over de Egyptenaars, over hun wagenen en over hun ruiters.
27 Toen strekte Mozes zijn hand uit over de zee; en de zee kwam weder, tegen het naken van
den morgenstond, tot haar kracht; en de Egyptenaars vluchtten die tegemoet; en de HEERE
stortte de Egyptenaars in het midden der zee.
28 Want als de wateren wederkeerden, zo bedekten zij de wagenen en de ruiters van het ganse
heir van Farao, dat hen nagevolgd was in de zee; er bleef niet een van hen over.
29 Maar de kinderen Israels gingen op het droge, in het midden der zee; en de wateren waren
hun een muur, aan hun rechter hand en aan hun linkerhand.
30 Alzo verloste de HEERE Israel aan dien dag uit de hand der Egyptenaren; en Israel zag de
Egyptenaren dood aan den oever der zee.
31 Ook zag Israel de grote hand, die de HEERE aan de Egyptenaren bewezen had; en het volk
vreesde den HEERE, en geloofde in den HEERE, en aan Mozes, Zijn knecht.

Het vertrek van de kinderen Israëls uit Egypte, hetwelk in waarheid de geboorte was van de Joodse kerk, wordt nog gedenkwaardiger gemaakt door meerdere wonderwerken, die terstond daarna gewrocht werden. Getuige de verhalen van dit hoofdstuk, welks inhoud met de sleutel er toe wij hebben in Hebreeën 11:29. Zij gingen door de Rode zee als door het droge, hetwelk de Egyptenaren, ook verzoekende, zijn verdronken, en dit deden zij door het geloof, hetgeen aanduidt dat er iets geestelijks en typisch in was.

Hier is:

I De uiterste nood en het gevaar, waarin Israël zich bevond aan de Rode Zee.

1. Er wordt vooraf kennis van gegeven aan Mozes, vers 1-4.

2 De oorzaak er van was Farao's heftige vervolging van hen, vers 5-9.

3 Israëls grote ontsteltenis, vers 10-12.

4 Mozes poogt hen te bemoedigen, vers 13, 14.

II Hoe God hen wonderbaarlijk gered heeft uit deze benauwdheid.

1. Mozes wordt hieromtrent onderricht, vers 15-18.

2 Er worden linies gesteld tussen het leger van Israël en het leger van Farao, die niet geforceerd konden worden, vers 19, 20.

Door de goddelijke macht wordt de Rode Zee gekliefd, vers 21, en gemaakt:

a tot een weg voor de Israëlieten, die er veilig doorheen gingen, vers 22, 29. Maar:

b. Voor de Egyptenaren werd zij tot een hinderlaag gemaakt, waarin zij gevallen zijn, vers 23-25, en tot een graf, waarin zij allen begraven zijn vers 26-28 De indruk hierdoor teweeggebracht op de Israëlieten, vers 30-31

Exodus 14:1-9

Wij hebben hier:

1. Instructies, gegeven aan Mozes, betreffende Israëls bewegingen en legeringen, die zó verrassend waren, dat zij, indien Mozes er tevoren geen uitdrukkelijke orders voor ontvangen had, nauwelijks bewogen waren geworden om de wolk- en vuurkolom te volgen. Opdat hier nu geen moeilijkheid of ontevredenheid over zijn zou, wordt aan Mozes tevoren gezegd:

1. Waarheen zij gaan moeten, vers 1,2. Zij waren tot aan de rand van de woestijn gekomen, Hoofdstuk 13:20, nog een paar dagreizen zouden hen tot Horeb gebracht hebben, de bestemde plaats, waar zij God moesten dienen. Maar in plaats van nu voorwaarts te gaan, wordt hun bevolen terug te keren rechts van Kanaän, en naar de Rode Zee te gaan. Toen zij te Etham gelegerd waren, was er geen zee in de weg om hun voortgang te beletten, maar God zelf gebiedt hun naar die engte te gaan, hetgeen hun de verzekering kon geven, dat Hij, als Zijn doeleinden volbracht waren, hen zonder falen weer uit die engte uit zou voeren. God brengt soms moeilijkheden op de weg van de verlossing van Zijn volk, ten einde de heerlijkheid te hebben van ze te overwinnen en er Zijn volk over heen te helpen.

2. Wat God bedoelde met deze zo vreemde orders. Mozes zou Hem een onbepaalde, onvoorwaardelijke gehoorzaamheid betoond hebben, al had Hij er hem geen reden voor opgegeven, maar zal Hij voor Mozes verbergen wat Hij doet? Neen, Mozes zal weten:

a. Dat Farao voornemens is Israël te verderven, vers 4.

b. Dat God daarom het voornemen heeft Farao te verderven, en Hij kiest die weg om dit voornemen te volvoeren, vers 4. Farao's schranderheid zal hem tot de gevolgtrekking brengen, dat Israël verward was in de woestijn, en aldus een gemakkelijke prooi voor hem zou zijn, en opdat hij des te meer geneigd zou zijn dit te denken, beveelt God, dat zij nog verder van de weg zouden gaan, om in nog groter verwarring geraakt te schijnen, zodat hij nu kon onderstellen, dat zij zich in een toestand van grote verlegenheid en gevaar bevonden. En aldus-zegt God-*zal Ik aan Farao verheerlijkt worden.* Daar alle mensen gemaakt zijn tot eer van hun Maker, zal Hij aan hen verheerlijkt worden, door wie Hij niet verheerlijkt wordt. Hetgeen het verderf schijnt te wezen voor de kerk, wordt dikwijls zo geleid dat het het verderf wordt van de vijanden van de kerk, wier hoogmoed en boosaardigheid door de leidingen van Gods voorzienigheid gevoed worden, ten einde hen rijp te maken voor het verderf.

II. Farao's najagen van Israël, waarmee hij terwijl hij zijn eigen boosaardigheid en wraaklust bevredigt, meewerkt tot de vervulling van Gods raad omtrent hem. Hem werd *geboodschapt dat het volk vluchtte,* vers 5. Toen hij hun verlof gaf om heen te gaan, was hij in grote angst, maar niet zodra was die angst een weinig tot bedaren gekomen, of hij was vergeten, of wilde misschien niet erkennen, dat zij met zijn toestemming waren vertrokken, en daarom was het hem niet ongevallig dat het voorgesteld werd als een opstand tegen zijn gezag, een opzeggen van hun trouw en gehoorzaamheid aan hem. Aldus kan wat gemakkelijk te rechtvaardigen is gemakkelijk veroordeeld worden door het in een vals daglicht te plaatsen. Hierop:

1. Denkt hij er aan met berouw, dat hij hun vertrek oogluikend had toegelaten. Hoewel er alle reden voor was dat zij Israël hadden laten trekken, waren Farao en zijn knechten er toch toornig om op zichzelf: *Waarom hebben wij dat gedaan?*

a. Het was hun leed het griefde hen, dat Israël vrij was, dat zij het profijt van hun arbeid kwijt waren, en het genoegen niet meer hadden om hen te straffen. Voor trotse verdrukkers is het spijs en drank om de heiligen van de Allerhoogste te vertreden en tot hun zielen te zeggen: Buigt u neer dat wij over u gaan, en daarom grieft het hen, dat hun nu de handen gebonden zijn. De vrijheid van Gods volk is een bittere kwelling voor hun vijanden, Esther 5:12, 13, Handelingen 5:17, 33. Het verzwaarde hun verdriet, dat zij zelf er in bewilligd hadden, daar zij nu bedachten dat zij het hadden kunnen verhinderen, dat zij niet hadden behoeven toe te geven, al hadden zij dan ook tot het uiterste moeten volhouden. Aldus maakt God nijd en toorn van de mensen tegen Zijn volk tot een kwelling voor henzelf, Psalm 112:10. Zij hadden wèl gedaan met Israël te laten trekken en zij zouden er met tevredenheid van gemoed aan hebben kunnen denken, indien zij het uit een eerlijk, oprecht beginsel gedaan hadden, maar, het gedaan hebbende door er toe gedwongen te zijn, noemden zij zich duizendmaal dwaas dat zij het gedaan hebben, en wensten hartstochtelijk het weer ongedaan te maken. Het is iets heel gewoons, maar iets dat zeer ongerijmd en misdadig is, dat de mensen berouw hebben van hun goede daden, hun rechtvaardigheid en barmhartigheid, ja zelfs hun berouw berouwt hun. Zie een voorbeeld van iets dergelijks in Jeremia 34:10, 11.

2. Hij besluit om hen, zo mogelijk, terug te brengen, of anders wraak op hen te oefenen. Te dien einde brengt hij een leger op de been monstert al zijn legermacht van wagens en ruiters, vers 17, 18, (want hij schijnt geen voetvolk meegenomen te hebben, omdat de zaak van de konings haast had) en zo twijfelt hij niet of hij zal hen weer terugvoeren in slavernij, vers 6, 7. Men kan zich gemakkelijk voorstellen in welk een staat van woede Farao zich nu bevond, brullende gelijk een leeuw als hij geen buit heeft, hoe zijn hoogmoedig hart de vernedering nog dieper maakte, zwol van toorn, van geen nederlaag wilde weten, hijgde naar wraak, nu zijn al de plagen alsof zij er nooit geweest waren, de treurige sombere begrafenissen van de eerstgeborenen zijn vergeten, hij kan aan niets anders denken dan Israël zijn toorn te doen gevoelen. Nu denkt hij Gode zelf te sterk te zullen zijn, immers, hoe zou hij anders kunnen hopen een volk ten onder te zullen brengen, dat Hem zo dierbaar is? God gaf hem over aan deze bedenkselen van zijn hart, en heeft het aldus verhard. In vers 8 wordt gezegd, dat de kinderen Israëls *met een hoge hand)* waren uitgegaan, dat is: met zeer veel kloekmoedigheid, juichende in hun bevrijding, en vastbesloten om door de moeilijkheden, die zich op hun weg zouden voordoen, heen te breken, maar *de Egyptenaars joegen hen na,* vers 9. Zij, die in volle ernst hun aangezicht hemelwaarts richten en godzalig willen leven in Christus Jezus, moeten verwachten door Satans verzoekingen en verschrikkingen achtervolgd en aangevallen te worden. Hij zal niemand gedwee uit zijn dienst laten weggaan, noch van hen uitgaan zonder hen te scheuren, Markus 9:26.

Exodus 14:10-14

1. Wij hebben hier de angst, waarin de kinderen Israëls zich bevonden, toen zij bespeurden dat Farao hen najoeg, vers 10. De woede en sterkte van de vijand en hun eigen zwakheid waren hun wel bekend, wel waren zij talrijk, maar zij waren allen te voet, ongewapend en ongeoefend, ontzenuwd door hun langdurige dienstbaarheid, en (hetgeen het ergste was) door de ligging van hun kamp waren zij nu ingesloten, zodat geen ontkoming mogelijk was. Aan de ene kant was Pi-Hachiroth, een reeks van hobbelige ontoegankelijke rotsen, aan de anderen kent Migdol en Baäl-Zefon, forten met garnizoenen-naar sommigen denken-aan de grenzen van Egypte, zodat er voor hen geen andere weg open was dan naar boven, en van daar is hun uitredding gekomen. Wij kunnen ons op de weg van de plicht bevinden, God volgende en ons heenspoedende naar de hemel, en toch in grote benauwdheid zijn, "in alles verdrukt," 2 Corinthiërs 4:8.

Geen wonder, dat zij in deze benauwdheid zeer verschrikt en bevreesd waren. Hun vader Jakob had zich in gelijk gevaar bevonden, Genesis 32:7, als er van buiten strijd is, dan kan het niet anders, of er is van binnen vrees. Wat nu was de vrucht van deze vrees? Naar die vrucht was, was de vrees goed of kwaad.

1. Sommigen van hen riepen tot de Heer, hun vrees bracht hen er toe om te bidden en dat was een goede uitwerking er van. God brengt ons in benauwdheid, ten einde ons op de knieën te brengen.

2. Anderen barstten uit in verwijten tegen Mozes, hun vrees bracht hen tot murmureren, vers 11, 12. Zij achtten zich verloren en, alsof de arm van God plotseling verkort was en Hij heden niet even machtig was om wonderen te doen als gisteren, zij wanhopen aan redding en kunnen op niets anders rekenen dan *in de woestijn te sterven*. Hoe onverschoonbaar was hun wantrouwen! Zagen zij zich dan niet onder de leiding en bescherming van een pilaar van de hemel? En kan de almachtige kracht hun falen, of de oneindige goedheid hun ontrouw worden? Maar dit was nog niet het ergste, zij twisten met Mozes omdat hij hen uitgevoerd had uit Egypte, en in dat twisten met hem beledigen zij God zelf, en verwekken Hem tot toorn, wiens gunst nu hun enige toevlucht was. Gelijk de Egyptenaren toornig waren op zichzelf om de beste daad, die zij ooit gedaan hadden, zo waren de Israëlieten toornig op God om de grootste vriendelijkheid, die hun ooit bewezen was, zo groot zijn de domheden van het ongeloof. Hier geven zij te kennen:

a. Een lage minachting van vrijheid, daar zij boven haar de voorkeur geven aan slavernij alleen maar omdat aan de vrijheid enige moeilijkheden verbonden waren. Mensen van een edelaardig gemoed zouden gezegd hebben: "Laat komen wat wil, het is beter op het veld van eer te sterven, dan in de ketenen van de slavernij te leven," maar onder de leiding van God kon het niet verkeerd met hen gaan, en daarom hadden zij kunnen zeggen: "Beter als Gods vrije mensen in de open lucht van een woestijn te leven, dan als de slaven van de Egyptenaren in de rook van de steenovens." Maar omdat zij nu voor het ogenblik in verlegenheid zijn vertoornt het hen dat zij niet levend begraven zijn gelaten in hun diensthuis.

b. Lage ondankbaarheid jegens Mozes, die getrouw het middel is geweest tot hun bevrijding, zij veroordelen hem alsof hij hen hard en onvriendelijk had behandeld, terwijl het toch onbetwistbaar bleek, dat wat hij ook deed, en hoe hetgeen hij deed ook mocht uitkomen, door hem gedaan werd op bevel en aanwijzing van God, en hun welzijn bedoelde. Wat zij in een

vorige gisting, toen zij vanwege de benauwdheid van de geest naar Mozes niet hoorden, gezegd hebben, herhalen en rechtvaardigen zij nu in dit: Wij *zeiden in Egypte: Houd af van ons,* en het was slecht het te zeggen, maar toch meer te verontschuldigen, omdat zij toen nog niet zoveel ondervinding hadden als nu van Gods optreden ten gunste van hen. Maar zij hadden even spoedig de wonderen van genade vergeten, als de Egyptenaren de wonderen van de toorn hadden vergeten, en zij hebben, zowel als de Egyptenaren, hun hart verhard, tot hun verderf ten slotte. Evenals Egypte na de tien plagen, zo is Israël na tienmaal de Heer verzocht te hebben-het was nu de eerste maal-veroordeeld om in de woestijn te sterven, Numeri 14:22.

II. De tijdige bemoediging, die God hun gaf in deze benauwdheid, vers 13, 14. Hij heeft deze dwazen niet geantwoord naar hun dwaasheid. God verdroeg hun terging, en heeft niet, (gelijk Hij rechtvaardig had kunnen doen) hun veranderlijkheden gekozen, en hun vrezen over hen doen komen, en daarom kon Mozes ook wel de belediging voorbijzien, die zij hem aandeden.

In plaats van hen te bestraffen, vertroost hij hen, en met een bewonderenswaardige kalmte en tegenwoordigheid van geest, is hij evenmin door het dreigen van Egypte ontmoedigd, als door het beven en sidderen van Israël, maar brengt hij hun murmureren tot zwijgen door de verzekering van een snelle en volkomen uitredding: *Vreest niet.* Het is onze plicht en ons belang, om als wij niet uit onze moeilijkheden kunnen komen, ons toch te verheffen boven onze vrees, zodat die slechts dient om ons aan het bidden te brengen en te doen wat wij kunnen, maar niet zo de overhand over ons krijgt, dat zij ons geloof en onze hoop doet bezwijken.

1. Hij verzekert hun dat God hen zal verlossen, dat Hij hun redding op zich zal nemen, *de Heer zal voor u strijden,* en dat Hij die verlossing zal werken door de algehele ondergang van hun vervolgers. Mozes zelf was hiervan overtuigd, en hij wilde dat ook zij die overtuiging zouden hebben, hoewel hij vooralsnog niet wist, hoe of waardoor het zou geschieden. God had hem verzekerd dat Farao en zijn leger ten verderve zouden gaan, en hij vertroost hen met dezelfde vertroostingen, waarmee hij vertroost was geworden.

2. Hij zegt hun het alles aan God over te laten, in stille verwachting van hetgeen geschieden zou. *"Staat vast,* en denkt er niet aan uzelf te redden, hetzij door te strijden of door te vluchten, wacht op Gods orders, bedenkt niet zelf wat gij doen moet maar volgt uw leider, wacht op de verschijningen van God, let er op, opdat gij ziet hoe dwaas gij zijt in ze te wantrouwen. Stelt uzelf gerust, weest kalm door een volkomen vertrouwen in God en hebt een blijde, vredige verwachting van de grote verlossing, die God nu voor u zal werken. Zwijgt stil, gij behoeft niet eens een juichkreet aan te heffen tegen de vijand, zoals later, Jozua 9:16. Het werk zal gedaan worden zonder uw medewerking".

Als God zelf Zijn volk in de engte brengt, dan zal Hij zelf een weg ontdekken, om hen er uit te voeren. In tijden van grote moeilijkheid en grote verwachting zullen wij wijs doen met onze geest kalm en rustig te houden, want dan zijn wij in de beste gemoedsgesteldheid zowel om ons eigen werk te doen, als om het werk Gods te aanschouwen. "Stilzitten zal uw sterkte zijn," Jesaja 30:7, *want Egypte zal tevergeefs helpen* en tevergeefs dreigen.

Exodus 14:15-20

Wij hebben hier:

I. Aanwijzingen, gegeven aan Israëls leider.

1. Wat hij zelf moet doen. Hij moet voor het ogenblik ophouden met bidden en zich tot het werk begeven, vers 15. *Wat roept gij tot Mij?* Hoewel Mozes verzekerd was van de gelukkige uitredding uit deze moeilijkheid, heeft hij toch het gebed niet veronachtzaamd. Wij lezen van geen woord dat hij in het gebed gezegd heeft, maar hij heeft zijn hart opgeheven tot God. God verstond de taal er van en gaf er acht op. Mozes stille gebeden van geloof hebben bij God meer overmocht dan Israëls luide kreten van vrees, vers 10. Het ware gebed is een roepen tot God, en is de taal zowel van een natuurlijk als van een zeer dringend verlangen. Er kan in het bidden een waar roepen zijn tot God, ook als de stem niet wordt gehoord, zoals het bidden van Hanna, 1 Samuel 1:13. Maar is God misnoegd op Mozes omdat hij bidt? Neen, Hij doet deze vraag: *Wat roept gij tot Mij?*

a. Ter overtuiging van zijn geloof. "Waartoe houdt gij nog aan in uw smeking? Zij is reeds verhoord, er is al genoeg gezegd, spreek er niet meer van." *Ik heb uw gebed aangenomen,* staat er in het Chaldeeuws.

b. Om zijn ijver aan te vuren. Mozes had nog iets anders te doen dan te bidden, hij moest het bevel voeren over het leger van de Israëlieten, en hij moest nu op zijn post zijn. Alles is schoon op zijn tijd.

2. Wat hij Israël moest bevelen te doen: *Zeg de kinderen Israëls dat zij voorttrekken.* Sommigen denken dat Mozes niet zozeer gebeden had om Israëls redding (daarvan was hij zeker) als wel om vergeving voor hun murmureren, en dat Gods bevel om voorwaarts te gaan de aanduiding was van hun vergeving.

Wij kunnen niet goedsmoeds voorwaarts gaan of wij moeten de bewustheid hebben van verzoend te zijn met God. Mozes had hun gezegd vast te staan en orders van God te verwachten, en nu zijn die orders gegeven. Zij dachten dat zij bevel zouden ontvangen om of rechts of links te gaan. "Neen", zegt God, "zeg hun voorwaarts te gaan, regelrecht naar de zee", alsof er een vloot van transportschepen klaar lag, om hen over te voeren. Als wij ons op de weg van de plicht bevinden, dan moeten wij, al liggen er ook moeilijkheden op die weg, voorwaarts gaan en niet in stomme verbazing blijven staan. Wij moeten doen wat voor ons ligt, en de uitkomst overlaten aan God, de middelen gebruiken, en de uitslag er van voor Zijn rekening laten.

3. Wat hij verwachten kan dat God doen zal. Laat de kinderen Israëls zo ver zij kunnen op droge grond gaan, en dan zal God de zee klieven en er een doortocht voor hen in openen, vers 16-18 Het is Gods voornemen en bedoelen niet slechts om de Israëlieten te verlossen, maar ook om de Egyptenaars te verderven, en dienovereenkomstig is de beschikking van Zijn raad.

a. Hij zal gunst betonen aan Israël, de wateren zullen verdeeld worden om hen door te laten, vers 16. Dezelfde macht had de wateren voor hen kunnen doen stollen om er over heen te gaan, maar Gods oneindige wijsheid verkoos de wateren voor hen *te verdelen* of te klieven om hen er door heen te laten gaan, want altijd wordt die weg ter verlossing gekozen, die het meest

verootmoedigend is. Zo wordt met het oog hierop gezegd: "Hij leidde hen door de afgronden. gelijk een beest dat afgaat in de valleien, en aldus heeft Hij zich een heerlijker naam gemaakt," Jesaja 63:13, 14

b. Hij zal aan Farao verheerlijkt worden. Als wij de verschuldigde eer niet geven aan de Heer, in wie en door wie wij leven, dan zal Hij de hand op ons leggen, en er voor zorgen dat Hij de Hem toekomende eer toch ontvangt. God zal door geen mens verliezen lijden. Daarom wordt hier gedreigd: *Ik, zie Ik, zal het hart van de Egyptenaren verstokken.* Die wijze van uitdrukking is opmerkelijk: *Ik, zie Ik zal het doen.* Ik, die het mag doen, dat is de taal van Zijn vrijmacht, wij mogen er niet toe meewerken om iemands hart te verstokken, en mogen niets nalaten dat tot verzachting er van kan bijdragen, maar Gods genade behoort Hem. Hij zal zich ontfermen, over wie Hij zich ontfermt, en wie Hij wil verhardt Hij. Ik, die het kan doen dat is de taal van Zijn almacht, niemand anders dan de Almachtige kan het hart week maken, Job 22:16, en evenmin kan iemand anders het hard maken. Ik, die het zal doen, want dat is de taal van Zijn gerechtigheid, het is rechtvaardig in God, diegenen onder de indruk van Zijn toorn te brengen, die lang de invloed van Zijn genade weerstaan hebben. Er wordt van gesproken bij wijze van een triomferen over zijn hardnekkige, laatdunkende rebel, "Ik, zie Ik, zal afdoende maatregelen nemen om hem te vernederen, hij die zijn hoofd niet wilde buigen, zal breken". Het is een uitdrukking zoals in Jesaja 1:24. "O wee! Ik zal Mij troosten over Mijn wederpartijders."

II. Een wacht gesteld over het leger van Israël aan de zijde, waar het nu het meest bloot lag, namelijk *in de achterhoede,* vers 19, 20. *De engel Gods,* van wiens dienst gebruik werd gemaakt in de wolk- en vuurkolom, vertrok van voor het leger van Israël, waar zij nu geen gids nodig hadden, (er was geen gevaar dat zij van de weg door de zee zouden afdwalen, en zij hadden ook geen ander woord van bevel nodig dan om voorwaarts te gaan) en ging achter hen waar zij nu een wachter nodig hadden, (de Egyptenaren waren reeds gereed hun achterhoede aan te vallen, en zo was dan de wolk- en vuurkolom een scheidingsmuur tussen hen. Daar was zij- namelijk de wolk- en vuurkolom-nuttig voor de Israëlieten, niet slechts om hen te beschermen, maar ook om hun licht te geven bij het heentrekken door de zee, en terzelfder tijd bracht zij de Egyptenaren in verwarring, zodat zij hun prooi uit het oog verloren juist op het ogenblik toen zij gereed stonden de handen aan hen te slaan. Het woord en de voorzienigheid van God hebben een zwarte en donkere zijde, die naar de zonde en de zondaren gekeerd is, maar een heldere, lieflijke zijde naar hen gericht, die waarlijk Israëlieten zijn. Hetgeen een reuk des levens ten leven is voor sommigen, is een reuk des doods ten dode voor anderen. Dit was niet de eerste maal, dat Hij, die in het begin "scheiding maakte tussen het licht en tussen de duisternis," Genesis 1:4, en ook nu nog beide formeert, Jesaja 45:7, terzelfder tijd duisternis heeft toebedeeld aan de Egyptenaren en licht aan de Israëlieten, een voorbeeld van het eindeloze onderscheid dat gemaakt zal worden tussen het erfdeel van de heiligen in het licht en de buitenste duisternis, die tot in eeuwigheid het deel zal zijn van de geveinsden. God zal het kostelijke van het snode uittrekken.

Exodus 14:21-31

Wij hebben hier de geschiedenis van het wonderwerk, waarvan zo dikwijls melding wordt gemaakt, beide in het Oude en het Nieuwe Testament, het splijten van de Schelfzee voor de kinderen van Israël. Het was de schrik van de Kanaänieten, Jozua 2:9, 10, de juichende lof van de Israëlieten, Psalm 114:3, 106:9, 136:13, 14. Het was een type van de doop, 1 Corinthiërs 10:1, 2. Israëls doorgaan door de zee was een type van de bekering van zielen, Jesaja 11:15, en de ondergang van de Egyptenaren er in was een type van het laatste verderf van alle onboetvaardige zondaren, Openbaring 20:14. Hier is:

I. Een voorbeeld van Gods almachtige kracht in het rijk van de natuur, door het splijten van de zee en het openen van een doortocht door de wateren. Het was een baai, golf, of zeearm, ongeveer een uur gaans breed, waarvan het water verdeeld werd, vers 21. Het ingestelde teken, waarvan gebruik werd gemaakt, was het uitstrekken van Mozes hand over de zee, om aan te duiden dat het geschiedde op zijn gebed, ter bekrachtiging van zijn zending en ten gunste van het volk, dat hij aanvoerde. Het natuurlijke teken was een *sterke oostenwind*, aanduidende, dat het geschiedde door de kracht van God, aan wie de winden en zeeën gehoorzamen. Als er in het boek van Job een plaats is, die verwijst naar de wonderen, gewrocht voor Israëls bevrijding uit Egypte, dan is het deze: "door Zijn kracht klieft Hij de zee, en door Zijn verstand verslaat Hij haar verheffing," of, zoals het oorspronkelijke het heeft, "verslaat Hij Rahab," dat is: Egypte, Job 26:12. God kan Zijn volk door de grootste moeilijkheden heen brengen en een weg banen waar geen weg is. De God van de natuur heeft zich niet aan haar wetten gebonden, maar zal, als het Hem behaagt er zich van ontheffen, en dan zal het vuur niet branden en het water niet vloeien.

II. Een voorbeeld van Zijn grote gunst jegens Israël. Zij trokken door de zee naar de tegenoverliggende oever, (want ik kan niet zoals sommigen, veronderstellen, dat zij een omweg maakten, en er weer aan dezelfde zijde uitkwamen) vers 22, 29, zij *gingen op het droge in het midden van de zee.* En de wolkkolom, *de heerlijkheid van de Heer,* was hun *achtertocht,* Jesaja 58:8, en opdat de Egyptenaars hen niet In de flank zouden aanvallen, *was het water voor hun een muur aan hun rechter- en aan hun linkerhand.* Mozes en Aäron hebben waarschijnlijk het eerst de voet op dit onbetreden pad gezet, en toen ging heel Israël hen achterna, en deze tocht over het pad van het grote water zal later hun tocht door de woestijn minder verschrikkelijk maken. Zij, die God waren gevolgd door de zee, behoefden niet te vrezen om Hem te volgen, waar Hij hen ook heen zou leiden. Die tocht door de zee geschiedde bij nacht, maar die nacht werd door geen maneschijn verlicht, want het was zeven dagen na volle maan, zodat zij geen ander licht hadden dan het licht van de wolk- en vuurkolom. Hierdoor werd die tocht nog ontzaglijker, maar waar God ons leidt zal Hij ons ook licht geven, zolang wij Zijn leiding volgen, zal het ons aan Zijn vertroostingen niet ontbreken.

Dit is geschied en te boek gesteld ten einde in alle eeuwen het volk van God aan te moedigen om ook in de grootste benauwdheden op Hem te vertrouwen. Wat kan Hij niet doen, die dit gedaan heeft? Wat zal Hij niet doen voor hen, die Hem vrezen en liefhebben, die dit voor deze murmurerende, ongelovige Israëlieten gedaan heeft, die toch beminden waren ter wille van hun vaderen, en om ter wille van een overblijfsel onder hen? Wij bevinden dat lang daarna de heiligen zich tot deelgenoten hebben gemaakt in de triomf van deze tocht, Psalm 66:6, "Hij heeft de zee veranderd in het droge zij zijn te voet doorgegaan door de rivier, daar hebben wij

ons in Hem verblijd, " en zie hoe van dit wonderwerk gebruik wordt gemaakt, Psalm 77:12, 17, 20.

III. Een voorbeeld van Zijn rechtvaardige toorn op de vijanden van Zijn volk, de Egyptenaars.

Merk hier op:

1. Hoe verdwaasd zij waren. In de hitte van hun vervolgen en najagen *gingen zij achter hen aan in het midden van de zee,* vers 23. "Wel"! dachten zij, "kunnen wij niet gaan waar Israël zich gewaagd heeft?" Een of twee maal hadden de Egyptische tovenaars met hun toverijen gedaan wat Mozes deed. Farao herinnerde zich dit, maar hij vergat hoe zij ten slotte in de klem zijn gebracht, en hun machteloosheid is gebleken. Zij waren overvloedig voorzien van wagens en paarden, terwijl de Israëlieten te voet waren. Farao had gezegd: *Ik ken de Heer niet,* en hier bleek dat hij Hem niet kende, want anders zou hij dat waagstuk niet ondernomen hebben. Niemand is zo stoutmoedig of vermetel als zij die blind zijn. Woede tegen Israël maakte hen aldus vermetel en onbezonnen. Gedurende lange tijd hadden zij hun hart verhard, en nu heeft God hen verhard tot hun verderf, en voor hun ogen verborgen hetgeen tot hun vrede en veiligheid kon dienen. "Zeker, het net wordt tevergeefs gespreid voor de ogen van allerlei gevogelte," Spreuken 1:17, maar de Egyptenaars waren zó verblind, dat zij "zich haastten naar de strik," Spreuken 7:23. Het verderf van de zondaars wordt over hen gebracht door hun eigen verwaandheid, die hen hals over kop in de afgrond stort. Zij zijn zelfmoordenaars.

2. Hoe zij ontrust werden en in verwarring geraakten, vers 24, 25. Gedurende enige tijd marcheerden zij door het gespleten water even veilig en triomfantelijk als Israël, niet twijfelende, of zij zouden weldra hun doel bereikt hebben. Maar *in de morgenstond zag de Heer in de vuurkolom en van de wolk op het leger van de Egyptenaren, en Hij verschrikte het leger van de Egyptenaren.* Zij zagen of hoorden iets uit de vuurkolom en uit de wolk, dat hen in de uiterste ontsteltenis bracht en hun een besef gaf van hun verderf vóór het nog over hen was gekomen. Nu is het gebleken dat "het gejuich van de goddelozen van korte duur is," Job 20:5 I), en dat God middelen heeft om de zondaars tot wanhoop te brengen, eer Hij hen in het verderf stort. Hij snijdt de geest van de vorsten af als druiven. en is voor de koningen van de aarde vreeslijk.

a. Zij hadden gesnoefd en geroemd, alsof de overwinning van hun was, maar nu waren zij verbaasd en verslagen, door een panische schrik overweldigd.

b. Zij hadden onzinnig gedreven, maar nu dreven zij zwaar, bij iedere schrede werd hun het voortgaan moeilijker, de weg werd diep, hun hart werd treurig, de raderen vielen af van de wagens, de wagenassen werden gebroken. Aldus kan God het geweld weerhouden van hen, die Zijn volk vervolgen.

c. Zij waren Israël achterna geijld, zoals de havik de sidderende duif, maar nu riepen zij: "Laat ons vlieden van het aangezicht van Israël," dat hun "als een vurige fakkel was onder de schoven," Zacheria 12:6. Israël is nu plotseling even schrikwekkend voor hen geworden, als zij het voor Israël geweest zijn. Zij hadden Israël met rust kunnen laten, maar zij wilden niet, nu willen zij van het aangezicht Israëls vlieden, en kunnen niet. De mensen willen niet overtuigd worden vóór het te laat is, dat zij, die zich met Gods volk bemoeien, dit doen tot hun eigen schade en nadeel. Als de Heere zal komen met tienduizenden van Zijn heiligen om gericht te oefenen, dan zullen de machtigen zich tevergeefs zoeken te beschutten onder rotsen en bergen

van het aangezicht van Israël en van de Koning van Israël, Openbaring 6:15. Vergelijk met deze geschiedenis Job 27:20 en verv.

3. Hoe zij allen, zodra de kinderen Israëls veilig aan de oever waren gekomen, verdronken zijn. Aan Mozes was bevel gegeven om *zijn hand uit te strekken over de zee*, en daarmee het sein te geven aan de wateren om zich weer te sluiten, zoals zij tevoren op het woord van bevel zich hadden geopend en een muur hadden gevormd aan hun rechter en aan hun linkerhand, vers 29. Hij volgde het bevel op, en onmiddellijk keerden de wateren weer in hun plaats en overstelpten het leger van de Egyptenaren, vers 27, 28. Farao en zijn dienstknechten, die elkaar verhard hadden in de zonde, zijn nu tezamen gevallen, niet een is ontkomen. Een oude overlevering zegt dat Farao's tovenaars, Jannes en Jambres, met de overigen zijn omgekomen, zoals Bileam omgekomen is met de Midianieten, die hij had verleid, Numeri 31:8. En nu wreekte God aan de Egyptenaren het bloed van de eerstgeborenen, die zij hadden verdronken, en het kapitaal wordt terugbetaald met interest, het wordt dubbel gerekend, volwassen Egyptenaren voor pasgeboren Israëlieten, aldus is de Heer rechtvaardig en is het bloed van Zijn volks dierbaar in Zijn ogen. Psalm 72:14. God rekende af met Farao voor al zijn trots, beledigend gedrag tegenover Mozes, zijn gezant. Als men de boodschappers van de Heer bespot en misleidt, dan zal men een gewis verderf over zich brengen. Nu is God "aan Farao verheerlijkt," neerziende op die hoogmoedige en hem vernederende, Job 40:6. Kom en zie de verwoestingen, die Hij heeft aangericht, en schrijf het, niet in water, maar met een ijzeren griffel voor eeuwig en eeuwig in een rots. Hier ligt die bloeddorstige tiran, die zijn Maker heeft getart, Zijn eisen, Zijn bedreigingen en Zijn oordelen in de wind heeft geslagen, een rebel tegen God en een slaaf van zijn eigen barbaarse hartstochten, ontbloot van alle menselijkheid, deugd en ware eer, hier ligt hij, begraven in de afgrond, als een eeuwig gedenkteken van de goddelijke gerechtigheid. Hier verzonk hij in de afgrond, hoewel hij een schrik was voor de machtigen in het land van de levenden. "Dit is Farao en zijn gehele menigte," Ezechiel 31:18.

IV. Wij zien hier hoe de kinderen van Israël nota hebben genomen van het wonder, dat God voor hen had gewrocht, en de goede indruk die dit voor het ogenblik op hen heeft gemaakt.

1. Zij zagen de Egyptenaars dood aan de oever van de zee, vers 30. Gods voorzienigheid heeft het zo beschikt, dat de volgende vloed de lijken aangespoeld heeft.

a. Ter meerdere schande voor de Egyptenaren. Nu werden de wilde dieren en de roofvogels opgeroepen om "het vlees van de koningen en het vlees van de oversten over duizend en het vlees van de sterken te eten," Openbaring 19:17, 18. De Egyptenaars waren zeer kieskeurig voor het balsemen van de dode lichamen van hun groten, maar hier wordt de uiterste verachting uitgestort over alle rijksgroten van Egypte. Zie hoe zij daar liggen, hopen op hopen, als mest op de oppervlakte van de aarde.

b. Tot grotere triomf van de Israëlieten, en0 om hen meer onder het gevoel te brengen van hun verlossing, want het oog doet het hart aan. Zie Jesaja 66:24. "Zij zullen heen uitgaan, en zij zullen de dode lichamen van de lieden zien, die tegen Mij overtreden hebben." Waarschijnlijk hebben zij toen de verslagenen beroofd, en tevoren gouden en zilveren vaten van hun naburen geleend hebbende, (die zij nu wegens deze trouwbreuk in hen na te jagen, niet verplicht waren terug te geven) verkregen zij nu ook wapens van hen, waarvan zij, naar sommigen denken, tevoren niet voorzien waren. "Zo heeft God de kop van de leviathan verpletterd, en hem tot spijze gegeven aan het volk in dorre plaatsen," Psalm 74:14.

2. Het zien van dit grote wonder heeft hen zeer aangedaan, nu *vreesden zij de Heere, en geloofden in de Heere en aan Mozes Zijn knecht*, vers 31. Nu schaamden zij zich over hun murmureringen en hun mistrouwen, en in de goede gemoedsgesteldheid, waarin zij nu waren, namen zij zich voor om nooit meer te wanhopen aan hulp van de hemel, neen, zelfs in de grootste benauwdheid niet, nooit zullen zij meer twisten met Mozes, of van terugkeren naar Egypte spreken. Zij waren nu in Mozes gedoopt in de zee, 1 Corinthiërs 10:2. Dit grote werk, dat God door de dienst van Mozes voor hen gewrocht heeft, verplichtte hen om, onder God, zijn leiding en aanwijzingen te volgen. Dit bevestigde hun geloof in de beloften, die nog vervuld moesten worden en aldus triomfantelijk uit Egypte uitgevoerd zijnde, twijfelden zij niet, of zij zouden weldra in Kanaän komen, daar zij zo'n God hadden om op te vertrouwen, en zo'n middelaar tussen hen en Hem. O dat er zo'n hart in hen geweest ware, als er nu in hen scheen te zijn! Gevoelige, merkbare zegeningen, maken, als zij nog nieuw zijn, merkbare indrukken, maar bij velen verflauwen die indrukken zeer snel. Zolang zij de werken van God zien, en er de weldaad van ondervinden, vrezen zij Hem en vertrouwen op Hem, maar spoedig vergeten zij Zijn werken, en dan veronachtzamen zij Hem. Hoe goed zou het voor ons zijn, als wij altijd in de goede gemoedsgesteldheid waren, waarin wij soms zijn!

HOOFDSTUK 15

1 Toen zong Mozes en de kinderen Israels den HEERE dit lied, en spraken, zeggende: Ik zal den HEERE zingen; want Hij is hogelijk verheven! Het paard en zijn ruiter heeft Hij in de zee geworpen.
2 De HEERE is mijn Kracht en Lied, en Hij is mij tot een Heil geweest; deze is mijn God; daarom zal ik Hem een liefelijke woning maken; Hij is mijns vaders God, dies zal ik Hem verheffen!
3 De HEERE is een krijgsman; HEERE is Zijn Naam!
4 Hij heeft Farao's wagenen en zijn heir in de zee geworpen; en de keure zijner hoofdlieden zijn verdronken in de Schelfzee.
5 De afgronden hebben hen bedekt; zij zijn in de diepten gezonken als een steen.
6 O HEERE! Uw rechterhand is verheerlijkt geworden in macht; Uw rechterhand, o HEERE! heeft den vijand verbroken!
7 En door Uw grote hoogheid hebt Gij, die tegen U opstonden, omgeworpen; Gij hebt Uw brandenden toorn uitgezonden, die hen verteerd heeft als een stoppel.
8 En door het geblaas van Uw neus zijn de wateren opgehoopt geworden; de stromen hebben overeind gestaan, als een hoop; de afgronden zijn stijf geworden in het hart der zee.
9 De vijand zeide: Ik zal vervolgen, ik zal achterhalen, ik zal den buit delen, mijn ziel zal van hen vervuld worden, ik zal mijn zwaard uittrekken, mijn hand zal hen uitroeien.
10 Gij hebt met Uw wind geblazen; de zee heeft hen gedekt, zij zonken onder als lood in geweldige wateren!
11 O HEERE! wie is als Gij onder de goden? wie is als Gij, verheerlijkt in heiligheid, vreselijk in lofzangen, doende wonder?
12 Gij hebt Uw rechterhand uitgestrekt, de aarde heeft hen verslonden!
13 Gij leiddet door Uw weldadigheid dit volk, dat Gij verlost hebt; Gij voert hen zachtkens door Uw sterkte tot de liefelijke woning Uwer heiligheid.
14 De volken hebben het gehoord, zij zullen sidderen; weedom heeft de ingezetenen van Palestina bevangen.
15 Dan zullen de vorsten van Edom verbaasd wezen; beving zal de machtigen der Moabieten bevangen; al de ingezetenen van Kanaan zullen versmelten!
16 Verschrikking en vrees zal op hen vallen; door de grootheid van Uw arm zullen zij verstommen, als een steen, totdat Uw volk, HEERE! henen doorkome; totdat dit volk henen doorkome, dat Gij verworven hebt.
17 Die zult Gij inbrengen, en planten hen op den berg Uwer erfenis, ter plaatse, welke Gij, o HEERE! gemaakt hebt tot Uw woning, het heiligdom, hetwelk Uw handen gesticht hebben, o HEERE!
18 De HEERE zal in eeuwigheid en geduriglijk regeren!
19 Want Farao's paard, met zijn wagen, met zijn ruiters, zijn in de zee gekomen, en de HEERE heeft de wateren der zee over hen doen wederkeren; maar de kinderen Israels zijn op het droge in het midden van de zee gegaan.
20 En Mirjam, de profetes, Aarons zuster, nam een trommel in haar hand; en al de vrouwen gingen uit, haar na, met trommelen en met reien.
21 Toen antwoordde Mirjam hunlieden: Zingt den HEERE; want Hij is hogelijk verheven! Hij heeft het paard met zijn ruiter in de zee gestort!
22 Hierna deed Mozes de Israelieten voortreizen van de Schelfzee af; en zij trokken uit tot in de woestijn Sur, en zij gingen drie dagen in de woestijn, en vonden geen water.
23 Toen kwamen zij te Mara; doch zij konden het water van Mara niet drinken, want het was bitter; daarom werd derzelver naam genoemd Mara.

24 Toen murmureerde het volk tegen Mozes, zeggende: Wat zullen wij drinken?
25 Hij dan riep tot den HEERE; en de HEERE wees hem een hout, dat wierp hij in dat water; toen werd het water zoet. Aldaar stelde Hij het volk een inzetting en recht, en aldaar verzocht Hij hetzelve,
26 En zeide: Is het, dat gij met ernst naar de stem des HEEREN uws Gods horen zult, en doen, wat recht is in Zijn ogen, en uw oren neigt tot Zijn geboden, en houdt al Zijn inzettingen; zo zal Ik geen van de krankheden op u leggen, die Ik op Egypteland gelegd heb; want Ik ben de HEERE, uw Heelmeester!
27 Toen kwamen zij te Elim, en daar waren twaalf waterfonteinen, en zeventig palmbomen; en zij legerden zich aldaar aan de wateren.

In dit hoofdstuk ziet Israël terug op Egypte met een lofzang voor hun bevrijding. Hier is:

1. Het lied zelf, vers 1-19.

2. Het plechtige zingen er van, vers 20, 21.

II. Israël gaat voorwaarts in de woestijn, vers 22, en daar:

1. Hun ontevredenheid aan het water van Mara, vers 23, 24, en de hulp, die zij in die nood verkregen, vers 25, 26.

2. Hun voldoening in de wateren van Elim, vers 27.

Exodus 15:1-21

Gelezen hebbende hoe die volkomen overwinning van Israël over de Egyptenaren was verkregen, wordt ons hier meegedeeld hoe zij bezongen werd. Zij, die stil moesten zijn terwijl de verlossing gewerkt werd, Hoofdstuk 14:14, moeten nu zij gewerkt is niet stil zijn, hoe minder zij toen te doen hadden, hoe meer zij nu te doen hebben, indien God door Zijn onmiddellijke kracht verlossing tot stand brengt, dan strekt Hem dit zoveel te meer tot eer. Mozes heeft, ongetwijfeld door goddelijke ingeving, dit lied samengesteld, en het de kinderen Israëls overgegeven om gezongen te worden voordat zij de plaats verlieten, waar zij de Egyptenaars dood aan de oever zagen liggen.

Merk op:

1. Zij drukten hun blijdschap in God uit en hun dankbaarheid aan Hem, door te zingen, het is bijna natuurlijk voor ons om aldus uiting te geven aan onze vreugde en het juichen van onze ziel. Uit dit voorbeeld blijkt dat het zingen van psalmen als een daad van godsverering in de kerk van Christus gebruikelijk was voordat de ceremoniële wet was gegeven, en dus daarvan geen deel uitmaakte noch er door opgeheven werd. Zingen is evenzeer de taal van heilige vreugde, als bidden de taal is van heilige begeerte.

2. Mozes, die hen voorgegaan was door de zee, gaat hen voor in het lied, en dicht het voor hen. Zij, die een werkzaam aandeel nemen in de openbare dienst, moeten zich niet onzijdig houden in de openbare lofzegging.

3. Toen de zegen, het gunstbewijs, nog nieuw was, en zij er nog diep door getroffen waren, hebben zij dit lied gezongen. Als wij een bijzondere zege van God ontvangen hebben behoren wij snel en vaardig te zijn in Hem er voor te loven, voordat de tijd en de bedriegelijkheid van ons eigen hart de goede indrukken uitwissen, die er door gemaakt werden. David zong zijn triomfzang ten dage, toen de Heere hem verlost had, 2 Samuel 22:1. "Bis dat qui cito dat-Hij geeft tweemaal, die spoedig geeft."

4. Toen zij *in de Heer geloofden*, Hoofdstuk 14:31, hebben zij dit lied gezongen. Het was een lied van geloof, dit verband wordt aangeduid in Psalm 106:12, "Toen geloofden zij aan Zijn woorden, zij zongen Zijn lof,' als de mens gelooft met het hart, dan moet er aldus belijdenis worden gedaan.

Hier is:

Het lied zelf, en het is een aloud lied, het oudste dat wij kennen. Het is een bewonderenswaardig gedicht, de stijl is verheven en prachtig, de beeldspraak levendig en gepast en het geheel uiterst treffend. Het is een heilig lied, gewijd aan de eer Gods, en bedoeld om Zijn naam groot te maken en Zijn lof te zingen. Zijn lof alleen, en niet in het minst om de mens, om enige mens, te verheerlijken, heiligheid van de Heer is er op gegrift, en in het zingen er van eerden zij de Heer. Het is een typisch lied. De triomfen van de evangeliekerk in de val van haar vijanden worden uitgedrukt in het lied van Mozes en van het Lam, en van dat lied wordt gezegd, dat het gezongen wordt aan de glazen zee, zoals dit gezongen werd aan de Schelfzee, Openbaring 15:2, 3.

Laat ons opmerken wat Mozes in dit lied voornamelijk op het oog heeft.

1. Hij geeft eer aan God en juicht in Hem dit is het eerst in zijn bedoeling, vers 1. Ik zal de Heer zingen. Al onze blijdschap moet eindigen in God, en al onze lof Hem geofferd worden, Hem, de Vader van de lichten en Vader van alle barmhartigheden, want Hij heeft overwonnen. Allen, die God liefhebben, juichen in Zijn overwinningen, wat Zijn eer is, moet onze blijdschap zijn. Israëlieten verblijden zich in God, vers 2,

a. Als hun eigen God, en daarom hun kracht en lied en heil, zalig dus het volk wiens God de Heer is, zij behoeven niets meer om hen gelukkig te maken. Zij hebben werk te doen, tegen verzoekingen te strijden en beproevingen te dragen, en zij zijn in zichzelf zwak, maar Hij versterkt hen, Zijn genade is hun kracht. Om velerlei oorzaak zijn zij dikwijls in smart, maar in Hem hebben zij vertroosting, Hij is hun lied, zonde, dood en hel dreigen hen, maar Hij is, en zal zijn, hun heil, zie Jesaja 12:2.

b. Als de God van hun vaders. Zij merken dit op omdat zij, zich wel bewust zijnde van hun eigen onwaardigheid en zonde, reden hadden te denken dat God wat Hij voor hen gedaan had, ter wille van hun vaders gedaan heeft, Deuteronomium 4:37. De kinderen van het verbond moeten gebruik maken van betrekking van hun vaderen tot God als hun God, tot hun vertroosting, waarschuwing en opwekking.

c. Als een God van oneindige macht vers 3. De Heer is een krijgsman, dat is. machtig, wèl instaat om te strijden met hen die hun Maker weerstreven, en zal hun voorzeker te sterk blijken.

d. Als een God van onvergelijkelijke volmaaktheid, vers 11. O Heer, wie is als Gij onder de goden. Dit is reine lof en een verheven uitdrukking van ootmoedige aanbidding. Het is:

Ten eerste, een uitdaging van alle andere goden om zich met Hem gelijk te stellen, "laat hun voorbeden en hun hoogste aanspraken doen gelden, toch zal niemand van hen zich bij Hem durven vergelijken." Egypte was bekend om de menigte van zijn goden, maar de God van de Hebreeën was hun te sterk en heeft hen allen verslagen, Numeri 33:4, Deuteronomium 32:23-39 De vorsten en machthebbers van de wereld worden goden genoemd, maar zij zijn zwak en sterfelijk, geen van hen kan vergeleken worden bij Jehovah, de almachtige en eeuwige God.

Ten tweede. Het is een belijdenis van Zijn oneindige volkomenheden, als overtreffend en ongeëvenaard. God moet geëerd en aangebeden worden als een wezen van zo oneindige volkomenheid, dat er niemand Hem gelijk is, als een, die in alles de voorrang heeft en moet hebben, Psalm 89:7. Meer in het bijzonder:

1. Hij is: verheerlijkt in heiligheid, Zijn heiligheid is Zijn heerlijkheid. Het is de eigenschap, die de engelen in Hem loven Jesaja 6:3. Zijn heiligheid bleek in het verderf van Farao, Zijn haat tegen de zonde en Zijn toorn tegen hardnekkige zondaren. Zij bleek in de verlossing van Israël, Zijn verlustiging in het heilig zaad, en Zijn getrouwheid aan Zijn eigen belofte. God is rijk in genade, dat is Zijn schat, verheerlijkt in heiligheid, dat is Zijn eer. Laat ons bij de herinnering aan Zijn heiligheid altijd danken.

2. Vreeslijk in lofzangen, hetgeen het onderwerp is van onze lof is vreugdevol voor de dienstknechten Gods, maar ontzettend en zeer vreeslijk voor Zijn vijanden, Psalm 66:1-3. Of wel, het bestuurt ons in de wijze van ons loven van God, wij moeten Hem loven met

ootmoedig, heilig ontzag, en de Heer dienen met vreze. Zelfs onze geestelijke blijdschap moet in evenwicht gehouden worden door een godsdienstige vreze.

3. Doende wonderen, Hij is wonderbaar voor allen, daar Hij boven de kracht en de gewone loop van de natuur is, wonderbaar, inzonderheid voor ons, voor wie Zijn wonderen gewrocht worden, voor ons, die zo onwaardig zijn, dat wij weinig reden hadden ze te verwachten. Het waren wonderen van kracht, en wonderen van genade, in beide moest God ootmoedig worden aangebeden.

2. Hij beschrijft de verlossing, waarin zij nu juichten, omdat het lied bestemd was, niet alleen om toen en voor dat ogenblik hun dankbaarheid op te wekken en er uitdrukking aan te geven, maar om de gedachtenis van dit wonder voor alle latere eeuwen te bewaren. Twee dingen moesten opgemerkt worden.

a. Het verderf van de vijand, het water was gekliefd, vers 8. *De stromen hebben overeind gestaan als een hoop,* Farao en geheel zijn leger is bedolven onder het water. *Het paard en zijn ruiter* konden niet ontkomen, vers 1, de *wagens* en de *keur van zijn hoofdlieden* gingen de zee in, en werden er overstelpt, vers 19. De diepten, de zee, bedekten hen, en de trotse wateren gingen over de trotse zondaren, zij zijn *gezonken als een steen, als lood,* vers 5,10, onder het gewicht van hun schuld en van Gods toorn. Hun zonde had hen hard gemaakt als een steen, en nu zijn zij rechtvaardig gezonken als een steen. Ja, *de aarde heeft hen verslonden,* vers 12, hun dode lichamen zonken in het zand, waarin zij aangespoeld waren, en dat hen inzoog. De hele schepping voert strijd tegen hen, tegen wie de Schepper strijdt. Dit alles was het doen van de Heer, Zijn doen alleen. Het was een daad van Zijn macht, *Uw rechterhand, o Heer,* niet de onze, *heeft de vijand verbroken,* vers 6. Het was *door het geblaas van Uw neus,* vers 8, *en Uw wind,* vers 10, *en het uitstrekken van Uw rechterhand,* vers 12. Het was een voorbeeld van Zijn alles-overtreffende macht, vers 7, *door Uw grote hoogheid,* en het was de uitoefening van Zijn gerechtigheid. Gij *hebt Uw brandende toorn uitgezonden,* vers 7. Het verderf van de Egyptenaren was des te meer merkwaardig vanwege hun hoogmoed en verwatenheid, en hun vreemde verzekerdheid van wel te slagen, vers 9 *De vijand zei: Ik zal vervolgen.* Hier is:

Ten eerste. Grote verwaandheid, als zij vervolgen, twijfelen zij er niet aan, of zij zullen achterhalen, en als zij achterhalen, twijfelen zij niet of zij zullen overwinnen, en zo'n beslissende overwinning behalen, dat zij de buit delen. Het is iets heel gewoons, dat de mensen zich het meest verheugen in de hoop op succes, als zij op het punt zijn van in het verderf te worden gestort, hetgeen hun verderf dan nog zoveel te meer vreeslijk maakt. Zie Jesaja 37:24, 25.

Ten tweede. Grote wreedheid, niets dan doden en vernielen, dat zal zijn lust bevredigen, en het is wel een zeer barbaarse lust, die slechts door zoveel bloed bevredigd kan worden. Het is een wrede haat, waarmee de kerk gehaat wordt, haar vijanden zijn bloeddorstig. Hiervan wordt nota genomen, om aan te tonen:

1. Dat God de hovaardigen weerstaat, en er behagen in schept hen te vernederen, die zich verheffen. Hij, die zegt: "ik wil, en ik wil of God wil of niet" zal te weten komen dat in hetgeen hij trots doet of onderneemt, God boven hem is.

2. Dat zij, die dorsten naar bloed, er genoeg van zullen hebben. Zij, die zo graag verwoesten, zullen verwoest worden, want wij weten wie gezegd heeft: Mijn is de wraak, Ik zal het vergelden.

b. De bescherming en leiding van Israël, vers 13. *Gij leidt door Uw weldadigheid dit volk,* Gij hebt hen uitgeleid uit het diensthuis van Egypte, hen uitgeleid uit de gevaren van de Schelfzee, vers 19*, maar de kinderen van Israël zijn op het droge in het midden van de zee gegaan.* Het verderf van de goddelozen dient tot contrast van de verlossing van Israël, ten einde er het grote en heerlijke van te doen uitkomen, Jesaja 45:13-15

c. Hij beijvert zich om dit wonderbare verschijnen van God voor hen ten nutte te maken.

a.a. Om hen op te wekken om God te dienen in aanmerking hiervan, vers 2. *Ik zal Hem een lieflijke woning maken.* Daar God hen had bewaard en een schuilplaats voor hen had bereid waarin zij veilig en gerust waren, besluiten zij kosten noch moeite te sparen om een tabernakel op te richten tot Zijn eer, en daar zullen zij Hem verhogen en tot Zijn lof vermelden hoe Hij aan Farao verheerlijkt is geworden. Nu had God hen verhoogd, hen groot en verheven gemaakt, en daarom zullen zij Hem verhogen, door van Zijn oneindige grootheid en hoogheid te spreken. Het moet ons voortdurend streven zijn om door Zijn naam te loven en Zijn belangen te dienen, God te verhogen, en voor ons is het een voordeel, een bevordering om daarmee werkzaam te zijn.

b.b. Om hen aan te moedigen om op God te vertrouwen, zo overtuigd is deze psalmist van de gelukkige voltooiing van de verlossing, die zo roemrijk is begonnen, dat hij er op ziet als in werkelijkheid reeds volbracht, vers 13 *"Gij hebt door Uw weldadigheid dit volk, dat Gij verlost hebt, geleid) Gij hebt hen zachtkens door Uw sterkte tot de lieflijke woning van Uw heiligheid gevoerd.* Gij hebt hen aldus op de weg er heen gebracht en te bestemder tijd zult Gij hen ook aan het einde van die weg brengen", want Gods werk is volkomen, of, Gij hebt hen geleid om in Uw heilige woning in de hemel Uw lof te zingen. God zal hen, die Hij onder Zijn hoede en leiding genomen heeft, tot Zijn heilige woning brengen, thans door het geloof, en weldra in de genieting er van.

Deze grote uitredding was in tweeërlei opzicht bemoedigend.

Ten eerste. Het was zo’n voorbeeld van Gods macht dat hun vijanden er door verschrikt en moedeloos zullen worden, vers 14-16. Het blote bericht van de nederlaag en het verderf van de Egyptenaren zal genoeg zijn om voor meer dan de helft al hun andere vijanden tenonder te brengen, hun moed zal er door terneer geslagen zijn, en dat zal zeer veel bijdragen om hun macht en hun invloed te vernietigen. De Filistijnen, de Moabieten de Edomieten en de Kanaänieten (Israël zal met ieder van deze volken te strijden hebben) zullen er door verschrikt worden en tot de gevolgtrekking komen, dat het tevergeefs is om tegen Israël te strijden, als een God van zodanige macht voor hen strijdt. Het had deze uitwerking, de Edomieten vreesden hen, Deuteronomium 2:4, evenzo ook de Moabieten, Numeri 22:3, en de Kanaänieten, Jozua 2:9, 10, 5:1. Aldus zond God Zijn schrik voor hun aangezicht Hoofdstuk 23:27, en heeft Hij de geest van de vorsten afgesneden.

Ten tweede. Het was zo’n begin van Gods gunst over hen, dat het hun een onderpand was van de voleindiging van Zijn goedheid. Dit was slechts voor nog iets meer, vers 17. Die zult Gij inbrengen. Als Hij hen aldus, in weerwil van hun onwaardigheid en de moeilijkheden op de

weg van hun ontkoming, uit Egypte heeft gebracht, dan zal Hij hen ook in Kanaän brengen, want heeft Hij begonnen (aldus begonnen) en zal Hij niet voleinden? Onze ervaringen van Gods macht en gunst moeten gebruikt worden ter ondersteuning van onze hoop, "Gij hebt-en daarom kunt Gij niet slechts, maar, naar wij vertrouwen, zult Gij ook", is een goede wijze van redeneren.

Merk op: *die zult Gij inbrengen en planten hen op de berg van Uw erfenis, ter plaatse, welke Gij, o Heer, gemaakt hebt tot Uw woning.* Het is goed wonen waar God woont, in Zijn kerk op aarde, Psalm 27:4, in Zijn kerk in de hemel, Johannes 17:24. Als Hij zegt: "Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid", dan moeten wij zeggen: "Laat het ook onze rust zijn."

Eindelijk. De vaste grond van de bemoediging, die zij aan dit wonderwerk ontlenen, is vers 18. *De Heer zal in eeuwigheid en geduriglijk regeren.* Zij hadden nu het einde gezien van Farao's regering, maar de tijd zelf zal geen einde maken aan Jehovah's regering die, gelijk Hij zelf, eeuwig is, en aan geen verandering onderworpen. Het is de onuitsprekelijke vertroosting van alle getrouwe onderdanen van God, niet slechts dat Hij overal en met onbetwistbare soevereiniteit regeert, maar dat Hij eeuwig zal regeren, dat er aan Zijn heerschappij geen einde zal zijn.

II. Het plechtige zingen van dit lied, vers 20, 21. Mirjam, (of Maria, het is dezelfde naam) ging voor in een vergadering van de vrouwen, om naar de gewoonte van haar sekse in die tijd, als zij uitdrukking wilden geven aan een gevoel van blijdschap, met trommelen en met reien dit lied te zingen. Mozes hief de psalm aan met de mannen, en daarna Mirjam met de vrouwen, merkwaardige overwinningen plachten altijd door de dochters van Israël bezongen te worden, 1 Samuel 18:6, 7, en zo is ook deze overwinning bezongen. In Micha 6:4 wordt gezegd, dat Hij voor hun aangezicht heen gezonden heeft Mozes, Aäron en Mirjam, hoewel wij niet lezen dat Mirjam, behalve dit, iets merkwaardigs gedaan heeft. Maar diegenen worden een grote zegen geacht voor een volk, die hen voorgaan en helpen in het loven van God.

Exodus 15:22-27

Mozes schijnt met moeite bij Israël bereikt te hebben om die zeeoever van de overwinning te verlaten, waar zij dit lied hadden gezongen. Zij waren zó ingenomen met dit gezicht, of met het lied, of met het beroven van de dode lichamen, dat zij niet geneigd waren voorwaarts te gaan, maar Mozes heeft hen toch met veel moeite van de Schelfzee in een woestijn gebracht. De genoegens op onze weg naar Kanaän moeten onze voortgang niet vertragen maar hem bespoedigen, al is het ook dat wie een woestijn vóór ons hebben. Nu wordt ons hier gezegd:

I. Dat zij in de woestijn van Sur geen water hadden, vers 22. Dit was een zware beproeving voor de nog onervaren reizigers, waardoor hun blijdschap getemperd werd, maar aldus wilde God hen bereiden op moeilijkheden. David heeft in een land, dor en mat en zonder water, God gezocht, Psalm 63:1.

II. Dat zij te Mara water *hadden*, maar het was bitter, zodat zij, hoewel zij reeds drie dagen zonder water geweest waren, het toch niet konden drinken, hetzij omdat het uiterst onaangenaam van smaak was, of waarschijnlijk schadelijk voor hun gezondheid, of zó brak dat het hun dorst eerder deed toenemen dan leste, vers 23. God kan datgene bitter voor ons maken, waarvan wij ons de meeste voldoening beloofden, en doet dit dikwijls in de woestijn van deze wereld, opdat ons gebrek en onze teleurstelling in het schepsel ons zullen uitdrijven naar de Schepper, in wiens gunst alleen ware lieflijkheid gesmaakt wordt. In deze benauwdheid nu:

1. Maakte het volk zich boos en twistte met Mozes, alsof hij hen kwalijk behandeld had. "*Wat zullen wij drinken?* is hun geroep, vers 24. De grootste blijdschap en de vurigste hoop worden bij hen, die slechts door de zinnen leven en niet door het geloof, spoedig in de grootste smart en het somberste vrezen veranderd.

2. Mozes bad, vers 25. *Hij riep tol de Heer.* De klachten, die zij tot hem brachten, bracht hij tot God, van wie, niettegenstaande zijn verheffing, hij zich voortdurend afhankelijk erkende. Het is voor overheidspersonen en leraren de grootste verlichting van hun zorg als zij over wie zij gesteld zijn, het hun moeilijk maken, dat zij door het gebed toegang hebben tot God, Hij is de gids van de gidsen van de kerk, en tot Hem, als de opperherder, hebben de onderherders zich bij alle gelegenheden te wenden.

3. God heeft genadig voor hen voorzien. Hij wees Mozes een boom aan, die hij in het water wierp, tengevolge waarvan het water plotseling zoet werd. Sommigen denken dat dit hout de bijzondere eigenschap had, om die uitwerking teweeg te brengen, omdat gezegd is: *de Heer wees hem een hout.* God moet erkend worden, niet alleen in de schepping van dingen, die nuttig zijn voor de mens, maar ook in de ontdekking van de nuttigheid er van. Het kan ook wezen dat dit slechts een teken was en volstrekt niet een middel, voor de zoetmaking van het water, evenmin als de koperen slang een middel ter genezing was, of het zout, dat Elisa in het water van Jericho heeft geworpen. Sommigen maken dit hout tot een type van het kruis van Christus, dat voor alle gelovigen het bittere water van de beproeving zoet maakt, en hen instaat stelt om zich te verblijden in de verdrukking. Naar luid van de overlevering van de Joden moet het hout van deze boom zelf bitter geweest zijn, terwijl het toch het water van Mara zoet heeft gemaakt, de bitterheid van Christus' lijden en dood verandert de eigenschap van ons lijden en onze dood.

4. Bij deze gelegenheid heeft God hun duidelijk te verstaan gegeven dat zij, nu zij van de Egyptenaren verlost en in de woestijn gekomen waren, wel hadden acht te geven op zichzelf, want dat het hun, al naar zij zich gedroegen, goed of slecht zou gaan, *aldaar stelde Hij het volk een inzetting en een recht* regelde Hij de zaken met hen, *aldaar verzocht Hij het,* dat is: daar liet Hij hen in de proeftijd komen voor Zijn gunst. In ‘t kort zegt Hij hun, vers 26.

a. Wat Hij van hen verwachtte, en dat was, in een woord, gehoorzaamheid. Zij moeten *met ernst naar Zijn stem horen,* hun *oren neigen naar Zijn geboden,* ten einde hun plicht te kennen en opdat zij niet door onwetendheid zouden overtreden, en zij moeten zorg dragen om in alle opzichten te doen wat recht is in Gods ogen, en *al Zijn inzettingen houden.* Zij moeten niet denken, dat zij, nu zij uit hun slavernij in Egypte verlost zijn, geen heer boven zich hadden, maar hun eigen meesters waren, neen, zij moeten, omdat God hun banden heeft losgemaakt, zich als Zijn dienstknechten beschouwen, Psalm 116:16, Lukas 1:74, 75.

b. Wat zij dan van Hem kunnen verwachten: *Ik zal geen van de ziekten op u leggen, die Ik op de Egyptenaren gelegd heb,* dat is: "Ik zal geen van de plagen van Egypte over u doen komen." Dit geeft te kennen dat, zo zij weerstrevend en ongehoorzaam zijn, dezelfde plagen, die over hun vijanden gebracht waren, ook over hen gebracht zullen worden, aldus luidt de bedreiging, Deuteronomium 28:60. Gelijk oordelen van God over Egypte gunstbetoningen waren aan Israël, daar zij de weg baanden voor hun verlossing zo waren zij ook waarschuwingen voor Israël en bestemd om hun ontzag in te boezemen, en hen daardoor tot gehoorzaamheid te brengen. Laat de Israëlieten niet denken dat God, omdat Hij hen hogelijk geëerd heeft in de grote dingen, die Hij voor hen gedaan heeft, en hen aan de gehele wereld als Zijn gunstgenoten heeft doen kennen daarom hun zonden oogluikend zou toelaten, en hen zou laten doen wat zij wilden. Neen, God is geen aannemer des persoons, een oproerige Israëliet zal het niet beter gaan dan een oproerige Egyptenaar, en dat hebben zij tot hun schade ondervonden eer zij in Kanaän kwamen. "Maar indien gij gehoorzaam zult zijn dan zult gij veilig en gelukkig zijn", de bedreiging is slechts stilzwijgend te kennen gegeven maar de belofte is bepaald uitgedrukt: "*Ik ben de Heer, uw heelmeester,* en zal zorgen voor uw welzijn, waar gij ook heengaat." God is de grote heelmeester. Als wij wèl zijn, dan is Hij het, die ons wèl maakt en houdt, Hij is het, die ons herstelt, Hij is ons leven en de lengte van onze dagen.

III. Dat zij te Elim goed water hadden, en in overvloed vers 27. God kan wel voor een tijd, Zijn volk bevelen om zich bij de wateren van Mara te legeren, maar dat zal toch niet altijd hun lot wezen. Zie hoe wisselvallig onze toestand is in deze wereld, van beter naar erger, van erger naar beter, laat ons dus leren vernederd te worden en overvloed te hebben, blij te zijn, als niet blij zijnde als wij overvloed hebben, en te wenen, als niet wenende, wanneer wij ontledigd zijn. Hier waren twaalf waterfonteinen, voor hun behoefte, een voor elke stam, opdat zij niet zouden twisten om water, zoals hun vaderen soms gedaan hebben, en voor hun genoegen waren er zeventig palmbomen, onder de schaduw waarvan zij konden uitrusten. God kan zelfs in de woestijn van deze wereld plaatsen van verkwikking vinden voor Zijn volk, waterfonteinen in het dal van Baca, opdat zij niet verflauwen en bezwijken in hun zielen door voortdurende vermoeidheid, maar welk genot of genoegen wij ook smaken in het land van onze vreemdelingschap, toch moeten wij bedenken, dat wij er slechts tijdelijk bij gekampeerd zijn, en dat wij hier geen blijvende stad hebben.

HOOFDSTUK 16

1 Toen zij van Elim gereisd waren, zo kwam de ganse vergadering der kinderen Israels in de woestijn Sin, welke is tussen Elim en tussen Sinai, aan den vijftienden dag der tweede maand, nadat zij uit Egypteland uitgegaan waren.
2 En de ganse vergadering der kinderen Israels murmureerde tegen Mozes en tegen Aaron, in de woestijn.
3 En de kinderen Israels zeiden tot hen: Och, dat wij in Egypteland gestorven waren door de hand des HEEREN, toen wij bij de vleespotten zaten, toen wij tot verzadiging brood aten! Want gijlieden hebt ons uitgeleid in deze woestijn, om deze ganse gemeente door den honger te doden.
4 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Zie, Ik zal voor ulieden brood uit den hemel regenen; en het volk zal uitgaan, en verzamelen elke dagmaat op haar dag; opdat Ik het verzoeke, of het in Mijn wet ga, of niet.
5 En het zal geschieden op den zesden dag, dat zij bereiden zullen hetgeen zij ingebracht zullen hebben; dat zal dubbel zijn boven hetgeen zij dagelijks zullen verzamelen.
6 Toen zeiden Mozes en Aaron tot al de kinderen Israels: Aan den avond, dan zult gij weten, dat u de HEERE uit Egypteland uitgeleid heeft;
7 En morgen, dan zult gij des HEEREN heerlijkheid zien, dewijl Hij uw murmureringen tegen den HEERE gehoord heeft; want wat zijn wij, dat gij tegen ons murmureert?
8 Voorts zeide Mozes: Als de HEERE ulieden aan den avond vlees te eten zal geven, en aan den morgen brood tot verzadiging, het zal zijn, omdat de HEERE uw murmureringen gehoord heeft, die gij tegen Hem murmureert; want wat zijn wij? Uw murmureringen zijn niet tegen ons, maar tegen den HEERE.
9 Daarna zeide Mozes tot Aaron: Zeg tot de ganse vergadering der kinderen Israels: Nadert voor het aangezicht des HEEREN, want Hij heeft uw murmureringen gehoord.
10 En het geschiedde, als Aaron tot de ganse vergadering der kinderen Israels sprak, en zij zich naar de woestijn keerden, zo ziet, de heerlijkheid des HEEREN verscheen in de wolk.
11 Ook heeft de HEERE tot Mozes gesproken, zeggende:
12 Ik heb de murmureringen van de kinderen Israels gehoord; spreek tot hen, zeggende: Tussen de twee avonden zult gij vlees eten, en aan den morgen zult gij met brood verzadigd worden; en gij zult weten, dat Ik de HEERE uw God ben.
13 En het geschiedde aan den avond, dat er kwakkelen opkwamen, en het leger bedekten; en aan den morgen lag de dauw rondom het leger.
14 Als nu de liggende dauw opgevaren was, zo ziet, over de woestijn was een klein rond ding, klein als de rijm, op de aarde.
15 Toen het de kinderen Israels zagen, zo zeiden zij, de een tot den ander: Het is Man, want zij wisten niet wat het was. Mozes dan zeide tot hen: Dit is het brood, hetwelk de HEERE ulieden te eten gegeven heeft.
16 Dit is het woord, dat de HEERE geboden heeft: Verzamelt daarvan een ieder naar dat hij eten mag, een gomer voor een hoofd, naar het getal van uw zielen; ieder zal nemen voor degenen, die in zijn tent zijn.
17 En de kinderen Israels deden alzo, en verzamelden, de een veel en de ander weinig.
18 Doch als zij het met den gomer maten, zo had hij, die veel verzameld had, niets over, en dien, die weinig verzameld had, ontbrak niet; een iegelijk verzamelde zoveel, als hij eten mocht.
19 En Mozes zeide tot hen: Niemand late daarvan over tot den morgen.

20 Doch zij hoorden niet naar Mozes, maar sommige mannen lieten daarvan over tot den morgen. Toen wiesen er wormen in, en het werd stinkende; dies werd Mozes zeer toornig op hen.
21 Zij nu verzamelden het allen morgen, een iegelijk naardat hij eten mocht; want als de zon heet werd, zo versmolt het.
22 En het geschiedde op den zesden dag, dat zij dubbel brood verzamelden, twee gomers voor een; en al de oversten der vergadering kwamen en verkondigden het aan Mozes.
23 Hij dan zeide tot hen: Dit is het, dat de HEERE gesproken heeft: Morgen is de rust, de heilige sabbat des HEEREN! wat gij bakken zoudt, bakt dat, en ziedt, wat gij zieden zoudt; en al wat over blijft, legt het op voor u in bewaring tot den morgen.
24 En zij leiden het op tot den morgen, gelijk als Mozes geboden had; en het stonk niet, en er was geen worm in.
25 Toen zeide Mozes: Eet dat heden, want het is heden de sabbat des HEEREN; gij zult het heden op het veld niet vinden.
26 Zes dagen zult gij het verzamelen; doch op den zevenden dag is het sabbat, op denzelven zal het niet zijn.
27 En het geschiedde aan den zevenden dag, dat sommigen van het volk uitgingen, om te verzamelen; doch zij vonden niet.
28 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Hoe lang weigert gijlieden te houden Mijn geboden en Mijn wetten?
29 Ziet, omdat de HEERE ulieden den sabbat gegeven heeft, daarom geeft Hij u aan den zesden dag voor twee dagen brood; een ieder blijve in zijn plaats! dat niemand uit zijn plaats ga op den zevenden dag!
30 Alzo rustte het volk op den zevenden dag.
31 En het huis Israels noemde deszelfs naam Man; en het was als korianderzaad, wit, en de smaak daarvan was als honigkoeken.
32 Voorts zeide Mozes: Dit is het woord, hetwelk de HEERE bevolen heeft: Vul een gomer daarvan tot bewaring voor uw geslachten, opdat zij zien het brood, dat Ik ulieden heb te eten gegeven in deze woestijn, toen Ik u uit Egypteland uitleidde.
33 Ook zeide Mozes tot Aaron: Neem een kruik, en doe een gomer vol Man daarin; en zet die voor het aangezicht des HEEREN, tot bewaring voor uw geslachten.
34 Gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had, alzo zette ze Aaron voor de getuigenis tot bewaring.
35 En de kinderen Israels aten Man veertig jaren, totdat zij in een bewoond land kwamen; zij aten Man, totdat zij kwamen aan de pale van het land Kanaan.
36 Een gomer nu is het tiende deel van een efa.

Dit hoofdstuk geeft ons een bericht van de proviandering van Israëls leger.

I. Hun klacht over gebrek aan brood, vers 1-3

Il. God geeft hun tevoren kennis van de voorziening die Hij voor hen maken zal, vers 4-12

III. Het zenden van het manna, vers 13-15

IV. De wetten en verordeningen betreffende het manna. Dat zij het dagelijks moesten verzamelen voor hun dagelijks brood vers 16-21.

2. Dat zij op de zesde dag een dubbele hoeveelheid moesten verzamelen, vers 22-26.

3. Dat zij er geen op de zevende dag moesten verwachten, vers 27-31.

4. Dat zij er een kruik vol van moesten bewaren tot een gedachtenis, vers 32.

Exodus 16:1-12

Het leger van Israël schijnt, toen zij op de vijftiende dag van de eerste maand uit Egypte getogen zijn, voor een maand provisie meegenomen te hebben, die op de vijftiende dag van de tweede maand geheel uitgeput was, en nu hebben wij hier:

I. Hun ontevredenheid en murmurering bij deze gelegenheid, vers 2, 3. De gehele vergadering, of het merendeel, deed mee in deze muiterij. Het was niet onmiddellijk tegen God, dat zij murmureerden, maar (hetgeen er mee gelijkstond) tegen Mozes en Aäron, de plaatsvervangers onder hen.

1. Zij rekenen er op gedood te zullen worden in de woestijn, niets minder, en wel bij het eerste verschijnen van een ramp. Als het de Heer behaagd had hen te doden, dan had Hij dit gemakkelijk kunnen doen bij de Rode Zee, maar toen heeft Hij hen bewaard, en nu kon Hij even gemakkelijk in hun behoefte voorzien. Het toont groot wantrouwen van God en van Zijn macht en goedheid om in elke benauwdheid en zodra er gevaar schijnt te komen, aan het leven te wanhopen en van niets anders te spreken dan van nu wel spoedig gedood te zullen worden.

2. Op hatelijke wijze beschuldigen zij Mozes van het plan om hen te laten doodhongeren in de woestijn, toen hij hen uit Egypte heeft gevoerd, terwijl toch hetgeen hij gedaan had, op bevel was van God en met het doel om hun welzijn te bevorderen. Het is niets nieuws, dat daden van de grootste goedheid en vriendelijkheid verkeerd uitgelegd, ja laaghartig als het grootste onrecht worden voorgesteld, in de zwartste kleuren worden afgeschilderd.

3. Zij onderschatten dermate hun bevrijding, dat zij wensen in Egypte te zijn gestorven, ja door de hand van de Heer te zijn gestorven, dat is, door een van de plagen, die de Egyptenaren hebben afgesneden, alsof het niet de hand van de Heer, maar die van Mozes was die hen in deze woestijn van de honger had gevoerd. Gewoonlijk zeggen de mensen van een pijn, een ziekte, of een wond, waarvan zij de tweede of ondergeschikte oorzaken niet zien: "Het was wat het de Heer behaagd heeft", alsof dit niet ook zo was met hetgeen door de hand van mensen of door een ongeval komt. Ongehoorde dwaasheid! Zij willen liever sterven bij de vleespotten van Egypte, waar hun geen voedsel ontbrak, dan leven onder de leiding van de hemelse wolk- en vuurkolom, terwijl door de hand van God voorzien wordt in hun behoeften. Zij verklaren dat het beter zou geweest zijn gevallen te zijn in het verderf van Gods vijanden, dan de vaderlijke tucht te dragen van Zijn kinderen. Wij kunnen niet denken dat zij het in Egypte heel bijzonder ruim hadden, hoe hoog zij nu ook opgeven van de vleespotten, en zij konden ook niet bang zijn om in de woestijn van honger te zullen sterven, daar zij toch hun runderen en schapen bij zich hadden, maar ontevredenheid vergroot en verheerlijkt het verledene en verlaagt en hoont het tegenwoordige, zonder zich aan waarheid of rede te storen. Niemands spreken is ongerijmder dan van murmureerders. Hun ongeduld, hun ondankbaarheid en wantrouwen van God waren nog zo veel te erger, nu zij zo onlangs zulke wonderdadige gunstbewijzen hadden ontvangen, en zulke overtuigende bewijzen dat God hen ook in de grootste nood kon helpen, en werkelijk goedertierenheid en zegeningen voor hen had weggelegd. Zie hoe spoedig zij "Zijn werken vergaten, en weerspannig waren aan de Schelfzee," Psalm 106:7-13 Ervaringen van Gods goedertierenheden verzwaren ten zeerste ons wantrouwen en murmureren.

II. Hoe God genadig zorg droeg voor hun onderhoud. Rechtvaardig had Hij kunnen zeggen: "Ik zal vuur en zwavel op deze murmureerders doen regenen en hen verteren", maar juist het tegendeel. Hij belooft brood op hen te doen regenen.

Merk op:

1. Hoe God aan Mozes Zijn vriendelijke voornemens mededeelt, opdat hij niet ongerust zou zijn onder hun murmureren, of in verzoeking zou zijn om te wensen dat hij hen maar in Egypte had gelaten.

a. Hij let op de klachten van het volk, vers 12. *Ik heb de murmureringen van de kinderen van Israël gehoord.* Als een God van ontfermens nam Hij kennis van hun nood, die de aanleiding was van hun murmureren, als een heilig en rechtvaardig God nam Hij kennis van hun laag, onwaardig berispen van Mozes, Zijn knecht, en was zeer misnoegd op hen. Als wij beginnen te tobben en ongerust te zijn, dan moeten wij bedenken dat God al onze murmureringen hoort, al zijn zij ook stil, al zijn het slechts murmureringen in het hart. Vorsten, ouders, meesters horen niet al het murmureren tegen hen van hun ondergeschikten, en het is goed, dat zij het niet horen, want zij zouden het wellicht niet kunnen dragen, maar God hoort het, en toch verdraagt Hij het. Wij moeten niet denken, dat God, omdat Hij niet terstond wraak doet aan de mensen vanwege hun zonden, er daarom ook niet op let, ze niet opmerkt, neen, Hij hoort de murmureringen van Israël, en heeft verdriet aan dit geslacht, en toch blijft Hij voor hen zorgen, zoals een teder vader voor een ondeugend kind.

b. Hij belooft hun spoedige, genoegzame en voortdurende voorziening in hun behoeften, vers 4. De mens uit de aarde gemaakt zijnde, heeft zijn Maker hem wijselijk voedsel uit de aarde verordineerd Psalm 104:14. Maar het volk van Israël, een type zijnde van de kerk, de gemeente van de eerstgeborenen, die in de hemel opgeschreven zijn en van boven zijn geboren, en zelf zich onder de onmiddellijke leiding en regering van de hemel bevindende, hun voorrechten, wetten en opdrachten van de hemel ontvangende ontvingen zij ook hun spijs van de hemel, hun wet door bestellingen van engelen gegeven zijnde, hebben zij ook engelenbrood gegeten. Zie wat God bedoelde door deze voorziening voor hen te maken: *Opdat Ik het beproeve, of het in Mijn wet ga of niet.* Aldus beproefde Hij hen, of zij op Hem wilden vertrouwen, in de wet van het geloof wilden wandelen, of niet, of zij tevreden waren om van de hand in de tand te leven, en (hoewel zij nu ongerust waren, omdat hun proviand op was) tevreden konden zijn met het brood van de dag in de dag, en op God konden vertrouwen voor het brood van morgen. Aldus beproefde Hij hen ook, of zij Hem wilden dienen, altijd getrouw zouden blijven aan zo’n goede Meester, die zo goed zorgde voor Zijn dienstknechten, en hiermede heeft Hij voor de gehele wereld in de uitkomst doen blijken welk een ondankbaar volk zij waren, die door niets tot het besef van hun plicht gebracht konden worden. Er wordt hun "genade bewezen, en toch leren zij geen gerechtigheid," Jesaja 26:10.

2. Hoe Mozes zoals God hem bevolen had deze voornemens aan Israël bekendmaakte, hier was Aäron zijn profeet, zoals hij het ook bij Farao geweest is. Mozes zei aan Aäron wat hij tot de vergadering van de kinderen van Israël moest zeggen, vers 9, en sommigen denken dat Mozes, terwijl Aäron de vergadering opriep om te naderen voor het aangezicht van de Heer, zich afzonderde tot gebed, en dat de verschijning van de heerlijkheid van de Heer in de wolk vers 10, het teken was van de verhoring van zijn gebed. Zij worden geroepen om te naderen zoals in Jesaja 1:18. ‘Komt dan, en laat ons tezamen richten." God verwaardigt zich om zelfs

murmureerders gehoor te verlenen, en zullen wij dan het recht versmaden van onze minderen, als zij geschil met ons hebben? Job 31:13.

A. Hij overtuigt hen van het boze van hun murmureringen. Zij dachten alleen op Mozes en Aäron een blaam te werpen, maar hier wordt hun aangezegd, dat zij in hen God zelf hebben aangevallen. Hier wordt sterk op gewezen, vers 7, 8:"*Uw murmureringen zijn niet tegen ons,* want dan zouden wij gezwegen hebben, *maar tegen de Heer,* Hij was het, die u in deze moeilijkheid gebracht heeft, niet wij." Als wij in verzoeking zijn om te murmureren tegen hen, die het middel zijn voor enigerlei ongerief voor ons, hetzij dan terecht of ten onrechte, dan zullen wij goed doen met te bedenken, hoe wij hiermede God zelf laken, want mensen zijn slechts Gods hand. Zij, die zich verzetten tegen de bestraffing en beschuldiging van het woord, in toorn worden ontstoken tegen hun leraren, als deze de vinger leggen op een wond bij hen, weten niet wat zij doen, want hierin twisten zij met hun Maker. Laat dit aan alle murmureren voor altijd het zwijgen opleggen, dat het vermetele goddeloosheid is om tegen God te murmureren, omdat Hij God is, en grote dwaasheid om tegen mensen te murmureren, omdat zij slechts mensen zijn.

B. Hij verzekert hun dat in hun behoeften voorzien zal worden, dat zij, zo telkens sprekende van de vleespotten, die avond nu eens overvloedig vlees hebben zouden, en in de volgende morgen brood, en van nu voortaan elke dag, vers 8, 12. Er zijn velen, van wie wij zeggen dat zij beter gevoed dan onderwezen zijn, maar de Israëlieten werden aldus gevoed, opdat zij *onderwezen* zouden zijn, *Hij voerde hem rondom, Hij onderwees hem,* Deuteronomium 32:10, en zie betreffende dit voorbeeld, Deuteronomium 3. "Hij spijsde u met het man. opdat Hij u bekendmaakte dat de mens niet alleen van het brood leeft. En behalve dat worden hier nog twee dingen genoemd, die Hij door hun het manna te zenden, hen wilde leren:

a. *Dan zult gij weten, dat u de Heer uit Egypteland uitgeleid heeft,* vers 6. Dat zij uitgeleid waren uit Egypte was duidelijk genoeg, maar zo onbegrijpelijk dom en kortzichtig waren zij, dat zij zeiden dat het Mozes was die hen uitgeleid heeft, vers 3. Nu zond God hun manna, om te bewijzen, dat het niets minder dan de oneindige macht en goedheid van God was, die hen uitgeleid heeft, en die voleindigen kon wat zij heeft begonnen. Indien het slechts Mozes was die hen had uitgeleid uit Egypte, dan zou hij hen niet aldus hebben kunnen spijzigen, daarom moeten zij erkennen, dat het het doen van de Heer was omdat dit zo was, en beide waren wonderlijk in hun ogen, en toch hadden zij het nog lang daarna nodig, dat hun gezegd werd, dat "Mozes hun dit brood van de hemel niet had gegeven," Johannes 6:32.

b. *Gij zult weten, dat Ik de Heer uw God ben,* vers 12. Dit gaf het bewijs van Zijn macht als de Heer, en van Zijn bijzondere gunst jegens hen als hun God. Toen God plagen bracht over de Egyptenaren, was het om hun te doen weten dat Hij de Heer is, toen Hij in de behoeften voorzag van de Israëlieten, was het om hun te doen weten, dat Hij hun God is.

3. Hoe God zelf Zijn heerlijkheid openbaarde om het murmureren van het volk tot zwijgen te brengen en eer te geven aan Mozes en Aäron vers 10. Terwijl Aäron nog sprak *verscheen de heerlijkheid van de Heer in de wolk.* Men zou denken dat de wolk zelf reeds genoeg was om hen te vervullen met ontzag en hun moed te geven, maar binnen weinige dagen waren zij er reeds vertrouwd mee geworden, zodat die geen indruk op hen maakte, tenzij er een ongewone schittering in gezien werd. Wat Gods dienstknechten tot ons zeggen, zal ons goed doen, als er de heerlijkheid van de Heer in verschijnt aan onze zielen.

Exodus 16:13-21

Nu begint door de onmiddellijke hand van God voor hen voorzien te worden.

I. ‘s avonds geeft Hij hun een feestmaal van mals gevogelte, "gevleugeld gevogelte" Psalm 78:27, en dus geen sprinkhanen, zoals sommigen denken, kwakkels, of patrijzen, of de een of andere wilde vogelsoort kwamen op, en bedekten het leger, zó tam, dat zij er zoveel van konden vangen als zij wilden. Van de goede dingen van het leven geeft God ons niet slechts voor onze nooddruft, maar ook voor onze verlustiging, opdat wij Hem niet alleen dienen, maar dienen met blijdschap.

II. De volgende morgen regende Hij manna op hen, hetwelk hun nu voortaan tot dagelijks brood werd gegeven.

1. Wat voor hen voorzien werd was manna dat neerkwam uit de wolken, zodat zij in zekere zin, gezegd kunnen worden, geleefd te hebben van de lucht. Het kwam neer in dauw die zich oploste, maar was zelf van zo’n vastheid, dat het tot voedende, versterkende spijs kon dienen, zonder toevoeging van iets anders. Zij noemden het *manna, man hoe,* "Wat is dit?" Hetzij: "Welk een armzalig iets is dit!" in minachting er van, of: "Welk een vreemd ding is dit!" in bewondering er van, of: "Het is iets, het doet er niet toe wat, het is hetgeen God ons toebeschikt heeft, en wij zullen het nemen en er dankbaar voor zijn" vers 14, 15. Het was een aangename spijs de Joden zeggen dat het naar ieders smaak was, hoe verschillend hun smaak overigens ook zijn mocht. Het was gezond voedsel, licht verteerbaar, en zeer nodig (zegt Dr. Grew) om hen van kwalen te bevrijden, waarmee zij naar hij denkt, in de tijd van hun dienstbaarheid min of meer behept waren, en die door een weelderig dieet besmettelijk zouden geworden zijn. Door dit spaarzaam en eenvoudig dieet wordt ons allen geleerd matigheid te betrachten, en verboden naar lekkernijen en keur van spijzen te haken.

2. Zij moesten het elke morgen inzamelen, vers 16, *elke dagmaat op haar dag,* vers 4. Aldus moeten zij leven van de dagelijkse voorzienigheid van God, zoals de vogelen van de lucht waarvan gezegd is: "Zij allen wachten op U dat Gij hun hun spijs geeft op zijn tijd. Geeft Gij ze hun, zij vergaderen ze." Psalm 104:27, 28, niet vandaag voor morgen, de morgen zal voor het zijne zorgen. Op die dagelijkse regen van manna en het inzamelen ervan, schijnt onze Heiland te zinspelen, als Hij ons leert bidden: "Geef ons heden ons dagelijks brood." Hiermede wordt ons geleerd:

a. Voorzichtigheid en naarstigheid om te voorzien in het brood van ons bescheiden deel voor onszelf en voor ons gezin, wat God genadig geeft moeten wij ijverig verzamelen, rustig arbeidende en ons eigen brood etende, niet het brood van de leegheid noch van het bedrog. Gods milddadigheid laat plaats voor de plicht van mensen. Zo was het zelfs toen er manna regende, zij kunnen niet eten voor zij het ingezameld hebben.

b. Tevredenheid met het genoegzame, zij moeten verzamelen, *een ieder naar dat hij eten mag,* genoeg is zo goed als een feestmaal, en meer dan genoeg is zo slecht als overlading of oververzadiging. Zij, die het meeste hebben, hebben voor zichzelf slechts voedsel en kleren en vrolijkheid, en zij, die het minste hebben, hebben over het algemeen dit ook, zodat *die veel verzamelt niets over heeft, en degene, die weinig verzamelen, niet ontbreekt.* Er is geen zo grote onevenredigheid tussen de een en de ander in het gerieflijke en de genieting van de dingen van dit leven als er in de eigenschap en het bezit van alle dingen zelf is.

c. Afhankelijk te zijn van Gods voorzienigheid: *"Niemand laat daarvan over tot de morgen*, vers 19, laat hen leren naar bed te gaan en rustig te slapen, al hebben zij ook geen stuk brood in hun tent, noch in geheel hun kamp, vertrouwende dat God met de volgende dag hun het dagelijks brood zal brengen". Het was zekerder en veiliger in Gods voorraadschuur dan in hun eigen en zal vandaar zoeter en frisser tot hen komen. Lees hierbij Mattheus 6:25, "Zijt niet bezorgd voor uw leven," enz. Zie hier de dwaasheid van verzamelen en opleggen. Het manna, dat door sommigen bewaard werd, (die zich verstandiger achtten dan hun naburen, en voor zichzelf wilden zorgen ingeval het op de volgende dag ontbrak) bedierf, er kwamen wormen in, en zo deugde het nergens voor. Datgene blijkt het meest verspild te zijn, hetwelk schrokkig en mistrouwend gespaard wordt. Zulke rijkdom is verrot, Jakobus 5:2, 3.

Laat ons nu eens nadenken:

Ten eerste. Over de grote macht van God, die Israël gespijzigd heeft in de woestijn en wonderen tot hun dagelijks brood maakte. Wat kan deze God niet doen, die een tafel toegericht heeft in de wildernis, en haar rijkelijk heeft voorzien voor hen, die getwijfeld hebben, zich afvroegen of Hij het al of niet kon? Psalm 78:19, 20. Nooit was er ergens zo'n markt van levensmiddelen als deze, die voor zoveel honderd duizenden van mensen voedsel leverde zonder geld en zonder prijs. Nooit werd ergens zo open tafel gehouden als God gedurende veertig jaren gedaan heeft in de woestijn, noch werd ergens ooit zo'n vrij en overvloedig onthaal gevonden. De maaltijd, die Ahasveros maakte om "de rijkdom van de heerlijkheid van zijn rijk en de kostelijkheid van het sieraad van zijn grootheid te tonen," Esther 1:4, was, hierbij vergeleken, niets. Er is gezegd in vers 21, *als de zon heet werd, zo versmolt het*, alsof hetgeen overgebleven was door de hitte van de zon opgetrokken werd in de lucht, om het zaad te wezen voor de oogst van de volgende dag, en zo ging het van dag tot dag.

Ten tweede. Over die voortdurende voorzienigheid Gods "die alle vlees spijze geeft, want zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid," Psalm 136:25. Hij is wel een groot huishouder, die voor alle schepselen voorziet. Dezelfde wijsheid, macht en goedheid, die toen dagelijks voedsel deed voortkomen uit de wolken, doet ook nu in de gestadige loop van de natuur voedsel voortkomen uit de aarde en verleent ons alle dingen rijkelijk om te genieten.

Exodus 16:22-31

Hier hebben wij:

I. Een duidelijke aanwijzing voor een zevende-dag-sabbat, niet alleen voor de wetgeving op de berg Sinaï, maar vóór de uitvoering van Israël uit Egypte, en dus van het begin, Genesis 2:3. Indien de sabbat thans voor het eerst ingesteld was, hoe zou Mozes dan hebben kunnen verstaan wat God tot hem zei, vers 5, betreffende een dubbele dagmaat, die op de zesde dag verzameld zou worden zonder een uitdrukkelijke vermelding van de sabbat? En hoe kon het volk zo geredelijk de wenk begrijpen, tot verbazing zelfs van de oversten, vers 22, voordat Mozes nog gezegd had dat het geschiedde vanwege de sabbat indien zij niet reeds enige kennis hadden van de sabbat? Het afzonderen van een dag van de zeven voor heilige arbeid, en te dien einde voor de heilige rust, was een goddelijke verordening van dat God de mens op aarde geschapen heeft af en is de oudste van alle positieve wetten. De sabbat te heiligen, dat is zich op de goede oude weg te houden.

2. De dubbele voorraad, die God voor de Israëlieten bereidde en die zij moesten inzamelen op de zesde dag. God gaf hun *op de zesde dag voor twee dagen brood,* vers 29. Bepalende dat zij op de zevende dag zullen rusten, heeft Hij gezorgd dat zij daar niets bij zouden verliezen, en zo zal ook niemand er ooit iets door verliezen als hij God dient. Op die dag moesten zij inzamelen voor twee dagen en het bereiden, vers 23. De wet was zeer strikt, dat zij op de dag tevoren, en niet op de sabbatdag, moesten bakken en koken. Dit maakt het voor ons thans niet ongeoorloofd om op de dag van de Heer onze spijzen te bereiden, maar is ons wel een aanduiding om onze huiselijke aangelegenheden zo te regelen, dat zij ons zo min mogelijk belemmeren in ons werk voor de sabbat. Werken van noodzakelijkheid mogen ongetwijfeld op die dag gedaan worden, maar het is wenselijk om zo weinig mogelijk te doen van de dingen, die noodzakelijk zijn voor het tegenwoordige leven, ten einde ons meer toe te leggen op het ene nodige. Wat zij voor hun voedsel op de sabbatdag hielden, bedierf niet, vers 24. Als zij het hielden in weerwil van een gebod, vers 20, stonk het, als zij het hielden in gehoorzaamheid aan een gebod was het vers en goed, want alles wordt geheiligd door *het woord van God en door het gebed.*

3. Het ophouden van het manna op de zevende dag. God zond het dan niet, en daarom moeten zij het niet verwachten noch uitgaan om het op te zamelen, vers 25, 26. Hieruit bleek dat het door geen natuurlijke oorzaken werd voortgebracht, en dat het bestemd was om een bevestiging te zijn van het goddelijk gezag van de wet, die door Mozes gegeven zal worden. Aldus heeft God afdoende maatregelen genomen om hen *de sabbatdag te doen gedenken*, zij konden hem niet vergeten, evenmin als de dag van de voorbereiding er voor. Sommigen schijnen op de zevende dag te zijn uitgegaan in de verwachting manna te zullen vinden, vers 27, maar zij vonden er geen, want zij, die willen vinden, moeten zoeken op de bestemde tijd, zoekt de Heer terwijl Hij te vinden is. Bij deze gelegenheid zei God tot Mozes: *Hoelang weigert u Mijn geboden en Mijne wetten te houden?* vers 28. Waarom heeft Hij dit tot Mozes gezegd? Hij was niet ongehoorzaam, neen, maar hij was de bestuurder van een ongehoorzaam volk, en God legt het hem ten laste, opdat hij er hen met des te meer ijver om zou bestraffen, en zorg zou dragen dat hun ongehoorzaamheid door geen onachtzaamheid of nalaten van hem veroorzaakt zou worden. Het was wegens hun uitgaan op de zevende dag om manna te zoeken, dat zij aldus bestraft werden. Ongehoorzaamheid, zelfs in het kleine, is zeer tergend. God ijvert voor de eer van Zijn sabbatten. Indien het uitgaan op de sabbat om voedsel te

zoeken aldus bestraft werd, dan voorzeker kan het uitgaan op de sabbat enkel en alleen om ons eigen vermaak te zoeken, niet gerechtvaardigd worden.

Exodus 16:32-36

God het manna gegeven hebbende tot voedsel voor Zijn volk om hun een voortdurend feestmaal te wezen, wordt ons hier gezegd:

1. Hoe de gedachtenis er aan bewaard bleef, een gomer van dit manna werd in *een gouden kruik* gedaan, zoals ons in Hebreeën 9:4 wordt gezegd, en bewaard *voor de getuigenis,* of de ark, toen deze later gemaakt was, vers 32-34 Dat dit manna voor vergaan en bederf bewaard bleef, was een blijvend wonder, en daarom ook een des te meer gepaste gedachtenis aan deze wonderdadige spijze. "Het nageslacht zal *het brood zien,"* zegt God, *"dat Ik ulieden te eten heb gegeven in deze woestijn",* zien welk soort van voedsel het was, en hoeveel ieders deel er van was, opdat het zou blijken, dat zij noch slecht noch schaars gevoed werden, en dan zou richten tussen God en Israël, of hun enigerlei reden gegeven was om te murmureren en of zij zoveel af te geven hadden op hun proviand, en of zij, en hun zaad na hen, niet zeer veel reden hadden om Gods goedheid jegens hen dankbaar te erkennen. Gegeten brood moet niet worden vergeten, Gods wonderen en weldadigheden moeten in eeuwige gedachtenis worden gehouden, ten einde ons aan te moedigen om te allen tijde op Hem te vertrouwen.

2. Hoe die weldaad aanhield zolang zij er behoefte aan hadden. Het manna heeft niet opgehouden voor zij aan de grenzen van Kanaän waren gekomen, waar zij overvloed van brood hadden, vers 35. Zie hoe gestadig en onafgebroken de zorg is van de voorzienigheid van God, zaaitijd en oogst falen niet, zolang de aarde bestaat. Israël was zeer weerstrevend in de woestijn, maar het manna hield niet voor hen op, en zo regent Hij nog over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.

Het manna wordt "geestelijke spijze" genoemd, 1 Corinthiërs 10:3, omdat het een type was van geestelijke dingen in hemelse zaken, Christus zelf is het ware manna, het brood des levens, maar dit manna was daar een type, of afschaduwing van, Johannes 6:49- 51 Het woord Gods is het manna, waarmee onze zielen gevoed worden Mattheus 4:4. De vertroostingen des Geestes zijn verborgen manna, Openbaring 2:17. Deze komen van de hemel, zoals ook het manna van de hemel is gekomen, en zij onderhouden het geestelijk leven in de ziel, zolang wij ons in de woestijn van deze wereld bevinden. Het is spijs voor Israëlieten, voor diegenen alleen, die de wolk- en vuurkolom volgen. Het moet ingezameld worden. Christus in het woord moet toegepast worden op de ziel, en de middelen van de genade moeten gebruikt worden, ieder van ons moet voor zichzelf inzamelen, inzamelen in de morgen van onze dagen, de morgen van onze gelegenheden, want als wij die laten voorbijgaan, dan kan het te laat wezen om in te zamelen. Het manna, dat zij verzamelden moest niet opgegaard of opgelegd worden, het moest worden gegeten, zij, die Christus ontvangen hebben moeten door het geloof op Hem leven en teren, Zijn genade niet tevergeefs hebben ontvangen. Er was manna genoeg voor allen, genoeg voor ieder, en niemand had te veel, zo is er in Christus genoegzaamheid en geen overtolligheid. Maar zij, die het manna aten, hebben opnieuw honger gekregen, zijn ten slotte gestorven, en in velen van hen heeft God geen welbehagen gehad, terwijl zij, die door het geloof zich voeden met Christus, nimmermeer zullen hongeren, en niet meer zullen sterven, en in hen heeft God steeds een welbehagen. Geve de Heere ons altijd dit brood!

HOOFDSTUK 17

1 Daarna toog de ganse vergadering van de kinderen Israels, naar hun dagreizen, uit de woestijn Sin, op het bevel des HEEREN, en zij legerden zich te Rafidim. Daar nu was geen water voor het volk om te drinken.
2 Toen twistte het volk met Mozes, en zeide: Geeft gijlieden ons water, dat wij drinken! Mozes dan zeide tot hen: Wat twist gij met mij? Waarom verzoekt gij den HEERE?
3 Toen nu het volk aldaar dorstte naar water, zo murmureerde het volk tegen Mozes, en het zeide: Waartoe hebt gij ons nu uit Egypte doen optrekken, opdat gij mij, en mijn kinderen, en mijn vee, van dorst deedt sterven?
4 Zo riep Mozes tot den HEERE, zeggende: Wat zal ik dit volk doen? Er feilt niet veel aan, of zij zullen mij stenigen.
5 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Ga heen voor het aangezicht des volks, en neem met u uit de oudsten van Israel; en neem uw staf in uw hand, waarmede gij de rivier sloegt, en ga heen.
6 Zie, Ik zal aldaar voor uw aangezicht op de rotssteen in Horeb staan; en gij zult op den rotssteen slaan, zo zal er water uitgaan, dat het volk drinke. Mozes nu deed alzo voor de ogen der oudsten van Israel.
7 En hij noemde den naam dier plaats Massa en Meriba, om den twist der kinderen Israels, en omdat zij den HEERE verzocht hadden, zeggende: Is de HEERE in het midden van ons, of niet?
8 Toen kwam Amalek en streed tegen Israel in Rafidim.
9 Mozes dan zeide tot Jozua: Kies ons mannen, en trek uit, strijd tegen Amalek; morgen zal ik op de hoogte des heuvels staan, en de staf Gods zal in mijn hand zijn.
10 Jozua nu deed, als Mozes hem gezegd had, strijdende tegen Amalek; doch Mozes, Aaron en Hur klommen op de hoogte des heuvels.
11 En het geschiedde, terwijl Mozes zijn hand ophief, zo was Israel de sterkste; maar terwijl hij zijn hand nederliet, zo was Amalek de sterkste.
12 Doch de handen van Mozes werden zwaar; daarom namen zij een steen, en legden dien onder hem, dat hij daarop zat; en Aaron en Hur onderstutten zijn handen, de een op deze, de ander op de andere zijde; alzo waren zijn handen gewis, totdat de zon onderging.
13 Alzo dat Jozua Amalek en zijn volk krenkte, door de scherpte des zwaards.
14 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Schrijf dit ter gedachtenis in een boek, en leg het in de oren van Jozua, dat Ik de gedachtenis van Amalek geheel uitdelgen zal van onder den hemel.
15 En Mozes bouwde een altaar; en hij noemde deszelfs naam: De HEERE is mijn Banier!
16 En hij zeide: Dewijl de hand op den troon des HEEREN is, zo zal de oorlog des HEEREN tegen Amalek zijn, van geslacht tot geslacht!

In dit hoofdstuk vinden wij twee gebeurtenissen vermeld.

I. De voorziening van drinkwater voor het leger van Israël.

1. Zij hadden gebrek aan water in de woestijn, vers 1.

2.Wegens dit gebrek twistten zij met Mozes, vers 2, 3.

3 Mozes riep tot God, vers 4.

4 God beval hem op de rots te slaan en er water uit te doen voortkomen, Mozes deed dit, vers 5, 6.

5 Het noemen van de plaats naar die gebeurtenis, vers 7.

II. Het verslaan van het leger van Amalek.

1. De overwinning behaald door het gebed van Mozes, vers 8-12.

2 Door het zwaard van Jozua, vers 13.

3 De gedachtenis daarvan opgeschreven, vers 14-16. En deze dingen, die hun wedervaren, zijn geschreven ons ter lering in onze geestelijke reis en strijd.

Exodus 17:1-7

I. Hier is de verlegenheid, waarin de kinderen Israëls zich bevonden vanwege gebrek aan water. Tevoren waren zij reeds eenmaal in een zelfde benauwdheid geweest, en nu zijn zij het voor de tweede maal, vers 1. Zij reisden *overeenkomstig het bevel van de Heer* geleid door de wolk- en vuurkolom, en toch kwamen zij toen aan een plaats, waar *geen water voor hen was om te drinken.* Wij kunnen ons in de weg van onze plicht bevinden, en toch moeilijkheden ondervinden en in benauwdheid komen waarin Gods voorzienigheid ons brengt ter beproeving van ons geloof, en opdat God verheerlijkt zal worden in onze uitredding.

II. Hun ontevredenheid en mistrouwen bij deze gelegenheid. In vers 3 wordt gezegd: *het volk dorstte naar water.* Als zij geen water hadden om te drinken, dan moesten zij wel dorst hebben, maar hiermee wordt aangeduid, niet alleen dat zij water nodig hadden en onder het ongemak leden van het gebrek eraan maar dat hun lust er naar nog gescherpt werd door hun hartstocht: zij waren heftig en ongeduldig in hun begeerte, hun dorst maakte hen beledigend en gewelddadig. Natuurlijke lusten en begeerten, ook die het vurigst zijn, moeten onder het bedwang en de leiding gehouden worden van godsdienst en verstand.

Let op de taal van die ongeregelde begeerte.

1. Zij eisen van Mozes dat hij in hun nood zal voorzien, vers 2. *Geeft gij ons water, dat wij drinken,* dit eisende als iets dat hij hun schuldig was maar met het sterke vermoeden, dat hij niet bij machte was om die schuld te betalen. Omdat zij van brood voorzien waren, eisen zij ook van water voorzien te worden en voor hen, die door geloof en gebed een leven leiden van afhankelijkheid van God is de ene gunst ook werkelijk het onderpand voor een andere gunst en dan kan er met ootmoed op gepleit worden. Maar de ondankbaren en ongelovigen hebben reden te denken, dat het misbruik van vroegere gunsten het verbeuren is van verdere gunsten, "Iaat hen niet menen, dat zij iets ontvangen zullen van de Heere," Jakobus 1:7, maar zij zijn geheel bereid alles te vragen, alles te eisen.

2. Zij twistten met hem, omdat hij hen uitgeleid heeft uit Egypte, alsof hij, in plaats van hen te bevrijden, slechts de bedoeling had hen te vermoorden, terwijl toch niets hatelijker of laaghartiger kon zijn, vers 3. Velen, die niet slechts het goede bedoelden voor hun geslacht, maar het ook deden, zagen aldus hun beste diensten verkeerd voorgesteld, waardoor hun geduld door een ondankbaar, onnadenkend volk op de proef werd gesteld. Hun toorn tegen Mozes werd zo heftig, dat het niet veel scheelde of zij gingen hem stenigen, vers 4. Veel voortreffelijke werken had hij hun getoond, om welk van die stenigen zij hem? Johannes 10:32. Onbedwongen hartstochten, geprikkeld door onbevredigde lusten, maken de mensen soms schuldig aan de grofste ongerijmdheden, zodat zij handelen als waanzinnigen, die brandhouten, pijlen en dood onder hun beste vrienden werpen.

3. Zij begonnen te twijfelen of God wel met hen was, vers 7, *zij verzochten de Heer, zeggende: "Is de Heer in het midden van ons, of niet*? Is Jehovah onder ons bij die naam, waarmee Hij zich in Egypte aan ons bekend heeft gemaakt?" Zij twijfelen aan Zijn wezen, Zijn bestaan, zij vragen of er al of niet een God is, zij betwijfelen Zijn algemene voorzienigheid, of die God de wereld regeerde, en Zijn bijzondere belofte, of Hij die wel aan hen zal vervullen. Dit wordt hun *verzoeken van God* genoemd, hetgeen betekent, niet slechts een wantrouwen van God in het algemeen maar een wantrouwen van Hem nadat zij zulke bewijzen hadden ontvangen van Zijn macht en goedheid ter bevestiging van Zijn belofte. Eigenlijk denken zij dat Mozes een

bedrieger was-evenals ook Aäron-,dat de wolk- en vuurkolom slechts een zinsbedrog was-dat die lange reeks van wonderen, die hen hadden verlost, gediend en gevoed, een aaneenschakeling van bedriegerijen was-en de belofte van Kanaän een bespotten van hen, dit alles was zo, *indien de Heer niet in hun midden was.* Het is een tergend beledigen van God als wij Zijn tegenwoordigheid in twijfel trekken en Zijn voorzienigheid of belofte, in het bijzonder als Zijn Israël dit doet, dat zo heel bijzonder verplicht is op Hem te vertrouwen.

III. Wat Mozes deed, toen hij aldus aangevallen en beledigd werd.

1. Hij bestrafte de murmureerders, vers 2. *Wat twist gij met mij?* Let er op met hoeveel zachtmoedigheid hij tot hen spreekt, het was goed, dat hij een man was van buitengemene zachtmoedigheid, want anders zou hun woest onstuimig gedrag veroorzaakt hebben, dat hij zichzelf niet meester bleef. Het is dwaasheid om hartstocht met hartstocht te beantwoorden, want dat maakt wat slecht is nog slechter, maar een zacht antwoord keert de grimmigheid af. Hij toont hun tegen wie hun murmureringen gericht zijn, en dat de verwijtingen, die zij hem deden, God zelf troffen. *Gij verzoekt de Heer,* dat is "door Zijn macht te wantrouwen, stelt gij Zijn geduld op de proef, en verwekt Hem aldus tot toorn."

2. Hij doet zijn beklag bij God, vers 4. *Zo riep Mozes tot de Heer,* deze dienstknecht kwam, en boodschapte deze dingen aan zijn Heer, Lukas 14:21. Als de mensen ons onrechtvaardig laken en met ons twisten, dan zal het een grote verlichting voor ons wezen om tot God te gaan, en door het gebed Hem de zaak voor te leggen en het dan verder aan Hem over te laten, als de mensen ons niet willen horen, zal God naar ons horen, als hun slecht gedrag tegen ons onze gemoedsrust verstoort, zullen Gods vertroostingen ons kalmte en vrede geven. Mozes bidt God om hem te leren wat hij doen moet, want hij was ten einde raad hij kon zelf noch in hun behoefte voorzien noch het opbruisen van hun hartstochten tot bedaren brengen, God alleen kon dit. Hij wijst op het gevaar, waarin hij zich bevindt: "*daar feilt niet veel aan, of zij zullen mij stenigen,* Heer, zo U iets gelegen is aan het leven van Uw dienstknecht, zo treed dan nu tussenbeide."

IV. Gods genadig verschijnen om hen te helpen, vers 5, 6. Hij beveelt Mozes voor het volk uit te gaan, zich op zijn post te wagen al is het ook dat zij er van spreken hem te stenigen. Hij moet zijn staf meenemen, niet (zoals God het hem rechtvaardig had kunnen gebieden) om de een of andere plaag op te roepen om hen te kastijden voor hun wantrouwen en murmureren, maar om water voor hen tevoorschijn te brengen. O hoe groot is het geduld en de lankmoedigheid Gods tegenover tergende zondaren! Hij overlaadt met weldaden hen, die Hem arbeid maken met hun zonden, onderhoudt hen, die strijd tegen Hem voeren reikt hun de hand van Zijn milddadigheid, die ten zeerste de verzenen tegen Hem verheven hebben. Aldus leert Hij ons om, indien onze vijand hongert, hem te spijzigen, en indien hem dorst, zoals Israël nu dorstte, "hem te drinken te geven." Romeinen 12:20- Mattheus 5:44, 45. Zal Hij falen aan hen, die op Hem bouwen, als Hij zo milddadig was, zelfs voor hen, die Hem verzochten? Indien God aan Mozes slechts een waterput in de woestijn had gewezen, zoals Hij er niet ver vandaar een aanklager heeft gewezen, Genesis 21:19, dan zou dit al een grote gunst geweest zijn, maar, ten einde Zijn macht te tonen, zowel als Zijn mededogen, en het tot een wonder van goedertierenheid te maken, gaf Hij hun water uit een rots. Hij wees Mozes aan waar hij gaan moest, en beval hem de oudsten van Israël mee te nemen om getuigen te zijn van hetgeen gedaan werd, ten einde zelf overtuigd te wezen en anderen tot de overtuiging te brengen, dat God voorzeker in het midden van hen was. Hij beloofde hem, dat Hij hem aldaar in de wolk der heerlijkheid zou ontmoeten (ten einde hem aan te moedigen) en gebood hem de rots te

slaan. Mozes gehoorzaamde, en onmiddellijk kwam er water in grote overvloed uit de rots, dat in stromen en rivieren door het kamp vloeide Psalm 78:15, 16, en hen volgde overal waar zij in de woestijn heengingen, het wordt *een watervloed* genoemd, en "een waterfontein," Psalm 114:8. God toonde Zijn zorg voor Zijn volk door hun water te geven, als zij het nodig hadden, Hij toonde Zijn macht door water uit een rots te doen komen, en Hij bewees eer aan Mozes, door te gebieden dat het water er uit zou vloeien, nadat hij de rots geslagen had. Dit heldere water, dat uit de rots voortkwam wordt "honing en olie" genoemd, Deuteronomium 32:13, omdat de dorst van het volk het dubbel aangenaam maakte, komende toen zij er de grootste behoefte aan hadden, was het als honing en olie voor hen. Waarschijnlijk heeft het volk kanalen gegraven om het te leiden, en vijvers om het er in te verzamelen, op dezelfde wijze als zij lang daarna, door het dal van Baca gaande het tot een fontein hebben gesteld, Psalm 84:7. Laat ons hieruit leren te leven in:

1. Afhankelijkheid van de voorzienigheid van God, zelfs in de grootste moeilijkheid of benauwdheid. God kan fonteinen voor ons openen waar wij ze het minst verwachten, "rivieren in de wildernis," Jesaja 43:20, omdat Hij *in de woestijn een weg legt*, vers 19. Zij, die zich in deze woestijn op de weg van God houden, kunnen op Hem vertrouwen om voor hen te voorzien. Zolang wij de wolk- en vuurkolom volgen zullen ons zeer zeker het goede en de weldadigheden volgen, zoals het water uit de rots.

2. In afhankelijkheid van Christus' genade "die steenrots was Christus, " 1 Corinthiërs 10:4. De genade en vertroostingen van de Geest worden vergeleken bij "stromen van levend water" Johannes 7:38, 39, 4:14. Deze vloeien uit Christus, die de Rots is, geslagen door de wet van Mozes, want Hij is geworden onder de wet. Niets zal voorzien in de behoeften, en de begeerten vervullen van een ziel, dan water uit de rots, deze fontein, die geopend is. De genoegens van de zinnen zijn modderig water, geestelijke verlustigingen zijn water uit de rots, zuiver, helder en verfrissend, stromen van geneugten.

V. Bij die gelegenheid werd aan deze plaats een nieuwe naam gegeven om de gedachtenis te bewaren, niet van de zegen, waardoor in hun behoefte voorzien werd (het water, dat hen volgde, volstond hiervoor) maar van de zonde van hun murmurering: *Massa, verzoeking* omdat zij God verzochten, *Meriba, strijd, of twist*, omdat zij twistten met Mozes, vers 7. Er werd dus de herinnering bewaard van zonde zowel tot schande van de zondaren zelf (zonde laat een vlek achter op de naam) als tot waarschuwing aan hun zaad om zich te wachten van te zondigen in de gelijkheid van hun overtreding.

Exodus 17:8-16

Wij hebben hier de geschiedenis van de oorlog met Amalek, die wij kunnen veronderstellen de eerste geweest te zijn, waarvan melding was gemaakt in "het boek van de oorlogen van de Heer," Numeri 21:14. Amalek was de eerste van de natiën die tegen Israël streden, Numeri 24:20. Let hier op:

I. Amaleks aanslag. *Hij kwam uit en streed tegen Israël,* vers 8. De Amalekieten waren afstammelingen van Ezau, die Jakob haatte vanwege het geboorterecht en de zegen, en die poging nu was een daad van de erfelijke vijandschap, een kwaadwilligheid, die in het bloed zat, en nu wellicht ten toppunt was gekomen omdat de belofte in vervulling ging. Beschouw dit:

1. Als Israëls beproeving, zij hadden getwist met Mozes, vers 2, en nu zendt God de Amalekieten om met hen te twisten, strijd naar buiten is de rechtvaardige straf van twist en ontevredenheid van binnen.

2. Als Amaleks zonde, aldus wordt het gerekend, Deuteronomium 25:17, 18. Zij hebben hen niet stoutmoedig in het front aangevallen, zoals een dapper, edelmoedig vijand gedaan zou hebben, maar zonder dat Israël hun enige reden of aanleiding er toe gegeven had, vielen zij laaghartig de achterhoede aan, en sloegen de zwakken, die moe en mat waren en zich niet konden verweren of ontkomen. Hierin hebben zij de macht getart, die zo kortelings de Egyptenaren had verslagen en verdaan, maar het was tevergeefs, dat zij een leger aanvielen, hetwelk bewaakt en geproviandeerd werd door wonderen. Voorwaar, zij wisten niet wat zij deden.

II. De strijd van Israël met Amalek voor hun noodzakelijke verdediging tegen de aanvallers, en daarin:

1. De post, aangewezen aan Jozua, van wie nu voor het eerst melding wordt gemaakt. Hij wordt tot opperbevelhebber benoemd in deze veldtocht, ten einde opgeleid te worden voor de dienst, waartoe hij bestemd was na de dood van Mozes, en een *krijgsman te zijn van zijn jeugd af.* Thans wordt hem bevolen een afdeling, of detachement, te vormen van de uitgelezenen Israëlieten, een keurbende, om er de Amalekieten mee terug te drijven, vers 9. Toen de Egyptenaren hen vervolgden, moest Israël stilstaan, en zien wat God zou doen, maar nu werden zij geroepen om zelf hun krachten in te spannen. God moet vertrouwd worden in de keuze en het gebruik van de middelen.

2. De post door Mozes ingenomen, vers 9. *Ik zal op de hoogte van de heuvel staan, en de staf Gods zal in mijn hand zijn.* Zie hoe God Zijn volk bekwaam maakt voor, en roept tot, verschillende arbeid ten dienste van Zijn kerk. Jozua strijdt, Mozes bidt, en beide dienen Israël. Mozes ging op tot de hoogte van de heuvel en waarschijnlijk heeft hij zich zo geplaatst, dat hij door Israël gezien kon worden, daar hield hij de staf Gods op in zijn hand, die wonder werkende staf, die de plagen had opgeroepen over Egypte en onder welke Israël uit het huis van de dienstbaarheid is getogen. Die staf hield Mozes omhoog:

a. Voor Israël om hen te bemoedigen en aan te vuren. De staf was opgeheven als een banier om de krijgers aan te moedigen, die zouden kunnen opzien en zeggen: "Daar ginds is de staf en daar ginds is de hand, die hem gebruikte, toen zulke heerlijke dingen voor ons gewerkt werden." Het strekt zeer tot aanmoediging van ons geloof om na te denken over de grote

dingen, die God voor ons gedaan heeft, het oog te laten gaan over de gedenktekenen van Zijn gunst.

b. Voor God, als om een beroep te doen op Hem: "Is de strijd niet van de Heer? Is Hij niet machtig om te helpen, en verbonden om te helpen? Getuige deze staf, waarvan, aldus opgeheven zijnde, de stem luidt: *Ontwaak, ontwaak, trek sterkte aan, gij arm van de Heer, zijt gij niet, die Rahab uitgehouwen hebt?"* Mozes was niet slechts een banierdrager, maar een voorbidder, pleitende bij God om voorspoed en overwinning. Als het leger optrekt tegen de vijand, dan moeten vurige gebeden opgezonden worden tot de God van de legerscharen om met hen te zijn. Hier is het, dat het biddend legioen het verpletterend legioen blijkt te zijn. Daar in Salem, in Zion, waar het gebed gedaan werd, daar werd de overwinning behaald, "aldaar heeft Hij verbroken de vurige pijlen van de boog," Psalm 76:3, 4.

Merk op:

A. Hoe Mozes vermoeid werd, vers 12. *Mozes' handen werden zwaar,* door langdurig opgeheven of uitgestrekt te zijn zal de sterkste arm eindelijk falen. Het is God alleen, wiens hand nog uitgestrekt is. Wij bevinden niet, dat Jozua's handen zwaar werden van strijden, maar Mozes handen werden zwaar door bidden. Hoe geestelijker een arbeid is hoe meer onderhevig wij er aan zijn om te falen en te verslappen. Biddend werk, als het geschiedt met inspanning van de geest en vurigheid van liefde, zal bevonden worden zwaar werk te zijn, want hoewel de geest gewillig is, is het vlees zwak, maar onze grote Voorbidder in de hemel wordt niet moede of mat, al is Hij ook voortdurend hiermede bezig.

B. Welke invloed door Mozes' staf op de veldslag werd uitgeoefend, vers 11. *Het geschiedde, terwijl Mozes zijn hand ophief,* in het gebed (zo luidt het in de Chaldeeuwse parafrase) zo was Israël de sterkste, *maar terwijl hij zijn hand neerliet* van het gebed, *zo was Amalek de sterkste*. Om Israël er van te overtuigen, dat de hand van Mozes (met wie zij zoëven nog hadden getwist) meer toebracht tot hun veiligheid dan hun eigen handen, zijn staf meer dan hun zwaarden, rijst en daalt hun voorspoed al naar gelang Mozes zijn handen opheft of neerlaat. Gedurende enige tijd scheen de krijgskans onzeker, totdat de overwinning beslist werd voor Israël. Zelfs ten opzichte van de beste zaak moeten teleurstellingen verwacht worden als een matiging voor de blijdschap over het succes, hoewel de strijd van de Heer is, kan Amalek voor een tijd de overhand hebben, de reden was, dat Mozes zijn handen neerliet. De zaak van de kerk is gemeenlijk min of meer voorspoedig, naarmate de vrienden van de kerk min of meer krachtig zijn in het geloof, en vurig zijn in het gebed.

C. De zorg, die toen gedragen werd om Mozes te ondersteunen. Toen hij niet langer staan kon, zat hij neer, niet op een fraaie statige zetel, maar op een steen, vers 12. Toen hij zijn handen niet kon ophouden, wilde hij dat zij hem ondersteunden, om ze op te houden. Mozes, de man Gods, is blijde met de hulp van Aäron, zijn broer, en van Hur, die naar sommigen denken, zijn zwager was, de echtgenoot van Mirjam. Wij moeten niet schromen om hulp te vragen van anderen, of hulp te verlenen aan anderen, want wij zijn elkaars leden. Mozes' handen, aldus ondersteund *waren gewis, totdat de zon onderging,* en hoewel het met veel moeite was, dat hij volhield, werd de gewilligheid van zijn geest door God aangenomen. Ongetwijfeld was het voor het volk een grote bemoediging om Jozua met hen op het slagveld te zien, en Mozes boven hen op de hoogte van de heuvel, beide is Christus voor ons, onze Jozua, de overste leidsman van onze zaligheid, die onze strijd strijdt, en onze Mozes, die hierboven eeuwig leeft om voor ons te bidden, dat ons geloof niet ophoude.

III. De nederlaag van Amalek. Voor een tijdje was de overwinning onzeker tussen de legers, soms had Israël de overhand en soms Amalek, maar Israël heeft de overwinning behaald, vers 13. Hoewel Jozua streed onder zeer ongunstige omstandigheden, zijn soldaten waren ongedisciplineerd, slecht gewapend, lang gewend aan slavernij en zeer geneigd tot murmureren, heeft God door hen toch een grote verlossing gewerkt, en Amalek zijn onbeschaamdheid duur laten betalen. Wapens bereid tegen het Israël van God, zullen niet lang voorspoedig zijn en ten slotte verbroken worden. De zaak van God en van Zijn Israël zal de overwinning wegdragen. Hoewel God de overwinning gaf, wordt toch gezegd *dat Jozua Amalek en zijn volk krenkte,* omdat Jozua een type was van Christus, en dezelfde naam droeg, en in Hem is het, dat wij meer dan overwinnaars zijn. Het was Zijn arm alleen die de overheden en machten heeft uitgetogen geheel hun macht heeft verbroken.

IV. De trofeeën van deze overwinning opgericht.

1. Mozes droeg zorg dat God de eer er voor toegebracht zou worden, vers 15. In plaats van een triomfboog op te richten ter ere van Jozua (hoewel het een loffelijke staatkunde zou geweest zijn hem eer aan te doen) bouwt hij een altaar ter eer van God, en wij kunnen veronderstellen, dat het geen altaar was zonder offer, maar hetgeen het zorgvuldigst vermeld word is het opschrift, dat op het altaar werd geplaatst *Jehovah-nissi-De Heer is mijn banier,* en waarschijnlijk een toespeling was op het opheffen van de staf van God als een banier in dit gevecht. De tegenwoordigheid en macht van Jehovah waren de banier, waaronder zij dienst namen, door welke zij bezield en samen verenigd bleven, en die zij daarom ten dage van hun triomf hebben opgericht. In de naam van onze God moeten wij steeds onze banieren oprichten, Psalm 20:6. Het is betamelijk, dat Hij, die al het werk doet, er al de lof voor ontvangt.

2. God droeg zorg dat het nageslacht er al de vertroosting en al het voordeel van zou hebben. *"Schrijf dit ter gedachtenis in een boek, schrijf het, en leg het in de oren van Jozua,* hem moet deze gedachtenis toevertrouwd worden, om haar aan de volgende geslachten over te leveren." Mozes moet nu een dagboek, een journaal beginnen te houden van de gebeurtenissen. Het is voor het eerst, dat wij in de Schrift melding vinden gemaakt van schrijven, en misschien is het bevel er toe niet gegeven dan nadat de wet op stenen tafelen was geschreven. Schrijf het "in perpetuam rei memoriam- opdat de gebeurtenis in eeuwige gedachtenis blijve", hetgeen geschreven is blijft.

A. Schrijf hetgeen gedaan is, wat Amalek tegen Israël gedaan heeft, schrijf in gal hun bittere haat, schrijf in bloed hun wrede aanval, laat het nooit worden vergeten, noch wat God gedaan heeft voor Israël door hen te redden van Amalek. Laat de toekomende eeuwen weten, dat God strijdt voor Zijn volk, en dat wie hen aanraakt Zijn oogappel aanraakt.

B. Schrijf wat gedaan moet worden.

a. Dat in verloop van tijd Amalek geheel uitgeroeid zal worden, vers 14, dat hij slechts in de geschiedenis herdacht zal worden. Amalek had de naam van Israël willen uitroeien, zodat er niet meer aan gedacht zou worden, Psalm 83. 5, 8, en daarom stelt God hem niet alleen hierin teleur, maar delgt zijn naam uit. Schrijf het ter bemoediging van Israël, dat wanneer ook de Amalekieten hen zullen kwellen of verontrusten, Israël toch ten slotte zeker zal juichen in de val van Amalek. Dit vonnis werd gedeeltelijk uitgevoerd door Saul, 1 Samuel 15, en geheel en al door David, 1 Samuel 30, 2 Samuel 1:1, 8:12.

b. Dat God intussen voortdurend een twist zou hebben, met hem, vers 16, *omdat de hand van Amalek tegen de troon van de Heer is* dat is tegen het leger van Israël, waarin de Heer regeert, en dat de plaats was van Zijn heiligdom, en daarom een troon van de heerlijkheid, een hoogheid van het eerste aan genoemd is, Jeremia 17:12, *zal de oorlog van de Heer tegen Amalek zijn van geslacht tot geslacht.* Dit werd geschreven tot een aanwijzing voor Israël, om nooit een verbond te maken met de Amalekieten maar hen als onverzoenbare vijanden te beschouwen, die het verderf gewijd zijn. Amaleks verderf was het type van het verderf van alle vijanden van Christus en Zijn koninkrijk. Al wie strijden tegen het Lam, zullen door het Lam overwonnen worden.

HOOFDSTUK 18

1 Toen Jethro, priester van Midian, schoonvader van Mozes, hoorde al wat God aan Mozes, en aan Israel, Zijn volk, gedaan had: dat de HEERE Israel uit Egypte uitgevoerd had;
2 Zo nam Jethro, Mozes' schoonvader, Zippora, Mozes' huisvrouw (nadat hij haar wedergezonden had),
3 Met haar twee zonen, welker enes naam was Gersom (want hij zeide: Ik ben een vreemdeling geweest in een vreemd land);
4 En de naam des anderen was Eliezer, want, zeide hij, de God mijns vaders is tot mijn Hulpe geweest, en heeft mij verlost van Farao's zwaard.
5 Toen nu Jethro, Mozes' schoonvader, met zijn zonen en zijn huisvrouw, tot Mozes kwam, in de woestijn, aan den berg Gods, waar hij zich gelegerd had,
6 Zo zeide hij tot Mozes: Ik, uw schoonvader Jethro, kom tot u, met uw huisvrouw, en haar beide zonen met haar.
7 Toen ging Mozes uit, zijn schoonvader tegemoet, en hij boog zich, en kuste hem; en zij vraagden de een den ander naar den welstand, en zij gingen naar de tent.
8 En Mozes vertelde zijn schoonvader alles, wat de HEERE aan Farao en aan de Egyptenaren gedaan had, om Israels wil; al de moeite, die hun op dien weg ontmoet was, en dat hen de HEERE verlost had.
9 Jethro nu verheugde zich over al het goede, hetwelk de HEERE Israel gedaan had; dat Hij het verlost had uit de hand der Egyptenaren.
10 En Jethro zeide: Gezegend zij de HEERE, Die ulieden verlost heeft uit de hand der Egyptenaren, en uit Farao's hand; Die dit volk van onder de hand der Egyptenaren verlost heeft!
11 Nu weet ik, dat de HEERE groter is dan alle goden; want in de zaak, waarin zij trotselijk gehandeld hebben, was Hij boven hen.
12 Toen nam Jethro, de schoonvader van Mozes, Gode brandoffer en slachtofferen; en Aaron kwam, en al de oversten van Israel, om brood te eten met den schoonvader van Mozes, voor het aangezicht Gods.
13 Doch het geschiedde des anderen daags, zo zat Mozes om het volk te richten, en het volk stond voor Mozes, van den morgen tot den avond.
14 Als de schoonvader van Mozes alles zag, wat hij het volk deed, zo zeide hij: Wat ding is dit, dat gij het volk doet? Waarom zit gij zelf alleen, en al het volk staat voor u, van den morgen tot den avond?
15 Toen zeide Mozes tot zijn schoonvader: Omdat dit volk tot mij komt, om God raad te vragen.
16 Wanneer zij een zaak hebben, zo komt het tot mij, dat ik richte tussen den man en tussen zijn naaste; en dat ik hun bekend make Gods instellingen en Zijn wetten.
17 Doch de schoonvader van Mozes zeide tot hem: De zaak is niet goed, die gij doet.
18 Gij zult geheel vervallen, zo gij, als dit volk, hetwelk bij u is; want deze zaak is te zwaar voor u, gij alleen kunt het niet doen.
19 Hoor nu mijn stem, ik zal u raden, en God zal met u zijn; wees gij voor het volk bij God, en breng gij de zaken voor God;
20 En verklaar hun de instellingen en de wetten, en maak hun bekend den weg, waarin zij wandelen zullen, en het werk, dat zij doen zullen.
21 Doch zie gij om, onder al het volk, naar kloeke mannen, God vrezende, waarachtige mannen, de gierigheid hatende; stel ze over hen, oversten der duizenden, oversten der honderden, oversten der vijftigen, oversten der tienen.

22 Dat zij dit volk te allen tijde richten; doch het geschiede, dat zij alle grote zaken aan u brengen, maar dat zij alle kleine zaken richten; verlicht alzo uzelven, en laat hen met u dragen.
23 Indien gij deze zaak doet, en God het u gebiedt, zo zult gij kunnen bestaan; zo zal ook al dit volk in vrede aan zijn plaats komen.
24 Mozes nu hoorde naar de stem van zijn schoonvader, en hij deed alles, wat hij gezegd had.
25 En Mozes verkoos kloeke mannen, uit gans Israel, en maakte hen tot hoofden over het volk; oversten der duizenden, oversten der honderden, oversten der vijftigen, en oversten der tienen;
26 Dat zij het volk te allen tijde richtten, de harde zaak tot Mozes brachten, maar zij alle kleine zaak richtten.
27 Toen liet Mozes zijn schoonvader trekken; en hij ging naar zijn land.

Dit hoofdstuk handelt over Mozes zelf en over zijn eigen familieaangelegenheden.

I. Jethro, zijn schoonvader, brengt zijn vrouw en kinderen tot hem, vers 1-6.

II. Mozes ontvangt zijn schoonvader met grote achting, vers 7, met goede gesprekken, vers 11, met een offer en een maaltijd, vers 12.

III. Jethro geeft hem raad voor het behandelen van de zaken, als een richter in Israël, namelijk om zich door richters van lagere rang te laten bijstaan, vers 13-23 Na enige tijd volgt Mozes zijn raad op, vers 24-26, en toen scheidden zij, vers 27.

Exodus 18:1-6

Wij kunnen wel aannemen dat dit voorval plaats heeft gehad, zoals het hier verhaald is vóór de wetgeving, en niet, zoals sommigen denken, in verband met hetgeen verhaald is in Numeri 10:11, 29 enz. Tevoren zijn reeds offeranden geofferd, bij die, welke hier vermeld worden, is het opmerkelijk, dat Jethro gezegd wordt ze te hebben genomen, en niet Aäron. En wat betreft Jethro's raad aan Mozes, om richters onder hem aan te stellen er wordt wel te kennen gegeven dat de aanleiding om hem die raad te geven des anderen daags was maar hieruit volgt toch niet, dat Mozes die zaak niet later, na de wetgeving, geregeld heeft zoals het in Deuteronomium 1:9 is meegedeeld. Het is duidelijk dat Jethro zelf niet wilde, dat hij deze verandering in het bestuur zou brengen, voordat hij er instructies van God voor had ontvangen vers 23, en die heeft hij niet dan enige tijd later ontvangen. Jethro komt:

I. Om Israël geluk te wensen met zijn bevrijding, en in het bijzonder om zijn schoonzoon Mozes zijn blijdschap te kennen te geven wegens de eer, die God hem heeft aangedaan, en nu acht Jethro zich wel beloond voor de vriendelijkheid, die hij aan Mozes had bewezen en dat zijn dochter beter gehuwd was dan hij had kunnen verwachten. Jethro heeft wel moeten vernemen, hetgeen waarvan het gehele land weerklonk, namelijk het heerlijk verschijnen van God voor Israël, vers 1, en hij komt om er naar te vragen ten einde er vollediger over ingelicht te worden, zie Psalm 111:2, en zich met hen te verblijden, als iemand, die oprechte hoogachting had voor hen en eerbied voor hun God. Hoewel hij, als Midianiet, niet met hen moest delen in het beloofde land, deelde hij toch in hun blijdschap over hun verlossing. Aldus kunnen wij andere vertroostingen en zegeningen tot de onze maken, door evenals God, lust te hebben in de vrede van Zijn knechten.

II. Om aan Mozes zijn vrouw en kinderen te brengen. Hij schijnt hen teruggezonden te hebben, waarschijnlijk wel van de herberg waar de afkeer van zijn vrouw van de besnijdenis, hem bijna het leven heeft gekost, Hoofdstuk 4:25. Hij zond hen naar huis bij zijn schoonvader, vrezende dat zij hem nog verder een belemmering zouden zijn, hij voorzag de ontmoedigingen, die hij aan het hof van Farao zou ondervinden, en daarom wilde hij niemand van zijn eigen gezin bij zich hebben. Hij behoorde tot de stam, die tot zijn vader zei: ik zie hem niet, als er werk voor God gedaan moest worden, Deuteronomium 33:9. Zo moesten ook Christus' discipelen, als zij moesten uitgaan op een onderneming, niet zeer ongelijk aan die van Mozes, vrouw en kinderen verlaten, Mattheus 19:29. Maar hoewel er een reden kon zijn voor een tijdelijke scheiding tussen Mozes en zijn vrouw, moeten zij toch, zodra het kon, weer bij elkaar komen. Het is de wet voor die betrekking: "Gij mannen, woont bij uw vrouwen," 1 Petrus 3:7.

Wij kunnen veronderstellen dat Jethro zijn dochter gaarne bij zich had en haar kinderen beminde, toch wil hij haar niet terughouden van haar man, noch de kinderen van hun vader, vers 5, 6. Mozes moest zijn gezin bij zich hebben, ten einde, als hij de kerk Gods regeerde, een goed voorbeeld te geven van een goed en verstandig regeren van zijn eigen huis, 1 Timotheus 3:5. Aan Mozes was nu veel eer en veel zorg opgelegd, en het was passend dat zijn vrouw bij hem zou zijn, om in beide met hem te delen.

Er wordt hier nota genomen van de betekenisvolle namen van zijn twee zonen.

1. De naam van de oudste was *Gersom* vers 3 *een vreemdeling.* Mozes bedoelde hier niet alleen een herinnering aan zijn eigen toestand, maar ook een memorandum aan zijn zoon van zijn toestand, want wij zijn allen vreemdelingen op aarde, gelijk onze vaders het waren. Mozes

had een oudoom, die bijna dezelfde naam droeg, "Gerson, een vreemdeling," want deze was wel in Kanaän geboren, Genesis 46:11, maar zelfs daar hebben de patriarchen beleden vreemdelingen te zijn.

2. De anderen noemde hij *Eliëzer*, vers. 4. *Mijn God is een hulp*, zoals wij het vertalen. Dit ziet terug op zijn redding van Farao, toen hij vluchtte na de Egyptenaar verslagen te hebben. Maar indien dit de zoon was, (zoals sommigen denken) die in de herberg besneden werd, dan zou ik het veeleer vertalen in de zin van voorwaarts te zien, daar het oorspronkelijke die vertaling toelaat: *De Heer is mijn hulp, en zal mij redden* van het zwaard van Farao, want hij had reden om te vrezen dat dit tegen hem getrokken zou worden, toen hij Israël uit zijn dienstbaarheid ging verlossen. Als wij een moeilijke arbeid voor God op ons nemen dan is het goed om ons te bemoedigen in God als onze hulp, Hij, die verlost heeft, zal nog verder verlossen.

Exodus 18:7-12

Let hier:

I. Op de vriendelijke begroeting tussen Mozes en zijn schoonvader, vers 7. Hoewel Mozes een profeet van de Heer was, een groot profeet en koning in Jeshurun, betoonde hij zijn schoonvader toch een zeer nederige eerbied. Hoe het God in Zijn voorzienigheid ook behaagd moge hebben ons te bevorderen en te verhogen, moeten wij toch altijd nauwgezet eer geven aan wie eer toekomt, en nooit met minachting neerzien op onze arme bloedverwanten. Zij, die hoog staan in de gunst van God, zijn hierdoor niet ontheven van de plicht, die zij tegenover de mensen hebben, noch zal dit een trotse, hooghartige houding in hen rechtvaardigen. Mozes ging Jethro tegemoet, *boog zich voor hem en kuste hem.* De godsdienst doet geen goede manieren teniet. Zij *vroegen elkaar naar hun welstand.* Zelfs van het vriendelijk: *hoe gaat het u,* dat tussen hen gewisseld werd, wordt nota genomen, als de uitdrukking van wederkerige liefde en vriendschap.

II. Mozes' verhaal aan zijn schoonvader van de grote dingen die God voor Israël gedaan heeft, vers 8. Dit was een zaak waarvoor Jethro gekomen was, namelijk om vollediger en meer in bijzonderheden te weten wat hij bij algemeen gerucht gehoord had. Gesprekken over de grote daden van God zijn nuttige gesprekken, zij zijn goed en "tot nuttige stichting", Psalm 105:2. Vergelijk Psalm 145:11, 12. Het vragen naar en het vertellen van hetgeen is voorgevallen, om er dan met elkaar over te spreken, is niet slechts een geoorloofde wijze van onderhoud, maar kan ook zeer nuttig en voordelig zijn, als er leidingen van de voorzienigheid van God in worden opgemerkt, en de werking en strekking er van in die verschillende voorvallen worden nagegaan.

III. De indrukken, door dit verhaal teweeggebracht op Jethro.

1. Hij wenste het Israël van God geluk, vers 9. *Jethro nu verheugde zich.* Hij verheugde zich niet slechts in de eer, die zijn schoonzoon was aangedaan, maar *over al het goede, hetwelk de Heer Israël gedaan had,* vers 9. Openbare zegeningen zijn de vreugde voor hen, aan wie het openbare welzijn ter harte gaat. Terwijl de Israëlieten zelf murmureerden in weerwil van al Gods goedertierenheid over hen was hier een Midianiet, die zich verheugde. Dit was niet de enige keer dat het geloof van de heidenen het ongeloof van de Israëlieten beschaamd maakte, zie Mattheus 8:10. Toeschouwers waren meer getroffen door de gunsten, die God aan Israël heeft bewezen, dan zij, die deze gunsten ontvangen hebben.

2. Hij verheerlijkte de God Israëls, vers 10 "Gezegend *zij Jehovah"* (want bij die naam is Hij nu bekend) *"die u,* Mozes en Aäron *verlost heeft uit de hand van Farao,* zodat hij wel tot uw dood besloten heeft, maar zijn besluit niet ten uitvoer heeft kunnen brengen, en door uw bediening *het volk verlost heeft".* Wat het ook zij, dat ons vreugde veroorzaakt, God moet er de eer voor ontvangen.

3. Hierdoor werd zijn geloof bevestigd, en hij nam deze gelegenheid waar om er plechtig belijdenis van te doen, vers 11. *Nu weet ik dat de Heer groter is dan alle goden.* Laat ons letten:

a. Op hetgeen hij geloofde: dat de God van Israël groter is dan alle voorgewende, alle valse goden, die zich goddelijke eer aanmatigen. Hij brengt hen tot zwijgen, onderwerpt hen, is hun

te sterk, en daarom is Hij *de enig levende en ware God.* Hij is ook hoger dan alle vorsten en potentaten (die ook goden genoemd worden) en Hij heeft een onbetwistbaar gezag over hen en een onweerstaanbare macht om hen te besturen, over hen te heersen. Hij doet met hen wat Hem behaagt, en wordt aan hen verheerlijkt, hoe groot en machtig zij ook zijn.

b. De bevestiging en toeneming van zijn geloof. *Nu weet ik,* hij wist het tevoren, maar nu wist hij het beter, zijn geloof groeide op tot volle verzekerdheid, nu hij er zo'n nieuw bewijs van heeft gezien. Diegenen sluiten hun ogen voor het helderste licht, die niet weten dat de Heer groter is dan alle goden.

c. De grond, waarop hij het bouwde *want in de zaak, waarin zij trots gehandeld hebben,* de tovenaars en de afgoden, die de Egyptenaren aanbaden, of wel, Farao en zijn rijksgroten, (beiden hebben God tegengestaan, en zich als Zijn mededingers opgeworpen) *was Hij boven hen.* De tovenaars waren in het nauw gebracht, de afgoden geschud, Farao was vernederd, zijn macht verbroken, en in weerwil van al hun samenspanning is het Israël van God uit hun handen gered. Vroeg of laat zal God tonen dat Hij boven hen is, die door hun trotse handelen met Hem strijden. Die zich tegen God verhoogt, zal vernederd worden.

IV. De uitdrukkingen van hun vreugde en dankbaarheid, zij oefenden gemeenschap met elkaar in een feestmaal en in offerande, vers 12. Daar Jethro Israëls belangen van harte toegedaan was, werd hij, ofschoon hij een Midianiet was, graag toegelaten tot gemeenschap met Mozes en de oudsten van Israël, *omdat ook deze een zoon van Abraham is,* al is het dan ook uit een jonger huis.

1. Zij verenigden zich in het brengen van een dankoffer, *Jethro bracht God brandoffers en slachtoffers,* en waarschijnlijk heeft hij ze zelf geofferd, want hij was priester in Midian en een aanbidder van de ware God, en het priesterschap was in Israël nog niet vastgesteld. Wederzijdse vriendschap wordt geheiligd door gezamenlijke aanbidding. Het is voor bloedverwanten en vrienden zeer kostelijk om, als zij samenkomen, zich te verenigen in de geestelijke offerande van gebed en lofzegging, als elkaar ontmoetende in Christus, het middelpunt van hun eenheid.

2. Zij verenigden zich aan een maaltijd ter verheuging, een maaltijd na het offer. Mozes heeft bij deze gelegenheid zijn vrienden en bloedverwanten uitgenodigd tot een feestmaal in zijn eigen tent, een loffelijke gewoonte onder vrienden, die Christus zelf niet slechts goedgekeurd maar aangeprezen heeft, door Zijn aanneming van dergelijke uitnodigingen. Het was een matig feestmaal, zij *aten brood,* dit brood was, naar wij kunnen onderstellen, manna. Jethro moet dat brood van de hemel zien en proeven, en hoewel hij een heiden, iemand uit de volken, is, is hij er even welkom toe als iedere Israëliet, zo zijn ook nu nog de heidenen welkom aan Christus, het brood des levens. Die maaltijd werd op godvruchtige wijze gehouden. zij aten brood *voor het aangezicht van God,* in sobere dankbare gemoedsstemming, in de vrees voor God, en hun tafelgesprekken waren zoals zij betaamden aan heiligen. Aldus moeten wij eten en drinken ter eer van God en ons aan tafel gedragen als de zodanigen, die geloven dat Gods oog op ons is.

Exodus 18:13-27

Hier zien wij:

I. Mozes' grote ijver en naarstigheid als magistraat. Gebruikt zijnde om Israël te verlossen uit het diensthuis, is hij ook nog verder een type van Christus door gebruikt te worden als wetgever en rechter onder hen.

1. Hij moest op hun vragen antwoorden, hun in twijfelachtige gevallen bekendmaken de wil van God, hun de wetten van God, die reeds gegeven waren, verklaren, wetten betreffende de sabbat, het manna, enz, behalve nog de natuurlijke wetten, betrekking hebbende op godsvrucht en billijkheid, vers 15. Zij *kwamen om God raad te vragen,* en zeer gelukkig was het voor hen om zo'n orakel te kunnen raadplegen, menigmaal zouden wij wensen, dat wij zo'n zeker, ontwijfelbaar middel hadden om Gods wil te kennen, als wij niet weten wat te doen. Mozes was getrouw beide aan Hem, die hem had aangesteld, als aan hen, die hem raadpleegden, en hij *maakte hun Gods inzettingen en Zijn wetten bekend,* vers 16. Zijn plicht was, niet wetten te maken, maar hun Gods wetten bekend te maken, zijn plaats was slechts die van een dienstknecht.

2. Hij had geschillen te vereffenen, recht te spreken tussen de man en zijn naaste, vers 16. En als het volk even twistziek was onder elkaar als met God, dan moeten zeker zeer veel gevallen voor hem gebracht zijn, te meer daar hun rechtsgedingen hen op geen kosten joegen. Toen een twist ontstond in Egypte, en Mozes gepoogd heeft de twistenden met elkaar te verzoenen, vroegen zij: *Wie heeft u tot een overste en rechter over ons gezet?* Maar nu was het ontwijfelbaar, dat God hem tot een overste en rechter had gezet, en nederig horen zij nu naar hem, die zij toen trots hebben verworpen.

Dit was het werk, waartoe Mozes geroepen was, en hij heeft het gedaan:

A. Met grote behoedzaamheid, hetgeen, naar sommigen denken, aangeduid wordt door zijn houding er bij: hij *zat* om het volk te richten, vers 13, kalm en bezadigd.

B. Met grote inschikkelijkheid voor het volk dat *voor hem* stond, vers 14. Hij was zeer genaakbaar, de geringste Israëliet werd graag toegelaten om zelf zijn zaak voor hem te brengen.

C. Met grote volharding en oplettendheid.

a. Hoewel Jethro, zijn schoonvader, bij hem was, dat hem een goed voorwendsel had kunnen zijn om vakantie te nemen, (hij had de rechtszitting voor die dag hebben kunnen verdagen of tenminste verkorten) houdt hij toch zelfs ook op de volgende dag zitting, en wel *van de morgen tot de avond.* Noodzakelijke arbeid moet altijd voorgaan, en mag dus niet voor het doen van plichtplegingen uitgesteld worden. Wij zouden onze vrienden te veel eer bewijzen als wij aan het genot van hun gezelschap de voorkeur gaven boven onze plicht jegens God.

b. Hoewel Mozes tot hoge eer was bevorderd heeft hij daarom zijn gemak niet genomen, de last van de zaken en zorgen niet op andere schouders geworpen, neen, hij dacht dat zijn bevordering, in plaats van hem te ontheffen van de dienst, de dienst nog meer verplichtend

voor hem maakte. Diegenen denken van zichzelf boven hetgeen betaamt, die het beneden zich achten om goed te doen. Het is de eer zelfs van de engelen om dienstvaardig te zijn.

c. Hoewel het volk tergend voor hem geweest is, ja gereed was hem te stenigen, Hoofdstuk 17:4, heeft hij zich toch tot aller dienstknecht gemaakt. Als anderen tekortkomen in hun plicht jegens ons, moeten wij toch onze plicht aan hen niet nalaten.

d. Hoewel hij een oud man was, bleef hij toch van de morgen tot de avond aan het werk en maakte dit tot zijn spijs en drank. God had hem grote kracht gegeven naar lichaam en geest, hetgeen hem in staat stelde om zeer veel werk te kunnen doen, en het te doen met gemak en genot, en ter aanmoediging van anderen om in de dienst van God de kosten te doen en ten koste gegeven te worden, bleek het dat na al zijn arbeid en moeite zijn natuurlijke kracht niet verminderd was. Die de Heere verwachten en Hem dienen, zullen de kracht vernieuwen.

II. De grote wijsheid en bedachtzaamheid van Jethro als een vriend.

1. De methode, door Mozes gevolgd, mishaagde hem, en hij was zo vrijmoedig met hem, dat hij het hem zei, vers 14, 17, 18. Hij dacht dat die arbeid te groot en te zwaar was om door Mozes alleen verricht te worden, dat het nadelig zou zijn voor zijn gezondheid, een te grote vermoeienis voor hem zou wezen, en tevens, dat de bedeling van het recht er verdrietelijk om zou worden voor het volk. En daarom zegt hij hem klaar en duidelijk: *Het is niet goed.* Er kan zelfs in goed doen een te veel doen zijn, en daarom moet onze ijver geleid worden door voorzichtigheid, opdat van ons goed geen kwaad worde gezegd. Wijsheid is nuttig om ons gedrag te besturen, zodat wij ons niet tevreden houden met minder dan onze plicht, en evenmin op ons nemen wat onze krachten te boven gaat.

2. Hij raadde hem een wijze van bestuur aan, die beter aan het doel zou beantwoorden.

a. Zichzelf moest hij voorbehouden om voor het volk bij God te wezen, vers 19. "*Wees gij voor het volk bij God, en breng gij de zaken voor God*, dat was een eer, die het niet zou voegen om anderen met hem te laten delen, Numeri 12:6-8 Evenzo moet ook alles wat de gehele vergadering in het algemeen betreft, door zijn handen gaan, vers 20. Maar

b. Dat hij in de verschillende stammen en geslachten rechters moest aanstellen, die moeten rechtspreken tussen de man en zijn naaste, hetgeen met minder luidruchtigheid en meer spoed zou geschieden, dan in de algemene vergadering, die door Mozes zelf gepresideerd werd. Zo moeten zij, als een natie, geregeerd worden door een koning, als opperbestuurder, en door mindere magistraten die door hem aangesteld worden, 1 Petrus 2:13, 14. Aldus zullen vele handen licht werk maken, de rechtszaken zullen spoediger behandeld worden en aan het volk wordt gemak en verlichting bezorgd door de rechtspraak om zo te zeggen, aan hun eigen deur te brengen. Maar toch,

c. Als er gegronde reden voor is, moet men zich van deze lagere rechtbanken op Mozes zelf kunnen beroepen, tenminste, als de rechters zelf met de zaak verlegen waren, vers 22, *het geschiede dat zij alle grote zaken aan u brengen.* Aldus zou die grote man des te meer nuttig zijn, door alleen in zaken van groot belang gebruikt te worden. De arbeid van personen van zeer grote gaven en hoog aanzien kan zeer bevorderd worden door de hulp van hen, die in alle opzichten hun minderen zijn, en die zij dus niet behoren gering te schatten. Het hoofd heeft de

handen en voeten nodig, 1 Corinthe 12:21. Grote mannen moeten er naar streven niet alleen om zelf nuttig te zijn, maar ook anderen nuttig te doen zijn, naar hun gaven en vermogens zijn.

Dit is Jethro's raad, waaruit blijkt dat, hoewel Mozes hem overtrof in profetie, hij Mozes overtrof in staatkundig beleid. Maar aan zijn raad voegt hij twee voorwaarden toe.

A. Dat grote zorg in acht genomen moet worden bij de keuze van de personen, aan wie zo'n ambt opgedragen zou worden, vers 21. Het moeten *kloeke mannen* zijn. Het was nodig dat het mannen zijn van het beste karakter en van goede bekwaamheid.

Ten eerste. In oordeel en beradenheid, mannen van gezond verstand, die een goed begrip hadden van de zaken, *kloeke mannen,* die door geen dreigende blikken of geschreeuw verschrikt en van hun stuk worden gebracht. Een helder hoofd en een kloekmoedig hart maken een goeden rechter.

Ten tweede. In vroomheid en godsvrucht, *godvrezende mannen,* die geloven dat er een God boven hen is, wiens oog op hen is en aan wie zij verantwoordelijk zijn, voor wiens oordeel zij ontzag hebben, nauwgezette mannen, die geen laaghartigheid durven begaan al zouden zij het nog zo veilig en in het verborgen kunnen doen. De vrees van God is het beginsel, dat de mens het best zal versterken tegen. de verzoeking om onrechtvaardig te zijn, Nehemia 5:15, Genesis 42:18.

Ten derde. In rechtschapenheid en eerlijkheid, *waarachtige mannen,* op wiens woord men aan kan, op wiens trouw men kan rekenen, die voor niets ter wereld een leugen zouden zeggen, of het vertrouwen in hen gesteld zouden verraden.

Ten vierde. In edele, grootmoedige minachting van wereldlijke rijkdom, *de gierigheid hatende,* niet slechts geen steekpenningen zoekende, of er naar strevende om zich te verrijken, maar zelfs het denkbeeld er van verafschuwende, deze, deze alleen, is geschikt om een rechter te zijn: "die het gewin van de onderdrukkingen verwerpt, die zijn handen uitschudt, dat zij geen geschenken behouden," Jesaja 33:15.

B. Dat hij op de leiding van God moet achtgeven voor deze zaak vers 23. *Indien gij deze zaak doet, en God het u gebiedt.* Jethro wist dat Mozes een betere raadsman had dan hij was en naar Zijn raad verwijst hij hem. Raad moet gegeven worden met een ootmoedige onderworpenheid aan het woord en de voorzienigheid van God, die steeds de overhand moeten hebben.

Nu heeft Mozes deze raad niet veracht, omdat hij kwam van iemand, die niet, zoals hij, bekend was met de woorden van God en de gezichten van de Almachtige, maar hij *hoorde naar de stem van zijn schoonvader,* vers 24. Toen hij over de zaak nadacht, zag hij het redelijke in van hetgeen zijn schoonvader gezegd had, en besloot hij het in praktijk te brengen, hetgeen hij spoedig daarna deed, toen hij leiding en onderricht van God in deze zaak had ontvangen. Diegenen zijn niet zo wijs als waarvoor zij gehouden willen worden, die zich te wijs achten om raad aan te nemen, want een wijs man, (een die waarlijk wijs is) zal horen en zal in leer toenemen, en geen goede raad versmaden, al wordt hij ook door een mindere gegeven. Mozes heeft de keuze van de richters niet aan het volk overgelaten, zij hadden reeds genoeg gedaan om te tonen, dat zij niet geschikt daartoe waren, maar hij verkoos en benoemde hen, sommigen voor grotere, anderen voor kleinere afdelingen, terwijl die over de kleinere waarschijnlijk

ondergeschikt werden aan hen, die over de grotere aangesteld waren. Wij hebben reden om de regering als een grote weldaad te beschouwen, en God te danken voor wetten en rechters, zodat wij niet zijn als de vissen in de zee, van wie de grote de kleine verslinden.

III. Jethro's terugkeer naar zijn eigen land, vers 27. Ongetwijfeld heeft hij de verbetering meegenomen, die hij heeft opgedaan van de kennis van God, en haar aan zijn naburen voor hen ter lering meegedeeld. Men onderstelt dat de Kenieten, (vermeld in 1 Samuel 15:6) de nakomelingen waren van Jethro, (vergelijk Richteren 1:16) en dat zij daar onder bijzondere bescherming genomen worden om de vriendelijkheid, die hun voorvader aan Israël had bewezen. De welwillendheid, aan Gods volk betoond, zelfs in de kleinste zaken, zal haar loon geenszins verliezen, maar, op zijn laatst, beloond worden in de opstanding.

HOOFDSTUK 19

1 In de derde maand, na het uittrekken der kinderen Israels uit Egypteland, ten zelfden dage kwamen zij in de woestijn Sinai.
2 Want zij togen uit Rafidim, en kwamen in de woestijn Sinai, en zij legerden zich in de woestijn; Israel nu legerde zich aldaar tegenover dien berg.
3 En Mozes klom op tot God. En de HEERE riep tot hem van den berg, zeggende: Aldus zult gij tot het huis van Jakob spreken, en den kinderen Israels verkondigen:
4 Gijlieden hebt gezien, wat Ik den Egyptenaren gedaan heb; hoe Ik u op vleugelen der arenden gedragen, en u tot Mij gebracht heb.
5 Nu dan, indien gij naarstiglijk Mijner stem zult gehoorzamen, en Mijn verbond houden, zo zult gij Mijn eigendom zijn uit alle volken, want de ganse aarde is Mijn;
6 En gij zult Mij een priesterlijk koninkrijk, en een heilig volk zijn. Dit zijn de woorden, die gij tot de kinderen Israels spreken zult.
7 En Mozes kwam en riep de oudsten des volks, en stelde voor hun aangezichten al deze woorden, die de HEERE hem geboden had.
8 Toen antwoordde al het volk gelijkelijk, en zeide: Al wat de HEERE gesproken heeft, zullen wij doen! En Mozes bracht de woorden des volks weder tot den HEERE.
9 En de HEERE zeide tot Mozes: Zie, Ik zal tot u komen in een dikke wolk, opdat het volk hore, als Ik met u spreek, en dat zij ook eeuwiglijk aan u geloven. Want Mozes had den HEERE de woorden des volks verkondigd.
10 Ook zeide de HEERE tot Mozes: Ga tot het volk, en heilig hen heden en morgen, en dat zij hun klederen wassen,
11 En bereid zijn tegen den derden dag; want op den derden dag zal de HEERE voor de ogen van al het volk afkomen, op den berg Sinai.
12 En bepaal het volk rondom, zeggende: Wacht u op den berg te klimmen, en deszelfs einde aan te roeren; al wie den berg aanroert, zal zekerlijk gedood worden.
13 Geen hand zal hem aanroeren, maar hij zal zekerlijk gestenigd, of zekerlijk doorschoten worden; hetzij een beest, hetzij een man, hij zal niet leven. Als de ramshoorn langzaam gaat, zullen zij op den berg klimmen.
14 Toen ging Mozes van den berg af tot het volk, en hij heiligde het volk; en zij wiesen hun klederen.
15 En hij zeide tot het volk: Weest gereed tegen den derden dag, en nadert niet tot de vrouw.
16 En het geschiedde op den derden dag, toen het morgen was, dat er op den berg donderen en bliksemen waren, en een zware wolk, en het geluid ener zeer sterke bazuin, zodat al het volk verschrikte, dat in het leger was.
17 En Mozes leidde het volk uit het leger, Gode tegemoet; en zij stonden aan het onderste des bergs.
18 En de ganse berg Sinai rookte, omdat de HEERE op denzelven nederkwam in vuur; en zijn rook ging op, als de rook van een oven; en de ganse berg beefde zeer.
19 Toen het geluid der bazuin gaande was, en zeer sterk werd, sprak Mozes; en God antwoordde hem met een stem.
20 Als de HEERE nedergekomen was op den berg Sinai, op de spits des bergs, zo riep de HEERE Mozes op de spits des bergs; en Mozes klom op.
21 En de HEERE zeide tot Mozes: Ga af, betuig dit volk, dat zij niet doorbreken tot den HEERE, om te zien, en velen van hen vallen.
22 Daartoe zullen ook de priesters, die tot den HEERE naderen, zich heiligen, dat de HEERE niet tegen hen uitbreke.

23 Toen zeide Mozes tot den HEERE: Het volk zal op den berg Sinai niet kunnen klimmen, want Gij hebt ons betuigd, zeggende: Bepaal den berg, en heilig hem.
24 De HEERE dan zeide tot hem: Ga heen, klim af, daarna zult gij, en Aaron met u, opklimmen; doch dat de priesters en het volk niet doorbreken, om op te klimmen tot den HEERE, dat Hij tegen hen niet uitbreke.
25 Toen klom Mozes af tot het volk, en zeide het hun aan.

Dit hoofdstuk leidt de plechtigheid in van de wetgeving op de berg Sinaï, die een van de treffendste verschijningen was van de goddelijke heerlijkheid, welke ooit in deze lagere wereld gezien werd. wij hebben hier

I. De bijzonderheden omtrent tijd en plaats, vers 1, 2. Het verbond tussen God en Israël gevestigd in het algemeen. Het genaderijk voorstel, dat God hun doet, vers 6,.

II en hun aanneming van dat voorstel vers 7,.

III. Drie dagen tevoren kennis gegeven van het voornemen van God om de wet te geven van uit een dikke wolk, vers 9. Orders gegeven om het volk te bereiden om de wet te ontvangen, vers 10 13 en zorg gedragen om die orders uit te voeren, vers 14,15.

IV. Een ontzagwekkende verschijning van de heerlijkheid van God op de berg Sinaï, vers 16-20.

V. Stilte uitgeroepen, en strenge orders gegeven aan het volk om zich ernstig en betamelijk te gedragen terwijl God tot hen spreekt, vers 21-25

Exodus 19:1-8

Hier is:

I. De dagtekening van de grote oorkonde van overeenkomst, waardoor Israël tot een volk, een maatschappij, verenigd werd.

1. De tijd van die dagtekening, vers 1, *in de derde maand na het uittrekken van de kinderen van Israël uit Egypte.* Men heeft uitgerekend dat de wet gegeven is juist vijftig dagen na hun uittocht uit Egypte, ter herinnering waarvan het pinksterfeest op de vijftigste dag na het pesach gevierd werd, en dienovereenkomstig werd op de dag van het pinksterfeest, vijftig dagen na de dood van Christus, de Geest uitgestort over de apostelen. In Egypte hadden zij gesproken van een reis van drie dagen in de woestijn naar de plaats waar zij moesten offeren, Hoofdstuk 5:3, maar het bleek een reis te zijn van bijna twee maanden, zo dikwijls hebben wij het mis in onze berekening van tijd, en blijkt het dat het doen van de dingen langer duurt dan wij gedacht hebben.

2. De plaats van de dagtekening: van de berg *Sinaï,* een plaats door de natuur, niet door de kunst, opmerkelijk gemaakt, want het was de hoogste top van die hele bergketen. Aldus legt God minachting op steden en paleizen en prachtige gebouwen, daar Hij Zijn tent opricht op de top van een hoge berg, in een dorre woestijn, om daar Zijn verbond tot stand te brengen. De berg wordt Sinaï genoemd naar de menigte van doornstruiken, waarmee hij bedekt wast

II. De overeenkomst zelf. Mozes werd op de berg geroepen, (op de top had God Zijn tent opgeslagen, en aan de voet had Israël die van hen opgericht) en werd gebruikt als de middelaar, of eigenlijk slechts als de boodschapper van het verbond, vers 3. *Aldus zult gij tot het huis van Jakob spreken, en de kinderen Israëls verkondigen*. De geleerde bisschop Patrick merkt hier op, dat het volk beide met de naam *Jakob* en *Israël* genoemd wordt, om hen er aan te herinneren dat zij, die nog kort geleden even arm en gering waren als Jakob toen hij naar Paddan-Aram ging, nu even groot waren geworden als God hem gemaakt had toen hij van daar terugkwam, rechtvaardig verrijkt met de roof van hem, die hem had verdrukt) en Israël genoemd werd. Merk nu op:

1. Dat de maker en eerste voorsteller van het verbond God zelf is. Niets werd door dit domme, onnadenkende volk zelf gezegd of gedaan om tot dit verbond te komen, er was geen smeekbede opgezonden tot God om Zijn gunst, maar dit zalig verbond dit charter werd verleend "ex mero motu-zuiver en alleen uit welbehagen van God." In al onze handelingen met God komt vrije genade ons voor met zegeningen van het goede, en al onze vertroosting, ons genot, komt voort, niet uit ons kennen van God maar wel hieruit, dat wij van Hem gekend zijn. Galaten 4:9. "Wij hebben Hem lief", bezoeken Hem en maken een verbond met Hem, "omdat Hij ons eerst liefgehad heeft," ons heeft bezocht en een verbond met ons gemaakt heeft. God is de Alfa, en daarom moet Hij ook de Omega zijn.

2. Dat de voorwaarden van het verbond niet slechts rechtvaardig zijn, en hun geen hardheid opleggen, maar ook vriendelijk en genadig, en waardoor hun de grootste voorrechten en voordelen geschonken worden.

A. Hij herinnert hen aan alles wat Hij voor hen gedaan heeft, vers 4. Hij heeft hun recht gehandhaafd, hen gewroken op hun vervolgers en verdrukkers: "Gijlieden *hebt gezien wat Ik*

de Egyptenaren gedaan heb, hoeveel levens opgeofferd werden aan de eer en het belang van Israël", Hij had hun weergaloze voorbeelden gegeven van Zijn gunst jegens hen en Zijn zorg voor hen: *Ik heb u op vleugels van arenden gedragen*, een verheven uitdrukking van de wonderbare tederheid, die God hun betoond had, zij wordt verklaard in Deuteronomium 32:11, 12. Zij duidt grote snelheid aan, God kwam niet slechts snel om hen te verlossen (toen de bestemde tijd gekomen was, voer Hij op een cherub en vloog) maar Hij spoedde hen naar buiten als het ware op vleugelen, Hij deed het ook met grote gemakkelijkheid, met de kracht zowel als met de snelheid van de arend. Van hen, die niet moe of mat worden, wordt gezegd dat zij "opvaren met vleugelen zoals de arenden," Jesaja 40:31. Inzonderheid wordt er Gods bijzondere zorg voor en liefde tot hen mee aangeduid. Zelfs Egypte, die ijzeren oven, was het nest waarin deze jongen uitgebroed werden, waar zij het eerst geformeerd werden als het embryo van een natie. Toen zij door de toeneming van hun getal tot enige rijpheid gekomen waren, werden zij van uit dat nest weggedragen. Andere vogels dragen hun jongen in de klauwen, maar de arend (zegt men) op zijn vleugels, zodat zelfs de schutters, die ze vliegende schieten, de jongen niet kunnen treffen, of zij moeten eerst de ouden schieten. Zo heeft in de Rode Zee de wolk- en vuurkolom, het teken van Gods tegenwoordigheid, zich tussen de Israëlieten en hun vervolgens gesteld, (verdedigingslinies, die niet geforceerd konden worden, een muur, waar niemand door heen kon), en toch was dit nog niet alles: hun weg, aldus geplaveid, aldus bewaakt, was heerlijk, maar hun einddoel was nog heerlijker: *Ik heb u tot Mij gebracht*. Zij werden niet alleen in een toestand gebracht van vrijheid en eer, maar in verbond en gemeenschap met God. Dit, dit was de heerlijkheid van hun verlossing, gelijk die van de onze door Christus: dat Hij stierf, Hij "de Rechtvaardige voor de onrechtvaardigen, ten einde ons tot God te brengen." In al de genaderijke handelwijzen van God in Zijn voorzienigheid en genade is het Zijn doel ons tot Hem terug te brengen, tegen wie wij hebben gerebelleerd, en ons thuis te brengen tot zich, in wie alleen wij gelukkig kunnen zijn. Hij beroept zich op hen, op hun eigen waarneming en ervaring, voor de waarheid, waarop hier met zoveel nadruk wordt gewezen: *Gijlieden hebt gezien, wat Ik gedaan heb*, zodat zij niet ongelovig konden zijn, zo zij tenminste ook hun eigen ogen niet geloven. Zij zagen dat alles wat gedaan werd, zuiver en alleen het doen van de Heer was. Zij waren het niet, die tot God kwamen, het was God, die hen tot zich bracht. Sommigen hebben zeer juist opgemerkt, dat de Oud Testamentische kerk gezegd wordt gedragen te zijn op vleugels van arenden, waardoor de kracht wordt aangeduid van de bedeling, die ten uitvoer werd gebracht met "een hoge hand en een uitgestrekte arm, " maar die van het Nieuwe Testament wordt gezegd vergaderd te zijn door de Heer Jezus, "zoals een hen haar kuikens bijeenvergadert onder de vleugelen." Mattheus 23:37, aanduidende de genade en ontferming van die bedeling en de bewonderenswaardige, nederbuigende goedheid en vernedering van de Verlosser.

B. Hij zegt hun klaar en duidelijk wat Hij van hen eist en verwacht, en dat is in een woord: *gehoorzaamheid*, vers 5. Dat zij *naarstig zijn stem zullen gehoorzamen en Zijn verbond houden.* Aldus door Hem verlost zijnde eiste Hij dat zij zich door Hem zullen laten regeren. Lang daarna werd op het redelijke van die eis bij hen gepleit, dat *ten dage dat Hij hen uitvoerde uit Egypteland*, dit de voorwaarde was van het verbond: "Hoort naar Mijn stem," Jeremia 7:23, en er wordt van Hem gezegd, dat Hij hun dit ernstig betuigd heeft, Jeremia 11:4, 7. Alleen hoort, dat is: gehoorzaamt Mijn stem in waarheid, niet in belijdenis en belofte alleen, niet in voorgeven, maar in waarheid en oprechtheid. God heeft hun wezenlijke gunsten bewezen, en daarom eist Hij wezenlijke gehoorzaamheid.

C. Hij geeft hun de verzekering van de eer, die Hij hun zou schenken, en de goedertierenheid, die Hij hun zou bewijzen, indien zij aldus Zijn verbond zullen houden, vers 5, 6. *Zo zult gij*

Mijn eigendom zijn. Hij noemt generlei bijzondere gunst, zoals bijvoorbeeld hun het land Kanaän te geven, of iets dergelijks, maar Hij drukt het uit in hetgeen, waarin alle andere geluk en zaligheid ligt opgesloten, namelijk dat Hij hun God zal zijn in verbond met hen, en dat zij Hem een volk zullen wezen.

a. God handhaaft hier Zijn soevereiniteit over, en Zijn recht van eigendom in geheel de zichtbare schepping: *De hele aarde is van Mij*. Daarom had Hij hen niet nodig, Hij, die zo ruim een gebied had, was groot genoeg en gelukkig genoeg zonder zich om zo klein een domein als Israël was te behoeven te bekommeren. Alle natiën van de aarde Zijn eigendom zijnde, kon Hij kiezen welke onder haar Hem behaagde om Zijn bijzonder volk te wezen en als soeverein met haar te handelen.

b. Hij neemt Israël tot Zijn eigendom.

Ten eerste. Als een volk, dat Hem dierbaar is. *Gij zult Mijn bijzondere schat zijn*, niet dat God door hen verrijkt was, zoals een man verrijkt is door zijn schat: maar het behaagde Hem hen te waarderen, op prijs te stellen, zoals een man zijn schat waardeert, zij waren "kostelijk in Zijn ogen en verheerlijkt," Jesaja 43:4 "de Heer heeft lust aan hen gehad" Deuteronomium 7:1. Hij nam hen onder Zijn bijzondere zorg en bescherming, als een schat die men zorgvuldig bewaart, achter slot en grendel houdt. In vergelijking met hen was de rest van de wereld Hem als onbeduidend, nutteloos goed. Door hun een goddelijke openbaring te geven, inzettingen en rechten en beloften, die ook het eeuwige leven omvatten, door profeten onder hen te zenden en Zijn Geest over hen uit te storten, onderscheidde Hij hen van, en verwaardigde Hij hen boven, alle andere volken. En deze eer hebben al de heiligen, zij zijn Hem een eigen volk, Titus 2:14, de Zijnen, Zijn bijzonder "eigendom ten dage, als Hij Zijn allerdierbaarste juwelen afzonderen zal," Maleachi 2:17.

Ten tweede. Als een volk, dat Hem gewijd is, Hem en Zijn eer en Zijn dienst, vers 6, een priesterlijk koninkrijk en een heilig volk. Vergeleken met anderen, waren alle Israëlieten voor God priesters, zo nabij waren zij Hem, Psalm 148:14, zo gebruikt in Zijn onmiddellijke dienst, en zo innige gemeenschap hadden zij met Hem. Toen zij voor het eerst tot een vrij volk waren gemaakt, was het opdat zij als priesters de Heer, hun God offeranden zouden brengen, zij waren onder Gods onmiddellijke regering en bestuur, en de strekking van de wetten, die hun gegeven waren, was hen van anderen te onderscheiden, en hen voor God tot een heilig volk te maken. Aldus zijn alle gelovigen voor God gemaakt tot koningen en priesters, Openbaring 1:6, "een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom," 1 Petrus 2:9.

III. Israëls instemming met die overeenkomst en de voorwaarden, die er aan verbonden zijn.

1. Mozes heeft hun getrouw Gods boodschap overgebracht, vers 7, hij *stelde voor hun aangezichten al deze woorden*, hij heeft hun niet slechts verklaard wat God hem had opgedragen, maar legde hun de keuze voor, of zij, al of niet, deze beloften op die voorwaarden wilden aannemen. Dat hij deze woorden voor hun aangezichten stelde geeft te kennen, dat hij ze tot hun consciëntie sprak.

2. Zij hebben het voorgestelde verbond geredelijk aangenomen. Zij wilden zich verplichten de stem van God te gehoorzamen, en het als een grote gunst aannemen om Hem tot een priesterlijk koninkrijk gemaakt te worden. Toen antwoordde al het volk gelijkelijk, "nemine contradicente" zonder dat iemand er tegen sprak: *Al wat de Heer gesproken heeft zullen wij*

doen, vers 8. Aldus sluiten zij de koop, de Heer aannemende om hun tot een God te zijn, en zich overgevende om Hem tot een volk te wezen. O dat er in hen zo’n hart geweest ware!

3. Mozes heeft, als middelaar de woorden van het volk aan God overgebracht vers 8. Aldus openbaart ons Christus, de Middelaar tussen ons en God, als een profeet de wil van God, Zijn wetten en Zijn beloften, en dan offert Hij als een priester, Gode onze geestelijke offeranden, niet slechts van gebed en lofzegging, maar van toegewijde liefde en godvruchtige besluiten, het werk van Zijn eigen Geest in ons. Aldus is Hij de gezegende scheidsman, die Zijn hand op ons beide legt.

Exodus 19:9-15

1. God geeft hier aan Mozes Zijn voornemen te kennen om af te komen op de berg Sinaï in een zichtbare verschijning van Zijn heerlijkheid in *een dikke wolk,* vers 9, want Hij heeft gezegd, *dat Hij in de donkerheid zou wonen,* 2 Kronieken 6:1, en Hij maakte haar tot Zijn tent. Psalm 18:12, "het vlakke van Zijn troon," toen Hij hem op de berg Sinaï oprichtte, "vasthoudende, en een wolk daarover spreidende," Job 26:9. Deze dikke wolk was er om het nieuwsgierig vragen naar verborgen zaken te verbieden, en een eerbiedige aanbidding te gebieden van hetgeen geopenbaard was. God wilde *voor de ogen van al het volk afkomen op de berg Sinaï,* vers 11, hoewel zij generlei gelijkenis zouden zien, zullen zij toch genoeg zien om hun de overtuiging te geven dat God waarlijk in hun midden was. En de top van de berg Sinaï was zo hoog dat, naar men onderstelt, niet alleen het kamp van Israël, maar ook de omliggende landen een buitengewone verschijning van heerlijkheid er op konden waarnemen, waardoor schrik en ontzag in hen gewerkt werden. Het schijnt ook bijzonder bedoeld te zijn om eer aan te doen aan Mozes, vers 9, *opdat het volk hore als Ik met u spreek, en dat zij ook eeuwig aan u geloven.* Aldus werd de gemeenschap eerst gevestigd door een waarneembare verschijning van de goddelijke heerlijkheid, die later meer in stilte voortgezet zou worden door de dienst van Mozes. Evenzo is de Heilige Geest zichtbaar neergedaald op Christus bij Zijn doop en allen, die tegenwoordig waren, hoorden God met Hem spreken, Mattheus 3:17, opdat zij later zonder de herhaling van zulke zichtbare tekenen, in Hem zouden geloven. Evenzo is ook de Heilige Geest in verdeelde tongen als van vuur op de apostelen neergekomen, Handelingen 2:3, opdat men hen zou geloven.

Merk op: Toen het volk zich bereid had verklaard om de stem van God te gehoorzamen, heeft God beloofd dat zij Zijn stem zouden horen, want "zo iemand wil deszelfs wil doen, die zal hem kennen," Johannes 7:17.

II. Hij gebood Mozes toebereidselen te maken voor deze grote plechtigheid, waarvoor Hij hem twee dagen gaf.

1. Hij moet *het volk heiligen,* vers 10, zoals Job voormaals heenzond en "zijn zonen heiligde," Job 1:5. Hij moet hun verwachting opwekken door hun kennis te geven wat *God* doen zou, en hen helpen in hun toebereidselen door hen te zeggen wat *zij* moeten doen. *"Heilig hen",* dat is: "Roep hen af van hun gewone bezigheid, en roep hen tot oefeningen van godsvrucht, tot bepeinzing en gebed, opdat zij de wet uit Gods mond met eerbied ontvangen. *"Laat hen bereid zijn",* vers 11. Als wij in plechtige inzettingen tot God naderen, dan moeten wij ons heiligen, en ons er op toebereiden. Afdwalende gedachten moeten teruggeroepen worden, onreine neigingen weerstaan, ontrustende hartstochten bedwongen worden, ja, en alle zorgen omtrent wereldlijke aangelegenheden voor het ogenblik weggedaan worden, opdat onze harten zich verplichten om tot God te naderen. Twee dingen in het bijzonder worden voorgeschreven als tekenen en voorbeelden van hun toebereiding.

a. Ten teken van hun zich reinigen van alle zondige verontreiniging om tot een heilig God te kunnen naderen, moeten zij *hun kleren wassen* vers 10, en zij deden het, vers 14. Niet alsof God onze kleding aanziet, maar terwijl zij hun kleren wasten, wilde Hij hen doen denken aan het wassen van hun zielen door berouw en bekering van de zonden, die zij in Egypte en sedert hun verlossing begaan hadden. Het betaamt ons om in reine kleren gekleed te zijn, als wij voor grote, aanzienlijke mannen verschijnen, en zo worden reine harten vereist, als wij tot de grote God naderen, die ze even duidelijk ziet als de mensen onze kleren zien. Dit is volstrekt

noodzakelijk voor een aanbidding, die voor God welbehaaglijk is, zie Psalm 62:6, Jesaja I: 16-18, Hebreeën 10:22.

b. Ten teken, dat zij zich geheel en al wijden aan oefeningen van de godsvrucht, moeten zij zich gedurende deze drie dagen bij deze gelegenheid onthouden zelfs van wettelijk geoorloofde genietingen, en *niet tot de vrouw naderen* vers 15. Zie 1 Corinthiërs 7:5.

2. Hij moet *de berg afzetten*, vers 12, 13. Waarschijnlijk heeft hij een lijn getrokken, of gracht gemaakt rondom de voet van de berg die, op straffe des doods, door niemand overschreden mocht worden. Dit was om te kennen te geven:

a. De nederige eerbied, waardoor elk bezield moet wezen, die God aanbidt. Wij zijn geringe schepselen voor het aangezicht van een grote Schepper, snode zondaars in het oog van een heilig en rechtvaardig Rechter, en daarom betamen ons eerbied en godvruchtigheid, Hebreeën 12:28, Psalm 2:11.

b. De afstand, waarop de aanbidders zich moesten houden onder deze bedeling, waarop wij moeten letten, opdat wij ons voorrecht onder het evangelie des te meer zullen waarderen, daar wij "vrijmoedigheid hebben, om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus," Hebreeën 10:19.

3. Hij moet het volk bevelen acht te geven op het teken, dat hun gegeven zal worden, vers 13. *"Als de ramshoorn langzaam gaat*, dan moeten zij hun plaatsen innemen aan de voet van de berg, en neerzitten aan Gods voeten", zoals het verklaard wordt in Deuteronomium 33:3. Nooit was zo’n grote vergadering samengeroepen, nooit was er voor zo’n grote vergadering gepredikt, als hier. Geen menselijke stem kon het oor bereikt hebben van zovelen, maar Gods stem heeft ze bereikt.

Exodus 19:16-25

Eindelijk is dan nu de gedenkwaardige dag aangebroken, de verschrikkelijke dag van de Heer de dag van het oordeel, waarin Israël de *stem van God hoorde, sprekende uit het midden van het vuur, en levend gebleven is,* Deuteronomium 4:33. Nooit tevoren of daarna is zo'n prediking gehoord, als die welke nu gehouden werd voor de kerk in de woestijn. Want:

I. De prediker was God zelf, vers 18, *de Heer kwam neer in vuur,* en vers 20, *de Heer was neergekomen op de berg Sinaï:* De *Shechina,* of heerlijkheid van de Heer verscheen voor de ogen van al het volk, "Hij is blinkende verschenen van het gebergte Paran, en is aangekomen met tienduizenden van de heiligen," Deuteronomium 33:2, dat is: vergezeld, zoals de goddelijke majesteit altijd vergezeld is, door een menigte van heilige engelen, die aan de plechtigheid luister en heerlijkheid moesten bijzetten, en tevens er dienst bij deden. Vandaar dat de wet gezegd wordt "door de bestellingen van de engelen ontvangen te zijn," Handelingen 7:53.

II. De kansel (of liever de troon) was de berg Sinaï, omgeven door een zware wolk, vers 16, en bedekt met *rook,* vers 18, en zeer bevende. Nu was het, dat de aarde beefde voor het aangezicht van de Heer en de bergen sprongen als rammen, Psalm 114:4, 7, dat "zelfs Sinaï, de ruwe en rotsachtige, wankelde voor het aangezicht van de Heer, de God van Israëls," Richteren 5:5. Nu was het dat "de bergen Hem zagen en beefden," Habakuk 3:10 en getuigen waren tegen een volk, onbewogen en hard van hart, waarop door niets invloed geoefend kon worden.

III. De vergadering werd samengeroepen *door het geluid van een zeer sterke bazuin,* vers 16, en die *al luider en luider werd,* vers 19. Dit geschiedde door de dienst van de engelen, en wij lezen van engelen, die bazuinden, Openbaring 8:6. Het was het geluid van de bazuin, dat *al het volk verschrikte,* als degenen, die hun schuld kenden en reden hadden te verwachten, dat het geluid van deze bazuin voor hen als een krijgsgeschrei zou zijn.

IV. Mozes bracht de hoorders naar de plaats van bijeenkomst, vers 17. Hij, die hen uitgeleid had uit het diensthuis van Egypte, leidde hen nu om de wet uit Gods mond te horen. Openbare personen zijn openbare zegeningen als zij zich beijveren om de openbare eredienst, dat is de openbare aanbidding van God, te bevorderen. Mozes aan het hoofd van een God aanbiddende vergadering is even waarlijk groot, als Mozes aan het hoofd van een leger te velde.

V. De inleidingen tot de dienst waren *donderen en bliksemen,* vers 16. Deze waren bestemd om het volk te vervullen met ontzag en hun aandacht op te wekken. Sliepen zij? De donderen zullen hen wekken. Zagen zij heen naar een andere kant? De bliksemen zullen hen aansporen om hun aangezicht te wenden tot Hem, die tot hen sprak. Donderen en bliksemen hebben natuurlijke oorzaken, maar de Schrift leidt er ons op bijzondere wijze toe om er de macht van God en Zijn verschrikking in op te merken. Donder is de stem van God, en bliksem is het vuur van God, beide geschikt om de zintuigen van het gezicht en het gehoor geheel in te nemen, de zintuigen, door welke wij zoveel van onze kennis opdoen.

Vl. Mozes is Gods dienstknecht, tot wie gesproken wordt, aan hem wordt bevolen om stilte te gebieden en de vergadering in orde te houden, vers 19. *Toen het geluid van de bazuin gaande was en zeer sterk werd, sprak Mozes.* Sommigen denken dat het nu was, dat hij zei: "Ik ben erg bevreesd en bevende," Hebreeën 12:21, maar God bracht zijn vrees tot bedaren door hem de

onderscheidende gunst te betonen van hem tot op de top van de berg te roepen, vers 20, waarmee Hij ook zijn geloof en zijn moed op de proef stelde. Niet zodra was Mozes een eindweegs naar de top van de berg geklommen, of hij werd weer naar beneden gezonden, om het volk te weerhouden van *door te breken tot de Heer om te zien,* vers 21. Zelfs de priesters, of vorsten, de hoofden van de huizen van hun vaderen, die de dienst waarnamen voor hun verschillende families, en daarom op andere tijden gezegd worden tot de Heere te naderen, moeten nu op een afstand blijven en zich met zeer grote voorzichtigheid gedragen. Mozes voert aan dat hun geen verdere orders behoeven gegeven te worden, daar afdoende maatregelen genomen waren om enigerlei indringing te voorkomen, vers 23. Maar God, die hun eigenzinnigheid en vermetelheid kende, en wist wat er nu in het hart van sommigen was, haast hem naar beneden met de last, dat noch de priesters noch het volk het moeten beproeven om door de linies heen te breken en op te klimmen tot de Heer, alleen aan Mozes en Aäron, de mannen, tot wier eer God een welbehagen had, werd dit vergund.

Merk op:

1. Wat het was, dat God hun verbood door te breken om te staren. Er was genoeg gedaan om hun geweten te doen ontwaken, maar het werd hun niet toegelaten om hun ijdele nieuwsgierigheid te bevredigen. Zij mochten zien, maar niet *staren,* niet turen. Sommigen van hen hebben waarschijnlijk begeerd enigerlei gelijkenis te zien, ten einde te weten hoe een beeld van God te maken, en Hij droeg zorg om dit te voorkomen, want zij hebben *geen gelijkenis gezien,* Deuteronomium 4:15. In de dingen van God moeten wij niet begeren meer te weten dan God wil, dat wij zullen weten, en Hij heeft ons vergund zoveel te weten als goed voor ons is. Een begeerte naar verboden kennis was het verderf voor onze eerste ouders. Zij die wijs willen zijn boven hetgeen geschreven is en zich willen indringen in de dingen, die zij niet gezien hebben, hebben de vermaning nodig om niet door te breken en te zien.

2. Onder welke strafbedreiging het hun verboden was: *dat de Heer tegen hen uitbreke,* vers 22-24, *en velen van hen vallen.* De beperkingen en waarschuwingen van de goddelijke wet bedoelen allen ons welzijn, ons behoeden voor het gevaar, waarin wij ons anders door onze eigen dwaasheid storten zouden. Het is op ons gevaar, als wij heenbreken door de perken die God ons gesteld heeft, ons indringen in hetgeen ons niet vergund is, de lieden van Beth-Semes en Uzza hebben hun vermetelheid duur betaald. En zelfs als wij geroepen worden om tot God te naderen, moeten wij gedenken, dat Hij in de hemel is en wij op de aarde zijn, en dat het ons daarom betaamt eerbied en godvruchtige vrees te betonen.

HOOFDSTUK 20

1 Toen sprak God al deze woorden, zeggende:
2 Ik ben de HEERE uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb.
3 Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.
4 Gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken, van hetgeen boven in den hemel is, noch van hetgeen onder op de aarde is, noch van hetgeen in de wateren onder de aarde is.
5 Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen; want Ik, de HEERE uw God, ben een ijverig God, Die de misdaad der vaderen bezoek aan de kinderen, aan het derde, en aan het vierde lid dergenen, die Mij haten;
6 En doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben, en Mijn geboden onderhouden.
7 Gij zult den naam des HEEREN uws Gods niet ijdellijk gebruiken; want de HEERE zal niet onschuldig houden, die Zijn naam ijdellijk gebruikt.
8 Gedenkt den sabbatdag, dat gij dien heiligt.
9 Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen;
10 Maar de zevende dag is de sabbat des HEEREN uws Gods; dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling, die in uw poorten is;
11 Want in zes dagen heeft de HEERE den hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage; daarom zegende de HEERE den sabbatdag, en heiligde denzelven.
12 Eert uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land, dat u de HEERE uw God geeft.
13 Gij zult niet doodslaan.
14 Gij zult niet echtbreken.
15 Gij zult niet stelen.
16 Gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste.
17 Gij zult niet begeren uws naasten huis; gij zult niet begeren uws naasten vrouw, noch zijn dienstknecht, noch zijn dienstmaagd, noch zijn os, noch zijn ezel, noch iets, dat uws naasten is.
18 En al het volk zag de donderen, en de bliksemen, en het geluid der bazuin, en den rokenden berg; toen het volk zulks zag, weken zij af, en stonden van verre;
19 En zij zeiden tot Mozes: Spreek gij met ons, en wij zullen horen; en dat God met ons niet spreke, opdat wij niet sterven!
20 En Mozes zeide tot het volk: Vreest niet, want God is gekomen, opdat Hij u verzocht, en opdat Zijn vreze voor uw aangezicht zou zijn, dat gij niet zondigdet.
21 En het volk stond van verre; maar Mozes naderde tot de donkerheid, alwaar God was.
22 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Aldus zult gij tot de kinderen Israels zeggen: Gij hebt gezien, dat Ik met ulieden van den hemel gesproken heb.
23 Gij zult nevens Mij niet maken zilveren goden, en gouden goden zult gij u niet maken.
24 Maakt Mij een altaar van aarde, en offert daarop uw brandofferen, en uw dankofferen, uw schapen, en uw runderen; aan alle plaats, waar Ik Mijns Naams gedachtenis stichten zal, zal Ik tot u komen, en zal u zegenen.
25 Maar indien gij Mij een stenen altaar zult maken, zo zult gij dit niet bouwen van gehouwen steen; zo gij uw houwijzer daarover verheft, zo zult gij het ontheiligen.
26 Gij zult ook niet met trappen tot Mijn altaar opklimmen, opdat uw schaamte voor hetzelve niet ontdekt worde.

Alle dingen bereid zijnde voor de plechtige afkondiging van de Goddelijke wet, hebben wij in dit hoofdstuk:

I. De tien geboden zoals God zelf ze gesproken heeft op de berg Sinaï, vers 1-17, een even merkwaardig deel van de Schrift als enig ander in het Oude Testament.

II. De indruk hierdoor teweeggebracht op het volk, 18-21.

III. Enige bijzondere instructies, die God aan Mozes gegeven heeft, en die door hem aan het volk meegedeeld moesten worden betreffende Zijn aanbidding, vers 22-26.

Exodus 20:1-11

Hier is:

I. De inleiding, of voorrede, van de schrijver van de wet, Mozes, vers 1. *God sprak al deze woorden.* De wet van de tien geboden is:

1. Een wet, door God gemaakt. Zij worden opgelegd door de oneindige, eeuwige Majesteit van hemel en aarde. En waar het woord is van de Koning van de koningen, daar, voorzeker is heerschappij.

2. Het is een wet, die Hij zelf gesproken heeft. God heeft velerlei wijzen om tot de kinderen van de mensen te spreken, Job 33:14. Eens of tweemaal, door Zijn Geest, door het geweten, door de leidingen van Zijn voorzienigheid, door Zijn stem, op welke allen wij zorgvuldig acht hebben te geven, maar op geen tijd, bij geen gelegenheid, heeft Hij gesproken op de wijze zoals Hij de tien geboden gesproken heeft, waaraan wij ons daarom te meer moeten houden. Zij waren niet slechts hoorbaar gesproken, (zoals Hij de Verlosser erkende door een stem. van de hemel, Mattheus 3:17,) maar met zeer grote, ontzagwekkende plechtigheid en pracht. Tevoren had God deze wet reeds gegeven aan de mens (zij was door de natuur in zijn hart geschreven), maar de zonde had dit schrift zo uitgewist, dat het nodig was er op die wijze de kennis van te doen herleven

II. De inleiding van de Maker van de wet. *Ik ben de Heere uw God.* Hiermede:

1. Toont God Zijn gezag om deze wet vast te stellen: "Ik ben de Heere, die u gebied al hetgeen volgt."

2. Hij stelt zich voor als het enige voorwerp van Godsdienstige verering, die in de eerste vier geboden verplichtend wordt gesteld. Zij worden hier gebonden aan gehoorzaamheid met een drievoudig snoer, dat, naar men zou denken, niet haast verbroken kan worden.

a. Omdat God de Heere-Jehovah is, uit- en in zichzelf bestaande, onafhankelijk, eeuwig, en de fontein van alle zijn en alle macht, waarom Hij het onbetwistbare recht heeft ons te bevelen. Hij, die het aanzijn geeft, mag de wet geven, en daarom is Hij machtig ons te ondersteunen in onze gehoorzaamheid, haar te belonen, en onze ongehoorzaamheid te straffen.

b. Hij was hun God, een God in verbond met hen, hun God met hun eigen toestemming, indien zij nu Zijn geboden niet houden, wie zal ze dan wèl houden? Door Zijn belofte had Hij zich onder verplichtingen jegens hen gesteld, en daarom kan Hij rechtvaardig hen door geboden onder verplichtingen stellen jegens Hem. Hoewel dat verbond van bijzondere aard thans niet meer bestaat, is er toch een ander krachtens hetwelk allen, die gedoopt zijn, in betrekking tot Hem zijn gebracht als hun God, en die derhalve onrechtvaardig, ontrouw en zeer onvriendelijk zijn, als zij Hem niet gehoorzamen.

c. *Hij heeft hen uit Egypteland uitgeleid,* daarom waren zij uit dankbaarheid gehouden en verplicht Hem te gehoorzamen, omdat Hij hun zo’n grote goedheid had bewezen, hen uit zware, harde dienstbaarheid tot een heerlijke vrijheid had gebracht. Zij zelf waren ooggetuigen van de grote dingen, die God gedaan had om hen te verlossen, en zij moesten wel zien dat iedere bijzonderheid er van hun verplichting verhoogde. Zij genoten nu de gezegende vruchten

van hun bevrijding, en waren in de verwachting van weldra in Kanaän gevestigd te zijn, konden zij dan iets te veel achten om te doen voor Hem, die zoveel gedaan had voor hen? Ja meer: door hen te verlossen heeft Hij nog een verder recht verkregen om hen te regeren, zij waren hun dienst schuldig aan Hem, aan wie zij hun vrijheid verschuldigd waren, en wie zij nu door aankoop toebehoorden. En aldus heeft Christus, ons verlost hebbende uit de slavernij van de zonde, recht op de beste diensten die wij Hem kunnen bewijzen, Lukas 1:71. Onze banden losgemaakt hebbende, heeft Hij ons verbonden om Hem te gehoorzamen, Psalm 116:16.

III. De wet zelf. Wij hebben in deze verzen de eerste vier van de tien geboden, die onze plicht betreffen jegens God, gewoonlijk *de eerste tafel* van de wet genoemd. Het was juist dat deze het eerst gesteld zouden worden, omdat de mens een Maker had om lief te hebben, eer hij een naaste had om lief te hebben, en gerechtigheid en liefde zijn alleen dan welbehaaglijke daden van gehoorzaamheid aan God, als zij voortkomen uit de beginselen van de Godsvrucht. Het is niet te verwachten dat hij, die ontrouw is aan God, getrouw zal zijn aan zijn broeder.

Onze plicht nu jegens God bestaat, in een woord, in Hem te eren, dat is: Hem de eer te geven van Zijn naam, de innerlijke verering van onze genegenheden voor Hem, de uitwendige verering van plechtige aanbidding. Daarvan wordt gesproken als van de hoofdsom en inhoud van het eeuwig Evangelie, "Aanbidt God," Openbaring 14:7.

1. Het eerste gebod betreft het voorwerp van onze aanbidding, Jehovah en Hem alleen, vers 3. *Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.* De Egyptenaren en andere omliggende volken hadden vele goden, de schepselen van hun eigen verbeelding, vreemde goden, nieuwe goden, deze wet ging vooraf vanwege deze overtreding, en Jehovah, de God zijnde van Israël, moeten zij Hem geheel aanhangen, en naar geen andere zien, hetzij van hun eigen vinding of ontleend aan hun naburen. Dat was de zonde, waarvan zij het meest in gevaar waren, nu de wereld zo vol was van polytheïsme, dat echter niet anders voorgoed uitgeroeid kon worden dan door het Evangelie van Christus. De zonde tegen dit gebod, waar wij het meest in gevaar van zijn is: aan enigerlei schepsel de eer en heerlijkheid te geven, die alleen aan God toekomen. Hoogmoed maakt een god van het eigen ik, gierigheid maakt van geld een god, zinnelijkheid maakt van de buik een god, al wat meer dan God geacht en bemind, gevreesd en gediend en waarin verlustiging gevonden wordt, of waar meer op gesteund en gerekend wordt, daar maken wij een god van. Dit verbod sluit een voorschrift of gebod in, dat de grondslag is van geheel de wet, namelijk dat wij de Heere moeten nemen voor onze God, erkennen moeten dat Hij God is, Hem tot de onze moeten aannemen, Hem moeten aanbidden met bewondering en nederige eerbied, onze genegenheden uitsluitend op Hem moeten vestigen. Er wordt in de laatste woorden een reden te kennen gegeven: *voor Mijn aangezicht.* Dit geeft te kennen:

a. Dat wij geen andere god kunnen hebben, of Hij zal het voorzeker weten. Er is geen naast Hem, of hij is voor Hem, dat is voor Zijn aangezicht. Afgodendienaars willen verborgen blijven, maar zou God zulks niet onderzoeken?

b. Dat het zeer tergend voor Hem is. Het is een zonde, die Hem in het aangezicht trotseert, hetgeen Hij niet kan en niet wil voorbijzien of oogluikend toelaten. Zie Psalm 44:21, 22.

2. Het tweede gebod betreft de inzettingen van de aanbidding, of de wijze, waarop God aangebeden wil worden en het is passend, dat Hij die zou voorschrijven en bepalen. Hier is:

A. Het verbod. Het wordt ons hier verboden om zelfs de waren God in of door beelden te aanbidden, vers 4, 5.

a. De Joden dachten (tenminste na de ballingschap) dat het hun hiermede verboden was om enigerlei beeld of schilderij te maken, hoe ook genaamd. Vandaar dat zelfs de beelden, die de Romeinse legers op hun vaandels en banieren hadden, een *gruwel* voor hen genoemd worden, Mattheus 24:15 inzonderheid als zij in de heilige plaats opgericht werden. Het is zeker, dat er het maken van enigerlei beeld van God door verboden wordt, ("want bij wien, zult gij God vergelijken?" Jesaja 40:18-25) of het beeld van enigerlei schepsel voor Godsdienstige doeleinden, dit wordt genoemd "de waarheid Gods te veranderen in de leugen," Romeinen 1:25, want een beeld is een leugenleraar, het geeft ons te verstaan, dat God een lichaam heeft, terwijl Hij een oneindige Geest is, Habakuk 2:18. Er wordt ons ook mee verboden beelden van God te maken in onze gedachten, of onze verbeelding, alsof Hij een mens was zoals wij. Onze Godsdienstige aanbidding moet bestuurd worden door de kracht des geloofs, niet door de kracht van de verbeelding. Zij moeten niet zulke beelden of schilderijen maken als die door de heidenen aangebeden werden, opdat zij niet in verzoeking komen om ze ook te aanbidden. Wie bewaard wil worden voor zonde moet zich wachten voor de gelegenheid er toe.

b. Zij moeten er zich niet nu en dan *voor buigen*, dat is: er enigerlei eer of achting aan bewijzen, en nog veel minder ze gestadig dienen door er reukwerk aan te offeren, of door een andere daad van Godsdienstige aanbidding. Als zij hun gebed richten tot de ware God, dan moeten zij geen beeld voor ogen hebben, om hen hiertoe aan te vuren, of er hen bij behulpzaam te zijn. Al is het ook dat er bedoeld wordt om de Godsdienstige verering in God te doen eindigen, zou het Hem toch niet welgevallig zijn, als zij door een beeld tot Hem kwam. De beste en oudste wetgevers onder de heidenen verboden het oprichten van beelden in hun tempels, het was in Rome verboden door Numa, een heidens vorst, maar in Rome bevolen door de paus, een Christelijk bisschop, maar hierin antichristelijk. Het gebruik van beelden in de Roomse kerk tot op de huidige dag is zo blijkbaar in strijd met de letter van dit gebod, en het is zo onmogelijk om het er mee in overeenstemming te brengen, dat zij uit hun catechismus en uit al hun gebedenboeken, die zij het volk in handen geven, dit gebod weglaten, er de reden van samenvoegende met het eerste, en zo noemen zij het derde gebod het tweede, het vierde het derde enz., om nu echter het getal tien te behouden, verdelen zij het tiende in tweeën. Aldus hebben zij twee grote boosheden gedaan, waarin zij volharden, en waarvan zij zich niet willen bekeren: zij doen af van Gods woord, en voegen toe aan Zijn eredienst.

B. De redenen om aan dit verbod kracht bij te zetten, vers 5, 6, welke zijn:

a. Gods ijver omtrent Zijn aanbidding: "Ik *de Heere Jehovah* en uw *God, ben een ijverig God*, inzonderheid ten opzichte van de dingen van die aard." Het geeft de zorg te kennen, die Hij draagt voor Zijn inzettingen, Zijn haat tegen afgoderij en alle valse godsdienst, Zijn misnoegen op afgodendienaars, en dat Hij alles wat in Zijn eredienst de schijn heeft van afgoderij, of er toe leidt, een belediging acht. IJverzucht is scherpziend. Daar afgoderij geestelijk overspel is, zoals zij in de Schrift dikwijls wordt voorgesteld, wordt Gods misnoegen er tegen zeer juist ijverzucht of *jaloersheid* genoemd. Indien nu God hierin jaloers is, dan moeten wij het ook zijn en er voor terugschrikken om God op een andere wijze aanbidding te brengen, dan Hij in Zijn woord bepaald heeft.

b. De straf van de afgodendienaars, God beschouwt hen als Hem hatende hoewel zij misschien voorgeven Hem lief te hebben. Hij zal *hun ongerechtigheid bezoeken*, dat is: Hij zal haar zeer

streng straffen, niet slechts als een verbreken van Zijn wet, maar als een belediging van Zijn majesteit, een schending van het verbond, en een slag, gericht tegen de wortel van allen Godsdienst. Hij zal *haar bezoeken aan de kinderen*, dat is: wijl dit een zonde is waardoor in kerken of gemeenten het licht van de kandelaar geweerd wordt, haar een scheidbrief wordt gegeven, zullen met de ouders ook de kinderen uit het verbond en de gemeenschap met God gestoten worden, zoals eerst met de ouders ook de kinderen er in werden opgenomen. Of wel, Hij zal zo'n oordeel brengen over een gemeente, een volk, dat het de volslagen ondergang van de gezinnen tengevolge zal hebben. Als afgodendienaars oud worden, zodat zij de kinderen zien tot in het derde of vierde geslacht, dan zal het een kwelling zijn voor hun ogen en een hartzeer, om ze allen te zien vallen door het zwaard, of hen gevankelijk in slavernij te zien voeren. Het is ook niet onrechtvaardig in God, als Hij (zo de ouders stierven in hun ongerechtigheid, en de kinderen in hun voetstappen treden en in de valse aanbidding volharden, omdat zij die van hun ouders bij overlevering ontvangen hebben) de mate van de ongerechtigheid vol zijnde, komt om in Zijn oordelen met hen af te rekenen, en dan ook de afgoderijen in rekening brengt, waaraan hun vaderen zich hebben schuldig gemaakt. Hoewel Hij een afgodisch volk lang verdraagt, zal Hij het toch niet altijd verdragen, maar in het vierde geslacht-op zijn laatst-zal Hij beginnen te bezoeken. Kinderen zijn dierbaar aan hun ouders, om nu de mensen van afgoderij terug te houden, en te tonen hoe zeer God er een afkeer van heeft, wordt er niet alleen een schandmerk door ingedrukt op de geslachten, maar de oordelen Gods kunnen er om over de arme kinderen gebracht worden, als de ouders reeds lang dood zijn.

c. De gunst, die God aan Zijn getrouwe aanbidders betonen zal: Hij *doet barmhartigheid aan duizenden* personen, duizenden geslachten *dergenen, die Hem liefhebben en Zijn geboden onderhouden.* Hiermede wordt aangeduid, dat hoewel het tweede gebod naar de letter slechts een verbod is van valse godsdiensten, het toch ook een voorschrift bevat om God te aanbidden in al de verordeningen, die Hij ingesteld heeft. Gelijk het eerste gebod de innerlijke aanbidding vereist van liefde en verlangen van blijdschap, hoop en bewondering, zo vereist het tweede gebod de uitwendige aanbidding van gebed en lofzegging, en een plechtig achtgeven op Zijn woord. Zij, die God in waarheid liefhebben, zullen het tot hun voortdurende zorg en streven maken om Zijn geboden te onderhouden, inzonderheid die welke betrekking hebben op Zijn eredienst. Zij, die God liefhebben en deze geboden onderhouden, zullen genade ontvangen om ook Zijn andere geboden te onderhouden. De evangelische aanbidding zal invloed oefenen op allerlei evangelische gehoorzaamheid. God heeft genade weggelegd voor de zodanigen, zelfs zij hebben genade nodig, en kunnen niet pleiten op verdienste, en genade zullen zij ook vinden bij God, genaderijke bescherming in hun gehoorzaamheid, en een genaderijke beloning er voor. Deze genade zal zich uitstrekken tot duizenden, veel verder dan de toorn, bedreigd tegen hen, die Hem haten, want die reikt slechts tot het derde of vierde geslacht. De stromen van genade vloeien thans even vol en vrij en fris als ooit tevoren.

3. Het derde gebod betreft de wijze van onze aanbidding, dat zij geschieden moet met alle mogelijke eerbied en ernst, vers 7.

Wij hebben hier:

A. Een streng verbod: Gij *zult de naam des Heeren uws Gods niet ijdel gebruiken.* Er wordt verondersteld dat zij, Jehovah voor hun God aangenomen hebbende, melding zullen maken van Zijn naam, (want alle volken zullen wandelen, elk in de naam zijns gods) dit gebod hun een nodige waarschuwing geeft om hem niet ijdel te vermelden, en die waarschuwing is nu nog even nodig als ooit tevoren. Wij gebruiken Gods naam ijdel:

a. Door geveinsdheid, belijdenis doende van Gods naam en zeggende er achting en eerbied voor te hebben, terwijl wij naar die belijdenis niet leven. Zij, die de naam van Christus noemen, maar niet afstaan van ongerechtigheid, zoals die naam hen verplicht dit te doen noemen hem *ijdel*, hun aanbidding *is ijdel* Mattheus 15:7-9, hun slachtoffers zijn *ijdel* Jesaja 1:11, 13, hun Godsdienst is *ijdel*, Jakobus 1:26.

b. Door verbreking van het verbond, als wij beloften doen aan God, onze zielen bindende met de banden van hetgeen goed is en toch de Heere onze geloften niet houden dan gebruiken wij Zijn naam ijdel, Mattheus 5:33. Het is dwaasheid, en God heeft geen welbehagen in dwazen, Prediker 5:4, en Hij laat zich niet bespotten, Galaten 6:7.

c. Door roekeloos zweren, de naam van God of een van Zijn hoedanigheden noemende in de vorm van een eed, zonder dat er een rechtmatige oorzaak voor is of zonder behoorlijke aandacht des geestes, maar slechts als een stopwoord, zonder enig doel of wel met een verkeerd doel.

d. Door vals te zweren hetgeen, naar sommigen denken, voornamelijk bedoeld is in de letter van het gebod, aldus was het vanouds verklaard, Mattheus 5:33 :*Gij zult niet valselijk zweren.* Een deel van de Godsdienstige eerbied, die de Joden geleerd was aan God te bewijzen, was: *bij Zijn naam te zweren.* Deuteronomium 10:20. Maar is stede van Hem eer te bewijzen, beledigden zij Hem, als zij Hem tot Getuige aanriepen van een leugen.

e. Door de naam van God lichtvaardig te gebruiken, zonder acht te slaan op de ontzaglijke betekenis er van. De ontheiliging van de vormen van gebed is zowel verboden als de ontheiliging van de vormen van zweren, evenals ook de ontheiliging van de dingen, waarbij God zich bekendmaakt. Zijn woord, of Zijn inzettingen, hetzij men ze gebruikt als bezweringsformules of in scherts, ook aldus wordt de naam van God ijdel gebruikt.

B. Een zware straf: *De Heere zal niet onschuldig houden*. Magistraten, die andere overtredingen straffen, kunnen zich wel niet geroepen achten, om hier kennis van te nemen, omdat dit niet direct schade doet aan iemands bezitting of aan de openbare vrede, maar God, die ijvert voor Zijn eer, zal het niet voorbijzien. De zondaar kan zich wel onschuldig houden en denken dat er geen kwaad insteekt, en dat God hem daarvoor nooit tot verantwoording zal roepen, maar om dit denkbeeld te voorkomen, wordt de bedreiging aldus uitgedrukt: God zal *hem niet onschuldig houden,* zoals hij hoopt. Maar er is nog meer in opgesloten, namelijk dat God zelf de wreker zal zijn om hen te straffen, die Zijn naam ijdel gebruiken: en zij zullen bevinden dat het vreeslijk is in de handen van de levende God te vallen.

4. Het vierde gebod betreft de tijd van de aanbidding Gods. God moet dagelijks gediend en geëerd worden, maar een dag van de zeven moet in het bijzonder aan Zijn eer en aanbidding gewijd worden en doorgebracht in Zijn dienst. Hier is:

A. Het gebod zelf, vers 8. *Gedenk de sabbatdag, dat gij die heiligt,* en, vers 10, *dan zult gij geen werk doen.* Er wordt mee aangenomen, dat de sabbat tevoren was ingesteld, wij lezen, dat God van de beginne de zevende dag gezegend en geheiligd heeft, Genesis 2:3, zodat dit geen vaststellen was van een nieuwe wet, maar het doen herleven van een oude wet.

a. Er wordt hun gezegd welke dag het is, die zij Godsdienstig moeten waarnemen, een zevende, na zes dagen van arbeid. Of dit nu de zevende was, gerekend van de eerste zevende,

of van de dag van hun komen uit Egypte, of wel beide, is niet zeker, maar nu was hun de juiste dag bekend gemaakt, Hoofdstuk 16:23, en van die dag af gerekend moesten zij de zevende waarnemen.

b. Hoe hij waargenomen moet worden.

Ten eerste. Als een dag van rust, op die dag moesten zij generlei werk doen in hun beroep of wereldlijke aangelegenheden.

Ten tweede. Als een heilige dag afgezonderd tot eer van de heilige God, en besteed moeten worden in heilige oefeningen van de Godsvrucht. God heeft, door hem te zegenen, hem heilig gemaakt, zij moeten, door hem plechtig te zegenen, de dag heilig houden, en hem niet vervreemden voor andere doeleinden dan die voor welke het onderscheid tussen die dag en andere dagen gemaakt was.

c. Wie hem moeten waarnemen. *Gij, en uw zoon, en uw dochter.* De vrouw wordt niet genoemd, omdat zij verondersteld wordt een te zijn met haar man, en bij hem te zijn, en zo hij de sabbat heiligt dan wordt als zeker waargenomen, dat zij zich met hem zal verenigen. Maar de overigen van het gezin worden afzonderlijk vermeld, kinderen en dienstboden moeten de sabbat houden overeenkomstig hun leeftijd en vermogen. Hierin evenals in andere zaken, de Godsdienst betreffende, wordt verwacht, dat de hoofden van de gezinnen zorgdragen, niet alleen om zelf de Heere te dienen, maar dat ook hun huizen Hem zullen dienen, of dat het tenminste niet door hun verzuim is, zo zij het niet doen Jozua 24:15. Zelfs de vreemdelingen, of Jodengenoten, moeten een verschil maken tussen die dag en andere dagen, hetgeen, hoewel het hun enig bedwang oplegde, toch een gelukkige aanduiding bleek te zijn van Gods voornemen van de genade, om na verloop van tijd de heidenen in te brengen in de kerk, opdat zij delen mochten in de weldaden van de sabbat. Vergelijk Jesaja 56:6, 7. God neemt kennis van hetgeen wij doen, inzonderheid van hetgeen wij doen op sabbatdagen, al zouden wij ons ook ergens bevinden, waar wij vreemdelingen zijn.

d. Een bijzonder memorandum op die plicht gelegd: *Gedenk hem.* Er wordt mee te kennen gegeven, dat de sabbat tevoren ingesteld en waargenomen werd, maar in hun dienstbaarheid in Egypte hadden zij òf de berekening er van verloren, òf zij werden door hun aandrijvers teruggehouden van hem waar te nemen, òf zij hadden door grote ontaarding en onverschilligheid in Godsdienstige zaken er de waarneming van nagelaten, en daarom was het nodig hen er aan te herinneren. Verzuimde plichten blijven plichten, niettegenstaande ons verzuim. Het geeft ook te kennen, beide dat wij geneigd zijn hem te vergeten en dat het ons belang is hem te gedenken. Sommigen menen dat het ook de voorbereiding aanduidt, die wij voor de sabbat moeten maken, wij moeten er aan denken voordat hij komt, opdat wij, als hij gekomen is, hem heiligen en er de plicht van waarnemen.

B. De redenen van dit gebod.

a. Wij hebben tijd genoeg voor onszelf op de zes andere dagen: *zes dagen zult gij arbeiden*. Wij hebben tijd genoeg om onszelf te dienen in deze zes dagen, laat ons op de zevende God dienen, en tijd genoeg om ons te vermoeien, op de zevende zal het een vriendelijkheid zijn ons tot rusten te verplichten.

b. Dit is Gods dag, het is *de sabbat des Heeren uws Gods*, niet slechts ingesteld door Hem maar gewijd aan Hem, het is heiligschennis hem te vervreemden, de heiliging er van zijn wij schuldig.

c. Hij is bestemd ter gedachtenis aan de schepping van de wereld, en moet dus waargenomen worden ter ere van de Schepper, als een verbinden van onszelf om Hem te dienen, en een aanmoediging om op Hem te vertrouwen, die hemel en aarde gemaakt heeft. Door de heiliging van de sabbat verklaarden de Joden, dat zij de God aanbaden, die de wereld gemaakt heeft, en aldus onderscheidden zij zich van alle andere volken, die goden aanbaden welke zij zelf gemaakt hadden.

d. God heeft ons een voorbeeld gegeven van rust na zes dagen van arbeid, *Hij rustte op de zevende dag*. Hij had een welbehagen in zichzelf, *en verheugde zich in het werk van Zijn handen*, om ons te leren om op die dag een welbehagen te hebben in Hem, ons in Hem te verlustigen, en Hem de heerlijkheid toe te brengen voor Zijn werk Psalm 92:5. De sabbat begon in de voleindiging van het werk van de schepping zo zal de eeuwige sabbat beginnen in de voleindiging van het werk van de voorzienigheid en verlossing, en wij nemen de wekelijkse sabbat waar in de verwachting van deze, zowel als ter herinnering aan die, en in beide ons schikkende naar Hem, die wij aanbidden.

e. Hij zelf heeft *de sabbatdag gezegend en hem geheiligd*, Hij heeft er eer op gelegd, door hem voor zich af te zonderen, het is de geheiligde des Heeren, die te eren is, en Hij heeft er zegeningen op gesteld, die Hij ons heeft aangemoedigd om van Hem te verwachten in de Godsdienstige waarneming van die dag, het is de dag, die de Heere gemaakt heeft, laat ons dan niet doen wat wij kunnen om hem af te breken, Hij heeft hem gezegend, geëerd en geheiligd, laat ons hem niet ontheiligen, onteren, en datgene gelijkstellen met de gewone tijd, hetwelk door Gods zegen aldus geëerd en onderscheiden werd.

Exodus 20:12-17

Wij hebben hier de wetten van de tweede tafel, zoals zij gewoonlijk genoemd worden, de laatste zes van de tien geboden welke onze plicht bevatten jegens onszelf en jegens elkaar en een verklaring zijn van het tweede grote gebod: gij *zult uw naaste liefhebben als uzelf.* Gelijk Godsvrucht een wezenlijk bestanddeel is van algemene gerechtigheid, zo is rechtvaardigheid tegenover mensen een onmisbaar bestanddeel van de ware Godsdienst. Godsvrucht en eerlijkheid moeten samengaan.

I. Het vijfde gebod betreft onze plichten tegenover onze bloedverwanten, de plicht van kinderen jegens hun ouders, is de enige die bijzonder genoemd wordt: *Eert uw vader en uw moeder,* waarin opgesloten ligt:

1. Een betamelijke achting voor hun persoon, een innerlijke waardering van hen, welke zich bij alle gelegenheden naar buiten openbaart in ons gedrag jegens hen: "een ieder zal zijn moeder en zijn vader vrezen" Leviticus 19:3, wij moeten hen ontzien, Hebreeën 12:9. Het tegenovergestelde hiervan is hen te bespotten en te verachten, Spreuken 30:17.

2. Gehoorzaamheid aan hun wettige bevelen, aldus wordt het verklaard in Efeziers 6:1-3, Gij kinderen, zijt uw ouderen gehoorzaam, komt als zij u roepen, gaat als zij u zenden, doet wat zij u gebieden, laat af van hetgeen zij u verbieden, en doet dit, als kinderen, blijmoedig en uit een beginsel van liefde. Al hebt gij ook gezegd: "Wij willen niet", zo hebt daarna berouw daarvan en gehoorzaamt, Mattheus 21:29.

3. Onderworpenheid aan hun bestraffingen en onderrichtingen, niet slechts aan de goeden en zachtmoedigen, maar ook aan de harden, uit gewetensdrang tegenover God.

4. Over zich te beschikken naar de raad en de leiding en met de toestemming van de ouders, hun goed niet vervreemdende dan met hun goedkeuring.

5. In alles er naar strevende om de troost te wezen hunner ouders, en hun de ouderdom licht te maken, hen onderhoudende als zij dit nodig hebben, hetgeen onze Heiland zegt inzonderheid de bedoeling te zijn van dit gebod, Mattheus 15:4-6

De reden, aan dit gebod toegevoegd, is een belofte: *opdat uw dagen verlengd worden in het land, dat u de Heere uw God geeft.* Daar Hij in de inleiding tot de geboden Zijn uitvoeren van hen uit Egypte vermeld heeft als een reden voor hun gehoorzaamheid, maakt Hij hier, aan het begin van de tweede tafel, melding van Zijn inbrengen van hen in Kanaän als nog een reden hiervoor, dat goede land moeten zij, nu zij zich in de woestijn bevinden, in hun gedachten voor hun ogen hebben. Als zij in dat land gekomen zullen zijn, moeten zij ook gedenken dat zij wèl acht hadden te geven op zichzelf, en dat, zo zij zich niet goed gedroegen, hun dagen verkort zullen worden in dat land, de dagen van bijzondere personen, die er van afgesneden zullen worden, zowel als de dagen hunner natie, die er uit verdreven zal worden. Maar hier wordt een lang leven in dat goede land in het bijzonder beloofd aan gehoorzame kinderen. Zij, die hun plicht betrachten jegens hun ouders, zullen zeer waarschijnlijk het genot hebben van hetgeen hun ouders voor hen vergaderen en hun nalaten, zij, die hun ouders ondersteunen, zullen bevinden dat God, de Vader van allen hen zal ondersteunen. Deze belofte is verklaard in Efeziers 6:3. "Opdat het u welga," en "dat gij lang leeft op de aarde." Zij, die in nauwgezetheid voor God dit en de overige van Gods geboden houden, kunnen er zeker van wezen dat het hun

zal welgaan, en dat zij zolang op de aarde zullen leven, als de oneindige Wijsheid het goed voor hen acht, en zo hun dagen op aarde verkort mochten wezen, zal hun dit overvloedig vergoed worden in eeuwig leven, het hemelse Kanaän dat God hun geven zal.

II. Het zesde gebod betreft ons leven en het leven van onze naasten, vers 13. *"Gij zult niet doodslaan,* gij zult niets onrechtvaardig doen dat schadelijk of nadelig is voor de gezondheid, het welzijn en het leven van uzelf, of van anderen". Dit is een van de wetten van de natuur, en er werd zeer krachtig op aangedrongen in de wetten, die aan Noach en zijn zonen werden gegeven, Genesis 9:5, 6. Het verbiedt geen doden in wettige krijg, of in noodwendige zelfverdediging, of het ter dood brengen van misdadigers op bevel van de overheid want dit alles strekt tot bewaring van het leven, maar het verbiedt alle boosaardigheid en haat jegens iemands persoon (want die zijn broeder haat is een doodslager) en alle persoonlijke wraakoefening, die hieruit voortkomt, evenals alle roekeloze toorn door plotselinge terging of belediging, of kwetsing in woord of daad, of bedoeling, in hartstocht of drift. Onze Heiland geeft de verklaring hiervan in Mattheus 5:22. En het verbiedt, als hetgeen het ergste is van alles, vervolging, het bloed te vergieten van de onschuldigen en de heiligen, die op de aarde zijn.

III. Het zevende gebod betreft onze eigen en onzes naasten kuisheid, vers 14. *Gij zult niet echtbreken,* vers 14. Onze Heiland plaatst het voor het zesde gebod, Markus 10:19. *Gij zult geen overspel doen, gij zult niet doden,* want onze kuisheid moet ons zo lief zijn als het leven en wij moeten even bevreesd zijn voor wat het lichaam verontreinigt, als voor hetgeen het lichaam doodt. Dit gebod verbiedt alle daden van onreinheid, met al de vleselijke lusten die deze daden teweegbrengen en krijg voeren tegen de ziel, en al die praktijken of gewoonten, welke deze vleselijke lusten opwekken en koesteren, zoals aanzien, om te begeren, dat, zegt ons Christus, door dit gebod verboden wordt, Mattheus 5:28.

IV. Het achtste gebod betreft onze eigen of onzes naasten bezittingen, vers 15. Gij zult *niet stelen.* Hoewel God hun onlangs geboden en toegelaten had de Egyptenaars te beroven, bij wijze van rechtvaardige weerwraak heeft Hij toch niet bedoeld of gewild, dat zij dit als een precedent zouden stellen, en dat het hun aldus vergund zou wezen elkaar te beroven. Dit gebod verbiedt ons ons te beroven van hetgeen wij hebben, door een zondig uitgeven of doorbrengen, of van het gebruik en genot er van door een zondig sparen, en anderen te beroven, door de oude landpalen te verzetten, onzes naasten rechten te verkorten, hem het goed te ontnemen van zijn persoon, zijn huis of zijn akker, met geweld of tersluiks, bij koop of verkoop hem te verschalken, niet terug te geven wat geleend of gevonden is, rechtmatige schulden achter te houden, evenals ook huurpenningen en loon. En het verbiedt ons wat het ergste van alles is: het publiek te beroven in de munt en ‘s lands inkomsten, of in hetgeen aan de instandhouding van de Godsdienst gewijd is.

V. Het negende gebod betreft onze eigen en onzes naasten goeden naam, vers 16. *Gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste.* Dit verbiedt:

1. Vals te spreken omtrent enigerlei zaak, liegen, dubbelzinnig spreken, of op enigerlei wijze iets te verzinnen dat ten doel heeft anderen te bedriegen.

2. Onrechtvaardig tegen onze naaste te spreken, ten nadele van zijn eer en goeden naam, en:

3. Hetgeen de schuld van beide deze overtredingen in zich sluit. Valse getuigenis tegen hem af te leggen, hem dingen ten laste leggende, waarvan hij niets weet, hetzij onder ede voor het gerecht, waardoor het derde gebod, en het zesde, of achtste overtreden wordt, zowel als dit negende, of buiten het gerecht, in gewone gesprekken, lasteren, kwaadspreken, praatjes rondstrooien, verzwaren hetgeen verkeerd gedaan is, het verkeerde erger voorstellen dan het eigenlijk is, en op enigerlei wijze onze reputatie op te bouwen op de ruïne van die onzes naasten.

Vl. Het tiende gebod raakt de wortel, vers 17. *Gij zult niet begeren.* De vorige geboden verbieden stilzwijgend alle begeerte om te doen hetgeen voor onze naaste schadelijk is, dit verbiedt alle onmatig begeren naar hetgeen ons gerieflijk of aangenaam is. "Ach had ik maar het huis van deze of die! Had ik maar de vrouw van die man! Had ik maar de bezitting, het land, het buitengoed van die man!" Dit is zeer zeker de taal van de ontevredenheid met hetgeen wij zelf hebben, en van afgunst op hetgeen een ander heeft, en dat zijn de zonden, die hier voornamelijk verboden worden. Toen door Gods genade aan Paulus de schellen van de ogen zijn afgevallen, heeft hij gezien, dat deze wet: *Gij zult niet begeren* al die ongeregelde lusten en begeerten verbiedt, die de eerstgeborenen zijn van onze verdorven natuur, het eerste opkomen van de zonde, die in ons woont, en het begin van alle zonde, die door ons bedreven wordt, dat is de begeerlijkheid, die hij zegt niet geweten te hebben zonde te zijn, indien dit gebod, toen het in de kracht er van tot zijn consciëntie kwam, het hem niet had getoond, Romeinen 7:7. God geve ons allen ons aangezicht te zien in de spiegel van deze wet, en ons hart onder haar bestuur te stellen!

Exodus 20:18-21

Merk op:

I. De buitengewone verschrikking, waarmee de wet gegeven was, nooit was iets met zo ontzaglijke pracht en plechtigheid gesproken, op ieder woord werd nadruk gelegd, de volzinnen gepauzeerd, en die tussenpozen gingen vergezeld van donderen en bliksemen, veel luider en veel schitterender ongetwijfeld dan gewoonlijk. En waarom is de wet op die vreselijke wijze, met zo aangrijpende, ontzaglijke plechtigheid gegeven?

1. Het was bedoeld om eens voor altijd een door de zinnen waarneembare openbaring te geven van de heerlijke majesteit Gods ter ondersteuning van ons geloof hieromtrent, opdat wij, wetende de schrik des Heeren, bewogen zullen worden om in Zijn vreze te leven.

2. Het was een proeve, of voorbeeld, van de verschrikkingen bij het algemene oordeel wanneer de zondaren ter verantwoording geroepen zullen worden wegens hun overtreden van deze wet. De bazuin van de aartsengel zal dan een alarm blazen, om de komst des Rechters aan te kondigen, en een vuur zal voor Zijn aangezicht verteren.

3. Het was een aanduiding van de verschrikking, teweeggebracht door de overtuiging van zonde, welke de wet geeft in de consciëntie, ten einde de ziel te bereiden voor de vertroostingen des Evangelies. Aldus werd de wet door Mozes gegeven op zo'n wijze, dat de mensen er door verschrikt en verootmoedigd werden, opdat de genade en de waarheid, welke door Jezus Christus zijn geworden, des te meer welkom zouden zijn. De apostel beschrijft uitvoerig dit voorbeeld van de verschrikking van die bedeling om er onze voorrechten als Christenen des te helderder door te doen uitkomen in het licht, de vrijheid en de blijdschap van de Nienwtestamentische bedeling, Hebreeën 12:18 en verv.

ll. De indruk, die voor het ogenblik op het volk er door teweeggebracht werd, hun hart zou ook we! heel stomp en verstijfd geweest moeten zijn, indien zij er niet door aangedaan waren.

1. *Zij weken af en stonden van verre,* vers 18. Eer God begon te spreken, drongen zij vooruit om te zien, Hoofdstuk 19:21, maar nu waren zij voor goed genezen van deze vermetelheid en hadden zij geleerd op hun plaats te blijven.

2. Zij *baden dat het woord tot hen niet meer zou gedaan worden,* Hebreeën 12:19, maar verzochten dat God tot hen zou spreken door Mozes, vers 19. Hiermede verplichtten zij zich om te berusten in het middelaarschap van Mozes, zij zelf benoemden hem als een geschikt persoon om te handelen tussen hen en God, en beloofden naar hem als Gods boodschapper te horen. Hiermede leren zij ook ons te berusten in, en in te stemmen met, de methode, die de oneindige Wijsheid volgt van tot ons te spreken door mensen als wij zelf zijn, wier verschrikking ons niet zal beroeren, en wier hand over ons niet zwaar zal zijn. Eenmaal heeft God het beproefd om onmiddellijk tot de kinderen van de mensen te spreken, maar het bleek dat zij het niet konden dragen, zij werden daardoor veeleer van God weggedreven, dan dat zij er door tot Hem gebracht werden, en zoals in de uitkomst gebleken is, heeft het hen wel verschrikt, maar toch niet teruggehouden van afgoderij, want spoedig daarna hebben zij het gouden kalf aangebeden. Laat ons dus tevreden zijn met de onderrichtingen, ons gegeven door de Schrift en de bediening des Evangelies, want indien wij deze niet geloven, zouden wij ook

niet bewogen worden, al zou God in donderen en bliksemen tot ons spreken, zoals Hij op de berg Sinaï gedaan heeft, hier werd deze zaak dus beslist.

III. De bemoediging, die Mozes hun gaf door hun Gods bedoeling te verklaren in deze verschrikking, vers 20. *Vreest niet,* dat is: "Denkt niet dat de donderen en bliksemen bestemd of bedoeld zijn u te verderven," want dat was het, dat zij vreesden, vers 19, *opdat wij niet sterven.* Donderen en bliksemen waren een van de plagen over Egypte, maar Mozes wilde dat zij niet zouden denken, dat deze donderen en bliksemen op dezelfde boodschap tot hen waren uitgezonden, als tot de Egyptenaren, neen, zij waren gezonden:

1. Om hen te beproeven, te zien hoe het hun zou aanstaan om met God zelf te handelen zonder een middelaar, en hen aldus te doen zien, hoe bewonderenswaardig Gods keuze voor hen was, door Mozes in dat ambt te stellen. Sedert Adam op het horen van Gods stem in de hof gevlucht is, heeft de zondige mens het niet kunnen verdragen om, hetzij tot God te spreken, of onmiddellijk van Hem te horen.

2. Om hen bij hun plicht te houden, en hun zondigen tegen God te voorkomen. Hij bemoedigt hen, zeggende: *Vreest niet,* maar zegt hun toch, dat God aldus tot hen sprak *opdat Zijn vreze voor hun aangezicht zou zijn.* Wij moeten niet vrezen met schrik, of ontzetting-met de vrees, die pijn heeft, die slechts voor het ogenblik op de verbeelding werkt en ons doet beven, dienstbaarheid teweegbrengt, ons verraadt aan Satan en vervreemdt van God, maar wij moeten altijd eerbied in ons hart hebben voor Gods majesteit, vreze voor Zijn ongenoegen, en gehoorzaam achtgeven op Zijn soeverein gezag over ons. Die vreze zal ons opwekken en aansporen tot onze plicht, ons zorgzaam en voorzichtig maken in onze wandel, en aldus "beroerd te zijn en niet te zondigen," Psalm 4:4.

IV. De voortgang van hun gemeenschapsoefening met God door het middelaarschap van Mozes, vers 21. Terwijl het volk van verre bleef staan, bewust van schuld, en bevreesd voor Gods toorn, *naderde Mozes tot de donkerheid,* hij werd gedrongen om te naderen, zoals de eigenlijke betekenis is van het woord. Uit zichzelf durfde Mozes niet naar de dikke duisternis gaan, indien God hem niet geroepen en aangemoedigd had, en, gelijk sommigen van de rabbijnen onderstellen, een engel gezonden had om hem bij de hand te nemen en hem er heen te voeren. Aldus is van de grote Middelaar gezegd: "Ik zal hem doen naderen," Jeremia 30:21, en door Hem is het, dat ook wij toegang hebben, Efeziers 3:12.

Exodus 20:22-26

Mozes heengegaan zijnde *naar de donkerheid, alwaar God was,* sprak God daar alleen tot zijn oren, in stilte en zonder verschrikking, al hetgeen nu volgt tot aan het einde van hoofdstuk 23, hetgeen over het algemeen een verklaring is van de tien geboden, en hij moest dit, eerst mondeling en later in geschrift, overbrengen aan het volk. De wetten, vervat in deze verzen, hebben betrekking op de eredienst Gods.

I. Het wordt hun hier verboden beelden te maken ter aanbidding, vers 22, 23. *Gij hebt gezien, dat Ik met ulieden van de hemel gesproken heb,* (zo groot was Zijn vriendelijke minzaamheid, veel groter dan van een machtig aards vorst, als hij gemeenzaam tot een troep bedelaars zou spreken) *gij zult nevens Mij geen zilveren goden maken.* Deze herhaling van het tweede gebod komt hier voor, hetzij:

1. Als wijzende op hetgeen God voornamelijk bedoelde met hem op deze wijze de wet te geven, namelijk op hun bijzondere neiging tot afgoderij, en het zeer bijzondere zondige van die misdaad. Tien geboden had God hun gegeven, maar Mozes krijgt bevel om hun in het bijzonder de eerste twee in te prenten. Zij moeten er geen van vergeten, maar deze twee moeten zij zeer bijzonder gedenken. Of:

2. Als wijzende op hetgeen terecht afgeleid kan worden van Gods spreken tot hen, zoals Hij tot hen gesproken heeft. Hij had hun genoeg overtuigende bewijzen gegeven van Zijn tegenwoordigheid in hun midden, zij hadden het niet nodig beelden van Hem te maken alsof Hij afwezig ware. Daarenboven: zij hadden alleen gezien, dat Hij tot hen sprak, zij hadden generlei gelijkenis gezien, zodat zij generlei beeld van God konden maken. En dat Hij zich alleen door de stem aan hen openbaarde, heeft het hun duidelijk getoond, dat zij zodanig beeld niet moesten maken, maar hun gemeenschap met God moesten onderhouden door Zijn woord, en op geen andere wijze.

Er worden hier twee argumenten aangeduid tegen het aanbidden van beelden.

a. Dat zij hiermede God zouden beledigen, te kennen gegeven in dit: Gij *zult nevens Mij niet maken zilveren goden.* Al geven zij ook voor ze slechts te aanbidden als voorstellingen van God, maken zij ze in werkelijkheid toch tot mededingers van God, hetgeen Hij niet zou dulden of verdragen.

b. Dat zij hiermede zichzelf zouden misleiden, te kennen gegeven in dit: en gouden goden zult gij u niet maken, denkende dat zij u zullen helpen in uw aanbidding, zult gij haar in werkelijkheid verderven en uzelf bedriegen. In het eerst schijnen zij hun beelden ter aanbidding van goud en zilver gemaakt te hebben, voorgevende dat zij door het kostbare van deze metalen God eerden, en om zich door de glans en de schittering er van onder de indruk te brengen van Zijn heerlijkheid, maar zelfs hierin hebben zij de waarheid Gods veranderd in de leugen, en zo werden zij rechtvaardig langzamerhand overgeleverd aan zo’n kracht van de dwaling, dat zij beelden van hout en steen gingen aanbidden.

II. Hier wordt hun een voorschrift gegeven voor het maken van altaren ter Godsverering. Het is bedoeld voor altaren bij sommige gelegenheden, zoals zij er nu oprichtten in de woestijn, voordat de tabernakel gebouwd was en later bij sommige plotselinge gelegenheden voor een tijdelijk gebruik, zoals het altaar, gebouwd door Gideon, Richteren 6:24, door Manoach,

Richteren 13:19, door Samuël, 1 Samuel 7:17, en door vele anderen. Wij kunnen onderstellen dat, nu het volk van Israël zo ontroerd en getroffen was door Gods glorierijke openbaring van zichzelf aan hen, als zij geweest schijnen te zijn, er velen onder hen waren die onder grote drang van Godsdienstige ijver Gode offeranden wilden brengen, en dewijl er, om te kunnen offeren, een altaar nodig was, wordt hun hier bevolen:

1. Hun altaren zeer eenvoudig te maken, hetzij van *aarde,* of van *ongehouwen steen, vers* 24, 25. Om niet in verzoeking te komen van aan een gesneden beeld te denken, mogen zij niet eens een vorm of gestalte geven aan de stenen, waarvan zij hun altaren maakten maar moesten die, zoals zij waren, ruw op elkaar stapelen. Daar deze regel voorgeschreven werd voor de inzetting van de ceremoniële wet, wordt hiermede te kennen gegeven dat, na het einde van het tijdperk van deze wet, eenvoudigheid als het schoonste versiersel aangenomen zal worden van de uitwendige dienst van de Godsverering, en dat de Evangelische eredienst met geen uitwendige pracht of schittering gepaard moet gaan. De heerlijkheid des heiligdoms heeft geen verf nodig, en diegenen bewijzen aan de bruid van Christus geen dienst, die haar, zoals de kerk van Rome doet, in hoerenversiersel kleden, een altaar van aarde is het beste.

2. Hun altaren zeer laag te maken, vers 26, zodat zij er niet met trappen behoefden op te klimmen. Hoe hoger het altaar was en hoe meer nabij de hemel, hoe welbehaaglijker het offer zou zijn, was een dwaas denkbeeld van de heidenen, die daarom hoge plaatsen verkozen, in tegenstelling hiervan en om te tonen dat het de verheffing des harten is en niet van het offer, waar God op ziet, wordt hun hier bevolen hun altaren zeer laag te maken. Wij kunnen aannemen dat de altaren, die zij in de woestijn oprichtten, en ook andere, die slechts tijdelijk dienst deden, bestemd waren voor het offer van een enkel dier maar het altaar in Salomo's tempel, dat veel langer en breder gemaakt moest worden, opdat er vele offers tegelijk op gebracht konden worden, was tien ellen hoog, opdat de hoogte er van in goede evenredigheid zou zijn met de lengte en breedte, en om daarop te komen waren er trappen nodig, die echter ongetwijfeld zo ingericht waren, dat er de ongelegenheid door voorkomen werd, waarvan hier gesproken wordt, namelijk *het ontdekken hunner schaamte.*

III. Hun wordt hier de verzekering gegeven van Gods genadig aannemen van hun dienst van de Godsvrucht, overal waar die geschiedt in overeenstemming met Zijn wil, vers 24. *Aan alle plaats, daar Ik Mijns naams gedachtenis stichten zal,* of waar Mijn naam herdacht wordt dat is: waar Ik vereerd en aangebeden word in oprechtheid, *zal Ik tot u komen en zal u zegenen.* Later heeft God een bijzondere plaats gekozen om Zijns naams gedachtenis te stichten, maar nu die plaats onder het Evangelie weggenomen is, en de mensen aangemoedigd worden om overal te bidden, herleeft deze belofte in haar volle kracht, namelijk dat, overal waar Gods volk in Zijn naam samenkomt om Hem te aanbidden, Hij in hun midden zijn zal. Hij zal hen eren door Zijn tegenwoordigheid en hen belonen met de gaven van Zijn genade, Hij zal tot hen komen en hen zegenen, en meer dan dit behoeven wij niet te begeren tot versiering of opluistering van onze plechtige samenkomsten.

HOOFDSTUK 21

1 Dit nu zijn de rechten, die gij hun zult voorstellen.
2 Als gij een Hebreeuwsen knecht kopen zult, die zal zes jaren dienen; maar in het zevende zal hij voor vrij uitgaan, om niet.
3 Indien hij met zijn lijf ingekomen zal zijn, zo zal hij met zijn lijf uitgaan; indien hij een getrouwd man was, zo zal zijn vrouw met hem uitgaan.
4 Indien hem zijn heer een vrouw gegeven, en zij hem zonen of dochteren gebaard zal hebben, zo zal de vrouw en haar kinderen haars heren zijn, en hij zal met zijn lijf uitgaan.
5 Maar indien de knecht ronduit zeggen zal: Ik heb mijn heer, mijn vrouw en mijn kinderen lief, ik wil niet vrij uitgaan;
6 Zo zal hem zijn heer tot de goden brengen, daarna zal hij hem aan de deur, of aan den post brengen; en zijn heer zal hem met een priem zijn oor doorboren, en hij zal hem eeuwiglijk dienen.
7 Wanneer nu iemand zijn dochter zal verkocht hebben tot een dienstmaagd, zo zal zij niet uitgaan, gelijk de knechten uitgaan.
8 Indien zij kwalijk bevalt in de ogen haars heren, dat hij haar niet ondertrouwd heeft, zo zal hij haar doen lossen; aan een vreemd volk haar te verkopen zal hij niet vermogen, dewijl hij trouweloos met haar gehandeld heeft.
9 Maar indien hij haar aan zijn zoon ondertrouwt, zo zal hij met haar doen naar het recht der dochteren.
10 Indien hij voor zich een andere neemt, zo zal hij aan deze haar spijs, haar deksel, en haar huwelijksplicht niet onttrekken.
11 En indien hij haar deze drie dingen niet doet, zo zal zij om niet uitgaan, zonder geld.
12 Wie iemand slaat, dat hij sterft, die zal zekerlijk gedood worden.
13 Doch die hem niet nagesteld heeft, maar God heeft hem zijn hand doen ontmoeten, zo zal Ik u een plaats bestellen, waar hij henen vliede.
14 Maar indien iemand tegen zijn naaste moedwillig gehandeld heeft, om hem met list te doden, zo zult gij denzelven van voor Mijn altaar nemen, dat hij sterve.
15 Zo wie zijn vader of zijn moeder slaat, die zal zekerlijk gedood worden.
16 Verder, zo wie een mens steelt, hetzij dat hij dien verkocht heeft, of dat hij in zijn hand gevonden wordt, die zal zekerlijk gedood worden.
17 Wie ook zijn vader of zijn moeder vloekt, die zal zekerlijk gedood worden.
18 En wanneer mannen twisten, en de een slaat den ander met een steen, of met een vuist, en hij sterft niet, maar valt te bedde;
19 Indien hij weder opstaat, en op straat gaat bij zijn stok, zo zal hij, die hem sloeg, onschuldig zijn; alleen zal hij geven hetgeen hij verzuimd heeft, en hij zal hem volkomen laten helen.
20 Wanneer ook iemand zijn dienstknecht of zijn dienstmaagd met een stok slaat, dat hij onder zijn hand sterft, die zal zekerlijk gewroken worden.
21 Zo hij nochtans een dag of twee dagen overeind blijft, zo zal hij niet gewroken worden; want hij is zijn geld.
22 Wanneer nu mannen kijven, en slaan een zwangere vrouw, dat haar de vrucht afgaat, doch geen dodelijk verderf zij, zo zal hij zekerlijk gestraft worden, gelijk als hem de man der vrouw oplegt, en hij zal het geven door de rechters.
23 Maar indien er een dodelijk verderf zal zijn, zo zult gij geven ziel voor ziel,
24 Oog voor oog, tand voor tand, hand voor hand, voet voor voet.
25 Brand voor brand, wond voor wond, buil voor buil.
26 Wanneer ook iemand het oog van zijn dienstknecht, of het oog van zijn dienstmaagd slaat, en verderft het, hij zal hem vrij laten gaan voor zijn oog.

27 En indien hij een tand van zijn dienstknecht, of een tand van zijn dienstmaagd uitslaat, zo zal hij hem vrijlaten voor zijn tand.
28 En wanneer een os een man of een vrouw stoot, dat hij sterft, zal de os zekerlijk gestenigd worden, en zijn vlees zal niet gegeten worden; maar de heer van den os zal onschuldig zijn.
29 Maar indien de os te voren stotig geweest is, en zijn heer is daarvan overtuigd geweest, en hij hem niet bewaard heeft, en hij doodt een man of een vrouw, zo zal die os gestenigd worden, en zijn heer zal ook gedood worden.
30 Indien hem losgeld opgelegd wordt, zo zal hij tot lossing zijner ziel geven naar alles, wat hem zal opgelegd worden;
31 Hetzij dat hij een zoon gestoten heeft, of een dochter gestoten heeft, naar dat recht zal hem gedaan worden.
32 Indien de os een knecht of een dienstmaagd stoot, hij zal zijn heer dertig zilverlingen geven, en de os zal gestenigd worden.
33 En wanneer iemand een kuil opent, of wanneer iemand een kuil graaft, en hij dekt hem niet toe, en een os of ezel valt daarin;
34 De heer des kuils zal het vergelden; hij zal aan deszelfs heer het geld wederkeren; doch dat dode zal zijns wezen.
35 Wanneer nu iemands os den os van zijn naaste kwetst, dat hij sterft, zo zal men den levenden os verkopen, en het geld daarvan half en half delen, en den dode zal men ook half en half delen.
36 Of is het kennelijk geweest, dat die os van te voren stotig was, en zijn heer heeft hem niet bewaard, zo zal hij in alle manier os voor os vergelden; doch de dode zal zijns wezen.

De wetten, in dit hoofdstuk vermeld hebben betrekking op het vijfde en zesde gebod, en hoewel zij niet in alles passen bij onze instellingen, in het bijzonder ten opzichte van dienstbaarheid, en de strafbepalingen er aan verbonden voor ons niet bindend zijn, zijn zij toch van groot nut voor de verklaring van de zedelijke wet en de regels van het natuurlijk recht. Er zijn hier verschillende uitbreidingen,

I. Van het vijfde gebod, welke bijzondere betrekkingen betreffen.

1. De plicht van meesters jegens hun dienstboden! hun dienstknechten, vers 2-6, en dienstmaagden, vers 7-11.

2. De straf van ongehoorzame kinderen, die hun ouders slaan, vers 15, of hen vloeken, vers 17.

II. Van het zesde gebod, dat verbiedt geweld te plegen aan een mens. Hier zijn wetten:

1. Betreffende moord, vers 12-14.

2. Het stelen van mensen, vers 16.

3. Twist en aanranding, vers 18, 19.

4. Het tuchtigen van dienstknecht of dienstmaagd, vers 20, 21.

5. Het slaan van een zwangere vrouw, vers 22, 23.

6. De wet van de wedervergelding, vers 24, 25.

7. Het verminken van een dienstknecht of een dienstmaagd, vers 26, 27.

8. Het stoten van een os, vers 28-32.

9. Schade door het openen van een kuil, vers 33, 34.

10. Het stoten, of vechten van vee, vers 35, 36.

Exodus 21:1-11

Het eerste vers is de algemene titel, of opschrift, van de wetten, die in dit en de volgende twee hoofdstukken vervat zijn, sommige ervan hebben betrekking op de Godsverering, maar de meeste raken de verhouding tussen mens en mens. Daar hun regering zuiver theocratisch was, is hetgeen in andere staten door de menselijke wijsheid wordt bepaald, onder hen door Goddelijke verordening vastgesteld, zodat de inrichting hunner regering bijzonder geschikt was om hen gelukkig te maken. Deze wetten worden rechten genoemd, omdat zij door oneindige wijsheid en in billijkheid samengesteld zijn, en omdat hun rechters daarnaar recht moesten spreken. God heeft ze aan Mozes overgegeven, en hij moest ze overgeven aan het volk. In de twijfelachtige gevallen, die tot nu toe waren voorgekomen, heeft Mozes er God in het bijzonder naar gevraagd zoals blijkt in Hoofdstuk 18:15, maar nu heeft God hem algemene inzettingen of landswetten gegeven om naar deze in bijzondere gevallen uitspraak te doen, en die uitspraak ook toe te passen op gelijksoortige gevallen, die kunnen voorkomen en dezelfde reden hebbende, ook onder dezelfde regel komen.

Hij begint met de wetten betreffende dienstknechten, en gebiedt hun barmhartigheid en gematigdheid jegens hen. De Israëlieten waren kort tevoren nog zelf slaven geweest, en opdat zij, nu zij niet slechts hun eigen heren en meesters zijn geworden, maar ook meesters van dienstknechten, hun dienstknechten niet zullen gaan mishandelen, zoals zij zelf door de Egyptische aandrijvers mishandeld en met hardheid geregeerd werden, zijn er door deze wetten voorzieningen gemaakt voor een zachte, vriendelijke behandeling van dienstknechten of slaven. Als zij, die macht over ons hadden, beledigend of hard voor ons waren, dan zal ons dit volstrekt niet verontschuldigen, als wij evenzo beledigend en hard zijn voor hen, over wie wij macht hebben, integendeel onze misdaad wordt er door verzwaard, omdat wij in zo’n geval lichter onze ziel in de plaats van hun ziel kunnen stellen, dat is kunnen komen in hun gevoel. Hier is

1. Een wet betreffende *dienstknechten*, verkocht, hetzij door henzelf, of door hun ouders uit armoede, of door de rechters als straf voor hun misdaden, zelfs deze mochten-als zij Hebreeën waren-op zijn langst slechts zeven jaren in slavernij zijn, want men nam aan dat zij gedurende die tijd genoeg voor hun dwaasheid of misdaad geboet hadden. Aan het einde van zeven jaren moest de knecht of vrij uitgaan, vers 2, 3, of zijn dienstbaarheid zou van nu voortaan zijn eigen keus zijn, vers 5, 6. Indien hem door zijn meester een vrouw was gegeven en hij bij deze kinderen had, dan mocht hij ze of verlaten en zelf vrij uitgaan, of, indien hij vrouw en kinderen zo liefhad, dat hij liever met hen in dienstbaarheid wilde blijven dan zonder hen in vrijheid te komen, dan moest hij zijn oor aan de deurpost laten doorboren, en dienen tot aan de dood zijns meesters of tot aan het jubeljaar. Door deze wet heeft God aan de Hebreeuwse dienstknechten geleerd een edele liefde te hebben voor vrijheid, want zij zijn de vrijgelatenen des Heeren, er moest een schandmerk geplaatst worden op hem, die de vrijheid weigert als hij haar kan verkrijgen, al is het ook, dat zijn weigering voortkomt uit overwegingen, die anderszins loffelijk zijn. Zo moeten Christenen, duur gekocht zijnde en geroepen tot vrijheid, geen dienstknechten worden van de mensen, noch van de lusten van de mensen 1 Corinthiërs 7:23. Er is een vrije en vorstelijke geest, die ten zeerste helpt om een Christen te ondersteunen, Psalm 51:14. Evenzo heeft Hij aan de Hebreeuwse meesters geleerd hun arme dienstknechten niet te vertreden, wetende dat zij niet slechts door hun geboorte hun gelijken waren, maar dit binnen weinige jaren weer zouden worden. Zo moeten Christenmeesters hun gelovige dienstknechten met achting beschouwen, Filemon : 16. Deze wet zal ons voorts ook nuttig zijn om het recht in het licht te stellen, dat God heeft op de kinderen van gelovige ouders, als

zodanig, en de plaats, die zij hebben in Zijn kerk. Door de doop zijn zij ingeschreven onder Zijn dienstknechten, omdat zij ingeborenen zijn van Zijn huis, zijn zij Hem geboren, Ezechiel 16:20. David erkent zich als Gods dienstknecht, daar hij de zoon was van Zijn dienstmaagd, Psalm 116:16, en daarom aanspraak hebbende op bescherming, Psalm 86:16. Deze wet verklaart ook de verplichting, die de grote Verlosser op zich genomen heeft om het werk van onze verlossing te volbrengen, want Hij zegt: "Gij hebt mij de oren doorboord," Psalm 40:7, hetgeen een toespeling is op deze wet. Hij had Zijn Vader lief, en Zijn gevangen bruid en de kinderen, die Hem waren gegeven, en Hij wilde niet vrij uitgaan van het verlossingswerk, dat Hij op zich had genomen, maar verbond zich om voor eeuwig te dienen, Jesaja 42:1, 4.

Veel meer reden nog hebben wij om ons aldus eeuwig tot Gods dienst te verbinden, wij hebben alle reden om onze Meester en Zijn werk lief te hebben, onze oren aan Zijn deurposten te laten doorboren, als degenen, die niet begeren vrij uit te gaan uit Zijn dienst maar er al meer en meer vrij voor en in gevonden te worden, Psalm 84:11.

2. Betreffende dienstmaagden, die haar ouders uit grote armoede, verkocht hadden toen zij nog zeer jong waren, aan de zodanigen, die haar, naar zij hoopten, zouden huwen als zij opgegroeid waren. Indien zij dit niet deden, dan mochten zij haar niet aan vreemdelingen verkopen, maar er zich veeleer op toeleggen om haar de teleurstelling te vergoeden, indien zij het wèl deden, dan moesten zij haar behoorlijk onderhouden, vers 7-11 Aldus heeft God voorzien voor het welzijn en de goede naam van de dochters Israëls, en aan de mannen geleerd aan hun vrouwen, als het zwakste vat, eer te geven, al waren zij ook van nog zo geringe afkomst, 1 Petrus 3:7.

Exodus 21:12-21

Hier is:

1. Een wet betreffende moord. God had onlangs gezegd: Gij zult niet doodslaan, en hier bepaalt Hij:

a. De straf voor moedwillige doodslag, vers 12. Als het gebeurt dat een mens *iemand slaat,* hetzij in plotseling opkomende drift, of met voorbedachten rade, *dat hij sterft,* dan moet in zo'n geval de overheid er voor zorgen, dat de moordenaar *ter dood gebracht* zal worden, overeenkomstig de aloude wet, Genesis 9:6. *Wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door de mens vergoten worden.* God, die door Zijn voorzienigheid het leven geeft en onderhoudt, beschermt het door Zijn wet, zodat barmhartigheid, betoond aan een moedwillige moordenaar, wezenlijk wreedheid is jegens geheel de overige mensheid. God zegt hier dat een zodanige zelfs *van voor Zijn altaar* weggenomen moet worden, vers 14, waarheen hij gevlucht is om er bescherming te vinden, en, zo God hem niet wil beschermen, zo *laat hem naar de kuil toevlieden, men ondersteune hem niet.*

b. Tot hulp en verlichting van hen, die iemand bij ongeluk gedood hebben, "per infortunium-"zoals onze landswet het uitdrukt, als men bij het verrichten van een geoorloofde, wettige daad, zonder iemands leed te willen of te wensen, een ander doodt, of, gelijk het hier omschreven wordt, als *God hem zijn hand heeft doen ontmoeten,* want er geschiedt niets bij geval, wat ons toevallig schijnt, is verordineerd door Gods voorzienigheid, voor wijze en heilige doeleinden, die voor ons verborgen zijn. Voor zo'n geval heeft God vrijsteden verordineerd ter bescherming van hen, wier ongeluk het was, en niet hun schuld, de dood van een ander veroorzaakt te hebben, vers 13. Voor ons, die geen andere bloedwrekers kennen dan de magistraten, is de wet zelf een voldoende vrijplaats voor hen, wier hart onschuldig is al zijn hun handen ook schuldig, en dus hebben wij geen andere vrijplaatsen nodig.

2. Betreffende weerspannige kinderen: het wordt hier tot een halsmisdaad gesteld, die dus met de dood gestraft moet worden, dat kinderen:

a. Hun ouders slaan, vers 15 hetzij met bloedstorting of met kneuzing. Of

b. hun ouders vloeken, vers 17, als zij daarbij zoals de rabbijnen zeggen, de naam van God ontheiligd hebben. Het ongehoorzame gedrag van kinderen tegenover hun ouders is een zware terging van God, ons aller Vader, en als de mensen het niet straffen, dan zal Hij het. Diegenen hebben wel alle deugd afgelegd en zich aan alle slechtheid overgegeven, die zozeer door de banden van kinderlijke eerbied en gehoorzaamheid heengebroken zijn, dat zij in woord of daad hun eigen ouders mishandelen. Welk juk zullen zij dragen, die dit juk hebben afgeschud? Laat de kinderen er zich voor wachten om in hun hart gedachten te koesteren, die naar ongehoorzaamheid en minachting leiden, want de rechtvaardige God doorgrondt het hart.

3. Hier is een wet tegen mensenroof, vers 16, *zo wie een mens,* man, vrouw of kind, *steelt,* met de bedoeling hem aan de heidenen te verkopen, (want geen Israëliet zou hem kopen) werd door deze wet ter dood veroordeeld, hetgeen bekrachtigd wordt door de apostel, 1 Timotheus 1:10 waar mensendieven gerekend worden onder die boosdoeners, tegen wie door Christelijke vorsten wetten gemaakt moeten worden.

4. Er wordt hier zorg gedragen, dat voor lichamelijke schade, die iemand wordt toegebracht, al heeft zij ook niet de dood ten gevolge, vergoeding gegeven wordt, vers 18, 19. Hij, die de schade veroorzaakte, moet verantwoordelijk worden gehouden, en betalen, niet alleen voor de geneeskundige behandeling, maar ook voor het verlies van tijd, waaraan de Joden toevoegen, dat hij ook een beloning of vergoeding moet geven voor de geleden pijn, en voor het gebrek, zo dit ontstaan mocht wezen.

5. Er worden voorschriften gegeven hoe te handelen indien een dienstknecht of een dienstmaagd sterft door de tuchtiging van zijn of haar meester. Die dienstknecht moet geen Israëliet zijn, maar een heidense slaaf, zoals de negers van onze planters, en er wordt verondersteld, dat hij hem slaat met een stok, en niet met iets, dat naar alle waarschijnlijkheid een dodelijke wonde zal veroorzaken. Indien de knecht echter sterft onder zijn hand, moet hij om zijn wreedheid worden gestraft naar het goedvinden van de rechters na overweging van de omstandigheden, vers 20. Maar zo hij na de tuchtiging nog een of twee dagen blijft leven, dan wordt verondersteld, dat de meester genoeg gestraft is door het verlies van zijn dienstknecht, vers 21. Onze wet verklaart de dood van een dienstknecht door zijns meesters redelijke tuchtiging, slechts *toevallige manslag.* Laat alle meesters er zich wèl voor wachten om hun dienstboden te tiranniseren, het Evangelie leert hun zelfs *dreiging* na te laten, Efeziers 6:9, met de Godvruchtige Job bedenkende, "Wat zou ik doen, als God opstond?" Job 31:13-15

Exodus 21:22-36

I. Merk hier op de bijzondere zorg, welke de wet droeg voor zwangere vrouwen, dat haar geen letsel worde toegebracht, dat een miskraam tengevolge kan hebben. De wet van de natuur verplicht ons reeds zeer teder en zorgzaam te zijn in zo’n geval, opdat boom en vrucht niet tezamen verwoest worden, vers 22, 23. Zwangere vrouwen, die aldus onder de bijzondere bescherming van Gods wet gesteld zijn, kunnen, als zij in Zijn vreze leven zich nog onder de bijzondere bescherming van Gods voorzienigheid geloven, en hopen zalig te worden in kinderen te baren. Bij deze gelegenheid komt de algemene wet van de wedervergelding voor, waarnaar onze Heiland verwijst in Mattheus 5:38, "Oog om oog." Nu wordt de uitoefening of toepassing van deze wet hiermede:

1. Niet gesteld in handen van particuliere personen, alsof iedereen zichzelf mocht wreken, hetgeen een algemene verwarring zou teweegbrengen, en de mensen als de vissen van de zee zou maken. De inzetting van de ouden schijnt er die verdorven uitlegging aan te hebben gegeven, waar tegenover onze Heiland ons gebiedt, beledigingen en aangedaan onrecht te vergeven en niet op wraak te zinnen Mattheus 5:39.

2. Brengt God zelf deze wet dikwijls ten uitvoer in de loop van Zijn voorzienigheid, daar Hij in vele gevallen de straf aan de zonde doet beantwoorden, zoals in Richteren 1:7, Jesaja 33:1, Habakuk 2:13, Mattheus 26:52.

3. Behoren magistraten het oog te hebben op deze regel bij het straffen van misdadigers ten einde recht te doen aan hen, aan wie onrecht gedaan werd. De aard, de hoedanigheid en de mate van het onrecht, dat geschied is, moeten beschouwd en wèl overwogen worden, opdat aan de verongelijkten voldoening verschaft worde, en anderen weerhouden worden van hetzelfde kwaad te doen, hetzij dat een oog voor een oog worde gegeven, of dat het verbeurde oog door een som gelds gelost worde. Wie onrecht doet, moet verwachten dat hij op de een of andere wijze "het onrecht zal dragen, dat hij gedaan heeft," Colossenzen 3:25. Soms doet God van de mensen geweld op hun eigen hoofd nederdalen, Psalm 7:17, en magistraten zijn hierin de dienaren van Zijn gerechtigheid, en zij moeten "het zwaard niet tevergeefs dragen," Romeinen 13:4.

II. De zorg, die God droeg voor dienstknechten. Als hun meesters hen verminkten, al bestond dit slechts in het uitslaan van een tand, dan had dit hun vrijlating tengevolge, vers 26, 27. Dit was bedoeld:

1. Om te voorkomen dat zij mishandeld werden. De meesters zullen er zich voor wachten geweld aan hen te plegen, ten einde hun diensten niet te verliezen.

2. Om hen te vertroosten, als zij mishandeld werden. Het verlies van een van de ledematen zal hun het verkrijgen hunner vrijheid zijn, hetgeen wel kan opwegen tegen de geleden pijn of versmaadheid. Ja meer:

III. Zorgt God ook voor ossen? Ja, dit blijkt uit de volgende wetten in dit hoofdstuk, en dat Hij het doet om onzentwil, 1 Corinthiërs 9:9-10. De Israëlieten wordt hier aangewezen, wat te doen:

1. Ingeval van kwetsing teweeggebracht door ossen, of een ander dier, want de wet was ongetwijfeld bedoeld voor alle gelijksoortige gevallen.

a. Als een voorbeeld van Gods zorg voor het menselijk leven, (hoewel het leven des mensen duizendmaal verbeurd is aan de Goddelijke gerechtigheid) en ten teken van Zijn afschuw van de zonde van moord, moest een os, als hij een man, vrouw of kind doodde, *gestenigd* worden, vers 28. En omdat het voor de mindere schepselen de grootste eer is, de mens dienstig te wezen, wordt aan het misdadige dier die eer ontzegd, zijn *vlees zal niet gegeten worden.* Aldus wilde God dat er in het hart Zijns volks een ingewortelde afschuw zou wezen van moord en van alles, dat barbaars is.

b. Om de mensen zorg te doen dragen, dat hun vee geen schade of letsel veroorzaakt, maar dat door alle mogelijke middelen het kwaad voorkomen zal worden. Indien de eigenaar van het dier wist, dat het kwaadaardig was, dan komt de schade, die het alles aanricht voor zijn rekening, en naar de omstandigheden van de zaak blijken te zijn, moet hij òf ter dood gebracht worden, of met een som gelds zijn leven vrijkopen, vers 29-32 Sommigen van onze oude boeken maken dit volgens de landswet in Engeland tot een halsstraffelijke misdaad, en geven er deze reden voor: "Door zijn beest in vrijheid te laten, terwijl hij wist dat het kwaadaardig was, toont de eigenaar, dat hij wilde dat er kwaad gedaan zou worden". Het is niet genoeg, dat wij zelf geen kwaad doen, wij moeten er ook voor zorgen, dat geen kwaad gedaan worde door hen, die wij er van kunnen terughouden, hetzij mens of beest.

2. In geval van kwetsing, veroorzaakt aan ossen, of aan ander vee. Indien zij in een kuil vallen en er omkomen, moet hij, die de kuil geopend heeft, het verlies vergoeden, vers 33-34 Wij moeten ons wachten, niet slechts van te doen hetgeen schade zal veroorzaken, maar ook van te doen hetgeen schade kan veroorzaken. Het is niet genoeg om geen kwaad te bedenken of te bedoelen, wij moeten er ons ook op toeleggen om kwaad te voorkomen, want anders worden wij mee schuldig aan de schade, die onze naaste lijdt. Kwaad, gedaan uit haat of boosaardigheid, is de grote overtreding, maar kwaad, gedaan of veroorzaakt door onachtzaamheid en uit gebrek aan nadenken en zorg, is ook niet zonder schuld, er moet aan gedacht worden met leedwezen naar de mate van het kwaad, dat gedaan is, en in het bijzonder moeten wij niets doen waardoor wij mee schuldig worden aan de zonden van anderen, door aanstoot of ergernis te geven aan onze broeder en op die wijze hem tot zonde te brengen, Romeinen 14:13.

Als dieren vechten, en het een het andere doodt, dan moeten de eigenaars gelijkelijk delen in het verlies, vers 35. Alleen wanneer de eigenaar van het dier, dat het kwaad gedaan heeft, wist dat het kwaadaardig was, dan is hij alleen aansprakelijk voor de schadevergoeding, want hij had het dier òf moeten doden, of bewaren, dat is, het beletten om kwaad te doen vers 36. Deze wetten dragen het duidelijk kenmerk van billijkheid, en geven regelen van recht, die toen, en ook nu nog gelden voor de beslissing van gelijksoortige twistgedingen tussen mens en mens, maar ik vermoed, dat deze gevallen, eerder dan andere, hier genoemd zijn, sommigen er van zelfs zeer omstandig-omdat het gevallen waren, die toen juist voor Mozes gebracht waren, want in de woestijn, waar zij dicht bij elkaar gelegerd waren en hun runderen en schapen bij zich hadden, konden deze ongevallen al licht plaats hebben. Wat ons door deze wetten geleerd wordt is er ons zeer zorgzaam voor te wachten om kwaad te doen, hetzij direct of indirect, maar, zo wij wèl kwaad gedaan hebben, bereid te zijn om vergoeding te geven, opdat niemand iets door ons zal verliezen.

HOOFDSTUK 22

1 Wanneer iemand een os, of klein vee steelt, en slacht het, of verkoopt het, die zal vijf runderen voor een os wedergeven, en vier schapen voor een stuk klein vee.
2 Indien een dief gevonden wordt in het doorgraven, en hij wordt geslagen, dat hij sterft, het zal hem geen bloedschuld zijn.
3 Indien de zon over hem opgegaan is, zo zal het hem een bloedschuld zijn; hij zal het volkomen wedergeven; heeft hij niet, zo zal hij verkocht worden voor zijn dieverij.
4 Indien de diefstal levend in zijn hand voorzeker gevonden wordt, hetzij os, of ezel, of klein vee, hij zal het dubbel wedergeven.
5 Wanneer iemand een veld, of een wijngaard laat afweiden, en hij zijn beest daarin drijft, dat het in eens anders veld weidt, die zal het van het beste zijns velds en van het beste zijns wijngaards wedergeven.
6 Wanneer een vuur uitgaat, en vat de doornen, zodat de koornhoop verteerd wordt, of het staande koorn, of het veld; hij, die den brand heeft aangestoken, zal het volkomen wedergeven.
7 Wanneer iemand zijn naaste geld of vaten te bewaren geeft, en het wordt uit diens mans huis gestolen; indien de dief gevonden wordt, hij zal het dubbel wedergeven.
8 Indien de dief niet gevonden wordt, zo zal de heer des huizes tot de goden gebracht worden, of hij niet zijn hand aan zijns naasten have gelegd heeft.
9 Over alle zaak van onrecht, over een os, over een ezel, over klein vee, over kleding, over al het verlorene, hetwelk iemand zegt, dat het zijn is, beider zaak zal voor de goden komen; wien de goden verwijzen, die zal het aan zijn naaste dubbel wedergeven.
10 Wanneer iemand aan zijn naaste een ezel, of os, of klein vee, of enig beest te bewaren geeft, en het sterft, of het wordt verzeerd, of weggedreven, dat het niemand ziet;
11 Zo zal des HEEREN eed tussen hen beiden zijn, of hij niet zijn hand aan zijns naasten have geslagen heeft; en derzelver heer zal dien aannemen; en hij zal het niet wedergeven.
12 Maar indien het van hem zekerlijk gestolen is, hij zal het zijn heer wedergeven.
13 Is het gewisselijk verscheurd, dat hij het brenge tot getuige, zo zal hij het verscheurde niet wedergeven.
14 En wanneer iemand van zijn naaste wat begeert, en het wordt beschadigd, of het sterft; zijn heer daar niet bij zijnde, zal hij het volkomen wedergeven.
15 Indien zijn heer daarbij geweest is, hij zal het niet wedergeven; indien het gehuurd is, zo is het voor zijn huur gekomen.
16 Wanneer nu iemand een maagd verlokt, die niet ondertrouwd is, en hij ligt bij haar, die zal haar zonder uitstel een bruidschat geven, dat zij hem ter vrouwe zij.
17 Indien haar vader ganselijk weigert haar aan hem te geven, zo zal hij geld geven naar den bruidschat der maagden.
18 De toveres zult gij niet laten leven.
19 Al wie bij een beest ligt, die zal zekerlijk gedood worden.
20 Wie den goden offert, behalve den HEERE alleen, die zal verbannen worden.
21 Gij zult ook den vreemdeling geen overlast doen, noch hem onderdrukken; want gij zijt vreemdelingen geweest in Egypteland.
22 Gij zult geen weduwe noch wees beledigen.
23 Indien gij hen enigszins beledigt, en indien zij enigszins tot Mij roepen, Ik zal hun geroep zekerlijk verhoren;
24 En Mijn toorn zal ontsteken, en Ik zal ulieden met het zwaard doden; en uw vrouwen zullen weduwen, en uw kinderen zullen wezen worden.
25 Indien gij Mijn volk, dat bij u arm is, geld leent, zo zult gij tegen hetzelve niet zijn, als een woekeraar; gij zult op hetzelve geen woeker leggen.

26 Indien gij enigszins uws naasten kleed te pand neemt, zo zult gij het hem wedergeven, eer de zon ondergaat;
27 Want dat alleen is zijn deksel, het is zijn kleed over zijn huid; waarin zou hij liggen? Het zal dan geschieden, wanneer hij tot Mij roept, dat Ik het zal horen; want Ik ben genadig!
28 De goden zult gij niet vloeken, en de oversten in uw volk zult gij niet lasteren.
29 Uw volheid en uw tranen zult gij niet uitstellen; den eerstgeborene uwer zonen zult gij Mij geven.
30 Desgelijks zult gij doen met uw ossen en met uw schapen; zeven dagen zullen zij bij hun moeder zijn, op den achtsten dag zult gij ze Mij geven.
31 Gij nu zult Mij heilige lieden zijn; daarom zult gij geen vlees eten, dat op het veld gescheurd is, gij zult het den hond voorwerpen.

De wetten van dit hoofdstuk hebben betrekking:

I. Op het achtste gebod, betreffende diefstal, vers 1-4 Overtreding door vee, vers 5, schade door vuur, vers 6, toebetrouwd goed, vers 7-13 Het lenen van vee, vers 14, 15, of geld, vers 25-27

II. Op het zevende gebod. Tegen hoererij, vers 16, 17, beestachtigheid, vers 19.

III. Op de eerste tafel, verbiedende toverij, vers 18, afgoderij, vers 20. Bevelende de eerstelingen van de vruchten te offeren, vers 29, 30

IV. Op de armen, vers 21-24.

V Op het burgerlijk bestuur, vers 23.

Vl. Op het bijzondere van de Joodse natie, vers 31.

Exodus 22:1-6

Hier zijn de wetten:

1. Betreffende diefstal, welke zijn:

a. Indien iemand vee steelt (waarin de rijkdom van die tijd voornamelijk bestaan heeft) en dit vee in zijn bezit gevonden wordt, dan moet hij het dubbel weergeven, vers 4. Aldus moet hij vergoeding doen voor het onrecht en lijden om de misdaad. Naderhand werd echter bepaald dat, zo de dief in zijn consciëntie getroffen was en vrijwillig bekentenis deed voordat het uitkwam, en vóór er door anderen een onderzoek naar was ingesteld, hij slechts het gestolene moest weergeven, plus een vijfde deel, Leviticus 6:4, 5.

b. Indien hij het schaap of de os, door hem gestolen, heeft geslacht of verkocht en daardoor in zijn misdaad volhard heeft dan moet hij vijf *ossen voor een os en vier schapen voor een schaap* weergeven, vers 1, meer voor een os dan voor een schaap, omdat de eigenaar behalve al het andere nut ook de dagelijkse arbeid van zijn os verloren heeft. Deze wet leert ons dat bedrog en onrecht, wel verre van de mens te verrijken, hem juist verarmen. Als wij eens anders goed onrechtmatig verkrijgen en behouden, dan zal dit niet slechts als vanzelf bederven of tenietgaan, maar ook hetgeen ons eigendom was verteren.

c. Indien hij niet instaat was vergoeding te doen, dan moet hij als slaaf worden verkocht, vers 3. Het gerechtshof moest dit doen, en waarschijnlijk werd dan aan de beroofde het geld gegeven. Zo worden bij ons misdadigers in sommige gevallen tot deportatie naar de plantages veroordeeld, aan welke plaatsen alleen Engelsen weten wat slavernij is.

d. Indien een dief ergens des nachts inbrak, en daarbij gedood werd, dan was zijn bloed op zijn eigen hoofd, en moest niet geëist worden van de hand desgenen, die hem doodde, vers 2. Gelijk hij, die een onwettige daad doet, de schuld draagt van het kwaad, dat er uit volgt voor anderen, zo draagt hij ook de schuld van het kwaad, dat er uit volgt voor hemzelf. Eens mensen huis is zijn kasteel, en de wet van God zowel als de wet van de mensen stelt er een wacht op, die het aanvalt, doet het op zijn eigen gevaar. Indien het echter dag was toen de dief gedood werd, moet hij, die hem doodde er verantwoordelijk voor worden gehouden, vers 3, tenzij hij het gedaan heeft in noodwendige zelfverdediging. Wij moeten teergevoelig zijn voor het leven, zelfs van slechte mensen, de magistraat moet ons recht doen, wij mogen ons niet zelf wreken.

2. Betreffende het wederrechtelijk komen op eens anders erf, vers 5. Hij, die moedwillig zijn vee op zijns buurmans veld brengt, moet vergoeding doen met het beste van zijn eigen veld. Onze wet maakt een veel groter verschil tussen deze en andere diefstallen, dan de wet van Mozes. De Joden hebben het dus als een algemene regel aangenomen, dat schadevergoeding altijd gegeven moet worden van het beste, en dat niemand vee moet houden, waarvan het waarschijnlijk is dat het op het erf van zijn buren zal komen, of hun schade zal veroorzaken. Wij moeten meer zorgdragen om geen kwaad te doen dan om geen kwaad te lijden, want kwaad of onrecht te lijden is slechts een beproeving, maar kwaad of onrecht te doen is een zonde, en zonde is altijd erger dan beproeving of verdrukking.

3. Betreffende schade, aangericht door brand. vers 6. Hij, die slechts de bedoeling had *doornen* te verbranden, kan medeschuldig worden aan het verbranden van *koren*, en moet niet

onschuldig worden gehouden. Mensen van een vurige, driftige aard moeten wèl toezien, opdat zij, voorgevende slechts onkruid te willen uitroeien, ook niet tegelijk de tarwe uitroeien. Indien de brand schade heeft veroorzaakt, moet hij, die hem aangestoken heeft, er verantwoordelijk voor worden gehouden, al zou men niet kunnen bewijzen dat hij bedoeld heeft onheil te stichten. De mensen moeten boeten voor hun onachtzaamheid, zowel als voor hun kwaadwilligheid. Wij moeten ons er voor wachten een twist te beginnen, want, hoewel het slechts van weinig belang schijnt, weten wij toch niet hoe groot een vuur er door aangestoken kan worden, waarvan wij de schuld moeten dragen, indien wij met hem, die veinst te razen, vuursprankels, pijlen en dodelijke dingen werpen, en voorgeven niets kwaads te bedoelen. Het zal ons zeer oplettend en zorgzaam maken, als wij bedenken, dat wij verantwoordelijk zijn, niet alleen voor het kwaad, dat wij direct doen, maar ook voor het kwaad, dat wij door onachtzaamheid veroorzaken.

Exodus 22:7-15

Deze wetten hebben betrekking:

1. Op *aanvertrouwd goed*, vers 7-13 Indien iemand iets toevertrouwt, bijvoorbeeld aan een bode of besteller, om ergens heengebracht te worden, of aan de houder van een pakhuis, om bewaard te worden, of vee aan een boer om op zijn land te grazen tegen een behoorlijke vergoeding, en indien men in de persoon aan wie het goed overgegeven wordt voor een dergelijk doeleinde, zeer bijzonder vertrouwen stelt, en zulk goed wordt gestolen of verloren beschadigd of bedorven, en het blijkt dat het niet de schuld was van de bewaarder, dan moet de eigenaar het verlies dragen, maar indien de bewaarder bevonden wordt ontrouw te zijn geweest, dan moet deze genoodzaakt worden vergoeding te doen. De bewaarder moet voor de rechters onder ede verklaren onschuldig te zijn, indien het een geval is, waarbij geen ander bewijs van onschuld overgelegd kan worden, en dan moeten de rechters naar bevind van zaken handelen en uitspraak doen. Dit leert ons:

a. Dat wij zeer zorgzaam moeten zijn voor alles wat ons toevertrouwd werd, even zorgzaam als voor ons eigen goed. Het is onrechtvaardig en laaghartig, en waarover iedereen schande roept, misbruik te maken van vertrouwen.

b. Dat er zo’n algemeen gebrek is aan waarheid en gerechtigheid op de aarde, dat er maar al te veel reden of aanleiding is om de eerlijkheid van de mensen te verdenken, als het in hun belang is om oneerlijk te zijn.

c. Dat "de eed tot bevestiging een einde is van alle tegenspreken," Hebreeën 6:16. Het wordt *des Heeren eed* genoemd, vers 11, omdat men zich op Hem beroept, niet slechts als getuige van de waarheid, maar als wreker van onrecht en bedrog. Van hen, die door een onrechtvaardige daad hun naasten schade toebrachten, kan men toch hopen, dat hun geweten toch nog niet zó verdorven is, dat zij de eed des Heeren zullen ontheiligen, want de God van de waarheid tot getuige te roepen van een leugen is een zonde, waarvoor het natuurlijk geweten evenzeer terugschrikt als voor iedere andere zonde. Reeds in aloude tijden werd de eed heilig gehouden, en dit is een duidelijk bewijs van het algemene geloof in een God, een voorzienigheid en een toekomend oordeel.

d. Dat de magistratuur een instelling Gods is, bestemd onder andere om de mensen te helpen in het ontdekken van het betwiste recht en het verkrijgen van geweigerd recht, en voor de beslissing van de rechters behoort men grote eerbied te hebben.

e. Dat er geen reden is waarom iemand zou moeten lijden voor hetgeen zijn schuld niet is, meesters behoren dit te bedenken in hun handelwijze met hun dienstknechten, en niet straffen als schuld wat slechts een ongeluk was, en dat zij, in de plaats hunner dienstknechten zijnde, ook niet hadden kunnen voorkomen.

2. Betreffende leringen, vers 14, 15. Gesteld, iemand leent zijn nabuur een span ossen, als hij tegenwoordig is bij het gebruik er van, of voor het lenen beloning ontvangt, dan moet hij het verlies dragen zo die ossen enigerlei letsel bekomen. Maar indien de eigenaar uit vriendelijkheid en zonder er loon voor te ontvangen, zijn vee ter leen heeft gegeven, en daarbij zo’n vertrouwen in de lener gesteld heeft, dat hij het hem buiten zijn tegenwoordigheid liet gebruiken, dan moet, zo de dieren letsel ondervinden, de lener de schade vergoeden. Laat ons

hieruit leren zeer zorgzaam te zijn voor goed dat ons geleend is, en er geen misbruik van maken, want dit zou niet slechts onrecht, maar laag en ondankbaar zijn, daar het goed met kwaad vergeldt. Veel liever moeten wij het verlies willen dragen, dan dat iemand schade lijdt door zijn vriendelijkheid jegens ons. "Ach mijn heer! want het was geleend," 2 Koningen 6:5.

Exodus 22:16-24

Hier is:

1. Een wet, welke bepaalt dat hij, die een jonge dochter verleidt, haar moet huwen, vers 16, 17. Indien zij aan iemand anders ondertrouwd was, dan moest de verleider *gedood* worden. Deuteronomium 22:23, 24, maar hier onderstelt de wet haar als niet verloofd zijnde. Indien haar vader echter weigert haar aan hem te geven, dan moet hij voor de belediging en schande haar aangedaan, schadevergoeding geven in geld. Door deze wet wordt het huwelijk geëerd, en zij toont tevens hoe onbetamelijk het is, dat kinderen trouwen zonder de toestemming hunner ouders. Hier zelfs, waar de Goddelijke wet het huwelijk beveelt, beide als straf voor hem, die het onrecht gedaan heeft, en als een beloning voor haar, die het onrecht geleden heeft, was het toch onder uitdrukkelijk voorbehoud van de rechten des vaders, indien hij zijn toestemming weigerde, dan mocht het huwelijk niet plaatshebben.

2. Een wet waarbij toverij tot een halsmisdaad verklaard wordt. vers 18. Toverij geeft niet slechts aan de duivel de eer, die aan God alleen toekomt, maar trotseert de Goddelijke voorzienigheid, voert krijg tegen Gods regering, en legt zijn werk in de hand des duivels, van hem verwachtende goed of kwaad te doen, en hem aldus tot de god van deze wereld makende. Rechtvaardig werd dit dus met de dood gestraft, inzonderheid onder een volk, dat gezegend was met een Goddelijke openbaring, en voor hetwelk boven alle andere volken door de Goddelijke voorzienigheid gezorgd werd. Onze wet verklaart het raadplegen, aanroepen, of gebruiken van, of het sluiten van een verbond met, enigerlei boze geest, tot welk doeleinde het ook zij, het doen van bezweringen of het beoefenen van toverij, tot een halsstraffelijke misdaad zonder uitzondering van personen, want ook zij die tot de geestelijke stand behoorden, konden zich niet beroepen op hun voorrecht van niet voor een wereldlijke rechtbank gedaagd te kunnen worden. Ook het voorgeven om aanwijzing te kunnen doen waar gestolen of verloren goederen gevonden kunnen worden, of iets dergelijks, is een ongerechtigheid, strafbaar voor het gerecht, en bij herhaling voor de tweede maal moest het met de dood worden gestraft. Hierin wordt de rechtvaardigheid van onze wet ondersteund door Gods wet.

3. Onnatuurlijke verfoeiselen worden hier ook halsstraffelijk gemaakt, zodanige dieren in de gedaante van mensen, als die zich daaraan schuldig maken, zijn ongeschikt om te leven, vers 19. *Al wie bij een beest ligt, zal zeker gedood worden.*

4. Ook afgoderij wordt tot een halsstraffelijke misdaad gemaakt, vers 20. Daar God verklaard heeft ten opzichte van deze zaak een ijverig God te zijn, moeten ook de burgerlijke overheden dit wezen, en al die personen, geslachten en plaatsen in Israël volstrekt uitroeien en verderven, die enige god aanbidden buiten de Heere. Deze wet zou de treurige afval van het Joodse volk in latere tijden hebben kunnen voorkomen, indien zij, die haar gehandhaafd en toegepast moesten hebben, niet de voorgangers en aanvoerders waren geweest in de overtreding er van.

5. Een waarschuwing tegen verdrukking. Omdat zij, die gemachtigd waren andere misdaden te straffen, zelf het meest in gevaar waren die misdaden te begaan, houdt God het straffen er van in Zijn eigen handen.

A. Vreemdelingen moeten niet mishandeld worden, vers 21, niet verongelijkt worden in het recht door de magistraten, niet bedrogen worden bij het sluiten van contracten, hun onwetendheid of nooddruft moet men niet ten eigen bate aanwenden, en zij moeten niet bespot

of gekweld, niet vertreden of met minachting behandeld worden, zij moeten het hen niet tot een verwijt maken, dat zij vreemdelingen zijn, want dit alles is kwelling of overlast, en het zou vreemdelingen ontmoedigen om onder hen te komen wonen, of het zou hen stijven in hun vooroordelen tegen hun Godsdienst waartoe zij hen door zachtheid en vriendelijkheid moeten trachten te bekeren. De reden opgegeven, waarom zij vriendelijk moeten zijn degens vreemdelingen, is: *Gij zijt vreemdelingen geweest in Egypteland*, en wist toen wat het was om gekweld en verdrukt te worden. Menselijkheid is een van de wetten van de Godsdienst, en gebiedt ons in het bijzonder om teder en barmhartig te zijn jegens hen, die in ongunstige omstandigheden zijn, ons mededogen uit te strekken tot vreemdelingen, en tot hen, jegens wie wij geen verplichting van verwantschap of bekendschap hebben. Zij, die voor ons vreemdelingen zijn, zijn bekend aan God, en Hij bewaart hen, Psalm 146:9. Zij, die de Godsdienst belijden, behoren er zich op toe te leggen om vreemdelingen te verplichten, dat is, hun dienst te bewijzen, opdat zij alzo hun Godsdienst in hun goede mening aanbevelen, en zij moeten zich wachten van iets te doen, dat hen er toe kan brengen om er kwaad van te denken, of kwaad te denken van de belijders er van, 1 Petrus 2:12. Als zij, die zelf in armoede en benauwdheid hebben verkeerd, door Gods voorzienigheid verrijkt en verruimd zijn geworden, moeten zij zeer bijzondere tederheid betonen aan hen, die zich nu in dezelfde omstandigheden bevinden als waarin zij geweest zijn, en moeten nu aan hen doen, wat zij gewenst hebben dat hun gedaan zou worden.

B. Weduwen en vaderlozen moeten niet mishandeld worden, vers 22. *Gij zult hen niet beledigen*, dat is: "Gij zult hen vertroosten en helpen, en bereid zijn om hun bij alle gelegenheden vriendelijkheid te bewijzen." Als hun rechtmatige eisen gesteld worden, moet men toch hun toestand in aanmerking nemen, daar zij degenen verloren hebben, die voor hen zouden opgetreden zijn om hen te beschermen. Zij worden verondersteld onbekend te zijn met het doen van zaken, ontbloot te zijn van raad, beschroomd en teergevoelig te zijn, en daarom moeten zij met vriendelijkheid en medelijden behandeld worden, hun geen hardheid worden aangedaan, waartegen een echtgenoot of een vader hen zou beschut hebben. Want:

a. God neemt bijzonder kennis van hun zaak, vers 23. Niemand anders hebbende om zich op te beroepen, of bij wie te klagen, zullen zij *tot God roepen*, en Hij *zal hun geroep zeker verhoren* want Zijn wet en Zijn voorzienigheid zijn beschermers en voogden voor de weduwen en wezen, en zo de mensen zich niet over hen ontfermen en hen niet willen horen, zal Hij het wèl. Het is een grote troost voor hen die beledigd en verdrukt worden door de mensen, dat zij een God hebben, tot wie zij zich kunnen wenden, en die meer zal doen dan hun gehoor verlenen, en het behoorde een verschrikking te wezen voor de verdrukkers, dat het geroep van de armen tegen hen opgaat tot God, dat Hij zeker zal horen. Ja meer:

b. Hij zal streng afrekenen met hen die hen verdrukken, al is het ook, dat zij er aan ontkomen om door de mensen gestraft te worden, zal Gods rechtvaardig oordeel hen toch vervolgen en achterhalen, vers 24. Mensen, die enig besef hebben van rechtvaardigheid en eer zullen zich de zaak aantrekken van de zwakken en hulpelozen, wie onrecht gedaan is, en zal de rechtvaardige God dit dan niet doen? Let op het billijke van het vonnis, dat hier uitgesproken wordt over hen die weduwen en wezen verdrukken: hun vrouwen zullen weduwen en hun kinderen wezen worden en de Heere wordt bekend door die oordelen, welke Hij ook nu nog soms uitvoert.

Exodus 22:25-31

Hier is:

1. Een wet tegen afpersing bij het lenen.

a. Zij moeten geen woeker nemen voor geld, dat iemand uit armoede geleend heeft, vers 25 zoals bijvoorbeeld in het geval waarvan wij lezen in Nehemia 5:1-7. In de wet op het jubeljaar is ook aldus voorzien geworden ten opzichte van de onvervreemdbare eigendom van de geslachten. Van een volk, dat weinig of geen handelsbetrekkingen had, kon men veronderstellen, dat zij niet anders geld leenden dan uit noodzaak om in hun onmiddellijke behoeften te voorzien. Maar het was hun vergund om woeker te nemen van vreemdelingen die zij evenwel hierbij niet mochten verdrukken. Strikt genomen schijnt deze wet dus bijzonder bestemd geweest te zijn voor de Joodse staat, maar naar de billijkheid van haar strekking verplicht zij ook ons om barmhartigheid te bewijzen aan hen, die ons iets verschuldigd zijn, en om in hun verlies te willen delen, als het hun met het door ons geleende geld tegenloopt, zowel als in hun winst als zij er voorspoed mee hebben. Op deze voorwaarde komt het voor even wettig te zijn om interest te nemen van geld, waarmee een ander zich moeite geeft, en dat door hem vermeerderd wordt, maar waarmee hij zich in zijn handel blootstelt aan verlies, als het wettig is om de pacht te ontvangen van mijn land, waarmee de pachter zich moeite geeft, dat hij verbetert en aldus meer winstgevend maakt, maar waarbij ook hij zich evenzeer blootstelt aan het gevaar van verlies door een slechte oogst of door andere oorzaken.

b. Zij moeten geen dekens of ander beddegoed van een arme in pand nemen, maar indien zij het wèl deden, moesten zij het toch vóór de nacht, dat is dus vóór het naar bed gaan, teruggeven, vers 26, 27. Zij, die zelf zacht en warm liggen, moeten aan het harde, koude logies denken, waarmee vele armen zich moeten behelpen, en niets doen om hetgeen hard is nog harder te maken, of aan de beproefden nog meer beproeving toe te voegen.

2. Een wet tegen minachting van het gezag, vers 28. *De goden zult gij niet vloeken,* dat is: de *rechters* en *magistraten,* of overheidspersoneel, wegens hun tenuitvoerlegging van deze wetten. Zij moeten hun plicht doen, wie er ook door moge lijden. Magistraten behoren de smaad van de mensen niet te vrezen, noch hun beschimpingen, maar zolang zij een zuiver geweten bewaard hebben, ze te verachten. Maar zij, die hen smaden, omdat zij de kwaden een vrees zijn, smaden hiermede God zelf, en zullen zeer veel te verantwoorden hebben. Wij zien hen met zeer zwarte kleuren afgeschilderd en met een zwaar oordeel bedreigd, die "de heerschappij verwerpen en de heerlijkheden lasteren," Judas: 8. Vorsten en magistraten zijn onze vaders, die het vijfde gebod ons gebiedt te eren en verbiedt te smaden. Paulus past deze wet toe op zichzelf en erkent, dat hij "de overste zijns volks niet vloeken" mag neen, al was de overste toen zijn zeer onrechtvaardige vervolger, Handelingen 23:5, zie Prediker 10:20.

3. Een wet betreffende het offeren van hun eerstelingen aan God, vers 29, 30. Dit was tevoren reeds bevolen, Hoofdstuk 13, en hier wordt het bevel hernieuwd: *De eerstgeborene uwer zonen zult gij Mij geven,* en nog veel meer reden hebben wij om onszelf en alles wat wij hebben aan God te geven, die "Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar Hem voor ons allen heeft overgegeven." Zij moeten niet uitstellen om hun eerste rijpe koren te offeren, want als wij onze plicht uitstellen, dan is er gevaar dat wij hem geheel nalaten, en door de eerste gelegenheid te laten voorbijgaan, in de verwachting dat er wel een andere komen zal, laten wij Satan toe ons van al onze tijd te beroven. Laat jonge lieden dus niet uitstellen om aan God de

eerstelingen te offeren van hun tijd en van hun kracht, opdat hun uitstel geen afstel worde door de bedriegelijkheid van de zonde, en de meer gelegen tijd, die zij zich beloven, nooit komt. Toch wordt bepaald dat de eerstelingen van hun vee Gode niet gewijd moesten worden voor de achtste dag na hun geboorte, omdat zij dan pas ergens nut toe waren. God is de eerste en de beste en daarom moet Hem het eerste en het beste gegeven worden.

4. Er wordt een onderscheid gesteld tussen de Joden en andere volken: *Gij nu zult Mij heilige lieden zijn,* en een teken van die eervolle onderscheiding is gesteld in hun spijze, *daarom zult gij geen vlees eten, dat op het veld gescheurd is door beesten,* niet slechts omdat het ongezond is, maar omdat het laag is en vrekkig, iets dat beneden hen is, die Gode heilige lieden moesten zijn, om de resten te eten, die roofdieren hebben laten liggen. Wij, die Gode geheiligd zijn moeten niet kieskeurig zijn voor spijs en drank, maar nauwgezet, ons niet voedende zonder vreze, maar etende en drinkende naar regel, de regel van soberheid en matigheid, ter ere Gods.

HOOFDSTUK 23

1 Gij zult geen vals gerucht opnemen; en stelt uw hand niet bij den goddeloze, om een getuige tot geweld te zijn.
2 Gij zult de menigte tot boze zaken niet volgen; en gij zult niet spreken in een twistige zaak, dat gij u neigt naar de menigte, om het recht te buigen.
3 Ook zult gij den geringe niet voortrekken en zijn twistige zaak.
4 Wanneer gij uws vijands os, of zijn dwalenden ezel, ontmoet, gij zult hem denzelven ganselijk wederbrengen.
5 Wanneer gij uws haters ezel onder zijn last ziet liggen, zult gij dan nalatig zijn, om het uwe te verlaten voor hem? Gij zult het in alle manier met hem verlaten.
6 Gij zult het recht uws armen niet buigen in zijn twistige zaak.
7 Zijt verre van valse zaken; en den onschuldige en gerechtige zult gij niet doden; want Ik zal den goddeloze niet rechtvaardigen.
8 Ook zult gij geen geschenk nemen; want het geschenk verblindt de zienden, en het verkeert de zaak der rechtvaardigen.
9 Gij zult ook den vreemdeling niet onderdrukken; want gij kent het gemoed des vreemdelings, dewijl gij vreemdelingen geweest zijt in Egypteland.
10 Gij zult ook zes jaar uw land bezaaien, en deszelfs inkomst verzamelen;
11 Maar in het zevende zult gij het rusten en stil liggen laten, dat de armen uws volks mogen eten, en het overige daarvan de beesten des velds eten mogen; alzo zult gij ook doen met uw wijngaard, en met uw olijfbomen.
12 Zes dagen zult gij uw werken doen; maar op den zevenden dag zult gij rusten; opdat uw os en uw ezel ruste, en dat de zoon uwer dienstmaagd en de vreemdeling adem scheppe.
13 In alles, wat Ik tot ulieden gezegd heb, zult gij op uw hoede zijn; en den naam van andere goden zult gij niet gedenken; uit uw mond zal hij niet gehoord worden!
14 Drie reizen in het jaar zult gij Mij feest houden.
15 Het feest van de ongezuurde broden zult gij houden; zeven dagen zult gij ongezuurde broden eten (gelijk Ik u geboden heb), ter bestemder tijd in de maand Abib, want in dezelve zijt gij uit Egypte getogen; doch men zal niet ledig voor Mijn aangezicht verschijnen.
16 En het feest des oogstes, der eerste vruchten van uw arbeid, die gij op het veld gezaaid zult hebben. En het feest der inzameling, op den uitgang des jaars, wanneer gij uw arbeid uit het veld zult ingezameld hebben.
17 Drie malen des jaars zullen al uw mannen voor het aangezicht des Heeren HEEREN verschijnen.
18 Gij zult het bloed Mijns offers met geen gedesemde broden offeren; ook zal het vette Mijns feestes tot op den morgen niet vernachten.
19 De eerstelingen der eerste vruchten uws lands zult gij in het huis des HEEREN uws Gods brengen. Gij zult het bokje niet koken in de melk zijner moeder.
20 Ziet, Ik zende een Engel voor uw aangezicht, om u te behoeden op dezen weg, en om u te brengen tot de plaats, die Ik bereid heb.
21 Hoedt u voor Zijn aangezicht, en weest Zijner stem gehoorzaam, en verbittert Hem niet; want Hij zal ulieder overtredingen niet vergeven; want Mijn Naam is in het binnenste van Hem.
22 Maar zo gij Zijner stem naarstiglijk gehoorzaamt, en doet al wat Ik spreken zal, zo zal Ik uwer vijanden vijand, en uwer wederpartijders wederpartij zijn.
23 Want Mijn Engel zal voor uw aangezicht gaan, en Hij zal u inbrengen tot de Amorieten, en Hethieten, en Ferezieten, en Kanaanieten, Hevieten, en Jebusieten; en Ik zal hen verdelgen.
24 Gij zult u voor hun goden niet buigen, noch hen dienen; ook zult gij naar hun werken niet doen; maar gij zult ze geheel afbreken, en hun opgerichte beelden ganselijk vermorzelen.

25 En gij zult den HEERE uw God dienen, zo zal Hij uw brood en uw water zegenen; en Ik zal de krankheden uit het midden van u weren.
26 Er zal geen misdrachtige, noch onvruchtbare in uw land zijn; Ik zal het getal uwer dagen vervullen.
27 Ik zal Mijn schrik voor uw aangezicht zenden, en al het volk, tot hetwelk gij komt, versaagd maken; en Ik zal maken, dat al uw vijanden u den nek toekeren.
28 Ik zal ook horzelen voor uw aangezicht zenden; die zullen van voor uw aangezicht uitstoten de Hevieten, de Kanaanieten en de Hethieten.
29 Ik zal hen in een jaar van uw aangezicht niet uitstoten, opdat het land niet woest worde, en het wild gedierte boven u niet vermenigvuldigd worde.
30 Ik zal hen allengskens van uw aangezicht uitstoten, totdat gij gewassen zijt en het land erft.
31 En Ik zal uw landpalen zetten van de zee Suf tot aan de zee der Filistijnen, en van de woestijn tot aan de rivier; want Ik zal de inwoners van dat land in uw hand geven, dat gij hen voor uw aangezicht uitstoot.
32 Gij zult met hen, noch met hun goden, een verbond maken.
33 Zij zullen in uw land niet wonen, opdat zij u tegen Mij niet doen zondigen; indien gij hun goden dient, het zal u voorzeker tot een valstrik zijn.

Dit hoofdstuk bevat en besluit de handelingen van de eerste zitting (als ik dit eens zo noemen mag) op de berg Sinaï. Hier zijn:

I. Enige wetten van algemene verplichting, in het bijzonder betrekking hebbende op het negende gebod, tegen het geven van een valse getuigenis, vers 1, en het geven van een vals oordeel, vers 2, 3, 6-8. Ook een wet om goed te doen aan onze vijanden, vers 4-5, en geen vreemdelingen te verdrukken, vers 9.

II. Sommige wetten voor de Joden: het sabbatjaar, vers 10, 11 de drie jaarlijkse feesten, vers 14-17, met enige wetten, die daarop betrekking hebben.

III. Genaderijke beloften van de voltooiing van het werk, dat God voor hen heeft begonnen, op voorwaarde van hun gehoorzaamheid, vers 20 24. Dat Hij hen voorspoedig zal maken, vers 25, 26. Dat Hij hen in het bezit zal stellen van Kanaän, vers 27-31 Maar zij moeten zich niet vermengen met andere volken, vers 32, 33.

Exodus 23:1-9

Hier zijn:

I. Waarschuwingen betreffende rechterlijke handelingen. Het was niet genoeg dat zij goede wetten hadden, betere dan ooit een volk gehad heeft, er moet ook zorg worden gedragen voor de behoorlijke rechtsbedeling in overeenstemming met deze wetten.

1. De getuigen worden hier gewaarschuwd om noch een onschuldige te doen vervolgen door een vals gerucht van hem te verspreiden en de algemene mening tegen hem in te nemen, noch behulpzaam te zijn in de vervolging van een onschuldige of van iemand, van wie men niet weet dat hij schuldig is, door *hun hand te stellen bij de goddeloze* tot het afleggen van een eed, als getuige tegen hem, vers 1. Valse getuigenis tegen iemand af te leggen in een zaak, waarbij zijn leven gemoeid is, daarin is al de schuld gelegen van liegen, meinedigheid, kwaadwilligheid, diefstal, moord, nog vermeerderd met de schandvlek van aan dit alles de schijn te geven van rechtvaardigheid, en van vele anderen mee in die schuld te betrekken. Er is nauwelijks een boze daad, waaraan iemand bij mogelijkheid schuldig kan zijn, waarin een grotere samenknoping van ongerechtigheid gelegen is dan hierin. Maar het eerste gedeelte van deze waarschuwing strekt zich ook uit tot gewone gesprekken, en niet alleen tot gerechtelijke handelingen, zodat lasteren en kwaadspreken een soort van valse getuigenis afleggen is. Iemands goede naam is evenzeer overgeleverd aan de genade van elk gezelschap, als zijn leven aan de genade van rechter en gezworenen, zodat hij, die willens en wetens een vals gerucht verspreidt tegen zijn naaste, inzonderheid indien dit gerucht tot wijze en Godvruchtige mensen komt, op wier achting men grote prijs stelt, evenzeer zondigt tegen de wetten van waarheid, gerechtigheid en barmhartigheid, als iemand die een valse getuigenis aflegt-nog vermeerderd met dit kwaad, dat hij het niet in de macht laat van de benadeelde persoon om zich recht te verschaffen. En het opnemen of aannemen van een vals gerucht is even slecht als het verspreiden er van, het lasteren en kwaadspreken zou niet zoveel onheil teweegbrengen als het teweegbrengt, indien het niet aangemoedigd werd. Soms kunnen wij het niet vermijden om een vals gerucht te horen, maar wij moeten het niet opnemen, dat is: wij moeten het niet horen met genoegen, zoals degenen, die zich verblijden in de ongerechtigheid, en zolang er nog enige reden is om aan de waarheid er van te twijfelen, moeten wij er geen geloof aan slaan. Dat is liefde voor de goede naam van onze naaste, dat is doen aan hem, zoals wij wensen dat ons gedaan zal worden.

2. Wij hebben hier een waarschuwing aan de rechters om het recht niet te verkeren.

a. Zij moeten zich door geen macht of menigte er toe laten leiden tegen hun geweten vonnis te vellen, vers 2. Onder de Joden werden rechtszaken onderzocht door een rechtbank of hof van justitie, en het oordeel naar meerderheid van stemmen uitgesproken, waarbij dan iedere rechter handelt naar de waarheid zoals zij hem na een strikt en onpartijdig onderzoek voorkomt te zijn, al zou ook het geschreeuw van de menigte, of de uitspraak van de "Rabbim" (een woord, dat wij vertalen door "menigte") de oudsten en meest eerbaren onder de rechters daaraan tegenovergesteld zijn. Daarom moest bij de Joden (evenals bij ons) de jongste van de rechters het eerst zijn stem uitbrengen, opdat het gezag van de oudste daarbij geen invloed op hem zal uitoefenen. Rechters moeten geen aanzien des persoons hebben, geen aanzien hebben van de persoon noch van de partijen, noch van hun mederechters. Het eerste gedeelte van dit vers geeft ook een algemene regel voor alle mensen, zowel als voor de rechters, namelijk *de menigte niet te volgen tot boze zaken.* Het algemene gebruik zal nooit een verontschuldiging

zijn voor kwade praktijken, de brede weg is er nooit veiliger of beter om, omdat velen daarop gaan. Wij moeten vragen wat wij behoren te doen, niet wat de meerderheid doet, want wij moeten geoordeeld worden door onze Meester, niet door onze mededienstknechten, en wij betonen de mensen al te veel beleefdheid, als wij ter wille van hun gezelschap de brede weg met hen bewandelen, die ten verderve leidt.

b. Zij moeten het recht niet buigen, neen, ook niet ten gunste van de arme vers 3. In alle gevallen moet recht gedaan en onrecht gestraft worden, uit liefde of medelijden mag het recht niet verkort en het onrecht niet voorbijgezien worden. Als een arme slecht is en een slechte daad doet, dan is het een dwaas medelijden, om hem er beter om te doen varen vanwege zijn armoede, Deuteronomium 1:16-17

c. Evenmin moeten zij het recht verkeren ten nadele van een arme, of toelaten dat hem onrecht gedaan wordt, omdat hij niet bij machte is zich recht te verschaffen. In zulke gevallen moeten de rechters zelf advocaten worden voor de armen, inzover hun zaak eerlijk en goed is, vers 6 :"Gij zult *het recht uws armen niet buigen,* gedenkt dat zij uw armen zijn, been van uw been, uw arme naasten, uw arme broeders, laat hen er dus niet te slechter om varen, dat zij arm zijn."

d Zij moeten terugschrikken voor de gedachte van behulpzaam te zijn in een slechte zaak, vers 7. "*Weest verre van valse zaken,* houd er u niet slechts vrij van, noch acht het voldoende om te zeggen dat gij er geen belang bij hebt, er niet mee hebt te maken, maar houd u er ver van, vrees het als een gevaarlijke strik. Gij zoudt voor niets ter wereld de onschuldigen en rechtvaardigen met uw eigen handen willen doden, houdt u dan verre van een valse zaak want gij weet niet of zij hier niet in eindigen zal, en de rechtvaardige God zal zodanige boosheid niet ongestraft laten, *Ik zal de goddeloze niet rechtvaardigen,"* dat is: "Ik zal hem veroordelen, die anderen onrechtvaardig veroordeelt." De rechters zelf zijn aan de groten Rechter verantwoordelijk.

e. Zij moeten geen steekpenningen aannemen, vers 8. Niet slechts moeten zij door geen geschenk bewogen worden om een onrechtvaardig oordeel uit te spreken, of de schuldige vrij te spreken of iemands recht af te wijzen, maar zij moeten niet eens een geschenk aannemen, opdat het geen kwade invloed op hen uitoefene, of hen zou verlokken om-al bedoelen zij dit ook niet-tegen hun geweten te handelen, want het geschenk heeft een verwonderlijke strekking om hen, die anders het goede bedoelen, blind te maken voor het kwade.

f. Zij moeten geen vreemdeling verdrukken, vers 9. Hoewel de vreemdelingen geen land onder hen mochten beërven, moet hun toch recht gedaan worden het hunne in vrede door hen genoten kunnen worden, en zo hun onrecht geschiedt moet hun recht gedaan worden, al zijn zij ook vervreemd van het burgerschap Israëls. Het is een voorbeeld van de billijkheid van onze wet dat als een vreemdeling voor het gerecht komt wegens enigerlei misdaad, behalve verraad, de ene helft van de gezworenen vreemdelingen zullen zijn, zo hij dit verlangt. Zij noemen dit een verhoor "per medietatem lingae," een vriendelijke voorziening van te beletten, dat vreemdelingen verdrukt worden. De reden, welke hier er voor gegeven wordt, is dezelfde als in Hoofdstuk 22:21. Gij zijt vreemdelingen geweest, hier nog op uitnemende wijze versterkt door het argument: *gijlieden kent het gemoed des vreemdelings,* gij weet iets van de smart en de angsten eens vreemdelings, en wel door droeve ervaring en daarom kunt gij, verlost zijnde, zoveel gemakkelijker uw ziel in de plaats van zijn ziel stellen.

II. Geboden betreffende vriendelijkheid jegens onze naasten. Wij moeten bereid zijn om, als de gelegenheid er zich toe aanbiedt, aan een ieder alle goede diensten te bewijzen, je zelfs aan hen, die ons kwaad hebben gedaan, vers 4, 5. Het gebod om onze vijanden lief te hebben en wel te doen aan degenen, die ons haten is niet alleen een nieuw, maar een oud gebod Spreuken 25:21, 22. Leid hieruit af, dat:

1. Zo wij deze vriendelijkheid moeten bewijzen aan een vijand, wij haar nog veel eerder moeten bewijzen aan een vriend, al is het ook dat hier alleen een vijand genoemd wordt, omdat van de veronderstelling wordt uitgegaan, dat men voor niemand onvriendelijk zal zijn, dan voor de zodanigen tegen wie men een bijzondere wrok koestert.

2. Zo het verkeerd is het verlies of de schade niet te voorkomen van een vijand, het nog veel erger is, om hem schade of verlies te veroorzaken aan hemzelf of aan zijn bezittingen.

3. Zo wij het verdwaalde vee van onze naaste moeten terugbrengen, wij ons nog veel meer moeten beijveren, om door zachte vermaningen en verstandige raadgevingen onze naasten zelf terug te brengen, als zij naar een zondige weg zijn afgedwaald, zie Jakobus 5:19, 20. En zo wij moeten trachten een gevallen ezel op te richten, dan moeten wij nog veel meer door vertroosting en bemoediging een terneer gebogen hart zien op te richten, zeggende de onbedachtzamen van hart: Weest sterk. Wij moeten het welzijn van anderen bevorderen zoals ons eigen welzijn, Filippenzen 2:4. "Wanneer gij zegt: Zie wij weten dat niet, zal Hij, die de harten weegt, dat niet merken, en die uw ziel gadeslaat, zal Hij het niet weten?" Zie Spreuken 24:11, 12.

Exodus 23:10-19

Hier is:

I. De instelling van het sabbatjaar, vers 10, 11. Ieder zevende jaar moest het land rusten, zij moeten aan het begin des jaars ploegen noch zaaien, en dus konden zij aan het einde des jaars geen grote oogst verwachten, wat er vanzelf groeide moest om zo te zeggen van de hand in de tand gaan en niet bewaard of opgelegd worden. Nu was dit bedoeld:

1. Om te tonen welk een vruchtbaar land het was, waarin God hen bracht, daar zo'n talrijk volk overvloedig onderhoud kon verkrijgen uit de voortbrengselen van zo'n klein land, zonder handel met het buitenland, en er toch nog ieder zevende jaar de opbrengst van kon missen.

2. Om hen te herinneren aan hun afhankelijkheid van God, hun grote landheer, en hun verplichting om de vruchten des lands te gebruiken naar Zijn aanwijzing. Aldus wilde Hij hun gehoorzaamheid op de proef stellen in een zaak, die zeer van nabij hun belang raakte. Later zullen wij zien dat hun ongehoorzaamheid aan dit gebod het verbeuren van de belofte tengevolge had, 2 Kronieken 36:21.

3. Om hun te leren vertrouwen te hebben in de voorzienigheid Gods, en te geloven dat, zolang zij hun plicht deden, het gewas van het zesde jaar genoeg levensonderhoud zou opleveren voor twee jaren, gelijk het manna van de zesde dag genoeg spijs opleverde voor twee dagen. Aldus moeten zij leren "niet bezorgd te zijn voor hun leven," Mattheus 6:25. Als wij verstandig en naarstig zijn in onze zaken, dan kunnen wij vertrouwen dat Gods voorzienigheid ons het brood van de dag op dezelfde dag geven zal.

II. De herhaling van de wet van het vierde gebod betreffende de wekelijkse sabbat vers 12. Zelfs in het jaar van de rust moeten zij niet denken dat de sabbat gelijk was aan de andere dagen, ook in dat jaar moest hij Godsdienstig worden waargenomen, maar aldus hebben sommigen gepoogd de waarneming van de sabbat weg te nemen door voor te geven, dat elke dag een sabbatdag moet zijn.

III. Alle eerbied voor de goden van de heidenen wordt hier streng verboden, vers 13. Hieraan gaat een algemene waarschuwing vooraf welke betrekking heeft op al deze geboden *In alles, wat Ik tot ulieden gezegd heb, zult gij op uw hoede zijn.* Wij zijn in gevaar om naar rechts en links te dwalen, en het is op ons gevaar zo wij dit doen, daarom is het ons nodig goed uit te zien. Een mens kan zich door achteloosheid in het verderf storten, maar zonder grote zorg en voorzichtigheid kan hij zich niet redden. Daar afgoderij een zonde was, waartoe zij zeer geneigd waren, en die een zware verzoeking voor hen was, moeten zij in het bijzonder er naar streven om de gedachtenis aan de goden van de heidenen uit te wissen, alle vormen van bijgelovige spreekwijzen moeten in onbruik bij hen komen en worden vergeten, zij moeten ze niet anders dan met afschuw en verfoeiing noemen. Het zou te wensen zijn dat in Christelijke scholen en academiën (want het is tevergeefs om in dit opzicht aan een hervorming van de schouwburgen te denken) de namen en verhalen van heidense godheden, of liever demonen, niet zo dikwijls en zo gemeenzaam gebruikt werden als zij zijn, zelfs met nog enige eerbied, soms nog wel in de vorm van aanroeping. Wij hebben voorzeker Christus niet aldus geleerd

IV. Het plechtig vieren van hun Godsdienstige feesten en hun verschijnen daarbij voor Gods aangezicht in de plaats, die Hij verkiezen zal, wordt hier streng geboden, vers 14-17

1. Drie maal per jaar moesten alle mannen samenkomen in een heilige samenroeping, ten einde elkaar beter te kennen en lief te hebben, en hun gemeenschap met elkaar als een geëerd en bijzonder volk op te houden.

2. Zij moeten verschijnen *voor het aangezicht des Heeren*, vers 17, om zich Hem voor te stellen, ziende naar de plaats waar Zijn eer woonde, en Hem als hun opperheer hulde te doen, van wie en onder wie zij al hun bezittingen hadden.

3. Zij moeten tezamen feest houden voor het aangezicht des Heeren, tezamen eten en drinken ten teken van hun blijdschap in God en hun dankbare bewustheid van Zijn goedheid jegens hen, want "men maakt maaltijden om te lachen," Prediker 10:19. O welk een goede Meester dienen wij die het ons ten plicht heeft gesteld om *voor Zijn aangezicht vrolijk te zijn*, en Zijn dienstknechten onthaalt als zij dienst doen! Laat men nooit een Godsdienst droefgeestig noemen, waarvan de plechtige diensten plechtige feesten zijn.

4. Zij moeten *niet ledig voor Gods aangezicht verschijnen*, vers 15. Zij moeten het een of ander vrijwillig offer brengen ten teken van hun eerbied voor, en dankbaarheid aan hun grote weldoener. Gelijk zij toen niet met ledige handen mochten komen, zo moeten wij niet met een ledig hart komen om God te aanbidden, onze ziel moet vervuld zijn van genade met Godvruchtige genegenheden, met heilige begeerten naar Hem, en toewijding van onszelf aan Hem, want in zulke offeranden heeft God een welbehagen.

5. Het paasfeest, het pinksterfeest en het Loofhuttenfeest waren de drie tijden, bepaald voor hun verschijning voor het aangezicht des Heeren, dus in de lente, de zomer en de herfst, niet in het midden van hun oogsttijd, omdat zij dan op andere wijze bezig waren, zodat zij geen reden hadden om te zeggen, dat Hij hen Hem heeft doen dienen met spijsoffer, of hen vermoeid heeft met wierook.

V. Er worden hier enige bijzondere aanwijzingen gegeven omtrent de drie feesten, hoewel niet zo volledig als later.

1. Op het paasfeest was het hun niet geoorloofd met gedesemd brood te offeren, want op dat feest moest al het gedesemde weggeworpen worden, en het vet van het offer mocht niet tot de morgen bewaard worden, opdat het niet zou bederven, vers 18.

2. Op het pinksterfeest, bij het begin van hun oogst, moesten zij de eerstelingen van de eerste vruchten aan God brengen, door welke Godvruchtige offerande de gehele oogst geheiligd werd, vers 19.

3. Op het feest van de inzameling, zoals het genoemd wordt, vers 16, moeten zij Gode dank brengen voor de oogstzegeningen, die zij hadden ontvangen, en van Hem afhankelijk zijn voor de volgende oogst, en niet denken, dat zij nut of voordeel zouden verkrijgen door het bijgelovig gebruik van sommigen van de heidenen, die, naar men zegt, bij het eindigen van hun oogst een bokje kookten in de melk van zijn moeder, en dit melkkooksel onder het uitspreken van toverformules op hun tuinen en akkers sprenkelden, om ze vruchtbaar te maken voor het volgende jaar. Israël moest zulke dwaze gewoonten verafschuwen.

Exodus 23:20-33

Drie genaderijke beloften worden hier aan Israël gedaan om hen aan te sporen tot hun plicht en er hen in aan te moedigen, en aan iedere belofte zijn enige noodzakelijke bevelen en waarschuwingen toegevoegd.

I. Er wordt hier beloofd, dat zij geleid en bewaard zullen worden op hun weg door de woestijn naar het land van de belofte: *Ziet Ik zend een engel voor uw aangezicht*, vers 20, *Mijn engel*, vers 23, een geschapen engel, zeggen sommigen, een dienaar van Gods voorzienigheid, gebruikt voor de leiding en bescherming van het kamp van Israël. Opdat het zou blijken, dat God zeer bijzonder zorg voor hen droeg, droeg Hij aan een van Zijn voornaamste dienaren op om hen te begeleiden en te zorgen, dat hun niets ontbrak. Anderen zijn van mening, dat het de Zoon van God was, de Engel des verbonds, want van de Israëlieten in de woestijn wordt gezegd, dat zij Christus veracht hebben, en wij kunnen Hem even goed Gods boodschapper onderstellen en de Verlosser van de kerk vóór Zijn menswording, als "het Lam, geslacht van voor de grondlegging van de wereld." En wij kunnen te eerder denken dat het Hem behaagd heeft om de verlossing en leiding van Israël op zich te nemen daar deze typen waren van Zijn grote onderneming. Er wordt beloofd, dat deze gezegende Engel hen *zal behoeden op deze weg*, hoewel die eerst door de woestijn en later door des vijands land liep. Aldus zal Gods geestelijk Israël behoed worden in de woestijn van deze aarde, en tegen de aanvallen van de poorten van de hel. Er wordt ook beloofd, dat Hij hen brengen zal naar de plaats, die God niet alleen voor hen bestemd, maar bereid heeft, en aldus heeft Christus een plaats bereid voor Zijn volgelingen, en zal hen er voor bewaren, want Hij is getrouw aan Hem, die Hem gesteld heeft.

II. Het gebod, toegevoegd aan deze belofte, is, dat zij moeten achtgeven op, en gehoorzaam zijn aan, deze Engel, die God voor hun aangezicht zou zenden, vers 21. "*Hoed u voor zijn aangezicht, en wees van zijn stem gehoorzaam* in alles, *verbitter hem niet*, in iets, het is op uw gevaar zo gij het doet, *want hij zal ulieder overtredingen niet vergeven."* Christus is de oorzaak van de zaligheid alleen van hen, die Hem gehoorzamen. Het woord van bevel luidt: Hoort Hem, Mattheus 17:5. Onderhoud wat Hij heeft geboden, Mattheus 28:19. Onze noodzakelijke afhankelijkheid van de Goddelijke macht en goedheid moet ons tot gehoorzaamheid bewegen. Wij doen wel ons er voor te wachten onze beschermer en weldoener te verbitteren, want als onze schaduw van ons is geweken en de stromen van Zijn goedertierenheid afgesneden worden, dan is het met ons gedaan, dan zijn wij verloren. Daarom: "*Hoedt u voor zijn aangezicht* en gedraag u jegens hem met allen mogelijke eerbied en voorzichtigheid. Vreest de Heere en Zijn goedheid." Christus zal getrouw zijn aan hen, die Hem getrouw zijn, en de zaak omhelzen van hen, die Hem aanhangen, vers 22. *Ik zal uwer wederpartijders wederpartij zijn.* Het zal een aanvallend en verdedigend verbond zijn, zoals dat met Abraham, "Ik zal zegenen die u zegenen, en vervloeken die u vloekt." Aldus behaagt het God om Zijn belangen en Zijn vriendschap ineen te strengelen met die van Zijn volk.

Er is beloofd dat zij een goede vestiging zullen hebben in het land Kanaän, dat zij nu hoopten (hoewel het anders uitkwam) binnen weinige maanden in hun bezit te zullen hebben, vers 24-26

Merk op:

1. Hoe redelijk de voorwaarden zijn van deze belofte-alleen dat zij hun eigen God zullen dienen, die ook de enige ware God is, en niet de goden van de volken, die geen goden waren,

en die zij ook hoegenaamd geen reden hadden te eren. Zij moeten niet alleen hun goden niet aanbidden, maar die geheel afbreken ten teken van hun afschuw voor afgoderij, hun vast besluit om zelf nimmer afgoden te aanbidden, en hun zorg om te beletten dat anderen ze zullen aanbidden, zoals de bekeerde toverkunstenaars "hun boeken verbrand hebben," Handelingen 19:19.

2. Hoe rijk de bijzonderheden zijn van deze belofte.

a. Het aangename van hun spijze: Hij zal uw *brood en uw water zegenen,* en Gods zegen zal brood en water meer verkwikkend en voedzaam maken dan een vette maaltijd van reine wijnen, die gezuiverd zijn, zonder die zegen.

b. Het voortduren van hun gezondheid, *Ik zal de krankheden uit het midden van u weren,* ze of voorkomen, of wegnemen. Het land zal niet bezocht worden door epidemische ziekten, die zeer vreeslijk zijn en soms landen verwoest hebben.

c. Het toenemen van hun welvaart, hun vee zal niet onvruchtbaar zijn en niet misdrachtig, hetgeen als een bewijs van voorspoed genoemd wordt, Job 21:10.

d. Het verlengen van hun leven tot aan een hoge ouderdom: "Ik *zal het getal uwer dagen verruimen,* en zij zullen niet door een ontijdige dood in het midden worden afgesneden". Aldus heeft de Godzaligheid *de belofte des tegenwoordigen levens.*

III. Er wordt hun beloofd dat zij hun vijanden zullen overwinnen en tenonder brengen, namelijk de tegenwoordige bezitters van het land Kanaän, die uitgedreven moeten worden om plaats te maken voor hen. Dit zal God doen:

1. Krachtdadig, door Zijn macht, vers 27, 28, niet zozeer door het zwaard en de boog van Israël, als wel door de verschrikking, die Hij over de Kanaänieten zal doen komen. Ofschoon zij zo hardnekkig waren, dat zij zich aan Israël niet wilden onderwerpen, hun land niet aan hen wilden overlaten en zelf elders heengaan, hetgeen zij hadden kunnen doen, waren zij toch zó ontmoedigd, dat zij niet tegen hen bestand waren. Dit voltooide hun verderf, de duivel had zo grote macht in hen, dat zij wilden weerstaan, maar God had zo grote macht over hen, dat zij het niet konden. *Ik zal Mijn schrik voor uw aangezicht zenden,* en zij die geschrikt zijn, vrezen en zullen spoedig vlieden. Heirscharen van horzelen baanden de weg voor de heirscharen Israëls, van zo geringe, nietige schepselen kan God gebruik maken om de vijanden Zijns volks te kastijden, zoals in de plagen van Egypte. Als het God behaagt, kunnen horzelen evengoed als leeuwen Kanaänieten uitdrijven, Jozua 24:12.

2. Hij wilde het trapsgewijze doen, met wijsheid, vers 29, 30, niet terstond en op eenmaal, maar langzamerhand. Gelijk de Kanaänieten in het bezit bleven totdat Israël een volk was geworden, zo moet er ook nog een overblijfsel van hen zijn totdat Israël zo talrijk was geworden, dat zij het gehele land konden vervullen. De wijsheid Gods wordt opgemerkt in de trapsgewijze voortgang van de belangen van de kerk. Het is in wezenlijke goedertierenheid jegens de kerk, dat haar vijanden slechts langzamerhand tenonder worden gebracht, want aldus blijven wij op onze hoede en in voortdurende afhankelijkheid van God. Zo wordt ook het bederf uit het hart van Gods volk verdreven, niet tegelijk en op eenmaal, maar langzamerhand, de oude mens is gekruisigd en sterft dus langzaam. In Zijn voorzienigheid stelt God het dikwijls uit om genade te geven, omdat wij er nog niet rijp voor zijn. Kanaän heeft ruimte

genoeg om Israël te ontvangen, maar Israël is niet talrijk genoeg om Kanaän te bezetten, wij zijn niet nauw in God, als wij nauw zijn, zijn wij het in onszelf. Het land Kanaän is hun beloofd in zijn volle uitgestrektheid, vers 31, dat zij echter niet in bezit kregen voor de tijd van David en zij hebben het door hun zonden spoedig weer verloren.

Het gebod, toegevoegd aan deze belofte, is dat zij geen vriendschap moeten sluiten of gemeenzame omgang hebben met de afgodendienaars, vers 32, 33. Afgodendienaars mogen niet eens in hun land verblijf houden, tenzij dan dat zij hun afgoderij verzaken. Aldus moeten zij de smaad vermijden van gemeenzaam te zijn met aanbidders van valse goden en het gevaar van er toe te komen om die met hen te aanbidden. Door gemeenzame omgang met afgodendienaars zal de vrees voor en de afschuw van de zonde verminderen en langzamerhand uitslijten, zij zullen er geen kwaad in zien om, uit beleefdheid voor hun vrienden, enige eerbied te betonen voor hun goden, en aldus trapsgewijze in de noodlottige strik geraken. Zij, die voor slechte handelingen bewaard willen blijven, moeten verre blijven van slecht gezelschap: het is gevaarlijk om in een slechte buurt te wonen, anderer zonden zullen, zo wij niet goed toezien, strikken voor ons worden. Wij moeten altijd denken dat ons grootste gevaar komt van hen, die ons tegen God willen doen zondigen. Welke vriendschap ook voorgewend worde, toch is datgene onze ergste vijand, dat ons van onze plicht afhoudt.

HOOFDSTUK 24

1 Daarna zeide Hij tot Mozes: Klim op tot den HEERE, gij en Aaron, Nadab en Abihu, en zeventig van de oudsten van Israel; en buigt u neder van verre!
2 En dat Mozes alleen zich nadere tot den HEERE, maar dat zij niet naderen; en het volk klimme ook niet op met hem.
3 Als Mozes kwam en verhaalde aan het volk al de woorden des HEEREN, en al de rechten, toen antwoordde al het volk met een stem, en zij zeiden: Al deze woorden, die de HEERE gesproken heeft, zullen wij doen.
4 Mozes nu beschreef al de woorden des HEEREN, en hij maakte zich des morgens vroeg op, en hij bouwde een altaar onder aan den berg, en twaalf kolommen, naar de twaalf stammen van Israel.
5 En hij zond de jongelingen van de kinderen Israels, die brandofferen offerden, en den HEERE dankofferen offerden, van jonge ossen.
6 En Mozes nam de helft van het bloed, en zette het in bekkens; en de helft van het bloed sprengde hij op het altaar.
7 En hij nam het boek des verbonds, en hij las het voor de oren des volks; en zij zeiden: Al wat de HEERE gesproken heeft, zullen wij doen en gehoorzamen.
8 Toen nam Mozes dat bloed, en sprengde het op het volk; en hij zeide: Ziet, dit is het bloed des verbonds, hetwelk de HEERE met ulieden gemaakt heeft over al die woorden.
9 Mozes nu en Aaron klommen opwaarts, ook Nadab en Abihu, en zeventig van de oudsten van Israel.
10 En zij zagen den God van Israel, en onder Zijn voeten als een werk van saffierstenen, en als de gestaltenis des hemels in Zijn klaarheid.
11 Doch Hij strekte Zijn hand niet tot de afgezonderden van de kinderen Israels; maar zij aten en dronken, nadat zij God gezien hadden.
12 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Kom tot Mij op den berg, en wees aldaar; en Ik zal u stenen tafelen geven, en de wet, en de geboden, die Ik geschreven heb, om hen te onderwijzen.
13 Toen maakte zich Mozes op, met Jozua, zijn dienaar; en Mozes klom op den berg Gods.
14 En hij zeide tot de oudsten: Blijft gij ons hier, totdat wij weder tot u komen; en ziet, Aaron en Hur zijn bij u; wie enige zaken heeft, zal tot dezelve komen.
15 Toen Mozes op den berg geklommen was, zo heeft een wolk den berg bedekt.
16 En de heerlijkheid des HEEREN woonde op den berg Sinai, en de wolk bedekte hem zes dagen, en op den zevenden dag riep Hij Mozes uit het midden der wolk.
17 En het aanzien der heerlijkheid des HEEREN was als een verterend vuur, op het opperste diens bergs, in de ogen der kinderen Israels.
18 En Mozes ging in het midden der wolk, nadat hij op den berg geklommen was; en Mozes was op dien berg veertig dagen en veertig nachten.

In de drie vorige hoofdstukken zagen wij hoe Mozes, als middelaar tussen God en Israël, verschillende wetten van God heeft ontvangen. In dit hoofdstuk zien wij hem:

I. Afkomen tot het volk, om hen bekend te maken met de wetten, die hij heeft ontvangen, en hun instemming er mee te vragen, vers 3. Hij schrijft de wetten, en leest ze voor het volk, dat er zijn instemming mee te kennen geeft, vers 4-7 waarna hij door offeranden en het sprengen van bloed het verbond tussen hen en God bevestigt, vers 5, 6, 8.

II. Hij keert weer tot God om nadere orders te ontvangen. Toen hij van zijn vorig bezoek was weggezonden, werd hem bevolen terug te komen. Hij doet dit met zeventig van de oudsten, aan wie God Zijn heerlijkheid openbaart vers 9-11 Aan Mozes wordt bevolen op de berg te komen, vers 12, 13, de overigen worden naar beneden gezonden tot het volk vers 14. De wolk van de heerlijkheid wordt door al het volk op de top van de berg Sinaï gezien, vers 15-17, en Mozes is daar bij God veertig dagen en veertig nachten, vers 18.

Exodus 24:1-8

De eerste twee verzen bevatten de bepaling voor een tweede zitting op de berg Sinaï om wetten te maken, nadat de eerste zitting geëindigd was. Als er gemeenschap gekomen is tussen God en ons, dan zal die nooit van Zijn zijde ophouden, zo zij niet eerst van onze zijde werd afgebroken. Mozes krijgt bevel om Aaron en zijn zonen en de zeventig oudsten van Israël mee te brengen, opdat zij getuigen zouden zijn van de heerlijkheid Gods en van de gemeenschap met Hem, waartoe Mozes geroepen was, en hun getuigenis het geloof des volks zou bevestigen. Bij dit naderen tot God:

1. Moeten zij allen grote eerbied betonen: Buigt u *neer van verre*, vers 1. Eer zij naderden, moesten zij zich neerbuigen. Aldus moeten wij met ootmoedige en plechtige aanbidding tot Gods voorhoven ingaan, naderen als degenen, die hun afstand weten te houden en het neerbuigende van Gods genade bewonderen als Hij ons toelaat tot Hem te naderen. Nadert men tot grote vorsten in een houding des lichaams, die van diepe eerbied getuigt? En zal dan de ziel, die tot God nadert, niet voor Hem neergebogen zijn?

2. Zij moeten opgaan tot de Heere, (en zij, die tot God willen naderen, *moeten opklimmen)* doch Mozes alleen moet naderbij komen, waarin hij een type is van Christus die, als Hogepriester alleen ingegaan is in het heiligdom.

In de volgende verzen hebben wij het plechtig verbond, gemaakt tussen God en Israël en de uitwisseling van de ratificaties, en zeer plechtig was deze handeling, waarin een afschaduwing was van het verbond van de genade tussen God en de gelovigen door Christus.

I. Mozes verhaalde aan het volk de woorden des Heeren, vers 3. Hij heeft hen niet blindelings in het verbond geleid, hun ook geen Godsvrucht geleerd, die de dochter was van de onwetendheid, maar hun al de geboden, algemene en bijzondere, van de vorige hoofdstukken voorgelegd, en hun eerlijk en rond afgevraagd of zij, al of niet, zich aan deze wetten wilden onderwerpen?

II. Eenstemmig heeft het volk instemming betuigd met de voorgestelde voorwaarden, zonder enigerlei voorbehoud of uitzondering: *Al deze woorden, die de Heere gesproken heeft, zullen wij doen.* Tevoren hadden zij er in het algemeen in toegestemd om onder Gods regering te zijn, Hoofdstuk 19:8, hier geven zij in het bijzonder hun toestemming tot de wetten, die nu gegeven zijn. Och dat zij zo’n hart hadden gehad! Hoe goed zou het zijn, als de mensen altijd zo’n goede gezindheid hadden, als zij soms schijnen te hebben! Velen stemmen in met de wet, maar leven er niet naar, zij hebben er niets tegen in te brengen, en toch laten zij zich niet bewegen om er door geregeerd te worden.

De strekking van het verbond is: dat, zo zij de voornoemde geboden willen houden, God de voornoemde beloften zou vervullen. "Gehoorzaamt en weest gelukkig." Hier wordt de koop gesloten.

Merk op:

1. Hoe het geschreven werd in het boek des verbonds: *Mozes beschreef al de woorden des Heeren,* vers 4, opdat er geen dwaling of vergissing zou zijn, waarschijnlijk heeft hij ze geschreven, zoals God ze hem gedicteerd heeft op de berg. Zodra God zich een volk had

afgezonderd in de wereld, regeerde Hij het door een geschreven woord, zoals Hij daarna altijd gedaan heeft, en altijd doen zal, zolang de wereld bestaat en de kerk in haar. Toen nu Mozes de artikelen van overeenkomst tussen God en Israël beschreven had, *las hij ze voor de oren des volks,* vers 7, opdat zij volkomen kennis zouden hebben van de zaak, en zouden kunnen nagaan, of zij bij nader bedenken ten opzichte van geheel de zaak nog van hetzelfde gevoelen waren. En wij kunnen aannemen dat zij het waren, want hun woorden, vers 7, zijn dezelfde als die zij geweest zijn, vers 3, maar nog iets sterker: *Al wat de Heere gesproken heeft* (hetzij dan goed of kwaad voor vlees en bloed, Jeremia 42:6), *zullen wij doen,* dat hadden zij tevoren gezegd, maar nu voegen zij er nog bij: *"en gehoorzamen,* niet slechts zullen wij doen wat geboden is, maar ook in alles wat nog verder geboden zal worden, *zullen wij gehoorzaam zijn.* Kloekmoedig besluit, zo zij er slechts bij gebleven waren! Zie hier: dat Gods verbonden en geboden zo onbetwistbaar rechtvaardig en billijk zijn en zo zeer in ons voordeel, dat, hoe meer wij er over nadenken, en hoe duidelijker en vollediger zij ons voorgesteld worden hoe meer reden wij zullen vinden om er mee in te stemmen en er ons naar te voegen.

2. Hoe het verzegeld werd door het bloed des verbonds, opdat Israël een sterke vertroosting zou hebben door de bekrachtiging van Gods beloften aan hen, en onder sterke verplichtingen zou zijn door de bekrachtiging van hun beloften aan God. Aldus heeft de oneindige Wijsheid middelen beraamd om ons te bevestigen, beide in ons geloof en in onze gehoorzaamheid, opdat wij er in aangemoedigd zullen worden tot onze plicht, en er toe verbonden zullen zijn. Het verbond moet gemaakt worden met offerande, Psalm 50:5, omdat er, sedert de mens gezondigd heeft en de gunst zijns Scheppers heeft verbeurd, geen gemeenschap kan zijn door een verbond, voordat er vriendschap gesloten en verzoening gedaan is door offerande.

A. Om dus toebereidselen er voor te maken dat de partijen over en weer hun zegel zouden hechten aan dit verbond:

a. Bouwt Mozes een altaar ter ere Gods, hetwelk in al de altaren, die gebouwd werden, voornamelijk bedoeld was en dat in de eerste plaats in het oog moest gehouden worden bij het verbond, dat zij nu stonden te bezegelen. In geen van de handelingen Gods met de kinderen van de mensen kan iets aan Gods volmaaktheden worden toegevoegd, maar zij zijn er allen in geopenbaard en verheerlijkt, daarom wil Hij nu door een altaar voorgesteld worden, om te kennen te geven dat al wat Hij van hen verwachtte was, dat zij Hem zullen eren, en dat zij, Zijn volk zijnde, Hem zouden zijn tot een naam en tot lof.

b. Richt hij twaalf pilaren op, naar het getal van de stammen, deze moesten het volk voorstellen, de andere partij in het verbond, en wij kunnen onderstellen, dat zij opgericht werden tegenover het altaar en dat Mozes, als middelaar, daartussen heen en weer ging. Waarschijnlijk heeft iedere stam zijn eigen pilaar opgericht en gekend, en stonden hun oudsten er bij.

c. Bepaalde hij dat offeranden gedaan zouden worden op het altaar, vers 5, brandofferen en dankofferen, die echter bedoeld waren om verzoening te doen. Het is voor ons van geen belang om te onderzoeken, wie deze jongelingen waren, die gebruikt werden voor de dienst om deze offerande te offeren, want Mozes zelf was de priester, en wat zij deden, deden zij zuiver en alleen als zijn dienaren, op zijn bevel en volgens zijn aanwijzing. Ongetwijfeld waren het mannen, die door hun lichaamskracht geschikt waren voor deze dienst, en door hun rang of aanzien onder het volk het meest geschikt waren voor deze eer.

B. De toebereidselen gemaakt zijnde, heeft van weerszijden de bekrachtiging op zeer plechtige wijze plaatsgehad.

a. Een deel van het bloed van het offer, door het volk geofferd, werd op het altaar gesprengd, vers 6, hetgeen te kennen gaf, dat het volk zich in hun leven en bestaan toewijdde aan God en Zijn eer. In het bloed (dat het leven is) van de geslachte offers werden alle Israëlieten Gode als levende offeranden voorgesteld, Romeinen 12:1. Het overige van het bloed van de offerande, die door God was aangenomen, werd of op het volk zelf, vers 8, of op de pilaren gesprengd, die het volk voorstelden, waardoor te kennen werd gegeven, dat God hun genadig Zijn gunst verleende, met al de vruchten of gevolgen dier gunst, en dat Hij hun al de gaven zou geven, die zij konden verwachten van een God, die met hen verzoend en in verbond gekomen is door offerande. Dit deel van de plechtigheid werd aldus verklaard: *"zie, dit is het bloed des verbonds,* zie hier hoe God het verzegeld heeft om u een God te zijn, en hoe gij verzegeld hebt om Hem een volk te zijn, Zijn beloften aan u en de uwe aan Hem zijn beide ja en amen."

Aldus heeft onze Heere Jezus, de Middelaar des nieuwen verbonds (van wie Mozes een type was) zichzelf als een offerande Gode geofferd hebbende op het kruis, opdat Zijn bloed in waarheid het bloed des verbonds zou zijn het gesprengd op het altaar in Zijn Middelaarsvoorbede, Hebreeën 9:12, en sprengt het op Zijn kerk door Zijn woord en Zijn inzettingen, en de invloeden en werkingen van de Geest van de belofte, door wie wij verzegeld zijn. Hijzelf scheen te verwijzen naar deze plechtigheid, toen Hij, bij de instelling van het Avondmaal, zei: "Deze drinkbeker is het Nieuwe Testament," (of Verbond) "in Mijn bloed." Vergelijk hiermede Hebreeën 9:19, 20.

Exodus 24:9-11

Daar het volk bij hun onderwerping aan de plechtigheid van de besprenging met bloed, telkens en nogmaals hun welbehagen verklaard hadden in God en Zijn wet, geeft God hun hier in hun vertegenwoordigers enige bijzondere tekenen van Zijn gunst jegens hen want God ontmoet de vrome en die gerechtigheid doet, en laat hun toe meer in Zijn nabijheid te komen dan zij konden verwachten. Zo vinden wij in de Nieuw Testamentische kerk de vier dieren en de vier en twintig ouderlingen geëerd met plaatsen rondom de troon, daar zij door God gekocht zijn met het bloed van het Lam, dat in het midden van de troon is, Openbaring 4:4-6 :8,9. merk op:

1. Zij zagen de God Israëls, vers 10 , dat is: er werd hun een blik gegeven op Zijn heerlijkheid in licht en vuur, hoewel zij geen gelijkenis zagen en Zijn wezen, welk geen mens gezien heeft, noch zien kan, 1 Timotheus 6:16. Zij zagen de plaats, waar de God Israëls stond (aldus Johannes 1:18) iets dat een gelijkenis nabij kwam, maar het toch niet was. Wat zij nu ook zagen zeker was het niet iets, waarvan een beeld of schilderij gemaakt kon worden, maar het was toch genoeg om hun de overtuiging te geven, dat God in waarheid in hun midden was.

Er wordt niets beschreven dan wat onder Zijn voeten was, want onze denkbeelden van God zijn alle beneden Hem, en zeer verre van voldoende. Zij zagen niet zoveel als Gods voeten, maar onder de glans, die zij zagen (zoals zij nooit tevoren noch daarna gezien hebben, en als de voetbank, of voetstuk ervan) een uiterst rijk en prachtig plaveisel, alsof het van saffieren of hemelsblauw vervaardigd was. De hemelen zelf zijn het plaveisel van Gods paleis, en Zijn troon is boven het uitspansel. Zie hoeveel beter wijsheid is dan de kostelijke onyx of de saffieren, want de wijsheid is van eeuwigheid Gods vermaking geweest, Spreuken 8:30, en was in Zijn schoot, maar de saffieren zijn het plaveisel onder Zijn voeten, laat ons daar al de rijkdom van deze wereld leggen, maar niet in ons hart.

2. Hij strekte Zijn hand niet tot de afgezonderden van de kinderen Israëls, vers 11. Hoewel zij mensen waren heeft de verblindende pracht van Zijn heerlijkheid hen niet overstelpt, zij was getemperd, Job 26:9, en zij werden zo versterkt, Daniel 10:19, dat zij in staat waren haar te verdragen. Ja, hoewel zij zondige mensen waren en blootgesteld aan Gods gerechtigheid, heeft Hij Zijn straffende, wrekende hand toch niet tot hen uitgestrekt, zoals zij gevreesd hadden. Als wij bedenken welk een verterend vuur God is, en welke stoppelen wij zijn voor Zijn aangezicht, dan zullen wij reden hebben te zeggen in als ons naderen tot Hem: Het zijn de goedertierenheden des HEEREN, dat wij niet vernield zijn.

3. Zij zagen God en zij aten en dronken. Hun leven was niet alleen gespaard, maar zij hadden ook hun kracht, hun moed, hun lichamelijk welzijn behouden, hun blijdschap werd er niet door verminderd, integendeel, zij nam er door toe, zij werd er door verhoogd. Zij hielden een feestmaaltijd van het offer voor het aangezicht des HEEREN, ten teken van hun blijmoedige instemming met het Verbond, dat nu gesloten was, en hun dankbaar aannemen van de weldaden ervan, en hun gemeenschap met God als gevolg van dit Verbond. Aldus eten en drinken de gelovigen met Christus aan Zijn tafel, Lukas 22:30. Zalig zij, die brood zullen eten in het Koninkrijk van onze Vader, en er van de nieuwe wijn zullen drinken.

Exodus 24:12-18

De openbare plechtigheid van het bezegelen van het Verbond nu voorbij zijnde, wordt Mozes geroepen om nadere instructies te ontvangen welke wij in de volgende hoofdstukken zullen vinden.

1. Hij wordt geroepen op de berg, en bleef er gedurende zes dagen op enige afstand. Hij ontvangt het bevel, vers 12 :"Kom tot Mij op de berg, en wees aldaar", dat is: Verwacht daar lang te zullen blijven. Zij, die gemeenschap met God willen hebben, moeten niet alleen tot de inzettingen komen, zij moeten er ook bij blijven. Zalig zij, die in Zijn huis wonen, niet, die er slechts nu en dan een bezoek brengen. Kom op de berg, en Ik zal u een wet geven, om hen te onderwijzen. Mozes onderwees hun niets anders dan wat hij van de HEERE had ontvangen, en hij ontving niets van de HEERE dan wat hij hun onderwees, want hij was getrouw zowel aan God en aan Israël, en heeft niets ervan verminderd, noch er iets aan toegevoegd, maar zich nauwkeurig aan zijn instructies gehouden. Daar hij nu deze orders ontvangen had:

Stelde hij Aäron en Hur aan om rechters te zijn in zijn afwezigheid, om vrede en orde te houden in de vergadering, vers 14 Toen hij opklom tot de berg, wilde hij de zorg van de regering achterlaten, opdat zijn geest niet afgeleid zou worden, maar hij wilde het volk toch niet laten als schapen zonder herder, nee, zelfs niet gedurende enige dagen. Goede vorsten bevinden dat de regering een voortdurende zorg voor hen is, en hun volk bevindt haar een voortdurende zegen te zijn.

2. Nam hij Jozua mee naar de berg, vers 13. Jozua was zijn dienaar, en het zal hem aangenaam wezen hem als metgezel bij zich te hebben gedurende de zes dagen, die hij op de berg bleef, eer God hem riep. Jozua zal zijn opvolger wezen, en daarom werd hij aldus voor het volk boven de overige oudsten geëerd, opdat zij hem later des te zeker als hun leidsman en bestuurder zullen aannemen, en aldus werd hij voorbereid tot de dienst door opgeleid te wezen in gemeenschap met God. Jozua was een type van Christus, en, (zoals de geleerde bisschop Pearson terecht opmerkt) Mozes neemt hem mee op de berg, omdat er zonder Jezus, in wie al de schatten van wijsheid en kennis verborgen zijn, geen inzicht kan wezen in de verborgenheden van de hemel en geen toegang tot de heerlijke tegenwoordigheid Gods.

3. Een wolk bedekte de berg gedurende zes dagen, een zichtbaar teken van Gods bijzondere tegenwoordigheid aldaar, want Hij toont zich aan ons op zulk een wijze, dat Hij zich tegelijk voor ons verborgen houdt. Hij laat ons zoveel weten, dat wij verzekerd zijn van Zijn tegenwoordigheid, macht en genade, maar tevens geeft Hij ons te kennen dat wij Hem niet volkomen kunnen ontdekken. Gedurende deze zes dagen bleef Mozes wachten om in de audiëntiezaal geroepen te worden, vers 15, 16. Aldus heeft God het geduld van Mozes op de proef gesteld en zijn gehoorzaamheid aan het bevel, vers 12, "Wees aldaar". Indien Mozes-evenals Saul, 1 Samuel 13:8, 9 het wachten moe was geworden en gezegd had: Wat zou ik verder op de HEERE wachten, dan zou hem de eer ontgaan zijn van in de wolk te gaan, maar gemeenschap met God is wel waard om er op te wachten. En het is goed dat wij ons met plechtige tussenpozen tot plechtige inzettingen begeven, Psalm 108:2.

Op de zevende dag, waarschijnlijk de Sabbatdag, wordt hij in de wolk geroepen, vers 16. Nu opende zich de dikke wolk, ten aanzien van geheel Israël, en de heerlijkheid des HEEREN verscheen als een verterend vuur vers 17. God, ja onze God, is een verterend vuur, en als zodanig heeft het Hem behaagd zich te openbaren bij de wetgeving, opdat wij, wetende de

schrik des HEEREN, bewogen worden om Hem te gehoorzamen, en er door toebereid mogen worden voor de vertroostingen van het Evangelie, en de genade en waarheid, die door Jezus Christus zijn geworden, ons des te meer welkom zullen zijn. Nu was:

1. Mozes ingaan tot de wolk zeer verwonderlijk. Mozes ging in het midden van de wolk, vers 18. Het was een buitengewone kalmte van gemoed, die Gods genade hem door deze zes dagen van voorbereiding geschonken had want anders zou hij de wolk niet hebben durven binnengaan, zeker niet, toen zij als in verterend vuur uitbrak. Mozes was er zich van verzekerd dat Hij, die hem riep, hem zou beschermen, en, zelfs in die heerlijke eigenschappen Gods, die voor de goddelozen de grootste verschrikking zijn, kunnen de heiligen zich met nederige eerbied verblijden. Hij, die in gerechtigheden wandelt en die billijkheden spreekt, kan bij dit verterend vuur wonen, zo als ons gezegd wordt in Jesaja 33:14,15. Er zijn personen en er zijn werken, die bestand zijn tegen het vuur, 1 Corinthiërs 3:12 en verv. en sommigen, die vrijmoedigheid zullen hebben tot God.

2. Zijn blijven in de wolk is niet minder verwonderlijk, hij was er veertig dagen en veertig nachten. Het schijnt wel dat de zes dagen, vers 16, geen deel uitmaakten van de veertig, want gedurende deze zes dagen was Jozua bij Mozes, die van het manna at en dronk uit de beek, vermeld in Deuteronomium 9:21, en terwijl zij samen waren, heeft Mozes waarschijnlijk met hem gegeten en gedronken, maar toen Mozes in het midden van de wolk geroepen werd, liet hij Jozua buiten, die terwijl hij op Mozes terugkomst wachtte, dagelijks bleef eten en drinken, doch van nu af aan bleef Mozes vasten. Ongetwijfeld zou God wat Hij nu aan Mozes te zeggen had in een dag hebben kunnen zeggen, maar tot verhoging van de plechtigheid van de zaak heeft Hij hem veertig dagen en veertig nachten bij zich op de berg gehouden. Hierin wordt ons geleerd veel tijd door te brengen in gemeenschapsoefening met God, en te achten dat die tijd het best besteed is, die aldus doorgebracht werd. Zij, die de kennis willen verkrijgen van Gods wil, moeten hem dag en nacht overdenken.

HOOFDSTUK 25

1 Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israels, dat zij voor Mij een hefoffer nemen. Van alle man, wiens hart zich vrijwillig bewegen zal, zult gij Mijn hefoffer nemen.
3 Dit nu is het hefoffer, hetwelk gij van hen nemen zult: goud, en zilver, en koper;
4 Als ook hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnen, en geiten haar.
5 En roodgeverfde ramsvellen, en dassenvellen; en sittimhout;
6 Olie tot den luchter, specerijen ter zalfolie, en tot roking welriekende specerijen;
7 Sardonixstenen, en vervullende stenen tot den efod, en tot den borstlap.
8 En zij zullen Mij een heiligdom maken, dat Ik in het midden van hen wone.
9 Naar al wat Ik u tot een voorbeeld dezes tabernakels, en een voorbeeld van al deszelfs gereedschap wijzen zal, even alzo zult gijlieden dat maken.
10 Zo zullen zij een ark van sittimhout maken; twee ellen en een halve zal haar lengte zijn, en anderhalve el haar breedte, en anderhalve el haar hoogte.
11 En gij zult ze met louter goud overtrekken, van binnen en van buiten zult gij ze overtrekken; en gij zult op dezelve een gouden krans maken rondom heen.
12 En giet voor haar vier gouden ringen, en zet die aan haar vier hoeken, alzo dat twee ringen op de ene zijde derzelve zijn, en twee ringen op haar andere zijde.
13 En maak handbomen van sittimhout, en overtrek ze met goud.
14 En steek de handbomen in de ringen, die aan de zijde der ark zijn, dat men de ark daarmede drage.
15 De draagbomen zullen in de ringen der ark zijn; zij zullen er niet uitgetogen worden.
16 Daarna zult gij in de ark leggen de getuigenis, die Ik u geven zal.
17 Gij zult ook een verzoendeksel maken van louter goud; twee ellen en een halve zal deszelfs lengte zijn, en anderhalve el deszelfs breedte.
18 Gij zult ook twee cherubim van goud maken; van dicht goud zult gij ze maken, uit de beide einden des verzoendeksels.
19 En maak u een cherub uit het ene einde aan deze zijde, en den anderen cherub uit het andere einde aan gene zijde; uit het verzoendeksel zult gijlieden de cherubim maken, uit de beide einden van hetzelve.
20 En de cherubim zullen hun beide vleugelen omhoog uitbreiden, bedekkende met hun vleugelen het verzoendeksel; en hun aangezichten zullen tegenover elkander zijn; de aangezichten der cherubim zullen naar het verzoendeksel zijn.
21 En gij zult het verzoendeksel boven op de ark zetten, nadat gij in de ark de getuigenis, die Ik u geven zal, zult gelegd hebben.
22 En aldaar zal Ik bij u komen, en Ik zal met u spreken van boven het verzoendeksel af, van tussen de twee cherubim, die op de ark der getuigenis zijn zullen, alles, wat Ik u gebieden zal aan de kinderen Israels.
23 Gij zult ook een tafel maken van sittimhout; twee ellen zal haar lengte zijn, en een el haar breedte, en een el en een halve zal haar hoogte zijn.
24 En gij zult ze met louter goud overtrekken; gij zult ook een gouden krans daaraan maken, rondom heen.
25 Gij zult ook een lijst rondom daaraan maken, een hand breed; en gij zult een gouden krans rondom derzelver lijst maken.
26 Ook zult gij vier gouden ringen daaraan maken; en gij zult de ringen zetten aan de vier hoeken, die aan derzelver vier voeten zijn zullen.
27 Tegenover de lijst zullen de ringen zijn, tot plaatsen voor de handbomen, om de tafel te dragen.

28 Deze handbomen nu zult gij van sittimhout maken, en gij zult dezelve met goud overtrekken; en de tafel zal daaraan gedragen worden.
29 Gij zult ook maken haar schotelen, en haar rookschalen, en haar platelen, en haar kroezen (met welke zij bedekt zal worden); van louter goud zult gij ze maken.
30 En gij zult op deze tafel altijd het toonbrood voor Mijn aangezicht leggen.
31 Gij zult ook een kandelaar van louter goud maken. Van dicht werk zal deze kandelaar gemaakt worden, zijn schacht, en zijn rietjes; zijn schaaltjes, zijn knopen, en zijn bloemen zullen uit hem zijn.
32 En zes rieten zullen uit zijn zijden uitgaan; drie rieten des kandelaars uit zijn ene zijde, en drie rieten des kandelaars uit zijn andere zijde.
33 In het ene riet zullen drie schaaltjes zijn, gelijk amandelnoten, een knoop en een bloem; en drie schaaltjes, gelijk amandelnoten in een ander riet, een knoop en een bloem; alzo zullen die zes rieten zijn, die uit den kandelaar gaan.
34 Maar aan den kandelaar zelven zullen vier schaaltjes zijn, gelijk amandelnoten, met zijn knopen, en met zijn bloemen.
35 En daar zal een knoop zijn onder twee rieten, uit denzelven uitgaande; ook een knoop onder twee rieten, uit denzelven uitgaande; nog een knoop onder twee rieten, uit denzelven uitgaande; alzo zal het zijn met de zes rieten, die uit den kandelaar uitgaan.
36 Hun knopen en hun rieten zullen uit hem zijn; het zal altemaal een enig dicht werk van louter goud zijn.
37 Gij zult hem ook zeven lampen maken, en men zal zijn lampen aansteken, en doen lichten aan zijn zijden.
38 Zijn snuiters en zijn blusvaten zullen louter goud zijn.
39 Uit een talent louter goud zal men dat maken, met al dit gereedschap.
40 Zie dan toe, dat gij het maakt naar hun voorbeeld, hetwelk u op den berg getoond is.

Met dit hoofdstuk begint het bericht van de orders en instructies, die God aan Mozes op de berg gegeven heeft voor de oprichting van de tabernakel tot eer van God, en het gereedschap ervan. Wij hebben hier:

I. Orders om voor dit doel een collecte te houden onder het volk, vers 1-9,

II. Bijzondere instructies:

1. Betreffende de "ark des verbonds", vers 14-22.

2. De tafel der toonbroden vers 22-30.

3. De gouden kandelaar, vers 31-40.

Exodus 25:1-9

Wij kunnen veronderstellen dat Mozes toen hij in het midden van de wolk ging en zo lang verbleef, waar de heilige engelen de *Shechina*, of Goddelijke majesteit, vergezelden, zeer heerlijke dingen zag en hoorde betreffende de bovenwereld, maar het waren dingen, die het niet geoorloofd of mogelijk is uit te spreken, en daarom heeft hij in het bericht omtrent de handelingen aldaar, niets gezegd om de nieuwsgierigheid te bevredigen van hen, die willen intreden in dingen, die zij niet gezien hebben maar alleen datgene geschreven, wat hij tot de kinderen Israëls zeggen moest. Want de Schrift is bestemd om ons te besturen in onze plicht niet om ons hoofd te vullen met bespiegelingen, of onze verbeelding te strelen.

In deze verzen geeft God aan Mozes Zijn bedoeling te kennen in het algemeen, dat de kinderen Israëls Hem een heiligdom zouden bouwen, daar Hij van plan is onder hen te wonen, vers 8, en sommigen denken, dat er tevoren wèl altaren en bosjes waren, die gebruikt werden voor de Godsverering, maar dat er onder geen volk of natie een huis of tempel gebouwd was voor zulke heilige doeleinden, eer deze tabernakel door Mozes werd opgericht, en dat al de tempels, die naderhand zo beroemd zijn geworden onder de heidenen, door deze tabernakel ontstaan zijn, en naar het model ervan werden gebouwd. God had het volk van Israël verkoren om Hem een bijzonder volk te zijn (boven alle andere volken) onder wat een Goddelijke openbaring en, in overeenstemming daarmee, een eredienst gevestigd zou worden, terwijl Hij zelf hun Koning zou wezen. Als hun Koning had Hij hun reeds wetten gegeven voor hun regering, en voor hun gedrag en handelingen ten opzichte van elkaar met enige algemene regelen voor de Godsverering naar het licht van de rede en van de wet van de natuur, in de tien geboden en de daarop volgende verklaring ervan. Maar dit werd niet voldoende geacht om hen van andere volken te onderscheiden, of om te beantwoorden aan de volle uitgestrektheid van het verbond, dat God met hen zou aangaan om hun God te zijn en daarom:

Beveelt Hij dat een koninklijk paleis voor Hem zou opgericht worden onder hen, dat hier een heiligdom, of heilige plaats, of woning, genoemd wordt, waarvan gezegd is in Jeremia 17:12 :"Een troon der heerlijkheid", een hoogheid van het eerste aan, is de plaats van ons heiligdom. Dit heiligdom moet beschouwd worden:

Als behorende tot het ceremonieel van de kerkelijke instellingen in overeenstemming met die bedeling, welk bestond in vleselijke inzettingen Hebreeën 9:10, vandaar dat het een werelds heiligdom genoemd wordt, Hebreeën 9:1. God heeft er als Israëls Koning Zijn hof in gehouden.

a. Daar heeft Hij Zijn tegenwoordigheid onder hen geopenbaard, en het was bestemd om een teken te zijn van Zijn tegenwoordigheid, opdat, zolang dit in hun midden was, zij nooit meer zouden vragen: Is de HEERE in ons midden, of niet? En daar zij in de woestijn in tenten woonden, werd bevolen dat zelfs dit koninklijk paleis een tabernakel zou zijn, opdat het met hen zou kunnen gaan, en een voorbeeld zou zijn van de neerbuigendheid van de Goddelijke gunst.

b. Daar gebood Hij Zijn onderdanen Hem hun opwachting te maken met hun hulde en offers. Daarheen moesten zij gaan om Zijn orakelen te raadplegen, daar moesten zij Hem offers brengen, en daar moest heel Israël samenkomen om de God Israëls gezamenlijk eer te bewijzen.

Als typisch de heilige plaatsen met handen gemaakt, waren een tegenbeeld van het ware, Hebreeën 9:24 De Evangeliekerk is de ware tabernakel, welke de HEERE heeft opgericht, en geen mens, Hebreeën 8:2 Het lichaam van Christus, in en door wat Hij verzoening gedaan heeft was de meerdere en volmaaktere tabernakel, Hebreeën 9:11. Het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond, als in een tabernakel.

Toen nu Mozes dit paleis zou oprichten, was het nodig, dat hij eerst instructies zou ontvangen ten opzichte vanwaar hij de materialen zou verkrijgen en vanwaar het voorbeeld of model, want hij kon dat paleis niet bouwen door zijn eigen vernuft en niet op zijn eigen kosten, daarom worden hem hier voor beide zaken aanwijzingen gegeven.

Het volk moet hem voorzien van de materialen, niet door een hun opgelegde belasting, maar door een vrijwillige bijdrage. Dat is de eerste zaak, betreffende welke hier orders gegeven worden, vers 2. "Spreek tot de kinderen Israëls, dat zij voor Mij een hefoffer nemen", en zij hadden alle mogelijke redenen om dit te doen, want:

Het was God zelf, die hen niet alleen bevrijd had, maar verrijkt met de roof van de Egyptenaren, Hij had hun gezegd gouden en zilveren vaten van hen te eisen, en Hij had het hart van de Egyptenaren bewogen om ze hun te geven, zodat zij van Hem hun rijkdom hadden, daarom was het raadzaam, dat zij die rijkdom Hem zouden wijden, voor Hem zouden gebruiken, en aldus dankbaar de gunsten zouden erkennen, die zij ontvangen hadden. Het beste gebruik, dat wij van onze wereldlijke rijkdom kunnen maken is: God er mee te eren in werken van Godsvrucht en barmhartigheid. Als wij gezegend worden met bijzondere voorspoed in onze zaken, dan kan met recht verwacht worden, dat wij iets meer doen dan gewoonlijk voor de eer van God, en onze winst, in een evenredig deel er van, aan de HEERE van de hele aarde zullen wijden, Micha 4:13.

Het heiligdom, dat gebouwd stond te worden, was bestemd voor hun welzijn, hun geestelijk welvaren, en daarom behoorden zij er de kosten van te dragen. Zij zouden het voorrecht onwaardig zijn, indien zij onwillig waren er de last van te dragen. Zij konden echt wel vrijgevig zijn voor de eer van God, daar zij geheel kosteloos woonden, en er dagelijks voor hen en hun gezin voedsel uit de hemel regende. Ook wij moeten erkennen dat wij alles van Gods milddadigheid ontvangen, en dus alles ter Zijner eer moeten gebruiken. Daar wij van Hem leven, behoren wij voor Hem te leven.

Deze offeranden moeten gewillig en van harte gegeven worden. Dat is: Er werd hun niet voorgeschreven wat of hoeveel zij moesten geven, het werd overgelaten aan hun grootmoedigheid, opdat zij hun liefde zouden kunnen tonen voor het huis Gods en de dienst er van, en het doen zouden met een heilige wedijver, en opdat de ijver van weinigen velen zou verwekken, 2 Corinthiërs 9:2. Wij moeten niet slechts vragen: "Wat moeten wij doen?" maar: "Wat mogen wij doen voor God?" Wat zij gaven moesten zij blijmoedig geven, niet met tegenzin en morren, want God heeft een blijmoedige gever lief, 2 Corinthiërs 9:7. Wat wij voor de dienst van God uitgeven, moeten wij achten goed besteed te zijn.

Er wordt hier in bijzonderheden genoemd welke dingen gegeven moeten worden, vers 3-7, het zijn zaken, die alle voor de tabernakel benodigd zijn, en voor de dienst ervan. Sommigen maken de opmerking, dat er goud, zilver en koper moest wezen, maar geen ijzer, want dat is een oorlogsmetaal, en dit moest een huis des vredes wezen. Alles wat gegeven werd, was zeer

kostbaar en fraai en van het beste in zijn soort, want God, die de beste is moet het beste hebben.

God zelf zal hem voorzien van het voorbeeld, het model, vers 9. "Naar al wat Ik u tot een voorbeeld dezes tabernakels, en een voorbeeld van al deszelfs gereedschap wijzen zal, even alzo zult gijlieden dat maken". God toonde er hem een nauwkeurig plan van in miniatuur waaraan hij zich in alle bijzonderheden heeft te houden. Zo heeft Ezechiël in een visioen de vorm van het huis en zijn gestalte gezien, Ezechiel 43:11. Al wat in de dienst van God gedaan wordt, moet naar Zijn aanwijzing gedaan worden, en niet anders. Maar God heeft hem niet alleen het model getoond, maar hem ook gezegd hoe de tabernakel te formeren overeenkomstig dat model, in alle delen er van waarover hij in dit en de volgende hoofdstukken duidelijk handelt. Toen Mozes aan het begin van Genesis de schepping van de wereld moest beschrijven, heeft hij, hoewel zij zulk een groots wonderbaar gebouw is, bestaande uit zo’n groot aantal en zo’n grote verscheidenheid van bijzonderheden, er toch slechts een zeer kort en algemeen bericht van gegeven, niets, in vergelijking met wat de wijsheid van deze wereld verlangd en verwacht zou hebben van iemand, die door Goddelijke openbaring heeft geschreven, maar als hij er toe komt om de tabernakel te beschrijven, dan doet hij het met de grootst-mogelijke nauwkeurigheid. Hij, die ons geen bericht gaf van de lijnen en cirkels van de aardbol, van de diameter van de aarde, van de hoogte en de grootte der sterren, heeft ons zeer bijzonder en nauwkeurig de maat opgegeven van iedere plank en elk gordijn van de tabernakel, want Gods kerk en ingestelde eredienst zijn Hem kostelijker en van meer belang dan al het overige van de wereld. En de Schriften zijn geschreven, niet om de werken de natuur te beschrijven-een algemene beschouwing ervan is voldoende om ons tot de kennis en de dienst van de Schepper te leiden-maar om ons bekend te maken met de methoden van de genade en de dingen, die zuiver en alleen zaken zijn van Goddelijke openbaring. De zaligheid van de toekomstige staat is meer ten volle voorgesteld onder het denkbeeld van een nieuw Jeruzalem, dan onder het denkbeeld van nieuwe hemelen en een nieuwe aarde.

Exodus 25:10-22

De eerste bevelen gelden het maken van de ark en haar toebehoren, het gereedschap van "het heilige der heiligen", en het bijzondere teken van Gods tegenwoordigheid, de tabernakel werd gemaakt om haar te bevatten.

De ark zelf was een kist, waarin de twee "tafelen der wet", beschreven met de vinger Gods, als in een eervolle plaats, werden neergelegd en zorgvuldig bewaard. Nauwkeurig zijn er de afmetingen van geboden. Als de Joodse el, zoals sommige geleerden hebben uitgerekend, drie en zestig centimeter lang was, dan was de kist, of kabinet, ongeveer ruim anderhalf meter lang, bijna een meter breed en bijna een meter diep. Zij werd van buiten en van binnen overtrokken met dunne platen van goud. Er was een kroon of krans van goud omheen, met ringen en staven om haar te dragen, en de getuigenis moest erin neergelegd worden, vers 10-16 De "tafelen der wet" worden "de getuigenis" genoemd, omdat God er Zijn wil. Dat Hij hun deze wet gaf, was ten teken van Zijn gunst ten opzichte van hen, en hun aanneming er van was ten teken van hun onderworpenheid en gehoorzaamheid aan Hem. Deze wet was een getuigenis aan hen, om hen te leiden en te besturen in hun plicht, en zal een getuigenis tegen hen zijn, als zij overtreden. De ark wordt "ark der getuigenis" genoemd, Hoofdstuk 30:6, en de tabernakel, "de tabernakel der getuigenis", Numeri 10:11, Handelingen 7:44. Ook het Evangelie van Christus wordt een "getuigenis" genoemd, Mattheus 24:14. Er is op te merken:

Dat de "tafelen der wet" zorgvuldig in de ark bewaard werden, om ons te leren zeer hoge waardering te hebben voor het Woord van God, het te bewaren in ons hart, het in onze innerlijke gedachten te hebben, zoals de ark in het heilige der heiligen geplaatst werd. Het geeft ook te kennen de zorg, welke Gods voorzienigheid altijd gehad heeft en altijd hebben zal om de gedachtenis van de Goddelijke openbaring in de kerk te bewaren zodat zelfs in de laatste dagen de ark van Zijn Verbond in Zijn tempel gezien zal worden. Zie Openbaring 11:19.

Dat deze ark het voornaamste teken was van Gods tegenwoordigheid, wat ons leert, dat het eerste en grote blijk en verzekering van Gods gunst is, dat Zijn wet in ons hart wordt geschreven. God woont waar deze heerst, Hebreeën 8:10.

Dat er gezorgd was om de ark overal waar zij heengingen te kunnen meedragen hetgeen ons te kennen geeft, dat wij overal waar wij heengaan onze Godsdienst mee moeten nemen, steeds de liefde van de Heere Jezus en Zijn wet met ons moeten omdragen.

De genadetroon of verzoendeksel, was het deksel van de ark, gemaakt van louter goud in nauwkeurige overeenstemming met de afmetingen van de ark, vers 17-21 Dit verzoendeksel was een type van Christus, de grote Verzoening, wiens genoegdoening ten volle beantwoordt aan de eisen van de wet, onze overtredingen bedekt, en zich stelt tussen ons en de vloek, dien wij verdiend hebben. Aldus is Hij het einde van de wet tot rechtvaardigheid.

De gouden cherubs werden bevestigd aan het verzoendeksel en vormden er één geheel mee, hun vleugels er over uitspreidende vers 18. Men onderstelt dat deze cherubs de heilige engelen moesten voorstellen, die steeds de *Shechina*, of Goddelijke Majesteit, vergezelden, speciaal bij de wetgeving, niet door enige beeltenis van een engel maar door het een of ander embleem van de engelennatuur, waarschijnlijk een van de vier aangezichten, vermeld in Ezechiel 1:10. Die aangezichten waren naar elkaar gericht, en zagen beiden neerwaarts op de ark, terwijl hun vleugels zo uitgestrekt waren, dat zij elkaar aanraakten. De apostel noemt hen de cherubim van

de heerlijkheid, die het verzoendeksel beschaduwden, Hebreeën 9:5. Het geeft hun dienen van de Verlosser te kennen, voor wie zij gedienstige geesten waren, hun bereidwilligheid om Zijn wil te doen, hun bijzondere tegenwoordigheid in de vergadering van de heiligen, Psalm 68:18, 1 Corinthiërs 11:10, en hun begeerte om in de verborgenheden van het Evangelie te zien, 1 Petrus 1:12. God wordt gezegd te wonen, of te zitten, tussen de cherubim op het verzoendeksel, Psalm 80:1. Daar belooft Hij Mozes bij hem te zullen komen en met hem te spreken, vers 22. Daar zal Hij wetten geven, en daar zal Hij audiëntie verlenen, zoals een vorst op zijn troon, en aldus toont Hij zich bereid om met ons verzoend te zijn in en door het middelaarschap van Christus. Zinspelende op dit verzoendeksel worden wij gezegd met vrijmoedigheid toe te gaan tot de troon van de genade, Hebreeën 4:16, want wij zijn niet onder de wet, die bedekt is, maar onder de genade, die geopenbaard is, haar vleugels zijn uitgestrekt, en wij worden genodigd onder de schaduw ervan te komen, Ruth 2:12.

Exodus 25:23-30

Hier wordt:

1. Bevolen, dat een tafel gemaakt zal worden van hout met goud overtrokken, welke tafel staan moest, niet in het "heilige der heiligen", (daar was niets anders dan de ark met haar toebehoren) maar in het buitenste deel van de tabernakel, het "heilige" genaamd, Hebreeën 9:2, vers 23 en verv. Daar moeten ook de gewone dingen zijn van een buffet, borden, schalen en lepels, enz, en die alle moesten van goud zijn, vers 29.

2. Deze tafel moest altijd gedekt wezen en voorzien van "toonbrood", vers 30, of "brood van het aangezicht", twaalf broden, een voor elke stam, gelegd in twee rijen, zes op een rij, zie de betreffende wet in Leviticus 24:5 en verv. Omdat de tabernakel Gods huis was, waarin, naar het Hem behaagde te zeggen, Hij onder hen zou wonen, wilde Hij tonen dat Hij een goede tafel hield. Het was normaal, dat in het koninklijk paleis een koninklijke tafel zou zijn. Volgens sommigen moesten de twaalf broden de twaalf stammen vertegenwoordigen, aan God voorgesteld als Zijn volk, en de tarwe Zijn dorsvloer, zoals zij genoemd worden, Jesaja 21:10. Zoals de ark Gods tegenwoordigheid betekende onder hen, zo betekenden de twaalf broden hun voorgesteld zijn aan God.

Dit brood was bestemd:

Om een dankbare erkenning te zijn van Gods goedheid ten opzichte van hen door hun hun dagelijks brood te geven, manna in de woestijn, waar Hij een tafel voor hen had toebereid, en in Kanaän het koren van het land. Hiermede erkenden zij hun afhankelijkheid van Gods voorzienigheid, niet alleen voor het koren op het veld, waarvoor zij dank brachten in de offerande van de schoof van de eerstelingen, maar ook voor het brood in hun huizen, daar, als zij het in huis gebracht hadden, God er niet in geblazen heeft, Haggaï 1:9. Christus heeft ons geleerd elke dag te bidden voor het brood van de dag.

Een teken te zijn van hun gemeenschap met God, daar dit brood op Gods tafel van hetzelfde koren bereid was als het brood op hun eigen tafel, hebben God en Israël, als het ware, tezamen gegeten, als een onderpand van vriendschap en gemeenschapsoefening, Hij hield avondmaal met hen, en zij met Hem. Om een type te wezen van de geestelijke voorzienigheid, welke gemaakt is in de kerk door het Evangelie van Christus voor allen, die voor God tot priesters zijn gemaakt. In het huis van onze Vader is overvloed van brood, een brood voor iedere stam. Allen, die in Gods huis wonen zullen verzadigd worden met de vettigheid van Zijn huis, Psalm 36:9. Goddelijke vertroostingen zijn voor heilige zielen een aanhoudende feestmaaltijd, in weerwil van hen, voor wie de "tafel des HEEREN" en haar spijze (omdat het eenvoudig brood is) verachtelijk zijn Maleachi 1:12. Christus heeft een tafel in zijn Koninkrijk, waaraan al Zijn heiligen voor altijd met Hem zullen eten en drinken, Lukas 22:30.

Het volgende, dat voor het bouwen en in orde brengen van Gods paleis bevolen was, was het vervaardigen van een kostbare, fraaie kandelaar, geheel van goud, niet hol maar massief. De bijzondere aanwijzingen, die er hier voor worden gegeven, tonen:

1. Dat hij erg prachtig was, een mooi sieraad voor de plaats. Er waren zes takken aan, die allen van de voornaamste schacht uitgingen, en niet alleen hun schaaltjes hadden (om de olie en de

aangestoken pit te bevatten) en aldus noodzakelijk waren, maar ook knopen en bloemen tot versiering.

2. Dat hij erg gerieflijk was, en op uitnemende wijze beraamd, zowel om licht te verspreiden, als om de tabernakel zuiver te houden van rook en walm.

3. Dat hij van grote betekenis was. De tabernakel had geen vensters om het daglicht binnen te laten, al zijn licht was het licht van de kandelaar of luchter, waardoor de betrekkelijke duisternis van deze bedeling wordt aangeduid. Terwijl de Zon van de gerechtigheid nog niet was opgegaan, en de morgenster uit de hoogte Zijn kerk nog niet bezocht heeft, heeft God zich toch niet zonder getuigen gelaten, en hen niet zonder onderricht. Het gebod was een lamp, en de wet een licht, en de profeten waren de takken van die lamp, welke in de verschillende eeuwen aan de Oud Testamentische kerk licht hebben gegeven. In vergelijking met wat zij in de hemel zijn zal, is de kerk nog duister zoals de tabernakel geweest is, maar het woord Gods is de kandelaar, een licht, schijnende in een duistere plaats, 2 Petrus 1:19, en wel zou de wereld zonder dat licht een erg duistere plaats zijn. De Geest Gods wordt in Zijn verschillende gaven en genadebedelingen vergeleken bij de zeven lampen, welke brandende zijn voor de troon, Openbaring 4:5. De kerken zijn gouden kandelaars, de lichten van de wereld, voorhoudende het "woord des levens", zoals de kandelaar het licht, Filippenzen 2:15, 16. De leraren moeten de lampen aansteken en zorgen dat zij helder branden, vers 37, door de Schriften te openen. De schat van het licht is nu in aarden vaten gelegd, 2 Corinthiërs 4:6, 7. De rieten of takken, van de kandelaar spreidden zich uit naar elke kant, om de verspreiding aan te duiden van het licht van het evangelie naar alle zijden door de Evangeliebediening, Mattheus 5:14, 15. Er is verscheidenheid van gaven, maar dezelfde Geest geeft ze aan een ieder tot wat van nut is.

Eindelijk. Temidden van deze instructies wordt aan Mozes een uitdrukkelijke waarschuwing gegeven om er zich voor te wachten van zijn voorbeeld af te wijken, vers 40.

Zie dan toe, dat gij het maakt naar hun voorbeeld, hetwelk u op den berg getoond is.

Niets werd aan zijn eigen vinding of verbeelding overgelaten, noch aan de vinding of verbeelding van de werklieden, noch aan de zin of de mening van het volk, de wil van God moet tot in de kleinste bijzonderheden nauwkeurig worden waargenomen. Aldus zijn:

a. alle leidingen van Gods voorzienigheid in nauwkeurige overeenstemming met Zijn raadsbesluiten, en nooit verschilt de kopie van het origineel. De oneindige Wijsheid brengt nooit verandering in haar maatregelen, wat voorgenomen werd, zal voorzeker volvoerd worden.

b. Moeten al Zijn inzettingen waargenomen worden naar Zijn voorschriften. Christus' instructie aan Zijn discipelen is hieraan gelijk, Mattheus 28:19, lerende hen onderhouden alles wat Ik u geboden heb.

HOOFDSTUK 26

1 Den tabernakel nu zult gij maken van tien gordijnen, van fijn getweernd linnen, en hemelsblauw, en purper, en scharlaken, met cherubim; van het allerkunstelijkste werk zult gij ze maken.
2 De lengte van een gordijn zal van acht en twintig ellen zijn, en de breedte ener gordijn van vier ellen; al deze gordijnen zullen een maat hebben.
3 Er zullen vijf gordijnen samengevoegd zijn, de een aan de andere; wederom zullen er vijf gordijnen samengevoegd zijn, de een aan de andere.
4 En gij zult hemelsblauwe striklisjes maken aan den kant van de ene gordijn, aan het uiterste, in de samenvoeging; alzo zult gij ook doen aan den uitersten kant der gordijn, aan de tweede samenvoegende.
5 Vijftig striklisjes zult gij aan de ene gordijn maken, en vijftig striklisjes zult gij maken aan het uiterste der gordijn, dat aan de tweede samenvoegende is; deze striklisjes zullen het ene aan het andere samenvatten.
6 Gij zult ook vijftig gouden haakjes maken, en zult de gordijnen samenvoegen, de ene aan de andere, met deze haakjes, opdat het een tabernakel zij.
7 Ook zult gij gordijnen uit geiten haar maken tot een tent over den tabernakel; van elf gordijnen zult gij die maken.
8 De lengte ener gordijn zal dertig ellen zijn, en de breedte ener gordijn vier ellen; deze elf gordijnen zullen een maat hebben.
9 En gij zult vijf dezer gordijnen aan elkander bijzonder voegen, en zes dezer gordijnen bijzonder; en de zesde dezer gordijnen zult gij dubbel maken, recht voorop de tent.
10 En gij zult vijftig striklisjes maken aan den kant van de ene gordijn, het uiterste in de samenvoeging, en vijftig striklisjes aan den kant van de gordijn, die de tweede samenvoegende is.
11 Gij zult ook vijftig koperen haakjes maken, en gij zult de haakjes in de striklisjes doen, en gij zult de tent samenvoegen, dat zij een zij.
12 Het overige nu, dat overschiet aan de gordijnen der tent, de helft der gordijn, die overschiet, zal overhangen, aan de achterste delen des tabernakels.
13 En een el van deze, en een el van gene zijde van hetgeen, dat overig zijn zal aan de lengte van de gordijnen der tent, zal overhangen aan de zijden des tabernakels, aan deze en aan gene zijde, om dien te bedekken.
14 Gij zult ook voor de tent een deksel maken van roodgeverfde ramsvellen, en daarover een deksel van dassenvellen.
15 Gij zult ook tot den tabernakel staande berderen maken, van sittimhout.
16 De lengte van een berd zal tien ellen zijn, en een el en een halve el zal de breedte van elk berd zijn.
17 Twee houvasten zal een berd hebben, als sporten in een ladder gezet, het ene nevens het andere; alzo zult gij het met al de berderen des tabernakels maken.
18 En de berderen tot den tabernakel zult gij aldus maken: twintig berderen naar de zuidzijde zuidwaarts.
19 Gij zult ook veertig zilveren voeten maken onder de twintig berderen; twee voeten onder een berd, aan zijn twee houvasten, en twee voeten onder een ander berd, aan zijn twee houvasten.
20 Er zullen ook twintig berderen zijn aan de andere zijde des tabernakels, aan den noorderhoek,
21 Met hun veertig zilveren voeten; twee voeten onder een berd, en twee voeten onder een ander berd.

22 Doch aan de zijde des tabernakels tegen het westen zult gij zes berderen maken.
23 Ook zult gij twee berderen maken tot de hoekberderen des tabernakels, aan de beide zijden.
24 En zij zullen van beneden als tweelingen samengevoegd zijn; zij zullen ook als tweelingen aan het oppereinde deszelven samengevoegd zijn, met een ring; alzo zal het met de twee berderen zijn; tot twee hoekberderen zullen zij zijn.
25 Alzo zullen de acht berderen zijn met hun zilveren voeten, zijnde zestien voeten; twee voeten onder een berd, wederom twee voeten onder een berd.
26 Gij zult ook richelen maken van sittimhout; vijf aan de berderen van de ene zijde des tabernakels;
27 En vijf richelen aan de berderen van de andere zijde des tabernakels; alsook vijf richelen aan de berderen van de zijde des tabernakels, aan de beide zijden westwaarts.
28 En de middelste richel zal midden aan de berderen zijn, doorschietende van het ene einde tot het andere einde.
29 En gij zult de berderen met goud overtrekken, en hun ringen (de plaatsen voor de richelen) zult gij van goud maken; de richelen zult gij ook met goud overtrekken.
30 Dan zult gij den tabernakel oprichten naar zijn wijze, die u op den berg getoond is.
31 Daarna zult gij een voorhang maken, van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen; van het allerkunstelijkste werk zal men dien maken, met cherubim.
32 En gij zult hem hangen aan vier pilaren van sittim hout, met goud overtogen; hun haken zullen van goud zijn; staande op vier zilveren voeten.
33 En gij zult den voorhang onder de haakjes hangen, en gij zult de ark der getuigenis aldaar binnen den voorhang brengen; en deze voorhang zal ulieden een scheiding maken tussen het heilige, en tussen het heilige der heiligen.
34 En gij zult het verzoendeksel zetten op de ark der getuigenis, in het heilige der heiligen.
35 De tafel nu zult gij zetten buiten den voorhang, en den kandelaar tegen de tafel over, aan de ene zijde des tabernakels, zuidwaarts; maar de tafel zult gij zetten aan de noordzijde.
36 Gij zult ook aan de deur der tent een deksel maken, van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen, geborduurd werk.
37 En gij zult tot dit deksel vijf pilaren van sittim hout maken, en die met goud overtrekken; hun haken zullen van goud zijn; en gij zult hun vijf koperen voeten gieten.

Mozes ontvangt hier instructies:

1. Betreffende de binnengordijnen van de tabernakel en de samenvoeging van deze gordijnen, vers 1-6.

2. Betreffende de buitengordijnen, die van geitehaar moesten wezen ter versterking van de binnengordijnen, vers 7-13.

3. Betreffende het deksel om de tabernakel te beveiligen tegen het weer, vers 14.

4. Betreffende de berderen of stijlen, die opgericht moesten worden om de gordijnen te dragen, met hun voeten en richels, vers 14-30.

5. Betreffende de afscheiding tussen het "heilige" en het "heilige der heiligen", vers 31-35

6. Betreffende de "voorhang" voor de ingang, vers 36,37.

Deze bijzonderheden, die zo uitvoerig vermeld zijn, schijnen thans van weinig nut voor ons te zijn, daar zij echter van zo groot nut waren voor Mozes en Israël, en God het passend heeft geacht om er de herinnering van te bewaren tot op onze tijd, behoren wij ze niet voorbij te zien. Zelfs de hoge oudheid van dit bericht maakt het eerwaardig.

Exodus 26:1-6

Het huis moest een tabernakel of tent wezen zoals soldaten er thans gebruiken in het kamp, een eenvoudige, zowel als beweegbare woning, en toch had de ark Gods geen betere, totdat Salomo vier honderd tachtig jaren later de tempel bouwde, 1 Koningen 6:1-2. God heeft aldus Zijn tegenwoordigheid onder hen geopenbaard in een tabernakel:

1. Om zich te voegen naar hun tegenwoordige toestand in de woestijn, opdat Hij overal waar zij heengingen bij hen zou zijn. God schikt de tekenen van Zijn gunst en genade naar de noden en behoeften van Zijn volk, al naar hun staat of toestand is van voorspoed of tegenspoed, van gevestigd of nog ongevestigd te zijn. "Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn", Jesaja 43:2.

2. Om de toestand voor te stellen van Gods kerk in deze wereld, het is een tabernakel- of tenttoestand, Psalm 15:1. Wij hebben hier geen blijvende stad, daar wij vreemdelingen zijn in deze wereld, en op reis zijn naar een betere, zullen wij niet gevestigd wezen voor wij in de hemel zijn. Kerkvoorrechten zijn roerende goederen, die van de ene plaats naar de andere gaan, het Evangelie is aan geen plaats gebonden, de kandelaar is in een tent en kan gemakkelijk weggenomen worden, Openbaring 2:5. Als wij de tabernakel op prijs stellen en het voorrecht ervan goed gebruiken, dan zal hij ons vergezellen overal waar wij heen gaan, maar zo wij hem veronachtzamen en onteren, dan zal hij, waar wij ook zijn, ons verlaten. "Wat heeft Mijn beminde in Mijn huis te doen?" Jeremia 11:15.

De gordijnen van de tabernakel moesten zeer kostbaar zijn, van het beste in zijn soort, fijn getweernd linnen, in zeer fraaie, lieflijke kleuren, hemelsblauw, en purper en scharlaken. Er moesten cherubim op geborduurd worden, vers 1, om aan te duiden dat de engelen Gods zich legeren rondom de kerk, Psalm 34:8. Zoals er cherubim waren op het verzoendeksel, zo waren zij ook rondom de tabernakel, want wij zien de engelen, niet slechts rondom de troon, maar ook rondom de ouderlingen Openbaring 5:11. Er moesten twee gordijnen zijn, ieder van vijf banen, aan elkaar genaaid en de twee gordijnen moesten met gouden haakjes samengevoegd worden, zodat zij dan een tabernakel vormden, vers 6. Zo zijn ook de kerken van Christus, hoewel zij vele zijn, toch één, daar zij bekwaam samengevoegd Zijn in heilige liefde, en "bekwamelijk samengevoegd zijnde, opwast tot een heiligen tempel in den Heere:" Efeziërs 2:21, 22, 4:16. Deze tabernakel was erg klein, maar bij de prediking van het Evangelie wordt de kerk geboden de plaats van haar tent wijd te maken en de gordijnen van haar woning uit te breiden, Jesaja 54:2.

Exodus 26:7-14

Aan Mozes wordt hier bevel gegeven om een dubbele bedekking voor de tabernakel te maken, opdat het er niet zal inregenen, en de schoonheid van die fraaie gordijnen niet bedorven zouden worden.

1. Er moest een bedekking wezen van geitenharen gordijnen, die van alle zijden iets ruimer waren dan de binnengordijnen, omdat zij deze moesten insluiten, en waarschijnlijk op een kleine afstand ervan geplaatst waren vers 7 en verv. Die buitengordijnen moesten met koperen haakjes aan elkaar bevestigd worden. Daar de stof minder kostbaar was, waren de haakjes ook van geen kostbaar metaal en de koperen haakjes konden hier evengoed aan het doel beantwoorden als de gouden. De band van de eenheid kan even sterk wezen tussen gordijnen van geitehaar als tussen gordijnen van purper en scharlaken.

2. Daar moest nog een andere bedekking voor wezen, en wel een dubbele, vers 14, een van *roodgeverfde ramsvellen*, waarschijnlijk bereid met de wol er nog op, nog een van *dassenvellen*, zoals onze vertaling van het woord is, maar het schijnt eerder een soort van sterk leer geweest te zijn (zeer fijn echter) want wij lezen, dat daar de beste schoenen van gemaakt werden, Ezechiel 16:10. Merk hier nu op:

Dat het buitenste van de tabernakel ruw en grof was, de schoonheid ervan was in de binnengordijnen. Zij, in wie God woont, moeten er naar streven om beter te zijn dan zij schijnen te wezen. Geveinsden keren de beste zijde naar buiten, zoals witgepleisterde graven, maar "des Konings dochter is geheel verheerlijkt inwendig", Psalm 45:14, in het oog van de wereld is zij zwart, zoals de tenten van Kedar, maar in Gods oog is zij mooi, zoals de gordijnen Salomo’s, Hooglied 1:5. "Laat ons versiersel zijn dat van de verborgen mens des harten", het onverderflijk versiersel, namelijk van een zachtmoedige en stille geest, die kostelijk is voor God, 1 Petrus 3:4. Dat, waar God Zijn heerlijkheid plaatst, Hij er een beschutting voor maakt, op de woningen van de rechtvaardigen zal een beschutting wezen, Jesaja 4:5,6. De bescherming van Gods voorzienigheid zal altijd op de heerlijkheid van het Heiligdom wezen. Gods tent is ons een verberging ten dage van het kwaad. Psalm 27:5.

Exodus 26:15-30.

Zeer bijzondere aanwijzingen worden hier gegeven voor de berderen of stijlen van de tabernakel, die de gordijnen moesten dragen zoals de pinnen van een tent, die stevig en sterk moeten zijn, Jesaja 54:2. Deze stijlen hadden houvasten, die gestoken moesten worden in de openingen, welke er voor gemaakt waren in de zilveren voeten. God droeg er zorg voor om alles sterk te hebben, zowel als schoon, in Zijn tabernakel. Gordijnen zonder stijlen zouden met elke wind heen en weer zijn gegaan, maar het is goed om het hart bevestigd en versterkt te hebben door genade, die is als de stijlen om de gordijnen van onze belijdenis op te houden, welke anders niet lang stand zou kunnen houden. De stijlen werden van boven en beneden door gouden ringen samengevoegd, vers 24, en bevestigd met richelen, die door de gouden krammen of ringen aan iedere stijl heengestoken moesten worden, vers 26. De stijlen en richels moesten alle rijk verguld wezen, vers 29. Zo was alles in de tabernakel zeer prachtig, in overeenstemming met de staat van kindsheid van de kerk, daar zulke dingen zeer geschikt waren om kinderen te behagen, het hart van de aanbidders te vervullen van eerbied voor de Goddelijke heerlijkheid en hen onder de indruk te brengen van de grootheid van die Vorst, die zei: "Hier zal Ik wonen". In toespeling hierop wordt van het nieuwe Jeruzalem gezegd, dat het van zuiver goud is, Openbaring 21:18. Maar de bouwers van de Evangeliekerk zeiden: "Zilver en goud hebben wij niet", en toch heeft de heerlijkheid van hun gebouw die van de tabernakel zeer verre overtroffen, 2 Corinthiërs 3:10,11. Hoeveel kostelijker is wijsheid dan goud! Er worden hier geen orders gegeven voor de vloer van de tabernakel, waarschijnlijk bestond hij uit planken, want wij kunnen niet denken, dat zij binnen al die fraaie gordijnen op de koude of natte grond traden. Indien dit echter wel zo was, dan kan het ons herinneren aan hoofdst. 20:24. "Maak Mij een altaar van aarde."

Exodus 26:31-37

Hier wordt bevel gegeven om twee voorhangen te maken.

1. De ene moet dienen tot afscheiding tussen het *heilige* en *het heilige der heiligen*, welke dus niet alleen belette, dat iemand daarbinnen zou gaan, maar zelfs om er in te zien vers 31,33. Onder die regeling was de Goddelijke genade omsluierd, maar nu zien wij haar met ongedekten aangezichte, 2 Corinthiërs 3:18. De apostel zegt ons in Hebreeën 9:8 wat de betekenis was van deze voorhang, er werd door te kennen gegeven, dat de ceremoniële wet "degenen, die daar toegaan, nimmermeer kan heiligen", Hebreeën 10:1, en dat het zien ervan de mensen niet naar de hemel zou brengen. De weg van het heiligdom was nog niet openbaar gemaakt, zolang de eerste tabernakel nog stand had, leven en onsterflijkheid waren verborgen totdat zij door het Evangelie aan het licht werden gebracht, wat daarom aangeduid werd door het scheuren van die voorhang bij de dood van Christus, Mattheus 27:51. Thans hebben wij vrijmoedigheid om in te gaan in het heiligdom. In alle daden van de Godsvrucht door het bloed van Jezus, maar die ons toch ook verplicht tot heilige eerbied en een nederig besef van onze afstand.

2. De tweede voorhang was bestemd voor buitendeur van de tabernakel, vers 36,37. Door deze eerste voorhang gingen de priesters dagelijks om te offeren in het heilige, maar niet het volk, Hebreeën 9:6. Deze voorhang was de enige beschutting van de tabernakel tegen dieven en rovers, die er gemakkelijk doorheen hadden kunnen gaan, want die deur was niet gesloten of gegrendeld, en de menigte van kostbare zaken in de tabernakel zou een verzoeking voor hen zijn, gelijk men allicht zou denken. Maar door hem aldus open te laten waren:

a. De priesters en Levieten zoveel te meer verplicht om er streng wacht over te houden, en

b. Zou God Zijn zorg tonen over Zijn kerk op aarde hoewel zij zwak en weerloos is, en voortdurend blootgesteld aan gevaar. Als het God behaagt, zal een gordijn een even sterke beschutting en bescherming zijn voor Zijn huis als koperen deuren en ijzeren grendelen.

HOOFDSTUK 27

1 Gij zult ook een altaar maken van sittimhout; vijf ellen zal de lengte zijn, en vijf ellen de breedte (vierkant zal dit altaar zijn), en drie ellen zijn hoogte.
2 En gij zult zijn hoornen maken op zijn vier hoeken; uit hetzelve zullen zijn hoornen zijn, en gij zult het met koper overtrekken.
3 Gij zult het ook potten maken, om zijn as te ontvangen, ook zijn schoffelen, en zijn besprengbekkens, en zijn krauwelen, en zijn koolpannen; al zijn gereedschap zult gij van koper maken.
4 Gij zult het een rooster maken van koperen netwerk; en gij zult aan dat net vier koperen ringen maken aan zijn vier einden.
5 En gij zult het onder den omloop des altaars van beneden opleggen, alzo dat het net tot het midden des altaars zij.
6 Gij zult ook handbomen maken tot het altaar, handbomen van sittimhout; en gij zult ze met koper overtrekken.
7 En de handbomen zullen in de ringen gedaan worden, alzo dat de handbomen zijn aan beide zijden des altaars, als men het draagt.
8 Gij zult hetzelve hol van planken maken; gelijk als Hij u op den berg gewezen heeft, alzo zullen zij doen.
9 Gij zult ook den voorhof des tabernakels maken; aan den zuidhoek zuidwaarts, zullen aan den voorhof behangselen zijn van fijn getweernd linnen; de lengte ener zijde zal honderd ellen zijn.
10 Ook zullen zijn twintig pilaren, en derzelver twintig voeten, van koper zijn; de haken dezer pilaren, en hun banden zullen van zilver zijn.
11 Alzo zullen ook aan den noorderhoek, in de lengte, de behangsels honderd ellen lang zijn; en zijn twintig pilaren, en derzelver twintig voeten, van koper; de haken der pilaren, en derzelver banden zullen van zilver zijn.
12 En in de breedte des voorhofs, aan den westerhoek, zullen behangselen zijn van vijftig ellen; hun pilaren tien, en derzelver voeten tien.
13 Van gelijken zal de breedte des voorhofs, aan den oosterhoek oostwaarts, van vijftig ellen zijn.
14 Alzo dat er vijftien ellen der behangselen op de ene zijde zijn; hun pilaren drie, en hun voeten drie;
15 En vijftien ellen der behangselen aan de andere zijde; hun pilaren drie, en hun voeten drie.
16 In de poort nu des voorhofs zal een deksel zijn van twintig ellen, hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen, geborduurd werk; de pilaren vier, en hun voeten vier.
17 Al de pilaren des voorhofs zullen rondom met zilveren banden bezet zijn; hun haken zullen van zilver zijn, maar hun voeten zullen van koper zijn.
18 De lengte des voorhofs zal honderd ellen zijn, en de breedte doorgaans vijftig, en de hoogte vijf ellen, van fijn getweernd linnen; maar hun voeten zullen van koper zijn.
19 Aangaande al het gereedschap des tabernakels, in al deszelfs dienst, ja, al zijn pennen, en al de pennen des voorhofs, zullen van koper zijn.
20 Gij nu zult den kinderen Israels gebieden, dat zij tot u brengen reine olie van olijven, gestoten tot den luchter, dat men geduriglijk de lampen aansteke.
21 In de tent der samenkomst, van buiten den voorhang, die voor de getuigenis is, zal ze Aaron en zijn zonen toerichten, van den avond tot den morgen, voor het aangezicht des HEEREN; dit zal een eeuwige inzetting zijn voor hun geslachten, vanwege de kinderen Israels.

In dit hoofdstuk worden voorschriften gegeven:

Betreffende het koperen altaar voor de brandoffers, vers 1-8.

Betreffende de voorhof van de tabernakel en de gordijnen ervan, vers 9-19

Betreffende de olie voor de luchter, vers 20,21.

Exodus 27:1-8

Zoals God in de tabernakel Zijn tegenwoordigheid wilde openbaren onder Zijn volk, zo moesten zij Hem daar hun hulde en aanbidding brengen, niet in de tabernakel zelf, (daar moesten alleen de priesters als Gods huisdienaren binnengaan) maar in de voorhof van de tabernakel, waar zij als gewone onderdanen kwamen. Daar moest een altaar opgericht worden, waarop zij hun offeranden moesten brengen, en waarop de priesters ze aan God moesten offeren. Dit altaar moest hun gaven heiligen, vandaar moesten zij God hun diensten bieden, zoals Hij hun van het verzoendeksel Zijn orakelen gaf, en aldus werd er een gemeenschap geopend tussen God en Israël. Aan Mozes worden hier bevelen gegeven ten opzichte van:

1. De afmetingen ervan, het was vierkant, vers 1.

2. De hoornen ervan, die tot nut en sieraad waren, vers 2, de offers werden met touwen aan de hoornen van het altaar gebonden, en tot de hoornen van het altaar vluchtten boosdoeners om er bescherming te vinden.

3. De materialen, het was van hout, overtrokken met koper, vers 1,2.

4. De gereedschappen ervan, die alle van koper moesten wezen.

5. Het rooster, dat geplaatst was in de holte in het midden van het altaar, waarop het vuur was en het offer verbrand werd. Hij was gemaakt van netwerk van koper, als een zeef, en in de holte geplaatst, om het vuur beter te doen branden, en opdat de as in de holte van het altaar zou kunnen vallen, vers 4,5.

6. De handbomen, om het te dragen, vers 6,7.

Eindelijk, wordt hij verwezen naar het voorbeeld, dat hem getoond is, vers 8.

Dit koperen altaar nu was een type van Christus, stervende om verzoening te doen voor onze zonden: het hout zou door het vuur van de hemel verteerd zijn, indien het niet beveiligd was door het koper, en de menselijke natuur van Christus zou de toorn Gods niet hebben kunnen dragen, indien zij niet door een Goddelijke kracht ondersteund was geworden. Christus heeft zich voor de kerk als haar altaar geheiligd, Johannes 17:19, en door Zijn middelaarschap heiligt Hij nog dagelijks de diensten van Zijn volk, die ook macht hebben van dit altaar te eten, daar zij er als geestelijke priesters aan dienen. Tot de hoornen van dit altaar nemen arme zondaren de toevlucht, als zij door de gerechtigheid worden vervolgd, en daar zijn zij veilig krachtens het offer, dat er geofferd is.

Exodus 27:9-19

Voor het altaar moest een plein of voorhof wezen, ingesloten door gordijnen van het fijnste linnen, dat voor tenten gebruikt werd. Naar de gewone berekening van de ellen was deze voorhof ongeveer vijftig meter lang en vijf en twintig breed, ongeveer, of eigenlijk iets minder. Op vaste afstanden werden pilaren geplaatst in voeten van koper, de pilaren moesten voorzien zijn van zilveren banden of lijsten waarin zilveren spanhaken waren, om er de linnen gordijnen aan te bevestigen, het gordijn dat tot deur diende, moest fraaier zijn dan de andere, vers 16. Deze voorhof was een type van de kerk, omheind en onderscheiden van het overige van de wereld. De omheining werd ondersteund door pilaren, aanduidende de vastigheid van de kerk, omhangen met fijn linnen, dat gezegd wordt de rechtvaardigmaking van de heiligen te zijn, Openbaring 19:8. Dat waren de voorhoven, waarnaar David verlangde, en waarin hij begeerde te wonen, Psalm 84:3,11, en waar Gods volk inging met lof en dankzegging, Psalm 100:4, maar deze voorhof kon slechts een klein getal van aanbidders bevatten, thans zijn, Gode zij dank, onder het Evangelie, de heiningen weggenomen, het is Gods wil dat men overal, aan alle plaatsen, zal bidden, en er is plaats voor allen, die aan welke plaats het ook zij de naam van Jezus Christus aanroepen.

Exodus 27:20-21

In het vijf en twintigste hoofdstuk lazen wij van de kandelaar, en hier wordt gedurig bevolen dat de lampen er gedurig in moeten branden, want anders zou hij nutteloos zijn. In iedere kandelaar behoort een brandend en schijnend licht te wezen, kandelaars zonder kaarsen of lampen zijn als fonteinen zonder water, of als regenloze wolken. Nu moest:

1. Het volk in de olie voorzien, van het volk moeten de dienaren des HEEREN hun onderhoud hebben. Of liever, de reine olie betekende de genadegaven des Geestes, die aan alle gelovigen meegedeeld worden uit Christus, de goede olijfboom, uit wiens volheid wij ontvangen Zacheria 4:11,12, en zonder wie ons licht niet kan schijnen voor de mensen.

2. De priesters moesten de lampen aansteken en verzorgen, het behoorde tot hun dagelijkse dienst om ze altijd te doen branden, nacht en dag, zo is het het werk van de Evangeliedienaren om, door de prediking en verklaring der Schrift (die als een lamp zijn) de kerk, Gods tabernakel op aarde, te verlichten, en de geestelijke priesters in de dienst van God te onderwijzen. Het moet een eeuwige inzetting zijn, dat de lampen van het woord even nauwkeurig worden aangestoken als het reukwerk van gebed en lofzegging wordt geofferd.

HOOFDSTUK 28

1 Daarna zult gij uw broeder Aaron, en zijn zonen met hem, tot u doen naderen uit het midden der kinderen Israels, om Mij het priesterambt te bedienen: namelijk Aaron, Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar, de zonen van Aaron.
2 En gij zult voor uw broeder Aaron heilige klederen maken, tot heerlijkheid en tot sieraad.
3 Gij zult ook spreken tot allen, die wijs van hart zijn, die Ik met den geest der wijsheid vervuld heb, dat zij voor Aaron klederen maken, om hem te heiligen, dat hij Mij het priesterambt bediene.
4 Dit nu zijn de klederen, die zij maken zullen: een borstlap, en een efod, en een mantel, en een rok vol oogjes, een hoed en een gordel; zij zullen dan voor uw broeder Aaron heilige klederen maken, en voor zijn zonen, om Mij het priesterambt te bedienen.
5 Zij zullen ook het goud, en hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnen nemen;
6 En zullen den efod maken van goud, hemelsblauw, en purper, scharlaken en fijn getweernd linnen, van het allerkunstelijkste werk.
7 Hij zal twee samenvoegende schouderbanden hebben aan zijn beide einden, waarmede hij samengevoegd zal worden.
8 En de kunstelijke riem zijns efods, die op hem is, zal zijn gelijk zijn werk, van hetzelfde, van goud, hemelsblauw en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen.
9 En gij zult twee sardonixstenen nemen, en de namen der zonen van Israel daarop graveren.
10 Zes van hun namen op een steen, en de zes overige namen op den anderen steen, naar hun geboorten;
11 Naar steensnijderswerk, gelijk men de zegelen graveert, zult gij deze twee stenen graveren, met de namen der zonen van Israel; gij zult ze maken, dat zij omvat zijn in gouden kastjes.
12 En gij zult de twee stenen aan de schouderbanden des efods zetten, zijnde stenen ter gedachtenis voor de kinderen Israels; en Aaron zal hun namen op zijn beide schouders dragen, ter gedachtenis, voor het aangezicht des HEEREN.
13 Gij zult ook gouden kastjes maken,
14 En twee ketentjes van louter goud; gelijk-eindigende zult gij die maken, gedraaid werk; en de gedraaide ketentjes zult gij aan de kastjes hechten.
15 Gij zult ook een borstlap des gerichts maken, van het allerkunstelijkste werk, gelijk het werk des efods zult gij hem maken; van goud, hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en van fijn getweernd linnen zult gij hem maken.
16 Vierkant zal hij zijn, en verdubbeld; een span zal zijn lengte zijn, en een span zijn breedte.
17 En gij zult vervullende stenen daarin vullen, vier rijen stenen, een rij van een Sardis, een Topaas en een Karbonkel; dit is de eerste rij.
18 En de tweede rij van een Smaragd, een Saffier, en een Diamant.
19 En de derde rij, een Hyacint, Agaat en Amethist.
20 En de vierde rij van een Turkoois, en een Sardonix, en een Jaspis; zij zullen met goud ingevat zijn in hun vullingen.
21 En deze stenen zullen zijn met de twaalf namen der zonen van Israel, met hun namen; zij zullen als zegelen gegraveerd worden, elk met zijn naam; voor de twaalf stammen zullen zij zijn.
22 Gij zult ook aan den borstlap gelijk-eindigende ketentjes van gedraaid werk uit louter goud maken.
23 Gij zult ook aan den borstlap twee gouden ringen maken; en gij zult de twee ringen aan de twee einden van den borstlap zetten.
24 Dan zult gij de twee gedraaide gouden ketentjes in de twee ringen doen, aan de einden van den borstlap.

25 Maar de twee einden der twee gedraaide ketentjes zult gij aan die twee kastjes doen; en gij zult ze zetten aan de schouderbanden van den efod, recht op de voorste zijde van dien.
26 Gij zult nog twee gouden ringen maken, en zult ze aan de twee einden des borstlaps zetten; inwendig aan zijn rand, die aan de zijde van den efod zijn zal.
27 Nog zult gij twee gouden ringen maken, die gij zetten zult aan de twee schouderbanden van den efod, beneden aan de voorste zijde, tegenover zijn voege, boven den kunstelijken riem des efods.
28 En zij zullen den borstlap met zijn ringen aan de ringen van den efod opwaarts binden, met een hemelsblauw snoer, dat hij op den kunstelijken riem van den efod zij; en de borstlap zal van den efod niet afgescheiden worden.
29 Alzo zal Aaron de namen der zonen van Israel dragen aan den borstlap des gerichts, op zijn hart, als hij in het heilige zal gaan, ter gedachtenis voor het aangezicht des HEEREN geduriglijk.
30 Gij zult ook in den borstlap des gerichts de Urim en de Thummim zetten, dat zij op het hart van Aaron zijn, als hij voor het aangezicht des HEEREN ingaan zal; alzo zal Aaron dat gericht der kinderen Israels geduriglijk op zijn hart dragen, voor het aangezicht des HEEREN.
31 Gij zult ook den mantel des efods geheel van hemelsblauw maken.
32 En het hoofdgat deszelven zal in het midden daarvan zijn; dit gat zal een boord rondom hebben van geweven werk; als het gat eens pantsiers zal het daaraan zijn, dat het niet gescheurd worde.
33 En aan deszelfs zomen zult gij granaatappelen maken van hemelsblauw, en van purper, en van scharlaken, aan zijn zomen rondom, en gouden schelletjes rondom tussen dezelve.
34 Dat er een gouden schelletje, daarna een granaatappel zij; wederom een gouden schelletje, en een granaatappel, aan de zomen des mantels rondom.
35 En Aaron zal denzelven aanhebben, om te dienen; opdat zijn geluid gehoord worde, als hij in het heilige, voor het aangezicht des HEEREN, ingaat, en als hij uitgaat, opdat hij niet sterve.
36 Verder zult gij een plaat maken van louter goud, en gij zult daarin graveren, gelijk men de zegelen graveert: De HEILIGHEID DES HEEREN!
37 En gij zult dezelve aanhechten met een hemelsblauw snoer, alzo dat zij aan den hoed zij; aan de voorste zijde des hoeds zal zij zijn.
38 En zij zal op het voorhoofd van Aaron zijn, opdat Aaron drage de ongerechtigheid der heilige dingen, welke de kinderen Israels zullen geheiligd hebben, in alle gaven hunner geheiligde dingen; en zij zal geduriglijk aan zijn voorhoofd zijn, om henlieden voor het aangezicht des HEEREN aangenaam te maken.
39 Gij zult ook een rok vol oogjes maken, van fijn linnen; gij zult ook den hoed van fijn linnen maken; maar den gordel zult gij van geborduurd werk maken.
40 Voor de zonen van Aaron zult gij ook rokken maken, en gij zult voor hen gordels maken; ook zult gij voor hen mutsen maken, tot heerlijkheid en sieraad.
41 En gij zult die uw broeder Aaron en ook zijn zonen aantrekken; en gij zult hen zalven, en hun hand vullen, en hen heiligen, dat zij Mij het priesterambt bedienen.
42 Maak hun ook linnen onderbroeken, om het vlees der schaamte te bedekken; zij zullen zijn van de lenden tot de dijen.
43 Aaron nu en zijn zonen zullen die aanhebben, als zij in de tent der samenkomst gaan, of als zij tot het altaar treden zullen, om in het heilige te dienen; opdat zij geen ongerechtigheid dragen en sterven. Dit zal een eeuwige inzetting zijn, voor hem, en zijn zaad na hem.

De orders waren gegeven voor het in orde maken van de plaats van de openbare aanbidding, wordt nu zorg gedragen voor de priesters die als de huisdienaren van de God Israëls in die veilige plaats de dienst moesten verrichten. Hij huurde dienaren als een teken van Zijn voornemen om onder hen te wonen In dit hoofdstuk

1. Doet Hij keuze van de personen, die Zijn dienaren zullen zijn, vers 1.

Bepaalt Hij hun livrei. Hun werk was heilig, en zo moeten ook hun kleren heilig zijn, en in overeenstemming met de heerlijkheid van het huis, dat nu opgericht stond te worden vers 2-4

Hij bepaalt de kledij van Zijn opperste dienaar, de hogepriester, die zeer kostbaar was. Een efod en gordel, vers 5-14. Een *borstlap des gerichts*, vers 15-29, waarin de *Urim en Thummim* gezet moeten zijn, vers 30. De *mantel des efods*, vers 31-35 De hoed vers 36-39. De kleren van de mindere priesters, vers 40,43. En ook deze waren schaduwen van toekomende goederen.

Exodus 28:1-4

Wij hebben hier:

Aäron en zijn zonen tot priesters benoemd, vers 1. Tot nu toe was ieder hoofd van een huisgezin de priester van zijn eigen gezin, en offerde, als hij er reden toe vond, op aarden altaren, maar nu de huisgezinnen van Israël tezamen tot een volk waren geworden en er een *tabernakel der samenkomst* stond opgericht te worden als een zichtbaar middelpunt van hun eenheid, was het nodig dat een openbaar priesterschap zou worden ingesteld. Mozes, die tot nu toe de dienst had verricht, en daarom onder de priesters gerekend wordt, Psalm 99:6, had genoeg te doen om, als hun profeet de orakelen voor hen te raadplegen en, als hun vorst, hen te richten. Het was ook zijn begeerte niet om al de ere-ambten voor zich te houden of het priesterambt, het enige, dat erfelijk was voor zijn eigen familie te bewaren, maar het was hem zeer aangenaam om zijn broeder Aäron met dit ambt bekleed te zien, en zijn zonen na hem, terwijl-hoe groot hij ook was-zijn eigen zonen na hem slechts Levieten zijn zouden. Het is een voorbeeld van de nederigheid van die grote man, en een bewijs hoe oprecht hij de eer en heerlijkheid Gods op het oog had, dat hij weinig acht sloeg op de bevordering of het aanzien van zijn eigen familie. Aäron, die nederig zijn jongere broeder tot profeet had gediend en dat ambt niet had afgewezen, Hoofdstuk 7:1, wordt nu bevorderd om een priester, een hogepriester voor God, te zijn, want Hij zal verhogen die zichzelf vernederen. Ook kon niemand zichzelf die eer aannemen, "maar die van God geroepen wordt", Hebreeën 5:4. God had van Israël, in bijzonder, gezegd dat zij Hem een priesterlijk koninkrijk zullen zijn, Hoofdstuk 19:6. Omdat het echter nodig was dat zij, die het altaar bedienen, zich geheel en al aan die dienst zullen wijden, en omdat wat ieders werk is, spoedig niemands werk wordt, heeft God een familie onder hen verkoren, om een familie van priesters te zijn, de vader en zijn vier zonen, en uit Aärons lenden zijn al de priesters van de Joodse kerk voortgekomen, van wie wij zo dikwijls lezen, beide in het Oude en het Nieuwe Testament. Heerlijk en gezegend is het, als wezenlijke heiligheid, zoals deze ceremoniële heiligheid, van vader op zoon, van ouders op kinderen overgaat.

De kleren van de priesters worden hier voorgeschreven tot heerlijkheid en tot sieraad, vers 2. Er moeten sommige van de kostbaarste materialen voor genomen worden, vers 5, en de beste werkmeesters moeten gebruikt worden om ze te vervaardigen, wier bekwaamheid God als een bijzondere gave voor dit doel ten zeerste zou verhogen, vers 3. Uitnemendheid, zelfs in gewone bedrijven, is een gave Gods, zij komt van Hem en, als er gelegenheid toe is, moet zij voor Hem gebruikt worden. Hij, die de landman onderricht van de wijze, en hem leert onderwijst ook de koopman en de handwerksman, en beide behoren dus God te eren met hun gave en hun gewin. De menselijke geleerdheid behoort zeer bijzonder de dienst van het priesterschap gewijd te worden en gebruikt tot sieraad van hen, die de heilige dingen bedienen.

De kleren, hier voorgeschreven, zijn:

Vier, die beide de hogepriester en de mindere priesters droegen, namelijk de linnen onderbroek, de linnen rok, de linnen gordel die er aan bevestigd was, en de muts of tulband, die van den hogepriester wordt *hoed* genoemd.

Vier anderen, die alleen de hogepriester moest dragen, namelijk de *efod* met de kunstige riem, de *borstlap des gerichts*, de mantel met de *gouden schelletjes* en de *granaatappelen aan het benedeneinde*, en de *gouden plaat* op zijn voorhoofd. Deze heerlijke kleren werden

voorgeschreven: Opdat de priesters zelf aan de waardigheid van hun ambt herinnerd zullen worden, en zich met betamelijkheid zullen gedragen. Opdat het volk hierdoor een heilige, diepe eerbied zou opvatten voor die God, wiens dienstknechten in zo grote luister verschenen. Opdat de priesters typen zouden zijn van Christus die zich Gode onstraffelijk heeft opgeofferd, en van alle Christenen, die met het sieraad der heiligheid zijn aangedaan, waarmee zij God zijn toegewijd. Onder het Evangelie moet nu beide van leraren en van Christenen, het versiersel niet bestaan in goud of paarlen, of kostelijke kleding, maar in de "klederen des heirs" en de "mantel der gerechtigheid", Jesaja 61:10, Psalm 132:9,16. Zoals de vuile kleren van Jozua, de hogepriester, de ongerechtigheid betekenden, die zijn priesterschap aankleefde, en zorg werd gedragen om het ervan te reinigen, Zacheria 3:3-4, zo betekenden deze heilige kleren de volmaakte reinheid van het priesterschap van Christus, Hij is heilig, rein, en onbesmet.

Exodus 28:5-14

Hier worden voorschriften gegeven betreffende de *efod*, het buitenste kledingstuk van de hogepriester, de mindere priesters droegen een linnen efod, Exodus 28:5 39:2. Samuël droeg er een toen hij een kind was, 1 Samuel 2:18,. en David toen hij huppelde voor de ark, 2 Samuel 6:14. Maar die, welke de hogepriester droeg, werd een *gouden efod* genoemd, omdat er zeer veel goud in geweven was. Het was een korte rok zonder mouwen, dicht om het lijf gesloten door een kunstige riem van dezelfde stof, vers 6-8, de schouderbanden werden samengevoegd door twee kostbare stenen, in goud gevat, een op iedere schouder, op welke stenen de namen van de *zonen Israëls* gegraveerd waren, vers 9-12. In toespeling hierop is:

1. Christus, onze Hogepriester, verschenen aan Johannes omgord aan de borsten met een gouden gordel, zoals de kunstige riem van de efod, Openbaring 1:13. "Want gerechtigheid zal de gordel Zijner lendenen zijn, ook zal de gordel Zijner lendenen zijn.", Jesaja 11:5. en moet ook de onze wezen, Efeziërs 6:14. Hij is omgord met kracht voor het werk onzer verlossing, en is er toe bereid.

2. De heerschappij wordt gezegd op zijn schouders te zijn, Jesaja 9:5, zoals Aäron de namen van geheel Israël in kostelijke stenen op zijn schouders had. Zichzelf en Zijn Vader stelt Hij een heerlijke gemeente voor Efeziërs 5:27. Hij heeft macht om haar te steunen, invloed om haar aan te bevelen, en het is in Hem dat zij met eer en gunst gedacht wordt, Hij draagt haar op Zijn schouders ter gedachtenis vers 12, ten teken van Zijn verschijning voor God als de vertegenwoordiger van geheel Israël en hun voorspraak.

Exodus 28:15-30

I. Het voornaamste sieraad van de hogepriester was deze borstlap, een kostbaar stuk stof, kunstig gewerkt in goud en purper, enz, twee span lang en een span breed, zodat hij, verdubbeld of omgevouwen zijnde, een span was in het vierkant, vers 16. Hij was bevestigd aan de efod met gedraaide ketentjes van goud, vers 13, 14, 22, en verv, zowel aan de bovenzijde als aan de benedenzijde, zodat de borstlap niet afgescheiden werd van de efod, vers 28. De efod was het kleed van dienst, de "borstlap des gerichts" was een embleem van eer, die twee mogen volstrekt niet gescheiden worden. De stammen Israëls werden in twaalf edelgesteenten in Gods gunst aanbevolen, vers 17-21,29 Sommigen opperen de vraag of Levi een edelgesteente had, waarop zijn naam was gegraveerd. Indien niet, dan werden Efraïm en Manasse van elkaar onderscheiden, zoals Jakob gezegd had dat zij zijn zouden, en de hogepriester zelf het hoofd van de stam van Levi zijnde, was die stam ook voldoende vertegenwoordigd. Indien er wèl een steen was voor Levi, wat te kennen gegeven wordt door het bevel, dat zij naar hun geboorten gegraveerd moesten zijn, vers 10, dan waren Efraïm en Manasse een in Jozef. Aäron moest hun namen op zijn hart dragen, ter gedachtenis voor het aangezicht des HEEREN, geduriglijk vers 29, gesteld zijnde voor de mensen om hen te vertegenwoordigen in de dingen, die bij God te doen zijn, en hierin was hij een type van onze grote Hogepriester, die altijd voor ons in de tegenwoordigheid Gods verschijnt.

1. Hoewel het aan het volk verboden was nabij te komen en zij op een afstand moesten blijven, zijn zij toch door de hogepriester, die hun namen op zijn borstlap had, tot het "heilige der heiligen" ingegaan, en evenzo gaan de gelovigen, terwijl zij op aarde zijn, niet slechts in tot het "heilige der heiligen", maar door het geloof zijn zij "mede gezet in den hemel in Christus Jezus", Efeziers 2:6.

2. De naam van elke stam was in een edelgesteente gegraveerd, om aan te duiden hoe kostelijk de gelovigen zijn in Gods ogen, en hoe verheerlijkt, Jesaja 43:4. "Zij zullen ten dage als Ik Mijn allerdierbaarste juwelen afzonderen zal, Mij een eigendom zijn", Maleachi 3:17, zegt de Heere. Hoe klein of gering de stam ook was, er was een edelgesteente voor in de borstlap van de hogepriester. Zo zijn ook al de heiligen dierbaar aan Christus, en Hij verlustigt zich in hen, die de heerlijken der aarde zijn, al worden zij ook door de mensen "gelijk gerekend aan de aarden flessen", Klaagliederen 4:2.

3. De hogepriester had de namen van de stammen beide op zijn schouders en op zijn borst, waarmee beide de kracht en de liefde worden te kennen gegeven, waarmee onze Heere Jezus voorbede doet voor de Zijnen. Hij draagt hen niet slechts met almachtige kracht in Zijn armen, maar hij draagt ze op Zijn hart, zoals hier de uitdrukking is vers 29, draagt ze in Zijn schoot, Jesaja 40:11, met de tederste liefde. Hoe na moest Christus naam zijn aan ons hart, daar het Hem behaagt de onze zo nabij de Zijne te hebben, en welk een troost is het voor ons bij al ons spreken tot God, dat de grote Hogepriester onzer belijdenis de namen van geheel Zijn Israël op het hart draagt voor het aangezicht des Heeren, ter gedachtenis, die aan God voorstellende als het volk Zijner keuze, die aangenomen zullen zijn in de Geliefde! Laat geen goede Christenen vrezen dat God hen heeft vergeten, of er aan twijfelen, dat Hij bij alle gelegenheden hunner gedenkt, daar zij niet slechts in Zijn handpalm gegraveerd zijn, Jesaja 49:16, maar gegraveerd in het hart van de grote Voorspraak. Zie Hooglied 8:6.

II. De *Urim en Thummim*, door welke in twijfelachtige gevallen de wil van God werd bekendgemaakt, werden in deze borstlap gezet, die daarom de *borstlap des gerichts* genoemd

wordt, vers 30. *Urim en Thummim* betekenen licht en recht. Over wat zij waren hebben de geleerden vele gissingen gedaan, wij hebben geen reden om te denken dat zij iets waren, dat Mozes moest maken bij wat hem tevoren bevolen was, zodat of God zelf ze gemaakt heeft en ze aan Mozes heeft gegeven om ze in de borstlap te doen, Leviticus 8:8, of er wordt niets meer bedoeld dan een verklaring van het verdere gebruik van wat al bevolen was om gemaakt te worden. Ik denk dat de zin als volgt gelezen kan worden: En gij zult geven of toevoegen aan de *borstlap des gerichts* de verlichtingen en volkomenheden en zij zullen op het hart van Aäron zijn, dat is: "Hij zal de gave ontvangen met het vermogen om de wil Gods te kennen en bekend te maken in alle moeilijke, twijfelachtige zaken betreffende de burgerlijke en kerkelijke staat van het volk." Hun regering was een theocratie, God was hun Koning, de hogepriester was, onder God, hun bestuurder, de *Urim en Thummim* waren zijn kabinetsraad. Mozes heeft waarschijnlijk op de borstlap geschreven, of er in doen weven, deze woorden: *Urim en Thummim*, om aan te duiden, dat de hogepriester, deze borstlap aanhebbende, en in elke moeilijke omstandigheid het openbare welzijn rakende, God om raad vragende, geleid zal worden om de maatregelen te nemen, of de raad te geven, die door God goedgekeurd zal worden. Als hij voor de ark stond, (maar buiten de voorhang) heeft hij waarschijnlijk, evenals Mozes, Hoofdstuk 25:22, instructies ontvangen, die van het verzoendeksel tot hem kwamen. Aldus scheen Pinehas gedaan te hebben, Richteren 20:27,28. Indien hij op een afstand was van de ark, zoals Abjathar toen hij de HEERE vroeg voor David, 1 Samuel 23:6 en verv, dan werd het antwoord gegeven, òf door een stem van de hemel, òf liever, door een aandrift in het gemoed, de geest, van de hogepriester, wat misschien te kennen is gegeven in deze uitdrukking: *Alzo zal Aäron de namen der zonen Israëls dragen aan den borstlap des gerichts, op zijn hart, als hij in het heilige zal gaan, ter gedachtenis voor het aangezicht des HEEREN geduriglijk.* vers 29.

Dit orakel was van groot nut voor Israël, Jozua heeft het geraadpleegd, en waarschijnlijk hebben ook de richteren, ha hem, dit gedaan. In de ballingschap is de borstlap verloren geraakt, en daarna nooit hersteld, ofschoon dit wel verwacht scheen te worden, Ezra 2:63, want Hattirsatha zei, dat zij van de heiligste dingen niet zouden eten, totdat er een priester stond met *Urim en met Thummim*. Maar het was een schaduw van toekomende goederen en Christus is het wezen. Hij is ons orakel, door Hem heeft God in deze laatste dagen Zichzelf en Zijn wil aan ons bekend gemaakt, Hebreeën 1:1, Johannes 1:18. In Hem concentreert zich de Goddelijke openbaring, en door Hem komt zij tot ons, Hij is het Licht, het ware licht, de getrouwe getuige, de waarheid zelf, en van Hem ontvangen wij de Geest der waarheid, die ons in alle waarheid leidt. De samenvoeging van de borstlap met de efod geeft te kennen, dat Zijn profetisch ambt gegrond was in Zijn priesterschap, en het was door de verdienste van Zijn dood, dat Hij voor zich deze eer heeft verkregen en voor ons deze gunst. Het was "het Lam, dat geslacht is, dat waardig werd geacht het boek te nemen en zijn zegelen te openen", Openbaring 5:9.

Exodus 28:31-39

1. Hier worden voorschriften gegeven betreffende *de mantel voor de efod,* vers 31-35 Hij werd gedragen onder de efod, en reikte tot aan de knieen, zonder mouwen, en hij werd aangedaan over het hoofd, en aan beide zijden waren openingen om er de armen door te steken, of, zoals Maimonides hem beschrijft: hij was aan de zijden niet dichtgenaaid. Het gat van boven waar het hoofd door gestoken werd, was zorgvuldig omboord, opdat de mantel bij het aandoen niet zou scheuren. Bij de aanbidding Gods moet alles zorgvuldig vermeden worden wat het hart van de aanbidders zou kunnen afleiden, of wat de dienst verachtelijk zou kunnen maken. Rondom aan de zomen van de mantel werden gouden schelletjes gehecht, en een voorstelling van granaatappelen, vervaardigd van draad van verschillende kleuren. De granaatappelen dienden tot versiering van de mantel, en het geklank van de schelletjes was een teken voor het volk in de voorhof, als hij in het heilige ging om reukwerk te offeren, dat zij zich dan tegelijkertijd tot het gebed konden begeven, Lukas 1:10, om alzo hun instemming en medewerking te geven aan zijn offerande, en hun hoop te kennen te geven, dat hun gebed, zoals het reukwerk, dat hij offerde, tot God zou opgaan. Aaron moet nabij komen in de voor hem bepaalde kleren, *opdat hij niet sterve.* Het is voor hem gevaarlik als hij het doet op een andere dan de hem voorgeschreven wijze. Dit leert ons dat wij de Heere moeten dienen met vreze en heilig ontzag, als die weten dat wij verdienen te sterven en in gevaar zijn om vergissingen te begaan. Sommigen zien in de schelletjes van de heilige mantel een type van het geklank van Christus Evangelie in de wereld, dat bekend maakt dat Hij binnen de voorhang voor ons is getreden. "Welgelukzalig is het volk, dat het geklank kent," Psalm.89:16. De toevoeging van granaatappelen, een geurige vrucht, duidt de lieflijke reuk aan van het Evangelie, zowel als het geklank ervan, want het is een reuk "des levens ten leven." De kerk wordt een paradijs van granaatappelen genoemd, Hooglied 4:13.

2. Betreffende de gouden plaat, bevestigd aan Aarons voorhoofd, waarop gegraveerd moet wezen: *Heiligheid des Heeren,* vers 36, 37, of de *heiligheid van Jehovah.* Hierdoor moet Aaron er aan herinnerd worden, dat God heilig is en dat zijn priesters heilig moeten wezen. *Heiligheid is Zijn huis,* en zijn huisgezin *sierlijk.* De hogepriester moet zich afgezonderd houden van alle besmetting, gewijd zijn aan God, aan Zijn dienst en Zijn eer, en ook al zijn dienstverrichtingen moeten heilig zijn. Allen die in Gods huis verkeren, moeten *Heiligheid des Heeren* op hun voorhoofd dragen, dat is: zij moeten heilig zijn, toegewijd aan de Heere, en in alles wat zij doen Zijn heerlijkheid op het oog hebben. Dit moet gezien worden op hun voorhoofd, in een openlijke belijdenis van hun betrekking tot God, als degenen, die zich niet schamen dit te bekennen, en in een wandel in de wereld, die hieraan beantwoordt. Het moet gegraveerd worden als het graveersel op een zegel, zo diep en zo duurzaam, niet geschilderd, zodat het weggewist kan worden, maar oprecht en blijvend, zodanig moet onze heiligheid voor de Heere wezen. Aaron moet dit op zijn voorhoofd hebben, opdat hij *de ongerechtigheid van de heilige dingen drage,* vers 38 *en om henlieden voor het aangezicht des Heeren aangenaam te maken.* Hierin was hij een type van Christus, de grote Middelaar tussen God en de mens, door wie wij gemeenschap hebben met God, want:

a. Door Hem wordt ons hetgeen verkeerd is in onze dienst vergeven. De Goddelijke wet is streng en nauwkeurig, in vele dingen komen wij tekort in onze plicht, zodat wij ons wel bewust moeten zijn, dat er aan onze heilige dingen veel ongerechtigheid kleeft, als wij het goede willen doen, ligt het kwade ons bij, en dit zou, indien God met ons in het gericht wilde treden, ons verderf zijn. Maar Christus, onze Hogepriester, draagt deze ongerechtigheid,

draagt haar voor ons, zodat Hij haar van ons wegdraagt, en door Hem wordt zij ons vergeven, wordt zij ons niet toegerekend.

b. Door Hem wordt hetgeen goed is Gode aangenaam gemaakt, onze persoon, ons werk zijn Gode welbehaaglijk vanwege Christus voorbede en tussenkomst, en niet anders, 1 Petrus 2:5. Omdat Hij *Heiligheid is voor de Heere* beveelt Hij allen, die deelhebben aan Zijn gerechtigheid en bekleed zijn met Zijn Geest, in de gunst van God. Daarom heeft Hij gezegd dat het om onzentwil is, dat Hij zich heeft geheiligd, Johannes 17:19. Daar wij nu "zo’n Hogepriester hebben, gaan wij met vrijmoedigheid toe tot de troon der genade," Hebreeën 4:14-16

3. De overige kledingstukken worden slechts genoemd, maar er was niets merkwaardigs aan. De geborduurde rok van fijn linnen was het binnenste van de priesterkledij, hij reikte tot de voeten, en de mouwen tot aan de polsen, en was aan het lichaam bevestigd door een geborduurde gordel. De hoed, of diadeem, was van linnen, zoals vanouds de koningen in het oosten ze gedragen hebben, hiermede het koningsambt van Christus afschaduwende. Hij "is een Priester op Zijn troon," een Priester met een kroon, Zacheria 6:13. Deze twee heeft God saamgevoegd, en wij moeten ze niet willen scheiden.

Exodus 28:40-43

Wij hebben hier:

1. Bijzondere orders omtrent de kledij van de mindere priesters. Zij moesten rokken hebben en gordels en mutsen van dezelfde stof als die van de hogepriester, maar er was een verschil van vorm tussen hun mutsen en zijn hoed. De hunne en de zijne waren *tot heerlijkheid en sieraad,* vers 40, opdat zij een groot aanzien zouden hebben bij hun bediening, maar al die heerlijkheid was niets in vergelijking met de heerlijkheid van de genade, die schoonheid was niets in vergelijking met de schoonheid van de heiligheid, waarvan deze heilige kleren een type waren. Inzonderheid wordt hun bevolen om bij hun bediening *linnen onderbroeken* te dragen, vers 42. Dit leert ons zedigheid en welvoeglijkheid te betrachten in kledij en houding, altijd, maar inzonderheid bij de openbare eredienst, 1 Corinthiërs 11:5, 6, 10, Het geeft ook te kennen hoe grote behoefte onze ziel heeft aan een bedekking, opdat "de schaamte onzer naaktheid niet gezien worde."

2. Een algemene regel betreffende de kleren, die zowel de hogepriester als de mindere priesters aan moesten hebben bij hun eerste ordening of heiliging, als teken dat zij met dit ambt bekleed waren, vers 41, en daarna bij al hun ambtsverrichtingen moesten dragen, maar niet op andere tijden, vers 43, en dit wel op hun risico, opdat zij *geen ongerechtigheid dragen en sterven.* Zij die zich schuldig maken aan nalatigheid in plicht, zowel als aan nalaten of verzuim van plicht, zullen hun ongerechtigheid dragen. Als de priesters de ingestelde dienst verrichten en het niet doen in de voorgeschreven kledij, dan is het (zeggen de Joodse geleerden) alsof een vreemde het deed, "en de vreemde, die nadert, zal gedood worden." God zal ook geen vermetelheid en oneerbiedigheid voorbijzien, zelfs niet in hen, die Hij het dichtst tot Hem doet naderen. Indien Aaron zelf minachting betoont voor de Goddelijke instelling, dan zal hij ongerechtigheid dragen, en sterven. Voor ons zijn deze kleren een type van:

a. "De gerechtigheid van Christus, " indien wij niet in deze voor God verschijnen, dan zullen wij "ongerechtigheid dragen en sterven." Wat hebben wij op het bruiloftsfeest te doen, zonder een bruiloftskleed? Of aan Gods altaar zonder de kledij van Zijn priesters? Mattheus 22:12, 13.

b. "De wapenrusting Gods," voorgeschreven in Efeziers 6:13. Als wij het wagen die wapenrusting af te leggen, dan zullen onze geestelijke vijanden de dood veroorzaken van onze ziel, en ons bloed zal op ons hoofd zijn. Zalig dus hij, die waakt en zijn kleren bewaart. Openbaring 16:15.

Eindelijk. Dit wordt gezegd een eeuwige inzetting te zijn, dat is: zij moet duren, zolang het priesterschap duurt. Maar het voortdurende, het eeuwige er van is in het wezen, de substantie, waarvan deze dingen de schaduwen zijn geweest.

HOOFDSTUK 29

1 Dit nu is de zaak, die gij hun doen zult, om hen te heiligen, dat zij Mij het priesterambt bedienen: neem een var, het jong eens runds, en twee volkomen rammen;
2 En ongezuurd brood, en ongezuurde koeken, met olie gemengd, en ongezuurde vladen, met olie bestreken; van tarwemeelbloem zult gij dezelve maken.
3 En gij zult ze in een korf leggen, en zult ze in den korf toebrengen, met den var en de twee rammen.
4 Alsdan zult gij Aaron en zijn zonen doen naderen aan de deur van de tent der samenkomst; en gij zult hen met water wassen.
5 Daarna zult gij de klederen nemen, en Aaron den rok, en den mantel des efods, en den efod, en den borstlap aandoen; en gij zult hem omgorden met den kunstelijken riem des efods.
6 En gij zult den hoed op zijn hoofd zetten; de kroon der heiligheid zult gij aan den hoed zetten.
7 En gij zult de zalfolie nemen, en op zijn hoofd gieten; alzo zult gij hem zalven.
8 Daarna zult gij zijn zonen doen naderen, en zult hen de rokken doen aantrekken.
9 En gij zult hen met den gordel omgorden, namelijk Aaron en zijn zonen; en gij zult hun de mutsen opbinden, opdat zij het priesterambt hebben tot een eeuwige inzetting. Voorts zult gij de hand van Aaron vullen, en de hand zijner zonen.
10 En gij zult den var nabij brengen voor de tent der samenkomst; en Aaron en zijn zonen zullen hun handen op het hoofd van den var leggen.
11 En gij zult den var slachten voor het aangezicht des HEEREN, voor de deur van de tent der samenkomst.
12 Daarna zult gij van het bloed des vars nemen, en met uw vinger op de hoornen des altaars doen; en al het bloed zult gij uitgieten aan den bodem des altaars.
13 Gij zult ook al het vet nemen, hetwelk het ingewand bedekt, en het net over de lever, en beide nieren en het vet, dat aan dezelve is, en gij zult ze aansteken op het altaar.
14 Maar het vlees des vars, en zijn vel, en zijn drek, zult gij met vuur verbranden, buiten het leger; het is een zondoffer.
15 Daarna zult gij den enen ram nemen, en Aaron en zijn zonen zullen hun handen op het hoofd des rams leggen;
16 En gij zult den ram slachten, en gij zult zijn bloed nemen, en rondom op het altaar sprengen.
17 En den ram zult gij in zijn delen delen; en gij zult zijn ingewand en zijn schenkelen wassen, en op zijn delen, en op zijn hoofd leggen.
18 Alzo zult gij den gehelen ram aansteken op het altaar; het is een brandoffer den HEERE, tot een liefelijken reuk, het is een vuuroffer den HEERE.
19 Daarna zult gij den anderen ram nemen, en Aaron en zijn zonen zullen hun handen op des rams hoofd leggen;
20 En gij zult den ram slachten, en van zijn bloed nemen, en doen het op het rechter oorlapje van Aaron, en op het rechteroorlapje van zijn zonen, desgelijks op den duim hunner rechterhand, en op den groten teen huns rechtervoets; en dat bloed zult gij op het altaar sprengen, rondom heen.
21 Dan zult gij nemen van het bloed, dat op het altaar is, en van de zalfolie, en gij zult op Aaron en op zijn klederen sprengen, en op zijn zonen en op de klederen zijner zonen met hem; opdat hij geheiligd zij, en zijn klederen, ook zijn zonen, en de klederen zijner zonen met hem.
22 Daarna zult gij van den ram nemen het vet mitsgaders den staart, ook het vet, dat het ingewand bedekt, en het net der lever en de beide nieren, met het vet, dat aan dezelve is, en den rechterschouder; want het is een ram der vulofferen;

23 En een broodbol, en een koek geolied brood, en een vlade, uit den korf der ongezuurde broden, die voor het aangezicht des HEEREN zijn zal;
24 En leg ze alle op de handen van Aaron, en op de handen zijner zonen, en beweeg ze ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN.
25 Neem ze daarna van hun hand, en steek ze aan op het altaar, op het brandoffer, tot een liefelijken reuk voor het aangezicht des HEEREN; het is een vuuroffer den HEERE.
26 En neem de borst van den ram der vulofferen, die van Aaron is, en beweeg hem ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN; en het zal u ten dele zijn.
27 En gij zult de borst des beweegoffers heiligen, en den schouder des hefoffers, die bewogen, en die opgeheven zal zijn van den ram des vuloffers, van hetgeen dat Aarons, en van hetgeen dat zijner zonen is.
28 En het zal voor Aaron en zijn zonen zijn tot een eeuwige inzetting vanwege de kinderen Israels; want het is een hefoffer; en het hefoffer vanwege de kinderen Israels zal zijn van hun dankofferen; hun hefoffer zal voor den HEERE zijn.
29 De heilige klederen nu, die van Aaron zullen geweest zijn, zullen van zijn zonen na hem zijn, opdat men hen in dezelve zalve, en dat men hun hand in dezelve vulle.
30 Zeven dagen zal hij ze aantrekken, die uit zijn zonen in zijn plaats priester zal worden, die in de tent der samenkomst gaan zal, om in het heilige te dienen.
31 Gij zult den ram der vulling nemen, en gij zult zijn vlees in de heilige plaats zieden.
32 Aaron nu en zijn zonen zullen het vlees van dezen ram eten, en het brood, dat in den korf zal zijn, bij de deur van de tent der samenkomst.
33 En zij zullen die dingen eten, met welke de verzoening zal gedaan zijn, om hun hand te vullen, en om hen te heiligen; maar een vreemde zal ze niet eten, want ze zijn heilig.
34 En indien er wat overblijven zal van het vlees der vulofferen, of van dit brood, tot aan den morgen, zo zult gij het overgeblevene met vuur verbranden; het zal niet gegeten worden, want het is heilig.
35 Gij zult dan aan Aaron en aan zijn zonen alzo doen, naar alles, wat Ik u geboden heb; zeven dagen zult gij hun hand vullen.
36 Gij zult ook des daags een var des zondoffers bereiden, tot de verzoeningen, en gij zult het altaar ontzondigen, mits doende de verzoening over hetzelve; en gij zult het zalven, om het te heiligen.
37 Zeven dagen zult gij verzoening doen voor het altaar, en zult het heiligen; alsdan zal dat altaar een heiligheid der heiligheden zijn; al wat het altaar aanroert, zal heilig zijn.
38 Dit nu is het, wat gij op het altaar bereiden zult: twee lammeren, die eenjarig zijn, des daags, geduriglijk.
39 Het ene lam zult gij des morgens bereiden; maar het andere lam zult gij bereiden tussen de twee avonden.
40 Met een tiende deel meelbloem, gemengd met een vierendeel van een hin gestoten olie; en tot drankoffer een vierde deel van een hin wijn, tot het ene lam.
41 Het andere lam nu zult gij bereiden tussen de twee avonden; gij zult daarmede doen gelijk met het morgenspijsoffer, en gelijk met het drankoffer deszelven, tot een liefelijken reuk; het is een vuuroffer den HEERE.
42 Het zal een gedurig brandoffer zijn bij uw geslachten, aan de deur van de tent der samenkomst, voor het aangezicht des HEEREN; aldaar zal Ik met ulieden komen, dat Ik aldaar met u spreke.
43 En daar zal Ik komen tot de kinderen Israels; opdat zij geheiligd worden door Mijn heerlijkheid.
44 En Ik zal de tent der samenkomst heiligen, mitsgaders het altaar; Ik zal ook Aaron en zijn zonen heiligen, opdat zij Mij het priesterambt bedienen.

45 En Ik zal in het midden der kinderen Israels wonen, en Ik zal hun tot een God zijn.
46 En zij zullen weten, dat Ik de HEERE hun God ben, Die hen uit Egypteland uitgevoerd heb, opdat Ik in het midden van hen wonen zou; Ik ben de HEERE, hun God.

In dit hoofdstuk worden bijzondere orders gegeven:

I. Omtrent de heiliging van de priesters en van het altaar, vers 1-37

II. Betreffende het dagelijkse offer, vers 38-41 Daaraan worden genaderijke beloften toegevoegd, dat God tot hen zal komen en hen zal zegenen, vers 42-46

Exodus 29:1-37

Hier is:

I. De wet betreffende de bevestiging van Aaron en zijn zonen in het priesterambt, hetgeen met zeer veel plechtigheid moet geschieden opdat zij zelf diep doordrongen zullen zijn van de grootheid van het werk, waartoe zij geroepen waren, en opdat ook het volk zou leren het ambt ten zeerste te eren, en niemand zou proberen er zich in te dringen. De plechtigheden, die daarbij waargenomen moeten worden, zijn volledig en nauwkeurig bepaald, omdat zo iets tevoren niet gedaan was, en omdat het een eeuwige inzetting moest wezen, dat de hogepriester aldus gewijd moest worden.

1. Het werk nu, dat gedaan moest worden was de wijding van de personen, door God verkoren om priesters te zijn, waarin zij zich geheel en al toewijdden aan de dienst van God en waarin God Zijn aanneming van hen te kennen gaf, en aan het volk bekend werd gemaakt, dat zij zelf die eer niet aannamen om priesters te zijn, maar dat zij "van God geroepen waren," Hebreeën 5:4, 5. Aldus werden zij onderscheiden van de gewone mensen, afgezonderd en onttrokken aan gewone diensten of werkzaamheden, teneinde alleen in de onmiddellijke dienst van God werkzaam te wezen. Allen, die in de dienst van God gebruikt worden, moeten Hem geheiligd zijn. Eerst moet de persoon door God worden aangenomen, en dan zal zijn werk Hem welbehaaglijk wezen. De Hebreeuwse uitdrukking voor wijden, is: *de hand vullen*, vers 9. *Gij zult Aarons hand vullen, en de hand van zijn zonen* en *de ram van de inwijding is de ram van de vuloffers*, vers 22, 26. Hun heiliging is hun volmaking, van Christus wordt gezegd dat Hij "in eeuwigheid volmaakt of geheiligd "is, Hebreeën 7:28. Die uitdrukking hier is waarschijnlijk daaraan ontleend, dat het offer van de wijding de priesters in hun hand gegeven werd, om het voor de Heere te bewegen, vers 24. Maar er wordt mee te kennen gegeven:

a. Dat leraren de handen vol hebben, zij hebben geen tijd om te beuzelen, omdat hun werk zo groot zo veelomvattend, zo gestadig is.

b. Dat hun de handen gevuld moeten worden. Noodzakelijkerwijs, zij moeten iets hebben om te offeren, en zij kunnen het in zichzelf niet vinden, het moet hun van boven gegeven worden. Zij kunnen het hart van het volk niet vervullen, tenzij God hun de handen vult, zij moeten dus tot Hem gaan, en uit Zijn volheid ontvangen.

2. God verordineerde Mozes om die wijding te verrichten. Hoewel de hogepriester voor de mensen gesteld werd, moest toch het volk hem niet wijden, Mozes, de dienstknecht van de Heere en hierin Zijn agent, moest dit doen. Volgens de bijzondere aanwijzing van God, moest hij nu het werk van de priester verrichten, daarom werd het deel van het offer van de priesters, hier tot het zijne verordineerd, vers 26.

3. De plaats, waar die wijding moest geschieden, was *aan de deur van de tent der samenkomst*, vers 4. Het heeft God behaagd in de tabernakel te wonen, het volk kwam in de voorhof, zodat de deur tussen de voorhof en de tabernakel de meest geschikte plaats was, om hen te wijden, die als middelaars moesten zijn tussen God en de mens, en dus tussen beide moesten staan, en-als het ware-op beide hun handen moesten leggen. Zij werden geheiligd aan de deur, want zij moeten deurwachters zijn.

4. Het geschiedde met velerlei plechtigheden.

a. Zij moeten gewassen worden, vers 4 hetgeen betekende dat zij, die de vaten van de Heere dragen, rein moeten zijn, Jesaja 52:11. Zij, die de heiligmaking voleindigen, moeten zich reinigen van alle besmetting van het vlees en de geest, 2 Corinthiërs 7:1, Jesaja 1:16-18. Zij werden nu geheel en al gewassen, maar later, als zij ingingen om te dienen, dan moesten zij alleen hun handen en voeten wassen, Hoofdstuk 30:19, want die gewassen is heeft niet meer van node, Johannes 13:10.

b. Zij moesten met de heilige kleren bekleed worden, vers 5, 6, 8, 9, om aan te duiden dat het niet genoeg was, dat zij de besmetting van de zonde wegdeden, maar de genadegaven van de Geest moesten aandoen, "bekleed moesten zijn met gerechtigheid," Psalm 132:9. Zij moesten gegord zijn, als mannen bereid en bekrachtigd voor hun werk, en zij moesten bekleed en gekroond zijn, als mannen, die hun werk en ambt hun ware eer achten.

c. De hogepriester moest gezalfd worden met *de heilige zalfolie* vers 7, opdat de kerk vervuld moge worden van en zich moge verlustigen in de lieflijke reuk van zijn bediening, (want *olie en reukwerk verblijdt het hart)* en ten teken van de uitstorting van de Geest over hem, om hem voor zijn werk bekwaam te maken. Broederlijke liefde wordt vergeleken bij deze olie, waarmee Aaron gezalfd was, Psalm 133:2. De mindere priesters worden gezegd gezalfd te zijn Hoofdstuk 30:30, niet zoals de hogepriester, op hun hoofd, Leviticus 21:10, maar de olie was vermengd met het bloed, dat op hun kleren gesprengd werd.

d. Er moesten offers voor hen geofferd worden. Het verbond van het priesterschap moest, zoals alle andere verbonden, gemaakt worden met offerande.

a.a. Er moest een *zondoffer* voor hen geofferd worden, om verzoening over hen te doen, vers 10-14 De wet stelde hen tot priesters, die zwakheid hadden, en daarom moesten zij eerst offeren voor hun eigen zonde, eer zij verzoening konden doen voor het volk, Hebreeën 7:27, 28. Zij moesten hun handen op het hoofd van het offer leggen, vers 10, belijdende dat zij verdienden te sterven voor hun eigen zonde, en begerende dat het slachten van het dier hun schuld zou verzoenen, en in hun plaats als verzoening aangenomen zou worden. Er werd mee gedaan als met de andere zondoffers, met dat verschil echter, dat terwijl het vlees van de andere zondoffers door de priesters werd gegeten, Leviticus 10:18, als teken dat de priesters de zonde van het volk hadden weggenomen, dit vlees geheel en al verbrand moest worden buiten het leger, vers 14, om de onvolkomenheid aan te duiden van de bedeling van de wet, (zoals de geleerde bisschop Patrick opmerkt) want de zonden van de priesters zelf konden door deze offeranden niet weggenomen worden, zij moeten een betere hogepriester en een beter offer verwachten.

b.b. Er moet een brandoffer wezen, een ram, die geheel verbrand moest worden, tot eer van God, ten teken van hun algehele toewijding aan God en Zijn dienst, als levende offeranden, ontstoken met het vuur en opstijgende in de vlam van heilige liefde, vers 15-18 Het zondoffer moest eerst geofferd worden en daarna het brandoffer, want voordat de schuld weggenomen is, kan geen Gode welbehaaglijke dienst verricht worden, Jesaja 6:7.

c.c. Er moest een *hefoffer* gebracht worden. Het wordt de ram der inwijding genoemd, of van het vuloffer, omdat daarin meer dan in de twee andere gelegen was voor deze bijzondere gelegenheid. In het brandoffer had God de eer van hun priesterschap, in dit offer hadden zij de vertroosting er van, en als teken van een wederzijds verbond tussen God en hen.

Ten eerste. Het bloed van het offer was verdeeld tussen God en hen, vers 20, 21, een deel van het bloed werd *rondom het altaar gesprengd*, en een ander deel er van werd op hen gesprengd, op hun lichaam, vers 20, en op hun kleren, vers 21. Aldus werd het voordeel van de verzoening, gedaan door het offer, op hen toegepast en aan hen verzekerd en geheel hun persoon, van het hoofd tot de voeten, tot de dienst van God geheiligd. Het bloed werd op de uiterste lichaamsdelen gedaan om aan te duiden dat het gehele lichaam, als het ware, ingesloten was en ingenomen werd voor God, het oorlapje en de grote teen niet uitgezonderd. Wij achten, dat het bloed en de olie, op de kleren gesprengd, ze bevlekte, maar de heilige olie en het bloed van het offer, op hun kleren gesprengd, moeten er juist als de schoonst mogelijke versiering van beschouwd worden, want zij betekenden het bloed van Christus en de genadegaven van de Geest, die de schoonheid van de heiligheid uitmaken en voltooien en ons Gode aanbevelen, wij lezen van kleren *wit gemaakt in het bloed van het Lam.*

Ten tweede. Het *vlees van het offer* met het daaraan verbonden spijsoffer, werd eveneens verdeeld tussen God en hen, opdat (het zij met eerbied gezegd) God en zij tezamen als aan een feestmaal aanzitten ten teken van vriendschap en gemeenschap met elkaar.

1. Een gedeelte er van moest eerst voor de Heere bewogen en dan op het altaar verbrand worden, een deel van het vlees, vers 22, en een deel van het brood, want brood en vlees moeten samengaan, vers 23, die werden eerst in de handen van Aaron gelegd om heen en weer bewogen te worden, ten teken dat zij Gode geofferd zijn, (die, hoewel ongezien, ons toch van alle zijden omgeeft) en dan werden zij op het altaar verbrand vers 24, 25, want het altaar moest Gods deel van het offer verteren. Aldus heeft God Aaron en zijn zonen toegestaan om Zijn dienaren te zijn, te dienen aan Zijn tafel, daar Hij de spijs van Zijn altaar uit hun handen aannam. Hier komt, in een tussenzin als het ware, de wet betreffende het deel van de priesters van de hefoffers later, de borst en schouder, die nu gedeeld waren, Mozes had de borst en de schouder werd, als Gods deel, op het altaar verbrand, vers 26-28

2. Het andere deel, beide van het vlees van de ram en van het brood, moesten Aaron en zijn zonen eten aan de deur van de tabernakel, vers 31-33, om te kennen te geven dat Hij hen niet alleen dienstknechten noemt, maar vrienden, Johannes 15:15. Hij hield avondmaal met hen, en zij met Hem. Hun eten van de dingen waarmee de verzoening gedaan was, betekende hun verkregen hebben van de verzoening, zoals de uitdrukking luidt, Romeinen 5:11, hun dankbaar aannemen van het voorrecht, de weldaad er van, en hun vreugdevolle gemeenschap met God, hetgeen de ware betekenis en bedoeling was van een offermaaltijd. Als er iets van was overgebleven, dan moest dit verbrand worden, opdat het niet zou bederven en om aan te duiden, dat het een buitengewoon hefoffer was.

Eindelijk. De tijd, die in deze wijding moest doorgebracht worden: zeven dagen zult gij hun *handen vullen*, vers 35. Hoewel al de plechtigheden op de eerste dag verricht werden moesten zij toch hun wijding als niet voltooid beschouwen voor het einde van de zevende dag, hetgeen plechtigheid toevoegde aan hun toelating en een afstand stelde tussen deze en hun vorige staat, en hen verplichtte om als met een pauze in te gaan tot hun werk, waardoor zij tijd hadden om over het gewicht en de ernst er van na te denken. Dit moest ook in latere tijden aldus waargenomen worden vers 30. Hij, die Aaron in het hogepriesterschap moest opvolgen, moet zeven dagen de heilige kleren aandoen, ten teken van een wel overwogen en trapsgewijs ingaan tot zijn ambt, en opdat er een sabbat over hem zou gaan in zijn wijding. Bij deze eerste wijding moest op elke dag van de zeven een stier geofferd worden tot zondoffer, vers 36, hetgeen hun te kennen moest geven:

a. Dat het van het hoogste belang voor hen was, vergeving van zonden te ontvangen, en dat zij, hoewel verzoening gedaan was en zij er de vertroosting van hadden, toch het boetvaardig besef van zonde moesten behouden, en er dikwijls belijdenis van moesten doen.

b. Dat die offers, welke aldus dag aan dag gebracht werden om verzoening te doen, toch degenen, die daar toegaan, nimmermeer konden heiligen, immers zouden zij dan opgehouden hebben te offeren, zoals de apostel zegt in Hebreeën 10:1, 2. Daarom moeten zij "een betere hoop verwachten."

Deze wijding nu van de priesters was een schaduw van toekomende goederen.

Ten eerste. Onze Heere Jezus is de grote Hogepriester van onze belijdenis, van God geroepen om dit te zijn, tot in eeuwigheid geheiligd, gezalfd met de Geest boven Zijn medegenoten, weshalve Hij de Messias, de Christus genaamd wordt, bekleed met de heilige kleren, ja met schoonheid en heerlijkheid, geheiligd door Zijn eigen bloed, niet met dat van stieren of bokken, Hebreeën 9-12, geheiligd door lijden Hebreeën 2:10. Zo was dit dan in Hem een eeuwige inzetting, vers 9.

Ten tweede. Alle gelovigen zijn in geestelijke zin priesters, om geestelijke offeranden op te offeren, 1 Petrus 2:5, gewassen in het bloed van Christus, en aldus Gode gemaakt tot priesters, Openbaring 1:5, 6. Ook zijn zij bekleed met de schoonheid van de heiligheid en hebben de zalving ontvangen, 1 Johannes 2:27. Hun handen zijn gevuld met werk, dat zij voortdurend hebben te doen, en het is door Christus, het grote offer, dat zij tot deze dienst gewijd zijn. Zijn bloed, gesprengd op het geweten, reinigt het van dode werken, opdat zij, als priesters, de levende God dienen. De Geest van God is (zoals Ainsworth opmerkt) de vinger Gods genoemd, Lukas 11:20, vergeleken met Mattheus 12:28 en door Hem wordt de verdienste van Christus krachtdadig toegepast op onze zielen, zoals Mozes hier met zijn vinger het bloed op Aaron meest doen. Er wordt ook te kennen gegeven dat Evangeliedienaren plechtig afgezonderd moeten worden tot hun dienstwerk, met grote ernst en na rijp beraad, als degenen die gebruikt worden in een groot werk, en op een post van grote verantwoordelijkheid worden gesteld.

II. De wijding van het altaar scheen samen te vallen met die van de priesters, en de zondoffers die gedurende zeven dagen, dagelijks geofferd werden, golden het altaar zowel als de priesters vers 36, 37. Er werd verzoening gedaan voor het altaar. Hoewel het altaar niet kon zondigen en, nog niet gebruikt zijnde, ook niet verontreinigd was door de zonden van het volk, kan er toch, sedert de val, Gode geen heiliging geschieden, of er moet eerst verzoening gedaan worden voor zonde, die ons zowel onwaardig als ongeschikt maakt om voor God gebruikt te worden. Het altaar werd ook geheiligd, niet slechts afgezonderd tot heilig gebruik, maar zó heilig gemaakt, dat het de gaven heiligde, die er op geofferd werden, Mattheus 23:19. Christus is ons altaar, Hij heeft zich om onzentwil geheiligd, opdat wij en onze verrichtingen geheiligd en Gode welbehaaglijk zullen zijn, Johannes 17:19.

Exodus 29:38-46

Hier is:

1. De dagelijkse dienst bepaald: iedere morgen en iedere avond moest een lam geofferd worden, elk met een spijsoffer, beide door vuur, als *een gedurig brandoffer bij hun geslachten,* vers 38-41 Of er nu al of niet andere offers geofferd werden, deze moesten bepaald en altijd geofferd worden op algemene kosten, tot voordeel en tot vertroosting van geheel Israël, om verzoening te doen voor hun dagelijkse zonden, en als erkentenis jegens God voor hun dagelijkse zegeningen. Dat was hetgeen de eis was van elke dag. Het wegnemen van dit dagelijks offer door Antiochus, gedurende zoveel avonden en morgens, was de grote ramp van de kerk, voorzegd in Daniel 8:11. Dit nu was:

a. Een type of afschaduwing van de voortdurende voorbede van Christus, in de kracht van Zijn genoegdoening voor de voortdurende heiliging van Zijn kerk, hoewel Hij zich eenmaal geofferd heeft, is die ene offerande een voortdurend offer geworden.

b. Dit leert ons Gode elke dag, des morgens en des avonds, de geestelijke offeranden te offeren van gebed en lofzegging in nederige erkenning van onze afhankelijkheid van Hem en onze verplichtingen aan Hem. Ons dagelijks gebed moet beschouwd worden als het noodzakelijkste van ons dagelijks werk, en het lieflijkste in onze dagelijkse genietingen, welke bezigheden wij ook hebben, dit mag nooit, morgen noch avond, verzuimd worden, de tijd om te bidden moet even nauwkeurig gehouden worden als de tijd om spijze te gebruiken. De dagelijkse offers waren als dagelijkse maaltijden in Gods huis, en daarom was er ook altijd brood en wijn bij. Diegenen laten hun eigen zielen verhongeren, die zich niet voortdurend tot de troon van de genade begeven.

2. Grote en dierbare beloften van Gods gunst zijn hier gedaan aan Israël en van de tekenen van Zijn bijzondere tegenwoordigheid onder hen, zolang zij Zijn inzettingen onderhielden. Hij spreekt als een welbehagen hebbende in die bepaling van het dagelijks offer, want vóór Hij tot de volgende wetten en verordeningen overgaat, geeft Hij hun deze beloften. Het is het standvastige in de Godsdienst, dat er de lieflijkheid, de vertroosting van is. Hij belooft:

a. Dat Hij gemeenschap met hen zal onderhouden, niet alleen tot Mozes zou komen om met hem te spreken, maar *tot de kinderen Israëls zal komen,* vers 43, om de dagelijkse offeranden aan te nemen, die voor hun behoefte gebracht worden. God zal niet falen tot hen te komen, die Hem naarstiglijk zoeken in de inzettingen, die Hij zelf verordineerd heeft.

b. Dat Hij heerlijkheid zou toevoegen aan Zijn instellingen, de tabernakel, het altaar, het priesterschap, vers 43, 44, bezit zou nemen van hetgeen Hem geheiligd was. Hetgeen geheiligd is tot eer en heerlijkheid Gods, zal door Zijn heerlijkheid geheiligd worden. Als wij doen hetgeen van ons is, dan zal God doen wat van Hem is, en hetgeen Hem in oprechtheid wordt overgegeven, ook voor zich geschikt maken.

c. Dat Hij onder hen zou wonen als een God, die in verbond met hen is, en hun gewisse en troostrijke kentekenen zou geven van Zijn bijzondere gunst jegens hen, en van Zijn tegenwoordigheid onder hen, vers 45, 46. *Ik zal in het midden van de kinderen Israëls wonen.* Waar God de tabernakel van Zijn inzettingen opricht, zal Hij zelf wonen: "Ziet, Ik ben met ulieden al de dagen," Mattheus 28:20. Zij, die in Gods huis wonen, zullen ervaren dat God met

hen is. Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen weten dat Ik dat ben. Diegenen zijn waarlijk gelukkig die door het verbond deelhebben in God als hun God, en het troostrijke blijk en bewijs daarvan hebben. Als wij dit hebben, dan hebben wij genoeg, meer behoeven wij niet om gelukkig te zijn.

HOOFDSTUK 30

1 Gij zult ook een reukaltaar des reukwerks maken; van sittimhout zult gij het maken.
2 Een el zal zijn lengte zijn, en een el zijn breedte, vierkant zal het zijn, maar twee ellen deszelfs hoogte; uit hetzelve zullen zijn hoornen zijn.
3 En gij zult het met louter goud overtrekken, zijn dak en deszelfs wanden rondom, als ook zijn hoornen; en gij zult het een gouden krans rondom maken.
4 Gij zult ook twee gouden ringen daaraan maken, onder zijn krans; aan zijn twee zijden zult gij dezelve maken, aan zijn beide zijden; en zij zullen zijn tot plaatsen voor de handbomen, dat men het daarmede drage.
5 De draagbomen nu zult gij van sittimhout maken, en gij zult die met goud overtrekken.
6 En gij zult het zetten voor den voorhang, die voor de ark der getuigenis zijn zal; voor het verzoendeksel, hetwelk zijn zal boven de getuigenis, waarheen Ik met u samenkomen zal.
7 En Aaron zal daarop aansteken welriekende specerijen; allen morgen, als hij de lampen wel zal toegericht hebben, zal hij dezelve aansteken.
8 En als Aaron de lampen aansteken zal, tussen de twee avonden, zal hij dat aansteken; het zal een gedurig reukwerk zijn, voor het aangezicht des HEEREN, bij uw geslachten.
9 Gij zult geen vreemd reukwerk op hetzelve aansteken, noch brandoffer, noch spijsoffer; gij zult ook geen drankoffer daarop gieten.
10 En Aaron zal eens in het jaar over deszelfs hoornen verzoening doen, met het bloed des zondoffers der verzoeningen; eens in het jaar zal hij verzoening daarop doen bij uw geslachten; het is heiligheid der heiligheden den HEERE!
11 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
12 Als gij de som van de kinderen Israels opnemen zult, naar de getelden onder hen, zo zullen zij een iegelijk de verzoening zijner ziel den HEERE geven, als gij hen tellen zult; opdat onder hen geen plage zij, als gij hen tellen zult.
13 Dit zullen zij geven, al die tot de getelden overgaat, de helft eens sikkels, naar den sikkel des heiligdoms (deze sikkel is twintig gera); de helft eens sikkels is een hefoffer den HEERE.
14 Al wie overgaat tot de getelden, van twintig jaren oud en daarboven, zal het hefoffer des HEEREN geven.
15 De rijke zal het niet vermeerderen, en de arme zal niet verminderen van de helft des sikkels, als gij het hefoffer des HEEREN geeft om voor uw zielen verzoening te doen.
16 Gij dan zult het geld der verzoeningen van de kinderen Israels nemen, en zult het leggen tot den dienst van de tent der samenkomst; en het zal den kinderen Israels ter gedachtenis zijn, voor het aangezicht des HEEREN, om voor uw zielen verzoening te doen.
17 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
18 Gij zult ook een koperen wasvat maken, met zijn koperen voet, om te wassen; en gij zult het zetten tussen de tent der samenkomst, en tussen het altaar, en gij zult water daarin doen;
19 Dat Aaron en zijn zonen zich daaruit wassen, hun handen en voeten.
20 Wanneer zij in de tent der samenkomst zullen gaan, zo zullen zij zich met water wassen, opdat zij niet sterven; of wanneer zij tot het altaar naderen, om te dienen, dat zij het vuuroffer den HEERE aansteken;
21 Zij zullen dan hun handen en voeten wassen, opdat zij niet sterven; en dit zal hun een eeuwige inzetting zijn, voor hem en zijn zaad, bij hun geslachten.
22 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
23 Gij nu, neem u de voornaamste specerijen, de zuiverste mirre, vijfhonderd sikkels, en specerijkaneel, half zoveel namelijk tweehonderd en vijftig sikkels, ook specerijkalmus, tweehonderd en vijftig sikkels;
24 Ook kassie, vijfhonderd, naar den sikkel des heiligdoms, en olie van olijfbomen een hin;

25 En maak daarvan een olie der heilige zalving, een zalf, heel kunstiglijk gemaakt, naar apothekerswerk; het zal een olie der heilige zalving zijn.
26 En met dezelve zult gij zalven de tent der samenkomst, en de ark der getuigenis.
27 En de tafel met al haar gereedschap, en den kandelaar met zijn gereedschap, en het reukaltaar;
28 En het altaar des brandoffers, met al zijn gereedschap, en het wasvat met zijn voet.
29 Gij zult ze alzo heiligen, dat zij heiligheid der heiligheden zijn; al wat ze aanroert, zal heilig zijn.
30 Gij zult ook Aaron en zijn zonen zalven, en gij zult hen heiligen, om Mij het priesterambt te bedienen.
31 En gij zult tot de kinderen Israels spreken, zeggende: Dit zal Mij een olie der heilige zalving zijn bij uw geslachten.
32 Op geens mensen vlees zal men ze gieten; gij zult ook naar haar maaksel geen dergelijke maken; het is heiligheid, zij zal ulieden heiligheid zijn.
33 De man, die zulk een zalf maken zal als deze, of die daarvan op wat vreemds doet, die zal uitgeroeid worden uit zijn volken.
34 Verder zeide de HEERE tot Mozes: Neem tot u welriekende specerijen, mirresap, en oniche, en galban, deze welriekende specerijen, en zuiveren wierook; dat elk bijzonder zij.
35 En gij zult een reukwerk ener zalf daaruit maken, naar het werk des apothekers, gemengd, rein, heilig.
36 En gij zult van hetzelve heel klein pulver stoten, en gij zult daarvan leggen voor de getuigenis in de tent der samenkomst, waarheen Ik tot u komen zal; het zal ulieden heiligheid der heiligheden zijn.
37 Doch naar het maaksel dezes reukwerks, hetwelk gij gemaakt zult hebben, zult gijlieden voor uzelven geen maken; het zal u heiligheid zijn voor den HEERE.
38 De man, die dergelijke maken zal, om daaraan te rieken, die zal uitgeroeid worden uit zijn volken.

In dit hoofdstuk worden aan Mozes verdere instructies gegeven:

I. Betreffende het reukaltaar, vers 1-10.

II. Betreffende het losgeld, dat de Israëlieten te betalen hadden, als zij geteld werden, vers 11-16

III. Betreffende het koperen wasvat, dat voor de priesters opgesteld werd om er zich in te wassen vers 17-21

IV. Betreffende het bereiden van de zalfolie en het gebruik er van, vers 22-33.

V. Betreffende het reukwerk, dat op het gouden altaar gebrand moest worden, vers 34-38.

Exodus 30:1-10

De orders betreffende het reukaltaar zijn:

1. Dat het gemaakt moest worden van hout en bedekt met goud, louter goud, ongeveer een meter hoog en een halve meter in het vierkant, met hoornen aan de hoeken, een gouden krans rondom, met ringen en draagbomen van goud om het te kunnen dragen, vers 1-5 Het blijkt niet dat dit altaar een rooster had, om er de as door te laten vallen ten einde deze weg te kunnen nemen, maar als zij reukwerk brandden, dan werd een gouden wierookvat gebracht met kolen er in, en op het altaar geplaatst, en in dat wierookvat werden de specerijen gebrand, en daarmee werden dan de kolen weggebracht, zodat er geen kolen en geen as op het altaar vielen. De afmetingen van het reukaltaar in Ezechiels tempel zijn het dubbele van het altaar, dat hier verordineerd wordt, Ezechiel 41, en daar wordt het een houten altaar genoemd, en wordt geen melding gemaakt van goud, om aan te duiden, dat in Evangelietijden het reukwerk geestelijk moet wezen, de eredienst eenvoudig, en de dienst van God verruimd en uitgebreid, want "allerwege zal Zijn naam reukwerk toegebracht worden," Maleachi 1:11.

2. Dat het voor de voorhang geplaatst moest worden, aan de buitenzijde van dit afscheidsel, maar vóór het verzoendeksel, dat binnen de voorhang was, vers 6. Want hoewel hij, die de dienst deed aan het altaar, het verzoendeksel niet kon zien, daar de voorhang hem het gezicht er op belette, moesten zijn ogen toch daarheen gericht zijn, en ook het reukwerk daarheen gericht worden, om ons te leren dat, hoewel wij met onze lichamelijke ogen de troon van de genade niet zien kunnen, (die gezegende troon van de genade, want het is zulk een troon van de heerlijkheid, dat God in Zijn ontferming over ons er een wolk over heen spreidt) wij ons toch in het gebed er voor moeten plaatsen door het geloof, er ons gebed heen moeten richten, er op moeten zien.

3. Dat Aaron welriekende specerijen op dit altaar moet branden, iedere morgen en iedere avond, tèlkens ongeveer een half pond, hetgeen bestemd was, niet alleen om de kwalijkriekende geur van het vlees, dat dagelijks op het koperen altaar verbrand werd, weg te nemen, maar tot eer van God, en om het welbehaaglijke voor Hem aan te duiden van de diensten van Zijn volk, en het genoegen, dat zij smaken in Hem te dienen, vers 7, 8. Zoals door de offeranden op het koperen altaar verzoening gedaan werd voor hetgeen gedaan was, dat God mishaagde, zo werd door de offerande op dit altaar, als het ware, wat zij goed gedaan hadden, Gode aanbevolen, want wat voor ons van het grootste belang is bij God, is bevrijd te zijn van schuld en als rechtvaardig aangemerkt te zijn in Zijn ogen.

4. Dat er niets anders dan reukwerk op geofferd moest worden, en geen ander reukwerk dan het voorgeschrevene, vers 9. God wil dat Zijn dienst niet anders verricht wordt dan zoals Hij hem bepaald heeft.

5. Dat dit altaar eens in het jaar gereinigd moest worden met het bloed van het zondoffer, dat op de hoornen er van gedaan moest worden, en wel *op de verzoendag*, vers 10. Zie Leviticus 16:18, 19. De hogepriester moest dit doen als hij uit het heilige der heiligen kwam. Hij zal van het bloed van de stier en van het bloed van de bok nemen, en doen het rondom op de hoornen van het altaar, en hij zal daarop van dat bloed zevenmaal sprengen, en hij zal dat reinigen en heiligen van de onreinigheden van de kinderen Israëls. Dit was om hun te kennen te geven, dat de zonden van de priesters, die aan dit altaar de dienst verrichtten, en van het volk, voor

hetwelk zij de dienst verrichtten, een ceremoniele onreinheid er op brachten waarvan het met het bloed van de verzoening gereinigd moest worden.

Dit reukaltaar was een type of afschaduwing:

a. Van het Middelaarschap van Christus. Het koperen altaar in de voorhof was een type van Christus, stervende op de aarde, het gouden altaar in het heilige was een type van Christus voorbede in de hemel krachtens Zijn genoegdoening. Dit altaar stond vóór het verzoendeksel, want Christus verschijnt voor ons in de tegenwoordigheid Gods, Hij is "onze Voorspraak bij de Vader," 1 Johannes 2:1 en Zijn voorbede is voor God een lieflijke reuk. Aan dit altaar was een krans of kroon gehecht, want Christus treedt tussenbeide als een Koning: "Vader, Ik wil," Johannes 17:24.

b. Van de gebeden van de heiligen, van welke gebeden gezegd wordt, dat zij als reukwerk voor Gods aangezicht gesteld worden, Psalm 141:2. Gelijk de rook van het reukwerk opsteeg, zo moeten onze begeerten naar God opgaan in gebed, ontstoken door het vuur van heilige liefde en andere Godvruchtige bewegingen van de ziel. Terwijl de priester reukwerk brandde, bad het volk, Lukas 1:10 waardoor te kennen wordt gegeven, dat gebed het ware reukwerk is. Dit reukwerk werd dagelijks geofferd, het was een gedurig reukwerk, vers 8, want wij moeten altijd bidden, dat is: wij moeten bepaalde, vastgestelde tijden hebben voor gebed, ‘s morgens en ‘s avonds tenminste, en het nooit verzuimen, maar aldus bidden zonder ophouden. De lampen werden toegericht of aangestoken op dezelfde tijd als het reukwerk werd gebrand, om ons te leren dat het lezen van de Schrift (dat ons licht, onze lamp is) een deel uitmaakt van ons dagelijks werk, en gewoonlijk met ons gebed en onze lofzegging samen moet gaan. Als wij tot God spreken, moeten wij horen wat God zegt tot ons en aldus is de gemeenschapsoefening compleet. De gebeden van geheiligde zielen zijn Gode welbehaaglijk, als een lieflijke reuk, Openbaring 5:8, maar het is het reukwerk, dat Christus er aan toevoegt, dat ze welbehaaglijk maakt, Openbaring 8:3, en Zijn bloed dat de schuld verzoent, die ook onze beste diensten kleeft. En zo het hart en het leven niet heilig zijn, "is zelfs reukwerk een gruwel," Jesaja 1:13, en die het offert is "als een, die een afgod zegent," Jesaja 66-3.

Exodus 30:11-16

Sommigen maken de opmerking dat de herhaling van deze woorden: *de Heere sprak tot Mozes,* hier en later, vers 17, 22, 34, te kennen geeft dat God deze voorschriften niet aan Mozes gegeven heeft op de berg in een aaneengeschakelde rede, maar met veel tussenpozen, hem tijd gevende om, hetzij op te schrijven wat tot hem gezegd was, of tenminste, het in zijn geheugen te prenten. Christus heeft Zijn discipelen instructies gegeven, naarmate zij instaat waren ze te horen. Hier wordt hem bevolen geld te heffen van het volk bij wijze van hoofdgeld, zoveel per hoofd, ten dienste van de tabernakel. Dit moest hij doen, als hij het volk telde. Sommigen denken dat dit alleen betrekking heeft op de eerste telling van het volk, bij de oprichting van de tabernakel, en dat deze belasting moest aanvullen wat er bij de vrijwillige gaven nog ontbrak om het werk te voltooien, of liever voor het begin van de dienst in de tabernakel. Anderen zijn van mening dat dit later bij de een of andere moeilijke omstandigheid herhaald werd, en altijd bij de telling van het volk, en dat David gezondigd heeft door die belasting niet te heffen, toen hij het volk geteld heeft. Vele Joodse schrijvers echter, en anderen naar of in overeenstemming met hen, zijn van mening, dat het een jaarlijkse schatting was, maar dat die begon toen Mozes voor het eerst het volk geteld heeft. Dit was het geld van de schatting, hetwelk Christus betaald heeft, ten einde geen aanstoot te geven aan Zijn tegenstanders, Mattheus 17:24, toen Hij echter een goede reden aanvoerde, waarom Hij er van vrijgesteld had moeten worden. In elke stad werden mannen aangesteld om jaarlijks deze betaling te innen.

1. De schatting, die betaald moest worden, was *een halve sikkel,* ongeveer vijf en zeventig cent van ons geld. De rijken moesten niet meer geven, en de armen niet minder, vers 15, om te kennen te geven dat de zielen van rijken en armen even kostbaar zijn, en dat God "geen aannemer des persoons is," Handelingen 10:34, Job 34:19. In andere offeranden moesten de mensen geven naar hun vermogen, maar deze schatting was losgeld voor de ziel, om voor de ziel verzoening te doen, en moet dus voor allen gelijk wezen, want de rijken hebben Christus evenzeer van node als de armen, en de armen zijn Hem even welkom als de rijken. Beiden droegen zij gelijk bij tot de tempeldienst, omdat beide er evenveel belang bij hadden en er gelijk door bevoorrecht werden. In Christus en Zijn inzettingen "ontmoeten rijken en armen elkaar, de Heere heeft hen gemaakt," Spreuken 22:2, en de Heere Christus heeft beide verlost. De Joden zeggen: "Indien iemand weigerde deze schatting te betalen, dan was hij niet in de verzoening begrepen."

2. Deze schatting moest betaald worden *tot verzoening van de ziel, opdat onder hen geen plaag zij*. Hiermede erkennen zij dat zij hun leven van God hebben ontvangen, dat zij hun leven aan Hem verbeurd hebben, en dat zij afhankelijk waren van Zijn macht en Zijn lankmoedigheid voor de verlenging er van, en zo brachten zij hulde aan de God van hun leven, en hebben zij de plagen afgebeden, die hun zonden verdiend hadden.

3. Die schatting moest geheven worden om ten dienste van de tabernakel te worden gebruikt, vers 16. Met dit geld kochten zij offeranden, meelbloem, reukwerk, wijn, olie, brandstof, zout, priesterkleren, en alle andere dingen, waarbij de gehele vergadering belang had. Zij, die het voorrecht hebben, dat Gods tabernakel onder hen is, moeten bereid zijn er de kosten van te dragen, en niet onwillig zijn om tot de noodzakelijke onkosten van de openbare eredienst bij te dragen. Aldus moeten wij de Heere eren met onze bezittingen, en achten dat datgene het beste besteed is, wat in de dienst van God wordt besteed. Geld kan voorzeker wel geen "verzoening doen voor de zielen," maar het kan gebruikt worden tot eer van Hem, die de verzoening

gedaan heeft, en tot instandhouding van de dienst van het Evangelie, waardoor de verzoening wordt aangeboden en toegepast.

Exodus 30:17-21

Hier worden orders gegeven:

1. Voor het maken van een wasvat van koper, een groot vat, dat een goede hoeveelheid water kon bevatten, en bij de deur van de tabernakel geplaatst moest worden, vers 18. Men veronderstelt dat de koperen voet zo gemaakt was dat hij het water kon opvangen, dat er uit het wasvat ingelaten werd door pijpen of kranen. Toen hadden zij alleen voor de priesters een wasvat om er zich bij te wassen, maar nu is er voor ons een fontein geopend voor Juda en Jeruzalem om er zich in te wassen, Zacheria 13:1, een onuitputtelijke "bron van levend water," zodat het onze eigen schuld is als wij onrein blijven.

2. Voor het gebruik van dit wasvat. Aaron en zijn zonen moeten aan dit wasvat hun handen en voeten wassen, telkens als zij binnen gingen om de dienst te verrichten, iedere morgen tenminste, vers 19-21. Daartoe werd elke dag fris water in het wasvat gedaan. Al hebben zij zich in hun eigen huizen ook nog zo schoon gewassen, toch was dit niet voldoende, zij moeten zich wassen bij het wasvat, omdat dit ter wassing verordineerd was, 2 Koningen 5:12-14. Dit had ten doel:

a. Om hun reinheid te leren in hun dienstverrichtingen, hen te vervullen van eerbied voor Gods heiligheid en van vrees voor de besmetting van de zonde. Zij moesten niet slechts gewassen en rein gemaakt worden toen zij tot de dienst geordend werden, zij moesten zich wassen en rein blijven, rein gehouden worden telkens als zij ingingen om te dienen. "Hij alleen zal staan in Gods plaats der heiligheid, die rein van handen en zuiver van hart is." Psalm 24:3, 4.

b. Het is om ons te leren bij ons dagelijks dienen van God dagelijks ons berouwen van de zonde te vernieuwen, en ons gelovig toepassen van Christus bloed op onze zielen tot vergeving van onze zonden, want wij struikelen allen in veel dingen en verontreinigen ons, Johannes 13:8-10, Jakobus 3:2. Dit is de voorbereiding, die wie moeten maken voor plechtige inzettingen. "Reinigt de handen en zuivert de harten, en naakt dan tot God", Jakobus 4:8. Het is een toespeling op deze wet, als David zegt Psalm 26:6. "Ik was mijn handen in onschuld, en ik ga rondom Uw altaar, o Heere!"

Exodus 30:22-38

Hier worden voorschriften gegeven betreffende de samenstelling van de heilige zalfolie en het reukwerk, dat bij de dienst in de tabernakel gebruikt moest worden. Daarmee moest God worden geëerd, en daarom wilde Hij de bereiding ervan bepalen, want er komt niets tot God dan wat van Hem komt.

1. Hier wordt bevolen de heilige zalfolie te bereiden, met een nauwkeurige opgave van de bestanddelen en de hoeveelheid, die er voor gebruikt moesten worden, vers 23-25 De uitleggers zijn het over deze dingen niet eens onder elkaar. In het algemeen houden wij het voor zeker, dat zij het best en geschiktst waren voor het doel, dit moest wel, nu de Goddelijke wijsheid ze heeft bestemd voor de eer van God. Zij moest bereid worden "secundum artem-heel kunstig gemaakt" naar apothekerswerk vers 25, De specerijen, die allen tezamen ongeveer vijftig pond bedroegen, moesten getrokken worden op de olie, die ongeveer vijf of zes kwart bedroegen, en daarna gezeefd worden, waardoor een heerlijke, lieflijke geur in de olie achterbleef. Met deze olie moest Gods tent en al het huisraad er van gezalfd worden, ook de priesters bij hun wijding. vers 26-30. Dit moest zo blijven bij *hun geslachten*, vers 31. Volgens de overlevering der Joden heeft deze olie, door Mozes zelf bereid, geduurd tot bijna aan de ballingschap, maar bisschop Patrick toont het onwaarschijnlijke van deze overlevering aan en onderstelt dat zij telkens opnieuw naar dit voorschrift bereid werd, want Salomo werd er mee gezalfd, 1 Koningen 1:39, en ook anderen van de koningen, en al de hogepriesters, en wel met zo’n grote hoeveelheid, dat zij afdroop naar de zoom van hun kleren, en wij lezen van het bereiden van deze olie 1 Kronieken 9:30. Allen zijn het er echter over eens, dat er in de tweede tempel niets van deze heilige olie was, hetgeen wellicht daaraan toegeschreven kan worden, dat zij het denkbeeld koesterden, dat het niet geoorloofd was haar te maken. Gods voorzienigheid heeft dit gebrek aan deze olie aldus bestuurd als een voorteken van de betere zalving, namelijk die van de Heilige Geest in Evangelietijden, waarvan de verscheidenheid van de gaven afgeschaduwd werd door deze verschillende geurige bestanddelen. Om de voortreffelijkheid van heiligheid aan te duiden, was er in de tabernakel dat wat in de hoogste graad aangenaam was, zowel voor het gezicht als voor de reuk. Christus naam wordt gezegd een olie te zijn, die uitgestort wordt Hooglied 1:3, en de goede naam van Christenen is beter dan goede olie, Prediker 7:1.

2. Het reukwerk, dat op het gouden altaar gebrand werd, was ook uit welriekende specerijen bereid, hoewel niet uit zo kostbare en zeldzame, als die, waarvan de zalfolie was samengesteld, vers 34, 35. Dit reukwerk werd eens in het jaar bereid, (zeggen de Joden) een pond voor elke dag van het jaar, en nog drie pond meer voor de verzoendag, wanneer het gebruikt werd. Het moest tot heel klein pulver gestoten worden, aldus heeft het de Heere behaagd de Verlosser te verbrijzelen, toen Hij zich tot een lieflijke reuk heeft geofferd.

Betreffende deze beide bereidingen wordt hier dezelfde wet gegeven, vers 32, 33, 37, 38, namelijk dat voor gewoon gebruik dergelijke olie en dergelijk reukwerk niet gemaakt mochten worden. Aldus wilde God in het hart van Zijn volk eerbied bewaren voor Zijn inzettingen, en ons leren geen ding te ontheiligen of te misbruiken, waarmee God zich bekendmaakt, zoals diegenen gedaan hebben, die zichzelf (tot hun eigen gewoon vermaak) gelijk David instrumenten der muziek uitdachten, Amos 6:5. Het is een grote belediging van God om met het woord en de heilige inzettingen Gods te schertsen. Hetgeen zeer bijzonder van God is, mag niet als iets gewoons gebruikt worden.

HOOFDSTUK 31

1 Daarna sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Zie, Ik heb met name geroepen Bezaleel, den zoon van Uri, den zoon van Hur, van den stam van Juda.
3 En Ik heb hem vervuld met den Geest Gods, met wijsheid, en met verstand, en met wetenschap, namelijk in alle handwerk;
4 Om te bedenken vernuftigen arbeid; te werken in goud, en in zilver, en in koper,
5 En in kunstige steensnijding, om in te zetten, en in kunstige houtsnijding, om te werken in alle handwerk.
6 En Ik, zie, Ik heb hem bijgevoegd Aholiab, den zoon van Ahisamach, van den stam van Dan; en in het hart van een iegelijk, die wijs van hart is, heb Ik wijsheid gegeven; en zij zullen maken al wat Ik u geboden heb.
7 Namelijk de tent der samenkomst, en de ark der getuigenis, en het verzoendeksel, dat daarop zal zijn, en al het gereedschap der tent;
8 En de tafel, met haar gereedschap; en den louteren kandelaar, met al zijn gereedschap; en het reukaltaar;
9 Ook des brandoffers altaar, met al zijn gereedschap; en het wasvat met zijn voet;
10 En de ambtsklederen, en de heilige klederen van den priester Aaron, en de klederen van zijn zonen, om het priesterambt te bedienen;
11 Ook de zalfolie, en het reukwerk van welriekende specerijen voor het heiligdom; naar alles, wat Ik u geboden heb, zullen zij het maken.
12 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
13 Gij nu, spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Gij zult evenwel mijn sabbatten onderhouden; want dit is een teken tussen Mij en tussen ulieden, bij uw geslachten; opdat men wete, dat Ik de HEERE ben, Die u heilige.
14 Onderhoudt dan den sabbat, dewijl hij ulieden heilig is! Wie hem ontheiligt, zal zekerlijk gedood worden; want een ieder, die op denzelven enig werk doet, die ziel zal uitgeroeid worden uit het midden harer volken.
15 Zes dagen zal men het werk doen; doch op den zevenden dag is den sabbat der rust, een heiligheid des HEEREN! Wie op den sabbatdag arbeid doet, zal zekerlijk gedood worden.
16 Dat dan de kinderen Israels den sabbat houden, den sabbat onderhoudende in hun geslachten, tot een eeuwig verbond.
17 Hij zal tussen Mij en tussen de kinderen Israels een teken in eeuwigheid zijn; dewijl de HEERE, in zes dagen, den hemel en de aarde gemaakt, en op den zevenden dag gerust en Zich verkwikt heeft.
18 En Hij gaf aan Mozes, als Hij met hem op den berg Sinai te spreken geeindigd had, de twee tafelen der getuigenis, tafelen van steen, beschreven met den vinger Gods.

God nadert hier tot het slot van hetgeen Hij aan Mozes te zeggen had op de berg, waar hij nu veertig dagen en veertig nachten bij Hem geweest is, en toch wordt niets meer vermeld van hetgeen in al die tijd tot hem gezegd is, dan wat wij in de zes vorige hoofdstukken gelezen hebben. In dit hoofdstuk:

I. Bepaalt Hij welke werkmeesters gebruikt zullen worden voor het bouwen en meubileren van de tabernakel vers 1-11

II. Herhaalt Hij de wet van de sabbat en de Godsdienstige waarneming er van, vers 12-17

III. Geeft Hij hem bij het scheiden de twee tafelen der getuigenis, vers 18.

Exodus 31:1-11

God had geboden dat zeer veel fraai werk aan de tabernakel gedaan moest worden, het volk moest in de materialen voorzien, maar wie zal er nu de vereiste vorm aan geven? Mozes zelf was onderwezen in al de wijsheid van de Egyptenaren, ja, hij was zeer vertrouwd met de woorden van God en de gezichten van de Almachtige, maar hij kon niet graveren of borduren. Wij kunnen veronderstellen dat er onder de Israëlieten zeer vernuftige mannen gevonden werden, daar zij echter al hun dagen in de slavernij van Egypte hadden doorgebracht, kunnen wij niet denken dat iemand van hen in deze kunsten onderwezen was. Zij wisten tichelstenen te maken en met leem te werken, maar met goud werken en diamanten snijden, daar waren zij niet bij grootgebracht. Hoe zou het werk gedaan kunnen worden met de vereiste netheid en nauwkeurigheid, als zij geen goudsmeden of juweliers hadden, niet anders dan metselaars of opperlieden? Wij kunnen veronderstellen dat er velen waren, die wel graag voor dit werk gebruikt wilden worden, en hun best zouden doen, maar het zal moeilijk zijn iemand te vinden, die bekwaam is om het te besturen: "Wie was tot deze dingen bekwaam?" Maar God zorgt ook voor deze zaak.

I. Hij benoemt de personen, die gebruikt moeten worden, opdat er geen strijd of twist zou zijn over voorrang of bevordering, en geen afgunst op hen, die aangesteld werden, daar God zelf hen verkiest.

a. Bezaleël moet de architect zijn, of de werkmeester, vers 2. Hij was van de stam van Juda, een stam, in wiens eer God een welgevallen had, een kleinzoon van Hur, waarschijnlijk wel dezelfde Hur, die geholpen had om Mozes hand op te houden in de strijd tegen Amalek, Hoofdstuk 17, en nu was deze gedurende de afwezigheid van Mozes met Aaron belast met het bestuur over het volk, Hoofdstuk 24:14. Uit dit geslacht, dat in aanzien was in Israël, werd deze werkmeester gekozen, en hierdoor werd er niet weinig eer aan toegevoegd, doordat een lid er van voor de dienst van de tabernakel gebruikt werd, al was het dan ook slechts als handwerksman. Volgens de overlevering van de Joden was Hur de echtgenoot van Mirjam, en in dat geval was het nodig, dat God zelf hem voor deze dienst aanwees, opdat men Mozes niet van partijdigheid voor zijn familie zou verdenken, daar zijn broeder Aaron tot het priesterschap was bevorderd. God wil eer toevoegen aan Mozes bloedverwanten, en toch doen blijken dat deze geen eer neemt voor zichzelf of voor zijn familie, maar dat dit zuiver en alleen des Heeren doen is.

b. Na Bezaleël en als ambtgenoot met hem wordt Aholiab aangesteld, vers 6. Twee zijn beter dan een. Christus heeft Zijn discipelen, die de Evangelietabernakel moesten oprichten, twee aan twee uitgezonden, en wij lezen van Zijn twee getuigen. Aholiab was van de stam van Dan, die een van de minst aanzienlijke van de stammen was, opdat de stammen van Juda en Levi niet opgeblazen zouden worden, alsof alle bevordering hun alleen toekwam. Om scheuring te voorkomen in het lichaam "heeft God aan dat deel overvloediger eer gegeven, dat er gebrek aan heeft," 1 Corinthiërs 12:24. "Het hoofd kan tot de voeten niet zeggen: ik heb u niet van node." Hiram, die de hoofdwerkman was bij de bouw van Salomo’s tempel, was ook uit de stam van Dan, 2 Kronieken 2:14.

c. Er waren ook anderen, die, onder hen, voor de verschillende werken van de tabernakel in dienst genomen werden, vers 6. Als God werk te doen heeft, zal het Hem nooit aan werktuigen ontbreken om het te doen, want alle harten, en ook alle hoofden, zijn onder Zijn oog en in Zijn hand, en diegenen kunnen zich goedsmoeds tot enigerlei dienst van God

begeven en er in voortgaan, die reden hebben om te denken dat Hij hen er op de een of andere wijze toe geroepen heeft, want hen die Hij roept, zal Hij bekwaam maken en helpen.

2. Hij maakt deze personen bekwaam voor de dienst, vers 3. *Ik heb hem vervuld met de Geest Gods,* en, vers 6, *in het hart van een iegelijk, die wijs van hart is, heb Ik wijsheid gegeven.* Bekwaamheid in gewone kunsten en werkzaamheden is de gave van God, van Hem komt het vermogen en de aanwending er van. Hij is het, die "de wijsheid in het binnenste heeft gezet," Job 38:36. Hij is het, die de landman onderricht over de juiste wijze, Jesaja 28:26, en evenzo ook de koopman en de ambachtsman, en Hij moet er de lof voor ontvangen. God deelt Zijn gaven onderscheidenlijk uit, de ene aan die, een andere aan iemand anders, en allen ten goede van het hele lichaam, zowel van het mensdom als van de kerk. Mozes was van allen de bekwaamste om Israël te regeren, maar Bezaleël was bekwamer dan hij om de tabernakel te bouwen. Het algemene welzijn wordt zeer bevorderd door de verscheidenheid van de gaven van de mensen en neigingen, het genie van sommigen leidt hen er toe om nuttig te zijn op de ene wijze, en dat van anderen op een andere wijze, "doch deze dingen alle werkt een en dezelfde Geest, :1 Corinthiërs 12:11. Dit voorkomt hoogmoed, afgunst, minachting en vleselijke eerzucht, en versterkt de band van wederzijdse liefde. Hen, die door God tot enigerlei dienst worden geroepen, zal Hij òf vinden en ontdekken, òf er bekwaam toe maken. Als God de opdracht geeft zal Hij, al naar het werk is, er ook de bekwaamheid toe verlenen. Het werk, dat hier gedaan moest worden, was de tabernakel maken en de gereedschappen er van, die hier in bijzonderheden opgenoemd worden, vers 7 en verv. En daarvoor werden de personen, die er voor gebruikt werden, bekwaam gemaakt om *te werken in goud, en zilver, en koper.* Toen Christus Zijn apostelen uitzond om de Evangelietabernakel op te richten, heeft Hij Zijn Geest over hen uitgestort, teneinde hen bekwaam te maken om in vreemde talen te spreken en de wonderbare werken Gods te verkondigen, niet om op metaal te werken, maar op mensen. Zoveel voortreffelijker waren die gaven, als de tabernakel, die zij moesten oprichten, meerder en volmaakter was, dan die in de woestijn werd opgericht, Hebreeën 9:11.

Exodus 31:12-18

Hier is:

I. Een streng gebod voor de heiliging van de sabbatdag, vers 13-17. De wet van de sabbat was hun voor iedere andere wet gegeven, bij wijze van voorbereiding, Hoofdstuk 16:23. Die wet was ingevoegd in de zedelijke wet met het vierde gebod, en toegevoegd aan de rechterlijke wet, Hoofdstuk 23:12. Hier wordt zij gevoegd bij het eerste gedeelte van de ceremoniële wet, omdat de waarneming van de sabbat in waarheid de omheining is van geheel de wet, als daar geen gewetenszaak van wordt gemaakt, dan zal men spoedig alle Godsvrucht en eerlijkheid laten varen, want in de zedelijke wet staat zij in het midden tussen de twee tafelen. Sommigen opperen het denkbeeld, dat zij hier om een andere reden herhaald wordt. Er waren nu orders gegeven om de tabernakel op te richten en te meubileren voor de dienst van God, en met alle mogelijke spoed, maar opdat zij nu niet zouden denken, dat de aard van het werk en de spoed die vereist was, hen rechtvaardigen zouden om er op sabbatdagen aan te werken, teneinde er zoveel eerder mee klaar te zijn, wordt deze waarschuwing intijds ingelast: *Gij zult evenwel Mijn sabbatten onderhouden.* Hoewel zij zich moesten spoeden met het werk, moeten zij toch niet meer haast maken dan geoorloofd is, zelfs tabernakelwerk moet wijken voor sabbatsrust, zozeer ijvert God voor de eer van Zijn sabbatten. Let hier op hetgeen betreffende de sabbatdag gezegd wordt.

1. Door de verklaring van de aard, de betekenis van en de bedoeling met de sabbat, legt God er eer op, en leert Hij ons hem te waarderen. Verschillende dingen worden hier van de sabbat gezegd.

a. *Het is een teken tussen Mij en ulieden,* vers 13, en wederom, vers 17. De inzetting van de sabbat was een sterk voorbeeld van Gods gunst over hen, en een teken dat Hij hen van alle andere volken had onderscheiden, en hun Godsdienstig onderhouden van de sabbat was een groot voorbeeld van hun eerbied voor en hun gehoorzaamheid aan Hem. Door die dag onder hen te heiligen heeft God hun doen weten dat Hij hen geheiligd heeft, hen voor zich en Zijn dienst heeft afgezonderd anders zou Hij hun Zijn heilige sabbatten niet geopenbaard hebben tot steun van de Godsdienst onder hen. Of, het kan verwijzen naar de wet betreffende de sabbat: *Onderhoudt de sabbat opdat men wete dat Ik de Heere ben, die u heilig.* Als God door Zijn genade ons hart neigt om de wet van het vierde gebod te houden, dan zal dit een bewijs wezen dat er door Zijn Geest een goed werk in ons gewrocht is. Als wij Gods dag heiligen, dan is dit een teken tussen Hem en ons, dat Hij ons hart geheiligd heeft, daarom is het de hoedanigheid van de welgelukzalige mens, "dat hij de sabbat houdt, zodat hij die niet ontheiligt," Jesaja 56:2. Door na zes dagen van arbeid een dag van de zeven waar te nemen getuigden en verklaarden de Joden dat zij de God aanbaden, die in zes dagen de wereld gemaakt heeft en op de zevende heeft gerust, en zo onderscheidden zij zich van andere volken, die na eerst de sabbat verloren te hebben, welke ingesteld was tot een gedachtenis aan de schepping, langzamerhand ook de kennis verloren van de Schepper, en aan het schepsel de eer gaven, die Hem alleen toekomt.

b. *Hij is ulieden heilig,* vers 14, dat is: "hij is bedoeld tot uw nut zowel als tot Gods eer, " de sabbat is gemaakt om de mens. Of: "hij moet heilig door u geacht worden en aldus worden waargenomen, en gij moet het als heiligschennis beschouwen om hem te ontwijden."

c. Het is de *sabbat der rust, een heiligheid des Heeren,* vers 15. Hij is afgezonderd van gewoon gebruik en bestemd voor de eer en de dienst van God, en door de waarneming er van

wordt ons geleerd te rusten van wereldlijke bezigheden en de dienst van het vlees, en onszelf met alles wat wij zijn, hebben en kunnen doen, aan Gods eer en heerlijkheid te wijden.

d. Hij moest waargenomen worden in hun geslachten, in alle tijden, *tot een eeuwig verbond*, vers 16. Het was een van de duurzaamste tekenen van het verbond tussen God en Israël.

2. De wet van de sabbat, zij moeten hem onderhouden, vers 13, 14, 16, hem houden als een schat, als een toevertrouwd pand, hem waarnemen, hem bewaren, hem bewaren voor ontheiliging, hem bewaren als een teken tussen God en hen, hem houden en hem nooit loslaten, er nooit van scheiden. De heidenen hadden jaarlijkse feesten tot eer van hun goden, maar het was bijzonder eigen aan de Joden om een wekelijkse feestdag te hebben, daarom moeten zij hem zorgvuldig onderhouden.

3. De reden van de sabbat, want Gods wetten worden niet slechts gesteund door het hoogste gezag, maar ook door de beste redenen. *Gods eigen voorbeeld is* de grote reden, vers 17. Gelijk het werk van de schepping het waard is om aldus herdacht te worden, zo is de grote Schepper het waard om aldus te worden nagevolgd door een heilige rust op de zevende dag na zes dagen van arbeid, inzonderheid daar wij hopen in nog verdere gelijkvormigheid met hetzelfde voorbeeld weldra met Hem van *al onze arbeid te rusten.*

4. De straf, gesteld op de overtreding van deze wet. *Een ieder, die de sabbat ontheiligt* door *hierop enig werk te doen,* buiten werken van Godsvrucht en barmhartigheid, *die ziel zal uitgeroeid worden uit het midden van haar volk,* vers 14, *wie op de sabbatdag arbeid doet, zal zeker gedood worden,* vers 15. De magistraat moet hem afsnijden met het zwaard van de gerechtigheid, indien de misdaad bewezen kan worden, maar indien niet, of indien de magistraat nalatig is, zijn plicht niet doet, dan zal God zelf het werk ter hand nemen en hem afsnijden door een slag van uit de hemel, en zijn gezin zal uitgeroeid worden uit Israël. De minachting en ontheiliging van de sabbatdag is een misdaad, die door de rechters gestraft moet worden, en zo de mensen haar niet straffen, zal God het doen, hier of hiernamaals, tenzij de misdadiger er zich van bekeert.

II. Het geven van de twee tafelen der getuigenis aan Mozes. God had hem deze tafelen beloofd, toen Hij hem op de berg riep, Hoofdstuk 24:12 en thans, nu Hij hem naar beneden zond, gaf Hij ze hem, om ze zorgvuldig en met eerbied in de ark te leggen, vers 18.

1. De tien geboden, die God ten aanhore van het gehele volk op de berg Sinai had gesproken, waren nu geschreven, "in perpetuam rei memoriam-ter eeuwige gedachtenis," omdat hetgeen geschreven is, blijft.

2. Zij waren geschreven op *tafelen van steen,* bereid, niet door Mozes, naar het schijnt, (want in Hoofdstuk 24:12 wordt te kennen gegeven dat hij ze geschreven vond toen hij op de berg ging) maar, naar sommigen denken, door de dienst van de engelen. De wet was op *stenen tafelen* geschreven, om er het altijddurende van aan te duiden, (wat kan verondersteld worden langer te duren dan hetgeen op steen geschreven en bewaard is?) en tevens om op de hardheid van ons hart te wijzen, men zou lichter in steen kunnen schrijven, dan iets dat goed is in ons zondig en verdorven hart te schrijven.

3. Zij waren beschreven *met de vinger Gods,* dat is: door Zijn onmiddellijke wil en macht, zonder het gebruik van een werktuig. Het is God alleen, die de wet in het hart kan schrijven,

Hij geeft een vlezen hart en dan schrijft Hij door Zijn Geest die de vinger Gods is, in vlezen tafelen des harten, 2 Corinthiërs 3:3.

4. Zij waren geschreven op *twee* tafelen, bestemd om ons te leiden en te sturen in onze plicht jegens God en de mensen.

5. Zij worden *tafelen der getuigenis genoemd*, omdat deze geschreven wet getuigde, beide de wil van God hen betreffende en Zijn welwillendheid voor hen, en een getuigenis zal wezen tegen hen, indien zij ongehoorzaam zijn.

6. Zij werden gegeven aan Mozes, waarschijnlijk met de last om ze, eer hij ze in de ark legde, in het openbaar te tonen, opdat zij door allen gezien en gelezen zouden worden, en aldus hetgeen zij met het oor hadden gehoord, weer in de herinnering gebracht zou worden. Alzo is de wet door Mozes gegeven, maar de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden.

HOOFDSTUK 32

1 Toen het volk zag, dat Mozes vertoog van den berg af te komen, zo verzamelde zich het volk tot Aaron, en zij zeiden tot hem: Sta op, maak ons goden, die voor ons aangezicht gaan; want dezen Mozes, dien man, die ons uit Egypteland uitgevoerd heeft, wij weten niet, wat hem geschied zij.
2 Aaron nu zeide tot hen: Rukt af de gouden oorsierselen, die in de oren uwer vrouwen, uwer zonen, en uwer dochteren zijn; en brengt ze tot mij.
3 Toen rukte het ganse volk de gouden oorsierselen af, die in hun oren waren; en zij brachten ze tot Aaron.
4 En hij nam ze uit hun hand, en hij bewierp het met een griffie, en hij maakte een gegoten kalf daaruit. Toen zeiden zij: Dit zijn uw goden, Israel! die u uit Egypteland opgevoerd hebben.
5 Als Aaron dat zag, zo bouwde hij een altaar voor hetzelve; en Aaron riep uit, en zeide: Morgen zal den HEERE een feest zijn!
6 En zij stonden des anderen daags vroeg op, en offerden brandoffer, en brachten dankoffer daartoe; en het volk zat neder om te eten en te drinken; daarna stonden zij op, om te spelen.
7 Toen sprak de HEERE tot Mozes: Ga heen, klim af! want uw volk, dat gij uit Egypteland opgevoerd hebt, heeft het verdorven.
8 En zij zijn haast afgeweken van den weg, dien Ik hun geboden had, zij hebben zich een gegoten kalf gemaakt; en zij hebben zich voor hetzelve gebogen, en hebben het offerande gedaan, en gezegd: Dit zijn uw goden, Israel, die u uit Egypteland opgevoerd hebben.
9 Verder zeide de HEERE tot Mozes: Ik heb dit volk gezien, en zie, het is een hardnekkig volk!
10 En nu, laat Mij toe, dat Mijn toorn tegen hen ontsteke, en hen vertere; zo zal Ik u tot een groot volk maken.
11 Doch Mozes aanbad het aangezicht des HEEREN zijns Gods, en hij zeide: O HEERE! waarom zou Uw toorn ontsteken tegen Uw volk, hetwelk Gij met grote kracht, en met een sterke hand, uit Egypteland uitgevoerd hebt?
12 Waarom zouden de Egyptenaars spreken, zeggende: In kwaadheid heeft Hij hen uitgevoerd, opdat Hij hen doodde op de bergen, en opdat Hij hen vernielde van den aardbodem? Keer af van de hittigheid Uws toorns, en laat het U over het kwaad Uws volks berouwen.
13 Gedenk aan Abraham, aan Izak en aan Israel, Uw knechten, aan welke Gij bij Uzelven gezworen hebt, en hebt tot hen gesproken: Ik zal uw zaad vermenigvuldigen als de sterren des hemels; en dit gehele land, waarvan Ik gezegd heb, zal Ik aan ulieder zaad geven, dat zij het erfelijk bezitten in eeuwigheid.
14 Toen berouwde het den HEERE over het kwaad, hetwelk Hij gesproken had Zijn volk te zullen doen.
15 En Mozes wendde zich om, en klom van den berg af, met de twee tafelen der getuigenis in zijn hand; deze tafelen waren op haar beide zijden beschreven, zij waren op de ene en op de andere zijde beschreven.
16 En diezelfde tafelen waren Gods werk; het geschrift was ook Gods geschrift zelf, in de tafelen gegraveerd.
17 Toen nu Jozua des volks stem hoorde, als het juichte, zo zeide hij tot Mozes: Er is een krijgsgeschrei in het leger.
18 Maar hij zeide: Het is geen stem des geroeps van overwinning, het is ook geen stem des geroeps van nederlaag; ik hoor een stem van zingen bij beurte.

19 En het geschiedde, als hij aan het leger naderde, en het kalf, en de reien zag, dat de toorn van Mozes ontstak, en dat hij de tafelen uit zijn handen wierp, en dezelve beneden aan den berg verbrak.
20 En hij nam dat kalf, dat zij gemaakt hadden, en verbrandde het in het vuur, en vermaalde het, totdat het klein werd, en strooide het op het water, en deed het den kinderen Israels drinken.
21 En Mozes zeide tot Aaron: Wat heeft u dit volk gedaan, dat gij zulk een grote zonde over hetzelve gebracht hebt?
22 Toen zeide Aaron: De toorn mijns heren ontsteke niet! gij kent dit volk, dat het in den boze ligt.
23 Zij dan zeiden tot mij: Maak ons goden, die voor ons aangezicht gaan, want dezen Mozes, dien man, die ons uit Egypteland opgevoerd heeft, wij weten niet, wat hem geschied zij.
24 Toen zeide ik tot hen: Wie goud heeft, die rukke het af, en geve het mij; en ik wierp het in het vuur, en dit kalf is er uit gekomen.
25 Als Mozes zag, dat het volk ontbloot was, (want Aaron had het ontbloot tot verkleining onder degenen, die tegen hen hadden mogen opstaan),
26 Zo bleef Mozes staan in de poort des legers, en zeide: Wie den HEERE toebehoort, kome tot mij! Toen verzamelden zich tot hem al de zonen van Levi.
27 En hij zeide tot hen: Alzo zegt de HEERE, de God van Israel: Een ieder doe zijn zwaard aan zijn heup; gaat door en keert weder, van poort tot poort in het leger, en een iegelijk dode zijn broeder, en elk zijn vriend, en elk zijn naaste!
28 En de zonen van Levi deden naar het woord van Mozes; en er vielen van het volk, op dien dag, drie duizend man.
29 Want Mozes had gezegd: Vult heden uw handen den HEERE; want elk zal zijn tegen zijn zoon, en tegen zijn broeder; en dit, opdat Hij heden een zegen over ulieden geve!
30 En het geschiedde des anderen daags, dat Mozes tot het volk zeide: Gijlieden hebt een grote zonde gezondigd; doch nu, ik zal tot den HEERE opklimmen; misschien zal ik een verzoening doen voor uw zonde.
31 Zo keerde Mozes weder tot den HEERE, en zeide: Och, dit volk heeft een grote zonde gezondigd, dat zij zich gouden goden gemaakt hebben.
32 Nu dan, indien Gij hun zonden vergeven zult! doch zo niet, zo delg mij nu uit Uw boek, hetwelk Gij geschreven hebt.
33 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Dien zou Ik uit Mijn boek delgen, die aan Mij zondigt.
34 Doch ga nu heen, leid dit volk, waarheen Ik u gezegd heb; zie, Mijn Engel zal voor uw aangezicht gaan! doch ten dage Mijns bezoekens, zo zal Ik hun zonde over hen bezoeken!
35 Aldus plaagde de HEERE dit volk, omdat zij dat kalf gemaakt hadden, hetwelk Aaron gemaakt had.

Dit hoofdstuk bevat een zeer treurige onderbreking van het verhaal van de vestiging van de kerk en van de Godsdienst onder de Joden. Alles ging uitnemend voor die gelukkige vestiging: God had zich zeer gunstrijk betoond, en het volk scheen tamelijk leerzaam en volgzaam te zijn. Mozes had nu bijna zijn veertig dagen op de berg doorgebracht en, naar wij kunnen veronderstellen, vleide hij zich een zeer blij en hartelijk welkom te zullen ontvangen bij zijn terugkomst in het leger Israëls, en met de spoedige oprichting van de tabernakel onder hen. Maar zie, de zonde van Israël wendt deze goede dingen van hen af, en stuit de stroom van Gods gunsten. De zonde die dit kwaad aanrichtte- wie zou het gedacht hebben? was het aanbidden van een gouden kalf. Het huwelijk tussen God en Israël stond voltrokken te worden, maar Israël speelt de hoer, en zo wordt het dan gebroken, en het zal niet gemakkelijk zijn het weer te herstellen. Hier is

I. De zonde van Israël, en in het bijzonder van Aaron om het gouden kalf tot een god te maken, vers 1-4, en het te aanbidden, vers 5, 6.

II. De kennis, die God er van geeft aan Mozes die nu bij Hem was op de berg vers 7-8, en het vonnis van Zijn toorn over hen, vers 9-10.

III. De voorbede, die Mozes terstond voor hen deed op de berg, vers 11-13, en het overwinnen van die voorbede vers 14.

IV. Zijn afkomen van de berg, en hoe hij ooggetuige werd van hun afgoderij, vers 15-19, in afschuw waarvan en als uitdrukking van een rechtvaardige toorn, hij de tafelen verbrak, vers 19, en het gouden kalf verbrandde, vers 20.

V. De ondervraging van Aaron over deze zaak, vers 21-24 Vl. De straf, voltrokken aan de aanvoerders van deze afgoderij, vers 25-29 VII. De voorbede, die Mozes nog verder voor hen doet, ten einde Gods toorn van hen af te wenden, vers 30-32, en het uitstel van straf, dat toen werd verleend, met het voorbehoud om nog nader met hen af te rekenen.

Exodus 32:1-6

Terwijl Mozes op de berg was, en de wet van God ontving, had het volk tijd om na te denken over hetgeen hun reeds overgeleverd was, en zich voor te bereiden op hetgeen hun nog verder geopenbaard zou worden, en voor dat werk was een tijdsbestek van veertig dagen krap genoeg. Maar in plaats hiervan bevonden zich onder hen degenen, die reeds het plan beraamden, om de wetten, die zij hadden ontvangen, te verbreken. Op de negen en dertigste dag van de veertig is het complot van rebellie tegen de Heere tot uitvoering gekomen.

Hier is:

I. Een luidruchtig, onstuimig verzoek van het volk aan Aaron, die gedurende de afwezigheid van Mozes met het bestuur van het volk belast was, vers 1. *Sta op, maak ons goden, die voor ons aangezicht gaan.*

1. Zie hier de kwade uitwerking van Mozes afwezigheid, indien God hem niet had geroepen om weg te gaan en op de berg te blijven, dan zou hij niet geheel en al vrij van blaam geweest zijn. Zij, die het opzicht hebben over anderen, zoals magistraten, leraren of hoofden van huisgezinnen, moeten zich niet, zonder rechtmatige oorzaak, van hen verwijderen, opdat de Satan over hen geen voordeel krijge.

2. Zie de woede en het geweld van een volksmenigte, als zij onder de invloed komt van en verdorven wordt door degenen, die er op uit zijn haar te bedriegen. Waarschijnlijk waren het in het eerst slechts weinigen, die deze inval hadden, terwijl velen, die hier nooit aan gedacht zouden hebben, indien het hun niet ingeblazen was geworden, er toe gebracht werden om hen op hun verderfelijke weg te volgen, en nu was terstond de gehele menigte met die stroom meegevoerd, zodat de enkelen die het voorstel verafschuwden, er niet eens tegen durfden protesteren. "Ziet, een klein vuur hoe grote hoop hout het aansteekt!"

Wat was er nu met deze onbezonnen volksmenigte?

a. Zij waren het moe op het beloofde land te wachten. Zij dachten dat zij te lang bij de berg Sinaï opgehouden werden, hoewel zij daar zeer veilig en zeer gerieflijk gelegerd waren, goed gevoed en goed onderwezen werden, maar zij verlangden met ongeduld voorwaarts te gaan. Zij hadden een God die met hen bleef, en Zijn tegenwoordigheid onder hen openbaarde in de wolk- en vuurkolom, maar dat was hun niet genoeg, zij moeten een God hebben, die voor hun aangezicht gaat, zij willen zich heenspoeden naar het land, "vloeiende van melk en honing", en kunnen niet wachten om hun Godsdienst mee te nemen. Zij, die op Gods raad vooruit willen lopen, zijn gewoonlijk overhaast en onbezonnen met hun eigen raad. Wij moeten eerst wachten op Gods wet, eer wij Zijn beloften aangrijpen. Zij, die geloven haasten niet, haasten niet meer dan voor welslagen nodig is.

b. Zij waren het moe om op Mozes terugkomst te wachten. Toen hij de berg op ging, had hij hun niet gezegd, (want God had het hem niet gezegd) hoe lang hij weg zou blijven. Toen hij nu langer wegbleef dan zij dachten, hebben sommige slechte lieden, ik weet niet welke, vermoedens geopperd over dit langdurige wegblijven, hoewel zij toch in zijn afwezigheid volkomen goed verzorgd waren. *Deze Mozes, die man, die ons uit Egypteland uitgevoerd heeft, wij weten niet wat deze geschied zij.*

Merk op:

a.a. Hoe minachtend zij spreken van zijn persoon, *deze Mozes*. Zo ondankbaar zijn zij aan Mozes, die zo'n tedere zorg voor hen heeft, en zo handelen zij in tegenwerking met God. Terwijl God er een welgevallen in heeft hen te eren, hebben zij er een welgevallen in hem te smaden, en dit nog wel bij Aaron, zijn broeder, en nu zijn onderkoning. De grootste verdiensten kunnen de mensen niet vrijwaren van de grootste smaadheden en beledigingen in deze ondankbare wereld.

b.b. Met hoeveel achterdocht zij spreken van zijn vertoeven: *Wij weten niet wat deze geschied zij*. Zij dachten dat hij of verteerd was door het vuur, of de hongerdood was gestorven uit gebrek aan voedsel, alsof die God, die hen voedde en onderhield die zo onwaardig waren, niet zou zorgen voor de bescherming en het onderhoud van Mozes, Zijn gunstgenoot. Sommigen van hen, die wel gaarne goed over Mozes wilden denken, opperden misschien het denkbeeld dat hij, gelijk Henoch, opgenomen was in de hemel, terwijl anderen, die niet kwaad genoeg van hem konden denken, de mening te kennen gaven dat hij meer op zich had genomen dan hij kon volbrengen, niet voort kon gaan met zijn onderneming, en tot zijn schoonvader was teruggekeerd om diens kudde te hoeden. Al deze vermoedens en meningen waren volkomen ongegrond en ongerijmd. Het was gemakkelijk te zeggen *wat hem was geschied*, wat er van hem geworden was. Hij was gezien, gaande in de wolk, en de wolk, waarin hij gegaan was, werd nog door geheel Israël op de top van de berg gezien, zij hadden alle reden om tot de gevolgtrekking te komen dat hij daar veilig was, indien het de Heere behaagd had hem te doden, zou Hij hem zulke gunsten niet betoond hebben. Zo hij lang verwijlde, het was omdat God hem zeer veel had te zeggen, voor hun welzijn, hij woonde op de berg als hun gezant, en hij zou voorzeker terugkeren, zodra hij de zaken had afgedaan, waarvoor hij er heengegaan was, en toch gebruiken zij dit voorwendsel voor hun goddeloos voorstel. Wij *weten niet wat hem geschied* zij. Zij, die besloten zijn kwaad te denken, al hebben zij ook alle reden om goed te denken, zullen gewoonlijk voorgeven dat zij niet weten wat te denken. Misvattingen of verkeerde uitleggingen van het toeven van onze Verlosser veroorzaken veel goddeloosheid. Onze Heere Jezus is opgegaan tot de berg van de heerlijkheid, waar Hij voor ons in de tegenwoordigheid van God verschijnt, maar het is buiten ons gezicht, dat de hemelen Hem moeten bevatten, Hem moeten verbergen, opdat wij zullen leven door het geloof. Daar is Hij lang geweest, daar is Hij nog, en nu zeggen de ongelovigen dat zij "niet weten wat Hem geschied zij", en zij vragen: "Waar is de belofte van Zijn toekomst?" 2 Petrus 3:4. alsof Hij, omdat Hij nog niet gekomen is, nooit komen zal. De boze dienstknecht verstout zich, moedigt zich aan in zijn goddeloosheid door de gedachte: "Mijn heer vertoeft te komen." Als wij het wachten moe worden, stelt ons dit bloot aan zeer veel verzoekingen. Daarmee begon Sauls verderf, hij wachtte op Samuël tot het laatste uur van de bestemde tijd, maar had toen het geduld niet om dit uur uit te blijven wachten, 1 Samuel 13:8 en verv, en zo hier Israël, als zij slechts een dag langer gewacht hadden, dan zouden zij gezien hebben wat aan Mozes geschied was. De Heere is een God van het gericht, er moet op Hem gewacht worden totdat Hij komt, gewacht worden, al is het ook dat Hij vertoeft, en dan zullen wij onze arbeid, onze moeite, niet verliezen, want Hij zal gewis komen, Hij zal niet achterblijven.

c. Zij waren het wachten moe op een Goddelijke inzetting van de Godsverering onder hen, want dat was het, waar zij nu op wachtten. Er was hun gezegd dat zij *op deze berg God zouden dienen*, en de pracht en plechtigheid van deze dienst zal hun voorzeker bijzonder behagen, maar omdat die niet zo spoedig ingesteld werd als zij wensten, wilden zij nu met hun eigen vernuft tekenen uitdenken van Gods tegenwoordigheid onder hen, en er in roemen, en

een eredienst hebben van hun eigen vinding, zoals zij hem waarschijnlijk onder de Egyptenaren hadden gezien, want Stefanus zegt, dat zij, toen zij tot Aaron zeiden: "Maak ons goden, met hun harten weerkeerden naar Egypte," Handelingen 7:39, 40. Het was wel een vreemd, zonderling voorstel: *Sta op maak ons goden*. Als zij niet wisten wat er van Mozes was geworden, dachten dat hij verloren, omgekomen, was, dan was het betamelijk van hen geweest om een plechtige rouw gedurende enige dagen voor hem uit te roepen, maar zie, hoe spoedig zo'n grote weldoener vergeten is. Indien zij gezegd hadden: "Mozes is omgekomen, maak iemand tot regeerder over ons," er zou nog enig gezond verstand in hun voorstel zijn geweest, ofschoon zeer veel ondankbaarheid aan de nagedachtenis van Mozes, en minachting van Aaron en Hur, die in zijn afwezigheid tot rechters waren aangesteld. Maar te zeggen: "Mozes is omgekomen, maak ons een god, " was de grootst-mogelijke ongerijmdheid. Was Mozes hun god? Heeft hij ooit voorgegeven dit te zijn? Wat er nu ook van Mozes geworden moge zijn, was het niet blijkbaar dat God nog met hen was? Hadden zij ook maar een schijn van reden om in twijfel te trekken dat Hij hun leger leidde, die hen elke dag zo wel van spijs voorzag? Konden zij een andere god hebben, die hen zo goed verzorgde, als Hij hen verzorgd heeft, ja hen thans verzorgde? En toch: *Maak ons goden, die voor ons aangezicht gaan!* Goden? Hoe velen willen zij er hebben? Is een niet genoeg? *Maak ons goden*, en welk goed zullen goden van hun makelij hun doen? Zij willen goden hebben om voor hun aangezicht te gaan, die niet verder gaan kunnen dan zij gedragen worden! Zo ellendig versuft, dom en bedwelmd zijn afgodendienaars, "zij razen naar de afgoden," Jeremia 50:38.

II. Hier is Aarons eis van hun sieraden, vers 2. *Brengt mij uw gouden oorsierselen*, vers 2. Wij vinden niet dat hij een woord sprak om hun voorstel af te keuren, hij heeft hun onbeschaamdheid niet bestraft, heeft niet met hen geredeneerd om hen van de zonde en dwaasheid er van te overtuigen, neen, hij scheen het voorstel goed te keuren, en toonde zich niet ongenegen om hun ter wille te zijn. Men zou willen hopen dat hij in het eerst slechts bedoelde te schertsen, en door hun een belachelijk beeld voor te stellen, het voorstel zelf bespottelijk te maken en er de dwaasheid van aan te tonen, maar indien dit zo is, dan bleek hieruit, dat met de zonde niet valt te schertsen, daar dit even gevaarlijke gevolgen heeft, als voor een vlieg om om de vlam van een kaars te zweven. Sommigen hebben de liefderijke veronderstelling gemaakt dat Aaron, toen hij hun zei hun oorsierselen af te rukken en ze hem te brengen, de bedoeling had het voorstel te doen vallen, gelovende dat hun begeerte er hen wel toe zou kunnen brengen om het goud uit de beurs te verkwisten om er een afgod van te maken, Jesaja 46:6 maar dat hun hoogmoed, hun ijdelheid, hen echter niet zou toelaten om zich van hun gouden oorsierselen te ontdoen. Maar het is niet veilig om te willen onderzoeken hoe ver de zondige lusten van de mensen hen op een zondige weg zullen voeren, en wat het hun kosten zal. Hier tenminste bleek het een zeer gevaarlijke proefneming.

III. Wij hebben hier het maken van het gouden kalf, vers 3,4.

1. Het volk bracht hun oorsierselen tot Aaron, wiens eis er van, inplaats van hen te ontmoedigen in hun voornemen, hen misschien veeleer heeft gesterkt in hun bijgelovigheid, en het denkbeeld bij hen opwekte dat het goud, uit hun oren genomen, zeer aangenaam, zeer welgevallig zou wezen, om er een zeer te waarderen god van te maken. Laat nu hun bereidwilligheid om afstand te doen van hun sieraden om er een god van te maken, ons beschamen wegens onze vrekkigheid voor de dienst van de ware God. Zijn zij niet teruggedeinsd voor de kosten van hun afgoderij? En zullen wij dan met tegenzin de kosten van onze eredienst dragen, zo'n goede zaak laten kwijnen door er het nodige aan te onthouden?

2. Aaron smolt hun oorsierselen, en na er een vorm voor bereid te hebben goot hij het gesmolten goud er in en bracht het toen tevoorschijn in de gestalte van een os, of een kalf terwijl hij er met een graveerstift de laatste hand aan legde. Sommigen denken dat Aaron dit beeld koos als teken van de Goddelijke tegenwoordigheid, omdat hij het hoofd en de hoornen van een os een geschikt zinnebeeld achtte van de Goddelijke macht, maar toch, daar het zo'n eenvoudig en geheel gewoon ding was, hoopte dat het volk niet zo dom zou wezen om het te gaan aanbidden. Maar het is waarschijnlijk dat zij van de Egyptenaren geleerd hadden, zich aldus de Godheid voor te stellen, want in Ezechiel 20:8 wordt gezegd: "niemand verliet de drekgoden van Egypte," en in Hoofdstuk 23:8 :"Zij verliet ook niet haar hoererijen, gebracht uit Egypte, " en in Psalm 106:20 :"Zij veranderden hun eer in de gedaante van een os, die gras eet, " en aldus maakten zij hun dwaasheid bekend als te zijn boven die van andere afgodendienaren, die het heir van de hemel aanbaden.

IV. Een kalf bij Horeb gemaakt hebbende "bogen zij zich voor een gegoten beeld," Psalm 106:19.

1. Aaron, die zag dat het volk verzot was op hun kalf, was bereid hen nog verder ter wille te zijn, en zo bouwde hij er een altaar voor, en riep een feest uit ter ere er van, een inwijdingsfeest. Toch noemt hij het *een feest voor Jehovah,* want hoe dom zij ook waren toch verbeeldden zij zich niet, dat dit beeld zelf een god was, noch bedoelden zij hun aanbidding bij het beeld te eindigen of te bepalen, zij maakten het slechts als een voorstelling van de ware God, die zij in en door dat beeld bedoelden te aanbidden, en toch heeft hun dit niet tot verontschuldiging gestrekt voor hun grove afgoderij, evenmin als het de papisten zal verontschuldigen, die voorgeven dat zij niet het beeld, maar door het beeld God aanbidden, en zich aldus tot zulke afgodendienaars en aanbidders van het gouden kalf maken, waarvan het feest als een feest voor Jehovah werd uitgeroepen zodat ook de onwetendste en onnadenkendste zich hieromtrent niet zou kunnen vergissen.

2. Het volk is ijverig genoeg om dit feest te vieren, vers 6. Zij *stonden de volgende dag vroeg op,* om te tonen welk een welgevallen zij hadden in deze plechtigheid en, naar de aloude ritus van de aanbidding en Godsverering, offerden zij brandoffer aan deze nieuwbakken godheid, en hielden een feestmaal van het offer. Aldus ten koste van hun oorsierselen hun god gemaakt hebbende, pogen zij nu ten koste van hun schapen en runderen deze god gunstig voor zich te stemmen. Hadden zij die offeranden onmiddellijk aan Jehovah gebracht, zonder de tussenkomst van een beeld, zij zouden-voorzoveel ik weet-aangenomen zijn, Hoofdstuk 20:24, maar met een door hen gemaakt beeld, als een symbool van Gods tegenwoordigheid, en zo de waarheid Gods veranderd hebbende in de leugen, waren deze offeranden een verfoeisel. Als van hun afgoderij in het Nieuwe Testament wordt gesproken, wordt het verhaal van hun feestmaal op het offer aangehaald, 1 Corinthiërs 10:7 :"Het volk zat neer om te eten en om te drinken" wat er nog over was van het offer, "en zij stonden op om te spelen, " de dwaas te spelen, de brooddronkene te spelen. Zoals de god is, zo is zijn verering. Zij zouden geen kalf tot hun god gemaakt hebben, indien zij niet eerst van hun buik een god gemaakt hadden, maar als de god belachelijk is, is het geen wonder dat de dienst scherts en vermakelijkheid is, "verijdeld geworden zijnde in hun overleggingen," werden zij ook ijdel in hun godsverering, zo groot was deze ijdelheid. Nu was het:

A. Vreemd, dat iemand van het volk en inzonderheid dat zo'n groot aantal van hen zo iets zouden doen. Hadden zij niet kort tevoren in deze zelfde plaats de stem gehoord van de Heere God van uit het midden van het vuur tot hen sprekende, en zeggende: Gij zult u *geen gesneden*

beeld maken? Hadden zij de donderslagen niet gehoord, de bliksemen niet gezien, de aardbeving niet gevoeld, die de ontzagwekkende pracht en plechtigheid waren, waarmee deze wet was gegeven? Zijn zij er niet in het bijzonder voor gewaarschuwd om zich *gouden goden* te maken, Hoofdstuk 20:23. Ja meer, hadden zij zelf niet een plechtig verbond gemaakt met God, en Hem beloofd dat zij alles wat Hij tot hen gesproken had *zullen doen* en *gehoorzamen* Hoofdstuk 24:7. En dan toch, eer zij zich nog bewogen hadden van de plaats, waar dit verbond plechtig bevestigd was, eer de wolk weg was van de top van de berg Sinai, aldus een uitdrukkelijk gebod te overtreden in trotsering van de uitdrukkelijke bedreiging, dat *deze ongerechtigheid bezocht zal worden aan hen en hun kinderen*-wat zullen wij daarvan denken? Het is een duidelijk bewijs, dat de wet hen evenmin kon heiligen als rechtvaardigen, door haar is de kennis van de zonde, maar niet de genezing er van. Dit wordt te kennen gegeven door de nadruk, die gelegd wordt op de plaats, waar die zonde bedreven werd, Psalm 106:19, "Zij maakten een kalf bij Horeb," dezelfde plaats, waar de wet was gegeven. Anders was het met hen, die het Evangelie ontvingen, zij hebben zich onmiddellijk "bekeerd van de afgoden," 1 Thessalonicenzen 1:9.

B. Het was inzonderheid vreemd, dat Aaron zozeer de hand heeft gehad in deze zonde dat hij het kalf gemaakt heeft, en het feest heeft uitgeroepen. Is dat Aaron, de geheiligde des Heeren, de broeder van Mozes, Zijn profeet, Aaron, die zo *wel kon spreken,* Hoofdstuk 4:14, en toch geen enkel woord spreekt tegen deze afgoderij? Is dit de man, die niet slechts de plagen van Egypte had gezien, maar gebruikt was om ze op te roepen, alsmede het oordeel, volvoerd aan de goden van de Egyptenaren? Hoe! en dan toch zelf die verlaten afgedankte afgoderij van Egypte navolgen. Hoe konden zij zeggen: *Dit zijn uw goden Israël, die u uit Egypteland opgevoerd hebben,* als zij aldus de afgoderij van Egypte meebrachten? Is dit Aaron, die met Mozes op de berg is geweest, Hoofdstuk 19:24, 24:9, en wist dat zelfs daar generlei gelijkenis was gezien, waarnaar een beeld geformeerd kon worden? Is dit Aaron, aan wie gedurende de afwezigheid van Mozes de zorg over het volk was toevertrouwd? Is hij behulpzaam bij deze rebellie tegen de Heere? Hoe was het mogelijk, dat hij ooit zo’n zondige daad kon doen? Hij moet er of op vreemde wijze als door overvallen zijn, het gedaan hebben toen hij half in slaap was, of er toe gebracht zijn door schrik en angst voor de in woede ontstoken, muitzieke volksmenigte. Volgens een overlevering van de Joden heeft zijn ambtgenoot Hur er zich tegen verzet, en werd toen door het volk gestenigd, (waarom wij later nooit meer van hem lezen) en heeft dit Aaron verschrikt en hem tot toegeven bewogen. En God heeft hem aan zichzelf overgelaten,

a. Om ons te leren wat de besten der mensen, aldus aan zichzelf overgelaten, zijn, opdat wij aflaten van de mens en opdat hij, die meent te staan, toezie dat hij niet valle.

b. Aaron was toen door Goddelijke aanwijzing bestemd voor het hoge ambt van het priesterschap, hoewel hij het niet wist heeft Mozes op de berg het wèl geweten, opdat hij zich nu niet bovenmate zou verheffen door de eer, die hem werd aangedaan, was aan een engel des satans toegelaten hem te overwinnen, opdat de herinnering hieraan hem zijn leven lang nederig zou houden. Hij, die zich eens zover onteerde dat hij een altaar bouwde voor een gouden kalf, moet erkennen dat hij ten enenmale de eer onwaardig is om aan het altaar Gods te dienen, en die eer dus zuiver en alleen aan Gods vrije genade te danken heeft. Alzo werd aan alle hoogmoed en aan alle roemen voor altijd het zwijgen opgelegd, en is uit een slechte zaak iets goeds voortgekomen. Ook werd hierdoor aangetoond, dat de wet tot hogepriesters gesteld heeft mensen, die zwakheid hebben, en voor hun eigen zonden moesten offeren.

Exodus 32:7-14

Hier:

I. Maakt God Mozes bekend met hetgeen in zijn afwezigheid in het leger voorviel, vers 7, 8. Hij zou het hem eerder hebben kunnen meedelen, zodra er de eerste stap toe gedaan was, en hem ijlings naar beneden kunnen zenden om het te voorkomen, maar om wijze en heilige doeleinden liet Hij het tot die hoogte komen, en zond hem toen naar beneden om het te straffen. Het is geen schande voor de heiligheid van God, dat Hij toelaat dat zonde bedreven wordt, daar Hij haar niet slechts weet te weerhouden, als Hem dit behaagt, maar haar ook dienstbaar weet te maken aan Zijn eigen doeleinden, aan Zijn eigen eer en heerlijkheid. Let op hetgeen God hier tot Mozes zegt betreffende deze zonde.

1. Zij hebben zich verdorven. Zonde is het verderf of bederf van de zondaar, en het is een zelfbederf, een ieder wordt verzocht, als hij door zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt.

2. Zij zijn afgeweken van de weg. Zonde is een afwijking van de weg van onze plicht naar een bijweg. Toen zij beloofden te zullen doen al wat God hun zou gebieden, zijn zij zo goed mogelijk op weg gegaan, maar nu gingen zij aan het dwalen, zij weken af.

3. Dat zij haastig waren afgeweken, spoedig nadat hun de wet was gegeven en zij beloofd hadden haar te gehoorzamen, spoedig nadat God zulke grote dingen voor hen gedaan had, en hun Zijn vriendelijke voornemens had te kennen gegeven om nog grotere voor hen te doen. Zij vergaten haast Zijn werken. Het is zeer tergend, zeer ergerlijk om, nadat wij ons verbond met God vernieuwd hebben, of een bijzondere zegen van Hem hebben ontvangen, haastig in zonde te vallen.

4. Hij zegt hem nauwkeurig wat zij gedaan hebben: zij hebben een gouden kalf gemaakt en zich er voor gebogen. De zonden, die verborgen zijn voor onze regeerders, zijn naakt en geopend voor God. Hij ziet wat zij niet kunnen ontdekken, en er is geen slechtheid van de wereld voor Hem verborgen. Wij zouden het niet kunnen dragen om ook maar het duizendste deel van de terging te zien, die God dagelijks ziet, en toch zwijgt.

5. Hij schijnt hen te verstoten, daar Hij tot Mozes zegt: Zij zijn uw volk, dat gij uit Egypteland hebt opgevoerd, alsof Hij zei: "Ik wil generlei betrekking tot hen erkennen, noch enigerlei belang in hen, laat er niet gezegd worden dat zij Mijn volk zijn, of dat Ik hen uit Egypteland heb opgevoerd." Zij, die zich verderven, onteren zich niet slechts, maar zij maken dat God zich voor hen schaamt, ja zich zelfs de goedheid en vriendelijkheid schaamt, die Hij hun heeft bewezen.

6. Hij zendt hem met alle mogelijke spoed tot hen naar beneden, Ga heen, klim af. Zelfs zijn gemeenschapsoefening met God moet hij afbreken, om heen te gaan en zijn plicht te doen als magistraat van het volk, dat heeft ook Jozua moeten doen, Jozua 7:10. Alles is voortreffelijk op zijn tijd.

II. Hij geeft Zijn ongenoegen tegen Israël te kennen vanwege deze zonde, en het besluit van Zijn gerechtigheid om hen te verdelgen, vers 9, 10.

1. Hij beschrijft dit volk in hun ware hoedanigheid: "Het is een hardnekkig volk", ongeschikt om onder het juk te komen van de Goddelijke wet, beheerst, als het ware, door een geest van tegenspraak, afkerig van alle goed en geneigd tot alle kwaad, halsstarrig gekant tegen alle methodes voor hun genezing." De rechtvaardige God ziet niet slechts wat wij doen, maar wat wij zijn, niet slechts de daden van ons leven, maar de gezindheid van ons hart, en die heeft Hij bij al Zijn handelingen op het oog.

2. Hij verklaart wat zij rechtvaardig verdiend hebben-dat Zijn toorn tegen hen zal ontsteken, om hen terstond te verteren, en hun naam van onder de hemel weg te doen, Deuteronomium 9:14, niet slechts hen uit het verbond te werpen, maar hen te verjagen van uit de wereld. Zonde stelt ons bloot aan de toorn Gods, en die toorn zal-zo hij niet door Goddelijke ontferming gestild wordt-ons verbranden als stoppelen. Het ware rechtvaardig van God om het recht zijn loop te laten gaan tegen zondaren, en hen op het ogenblik zelf dat zij de zonde bedrijven, af te snijden, en indien Hij het deed, het zou noch een verlies voor Hem zijn, noch Hem onteren.

3. Hij verlangt van Mozes (hoewel op zeer zachtmoedige wijze) niet voor hen tussenbeide te treden, "En nu, laat Mij toe." Wat deed Mozes, of wat kon hij doen, om God te beletten hen te verteren? Als God besluit een volk te verlaten, en het raadsbesluit van het verderf is uitgegaan, dan kan geen tussenbeide-treden, geen voorbede, dit verhinderen, Ezechiel 14:14, Jeremia 15:1. Maar God wilde aldus de grootheid van Zijn rechtvaardig ongenoegen tegen hen te kennen geven, zoals mensen, die niet willen dat men bij hen pleit voor degenen, jegens wie zij besloten zijn streng te wezen. Aldus heeft Hij ook het gebed willen eren, te kennen gevende, dat niets dan Mozes voorbede hen van de ondergang kon redden, opdat hij een type zou zijn van Christus, door wiens Middelaarsvoorbede alleen, God de wereld met zichzelf wilde verzoenen. Opdat Mozes voorbede des te krachtiger en heerlijker zou uitkomen, biedt God hem aan, hem, zo hij in deze zaak niet tussenbeide wilde komen, tot een groot volk te maken, hetzij Hij in verloop van tijd een volk zou verwekken uit zijn lenden, of wel, op de een of andere wijze een groot volk onder zijn leiding en bestuur zou brengen, zodat hij niets zou verliezen bij hun verderf. Indien Mozes enghartig, zelfzuchtig van aard ware geweest, hij zou dit aanbod hebben aangenomen, maar hij geeft de voorkeur aan Israëls redding en behoud boven de bevordering van zijn eigen gezin. Hier was een man, die geschikt is om te regeren.

III. Mozes bidt God vurig voor hen, vers 11-13 *Hij aanbad het aangezicht des Heeren zijns Gods.* Indien God niet de God Israëls wilde genoemd worden, dan hoopte hij toch dat hij Hem zijn God mocht noemen. De invloed, die wij hebben bij de bron der genade moeten wij gebruiken voor de kerk Gods, niet voor onze eigen vrienden.

Nu staat Mozes in de bres om de toorn Gods af te wenden, Psalm 106:23. Zeer verstandig handelde hij naar de wenk, die God hem gaf, toen Hij zei: Laat Mij toe, hetgeen wel zijn voorbede schijnbaar verbood, maar in werkelijkheid haar aanmoedigde, door te tonen welke macht het gebed van het geloof heeft bij God. In zo’n geval "ontzet Hij zich omdat er geen voorbidder is," Jesaja 59:16.

Merk op:

1. Zijn gebed, vers 12. *Keer af van de hittigheid Uws toorns,* niet alsof hij dacht dat God niet rechtvaardig in toorn was ontstoken, maar hij bidt dat God niet in zo’n grote toorn ontstoken zal zijn om hen te verteren. "Laat de barmhartigheid roemen tegen het oordeel, laat het U over het kwaad Uws volk berouwen, verander het vonnis van verderf in een vonnis van tuchtiging."

2. Zijn pleitgronden. Hij vult zijn mond met verdedigingen, niet om God te bewegen, maar om uitdrukking te geven aan zijn eigen geloof, en om zijn vurigheid op te wekken in het gebed. Hij voert aan:

a. Gods belang in hen, de grote dingen, die Hij reeds voor hen gedaan heeft, de menigte van gunsten en wonderen, die Hij aan hen ten koste heeft gelegd, vers 11. God had tot Mozes gezegd, vers 7 :Zij zijn *Uw volk, dat gij uit Egypteland opgevoerd hebt,* maar Mozes voert hen ootmoedig terug tot God en zegt: "Zij zijn Uw volk, Gij zijt hun Heer en Eigenaar, ik ben slechts Uw dienaar, Gij *hebt hen uit Egypteland opgevoerd* ik was slechts het werktuig in Uw hand, wat voor hun bevrijding gedaan is, hebt Gij alleen kunnen doen." Hoewel het feit dat zij Zijn volk waren een reden was, waarom Hij vertoornd op hen kon zijn wegens hun oprichting van een andere god, was het toch ook een reden waarom Hij niet zo toornig op hen moest zijn om hen te verteren. Niets is voor een vader meer natuurlijk dan om zijn zoon te kastijden, maar niets is voor een vader meer onnatuurlijk dan om zijn zoon te doden. En gelijk de betrekking tussen Hem en hen een goede pleitgrond is, ("Zij zijn Uw volk") zo is dit ook de ervaring, die zij hadden van Zijn vriendelijkheid jegens hen: "Gij hebt hen uit Egypteland opgevoerd, hoewel zij onwaardig waren en aldaar "de goden van de Egyptenaren hadden gediend" Jozua 24:15. Indien Gij, niettegenstaande hun zonden in Egypte, dat voor hen gedaan hebt, wilt Gij dit dan vanwege hun zonden van dezelfde soort in de woestijn weer ongedaan maken?"

b. Hij pleit op het belang van Gods eer en heerlijkheid, vers 12 :*Waarom zouden de Egyptenaars spreken, zeggende: in kwaadheid heeft Hij hen uitgevoerd?* Israël is aan Mozes dierbaar, als zijn geslacht, als zijn bloedverwanten, als de voorwerpen van zijn zorg, maar het is de eer van God, die hem het meest ter harte gaat. Indien Israël kon omkomen zonder dat Gods naam er door gesmaad wordt, dan zou Mozes er zich toe kunnen brengen om er tevreden onder neer te zitten, maar hij kan het niet verdragen om boze aanmerkingen te horen maken op God, en daarom wijst hij hierop, dringt hij hierop aan, Heere, wat zullen de Egyptenaars zeggen? Hun ogen, evenals de ogen van alle naburige volken, waren thans op Israël gevestigd, vanwege het wonderbare begin van dit volk waren hun verwachtingen omtrent het vervolg van hun loopbaan hoog gespannen, maar indien een volk, zo wonderbaarlijk verlost, plotseling ten ondergang zou worden gebracht, wat zou de wereld er dan van zeggen, inzonderheid de Egyptenaars, die zo’n onverzoenbare haat koesterden tegen Israël en tegen Israëls God? Zij zullen zeggen: "God was of zwak en kon de verlossing, die Hij was begonnen, niet voltooien, of wispelturig en wilde het niet, Hij heeft hen uitgevoerd naar die berg, niet om te offeren, zoals werd voorgegeven, maar om geofferd te worden." Zij zullen niet in aanmerking nemen dat Israël door zijn zonde dit verderf over zich heeft gebracht, dat hun terging Gods handelwijze rechtvaardigde, maar zij zullen er reden genoeg in vinden om te juichen, dat God en Zijn volk niet samen overeen konden komen, en dat God datgene gedaan heeft, wat zij-de Egyptenaren-wensten dat gedaan zou worden. Gelijk de heiliging van Gods naam onze eerste bede moet wezen, (zij is dit in het gebed onzes Heeren) zo moet zij ook onze grote pleitgrond zijn, Psalm 79:9. "Werp de troon Uwer heerlijkheid niet neer," Jeremia 14:21, zie ook Jeremia 33:8, 9. En als wij getroost hierop willen pleiten bij God als een reden, waarom Hij ons niet zal verdelgen, dan moeten wij er bij onszelf op pleiten als een reden, waarom wij niet tegen Hem moeten zondigen: *Wat zullen de Egyptenaars zeggen?* Wij behoren er altijd tegen te waken dat de naam en de eer Gods om onzentwil gelasterd worden.

c. Hij pleit op Gods belofte aan de aartsvaders, dat Hij hun zaad zal vermenigvuldigen, en hun het land Kanaän tot een erfelijke bezitting zal geven, en deze belofte bevestigd heeft door een eed, een eed bij zichzelf, daar Hij bij niemand die groter was, kon zweren, vers 13. Gods

beloften moeten ons tot pleitgrond dienen in ons gebed, want wat Hij beloofd heeft, is Hij machtig om te volbrengen, en de eer van Zijn waarheid en trouw is gemoeid met de volbrenging er van. "Heere, indien Israël uitgedelgd wordt, wat zal er dan worden van de belofte? Zal die door hun ongeloof teniet worden gedaan? Dat zij verre!" Aldus moeten wij alleen aan God onze bemoediging in het bidden ontlenen.

IV. God matigt genadig de strengheid van het vonnis, en *het berouwde Hem over het kwaad, hetwelk Hij gesproken had Zijn volk te zullen doen,* vers 14, hoewel Hij besloot hen te straffen, wilde Hij hen toch niet verdoen. Zie hier:

1. De kracht van het gebed, God laat zich overwinnen door het nederige, gelovige aandringen der voorbidders.

2. De ontferming van God over arme zondaars en hoe bereid Hij is om hun vergeving te schenken. Aldus heeft Hij, behalve Zijn eed nog andere bewijzen gegeven, dat Hij geen lust heeft in de dood van zondaars, want niet slechts vergeeft Hij hun op hun berouw, maar Hij spaart hen op het gebed van anderen voor hen.

Exodus 32:15-20

I. Wij zien hier de gunst van God jegens Mozes door hem de twee tafelen der getuigenis toe te vertrouwen, die, hoewel zij van gewoon steen waren, toch oneindig kostbaarder zijn geweest dan al de edelgesteenten op Aarons borstlap. Men kon ze niet gelijk aan de topaas van Morenland waarderen. God zelf heeft zonder de dienst van mens of engel-voorzover blijkt tenminste-de tien geboden op deze tafelen geschreven, op haar beide zijden, sommige op de ene tafel, en sommige op de andere, zodat zij als een boek samengevouwen waren, om ze in de ark te leggen.

II. De vertrouwelijkheid tussen Mozes en Jozua. Terwijl Mozes in de wolk was, als in de troonzaal, bleef Jozua zo nabij als hij mocht in de antichambre, als het ware, wachtende totdat Mozes naar buiten kwam, teneinde gereed te zijn om hem te dienen, en hoewel hij gedurende veertig dagen geheel alleen was (waarschijnlijk gevoed met manna), was hij het wachten toch niet moede, zoals het volk, maar toen Mozes afkwam, ging hij tot hem, en niet eerder. En hier wordt ons gezegd welke verklaring zij gaven van het geraas, dat uit het leger tot hen kwam, vers 17, 18. Hoewel Mozes zo lang in onmiddellijk gesprek en omgang met God was geweest, heeft hij het toch niet versmaad om vrij en vertrouwelijk met Jozua te spreken. Zij, die door God verhoogd worden, worden er door Hem voor bewaard om opgeblazen te zijn. En hij versmaadde het ook niet om over de zaken van het leger te spreken. Toen Paulus in de derde hemel was opgetrokken, waar hij onuitsprekelijke woorden gehoord heeft, was hij er de kerk op aarde niet minder indachtig om. Jozua, die een krijgsman was en het bevel voerde over het leger van Israël, vreesde dat er een krijgsgeschrei was in het kamp, en in dat geval zou hij gemist worden, maar Mozes, die door God was ingelicht, wist de geluiden beter te onderscheiden, en bemerkte dat het *de stem van zingen bij beurte was,* maar het blijkt niet dat hij aan Jozua zei wat hij wist van de gelegenheid of aanleiding van hun zingen, want wij moeten niet snel en ijverig zijn om de fouten van de mensen te verkondigen, zij zullen spoedig genoeg bekend worden.

III. Het groot en rechtvaardig misnoegen van Mozes tegen Israël wegens hun afgoderij. Wetende wat hij verwachten kon, bespeurde hij weldra het gouden kalf, en het spel of het feest van het volk daarbij. Hij zag hoe vrolijk zij konden zijn in zijn afwezigheid, hoe spoedig hij vergeten was, en hoe weinig zij aan hem of zijn terugkomst dachten. Hij kon hun dit terecht ten kwade duiden als een belediging van hemzelf, maar dat was wel het minste in de reden van zijn toorn, hij heeft het ten kwade geduid als een belediging van God en de ergernis van zijn volk. Zie welk een verandering het is neer te komen van de berg van de gemeenschapsoefening met God, om te spreken en om te gaan met een wereld, "die in het boze ligt." In God zien wij niets dan hetgeen rein en lieflijk is, in de wereld niets dan hetgeen vuil en ergerlijk is. Mozes was de zachtmoedigste man op aarde, en toch is, toen hij het kalf en de reien zag, zijn toorn ontstoken. Het is geen verbreken van de wet van de zachtmoedigheid om ons ongenoegen te tonen over de goddeloosheid van de wereld. Diegenen zijn toornig en zondigen niet, die alleen toornen tegen de zonde, niet als gepleegd tegen hen, maar tegen God. Efeziers is vermaard wegens zijn lijdzaamheid, maar "kan toch de kwaden niet verdragen," Openbaring 2:2. Het betaamt ons koel te blijven voor onze eigen zaak, maar warm te zijn voor Gods zaak. Mozes toonde zich zeer toornig, beide door het breken van de tafelen en het verbranden van het kalf, teneinde door de uiting van die sterke verontwaardiging bij het volk een besef te doen ontwaken van het zware van de zonde, waaraan zij zich schuldig hadden gemaakt, die zij zeker wel zeer gering geacht zouden hebben, indien hij niet zo’n grote toorn aan de dag had gelegd, als iemand wie het ernst is, om hen er van te overtuigen.

1. Om hen te overtuigen dat zij de gunst van God verbeurd en verloren hadden, *verbrak hij de tafelen*, vers 19. Hoewel God wist van hun zonde, eer Mozes afkwam van de berg, heeft Hij hem toch niet bevolen de tafelen achter te laten, maar gaf ze hem, om ze in zijn hand mee te nemen, opdat het volk zien zou hoe bereid God was om hen in Zijn verbond op te nemen, en dat niets anders dan hun eigen zonde dit verhinderde. Maar toch gaf Hij het hem in het hart om, toen Efraïms ongerechtigheid ontdekt was, (zoals de uitdrukking luidt in Hosea 7:1,) *om de tafelen voor hun ogen te verbreken*, (zoals er staat in Deuteronomium 9:17) opdat het gezicht daarvan een grotere uitwerking bij hen teweeg zou brengen en hen zou vervullen van schaamte bij het zien van de zegeningen, die zij hadden verloren. En daar zij zich nu schuldig hadden gemaakt aan zo'n klaarblijkelijke schending van het verdrag, dat tussen God en hen gesloten stond te worden, werden de geschriften er van verscheurd, juist toen het ogenblik daar was om er het zegel aan te hechten. Het is het grootste teken van Gods ongenoegen tegen een persoon of een volk, als Hij Zijn wet van hen wegneemt. Het verbreken der tafelen is het verbreken van de stok "Lieflijkheid, en Samenbinders," Zacheria 11:10, 14, het laat een volk zonder kerk, prijsgegeven aan het verderf. Sommigen denken dat Mozes gezondigd heeft door de tafelen te verbreken, en merken daarbij op dat, als mensen toornig zijn, zij gevaar lopen Gods geboden te verbreken, maar het schijnt veeleer een daad van gerechtigheid dan van drift of hartstocht geweest te zijn, en wij vinden niet dat hijzelf er later met leedwezen of berouw over gesproken heeft, Deuteronomium 9:17.

2. Om hen er van te overtuigen, dat zij de toevlucht hadden genomen tot een god, die hen niet kon helpen, *verbrandde hij het kalf*, vers 20, versmolt het en vergruisde het toen tot stof. En opdat er door het gehele leger kennis van genomen zou worden, dat het tot poeder was gemaakt, *strooide hij het op het water*, dat zij allen dronken. Opdat het zou blijken "dat een afgod niets is in de wereld," 1 Corinthiërs 8:4, vermaalde hij het tot atomen, opdat het zoveel mogelijk tot niets zou worden. Om te tonen dat valse goden hun aanbidders niet kunnen helpen, toonde hij dat deze hier zichzelf niet kon redden. Jesaja 46:1,2. En om ons te leren dat alle overblijfselen van afgoderij vernietigd moeten worden en de namen van Baälim weggenomen behoren te worden tot aan het stof toe, waartoe het vergruizelde was verstrooid. Vijlsel van goud is kostbaar (zeggen wij) en moet daarom zorgvuldig bijeenvergaderd worden, maar het vijlsel van het gouden kalf was afschuwelijk en moest met verfoeiing weggeworpen, verstrooid worden. Aldus moeten de zilveren en gouden afgoden weggeworpen worden voor de mollen en de vleermuizen, Jesaja 2:20, 30:22. en Efraïm zal zeggen: "Wat heb ik meer met de afgoden te doen?" Zijn vermengen van dit poeder met hun drank betekende dat de vloek, die zij hierdoor over zichzelf hadden gebracht, zich onder al hun genietingen zal mengen en ze hun zal verbitteren, hij zal als water hun ingewanden binnendringen, en als olie hun gebeente. "Die afkerig van hart is zal van zijn wegen verzadigd worden," hij zal drinken wat hij gebrouwen heeft. Dat zijn in waarheid wateren van Mara geweest.

Exodus 32:21-29

Nadat Mozes zijn rechtvaardige toorn getoond had vanwege de zonde van Israël, door de tafelen te verbreken en het kalf te verbranden, gaat hij er nu toe over om met de zondaren af te rekenen en hen ter verantwoording te roepen, hierin handelende als vertegenwoordiger van God, die niet slechts een heilig God is en de zonde haat, maar een rechtvaardig God, en door Zijn eer gehouden is om haar te straffen, Jesaja 59:18.

I. Hij begint met Aaron, zoals God begon met Adam, omdat hij de voornaamste persoon was, hoewel niet de eerste in de overtreding, maar er toe overgehaald werd.

Merk hier op:

1. De rechtmatige bestraffing, die Mozes hem geeft. vers 21. Hij beveelt niet dat hij gedood zal worden, zoals zij, die de aanstokers zijn geweest van de zonde, vers 27. Er zal een zeer groot verschil gemaakt worden tussen hen, die zich hoogmoedig in de zonde gestort hebben, en hen, die er in zwakheid als door verrast en overvallen werden, tussen hen, die de ongerechtigheid nalopen als zij van hen vliedt, en hen, die overvallen worden door de zonde, waarvoor zij vlieden, zie Galaten 6:1. Niet dat Aaron niet verdiend had afgesneden te worden vanwege deze zonde, en ook afgesneden zou zijn, indien Mozes niet met name voor hem voorbede had gedaan, zoals blijkt uit Deuteronomium 9:20. En nadat hij bij God overwonnen had om hem te redden van het verderf, brengt hij hem hier zijn zonde onder het oog, teneinde hem tot berouw en bekering te brengen. Hij wil Aaron doen nadenken

a. Over hetgeen hij gedaan had aan zijn volk. *Gij hebt zo'n grote zonde over het volk gebracht.* De zonde van de afgoderij is een grote zonde, zó'n grote zonde, dat het boze er van niet uitgedrukt kan worden. Van het volk, als de eerste voorstellers er van, kan gezegd worden dat het de zonde over Aaron heeft gebracht, doch waar hij een magistraat was, die haar behoorde tegen te gaan, en er toch behulpzaam in was, kan in waarheid gezegd worden, dat hij de zonde over het volk gebracht heeft, omdat hij er hun hart in verhard en hun handen in gesterkt heeft. Het is een slechte zaak voor regeerders om het volk toe te geven in hun zonden en datgene te steunen, waarvoor zij een afschrikking behoorden te wezen.

Merk hier op in het algemeen dat zij, die zonde brengen over anderen, hetzij door hen er toe te verleiden, of er hen in te steunen en aan te moedigen, meer kwaad doen dan zij weten, in werkelijkheid haten wij degenen, die wij tot zonde brengen of in wie wij zonde verdragen, Leviticus 19:17. Zij, die in zonde delen, brengen hun deelgenoten ten val, ja zij brengen elkaar ten val.

b. Wat hem er toe bewoog. *Wat heeft u dit volk gedaan?* Hij neemt aan dat het iets meer dan gewoons moet geweest zijn, dat Aaron er toe bracht om zo iets te doen, aldus een verontschuldiging voor hem zoekende, daar hij wist dat zijn hart oprecht was. *" Wat hebben zij gedaan?* Hebben zij u beleefd en vriendelijk toegesproken, u bepraat om dit te doen, en mishaagt gij uw God om het volk te behagen? Hebben zij u overwonnen door dringend aanhouden, en is er zo weinig vastheid in u overgebleven, dat gij u op de stroom van een volksgeroep liet meevoeren?" Wij moeten ons nooit in zonde laten leiden door iets dat een mens ons zeggen of doen kan, want het zal ons niet rechtvaardigen te zeggen, dat wij er toe geleid zijn. De mensen kunnen ons slechts verleiden tot zonde, maar zij kunnen er ons niet toe

dwingen. De mensen kunnen ons slechts doen ontzetten, zo wij niet toegeven, maar zij kunnen ons niet schaden.

2. De beuzelachtige verontschuldiging, die Aaron voor zich aanvoert. Wij willen hopen dat hij later van zijn berouw over deze zonde op betere wijze getuigd heeft dan hij nu deed, want in hetgeen hij nu zegt hoort men al heel weinig de taal van een boetvaardige. Als een rechtvaardige valt, zal hij weer opstaan, maar wellicht niet snel of spoedig.

a. Hij bidt alleen de toorn af van Mozes, terwijl hij in de eerste plaats Gods toorn had moeten afbidden: *Mijns heren toorn ontsteke niet,* vers 22.

b. Hij geeft al de schuld aan het volk: *Het ligt in het boze. Zij zeiden tot mij: Maak ons goden.* Het is ons van nature eigen te trachten aldus de schuld van ons af te schuiven, het zit ons in het bloed, Adam en Eva hebben dit gedaan, de zonde is een zaak, die niemand als de zijne wil erkennen. Aaron was nu de voornaamste magistraat en had macht over het volk, en toch voert hij aan dat het volk hem overmeesterd had, hij, die macht en gezag had om hen onder bedwang te houden, had zo weinig vastberadenheid, dat hij toegaf aan hun wil.

c. Het is nog gelukkig als hij met zijn onnodige herhaling van het hatelijke vermoeden van het volk: *Deze Mozes, die ons uit Egypteland opgevoerd heeft, wij weten niet wat hem geschied zij,* geen berisping van Mozes bedoeld heeft alsof hij, door zo lang op de berg te blijven, mee schuldig was aan de zonde.

d. Hij vergoelijkt en verbergt zijn eigen deel in de zonde, alsof hij hun slechts gezegd had hun goud af te rukken, dat zij bij zich hadden, alsof hij slechts een haastige proef wilde nemen voor het ogenblik, en te zien wat hij dan doen kon met het goud, dat later komen zou, en kinderachtig geeft hij te kennen, dat toen hij het goud in het vuur wierp, het, hetzij bij toeval, of door toverkunsten van sommigen van het "vermengde volk" (zoals de waan is van Joodse schrijvers) in die vorm er uit kwam. Maar geen woord zegt hij van zijn graveren en vormen er van vers 24. Maar Mozes maakt het aan alle eeuwen en tijden bekend wat hij gedaan heeft, vers 4 al wil hij het zelf niet bekennen. "Die zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn," want vroeg of laat zullen zij ontdekt worden. En dit was nu alles wat Aaron voor zich te zeggen had, hij zou beter gedaan hebben met niets te zeggen, want zijn verontschuldiging verzwaarde slechts zijn schuld, en toch wordt hij niet slechts gespaard, maar bevorderd, waar de zonde meerder geworden is, daar is de genade veel meer overvloedig geweest.

II. Vervolgens moet het volk geoordeeld worden wegens deze zonde. De komst van Mozes heeft spoedig hun spel bedorven en hun reien in sidderen veranderd. Zij, die door hun dreigen Aaron tot toegeven in hun zonde hadden bewogen, durfden Mozes niet in het aangezicht te zien, noch de geringste tegenstand bieden aan de strengheid, die hij gepast oordeelde te gebruiken tegen de afgod en de afgodendienaars. Het is niet onmogelijk de zonden, die met vermetele hoogmoed gepleegd werden, verachtelijk te doen voorkomen, als de onbeschaamde bedrijvers er van afdeinzen, overstelpt door hun eigen beschaming. "Een koning, zittende op de troon van het gericht, verstrooit alle kwaad met zijn ogen." Wij hebben hier te letten op twee dingen:

1. Hoe zij door hun zonde aan schande waren blootgesteld, *het volk was ontbloot,* vers 25, niet zozeer omdat sommigen van hen hun oorsierselen hadden verloren, (dat was van geen betekenis) maar omdat zij hun oprechtheid hadden verloren, en onder het smadelijk verwijt

lagen van ondankbaarheid jegens hun beste weldoener, en een verraderlijke opstand tegen hun rechtmatige Heer. Het was een schande voor hen, en een onuitwisbare vlek, dat zij "hun eer veranderden in de gedaante van een os, die gras eet." Andere volken roemden dat zij trouw waren aan hun valse goden, wèl mag Israël dan blozen, dat zij ontrouw waren aan de ware God. Aldus waren zij ontbloot, beroofd van hun sieraden, aan minachting prijsgegeven: ontdaan van hun wapenrusting en blootgesteld aan beledigingen. Zo zijn onze eerste ouders, nadat zij gezondigd hadden, naakt geworden tot hun schande. Zij, die God onteren, brengen in werkelijkheid de grootste oneer over zichzelf. Dat heeft Israël hier gedaan, en het smartte Mozes dit te zien, hoewel zij zelf er geen smart over gevoelden. Hij zag, dat zij ontbloot waren.

2. De maatregelen, door Mozes genomen, om die smaad af te wentelen, niet door de zonde te verbergen, maar door haar te straffen en er aldus tegen te getuigen. Wanneer het hun ook voor de voeten zou geworpen worden, dat zij "een kalf hadden gemaakt bij Horeb," konden zij hun smaders dan antwoorden, dat het wel waar was dat zij dit gedaan hadden, maar dat er toen ook gerechtigheid aan hen voltrokken werd. De regering heeft die zonde niet geduld en heeft de zondaren niet ongestraft gelaten. Zij hebben het gedaan, maar het is hun duur te staan gekomen, zij hebben er voor geboet. Zo, zegt God, zult gij *het boze uit uw midden wegdoen,* Deuteronomium 13:5.

Merk hier op:

a. Door wie wraak geoefend werd: door de kinderen van Levi, vers 26, 28 niet onmiddellijk door Gods hand, zoals op Nadab en Abihu, maar door het zwaard van de mensen, om hun te leren dat afgoderij *een misdaad is bij de rechters,* daar het een verzaken is van de God van boven, Job 31:28, Deuteronomium 13:9. Het moest gedaan worden door het zwaard van hun eigen broeders, opdat het doen van de gerechtigheid nog meer ter ere van het volk zou zijn. En indien zij nu in de handen van de mensen moeten vallen, dan is dit nog beter dan voor het aangezicht van hun vijanden te moeten vluchten. De onschuldigen moeten geroepen worden om de schuldigen te straffen, opdat het voor hen zelf een zoveel krachtiger waarschuwing zal zijn om op een andere tijd niet hetzelfde te doen. En dat zij tot zo’n onaangenaame dienst geroepen werden, die hun wel zeer tegen de borst moest stoten, namelijk om hun naaste vrienden te doden, was tevens een straf voor henzelf, omdat zij niet eerder tegen de zonde waren opgetreden, om haar te voorkomen. De Levieten inzonderheid werden gebruikt om die strafoefening te voltrekken, want het schijnt dat er van hen meer waren dan van al de andere stammen die zich hadden vrijgehouden van de besmetting, hetgeen zoveel prijzenswaardiger was omdat Aaron, het hoofd van hun stam, er zo diep in betrokken was. Nu wordt ons hier gezegd:

A. Hoe de Levieten tot deze dienst werden geroepen. Mozes *bleef staan in de poort van het leger,* de plaats van het gericht. Daar heeft hij, als het ware, "een banier opgericht vanwege de waarheid," om krijgslieden te werven voor God. *Wie de Heere toebehoort kome tot mij,* riep hij. De afgodendienaars hadden het gouden kalf opgericht als hun banier, en nu richt Mozes tegenover hen de zijne op. Nu trok Mozes de kleren der wraak aan, deed hij de ijver aan als een mantel, en riep allen, die aan Gods zijde waren, om terstond op te komen tegen het gouden kalf. Hij roept niet uit zoals Jehu: "Wie is met mij? 2 Koningen 9:32, om de belediging te wreken, die mij aangedaan is?" maar: *Wie is voor de Heere?* Het was Gods zaak, die hij omhelsde tegen de boosdoeners, Psalm 94:16. Er zijn in de wereld twee grote belangen, en de kinderen van de mensen staan het een of het andere voor. Het belang van zonde en boosheid is

het belang van de duivel, en alle goddeloze mensen staan dat belang voor, het belang van waarheid en heiligheid is Gods belang, dat door alle Godvruchtige mensen wordt voorgestaan en tussen die twee kan men niet onpartijdig blijven. Voor ons allen is het van het grootste belang om te onderzoeken of wij voor de Heere zijn of niet. Zij, die voor Hem zijn, zijn vergelijkenderwijs slechts weinigen in getal, en soms schijnt hun aantal nog geringer dan het in werkelijkheid is. Soms roept God hen, die voor Hem zijn, om als getuigen voor Hem op te treden, als krijgslieden of als voorbidders.

B. Hoe hun deze dienst werd opgedragen, vers 27. *Een iegelijk dode zijn broeder,* dat is: "Doodt allen, waarvan gij weet dat zij hebben deelgenomen aan het maken en aanbidden van het gouden kalf, al waren zij ook uw naaste bloedverwanten of dierbaarste vrienden." De misdaad was in het openbaar gepleegd, de Levieten zagen wie van hun bekenden er deel aan hadden genomen, en daarom hadden zij geen nadere aanwijzing nodig dan hun eigen kennis, wie zij moesten doden. En waarschijnlijk waren de meesten van de schuldigen als zodanig bekend bij sommigen van de Levieten, die met de voltrekking van het vonnis belast waren. Het schijnt echter dat zij alleen diegenen moesten doden, die buiten waren, op de straten van het leger, want men kon hopen dat zij, die zich in hun tenten hadden teruggetrokken, zich schaamden over hetgeen zij gedaan hadden, en zich met berouw in het hart op de knieen hadden begeven. Diegenen zijn opgeschreven ten verderve, die volharden in de zonde, "zich niet schamen omdat zij gruwel bedreven hebben," Jeremia 8:12. Maar hoe durfden de Levieten tegen zo’n grote menigte uitgaan, die waarschijnlijk nog in woede was ontstoken wegens het verbranden van hun kalf? Dit kan gemakkelijk verklaard worden. Schuldbesef ontnam de misdadigers de moed, en een Goddelijke opdracht heeft de wrekers van het kwaad aangemoedigd. En wat hen ook nog bezielde was, dat Mozes gezegd had: *Vult heden uw handen de Heere*-dat is wijdt u heden aan Zijn dienst-*opdat Hij heden een zegen over ulieden geve,* hiermede te kennen gevende, dat zij op weg waren om bevorderd te worden, en dat, zo zij zich bij deze gelegenheid wilden onderscheiden, dit aangenomen zou worden als "een toewijding van zichzelf aan de Heere" en Zijn dienst, zodat dit aan hun stam een altijddurende eer zou toevoegen. Hen, die zich wijden aan de Heere, zal Hij voor zich afzonderen. Zij, die de plicht doen, zullen de waardigheid ontvangen, en als wij bijzondere diensten doen voor God, zal Hij ons bijzondere zegeningen schenken. Er was een zegen bestemd voor de stam van Levi, en nu zegt Mozes: "*Wijdt u de Heere,* opdat gij instaat zijt die zegen te ontvangen." De Levieten moesten behulpzaam zijn bij het offeren van offeranden aan God, en nu moeten zij beginnen met het offeren van deze offeranden aan de eer van de Goddelijke gerechtigheid. Zij, die de dienst moeten verrichten in de heilige zaken, moeten niet slechts oprecht en ernstig zijn, maar ook warm en ijverig, stout en kloekmoedig voor God en Godsvrucht. Aldus moeten alle Christenen, maar inzonderheid leraren, "vader en moeder verlaten," en de dienst en het belang van Christus ver boven de naaste en dierbaarste betrekkingen stellen, want indien wij hen boven Christus liefhebben, dan zijn wij zijns niet waardig. Zie hoe de ijver van de Levieten geprezen wordt, Deuteronomium 33:9.

b. Op wie wrake geoefend wordt. Daar vielen van het volk op die dag omtrent drieduizend man. Waarschijnlijk waren dit slechts weinigen in vergelijking met de velen, die schuldig waren, maar dit waren de mannen, die de opstand hadden aangevoerd, en die dus genomen werden om als afschrikwekkend voorbeeld gesteld te worden voor de anderen. Zij, die ‘s morgens juichten en dansten, lagen ‘s avonds te sterven, badende in hun bloed, zo’n plotselinge verandering maken Gods oordelen soms met zondaren, die gerust en vrolijk zijn in hun zonde, zoals met Belsazar, door het schrift op de muur. Dit is geschreven tot onze

waarschuwing, 1 Corinthiërs 10.7 : "Wordt geen afgodendienaars, gelijkerwijs als sommigen van hen."

Exodus 32:30-35

Gerechtigheid geoefend hebbende over de voornaamste overtreders, handelt Mozes nu verder met het volk en met God.

I. Met het volk om hen tot berouw en bekering te brengen, vers 30. Sommigen waren gedood, maar opdat nu de overigen niet zouden denken dat zij, omdat zij van de doodstraf vrijgesteld waren, nu ook als schuldeloos beschouwd werden, zegt Mozes hier tegen de overlevenden: *Gijlieden hebt een grote zonde gezondigd.* Het is de plicht van de leraren aan het volk hun zonden te tonen en de grootheid van hun zonden. "Gij hebt gezondigd, en daarom zijt gij verloren, als uw zonden niet worden vergeven, " zonder een Zaligmaker, voor eeuwig verloren. Het is een grote zonde, en daarom is er groot verdriet over nodig, want het brengt u in groot gevaar. Om hun de grootheid van hun zonde te doen gevoelen, wijst hij er hen op dat het een zeer moeilijke zaak zal zijn, om de twist, die God hierover met hen had, te doen ophouden.

1. Het kon niet gedaan worden, tenzij hijzelf *opklimt tot de Heere* voor dat doel, om de Heere even lang en even plechtig op te wachten, als hij gedaan heeft om de wet te ontvangen. Maar:

2. Zelfs op die wijze was het slechts, *misschien,* dat hij verzoening voor hen zou kunnen doen. De zaak stond uiterst hachelijk. Het moet ons overtuigen van het grote kwaad, dat er is in de zonde, dat hij, die het ondernam om verzoening te doen dit geheel geen gemakkelijke zaak vond, hij moet *opklimmen tot de Heere* met zijn eigen bloed *om verzoening te doen.* Het boze van de zonde blijkt in de prijs van de vergeving.

Maar het was toch een bemoediging voor het volk, (nadat hun gezegd was dat zij *een grote zonde hadden gezondigd)* te horen dat Mozes, die zoveel invloed had in de hemel en zo'n ware, oprechte liefde had voor hen, *wilde opklimmen tot de Heere,* om verzoening voor hen te doen. Met overtuiging van zonde moet vertroosting gepaard gaan, eerst moet men doorwonden, en dan genezen, toon het volk de grootheid van hun zonde, en geef hun dan kennis van de verzoening, en geef hun hoop op genade. *Mozes wil opklimmen tot de Heere,* hoewel het slechts *misschien is,* dat hij verzoening zal doen. Christus, de grote Middelaar, ging met grotere verzekerdheid, want Hij was in de schoot van de Vader en kende Zijn raad volkomen. Maar voor ons, arme smekelingen, is het nog bemoediging genoeg in ons gebed om bijzondere zegeningen, dat wij ze *misschien* zullen verkrijgen, al hebben wij er ook geen volstrekte of bepaalde belofte voor, Zefanja 2:3. "Misschien zult gij geborgen worden." In ons gebed voor anderen moeten wij ootmoedig, dringend en vurig zijn, al is het ook slechts met de gedachte: "of hun God te eniger tijd bekering gave," 2 Timotheus 2:25.

II. Hij doet voorbede bij God, om genade te verkrijgen, waarbij wij hebben op te merken:

1. Hoe aandoenlijk zijn gebed was. *Zo keerde Mozes weer tot de Heere,* niet om nadere instructies te ontvangen omtrent de tabernakel, er waren nu geen besprekingen meer over deze zaak. Aldus geven de zonden van de mensen en de dwaasheden werk aan hun vrienden en leraren, onaangenaam werk menigmaal, en grote onderbrekingen in het werk, waarin zij zich verlustigen. In zijn gebed geeft Mozes uitdrukking:

a. Aan zijn grote afschuw van de zonden van het volk, vers 31. Hij spreekt als iemand, die geheel overstelpt is van de afschuw er van: *Och! dit volk heeft een grote zonde gezondigd.*

God had hem het eerst er van gesproken, vers 7, en nu spreekt hij er God van, bij wijze van een klacht. Hij noemt hen niet "Gods volk", hij wist dat zij onwaardig waren aldus genoemd te worden, maar "dit volk", dit verraderlijk, ondankbaar volk, zij *hebben zich gouden goden gemaakt.* Het is voorwaar een grote zonde om van goud onze god te maken, zoals diegenen doen, die het tot hun hoop maken en er hun hart op stellen. Hij onderneemt het niet om de zonde te verontschuldigen of te verkleinen, maar wat hij tot hen gezegd had om hen van de zonde te overtuigen, zegt hij tot God om haar te belijden: Zij *hebben een grote zonde gezondigd.* Hij kwam niet om verontschuldigingen te maken, maar om verzoening te doen, "Heere, vergeef de zonde, want zij is groot". Psalm 25:11.

b. Zijn grote begeerte naar het welzijn van het volk, vers 32. Nu dan de zonde is niet te groot om door oneindige genade vergeven te worden, en daarom: *indien Gij hun zonde vergeven zult.* Welnu, Mozes, wat dan? Het is een korte, afgebroken uitdrukking: "Indien Gij dit zult, begeer ik niets meer, indien Gij het zult, zult Gij geloofd en geprezen worden, ik zal voldaan en gelukkig zijn, en dus overvloedig beloond voor mijn tusschenbeide treden." Het is een uitdrukking zoals die van de wijngaardenier, Lukas 13:9 : "indien hij vrucht zal voortbrengen, " of "indien Gij vergeven zult," is zoveel als: "Ach! dat Gij wildet vergeven!" zoals in Lukas 19:42. "Och of gij ook bekende"! gelijk is aan: "Hadt gij toch maar bekend." *Doch zo niet,* indien het raadsbesluit is uitgegaan, en er geen verhelpen aan is, als zij aan het verderf moeten worden overgegeven, indien de straf, die reeds aan velen voltrokken is, niet volstaat, 2 Corinthiërs 2:6 maar allen uitgedelgd moeten worden, zo bid ik U, *delg mij nu uit Uw boek, dat Gij geschreven hebt,* dat is: "Indien zij afgesneden worden, zo laat mij met hen afgesneden worden en evenmin als zij in Kanaän komen. Indien geheel Israël moet omkomen, zo wil ik gaarne met hen omkomen, laat dan het land van de belofte mij niet toevallen door overleving." Deze uitdrukking kan opgehelderd worden door Ezechiel 13:9, waar dit gedreigd wordt tegen de valse profeten: Zij *zullen in het geschrift van het huis Israëls niet geschreven worden, en in het land Israëls niet komen.* God had aan Mozes gezegd dat Hij hem, zo hij in deze zaak niet tussenbeide wilde treden, tot *een groot volk zou maken,* vers 10. "Neen," zegt Mozes, "het is zó ver van mij af, dat ik mijn naam en mijn geslacht opgebouwd zou willen zien op de ruïne van Israël, dat ik veeleer verkies met hen onder te gaan. Kan ik hun verderf niet voorkomen, laat het mij dan tenminste niet zien, Numeri 11-15, laat mij niet geschreven zijn ten leven, Jesaja 4:3, noch met hen, die getekend zijn ter bewaring, laat mij ten grave nederdalen." Aldus drukt hij zijn tedere liefde uit voor zijn volk, en is een type van de goede Herder, die "Zijn leven stelt voor de schapen," Johannes 10:11, die om de overtreding van Zijn volk afgesneden werd uit het land van de levenden, Jesaja 53:8, uitgeroeid werd maar niet voor Hemzelf, Daniel 9:26. Hij is ook een voorbeeld van belangstelling voor openbare aangelegenheden, ijver voor het algemeen welzijn, inzonderheid voor hen, die openbare ambten bekleden. Alle bijzondere belangen moeten achterstaan bij het welzijn van het algemeen. Het is niet van groot belang wat er van ons in de wereld wordt en van ons gezin, als het de kerk Gods maar wel gaat, en er vrede zij in Israël. Aldus dringt Mozes bij God aan om vergeving, worstelt hij met God, niet zeggende: "Zo Gij niet wilt vergeven, zijt Gij òf onrechtvaardig òf onvriendelijk", neen dat is verre van hem, maar: "Indien niet, zo laat mij sterven met de Israelieten, en dat de wil van de Heere geschiede."

2. Merk op, hoe overtuigend zijn gebed was.

a. God wilde hem niet aan zijn woord houden, neen, Hij wil niemand uitdelgen uit Zijn boek dan hen, die door hun ongehoorzaamheid de eer verbeurd hebben om er in opgeschreven te zijn, vers 33, de ziel, die zondigt, zal sterven, en niet de onschuldigen voor de schuldigen. Ook

dit was een aanduiding van genade jegens het volk, dat zij niet allen tezamen verdelgd zouden worden, maar alleen diegenen die de hand hebben gehad in de zonde. Aldus won Mozes langzamerhand veld. God wilde hem niet terstond de volle verzekering geven dat Hij met hen verzoend was, opdat zij, indien de troost van de vergeving al te gemakkelijk verkregen werd, zich niet zouden verstouten om nogmaals iets dergelijks te doen, en zij zich niet genoeg bewust zouden zijn van het kwaad van de zonde. De vertroostingen worden teruggehouden, opdat de overtuiging van zonde des te dieper tot hen zou doordringen. En God wilde hierdoor ook het geloof en de ijver oefenen van Mozes, hun grote voorbidder. En voorts: op Mozes bede belooft God voort te gaan met Zijn vriendelijk voornemen om hun het land Kanaän te geven, het land, waarvan Hij hun gesproken had, vers 34. Daarom zendt Hij Mozes naar hen terug om hen er heen te leiden, hoewel zij hem niet waardig waren, en Hij belooft dat Zijn engel voor hun aangezicht zal gaan, een geschapen engel, die gebruikt werd in de gewone dienst van het rijk van de voorzienigheid, wat te kennen gaf, dat zij niet moeten verwachten, dat er in het vervolg iets buiten de weg van de gewone voorzienigheid voor hen gedaan zal worden, niets buitengewoons. Mozes heeft later een belofte gekregen van Gods bijzondere tegenwoordigheid met hen, Hoofdstuk 33:14, 17, maar voor het ogenblik was dit alles, waarvoor hij heeft overwonnen.

b. Toch dreigt Hij deze zonde tegen hen te zullen gedenken, als Hij later reden zal hebben om hen voor andere zonden te straffen: *ten dage van Mijn bezoeking, zal Ik aan hen hun zonde bezoeken,* deze zonde met de overigen. De volgende maal, dat Ik de roede ter hand zal nemen, zullen zij ook nog voor deze zonde een striem ontvangen. Er is een gezegde onder de Joden, dat hierop gegrond is namelijk dat van nu voortaan geen oordeel over Israël gekomen is, of er was nog een ons van het tot stof vergruisde gouden kalf in. Ik zie in de Schrift geen grond voor de mening van sommigen, dat God hen niet met zo’n menigte van offeranden en andere ceremoniëele inzettingen belast zou hebben, indien zij Hem niet getergd hadden door hun aanbidding van het gouden kalf. Integendeel, Stefanus zegt dat "God, toen zij een kalf maakten, zich keerde en hen overgaf, dat zij het heir des hemels dienden," Handelingen 7:41, 42, zodat de vreemde neiging van dat volk tot afgoderij een rechtvaardig oordeel over hen was wegens hun maken en aanbidden van het gouden kalf, een oordeel, waarvan zij, vóór de Babylonische gevangenschap, nooit geheel vrij waren. Zie Romeinen 1:23-25 Velen, die niet terstond tijdens hun zonden afgesneden worden, worden bewaard voor een latere dag van afrekening, de wraak is langzaam maar zeker. Voor het ogenblik *plaagde de Heere dit volk,* vers 35, waarschijnlijk door een pestilentie of een andere aanstekelijke ziekte, die een boodschapster was van Gods toorn en een voorproef van erger. Aaron maakte het kalf, en toch wordt gezegd dat het volk het gemaakt heeft, omdat zij het aanbaden. "Deos qui rogat, ille facit-Hij, die om goden vraagt, maakt ze." Aaron werd niet geplaagd, maar het volk, want hij heeft gezondigd door zwakheid, zij hebben trots, met opgeheven hand, gezondigd, en dat maakt een zeer groot verschil, niet altijd merkbaar voor ons, maar duidelijk voor God, wiens oordeel daarom, daarvan zijn wij zeker, naar waarheid is. Aldus heeft Mozes overwonnen om een uitstel te verkrijgen en een verzachting van de straf, maar hij kon de toorn van God niet geheel afwenden, hetgeen (naar sommigen denken) de onmacht aantoont van de wet van Mozes om de mensen met God te verzoenen, en onze vrede met Hem te volmaken. Dat te doen was weggelegd voor Christus in wie alleen God de zonde zo vergeeft, dat Hij haar niet meer gedenkt.

HOOFDSTUK 33

1 Voorts sprak de HEERE tot Mozes: Ga heen, trek op van hier, gij en het volk, dat gij uit Egypteland opgevoerd hebt, naar het land, dat Ik Abraham, Izak en Jakob gezworen heb, zeggende: Aan uw zaad zal Ik het geven;
2 En Ik zal een Engel voor uw aangezicht zenden (en Ik zal uitdrijven de Kanaanieten, de Amorieten, en de Hethieten, en de Ferezieten, de Hevieten, en de Jebusieten),
3 Naar het land, dat van melk en honig is vloeiende; want Ik zal in het midden van u niet optrekken; want gij zijt een hardnekkig volk; dat Ik u op dezen weg niet vertere.
4 Toen het volk dit kwade woord hoorde, zo droegen zij leed; en niemand van hen deed zijn versiersel aan zich.
5 En de HEERE had tot Mozes gezegd: Zeg tot de kinderen Israels: Gij zijt een hardnekkig volk; in een ogenblik zou Ik in het midden van ulieden optrekken, en zou u vernielen; doch nu, legt uw sieraad van u af, en Ik zal weten, wat Ik u doen zal.
6 De kinderen Israels dan beroofden zichzelven van hun versierselen, verre van den berg Horeb.
7 En Mozes nam de tent, en spande ze zich buiten het leger, ver van het leger afwijkende; en hij noemde ze de Tent der samenkomst. En het geschiedde, dat al wie den HEERE zocht, uitging tot de tent der samenkomst, die buiten het leger was.
8 En het geschiedde, wanneer Mozes uitging naar de tent, stond al het volk op, en een ieder stelde zich in de deur zijner tent; en zij zagen Mozes na, totdat hij de tent ingegaan was.
9 En het geschiedde, als Mozes de tent ingegaan was, zo kwam de wolkkolom nederwaarts, en stond in de deur der tent, en Hij sprak met Mozes.
10 Als het volk de wolkkolom zag staan in de deur der tent, zo stond al het volk op, en zij bogen zich, een ieder in de deur zijner tent.
11 En de HEERE sprak tot Mozes aangezicht aan aangezicht, gelijk een man met zijn vriend spreekt; daarna keerde hij weder tot het leger; doch zijn dienaar Jozua, de zoon van Nun, de jongeling, week niet uit het midden der tent.
12 En Mozes zeide tot den HEERE: Zie, Gij zegt tot mij: Voer dit volk op! maar Gij laat mij niet weten, wien Gij met mij zult zenden; daar Gij gezegd hebt: Ik ken u bij name! en ook: Gij hebt genade gevonden in Mijn ogen!
13 Nu dan, ik bidde, indien ik genade gevonden heb in Uw ogen, zo laat mij nu Uw weg weten, en ik zal U kennen, opdat ik genade vinde in Uw ogen; en zie aan, dat deze natie Uw volk is!
14 Hij dan zeide: Zou Mijn aangezicht moeten medegaan, om u gerust te stellen?
15 Toen zeide hij tot Hem: Indien Uw aangezicht niet medegaan zal, doe ons van hier niet optrekken!
16 Want waarbij zou nu bekend worden, dat ik genade gevonden heb in Uw ogen, ik en Uw volk? Is het niet daarbij, dat Gij met ons gaat? Alzo zullen wij afgezonderd worden, ik en Uw volk, van alle volk, dat op den aardbodem is.
17 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Ook deze zelfde zaak, die gij gesproken hebt, zal Ik doen, dewijl gij genade gevonden hebt in Mijn ogen, en Ik u bij name ken.
18 Toen zeide hij: Toon mij nu Uw heerlijkheid!
19 Doch Hij zeide: Ik zal al Mijn goedigheid voorbij uw aangezicht laten gaan, en zal den Naam des HEEREN uitroepen voor uw aangezicht; maar Ik zal genadig zijn, wien Ik zal genadig zijn, en Ik zal Mij ontfermen, over wien Ik Mij ontfermen zal.
20 Hij zeide verder: Gij zoudt Mijn aangezicht niet kunnen zien; want Mij zal geen mens zien, en leven.
21 De HEERE zeide verder: Zie, er is een plaats bij Mij; daar zult gij u op de steenrots stellen.

22 En het zal geschieden, wanneer Mijn heerlijkheid voorbij zal gaan, zo zal Ik u in een kloof der steenrots zetten; en Ik zal u met Mijn hand overdekken, totdat Ik zal voorbijgegaan zijn.
23 En wanneer Ik Mijn hand zal weggenomen hebben, zo zult gij Mijn achterste delen zien; maar Mijn aangezicht zal niet gezien worden!

In dit hoofdstuk hebben wij nog een nader bericht omtrent het middelaarschap van Mozes tussen God en Israël tot herstelling van de scheur, die de zonde tussen hen had doen ontstaan.

I. Hij brengt hun een zeer verootmoedigende boodschap van God, vers 1-3, 5, die een goede uitwerking op hen heeft, en helpt om hen toe te bereiden voor genade, vers 4-6

II. Hij vestigt een gemeenschap tussen God en hen, en beide God en het volk geven hun goedkeuring van die gemeenschap te kennen, God door neer te komen in een wolkkolom, en het volk door aan de deuren van hun tenten te aanbidden, vers 7-11.

III. Hij is vurig in gebed tot God en heeft overwonnen.

1. Voor een belofte van Zijn tegenwoordigheid bij het volk, vers 12-17.

2. Om een blik op Zijn heerlijkheid voor hemzelf, vers 18-23

Exodus 33:1-6

I. Hier is de boodschap, die God door Mozes zond aan de kinderen Israëls, waarin het voortduren van Zijn ongenoegen tegen hen te kennen wordt gegeven, en hoe slecht zij bij God stonden aangeschreven. Dit moet hij hun tot hun verdere verootmoediging doen weten.

1. Hij geeft hun een vernederende naam, door hun hun waar karakter voor te houden, *een hardnekkig volk*, vers 3, 5. "Ga heen," zegt God tot Mozes, "ga heen, en zeg hun dat zij dit zijn." Hij, die hen beter kent dan zij zichzelf kennen, zegt dit van hen. God zou hen onder het juk van Zijn wet gebracht hebben, en onder de band van Zijn verbond, maar hun nek was te stijf om hem te buigen. God zou hen genezen hebben van hun verdorven verdraaide neigingen, en hen recht hebben gesteld, maar zij waren eigenzinnig en hardnekkig, en haatten de tucht, en wilden niet dat God over hen zou heersen. God oordeelt de mensen naar hun geestesgezindheid. Wij weten wet de mens doet, God weet wat hij is, wij weten wat uit de mens voortkomt, God weet wat in de mens is, en niets mishaagt Hem meer dan hardnekkigheid, gelijk bij kinderen niets meer voor ouders en onderwijzers onaangenaam is dan halsstarrigheid.

2. Hij zegt hun wat zij verdienen, namelijk dat Hij *in een ogenblik in het midden van hen zal komen om hen te verteren*, vers 5. Indien Hij met hen gedaan had naar hun zonde, Hij zou hen door een haastig verderf verdaan hebben. Zij, die vergeving van God hebben ontvangen moeten weten, wat hun zonde verdiend heeft, en hoe rampzalig zij geweest zouden zijn, indien zij niet begenadigd waren geworden, opdat Gods genade zoveel meer verheerlijkt zal worden.

3. Hij zegt hun heen te gaan naar het land Kanaän, vers 1. De berg Sinaï, waar zij zich nu bevonden, was de plaats, bestemd voor de oprichting van Gods tabernakel en de plechtige eredienst onder hen, dat was nog niet geschied, zodat God, door hun te bevelen op te trekken, te kennen geeft dat het niet geschieden zal. Laat hen heengaan, zoals zij nu zijn, en aldus uitgedrukt, was het een te kennen geven van Gods ongenoegen.

4. Hij draagt hen over aan Mozes, als het volk, dat hij uit Egypteland had uitgevoerd, en laat het aan hem over om hen naar Kanaän te brengen.

5. Hoewel Hij belooft Zijn verbond met Abraham gestand te doen, door hun Kanaän te geven, ontzegt Hij hun toch de buitengewone tekenen van Zijn tegenwoordigheid, als die, waarmee zij tot nu toe bevoorrecht waren, en laat hen onder de gewone leiding van Mozes, hun vorst, en het gewone geleide van een beschermengel. *Ik zal een engel voor uw aangezicht zenden* als uw beschermer, want anders zouden de boze engelen u verderven, vers 2, 3, niet alsof een engel geduldiger en meedogender zou zijn dan God, maar hun beledigen van een engel zou niet zo tergend en gruwzaam zijn als hun beledigen van de Shechinah of Goddelijke Majesteit zelf. Hoe groter voorrechten wij hebben, hoe groter ons gevaar is, zo wij ze niet gebruiken en er naar leven.

6. Hij spreekt als iemand, die niet weet wat hun te doen, welke weg met hen in te slaan. De gerechtigheid zei: Roei hen uit, verteer hen, de genade zei: "Hoe zou Ik u overgeven, o Efraïm?" Hosea 11:8. Welnu, zegt God, leg uw sieraad van u af, en Ik zal weten wat Ik u doen zal, dat is: "Neem de houding aan van een boetvaardige, opdat de twist tot uw voordeel worde beslecht, en de barmhartigheid moge roemen tegen het oordeel" vers 5. Roepstemmen tot bekering zijn duidelijke aanwijzingen, dat genade bedoeld wordt. Indien het de Heere behaagde

ons te doden dan weet de gerechtigheid wel wat te doen met een hardnekkig volk, maar God heeft geen lust aan de dood van de zondaren, laat hen zich bekeren, en dan zal de goedertierenheid weten wat te doen.

II. De droefheid van het volk bij het ontvangen van deze boodschap, het was een kwade tijding voor hen, te horen dat Gods bijzondere tegenwoordigheid niet met hen zou zijn, en daarom:

1. *Droegen zij leed*, vers 4, treurden zij om hun zonde, die God er toe gebracht had zich van hen terug te trekken, en daarover treurden zij als over de zwaarste straf op hun zonde. Toen drie duizend van hen tegelijk door het zwaard van de Levieten werden neergeveld, vinden wij niet dat zij hierover treurden (daar zij hoopten dat dit zou bijdragen om hun schuld te verzoenen) maar toen God hun Zijn gunstrijke tegenwoordigheid ontzegde, treurden zij in bitterheid des harten. Van al de bittere vruchten en gevolgen van de zonde is hetgeen ware boetvaardigen het meest betreuren en het meest vrezen, Gods wijken van hen. God had beloofd dat Hij, niettegenstaande hun zonde hun het land zou geven, vloeiende van melk en honing. Maar zij konden hier slechts weinig blijdschap in smaken, zo Hij niet met hen was. Zonder Zijn tegenwoordigheid zal Kanaän zelf geen lieflijk, aangenaam land wezen, daarom moeten zij, indien deze hun ontbreekt, leed dragen.

2. Hebben zij, die nog ontkleed waren, ten teken van schaamte en verootmoediging hun *versierselen niet aangedaan*, vers 4, en zij, die gekleed waren, *beroofden zichzelf van hun versierselen ver van de berg Horeb*, vers 6, van verre staande, zoals de tollenaar, Lukas 18:13. God gebood hun, *hun sieraad af te leggen*, vers 5, en zij deden het, zowel om in het algemeen hun diep leedwezen te tonen, als om in het bijzonder een heilige wraak te oefenen op zichzelf daar zij hun oorsierselen hadden gegeven om er het gouden kalf van te maken. Zij, die hun sieraden wilden afstaan ter bekostiging van hun zonde, konden wel niet minder doen dan hun sieraden afleggen ten teken van hun berouw er van en schaamte er over. Als de Heere der heirscharen roept tot geween en tot rouwklage, dan moeten wij aan die roepstem gehoor geven, en niet alleen ons onthouden van begeerlijke spijs, Daniël 10:3 maar ook onze sieraden afleggen, zelfs die, welke op andere tijden betamelijk zijn, zijn toch niet passend om gedragen te worden op dagen van verootmoediging of in tijden van openbare rampen, Jesaja 3:18.

Exodus 33:7-11

I. Hier is, tot hun verdere verootmoediging nog een teken van ongenoegen, hun gegeven. *Mozes nam de tent,* niet zijn eigen tent voor zijn gezin, maar de tent, waarin hij audiëntie gaf, rechtszaken hoorde en God raadpleegde, het gemeentehuis, als het ware, van hun leger, *en spande haar buiten het leger, ver van het leger afwijkende,* vers 7, om hun te kennen te geven dat zij zich haar onwaardig hadden gemaakt, en dat zij, tenzij er vrede tussen hen was, niet tot hen zou terugkeren. God wilde hun aldus doen weten, dat Hij verschil met hen had, "de Heere is verre van de goddelozen." Aldus is de heerlijkheid des Heeren geweken van de tempel, toen hij verontreinigd was door de zonde, Ezechiel 10:4, 11:23. Het is een teken dat God toornig is, als Hij Zijn tabernakel wegneemt, want Zijn inzettingen zijn vruchten van Zijn gunst en tekenen van Zijn tegenwoordigheid, zolang wij die hebben, hebben wij Hem onder ons. Deze tent was misschien een plan, of liever model van de tabernakel, die later opgericht werd, een vluchtige schets naar het voorbeeld, dat hem op de berg getoond was, bestemd tot leiding of voorlichting voor de werklieden en intussen gebruikt als een tent van samenkomst tussen God en Mozes voor de openbare aangelegenheden. Deze tent werd op een afstand van het leger gespannen, om het volk het verlies te doen gevoelen van het heerlijke gebouw, dat, indien zij hun eigen weldadigheid niet hadden verlaten voor valse ijdelheden, in hun midden opgericht zou zijn. Laat hen zien wat zij verbeurd hebben.

II. Er worden hun echter vele bemoedigingen gegeven om te hopen, dat God nog met hen verzoend zal worden.

1. Hoewel de tent verplaatst was, zal toch ieder, die de Heere wenst te zoeken, haar mogen volgen, vers 7. Particuliere personen werden, evengoed als Mozes, genodigd en aangemoedigd om zich als voorbidders tot God te wenden bij deze gelegenheid. Er was hun een plaats aangewezen om heen te gaan buiten het leger, om God te bidden tot hen weer te keren. Evenzo werden, toen Ezra (een tweede Mozes) voor Israël bad, tot hem verzameld allen, "die voor de woorden van de God Israëls beefden," Ezra 9:4. Als God voornemens is genade te bewijzen, wekt Hij op tot gebed. "Hij wil hierom van het huis Israëls verzocht worden," Ezechiel 36:37, en, geloofd zij Zijn naam Hij kan gezocht worden, en zal ook de zwakste voorbede niet afwijzen. Ieder Israëliet, die de Heere zocht, was welkom in deze tent, evengoed als Mozes, de man Gods.

2. Mozes nam op zich middelaar te zijn tussen God en Israël. *Hij ging uit naar de tent,* de plaats der onderhandeling, opgericht waarschijnlijk tussen hen en de berg, vers 8, en hij *ging in de tent,* vers 9. Het moest wel goed gaan met de zaak, die zo goed behartigd was, als hun rechter (onder God) hun voorspraak wordt, en hij, die aangesteld was om hun wetgever te zijn, een voorbidder voor hen is, dan is er hoop voor Israël betreffende deze zaak.

3. Het volk scheen in een zeer goede gemoedsstemming te zijn, en zeer bereid tot verzoening.

A. Als Mozes uitging naar de tent, *zag het volk hem na,* vers 8, ten teken van hun eerbied voor hem, die zij tevoren geminacht hadden, en van hun algehele afhankelijkheid van zijn middelaarschap. Hieruit bleek, dat zij zeer bezorgd waren over de zaak, begerig naar vrede met God, en verlangend om te weten wat het einde, het gevolg zou zijn. Zo zagen de discipelen onze Heere Jezus na, toen Hij opvoer om in te gaan in het heilige, niet met handen gemaakt, totdat "een wolk Hem wegnam van hun ogen," zoals hier Mozes. En wij moeten

Hem evenzo met het oog van het geloof daarheen volgen, waar Hij in de tegenwoordigheid van God voor ons verschijnt, en dan zullen wij de vrucht genieten van Zijn middelaarschap.

B. Als zij de wolkkolom, het symbool van Gods tegenwoordigheid, zagen om met Mozes samen te komen, *zo stond al het volk op, en zij bogen zich, een ieder in de deur van zijn tent* vers 10. Hiermede gaven zij te kennen:

a. Hun nederige aanbidding van de Goddelijke Majesteit, die zij voortaan altijd zullen vereren en niet meer de gouden goden.

b. Hun blijde dankbaarheid aan God, dat het Hem behaagde hun dit teken ten goede te doen, en hun hoop te geven op verzoening, want indien het Hem behaagde hen te doden, Hij zou hun zulke dingen niet getoond hebben, zou hun zo'n middelaar niet verwekt hebben, noch hem zo hebben ondersteund.

c. Hun hartelijke instemming met Mozes, als hun voorspraak in alles wat hij voor hen zou beloven, en hun verwachting van een troostrijke en gelukkige uitslag van deze onderhandeling. Aldus moeten wij God aanbidden in onze tenten, met het oog op Christus, als de Middelaar. Hun aanbidden aan de deuren van hun tenten gaf duidelijk te kennen, dat zij zich niet schaamden om in het openbaar hun eerbied te betonen aan God en Mozes, daar zij in het openbaar het kalf hadden aangebeden.

4. In Mozes heeft God zich met Israël verzoend, en Hij betoonde zich zeer bereid om vrede met hen te hebben.

a. God ontmoette Mozes op de plaats van de onderhandeling, vers 9. De wolkkolom, die weggegaan was van het leger, toen het door afgoderij verontreinigd was, keerde nu terug tot deze tent op enige afstand van het leger, dus trapsgewijze terugkomende. Indien ons hart uitgaat tot God om Hem te ontmoeten, dan zal Hij genadig afkomen om ons te ontmoeten.

b. God *sprak met Mozes,* vers 9 *sprak tot hem aangezicht aan aangezicht, gelijk een man met zijn vriend spreekt,* vers 11, hetgeen aanduidt dat God zich aan Mozes openbaarde, niet slechts met grotere helderheid en blijkbaarheid van Goddelijk licht, dan tot iemand anders van de profeten, maar ook met sterker uitdrukkingen van bijzondere liefde en genade. Hij sprak, niet als een vorst tot een onderdaan, maar als een man tot zijn vriend, die hij liefheeft, en wie hij in zoetigheid heimelijk raadpleegt. Het was een grote aanmoediging voor Israël om te zien dat hun voorspraak zo'n grote gunstgenoot was, en opdat zij er door bemoedigd zouden worden, keerde Mozes weer tot het leger, om aan het volk te zeggen welke hoop hij had om de zaak tot een goed einde te brengen, en dat zij niet moeten wanhopen indien hij lang zou wegblijven. Maar omdat hij voornemens was spoedig tot de tent der samenkomst terug te keren, liet hij er Jozua, want het voegde niet, dat de plaats ledig zou zijn, zolang de wolkkolom *in de deur stond* vers 9, Indien God iets uit deze wolk had te zeggen, terwijl Mozes afwezig was, was Jozua daar, gereed en bereid om het te horen.

Exodus 33:12-23

Mozes is nu teruggekeerd naar de deur van de tent, een ootmoedig en dringend smekeling om twee zeer grote gunsten, en als een vorst heeft hij macht bij God en verkrijgt deze beide gunsten. Hierin was hij een type van Christus de grote Voorbidder, die de Vader altijd hoort.

I. Hij bidt zeer vurig en dringend tot God om de gunst van Zijn tegenwoordigheid met Israël gedurende hun verdere tocht naar Kanaän in weerwil van hun tergingen. Het volk had door hun zonde *de toorn van God* verdiend, en Mozes had reeds verkregen, dat die afgewend werd, Hoofdstuk 32:14. Maar zij hadden ook Gods *gunstrijke tegenwoordigheid* verbeurd en al de vertroostingen en weldaden daarvan, en nu bidt Mozes om die tegenwoordigheid bij vernieuwing te mogen hebben. Zo verkrijgen wij door de voorbede van Christus niet slechts het wegnemen van de vloek, maar de verzekering van een zegen, wij zijn niet slechts gered van het verderf, maar verkrijgen het recht op de eeuwige gelukzaligheid.

Merk op hoe bewonderenswaardig Mozes zijn zaak ordent voor God, en zijn mond vult met argumenten. Welk een waardering geeft hij te kennen van Gods gunst, welk een zorg voor Gods heerlijkheid en het welzijn van Israël. Zie, hoe hij pleit, en hoe hij slaagt in zijn pleiten.

1. Hoe hij pleit.

a. Hij wijst met aandrang op de opdracht, die God hem had gegeven *om Zijn volk op te voeren,* vers 12. Daarmee begint hij: "Heere, Gij zelf zijt het, die mij gebruikt tot deze dienst, en zult Gij er mij dan niet in erkennen, er niet in steunen? Ik ben op de weg van mijn plicht, zult Gij dan niet met mij zijn op die weg?" Als God iemand roept tot een bijzondere dienst, dan zal Hij er hem voorzeker de nodige hulp voor verlenen. "Heere, Gij hebt mij bevolen een groot werk te doen en nu weet ik niet hoe er mee voort te gaan en hoe het ten einde te brengen." Zij die in oprechtheid bedoelen en trachten hun plicht te doen, kunnen in het geloof God vragen om licht en kracht om het te doen.

b. Hij gebruikt de invloed, die hij zelf bij God heeft, en Gods genadige verzekeringen van vriendelijkheid jegens hem. *Gij hebt gezegd: Ik ken u bij name,* als een bijzonder vriend en vertrouweling, *en ook: gij hebt genade gevonden in Mijn ogen,* vers 13. De gunst, die God voor het volk had te kennen gegeven, hadden zij verbeurd, daarop kon nu niet verder gewezen worden, daarom legt Mozes in zijn pleiten de nadruk op hetgeen God tot hem had gezegd, en hoewel hij erkent het onwaardig te zijn hoopt hij toch dat hij er de vrucht niet van verbeurd heeft. Hiermede grijpt hij dus God aan. "Heere, indien Gij ooit iets voor mij wilt doen, zo doe dit *voor het volk."* Zo stelt onze Heere Jezus zich in Zijn voorbede de Vader voor als degene, in wie Hij altijd een welbehagen heeft, en zo verkrijgt Hij genade voor ons, op wie Hij rechtvaardig misnoegd is, worden wij aangenomen in de Geliefde. Aldus zullen mannen, bezield met ijver voor het volk dat aan hun hoede is toevertrouwd, gaarne hun invloed bij God en mensen gebruiken om het algemene welzijn te bevorderen. Let op hetgeen, waarom hij aldus ernstig en dringend bidt: *laat mij Uw weg weten,* opdat ik wete, en *ik zal U kennen, opdat ik genade vinde in Uw ogen.* De Goddelijke leiding is een van de beste blijken van Goddelijke gunst. Hieraan kunnen wij weten dat wij "genade vinden in Gods ogen," als wij genade vinden in ons hart om ons te leiden en op te wekken in de weg van onze plicht. Gods goed werk in ons is de onfeilbare ontdekking van Gods liefde tot ons.

c. Hij geeft ook te kennen dat het volk, hoewel uiterst onwaardig, toch in betrekking staat tot God: "Zie aan, dat deze natie Uw volk is, een volk, waarvoor Gij grote dingen gedaan hebt, dat Gij U hebt verlost en in Uw verbond hebt opgenomen, Heere, zij zijn de Uwen, verlaat hen niet." De beledigde vader zegt bij zichzelf: "Mijn kind is dwaas en ondeugend, maar het is mijn kind en ik kan het niet verlaten."

d. Hij geeft te kennen op hoe hoge prijs hij de tegenwoordigheid van God stelt. Toen God zei: *Zou Mijn aangezicht moeten meegaan?* grijpt hij dit woord aan, als hetgeen waar hij niet zonder leven of bewegen kan, vers 15. *Indien Uw aangezicht niet meegaan zal, doe ons van hier niet optrekken.* Hij spreekt als iemand, die terugschrikt voor het denkbeeld om zonder Gods tegenwoordigheid voorwaarts te moeten gaan, wetende dat hun tochten niet veilig konden zijn, en hun legeringen niet lieflijk, indien God niet met hen was. Het is beter neer te liggen en te sterven in de woestijn, dan zonder Hem voorwaarts te gaan naar Kanaän. Zij, die Gods gunsten weten te waarderen, zijn het best toebereid om ze te ontvangen.

Merk op hoe het Mozes ernst is in deze zaak, hij bidt en smeekt als iemand, die niet afgewezen wil worden. "Hier zullen wij blijven, totdat wij Uw gunst deelachtig worden, " zoals Jakob: "Ik zal u niet laten gaan, tenzij gij Mij zegent." En merk op hoe hij al meer en meer concessies van God verkrijgt, de vriendelijke wenken die hij ontvangt maken hem nog dringender. Aldus moeten Gods genadige beloften en de genade, die Hij ons reeds schenkt, niet alleen ons geloof aanmoedigen, maar ons tot vurigheid opwekken in het gebed.

e. Hij besluit met een argument, ontleend aan Gods heerlijkheid, vers 16. " Waarbij zou *nu bekend worden* aan de volken, wier ogen op ons gevestigd zijn, *dat ik en Uw volk* (met hetwelk al mijn belangen vereenzelvigd zijn) *genade hebben gevonden in Uw ogen,* onderscheidende gunst, *die ons afgezonderd doet zijn van alle volken, die op de aardbodem zijn.* Hoe zal het blijken, dat wij in waarheid aldus geëerd zijn? *Is het niet daarbij, dat Gij met ons gaat?* Niets minder dan dat kan hieraan beantwoorden. Laat er nooit gezegd worden, dat wij een bijzonder volk zijn en hogelijk bevoorrecht, want wij staan slechts op gelijke bodem met de overigen van onze naburen, tenzij Gij *met ons gaat,* een engel met ons te zenden volstaat niet." Ongetwijfeld heeft Mozes in de geest gelet op de plaats, die woestijn, waarin God hen geleid had, en waarin zij voorzeker zullen dwalen en omkomen, indien God hen verlaat. Gods bijzondere tegenwoordigheid met ons in deze woestijn hier op aarde, door Zijn Geest en Zijn genade, om ons te leiden, te beschermen en te vertroosten, is het zekerste onderpand van Zijn bijzondere liefde tot ons en zal strekken tot Zijn eer en heerlijkheid, zowel als tot ons voordeel.

2. Merk op hoe hij wel slaagt. Hij verkreeg een verzekering van Gods gunst:

a. Voor hemzelf, vers 14. "Ik zal u geruststellen, Ik zal zorgen dat gij gerust kunt zijn omtrent deze zaak, gij zult voldaan zijn." Mozes is nooit in Kanaän gekomen en toch heeft Hij hem gedaan overeenkomstig de belofte, die Hij lang daarna aan Daniël heeft gegeven: "Gij, ga heen tot het einde, want gij zult rusten," Daniel 12:13.

b. Voor het volk om zijnentwil. Mozes was niet tevreden met het antwoord, dat alleen voor hemzelf gunst inhield, hij is niet gerust, of hij moet ook voor het volk een belofte verkrijgen. Godvruchtige, edelmoedige mensen achten het niet genoeg, dat zij zelf naar de hemel gaan, zij wensen, dat ook al hun vrienden er zullen komen. En ook hierin heeft Mozes overwonnen, vers 17. *Ook deze zaak, die gij gesproken hebt, zal Ik doen.* Mozes wordt niet berispt als een

onredelijke bedelaar, die met niets tevreden is, neen, hij wordt aangemoedigd. Zolang hij vraagt, geeft God, geeft mild, en verwijt hem niets. Zie de kracht van het gebed, en laat er u door opwekken om te vragen, te bidden, te zoeken en te kloppen aan te houden in het gebed, altijd te bidden en niet te vertragen. Zie de rijkdom van Gods goedheid, als Hij reeds veel gedaan heeft, is Hij toch bereid om nog meer te doen: ook deze zaak zal Ik doen-boven hetgeen wij kunnen bidden of denken. Zie in dit type het overwinnende van Christus voorbede, nu Hij eeuwig leeft om die voorbede te doen voor allen, die door Hem tot God komen, en zie de grond of oorzaak van dit overwinnen, het is zuiver en alleen Zijn eigen verdienste, niets in hen, voor wie Hij bidt, het is: daar gij genade hebt gevonden in Mijn ogen. En nu is de zaak tot stand gekomen, God is volkomen met hen verzoend, Zijn tegenwoordigheid in de wolkkolom keert tot hen terug, en zal met hen blijven. Alles is wederom wel, en van nu voortaan horen wij niet meer van het gouden kalf. Heere, wie is een God gelijk Gij, die de ongerechtigheid vergeeft?

II. Dit punt verkregen hebbende, bidt hij nu om *Gods heerlijkheid te mogen zien,* en wordt ook in deze zaak verhoord.

Merk op:

1. De ootmoedige bede van Mozes, vers 18. *Toon mij nu Uw heerlijkheid.* Mozes was nu onlangs bij God geweest op de berg, had daar geruime tijd vertoefd, en zo’n innige gemeenschap gesmaakt met God als ooit iemand aan deze zijde van de hemel gesmaakt heeft, en toch verlangt hij naar nog meer bekendheid met Hem. Hoewel zij, die krachtdadig geroepen zijn tot de kennis van God en tot gemeenschap met Hem, niets anders verlangen dan God, verlangen zij echter al meer en meer van Hem totdat zij er toe komen om te kennen, gelijk zij gekend zijn. Mozes had verwonderlijk bij God overwonnen voor de ene gunst na de andere en zijn voorspoed in het gebed gaf hem vrijmoedigheid om nog altijd voort te gaan met God te zoeken. Hoe meer hij had, hoe meer hij vroeg. Als wij ons in een goede gemoedsstemming bevinden voor de troon van de genade dan moeten wij trachten die te behouden en te gebruiken, en het ijzer smeden terwijl het heet is. Toon mij Uw heerlijkheid. Doe mij haar zien, zoals er eigenlijk staat in het oorspronkelijke. "Maak haar op de een of andere wijze zichtbaar voor mij, en stel mij instaat het gezicht er van te kunnen verdragen." Niet alsof hij zo onwetend was om te denken, dat het wezen van God met lichamelijke ogen gezien kon worden, maar, tot nu toe slechts een stem uit de wolk- en vuurkolom gehoord hebbende, begeert hij thans een voorstelling te zien van de Goddelijke heerlijkheid, zulk een als God geschikt achtte om er hem mee te begunstigen. Het was niet voegzaam, dat het volk enigerlei gelijkenis zou zien, als de Heere tot hen sprak, opdat zij zich niet zouden verderven, maar hij hoopte, dat het zien van zo’n gelijkenis voor hem dat gevaar niet zou opleveren. Het was iets meer dan hij tot nu toe gezien had, dat Mozes begeerde. Indien dit zuiver en alleen was tot ondersteuning van zijn geloof en zijn Godsvrucht, dan was die begeerte loffelijk, maar er was misschien wel een bijmengsel in van menselijke zwakheid. God wil dat wij wandelen door geloof, niet door aanschouwen in deze wereld, en het geloof is uit het gehoor. Sommigen denken dat Mozes een gezicht begeerde te hebben op Gods heerlijkheid als een teken, dat Hij verzoend was, en als een onderpand van de tegenwoordigheid, die Hij hem had beloofd, maar dat hij niet wist wat hij vroeg.

2. Het genaderijk antwoord van God op deze bede.

A. Hij weigerde hetgeen niet voegzaam was om toegestaan te worden, en wat Mozes niet kon dragen, vers 20. Gij *zoudt Mijn aangezicht niet kunnen zien.* Een volkomen ontdekking van de heerlijkheid Gods zou de vermogens van ieder sterfelijk mens, zelfs ook van Mozes, overweldigen en hem overstelpen. De mens is gering, is dit onwaardig, zwak, en hij zou het niet kunnen verdragen, schuldig, en kan niet anders dan het vrezen. Het is uit medelijden met onze zwakheid, dat God "het vlakke van Zijn troon vasthoudt, en er Zijn wolk over spreidt" Job 26:9. God had hier gezegd, hier, dat is in deze wereld, dat *Zijn aangezicht niet gezien zal worden,* vers 23. Dat is een eer, die voor de toekomende staat is weggelegd om het eeuwig geluk uit te maken van heilige zielen. Indien de mensen in deze staat wisten wat het is, zij zouden er zonder niet tevreden kunnen leven. Er is een kennen en genieten van God, waarop wij moeten wachten, totdat wij in een andere wereld zijn gekomen, waar wij "Hem zullen zien gelijk Hij is," 1 Johannes 3:2. Laat ons intussen de hoogte van hetgeen wij van God weten aanbidden, en de diepte van hetgeen wij niet weten. Lang tevoren had Jakob er met verwondering van gesproken, dat hij God had gezien van aangezicht tot aangezicht en dat toch zijn ziel gered was. Genesis 32:30. De zondige mens vreest het gezicht van God als zijn Rechter, maar heilige zielen, "door de Geest des Heeren naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd zijnde, aanschouwen met ongedekt aangezicht de heerlijkheid des Heeren," 2 Corinthiërs 3:18.

B. Hij stond hem toe hetgeen hem overvloedig kon voldoen.

a. Hij zou horen wat hem genoegen zou doen, vers 19. *Ik zal al Mijn goedheid voorbij uw aangezicht laten gaan.* Hij had hem heerlijke voorbeelden gegeven van Zijn goedheid door met Israël verzoend te zijn, maar dat was slechts goedheid in de stroom nu zal Hij hem goedheid tonen in de bron, *al Zijn goedheid.* Dit was een voldoende verhoring van zijn bede: "Toon mij Uw heerlijkheid," zegt Mozes, "Ik zal u Mijn goedheid tonen," zegt God. Gods goedheid is Zijn heerlijkheid, en Hij wil dat wij Hem kennen aan de heerlijkheid van Zijn genade, meer dan aan de heerlijkheid van Zijn majesteit, want wij moeten "vrezend komen tot de Heere en tot Zijn goedheid," Hosea 3:5. Wat inzonderheid de heerlijkheid is van Gods goedheid is de vrijmacht er van, dat Hij genadig zal zijn wie Hij genadig zal zijn, dat Hij, als volstrekt Eigenaar het verschil zal maken, dat Hem behaagt bij het verlenen van Zijn gaven, niemands schuldenaar is en aan niemand rekenschap behoeft te geven. (Mag Hij met het Zijne niet doen wat Hij wil?) dat ook al Zijn redenen voor genade ontleend zijn aan Hemzelf, niet aan enigerlei verdienste in Zijn schepselen, gelijk Hij zich ontfermt over wie Hij wil, zo ontfermt Hij zich omdat Hij het wil. Er is nooit gezegd: Ik zal toornig zijn op wie Ik toornig zijn zal, want Zijn toorn is altijd rechtvaardig en heilig, maar: Ik zal genadig zijn wien Ik genadig ben, want Zijn genade is altijd vrij. Nooit veroordeelt Hij naar voorrecht, maar wèl behoudt Hij naar voorrecht. De apostel haalt dit aan in Romeinen 9:15, als antwoord aan hen, die God beschuldigen van onrechtvaardigheid in Zijn geven van genade aan sommigen, terwijl Hij haar aan anderen rechtvaardig onthoudt.

b. Mozes zal zien wat hij zal kunnen dragen en wat hem genoeg zal zijn. De zaak wordt zo geschikt, dat Mozes veilig en toch ook voldaan zal zijn.

Ten eerste. Veilig in een kloof van de steenrots, vers 21-22, daar was hij beschut tegen het verblindend licht en het verterend vuur van Gods heerlijkheid. Dat was de steenrots in Horeb, waaruit water kwam, en waarvan gezegd is: en de steenrots was Christus, 1 Corinthiërs 10:4. Het is in de kloof van die steenrots, waarin wij beveiligd zijn tegen de toorn Gods die ons anders zou verteren, God zelf zal hen beschermen, die daar aldus verborgen zijn. En het is

alleen door Christus, dat wij kennis hebben van de heerlijkheid Gods. Alleen diegenen kunnen haar zien tot hun vertroosting die staan op deze rots en er een toevlucht in gevonden hebben.

Ten tweede. Hij was tevreden met een gezicht op Zijn achterste delen vers 23. Hij zou meer van God zien dan ooit iemand op aarde van Hem gezien heeft, maar niet zoveel als diegenen van Hem zien, die in de hemel zijn. Het aangezicht van de mens is de zetel van majesteit, en de mensen worden gekend aan hun gelaat, daarin hebben wij het volle gezicht op de mensen. Dat gezicht op God mocht Mozes niet hebben maar wel zo'n gezicht als wij hebben van een mens, die ons voorbij is gegaan, zodat wij slechts zijn rug zien, zodat wij (gelijk wij zeggen) een blik op hem hebben. Er kan van ons niet gezegd worden dat wij op God zien, maar veeleer dat wij naar Hem zien, Genesis 16:13, want wij zien duister door een spiegel, als wij zien wat God heeft gedaan in Zijn werken, de gangen bemerken van onze God, onze Koning, dan zien wij, als het ware, Zijn achterste delen. De besten kennen aldus slechts ten dele, en wij kunnen onze spraak niet ordenen betreffende God vanwege duisternis, niet meer dan wij een mens kunnen beschrijven, wiens aangezicht wij nooit gezien hebben. Nu werd aan Mozes slechts vergund de achterste delen te zien, maar lang daarna toen hij getuige was van Christus verheerlijking op de berg, zag hij Zijn gelaat, Zijn aangezicht blinken als de zon. Als wij getrouw gebruik maken van de ontdekkingen die God van zich geeft, terwijl wij hier zijn zal ons weldra een heerlijker tafereel geopend worden, want wie heeft, aan die zal gegeven worden.

HOOFDSTUK 34

1 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Houw u twee stenen tafelen, gelijk de eerste waren, zo zal Ik op de tafelen schrijven dezelfde woorden, die op de eerste tafelen geweest zijn, die gij gebroken hebt.
2 En wees bereid tegen den morgenstond; dat gij in den morgenstond op den berg Sinai klimt, en stel u aldaar voor Mij, op den top des bergs.
3 En niemand zal met u opklimmen; dat er ook niemand gezien worde op den gansen berg; ook het kleine vee, noch runderen zullen tegenover dezen berg niet weiden.
4 Toen hieuw hij twee stenen tafelen, gelijk de eerste; en Mozes stond des morgens vroeg op, en klom op den berg Sinai, gelijk als hem de HEERE geboden had; en hij nam de twee stenen tafelen in zijn hand.
5 De HEERE nu kwam nederwaarts in een wolk, en stelde Zich aldaar bij hem; en Hij riep uit den Naam des HEEREN.
6 Als nu de HEERE voor zijn aangezicht voorbijging, zo riep Hij: HEERE, HEERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid.
7 Die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden, Die de ongerechtigheid, en overtreding, en zonde vergeeft; Die den schuldige geenszins onschuldig houdt, bezoekende de ongerechtigheid der vaderen aan de kinderen, en aan de kindskinderen, in het derde en vierde lid.
8 Mozes nu haastte zich en neigde het hoofd ter aarde, en hij boog zich.
9 En hij zeide: Heere! indien ik nu genade gevonden heb in Uw ogen, zo ga nu de Heere in het midden van ons, want dit is een hardnekkig volk; doch vergeef onze ongerechtigheid en onze zonde, en neem ons aan tot een erfdeel!
10 Toen zeide Hij: Zie, Ik maak een verbond; voor uw ganse volk zal Ik wonderen doen, die niet geschapen zijn op de ganse aarde, noch onder enige volken; alzo dat dit ganse volk, in welks midden gij zijt, des HEEREN werk zien zal, dat het schrikkelijk is, hetwelk Ik met u doe.
11 Onderhoudt gij hetgeen Ik u heden gebiede! zie, Ik zal voor uw aangezicht uitdrijven de Amorieten, en de Kanaanieten, en de Hethieten, en de Ferezieten, en de Hevieten, en de Jebusieten.
12 Wacht u, dat gij toch geen verbond maakt met den inwoner des lands, waarin gij komen zult; dat hij misschien niet tot een strik worde in het midden van u.
13 Maar hun altaren zult gijlieden omwerpen, en hun opgerichte beelden zult gij verbreken, en hun bossen zult gij afhouwen.
14 (Want gij zult u niet buigen voor een anderen god; want des HEEREN Naam is Ijveraar! een ijverig God is Hij!)
15 Opdat gij misschien geen verbond maakt met den inwoner van dat land; en zij hun goden niet nahoereren, noch hun goden offerande doen, en hij u nodigende, gij van hun offerande etet.
16 En gij voor uw zonen vrouwen neemt van hun dochteren; en hun dochteren, haar goden nahoererende, maken, dat ook uw zonen haar goden nahoereren.
17 Gij zult u geen gegoten goden maken.
18 Het feest der ongezuurde broden zult gij houden; zeven dagen zult gij ongezuurde broden eten, gelijk Ik u geboden heb, ter gezetter tijd der maand Abib; want in de maand Abib zijt gij uit Egypte uitgegaan.
19 Al wat de baarmoeder opent, is Mijn; ja, al uw vee, dat mannelijk zal geboren worden, openende de baarmoeder van het grote en kleine vee.

20 Doch den ezel, die de baarmoeder opent, zult gij met een stuk klein vee lossen; maar indien gij hem niet zult lossen, zo zult gij hem den nek breken. Al de eerstgeborenen uwer zonen zult gij lossen, en men zal voor Mijn aangezicht niet ledig verschijnen.
21 Zes dagen zult gij arbeiden, maar op den zevenden dag zult gij rusten; in den ploegtijd en in den oogst zult gij rusten.
22 Het feest der weken zult gij ook houden, zijnde het feest der eerstelingen van den tarweoogst, en het feest der inzameling, als het jaar om is.
23 Al wat mannelijk is onder u zal driemaal in het jaar verschijnen voor het aangezicht des Heeren HEEREN, den God van Israel.
24 Wanneer Ik de volken voor uw aangezicht uit de bezitting zal verdrijven, en uw landpalen verwijden, dan zal niemand uw land begeren, terwijl gij henen opgaan zult, om te verschijnen voor het aangezicht des HEEREN uws Gods, driemaal in het jaar.
25 Gij zult het bloed van Mijn slachtoffer niet offeren met gedesemd brood; het slachtoffer van het paasfeest zal ook niet vernachten tot den morgen.
26 De eerstelingen van de eerste vruchten uws lands zult gij in het huis des HEEREN uws Gods brengen. Gij zult het bokje in de melk zijner moeder niet koken.
27 Verder zeide de HEERE tot Mozes: Schrijf u deze woorden; want naar luid dezer woorden heb Ik een verbond met u en met Israel gemaakt.
28 En hij was aldaar met den HEERE, veertig dagen en veertig nachten; hij at geen brood, en hij dronk geen water; en Hij schreef op de tafelen de woorden des verbonds, de tien woorden.
29 En het geschiedde, toen Mozes van den berg Sinai afging (de twee tafelen der getuigenis nu waren in de hand van Mozes, als hij van den berg afging), zo wist Mozes niet, dat het vel zijns aangezichts glinsterde, toen Hij met hem sprak.
30 Als nu Aaron en al de kinderen Israels Mozes aanzagen, ziet, zo glinsterde het vel zijns aangezichts; daarom vreesden zij tot hem toe te treden.
31 Toen riep Mozes hen; en Aaron, en al de oversten in de vergadering keerden weder tot hem; en Mozes sprak tot hen.
32 En daarna traden al de kinderen Israels toe; en hij gebood hun al wat de HEERE met hem gesproken had op den berg Sinai.
33 Alzo eindigde Mozes met hen te spreken, en hij had een deksel op zijn aangezicht gelegd.
34 Doch als Mozes voor het aangezicht des HEEREN kwam, om met Hem te spreken, zo nam hij het deksel af, totdat hij uitging; en nadat hij uitgegaan was, zo sprak hij tot de kinderen Israels, wat hem geboden was.
35 Zo zagen dan de kinderen Israels het aangezicht van Mozes, dat het vel van het aangezicht van Mozes glinsterde; derhalve deed Mozes het deksel weder op zijn aangezicht, totdat hij inging om met Hem te spreken.

In het vorige hoofdstuk heeft God aan Mozes Zijn verzoening met Israël te kennen gegeven, en hier geeft Hij er de bewijzen van door Zijn verbond en gemeenschap met hen te vestigen. Wij hebben in dit hoofdstuk vier voorbeelden van Zijn vernieuwde gunst jegens hen.

I. De bevelen, die Hij aan Mozes geeft om de volgende morgen op de berg te komen, en twee stenen tafelen mee te brengen, vers 1-4.

II. Zijn ontmoeten van hem aldaar en het uitroepen van zijn naam, vers 5.

III. De instructies, die Hij hem aldaar gaf, en zijn omgang met hem gedurende veertig dagen, zonder tussenpoos, vers 10-28

IV. De eer, die Hij op hem legde, toen Hij hem met blinkend aangezicht naar beneden zond, vers 29-35. En in dit alles handelde God met Mozes als openbaar persoon en middelaar tussen Hem en Israël en als een type van de grote Middelaar.

Exodus 34:1-4

Het verdrag, dat gesloten stond te worden tussen God en Israël, plotseling verbroken door hun aanbidden van het kalf. Nu de vrede hersteld was, moeten de onderhandelingen er over opnieuw aanvangen, niet bij het punt waar zij gebleven waren, maar van voren af aan. Zo moeten afvalligen zich bekeren en de eerste werken doen, Openbaring 2:5.

1. Mozes moet zich bereiden voor het vernieuwen van de tafelen, vers 1. Tevoren had God zelf in de tafelen voorzien en er op geschreven, thans moet Mozes zich de tafelen houwen en God zal er alleen op schrijven. Zo waren, bij het eerste schrijven van de wet op het hart van de mens in de staat van de onschuld, zowel de tafelen als het schrift het werk van God maar toen die tafelen door de zonde verbroken en het schrift uitgewist werd, en de Goddelijke wet bewaard moest blijven in de Schrift, heeft God gebruik gemaakt van de dienst van de mensen, en wel het eerst van Mozes. Maar de profeten en apostelen hebben slechts de tafelen gehouwen, als het ware, het schrift was nog Gods schrift, want alle Schrift is van God ingegeven. Toen God met hen verzoend was, gebood Hij dat de tafelen vernieuwd moesten worden, hetgeen ons duidelijk zegt:

a. Dat zelfs onder het Evangelie van de vrede en verzoening met God door Christus, (waarvan Mozes bemiddeling een type was) de zedelijke wet voor de gelovigen verbindend is gebleven. Christus heeft ons wel verlost van de vloek van de wet, maar niet van het gebod ervan, want wij zijn nog onder de wet van Christus. Toen onze Heiland in Zijn bergrede de zedelijke wet verklaarde en haar bevrijdde van de verdorven uitleggingen, waarmee de schriftgeleerden en Farizeen haar hadden verbroken, Mattheus 5:19, heeft Hij in werkelijkheid de tafelen vernieuwd en ze gelijk gemaakt aan de eerste dat is: de wet tot haar oorspronkelijke bedoeling teruggebracht.

b. Dat het beste blijk en bewijs dat wij vergeving van zonde en vrede met God hebben daarin bestaat, dat de wet in ons hart is geschreven. Het eerste teken, dat God gaf van Zijn verzoening met Israël, was het vernieuwen van de tafelen van de wet, en zo is het eerste artikel van het nieuwe verbond: Ik zal Mijn wet in uw hart schrijver, Hebreeën 8:10, en dan volgt in vers 12 :Want Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn.

c. Dat wij, zo wij willen dat God de wet in ons hart schrijft, ons hart moeten bereiden om dat schrift te ontvangen. Het stenen hart moet gehouwen worden door overtuiging van en verootmoediging over zonde, Hosea 6:5. De overvloed van boosheid moet afgelegd worden, Jakobus 1:21, het hart moet effen wezen, zodat het woord er plaats in kan vinden. Dienovereenkomstig heeft Mozes de tafelen van steen of van lei, want ze waren zo dun en licht, dat Mozes ze beide in zijn hand kon dragen, uitgehouwen, en wat hun afmetingen betreft, die moeten iets kleiner-misschien niet veel- geweest zijn dan de ark, waarin zij neergelegd werden, dus ruim een meter lang, en drie vierde breed. Er schijnt niets bijzonder kunstigs geweest te zijn in de vorm, want er was niet veel tijd voor. Mozes was er mee gereed om ze de volgende morgen mee te nemen naar de berg. Hun schoonheid moeten zij niet hebben van de mens, maar van de vinger Gods.

2. Mozes moet wederom naar de top van de berg gaan en zich daar voor God stellen, vers 2. Hoewel de afwezigheid van Mozes en zijn langdurig verblijf op de berg nu onlangs de aanleiding waren van hun maken van het gouden kalf, heeft God daarom Zijn maatregelen niet veranderd, neen, hij moet op de berg komen en er even lang vertoeven als tevoren, om nu te

zien of zij geleerd hadden te wachten. Om het volk eerbied in te boezemen wordt hun bevolen op een afstand te blijven, en niemand moet met Mozes op de berg gaan, vers 3. Zij hadden gezegd Hoofdstuk 32:1. *Wij weten niet wat hem geschied zij*, en God wil het hun niet doen weten. Zo stond Mozes dan *des morgens vroeg op*, vers 4, om naar de bestemde plaats te gaan om te tonen hoe begerig hij was om zich voor God te stellen, en dat hij geen tijd wilde verliezen. Het is goed om ons vroegtijdig tot oefening van de Godsvrucht te begeven, de morgenstond is voor die oefening even gunstig als voor de beoefening van letteren of wetenschap.

Exodus 34:5-9

Niet zodra was Mozes op de top van de berg, of God ontmoette er hem, vers 5. *De Heere kwam nederwaarts* door een zichtbaar teken van Zijn tegenwoordigheid en tentoonspreiding van Zijn heerlijkheid. Zijn neerkomen duidt Zijn goedheid, Zijn inschikkelijkheid aan, Hij vernedert zich om kennis te nemen van hen die zich verootmoedigen om met Hem te wandelen, Psalm 113:6. Heere, wat is de mens, dat Gij hem aldus bezoekt? Hij kwam neerwaarts in de wolk, waarschijnlijk wel de wolkkolom, die tot nu toe vóór Israël was heengegaan en de dag tevoren Mozes ontmoet had aan de deur van de tent van de samenkomst. Deze wolk moest Mozes vervullen met eerbied en ontzag, opdat de gemeenzaamheid, die hem toegestaan was, geen minachting zou baren. De discipelen werden bevreesd, als die in de wolk ingingen. Dat Hij een wolk tot Zijn tent maakte gaf te kennen dat, hoewel Hij veel van zichzelf bekendmaakte, er echter nog veel meer verborgen bleef. Merk nu op:

I. Hoe God *Zijn naam uitriep,* vers 6, 7. Hij deed het "in transitu-als Hij hem voorbijging." Een bepaald en blijvend zien van God is weggelegd voor de toekomende staat, het beste wat wij in deze wereld hebben is slechts voorbijgaand. God deed nu wat Hij daags tevoren aan Mozes beloofd had namelijk dat Zijn heerlijkheid hem zou voorbijgaan, Hoofdstuk 33:22. Hij *riep de naam van de Heere uit,* de naam waarmee Hij zich bekend wilde maken. Hij had zich aan Mozes bekendgemaakt in de heerlijkheid van Zijn zelfbestaan en zelfgenoegzaamheid, toen Hij die naam uitriep: *Ik ben, die Ik ben,* thans maakt Hij zich bekend in de heerlijkheid van Zijn genade en goedheid en algenoegzaamheid. Nu God een tweede editie van de wet zal geven, laat Hij deze bekendmaking er als voorrede aan voorafgaan. Want het is Gods genade en goedertierenheid, die de wet geeft. De vergeving van Israëls zonde in hun aanbidding van het gouden kalf zal nu bezegeld worden en door Zijn verklaring zal God hun bekendmaken, dat Hij vergeving schonk, "ex mero motu-bloot en alleen uit Zijn eigen welbehagen," niet om wille van hun verdienste, maar uit Zijn eigen neiging om te vergeven. De uitroeping er van duidt de algemene uitgestrektheid aan van Gods genade, Hij is niet slechts goed voor Israël, maar goed voor allen, laat allen dit opmerken. Wie oren heeft om te horen, die hore en wete en gelove.

1. Dat de God, met wie wij te doen hebben, een grote God is. Hij is Jehovah, de Heere, die Zijn bestaan heeft in en uit zichzelf en de fontein is van alle zijn, "Jehova El, de Heere, de sterke God," een God van almachtige kracht, en de oorsprong van alle kracht en macht. Dit wordt uitgesproken vóór de tentoonspreiding van Zijn genade, om ons te leren zelfs van Gods genade en goedheid te spreken met grote ernst en een heilig ontzag, en om ons aan te moedigen op die goedertierenheid te steunen en te betrouwen. Het is de goedertierenheid niet van een mens, die broos en zwak, vals en wispelturig is, maar de goedertierenheid des Heeren, van de Heere God, en daarom zijn het gewisse weldadigheden, vrijmachtige goedertierenheden, goedertierenheden, die vertrouwd maar niet verzocht, dat is: misbruikt mogen worden.

2. Dat Hij een goede God is. Zijn grootheid en goedheid verklaren elkaar. Opdat de verschrikking van Zijn grootheid ons niet zal doen vrezen, wordt ons gezegd hoe goed Hij is, en opdat wij van Zijn goedheid geen misbruik zullen maken, door een al te grote vrijmoedigheid, die dan in vrijpostigheid ontaardt, wordt ons gezegd hoe groot Hij is. Vele woorden zijn hier als opeengehoopt, om ons bekend te maken met en te overtuigen van Gods goedheid en om te tonen hoezeer Zijn goedheid zowel Zijn heerlijkheid als Zijn verlustiging is, en toch zonder onnodige herhaling.

A. Hij is "barmhartig." Dit duidt Zijn medelijden aan, Zijn ontferming als van een vader over zijn kinderen. Dit wordt het eerst genoemd, omdat het het eerste rad is in al de voorbeelden van Gods liefde en welbehagen in de gevallen mens, wiens rampzaligheid hem tot een voorwerp maakt van medelijden, Richteren 10:16, Jesaja 63:9. Laat ons dan geen harde gedachten hebben van God en geen harde harten voor onze broeders.

B. Hij is "genadig." Dit duidt beide vrijwilligheid en vriendelijkheid aan, het geeft te kennen dat Hij niet slechts medelijden heeft met Zijn schepselen, maar een welgevallen in hen en in goeddoen aan hen, en wel uit eigen beweging, en niet om iets dat in hen is. Zijn barmhartigheid is genade, vrije genade, dit leert ons niet slechts meedogend te zijn maar ook vriendelijk en beleefd, 1 Petrus 3:8.

C. Hij is "lankmoedig." Dit is een deel van Gods goedheid, dat door de slechtheid van de zondaars nodig wordt. Israël had dit nodig gemaakt, zij hebben Zijn geduld op de proef gesteld en ervaren. Hij is lankmoedig, dat is: traag tot toorn, en wacht met de uitoefening van Zijn gerechtigheid, Hij wacht om genadig te zijn, en verlengt de tijd voor de aanbieding van Zijn genade.

D. Hij is "groot van weldadigheid en waarheid." Dit duidt overvloedige goedheid aan, die onze verdienste, ons denken en ons spreken te boven gaat. De bronnen van de genade zijn altijd vol, de stromen van de genade zijn steeds vloeiende, er is in God genade genoeg, genade voor allen, genade voor ieder, genoeg voor altijd. Het duidt beloofde goedheid aan, goedheid en waarheid tezamen gevoegd, goedheid verbonden door belofte, en Zijn getrouwheid, verpand als waarborg er van. Hij doet niet slechts goed, maar door Zijn belofte wekt Hij onze verwachting er van op, zelfs verplicht Hij zich om genade te betonen.

E. Hij "bewaart de weldadigheid aan vele duizenden." Dit geeft te kennen:

a. Genade, die zich uitstrekt over duizenden van mensen, als Hij aan sommigen geeft, houdt Hij nog over voor anderen, en is nooit uitgeput. Hij heeft genade genoeg voor al de duizenden van Israël als zij vermenigvuldigd zijn, als het zand van de zee zullen wezen in menigte.

b. Genade als bij onvervreemdbaar erfrecht vastgesteld op duizenden van geslachten, waarop de einden van de eeuwen gekomen zijn, ja de lijn daarvan loopt parallel met de eeuwigheid zelf.

F. Hij vergeeft "ongerechtigheid, overtreding en zonde." De vergevende genade wordt in bijzonderheden genoemd, omdat daarin de Goddelijke genade het meest verheerlijkt wordt en omdat deze het is, die de deur opent voor alle andere gaven van de Goddelijke genade, en omdat Hij daar nu onlangs zo’n groot bewijs van had gegeven. Hij vergeeft misdaden van allerlei soort: ongerechtigheid, overtreding en zonde, Hij vermenigvuldigt Zijn vergeving en bij Hem is veel verlossing.

3. Dat Hij een heilig en rechtvaardig God is. Want:

a. Hij houdt de schuldige geenszins voor onschuldig. Sommigen lezen dit zo dat er een verzachting in de toorn door wordt te kennen gegeven, zelfs als Hij straft: "Als Hij ontledigt, zal Hij niet geheel woest maken," dat is: "Hij gaat niet over tot het uiterste, zodat er geen herstel meer is." Zoals wij het lezen, moeten wij het zo verklaren, dat Hij voor de schuldigen

geenszins de ogen sluit, alsof Hij geen kennis nam van hun zonde. Of wel: Hij zal de onboetvaardige schuldigen, die nog voortgaan in hun zonde, niet onschuldig houden, Hij zal de schuldigen niet onschuldig houden zonder dat aan Zijn gerechtigheid wordt voldaan en zonder de noodzakelijke verdediging van de eer van Zijn regering.

b. Hij bezoekt de ongerechtigheid van de vaderen aan de kinderen. Hij kan het rechtvaardig doen, want alle zielen zijn van Hem, en er is in de zonde een boosheid die het bloed bederft. Soms zal Hij het doen, inzonderheid tot straf van afgodendienaars. Aldus toont Hij Zijn haat tegen de zonde en Zijn misnoegen er over, toch zal Hij niet eeuwig de toorn behouden, maar bezoekt de ongerechtigheid slechts tot aan het derde en vierde geslacht, terwijl Hij weldadigheid bewaart voor duizenden. En dit is Gods naam tot in eeuwigheid, en dit is Zijn gedachtenis van geslacht tot geslacht.

II. Hoe Mozes deze bekendmaking, die God van zichzelf heeft gedaan heeft ontvangen. Het schijnt dat Mozes dit als een genoegzame verhoring heeft beschouwd van zijn bede, dat God hem Zijn heerlijkheid zou tonen, want wij lezen niet, dat hij in de kloof van de steenrots is gegaan, om vandaar het gezicht te hebben op Gods achterste delen. Misschien was dit hem genoeg en begeerde hij niets meer, gelijk wij ook niet lezen dat Thomas zijn hand in Christus zijde heeft gestoken, hoewel Christus hem uitnodigde om dit te doen. Nu God aldus Zijn naam heeft uitgeroepen, zegt Mozes: "Het is genoeg, ik verwacht niets meer totdat ik in de hemel kom," tenminste heeft hij het niet behoorlijk geacht te verhalen wat hij gezien heeft. Nu wordt ons hier gezegd:

1. Welke indruk het op hem gemaakt heeft vers 8. *Mozes nu haastte en neigde het hoofd ter aarde en hij boog zich.* Hiermede gaf hij te kennen:

a. Zijn nederige eerbied en aanbidding van Gods heerlijkheid, Hem de ere gevende van die naam, welke Hij aldus heeft uitgeroepen. Zelfs de goedheid van God moet door ons met diepe eerbied en heilig ontzag worden beschouwd.

b. Zijn blijdschap in de ontdekking, die God van zichzelf heeft gedaan, en zijn dankbaarheid er voor. Wij hebben reden om dankbaar Gods goedheid jegens ons te erkennen, niet slechts in de voorbeelden, die Hij er ons van gegeven heeft, maar ook in de bekendmaking, die Hij er van gedaan heeft door Zijn woord, niet slechts dat Hij ons genadig is en zijn zal, maar dat het Hem behaagt het ons te doen weten.

c. Zijn heilige onderworpenheid aan de wil van God, ons bekend gemaakt in deze verklaring, instemmende met Zijn gerechtigheid, zowel als met Zijn genade, zichzelf en Zijn volk Israël stellend onder het bestuur en de leiding van zo’n God zoals Jehovah zich nu bekend heeft gemaakt. Laat deze God onze God zijn, eeuwiglijk en altoos.

2. Welk gebruik hij er van heeft gemaakt. Onmiddellijk heeft hij er een gebed op gegrond vers 9, en een zeer ernstig, liefdevol gebed is het:

a. Om de tegenwoordigheid van God met Zijn volk Israël in de woestijn: *Heere, indien ik nu genade gevonden heb in Uw ogen, zo ga nu de Heere in het midden van ons,* want Uw tegenwoordigheid is alles in alles voor onze veiligheid en onze voorspoed.

b. Om vergeving van zonde, *vergeef onze ongerechtigheid en onze zonde,* want anders kunnen wij niet verwachten, dat Gij met ons zult gaan. En:

c. Om de voorrechten van een bijzonder volk. *"Neem ons aan tot een erfdeel,* waarop Gij bijzonder het oog zult hebben, waarover Gij zorg zult hebben, en waarin Gij U zult verlustigen." Deze dingen had God reeds aan Mozes beloofd, er hem de verzekering van gegeven, en toch bidt hij erom, niet als twijfelend aan de oprechtheid van Gods schenkingen maar als iemand, die ze gaarne bevestigd wil zien. Gods beloften zijn bedoeld en bestemd, niet om ons gebed te doen ophouden, maar om er ons in te besturen en toe aan te moedigen. Zij, die goede hoop hebben door genade, dat hun zonden vergeven zijn moeten toch blijven bidden om vergeving, om de vernieuwing van hun vergeving, en om er al meer en meer de verzekerdheid van te hebben in hun ziel. Hoe meer wij zien van Gods goedheid, hoe meer wij ons moeten schamen om onze zonden en hoe meer begerig wij moeten zijn om deel te hebben aan die goedheid. God had aan het einde van de bekendmaking gezegd, dat Hij *de ongerechtigheid aan de kinderen zou bezoeken,* en dit nu bidt Mozes af: Heere, vergeef hun niet slechts, maar ook hun kinderen, en laat onze verbondsbetrekking met U als een erfdeel overgaan op ons nageslacht. Zo heeft Mozes als een man, aan wie het algemeen welzijn werkelijk ter harte gaat, gebeden zelfs voor de kinderen, die nog geboren moesten worden. Maar het is wel een vreemde pleitgrond, die hij aanvoert: *want dit is een hardnekkig volk.* God had dit als een reden gegeven, waarom Hij niet met hen wilde gaan, Hoofdstuk 33:3. "Ja", zegt Mozes, "daarom juist is het nodig, dat Gij met ons gaat, want hoe slechter zij zijn hoe nodiger Uw tegenwoordigheid onder hen is, hoe meer behoefte zij hebben aan Uw tegenwoordigheid en genade om hen beter te maken." Mozes ziet hen zo hardnekkig, dat hij voor zich evenmin geduld als macht heeft om met hen te handelen. "Daarom, Heere, kom Gij onder ons, en blijf met ons, want anders zullen zij nooit ontzag blijven behouden. Gij zult hen sparen en verdragen want Gij zijt God, en geen mens, Hosea 11:9.

Exodus 34:10-17

Nu de verzoening tot stand gekomen is wordt er een verbond van vriendschap gemaakt tussen God en Israël. De verraders zijn niet slechts begenadigd, maar bevorderd en wederom tot gunstgenoten gemaakt. Wèl mag de verzekering daarvan ingeleid worden door het woord: "Zie," een woord, dat aandacht en bewondering aanduidt. Zie, Ik maak een verbond. Toen het verbond verbroken werd, was het Israël, dat het verbrak, nu het staat vernieuwd te worden, is het God, die het maakt. Indien er twist is, moeten wij er al de schuld van dragen, als er vrede is, moet aan God al de eer en heerlijkheid er voor worden toegebracht. Hier nu is:

1. Gods deel van het verbond, wat Hij voor hen doen zal, vers 10,11.

a. In het algemeen. Voor uw ganse volk zal Ik wonderen doen. Verbondszegeningen zijn wonderen, Psalm 98:1, wonderen in het rijk van de genade, die, welke hier vermeld worden, waren wonderen in het rijk van de natuur: het opdrogen van de Jordaan het stilstaan van de zon, enz. In waarheid wonderen, want zij waren zonder precedent, zonder voorbeeld, die niet geschapen zijn op de ganse aarde, zij waren de vreugde van Israël en de bevestiging van hun geloof. Uw volk zal zien en erkennen des Heeren werk. En zij waren de schrik van hun vijanden, het is schrikkelijk, wat Ik doen zal. Ja, zelfs Gods eigen volk zal ze zien met verbazing.

b. In het bijzonder: *Ik zal voor uw aangezicht uitdrijven de Amorieten.* Als Koning van de volken rukt God sommigen uit om anderen te planten, als Koning van de heiligen maakte Hij plaats voor de wijnstok, die Hij heeft overgebracht uit Egypte, Psalm 80:9, 10. Aan Israëls belangen worden koninkrijken opgeofferd, Jesaja 43:3, 4.

2. Hun deel van het verbond: *Onderhoudt gij hetgeen, dat Ik u heden gebied.* Wij kunnen het voorrecht, de weldaad, van de beloften niet verwachten, tenzij wij nauwgezet de geboden onderhouden. De twee grote geboden zijn:

A. *Gij zult u niet buigen voor een andere God,* vers 14, geen Goddelijke eer bewijzen aan enig schepsel, of aan enigerlei naam, een schepsel van de verbeelding. Er wordt een goede reden aan toegevoegd: het is op uw risico zo gij het doet, want de Heere, wiens naam is IJveraar, is een ijverig God, even gevoelig voor de zaken van Zijn Godsdienst, als de man voor de eer van het huwelijksbed. Jaloersheid wordt de grimmigheid des mans genoemd, Spreuken 6:34, maar zij is Gods heilig en rechtvaardig ongenoegen. Diegenen kunnen God niet op de rechte wijze aanbidden, die niet Hem alleen aanbidden.

B. "Gij zult u geen gegoten goden maken, vers 17, gij zult de waren God niet door of in beelden aanbidden." Dat was de zonde, waarin zij nu onlangs waren gevallen, en daarom worden zij daar inzonderheid tegen gewaarschuwd.

Om deze twee geboden worden hier omheiningen gemaakt:

a. Opdat zij niet in verzoeking zouden komen andere goden te aanbidden, moeten zij niet in betrekking komen van verwantschap of vriendschap met hen, die het deden, vers 12. "Wacht u, want gij bevindt u in de proeftijd, het is een zonde, waartoe gij neiging hebt, en die u lichtelijk zal omringen, weest dus zeer op uw hoede, en onthoudt u zorgvuldig van alle schijn van dit kwaad, of van een naderen er toe, dat gij toch geen verbond maakt met de inwoners des

lands." Indien God, in vriendelijkheid voor hen, de Kanaänieten uitdreef, dan behoren zij in gehoorzaamheid aan God, hen niet te herbergen. Wat kon van hen geëist worden, dat meer redelijk en billijk was? Indien God oorlog voert tegen de Kanaänieten, moet Israël geen vrede met hen sluiten. Indien God er voor zorgt, dat de Kanaänieten hun heren niet worden, laat hen er dan voor zorgen, dat zij geen strikken voor hen worden. Het was in hun burgerlijk belang om de verovering van het land te voltooien, zozeer gaat God te rade met ons welvaren in de wetten, die Hij ons geeft. Inzonderheid moeten zij er zich voor wachten om onderlinge huwelijken met hen aan te gaan, vers 15, 16. Als zij hun kinderen huwden, dan liepen zij gevaar om ook hun goden te huwen, zo groot is het bederf van onze natuur, dat er veel meer waarschijnlijkheid is dat de slechten de goeden zullen verleiden, dan dat de goeden de slechten zullen bekeren. De weg van de zonde loopt bergafwaarts, wie een verbond hebben met afgodendienaars zullen langzamerhand liefde krijgen voor afgoderij, en zij, die er toe overgehaald werden om van het afgodenoffer te eten, zullen er eindelijk toe komen om aan de afgoden te offeren. "Obsta principiis-Smoor het kwaad in de geboorte."

b. Om niet in verzoeking te komen zich gegoten goden te maken moeten zij die, welke zij gevonden hebben, ten enenmale vernielen met alles wat tot hen behoorde, de *altaren en de bossen,* vers 13, opdat zij, indien zij ze lieten staan, in verloop van tijd er niet toe zouden komen om ze of te gebruiken, of ze na te maken, of in hun verfoeiing van en vrees voor afgoderij te verflauwen. De overblijfselen van afgoderij moeten vernietigd worden als zijnde een belediging van de heilige God, en een grote schande voor de menselijke natuur. Laat er nooit gezegd worden dat mensen, die aanspraak maken op verstand, zich ooit aan zulke ongerijmdheid schuldig gemaakt hebben, dat zij zich goden gemaakt hebben en die hebben aanbeden.

Exodus 34:18-27

Hier is een herhaling van verschillende bepalingen, die tevoren reeds gemaakt zijn inzonderheid met betrekking tot hun plechtige feesten. Toen zij het kalf hadden gemaakt, riepen zij een feest uit ter ere daarvan, opdat zij dit nu nooit weer zouden doen, wordt hun hier bevolen de feesten te houden die God ingesteld heeft. De mensen behoeven zich van hun Godsdienst niet te laten aftrekken door de verzoeking van vrolijkheid want wij dienen een Meester, die in zeer ruime mate voorzien heeft, om Zijn dienstknechten blijdschap en vrolijkheid te doen hebben, ernstige Godsvrucht is een voortdurend feest en voortdurende blijdschap in God.

1. Een dag in de week moeten zij rusten vers 21, zelfs in de ploegtijd en in de oogst, de drukste tijden van het jaar. Alle wereldlijke bezigheden moeten plaatsmaken voor die heilige rust, het oogstwerk zal er te voorspoediger om gaan als in de oogsttijd de sabbatdag Godsdienstig wordt waargenomen. Hierdoor moeten wij tonen dat wij aan gemeenschap met God en aan onze plicht jegens Hem de voorkeur geven boven oogstwerk en oogstvreugde.

2. Driemaal in het jaar moeten zij feestvieren, vers 23, dan moesten zij voor het aangezicht des Heeren, de Gods Israëls, verschijnen. In al ons naderen tot God moeten wij het oog op Hem hebben:

a. als de Heere God, volzalig, groot en heerlijk, opdat wij Hem met eerbied en Godvruchtige vrees aanbidden.

b. Als de God Israëls, een God in verbond met ons, opdat wij aangemoedigd zijn om op Hem te vertrouwen en Hem te dienen met blijdschap. Wij zijn altijd voor Gods aangezicht, maar in heilige plichten moeten wij ons stellen voor Zijn aangezicht, zoals dienstknechten om orders te ontvangen, zoals smekelingen om gunsten te vragen, en wij hebben reden om beide te doen met blijdschap.

Maar nu zou het denkbeeld kunnen opkomen dat wanneer alle mannen uit het gehele land waren opgegaan ter aanbidding in de plaats, die God zou verkiezen, het land blootgesteld zou zijn aan invallen van hun naburen, en wat zal er dan worden van de arme vrouwen en kinderen, de zieken en de ouden van dagen, die men thuis moet laten? "Vertrouwt die toe aan God, vers 24, *niemand zal uw land begeren*, zij zullen het niet slechts niet aanvallen zij zullen daar zelfs niet eens aan denken." Alle harten zijn in Gods hand en onder Zijn bedwang. Hij kan beslag leggen, niet slechts op wat de mensen doen, maar ook op hun begeerten. Kanaän was een begeerlijk land, en de naburige volken waren begerig genoeg, en toch zegt God: "Zij zullen het niet begeren." Laat ons alle zondige begeerten tegen God en Zijn heerlijkheid in ons eigen hart beteugelen, en dan vertrouwen dat Hij alle zondige begeerten in het hart van anderen tegen ons en onze belangen zal tenonder houden. De weg van de plicht is de veilige weg. Als wij God dienen zal Hij ons bewaren, en zij, die het met Hem wagen, zullen nooit iets verliezen. Zolang wij in Gods werk gebruikt worden, zijn wij onder Zijn bijzondere bescherming, zoals edellieden en parlementsleden hebben wij het voorrecht van niet gearresteerd te mogen worden.

De drie feesten met hun aanhangsels worden hier genoemd.

Ten eerste. Het Pascha en het feest van de ongezuurde broden, ter gedachtenis aan hun verlossing uit Egypte, en daaraan is de wet van de lossing van de eerstgeborenen toegevoegd,

vers 18-20 Dit feest werd ingesteld, Hoofdstuk 12:15 en er nogmaals op aangedrongen in Hoofdstuk 23:15.

Ten tweede. Het feest van de weken, dat is: het pinksterfeest, zeven weken na het pascha, en daarmee wordt de wet van de eerstelingen verbonden.

Ten derde. Het feest van de inzameling aan het eind van het jaar dat het Loofhuttenfeest was, vers 22, ook daarvan had Hij reeds tevoren gesproken, Hoofdstuk 23:16. Wat betreft de wetten, die hier herhaald worden, vers 25, 26:die tegen het gedesemde heeft betrekking op het pascha, die van de eerstelingen op het pinksterfeest, en daarom heeft die betreffende het niet koken van het bokje in de melk van zijn moeder naar alle waarschijnlijkheid betrekking op het feest van de inzameling, waarbij God niet wilde, dat zij de bijgelovige plechtigheid zouden waarnemen, die zij waarschijnlijk bij de Egyptenaren of bij andere naburige volken gezien hadden om er hun oogst mee te zegenen.

Met deze wetten, die hier herhaald zijn, is waarschijnlijk alles wat tevoren tot hem gezegd was op de berg, ook herhaald en werd hem ook wederom het voorbeeld van de tabernakel getoond, want de ontsteltenis en ontstemming, die het gouden kalf in zijn gemoed hadden teweeggebracht, zouden ook wel enige verwarring bij hem hebben kunnen doen ontstaan in de denkbeelden omtrent hetgeen hij gezien en gehoord had, en er iets van uitgewist kunnen hebben in zijn herinnering. Het was ook ten teken van een volkomen verzoening, en om aan te tonen dat geen tittel of jota van de wet voorbij zal gaan, maar dat alles zorgvuldig bewaard zou worden door de grote Middelaar, die niet gekomen is om de wet te ontbinden, maar te vervullen, Mattheus 5:17, 18. En bij het einde wordt aan Mozes bevolen:

1. Deze woorden te schrijven, vers 27, opdat het volk er door een herhaalde lezing beter bekend mee zou worden, en zij aan de toekomende geslachten zouden worden overgeleverd, nooit kunnen wij Gode genoeg dankbaar zijn voor het geschreven woord.

2. Wordt hem gezegd dat God volgens deze woorden een verbond zal maken met Mozes en met Israël, niet onmiddellijk met Israël, maar met hen in Mozes als middelaar. Aldus is het verbond van de genade gemaakt met de gelovigen door Christus, die gegeven is tot "een verbond des volks," Jesaja 49:8. En gelijk hier het verbond was gemaakt volgens het gebod, zo is het ook nu nog, want door de doop zijn wij in het verbond gebracht, opdat ons geleerd wordt te onderhouden alles wat Christus ons geboden heeft, Mattheus 28:19, 20.

Exodus 34:28-35

I. Hier is het verblijf van Mozes op de berg, waar hij wonderdadig onderhouden werd, vers 28. Hij was daar in zeer innige gemeenschap met God, zonder tusschenpoos of stoornis, veertig dagen en veertig nachten, en hij achtte dit niet lang. Als wij moe zijn van een paar uur, doorgebracht om van God te horen en in Zijn aanbidding, dan moeten wij eens bedenken hoeveel dagen en nachten Mozes met Hem doorgebracht heeft, en van de eeuwige dag, die wij hopen door te brengen met Hem te loven. Gedurende al die tijd heeft Mozes gegeten noch gedronken. Hoewel hij er de vorige maal zo lang vastende werd gehouden, heeft hij deze tweede maal toch niet voor zoveel dagen mondvoorraad meegenomen maar geloofde dat de mens niet bij brood alleen leeft, en hij bemoedigde zich met de ervaring, die hij had opgedaan van de waarheid hiervan. Zolang is hij zonder spijs of drank (en waarschijnlijk ook zonder slaap) gebleven, want:

1. De kracht Gods heeft hem ondersteund, zodat hij er geen behoefte aan had. Hij, die het lichaam heeft gemaakt, kon het ook zonder de gewone middelen voeden, want die middelen gebruikt Hij, maar Hij is er niet aan gebonden. Het leven is meer dan het voedsel.

2. Zijn gemeenschap met God onderhield hem, zodat hij geen voedsel begeerde. Hij had een spijs om te eten, die de wereld niet kende want het was zijn spijs en drank het woord Gods te horen en te bidden. De overvloedige voldoening, die zijn ziel smaakte in het woord Gods en in de gezichten van de Almachtige, deden hem het lichaam en de genoegens er van vergeten. Als God Zijn gunstgenoot Mozes wilde onthalen, dan was het niet met spijs en drank, maar met Zijn licht, Zijn wet en Zijn liefde, met de kennis van Hemzelf en van Zijn wil, en toen heeft de mens in waarheid engelenbrood gegeten. Zie hier wat wij het grootste, het wenselijkste genot moeten achten, het koninkrijk Gods is niet spijs en drank, noch de overvloed, noch het aangename er van, maar rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap door de Heilige Geest. Gelijk Mozes, zo hebben ook Elia en Christus veertig dagen en veertig nachten gevast, hoe meer wij van de genietingen van de zinnen gestorven zijn, hoe beter en hoe meer wij voor de genietingen van de hemel zijn bereid.

II. Mozes afkomen van de berg, zeer verrijkt en wonderbaarlijk versierd.

1. Hij kwam af, verrijkt met de kostelijkste schat, want hij bracht de twee tafelen van de wet mede, *geschreven met de vinger Gods*, vers 28, 29. Het is een grote gunst, dat ons de wet gegeven is, "die gunst werd aan Israël bewezen," Psalm 147:19, 20. Het is een grote eer om gebruikt te worden om Gods wet aan anderen over te leveren, deze eer werd aan Mozes bewezen.

2. Hij kwam neer, versierd met de heerlijkste schoonheid, want het vel van *zijn aangezicht glinsterde*, vers 29. Bij dit verblijf op de berg hoorde hij alleen wat hij tevoren had gehoord maar hij zag meer van de heerlijkheid Gods, en deze met ongedekt aangezicht aanschouwd hebbende, was hij nu ook enigermate naar "hetzelfde beeld in gedaante veranderd," 2 Corinthiërs 3:18. De vorige keer kwam hij af van de berg met de heerlijkheid van een magistraat om Israëls afgoderij te kastijden, thans met de heerlijkheid van een engel, met tijdingen van vrede en verzoening. Toen kwam hij neer met een roede, nu in de geest van de zachtmoedigheid. Dit nu kan beschouwd worden:

A. Als een grote eer, die aan Mozes werd bewezen, opdat het volk nooit meer zijn zending in twijfel zou trekken, gering over hem zou denken of spreken. Hij droeg zijn geloofsbrieven in zijn gelaat, dat, naar sommigen denken, zolang hij leefde nog overblijfselen bleef behouden van deze heerlijkheid en wellicht bijgedragen heeft tot het krachtige van zijn ouderdom. Het oog kon niet verdonkerd worden, dat God had gezien, het gelaat niet door rimpels worden doorploegd, dat geblonken had met Zijn heerlijkheid. De Israëlieten konden hem niet in het aangezicht zien, of zij moesten er zijn opdracht op lezen: Alzo werd gedaan aan de man, tot wiens eer de Koning een welbehagen had. Toch hebben zij daarna nog tegen hem gemurmureerd, want op zich zelf zullen ook de meest tastbare bewijzen geen hardnekkig ongeloof overwinnen. Het blinken van Mozes gelaat was een grote eer voor hem, toch was dit geen heerlijkheid in vergelijking met de uitnemende heerlijkheid. Wij lezen van onze Heere Jezus niet alleen dat Zijn aangezicht blonk als de zon, maar ook Zijn gehele lichaam want "Zijn kleding werd wit en zeer blinkende," Lukas 9:29. Maar toen Hij afkwam van de berg, heeft Hij die heerlijkheid geheel afgelegd, daar Hij wil dat wij wandelen door geloof en niet door aanschouwen.

B. Het was ook een grote gunst jegens het volk en een aanmoediging voor hen, daar hun hiermede de verzekering werd gegeven, dat hij was aangenomen, en zij door hem. Zo is de verhoging van Christus, onze Voorspraak bij de Vader, de grote steun van ons geloof.

C. Het was de uitwerking van het gezicht dat hij op God heeft gehad. Gemeenschap met God:

a. Doet het gelaat blinken en schitteren. Ernstige Godsvrucht brengt een schittering, een glans op het aangezicht van een mens, die eerbied en liefde afdwingt.

b. Het moet het aangezicht doen schitteren in algemene heiligheid, als wij met God op de berg zijn geweest, wij moeten ons licht laten schijnen voor de mensen in ootmoed, zachtmoedigheid en al de blijken van een hemelse wandel. Aldus moet de lieflijkheid van de Heere, onze God, over ons zijn, in heilig sieraad, opdat allen met wie wij omgaan aan ons zien, dat wij met Jezus geweest waren, Handelingen 4:13.

Omtrent dit glinsteren van Mozes aangezicht hebben wij nu op te merken:

Ten eerste. Dat Mozes zelf er zich niet van bewust was, vers 29, hij wist niet dat het vel van zijn aangezicht glinsterde. Aldus is het:

1. Het ongeluk van sommigen, dat hun aangezicht glinstert van wezenlijke genade, maar dat zij het niet weten en er dus de vertroosting niet van hebben. Hun vrienden zien veel van God in hen, maar zij zelf zijn geneigd te denken dat zij geen genade hebben.

2. Er zijn anderen, van wie het aangezicht blinkt van uitnemende gaven, maar hun nederigheid belet hun dit te weten en er door opgeblazen te zijn. Met wèlke schoonheid God ons ook moge versieren, toch moeten wij altijd vervuld zijn van zo’n ootmoedig besef van onze onwaardigheid en menigerlei tekortkoming dat wij hetgeen ons gelaat doet blinken voorbijzien en vergeten.

Ten tweede. Dat Aaron en de kinderen Israëls het zagen, en bevreesd waren, vers 30. De waarheid er van werd getuigd door een menigte van getuigen, die zich ook het ontzagwekkende er van bewust waren. Het verblindde hun ogen niet slechts, maar vervulde

hen van zo’n ontzag, dat zij genoodzaakt waren terug te gaan, waarschijnlijk waren zij in onzekerheid of het een teken was van Gods gunst of van Zijn misnoegen, en hoewel het hoogstwaarschijnlijk een teken was ten goede, vreesden zij toch het ergste omdat zij zich zozeer van schuld bewust waren, inzonderheid bij de herinnering aan de houding, waarin Mozes hen vond, toen hij de vorige maal van de berg was afgekomen. Heiligheid zal eerbied afdwingen, maar de bewustheid van zonde maakt dat de mensen bevreesd zijn voor hun vrienden, en zelfs voor hetgeen in werkelijkheid een gunst voor hen is.

Ten derde. Dat Mozes *een deksel op zijn aangezicht legde,* toen hij bemerkte dat het glinsterde, vers 33, 35.

1. Dit is voor ons een les van bescheidenheid en ootmoed. Wij moeten er mee tevreden zijn, dat wat er voortreffelijks in ons is, in de schaduw blijft, dat er een sluier over geworpen wordt, niet begerende een schoon gelaat te tonen naar het vlees. Zij, die waarlijk begerig zijn om door God erkend en aangenomen te worden, zullen ook begeren dat mensen hen niet opmerken of toejuichen. "Qui bene laterit, bene vixit- Er is een lofwaardig zich verbergen."

2. Het leert aan Evangeliedienaren zich te voegen naar de vatbaarheid van hun hoorders en voor hen te prediken naar zij in staat zijn de prediking te begrijpen. Laat een sluier geworpen worden over al die kunst en al die geleerdheid, die eerder tot vermaak strekken dan tot stichting, en laat de sterken zich neerbuigen tot de zwakheid van de zwakken.

3. Dat deksel, die sluier, betekende het duistere van die bedeling. Er was in de ceremoniële inzettingen veel van Christus en de genade van het Evangelie, maar er was een deksel op, zodat de kinderen Israëls niet duidelijk de toekomende goederen konden zien, waarvan de wet een schaduw had. Het was schoonheid, die omsluierd was, goud in de mijn, een parel in de schelp, maar, Gode zij dank, door het Evangelie zijn leven en onsterflijkheid aan het licht gebracht, het deksel is weggenomen van het Oude Testament, maar het blijft nog op de harten van hen, die hun ogen sluiten voor het licht. Aldus wordt deze Schriftuurplaats verklaard door de apostel in 2 Corinthiërs 3:13-15.

Ten vierde. Dat hij, als hij inging voor het aangezicht des Heeren, om met Hem te spreken in de tent van de samenkomst, het deksel afnam, vers 34. Dan was dat deksel niet nodig, en voor God moet iedereen ongesluierd verschijnen, want alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen van Hem, met wie wij te doen hebben en het is dwaasheid om iets voor Hem te willen bedekken of verbergen. Als wij komen om ons voor de Heere te stellen, moet iedere sluier afgeworpen worden. Dit betekende ook, gelijk het verklaard wordt in 2 Corinthiërs 3:16, dat wanneer een ziel tot de Heere bekeerd wordt, "het deksel wordt weggenomen," opdat zij met ongedekt aangezicht Zijn heerlijkheid zal aanschouwen. En als wij voor de Heere komen in de hemel om daar voor altijd met Hem te spreken, dan zal de sluier weggenomen worden, niet slechts van de Goddelijke heerlijkheid, maar van ons hart en van onze ogen, opdat wij zien gelijk wij gezien, en kennen gelijk wij gekend zijn.

HOOFDSTUK 35

1 Toen deed Mozes de ganse vergadering der kinderen Israels verzamelen, en zeide tot hen: Dit zijn de woorden, die de HEERE geboden heeft, dat men ze doe.
2 Zes dagen zal men het werk doen; maar op den zevenden dag zal ulieden heiligheid zijn, een sabbat der rust den HEERE; al wie daarop werk doet, zal gedood worden.
3 Gij zult geen vuur aansteken in enige uwer woningen op den sabbatdag.
4 Verder sprak Mozes tot de ganse vergadering der kinderen Israels, zeggende: Dit is het woord, dat de HEERE geboden heeft, zeggende:
5 Neemt van hetgeen, dat gijlieden hebt, een hefoffer den HEERE; een ieder, wiens hart vrijwillig is, zal het brengen, ten hefoffer des HEEREN: goud, en zilver, en koper;
6 Als ook hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnen, en geiten haar;
7 En roodgeverfde ramsvellen, en dassenvellen, en sittimhout;
8 En olie tot den luchter, en specerijen ter zalfolie, en tot roking welriekende specerijen;
9 En sardonixstenen, en vervullende stenen, tot den efod en tot den borstlap.
10 En allen, die wijs van hart zijn onder ulieden, zullen komen, en maken alles, wat de HEERE geboden heeft:
11 De tabernakel, zijn tent en zijn deksel, zijn haakjes en zijn berderen, zijn richelen, zijn pilaren, en zijn voeten;
12 De ark en haar handbomen, het verzoendeksel en den voorhang des deksels;
13 De tafel en haar handbomen, en al haar gereedschap, en de toonbroden;
14 En den kandelaar tot het licht, en zijn gereedschap, en zijn lampen, en de olie tot het licht;
15 En het reukaltaar, en zijn handbomen, en de zalfolie, en het reukwerk van welriekende specerijen; en het deksel der deur aan de deur des tabernakels;
16 Het altaar des brandoffers, en den koperen rooster, dien het hebben zal, zijn handbomen, en al zijn gereedschappen; het wasvat en zijn voet.
17 De behangselen des voorhofs, zijn pilaren en zijn voeten; en het deksel van de poort des voorhofs;
18 De nagelen des tabernakels, en de pennen des voorhofs, met derzelver zelen;
19 De ambtsklederen om in het heilige te dienen, de heilige klederen van den priester Aaron, en de klederen zijner zonen, om het priesterambt te bedienen.
20 Toen ging de ganse vergadering der kinderen Israels uit van voor het aangezicht van Mozes.
21 En zij kwamen, alle man, wiens hart hem bewoog, en een ieder, wiens geest hem vrijwillig maakte, die brachten des HEEREN hefoffer tot het werk van de tent der samenkomst, en tot al haar dienst, en tot de heilige klederen.
22 Zo kwamen dan de mannen met de vrouwen, alle vrijwilligen van hart; zij brachten haken, en oorsierselen, en ringen, en spanselen, alle gouden vaten; en alle man, die een gouden beweegoffer den HEERE offerde,
23 En alle man, bij wien gevonden werd hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnen, en geiten haar, en roodgeverfde ramsvellen, en dassenvellen, die brachten ze.
24 Allen, die een hefoffer van zilver of koper offerden, die brachten het ten hefoffer des HEEREN; en allen, bij welke sittimhout gevonden werd, brachten het tot alle werk van den dienst.
25 En alle vrouwen, die wijs van hart waren, sponnen met haar handen, en zij brachten het gesponnene, de hemelsblauwe zijde, en het purper, het scharlaken, en het fijn linnen.
26 En alle vrouwen, welker hart haar bewoog in wijsheid, die sponnen het geiten haar.
27 De oversten nu brachten sardonixstenen en vulstenen, tot den efod en tot den borstlap;

28 En specerijen en olie, tot den luchter en tot de zalfolie, en tot roking welriekende specerijen.
29 Alle man en vrouw, welker hart hen vrijwillig bewoog te brengen tot al het werk, hetwelk de HEERE geboden had te maken door de hand van Mozes; dat brachten de kinderen Israels tot een vrijwillig offer den HEERE.
30 Daarna zeide Mozes tot de kinderen Israels: Ziet, de HEERE heeft met name geroepen Bezaleel, den zoon van Uri, den zoon van Hur, van den stam van Juda.
31 En de Geest Gods heeft hem vervuld met wijsheid, met verstand, en met wetenschap, namelijk in alle handwerk;
32 En om te bedenken vernuftigen arbeid, te werken in goud, en in zilver, en in koper,
33 En in kunstige steensnijding, om in te zetten, en in kunstige houtsnijding; om te werken in alle vernuftige handwerk.
34 Hij heeft hem ook in zijn hart gegeven anderen te onderwijzen, hem en Aholiab, den zoon van Ahisamach, van den stam van Dan.
35 Hij heeft hen vervuld met wijsheid des harten, om te maken alle werk eens werkmeesters, en des allervernuftigsten handwerkers, en des borduurders en hemelsblauw, en in purper, in scharlaken, en in fijn linnen, en des wevers; makende alle werk, en bedenkende vernuftigen arbeid.

Hetgeen gezegd en gedaan had moeten worden toen Mozes voor de eerste maal van de berg af kwam indien het gouden kalf niet alles in wanorde had gebracht, begint nu eindelijk, nadat met grote moeite de verzoening tot stand was gebracht, gezegd en gedaan te worden, en met de grote zaak van de oprichting van de eredienst Gods kan nu zonder stoornis worden voortgegaan.

I. Mozes geeft aan Israël de instructie, ontvangen van God, die een onmiddellijk waarnemen vereisen.

1. Betreffende de sabbat, vers 1-3.

2. Betreffende de bijdragen, die gegeven moesten worden voor de oprichting van de tabernakel, vers 4-9.

3. Betreffende het maken van de tabernakel en zijn gereedschappen, vers 10-19

II. Het volk brengt zijn bijdragen, vers 20-29

III. De aanstelling van de hoofdwerklieden, vers 30-35

Exodus 35:1-19

In Hoofdstuk 34:32 is gezegd in het algemeen: *Mozes gebood hun al wat de Heere met hem gesproken had.* Maar omdat de oprichting en de meubilering van de tabernakel het werk was, waartoe zij zich nu terstond moesten begeven, worden de orders hiervoor in bijzonderheden genoemd.

1. De ganse vergadering wordt samengeroepen, vers 1, dat is: de hoofden en bestuurders van de vergadering, de vertegenwoordigers van de verschillende stammen, die van Mozes de instructies moeten ontvangen, zoals hij ze van de Heere had ontvangen, en ze aan het volk moeten meedelen. Zo heeft Johannes, toen hem bevolen was aan de zeven gemeenten te schrijven wat hem geopenbaard was, het geschreven aan de engelen, of dienaren van de gemeenten.

2. Mozes gebood hun alles (dit en niets anders) wat de Heere hem geboden had. Aldus betoonde hij zich getrouw, beide aan God en Israël, tussen wie hij een boodschapper en middelaar was. Indien hij er iets aan had toegevoegd of veranderd, of er van verminderd had, dan zou hij aan beide ontrouw zijn geweest. Maar nu beide zijden hem een opdracht gegeven hebben, heeft hij die getrouw volvoerd. Toch was hij slechts getrouw als een dienstknecht, maar "Christus als de Zoon," Hebreeën 3:5, 6.

3. Hij begint met de wet van de sabbat, omdat daarop in de instructies, die hij had ontvangen, zeer de nadruk was gelegd, vers 2, 3. Zes dagen zal men het werk doen, werk voor de tabernakel, het werk van de dag, dat nu overdag gedaan moet worden, en zij hadden weinig anders te doen in de woestijn, waar zij noch veldarbeid, noch koopmanschap hadden, niet voor voedsel en kleren hadden te zorgen. Maar op de zevende dag mag geen slag werk gedaan worden, neen, niet aan het werk voor de tabernakel, de eer van de sabbat ging die van het heiligdom te boven, was ouder en duurzamer. Dat moet een heilige dag zijn, gewijd aan God, en niet doorgebracht met gewone werkzaamheden, het is een sabbat van de rust. Het is een sabbat van de sabbatten, zoals sommigen de tekst lezen, meer geëerd en meer voortreffelijk dan al de andere feesten, en zal ze alle overleven. Een sabbat van sabbattisme, zoals anderen die woorden lezen, een type van het sabbattisme, of de rust, beide geestelijke en eeuwige, die daar overblijft voor het volk van God, Hebreeën 4:9. Het is een sabbat van de rust, dat is: waarin een rusten van alle wereldlijke arbeid zorgvuldig en nauwkeurig waargenomen moet worden. Het is een sabbat en een kleine sabbat, zoals sommigen van de Joden hier willen lezen, niet slechts de hele dag als een sabbat waarnemende, maar nog een uur vóór het begin, en een uur na het einde er van, die zij er van hun eigen tijd bijvoegen, en een kleine sabbat noemen, om te tonen hoe verheugd zij waren over de nadering van de sabbat, en hoe ongaarne zij er van scheidden. Het is een sabbat van de rust, maar het is een rust voor de Heere, aan wiens eer hij gewijd moet wezen. Er wordt hier een straf gesteld op het verbreken er van: al wie daarop werk doet, zal gedood worden, en een bijzonder verbod om vuur te ontsteken op de sabbat voor dienstwerk, zoals van een smid, of loodgieter, enz.

4. Hij beveelt dat er toebereidselen zullen gemaakt worden voor de oprichting van de tabernakel. Er moesten twee dingen gedaan worden:

A. Allen, die er toe instaat waren, moesten er bijdragen voor geven. *Neemt van hetgeen gijlieden hebt een hefoffer,* vers 5. de tabernakel moest aan de eer Gods worden gewijd en gebruikt in Zijn dienst, en daarom was dat wat gebracht werd voor de oprichting en

meubilering er van een hefoffer voor de Heere. Onze goedheid raakt niet tot God, maar wat gegeven wordt ter bevordering van Zijn koninkrijk en de belangen daarvan onder de mensen wil Hij aannemen als een offer gebracht aan Hemzelf en Hij eist zodanige erkenning, dat wij alles van Hem ontvangen, en zodanig bewijs, dat wij alles aan Hem willen wijden. De regel is: *Een ieder, wiens hart vrijwillig is, zal het brengen.* Het was geen belasting, die hun opgelegd werd, maar een vrijwillige bijdrage, om ons te kennen te geven:

a. Dat God ons juk niet zwaar heeft gemaakt. Hij is een Vorst, die Zijn onderdanen geen zware lasten oplegt, en zich niet doet dienen met spijsoffer, maar trekt met mensenkoorden, en het aan onszelf overlaat om te oordelen hetgeen recht is. In Zijn regering is geen oorzaak tot klacht, want Hij heerst niet met strengheid.

b. Dat God een blijmoedige gever liefheeft, en dat vrijwillige offeranden Hem het meest welbehaaglijk zijn. Die diensten zijn Hem welgevallig die komen "uit een gewillig hart van een gewillig volk," Psalm 110:3.

B. Allen, die bekwaam waren, moesten werken, vers 10. Allen die wijs van hart zijn onder ulieden, zullen komen en maken. Zie hoe God Zijn gaven onderscheidenlijk uitdeelt, en, "een iegelijk, gelijk hij gave ontvangen heeft, alzo bediene hij die," 1 Petrus 4:10. Zij, die rijk waren, moesten materialen brengen om ze te bewerken, zij, die vernuftig waren, moesten de tabernakel dienen met hun verstand of vernuft, gelijk zij elkaar nodig hadden, zo had de tabernakel hen beide nodig, 1 Corinthiërs 12:7,21. Het werk moest wel voorspoedig voortgaan, als sommigen hielpen met hun beurs, anderen met hun handen, en beide met een gewillig hart. Gelijk Mozes hun gezegd had wat gegeven moet worden, vers 5-9, zo duidt hij hun ook onder algemene hoofden aan wat gemaakt moet worden, vers 11-19, opdat zij, als zij zagen hoeveel werk zij voor zich hadden, er zich met kracht en ijver op zouden toeleggen en alle handen vlug in de weer zouden zijn. En het gaf hun zo’n denkbeeld van het gebouw, dat ontworpen was, dat het wel niet anders kon, of zij moesten wensen het voltooid te zien.

Exodus 35:20-29

Daar Mozes hun nu de wil van God bekend had gemaakt, gingen zij naar huis en brachten hetgeen zij gehoord hadden terstond in praktijk, vers 20. O mocht elke vergadering na het horen van het woord Gods, aldus heengaan met het vaste besluit om er daders van te zijn!

Merk hier op:

I. De offeranden, die gebracht werden voor de dienst van de tabernakel vers 21 enz. Betreffende die vele en velerlei zaken kan gezegd worden:

1. Dat zij hun offeranden terstond hebben gebracht. Zij gingen naar hun tenten om terstond hun offeranden te halen, en verlangden geen tijd om er zich over te bedenken, opdat door uitstel hun ijver niet zou bekoelen. De plicht, waarvan God ons overtuigt en waartoe Hij ons roept, behoren wij met alle spoed te volbrengen. Geen tijd zal er geschikter voor wezen dan de tegenwoordige tijd.

2. Er wordt gezegd, dat *hun geest hen vrijwillig maakte,* vers 21 *en hun hart,* vers 29. Wat zij deden, deden zij gaarne en uit een goed beginsel. Zij waren gewillig, en het was geen uitwendige drijfveer, maar hun geest, die hen gewillig maakte. Het was uit een beginsel van liefde tot God en Zijn dienst, een begeerte naar Zijn tegenwoordigheid met hen in Zijn inzettingen, dankbaarheid voor de grote dingen die Hij voor hen gedaan had, geloof in Zijn belofte voor hetgeen Hij nog verder voor hen doen zou, of tenminste uit de tegenwoordige overweging van deze dingen, dat zij gewillig waren om te offeren. Wat Wij geven en doen voor God is Hem welbehaaglijk als het voortkomt uit een goed beginsel in het hart en de geest.

3. Als er gezegd wordt dat *zovelen vrijwillig van hart waren,* vers 22 en hun offers brachten, dan schijnt het, dat sommigen niet vrijwillig van hart waren, die hun goud meer beminden dan hun God en er geen afstand van wilden doen, neen, ook niet voor de dienst van de tabernakel. Er zijn zodanigen, die Israëlieten genoemd willen worden en zich toch noch door de billijkheid van de zaak, noch door Gods verwachting van hen en het goede voorbeeld van degenen, die hen omringen, laten bewegen om iets af te staan ten behoeve van de belangen van Gods koninkrijk. Zij zijn voor de ware Godsdienst, mits hij goedkoop is en hun niets kost.

4. De offeranden waren van verschillende aard, naar zij hadden. Zij, die goud en edelgesteenten hadden brachten ze, niet achtende dat iets te goed of te kostbaar was om af te staan voor de eer van God. Zij, die geen edelgesteenten hadden, brachten geitehaar en ramsvellen. Indien wij niet zoveel voor God kunnen doen als anderen, dan moeten wij daarom niet stilzitten en niets doen. Indien de geringere offeranden, die naar ons vermogen zijn, ons niet zoveel roem of aanzien verwerven onder de mensen, zullen zij toch door God worden aangenomen en Hem welbehaaglijk zijn, "die eist naar hetgeen iemand heeft, niet naar hetgeen hij niet heeft," 2 Corinthiërs 8:12. Twee penningskens van de arme weduwe waren Gode meer welbehaaglijk dan vele talenten van de rijke man. God ziet meer op het hart van de gever dan op de waarde van de gave.

5. Veel van hetgeen zij offerden bestond in hun sieraden, haken en oorsierselen en ringen en spanselen, vers 22, zelfs de vrouwen hebben die afgestaan. Vergeet ook een jonkvrouw haar versiersel? Zij hebben ze in zoverre vergeten, dat zij de versiering van het heiligdom stelden boven de versiering van hen zelf. Laat dit ons leren in het algemeen, om, als God er ons toe

roept, voor Hem afstand te doen van hetgeen ons dierbaar is, hetgeen waarop wij prijsstellen en waarnaar wij ons schatten, inzonderheid onze versierselen af te leggen en ons er in te verloochenen, als zij hetzij aanstoot geven aan anderen of onze hoogmoed voeden. Als wij deze Evangelieregelen betreffende onze kledij, 1 Timotheus 2:9, 10, 1 Petrus 3, te streng vinden, dan vrees ik dat wij nauwelijks zouden doen wat deze Israëlieten gedaan hebben. Indien zij achtten dat hun sieraden goed besteed waren aan de tabernakel, zullen wij dan niet achten dat het gebrek aan versierselen ruimschoots vergoed wordt door de genadegaven van de Geest? Spreuken 1:9.

6. Wij kunnen veronderstellen dat de kostbare dingen, die zij offerden, meestal afkomstig waren van de roof van de Egyptenaren, want in Egypte zijn de Israëlieten arm gehouden, totdat zij bij het scheiden die dingen geëist hebben. En wij kunnen veronderstellen, dat de oversten betere dingen hadden, vers 27 omdat zij, daar zij meer invloed hadden op de Egyptenaren, grotere sommen hebben geëist. Wie zou ooit gedacht hebben dat de schatten van Egypte zó goed besteed zouden worden! Maar aldus heeft God dikwijls de aarde de vrouw te hulp doen komen, Openbaring 12:16. Het was door een bijzondere leiding van de voorzienigheid Gods en Zijn belofte, dat de Israëlieten al die buit verkregen, en daarom was het hoogst passend, dat zij een deel er van zouden toewijden aan de dienst van die God, aan wie zij het alles verschuldigd waren. "Een ieder geve naar dat hij welvaren verkregen heeft," 1 Corinthiërs 16:2. Buitengewone voorspoed moet dankbaar erkend worden door buitengewone offeranden. Pas dit toe op menselijke geleerdheid, kunsten en wetenschappen, die aan de Egyptenaren, als het ware, ontleend zijn. Zij, die daarmee verrijkt zijn, moeten ze wijden aan de dienst van God en Zijn tabernakel, zij kunnen gebruikt worden als hulpmiddelen om de Schriften te verstaan, als sieraden of dienstmaagden van de godgeleerdheid. Maar dan moet er grote zorg voor worden gedragen, dat Egyptes goden niet met Egyptes goud vermengd worden. Hoewel Mozes onderwezen was in alle wijsheid van de Egyptenaren heeft hij daarom ook maar niet in het minst het voorbeeld willen verbeteren, dat hem op de berg getoond was. Het meubileren van de tabernakel met de schatten van Egypte was wellicht een teken ten goede voor de heidenen, die in de volheid des tijds in de Evangelietabernakel gebracht zullen worden, en hun zilver en goud met hen, Jesaja 60:9, en gezegd zal worden: "Gezegend zij Mijn volk, de Egyptenaars," Jesaja 19:25.

7. Wij kunnen veronderstellen dat de herinnering aan de offers, die zij gebracht hebben voor het gouden kalf, hen zoveel ijveriger heeft gemaakt om deze offeranden te brengen. Zij, die toen hun oorsierselen hadden afgestaan wilden nu hun berouw hierover tonen door hun overige kostbaarheden te geven voor de dienst van God. "Een bedroefd zijn naar God werkt zodanig een wrake," 2 Corinthiërs 7:11. En zij, die zich rein hadden gehouden van deze afgoderij, zeiden bij zichzelf: "Zijn zij zo ijverig geweest in het offeren aan een afgod, en zullen wij dan achterblijven of karig zijn in onze offeranden aan de Heere?" Aldus is er zelfs uit dat kwaad nog iets goeds voortgekomen.

II. Het werk, dat gedaan werd ten dienste van de tabernakel, vers 25. De vrouwen sponnen met haar handen, sommigen sponnen fijn werk in blauw en purper, anderen grof werk in geitehaar, en toch wordt ook daarvan gezegd, dat het gedaan werd in wijsheid, vers 26. Gelijk het niet slechts rijke gaven zijn, zo is het ook niet slechts fijn werk, dat Gode welbehaaglijk is. Er wordt hier nota genomen van het werk van de Godvruchtige vrouwen, evengoed als van het werk van Bezaleël en Aholiab. De geringste dienst, die tot eer van God volbracht wordt, zal een eervolle beloning verkrijgen. Van Maria’s zalven van Christus hoofd zal tot haar gedachtenis gesproken worden, Mattheus 26:13, en er wordt een register gehouden van de

vrouwen, die in de Evangelietabernakel gearbeid hebben, Filippenzen 4:3, en medewerksters zijn geweest met Paulus in Christus Jezus Romeinen 16:3. Het behoort tot de hoedanigheden van de deugdzame vrouw, "dat zij haar handen uitsteekt naar de spil," Spreuken 31:19. Deze bezigheid werd hier tot een Godvruchtig gebruik aangewend, zoals dit ook nu nog kan geschieden, (al behoeven wij ook geen gordijnen te maken voor de tabernakel) door de liefdadigheid na te volgen van Dorkas, die rokken en kleren maakte voor de weduwen, Handelingen 9:39. Zelfs zij, die het vermogen niet hebben om in barmhartigheid te geven, kunnen toch in liefde en barmhartigheid arbeiden, en zo kunnen de armen de armen helpen, en zij, die niets anders hebben dan hun ledematen en hun zinnen, kunnen zeer barmhartig zij in de arbeid van de liefde.

Exodus 35:30-35

Hier is de Goddelijke aanstelling van de voornaamste werkmeesters, opdat er geen twist zij om het ambt, en opdat allen, die in het werk gebruikt werden, er leiding in zullen ontvangen van, en er rekenschap van zullen geven aan, deze algemene opzieners, want God is een God van orde, en niet van verwarring.

Merk op:

1. Hen, die God met name geroepen heeft tot deze dienst, heeft Hij vervuld met de Geest Gods, vers 30, 31, om hen er bekwaam voor te maken. Bekwaamheid in wereldlijke werkzaamheden is "Gods gave, en komt van boven," Jakobus 1:17. Van Hem is het vermogen en het kunnen gebruiken er van. Aan Zijn eer en heerlijkheid moet alle kennis worden gewijd en wij moeten er ons op toeleggen om Hem er mee te dienen. Het werk was buitengewoon, waarvoor Bezaleël bestemd was, en daarom werd hij er op buitengewone wijze voor bekwaam gemaakt, en zo werden de apostelen toen zij aangesteld werden als bouwmeesters om de Evangelietabernakel op te richten vervuld met de Geest Gods in wijsheid en verstand.

2. Zij werden aangesteld, niet slechts om te bedenken, maar om te werken, vers 32, in alle werk, vers 35. Zij, die grote gaven hebben en bekwaam zijn om anderen te leiden en te onderrichten, moeten niet denken dat dit luiheid of ledigheid bij hen zal verontschuldigen. Velen zijn vernuftig genoeg in het bedenken van werk voor anderen, en weten te zeggen wat deze man en die man doen moet, maar de lasten, die zij anderen opleggen, willen zij zelf met hun vinger niet verroeren. Deze zullen gerekend worden tot de luie dienstknechten.

3. Zij moesten niet slechts zelf werken en denken, maar ook anderen onderwijzen, vers 34. Bezaleël had niet slechts macht om te bevelen, hij moet zich moeite geven om te onderwijzen. Zij, die regeren en besturen, moeten ook onderwijzen, en zij, aan wie God kennis heeft gegeven moeten bereid en gewillig zijn om haar mee te delen tot nut van anderen, niet begerende er het monopolie van te hebben.

HOOFDSTUK 36

1 Toen wrocht Bezaleel en Aholiab, en alle man, die wijs van hart was, in denwelken de HEERE wijsheid en verstand gegeven had, om te weten, hoe zij maken zouden alle werk ten dienste des heiligdoms naar alles, dat de HEERE geboden had.
2 Want Mozes had geroepen Bezaleel en Aholiab, en alle man, die wijs van hart was, in wiens hart God wijsheid gegeven had, al wiens hart hem bewogen had, dat hij toetrad tot het werk, om dat te maken.
3 Zij dan namen van voor het aangezicht van Mozes het ganse hefoffer, hetwelk de kinderen Israels gebracht hadden, tot het werk van den dienst des heiligdoms, om dat te maken; doch zij brachten tot hem nog allen morgen vrijwillig offer.
4 Derhalve kwamen alle wijzen, die al het werk des heiligdoms maakten, ieder man van zijn werk, hetwelk zij maakten;
5 En zij spraken tot Mozes, zeggende: Het volk brengt te veel, meer dan genoeg is ten dienste des werks, hetwelk de HEERE te maken geboden heeft.
6 Toen gebood Mozes, dat men een stem zoude laten gaan door het leger, zeggende: Man noch vrouw make geen werk meer ten hefoffer des heiligdoms! Alzo werd het volk teruggehouden van meer te brengen.
7 Want der stoffe was denzelven genoeg tot het gehele werk, dat te maken was; ja, er was over.
8 Alzo maakte een ieder wijze van hart, onder degenen, die het werk maakten, den tabernakel van tien gordijnen, van getweernd fijn linnen, en hemelsblauw, en purper, en scharlaken met cherubim; van het allerkunstelijkste werk maakte hij ze.
9 De lengte ener gordijn was van acht en twintig ellen, en de breedte ener gordijn van vier ellen; al deze gordijnen hadden een maat.
10 En hij voegde vijf gordijnen, de ene aan de andere; en hij voegde andere vijf gordijnen, de ene aan de andere.
11 Daarna maakte hij striklisjes van hemelsblauw aan den kant ener gordijn, aan het uiterste in de samenvoeging; hij deed het ook aan den uitersten kant der tweede samenvoegende gordijn.
12 Vijftig striklisjes maakte hij aan de ene gordijn, en vijftig striklisjes maakte hij aan het uiterste der gordijn; dat aan de tweede samenvoegende was; deze striklisjes vatten de ene aan de andere.
13 Hij maakte ook vijftig gouden haakjes, en voegde de gordijnen samen, de ene aan de andere, met deze haakjes, dat het een tabernakel werd.
14 Verder maakte hij gordijnen van geiten haar, tot een tent over den tabernakel; van elf gordijnen maakte hij ze.
15 De lengte ener gordijn was dertig ellen, en vier ellen de breedte ener gordijn; deze elf gordijnen hadden een maat.
16 En hij voegde vijf gordijnen samen bijzonder; wederom zes dezer gordijnen bijzonder.
17 En hij maakte vijftig striklisjes aan den kant van de gordijn, de uiterste in de samenvoeging; hij maakte ook vijftig striklisjes aan den kant van de gordijn der andere samenvoeging.
18 Hij maakte ook vijftig koperen haakjes, om de tent samen te voegen, dat zij een ware.
19 Ook maakte hij voor de tent een deksel van roodgeverfde ramsvellen, en daarover een deksel van dassenvellen.
20 Hij maakte ook aan den tabernakel berderen van staand sittimhout.
21 De lengte van een berd was tien ellen, en ene el en ene halve el was de breedte van elk berd.
22 Twee houvasten had een berd, als sporten in een ladder gezet, het ene nevens het andere; alzo maakte hij het met al de berderen des tabernakels.

23 Hij maakte ook de berderen tot den tabernakel; twintig berderen naar de zuidzijde zuidwaarts.
24 En hij maakte veertig zilveren voeten onder de twintig berderen; twee voeten onder een berd, aan zijn twee houvasten, en twee voeten onder een ander berd, aan zijn twee houvasten.
25 Hij maakte ook twintig berderen aan de andere zijde des tabernakels, aan den noorderhoek.
26 Met hun veertig zilveren voeten; twee voeten onder een berd, en twee voeten onder een ander berd.
27 Doch aan de zijde des tabernakels tegen het westen, maakte hij zes berderen.
28 Ook maakte hij twee berderen tot hoekberderen des tabernakels, aan de beide zijden.
29 En zij waren van beneden als tweelingen samengevoegd, zij waren ook als tweelingen aan deszelfs oppereinde samengevoegd met een ring; alzo deed hij met die beide, aan de twee hoeken.
30 Alzo waren er acht berderen met hun zilveren voeten, zijnde zestien voeten: twee voeten onder elk berd.
31 Hij maakte ook richelen van sittimhout; vijf aan de berderen der ene zijde des tabernakels;
32 En vijf richelen aan de berderen van de andere zijde des tabernakels; alsook vijf richelen aan de berderen des tabernakels, aan de beide zijden westwaarts.
33 En hij maakte de middelste richel doorschietende in het midden der berderen, van het ene einde tot het andere einde.
34 En hij overtrok de berderen met goud, en hun ringen (de plaatsen voor de richelen) maakte hij van goud; de richelen overtrok hij ook met goud.
35 Daarna maakte hij een voorhang van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen; van het allerkunstelijkste werk maakte hij denzelven, met cherubim.
36 En hij maakte daartoe vier pilaren van sittim hout, die hij overtrok met goud; hun haken waren van goud, en hij goot hun vier zilveren voeten.
37 Hij maakte ook aan de deur der tent een deksel van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen, geborduurd werk;
38 En de vijf pilaren daarvan, en hun haken; en hij overtrok hun hoofden en derzelver banden met goud; en hun vijf voeten waren van koper.

In dit hoofdstuk:

I. Wordt met het werk aan de tabernakel begonnen, vers 1-4.

II. Wordt geboden, dat het volk zou ophouden met gaven te brengen vers 5-7

III. Is een bijzonder bericht van het maken van de tabernakel: de fijne gordijnen, vers 8-13, en de grove, vers 14-19 de stijlen, vers 20-30, de richels, vers 31-34, de voorhang, vers 35, 36. Het deksel of de voorhang voor de deur, vers 37, 33.

Exodus 36:1-7

Wij zien hier:

I. Dat de werklieden zich zonder uitstel aan de arbeid begaven. Toen werkten zij, vers 1. Toen God hen bekwaam gemaakt had voor het werk, hebben zij er zich terstond toe begeven. De talenten, die ons toevertrouwd zijn, moeten niet opgelegd maar besteed worden, niet verborgen in een zweetdoek, maar gebruikt om er handel mede te doen. Waarvoor hebben wij al onze gaven, indien niet om er goed mede te doen? Zij begonnen toen Mozes hen riep, vers 2. Zelfs zij, die door God bekwaam werden gemaakt voor de dienst van de tabernakel, en wier hart Hij er toe geneigd heeft, moeten toch wachten op een regelmatige roeping er voor hetzij een buitengewone, zoals die van predikers en apostelen, of een gewone, zoals die van herders en leraars. En merk op wie zij waren, die Mozes riep, zij waren het *in wier hart God wijsheid gegeven had* voor dat doel, boven hun natuurlijke aanleg of bekwaamheid, en *wier hart hen bewogen had dat zij toetraden tot het werk om dat te maken,* met alle ernst en voortvarendheid. Diegenen worden geroepen voor het bouwen van de evangelie tabernakel, die God door Zijn genade geschikt heeft gemaakt voor het werk, en die vrij zijn om zich er toe te begeven. Bekwaamheid en gewilligheid (met vastberadenheid) zijn de twee zaken, die in aanmerking komen bij het roepen van leraren. Heeft God hun niet slechts kennis, maar ook wijsheid gegeven? Want zij, die zielen willen vangen, moeten wijs zijn, hun hart moet hen bewegen om tot het werk te komen, en niet slechts tot de eer, om het te doen, en niet alleen om er over te praten. Laat hen er toe komen met een vast voornemen des harten, en ermee voortgaan.

De materialen, die het volk gegeven had werden door Mozes aan de werklieden overgegeven, vers 3. Zij konden geen tabernakel scheppen, dat is: hem uit niets maken, en zij konden niet werken, of zij moesten iets hebben om op te werken, wij bevinden, dat het volk de materialen tot Mozes bracht, en dat Mozes ze de werklieden in handen gaf. Kostelijke zielen zijn de materialen van den evangelie tabernakel, zij worden *gebouwd tot een geestelijk huis,* I Petrus 2:5, te dien einde moeten zij zich tot een vrijwillig offer aan de Heere brengen, tot Zijn dienst, Romeinen 15:16, en dan worden zij overgegeven aan de zorg van Zijn dienstknechten als bouwers, om geformeerd en bewerkt te worden tot hun stichting en toeneming in heiligheid, totdat zij allen, evenals de gordijnen van de tabernakel, komen "tot de eenheid van het geloof om een heilige tempel te zijn in de Heer" Efeziers 2:21, 22, 4:12, 13.

II. De bijdragen gestuit. *Het volk bracht nog iedere morgen vrijwillig offer,* vers 3. Wij moeten het altijd tot ons ochtendwerk maken om de Heer onze offeranden te brengen, de geestelijke offeranden van gebed en lofzegging, en een verbroken hart, dat zich geheel en al aan de Heer overgeeft. Dat is het, hetwelk de plicht van iedere dag eist. Gods ontfermingen zijn elke morgen nieuw, en dat behoren ook onze offeranden te zijn. Waarschijnlijk waren er sommigen, die in het eerst traag waren om hun offeranden te brengen, maar de ijver van hun buren heeft hen opgewekt en beschaamd gemaakt. De ijver van sommigen heeft er velen verwekt. Er zijn mensen, die tevreden zijn om te volgen, maar niet graag voorgaan in een goed werk. Het beste is om ijverig te zijn, maar: beter laat dan nooit. Of wellicht waren er sommigen, die reeds bij het begin geofferd hebben, maar bij het nadenken er over er genoegen in smaakten en nu nog meer offerden, zó ver was het van hen om spijt te hebben van hetgeen zij geofferd hadden dat zij hun contributie verdubbelden. Geef aldus in liefde en barmhartigheid een deel aan zeven, ja ook aan acht, veel gegeven hebbende, geef nog meer. Let nu op:

1. De eerlijkheid van de werklieden. Toen zij hun berekening hadden gemaakt voor het werk en bevonden dat er reeds genoeg materialen voor waren, maar dat het volk er mee voortging, en nog altijd meer bracht, gingen zij allen tezamen tot Mozes om hem te zeggen, dat er geen bijdragen meer nodig waren, vers 4, 5. Indien zij het hunne hadden gezocht. dan hadden zij nu een mooie gelegenheid om zich te verrijken met de gaven van het volk want zij zouden het werk hebben kunnen maken en wat er overbleef tot hun eigen voordeel hebben kunnen aanwenden als emolumenten aan hun betrekking verbonden. Maar het waren mannen van oprechtheid, die het verachtten om zo iets mins te doen, als het volk uit te zuigen, en zich te verrijken met hetgeen geofferd werd aan de Heer. Het zijn wel de grootste bedriegers, die bedriegers zijn van het volk en het publiek benadelen. Indien velen te vermoorden erger is dan een enkelen te vermoorden dan is het, naar diezelfde regel, een veel groter misdaad om kerk of staat te beroven, dan om een enkele persoon te bestelen. Maar deze werklieden waren niet slechts bereid om rekenschap te geven van hetgeen zij hadden ontvangen, maar zij wilden niet meer ontvangen dan zij nog nodig hadden, opdat zij niet of in verzoeking, of onder verdenking zouden komen, van het voor zichzelf te nemen. Dezen waren mannen, die wisten wanneer zij genoeg hadden.

2. De vrijgevigheid van het volk. Hoewel zij zagen hoe zeer veel reeds bijgedragen was, bleven zij toch nog meer offeranden brengen totdat het hun bij proclamatie verboden werd, vers 6, 7. Een zeldzaam geval! De meesten hebben een prikkel nodig om hen tot liefdadigheid te bewegen, weinigen slechts hebben een teugel nodig om er hen in tegen te gaan, maar deze hier hadden behoefte aan die teugel. Had Mozes er naar gestreefd zich te verrijken, hij zou hen hebben laten voortgaan met hun offeranden te brengen, om, toen het werk gedaan was, wat er overbleef voor zich te houden, maar ook hij stelde het belang van het publiek boven zijn eigen belang, en hierin was hij een goed voorbeeld voor allen, die een post van vertrouwen bekleden. In vers 6 wordt gezegd, dat *het volk teruggehouden werd van meer te brengen,* zij beschouwden het als een dwang, die hun werd opgelegd om niet meer te mogen doen voor den tabernakel, zo groot was de ijver van deze mensen, die *gaven naar hun vermogen, ja boven hun vermogen,* de collectanten "met vele vermaning biddende, dat zij de gaven zouden aannemen", 2 Corinthiërs 8:3, 4. Dat waren de vruchten van een eerste liefde, maar in deze laatste tijden is de liefde zozeer verkild, dat wij er zulke dingen niet van kunnen verwachten.

Exodus 36:8-13

Het eerste werk, waarmee zij begonnen, was de bouw van het huis, dat moet gedaan worden, eer er de meubilering van kan geschieden. Dit huis was niet van hout en steen gemaakt, maar van gordijnen, kunstig geborduurd en aan elkaar gevoegd. Dit diende om een type te wezen van den toestand van de kerk in deze wereld, het paleis van Gods koninkrijk onder de mensen.

1. Hoewel zij op aarde is, is zij toch niet gegrond in de aarde, zoals een huis, neen, Christus' koninkrijk is niet van deze wereld, noch er in gegrond.

2. Zij is gering en beweegbaar en in een toestand van strijd. Herders wonen in tenten, en God is de Herder van Israël. Krijgslieden verblijven in tenten, en de Heer is een krijgsman, en Zijn kerk marcheert door het land van een vijand, en moet zich al strijdende een weg banen. De koningen van de aarde mengen zich met de ceder, Jeremia 22:15, dat is: wonen in huizen van cederhout, maar de ark van God was slechts onder gordijnen gehuisvest.

3. Maar er is een schoonheid in heiligheid, de gordijnen waren geborduurd, en zo is de kerk van God versierd met de genadegaven van de Geest, een kleding van gouden borduursel, Psalm 45:14.

4. De onderscheidene vergaderingen van gelovigen zijn verenigd tot een lichaam, en zoals hier, worden zij allen tot een tabernakel, want er is één Heere, één geloof en één doop.

Exodus 36:14-34

1. De schuilplaats en bijzondere bescherming waaronder de kerk zich bevindt, worden hier aangeduid door de gordijnen van geitenhaar, die over de tabernakel gespreid waren en de bedekking daar overheen van ramsvellen en dassenvellen, vers 14-19 God heeft voor Zijn volk "een hut voorzien tot een schaduw overdag tegen de hitte, en tot een toevlucht en tot een verberging tegen de vloed en tegen de regen," Jesaja 4:6, zij zijn gewapend tegen alle weer, de zon en de maan zal hen niet steken, en zij zijn beschut tegen de stormen van den goddelijke toorn, "de hagel, die de toevlucht van de leugen zal wegvagen," Jesaja 28:17. Zij, die in Gods huis wonen, zullen bevinden dat, al is de storm ook nog zo geweldig en het druipen nog zo gestadig, het er toch niet inregent.

2. De kracht en de bestendigheid van de kerk, hoewel zij slechts een tabernakel is, worden aangeduid door de stijlen en richels, die de gordijnen ondersteunden, vers 20-34 De stijlen waren samengevoegd en aan elkaar verbonden door de richels, die er doorheen schoten, want de eenheid van de kerk en de hartelijke samenstemming van hen, die er de steun van zijn, dragen zeer veel bij tot haar kracht en vastigheid.

Exodus 36:35-38

Bij het bouwen van een huis is zeer veel te doen aan de deuren en beschotten, in de tabernakel kwamen zij overeen met de rest van het gebouw, en waren gordijnen en voorhangen om tot afscheiding- of scheidingsmuren te dienen.

1. Er was een voorhang gemaakt om het heilige te scheiden van het heilige der heilige vers 35, 36. Hiermede werden het duistere en de afstand aangeduid van die bedeling, in vergelijking met die van het Nieuwe Testament dat ons de heerlijkheid van God duidelijker doet zien en ons nodigt tot haar toe te treden, alsmede de duisternis en de afstand van onze tegenwoordige staat, in vergelijking met den hemel, waar wij voor altijd met de Heere zullen wezen, en Hem zullen zien gelijk Hij is.

2. Er was een voorhang, die tot deur moest dienen van de tabernakel, vers 37, 38. Bij deze deur kwam het volk samen, hoewel het hun verboden was er in te gaan, want zolang wij in deze tegenwoordige staat zijn, moeten wij zo dicht tot God naderen als wij kunnen.

.

HOOFDSTUK 37

1 Alzo maakte Bezaleel de ark van sittimhout; twee ellen en een halve was haar lengte, en anderhalve el haar breedte, en anderhalve el haar hoogte.
2 En hij overtrok ze met louter goud, van binnen en van buiten; en hij maakte ze een gouden krans rondom.
3 En hij goot voor dezelve vier gouden ringen, aan haar vier hoeken, alzo dat twee ringen op derzelver ene zijde waren, en twee ringen op haar andere zijde.
4 En hij maakte handbomen van sittimhout, en hij overtrok ze met goud.
5 En hij stak de handbomen in de ringen, aan de zijden der ark, om de ark te dragen.
6 Hij maakte ook een verzoendeksel van louter goud; twee ellen en een halve was deszelfs lengte, en anderhalve el deszelfs breedte.
7 Ook maakte hij twee cherubim van goud; van dicht werk maakte hij ze, uit de beide einden des verzoendeksels.
8 Een cherub uit het ene einde aan deze zijde, en den anderen cherub uit het andere einde aan gene zijde; uit het verzoendeksel maakte hij de cherubim, uit deszelfs beide einden.
9 En de cherubim waren de beide vleugelen omhoog uitbreidende, bedekkende met hun vleugelen het verzoendeksel; en hun aangezichten waren tegenover elkander; de aangezichten der cherubim waren naar het verzoendeksel.
10 Hij maakte ook een tafel van sittimhout; twee ellen was haar lengte, en een el haar breedte; en een el en een halve haar hoogte.
11 En hij overtrok ze met louter goud; en hij maakte een gouden krans daaraan, rondom.
12 Hij maakte daaraan ook een lijst rondom, een hand breed; en hij maakte een gouden krans rondom derzelver lijst.
13 Hij goot ook vier gouden ringen daaraan; en hij zette de ringen aan de vier hoeken, die aan derzelver vier voeten waren.
14 Tegenover de lijst waren de ringen tot plaatsen voor de handbomen, om de tafel te dragen.
15 Hij maakte ook de handbomen van sittimhout; en hij overtrok ze met goud, om de tafel te dragen.
16 En hij maakte het gereedschap, dat op de tafel zijn zoude, haar schotelen, en haar reukschalen, en haar kroezen, en haar platelen (met welke zij bedekt zoude worden), van louter goud.
17 Hij maakte ook een kandelaar van louter goud. Van dicht werk maakte hij dezen kandelaar, zijn schacht, en zijn rieten; zijn schaaltjes, zijn knopen, en zijn bloemen waren uit hem.
18 Zes rieten nu gingen uit zijn zijden; drie rieten des kandelaars uit zijn ene zijde, en drie rieten des kandelaars uit zijn andere zijde.
19 In het ene riet waren drie schaaltjes, gelijk amandelnoten, een knoop en een bloem; en drie schaaltjes, gelijk amandelnoten in een ander riet, een knoop en een bloem; alzo waren die zes rieten, die uit den kandelaar gingen.
20 Maar aan den kandelaar zelven waren vier schaaltjes, gelijk amandelnoten, met zijn knopen, en met zijn bloemen.
21 En daar was een knoop onder twee rieten, uit denzelven uitgaande; ook een knoop onder twee rieten, uit denzelven uitgaande; nog een knoop onder twee rieten, uit denzelven uitgaande; alzo was het met de zes rieten, die uit denzelven uitgingen.
22 Hun knopen en rieten waren uit hem; het was altemaal een enig dicht werk van louter goud.
23 En hij maakte hem zeven lampen; zijn snuiters en zijn blusvaten waren van louter goud.
24 Hij maakte denzelven uit een talent louter goud, met al zijn vaten.
25 En hij maakte het reukaltaar van sittimhout; een el was zijn lengte en een el zijn breedte, vierkant, maar twee ellen zijn hoogte; uit hetzelve waren zijn hoornen.

26 En hij overtrok het met louter goud, zijn dak, en zijn wanden rondom, alsook zijn hoornen; en hij maakte het een gouden krans rondom.
27 Hij maakte ook twee gouden ringen daaraan, onder zijn krans, aan zijn twee hoeken, aan zijn beide zijden, tot plaatsen voor de handbomen, dat men het daarmede droeg.
28 En hij maakte de handbomen van sittimhout, en hij overtrok ze met goud.
29 Hij maakte ook de heilige zalfolie, en het reukwerk der zuiverste welriekende specerijen, naar apothekerswerk.

Bezaleël en zijn werklieden zijn nog druk bezig met het maken van:

I. De ark met het verzoendeksel en de cherubs, vers 1-9.

II. De tafel met haar toebehoren, vers 10-16.

III. De kandelaar met zijn toebehoren, vers 17-24.

IV. Het gouden reukaltaar vers 25-28.

V. De heilige olie en het reukwerk vers 29. De bepalingen en voorschriften daarvan hebben wij tevoren gehad in Hoofdstuk 25 en 30.

Exodus 37:1-9

Men zou het vreemd kunnen vinden dat Mozes na zo volledig de instructies te hebben meegedeeld, die hem op de berg voor het maken van deze dingen gegeven waren, nu ook het maken er van even volledig mededeelt, terwijl hij toch volstaan kon hebben met te zeggen dat al deze dingen nauwkeurig gemaakt werden naar de voorschriften, die hij hun had overgegeven. Wij houden er ons van verzekerd dat Mozes, toen hij door goddelijke ingeving geschreven heeft, geen ijdele herhalingen heeft gebruikt, er zijn geen ijdele woorden in de Schrift. Waarom moeten dan aan dit verhaal zoveel hoofdstukken gewijd worden, die wij in verzoeking zijnde overtollig en vervelend te vinden? Maar wij moeten bedenken:

1. Dat Mozes oorspronkelijk voor het volk van Israël heeft geschreven, voor hetwelk het van groot nut zal wezen om dikwijls te lezen en te horen van die heilige schatten, welke hun toevertrouwd waren. Die verschillende versierselen van de tabernakel mochten zij niet zien maar alleen de priesters, en daarom was het nodig dat zij hun zo nauwkeurig en volledig beschreven werden. Hetgeen zij telkens en nogmaals moesten lezen, was opdat zij niet in gebreke zouden blijven om het te doen, telkens en nogmaals geschreven. Zo zijn ook in het Nieuwe Testament passages in de geschiedenis van Christus door twee of drie en sommige door vier, van de evangelisten verhaald, en om dezelfde reden. De grote dingen van Gods wet en evangelie moeten ons telkens en nogmaals ingeprent worden. Dezelfde dingen aan u te schrijven, zegt Paulus, "is mij niet verdrietig, en het is u zeker," Filippenzen 3:1.

2. Mozes heeft aldus willen tonen hoe grote zorg hij en zijn werklieden genomen hebben om alles nauwkeurig te maken naar het voorbeeld, dat hem op den berg getoond was. Tevoren ons het origineel gegeven hebbende, geeft hij ons nu de kopie, opdat wij ze met elkaar vergelijken, en dan zien hoe nauwkeurig zij met elkaar overeenstemmen. Aldus beroept hij zich op iedere lezer ten opzichte van zijn getrouwheid aan Hem, die hem gesteld heeft in geheel Zijn huis, en in alle deln er van, Hebreeën 3:5. En aldus leert hij ons acht te geven op al Gods geboden, ja op iedere tittel en jota er van.

3. Hiermede wordt ook te kennen gegeven dat God behagen schept in de oprechte gehoorzaamheid van Zijn volks, en er nauwkeurig rekening van houdt, en dat die in de opstanding van de rechtvaardigen tot hun eer zal vermeld worden. Niemand kan zo stipt zijn in plichtsbetrachting, of God zal even stipt zijn in kennis er van te nemen. Hij is "niet onrechtvaardig dat Hij ons werk en de arbeid van de liefde zal vergeten," ook niet in een enkel voorbeeld er van, Hebreeën 6:10.

4. De geestelijke schatten en schoonheid van de evangelie tabernakel worden hiermede aan onze veelvuldige beschouwing aanbevolen. Ga rondom dit Sion, en beschouw het telkens en wederom, hoe meer gij de heerlijkheid van de kerk aanschouwt, hoe meer gij ze zult bewonderen en liefhebben. De handvest van haar voorrechten en het verhaal van haar inrichting zijn het overwaardig om meermalen gelezen te worden.

In deze verzen hebben wij een bericht van het maken van de ark, met de heerlijke en betekenisvolle dingen, die er bij behoorden, het verzoendeksel en de cherubs. Beschouw deze drie dingen tezamen, en zij stellen u de heerlijkheid voor van een heilig God, oprechtheid van een heilig hart, en de gemeenschap, die er tussen hen is door een Middelaar.

1. Het is de heerlijkheid van een heilig God dat Hij woont tussen de cherubs, dat is. dat Hij voortdurend vergezeld is van, en aangebeden wordt door, de heilige engelen, wier snelheid aangeduid werd door de vleugels van de cherubs, terwijl hun eensgezindheid en samenwerking in hun dienst hierdoor aangeduid werden, dat hun aangezichten naar elkaar gericht waren.

2. Het is de aard van een oprecht hart, dat het, evenals de ark van de getuigenis, de wet van God in zich verborgen heeft en haar bewaart.

Door Jezus Christus, het grote zoenoffer, is verzoening gedaan en een gemeenschap gevestigd tussen ons en God. Hij stelt zich tussen ons en Gods ongenoegen, en dat niet alleen, maar door Hem verkrijgen wij recht op Gods gunst. Als Hij Zijn wet in ons hart schrijft, zal Hij ons tot een God zijn, en dan zullen wij Hem tot een volk wezen. Van het verzoendeksel zal Hij ons onderwijzen, daar zal Hij ons aannemen en zich genadig betonen tegenover onze ongerechtigheid, en onder de schaduw van Zijn vleugelen zullen wij veilig en gerust wezen.

Exodus 37:10-24

1. Wij hebben hier het maken van de tafel waarop de toonbroden gestadig gelegd moesten worden. God is een goede huishouder, die Zijn tafel altijd wèl voorzien houdt. Is de wereld Zijn tabernakel? Zijn genade heeft er een tafel in aangericht voor alle gelovigen een tafel wèl voorzien met het brood van het leven. Maar let er op, hoe ver de bedeling van het evangelie die van de wet overtreft. Er was toen wel een tafel bereid, doch slechts voorzien van *toonbroden*, brood om aan te zien, maar niet om er zich mede te voeden zolang het op die tafel lag, en daarna mochten alleen de priesters het eten, maar aan de tafel, die Christus in het nieuwe verbond heeft aangericht, zijn alle ware christenen genodigde gasten, en tot hen wordt gezegd: "Komt, o vrienden, komt, eet van Mijn brood." Hetgeen waarop de wet slechts een blik gaf van uit de verte, daar geeft het evangelie de genieting van.

2. Het maken van de kandelaar, die niet van hout was met goud overtrokken, maar geheel en al geslagen werk van louter goud, vers 17- 22 Dit betekende het licht van de goddelijke openbaring, waarmee Gods kerk op aarde (die Zijn tabernakel is onder de mensen) altijd verlicht is geweest, daar zij altijd voorzien werd van verse olie van Christus, de goede olijfboom, Zacheria 4:2, 3. Gods openbaringen van zichzelf in deze wereld zijn slechts kaarslicht vergeleken met het daglicht van de toekomende staat. De Bijbel is een gouden kandelaar, hij is van louter goud, Psalm 19:11, daarvan wordt licht verspreid naar ieder deel van Gods tabernakel, opdat Zijn geestelijke priesters er bij kunnen zien om de Heer te dienen, de dienst in Zijn heiligdom te verrichten. Deze kandelaar heeft niet slechts zijn schaaltjes voor het noodzakelijk gebruik, maar ook zijn knopen en bloemen tot versiering, er zijn vele dingen, waarmee God het voegzaam geoordeeld heeft Zijn woord te versieren en waarvan wij evenmin de reden kunnen aanduiden, als wij een reden kunnen aanduiden voor deze knopen en bloemen, en toch zijn wij er zeker van, dat zij er tot een goed doeleinde bijgevoegd werden. Laat ons God loven voor deze kandelaar, er voortdurend het oog ophebben en er voor vrezen, dat hij uit zijn plaats geweerd zal worden.

Exodus 37:25-29

1. Wij hebben hier het maken van het reukaltaar, waarop dagelijks reukwerk gebrand moest worden, hetgeen beiden de gebeden van de heiligen en de voorbede van Christus aanduidt, aan welke het welbehaaglijke van hun gebeden en de verhoring er van te danken zijn. De ringen en handbomen en al het toebehoren van dit altaar waren met goud overtrokken, en al het vaatwerk van de tafel en de gereedschappen van den kandelaar waren van goud, want die werden gebruikt in het heilige. God is de beste, en wij moeten Hem dienen met het beste, dat wij hebben, maar het beste, waarmee wij Hem in Zijn voorhoven op aarde kunnen dienen, is slechts als koper, vergeleken bij het goud-de zondeloze en vlekkeloze volmaaktheid, waarmee Zijn heiligen Hem zullen dienen in Zijn heilige plaats hierboven.

2. Het bereiden van het reukwerk, dat op dit altaar gebrand moest worden, en de heilige zalfolie, vers 29, naar dit apothekerswerk, Hoofdstuk 30:22. enz. God heeft aan Bezaleël ook deze kunst geleerd, zodat hij, hoewel hij er tevoren niet mede bekend was, deze dingen toch naar apothekerswerk bereidde, even bekwaam en nauwkeurig alsof hij voor dit beroep was opgeleid. Waar God wijsheid en genade geeft, daar zal het de mens van God volmaakt doen zijn, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust.

HOOFDSTUK 38

1 Hij maakte ook het brandofferaltaar van sittimhout; vijf ellen was deszelfs lengte, en vijf ellen zijn breedte, vierkant, en drie ellen zijn hoogte.
2 En hij maakte deszelfs hoornen op zijn vier hoeken; uit hetzelve waren zijn hoornen; en hij overtrok het met koper.
3 Hij maakte ook al het gereedschap des altaars, de potten, en de schoffelen, en de besprengbekkens, en de krauwelen, en de koolpannen; al zijn vaten maakte hij van koper.
4 Ook maakte hij aan het altaar een rooster van koperen netwerk, onder zijn omloop, van beneden tot zijn midden toe.
5 En hij goot vier ringen aan de vier einden des koperen roosters, tot plaatsen voor de handbomen.
6 En hij maakte de handbomen van sittimhout, en hij overtrok ze met koper.
7 En hij deed de handbomen in de ringen, aan de zijden des altaars, dat men het met dezelve droeg; hij maakte hetzelve hol van planken.
8 Hij maakte ook het koperen wasvat, met zijn koperen voet, van de spiegels der te hoop komende vrouwen, die te hoop kwamen voor de deur van de tent der samenkomst.
9 Hij maakte ook den voorhof, aan den zuidhoek zuidwaarts; de behangselen tot den voorhof waren van fijn getweernd linnen, van honderd ellen.
10 Hun twintig pilaren en derzelver twintig voeten, waren van koper; de haken dezer pilaren en hun banden waren van zilver.
11 En aan den noorderhoek honderd ellen, hun twintig pilaren en derzelver twintig voeten waren van koper; de haken der pilaren en derzelver banden waren van zilver.
12 En aan den westerhoek waren behangselen van vijftig ellen, hun pilaren tien en derzelver voeten tien; de haken der pilaren en hun banden waren van zilver.
13 En aan den oosterhoek tegen den opgang waren vijftig ellen.
14 De behangselen aan deze zijde waren vijftien ellen, derzelver pilaren drie en hun voeten drie.
15 En aan de andere zijde van de deur des voorhofs, van hier en van daar, waren behangselen van vijftien ellen; hun pilaren drie en derzelver voeten drie.
16 Al de behangselen des voorhofs waren rondom van fijn getweernd linnen.
17 De voeten nu der pilaren waren van koper, de haken der pilaren, en hun banden waren van zilver, en het overdeksel hunner hoofden was van zilver, en al de pilaren des voorhofs waren met zilver omtogen.
18 En het deksel van de poort des voorhofs was van geborduurd werk, van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen; en twintig ellen was de lengte, en de hoogte in de breedte was vijf ellen, tegenover de behangselen des voorhofs.
19 En hun vier pilaren en derzelver vier voeten waren van koper, hun haken waren van zilver; ook was het overdeksel hunner hoofden en hun banden van zilver.
20 En al de pennen des tabernakels en des voorhofs rondom waren van koper.
21 Dit zijn de getelde dingen van den tabernakel, van den tabernakel der getuigenis, die geteld zijn naar den mond van Mozes, ten dienste der Levieten, door de hand van Ithamar, den zoon van den priester Aaron.
22 Bezaleel nu, de zoon van Uri, den zoon van Hur, van den stam van Juda, maakte al, dat de HEERE aan Mozes geboden had.
23 En met hem Aholiab, de zoon van Ahisamach, van den stam van Dan, een werkmeester en vernuftig kunstenaar, en een borduurder in hemelsblauw, en in purper, en in scharlaken, en in fijn linnen.

24 Al het goud, dat tot het werk verarbeid is, in het ganse werk des heiligdoms, te weten, het goud des beweegoffers, was negen en twintig talenten, en zevenhonderd en dertig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms.
25 Het zilver nu van de getelden der vergadering was honderd talenten, en duizend zevenhonderd vijf en zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms.
26 Een beka voor elk hoofd, dat is een halve sikkel, naar den sikkel des heiligdoms, van een ieder, die overging tot de getelden, van twintig jaren oud en daarboven, namelijk zeshonderd drie duizend, vijfhonderd en vijftig.
27 En er waren honderd talenten zilver, om te gieten de voeten des heiligdoms, en de voeten des voorhangs; tot honderd voeten waren honderd talenten, een talent tot een voet.
28 Maar uit de duizend zevenhonderd vijf en zeventig sikkelen maakte hij de haken aan de pilaren, en hij overtrok hun hoofden, en omtoog ze met banden.
29 Het koper nu des beweegoffers was zeventig talenten, en twee duizend vierhonderd sikkelen.
30 En hij maakte daarvan de voeten der deur van de tent der samenkomst, en het koperen altaar, en den koperen rooster, dien het had, en al het gereedschap des altaars.
31 En de voeten des voorhofs rondom, en de voeten van de poort des voorhofs, ook al de pennen des tabernakels, en al de pennen des voorhofs rondom.

I. Hier is een bericht van het maken van het koperen altaar vers 1-7, en het wasvat, vers 8.

II. Het bereiden van de behangselen tot afsluiting van de plaats, waar de tabernakel staan zou, vers 4-20

III. Een korte opgave van het goud, zilver en koper, dat gegeven was en gebruikt voor het maken van den tabernakel, vers 21- 31

Exodus 38:1-8

Bezaleël was gereed gekomen met het gouden werk, dat, hoewel het kostbaarste, toch buiten het gezicht moest blijven in de tabernakel zelf. En nu gaat hij de voorhof maken, die aan alle kanten open lag voor ieders gezicht. De voorhof bevatte twee dingen, die beiden van koper waren.

1. Een brandofferaltaar, vers 1-7 Daarop moesten al hun offers geofferd worden, en dit was het, dat, zelf door het bestel van God geheiligd zijnde, de gave heiligde, die er in geloof op geofferd werd. Christus was zelf het altaar voor Zijn eigen offer ter verzoening, en dat is Hij ook voor al onze dankoffers. Bij het offeren er van moeten wij het oog hebben op Hem, zoals God het oog op Hem heeft bij het aannemen er van.

2. Een wasvat, om water te houden voor de priesters om er zich ermee te wassen, als zij ingingen om te dienen, vers 8. Dit betekende de voorziening, die in het evangelie van Christus gemaakt is voor de reiniging van onze zielen van de dodelijke besmetting van de zonde door de verdienste en genade van Christus, opdat wij geschikt zouden zijn om de heilige God in heilige plichten te dienen. Hier wordt het gezegd gemaakt te zijn van de *spiegels van de vrouwen*, die aan de deur van de tent van samenkomst te hoop kwamen.

A. De vrouwen schenen voorbeeldig te zijn geweest in uitnemende godsvrucht, de openbare eredienst ernstiger en meer dikwijls te hebben bijgewoond dan anderen, en daarvan wordt hier voor haar eer nota genomen. Lang daarna is Anna zo’n vrouw geweest, "die niet week uit de tempel, met vasten en bidden, God dienende nacht en dag," Lukas 2:37. In iedere eeuw van de kerk schijnen er sommigen geweest te zijn, die zich door haar ernstige ijverige godsvrucht hebben onderscheiden, en zich daardoor geëerd hebben, want godsdienstige vrouwen zijn in waarheid eerlijke vrouwen, Handelingen 13:50, en dat niet te minder terwijl zij door de spotters van latere tijden domme of dwaze vrouwen genoemd worden. Deze vrouwen waren het waarschijnlijk, die bij deze gelegenheid haar ijver getoond hebben door hulp te bieden bij het werk, dat nu voor de tabernakel gedaan werd. Zij kwamen *in hopen* bij elkaar, een heerlijk gezicht! om zovelen te zien, zo ijverig en zo eensgezind in het goede werk.

B. Die vrouwen deden afstand van haar spiegels, (welke van het fijnste koper vervaardigd en voor dat doel gepolijst waren) ten dienste van de tabernakel. Die vrouwen welke haar eigen schoonheid bewonderen, als verliefd zijn op haar eigen schaduw, het aantrekken van kleren tot haar voornaamste werk maken, zich daarnaar schatten en in de schatting van anderen aanbevelen, zullen haar spiegels wel zeer node kunnen missen, maar deze vrouwen offerden ze aan God.

Hetzij:

a. Ten teken van haar berouw om haar vroeger misbruiken er van ter voeding van haar hoogmoed en ijdelheid. Nu zij overtuigd waren van haar dwaasheid, en zich aan de dienst van God hadden gewijd bij de deur van de tent van samenkomst, ontdeden zij zich van hetgeen op zichzelf wel geoorloofd en nuttig was, maar voor haar een aanleiding tot zonde was geworden. Zo heeft Maria Magdalena, die een zondares was geweest, toen zij bekeerd en boetvaardig was, Christus’ voeten afgedroogd met haar haren.

Of:

b. Ten teken van haar grote ijver voor het werk van de tabernakel, veeleer dan dat de werklieden geen koper genoeg zouden hebben, of niet van de beste soort wilden zij afstand doen van haar spiegels, al konden zij ze ook nauwelijks missen. Gods heerlijkheid en dienst moeten door ons altijd boven onze eigen voldoening of gerieflijkheid gesteld worden. Laat ons nooit klagen over het gebrek aan hetgeen wij voor de eer van God kunnen afstaan.

c. Deze spiegels werden gebruikt voor het maken van het wasvat. Zij werden of op kunstige wijze samengevoegd, of gesmolten en dan opnieuw gegoten, maar waarschijnlijk was het wasvat zo schitterend gepolijst, dat de zijden er van nog tot spiegels dienden, opdat de priesters als zij zich kwamen wassen, hun gelaat konden zien en aldus konden ontdekken of er nog vlekken op waren ten einde ze dan af te wassen. Voor de wassing van berouw en bekering is de spiegel van zelfonderzoek nodig. Het woord van God is een spiegel, waarin wij ons gelaat kunnen zien, zie Jakobus 1:23, en daarmee moeten wij ons hart en leven vergelijken, opdat wij, onze vlekken en gebreken ontdekkende ze mogen afwassen met een bijzondere droefheid, en door de toepassing van Christus' bloed op onze ziel. Hoe nauwkeuriger en vollediger wij zijn in de belijdenis van zonde, hoe meer vertroosting wij gewoonlijk zullen smaken in de bewustheid van de vergeving.

Exodus 38:9-20

De muren van de voorhof bestonden, evenals de anderen, uit gordijnen of behangselen, gemaakt naar het voorschrift, dat wij gehad hebben in Hoofdstuk 27:9 en verv. Dit stelde de toestand voor van de Oud Testamentische kerk, zij was een besloten hof, de aanbidders waren toen tot een kleine omtrek beperkt. Maar de omheining slechts uit gordijnen bestaande, werd hiermede te kennen gegeven, dat de beperking van de kerk tot een bijzonder volk niet altijd zou voortduren. De bedeling zelf was een tabernakel-bedeling, beweegbaar, die te bestemder tijd samengerold en weggenomen zal worden, als de plaats van haar tent wijd en haar koorden lang gemaakt zullen worden, om plaats te maken voor de heidenwereld, gelijk voorzegd is in Jesaja 54:2, 3. De kerk hier op aarde is slechts de voorhof van Gods huis, en zalig zijn zij, die deze voorhoven betreden en er bloeien, maar door deze voorhoven gaan wij naar het heilige hierboven. "Zalig zij, die wonen in dit huis Gods, zij zullen Hem gestadig loven." Het omheinen van een voorhof vóór de tabernakel leert ons een trapsgewijs naderen tot God. De dienstdoende priesters meesten door die heilige voorhof heengaan, eer zij in het heilige huis kwamen. Zo moet er vóór het gebruik der plechtige inzettingen een besloten hof zijn van een plechtige voorbereiding, waarin wij onze handen moeten wassen, om aldus toe te gaan met een waarachtig hart.

Exodus 38:21-31

Wij hebben hier een uittreksel van de rekening, die de Levieten, op Mozes' bevel, gehouden hebben van het goud, zilver en koper, dat ingebracht was voor de tabernakel en van het gebruik, dat er van gemaakt werd. Ithamar de zoon van Aäron, was aangesteld om die arbeid te verrichten, en zo werd deze door de mindere diensten opgeleid en bekwaam gemaakt voor grotere, vers 21. Bezaleël en Aholiab moesten de rekening opmaken, vers 22, 23 en Ithamar moest haar nazien, en aan Mozes inleveren. Zij was als volgt:

1. Al het goud was een hefoffer, dat is: een vrijwillig offer, iedereen bracht het naar hij kon en wilde, en het bedroeg negen en twintig talenten en zeven honderd dertig sikkelen, dat naar sommiger berekening volgens de tegenwoordige waarde een millioen acht honderd duizend gulden aan goud bedroeg. Daarvan werden al het gouden vaatwerk en gereedschappen gemaakt.

2. Het zilver werd geheven bij wijze van belasting. Iedere man was aangeslagen voor een halven sikkel, een soort van hoofdgeld, dat in alles honderd talenten en zeventien honderd vijf en zeventig sikkelen bedroeg, vers 25, 26. Daarvan werden de voeten gemaakt die de stijlen ondersteunden, zodat zij, als het ware, het fundament van de tabernakel vormden, vers 27. Het zilver had een waarde van ongeveer vier honderd acht duizend gulden. De heffing van goud door vrijwillige bijdragen, en van zilver bij wijze van belasting, toont dat van beiden gebruik mag worden gemaakt ter bestrijding van openbare uitgaven, mits er geen partijdigheid bij plaatsheeft.

3. Het koper, hoewel minder kostbaar, werd gebruikt, niet slechts voor het koperen altaar, maar ook voor de voeten van de stijlen van het voorhof, die, in andere tenten, waarschijnlijk van hout waren, maar in Jesaja 60:17 is beloofd: "voor hout zal Ik koper brengen." Zie, hoe vrijgevig het volk was, en hoe getrouw de werklieden waren. Hun goed voorbeeld behoort nagevolgd te worden.

HOOFDSTUK 39

1 Zij maakten ook ambtsklederen, om in het heilige te dienen, van hemelsblauw, en purper, en scharlaken; ook maakten zij de heilige klederen, die voor Aaron waren, gelijk de HEERE aan Mozes geboden had.
2 Aldus maakte hij den efod, van goud, hemelsblauw en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen.
3 En zij rekten uit de dunne platen van goud, en sneden het tot draden, om te doen in het midden van het hemelsblauw, en in het midden van het purper, en in het midden van het scharlaken, en in het midden van het fijn linnen, van het allerkunstelijkste werk.
4 Zij maakten samenvoegende schouderbanden daaraan; aan deszelfs beide einden werd hij samengevoegd.
5 En de kunstelijke riem zijns efods, die daarop was, was gelijk zijn werk, van hetzelfde, van goud, van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen, gelijk als de HEERE aan Mozes bevolen had.
6 Zij bereidden ook de sardonixstenen, omvat in gouden kastjes, als zegelgravering gegraveerd, met de namen der zonen van Israel.
7 En hij zette ze op de schouderbanden des efods, tot stenen der gedachtenis voor de kinderen Israels, gelijk de HEERE aan Mozes geboden had.
8 Hij maakte ook den borstlap van het allerkunstelijkste werk, gelijk het werk des efods, van goud, hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen.
9 Hij was vierkant; zij maakten den borstlap dubbel; een span was zijn lengte, en een span was zijn breedte, dubbel zijnde.
10 En zij vulden daarin vier rijen stenen: een rij van een Sardis, een Topaas en een Karbonkel; dit is de eerste rij.
11 En de tweede rij van een Smaragd, een Saffier en een Diamant.
12 En de derde rij van een Hyacint, Agaat, en Amethist.
13 En de vierde rij van een Turkoois, en een Sardonix, en een Jaspis; omvat in gouden kastjes in hun vullingen.
14 Deze stenen nu, met de namen der zonen van Israel, waren twaalf, met hun namen, met zegelgravering; ieder met zijn naam, naar de twaalf stammen.
15 Zij maakten ook aan den borstlap gelijk-eindigende ketentjes, van gedraaid werk, uit louter goud.
16 En zij maakten twee gouden kastjes, en twee gouden ringen; en zij zetten die twee ringen aan de beide einden des borstlaps.
17 En zij zetten de twee gedraaide gouden ketentjes aan de twee ringen, aan de einden van den borstlap.
18 Doch de twee andere einden der twee gedraaide ketenen zetten zij aan de twee kastjes, en zij zetten ze aan de schouderbanden des efods, recht op de voorste zijde van dien.
19 Zij maakten ook twee gouden ringen, die zij aan de twee andere einden des borstlaps zetten, inwendig aan zijn boord, die aan de zijde des efods is.
20 Nog maakten zij twee gouden ringen, die zij zetten aan de twee schouderbanden van den efod, beneden, aan deszelfs voorste zijde, tegenover zijn andere voege, boven den kunstelijken riem des efods.
21 En zij bonden den borstlap met zijn ringen aan de ringen van den efod, met een hemelsblauw snoer, dat hij op den kunstelijken riem van den efod was; opdat de borstlap van den efod niet afgescheiden wierd, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had.
22 En hij maakte den mantel des efods van geweven werk, geheel van hemelsblauw.

23 En het gat des mantels was in deszelfs midden, als het gat eens pantsiers; dit gat had een boord rondom, dat het niet gescheurd wierd.
24 En aan de zomen des mantels maakten zij granaatappelen van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, getweernd.
25 Zij maakten ook schelletjes van louter goud, en zij stelden de schelletjes tussen de granaatappelen, aan de zomen des mantels rondom, tussen de granaatappelen;
26 Dat er een schelletje, daarna een granaatappel was; wederom een schelletje, en een granaatappel; aan de zomen des mantels rondom; om te dienen, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had.
27 Zij maakten ook de rokken van fijn linnen, van geweven werk, voor Aaron en voor zijn zonen;
28 En den hoed van fijn linnen, en de sierlijke mutsen van fijn linnen, en de linnen onderbroeken van fijn getweernd linnen;
29 En den gordel van fijn getweernd linnen, en van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, van geborduurd werk, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had.
30 Zij maakten ook de plaat van de kroon der heiligheid van louter goud, en zij schreven daarop een schrift, met zegelgravering: De HEILIGHEID DES HEEREN.
31 En zij hechtten een snoer van hemelsblauw daaraan, om aan den hoed van boven te hechten, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had.
32 Aldus werd al het werk des tabernakels, van de tent der samenkomst voleind; en de kinderen Israels hadden het gemaakt naar alles, wat de HEERE aan Mozes geboden had; alzo hadden zij het gemaakt.
33 Daarna brachten zij den tabernakel tot Mozes, de tent, en al haar gereedschap, haar haakjes, haar berderen, haar richelen, en haar pilaren, en haar voeten;
34 En het deksel van roodgeverfde ramsvellen, en het deksel van dassenvellen, en den voorhang van het deksel;
35 De ark der getuigenis, en haar handbomen, en het verzoendeksel;
36 De tafel, met al haar gereedschap, en de toonbroden;
37 Den louteren kandelaar met zijn lampen, de lampen, die men toerichten moest, en al deszelfs gereedschap, en de olie tot het licht;
38 Verder het gouden altaar, en de zalfolie, en het reukwerk van welriekende specerijen, en het deksel van de deur der tent.
39 Het koperen altaar, en den koperen rooster, dien het heeft, deszelfs handbomen, en al zijn gereedschap; het wasvat en zijn voet;
40 De behangselen des voorhofs, zijn pilaren en zijn voeten, en het deksel van de poort des voorhofs, zijn zelen, en zijn pennen, en al het gereedschap van den dienst des tabernakels, tot de tent der samenkomst;
41 De ambtsklederen, om in het heiligdom te dienen, de heilige klederen van den priester Aaron, en de klederen van zijn zonen, om het priesterambt te bedienen.
42 Naar alles, wat de HEERE aan Mozes geboden had, alzo hadden de kinderen Israels het ganse werk gemaakt.
43 Mozes nu bezag het ganse werk, en ziet, zij hadden het gemaakt, gelijk als de HEERE geboden had; alzo hadden zij het gemaakt. Toen zegende Mozes hen.

Dit hoofdstuk geeft ons een bericht van de voleindiging van het werk van de tabernakel.

I. De laatste dingen, die gemaakt werden, waren de heilige kleren. De efod en de kunstige riem ervan, vers 1-5. De sardonixstenen voor de schouderbanden, vers 6, 7. De borstlap met de edelstenen, vers 8-21. De mantel van de efod, vers 22-26 De rokken, mutsen en onderbroeken voor de mindere priesters, vers 27-29, en de plaat van de kroon van de heiligheid, vers 30, 31.

II. Een kort verslag van het werk, aangeboden aan Mozes, toen alles voleindigd was, vers 32-43

Exodus 39:1-31

In dit bericht van het vervaardigen van de priesterkleren naar de voorschriften, die er van gegeven waren, Hoofdstuk 28, kunnen wij opmerken:

1. Dat de priesterkleren hier *ambtskleren*, of dienstkleren, genoemd worden, vers 1. Zij, die gewaden van de eer dragen, moeten ze beschouwen als dienstklederen, want van hen, op wie eer gelegd is, wordt dienst verwacht. Er wordt van hen, die met witte kleren bekleed zijn, gezegd dat zij "voor de troon van God zijn, en Hem dag en nacht dienen in Zijn tempel," Openbaring 7:13, 15. Heilige kleren worden voor de mensen niet gemaakt om er in te slapen, of er trots op straat heen en weer in te gaan, maar om er dienst in te verrichten, en dan zijn zij in waarheid tot heerlijkheid en tot sieraad. De Zoon des mensen zelf is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen,

2. Dat al de zes paragrafen, die een bepaald verslag geven van het maken van deze heilige kleren, eindigen met deze woorden: *gelijk de Heer aan Mozes bevolen had*, vers 5, 7, 21, 26-29, 31. Dit vinden wij in geen der voorafgaande berichten, alsof zij in deze dingen, meer dan in al de andere tot de tabernakel behorende, zeer bijzonder acht hadden gegeven op het voorschrift van de Heer, zowel tot hun volmacht als tot hun leiding. Hiermede wordt aan alle dienstknechten van de Heer een wenk gegeven, om in al hun dienen het woord Gods tot hun richtsnoer te nemen en te handelen in overeenstemming met, en gehoorzaamheid aan, het gebod van God.

3. Dat deze kleren, in overeenstemming met het overige toebehoren van de tabernakel zeer kostbaar en zeer prachtig waren. Aldus werd de kerk in haar jeugd onderwezen en behaagd met de beginselen van deze wereld, maar om nu onder het evangelie, dat de bediening is van de Geest, zodanige prachtige kledij aan te nemen en verplichtend te stellen zoals de kerk van Rome, onder voorwendsel van betamelijkheid en onderwijs, doet, dat is een verraden van de vrijheid, waarmee Christus ons vrijgemaakt heeft dat is de kerk weer onder de dienstbaarheid te brengen van die vleselijke verordeningen, die slechts tot op de tijd van de verbetering waren opgelegd.

4. Dat zij allen schaduwen waren van toekomstige goederen, maar dat het wezen Christus is en de genade van het evangelie, als dus het wezen gekomen is, dan is het dwaasheid om nog aan de schaduw te blijven hangen.

a. Christus is onze grote Hogepriester, toen Hij het werk van onze verlossing op zich nam, heeft Hij de dienstkleding aangedaan. Hij bekleedde zich met de genadegaven van de Geest, die Hij zonder mate ontvangen heeft, Hij heeft zich gegord met de kunstige riem of gordel van de volharding, om met Zijn onderneming voort te gaan, heeft zich belast met geheel Gods geestelijk Israël, droeg hen op Zijn schouders en op Zijn hart, heeft hen in Zijn handpalmen gegraveerd, en hen in de borstlap van de gerechtigheid Zijn Vader voorgesteld.

Eindelijk: Hij heeft zich gekroond met *heiligheid van de Heer*, geheel Zijn onderneming toewijdende aan de eer van de heiligheid van Zijn Vader. Aanzie dan nu hoe groot deze is.

b. Ware gelovigen zijn geestelijke priesters. Het reine lijnwaad, waarvan al hun dienstkleding gemaakt moeten worden, is "de rechtvaardigmaking van de heiligen," Openbaring.19:8, en *heiligheid van de Heer* moet zo op hun voorhoofd geschreven zijn, dat allen, die met hen

omgaan, haar zien en zeggen, dat zij het beeld dragen van de heiligheid van God, en toegewijd zijn aan de lof er van.

Exodus 39:32-43

Merk hier op:

I. Dat de bouwers van de tabernakel met bekwame spoed hebben gewerkt. Er waren niet veel meer dan vijf maanden van het begin van het werk tot de voleindiging er van. Hoewel er zeer veel fraai en fijn werk bij was, dat gewoonlijk veel tijd vordert, borduren en graveren niet slechts in goud, maar ook in edelgesteenten, hebben zij er toch weinig tijd in doorgebracht. Kerkenwerk gaat gewoonlijk langzaam, maar zij zijn er spoedig mee gereed gekomen, en toch hebben zij het met de grootst-mogelijke nauwkeurigheid gedaan. Want:

1. Er werden vele handen voor gebruikt, en alle werklieden waren eensgezind en hebben niet met elkaar getwist. Dit bespoedigde het werk en maakte het gemakkelijk.

2. De werklieden waren door God onderwezen, en zo bleven zij bewaard voor vergissingen, die vertraging zouden hebben teweeggebracht.

3. Het volk was hartelijk en ijverig voor het werk, en verlangde met ongeduld het voltooid te zien. God had hun hart bereid, en zo geschiedde de zaak spoedig, zie 2 Kronieken 29:36. Volharding en vlijt met blijmoedigheid van geest zullen door de genade Gods in zeer weinig tijds veel goed werk tot stand brengen, in minder tijd zelfs dan men zou denken.

II. Dat zij stipt hun orders opvolgden, en er niet in het minst of geringst van zijn afgeweken. Zij *hadden het gemaakt naar alles, wat de Heer Mozes geboden had,* vers 32, 42. Gods werk moet in alles gedaan worden naar Zijn wil. Zijn instellingen hebben verzinselen van mensen niet nodig, noch laten ze toe om ze hetzij te verfraaien of meer aan haar doel te doen beantwoorden. *Gij zult tot dit woord, dat ik u gebied, niet toedoen.* God heeft een welbehagen in een gewillige, maar niet in een eigenwillige aanbidding.

III. Dat zij al hun werk tot Mozes brachten, en het aan zijn onderzoek en beoordeling onderwierpen, vers 38. Hij wist wat hij hun bevolen had te maken, en nu werden de bijzonderheden er van genoemd en nagegaan, opdat Mozes zou zien dat zij alles hadden gemaakt niets hadden uitgelaten, en alles gemaakt hadden naar de instructies die hun gegeven waren, en opdat zo er in iets een vergissing begaan mocht zijn die terstond hersteld zou kunnen worden. Aldus betoonden zij eerbied aan Mozes die over hen gesteld was in de Heer, de tegenwerping niet makende, dat Mozes geen verstand had van zulk werk en er dus geen reden was om het aan zijn oordeel te onderwerpen. Neen, die God, die hun zoveel kennis en bekwaamheid had gegeven, om het werk te doen, gaf hun ook zoveel nederigheid in het hart, om bereid te zijn het te laten nazien, en te vergelijken met het model. Mozes was overheidspersoon, en zij wilden eerbied betonen voor zijn plaats en ambt, de geesten van de profeten zijn aan de profeten onderworpen. En behalve dat: hoewel zij beter dan Mozes het werk wisten te doen, had Mozes toch een beter en nauwkeuriger denkbeeld van het model, dan zij er van hadden, en daarom konden zij met hun werk niet tevreden zijn, tenzij hij er zijn goedkeuring van te kennen gaf. Aldus moeten wij in al de plichten van de godsdienst er naar streven om de Heer welbehaaglijk te zijn.

IV. Dat Mozes na ingesteld onderzoek bevonden heeft, dat alles naar regel en voorschrift gedaan was, vers 43. Beide tot hun en zijn eigen voldoening heeft Mozes geheel het werk nagezien, stuk voor stuk, en zie, zij hadden het gedaan naar het voorbeeld, dat hem op de berg

getoond was, want hetzelfde wezen, dat hem het voorbeeld had getoond, had hun hand bestuurd bij het werk. Al de kopieën van Gods genade komen nauwkeurig overeen met het origineel van Zijn raadsbesluiten, wat God in ons en door ons werkt, is de vervulling van het welbehagen van Zijn goedheid, en als de verborgenheid Gods vervuld zal wezen, en al hetgeen Hij gewrocht heeft vergeleken zal worden bij Zijn voornemens en bedoelingen, dan zal het blijken dat: Zie, alles gedaan is naar de raad van Zijn wil, waarvan geen tittel of jota ter aarde zal vallen, geen tittel of jota zal er van afgeweken zijn.

V. Dat Mozes hen zegende.

1. Hij prees hen en gaf hun zijn goedkeuring te kennen van alles wat zij gedaan hadden. Hij heeft geen fouten gevonden waar geen fouten waren, zoals sommigen doen, die denken dat zij aan hun eigen oordeel tekort doen, indien zij ook op het beste werk niets weten aan te merken. In al dat werk zou er waarschijnlijk hier en daar een verkeerde steek gevonden zijn, een lijn die niet geheel recht of niet genoeg gebogen was, hetgeen aan een al te streng of kieskeurig criticus iets te berispen gegeven zou hebben, maar Mozes was te edel van gemoed om kleine fouten te willen zien, waar geen grote aanwezig zijn. Alle regeerders moeten tot prijs zijn dergenen die goed doen, zowel als tot verschrikking der kwaaddoeners. Waarom zou iemand er zich op beroemen, dat hij moeilijk te voldoen is?

2. Hij heeft hen niet alleen geprezen, maar ook voor hen gebeden. Hij zegende hen als gezaghebbende, want hetgeen minder is wordt gezegend van hetgeen meerder is. Wij lezen van geen loon, dat Mozes hun betaalde voor hun werk, maar deze zegen gaf hij hun. Want gewoonlijk is de arbeider wel zijn loon waardig maar in dit geval:

1. Arbeidden zij voor zichzelf. De eer en de vertroosting, de lieflijkheid van Gods tabernakel onder hen te hebben, zal beloning genoeg zijn. Indien gij wijs zijt, gij zijt wijs voor uzelf.

2. Van de hemel ontvingen zij hun spijs om niet, voor henzelf en voor hun gezin, en hun kleren verouderden niet aan hen zodat zij geen loon nodig hadden, noch reden hadden het te verwachten. Gij hebt het om niet ontvangen, geeft het om niet. Onze verplichting om God te dienen, zowel uit gehoorzaamheid aan Hem als in ons eigen belang, moet volstaan om ons op te wekken tot ons werk, al zouden wij ook geen vooruitzicht hebben op loon. Maar:

3. Deze zegen in de naam van de Heer was loon genoeg voor al hun werk. Zij, die door God worden gebruikt, zullen door God gezegend worden, en die Hij zegent, zijn in waarheid gezegend. De zegen, dien Hij gebiedt, is leven tot in eeuwigheid.

HOOFDSTUK 40

1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Op den dag der eerste maand, te weten op den eersten der maand, zult gij den tabernakel, de tent der samenkomst, oprichten.
3 En gij zult aldaar zetten de ark der getuigenis; en gij zult de ark met den voorhang bedekken.
4 Daarna zult gij de tafel daarin brengen, en gij zult schikken wat daarop te schikken is; gij zult ook den kandelaar daarin brengen, en zijn lampen aansteken.
5 En gij zult het gouden altaar ten reukwerk voor de ark der getuigenis zetten; dan zult gij het deksel van de deur des tabernakels ophangen.
6 Gij zult ook het altaar des brandoffers zetten voor de deur van den tabernakel, van de tent der samenkomst.
7 En gij zult het wasvat zetten tussen de tent der samenkomst, en tussen het altaar; en gij zult water daar in doen.
8 Daarna zult gij den voorhof rondom zetten, en gij zult het deksel ophangen aan de poort des voorhofs.
9 Dan zult gij de zalfolie nemen en zalven den tabernakel, en al wat daarin is; en gij zult dezelven heiligen, met al zijn gereedschap, en het zal een heiligheid zijn.
10 Gij zult ook het altaar des brandoffers zalven, en al zijn gereedschap; en gij zult het altaar heiligen, en het altaar zal heiligheid der heiligheden zijn.
11 Dan zult gij het wasvat zalven, en deszelfs voet; en gij zult het heiligen.
12 Gij zult ook Aaron en zijn zonen doen naderen, tot de deur van de tent der samenkomst; en gij zult hen met water wassen.
13 En gij zult Aaron de heilige klederen aantrekken; en gij zult hem zalven, en hem heiligen, dat hij Mij het priesterambt bediene.
14 Gij zult ook zijn zonen doen naderen, en zult hun de rokken aantrekken.
15 En gij zult hen zalven, gelijk als gij hun vader zult gezalfd hebben, dat zij Mij het priesterambt bedienen. En het zal geschieden, dat hun hun zalving zal zijn tot een eeuwig priesterdom bij hun geslachten.
16 Mozes nu deed het naar alles, wat hem de HEERE geboden had; alzo deed hij.
17 En het geschiedde in de eerste maand, in het tweede jaar, op den eersten der maand, dat de tabernakel opgericht werd.
18 Want Mozes richtte den tabernakel op, en zette zijn voeten, en stelde zijn berderen, en zette zijn richelen daaraan, en hij richtte deszelfs pilaren op.
19 En hij spreidde de tent uit over den tabernakel, en hij zette het deksel der tent daar bovenop, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had.
20 Voorts nam hij, en leide de getuigenis in de ark, en deed de handbomen aan de ark, en hij zette het verzoendeksel boven op de ark.
21 En hij bracht de ark in den tabernakel, en hij hing den voorhang van het deksel op, en bedekte de ark der getuigenis, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had.
22 Hij zette ook de tafel in de tent der samenkomst, aan de zijde des tabernakels tegen het noorden, buiten den voorhang.
23 En hij schikte daarop het brood in orde, voor het aangezicht des HEEREN, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had.
24 Hij zette ook den kandelaar in de tent der samenkomst, recht over de tafel, aan de zijde des tabernakels, zuidwaarts.
25 En hij stak de lampen aan voor het aangezicht des HEEREN, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had.
26 En hij zette het gouden altaar in de tent der samenkomst, voor den voorhang.

27 En hij stak daarop aan reukwerk van welriekende specerijen, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had.
28 Hij hing ook het deksel van de deur des tabernakels.
29 En hij zette het altaar des brandoffers aan de deur des tabernakels, van de tent der samenkomst; en hij offerde daarop brandoffer, en spijsoffer, gelijk de HEERE aan Mozes geboden had.
30 Hij zette ook het wasvat tussen de tent der samenkomst, en tussen het altaar; en hij deed water daarin om te wassen.
31 En Mozes en Aaron, en zijn zonen wiesen daaruit hun handen en hun voeten.
32 Als zij ingingen tot de tent der samenkomst, en als zij tot het altaar naderden, zo wiesen zij zich zich, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had.
33 Hij richtte ook den voorhof op, rondom den tabernakel en het altaar, en hij hing het deksel van de poort des voorhofs op. Alzo voleindigde Mozes het werk.
34 Toen bedekte de wolk de tent der samenkomst; en de heerlijkheid des HEEREN vervulde den tabernakel.
35 Zodat Mozes niet kon ingaan in de tent der samenkomst, dewijl de wolk daarop bleef, en de heerlijkheid des HEEREN den tabernakel vervulde.
36 Als nu de wolk opgeheven werd van boven den tabernakel, zo reisden de kinderen Israels voort in al hun reizen.
37 Maar als de wolk niet opgeheven werd, zo reisden zij niet tot op den dag, dat zij opgeheven werd.
38 Want de wolk des HEEREN was op den tabernakel bij dag, en het vuur was er bij nacht op, voor de ogen van het ganse huis Israels in al hun reizen.

In dit hoofdstuk

I. worden orders gegeven voor de oprichting van de tabernakel en het brengen van alles wat er toe behoorde op de bestemde plaatsen er voor, vers 1-8 en de inwijding er van, vers 9-11, en van de priesters, vers 12-15

II. Er wordt zorg gedragen, dat dit alles geschiedde, en wel zoals bepaald was, dat het geschieden zou, vers 16-33

III. God neemt er bezit van door een wolk, vers 34-38

Exodus 40:1-15

De materialen en de meubelen van de tabernakel waren nagezien en goedgekeurd, en nu moet her alles in orde gebracht worden.

I. God beveelt hier aan Mozes om de tabernakel op te richten, en de gereedschappen er van op hun plaats te brengen. Hoewel het werk van de tabernakel voltooid was, en alles gereed was voor de oprichting er van, en het volk ongetwijfeld zeer verlangend was, om hem opgericht te zien, wil Mozes het toch niet doen zonder een uitdrukkelijke order er voor. Het is goed om bij iederen stap, die wij doen God voor ons uit te zien gaan. De tijd om dit te doen wordt bepaald op *de eerste dag van de eerste maand*, vers 2, dus op veertien dagen na, een jaar sedert zij uit Egypte zijn gegaan, en er werd een zeer goed jaar werk gedaan. Waarschijnlijk was het werk juist aan het einde van het jaar klaar, zodat de bepaling van die dag geen, of zo goed als geen, oponthoud voor dit goede werk teweegbracht. Wij moeten geen nodige plicht uitstellen onder voorwendsel van er tot de een of andere merkwaardige dag mede te wachten, de tegenwoordige tijd is de meest gelegen tijd, maar dat de tabernakel opgericht werd op *de eerste dag van de eerste maand is* een wenk voor ons, dat het goed is om het jaar te beginnen met een goed werk. Laat Hem, die de eerste is, het eerste hebben, en laat de dingen van Zijn koninkrijk het eerst gezocht worden. In Hizkia's tijd bevinden wij, dat zij de tempel begonnen te heiligen op de eerste dag van de eerste maand, 2 Kronieken 29:17. De nieuwe maan, (die naar hun berekening de eerste dag was van iedere maand) werd met enige plechtigheid door hen gevierd, en daarom was deze eerste nieuwe maan van het jaar aldus van gewicht gemaakt. Bij het begin van een nieuw jaar moeten wij bedenken om God meer en beter te dienen dan in het vorige jaar.

Aan Mozes wordt inzonderheid bevel gegeven om het eerst de tabernakel op te richten, waarin God wilde wonen en gediend wilde zijn, vers 2. Daarna om er de ark in te plaatsen en met de voorhang te bedekken. Dan de tafel, de kandelaar en het reukaltaar buiten de voorhang te stellen, vers 4, 5, en het deksel van de deur van de tabernakel op te hangen. Daarna moet in de voorhof het brandofferaltaar en het wasvat geplaatst worden, vers 6, 7. Eindelijk moet hij de gordijnen van de voorhof, en het deksel aan de poort van de voorhof ophangen. En dit alles kon gemakkelijk in een dag gedaan worden, daar, onder de leiding van Mozes ongetwijfeld vele handen gebruikt werden.

2. Hij beveelt Mozes, om, als hij de tabernakel en alles wat er bij behoorde geplaatst had, ze te heiligen door ze te zalven met de olie, die voor dat doel bereid was, Hoofdstuk 30. 25 en verv. Daar was geboden dat het gedaan moest worden, hier dat het nu gedaan moest worden, vers 9-11 Let op, dat ieder ding geheiligd werd, als het op zijn plaats gesteld was, en niet eerder, want niet eerder was het geschikt voor het gebruik, waartoe het bestemd was. Gelijk alles schoon is op zijn tijd, zo is alles ook schoon op zijn plaats.

3. Hij beveelt hem Aäron en zijn zonen te heiligen. Toen de goederen in het huis van de Heer gebracht waren, werden deze eerst gemerkt, en toen werden dienstknechten gehuurd om de vaten van de Heer te dragen, en die in dat ambt gesteld worden, moeten rein zijn, vers 12-15. De wet, die nu uitgevoerd moest worden, hadden wij in Hoofdstuk 29. Aldus is het nodig, dat in de zichtbare kerk, die tabernakel van God is onder de mensen, er dienaren zijn om het heiligdom te bedienen, en dat deze de zalving ontvangen.

Exodus 40:16-33

Toen de tabernakel en de meubelen er van bereid waren, hebben zij met de oprichting er van niet gewacht totdat zij in Kanaän kwamen, hoewel zij hoopten dat zij er nu spoedig zijn zouden, maar in gehoorzaamheid aan de wil van God, hebben zij hem opgericht in het midden van hun leger, terwijl zij in de woestijn waren. Zij, die in een toestand van onbestendigheid zijn in de wereld, moeten niet denken dat dit hun voortdurende ongodsdienstigheid zal verontschuldigen, alsof het voldoende was dat zij God dienen, als zij beginnen gevestigd te zijn in de wereld. Neen, een tabernakel voor God is een zeer nodige en nuttige metgezel, zelfs in een woestijn, inzonderheid als wij bedenken dat ons dood lichaam in deze woestijn kan vallen, en wij in een andere wereld gevestigd kunnen wezen, eer wij het in deze wereld zijn.

De oprichting van de tabernakel vereiste een hele dag werk, de heiliging er van en van de priesters geschiedde enige dagen later. Hier hebben wij slechts een bericht van het werk op die nieuwjaarsdag.

1. Mozes deed niet slechts al wat God hem geboden had te doen maar hij deed het naar de volgorde door God bepaald, want God wil in goede orde gezocht worden.

2. Bij elk onderdeel is een uitdrukkelijke verwijzing naar het goddelijk bevel, waarnaar Mozes zich even zorgvuldig en nauwkeurig regelde als de werklieden, evenals tevoren wordt hier dus in minder dan veertien verzen zeven maal herhaald: *gelijk de Heer Mozes geboden had.* Mozes zelf heeft, hoe groot een man hij ook was, zich niet vermeten om ook maar in het minst of geringst af te wijken van de inzetting, er iets aan toe te voegen of er van af te nemen. Zij, die het bevelvoeren over anderen, moeten bedenken, dat ook hun Meester in den hemel is, en dat zij doen moeten wat Hij hun gebiedt, en zoals Hij het hun gebiedt.

3. Wat bedekt moest worden, bedekte hij, vers 21, en wat gebruikt moest worden, gebruikte hij terstond, voor het onderricht van de priesters, opdat zij, hem de verschillende diensten zagen verrichten, zouden leren om ze zelf goed en vaardig te kunnen verrichten. Hoewel Mozes eigenlijk geen priester was, wordt hij toch onder de priesters gerekend, Psalm 99:6, en de Joodse schrijvers noemen hem de priester van de priesters. Wat hij deed, deed hij bij bijzondere volmacht en onder de leiding van God veeleer als profeet of wetgever, dan als priester. Hij bracht de raderen in beweging, en toen liet hij het werk verder over aan hen, die er voor aangesteld waren.

a. Toen hij de tafel had geplaatst, heeft hij er het brood in orde op geschikt, vers 23, want God wil nooit Zijn tafel onvoorzien hebben.

b. Zodra hij de kandelaar had geplaatst, *stak hij de lampen aan voor het aangezicht van de Heer,* vers 25. Zelfs in die duistere bedeling mochten geen kaarsen onaangestoken blijven.

c. Het gouden altaar op zijn plaats zijnde, heeft hij er terstond *reukwerk van welriekende specerijen op aangestoken,* vers 27, want Gods altaar moet een rokend altaar zijn.

d. Het brandofferaltaar was niet zodra in de voorhof van de tabernakel opgericht, of hij *offerde er brandoffer en spijsoffer op,* vers 29. Sommigen denken dat dit, hoewel hier vermeld, toch pas later geschiedde, maar mij komt het voor dat hij met de plechtigheid van de wijding terstond is aangevangen hoewel zij niet dan zeven dagen later voltooid was.

e. Zo heeft Mozes ook, toen hij het wasvat gesteld had, er zich de handen en voeten in gewassen. Zo heeft hij in al deze dingen niet slechts de priesters getoond hoe zij hun werk moesten doen, maar ons ook geleerd, dat Gods gaven bestemd zijn om gebruikt te worden, en niet slechts om er vertoning mede te maken. Hoewel de altaren de tafel en de kandelaar nieuw en fris waren, heeft hij toch niet gezegd, dat het jammer was om ze vuil te maken, neen, hij heeft ze terstond in gebruik genomen. Talenten werden gegeven om er handel mede te doen, niet om ze te begraven.

Exodus 40:34-38

Gelijk als bij de schepping God, toen Hij de aarde volbracht had, welke Hij bestemd had tot woonplaats van de mens, de mens schiep en er hem in het bezit van stelde, zo is God toen Mozes de tabernakel voleindigd had, die tot woonplaats van God bestemd was onder de mensen, gekomen en heeft er bezit van genomen. De *Shechina*, het goddelijke eeuwige Woord, hoewel het nog niet vlees was geworden, is toch, als inleiding tot die gebeurtenis, gekomen en heeft onder hen gewoond Johannes 1:14. Dit was van nu voortaan "de plaats van Zijn troon en de plaats van de zolen van Zijn voeten," Ezechiel 43:7, hier woonde Hij, hier regeerde Hij. Door de zichtbare tekenen van Gods komst onder hen om bezit te nemen van de tabernakel, gaf Hij hun het weerkeren van Zijn gunst jegens hen te kennen, die zij door het gouden kalf hadden verbeurd, Hoofdstuk 33:7, alsmede Zijn genadige aanneming van de offeranden die zij gebracht hadden voor de tabernakel, en al de moeite, die zij er zich voor gegeven hadden. Aldus heeft God hen erkend, toonde Hij Zijn welbehagen in hetgeen zij gedaan hadden, en heeft Hij er hen overvloedig voor beloond. God zal wonen onder hen, die Hem een woning bereiden. Het verbroken en verslagen hart, het rein en heilig hart, dat toegerust is tot Zijn dienst en toegewijd is aan Zijn eer, zal Zijn rust zijn tot in eeuwigheid, daar zal door het geloof Christus in wonen, Efeziers 3:17. Waar God een troon en een altaar heeft in de ziel, daar is een levende tempel. En God zal gewis de werkingen van Zijn eigen genade erkennen en kronen, evenals de waarneming van Zijn eigen inzettingen.

Gelijk God zich geopenbaard had op de berg Sinaï, zo heeft Hij zich ook in deze pas opgerichte tabernakel geopenbaard. In hoofdst. 24:16 lazen wij, dat *de heerlijkheid van de Heer woonde op de berg Sinai*, welke gezegd wordt als *een verterend vuur* te zijn, vers 17, en dat *de wolk die heerlijkheid bedekte.* Evenzo heeft *de wolk*, toen God neerkwam om bezit te, nemen van Zijn huis, het van buiten *bedekt*, en van binnen heeft *de heerlijkheid van de Heer het vervuld*, waarop waarschijnlijk gezinspeeld wordt in Zacheria 2:5, waar God belooft *een vurige muur rondom Jeruzalem* te zijn, (en de wolkkolom was ‘s nachts een vuurkolom) *en tot heerlijkheid in het midden van haar.*

I. De wolk bedekte de tent, diezelfde wolk welke als wagen, of tent, van de *Shechina* uit Egypte voor hen heen was gegaan, en hen herwaarts had geleid, vestigde zich nu boven de tabernakel, zweefde er over, zelfs op de heetste en helderste dag, want het was geen van de wolken, die door de zon uit elkaar worden gedreven. Deze wolk was bestemd om:

1. Een teken te zijn van de tegenwoordigheid van God, altijd zichtbaar, bij dag en bij nacht, vers 38, voor geheel Israël, zelfs voor hen die zich aan de uiterste hoeken van het leger bevonden, opdat zij haar nooit meer in twijfel zouden trekken, zeggende: Is *de Heer in het midden van ons of niet?* Diezelfde wolk, welke reeds zo vruchtbaar was in wonderen in de Rode Zee en op de berg Sinai, waaruit zo duidelijk bleek, dat God in waarheid zich daarin bevond was gedurig voor de ogen van het gehele huis van Israël op al hun reizen zodat zij niet te verontschuldigen waren, zo zij hun eigen ogen niet geloofden.

2.Een verberging te zijn voor de tabernakel, en de heerlijkheid van God daarin. God heeft in waarheid onder hen gewoond, maar Hij woonde in een wolk, Voorwaar, Gij zijt een God, die zich verborgen houdt. Geloofd zij God voor het evangelie van Christus, waarin wij allen met ongedekt gezicht de heerlijkheid van de Heer aanschouwen, als in een spiegel, niet in een wolk.

3. Een bescherming te zijn voor de tabernakel. Zij hadden hem beschut met de ene bedekking boven de andere, maar de wolk, die hem bedekte, was met dat al zijn beste beschutting. Zij, die in het huis van de Heer wonen zijn er verborgen en veilig onder de goddelijke bescherming, Psalm 27:4, 5. Maar hetgeen toen een bijzondere gunst was voor de tabernakel, is beloofd voor iedere woning op de berg Zion, Jesaja 4:5, "want over alles wat heerlijk is, zal een beschutting wezen."

4. Om een gids te zijn voor het leger van Israël op hun reis door de woestijn vers 36, 37. Zolang de wolk op de tabernakel bleef, bleven zij stil, reisden zij niet, als zij opgeheven werd, dan volgden zij haar, daar zij geheel onder de leiding van God waren. Daarvan wordt uitvoeriger gesproken in Numeri 9:15 en verv. en lang daarna wordt hier met dankbaarheid en ter ere Gods melding van gemaakt, Nehemia 9:19, Psalm 78:14, PS. 105:39. Vóór de oprichting van de tabernakel hadden de Israëlieten ook de wolk tot hun gids, zij was toen nu eens in de ene en dan weer in een andere plaats, maar van nu voortaan werd zij alleen daar gevonden, en zo heeft de kerk voordat de Schrift geschreven was, van het begin de goddelijke openbaring tot gids gehad, maar sedert de vaststelling van die canon blijft zij daarin als in haar tabernakel, en daar alleen is zij te vinden, evenals bij de schepping het licht, dat op den eerste dag gemaakt was, zich op de vierde dag concentreerde in de zon. Geloofd zij God voor de wet en het getuigenis.

II. *De heerlijkheid van de Heer vervulde de tabernakel,* vers 34, 35. De *Shechina* hield nu een ontzagwekkender, majestueuzer intocht in de tabernakel, door welks buitenste delen zij heenging naar het heilige der heiligen, als de audiëntiezaal, en daar zetelde zij tussen de cherubim. Het was in licht en vuur, en (voorzover wij weten) in niets anders, dat de Shechina zich zichtbaar maakte, want *God is licht, onze God is een verterend vuur.* Daarmee was nu de tabernakel vervuld, maar evenals tevoren de braambos niet verteerd werd, zo werden nu de gordijnen zelfs niet verzengd door dit vuur, want voor hen, die de zalving ontvangen hebben, is de ontzagwekkende majesteit van God niet verderf aanbrengend, niet verwoestend. Toch was dit licht zó verblindend, en het vuur zó vreeslijk, dat Mozes *niet kon ingaan in de tent van de samenkomst,* voor de deur bleef hij staan, totdat de glans en gloed een weinig afgenomen waren, en de heerlijkheid van de Heer binnen de voorhang was gegaan, vers 35. Dit toont hoe ontzagwekkend de heerlijkheid en majesteit Gods zijn, en hoe zelfs de grootste en beste van de mensen niet vermogen om voor Hem te bestaan. Het goddelijk licht en vuur, uitgezonden in hun volle kracht, zal de sterkste hoofden overweldigen, en de reinste harten. Maar hetgeen Mozes niet doen kon wijl hij zwak was door het vlees heeft onze Heer Jezus gedaan, die God heeft doen naderen, en die, als de Voorloper, voor ons ingegaan is, en ons genodigd heeft om met vrijmoedigheid toe te gaan tot de troon van de genade. Hij kon ‘ingaan in het heiligdom, dat niet met handen gemaakt is" Hebreeën 9:24, ja Hij zelf is de ware tabernakel, vervuld met de heerlijkheid van God, Johannes 1:14, namelijk met de goddelijke genade en waarheid die afgeschaduwd zijn door dit vuur en licht. In Hem heeft de Shechina haar woning tot in eeuwigheid want in Hem *woont de volheid van de godheid lichamelijk.* Geloofd zij God voor Jezus Christus.

LEVITICUS

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET DERDE BOEK VAN MOZES, GENAAMD LEVITICUS.

Er is in geheel dit boek van Leviticus niets historisch behalve het bericht, dat ons gegeven is van de wijding der priesterschap in hoofdstuk 8 en 9; van de straf van Nadab en Abihu door de hand Gods wegens het brengen van vreemd vuur, Hoofdstuk 10; en van den zoon van Selomith door de hand van den magistraat wegens Godslastering, Hoofdstuk 24. Al het overige van het boek wordt ingenomen door de wetten, hoofdzakelijk kerkelijke wetten, die God aan Israël heeft gegeven door de hand van Mozes, betreffende hun offers, hun spijs en drank en verschillende wassingen, en de andere eigenaardigheden door welke God zich dit volk heeft afgezonderd en het onderscheiden heeft van andere volken; en al deze dingen waren typen van toekomende goederen, die gerealiseerd en vervangen zijn door het Evangelie van Christus. Wij noemen het boek Leviticus, naar de Septuaginta, omdat het de wetten en verordeningen bevat van het Levitische priesterschap (zoals het genoemd wordt in Hebreeën 7:1 en de bediening er van. De Levieten waren voornamelijk belast met deze inzettingen, zowel om hun plicht te doen, te doen hetgeen hunner was, en om het volk te leren zijn plicht te doen, te doen hetgeen zijner is. Aan het einde van het vorige boek lazen wij van de oprichting van den tabernakel, die de plaats der aanbidding moest zijn, en gelijk die gemaakt werd overeenkomstig het voorbeeld, zo moesten de inzettingen van den eredienst het ook wezen, welke er bediend werden. Daarin was het Goddelijk voorschrift even bijzonder als in Zijn voorschrift betreffende het maken van den tabernakel, en het moet alles even nauwkeurig en nauwgezet worden waargenomen. Dit bericht van de wet, die nu opgeheven is, is ons nuttig ter versterking van ons geloof in Jezus Christus, als het Lam dat geslacht is van de grondlegging der wereld, en tot toeneming onzer dankbaarheid aan God, dat wij door Hem bevrijd zijn van het juk der ceremoniële wet, en in den tijd der verbetering leven.

HOOFDSTUK 1

1 En de HEERE riep Mozes, en sprak tot hem uit de tent der samenkomst, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Als een mens uit u den HEERE een offerande zal offeren, gij zult uw offeranden offeren van het vee, van runderen en van schapen.
3 Indien zijn offerande een brandoffer van runderen is, zo zal hij een volkomen mannetje offeren; aan de deur van de tent der samenkomst zal hij dat offeren, naar zijn welgevallen, voor het aangezicht des HEEREN.
4 En hij zal zijn hand op het hoofd des brandoffers leggen, opdat het voor hem aangenaam zij, om hem te verzoenen.
5 Daarna zal hij het jonge rund slachten voor het aangezicht des HEEREN; en de zonen van Aaron, de priesters, zullen het bloed offeren, en het bloed sprengen rondom dat altaar, hetwelk voor de deur van de tent der samenkomst is.
6 Dan zal hij het brandoffer de huid aftrekken, en het in zijn stukken delen.
7 En de zonen van Aaron, den priester, zullen vuur maken op het altaar, en zullen het hout op het vuur schikken.
8 Ook zullen de zonen van Aaron, de priesters, de stukken, het hoofd en het smeer, schikken op het hout, dat op het vuur is, hetwelk op het altaar is.
9 Doch zijn ingewand, en zijn schenkelen zal men met water wassen; en de priester zal dat alles aansteken op het altaar; het is een brandoffer, een vuuroffer, tot een liefelijken reuk den HEERE.
10 En indien zijn offerande is van klein vee, van schapen of van geiten, ten brandoffer, zal hij een volkomen mannetje offeren.
11 En hij zal dat slachten aan de zijde van het altaar noordwaarts, voor het aangezicht des HEEREN; en de zonen van Aaron, de priesters, zullen zijn bloed rondom op het altaar sprengen.
12 Daarna zal hij het in zijn stukken delen, mitsgaders zijn hoofd en zijn smeer; en de priester zal die schikken op het hout, dat op het vuur is, hetwelk op het altaar is.
13 Doch het ingewand en de schenkelen zal men met water wassen; en de priester zal dat alles offeren en aansteken op het altaar; het is een brandoffer, een vuuroffer, tot een liefelijken reuk den HEERE.
14 En indien zijn offerande voor den HEERE een brandoffer van gevogelte is, zo zal hij zijn offerande van tortelduiven, of van jonge duiven, offeren.
15 En de priester zal die tot het altaar brengen, en deszelfs hoofd met zijn nagel splijten, en op het altaar aansteken; en zijn bloed zal aan den wand des altaars uitgeduwd worden.
16 En zijn krop met zijn vederen zal hij wegdoen, en zal het werpen bij het altaar, oostwaarts, aan de plaats der as.
17 Verder zal hij die met zijn vleugelen klieven, niet afscheiden; en de priester zal die aansteken op het altaar, op het hout, dat op het vuur is; het is een brandoffer, een vuuroffer, tot een liefelijken reuk den HEERE.

Dit boek begint met de wet op de offers waarvan de brandoffers de oudste zijn, waaromtrent God aan Mozes in dit hoofdstuk instructies geeft. Er worden orders gegeven omtrent de wijze waarop met die soort van offers gehandeld moet worden.

I. Indien het een rund is, vers 3-9.

II. Indien het een schaap of geit, een lam of geitenbokje van de kudde is, vers 10-13. Indien het een tortelduif of jonge duif is, vers 14-17. En hetzij nu het offer van meerdere of mindere waarde was in zichzelf, zo het geofferd werd met een oprecht hart, overeenkomstig deze wetten, werd het door God aangenomen.

Leviticus 1:1-2

Merk hier op:

1. Dat van de veronderstelling wordt uitgegaan, dat het volk geneigd zou zijn de Heer offeranden te brengen. Zelfs het licht van de natuur leidt de mens er toe, om op de een of andere wijze zijn Maker te eren, en Hem hulde te doen als zijn Heer. De geopenbaarde godsdienst veronderstelt dat de natuurlijke godsdienst een aloude instelling is, daar de mens na de zondeval er op gewezen is om God te verheerlijken door offeranden, hetgeen een onbepaalde erkenning was, dat de mensen als schepselen alles van God hadden ontvangen, en als zondaren alles aan Hem hadden verbeurd. Als het geweten geheel en al overtuigd is van afhankelijkheid en schuld, dan zal het de mens gewillig maken om met "duizenden van rammen" de Heer tegen te komen, Micha 6:6, 7.

2. Dat er in voorzien is dat de mensen hierbij niet toegeven aan hun eigen bedenkselen en ten opzichte van hun offers niet verijdeld zullen worden in hun overleggingen, opdat zij, voorgevende God te eren, Hem in werkelijkheid niet onteren, en niet doen hetgeen Hem onwaardig is. Er wordt dus bevolen, dat alles met betamelijkheid zal geschieden, volgens een zekere regel, en op zo’n wijze, dat het offer een grote betekenis verkrijgt, wijzende beide op het grote zoenoffer, dat Christus in de volheid van de tijd zou offeren, en op de geestelijke offeranden van erkentelijkheid, die dagelijks door de gelovigen geofferd moeten worden.

3. God gaf deze wetten aan Israël door Mozes. Er is niets, dat meer dikwijls herhaald wordt dan dit: *De Heer sprak tot Mozes, zeggende: Spreek tot de kinderen van Israël.* God kon het zelf tot de kinderen van Israël gesproken hebben, zoals Hij de tien geboden tot hen gesproken heeft, maar het behaagde Hem het hun door Mozes bekend te maken, omdat zij verlangd hadden, dat Hij niet meer zelf tot hen spreken zou, en omdat Hij wilde dat Mozes, meer dan al de andere profeten, een type zou zijn van Christus, door wie God in deze laatste dagen tot ons wilde spreken, Hebreeën 1:1. Door andere profeten heeft God boodschappen gezonden aan Zijn volk, maar door Mozes gaf Hij hun wetten, en daarom was hij geschikt om een type te wezen van Hem, aan wie de Vader al het oordeel heeft overgegeven. En behalve dat: de schat van de goddelijke openbaring moest altijd in aarden vaten gelegd worden, opdat ons geloof beproefd zou worden, en de uitnemendheid van de kracht van God zij.

4. God sprak tot hem *uit de tent van de samenkomst.* Niet zodra had de Shechina bezit genomen van haar nieuwe woonplaats, of God heeft, ten teken van Zijn aanneming van hetgeen gedaan was, met Mozes gesproken van het verzoendeksel, terwijl hij buiten de voorhang was, of liever, aan de deur alleen een stem horende, en het is waarschijnlijk, dat hij, om een vergissing of een vergeten te voorkomen bij de mededeling er van, terstond geschreven heeft wat hij hoorde. De tabernakel was opgericht, om een plaats van gemeenschapsoefening te zijn tussen God en Israël, daar, waar zij hun diensten waarnamen voor God, heeft God hun Zijn wil geopenbaard, en zo hebben wij thans door het woord en het gebed gemeenschap met de Vader, en met Zijn Zoon Jezus Christus, Handelingen 6:4. Als wij tot God spreken, moeten wij begeren van Hem te horen, en het als een grote gunst achten, dat het Hem behaagt om tot ons te spreken. De Heer riep Mozes, niet om nabij te komen, (onder die bedeling moest zelfs Mozes op een afstand blijven), maar om acht te geven en te luisteren naar hetgeen gezegd zou worden. De Joodse critici zeggen ons, dat in het Hebreeuwse woord voor "riep" een letter minder dan gewoonlijk is, hetgeen te kennen geeft, dat God in stille, zachte stem sprak. De zedelijke wet werd met verschrikking van een brandende berg gegeven, met donderslagen en

bliksemen, maar de genezende, herstellende wet van offerande werd op zachter wijze gegeven van het verzoendeksel, omdat dit een type was van de genade van het Evangelie, hetwelk de bediening is van leven en vrede.

Leviticus 1:3-9

Als iemand rijk was en het kon missen, dan werd verondersteld dat hij zijn brandoffer, waarmee hij bedoelde God te eren, uit zijn runderen zou brengen, uit zijn groot vee. Hij, die acht dat God de beste is van wat is, zal besluiten om Hem het beste te geven van hetgeen hij heeft, want anders geeft hij Hem niet de eer van Zijn naam. Indien dus iemand besluit een rund te slachten, niet om er zijn gezin en zijn vrienden op te onthalen, maar als een offer aan zijn God, dan moeten deze regelen zeer zorgvuldig worden gevolgd.

1. Het dier, dat geofferd zou worden, moet een *mannetje* zijn, een *volkomen* mannetje, dat is: het moet zonder gebrek wezen, en het beste van wat hij op zijn weide heeft. Daar het zuiver en alleen bestemd is voor de eer van Hem, die oneindig volkomen is, moet het ook het volkomenste van zijn soort wezen. Dit duidt de volkomen kracht en reinheid aan, die in Christus waren, het stervende offer, en de oprechtheid van hart en onberispelijkheid van leven, die in Christenen behoren te wezen, die Gode als levende offeranden worden voorgesteld. In letterlijke zin is echter in Christus Jezus man noch vrouw, en is geen natuurlijk gebrek van het lichaam een hinderpaal voor ons welbehaaglijk zijn aan God, doch alleen de zedelijke gebreken en mismaaktheden, welke door de zonde in de ziel zijn gekomen.

2. De eigenaar moet het *naar zijn welgevallen,* dat is vrijwillig, *offeren.* Wat in de godsdienst gedaan wordt om Gode te behagen, moet door geen anderen drang gedaan worden, dan door de drang van de liefde. God heeft een welgevallen aan een gewillig volk, en de blijmoedigen gever heeft Hij lief. Ainsworth en anderen lezen het, niet als het beginsel, maar als het doel, van de offerande, laat hem het offeren *voor zijn gunstige aanneming door de Heer,* of opdat de Heer een welgevallen aan hem heeft. Laat hem zich dit voorstellen als het doel, waarmee hij zijn offer brengt, en laat zijn oog vast op dat doel gericht zijn-opdat hij de Heere welbehaaglijk zij," Diegenen alleen zullen Hem welbehaaglijk zijn in hun godsdienstige verrichtingen, die dit in oprechtheid begeren en bedoelen, 2 Corinthiërs 5:9.

3. Het moet geofferd worden *aan de deur van de tent van de samenkomst,* waar het koperen brandofferaltaar stond, dat de gave heiligde, en nergens anders. Hij moet het offeren *aan de deur,* als een, die onwaardig is om binnen te gaan, en erkennende dat de zondaar niet anders toegelaten wordt in het verbond en de gemeenschap met God, dan door offerande, maar hij moet het offeren aan de deur van *de tent van de samenkomst,* ten teken van zijn gemeenschap met geheel de kerk van Israël, zelfs in zijn bijzondere, persoonlijke dienst.

4. Die het offer brengt moet *zijn hand op het hoofd van zijn offer leggen,* vers 4. "Hij moet," zeggen de Joodse geleerden, "allebeide zijn handen met al zijn kracht tussen de hoornen van het offerdier leggen," om daarmee te kennen te geven:

a. De overdracht van al zijn recht op, en deel in, het dier aan God, en door het met zijn eigen handen over te leveren, het wezenlijk afstaande voor Zijn dienst.

b. De bekentenis dat hij verdiende te sterven en bereid zou geweest zijn te sterven, indien God het had geëist ten diepste van Zijn eer en ter verkrijging van Zijn gunst.

c. Een steunen en betrouwen op het offer, als een ingesteld type van het grote offer, waarop ons aller ongerechtigheid gelegd zou worden. Sommigen denken dat de apostel de mystieke betekenis van de offers, en inzonderheid van deze ritus, bedoelt met "de oplegging van de

handen" Hebreeën 6:2, dat een type was van het Evangelisch geloof. Dat hij, die het offer bracht, zijn hand op het hoofd van het offer legde, moest zijn begeerte aanduiden, en zijn hoop, *dat het voor hem aangenaam zij om hem te* verzoenen. De brandoffers hadden geen betrekking tot een bijzondere zonde, zoals dit met het zondoffer het geval was, zij moesten verzoening doen voor zonde in het algemeen, en hij, die zijn hand op het hoofd van een brandoffer legde, moest belijden dat hij nagelaten heeft wat hij had behoren te doen, en gedaan heeft wat hij niet had moeten doen, en bidden, dat, of ofschoon hij zelf verdiend had te sterven, de dood van zijn offer aangenomen mocht worden tot uitdelging van zijn schuld.

5. Het offer moest geslacht worden door de priesters of Levieten *voor het aangezicht van de Heer*, dat is: op vrome, godsdienstige wijze, met het oog op God en Zijn eer. Dit betekende dat onze Heere Jezus Zijn ziel, of Zijn leven, zal stellen tot een offer voor de zonde. Messias, de Vorst moet uitgeroeid worden als een offer, maar het zal niet voor Hemzelf zijn, Daniel 9:26. Het betekende ook dat in christenen, die levende offeranden zijn, het dierlijke gedood, het vlees met zijn verdorven neigingen en lusten, en al de begeerten van het bloot dierlijk leven, gekruisigd moet worden.

6. De priesters moesten *het bloed rondom het altaar sprengen*, vers 5, want het bloed het leven zijnde, is het het bloed, dat verzoening doet voor de ziel. Dit betekende dat onze Heer Jezus met het storten van Zijn bloed het oog heeft gehad op de gerechtigheid, van zijn Vader en het handhaven van Zijn gekrenkte eer, "Hij heeft zich voor God onstraffelijk opgeofferd." Het betekende ook de bevrediging en reiniging van ons geweten door het, in het geloof, te besprengen met het bloed van Jezus Christus, 1 Petrus 1:2, Hebreeën 10:22.

7. Het dier moest de huid afgetrokken, en behoorlijk in stukken gesneden worden, verdeeld in de verschillende stukken, naar het werk van de slagers, en dan moesten al de stukken met het hoofd en het vet (het ingewand en de schenkels eerst gewassen zijnde) samen op het altaar verbrand worden, vers 6-9. "Maar met welk doel " zullen sommigen zeggen, waartoe dit verlies? Waarom moet al dit goede vlees, dat aan de armen gegeven had kunnen worden, en hun en hun hongerig gezin voor een goede poos van spijze had kunnen voorzien, alles tezamen tot as verbrand worden?" Aldus was het de wil van God, en ons betaamt het niet daar iets tegen te hebben, of er afkeurende opmerkingen over te maken. Toen het tot eer van God verbrand was, in gehoorzaamheid aan Zijn gebod, en om geestelijke zegeningen aan te duiden, was het in werkelijkheid beter besteed, en beantwoordde het beter aan het doel waarmee het geschapen was, dan wanneer het tot voedsel voor de mens gebruikt was. Nooit moeten wij wat voor God besteed werd een verlies achten. Het verbranden van het offer betekende het ontzettende lijden van Christus, en de vrome genegenheden, waarmee, als met een heilig vuur, christenen zich met geheel hun geest, hun ziel en hun lichaam aan God moeten opofferen.

Eindelijk. Dit wordt gezegd te zijn *als een lieflijke reuk voor de Heer.* Het branden van vlees is op zichzelf onlieflijk, maar in gehoorzaamheid aan een gebod Gods en als type van Christus, was dit Gode welbehaaglijk, Hij was verzoend met hem, die dit offer bracht, en had zelf een welgevallen in die verzoening. Hij rustte en was verkwikt door deze inzettingen van Zijn genade, zoals Hij in het begin zich verheugde in Zijn scheppingswerken, Exodus 31:17, Psalm 104:31. Van Christus' offeren van zichzelf aan God wordt gezegd, dat het een welriekende reuk was, Efeziërs 5:2, en van de geestelijke offeranden van de christenen wordt gezegd, dat zij Gode aangenaam zijn door Jezus Christus, 1 Petrus 2:5.

Leviticus 1:10-17

Hier hebben wij de wetten betreffende de brandoffers, die uit klein vee of gevogelte bestonden. Die tot de middenstand behoorden en het niet goed konden bekostigen om een rund te offeren, zouden een schaap of geitebok brengen, en zij, die ook hiertoe niet instaat waren, zullen door God aangenomen worden, als zij een tortelduif of jonge duif brengen. Want in Zijn wet en in Zijn Evangelie zowel als in Zijn voorzienigheid, bemerkt God de armen. Het is opmerkelijk dat die schepselen tot offers gekozen werden, die zeer zacht van aard zijn, onnozel en onschadelijk om een type te zijn van de onschuld en zachtmoedigheid, die in Christus waren, en de onschuld en zachtmoedigheid te leren, die in christenen behoren te zijn. Er worden hier bevelen gegeven:

1. Betreffende de brandoffers van klein vee, vers 10. De methode om die te behandelen is tamelijk gelijk aan die van de runderen, slechts wordt hier bevolen, dat het offer geslacht moet worden *aan de zijde van het altaar noordwaarts,* hetgeen, hoewel slechts hier vermeld, waarschijnlijk echter ook voor de vorige en andere offeranden aldus werd in acht genomen. Misschien was er aan die kant van het altaar de grootste lege ruimte en plaats voor de priesters om er zich te bewegen. Vanouds werd de opmerking gemaakt, dat fraai weer uit het noorden komt, en dat de noordenwind den regen verdrijft, en door deze offeranden worden de stormen van Gods toorn verdreven, en wordt het licht van Gods aangezicht verkregen, hetgeen lieflijker is dan het schoonste, helderste weer.

2. Betreffende die van het gevogelte. Het moeten of *tortelduiven* zijn, en zo die het zijn, moeten het *oude* tortelduiven wezen, (zeggen de Joden) of *jonge duiven.* Hetgeen op de tafel van de mensen het aangenaamst was, dat moest op Gods altaar gebracht worden. Als deze vogels geofferd werden, dan moest:

a. Hun de kop gespleten, of afgewrongen worden. "Er geheel afgewrongen," zeggen sommigen, maar anderen denken, alleen geknepen, zodat de vogel gedood werd, maar de kop aan het lichaam bleef hangen. Het is echter meer waarschijnlijk, dat het er geheel van afgescheiden werd, want het moest het eerst verbrand worden.

b. Het bloed moest *aan de wand van het altaar uitgeduwd worden.*

c. De afval met de veren moest op de mesthoop worden geworpen.

d. Het lichaam moest worden geopend, met zout bestrooid, en dan op het altaar verbrand worden. "Dit offer van gevogelte", zeggen de Joden, "was een van de moeilijkste diensten, welke de priesters hadden te verrichten," om hun, die in het heilige dienen te leren, dat zij even bezorgd moeten wezen voor de zielen van de armen als van de rijken, want hun diensten zijn aan God, als zij uit een oprecht hart voortkomen, even welbehaaglijk als de diensten van de rijken, want Hij verwacht *naar hetgeen iemand heeft,* niet naar hetgeen hij *niet heeft,* 2 Corinthiërs 8:12. Van de armen tortelduiven of jonge duiven wordt hier evengoed gezegd, dat het *een brandoffer is* als een *lieflijke reuk voor de Heer,* als van een rund dat hoornen en hoeven heeft. En met dat al: God lief te hebben uit geheel het hart en uit geheel het verstand, en uit geheel de ziel, en uit geheel de kracht, en de naaste lief te hebben als zichzelf, dat is "meer dan al de brandofferen en al de slachtofferen," Markus 12:33.

HOOFDSTUK 2.

1 Als nu een ziel een offerande van spijsoffer den HEERE zal offeren, zijn offerande zal van meelbloem zijn; en hij zal olie daarop gieten, en wierook daarop leggen.
2 En hij zal het brengen tot de zonen van Aaron, de priesters, een van welke daarvan zijn hand vol grijpen zal uit deszelfs meelbloem, en uit deszelfs olie, met al deszelfs wierook; en de priester zal deszelfs gedenkoffer aansteken op het altaar; het is een vuuroffer, tot een liefelijken reuk den HEERE.
3 Wat nu overblijft van het spijsoffer, zal voor Aaron en zijn zonen zijn; het is een heiligheid der heiligheden van de vuurofferen des HEEREN.
4 En als gij offeren zult een offerande van spijsoffer, een gebak des ovens; het zullen zijn ongezuurde koeken van meelbloem, met olie gemengd, en ongezuurde vladen, met olie bestreken.
5 En indien uw offerande spijsoffer is, in de pan gekookt, zij zal zijn van ongezuurde meelbloem, met olie gemengd.
6 Breekt ze in stukken, en giet olie daarop; het is een spijsoffer.
7 En zo uw offerande een spijsoffer des ketels is, het zal van meelbloem met olie gemaakt worden.
8 Dan zult gij dat spijsoffer, hetwelk daarvan zal gemaakt worden, den HEERE toebrengen; en men zal het tot den priester doen naderen, die het tot het altaar dragen zal.
9 En de priester zal van dat spijsoffer deszelfs gedenkoffer opnemen, en op het altaar aansteken, het is een vuuroffer, tot een liefelijken reuk den HEERE.
10 En wat overblijft van het spijsoffer, zal voor Aaron en zijn zonen zijn; het is een heiligheid der heiligheden van de vuurofferen des HEEREN.
11 Geen spijsoffer, dat gij den HEERE zult offeren, zal met desem gemaakt worden; want van geen zuurdesem, en van geen honig zult gijlieden den HEERE vuuroffer aansteken.
12 De offeranden der eerstelingen zult gij den HEERE offeren; maar op het altaar zullen zij niet komen tot een liefelijken reuk.
13 En alle offerande uws spijsoffers zult gij met zout zouten, en het zout des verbonds van uw God van uw spijsoffer niet laten afblijven; met al uw offerande zult gij zout offeren.
14 En zo gij den HEERE een spijsoffer der eerste vruchten offert, zult gij het spijsoffer uwer eerste vruchten van groene aren, bij het vuur gedord, dat is, het klein gebroken graan van volle groene aren, offeren.
15 En gij zult olie daarop doen, en wierook daarop leggen; het is een spijsoffer.
16 Zo zal de priester deszelfs gedenkoffer aansteken van zijn klein gebroken graan en van zijn olie, met al den wierook; het is een vuuroffer den HEERE.

In dit hoofdstuk hebben wij de wet betreffende de spijsoffers.

I. De zelfstandigheid er van, hetzij rauw meel met olie en reukwerk, vers 1, of gebakken in de oven, vers 4, of in de pan, vers 5, 6, of gekookt in een ketel, vers 7.

II. De behandeling er van: van het meel, vers 2, 3, van de koeken, vers 8-10.

III. Enige desbetreffende bijzondere regelen: Dat nooit zuurdesem of honing er bij toegelaten mocht worden vers 11, 12, en dat van het spijsoffer nooit zout weggelaten moest worden, vers 13.

IV. De wet betreffende het offeren van de eerste vruchten van groene aren, vers 14-16.

Leviticus 2:1-10

Sommige spijsoffers zijn slechts aanhangsels geweest van de brandoffers, zoals dat, hetwelk met het dagelijks offer geofferd werd, Exodus 29:38, 39, en van de dankoffers, waaraan drankoffers toegevoegd werden, zie Numeri 15:4, 7, 9, 10, en daarvan werd de hoeveelheid bepaald. Maar de wet in dit hoofdstuk betreft die spijsoffers, welke alleen en op zichzelf geofferd werden, als men een reden zag om aldus uiting te geven aan zijn godsvrucht. Het eerste offer, waarvan wij in de Schrift lezen, was van die soort, Genesis 4:3. Kaïn bracht van de vrucht van het land de Heere offer. Deze soort offeranden werd ingesteld:

I. Met het oog op de armen en hetgeen waartoe zij instaat waren, opdat zij die zelf slechts van brood en meelkoeken leefden, aan God een welbehaaglijk offer konden brengen uit hetgeen hun eigen grove, eenvoudige spijze was, en door eerst voor Gods altaar, zoals de weduwe van Sarepta voor Zijn profeet, een kleine koek te maken, zulk een zegen voor zich zouden verkrijgen op het handvol meel in de kruik en het weinigje olie in de fles, dat het meel niet verteerd zal worden en de olie niet ontbreken zal.

II. Als een voegzame erkenning van Gods goedertierenheid jegens hen in hun voedsel. Dit was een soort cijns, waarmee zij hun afhankelijkheid van God betuigden, hun dankbaarheid aan Hem, en hun verwachting van Hem als hun eigenaar en weldoener, die aan allen het leven, en de adem en het brood hun bescheiden deels geeft. Aldus moesten zij hun Heer eren met hetgeen zij bezaten, en ten teken van hun eten en drinken ter ere van Hem, een deel van hun spijs en drank afstaan voor Zijn onmiddellijke dienst. Zij, die thans, met een dankbaar en liefdevol hart, hun brood aan de hongerige mededelen, en in de behoeften voorzien van hen, die gebrek hebben aan het dagelijks voedsel, en als zij zelf het vette eten en het zoete drinken, delen zenden aan hen, voor wie niets bereid is, offeren Gode een welbehaaglijk spijsoffer. De profeet betreurt het als een van de verschrikkelijke uitwerkselen van hongersnood, dat hierdoor "prijsoffer en drankoffer van het huis van de Heer is afgesneden," Joël 1:9, en hij rekent het tot de grootste zegen van overvloed, dat die de wederopleving daarvan tengevolge zal hebben, Joël 2:14.

De wetten nu van het spijsoffer waren deze:

1. De bestanddelen er van moeten altijd *meelbloem en olie* zijn, twee van de voornaamste voortbrengselen van Kanaän, Deuteronomium 8:8. Voor hen was olie in hun spijze wat nu voor ons boter is. Indien het niet toebereid was, dan moest de olie *op het meelbloem gegoten* worden, vers 1, indien het gekookt was, dan moest de olie met het meelbloem *gemengd* zijn, vers 4 en verv.

2. Indien het opgebakken meelbloem was, dan moest behalve de olie, ook *wierook* er op gelegd worden, om er mede verbrand te worden, vers 1, 2- om het altaar welriekend te maken, in toespeling hierop worden evangeliedienaren gezegd *voor God een goede reuk* te zijn, 2 Corinthiërs 2:15.

3. Indien het bereid werd, mochten zij dit op verschillende wijze doen, zij mochten het bakken of braden, of het meel en de olie mengen in een pan, en om dit te doen waren in de tabernakel gereedschappen voorhanden. De wet was zeer stipt zelfs voor de offers, die het minst kostbaar waren, om aan te duiden dat God kennis neemt van de godsdienstige handelingen, die zelfs door de armen onder Zijn volk met een vroom gemoed verricht worden.

4. Het moest door de offeraar aan de priester gegeven worden, dat *toebrengen tot de Heer* genoemd wordt, vers 8, want de priesters waren Gods ontvangers, en waren verordineerd om gaven te offeren.

5. Een deel er van moest op het altaar verbrand worden, tot een gedenkoffer, dat is: ten teken van hun gedenken van Gods milddadigheid jegens hen, daar Hij hun alle dingen rijkelijk verleent om te genieten. Het was *een vuuroffer,* vers 2, 9. Het verteren er van door vuur kon hen doen gedenken, dat zij verdienden, dat al de vruchten van de aarde aldus verbrand werden, en dat het de goedertierenheid van de Heer was, dat dit niet geschiedde. Zij konden er ook uit leren dat, "gelijk de spijzen zijn voor de buik, en de buik is voor de spijzen God beide deze en die teniet zal doen," 1 Corinthiërs 6:13, en dat de mens niet alleen bij brood leeft. Dit vuuroffer wordt hier gezegd *als een lieflijke reuk voor de Heer* te wezen, en dat zijn ook onze geestelijke offeranden, die gemaakt zijn door het vuur van de heilige liefde, inzonderheid het geven van aalmoezen, dat gezegd wordt "een welriekende reuk te zijn, een aangename offerande, Gode welbehaaglijk,' Filippenzen 4:18, en, Hebreeën 13:16, aan zodanige offeranden heeft God een welbehagen.

6. Wat overbleef van het spijsoffer moest aan de priesters worden gegeven, vers 3, 10. *Het is een heiligheid van de heiligheden,* dat niet gegeten moest worden door hen, die het offerden, zoals de dankoffers, (welke, hoewel heilig, toch geen heiligheid van de heiligheden waren), maar alleen door de priesters en hun gezin. Aldus heeft God er in voorzien dat zij die aan het altaar dienden, van het altaar zullen leven, ja, aangenaam zullen leven.

Leviticus 2:11-16

I. Hier wordt verboden, dat *zuurdesem en honing* in hun spijsoffers gedaan zouden worden, *van geen zuurdesem en van geen honing zult gijlieden de Heer vuuroffer aansteken,* vers 11.

1. De zuurdesem was verboden ter gedachtenis aan het ongedesemde brood, dat zij aten toen zij uit Egypte kwamen. Er werd zoveel spoed vereist bij het doen van hun offeranden, dat het niet gelegen kwam, om op het desemen er van te wachten. Daar in het Nieuwe Testament hoogmoed en geveinsdheid bij zuurdesem worden vergeleken, omdat zij evenals zuurdesem doen zwellen, boosaardigheid en ondeugd bij zuurdesem vergeleken worden, omdat zij gelijk zuurdesem verzuren, moeten wij dit begrijpen en ter harte nemen als een waarschuwing om ons te wachten voor die zonden, die het welbehaaglijke van onze geestelijke offeranden voorzeker zullen bederven. Er moeten reine handen opgeheven worden, zonder toorn, en al onze evangelie maaltijden moeten gehouden worden van het ongezuurde brood van de oprechtheid en waarheid.

2. *Honing* was verboden, hoewel Kanaän er van overvloeide, want veel honing te eten is niet goed, Spreuken 25:16, 27, hij wordt tot gal en bitterheid in de maag, al is hij ook aangenaam in de mond. Sommigen denken dat de voornaamste reden waarom deze twee dingen, zuurdesem en honing, verboden waren, was, omdat de heidenen ze zeer veel in hun offers gebruikten, en Gods volk moet de weg van de heidenen niet leren, noch er gebruik van maken. Zijn diensten moeten het tegenovergestelde zijn van hun afgodische diensten, zie Deuteronomium 12:30, 31. Sommigen maken van dit dubbel verbod deze toepassing: Zuurdesem betekent smart en droefgeestigheid: Mijn hart was gezwollen, Psalm 73:21, liep op als een zuurdeeg i). Honing betekent zinnelijk genot en vrolijkheid. In ons dienen van God moeten die beiden vermeden worden, een middenweg moet gehouden worden tussen deze twee uitersten want de droefheid van de wereld werkt de dood, en liefde voor de genietingen van de zinnen is een grote vijand van heilige liefde.

II. Voor al hun offeranden wordt zout vereist, vers 13. Het altaar was de tafel van de Heer, en daar nu altijd zout is op onze tafel, wil God, dat het altijd aan Zijn tafel gebruikt wordt. Het wordt genoemd *het zout van het verbond,* omdat, gelijk de mensen hun verbonden met elkaar bevestigden door samen te eten en te drinken, bij al welke maaltijden zout gebruikt werd, zo heeft God, door de gaven van Zijn volk aan te nemen en hen onthalende op Zijn offers, avondmaal houdende met hen en zij met Hem, Openbaring 3:20, Zijn verbond met hen bevestigd. Onder de ouden was zout een symbool van vriendschap. Het zout voor de offers werd niet meegebracht door hen, die kwamen offeren, maar werd, evenals het hout op kosten van het algemeen verstrekt, Ezra 7:22. En er was in de voorhof van de tempel een kamer, de zoutkamer genoemd, waarin het bewaard werd. Wordt ook het onsmakelijke gegeten zonder zout? God wilde hun hierdoor te kennen geven, dat hun offeranden op zichzelf onsmakelijk waren. De heiligen, die levende offeranden voor God zijn, moeten zout hebben in zichzelf, want "iedere offerande zal met zout gezouten worden," Markus 9:49, 50, en ons woord moet te allen tijd *in aangenaamheid zijn, met zout besprengd,* en met dat zout moeten al onze godsdienstige verrichtingen gekruid zijn. Het christendom is het zout van de aarde.

III. Er worden bevelen gegeven voor het brengen van de eerstelingen.

1. De offeranden van de eerstelingen van hun oogst, waarvan wij lezen in Deuteronomium 26:2. Dezen werden aan de Heer geofferd, niet om *verbrand te worden op het altaar,* maar om

aan de priesters gegeven te worden, als emolumenten aan hun ambt verbonden, vers 12. *En gij zult ze offeren* (dat is, zuurdesem en honing) in de offeranden van de eerstelingen, hoewel zij in andere spijsoffers verboden waren, want zij waren zeer geschikt om gegeten te worden door de priesters, hoewel niet geschikt om op het altaar verbrand te worden. Er wordt bijzonder bevolen dat de broden van de eerstelingen *gedesemd* gebakken moeten worden, Leviticus 23:17. En wij lezen van de eerstelingen van de honing die naar het huis Gods gebracht werden, 2 Kronieken 31:5.

2. Een *spijsoffer van hun eerste vruchten.* Het vorige werd vereist door de wet, maar dit was een vrijwillig offer, vers 14-16. Als iemand in dankbaar bewustzijn van Gods goedheid jegens hem door hem hoop te geven op een overvloedige oogst, geneigd was een offer te brengen in natura onmiddellijk van zijn veld, en het God aan te bieden, en daarin zijn afhankelijkheid van God en zijn verplichtingen jegens Hem te erkennen:

a. Zo laat hem dan de eerste rijpe en volle aren brengen, geen kleine of half verdorde. Al wat in offerande aan God gebracht wordt, moet het beste van zijn soort zijn, al bestond de offerande ook slechts uit *groene korenaren.* Wij spotten met God en bedriegen onszelf, als wij denken Hem af te schepen met wat verdorven is, terwijl wij een mannetje in onze kudde hebben, Maleachi 1:14.

b. Deze groene aren moeten bij het vuur gedroogd worden, opdat het koren er uit geslagen kon worden. Van groene aren wordt niet verwacht wat met recht verwacht kan worden van die welke men rijp heeft laten worden. Indien zij, die jong zijn, Gods werk doen zo goed als zij kunnen, dan zullen zij voor de Heer welbehaaglijk zijn, al doen zij het ook niet zo goed als zij die oud en ervaren zijn. God weet ook groene korenaren te benuttigen, en dat moeten wij ook.

c. Er moet *olie en wierook* op gedaan worden. Aldus moeten wijsheid en nederigheid de geest, de gezindheid en de diensten van jonge lieden lieflijk maken, en dan zullen hun groene korenaren voor God welbehaaglijk zijn. God schept een bijzonder welbehagen in de eerste rijpe vruchten van de geest, en de uitdrukkingen van vroege vroomheid en godsvrucht. Als zij, die slechts als kinderen kunnen denken en spreken, toch wel denken en spreken, zal God behagen scheppen in hun knoppen en bloesems, en zal de weldadigheid van hun jeugd nooit vergeten.

d. Het moet behandeld worden als andere spijsoffers, vers 16, vergel. vers 9. Hij zal *al de wierook offeren, het is een vuuroffer voor de Heer.* Het vuur en de wierook schijnen een bijzondere betekenis gehad te hebben. Het vuur wijst op de vurigheid van geest, die in al onze godsdienstige handelingen moet wezen. Wij moeten altijd ijveren in het goede. Heilige liefde tot God is het vuur, waarmee al onze offeranden gebracht moeten worden, anders zijn zij voor God geen lieflijke reuk. De wierook wijst op het middelaarschap en de voorbede van Christus, door welke al onze diensten welriekend zijn gemaakt en Gods genadige aanneming worden aanbevolen. Geloofd zij God, dat wij het wezen hebben, waarvan deze dingen de schaduwen waren, de vrucht, welke onder deze bladeren was verborgen.

HOOFDSTUK 3

1 En indien zijn offerande een dankoffer is; zo hij ze van de runderen offert, hetzij mannetje of wijfje, volkomen zal hij die offeren, voor het aangezicht des HEEREN.
2 En hij zal zijn hand op het hoofd zijner offerande leggen, en zal ze slachten voor de deur van de tent der samenkomst; en de zonen van Aaron, de priesters, zullen het bloed rondom op het altaar sprengen.
3 Daarna zal hij van dat dankoffer een vuuroffer den HEERE offeren; het vet, dat het ingewand bedekt, en al het vet, hetwelk aan het ingewand is.
4 Dan zal hij beide de nieren, en het vet, hetwelk daaraan is, dat aan de weekdarmen is; en het net over de lever, met de nieren, zal hij afnemen.
5 En de zonen van Aaron zullen dat aansteken op het altaar, op het brandoffer, hetwelk op het hout zal zijn, dat op het vuur is; het is een vuuroffer, tot een liefelijken reuk den HEERE.
6 En indien zijn offerande van klein vee is, den HEERE tot een dankoffer, hetzij mannetje of wijfje, volkomen zal hij die offeren.
7 Indien hij een lam tot zijn offerande offert, zo zal hij het offeren voor het aangezicht des HEEREN.
8 En hij zal zijn hand op het hoofd zijner offerande leggen, en hij zal die slachten voor de tent der samenkomst; en de zonen van Aaron zullen het bloed daarvan sprengen op het altaar rondom.
9 Daarna zal hij van dat dankoffer een vuuroffer den HEERE offeren; zijn vet, den gehelen staart, dien hij dicht aan de ruggegraat zal afnemen, en het vet bedekkende het ingewand, en al het vet, dat aan het ingewand is;
10 Ook beide de nieren, en het vet, dat daaraan is, dat aan de weekdarmen is; en het net over de lever met de nieren, zal hij afnemen.
11 En de priester zal dat aansteken op het altaar; het is een spijs des vuuroffers den HEERE.
12 Indien nu zijn offerande een geit is, zo zal hij die offeren voor het aangezicht des HEEREN.
13 En hij zal zijn hand op haar hoofd leggen, en hij zal haar slachten voor de tent der samenkomst; en de zonen van Aaron zullen haar bloed op het altaar sprengen rondom.
14 Dan zal hij daarvan zijn offerande offeren, een vuuroffer den HEERE; het vet bedekkende het ingewand, en al het vet, dat aan het ingewand is;
15 Mitsgaders de beide nieren, en het vet, dat daaraan is, dat aan de weekdarmen is; en het net over de lever, met de nieren, zal hij afnemen.
16 En de priester zal die aansteken op het altaar; het is een spijs des vuuroffers, tot een liefelijken reuk; alle vet zal des HEEREN zijn.
17 Dit zij een eeuwige inzetting voor uw geslachten, in al uw woningen: geen vet noch bloed zult gij eten.

In dit hoofdstuk hebben wij de wet op de dankoffers, hetzij zij:

I. Van de runderen waren, vers l-5. Of:

II. Van het klein vee hetzij een lam, vers 6-11 of een geit, vers 12-. De verordeningen voor deze zijn tamelijk gelijk, maar worden toch herhaald om de zorg en nauwkeurigheid te tonen, die wij behoren in acht te nemen, om al onze diensten naar de vastgestelde bepalingen te verrichten, en het welbehagen, dat God heeft in de diensten, die aldus verricht worden. Het toont ons ook hoe nodig het ons is om gebod op gebod, en regel op regel te hebben.

Leviticus 3:1-5

De *brandoffers* hadden betrekking op God als in zichzelf het beste van alle wezens, geheel volmaakt en voortreffelijk, zij drukten zuiver en alleen aanbidding uit, en werden daarom geheel verbrand. Maar de *dankoffers* hadden betrekking op God als weldoener van Zijn schepselen, en de gever van alle goede dingen aan ons, en daarom werden dezen verdeeld tussen het altaar, de priester en de eigenaar. Vrede betekent:

1. Verzoening, eensgezindheid en gemeenschap. En zo werden dan die offers *vredeoffers* genoemd omdat God en Zijn volk er, als het ware, samen als aan een feestmaal bij aanzaten, ten teken van vriendschap. De priester die voor de mensen gesteld was in de zaken die bij God te doen zijn, gaf een deel van dit vredeoffer aan God, (het deel, dat Hij eiste, en het was voegzaam, dat Hij het eerst bediend zou worden) het verbrandende op het altaar. Een deel gaf hij aan hem, die het offer bracht om door hemzelf met zijn gezin en zijn vrienden gegeten te worden, en een ander deel behield hij voor zich, als de scheidsman, die zijn hand legde op beiden. Zij konden niet aldus samen eten, tenzij dat zij overeengekomen waren, zodat het een symbool was van vriendschap en gemeenschap tussen God en de mens, en een bevestiging van het verbond van de vrede.

2. Het betekende voorspoed en alle geluk: *Vrede zij u* was zoveel als *Alles goeds zij* voor u, en zo werden deze vredeoffers geofferd, hetzij:

a. Bij wijze van smeking of verzoek om het een of ander goed, dat nodig was en begeerd werd. Als iemand een zegen wenste en verwachtte, dan wilde hij zijn gebed er om ondersteunen door een vredeoffer, en waarschijnlijk zijn gebed er voor opzenden, als hij zijn hand op het hoofd van het offer legde. Christus is onze vrede, ons vredeoffer, want alleen door Hem kunnen wij verwachten barmhartigheid te zullen verkrijgen en een antwoord van vrede op onze gebeden, en in Hem zal een oprecht gebed voor God welbehaaglijk zijn en verhoord worden, al is het ook dat wij geen vredeoffer brengen. Hoe minder kostbaar onze godsdienstige handelingen zijn, hoe ernstiger en hoe meer levendig zij behoren te wezen. Of:

b. Bij wijze van dankzegging voor een bijzondere zegen, die ontvangen werd, het wordt een *vredeoffer van dankzegging* genoemd, want soms was het dit, zoals het in andere gevallen een *gelofte* was, Hoofdstuk 7:15, 16. En sommigen vinden dat het oorspronkelijke woord *vergelding* betekent. Als zij een bijzondere zegen hadden ontvangen, en vroegen wat zij er voor zouden vergelden, dan werd hun bevolen om dit de God van al hun genade en zegeningen te vergelden, als een erkentenis van de weldaden, hun bewezen, Psalm 116:12. En wij moeten gestadig aan God het offer van de lof offeren, door Christus, die onze vrede is, en dan zal dit de Heer meer welbehaaglijk zijn dan var of stier.

I. Ten opzichte van het voorwerp, dat als vredeoffer werd aangeboden. Als het een rund was, dan moest het *volkomen*, dat is: zonder gebrek, wezen, en indien het dit was, dan mocht het een mannetje of een wijfje wezen, vers 1. In onze geestelijke offeranden is het niet de sekse, waarop God ziet, maar het hart, Galaten 3:28.

II. Wat betreft de behandeling er van:

1. Die het offerde moest door een plechtige vrijlating zijn deel er in aan God overdragen, vers 2, en met *zijn hand op het hoofd van het offer* de bijzondere zegeningen erkennen, waarvoor hij dit dankoffer bestemd heeft, of, zo het een gelofte was, zijn gebed doen.

2. Het moet geslacht worden, en hoewel dit aan alle plaatsen van de voorhof mocht geschieden, wordt het toch gezegd *aan de deur van de tent van de samenkomst* te zijn omdat de zegeningen, ontvangen of verwacht, erkend werden van God te komen, en de gebeden en lofzeggingen tot Hem gericht waren, en beiden, als het ware, door die deur. Onze Heer Jezus heeft gezegd: "Ik ben de deur," want Hij is in waarheid de deur van de tabernakel.

3. De priester moest *het bloed rondom op het altaar sprengen,* want het was het bloed, dat verzoening deed voor de ziel, en hoewel dit geen zondoffer was, moet ons toch geleerd worden, dat wij in al onze offeranden het oog moeten hebben op Christus als de verzoening voor de zonde, als die weten, dat onze beste diensten niet aangenomen kunnen worden, tenzij door Hem onze zonden vergeven zijn. Een belijdenis van berouw en boetvaardigheid moet immer samengaan met onze dankerkentenis, en om welke zegen wij ook bidden, altijd moeten wij daarbij ook bidden om de wegneming van schuld, als datgene door hetwelk het goede van ons geweerd wordt. Eerst: "Neem weg alle ongerechtigheid, en dan: geef het goede," Hosea 14:3.

4. Al het vet, dat het ingewand bedekt, en al het vet, dat aan het ingewand is, wat wij smeer en niervet noemen met het darmnet, dat het omsluit en de nieren in het midden er van moesten weggenomen en als *vuuroffer op* het altaar verbrand worden, vers 3-5. En dat was alles wat uit het dank- of vrede-offer aan de Heer geofferd werd, wat er met het overige gedaan werd, zullen wij vinden in Hoofdstuk 7:11 en verv. Het moet verbrand worden op het brandoffer, dat is: het dagelijkse brandoffer, het lam, dat elke morgen geofferd werd voordat enig ander offer geofferd werd, zodat het net van het dankoffer daar een toevoegsel, een voortzetting van was. Het grote offer van de vrede, dat van het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, bereidt het altaar voor onze lofoffers, die niet aangenomen worden vóór wij verzoend zijn. Dit verbranden nu van dit vet wordt verondersteld te betekenen:

a. Het offeren aan God van al onze goede aandoeningen en neigingen tot God in al onze gebeden en lofzeggingen. God moet het inwendige hebben, want wij moeten onze ziel uitstorten, ons hart opheffen in het gebed en Zijn naam loven met alles wat in ons is. Er wordt van ons geëist, dat wij innerlijk zijn met God in alles, waarin wij met Hem te doen hebben. Het vet duidt het beste aan en het keurigste, dat altijd aan God toegewijd moet wezen, die ons een vette maaltijd bereid heeft.

b. Het doden van onze verdorven neigingen en lusten, en het verbranden er van door het vuur van de goddelijke genade, Colossenzen 3:5. Wij zijn dan dankbaar voor vorige zegeningen, en toebereid om nog verdere genade te ontvangen, als wij afstand doen van onze zonden ons hart gezuiverd hebben van alle zinnelijkheid door "de Geest van het oordeel en de Geest van de uitbranding," Jesaja 4:4.

Leviticus 3:6-17

Er worden hier bevelen gegeven betreffende het dankoffer, als het een lam, of een geit is. Tortelduiven of jonge duiven, die tot gehele brandoffers gebracht mochten worden, werden niet toegelaten als dankoffers, omdat zij geen genoegzaam vet hebben, om op het altaar verbrand te worden, en zo goed als niets zouden zijn indien zij naar de wet van de dankoffers verdeeld moesten worden. De wetten betreffende een lam of een geit, die als dankoffers geofferd werden, waren tamelijk gelijk aan die betreffende een rund. Er is hier dus slechts op te merken:

1. Dat de staart van het lam met het vet van het ingewand op het altaar verbrand moest worden, de *hele staart,* vers 9, want in die landen was zij zeer vet en groot. Sommigen maken hierbij de opmerking dat, al is een ding nog zo gering of verachtelijk, God het eerbaar kan maken, door het tot Zijn dienst aan te wenden. Aldus is gezegd, dat God "overvloediger eer geeft aan hetgeen daaraan gebrek heeft," 1 Corinthiërs 12:23, 24.

2. Dat hetgeen op het altaar verbrand werd *spijs van het vuuroffer* genoemd wordt, vers 11, 16. Het was voedsel voor het heilige vuur het was voor God aangenaam, zoals ons voedsel ons aangenaam is, en daar God in de tabernakel, als het ware, *huis* onder hen *hield,* heeft Hij door de offeranden op het altaar *een goede tafel gehouden,* zoals Salomo in zijn hof, 1 Koningen 4:22 en verv.

3. Hier wordt als algemene regel gesteld dat *alle vet voor de Heer zal zijn,* vers 16, en een wet, die hierop gemaakt werd, dat zij *geen vet noch bloed zullen eten,* vers 17, neen ook niet in hun eigen woningen.

a. Wat betreft het *vet,* daarmee wordt niet bedoeld het vet, dat aan het vlees is, er als het ware toe behoort, dat mochten zij eten, Nehemia 8:11 maar het vet van het ingewand, het niervet, dat altijd Gods deel van de geofferde dieren was, en daarom moeten zij het niet eten, neen zelfs niet van de dieren, die zij voor hun gewoon gebruik slachtten. Aldus wilde God de eer bewaren van hetgeen Hem geheiligd was. Zij moeten niet slechts het voedsel niet eten dat voedsel voor het altaar was, maar ook niet iets, dat er aan gelijk was, opdat *de tafel van de Heer* (gelijk het altaar genoemd wordt) indien er niet iets bijzonders voor gehouden wordt, niet verachtelijk worde, en haar inkomen "haar spijs, verachtelijk zij," Maleachi 1:7, 12.

b. Ook het bloed was algemeen verboden, en wel om dezelfde reden als het vet, namelijk omdat het Gods deel was van het offer. De heidenen dronken het bloed van hun offers, vandaar dat wij van hun "drankoffers van bloed" lezen, Psalm 16:4. Maar God wilde niet toelaten dat het bloed, hetwelk verzoening teweegbracht, als iets gewoons gebruikt zou worden, Hebreeën 10:29 :en Hij wil ons niet veroorloven, hoewel wij de troost hebben dat de verzoening geschied is, ons enig aandeel toe te eigenen van de eer van haar teweeggebracht te hebben. Die roemt, roeme in de Heer, en laat tot Zijn lof al het bloed worden uitgestort.

HOOFDSTUK 4

1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Als een ziel zal gezondigd hebben, door afdwaling van enige geboden des HEEREN, dat niet zou gedaan worden, en tegen een van die zal gedaan hebben;
3 Indien de priester, die gezalfd is, zal gezondigd hebben, tot schuld des volks, zo zal hij voor zijn zonde, die hij gezondigd heeft, offeren een var, een volkomen jong rund, den HEERE ten zondoffer.
4 En hij zal dien var brengen tot de deur van de tent der samenkomst, voor het aangezicht des HEEREN; en hij zal zijn hand op het hoofd van dien var leggen, en hij zal dien var slachten voor het aangezicht des HEEREN.
5 Daarna zal die gezalfde priester van het bloed van den var nemen, en hij zal dat tot de tent der samenkomst brengen.
6 En de priester zal zijn vinger in dat bloed dopen; en van dat bloed zal hij zevenmaal sprengen voor het aangezicht des HEEREN, voor den voorhang van het heilige.
7 Ook zal de priester van dat bloed doen op de hoornen des reukaltaars der welriekende specerijen, voor het aangezicht des HEEREN, dat in de tent der samenkomst is; dan zal hij al het bloed van den var uitgieten aan den bodem van het altaar des brandoffers, hetwelk is aan de deur van de tent der samenkomst.
8 Verder, al het vet van den var des zondoffers zal hij daarvan opnemen; het vet bedekkende het ingewand, en al het vet, dat aan het ingewand is;
9 Daartoe de twee nieren, en het vet, dat daaraan is, dat aan de weekdarmen is, en het net over de lever, met de nieren, zal hij afnemen;
10 Gelijk als het van den os des dankoffers opgenomen wordt; en de priester zal die aansteken op het altaar des brandoffers.
11 Maar de huid van dien var, en al zijn vlees, met zijn hoofd en met zijn schenkelen, en zijn ingewand, en zijn mest;
12 En dien gehelen var zal hij tot buiten het leger uitvoeren, aan een reine plaats, waar men de as uitstort, en zal hem met vuur op het hout verbranden; bij de uitgegoten as zal hij verbrand worden.
13 Indien nu de gehele vergadering van Israel afgedwaald zal zijn, en de zaak voor de ogen der gemeente verborgen is, en zij iets gedaan zullen hebben tegen enige van alle geboden des HEEREN, dat niet zoude gedaan worden, en zijn schuldig geworden;
14 En die zonde, die zij daartegen gezondigd zullen hebben, bekend is geworden; zo zal de gemeente een var, een jong rund, ten zondoffer offeren, en dien voor de tent der samenkomst brengen;
15 En de oudsten der vergadering zullen hun handen op het hoofd van den var leggen, voor het aangezicht des HEEREN; en hij zal den var slachten voor het aangezicht des HEEREN.
16 Daarna zal die gezalfde priester van het bloed van den var tot de tent der samenkomst brengen.
17 En de priester zal zijn vinger indopen, nemende van dat bloed; en hij zal zevenmaal sprengen voor het aangezicht des HEEREN, voor den voorhang.
18 En van dat bloed zal hij doen op de hoornen van het altaar, dat voor het aangezicht des HEEREN is, dat in de tent der samenkomst is; dan zal hij al het bloed uitgieten, aan den bodem van het altaar des brandoffers, hetwelk is voor de deur van de tent der samenkomst.
19 Daartoe zal hij al zijn vet van hem opnemen, en op het altaar aansteken.
20 En hij zal dezen var doen, gelijk als hij den var des zondoffers gedaan heeft, alzo zal hij hem doen; en de priester zal voor hen verzoening doen, en het zal hun vergeven worden.

21 Daarna zal hij dien var tot buiten het leger uitvoeren, en zal hem verbranden, gelijk als hij den eersten var verbrand heeft; het is een zondoffer der gemeente.
22 Als een overste zal gezondigd hebben, en tegen een van de geboden des HEEREN zijns Gods, door afdwaling, gedaan zal hebben, hetwelk niet zou gedaan worden, zodat hij schuldig is;
23 Of men zijn zonde, die hij daartegen gezondigd heeft, aan hem zal bekend gemaakt hebben; zo zal hij tot zijn offer brengen een geitenbok, een volkomen mannetje.
24 En hij zal zijn hand op het hoofd van den bok leggen, en zal hem slachten in de plaats, waar men het brandoffer slacht voor het aangezicht des HEEREN; het is een zondoffer.
25 Daarna zal de priester van het bloed des zondoffers met zijn vinger nemen, en dat op de hoornen van het altaar des brandoffers doen; dan zal hij zijn bloed aan den bodem van het altaar des brandoffers uitgieten.
26 Hij zal ook al zijn vet op het altaar aansteken, gelijk het vet des dankoffers; zo zal de priester voor hem verzoening doen van zijn zonden, en het zal hem vergeven worden.
27 En zo enig mens van het volk des lands door afdwaling zal gezondigd hebben, dewijl hij iets doet tegen een van de geboden des HEEREN, dat niet gedaan zou worden, zodat hij schuldig is;
28 Of men zijn zonde, die hij gezondigd heeft, aan hem zal bekend gemaakt hebben; zo zal hij tot zijn offerande brengen een jonge geit, een volkomen wijfje, voor zijn zonde, die hij gezondigd heeft.
29 En hij zal zijn hand op het hoofd des zondoffers leggen; en men zal dat zondoffer slachten in de plaats des brandoffers.
30 Daarna zal de priester van haar bloed met zijn vinger nemen, en doen het op de hoornen van het altaar des brandoffers; dan zal hij al het bloed daarvan aan den bodem van dat altaar uitgieten.
31 En al haar vet zal hij afnemen, gelijk als het vet van het dankoffer afgenomen wordt, en de priester zal het aansteken op het altaar, tot een liefelijken reuk den HEERE; en de priester zal voor hem verzoening doen, en het zal hem vergeven worden.
32 Maar zo hij een lam voor zijn offerande ten zondoffer brengt, het zal een volkomen wijfje zijn, dat hij brengt.
33 En hij zal zijn hand op het hoofd des zondoffers leggen, en hij zal dat slachten tot een zondoffer, in de plaats, waar men het brandoffer slacht.
34 Daarna zal de priester van het bloed des zondoffers met zijn vinger nemen, en zal het doen op de hoornen van het altaar des brandoffers; dan zal hij al het bloed daarvan aan den bodem van dat altaar uitgieten.
35 En al het vet daarvan zal hij afnemen, gelijk als het vet van het lam des dankoffers afgenomen wordt, en de priester zal die aansteken op het altaar, op de vuurofferen des HEEREN; en de priester zal voor hem verzoening doen over zijn zonde, die hij gezondigd heeft, en het zal hem vergeven worden.

Dit Hoofdstuk betreft het zondoffer, dat eigenlijk bedoeld was om verzoening te doen voor een zonde, begaan in onwetendheid, het zij:

I. Door de priester zelf vers 1-12. Of:

II. Door de gehele vergadering, vers 13-21. Of:

III. Door een overste, vers 22-26. Of:

IV. Door een particulier persoon vers 27-35.

Leviticus 4:1-12

De wetten, vervat in de eerste drie hoofdstukken, schijnen aan Mozes tegelijk overgegeven te zijn. Hier beginnen de inzettingen van een andere zitting, een andere dag. Van de troon van de heerlijkheid tussen de cherubim heeft God deze orders gegeven. En thans betreffen zij een onderwerp, dat meer strikt nieuw is dan de vorige. *Brandoffers, spijsoffers en dankoffers* schijnen reeds voor de wetgeving op Sinai gebracht te zijn, met die offers zijn de aartsvaders niet geheel onbekend geweest, Genesis 8:20, Exodus 20:24, en zij hadden betrekking op zonde, om er verzoening voor te doen, Job 1:5. Maar de wet nu daarbij gesteld "terwille van overtredingen," Galaten 3:19, "en bovendien inkomende opdat de misdaad te meerder worde," Romeinen 5:20, werden zij op een weg gesteld om meer bijzonder door offerande verzoening te doen voor de zonde, welke offerande meer dan de andere ceremoniele inzettingen "een afschaduwing was van toekomende goederen," maar het wezen is Christus en die ene offerande van zichzelf, door welke Hij de zonde heeft weggedaan, en "in eeuwigheid volmaakt heeft degenen, die geheiligd worden."

I. Het geval, dat in het algemeen ondersteld wordt, hebben wij in vers 2. Wij merken op:

1. Betreffende zonde in het algemeen, dat zij aangeduid wordt als *afdwaling van enige geboden van de Heer,* want *zonde is overtreding van de wet,* de wet van God. Het vernuft of de wil van de mensen kunnen niet datgene tot zonde maken, dat de wet van God niet tot zonde maakt. Er wordt ook gezegd, als een *ziel* gezondigd zal hebben, want het is geen zonde, indien het niet op de een of andere wijze de daad of handeling is van de *ziel*, van daar, dat het de *zonde van de ziel* genoemd wordt Micha 6:7 en het is de ziel, waaraan er geweld door aangedaan wordt, Spreuken 8:36.

2. Aangaande de zonden, waarvoor deze offeranden bepaald waren.

a. Zij worden verondersteld *openlijke daden* te zijn, want indien zij voor elke zondige gedachte of woord een offer hadden moeten brengen, het zou eindeloos geweest zijn. Daarvoor werd in het algemeen eens in het jaar verzoening gedaan op de verzoendag, maar dezen worden gezegd te zijn tegen de geboden.

b. Zij worden ondersteld zonden te zijn van *doen,* dingen, die niet gedaan hadden moeten worden. Er zijn zonden van verzuim, of nalaten, en die zullen geoordeeld worden, maar hetgeen op een tijd verzuimd of nagelaten werd, zou op een anderen tijd gedaan kunnen worden, en dan was gehoorzamen beter dan offerande, maar wat gedaan is, kan niet ongedaan gemaakt worden.

c. Zij werden verondersteld zonden te zijn, bedreven in onwetendheid, door afdwaling. Indien zij gedaan werden, *met opgeheven hand,* in openlijke minachting van de wet en van de wetgever, dan moest de overtreder uitgeroeid worden, Numeri 15:30, dan "bleef er geen slachtoffer meer voor de zonde," Hebreeën 10:26, 27. Maar indien de overtreder onbekend was met de wet, gelijk wij kunnen onderstellen dat velen ten opzichte van verscheidene zaken geweest zullen zijn (zó talrijk en onderscheiden waren de verboden) of indien hij onverhoeds door de zonde overvallen was, terwijl uit de omstandigheden bleek dat zijn besluit om niet te zondigen oprecht was, maar dat hij er door overvallen was, zoals de uitdrukking luidt in Galaten 6:1, dan werd in zulk een geval verlichting gegeven door de helpende of ontheffende, wet van het zondoffer. En de Joden zeggen: "Alleen die misdaden werden verzoend door

offeranden, die in *onwetendheid* bedreven werden, maar om welke de overtreder uitgeroeid had moeten worden, indien zij *met opgeheven hand* waren gepleegd".

II. De wet begint met het geval van de *gezalfde priester,* dat is: de hogepriester, mits hij door onwetendheid of afdwaling gezondigd heeft, want *de wet stelt tot hogepriesters mensen, die zwakheid hebben,* hoewel zijn onwetendheid in hem minder te verontschuldigen is dan in anderen, wordt het hem toch vergund zijn offer te brengen. Zijn ambt heeft zijn overtreding niet zó verontschuldigd, dat zij hem zonder offer vergeven werd, maar het heeft haar ook niet zó verzwaard, of zij kon hem vergeven worden. Indien hij *gezondigd zal hebben naar de schuld van het volk,* zo wordt het geval gesteld in vers 3, hetgeen hem veronderstelt voor deze zaak op gelijken bodem te zijn met de andere Israëlieten, en er dus privilegie van de geestelijken stand voor hem geldt. De wet nu van het zondoffer voor de hogepriester is:

1. Dat hij *een var, een volkomen jong rund* tot zondoffer moet brengen, vers 3, even kostbaar een offer, als dat voor geheel de vergadering, vers 14, terwijl voor een andere overste, of een particulier persoon, een geitebok of jonge geit volstaat, vers 23, 28. Dit duldde de grootte aan van de schuld in verband met de zonde van een hogepriester. Door de hoogheid van zijn staat en zijn betrekking tot God en de mensen worden zijn overtredingen grotelijks verzwaard, zie Romeinen 2:21.

2. De hand van de offeraar moet op het hoofd van het offer gelegd worden, vers 4, met een plechtige boetvaardige belijdenis van de zonde, die hij had begaan, haar op het hoofd van het zondoffer leggende, Hoofdstuk 16:21. Geen vergeving van zonde zonder belijdenis van zonde, Psalm 32:5, Spreuken 28:13. Het gaf ook vertrouwen te kennen in deze ingestelde wijze van schuldverzoening, als een beeld of type van iets beters in de toekomst, dat zij nog niet duidelijk konden zien of onderscheiden. Hij, die zijn hand op het hoofd van het dier legde, erkende hiermede dat hij zelf verdiende te sterven, en dat het Gods grote barmhartigheid was, dat het Hem behaagde het offeren van dit dier aan te nemen om het voor hem te laten sterven. De Joodse schrijvers zelf zeggen dat noch het zondoffer, noch het schuldoffer verzoening deed, behalve voor de berouwhebbenden, en die in hun verzoening geloofden.

3. De var moet geslacht worden, en ten opzichte van het bloed moet grote plechtigheid in acht worden genomen, want het was het bloed, dat verzoening teweegbracht, en zonder bloedstorting is er geen vergeving van zonde, vers 5-7. Een gedeelte van het bloed van het zondoffer van de hogepriester moest hij *zevenmaal voor het aangezicht van de Heer en voor de voorhang van het heilige sprengen* met het oog naar het verzoendeksel, hoewel dit door de voorhang bedekt was, er moest ook op de hoornen van het gouden altaar van gedaan worden omdat aan dit altaar de priester zelf diende, en aldus werd het wegnemen aangeduid van de verontreiniging, die door zijn zonden zijn diensten aankleefde. Het dient ook om de invloed voor te stellen, die Christus' genoegdoening heeft op het overmogen van Zijn voorbede. Het bloed van zijn offer werd op het reukaltaar gedaan en gesprengd voor het aangezicht van de Heer. Als dit geschied was, dan moest het overige bloed aan de voet van het koperen altaar uitgestort worden. Door deze ritus erkende de zondaar dat hij verdiende, dat zijn bloed aldus werd uitgestort als water. Het betekende ook het uitstorten van de ziel voor God in waar berouw, en was een afschaduwing van uitstorten van de ziel van de Heiland in de dood.

4. Het vet van het ingewand moest op het brandofferaltaar verbrand worden, vers 8-10. Hierdoor werd de bedoeling van de offerande en van de verzoening, die er door werd teweeggebracht, gericht tot eer van God, die onteerd geworden zijnde door de zonde, aldus

door het offer weer geëerd werd. Het betekende het zware lijden van onze Heer Jezus, toen Hij tot zonde voor ons werd gemaakt, dat is: een zondoffer, inzonderheid de smarten van Zijn ziel en Zijn inwendige benauwdheid. Ook leert het ons om, in gelijkvormigheid met Christus, het vlees te kruisigen.

5. Het hoofd en het lichaam van het dier, met huid en al, moest *buiten het leger* gevoerd worden naar een plaats, die voor dat doel bestemd was, en daar tot as verbrand worden vers 11, 12. Hierin lag een grote betekenis

a. Het wees op de plicht van berouw en bekering, dat het wegdoen is van de zonde als iets verfoeilijke, en die onze ziel haat. Ware boetelingen zeggen tot hun afgoden: "Gaat weg, wat hebben wij meer met de afgoden te doen?" Het zondoffer wordt *zonde* genoemd. Wat zij daarmee deden, moeten wij doen met onze zonden, het lichaam van de zonde moet teniet worden gedaan, Romeinen 6:6.

b. Van het voorrecht van de vergeving. Als God de zonde vergeeft, verdelgt Hij haar, werpt Hij haar achter Zijn rug: *de zonde van Juda zullen gezocht worden, maar niet gevonden worden.* De apostel neemt bijzonder nota van deze plechtigheid, en past haar toe op Christus, Hebreeën 13:11 13, die buiten de poort geleden heeft, in de hoofdschedelplaats, waar de as van dode lichamen van mensen uitgestort werd, zoals die van het altaar hier uitgestort werd.

Leviticus 4:13-21

Dit is de wet ter verzoening van de schuld van een nationale zonde door een zondoffer. Indien de oversten van het volk door een vergissing omtrent de wet hen hebben doen afdwalen, en de vergissing ontdekt werd, dan moest een offer gebracht worden, opdat geen toorn zou komen over de gehele vergadering. Merk op:

1. Dat het mogelijk is dat de kerk dwaalt, en dat haar oversten haar misleiden, op een verkeerde weg doen gaan. Hier wordt verondersteld dat de gehele vergadering kan zondigen en wel door onwetendheid, of *afdwaling*. God zal altijd een kerk op aarde hebben, maar Hij heeft nooit gezegd, dat zij onfeilbaar zal zijn, of volkomen vrij van bederf, aan deze zijde van de hemel.

2. Als voor de gehele vergadering een offer geofferd moest worden, dan moesten *de oudsten* hun handen op hun hoofd leggen, drie van hen tenminste, als vertegenwoordigers van het volk, en handelende voor hen. Wij onderstellen dat de zonde bestond in een gewoonte, of gebruik, door het merendeel van het volk aangenomen in de veronderstelling dat dit gebruik of die gewoonte geoorloofd was, terwijl dit later bij onderzoek bleek niet geval te wezen. In zulk een geval zou de algemeenheid van het gebruik, dat hun wellicht door de vaderen was overgeleverd, en de volksmening dat het wettig was, hen niet in zoverre van de zonde verontschuldigen, of zij moesten toch een offer brengen, om haar te verzoenen. Er zijn veel slechte gewoonten, en er is menig verkeerd spraakgebruik, waarvan men denkt dat er geen kwaad in steekt, en die toch schuld en toorn over het land kunnen brengen, en dus hebben de oudsten de plicht om ten opzichte daarvan verbetering of hervorming te doen plaatshebben, en God te bidden die zonden te vergeven, Joël 2:16.

3. Het bloed van dit zondoffer moest, evenals van het vorige, *zevenmaal voor het aangezicht van de Heer gesprengd worden,* vers 17. Het moest daar niet worden uitgestort, maar alleen gesprengd, want de reinigende kracht van het bloed van Christus was toen, en is nu nog, genoegzaam aangeduid en voorgesteld door besprenging, Jesaja 52:15. Het moest *zeven maal* gesprengd worden. Zeven is een getal van volkomenheid, omdat, toen God de wereld gemaakt had in zes dagen, Hij op den zevende heeft gerust, en zo betekende dit de volkomen voldoening, teweeggebracht door Christus en de volkomen reiniging van de zielen van de gelovigen hierdoor, zie Hebreeën 10:14. Het bloed moest ook op de *hoornen* van het reukaltaar gedaan worden, waarop gezinspeeld schijnt te zijn in Jeremia 17:1 waar van de zonde van Juda gezegd wordt, dat zij "gegraveerd is op de hoornen van hun altaren." Indien zij niet aflieten van hun zonden, dan heeft het doen van het bloed van hun zondoffers op de hoornen van hun altaren, inplaats van ze weg te nemen, die er als het ware op gegraveerd, de herinnering er van doende voortduren, als een getuigenis tegen hen. Er is ook een toespeling op in Openbaring 9:13, waar een stem wordt gehoord uit de vier hoornen van het gouden altaar, dat is: een antwoord van vrede wordt gegeven op de gebeden der heiligen, die welbehaaglijk zijn en overmogen krachtens het bloed van zondoffers gedaan op de hoornen van dat altaar, vergelijk Openbaring 8:3.

4. Als het offer gebracht is, wordt gezegd: *de priester zal voor hen verzoening doen en het zal hun vergeven worden,* vers 20. De belofte van vergeving is gegrond op de verzoening. Hier wordt dus gesproken van de vergeving van de zonden van de gehele vergadering, dat is: het afwenden van het nationaal oordeel, dat de zonde verdiende. Als kerken en koninkrijken gered worden van het verderf, is dit te danken aan de genoegdoening en de voorspraak van Christus.

Leviticus 4:22-26

Merk hier op:

1. Dat God de zonden van oversten opmerkt en dat zij Hem mishagen. Zij, die de macht hebben om anderen ter verantwoording te roepen, zijn zelf verantwoordelijk aan de Overste der oversten, want, hoe hoog zij ook zijn, er is een, die hoger is dan zij. Dit wordt te kennen gegeven door dat hier alleen van het gebod, waartegen gezondigd is, gezegd wordt, dat het *een gebod is van de Heer zijn God,* vers 22. Hij is een vorst voor anderen, maar hij wete dat de Heer een God voor hem is.

2. De zonde van de overste, die hij door afdwaling gedaan heeft, dus door onwetendheid, wordt verondersteld later tot zijn kennis gekomen te zijn, vers 23 hetgeen òf door de beschuldiging van zijn eigen consciëntie geschied is, òf door de bestraffing van zijn vrienden, en allen, zelfs de besten en grootsten, behoren wij ons aan die beiden te onderwerpen niet alleen, maar er ook dankbaar voor te zijn. Wij moeten zeer begerig zijn om te weten te komen of wij iets verkeerds gedaan hebben. Leer mij hetgeen ik niet zie, en toon mij waarin ik gedwaald heb, is een gebed, dat wij dagelijks tot God behoren op te zenden, opdat wij, hoewel wij door onwetendheid in zonde vallen, er niet door onwetendheid in blijven liggen.

3. Het zondoffer voor een overste moest bestaan in *een geitenbok, een volkomen mannetje* niet, zoals voor de priester en de gehele vergadering, in een var, ook moest het bloed van zijn zondoffer niet, zoals van de twee anderen, in de tabernakel gebracht worden maar het moest op de hoornen van het koperen altaar gedaan worden, en het overige aan de voet van dit altaar worden uitgestort, vers 25. Ook moest het vlees er van niet, zoals van de twee anderen, buiten het leger verbrand worden, hetgeen te kennen gaf dat de zonde van een overste, hoewel erger dan die van een particulier persoon, toch niet zo hoog misdadig was, of zo verderflijke gevolgen had als de zonde van de hogepriester of van de gehele vergadering. Een geitebok volstond om voor een overste geofferd te worden, maar voor een stam werd een var vereist, om aan te duiden dat de overste, hoewel "major singulis-groter dan ieder," toch "minor universis-minder dan het geheel" was. Het is slecht als grote, voorname mannen een kwaad voorbeeld geven, maar erger als alle mensen hen navolgen.

4. Er is beloofd, dat de verzoening zal worden aangenomen en de zonde vergeven, vers 26, te weten: als hij berouw heeft en zich verbetert, want anders heeft God gezworen betreffende Eli een richter in Israël, dat de ongerechtigheid van het huis van Eli tot in der eeuwigheid niet zal verzoend worden door slachtoffer of door spijsoffer, 1 Samuel 3:14.

Leviticus 4:27-35

Hier is de wet op het zondoffer van een particulier persoon, die van dat van een overste alleen hierin verschilt, dat een particulier persoon een lam of een geit mocht brengen, en de overste een geitenbok, voor de overste moest het een mannetje, voor de particuliere persoon een wijfje zijn, maar in de behandeling er van kwamen zij volkomen overeen.

Merk op:

1. Het geval, dat ondersteld wordt: *zo enig mens van het volk des lands door afdwaling zal gezondigd hebben*, vers 27. De profeet onderstelt, dat zij waarschijnlijk niet zoals de grote, de voorname mannen, "den weg des Heeren weten en het recht huns Gods," Jeremia 5:4, en toch moeten zij, als zij zondigen door afdwaling, door onwetendheid, een zondoffer brengen. Zelfs zonden van de onwetendheid moeten verzoend worden door offerande. Als wij van zonde beschuldigd worden, zal het ons niet baten te zeggen, dat wij het in onwetendheid gedaan hebben, of overvallen waren door verzoeking, indien wij geen deel hebben in die grote pleitgrond: "Christus is gestorven," en recht hebben op het voordeel daarvan. Allen hebben wij het nodig om te bidden met David-en hij was een overste- om gereinigd te worden van de verborgen afdwalingen, de afdwalingen, die wijzelf niet verstaan, of waarvan wij ons niet bewust zijn, Psalm 19:13.

2. Dat de zonden door afdwaling, begaan door een enkel, gewoon, onaanzienlijk persoon een offer vereisten, want, gelijk de grootsten niet boven de bestraffing, zo zijn de geringsten niet beneden de kennisneming van de Goddelijke gerechtigheid. Niemand van het gewone volk werd-zo hij een overtreder was-voorbijgezien in de menigte.

3. Dat een zondoffer, zelfs voor iemand uit het gewone volk, niet alleen toegelaten, maar aangenomen werd, en dat er verzoening door werd teweeggebracht, vers 31, 35. Hier hebben rijken en armen, vorst en boer, elkaar ontmoet, beide zijn gelijkelijk welkom aan Christus en aan het deelhebben aan Zijn offerande, en op dezelfde voorwaarden. Zie Job 34:19.

Uit al deze wetten betreffende de zondoffers kunnen wij leren:

a. De zonde te haten en er tegen te waken. Het moet gewis wel iets zeer slechts zijn, waarvoor, om er verzoening voor te doen, zoveel nuttige en onschuldige schepselen gedood worden.

b. Christus te waarderen, het grote en ware zondoffer, wiens bloed reinigt van alle zonden, daar "het onmogelijk is, dat het bloed van stieren en bokken de zonden wegneme. Indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een voorspraak bij de Vader Jezus Christus, de Rechtvaardige, en Hij is een verzoening voor onze zonden," Johannes 2:1, 2, niet voor de Joden alleen, maar ook voor de heidenen. En misschien was er een toespeling op deze wet betreffende de offers voor zonden van de onwetendheid in het gebed van Christus op het ogenblik toen Hij zich als een offer geofferd heeft: "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen."

HOOFDSTUK 5

1 Als nu een mens zal gezondigd hebben, dat hij gehoord heeft een stem des vloeks, waarvan hij getuige is, hetzij dat hij het gezien of geweten heeft; indien hij het niet te kennen geeft, zo zal hij zijn ongerechtigheid dragen.
2 Of wanneer een mens enig onrein ding zal aangeroerd hebben, hetzij het dode aas van een wild onrein gedierte, of het dode aas van onrein vee, of het dode aas van onrein kruipend gedierte; al is het voor hem verborgen geweest, nochtans is hij onrein en schuldig.
3 Of als hij zal aangeroerd hebben de onreinigheid van een mens, naar al zijn onreinigheid, waarmede hij onrein wordt; en het is voor hem verborgen geweest, en hij is het gewaar geworden, zo is hij schuldig.
4 Of als een mens zal gezworen hebben, onbedacht met zijn lippen uitsprekende, om kwaad te doen, of om goed te doen; naar al wat de mens in den eed onbedacht uitspreekt, en het is voor hem verborgen geweest, en hij is het gewaar geworden, zo is hij aan een van die schuldig.
5 Het zal dan geschieden, als hij aan een van die schuldig is, dat hij belijden zal, waarin hij gezondigd heeft;
6 En tot zijn schuldoffer den HEERE voor zijn zonde, die hij gezondigd heeft, brengen zal een wijfje van klein vee, een lam of een jonge geit, voor de zonde; zo zal de priester voor hem vanwege zijn zonde verzoening doen.
7 Maar indien zijn hand zoveel niet bereiken kan, als genoeg is tot een stuk klein vee, zo zal hij tot zijn offer voor de schuld, die hij gezondigd heeft, den HEERE brengen twee tortelduiven, of twee jonge duiven, een ten zondoffer, en een ten brandoffer.
8 En hij zal die tot den priester brengen, welke eerst die zal offeren, die tot het zondoffer is; en zal haar hoofd met zijn nagel nevens haar nek splijten, maar niet afscheiden.
9 En van het bloed des zondoffers zal hij aan den wand van het altaar sprengen; maar het overgeblevene van dat bloed zal uitgeduwd worden aan den bodem van het altaar; het is een zondoffer.
10 En de andere zal hij ten brandoffer maken, naar de wijze; zo zal de priester voor hem, vanwege zijn zonde, die hij gezondigd heeft, verzoening doen, en het zal hem vergeven worden.
11 Maar indien zijn hand niet bereiken kan aan twee tortelduiven of twee jonge duiven, zo zal hij, die gezondigd heeft, tot zijn offerande brengen het tiende deel van een efa meelbloem ten zondoffer; hij zal geen olie daarover doen, noch wierook daarop leggen; want het is een zondoffer.
12 En hij zal dat tot den priester brengen, en de priester zal daarvan zijn hand vol, der gedachtenis deszelven, grijpen, en dat aansteken op het altaar, op de vuurofferen des HEEREN; het is een zondoffer.
13 Zo zal de priester voor hem verzoening doen over zijn zonde, die hij gezondigd heeft in enige van die stukken, en het zal hem vergeven worden; en het zal des priesters zijn, gelijk het spijsoffer.
14 Wijders sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
15 Als een mens door overtreding overtreden, en door afdwaling gezondigd zal hebben, wat onwetende van de heilige dingen des HEEREN, zo zal hij tot zijn schuldoffer den HEERE brengen een volkomen ram uit de kudde, met uw schatting aan zilveren sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms, ten schuldoffer.
16 Zo zal hij, dat hij zondigende heeft onwetend van de heilige dingen, wedergeven, en zal deszelfs vijfde deel daarenboven toedoen, dat hij den priester geven zal; alzo zal de priester met den ram des schuldoffers voor hem verzoening doen, en het zal hem vergeven worden.

17 En indien een mens zal gezondigd hebben, en gedaan tegen een van alle geboden des HEEREN, hetwelk niet zou gedaan worden, al is het dat hij het niet geweten heeft, nochtans is hij schuldig, en zal zijn ongerechtigheid dragen.
18 En hij zal een volkomen ram uit de kudde tot den priester brengen, met uw schatting, ten schuldoffer; en de priester zal voor hem verzoening doen over zijn afdwaling, door welke hij afgedwaald is, die hij niet geweten had; zo zal het hem vergeven worden.
19 Het is een schuldoffer; hij heeft zich voorzeker schuldig gemaakt aan den HEERE.

Dit hoofdstuk-en een deel van het volgende-handelt over het schuldoffer. Het verschil tussen dit en het zondoffer lag niet zozeer in de offers zelf en de behandeling er van, als wel in de gelegenheid of aanleiding om ze te offeren. Beide waren bestemd om verzoening te doen voor zonde, maar het eerste was meer in het algemeen, terwijl dit sommige bijzondere gevallen aangaat.

Merk op, wat hier gezegd wordt

I. Betreffende de schuld. Indien iemand zondigt:

1. Door te verbergen wat hij weet als hij bezworen wordt, vers 1.

2. Door het aanraken van een onrein ding, vers 2,3.

3. Door te zweren, vers 4.

4. Door ontvreemding van heilige dingen, vers 14-16.

5. In een zonde van zwakheid, vers 17-19. Er zijn nog enige andere gevallen waarin die offeranden geofferd moesten worden Hoofdstuk 6:2-4, 14:12, 19-21. Numeri 6:12.

II. betreffende het schuldoffer.

1. Uit het klein vee, vers 5,6.

2. In gevogelte, vers 7-13.

3. In meelbloem vers 11-13, maar voornamelijk in een volkomen ram vers 15-19.

Leviticus 5:1-6

De overtredingen, hier verondersteld, zijn:

1. Als iemand als getuige bezworen is om de waarheid, de gehele waarheid, en niets dan de waarheid te zeggen, de waarheid verbergt. Onder de Joden hadden de rechters macht iemand te bezweren, niet slechts, zoals bij ons, als getuigen, maar ook de persoon die verdacht werd (in tegenstelling met een regeling in onze wet, dat niemand verplicht is zichzelf te beschuldigen) gelijk blijkt uit het bezweren van de hogepriester van onze Zaligmaker die er op antwoordde, hoewel Hij tevoren gezwegen had, Mattheus 26:63, 64. *Indien nu een mens zal gezondigd hebben,* vers 1, *dat hij gehoord heeft een stem des vloeks,* dat is: indien hij bezworen wordt om te getuigen wat hij weet, "indien een eed des Heeren op hem is" 1 Koningen 8:31, indien hij in zo'n geval uit vrees om iemand te beledigen, die zijn vriend of misschien wel zijn vijand was, weigert getuigenis af te leggen, of wel een onvolledig getuigenis aflegt, dan *zal hij zijn ongerechtigheid dragen.* En dat is een zware last, die indien er geen middel wordt aangewend om hem weg te nemen, iemand tot in de diepte van de hel zal doen verzinken. Hij, die de stem des vloeks hoort, dat is, die aldus bezworen is, en het toch niet ontdekt, dat is: zijn getuigenis smoort en het niet uitspreekt, dan is hij een deelgenoot van de zondaar, en "haat zijn eigen ziel," Spreuken 29:24. Laat allen, die te eniger tijd geroepen worden om getuigenis af te leggen, denken aan deze wet, vrijmoedig en openhartig zijn in hun getuigenis, en er zich voor wachten uitvluchten te zoeken en hun plicht te verzaken. Een eed des Heeren is heilig, daar moet niet mee gebeuzeld worden.

2. Dat iemand enig ding heeft aangeraakt, dat naar de ceremoniele wet onrein was vers 2, 3. Als iemand door zo'n aanraking verontreinigd was en onbedachtzaam in het heiligdom kwam, of indien hij verzuimde zich volgens de voorschriften van de wet te wassen dan moest hij zich schuldig beschouwen en een offer brengen. Hoewel zijn aanraken van het onreine ding hem slechts ceremonieel verontreinigde, was zijn verzuimen om zich volgens de wet te wassen, zo'n blijk òf van onachtzaamheid, òf van minachting, dat hij er zedelijk schuldig door werd. Zo het eerst verborgen voor hem is geweest, maar later tot zijn kennis is gekomen, zo is hij schuldig. Zodra God door Zijn Geest ons geweten overtuigt van een zonde, of van een plicht, moeten wij terstond naar die overtuiging handelen, ons niet schamende om onze vergissing of dwaling te belijden.

3. Roekeloos zweren, dat iemand dit of dat zal doen of niet doen. Indien het later blijkt dat het nakomen van zijn eed onwettig of onuitvoerbaar was, dan was hij van de verplichting er van ontheven, maar hij moest een offer brengen om verzoening te doen over zijn dwaasheid van zo roekeloos zweren, zoals David dat hij Nabal wilde doden. En dan was het, dat hij voor het aangezicht van de engel moest zeggen dat het een dwaling was, Prediker 5:5. *Hij is in een van die schuldig,* vers 4, schuldig als hij zijn eed niet nakomt, en toch zo de zaak slecht was, is hij schuldig, zo hij de eed wèl nakomt. In zo'n netelige toestand brengen sommige mensen zich door hun eigen roekeloosheid en dwaasheid, waarheen zij zich ook wenden, hun consciëntie is gewond, de zonde staart hen aan, zó droevig zijn zij verstrikt met de redenen van hun mond. Veel treuriger is dit dilemma dan dat van de melaatsen: "als wij hier blijven, sterven wij, als wij naar de stad gaan, sterven wij." Als tevoren wijsheid en waakzaamheid betracht en geoefend waren, dan zou dit voorkomen hebben, dat men in zo'n engte is geraakt.

Nu moet in zulke gevallen: De overtreder zijn zonde belijden en zijn offerande brengen, vers 5, 6, en het offer werd niet aangenomen, tenzij het gepaard ging met een berouwvolle belijdenis en een ootmoedige bede om vergeving.

Merk op: de belijdenis moet nauwkeurig wezen: *hij zal belijden waarin hij gezondigd heeft.* Zo was de belijdenis van David: "ik heb gedaan dat kwaad is in Uw ogen," Psalm 51:6, en van Achan: "Ik heb alzo en alzo gedaan," Jozua 7:20. Achter een belijdenis in het algemeen ligt dikwijls een bedrieglijk hart verborgen. Velen zullen in het algemeen erkennen dat zij gezondigd hebben, want allen moeten dit erkennen, zodat het hun dan niet tot een bijzondere smaad wordt, maar dat zij gezondigd hebben in deze zaak, dat komt hun eer te na om door hen erkend te worden. Maar het middel om wèl verzekerd te zijn van vergeving, en wèl gewapend te zijn tegen de zonde voor het vervolg, is om nauwkeurig te zijn in onze berouwvolle belijdenis. De priester zal voor hem verzoening doen. Gelijk het zoenoffer niet werd aangenomen zonder zijn berouw, zo zou zijn berouw hem niet rechtvaardigen zonder zoenoffer. Zo zijn in onze verzoening met God Christus’ deel en ons deel beide nodig.

Leviticus 5:7-13

Hier wordt een voorziening gemaakt voor de armen van Gods volk en de bevrediging van hun geweten onder schuldgevoel. Zij, die niet in staat waren een lam te brengen, mochten tot hun zondoffer een paar tortelduiven of twee jonge duiven brengen, ja indien iemand zó arm was, dat zij deze niet konden brengen zo dikwijls als er gelegenheid of aanleiding voor was, dan mocht hij het tiende deel van een efa meelbloem brengen, en dat zal aangenomen worden. Aldus waren de kosten van het zondoffer lager gebracht dan van enig ander offer, om ons te leren dat iemands armoede nooit een hinderpaal zal zijn voor zijn vergeving. Ook voor de armsten zal verzoening gedaan worden, indien het niet hun eigen schuld is. Aldus wordt de armen het Evangelie verkondigd, en niemand zal kunnen zeggen dat hij niet had om de onkosten van zijn reis naar de hemel te bestrijden.

1. Indien de zondaar nu twee duiven bracht, dan moest de ene als zondoffer geofferd worden en de andere als brandoffer, vers 7.

Merk op:

a. Eer hij het brandoffer offerde, dat tot eer en lof van God was, moest hij het zondoffer brengen, om verzoening te doen. Eerst moeten wij er voor zorgen vrede met God te hebben, en dan kunnen wij verwachten dat onze diensten tot Zijn eer aangenomen zullen worden. Het zondoffer moet de weg bereiden voor het brandoffer.

b. Na het zondoffer, dat verzoening deed, kwam het brandoffer als erkenning van de grote genade Gods, waarmee Hij de verzoening voorgeschreven en aangenomen heeft.

2. Indien hij meelbloem bracht, dan moest er een handvol van geofferd worden, doch zonder olie of wierook, vers 11, niet alleen omdat het daardoor te kostbaar zou worden voor de armen, voor wie deze bepaling gemaakt was, maar ook omdat het een zondoffer was. Om dus het walglijke te tonen van de zonde, waarvoor het geofferd werd, moet het noch aangenaam gemaakt worden voor de smaak door olie, noch voor de reuk door wierook. Het onsmakelijke van het offer moet de zondaar zeggen dat hij nooit meer, zoals tevoren, smaak moet hebben in zijn zonde. Door deze offeranden heeft God:

a. Van vertroosting gesproken tot hen, die gezondigd hadden, opdat zij niet zouden wanhopen, of verkwijnen in hun ongerechtigheid, maar nu aldus vrede voor hen gemaakt is met God, zij nu ook in Hem vrede zouden hebben.

b. hen gewaarschuwd om niet meer te zondigen, gedenkende op hoeveel onkosten en last de verzoening te staan is gekomen.

Leviticus 5:14-19

Tot nu toe zijn in dit hoofdstuk orders gegeven betreffende de offeranden, die zowel zondoffers als schuldoffers waren, want zij worden onder beide benamingen aangeduid, vers 6. Hier hebben wij de wet betreffende die, welke eigenlijk en bijzonder schuldoffers waren, welke gebracht werden om verzoening te doen voor overtredingen tegen de naaste. Nu kan schade, veroorzaakt aan de naaste, heilige dingen of gewone dingen betreffen, van de eerste hebben wij de wet in deze verzen, van de tweede in het begin van het volgende hoofdstuk. Indien iemand iets *ontvreemd* heeft van de heilige dingen, vers 16, heeft hij hiermede overtreden tegen de priesters, de dienaren des Heeren, aan wie de zorg over deze heilige dingen was opgedragen, en die er het voordeel van hadden. Indien nu iemand onwetend, iets van hetgeen de Heere was gewijd, ontvreemdde, of ten eigen bate gebruikte dan moest hij dit offer brengen. Als hij bijvoorbeeld onwetend gebruik heeft gemaakt van de tienden, of van de eerstelingen van de vruchten of van het vee, of (hetgeen naar Hoofdstuk 22:14-16 hier voornamelijk bedoeld schijnt) gegeten had van de delen van de offeranden, die voor de priesters bestemd waren dan was dit een schuld. Het wordt verondersteld bij vergissing te zijn geschied, of door vergeten, uit gebrek aan oplettendheid of aan ijver, want zo het met opgeheven hand gedaan was en in minachting van de wet, dan moest hij, die dit gedaan had, zonder barmhartigheid sterven, Hebreeën 10:28. Maar in geval van onachtzaamheid of onwetendheid, dan was dit offer voorgeschreven, en aan Mozes wordt gezegd:

1. Wat gedaan moet worden in geval de schuld stellig gebleken is. Dan moet de schuldige:

a. Een offerande brengen aan de Heere, welke altijd, als het zuivere schuldoffers waren, bestaan moet in een volkomen ram, "van het tweede jaar", zeggen de Joodse geleerden.

b. Hij moet tevens vergoeding geven aan de priester naar een juiste schatting van hetgeen hij ontvreemd had, en er nog een vijfde deel aan toevoegen, opdat hij lere een volgende maal behoedzamer te zijn, er zich voor te wachten om iets te ontvreemden van hetgeen Gode geheiligd is, tot zijn schade ondervindende dat daar niets bij te winnen is, daar hem zijn vergissing duur te staan is gekomen.

2. Wat geschieden moet ingeval dat het twijfelachtig is, of hij al of niet overtreden heeft. Hij heeft reden om het te vermoeden maar *hij heeft het niet geweten*, vers 17, dat is hij was er niet zeker van, in dit geval moest hij, daar het goed is om zeker te zijn, zijn zondoffer brengen met de waarde van hetgeen hij vreesde ontvreemd te hebben, maar het vijfde deel moest hij er niet aan toevoegen. Dit was bedoeld om het ontzettende kwaad aan te tonen van heiligschennis. Achan, die dit met opgeheven hand gedaan heeft, werd er om ter dood gebracht, evenals ook Ananias en Saffira. Maar het kwaad er van werd nog verder hierdoor aangetoond, dat als iemand geheel onbewust iets van heilige dingen had ontvreemd, ja, zo hij slechts vermoedde dit gedaan te hebben, hij er de onkosten van moest dragen, niet slechts door het volkomen en met interest te vergoeden, maar door nog een offer te brengen met de last daaraan verbonden, en zich daarbij nog de schande moest aandoen om het te belijden, zo gruwelijk is het om Gods eigendom aan te tasten, en zozeer hebben wij ons te wachten voor alle schijn van dit kwaad. Er wordt ons hier ook geleerd om met Godvruchtige ijver over onszelf te waken, vergeving te vragen voor de zonde, en het onrecht te herstellen, al is het ook dat wij slechts vermoeden het bedreven te hebben. In twijfelachtige gevallen moeten wij het zekere voor het onzekere nemen en ons aldus aan de veilige kant houden.

HOOFDSTUK 6

1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Als een mens gezondigd, en tegen den HEERE door overtreding overtreden zal hebben, dat hij aan zijn naaste zal gelogen hebben van hetgeen hem in bewaring gegeven, of ter hand gesteld was, of van roof, of dat hij met geweld zijn naaste onthoudt;
3 Of dat hij het verlorene gevonden, en daarover gelogen, en met valsheid gezworen zal hebben; over iets van alles, dat de mens doet, daarin zondigende.
4 Het zal dan geschieden, dewijl hij gezondigd heeft, en schuldig geworden is, dat hij wederuitkeren zal den roof, dien hij geroofd, of het onthoudene, dat hij met geweld onthoudt, of het bewaarde, dat bij hem te bewaren gegeven was, of het verlorene, dat hij gevonden heeft;
5 Of van al, waarover hij valselijk gezworen heeft, dat hij hetzelve in zijn hoofdsom wedergeve, en nog het vijfde deel daarenboven toedoen zal; wiens dat is, dien zal hij dat geven op den dag zijner schuld.
6 En hij zal den HEERE zijn schuldoffer brengen tot den priester, een volkomen ram uit de kudde, met uw schatting, ten schuldoffer.
7 Dan zal de priester voor hem verzoening doen voor het aangezicht des HEEREN, en het zal hem vergeven worden; over iets van al, wat hij doet, waar hij schuld aan heeft.
8 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
9 Gebied Aaron en zijn zonen, zeggende: Dit is de wet des brandoffers; het is hetgeen, wat door de branding op het altaar den gansen nacht tot aan den morgen opvaart; alwaar het vuur des altaars zal brandende gehouden worden.
10 En de priester zal zijn linnen kleed aantrekken, en de linnen onderbroek over zijn vlees aantrekken, en zal de as opnemen, als het vuur het brandoffer op het altaar zal verteerd hebben, en zal die bij het altaar leggen.
11 Daarna zal hij zijn klederen uittrekken, en zal andere klederen aandoen, en zal de as tot buiten het leger uitdragen aan een reine plaats.
12 Het vuur nu op het altaar zal daarop brandende gehouden worden, het zal niet uitgeblust worden; maar de priester zal daar elken morgen hout aansteken, en zal daarop het brandoffer schikken, en het vet der dankofferen daarop aansteken.
13 Het vuur zal geduriglijk op het altaar brandende gehouden worden; het zal niet uitgeblust worden.
14 Dit is nu de wet des spijsoffers; een der zonen van Aaron zal dat voor het aangezicht des HEEREN offeren, voor het altaar.
15 En hij zal daarvan opnemen zijn hand vol, uit de meelbloem des spijsoffers, en van deszelfs olie, en al den wierook, die op het spijsoffer is; dan zal hij het aansteken op het altaar; het is een liefelijke reuk tot deszelfs gedachtenis voor den HEERE.
16 En het overblijvende daarvan zullen Aaron en zijn zonen eten; ongezuurd zal het gegeten worden in de heilige plaats; in den voorhof van de tent der samenkomst zullen zij dat eten.
17 Het zal niet gedesemd gebakken worden; het is hun deel, dat Ik gegeven heb van Mijn vuurofferen; het is een heiligheid der heiligheden, gelijk het zondoffer en gelijk het schuldoffer.
18 Al wat mannelijk is onder de zonen van Aaron zal het eten; het zij een eeuwige inzetting voor uw geslachten van de vuurofferen des HEEREN; al wat die zal aanroeren, zal heilig zijn.
19 Wijders sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
20 Dit is de offerande van Aaron en van zijn zonen, die zij den HEERE offeren zullen, ten dage als hij zal gezalfd worden: het tiende deel ener efa meelbloem, een spijsoffer gedurig; de helft daarvan op den morgen, en de helft daarvan op den avond.
21 Het zal in een pan met olie gemaakt worden; geroost zult gij het brengen; en de gebakken stukken des spijsoffers zult gij offeren, tot een liefelijken reuk den HEERE.

22 Ook zal de priester, die uit zijn zonen in zijn plaats de gezalfde zal worden, hetzelfde doen; het zij een eeuwige inzetting; het zal voor den HEERE geheel aangestoken worden.
23 Alzo zal alle spijsoffer des priesters ganselijk zijn; het zal niet gegeten worden.
24 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
25 Spreek tot Aaron en tot zijn zonen, zeggende: Dit is de wet des zondoffers: in de plaats, waar het brandoffer geslacht wordt, zal het zondoffer voor het aangezicht des HEEREN geslacht worden; het is een heiligheid der heiligheden.
26 De priester, die het voor de zonde offert, zal het eten; in de heilige plaats zal het gegeten worden, in den voorhof van de tent der samenkomst.
27 Al wat deszelfs vlees zal aanroeren, zal heilig zijn; zo wie van zijn bloed op een kleed zal gesprengd hebben, dat, waarop hij gesprengd zal hebben, zult gij in de heilige plaats wassen.
28 En het aarden vat, waarin het gezoden is, zal gebroken worden; maar zo het in een koperen vat gezoden is, zo zal het geschuurd en in water gespoeld worden.
29 Al wat mannelijk is onder de priesteren, zal dat eten; het is een heiligheid der heiligheden.
30 Maar geen zondoffer, van welks bloed in de tent der samenkomst zal gebracht worden, om in het heiligdom te verzoenen, zal gegeten worden; het zal in het vuur verbrand worden.

De eerste zeven verzen van dit hoofdstuk hadden gevoegelijk bij het vorige gevoegd kunnen worden, daar zij het vervolg bevatten van de wet op de schuldoffers, en het stellen van andere gevallen waarin zij geofferd moesten worden, en daarmee de instructies, die God gegeven heeft betreffende de verschillende soorten van offers, die geofferd moesten worden. En dan komt hij in vers 5, (waar in het oorspronkelijke een nieuwe sectie van de wet begint) tot het vaststellen om de verschillende ceremoniën in acht te nemen bij deze offers, waarvan tevoren niet gesproken werd.

I. Het brandoffer, vers 8-13.

II. Het spijsoffer, vers 14-18, inzonderheid dat van de wijding van de priesters, vers 19-23.

III. Het zondoffer, vers 24-30.

Leviticus 6:1-7

Dit is het laatste gedeelte van de wet op het schuldoffer, het eerste gedeelte, dat de schuld betrof omtrent heilige dingen, hadden wij aan het einde van het vorige hoofdstuk, maar dit betreft schuld voor gewone dingen.

Merk hier op:

1. De veronderstelde overtreding, vers 2, 3. Hoewel al die gevallen de naaste betreffen, werden zij toch een overtreding tegen de Heere genoemd, omdat, hoewel het kwaad onze naaste werd berokkend, hiermede toch een belediging wordt aangedaan aan zijn Maker en onze Meester. Hij, die "kwalijk spreekt van zijn broeder, wordt gezegd kwalijk te spreken van de wet," en bijgevolg van de wetgever Jakobus 4:11. Al is de benadeelde persoon ook nog zo onbeduidend of gering, en op alle wijzen onze mindere, is het hem toegebrachte onrecht toch een beledigen van God, die het gebod gegeven heeft om na Hem onze naaste lief te hebben. De overtredingen, die als voorbeelden genoemd worden, zijn:

a. Trouweloosheid: *Als iemand zijn naaste zal gelogen hebben van hetgeen hem in bewaring gegeven* was, of, wat nog erger was, van hetgeen hem geleend was om te gebruiken. Als wij voorgeven datgene ons eigendom te zijn, dat slechts geleend was, of ons in bewaring was gegeven, of aan onze zorg was toevertrouwd, dan is dit een overtreding *tegen de Heere,* die, tot welzijn van de menselijke maatschappij, de eigendom geëerbiedigd en goede trouw gehandhaafd wil zien.

b. Een deelgenoot tekort te doen. *Indien iemand liegt in gemeenschap* de gehele winst voor zich eisende, waarvan hem slechts een deel toekomt.

c. Het ontkennen van een blijkbaar onrecht, als men de onbeschaamdheid heeft om te liegen *van hetgeen hij met geweld zijn naaste onthoudt,* hetgeen gewoonlijk niet verborgen kan blijven.

d. Bedrog in de handel, of, naar sommigen denken, door valse beschuldiging, als iemand zijn naaste *bedrieglijk verdekt* heeft, zoals sommigen de tekst lezen hetzij door hem te onthouden wat hem toekomt, of hem het zijne te ontroven of af te persen.

e. Houden wat gevonden is, en dit te ontkennen, vers 3. Als iemand *het verlorene* gevonden heeft, dan moet hij dit niet terstond het zijne noemen, maar trachten de eigenaar te ontdekken, aan wie het teruggegeven moet worden. Dit is doen zoals wij wensen dat ons gedaan zal worden, maar hij, die *daarover gelogen zal hebben,* die zegt, dat hij er niets van weet terwijl hij er wèl van weet, inzonderheid als hij zijn leugen ondersteunt door een valse eed, dan *overtreedt hij tegen de Heere,* die getuige is van alles wat gezegd wordt, maar op wie men zich door een eed beroept, en Hem dus zeer beledigt door Hem op te roepen als getuige voor een leugen.

2. De bepaling omtrent het schuldoffer.

a. Op Vers 2 naar de Engelse overzetting. *de dag van zijn schuld* moet hij zijn broeder voldoening geven. Dit moet hij eerst doen-"als uw broeder iets tegen u heeft," zie Mattheus 5:23- *dewijl hij gezondigd heeft en schuldig geworden* is, vers 4, 5, dat is: door zijn eigen

consciëntie overtuigd is geworden van schuld en er berouw van heeft, zich schuldig ziende voor God, zo laat hem alles wat hij door bedrog of geweld verkregen heeft, getrouw weergeven met een *vijfde deel* er bij, om de eigenaar het verlies en de moeite te vergoeden, die hij gehad heeft, zich aansprakelijk houdende voor schade en onkosten. Waar onrecht geschied is, moet vergoeding gedaan worden, en voordat die vergoeding zoveel als in vermogen is gedaan wordt, of een evenredige vergoeding door de verongelijkte is aangenomen, kunnen wij de troost niet hebben van de vergeving van onze zonde, want onder zich te houden wat onrechtvaardig verkregen werd, is een voortzetten van de ongerechtigheid. Berouw te hebben is ongedaan te willen maken wat verkeerd gedaan is, hetgeen, (wat wij ook mogen zeggen of voorgeven) niet gezegd kan worden, gedaan te zijn vóór teruggegeven is wat er door verkregen werd, zoals Zacheus gedaan heeft, Lukas 19:8, en er voor het gepleegde onrecht voldoening gegeven zij.

b. Daarna *moet hij komen en zijn gave offeren,* moet hij de *Heere zijn schuldoffer brengen,* die hij had beledigd, en de priester moet verzoening voor hem doen, vers 6, 7. Dit schuldoffer kon op zichzelf de zonde niet verzoenen of een verzoening teweegbrengen tussen God en de zondaar, maar het wees op de verzoening, aangebracht door onze Heere Jezus, als Hij Zijn ziel "tot een schuldoffer gesteld zal hebben," Jesaja 53:10, het is daar hetzelfde woord, dat hier gebruikt wordt. De overtredingen, die hier genoemd worden, zijn nu nog overtredingen tegen de wet van Christus, die even sterk aandringt op gerechtigheid en waarheid, als ooit de wet van de natuur of de wet van Mozes er op aangedrongen hebben, en ofschoon wij nu vergeving kunnen verkrijgen zonder schuldoffer, is het toch niet zonder een oprecht berouw, zonder vergoeding en verbetering en een ootmoedig geloof in de gerechtigheid van Christus. En zo thans iemand zich eerder de vrijheid zou nemen om te zondigen, omdat hij de onkosten niet behoeft te doen om een schuldoffer te brengen, die verandert de genade Gods in ontuchtigheid en zal alzo een haastig verderf over zich brengen. "De Heere is een wreker over dit alles," 1 Thessalonicenzen 4:6.

Leviticus 6:8-13

Tot nu toe had Mozes het volk instructies gegeven betreffende de offers, maar hier beginnen de instructies, die hij aan de priesters moest geven, hij moet *Aaron en zijn zonen gebieden.* vers 9. De priesters waren bestuurders in het huis Gods, maar deze bestuurders moeten bestuurd worden, en zij, die anderen geboden moesten zelf bevelen ontvangen. Laat de leraren gedenken dat aan Aaron en zijn zonen niet slechts een opdracht werd gegeven, maar ook bevelen, en dat zij er zich aan hadden te onderwerpen.

In deze verzen hebben wij de wet van het brandoffer in zoverre dit de bijzondere zorg was van de priesters. Wat hier geboden wordt heeft voornamelijk betrekking op het dagelijks offer van een lam, dat ‘s morgens en ‘s avonds voor de gehele vergadering geofferd werd.

1. De priester moest er zorg voor dragen, dat de as van het brandoffer behoorlijk weggeruimd werd, vers 10, 11. Iedere morgen moet hij het altaar er van ontdoen, en de as naar de oostzijde van het altaar brengen, die het verst verwijderd was van het heiligdom. Hierbij moet hij zijn linnen kleren aanhebben, welke hij altijd droeg als hij dienst verrichtte aan het altaar, en daarna moet hij andere kleren aandoen, hetzij die, welke hij gewoonlijk droeg, of-gelijk sommigen denken-andere priesterkleren, doch minder achtbare, en *de as uitdragen naar een reine plaats buiten het leger.*

a. God wilde dit gedaan hebben voor de eer van Zijn altaar en de offers, die er op verbrand werden. Zelfs de as van het offer moest bewaard worden om te getuigen, dat God er een welgevallen aan had. Door het brandoffer werd Hij geëerd, en daarom werd deze eer er aan bewezen. En sommigen denken dat in de zorg, die gedragen werd voor de as van het offer, een afbeelding of afschaduwing was van de begrafenis van onze Zaligmaker, Zijn dood lichaam (de as van Zijn offer) werd zorgvuldig weggelegd in een hof, in een nieuw graf, dat een *reine plaats* was. Het was ook nodig dat het altaar zo rein mogelijk gehouden werd, het vuur er op zal er te beter om branden, en het is betamelijk voor een huis, dat er een haard in is.

b. God wilde dat de priesters dit zelf zouden doen, om hen en ons te leren, om voor de eer van God en van Zijn altaar het geringste werk te willen doen. De priester zelf moet niet slechts het vuur aansteken, maar de haard reinigen en er de as van wegdragen. Gods dienstknechten moeten niets dan de zonde beneden zich achten.

2. De priester moet zorgdragen voor het vuur op het altaar, opdat dit altijd brandende zal blijven. Daar wordt hier sterk op aangedrongen, vers 9, 12 en deze uitdrukkelijke wet wordt gegeven, vers 13. *Het vuur zal geduriglijk brandende gehouden worden, het zal niet uitgeblust worden.* Wij kunnen onderstellen dat geen dag voorbijging zonder dat er buitengewone offers gebracht werden, die altijd geofferd werden tussen het morgen- en avondoffer van het lam, zodat het vuur op het altaar vanzelf van de morgen tot de avond aan moest blijven. Maar het vereiste enige zorg om het *de ganse nacht brandende te houden,* vers 9. Zij, die goed huishouden, laten het keukenvuur nooit uitgaan, daarom wilde God hiermee van Zijn goed huishouden doen blijken. Het eerste vuur op het altaar kwam van de hemel, Hoofdstuk 9:24, zodat door dit vuur gestadig aan te houden, het met nieuwe brandstof te voeden, al hun offers in al hun geslachten gezegd konden worden door dat vuur van de hemel te zijn verteerd als teken van Gods aannemen er van. Indien zij het ooit door onachtzaamheid zouden laten uitgaan, dan konden zij niet verwachten dat het wederom op die wijze ontstoken zou worden. De Joden zeggen dan ook dat het vuur op het altaar nooit uitgegaan is tot aan de

Babylonische ballingschap. Hiernaar wordt verwezen in Jesaja 31:9, waar gezegd wordt dat God "te Zion vuur en te Jeruzalem een oven heeft." Door deze wet wordt ons geleerd een voortdurende gezindheid in ons hart te bewaren tot alle daden van Godsvrucht, een gestadige genegenheid te hebben voor de dingen Gods, zodat wij steeds tot alle goed woord en werk bereid zijn. Wij moeten niet slechts de Geest niet uitblussen, maar de gave opwekken, die in ons is. Ofschoon wij niet voortdurend offeren, moeten wij toch het vuur van heilige liefde altijd brandende houden, en zo moeten wij te allen tijde bidden.

Leviticus 6:14-23

Het *spijsoffer* was òf hetgeen geofferd werd door het volk, òf hetgeen geofferd werd door de priesters bij hun wijding.

1. Wat nu het gewone spijsoffer betreft: slechts een handvol er van moest op het altaar verbrand worden, al het overige was de priesters als hun voedsel gegeven. De wet van het brandoffer legde de priesters veel zorg en arbeid op, maar gaf hun weinig voordeel, want het vlees werd geheel verbrand, en de priesters hadden niets anders dan de huid. Om hun nu vergoeding te doen, was het grootste deel van het spijsoffer voor hen. Het verbranden van een handvol er van op het altaar, vers 15, was tevoren bevolen, Hoofdstuk 2:2, 9. Hier wordt het overige er van bestemd voor de priesters, de dienaren van Gods huis: *het is hun deel, dat Ik gegeven heb van Mijn vuuroffers,* vers 17. Het is de wil van God dat Zijn dienstknechten goed voorzien zullen worden met het brood van hun bescheiden deel, en wat hun gegeven wordt, neemt Hij aan als geofferd aan Hemzelf, zo het met een eenvoudig oog gedaan wordt. Alle Christenen, die geestelijke priesters zijn, delen zelf in de geestelijke offers die zij offeren. Het is niet God, die door of van hen winst verkrijgt, de handvol, verbrand op het altaar, was niet de moeite waard om over te spreken, in vergelijking met het deel van de priester, wij zelf hebben winst en voordeel van onze Godsdienstige handelingen. Laat God al de wierook hebben, en dan zullen de priesters de meelbloem en de olie hebben, waar wij aan God de lof en de eer van geven, daar kunnen wij voor onszelf de vertroosting en het voordeel van nemen.

2. De wetten betreffende het eten er van waren:

a. Dat het *ongedesemd gegeten moest worden* vers 16. In hetgeen aan God geofferd werd moest geen zuurdesem zijn, en de priesters moeten het hebben, zoals het altaar het heeft en niet anders. Aldus moeten wij de feesten des Heeren houden in de ongezuurde broden van de oprechtheid en van de waarheid.

b. Het moet gegeten worden in de voorhof van de tent van de samenkomst-hier de heilige plaats genoemd-in een vertrek, dat aan de zijde van het voorhof daarvoor was ingericht. Het was een grote misdaad om iets er van buiten de voorhof te brengen. Zelfs het eten er van was een heilige ritus, waarmee zij God moesten eren, en daarom moest het op Godsdienstige wijze gedaan worden, en met heilige eerbied, welke bewaard werd door het tot de heilige plaats te bepalen.

c. Alleen die van het mannelijk geslacht waren mochten er van eten, vers 18. Van de minder heilige dingen, zoals de eerstelingen van de vruchten, de tienden, de schouder en borst van de dankoffers, mochten de dochters van de priesters eten, want die dingen mochten buiten de voorhof gebracht worden, maar dit was een heiligheid van de heiligheden, waarvan, daar het alleen in de tabernakel gegeten werd, alleen de zonen mochten eten.

d. Alleen de priesters, die rein waren, mochten er van eten: *al wat die zal aanroeren zal heilig zijn,* vers 18. Heilige dingen voor heilige mensen. Sommigen lezen dit: "alles wat het aanroert zal heilig zijn," al het gereedschap van de tafel waaraan deze heilige dingen gegeten werden, moeten daarvoor zijn afgezonderd, en daarna nooit voor gewone dingen gebruikt worden.

2. Wat aangaat het spijsoffer van de wijding dat voor de priesters zelf geofferd werd, *dit moest geheel verbrand worden, het zal niet worden gegeten,* vers 23. Dit komt hier als een

uitzondering op de voorafgaande wet. Het schijnt dat deze wet van het spijsoffer van de wijding niet alleen de hogepriester verplichtte het te offeren, en alleen op de dag wanneer hij gezalfd werd, en zo ook zijn opvolgers op de dag wanneer zij gezalfd werden, maar de Joodse schrijvers zeggen, dat door deze wet iedere priester verplicht was om op de dag van zijn indiensttreding dit spijsoffer te offeren, en dat de hogepriester verplicht was om het op elke dag van zijn leven te offeren, van de dag af waarop hij gezalfd werd, en dat het geofferd moest worden bij het spijsoffer, dat met het morgen- en avondoffer gepaard ging, omdat hier gezegd wordt, dat het *een gedurig spijsoffer* is, vers 20. Josefus zegt: "De hogepriester offerde tweemaal daags op zijn eigen kosten en dit was zijn offer." Zij, die door God boven anderen bevorderd werden in waardigheid en macht, moeten bedenken dat Hij van hen meer verwacht dan van anderen, en dat zij iedere gelegenheid moeten aangrijpen om Hem te dienen, werk voor Hem te doen. Het spijsoffer van de priester moest gebakken worden als om het te eten, en toch moest het geheel verbrand worden. Hoewel de priester, die diende, betaald moest worden voor zijn dienen van het volk, was er toch geen reden, waarom hij betaald moest worden voor zijn dienen van de hogepriester, die de vader was van het gezin van de priesters, en wie dus alle priesters gaarne om niet moesten willen dienen. Ook was het niet betamelijk, dat de priesters zouden eten van de offeranden van een priester, want, gelijk de zonden van het volk in typische zin overgebracht werden op de priesters, hetgeen aangeduid werd door hun eten van de offeranden van het volk, Hosea 4:8, zó moesten de zonden van de priesters op typische wijze overgebracht worden op het altaar, dat daarom hun offeranden moest eten. Wij allen, leraren en gemeente, zijn verloren, als wij zelf onze ongerechtigheid moeten dragen, en wij zouden hoop noch troost kunnen hebben, indien God niet ons aller ongerechtigheid gelegd had op Zijn geliefde Zoon, en Hij is beide de priester en het altaar.

Leviticus 6:24-30

Wij hebben hier van de wet van het zondoffer, dat, wat betrekking had op de priester, die het offerde. Zoals:

1. Dat het geslacht moet worden *in de plaats waar het brandoffer geslacht wordt,* vers 25 namelijk aan de noordzijde van het altaar Hoofdstuk 1:11, hetgeen, naar sommigen denken zag op de kruisiging van Christus op Calvarië, dat aan de noordzijde van Jeruzalem lag.

2. Dat de priester, die het offerde voor de zondaar, het vlees er van (met zijn zonen of met andere priesters) moest eten, vers 29 nadat het bloed en het vet aan God geofferd waren, *in de voorhof van de tent van de samenkomst,* vers 26. Hierdoor moesten zij *de ongerechtigheid van de vergadering dragen,* zoals dit verklaard wordt in Hoofdstuk 10:17.

3. Het bloed van het zondoffer moest met grote eerbied uit de kleren gewassen worden, waarop het gesprengd mocht zijn, vers 27 hetgeen wees op de grote eerbied, die wij moeten hebben voor het bloed van Christus, het niet gemeen achtende, dat bloed moet gesprengd worden op het geweten, niet op het gewaad.

4. De pan, waarin het vlees van het zondoffer gekookt werd, moest gebroken worden als het een aarden pan was, maar zo het een koperen pan was, moest zij goed geschuurd en uitgewassen worden, vers 28. Dit gaf te kennen, dat de verontreiniging niet geheel weggenomen werd door het offer, maar er veeleer aan bleef kleven, zodanig was het zwakke en gebrekkige van deze offers, maar het bloed van Christus reinigt volkomen van alle zonde, en daarna is geen andere reiniging nodig.

5. Dat dit alles verstaan moest worden van de zondoffers, niet voor die van de priester, of geheel de vergadering, hetzij die bij bijzondere gelegenheden gebracht werden, of naar de vastgestelde wet, zoals op de verzoendag, want het was tevoren verordend en nu bevestigd, dat, indien het bloed van het offer in de heilige plaats gebracht werd, zoals in die buitengewone gevallen, het vlees niet gegeten, maar buiten het leger verbrand moest worden, vers 30. Hieruit leidt de apostel het voordeel af, dat wij onder het Evangelie hebben boven dat, wat zij hadden onder de wet, want ofschoon het bloed van Christus in het heiligdom gebracht is, om in de heilige plaats verzoening te doen, hebben wij door het geloof toch het recht om van het altaar te eten, Hebreeën 13:10-12, en de vertroosting te smaken van deze grote verzoening.

HOOFDSTUK 7

1 Dit is nu de wet des schuldoffers; het is een heiligheid der heiligheden.
2 In de plaats, waar zij het brandoffer slachten, zullen zij het schuldoffer slachten; en men zal deszelfs bloed rondom op het altaar sprengen.
3 En daarvan zal men al zijn vet offeren, den staart, en het vet, dat het ingewand bedekt;
4 Ook de beide nieren, en het vet, dat daaraan is, dat op de weekdarmen is; en het net over de lever, met de nieren, zal men afnemen.
5 En de priester zal die aansteken op het altaar, ten vuuroffer den HEERE; het is een schuldoffer.
6 Al wat mannelijk is onder de priesteren zal dat eten; in de heilige plaats zal het gegeten worden; het is een heiligheid der heiligheden.
7 Gelijk het zondoffer, alzo zal ook het schuldoffer zijn; enerlei wet zal voor dezelve zijn; het zal des priesters zijn, die daarmede verzoening gedaan zal hebben.
8 Ook de priester, die iemands brandoffer offert, die priester zal de huid des brandoffers hebben, dat hij geofferd heeft.
9 Daartoe al het spijsoffer, dat in den oven gebakken wordt, met al wat in den ketel en in den pan bereid wordt, zal des priesters zijn, die dat offert.
10 Ook alle spijsoffer met olie gemengd, of droog, zal voor alle zonen van Aaron zijn, voor den enen als voor den anderen.
11 Dit is nu de wet des dankoffers, dat men den HEERE offeren zal.
12 Indien hij dat tot een lof offer offert, zo zal hij, nevens het lofoffer, ongezuurde koeken met olie gemengd, en ongezuurde vladen met olie bestreken, offeren; en zullen die koeken met olie gemengd van geroost meelbloem zijn.
13 Benevens de koeken zal hij tot zijn offerande gedesemd brood offeren, met het lofoffer zijns dankoffers.
14 En een daarvan uit de ganse offerande zal hij den HEERE ten hefoffer offeren; het zal voor den priester zijn, die het bloed des dankoffers sprengt.
15 Maar het vlees van het lofoffer zijns dankoffers zal op den dag van deszelfs offerande gegeten worden; daarvan zal men niet tot den morgen overlaten.
16 En zo het slachtoffer zijner offerande een gelofte, of vrijwillig offer is, dat zal ten dage als hij zijn offer offeren zal, gegeten worden, en het overgeblevene daarvan zal ook des anderen daags gegeten worden.
17 Wat nog van het vlees des slachtoffers overgebleven is, zal op den derden dag met vuur verbrand worden;
18 Want zo enigszins van dat vlees zijns dankoffers op den derden dag gegeten wordt, die dat geofferd heeft, zal niet aangenaam zijn; het zal hem niet toegerekend worden, het zal een afgrijselijk ding zijn; en de ziel, die daarvan eet, zal haar ongerechtigheid dragen.
19 En het vlees, dat iets onreins aangeroerd zal hebben, zal niet gegeten worden; met vuur zal het verbrand worden; maar aangaande het andere vlees, dat vlees zal een ieder, die rein is, mogen eten.
20 Doch als een ziel het vlees van het dankoffer, hetwelk des HEEREN is, gegeten zal hebben, en haar onreinigheid aan haar is, zo zal die ziel uit haar volken uitgeroeid worden.
21 En wanneer een ziel iets onreins zal aangeroerd hebben, als de onreinigheid des mensen, of het onreine vee, of enig onrein verfoeisel, en zal van het vlees des dankoffers, hetwelk des HEEREN is, gegeten hebben, zo zal die ziel uit haar volken uitgeroeid worden.
22 Daarna sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
23 Spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Geen vet van een os, of schaap, of geit, zult gij eten.

24 Maar het vet van een dood aas, en het vet van het verscheurde, mag tot alle werk gebezigd worden; doch gij zult het ganselijk niet eten.
25 Want al wie het vet van vee eten zal, van hetwelk men den HEERE een vuuroffer zal geofferd hebben, die ziel, die het gegeten zal hebben, zal uit haar volken uitgeroeid worden.
26 Ook zult gij in uw woningen geen bloed eten, hetzij van het gevogelte, of van het vee.
27 Alle ziel, die enig bloed eten zal, die ziel zal uit haar volken uitgeroeid worden.
28 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
29 Spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Wie zijn dankoffer den HEERE offert, zal zijn offerande van zijn dankoffer den HEERE toebrengen.
30 Zijn handen zullen de vuurofferen des HEEREN brengen; het vet aan de borst zal hij met die borst brengen, om die tot een beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN te bewegen.
31 En de priester zal dat vet op het altaar aansteken; doch de borst zal voor Aaron en zijn zonen zijn.
32 Gij zult ook den rechterschouder tot een hefoffer den priester geven, uit uw dankofferen.
33 Wie uit de zonen van Aaron het bloed des dankoffers en het vet offert, dien zal de rechterschouder ten dele zijn.
34 Want de beweegborst en den hefschouder heb Ik van de kinderen Israels uit hun dankofferen genomen, en heb dezelve aan Aaron, den priester, en aan zijn zonen, tot een eeuwige inzetting gegeven, van de kinderen Israels.
35 Dit is de zalving van Aaron en de zalving van zijn zonen, van de vuurofferen des HEEREN; ten dage als Hij hen deed naderen, om het priesterdom den HEERE te bedienen;
36 Hetwelk de HEERE hun van de kinderen Israels te geven geboden heeft, ten dage als Hij hen zalfde; het zij een eeuwige inzetting voor hun geslachten.
37 Dit is de wet des brandoffers, des spijsoffers, des zondoffers, des schuldoffers, des vuloffers en des dankoffers;
38 Die de HEERE Mozes op den berg Sinai geboden heeft, ten dage als Hij den kinderen Israels gebood, dat zij hun offeranden den HEERE, in de woestijn van Sinai, zouden offeren.

Hier is:

I. De wet op het schuldoffer, vers 1-7 met nog enige aanwijzingen over het brandoffer en het spijsoffer, vers 8-10.

II. De wet op het dankkoffer. Het eten er van, vers 11-21, bij welke gelegenheid het verbod herhaald wordt om vet of bloed te eten, vers 22-27, en het deel van de priesters er van, vers 28-34.

III. Het slot van deze inzettingen vers 35-38.

Leviticus 7:1-10

1. Hier is op te merken, dat het schuldoffer, dat van ongeveer gelijke aard is als het zondoffer, ook onder dezelfde regeling gebracht werd, vers 6. Als het bloed en het vet aan God geofferd waren, om verzoening te doen, dan moesten de priesters het vlees, evenals dat van het zondoffer, eten in de heilige plaats. De Joden hebben een overlevering (die ons door de geleerde bisschop Patrick wordt meegedeeld) betreffende het sprengen van het bloed van het schuldoffer rondom op het altaar namelijk: "Dat er een scharlaken lijn juist in het midden rondom het altaar liep, en dat het bloed van de brandoffers rondom gesprengd werd boven deze lijn, maar dat van de schuldoffers en van de dankoffers beneden die lijn." Wat aangaat het vlees van het schuldoffer, het recht hierop behoorde aan de priester, die het offerde, vers 7. Hij, die het werk deed, moest het loon ontvangen, dit was een aanmoediging voor de priesters om de dienst van het altaar naarstig waar te nemen. Hoe bereidvaardiger zij waren en hoe drukker zij het hadden, hoe meer zij verkregen. Hoe naarstiger wij zijn in de dienst van God, hoe meer voordeel wij er van zullen oogsten. Maar ieder uit de priesters en de mannelijke leden van hun gezin mochten door hem, aan wie het behoorde, uitgenodigd worden, om het met hem te komen delen, vers 6. *Al wat mannelijk is onder de priesters zal daarvan eten,* dat is: mag hiervan eten, *in de heilige plaats.* En ongetwijfeld was het het gebruik onder hen, om elkaar te onthalen op deze emolumenten van hun ambt, waardoor vriendschap en gemeenschap onder de priesters werden onderhouden. Om niet hadden zij ontvangen, en om niet moesten zij geven. Het schijnt dat hij, die het offer bracht, zelf geen deel kreeg van zijn schuldoffer, zoals hij het wèl kreeg van zijn dankoffer, maar dat het geheel verdeeld werd tussen het altaar en de priester. Zij offerden dankoffers uit erkentelijkheid voor ontvangen zegeningen, en dan was het passend om maaltijd te houden, maar zij offerden schuldoffers in droefheid om zonde, en dan was vasten meer gepast ten teken van een heilig treuren en een vast besluit om af te laten van de zonde.

2. Betreffende het brandoffer wordt hier bepaald dat de priester, die het offerde, de huid zal hebben, vers 8, die hij ongetwijfeld voor geld mocht verkopen. "Dit" (zeggen de Joden) "was alleen bedoeld voor de brandoffers, die door particulieren geofferd werden, want de opbrengst van de huiden van de dagelijkse brandoffers voor de gehele vergadering was bestemd om de onkosten voor de reparatie van het heiligdom te bestrijden." Sommigen opperen het denkbeeld dat deze bepaling ons helpt om Gods kleden van onze eerste ouders in rokken van vellen te begrijpen, Genesis 3:21. Waarschijnlijk zijn de dieren, waarvan de huiden waren als gehele brandoffers geofferd, en is Adam de priester geweest, die ze geofferd heeft, en toen gaf God hem de huiden voor zijn loon, om er voor zich en zijn huisvrouw kleren van te maken. Ter herinnering hieraan waren de huiden altijd daarna het deel van de priesters. Zie Genesis 27:16.
3. Wat het spijsoffer aangaat: indien het bereid was, dan kon het onmiddellijk gegeten worden, en daarom was het voor de priester, die het offerde, vers 9. Indien het droog was dan was het minder nodig om haast te maken met het gebruik er van, en daarom kon het dan onder al de dienstdoende priesters verdeeld worden, vers 10.

Leviticus 7:11-34

Dit alles heeft betrekking op de dankoffers: het is de herhaling en verklaring van hetgeen wij tevoren gehad hebben, met verschillende toevoegsels.

I. De aard en de bedoeling van de dankoffers worden hier duidelijker aangetoond. Zij werden geofferd, hetzij:

1. Uit dankbaarheid voor een bijzondere zegen, die ontvangen werd, zoals herstel uit ziekte, bewaring op een reis, redding uit gevaar op zee, bevrijding uit gevangenschap, al welke gevallen uitvoerig vermeld worden in Psalm 107, en daarvoor werden de mensen geroepen om het offer van de dankzegging te offeren, vers 21, 22. Of:

2. Tot betaling van een gelofte, die iemand deed toen hij in benauwdheid was, vers 16, en dit was minder achtbaar dan het eerste, ofschoon het nalaten er van meer schuldig zou zijn. Of:

3. Als smeking om een bijzonder gunstbewijs, dat iemand verlangde en verwachtte, en dit wordt hier een vrijwillig offer genoemd. Dit offer ging gepaard met gebed, zoals het vorige met lof en dankzegging. Wij bevinden niet dat de mensen door de wet verplicht waren om deze dankoffers te offeren, tenzij zij zich er toe verbonden hadden door een gelofte, bij gelegenheden als die, waarvoor zij hun zoenoffers moesten brengen in geval er een zonde begaan was. Niet alsof gebed en lofzegging niet evenzeer onze plicht is als berouw en bekering, maar voor de uitdrukking van hun dankbaarheid voor een zegen heeft God hen meer vrijgelaten, dan in de uitdrukking van hun besef van zonde, ten einde de edelmoedigheid van hun Godsvrucht op de proef te stellen, en opdat hun offers, die vrijwillige offers zijn, te meer loffelijk en welbehaaglijk zouden zijn. En door hen te verplichten om zondoffers te brengen, wilde God de noodzakelijkheid tonen van de grote verzoening.

II. De plechtigheden in acht te nemen bij de dankoffers worden hier uitvoerig voorgeschreven.

1. Als het offer gebracht werd tot dankzegging, dan moet er een spijsoffer bij geofferd worden, verschillende soorten van koeken en vladen, vers 12, (en wat bijzonder was voor de dankoffers) er moet gedesemd brood bij geofferd worden, niet om op het altaar verbrand te worden, dat was verboden, Hoofdstuk 2:11, maar om gegeten te worden met het vlees van het offer, opdat er niets zou ontbreken om het tot een volkomen en aangenamer maaltijd te maken, want ongezuurd brood was minder aangenaam van smaak, en daarom, hoewel dit om een bijzondere reden verplicht gesteld was voor het pascha, was gedesemd brood dat lichter en aangenamer was, bij andere feesten voorgeschreven, opdat zij, aan Gods tafel even aangenaam zouden spijzen als aan hun eigen tafel. En sommigen denken dat met ieder dankoffer een spijsoffer gebracht moest worden, voorgeschreven door deze wet, vers 29. die er een offer bij vereist, opdat de tafel van de Heere evengoed voorzien zal zijn als Zijn altaar.

2. Het vlees van de dankoffers, zowel het deel van de priesters als van de offeraar, moest spoedig gegeten worden, en niet lang, rauw of gekookt, koud gehouden worden. Als het een offer van de dankzegging was, dan moest het alles op dezelfde dag gegeten worden, vers 15, als het dankoffer wegens een gelofte gebracht werd of een vrijwillig offer was, dan moest het op dezelfde dag of op de volgende dag gegeten worden, vers 16. Als er na die vastgestelde tijd nog iets van was overgebleven, dan moest het verbrand worden, vers 17, en zo iemand daarvan at moest dit als iets afgrijselijks beschouwd worden, vers 18. Hoewel zij niet verplicht

waren, om het, evenals de offers, die een heiligheid van de heiligheden genoemd worden, in de heilige plaats te eten, maar het naar hun eigen tenten mochten meenemen, om er zich daar op te onthalen, wilde God hen toch door deze wet het verschil doen weten tussen dat vlees en ander vlees en dat zij dit verschil wel in het oog moesten houden, zodat, terwijl zij ander vlees koud in huis mochten bewaren zolang zij het goedvonden, en het weer mochten opwarmen, als hun dit behaagde, en het nog drie of vier dagen daarna mochten eten, zij dit niet mochten doen met het vlees van hun dankoffer, dat moest terstond worden gegeten.

a. Omdat God niet wilde dat heilig vlees gevaar zou lopen bedorven te worden, of dat er vliegeëieren in zouden komen, om dit te voorkomen, moest het met vuur gezouten worden, zoals de uitdrukking luidt in Markus 9:49, als het bewaard was, zoals het met zout gezouten werd als het gebruikt werd.

b. Omdat God niet wilde, dat Zijn volk vrekkig zou zijn, spaarzaam op een wijze, die wantrouwen aanduidt van Gods voorzienigheid, maar blijmoedig zou genieten wat God hun geeft, Prediker 8:15, en er goed mee te doen, en niet angstig bezorgd te zijn voor de morgen.

c. Het vlees van het dankoffer was Gods onthaal, en daarom wilde God er de beschikking over hebben, en Hij gebiedt, dat het edelmoedig gebruikt zou worden om hun vrienden te onthalen, en op barmhartige wijze gebruikt zou worden tot hulp en ondersteuning van de armen, om te tonen dat Hij een milddadige weldoener is, die ons "alle dingen rijkelijk geeft om te genieten," het brood van de dag op dezelfde dag. Indien het offer een offer van de dankzegging was, dan waren zij in het bijzonder verplicht, om aldus bij hun heilige feestmaaltijd hun heilige blijdschap te uiten over Gods goedheid. Deze wet heeft de zeer strenge bepaling, dat, indien de offeraar niet zorgde, dat geheel zijn offer gegeten werd door hemzelf, of zijn gezin, zijn vrienden, of de armen binnen de door de wet gestelde tijd, en er nog iets overgebleven was, hij dit overgeblevene met vuur zou verbranden, hetgeen de meest betamelijke wijze was om het te verteren, daar de offers op het altaar door vuur verteerd werden, dan zou zijn offer niet aangenaam zijn, en hem niet toegerekend worden. Al het nut en voordeel van de Godsdienst gaat voor ons teloor, als wij er niet op de rechte tijd en de rechte wijze gebruik van maken. Onze Godsdienstige handelingen zijn Gode niet welbehaaglijk, zo zij geen invloed hebben op onszelf, op ons leven. Als iemand edelmoedig scheen door het brengen van een dankoffer, en daarna toch gierig en armzalig bleek bij het gebruik er van, dan was het alsof hij het offer nooit gebracht had. Ja meer, dan zal het een afgrijselijk ding zijn. Er is geen middenweg tussen Gods welbehagen en Gods afgrijzen. Indien wij en onze handelingen oprecht zijn, dan heeft God een welbehagen in ons en in onze handelingen, maar zo niet, dan zijn wij Hem een gruwel, Spreuken 15:8. Hij, die het eet na de bepaalde tijd, zal zijn ongerechtigheid dragen, dat is: hij zal uit zijn volk uitgeroeid worden, zoals dit verklaard wordt in Hst.19:8, waar deze wet herhaald is. Deze wet om het dankoffer te eten vóór de derde dag, opdat er geen bederf bij zou komen is toepasselijk op de opstanding van Christus na twee dagen, opdat Hij, die Gods Heilige is, de verderving niet zou zien, Psalm 16:10. En sommigen denken dat het ons leert spoedig en zonder uitstel Christus en Zijn genade deelachtig te worden, door het geloof ons met Hem te voeden, "te allen dage, zolang als het heden genaamd wordt," Hebreeën 3:13, 14, want weldra zal het te laat zijn.

3. Beide het vlees en die het eten moeten rein zijn.

a. Het vlees moet niets onreins aangeroerd hebben, want in dat geval moet het niet *gegeten* maar *verbrand* worden, vers 19. Indien het, als het van het altaar gebracht wordt naar de plaats

waar het gegeten moet worden, door een hond werd aangeraakt of in aanraking kwam met een dood lichaam of iets anders dat onrein was, dan was het ongeschikt voor een Godsdienstige maaltijd. Alles, waarmee wij de heilige God eren, moet rein zijn en zorgvuldig voor alle besmetting bewaard worden.

Het is een besliste zaak, Haggaï 2:12, dat het heilige vlees door iets gemeens aan te raken er geen heiligheid aan kan mededelen, maar door deze wet is bepaald, dat het door iets onreins aan te raken, er onrein door wordt, hetgeen aanduidt dat de besmetting van de zonde gemakkelijker en vaker meegedeeld wordt dan de reuk van de genade.

b. Het moet niet door een onrein persoon worden gegeten. Als iemand om enigerlei reden ceremonieel onrein was, dan was het op zijn eigen risico, als hij van het vlees van het dankoffer ging eten, vers 20, 21. Heilige dingen zijn alleen voor heilige personen, daar de heiligheid van de spijs ceremonieel is, waren diegenen ongeschikt om er van te eten, die zich onder ceremoniele onreinheid bevonden, maar ons wordt hiermee geleerd onszelf rein te bewaren van alle besmetting van de zonde, opdat wij het voordeel en de vertroosting kunnen hebben van Christus' offerande, 1 Petrus 1:1-2. Ons geweten moet gereinigd zijn van dode werken, opdat wij geschikt mogen zijn om "de levende God te dienen," Hebreeën 9:14. Maar indien iemand zich vermeet om aan de tafel van de Heere te gaan, als hij onder de onreinheid is van zonde waarvan hij geen berouw heeft, en zich niet bekeert, en aldus het heilige ontwijdt, dan eet en drinkt hij zich een oordeel, zoals degenen die als zij onrein waren van het dankoffer aten, 1 Corinthiërs 11:29. Een goede reden voor de strengheid van deze wet wordt aangeduid door hetgeen van de aard van het dankoffer gezegd wordt in vers 20, en wederom in vers 21, namelijk dat het van de Heere is. Al wat van de Heere is, is heilig en moet met diepe eerbied gebruikt worden, en niet met onheilige handen. "Zijt heilig, want God is heilig, en gij zijt Godes."

4. Het eten van bloed en van het vet, dat aan het ingewand is, wordt hier opnieuw verboden en het verbod wordt evenals tevoren, Hoofdstuk 3:17, toegevoegd aan de wet op het dankoffer.

a. Het verbod van het vet schijnt beperkt te zijn tot de dieren, die als offers gebruikt werden, de runderen, schapen en geiten, maar van de reebok, het hert en andere reine dieren, mochten zij het vet eten, want alleen die dieren worden hier genoemd, waarvan offers gebracht werden, vers 23-25. Dit was om eerbied te bewaren in hun hart voor Gods altaar, waarop het vet van het ingewand verbrand werd. De Joden zeggen: "als iemand verboden vet eet, al was het maar een stukje niet groter dan een olijf, het eet met opgeheven hand, dan is hij in gevaar van door de hand Gods uitgeroeid te worden-indien hij het eet in onwetendheid, dan moet hij een zondoffer brengen, en dan komt hem zijn achteloosheid duur te staan." Het was onwettig om vlees te eten van dieren, die hun eigen dood zijn gestorven, of door wilde dieren verscheurd werden, maar dubbel onwettig was het om van het vet van zulke dieren te eten, vers 24.

b. Het verbod van bloed is meer algemeen, vers 26, 27, omdat het vet Gode alleen geofferd werd bij wijze van dankerkentenis, maar het bloed was voor verzoening van de ziel, en was dus in veel sterkere mate een type of afschaduwing van Christus' offerande dan het vet, daaraan moest dus veel meer eerbied betoond worden, totdat deze typen hun vervulling kregen in het offeren, eens voor altijd, van Christus' lichaam. Door de Joden wordt deze wet terecht zo verklaard, dat het verbod slechts betrekking heeft op het levensbloed, zoals zij het uitdrukken, het bloed dus, dat bij het slachten aan het dier ontvloeide, maar niet het bloed, dat daarna nog in het vlees was overgebleven, want dit te eten achten zij geoorloofd.

5. Het deel van de priester van het dankoffer wordt hier bepaald. Van elk dier, dat als dankoffer geofferd werd, werd aan de priester, die het offerde, de borst en de rechterschouder toegewezen, vers 30-34.

Merk hier op:

a. Dat als het offer geslacht was, hij, die het bracht met zijn eigen handen Gods deel er van moest aanbieden, om hiermee de blijmoedigheid aan te duiden, waarmee hij het aan God afstond, en zijn begeerte, dat het aangenomen mocht worden. Met zijn eigen handen moest hij het opheffen, als teken van zijn eerbied voor God als de God van de hemel, en daarna moest hij het heen en weer bewegen, als teken van zijn eerbied voor God, als Heer van de ganse aarde, aan wie dus hij het, zo ver hij kon reiken, offerde, zijn bereidwilligheid en begeerte tonende om Hem te eren. Datgene nu, wat aldus opgeheven en heen en weer werd bewogen, was het vet, de borst, en de rechterschouder, het was alles geofferd aan God. En dan gebood Hij dat het vet op het altaar verbrand, en de borst en schouder aan de priester gegeven zullen worden, want beide priester en altaar zijn Zijn ontvangers.

b. Dat als het vet verbrand was, de priester zijn deel nam, waarvan hij en zijn gezin, zowel als de persoon, die het offer bracht, maaltijd hielden. Het is goed als in heilige blijdschap en dankzegging onze leraren ons voorgaan en onze mond zijn bij God. De melodie is lieflijk, als hij, die zaait, en zij, die maaien, zich tezamen verheugen. Sommigen zien een betekenis in de delen, die aan de priesters werden toegewezen: de borst en de schouder wijzen op de genegenheden en de handelingen, die door al Zijn volk tot eer van God aangewend moeten worden, en door al Zijn priesters aan de dienst van de kerk moeten gewijd worden. Christus, ons groot dankoffer, onthaalt al Zijn geestelijke priesters op borst en schouder, de innigste liefde, en de lieflijkste en krachtigste steun, want Hij is de wijsheid Gods en de kracht Gods. Toen Saul tot koning was aangewezen, gebood Samuël dat de schouder van het dankoffer hem voorgezet zou worden, 1 Samuel 9:24, hetgeen hem te kennen gaf, dat er iets groots en heiligs voor hem bestemd was. Jezus Christus is ons groot dankoffer, want Hij heeft zich ten offer gesteld, niet slechts om de zonde te verzoenen, en ons te behouden van de vloek, maar ook om een zegen voor ons te verkrijgen, ja alle goeds. Door ons vreugdevol delen in de weldaden van de verlossing, houden wij maaltijd op het offer, om dit te kennen te geven is des Heeren Avondmaal ingesteld.

Leviticus 7:35-38

Hier is het slot van deze wetten op de offeranden, hoewel sommiger ervan later nog herhaald en verklaard worden. Zij moeten beschouwd worden:

1. Als een schenking aan de priesters, vers 35, 36. Op de dag dat zij tot dat werk en ambt gewijd waren, werd deze voorziening gemaakt voor hun onderhoud. God draagt er zorg voor dat zij, die gebruikt worden in Zijn dienst, goed betaald worden en wel verzorgd zullen zijn. Zij die de zalving van de Geest ontvangen om de Heere te dienen, zullen hun deel ontvangen, en het zal een waardig deel zijn, uit de offeranden aan de Heere, want Gods werk is zijn eigen loon, en de Godzaligheid is nuttig tot alle dingen die de beloften van het tegenwoordige en van het toekomende leven hebben.

2. Als een eeuwige inzetting voor het volk dat zij deze offeranden zullen brengen naar de voorgeschreven regels, en de priesters daaruit blijmoedig hun deel zullen geven. God *gebood de kinderen Israëls dat zij hun offeranden de Heere zullen brengen*, vers 38. De plechtige handelingen van de Godsverering zijn geboden. Het zijn geen dingen, waarin wij naar willekeur kunnen handelen, die wij naar ons welgevallen kunnen verrichten, neen, wij moeten de bepaalde verplichting doen op hun tijd, en het is voor ons gevaarlijk, als wij ze nalaten. Het opvolgen van de wetten van Christus kan niet minder noodzakelijk zijn dan het waarnemen van de wetten van Mozes geweest is.

HOOFDSTUK 8

1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Neem Aaron en zijn zonen met hem, en de klederen, en de zalfolie, daartoe den var des zondoffers, en de twee rammen, en den korf van de ongezuurde broden;
3 En verzamel de ganse vergadering aan de deur van de tent der samenkomst.
4 Mozes nu deed, gelijk als de HEERE hem geboden had; en de vergadering werd verzameld aan de deur van de tent der samenkomst.
5 Toen zeide Mozes tot de vergadering: Dit is de zaak, die de HEERE geboden heeft te doen.
6 En Mozes deed Aaron en zijn zonen naderen, en wies hen met dat water.
7 Daar deed hij hem den rok aan, en gordde hem met den gordel, en trok hem den mantel aan; en deed hij hem den efod aan, en gordde dien met den kunstelijken riem des efods, en ombond hem daarmede.
8 Voorts deed hij hem den borstlap aan, en voegde aan den borstlap de Urim en de Thummim.
9 En hij zette den hoed op zijn hoofd; en aan den hoed boven zijn aangezicht zette hij de gouden plaat, de kroon der heiligheid, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
10 Toen nam Mozes de zalfolie, en zalfde den tabernakel, en al wat daarin was, en heiligde ze.
11 En hij sprengde daarvan op het altaar zevenmaal; en hij zalfde het altaar, en al zijn gereedschap, mitsgaders het wasvat en zijn voet, om die te heiligen.
12 Daarna goot hij van de zalfolie op het hoofd van Aaron, en hij zalfde hem, om hem te heiligen.
13 Ook deed Mozes de zonen van Aaron naderen, en trok hun rokken aan, en gordde hen met een gordel, en bond hun mutsen op, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
14 Toen deed hij den var des zondoffers bijeenkomen; en Aaron en zijn zonen leiden hun handen op het hoofd van den var des zondoffers;
15 En men slachtte hem; en Mozes nam het bloed, en deed het met zijn vinger rondom op de hoornen des altaars, en ontzondigde het altaar; daarna goot hij het bloed uit aan den bodem des altaars, en heiligde het, om voor hetzelve verzoening te doen.
16 Voorts nam hij al het vet, dat aan het ingewand is, en het net der lever, en de twee nieren en haar vet; en Mozes stak het aan op het altaar.
17 Maar den var met zijn huid, en zijn vlees, en zijn mest, heeft hij buiten het leger met vuur verbrand, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
18 Daarna deed hij den ram des brandoffers bijbrengen; en Aaron en zijn zonen leiden hun handen op het hoofd van den ram.
19 En men slachtte hem; en Mozes sprengde het bloed op het altaar rondom.
20 Hij deelde ook den ram in zijn delen; en Mozes stak het hoofd aan, en die delen, en het smeer;
21 Doch het ingewand en de schenkelen wies hij met water; en Mozes stak dien gehelen ram aan op het altaar; het was een brandoffer tot een liefelijken reuk, een vuuroffer was het den HEERE, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
22 Daarna deed hij den anderen ram, den ram des vuloffers, bijbrengen; en Aaron met zijn zonen leiden hun handen op het hoofd van den ram.
23 En men slachtte hem; en Mozes nam van zijn bloed, en deed het op het lapje van Aarons rechteroor, en op den duim zijner rechterhand, en op den groten teen van zijn rechtervoet.
24 Hij deed ook de zonen van Aaron naderen; en Mozes deed van dat bloed op het lapje van hun rechteroor, en op den duim van hun rechterhand, en op den groten teen van hun rechtervoet; daarna sprengde Mozes dat bloed rondom op het altaar.
25 En hij nam het vet, en den staart, en al het vet, dat aan het ingewand is, en het net der lever, en de beide nieren, en haar vet, daartoe den rechterschouder.

26 Ook nam hij uit den korf van de ongezuurde broden, die voor het aangezicht des HEEREN was, een ongezuurde koek, en een geolieden broodkoek, en een vlade; en hij leide ze op dat vet, en op den rechterschouder.
27 En hij gaf dat alles in de handen van Aaron, en in de handen zijner zonen; en bewoog die ten beweegoffer, voor het aangezicht des HEEREN.
28 Daarna nam Mozes ze uit hun handen, en stak ze aan op het altaar, op het brandoffer; zij waren vulofferen tot een liefelijken reuk; het was een vuuroffer den HEERE.
29 Voorts nam Mozes de borst, en bewoog ze ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN; zij werd Mozes ten dele van den ram des vuloffers, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
30 Mozes nam ook van de zalfolie, en van het bloed, hetwelk op het altaar was, en sprengde het op Aaron, op zijn klederen, en op zijn zonen, en op de klederen zijner zonen met hem; en hij heiligde Aaron, zijn klederen, en zijn zonen, en de klederen zijner zonen met hem.
31 En Mozes zeide tot Aaron en tot zijn zonen: Ziedt dat vlees voor de deur van de tent der samenkomst, en eet hetzelve daar, mitsgaders het brood, dat in den korf des vuloffers is; gelijk als ik geboden heb, zeggende: Aaron en zijn zonen zullen dat eten.
32 Maar het overige van het vlees en van het brood zult gij met vuur verbranden.
33 Ook zult gij uit de deur van de tent der samenkomst, zeven dagen, niet uitgaan, tot aan den dag, dat vervuld worden de dagen uws vuloffers; want zeven dagen zal men uw handen vullen.
34 Gelijk men gedaan heeft op dezen dag, heeft de HEERE te doen geboden, om voor u verzoening te doen.
35 Gij zult dan aan de deur van de tent der samenkomst blijven, dag en nacht, zeven dagen, en zult de wacht des HEEREN waarnemen, opdat gij niet sterft; want alzo is het mij geboden.
36 Aaron nu en zijn zonen deden al de dingen, die de HEERE door den dienst van Mozes geboden had.

Dit hoofdstuk bevat het verhaal van de plechtige wijding van Aaron en zijn zonen tot het priesterambt.

I. Zij had plaats in het openbaar, de vergadering werd saamgeroepen om er getuige van te wezen, vers 1-4.

II. Zij geschiedde nauwkeurig naar Gods bevel en voorschrift, vers 5.

1. Zij werden gewassen en gekleed, vers 1-9, 13.

2. De tabernakel en zijn gereedschappen werden gezalfd, en daarna de priesters, vers 10-12.

3. Er werd een zondoffer voor hen geofferd, vers 14-17.

4. Een brandoffer vers 18-21.

5. De ram van het vuloffer, vers 22-30.

6. Het voortzetten van deze plechtigheid gedurende zeven dagen, vers 31-36.

Leviticus 8:1-13

God had aan Mozes orders gegeven om Aaron en zijn zonen tot het priesterambt te heiligen, toen hij de eerste maal bij Hem op de berg Sinai was, Exodus 28 en 29, waar wij ook de bijzondere instructies vinden, omtrent de wijze waarop hij dit doen moest. Nu hebben wij hier:

I. Die orders herhaald, wat daar bevolen was om te doen, wordt hier bevolen om nu te doen, vers 2, 3. De tabernakel was onlangs opgericht, die, zonder de priesters, als een kandelaar zou zijn zonder kaars. De wet betreffende de offeranden was onlangs gegeven, maar kon, zonder priesters, niet worden nagekomen, want hoewel Aaron en zijn zonen voor het ambt waren aangewezen, konden zij het ambt toch niet waarnemen, als zij niet gewijd waren, hetgeen niet kon geschieden voordat de plaats, waar zij hun dienstwerk moesten verrichten in orde gebracht was, en de inzettingen gevestigd waren, opdat zij zich, zodra zij gewijd waren tot het werk konden begeven, en zouden weten dat zij gewijd waren, niet slechts om de eer en het voordeel van het priesterschap te hebben, maar om het werk er van te doen. Aaron en zijn zonen waren nabestaanden van Mozes, en daarom wilde hij hen niet wijden, voordat hij er nadere orders toe had ontvangen, opdat hij niet de schijn zou hebben al te voortvarend te zijn om eer te brengen in zijn familie.

II. De vergadering wordt samengeroepen aan de deur, dat is: in de voorhof van de tabernakel, vers 4. De ouderlingen en de voornaamste mannen uit de vergadering, die het gehele volk vertegenwoordigden, werden opgeroepen om de dienst bij te wonen, want de voorhof kon slechts weinigen van de duizenden Israëls bevatten. Dit geschiedde aldus in het openbaar:

1. Omdat het een plechtige handeling was tussen God en Israël, de priesters moesten gesteld worden voor de mensen in de zaken die bij God te doen zijn, ter instandhouding van de gevestigde gemeenschap, en om te handelen over alle zaken tussen het volk en God, en daarom was het passend dat beide partijen de plechtigheid aan de deur van de tent van de samenkomst zouden bijwonen als blijk van hun volkomen goedkeuring er van en instemming er mee.

2. Het kon niet anders of het aanschouwen van die plechtigheid moest een diepe eerbied teweegbrengen voor de priesters en hun ambt, hetgeen wel nodig was onder een volk, dat zo’n treurige neiging had tot afgunst en ontevredenheid. Het was vreemd dat er onder hen, die getuigen waren van hetgeen hier geschied was, sommigen later zouden zeggen: Het is te veel voor u, maar wat zouden zij gezegd hebben, indien dit in het geheim of tersluiks geschied was? Het is zeer passend en een goed gebruik, dat leraren in het openbaar aangesteld worden, "plebe praesente, in de tegenwoordigheid van het gemene volk," overeenkomstig het gebruik in de oorspronkelijke kerk.

III. Mozes, die bij deze plechtigheid Gods vertegenwoordiger was, legde zijn volmacht over voor de vergadering: Dit is de zaak, die de Heere geboden heeft te doen. Ofschoon God hem toen Hij voor de ogen van geheel Israël zijn aangezicht deed glinsteren, tot koning gekroond had in Jeshurun, heeft hij toch in de aanbidding van God niets ingesteld of bepaald, dan wat God hem geboden had. Het priesterschap, dat hij hun overleverde, was wat hij van de Heere had ontvangen. Allen, die de bediening hebben van het heilige, moeten het oog hebben op Gods gebod als hun regel en hun volmacht, want het is alleen in het volgen en waarnemen daarvan, dat zij kunnen verwachten door God erkend en aangenomen te worden. Zo moeten

wij bij al onze handelingen in de eredienst Gods kunnen zeggen: Dit is de zaak, die de Heere geboden heeft te doen.

IV. De plechtigheid wordt naar de Goddelijke ritus verricht.

1. Aaron en zijn zonen werden *gewassen met water*, vers 6, om aan te duiden, dat zij zich nu behoren te reinigen van alle zondige neigingen of aandoeningen en zich altijd daarna rein moeten houden. Christus wast hen, die Hij voor God tot koningen en priesters gemaakt heeft, "van hun zonden in Zijn bloed," Openbaring 1:5, 6, en zij, die toegaan tot God, moeten met rein water gewassen zijn, Hebreeën 10:22. Al waren zij tevoren nog zo rein, al was er ook geen vuil vlekje aan hen te zien, toch moesten zij gewassen worden, om hun reiniging aan te duiden van de zonde, waarmee hun ziel verontreinigd was, hoe schoon hun lichaam ook mocht wezen.

2. Zij werden met de heilige kleren bekleed, Aaron met de zijne, vers 7 9, die een beeld waren van de waardigheid van Christus onze Hogepriester, en zijn zonen met de hunne, vers 13, die een beeld waren van de zedigheid van de Christenen, die geestelijke priesters zijn. Christus draagt de borstlap van het gericht, en de heilige kroon, want de Hogepriester van de kerk is haar Profeet en Koning. Alle gelovigen zijn bekleed met de mantel van de gerechtigheid, en omgord met de gordel van de waarheid, kloekmoedigheid en waakzame ijver, en hun hoofd is gebonden met de muts of diadeem van schoonheid, de schoonheid van de heiligheid.

3. De hogepriester werd gezalfd, en tegelijker tijd schijnen ook de heilige zaken gezalfd te zijn. Sommigen denken dat die reeds tevoren gezalfd waren, maar dat dit hier vermeld wordt, omdat Aaron gezalfd werd met dezelfde olie, waarmee zij gezalfd waren. De wijze echter, waarop dit hier verhaald wordt, maakt het meer waarschijnlijk, dat het terzelfdertijd geschied was, en dat de zeven dagen, gebruikt om het altaar te wijden, samenvielen met de zeven dagen van de wijding van de priesters. Mozes heeft iets van de zalfolie met zijn vinger op de tabernakel gedaan en op alles wat daarin was, vers 10, zo ook op het altaar vers 11, deze moesten het goud en de gave heiligen, Mattheus 23:17-19, en daarom moesten zij zelf aldus geheiligd worden, maar hij stortte haar overvloediger uit op het hoofd van Aaron, vers 12, zodat zij neerdaalde op de zoom van zijn kleren, omdat zijn zalving een beeld was van Christus’ gezalfd zijn met de geest, die Hem zonder mate gegeven was. Maar ook alle gelovigen hebben de zalving ontvangen, die in hen blijft, 1 Johannes 2:27.

Leviticus 8:14-30

Het verbond van het priesterschap moet gemaakt worden met offerande, evenals alle andere verbonden, Psalm 50:5. En zo is ook Christus geheiligd door de opoffering van zichzelf, eenmaal geschied. Offeranden van iedere soort moeten voor de priesters geofferd worden, opdat zij met te meer tederheid en zorg de gaven en offeranden van het volk zouden offeren, in medelijden met de onwetenden en dwalenden, zonder hen, voor wie de offeranden geofferd werden te honen of te bespotten, gedenkende, dat ook voor henzelf offeranden geofferd zijn, overmits zij ook zelf met zwakheid ontvangen zijn.

1. Een stier, de grootste offerande, werd als zondoffer geofferd, vers 14, opdat hierdoor verzoening gedaan zou worden, en opdat zij generlei schuld van de zonden van hun vroegere staat zouden brengen in de nieuwe staat waarin zij nu gekomen zijn. Toen Jesaja gezonden werd om een profeet te zijn, werd hem tot zijn vertroosting gezegd: "uw misdaad is van u geweken," Jesaja 6:7. Evangeliedienaren, die aan anderen de vergeving van hun zonden moeten verkondigen, behoren zorg te dragen om in de eerste plaats de verzekering te ontvangen, dat hun eigen zonden vergeven zijn. Zij, aan wie de bediening van de verzoening gegeven is, moeten eerst zelf met God verzoend zijn, opdat zij voor de zielen van anderen zullen handelen als voor hun eigen zielen.

2. Een ram werd geofferd als brandoffer vers 18-21. Hiermede brachten zij God de eer toe voor de grote eer, die hun aangedaan was en brachten Hem er dank en lof voor, zoals Paulus Christus Jezus gedankt heeft, dat Hij hem in de bediening gesteld heeft, 1 Timotheus 1:12. Het betekende ook de toewijding van zichzelf en van al hun diensten aan de eer van God.

3. Een tweede ram, genoemd *de ram van het vuloffer*, of van de wijding, werd als dankoffer geofferd, vers 22 en verv. Een deel van het bloed werd op de priesters gedaan, op hun oren, hun duimen en hun tenen, en een ander deel werd op het altaar gesprengd, en zo heeft hij hen, als het ware, aan het altaar gehuwd, dat zij dagelijks moesten bedienen. Al de plechtigheden, in acht te nemen voor deze offerande evenals van die van de vorige waren door het uitdrukkelijk gebod Gods vastgesteld en bepaald, en als wij dit hoofdstuk vergelijken met Exodus 29, dan zullen wij bevinden dat de uitvoering van de plechtigheid volkomen overeenstemt met het voorschrift, aldaar gegeven, in niets er van afwijkende. Daarom wordt hier, zoals in het bericht, dat wij hadden van de tabernakel met zijn gereedschappen, telkens en nogmaals herhaald: Zoals de Heere Mozes geboden had. En zo heeft Christus, toen Hij zich door Zijn eigen bloed heeft geheiligd, het oog gehad op de wil van Zijn Vader er in: "Ik doe alzo, gelijkerwijs Mij de Vader geboden heeft," Johannes 14:31, 10:18, 6:38.

Leviticus 8:31-36

Nadat Mozes zijn deel van de plechtigheid verricht heeft, laat hij nu Aaron en zijn zonen hun deel er van verrichten.

I. Zij moeten het vlees van hun dankoffer koken, en het in de voorhof van de tent van de samenkomst eten, en wat er van overbleef met vuur verbranden, vers 31, 32. Dit gaf hun dankbare instemming te kennen met hun wijding, toen God aan Ezechiël zijn opdracht gaf, gebood Hij hem de rol te eten, Ezechiel 3:1, 2.

II. Zij moeten gedurende zeven dagen zich niet van de voorhof van de tabernakel verwijderen, vers 33. Daar het priesterschap een goede strijd was, moeten zij aldus leren hardheid of ontbering te lijden, en zich van de zaken van deze wereld los te maken, 2 Timotheus 2:3,4, Afgezonderd, dat is geheiligd, tot hun dienst moeten zij er in bezig zijn, er zich geheel aan geven, er gedurig in bezig zijn. Zo werd aan Christus' apostelen bevolen de belofte van de Vader te verwachten, Handelingen 1:4. Gedurende deze voor hun wijding bepaalde tijd, moesten zij dagelijks dezelfde offers brengen die zij op de eerste dag gebracht hadden, vers 34. Dit toont de onvolkomenheid van de offers van de wet, die, omdat zij de zonde niet konden wegnemen, dikwijls herhaald werden, Hebreeën 10:1-2, maar hier zevenmaal (een volkomen getal) herhaald werden, omdat zij een type waren van die ene offerande, die in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden. Het werk duurde zeven dagen, want het was een soort van schepping, en die tijd werd bepaald ter ere van de sabbat, die waarschijnlijk de laatste dag was van de zeven, voor welke zij zich gedurende de zes dagen hadden toe te bereiden. Zo moet de tijd van ons leven, evenals de zes dagen, onze toebereiding zijn voor de volmaking van onze toewijding aan God in de eeuwige sabbatdag. Zij moeten daar *dag en nacht* zijn, vers 35, en even volhardend en standvastig moeten wij zijn in onze overdenking van Gods wet. Psalm 1:2. Zij waren er om de wacht van de Heere waar te nemen, wij hebben, een ieder van ons, een wacht waar te nemen, een last, een opdracht te volbrengen, de eeuwige God te verheerlijken, voor onze onsterflijke ziel te zorgen, nodige plichten waar te nemen, ons geslacht te dienen. En het moet onze dagelijkse zorg wezen deze wacht waar te nemen, want het is de wacht van de Heere, onze Meester, die ons er weldra rekenschap van zal afeisen, en het is op ons uiterst gevaar, zo wij haar verzuimen of veronachtzamen. Neem haar waar, opdat gij niet sterft, het is de dood, de eeuwige dood, ontrouw te zijn aan de ons toebetrouwde last, de overweging hiervan moet ons in ontzag houden.

Eindelijk. In vers 36 wordt ons gezegd dat *Aaron en zijn zonen deden al de dingen, die de Heere door de dienst van Mozes geboden had.* Aldus was hun wijding voltooid, en aldus gaven zij aan het volk een voorbeeld van nauwkeurige gehoorzaamheid aan de wetten betreffende de offers, die nu pas gegeven waren, en zo konden zij hun met kracht en nadruk die gehoorzaamheid leren.

Aldus werd met Aaron en zijn zonen het verbond van de vrede, Numeri 25:12, van leven en vrede, Maleachi 2:5, gemaakt, maar na al de plechtigheden, die gebruikt werden bij hun wijding, was er een punt van bevestiging of bekrachtiging, dat bewaard bleef om de eer te zijn en de vestiging van Christus' priesterschap, namelijk dit: dat zij zonder eedzwering priesters zijn geworden, maar Christus met eedzwering, Hebreeën 7:20, 21, want noch zodanige priesters, noch zodanig priesterschap kon blijvend zijn, maar het priesterschap van Christus is eeuwig en onveranderlijk.

Evangeliedienaren worden vergeleken met hen, die aan het altaar dienden, "want zij bedienen de heilige dingen," 1 Corinthiërs 9:13 zij zijn Gods mond bij het volk, en de mond van het volk bij God. Christus heeft herders en leraars aangesteld om tot aan het einde van de wereld in de kerk te blijven, zij schijnen bedoeld te zijn in de belofte, die heenwijst naar Evangelietijden Jesaja 66:21. "Ik zal uit dezelven enigen tot priesters en tot Levieten nemen." Niemand mag zichzelf die eer aannemen dan hij, die, na beproefd te zijn, bevonden is bekleed en gezalfd te zijn door de Geest van God met gaven en genade, die er hem bekwaam en bevoegd toe maken, en zich met een vast voornemen van het hart geheel aan de dienst toewijdt, en dan door het woord en het gebed, (want aldus worden alle dingen geheiligd) en door de oplegging van de handen van hen, die volharden in het gebed, en in de bediening van het woord, afgezonderd is tot deze dienst, en Christus aanbevolen als een dienstknecht, en van de gemeente als een opziener en leidsman. En zij, die aldus Gode plechtig toegewijd zijn, behoren deze dienst niet te verlaten, maar er getrouw al de dagen van hun leven in te volharden. En zij, die dit doen, die blijven arbeiden in het woord en de leer, zullen dubbele eer waardig geacht worden, dubbel, in vergelijking met die van de Oud-Testamentische priesters.

HOOFDSTUK 9

1 En het geschiedde op den achtsten dag, dat Mozes riep Aaron en zijn zonen, en de oudsten van Israel;
2 En hij zeide tot Aaron: Neem u een kalf, een jong rund, ten zondoffer, en een ram ten brandoffer, die volkomen zijn; en breng ze voor het aangezicht des HEEREN.
3 Daarna spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Neemt een geitenbok ten zondoffer, en een kalf, en een lam, eenjarig, volkomen, ten brandoffer;
4 Ook een os en ram ten dankoffer, om voor het aangezicht des HEEREN te offeren; en spijsoffer met olie gemengd; want heden zal de HEERE u verschijnen.
5 Toen namen zij hetgeen Mozes geboden had, brengende dat tot voor aan de tent der samenkomst; en de gehele vergadering naderde, en stond voor het aangezicht des HEEREN.
6 En Mozes zeide: Deze zaak, die de HEERE geboden heeft, zult gij doen; en de heerlijkheid des HEEREN zal u verschijnen.
7 En Mozes zeide tot Aaron: Nader tot het altaar, en maak uw zondoffer, en uw brandoffer toe; en doe verzoening voor u en voor het volk; maak daarna de offerande des volks toe, en doe de verzoening voor hen, gelijk als de HEERE geboden heeft.
8 Toen naderde Aaron tot het altaar, en slachtte het kalf des zondoffers, dat voor hem was.
9 En de zonen van Aaron brachten het bloed tot hem, en hij doopte zijn vinger in dat bloed, en deed het op de hoornen des altaars; daarna goot hij het bloed uit aan den bodem des altaars.
10 Maar het vet, en de nieren, en het net van de lever van het zondoffer heeft hij op het altaar aangestoken, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
11 Doch het vlees, en de huid verbrandde hij met vuur buiten het leger.
12 Daarna slachtte hij het brandoffer; en de zonen van Aaron leverden aan hem het bloed; en hij sprengde dat rondom op het altaar.
13 Ook leverden zij aan hem het brandoffer in zijn stukken, met het hoofd; en hij stak het aan op het altaar.
14 En hij wies het ingewand en de schenkelen; en hij stak ze aan op het brandoffer, op het altaar.
15 Daarna deed hij de offerande des volks toebrengen; en nam den bok des zondoffers, die voor het volk was, en slachtte hem, en bereidde hem ten zondoffer, gelijk het eerste.
16 Verder deed hij het brandoffer toebrengen, en maakte dat toe naar het recht.
17 En hij deed het spijsoffer toebrengen, en vulde daarvan zijn hand, en stak het aan op het altaar, behalve het morgenbrandoffer.
18 Daarna slachtte hij den os, en den ram ten dankoffer, dat voor het volk was; en de zonen van Aaron leverden het bloed aan hem, hetwelk hij rondom op het altaar sprengde;
19 En het vet van den os, en van den ram, den staart, en wat het ingewand bedekt, en de nieren, en het net der lever;
20 En zij leiden het vet op de borsten; en hij stak dat vet aan op het altaar.
21 Maar de borsten en den rechterschouder bewoog Aaron ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN, gelijk als Mozes geboden had.
22 Daarna hief Aaron zijn handen op tot het volk, en zegende hen; en hij kwam af, nadat hij het zondoffer, en brandoffer, en dankoffer gedaan had.
23 Toen ging Mozes met Aaron in de tent der samenkomst; daarna kwamen zij uit, en zegenden het volk; en de heerlijkheid des HEEREN verscheen al het volk.
24 Want een vuur ging uit van het aangezicht des HEEREN, en verteerde op het altaar het brandoffer, en het vet. Als het ganse volk dit zag, zo juichten zij, en vielen op hun aangezichten.

Nu Aaron en zijn zonen plechtig tot het priesterschap gewijd zijn, zien wij hen in dit hoofdstuk in functie treden, en wel op de volgende dag nadat hun wijding voltooid was.

I. Mozes bepaalt (ongetwijfeld volgens de aanwijzing Gods) een samenkomst van God en Zijn priesters, als de vertegenwoordigers van Zijn volk, hen gebiedende tot Hem te naderen, en hun verzekerende, dat Hij hun zou verschijnen, vers 1-7.

II. De samenkomst heeft plaats.

1. Aaron nadert tot God met offeranden, een zondoffer en een brandoffer offerende voor zichzelf, vers 8-14, en daarna de offeranden voor het volk, dat hij zegent in de naam van de Heere, vers 15-22.

2. God geeft zijn welgevallen te kennen:

a. In hun persoon, door hun Zijn heerlijkheid te doen zien, vers 23.

b. In hun offeranden, door ze te verteren met vuur van de hemel, vers 24.

Leviticus 9:1-7

Hier worden bevelen geven voor nog een plechtigheid op de achtste dag, want de pas gewijde priesters werden, nadat de dagen van hun wijding voltooid waren, terstond aan het werk gezet, om hun te doen weten dat zij niet gewijd waren om lui en ledig te zijn. Zo iemand tot een opzienersambt lust heeft, die begeert een treffelijk werk, dat met meer lust en verlangen beschouwd moet worden dan de eer en het voordeel er van. Aan de priesters werd geen enkele dag verlof gegeven van de dienst, om zich te vermaken en de gelukwensen van hun vrienden met hun bevordering in ontvangst te nemen, maar reeds de volgende dag werden zij druk aan het werk gezet, want hun wijding was het vullen van hun handen. Voor Gods geestelijke priesters is voortdurend werk bereid, naar de plicht van elke dag het vereist, en zij, die met vreugde hun rekenschap wensen af te leggen, moeten de tijd uitkopen, zie Ezechiel 43:26, 27.

1. Mozes wekt verwachting bij hen van een heerlijke verschijning van God aan hen op deze dag, vers 4. *Heden zal de Heere u verschijnen,* dat is: aan u, die priesters zijn. En als de gehele vergadering samengeroepen is, *en voor het aangezicht van de Heere staat,* zegt hij hun vers 6, *de heerlijkheid van de Heere zal u verschijnen.* Ofschoon zij, volgens de algemene verzekering, die ons gegeven is, dat Hij een beloner is dergenen, die Hem zoeken, reden genoeg hadden om te geloven in Gods welgevallen aan al hetgeen zij naar Zijn wil en voorschrift gedaan hadden (al had Hij er hun geen zichtbaar teken van gegeven) is toch, opdat zij en de hunnen krachtdadig verplicht en gehouden zouden zijn tot de dienst en de aanbidding Gods en zich nooit zouden afwenden tot de afgoden, de heerlijkheid Gods hun verschenen, en heeft Hij hun een zichtbaar teken gegeven van Zijn goedkeuring van hetgeen zij gedaan hadden. Thans hebben wij zodanige verschijningen niet te verwachten, wij, Christenen, wandelen meer door geloof, en minder door aanschouwen, dan zij gedaan hebben. Maar wij kunnen er van verzekerd zijn, dat God nadert tot hen, die tot Hem naderen en dat de offeranden van geloof Hem wezenlijk welbehaaglijk zijn, ofschoon, daar die offeranden geestelijk zijn, de tekenen van Zijn welbehagen ook geestelijk zijn. Aan hen, die wezenlijk Gode gewijd zijn, zal Hij zich ongetwijfeld openbaren.

2. Hij bereidde beide priesters en volk voor om de gunst te ontvangen, die God hun wilde verlenen. Aaron en zijn zonen benevens de oudsten Israëls worden opgeroepen, vers 1. God zal zich openbaren in de plechtige vergaderingen van Zijn volk en van Zijn dienstknechten en zij, die de vertroosting en het voordeel willen genieten van Gods verschijningen, moeten die vergaderingen bijwonen.

a. Aan Aaron wordt bevolen om zijn offeranden te bereiden vers 2. *Een kalf, een jong rund, ten zondoffer.* De Joodse schrijvers opperen de mening, dat een kalf was voorgeschreven ten zondoffer, om hem te doen gedenken aan zijn zonde in het maken van het gouden kalf, waardoor hij zich voor altijd de eer van het priesterschap onwaardig had gemaakt, en waaraan hij alle reden had om met schaamte en droefheid te denken bij al de verzoening, die hij deed.

b. Aaron moet het volk bevelen het hun gereed te maken. Tot nu toe had Mozes aan het volk gezegd wat zij moesten doen, maar nu moet Aaron, als de hogepriester over het huis Gods, hun leraar zijn in de dingen, die bij God te doen zijn. *Spreekt tot de kinderen Israëls,* vers 3. Nu hij voor hen tot God moest spreken in de offers, (welke taal wel verstaan werd door Hem, die ze voorgeschreven had) moet hij van God tot hen spreken in de wetten op de offers. Aldus wilde Mozes hem de eerbied en de gehoorzaamheid van het volk verzekeren, als die hen voorstander was in de Heere, om hen te vermanen.

c. Aaron moet eerst zijn offerande offeren, en daarna die van het volk, vers 7. Aaron moet nu tot het altaar naderen, daar Mozes hem getoond had hoe hij moest naderen, en daar moet hij:

a.a. Voor zich verzoening doen, want daar de hogepriester met zwakheid omvangen is, moet hij, gelijk voor het volk, alzo ook voor zichzelf offeren voor de zonden, Hebreeën 5:2, 3, en voor zichzelf het eerst, want hoe kunnen wij verwachten in onze gebeden voor anderen welbehaaglijk te zijn, als wij zelf niet met God verzoend zijn? Ook is voor God generlei dienst welbehaaglijk voordat de schuld weggenomen is door ons deel in de grote verzoening. Zij, die de zorg hebben over de zielen van anderen, moeten hier ook uit leren, in de eerste plaats wèl acht te geven op hun eigen ziel. Deze liefdadigheid moet bij onszelf beginnen, hoewel zij er niet mag eindigen. Het is de opdracht aan Timotheus: acht te hebben op zichzelf, eerst zichzelf te behouden en dan hen, die hem horen 1 Timotheus 4:16. De hogepriester deed verzoening voor zichzelf, als behorende tot de zondaars maar wij hebben een Hogepriester, die afgescheiden was van de zondaren, en het niet behoefde. Toen Messias, de Vorst, uitgeroeid werd als een offer, was het niet voor Hemzelf, want Hij heeft geen zonde gekend.

b.b. Hij moet *verzoening doen voor het volk* door hun offeranden te offeren. Nu hij tot hogepriester was gemaakt, moet hij de belangen van het volk op het hart dragen, en wel als hun groot belang: hun verzoening met God en het wegnemen van de zonde, die tussen hen en God scheiding had gemaakt. Hij moet *verzoening doen gelijk als de Heere geboden heeft.* Zie hier de wondervolle neerbuigende genade Gods, dat Hij niet slechts vergunt dat er verzoening gedaan wordt, maar het gebiedt, niet slechts toelaat dat wij met Hem verzoend zijn, maar het eist. Er is dus geen plaats gelaten voor twijfel of de verzoening, die geboden is, wel aangenomen zal worden.

Leviticus 9:8-22

Daar dit de eerste offeranden waren, die ooit door de Levietische priesterschap naar de pas ingestelde wet op de offeranden geofferd waren, wordt de wijze, waarop dit geschiedde, zeer omstandig beschreven, opdat zou blijken hoe nauwkeurig het voorschrift er bij gevolgd was.

1. Met eigen handen heeft Aaron het kalf van het zondoffer geslacht, vers 8, en deed toen het werk van de mindere priesters, want groot als hij was, moest hij toch geen dienst beneden zich achten, die hij ter ere Gods doen kon, en gelijk Mozes hem getoond had hoe het werk bekwamelijk en naar behoren te verrichten zo toonde hij het nu aan zijn zonen, opdat zij evenzo zouden doen, want dat is de beste manier van onderwijzen, en aldus behoren ouders door hun voorbeeld hun kinderen te onderwijzen. Daarom heeft Aaron nu gelijk Mozes tevoren, sommige van ieder van de verschillende offers, die voorgeschreven waren en waarvan de ritus verschillend was, geofferd opdat zij tot alle goed werk volmaakt toegerust zouden zijn.

2. Hij offerde die *behalve het morgenbrandoffer,* vers 17, dat iedere dag het eerst geofferd werd. Onze gewone oefeningen van de Godsvrucht ‘s morgens en ‘s avonds, afzonderlijk en met ons gezin, moeten onder generlei voorwendsel verzuimd of nagelaten worden, neen, ook niet als er buitengewone diensten verricht moeten worden, wat er ook aan toegevoegd moge worden, daarvan mag niets worden afgenomen.

3. Het is niet duidelijk of, als er gezegd wordt, dat hij deze of die delen van de offers op het altaar verbrandde, vers 10-20, bedoeld is, dat hij ze terstond en met gewoon vuur verbrand heeft, zoals tevoren, of dat hij ze op het altaar gelegd heeft, gereed om met het vuur van de hemel verbrand te worden, dat zij verwachtten, vers 24, of dat hij, gelijk de mening is van bisschop Patrick, de offeranden voor zichzelf met gewoon vuur verbrandde, maar toen deze verbrand waren, de offeranden van het volk op het altaar legde, welke door het vuur van de Heere verteerd werden. Ik voor mij vermoed veeleer dat hij, wijl er van al deze offers gezegd is, dat hij ze verbrandde (behalve van het brandoffer van het volk, waarvan gezegd is, dat hij het offerde *naar het recht,* vers 16, het vuur niet aangestoken heeft om ze te verbranden, maar dat het vuur van de Heere er op kwam, en het vuur uitdoofde, dat hij aangestoken had (wij weten dat een groter vuur een kleiner vuur uitdooft) en plotseling het overblijvende verteerde, dat door het vuur, hetwelk hij had ontstoken, langzaam verteerd zou zijn.

4. Toen Aaron alles gedaan had wat hij voor de offers te doen had, *hief hij zijn handen op tot het volk en zegende hen,* vers 22. Dit was een deel van het werk van de priesters, waarin hij een type was van Christus, die in de wereld gekomen is om ons te zegenen, en toen Hij bij Zijn hemelvaart scheidde van Zijn discipelen, *hief Hij Zijn handen op en zegende hen,* en in hen, geheel Zijn kerk, waarvan zij de oudsten en vertegenwoordigers waren, als de grote Hogepriester van onze belijdenis. Aaron *hief zijn handen op* als hij hen zegende, om aan te duiden vanwaar hij wenste en verwachtte, dat de zegen komen zou, namelijk van de hemel, die Gods troon is. Aaron kon slechts vragen om een zegen, het is Gods kroonrecht de zegen te gebieden. Toen Aaron hen gezegend had, kwam hij af, toen Christus zegende, voer Hij op.

Leviticus 9:23-24

Er wordt ons niet gezegd wat Mozes en Aaron in de tabernakel gingen doen, vers 23. Sommigen van de Joodse schrijvers zeggen: "Zij gingen er in om te bidden om de verschijning van de Goddelijke heerlijkheid." Zeer waarschijnlijk gingen zij er in opdat Mozes Aaron zou onderrichten hoe de dienst aldaar verricht moest worden-hoe de wierook gebrand, de lampen aangestoken, de toonbroden geschikt moesten worden, enz, en opdat Aaron zijn zonen hierin zou kunnen onderrichten. Maar toen zij naar buiten kwamen, hebben beide zich verenigd om het volk te zegenen, dat daar stond om op de beloofde verschijning van de heerlijkheid Gods te wachten, en nu was het (toen Mozes en Aaron samenstemden in gebed) dat zij verkregen wat zij verwachtten. Gods openbaringen van zichzelf, van Zijn heerlijkheid en Zijn genade, worden gewoonlijk geschonken op het gebed. Toen Christus bad, "werd de hemel geopend," Lukas 3:21. De heerlijkheid Gods verscheen niet terwijl de offeranden geofferd werden, maar terwijl de priesters baden (zoals in 2 Kronieken 5:13, toen zij God loofden) hetgeen aanduidt dat de gebeden en lofzeggingen van Gods geestelijke priesters Gode meer welbehaaglijk zijn dan alle brandoffers en slachtoffers.

Toen de plechtigheid volbracht, de zegen uitgesproken en de vergadering bij het einde van de dag op het punt was om uit elkaar te gaan, toen heeft God Zijn welbehagen betuigd, hetgeen hun zo’n blijdschap en voldoening gaf, dat het wel waardig was er op te wachten.

1. *De heerlijkheid des Heeren verscheen al den volke,* vers 23. Wat de verschijning er van was, of waarin zij bestond, wordt ons niet gezegd, ongetwijfeld was zij van zo’n aard dat er het blijk en bewijs van in lag opgesloten. De heerlijkheid des Heeren, die de tabernakel vervulde, Exodus 40:34, openbaarde zich nu aan de deur van de tabernakel voor hen, die daar waren vergaderd, zoals een vorst zich aan een verwachtende volksmenigte toont om haar genoegen te geven. Hiermede toonde God Zijn goedkeuring van hun gaven. Zij, die naarstig de eredienst Gods op de door Hem bepaalde wijze waarnemen, zullen zo’n gezicht verkrijgen op, Zijn heerlijkheid, dat hun dit een overvloedige blijdschap en voldoening zal wezen. Die in Gods huis wonen, kunnen met het oog van het geloof de lieflijkheid des Heeren aanschouwen.

2. *Een vuur ging uit van het aangezicht des Heeren, en verteerde het offer,* vers 24. De geleerde bisschop Patrick maakt hier de zeer waarschijnlijke gissing, dat Mozes en Aaron in de tabernakel bleven totdat het tijd was voor het avondoffer, dat door Aaron geofferd werd maar hier niet wordt vermeld, omdat dit een gewone zaak was, en dat dit het offer was, dat door het vuur, dat van het aangezicht des Heeren uitging, verteerd werd. Hetzij nu dit vuur van de hemel kwam, of uit het heilige der heiligen of van de zichtbare verschijning van Gods heerlijkheid, die al het volk gezien heeft, het was een duidelijk teken van Gods aanneming van hun dienst, Zijn welbehagen er in, zoals later van Salomo’s offer, 2 Kronieken 7:1, en dat van Elia, 1 Koningen 18:38. Dit vuur heeft:

A. Het tegenwoordige offer verteerd, of zoals het Hebreeuwse woord eigenlijk is: opgegeten. En op tweeërlei wijze was dit een getuigenis van aanneming.

a. Het betekende dat Gods toorn van hen was afgewend. Gods toorn is een verterend vuur, dit vuur zou rechtvaardig op het volk hebben kunnen komen om hen te verteren vanwege hun zonden, maar dat het op het offer kwam en dat verteerde, betekende Gods aanneming er van, als een verzoening voor de zondaar.

b. Het betekende dat God in verbond en gemeenschap met hen kwam, zij aten hun deel van het offer, en zo heeft Hij, als het ware "avondmaal met hen gehouden, en zij met Hem," Openbaring 3:20.

B. Dit vuur heeft, als het ware, bezit genomen van het altaar. Aldus was in Gods huis het vuur ontstoken, dat zou aanblijven zolang het huis staan bleef, zoals wij tevoren gelezen hebben, Hoofdstuk 6:13. Ook dit was een beeld of type van toekomende goederen: de Geest is in vuur op de apostelen nedergedaald, Handelingen 2:3, hun opdracht bekrachtigende, zoals het vuur, waarvan hier gesproken wordt, de opdracht van de priesters bekrachtigde. En de nederdaling van dit vuur in onze zielen om er Godvruchtige neigingen in te ontsteken naar God, en zo'n heilige ijver, dat het vlees met zijn lusten er door verteerd wordt is een stellig teken van Gods genadig welbehagen in ons en ons werk. Hetgeen het werk is van Zijn eigen genade in ons, strekt tot Gods eer en heerlijkheid. "Hieraan kennen wij dat wij in Hem blijven en Hij in ons, omdat Hij ons van Zijn Geest gegeven heeft," 1 Johannes 4:13. Van nu voortaan moeten al hun offers en hun reukwerk met dit vuur geofferd worden. Niets gaat tot God dan hetgeen van God komt. Wij moeten genade hebben, het heilige vuur van de God van genade, want anders kunnen wij "Hem niet welbehaaglijk dienen," Hebreeën 12:28. De priesters moesten het vuur brandende houden met een gestadige toevoer van brandstof, en die brandstof moet hout wezen, de reinste van alle brandstoffen. Zo moeten zij, aan wie God genade heeft gegeven, er zich voor wachten om de Geest uit te blussen.

Eindelijk. Er wordt ons hier gezegd, hoe het volk bewogen was door deze openbaring van Gods heerlijkheid en genade. Zij ontvingen haar:

a. Met de grootste blijdschap, zij juichten, aldus zichzelf en elkaar opwekkende tot een heilige vreugde in de verzekerdheid die zij nu hadden, dat God hun nabij was, waarvan gesproken wordt als van de grootheid van hun volk, Deuteronomium 4:7.

b. Met de diepste eerbied: zij vielen op hun aangezichten, in ootmoedige aanbidding van de majesteit van die God, die zich verwaardigde om zich aldus te openbaren. Het is een zondige vrees, die ons van God wegdrijft, maar een Godvruchtige vrees maakt, dat wij ons voor Hem neerbuigen. Voor het ogenblik werden zeer goede indrukken op hen teweeggebracht, maar spoedig verflauwden die indrukken, zoals het gewoonlijk gaat met die, welke teweeggebracht worden door wat zichtbaar is, maar de indrukken van het geloof zijn duurzaam.

HOOFDSTUK 10

1 En de zonen van Aaron, Nadab en Abihu, namen een ieder zijn wierookvat, en deden vuur daarin, en leiden reukwerk daarop, en brachten vreemd vuur voor het aangezicht des HEEREN, hetwelk hij hen niet geboden had.
2 Toen ging een vuur uit van het aangezicht des HEEREN, en verteerde hen; en zij stierven voor het aangezicht des HEEREN.
3 En Mozes zeide tot Aaron: Dat is het, wat de HEERE gesproken heeft, zeggende: In degenen, die tot Mij naderen, zal Ik geheiligd worden, en voor het aangezicht van al het volk zal Ik verheerlijkt worden. Doch Aaron zweeg stil.
4 En Mozes riep Misael en Elzafan, de zonen van Uzziel, den oom van Aaron, en zeide tot hen: Treedt toe, draagt uw broederen weg, van voor het heiligdom tot buiten het leger.
5 Toen traden zij toe, en droegen hen, in hun rokken, tot buiten het leger, gelijk als Mozes gesproken had.
6 En Mozes zeide tot Aaron, en tot Eleazar, en tot Ithamar, zijn zonen: Gij zult uw hoofden niet ontbloten, noch uw klederen verscheuren, opdat gij niet sterft, en grote toorn over de ganse vergadering kome; maar uw broederen, het ganse huis van Israel, zullen dezen brand, dien de HEERE aan gestoken heeft, bewenen.
7 Gij zult ook uit de deur van de tent der samenkomst niet uitgaan, opdat gij niet sterft; want de zalfolie des HEEREN is op u. En zij deden naar het woord van Mozes.
8 En de HEERE sprak tot Aaron, zeggende:
9 Wijn en sterken drank zult gij niet drinken, gij, noch uw zonen met u, als gij gaan zult in de tent der samenkomst, opdat gij niet sterft; het zij een eeuwige inzetting onder uw geslachten;
10 En om onderscheid te maken tussen het heilige en tussen het onheilige, en tussen het onreine en tussen het reine;
11 En om den kinderen Israels te leren al de inzettingen, die de HEERE door den dienst van Mozes tot hen gesproken heeft.
12 En Mozes sprak tot Aaron, en tot Eleazar, en tot Ithamar, zijn overgebleven zonen: Neemt het spijsoffer, dat van de vuurofferen des HEEREN overgebleven is, en eet hetzelve ongezuurd bij het altaar; want het is een heiligheid der heiligheden.
13 Daarom zult gij dat eten in de heilige plaats, dewijl het uw bescheiden deel en het bescheiden deel uwer zonen uit des HEEREN vuurofferen is; want alzo is mij geboden.
14 Ook de beweegborst en den hefschouder zult gij in een reine plaats eten, gij, en uw zonen, en uw dochteren met u; want tot uw bescheiden deel, en uwer zonen bescheiden deel, zijn zij uit de dankofferen der kinderen Israels gegeven.
15 Den hefschouder en de beweegborst zullen zij nevens de vuurofferen des vets toebrengen, om ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN te bewegen; hetwelk, voor u en uw zonen met u, tot een eeuwige inzetting zijn zal, gelijk als de HEERE geboden heeft.
16 En Mozes zocht zeer naarstiglijk den bok des zondoffers; en ziet, hij was verbrand. Dies was hij op Eleazar en op Ithamar, de overgebleven zonen van Aaron, zeer toornig, zeggende:
17 Waarom hebt gij dat zondoffer niet gegeten in de heilige plaats? Want het is een heiligheid der heiligheden, en Hij heeft u dat gegeven, opdat gij de ongerechtigheid der vergadering zoudt dragen, om over die verzoening te doen voor het aangezicht des HEEREN.
18 Ziet, deszelfs bloed is niet binnen in het heiligdom gedragen; gij moest dat ganselijk gegeten hebben in het heiligdom, gelijk als ik geboden heb.
19 Toen sprak Aaron tot Mozes: Zie, heden hebben zij hun zondoffer en hun brandoffer voor het aangezicht des HEEREN geofferd, en zulke dingen zijn mij wedervaren; en had ik heden het zondoffer gegeten, zou dat goed geweest zijn in de ogen des HEEREN?
20 Als Mozes dit hoorde, zo was het goed in zijn ogen.

Het verhaal, in dit hoofdstuk vervat, is een even treurige onderbreking voor de inzettingen van de Levietische wet, als die van het gouden kalf voor de oprichting van de tabernakel geweest is. Hier is:

I. De zonde en de dood van Nadab en Abihu de zonen van Aaron, vers 1,2

II. De kalmering van Aaron onder deze smartelijke beproeving vers 3.

III. Orders gegeven en opgevolgd omtrent de begrafenis en de rouw, vers 4-7.

IV. Een gebod aan de priesters om geen wijn te drinken, als zij ingingen om te dienen, vers 11.

V. Mozes' zorg om hen, niettegenstaande de ontroering door deze gebeurtenis teweeggebracht, te doen voortgaan met hun werk vers 12- 20.

Leviticus 10:1-2

Hier is:

I. De grote zonde, waaraan Nadab en Abihu zich schuldig hadden gemaakt, en een grote zonde moeten wij haar noemen, hoe klein zij ook in onze ogen moge wezen, want het is blijkbaar, door de straf, die er op volgde, dat zij zeer verbitterend was voor de God des hemels, wiens oordeel, daarvan zijn wij zeker, naar waarheid is. Maar wat was hun zonde? Al wat er hier van gezegd wordt is, dat zij *vreemd vuur brachten voor het aangezicht des Heeren, hetwelk Hij hun niet geboden had,* vers 1 en hetzelfde lezen wij in Numeri 3:4.

1. Het blijkt niet dat zij toen orders hadden om reukwerk te branden. Het is waar, hun wijding was de dag tevoren voltooid, en het behoorde tot hun werk als priesters om dienst te doen aan het reukaltaar, maar het schijnt dat geheel de dienst op deze plechtige dag van de inwijding door Aaron zelf verricht moest worden, want hij slachtte de offers, Hoofdstuk 9:8, 15, 18, en zijn zonen moesten hem slechts daarbij dienen, vers 9, 12, 18, daarom zijn alleen Mozes en Aaron *in de tabernakel gegaan* vers 23. Maar Nadab en Abihu waren zo trots op de eer, waartoe zij bevorderd waren, en zo eerzuchtig, om er terstond het hoogste en eerwaardigste werk van te verrichten, dat zij, hoewel de dienst op die dag buitengewoon was, en alles op de bijzondere, nauwkeurige aanwijzing van Mozes geschiedde, zonder orders te ontvangen of er hem zelfs verlof voor te vragen, hun wierookvaten namen en wilden ingaan in de tabernakel-aan de deur waarvan zij dachten nu lang genoeg gewacht te hebben-om er reukwerk te branden. En hun brengen van vreemd vuur is hetzelfde als het aansteken van vreemd reukwerk, hetgeen uitdrukkelijk verboden is, Exodus 30:9. Wij kunnen veronderstellen dat Mozes het reukwerk in bewaring had, dat voor dit doel bereid was. Exodus 39:38, en daar zij dit deden zonder zijn verlof, hadden zij ook het reukwerk niet, dat geofferd had moeten worden, maar gewoon reukwerk, zodat de rook van hun reukwerk van een vreemd vuur kwam. God had de priesters voorzeker bevolen reukwerk te branden, maar op dat ogenblik was het wat Hij niet geboden had en zo was hun misdaad gelijk aan die van Uzzia, de koning, 2 Kronieken 26:16. De priesters moesten reukofferen, alleen als zij door het lot waren aangewezen, Lukas 1:9, op die dag was dit niet het geval.

2. Zich vermeten hebbend om zonder orders hun eigen reukwerk te branden, was het geen wonder dat zij nog een andere grove fout begingen, en, inplaats van vuur te nemen van het altaar, dat kortelings van het aangezicht des Heeren was ontstoken en van nu voortaan gebruikt moest worden, beide voor offers en voor reukwerk, Openbaring 8:5, namen zij gewoon vuur, waarschijnlijk van dat, waarop het vlees van het dankoffer gekookt werd, en daar maakten zij gebruik van om reukwerk te branden. Daar het geen heilig vuur was, wordt het vreemd vuur genoemd, en hoewel niet uitdrukkelijk verboden, was het misdadig genoeg omdat God het niet had geboden. Want (gelijk bisschop Hall hier juist opmerkt) "Het is gevaarlijk om in de eredienst Gods af te wijken van Zijn eigen inzettingen, wij hebben met een God te doen, die wijs is om Zijn eigen aanbidding voor te schrijven, rechtvaardig om te eisen wat Hij voorgeschreven heeft, en machtig om te straffen wat Hij niet heeft voorgeschreven."

3. Reukwerk moest altijd slechts door een priester worden aangestoken, maar hier wilden zij beide ingaan om het te doen.

4. Zij deden het roekeloos, overijld. Zij grepen hun wierookvaten, zoals sommigen het woord lezen, op lichtzinnige, zorgeloze wijze, zonder ernst of eerbied. Toen al het volk *op hun*

aangezichten vielen voor *de heerlijkheid des Heeren*, dachten zij dat de waardigheid van hun ambt hen vrijstelde van zich dus te vernederen. De gemeenzaamheid, waarin zij toegelaten waren, bracht minachting bij hen teweeg van de majesteit Gods: en nu zij priesters waren, verbeeldden zij zich te mogen doen wat zij wilden.

5. Vanwege de wet, die bij deze gelegenheid gegeven werd, vers 8, is er reden om te vermoeden dat zij dronken waren toen zij dit deden. Zij hadden maaltijden gehouden van het dankoffer en het drankoffer, dat daarmee gepaard ging, en zo was hun hoofd licht, of tenminste was "hun hart vrolijk van de wijn, zodat zij dronken waren en de inzetting vergaten," Spreuken 31:5, en zich aan dit wangedrag schuldig maakten.

6. Ongetwijfeld was het gedaan in vermetelheid, met opgeheven hand, want zo het in onwetendheid gedaan was, dan zouden zij het voorrecht hebben gehad van de kortelings vastgestelde wet, zelfs voor de priesters, om een zondoffer te brengen, Hoofdstuk 4:2, 3. "Maar de ziel, die iets gedaan zal hebben met opgeheven hand, in minachting van Gods majesteit, gezag en gerechtigheid, die ziel zal uitgeroeid worden uit het midden van haar volk," Numeri 15:30.

II. De ontzettende straf van deze zonde, vers 2. *Er ging een vuur uit van het aangezicht des Heeren en verteerde hen.* Dat vuur, dat de offeraars verteerde, kwam langs dezelfde weg als dat, wat de offers verteerde, Hoofdstuk 9:24, waardoor aangetoond werd welke gerechtigheid geoefend zou zijn aan al het schuldige volk, indien de oneindige goedertierenheid geen rantsoen had gevonden en aangenomen. En indien door dat vuur het volk met zoveel ontzag en eerbied was bevangen, hoeveel te meer niet door dit!

Merk op:

1. Zij stierven. Zou het niet hebben kunnen volstaan zo zij slechts, evenals Uzzia, met melaatsheid waren geslagen, of, gelijk Zacharias, met stomheid, en die beide bij het reukaltaar? Neen, zij werden beide gedood. De bezolding van deze zonde was de dood.

2. Zij stierven plotseling, in het bedrijven van hun zonde, en hadden niet eens zoveel tijd dat zij konden uitroepen: "Heere, wees ons genadig!" Hoewel God lankmoedig is over ons, gaat Hij soms toch snel te werk in het straffen van de zondaars, het vonnis wordt spoedig voltrokken. Vermetele zondaars brengen een haastig verderf over zich, en rechtvaardig wordt hun zelfs een plaats van berouw ontzegd.

3. Zij stierven voor het aangezicht des Heeren, dat is: vóór de voorhang, die het verzoendeksel bedekte, want zelfs de genade zal niet dulden dat haar eer beledigd wordt. Van veroordeelde zondaars wordt gezegd, "dat zij gepijnigd worden voor het Lam," Openbaring 14:10, waarmee te kennen wordt gegeven, dat Hij voor hen niet tussenbeide treedt.

4. Zij stierven door vuur, daar zij door vuur hadden gezondigd. Zij minachtten het vuur dat van het aangezicht des Heeren kwam om de offers te verteren, en dachten dat ander vuur in elk opzicht even goed was, en nu heeft God hen rechtvaardig de kracht doen gevoelen van dat vuur, waarvoor zij geen eerbied hebben gehad. Aldus zullen zij, die niet gelouterd willen worden door het vuur van de Goddelijke genade, ongetwijfeld verteerd worden door het vuur van de Goddelijke toorn. Het vuur heeft hen niet tot as verbrand, zoals het de offers tot as had verbrand, het had zelfs hun kleren niet geschroeid, vers 5, maar als de bliksem heeft het hen in

een oogwenk doodgeslagen. Door deze verschillende uitwerkingen van hetzelfde vuur wilde God tonen, dat het geen gewoon vuur was, maar aangestoken was door "de adem des Heeren," Jesaja 30:33.

5. Twee maal wordt er in de Schrift nota van genomen, dat zij "kinderloos gestorven zijn" Numeri 3:4, en 1 Kronieken 24:2. Door hun verwatenheid hadden zij Gods naam gesmaad, en God heeft rechtvaardig hun naam uitgedelgd, en die eer in het stof gelegd, waarop zij zo trots zijn geweest.

Maar waarom heeft de Heere zo streng met hen gehandeld? Waren zij niet de zonen van Aaron, de heilige des Heeren, neven van Mozes, de grote gunstgenoot van de hemel? Was niet de heilige zalfolie op hen gesprengd, als mannen, die God zich had afgezonderd? Waren zij gedurende de zeven dagen van hun wijding niet naarstig geweest in de dienst, hadden zij de wacht des Heeren niet waargenomen? En mocht dit alles dan niet hun roekeloosheid verzoenen? Kon het hun niet tot verontschuldiging dienen, dat zij jonge mannen waren, nog onervaren in deze dienst, dat het hun eerste overtreding was, gepleegd in een vervoering van blijdschap over hun verheffing? En behalve dat: nooit konden mensen minder gemist worden. Er was nu zeer veel werk voor de priesters aangewezen en de priesterschap was beperkt tot Aaron en zijn zaad, hij had slechts vier zonen, indien nu twee van hen sterven, dan zullen er geen handen genoeg zijn om de dienst van de tabernakel te verrichten, indien zij kinderloos sterven, dan zal het huis Aarons zwak en gering worden, en de priesterschap in gevaar komen van teniet te gaan wegens gebrek aan erfgenamen. Maar geen van al deze overwegingen zal dienen, hetzij om de misdaad te verontschuldigen of de misdadigers vrij te doen uitgaan.

Want: a. De zonde was zeer verzwaard. Het was een openbare geringachting van Mozes en van de Goddelijke wet door Mozes gegeven. Tot nu toe is uitdrukkelijk gezegd, betreffende alles wat gedaan was, dat zij het deden gelijk de Heere Mozes geboden had, in tegenstelling waarvan hier gezegd wordt, dat zij deden wat de Heere hun niet geboden had, maar het deden naar hun eigen zin en bedenksel. God was nu bezig Zijn volk gehoorzaamheid te leren en, gelijk het dienstknechten betaamt, alles te doen naar regel en wet. Als nu priesters regel en wet overtreden en ongehoorzaam zijn, was dit een terging van God, die geenszins ongestraft kan blijven. Het ambt, dat zij bekleedden maakte hun zonde uiterst zondig, want dat Aarons zonen, zijn oudste zonen, die door God verkoren waren om Zijn eigen dienaren te zijn, zich aan zo grote verwatenheid schuldig maakten, was iets dat niet geduld kon worden. Er lag in hun zonde minachting opgesloten van Gods heerlijkheid, die zich kort tevoren geopenbaard had in vuur, alsof dat vuur nodeloos was, zij hadden tevoren zelf even goed vuur.

b. Hun straf was een daad van noodzakelijke gerechtigheid bij deze eerste invoering van de ceremoniële eredienst. Er komt in de wet meermalen een bedreiging voor dat deze of die overtreders uit het midden van hun volk uitgeroeid zouden worden, en hier heeft God een voorbeeld gegeven van de tenuitvoerbrenging van die bedreiging. De wetten op de offeranden waren pas uitgevaardigd, opdat niemand nu in verzoeking zou komen om er lichtvaardig of geringschattend van te denken, omdat zij tot in zozeer kleine bijzonderheden schenen af te dalen, zijn zij, die de eerste overtreders er van waren, zo streng gestraft, ter waarschuwing van anderen, en om te tonen hoe ijverig God is ten opzichte van Zijn eredienst. Aldus heeft Hij "de wet groot gemaakt en haar verheerlijkt," Jesaja 42:21, en heeft Hij zijn priesters doen weten dat de waarschuwing, welke zo dikwijls in de wetten hen betreffende voorkomt, dat zij zo moeten doen, opdat zij niet sterven, geen ijdele vrees aanjaging was, maar een ernstige waarschuwing voor hun gevaar, indien zij het werk des Heeren met onachtzaamheid

verrichtten. Ongetwijfeld heeft ook dit treffende voorbeeld van gerechtigheid reeds bij het begin gestrekt om later vele onregelmatigheden te voorkomen. Zo zijn ook Ananias en Saffira gestraft, toen zij zich hebben vermeten de Heilige Geest te liegen, het vuur dat zo kort tevoren was nedergedaald.

Eindelijk. Zoals het vervallen tot afgoderij van het volk, terstond nadat de zedelijke wet was gegeven, de zwakheid toont van de wet, en haar ongenoegzaamheid om de zonde weg te nemen, zo hebben de zonde en straf van deze priesters reeds bij de aanvang de onvolkomenheid van dat priesterschap in het licht gesteld, en zijn onmacht om tegen het vuur van Gods toorn te beschutten, behalve in zoverre het een type was van het priesterschap van Christus, in de uitoefening waarvan nooit enigerlei onregelmatigheid was of kon zijn.

Leviticus 10:3-7

Wij kunnen ons wel voorstellen dat, toen Nadab en Abihu aldus door de dood getroffen werden, allen, die hen omringden, met schrik en ontzetting waren vervuld, dat ieders gelaat zowel als het hunne, verbleekte en bestierf, ontsteltenis en verwarring zich van hen meester maakten. Maar, hoe het nu ook met de overigen gesteld was, Mozes bleef kalm, en wist wat hij zei en deed, daar hij niet, zoals David in een soortgelijk geval, misnoegd was, 2 Samuel 6:8. Maar hoewel het hem zeer gevoelig trof, en een smartelijke verstoring was van de grootste blijdschap, die hij ooit gesmaakt heeft, kon hij toch zijn ziel in zijn lijdzaamheid blijven bezitten, en droeg hij zorg om goede orde te houden en betamelijker eerbied in het heiligdom.

I. Hij poogt Aaron tot bedaring en kalmte te brengen, en hem onder deze treurige omstandigheden in een goede gemoedsstemming te houden, vers 3. Mozes was een broeder in de benauwdheid geboren, en heeft ons door zijn voorbeeld geleerd, om met gepaste raad en vertroosting de kleinmoedigen te vertroosten en de zwakken te ondersteunen.

Merk hier op:

1. Wat Mozes bij deze gelegenheid tot zijn arme broeder sprak. *Dit is het wat de Heere gesproken heeft.* De meest kalmerende overwegingen onder de beproevingen zijn die, welke ontleend zijn aan het woord Gods. Zo en zo *heeft de Heere gesproken,* en het betaamt ons niet het tegen te spreken. Bij alle leidingen van Gods voorzienigheid is het goed op de vervulling van de Schrift er in te letten, Gods woord en Gods werken met elkaar te vergelijken, en als wij dat doen, dan zullen wij er een bewonderenswaardige harmonie in vinden, en zien dat zij elkaar verklaren en ophelderen. Maar:

a. Waar heeft God dit gesproken? Die eigen woorden vinden wij niet, maar naar die strekking heeft Hij gezegd in Exodus 19:22, Daartoe zullen ook de priesters, die tot de Heere naderen, zich heiligen, dat de Heere niet tegen hen uitbreke. Ja, geheel de strekking en het oogmerk van Zijn wet gaven te kennen dat Hij, een heilig God zijnde en een oppermachtig Heer, altijd met heiligheid en eerbied aangebeden moet worden en in nauwkeurige overeenstemming met Zijn eigen bepaling, en het is op hun gevaar zo zij met onbedachtzaamheid te werk gaan. Zeer veel is hieromtrent gezegd, zoals in Exodus 29:43, 44, 34:14, Leviticus 8:35.

b. Wat was het dat God sprak? Het is dit, (moge de Heere door Zijn genade het tot ons aller hart spreken!) "In degenen, die tot mij naderen, wie zij ook zijn mogen, zal Ik geheiligd worden, en voor het aangezicht van al het volk zal Ik verheerlijkt worden."

Merk op:

Ten eerste. Telkenmale als wij God aanbidden, naderen wij tot Hem als geestelijke priesters. Deze gedachte behoort ons zeer eerbiedig en ernstig te maken in al onze handelingen van de Godsvrucht, dat wij daarin tot God naderen en ons voor Zijn aangezicht stellen.

Ten tweede. Het is ons aller zorg en belang om, als wij tot God naderen, Hem te heiligen, dat is: Hem de lof te geven van Zijn heiligheid, en elke oefening van de Godsvrucht te verrichten als degenen, die weten dat de God, met wie wij te doen hebben, een heilig God is, een God van vlekkeloze reinheid en alles overtreffende volmaaktheid, Jesaja 8:13.

Ten derde. Als wij God heiligen, dan verheerlijken wij Hem, want Zijn heiligheid is Zijn heerlijkheid, en als wij Hem heiligen in onze plechtige vergaderingen, dan verheerlijken wij Hem voor het aangezicht van al het volk, belijdende ons geloof in Zijn heerlijkheid en begerende dat ook anderen er mee aangedaan zullen worden.

Ten vierde. Indien God niet door ons geheiligd en verheerlijkt wordt dan zal Hij aan ons geheiligd en verheerlijkt worden. Hij zal wrake doen aan hen, die Zijn heilige naam onteren door zich oneerbiedig jegens Hem te betonen. Wordt Hem die hulde niet door ons bewezen, dan zal dit aan ons worden bezocht. Maar wat heeft dit met het onderhavige geval van doen? Wat was hierin om Aaron tot kalmte te brengen?

Twee dingen.

Ten eerste. Het moet hem tot zwijgen brengen, dat zijn zonen de dood verdiend hadden, want zij zijn aldus uitgeroeid uit het midden van hun volk, omdat zij God niet geheiligd en verheerlijkt hebben. Over de daden van noodzakelijke gerechtigheid moet, hoe hard zij de betrokken personen ook mogen treffen niet geklaagd worden, wij moeten ons er aan onderwerpen.

Ten tweede:

1. Het moet hem tevreden maken, dat de dood van zijn zonen strekte tot eer van God, en dat Zijn onpartijdige gerechtigheid er door alle eeuwen om aangebeden zal worden.

2. De goede uitwerking, die het op hem had: *Aaron zweeg stil,* dat is: hij onderwierp zich geduldig aan de heilige wil van God in deze treurige beschikking, hij was *stom en opende zijn mond niet,* want *de Heere had het gedaan.* Hij stond gereed om iets te zeggen, bij wijze van klacht, (zoals zij, die bitter bedroefd zijn gewoonlijk lucht geven aan hun smart) maar hij heeft zich wijselijk bedwongen, hij legde zijn hand op zijn mond, en zei niets, vrezende anders te zullen zondigen met zijn tong nu zijn hart heet was in zijn binnenste. Als God ons, of de onzen, kastijdt om onze zonde, dan is het onze plicht om stil te zijn onder de kastijding, niet met God te twisten, Zijn rechtvaardigheid niet in twijfel te trekken, of Hem dwaasheid toe te schrijven, maar te berusten in al wat God doet, de straf van de ongerechtigheid niet slechts dragende, maar aannemende, en te zeggen met Eli, in een geval, niet zeer ongelijk aan dit onderhavige geval: "Hij is de Heere, Hij doe wat goed is in zijn ogen," 1 Samuel 3:18. "Indien onze kinderen tegen God gezondigd hebben" (zoals Bildad het geval stelt, Job 8:4), "en Hij hen om hun overtreding weggeworpen heeft," zal het ons wel een diepe smart zijn te denken, dat de kinderen van onze liefde de kinderen zijn van Gods toorn, maar dan hebben wij toch met eerbied de gerechtigheid Gods te aanbidden, maar geen bedenkingen in te brengen tegen zijn wijze van handelen. De krachtigste argumenten om een Godvruchtig gemoed tot rust te brengen onder beproevingen, zijn die welke ontleend zijn aan Gods heerlijkheid, dit heeft ook Aaron tot stilzwijgen gebracht. Het is waar: door deze strenge strafoefening leed hij een zwaar en smartelijk verlies, maar Mozes heeft hem getoond dat God er door wint in heerlijkheid, en daarom heeft hij er geen woord tegen in te brengen, als God geheiligd wordt, is Aaron tevreden. Verre zij het van hem om zijn zonen meer te eren dan God, of te wensen dat Gods naam, of huis, of wet aan smaad of minachting zou worden blootgesteld, door de bewaring van de eer en de goede naam van zijn gezin. Neen, evenals in de zaak van het gouden kalf, heeft Levi "zijn broeders niet gekend en zijn zonen niet geacht," en daarom "zullen zij Jakob Uw rechten leren, en Israël Uw wet," Deuteronomium 33:9, 10. Leraren en hun gezin worden

soms bezocht door zware beproevingen, opdat zij voor de gelovigen voorbeelden zullen zijn van lijdzaamheid en onderworpenheid aan God, en anderen kunnen vertroosten met de vertroosting waarmee zij zelf vertroost zijn geworden.

II. Mozes geeft orders omtrent de dode lichamen. Het paste niet dat zij zouden blijven liggen waar zij gevallen zijn, maar hun eigen vader en hun broeders, de ontzette aanschouwers van dit treurige voorval, durfden zich niet aanbieden om hen op te heffen, zelfs niet eens om te zien, of er nog leven in hen was, zij moeten niet afgeleid worden van, noch ongeschikt gemaakt worden voor, het grote werk, dat hun te doen stond. "Laat de doden hun doden begraven," maar zij moeten voortgaan met hun dienst. "Laat de doden veeleer onbegraven blijven, indien er niemand anders is om het te doen, dan dat Gods werk ongedaan zou gelaten worden door hen, die Hij er toe geroepen heeft." Maar Mozes draagt zorg dat zij, hoewel gestorven door de hand van de gerechtigheid, in het bedrijven van zonde, toch op betamelijke wijze begraven worden, en zo geschiedde het, vers 4, 5.

1. Sommigen van hun naaste bloedverwanten, volle neven van hun vader, en die hier genoemd worden, worden gebruikt om deze dienst met tederheid en eerbied te verrichten. Zij waren slechts Levieten, en zouden niet in het heiligdom mogen komen, zelfs niet voor een gelegenheid als deze, indien zij er geen uitdrukkelijk bevel voor hadden ontvangen.

2. Zij droegen hen weg buiten het leger om begraven te worden, zó ver was het van hen, om hen in de plaats van de openbare eredienst, of in de voorhof er van, te begraven zoals het hedendaags gebruik is, hoewel zij daar gestorven waren, dat zij hen, noch iemand anders van hun doden binnen de grenzen van hun leger begroeven, gelijk ook later hun begraafplaatsen buiten hun steden lagen. De tabernakel was opgericht in het midden van het leger, zodat zij deze dode priesters niet naar hun graven konden dragen, zonder door een van de afdelingen van het leger te gaan, en ongetwijfeld was het volk er zeer diep door getroffen en aangedaan. De namen van Nadab en Abihu waren zeer groot en eerwaardig onder hen geworden, van niemand werd meer gesproken, niemands verschijning daarbuiten na de dagen van hun wijding meer verwacht, om de eerbewijzen en betuigingen van aanhankelijkheid van de menigte te ontvangen, waaraan het eigen is de opgaande zon te aanbidden, en na Mozes en Aaron, die oud waren en er wel spoedig niet meer zouden zijn werden Nadab en Abihu (die op de berg bij God waren geweest) Exodus 24:1 beschouwd als de grote gunstgenoten van de hemel en de hoop van hun volk. En hen nu plotseling, toen de tijding van de gebeurtenis nog nauwelijks hun oren had bereikt, dood te zien uitdragen, met de zichtbare tekenen van Gods wraak op hen als offers van de gerechtigheid Gods, nu konden zij wel niet anders dan uitroepen:" Wie zou kunnen bestaan voor het aangezicht van de Heere, deze heilige God?" 1 Samuel 6:20.

3. Zij droegen hen uit (en waarschijnlijk hebben zij hen ook begraven) in hun rokken, de kleren van hun priesterschap, waarmee zij zo kort tevoren bekleed werden, en waarop zij misschien wel al te trots waren. Aldus werd de onpartijdigheid van Gods gerechtigheid bekend gemaakt, zodat aan al het volk kond werd gedaan, dat zelfs priesterkleren de zondaar niet tegen Gods toorn kunnen beschermen. Als vanzelf moest toen ook wel de gedachte bij hen opkomen: "Indien zij niet vrij uitgaan als zij overtreden, kunnen wij dan verwachten ongestraft te blijven?" En daar de priesterkleren zo spoedig grafkleren werden, kon dit hun te kennen geven, dat de wet de dood werkt, en dat dit priesterschap in verloop van tijd opgeheven zou worden, en begraven in het graf van de Heere Jezus.

III. Hij geeft bevelen over de rouw:

1. Dat de priesters geen rouw mogen bedrijven. Aaron en zijn twee overgebleven zonen moeten, hoewel bedroefd van hart, geen uitwendige tekenen van smart tonen bij deze gelegenheid, ja zij mogen geen enkele stap buiten de deur van de tabernakel doen om de lijken te volgen, vers 7. Later was het de hogepriester verboden om, voor welke vriend het ook zij, al was het ook vader of moeder, rouwplechtigheden waar te nemen, Hoofdstuk 21:11 maar aan de mindere priesters wordt vergund om over hun naaste bloedverwanten rouw te bedrijven, Hoofdstuk 21:2, 3. Hier echter was het beide aan Aaron en aan zijn zonen verboden:

a. Omdat zij nu bezig waren aan een groot werk, waarvan volstrekt niet opgehouden mocht worden, Nehemia 6:3, en het was zeer tot eer van God, dat Zijn werk voorging boven de achting of de eerbied, die zij aan hun nabestaanden zouden betonen, dat alle werk of dienst achtergesteld werd bij hun bediening. Hierdoor moeten zij tonen meer waardering en liefde te hebben voor hun God en hun werk dan voor de beste vriend, die zij in de wereld hadden, zoals ook Christus gedaan heeft, Mattheus 12:47, 48. En ons wordt hiermede geleerd om, als wij God dienen in heilig werk, er zoveel mogelijk ons hart bij te hebben, ons door generlei wereldse gedachten, of zorgen, of hartstochten, te laten afleiden. Omdat

b. Hun broeders onmiddellijk door de hand Gods waren afgesneden wegens hun overtreding, en zo moeten zij niet over hen treuren, opdat zij niet de schijn zouden hebben de zonde goed te keuren, of de gerechtigheid Gods in het straffen er van af te keuren. Inplaats van hun eigen verlies te bewenen, moeten zij God heiligen in hun hart, Zijn vonnis goedkeuren en er de billijkheid van erkennen. De openbare belangen van Gods heerlijkheid behoren ons nader aan het hart te liggen dan onze bijzondere of persoonlijke genegenheden.

Merk op, hoe Mozes hen door ernstige bedreiging tot deze onderworpenheid brengt, als het ware de roede over hen opgeheven houdt om hun schreien te doen ophouden, vers 6. *Opdat* ook *gij niet sterft, en grote toorn over de ganse vergadering kome,* die in gevaar zou zijn om te moeten lijden om uw oneerbiedigheid, ongehoorzaamheid en onbedwongen hartstochtelijkheid, en wederom, vers 7, *opdat gij niet sterft.* Zie hier welk gebruik wij moeten maken van Gods oordelen over anderen, wij moeten er door aangespoord worden om dubbele wacht te houden over onszelf, opdat wij niet evenzo omkomen. De dood, inzonderheid de plotselinge dood, van anderen moet, inplaats van onze hartstochten in beweging te brengen, ons stemmen tot heiliger eerbied voor God, een omzichtig scheiden van alle zonde, en een ernstig verwachten van onze eigen dood. De reden, hiervoor gegeven is: *want de zalfolie des Heeren is op u,* de eer daarvan moet zorgvuldig bewaard worden, doordat gij de plicht van uw ambt goedsmoeds waarneemt. Zij, die door genade de zalving hebben ontvangen, behoren zich niet te ontroeren door de droefheid van de wereld, die de dood werkt. Het was voor Aaron en zijn zonen ongetwijfeld zeer hard en moeilijk om zich te bedwingen bij zo'n buitengewone gelegenheid, en zich van alle uiting van droefheid te moeten onthouden, maar verstand en genade hadden de overhand over de hartstocht, en zij droegen de beproeving met gehoorzaam geduld, zij deden naar het woord van Mozes, omdat zij wisten, dat het het woord van God was. Zalig zij, die aldus zelf onder Gods bestuur zijn, en daarom hun hartstochten kunnen beheersen.

2. Het volk moet rouw bedrijven. *Uw broeders, het ganse huis Israëls, zullen deze brand, die de Heere aangestoken heeft, bewenen.* De vergadering moet treuren, niet slechts om het verlies van hun priesters, maar inzonderheid om Gods misnoegen, dat er uit blijkt. Zij moeten de brand bewenen, die aangestoken was, opdat hij niet verder brande en vertere. Aaron en zijn zonen waren in gevaar om al te zeer ontroerd te zijn door deze beschikking van God, en

daarom wordt het hun verboden te treuren, het huis Israëls was in gevaar om er al te weinig door aangedaan te zijn, en daarom wordt hun bevolen de brand te bewenen. Aldus moet de natuur altijd beheerst worden door de genade, al naar het nodig is haar te dwingen tot wat goed is, of te bedwingen in wat verkeerd is.

Leviticus 10:8-11

Aaron had nauwkeurig acht gegeven op hetgeen de Heere door de dienst van Mozes tot hem gezegd had, en nu doet God hem de eer aan om onmiddellijk tot hem te spreken, vers 8 *de Heere sprak tot Aaron*, en dit te meer, omdat Aaron hetgeen nu tot hem gezegd werd, wellicht van Mozes niet goed zou hebben opgenomen, alsof hij hem verdacht van een vraat en wijnzuiper te zijn, zo geneigd zijn wij om waarschuwingen voor beschuldigingen te houden, en daarom zegt God zelf het tot hem: *Wijn en sterke drank zult gij niet drinken, gij noch uw zonen met u, als gij gaan zult in de tent van de samenkomst, opdat gij niet sterft,* vers 9. Waarschijnlijk hebben zij er de slechte uitwerking van gezien bij Nadab en Abihu, en daarom moeten zij er zich door gewaarschuwd achten. Let hier op:

1. Het verbod zelf: Wijn en sterke drank zult gij niet drinken. Op andere tijden was hun dit veroorloofd, (er werd niet geëist dat iedere priester een Nazireër zou zijn) maar gedurende de tijd van hun bediening was het hun verboden. Dit was een van de wetten van Ezechiels tempel, Ezechiel 44:21, en zo wordt ook van Evangeliedienaren geëist, "niet genegen te zijn tot de wijn," 1 Timotheus 3:3. Dronkenschap is slecht bij iedereen, maar zij is inzonderheid ergerlijk en verderflijk in leraren, die van alle mensen het helderste hoofd en het reinste hart moeten hebben.

2. De strafbedreiging, gevoegd bij dit verbod: Opdat gij niet sterft, opdat gij niet sterft, als gij dronken zijt, "en u die dag onvoorziens overkome," Lukas 21:34. Of, "Opdat gij niet doet hetgeen u blootstelt om door de hand Gods afgesneden te worden." Het doodsgevaar, waarin wij voortdurend verkeren, moet er ons toe brengen om nuchter te zijn, 1 Petrus 4:7. Het is te betreuren, dat dit gebruikt wordt om loszinnigheid te steunen, zoals geschiedt door hen, die zeggen: Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij.

3. De redenen, aangeduid voor dit verbod. Zij moeten nuchter zijn, want anders kunnen zij hun ambtsplichten niet naar behoren vervullen, zij zullen in gevaar zijn "van te dwalen van de wijn," Jesaja 28:7. Zij moeten er voor zorgen nuchter te blijven:

a. Om bij hun dienstwerk zelf te kunnen onderscheiden tussen hetgeen heilig en hetgeen onheilig is en dit nooit met elkaar verwarren, vers 10. Het betaamt de dienstknechten des Heeren verschil te maken tussen heilig en onheilig, zowel ten opzichte van personen als van zaken "het kostelijke van het snode uit te trekken," Jeremia 15:19.

b. Opdat zij in staat zullen zijn *het volk te leren,* vers 11, want dat behoorde tot het werk van de priesters, Deuteronomium 33:10, en zij die zich aan dronkenschap overgeven, zijn zeer ongeschikt om het volk Gods inzettingen te leren, omdat zij, die naar het vlees leven, geen bevindelijke kennis kunnen hebben van de dingen Gods, de dingen van de Geest, en ook omdat zulke leraren met de ene hand afbreken, wat zij met de andere hand hebben opgebouwd.

Leviticus 10:12-20

I. Mozes beveelt hier Aaron voort te gaan met zijn dienst, na deze onderbreking er van. Beproevingen moeten ons veeleer aansporen tot onze plicht, dan ons er van afleiden.

Merk op vers 12 :hij sprak tot Aaron en zijn *overgebleven zonen.* Dat er nota wordt genomen van hun overgebleven zijn, geeft te kennen:

1. Dat Aaron zich bij het verlies van zijn twee zonen zou troosten met de gedachte, dat God hem genadig de twee andere gespaard had, en dat hij reden had om dankbaar te zijn voor het overblijfsel, dat gelaten was, dat al zijn zonen niet waren gestorven, en dat hij als teken van zijn dankbaarheid aan God hiervoor, blijmoedig moet voortgaan met zijn werk.

2. Dat Gods bewaring van hen hen moet nopen om in de dienst te volharden, en er niet van af te laten. Hier waren vier priesters tezamen gewijd, twee werden weggenomen, en twee werden gelaten, daarom moeten de twee die gelaten zijn, er naar streven om de plaats te vervullen van hen, die weggenomen zijn, door dubbele zorg en naarstigheid in de dienst van het priesterschap.

3. Mozes herhaalt nu de bevelen, die hij hun vroeger had gegeven omtrent het eten van hun deel van de offers, vers 12, 14, 15. De priesters moeten leren, niet slechts *om onderscheid te maken tussen het heilige en het onheilige,* zoals hen geleerd was, vers 10, maar ook om te onderscheiden tussen hetgeen een heiligheid van de heiligheden was en hetgeen slechts heilig was, van de dingen, die zij moesten eten. Het deel van het spijsoffer, dat voor de priester bleef, was heiligheid van de heiligheden en moest dus in de voorhof van de tabernakel gegeten worden, en alleen door Aarons *zonen,* vers 12-13, maar de borst en de schouder van het dankoffer mochten in elke behoorlijke plaats buiten de voorhoven van de tabernakel gegeten worden, en ook door de dochters van hun gezin. De spijsoffers, die bij de brandoffers gevoegd zijn, waren enkel en alleen voor Gods eer en heerlijkheid bestemd, maar de dankoffers waren verordineerd tot bevordering van de blijdschap van de mensen en hun welzijn, daarom waren de eerste meer heilig en moesten dus meer in achting zijn. Deze onderscheiding moest door de priesters zeer zorgvuldig in acht worden genomen, en zij moesten wel toezien om er geen vergissing mee te begaan. Mozes geeft geen redenen op voor dit verschil, maar verwijst slechts naar zijn instructie, *want alzo is mij geboden,* vers 13. Dat was een voldoende reden, "hij heeft van de Heere ontvangen hetgeen hij hun overgegeven heeft," 1 Corinthiërs 11:23.

II. Hij doet onderzoek omtrent een afwijking van de inzetting, die bij deze gelegenheid scheen te hebben plaats gehad. Er was een bok, die als *zondoffer voor het volk geofferd moest worden,* Hoofdstuk 9:15. Nu luidde de wet op het zondoffer aldus: indien het bloed er van in het heilige gebracht was, zoals dat van het zondoffer voor de priester, dan moest het vlees buiten het leger verbrand worden, Hoofdstuk 6:30, maar anders moest het door de priester in het heilige worden gegeten, Hoofdstuk 6:26, 29. De betekenis hiervan wordt hier verklaard in vers 17, namelijk dat de priesters hierdoor *de ongerechtigheid van de vergadering droegen,* dat is: zij waren beelden van Hem, die zonde voor ons is gemaakt en op wie God "ons aller ongerechtigheid heeft doen aanlopen." Het bloed nu van deze bok was niet in het heilige gebracht, en toch schijnt de bok buiten het leger verbrand te zijn.

Let hier nu op:

1. De zachte bestraffing van Mozes aan Aaron en zijn zonen wegens de onregelmatigheid. Wederom wordt hier van Aarons zonen gezegd, dat zij die zijn, *welke overgebleven waren*, vers 16, en die zich dus moesten laten waarschuwen, en Mozes was *zeer toornig op hen*. Hoewel hij de zachtmoedigste mens op aarde was, schijnt het toch dat hij toornig kon zijn, en als hij dacht dat God niet gehoorzaamd maar onteerd was en de priesterschap in gevaar gebracht werd, dan wilde hij ook toornig zijn. Zie echter hoe zachtmoedig hij handelt met Aaron en zijn zonen, daar hij hun tegenwoordige beproeving in aanmerking nam. Hij zegt hun slechts dat zij het offer in het heilige hadden moeten eten, maar is bereid te horen wat zij tot hun verontschuldiging hadden in te brengen, daar hij er afkerig van was te spreken tot smart van hen, die door God verwond waren.

2. De aannemelijke verontschuldiging van Aaron voor deze vergissing. Mozes heeft de fout aan Eleazar en Ithamar geweten, vers 16, maar waarschijnlijk hebben zij naar Aarons orders gehandeld, en daarom heeft deze er zich om verontschuldigd. Hij zou hebben kunnen aanvoeren, dat dit een zondoffer was voor de vergadering, en zo dit zondoffer een stier was geweest, dan had hij geheel verbrand moeten worden, Hoofdstuk 4:21, waarom dus nu ook niet als het een zondoffer, een bok was? Maar het scheen toen anders bepaald te zijn, en daarom voert hij zijn smart tot zijn verontschuldiging aan, vers 19.

Merk op:

a. Hoe hij van beproeving spreekt, zulke dingen zijn mij wedervaren, zulke smartelijke dingen, dat zij wel moesten doordringen tot zijn hart, om het zeer treurig te maken. Hij was een hogepriester "uit de mensen genomen," en kon, toen hij de heilige kleren aandeed, niet alle natuurlijke genegenheid afleggen. Hij zweeg stil, vers 3 maar zijn smart was, evenals die van David verzwaard, Psalm 39:3. Er kan een diep gevoel van smart zijn zelfs waar een oprechte onderworpenheid betoond wordt aan de wil van God onder de beproeving. "Zulke dingen als mij nooit wedervaren zijn, en als ik thans weinig verwachtte te ervaren, ik ben diep terneergeslagen, nu ik mijn gezin te gronde zie gaan, ik moet wel treurig zijn, als God toornig is." Zo kan men veel zeggen om een beproeving te verzwaren, maar het is beter weinig te zeggen.

b. Hoe hij dit tot verontschuldiging aanvoert voor zijn afwijken van het voorschrift omtrent het zondoffer. Hij kon het niet gegeten hebben dan in zijn rouw, en met een bedroefd hart, en zou dit dan Gode welbehaaglijk zijn geweest? Hij voert niet aan dat zijn hart zo vervuld was van smart, dat hem alle eetlust ontbrak, maar dat hij vreesde dat zijn eten niet welbehaaglijk zou zijn geweest. Gode welbehaaglijk te zijn is de grote zaak, die wij moeten begeren en op het oog hebben in al onze Godsdienstige verrichtingen, inzonderheid in des Heeren Avondmaal, dat ons eten is van het zondoffer. De droefheid van de wereld staat ons welbehaaglijk verrichten van heilige plichten zeer in de weg, daar zij ons verontrust en ons onbekwaam maakt om in de vereiste gemoedsstemming feest te houden, 1 Samuel 1:7, 8, en het Gode mishaagt, die wil dat wij Hem blijmoedig zullen dienen, Deuteronomium 12:7. Treurbrood was onrein, Hosea 9:4, zie Maleachi 2:13.

3. Mozes neemt de verontschuldiging aan vers 20. *Het was goed in zijn ogen.* Wellicht dacht hij dat het hen rechtvaardigde in hetgeen zij gedaan hadden. God had er in voorzien, dat hetgeen niet gegeten kon worden, mocht worden verbrand. Als onze ongeschiktheid voor het betrachten van onze plicht natuurlijk en niet zondig is, dan zal daar grote toegevendheid aan betoond worden, en God wil barmhartigheid en geen offerande. Tenminste dacht hij, dat de

fout er zeer door werd verzacht: "de geest was wel gewillig maar het vlees was zwak." Door de dienst van Mozes toonde God dat Hij gedacht wat maaksel wij zijn. Aaron schijnt in oprechtheid er naar gestreefd te hebben Gode welbehaaglijk te zijn en zij, die dit doen met een oprecht hart, zullen bevinden dat Hij niet met de uiterste gestrengheid let op hetgeen zij verkeerd doen. En zo moeten ook wij niet streng zijn in onze bestraffing van iedere vergissing, ziende op onszelf, opdat ook wij niet verzocht worden.

HOOFDSTUK 11

1 En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende tot hen:
2 Spreekt tot de kinderen Israels, zeggende: Dit is het gedierte, dat gij eten zult uit alle beesten, die op de aarde zijn.
3 Al wat onder de beesten den klauw verdeelt, en de kloof der klauwen in tweeen klieft, en herkauwt, dat zult gij eten.
4 Deze nochtans zult gij niet eten, van degenen, die alleen herkauwen, of de klauwen alleen verdelen: den kemel, want hij herkauwt wel, maar verdeelt den klauw niet; die zal u onrein zijn;
5 En het konijntje, want het herkauwt wel, maar verdeelt den klauw niet; dat zal u onrein zijn;
6 En den haas, want hij herkauwt wel, maar verdeelt den klauw niet; die zal u onrein zijn.
7 Ook het zwijn, want dat verdeelt wel den klauw, en klieft de klove der klauwen in tweeen, maar herkauwt het gekauwde niet; dat zal u onrein zijn.
8 Van hun vlees zult gij niet eten, en hun dood aas niet aanroeren, zij zullen u onrein zijn.
9 Dit zult gij eten van al wat in de wateren is: al wat in de wateren, in de zeeen en in de rivieren, vinnen en schubben heeft, dat zult gij eten;
10 Maar al wat in de zeeen en in de rivieren, van alle gewemel der wateren, en van alle levende ziel, die in de wateren is, geen vinnen of schubben heeft, dat zal u een verfoeisel zijn.
11 Ja, een verfoeisel zullen zij u zijn; van hun vlees zult gij niet eten, en hun dood aas zult gij verfoeien.
12 Al wat in de wateren geen vinnen en schubben heeft, dat zal u een verfoeisel zijn.
13 En van het gevogelte zult gij deze verfoeien, zij zullen niet gegeten worden, zij zullen een verfoeisel zijn: de arend, en de havik, en de zeearend,
14 En de gier, en de kraai, naar haar aard;
15 Alle rave naar haar aard;
16 En de struis, en de nachtuil, en de koekoek, en de sperwer naar zijn aard;
17 En de steenuil, en het duikertje, en de schuifuit,
18 En de kauw, en de roerdomp, en de pelikaan,
19 En de ooievaar, de reiger naar zijn aard, en de hop, en de vledermuis.
20 Alle kruipend gevogelte, dat op vier voeten gaat, zal u een verfoeisel zijn.
21 Dit nochtans zult gij eten van al het kruipend gevogelte, dat op vier voeten gaat, hetwelk boven aan zijn voeten schenkelen heeft, om daarmede op de aarde te springen;
22 Van die zult gij deze eten: den sprinkhaan naar zijn aard, en den solham naar zijn aard, en den hargol naar zijn aard, en den hagab naar zijn aard.
23 En alle kruipend gevogelte, dat vier voeten heeft, zal u een verfoeisel zijn.
24 En aan deze zult gij verontreinigd worden; zo wie hun dood aas zal aangeroerd hebben, zal onrein zijn tot aan den avond.
25 Zo wie van hun dood aas gedragen zal hebben, zal zijn klederen wassen, en onrein zijn tot aan den avond.
26 Alle beest, dat den klauw verdeelt, doch de klove niet in tweeen klieft, en niet herkauwt, zal u onrein zijn; zo wie hetzelve aangeroerd zal hebben, zal onrein zijn.
27 En al wat op zijn poten gaat onder alle gedierte, op vier voeten gaande, die zullen u onrein zijn; al wie hun dood aas aangeroerd zal hebben, zal onrein zijn tot aan den avond.
28 Ook die hun dood aas zal gedragen hebben, zal zijn klederen wassen, en onrein zijn tot aan den avond; zij zullen u onrein zijn.
29 Verder zal u dit onder het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, onrein zijn: het wezeltje, en de muis, en de schildpad, naar haar aard;
30 En de zwijnegel, en de krokodil, en de hagedis, en de slak, en de mol;

31 Die zullen u onrein zijn onder alle kruipend gedierte; zo wie die zal aangeroerd hebben, als zij dood zijn, zal onrein zijn tot aan den avond.
32 Daartoe al hetgeen, waarop iets van dezelve vallen zal, als zij dood zijn, zal onrein zijn, hetzij van alle houten vat, of kleed, of vel, of zak, of alle vat, waarmede enig werk gedaan wordt; het zal in het water gestoken worden, en onrein zijn tot aan den avond; daarna zal het rein zijn.
33 En alle aarden vat, waarin iets van dezelve zal gevallen zijn, al wat daarin is, zal onrein zijn, en gij zult dat breken.
34 Van alle spijze, die men eet, waarop het water zal gekomen zijn, die zal onrein zijn; en alle drank, die men drinkt, zal in alle vat onrein zijn.
35 En waarop iets van hun dood aas zal vallen, zal onrein zijn; de oven en de aarden pan zal verbroken worden; zij zijn onrein, daarom zullen zij u onrein zijn.
36 Doch een fontein, of put van vergadering der wateren, zal rein zijn; maar wie hun dood aas zal aangeroerd hebben, zal onrein zijn.
37 En wanneer van hun dood aas zal gevallen zijn op enig zaaibaar zaad, dat gezaaid wordt, dat zal rein zijn.
38 Maar als water op het zaad gedaan zal worden, en van hun dood aas daarop zal gevallen zijn, dat zal u onrein zijn.
39 En wanneer van de dieren, die u tot spijze zijn, iets zal gestorven zijn, wie deszelfs dood aas zal aangeroerd hebben, zal onrein zijn tot aan den avond.
40 Ook die van hun dood aas gegeten zal hebben, zal zijn klederen wassen, en onrein zijn tot aan den avond; en die hun dood aas zal gedragen hebben, zal zijn klederen wassen, en onrein zijn tot aan den avond.
41 Voorts alle kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, zal een verfoeisel zijn; het zal niet gegeten worden.
42 Al wat op zijn buik gaat, en al wat gaat op zijn vier voeten, of al wat vele voeten heeft, onder alle kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, die zult gij niet eten, want zij zijn een verfoeisel.
43 Maakt uw zielen niet verfoeilijk aan enig kruipend gedierte, dat kruipt; en verontreinigt u niet daaraan, dat gij daaraan verontreinigd zoudt worden.
44 Want Ik ben de HEERE, uw God; daarom zult gij u heiligen, en heilig zijn, dewijl Ik heilig ben; en gij zult uw ziel niet verontreinigen aan enig kruipend gedierte, dat zich op de aarde roert.
45 Want Ik ben de HEERE, die u uit Egypteland doe optrekken, opdat Ik u tot een God zij, en opdat gij heilig zijt, dewijl Ik heilig ben.
46 Dit is de wet van de beesten, en van het gevogelte, en van alle levende ziel, die zich roert in de wateren, en van alle ziel, die kruipt op de aarde;
47 Om te onderscheiden tussen het onreine en tussen het reine, en tussen het gedierte, dat men eten, en tussen het gedierte, dat men niet eten zal.

De ceremoniële wet wordt door de apostel beschreven, in Hebreeën 9:9, 10, als bestaande niet alleen in gaven en slachtoffers, waarvan tot nu toe in dit boek gehandeld werd, maar ook in spijzen en dranken en verscheidene wassingen van onreinheid volgens de ceremoniële wet. De desbetreffende wetten beginnen in dit hoofdstuk, dat een verschil stelt tussen sommige soorten van vleesspijzen en andere, veroorlovende sommige te eten als zijnde rein, en verbiedende andere als zijnde onrein. Er is een soort van vlees van mensen. De natuur schrikt terug van de gedachte om dat te eten, en niemand doet dit dan zij, die op de laagste trap van barbaarsheid staan en schier verdierlijkt zijn, daarom was daar geen wet tegen nodig. Maar er is een andere soort van vlees van dieren, waaromtrent hier de wet voorschriften geeft, vers 1-8, en een andere van vogels, vers 13-19, en een andere van kruipende dieren, die onderscheiden zijn in twee soorten, kruipend gevogelte, vers 20-28, en kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, vers 29-43. En de wet besluit met de algemene regel van heiligheid, en de redenen hiervoor, vers 44-47.

Leviticus 11:1-8

Nu Aaron tot hogepriester was gewijd over het huis Gods, heeft God met hem evenals met Mozes gesproken, en hen beide aangesteld als Zijn gemachtigden, om Zijn wil aan het volk bekend te maken. Hij sprak beide tot Mozes en tot Aaron over deze zaak, want het was inzonderheid van de priesters geëist om onderscheid te maken tussen hetgeen rein was en hetgeen onrein was, en dit aan het volk te leren. Na de zondvloed heeft God een verbond aangegaan met Noach en zijn zonen, Hij veroorloofde hun vlees te eten, Genesis 9:3, maar tevoren was de mens voor zijn voedsel beperkt tot de voortbrengselen van de aarde. Maar de vrijheid, aan de zonen van Noach vergund is hier voor de zonen van Israël beperkt. Zij mochten vlees eten, maar niet alle soorten van vlees, sommige soorten moesten zij beschouwen als onrein, die waren hun verboden, andere als rein en die waren veroorloofd. De wet voor deze aangelegenheid is zeer nauwkeurig en zeer streng. Maar welke reden kan er gegeven worden voor deze wet? Waarom mag Gods volk niet even vrijelijk van alle schepselen gebruik maken als andere volken?

1. Het is voldoende als reden, dat God het zo wilde, daar Zijn wil ons tot wet moet zijn, behoeven wij niet naar andere reden te zoeken, want Zijn wil is Zijn wijsheid. Hij heeft het goed gedacht aldus de gehoorzaamheid van Zijn volk te beproeven en te oefenen, niet slechts in de plechtigheden van Zijn altaar, maar in de dagelijks voorkomende zaken aan hun eigen tafel opdat zij ook daar zouden gedenken dat zij onder Zijn gezag en toezicht zijn. Zo had God de gehoorzaamheid op de proef gesteld van de mens in zijn staat van de onschuld, door hem te verbieden van een zekere boom te eten.

2. De meeste van de spijzen, die als onrein verboden waren, zijn van zodanige aard, dat zij werkelijk ongezond zijn, en niet geschikt om te worden gegeten, en diegene er van, die wij gezond genoeg achten, en daarom ook eten, zoals het konijn, de haas en het zwijn, zouden in die landen en voor hun lichaamsgestel wellicht schadelijk zijn. En in die wet heeft God slechts met hen gehandeld zoals een liefhebbende vader met zijn kinderen handelt, die hij weerhoudt om te eten waarvan hij weet dat het schadelijk voor hen is, dat hen ziek zal maken. De Heere is voor het lichaam, en het is niet slechts dwaasheid, maar zonde tegen God, om terwille van onze smaak, of van onze lust, onze gezondheid te benadelen.

3. God wilde Zijn volk hiermee leren om zich te onderscheiden van andere volken, niet slechts in hun Godsverering, maar ook in het gewone dagelijkse leven. Aldus wilde Hij hun tonen dat zij niet onder de andere volken geteld of gerekend moeten worden. Het schijnt, dat ook tevoren enig verschil bestond tussen de Hebreeën en andere natiën ten opzichte van hun voedsel, en bij overlevering door hen in acht werd genomen, want de Egyptenaren mochten met hen niet eten, Genesis 43:32. En zelfs vóór de zondvloed was er verschil gemaakt voor de dieren in reine en onreine, Genesis 7:2, welk verschil evenals van vele andere punten van Godsdienst, onder de heidenen geheel verloren ging. Maar deze wet heeft dit verschil stellig gemaakt, en het werd de Joden geboden het in acht te nemen, opdat zij aldus door een dieet, dat hun voorgeschreven was, weerhouden zouden worden van gemeenzame omgang met hun afgodische naburen, en een beeld zouden zijn van Gods geestelijk Israël, die, niet in deze kleine bijzonderheden maar in de geest huns gemoeds en in geheel hun leven zich door soberheid onderscheiden en door ongelijkvormigheid aan de wereld. De geleerden merken ook nog op, dat de meeste dieren, die door deze wet onrein en tot een verfoeisel werden verklaard, in hoge achting stonden bij de heidenen, niet zozeer als voedsel, als wel omdat ze er gebruik van maakten voor waarzeggerij en om aan hun goden te offeren, en daarom worden deze genoemd

als onrein en een verfoeisel, die zij toch niet in verzoeking zouden zijn om ze te eten, opdat hun in Godsdienstige zin een gruwel zou zijn hetgeen waarvoor de heidenen een bijgelovige verering hebben. Bij de latere heidenen was het zwijn aan Venus, de uil aan Minerva, de arend aan Jupiter, de hond aan Hecate gewijd, enz, en die allen worden hier onrein verklaard.

Wat nu de dieren betreft: er wordt een algemene regel gegeven dat de dieren, welke de klauwen verdelen en herkauwen, rein zijn, en deze alleen. Zij worden in het bijzonder genoemd in de herhaling van deze wet, Deuteronomium 14:4, 5, waaruit blijkt dat hun genoeg verscheidenheid was toegestaan, en zij niet behoefden te klagen over de beperking, die hun was opgelegd. Die dieren, welke niet beide herkauwen en de klauw verdelen, waren onrein, naar welke regel het vlees van zwijnen, hazen en konijnen hun verboden was, hoewel het gewoonlijk onder ons gebruikt wordt.

Daarom behoren wij inzonderheid bij het eten van het vlees van een dezer dieren, dank te zeggen voor de vrijheid, die ons toegestaan is door het Evangelie ten opzichte van deze zaken daar het Evangelie ons leert, dat alle schepsel Gods goed is, en dat wij niets gemeen of onrein moeten noemen. In de regel, welke gegeven is om ze te onderscheiden, merken sommigen een betekenis op, of dat er, naar zij denken, tenminste op gezinspeeld wordt. Overdenking en andere handelingen van de Godsvrucht kunnen aangeduid zijn door het herkauwen, ons geestelijk voedsel aldus verterende, rechtvaardigheid en barmhartigheid tegenover de mensen kunnen aangeduid zijn door het verdelen van de klauw. Nu zal een van deze eigenschappen, zonder de andere, ons Gode niet kunnen aanbevelen, beide moeten samengaan, goede neigingen in het hart en goede werken in het leven, zo een van die beide ontbreekt, dan zijn wij niet rein. Van alle schepselen, die hier als onrein verboden zijn, is er geen meer gevreesd en verafschuwd door de vrome Joden dan zwijnevlees. Antiochus heeft er velen ter dood gebracht, omdat zij het niet wilden eten. Waarschijnlijk waren zij het meest in gevaar van verzoeking om dit te nuttigen, en daarom hebben zij er zichzelf en hun kinderen een diepe afkeer van doen opvatten, zij gaven er zelfs niet de eigen naam aan, maar noemden het een vreemd ding. De heidenen schenen het op bijgelovige wijze te gebruiken, Jesaja 65:4 zij eten zwijnevlees, en daarom verbiedt God alle gebruik er van aan Zijn volk, opdat zij van hun naburen niet zouden leren om er dit slechte gebruik van te maken. Sommigen opperen het denkbeeld, dat het verbod van deze dieren als onrein bedoeld was als een waarschuwing aan het volk tegen de slechte hoedanigheden van deze schepselen. Wij moeten niet vuil wezen of ons, als zwijnen, in het slijk rondwentelen, niet schuw en laf zijn zoals hazen, noch in de aarde wroeten als konijnen, laat niet de mens, die in ere is, zich gelijk maken aan deze beesten, die vergaan. De wet verbood niet slechts om er van te eten, maar zelfs om ze aan te raken, want wie zich voor zonde wil bewaren, moet zeer zorgvuldig de verzoeking er toe mijden, en alles wat er naar heenziet, of er toe leidt.

Leviticus 11:9-19

1. Hier is een algemene regel betreffende de vissen, die rein zijn. Allen die vinnen en schubben hebben mochten zij eten, en alleen die soorten van waterdieren, welke geen vinnen of schubben hebben, waren hun verboden, vers 9, 10. De ouden achtten vis als de keurigste spijze (zo ver was het van hen om haar op vastendagen toe te staan of het eten van vis als een blijk van doding van het vlees te beschouwen) daarom heeft God in dit opzicht niet veel dwang op Zijn volk gelegd, want Hij is een Meester, die Zijn dienstknechten niet slechts het nodige toestaat, maar ook hetgeen tot veraangenaming van het leven kan strekken. Van de verboden vis wordt gezegd: *het zal u een verfoeisel zijn*, vers 10-12, dat is: "Gij zult ze onrein achten, er niet slechts niet van eten, maar er u op een afstand van houden." Al wat onrein is, moet ons een verfoeisel zijn: raakt niet aan hetgeen onrein is. Doch merk op: het moest alleen de Joden een verfoeisel zijn, de naburige volken waren niet onder deze verplichting, en ook voor de Christenen moet het geen verfoeisel zijn. De Joden waren geëerd met bijzondere voorrechten, opdat zij zich daarop niet zouden verhovaardigen: "Transeunt cum onere, waren hun ook beperkingen opgelegd." Zo is ook Gods geestelijk Israël boven anderen verwaardigd met het Evangelieverbond van aanneming, en moet daarom door de Evangeliegeboden van zelfverloochening en het dragen van het kruis meer dan anderen beproefd en verootmoedigd worden.

2. Betreffende het gevogelte is geen algemene regel gesteld, maar worden die vogels, waarvan zij zich als onrein moesten onthouden, allen genoemd, waarin ligt opgesloten, dat al de anderen, die niet genoemd zijn, hun toegestaan zijn te eten. De critici hebben heel veel werk om de ware betekenis te vinden van de Hebreeuwse woorden die gebruikt zijn, waarvan voor sommige de betekenis nog onzeker is, daar sommige soorten van vogels aan sommige landen bijzonder eigen zijn. Indien de wet nu nog van kracht was, dan zou het onze plicht en zorg moeten wezen, om met zekerheid te weten te komen welke er door verboden zijn, en als wij het wisten, en beter bekend waren met de aard van de vogels, welke hier genoemd worden, dan zouden wij misschien de kennis bewonderen van Adam, die bleek in de namen, die hij hun gaf, en die de uitdrukking zijn van hun aard, Genesis 2:20. Maar nu de wet opgeheven is, en die kennis grotendeels verloren, is het ons genoeg op te merken, dat van de vogels, die hier verboden zijn:

a. Sommigen roofvogels zijn, zoals de arend, de gier, enz., en God wilde dat Zijn volk een afschuw zou hebben van alles wat barbaars en wreed is, en niet van bloed en roof zou leven. Duiven, die dikwijl ten prooi vallen aan andere vogels, waren geschikt tot voedsel voor de mens en tot offeranden aan God, maar haviken en valken, die op roof uitgaan en de duif tot prooi kiezen, moeten beschouwd worden als een verfoeisel voor God en mensen, want de toestand van hen, die vervolgd worden om der gerechtigheid wil, schijnt voor het oog van het geloof in elk opzicht beter dan die van hun vervolgers.

b. Andere er van zijn eenzame vogels, die zich in duistere en woeste plaatsen ophouden, zoals de uil en de roerdomp, Psalm 102:7, en de schuifuil en de raaf, Jesaja 34:11, want Gods Israël moet geen treurig, kniezend volk zijn, niet altijd de eenzaamheid opzoeken.

c. Anderen er van voeden zich met wat onrein is, zoals de ooievaar die op slangen aast, nog andere op wormen, en wij moeten niet slechts zelf aflaten van alles wat onrein is, maar ook van gemeenschap met hen die er zich in verlustigen. Nog anderen ervan werden door de Egyptenaren en andere heidenen gebruikt voor waarzeggerij. Sommige vogels werden voor

geluksvogels gehouden, anderen als onheilspellend beschouwd, en hun waarzeggers hadden veel op met de vlucht van deze vogels, en daarom moeten die alle een verfoeisel zijn voor Gods volk, die de weg van de heidenen niet moeten leren.

Leviticus 11:20-42

1. Hier is de wet over vliegende insecten, zoals vliegen, wespen, bijen, enz. Deze mochten zij niet eten, vers 20, en zij zijn inderdaad ook niet geschikt om gegeten te worden, maar er waren verscheidene soorten van sprinkhanen, welke in die landen goed tot spijs waren, en ook veel als zodanig gebruikt werden, Johannes de Doper leefde er van in de woestijn, en hier worden zij hun ook tot spijze veroorloofd, vers 21, 22.

2. Wat betreft de dieren, die op aarde kruipen, die alle waren hun verboden, vers 29,30, en wederom in vers 40, 42, want het was de vloek over de slang, dat zij op haar buik gaan zou, en daarom was er tussen haar en de mens vijandschap gesteld, Genesis 3:15, welke door deze wet in stand werd gehouden. Stof is de spijs van kruipende dieren, en daarom zijn zij niet geschikt tot spijs voor de mens.

3. Betreffende het dood aas van al deze onreine dieren.

a. Ieder die ze aanraakte moest onrein zijn tot aan de avond, vers 21- 28. Deze wet wordt dikwijls herhaald, teneinde hun vrees in te boezemen voor alles wat verboden was, hoewel geen bijzondere reden voor het verbod gegeven wordt, dan alleen de wil van de wetgever. Niet dat zij beschouwd moesten worden als verontreinigende het geweten, of dat het zonde was tegen God om ze aan te raken-tenzij dit gedaan werd in minachting van de wet. In sommige gevallen moest iemand ze noodzakelijkerwijs wel aanraken, om ze te verwijderen maar het was een ceremoniële onreinheid die zij er door opdeden, en die hen voor het ogenblik verbood in de tabernakel te komen, of iets van het heilige te eten, of zelfs om gemeenzaam met hun naburen te spreken of om te gaan. Maar die onreinheid duurde slechts tot aan de avond, om te kennen te geven dat alle ceremoniële verontreiniging aan de avond van de wereld door de dood van Christus tot een einde zou komen. En wij moeten leren door dagelijks aan de avond onze bekering te vernieuwen en ons berouw over de zonde van de dag, ons te reinigen van de besmetting die wij er van opgedaan hebben, zodat wij niet in onze onreinheid neerliggen. Zelfs onreine dieren mochten zij aanraken, als zij nog leefden, zonder er ceremoniële verontreiniging door op te doen, zoals paarden en honden, omdat het hun vergund was ze voor werk te gebruiken, maar zij mochten ze niet aanraken als zij dood waren, omdat zij hun vlees niet mochten eten, en wat niet mag gegeten worden, mag niet worden aangeraakt, Genesis 3:3.

b. Zelfs de vaten en andere voorwerpen, waarop zij vielen, werden er onrein door tot aan de avond, vers 32, en als het een aarden vat was, moest het gebroken worden, vers 33. Dit leerde hun zelfs in hun gewone, dagelijkse bezigheden alles te vermijden wat verontreinigend was. Niet slechts de vaten van het heiligdom, maar al de potten in Jeruzalem en Juda, moesten de Heere van de heirscharen heilig zijn, Zacheria 14:20, 21. De wetten voor deze gevallen waren zeer netelig en het nakomen er van moet wel zeer moeilijk geweest zijn, als elk voorwerp, waarop een dode muis, of rat valt, onrein moet wezen. Indien het een oven was, of een inrichting voor potten en pannen, dan moesten zij alle afgebroken worden, vers 35. De uitzonderingen zijn ook zeer nauwkeurig en moeilijk, vers 36, enz. Dit alles was bedoeld om hen te oefenen en op te leiden tot voortdurende zorg en stiptheid in hun gehoorzaamheid, en ons die door Christus bevrijd zijn van al die lastige voorschriften, te leren, niet minder omzichtig te zijn in de gewichtiger zaken van de wet. Wij behoren even naarstig en oplettend te zijn om onze kostelijke ziel te bewaren voor de besmetting van de zonde, en even vaardig om haar er van te reinigen, indien zij er door besmet is, als zij waren, om hun lichaam en hun huisraad te bewaren voor, en te reinigen van de verontreiniging naar de ceremoniële wet.

Leviticus 11:43-47

1. Hier is de verklaring van deze wet, of een sleutel om ons de betekenis er van te ontsluiten. Zij was niet slechts bedoeld als spijslijst, of als het voorschrift van een geneesheer voor het te houden dieet, maar God wilde er hen door leren zich te heiligen en heilig te zijn, vers 44. Dat is:

a. Zij moeten hierdoor leren verschil te maken tussen goed en kwaad, en te achten dat alles wat zij deden niet gelijk kon zijn, zoals het toch volstrekt niet alles gelijk was wat zij aten.

b. Om gestadig de Goddelijke wet te onderhouden, en er zich in al hun daden en handelingen door te laten besturen. Zelfs in die handelingen, die heel gewoon zijn, en verricht moeten worden zoals het voor God waardig is, 3 Johannes : 6. Zelfs eten en drinken moet naar regel geschieden en "ter ere Gods," 1 Corinthiërs 10:31.

c. Zich te onderscheiden van hun naburen, als een volk, dat voor God afgezonderd is, en verplicht is niet als andere volken te wandelen, en dit alles in heiligheid. Zo waren dan deze eerste beginselen van de wereld hun voogden en verzorgers, Galaten 4:2, 3, om hen tot datgene te brengen, dat de herleving is van onze eerste staat in Adam en het onderpand van onze beste staat met Christus, dat is tot heiligheid, zonder welke niemand de Heere zien zal. Het is ook inderdaad het grote doel van al de inzettingen, dat wij er door geheiligd worden en leren zullen heilig te zijn. Zelfs die wet aangaande hun spijs, die hun zo laag scheen neer te buigen strekte zich toch naar zo grote hoogte, want het was de landswet onder het Oude Testament zowel als onder het Nieuwe Testament dat zonder heiligheid niemand de Heere zal zien. Daarom luidt de vermaning en waarschuwing in vers 43 :*Maakt uw zielen niet verfoeilijk.* Door gemeenschap te hebben met de zonde die verfoeilijk is, maken wij onszelf verfoeilijk. Die mens is voorwaar ongelukkig, die in Gods oog verfoeilijk is, en niemand is dit dan zij, die zichzelf aldus verfoeilijk maken. De Joodse schrijvers zelf opperen de mening, dat de bedoeling van de wet was hun alle gemeenschap te verbieden met heidenen, door huwelijk, of anderszins, Deuteronomium 7:2, 3, en zo is de zedelijke strekking er van ook verplichtend voor ons, ons verbiedende gemeenschap te hebben met de onvruchtbare werken van de duisternis, en zonder die wezenlijke heiligheid van hart en leven is hij, "die spijsoffer offert, als die zwijnenbloed offert," Jesaja 66:3. En indien het zo’n terging van de Heere was, als een mens zelf zwijnenvlees at, hoeveel te meer dan niet om zwijnenbloed te offeren op Gods altaar, zie Spreuken 15:8.

2. De redenen voor deze wet, en die zijn alle ontleend aan de wetgever zelf, die wij in al onze daden van gehoorzaamheid op het oog moeten hebben.

a. "Ik ben de Heere uw God," vers 44. "Daarom zijt gij in zuivere gehoorzaamheid verplicht aldus te handelen." Gods souverein gezag over ons, en eigendomsrecht op ons, verplichten ons te doen al wat Hij ons gebiedt, al druist dit nog zozeer in tegen onze neigingen.

b. *Ik ben heilig* vers 44, en wederom vers 45. Indien God heilig is dan moeten wij het ook zijn, anders kunnen wij niet verwachten Hem welbehaaglijk te wezen, Zijn heiligheid is Zijn heerlijkheid, Exodus 15:11, en daarom is zij "voor Zijn huis sierlijk tot lange dagen," Psalm 93:5. Dit grote gebod, aldus versterkt, wordt, hoewel het hier voorkomt temidden van afgeschafte wetten, aangehaald en tot Evangeliegebod bestempeld in 1 Petrus 1:16, waar te

kennen wordt gegeven dat al deze beperkingen, opgelegd door de ceremoniële wet, bestemd waren ons te leren dat wij niet gelijkvormig moeten zijn aan de begeerlijkheden, waarvan wij tevoren niet wisten, vers 14.

c. *Ik ben de Heere, die u uit Egypteland doe optrekken,* vers 45. Dit was een reden, waarom zij zich blijmoedig aan deze verschillende wetten moesten onderwerpen, die kort tevoren zozeer verwaardigd waren met verschillende gunsten. Hij, die voor hen meer gedaan had dan voor alle andere volken, kon met recht nu ook van hen meer verwachten.

3. Het slot van deze wet, vers 46, 47. *Dit is de wet van de beesten en van het gevogelte,* enz. Deze wet was voor hen een eeuwige inzetting, dat is: zolang als die bedeling duurde, maar onder het Evangelie vinden wij haar uitdrukkelijk herroepen door een stem van de hemel, die tot Petrus kwam, Handelingen 10:15, zoals zij tevoren reeds op krachtige wijze met de andere inzettingen "dingen, welke alle verderven door het gebruik, raak niet, en smaak niet, en roer niet aan," Colossenzen 2:21, 22, ter zijde was gezet door de dood van Christus. En nu zijn wij er zeker van, dat "de spijze ons Gode niet aangenaam maakt," 1 Corinthiërs 8:8. en dat "geen ding onrein is in zichzelf," Romeinen 14:14, en dat "hetgeen de mond ingaat de mens niet verontreinigt," Mattheus 15:11, "maar hetgeen de mond uitgaat, hetgeen uit zijn hart voortkomt."

Laat ons daarom:

a. God danken dat wij niet onder dit juk zijn, maar dat ons alle schepsel Gods als goed is veroorloofd, en dat niets geweigerd moet worden.

b. Staan in de vrijheid, waarmee Christus ons heeft vrijgemaakt, en ons wachten voor de leringen, die ons gebieden ons van spijzen te onthouden, en aldus Mozes zouden willen doen herleven, 1 Timotheus 4:3, 4.

c. Streng en nauwgezet matig zijn in het gebruik van de goede schepselen, die God ons toegestaan heeft. Heeft Gods wet ons vrijheid gegeven, laten wij dan ons zelf in toom houden, en nooit spijs gebruiken zonder vrees, opdat onze tafel ons niet tot een valstrik wordt. "Zet u het mes op de keel, als gij een gulzig mens zijt," en "begeer zijn lekkernijen niet want het is bedrieglijke spijs," Spreuken 23:2, 3. De natuur is met weinig tevreden, de genade met nog minder, maar de begeerlijkheid met niets.

HOOFDSTUK 12

1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Wanneer een vrouw zaad gegeven, en een knechtje gebaard zal hebben, zo zal zij zeven dagen onrein zijn; volgens de dagen der afzondering harer krankheid zal zij onrein zijn.
3 En op den achtsten dag zal het vlees zijner voorhuid besneden worden.
4 Daarna zal zij drie en dertig dagen blijven in het bloed harer reiniging; niets heiligs zal zij aanroeren, en tot het heiligdom zal zij niet komen, totdat de dagen harer reiniging vervuld zijn.
5 Maar indien zij een meisje gebaard zal hebben, zo zal zij twee weken onrein zijn, volgens haar afzondering; daarna zal zij zes en zestig dagen blijven in het bloed harer reiniging.
6 En als de dagen harer reiniging voor den zoon, of voor de dochter, vervuld zullen zijn, zo zal zij een eenjarig lam ten brandoffer, en een jonge duif, of tortelduif, ten zondoffer brengen, voor de deur van de tent der samenkomst, tot den priester.
7 Die zal dat offeren voor het aangezicht des HEEREN, en zal voor haar verzoening doen, zo zal zij rein zijn van den vloed haars bloeds. Dit is de wet dergene, die een knechtje of meisje gebaard heeft.
8 Maar indien haar hand niet genoeg voor een lam vindt, zo zal zij twee tortelduiven, of twee jonge duiven nemen, een ten brandoffer, en een ten zondoffer; en de priester zal voor haar verzoening doen; zo zal zij rein zijn.

Na de wet over de reine en onreine spijzen, komt de wet over de reine en onreine personen, en in dit hoofdstuk de eerste over de ceremoniële wet van vrouwen als zij kinderen gebaard hebben, vers 1-3, over haar reiniging van die onreinheid, vers 6- 8.

Leviticus 12:1-5

De wet verklaart hier vrouwen in het kraambed ceremonieel onrein. De Joden zeggen: "De wet strekte zich zelfs uit tot vrouwen, die een miskraam gehad hebben, indien het geslacht van het kind herkend kon worden."

1. Onmiddellijk na de geboorte van het kind was er een tijd van strenge afzondering, die voor een zoon zeven dagen, en voor een dochter veertien dagen duurde, vers 2,5. Gedurende die dagen moest zij afgezonderd blijven van haar man en haar vrienden, en de personen, die haar noodzakelijkerwijs verzorgden, waren ceremonieel onrein, wat een reden was waarom de zonen niet voor de achtste dag besneden werden, omdat zij deelden in de onreinheid van de moeder gedurende de dagen van haar afzondering.

2. Er was nog langere tijd bepaald voor haar reiniging, nog drie en dertig dagen, dus tezamen veertig dagen, indien het een zoon was, en dubbel zoveel indien het een dochter was, vers 4, 5. Gedurende die tijd moest zij slechts afgezonderd blijven van het heiligdom en was haar verboden van het pascha te eten of van een dankoffer, of, zo zij de vrouw was van een priester, om iets te eten van hetgeen "heiligheid des Heeren" was. Waarom die tijd voor een dochter dubbel was van de tijd voor een zoon, daarvan kan ik geen andere reden aanduiden dan de wil van de wetgever, in Christus Jezus is er geen verschil tussen man en vrouw, Galaten 3:28. Maar deze ceremoniële onreinheid van vrouwen in het kinderbed duidde de besmetting aan van de zonde, waarin wij allen ontvangen en geboren zijn, Psalm 51:7. Want als de wortel onrein is, dan is ook de tak onrein. Wie zal een reine geven uit de onreine? Indien de zonde niet gekomen was, dan zou al hetgeen voortkwam uit die grote zegen: Zijt vruchtbaar en vermenigvuldigt, met niets dan reinheid en eer gepaard zijn gegaan, maar nu de menselijke natuur ontaard is, is de voortplanting van die natuur aldus onder het merk van ongenoegen gekomen vanwege de zonde en het bederf, die ermee voortgeplant worden, en als herinnering aan de vloek over de vrouw die de eerste was in de overtreding: Dat zij met smart (waarbij hier ook nog schande gevoegd is) kinderen zal baren. En de uitsluiting van de vrouw gedurende zoveel dagen van het heiligdom en van het delen in heilige zaken betekende dat ons oorspronkelijk bederf, de zonde, die wij met ons in de wereld hebben gebracht, ons voor altijd van het genot van God en Zijn gunst zou hebben buitengesloten, indien Hij niet genadig in onze reiniging had voorzien.

Leviticus 12:6-8

Als de tijd gekomen was wanneer een vrouw, die een kind gebaard had, wederom in het heiligdom mocht komen, dan mocht zij er niet ledig komen, maar moest haar offerande brengen, vers 6.

1. Tot brandoffer een lam, indien zij hiertoe instaat was, maar zo zij arm was, een duif, moest zij offeren in dankbaarheid aan God voor de haar betoonde genade, waardoor zij veilig door de smarten van het baren en alle gevaren van het kinderbed is heengekomen, alsmede in de begeerte en hoop van Gods verdere gunst en genade over haar en haar kind. Als een kind geboren wordt, dan is er blijdschap en hoop, en daarom was het passend dit offer te brengen, dat van algemene aard was, want voor hetgeen, waarin wij ons verblijden, moeten wij dankzegging brengen, en voor hetgeen wij hopen moeten wij bidden. Daarbij moet zij ook:

2. Een zondoffer brengen, dat voor rijken en armen hetzelfde moet wezen, een tortelduif of een jonge duif, want welk verschil er ook mocht bestaan tussen rijken en armen ten aanzien van de dankoffers, de zondoffers, de offers ter verzoening, zijn voor beide gelijk. Dit zondoffer was bestemd, hetzij:

a. Om haar reiniging van deze ceremoniële reiniging te voltooien, die, hoewel in zichzelf niet zondig toch een beeld was van de zedelijke onreinheid, of:

b. Om verzoening te doen over wat werkelijke zonde was, hetzij een onmatige begeerte naar de zegen van kinderen, of wel ontevredenheid en ongeduld onder de smarten van het baren. Het is alleen door Christus, het grote zondoffer, dat het bederf van onze natuur weggenomen wordt, en daaraan hebben wij het te danken, dat wij niet voor altijd buitengesloten zijn van het heiligdom en van het eten van het heilige.

Volgens deze wet bevinden wij dat de moeder van onze gezegende Heiland, hoewel Hij niet, evenals anderen, in zonde ontvangen was, toch de dagen van haar reiniging vervuld heeft, en toen haar Zoon, daar Hij een eerstgeborene was, de Heere heeft voorgesteld, en daarbij haar offer bracht, "een paar tortelduiven," Lukas 2:22-24. Zó arm waren Jozef en Maria dat zij niet in staat waren een lam als brandoffer te brengen, en zó vroeg is Christus onder de wet gesteld, ten einde hen te verlossen, die onder de wet waren. De zedelijkheid van deze wet verplicht de vrouwen, die door God met kinderen gezegend zijn, met dankbaarheid Gods goedheid jegens haar te erkennen, erkennende die goedheid en die zegen onwaardig te zijn, en (hetgeen de beste reiniging is van de vrouwen, die zalig worden, kinderen barende) 1 Timotheus 2:15, te blijven in het geloof en liefde, en heiligmaking met matigheid, want dit zal de Heere meer behagen dan de tortelduiven of de jonge duiven.

HOOFDSTUK 13

1 Verder sprak de HEERE tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
2 Een mens, als in het vel zijns vleses een gezwel, of gezweer, of witte blaar zal zijn, welke in het vel zijns vleses tot een plaag der melaatsheid zou worden, hij zal dan tot den priester Aaron, of tot een uit zijn zonen, de priesteren, gebracht worden.
3 En de priester zal de plaag in het vel des vleses bezien; zo het haar in die plaag in wit veranderd is, en het aanzien der plaag dieper is dan het vel zijns vleses, het is de plaag der melaatsheid; als de priester hem bezien zal hebben, dan zal hij hem onrein verklaren.
4 Maar zo de blaar in het vel zijn vleses wit is, en haar aanzien niet dieper is dan het vel, en het haar niet in wit veranderd is, zo zal de priester hem, die de plaag heeft, zeven dagen opsluiten.
5 Daarna zal de priester op den zevenden dag hem bezien; indien, ziet, de plaag, naar dat hij zien kan, is staande gebleven, en de plaag in het vel niet uitgespreid is, zo zal de priester hem zeven andere dagen opsluiten.
6 En de priester zal hem andermaal op den zevenden dag bezien; indien, ziet, de plaag ingetrokken, en de plaag in het vel niet uitgespreid is, zo zal de priester hem rein verklaren; het was een verzwering; en hij zal zijn klederen wassen, zo is hij rein.
7 Maar zo de verzwering in het vel ganselijk uitgespreid is, nadat hij aan den priester tot zijn reiniging zal vertoond zijn, zo zal hij andermaal aan den priester vertoond worden.
8 Indien de priester merken zal, dat, ziet, de verzwering in het vel uitgespreid is, zo zal de priester hem onrein verklaren; het is melaatsheid.
9 Wanneer de plaag der melaatsheid in een mens zal zijn, zo zal hij tot den priester gebracht worden.
10 Indien de priester merken zal, dat, ziet, een wit gezwel in het vel is, hetwelk het haar in wit veranderd heeft, en gezondheid van levend vlees in dat gezwel is;
11 Dat is een verouderde melaatsheid in het vel zijns vleses; daarom zal hem de priester onrein verklaren; hij zal hem niet doen opsluiten, want hij is onrein.
12 En zo de melaatsheid in het vel ganselijk uitbot, en de melaatsheid het gehele vel desgenen, die de plaag heeft, van zijn hoofd tot zijn voeten, bedekt heeft, naar al het gezicht van de ogen des priesters;
13 En de priester merken zal, dat, ziet, de melaatsheid zijn gehele vlees bedekt heeft, zo zal hij hem, die de plaag heeft, rein verklaren; zij is geheel in wit veranderd; hij is rein.
14 Maar ten welken dage levend vlees daarin gezien zal worden, zal hij onrein zijn.
15 Als dan de priester dat levende vlees gezien zal hebben, zal hij hem onrein verklaren; dat levende vlees is onrein; het is melaatsheid.
16 Of als dat levende vlees verkeert, en in wit veranderd zal worden, zo zal hij tot den priester komen.
17 Als de priester hem bezien zal hebben, dat, ziet, de plaag in wit veranderd is, zo zal de priester hem, die de plaag heeft, rein verklaren; hij is rein.
18 Het vlees ook, als in deszelfs vel een zweer zal geweest zijn, zo het genezen is;
19 En in de plaats van die zweer een wit gezwel, of een witte roodachtige blaar worden zal, zo zal het aan den priester vertoond worden.
20 Indien de priester merken zal, dat, ziet, haar aanzien lager is dan het vel, en derzelver haar in wit veranderd is, zo zal de priester hem onrein verklaren; het is de plaag der melaatsheid, zij is door de zweer uitgebot.
21 Wanneer nu de priester die bezien zal hebben, dat, ziet, geen wit haar daaraan is, en die niet lager dan het vel, maar ingetrokken is, zo zal de priester hem zeven dagen opsluiten.
22 Zo zij daarna gans in het vel uitgespreid zal zijn, zo zal de priester hem onrein verklaren; het is de plaag.

23 Maar indien de blaar in haar plaats zal staande blijven, niet uitgespreid zijnde, het is de roof van die zweer, zo zal de priester hem rein verklaren;
24 Of wanneer in het vel des vleses een vurige brand zal geweest zijn, en het gezonde van dien brand een witte roodachtige of witte blaar is;
25 En de priester die gezien zal hebben, dat, ziet, het haar op de blaar in wit veranderd is, en haar aanzien dieper is dan het vel; het is melaatsheid, door den brand is zij uitgebot; daarom zal hem de priester onrein verklaren; het is de plaag der melaatsheid.
26 Maar indien de priester die merken zal, dat, ziet, op de blaar geen wit haar is, en zij niet lager dan het vel, maar ingetrokken is, zo zal de priester hem zeven dagen opsluiten.
27 Daarna zal de priester hem op den zevenden dag bezien; indien zij gans uitgespreid is in het vel, zo zal de priester hem onrein verklaren; het is de plaag der melaatsheid.
28 Maar indien de blaar in haar plaats staande zal blijven, noch in het vel uitgespreid, maar ingetrokken zal zijn, het is een gezwel van den brand; daarom zal de priester hem rein verklaren, want het is de roof van den brand.
29 Verder, als in een man of vrouw een plaag zal zijn in het hoofd, of in den baard;
30 En de priester de plaag zal bezien hebben, dat, ziet, haar aanzien dieper is dan het vel, en geelachtig dun haar daarop is, zo zal de priester hem onrein verklaren; het is schurftheid, het is melaatsheid van het hoofd of van den baard.
31 Maar als de priester de plaag der schurftheid zal bezien hebben, dat, ziet, haar aanzien niet dieper is dan het vel, en geen zwart haar daarop is, zo zal de priester hem, die de plaag der schurftheid heeft, zeven dagen doen opsluiten.
32 Daarna zal de priester die plaag op den zevenden dag bezien; indien, ziet, de schurftheid niet uitgespreid, en daarop geen geelachtig haar is, noch het aanzien der schurftheid dieper dan het vel is;
33 Zo zal hij zich scheren laten; maar de schurftheid zal hij niet scheren; en de priester zal hem, die de schurftheid heeft, andermaal zeven dagen doen opsluiten.
34 Daarna zal de priester die schurftheid op den zevenden dag bezien; indien, ziet, de schurftheid in het vel niet uitgespreid is, en haar aanzien niet dieper is dan het vel, zo zal de priester hem rein verklaren; en hij zal zijn klederen wassen, en rein zijn.
35 Maar indien de schurftheid in het vel gans uitgespreid is, na zijn reiniging;
36 En de priester hem zal bezien hebben, dat, ziet, de schurftheid in het vel uitgespreid is, de priester zal naar het geelachtig haar niet zoeken; hij is onrein.
37 Maar indien die schurftheid, naar dat hij zien kan, is staande gebleven, en zwart haar daarop gewassen is, die schurftheid is genezen, hij is rein; daarom zal de priester hem rein verklaren.
38 Verder als een man, of vrouw, aan het vel van hun vlees blaren zullen hebben, witte blaren;
39 En de priester zal gemerkt hebben, dat, ziet, ingetrokken witte blaren in het vel van hun vlees zijn; het is een witte puist in het vel uitgebot, hij is rein.
40 En als een man zijn hoofdhaar zal uitgevallen zijn, hij is kaal, hij is rein.
41 En zo van de zijde zijns aangezichts het haar van zijn hoofd zal uitgevallen zijn, hij is bles, hij is rein.
42 Maar zo in de kaalheid, of in de blesse, een witte roodachtige plaag is, dat is melaatsheid, uitbottende in zijn kaalheid, of in zijn blesse.
43 Als de priester hem zal bezien hebben, dat, ziet, het gezwel van die plaag in zijn kaalheid, of blesse, wit roodachtig is, gelijk het aanzien der melaatsheid van het vel des vleses;
44 Die man is melaats, hij is onrein; de priester zal hem ganselijk onrein verklaren, zijn plaag is op zijn hoofd.
45 Voorts zullen de klederen des melaatsen, in wien die plaag is, gescheurd zijn, en zijn hoofd zal ontbloot zijn, en hij zal de bovenste lip bewimpelen; daartoe zal hij roepen: Onrein, onrein!

46 Al de dagen, in welke deze plaag aan hem zal zijn, zal hij onrein zijn; onrein is hij, hij zal alleen wonen; buiten het leger zal zijn woning wezen.
47 Verder als aan een kleed de plaag der melaatsheid zal zijn, aan een wollen kleed, of aan een linnen kleed,
48 Of aan den scheerdraad, of aan den inslag van linnen, of van wol, of aan vel, of aan enig vellenwerk;
49 En die plaag aan het kleed, of aan het vel, of aan den scheerdraad, of aan den inslag, of aan enig vellentuig, groenachtig of roodachtig is; het is de plaag der melaatsheid; daarom zal zij den priester vertoond worden.
50 En de priester zal de plaag bezien; en hij zal hetgeen de plaag heeft, zeven dagen doen opsluiten.
51 Daarna zal hij op den zevenden dag de plaag bezien; zo de plaag uitgespreid is aan het kleed, of aan den scheerdraad, of aan den inslag, of aan het vel, tot wat werk dat vel zou mogen gemaakt zijn, die plaag is een knagende melaatsheid, het is onrein.
52 Daarom zal hij dat kleed, of die werpte, of dien inslag van wol, of van linnen, of alle vellentuig, waarin die plaag zal zijn, verbranden; want het is een knagende melaatsheid; het zal met vuur verbrand worden.
53 Doch indien de priester zal zien, dat, ziet, de plaag aan het kleed, of aan den scheerdraad, of aan den inslag, of aan enig vellentuig niet uitgespreid is;
54 Zo zal de priester gebieden, dat men hetgeen, waaraan die plaag is, wasse, en hij zal dat andermaal zeven dagen doen opsluiten.
55 Als de priester, nadat het gewassen is, de plaag zal bezien hebben, dat, ziet, de plaag haar gedaante niet veranderd heeft, en de plaag niet uitgespreid is, het is onrein, gij zult het met vuur verbranden; het is een ingraving aan zijn achterste of aan zijn voorste zijde.
56 Indien nu de priester merken zal, dat, ziet, die plaag, nadat zij zal gewassen zijn, ingetrokken is; dan zal hij ze van het kleed, of van het vel, of van den scheerdraad, of van den inslag afscheuren.
57 Maar zo zij nog aan het kleed, of aan den scheerdraad, of aan den inslag, of aan enig vellentuig, gezien wordt, het is uitbottende melaatsheid; gij zult hetgeen, waaraan de plaag is, met vuur verbranden.
58 Maar het kleed, of de werpte, of de inslag, of alle vellentuig, dat gij gewassen zult hebben, als de plaag daarvan geweken zal zijn, dat zal andermaal gewassen worden, en het zal rein zijn.
59 Dit is de wet van de plaag der melaatsheid, van een wollen of linnen kleed, of een werpte, of een inslag, of alle vellentuig, om dat rein te verklaren, of onrein te verklaren.

De nu volgende onreinheid naar de ceremoniële wet is die van de melaatsheid, waaromtrent de wet zeer uitvoerig en nauwkeurig is, de ontdekking er van in dit hoofdstuk, en de reiniging van de melaatse in het volgende. In de hele Levietische wet is er nauwelijks iets, dat zoveel plaats inneemt als dit.

I. Er worden hier regels gegeven, waarnaar de priester moest oordelen of iemand al of niet door melaatsheid was aangetast, naar de verschijnselen die hij waarnam.

1. Naar het een zwelling, een zweer of witte blaar is, vers 1-17.

2. Als het een zweer is vers 18-23.

3. Als er ontsteking is, vers 24-28.

4. Als het in het hoofd of in de baard is, vers 29 37.

5. Als het een witte blaar is, vers 38, 39.

6. Als het een kaal hoofd is, vers 40-44.

II. Aanwijzingen hoe met de melaatse gehandeld moet worden, vers 45, 46.

III. Over melaatsheid in kledingstukken, vers 47-59.

Leviticus 13:1-17

Over de plaag van de melaatsheid kunnen wij in het algemeen opmerken:

1. Dat het veeleer een onreinheid was dan een ziekte, zij werd tenminste door de wet zo beschouwd, en daarom worden er geen artsen, maar priesters voor gebruikt. Van Christus wordt gezegd, dat Hij de melaatsen reinigde, niet dat Hij hen genas. Wij lezen van niemand, die aan melaatsheid stierf, zij heeft hen, die er door aangetast waren, veeleer levend begraven, door hen ongeschikt te maken voor de omgang met anderen, behalve van hen, die er ook zelf onder leden. Maar er bestaat een overlevering, volgens welke de Farao, die Mozes zocht te doden, de eerste was, die ooit door melaatsheid was aangetast, en dat hij er aan stierf. Zij wordt gezegd zich het eerst in Egypte vertoond te hebben, vanwaar zij zich naar Syrië verspreidde. Zij was wèl bekend aan Mozes, toen hij zijn hand in zijn boezem stak en er haar melaats uittrok.

2. Dat het een plaag was, onmiddellijk door de Gods hand gezonden, en geen natuurlijke oorzaken had, zoals andere krankheden, en dus naar de wet van God behandeld moest worden. De melaatsheid van Mirjam, van Gehazi en van koning Uzzia waren alle de straf voor een bijzondere zonde, en indien dit over het algemeen zo was, dan was het niet te verwonderen, dat men zich zoveel moeite gaf om haar van een gewone kwaal te onderscheiden, opdat niemand beschouwd zou worden als onder dit buitengewone teken van Gods misnoegen te zijn, dan zij met wie dit werkelijk zo was.

3. Dat het een plaag was, die nu niet meer bekend is in de wereld, wat thans algemeen melaatsheid genoemd wordt, is van een heel andere aard. Deze scheen als een bijzondere geselroede bestemd te zijn geweest voor de zondaren uit die tijden en plaatsen. De Joden behielden de afgodische gewoonten, die zij in Egypte hadden geleerd, en daarom heeft God rechtvaardig deze en sommige andere van de Egyptische krankheden hen doen volgen. Toch lezen wij ook van Naäman, de Syriër, die melaats was, 2 Koningen 5:1.

4. Dat er andere ongesteldheden van het lichaam zijn, die zeer veel op melaatsheid lijken, maar het niet zijn, waardoor een mens pijnlijk en afzichtelijk wordt voor anderen, maar toch naar de wet niet onrein is. Met recht wordt ons lichaam een vernederd lichaam genoemd, daar het de zaden in zich draagt van zo veel krankheden, waardoor het leven van zovelen verbitterd wordt.

5. Dat het beoordelen er van aan de priesters werd overgelaten. Melaatsen werden beschouwd als gebrandmerkt door de gerechtigheid Gods, en daarom werd het overgelaten aan Zijn dienstknechten, de priesters, die verondersteld werden Zijn kenmerk het best te kennen, om te verklaren wie melaats was, en wie het niet was. En de Joden zeggen: "leder priester, al zou hij ook wegens het een of andere lichaamsgebrek onbevoegd zijn, om in het heiligdom te komen, zou een oordeel kunnen uitspreken over melaatsheid, mits het gebrek niet in zijn oog zij." "En hij zou", (zeggen zij) geen gewoon persoon kunnen nemen om hem bij het onderzoek behulpzaam te zijn, doch alleen de priester moest het oordeel uitspreken."

6. Dat het een beeld was van de zedelijke besmetting van de zonde, waardoor lichaam en ziel verontreinigd worden, en die de melaatsheid is van de ziel, het geweten verontreinigende, en waarvan Christus alleen ons kan reinigen. Want hierin overtreft de kracht van Zijn genade oneindig die van het wettische priesterschap, daar de priester de melaatse slechts kon overtuigen, (want door de wet is de kennis van de zonde) maar Christus kan de melaatse

genezen, Hij kan de zonde wegnemen," Heere, indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen" hetgeen meer was dan de priesters konden doen, Mattheus 8:2. Sommigen denken dat de melaatsheid niet zozeer zonde in het algemeen betekende alswel een toestand van zonde, waardoor de mensen gescheiden worden van God, een ergerlijke zonde, om welke de mensen buitengesloten moeten worden van de gemeenschap van de gelovigen. Het is een zeer gewichtig, maar zeer moeilijk werk om over onze geestelijke toestand te oordelen, allen hebben wij reden om onszelf te verdenken daar wij ons bewust zijn van zweren en vlekken, maar rein of onrein, dat is nu de vraag. Een mens kan een verzwering hebben, en toch rein zijn vers 6, de besten hebben hun zwakheden, maar gelijk er zekere tekenen waren, waaraan geweten kon worden dat het melaatsheid was, zo zijn er ook karakters, die in een geheel bittere gal en samenknoping van de ongerechtigheid zijn, en het is het werk van de leraren om het oordeel van de melaatsheid uit te spreken en diegenen behulpzaam te zijn in het onderzoek naar hun geestelijke staat, die zichzelf wantrouwen en hen naar bevind van zaken rein of onrein te verklaren, de zonden te houden of te vergeven. Vandaar dat gezegd is dat de sleutelen van het koninkrijk der hemelen hun gegeven zijn, omdat zij het kostelijke van het snode moeten onderscheiden, en oordelen wie, als rein, geschikt is, om van de heilige dingen te eten, en wie, als onrein er van buitengesloten moeten worden.

A. Verscheidene regels worden hier gegeven, waarnaar de priester zijn oordeel moet uitspreken.

a. Indien de zweer slechts ter diepte van de huid is, dan kon men hopen, dat het geen melaatsheid was, vers 4. Maar zo zij dieper was dan de huid, dan moest de aangetaste onrein worden verklaard, vers 3. De zwakheden, die nog bestaanbaar zijn met genade, dringen niet diep door tot de ziel, met het gemoed dient het kind Gods dan nog de wet Gods "en naar de inwendige mens heeft hij er vermaak in," Romeinen 7:22, 26. Maar indien de zaak eigenlijk erger is dan zij er uitziet, en het inwendige aangetast is, dan is er gevaar bij.

b. Indien de plaag is *staande gebleven, niet uitgespreid is*, dan is het geen melaatsheid, vers 5, 6. Maar zo de verzwering in het vel geheel uitgespreid is, en dit na verschillende bezichtigingen blijft doen, dan is het een slecht geval, vers 7, 8. Als de mensen niet slechter worden, maar zich weerhouden en niet voortgaan op de weg van de zonde, en hun bederf tenonder houden, dan kan men hopen dat zij beter zullen worden, maar als de zonde veld wint en zij iedere dag slechter worden, dan gaan zij bergafwaarts.

c. Indien er wild vlees in het levende gezwel is, dan behoeft de priester niet te wachten met zijn oordeel, het is voorzeker melaatsheid, vers 10, 11. En er is ook geen stelliger aanduiding van de slechtheid van iemands geestelijke staat, dan het zwellen van het hart in eigenwaan, behouwen in het vlees, het weerstaan van de bestraffing van het woord en het twisten van de Geest.

d. Indien de uitslag-waarin die dan ook bestond-*het gehele vel van het hoofd tot de voeten bedekt heeft*, dan was het geen melaatsheid, vers 12, 13, want het was een blijk dat de levensdelen gezond en sterk waren en de natuur zichzelf helpt alles uitwerpende wat lastig en schadelijk is. Ingeval van pokziekte is er hoop als de pokken goed uitkomen, en als de mensen openhartig hun zonden belijden en ze niet verbergen dan is er geen gevaar in vergelijking met het gevaar van hen, die hun zonden bedekken. Sommigen leiden hier uit af, dat er meer hoop is voor openlijke zondaars dan voor schijnheiligen. De tollenaren en hoeren zijn voor de schriftgeleerden en Farizeën het koninkrijk van de hemelen binnengegaan. In een zeker opzicht

is het plotselinge uitbreken van hartstochten, hoewel erg genoeg, niet zo gevaarlijk als verborgen boosaardigheid. Anderen trekken er de lering uit dat, zo wij onszelf oordelen wij niet geoordeeld zullen worden als wij zien en erkennen dat er geen gezondheid in ons is, niets geheel is in ons vlees, vanwege de zonde dan zullen wij genade vinden in de ogen des Heeren.

B. De priester moet zich tijd geven om zijn oordeel te vormen, en het niet haastig of roekeloos doen. Als de zaak er verdacht uitziet dan moet hij de patiënt zeven dagen opsluiten, en daarna nog zeven dagen, opdat zijn oordeel naar waarheid zij. Dit leert aan allen, aan leraren zowel als aan gemeenteleden, niet haastig te zijn in hun oordeel en bestraffing, niets of niemand te oordelen voor de tijd. Zo de zonden van sommige mensen voorgaan aan hun veroordeling, van sommige anderen volgen zij na, en zo is het ook met de goede werken van de mensen, zo laat dan niets haastig gedaan worden, 1 Timotheus 5:22, 24, 25.

C. Indien de verdachte persoon rein bevonden wordt, dan moet hij toch *zijn kleren wassen*, vers 6, omdat hij onder verdenking is geweest, en datgene in hem was, wat grond gaf aan de verdenking. Wij hebben het nodig van onze vlekken gewassen te worden in het bloed van Christus, al zijn het ook geen vlekken van melaatsheid, want wie kan zeggen: ik ben rein van zonde, al zijn er ook zodanigen, die door genade rein zijn van grote overtredingen.

Leviticus 13:18-37

Hier wordt aan de priester instructie gegeven omtrent het oordeel, dat hij heeft uit te spreken, als er melaatsheid blijkt, hetzij:

1. In een oude zweer, of gezwel, dat genezen was, vers 18 en verv. Als oude zweren, die genezen schenen te zijn, weer uitbreken, dan is het te vrezen dat er melaatsheid in is, in hetzelfde gevaar verkeren zij, die, na ontkomen te zijn aan de besmetting van de wereld, er weer ingewikkeld, en er door overwonnen worden. Of:

2. In een vurige brand, of toevallige ontsteking. De brand van twist en tweedracht blijkt dikwijls de aanleiding tot het ontstaan en het uitbreken van dat bederf, dat voor het aangezicht van de mensen getuigt, dat zij onrein zijn.

3. In hoofdzeer. En hierin hing het oordeel gewoonlijk van een zeer kleine zaak af. Indien het haar in de zere plaats zwart was, dan was dat een teken van gezondheid, zo het geel was was het een aanduiding van melaatsheid vers 30-37. De andere regels voor deze gevallen zijn gelijk aan die welke tevoren genoemd zijn.

Bij het lezen van al die verschillende soorten van kwalen en krankheden zal het ons goed zijn:

a. De rampspoedige toestand te betreuren van het menselijk leven, dat aan zoveel ellende is blootgesteld. Door welk een massa van kwalen zijn wij van alle kanten omgeven, en alle zijn zij door de zonde in de wereld gekomen.

b. Gode onze dank toe te brengen, indien Hij ons nooit met enige van die krankheden heeft bezocht. Als ons lichaamsgestel krachtig en gezond is, dan zijn wij gehouden en verplicht God te verheerlijken met ons lichaam.

Leviticus 13:38-46

Wij hebben hier:

1. Het beding dat geen sproetig vel of een kaal hoofd voor melaatsheid moet aangezien worden, vers 38-41. Ieder lichaamsgebrek moet niet terstond voor een verontreiniging naar de ceremoniële wet verklaard worden. Elisa werd uitgejouwd om zijn kaal hoofd, 2 Koningen 2:23, maar die hem er om bespotten waren de kinderen van Bethel, die de oordelen van hun God niet kenden.

2. Een bijzonder brandmerk op melaatsheid, die in een kaal hoofd uitbotte, vers 44. *De priester zal hem geheel onrein verklaren, zijn plaag is op zijn hoofd.* Als de melaatsheid van de zonde het hoofd heeft aangetast, als het oordeel verdorven is, als slechte beginselen, die slechte praktijken ondersteunen, aangenomen worden, dan is dit een uiterste onreinheid, waarvan slechts weinigen genezen worden, zuiverheid in het geloof houdt de melaatsheid uit het hoofd, en behoedt de consciëntie er voor om schipbreuk te lijden.

3. Aanwijzingen hoe met de melaatse gehandeld moet worden. Nadat de priester hem plechtig onrein heeft verklaard, moet de melaatse: zichzelf onrein noemen, vers 45. Hij moet de houding aannemen van een rouwbedrijvende, en roepen: *Onrein, onrein!* De melaatsheid zelf was geen zonde, maar zij was een droevig teken van Gods misnoegen, en een zware beproeving voor hem, die zich daaronder bevond. Het was een smaad voor zijn naam, bracht zijn werk in de wereld tot stilstaan, sneed hem af van de omgang met vrienden en bloedverwanten, veroordeelde hem tot ballingschap totdat hij gereinigd was, sloot hem buiten van het heiligdom, in een woord: het was de vernietiging van al zijn genot of genoegen in de wereld. Heman schijnt of een melaatse geweest te zijn, of de treurige toestand van een melaatse beschreven te hebben, Psalm 88:9 en verv. Daarom moet hij:

A. Zich vernederen onder de machtige hand van God, tegenover zijn onreinverklaring door de priester niet volhouden dat hij rein is, maar God rechtvaardigen en de straf van zijn ongerechtigheid dragen. Hij moet dit te kennen geven door *zijn kleren te scheuren, zijn hoofd te* ontbloten en zijn bovenlip te bedekken, alle tekenen van schande en beschaamdheid des aangezichts in nadrukkelijke en krachtige betekenis van de verfoeiing van zichzelf en van de zelfvernedering, die het hart van boetvaardigen moet vervullen, en wier taal de taal is van zelfbeschuldiging en zelfveroordeling. Aldus moeten wij de schande dragen, die ons toekomt, en met een verbroken hart ons bij onze ware naam noemen: onrein, onrein, het hart onrein, het leven onrein, onrein door het oorspronkelijk bederf, onrein door gedane overtreding, onrein en daarom waardig om voor altijd buitengesloten te worden van gemeenschap met God en alle hoop om in Hem gelukkig te zijn. Wij "allen zijn als een onreine," Jesaja 64:6, en dus verloren, als de oneindige genade niet tussenbeide treedt.

B. Hij moet anderen waarschuwen om niet tot hem te naderen. Overal waar hij heengaat, moet hij hun, die hij op een afstand ziet, toeroepen: "Ik ben onrein, onrein, hoedt u om mij aan te raken." Niet dat de melaatsheid besmettelijk was, maar door de aanraking van een melaatse werd men volgens de ceremoniële wet onrein. Ieder had er dus voor te zorgen die aanraking te vermijden, en de melaatse zelf moest waarschuwen voor het gevaar. En dit was alles wat de wet kon doen, omdat zij door het vlees krachteloos was, zij leerde de melaatse onrein, onrein roepen, maar het Evangelie heeft aan de melaatsen een andere kreet op de lippen gelegd, Lukas 17:12, 13, waar wij vinden, dat tien melaatsen met luider stem riepen: "Jezus, Meester

ontferm U onzer!" De wet toont ons slechts onze ziekte, het Evangelie toont ons hulp in Christus.

C. Hij moest dan buitengesloten worden uit het leger, en later, toen zij in Kanaän kwamen, buiten de stad, buiten het vlek of dorp, waar hij woonde, en *alleen wonen* vers 46, zich met niemand vergezellende dan met hen, die evenals hij melaats waren. Toen koning Uzzia melaats werd, werd hij uit zijn paleis gebannen, en "woonde hij in een afgezonderd huis," 2 Kronieken 26:21. Zie ook 2 Koningen 7:3. Dit was een beeld van reinheid, die in de Evangeliekerk bewaard moet worden door de plechtige buitensluiting van ergerlijke zondaren, die zich niet willen verbeteren, uit de gemeenschap van de gelovigen. Doet gij deze boze uit ulieden weg, 1 Corinthiërs 5:13.

Leviticus 13:47-59

Dit is de wet betreffende de plaag van de melaatsheid in een kleed, hetzij van linnen of van wol. Melaatsheid in een kleed, met duidelijke tekenen er van: verandering van kleur, de stof als weggevreten, in een bijzonder deel van het kleed, toenemende als het weggesloten wordt, en er niet door wassen uit te verwijderen, dat is ons thans ten enenmale onverklaarbaar. De geleerden erkennen dat het een teken en wonder was in Israël, een buitengewone straf, opgelegd door Gods macht, als een teken van groot misnoegen over een persoon of huisgezin.

1. De wijze van behandeling was tamelijk gelijk aan die van een melaats persoon. Het kleed, verdacht van besmetting, moest niet terstond verbrand worden, al zou dit misschien geen groot verlies zijn geweest, want nooit moet een oordeel op een bloot vermoeden worden uitgesproken, maar de priester vertoond worden. Indien er, na onderzoek, een melaatse plek in blijkt te zijn, (de Joden zeggen: al was zij niet groter dan een boon) dan moest het verbrand worden, of tenminste dat deel er van waar de vlek in was, vers 52, 57. Als de oorzaak van de verdenking was weggenomen, dan moest het kleed gewassen worden waarna het weer gebruikt kon worden, vers 58

2. Ook de betekenis was tamelijk gelijk, namelijk om aan te duiden welk een groot kwaad er is in de zonde, zij verontreinigt niet slechts de consciëntie van de zondaar, maar brengt onreinheid in alles wat hij doet en geniet en heeft. "De bevlekte en ongelovige is geen ding rein," Titus 1:15. En ons wordt hiermee geleerd "ook de rok te haten, die van het vlees besmet is," Judas: 23. Zij, die hun kleren tot dienstknechten maken van hun hoogmoed en begeerlijkheid, kunnen ze hierdoor met melaatsheid besmetten en ze ten vure doemen, Jesaja 3:18-24. Maar het versiersel van de verborgen mens des harten is onverderflijk, 1 Petrus 3:4. Die kleren worden nooit weggeknaagd of van de mot gegeten.

HOOFDSTUK 14

1 Daarna sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Dit zal de wet des melaatsen zijn, ten dage zijner reiniging: dat hij tot den priester zal gebracht worden.
3 En de priester zal buiten het leger gaan; als de priester merken zal, dat, ziet, die plaag der melaatsheid van den melaatse genezen is;
4 Zo zal de priester gebieden, dat men voor hem, die te reinigen zal zijn, twee levende reine vogelen neme, mitsgaders cederenhout, en scharlaken, en hysop.
5 De priester zal ook gebieden, dat men den ene vogel slachte, in een aarden vat, over levend water.
6 Dien levenden vogel zal hij nemen, en het cederhout, en het scharlaken, en den hysop; en zal die, en den levenden vogel dopen in het bloed des vogels, die boven het levende water geslacht is.
7 En hij zal over hem, die van de melaatsheid te reinigen is, zevenmaal sprengen; daarna zal hij hem rein verklaren, en den levenden vogel in het open veld vliegen laten.
8 Die nu te reinigen is, zal zijn klederen wassen, en al zijn haar afscheren, en zich in het water afwassen, zo zal hij rein zijn; daarna zal hij in het leger komen, maar zal buiten zijn tent zeven dagen blijven.
9 En op den zevenden dag zal het geschieden, dat hij al zijn haar zal afscheren, zijn hoofd, en zijn baard, en de wenkbrauwen zijner ogen; ja, al zijn haar zal hij afscheren, en al zijn klederen wassen, en zijn vlees met water baden, zo zal hij rein zijn.
10 En op den achtsten dag zal hij twee volkomen lammeren, en een eenjarig volkomen schaap nemen, mitsgaders drie tienden meelbloem ten spijsoffer, met olie gemengd, en een log olie.
11 De priester nu, die de reiniging doet, zal den man, die te reinigen is, en die dingen, stellen voor het aangezicht des HEEREN, aan de deur van de tent der samenkomst.
12 En de priester zal dat ene lam nemen, en hetzelve offeren tot een schuldoffer met den log olie; en zal die ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN bewegen.
13 Daarna zal hij dat lam slachten in de plaats, waar men het zondoffer en het brandoffer slacht, in de heilige plaats; want het schuldoffer, gelijk het zondoffer, is voor den priester; het is een heiligheid der heiligheden.
14 En de priester zal van het bloed des schuldoffers nemen, hetwelk de priester doen zal op het lapje van het rechteroor desgenen, die te reinigen is, en op den duim zijner rechterhand, en op den groten teen zijns rechtervoets.
15 De priester zal ook uit den log der olie nemen, en zal ze op des priesters linkerhand gieten.
16 Dan zal de priester zijn rechtervinger indopen, nemende van die olie, die in zijn linkerhand is, en zal met zijn vinger van die olie zevenmaal sprengen, voor het aangezicht des HEEREN.
17 En van het overige van die olie, die in zijn hand zal zijn, zal de priester doen op het lapje van het rechteroor desgenen, die te reinigen is, en op den duim zijner rechterhand, en op den groten teen zijns rechtervoets, boven op het bloed des schuldoffers.
18 Dat nog overgebleven zal zijn van die olie, die in de hand des priesters geweest is, zal hij doen op het hoofd desgenen, die te reinigen is; zo zal de priester over hem verzoening doen voor het aangezicht des HEEREN.
19 De priester zal ook het zondoffer bereiden, en voor hem, die van zijn onreinigheid te reinigen is, verzoening doen; en daarna zal hij het brandoffer slachten.
20 En de priester zal dat brandoffer en dat spijsoffer op het altaar offeren; zo zal de priester de verzoening voor hem doen, en hij zal rein zijn.

21 Maar indien hij arm is, en zijn hand dat niet bereikt, zo zal hij een lam ten schuldoffer, ter beweging nemen, om voor hem verzoening te doen; daartoe een tiende meelbloem, met olie gemengd, ten spijsoffer, en een log olie;
22 Mitsgaders twee tortelduiven, of twee jonge duiven, die zijn hand bereiken zal, welker ene ten zondoffer, en een ten brandoffer zijn zal.
23 En hij zal die, op den achtsten dag zijner reiniging, tot den priester brengen, aan de deur van de tent der samenkomst, voor het aangezicht des HEEREN.
24 En de priester zal het lam des schuldoffers, en den log der olie nemen; en de priester zal die ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN bewegen.
25 Daarna zal hij het lam des schuldoffers slachten, en de priester zal van het bloed des schuldoffers nemen, en doen op het rechteroorlapje desgenen, die te reinigen is, en op den duim zijner rechterhand, en op den groten teen zijns rechtervoets.
26 Ook zal de priester van die olie op des priesters linkerhand gieten.
27 Daarna zal de priester met zijn rechtervinger van die olie, die op zijn linkerhand is, sprengen, zevenmaal, voor het aangezicht des HEEREN.
28 En de priester zal van de olie, die op zijn hand is, doen aan het lapje van het rechteroor desgenen, die te reinigen is, en aan den duim zijner rechterhand, en aan den groten teen zijns rechtervoets, op de plaats van het bloed des schuldoffers.
29 En het overgeblevene van de olie, die in de hand des priesters is, zal hij doen op het hoofd desgenen, die te reinigen is, om de verzoening voor hem te doen, voor het aangezicht des HEEREN.
30 Daarna zal hij de ene van de tortelduiven, of van de jonge duiven bereiden, van hetgeen zijn hand bereikt zal hebben.
31 Van hetgeen zijn hand bereikt zal hebben, zal het een ten zondoffer, en het een ten brandoffer zijn, boven het spijsoffer; zo zal de priester voor hem, die te reinigen is, verzoening doen voor het aangezicht des HEEREN.
32 Dit is de wet desgenen, in wien de plaag der melaatsheid zal zijn, wiens hand in zijn reiniging dat niet bereikt zal hebben.
33 Verder sprak de HEERE tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
34 Als gij zult gekomen zijn in het land van Kanaan, hetwelk Ik u tot bezitting geven zal, en Ik de plaag der melaatsheid aan een huis van dat land uwer bezitting zal gegeven hebben;
35 Zo zal hij, van wien dat huis is, komen, en den priester te kennen geven, zeggende: Het schijnt mij, alsof er een plaag in het huis ware.
36 En de priester zal gebieden, dat zij dat huis ruimen, aleer de priester komt, om die plaag te bezien, opdat niet al wat in dat huis is, onrein worde; en daarna zal de priester komen, om dat huis te bezien.
37 Als hij die plaag bezien zal, dat, ziet, die plaag aan de wanden van dat huis zijn groenachtige of roodachtige kuiltjes, en hun aanzien lager is dan die wand;
38 De priester zal uit dat huis uitgaan, aan de deur van het huis, en hij zal dat huis zeven dagen doen toesluiten.
39 Daarna zal de priester op den zevenden dag wederkeren; indien hij merken zal, dat, ziet, die plaag aan de wanden van dat huis uitgespreid is;
40 Zo zal de priester gebieden, dat zij de stenen, in welke die plaag is, uitbreken, en dezelve tot buiten de stad werpen, aan een onreine plaats;
41 En dat huis zal hij rondom van binnen doen schrabben, en zij zullen het stof, dat zij afgeschrabd hebben, tot buiten de stad aan een onreine plaats uitstorten.
42 Daarna zullen zij andere stenen nemen, en in de plaats van gene stenen brengen; en men zal ander leem nemen, en dat huis bestrijken.

43 Maar indien die plaag wederkeert, en in dat huis uitbot, nadat men de stenen uitgebroken heeft, en na het afschrabben van het huis, en nadat het zal bestreken zijn;
44 Zo zal de priester komen; als hij nu zal merken, dat, ziet, die plaag aan dat huis uitgespreid is, het is een knagende melaatsheid in dat huis, het is onrein.
45 Daarom zal men dat huis, zijn stenen, en zijn hout even afbreken, mitsgaders al het leem van het huis, en men zal het tot buiten de stad uitvoeren, aan een onreine plaats.
46 En die in dat huis gaat te enigen dage, als men hetzelve zal toegesloten hebben, zal onrein zijn tot aan den avond.
47 Die ook in dat huis te slapen ligt, zal zijn klederen wassen; insgelijks, die in dat huis eet, zal zijn klederen wassen.
48 Maar als de priester zal weder ingegaan zijn, en zal merken, dat, ziet, die plaag aan dat huis niet uitgespreid is, nadat het huis zal bestreken zijn; zo zal de priester dat huis rein verklaren, dewijl die plaag genezen is.
49 Daarna zal hij, om dat huis te ontzondigen, twee vogeltjes nemen, mitsgaders cederenhout, en scharlaken, en hysop.
50 En hij zal den enen vogel slachten in een aarden vat, over levend water.
51 Dan zal hij dat cederenhout, en dien hysop, en het scharlaken, en den levenden vogel nemen, en zal die in het bloed des geslachten vogels en in het levende water dopen; en hij zal dat huis zevenmaal besprengen.
52 Zo zal hij dat huis ontzondigen met het bloed des vogels, en met dat levend water, en met den levenden vogel, en met dat cederenhout, en met den hysop, en met het scharlaken.
53 Den levenden vogel nu zal hij tot buiten de stad, in het open veld, laten vliegen; zo zal hij over het huis verzoening doen, en het zal rein zijn.
54 Dit is de wet voor alle plage der melaatsheid, en voor schurftheid;
55 En voor melaatsheid der klederen, en der huizen;
56 Mitsgaders voor gezwel, en voor gezweer, en voor blaren;
57 Om te leren, op welken dag iets onrein, en op welken dag iets rein is. Dit is de wet der melaatsheid.

Het vorige hoofdstuk schreef de priesters voor hoe een melaatse naar de ceremoniële wet onrein te verklaren, er worden geen voorschriften gegeven voor zijn genezing, maar als God hem genezen had, dan moesten de priesters, naar de voorschriften in dit hoofdstuk vervat, hem reinigen. Het geneesmiddel wordt hier slechts toegepast op het ceremoniële deel van de kwaal, maar de macht, die Christus Zijn dienstknechten gaf, was de melaatsen te genezen en hen aldus te reinigen. Wij hebben hier:

I. De plechtige reinverklaring van de melaatse met de veelbetekenende ceremoniën, die er mee gepaard gingen vers 1-9.

II. De offeranden, die hij acht dagen later aan God moest brengen, vers 10-32.

III. De behandeling van een huis, waarin zich tekenen van melaatsheid openbaren, vers 33-43. Het slot en de korte inhoud van geheel deze zaak, vers 54-57.

Leviticus 14:1-9

I. Hier wordt verondersteld dat de plaag van de melaatsheid niet ongeneeslijk was. Die van Uzzia bleef hem wel bij tot aan de dag van zijn dood, en die van Gehazi ging erfelijk over op zijn zaad, maar die van Mirjam duurde slechts zeven dagen. Wij kunnen veronderstellen dat zij dikwijls na verloop van tijd uitsleet, ofschoon God lang twist, zal Hij toch niet eeuwig twisten.

II. Het oordeel over de genezing, zowel als over de plaag, was aan de priester overgelaten Hij moest naar de melaatse *buiten het leger gaan,* om te zien of hij *van zijn melaatsheid genezen was,* vers 3. En wij kunnen veronderstellen dat de priester niet, zoals een gewoon persoon, ceremoniële onreinheid opdeed door tot de melaatse te naderen. Het was in barmhartigheid jegens de arme melaatsen, dat de priesters orders hadden om tot hen te gaan want de lippen van de priester zullen de wetenschap bewaren, en zij, die beproefd en in benauwdheid zijn, hebben het nodig onderricht te worden, beide hoe hun beproeving te dragen en hoe er nut en voordeel uit te trekken, hebben behoefte aan het woord om in samenwerking met de roede, hen tot berouw en bekering te brengen, daarom is het goed voor hen die ziek zijn om deze gezanten van de Heere der heirscharen bij zich te hebben, deze uitleggers, om hun Gods oprechtheid te tonen, Job 33:23. Als de melaatse buitengesloten was, en niet tot de priesters kon gaan, dan was het goed dat de priesters tot hem mochten komen. "Is iemand ziek? Dat hij tot zich roepe de ouderlingen," de leraren, Jakobus 5:14. Indien wij het toepassen op de geestelijke melaatsheid van de zonde, dan geeft het te kennen dat wij, als wij ons terugtrekken van hen, die een onordelijk leven leiden, opdat zij zich schamen, hen toch niet als vijanden moeten beschouwen, maar hen als broeders moeten vermanen, 2 Thessalonicenzen 3:15, en ook, dat als God door Zijn genade hen tot bekering heeft gebracht, die wegens ergernis buiten de gemeenschap gesloten waren, wij hen met tederheid, en blijdschap en oprechte liefde weer in gemeenschap moeten opnemen. Aldus heeft Paulus betreffende de Corinthiër, die in de ban gedaan was, bevolen dat zij, toen hij blijken had gegeven van zijn berouw, hem moesten vergeven en vertroosten en "de liefde aan hem bevestigen," 2 Corinthiërs 2:7, 8. En aan leraren is door onze Meester de macht opgedragen om te ontbinden, zowel als te binden, beide moeten met grote voorzichtigheid gedaan worden en na rijp beraad, onpartijdig en zonder aanzien des persoons, met vurig gebed tot God om door Hem geleid en bestuurd te worden, en met de oprechte begeerte het lichaam van Christus op te bouwen, behoorlijk zorg dragende, dat de zondaars niet aangemoedigd worden in hun zonde door al te veel toegevendheid en zachtheid, noch berouwhebbenden ontmoedigd worden door overmatige strengheid. Wijsheid en oprechtheid zijn nuttig tot bestiering in zulke gevallen.

III. Indien werd bevonden dat de melaatsheid genezen was, dan moest dit met grote plechtigheid door de priester verklaard worden. De melaatse, of zijn vrienden, moesten twee vogels bereid houden, die voor dat doel gevangen waren, (de een of andere soort van wilde, doch reine vogels) en cederhout, en scharlaken en hysop, want die alle moesten voor deze plechtigheid gebruikt worden.

1. Er moest een mengsel gemaakt worden van bloed en water, om er de melaatse mee te besprengen. Een van de vogels (en de Joden zeggen, dat als zij verschillend waren, het de grootste en beste moest wezen) moest geslacht worden boven een aarden vat met levend water opdat het bloed van de vogel het water zou kleuren. Dit (evenals sommige andere afbeeldingen) werd vervuld in de dood van Christus, toen er uit Zijn doorstoken zijde "water en bloed" kwam, Johannes 19:34. Zo komt Christus in de ziel tot haar reiniging en genezing, niet door het "water alleen, maar door het water en het bloed" 1 Johannes 5:6.

2. De levende vogel moet met een weinig scharlaken wol en een bundeltje hysop bevestigd worden aan een cederhouten stok, gedoopt in het water en bloed, dat dan gesprengd moet worden op de te reinigen persoon, vers 6, 7. Het cederhout betekende de herstelling van de melaatse tot gezondheid en kracht want dat is een soort hout, die niet aan verrotting onderhevig is. De scharlaken wol betekende de terugkeer voor hem van een bloeiende gelaatskleur, want de melaatsheid maakte hem wit als sneeuw. En de hysop duidde op de wegneming van de onaangenamen reuk, waarvan melaatsheid gewoonlijk vergezeld ging. De ceder, de statigste boom, en de hysop het nietigste plantje, zijn hier tezamen gebruikt in deze dienst-zie 1 Koningen 4:33, want die van de laagste rang zijn in de kerk kunnen op hun plaats even nuttig zijn, als zij die de hoogste plaats innemen, 1 Corinthiërs 12:21. Sommigen zien in de geslachte vogel een beeld van Christus, stervende voor onze zonden, en in de levende vogel een beeld van Christus, opgestaan tot onze rechtvaardigmaking. Het dopen van de levende vogel in het bloed van de geslachte vogel gaf te kennen dat het de verdienste was van Christus' dood, die Zijn opstanding van kracht maakte voor onze rechtvaardigmaking. Hij nam Zijn bloed met zich in het heilige, en verscheen daar als een lam, zijnde geslacht. De ceder, het scharlaken en de hysop moeten alle in het bloed gedoopt worden, want het woord en de inzettingen en al de werktuigen van de Geest ontvangen de kracht tot reiniging van het bloed van Christus. De melaatse moest zeven maal besprengd worden, om een volkomen reiniging aan te duiden. Hierop zinspelende zegt David: Was mij wel, Psalm 51:4. Aan Naäman werd bevolen zich zeven maal te wassen, 2 Koningen 5:10.

3. De levende vogel werd dan losgelaten in het open veld, om aan te duiden, dat de melaatse, gereinigd zijnde, nu niet langer onder bedwang of beperking was, maar de vrijheid mocht nemen om te gaan waar hij wilde. Maar waar dit aangeduid werd door de vlucht van een vogel hemelwaarts, was dit voor hem een wenk om nu voortaan de dingen te zoeken, die boven zijn, en dit nieuwe leven, dat God hem gegeven heeft, niet door te brengen in een bloot zoeken en najagen van aardse dingen. Dit was een beeld van de heerlijke vrijheid van de kinderen Gods, waartoe zij gekomen zijn, van wie de harten door genade gereinigd zijn van het kwaad geweten. Zij, van wie de ziel tevoren "in het stof was neergebogen," Psalm 44:26, in smart en vrees, vliegen nu in het open firmament des hemels, verheffen zich opwaarts op de vleugels van geloof en hoop, van heilige liefde en blijdschap.

4. Hierop moest de priester hem rein verklaren. Het was nodig dat dit met grote plechtigheid geschiedde, opdat de melaatse zelf diep doordrongen zou zijn van de barmhartigheid Gods in zijn herstel, en opdat anderen weer gerust met hem zullen omgaan. Christus is onze priester, aan wie de Vader al het oordeel heeft overgegeven, inzonderheid het oordeel over melaatsheid. Door Zijn eindoordeel zullen onboetvaardige zondaren zich hun eeuwig deel zien toegewezen met de onreinen, Job 36:14, buiten de heilige stad, en allen, die door Zijn genade gereinigd en genezen zijn zullen ontvangen worden in het leger van de heiligen, waarin niets dat onrein is zal binnenkomen. Diegenen zijn waarlijk rein die door Christus rein worden verklaard, en zij behoeven geen acht te slaan op hetgeen de mensen van hen zeggen. Christus was het einde van deze wet tot rechtvaardigheid, daar Hij echter in de dagen van Zijn vlees onder de wet is geworden, die toen nog niet opgeheven was, gebood Hij aan de melaatsen, die Hij wonderdadig had genezen, heen te gaan en "zich aan de priester te vertonen, en de gave te offeren, die Mozes geboden heeft," Mattheus 8:4, Lukas 17:14. Het beeld moet in stand blijven, totdat het tegenbeeld er aan beantwoordt.

Eindelijk. Als de melaatse rein verklaard was, dan moest hij zijn lichaam en zijn kleren wassen, en *al zijn haar afscheren*, vers 8, en dit, na nog zeven dagen buiten het leger gebleven te zijn,

herhalen, vers 9. Daar de priester hem rein verklaard heeft van de ziekte, moet hij zich nu nog zoveel mogelijk reinigen van de overblijfselen er van, evenals van alle andere verontreiniging, en hij moet er de tijd voor nemen om dit te doen. Zo moeten ook zij, die de vertroosting hebben van de vergeving van hun zonde door de besprenging met het bloed van Christus op hun geweten zich met de uiterste omzichtigheid reinigen van alle besmetting van het vlees en de geest, en zich reinigen van hun vorige zonden, want een ieder, die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zichzelf.

Leviticus 14:10-20

Om de reiniging van de melaatse te voltooien, moest hij op de achtste dag, nadat de vorige plechtigheden buiten het leger verricht waren en, naar het schijnt, voordat hij in zijn eigen woning was weergekeerd, aan de deur van de tent van de samenkomst komen met zijn offerande om daar voor het aangezicht des Heeren gesteld te worden, vers 11.

Merk hier op:

1. Dat de goedertierenheden Gods ons verplichten ons voor Hem te stellen, Romeinen 12:1.

2. Als God ons weer hersteld heeft tot de vrijheid van de inzettingen, nadat wij door ziekte, afstand, of anderszins, er van teruggehouden waren, dan moeten wij de eerste gelegenheid waarnemen om onze eerbied te betonen voor God en onze liefde voor Zijn heiligdom door een naarstig gebruik van die ons weergegeven vrijheid. Toen Christus de geraakte had genezen vond Hij hem spoedig daarna in de tempel, Johannes 5:14. Als Hizkia vraagt: "Wat is het teken, dat ik in des Heeren huis zal opgaan?" dan bedoelt hij: "Wat is het teken, dat ik uit mijn ziekte zal herstellen?" Hij geeft te kennen dat, zo God hem gezond maakt, zodat hij weer kan uitgaan het huis des Heeren de eerste plaats zal wezen, waar hij heen zal gaan.

3. Als wij ons voor de Heere stellen, dan moeten wij Hem onze offeranden aanbieden met onszelf, alles wat wij hebben en kunnen doen aan God toewijdende.

4. Beide wij en onze offeranden moeten voor het aangezicht des Heeren gesteld worden, door de priester, die ons gereinigd heeft, nameliJk onze Heere Jezus, want anders kunnen noch wij noch onze offeranden aangenomen worden.

De gereinigde melaatse moest drie lammeren brengen, met een spijsoffer, en een log olijfolie, of een halve pint van onze maat. (nu: zes tiende liter)

A. Het meeste van de plechtigheid, die bijzonder voor dit geval gebruikelijk was, bestond in het schuldoffer, waarvoor het eerst het lam geofferd moest worden, vers 12. En behalve de gewone ritus, waarmee het schuldoffer geofferd werd, moest iets van het bloed op het oor, de duim en de grote teen van de melaatse gedaan worden, die gereinigd stond te worden, vers 14. Het was dezelfde ceremonie als voor de wijding van de priesters, Hoofdstuk 8:23, 24. Het was hun een vernedering om te zien, dat voor hen dezelfde reiniging nodig was als voor die van een melaatse. De Joden zeggen dat de melaatse buiten de poort van de tabernakel stond, en de priester binnen de poort, en zo geschiedde dan de plechtigheid door de poort heen, te kennen gevende, dat het hem nu met andere Israëlieten weer toegestaan was om in de voorhoven van het huis des Heeren te komen, en hij er even welkom was als ooit tevoren, al is hij een melaatse geweest, en ofschoon de naam hem misschien zijn levenlang zal bijblijven, (zoals wij lezen van iemand, die waarschijnlijk door onze Heere Jezus gereinigd was, en toch daarna "Simon de melaatse" genoemd wordt, Mattheus 26:6), werd hij toch even vrijelijk toegelaten tot gemeenschap met God en de mensen als ooit tevoren. Nadat het bloed van het offer met de vinger van de priester op de uiterste lichaamsdelen gedaan was, het hele lichaam insluitende, werd iets van de olie, die hij gebracht had, eerst voor de Heere bewogen, en dan gesprenkeld, op dezelfde wijze, en op dezelfde plaatsen van het lichaam gedaan als het bloed. "Het bloed" (zegt de geleerde bisschop Patrick) "schijnt een teken geweest te zijn van vergeving, de olie, van genezing", want eerst vergeeft God onze ongerechtigheden, en dan geneest Hij onze

krankheden, Psalm 103:3. Zie Jesaja 38:17. Overal waar het bloed van Christus toegepast wordt tot rechtvaardigmaking, wordt de olie van de Geest toegepast tot heiligmaking, want deze twee zijn onafscheidelijk en beide noodzakelijk voor onze aanneming door God. Ook zal onze vroegere melaatsheid, als zij geheeld is door berouw en bekering, geen hinderpaal zijn voor ons om tot die heerlijke voorrechten te worden toegelaten. Gereinigde melaatsen zijn even welkom bij het bloed en de olie als gewijde priesters. "Dit waart gij sommigen, maar gij zijt afgewassen." Als de melaatse besprengd werd, dan moest er bloed in het water zijn, vers 5, als hij gezalfd werd, dan moet er bloed in de olie zijn, om aan te duiden, dat al de vertroostingen en genade van de Geest, al Zijn reinigende, verwaardigende invloeden, te danken zijn aan de dood van Christus, het is alleen door Zijn bloed, dat wij geheiligd worden.

B. Behalve dit moet er nog een lam als zondoffer en een lam als brandoffer gebracht worden, vers 19, 20. Bij ieder van deze offers wordt gezegd: *de priester zal verzoening voor hem doen.*

a. Zijn zedelijke schuld zal worden weggenomen, de zonde, waarvoor hij met melaatsheid was bezocht, zal vergeven worden met al de zonden, waaraan hij zich in zijn staat van ziekte had schuldig gemaakt. De wegneming van uitwendig leed of benauwdheid is ons dubbel troostrijk, als God ons terzelfder tijd de verzekering geeft, dat onze zonden vergeven zijn. Als wij de verzoening gekregen hebben, dan hebben wij reden om ons te verblijden Romeinen 5:11.

b. Zijn ceremoniële onreinheid wordt weggenomen, die hem belet heeft om deel te nemen aan de heilige dingen. En dit wordt genoemd verzoening voor hem doen, omdat dit een beeld was van onze wederherstelling in de voorrechten van Gods kinderen, welke wij zuiver en alleen te danken hebben aan de grote verzoening. Als de verzoening voor hem gedaan is, dan zal hij rein zijn, beide in zijn eigen overtuiging en voor zijn naam onder zijn naburen, hij zal beide zijn eer en zijn vertroosting herkrijgen, en ware boetvaardigen verkrijgen recht op die beide, namelijk op welzijn en eer door hun deelhebben aan de verzoening. Het brandoffer was, behalve nog de verzoening, die er door gedaan werd, een dankbare erkentenis van Gods goedertierenheid over hem, en hoe meer direct de hand Gods was in de ziekte en de genezing beide, hoe meer reden hij had om Hem eer en heerlijkheid toe te brengen, en aldus, gelijk onze Heiland zegt, "te offeren hetgeen Mozes geboden heeft, hun tot een getuigenis," Markus 1:44.

Leviticus 14:21-32

Wij hebben hier de vriendelijke voorziening door de wet gemaakt voor de reiniging van melaatsen, die arm zijn. Als zij niet instaat waren om drie lammeren te brengen, en drie tienden meelbloem, dan moesten zij een lam en een tiende meelbloem brengen, en, inplaats van de twee andere lammeren twee tortelduiven, of twee jonge duiven, vers 21, 22. Zie hier:

1. Dat de armoede van de betrokken persoon hem niet vrijstelde van het brengen van een offer. Laat niemand denken dat omdat hij arm is, God geen diensten van hem eist, daar Hij toch datgene eist wat ook de armste geven kan. Mijn zoon, geef Mij uw hart, en met dat hart zullen de stieren van uw lippen door Hem in de plaats van mestkalveren worden aangenomen.

2. Dat God van hen, die arm waren, niet meer verwachtte dan waartoe zij in staat waren, Zijn geboden zijn niet zwaar, en Hij doet ons Hem niet dienen met spijsoffer. De armen zijn even welkom aan Gods altaar als de rijken, en zo er eerst een gewillige gezindheid en een oprecht hart is, dan zijn twee duiven, als zij het uiterste zijn wat iemand kan brengen, Gode even welbehaaglijk als twee lammeren, want Hij eist naar wat men heeft, niet naar wat men niet heeft. Het is echter opmerkelijk, dat hoewel van de armen een geringer offer aangenomen werd, daarbij toch dezelfde plechtigheden moesten plaatshebben als bij het offer van de rijken, want hun zielen zijn even kostbaar, en Christus en Zijn Evangelie zijn voor beide dezelfde. Laat ons dus "het geloof van onze Heere Jezus Christus niet hebben met aanneming des persoons," Jakobus 2:1.

Leviticus 14:33-53

Dit is de wet over melaatsheid in een huis. Nu zij in de woestijn waren woonden zij in tenten, en hadden geen huizen, daarom is deze wet slechts tot een aanhangsel gemaakt van de voorafgaande wetten betreffende melaatsheid, omdat zij geen betrekking had op hun tegenwoordige toestand, maar op hun toekomstige vestiging.

De melaatsheid in een huis is even onverklaarbaar als melaatsheid in een kleed, maar zo wij er geen natuurlijke oorzaken voor kunnen vinden, dan kunnen wij het toeschrijven aan de macht van de God van de natuur die hier zegt: *Ik geef de plaag van de melaatsheid aan een huis,* vers 34, gelijk Zijn vloek gezegd wordt "te komen in een huis om het met zijn hout en stenen te verteren," Zacheria 5:4.

1. Nu wordt verondersteld, dat zelfs in Kanaän het land van de belofte, hun huizen met melaatsheid besmet kunnen zijn. Hoewel het een heilig land was, werd het daardoor toch niet tegen deze plaag beveiligd, als velen van de inwoners er van onheilig waren. Zo zullen een naam en een plaats in de zichtbare kerk geen goddeloze tegen Gods oordelen beveiligen.

2. Er wordt tevens verondersteld, dat de eigenaar van het huis, zodra hij melaatsheid in zijn huis vermoedt, er de priester kennis van zal geven, vers 35. *Het schijnt mij alsof er een plaag in huis is.* Zonde, waar zij heerst in een huis, is er een plaag, zoals zij een plaag is in het hart. En het hoofd van het gezin moet het eerste blijk van grove zonde in zijn gezin bemerken en er bevreesd voor zijn, en de ongerechtigheid, waar zij ook in moge bestaan, verre van zijn tenten wegdoen, Job 22:23. Hij moet met Godvruchtige ijver waken over hen, die aan zijn hoede zijn toevertrouwd, opdat zij niet in zonde vallen, en reeds vroegtijdig raad inwinnen, al is het ook dat het hem slechts toeschijnt, dat er een plaag in zijn huis is, opdat de besmetting niet verder ga en er velen door verontreinigd en verwoest worden.

3. Als de priester na gedaan onderzoek bevindt, dat er melaatsheid in een huis is, dan moet hij trachten het te genezen, door dat deel er van te doen wegnemen, hetwelk er door aangestoken is, vers 40, 41. Dit was gelijk aan het afsnijden van een lid van het lichaam, waarin koud vuur gekomen is, teneinde het lichaam zelf te behouden. Bederf moet intijds uitgezuiverd worden, eer het zich verspreidt, want een weinig zuurdesem maakt het gehele deeg zuur. Indien uw rechterhand u ergert, houw haar af.

4. Indien zij echter blijft in het huis, dan moet het geheel en al afgebroken worden, en al de materialen er van naar de mesthoop worden gebracht, vers 44, 45. Het is voor de eigenaar beter zonder woning te zijn, dan er een te hebben, die besmet is. Als de melaatsheid van de zonde hardnekkig blijft onder de methode van genezing, dan zal hij het verderf zijn van huisgezinnen en kerken. Als Babylon niet genezen wil worden, dan zal zij worden verzaakt en verlaten, en (naar de wet betreffende een melaats huis) zullen zij dan uit haar "geen steen nemen tot een hoek, en ook geen steen tot fundamenten," Jeremia 51:9, 26. De overblijfselen van zonde en bederf in ons sterflijk lichaam zijn gelijk aan deze melaatsheid in het huis, met al onze moeite van afschrabben en pleisteren, zullen wij haar toch nooit geheel kwijtraken voordat het aardse huis van onze tabernakel ontbonden is en weggenomen, als wij dood zijn zullen wij vrij wezen van zonde, en niet eerder, Romeinen 6:7.

5. Indien het wegbreken van de aangetaste stenen het huis genas, en de melaatsheid zich niet verder verspreidde, dan moest het huis gereinigd worden, niet slechts gelucht, om het gezond

te maken, maar gereinigd van zijn ceremoniële onreinheid, teneinde geschikt te zijn voor de woning van een Israëliet. De ceremonie van die reiniging was tamelijk gelijk aan die van de reiniging van een melaats persoon, vers 49 en verv. Dit gaf te kennen dat het huis getroffen was om wille van de mens, (zoals bisschop Patrick het uitdrukt) en dat hij op zichzelf moest zien als bewaard door de Goddelijke genade. Van de huizen van de Israëlieten wordt gezegd, dat zij ingewijd waren, Deuteronomium 20:5, want zij waren een heilig volk, en daarom moesten zij hun huizen rein houden van alle ceremoniële besmetting, opdat zij geschikt zouden zijn voor de dienst van God, aan wie zij gewijd waren. En dezelfde zorg moeten wij hebben om alles wat verkeerd is in onze gezinnen weg te doen, opdat wij en onze huizen de Heere dienen. Zie Genesis 35:2.

Sommigen hebben gedacht dat de melaatsheid in het huis een beeld was van de afgoderij van de Joodse kerk, die haar op vreemde wijze bleef aankleven, want hoewel sommigen van de hervormende koningen de besmette stenen wegnamen, brak zij toch weer uit, totdat door de Babylonische gevangenschap God het huis afbrak en het naar een onrein land bracht, en dat bleek een afdoende genezing te zijn van hun neiging tot afgoden en afgodische aanbidding.

Leviticus 14:54-57

Dit is het besluit van de wet van de melaatsheid. Er is geen herhaling van in Deuteronomium, maar alleen de waarschuwende herinnering: "Wacht u in de plaag van de melaatsheid, dat gij naarstig waarneemt en doet naar alles wat de Levietische priesters u zullen leren, gelijk ik hun geboden heb, zult gij waarnemen te doen," Deuteronomium 24:8. In deze wet kunnen wij zien,

1. De genaderijke zorg van God over Zijn volk Israël, want voor hen alleen gold deze wet, en niet voor de heidenen. Toen Naäman de Syriër van zijn melaatsheid genezen was, werd hem niet bevolen zich aan de priester te vertonen-hoewel hij in de Jordaan genezen was- zoals aan de Joden, die door onze Heiland genezen werden, gezegd werd te doen. Aldus hebben zij, aan wie de sleutel van de tucht in de kerk is toevertrouwd, alleen hen te oordeelden, "die binnen zijn, maar die buiten zijn oordeelt God," 1 Corinthiërs 5:12, 13.

2. De Godsdienstige zorg, die wij over onszelf moeten hebben, om ons hart te bewaren voor de heerschappij van alle zondige neigingen en bewegingen, die beide zijn ziekte en verontreiniging zijn, teneinde geschikt te wezen voor de dienst van God. Wij moeten ook alle slecht gezelschap mijden, en zoveel mogelijk vermijden om er door besmet te worden. "Raakt niet aan hetgeen onrein is, en Ik zal ulieden aannemen, zegt de Heere," 2 Corinthiërs 6:17.

HOOFDSTUK 15

1 Verder sprak de HEERE tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
2 Spreekt tot de kinderen Israels, en zegt tot hen: Een ieder man, als hij vloeiende zal zijn uit zijn vlees, zal om zijn vloed onrein zijn.
3 Dit nu zal zijn onreinigheid om zijn vloed zijn: zo zijn vlees zijn vloed uitzevert, of zijn vlees van zijn vloed zich verstopt, dat is zijn onreinigheid.
4 Alle leger, waarop hij, die den vloed heeft, zal liggen, zal onrein zijn, en alle tuig, waarop hij zal zitten, zal onrein zijn.
5 Een ieder ook, die zijn leger zal aanroeren, zal zijn klederen wassen, en zich met water baden, en zal onrein zijn tot aan den avond.
6 En die op dat tuig zit, waarop hij, die den vloed heeft, gezeten zal hebben, zal zijn klederen wassen, en zich met water baden, en zal onrein zijn tot aan den avond.
7 En die het vlees desgenen, die den vloed heeft, aanroert, zal zijn klederen wassen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
8 Als ook hij, die den vloed heeft, op een reine zal gespogen hebben, dan zal hij zijn klederen wassen, en zal zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
9 Insgelijks alle zadel, waarop hij, die den vloed heeft, zal gereden hebben, zal onrein zijn.
10 En al wie iets aanroert, dat onder hem zal geweest zijn, zal onrein zijn tot aan den avond; en die hetzelve draagt, zal zijn klederen wassen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
11 Daartoe een ieder, wien hij, die den vloed heeft, zal aangeroerd hebben, zonder zijn handen met water gespoeld te hebben, die zal zijn klederen wassen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
12 Ook het aarden vat, hetwelk hij, die den vloed heeft, zal aangeroerd hebben, zal gebroken worden; maar alle houten vat zal met water gespoeld worden.
13 Als hij nu, die den vloed heeft, van zijn vloed gereinigd zal zijn, zo zal hij tot zijn reiniging zeven dagen voor zich tellen, en zijn klederen wassen, en hij zal zijn vlees met levend water baden, zo zal hij rein zijn.
14 En op den achtsten dag zal hij voor zich twee tortelduiven of twee jonge duiven nemen; en zal voor het aangezicht des HEEREN, aan de deur van de tent der samenkomst komen, en zal ze den priester geven.
15 En de priester zal die bereiden, een ten zondoffer, en een ten brandoffer; zo zal de priester over hem voor het aangezicht des HEEREN, vanwege zijn vloed, verzoening doen.
16 Verder een man, als van hem het zaad des bijliggens zal uitgegaan zijn, die zal zijn ganse vlees met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
17 Ook alle kleed, en alle vel, aan hetwelk het zaad des bijliggens wezen zal, dat zal met water gewassen worden, en onrein zijn tot aan den avond.
18 Mitsgaders de vrouw, als een man met het zaad des bijliggens bij haar gelegen zal hebben; daarom zullen zij zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
19 Maar als een vrouw vloeiende zijn zal, zijnde haar vloed van bloed in haar vlees, zo zal zij zeven dagen in haar afzondering zijn; en al wie haar aanroert, zal onrein zijn tot aan den avond.
20 En al hetgeen, waarop zij in haar afzondering zal gelegen hebben, zal onrein zijn; mitsgaders alles, waarop zij zal gezeten hebben, zal onrein zijn.
21 En al wie haar leger aanroert, zal zijn klederen wassen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
22 Ook al wie enig tuig, waarop zij gezeten zal hebben, aanroert, zal zijn klederen wassen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.

23 Zelfs indien het op het leger geweest zal zijn, of op het tuig, waarop zij zat, als hij dat aanroerde, hij zal onrein zijn tot aan den avond.
24 Insgelijks zo iemand zekerlijk bij haar gelegen heeft, dat haar afzondering op hem zij, zo zal hij zeven dagen onrein zijn; daartoe alle leger, waarop hij zal gelegen hebben, zal onrein zijn.
25 Wanneer ook een vrouw, vele dagen buiten den tijd harer afzondering, van den vloed haars bloeds vloeien zal, of wanneer zij vloeien zal boven hare afzondering, zij zal al den dagen van den vloed harer onreinigheid, als in de dagen harer afzondering onrein zijn.
26 Alle leger, waarop zij al de dagen haars vloeds gelegen zal hebben, zal haar zijn als het leger harer afzondering; en alle tuig, waarop zij zal gezeten hebben, zal onrein zijn, naar de onreinigheid harer afzondering.
27 En zo wie die dingen aanroert, zal onrein zijn; daarom zal hij zijn klederen wassen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
28 Maar als zij van haar vloed rein wordt, dan zal zij voor zich zeven dagen tellen, daarna zal zij rein zijn.
29 En op den achtsten dag zal zij voor zich twee tortelduiven, of twee jonge duiven nemen, en zij zal die tot den priester brengen, aan de deur van de tent der samenkomst.
30 Dan zal de priester een ten zondoffer en een ten brandoffer bereiden; en de priester zal voor haar, van den vloed harer onreinigheid, verzoening doen voor het aangezicht des HEEREN.
31 Alzo zult gij de kinderen Israels afzonderen van hun onreinigheid; opdat zij in hun onreinigheid niet sterven, als zij Mijn tabernakel, die in het midden van hen is, verontreinigen zouden.
32 Dit is de wet desgenen, die den vloed heeft, en van wien het zaad der bijligging uitgaat; zodat hij daardoor onrein wordt;
33 Mitsgaders van een zwakke vrouw in haar afzondering, en van degene, die van zijn vloed is vloeiende, voor een man, en voor een vrouw; en voor een man, die bij een onreine zal gelegen hebben.

In dit hoofdstuk hebben wij wetten over andere ceremoniële onreinheid, voortkomende, hetzij uit ziekte, zoals die van de melaatse, of uit natuurlijke gevallen, en dat:

I. hetzij bij mannen, vers 1-18. Of

II. Bij vrouwen, vers 19-33. Wij behoeven voor de verklaring van deze verouderde wetten niet alle bijzonderheden op te sporen, het is ons genoeg op de algemene strekking en bedoeling te letten, maar wel hebben wij het nodig om zeer voorzichtig te zijn, opdat niet de zonde oorzaak ontneemt aan het gebod, en nog zondiger worde, en zeer zondig is het, als lusten of begeerlijkheden ontstoken worden door vonken van het vuur van Gods altaar. De zaak staat slecht voor de ziel, als zij verdorven wordt door hetgeen haar moest reinigen.

Leviticus 15:1-18

Wij hebben hier de wet betreffende de ceremoniële onreinheid veroorzaakt door een vloeiing bij mannen. In de kanttekening op vers 2 wordt dit "het vloeien van de lenden" genoemd, een zeer smartelijke en walglijke kwaal, die gewoonlijk:

1. Het gevolg was van wulpsheid en onreinheid, en een ongebonden levenswijze, waardoor het gebeente van de mensen vervuld werd met de zonden van hun jeugd, en hen ten laatste, als de genietingen van hun goddeloosheid voorbij zijn en niets overblijft dan de smart en benauwdheid van een verrot lichaam en een gewonde consciëntie, overlaat om te treuren. En wat vrucht heeft de zondaar dan van die dingen, waarover hij zoveel reden heeft zich te schamen? Gelijk wijsheid een aangenaam toevoegsel geeft aan het hoofd en ketenen aan de hals, zo is kuisheid medicijn voor de navel en een bevochtiging voor de beenderen maar onkuisheid is een plaag en schande, de vertering van het vlees, en een zonde, die dikwijls meer dan iedere andere haar eigen straf met zich brengt.

2. Dat zij soms door de rechtvaardige hand Gods opgelegd werd voor andere zonden, zoals blijkt uit Davids inroepen van een vloek op het geslacht van Joab wegens de moord op Abner, 2 Samuel 3:29. "Daar worde van het ganse huis Joabs niet afgesneden die een vloed hebbe en melaats zij", een boze ziekte voor boze daden.

Al nu wie deze kwaal had was:

a. Zelf onrein, vers 2. Hij moet het niet wagen in het heiligdom te komen, het was op zijn risico als hij het wel deed, ook mocht hij van het heilige niet eten. Dit duidde de vuilheid van de zonde aan en van al de voortbrengselen van onze verdorven natuur, die ons verfoeilijk maakt voor Gods heiligheid en ten enenmale ongeschikt om gemeenschap met Hem te hebben. "Uit een rein hart zijn de uitgangen des levens", Spreuken 4:23, "maar uit een onrein hart komt voort hetgeen verontreinigt", Mattheus 12:34, 35.

b. Hij maakt ieder en alles wat hij aanraakt onrein evenals ieder en alles dat hem aanraakte vers 4-12. Zijn bed en zijn stoel en zijn zadel en alles wat hem behoorde, konden niet aangeraakt worden zonder ceremoniële onreinheid te veroorzaken, waarvan een mens zich bewust moest blijven tot aan zonsondergang, en waarvan hij niet gereinigd kon worden zonder zijn kleren te wassen en zijn lichaam in water te baden. Dit betekende de besmettelijkheid van de zonde, en het gevaar waarin wij verkeren om verontreinigd te worden door de omgang met hen, die onrein zijn, en hoe nodig het ons is, om ons met de uiterste omzichtigheid te behouden van dit verkeerd geslacht.

c. Als hij van de kwaal genezen was, kon hij van de onreinheid toch niet gereinigd worden zonder offerande, waarvoor hij zich door zeven dagen wachten had voor te bereiden, nadat de kwaal volkomen van hem geweken was, en door zich in levend water te baden, vers 13-15. Dit wees op de grote Evangelieplichten van geloof en bekering, en de grote Evangelievoorrechten van de toepassing van Christus’ bloed op onze ziel tot onze rechtvaardigmaking, en van Zijn genade tot onze heiligmaking. God heeft beloofd rein water op ons te sprengen en ons van al onze onreinheid te reinigen en ons bevolen om ons te wassen en rein te maken door bekering. Hij heeft ook voorzien in een offer ter verzoening, en wil, dat wij door het geloof deel zullen hebben aan dat offer, want het is het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon dat ons reinigt van

alle zonden, en waardoor verzoening voor ons gedaan is, opdat wij toegang mogen hebben tot Gods tegenwoordigheid, en mogen delen in Zijn gunst.

Leviticus 15:19-33

Dit betreft de ceremoniële onreinheid, waaronder vrouwen zich bevonden, als zij een vloed hadden, zowel die regelmatig en gezond is, en naar de loop van de natuur, vers 19-24, als die welke ontijdig, overmatig is en een ziekte van het lichaam aanduidt, zoals van de arme vrouw, die het bloedvloeien had en door de aanraking van de zoom van Christus' kleed plotseling genezen werd, nadat zij twaalf jaren onder haar kwaal had geleden en al haar leeftocht aan medicijnmeesters ten koste had gelegd, doch tevergeefs. Dit maakte de vrouw die door deze ziekte bezocht was, onrein, vers 25, en ook alles wat zij aanraakte, vers 26, 27. En als zij genezen was, en na zeven dagen bevond dat zij volkomen vrij was van haar vloed, dan moest zij gereinigd worden door het offer van twee tortelduiven, of twee jonge duiven, om verzoening voor haar te doen, vers 28, 29. Alle goddeloze handelingen, in het bijzonder het bedrijven van afgoderij, worden vergeleken bij de onreinheid van een afgezonderde vrouw, Ezechiel 36:17, en in toespeling hierop wordt van Jeruzalem gezegd: "haar onreinheid is in haar zomen" Klaagliederen 1:9, zodat zij (gelijk volgt in vers 17) gemeden wordt als een afgezonderde vrouw.

De redenen voor al deze wetten (die, naar wij allicht denken, zeer wel achterwege hadden kunnen blijven) zijn ons gegeven in vers 31.

1. Alzo zult gij de kinderen Israëls afzonderen (want alleen hun, hun dienstknechten en proselieten gingen deze wetten aan) van hun onreinheid, dat is,

a. Door deze wetten werd hen hun voorrecht en eer geleerd, dat zij Gode tot een eigen volk gereinigd waren en door de heilige God bestemd waren om een priesterlijk koninkrijk, een heilig volk te zijn, want voor hen was datgene een verontreiniging, wat het voor andere volken niet was.

b. Hen werd hiermede ook hun plicht geleerd om de eer van hun reinheid te bewaren, en zich van alle zondige besmetting verre te houden. Het was gemakkelijk voor hen om aldus te redeneren, indien de verontreinigingen, die natuurlijk, onvermijdelijk, onwillekeurig waren, onze ziekte en beproeving en niet onze zonde, ons voor het ogenblik zo verfoeilijk maakten, dat wij ongeschikt waren voor gemeenschap met God en de mens, hoeveel meer afschuwelijk en vuil zijn wij dan niet, als wij zondigen tegen het licht en de wet van de natuur, door dronkenschap, overspel, bedrog en dergelijke zonde meer, die het hart, het gemoed, de consciëntie verontreinigen. En indien deze ceremoniële verontreinigingen niet weggedaan konden worden dan door offeranden, dan moet er op iets groters en kostelijkers gesteund worden voor de reiniging van de ziel van de onreinheid van de zonde.

2. Aldus zult gij voorkomen, dat zij door de hand van Gods gerechtigheid sterven in hun onreinheid, indien zij, zolang zij onder die verontreiniging zijn, tot het heiligdom zouden naderen. Het is gevaarlijk om in onze onreinheid te sterven, en het is onze schuld, zo dit gebeurt, daar wij niet alleen door Gods wet behoorlijk gewaarschuwd zijn tegen wat ons zou verontreinigen, maar daar er ook door Zijn Evangelie zulke genaderijke voorzieningen gemaakt zijn voor onze reiniging, indien wij te eniger tijd verontreinigd zijn geworden.

3. In al deze wetten schijnt bijzonder de eer van de tabernakel bedoeld te zijn, waartoe niemand in zijn onreinheid mocht naderen, "dat zij Mijn tabernakel niet verontreinigen". De oneindige Wijsheid heeft die maatregel genomen om in het hart van dat zorgeloze volk een

voortdurende eerbied en ontzag te bewaren voor de openbaringen van Gods heerlijkheid en tegenwoordigheid onder hen in Zijn heiligdom. Nu de tabernakel Gods onder de mensen was, zou gemeenzaamheid allicht minachting teweeg hebben kunnen brengen, en daarom heeft de wet zoveel dingen, die zeer dikwijls voorkomen, tot ceremoniële onreinheid verklaard, die de onbevoegdheid meebracht om tot het heiligdom te naderen (op welke overtreding de doodstraf stond) opdat zij aldus met grote voorzichtigheid en eerbied zouden naderen na ernstige voorbereiding, en vrezend om ongeschikt en onbevoegd te worden bevonden. Aldus werd hen geleerd nooit anders tot God te naderen, dan in het ootmoedig besef van hun onwaardigheid, en met een nauwkeurig waarnemen van alles wat Hij geordonneerd had, teneinde veilig en Gode welbehaaglijk te wezen.

En welke lering hebben wij nu uit dit alles te trekken?

a. Laat ons God loven, dat wij niet onder het juk zijn van deze vleselijke inzettingen, zodat ons niets kan verontreinigen dan de zonde. Diegenen mogen nu aan des Heeren Avondmaal gaan, die toen niet van de dankoffers mochten eten. En van de verontreiniging, die veroorzaakt wordt door onze zonde van dagelijkse zwakheden en tekortkomingen, kunnen wij in het verborgen gereinigd worden door vernieuwde daden van boetvaardigheid en geloof, zonder ons in water te baden of een offer aan de deur van de tabernakel te brengen.

b. Laat ons zorgvuldig aflaten van alle zonde, als verontreinigende het geweten en inzonderheid van vleselijke lusten, "ons vat bezittende in heiligmaking en eer", en niet in kwade beweging van de begeerlijkheid, die niet slechts de ziel verontreinigt, maar er krijg tegen voert en haar met verderf en ondergang dreigt.

c. Laat ons allen zien hoe noodzakelijk wezenlijke heiligheid is voor onze toekomstige gelukzaligheid en ons hart laten reinigen door geloof, opdat wij God mogen zien. Het is wellicht in toespeling op deze wetten, die de onreinen verboden om tot het heiligdom te naderen, dat op de vraag: "Wie zal staan in de plaats van Zijn heiligheid?" geantwoord wordt: "Die rein van handen en zuiver van hart is" Psalm 24:3, 4 want zonder heiligheid zal niemand de Heere zien.

HOOFDSTUK 16

1 En de HEERE sprak tot Mozes, nadat de twee zonen van Aaron gestorven waren, als zij genaderd waren voor het aangezicht des HEEREN, en gestorven waren;
2 De HEERE dan zeide tot Mozes: Spreek tot uw broeder Aaron, dat hij niet te allen tijde ga in het heilige, binnen den voorhang, voor het verzoendeksel, dat op de ark is, opdat hij niet sterve; want Ik verschijn in een wolk op het verzoendeksel.
3 Hiermede zal Aaron in het heilige gaan: met een var, een jong rund ten zondoffer, en een ram ten brandoffer.
4 Hij zal den heiligen linnen rok aandoen, en een linnen onderbroek zal aan zijn vlees zijn, en met een linnen gordel zal hij zich gorden, en met een linnen hoed bedekken; dit zijn heilige klederen; daarom zal hij zijn vlees met water baden, als hij ze zal aandoen.
5 En aan de vergadering der kinderen Israels zal hij nemen twee geitenbokken ten zondoffer, en een ram ten brandoffer.
6 Daarna zal Aaron den var des zondoffers, die voor hem zal zijn, offeren, en zal voor zich en voor zijn huis verzoening doen.
7 Hij zal ook beide bokken nemen, en hij zal die stellen voor het aangezicht des HEEREN, aan de deur van de tent der samenkomst.
8 En Aaron zal de loten over die twee bokken werpen: een lot voor den HEERE, en een lot voor den weggaanden bok.
9 Dan zal Aaron den bok, op denwelken het lot voor den HEERE zal gekomen zijn, toebrengen, en zal hem ten zondoffer maken.
10 Maar de bok, op denwelken het lot zal gekomen zijn, om een weggaande bok te zijn, zal levend voor het aangezicht des HEEREN gesteld worden, om door hem verzoening te doen; opdat men hem als een weggaanden bok naar de woestijn uitlate.
11 Aaron dan zal den var des zondoffers, die voor hemzelven zal zijn, toebrengen, en voor zichzelven en voor zijn huis verzoening doen, en zal den var des zondoffers, die voor hemzelven zal zijn, slachten.
12 Hij zal ook een wierookvat vol vurige kolen nemen van het altaar, van voor het aangezicht des HEEREN, en zijn handen vol reukwerk van welriekende specerijen, klein gestoten; en hij zal het binnen den voorhang dragen.
13 En hij zal dat reukwerk op het vuur leggen, voor het aangezicht des HEEREN, opdat de nevel des reukwerks het verzoendeksel, hetwelk is op de getuigenis, bedekke, en dat hij niet sterve.
14 En hij zal van het bloed van den var nemen, en zal met zijn vinger op het verzoendeksel oostwaarts sprengen; en voor het verzoendeksel zal hij zevenmaal met zijn vinger van dat bloed sprengen.
15 Daarna zal hij den bok des zondoffers, die voor het volk zal zijn, slachten, en zal zijn bloed tot binnen in den voorhang dragen, en zal met zijn bloed doen, gelijk als hij met het bloed van den var gedaan heeft, en zal dat sprengen op het verzoendeksel, en voor het verzoendeksel.
16 Zo zal hij voor het heilige, vanwege de onreinigheden der kinderen Israels, en vanwege hun overtredingen, naar al hun zonden, verzoening doen; en alzo zal hij doen aan de tent der samenkomst, welke met hen woont in het midden hunner onreinigheden.
17 En geen mens zal in de tent der samenkomst zijn, als hij zal ingaan, om in het heilige verzoening te doen, totdat hij zal uitkomen; alzo zal hij verzoening doen, voor zichzelven, en voor zijn huis, en voor de gehele gemeente van Israel.
18 Daarna zal hij tot het altaar, dat voor het aangezicht des HEEREN is, uitkomen, en verzoening voor hetzelve doen; en hij zal van het bloed van den var, en van het bloed van den bok nemen, en doen het rondom op de hoornen des altaars.

19 En hij zal daarop van dat bloed met zijn vinger zevenmaal sprengen, en hij zal dat reinigen en heiligen van de onreinigheden der kinderen Israels.
20 Als hij nu zal geeindigd hebben van het heilige, en de tent der samenkomst, en het altaar te verzoenen, zo zal hij dien levenden bok toebrengen.
21 En Aaron zal beide zijn handen op het hoofd van den levenden bok leggen, en zal daarop al de ongerechtigheden der kinderen Israels, en al hun overtredingen, naar al hun zonden, belijden; en hij zal die op het hoofd des boks leggen, en zal hem door de hand eens mans, die voorhanden is, naar de woestijn uitlaten.
22 Alzo zal die bok op zich al hun ongerechtigheden in een afgezonderd land wegdragen; en hij zal dien bok in de woestijn uitlaten.
23 Daarna zal Aaron komen in de tent der samenkomst, en zal de linnen klederen uitdoen, die hij aangedaan had, als hij in het heilige ging, en hij zal ze daar laten.
24 En hij zal zijn vlees in de heilige plaats met water baden, en zijn klederen aandoen; dan zal hij uitgaan, en zijn brandoffer, en het brandoffer des volks bereiden, en voor zich en voor het volk verzoening doen.
25 Ook zal hij het vet des zondoffers op het altaar aansteken.
26 En die den bok, welke een weggaande bok was, zal uitgelaten hebben, zal zijn klederen wassen, en zijn vlees met water baden; en daarna zal hij in het leger komen.
27 Maar den var des zondoffers, en den bok des zondoffers, welker bloed ingebracht is, om verzoening te doen in het heilige, zal men tot buiten het leger uitvoeren; doch hun vellen, hun vlees en hun mest zullen zij met vuur verbranden.
28 Die nu dezelve verbrandt, zal zijn klederen wassen, en zijn vlees met water baden; en daarna zal hij in het leger komen.
29 En dit zal voor u tot een eeuwige inzetting zijn: gij zult in de zevende maand, op den tienden der maand, uw zielen verootmoedigen, en geen werk doen, inboorling noch vreemdeling, die in het midden van u als vreemdeling verkeert.
30 Want op dien dag zal hij voor u verzoening doen, om u te reinigen; van al uw zonden zult gij voor het aangezicht des HEEREN gereinigd worden.
31 Dat zal u een sabbat der rust zijn, opdat gij uw zielen verootmoedigt; het is een eeuwige inzetting.
32 En de priester, dien men gezalfd, en wiens hand men gevuld zal hebben, om voor zijn vader het priesterambt te bedienen, zal de verzoening doen, als hij de linnen klederen, de heilige klederen, zal aangetrokken hebben.
33 Zo zal hij het heilige heiligdom verzoenen, en de tent der samenkomst, en het altaar zal hij verzoenen; desgelijks voor de priesteren, en voor al het volk der gemeente zal hij verzoening doen.
34 En dit zal u tot een eeuwige inzetting zijn, om voor de kinderen Israels van al hun zonden, eenmaal des jaars, verzoening te doen. En men deed, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.

In dit hoofdstuk hebben wij de instelling van de jaarlijkse plechtigheid van de verzoendag waarin misschien evenveel was van het Evangelie als in welke andere bepaling ook van de ceremoniële wet, gelijk blijkt uit de toespeling hierop van de apostel in Hebreeën 9:7 en verv. Wij hadden tevoren diverse wetten betreffende zondoffers voor particuliere personen, die geofferd noesten worden bij bijzondere gelegenheden, maar dit betreft het vastgestelde offer voor het gehele volk, Geheel de dienst van de dag wordt aan de hogepriester opgedragen.

I. Hij moet nooit anders dan op die dag in het heilige der heiligen komen, vers 1, 2.

II. Hij moet er komen in linnen klederen gekleed, vers 4.

III. Hij moet een zondoffer en een brandoffer brengen voor zichzelf vers 3, zijn zondoffer offeren, vers 6-11, dan met enig bloed van zijn zondoffer binnen de voorhang gaan, reukwerk branden, en het bloed sprengen voor het verzoendeksel, vers 12-14.

IV. Voor het volk moeten twee geitenbokken gebracht worden, en het lot over hen worden geworpen, en

1. Één er van moet tot zondoffer voor het volk gebracht worden, vers 5, 7-9, en het bloed er van voor het verzoendeksel gesprengd worden, vers 15-17, en dan moet van het bloed van de beide zondoffers op het altaar gesprengd worden, vers 18, 19.

2. De andere bok moet een weggaande bok zijn, vers 10. De zonde van geheel Israël moet over hem beleden worden, en daarna moet hij weggezonden worden in de woestijn vers 20, en die em wegbracht moet ceremonieel onrein zijn vers 26.

V. Dan moesten de brandoffers geofferd worden, het vet van de zondoffers op het altaar, en hun vlees buiten het leger worden verbrand, vers 23-25, 27, 28.

VI. Het volk moest de dag Godsdienstig waarnemen door een heilige rust en een heilig treuren om hun zonde, en dit moest een eeuwige inzetting zijn, vers 29-34.

Leviticus 16:1-4

Hier is:

1. De datum van deze wet betreffende de verzoendag: het was na de dood van *de twee zonen van Aäron,* vers 1, waarvan wij gelezen hebben in Hoofdstuk 10:1.

a. Opdat Aäron niet zou vrezen, dat er nog iets van die zonde zijn gezin was blijven aankleven, of (daar de) (priesters er zo aan onderhevig waren om te overtreden) dat nog een zonde van hemzelf of van zijn andere zonen, het verderf zou wezen van zijn huis en geslacht, wordt hem hier bevolen *verzoening te doen voor zijn huis,* opdat hij in gunst zou blijven bij God, want de verzoening er van zal er de bevestiging van wezen, en er het erfdeel van de zegen in bewaren.

b. Daar de priesters door de dood van Nadab en Abihu gewaarschuwd waren om niet anders tot God te naderen dan met eerbied en Godvruchtige vrees (zonder welke zij zouden komen op hun gevaar) worden hier aanwijzingen gegeven hoe het dichtste naderen geschieden kon, niet alleen zonder gevaar, maar met onuitsprekelijke vertroosting en nut voor hun ziel, indien die aanwijzingen opgevolgd werden. Toen degenen, die op onbetamelijke wijze genaderd waren, afgesneden werden, moesten de overigen niet zeggen: "Dan zullen wij in het geheel niet naderen", maar: "dan zullen wij naar de voorgeschreven regel naderen." Zij stierven om hun zonde, daarom heeft God er genadig in voorzien, dat de overigen niet sterven. Aldus moeten Gods oordelen over sommigen onderrichtingen zijn voor anderen.

2. Het doel van deze wet. Eén bedoeling er van was eerbied te bewaren voor het heilige der heiligen binnen de voorhang, waar het van de *Shechina,* of Goddelijke heerlijkheid, behaagde te wonen tussen de cherubim, vers 2. *Spreek tot uw broeder Aäron, dat hij niet te allen tijde ga in het heilige binnen de voorhang. vóór* de voorhang kwamen sommige priesters elke dag om reukwerk te branden op het gouden altaar, maar *binnen* de voorhang moet niemand komen dan alleen de hogepriester, en deze slechts eenmaal in het jaar, en dan met grote plechtigheid en voorzichtigheid. De plaats, waar God Zijn bijzondere tegenwoordigheid openbaarde, moet niet algemeen worden gemaakt. Als niemand ongeroepen in de audiëntiezaal van een aardse koning mocht verschijnen, ja zelfs de koningin niet, en dat wel op straffe des doods, Esther 4:11, was het dan geen vereiste dat dezelfde eerbied aan de Koning van de koningen betoond zou worden? Maar zie welk een gezegende verandering gemaakt is door het Evangelie van Christus: alle gelovige Christenen hebben nu iedere dag *vrijmoedigheid om in te gaan in het heiligdom door het voorhangsel,* Hebreeën 10:19, 20, en wij "komen met vrijmoedigheid" (niet zoals Aäron het moest met vreze en beven) "tot de troon van de genade" Hebreeën 4:16. Zolang de openbaringen van Gods genade en tegenwoordigheid waarneembaar waren voor de zinnen, was het nodig dat zij aldus beperkt werden, omdat voorwerpen van de zinnen minder ontzagwekkend en heerlijk worden, naarmate men er meer gemeenzaam mee wordt, maar nu zij zuiver geestelijk zijn is dit anders, want hoe meer de voorwerpen van het geloof ons bekend zijn, hoe meer wij er de grootheid en goedheid van gewaar worden. Thans zijn wij dus te allen tijde welkom in het heilige, dat niet met handen gemaakt is want thans zijn wij door het geloof "mee gezet in de hemel in Christus" "Jezus," Efeziers 2:6. *Toenmaals* moest Aäron niet te allen tijde naderen, *opdat hij niet sterft, nu* moeten wij te allen tijde naderen, *opdat wij leven,* alleen afstand is ons de dood. *Toenmaals* verscheen God in de wolk op het verzoendeksel, maar *nu* aanschouwen wij, niet in een donkere wolk maar met ongedekten aangezichte en als in een helderen spiegel, de heerlijkheid des Heeren, 2 Corinthiërs 3:18.

3. De persoon, aan wie het werk van deze dag was opgedragen, en dat was alleen de hogepriester, vers 3. *Hiermede zal Aäron in het heilige gaan.* Op de verzoendag moest hij al het werk verrichten, er was slechts een plaatsvervanger voor hem aangewezen voor het geval, dat hem iets zou overkomen, hetzij ziekte, of ceremoniële onreinheid, zodat hij de dienst op die dag niet kon waarnemen. Alle Christenen zijn geestelijke priesters, Christus alleen is de Hogepriester, en Hij alleen is het die verzoening doet, en Hij heeft noch plaatsvervanger noch helper nodig.

4. Het gewaad van de hogepriester bij deze dienst. Hij moest dan niet in zijn kostbare klederen gekleed zijn, die hij alleen dragen moest. Hij moest de efod niet aandoen met de edelgesteenten er in, maar alleen de linnen klederen, die hij in gemeenschap met de mindere priesters droeg, vers 4. Dat geringere kleed paste hem het best op deze dag van de verootmoediging, en daar het dunner en lichter was, kon hij er met meer vaardigheid het werk en de dienst van de dag in verrichten. Christus, onze Hogepriester, heeft in onze natuur verzoening gedaan voor de zonde niet in de kleren van de Hem eigen heerlijkheid, maar in de linnen kleren van onze sterflijkheid, rein voorzeker, maar gering.

Leviticus 16:5-14

De Joodse schrijvers zeggen dat de hogepriester gedurende zeven dagen vóór de verzoendag, zich moest terugtrekken uit zijn huis, om in een kamer van de tempel te wonen teneinde zich daar voor de dienst op die grote dag voor te bereiden. Gedurende deze zeven dagen deed hij het werk van de mindere priesters voor de offers, het reukwerk, enz. teneinde op die dag de nodige vaardigheid te hebben voor het werk, telkens en nogmaals moest hem de inzetting voorgelezen worden, opdat hij volkomen bekend zou zijn met hetgeen hij te doen had.

1. Hij moest de dienst van de dag zeer vroeg beginnen met het gewone morgenoffer, nadat hij eerst, vóór zich te kleden, zijn gehele lichaam had gewassen, en daarna nog zijn handen en voeten. Dan brandde hij het dagelijkse reukwerk, schikte de lampen in orde, en offerde het buitengewone offer, dat voor deze dag verordineerd was, (niet hier, maar in Numeri 29:8) een var, een ram en zeven lammeren, allen ten brandoffer. Dit wordt hij verondersteld gedaan te hebben in zijn hogepriesterlijk gewaad.

2. Nu moest hij zijn kostbare kleding afleggen, zich baden, de linnen kleren aandoen, en zijn eigen var voor de Heere stellen, die hij voor hemzelf en zijn huis ten zondoffer offerde, vers 6. De var werd als offer voor de Heere gesteld met een plechtige belijdenis van zijn zonden, en de zonden van zijn huis, vuriglijk biddende om vergeving er van, en dit moest hij doen met zijn handen op het hoofd van de var.

3. Daarna moest hij het lot werpen over de twee geitenbokken, die beide tezamen tot een zondoffer waren voor de vergadering. Eén van deze bokken moest geslacht worden ten teken van een voldoening aan Gods gerechtigheid voor de zonde, de andere moest weggezonden worden ten teken van de vergeving, of het wegdoen van de zonde door de goedertierenheid Gods. Beiden moeten tezamen voor het aangezicht des Heeren gesteld worden, vers 7, eer het lot over hen was geworpen, en daarna de weggaande bok alleen, vers 10. Sommigen denken dat geitenbokken voor het zondoffer gekozen werden, omdat het aanstotelijke van de zonde door de onaangename reuk van die dieren wordt voorgesteld, anderen denken omdat de demonen, die de heidenen toen aanbaden, hun aanbidders dikwijls in de gedaante van bokken verschenen, en God daarom Zijn volk verplichtte bokken te offeren, opdat zij nooit in verzoeking zouden zijn *aan* bokken offeranden te brengen.

4. Het volgende, dat gedaan meest worden was de var als zondoffer te offeren voor zich en zijn huis, vers 11. "Nu," zeggen de Joden "moest hij weer zijn handen op het hoofd van de var leggen en de belijdenis van zonde en het gebed om vergeving, die hij tevoren gedaan had, herhalen, en de var met eigen handen slachten, om verzoening te doen, eerst voor zichzelf, (want hoe kon hij verzoening doen voor de zonden van het volk, voordat hijzelf verzoend was?) en voor zijn huis, niet slechts voor zijn eigen gezin, maar voor al de priesters, die *het huis van Aäron* genoemd worden Psalm 135:19. Deze barmhartigheid moet bij het eigen huis beginnen, hoewel zij er niet moet eindigen. De var geslacht zijnde, liet hij één van de priesters het bloed omroeren, opdat het niet stijf zou worden, en dan:

5. Nam hij een wierookvat met gloeiende kolen (die niet rookten) in de ene hand en een schotel vol lieflijk reukwerk in de andere hand en ging door de voorhang in het heilige der heiligen naar de ark, zette de kolen op de vloer, en strooide er het reukwerk op, zodat de kamer terstond vol werd van rook. De Joden zeggen dat hij er *zijdelings* moest ingaan, om niet het volle gezicht te hebben op de ark waar de Goddelijke heerlijkheid was, totdat zij met rook

was bedekt, dat hij daarna *ruggelings* uit moest gaan, uit eerbied voor de Goddelijke majesteit, en na een kort gebed moest hij zich dan uit het heiligdom spoeden om zich aan het volk te tonen, opdat zij niet zouden denken, dat hij zich onbehoorlijk had gedragen, en voor het aangezicht des Heeren was gestorven.

6. Dan haalde hij het bloed van de var van de priester, die hij het had laten omroeren en nam dit mee, als hij voor de tweede maal in het heilige der heiligen inging, dat nu vervuld was met de rook van het reukwerk, en met zijn vinger sprengde hij het bloed op, of liever naar het verzoendeksel, eenmaal naar het bovendeel er van en zevenmaal naar het benedeneinde, vers 14. Maar de druppels bloed (zoals de Joden het verklaren) vielen allen op de grond en geen er van raakte het verzoendeksel aan. Dit gedaan hebbende, kwam hij uit het heilige der heiligen, zette de schaal met bloed in het heiligdom, en ging naar buiten.

Leviticus 16:15-19

Als de priester naar buiten kwam van het sprengen van het bloed van de var voor het verzoendeksel:

1. Dan moest hij vervolgens de geitebok slachten, die het zondoffer van het volk was, vers 15, en voor de derde maal in het heilige van de heiligen gaan om er het bloed van de geitenbok te sprengen, zoals hij er het bloed van de var gesprengd heeft, en aldus moest hij *verzoening doen voor het heilige,* vers 16, dat is: naardien het volk door zijn zonde God tot toorn had verwekt, zodat Hij de tekenen van Zijn gunstrijke tegenwoordigheid zou kunnen wegnemen, en zelfs die heilige plaats ongeschikt had gemaakt voor de woning van een heiligen God, werd hierdoor nu verzoening gedaan voor de zonde, opdat God, verzoend zijnde met hen, onder hen zou blijven wonen.

2. Daarna moest hij hetzelfde doen voor het uitwendige deel van de tabernakel, wat hij voor het inwendige er van gedaan heeft, door eerst het bloed van de var te sprengen, en dan dat van de bok, buiten de voorhang, daar, waar de tafel en het reukaltaar stonden, telkens zeven maal, zoals tevoren. De reden, die er voor aangeduid wordt, is *dat de tent van de samenkomst met hen woont in het midden van hun onreinigheden,* vers 16. Hiermede wilde God hun tonen hoe hun hart het nodig had om gereinigd te worden, als zelfs de tabernakel, alleen maar omdat hij in het midden stond van zo’n onrein en zondig volk, deze verzoening nodig had, en ook, dat er zelfs in hun Godsdienstige handelingen veel verkeerds was, waarvoor het nodig was verzoening te doen. Gedurende deze plechtigheid mocht geen van de mindere priesters in de tabernakel komen, vers 17, maar door buiten te staan zich onwaardig erkennen en ongeschikt om er te dienen, vanwege hun dwaasheden en gebreken en menigvuldige onreinheden in hun bediening, die deze verzoening van de tabernakel nodig hadden gemaakt.

3. Dan moet hij van het bloed van de var en van de bok, door elkaar gemengd op de hoornen van het altaar doen dat voor het aangezicht des Heeren is, vers 18, 19. Het is zeker, dat het het reukaltaar was, waarop dit bloed gedaan werd, want aldus is het uitdrukkelijk geboden, Exodus 30:10, maar sommigen denken dat dit de hogepriester naar het brandofferaltaar verwijst, want ook dat wordt hier *het altaar voor het aangezicht des Heeren* genoemd, vers 12, omdat hij gezegd wordt er naar *uit te gaan,* en omdat men kan veronderstellen, dat ook dit verzoening nodig had, want daarop werden al de gaven en offeranden van de kinderen Israëls gebracht, van wier onreinheid het altaar hier gezegd wordt geheiligd te worden.

Leviticus 16:20-28

Nadat de hogepriester de Heere de zoenoffers had voorgesteld door het sprengen van hun bloed, waarvan hij het overige waarschijnlijk aan de voet van het altaar heeft uitgestort, gaat hij nu:

1. Met zijn beide handen op het hoofd van de weggaanden bok Israëls zonde belijden, vers 20, 21, en telkenmale als handen gelegd werden op het hoofd van een offer, ging dit altijd gepaard met belijdenis naar dat de aard van het offer was, en dit een zondoffer zijnde, moet het een belijdenis zijn van zonde. In de latere en meer ontaarde tijden van de Joodse kerk hadden zij een bepaald formulier van belijdenis voor de hogepriester, maar God heeft er hier geen voorgeschreven, want er werd verondersteld, dat de hogepriester zó wel bekend was met de toestand van het volk en dat hij zo'n tere zorg voor hen droeg, dat hij geen formulier nodig had. De belijdenis moet zo omstandig zijn als hij haar maken kon, niet alleen *al de ongerechtigheden van de kinderen Israëls* belijden, maar ook *al hun overtredingen.* In een zonde kunnen vele ongerechtigheden zijn vanwege allerlei verzwarende omstandigheden, waarmee zij gepaard ging, en in onze belijdenis behoren wij daar nota van te nemen, en niet slechts te zeggen: *Ik heb gezondigd,* maar met Achan: "Zo en zo heb ik gedaan." Door deze belijdenis zal hij *de zonden van Israël op het kop van de bok leggen,* dat is: hij moest in geloof en gehoorzaamheid aan de Goddelijke instelling, waardoor zo'n in-de-plaats-stelling bepaald was, de straf van de zondaar overdragen op het offer, hetgeen slechts scherts, ja een belediging van God zou geweest zijn, indien Hij zelf het niet verordineerd had.

2. Dan moest de bok terstond door een daartoe *bekwaam man,* die men daartoe verkozen had, weggezonden worden naar een woestijn, een afgezonderd of onbewoond land, en God vergunde hun er de betekenis in te zien, dat het wegzenden van de bok het weg doen was van hun zonden door een vrije en volkomen vergeving, vers 22. *Het zal al hun ongerechtigheden wegdragen.* Het loslaten van de bok was hun een teken, dat *de ongerechtigheid van Israël gezocht zal worden, maar er niet zijn zal en de zonden van Juda, maar niet gevonden zullen worden,* Jeremia 50:20. De latere Joden plachten een lapje van scharlaken stof aan de hoornen van de bok te bevestigen, en een ander aan de poort van de tempel, of aan de top van een rots waar de bok was losgelaten en als die lap dan wit werd, zoals zij dit gewoonlijk zagen geschieden dan was dit voor hen een teken, dat Israels zonden vergeven waren, gelijk geschreven is: *Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol.* En zij voegen er bij, dat gedurende veertig jaren vóór de verwoesting van Jeruzalem door de Romeinen, de scharlaken stof in het geheel niet van kleur veranderde, hetgeen een openhartige belijdenis is, dat zij, het wezen hebbende verworpen, van het type, de afschaduwing, geen nut meer hadden.

3. De hogepriester moest dan zijn linnen klederen in de tabernakel afleggen, en ze daar laten, de Joden zeggen: om daarna nooit meer door hemzelf of door iemand anders gedragen te worden, want zij maakten ieder jaar nieuwe, en hij moet zich in water baden zijn kostbare klederen aandoen, om dan zijn eigen en de brandoffers van het volk te offeren, vers 23, 24. Als wij de vertroosting smaken van onze vergeving, dan moet er Gode de eer voor worden toegebracht. Als wij het voordeel hebben van het zoenoffer, dan moeten wij niet ongaarne het offer van de dankerkentenis brengen. En het verbranden van het vet van het zondoffer schijnt tot dat ogenblik verschoven te zijn, vers 25, opdat het tegelijk met de brandoffers verteerd zou worden.

4. Het vlees van deze beide zondoffers, waarvan het bloed binnen de voorhang was gebracht, moest geheel verbrand worden, niet op het altaar, maar op een afstand buiten het leger, om aan te duiden beide ons wegdoen van de zonde door oprecht berouw en bekering en de Geest van de uitbranding, en Gods wegdoen er vandoor een volkomen kwijtschelding, zodat zij nimmer in het gericht tegen ons zal opstaan.

5. Hij, die de weggaande bok naar de woestijn bracht, en zij, die het zondoffer verbrandden, moesten beschouwd worden als ceremoniëel onrein, en zij mochten niet in het leger komen, vóór zij hun klederen hadden gewassen, en hun vlees in water hadden gebaad. Hetgeen de verontreinigende natuur aanduidde van de zonde, zelfs het offer, dat slechts tot zonde was gemaakt, was verontreinigend, alsmede de onvolkomenheid van de wettische offeranden, zó weinig hebben zij de zonde weggenomen, dat *zij* zelfs een smet achterlieten op hen, die ze aanraakten.

Eindelijk. Nadat dit alles geschied was ging de priester opnieuw in het heilige der heiligen, om zijn wierookvat te halen, en dan keerde hij met blijdschap terug naar zijn eigen huis, omdat hij zijn plicht gedaan had, en niet gestorven was.

Leviticus 16:29-34

1. Hier is: De dag, welke voor die plechtigheid was aangewezen. Hij moet jaarlijks waargenomen worden op *de tiende dag van de zevende maand*, vers 29. De zevende maand was voor de eerste maand gerekend, totdat God verordineerd had, dat de maand, waarin de kinderen Israëls uit Egypte gingen, als de eerste gerekend en aldus genoemd zou worden. Sommigen hebben het denkbeeld geopperd, dat deze tiende dag van de zevende maand de dag geweest is, waarop onze eerste ouders gevallen zijn, en dat hij ter gedachtenis daarvan als een vastendag werd waargenomen. Dr. Lightfoot heeft uitgerekend, dat dit de dag was, waarop Mozes de laatste maal van de berg gekomen is, toen hij de nieuwe tafelen meebracht en de verzekering, dat God met Israël verzoend was, en zijn aangezicht glinsterde. Die dag moet een dag van verzoening zijn in al hun geslachten, want de herinnering aan Gods vergeven van hun zonde met het gouden kalf kon hen aanmoedigen om te hopen, dat God op hun berouw en bekering al hun overtredingen zou vergeven.

2. De plicht van het volk op die dag:

a. Zij moeten rusten van al hun arbeid, *het zal u een sabbat van de rust zijn*, vers 31. Het werk van de dag zelf was genoeg, en zo het goed gedaan werd, was het een goede dag van werken, daarom moeten zij in het geheel geen ander werk doen. De arbeid van verootmoediging voor zonde vereist zo'n sterke inspanning van de geest, dat dit ons niet zou toelaten aan iets anders te denken. De verzoendag schijnt die sabbat te zijn, waarvan gesproken wordt door de profeet, Jesaja 58:13, want het is dezelfde als de vastendag, waarvan in de vorige verzen gesproken wordt.

b. Zij moeten hun zielen verootmoedigen. Zij moeten zich onthouden van alle verkwikking van het lichaam ten teken van hun innerlijke verootmoediging van de ziel en berouw over hun zonde. Zij allen vastten op die dag, dat is zij gebruikten spijs noch drank (behalve de zieken en de kinderen) en legden hun versierselen af, en zalfden zich niet, zoals Daniël, Hoofdstuk 10:3, 12. *David kwelde zijn ziel met vasten* Psalm 35:13. En het betekende het doden van de zonde, het zich afwenden er van, *het losmaken van de knopen van de ongerechtigheid*, Jesaja 58:6. De Joodse geleerden gaven het volk de raad om op die dag die delen van de Schrift niet te lezen, die hun met blijdschap zouden kunnen vervullen, omdat het een dag was om de ziel te verootmoedigen.

3. Het eeuwigdurende van deze inzetting *dit zal u een eeuwige inzetting zijn*, vers 29, 34. Het moet geen enkel jaar worden nagelaten nooit vervallen, totdat deze bedeling ontbonden zal wezen, en het type plaats zal maken voor het antitype. Zolang wij voortdurend zondigen, moeten wij er voortdurend berouw van hebben en de verzoening verkrijgen. De wet om onze zielen te verootmoedigen wegens de zonde is een eeuwige inzetting die van kracht zal blijven totdat wij gekomen zijn daar, waar alle tranen, zelfs die van berouw, van onze ogen afgewist zullen worden. De apostel beschouwt het als een blijk van de ongenoegzaamheid van de wettische offers om de zonde weg te nemen en het geweten er van te reinigen, dat daarin elk jaar weer gedachtenis van de zonden geschiedt, Hebreeën 10:1-3. De jaarlijkse herhaling van de offers toonde dat er slechts een zwak pogen in was tot verzoening, krachtdadig en afdoend kon dit slechts geschieden door *de offerande van het lichaam van Jezus Christus, eenmaal geschied*, die éne maal was genoeg, deze offerande behoefde niet herhaald te worden.

Laat ons dus zien wat er van het Evangelie was in dit alles.

I. Hier zijn in type de twee grote Evangelievoorrechten voorgesteld van vergeving van de zonde en toegang tot God, welke wij beide aan het middelaarschap van Jezus Christus verschuldigd zijn.

Laat ons dan hier zien:

1. De verzoening van de schuld, die Christus zelf voor ons aangebracht heeft. Hijzelf is beide de offeraar en het offer, waardoor verzoening teweeggebracht wordt, want Hij is:

A. De Priester, de Hogepriester, *die de zonden van het volk verzoent,* Hebreeën 2:17. Hij en Hij alleen is *par negotio geschikt voor het werk,* en waardig de eer er van te ontvangen. Hij is door de Vader gesteld om dit te doen, die Hem geheiligd heeft, en Hem tot dit doel in de wereld gezonden heeft, namelijk *dat God, in Hem, de wereld met zichzelf verzoenen zou.* Hij heeft dit werk ondernomen, en zich om onzentwil geheiligd, en er zich voor afgezonderd, Johannes 17:19. Dat de hogepriester zich op die dag zo dikwijls baadde, en de dienst verrichtte gekleed in fijn zuiver en wit linnen betekende de heiligheid van de Heere Jezus Zijn volkomen vrij zijn van elke zonde, en Zijn versierd zijn met alle genade. Niemand mocht bij de hogepriester zijn, als hij verzoening deed, vers 17, want onze Heere Jezus moest *de pers alleen treden,* en *van de volkeren moest er niemand bij Hem zijn,* Jesaja 63:3. Daarom hebben, toen Hij inging tot Zijn lijden, *al Zijn discipelen hem verlaten en zijn gevloden,* want indien er van hen gevangen genomen en met Hem ter dood gebracht waren, dan zou dit beschouwd zijn alsof zij medegewerkt hadden tot de verzoening, niemand dan misdadigers, ten opzichte van wie zulk een gedachte niet kon opkomen, moest met Hem lijden. En let op de omvang van de verzoening, die de hogepriester deed, het was *voor het heilige der heiligen, voor de tabernakel, voor het altaar, voor de priesters en voor al het volk,* vers 33. Christus' genoegdoening brengt verzoening teweeg beide voor de leraren en voor de gemeente, *de ongerechtigheid van onze heilige* (en van onze onheilige) *dingen.* Onze aanspraak op de voorrechten van de inzettingen, de vertroosting, die wij er in vinden, hebben wij alleen te danken aan de verzoening, aangebracht door Christus. Maar terwijl de verzoening, die de hogepriester deed, slechts de vergadering van Israël betrof, is Christus de verzoening niet alleen voor de zonden van de Joden, maar voor de zonden van geheel de heidenwereld. En ook hierin werd Aäron oneindig ver overtroffen door Christus dat Aäron het nodig had om eerst voor zijn eigen zonde offerande te offeren en van zijn zonde belijdenis te doen op het hoofd van zijn zondoffer, maar onze Heere Jezus had geen eigen zonde, en *zo'n hogepriester betaamde ons,* Hebreeën 7:26. Daarom is Hij ook toen Hij in de Jordaan gedoopt werd, terwijl anderen in het water stonden, *belijdenis doende van hun zonde,* Mattheus 3:6, *terstond uit het water opgeklommen,* vers 16, daar Hij geen zonde had te belijden.

B. Gelijk Hij de Hogepriester is, zo is Hij ook het offer, waarmee de verzoening gedaan wordt, want in onze verzoening met God is Hij alles in allen. Aldus werd Hij voorgesteld door de twee bokken, die beide een offer waren, de geslachte bok was het type van Christus, stervende voor onze zonden, de weggaande bok was een type van Christus, opgestaan tot onze rechtvaardigmaking. Door het lot, waarvan het beleid van de Heere is, werd beslist welke bok geslacht moest worden, want Christus werd *door de bepaalden raad en voorkennis Gods overgeleverd.*

a. De verzoening wordt gezegd voltooid te zijn door de zonden van Israël op het hoofd van de bok te leggen. Zij hadden verdiend verlaten en in een land van de vergetelheid weggezonden te worden, maar die straf werd hier overgebracht op de bok, die hun zonden droeg, in toespeling

hierop wordt van God gezegd, dat Hij ons aller ongerechtigheid heeft doen aanlopen op de Heere Jezus, Jesaja 53:6, die van al deze schaduwen het wezen is. En Hij wordt gezegd *onze zonden* namelijk de straf er voor-*in Zijn eigen lichaam gedragen te hebben op het hout,* I Petrus 2:24. Aldus is Hij zonde voor ons gemaakt, dat is: offer voor zonde, 2 Corinthiërs 5:21. Hij leed en stierf, niet alleen tot ons welzijn en behoud, maar in onze plaats, Hij werd verlaten en scheen voor een tijd vergeten, opdat wij niet voor eeuwig verlaten en vergeten zouden worden. Sommige geleerden hebben uitgerekend, dat onze Heere Jezus door Johannes in de Jordaan gedoopt werd op de tiende dag van de zevende maand, dus juist op de verzoendag, toen ging Hij in tot Zijn ambt als Middelaar, en *werd terstond door de (Geest uitgedreven in de woestijn,* een afgezonderd, onbewoond land.

b. Het gevolg daarvan was, dat *al de ongerechtigheden van Israël weggevoerd werden in een land van de vergetelheid.* Aldus *neemt* Christus, het Lam Gods, *de zonde van de wereld weg,* Johannes 1:29. En als God de zonde vergeeft, wordt Hij gezegd haar niet meer te gedenken, Hebreeën 8:12, haar *achter Zijn rug te werpen,* Jesaja 38:17, "in de diepte van de zee," Micha 7:19, haar weg te doen "zover het oosten is van het" "westen," Psalm 103:12.

2. De ingang in de hemel, door Christus voor ons bereid, zien wij hier afgeschaduwd door het ingaan van de hogepriester in het heilige der heiligen. Dit wordt door de apostel verklaard, Hebreeën 9:7 en verv. en hij toont aan:

a. Dat *de hemel de meerdere en volmaakte tabernakel is, niet met handen gemaakt, dat is, niet van dit maaksel,* en dat de weg er heen door geloof, hoop en gebed, door een Middelaar toen nog niet zo klaar en duidelijk geopenbaard was als thans onder het Evangelie.

b. Dat Christus bij Zijn hemelvaart eens en voor altijd de hemel is binnengegaan, als openbaar persoon in de naam van geheel Zijn geestelijk Israël, en door het voorhangsel van Zijn vlees Hebreeën 10:20.

c. Dat Hij is ingegaan *door Zijn eigen bloed,* Hebreeën 9:12, met Hem medenemende naar de hemel de kracht van de offerande, die Hij geofferd heeft op de aarde, en aldus als het ware Zijn bloed sprengende voor de genadetroon, waar het betere dingen spreekt dan het bloed van stieren en bokken. Daarom wordt Hij gezegd in het midden van de troon te verschijnen "als een Lam, dat geslacht" "is," Openbaring 5:6. En ofschoon Hij voor zichzelf geen zonde te verzoenen had, heeft Hij toch door Zijn eigen verdienste de herstelling verkregen in Zijn aloude heerlijkheid, Johannes 17:4, 5, zowel als een eeuwige verlossing voor ons Hebreeën 9:12.

d. De hogepriester heeft in het heilige der heiligen wierook gebrand, hetgeen een afschaduwing was van de voorbede van Christus, om welke te doen binnen de voorhang Hij eeuwig leeft, in de kracht van Zijn genoegdoening. En wij zouden niet kunnen verwachten te leven voor de troon van de genade indien hij niet bedekt was door de rookwolk van dit reukwerk. Zonder het tussenbeide treden van een Middelaar zal blote genade ons niet behouden. Het tussenbeide-treden van Christus is daar voor God gesteld als reukwerk, als *dit reukwerk.* En gelijk de hogepriester eerst voor zich, dan voor zijn huis en daarna voor geheel Israël bad, zo heeft onze Heere Jezus in het 17de hoofdstuk van Johannes (dat een voorbeeld of proeve was van Zijn voorbede in de hemel) eerst zichzelf Zijn Vader bevolen, toen Zijn discipelen, die Zijn huis waren, en daarna allen, die door hun woord in Hem zullen geloven, als geheel Israël, en na

aldus op de bedoeling van Zijn offerande gewezen te hebben werd Hij terstond gegrepen en ingevolge deze bedoeling gekruisigd.

e. De ingang door Christus bewerkt heeft die van Aäron hierin ver overtroffen, dat Aäron geen toegang kon verkrijgen, ja zelfs voor zijn eigen zonen niet, in het heilige der heiligen, maar dat onze Heere Jezus voor ons een *nieuwe en levende weg ingewijd heeft* naar het heiligdom, zodat wij dan ook vrijmoedigheid hebben om in te gaan, Hebreeën 10:19, 20. En *eindelijk:* de hogepriester moest weer uitgaan uit het heiligdom, maar onze Heere Jezus leeft eeuwiglijk om voor ons te bidden, en verschijnt altijd in de tegenwoordigheid Gods voor ons, waar Hij als onze voorloper voor ons is ingegaan, en waar Hij als onze pleitbezorger altijd verblijf houdt.

II. Hier is ook een type of afschaduwing van de twee grote Evangelieplichten van geloof en bekering, door welke wij bevoegd worden voor de verzoening en aanspraak verkrijgen op het voordeel er van.

1. Door het geloof moeten wij onze handen leggen op het hoofd van het offer, steunende op Christus, als de Heere onze Gerechtigheid pleitende op Zijn genoegdoening, als hetgeen waardoor alleen verzoening kon gedaan worden over onze zonden, en waardoor wij vergeving kunnen verkrijgen. "Gij, Heere, zult voor mij antwoorden. Alles wat ik te zeggen heb is: *Christus is voor mij gestorven, ja wat meer is, Hij is opgestaan,* aan Zijn genade en bestuur geef ik mij geheel over, en door Hem heb ik *de verzoening verkregen,"* Romeinen 5:11.

2. Door berouw en bekering moeten wij onze zielen verootmoedigen, niet slechts voor een tijd vastende van de genietingen en verlustigingen van het lichaam, maar innerlijk treurende om onze zonden, en een leven leidende van zelfverloochening en doding van het vlees. Wij moeten ook een berouwvolle belijdenis afleggen van zonde, en dit met het oog op Christus, die wij doorstoken hebben en om Hem rouw bedrijvende, en met de hand van het geloof op de verzoening, ons verzekerd houdende, dat, *indien wij onze zonden belijden*, God getrouw en rechtvaardig is, dat Hij ons de zonden vergeve en ons reinige van alle ongerechtigheid.

Eindelijk. De klank van de bazuin, die in het jubeljaar vrijheid verkondigde, moest aan het einde van *de verzoendag geblazen worden* Hoofdstuk 25:9. Want de kwijtschelding van onze schuld, de bevrijding uit onze dienstbaarheid en ons terugkeren tot ons erfdeel zijn wij allen aan het middelaarschap en de voorbede van Jezus Christus verschuldigd. Door de verzoening verkrijgen wij rust voor onze ziel en al de heerlijke vrijheid van de kinderen Gods.

HOOFDSTUK 17

1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Spreek tot Aaron, en tot zijn zonen, en tot al de kinderen Israels, en zeg tot hen: Dit is het woord, hetwelk de HEERE geboden heeft, zeggende:
3 Een ieder van het huis Israels, die een os, of lam, of geit in het leger slachten zal, of die ze slachten zal buiten het leger;
4 En dezelve aan de deur van de tent der samenkomst niet brengen zal, om een offerande den HEERE voor den tabernakel des HEEREN te offeren; het bloed zal dienzelven man toegerekend worden, hij heeft bloed vergoten; daarom zal dezelve man uit het midden zijns volks uitgeroeid worden;
5 Opdat, wanneer de kinderen Israels hun slachtofferen brengen, welke zij op het veld slachten, dat zij die den HEERE toebrengen, aan de deur van de tent der samenkomst tot den priester, en dezelve tot dankofferen den HEERE slachten.
6 En de priester zal het bloed op het altaar des HEEREN, aan de deur van de tent der samenkomst, sprengen; en hij zal het vet aansteken, tot een liefelijken reuk den HEERE.
7 En zij zullen ook niet meer hun slachtofferen den duivelen, welke zij nahoereren, offeren; dat zal hun een eeuwige inzetting zijn voor hun geslachten.
8 Zeg dan tot hen: Een ieder van het huis Israels, en van de vreemdelingen, die in het midden van hen als vreemdelingen verkeren, die een brandoffer of slachtoffer zal offeren,
9 En dat tot de deur van de tent der samenkomst niet zal brengen, om hetzelve den HEERE te bereiden; diezelve man zal uit zijn volken uitgeroeid worden.
10 En een ieder uit het huis Israels, en uit de vreemdelingen, die in het midden van hen als vreemdelingen verkeren, die enig bloed zal gegeten hebben, tegen diens ziel, die dat bloed zal gegeten hebben, zal Ik Mijn aangezicht zetten, en zal die uit het midden haars volks uitroeien.
11 Want de ziel van het vlees is in het bloed; daarom heb Ik het u op het altaar gegeven, om over uw zielen verzoening te doen; want het is het bloed, dat voor de ziel verzoening zal doen.
12 Daarom heb Ik tot de kinderen Israels gezegd: Geen ziel van u zal bloed eten; noch de vreemdeling, die als vreemdeling in het midden van u verkeert, zal bloed eten.
13 Een ieder ook van de kinderen Israels en van de vreemdelingen, die als vreemdelingen in het midden van hen verkeren, die enig wild gedierte, of gevogelte, dat gegeten wordt, in de jacht gevangen zal hebben; die zal deszelfs bloed vergieten, en zal dat met stof bedekken.
14 Want het is de ziel van alle vlees; zijn bloed is voor zijn ziel; daarom heb Ik tot de kinderen Israels gezegd: Gij zult geens vleses bloed eten; want de ziel van alle vlees, dat is zijn bloed; zo wie dat eet, zal uitgeroeid worden.
15 En alle ziel onder de inboorlingen of onder de vreemdelingen, die een dood aas of het verscheurde zal gegeten hebben, die zal zijn klederen wassen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond; daarna zal hij rein zijn.
16 Maar indien hij die niet wast, en zijn vlees niet baadt, zo zal hij zijn ongerechtigheid dragen.

Na de wet betreffende de verzoening, die door de hogepriester voor geheel Israël door het bloed van stieren en bokken in de tabernakel gedaan werd, hebben wij in dit hoofdstuk twee verbodsbepalingen nodig voor de bewaring van de eer van die verzoening.

Leviticus 17:1-9

I. Dat geen offer door iemand anders dan de priesters geofferd mocht worden, noch aan enigerlei andere plaats dan aan de deur van de tabernakel, en dat wel op straffe des doods, vers 1-9.

II. En dat geen bloed mocht gegeten worden, en dat wel met dezelfde strafbedreiging, vers 10-16.

Deze wet legde aan geheel Israël de verplichting op om al hun offeranden op Gods altaar te brengen, teneinde aldaar geofferd te worden. En ten opzichte van die zaak hebben wij na te gaan:

I. Hoe het er tevoren mee stond:

1. Het was aan iedereen veroorloofd altaren te bouwen, waar zij wilden, en er Gode offers op te brengen. Overal waar Abraham een tent had, bouwde hij een altaar, en ieder hoofd van een gezin was priester in zijn huis, zoals Job, Hoofdstuk 1:5.

2. Deze vrijheid is een aanleiding geworden tot afgoderij. Toen iedereen zelf priester was en zijn eigen altaar had, hebben zij langzamerhand, *verijdeld geworden zijnde in hun overleggingen, zich ook eigen goden uitgedacht, en de duivelen hun slachtoffers geofferd,* vers 7. Het woord, in onze overzetting door *duivelen* vertaald, betekent eigenlijk *ruige,* of *harige bokken,* omdat het waarschijnlijk is, dat de boze geesten hun dikwijls in die gedaante verschenen, om hun offers te vragen en hun aanneming er van te kennen te geven. Want van dat de duivel in opstand kwam tegen God en van Hem afvallig was geworden, heeft hij zich altijd als Zijn mededinger opgeworpen, en begeerde hij dat hem Goddelijke eer zou bewezen worden, hij had de onbeschaamdheid van onze gezegende Heiland aan te zoeken om voor hem neer te vallen en hem te aanbidden. De Israëlieten zelf hadden in Egypte geleerd aan duivels te offeren. En het schijnt dat sommigen van hen dit gedaan hebben zelfs nadat God zo heerlijk voor hen en onder hen verschenen is. Er wordt van hen gezegd dat zij deze duivelen *nahoereren,* want het was een verbreken van hun verbond met God zoals overspel een verbreken is van het huwelijksverbond, en zij waren even sterk verkleefd aan hun afgoderij en even moeilijk er van terug te brengen, als degenen, die zich aan ontuchtigheid overgeven om *alle onreinigheid gieriglijk te bedrijven,* daarom is het met toespeling hierop, dat God zich *een ijverig God* noemt.

II. Hoe deze wet dit vaststelde.

1. Sommigen denken dat hiermede aan de kinderen Israëls verboden werd om, zolang zij in de woestijn waren, een os of schaap, kalf, lam of geitebok, zelfs voor hun gewone spijze, ergens anders te slachten dan *aan de deur van de tent van de samenkomst,* waar het bloed en het vet op Gods altaar geofferd, en het vlees aan de offeraar gegeven moest worden, om het als dankoffer te eten, overeenkomstig deze wet. En de wet is in bewoordingen vervat, die deze mening begunstigen, vers 3, 4, want zij spreekt in het algemeen van het slachten van een os, lam of geit. De geleerde Dr. Cudworth geeft er deze uitlegging van, en hij denkt dat zij zolang zij de tabernakel zo dicht bij zich hadden in het leger, geen ander vlees aten dan hetgeen eerst aan God geofferd was, maar dat deze wet gewijzigd werd toen zij in Kanaän kwamen, Deuteronomium 12:21, En hun veroorloofd werd om hun runderen en schapen thuis te

slachten zowel als de ree en het hert. Slechts drie maal in het jaar moesten zij naar Gods tabernakel opgaan, om daar voor Zijn aangezicht te eten en te drinken. Waarschijnlijk hebben zij in de woestijn niet veel ander vlees gegeten dan het vlees van hun dankoffers, daar zij hun vee voor de teelt wilden bewaren tegen dat zij in Kanaän kwamen. Daarom murmureerden zij om vlees, daar zij het manna zat waren, en bij die gelegenheid spreekt Mozes, alsof zij zeer zuinig moesten zijn op hun schapen en runderen, Numeri 11:4, 22. Toch is het moeilijk om dit te verklaren als zijnde een tijdelijke wet, daar toch uitdrukkelijk gezegd is, *dat dit hun een eeuwige inzetting zal zijn voor hun geslachten*, vers 7. En daarom:

2. Schijnt dit veeleer een verbod te zijn om enig dier tot offer te slachten aan een andere plaats dan aan het altaar Gods. Zij moeten niet, zoals zij vroeger gedaan hadden, offeranden offeren *op het veld*, vers 5, neen, ook niet aan de ware God, maar ze tot de priester brengen om op het altaar des Heeren geofferd te worden, en de plechtigheid, die zij nu onlangs bijgewoond hadden van de wijding van de priesters en van het altaar, kon als een goede reden dienen, waarom zij zich tot die beide moesten bepalen, daar God ze zo kennelijk had verordineerd.

a. Deze wet was niet alleen voor de Israëlieten zelf verplichtend, maar ook voor de proselieten, of vreemdelingen, die besneden waren en onder hen woonden, en die in gevaar waren van neiging te behouden voor hun oude wijze van aanbidding. Indien iemand deze wet overtrad, en offeranden offerde aan een andere plaats dan in de tabernakel, dan was die zonde zeer groot, *het bloed zal die man toegerekend worden, hij heeft bloed vergoten*, vers 4. Hij had slechts een dier gedood, maar daar hij het niet op de door God voorgeschreven wijze had gedood, werd hij beschouwd als een moordenaar. Het is door een schenking Gods, dat wij vrijheid hebben om de mindere schepselen te doden, op welk voordeel wij geen recht of aanspraak hebben, tenzij wij ons aan de bepalingen onderwerpen, die er bij gemaakt zijn, en welke hierin bestaan, dat het noch met wreedheid noch in bijgelovigheid gedaan zal worden, Genesis 9:3,4. En er werd ook nooit groter misbruik gemaakt van de mindere schepselen, dan toen zij òf tot valse goden werden gemaakt, òf tot offers aan valse goden, waarop de apostel misschien zeer bijzonder zinspeelt, als hij spreekt van de ijdelheid en dienstbaarheid van de verderfenis, waaraan het schepsel onderworpen is, Romeinen 8:20, 21, vergelijk ook Hoofdstuk 1:23, 25. Afgodische offers werden niet alleen als overspel beschouwd, maar ook als moord, *die een os slacht*-om hem aan een afgod te offeren- *verslaat een man*, Jesaja 66:3.

b. De straf zal streng zijn *die man zal uit het midden van zijn volk uitgeroeid worden.* Als het blijkbaar was, ontwijfelbaar zeker, dan moest de magistraat dit doen, maar indien niet, dan zal God zelf dit werk ter hand nemen, en dan zal die offeraar door een plotselingen slag van Gods gerechtigheid worden afgesneden. De redenen, waarom God dit strikt bevel gaf, om al hun offeranden aan een plaats te offeren waren:

Ten eerste: Om afgoderij en bijgeloof te voorkomen, opdat offeranden gebracht zouden worden aan God en volgens de regel, zonder invoering van nieuwigheden er bij, zij moesten altijd geofferd worden door de dienst van de priesters, die de dienaren waren van Gods huis, en onder het oog van de hogepriester, die de bestuurder was van Zijn huis, en zorg droeg dat alles naar Gods verordening geschiedde.

Ten tweede. De beveiliging van de eer van Gods tempel en altaar, waarvan hun eigen waardigheid in gevaar zou zijn, indien zij hun offeranden ergens anders konden offeren evengoed als daar.

Ten derde. Om eenheid en broederlijke liefde onder de Israëlieten te bewaren, opdat zij, zich allen rondom een altaar scharende, zoals de kinderen van het gezin zich dagelijks aan dezelfde tafel bevinden, als broeders zouden leven en elkaar zouden liefhebben, *samengevoegd zouden zijn in eenzelfde zin, en in eenzelfde gevoelen,* 1 Corinthiërs 1:10.

III. Hoe die wet werd nagekomen.

1. Zolang de Israëlieten aan hun oprechtheid vasthielden, gaven zij met grote tederheid en nauwlettendheid acht op deze wet, gelijk blijkt uit hun ijver tegen het altaar, dat opgericht werd door de twee en een halve stam, dat zij volstrekt niet overeind zouden gelaten hebben, indien zij er niet van overtuigd waren geworden, dat het nooit bedoeld was, en nimmer gebruikt zou worden, om er offers op te offeren, Jozua 22:12 en verv.

2. Het verbreken van deze wet was gedurende veel eeuwen de ergernis en het ongeneeslijk bederf van de Joodse kerk, getuige de klacht welke zo dikwijls voorkomt in de geschiedenis, zelfs van de goede koningen: *Alleen de hoogten werden niet weggenomen, het volk offerde en rookte nog op de hoogten,* en dit was het wat de deur opende voor de grofste afgoderij.

3. Toch was er in buitengewone gevallen dispensatie van deze wet. Gideons offer, Richteren 6:26, dat van Manoach, Richteren 13:19, van Samuël, 1 Samuel 7:9, 9:13, van David, 2 Samuel 24:18, en van Elia, 1 Koningen 18, 23, werden aangenomen, hoewel zij niet op de gewone plaats geofferd werden. Maar die allen werden òf geboden door engelen, òf geofferd door profeten, en sommigen denken dat na de verwoesting van Silo, en voordat de tempel gebouwd was, zolang dus het altaar en de ark geen vaste verblijfplaats hadden, het meer geoorloofd was om elders offeranden te offeren.

IV. Hoe die zaak nu staat en welk gebruik wij van die wet hebben te maken.

1. Het is zeker dat de geestelijke offeranden die wij nu moeten offeren, tot generlei plaats bepaald zijn. Onze Heiland heeft dit duidelijk gemaakt, Johannes 4:21, en de apostel overeenkomstig de profetie in Maleachi 1:11. *Aan alle plaats zal Mijn naam reukwerk toegebracht worden.* Wij hebben thans geen tempel of altaar dat de gave heiligt, en ook is de Evangelie-eenheid niet in *één plaats* gelegen, maar in *een hart* en in *de eenheid des geestes.*

2. Christus is ons altaar en *ware tabernakel,* Hebreeën 8:2, 13:10 in Hem woont God onder ons, en het is in Hem, dat onze offeranden Gode aangenaam zijn, en in Hem alleen, 1 Petrus 2:5. Andere middelaars te stellen, andere altaren op te richten, of andere zoenoffers in te stellen, is hetzelfde als andere goden in te voeren. Hij is het middelpunt van de eenheid, in wie de leden van het Israël Gods elkaar ontmoeten.

3. Toch hebben wij de openbare eredienst in ere te houden en moeten wij de onderlinge bijeenkomsten niet nalaten, Hebreeën 10:25. *De Heere bemint de poorten van Zion boven alle woningen* van *Jakob,* en dat behoren ook wij te doen, zie Ezechiel 20:40. Hoewel God genadiglijk het offer van onze huisgodsdienst wil aannemen, moeten wij daarom toch de deur van de tent van de samenkomst niet veronachtzamen.

Leviticus 17:10-16

Wij hebben hier een herhaling en bevestiging van de wet tegen het eten van bloed. Wij hebben deze wet reeds tweemaal in de Levietische wet gevonden, Hoofdstuk 3:19, 7:26, behalve nog de plaats, die er aan gegeven is in de wetten aan Noach, Genesis 9:4. Maar hier is:

1. Het verbod herhaald, telkens en nogmaals en wordt verwezen naar de vorige desbetreffende wetten: *Ik heb de kinderen Israëls gezegd: Niemand van u zal bloed eten,* vers 12, en opnieuw in vers 14 :*Gij zult geen vlees met bloed erin eten.* Er wordt hier grote nadruk op gelegd, als op een wet, waaraan meer gelegen is dan men op de eerste aanblik zou denken.

2. Zij is verbindend gemaakt, niet alleen *voor het huis van Israël,* maar ook voor *de vreemdelingen, die in het midden van hen als vreemdelingen verkeren,* vers 10, hetgeen misschien een reden was, waarom het raadzaam werd geacht om, voor een tijd, aan de bekeerlingen uit de heidenen het eten van bloed te verbieden, Handelingen 15:29.

3. De strafbedreiging, toegevoegd aan deze wet is zeer streng, vers 10. *Ik zal Mijn aangezicht zetten tegen de ziel van hem, die bloed zal gegeten hebben,* indien hij het deed met opgeheven hand, *en zal die uit het midden van het volk uitroeien,* en opnieuw, vers 14, hij *zal uitgeroeid worden.* Gods toorn zal het verderf zijn van de zondaar. Beschouw die mens als verloren, voor eeuwig verloren, tegen wie God Zijn aangezicht stelt, want welk schepsel zal tegenover de Schepper kunnen bestaan?

4. Een reden, die voor deze wet is gegeven vers 11, want *het is het bloed, dat voor de ziel verzoening zal doen,* en het werd *daarom* bestemd om er verzoening mee te doen, terwijl het *de ziel is van alle vlees.* De zondaar verdiende te sterven, daarom moet het offer sterven. Daar nu het bloed aldus het leven is, dat de dieren gewoonlijk voor menselijk gebruik gedood werden door er al het bloed aan te laten ontvloeien, heeft God bepaald dat het uitstorten of sprengen van het bloed van het offer op het altaar moest geschieden, om aan te duiden dat het leven van het offer aan God werd gegeven in de plaats van het leven van de zondaar, en als rantsoen er voor, daarom "geschiedt er zonder bloedstorting geen vergeving," Hebreeën 9:22. Om die reden moesten zij geen bloed eten, en:

1. Het was een zeer goede reden, want God wilde hierdoor de eer bewaren van die wijze van verzoening, welke Hij had ingesteld, en eerbied er voor in het hart van het volk. Het bloed van het verbond, toen een door de zinnen waarneembaar voorwerp zijnde, moest geen bloed gegeten worden, of als iets gewoons onder de voeten worden vertreden, zoals zij ook geen zalf of reukwerk meesten hebben gelijk aan die, welke God voor zich had verordineerd. Maar:

2. Deze reden is thans opgeheven, hetgeen te kennen geeft dat de wet zelf ceremoniëel was, en nu niet meer van kracht is. Het bloed van Christus, die gekomen is, en wij hebben geen andere te verwachten, alleen doet verzoening voor de ziel, en daarvan was het bloed van de offeranden een onvolkomen type. De komst van het wezen doet de schaduw weggaan. Het bloed van de dieren is niet langer het rantsoen, alleen het bloed van Christus is dit, en daarom bestaat nu de reden niet meer waarom geen bloed gegeten moet worden, die er toen was en wij kunnen niet veronderstellen dat het Gods wil was, dat de wet de reden ervoor zou overleven. Het bloed, mits zo bereid, dat het niet ongezond is, is thans veroorloofd tot voeding van ons lichaam, omdat het niet langer verordineerd is om verzoening te doen voor de ziel.

3. Maar toch heeft het ook nu nog een nuttige betekenis: het leven is in het bloed het is het voertuig van de levensgeesten, en God wilde dat Zijn volk tere zorg zou hebben over het leven van hun dieren, dat zij niet hard of wreed jegens hen zouden zijn geen vermaak zouden scheppen in iets, dat barbaars is. Zij moeten geen bloeddorstig volk wezen. Toenmaals heeft het bloed verzoening gedaan in overdrachtelijken zin, thans wordt door Christus' bloed, in wezenlijke, krachtdadige, afdoende zin, verzoening teweeggebracht, daarop hebben wij dus te zien met diepe eerbied, en het dus niet als iets gewoons te beschouwen, want tegen hen, die dat doen, zal Hij Zijn aangezicht stellen, en zij zullen uit het midden van hun volk uitgeroeid worden, Hebreeën 10:29.

Er worden hier nog andere voorschriften gegeven als aanhangsels tot deze wet, en omheiningen er van.

a. Zij moeten het bloed bedekken van de dieren, die zij *op de jacht gevangen hebben,* vers 13. Zij moeten het niet alleen niet eten, maar het op betamelijke wijze begraven, ten teken van een verborgenheid, die zij moeten geloven in deze wet te zijn gelegen. De Joden beschouwen dit als een zeer gewichtig voorschrift, en bepalen dat zij het bloed moeten bedekken onder het uitspreken van deze woorden: *Geloofd zij Hij, die ons door zijn geboden heeft geheiligd en ons bevolen heeft bloed te bedekken.*

b. Zij moeten geen dieren eten, die hun eigen dood zijn gestorven, of verscheurd werden, vers 15, omdat het bloed er, òf in het geheel niet, òf niet op regelmatige wijze aan ontvloeid was. God wilde dat zij kieskeurig zouden zijn op hun diëet, niet met de kieskeurigheid die slechts de vleselijke lust streelt, maar die deze weerstaat en beteugelt. God wilde Zijn kinderen niet toestaan om maar alles met gretigheid te eten wat op hun weg kwam, maar aandachtig en zorgvuldig te bezien wat hun voorkwam, opdat zij ook in andere dingen zouden leren om des gewetens wil een onderzoek in te stellen. Zij, *die zich maakten aan de buit,* hebben gezondigd, 1 Samuel 14:32, 33. Indien iemand onwetend of uit onbedachtzaamheid het vlees at van een dier, dat niet naar behoren geslacht was, dan moest hij *zichzelf en zijn klederen wassen,* want anders *droeg hij zijn ongerechtigheid,* vers 15, 16. De verontreiniging was ceremoniëel, en dit was ook de reiniging er van, maar zo iemand de voorgeschreven methode van reiniging veronachtzaamde, of er zich niet aan wilde onderwerpen dan heeft hij daardoor schuld op zich geladen. Zie de aard van een verhelpende wet, die er aan gehoorzaamt, heeft er het voordeel van die er niet aan gehoorzaamt, blijft niet slechts onder zijn reeds aangegane schuld, maar vermeerdert die nog met de schuld van de voorziening te minachten, die God door zijn genade gemaakt heeft tot zijn verlichting, zodat hij tegen het geneesmiddel zondigt.

HOOFDSTUK 18

1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israels en zeg tot hen: Ik ben de HEERE, uw God!
3 Gij zult niet doen naar de werken des Egyptischen lands, waarin gij gewoond hebt; en naar de werken des lands Kanaan, waarheen Ik u brenge, zult gij niet doen, en zult in hun inzettingen niet wandelen.
4 Mijn rechten zult gij doen, en Mijn inzettingen zult gij houden, om in die te wandelen; Ik ben de HEERE, uw God!
5 Ja, Mijn inzettingen en Mijn rechten zult gij houden; welk mens dezelve zal doen, die zal door dezelve leven; Ik ben de HEERE!
6 Niemand zal tot enige nabestaande zijns vleses naderen, om de schaamte te ontdekken; Ik ben de HEERE!
7 Gij zult de schaamte uws vaders en de schaamte uwer moeder niet ontdekken; zij is uw moeder; gij zult haar schaamte niet ontdekken.
8 Gij zult de schaamte der huisvrouw uws vaders niet ontdekken; het is de schaamte uws vaders.
9 De schaamte uwer zuster, der dochter uws vaders, of der dochter uwer moeder, te huis geboren of buiten geboren, haar schaamte zult gij niet ontdekken.
10 De schaamte der dochter uws zoons, of der dochter uwer dochter, haar schaamte zult gij niet ontdekken; want zij zijn uw schaamte.
11 De schaamte van de dochter der huisvrouw uws vaders, die uw vader geboren is (zij is uw zuster), haar schaamte zult gij niet ontdekken.
12 Gij zult de schaamte van de zuster uws vaders niet ontdekken; zij is uws vaders nabestaande.
13 Gij zult de schaamte van de zuster uwer moeder niet ontdekken; want zij is uwer moeder nabestaande.
14 Gij zult de schaamte van den broeder uws vaders niet ontdekken; tot zijn huisvrouw zult gij niet naderen; zij is uw moei.
15 Gij zult de schaamte uwer schoondochter niet ontdekken; zij is uws zoons huisvrouw; gij zult haar schaamte niet ontdekken.
16 Gij zult de schaamte der huisvrouw uws broeders niet ontdekken; het is de schaamte uws broeders.
17 Gij zult de schaamte ener vrouw en harer dochter niet ontdekken; de dochter haars zoons, noch de dochter van haar dochter zult gij nemen, om haar schaamte te ontdekken; zij zijn nabestaanden; het is een schandelijke daad.
18 Gij zult ook geen vrouw tot haar zuster nemen, om haar te benauwen, mits haar schaamte nevens haar, in haar leven, te ontdekken.
19 Ook zult gij tot de vrouw in de afzondering van haar onreinigheid niet naderen, om haar schaamte te ontdekken.
20 En gij zult niet liggen bij uws naasten huisvrouw ter bezading, om met haar onrein te worden.
21 En van uw zaad zult gij niet geven, niet geven om voor den Molech door het vuur te doen gaan; en den Naam uws Gods zult gij niet ontheiligen; Ik ben de HEERE!
22 Bij een manspersoon zult gij niet liggen met vrouwelijke bijligging; dit is een gruwel.
23 Insgelijks zult gij bij geen beest liggen, om daarmede onrein te worden; een vrouw zal ook niet staan voor een beest, om daarmede te doen te hebben; het is een gruwelijke vermenging.
24 Verontreinigt u niet met enige van deze; want de heidenen, die Ik van uw aangezicht uitwerpe, zijn met alle deze verontreinigd;

25 Zodat het land onrein is, en Ik over hetzelve zijn ongerechtigheid bezoeke, en het land zijn inwoners uitspuwt.
26 Maar gij zult Mijn inzettingen en Mijn rechten onderhouden, en van al die gruwelen niets doen, inboorling noch vreemdeling, die in het midden van u als vreemdeling verkeert.
27 Want de lieden dezes lands, die voor u geweest zijn, hebben al deze gruwelen gedaan; en het land is onrein geworden.
28 Dat u dat land niet uitspuwe, als gij hetzelve zult verontreinigd hebben; gelijk als het het volk, dat voor u was, uitgespuwd heeft.
29 Want al wie enige van deze gruwelen doen zal, die zielen, die ze doen, zullen uit het midden van haar volk uitgeroeid worden.
30 Daarom zult gij Mijn bevel onderhouden, dat gij niet doet van die gruwelijke inzettingen, die voor u zijn gedaan geweest, en u daarmede niet verontreinigt; Ik ben de HEERE, uw God!

Hier is:

I. Een algemene wet tegen elke gelijkvormigheid met de verdorven gewoonten van de heidenen, vers 1-5.

II Bijzondere wetten:

1. Tegen bloedschande, vers 6-18.

2. Tegen dierlijke lusten en barbaarse afgoderijen, vers 19-23.

III. Het krachtig aandringen van deze wetten naar aanleiding van het verderf van de Kanaänieten, vers 21-30.

Leviticus 18:1-5

Na verschillende ceremoniële inzettingen keert God hier terug om hun zedelijke wetten te geven. De eersten zijn ons nog van nut als typen, de tweede nog verbindend voor ons als wetten. Wij hebben hier:

1. Het heilig gezag, waarmee deze wetten vastgesteld worden: *Ik ben de Heere, uw God* vers 1, 4, 30. De Heere, die het recht heeft allen te regeren, uw God die een bijzonder recht heeft u te regeren. JHWH is de fontein van het bestaan, en daarom de fontein van macht, wiens wij zijn, die wij verplicht zijn te dienen, en die machtig is alle ongehoorzaamheid te straffen. Uw God, die gij hebt aangenomen, in wie gij gelukkig zijt, aan wie gij de hoogste verplichting hebt, en aan wie gij verantwoordelijk zijt.

2. Een strenge waarschuwing om er zich voor te wachten om nog overblijfselen te behouden van de afgoderij van Egypte, het land waarin zij gewoond hadden, en de besmetting op te doen van de afgoderij van Kanaän, het land waar zij naar toe gingen, vers 3. Nu God hen door Mozes Zijn inzettingen leerde, was er *aliquid dediscendum-iets af te leren,* iets dat zij met de moedermelk in Egypte hadden ingezogen, een land, dat bekend was om zijn afgoderij: Gij *zult niet doen naar de werken van het land Egypte.* Het zou op zichzelf reeds de grootste ongerijmdheid zijn, om voor het land van hun dienstbaarheid zo'n genegenheid te behouden, dat zij zich door de gewoonten er van zouden laten leiden bij hun Godsverering, en de grootste ondankbaarheid jegens God, die hen zo wonderbaar en genadiglijk er uit had verlost. Ja meer: geleid zijnde door een geest van tegenspraak, zelfs nadat zij deze inzettingen van God hadden ontvangen, zouden zij in gevaar zijn om ook de goddeloze gebruiken van de Kanaänieten aan te nemen, en met hun land ook hun ondeugden te erven. Voor dit gevaar worden zij hier gewaarschuwd: *Gij zult in hun inzettingen niet wandelen.* Gewoonte is zo'n tiran, dat hun praktijken *inzettingen* of verordeningen genoemd worden, en mededingers werden, zelfs van Gods inzettingen, en zo zou Gods belijdend volk in gevaar zijn van de wet van hen te ontvangen.

3. Een plechtig bevel aan hen, om *Gods rechten en Zijn inzettingen te houden,* vers 4, 5. Naar deze last, en vele dergelijke, schijnt David te verwijzen in de vele gebeden en belijdenissen, die hij doet in de 119de Psalm betreffende de wetten Gods. Let hier:

a. Op het grote richtsnoer van onze gehoorzaamheid: Gods inzettingen en rechten. Die moeten wij houden, om *daarin te wandelen.* Wij moeten ze houden in onze gedachten, ze houden in onze handen, ten einde ze te beoefenen in ons hart en in ons leven. Wij moeten *aan Zijn bevelen denken, om die te doen,* Psalm 103:18. Wij moeten er *in* blijven, als onze weg om er op te reizen, wij moeten ons eraan houden, als onze regel om naar te leven, ze bewaren als onze schat, als de appel van ons oog, met de uiterste zorg en waardering er voor.

b. Het grote voordeel van onze gehoorzaamheid: *de mens die het zal doen die zal er door leven* dat is: hij zal hier en hiernamaals gelukkig zijn. Wij hebben reden om God te danken,

Ten eerste, dat dit nog van kracht is als belofte met een zeer gunstige uitlegging van de voorwaarde. Als wij in oprechtheid Gods geboden houden, al is het ook dat wij tekortkomen in zondeloze volmaaktheid, dan zullen wij bevinden dat de weg van de plicht de weg is van welzijn, en de weg zal wezen tot gelukzaligheid. De Godzaligheid heeft *de belofte van het leven,* 1 Timotheus 4:8. De Wijsheid heeft gezegd: *Houd Mijn geboden, en leef,* en indien wij

door de Geest de werkingen van het lichaam doden, (die voor ons zijn wat de gewoonten van Egypte waren voor Israël) *zo zullen wij leven.*

Ten tweede. Dat dit niet zó van kracht is naar de aard van een verbond dat de minste overtreding er van ons voor altijd zou buitensluiten van dit leven. De apostel haalt dit tweemaal aan als tegenstelling met het geloof, dat door het Evangelie wordt geopenbaard. Het is de beschrijving van *de rechtvaardigheid, die uit de wet is: de mens die deze dingen doet zal-en autois-in dezelve leven,* Romeinen 10:5, en zij wordt aangevoerd om te bewijzen, dat *de wet niet is uit het geloof,* Galaten 3:12. De verandering, door het Evangelie gemaakt, is in het laatste woord: *de mens die ze doet zal leven,* maar niet *in* dezelve, want de wet kon geen leven geven omdat wij haar niet volkomen konden onderhouden, zij was krachteloos niet in zichzelf, maar *door het vlees,* maar nu zal de mens die ze doet, leven *door het geloof van de Zoon van God.* Hij zal zijn leven verschuldigd zijn aan de genade van Christus, en niet aan de verdienste van zijn eigen werken, zie Galaten 3:21, 22. "De rechtvaardigen zullen leven," maar zij zullen leven *door geloof* uit kracht van hun eenheid met Christus, die hun leven is.

Leviticus 18:6-18

Deze wetten hebben betrekking op het zevende gebod, en zijn, zonder twijfel, ook voor ons verplichtend onder het Evangelie, want zij zijn in overeenstemming met het licht en de wet van de natuur, van één van de artikelen van deze wet, namelijk dat iemand de vrouw van zijn vader heeft, zegt de apostel, dat het een zonde is, "die ook onder de" "heidenen niet genoemd wordt," 1 Corinthiërs 5:1. Hoewel sommige soorten van bloedschande, die hier genoemd worden, door sommige bijzondere personen onder de heidenen bedreven werden, werden zij toch over het algemeen afgekeurd en verafschuwd, behalve onder volken, die geheel barbaars waren geworden, en zich geheel en al aan hun lage lusten overgaven.

1.Merk op dat hetgeen verboden wordt ten opzichte van de hier genoemde nabestaanden, is: *tot hen te naderen om hun schaamte te ontdekken,* vers 6.

A. Wat voornamelijk bedoeld is, is een huwelijk tussen zulke bloedverwanten te verbieden. Het huwelijk is een Goddelijke instelling, deze en die van de sabbat, de oudste van al de anderen, en gelijktijdig met de mens op de aarde, zij is bedoeld om de lieflijkheid te zijn van het menselijk leven, en de betamelijke en eerbare voortplanting van het menselijk geslacht, zoals dit voegde aan de waardigheid van de menselijke natuur, boven die van de dieren. Het is *eerlijk onder allen,* en deze wetten strekken om de eer er van te steunen en in stand te houden, inzonderheid omdat het een zaak betreft, waarin de verdorven natuur van de mens zeer geneigd is tot eigenzinnigheid en om zich aan zijn lusten toe te geven en van geen beteugelen er van te willen weten. Toch zijn deze verbodsbepalingen, behalve nog dat zij door een onbetwistbaar gezag zijn gesteld, op zichzelf ten hoogste redelijk en billijk.

a. Door het huwelijk moesten twee tot één vlees worden, zij die dus reeds tevoren door *de natuur* van één vlees waren, konden niet zonder de grofste ongerijmdheid, door een *inzetting* tot één vlees worden, want de inzetting was bedoeld om diegenen te verenigen die tevoren niet verenigd waren.

b. Het huwelijk brengt gelijkheid tussen een man en zijn huisvrouw, "is zij niet uw gezellin genomen uit uw zijde?" Indien dus zij, die tevoren meerdere en mindere zijn geweest, elkaar huwen, (hetgeen in de meeste van de hier genoemde voorbeelden het geval was) dan zou de orde van de natuur weggenomen worden door een inzetting, en dat is iets hetwelk niet toegelaten kan worden. De ongelijkheid tussen meester en dienstknecht, tussen edel en onedel is gefundeerd in toestemming, bewilliging en gewoonte, en er is niets misdaan, indien die ongelijkheid opgeheven wordt door het huwelijk dat gelijkheid teweegbrengt, maar de ongelijkheid tussen ouders en kinderen, ooms en nichten, tantes en neven, hetzij door bloed of huwelijk, is gefundeerd in de natuur, en is daarom blijvend, en kan, zonder verwarring teweeg te brengen, niet weggenomen worden door de gelijkheid van het huwelijk, waarvan de inzetting wel zeer oud is, doch in latere orde dan de natuur.

c. Aan bloedverwanten, tussen wie gelijkheid bestaat, is het niet verboden om elkaar te huwen, behalve broeders en zusters, hetzij kinderen van een vader en moeder, of, wat men noemt, half broer en zuster, en daarin is niet dezelfde ongerijmdheid als in de eerste, want Adams zonen moeten wel met hun eigen zusters getrouwd zijn, maar het was nodig om dit door een positieve wet ongeoorloofd te maken en verfoeilijk ter voorkoming van zondige gemeenzaamheid tussen hen, die in hun jeugd verondersteld worden in hetzelfde huis te wonen, en toch elkaar niet kunnen huwen zonder een van de doeleinden van het huwelijk te

verijdelen, welke is de uitbreiding van vriendschapsbetrekkingen en belangen. Indien ieder man zijn eigen zuster huwde (waartoe zij allicht geneigd zouden zijn van geslacht tot geslacht, zo dit wettig en geoorloofd was) dan zou iedere familie een wereld zijn op zichzelf, en het zou worden vergeten *dat wij elkaars leden zijn.* Het is zeker dat dit onder de meer sobere heidenen altijd als iets schandelijke en verfoeilijke werd beschouwd en zij, die deze wet niet hadden, waren hierin zichzelf tot wet. Het gebruikmaken van de inzetting van het huwelijk om die bloedschendige vermengingen in bescherming te nemen, is zo ver van ze te rechtvaardigen of er de schuld van te verminderen, dat het er nog de schuld aan toevoegt van een inzetting Gods te ontheiligen, en datgene te onteren door het laagste misbruik, wat tot de edelste doeleinden was ingesteld.

B. Maar ontucht gepleegd onder bloedverwanten buiten het huwelijk is ongetwijfeld hier evenzeer verboden, en niet minder bedoeld dan de vorige onreinheid, evenals alle wulpse gedraging en brooddronken dartelheid en alles wat de schijn heeft van dit kwaad. Bloedverwanten moeten elkaar liefhebben, en behoren vrij en gemeenzaam met elkaar om te gaan, maar het moet wezen in alle reinheid en hoe minder die omgang van kwaad verdacht wordt door anderen, hoe zorgvuldiger de personen zelf er voor behoren te waken, dat *Satan geen voordeel over hen zal krijgen,* want hij is een zeer listig vijand, en zoekt elke gelegenheid om ons te verderven.

2. De meesten van de verboden betrekkingen zijn duidelijk omschreven, en als algemene regel wordt gesteld, dat alle bloedverwanten van de man zelf, met wie het hem verboden is een huwelijk aan te gaan, ook gelden voor de bloedverwanten van zijn vrouw, want deze twee zijn één. De wet, welke verbiedt de vrouw van een broer te huwen, vers 16, had een uitzondering, eigen aan de Joodsen staat, namelijk dat zo een man stierf zonder zaad na te laten, zijn broer, of nabestaande, de weduwe zou huwen, teneinde de gestorvene zaad te verwekken, Deuteronomium 25:5, om redenen, die alleen geldig waren in dat gemenebest, en daar nu deze redenen opgehouden hebben te bestaan, is ook de uitzondering opgeheven, en is de wet van kracht, dat een man in geen geval de weduwe van zijn broer mag huwen. Het artikel vers 18, hetwelk een man verbiedt om *een vrouw tot haar zuster* te nemen, veronderstelt een oogluikend toelaten van polygamie, zoals ook andere wetten dit deden, Exodus 21:10, Deuteronomium 21:15, maar het verbiedt een man om twee zusters te huwen, zoals Jakob gedaan heeft, omdat tussen haar, die tevoren elkaars gelijken waren, allicht grotere jaloersheid en vijandschap zou kunnen ontstaan, dan tussen vrouwen, die niet aan elkaar verwant zijn. Als de zuster van de echtgenote tot bijvrouw wordt genomen, dan kan er, zolang als zij leeft niets zijn, dat meer kwellend voor haar is.

Leviticus 18:19-30

Hier is:

I. Een wet om de eer van het huwelijksbed te bewaren, opdat het niet ontijdig gebruikt worde, vers 19, of inbreuk erop worde gemaakt door een overspeler, vers 20.

II. Een wet tegen hetgeen de meest onnatuurlijke afgoderij was: *hun kinderen door het vuur te doen gaan voor de Moloch,* vers 21.

Sommigen denken dat de Moloch een afgod was waarin en waardoor zij de zon aanbaden, het grote vuur van de wereld, en daarom maakten zij er hun kinderen òf tot slachtoffers van, door ze er voor te verbranden, òf zij wijdden die er aan toe, door ze naar sommigen denken, tussen twee vuren te doen doorgaan, of ze, ter ere van de valse god, in één er van te werpen, zich verbeeldende, dat, zo zij slechts één van hun kinderen op deze wijze aan de Moloch offerden, dit voor al hun overige kinderen geluk zou aanbrengen. Hebben afgodendienaars aldus hun eigen kinderen aan valse goden gewijd, en zullen wij dan iets te dierbaar achten om aan de ware God te wijden, of voor Hem af te staan? Zie hoe deze zonde van Israël (waaraan zij zich later, in weerwil van deze wet, hebben schuldig gemaakt) verzwaard werd door de betrekking, waarin zij en hun kinderen tot God stonden, Ezechiel 16:20. "Gij hebt uw zonen en uw" "dochteren, die gij Mij gebaard hadt, genomen en hebt ze geofferd." Daarom wordt het hier genoemd *een ontheiligen van de naam van hun God,* want het was alsof zij dachten onder grotere verplichtingen te zijn aan Moloch dan aan JHWH, want Hem offerden zij alleen hun vee, maar aan Moloch hun kinderen.

III. Een wet tegen onnatuurlijke lusten, sodomie, en beestachtigheid, zonden, die niet genoemd, of waaraan niet gedacht moet worden, dan met de uitersten afschuw, vers 22, 23. Andere zonden maken de mens *gelijk* aan de beesten, maar deze doen hem *beneden* het dier zinken. Dat het ooit nodig was deze wetten te maken, en dat zij, nadat zij uitgevaardigd waren, ooit overtreden werden, is de eeuwige smaad en schande van de menselijke natuur. Dat de mensen aan deze hun lage lusten werden overgegeven, was dikwijls de straf voor hun afgoderij, zoals de apostel aantoont in Romeinen 1:24.

IV. Argumenten tegen deze en dergelijke afschuwelijke goddeloosheden. Hij, die een onbetwistbaar recht heeft om ons te gebieden, wil toch met ons handelen als mensen, en ons met *mensenzelen trekken,* en daarom verwaardigt Hij zich om met ons te redeneren.

1. Zondaren verontreinigen zich met deze verfoeiselen, vers 24. *Verontreinigt u niet met enige van deze.* Alle zonde is verontreinigend voor het geweten, maar in deze zonde is een zeer bijzondere schandelijkheid gelegen. In vriendelijkheid voor ons eist onze hemelse Vader, dat wij ons rein houden en ons niet in het slijk rondwentelen.

2. *Wie enige van deze gruwelen doen zal die zielen, die ze doen, zullen uit het midden van haar volk uitgeroeid worden,* vers 29. En terecht, want: *Zo iemand de tempel Gods schendt, die zal God schenden,* 1 Corinthiërs 3:17 :Vleselijke lusten voeren strijd tegen de ziel, en zullen er voorzeker het verderf van wezen, indien Gods goedertierenheid en genade het niet voorkomen.

3. *Het land is onrein,* vers 25. Indien zulke goddeloosheden gedaan en door de vingers gezien worden, wordt het land ongeschikt gemaakt om er Gods tabernakel in te hebben, en de reine en heilige God zal er de tekenen van Zijn genadige tegenwoordigheid aan onttrekken. Het wordt ook ongezond gemaakt voor de inwoners, die er door besmet worden met zonde, en blootgesteld aan kwalen, en het is wezenlijk walglijk en weerzinwekkend voor alle Godvruchtigen, die er in zijn, zoals de goddeloosheid van Sodom het was voor de ziel van de rechtvaardigen Lot.

4. Al deze gruwelen hebben de vorige inwoners gedaan, vers 24, 27. Daarom was het nodig, dat deze wetten gemaakt zouden worden, zoals tegengiften en voorbehoedmiddelen tegen de pest nodig zijn, als wij ons naar een plaats begeven waar zij heerst. En zij moeten geen van deze dingen doen, omdat de volken, die ze gedaan hebben, nu onder de vloek Gods lagen, en weldra onder het zwaard van Israël vallen zouden. Zij konden er niet onbewust van zijn hoe hatelijk deze volken zich hadden gemaakt, die zich in dit slijk rondwentelden, en hoe stinkend zij waren in de neusgaten van alle goede mensen, en zal dan een volk, geheiligd en verwaardigd als Israël was, zich aldus laag en gemeen maken? Als wij bemerken, hoe kwaad ons de zonde toeschijnt in anderen, dan moet dit voor ons een reden wezen, om met de uiterste zorg en voorzichtigheid onze reinheid te bewaren.

5. Wegens deze en dergelijke zonden moesten de Kanaänieten uitgeroeid worden, deze hebben de maat van de ongerechtigheid van de Amorieten vol doen worden, Genesis 15:16, en de verwoesting teweeggebracht van zovele volkrijke koninkrijken, waarvan de Israëlieten weldra niet alleen de toeschouwers zullen zijn maar waarvan zij de werktuigen zullen wezen, *het land is onrein, en Ik bezoek over hetzelve zijn ongerechtigheid,* vers 25. De ontzettende oordelen Gods over hen, die op drieste wijze onheilig en atheïstisch zijn, zijn bedoeld als waarschuwingen voor hen, die de Godsdienst belijden, om zich te wachten voor alles wat maar de minsten schijn heeft van of een strekking heeft tot onheiligheid en atheïsme. Het verderf van de Kanaänieten is een vermaning aan de Israëlieten, om niet te doen gelijk zij gedaan hebben. Ja meer: om aan te tonen dat niet slechts de Schepper getergd is door zulke gruwelen, maar dat zij voorde schepping een last zijn, wordt er bijgevoegd, vers 25, *zodat het land zijn inwoners uitspuwt.* Tot zelfs de grond, waarop zij liepen, zuchtte als het ware onder hen, walgde van hen, en kwam niet tot rust vóór hij zich ontdaan had van deze "tegenstanders van de Heere," Jesaja 1:24. Dit duidt de uiterste walglijkheid aan van de zonde, de zondige mens *drinkt het onrecht in als water,* maar het schuldeloze deel van de schepping zwoegt er onder en verheft er zich tegen. Menig huis en menige stad hebben de goddeloze inwoners, als het ware, met afgrijzen uitgespuwd, Openbaring 3:1-6. Hoedt u daarom zegt God, *dat u het land niet uitspuwe,* vers 28. Het was hun verzekerd, hun en hun nakomelingen, maar zij moeten verwachten dat, zo zij de ondeugden van de Kanaänieten overnamen, hun ook een gelijk lot zou wedervaren. Slechte Israëlieten zijn even verfoeilijk voor God als slechte Kanaänieten, ja nog meer, en zullen even spoedig, of nog spoediger, uitgespuwd worden. Een waarschuwing, als hier aan de Israëlieten gegeven is, wordt door de apostel gegeven aan de bekeerlingen uit de heidenen, met betrekking tot de verworpen Joden, in wier plaats zij gekomen zijn, Romeinen 11:19 en verv. Zij moeten zich wachten van "in hetzelfde voorbeeld van ongelovigheid te" "vallen," Hebreeën 4:11. Pas dit meer in het algemeen toe, en laat het ons krachtdadiglijk terughouden van elke zondige weg, dat zovelen er hun verderf op gevonden hebben. Leg het oor van het geloof te luisteren aan de poort van de bodemloze afgrond, en hoor de treurige kreten van de veroordeelde zondaren, die door de aarde werden uitgespuwd, en door de hel werden verzwolgen, die nu verloren zijn, voor eeuwig verloren, door de zonde,

en beef er voor, dat dit ten slotte ook uw lot zal zijn. Gods bedreigingen en oordelen moeten ons afschrikken van de zonde.

Eindelijk. Het slot van het hoofdstuk is een tegengift, een voorbehoedmiddel tegen deze besmetting. *Daarom zult gij Mijn bevel onderhouden, dat gij niets doet van die gruwelijke inzettingen.* Dit is het voorgeschreven geneesmiddel. Zondige inzettingen zijn gruwelijke inzettingen, en dat zij in zwang zijn, algemeen worden aangenomen, maakt ze volstrekt niet minder gruwelijk, en wij moeten ze ook niet minder, maar juist nog meer om verafschuwen, want hoe meer algemeen zij zijn aangenomen hoe gevaarlijker zij zijn. Het heeft verderflijke gevolgen om ook maar een enkele van die zondige gewoonten of inzettingen toe te laten, want één baant de weg voor velen. *Ufno absurdo dato, mille secuuntur-Laat één ongerijmdheid toe, en gij nodigt er duizend.* De weg van de zonde loopt bergafwaarts. Een nauwgezet en standvastig blijven bij Gods inzettingen is het krachtigste voorbehoedmiddel tegen de besmetting van grove zonde. Hoe meer wij de lieflijkheid smaken en de kracht gevoelen van heilige inzettingen, hoe minder gehechtheid wij zullen hebben aan de verboden genoegens van de gruwelijke inzettingen van de zondaren. Het is alleen Gods genade, die ons zal beveiligen, en die genade kan alleen verwacht worden in het gebruik van de genademiddelen. En nooit laat God de mensen over aan de lusten en begeerten van hun hart, voordat zij eerst Hem en Zijn inzettingen hebben verlaten.

HOOFDSTUK 19

1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Spreek tot de ganse vergadering der kinderen Israels, en zeg tot hen: Gij zult heilig zijn, want Ik, de HEERE, uw God, ben heilig!
3 Want ieder zal zijn moeder en zijn vader vrezen, en Mijn sabbatten houden; Ik ben de HEERE, uw God!
4 Gij zult u tot de afgoden niet keren, en u geen gegoten goden maken; Ik ben de HEERE, uw God!
5 En wanneer gij een dankoffer den HEERE offeren zult, naar uw welgevallen zult gij dat offeren.
6 Op den dag van uw offeren, en des anderen daags, zal het gegeten worden; maar wat tot op den derden dag overblijft zal met vuur verbrand worden.
7 En zo het op den derden dag enigszins gegeten wordt, het is een afgrijselijk ding, het zal niet aangenaam zijn.
8 En zo wie dat eet, zal zijn ongerechtigheid dragen, omdat hij het heilige des HEEREN ontheiligd heeft; daarom zal dezelve ziel, uit haar volken uitgeroeid worden.
9 Als gij ook den oogst uws lands inoogsten zult, gij zult den hoek uws velds niet ganselijk afoogsten, en dat van uw oogst op te zamelen is, niet opzamelen.
10 Insgelijks zult gij uw wijngaard niet nalezen, en de afgevallen bezien van uw wijngaard niet opzamelen; den arme en den vreemdeling zult gij die overlaten; Ik ben de HEERE, uw God!
11 Gij zult niet stelen, en gij zult niet liegen, noch valselijk handelen, een iegelijk tegen zijn naaste.
12 Gij zult niet valselijk bij Mijn Naam zweren; want gij zoudt den Naam uws Gods ontheiligen; Ik ben de HEERE.
13 Gij zult uw naaste niet bedriegelijk verdrukken, noch beroven; des dagloners arbeidsloon zal bij u niet vernachten tot aan den morgen.
14 Gij zult den dove niet vloeken, en voor het aangezicht des blinden geen aanstoot zetten; maar gij zult voor uw God vrezen; Ik ben de HEERE!
15 Gij zult geen onrecht doen in het gericht; gij zult het aangezicht des geringen niet aannemen, noch het aangezicht des groten voortrekken; in gerechtigheid zult gij uw naaste richten.
16 Gij zult niet wandelen als een achterklapper onder uw volken; gij zult niet staan tegen het bloed van uw naaste; Ik ben de HEERE!
17 Gij zult uw broeder in uw hart niet haten; gij zult uw naaste naarstiglijk berispen, en zult de zonde in hem niet verdragen.
18 Gij zult niet wreken, noch toorn behouden tegen de kinderen uws volks; maar gij zult uw naaste liefhebben als uzelven; Ik ben de HEERE!
19 Gij zult Mijn inzettingen houden; gij zult geen tweeerlei aard uwer beesten laten samen te doen hebben; uwen akker zult gij niet met tweeerlei zaad bezaaien, en een kleed van tweeerlei stof, dooreen vermengd, zal aan u niet komen.
20 En wanneer een man, door bijligging des zaads, bij een vrouw zal gelegen hebben, die een dienstmaagd is, bij den man versmaad, en geenszins gelost is, en haar geen vrijheid is gegeven; die zullen gegeseld worden; zij zullen niet gedood worden; want zij was niet vrij gemaakt.
21 En hij zal zijn schuldoffer den HEERE aan de deur van de tent der samenkomst brengen, een ram ten schuldoffer.
22 En de priester zal met den ram des schuldoffers, voor hem over zijn zonde, die hij gezondigd heeft, voor het aangezicht des HEEREN verzoening doen; en hem zal vergeving geschieden van zijn zonde, die hij gezondigd heeft.

23 Als gij ook in dat land gekomen zult zijn, en alle geboomte ter spijze geplant zult hebben, zo zult gij de voorhuid daarvan, deszelfs vrucht, besnijden; drie jaren zal het u onbesneden zijn, daarvan zal niet gegeten worden.
24 Maar in het vierde jaar zal al zijn vrucht een heilig ding zijn, ter lofzegging voor den HEERE.
25 En in het vijfde jaar zult gij deszelfs vrucht eten, om het inkomen daarvan voor u te vermeerderen; Ik ben de HEERE, uw God!
26 Gij zult niets met het bloed eten. Gij zult op geen vogelgeschrei acht geven, noch guichelarij plegen.
27 Gij zult de hoeken uws hoofds niet rond afscheren; ook zult gij de hoeken uws baards niet verderven.
28 Gij zult om een dood lichaam geen snijding in uw vlees maken, noch schrift van een ingedrukt teken in u maken; Ik ben de HEERE!
29 Gij zult uw dochter niet ontheiligen, haar ter hoererij houdende; opdat het land niet hoerere, en het land met schandelijke daden vervuld worde.
30 Gij zult Mijn sabbatten houden, en Mijn heiligdom zult gij vrezen; Ik ben de HEERE!
31 Gij zult u niet keren tot de waarzeggers, en tot de duivelskunstenaars; zoekt hen niet, u met hen verontreinigende; Ik ben de HEERE, uw God!
32 Voor het grauwe haar zult gij opstaan, en zult het aangezicht des ouden vereren; en gij zult vrezen voor uw God; Ik ben de HEERE!
33 En wanneer een vreemdeling bij u in uw land als vreemdeling verkeren zal, gij zult hem niet verdrukken.
34 De vreemdeling, die als vreemdeling bij u verkeert, zal onder u zijn als een inboorling van ulieden; gij zult hem liefhebben als uzelven; want gij zijt vreemdeling geweest in Egypteland; Ik ben de HEERE, uw God!
35 Gij zult geen onrecht doen in het gericht, met de el, met het gewicht, of met de maat.
36 Gij zult een rechte wage hebben, rechte weegstenen, een rechte efa, en een rechte hin; Ik ben de HEERE, uw God, die u uit Egypteland uitgevoerd heb!
37 Daarom zult gij al Mijn inzettingen en al Mijn rechten onderhouden, en zult ze doen; Ik ben de HEERE!

Sommige wetten in dit hoofdstuk zijn ceremoniëel maar de meesten zijn van zedelijke strekking. Men zou zich er over kunnen verwonderen, dat, terwijl er over sommigen van de andere aangelegenheden zeer uitvoerig gehandeld wordt-getuige twee lange hoofdstukken betreffende melaatsheid-veel van de gewichtiger zaken slechts een kleine plaats innemen, onderscheidene enkele verzen van dit hoofdstuk bevatten gehele wetten betreffende oordeel en barmhartigheid, want dit zijn dingen, die voor ieders consciëntie klaarblijkelijk zijn, de mensen kunnen deze door eigen nadenken wel verklaren en uitleggen.

I.De wetten van dit hoofdstuk, welke bijzonder de Joden golden, zijn:

1. Die betreffende hun dankoffers, vers 5-8.

2. Betreffende het afoogsten van hun akkers, vers 9, 10.

3. Tegen vermenging van hun vee, hun zaad en de stof van hun kleren, vers 19.

4. Betreffende hun bomen vers 23-25.

5. Betreffende sommige bijgelovige gebruiken, vers 26-28.

Maar:

II. De meesten van deze wetten zijn verplichtend ook voor ons, want het zijn verklaringen van de meesten van de tien geboden.

1.Hier is de inleiding van de Tien Geboden: IK BEN DE HEERE, vijftien maal herhaald.

2. Het kort begrip van de Tien Geboden geheel de eerste tafel vervat in deze woorden: GIJ ZULT HEILIG ZIJN, vers 2, geheel de tweede tafel in deze GIJ ZULT UW NAASTE LIEFHEBBEN ALS UZELF vers 18, en een antwoord op de vraag: WIE IS MIJN NAASTE? vers 33, 34.

3. iets over elk gebod.

a. Het eerste gebod, opgesloten in hetgeen hier zo dikwijls herhaald wordt: IK BEN uw GOD. En hier is een verbod tegen bedriegerij, vers 26, en toverij vers 31 die een god maken van de duivel.

b. Afgoderij tegen het tweede gebod, is verboden, vers 4.

c. Ontheiliging van Gods Naam tegen het derde, vers 12.

d. Heiliging van de sabbat wordt met nadruk geboden, vers 3, 30.

e. Van kinderen wordt geëist hun ouders te eren, vers 3, en oude lieden, vers 32.

f. Haat en wraak worden hier verboden, tegen het zesde gebod, vers 17, 18.

g. Overspel, vers 20-, en hoererij, vers 29.

h. Er wordt rechtvaardigheid geëist in het gericht, vers 15, diefstal verboden, vers 11, bedrog, het onthouden van loon, vers 13 valse gewichten, vers 35, 36.

i. Liegen, vers 11, lasteren, vers 14, achterklap en vals getuigenis, vers 16. 10. Het tiende gebod legt beslag op het hart, en dit wordt evenzo uitgedrukt door deze woorden in vers 17 : GIJ ZULT UW BROEDER IN UW HART NIET HATEN. En hier is een plechtige last om al die inzettingen en rechten te onderhouden, vers 37. Dit nu zijn dingen, die niet veel hulp nodig hebben om ze te doen verstaan, maar wel voortdurende zorg en waakzaamheid behoeven om ze te onderhouden. Een goed VERSTAND hebben zij, die deze geboden doen.

Leviticus 19:1-10

Aan Mozes wordt geboden de hoofdsom van de wetten over te leveren aan de *gehele vergadering van de kinderen Israëls,* vers 2, niet slechts aan Aäron en zijn zonen, maar aan al het volk want zij hadden er allen belang bij hun plicht te kennen. Zelfs in de meer duistere eeuwen van de wet kon die Godsdienst niet uit God zijn die op onwetendheid roemde als zijn moeder. Mozes moet Gods inzettingen bekendmaken aan de gehele vergadering, ze door geheel het leger afkondigen. Deze wetten heeft hij waarschijnlijk zelf overgeleverd aan zovelen van het volk, als hem tegelijk konden horen, en aldus trapsgewijze aan geheel het volk. Velen van de geboden, hier gegeven, hadden zij reeds tevoren ontvangen, maar het was nodig ze te herhalen, opdat zij in het geheugen zouden blijven, gebod moet op gebod zijn, en regel op regel.

In deze verzen:

I. Wordt geëist dat Israël een heilig volk zou zijn, omdat de God van Israël een heilig God is vers 2. Dat zij van alle andere volken door bijzondere wetten en zeden onderscheiden werden, was om hen te leren in wezenlijkheid afgescheiden te zijn van de wereld en het vlees en zich geheel en volstrekt aan God te wijden. En nu is dit de wet van Christus (Moge de Heere iedere gedachte in ons hart tot gehoorzaamheid er toe leiden!): "Zijt heilig,. want Ik ben heilig," I Petrus 1:15, 16. Wij zijn de volgelingen van de heilige Jezus, en daarom moeten wij, naar ons vermogen, toegewijd zijn aan Gods eer en Zijn natuur en wil gelijkvormig worden. Israël was door de typen en afschaduwingen geheiligd, Hoofdstuk 20:8, maar wij zijn *geheiligd door de waarheid,* het wezen van al deze schaduwen, Johannes 17:17, Titus 2:14.

II. Dat kinderen hun ouders zullen gehoorzamen, vers 3. *Een ieder zal zijn moeder en zijn vader vrezen.*

1. De vrees, die hier geboden wordt, is gelijk aan de eer, die in het vijfde gebod wordt geboden. Zie Maleachi 1:6. Dit sluit in innerlijke achting en eerbied, uitwendige uitdrukkingen van achting of ontzag, gehoorzaamheid aan de wettige bevelen van ouders, zorg voor hen, en een streven om hun aangenaam te zijn en hun het leven gemakkelijk te maken, alles te vermijden wat hen kan beledigen of grieven of hun misnoegen zou kunnen opwekken. De Joodse wetgeleerden vragen: "Wat is deze vreze, verschuldigd aan een vader?" En zij antwoorden:, Het is hem niet in de weg te staan, of op zijn plaats te zitten, wat hij zegt niet tegen te spreken, of te bedillen, hem, levend of dood, niet bij zijn naam te noemen, maar: Mijn vader, of mijn heer, het is te voorzien in zijn behoefte, als hij arm is, en dergelijke dingen meer.

2. Als kinderen volwassen zijn geworden moeten zij niet denken van deze plicht ontheven te zijn, iedere man, al is hij ook een wijs man en een groot man, moet toch zijn ouders eren, omdat zij zijn ouders zijn.

3. De moeder wordt het eerst genoemd, hetgeen gewoonlijk niet geschiedt, om te tonen dat de plicht jegens hen beide gelijk is. Als de moeder de vader overleeft, moet zij toch geëerbiedigd en gehoorzaamd worden.

4. Er wordt bijgevoegd: *en Mijn sabbaten houden.* Als God door Zijn wet voorziet in het bewaren van de eer van ouders, dan moeten ouders hun gezag over hun kinderen gebruiken om Gods eer te bewaren, inzonderheid de eer van Zijn sabbaten, waarvan de hoede

grotendeels door het vierde gebod aan de ouders is toevertrouwd: Gij, *noch uw zoon, noch uw dochter.* Het is dikwijls gezien, dat het verderf van jonge lieden begonnen is in hun minachten van hun ouders en de ontheiliging van de sabbatdag. Zeer gepast zijn dus bij het begin van deze korte inhoud van de inzettingen deze twee geboden samengevoegd: *Een ieder zal zijn moeder en zijn vader vrezen en Mijn sabbaten houden.* Voor kinderen, die hun ouders eren en de sabbatdag heilig houden, kan men goede hoop koesteren, dat het hun wèl zal gaan.

5. De reden aan beide deze geboden toegevoegd is: *Ik ben de Heere, uw God,* de Heere van de sabbat, en de God van de ouders.

III. Dat God alleen aangebeden moet worden en dat wel niet door beelden, vers 4. *Gij zult u tot de afgoden niet keren,* tot *elilim,* tot ijdelheden, dingen van generlei kracht of waarde goden die geen goden zijn. Keert u niet van de ware God tot valse goden, van de sterke God tot onmachtige goden, van de God, die u heilig en gelukkig zal maken, tot hen die u zullen misleiden, u zullen verderven, en u voor altijd ongelukkig zullen maken. Wendt uw oog niet tot hen, en nog veel minder uw hart. Gij zult u *geen gegoten goden maken,* de schepselen van uw eigen verbeelding, bedenkt niet om in gegoten goden de Schepper te aanbidden. Gij zijt het werk van Gods handen, weest niet zo dwaas van goden te aanbidden, die *het werk zijn van uw handen.* Gegoten goden worden genoemd vanwege het gegoten kalf.

IV. Dat hun dankoffers altijd naar de wet geofferd moeten worden, vers 5-8. Waarschijnlijk was er een bijzondere reden voor de herhaling van deze wet meer dan voor anderen, die betrekking hebben op de offers. Het eten van het dankoffer was het deel van het volk en het geschiedde onder het oog van de priesters, en misschien hebben sommigen het koude vlees van hun dankoffers overgelaten, zoals zij het manna overgelaten hadden, Exodus 16:20, langer dan bepaald was, hetgeen aanleiding gaf tot deze waarschuwing, zie de wet zelf in Hoofdstuk 7:16-18. God wil Zijn werk gedaan hebben op Zijn tijd. Al was het offer ook overeenkomstig de wet geofferd, was het toch niet aangenaam, dat is: Gode niet welbehaaglijk als het niet overeenkomstig de wet werd gegeten. Wat helpt het als leraren hun plicht doen, zo het volk, de gemeente, haar plicht niet doet? Er is werk te doen na onze geestelijke offeranden, en tot behoorlijk gebruik maken er van, wordt dit veronachtzaamd, dan is alles tevergeefs.

V. Dat zij de nalezing van hun korenakkers en wijngaarden moeten overlaten voor de armen vers 9, 10. Werken van de Godsvrucht moeten altijd gepaard gaan met werken van barmhartigheid naar wij het vermogen er toe hebben. Als zij hun koren oogstten, moesten zij er iets van laten staan in de hoek van hun veld, de Joodse wetgeleerden zeggen: "Het behoort het zestigste deel van het veld te wezen." en zij moeten er de nalezing van laten liggen evenals de kleine druiventrossen van hun wijngaard, die bij het eerste oogsten voorbijgezien waren. Deze wet, hoewel voor ons niet bindend naar de letter, leert ons toch:

1. Dat wij niet hebzuchtig of inhalig moeten zijn, niet gretig de hand moeten leggen op alles waar wij aanspraak op hebben, niet in kleinigheden op het uiterste puntje van ons recht moeten staan.

2. Dat het ons genoegen moet doen de armen geholpen en verkwikt te zien met de vrucht van onze arbeid. Wij moeten niet alles verloren achten wat ons voorbijgaat, of verspild wet aan de armen ten goede komt.

3. Dat tijden van vreugde, zoals de oogsttijd is, gepaste tijden zijn voor het beoefenen van liefdadigheid, opdat, als wij ons verblijden, de armen zich met ons verblijden, en als ons hart God zegent, hun lenden ons zegenen.

Leviticus 19:11-18

Hier wordt ons geleerd:

I. Trouw en eerlijk te zijn in al onze handelingen, vers 11. God, die door Zijn voorzienigheid ieders bezitting bepaald heeft, verbiedt door Zijn wet die bepaling aan te randen hetzij door stelen, *gij zult niet stelen,* of door bedrieglijk handelen: "gij zult niet liegen, noch valselijk handelen." Voor alles wat wij hebben in de wereld moeten wij wel toezien en nagaan, of wij er eerlijk aan gekomen zijn, want wij kunnen niet waarlijk rijk zijn, noch lang rijk zijn, met hetgeen waar wij niet eerlijk aan gekomen zijn. De God van de waarheid, die waarheid eist in het binnenste, Psalm 51:8, eist haar ook in de mond, liegt niet tegen elkaar, hetzij in handel, of in de gewone omgang. Dit is één van de wetten van het Christendom: "Liegt niet tegen elkaar," Colossenzen 3:9. Zij, die geen waarheid spreken, verdienen niet dat hun waarheid gezegd wordt, zij, die zondigen door te liegen, zullen er rechtvaardiglijk onder lijden, daarom is het ons verboden *tegen elkaar te liegen,* want zo wij tegen anderen liegen, leren wij hen tegen ons te liegen.

II. Grote eerbied te bewaren voor de heilige naam van God, vers 12, en Hem niet tot getuige te roepen, hetzij:

1. Van een leugen: *Gij zult niet valselijk hij Mijn naam zweren.* Het is slecht een leugen te spreken, maar het is veel erger op een leugen te zweren.

2. Van een beuzeling, of nietigheid, want gij *zoudt de naam van uw God ontheiligen,* door hem te gebruiken voor iets anders dan waarvoor hij gebruikt moet worden, namelijk voor heilige doeleinden.

III. Niemands recht te nemen of te onthouden, vers 13. Wij moeten niet tot ons nemen wat het onze niet is, hetzij door bedrog of roof noch onder ons houden wat aan een ander behoort, inzonderheid *arbeidsloon van een dagloner,* laat dat bij u *niet vernachten tot de morgen.* Laat de dagloner zijn loon hebben, zodra zijn dagwerk gedaan is, zo hij dit begeert. Het is een grote zonde om er de betaling van te weigeren, ja zelfs om er tot zijn schade mee te wachten, een zonde, die tot de hemel om wraak roept, Jakobus 5:4.

IV. Tere zorg te hebben voor de veiligheid en de eer van hulpelozen, vers 14.

1. De eer van de dove. *Gij zult de dove niet vloeken,* noch hen, die lichamelijk doof zijn en in het geheel niet kunnen horen, noch hen die afwezig zijn, en dus voor het ogenblik buiten het gehoor zijn van de vloek, en er hun gevoeligheid niet over kunnen tonen noch er zich tegen kunnen verweren, ook hen niet, die geduldig en lijdzaam zijn, zich houden alsof zij niet hoorden, en er geen notitie van willen nemen, zoals David, Psalm 38:14. Beledig dus geen mensen omdat zij zich niet kunnen of niet willen wreken, want God ziet en hoort, al horen of zien zij niet.

2. Ook voor de veiligheid van de blinden hebben wij met tere zorg te waken, hun geen struikelblok in de weg te leggen, want dit zou voor hen hun beproeving nog zwaarder maken, en Gods voorzienigheid tot een dienstmaagd maken van onze boosaardigheid. In dit verbod ligt het gebod opgesloten om de blinden te helpen, en de stenen uit hun weg te verwijderen. De Joodse schrijvers het onmogelijk achtende, dat iemand zo barbaars kan wezen om *voor het*

aangezicht van de blinden een aanstoot te zetten, hebben het opgevat in overdrachtelijken zin, namelijk dat het verbiedt om hun, die eenvoudig en gemakkelijk te misleiden zijn, slechte raad te geven, waardoor zij er toe kunnen komen om iets te doen, dat tot hun nadeel strekt. Wij moeten er ons voor waken iets te doen, dat onze zwakke broeder zou kunnen doen vallen, Romeinen 14:13 1 Co 8:9. Als voorbehoedmiddel tegen deze zonden wordt er bijgevoegd: *maar gij zult voor uw God vrezen.* "Gij vreest niet voor de doven en blinden, zij kunnen zich niet verdedigen, zich geen recht verschaffen, maar herinner u dat het de heerlijkheid Gods is om de hulpelozen te helpen, en Hij zal hun zaak voorstaan." De vreze Gods zal ons weerhouden van te doen hetgeen wij zouden kunnen doen, zonder ons aan de toorn of wraak van de mensen bloot te stellen.

V. Aan rechters en allen, die met gezag bekleed zijn, wordt hier geboden recht te spreken zonder partijdigheid, vers 15, hetzij zij aangestelde rechters waren, of slechts in bijzondere gevallen, met toestemming van beide partijen tot rechtspreken geroepen waren, zoals scheidsmannen. Zij moeten aan geen van beide partijen onrecht doen, maar naar hun beste weten uitspraak doen naar de regels van recht en billijkheid, alleen op het voor en tegen van de zaak letten en niet op de personen. Nooit moet het recht verkeerd worden, hetzij:

1. Uit medelijden met de arme, *gij zult het aangezicht van de geringe niet aannemen.* Wat men de arme ook moge geven als aalmoes, nooit mag men hem iets als recht toekennen dan hetgeen waarop hij wettig aanspraak heeft, nooit mag zijn armoede hem vrijstellen van een rechtvaardige straf voor een begane misdaad. Of:

2. Uit eerbied of vrees voor de machtigen, ten gunste van wie rechters het vaakst vooringenomen zijn. De Joden zeggen: "Door deze wet waren de rechters verplicht om zo onpartijdig te zijn, dat zij één van de in geschil zijnde partijen niet mochten laten zitten terwijl de andere stond, noch de één vergunnen zolang te spreken als hij verkoos, en de ander bevelen het kort te maken", zie Jakobus 2:1-3.

Vl. Het is ons allen verboden iets te doen om de goede naam van onze naaste te schaden, vers 16, hetzij:

1. In gewoon gesprek: *Gij zult niet wandelen als een achterklapper.* Het is wel een zeer slecht ambt dat men op zich neemt, om de verkondiger te zijn van ieders gebreken, openbarende wat geheim was en misdaden verzwarende, en alles wat verkeerd is in de donkerste kleuren te schilderen, met het doel om iemands goede naam te vernietigen en onenigheid te zaaien onder naburen. Het woord door achterklapper vertaald betekent een *venter,* een smokkelaar, of iemand die binnengeslopen is in de handel, want achterklappers vangen in het een huis boosaardige verhalen op, en brengen ze dan naar een ander huis, zodat zij als het ware een ruilhandel drijven in lasterpraatjes. Zie hoe deze zonde veroordeeld wordt, Spreuken 11:13, 20:19, Jeremia 9:4, 5, Ezechiel 22:9. Of:

2. In het getuigenis afleggen: "Gij *zult niet staan* als getuige *tegen het bloed van uw naaste,* indien zijn bloed onschuldig is, noch u in bondgenootschap voegen bij zulke bloeddorstige lieden als hier beschreven worden," Spreuken 1:11, 12. De Joodse wetgeleerden geven er nog deze zin aan: "Gij zult geen toeschouwer zijn van het gevaar van uw broeder, maar hem te hulp komen, al is het ook met uw eigen gevaar voor lijf en leden", en zij voegen er bij: "Hij, die door zijn getuigenis de onschuld kan bewijzen van een beschuldigde, is door deze wet verplicht om dit te doen." Zie Spreuken 24:11, 12.

VII. Ons wordt geboden onze naaste in liefde te bestraffen, vers 17. *Gij zult uw naaste naarstiglijk berispen.*

1. Gij moet hem veeleer berispen dan haten om een leed, dat hij u heeft toegebracht. Als wij bemerken, dat onze naaste ons onrecht heeft aangedaan, dan moeten wij geen verborgen wrok tegen hem opvatten, en ons van hem vervreemden, kwaad noch goed tot hem sprekende, zoals sommigen doen, die de kunst verstaan om hun misnoegen te verbergen, totdat zij een gelegenheid vinden om zich te wreken, 2 Samuel 13:22. Wij moeten veeleer lucht geven aan onze toorn of onze gevoeligheid, met de zachtmoedigheid van de wijsheid trachten onze broeder te overtuigen van het leed, dat hij ons berokkend heeft, de zaak openhartig met hem bespreken, om aldus ons misnoegen te doen eindigen, dit is de regel, die onze Heiland geeft voor zo'n geval, Lukas 17:3.

2. Bestraf hem om zijn zonde tegen God, omdat gij hem liefhebt, poog hem tot berouw en bekering te brengen, opdat zijn zonde worde vergeven, en hij er zich van afkere, en zij niet op hem gelaten worde. Vriendelijke bestraffing is een plicht, die wij elkaar verschuldigd zijn, en wij behoren haar beide te geven en aan te nemen in liefde. *De rechtvaardige sla mij, het zal weldadigheid zijn,* Psalm 141:5. Getrouw en nuttig zijn deze "wonden van de" "liefhebbers," Spreuken 27:5,6. Het wordt hier strikt en streng geboden: "Gij zult hem naarstiglijk berispen," en het onder geen voorwendsel nalaten." Denk aan:

a. de schuld, die wij op ons laden door niet te bestraffen, het wordt hier uitgelegd als een haten van onze broeder. Wij zijn geneigd aldus te redeneren: "Die en die is een vriend, die ik liefheb, en dus zal ik hem niet verontrusten door hem op zijn fouten en gebreken te wijzen", maar wij moesten veeleer zeggen: "daarom zal ik hem de vriendelijkheid bewijzen van hem er over te onderhouden". De liefde bedekt de zonde voor anderen, maar niet voor de zondaar zelf.

b. Het kwaad, dat wij doen door niet te bestraffen, wij *verdragen de zonde in hem* en laten haar op hem, en zo zijn wij in gevaar van *de zonde om zijnentwil te dragen* zoals de kanttekening het heeft. Indien wij *de onvruchtbare werken van de duisternis* niet bestraffen, dan hebben wij er gemeenschap mede, en worden *ex post facto-na de daad,* er medeplichtig aan, Efeziers 5:11. Het is uw broeder, uw naaste, die het betreft, en het was een Kaïn, die gezegd heeft: *Ben ik mijns broeders hoeder?*

VIII. Er wordt hier van ons geëist alle kwaadwilligheid af te leggen, en broederlijke liefde te betrachten, vers 18.

1. Wij moeten jegens niemand slecht gezind zijn: Gij *zult niet wreken, noch toorn behouden,* hetgeen van dezelfde strekking is als: Gij *zult uw broeder in uw hart niet haten,* vers 17, want kwaadwilligheid is een begin van moord. Indien onze broeder ons onrecht heeft gedaan, dan moeten wij dit niet op hem wreken door hem ook onrecht aan te doen. Wij moeten het hem niet bij elke gelegenheid verwijten want dat is wrok koesteren, maar wij moeten het vergeven en vergeten, want aldus heeft God ons vergeven. Het is boosaardig en het verderf van alle vriendschap om toorn te behouden wegens belediging of onrecht, en *dat zwaard eeuwiglijk te laten verteren.*

2. Wij moeten welgezind zijn jegens allen. Gij *zult uw naaste liefhebben als uzelf.* Dikwijls doen wij onszelf onrecht, maar aan onszelf vergeven wij dit onrecht, en het vermindert volstrekt niet de liefde, die wij onszelf toedragen, evenzo moeten wij onze naaste liefhebben.

Onze Heiland heeft dit tot het tweede grote gebod gemaakt van de wet Mattheus 22:39, en de apostel toont aan dat het de hoofdsom is van al de wetten van de tweede tafel, Romeinen 13:9, 10, Galaten 5:14. Wij moeten onze naaste even waarlijk liefhebben als wij onszelf liefhebben, en zonder veinzen, wij moeten onze liefde tot onze naaste doen blijken, op dezelfde wijze als wij onze liefde tot onszelf doen blijken, zijn schade of nadeel voorkomen, en zijn goed teweegbrengen zoveel slechts in ons vermogen is. Wij moeten aan onze naaste doen wat wij wensen, dat ons gedaan zal worden, Mattheus 7:12, *onze ziel in de plaats stellen van hun ziel*, Job 16:4, 5. Ja wij moeten in vele gevallen onszelf verloochenen tot welzijn van onze naaste zoals Paulus, 1 Corinthiërs 9:19 en verv. Hierin gaat het Evangelie zelfs nog verder dan dit uitnemend gebod van de wet, want door Zijn leven voor ons te stellen. heeft Christus ons geleerd in sommige gevallen *ons leven te stellen voor de broeders*, 1 Johannes 3:16, en aldus onze naaste meer lief te hebben dan ons zelf.

Leviticus 19:19-29

Hier is:

I. Een wet tegen vermenging, vers 19. In het begin heeft God het vee geschapen *naar zijn aard*, Genesis 1:25 en wij moeten berusten in de natuur, die God ingesteld heeft, gelovende dat het zo het beste en voldoende is, en niet begeren naar hetgeen daarvan afwijkt daar zulke afwijkende wezens wangedrochten zijn. *Doe niet tot Zijn werken, opdat Hij u niet bestraffe,* want het is het uitnemende van Gods werk, dat er niets aan toe gedaan of van af gedaan kan worden zonder het te mismaken, Prediker 3:14. Gelijk wij hetgeen God samengevoegd heeft, niet moeten scheiden, zo moeten wij niet samenvoegen wat Hij gescheiden heeft. Het zaaien van gemengd koren, en het dragen van kleren van verschillende stof zijn hier verboden, hetzij als bijgelovige gebruiken van de heidenen, of om te kennen te geven hoe zorgvuldig zij zich van vermenging met de heidenen moeten onthouden, of van heidense gebruiken met Gods inzettingen te vermengen. Ainsworth oppert het denkbeeld, dat het bedoeld was om Israël tot de eenvoudigheid en oprechtheid van de Godsdienst te leiden en tot al de delen en leerstellingen van de wet en het Evangelie in haar onderscheidene soorten. Gelijk geloof nodig is, zo zijn ook goede werken nodig, maar om die in de oorzaak van onze rechtvaardigmaking voor God te vermengen is verboden, Galaten 2:16.

II. Een wet om overspel te straffen, bedreven met een dienstmaagd, die ondertrouwd was, vers 20-22. Indien zij niet ondertrouwd was, dan legde de wet in het geheel geen straf op, indien zij geen dienstmaagd was, en ondertrouwd was, dan legde de wet geen mindere straf op dan de doodstraf, maar nog een dienstmaagd zijnde, (hoewel zij voor de voleinding van haar ondertrouw vrijgemaakt moest zijn) dan werd die straf verzacht, zij zullen beide gegeseld worden (sommigen denken alleen de vrouw) en de man moest een offer brengen. Het was om de eer van het huwelijk, hoewel nog slechts aangevangen in ondertrouw, dat de misdaad gestraft moest worden, maar het was voor de eer van de vrijheid, dat zij niet gestraft moest worden zoals het verleiden van een vrije vrouw, zo groot was toen het verschil tussen dienstbare en vrije, Galaten 4:30, maar het Evangelie van Christus kent zodanig onderscheid niet, Colossenzen 3:11.

III. Een wet betreffende vruchtbomen. Als het gebeurde, dat zij in de eerste drie jaren nadat zij geplant waren, reeds vrucht droegen, dan moest van die vrucht toch geen gebruik gemaakt worden, vers 23-25. Het was daarom de gewoonte van de Joden, om de vruchten van hun jonge bomen, zodra zij zich begonnen te vormen, af te plukken, zoals hoveniers soms doen, omdat dit vroegtijdige vruchtdragen de groei belemmert. Als zo’n vrucht al tot rijpheid kwam, dan mocht er voor de dienst van God noch mensen gebruik van worden gemaakt, maar de vruchten, die zij in het vierde jaar droegen, moesten de Heere geheiligd worden, hetzij door ze de priesters te geven, of om met blijdschap voor het aangezicht des Heeren gegeten te worden, zoals hun tweede tienden, Deuteronomium 14:23, en van toen af waren de vruchten geheel voor hen.

1. Sommigen denken dat dit hun leerde de gewoonte van de heidenen niet te volgen, die, naar men zegt, de allereerste voortbrengselen van hun vruchtbomen aan hun afgoden wijdden, zeggende, dat anders al hun vruchten bedorven zouden zijn.

2. Deze wet nopens hun vruchtbomen schijnt parallel te wezen met die voor hun vee namelijk dat geen dier als offer aangenomen zou worden vóór het acht dagen oud was, en voor de

achtste dag mochten geen kinderen besneden worden, zie Hoofdstuk 22:27. God wilde de eerstelingen hebben van hun vruchtbomen, daar zij echter gedurende de eerste drie jaren even onbeduidend waren als een lam of een kalf beneden de acht dagen, wilde God die niet hebben, want het betaamt dat Hij alles op zijn best heeft, en toch wilde Hij hun niet vergunnen ze te gebruiken, omdat Zijn eerstelingen nog niet geofferd waren. Zij moeten dus geacht worden als onbesneden, dat is: als een dier onder de acht dagen oud, ongeschikt voor enigerlei gebruik.

3. Hiermede wordt ons geleerd, niet al te haastig naar een aards genot te grijpen, maar er geduldig de bestemden tijd voor af te wachten, en inzonderheid ons de voortbrengselen van de aarde onwaardig te erkennen, ons recht op haar vruchten werd verbeurd door het eten van de verboden vrucht door onze eerste ouders en in dat recht zijn wij alleen hersteld "door het woord van God en het gebed," 1 Timotheus 4:5.

IV. Een wet tegen bijgelovige gebruiken van de heidenen, vers 26-28.

1. Eten met het bloed, zoals de heidenen deden, die het bloed van hun offers opvingen in een vat, opdat hun demonen het-naar zij zich inbeeldden-zouden drinken, en dan zaten zij er bij en aten zelf het vlees, hun gemeenschap met duivelen te kennen gevende door maaltijd met hen te houden. Laat dit gebruik niet worden aangenomen, want het bloed van de offer aan God moest op het altaar gesprengd en dan aan de voet van het altaar uitgestort worden.

2. Toverij en waarzeggerij en een bijgelovig waarnemen van de tijden, sommige dagen en uren als gelukkig, en anderen als onheilspellend te beschouwen. Zonderlinge kunstjes van die aard waren waarschijnlijk kort tevoren door de Egyptische priesters verzonnen om het volk te vermaken en hun eigen roem op te houden. De Israëlieten hadden ze zien doen, maar mogen ze volstrekt niet navolgen. Het zou onvergeeflijk zijn in hen, *aan wie de woorden Gods zijn toebetrouwd,* om de duivel om raad te vragen, maar nog slechter zou het wezen in Christenen, aan wie *de Zoon van God is geopenbaard, die de werken des duivels verbroken heeft. Als* Christenen hun horoscoop laten trekken, zich door waarzeggers de toekomst laten voorspellen. amuletten en toverwoorden gebruiken ter genezing van krankheden en om boze geesten te verdrijven, ontroerd worden wegens het omvallen van het zout, of omdat een haas over de weg loopt en dergelijke dingen meer, dan is dit een onduldbare belediging van de Heere Jezus, een steunen van heidendom en afgoderij, en een smaad voor henzelf en voor de heerlijke naam, waarnaar zij genoemd zijn. En diegenen verraden wel een grove onwetendheid beide van de wet en het Evangelie, die vragen: "Welk kwaad steekt er in deze dingen?" Is het geen kwaad voor hen, die gemeenschap hebben met Christus, om gemeenschap te hebben met duivelen, of de weg te leren van hen, die deze gemeenschap hebben? Gewis, wij *hebben Christus alzo niet geleerd.*

3. Er was bijgelovigheid zelfs in de wijze, waarop de heidenen zich scheerden, het volk Gods moet hen daarin niet navolgen. *Gij zult de hoeken van uw hoofd niet rond afscheren. Zij,* die het hemelse leger aanbaden, hebben ter ere daarvan hun haar zo geknipt, dat hun hoofd op de hemelbol geleek, maar gelijk die gewoonte dwaas was in zichzelf, zo was zij ook afgodisch, daar zij het deden uit achting voor hun valse goden.

4. Zij moeten ook de ceremoniën niet navolgen, waarmee de heidenen uitdrukking gaven aan hun droefheid bij begrafenissen, vers 28. Zij moeten geen insnijdingen maken in hun vlees voor de doden, want dat deden de heidenen om de helse godheden, die zij zich hadden uitgedacht, tevreden te stellen, en hen gunstig te stemmen voor hun gestorven vrienden. Christus heeft

door Zijn lijden de eigenschap van de dood veranderd, en hem tot een ware vriend gemaakt voor ieder waar Israëliet, en daar er nu niets nodig is om de dood genadig voor ons te maken, (want indien God ons genadig is, dan is de dood dit natuurlijk ook) treuren wij niet als degenen, die geen hoop hebben. Zij, die door de God Israëls voor zich waren afgezonderd, moeten het beeld en opschrift niet dragen van deze afgoden.

Eindelijk. Het prijsgeven van hun dochters tot hoererij, dat hier verboden is, vers 29 schijnt in gebruik te zijn geweest bij de heidenen in hun afgodische eredienst, want met zulke verfoeiselen waren de onreine geesten, die zij aanbaden, wel ingenomen. En toen ongebondenheid een godsdienstplechtigheid werd en zij er zich in hun tempels aan overgaven, was het niet te verwonderen dat het land vol werd van die goddeloosheid, die, toen zij de tempeldeuren binnenkwam, zich als een sterke bergstroom over het land verspreidde, en alle heiningen van deugd en zedigheid omver rukte. De duivel zelf zou die gruwelen niet in hun leven hebben kunnen roepen, indien hij ze niet eerst in hun aanbidding had gebracht. En rechtvaardiglijk werden diegenen aan hun lage lusten overgelaten die de heilige God verlieten en aan onreine geesten Goddelijke eer bewezen. Zij, die God onteren zullen aldus overgelaten worden, om zichzelf en hun geslacht te onteren.

Leviticus 19:30-37

Hier is:

I. Een wet voor de bewaring van de eer van de tijd en de plaats, die aan de dienst van God gewijd zijn, vers 30. Dit zal een middel wezen om hen te beveiligen tegen de afgoderij en het bijgeloof van de heidenen, en voor alle onzedelijkheid van wandel.

1. Sabbaten moeten zij streng en nauwgezet onderhouden, en niet *op tijden letten,* zoals het laatste lid van vers 26 in de Engelse vertaling luidt: dat is zij moesten niet naar het bijgeloof van de heidenen, de éne tijd gelukkig houden voor het doen van het een of ander, en de andere tijd als onheilspellend beschouwen.

2. Het heiligdom moet geëerbiedigd worden en grote zorg moeten zij hebben om de tabernakel te naderen met de reinheid en voorbereiding, welke door de wet werden vereist om er de dienst bij te wonen met de ootmoed en de betamelijkheid en ernstige aandacht die hun voegde in de tegenwoordigheid van die ontzaglijke majesteit. Hoewel thans door Goddelijke inzetting geen plaats heilig is, zoals de tabernakel en tempel toen waren, legt deze wet ons toch de plicht op om de plechtige vergaderingen van de Christenen ter Godsverering te eren, als gehouden wordende onder de belofte van Christus' bijzondere tegenwoordigheid onder hen, als wij in die vergaderingen de heilige Godsdienstoefeningen bijwonen, Prediker 5:1.

II. Een waarschuwing tegen alle gemeenschap met tovenaars en met hen, die in verbond waren met onreine geesten. "Zoekt *ze niet, u met hen verontreinigende,* vreest geen kwaad van hen, en hoopt geen goed van hen. Geeft geen acht op hun dreigingen, noch op hun beloften of voorzeggingen, zoekt ze niet om iets door hen te ontdekken, of om raad van hen te vragen, want zo gij dit doet, zijt gij er door verontreinigd, beide voor God en uw eigen geweten." Dat was de zonde, die Sauls ongerechtigheid vervulde, en om welke hij door God werd verworpen, 1 Kronieken 10:13.

III. Een gebod aan jonge lieden om de ouderdom te eren, vers 32. *Voor het grijze haar zult gij opstaan.* Ouderdom is eerbaar, en Hij, die de Oude van dagen is, eist dat er eer aan bewezen wordt. *De grijsheid is een sierlijke kroon.* Hen, die door God geëerd werden met de algemene zegen van een lang leven, behoren wij te eren met bijzondere uitdrukkingen van beleefdheid, en zij, die op hoge leeftijd gekomen zijnde wijs en goed zijn, zijn dubbele eer waardig, aan zulke oude lieden zijn wij meer eerbied schuldig dan alleen maar voor hen op te staan. Met hun eer en gerieflijkheid moet te rade gegaan, van hun ervaring en waarneming gebruik gemaakt worden, naar hun raad moet gevraagd en geluisterd worden Job 32:6, 7. Sommigen verstaan onder de oude man, wiens aangezicht of tegenwoordigheid geëerd moet worden, de oudste in het *ambt,* zoals door het grijze haar de oude van *jaren,* beide moeten geëerbiedigd worden als vaders, en in de vreze Gods, die op beide eer gelegd heeft. De Godsdienst leert ons goede manieren en verplicht ons hen te eren, aan wie ere toekomt. Het is een voorbeeld van grote ontaarding en wanorde in een land, *als de jongeling stout is tegen de oude, de verachte tegen de geëerde,* Jesaja 3:5, Job 30:1, 12. Het betaamt de ouden deze eer te ontvangen, en de jongere haar te geven want het is het sieraad, zowel als de plicht van de jeugdige, om zich nederig en eerbiedig te gedragen jegens hun meerderen.

IV. Een bevel aan de Israëlieten om vriendelijke zorg te hebben voor vreemdelingen, vers 33, 34. Beide door Gods wet en Gods voorzienigheid was Israël verwaardigd ver boven ieder

ander volk, maar zij moeten hierom niet denken dat dit hen machtigde om geheel het mensdom met hun voeten te vertreden, behalve hen, die van hun eigen volk waren, en hen naar hun believen te beledigen, neen, "*gij zult de vreemdeling niet verdrukken,* maar *gij zult hem liefhebben als uzelf,* als één van uw eigen volk." Er wordt verondersteld dat die vreemdeling geen afgodendienaar was maar een aanbidder van de God Israëls, al was hij ook niet besneden, een proseliet van de poort tenminste, al was hij dan ook geen proseliet van de gerechtigheid. Indien zo iemand onder hen woonde, dan moesten zij hem niet verdrukken, hem niet bedriegen of misleiden bij koop en verkoop, hun voordeel doende met zijn onbekendheid met hun wetten en gewoonten, zij moeten het een even grote zonde achten een vreemdeling te bedriegen als een Israëliet te bedriegen. "Zij moeten", zeggen de Joodse wetgeleerden," het hem niet verwijten, dat hij een vreemdeling is en tevoren een afgodendienaar is geweest." God draagt een bijzondere zorg over vreemdelingen evenals over weduwen en wezen omdat het Zijn eer is de hulpelozen te helpen, Psalm 146:9. Het is dus op ons gevaar, zo wij hun onrecht doen of hen met hardheid behandelen. Vreemdelingen zullen welkom zijn aan Gods genade, en daarom moeten wij doen wat wij kunnen om hen tot die genade te nodigen, en de Godsdienst in hun goede mening aan te bevelen. Het toont een edelmoedige gezindheid, en een vroom opzien tot God, als aller Vader, om vriendelijk te zijn voor vreemdelingen, want die van verschillende landen zijn, andere zeden en gewoonten hebben, een andere taal spreken, zijn toch allen uit één bloed gemaakt. Maar hier wordt er voor de Joden inzonderheid nog een reden bijgevoegd: *"want gij zijt vreemdelingen geweest in Egypteland."* God heeft u toen begunstigd, daarom moet gij nu aan vreemdelingen gunst betonen, en hun doen wat gij toen gewenst hebt dat u gedaan zou worden. Gij waart vreemdelingen, en toch zijt gij nu zo hoog bevorderd, en daarom weet gij niet waartoe deze vreemdelingen nog komen kunnen, die gij geneigd zijt te verachten."

V. Er wordt hier rechtvaardigheid geboden in maten en gewichten. Dat zij niet bedrieglijk moeten zijn, vers 35. Dat zij zeer nauwkeurig moeten zijn, vers 36. Door wegen en meten geven wij te kennen, om aan allen, met wie wij zaken doen, het hun te geven, maar indien de maten en gewichten vals zijn, dan is dit als een verderven van het recht, het is bedrog, onder schijn van recht, zodat het een bedriegen is tot iemands nadeel, en dat is nog erger dan iemands zakken te rollen, of hem op de weg te beroven. De verkoper is verplicht de waar, die hij verkoopt, ten volle te geven, en de koper is verplicht om de volle prijs te betalen van hetgeen hij koopt, hetgeen niet geschieden kan, zo er geen betrouwbare weegschaal, maten en gewichten zijn. *Dat niemand zijn broeder vertrede, noch bedriege in zijn handeling,* want hoewel dit verborgen is voor de mens, zal toch bevonden worden dat *God een wreker is over dit alles.*

Eindelijk. Het hoofdstuk besluit met een algemeen gebod, vers 37. *Gij zult al Mijn inzettingen en al Mijn rechten onderhouden, en zult ze doen.* Wij zullen Gods inzettingen waarschijnlijk niet doen, tenzij wij ze nauwkeurig en met zorg onderhouden of waarnemen. Maar het is niet genoeg Gods inzettingen alleen maar waar te nemen, wij moeten er een gewetenszaak van maken ze te gehoorzamen. Wat zal het ons baten stipt en nauwkeurig te zijn in onze begrippen indien wij niet nauwgezet zijn in onze wandel? Een oprecht hart *merkt op al Gods geboden.* Psalm 119:6. Hoewel de hand menigmaal faalt in het doen van hetgeen gedaan moest worden, merkt toch het oog op al Gods inzettingen. Het is ons niet geoorloofd te kiezen welke plichten wij willen doen, wij moeten staan volmaakt en volkomen in al de wil van God.

HOOFDSTUK 20

1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Gij zult ook tot de kinderen Israels zeggen: Een ieder uit de kinderen Israels, of uit de vreemdelingen, die in Israel als vreemdelingen verkeren, die van zijn zaad den Molech gegeven zal hebben, zal zekerlijk gedood worden; het volk des lands zal hem met stenen stenigen.
3 En Ik zal Mijn aangezicht tegen dien man zetten, en zal hem uit het midden zijns volks uitroeien; want hij heeft van zijn zaad den Molech gegeven, opdat hij Mijn heiligdom ontreinigen, en Mijn heiligen Naam ontheiligen zou.
4 En indien het volk des lands hun ogen enigszins verbergen zal van dien man, als hij van zijn zaad den Molech zal gegeven hebben, dat het hem niet dode;
5 Zo zal Ik Mijn aangezicht tegen dien man en tegen zijn huisgezin zetten, en Ik zal hem, en al degenen, die hem nahoereren, om den Molech na te hoereren, uit het midden huns volks uitroeien.
6 Wanneer er een ziel is, die zich tot de waarzeggers en tot de duivelskunstenaars zal gekeerd hebben, om die na te hoereren, zo zal Ik Mijn aangezicht tegen die ziel zetten, en zal ze uit het midden haars volks uitroeien.
7 Daarom heiligt u, en weest heilig; want Ik ben de HEERE, uw God!
8 En onderhoudt Mijn inzettingen, en doet dezelve; Ik ben de HEERE, die u heilige.
9 Als er iemand is, die zijn vader of zijn moeder zal gevloekt hebben, die zal zekerlijk gedood worden; hij heeft zijn vader of zijn moeder gevloekt; zijn bloed is op hem!
10 Een man ook, die met iemands huisvrouw overspel zal gedaan hebben, dewijl hij met zijns naasten vrouw overspel gedaan heeft, zal zekerlijk gedood worden, de overspeler en de overspeelster.
11 En een man, die bij zijns vaders huisvrouw zal gelegen hebben, heeft zijns vaders schaamte ontdekt; zij beiden zullen zekerlijk gedood worden; hun bloed is op hen!
12 Insgelijks, als de man bij de vrouw zijns zoons zal gelegen hebben, zij zullen beiden zekerlijk gedood worden; zij hebben een gruwelijke vermenging gedaan; hun bloed is op hen!
13 Wanneer ook een man bij een manspersoon zal gelegen hebben, met vrouwelijke bijligging, zij hebben beiden een gruwel gedaan; zij zullen zekerlijk gedood worden; hun bloed is op hen!
14 En wanneer een man een vrouw en haar moeder zal genomen hebben, het is een schandelijke daad; men zal hem, en diezelve met vuur verbranden, opdat geen schandelijke daad in het midden van u zij.
15 Daartoe als een man bij enig vee zal gelegen hebben, hij zal zekerlijk gedood worden; ook zult gijlieden het beest doden.
16 Alzo wanneer een vrouw tot enig beest genaderd zal zijn, om daarmede te doen te hebben, zo zult gij die vrouw en dat beest doden; zij zullen zekerlijk gedood worden; hun bloed is op hen!
17 En als een man zijn zuster, de dochter zijns vaders, of de dochter zijner moeder, zal genomen hebben, en hij haar schaamte gezien, en zij zijn schaamte zal gezien hebben, het is een schandvlek; daarom zullen zij voor de ogen van de kinderen huns volks uitgeroeid worden; hij heeft de schaamte zijner zuster ontdekt, hij zal zijn ongerechtigheid dragen.
18 En als een man bij een vrouw, die haar krankheid heeft, zal gelegen en haar schaamte ontdekt, haar fontein ontbloot, en zij zelve de fontein haars bloeds ontdekt zal hebben, zo zullen zij beiden uit het midden huns volks uitgeroeid worden.
19 Daartoe zult gij de schaamte van de zuster uwer moeder, en van de zuster uws vaders niet ontdekken; dewijl hij zijn nabestaande ontbloot heeft, zullen zij hun ongerechtigheid dragen.
20 Als ook een man bij zijn moei zal gelegen hebben, hij heeft de schaamte zijns ooms ontdekt; zij zullen hun zonde dragen; zonder kinderen zullen zij sterven.

21 En wanneer een man zijns broeders huisvrouw zal genomen hebben, het is onreinigheid; hij heeft de schaamte zijns broeders ontdekt; zij zullen zonder kinderen zijn.
22 Onderhoudt dan al Mijn inzettingen en al Mijn rechten, en doet dezelve; opdat u dat land, waarheen Ik u brenge, om daarin te wonen, niet uitspuwe.
23 En wandelt niet in de inzettingen des volks, hetwelk Ik voor uw aangezicht uitwerp; want al deze dingen hebben zij gedaan; daarom ben Ik op hen verdrietig geworden.
24 En Ik heb u gezegd: Gij zult hun land erfelijk bezitten, en Ik zal u dat geven, opdat gij hetzelve erfelijk bezit, een land vloeiende van melk en honig; Ik ben de HEERE, uw God, Die u van de volken afgezonderd heb!
25 Daarom zult gij onderscheid maken tussen reine en onreine beesten, en tussen het onreine en reine gevogelte; en gij zult uw zielen niet verfoeilijk maken aan de beesten en aan het gevogelte, en aan al wat op den aardbodem kruipt, hetwelk Ik voor u afgezonderd heb, opdat gij het onrein houdt.
26 En gij zult Mij heilig zijn, want Ik, de HEERE, ben heilig; en Ik heb u van de volken afgezonderd, opdat gij Mijns zoudt zijn.
27 Als nu een man en vrouw in zich een waarzeggenden geest zal hebben, of een duivelskunstenaar zal zijn, zij zullen zekerlijk gedood worden; men zal hen met stenen stenigen; hun bloed is op hen.

De wetten, die tevoren gemaakt waren, zijn in dit hoofdstuk herhaald, en er worden strafbepalingen aan toegevoegd, opdat zij, die niet weerhouden werden van te zondigen door de vreze Gods, er van weerhouden zullen worden door de vrees voor straf. Als wij deze of die praktijken niet willen nalaten, omdat de wet ze tot zonde gemaakt heeft (en het is Gode het meest welbehaaglijk als wij naar dit beginsel van Godsdienst handelen) dan zullen wij ze toch voorzeker nalaten als de wet er de doodstraf op gesteld heeft, en dus uit een beginsel van zelfbehoud. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Veel bijzondere misdaden waarop de doodstraf gesteld wordt.

1. Hun kinderen de Molech te geven, vers 1-5.

2. Het raadplegen van tovenaars, vers 6, 27.

3.Ouders te vloeken, vers 9.

4. Overspel, vers 10.

5. Bloedschande, vers 11, 12, 14, 17, 19-21.

6. Onnatuurlijke lusten vers 13, 15, 16, 18.

II. Algemene geboden om heilig te zijn, vers 7, 8, 22-26.

Leviticus 20:1-9

Aan Mozes wordt hier bevolen om nogmaals aan de kinderen Israëls te zeggen wat hij hun tevoren gezegd had, vers 2. Wij houden er ons van verzekerd, dat het geen ijdele herhaling was, maar een zeer noodzakelijke, opdat zij zich *te meer zullen houden aan hetgeen gesproken was,* en zullen geloven dat het van groot gewicht en belang is wet hun zo dikwijls wordt ingeprent. *God spreekt eenmaal, ja tweemaal,* en wat Hij beveelt nogmaals te zeggen, moeten wij nogmaals willen horen, *want het is ons zeker,* Filippenzen 3:1. Drie zonden worden in deze verzen met de dood bedreigd.

I. Het mishandelen van kinderen door hun ouders, die ze de Molech offeren vers 2, 3. Dit is de grofste ongerijmdheid in al het ritueel van de afgodsdienst-en allen zijn zij een smaad en schande voor het menselijk verstand, maar door niets werd de eer van de menselijke natuur zo vertrapt als hierdoor dat kinderen in vuur verbrand werden ter ere van een god van de mesthoop. Het was een duidelijk bewijs dat hun goden duivels waren die het verderf begeerden van het mensdom, en er zich in verlustigden, en dat hun aanbidders erger waren dan de beesten, die vergaan, volkomen ontbloot, niet slechts van verstand, maar van natuurlijke genegenheid. Abrahams offeren van Izak kon aan die barbaarse gewoonte geen steun geven, en nog veel minder haar hebben doen ontstaan, daar voor hetgeen bevolen was, onmiddellijk tegenbevel kwam. Maar zó groot was de macht van de god van deze wereld over de kinderen van de ongehoorzaamheid, dat die monsterachtige onmenselijkheid algemeen in zwang was, zodat zelfs de Israëlieten in gevaar waren van er aan mee te doen, derhalve het nodig was om er deze strenge wet tegen te maken. Het was niet genoeg hun te zeggen, dat zij hun kinderen konden sparen (de vrucht van hun lichaam kon nimmer aangenomen worden voor de zonde van hun ziel), maar hun moet gezegd worden:

1. Dat de misdadiger zelf als moordenaar ter dood gebracht zal worden. *Het volk van het land zal hem met stenen stenigen,* vers 2 hetgeen onder de Joden als de zwaarste doodstraf beschouwd werd. Indien de kinderen geofferd werden aan de boosaardigheid van de duivel, dan moeten de ouders geofferd worden aan de gerechtigheid Gods. En indien de daad niet bewezen kon worden, of de magistraten hun plicht verzuimden, dan zou God zelf het werk ter hand nemen, vers 3 :*Ik zal hem uit het midden van zijn volk uitroeien.* Zij, die aan de straf van mensen ontkomen, zullen toch niet ontkomen aan de rechtvaardige oordelen Gods, zó ellendig bedriegen diegenen zichzelf, die zich straffeloosheid beloven als zij zondigen. Hoe kunnen zij ontkomen, tegen wie God Zijn aangezicht stelt, dat is: die Hij toornig aanziet, als vijand tegentreedt, en tegen wie Hij strijdt? Het snode van de misdaad wordt hier in het licht gesteld ter rechtvaardiging van het oordeel zij *verontreinigt het heiligdom en ontheiligt de heilige naam van God,* en voor de eer van beide ijvert Hij. Let er op, dat het boosaardige van de zonde gelegd wordt op hetgeen bijzonder eigen was aan Israël, als de heidenen hun kinderen offerden, waren zij schuldig aan moord en afgoderij, maar als de Israëlieten het deden, laadden zij daarbij nog de schuld op zich van *het heiligdom te ontreinigen,* waar zij de dienst bijwoonden, zelfs als zij zich aan deze misdaad schuldig maakten, alsof er overeenstemming, *samenvoeging* kon wezen *tussen de tempel Gods en de afgoden.* Zij waren dan ook schuldig aan *de heilige naam Gods te ontheiligen* de naam, waarnaar zij genoemd werden, alsof Hij Zijn aanbidders veroorloofde zulke dingen te doen, Romeinen 2:23, 24.

2. Dat al zijn helpers en medeplichtigen mee door de rechtvaardige hand Gods uitgeroeid zouden worden. Als zijn naburen hem verborgen, en niet als getuigen tegen hem wilden optreden, als de magistraten de ogen sloten voor zijn misdaad, en hem niet wilden veroordelen,

meer medelijden hadden met zijn dwaasheid, dan haat en afschuw voor zijn goddeloosheid, dan zal God zelf met hem afrekenen, vers 4,5. Het licht achten van afgoderij is een misdaad, waarvan kennis wordt genomen in het hof des hemels, en die niet ongestraft zal blijven. "Ik zal Mijn aangezicht" tegen die man (die magistraat), Jeremia 5:1) "zetten, en tegen zijn huisgezin." De goddeloosheid van het hoofd van het gezin brengt dikwijls verderf over dat gezin, en hij, die de huis*houder* de instandhouder van het huis behoorde te wezen, blijkt er de verderver, de *afbreker* van te zijn. Als magistraten geen gerechtigheid willen oefenen aan de overtreders, dan zal God gerechtigheid oefenen aan hen, omdat er gevaar is dat *er velen zijn, die hen nahoereren,* die de zonde steunen, door haar oogluikend toe te laten. En zo de zonde van voorgangers en leiders leidende zonden zijn, is het voegzaam dat hun straf een voorbeeldige straf is.

II. Het mishandelen van ouders door hun kinderen, door hen te vloeken, vers 9. Als kinderen kwaad spraken van hun ouders, of hun kwaad toewensten, of hen met minachting behandelden, dan was dit een misdaad, die door de rechters gestraft moest worden, daar deze aangesteld waren als bewaarders beide van Gods eer en van de openbare vrede, die beide door deze onnatuurlijke onbeschoftheid worden aangerand, zie Spreuken 30:17. "Het oog, dat de vader bespot of de gehoorzaamheid" "van de moeder veracht, dat zullen de raven van de beek uitpikken," hetgeen te kennen geeft dat zulke goddeloze kinderen niet slechts goed op weg waren om gehangen te worden, maar gehangen te worden in ketenen. Deze wet van Mozes wordt door Christus aangehaald en bevestigd, Mattheus 15:4 want het is een even rechtstreekse overtreding van het vijfde gebod, als moedwilliger moord het is van het zesde. Dezelfde wet, die van ouders tere liefde eist voor hun kinderen, eist van kinderen eerbied voor hun ouders. Hij, die zijn ouders, de middellijke oorzaken van zijn bestaan, smadelijk behandelt beledigt God zelf, die de oorsprong is van zijn aanzijn, die het ouderlijk gezag niet zal laten smaden en vertreden.

III. Personen, die zichzelf schenden *door waarzeggers en duivelskunstenaar te raadplegen,* vers 6. Hierdoor verlaagt en bedriegt men zichzelf, evenzeer als door wat het ook zij. Wat groter dwaasheid kan er wezen, dan dat iemand zich tot een leugenaar wendt om inlichtingen, en tot een vijand om raad? Dat doen zij, die zich wenden tot hen, die aan zwarte kunst doen en de diepten van Satan kennen. Dit is evenzeer geestelijk overspel als afgoderij het is, aan de duivel de eer gevende, die aan God alleen toekomt, en God, die een ijverig God is, zal een scheidbrief geven aan hen, die aldus van Hem afhoereren, en Hij zal hen uitroeien uit het midden van hun volk. daar zij zich aldus smadelijk van Hem afgekeerd hebben.

In het midden van deze bijzondere wetten komt nu het algemene gebod in vers 7 en 8, waar wij hebben:

1. De plichten, die geëist worden, het zijn er twee:

a. Dat wij in onze beginselen en genegenheden, en in ons streven en bedoelen heilig zijn: *Heiligt u en weest heiligt* Wij moeten ons reinigen van alle besmetting van de zonde, ons toewijden aan de dienst en de eer van God ons in alles voegen naar Zijn wil, dat is: *ons heiligen*.

b. Dat wij in al onze daden en handelingen, in geheel onze wandel gehoorzaam zijn aan de wetten Gods: *Onderhoudt mijn inzettingen.* Hierdoor alleen kunnen wij doen blijken, dat wij ons geheiligd hebben en heilig zijn, namelijk door Gods geboden te onderhouden, *de boom*

wordt gekend aan zijn vruchten. Ook kunnen wij Gods inzettingen niet naar behoren houden, tenzij wij *ons* eerst *heiligen,* en *heilig zijn.* Maak de boom goed, en de vrucht zal goed zijn.

2. De redenen om die plichten aan te dringen.

a. *" Ik ben de Heere uw God.* Weest dus heilig, opdat gij Hem moogt gelijken wiens volk gij zijt, en Hem moogt behagen. heiligheid is Zijn huize sierlijk."

b. *Ik ben de Heere, die u heilig.* God heeft hen geheiligd door bijzondere voorrechten, wetten en gunsten, die hen onderscheidden van alle andere volken, en hen verhoogden en eerden als een volk. dat Hem afgezonderd is. Hij gaf hun Zijn woord en Zijn inzettingen, om de middelen te zijn tot hun heiliging, en Zijn goede Geest om hen te onderwijzen, daarom moesten zij heilig zijn, want anders ontvingen zij Gods genade tevergeefs. Gods kinderen zijn en moeten zijn personen, die zich onderscheiden, God heeft hen onderscheiden door Zijn heilig verbond, en daarom moeten zij zich onderscheiden door hun heilige wandel. Dat God ons heiligt is een goede reden, waarom wij ons moeten heiligen, opdat wij ons voegen naar de bedoelingen van Zijn genade en er niet in strijd mee handelen. Indien het de Heere is, die ons heiligt, dan kunnen wij hopen dat het werk gedaan zal worden, hoe moeilijk het ook is. De wijze van uitdrukking is als die in 2 Corinthiërs 5:5. "Die ons nu tot ditzelfde bereid heeft, is God." En Zijn genade is zover van onze zorg en ons streven te vervangen of te doen ophouden, dat zij er juist ten sterkste bij ons op aandringt. "Werkt uws" "zelfs zaligheid want het is God, die in u werkt."

Leviticus 20:10-21

Hier wordt bevel gegeven om zonden tegen het zevende gebod ten strengste te straffen. Dat zijn zonden, waarmee dwazen het meest geneigd zijn te spotten, maar God zou deze het gruwelijke van hun schuld doen verstaan door de uiterste strengheid van de straf, die er niet op andere wijze van onderricht zouden worden.

I. Overspel met de vrouw van een ander wordt tot een halsmisdaad gemaakt, de overspeler en de overspeelster, die in de zonde gedeeld hebben, vallen onder hetzelfde vonnis, beide moeten zij *gedood worden.* vers 10. Reeds lang tevoren, in de tijd van Job, werd dit als "een schandelijke daad" geacht, een "misdaad bij de" "rechters," Job 31:11 Het is een moedwillig minachten van een inzetting Gods, een verbreken van Zijn verbond, Spreuken 2:17. Het is een onherstelbaar onrecht, gepleegd aan de beledigde echtgenoot, en verderft het gemoed en het geweten van beide schuldigen. Het is een zonde, waartoe ongebreidelde hartstochten de mensen voortdrijven, derhalve er zo’n sterk bedwang als dit voor nodig is. Het is een zonde, die een land verontreinigt, en Gods oordelen er over brengt, huisgezinnen ontrust en beroert, ten verderve strekt van alle deugd en Godsdienst, en daarom is het voegzaam dat de bewaarders van de openbare vrede haar veroordelen en straffen, maar zie Johannes 8:3- 11.

II. Bloedschendige verbintenissen, het zij al of niet door huwelijk.

1. Sommigen er van moesten met de dood gestraft worden, zoals een man, die bij de vrouw van zijn vader gelegen heeft, vers 11. Ruben zou wegens deze misdaad ter dood zijn gebracht, Genesis 35:22, indien deze wet er toen geweest was. Het was de zonde van de bloedschendige Corinthier, om welke hij "de Satan meest overgegeven worden," 1 Corinthiërs 5:1-5. Evenzo moest ontucht, bedreven met een schoondochter, een schoonmoeder, of een zuster met de dood gestraft worden, vers 12, 14, 17.

2. Anderen zullen door God gestraft worden met de vloek van de onvruchtbaarheid, zoals wanneer een man zijn tante, of de vrouw van zijn broeder verontreinigt, vers 19-21, zij *zullen kinderloos sterven.* Zij, die zich niet binnen de door God gestelde regelen voor het huwelijk houden, verbeuren de huwelijkszegen "zij zullen hoereren, maar niet uitbreken in menigte," Hosea 4:10. Ja, er wordt gezegd: "Zij zullen hun ongerechtigheid" "dragen," dat is: al worden zij ook niet terstond om deze zonde door de hand van God of de mens uitgeroeid, zal de schuld er van toch op hen blijven rusten, waarvan zij door geen slacht- of spijsoffer gereinigd zullen worden.

III. De tegennatuurlijke zonden van sodomie en beestachtigheid (die niet zonder afgrijzen genoemd kunnen worden) moesten met de dood gestraft worden, zoals zij ook nu nog door onze wetten met de dood gestraft worden, 1) vers 13, 15, 16. Zelfs het beest, dat aldus misbruikt werd, moest gedood worden met de zondaar, die aldus openlijk nog meer te schande werd gemaakt, en de laagheid voorgesteld werd als in de hoogste mate afschuwelijk en verfoeilijk, elke gelegenheid om haar te gedenken of te noemen moest weggenomen worden. Zelfs het ontijdig gebruiken van het huwelijksbed, indien het moedwillig en in minachting van de wet geschiedde, zal de overtreders aan het rechtvaardig oordeel Gods blootstellen, zij *zullen uitgeroeid worden,* vers 18. Want dit is de wil Gods, dat *een ieder wete zijn vat* (en de vrouw wordt *het zwakkere vat genoemd) te bezitten in heiligmaking en ere,* gelijk het heiligen betaamt.

Leviticus 20:22-27

Het laatste vers bevat een bijzondere wet welke komt na het algemene slot, alsof zij op haar eigen plaats uitgelaten was, namelijk het terdoodbrengen van hen, die een waarzeggende geest hadden, of duivelskunstenaars waren, vers 27. Het zou een grote belediging zijn van God en van Zijn levend woord, een ergernis voor het land, en een verzoeking voor onwetende, slechte mensen om hen te raadplegen, als men de zodanigen kende en onder hen liet leven. Zij, die in verbond zijn met de duivel, hebben in werkelijkheid een verbond gemaakt met de dood en een overeenkomst gesloten met de hel, en zo zal dan hun oordeel wezen.

De overigen van deze verzen herhalen wat tevoren gezegd is, om het nog dieper in te prenten in het hart, want dit onnadenkend, vergeetachtig volk had regel op regel nodig, op algemene wetten met de redenen ervan moest dikwijls bij hen worden aangedrongen, om ook aan de bijzondere wetten meer kracht bij te zetten. Drie dingen worden ons hier in de herinnering gebracht.

1. Hun waardigheid.

a. Zij hadden *de Heere tot hun God*, vers 24. Zij waren de zorg van Hem, Zijn keus, Zijn schat, Zijn juwelen Zijn priesterlijk koninkrijk, vers 26, *opdat gij Mijn zoudt zijn*. Gelukkig is het volk, en waarlijk groot, waarmee dit het geval is.

b. Hun God was een heilig God, vers 26, ver boven alle anderen. Zijn heiligheid is Zijn heerlijkheid en het was hun eer tot Hem in betrekking te staan, terwijl hun naburen de schandelijke aanbidders waren van onreine geesten.

c. De grote God had hen afgezonderd van andere volken, vers 24, en wederom in vers 26. Andere natiën waren het gewone veld, zij waren de omheinde hof, versierd en verrijkt met bijzondere voorrechten, en bestemd voor bijzondere eer. Laat hen zich dan daarnaar schatten, hun eer bewaren en haar niet in het stof leggen, door op de weg van de heidenen te wandelen.

2. Hun plicht, en deze vloeit voort uit hun waardigheid. God had voor hen meer gedaan dan voor anderen, en daarom verwachtte Hij meer van hen dan van anderen. En wat is het dat de Heere, hun God, uit aanmerking van de grote dingen, die Hij reeds voor hen gedaan heeft en nog voornemens is voor hen te doen, van hen eist? *Onderhoudt al Mijn inzettingen*, vers 22, en er was alle reden voor dat zij dit zouden doen, want de inzettingen waren hun eer, en gehoorzaamheid er aan zal hun duurzaam welzijn wezen.

b. *Wandelt niet in de inzettingen van het volk*, vers 23. Van hen afgezonderd zijnde, moeten zij zich niet met hen vergezellen om hun wegen te leren. De inzettingen van het volk waren al slecht genoeg voor hen, maar zouden nog veel slechter zijn voor Gods volk.

c. Gij *zult onderscheid maken tussen rein en onrein*, vers 25. Dit is heiligheid: te onderscheiden tussen dingen, die van elkaar verschillen, niet vrij te leven, alsof wij maar alles mochten doen en alles mochten zeggen, maar spreken en handelen met omzichtigheid.

d. Gij *zult uw zielen niet verfoeilijk maken*, vers 25. Onze voortdurende zorg moet wezen om de eer van onze ziel te bewaren door haar reinheid te bewaren, en nooit iets te doen, waardoor zij verfoeilijk zou worden voor God en ons geweten.

3. Hun gevaar. a. Zij gingen heen naar een besmette plaats, vers 24. Gij *zult hun land erfelijk bezitten.* Een land, wel *vloeiende van melk en honing,* waarvan zij het gerieflijke en aangename zullen genieten, maar daarbij was het ook een land, vol van afgoden, afgoderijen en bijgelovige gebruiken, die zij zeer geneigd zullen zijn aan te nemen, daar zij uit Egypte een zonderlinge aanleg hadden medegebracht om er door besmet te worden.

b. Indien zij er door besmet werden, dan zou dit noodlottige gevolgen voor hen hebben. De Kanaänieten zullen om diezelfde zonden uitgeworpen worden, *al deze dingen hebben zij gedaan, daarom ben Ik voor hun verdrietig geworden* vers 23. Zie welk een boze zaak de zonde is, zij maakt dat God van Zijn eigen schepselen verdrietig wordt hen verafschuwt, terwijl Hij zich anders verlustigt in het werk van Zijn handen. Indien nu de Israëlieten in de voetstappen wandelen van hun goddeloosheid, dan moeten zij verwachten dat het land ook hen zal uitspuwen vers 22 gelijk Hij hun tevoren gezegd heeft, hoofdst. 18:28. Indien God de natuurlijke takken niet gespaard heeft, maar ze heeft afgebroken, dan zal Hij ook de ingeënte takken niet sparen, indien deze ontaarden. Zo staat de verwerping van de Joden daar als een waarschuwing voor alle Christelijke kerken, om wèl toe te zien, opdat het koninkrijk Gods niet van haar weggenomen zal worden. Zij, die evenals anderen zondigen moeten verwachten er evenals zij voor gestraft te zullen worden, en dan zal haar belijdenis van tot God in betrekking te staan, haar niet beveiligen.

HOOFDSTUK 21

1 Daarna zeide de HEERE tot Mozes: Spreek tot de priesters, de zonen van Aaron, en zeg tot hen: Over een dode zal een priester zich niet verontreinigen onder zijn volken.
2 Behalve over zijn bloedvriend, die hem ten naaste bestaat, over zijn moeder en over zijn vader, en over zijn zoon, en over zijn dochter, en over zijn broeder.
3 En over zijn zuster, die maagd is, hem nabestaande, die nog geen man toebehoord heeft; over die zal hij zich verontreinigen.
4 Hij zal zich niet verontreinigen over een overste onder zijn volken, om zich te ontheiligen.
5 Zij zullen op hun hoofd geen kaalheid maken, en zullen den hoek van hun baard niet afscheren, en in hun vlees zullen zij geen sneden snijden.
6 Zij zullen hun God heilig zijn, en den Naam huns Gods zullen zij niet ontheiligen; want zij offeren de vuurofferen des HEEREN, de spijze huns Gods; daarom zullen zij heilig zijn.
7 Zij zullen geen vrouw nemen, die een hoer of ontheiligde is, noch een vrouw nemen, die van haar man verstoten is; want hij is zijn God heilig.
8 Daarom zult gij hem heiligen, omdat hij de spijze uws Gods offert; hij zal u heilig zijn, want Ik ben heilig; Ik ben de HEERE, die u heilige!
9 Als nu de dochter van enigen priester zal beginnen te hoereren, zij ontheiligt haar vader; met vuur zal zij verbrand worden.
10 En hij, die de hogepriester onder zijn broederen is, op wiens hoofd de zalfolie gegoten is, en wiens hand men gevuld heeft, om die klederen aan te trekken, zal zijn hoofd niet ontbloten, noch zijn klederen scheuren.
11 Hij zal ook bij geen dode lichamen komen; zelfs over zijn vader en over zijn moeder zal hij zich niet verontreinigen.
12 En uit het heiligdom zal hij niet uitgaan, dat hij het heiligdom zijns Gods niet ontheilige, want de kroon der zalfolie zijns Gods is op hem; Ik ben de HEERE!
13 Hij zal ook een vrouw in haar maagdom nemen.
14 Een weduwe, of verstotene, of ontheiligde hoer, dezulke zal hij niet nemen; maar een maagd uit zijn volken zal hij tot een vrouw nemen.
15 En hij zal zijn zaad onder zijn volken niet ontheiligen; want Ik ben de HEERE, die hem heilige!
16 Wijders sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
17 Spreek tot Aaron, zeggende: Niemand uit uw zaad, naar hun geslachten, in wien een gebrek zal zijn, zal naderen, om de spijze zijns Gods te offeren.
18 Want geen man, in wien een gebrek zal zijn, zal naderen, hij zij een blind man, of kreupel, of te kort, of te lang in leden;
19 Of een man, in wien een breuk des voets, of een breuk der hand zal zijn;
20 Of die bultachtig, of dwergachtig zal zijn, of een vel op zijn oog zal hebben, of droge schurftheid, of etterige schurftheid, of die gebroken zal zijn aan zijn gemacht.
21 Geen man, uit het zaad van Aaron, den priester, in wien een gebrek is, zal toetreden om de vuurofferen des HEEREN te offeren; een gebrek is in hem, hij zal niet toetreden, om de spijs zijns Gods te offeren.
22 De spijs zijns Gods, van de allerheiligste dingen, en van de heilige dingen, zal hij mogen eten;
23 Doch tot den voorhang zal hij niet komen, en tot het altaar niet toetreden, omdat een gebrek in hem is; opdat hij Mijn heiligdommen niet ontheilige; want Ik ben de HEERE, die hen heilige!
24 En Mozes sprak zulks tot Aaron en tot zijn zonen, en tot al de kinderen Israels.

Dit hoofdstuk zou zijn titel kunnen ontlenen aan Maleachi 2:1 :En nu, gij priesters, tot u wordt dit gebod gezonden. Het is een wet, die aan de priesters de verplichting oplegde om met de uiterste zorg en waakzaamheid de waardigheid van hun priesterschap op te houden.

I. Aan de mindere priesters worden hier bevelen gegeven nopens hun rouw, hun huwelijk en hun kinderen, vers 1-9.

II. Aan de hogepriester wordt nog meer beperking opgelegd dan aan iemand hunner, vers 10-15. Noch aan hem, noch aan hen mocht enigerlei gebrek zijn, vers 16-24.

Leviticus 21:1-9
Het was tevoren bepaald, dat de priesters het volk de inzettingen zouden leren, die God gegeven heeft betreffende het *verschil tussen rein en onrein,* Hoofdstuk 10:10, 11. Nu wordt hier gezegd dat zij, wat zij het volk moesten leren, ook zelf zouden onderhouden. Zij, wier ambt het is te onderwijzen, moeten dit doen door voorbeeld zowel als door voorschrift 1 Timotheus 4:12. De priesters zullen dichter tot God naderen dan iemand uit het volk, en meer bekend zijn met heilige dingen, en daarom werd van hen geëist, om zich op een groter afstand te houden dan anderen van alles wat verontreinigend was, en aan de eer van hun priesterschap tekort zou kunnen doen.

I. Zij moeten zorgen zich niet te verkleinen in hun rouw over de doden. Allen, die rouw bedreven over doden, werden ondersteld dicht bij het lijk te komen, zo al niet het aan te raken, en de doden zeggen: "het maakte iemand ceremoniëel onrein om binnen zes voet van een lijk te komen, " ja er wordt verklaard, Numeri 19:14, "dat al wie" "in een tent komt, waarin een dood lichaam ligt, zeven dagen onrein zal" "zijn." Het kon dus niet anders, of alle rouwbedrijvenden, die bij de begrafenis waren, moesten zich verontreinigen, zodat zij dan gedurende zeven dagen ongeschikt waren om in het heiligdom te komen. Om deze reden wordt bevolen:

1. Dat de priesters zich nooit aldus onbekwaam moesten maken om in het heiligdom te komen, behalve wanneer het om een van hun naaste bloedverwanten was, vers 1-3. Het was een priester vergund dit te doen voor een ouder, of een kind voor een broeder of een ongehuwde zuster, en dus ongetwijfeld ook (hoewel dit hier niet vermeld wordt) voor zijn huisvrouw, want Ezechiël, een priester, zou gerouwd hebben over zijn vrouw, indien het hem niet bijzonder verboden was, Ezechiel 24:17. Door deze vergunning heeft God eer gelegd in natuurlijke genegenheid, en dit inzover begunstigd, dat Zijn dienaren zeven dagen verlof kregen van hun dienst, terwijl zij zich overgaven aan de smart over de dood van hun geliefde bloedverwanten, maar als die tijd verstreken is, dan moet het wenen het zaaien niet in de weg staan, en hun liefde voor hun bloedverwanten hen niet van de dienst in het heiligdom afhouden. Die rouw was ook volstrekt niet geoorloofd om de dood van iemand anders neen, ook niet *over een overste onder zijn volken,* vers 4. Zij moeten zich niet verontreinigen neen, zelfs niet voor de hogepriester, tenzij deze aldus na aan hen verwant is. Hoewel een vriend soms meer nabij is dan een broeder, moeten de priesters die eer toch ook aan hun beste vriend niet bewijzen, behalve wanneer hij ook zijn bloedverwant is, opdat, indien het toegelaten werd voor de een, anderen het niet ook zouden verwachten, en zij aldus dikwijls van hun werk weggeroepen zouden zijn. En hiermede wordt te kennen gegeven, dat een bijzondere genegenheid bewaard moet worden voor hen, die ons na verwant zijn, en als de zodanigen ons door de dood worden ontnomen, dan behoort ons dit ter harte te gaan, als een naderen van de dood tot onszelf, en een sein voor ons om bereid te zijn om de oproeping te volgen.

2. Dat zij niet buitensporig moeten zijn in de uitdrukking van hun smart, zelfs niet om hun dierbaarste bloedverwanten, vers 5.

Hun rouw moet: a. Niet bijgelovig zijn, naar de wijze van de heidenen, die zich het haar afsneden, hun bloed lieten vloeien ter ere van denkbeeldige godheden, die (naar zij dachten) voorzaten in de vergadering van de doden, ten einde deze gunstig voor hun afgestorven vrienden te stemmen. Zelfs de bijgelovige plechtigheden vanouds in gebruik bij begrafenissen, zijn een aanduiding van het geloof in de onsterflijkheid van de ziel en haar voortbestaan in een afzonderlijke toestand. En hoewel die ceremoniën zelf door de wet Gods waren verboden, omdat zij voor valse goden verricht werden, wordt toch door de betamelijker eerbied, die de

natuur leert en de wet toelaat, aan de overblijfselen van onze gestorven vrienden bewezen, aangetoond dat wij niet op hen moeten zien als verloren.

b. Die droefheid moet ook niet hartstochtelijk of overmatig zijn. Gods dienstknechten moeten voor anderen een voorbeeld zijn van geduld onder beproeving, inzonderheid in hetgeen een zeer teer punt aanroert, namelijk de dood van hun naaste bloedverwanten. Zij worden verondersteld meer dan anderen te weten van de redenen, waarom wij "niet bedroefd moeten zijn gelijk als de anderen, die geen hoop" "hebben, " 1 Thessalonicenzen 4:13, en daarom moeten zij zeer kalm en rustig zijn, ten einde instaat te wezen anderen te vertroosten met de vertroosting, waarmee zij zelf van God vertroost zijn geworden. Aan het volk was verboden rouw te bedrijven over hun doden met bijgelovige ceremoniën, Hoofdstuk 19:27, 28, en wat voor hen onwettig was, was nog veel meer onwettig voor de priester. De reden voor deze bijzondere zorg om zich niet te ontreinigen, hebben wij in vers 6, omdat *zij offeren de vuuroffers des Heeren, de spijs van hun God,* de provisie van Gods huis en tafel. Zij zijn hoog vereerd, en daarom moeten zij hun eer niet bevlekken door zich tot slaven te maken van hun hartstochten, zij worden voortdurend gebruikt in de heilige dienst, en daarom moeten zij er niet van afgeleid worden, of er onbekwaam toe worden gemaakt. Indien zij zich ontreinigen, ontheiligen zij de naam van hun God, die zij dienen, indien de dienaren ruw zijn en zich slecht gedragen, dan is dit een oneer voor de meester, want dan is het alsof hij een loszinnig, ongeregeld huis hield. Allen, die de spijs van hun God offeren of eten, moeten heilig zijn in handel en wandel, want anders ontheiligen zij de naam, die zij voorgeven te heiligen.

II. Zij moeten er zich voor wachten om zich te verlagen door hun huwelijk, vers 7. Een priester moet geen vrouw trouwen, die een slechte naam heeft, die òf schuldig was aan hoererij, òf er verdacht van werd gehouden. Hij moet niet slechts niet met een hoer trouwen, al had zij ook het diepste berouw van haar vorige hoererij, maar hij moet ook geen vrouw trouwen, die een ontheiligde is, dat is die van een lichtzinnig, onbetamelijk gedrag is. Hij moet ook geen vrouw trouwen, die van haar man gescheiden is, omdat er reden is te denken dat het om iets verkeerds in haar was, dat haar man haar de scheidbrief heeft gegeven. De priesters was het verboden zich te onteren door zulke huwelijken, die aan anderen geoorloofd waren.

1. Opdat het geen smaad brenge op hun dienst, de onheiligen niet verharden in hun onheiligheid, en het hart niet bedroeve van Godvruchtige mensen. Het Nieuwe Testament geeft wetten aan de huisvrouwen van leraren, 1 Timotheus 3:11, zij moeten "eerbaar zijn, getrouw in alles, opdat de bediening niet gelasterd" "worde," 2 Corinthiërs 6:3.

2. Opdat er geen smaad door kome op hun gezin en geslacht, want het werk en de eer van het priesterschap, moest als erfdeel overgaan op hun kinderen na hen. Diegenen gaan niet te rade met het welzijn van hun nakomelingen, die met een vrouw trouwen van een slechte naam of gedrag. Hij, die "een zaad Gods zoekt," zoals de uitdrukking luidt in Maleachi 2:15, moet eerst een Godvruchtige vrouw zoeken, en zich wachten voor bederf van bloed.

Er wordt hier bijgevoegd, vers 8. Gij *zult hem heiligen,* en *hij zal u heilig zijn.* "Niet alleen u, o Mozes, door zorg te dragen, dat deze wetten worden nagekomen, maar u, o Israël door er zoveel mogelijk naar te streven om de goede naam van de priesterschap hoog te houden, en de priesters zelf moeten niets doen waardoor hun eer bevlekt en dus verbeurd wordt. Hij is *zijn God heilig,* vers 7 daarom *zal hij u heilig zijn."* Wij moeten eren, die God eert. Naar deze regel moeten Evangeliedienaren "zeer veel geacht" "worden in liefde, om huns werks wil," 1

Thessalonicenzen 5:13, en ieder Christen behoort op zichzelf te zien als op de hoeder van hun eer.

III. Hun kinderen moeten bevreesd zijn om iets te doen dat hun tot schande strekt, vers 9. *Als de dochter van enigen priester zal beginnen te hoereren,* dan *is* haar misdaad groot, zij verontreinigt zich niet slechts, maar zij ontheiligt zich, andere vrouwen hebben de eer niet te verliezen, die zij heeft te verliezen, die als een van een priestergezin, van de heilige dingen heeft gegeten, en verondersteld wordt een betere opvoeding te hebben gehad dan anderen. Ja meer, zij *ontheiligt haar vader,* hij wordt gesmaad, en iedereen zal gereed zijn te vragen: "Waarom heeft hij haar niet beter geleerd?" En de zondaren in Zion zullen smalen, zeggende: "Zie, dat is de dochter uws priesters, " haar straf moet dus zeer zwaar zijn. *Zij zal met vuur verbrand worden* ter verschrikking van alle dochteren van priesters. De kinderen van Evangeliedienaren behoren, meer dan alle anderen, zich te wachten om iets te doen, dat ergerlijk is, omdat het in hen dubbel ergerlijk is, en dienovereenkomstig gestraft zal worden door Hem, die zich een ijverig God noemt.

Leviticus 21:10-15

Van een priester werd meer verwacht dan van andere mensen, maar van de hogepriester meer dan van de andere priesters, omdat op zijn hoofd *de zalfolie gegoten* is, en omdat hij gewijd was om *die kleren aan te trekken,* vers 10, welke beide type waren van de zalving en versiering van de Heere Jezus met alle gaven en genade van de Heiligen Geest, die Hij zonder mate ontvangen heeft. Het wordt genoemd *de kroon van de zalfolie van zijn God,* vers 12, want de zalving van de Geest is voor allen die haar hebben, een *heerlijke kroon* en een *sierlijke krans.* De hogepriester aldus geëerd en verhoogd zijnde:

I. Moet hij zich in het geheel niet ontreinigen voor de doden, zelfs niet voor zijn naaste bloedverwanten, voor *zijn vader of zijn moeder,* veel minder nog voor zijn kind of zijn broeder, vers 11.

1. Hij moet de gewone tekenen van droefheid voor dergelijke gelegenheden niet gebruiken, zoals: *zijn hoofd te ontbloten of zijn kleren te scheuren,* vers 10, zo kalm en rustig moet hij zich tonen onder alle beproevingen en wederwaardigheden van dit leven, zelfs zijn natuurlijke genegenheid moet als verzwolgen worden door medelijden met de onwetenden en medegevoel voor hun zwakheden, en een tere zorg voor het huisgezin Gods, waarvan hij tot bestuurder is aangesteld. Aldus de heilige zijnde, aan wie de "tummim en urim" waren toevertrouwd, moet hij "vader noch moeder" "zijn," Deuteronomium 33:8, 9.

2. Hij *moet ook bij geen dode lichamen komen. Als* er van de mindere priesters onder ceremoniëele onreinheid waren, dan waren er andere priesters, die hun plaats konden innemen, maar als de hogepriester verontreinigd was, dan zou deze meer gemist worden. En dat hem verboden was om naar een huis van rouwbedrijvenden te gaan, of een begrafenis bij te wonen, was voor het volk een aanduiding van de grootheid van de waardigheid waartoe hij bevorderd was. Onze Heere Jezus, de grote Hogepriester van onze belijdenis, heeft het dode lichaam van Jairus' dochtertje aangeraakt, de baar van de zoon van de weduwe, en het graf van Lazarus, om de tonen, dat Hij gekomen is, om de eigenschap van de dood te veranderen, en er de verschrikking van weg te nemen, door er de macht van te verbreken. Nu hij niet kan verderven, kan hij. ook niet verontreinigen.

3. Hij *moet niet uitgaan uit het heiligdom,* vers 12, dat is als hij in het heiligdom de dienst bijwoonde of verrichtte, daar hij er gewoonlijk de gehele dag in zijn eigen kamer verbleef, dan moet hij voor wat het ook zij er niet van uitgaan, zijn dienst voor de levende God niet afkorten, zelfs niet om aan een gestorven bloedverwant de laatste eer te bewijzen. Het was een ontheiliging van het heiligdom om het te verlaten, zolang zijn tegenwoordigheid er werd vereist, want hierdoor zou hij aan ander werk de voorkeur "even boven de dienst van God en het werk van zijn ambt, waarvoor hij alle andere zaken moet laten wijken. Aldus heeft onze Heere Jezus niet willen ophouden te prediken om "met Zijn moeder en Zijn broeders te spreken," Mattheus 12:48.

II. Hij mocht niet, zoals andere priesters met een weduwe trouwen, en nog veel minder een gescheiden vrouw, of een hoer, vers 13, 14. Dit was om een verschil te stellen tussen hem en andere priesters ten opzichte van deze zaak, en-naar sommigen denken-opdat hij een type zou zijn van Christus, aan wie de gemeente als "een reine maagd" voorgesteld moet worden, 2 Corinthiërs 11:2. Zie Ezechiel 44:22. Christus moet onze eerste liefde hebben, alzo "hebben

Hem de maagden lief," Hooglied 1:3, en de zodanigen alleen zijn geschikt om "het Lam te" "volgen," Openbaring 14:4.

Hij moet zijn zaad onder zijn volken niet ontheiligen, vers 15. Sommigen verstaan dit als een verbod voor hem om iemand van minderen rang te huwen, hetgeen een verkleining zou wezen voor zijn familie. Jojada is wel buiten zijn stam getrouwd maar het was een vrouw van de koninklijke familie, 2 Kronieken 22:11. Dit was niet om hem te leren hoogmoedig te zijn, maar om hem te leren rein te wezen, en niet iets te doen, dat niet voegde aan zijn ambt en aan de waardige naam waarmee hij genoemd was. Het kan ook een waarschuwing voor hem geweest zijn voor het beschikken over zijn kinderen, hij moet zijn zaad niet ontheiligen door hen een onvoegzaam huwelijk te doen aangaan. Kinderen van Evangeliedienaren zijn ontheiligd, als zij een ander juk aantrekken met de ongelovigen.

Leviticus 21:16-24

Daar het priesterschap beperkt was tot één bijzondere familie, en erfelijk overging op al de mannelijke nakomelingen van die familie in al hun geslachten, was het wel waarschijnlijk, dat in latere eeuwen, die een of ander aan die priesterschap geboren zou worden met een natuurlijk gebrek of een mismaaktheid, de eer van het priesterschap zal hen niet beveiligen tegen de rampen, die aan alle mensen gemeen zijn. Onderscheidene gebreken worden hier genoemd, sommigen, die gewoonlijk levenslang duurden, zoals blindheid, anderen, die tijdelijk konden wezen, zoals droge of etterige schurftheid. Als zij daarvan genezen waren, dan hield ook hun onbevoegdheid op.

De wet nu voor priesters, die een gebrek hadden, was:

1. Dat zij *van het altaar* mochten leven, vers 22. Hij *zal eten* van de offers met de andere priesters, zelfs van *de allerheiligste dingen,* zoals van de tienden en eerstelingen van de vruchten, en het deel van de priester van de dankoffers. De gebreken waren van zo'n aard dat zij aan geen schuld van hen te wijten waren, en daarom mochten zij wel niet werken, maar moesten toch niet verhongeren. Niemand moet beledigd of liefdeloos behandeld worden om een lichaamsgebrek. Zelfs het mismaakte kind van het gezin moet zijn kindsdeel hebben.

2. Maar zij moeten niet *aan het altaar dienen,* aan geen van de altaren, noch toegelaten worden om bij de andere priesters te zijn, of deze behulpzaam te wezen bij het offeren van slachtoffers of reukwerk vers 17, 21, 23. Voorname mannen willen zulke dienaren om zich heen hebben, die schoon van aanzien zijn, en het was voegzaam, dat de grote God de zodanigen zou hebben in Zijn huis, toen het Hem behaagde er Zijn heerlijkheid te openbaren in uitwendige tekenen er van. Maar het was inzonderheid nodig dat mannen van een aangenaam voorkomen gekozen zouden worden om in de heilige zaken te dienen om ter wille van het volk, die in hun oordeel op het uitwendig voorkomen letten, en geneigd zijn om gering te denken van de dienst, hoe heerlijk die ook gemaakt was door Goddelijke inzetting, indien zij, die hem verrichtten een verachtelijk aanzien hadden, of er links en onhandig bij te werk gingen. Die voorziening heeft God gemaakt voor de eer van Zijn altaar, opdat dit nooit in minachting zou komen. Het was voor de eer van het heiligdom, dat daar niemand zou verschijnen, die door de natuur of door een ongeval misvormd was.

Onder het Evangelie nu hebben zij, die onder zodanig gebrek lijden, reden om God te danken, dat zij er niet door buitengesloten worden, om Gode geestelijke offeranden te offeren, noch van het ambt van de bediening, indien zij er overigens bekwaam en bevoegd toe zijn. Menige gezonde, schone ziel huist in een zwak misvormd lichaam.

b. Hieruit kunnen wij afleiden, hoe onbekwaam diegenen zijn om Gode welbehaaglijk te dienen, wier ziel een gebrek heeft, misvormd is door een heersende ondeugd. Diegenen zijn onwaardig Christenen genoemd te worden en als leraren te worden gebruikt die geestelijk blind, en lam, en verdraaid zijn, zodat de offeranden des Heeren om hunnentwil verfoeid worden. De mismaaktheden van Hofni en Pinehas waren erger dan welk gebrek ook van de hier genoemden. Laat dus dezulken die openlijk slecht zijn, verwijderd worden uit de priesterschap, als verontreinigde personen, en laat allen, die Gode tot geestelijke priesters gemaakt zijn, *heilig en onberispelijk voor Hem zijn,* en zich hiermede vertroosten, dat zij, hoewel zij in onvolmaakter toestand zijn vlekken hebben, die de vlekken zijn van Gods

kinderen maar weldra voor de troon Gods zullen verschijnen, *zonder vlek of rimpel of iets dergelijks.*

HOOFDSTUK 22

1 Daarna sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Spreek tot Aaron en tot zijn zonen, dat zij zich van de heilige dingen der kinderen Israels, die zij Mij heiligen, afzonderen, opdat zij de Naam Mijner heiligheid niet ontheiligen; Ik ben de HEERE!
3 Zeg tot hen: Alle man onder uw geslachten, die uit uw ganse zaad tot de heilige dingen, die de kinderen Israels den HEERE heiligen, naderen zal, als zijn onreinigheid op hem is; diezelve mens zal van voor Mijn aangezicht uitgeroeid worden; Ik ben de HEERE!
4 Niemand van het zaad van Aaron, die melaats is, of een vloed heeft, zal van die heilige dingen eten, totdat hij rein is; mitsgaders die iets aanroert, dat onrein is van een dood lichaam, of iemand, wien het zaad der bijligging ontgaat.
5 Of zo wie aangeroerd zal hebben enig kruipend gedierte, waarvan hij onrein is, of een mens, waarvan hij onrein is, naar al zijn onreinigheid;
6 De mens, die dat aangeroerd zal hebben, zal onrein zijn tot aan den avond, en hij zal van die heilige dingen niet eten, maar zal zijn vlees met water baden.
7 Als de zon zal ondergegaan zijn, dan zal hij rein zijn; en daarna zal hij van die heilige dingen eten; want dat is zijn spijze.
8 Het dode aas, en het verscheurde zal hij niet eten, om daarmede onrein te worden; Ik ben de HEERE!
9 Zij zullen dan Mijn bevel onderhouden, opdat zij geen zonde daarover dragen en daarin sterven, als zij die ontheiligd zouden hebben; Ik ben de HEERE, die hen heilige!
10 Ook zal geen vreemde het heilige eten; een bijwoner des priesters, en een dagloner, zullen het heilige niet eten.
11 Wanneer dan nog de priester een ziel met zijn geld zal gekocht hebben, die zal daarvan eten; en de ingeborene van zijn huis, die zullen van zijn spijze eten.
12 Maar als des priesters dochter een vreemden man zal toebehoren, zij zal van het hefoffer der heilige dingen niet eten.
13 Doch als des priesters dochter een weduwe of een verstotene zal zijn, en geen zaad hebben, en tot haars vaders huis, als in haar jonkheid, zal wedergekeerd zijn, zo zal zij van de spijze haars vaders eten; maar geen vreemde zal daarvan eten.
14 En wanneer iemand het heilige door dwaling zal gegeten hebben, zo zal hij deszelfs vijfde deel daarboven toedoen, en zal het den priester met het heilige wedergeven.
15 Zo zullen zij niet ontheiligen de heilige dingen der kinderen Israels, die zij den HEERE zullen gegeven hebben;
16 En hen doen dragen de ongerechtigheid der schuld, als zij hun heilige dingen zouden eten; want Ik ben de HEERE, Die hen heilige!
17 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
18 Spreek tot Aaron, en tot zijn zonen, en tot al de kinderen Israels, en zeg tot hen: Zo wie uit het huis van Israel, en uit de vreemdelingen in Israel is, die zijn offerande zal offeren naar al hun geloften, en naar al hun vrijwillige offeren, die zij den HEERE ten brandoffer zullen offeren;
19 Het zal naar uw welgevallen zijn, een volkomen mannetje, van de runderen, van de lammeren, of van de geiten.
20 Gij zult niet offeren iets, waarin een gebrek is; want het zou niet aangenaam zijn voor u.
21 En als iemand een dankoffer den HEERE zal offeren, uitzonderende van de runderen of van de schapen een gelofte, of vrijwillig offer, het zal volkomen zijn, opdat het aangenaam zij; geen gebrek zal daarin zijn.

22 Het blinde, of gebrokene, of verlamde, of wratte, of droge schurftheid, of etterige schurftheid hebbende, deze zult gij den HEERE niet offeren, en daarvan zult gij den HEERE geen vuuroffer op het altaar geven.
23 Doch een os, of klein vee, te lang of te verkrompen in leden, die zult gij tot een vrijwillig offer bereiden; doch tot een gelofte zou het niet aangenaam zijn.
24 Het gedrukte, of gestotene, of gescheurde, of gesnedene, zult gij den HEERE niet offeren; dat zult gij in uw land niet doen.
25 Gij zult ook uit de hand des vreemden van al deze dingen uw God geen spijs offeren; want hun verdorvenheid is in hen, in dezelve is gebrek, zij zouden niet aangenaam zijn voor u.
26 Wijders sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
27 Wanneer een os, of lam, of geit zal geboren zijn, zo zal die zeven dagen onder zijn moeder zijn; daarna, van den achtsten dag en daarover, zal hij aangenaam zijn tot offerande des vuuroffers den HEERE.
28 Gij zult ook een os, of klein vee, hem en zijn jong, op een dag niet slachten.
29 En als gij een lofoffer den HEERE zult slachten, naar uw wil zult gij het slachten.
30 Het zal op denzelfden dag gegeten worden; gij zult daarvan niet overlaten tot op den morgen; Ik ben de HEERE!
31 Daarom zult gij Mijn geboden houden, en dezelve doen; Ik ben de HEERE!
32 En gij zult Mijn heiligen Naam niet ontheiligen, opdat Ik in het midden der kinderen Israels geheiligd worde; Ik ben de HEERE, die u heilige!
33 Die u uit Egypteland uitgevoerd heb, opdat Ik u tot een God zij; Ik ben de HEERE!

In dit hoofdstuk hebben wij diverse wetten betreffende de priesters en de offers, allen ter bewaring van de eer van het heiligdom.

I. Dat de priesters van de heilige dingen niet moeten eten in hun onreinheid, vers 1- 9.

II. Dat een vreemdeling, die tot geen priesterlijke familie behoorde, niet van de heilige dingen moest eten, vers 10-13, en dat hij, zo hij het onwetend gedaan heeft, vergoeding moest doen, vers 14-16.

III. Dat de offeranden, die geofferd werden zonder gebrek moesten zijn, vers 17-25.

IV. Dat zij meer dan acht dagen oud moesten zijn, vers 26-28, en dat de dankoffers gegeten moesten worden op dezelfde dag, dat zij geofferd werden, vers 29-33.

Leviticus 22:1-9

Aan hen, die een lichaamsgebrek hadden, was het vergund van de heilige dingen te eten, hoewel het hun verboden was het werk van de priester te doen, en de Joodse schrijvers zeggen: "om hen niet lui of ledig te laten zijn, werden zij gebruikt in de houtkamer, om uit te zoeken wat wormstekig was, opdat dit niet gebruikt zou worden voor het vuur op het altaar, en zij konden ook dienst doen voor het oordelen over melaatsheid", maar zij, die zich onder ceremoniëele onreinheid bevonden, die zij zich door eigen schuld op de hals gehaald kunnen hebben, mochten zelfs niet eten van de heilige dingen, zolang die onreinheid op hen was.

1. Sommige onreinheden waren blijvend zoals melaatsheid, of een vloed, vers 4. Dezen sloten het volk buiten het heiligdom, en God wilde tonen dat zij, wel verre van minder laakbaar te zijn in een priester, in werkelijkheid meer laakbaar in hem waren.

2. Anderen waren van meer voorbijgaande aard, zoals het aanraken van een dood lichaam of van iets anders, dat onrein was, waarvan men, na een zekere tijd, gereinigd kon worden door zich in water te baden, vers 6. Maar al wie aldus verontreinigd was, mocht *niet van de heilige dingen eten,* op straf van Gods hoogste misnoegen, die gezegd heeft, en dat gezegde heeft bevestigd: *die mens zal voor Mijn aangezicht uitgeroeid worden,* vers 3. Ons zijn in de tegenwoordigheid Gods en ons dienen van Hem zal, wel verre van ons te beveiligen, ons juist meer blootstellen aan de toorn Gods, als wij het wagen om in onze onreinheid tot Hem te naderen. Het verderf zal komen *van het aangezicht des Heeren,* 2 Thessalonicenzen 1:9, zoals het vuur, door hetwelk Nadab en Abihu gestorven zijn, uitgegaan is *van het aangezicht des Heeren.* Aldus zullen zij, die het heilige woord Gods ontheiligen, uitgeroeid worden door dat woord hetwelk zij zo gering schatten, het zal hen veroordelen. Wederom worden zij gewaarschuwd voor hun gevaar, zo zij in hun onreinheid van de heilige dingen eten, vers 9, *opdat zij geen zonde daarover dragen, en daarin sterven* Diegenen laden grote schuld op zich, die heilige dingen ontheiligen, door ze met onheilige handen aan te raken. Het eten van heilige dingen betekende deel te hebben in de verzoening: maar als zij er in hun onreinheid van aten, hebben zij, wel verre van hun schuld te verminderen, haar juist vermeerderd, zij zullen *zonde dragen.* Zonde is een last, die-zo de oneindige genade het niet verhoedt-hen zal doen verzinken die hem dragen, zij zullen *daarin sterven.* Zelfs priesters kunnen door hun onreinheid en vermetele roekeloosheid ten verderve gaan.

Dit nu:

a. Verplichtte de priesters om zeer zorgvuldig hun reinheid te bewaren, en alles te schuwen wat hen zou kunnen verontreinigen. De heilige dingen waren hun middel van bestaan, als zij ze niet mochten eten, waarvan zouden zij dan leven? Hoe meer lieflijk genot en eer wij door onze verontreiniging te verliezen hebben, hoe zorgzamer wij moeten wezen om onze reinheid te bewaren.

b. Dit boezemde het volk eerbied in voor de heilige dingen, als zij de priesters zelf er van afgezonderd zagen, zoals de uitdrukking luidt in vers 2, zolang zij in hun onreinheid bleven. Hij is ongetwijfeld een God van oneindige reinheid, die Zijn naaste dienaren onder zo streng een tucht hield.

c. Dit leert ons zorgvuldig te waken tegen alle zedelijke verontreiniging, omdat zij ons ongeschikt maakt om het vertroostend genot van Gods heiligdom te smaken. Al is het ook, dat

wij niet onder blijvende mismaaktheid of gebreken gebukt gaan, zal dadelijke verontreiniging ons toch van het genot beroven van gemeenschap met God, en daarom heeft hij, "die gewassen" is, "van node de voeten te wassen," Johannes 13:10, "zijn handen te wassen" en aldus "rondom" "het altaar te gaan" Psalm 26:6. Hierin hebben wij met groten ijver over onszelf te waken, opdat wij (gelijk het zo opmerkelijk hier is uitgedrukt) de naam van Zijn heiligheid niet ontheiligen, in de heilige dingen, die wij Hem heiligen, vers 2. Als wij juist in die handelingen met welke wij voorgeven God te eren, Hem beledigen, Hem tot toorn verwekken, inplaats van Hem te behagen, dan zullen wij weldra een slechte rekening hebben over te leggen toch doen wij dit, als wij Gods naam ontheiligen door in onze onreinheid te doen hetgeen waarmee wij voorgeven Hem te heiligen.

Leviticus 22:10-16

1. De heilige dingen moesten gegeten worden door de priesters en hun gezin, dat is door niemand anders dan door de priesters, en die tot hen behoorden. vers 10. Aan de priesters wordt deze zorg opgedragen om *de heilige dingen niet te ontheiligen* door aan vreemdelingen te vergunnen er van te eten, vers 15, of hen *de ongerechtigheid te laten dragen van de schuld,* vers 16, dat is hun toe te laten schuld over zich te brengen door zich in te laten met dingen, waartoe zij geen recht hebben. Aldus wordt dit gewoonlijk verstaan. Wij moeten niet slechts zorgzaam zijn om zelf geen ongerechtigheid te dragen, maar ook doen wat wij kunnen om te voorkomen, dat anderen ongerechtigheid dragen. Wij moeten niet alleen geen zonde op onze broeder laten liggen, maar, zo wij het kunnen beletten, moeten wij geen zonde op hem laten *komen.* Maar er is misschien nog een andere betekenis van deze woorden. Het eten door de priesters van het zondoffer wordt gezegd te betekenen *hun dragen van de ongerechtigheid van de vergadering, om over hen verzoening te doen,* Hoofdstuk 10:17. Laat dus geen vreemdeling inzonderheid van dat heilige eten, en alzo voorwenden *de ongerechtigheid van de schuld te dragen,* want het is voor ieder een vermetele aanmatiging om te doen, behalve voor hen, die er toe aangesteld zijn. Zij, die andere middelaars stellen dan Christus, onze Priester, om *de ongerechtigheid van de schuld* te dragen, beroven Godslasterlijk Christus van Zijn eer en randen Zijn recht aan. Als wij de mensen zeggen, dat zij niet op hun eigen gerechtigheid moeten vertrouwen, noch het moeten wagen om er voor God mee te verschijnen, maar alleen moeten steunen op de gerechtigheid van Christus, teneinde vrede en vergeving te verkrijgen, dan is het omdat wij niet durven *hen de ongerechtigheid van de schuld te laten dragen,* want wij weten, dat zij te zwaar voor hen is.

2. Hier is een uitlegging van de wet, aantonende wie geacht moeten worden als tot het gezin van een priester te horen en wie niet.

a. Bijwoners en dagloners verbleven niet altijd in het huis, zij waren *in* het gezin, maar niet *van* het gezin, en daarom mochten zij van de heilige dingen niet eten, vers 10, maar de dienstknecht, die in het huis geboren of voor geld gekocht was, een erfstuk zijnde in de familie, hoewel slechts een dienstknecht, mocht toch van de heilige dingen eten, vers 11. Alleen diegenen hebben recht op de voorrechten en vertroostingen van Gods huis die het tot hun *rust maken tot in eeuwigheid,* en besloten zijn er *al de dagen van hun leven in te blijven.* Maar zij, die slechts voor een tijd geloven, worden beschouwd als slechts bijwoners en huurlingen te zijn, zij hebben *deel noch lot in deze zaak.*

b. Wat betreft de kinderen van het gezin, omtrent de zonen kon er geen vraag of twist zijn, zij waren zelf priesters, maar ten opzichte van de dochters was er onderscheid. Zolang zij in haars vaders huis verbleven, mochten zij van de heilige dingen eten, maar als zij trouwden met iemand, die geen priester was, dan verloren zij haar recht er op, vers 12, want dan waren zij van het gezin des priesters afgesneden. Maar als de dochter de weduwe van een priester werd, en geen kinderen had, in wie zij een afzonderlijk gezin kon ophouden, en weer tot haars veders huis terugkeerde, huisvrouw noch moeder zijnde dan moest zij als een dochter worden beschouwd, en dan zal zij van de heilige dingen eten. Als zij, die door de leiding van Gods voorzienigheid treurende weduwen zijn geworden, verdreven zijn uit de rustplaats, die zij in het huis van haar echtgenote hebben gehad, maar die rust weervinden in het huis van haar vader dan hebben zij reden om dankbaar te zijn aan de God van de weduwen, die haar niet troosteloos laat.

c. Hier wordt een eis gedaan tot schadevergoeding aan hem, die geen recht had om van de heilige dingen te eten, en er toch onbewust van gegeten heeft, vers 14. Indien hij het had gedaan met opgeheven hand in minachting van de Goddelijke inzetting, dan was hij er aan onderhevig om door de hand Gods uitgeroeid te worden en te worden geslagen door de magistraat, maar zo hij het deed uit zwakheid of onnadenkendheid, dan moest hij de waarde teruggeven, met nog een vijfde deel er van, en daarenboven moest hij nog een offer brengen om de schuld te verzoenen, zie Hoofdstuk 5:15, 16.

Van deze wet kon vrijstelling worden verleend in een geval van nood, zoals waarin David en zijn mannen waren, toen zij van de toonbroden hebben gegeten, 1 Samuel 21:6. En onze Heiland rechtvaardigt hen hierin, en geeft er een reden voor, die ons voorziet van een vasten regel voor zulke gevallen, namelijk dat "God barmhartigheid wil, en niet offerande," Mattheus 12:3, 4, 7. Ceremoniëele wetten moeten wijken voor de wet van barmhartigheid en liefde.

Het is een instructie aan Evangeliedienaren, die *uitdelers zijn van de verborgenheden Gods* om niet allen, zonder onderscheid, toe te laten om *van de heilige dingen te eten*, maar het kostelijke van het snode uit te trekken. Zij, die ergerlijk onwetend of onheilig zijn, zijn vreemdelingen voor de priesters des Heeren, en het is niet betamelijk om het brood van de kinderen te nemen, om het denzulken te geven. Heilige dingen zijn voor heilige personen, of die het tenminste zijn in belijdenis, Mattheus 7:6.

Leviticus 22:17-33

Hier zijn vier wetten betreffende de offeranden.

I. Dat alles wat Gode geofferd wordt, zonder gebrek moet wezen, daar het anders niet aangenaam kan zijn. Dit is reeds dikwijls gezegd bij de bijzondere inzettingen van de onderscheidene soorten van offers. Hier nu:

1. Wordt hun gezegd wat als een gebrek geacht moet worden, waardoor een dier ongeschikt was om te worden geofferd: indien het blind was, of kreupel, of wrattig, of schurftig, vers 22, indien het gedrukt, gestoten, of gescheurd, of gesneden was, vers 24, dat is: naar de Joodse schrijvers het verstaan, indien bijvoorbeeld stieren of rammen tot ossen of hamels waren gemaakt, dan mochten zij niet geofferd worden.

2. Er is een verschil aangegeven tussen hetgeen gebracht werd als een vrijwillig offer, en hetgeen gebracht werd wegens een gelofte vers 23. En hoewel een dier dat één van de bovengenoemde gebreken had, voor géén van die beide offeranden gebracht mocht worden mocht een dier, waaraan iets overtolligs was of waaraan iets ontbrak, dat is-naar de Joden het verstaan-indien er onevenredigheid of ongelijkheid was tussen de delen, die paren vormen, als een oog, of oor, of poot, groter is dan het moet wezen, of kleiner dan het moest wezen, toch als een vrijwillig offer gebracht worden, dat is een offer waartoe een mens zich tevoren niet verplicht had, of waartoe de wet Gods hem niet verplichtte, maar voor een gelofte mocht het niet aangenomen worden. Daarmee wilde God ons leren nauwgezet en nauwkeurig te zijn in het volbrengen van de geloften, die wij Hem gedaan hebben, en niet naderhand in hoeveelheid of waarde te verminderen wat wij Hem plechtig gewijd hadden. Hetgeen voor de gelofte in onze macht was zoals in het geval van een vrijwillig offer, is het naderhand niet meer, Handelingen 5:4.

3. Telkens en nogmaals wordt verklaard, dat geen offer aangenaam zal zijn, waaraan enigerlei gebrek is, vers 20, 21. In overeenstemming met deze wet moesten al de beesten, die tot offeranden gebracht werden, zeer zorgvuldig onderzocht worden, teneinde er volkomen zeker van te wezen, dat er geen gebrek aan was. Een offer, waaraan een gebrek was, mocht zelfs *uit de hand van vreemden* niet worden aangenomen, ofschoon zo iemand op alle mogelijke manier aangemoedigd moest worden om de God Israëls te eren, vers 25. Hieruit blijkt dat verwacht werd, dat er vreemdelingen uit *een ver land* tot het huis Gods zouden komen 1 Koningen 8:41, 42, en dat zij er welkom zullen zijn, en hun offers aangenaam zullen wezen, zoals die van Darius, Ezra 6:9, 10, Jesaja 56:6, 7. De heidense priesters waren niet zo streng ten opzichte van deze zaak, zij zouden ook de ellendigste offers aangenomen hebben voor hun goden, maar de vreemdelingen moeten weten, dat de God Israëls niet aldus gediend wil wezen.

Deze wet nu was nodig:

a. Ter bewaring van de eer van het heiligdom, en van de God, die er werd aangebeden. Het was voegzaam dat alles, wat tot Zijn eer gebruikt werd, het beste van zijn soort zou wezen, want gelijk Hij het grootste en heerlijkste is, zo is Hij ook het beste van alle wezens, en Hij, die de beste is, moet het beste hebben. Zie hoe grotelijks en hoe rechtvaardiglijk het verbreken of overtreden van deze wet de heilige God mishaagd heeft, Maleachi 1:8, 13,14.

b. Door deze wet werden al de wettische offeranden zoveel geschikter om typen te zijn van Christus, het grote offer, waaraan allen hun kracht ontleenden. In de toespeling op deze wet wordt Hij gezegd *een* "onbestraffelijk en onbevlekt Lam te zijn," 1 Petrus 1:19. Evenals zo'n priester, betaamde ons zodanig een offer, dat heilig, onnozel en onbesmet is. Toen Pilatus verklaarde: "Ik vind geen schuld" "in deze mens," heeft hij hiermede verklaard, dat het offer zonder gebrek was. De Joden zeggen: het was het werk van de plaatsvervanger van de hogepriester, om de offers te schouwen, om te zien of zij al of niet zonder gebrek waren. Toen Christus tot Zijn lijden was ingegaan was Annas met dit ambt bekleed, maar weinig dachten zij, die Christus het eerst tot Annas hebben gebracht, door wie Hij gebonden naar Kajafas gezonden werd, als een offer, geschikt om geofferd te worden, Johannes 18:13, 24, dat zij hiermede het type van deze wet in vervulling brachten.

c. Het is een instructie aan ons om Gode het beste te offeren wat wij hebben in onze geestelijke offeranden. Als wij in onze gebeden onkundig, koud en beuzelachtig zijn, ons door alles laten afleiden, dan brengen wij *het blinde en het kreupele en het zieke aan om te offeren,* maar *vervloekt zij de bedrieger* die dit doet, want terwijl hij meent God te bedriegen, bedriegt hij slechts zijn eigen ziel tot haar verdoemenis.

II. Dat geen dier ten offer gebracht moest worden vóór het acht dagen oud was, vers 27. Tevoren was reeds bevolen, dat de eerstelingen van hun vee, die Gode gewijd moesten worden Hem pas na de achtsten dag gebracht moesten worden, Exodus 22:30. Hier wordt bevolen dat geen dier geofferd zou worden, eer het volkomen acht dagen oud was. Vóór de acht dagen was het niet geschikt voor de tafel van de mensen, en daarom ook niet voor Gods altaar. De Joden zeggen: "Dit was omdat alle dingen geheiligd worden door de sabbat, en er niets aan God geofferd moest worden vóór er tenminste een sabbat over heen was gegaan." Het was in overeenstemming met de wet op de besnijdenis, die aan kinderen op de achtste dag geschieden moest. Christus is voor ons geofferd, niet in Zijn kindsheid, hoewel Herodes Hem toen zocht te doden, maar in de bloei van Zijn jaren.

III. Dat de moeder en haar jong niet op dezelfde dag geslacht moesten worden, hetzij ten offer, of tot gewoon gebruik, vers 28. Er is een dergelijke wet betreffende vogels, Deuteronomium 22:6. Dit was verboden, niet omdat het op zichzelf kwaad was, maar omdat het een barbaars en wreed aanzien had voor de dieren, zoals de tirannie van de koning van Babel, die de zonen van Zedekia doodde voor zijn ogen, en hem toen de ogen uitstak. Het had een schijn van kwaadaardigheid om twee geslachten tegelijk te doden, alsof het de bedoeling was de gehele soort uit te roeien.

IV. Dat het vlees van hun dankoffers gegeten moest worden op dezelfde dag, dat zij geofferd waren, vers 29, 30. Dit is een herhaling van hetgeen wij tevoren gehad hebben Hoofdstuk 7:15, 19:6, 7. Het hoofdstuk besluit met een algemeen gebod, zoals wij reeds meermalen ontmoet hebben: *Gods geboden te houden en Zijn heiligen Naam niet te ontheiligen,* vers 31, 32. Als zij, die Gods naam belijden, er niet een gewetenszaak van maken om Zijn geboden te houden, dan ontheiligen zij slechts Zijn naam. De algemene redenen, die er aan toegevoegd worden, zijn: Gods gezag over hen. *Ik ben de Heere,* Zijn belang in hen: *Ik ben uw God,* het recht dat Hij op hen had door hun verlossing: *Ik heb u uitgevoerd uit Egypteland,* opdat Ik uw God zou zijn, de voornemens van Zijn genade met hen: *Ik ben de Heere, die u heilig,* en de besluiten van Zijn gerechtigheid, indien Hij geen eer van hen ontving, dan zou Hij aan hen geëerd worden, opdat *Ik in het midden van de kinderen Israëls geheiligd worde.* God zal

tenslotte door geen mens eer verliezen, vroeg of laat zal Hij Zijn recht verkrijgen, hetzij in de bekering van de zondaren, of in hun verderf.

HOOFDSTUK 23

1 Daarna sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: De gezette hoogtijden des HEEREN, welke gijlieden uitroepen zult, zullen heilige samenroepingen zijn; deze zijn Mijn gezette hoogtijden.
3 Zes dagen zal men het werk doen, maar op den zevenden dag is de sabbat der rust, een heilige samenroeping; geen werk zult gij doen; het is des HEEREN sabbat, in al uw woningen.
4 Deze zijn de gezette hoogtijden des HEEREN, de heilige samenroepingen, welke gij uitroepen zult op hun gezetten tijd.
5 In de eerste maand, op den veertienden der maand, tussen twee avonden is des HEEREN pascha.
6 En op den vijftienden dag der derzelver maand is het feest van de ongezuurde broden des HEEREN; zeven dagen zult gij ongezuurde broden eten.
7 Op den eersten dag zult gij een heilige samenroeping hebben; geen dienstwerk zult gij doen.
8 Maar gij zult zeven dagen vuuroffer den HEERE offeren; en op den zevenden dag zal een heilige samenroeping wezen; geen dienstwerk zult gij doen.
9 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
10 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Als gij in het land zult gekomen zijn, hetwelk Ik u geven zal, en gij zijn oogst zult inoogsten, dan zult gij een garf der eerstelingen van uw oogst tot den priester brengen.
11 En hij zal die garf voor het aangezicht des HEEREN bewegen, opdat het voor u aangenaam zij; des anderen daags na den sabbat zal de priester die bewegen.
12 Gij zult ook op den dag, als gij die garf bewegen zult, bereiden een volkomen lam, dat eenjarig is, ten brandoffer den HEERE;
13 En zijn spijsoffer twee tienden meelbloem, met olie gemengd, ten vuuroffer, den HEERE tot een liefelijken reuk; en zijn drankoffer van wijn, het vierde deel van een hin.
14 En gij zult geen brood, noch geroost koren, noch groene aren eten, tot op dienzelven dag, dat gij de offerande uws Gods zult gebracht hebben; het is een eeuwige inzetting voor uw geslachten, in al uw woningen.
15 Daarna zult gij u tellen van den anderen dag na den sabbat, van den dag, dat gij de garf des beweegoffers zult gebracht hebben; het zullen zeven volkomen sabbatten zijn;
16 Tot den anderen dag, na den zevenden sabbat, zult gij vijftig dagen tellen, dan zult gij een nieuw spijsoffer den HEERE offeren.
17 Gijlieden zult uit uw woningen twee beweegbroden brengen, zij zullen van twee tienden meelbloem zijn, gedesemd zullen zij gebakken worden; het zijn de eerstelingen den HEERE.
18 Gij zult ook met het brood zeven volkomen eenjarige lammeren, en een var, het jong van een rund, en twee rammen offeren; zij zullen den HEERE een brandoffer zijn, met hun spijsoffer en hun drankofferen, een vuuroffer, tot een liefelijken reuk den HEERE.
19 Ook zult gij een geitenbok ten zondoffer, en twee eenjarige lammeren ten dankoffer bereiden.
20 Dan zal de priester dezelve met het brood der eerstelingen ten beweegoffer, voor het aangezicht des HEEREN, met de twee lammeren bewegen; zij zullen den HEERE een heilig ding zijn, voor den priester.
21 En gij zult op dienzelfden dag uitroepen, dat gij een heilige samenroeping zult hebben; geen dienstwerk zult gij doen; het is een eeuwige inzetting in al uw woningen voor uw geslachten.
22 Als gij nu den oogst uws lands zult inoogsten, gij zult, in uw inoogsten, den hoek des velds niet ganselijk afmaaien, en de opzameling van uw oogst niet opzamelen; voor den arme en voor den vreemdeling zult gij ze laten; Ik ben de HEERE, uw God!
23 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:

24 Spreek tot de kinderen Israels, zeggende: In de zevende maand, op den eersten der maand, zult gij een rust hebben, een gedachtenis des geklanks, een heilige samenroeping.
25 Geen dienstwerk zult gij doen; maar gij zult den HEERE vuuroffer offeren.
26 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
27 Doch op den tienden dezer zevende maand zal de verzoendag zijn, een heilige samenroeping zult gij hebben; dan zult gij uw zielen verootmoedigen, en zult den HEERE een vuuroffer offeren.
28 En op dienzelven dag zult gij geen werk doen; want het is de verzoendag, om over u verzoening te doen voor het aangezicht des HEEREN uws Gods.
29 Want alle ziel, welken op dienzelven dag niet zal verootmoedigd zijn geweest, die zal uitgeroeid worden uit haar volken.
30 Ook alle ziel, die enig werk op dienzelven dag gedaan zal hebben, die ziel zal Ik uit het midden haars volks verderven.
31 Gij zult geen werk doen; het is een eeuwige inzetting voor uw geslachten, in al uw woningen.
32 Het zal u een sabbat der rust zijn; dan zult gij uw zielen verootmoedigen; op den negenden der maand in den avond, van den avond tot den avond, zult gij uw sabbat rusten.
33 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
34 Spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Op den vijftienden dag van deze zevende maand zal het feest der loofhutten zeven dagen den HEERE zijn.
35 Op den eersten dag zal een heilige samenroeping zijn; geen dienstwerk zult gij doen.
36 Zeven dagen zult gij den HEERE vuurofferen offeren; op den achtsten dag zult gij een heilige samenroeping hebben, en zult den HEERE vuuroffer offeren; het is een verbodsdag; gij zult geen dienstwerk doen.
37 Dit zijn de gezette hoogtijden des HEEREN, welke gij zult uitroepen tot heilige samenroepingen, om den HEERE vuuroffer, brandoffer en spijsoffer, slachtoffer en drankofferen, elk dagelijks op zijn dag, te offeren;
38 Behalve de sabbatten des HEEREN, en behalve uw gaven, en behalve al uw geloften, en behalve al uw vrijwillige offeren, welke gij den HEERE geven zult.
39 Doch op den vijftienden dag der zevende maand, als gij het inkomen des lands zult ingegaderd hebben, zult gij des HEEREN feest zeven dagen vieren; op den eersten dag zal er rust zijn, en op den achtsten dag zal er rust zijn.
40 En op den eersten dag zult gij u nemen takken van schoon geboomte, palmtakken, en meien van dichte bomen, met beekwilgen; en gij zult voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, zeven dagen vrolijk zijn.
41 En gij zult dat feest den HEERE zeven dagen in het jaar vieren; het is een eeuwige inzetting voor uw geslachten; in de zevende maand zult gij het vieren.
42 Zeven dagen zult gij in de loofhutten wonen; alle inboorlingen in Israel zullen in loofhutten wonen;
43 Opdat uw geslachten weten, dat Ik de kinderen Israels in loofhutten heb doen wonen, als Ik hen uit Egypteland uitgevoerd heb; Ik ben de HEERE, uw God!
44 Alzo heeft Mozes de gezette hoogtijden des HEEREN tot de kinderen Israels uitgesproken.

Totnutoe heeft de Levietische wet voornamelijk gehandeld over heilige PERSONEN, heilige DINGEN, en heilige PLAATSEN, in dit hoofdstuk hebben wij de inzetting van heilige TIJDEN, waarvan velen reeds nu en dan tevoren genoemd zijn, maar hier worden zij allen samengevoegd, alleen de nieuwe manen worden niet genoemd. Al de overige feesten des Heeren zijn:

I. Het wekelijkse feest van de sabbat vers 3.

II. De jaarlijkse feesten.

1. Het pascha, het feest van de ongezuurde broden, vers 4-8, waaraan toegevoegd was het offeren van de garf van de eerstelingen van de oogst, vers 9-14.

2. Het pinksterfeest, vers 15 22.

3. De plechtigheden van de zevende maand. Het feest van de bazuinen op de eersten dag, vers 23-25, de verzoendag op de tiende dag van de maand, vers 26-32, en het feest van de loofhutten op de vijftiende, vers 33-44.

Leviticus 23:1-3

1. Hier is een algemeen bericht van de hoogtijden, die God bepaald heeft, vers 2, en het is slechts *Zijn* bepaling, die ze tot hoogtijden maken kan, want Hij is de Heere van de tijd en zodra Hij er de raderen van in beweging heeft gebracht, was Hij het, die een dag boven de anderen heeft gezegend en geheiligd, Genesis 2:3. De mens kan door zijn bepaling een "goede" dag maken, Esther 9:19, maar het is Gods kroonrecht om een dag tot een *heiligen* dag te maken, en ook wordt geen ding geheiligd dan door het zegel van Zijn inzetting. Gelijk alle innerlijke heiligheid gewerkt wordt door Zijn bijzondere genade, zo komt alle toegevoegde heiligheid van Zijn verordening of bepaling. Betreffende nu de heilige tijden, of hoogtijden, die hier verordineerd worden hebben wij op te merken:

a. Dat zij *hoogtijden,* of feesten genoemd worden. De verzoendag, die er één van was, was een vastendag, maar omdat de meesten er van verordineerd waren voor blijdschap en verheuging, worden zij in het algemeen feesten genoemd. Sommigen lezen hier: Dit zijn *Mijn bijeenkomsten,* daar dit echter overeenkomt met *samenroepingen, zou* ik liever willen lezen: Dit zijn Mijn *plechtigheden,* zoals het woord, dat hier gebruikt is in Jesaja 33:20 vertaald wordt waar Zion genoemd wordt de stad van onze plechtigheden, en het hier aldus lezende, kan de verzoendag, die met zo grote plechtigheid gevierd werd, mee onder deze betekenis van het grondwoord zijn aangeduid. Het zijn de feesten of hoogtijden van de Heere. *Mijn hoogtijden,* waargenomen ter ere van Zijn naam en in gehoorzaamheid aan Zijn gebod.

b. Zij werden uitgeroepen, want zij moesten niet door de priesters alleen waargenomen worden die in het heiligdom dienden maar door geheel het volk. En deze uitroeping was het blijde geklank, waarvan wij lezen: "Welgelukzalig is het volk, dat het geklank kent," Psalm 89:16.

c. Zij moesten geheiligd worden en gevierd met heilige samenroeping, opdat de diensten op deze hoogtijden eerbiedwaardiger en plechtiger zouden zijn, en het volk eendrachtiger zou zijn om ze te houden. Het was tot eer van God, en Zijn inzettingen, die geen verborgen hoeken zochten en waarvan de zuiverheid het best bewaard zou worden door de openbare bediening er van, het was ook tot stichting van het volk en zijn opbouwing in liefde, dat de feesten met heilige samenroepingen gehouden moesten worden.

2. In de eerste plaats een herhaling van de wet op de sabbat. Hoewel de jaarlijkse feesten meer opmerkelijk gemaakt worden door de algemene samenkomsten in het heiligdom, moeten deze toch de glans van de sabbat niet verduisteren, vers 3. Hier wordt hun gezegd:

A. Dat zij zich op die dag aan alle wereldlijke zaken en bezigheden moeten onttrekken. Het is *een sabbat van de rust,* een zinnebeeld van onze geestelijke rust van de zonde en in God, *geen werk zult gij doen.* Op andere heilige dagen is het hun verboden *dienstwerk* te doen, vers 7, maar op de sabbat en de verzoendag die ook een sabbat genoemd wordt, mochten zij generlei werk doen, ook niet voor het bereiden van spijzen.

B. Op die dag moeten zij bezig zijn in de dienst van God.

a. Het is *een heilige samenroeping,* dat is: "Indien het binnen uw bereik is dan moet gij hem heiligen in een Godsdienstige samenkomst, laat zovelen tot de deur van de tabernakel komen, als kunnen, en laat anderen elders samenkomen tot gebed en lofzegging en het lezen van de wet" zoals in de profetenscholen, zo lang er profetie was, en later in de synagogen. Christus

heeft de Nieuw Testamentische sabbat verordineerd om een heilige samenroeping te zijn, door herhaaldelijk Zijn discipelen op de eerste dag van de week te bezoeken.

b. Hetzij gij al of niet de gelegenheid hebt om hem in een heilige samenroeping te heiligen, altijd moet het *de sabbat des Heeren zijn in al uw woningen.* Maakt in uw gezinnen een verschil tussen die dag en andere dagen. Het is *de sabbat des Heeren,* de dag, waarop Hij gerust heeft van het van de werk schepping, en waarop Hij ons verordineerd heeft te rusten, Iaat hem waargenomen worden in al uw woningen, zelfs thans nu gij nog in tenten woont." Gods sabbaten moeten nauwgezet waargenomen worden in ieder particulier huis, door elk afzonderlijk gezin, zowel als in de heilige samenroeping. De sabbat des Heeren in onze woningen zal er het sieraad, de kracht en de veiligheid van wezen, hij zal ze heiligen, stichten en heerlijk maken.

Leviticus 23:4-14

Opnieuw worden de feesten hier *de hoogtijden des Heeren* genoemd, omdat Hij ze ingesteld heeft. Jerobeams feest, dat hij uit *zijn hart bedacht had*, 1 Koningen 12:33, was een belediging aangedaan aan God en een smaad voor het volk. Deze hoogtijden moesten uitgeroepen worden op hun gezette tijd, vers 4, en de tijden, die God er voor verkozen heeft waren in Maart of April, Mei of Juni en September of Oktober, (naar onze tegenwoordige tijdrekening) niet in de winter, omdat reizen dan ongerieflijk zou wezen, als de dagen kort en de wegen in slechte toestand zijn, niet in het midden van de zomer, omdat zij in die landen dan hun oogst inzamelden van koren en wijn, en zij dan van hun landelijke werkzaamheden slecht gemist konden worden. Zo genadiglijk, zo vriendelijk gaat God in Zijn bepalingen te rade met ons gerief, waarmee Hij ons verplicht in het waarnemen er van, Zijn eer op het oog te hebben, en er niet over te klagen, alsof het een last was. De plechtigheden, hun voorgeschreven, waren:

1. Velen, en zij keerden dikwijls terug, waarmee bedoeld was een diep besef van God en Godsdienst in hen te bewaren, en hun neiging tot de bijgelovigheden van de heidenen te voorkomen. God hield hen gedurig bezig in Zijn dienst, omdat zij geen tijd zouden hebben om te luisteren naar de verzoekingen van de afgodische nabuurschap, waarin zij woonden.

2. De meesten er van waren tijden van vreugde en verheuging. De wekelijkse sabbat is dit, en al hun jaarlijkse feesten, behalve de verzoendag. God heeft hen aldus willen leren, dat de wegen van de wijsheid wegen van de lieflijkheid zijn, en hen verbinden tot Zijn dienst door hen aan te moedigen om er blijmoedig in te zijn, en te zingen bij hun werk. Zeven dagen waren dagen van strenge rust en heilige samenroepingen, de eerste en de zevende dag van het feest van de ongezuurde broden, de dag van pinksteren, de dag van het feest van de bazuinen, de eerste en de achtste dag van het loofhuttenfeest, en de verzoendag, zes voor heilige vreugde en een voor heilig treuren. Er is ons bevolen ons *te allen tijde te verblijden*, maar niet om te allen tijde te wenen. Hier is:

A. Een herhaling van de wet op het pascha, dat gehouden moest worden op de veertiende dag van de eerste maand, ter herinnering aan hun bevrijding uit Egypte en de onderscheidende bewaring van hun eerstgeborenen, zegeningen en weldadigheden die nooit vergeten moesten worden. Dit feest moest beginnen met het slachten van het paaslam, vers 5. Het moest zeven dagen duren, gedurende al die tijd zij treurbrood moesten eten, ongezuurd brood, vers 6, en de eerste en de laatste van de zeven moesten dagen zijn van *heilige rust* en *heilige samenroeping*, vers 7, 8. Het waren geen dagen om door te brengen in ledigheid of wereldse vermaken, (zoals velen, die zich Christenen noemen, hun feestdagen doorbrengen) er moest *vuuroffer de Heere geofferd worden op* Zijn altaar, en wij hebben reden te geloven, dat aan het volk geleerd werd hun tijd door te brengen in gebed en lofzegging en Godvruchtige overdenking.

B. Een bevel om een garf van de eerstelingen van de oogst te offeren, op de tweede dag van het feest van de ongezuurde broden, de eerste wordt de *sabbat* genoemd, omdat hij als een sabbat wordt waargenomen, vers 11, en op de daarop volgende morgen hadden zij deze plechtigheid. Een garf of handvol nieuw koren werd tot de priester gebracht, die dat moest opheffen ten teken van zijn aanbieding er van aan de *God des hemels* en haar heen en weer bewegen voor de Heere, als *de Heere van de gehele aarde, opdat het voor hen aangenaam zou zijn* als een dankbare erkentenis van Gods goedertierenheid jegens hen daar Hij hun velden bekleedt met koren, en van hun afhankelijkheid van Hem en hun begeerte en verwachting, dat Hij het zal bewaren voor hun gebruik. Want het was de uitdrukking beide van gebed en

lofzegging, vers 11. Daarmee moest ook een lam ten brandoffer geofferd worden, vers 12. Gelijk het offer van dieren over het algemeen vergezeld ging van spijsoffers, zo ging dit offer van koren gepaard met een brandoffer, opdat brood en vlees tezamen op Gods tafel gebracht zouden worden. Het is hun verboden van hun nieuwe koren te eten, voordat deze handvol aan God geofferd was, want het was betamelijk dat, als God en Israël tezamen maaltijd houden, Hij het eerst bediend zou worden. En het offeren van deze garf van de eerstelingen van de oogst in de naam van geheel de vergadering heeft als het ware hun gehele oogst voor hen geheiligd en hun het gebruik gegeven van al het overige, want dan kunnen wij *ons brood eten met vreugde,* als wij naar onze mate onze plicht jegens God hebben volbracht, en God onze werken heeft aangenomen, want aldus zullen al onze genietingen ons rein worden. Nu

a. Was deze wet hun thans gegeven, hoewel zij niet in de gelegenheid waren om haar in werking te brengen voor zij in Kanaän kwamen, in de woestijn zaaiden zij geen koren. Maar dat God hen daar spijzigde met *brood van de hemel* legde hun later de verplichting op om Hem niet met tegenzin Zijn deel te geven van hun brood uit de aarde. Wij bevinden dat toen zij in Kanaän kwamen, het manna ophield op dezelfde dag dat de garf van de eerstelingen van de oogst geofferd werd, de dag tevoren hadden zij van het oude koren gegeten, Jozua 5:11, en toen hebben zij op deze dag de eerstelingen geofferd, waardoor zij ook op het nieuwe koren recht verkregen, vers 12, en het manna dus niet meer nodig was.

b. Deze garf van de eerstelingen was een type van onze Heere Jezus, die opgestaan is van de doden als *de eersteling van degenen, die ontslapen zijn,* 1 Corinthiërs 15:20. Deze "Spruit des" "Heeren," Jesaja 4:2. werd Hem toen aangeboden, krachtens de offerande van zichzelf, het Lam Gods, en het was voor ons aangenaam, dat is: het werd voor ons aangenomen. Het is zeer opmerkelijk dat onze Heere Jezus opgestaan is van de doden op dezelfde dag dat de eerstelingen van de oogst geofferd werden, om aan te tonen dat Hij het wezen was van deze schaduw.

c. Door deze wet wordt ons geleerd om "de Heere te vereren van ons" "goed en van de eerstelingen van al onze inkomsten," Spreuken 3:9. Zij moesten van hun nieuwe koren geen brood eten, voordat er aan God Zijn deel van geofferd was vers 14, want wij moeten altijd met God beginnen, ons leven met Hem beginnen, elke dag met Hem beginnen, elke maaltijd met Hem beginnen, iedere zaak en elk werk met Hem beginnen: *zoek eerst het koninkrijk Gods.*

Leviticus 23:15-22

1. Hier is de instelling van het *pinksterfeest* of het feest *van de weken* zoals het genoemd wordt in Deuteronomium 16:10, omdat het gevierd werd vijftig dagen, of zeven weken na het pascha. Het wordt ook "het feest van de oogst" genoemd, Exodus 13:16. Want gelijk de aanbieding van de garf van de eerstelingen een inleiding was tot de oogst, en hun vrijheid gaf om de sikkel in te slaan, zo hebben zij op dit feest de voleinding van de korenoogst gevierd. Toen offerden zij een handvol gerstenaren, nu offerden *zij twee tarwebroden*, vers 17. Die broden waren gedesemd. Op het pascha aten zij ongezuurde broden, ter herinnering aan het brood dat zij aten, toen zij uit Egypte kwamen, en dat ongezuurd was, maar nu, op Pinksteren was het gezuurd, omdat het een erkenning was van Gods goedheid over hun gewone spijze, die gezuurd was.

2. Met deze garf van de eerstelingen offerden zij slechts een lam ten brandoffer, maar met deze broden van de eerstelingen offerden zij zeven lammeren, twee rammen en een ver, allen als brandoffer, aldus eer gevende aan God, als de Heere van hun land, en de Heere van hun oogst, door wiens gunst zij leefden, en tot wiens lof zij behoorden te leven. Ook offerden zij een geitebok ten zondoffer, zich aldus verootmoedigende en erkennende het brood onwaardig te zijn, dat zij aten, en om vergeving smekende van hun zonden, door welke zij hun oogstzegeningen hadden verbeurd. En eindelijk twee lammeren ten dankoffer, om een zegen te vragen op het koren, dat zij ingezameld hadden, en dat hun, zonder die zegen noch verzekerd, noch lieflijk zou zijn, Haggaï 1:9. Dat waren de enige dankoffers, die zij offerden voor de gehele vergadering, en zij werden voor *zeer heilig* gehouden, terwijl de andere dankoffers slechts *heilig* waren. Al deze offeranden zijn hier ingesteld, vers 18-20.

3. Dat een dag gehouden moest worden met een heilige samenroeping, vers 21. Het was een van de dagen, waarop geheel Israël God en elkaar moesten ontmoeten ter plaatse, die de Heere verkiezen zou. Sommigen opperen de mening dat, terwijl het feest van de ongezuurde broden gedurende zeven dagen gehouden moest worden er slechts één dag bepaald was, voor het pinksterfeest, omdat het dan een drukke tijd van het jaar voor hen was en God hun vergunde om spoedig tot hun werk op het land terug te keren. Dit jaarlijkse feest was ingesteld ter gedachtenis aan de wetgeving op de berg Sinaï op de vijftigste dag nadat zij uit Egypte waren gekomen. Dat was het feest, dat hun in Egypte gezegd was de Heere te houden in de woestijn, en ter herinnering hieraan hebben zij altijd daarna dit feest gehouden. Maar het einde en de volmaking er van was de uitstorting des Geestes op de apostelen op de dag van dit feest, Handelingen 2:1, waarop de wet des geloofs werd gegeven vijftig dagen nadat Christus, ons Pascha, voor ons geofferd werd. En op die dag hebben de apostelen-zoals bisschop Patrick het zo juist uitdrukt-zelf *de eerstelingen des Geestes* hebbende ontvangen, drie duizend zielen gewonnen door het woord van de waarheid, en ze als de eerstelingen van de Christelijke kerk, Gode en het Lam voorgesteld en aangeboden. Aan de inzetting van het pinksterfeest is een herhaling toegevoegd van de wet, die wij tevoren gehad hebben, Hoofdstuk 19:9, waarbij hun de verplichting was opgelegd om de nalezing van hun velden en het koren dat in de hoeken van hun akkers groeide over te laten voor de armen, vers 22. Waarschijnlijk komt dit hier voor omdat de priesters de gelegenheid moesten waarnemen als zij de eerstelingen van hun oogst offerden, om er hen aan te herinneren dat gehoorzamen, zelfs in deze kleine aangelegenheid, beter was dan offerande, en dat hun offeranden tenzij zij gehoorzaamden niet aangenaam zouden zijn. Ook leerde het hen dat de oogstvreugde zich moet uiten in liefdadigheid jegens de armen, die hun deel moeten hebben van hetgeen wij hebben, zowel als God het Zijne. Zij, die

zich waarlijk bewust zijn van de zegen, die zij van God ontvangen, zullen zonder morren of tegenzin barmhartigheid bewijzen aan de armen.

Leviticus 23:23-32

1. Hier is de inzetting van het feest van de bazuinen op de eerste dag van de zevende maand, vers 24, 25. Wat nu de zevende maand was, was tevoren gerekend als de eerste maand, en het jubeljaar moest nog met deze maand beginnen, Hoofdstuk 25:8, zodat dit hun nieuwjaarsdag was. Evenals hun andere jaarlijkse sabbaten moest hun dit een dag van heilige rust zijn, *geen dienstwerk zult gij doen,* en een dag van heilig werk: *gij zult de Heere vuuroffer offeren,* waaromtrent later bijzondere aanwijzingen gegeven waren, Numeri 29:1. Wat hier tot een bijzonder kenmerk van dit feest aangeduid wordt, is dat het *een gedachtenis des geklanks is.* Zij bliezen op de bazuin bij iedere nieuwe maan, Psalm 81:4, maar bij de nieuwe maan van de zevende maand moest dit met meer dan gewone plechtigheid gedaan worden, want zij begonnen de bazuin te blazen bij zonsopgang, en gingen er mee voort tot aan zonsondergang. Dit nu wordt hier gezegd een *gedachtenis* te zijn, misschien van het geklank van de bazuin op de berg Sinaï, toen de wet werd gegeven, en dat nooit vergeten moet worden. Sommigen denken dat het een gedachtenis was aan de schepping van de wereld, die verondersteld wordt in de herfst te zijn geschied, om welke reden dit totnutoe de eerste maand is geweest. Het machtige woord, door hetwelk God de wereld gemaakt heeft, wordt "de stem Zijns donders" genoemd, Psalm 104:7 gevoegelijk werd dit dus herdacht met het biazen van de bazuinen, of een gedachtenis des *gejuichs,* zoals de Chaldeeuwse overzetting het heeft, want toen de grondvesten van de aarde nedergezonken waren, hebben al de kinderen Gods gejuicht, Job 39:67. De Joodse schrijvers veronderstellen, dat het een geestelijke betekenis had. Thans, bij het begin van het jaar, werden zij door dit geklank van de bazuinen opgeroepen en opgewekt om hun geestelijke slaperigheid af te schudden, hun weg, hun leven na te gaan en het te verbeteren. De verzoendag was op de negende dag daarna, en zo werden zij opgewekt om zich voor die dag te bereiden door oprecht en ernstig berouw, opdat het in werkelijkheid een verzoendag voor hen zijn zou. En zij zeggen: "De Godvruchtige Joden oefenden zich meer in goede werken tussen het feest van de bazuinen en de verzoendag dan op enige andere tijd van het jaar." Het was een type van de prediking van het Evangelie, door welker blij geklank zielen geroepen werden om God te dienen, en Hem een geestelijk feest te houden. De bekering van de volken tot het geloof van Christus wordt gezegd door het blazen te zijn van een grote bazuin, Jesaja 27:13.

2. Een herhaling van de wet op de verzoendag, dat is: voorzover dit het volk betrof.

a. Zij moeten op die dag rusten van alle werk, en niet slechts van dienstwerk, zoals op andere feesten, het moet een even strikt en streng rusten wezen als op de wekelijkse sabbat, vers 28, 30, 31. De reden is: *want het is de verzoendag.* Het verootmoedigen van onze zielen vanwege de zonde en ons streven om met God verzoend te worden is een werk, dat de gehele mens eist, en waarop men zich met hart en ziel moet toeleggen. Hij, die het werk van de verzoendag op dezelfde dag wil doen, en zoals het gedaan moet worden, moet de gedachte aan alle andere dingen ter zijde stellen. Op die dag *sprak God tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede,* en daarom moesten zij al hun wereldlijke bezigheden ter zijde leggen, ten einde duidelijker en met des te meer eerbied deze stem van blijdschap en verheuging te kunnen horen. Vastendagen moeten dagen van rust zijn.

b. Zij moesten *hun zielen verootmoedigen,* en dat wel op straf van anders door de hand Gods uitgeroeid te worden, vers 27, 29. 32. Zij moesten ten teken van hun berouw over de zonden, die zij hadden bedreven, het vlees met zijn lusten en begeerlijkheden en hun inwonend bederf doden. Iedere ziel moest verootmoedigd zijn, omdat iedere ziel verontreinigd was en schuldig

voor God, daar niemand de wetten van de staat van de onschuld vervuld heeft, is niemand vrijgesteld van de wet van boete en berouw. Daarbij moet een ieder *zuchten en uitroepen over al de gruwelen* van het land.

c. Deze dag moet gevierd worden *van de avond tot de avond*, vers 32, *gij zult uw zielen verootmoedigen*, dat is: "Gij zult uw vasten beginnen en de uitdrukkingen van uw verootmoediging *op de negende van de maand, in de avond."* Zij moeten enige tijd vóór zonsondergang alle wereldlijken arbeid staken, en zich zetten tot het werk van de naderende dag, en generlei voedsel tot zich nemen (behalve kinderen en zieken) tot aan zonsondergang van de tiende dag. De avonden vóór plechtige dagen behoren doorgebracht te worden in plechtige voorbereiding. Als er werk gedaan moet worden voor God en onze zielen, dan moeten wij ons niet bekrimpen voor de tijd om het er in te doen, immers, hoe zouden wij onze tijd beter kunnen besteden? Van deze sabbat moet de regel aldus verstaan worden: *van de avond tot de avond zult gij uw sabbat rusten.*

Leviticus 23:33-44

Wij hebben hier de inzetting van het loofhuttenfeest, dat één van de drie grote feesten was, waarop alle mannen in Israël verplicht waren bijeen te komen om voor Gods aangezicht te verschijnen, eerst ter plaatse waar de tabernakel, en in latere tijden waar de tempel was. Dit feest moest met meer uitdrukkingen van vreugde gevierd worden dan de andere.

I. Het moest gevierd worden *op de vijftiende dag van de zevende maand,* vers 34, slechts vijf dagen na de verzoendag. Hoewel zij niet allen verplicht waren om op de verzoendag, evenals op de drie grote feesten, naar de plaats te gaan, waar de tabernakel of de tempel was, kunnen wij toch veronderstellen dat veel vrome Joden zoveel dagen vóór het Loofhuttenfeest derwaarts heengingen, dat zij in de gelegenheid waren om die dag daar te vieren. De verootmoediging van hun zielen op de verzoendag bereidde hen voor de vreugde van het loofhuttenfeest. Hoe meer bedroefd en verootmoedigd wij zijn om de zonde, hoe meer geschikt wij zijn om de vertroostingen van de Heilige Geest te ontvangen. De blijdschap van dit feest was hun een vergoeding voor de droefheid van die vastendag, want *die in tranen zaaien zullen met gejuich maaien.*

II. het moest acht dagen duren, waarvan de eerste en de laatste als sabbaten moesten waargenomen worden, dagen van heilige rust en heilige samenroeping, vers 35, 36, 39. Van de offeranden, die in deze acht dagen geofferd moesten worden, vinden wij een uitvoerige beschrijving in Numeri 29:12 en verv.

III. Gedurende de eerste zeven dagen van dit feest moest het gehele volk, behalve de vrouwen en kinderen, hun huizen verlaten en in tenten wonen, die van de takken van dikke bomen, inzonderheid van palmbomen, gemaakt werden, vers 40, 42. De Joden beschouwen het nemen van de takken als een afzonderlijke plechtigheid, onderscheiden van die van het maken van de loofhutten. Er is wel gezegd Nehemia 8:16, dat zij hun loofhutten maakten van de takken van de bomen, hetgeen zij mochten doen, maar toch als uitdrukking van hun vreugde palmtakken in hun handen konden dragen, hetgeen ook bij andere gelegenheden een teken van gejuich en vrolijkheid scheen te zijn, Johannes 12:13, en er is een toespeling op in Openbaring 7:9. Sommigen houden de achtste dag voor een afzonderlijk feest, maar in Johannes 7:37 wordt hij "de grote dag van het feest" genoemd, het was de dag, waarop zij hun loofhutten verlieten om weer in hun huizen te gaan wonen.

IV. Zij moesten *voor het aangezicht des Heeren huns Gods vrolijk zijn* gedurende al de dagen van dit feest, vers 40. Volgens de overlevering van de Joden moesten zij aan hun vreugde uiting geven door dansen en het zingen van lofliederen ter ere van God, met begeleiding van muziekinstrumenten, en dat niet slechts het gewone volk, maar ook de wijzen in Israël en hun ouderlingen moesten dit doen in de voorhof van het heiligdom, want, (zeggen zij) de blijdschap, waarmee een mens zich verblijdt in het doen van een gebod, is in werkelijkheid een groot en ernstig dienen van de Heere.

1. Dit feest nu moest gevierd worden ter gedachtenis aan hun wonen in tenten in de woestijn. Aldus wordt het hier verklaard, vers 43, *opdat uw geslachten weten,* niet slechts door de geschreven geschiedenis, maar door deze zichtbare overlevering, *dat Ik de kinderen Israëls in loofhutten heb doen wonen.* Aldus werd in eeuwige gedachtenis gehouden:

a. Het geringe van hun begin en de treurige toestand waaruit God dit volk heeft opgeheven. Zij, die gerieflijk gevestigd zijn, moeten zich dikwijls hun vroegere toestand herinneren, toen zij klein waren in hun eigen ogen.

b. De barmhartigheid Gods over hen, daar God, toen zij in tenten woonden, niet slechts een tabernakel voor Hemzelf onder hen heeft opgericht, maar met de grootste zorg en tederheid een gewelf boven hen heeft gespannen, namelijk de wolk die hen tegen de hitte van de zon heeft beschut. Gods vorige goedertierenheden jegens ons en onze vaderen, behoren in eeuwige gedachtenis te worden gehouden. De achtste dag was de grote dag van dit feest, omdat zij dan naar hun huizen terugkeerden en herdachten hoe zij, nadat zij lang in tenten hadden gewoond in de woestijn, eindelijk tot een gelukkige vestiging kwamen in het land van de belofte, waar zij in schone huizen woonden. En zij zullen des te meer het gerieflijke waarderen van hun huizen en er dankbaar voor zijn, als zij zeven dagen in loofhutten hadden gewoond. Het is goed voor hen, die overvloed hebben en alle gemakken en gerieflijkheden des levens bezitten, om eens te leren ontberingen te kunnen verduren.

2. Het was een feest van de inzameling, zo wordt het genoemd in Exodus 23:16. Als zij "het inkomen des lands zullen" "ingegaderd hebben," vers 39, als de wijnoogst zowel als de korenoogst voleindigd was, dan moesten zij in dankbaarheid aan God voor al de inkomsten van het jaar dit feest houden, en sommigen denken dat de achtste dag van het feest daar zeer bijzondere betrekking op had. Oogstvreugde moet gebruikt worden voor de bevordering van onze blijdschap in God. *De aarde is des Heeren en haar volheid,* en daarom moet Hij van alles waar wij het gerief en genot van hebben, de eer ontvangen, inzonderheid als de zegen volledig en voltooid is.

3. Dit feest was een type. Door velen wordt verondersteld, dat onze gezegende Heiland omstreeks de tijd wanneer dit feest gevierd werd is geboren, toen heeft hij Zijn woningen des lichts hierboven verlaten, om onder ons te wonen, Johannes 1:14, en Hij heeft in loofhutten gewoond. En van de aanbidding Gods onder het Nieuwe Testament is geprofeteerd onder het begrip van de viering van "het" "loofhuttenfeest," Zacheria 14:16. Want:

a. Het Evangelie van Christus leert ons "in tabernakelen te wonen" los te zijn van deze wereld, ais degenen die "hier geen blijvende stad" "hebben," maar door geloof en hoop, en een heilige minachting voor het tegenwoordige "uitgaan buiten de legerplaats" Hebreeën 13:13, 14.

b. Het leert ons *ons te verblijden voor het aangezicht des Heeren van onze God.* Diegenen zijn de besnijdenis, waarlijk Israëlieten, die zich in Christus Jezus verblijden, Filippenzen 3:3. En hoe meer wij gespeend worden van deze wereld, hoe minder wij onderhevig zijn aan verstoring van onze blijdschap.

Eindelijk. Wij hebben hier de hoofdsom en het besluit van al deze inzettingen.

1. God heeft deze feesten ingesteld, vers 37,38 *behalve de sabbaten des Heeren en behalve al uw geloften en behalve al uw vrijwillige offeren.* Dit leert ons:

a. Dat buitengewone diensten ons niet vrijstellen van onze gewone en gedurige diensten. Binnen de acht dagen van het Loofhuttenfeest moet tenminste een sabbat vallen, en deze moet even streng worden waargenomen als alle anderen.

b. Dat Gods inzettingen plaats laten voor vrijwillige offeranden. Niet, dat wij mogen verzinnen wat Hij nooit heeft ingesteld, maar wat Hij ingesteld heeft, mogen wij herhalen en gewoonlijk, hoe vaker hoe beter. God schept behagen in een gewillig volk.

2. *Mozes heeft ze tot de kinderen Israëls uitgesproken,* vers 44. Hij deed hun kond hetgeen God bepaald had, niets meer en niets minder. Zo heeft Paulus aan de gemeenten overgeleverd wat hij *van de Heere had ontvangen.* Wij hebben reden om dankbaar te zijn dat de feesten des Heeren, die tot ons uitgesproken zijn, niet zo talrijk zijn, en dat het waarnemen er van niet zo dekkend en kostbaar is, als die van hun geweest zijn, maar meer geestelijk en van grotere betekenis zijn, vaster en lieflijker een voorsmaak of onderpand van het eeuwige feest bij de laatste inzameling, die wij hopen tot in eeuwigheid te zullen vieren.

HOOFDSTUK 24

1 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
2 Gebied den kinderen Israels, dat zij tot u brengen zuivere gestoten olijfolie, voor den luchter, om de lampen gedurig aan te steken.
3 Aaron zal die voor het aangezicht des HEEREN gedurig toerichten, van den avond tot den morgen, buiten den voorhang van de getuigenis, in de tent der samenkomst; het is een eeuwige inzetting voor uw geslachten.
4 Hij zal op den louteren kandelaar die lampen voor het aangezicht des HEEREN gedurig toerichten.
5 Gij zult ook meelbloem nemen, en twaalf koeken daarvan bakken; van twee tienden zal een koek zijn.
6 En gij zult ze in twee rijen leggen, zes in een rij, op de reine tafel, voor het aangezicht des HEEREN.
7 En op elke rij zult gij zuiveren wierook leggen, welke het brood ten gedenkoffer zal zijn; het is een vuuroffer den HEERE.
8 Op elken sabbatdag gedurig zal men dat voor het aangezicht des HEEREN toerichten, vanwege de kinderen Israels, tot een eeuwig verbond.
9 En het zal voor Aaron en zijn zonen zijn, die dat in de heilige plaats zullen eten; want het is voor hem een heiligheid der heiligheden uit de vuurofferen des HEEREN, een eeuwige inzetting.
10 En er ging de zoon ener Israelietische vrouw uit, die, in het midden der kinderen Israels, de zoon van een Egyptische man was; en de zoon van deze Israelietische en een Israelietisch man twistten in het leger.
11 Toen lasterde de zoon der Israelietische vrouw uitdrukkelijk den NAAM, en vloekte; daarom brachten zij hem tot Mozes; de naam nu zijner moeder was Selomith, de dochter van Dibri, van den stam Dan.
12 En zij leidden hem in de gevangenis, opdat hem, naar den mond des HEEREN, verklaring geschieden zou.
13 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
14 Breng den vloeker uit tot buiten het leger, en allen, die het gehoord hebben, zullen hun handen op zijn hoofd leggen; daarna zal hem de gehele vergadering stenigen.
15 En tot de kinderen Israels zult gij spreken, zeggende: Een ieder, als hij zijn God gevloekt zal hebben, zo zal hij zijn zonde dragen.
16 En wie den Naam des HEEREN gelasterd zal hebben, zal zekerlijk gedood worden; de ganse vergadering zal hem zekerlijk stenigen; alzo zal de vreemdeling zijn, gelijk de inboorling, als hij den NAAM zal gelasterd hebben, hij zal gedood worden.
17 En als iemand enige ziel des mensen zal verslagen hebben, hij zal zekerlijk gedood worden.
18 Maar wie de ziel van enig vee zal verslagen hebben, hij zal het wedergeven, ziel voor ziel.
19 Als ook iemand aan zijn naaste een gebrek zal aangebracht hebben; gelijk als hij gedaan heeft, zo zal ook aan hem gedaan worden:
20 Breuk voor breuk, oog voor oog, tand voor tand; gelijk als hij een gebrek een mens zal aangebracht hebben, zo zal ook hem aangebracht worden.
21 Wie dan enig vee verslaat, die zal het wedergeven; maar wie een mens verslaat, die zal gedood worden.
22 Enerlei recht zult gij hebben; zo zal de vreemdeling zijn, als de inboorling; want Ik ben de HEERE, uw God!

23 En Mozes zeide tot de kinderen Israels, dat zij den vloeker tot buiten het leger uitbrengen, en hem met stenen stenigen zouden. En de kinderen Israels deden, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een herhaling van de wetten betreffende de lampen en de toonbroden, vers 1-9.

II. Een overtreding van de wet op Godslastering met de gevangenneming, het verhoor, de veroordeling en de terdoodbrenging van de Godslasteraar, vers 10- 14, 23.

III. De wet tegen Godslastering versterkt, vers 15, 16, met nog enige andere wetten, vers 17-22.

Leviticus 24:1-9

Er wordt hier zorg gedragen en order gegeven voor de behoorlijke toerichting van de kandelaar en de tafel in Gods huis

1. De lampen moeten altijd brandende worden gehouden. De wet hierop hadden wij tevoren in Exodus 27:20, 21. Hier wordt zij herhaald, waarschijnlijk omdat zij nu, nadat andere dingen geregeld waren, in werking begon te komen.

a. Het volk moest voorzien in de olie vers 2, en deze moest, evenals alle andere dingen, die voor de dienst van God gebruikt werden, de beste wezen, *zuivere gestoten olijfolie.* Dit was *om de lampen geduriglijk aan te steken.* In onze overzetting staat het woord in het meervoud, maar in het oorspronkelijke is het enkelvoudig, in vers 2 *om de lamp aan te steken,* maar meervoudig in vers 4. *Hij zal de lampen toerichten.* De zeven lampen vormden tezamen een lamp, in toespeling hierop wordt de gezegende Geest van de genade voorgesteld door *zeven vurige lampen brandende voor de troon,* want "er is verscheidenheid van de gaven" "doch het is dezelfde Geest," 1 Corinthiërs 12. 4 De Evangeliedienaren zijn als brandende lampen en schijnende lichten in Christus' kerk, maar het is de plicht van de gemeente om behoorlijk in hun onderhoud te voorzien, zoals Israël voor de lampen. Een karig onderhoud heeft een schrale bediening tengevolge.

b. De priesters moesten de lampen in orde houden, zij moesten ze snuiten, de kandelaar reinigen, de lampen van olie voorzien, 's morgens en 's avonds van iederen dag, vers 3, 4. Aldus is het het werk van de bedienaren des Evangelies om *het woord des levens voor te houden,* geen nieuw licht te ontsteken, maar door het woord te prediken en te verklaren het licht er van helderder en verder te doen schijnen. Dit was de gewone manier om de lampen brandende te houden, maar als de kerk arm was en in benauwdheid verkeerde, dan zien wij dat haar lampen voortdurend en onmiddellijk gevoed werden met olie van de goede olijfboom zonder dienst van priester of volk, Zacheria 4:2, 3 want God heeft ons wel aan middelen gebonden, maar zichzelf heeft Hij er niet aan gebonden, en zo zal Hij er afdoende zorg voor dragen, dat Zijn lamp nooit zal uitgaan in de wereld uit gebrek aan olie.

2. De tafel moest altijd toegericht zijn. Dit was tevoren geboden, Exodus 25:30. De tafel moest altijd voorzien zijn:

a. Van brood, niet van lekkernijen of keur van spijzen om een verfijnd verhemelte te strelen, maar met twaalf broden, of koeken van brood, vers 5, 6. Als er overvloed is van brood, dan is er geen hongersnood, en waar geen brood is, daar is geen maaltijd. Er was een brood voor iederen stam, want *in het huis onzes Vaders is overvloed van brood,* Zij werden allen gevoed door de milddadigheid Gods, en zij waren allen welkom aan Gods genade. Zelfs na de afval van de tien stammen bleef het getal van de broden bestendigd, 2 Kronieken 13:11, om de wille van de weinigen uit iedere stam, die hun liefde voor de tempel bleven behouden en er de dienst in bleven bijwonen.

b. Een handvol wierook werd in een gouden schaaltje op of bij elke rij gelegd, vers 7. Als het brood weggenomen en aan de priesters gegeven werd, dan werd deze wierook-naar ik veronderstel-behalve de dagelijkse wierook, verbrand op het gouden altaar, en dit was tot een gedenkoffer inplaats van het brood, gelijk de handvol van het spijsoffer, die op het altaar verbrand werd, daarvan het *gedenkoffer* genoemd wordt, Hoofdstuk 2:2. Zo werd een weinig

aangenomen door God als nederige dankerkentenis, en al de broden werden aan de priesters gegeven. De twaalf broden zijn een type van geheel het geestelijk Israël Gods, en door Christus zijn zij Hem ten lieflijken reuk, en hun gebeden worden gezegd tot gedachtenis op te komen voor God, Handelingen 10:4. Het woord is ontleend aan de ceremoniëele wet.

c. Elke sabbat moesten de toonbroden vernieuwd worden. Als de broden daar een week gelegen hadden, dan kregen de priesters ze om ze met anderen heilige dingen in de heilige plaats te eten, vers 9, en dan werden er op kosten van het publiek verse broden in dezelfde plaats neergelegd, vers 8. De Joden zeggen: "Dat de handen van de priesters, die de broden nederlegden, als samengevoegd waren met de handen van de priesters, die ze wegnamen, zodat de tafel nooit ledig was, maar de broden gedurig voor het aangezicht des Heeren waren." God is nooit onvoorzien om hen die Hem bezoeken, te onthalen, zoals wel dikwijls het geval is met mensen, Lukas 11:5. Ieder van deze koeken of broden bevatte twee tiende delen dat is: twee gomers meelbloem, juist zoveel manna verzamelde ieder Israëliet op de zesde dag voor de sabbat. Exodus 16:22. Hieruit leiden sommigen af dat die toonbroden, welke op de sabbat op de tafel gelegd werden, bedoeld waren als een gedachtenis van het manna waarmee zij in de woestijn gespijzigd werden. Christus’ dienaren moeten op iedere sabbatdag vers brood voorzien voor Zijn huis, het voortbrengsel van hun nieuwe bestudering van de Schrift, "opdat hun toenemen openbaar zij in alles," I Timotheus 4:15.

Leviticus 24:10-23

Slechte zeden of manieren brengen goede wetten teweeg, zeggen wij. Wij hebben hier een bericht omtrent de slechte manieren van een zekeren naamloze bastaard Israëliet, en de goede wetten, die er door in het leven werden geroepen.

I. De misdadiger was de zoon van een Egyptischen vader en een Israëlietische moeder, vers 10, zijn moeder was van de stam van Dan, vers 11, hij noch zijn vader worden genoemd, maar alleen zijn moeder, die een Israëlietische was. Deze nota, genomen van zijn afkomst, was, of:

1. Om aan te duiden wat de oorzaak was van de twist, waarin hij gewikkeld was. De Joden zeggen: "Hij wilde rechtens zijn moeder zijn tent opslaan onder de Danieten, maar werd hierin terecht tegengestaan door een of ander van die stam, die hem zei, dat hij, daar zijn vader een Egyptenaar was, deel noch lot had in de zaak, maar zich als een vreemdeling had te beschouwen. Of:

2. Om aan te tonen wat de gewone slechte gevolgen zijn van zulke gemengde huwelijken. Als een dochter Israëls een afgodische, boosaardige Egyptenaar wilde trouwen, wat kon de vrucht van zo'n huwelijk anders zijn dan een Godslasteraar? Want de kinderen zullen altijd geneigd zijn naar de slechtste zijde te neigen, of het de vader of de moeder is, en zullen veel spoediger van een Egyptischen vader leren vloeken en lasteren, dan van een Israëlietische moeder bidden en God loven.

II. De aanleiding tot de misdaad was twist. *Hij twistte in het leger met een Israëlietische man.* Het vermengde volk van Egyptenaren dat met Israël optrok, Exodus 12:38, was op velerlei wijze schadelijk voor hen, en hier hebben wij er een voorbeeld van, zij waren dikwijls de oorzaak van twist. Het middel om vrede te bewaren in de kerk is haar reinheid te bewaren. Bij deze twist barstte hij los in vuile taal. Als een twist begint, dan weten wij niet welk kwaad aangericht zal zijn vóór hij eindigt, hoe een grote hoop hout door een klein vuur zal worden aangestoken. Als de drift van de mensen gaande is gemaakt, dan zullen zij allicht rede en Godsdienst vergeten, hetgeen een goede reden is waarom wij er niet zo spoedig toe moeten komen anderen te beledigen, of door belediging van een ander toornig te worden, en de twist te verlaten, eer hij zich vermengt, want het begin er van is *gelijk één, die het water opening geeft.*

III. De misdaad zelf was *Godslastering* en *vloeken,* vers 11. Er wordt verondersteld, dat zijn twistzaak voor de rechters kwam, die beslisten dat hij geen aanspraak had op de voorrechten van een Israëliet, daar zijn vader een Egyptenaar was, en dat hij woedend was over deze uitspraak:

1. *De naam des Heeren heeft gelasterd.* Hij lasterde de NAAM, dat is: God, die slechts bekend is bij Zijn naam, niet door Zijn natuur of enigerlei gelijkenis. Niet alsof God een blote naam was, maar Zijn naam is boven alle namen. De Engelse overzetters van de Bijbel hebben hier de woorden: *des Heeren* ingelast, welke woorden in het oorspronkelijke er wel in begrepen doch niet uitgedrukt zijn, tot groter eerbied voor de Goddelijke majesteit. Het is een schande om in de geschiedenis vermeld te vinden, dat zelfs de naam van JHWH gelasterd werd, *verkondig het niet in Gath.* Het is een dwaze waan van de bijgelovige Joden, dat zijn rastering bestond in het uitspreken van de naam *JHWH,* die zij onuitsprekelijk achten, Hij, die zich bij die naam bekend heeft gemaakt, heeft nooit verboden Hem bij die naam te noemen.

Het is waarschijnlijk, dat hij zich benadeeld achtte door de Goddelijke bepaling, die onderscheid maakte tussen Israëlieten en vreemdelingen, en toen de onbeschaamdheid had om beide de wet en de Wetgever te smaden en Hem te trotseren.

2. Hij vloekte, hetzij God of zichzelf, (en dan was zijn vloeken gelijk aan Godslastering) of de persoon met wie hij twistte. Het inroepen van kwaad is de helse taal van drift zowel als van boosaardigheid. Of misschien vloekte hij de rechters, die uitspraak deden tegen hem. Hij beledigde het hof en bespotte zijn handelingen, en aldus stapelde hij zonde op zonde.

IV. De voorzichtigheid, waarmee tegen hem te werk werd gegaan. De getuigen of mindere rechters brachten hem en zijn zaak (die wel van buitengewone aard was) tot Mozes, vers 11, overeenkomstig hetgeen hieromtrent verordineerd en vastgesteld was, Exodus 18:22, en Mozes zelf wilde niet haastig een oordeel uitspreken, maar verwees de misdadiger naar de gevangenis, totdat hij voor deze zaak God geraadpleegd had. Rechters moeten beraadslagen, zowel zij, die uitspraak doen, als zij, die het vonnis vellen, moeten wel overwegen wat zij doen, en niets roekeloos of in haast doen, want *het gericht is van God,* Deuteronomium 1:17, en voor hem zal nu de zaak weer behandeld worden. Zij wachtten om te weten wat de wil des Heeren was, of hij ter dood gebracht moest worden door de hand van de magistraat, of overgelaten moest worden aan het oordeel Gods, of liever: zij wensten te weten, of hij gestenigd moest worden, zoals degenen, die slechts hun ouders vloekten, Hoofdstuk 20:9 of dat hem, daar zijn misdaad zoveel groter was, ook een zwaardere straf zou opgelegd worden. Zij, die geroepen zijn om recht te spreken, moeten oprecht begeren, en door gebed en het gebruik van alle goede middelen er naar streven, om *de wil des Heeren te kennen,* omdat zij *het gericht voor de Heere houden,* 2 Kronieken 19:6, en aan Hem verantwoordelijk zijn.

V. Het vonnis geveld over de misdadiger door de rechtvaardige Rechter van hemel en aarde zelf, vers 14, *de gehele vergadering zal hem stenigen.* God had hem kunnen doden door een onmiddellijken slag van de hemel maar Hij wilde deze eer leggen op de instelling van de rechterlijke macht, om er gebruik van te maken tot handhaving van Zijn eer en heerlijkheid in de wereld.

Merk op:

1. De plaats van de strafoefening bepaald: *Breng de vloeker uit tot buiten het leger,* om hun afschuw te tonen van de misdaad, moeten zij de misdadiger *uitwerpen als een gruwelijke scheut,* en hem als iets onreins van hen afzonderen, als iets dat een plaats in het leger Israëls onwaardig is.

2. De uitvoerders van het vonnis, de gehele vergadering moet het doen, om hun ijver te tonen voor de naam Gods. Iedere man moet een steen hebben te werpen op hem, die God lastert, daar hij zich van nabij betrokken acht in de smaad, die op God wordt geworpen Psalm 69:10. Aldus zou ook zoveel groter verschrikking over de vergadering komen. Zij, die eens geholpen hebben om een Godslasteraar te stenigen, zullen altijd daarna een afschrik hebben voor alles wat naar Godslastering zweemt, en er op gelijkt, of er neiging toe heeft.

3. De plechtigheid, waarmee het vonnis volvoerd werd, voordat de vergadering hem stenigde moesten de getuigen *hun handen op zijn hoofd leggen.* De Joden zeggen, dat dit bij de terdoodbrenging van geen andere misdadigers gedaan werd, dan alleen van Godslasteraars, en dat het gedaan werd onder het uitspreken van deze woorden: Uw *bloed zij op uw hoofd, want*

gij hebt dit over u gebracht. Laat de schuld niet geweten worden aan de wet, aan de rechters of de getuigen, *een ieder als hij zijn God gevloekt zal hebben, zo zal hij zijn zonde dragen.*

Vl. Bij deze gelegenheid werd een vaste, blijvende wet gemaakt voor de steniging van Godslasteraars, vers 15, 16. De magistraten zijn de hoeders van de beide tafelen van de wet en moeten evenzeer ijveren voor de eer van God tegen hen, die met minachting spreken van Zijn wezen en Zijn regering, als voor de openbare vrede en de veiligheid tegen hen, die er de verstoorders van zijn.

1. Er wordt grote nadruk gelegd op deze wet, daar zij nooit buiten werking gesteld mag worden. *Hij zal zeker gedood worden, de gehele vergadering zal hem zeker stenigen.* Zij, die Gods eer licht achten, denken wellicht dat het hard is om een mens tot misdadiger te maken om een woord (woorden zijn slechts wind), maar God wilde hun doen weten dat woorden als deze niet licht geteld moeten worden, zij komen voort uit boosaardigheid tegen God in het hart van hem, die ze uitspreekt, en òf grote schuld, òf grote smart teweegbrengen voor hen, die ze horen.

2. Die wet wordt ook geldend gemaakt voor de vreemdelingen, die onder hen woonden, zowel als voor de inboorlingen van het land. God heeft nooit een wet gemaakt om vreemdelingen te noodzaken zich te laten besnijden, en de Joodse Godsdienst aan te nemen (door geweld gemaakte proselieten zouden geen eer wezen voor de God Israëls) maar wèl maakte Hij een wet om vreemdelingen te weerhouden kwaad te spreken van de God Israëls.

3. Van hem, die wegens Godslastering ter dood gebracht moest worden, wordt gezegd, dat hij *zijn zonde draagt* in de straf er voor geen offer voorgeschreven zijnde, op welks hoofd de zonde overgedragen kon worden, moet hij haar zelf op zijn eigen hoofd dragen, als een offer aan de Goddelijke gerechtigheid. Zo zal "zijn tong" "hem doen aanstoten," Psalm 64:9, en de tong van een Godslasteraar is scherp en wondt dodelijk.

VII. Een herhaling van sommige andere wetten, die aan deze nieuwe wet worden toegevoegd.

1. Dat moord met de dood gestraft moet worden, vers 17, en wederom in vers 21 overeenkomstig een oude wet uit de tijd van Noach Genesis 9:6, en de wet van de natuur zelf, Genesis 4:10.

2. Dat, wie iemand verminkt, naar de wet van de wedervergelding gestraft moet worden, vers 19, 20. Niet dat de mensen in zo’n geval hun eigen rechters of wrekers mogen zijn, maar zij mogen zich wenden tot de burgerlijke rechter, die de kwaaddoener lijden moest opleggen, en voldoening moest doen toekomen aan hem, aan wie het kwaad gedaan werd, naar billijk geoordeeld werd in verhouding tot het toegebrachte leed. Deze wet hebben wij tevoren, Exodus 21:24 en verv. En zij was meer overeenkomstig de bedeling, waarin de strengheid van de wet werd geopenbaard en hetgeen de zonde verdiende, dan overeenkomstig de bedeling, waaronder wij leven, en waarin de genade van het Evangelie is geopenbaard, en de vergeving van de zonden, en daarom heeft onze Heiland deze wet ter zijde gesteld, Mattheus 5:38-39, niet om magistraten er van terug te houden om openlijk recht te doen, maar om ons allen er van terug te houden kwaad met kwaad te vergelden, en ons te verplichten om te vergeven gelijk wij hopen, dat ons vergeven zal worden.

3. Dat schade, moedwillig toegebracht aan vee van de naaste, gestraft moet worden, met vergoeding op te leggen voor de toegebrachte schade, vers 18, 21. Aldus heeft de Goddelijke wet niet slechts hun leven, maar ook hun bezittingen in bescherming genomen. Die dieren welke niemands bijzondere eigendom waren maar zoals onze wet zegt *ferae naturae-van wilden aard* zijn, mochten zij doden maar niet die, welk iemand in eigendom toebehoorden. Zorgt God ook voor ossen? Ja, en dat wel om onzentwil,

4. Dat vreemdelingen, zowel als geboren Israëlieten, recht zullen hebben op het voordeel van deze wet, zodat zij geen onrecht lijden, en onderhevig zouden zijn aan de strafbepalingen van deze wet, indien zij onrecht deden. En het schijnt wel, dat deze wetten hier voorkomen, om aan te tonen hoe billijk het was, dat vreemdelingen, zowel als Israëlieten, wegens Godslastering gestraft zouden worden, daar vreemdelingen, zowel als Israëlieten ook wegens andere misdaden strafbaar waren. En er kan voor de herhaling van deze wetten hier nog deze reden zijn: God wilde er door aantonen welke voorziening Hij gemaakt heeft voor de veiligheid van mensen, door hen te straffen, die hem schade of nadeel toebrachten, hetgeen voor magistraten een reden moet wezen om te ijveren voor Zijn eer, en hen te straffen, die Zijn naam lasteren. Als God zorg draagt voor hun welzijn, dan behoren zij zorg te dragen voor Zijn eer.

VIII. De terdoodbrenging van de Godslasteraar. Mozes heeft, als het ware, het bevelschrift tot uitvoering van de doodstraf ondertekend, hij zei tot de kinderen Israëls het te doen, en zij *deden gelijk de Heere Mozes geboden* had. vers 23. Dit leert ons dat de dood de bezolding is van de zonde, en dat Godslastering in het bijzonder *een misdaad is, strafbaar bij de rechters.* Maar indien zij, die aldus de naam Gods ontheiligen, aan de straf van mensen ontkomen, zal de Heere God hen toch niet aan Zijn rechtvaardig gericht laten ontkomen. Deze Godslasteraar was de eerste, die door de wet van Mozes de doodstraf ondergaan heeft. Stefanus, de eerste, die voor het Evangelie is gestorven, stierf door misbruik van deze wet, de martelaar en de boosdoener stierven dezelfde dood, maar hoe ontzettend groot was het verschil tussen hen!

HOOFDSTUK 25

1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, aan den berg Sinai, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer gij zult gekomen zijn in dat land, dat Ik u geve, dan zal dat land rusten, een sabbat den HEERE.
3 Zes jaren zult gij uw akker bezaaien, en zes jaren uw wijngaard besnijden, en de inkomst daarvan inzamelen.
4 Doch in het zevende jaar zal voor het land een sabbat der rust zijn, een sabbat den HEERE; uw akker zult gij niet bezaaien en uw wijngaard niet besnijden.
5 Wat van zelf van uw oogst zal gewassen zijn, zult gij niet inoogsten, en de druiven uwer afzondering zult gij niet afsnijden; het zal een jaar der ruste voor het land zijn.
6 En de inkomst van den sabbat des lands zal voor u tot spijze zijn, voor u, en voor uw knecht, en voor uw dienstmaagd, en voor uw dagloner, en voor uw bijwoner, die bij u als vreemdelingen verkeren;
7 Mitsgaders voor het vee, en voor het gedierte, dat in uw land is, zal al de inkomst daarvan tot spijze zijn.
8 Gij zult u ook tellen zeven jaarweken, zevenmaal zeven jaren; zodat de dagen der zeven jaarweken u negen en veertig jaren zullen zijn.
9 Daarna zult gij in de zevende maand, op den tienden der maand, de bazuin des geklanks doen doorgaan; op den verzoendag zult gij de bazuin doen doorgaan in uw ganse land.
10 En gij zult dat vijftigste jaar heiligen, en vrijheid uitroepen in het land, voor al zijn inwoners; het zal u een jubeljaar zijn; en gij zult wederkeren een ieder tot zijn bezittingen, en zult wederkeren een ieder tot zijn geslacht.
11 Dit jubeljaar zal u het vijftigste jaar zijn; gij zult niet zaaien, noch inoogsten wat van zelf daarin zal gewassen zijn, noch ook de druiven der afzonderingen in hetzelve afsnijden.
12 Want dat is het jubeljaar; het zal u heilig zijn; gij zult uit het veld de inkomst daarvan eten.
13 Op dat jubeljaar zult gij ieder wederkeren tot zijn bezitting.
14 Daarom, wanneer gij aan uw naaste wat veilbaars verkopen, of uit de hand uws naasten kopen zult, dat niemand de een den ander verdrukke.
15 Naar het getal der jaren, van het jubeljaar af, zult gij van uw naaste kopen, en naar het getal van de jaren der inkomsten zal hij het aan u verkopen.
16 Naar de veelheid der jaren zult gij zijn koop vermeerderen, en naar de weinigheid der jaren zult gij zijn koop verminderen; want hij verkoopt aan u het getal der inkomsten.
17 Dat dan niemand zijn naaste verdrukke; maar vreest voor uw God; want Ik ben de HEERE, uw God!
18 En doet Mijn inzettingen, en houdt Mijn rechten, en doet dezelve; zo zult gij zeker wonen in het land.
19 En het land zal zijn vrucht geven, en gij zult eten tot verzadiging toe; en gij zult zeker daarin wonen.
20 En als gij zoudt zeggen: Wat zullen wij eten in het zevende jaar! Ziet, wij zullen niet zaaien, en onze inkomst niet inzamelen;
21 Zo zal Ik Mijn zegen gebieden over u in het zesde jaar, dat het de inkomst voor drie jaren zal voortbrengen.
22 Het achtste jaar nu zult gij zaaien, en zult van de oude inkomst eten, tot het negende jaar toe; totdat zijn inkomst ingekomen is, zult gij het oude eten.
23 Het land ook zal niet voor altoos verkocht worden; want het land is het Mijne, dewijl gij vreemdelingen en bijwoners bij Mij zijt.
24 Daarom zult gij, in het ganse land uwer bezitting, lossing voor het land toelaten.

25 Wanneer uw broeder zal verarmd zijn, en iets van zijn bezitting verkocht zal hebben, zo zal zijn losser, die hem nabestaande is, komen, en zal het verkochte zijns broeders lossen.
26 En wanneer iemand geen losser zal hebben, maar zijn hand bekomen en hij gevonden zal hebben, zoveel genoeg is tot zijn lossing;
27 Dan zal hij de jaren zijner verkoping rekenen, en het overschot zal hij den man, wien hij het verkocht had, weder uitkeren; en hij zal weder tot zijn bezitting komen.
28 Maar indien zijn hand niet gevonden heeft, wat genoeg is, om aan hem weder uit te keren, zo zal zijn verkochte goed zijn in de hand van deszelfs koper tot het jubeljaar toe; maar in het jubeljaar zal het uitgaan, en hij zal tot zijn bezitting wederkeren.
29 Insgelijks, wanneer iemand een woonhuis in een bemuurde stad zal verkocht hebben, zo zal zijn lossing zijn, totdat het jaar zijner verkoping volkomen zal zijn; in een vol jaar zal zijn lossing wezen.
30 Maar is het, dat het niet gelost wordt, tegen dat hem het gehele jaar zal vervuld zijn, zo zal dat huis, hetwelk in die stad is, die een muur heeft, voor altoos blijven aan hem, die dat gekocht heeft, onder zijn geslachten; het zal in het jubeljaar niet uitgaan.
31 Doch de huizen der dorpen, die rondom geen muur hebben, zullen als het veld des lands gerekend worden; daarvoor zal lossing zijn, en zij zullen in het jubeljaar uitgaan.
32 Aangaande de steden der Levieten, en de huizen der steden hunner bezitting; de Levieten zullen een eeuwige lossing hebben.
33 En als men onder de Levieten lossing zal gedaan hebben, zo zal de koop van het huis en van de stad zijner bezitting in het jubeljaar uitgaan; want de huizen van de steden der Levieten zijn hun bezitting in het midden van de kinderen Israels.
34 Doch het veld van de voorstad hunner steden zal niet verkocht worden; want het is een eeuwige bezitting voor hen.
35 En als uw broeder zal verarmd zijn, en zijn hand bij u wankelen zal, zo zult gij hem vasthouden, zelfs een vreemdeling en bijwoner, opdat hij bij u leve.
36 Gij zult geen woeker noch overwinst van hem nemen; maar gij zult vrezen voor uw God, opdat uw broeder bij u leve.
37 Uw geld zult gij hem niet op woeker geven, en gij zult uw spijze niet op overwinst geven.
38 Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit Egypteland gevoerd heb, om u het land Kanaan te geven, opdat Ik u tot een God zij.
39 Desgelijks, wanneer uw broeder bij u zal verarmd zijn, en zich aan u verkocht zal hebben, gij zult hem niet doen dienen den dienst van een slaaf;
40 Als een dagloner, als een bijwoner zal hij bij u zijn; tot het jubeljaar zal hij bij u dienen.
41 Dan zal hij van u uitgaan, hij en zijn kinderen met hem, en hij zal tot zijn geslacht wederkeren, en tot de bezitting zijner vaderen wederkeren.
42 Want zij zijn Mijn dienstknechten, die Ik uit Egypteland uitgevoerd heb; zij zullen niet verkocht worden, gelijk men een slaaf verkoopt.
43 Gij zult geen heerschappij over hem hebben met wreedheid; maar gij zult vrezen voor uw God.
44 Aangaande uw slaaf of uw slavin, die gij zult hebben, die zullen van de volken zijn, die rondom u zijn; van die zult gij een slaaf of een slavin kopen.
45 Gij zult ze ook kopen van de kinderen der bijwoners, die bij u als vreemdelingen verkeren, uit hen en uit hun geslachten, die bij u zullen zijn, die zij in uw land zullen gewonnen hebben; en zij zullen u tot een bezitting zijn.
46 En gij zult u tot bezitters over hen stellen voor uw kinderen na u, opdat zij de bezitting erven; gij zult hen in eeuwigheid doen dienen; maar over uw broeders, de kinderen Israels, een iegelijk over zijn broeder, gij zult over hem geen heerschappij hebben met wreedheid.

47 En wanneer de hand eens vreemdelings en bijwoners, die bij u is, wat bekomen zal hebben, en uw broeder, die bij hem is, verarmd zal zijn, dat hij zich aan den vreemdeling, den bijwoner, die bij u is, of aan den stam van het geslacht des vreemdelings zal verkocht hebben;
48 Nadat hij zich zal verkocht hebben, zal er lossing voor hem zijn; een van zijn broeders zal hem lossen;
49 Of zijn oom, of de zoon zijns ooms, zal hem lossen, of die uit de naasten zijns vleses van zijn geslacht is, zal hem lossen; of heeft zijn hand wat bekomen, dat hij zichzelven losse.
50 En hij zal met zijn koper rekenen van dat jaar af, dat hij zich aan hem verkocht heeft tot het jubeljaar toe; alzo dat het geld zijner verkoping zal zijn naar het getal van de jaren, naar de dagen eens dagloners zal het met hem zijn.
51 Indien nog vele van die jaren zijn, naar die zal hij tot zijn lossing van het geld, waarover hij gekocht is, wedergeven.
52 En indien er nog weinige van die jaren overgebleven zijn, tot aan het jubeljaar, zo zal hij met hem rekenen; naar zijn jaren zal hij zijn lossing wedergeven.
53 Als een dagloner zal hij van jaar tot jaar bij hem zijn; men zal over hem geen heerschappij hebben met wreedheid voor uw ogen.
54 En is het, dat hij hierdoor niet gelost wordt, zo zal hij in het jubeljaar uitgaan, hij en zijn kinderen met hem.
55 Want de kinderen Israels zijn Mij tot dienstknechten; Mijn dienstknechten zijn zij, die Ik uit Egypteland uitgevoerd heb; Ik ben de HEERE, uw God!

De wet, in dit hoofdstuk vervat, betreft de akkers en bezittingen van de Israëlieten in Kanaän, waarvan het gebruik en de overdracht evengoed onder de leiding en het bestuur van God stonden, als de inrichting van de eredienst, want gelijk de tabernakel een heilig huis was, zo was Kanaän een heilig land, en hierom was het evenzeer als om wat het ook zij, de roem van alle landen. Ten teken van Gods bijzonder recht op dat land, en Zijn recht om er over te beschikken, heeft Hij bepaald:

I. Dat ieder zevende jaar een jaar van rust zou zijn voor het land, een sabbatsjaar, vers 1-7. Hierin heeft God een buitengewoon voorbeeld van geloof en gehoorzaamheid van hen geëist en verwacht, en zij konden dan van God buitengewone voorbeelden verwachten van macht en goedheid door in hun behoeften te voorzien, vers 18-22.

II. Dat ieder vijftigste jaar een jubeljaar zou zijn, dat is:

1. Een jaar van kwijtschelding van schulden, en van terugkeer van het bezit van een vervreemd land tot de oorspronkelijke eigenaar vers 8-17. Er worden bijzondere voorschriften gegeven:

a. Betreffende de verkoop en de lossing van akkers, vers 23-28.

b. Van huizen in steden en dorpen, met een voorbehoud voor Levietensteden, vers 29-34.

2. Een jaar van vrijlating van dienstbaren en slaven.

a. Hier wordt een wet tussengevoegd voor de vriendelijke behandeling van arme schuldenaars, vers 35-33.

b. Dan komt de wet voor de vrijlating van alle Israëlieten, die als slaven verkocht waren, in het jubeljaar, indien zij niet tevoren gelost waren: als zij verkocht waren aan Israëlieten, vers 33-46, en als zij verkocht waren aan proselieten, vers 47-55. Er is in al deze bepalingen een zedelijk beginsel, iets van blijvende verplichting, hoewel zij, naar de letter, alleen voor de Joden golden, en dat wel alleen zolang zij in Kanaän waren.

Leviticus 25:1-7

De wet van Mozes legde groten nadruk op de sabbat, waarvan de heiliging de vroegste en oudste is van al de Goddelijke inzettingen bestemd en bedoeld om de kennis en aanbidding van de Schepper in wezen te houden onder de mensen. Deze wet nu deed niet slechts de waarneming van de wekelijkse sabbat herleven, maar tot nog verdere bevordering van de eer er van is er de inzetting van het sabbatsjaar aan toegevoegd, vers 4, *in het zevende jaar zal voor het land een sabbat van de rust zijn*. Hierop grondden de Joden de algemeen aangenomen overlevering dat de wereld na zes duizend jaren bestaan te hebben (duizend jaren voor God als één dag zijnde) zal ophouden en door de eeuwige sabbat gevolgd zal worden. Het is echter wel een zwakke grond om er de vaststelling op te bouwen van die dag en die ure, welke te kennen Gods kroonrecht is. Dit sabbatsjaar begon in September bij het einde van de oogst, de zevende maand van hun kerkelijk jaar, en de wet was:

1. Dat zij in de zaaitijd, die onmiddellijk volgde op hun inzameling, geen koren zouden zaaien in het land, en in de lente hun wijnstokken niet zouden snoeien, en bijgevolg ook in het volgende jaar koren- noch wijnoogst moesten verwachten.

2. Dat zij wat hun grond vanzelf opbracht zich niet mochten toeëigenen, er niets van mochten gebruiken, dan hetgeen-zoals wij zeggen-van de hand in de tand ging, maar het voor de arme dienstknechten, de vreemdelingen en het vee moesten overlaten, vers 5-7. Het moet een sabbat van de rust zijn voor het land, zij moeten er noch werk in doen, noch er vruchten van verwachten, alle jaarlijkse arbeid moest in het zevende jaar stilstaan, evenzeer als de dagelijkse arbeid op de zevende dag. De Joden zeggen: "Zij begonnen voor het sabbatsjaar niet te rekenen, vóór zij de verovering van Kanaän voltooid hadden, hetgeen in het achtste jaar was van Jozua, het zevende jaar daarna was het eerste sabbatsjaar, en zo was het vijftigste het jubeljaar." In dit jaar was er een algemene vrijlating van schulden, Deuteronomium 15:1, 2, en een openbare voorlezing van de wet op het feest, Deuteronomium 31:10, 11.

Hierdoor heeft God willen tonen:

a. Dat Hij hun landheer was, en dat zij Zijn leenhouders waren, afhankelijk van Zijn wil. Landheren zijn gewoon een overeenkomst te treffen met hun pachters, waarbij zij bepalen wanneer zij hun land voor het eerst zullen beploegen, hoe lang zij het zullen bebouwen, en wanneer zij het zullen laten rusten. God wilde hun aldus dit goede land geven en overdragen onder zulke voorwaarden en beperkingen, als waardoor zij zullen weten dat zij er niet de eigenaars van waren, maar afhankelijk waren van hun Heer.

b. Het was een weldaad voor hun land om het soms te laten rusten, opdat het niet uitgeput zou raken, maar in goede staat zou blijven voor de nakomelingschap, met welks belangen God wilde, dat zij te rade zouden gaan, zij mochten de grond niet gebruiken alsof hij slechts voor één geslacht was bestemd.

c. Als zij aldus gedurende een geheel jaar van allen landelijke arbeid ontheven waren, dan hadden zij zoveel te meer tijd om zich aan de zaken en de beoefening van de Godsdienst te wijden, en kennis te verkrijgen van God en Zijn wet.

d. Hiermede werd hun geleerd barmhartig en vrijgevig te zijn, zich niet van alles meester te maken, maar anderen met hen te laten delen in de gaven van Gods milddadigheid, die de aarde vanzelf voortbracht.

e.Zij moesten in voortdurende afhankelijkheid leven van de Goddelijke voorzienigheid, bevindende dat, gelijk de mens niet bij brood alleen leeft, hij ook niet door zijn eigen vlijt alleen brood heeft, maar, indien het God behaagt, door het woord van zegen uit de mond Gods, zonder enigerlei zorg of moeite van de mens, Mattheus 4:4

f. Zij werden herinnerd aan het geruste leven, dat de mens in het paradijs heeft geleid, toen hij alle goede dingen at, niet zoals later in het zweet zijns aanschijns. Arbeid en moeite zijn met de zonde in de wereld gekomen.

g. Hen werd geleerd te bedenken hoe de armen leefden, die zaaiden noch oogstten, namelijk door de zegen Gods op een weinig. Eindelijk. Dit jaar van rust was een type van de geestelijke rust, waartoe alle gelovigen ingaan door Christus, onze ware Noach, die ons troost en rust geeft *over ons werk en over de smart van onze handen, vanwege het aardrijk dat de Heere vervloekt heeft,* Genesis 5:29. Door Hem worden wij ontheven van de last van wereldse zorg en moeite en instaat gesteld en aangemoedigd om door het geloof te leven. En gelijk de vruchten van deze sabbat des lands gemeenschappelijk werden gebruikt en genoten, zo is de zaligheid door Christus gewerkt een *gewone zaligheid,* en dit sabbatsjaar scheen herleefd te zijn in de Christelijke kerk, toen de gelovigen *alle dingen gemeenschappelijk hadden,* Handelingen 2:44.

Leviticus 25:8-22

I. Hier is de algemene instelling van het jubeljaar, vers 8 en verv.

1. Wanneer het gevierd moest worden, na *zeven jaarweken,* vers 8. Of het het negen erf veertigste of vijftigste was, daarover zijn de geleerden het onderling niet eens. Dat het het zevende sabbatsjaar was, dat is: het negen en veertigste (dat naar een algemeen gebruikelijke zegswijze het vijftigste genoemd wordt) schijnt mij het waarschijnlijkst, en is, geloof ik, duidelijk aangetoond door de geleerde tijdrekenkundige Calvisius, die alle tegenwerping voldoende weerlegd heeft, maar het is hier de plaats niet om dit nader te betogen. Zeven sabbaten van weken werden geteld van het pascha tot het pinksterfeest, (of de vijftigste dag, want dat betekent het woord pinksteren) en zo waren er zeven sabbaten van jaren van het ene jubeljaar tot het andere, en het zevende zeven wordt het vijftigste genoemd, en al die eer wordt gelegd op de zevende, omdat God op de zevende dag van het werk van de schepping heeft gerust.

2. Hoe het uitgeroepen moest worden: met geklank van de bazuin in het gehele land, vers 9, beide om er aan alle inwoners kennis van te geven, en om vreugde en blijdschap er over uit te drukken. Het woord "joveel", *jobel heeft, naar* men onderstelt, de betekenis van een bijzonder geschal van de bazuin, dat van alle andere geklank te onderscheiden is, want de bazuin, die een onzeker geluid geeft, is van weinig nut, 1 Corinthiërs 14:8. De bazuin werd geblazen aan het einde van de verzoendag, van dat ogenblik begon het jubeljaar, en dat wel zeer gepast: als zij hun zielen verootmoedigd hadden vanwege de zonde, dan werd hun deze stem van *vreugde en blijdschap te horen gegeven,* Psalm 51:10. Als zij vrede hadden met God, dan werd vrijheid uitgeroepen, want het wegnemen van de schuld is nodig om plaats te maken voor alle ware vertroosting, Romeinen 5:1, 2. In toespeling op deze plechtige uitroeping van het jubeljaar is van onze Heere Jezus voorzegd, dat Hij *het jaar van het welbehagen des Heeren zal uitroepen,* Jesaja 61:2. Hij heeft Zijn apostelen gezonden om het uit te roepen met het geklank van de bazuin van het eeuwig Evangelie, dat zij moesten prediken aan alle creaturen. En nog is voorzegd dat op de laatste dag de bazuin zal weerklinken, die de doden bevrijden zal uit de gevangenis van het graf, en ons in onze bezitting zal herstellen.

3. Wat in dat buitengewone jaar gedaan moest worden. Behalve de algemene rust van het land, die op ieder sabbatsjaar gehouden werd, vers 11, 12, en de vrijlating van persoonlijke schulden, Deuteronomium 15:2, 3, was er nog de wettelijke herstelling van ieder Israëliet in al zijn bezittingen, en in al de vrijheid, die van hem sedert het laatste jubeljaar vervreemd was, zodat nooit aan enig volk bezitting en vrijheid (die de roem en glorie zijn van een volk) zo verzekerd waren als aan Israël. Er was afdoend voor gezorgd dat dezen, zolang zij dicht bij God bleven, hun niet alleen niet door het geweld van anderen zouden ontnomen worden, maar ook niet door hun eigen dwaasheid konden weggeworpen worpen.

A. Het bezitsrecht, dat ieder had in zijn deel van het land Kanaän, kon niet langer van hem vervreemd blijven dan tot aan het jubeljaar, en dan moest hij (of zij) er in hersteld worden en er een even onbetwist recht op hebben en een even ongestoord bezit als ooit tevoren, vers 10, 13. Gij *zult wederkeren een ieder tot zijn bezitting,* zodat, indien iemand zijn bezitting of een deel er van had verkocht of verpand, zij tot hem of zijn erfgenamen vrij van alle onkosten en lasten zou wederkeren. Dit nu was geen onrecht aan de koper, omdat het jubeljaar vastgesteld was, en iedereen wist wanneer het komen zou, en dus dienovereenkomstig zijn koop sloot. Wanneer volgens onze wet landerijen geschonken worden aan een persoon en zijn erfgenamen, op

voorwaarde, dat hij ze nooit zal verkopen of vervreemden, dan is de schenking *goed,* maar de voorwaarde nul en van geen waarde, ja in strijd met iemands gevoel, zeggen de rechtsgeleerden: *iniquum est ingenuis hominibus non este liberam rerum suarum alienationem-het is onrechtvaardig om vrije mannen te beletten hun eigen bezittingen te vervreemden,* en toch is men het er over eens, dat, zo de *koning* iemand een land geeft als leen op voorwaarde, dat hij het niet zal vervreemden, de voorwaarde goed is. Nu heeft God aan Israël willen tonen dat het Zijn land was, en dat zij Zijn leenmannen waren, en daarom maakt Hij de bepaling, dat zij nooit het recht hebben om te verkopen, maar alleen om het te verhuren voor een zeker aantal jaren, maar niet langer dan tot aan het naaste jubeljaar. Door dit middel werd er in voorzien:

a. Dat hun geslachtsregisters zorgvuldig in orde werden gehouden, hetgeen nuttig zal wezen om het geslachtsregister van onze Heiland onomstotelijk vast te stellen.

b. Dat het verschil van de stammen in wezen bleef, want hoewel iemand landerijen kon kopen in een andere stam, kon hij ze niet langer dan tot aan het jubeljaar behouden, wanneer zij dan weer aan de vorige eigenaar vervielen.

c. Dat niemand buitensporig rijk kon worden door *huis aan huis te trekken, akker aan akker te brengen,* Jesaja 5:8, maar dat zij zich veeleer moesten toeleggen op het nuttig gebruiken van hetgeen zij hadden, dan op de vermeerdering van hun bezittingen. De wijsheid van de Romeinse staat heeft er soms in voorzien, dat niemand meer dan vijfhonderd akkers mocht bezitten.

d. Dat geen geslacht ten ondergang zou gebracht worden, of veroordeeld tot altijddurende armoede. Deze bijzondere zorg heeft God gedragen om de eer op te houden van dat volk, en dat goede land te bewaren, niet slechts voor de natie in het algemeen, maar van ieders deel voor zich en zijn geslacht in het bijzonder tot een eeuwige erfenis, opdat het des te meer een type zou zijn van het goede deel, dat *niet weggenomen zal worden* van hen, die het hebben.

B. De vrijheid, waartoe ieder geboren is, moest ook, indien zij verkocht of verbeurd was in het jubeljaar teruggegeven worden, vers *13. Gij zult wederkeren een ieder tot zijn geslacht* vers 10. Zij, die aan andere geslachten verkocht waren, werden hierdoor vreemdelingen voor hun eigen geslacht, maar in dit jaar van de verlossing moesten zij tot hun geslacht weerkeren. Dit was een type van onze verlossing door Christus van de slavernij van de zonde en van Satan en onze weerherstelling in de heerlijke vrijheid van de kinderen Gods. Men heeft uitgerekend dat het eigen jaar, waarin Christus gestorven is, een jubeljaar was, het laatste dat ooit gehouden werd. Maar, hoe dit zij, hiervan zijn wij zeker, dat het de Zoon is, die *ons vrijmaakt,* en dan zijn wij *waarlijk vrij.*

II. Een wet bij deze gelegenheid tegenverdrukking bij koop en verkoop van het land. Bij koop noch verkoop moet bedrog of misleiding plaatshebben, vers 14-*17.* In één woord: de koper moet niet minder geven, en de verkoper niet meer nemen, dan de juiste waarde van de zaak, met het oog op het weerkeren er van tot de eigenaar in het jubeljaar. Er moest vastgesteld worden wat de zuivere jaarlijkse waardij was van het land, en dan hoevele jaren er nog tot aan het naaste jubeljaar moesten verlopen. Doch zij moesten alleen *de jaren van de inkomsten berekenen, vers 15,* en dus *de* sabbatsjaren *er van* aftrekken. Het is gemakkelijk na te gaan, dat *hoe* naderbij *het* jubeljaar was, *hoe* minder de waarde was *van het* land, *naar de weinigheid van de jaren zult gij zijn koop verminderen.* Maar wij vinden *het* niet zo gemakkelijk practisch

hieruit af te leiden, *dat* hoe dichter de wereld tot haar einde nadert, hoe minder waarde wij moeten hechten aan de dingen, die er in zijn, omdat *de tijd kort is, en de gedaante van deze wereld voorbijgaat, laat hen, die kopen zijn als niet bezittende. Men zou toch* weinig waarde hechten *aan* een *huis, dat op het punt staat van in te vallen.*

Alle koop en verkoop *moet* geschieden naar deze regel: *gij zult elkaar niet verdekken,* geen voordeel trekken *uit* iemands onwetendheid of nooddruft, maar *voor God vrezen.* De vreze Gods heersende in het hart zou er ons van terughouden, om in woord of daad onze naaste onrecht te doen, want al is de mens het niet, God is toch de wreker over hen, die hun broeder vertreden of bedriegen, 1 Thessalonicenzen 4:6. Misschien verwijst Nehemia naar deze wet, Hoofdstuk *5:15,* als hij ons zegt dat hij hen niet verdrukt heeft, over wie hij macht had, *om van de vreze Gods wil.*

III. Er wordt hun de verzekering gegeven dat zij door deze jaren van rust waar te nemen, niets zullen verliezen, maar wel winst er door zullen hebben. God belooft hun:

1. Dat zij veilig zullen zijn: *gij zult zeker wonen in het land,* vers 18. En wederom in vers 19, het woord betekent zowel uitwendige veiligheid als innerlijke rust en vertrouwen van de ziel, dat zij beveiligd zullen zijn tegen kwaad en tegen de vrees voor kwaad.

2. Dat zij rijk zullen zijn, *gij zult eten tot verzadiging toe.* Als wij zorgzaam zijn om onze plicht te doen, dan kunnen wij ons gerust op God verlaten voor ons welzijn.

3. Dat zij geen gebrek zullen hebben aan het brood huns bescheiden deels in het jaar, waarin zij zaaiden noch oogstten, vers 21. *Ik zal Mijn zegen gebieden over u in het zesde jaar dat het de inkomst voor drie jaren zal voortbrengen.*

a. Het was een blijvend wonder dat terwijl op andere tijden een jaar slechts vruchten voortbracht om voor het volgende jaar te dienen, de opbrengst van het zesde jaar voldoende was om te duren tot aan het negende jaar. Door de zegen Gods over hetgeen wij hebben, zal men met een weinig veel kunnen doen, zodat zelfs *nooddruftigen met brood verzadigd worden,* Psalm 132:15. Het was:

b. Een blijvende gedachtenis aan het manna dat op de zesde dag in dubbele hoeveelheid gegeven werd voor de zevende. En,

c. Het was bestemd tot bemoediging van al Gods volk in alle eeuwen, om in de weg van de plicht op Hem te bebouwen, en hun zorg op Hem te werpen. Wij verliezen niets door geloof en zelfverloochening in onze gehoorzaamheid.

Leviticus 25:23-38

I. Hier is een wet betreffende onroerende goederen van de Israëlieten in het land Kanaän en de overdracht er van.

1. Geen land mocht verkocht en voor altijd vervreemd worden van het geslacht, waaraan het bij de verdeling van het land ten deel was gevallen. En de reden, die er voor is gegeven *is: want het land is Mijn, dewijl gij vreemdelingen en bijwoners bij Mij zijt,* vers 23.

a. Daar God een bijzonder eigendomsrecht heeft in dit land, wilde Hij door dit bevel hen hiervan bewust doen blijven. Godvruchtige mensen hebben zich met alles wat zij hebben aan God gegeven, en daarom zijn hun bezittingen in zeer bijzondere zin tot Zijn beschikking, en aan Zijn beschikking hebben zij zich te onderwerpen.

b. Daar zij *vreemdelingen en bijwoners bij Hem zijn* in dat land, en daar Hij Zijn tabernakel onder hen heeft, zou het vervreemden van hun deel van dat land in werkelijkheid zijn een zich afsnijden van gemeenschap met God, waarvan het een teken en symbool was. Hierom wilde Naboth zich liever aan de toorn van de koning blootstellen, dan van het erfdeel van zijn vaderen afstand te doen, I Kon. 21:3.

2. Dat, zo iemand door armoede gedwongen was zijn land te verkopen ten einde zijn gezin te onderhouden, hij het echter, zo hij er later toe instaat was, vóór het jubeljaar mocht lossen, vers 24, 26, 27, en dan moest de prijs vastgesteld worden naar het getal van de jaren, die verlopen waren sedert hij het verkocht heeft en vóór het jubeljaar.

3. Dat, zo de persoon zelf niet bij machte was het te lossen, zijn naaste bloedverwant dit mocht doen, vers 25. *Zijn losser, die zijn nabestaande is, zal komen, en zal het verkochte van zijn broeders lossen.* De nabestaande wordt "goeel", *de verlosser,* genoemd. Numeri 5:8, Ruth 3:9 aan wie het recht behoorde om het land te lossen. En dit was een type van Christus, die onze natuur heeft aangenomen, ten einde onze *nabestaande* te zijn, been van ons been, en vlees van ons vlees, en daar Hij onze enige nabestaande is, die bij machte is het te doen, behoort Hem het recht van de verlossing. Wat alle andere bloedverwanten betreft, hun schoen moet uitgetrokken worden, Ruth 4:6,7 zij zijn onmachtig om te verlossen, maar Christus kan het, en Hij heeft het erfdeel gelost, dat wij door de zonde verbeurd en vervreemd hebben, en Hij heeft het opnieuw bevestigd aan allen, die door het geloof aan Hem verwant worden. Wij weten dat deze *Verlosser leeft,* Job *19* 25. En sommigen achten dat deze plicht van de nabestaande de broederlijke liefde betekent, die er onder Christenen behoort te wezen, en hen er toe neigt om hen, die gevallen zijn, op te richten en hen met de geest van de zachtmoedigheid terecht te brengen.

4. Dat het land, zo het niet vóór het jubeljaar gelost was, dan als vanzelf zou wederkeren tot hem, die het verkocht of verpand had, vers *28, in het jubeljaar zal het uitgaan.* Dit was een beeld van de vrije genade Gods jegens ons in Christus, door welke-en niet door enigerlei verdienste van onszelf-wij in de gunst Gods zijn hersteld, en recht verkrijgen op het paradijs, waarvan onze eerste ouders, en wij in hen, wegens ongehoorzaamheid verdreven zijn.

5. Een verschil gesteld tussen huizen in bemuurde steden en landerijen of huizen in dorpen. Huizen in bemuurde steden waren, meer dan land, de vrucht van hun eigen vlijt, daar land meer onmiddellijk de gave was van Gods goedheid, en daarom kon iemand, die een huis in een stad

verkocht, het wel binnen een jaar na de verkoop lossen, maar anders verbleef het voor altijd aan de koper, en zou niet tot de vorige eigenaar wederkeren, neen, zelfs niet in het jubeljaar, vers 29, 30. Deze bepaling was gemaakt om vreemdelingen en proselieten er toe aan te moedigen zich onder hen te vestigen. Hoewel deze voor zich en hun erfgenamen geen *land* in Kanaän konden kopen, mochten zij wel huizen kopen in bemuurde steden, hetgeen het gerieflijkst was voor hen, die verondersteld werden kooplieden te zijn. Maar over landhuizen kon niet anders beschikt worden dan over land.

6. Er is een clausule gemaakt, bij wijze van uitzondering, op deze regelen ten gunste van de Levieten.

a. Woonhuizen in de steden van de Levieten konden te allen tijde gelost worden, en, zo zij niet gelost werden, zullen zij toch in het jubeljaar uitgaan, dat zij weer in het bezit van de vorige eigenaar komen, vers 32, 33, omdat de Levieten geen andere bezittingen hadden dan steden met haar voorsteden, en God wilde tonen, dat de Levieten Zijn bijzondere zorg waren, en het in het belang was van het publiek, dat zij niet verarmden en niet uit hun erfdeel gestoten werden.

b. De velden rondom hun steden mochten nooit verkocht worden, Numeri 35:4, 5, want die waren niet het eigendom van de Levieten, maar van de stad van de Levieten, als corporatie, en dus konden zij niet vervreemd worden zonder onrecht aan hun stam, indien dus zodanig veld verkocht was, dan was de koop van nul en gener waarde, vers 34. Zelfs de Egyptenaren droegen zorg om *het land van de priesters* te behouden Genesis 47:22. En er is geen mindere reden voor, om het onderhoud van de bedienaars van het Evangelie onder de bijzondere bescherming van Christelijke regeringen te stellen.

II. Ene wet voor de ondersteuning van de armen, en de meedogende behandeling van arme schuldenaars, en deze zijn van meer algemene en blijvende verplichting dan de vorige.

1. De armen moeten ondersteund worden vers 35. Hier wordt:

a. Armoede verondersteld bij onze broeder. *Als uw broeder zal verarmd zijn,* niet alleen uw broeder als lid van uw volk, dus een Jood, maar uw broeder van nature, als mens, want er volgt op, *zelfs een vreemdeling en bijwoner.* Alle mensen moeten beschouwd en behandeld worden als broeders, want "allen hebben wij één Vader," Maleachi 2:10. Hoewel hij arm is, is hij toch uw broeder, en moet hij als broeder erkend en bemind worden. Armoede doet deze verwantschap niet teniet. Hoewel hij een zoon van Abraham is, kan hij toch verarmen en zijn hand wankelen, dat is: hij kan tot verval komen. Armoede en verval zijn zware beproevingen en komen zeer dikwijls voor, *de armen hebt gij altijd met u.*

b. De plicht, ons opgelegd: *gij zult hem vasthouden,* dat is: *gij zult hem ondersteunen.* Door medegevoel, medelijden te hebben met de armen, door dienstbetoon, door iets voor hen te doen, en door ondersteuning, hun gevende, naar hun behoefte en naar uw vermogen.

2. Arme schuldenaren moeten niet verdrukt worden. *Indien uw broeder verarmd* is, en het nodig heeft tot onderhoud van zijn gezin geld van u te lenen, *dan zult gij geen woeker of overwinst van hem nemen,* noch voor geld, noch voor spijs vers 36, 37. En in zoverre is die wet nog bindend, maar kan nooit geacht worden bindend te zijn, waar geld geleend wordt voor de aankoop van land, voor de handel of om er op een andere wijze winst mee te doen want in

die gevallen is het billijk, dat hij die in leen geeft, deelt in de winst met hem, die in leen neemt. Hier is de wet duidelijk bedoeld ter ondersteuning van de armen, aan wie iets te lenen soms groter weldaad is, dan hun iets te geven. Let op de argumenten, hier gebruikt, tegen afpersing.

a. God beschermt de armen, *"gij zult vrezen voor uw God,* die u rekenschap zal afeisen van al het nadeel, toegebracht aan de armen, het onrecht, dat hun aangedaan is, gij vreest hen niet, zo vrees dan Hem."

b. Ondersteun de armen *opdat zij bij u leven,* en u op de een of andere wijze van dienst zijn. De rijken kunnen de handen van de armen evenmin missen, als de armen de beurzen van de rijken kunnen missen.

c. Hetzelfde argument wordt gebruikt om kracht bij de zetten aan dit gebod, dat als inleiding werd gebruikt voor al de tien geboden, vers 38. *Ik ben de Heere uw God, die u uit Egypteland gevoerd heb*. Het betaamt u, aan wie barmhartigheid geschied is, barmhartigheid te betonen. Als God voor ons genadig is geweest, dan moeten wij niet straf en hard zijn voor onze broederen.

Leviticus 25:39-55

Wij hebben hier de wetten betreffende dienstbaarheid, bestemd om de eer op te houden van de Joodse natie als een vrij volk, door Goddelijke macht bevrijd uit het diensthuis tot de heerlijke vrijheid van Gods kinderen, Zijn eerstgeborenen. De wet nu is:

I. Dat een geboren Israëliet nooit levenslang tot slaaf gemaakt mocht worden. Als hij verkocht was voor schuld, of om een misdaad door het gericht, dan mocht hij slechte zes jaren dienen, en in het zevende vrij uitgaan, dit was bepaald in Exodus 21:2. Maar als hij, door uiterste armoede gedreven, zichzelf verkocht, daar hij niets meer heeft om van te leven, en zo het iemand van zijn eigen volk was, aan wie hij zich verkocht, dan is voor zo'n geval hier voorzien:

1. Dat hij niet mocht *dienen als slaaf,* vers 39, noch *verkocht worden gelijk men een slaaf verkoopt,* vers 42, dat is: "Het moet niet zo beschouwd worden, dat zijn meester, die hem gekocht heeft, een even volstrekt eigendomsrecht op hem heeft, als op iemand, die in de oorlog tot gevangene werd gemaakt, die hij naar willekeur kon gebruiken, verkopen, of legateren, zoals hij met zijn vee zou doen, neen hij zal u dienen als *een dagloner,* van wie zijn meester wel het gebruik heeft, maar over wie hij geen despotische macht heeft." En de reden is: Zij *zijn Mijn dienstknechten,* vers 42. God maakt Zijn dienstknechten niet tot slaven en daarom moeten hun broederen het ook niet doen. God had hen verlost uit Egypte, en daarom moeten zij nooit te koop worden aangeboden als slaven. Dit wordt door de apostel geestelijk toegepast, 1 Corinthiërs 7:23. "Gij zijt duur gekocht, wordt geen dienstknechten van" "mensen" dat is: "van de lusten van de mensen, neen, en ook niet van uw eigen lusten, want, "dienstknechten Gods geworden zijnde," moet "de zonde niet heersen in ons sterflijk lichaam," Romeinen 6:12-22.

2. Dat er, terwijl hij diende, geen heerschappij over hem gevoerd moest worden met wreedheid, zoals over de Israëlieten in Egypte vers 43. Beide zijn werk en de behandeling die hem wordt aangedaan, moeten wezen zoals het voor een zoon Abrahams voegt. Er wordt ook nu van meesters geëist, dat zij "hun dienstknechten recht" "en gelijk moeten doen," Colossenzen 4:1. Zij mogen gebruikt, maar niet misbruikt worden. Die heren, welke altijd dreigen, altijd een gebiedende toon voeren, bitse verwijtingen doen aan hun dienstknechten, hen schelden met strengheid over hen heersen, onredelijk zijn in het werk dat zij van hen eisen, vergeten dat hun Heer in de hemel is, en wat zullen zij doen als Hij opstaat? Zoals Job met zichzelf redeneert, Job 31:13, 14.

3. Dat hij in het jubeljaar vrij *zal uitgaan, hij en zijn kinderen, en tot zijn geslacht zal wederkeren,* vers 41. Dit was een type van onze verlossing uit de dienst van de zonde en van de satan door de genade Gods in Christus wiens "waarheid ons vrijmaakt," Johannes 8:32. De Joodse schrijvers zeggen, dat gedurende tien dagen voordat de bazuin van het jubeljaar geblazen werd, de dienstknechten, die er hun vrijheid door verkregen, hun grote vreugde te kennen gaven door feestvieren, en kransen te dragen op hun hoofd, daarom het een *blij geklank* of gejuich wordt genoemd, Psalm 89:16. Evenzo hebben wij ons te verblijden in de vrijheid, welke wij genieten in en door Christus.

II. Dat zij slaven mochten kopen van de heidense volken, die rondom hen woonden, of van de vreemdelingen, die in hun midden woonden (behalve van de zeven volken, die uitgeroeid moesten worden). Over deze mochten zij heerschappij voeren, hen als erfgoed nalaten aan hun

familie, want het jubeljaar deed deze niet vrij uitgaan, vers 44-46. Zo worden in onze Engelse plantages alleen *negers* als slaven geduld, in hoeverre tot eer van het Christendom waag ik niet te zeggen. Nu was:

1. Dit gezag, hetwelk zij hadden over de slaven, die zij van de naburige volken kochten, ingevolge de zegen van Jakob, Genesis 27:29 :"Volken zullen u dienen."

2. Het was een type van de toebrenging van de heidenen tot de dienst van Christus en Zijn kerk. "Eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot" "uw erfdeel," Psalm 2:8. En in Jesaja 61:5 luidt de belofte: "Uitlanders zullen staan en uw kudden weiden, en" "vreemden zullen uw akkerlieden en uw wijngaardeniers zijn, " zie Openbaring 2:26, 27. "De oprechten zullen over hen" "heersen in die morgenstond," Psalm 40:15.

3. Het geeft te kennen, dat niemand het nut en voordeel van het Evangeliejubileum zal genieten, dan diegenen, die *waarlijk Israëlieten* zijn, kinderen Abrahams door het geloof, maar zij, die heidens blijven, blijven slaven. Zie hoe dit op de ongelovige Joden zelf slaat, Galaten 4:25, waar gezegd wordt van Jeruzalem, toen zij Christus had verworpen, dat zij *dienstbaar is met haar kinderen.* Laat mij hier nog slechts bijvoegen, dat, hoewel hun niet verboden is met strengheid of wreedheid over hun slaven te heersen, de Joodse wetgeleerden echter zeggen: "Het is *de eigenschap van de barmhartigheid* en de *weg van de wijsheid* dat de mens medelijdend zal zijn, en zijn juk op geen van zijn dienstknechten zwaar zal maken."

III. Dat zo’n Israëliet zich verkocht aan een rijke proseliet, die in hun midden woonde er zorg gedragen moest worden, dat hij dezelfde voorrechten zal genieten, als die hij zou hebben indien hij zich aan een Israëliet had verkocht, en in sommige opzichten zelfs nog grotere.

1. Dat hij bijvoorbeeld dezelfde voorrechten zou hebben van niet als slaaf te dienen, maar als een dagloner, en dat er *geen heerschappij over hem zal gevoerd worden met wreedheid,* vers 53, *voor uw ogen,* hetgeen te kennen geeft, dat de Joodse magistraten zeer bijzonder het oog op hem moesten hebben, en, zo hij mishandeld werd, er kennis van moesten nemen, zijn grieven moesten herstellen al zou ook de verongelijkte dienstknecht zelf geen klacht indienen. Ook moest hij in het jubeljaar vrij uitgaan, vers 54. Hoewel de zonen van vreemdelingen hen in eeuwigheid mochten dienen, mochten de zonen Israëls geen vreemdelingen in eeuwigheid dienen. Evenwel deze dienstknecht, die zich door zijn eigen daad tot een slaaf had gemaakt, moest niet uitgaan in het zevende jaar van de vrijlating, maar alleen in het jubeljaar.

2. Dat hij daarenboven nog dit voorrecht zou hebben, dat hij voor het jubeljaar gelost mocht worden, vers 48, 49. Hij, die zich aan een Israëliet had verkocht, mocht, als hij er ooit toe instaat was, zichzelf lossen, maar zijn bloedverwanten hadden het recht daartoe niet. "Maar als iemand zich aan een vreemdeling had verkocht," zeggen de Joden, "dan werden zijn bloedverwanten aangespoord om hem te lossen, en zo zij het niet deden, dan paste het dat hij op kosten van het algemeen gelost werd", hetgeen wij bevinden geschied te zijn in Nehemia 5:8. De prijs van zijn rantsoen moest berekend worden naar het uitzicht op het jubeljaar, vers 50-52, zoals voor de lossing van land, vers 15, 16. De geleerde bisschop Patrick haalt één van de Joodse rabbijnen aan voor een Evangelische verklaring van deze bepaling, vers 48, *één van zijn broeders zal hem lossen. "Deze* losser", zegt de rabbi, "is *de Messias, de Zoon van David." Zij* verwachtten dat deze Messias hun verlosser zou zijn uit hun gevangenschap, en hen wederom zou herstellen in hun land, maar wij heten Hem welkom als de Verlosser, die tot Zion zal komen, en *de goddeloosheden zal afwenden van Jakob,* want Hij zal *Zijn volk*

zaligmaken van hun zonden, en in dit denkbeeld zijn er geweest, die *de verlossing in Jeruzalem verwachtten.*

HOOFDSTUK 26

1 Gij zult ulieden geen afgoden maken; noch gesneden beeld, noch opgericht beeld zult gij u stellen, noch gebeelden steen in uw land zetten, om u daarvoor te buigen; want Ik ben de HEERE, uw God!
2 Mijn sabbatten zult gij houden, en Mijn heiligdom zult gij vrezen; Ik ben de HEERE!
3 Indien gij in Mijn inzettingen wandelen, en Mijn geboden houden, en die doen zult;
4 Zo zal Ik uw regens geven op hun tijd; en het land zal zijn inkomst geven, en het geboomte des velds zal zijn vrucht geven;
5 En de dorstijd zal u reiken tot den wijnoogst, en de wijnoogst zal reiken tot den zaaitijd; en gij zult uw brood eten tot verzadiging toe, en gij zult zeker in uw land wonen.
6 Ook zal Ik vrede geven in het land, dat gij zult te slapen liggen, en niemand zij, die verschrikke; en Ik zal het boos gedierte uit het land doen ophouden, en het zwaard zal door uw land niet doorgaan.
7 En gij zult uw vijanden vervolgen; en zij zullen voor uw aangezicht door het zwaard vallen.
8 Vijf uit u zullen honderd vervolgen, en honderd uit u zullen tien duizend vervolgen; en uw vijanden zullen voor uw aangezicht door het zwaard vallen.
9 En Ik zal Mij tot u wenden, en zal u vruchtbaar maken, en u vermenigvuldigen; en Mijn verbond zal Ik met u bevestigen.
10 En gij zult het oude, dat verouderd is, eten; en het oude zult gij vanwege het nieuwe uitbrengen.
11 En Ik zal Mijn tabernakel in het midden van u zetten; en Mijn ziel zal van u niet walgen.
12 En Ik zal in het midden van u wandelen, en zal u tot een God zijn, en gij zult Mij tot een volk zijn.
13 Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit het land der Egyptenaren uitgevoerd heb, opdat gij hun slaven niet zoudt zijn; en Ik heb de disselbomen van uw juk verbroken, en heb u doen rechtop staan.
14 Maar indien gij Mij niet zult horen, en al deze geboden niet zult doen;
15 En zo gij Mijn inzettingen zult smadelijk verwerpen, en zo uw ziel van Mijn rechten zal walgen, dat gij niet doet al Mijn geboden, om Mijn verbond te vernietigen;
16 Dit zal Ik u ook doen, dat Ik over u stellen zal verschrikking, tering en koorts, die de ogen verteren en de ziel pijnigen; gij zult ook uw zaad te vergeefs zaaien, en uw vijanden zullen dat opeten.
17 Daartoe zal Ik Mijn aangezicht tegen ulieden zetten, dat gij geslagen zult worden voor het aangezicht uwer vijanden; en uw haters zullen over u heerschappij hebben, en gij zult vlieden, als u iemand vervolgt.
18 En zo gij Mij tot deze dingen toe nog niet horen zult, Ik zal nog daar toedoen, om u zevenvoudig over uw zonden te tuchtigen.
19 Want Ik zal de hovaardigheid uwer kracht verbreken, en zal uw hemel als ijzer maken, en uw aarde als koper.
20 En uw macht zal ijdellijk verdaan worden; en uw land zal zijn inkomsten niet geven, en het geboomte des lands zal zijn vrucht niet geven.
21 En zo gij met Mij in tegenheid wandelen zult, en Mij niet zult willen horen, zo zal Ik over u, naar uw zonden, zevenvoudig slagen toedoen.
22 Want Ik zal onder u zenden het gedierte des velds, hetwelk u beroven, en uw vee uitroeien, en u verminderen zal; en uw wegen zullen woest worden.
23 Indien gij nog door deze dingen Mij niet getuchtigd zult zijn, maar met Mij in tegenheid wandelen;

24 Zo zal Ik ook met u in tegenheid wandelen, en Ik zal u ook zevenvoudig over uw zonden slaan.
25 Want Ik zal een zwaard over u brengen, dat de wraak des verbonds wreken zal, zodat gij in uw steden vergaderd zult worden; dan zal Ik de pest in het midden van u zenden, en gij zult in de hand des vijands overgegeven worden.
26 Als Ik u den staf des broods zal gebroken hebben, dan zullen tien vrouwen uw brood in een oven bakken, en zullen uw brood bij het gewicht wedergeven; en gij zult eten, maar niet verzadigd worden.
27 Als gij ook hierom Mij niet horen zult, maar met Mij wandelen zult in tegenheid;
28 Zo zal Ik ook met u in heetgrimmige tegenheid wandelen, en Ik zal u ook zevenvoudig over uw zonden tuchtigen.
29 Want gij zult het vlees uwer zonen eten, en het vlees uwer dochteren zult gij eten.
30 En Ik zal uw hoogten verderven, en uw zonnebeelden uitroeien, en zal uw dode lichamen op de dode lichamen uwer drekgoden werpen; en Mijn ziel zal aan u walgen.
31 En Ik zal uw steden een woestijn maken, en uw heiligdommen verwoesten; en Ik zal uw liefelijken reuk niet rieken.
32 Ja, Ik zal dat land verwoesten; dat uw vijanden, die daarin zullen wonen, zich daarover ontzetten zullen.
33 Daartoe zal Ik u onder de heidenen verstrooien; en een zwaard achter u uittrekken; en uw land zal woest, en uw steden zullen een woestijn zijn.
34 Dan zal het land aan zijn sabbatten een welgevallen hebben, al de dagen der verwoesting, en gij zult in het land uwer vijanden zijn; dan zal het land rusten, en aan zijn sabbatten een welgevallen hebben.
35 Al de dagen der verwoesting zal het rusten, overmits het niet rustte in uw sabbatten, als gij daarin woondet.
36 En aangaande de overgeblevenen onder u, Ik zal in hun hart een wekigheid in de landen hunner vijanden laten komen; zodat het geruis van een gedreven blad hen jagen zal, en zij zullen vlieden, gelijk men vliedt voor een zwaard, en zullen vallen, waar niemand is, die jaagt.
37 En zij zullen de een op den ander als voor het zwaard vallen, waar niemand is, die jaagt; en gij zult voor het aangezicht uwer vijanden niet kunnen bestaan.
38 Maar gij zult omkomen onder de heidenen, en het land uwer vijanden zal u verteren.
39 En de overgeblevenen onder u zullen om hun ongerechtigheid in de landen uwer vijanden uitteren; ja, ook om de ongerechtigheden hunner vaderen zullen zij met hen uitteren.
40 Dan zullen zij hun ongerechtigheid belijden, en de ongerechtigheid hunner vaderen met hun overtredingen, waarmede zij tegen Mij overtreden hebben, en ook dat zij met Mij in tegenheid gewandeld hebben.
41 Dat Ik ook met hen in tegenheid gewandeld, en hen in het land hunner vijanden gebracht zal hebben. Zo dan hun onbesneden hart gebogen wordt, en zij dan aan de straf hunner ongerechtigheid een welgevallen hebben;
42 Dan zal Ik gedenken aan Mijn verbond met Jakob, en ook aan Mijn verbond met Izak, en ook aan Mijn verbond met Abraham zal Ik gedenken, en aan het land zal Ik gedenken;
43 Als het land om hunnentwil zal verlaten zijn geweest, en aan zijn sabbatten een welgevallen gehad hebben, wanneer het om hunnentwil verwoest was, en zij aan de straf hunner ongerechtigheid een welgevallen zullen gehad hebben; daarom, en omdat zij Mijn rechten hadden verworpen, en hun ziel van Mijn inzettingen gewalgd had.
44 En hierenboven is dit ook; als zij in het land hunner vijanden zullen zijn, zal Ik hen niet verwerpen, noch van hen walgen, om een einde van hen te maken, vernietigende Mijn verbond met hen; want Ik ben de HEERE, hun God!

45 Maar Ik zal hun ten beste gedenken aan het verbond der voorouderen, die Ik uit Egypteland voor de ogen der heidenen uitgevoerd heb, opdat Ik hun tot een God ware; Ik ben de HEERE!
46 Dit zijn die inzettingen, en die rechten, en die wetten, welke de HEERE gegeven heeft, tussen Zich en tussen de kinderen Israels, op den berg Sinai, door de hand van Mozes.

Dit hoofdstuk bevat een plechtig besluit van de hoofdinhoud van de Levietische wet. De geboden welke volgen in dit en in het volgende boek, hebben of betrekking op sommige bijzondere zaken, of zijn herhalingen en verklaringen van de voorafgaande inzettingen. Dit hoofdstuk nu bevat een aandringen van al deze wetten door beloften van beloning in geval van gehoorzaamheid en bedreigingen van straf voor ongehoorzaamheid, de eersten om hoop, de laatsten om vrees op te wekken, die als de twee handvatsels zijn van de ziel, waarmee zij aangegrepen wordt. Hier is:

I. Een herhaling van twee of drie van de voornaamste geboden, vers 1, 2.

II. Een uitlokkende belofte van alle goede dingen, zo zij slechts Gods geboden hielden, vers 3-13.

III. Een verschrikkelijke bedreiging van oordelen, die over hen gebracht zullen worden als zij ongehoorzaam en weerspannig zijn, vers 14-39.

IV. Een genaderijke belofte van barmhartigheid jegens hen, die berouw hebben en zich bekeren vers 40 en verv. Deuteronomium 28 is een parallel van dit hoofdstuk.

Leviticus 26:1-13

I. Hier is het inprenten van die geboden van de wet, die van het allergrootste belang waren, en waaraan hun gehoorzaamheid het meest beproefd zal worden, vers 1, 2. Zij zijn een uittreksel van het tweede en het vierde gebod, die gelijk zij van al de tien geboden het uitvoerigst zijn, ook die zijn, waarop in andere delen van de wet het meest wordt aangedrongen. Gelijk een heer, die aan zijn dienstknecht vele zaken heeft opgedragen, besluit met de herhaling van die dingen, welke van het grootste gewicht zijn, maar het meest in gevaar om door de dienstknecht veronachtzaamd te worden, hem gebiedende, om wat hij ook doen mocht deze toch vooral niet te vergeten, zo besluit God hier door Mozes, na vele geboden, met een bijzonderen last om deze twee grote geboden te houden.

1. "Aanbidt toch, nooit beelden en maakt toch nooit beelden of schilderijen voor Godsdienstig gebruik," vers 1. Geen zonde was Godtergender dan deze, en toch was er geen waartoe zij meer neiging hadden, en die later bleek van verderflijker gevolgen voor hen te zijn. Bij de kennis van Gods wezen, eenheid en algemenen invloed, is het ons ook nodig te weten dat Hij een oneindige Geest is, Hem daarom voor te stellen door een beeld in het maken er van Hem of Zijn tegenwoordigheid te beperken tot een beeld door het te wijden, en Hem te aanbidden in een beeld door er zich voor te buigen, dat is, evenzeer als wat het ook zij, *Zijn waarheid te veranderen in een leugen,* en Zijn *heerlijkheid in schande.*

2. "Blijft grote eerbied behouden voor sabbaten en Godsdienstige bijeenkomsten," vers 2. Gelijk niets meer strekt om de Godsdienst te verderven dan het gebruik van beelden bij de eredienst, zo is er niets dat meer bijdraagt om de Godsdienst instand te houden dan het *houden van de sabbat* en *het heiligdom te vrezen,* dat is: te eerbiedigen. Hierin bestaat in grote mate het werktuigelijke of uitwendige van de Godsdienst, waardoor het innerlijke, het wezenlijke er van in stand wordt gehouden. Daarom zien wij in de profeten, dat er, na de zonde van afgoderij, geen zonde is waarvoor de Joden zo dikwijls bestraft, en met oordelen bedreigd worden, als de zonde van de sabbat te ontheiligen.

II. Zij worden ten sterkste aangemoedigd om in voortdurende gehoorzaamheid te leven aan al de geboden Gods, daar hun zeer ruim en zeer krachtig de verzekering wordt gegeven, dat zij, zo zij dit deden een gelukkig volk zullen zijn, en gezegend zullen worden met alle goed, dat zij slechts kunnen begeren. Menselijke regeringen zetten kracht bij aan hun wetten, door strafbepalingen voor de overtreding er van, maar God wil ook gekend zijn als *een beloner van hen, die Hem zoeken* en dienen.

Beschouwen wij deze grote en dierbare beloften, die, hoewel zij voornamelijk betrekking hebben op het tegenwoordige leven, en de openbare nationale belangen van dat volk, toch typen waren van de geestelijke zegeningen, welke door het verbond van de genade verzekerd zijn aan alle gelovigen door Christus.

1. Overvloed van de vruchten van de aarde. God zal hun regen geven op hun tijd, niet te veel en niet te weinig, maar zoveel als nodig is voor hun land, dat bevochtigd wordt door de regen van de hemel, Deuteronomium 11:10,11, zodat het zijn opbrengst zal geven, vers 4. De afhankelijkheid van de vruchtbaarheid van de aarde beneden van de invloeden van de hemel boven, is ons een duidelijke wenk, dat alle goede en volmaakte gave verwacht moet worden van *boven* van de *Vader van de lichten*. Er is beloofd dat de aarde haar vruchten in zulken grote overvloed zal voortbrengen dat zij voortdurend werk zullen hebben, altijd bezig zullen

zijn beide om de korenoogst en de wijnoogst binnen te halen, vers 5. Vóór zij hun koren hadden gemaaid en gedorst, zal de wijnoogst gereed zijn, en eer zij hun wijnoogst voleindigd hadden, zou het hoog tijd wezen om te gaan zaaien. Langdurige oogsttijden zijn bij ons dikwijls het gevolg van ongunstig weer, maar bij hen zouden zij het gevolg wezen van grote vruchtbaarheid, en dus van overvloedige voortbrengselen. Dit is een beeld van de overvloed van genade, die uitgestort zou worden in Evangelietijden, wanneer "de ploeger de maaier genaken zal," Amos 9:13, en een grote oogst van zielen voor Christus ingezameld zal worden. De overvloed zal zo groot wezen, dat zij *het oude zullen uitbrengen,* om het aan de armen te geven, *vanwege het nieuwe,* teneinde er plaats voor te maken in hun schuren, die zij niet zoals de rijke dwaas, Lukas 12:18, wilden afbreken om grotere te bouwen, want God gaf hun deze overvloed om gebruikt, niet om van jaar tot jaar opgegaard te worden. "Wie koren inhoudt, die" "vloekt het volk," Spreuken 11:26. Het tiende vers hier wordt verklaard door de belofte in Maleachi 3:10 :"Ik zal u zegen" "afgieten, zodat er geen schuren genoeg wezen zullen." En wat deze zegen van overvloed kroont, is wat in vers 5 gezegd is: *gij zult uw brood eten tot verzadiging toe,* hetgeen te kennen geeft dat zij niet slechts overvloed zullen hebben, maar er genot en voldoening in zullen vinden. Zij zullen genoeg hebben en het weten. Aldus "zullen" "de zachtmoediger eten en verzadigd worden," Psalm 22:27.

2. Vrede onder de bescherming Gods, vers 5 *gij zult zeker in uw land wonen,* veilig in werkelijke zin, en veilig in uw eigen gevoel, uw schatting, in de kracht en de belofte Gods zult gij neerliggen en rusten, en niet alleen zal niemand u leed doen, maar er zal zelfs niemand zijn, die u verschrikt, vers 6. Zie ook Psalm 4:9. Zij zullen niet gekweld worden door wilde dieren, God zal die *in het land doen ophouden,* of zij zullen, zoals beloofd is in Job 5:23 " met hen bevredigd zijn." Zij zullen ook niet door krijgsgeruchten worden verschrikt: "het zwaard zal" "door uw land niet doorgaan." Deze heilige veiligheid is beloofd aan al de gelovigen, Psalm 91 en verv. Zij moeten wel veilig wonen, "die in" "God wonen."

3. Overwinning en voorspoed in hun buitenlandse oorlogen, terwijl zij binnenslands vrede en rust genieten, ver 7, 8. Hun wordt ook verzekerd, dat de hand Gods zo blijkbaar in hun veroveringen gezien zal worden, dat geen ongelijkheid van getal tot hun nadele zal wezen. Vijf *uit u* zullen de moed hebben *om honderd* aan te vallen, en de kracht om *hen te vervolgen,* zoals Jonathan gedaan heeft, 1 Samuel 14:12, de waarheid ervarende van zijn eigen zinspreuk, vers 6. Bij *de Heere is geen verhindering om te verlossen door velen of door weinigen.*

4. De toeneming van hun volk. *Ik zal u vruchtbaar maken, en u vermenigvuldigen,* vers 9. Aldus moet de belofte aan Abraham gedaan, vervuld worden, dat zijn zaad zal wezen *als het stof van de aarde,* en veel talrijker nog zouden zij geweest zijn, indien zij zelf zich niet door hun zonden hadden verminderd. Aan de Evangeliekerk is beloofd, dat zij vruchtbaar zal zijn, Johannes 15:16.

5. De gunst van God, die de bron is van alle goed. *Ik zal Mij tot u wenden,* vers 9. Indien ons geloofsoog op God is gericht, dan zal het oog van Zijn gunst op ons gericht zijn. Er ligt meer opgesloten in die belofte, dan uitgedrukt is: *Mijn ziel zal van u niet walgen,* vers 11, zoals er meer opgesloten dan uitgedrukt is in de bedreiging: "Mijn ziel heeft in hem geen behagen," Hebreeën 10:38. Hoewel er datgene in hen was, dat hen met recht van Hem had kunnen vervreemden, zal toch, indien zij trouw Zijn inzettingen waarnemen, Zijn ziel niet van hen walgen.

6. Tekenen van Zijn tegenwoordigheid in en door Zijn inzettingen: *Ik zal Mijn tabernakel in het midden van u zetten,* vers 11. Het was hun eer en hun voordeel, dat Gods tabernakel onder hen was opgericht, maar hier geeft Hij hun kennis, dat de voortduring en vestiging er van afhingen van hun goed gedrag. De tabernakel, die nu opgericht was, zal gevestigd blijven indien zij gehoorzaam wilden zijn, maar anders niet. Het middel om Gods inzettingen onder ons gevestigd te hebben, als een nagel in een vaste plaats, is er trouw aan vast te houden. Er wordt bijgevoegd in vers 12, *"Ik zal in het midden van u wandelen,* met vermaak en voldoening, zoals iemand in zijn hof wandelt, Ik zal gemeenschap met u onderhouden, zoals een man, die met zijn vriend wandelt." Hierop schijnt gezinspeeld te worden in Openbaring 2:waar van Christus gezegd wordt, dat Hij "in het midden van" "de gouden kandelaren wandelt."

7. De genade van het verbond als de bron en grondslag, de lieflijkheid en vastheid van al deze zegeningen: *Mijn verbond zal Ik met u bevestigen,* vers 9. Laat hen hun deel van het verbond nakomen, dan zal God niet in gebreke blijven Zijn deel er van na te komen. Alle verbondszegeningen zijn saamgevat in de verbondsbetrekking, vers 12, *Ik zal u tot een God zijn en gij zult Mij tot een volk zijn,* en zij zijn allen gegrond op hun verlossing, vers 13, *Ik ben uw God,* want *Ik heb u uit van de Egyptenaren land uitgevoerd.* Hen verkregen hebbende, zal Hij hen als de Zijnen erkennen, en hen nooit verwerpen, voor zij Hem zouden verwerpen. Hij heeft *de disselbomen van hun juk verbroken en hen rechtop doen gaan,* dat is: hun bevrijding uit Egypte bracht hen in een toestand beide van gemak en van eer, opdat zij, verlost zijnde uit de handen van hun vijanden, God zouden dienen zonder vrees, een ieder van hen wandelende in zijn oprechtheid. Toen Israël Christus verwierp, en daarom door Hem verworpen werd, werd van hen gezegd, dat hun rug altijd verkromd is onder de last van hun schuld, die zwaarder was dan de last hunner slavernij in Egypte, Romeinen 11:10.

Leviticus 26:14-39

Nadat God hun de zegen had voorgesteld (het leven en het goede, dat hen tot een gelukkig volk zou maken, indien zij wilden gehoorzamen) stelt Hij hun nu de vloek voor, de dood en het kwade, dat hen rampzalig zal maken, als zij ongehoorzaam zijn. Laat hen niet denken zo vast en diep ingeworteld te zijn, dat Gods macht hen niet zou kunnen verderven of zo hoog in gunst bij Hem te staan, dat Zijn gerechtigheid hen niet zou *willen* verderven, indien zij van Hem afvallen en tegen Hem rebelleren, neen, *Uit alle geslachten van de aardbodem heb* Ik *ulieden alleen gekend, daarom zal Ik alle uw ongerechtigheden over ulieden bezoeken,* Amos 3:2.

Merk op:

I. Hoe hun zonde wordt beschreven, die al deze rampen over hen zal brengen. Geen zonden van onwetendheid en zwakheid-voor deze had God offeranden geboden, niet voor de zonden, waarvan zij zich bekeerden en die zij nalieten, maar de zonden, die met opgeheven hand werden bedreven, willens en wetens, in de verwatenheid van hun hart, en waarin zij hardnekkig bleven volharden.

Twee dingen zullen dit verderf gewis over hen brengen.

1. Minachting voor Gods geboden, vers 14. *"Indien gij Mij niet zult horen,* sprekende tot u door de wet, *en al deze geboden niet zult doen,* dat is: indien gij niet zult begeren, en er naar zult streven ze te doen, en, indien gij, wanneer gij misdoet, geen gebruik maakt van het voorgeschreven middel tot herstel." Aldus wordt hun zonde ondersteld te beginnen met blote zorgeloosheid, onverschilligheid en nalatigheid. Die zonden zijn al erg genoeg, maar zij banen de weg voor nog erger, want het volk wordt voorgesteld, vers 15, als:

a. *Gods inzettingen smadelijk te verwerpen,* zowel de voorgeschreven plichten, als het gezag, dat ze voorschreef, met geringachting denkende aan de wet en de Wetgever. Diegenen spoeden zich heen naar hun verderf, die beginnen te denken dat de Godsdienst beneden hen is.

b. Een *walgen van Zijn wetten, zij* walgen er van tot in hun ziel. Zij, die de Godsdienst beginnen te verachten, zullen er langzamerhand toe komen om er van te walgen, en een min denken er van zal rijpen in een slecht denken er van, zij, die er zich van afkeren, zullen er zich tegen keren, hun hart zal er zich tegen verheffen

c. *Vernietigende Zijn verbond.* Hoewel iedere overtreding van het gebod geen vernietigen is van het verbond (wij waren verloren, zo het dit wèl was) zal toch, als de mensen tot zo’n graad van goddeloosheid zijn vervallen, dat zij het gebod verachten en verfoeien, de volgende stap wezen dat zij God verwerpen en in generlei betrekking tot Hem willen staan. Zij, die het gebod verwerpen, zullen ten slotte het verbond verzaken.

Merk op: Het is Gods verbond, dat zij vernietigen, Hij heeft het gemaakt, maar zij verbreken het. Als een verbond gemaakt en gehouden wordt tussen God en de mens, dan moet God er al de eer van hebben, maar als het ooit vernietigd wordt, dan moet de mens er de schuld van dragen, hij heeft de breuk teweeggebracht.

2. Een minachting van Zijn bestraffing. Zelfs hun ongehoorzaamheid zou nog hun verderf niet geweest zijn, indien zij er zich niet in verhard hadden en onboetvaardig waren gebleven, in weerwil van de middelen, die God heeft aangewend om hen van hun boze weg terug te brengen. Hun minachting van Gods woord zou het verderf niet over hen gebracht hebben, indien zij er niet een minachting aan hadden toegevoegd van Zijn roede, die hen tot bekering zou hebben gebracht. Dit wordt op driëerlei wijze uitgedrukt. *Zo gij Mij tot deze dingen toe niet zult horen,* vers 18, 21, 27. Indien gij geen gehoorzaamheid zult leren door hetgeen gij lijdt, maar als doof zult wezen voor het luid wraakgeroep van Gods oordelen, gelijk gij doof gebleven zijt voor de krachtige argumenten van Zijn woord en de stille vermaningen van uw eigen geweten, dan voorwaar zijt gij verstokt."

b. *Zo gij met Mij in tegenheid wandelen zult,* vers 21, 23, 27. Alle zondaars wandelen in tegenheid met God, met Zijn waarheden, Zijn wetten en raadsbesluiten, maar inzonderheid diegenen, die onverbeterlijk blijven onder Zijn oordelen. De bedoeling van de roede is hen te verootmoedigen, te vertederen, en tot bekering te brengen, maar inplaats hiervan wordt hun hart nog meer verhard en verbitterd tegen God, en in hun benauwdheid overtreden zij nog meer tegen Hem. Zie 2 Kronieken 28:22. Dat is in tegenheid te wandelen met God. De tekst kan ook gelezen worden: Indien gij lichtvaardig, roekeloos, zonder zorg of nadenken met Mij wandelt alsof gij geen acht sloeg, hetzij op wat gij doet, of het recht of onrecht is, of op hetgeen God doet met u, of Hij voor u of tegen u is, onbezonnen en in de blinde voortgaande."

c. *Indien gij Mij door deze dingen nog niet getuchtigd zijt,* er nog niet door verbeterd zijt. Gods bedoeling in Zijn straffen is verbeteren, door de mensen tot overtuiging te brengen van het kwaad van de zonde, en hen te nopen tot Hem de toevlucht te nemen om verlichting te verkrijgen, dit is de eerste en voornaamste bedoeling, maar zij, die door de oordelen Gods niet verbeterd willen worden, moeten verwachten er door ten verderve te worden gebracht. Diegenen hebben wel zeer veel te verantwoorden, die lang en dikwijls onder de kastijdende hand van God zijn geweest, en toch blijven voortgaan op hun zondige weg, ziek zijn en pijn lijden, en toch niet verbeterd worden, door tegenspoed verarmd zijn, en toch niet verbeterd, door breuk op breuk verbroken, en "nochtans niet tot de Heere bekeerd," Amos 4:6 en verv.

II. Hoe de ellende de rampzaligheid, beschreven wordt, die hun zonde over hen zou brengen, en wel onder twee hoofden.

1. God zelf zal tegen hen zijn, en dat is de wortel en oorzaak van al hun ellende.

a. *Ik zal Mijn aangezicht tegen ulieden zetten,* vers 17 dat is: "Ik zal Mijn aangezicht tegen u zetten om u te verderven." Deze trotse zondaars zal God weerstaan, en hen ter neer werpen die Zijn gezag tarten. Of wel, met het aangezicht wordt toorn bedoeld, "Ik zal Mij hoogst misnoegd op u tonen."

b. *Ik zal ook met u in tegenheid wandelen,* vers 24, 28, Bij *de verkeerde bewijst Gij U een worstelaar. Als* God in Zijn voorzienigheid de plannen dwarsboomt van een volk, die zij zo goed beraamd dachten, hun voornemens verijdelt, hun maatregelen op niets doet uitlopen, hun streven tegengaat en hun verwachtingen teleurstelt, dan wandelt Hij in tegenheid met hen. Er is niets te winnen door met God almachtig te twisten, want Hij zal of het hart, of de nek breken van hen, die tegen Hem strijden, hen of tot bekering, of ten verderve brengen. "Ik zal in tegenheid wandelen met u, alle verbondsgoedertierenheid zal vergeten zijn, en gij zult aan de

gewone leidingen van Mijn voorzienigheid worden overgelaten. Zij, die God laten varen, verdienen, dat Hij hen laat varen.

c. Naarmate zij hardnekkig bleven, zouden de oordelen over hen nog toenemen. Indien de eerste merkbare tekenen van Gods misnoegen over hen hun doel niet bereiken om hen te verootmoedigen en te verbeteren, *dan zal Ik daar nog toedoen, om u zevenvoudig over uw zonden te tuchtigen,* vers 18, en wederom, in vers 21 :*Ik zal over u, naar uw zonden, zevenvoudig slagen toedoen,* en, vers 24, *Ik zal u ook zevenvoudig slaan,* en, vers 28, *Ik zal u ook zevenvoudig over uw zonden tuchtigen.* Indien de kleinere oordelen hun werk niet doen, zal God grotere zenden, want als Hij oordeelt, overwint Hij. Waar geen oprecht berouw het recht in zijn loop stuit, zal het oordeel volvoerd worden. Als zij, die hardnekkig en onverbeterlijk zijn, een storm doorstaan hebben, moeten zij een andere verwachten, die nog heviger is, en hoe streng zij ook gestraft worden, moeten zij toch, totdat zij in de hel zijn, nog zeggen: "er komt nog erger", tenzij zij berouw hebben en zich bekeren. Indien "de smelter" totnutoe "tevergeefs gesmolten heeft," Jeremia 6:29, dan zal de oven *zevenmaal meer heet gemaakt worden,* (een spreekwoordelijke uitdrukking gebruikt in Daniel 3:19) en telkens en nogmaals *zevenmaal meer heet,* en wie onder ons kan bij een verterend vuur wonen? God begint niet met de zwaarste oordelen, om te tonen dat Hij lankmoedig is, en geen lust heeft in de dood van de zondaren, maar zo zij zich niet bekeren, dan zal Hij tot het ergste overgaan, om te tonen dat Hij rechtvaardig is, en dat Hij zich niet laat bespotten of trotseren.

d. Hun ellende is voltooid in die bedreiging, vers 30, *Mijne ziel zal van u walgen.* Die mens is wel zo ongelukkig als hij wezen kan, die God verafschuwt, want Zijn toorn is rechtvaardig en van kracht. Zo zal, *indien iemand zich onttrekt,* zoals verondersteld wordt dat sommigen doen zullen, "Gods ziel in hem geen welbehagen" "hebben," Hebreeën 10:38, en Hij zal hem "uit Zijn mond" "spuwen," Openbaring 3:16. Er wordt van gesproken als iets vreemds, en dat toch maar al te waar "is: Heeft Uwe ziel een walging" "van Zion?" Jeremia 14:19

2. De gehele schepping zal tegen hen strijd voeren. Alle zware oordelen Gods zullen tegen hen uitgaan, want Hij heeft veel pijlen in Zijn pijlkoker. De bedreigingen zijn hier zeer nauwkeurig, want in werkelijkheid zijn zij profetieën geweest, en Hij, die al hun rebellie voorzien heeft, wist dat zij aldus zouden uitkomen, zie Deuteronomium 31:16, 29. Deze lange lijst van bedreigingen toont, dat het kwaad de zondaren vervolgt.

A. Wij hebben hier: Tijdelijke oordelen bedreigd.

a. Ziekten van het lichaam, die epidemisch zullen heersen, vers 16. *Ik zal over u stellen,* als meesters om u met strengheid te regeren, *verschrikking, tering en koorts.* Het woord, dat wij vertalen door verschrikking betekent, naar sommigen denken, een bijzondere ziekte, waarschijnlijk (zegt de geleerde bisschop Patrick) *vallende ziekte,* die inderdaad een verschrikking is. Alle chronische ziekten zijn begrepen in tering, en alle acute ziekten in koorts. Deze verteren de ogen en veroorzaken smart, zowel aan hen, die er door bezocht worden als aan hun bloedverwanten en vrienden. Alle ziekten zijn Gods dienaressen en doen wat Hij haar gebiedt te doen, en dikwijls worden zij gebruikt als gesels, om er een weerstrevend volk mee te kastijden. In vers 25 worden zij er mee bedreigd, dat de pest hen zal bezoeken, als zij in hun steden vergaderd zijn uit vrees voor het zwaard. En hoe groter de bijeenvergadering van mensen is, hoe groter verwoesting de pest aanricht, en als zij onder de krijgslieden heerst, die een plaats moeten verdedigen, dan zijn de gevolgen uiterst noodlottig.

b. Hongersnood en schaarsheid van brood die hun op verschillende wijzen veroorzaakt zullen worden, zoals:

Ten eerste. Door plundering, vers 16. Gij *zult uw zaad tevergeefs zaaien en uw vijanden zaken dat opeten,* en het wegvoeren, zoals de Midianieten gedaan hebben, Richteren 6:5, 6.

Ten tweede. Door ongunstig weer, inzonderheid door het gebrek aan regen, vers 19, *Ik zal uw hemel als ijzer maken,* geen regen laten nederdruipen maar terugstralende hitte, en dan zal de aarde natuurlijk zo droog en hard zijn *als koper* en hun arbeid van ploegen en zaaien zal *tevergeefs* zijn, vers 20. Want de opbrengst van de aarde hangt af van Gods goede voorzienigheid meer dan van van de bekwaamheid van mensen in de landbouw. Dit zal het breken zijn van *de staf des broods,* vers 26, waarop het leven steunt, en waardoor het wordt onderhouden, en waarop zij wellicht meer gesteund hebben dan op Gods zegen. Er zal zo'n groten schaarsheid zijn van koren, dat, terwijl anders een gezin een oven vulde voor zijn eigen huishoudbrood, dan tien gezinnen tezamen slechts een oven er mee vullen, hetgeen hen, hun kinderen en hun dienstboden op rantsoen zal stellen, zodat zij zullen *eten, maar niet verzadigd zullen worden.* Hoe minder zij hadden, hoe knagender hun honger zal zijn.

Ten derde. Door de belegering van hun steden want hierdoor zullen zij tot zo'n uiterste nood gebracht worden, dat zij *het vlees van hun zonen en het vlees van hun dochteren zullen eten,* vers 29.

c. Oorlog en het overmogen van hun vijanden over hen, *gij zult geslagen worden voor het aangezicht uwer vijanden,* vers 17. De keur van uw mannen zal gedood worden in de strijd, "uw haters zullen over u heerschappij hebben," en terecht, daar gij niet hebt gewild dat de God, die u liefheeft, over u zou heersen, 2 Kronieken 12:8. Rampzalig is het volk welks vijanden zijn heersers zijn, heerschappij over hetzelve verkregen hebben, of, welks heersers zijn vijanden geworden zijn, en heimelijk zijn belangen zoeken te verderven. Aldus zou God *de hovaardigheid van hun kracht verbreken,* vers 19. God had hun macht gegeven over de volken, maar toen zij, in plaats van dankbaar te zijn voor die macht, om haar te gebruiken ten dienste van Gods koninkrijk, er hoogmoedig op werden en er de bedoeling van miskenden, was het rechtvaardig in God haar te verbreken. Aldus zou God *een zwaard over hen brengen, dat de wrake des verbonds wreken zou,* vers 25. God heeft een rechtvaardige twistzaak met hen, die Zijn verbond verbreken, want Hij zal zich niet laten bespotten door het verraad van trouwelozen, en op de een of andere wijze zal Hij die twist wreken op hen, die onstandvastig met Hem zijn of te kwader trouw met Hem handelen.

d. *Wilde dieren:* leeuwen, beren en wolven, die onder hen zullen toenemen, en alles zullen verscheuren wat hun in de weg komt, vers 22, zoals wij lezen van twee beren, die in een ogenblik twee en veertig kinderen verscheurden, 2 Koningen 2:24. Dit is een van de vier boze gerichten bedreigd in Ezechiel 14:21, hetwelk duidelijk naar dit hoofdstuk verwijst. De mens is geschapen om heerschappij te hebben over de dieren, en hoewel velen er van sterker zijn dan hij, zou toch geen van hen hem hebben kunnen schaden, ja meer: allen zouden hem gediend hebben, indien hij niet eerst Gods heerschappij over zich had verworpen, en daarom de zijne had verloren, en nu zijn de dieren in opstand tegen hem, die in opstand is tegen zijn Schepper, en als het de Heere van de heirscharen behaagt, dan zijn zij de uitvoerders van Zijn wraak en de dienaren van Zijn gerechtigheid.

e. *Gevangenschap* of *verstrooiing, Ik zal u onder de heidenen verstrooien,* vers 33, *gij zult in het land van uw vijanden zijn,* vers 34. Nooit was een volk meer tot één lichaam verenigd dan zij het waren, maar om hun zonde zal God hen verstrooien, zodat zij als verloren zullen zijn onder de heidenen van wie God hen zo genadiglijk had onderscheiden, maar met wie zij zich goddelooslijk hadden vermengd. Doch als zij nu verstrooid zijn, dan heeft de Goddelijke gerechtigheid toch nog niet met hen afgedaan, maar zal nog een zwaard achter hen uittrekken, dat hen zal vinden en vervolgen, waar zij ook zijn. Gods oordelen kunnen niet getrotseerd worden, en evenmin kan men ze ontvluchten, er aan ontkomen.

f. *Het algehele verderf,* de verwoesting van hun land, dat zó merkwaardig zal zijn, dat zelfs hun vijanden, die er toe hadden medegewerkt, verbaasd zullen zijn bij de beschouwing er van vers 32.

Ten eerste. Hun steden zullen verwoest, verlaten, onbewoond zijn, al de gebouwen er van vernield, die aan de verwoesting door de oorlog waren ontkomen, zullen vanzelf tot verval komen.

Ten tweede. Hun heiligdommen zullen verwoest worden, dat is hun synagogen, waarin zij elke sabbat voor de openbaren eredienst bijeenkwamen, zowel als hun tabernakel, tot welke zij driemaal in het jaar opgingen.

Ten derde. Het land zelf zal woest zijn, niet bebouwd worden, vers 34, 35. Dan zal het land een welgevallen hebben aan zijn sabbaten, omdat zij de sabbatsjaren, die God had verordineerd, niet nauwgezet hadden waargenomen. Zij bebouwden hun land, als God wilde dat het zou rusten, met recht werden zij er dus uit verdreven, en de uitdrukking geeft te kennen, dat het land zelf er behagen en rust in had, toen het bevrijd was van zulke zondaars, waaronder het gezucht had, Romeinen 8:20 en verv. De gevangenschap in Babylon duurde zeventig jaren, en gedurende die tijd had het land aan zijn sabbaten een welgevallen, zoals, met verwijzing hiernaar, gezegd wordt in 2 Kronieken 36:21. g: De verwoesting of vernieling van hun afgoden, hoewel veeleer een zegen dan een oordeel, maar, een noodzakelijke daad van gerechtigheid zijnde wordt zij hier vermeld om aan te tonen wat de zonde zou wezen, die al deze ellende over hen bracht, vers 30. *Ik zal uw hoogten verderven.* Zij, die door Gods *geboden* niet van hun zonden gescheiden willen worden, zullen er door Zijn *oordelen* van worden gescheiden, daar zij hun hoogten niet wilden verderven, zal God het doen. En om hen te smaden wegens de onredelijke liefde, die zij voor hun afgoden hadden getoond, wordt hun voorzegd, dat *hun dode lichamen op de dode lichamen van hun afgoden geworpen zullen worden.* Zij, die gehuwd zijn aan hun lusten, zullen er vroeg of laat genoeg van hebben. Hun afgoden zullen noch zichzelf noch hun aanbidders kunnen helpen, maar daar zij, die ze gemaakt hebben, hun gelijk zijn, zullen beide gelijkelijk vergaan, en als blinden tezamen in de gracht vallen.

B. Zij worden hier met geestelijke oordelen bedreigd, die hun geest zullen treffen, want Hij, die deze gemaakt heeft, kan, als het Hem behaagt, Zijn zwaard er toe laten naderen.

Zij worden hier er mee bedreigd:

a. Dat God geen welgevallen aan hen zal hebben, vers *31. Ik zal uw lieflijken reuk niet ruiken.* Hoewel de oordelen Gods geen scheiding hebben gemaakt tussen hen en hun zonden, hebben

zij hun toch reukwerk afgedwongen, maar tevergeefs, zelfs hun reukwerk was Hem een gruwel, Jesaja 1:13.

b. Dat zij geen kloekmoedigheid zullen hebben in de strijd, maar moedeloos en versaagd zullen wezen. Zij zullen niet slechts vrezen en vluchten, vers 17, maar vrezen en *vallen, waar niemand is, die jaagt*, vers 36. Een schuldig geweten zal hun voortdurende verschrikking wezen, zodat niet slechts trompetgeschal, maar *het geruis van een gedreven blad hen zal jagen*. Zij, die de vreze Gods van zich geworpen hebben, stellen zich bloot aan de vrees voor alle andere dingen, Spreuken 28:1. Zelfs hun vrees zal hen de een op de ander doen vallen, vers 37, 38. En zij, die elkanders schuld hebben vermeerderd, zullen nu elkanders vrees doen toenemen.

c. Dat zij geen hoop zullen hebben op de vergeving van hun zonden, vers 39. Zij "zullen om hun ongerechtigheid uitteren," "hoe zouden zij dan leven?" Ezechiel 33:10. Het is rechtvaardig in God, om diegenen over te laten aan wanhoop aan hun vergeving, die zich vermeten hebben te zondigen, en wij zijn het van Zijn vrije genade verschuldigd, als wij niet overgelaten zijn om uit te teren in de ongerechtigheid, waarin wij geboren zijn, en waarin wij hebben geleefd.

Leviticus 26:40-46

Het hoofdstuk besluit met genaderijke beloften van de hernieuwing van Gods gunst over hen na hun berouw en hun bekering, opdat zij niet- tenzij dan door hun eigen schuld-zullen uitteren om hun ongerechtigheid. Zie, en aanschouw met bewondering de rijkdom van Gods genade jegens een volk, dat met hardnekkigheid Gods oordelen heeft weerstaan, en er niet aan dacht om zich te onderwerpen, vóór het toppunt van nood en ellende was gekomen. Maar "keert gijlieden weer" "tot de sterkte, gij gebondenen die daar hoopt," Zacheria 9:12. Hoe slecht de zaken ook staan, er kan verandering komen ten goede. *Daar is hoop voor Israël.*

Merk op:

I. Hoe het berouw beschreven wordt, dat hen voor deze genade ontvankelijk zou maken, vers 40, 41. Er worden drie zaken voor genoemd:

1. *Belijdenis,* waardoor zij eer moeten toekennen aan God, en schande aan zichzelf. Er moet een belijdenis zijn van *zonde,* hun eigen zonden en die van hun vaderen, waarvan zij de schuld moeten betreuren, omdat zij er de straf voor gevoelen, teneinde aldus de erfenis des toorns teniet te doen. Zij moeten in hun belijdenis de zonde in haar slechtste aard voorstellen, namelijk als een *wandelen in tegenheid met God,* dat is het zondige van de zonde, het ergste er van, en dat wij in ons berouw zeer bijzonder moeten betreuren. Er moet ook een belijdenis wezen van *toorn,* zij moeten de werktuigen, de ondergeschikte oorzaken, van hun benauwdheid voorbijzien, en belijden dat God *in tegenheid met hen heeft gewandeld* en aldus *met hen gehandeld heeft naar hun zonden.* Zodanig een belijdenis vinden wij bij Daniël, even voor de dageraad van hun bevrijding, Hoofdstuk 9, en evenzo bij Ezra Hoofdstuk 9 en Nehemia, Hoofdstuk 9.

2. *Berouw* en droefheid naar God om de zonde, *zo dan hun onbesneden hart gebogen wordt.* Een onboetvaardig, ongelovig, onverootmoedigd hart wordt een *onbesneden* hart genoemd, het hart van een heiden, die een vreemdeling is voor God, veeleer dan het hart van een Israëliet, in verbond met Hem. De ware besnijdenis is "de" "besnijdenis des harten," Romeinen 2:29,, zonder welke de besnijdenis van het vlees van geen nut is, Jeremia 9:*26. Nu* werd in het berouw over de zonde dit onbesneden hart gebogen, dat is: het werd in waarheid verbroken en bedroefd om de zonde. Een gebogen, verootmoedigd hart onder verootmoedigende omstandigheden, bereidt voor op verlossing en ware vertroosting.

3. *Onderworpenheid* aan Gods gerechtigheid in al Zijn handelingen, *zo zij dan aan de straf van hun ongerechtigheid een welgevallen hebben,* vers 41, en wederom in vers 43, dat is, indien zij God rechtvaardigen en zichzelf veroordelen, de straf geduldig dragen, als hetgeen zij wèl verdiend hebben, en nauwgezet aan het doel er van beantwoorden, als hetgeen door God wel beraamd is, haar aannemen als een vriendelijkheid, als een geneesmiddel, en haar gebruiken, dan zijn zij wezenlijk boetvaardig.

II. Hoe de genade beschreven wordt, die zij op hun berouw zullen verkrijgen.

1. Zij zullen niet verlaten worden. *Hoewel zij Mijne rechten hadden verworpen, en hun ziel van Mijn inzettingen gewalgd had, zal Ik hen niet verwerpen, noch van hen walgen,* vers 43, 44. Hij spreekt als een tedere Vader die het niet van zich kan verkrijgen een zoon, die zeer tergend is geweest, te onterven. "Hoe zou Ik u" "overgeven," Hosea 11:8, 9. Totdat Hij zich

de fundamenten had gelegd van een kerk in de heidenwereld, was de Joodse kerk niet geheel verlaten of verworpen.

2. Zij zullen gedacht worden. *Ik zal aan het land gedenken* met gunst, die gegrond is op de voorafgaande belofte: *Ik zal gedenken aan Mijn verbond,* vers 42, en herhaald is in vers 45. God wordt gezegd *Zijn verbond te gedenken,* als Hij er de belofte van vervult zuiver en alleen om ter wille van Zijn getrouwheid, niet omdat er iets in ons is, dat ons in Zijn gunst aanbeveelt, maar omdat Hij Zijn woord gestand wil doen. Dat is de pleitgrond van de kerk: "Aanschouw het verbond," Psalm 74:20. Hij zal het verbond gedenken, hetwelk van zo'n aard is, dat het plaats laat voor berouw en vergeving belooft op berouw, *en de Middelaar van het verbond,* die beloofd was aan Abraham Izak en Jakob, en in de volheid des tijds was gezonden in gedachtenis aan dat heilig verbond. Het woord *verbond is* driemaal herhaald, om te kennen te geven, dat God er steeds aan indachtig is, en wil dat ook wij er aan indachtig zijn zullen. Ook worden de personen, met wie het verbond gemaakt is, op ongewone wijze genoemd, *per modum ascensus-in de opgaande lijn,* beginnende met Jakob, om hen trapsgewijze op te voeren tot de oudste belofte, die aan de vader van de gelovigen gedaan was, aldus wordt Hij gezegd, Micha 7:20, de trouw te houden met Jakob, en de goedertierenheid met Abraham. Hij zal om hunnentwil vers 45 I), niet om de wille van hun verdiensten maar hun ten beste, *gedenken het verbonds met de voorouders,* en uit dien hoofde hun vriendelijkheid betonen, hoewel zij het ten enenmale onwaardig zijn, daarom wordt van hen gezegd, dat zij, "aangaande de verkiezing, beminden zijn om van de vaderen wil," Romeinen 11:28. Als zij, die in een weg van zonde in tegenheid hebben gewandeld met God, in oprecht berouw tot Hem weerkeren, dan zal Hij, hoewel in een weg van oordeel met hen in tegenheid gewandeld hebbende, in een weg van bijzondere goedertierenheid tot hen terugkeren, ingevolge het verbond van de verlossing en genade. Niemand is zo bereid om zich te bekeren, als God bereid is om te vergeven op berouw en bekering, door Christus, *die gegeven is tot een verbond*.

Eindelijk. Er wordt gezegd, dat dit de *wetten zijn, die de Heere gegeven heeft tussen zich en tussen de kinderen Israëls,* vers 46. Zijn gemeenschap met Zijn kerk wordt onderhouden door Zijn wet. Hij openbaart niet slechts Zijn heerschappij over hen, maar Zijn gunst jegens hen, door hun Zijn wet te geven, en zij betonen niet slechts hun heilige vreze, maar hun heilige liefde, door haar waar te nemen, en aldus is zij tussen hen meer gemaakt als een verbond dan als een wet, want Hij trekt met mensenzelen.

HOOFDSTUK 27

1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer iemand een gelofte zal afgezonderd hebben, naar uw schatting zullen de zielen des HEEREN zijn.
3 Als uw schatting eens mans zal zijn van twintig jaren oud, tot een, die zestig jaren oud is; dan zal uw schatting zijn van vijftig sikkelen zilvers, naar den sikkel des heiligdoms.
4 Maar is het een vrouw, dan zal uw schatting zijn dertig sikkelen.
5 En is het van een, die vijf jaren oud is, tot een, die twintig jaren oud is, zo zal uw schatting van een man twintig sikkelen zijn, en voor een vrouw tien sikkelen.
6 Maar is het van een, die een maand oud is, tot een, die vijf jaren oud is, zo zal uw schatting van een man zijn vijf sikkelen zilvers, en uw schatting over een vrouw zal zijn drie sikkelen zilvers.
7 En is het van een, die zestig jaren oud is en daarboven, is het een man, zo zal uw schatting zijn vijftien sikkelen, en voor een vrouw tien sikkelen.
8 Maar zo hij armer is, dan uw schatting, zo zal hij zich voor het aangezicht des priesters zetten, opdat de priester hem schatte; naar dat de hand desgenen, die de gelofte gedaan heeft, zal kunnen bekomen, zal de priester hem schatten.
9 En indien het een beest is, waarvan men den HEERE offerande offert; al wat hij daarvan den HEERE zal gegeven hebben, zal heilig zijn.
10 Hij zal niet vermangelen, noch hetzelve verwisselen, een goed voor een kwaad, of een kwaad voor een goed; indien hij nochtans een beest voor een beest enigszins verwisselt, zo zal dit, en wat daarvoor verwisseld is, heilig zijn.
11 En indien het enig onrein beest is, van hetwelk men den HEERE geen offerande offert, zo zal hij dat beest voor het aangezicht des priesters zetten.
12 En de priester zal dat schatten, naar dat het goed of kwaad is; naar uw schatting, priester! zo zal het zijn.
13 Maar indien hij het immers lossen zal, zo zal hij deszelfs vijfde deel boven uw schatting toedoen.
14 En wanneer iemand zijn huis zal geheiligd hebben, dat het den HEERE heilig zij, zo zal de priester dat schatten, naar dat het goed of kwaad is; gelijk als de priester dat geschat zal hebben, zo zal het stand hebben.
15 En indien hij, die het geheiligd heeft, zijn huis zal lossen, zo zal hij een vijfde deel des gelds uwer schatting daarboven toedoen, zo zal het zijne zijn.
16 Indien ook iemand van den akker zijner bezitting den HEERE wat geheiligd zal hebben, zo zal uw schatting zijn naar zijn zaad; een homer gerstezaad zal zijn op vijftig sikkelen zilvers.
17 Indien hij zijn akker van het jubeljaar af geheiligd zal hebben, zo zal het naar uw schatting stand hebben.
18 Maar zo hij zijn akker na het jubeljaar geheiligd zal hebben, dan zal hem de priester het geld rekenen, naar de jaren, die nog overig zijn tot het jubeljaar; en het zal van uw schatting afgetrokken worden.
19 En indien hij, die den akker geheiligd heeft, denzelven ganselijk lossen zal, zo zal hij een vijfde deel des gelds uwer schatting daarboven toedoen, en dezelve zal hem gevestigd zijn.
20 En indien hij dien akker niet zal lossen, of indien hij dien akker aan een anderen man verkocht heeft, zo zal hij niet meer gelost worden.
21 Maar die akker, nadat hij in het jubeljaar zal uitgegaan zijn, zal den HEERE heilig zijn, als een verbannen akker; de bezitting daarvan zal des priesters zijn.
22 En indien hij den HEERE een akker heeft geheiligd, dien hij gekocht heeft, en niet is van den akker zijner bezitting;

23 Zo zal de priester hem rekenen de som uwer schatting tot het jubeljaar; en hij zal op denzelven dag uw schatting geven, een heiligheid den HEERE.
24 In het jubeljaar zal die akker wederkomen tot dien, van wien hij hem gekocht had, tot hem, wiens de bezitting van dat land was.
25 Al uw schatting nu zal naar den sikkel des heiligdoms geschieden; de sikkel zal zijn van twintig gera.
26 Maar het eerstgeborene, dat den HEERE van een beest eerstgeboren wordt, dat zal niemand heiligen; hetzij een os, of klein vee, het is des HEEREN.
27 Doch is het van een onrein beest, hij zal dat lossen naar uw schatting, en zal zijn vijfde deel daarboven toedoen; en indien het niet gelost wordt, zo zal het verkocht worden, naar uw schatting.
28 Evenwel niets, dat verbannen is, dat iemand den HEERE zal verbannen hebben, van al hetgeen hij heeft, van een mens, of van een beest, of van den akker zijner bezitting, zal verkocht noch gelost worden; al wat verbannen is, zal den HEERE een heiligheid der heiligheden zijn.
29 Al wat verbannen is, dat van de mensen zal verbannen zijn, zal niet gelost worden; het zal zekerlijk gedood worden.
30 Ook alle tienden des lands, van het zaad des lands, van de vrucht van het geboomte, zijn des HEEREN; zij zijn den HEERE heilig.
31 Maar zo iemand van zijn tienden immer iets lossen zal, hij zal zijn vijfde deel daarboven toedoen.
32 Aangaande al de tienden van runderen en klein vee, alles wat onder de roede zal doorgaan, het tiende zal den HEERE heilig zijn.
33 Hij zal tussen het goede en het kwade niet onderzoeken; hij zal het ook niet verwisselen; maar indien hij het immers verwisselen zal, zo zal dit, en wat daarvoor verwisseld is, heilig zijn; het zal niet gelost worden.
34 Dit zijn de geboden, die de HEERE Mozes geboden heeft, aan de kinderen Israels, op den berg Sinai.

Het laatste vers van het vorige hoofdstuk scheen dit wetboek te besluiten, maar dit hoofdstuk is er als een aanhangsel aan toegevoegd. Wetten gegeven hebbende betreffende ingestelde diensten, geeft Hij nu aanwijzingen omtrent geloften en vrijwillige diensten, de vrijwillige offeranden van hun mond. Er waren misschien ernstige, vrome mensen onder hen, die, onder de indruk van hetgeen Mozes in het voorgaande hoofdstuk hun overgeleverd heeft, een sterke drang gevoelden om zich, of hun kinderen, of hun bezittingen aan Hem te wijden, en daar dit oprecht gemeend was, wilde God het ook aannemen. Daar de mensen echter allicht geneigd zijn er spijt van te hebben zulke geloften gedaan te hebben, laat Hij toe hetgeen op die wijze beloofd was, tot een zekere prijs in te lossen. Hier is:

I. De wet betreffende hetgeen Gode gewijd was, personen, vers 2-8. Vee, rein of onrein, vers 9-13. Huizen en landerijen vers 14-25. Met een uitzondering van eerstelingen vers 26-27.

II. Betreffende het verbannene, vers 28, 29., .

III. Betreffende tienden, vers 30-34.

Leviticus 27:1-13

Dit is een deel van de wet betreffende geloften van afzondering, buitengewone, waarop God wel niet uitdrukkelijk heeft aangedrongen, maar waarin Hij-indien zij bestaanbaar en overeenkomstig de algemene geboden waren-toch een welbehagen had. Wij behoren niet slechts te vragen wat wij doen *moeten*, maar ook wat wij doen *mogen* tot eer en heerlijkheid van God. Gelijk *de milddadige milddadigheden beraadslaagt*, Jesaja 32:8, Zo beraadslaagt de Godvruchtige Godvruchtige dingen, en het verruimde hart zou gaarne iets buitengewoons doen in de dienst van zo'n goede Meester als God is. Als wij een buitengemenen zegen ontvangen of verwachten, dan is het goed om God te eren met een buitengemene gelofte.

I. Het geval wordt hier gesteld voor personen, die door een buitengewone gelofte aan God gewijd zijn, vers 2. Als een man zichzelf of een kind, aan de dienst van de tabernakel wijdde, om er het een of ander geringere werk te verrichten, zoals: de vloer te vegen, de as weg te brengen, boodschappen te doen, of dergelijke zaken meer, dan zal *de persoon* die aldus gewijd is, *des Heeren zijn*, dat is "God zal genadiglijk de goeden wil aannemen" dat is: "Gij hebt" "wel gedaan, dat het in uw hart geweest is," 2 Kronieken 6:8, daar Hij echter hun dienst voor de tabernakel niet nodig had omdat een gehele stam er voor was aangewezen, moesten zij, die aldus door een gelofte de Heere gewijd waren, gelost worden, en hun losgeld werd gebruikt voor het onderhoud van het heiligdom, of voor een andere dienst er van, zoals blijkt uit 2 Koningen 12:4, waar het "des" "mans geld van de zielen van zijn schatting" genoemd wordt.

Dientengevolge worden hier de prijzen vastgesteld, waarnaar de priesters hun schattingen moesten doen. Hier is:

1. De prijs voor iemand van middelbare leeftijd, tussen twintig en zestig jaren, voor deze was de schatting het hoogst, omdat zij de meeste dienst konden bewijzen, voor een man moest vijftig sikkels en voor een vrouw dertig sikkels betaald worden, vers 3, 4. De vrouwen werden *toen* minder geschat, maar in Christus niet, want "in Christus Jezus is geen man en vrouw," Galaten 3:28. Zij, die in de bloei van hun jaren zijn, moeten zich verplicht achten meer te doen in de dienst van God en hun geslacht, dan verwacht kan worden van minderjarigen, die nog niet tot hun bruikbaarheid zijn gekomen, of van grijsaards, die haar overleefd hebben.

2. De prijs voor de jeugdigen, tussen vijf jaren en twintig jaren, was lager, omdat zij dan tot mindere dienst instaat waren, vers 5.

3. Kinderen beneden vijf jaren konden wel door hun ouders aan God gewijd worden zelfs vóór hun geboorte, zoals Samuël, maar niet voorgesteld en gelost vóór zij een maand oud waren, opdat, gelijk er een sabbat over heenging, eer zij besneden werden, er evenzo een maan over hen heen zou gaan, eer zij geschat werden, en hun schatting was slechts gering, vers 6. Samuël, die aldus aan God gewijd was, werd niet gelost, omdat hij een Leviet was, en een bijzonder gunstgenoot, en daarom werd hij in zijn kindsheid gebruikt in de dienst van de tabernakel.

4. De ouden van dagen waren lager geschat dan de jongen, maar hoger dan kinderen, vers 7. En de Hebreeën merken op, dat de prijs van een oude vrouw op die leeftijd het naastbij komt aan de prijs van een man waaruit het gezegde (aangehaald door bisschop Patrick) onder hen ontstaan is: *Een oude vrouw in een huis is een schat in een huis.* Paulus stelt de bejaarde vrouw op hogen prijs, als hij ze tot "leraressen" maakt "van het goede," Titus 2:3.

5. De armen zullen geschat worden naar hun vermogen, vers 8. Iets moeten zij betalen, opdat zij leren niet onbedacht te zijn in hun geloften aan God, want Hij "heeft geen lust aan zotten," Prediker 5:3. Maar niet boven hun vermogen maar *secundum tenementum-naar hetgeen zij bezitten*, opdat zij door hun ijver zichzelf en hun gezin niet aan gebrek blootstellen. God verwacht en eist van de mensen naar hetgeen zij hebben, niet naar hetgeen zij niet hebben, 2 Corinthiërs 8:12.

II. Het geval wordt gesteld voor dieren, die door een gelofte aan God gewild zijn.

1. Indien het een rein dier was, zoals die welke als offerande aan de Heere geofferd werden, dan moet het niet gelost worden, noch voor iets evenwaardige worden geruild, *het zal heilig zijn*, vers 9, 10. Nadat het de Heere gewijd was, mocht het tot geen gewoon gebruik worden aangewend, noch-bij nader bedenken- worden geruild, het moet of op het altaar worden geofferd, of, zo het door het een of ander gebrek niet geschikt was om geofferd te worden dan moet hij, die het de Heere gewijd heeft, daar zijn voordeel niet mee doen, maar het moet de priesters voor hun eigen gebruik gegeven worden, (want zij waren Gods ontvangers) of het moest verkocht worden ten voordele van het heiligdom. Dit leert voorzichtigheid in het doen van geloften, en trouw in het houden ervan, als zij gedaan zijn, want "het is een strik des mensen, dat hij het heilige verslindt, en na" "gedane geloften onderzoek te doen," Spreuken 20:25. En hierop schijnt een toespeling te zijn in die regel van de barmhartigheid. "Een ieder doe gelijk hij in zijn hart voorneemt," 2 Corinthiërs 9:7.

2. Indien het een onrein beest was, dan moet het ten gebruike van de priester worden gegeven en naar de schatting van de priester werd de prijs er van bepaald, maar zo hij, die de gelofte gedaan had het wenste te lossen dan moest hij de prijs in geld betalen, en er nog een vijfde deel aan toevoegen, vers 11-13. Het was behoorlijk dat de mensen boetten voor hun onstandvastigheid. God heeft ons Zijn wil doen kennen betreffende Zijn dienst, en het behaagt Hem niet, dat wij niet weten wat wij zelf willen. God verwacht dat zij die met Hem handelen, zullen weten wat zij zeggen, en wat zij zeggen zullen doen.

Leviticus 27:14-25

Hier is de wet op onroerende goederen, die door een buitengewone gelofte de Heere geheiligd zijn.

I. Gesteld dat iemand in zijn ijver voor de eer van Gods, *Hem zijn huis geheiligd heeft,* vers 14, dan moet dat huis door de priester geschat worden, en het geld, dat het bij verkoop heeft opgebracht, aangewend worden ten nutte van het heiligdom, dat langzamerhand grotelijks verrijkt werd door "geheiligde dingen," 1 Koningen 15:15. Maar als de eigenaar het wilde lossen dan moest hij het niet zo goedkoop verkrijgen als een ander, maar aan de prijs een vijfde deel toevoegen, want hij had moeten nadenken eer hij zijn gelofte deed, vers 15. Voor de arme zal God de schatting verminderen, vers 8, maar voor de wispelturige, voor hem, die bij nader bedenken meer naar de wereld en zijn wereldlijke belangen neigt, dan in het eerst, zal God de prijs verhogen. Geloofd zij God, er is een weg om *onze huizen de Heere heilig te doen zijn* zonder ze te verkopen of te kopen. Als *wij en ons huis de Heere dienen,* als de Godsdienst heerst in ons huis, als wij er *ondeugd verre van wegdoen,* en *een kerk in ons huis hebben,* dan is er heiligheid des Heeren op geschreven, het is van Hem, en Hij zal er met ons in wonen.

II. Gesteld dat iemand een deel van zijn akker de Heere heiligt, het gevende voor werken van Godsvrucht, dan moet er geschil gemaakt worden tussen land, dat de gever door erfrecht toeviel, en land, dat door hem gekocht werd, en daarnaar kwam er dan verandering in de zaak.

1. Als het tot het erfdeel van ziin vaderen behoorde, hier genoemd: *de akker van zijn bezitting,* dat van de eerste verdeling van Kanaän aan zijn geslacht heeft behoord, dan mocht hij niet alles geven, neen, zelfs niet aan het heiligdom, God wilde zo’n mate van ijver niet toelaten, als waardoor iemands gezin tot armoede verviel. Maar wèl mocht hij er een deel van heiligen, of de Heere toewijden, vers 16. in zo’n geval:

a. Moest het land geschat worden naar de wijze, volgens welke ook onze landlieden de waarde van land berekenen namelijk naar de hoeveelheid van de hoeveelheid zaad, die er in gezaaid konden worden. Een stuk land, waarop een *homer* gerstezaad gezaaid kan worden, een homer bevattende tien efa’s, Ezechiel 45:11, (en niet zoals sommigen bij vergissing stellen, een *gomer,* die slechts het tiende deel van een efa is, Exodus 16:36) werd geschat op vijftig zilveren sikkels, een matige prijs, vers 16, en wel, als het gewijd of geheiligd werd terstond na het jubeljaar, vers 17. Maar indien het enige jaren later was, dan werd de prijs dienovereenkomstig verminderd, vers 18. En :

b. Als de waarde vastgesteld was, dan mocht de schenker, indien het hem behaagde, het lossen voor zestig sikkels, dat is voor de homer van het gezaaide met bijvoeging van een vijfde deel. Het geld kwam dan ten bate van het heiligdom, en het land keerde terug in het bezit van hem, die het geheiligd had, vers 19 Maar indien hij het niet wilde lossen, en de priester het aan iemand anders verkocht, dan kwam het land in het jubeljaar-want voor langere tijd mocht het niet verkocht worden-weer in het bezit van de priesters, wier eigendom het nu voortaan blijven zou, vers 20, 21. Wat aan de Heere gegeven wordt, behoort niet gegeven te worden met macht van herroeping, wat de Heere gewijd is moet door een eeuwig verbond altijd het Zijne blijven.

2. Indien het land door hemzelf gekocht was, en hem niet door erfenis van zijn voorouders ten deel was gevallen, dan moest niet het land zelf, maar de waarde er van in geld aan de priesters

gegeven worden tot Godvruchtige doeleinden, vers 22-24. Er werd verondersteld dat zij, die door de zegen van God zo rijk waren geworden, dat zij land konden kopen, zich verplicht zouden achten, om uit dankbaarheid een deel van het gekochte tenminste (en hierin waren zij niet beperkt, maar mochten, als zij wilden, het alles heiligen) aan de dienst van God te wijden. Want wij behoren te geven, "naar dat wij" "welvaren verkregen hebben," 1 Corinthiërs 16:2. Kopers zijn op zeer bijzondere wijze gehouden en verplicht om liefdadig te zijn. Daar nu gekocht land volgens een vorige wet met het jubeljaar weer in het bezit moest komen van de familie, van welke zij het gekocht hadden, wilde God die wet en de bedoelingen er van niet teniet laten doen, door het *korban,* een *gave* te maken, Markus 7:1l. Maar de waarde van het land moest berekend worden naar het getal van de jaren, die er waren van de gelofte tot aan het jubeljaar, want slechts zolang was het zijn eigendom, want God *haat de roof in het brandoffer,* en nooit kunnen wij Gode welbehaaglijk dienen met hetgeen waarmee wij onze naaste benadeeld hebben. En dit geld moest hij betalen, en het land in bezit houden tot aan het jubeljaar, wanneer het vrij van alle lasten, zelfs van die van de wijding, of heiliging, teruggegeven moest worden aan hem, van wie het gekocht was. De waarde van de sikkel, waarnaar al deze schattingen gemaakt moesten worden, wordt hier vastgesteld, vers 25, "de" "sikkel zal zijn van twintig gera," en iedere gera was zestien gerstekorrels. Dit was tevoren bepaald. Exodus 30:13, en naardien er enige veranderingen gekomen zijn, is het opnieuw vastgesteld in de wetten van de tempel in Ezechiels visioen, Ezechiel 45:12, om aan te dulden dat het Evangelie de dingen tot hun oude standaard terug zal brengen.

Leviticus 27:26-34

I. Hier wordt er voor gewaarschuwd om niet te schertsen met het heiligen van dingen, in dier voege, dat Hem door iemand een eersteling geheiligd wordt, daar die reeds volgens de wet van Hem was, vers 26. Hoewel de zaak van een algemene gelofte datgene is, waartoe wij tevoren reeds verplicht waren door het sacrament van het verbond, behoort toch een buitengewone gelofte, een afgezonderde gelofte, uit datgene te bestaan, waartoe wij in zulke omstandigheden en verhoudingen tevoren niet gehouden waren. De wet op de eerstelingen van onreine dieren, vers 27, is dezelfde als die tevoren, vers 11, 12.

II. Verbannen dingen of personen worden hier onderscheiden van dingen en personen, die slechts geheiligd waren.

1. Verbannen *dingen* waren de Heere *een heiligheid van de heiligheden,* en konden noch tot de vorigen eigenaar terugkeren, noch gelost worden, vers 28. Zij waren van dezelfde natuur als de offeranden, die *heiligheid van de heiligheden genoemd werden,* die door niemand dan door de priesters zelf aangeraakt mochten worden. Het verschil tussen deze en andere geheiligde dingen ontstond uit de verschillende uitdrukking van de gelofte. Als iemand een ding aan God wijdde, waarbij hij zich onder een plechtige eed verbond om het nooit tot een ander doel te gebruiken of te vervreemden, dan was dat ding verbannen.

2. Verbannen *personen* moesten gedood worden, vers 29. Niet, dat het in de macht van ouders of van een meester was om een kind of dienstknecht de dood te wijden, maar het moet bedoeld zijn van openbare vijanden van Israël, die, hetzij door het bevel van God of door het vonnis van de vergadering, verbannen waren, zoals de zeven volken, met welke zij geen verbond moesten aangaan. De stad Jericho inzonderheid was aldus verbannen, Jozua 6:17. De inwoners van Jabes in Gilead werden ter dood gebracht wegens het schenden van de eed of vloek, uitgesproken over hen, die niet opgekomen waren te Mizpa, Richteren 21:9, 10. Sommigen denken dat Jefta niet ten volle bekend was met de ware bedoeling en betekenis van deze wet, en dat hij daarom zijn dochter offerde als een verbannene, die niet gelost mocht worden.

III. Een wet betreffende tienden, die reeds voor de wet betaald werden voor de dienst van God, zoals blijkt uit Abrahams betalen er van, Genesis 14:20, en Jakob’s beloven er van, Genesis 28:22. Hier wordt bepaald:

1. Dat zij tienden zullen betalen van al hun inkomsten, van hun koren, hun vruchtbomen en hun vee, vers 30-32. Van alle voortbrengselen, waarvan zij de vrucht genoten, moest God geëerd worden met de tienden, indien zij tiendbaar waren. Aldus erkennen zij God als de eigenaar van hun land, de gever van de vruchten, en zichzelf als Zijn leenmannen, die van Hem afhankelijk zijn. Aldus brachten zij Hem dank toe voor de overvloed, die zij genoten, en smeekten zij om Zijn gunst voor de voortduring er van. En ons wordt geleerd, om in het algemeen "de Heere te vereren van ons goed," Spreuken 3:9, en in het bijzonder Zijn dienstknechten te onderhouden, en bereid te zijn "hun mee te delen van alle goederen," Galaten 6:6, 1 Corinthiërs 9:11. En ik kan niet inzien, hoe dit op geschikter wijze en naar betere verhouding of evenredigheid kan geschieden dan door de tienden, die God zelf vanouds verordineerd heeft.

2. Hetgeen eenmaal als tiende werd aangewezen moest niet veranderd of verruild worden neen, zelfs niet voor iets beters, vers 33, want Gods voorzienigheid bestuurde de roede, die ze daarvoor tekende. God wilde het aannemen al was het niet van het beste, en zij moeten het niet

misgunnen of met tegenzin geven, al was het ook het beste, want het is *onder de roede doorgegaan.*

3. Dat het niet gelost mocht worden, tenzij de eigenaar nog een vijfde meer betaalde als rantsoen, vers 31. Als de mensen zo’n voorkeur hadden voor hetgeen als tiende gemerkt was, dan was het recht, dat zij voor die voorkeur betaalden.

Het laatste vers schijnt betrekking te hebben op het gehele boek, waarvan het slot is: *Dit zijn de geboden, die de Heere Mozes geboden heeft aan de kinderen Israëls.* Vele van die geboden zijn van zedelijke aard en van blijvende verplichting, anderen er van zijn ceremoniëel en eigen aan de Joodse kerk, maar hebben toch een geestelijke betekenis, en zijn leerrijk voor ons, die de sleutel bezitten om tot de verborgenheden te komen, welke er in zijn opgesloten, "want" "ook ons is," door deze inzettingen, "het Evangelie verkondigd, gelijk als" "hun," Hebreeën 4:2. En ten opzichte van de gehele zaak hebben wij reden om God te danken, dat "wij niet tot de berg Sinai zijn gekomen," Hebreeën 12:18.

a.Dat wij niet onder de duistere schaduwen van de wet zijn, maar het heldere licht van het Evangelie hebben, dat ons "Christus" toont als "het einde van de wet tot rechtvaardigheid, Romeinen 10:4. De leer van onze verzoening met God door een Middelaar is niet omwolkt door de rook van brandoffers, maar verlicht door de kennis van *Christus en die gekruisigd.*

b. Dat wij niet onder het zware juk zijn van de wet en rechtvaardigmakingen des vleses, (zoals de apostel ze noemt, Hebreeën 9:10, opgelegd tot de tijd van de verbetering, een juk "hetwelk noch zij, noch hun vaders hebben kunnen dragen," Handelingen 15:10, maar onder de lieflijke en zachte inzettingen van het Evangelie hetwelk diegenen *de ware aanbidders* noemt *die de Vader aanbidden in geest en waarheid,* alleen door Christus en in Zijn naam, die onze priester is, onze tempel, ons altaar, ons offer, onze reinigmaking, ons alles. Laat ons daarom niet denken dat, omdat wij niet gebonden zijn aan ceremoniëele reinigingen, feesten en offeranden, een weinig tijd, zorg en onkosten genoeg zijn om er God mee te eren. Neen, laat veeleer ons hart nog meer verruimd worden tot vrijwillige offeranden tot Zijn lof, nog meer ontvlammen in heilige liefde en blijdschap, nog meer gedrongen worden tot ernstig nadenken en oprechtheid van bedoeling. *Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs,* God met zoveel te meer blijmoedigheid en nederig vertrouwen aanbiddende, zeggende: *Geloofd zij God voor Jezus Christus.*

NUMERI

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET VIERDE BOEK VAN MOZES, GENAAMD NUMERI.

De titels der vijf boeken van Mozes, die wij in onze Bijbels gebruiken, zijn allen ontleend aan de Griekse vertaling der Zeventigen, de oudste overzetting van het Oude Testament, die ons bekend is. Alleen voor dit boek is de titel ontleend aan het Latijn, terwijl voor al de overigen de Griekse benamingen zijn behouden. Men had ook voor dit boek den Grieksen titel Arithmoi kunnen behouden, evengoed als Genesis voor het eerste en Exodus voor het tweede; of men had ook die namen kunnen vertalen, en het eerste boek: het Ontstaan of de Wording, het tweede de Uittocht of de Ontkoming hebben kunnen noemen, zoals dit derde boek Numeri, dat is: de getallen, of tellingen genoemd wordt. Dit boek is aldus genoemd vanwege de getallen der kinderen Israël's, die zo dikwijls in dit boek vermeld zijn, en zo wèl waardig om er den titel aan te geven, omdat het de merkwaardige vervulling was van Gods belofte aan Abraham; dat zijn zaad zou zijn als de sterren des hemels in menigte. Het heeft ook betrekking op hun tellingen, ene bij den berg Sinaï, Hoofdstuk 1, de andere in de vlakten van Moab, negen en dertig jaren later, Hoofdstuk 26. En geen drie mannen van nu waren dezelfden als van toen. Het boek is bijna gelijkmatig verdeeld tussen geschiedenis en wetten, door elkaar gemengd.

I. Wij hebben de geschiedenissen van de telling en rangschikking der stammen, Hoofdstuk 1-4; de wijding van het altaar en van de Levieten, Hoofdstuk 7, 8; hun optrekken, Hoofdstuk 9,10; hun murmureren en hun ongeloof, om welke reden zij veroordeeld werden om veertig jaren in de woestijn om te wandelen, Hoofdstuk 11-14; de rebellie van Korach, Hoofdstuk 16,17; de geschiedenis van het laatste der veertig jaren, Hoofdstuk. 20-26; de verovering van Midian, en de vestiging der twee stammen, Hoofdstuk 31-32; met een verhaal van hun reizen, Hoofdstuk 33.

II. Wij hebben onderscheidene wetten: omtrent de Nazareeërs enz., Hoofdstuk 5, 6; en wederom omtrent den last der priesters, enz. Hoofdstuk 18, 19; feesten, Hoofdstuk 28, 29; en geloften, Hoofdstuk 20; en betreffende hun vestiging in Kanaän, Hoofdstuk 27, 34, 35,36. Een uittreksel van veel in dit boek hebben wij in weinig woorden in Psalm 95:10 :Veertig jaren heb Ik verdriet gehad aan dit geslacht, en ene toepassing er van op ons zelven in Hebreeën 4:1. Laat ons dan vrezen achtergebleven te zijn. Veel aanzienlijke volken waren toen in wezen, die in steden en versterkte plaatsen woonden, van wie door den gewijden geschiedschrijver geen nota wordt genomen, terwijl zeer nauwkeurig aantekening wordt gehouden van de zaken en Lotgevallen van een handvol mensen, die in tenten woonden, en op vreemde wijze ronddwaalden in een woestijn, omdat zij de kinderen waren van het verbond: want des Heeren deel is Zijn volk, Jakob is het snoer Zijner erve.

HOOFDSTUK 1

1 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, in de woestijn van Sinai, in de tent der samenkomst, op den eersten der tweede maand, in het tweede jaar, nadat zij uit Egypteland uitgetogen ware, zeggende:
2 Neem op de som van de gehele vergadering der kinderen Israels, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van al wat mannelijk is, hoofd voor hoofd.
3 Van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire in Israel uittrekken; die zult gij tellen naar hun heiren, gij en Aaron.
4 En met ulieden zullen zijn van elken stam een man, die een hoofdman is over het huis zijner vaderen.
5 Deze zijn nu de namen der mannen, die bij u staan zullen: van Ruben, Elizur, de zoon van Sedeur.
6 Van Simeon, Selumiel, de zoon van Zurisaddai.
7 Van Juda, Nahesson, de zoon van Amminadab.
8 Van Issaschar, Nethaneel, de zoon van Zuar.
9 Van Zebulon, Eliab, de zoon van Helon.
10 Van de kinderen van Jozef: van Efraim, Elisama, de zoon van Ammihud; van Manasse, Gamaliel, de zoon van Pedazur.
11 Van Benjamin, Abidan, de zoon van Gideoni.
12 Van Dan, Ahiezer, de zoon van Ammisaddai.
13 Van Aser, Pagiel, de zoon van Ochran.
14 Van Gad, Eljasaf, de zoon van Dehuel.
15 Van Nafthali, Ahira, de zoon van Enan.
16 Dezen waren de geroepenen der vergadering, de oversten der stammen hunner vaderen; zij waren de hoofden der duizenden van Israel.
17 Toen namen Mozes en Aaron die mannen, welken met namen uitgedrukt zijn.
18 En zij verzamelden de gehele vergadering, op den eersten dag der tweede maand; en die verklaarden hun afkomst, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van die twintig jaren oud was en daarboven, hoofd voor hoofd.
19 Gelijk als de HEERE Mozes geboden had, zo heeft hij hen geteld in de woestijn van Sinai.
20 Zo waren de zonen van Ruben, den eerstgeborene van Israel, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, hoofd voor hoofd, al wat mannelijk was, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken;
21 Hun getelden van den stam van Ruben waren zes en veertig duizend en vijfhonderd.
22 Van de zonen van Simeon, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, zijn getelden, in het getal der namen, hoofd voor hoofd, al wat mannelijk was, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken;
23 Hun getelden van den stam van Simeon waren negen en vijftig duizend en driehonderd.
24 Van de zonen van Gad, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken.
25 Waren hun getelden van den stam van Gad vijf en veertig duizend zeshonderd en vijftig.
26 Van de zonen van Juda, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
27 Waren hun getelden van den stam van Juda vier en zeventig duizend en zeshonderd.
28 Van de zonen van Issaschar, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
29 Waren hun getelden van den stam van Issaschar vier en vijftig duizend en vierhonderd.

30 Van de zonen van Zebulon, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
31 Waren hun getelden van den stam van Zebulon zeven en vijftig duizend en vierhonderd.
32 Van de zonen van Jozef: van de zonen van Efraim, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
33 Waren hun getelden van den stam van Efraim veertig duizend en vijfhonderd;
34 Van de zonen van Manasse, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
35 Waren hun getelden van den stam van Manasse twee en dertig duizend en tweehonderd.
36 Van de zonen van Benjamin, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
37 Waren hun getelden van den stam van Benjamin vijf en dertig duizend en vierhonderd.
38 Van de zonen van Dan, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
39 Waren hun getelden van den stam van Dan twee en zestig duizend en zevenhonderd.
40 Van de zonen van Aser, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
41 Waren hun getelden van den stam van Aser een en veertig duizend en vijfhonderd.
42 Van de zonen van Nafthali, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
43 Waren hun getelden van den stam van Nafthali drie en vijftig duizend en vierhonderd.
44 Dezen zijn de getelden, welke Mozes geteld heeft, en Aaron, en de oversten van Israel; twaalf mannen waren zij, elk over het huis zijner vaderen.
45 Alzo waren al de getelden der zonen van Israel, naar het huis hunner vaderen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die in Israel ten heire uittrokken,
46 Al de getelden dan waren zeshonderd drie duizend vijfhonderd en vijftig.
47 Maar de Levieten, naar den stam hunner vaderen, werden onder hen niet geteld.
48 Want de HEERE had tot Mozes gesproken, zeggende:
49 Alleen den stam van Levi zult gij niet tellen, noch hun som opnemen, onder de zonen van Israel.
50 Maar gij, stel de Levieten over den tabernakel der getuigenis, en over al zijn gereedschap, en over alles, wat daartoe behoort; zij zullen den tabernakel dragen, en al zijn gereedschap; en zij zullen dien bedienen, en zij zullen zich rondom den tabernakel legeren.
51 En als de tabernakel zal optrekken, de Levieten zullen denzelven afnemen; en wanneer de tabernakel zich legeren zal, zullen de Levieten denzelven oprichten; en de vreemde, die daarbij komt, zal gedood worden.
52 En de kinderen Israels zullen zich legeren, een iegelijk bij zijn leger, en een iegelijk bij zijn banier, naar hun heiren.
53 Maar de Levieten zullen zich legeren rondom den tabernakel der getuigenis, opdat geen verbolgenheid over de vergadering van de kinderen Israels zij; daarom zullen de Levieten de wacht van den tabernakel der getuigenis waarnemen.
54 Zo deden de kinderen Israels; naar alles, wat de HEERE Mozes geboden had, zo deden zij.

Israël Zal nu gevormd worden tot een gemenebest, of liever, tot een koninkrijk, want DE HEERE WAS HUN KONING, 1 Samuel 12:12. Hun regering was een theocratie, en onder God was Mozes "koning in Jeshurun," Deuteronomium 33:5. voor de rechte vestiging nu van deze heiligen staat was, na de instelling van goede wetten, de instelling nodig van goede orde, daarom moest een onderzoek ingesteld worden van de onderdanen van dit koninkrijk, hetgeen geschiedt in dit hoofdstuk waarin wij hebben:

I. Orders, gegeven aan Mozes om het volk te tellen, vers 1-4.

II. De benoeming van personen, om hem hierin behulpzaam te zijn, vers 5-16.

III. Het afzonderlijk getal van elke stam, zoals het aan Mozes werd ingeleverd, vers 17-43.

IV. De som totaal van allen tezamen vers 44-46.

V. Een uitzondering van de Levieten, vers 47-54.

Numeri 1:1-16

Hier wordt een volmacht gegeven voor de telling van het volk Israël. Lang daarna is het aan David duur te staan gekomen, dat hij dit zonder volmacht gedaan heeft. Hier is:

I. De datum van deze volmacht, vers 1.

1. De *plaats: zij* wordt gegeven in het hof Gods, *in de woestijn van Sinai,* van Zijn koninklijk paleis, *de tent van de samenkomst.*

2. De *tijd: in het tweede jaar nadat zij uit Egypteland uitgetogen waren, wij* kunnen het het tweede jaar van die regering noemen. De wetten in Leviticus werden gegeven in de eerste maand van dat jaar, deze orders werden uitgevaardigd in het begin van de tweede maand.

II. De aanwijzingen gegeven voor de uitvoering er van, vers 2,3.

1. Alleen personen van het mannelijk geslacht moesten geteld worden en van deze alleen de zodanigen, die geschikt waren voor de strijd. Niemand *beneden de twintig jaren,* want hoewel er onder de zodanigen wel waren die wat grootte en lichaamskracht betreft wel voor de militaire dienst geschikt zouden zijn, wilde God in mededogen met hun jeugd toch niet, dat zij al de wapens zouden dragen.

2. Ook moesten zij niet geteld worden, die vanwege hoge leeftijd, lichaamszwakte of gebreken, zoals blindheid, kreupelheid, of chronische kwalen, ongeschikt waren voor de strijd. Daar de kerk een strijdende kerk is worden slechts diegenen geacht er ware leden van te zijn, die zich hebben laten inschrijven als krijgsknechten van Jezus Christus, want ons leven, ons Christelijk leven is een strijd.

3. Het getal moest opgenomen worden naar *het huis van hun vaders,* opdat geweten zou worden, niet slechts hoevelen zij waren, en wat hun namen waren, maar ook van welke stam en geslacht zij waren, ja tot welk bijzonder huis ieder behoorde, of wel, het als het monsteren van een leger beschouwende, tot welk regiment ieder behoorde, ten einde zelf zijn plaats te weten, en de overheid mocht weten waar hem te vinden. Zij waren reeds een weinig tevoren geteld, toen hun hoofdgeld ten dienste van de tabernakel betaald moest worden, Exodus 38:25, 26. Maar het schijnt dat zij toen niet geregistreerd waren *naar het huis van hun vaders,* zoals dit nu geschiedde. Hun aantal was toen gelijk aan hun tegenwoordig aantal: zes honderd duizend, drie duizend en vijf honderd, want zovelen als er sedert gestorven waren, en dus van het getal afvielen zovelen hadden nu de twintigjarigen leeftijd bereikt, en werden dus bij het getal gevoegd. *Een geslacht gaat voorbij, en een ander komt.* Dagelijks ontstaan leemten, die echter dagelijks door nieuw aangekomenen weer gevuld worden. Gods voorzienigheid zorgt er voor dat op de een of andere tijd, in de ene of andere plaats, de geboorten opwegen tegen de sterfgevallen, opdat het menselijk geslachten het heilige zaad niet uitgeroeid worden van de aarde.

III. Er werden gevolmachtigden benoemd om dit werk te verrichten. Mozes en Aäron moesten er het toezicht over houden, vers 3, en uit iederen stam moest een man, die van aanzien was in zijn stam en geacht werd er goed bekend mee te wezen, er behulpzaam bijzijn: *de oversten van de stammen,* vers 16. Zij, die aanzienlijk zijn, moeten er zich op toeleggen om van dienst te wezen, laat hem, die groot is, een dienaar zijn, en door zijn bekendheid met het publiek tonen,

dat hij het waard is om van het publiek gekend en geëerd te worden. Dit werk van de telling werd opgedragen aan hem die de voornaamste, de edelste was van zijn stam.

Maar waarom werd deze telling bevolen en deze monsterrol bewaard? Om verscheidene redenen.

1. Om de vervulling te bewijzen van de belofte, gedaan aan Abraham, dat God zijn zaad uitermate zeer zou vermenigvuldigen, welke belofte vernieuwd werd aan Jakob, Genesis 28:14, dat "zijn zaad" "zou wezen als het stof van de aarde." Nu blijkt het dat er niet een tittel gevallen is van die goede belofte, hetgeen een bemoediging voor hen was om te hopen, dat ook de andere belofte, die namelijk van hun het land Kanaän tot een erfelijke bezitting te geven, te bestemder tijd vervuld zal worden. Als naar het getal van een troep mensen naar ogenschijn gegist wordt, dan is het gemakkelijk voor iemand, die geneigd is tot vitten, te vermoeden dat de gissing fout is, en dat zij, geteld wordende, zouden blijken niet half zo talrijk te zijn. Daarom wilde God dat Israël geteld zou worden, opdat het in de geschiedenis zou worden vermeld, hoe grotelijks zij in korte tijd waren vermenigvuldigd, opdat de macht van Gods voorzienigheid en de waarheid van Zijn belofte door allen gezien en erkend zullen worden. Naar de gewone loop van de natuur zou het niet te verwachten zijn geweest, dat vijf en zeventig zielen (het getal van Jakob’s gezin toen hij naar Egypte ging) in twee honderd vijftien jaren (en het was niet langer) tot zoveel honderdduizenden zouden worden. Het moest dus toegeschreven worden aan een buitengewone kracht in de belofte en de zegen van God.

2. Om de bijzondere zorg aan te duiden, die God zelf voor Zijn Israël wilde hebben, en verwachtte dat Mozes en de mindere oversten over hen hebben zouden. God wordt "de Herder Israëls" genoemd, Psalm 80:1. De herders nu hielden altijd berekening van hun kudden, en gaven ze bij getallen over aan de onderherders opdat zij zouden weten of er ook vermist waren, evenzo telt God Zijn kudde, opdat Hij van allen, die Hij in Zijn schaapskooi heeft toegelaten, er geen zou verliezen, behalve voor iets gelijkwaardige, namelijk hen, die geofferd werden aan Zijn gerechtigheid.

3. Het was om een verschil te stellen tussen de geboren Israëlieten en het vermengde volk, dat zich onder hen bevond. Geen anderen werden geteld dan Israëlieten, de gehele wereld is, vergeleken bij deze juwelen, slechts rommel nutteloos goed. Er wordt weinig acht gegeven op anderen, maar de heiligen zijn Gods bijzonder eigendom, over hen draagt Hij zeer bijzonder zorg. "De Heere kent degenen, die van Hem zijn," 2 Timotheus 2:19, T Hij "kent hen bij name," Filippenzen 4:3. "De haren van hun hoofden zijn geteld, maar tot anderen zal Hij zeggen: "Ik heb u nooit gekend," heb nooit acht op u gegeven."

4. Het was om hen in verschillende afdelingen te rangschikken, ten einde de bedeling van het recht gemakkelijker te maken, en hun tocht door de woestijn geregelder. Het is een verwarde hoop volk, geen leger, dat niet gemonsterd en in orde gerangschikt is.

Numeri 1:17-43

Wij hebben hier de snelle uitvoering van de orders voor de telling van het volk. Zij ving aan op dezelfde dag, dat de orders gegeven waren: *Op de eerste dag van de tweede maand,* vergel. vers 18 met vers 1. Als er een werk gedaan moet worden voor God, dan is het goed om er spoed mee te maken, terwijl het besef van plicht nog sterk en dringend is. En voorzover blijkt, was het slechts het werk van één dag, want tussen die dag en de twintigste van die maand, toen het leger optrok, Hoofdstuk 10:11, werden zeer veel dingen gedaan. Joab heeft bijna tien maanden doorgebracht met het volk te tellen in Davids tijd, 2 Samuel 24:8, maar toen waren zij verspreid door het land, en nu woonden zij dicht bij elkaar, toen heeft Satan aangepord om het te doen, nu geschiedde het op Gods bevel. Het werd thans ook spoediger en gemakkelijker gedaan, omdat het kort tevoren ook gedaan was, en zij behoefden slechts de eerste registers na te slaan en te letten op de veranderingen, die sinds hadden plaatsgehad, en waarschijnlijk wel opgeschreven waren naar dat zij zijn voorgekomen.

In de bijzonderheden, hier vermeld, hebben wij op te merken:

1. Dat de getallen voluit in woorden zijn opgegeven (zoals ik wel zeggen kan) en niet in cijfers. Voor ieder van de twaalf stemmen wordt het herhaald, om aan het bericht meer plechtigheid bij te zetten, dat zij geteld waren, *naar hun geslachten, naar het huis van hunn vaderen in het getal van de namen,* om aan te tonen, dat iedere stam het getal opnam en inleverde naar dezelfde regel en dezelfde methode, hoewel er zoveel handen bij gebruikt werden, eerst hun geslachtslijst opgevende, om te tonen dat hun familie afstamde van Israël, dan de geslachten zelf, naar hun orde, vervolgens elk geslacht verdelende naar de huizen, of onderhorige gezinnen, die er als de takken van waren, en onder deze de namen van bijzondere personen, naar de regelen van de wapenkunde. Aldus kon iedereen weten, wie aan hem verwant waren, en wie zijn naaste bloedverwanten waren, waarvan sommige wetten, die wij reeds ontmoet hebben, afhingen, en behalve dat, hoe nader iemand ons bestaat in de bloede hoe meer wij bereid moeten zijn om hem goed te doen.

2. Dat zij allen eindigen met honderden, behalve Gad, die met vijftig eindigt, vers 25, maar geen van de getallen daalt af tot een eenheid, of tot tien. Sommigen denken, dat Gods voorzienigheid het toen juist zo beschikt heeft, dat al de stammen even getallen hadden, en er geen oneven of gebroken getallen onder hen waren, om te tonen, dat er in hun toeneming iets meer dan gewoons bedoeld was, daar er deze buitengewone bijzonderheid in werd opgemerkt. Het is echter veeleer waarschijnlijk, dat zij daar Mozes enige tijd tevoren oversten van de honderden en oversten van de vijftigen over hen aangesteld heeft, het volk geteld hebben naar hun respectieve oversten, hetgeen dan de getallen tot honderden en vijftigen bracht.

3. Dat Juda de talrijkste van allen is, meer dan het dubbel van Benjamin en van Manasse, en bijna twaalf duizend meer dan enige andere stam, vers 27. Het was Juda, die *zijn broeders zouden loven,* omdat van hem Messias, de Vorst zal afstammen, omdat dit echter nog iets in de verte was, heeft God intussen die stam op velerlei wijze geëerd, inzonderheid door de grote toeneming er van, om diens wil, die in de volheid des tijds uit Juda zal gesproten zijn, Hebreeën 7:14. Juda moest bij de tocht door de woestijn de voorhoede zijn, en daarom werd hij ook met grotere kracht toegerust dan iedere andere stam.

4. Efraïm en Manasse, de zonen van Jozef, worden als afzonderlijke stammen geteld, en beide tezamen vormen een getal, bijna zo groot als dat van Juda. Dat was ingevolge van Jakob's

aannemen van hen als zijn eigen zonen, waardoor zij met hun ooms, Ruben en Simeon, gelijk werden gesteld, Genesis 48:5. Het was ook de uitwerking van de zegen over Jozef, die een "vruchtbare tak" zal zijn, Genesis 49:22. En Efraïm, de jongste, wordt het eerst genoemd en is talrijker dan Manasse, want Jakob had zijn handen boven hun hoofden gekruist, en tienduizenden voorzien van Efraïm en duizenden van Manasse. De vervulling hiervan bevestigt ons geloof in de geest van de profetie, waarmee de aartsvaders begiftigd waren.

5. Toen zij afkwamen in Egypte, had Dan slechts één zoon, Genesis 46:23, en zo was zijn stam slechts één geslacht, Hoofdstuk 26:42. Benjamin had toen tien zonen, Genesis 46:21, en toch bedraagt nu het getal van Dan bijna het dubbele van Benjamin. De toeneming en vermindering van geslachten gaat niet altijd naar hetgeen wij waarschijnlijk achten. Sommigen worden grotelijks vermenigvuldigd en nemen weer sterk af, terwijl aan anderen, die arm waren, de huisgezinnen gemaakt worden als kudden, Psalm 107:38, 39, 41, zie ook Job 12:23.

6. Van iedere stam wordt gezegd, dat diegenen geteld werden, die instaat waren om uit te gaan voor de strijd, om hen er aan te herinneren, dat hun oorlogen te wachten stonden, hoewel zij nu vrede hadden en geen tegenstand ontmoetten. *Die zich aangordt beroeme zich niet als die zich losmaakt.*

Numeri 1:44-46

Wij hebben hier de som totaal aan de voet van de rekening, zij waren met hun allen 600.000 strijdbare mannen, en nog 3550 over. Sommigen denken dat toen dit enige maanden tevoren hun getal was, Exodus 38:26, de Levieten nog meegerekend waren, maar nu die stam afgezonderd was voor de dienst van God hadden toen zovelen meer de ouderdom van twintig jaren bereikt, dat het gehele aantal hetzelfde bleef, om aan te tonen, dat wat wij ook tot de eer en de dienst van God mogen afstaan, ons op de een of andere wijze vergoed zal worden.

Nu zien wij welk een groot en talrijk leger zij waren. Laat ons nu eens nagaan:

1. Hoeveel er nodig was om die allen (behalve nog ongetwijfeld dubbel hun aantal van vrouwen en kinderen, zieken en ouden van dagen, en van het gemengde volk) gedurende veertig jaren in de woestijn te onderhouden en die allen moesten iedere dag door God onderhouden worden, daar zij hun voedsel hadden van de dauw des hemels en niet van de vettigheid van de aarde. O welk een groot en goed huishouder is onze God, van wie zovelen afhankelijk zijn, die iedere dag van Hem ontvangen wat zij behoeven!.

2. Wat de zonde aanricht onder een volk, binnen veertig jaren zouden de meesten van hen natuurlijk gestorven zijn om de gemene zonde van het mensdom, want toen de zonde in de wereld kwam, is de dood er mee in gekomen, en hoe groot zijn de verwoestingen, die hij aanricht op de aarde! Maar, wegens de bijzondere zonde van ongeloof en murmureren, zijn allen, die nu geteld zijn, behalve twee, in hun ongerechtigheid gestorven, omgekomen in de woestijn.

3. Welk een groot getal het geestelijk Israël van God zal uitmaken in het einde, hoewel zij op een tijd en in een plaats slechts een klein kuddeke schijnen te zijn, maar als zij allen saamvergaderd zijn, dan zullen zij een grote schare wezen, die niemand tellen kan, Openbaring 7:9. En hoewel het begin van de kerk gering is zal toch haar laatste zeer vermeerderd worden. De kleinste zal tot duizend worden.

Numeri 1:47-54

Er wordt hier zorggedragen om de stam van Levi, die zich in de zaak van het gouden kalf gunstig had onderscheiden, Exodus 32:26, van de overige stammen te onderscheiden. Buitengewone diensten zullen met buitengewone eer beloond worden.

1. Het was de eer van de Levieten, dat zij tot hoeders aangesteld werden van de geestelijke zaken. Aan hen was de zorg opgedragen voor de tabernakel en zijn schatten, zowel in het leger als op hun reizen.

a. Als zij optrokken, dan moesten de Levieten de tabernakel afnemen, hem met alles wat er toe behoorde dragen, en hem daarna op de bestemde plaats weer oprichten, vers 50, 51. Het was voor de eer van de heilige dingen, dat het aan niemand veroorloofd was ze te zien of aan te raken, dan alleen aan hen, die door God tot deze dienst geroepen waren. Zo zijn wij allen ongeschikt en onwaardig om gemeenschap te hebben met God, totdat wij door Zijn genade geroepen worden *tot de gemeenschap van Zijn Zoon Jezus Christus onze Heere,* en aldus het geestelijk zaad zijnde van die groten Hogepriester, *priesters gemaakt zijn onze Gode* en er is beloofd, dat God, zelfs uit de heidenen enige tot Levieten zal nemen, Jesaja 66:21.

b. *Als* zij rustten, dan *moesten de Levieten zich rondom de tabernakel legeren,* vers 50, 53, teneinde dicht bij hun werk te zijn, en de tabernakel te bewaken, hem voor plundering of ontheiliging te bewaren. Zij moeten zich legeren rondom de tabernakel, *opdat geen verbolgenheid over de vergadering van de kinderen Israëls* zij, gelijk er zijn zou, indien de tabernakel en de wacht er over veronachtzaamd werden, en diegenen er zich om zouden verzamelen, aan wie het niet vergund was hem te naderen. Er moet grote zorg worden gedragen om zonden te voorkomen, omdat zonde te voorkomen is toorn of verbolgenheid te voorkomen.

2. Het was voorts nog hun eer, dat, gelijk Israël, een heilig volk zijnde, *niet onder de heidenen gerekend zal worden,* zij, een heilige stam zijnde, niet onder de Israëlieten gerekend werden, maar later op zichzelf geteld zullen worden, vers 49. De dienst, die de Levieten in het heiligdom hadden te verrichten, wordt een *strijd* genoemd, Hoofdstuk 4:23. En daar zij die strijd streden, waren zij vrijgesteld van militaire diensten, en daarom werden zij niet geteld met hen, die *uittrokken in het leger.* Zij, die dienst doen in het heilige moeten zichzelf niet wikkelen in wereldlijke aangelegenheden, en er zich niet laten inwikkelen. De bediening van het Evangelie geeft werk genoeg voor de gehele mens, en hij heeft slechts weinig tijd om het er in te kunnen doen. Het is een vermaning en opwekking aan leraren, om zich door een voorbeeldig gedrag en wandel van de gewone Israëlieten te onderscheiden, er niet naar strevende om groter te schijnen, maar om in werkelijkheid en in alle opzichten beter te zijn dan anderen.

HOOFDSTUK 2

1 En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
2 De kinderen Israels zullen zich legeren, een ieder onder zijn banier, naar de tekenen van het huis hunner vaderen; rondom tegenover de tent der samenkomst zullen zij zich legeren.
3 Die zich nu legeren zullen oostwaarts tegen den opgang, zal zijn de banier des legers van Juda, naar hun heiren; en Nahesson, de zoon van Amminadab, zal de overste der zonen van Juda zijn.
4 Zijn heir nu, en zijn getelden waren vier en zeventig duizend en zeshonderd.
5 En nevens zal zich legeren de stam van Issaschar; en Nethaneel, de zoon van Zuar, zal de overste der zonen van Issaschar zijn.
6 Zijn heir nu, en zijn getelden waren vier en vijftig duizend en vierhonderd.
7 Daartoe de stam van Zebulon; en Eliab, de zoon van Helon, zal de overste der zonen van Zebulon zijn.
8 Zijn heir nu, en zijn getelden waren zeven en vijftig duizend en vierhonderd.
9 Al de getelden des legers van Juda waren honderd zes en tachtig duizend en vierhonderd, naar hun heiren. Zij zullen vooraan optrekken.
10 De banier des legers van Ruben, naar hun heiren, zal tegen het zuiden zijn; en Elizur, de zoon van Sedeur, zal de overste der zonen van Ruben zijn.
11 Zijn heir nu, en zijn getelden waren zes en veertig duizend en vijfhonderd.
12 En nevens hem zal zich legeren de stam van Simeon; en Selumiel, de zoon van Zurisaddai, zal de overste der zonen van Simeon zijn.
13 Zijn heir nu, en zijn getelden waren negen en vijftig duizend en driehonderd.
14 Daartoe de stam van Gad; en Eljasaf, de zoon van Rehuel, zal de overste der zonen van Gad zijn.
15 Zijn heir nu, en zijn getelden waren vijf en veertig duizend zeshonderd en vijftig.
16 Al de getelden in het leger van Ruben waren honderd een en vijftig duizend vierhonderd en vijftig; naar hun heiren. En zij zullen de tweede optrekken.
17 Daarna zal de tent der samenkomst optrekken, met het leger der Levieten, in het midden van de legers; gelijk als zij zich legeren zullen, alzo zullen zij optrekken, een iegelijk aan zijn plaats, naar hun banieren.
18 De banier des legers van Efraim, naar hun heiren, zal tegen het westen zijn; en Elisama, de zoon van Ammihud, zal de overste der zonen van Efraim zijn.
19 Zijn heir nu, en zijn getelden waren veertig duizend en vijfhonderd.
20 En nevens hem de stam van Manasse; en Gamaliel, de zoon van Pedazur, zal de overste der zonen van Manasse zijn.
21 Zijn heir nu, en zijn getelden waren twee en dertig duizend en tweehonderd.
22 Daartoe de stam van Benjamin; en Abidan, de zoon van Gideoni, zal de overste der zonen van Benjamin zijn.
23 Zijn heir nu, en zijn getelden waren vijf en dertig duizend en vierhonderd.
24 Al de getelden in het leger van Efraim waren honderd acht duizend en eenhonderd, naar hun heiren. En zij zullen de derde optrekken.
25 De banier des legers van Dan zal tegen het noorden zijn, naar hun heiren; en Ahiezer, de zoon van Ammisaddai, zal de overste der zonen van Dan zijn.
26 Zijn heir nu, en zijn getelden waren twee en zestig duizend en zevenhonderd.
27 En nevens hem zal zich legeren de stam van Aser; en Pagiel, de zoon van Ochran, zal de overste der zonen van Aser zijn.
28 Zijn heir nu, en zijn getelden waren een en veertig duizend en vijfhonderd.

29 Daartoe de stam van Nafthali; en Ahira, de zoon van Enan, zal de overste der zonen van Nafthali zijn.
30 Zijn heir nu, en zijn getelden waren drie en vijftig duizend en vierhonderd.
31 Al de getelden in het leger van Dan waren honderd zeven en vijftig duizend en zeshonderd. In het achterste zullen zij optrekken, naar hun banieren.
32 Dezen zijn de getelden van de kinderen Israels, naar het huis hunner vaderen; al de getelden der legers, naar hun heiren, waren zeshonderd drie duizend vijfhonderd en vijftig.
33 Maar de Levieten werden niet geteld onder de zonen van Israel, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
34 En de kinderen Israels deden naar alles, wat de HEERE Mozes geboden had, zo legerden zij zich naar hun banieren, en zo trokken zij op, een iegelijk naar zijn geslachten, naar het huis zijner vaderen.

In het vorige hoofdstuk werden de duizenden Israëls gemonsterd, in dit hoofdstuk worden zij gerangschikt, en wordt hun leger ordelijk ingericht naar Goddelijke bepaling. Hier is:

I. Een algemene order hieromtrent, vers 1,2.

II. Bijzondere aanwijzingen voor het posteren van elk van de stammen in vier onderscheidene afdelingen, drie stammen in elke afdeling.

1. In de voorhoede, naar de oostzijde waren Juda, Issaschar en Zebulon geplaatst, vers 3-9.

2. Aan de rechtervleugel, naar het zeiden, waren Ruben, Simeon en Gad, vers 10-16.

3. In de achterhoede, naar het westen, waren Efraïm, Manasse en Benjamin, vers 18-24.

4. Aan de linkervleugel, naar het noorden, waren Dan, Aser en Nafthali, vers 25-31.

5. De tabernakel was in het midden, vers 17. En eindelijk het slot van deze beschikking, vers 32-34.

Numeri 2:1-2

Hier is het algemene bevel, gegeven zowel voor hun ordelijke regeling als zij rustten, en voor hun ordelijker gang, als zij optrokken. Waarschijnlijk was er totnutoe ook wel enige orde onder hen geweest, zij *togen bij vijven uit Egypteland*, Exodus 13:18, maar nu werden zij naar een beter voorbeeld gerangschikt.

1. Allen woonden zij in tenten, en als zij optrokken, droegen zij allen hun tenten mee, want zij "vonden geen stad ter woning" Psalm 107:4. Dit is een voorstelling van onze toestand in deze wereld, het is een beweeglijke toestand (heden zijn wij hier, morgen zijn wij weg) en het is een militaire toestand. Heeft niet de mens een strijd op aarde? Wij slaan slechts onze tenten op in deze wereld, en hebben er geen blijvende stad in. Laat ons dus, zolang wij in deze wereld zijn, voorwaarts streven, om er door heen te komen.

2. Die van een stam waren, moesten zich bij elkaar legeren, *een ieder onder zijn banier*. Het is de wil van God, dat wederzijdse liefde omgang en gemeenschapsoefening onderhouden worden onder bloedverwanten. Zij, die aan elkaar verwant zijn, moeten zoveel zij kunnen met elkaar bekend zijn, en de banden van de natuur moeten gebruikt worden, om de banden van de Christelijke gemeenschap te versterken.

3. Iedereen moet zijn plaats kennen en er in blijven, het was hun niet veroorloofd, zich te legeren waar het hun behaagde, noch op te trekken wanneer zij wilden, God legert hen met de last in hun kwartieren te blijven. Het is God, *die de bepalingen van onze woning bescheiden heeft*, en aan Hem moeten wij ons houden. Hij "verkiest" "voor ons onze erfenis," Psalm 47:5, en in Zijn keus moeten wij berusten, en niet altijd heen en weer willen gaan, niet zijn *als een vogel, die uit zijn nest omdoolt.*

4. Iedere stam had zijn standaard, vlag, of banier, en ieder geslacht schijnt ook zijn bijzonder onderscheidingsteken gehad te hebben naar het huis van zijn vaderen, dat gedragen werd zoals bij ons de vaandels gedragen worden van iedere compagnie in een regiment. Dezen waren nuttig ter onderscheiding van de stammen en geslachten, en de bijeenvergadering en bijeenhouding er van. In toespeling hierop wordt van de prediking van het Evangelie gezegd, dat zij het oprichten zal zijn van een banier, waarnaar de heidenen zullen vragen, en waaronder zij zich zullen legeren, Jesaja 11:10, 12. God is een God van orde, en niet van verwarring. Deze banieren maakten dit machtige leger schoner en heerlijker voor zijn vrienden en geduchter voor zijn vijanden. Van de kerk van Christus wordt gezegd, dat zij "geducht is" "als krijgscharen met banieren," Hooglied 6:10. Het is niet zeker, hoe die banieren van elkaar onderscheiden waren, sommigen maken de gissing, dat de banier van iedere stam van dezelfde kleur was als het edelgesteente, waarin de naam van die stam gegraveerd was, en die op de borstlap van de hogepriester was bevestigd, en dat dit het enige verschil tussen haar was. Velen van de hedendaagse Joden denken dat op iedere banier een wapenschild geschilderd was, dat betrekking had op de zegen van Jakob over die stam. De banier van Juda droeg een leeuw, die van Dan een slang, die van Nafthali een hinde, die van Benjamin een wolf, enz. Sommigen van hen zeggen dat de vier voornaamste banieren waren: voor Juda een leeuw, voor Ruben een man, voor Jozef een os en voor Dan een arend, waarop zij dan Ezechiels visioen doen slaan. Anderen zeggen dat de naam van iedere stam op zijn banier geschreven stond. Hoe dit nu zij, ongetwijfeld hebben zij gediend tot kenmerk en aanwijzing.

5. Zij moesten zich legeren rondom de tabernakel, die in hun midden opgericht moest zijn zoals de tent van een generaal in het centrum van zijn leger. Zij moesten er zich om heen legeren:

a. Opdat hij hun allen tot troost en blijdschap zou wezen, daar hij een teken was van Gods genaderijke tegenwoordigheid onder hen, Psalm 46:6. "God is in het midden van haar, zij zal niet" "wankelen." Hun leger had alle reden om kloekmoedig te zijn als God in hun midden was, als zij alle dagen brood van de hemel, rondom hun leger vonden en vuur van de hemel hadden met andere tekenen van Gods gunst, want dit alles was meer dan genoeg om een antwoord te geven op de vraag: Is *de Heere onder ons, of niet? Welgelukzalig zijt gij, o Israël!* Het is waarschijnlijk dat de deuren van al hun tenten aan alle zijden naar de tabernakel gekeerd waren, want ieder Israëliet moest steeds zijn ogen op de Heere gericht houden, daarom aanbaden zij aan de deur van de tent. De tabernakel was in het midden van het leger, opdat hij in aller nabijheid zou zijn, want het is zeer begerenswaardig om de plechtige bediening van de heilige inzettingen nabij ons en onder ons bereik te hebben. "Het koninkrijk Gods is binnen" "ulieden," Lukas 17:21.

b. Opdat zij naar alle zijden een wacht en bescherming zouden wezen voor de tabernakel en voor de Levieten. Geen indringer kon nabij Gods tabernakel komen, zonder eerst door de menigte van hun legerafdelingen te zijn gedrongen. Als God de bescherming van onze vertroosting en genietingen op zich neemt, dan betaamt het ons voor Zijn inzettingen te waken Zijn eer Zijn belangen en Zijn dienstknechten te beschermen.

6. Zij moesten zich van verre legeren, uit eerbied voor het heiligdom, opdat er geen gedrang zou zijn onder hen, en opdat de gewone zaken van het leger geen hinder zouden veroorzaken voor het heiligdom. Hen werd ook geleerd om op een eerbiedige afstand te blijven, opdat al te grote gemeenzaamheid geen minachting zou teweegbrengen. Er wordt verondersteld, (op grond van Jozua 3:4) dat de afstand tussen het naaste deel van het leger en de tabernakel (of misschien tussen hen en het kamp van de Levieten, die zich in de nabijheid van de tabernakel legerden) ongeveer twee duizend van hun ellen was, iets meer dan tien minuten gaans, maar de buitenste zijden van het leger moesten veel verder af zijn. Sommigen berekenen dat de gehele omvang van hun legerkamp niet minder dan vier uren moet geweest zijn, want het was als een beweegbare stad, met straten en stegen, waarin misschien het manna viel, zowel als aan de buitenzijde van het leger, opdat zij het, om zo te zeggen, aan hun deur hadden. In de Christelijke kerk lezen wij van een troon (zoals in de tabernakel van het verzoendeksel, of troon van de genade), die genoemd wordt, "een troon van" "de heerlijkheid van het eerste aan," Jeremia 17:12, en die troon is omringd door geestelijke Israëlieten, vier en twintig ouderlingen, dubbel het aantal van de stammen, "bekleed met" "witte klederen," Openbaring 4:4, en de banier boven hen is *Liefde.* Maar ons is niet, zoals aan hen, bevolen om van verre te legeren, neen, wij worden genodigd te naderen, en met vrijmoedigheid te komen. De heiligen van de Allerhoogste worden gezegd "rondom Hem" "te zijn," Psalm 76-:12. Moge God door Zijn genade ons dicht bij Hem houden.

Numeri 2:3-34

Wij hebben hier de indeling van de twaalf stammen in vier afdelingen, ieder van drie stammen, van welke een de twee anderen moest aanvoeren.

Merk op:

1. Dat God zelf hun plaats heeft aangewezen, teneinde twist en afgunst onder hen te voorkomen. Indien het aan hun was overgelaten om de voorrang onder hen te bepalen, dan zou er gevaar zijn geweest, dat zij in twist waren geraakt met elkaar, zoals de discipelen, die twistten *wie hunner de meeste zou zijn.* Ieder zou een voorwendsel hebben gehad om de eerste te zijn, of tenminste om niet de laatste te wezen. Ware het aan de beslissing van Mozes overgelaten, zij zouden met hem getwist hebben, en hem van partijdigheid hebben beschuldigd, en daarom doet God het, die zelf de fontein en de oordeler is van de eer, en in Zijn beschikking moeten allen berusten. Indien God in Zijn voorzienigheid anderen boven ons verhoogt, en ons vernedert, dan behoren wij even tevreden te zijn met Zijn doen er van op die wijze, alsof Hij het gedaan had, zoals Hij het hier deed, door een stem uit de tabernakel, en de overweging, dat het de wil van God schijnt te wezen, dat het zo zijn zal, behoort alle nijd en ontevredenheid tot zwijgen te brengen. En als het gebeurt, dat wij zelf onze plaats moeten kiezen, dan heeft onze Heiland ons een regel gegeven, waarnaar wij moeten handelen, Lukas 14:8, "Zet u niet in de eerste plaats," en nog een anderen, Mattheus 20:27. "Zo wie onder u zal" "willen de eerste zijn, die zij uw dienstknecht." Zij, die het nederigst en het dienstvaardigst zijn, zijn de meeste eer waardig.

2. Iedere stam had een overste of opperbevelhebber door God zelf benoemd, het waren dezelfden, die aangesteld waren om behulpzaam te wezen bij de telling, Hoofdstuk 1:5. Het feit, dat wij allen kinderen zijn van één Adam is er zover af een rechtvaardiging te zijn van de leer van de gelijkheidspredikers, die alle verschil van plaats en van eer wil uitwissen, dat zelfs onder de kinderen van dezelfde Abraham, dezelfde Jakob, dezelfde Juda, God zelf bepaald heeft, dat een van hun overste zou zijn over al de overigen. Er zijn *machten, van God verordend,* de zodanigen aan wie eerbied toekomt en bewezen moet worden. Sommigen letten op de betekenis van de namen van deze oversten, hoe tenminste in het algemeen, God in de gedachten was van hen die hun deze namen gegeven hebben, want in de meesten komt *El, God* voor, hetzij aan het begin of aan het einde. *Nethaneel, de gave Gods, Eliab, mijn God een vader, Elizur, mijn God is een rots, Selumiel, God, mijn vrede Eljasaf, God heeft toegevoegd, Elisama, mijn God heeft gehoord, Gamaliel, God, mijn loon Pagiel, God heeft mij ontmoet.* Hieruit blijkt dat de Israëlieten in Egypte de naam van hun Gods niet geheel vergeten hadden, maar bij gebrek van andere herinneringstekenen, de gedachtenis er aan bewaarden in de namen van hun kinderen, en zich daarmee troostten in hun verdrukking.

3. Die stammen werden bij elkaar en onder dezelfde banier geplaatst, die het naast aan elkaar verwant waren, Juda, Issaschar en Zebulon waren de drie jongste zonen van Lea, en zij werden samengevoegd, en Issaschar en Zebulon zullen er niet tegen geweest zijn om onder Juda te zijn, daar zij jongere broeders waren, Ruben en Simeon zouden in hun plaats niet tevreden zijn geweest. Daarom wordt Ruben, Jakob’s oudste zoon, tot hoofd aangesteld van de volgende afdeling. Simeon is ongetwijfeld bereid onder hem te staan, en Gad de zoon van Zilpa, Lea’s dienstmaagd, is zeer geschikt bij hem gevoegd in de plaats van Levi. Efraïm, Manasse en Benjamin zijn allen de nakomelingen van Rachel. Dan, de oudste zoon van Bilha, wordt tot een leidende stam gemaakt, hoewel hij de zoon is van een bijvrouw opdat overvloediger eer

gegeven worde aan hetgeen er gebrek aan heeft, en er is gezegd: *Dan zal zijn volk richten,* en hem waren de twee jongere zonen van de dienstmaagden toegevoegd. Zó onberispelijk was de orde, waarin zij geplaatst waren.

4. De stam van Juda was in de eerste plaats van de eer gelegerd tegen de opgaande zon, en bij het optrekken leidde hij de voorhoede, niet slechts omdat hij het talrijkst was, maar voornamelijk omdat uit die stam Christus zou voortkomen, die *de Leeuw is uit de stam van Juda,* en een afstammeling zal zijn van hem, die nu tot overste van die stam was aangesteld. Nahesson wordt tot de voorouders van Christus gerekend, Mattheus 1:4, zodat, toen hij hun voorging, in werkelijkheid Christus zelf hen als hun leider is voorgegaan. Juda was de eerste van de twaalf zonen van Jakob, die gezegend werd, Ruben, Simeon en Levi werden door hun stervende vader gelaakt, daarom is hij, de eerste zijnde in de zegen, hoewel niet in geboorte, als de eerste gesteld, om aan kinderen te leren de goedkeuring van hun Godvruchtige ouders op prijs te stellen, maar voor hun afkeuring te vrezen.

5. De stam van Levi legerde zich rondom de tabernakel, dus binnen de overige stammen vers 17. Zij moeten het heiligdom verdedigen, en de andere stammen moeten hen verdedigen. Zo waren in het visioen, dat Johannes zag van de heerlijkheid des hemels, tussen de ouderlingen en de troon, "vier dieren vol ogen," Openbaring 4:6, 10. De burgerlijke overheid moet de Godsdienstige belangen van een volk beschermen, een sterkte wezen rondom die heerlijkheid.

6. Het *leger* van Dan-en zo werd die stam genoemd lang na hun vestiging in Kanaän, vanwege hun onverschrokkenheid in de strijd- kreeg bevel om, hoewel in de linkervleugel geplaatst, als zij zich legerden, toch bij hun optrekken de achterhoede aan te voeren, vers 31. Na Juda waren zij de talrijkste, en daarom werd hun een post aangewezen waarvoor, na die van het front, de meeste kracht vereist werd, want naar hun kracht zal de dag wezen.

Eindelijk. De kinderen Israëls hielden zich aan de hun gegeven orders. Zij *deden naar alles wat de Heere Mozes geboden had,* vers 34. Zij plaatsten zich op de hun aangewezen post, zonder twist of murmurering, en gelijk dit hun veiligheid uitmaakte, zo was het ook hun schoonheid. Bileam was verrukt op het gezicht er van, Hoofdstuk 24:5. "Hoe schoon zijn uw tenten Jakob." Aldus behoort de Evangeliekerk, *het leger van de heiligen* genoemd, naar het model van de Schrift saamgevoegd te zijn, ieder zijn plaats kennende, en er in blijvende, en dan zullen allen, die het goede voor haar wensen, zich verblijden, "ziende haar ordening," Colossenzen 2:5.

HOOFDSTUK 3

1 Dit nu zijn de geboorten van Aaron en Mozes; ten dage als de HEERE met Mozes gesproken heeft op den berg Sinai.
2 En dit zijn de namen der zonen van Aaron: de eerstgeborene, Nadab, daarna Abihu, Eleazar, en Ithamar.
3 Dit zijn de namen der zonen van Aaron, der priesteren, die gezalfd waren, welker hand men gevuld had, om het priesterambt te bedienen.
4 Maar Nadab en Abihu stierven voor het aangezicht des HEEREN, als zij vreemd vuur voor het aangezicht des HEEREN in de woestijn van Sinai brachten, en hadden geen kinderen, doch Eleazar en Ithamar bedienden het priesterambt voor het aangezicht van hun vader Aaron.
5 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
6 Doe den stam van Levi naderen, en stel hem voor het aangezicht van den priester Aaron, opdat zij hem dienen;
7 En dat zij waarnemen zijn wacht, en de wacht der gehele vergadering, voor de tent der samenkomst, om den dienst des tabernakels te bedienen;
8 En dat zij al het gereedschap van de tent der samenkomst, en de wacht der kinderen Israels waarnemen, om den dienst des tabernakels te bedienen.
9 Gij zult dan, aan Aaron en aan zijn zonen, de Levieten geven; zij zijn gegeven, zij zijn hem gegeven uit de kinderen Israels.
10 Maar Aaron en zijn zonen zult gij stellen, dat zij hun priesterambt waarnemen; en de vreemde, die nadert, zal gedood worden.
11 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
12 En Ik, zie, Ik heb de Levieten uit het midden van de kinderen Israels genomen, in plaats van allen eerstgeborene, die de baarmoeder opent, uit de kinderen Israels; en de Levieten zullen Mijne zijn.
13 Want alle eerstgeborene is Mijn; van den dag, dat Ik alle eerstgeborenen in Egypteland sloeg, heb Ik Mij geheiligd alle eerstgeborenen in Israel, van de mensen tot de beesten; zij zullen Mijn zijn; Ik ben de HEERE!
14 En de HEERE sprak tot Mozes in de woestijn van Sinai, zeggende:
15 Tel de zonen van Levi naar het huis hunner vaderen, naar hun geslachten, al wat mannelijk is, van een maand oud en daarboven, die zult gij tellen.
16 En Mozes telde hen naar het bevel des HEEREN, gelijk als hem geboden was.
17 Dit nu waren de zonen van Levi met hun namen: Gerson, en Kahath, en Merari.
18 En dit zijn de namen der zonen van Gerson, naar hun geslachten: Libni en Simei.
19 En de zonen van Kahath, naar hun geslachten; Amram en Izhar, Hebron en Uzziel.
20 En de zonen van Merari, naar hun geslachten: Maheli en Musi; dit zijn de geslachten der Levieten, naar het huis hunner vaderen.
21 Van Gerson was het geslacht der Libnieten, en het geslacht der Simeieten; dit zijn de geslachten der Gersonieten.
22 Hun getelden in getal waren van al wat mannelijk was, van een maand oud en daarboven; hun getelden waren zeven duizend en vijfhonderd.
23 De geslachten der Gersonieten zullen zich legeren achter den tabernakel, westwaarts.
24 De overste nu van het vaderlijke huis der Gersonieten zal zijn Eljasaf, de zoon van Lael.
25 En de wacht der zonen van Gerson in de tent der samenkomst zal zijn de tabernakel en de tent, haar deksel, en het deksel aan de deur van de tent der samenkomst;
26 En de behangselen des voorhofs, en het deksel van de deur des voorhofs, welke bij den tabernakel en bij het altaar rondom zijn; mitsgaders de zelen, tot zijn gansen dienst.

27 En van Kahath is het geslacht der Amramieten, en het geslacht der Izharieten, en het geslacht der Hebronieten, en het geslacht der Uzzielieten; dit zijn de geslachten der Kohathieten.
28 In getal van al wat mannelijk was, van een maand oud en daarboven, waren acht duizend en zeshonderd, waarnemende de wacht des heiligdoms.
29 De geslachten der zonen van Kohath zullen zich legeren aan de zijde des tabernakels, zuidwaarts.
30 De overste nu van het vaderlijke huis der geslachten van de Kohathieten, zal zijn Elisafan, de zoon van Uzziel.
31 Hun wacht nu zal zijn de ark, en de tafel, en de kandelaar, en de altaren en het gereedschap des heiligdoms, met hetwelk zij dienst doen, en het deksel, en al wat tot zijn dienst behoort.
32 De overste nu der oversten van Levi zal zijn Eleazar, de zoon van Aaron, den priester; zijn opzicht zal zijn over degenen, die de wacht des heiligdoms waarnemen.
33 Van Merari is het geslacht der Mahelieten, en het geslacht der Musieten; dit zijn de geslachten van Merari.
34 En hun getelden in getal van al wat mannelijk was, van een maand oud en daarboven, waren zes duizend en tweehonderd.
35 De overste nu van het vaderlijke huis der geslachten van Merari zal zijn Zuriel, de zoon van Abihail; zij zullen zich legeren aan de zijde des tabernakels, noordwaarts.
36 En het opzicht der wachten van de zonen van Merari zal zijn over de berderen des tabernakels, en zijn richelen, en zijn pilaren, en zijn voeten, en al zijn gereedschap, en al wat tot zijn dienst behoort;
37 En de pilaren des voorhofs rondom, en hun voeten, en hun pennen, en hun zelen.
38 Die nu zich legeren zullen voor den tabernakel oostwaarts, voor de tent der samenkomst, tegen den opgang, zullen zijn Mozes, en Aaron met zijn zonen, waarnemende de wacht des heiligdoms, voor de wacht der kinderen Israels; en de vreemde, die nadert, zal gedood worden.
39 Alle getelden der Levieten, welke Mozes en Aaron, op het bevel des HEEREN, naar hun geslachten, geteld hebben, al wat mannelijk was, van een maand oud en daarboven, waren twee en twintig duizend.
40 En de HEERE zeide tot Mozes: Tel alle eerstgeborenen, wat mannelijk is onder de kinderen Israels, van een maand oud en daarboven; en neem het getal hunner namen op.
41 En gij zult voor Mij de Levieten nemen (Ik ben de HEERE!), in plaats van alle eerstgeborenen onder de kinderen Israels, en de beesten der Levieten, in plaats van alle eerstgeborenen onder de beesten der kinderen Israels.
42 Mozes dan telde, gelijk als de HEERE hem geboden had, alle eerstgeborenen onder de kinderen Israels.
43 En alle eerstgeborenen, die mannelijk waren, in het getal der namen, van een maand oud en daarboven, naar hun getelden, waren twee en twintig duizend tweehonderd en drie en zeventig.
44 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
45 Neem de Levieten, in plaats van alle eerstgeboorte onder de kinderen Israels, en de beesten der Levieten, in plaats van hun beesten; want de Levieten zullen Mijn zijn; Ik ben de HEERE!
46 Aangaande de tweehonderd drie en zeventig, die gelost zullen worden, die overschieten, boven de Levieten, van de eerstgeborenen van de kinderen Israels;
47 Gij zult voor elk hoofd vijf sikkels nemen; naar den sikkel des heiligdoms zult gij ze nemen; die sikkel is twintig gera.
48 En gij zult dat geld aan Aaron en zijn zonen geven, het geld der gelosten die onder hen overschieten.

49 Toen nam Mozes dat losgeld van degenen, die overschoten boven de gelosten door de Levieten.
50 Van de eerstgeborenen van de kinderen Israels nam hij dat geld, duizend driehonderd vijf en zestig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms.
51 En Mozes gaf dat geld der gelosten aan Aaron en aan zijn zonen, naar het bevel des HEEREN, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.

Dit hoofdstuk en het volgende betreffen de stam van Levi, die op zichzelf, en niet met de andere stammen gemonsterd en gerangschikt werd, waardoor de bijzondere eer wordt aangeduid, die hun was aangedaan, en de bijzondere plicht en dienst, die van hen geëist werden. De Levieten worden in dit hoofdstuk beschouwd:

I. Als dienaren en helpers van de priesters in de dienst van het heiligdom. En zo hebben wij een bericht:

1. Omtrent de priesters zelf, vers 1-4, en hun werk, vers 10.

2. Van de gave van de Levieten aan hen, derhalve zij geteld werden vers 14-16, en hun som genomen wordt vers 39. Ieder bijzonder geslacht van hen wordt geteld, ziet zich zijn plaats en zijn last aangewezen, de Gersonieten, vers 18-26, de Kohathieten, vers 27-32, de Merarieten, vers 33-39.

II. Als equivalenten van de eerstgeborenen, vers 11-13.

1.De eerstgeborenen worden geteld, en de Levieten in hun plaats genomen, voorzover het getal van de Levieten strekte vers 40-45.
2. De eerstgeborenen die er waren boven het getal van de Levieten, werden gelost, vers 46-51.

Numeri 3:1-13

I. Hier wordt het geslacht van Aäron in het priesterambt bevestigd, vers 10. Tevoren waren zij er toe geroepen en gewijd, hier worden zij aangesteld, om *hun priesterambt waar te nemen.* Het werk en ambt van de bediening vereisen voortdurende oplettendheid en naarstigheid, dit werk keert zo herhaaldelijk terug, en toch zijn de gunstige gelegenheden om het te doen zo voorbijgaand, dat er steeds naar uitgezien moet worden. Hier wordt herhaald wat tevoren gezegd is, Hoofdstuk 1:51, *de vreemde, die nadert, zal gedood worden,* hetgeen een verbod is aan ieder, wie het ook zij, om zich in te dringen in het priesterambt, niemand moet naderen om te dienen dan Aäron en zijn zonen, alle anderen zijn vreemden. Het is ook een last aan de priesters om dorpelwachters te zijn in het huis Gods, ten einde zorg te dragen, dat niemand van hen aan wie dit door de wet was verboden, naderbij zou komen, zij moeten alle indringers weren, wier nadering een ontwijding zou wezen van de heilige dingen, hun zeggende, dat het op hun gevaar was, want zo zij naderden, zouden zij, evenals Uzza, sterven *door de hand Gods.* De Joden zeggen, dat later boven de deur van de tempel een gouden zwaard was opgehangen (wellicht met toespeling op het vlammend zwaard aan de ingang van de hof van Eden), waarop gegraveerd stond: *de vreemde, die nadert, zal gedood worden.*

II. Er wordt hier een bijzonder bericht gegeven van Aärons geslacht, wat wij hieromtrent tevoren gehad hebben, wordt hier herhaald.

1. De heiliging van de zonen Aärons, vers 3. Zij waren allen gezalfd om voor het aangezicht des Heeren te dienen, hoewel het later is gebleken, en God het heeft geweten, dat twee hunner wijs waren, en twee dwaas zijn geweest.

2. De val van de twee oudsten, vers 4, zij *offerden vreemd vuur* en zijn daardoor gestorven, *voor het aangezicht des Heeren.* Dit wordt vermeld in de inleiding van de wet op het priesterschap, ter waarschuwing aan alle opvolgende priesters, Iaat hen door dit voorbeeld weten dat God een ijverig God is, en zich *niet zal laten bespotten,* de heilige zalfolie was een eer voor de gehoorzamen, maar geen beschutting voor de ongehoorzame. Er wordt hier gezegd: Zij *hadden geen kinderen.* Gods voorzienigheid had het ter verzwaring van hun straf zo beschikt dat van hen geen nakomelingen onder de priesters waren, om de naam op te houden van hen, die Gods naam hadden ontheiligd.

3. De bevestiging van de twee jongsten, *Eleazar en Ithamar bedienden het priesterambt voor het aangezicht van hun vaders Aärons.* Dit geeft te kennen:

a. De zorg, die zij droegen bij hun dienstwerk, om geen vergissingen te begaan, zij bleven onder het oog van hun vader, en lieten zich voor alles wat zij deden door hem onderrichten omdat Nadab en Abihu waarschijnlijk van onder het oog van hun vader waren weggegaan, toen zij vreemd vuur offerden. Het is voor jonge lieden goed om onder de leiding en het toezicht te handelen van bejaarde en ervaren lieden.

b. De troost, die dit was voor Aäron, het was hem lieflijk te zien, dat zijn jongere zonen zich ernstig en voorzichtig gedroegen, nadat de ouderen zich zo misdragen hadden. Het is een grote voldoening voor ouders om hun kinderen "in de waarheid te zien wandelen," 3 Johannes : 4.

4. Een schenking wordt gemaakt van de Levieten, om hulpen te zijn van de priesters bij hun werk. Gij *zult dan aan Aäron en zijn zonen de Levieten geven,* vers 9. Aäron had een groter eigendomsrecht in en macht over de stam van Levi, dan iemand anders van de oversten had over zijn stam. Er was zeer veel werke, dat tot het priesterambt behoorde, en er waren nu slechts drie paar handen om het te doen, die van Aäron en van zijn twee zonen, want het blijkt niet, dat iemand van hun toen kinderen had, tenminste geen, die de leeftijd hadden om te dienen, en daarom stelt God de Levieten aan om hun behulpzaam te zijn. Voor wie God werk vindt, zal Hij ook hulp vinden.

Hier is:

a. De dienst, waarvoor de Levieten bestemd waren: zij moesten *de priesters dienen* bij hun dienst voor de Heere, vers 6, *en Aärons wacht waarnemen,* vers 7, zoals de diakenen de bisschoppen dienen in de Evangelische instellingen, de tafelen dienen, terwijl zij hun dienst waarnamen. De Levieten slachtten de offers, en dan behoefden de priesters slechts het bloed te sprengen en het vet te verbranden, de Levieten bereidden het reukwerk, de priesters brandden het. Zij moesten niet slechts Aärons wacht waarnemen, maar ook *de wacht van de gehele vergadering.* Het is een groot goed, dat aan leraren is toevertrouwd, niet slechts voor de eer van Christus, maar voor het welzijn van Zijn kerk, zodat zij niet alleen de wacht moeten waarnemen van de grote Hogepriester, maar ook getrouw moeten zien aan de zielen van de mensen, waarvan de wacht hun ook is opgedragen.

b. De reden waarom de Levieten tot de dienst geëist werden, zij werden genomen in de plaats van de eerstgeborenen. De bewaring van de eerstgeborenen van Israël, toen al de eerstgeborenen van de Egyptenaren (met wie velen van hen vermengd waren) werden gedood, werd beschouwd door Hem die nooit een onredelijker eis doet als een genoegzame reden om zich voortaan alle eerstgeborenen toe te eigenen, vers 13. Alle eerstgeborene is voor Mij. Dat was voldoende om hen tot de Zijnen te maken, al had Hij er ook geen reden voor gegeven, want Hij is de enige oorsprong en Heere van alle wezens en van alle machten, maar omdat alle gehoorzaamheid moet voortvloeien uit liefde, en daden van plicht daden van dankbaarheid moeten wezen, werden zij, eer zij tot bijzondere diensten opgeëist werden, met bijzondere gunsten gekroond. Als Hij, die ons geschapen heeft, ons behoudt, dan worden ons hierdoor nog meerdere verplichtingen opgelegd om Hem te dienen en voor Hem te leven. Gods recht op ons door de verlossing bevestigt Zijn recht op ons door de schepping.

Omdat nu de eerstgeborenen in een gezin gewoonlijk het meest bemind en in aanzien zijn, en sommigen het als een verkleining van hun eer zouden achten, om hun oudste zonen als dienaren van de priesters aan de deur van de tent van de samenkomst de wacht te zien houden, heeft God de gehele stam van Levi voor zich genomen inplaats van de eerstgeborenen, vers 12. Gods inzettingen staan de rechtmatige belangen van de mensen niet in de weg, en gaan hun redelijke gevoelens en neigingen niet tegen. Er werd verondersteld dat de Israëlieten liever de Levieten dan hun eerstgeborenen zouden afstaan, en daarom heeft God genadiglijk die ruil bevolen, maar voor ons heeft Hij *Zijn eigen Zoon niet gespaard.*

Numeri 3:14-39

De Levieten aan Aäron geschonken zijnde om hem te dienen, worden zij hem hier geteld overgegeven, opdat hij zou weten wat hij had, en hen diensvolgens zou gebruiken.

Merk op:

I. Naar welke regel zij geteld werden: Al *wat mannelijk is, van een maand oud en daarboven,* vers 15. Van de andere stammen werden alleen geteld al wat mannelijk is van twintig jaren en daarboven, en van deze alleen degenen, die instaat waren *uit te gaan ten strijde,* maar in het getal van de Levieten moeten ook de kinderen en de zwakken meegerekend worden. Daar zij van krijgsdienst waren vrijgesteld, werd er niet op aangedrongen dat zij meerderjarig zouden zijn, of kracht zouden hebben ten strijde. Hoewel het later bleek dat weinig meer dan een derde van het getal van de Levieten geschikt waren om in de dienst des tabernakels gebruikt te worden, (ongeveer 8000 van de 22000, Hoofdstuk 4:47, 48), wilde God hen toch allen geteld hebben, als aanhorigen van Zijn gezin, opdat niemand zich verstoten zou achten van God, omdat hij het vermogen niet had om Hem, zoals de anderen, dienst te bewijzen. De Levieten van een maand oud konden God niet eren en Hem dienen in de tabernakel zoals de volwassenen, maar uit de mond van de jonge kinderen en van de zuigelingen werd van de Levieten lof toebereid voor God. Laat het niet verhinderd worden, dat kinderkens ingeschreven worden als behorende tot de discipelen van Christus, want derzulken is het koninkrijk van de hemelen. De lossing van de eerstgeborenen werd gerekend van een maand oud, Hoofdstuk 18:15-16, daarom werden de Levieten reeds van die leeftijd af geteld. Zij werden geteld naar *het huis van hun vaderen,* niet van hun *moeders,* want als de dochter van een Leviet iemand uit een anderen stam trouwde, dan was haar zoon geen Leviet, maar wij lezen van een geestelijken priester onzes Gods, die het ongeveinsde geloof beërfde, dat gewoond heeft in zijn moeder en zijn grootmoeder, 2 Timotheus 1:5 T.

II. Hoe zij verdeeld werden in drie klassen, naar het getal van de zonen van Levi, Gerson, Kohat en Merari, en van deze weer een onderverdeling werd gemaakt in verscheidene geslachten, vers 17-20. Omtrent ieder van deze drie klassen hebben wij een bericht:

1. Van hun getal. De Gersonieten waren 7500. De Kohathieten waren 8600. De Merarieten waren 6200. Van de overige stammen zijn de afzonderlijke geslachten niet afzonderlijk geteld, zoals die van Levi, aan deze stam slechts heeft God die eer aangedaan.

2. Van hun post aan de tabernakel, waar zij dienst moesten doen. De Gersonieten legerden zich achter de tabernakel westwaarts, vers 23. De Kohathieten rechts van de tabernakel naar het zuiden, vers 29. De Merarieten aan de linkerzijde noordwaarts. En om het vierkant te voltooien legerden Mozes en Aäron met de priesters zich aan de voorzijde naar het oosten, vers 36. Aldus was de tabernakel omgeven van zijn wachters, en aldus legert zich "de engel des Heeren rondom degenen, die Hem" "vrezen," die levende tempelen zijn, Psalm 34:8. Ieder kende zijn plaats en moest er in blijven met God.

3. Van hun overste of hoofd. Gelijk iedere klasse haar eigen plaats had, zo had ook ieder overste zijn plaats. De bevelhebber van de Gersonieten was Eljasaf, vers 24. Van de Kahathieten was het Elizafan, vers 30, van wie wij lezen in Leviticus 10:4, dat hij een van de dragers was bij de begrafenis van Nadab en Abihu. Van de Merarieten was het Zuriël, vers 35.

4. Van hun last als het leger optrok. Iedere klasse kende haar eigen werk, hetgeen nodig was, want hetgeen ieders werk is, blijkt dikwijls niemands werk te zijn. De Gersonieten waren belast met de bewaring en het dragen van al de gordijnen en behangselen en bedekkingen van de tabernakel en de voorhof, vers 25, 26, de Kohathieten met al de meubelen en gereedschappen van de tabernakel, de ark, het altaar, de tafel, enz, vers 31, 32. De Merarieten met de zware dingen, de stijlen, richelen, pilaren, enz, vers 36, 37.

Hier kunnen wij opmerken:

a. Dat de Kohathieten, hoewel zij het tweede huis waren, bevorderd waren boven het oudere geslacht van de Gersonieten. Behalve dat Aäron en de priesters tot dit geslacht behoorden, waren zij ook talrijker, en hun post en last meer eervol, hetgeen waarschijnlijk aldus bevolen was om Mozes eer te bewijzen, die van dat geslacht was. Maar,

b. toch waren de nakomelingen van Mozes noch bijzonder geëerd noch bevoorrecht, zij waren op gelijken voet met de andere Levieten, opdat het zou blijken dat hij de bevordering van zijn eigen familie niet zocht of op het oog had, generlei eer als bij erfrecht op hen wilde doen overgaan in kerk of staat, hij die zelf eer genoeg had, begeerde niet dat aan Zijn naam luister zou worden bijgezet door de glans van dat licht, liever wilde hij, dat de Levieten eer zouden ontlenen aan zijn naam. Laat niemand met geringachting denken aan de Levieten, hoewel zij de minderen waren van de priesters, want Mozes zelf achtte het voor zijn zonen hoge bevordering genoeg om Levieten te zijn. Waarschijnlijk was het, omdat het geslacht van Mozes slechts Levieten waren, dat in het opschrift van dit hoofdstuk, hetwelk over die stam handelt, vers I, Aäron vóór Mozes gesteld is.

III. De som totaal van het getal van deze stam, zij worden met hun allen op 22000 berekend, vers 39. De som van de afzonderlijke geslachten tezamen bedraagt 300 meer. Indien deze bij de som totaal gevoegd waren, dan zouden de Levieten, inplaats van 273 minder te zijn dan de eerstgeborenen, vers 43, 27 meer geweest zijn, en dan zou de schaal naar de andere zijde zijn overgeheld, maar men onderstelt dat de 300, die afgetrokken werden van het getal, toen de ruil zou plaatshebben, eerstgeborenen waren van de Levieten zelf, geboren na hun uittocht uit Egypte, en die niet in de ruil begrepen konden worden, omdat zij reeds Gode geheiligd waren. Maar wat hier bijzonder opmerkelijk is, is dat de stam van Levi bij verre de mindere was in getal dan de anderen. Gods deel in de wereld is dikwijls het kleinste. Zijn uitverkorenen zijn, vergelijkenderwijs gesproken, slechts een klein kuddeke.

Numeri 3:40-51

Hier wordt de ruil van de Levieten voor hun eerstgeborenen bewerkstelligd.

1. De eerstgeborenen werden geteld van een maand oud en daarboven, vers 42, 43. Diegenen werden voorzeker niet meegerekend, die wel eerstgeborenen waren, maar zelf tot hoofden van gezinnen waren geworden, maar alleen diegenen, die nog onder de jaren waren, en de geleerde bisschop Patrick is beslist van mening dat er geen anderen geteld werden dan alleen die, welke sedert hun uittocht uit Egypte geboren waren, toen de eerstgeborenen geheiligd werden, Exodus.13:2. Als er 22000 mannelijke eerstgeborenen waren, dan kunnen wij veronderstellen, dat er evenveel vrouwelijke waren, en die allen voortgebracht in het eerste jaar nadat zij uit Egypte getogen waren. Hieruit moeten wij afleiden dat er in het laatste jaar van hun dienstbaarheid, zelfs toen hun nood op het hoogst was geklommen, toch vele huwelijken onder de Israëlieten gesloten werden, zij waren niet ontmoedigd door de benauwdheid, waarin zij zich bevonden, maar huwden in het geloof, verwachtende dat God hen weldra bezoeken zou in genade, en dat hun kinderen, hoewel in slavernij geboren, in vrijheid en eer zouden leven. En het was een teken ten goede voor hen, en een bewijs dat zij door de Heere gezegend waren, dat zij niet slechts in het leven waren gebleven, maar grotelijks waren vermenigvuldigd in een woeste dorre wildernis.

2. Door een bijzondere leiding van Gods voorzienigheid woog het getal van de eerstgeborenen en dat van de Levieten tamelijk tegen elkaar op. Aldus heeft Hij, "toen Hij de volken de erfenis uitdeelde, de" "landpalen van de volken gesteld naar het getal van de kinderen" "Israëls," Deuteronomium 32:8. Gode zijn al Zijn werken tevoren bekend, en er is een juiste evenredigheid tussen die werken, en dat zal blijken als zij met elkaar vergeleken worden. Er wordt gezegd dat *de beesten van de Levieten* genomen zullen worden inplaats van *alle eerstgeborenen onder de beesten van de kinderen Israëls,* dat is: de Levieten waren met al hun bezittingen aan God gewijd inplaats van de eerstgeborenen en al het hun, want als wij ons aan God geven, dan geven wij ons aan Hem met alles wat wij hebben en zijn, daar wij het alles eerst van Zijn genade hebben ontvangen.

3. Het kleine getal van de eerstgeborenen, dat het getal van de Levieten overtrof, ten bedrage van 273, moest gelost worden, naar rato van vijf sikkels per hoofd, en het losgeld aan Aäron worden gegeven, want daar de Levieten hem gegeven waren, kwam hem ook dit losgeld toe. Bij de ruil zijn zij waarschijnlijk begonnen met de oudsten van de eerstgeborenen, en zo afwaarts, zodat diegenen met geld gelost moesten worden, die de 273 jongsten van de eerstgeborenen waren, dit is meer waarschijnlijk, dan dat het door het lot werd beslist of dat het geld uit de openbare middelen betaald werd. De kerk wordt de gemeente van de *eerstgeborenen* genoemd, die verlost werd, niet zoals zij, met zilver en goud, maar door de zonde aan de gerechtigheid Gods gewijd zijnde, *door het dierbaar bloed van de Zoon van God*.

HOOFDSTUK 4

1 En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
2 Neemt op de som der zonen van Kohath, uit het midden der zonen van Levi, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen.
3 Van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud; al wie tot dezen strijd inkomt, om het werk in de tent der samenkomst te doen.
4 Dit zal de dienst zijn der zonen van Kohath, in de tent der samenkomst, te weten de heiligheid der heiligheden.
5 In het optrekken des legers, zo zullen Aaron en zijn zonen komen, en den voorhang des deksels afnemen, en zullen daarmede de ark der getuigenis bedekken.
6 En zij zullen een deksel van dassenvellen daarop leggen, en een geheel kleed van hemelsblauw daar bovenop uitspreiden; en zij zullen derzelver handbomen aanleggen.
7 Zij zullen ook op de toontafel een kleed van hemelsblauw uitspreiden, en zullen daarop zetten de schotels, en de reukschalen, en de kroezen, en de dekschotels; ook zal het gedurig brood daarop zijn.
8 Daarna zullen zij een scharlaken kleed daarover uitspreiden, en zullen dat met een deksel van dassenvellen bedekken; en zij zullen derzelver handbomen aanleggen.
9 Dan zullen zij een kleed van hemelsblauw nemen, en bedekken den kandelaar des luchters, en zijn lampen, en zijn snuiters, en zijn blusvaten, en al zijn olievaten, met welke zij aan denzelven dienen.
10 Zij zullen ook denzelven, en al zijn gereedschap, in een deksel van dassenvellen doen, en zullen hem op den draagboom leggen.
11 En over het gouden altaar zullen zij een kleed van hemelsblauw uitspreiden, en zullen dat met een deksel van dassenvellen bedekken; en zij zullen deszelfs handbomen aanleggen.
12 Zij zullen ook nemen alle gereedschap van den dienst, met hetwelk zij in het heiligdom dienen, en zullen het leggen in een kleed van hemelsblauw, en zullen hetzelve met een deksel van dassenvellen bedekken; en zij zullen het op den draagboom leggen.
13 En zij zullen de as van het altaar vegen, en zij zullen daarover een kleed van purper uitspreiden.
14 En zij zullen daarop leggen al zijn gereedschap, waarmede zij aan hetzelve dienen, de koolpannen, de krauwelen, en de schoffelen, en de sprengbekkens, al het gereedschap des altaars; en zij zullen daarover een deksel van dassenvellen uitspreiden, en zullen deszelfs handbomen aanleggen.
15 Als nu Aaron en zijn zonen, het dekken van het heiligdom, en van alle gereedschap des heiligdoms, in het optrekken des legers, zullen voleind hebben, zo zullen daarna de zonen van Kohath komen om te dragen; maar zij zullen dat heilige niet aanroeren, dat zij niet sterven. Dit is de last der zonen van Kohath, in de tent der samenkomst.
16 Het opzicht nu van Eleazar, den zoon van Aaron, den priester, zal zijn over de olie des luchters, en het reukwerk der welriekende specerijen, en het gedurig spijsoffer, en de zalfolie; het opzicht des gansen tabernakels, en alles wat daarin is, aan het heiligdom en aan zijn gereedschap.
17 En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
18 Gij zult den stam van de geslachten der Kohathieten niet laten uitgeroeid worden, uit het midden der Levieten;
19 Maar dit zult gij hun doen, opdat zij leven en niet sterven, als zij tot de heiligheid der heiligheden toetreden zullen: Aaron en zijn zonen zullen komen, en stellen hen een ieder over zijn dienst en aan zijn last.

20 Doch zij zullen niet inkomen om te zien, als men het heiligdom inwindt, opdat zij niet sterven.
21 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
22 Neem ook op de som der zonen van Gerson, naar het huis hunner vaderen, naar hun geslachten.
23 Gij zult hen tellen van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkomt om den strijd te strijden, opdat hij den dienst bediene in de tent der samenkomst.
24 Dit zal zijn de dienst der geslachten van de Gersonieten, in het dienen en in den last.
25 Zij zullen dan dragen de gordijnen des tabernakels, en de tent der samenkomst; te weten haar deksel, en het dassendeksel, dat er bovenop is, en het deksel der deur van de tent der samenkomst,
26 En de behangselen des voorhofs, en het deksel der deur van de poort des voorhofs, hetwelk is bij den tabernakel en bij het altaar rondom; en hun zelen, en al het gereedschap van hun dienst, mitsgaders al wat daarvoor bereid wordt, opdat zij dienen.
27 De gehele dienst van de zonen der Gersonieten, in al hun last, en in al hun dienst, zal zijn naar het bevel van Aaron en van zijn zonen; en gijlieden zult hun ter bewaring al hun last bevelen.
28 Dit is de dienst van de geslachten der zonen van de Gersonieten, in de tent der samenkomst; en hun wacht zal zijn onder de hand van Ithamar, den zoon van Aaron, den priester.
29 Aangaande de zonen van Merari, die zult gij naar hun geslachten, en naar het huis hunner vaderen tellen.
30 Gij zult hen tellen van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkomt tot dezen strijd, om te bedienen den dienst van de tent der samenkomst.
31 Dit zal nu zijn de onderhouding van hun last, naar al hun dienst, in de tent der samenkomst: de berderen des tabernakels, en zijn richelen, en zijn pilaren, en zijn voeten;
32 Mitsgaders de pilaren des voorhofs rondom, hun voeten, en hun pennen, en hun zelen, met al hun gereedschap, en met al hun dienst; en het gereedschap van de waarneming van hun last zult gij bij namen tellen.
33 Dit is de dienst van de geslachten der zonen van Merari, naar hun gansen dienst, in de tent der samenkomst, onder de hand van Ithamar, den zoon van Aaron, den priester.
34 Mozes dan en Aaron, en de oversten der vergadering telden de zonen der Kohathieten, naar hun geslachten, en naar het huis hunner vaderen:
35 Van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkwam tot dezen strijd, tot den dienst in de tent der samenkomst;
36 Hun getelden nu waren, naar hun geslachten, twee duizend zevenhonderd en vijftig.
37 Dit zijn de getelden van de geslachten der Kohathieten, van al wie in de tent der samenkomst diende, welke Mozes en Aaron geteld hebben, naar het bevel des HEEREN, door de hand van Mozes.
38 Insgelijks de getelden der zonen van Gerson, naar hun geslachten, en naar het huis hunner vaderen;
39 Van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkwam tot dezen strijd, tot den dienst in de tent der samenkomst;
40 Hun getelden waren, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, twee duizend zeshonderd en dertig.
41 Dezen zijn de getelden van de geslachten der zonen van Gerson, van al wie in de tent der samenkomst diende, welke Mozes en Aaron telden, naar het bevel des HEEREN.
42 En de getelden van de geslachten der zonen van Merari, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen,

43 Van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkwam tot dezen strijd, tot den dienst in de tent der samenkomst;
44 Hun getelden nu waren, naar hun geslachten, drie duizend en tweehonderd.
45 Dezen zijn de getelden van de geslachten der zonen van Merari, welke Mozes en Aaron geteld hebben, naar het bevel des HEEREN, door de hand van Mozes.
46 Al de getelden, welke Mozes en Aaron, en de oversten van Israel geteld hebben van de Levieten, naar hun geslachten, en naar het huis hunner vaderen,
47 Van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkwam, om den dienst der bediening en den dienst van den last, in de tent der samenkomst, te bedienen;
48 Hun getelden waren acht duizend vijfhonderd en tachtig.
49 Men telde hen, naar het bevel des HEEREN, door de hand van Mozes, een ieder naar zijn dienst, en naar zijn last; en zijn getelden waren, die de HEERE Mozes geboden had.

In het vorige hoofdstuk werd het getal opgenomen van de hele stam van Levi, in dit worden diegenen van die stam geteld, die in de bloei van hun jaren waren voor de dienst tussen 30 en 50 jaren.

I. De tot dienst geschikte Kohathieten worden gerangschikt en geteld, en hun last hun gegeven, vers 2-20.

II. Die van de Gersonieten, vers 24-23.

III. Die van de Merarieten, vers 29-33.

IV. Het getal van ieder, en eindelijk de som totaal van allen worden meegedeeld, vers 34-49.

Numeri 4:1-20

Wij hebben hier een tweede telling van de stam van Levi. Gelijk die stam uit geheel Israël genomen was om in het bijzonder Gods eigendom te zijn, zo werden uit die stam de mannen van middelbare leeftijd uit de overigen genomen om in de werkelijke dienst van de tabernakel gebruikt te worden. Merk hier nu op:

I. Wie in dit getal genomen moeten worden. Al wat mannelijk onder hen was van dertig tot vijftig jaren. Van de andere stammen waren zij, die geteld werden om met het leger uit te trekken, van twintig jaren oud en daar boven, maar van de Levieten slechts die van dertig tot vijftig, want de dienst van God eist het beste van onze kracht en de bloei van onze jaren, die niet beter gebruikt kunnen worden dan tot eer van Hem, die de eerste en de beste is. En men kan veel eerder een goed soldaat dan een goed leraar en bedienaar van de Godsdienst zijn.

1. Zij moesten niet in dienst gesteld worden vóór zij dertig jaren oud waren, omdat zij tot aan die leeftijd nog wel iets kinderachtigs en jeugdigs konden behouden hebben, en ook wellicht de ernst, de waardigheid misten, die nodig was, om de eer te dragen van een Leviet. Als zij vijf en twintig jaren oud waren werden zij als leerlingen toegelaten, Hoofdstuk 8:24, en in Davids tijd, toen er meer werk te doen was, werden zij reeds op twintigjarigen leeftijd als zodanig toegelaten, 1 Kronieken 23:24, zo ook Ezra 3:8, maar zij moesten vijf jaren leren en wachten om zich voor de dienst te bekwamen, ja zelfs waren zij in Davids tijd tien jaren in voorbereiding, van twintig tot dertig jaar. Johannes de Doper begon zijn openbare dienst, en Christus de Zijne, op dertigjarigen leeftijd. Dit is, naar de letter, nu niet verplichtend voor Evangeliedienaren, alsof zij hun arbeid niet mochten aanvangen vóór zij dertig jaren oud zijn, en hun ambt moeten neerleggen als zij vijftig jaar zijn, maar het geeft ons twee goede regels:

a. Dat leraren geen "nieuwelingen" moeten zijn, 1 Timotheus 3:6 T. Het is een werk, waarvoor rijpheid van oordeel nodig is en grote standvastigheid, en daarom zijn diegenen er niet voor geschikt, die slechts kinderen zijn in kennis, en hetgeen van een kind is nog niet hebben teniet gedaan.

b. Zij moeten leren, eer zij onderwijzen, en eerst "beproefd worden," 1 Timotheus.3. 10 T

2. Als zij vijftig jaren oud waren, werden zij ontslagen van het zware werk van de dienst, inzonderheid van het dragen van de tabernakel want dat is de bijzondere dienst, waartoe zij hier verordineerd zijn, en die het meest voorkwam, zolang zij in de woestijn waren. Als zij op hoge leeftijd begonnen te komen werden zij ontslagen.

a. In gunst jegens hen, opdat zij niet overwerkt zouden worden als hun kracht afnam. Twintig jaren van goede dienst werd tamelijk voldoende geacht voor een man.

b. Tot eer van het werk, opdat het niet gedaan zou worden door hen, die door zwakheid of gebreken van de ouderdom langzaam en bezwaarlijk voort kunnen. De dienst van God moet verricht worden als wij levendig, krachtig en werkzaam zijn. Zij bedenken dit niet, die hun bekering uitstellen tot zij oud geworden zijn, en dus het beste werk laten voor de slechtste tijd om het er in te doen.

II. Hoe hun werk wordt beschreven. Zij worden gezegd "in te komen" "tot deze strijd om het werk in de tent van de samenkomst te doen." De bediening is "een voortreffelijk werk," 1

Timotheus 3:1 T. De Evangeliedienaren worden niet geordend alleen voor de eer, maar voor het werk, niet om het loon te hebben, maar om de arbeid te verrichten. Het is een "goede strijd," 1 Timotheus 1:18. Zij, die toetreden tot de dienst van het Evangelie, moeten zich beschouwen als in het krijgsheir te zijn gekomen, en zich "goede krijgsknechten" betonen, 2 Timotheus 2:3.

Wat nu inzonderheid de zonen van Kohath aangaat, wij zien hun hier:

A. Hun dienst aangewezen bij het verplaatsen van de tabernakel. Later, toen de tabernakel aan een vaste plaats was, werd hun ander werk aangewezen, maar dit was nu het werk van de dag, dat op die dag gedaan moest worden. Let er op dat, waar ook het leger Israëls heenging, de tabernakel des Heeren met hen ging, en er moet gezorgd worden voor het dragen er van. Waar wij ook heengaan overal moeten wij onze Godsdienst medenemen, en die niet vergeten, er zelfs geen deel van vergeten. De Kohathieten nu moesten al de heilige dingen van de tabernakel dragen. Tevoren waren zij reeds met deze dingen belast, Hoofdstuk 3:31, maar hier worden hun nog bijzondere instructies gegeven.

a. Aäron en zijn zonen, de priesters, moesten de dingen inpakken, die de Kohathieten hadden te dragen zoals hier bevolen wordt, vers 5 en verv. God had tevoren bevolen, dat niemand in het heilige van de heiligen moest komen, behalve Aäron, eenmaal in het jaar, en dan in een wolk van wierook, Leviticus 16:2, en toch wordt hier, omdat dit door hun ongevestigden toestand noodzakelijk was, vrijstelling gegeven van deze wet, want telkens, als zij optrokken, gingen Aäron en zijn zonen in om de ark af te nemen, en gereed te maken om gedragen te worden, want (gelijk de geleerde bisschop Patrick aanmerkt) de *Shechina,* of tentoonspreiding van de Goddelijke Majesteit, die boven het verzoendeksel was, ging dan voor het ogenblik in de wolkkolom die opgeheven werd, en dan was het niet gevaarlijk om de ark te naderen.

b. Al de heilige dingen moesten bedekt worden, de ark en de tafel met drie kleden of bedekselen, al de overigen met twee. Zelfs de as van het altaar, waarin het heilig vuur zorgvuldig werd bewaard en ingerekend, moest met een purperen kleed bedekt worden, vers 13. Zelfs het koperen altaar moest, hoewel het in de voorhof van het heiligdom door allen gezien werd, toch bij het dragen bedekt worden. Al deze bedekselen zijn bedoeld:

Ten eerste. Voor veiligheid, want deze heilige dingen moesten niet beschadigd of bedorven worden door wind of regen, of dof gemaakt door de zon, maar in al hun schoonheid bewaard blijven *want over alles wat heerlijk is zal een beschutting wezen.* De bedekselen van dassenvellen, dik en sterk zijnde, zullen het vocht afweren, en zolang wij op onze reis zijn door de woestijn van deze wereld, zal het ons goed zijn tegen alle weer en wind een beschutting te hebben, Jesaja 4:5, 6.

Ten tweede. *Tot sieraad.* De meeste van deze dingen hadden tot dekking een kleed van hemelsblauw, purper of scharlaken, dat er over heen gespreid was, en de ark had *een geheel kleed van hemelsblauw,* vers 6. Een zinnebeeld (zeggen sommigen) van de blauwe hemel, die als een gordijn is tussen ons en de Majesteit hierboven, Job 26:9. Zij, die getrouw zijn aan God, moeten er evenzo naar streven om schoon te zijn in de ogen van de mensen, *opdat zij de leer van God, onze Zaligmaker, in alles mogen versieren.*

Ten derde. Tot verberging. Het betekende de duisternis van die bedeling. Hetgeen thans aan het licht gebracht is door het Evangelie en geopenbaard is aan kinderkens, was toen voor de

wijzen en verstandigen verborgen. Zij zagen slechts de bedekking, niet de heilige dingen zelf, Hebreeën 10:11, maar nu heeft Christus" het omwindsel des" "aangezichts verslonden" Jesaja 25:7.

c. Als al de heilige dingen bedekt waren, dan moesten de Kohathieten ze op hun schouders dragen. Die welke handbomen hadden, moesten bij hun handbomen gedragen worden, vers 6, 8-11, 14,, die ze niet hadden, werden op een draagboom, baar, of berrie gedragen, vers 10, 12. Zie, hoe de tekenen van Gods tegenwoordigheid in deze wereld beweeglijke dingen zijn, maar wij verwachten een koninkrijk, dat niet bewogen kan worden.

B. Eleazar, nu de oudste zoon van Aäron is aangesteld tot opziener van de Kohathieten bij dit werk, vers 16. Hij moet er voorzorgen dat er niets wordt vergeten, niets achtergelaten of verplaatst wordt. Als priester had hij meer eer dan de Levieten, maar hij had ook meer zorg, en die zorg was ongetwijfeld een zwaarder last op zijn hart, dan al de lasten, die op hun schouders gelegd werden. Het is veel gemakkelijker het werk van de tabernakel te doen, dan belast te wezen met de zorg, dat anderen hun plicht nakomen, te gehoorzamen dan te heersen.

C. Er moet grote zorg worden gedragen voor het leven van deze Levieten, door hun ontijdige, oneerbiedige nadering te voorkomen tot de dingen, die heiligheid van de heiligheden zijn, vers 18. *Gij zult de stam van de geslachten van de Kohathieten niet laten uitgeroeid worden.* Zij, die niet doen wat zij kunnen om anderen van zonde af te houden, doen wat zij kunnen om hen uitgeroeid te laten worden.

a. De Kohathieten moesten de heilige dingen niet zien voordat de priesters ze bedekt hadden, vers 20. Zelfs zij, die de vaten des Heeren droegen, zagen niet wat zij droegen, zozeer waren zij zelfs in het duister omtrent het Evangelie, wier ambt het was de wet te verklaren. En

Als de heilige dingen bedekt waren, dan mochten zij ze niet aanraken tenminste de ark niet, hier *het heilige* genoemd, en dat wel op straffe des doods, vers 15. Uzza werd gedood wegens overtreding van deze wet. Aldus werden toen de dienaren des Heeren zelf in vreze gehouden, en het was een bedeling van de verschrikking, zowel als van de duisternis, maar nu is door Christus de zaak veranderd. Wij "hebben gezien met onze ogen, onze handen" "hebben getast het woord des levens," 1 Johannes 1:1, en wij worden aangemoedigd om "met vrijmoedigheid tot de troon van de" "genade te komen."

Numeri 4:21-33

Wij hebben hier de last van de twee andere geslachten van de Levieten, die, hoewel niet zo eervol als de eerste, toch nodig was en geregeld gedaan moest worden.

1. De Gersonieten waren belast met al de behangselen van de tabernakel, de gordijnen en de bedekselen van dassenvellen, vers 22- 26. Die moesten zij afnemen als de wolk zich bewoog, en de ark en de overige heilige dingen weggedragen werden. Zij moesten ze inpakken en medenemen, en ze weer ophangen als de wolk staan bleef. Aäron en zijn zonen wezen hun ieder hun last aan: "Gij moet u belasten met de zorg voor de gordijnen, en gij met dit behangsel, opdat een ieder wete wat zijn werk is, en er geen verwarring zij", vers 27. Ithamar inzonderheid had het toezicht over hen, vers 28.

2. De Merarieten waren belast met het zware vervoer, de stijlen en richelen, de pilaren en voeten, de pinnen en zelen, en die werden hun met name overgegeven, vers 31, 32. Er werd hun een lijst gegeven, waarop alle zaken vermeld stonden, opdat alles er zij, en niets gezocht behoefde te worden, als de tabernakel weer werd opgericht. Ofschoon deze dingen van minder gewicht schenen dan de andere dingen van het heiligdom, werd er toch deze zorg voor gedragen, om ons te leren alle Goddelijke inzettingen met de grootste nauwkeurigheid rein en volledig te houden en te bewaren, opdat niets verloren ga. Het duidt ook de zorg aan, die God heeft voor Zijn kerk en ieder lid er van, "de goede Herder roept Zijn schapen bij name," Johannes 10:3.

Hier werden duizenden van mensen gebruikt voor deze dienst, hoewel een veel minder aantal volstaan zou hebben om deze lasten te dragen. Maar het was nodig dat de tabernakel met de meest mogelijke spoed afgenomen en weer opgericht zou worden, en vele handen zullen dus licht en snel werk maken, inzonderheid als ieder weet wat zijn deel van het werk is. Zij hadden ook te zorgen voor hun eigen tenten, en ze mee te nemen, maar de jonge lieden onder de dertig, en de oude lieden boven de vijftig jaar, konden daarvoor dienst doen. Ook wordt van hun tenten geen melding gemaakt, want Gods huis moet altijd de voorrang hebben boven ons huis. De zorg van hen, die zich gewelfde huizen bouwden, terwijl Gods huis woest was, was verkeerd en ongerijmd Haggaï 1:4, 9.

De dood van de heiligen wordt voorgesteld als het afnemen, of breken, van de tabernakel 2 Corinthiërs 5:1, en het afleggen ervan, 2 Petrus 1:14. Evenals de dingen, die heiligheid van de heiligheden waren, wordt de onsterflijke ziel het eerst door ongeziene engelen weggedragen, onder toezicht van de Heere Jezus, of Eleazar, en er wordt ook zorg gedragen voor het lichaam, waarvan de huid en het vlees als de gordijnen zijn, de beenderen en zenuwen als de richelen en pilaren, geen er van zal verloren gaan. Er zijn orders gegeven voor het gebeente, er is een verbond gemaakt met het stof, deze zijn in veilige bewaring, en zullen allen in de grote dag tevoorschijn gebracht worden, wanneer die tabernakel wederom zal worden opgericht, en deze vernederde lichamen zullen gelijkvormig worden gemaakt aan het heerlijk lichaam van Jezus Christus.

Numeri 4:34-49

Wij hebben hier een bijzonder bericht omtrent de getallen van ieder van de drie geslachten van de Levieten, dat is: van de mannen tussen de dertig en vijftig jaren, die tot de werkelijken dienst geroepen waren.

Merk op:

1. Dat de Kohathieten met hun allen, van een maand en daarboven acht duizend zes honderd waren, maar dat er van deze slechts twee duizend zeven honderd en vijftig mannen waren voor de dienst, dus nog geen derde. De Gersonieten waren met hun allen zeven duizend vijf honderd en van deze slechts twee duizend zes honderd en dertig dienstige mannen, iets meer dan een derde. Van de velen, die tot de getallen van de kerk worden toegedaan, zijn er, vergelijkenderwijs, slechts weinig, die tot de dienst er van bijdragen. Zo is het geweest, en zo is het, velen hebben een plaats in de tabernakel, die slechts luttel werks van de tabernakel doen, Filippenzen 2:20, 21.

2. Dat de Merarieten met hun allen slechts zes duizend twee honderd waren, en toch waren er onder hen drie duizend twee honderd dienstige mannen, dat is verscheidene meer de de helft. De grootste last werd aan dat geslacht opgelegd, de stijlen, de pilaren en voeten, en God heeft het zo beschikt, dat, hoewel zij de minste waren in aantal, zij toch de meeste mannen onder hen zouden hebben, instaat tot de dienst, want voor alle dienst, waartoe God de mensen roept, zal Hij hun de gaven en krachten geven die er voor nodig zijn, genade, die genoeg is.

3. Het gehele getal van de tot de dienst bekwame mannen van de stam van Levi, die in Gods leger kwamen, om Zijn strijd te strijden was slechts acht duizend vijf honderd en tachtig, terwijl de tot dienst bekwame mannen van de andere stammen, die in het leger Israëls waren om hun strijd te strijden, veel meer waren. De minste van de stammen had bijna vier maal meer tot de dienst geschikte mannen dan de Levieten, en sommigen van hen meer dan acht maal zoveel, want zij, die in de dienst zijn van deze wereld en strijd voeren naar het vlees, zijn veel talrijker dan degenen, die aan de dienst Gods zijn gewijd, en *de goeden strijd des geloofs strijden.*

HOOFDSTUK 5

1 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
2 Gebied den kinderen Israels, dat zij uit het leger wegzenden alle melaatsen, en alle vloeienden, en allen, die onrein zijn van een dode.
3 Van den man tot de vrouw toe zult gij hen wegzenden; tot buiten het leger zult gij hen wegzenden; opdat zij niet verontreinigen hun legers, in welker midden Ik wone.
4 En de kinderen Israels deden alzo, en zonden hen tot buiten het leger; gelijk de HEERE tot Mozes gesproken had, alzo deden de kinderen Israels.
5 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
6 Spreek tot de kinderen Israels: Wanneer een man of een vrouw iets van enige menselijke zonden gedaan zullen hebben, overtreden hebbende door overtreding tegen den HEERE, zo is diezelve ziel schuldig.
7 En zij zullen hun zonde, welke zij gedaan hebben, belijden; daarna zal hij zijn schuld weder uitkeren, naar de hoofdsom daarvan, en derzelfder vijfde deel zal hij daarboven toedoen, en zal het dien geven, aan wien hij zich verschuldigd heeft.
8 Maar zo die man geen losser zal hebben, om de schuld aan hem weder uit te keren, zal die schuld, welken den HEERE weder uitgekeerd wordt, des priesters zijn; behalve den ram der verzoening, met welken hij voor hem verzoening doen zal.
9 Desgelijks zal alle heffing van alle geheiligde dingen der kinderen Israels, welke zij tot den priester brengen, zijne zijn.
10 En een ieders geheiligde dingen zullen zijne zijn; wat iemand den priester zal gegeven hebben, zal zijne zijn.
11 Wijders sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
12 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer van iemand zijn huisvrouw zal afgeweken zijn, en door overtreding tegen hem overtreden zal hebben;
13 Dat een man bij haar door bijligging des zaads zal gelegen hebben, en het voor de ogen haars mans zal verborgen zijn, en zij zich verheeld zal hebben, zijnde nochtans onrein geworden; en geen getuige tegen haar is, en zij niet betrapt is;
14 En de ijvergeest over hem gekomen is, dat hij ijvert over zijn huisvrouw, dewijl zij onrein geworden is; of dat over hem de ijvergeest gekomen is, dat hij over zijn huisvrouw ijvert, hoewel zij niet onrein geworden is;
15 Dan zal die man zijn huisvrouw tot den priester brengen, en zal haar offerande voor haar medebrengen, een tiende deel van een efa gerstemeel; hij zal geen olie daarop gieten, noch wierook daarop leggen, dewijl het een spijsoffer der ijveringen is, een spijsoffer der gedachtenis, dat de ongerechtigheid in gedachtenis brengt.
16 En de priester zal haar doen naderen; hij zal haar stellen voor het aangezicht des HEEREN.
17 En de priester zal heilig water in een aarden vat nemen; en van het stof, hetwelk op den vloer des tabernakels is, zal de priester nemen, en in het water doen.
18 Daarna zal de priester de vrouw voor het aangezicht des HEEREN stellen, en zal het hoofd van de vrouw ontbloten, en zal het spijsoffer der gedachtenis op haar handen leggen, hetwelk het spijsoffer der ijveringen is; en in de hand des priesters zal dat bitter water zijn, hetwelk den vloek medebrengt.
19 En de priester zal haar beedigen, en zal tot die vrouw zeggen: Indien iemand bij u gelegen heeft, en indien gij, onder uw man zijnde, niet afgeweken zijt tot onreinigheid, wees vrij van dit bitter water, hetwelk den vloek medebrengt!
20 Maar zo gij, onder uw man zijnde, afgeweken zijt, en zo gij onrein geworden zijt, dat een man bij u gelegen heeft, behalve uw man:

21 (Dan zal de priester die vrouw met den eed der vervloeking beedigen, en de priester zal tot die vrouw zeggen:) De HEERE zette u tot een vloek, en tot een eed, in het midden uws volks, mits dat de HEERE uw heup vervallende, en uw buik zwellende make;
22 Dat ditzelve water, hetwelk de vervloeking medebrengt, in uw ingewand inga, om den buik te doen zwellen, en de heup te doen vervallen! Dan zal die vrouw zeggen: Amen, amen!
23 Daarna zal de priester deze zelfde vloeken op een cedeltje schrijven, en hij zal het met het bitter water uitdoen.
24 En hij zal die vrouw dat bitter water, hetwelk de vervloeking medebrengt, te drinken geven, dat het water, hetwelk de vervloeking medebrengt, in haar tot bitterheden inga.
25 En de priester zal uit de hand van die vrouw het spijsoffer der ijveringen nemen, en hij zal datzelve spijsoffer voor het aangezicht des HEEREN bewegen, en zal dat op het altaar offeren.
26 De priester zal ook van dat spijsoffer, deszelfs gedenkoffer, een handvol grijpen, en zal het op het altaar aansteken; en daarna zal hij dat water die vrouw te drinken geven.
27 Als hij haar nu dat water zal te drinken gegeven hebben, het zal geschieden, indien zij onrein geworden is, en tegen haar man door overtreding zal overtreden hebben, dat het water, hetwelk vervloeking medebrengt, tot bitterheid in haar ingaan zal, en haar buik zwellen, en haar heup vervallen zal; en die vrouw zal in het midden van haar volk tot een vloek zijn.
28 Doch indien de vrouw niet onrein geworden is, maar rein is, zo zal zij vrij zijn, en zal met zaad bezadigd worden.
29 Dit is de wet der ijveringen, als een vrouw, onder haar man zijnde, zal afgeweken en onrein geworden zijn;
30 Of als over een man die ijvergeest zal gekomen zijn, en hij over zijn huisvrouw zal geijverd hebben, dat hij de vrouw voor het aangezicht des HEEREN stelle, en de priester aan haar deze ganse wet volbrenge.
31 En de man zal van de ongerechtigheid onschuldig zijn; maar diezelve vrouw zal haar ongerechtigheid dragen.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een bevel ingevolge de reeds gemaakte wetten om de onreinen uit het leger te verwijderen, vers 1-4.

II. Een herhaling van de wetten betreffende vergoeding, ingeval dat aan de naaste schade werd toegebracht, vers 5-8 en de toewijzing van de geheiligde dingen aan de priesters, vers 9, 10.

III. Een nieuwe wet betreffende het gerechtelijk onderzoek van een vrouw, verdacht van overspel, door het water des ijvers, vers 11-31.

Numeri 5:1-10

I. Hier is een bevel voor de zuivering van het leger door allen uit zijn linies te verwijderen, die ceremoniëel onrein waren, door een vloed, door melaatsheid, of door het aanraken van een dood lichaam, totdat zij overeenkomstig de wet gereinigd waren, vers 2,3. Deze orders worden terstond ten uitvoer gebracht, vers 4.

1. Het leger was nu naar een nieuw model ingericht, en teneinde nu de verbetering ervan volkomen te maken, moet het gereinigd worden. De zuiverheid van de kerk moet evenzeer behartigd en bewaard worden, als de vrede en orde er van. Het is nodig, niet alleen dat iedere Israëliet bij zijn eigen banier blijve, maar ook dat iedere verontreinigde Israëliet er van worde afgescheiden. *De wijsheid, die vanboven is, die is ten eerste zuiver, daarna vreedzaam.*

2. De tabernakel Gods was nu in het midden des legers gevestigd, en daarom moeten zij er voor zorgen het rein te houden. Hoe krachtiger de belijdenis van Godsdienst van een huis, of een gezin, hoe meer zij verplicht zijn, om "het onrecht van hun tenten weg te nemen," Job 22:23. De persoon bij wien, de plaats "in welker midden" "God woont," moet niet verontreinigd worden want zo zij het wèl is, dan is Hij beledigd, en dan zal Hij er zich van onttrekken, I Corinthiërs 3:16, 17.

Deze uitdrijving van de onreinen uit het leger moest te kennen geven:

a. Wat de regeerders van de kerk behoren te doen: zij moeten *het kostbare van het snode uittrekken,* en personen van een ergerlijk gedrag als oude zuurdesem uit hun midden wegdoen, 1 Corinthiërs 5:8, 13,. opdat de anderen niet aangestoken en verontreinigd worden, Hebreeën 12:15. Het is voor de eer van Christus en de stichting van Zijn kerk nodig dat zij, die openlijk onheilig en van een slecht levensgedrag zijn, uit de Christelijke gemeenschap weggedaan worden, totdat zij zich bekeren.

b. Wat God zelf doen zal in de grote dag: Hij zal "Zijn dorsvloer" "doorzuiveren, en uit Zijn koninkrijk vergaderen al de ergernissen." Gelijk hier de onreinen buiten het leger gesloten werden, zo zal in het nieuwe Jeruzalem "niets inkomen, dat ontreinigt," Openbaring 21:27.

II. Een wet betreffende vergoeding vooraan de naaste gedaan onrecht. Het wordt genoemd *menselijke zonden,* vers 6, omdat zij gemeen is onder de mensen, een *zonde van de mens* dat is: *een zonde tegen de mens,* zo denkt men dat het vertaald en verstaan moet worden. Als iemand zijn broeder ten opzichte van enige zaak misleidt of bedriegt, dan moet dit beschouwd worden als een zonde tegen de Heere, Die de beschermer is van het recht, de straffer van onrecht, en die ons streng gebiedt rechtvaardiglijk te handelen. Wat moet er nu geschieden, als iemands ontwaakt geweten hem beschuldigt van zo’n zonde, haar in zijn herinnering terugvoert, al is het ook lang geleden, dat hij haar gepleegd heeft?

1. Hij moet *zijn zonde belijden,* haar belijden aan God, haar belijden aan zijn naaste en zich aldus schande aandoen. Als hij het tevoren ontkend heeft, dan moet hij de leugen bekennen, al valt hem dit nog zo zwaar, omdat zijn hart verhard was, heeft hij het ontkend, daarom is er voor hem geen ander middel om te doen blijken, dat zijn hart vertederd is, dan door het te belijden.

2. Hij moet een offer brengen, een *ram van de verzoening*, vers 8. Er moet voldoening gegeven worden voor de overtreding, gepleegd tegen God, wiens wet verbroken werd, zowel als voor het verlies, dat onze naaste geleden heeft, vergoeding in zo'n geval volstaat niet zonder geloof en bekering.

3. Maar de offerande zou niet welbehaaglijk zijn, indien er aan hem, aan wie het onrecht is aangedaan, geen volledige vergoeding gedaan wordt, de hoofdsom moet hem niet slechts teruggegeven worden maar nog een vijfde deel bovendien, vers 7. het is zeker dat zolang hetgeen onrechtmatig verkregen werd, willens en wetens wordt behouden, de schuld van de onrechtvaardigheid op het geweten blijft en door geen offerande, door geen gebeden of tranen wordt weggenomen, want het is één en dezelfde zonde, waarin volhard wordt. Deze wet hebben wij tevoren gehad, Leviticus 6:4, en hier wordt er bijgevoegd dat, zo de verongelijkte gestorven is, en geen bloedverwant heeft nagelaten, die recht zou hebben op het ontvangen van deze schuld, of indien het onzeker is aan wie de vergoeding gegeven moet worden, dit toch geen verontschuldiging of reden zou wezen om het onrechtmatig verkregene te behouden, wie het ook behoord moge hebben, zeker was het het zijne niet, die het door een zonde verkregen heeft, en daarom moet het de priester gegeven worden, vers 8. Als er iemand was, die er zijn recht op kon bewijzen, dan moet het niet aan de priester gegeven worden, God haat de roof in het brandoffer. Maar indien er zo iemand niet was, dan verviel het aan de Heere, *(ob defectum sanguinis-bij gebrek aan een nakomeling)* en de priesters waren Zijn ontvangers. Het één of andere werk van de barmhartigheid is een daad van noodzakelijke gerechtigheid, die gedaan moet worden door hen, die zich bewust zijn onrecht te hebben gepleegd maar niet weten hoe andere vergoeding te doen. Wat het onze niet is, zal ons nooit wezenlijk voordeel opleveren.

III. Een algemene regel betreffende geheiligde dingen. die bij deze gelegenheid gegeven is, dat namelijk al wat de priester gegeven wordt *van hem zal wezen*, vers 9, 10.

1. hij, die het gaf, zal het niet terug ontvangen, onder welk voorwendsel het zij. Deze wet bevestigt en bekrachtigt alle schenkingen voor Godvruchtige doeleinden opdat de mensen niet iets aan de priester geven in een opwelling van ijver, om het daarna, in een opwelling van spijt, weer terug te nemen.

2. De andere priesters zullen niet delen met de priester, die toen dienst deed, en aan wie het geheiligde-waarin dat ook bestond-gegeven was. Laat hem, die het ijverigst en het meest bereid was om dienst te doen, er te beter om varen, zo hij het werk doet, dan hebbe hij het loon er voor, en moge God er Zijn zegen aan toedoen.

Numeri 5:11-31

Wij hebben hier het plechtig gerechtelijk onderzoek van een vrouw, wier echtgenoot over haar ijvert.

I. Wat was het veronderstelde geval? Dat een man reden had zijn huisvrouw van echtbreuk te verdenken, vers 12-14.

1. De zonde van echtbreuk wordt hier terecht voorgesteld als uitermate zeer zondig, het is een afwijken van God en van deugd, en van de goede weg, Spreuken 2:17. Het is een zonde tegen de echtgenoot, hem berovende van zijn eer, vervreemdende zijn recht, een vals, onecht gebroed brengende in zijn gezin, om met zijn kinderen in zijn bezitting te delen, en haar verbond met hem verbrekende. Het is verontreinigd te worden, want door niets wordt het hart en het geweten meer dan door dit verontreinigd.

2. Er wordt verondersteld dat de zondaren grote moeite en zorg hebben aangewend om die zonde te verhelen, waar geen getuige van is." Het" "oog des overspelers neemt de schemering waar," Job 24:15. En de overspeelster neemt de gelegenheid waar, "als de" "man niet in zijn huis is," Spreuken 7:19. Zij zou de duisternis, de verborgenheid niet begeren, als zij niet schandelijk was, en de duivel, die de mensen tot deze zonde verleidt, leert hen hoe haar te bedekken.

3. Er wordt verondersteld dat *de ijvergeest over* de echtgenoot gekomen is, waarvan Salomo zegt: dat hij "een grimmigheid is van de man," Spreuken 6:34, en dat hij "hard is als het graf."

4. "Maar", zeggen de Joodse schrijvers "hij moet doen blijken, dat hij reden heeft voor zijn verdenking." De regel, die zij geven, is: "Indien de man, voor getuigen, tot zijn vrouw gezegd heeft: ""Ga met deze man niet in het verborgen"" en het daarna bewezen is dat zij, niettegenstaande deze vermaning toch met die man in het verborgen geweest is, dan kan hij, al was het ook haar vader of haar broeder, haar noodzaken het bitterwater te drinken. Maar de wet bindt hem niet aan deze bijzondere methode om te bewijzen, dat, hij reden heeft voor zijn verdenking, zij kan ook op een andere manier bewezen worden. Ingeval, dat het bewezen kon worden, dat zij overspel gepleegd heeft, dan moest zij ter dood gebracht worden Leviticus 20:10, maar als het niet zeker was, dan moest deze wet toegepast worden. Laat dit alle huisvrouwen vermanen om zich ook voor de geringste schijn van kwaad te hoeden, en niet de minste aanleiding te geven om haar kuisheid in verdenking te brengen. Het is niet genoeg dat zij zich onthouden van het kwaad van de onreinheid, zij moeten zich ook *voor de schijn er van hoeden,* voor alles, wat er het aanzien van heeft, of er toe leiden kan, of de minste reden kan geven voor jaloersheid, want *een grote hoop hout kan door een klein vuur worden aangestoken!* Laat ook alle mannen hierdoor gewaarschuwd zijn, om hun vrouwen niet zonder rechtmatige oorzaak te verdenken. De liefde in het algemeen, en nog zoveel te meer de echtelijke liefde, leert ons "geen kwaad te denken," 1 Corinthiërs 13:5. Het is het geluk van de deugdelijke huisvrouw, dat "het hart haars heren" "haar vertrouwt," Spreuken 31:11.

II. Wat in zo’n geval gedaan moest worden:

1. Opdat, zo de verdachte vrouw onschuldig was, zij niet onder de smadelijke verdenking van haar echtgenoot en de hieruit voortvloeiende onrust zou blijven.

2. Opdat, zo zij schuldig was, haar zonde ontdekt zou worden, en anderen het zullen horen, en vrezen, en er zich door zullen laten waarschuwen. Het onderzoek nu moest volgenderwijs plaats hebben.

a. Haar echtgenoot moet haar *tot de priester brengen* met de getuigen, die de grond voor zijn verdenking kunnen bewijzen en verlangen dat zij de proef zal ondergaan. De joden zeggen, dat de priester eerst moest trachten haar te bewegen de waarheid te bekennen, tot haar zeggende: "Lieve dochter, gij waart wellicht verrast, overrompeld door wijn te drinken, of gij waart vervoerd door jeugdige hartstocht, of door het slechte voorbeeld van anderen. Kom beken nu de waarheid, ter wille van de groten naam, die in de heilige plechtigheid beschreven is, en laat hen niet met het bitter water uitgewist worden. Indien zij dan bekende, zeggende: "Ik ben verontreinigd", dan werd zij niet ter dood gebracht, maar ontving de scheidbrief, en dan verloor zij haarbruidsschat. Maar zo zij zei: "Ik ben rein", dan werd de proef toegepast.

b. De man moest een gering, grof offer brengen van gerstemeel, zonder olie en wierook overeenkomstig de treurige staat, waarin zijn gezin zich nu bevindt, want het was wel een zeer grote treurige beproeving, hetzij om reden te hebben om ijverzuchtig te wezen, of om ijverzuchtig te zijn zonder er grond of oorzaak voor te hebben. Het is *een spijsoffer van de gedachtenis,* om aan te duiden, dat hetgeen nu stond te geschieden als een Godsdienstig beroep was op de alwetendheid en rechtvaardigheid Gods.

c. De priester moest het water van de ijveringen bereiden, hij moet van het heilig water nemen uit het wasvat, waaraan de priesters zich moesten wassen, als zij dienst gingen doen. Dit water moet hij in *een aarden vat* doen, bevattende, naar men zegt, ongeveer een pint, en het moet *een aarden vat* zijn, omdat hoe "grover en minder fraai alles was, hoe meer het in overeenstemming was met deze zo treurige gelegenheid. Er moet *stof* in het water gedaan worden, om de smaad aan te duiden, waaronder zij lag, en de schande, die zij zich moest aandoen, haar mond in het stof leggende, maar het moest stof *zijn van de vloer van de tabernakel,* om eer aan te doen aan alles wat behoorde tot de plaats, die God verkoren had, om er Zijn naam te doen wonen, en er in het hart des volks eerbied voor te bewaren, zie Johannes 8:6.

d. De vrouw moest *voor het aangezicht des Heeren gesteld worden.* aan de oostpoort van de voorhof des tempels, (zeggen de Joden) en haar hoofd moest ontbloot worden, ten teken van de treurige toestand, waarin zij zich bevond, en daar stond zij dan tentoon voor geheel de wereld, "opdat alle vrouwen onderwezen worden, dat zij naar" "haar schandelijkheid niet doen," Ezechiel 23:48. De Joden zeggen: "Haar eigen dienstboden mochten daarbij niet tegenwoordig zijn, opdat zij niet gering zou schijnen in de ogen van hen, die haar moesten eren, ook haar echtgenoot moest weggezonden worden."

e. De priester moest haar beëdigen, dat is haar bezweren de waarheid te zeggen, en haar de vloek Gods aankondigen, zo zij schuldig was, en haar verklaren wat de uitwerking zou zijn van haar drinken van het water van de ijveringen, vers 19-22. Hij moest haar verzekeren dat het water haar niet schadelijk zou zijn, zo zij onschuldig was, vers 19. Niemand behoeft de vloek van de wet te vrezen, die niet de geboden van de wet heeft overtreden. Maar indien zij schuldig was, dan zal het water gif voor haar wezen, het zal *haar buik doen zwellen en haar heup doen vervallen* en zij zal een vloek en verfoeisel zijn onder haar volk, vers 21, 22. Hierop meest zij *Amen, amen* zeggen, zoals Israël Amen moest zeggen op de vervloekingen uitgesproken op de berg Ebal, Deuteronomium 27:26. Sommigen denken dat het Amen

verdubbeld zijnde, ziet op de beide delen van de beëdiging, of bezwering op het deel dat haar vrij deed zijn, indien zij onschuldig was, en op het deel dat haar veroordeelde, zo zij schuldig was. Geen vrouw zou, als zij schuldig was *Amen* kunnen zeggen op deze beëdiging, en daarna het water drinken, tenzij zij de waarheid Gods niet geloofde of Zijn gerechtigheid tartte, en tot zulk een diepte van onbeschaamdheid was gezonken en tot zo'n verhard zijn in de zonde, dat zij God Almachtig tartte om dan maar het ergste aan haar te doen, en zich liever aan Zijn vloek zou wagen, dan Hem eer te geven door haar schuld te belijden, *aldus heeft hoererij het hart weggenomen.*

f. De priester moest deze vloeken op een cedeltje van perkament schrijven, *verbatim-woord voor woord,* zoals hij ze uitgesproken heeft, en daarna wat hij geschreven had uitwissen of afschrappen in het water, vers 23 om aan te duiden dat het deze vloek was, die het water doordrong en er de kracht van uitwerking aan gaf, die bedoeld was. Het betekende dat, zo zij onschuldig was, de vloek uitgewist, uitgedelgd zou worden, en niet tegen haar zal verschijnen, gelijk geschreven is, Jesaja 43:25 :"Ik, Ik ben het, die uw" "overtredingen uitdelg, " en, Psalm 51:10, "Delg uit al" "mijn overtredingen." Maar dat, zo zij schuldig was, de vloek, zoals hij geschreven was en met het water vermengd was, met het water in haar binnenste zal komen, en "als olie in haar beenderen," Psalm, 109:18, zoals wij rezen van een vloek, die in het huis komt, Zacheria 5:4.

g. De vrouw moet dan het water drinken, vers 24, het wordt *bitter water* genoemd, omdat, naar sommigen denken, er alsem in gedaan was om het bitter te maken, of liever, omdat het de vloek teweegbracht. Zo wordt de zonde "kwaad en bitter" genoemd, Jeremia 2:19. en wel om dezelfde reden, namelijk omdat zij *de vloek meebrengt.* Indien zij schuldig was (en zo zij het niet was, dan bracht het de vloek niet mee) dan werd haar te weten gedaan dat, hoewel de gestolen wateren zoet waren, en het verborgen brood lieflijk, het laatste er van toch "bitter is als alsem," Spreuken 9:17, 5:4. Laat allen, die zich inlaten met verboden genoegens, weten dat deze in het einde bitterheid zullen wezen. De Joden zeggen dat zo de vrouw door het aankondigen van vloek zó ontzet was, dat zij het water niet durfde drinken, maar bekende dat zij verontreinigd was, dan wierp de priester het water weg, en haar offer wierp hij op de as, en dan werd zij van haar man gescheiden, zonder weduwgoed. Indien zij niet wilde bekennen, en toch weigerde te drinken, dan werd zij er toe gedwongen, en als zij het wilde uitspuwen, dan zonden zij haar haastig weg, opdat zij de heilige plaats niet zou verontreinigen.

h. Eer zij het water dronk werd het spijsoffer van de ijveringen bewogen en op het altaar geofferd, vers 25, 26, een handvol er van werd verbrand als gedenkoffer, en het overige door de priester gegeten, tenzij de echtgenoot een priester was, en dan werd het op de as gestrooid. Deze offerande in het midden van de handeling, betekende dat het geheel een beroep was op God, als een God, die alles weet, en voor wie niets verborgen is.

Eindelijk. Alles alzo naar de wet verricht zijnde, moesten zij de uitslag afwachten. Het water met een weinig stof en het afschrapsel van een beschreven stuk perkament er in, had van nature geen kracht of strekking om goed of kwaad te doen, maar indien aldus een beroep werd gedaan op God door een verordineerde inzetting, dan zou God, hoewel anders de onschuldige onder verdenking zou blijven of de schuldige onontdekt, toch Zijn eigen inzetting zó erkennen en handhaven, dat binnen weinig tijde, door de wonderdadige werking van Zijn voorzienigheid, de onschuld van de onschuldige bewezen, of de schuld van de schuldige ontdekt zou worden.

1. Indien de verdachte vrouw wezenlijk schuldig was, dan zou het water dat zij dronk gif voor haar wezen, vers 37, haar buik zou opzwellen en haar heup vervallen, door een verachtelijke ziekte als straf voor een verachtelijke zonde, en zij zou "in haar laatste brullen als" "haar vlees en haar lijf verteerd is." Spreuken 5:11. Bisschop Patrick zegt dat, volgens sommigen van de Joodse schrijvers, de uitwerking van dat water terstond gezien werd de vrouw werd bleek, de ogen puilden haar uit het hoofd. Dr. Lightfoot zegt dat de uitwerking soms twee of drie jaar later plaatshad, maar zij had geen kinderen, was ziekelijk en kwijnend, en ten slotte verging zij, waarschijnlijk echter werden sommige aanduidingen hiervan terstond gezien. De rabbijnen zeggen dat de overspeler op dezelfde dag en in hetzelfde uur en op dezelfde wijze stierf als de overspeelster, dat ook zijn buik opzwol, en zijn heimelijke delen vervielen en verrotten, een ziekte, wellicht niet zeer ongelijk aan die, welke in deze latere tijden door de wrekende hand van een rechtvaardig God tot de gesel is gemaakt van onkuisheid, en waarmee hoeren en hoerenlopers elkaar aansteken, kwellen en ten verderve brengen, sedert zij aan de straf van mensen ontkomen. De Joodse rabbijnen voegen er bij dat dit water alleen deze uitwerking had op de overspeelster, indien haar echtgenoot zich nooit zelf op die wijze had schuldig gemaakt, maar dat, indien hij zelf ooit het huwelijksbed had verontreinigd, God hem op deze wijze geen recht deed tegenover zijn schuldige vrouw, en dat daarom, de laatste en ontaarde tijden van de Joodse kerk, toen onkuisheid de overhand had, deze proef in onbruik was geraakt en ter zijde werd gelaten, de mannen, hun eigen misdadigheid kennende, waren tevreden om die van hun vrouwen niet te kennen. En hierop kan wellicht de bedreiging wijzen in Hosea 4:14 : "Ik zal over uw bruiden geen bezoeking doen omdat zij overspel doen," "want zij zelf scheiden zich af met de hoeren."

2. Indien zij onschuldig was, dan zou het water, dat zij dronk, medicijn voor haar wezen, vers 28. Zij *zal vrij zijn, en met zaad bezadigd worden.* De Joodse schrijvers verheerlijken de goede uitwerking van dat water op de onschuldige vrouw. Om haar te belonen, zeggen zij, voor het haar aangedane onrecht door de verdenking, zal zij, na van dit water gedronken te hebben, sterker wezen, er beter uitzien dan ooit. Indien zij ziekelijk was, zal zij gezond worden, een zoon baren en een voorspoedige verlossing hebben.

Uit het geheel kunnen wij leren:

a. Dat verborgen zonden bekend zijn bij God, en soms op wonderbare wijze reeds in dit leven aan het licht worden gebracht. Maar hoe dit zij: er komt een dag, wanneer God door Jezus Christus, zoals hier door de priester, *de verborgen dingen van de mensen zal oordelen naar mijn Evangelie,* zegt Paulus, Romeinen 2:16.

b. Dat inzonderheid *God hoereerders en overspelers zal oordelen.* Het verbreken van de echtelijke trouw en kuisheid is ten hoogste tergend voor de God des hemels, en vroeg *of* laat zal daarmee afgerekend worden. Hoewel wij thans het water van de ijveringen niet hebben tot een zichtbare verschrikking voor de onreinen, hebben wij toch een woord van God, dat ons evenzeer ter verschrikking moest wezen, dat woord namelijk: *Zo iemand de tempel Gods schendt, die zal God schenden,* 1 Corinthiërs 3:17.

c. Dat God een middel zal vinden om de onschuld van de onschuldigen aan het licht te brengen, en haar gerechtigheid voort te brengen als het licht.

d. Dat *de reinen alles rein is,* maar dat *de bevlekten geen ding rein is,* Titus 1:15. Hetzelfde woord is voor sommigen *een reuk des levens ten leven,* en voor anderen *een reuk des doods*

ten dode, zoals dit water van de ijveringen, al naar zij het ontvangen, dezelfde leidingen van Gods voorzienigheid zijn voor sommigen ten goede, en voor anderen ten kwade, Jeremia 24:5, 8, 9. En voor wat het ook bedoeld of bestemd zij: *het zal niet ledig wederkeren.*

HOOFDSTUK 6

1 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer een man of een vrouw zich afgescheiden zal hebben, belovende de gelofte eens Nazireers, om zich den HEERE af te zonderen;
3 Van wijn en sterken drank zal hij zich afzonderen; wijnedik, en edik van sterken drank zal hij niet drinken, noch enige vochtigheid van druiven zal hij drinken, noch verse of gedroogde druiven eten.
4 Al de dagen van zijn Nazireerschap zal hij niet eten van iets, dat van den wijnstok des wijns gemaakt is, van de kernen af tot de basten toe.
5 Al de dagen der gelofte van zijn Nazireerschap zal het scheermes over zijn hoofd niet gaan; totdat die dagen vervuld zullen zijn, die hij zich den HEERE zal afgezonderd hebben, zal hij heilig zijn, latende de lokken van het haar zijns hoofds wassen.
6 Al de dagen, die hij zich den HEERE zal afgezonderd hebben, zal hij tot het lichaam eens doden niet gaan.
7 Om zijn vader of om zijn moeder, om zijn broeder of om zijn zuster, om hen zal hij zich niet verontreinigen, als zij dood zijn; want het Nazireerschap zijns Gods is op zijn hoofd.
8 Al de dagen van zijn Nazireerschap is hij den HEERE heilig.
9 En zo de gestorvene bij hem onvoorziens haastelijk gestorven ware, dat hij het hoofd van zijn Nazireerschap zou verontreinigd hebben, zo zal hij op den dag zijner reiniging zijn hoofd bescheren; op den zevenden dag zal hij het bescheren.
10 En op den achtsten dag zal hij twee tortelduiven, of twee jonge duiven brengen tot den priester, tot de deur van de tent der samenkomst.
11 De priester nu zal een bereiden ten zondoffer, en een ten brandoffer, en zal voor hem verzoening doen, van dat hij aan het dode lichaam gezondigd heeft; alzo zal hij zijn hoofd op dienzelfden dag heiligen.
12 Daarna zal hij de dagen van zijn Nazireerschap den HEERE afzonderen, en zal een lam, dat eenjarig is, brengen ten schuldoffer; en de vorige dagen zullen vallen, omdat zijn Nazireerschap verontreinigd was.
13 En dit is de wet des Nazireers: op den dag, als de dagen van zijn Nazireerschap zullen vervuld zijn, zal hij dit brengen tot de deur van de tent der samenkomst.
14 Hij dan zal tot zijn offerande den HEERE offeren een volkomen eenjarig lam ten brandoffer, en een volkomen eenjarig ooilam ten zondoffer, en een volkomen ram ten dankoffer.
15 En een korf ongezuurde koeken, koeken van meelbloem, met olie gemengd, en ongezuurde vladen, met olie bestreken, mitsgaders hun spijsoffer, en hun drankofferen;
16 En de priester zal het voor het aangezicht des HEEREN brengen, en zal zijn zondoffer en zijn brandoffer bereiden.
17 Hij zal ook den ram ten dankoffer den HEERE bereiden, met den korf der ongezuurde koeken; en de priester zal zijn spijsoffer en zijn drankoffer bereiden.
18 Alsdan zal de Nazireer, aan de deur van de tent der samenkomst, het hoofd van zijn Nazireerschap bescheren; en hij zal het hoofdhaar van zijn Nazireerschap nemen, en hij zal het leggen op het vuur, dat onder het dankoffer is.
19 Daarna zal de priester een gezoden schouder nemen van den ram, en een ongezuurden koek uit den korf, en een ongezuurde vlade; en hij zal ze op de handen des Nazireers leggen, nadat hij zijn Nazireerschap afgeschoren heeft.

20 En de priester zal die bewegen ten beweegoffer, voor het aangezicht des HEEREN; het is
een heilig ding voor den priester, met de borst des beweegoffers, en met den schouder des
hefoffers; en daarna zal die Nazireer wijn drinken.
21 Dit is de wet des Nazireers, die zijn offerande den HEERE voor zijn Nazireerschap zal
beloofd hebben, behalve wat zijn hand bekomen zal; naar zijn gelofte, welke hij beloofd zal
hebben, alzo zal hij doen, naar de wet van zijn Nazireerschap.
22 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
23 Spreek tot Aaron en zijn zonen, zeggende: Alzo zult gijlieden de kinderen Israels zegenen,
zeggende tot hen:
24 De HEERE zegene u, en behoede u!
25 De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig!
26 De HEERE verheffe Zijn aangezicht over u, en geve u vrede!
27 Alzo zullen zij Mijn Naam op de kinderen Israels leggen; en Ik zal hen zegenen.

In dit hoofdstuk hebben wij

I. De wet betreffende de Nazireërs.

1. waartoe de gelofte van een Nazireër hen verplichtte, vers 1-8.

2.Een herstellende wet voor het geval wanneer een Nazireër verontreinigd was door het aanraken van een dood lichaam, vers 9-12-3. De plechtigheid om hem te ontslaan van zijn gelofte als zijn tijd om was, vers 13-21. Instructies aan de priesters, hoe zij het volk moesten zegenen, vers 22 27.

Numeri 6:1-21

Na de wet ter ontdekking en beschaming van hen, die zich door de zonde verachtelijk hadden gemaakt, volgt hier gevoegelijk de wet ter onderrichting en aanmoediging van hen, die zich door grote Godsvrucht achtbaar hebben gemaakt en zich van hun naburen hebben onderscheiden. Het is zeer waarschijnlijk, dat er reeds voordat deze wet was uitgevaardigd personen waren, die als *Nazireërs* bekend stonden en als zodanig vermaard waren als mensen van grotere nauwgezetheid voor de Godsdienst dan anderen, want van de gelofte van een Nazireër wordt hier gesproken als van een welbekende zaak, maar de verplichting er van wordt hier onder vaster regelen gesteld dan zij tevoren waren. Jozef wordt een "Nazireër" onder zijn broederen genoemd, Genesis 49:26, niet slechts omdat hij afgezonderd van hen was, maar omdat hij boven hen voortreffelijk was. Let op

I. De algemene hoedanigheid van een Nazireër: hij is iemand, *die de Heere afgezonderd* is, vers 2. Sommigen waren levenslang Nazireërs, hetzij door Goddelijke aanwijzing, zoals Simson, Richteren 13:5, en Johannes de Doper, Lukas 1:15, of door de gelofte van hun ouders voor hen, zoals Samuël, 1 Samuel 1:11. Van deze spreekt deze wet niet. Anderen waren het voor een zekere tijd, door hun eigen vrijwillige verbintenis, en betreffende hen worden door deze wet regelen vastgesteld. Een vrouw mocht zich door een gelofte tot het nazireërschap verbinden onder de beperkingen, die wij vinden in Hoofdstuk 30:3, waar met de gelofte, die de vrouw verondersteld wordt de Heere gedaan te hebben, inzonderheid deze bedoeld schijnt te zijn. De Nazireërs waren:

1. De Heere gewijd gedurende de tijd van hun Nazireërschap, en zij hebben waarschijnlijk veel van hun tijd doorgebracht met het bestuderen van de wet, het verrichten van daden van de Godsvrucht en het onderwijzen van anderen. Er was dus in hun voorkomen en geheel hun wandel een kenmerk van vroomheid.

2. Zij waren afgezonderd van gewone personen en gewone zaken. Zij, die zich Gode gewijd hebben, moeten aan deze wereld niet gelijkvormig zijn. Zij onderscheidden zich niet slechts van anderen, maar van hetgeen zij zelf tevoren en daarna waren.

3. Zij scheidden zich af door een gelofte te beloven, ieder Israëliet was door de Goddelijke wet verplicht God lief te hebben met geheel zijn hart, maar de Nazireërs verbonden zich door hun eigen vrijwillige daad tot sommige Godsdienstige handelingen als vrucht en uitdrukking van die liefde, handelingen waartoe de andere Israëlieten niet verplicht waren. Er waren van de zodanigen, wier geest door God opgewekt werd om in hun tijd het sieraad te wezen van de kerk, zij waren de banierdragers van de Godsdienst en voorbeelden van Godsvrucht. Er wordt van gesproken als van een grote gunst jegens hun volk, dat God uit hun "jongelingen Nazireërs verwekt heeft," Amos 2:11. De Nazireërs werden gekend in de straten en geëerd als te zijn "reiner dan sneeuw en witter dan melk," Klaagliederen 4:7. Christus werd in versmaadheid een Nazarener genoemd, en evenzo ook Zijn volgelingen, maar Hij was geen Nazireër overeenkomstig deze wet, Hij dronk wijn, en raakte dode lichamen aan, maar toch had dit type in Hem zijn vervulling want in Hem was alle reinheid en alle volkomenheid verenigd, en ieder waar Christen is een geestelijke Nazireër, de Heere afgescheiden door een gelofte. Wij bevinden dat Paulus zich door overreding van zijn vrienden en uit inschikkelijkheid voor de Joden, aan deze wet op de Nazireërs heeft onderworpen, maar tevens, dat gezegd is dat "de heidenen niets" "dergelijks zouden onderhouden," Handelingen 21:24, 25. Het werd als een grote eer beschouwd voor iemand om een Nazireër te zijn, indien dus iemand er van spreekt

als van een straf, en bijvoorbeeld zegt: "Liever zou ik een Nazireër zijn, dan dit of dat te doen", dan is hij (zeggen de Joden), een goddeloos mens, maar hij, die op heilige wijze de Heere de gelofte doet om een Nazireër te zijn, *zie: de kroon Gods is op zijn hoofd.*

II. De bijzondere verplichtingen, die aan de Nazireërs waren opgelegd, opdat de mensen in hun bijgelovigheid niet zouden verzinnen om de beperkingen eindeloos te vermenigvuldigen, geeft God zelf hun een wet en regel voor hun gedrag en hun levenswijze.

1.Zij moeten niets nuttigen van *de vrucht des wijnstoks,* vers 3, 4. Zij moeten geen wijn of sterken drank drinken, geen druiven eten zelfs de kernen en basten niet, zelfs rozijnen mochten zij niet eten. De geleerde Dr. Lightfoot maakt de volgende gissing (Hor. Heb. in Lukas 1:15): Gelijk de ceremoniëele verontreinigingen door melaatsheid, als anderszins, de zondige toestand voorstelt van de gevallen mens, zo was de instelling van de orde van de Nazireërs bedoeld om de reinen en volmaakten toestand voor te stellen van de mens in de staat van de onschuld, en dat de boom van de kennis, welks vruchten aan Adam verboden waren, de wijnstok was, en om die reden ook aan de Nazireërs verboden waren. Zij, die aan Nazireërs wijn te drinken gaven deden het werk van de verleiders, Amos 2:12 hen overredende om die verboden vrucht te eten. Dat het als een volmaaktheid en tot lof gerekend werd om geen wijn te drinken, blijkt uit het voorbeeld van de Rechabieten, Jeremia 35:6. Zij moesten geen wijn drinken:

a. Opdat zij voorbeelden zouden zijn van matigheid en van doding van het vlees. Zij die zich afscheidden voor God en Zijn eer, moesten niet toegeven aan de lusten van het lichaam, maar het bedwingen en tot dienstbaarheid brengen. Een "weinig wijn" te gebruiken ter wille van de maag is geoorloofd, 1 Timotheus 5:23 T. Maar veel wijn te drinken om het gehemelte te strelen, betaamt hun niet die "belijden niet" "naar het vlees maar naar de Geest te wandelen."

b. Ten einde bevoegd en geschikt te zijn voor de dienst van God. Zij moeten niet drinken, opdat zij "de inzetting niet vergeten," Spreuken 31:5, "en van de wijn niet dwalen" Jesaja.28:7.

Laat alle Christenen het zich ten plicht stellen om zeer matig te zijn in het gebruik van wijn en sterke drank, want als de liefde daartoe eens de overhand over een mens heeft verkregen, dan wordt deze een zeer gemakkelijke prooi voor Satan. Het is opmerkelijk dat zij, terwijl zij geen wijn moesten drinken (hetgeen voornamelijk bedoeld was) ook niets moesten eten dat van de wijnstok komt om ons te leren om met de uiterste zorg en behoedzaamheid de zonde te mijden en alles wat er toe leiden kan of een verzoeking voor ons zou wezen. "Onthoudt" "U van allen schijn des kwaads" 1 Thessalonicenzen 5:22 T.

2. Geen scheermes moet over hun hoofd gaan, vers 5. Zij moeten noch hun hoofdhaar afknippen, noch hun baard scheren, dit was het kenmerk van Simsons nazireërschap, waarvan wij zo dikwijls lezen in zijn geschiedenis. Dit nu gaf te kennen:

a. Een edele minachting van uitwendige schoonheid of versiering van het lichaam welke betaamde aan hen, die, Gode afgezonderd zijnde, geheel vervuld moesten zijn van de zorg voor hun ziel, ten einde haar vrede en haar schoonheid te verzekeren en te bevorderen. Het betekende dat zij voor het tegenwoordige afstand hadden gedaan van alle genietingen van de zinnen, en besloten hebben een leven van zelfverloochening te leiden. Mefiboseth heeft ten teken van zijn droefheid, "zijn knevelbaard niet beschoren," 2 Samuel 19:*24.*

b. Sommigen merken op dat van lang haar gesproken wordt als van een kenteken van dienstbaarheid, 1 Corinthiërs 11:5 en verv, zodat het lange haar van de Nazireërs hun onderworpenheid aanduidde aan God, en hen zich stellen onder Zijn heerschappij.

c. Hieraan werden zij als Nazireërs gekend door allen, die hen zagen, en zo dwong het eerbied voor hen af. Het gaf hun een ongekunsteld groots aanzien, het was de kroon van de natuur op hun hoofd, en een getuigenis voor hen, dat zij hun reinheid hadden bewaard. Want, indien zij verontreinigd waren, dan moest hun het haar afgesneden worden, vers 9. Zie Jeremia 7:*29.*

3. Zij moesten tot geen dood lichaam naderen, vers 6, 7. Anderen mochten dode lichamen aanraken, en waren er slechts gedurende enige tijd ceremonieel onrein door. Sommigen moeten dit wel doen, want anders zouden de doden onbegraven blijven, maar de Nazireërs moeten het niet doen, op straffe van de eer van hun nazireërschap te verbeuren. Zij moeten de begrafenis van geen bloedverwant bijwonen, zelfs niet van vader of moeder, evenmin als de hogepriester zelf, omdat *het nazireërschap Gods op hun hoofd is.* Zij, die zich Gode afzonderen, moeten leren:

a. Zich te onderscheiden van anderen, en meer te doen dan anderen.

b. Hun geweten rein te bewaren van dode werken, en het onreine niet aan te raken. Hoe hoger onze belijdenis is van de Godsdienst, en hoe uitnemender wij schijnen te zijn, hoe groter zorg wij behoren te dragen om alle zonde te mijden, omdat wij er zoveel te meer ere bij hebben te verliezen.

c. Hun genegenheden te matigen, zelfs voor hun naaste bloedverwanten, zodat de droefheid over hun verlies geen inbreuk maakt op hun blijdschap in God, en hun onderworpenheid aan Zijn wil. Zie Mattheus 8:22.

4. Al de dagen van hun afzondering moeten zij de Heere heilig zijn, vers 8. Dit was de betekenis van hun waarnemen van de uitwendige voorschriften, zonder hetwelk dit van generlei nut was. De Nazireërs moesten Gode gewijd zijn, bezig zijn in Zijn dienst, hun ziel, hun geest moest op Hem gericht zijn. Zij meesten zich rein houden in hart en leven, en in alles het Goddelijk beeld en de Goddelijken wil gelijkvormig zijn. Dit is heilig te wezen, dit is waarlijk een Nazireër te zijn.

III. De voorziening, die gemaakt was voor de reiniging van een Nazireër, als hij onvoorzien ceremoniëel onrein is geworden door het aanraken van een dood lichaam. Er wordt door deze wet geen straf vastgesteld voor het moedwillig overtreden van deze wetten, want er werd niet ondersteld dat iemand, die zó Godsdienstig was, dat hij een vrijwillige gelofte aflegde zo weinig Godsdienstig kon zijn, dat hij die wetten met opgeheven hand zou verbreken, ook kon men niet veronderstellen, dat hij wijn zou drinken, of zijn haar zou laten afsnijden uit eigen beweging, of door eigen toedoen. Maar zuiver en alleen door de voorzienigheid Gods, en zonder dat het in het minst zijn schuld is, zou hij met een dood lichaam in aanraking kunnen komen, en dat is het geval hetwelk hier gesteld wordt, vers 9. *Zo de gestorvene bij hen onvoorziens haastelijk gestorven ware dat hij het hoofd van zijn nazireërschap zou verontreinigd hebben.* Soms zal de dood mensen zeer plotseling overvallen, zonder enigerlei voorafgaand teken of waarschuwing. Iemand kan in zó weinig tijds gezond en dood zijn dat zelfs de meest zorgzame en voorzichtige Nazireër het niet vermijden kan, om door het dode

lichaam verontreinigd te worden, zó kleine stap is er soms, en zó spoedig gedaan, van de tijd naar de eeuwigheid. God bereide ons voor op een plotseling sterven! In dit geval:

1. Moest hij gereinigd worden van de ceremoniëele onreinheid, die hij opgedaan heeft, evenals anderen, op de zevende dag, vers 9. Ja er werd meer vereist voor de reiniging van een Nazireër, dan van iemand anders, die een dood lichaam had aangeraakt: hij moet een zondoffer en een brandoffer brengen, en er moet *voor hem verzoening gedaan worden,* vers 10, 11. Dit leert ons dat zonden van de zwakheid en de verkeerdheden, die wij als bij verrassing doen zonden zijn, waarvan wij ons oprecht moeten bekeren, en dat de kracht van Christus' offerande toegepast moet worden op onze ziel, opdat zij ons vergeven worden, 1 Johannes *2:1, 2.* Het leert ons ook dat, indien zij, die een uitnemende belijdenis afleggen van de Godsdienst, iets doen dat de eer van hun belijdenis bevlekt, meer van hen geëist wordt dan van anderen, om hun vrede en hun eer te herkrijgen.

2. Hij moet de dagen van zijn afzondering opnieuw beginnen, want allen, die aan zijn verontreinigd worden voorafgingen, al waren zij ook zeer dicht tot aan de voleinding van zijn gelofte gekomen, waren verloren, zij telden niet mede, vers 12. Dit verplichtte hen om zeer zorgzaam te zijn, om zich niet door een dood lichaam te laten verontreinigen, want dat was het enige, dat hun tijd deed verliezen, en het leert ons dat, "als een rechtvaardige zich van zijn gerechtigheid" "afkeert," en zich verontreinigt met dode werken, "dan zal aan al zijn" "gerechtigheden niet gedacht worden," zij zijn voor hem verloren, Ezechiel 33:13. Het is alles verloren, alles tevergeefs, indien hij niet volhardt Galaten 3:4. Hij moet opnieuw beginnen, en de eerste werken doen.

IV. De wet om een Nazireër plechtig van zijn gelofte te ontslaan, als hij de tijd, die hij zelf bepaald had, heeft vervuld, eerder kon hij niet ontslagen worden. Voordat hij de gelofte gedaan heeft, was het in zijn macht haar te doen of niet te doen, maar daarna was het te laat om *onderzoek te doen.* De Joden zeggen dat de tijd voor de gelofte van een Nazireër niet minder dan dertig dagen kon wezen, en als iemand zei: "Ik wil slechts gedurende twee dagen een Nazireër zijn", dan was hij toch verbonden voor dertig dagen, maar het schijnt, dat Paulus' gelofte slechts voor zeven dagen was, Handelingen 21:27. Of liever, hij volbracht toen de plechtigheid van de vervulling van de dagen van zijn Nazireërschap, waarvan hij, op een afstand zijnde van de tempel, zichzelf enige jaren tevoren ontslagen heeft te Cenchrea, I Handelingen 18:18.

Als de tijd van de beloofde afzondering voorbij was, dan moest hij er van vrijgemaakt worden:

1. In het openbaar *aan de deur van de tent van de samenkomst,* vers 13, opdat allen bekend zou zijn dat de dagen van zijn gelofte vervuld waren, en niemand geërgerd zou zijn, als zij hem wijn zagen drinken, die dit nog zo kort tevoren geweigerd had.

2. Het moest gedaan worden met offerande, vers 14. Opdat hij niet zou denken dat hij door zijn buitengewone daad van Godsvrucht en toewijding God aan zich verplicht had, wordt hem bevolen om, als hij zijn gelofte vervuld had, Gode een offer te brengen, want al hebben wij ons uiterste best gedaan in onze plicht jegens God, moeten wij toch onze tekortkoming er in erkennen. Hij moet van al de ingestelde offers een brengen.

a. Een *brandoffer,* als erkenning van Gods souvereine heerschappij nog over hem en alles wat hij had, niettegenstaande zijn ontslagen zijn van deze bijzondere gelofte.

b. Een *zondoffer*. Hoewel dit offer in de tweede plaats genoemd wordt, vers 14, schijnt het toch het eerst geofferd te zijn, vers 16, want er moet verzoening gedaan worden voor onze zonden, voordat enig offer van ons voor God welbehaaglijk kan zijn. En het is zeer opmerkelijk, dat zelfs de Nazireër, die in de ogen van de mensen *reiner waren dan sneeuw en witter dan melk,* toch niet zonder een zondoffer voor de heilige God durfde te verschijnen. Ofschoon hij de gelofte van zijn afzondering zonder enigerlei verontreiniging volbracht heeft, moet hij toch een offer brengen voor de zonde, want ook de besten van de mensen laden onmerkbaar schuld op zich, ook zelfs in hun beste werken, er is goed *nagelaten,* er is het een of ander kwaad *toegelaten,* dat, zo er naar streng recht met ons gehandeld werd, ons verderf zou wezen, en tengevolge waarvan het ons nodig is de verzoening te ontvangen, en er als onze gerechtigheid voor God op te pleiten.

c. Een *dankoffer,* in erkentelijkheid aan God die hem bekwaam gemaakt heeft zijn gelofte te vervullen, en in smeking van Gods genade, om hem er voor te bewaren van ooit iets te doen, dat onbetamelijk was voor hem die eens een Nazireër geweest is, gedenkende dat hij, hoewel thans ontslagen van de verbintenis van zijn gelofte, toch onder de band en de verplichtingen bleef van de Goddelijke wet.

d. Daaraan werden toegevoegd de *spijsoffers* en de *drankoffers,* naar de gewoonte, daar deze altijd met de brandoffers en dankoffers gepaard gingen, en, behalve deze, nog een korf met ongezuurde koeken en vlaaien.

e. Een deel van het dankoffer met een koek en een vlaai moest als *beweegoffer* bewogen worden, vers 19, 20, en dit was een vrijwillige gift aan de priester, die haar, nadat zij eerst aan God was aangeboden, voor zijn moeite ontving.

f. Boven dit alles mocht hij nog vrijwillige offers brengen *wat zijn hand bekomen zal,* vers 21. Hij mocht wel meer brengen, maar niet minder. En om aan de plechtigheid luister en lieflijkheid bij te zetten, was het gebruikelijk om bij deze gelegenheid "hun vrienden bij zich te hebben om nevens hem de onkosten te doen," Handelingen 21:24. Nog een plechtigheid was tenslotte bepaald die als het vernietigen was van een schuldbewijs nadat de schuld betaald is, en die bestond in *het afsnijden van zijn haar,* hetwelk hij gedurende al de tijd van zijn nazireërschap heeft laten groeien, en het te verbranden in het vuur waarop het spijsoffer stond te koken, vers 18. Dit gaf te kennen dat de vervulling van zijn gelofte Gode aangenaam was in Christus, het grote offer, en niet anders. Leer hieruit *de Heere uw God geloften te doen en te betalen want Hij heeft geen lust aan de zotten.*

Numeri 6:22-27

1. Hier wordt aan de priesters geboden om, onder andere goede diensten, die zij te doen hadden, het volk plechtig te zegenen *in de naam des Heeren,* vers 23. Dit behoorde tot hun werk, Deuteronomium 21:5. Hiermede heeft God eer gelegd op de priesters, want het mindere wordt van het meerdere gezegend, en hiermede heeft Hij aan het volk een grote vertroosting geschonken, daar zij de priester beschouwden als Gods mond tot hen. Hoewel de priester door of uit zichzelf niet meer kon doen dan om een zegen te *vragen* of te bidden, heeft toch zijn gebed, daar hij door zijn ambt voorbidder was en dat deed in de naam van Hem, die de zegen gebiedt, een belofte medegebracht, en hij sprak de zegen uit, als gezaghebbende, met opgeheven handen, en zijn aangezicht tot het volk gericht. Dit nu was:

a. een type van Christus' boodschap in deze wereld, welke was "ons te" "zegenen," Handelingen 3:26, als de Hogepriester van onze belijdenis. Het laatste, wat Hij op aarde deed, was met opgeheven handen Zijn discipelen te zegenen, Lukas 24:50, 51. De geleerde bisschop Pearson merkt op als een overlevering van de Joden, dat de priesters alleen aan het einde van het morgenoffer het volk zegenden, niet na het avondoffer, om aan te tonen (zegt hij) dat in de laatste dagen de dagen van de Messias, die (als het ware) de avond zijn van de wereld, de zegen van de wet zou ophouden, en de zegen van Christus in de plaats er van zou komen.

b. Het was een voorbeeld voor Evangeliedienaren, de voorgangers in de vergaderingen, om hun plechtige vergaderingen op gelijke wijze te besluiten. Zij, die Gods mond zijn tot het volk om hen te onderwijzen en hun te gebieden, zijn ook Gods mond tot hen om hen te zegenen, en zij, die de wet ontvangen, zullen de zegen ontvangen. De Hebreeuwse geleerden waarschuwen het volk om niet te zeggen: "Wat baat de zegen van deze armen, eenvoudige priester?" "Want," zeggen zij, "het ontvangen van de zegen hangt af, niet van de priester, maar van de heilige, gezegende God."

2. Hun wordt hier bij hun andere gebeden een formulier van zegen voorgeschreven, en daar dit Gods gebod was betreffende de zegen, heeft Hij, opdat het niet de schijn zou hebben van iets van henzelf te wezen, hun zelfs de woorden in de mond gelegd, vers 24-26, waar wij hebben op te merken:

a. Dat de zegen geboden wordt over ieder afzonderlijk persoon: *De Heere zegene u,* het persoonlijk voornaamwoord staat in het enkelvoud. Ieder van hun moet zich bereiden om de zegen te ontvangen, en dan zullen zij er genoeg in vinden om iedereen gelukkig te maken. "Gezegend" zult gij zijn," Deuteronomium 28:3. Als wij de wet voor onszelf nemen, dan mogen wij de zegen voor onszelf nemen, alsof er onze namen in genoemd werden.

b. Dat er de naam JHWH driemaal wordt herhaald, en, zoals de taalgeleerden opmerken, telkens met een verschillend accent, of toonteken, in het oorspronkelijke. De Joden zelf denken, dat hier een verborgenheid in is gelegen, en wij weten wat die verborgenheid is, daar het Nieuwe Testament haar verklaard heeft, hetwelk ons leert de zegen te verwachten van "de genade van onze Heere Jezus Christus," "de liefde van God de Vader en de gemeenschap met de Heilige Geestes," ieder van welke Personen is JHWH, en toch zijn zij "niet drie Heeren, maar een enige Heere", 2 Corinthiërs 13:13.

c. Dat de gunst van God alles in alles is in de zegen, want die is de bron van alle goed.

A. *De Heere zegene u!* Ons zegenen van God bestaat alleen daarin dat wij goed van Hem spreken, Zijn zegenen van ons is ons goed doen, en die Hij zegent, zijn waarlijk gezegend.

B. *De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten!* Zinspelende op het schijnen van de zon over de aarde om haar te verlichten en te verwarmen en te verkwikken, en er het gelaat van te vernieuwen. "De Heere hebbe u lief, en doe u weten dat Hij u liefheeft." Wij kunnen niet gelukkig zijn, zo wij Gods liefde niet hebben, en wij kunnen niet anders dan gerust wezen, als wij weten, dat wij haar hebben.

C. *De Heere verheffe Zijn aangezicht over u!* Dat heeft dezelfde strekking als het vorige, en het schijnt een toespeling op het vriendelijk toelachen van een vader aan zijn kind, of van een man aan zijn vriend, in wie hij een welgevallen heeft. Indien God ons de verzekering geeft van Zijn bijzondere gunst en welbehagen in ons, dan zal dit "vreugde in" "ons hart geven," Psalm 4:7, 8.

De vruchten van deze gunst, doordie zegen tot ons gekomen, zijn bescherming, vergeving en vrede.

a. Bescherming tegen kwaad, vers 24. De Heere "behoede u," want Hij is het, die Israël behoedt, en "sluimert noch" "slaapt," Psalm 121:4. En alle gelovigen worden in de kracht "Gods bewaard".

b. Vergeving van zonde, vers 25. De Heere zij u genadig

c. Vrede, vers 26, waarin alles is opgesloten wat goed is, en ons volkomen gelukkig, zalig maakt.

God belooft hier de zegen te bekrachtigen en te bevestigen, vers 27. *Alzo zullen zij Mijn naam op de kinderen Israëls leggen.* God geeft hun verlof om gebruik te maken van Zijn naam bij het zegenen van het volk, en hen te zegenen als Zijn volk, naar Zijn naam genoemd. Dit behelsde al de zegeningen, die zij over hen konden uitspreken, om hen tot Gods bijzonder eigendom te stempelen, het volk van Zijn keuze en van Zijn liefde. Gods naam op hen was hun eer, hun vertroosting, hun veiligheid hun pleitgrond. *Verlaat ons niet, wij zijn naar Uw naam genoemd.* Er wordt bijgevoegd: *en Ik zal hen zegenen.* Goddelijke inzettingen gaan vergezeld van een Goddelijke zegen en die legt er kracht in. Wat Christus zegt van de vrede, is waar van de zegen: als Gods dienstknechten de zegen uitspreken: "Vrede zij deze vergadering", indien de kinderen van de vrede en de erfgenamen van de zegen daar zijn, dan zal de vrede, de zegen op hen rusten, Lukas 10:5, 6. Want, "aan alle plaats, waar Hij Zijns" "naams gedachtenis sticht, zal Hij tot Zijn volk komen, en hen zegenen."

HOOFDSTUK 7

1 En het geschiedde ten dage, als Mozes geeindigd had den tabernakel op te richten, en dat hij dien gezalfd, en dien geheiligd had, en al zijn gereedschap, mitsgaders het altaar en al zijn gereedschap, en hij ze gezalfd, en dezelve geheiligd had;
2 Dat de oversten van Israel, de hoofden van het huis hunner vaderen, offerden; deze waren de oversten der stammen, die over de getelden stonden.
3 En zij brachten hun offerande voor het aangezicht des HEEREN, zes overdekte wagens, en twaalf runderen; een wagen voor twee oversten, en een os voor elk een; en brachten ze voor den tabernakel.
4 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
5 Neem ze van hen, opdat zij zijn mogen om te bedienen den dienst van de tent der samenkomst; en gij zult dezelve den Levieten geven, een ieder naar zijn dienst.
6 Alzo nam Mozes die wagens, en die runderen, en gaf dezelve den Levieten.
7 Twee wagens en vier runderen gaf hij den zonen van Gerson, naar hun dienst;
8 En vier wagens en acht runderen gaf hij den zonen van Merari, naar hun dienst; onder de hand van Ithamar, den zoon van Aaron, den priester.
9 Maar de zonen van Kohath gaf hij niet; want de dienst der heilige dingen was op hen, die zij op de schouderen droegen.
10 En de oversten offerden ter inwijding des altaars, op den dag als hetzelve gezalfd werd; de oversten dan offerden hun offeranden voor het altaar.
11 En de HEERE zeide tot Mozes: Elke overste zal (een iegelijk op zijn dag) zijn offerande offeren, ter inwijding des altaars.
12 Die nu op den eersten dag zijn offerande offerde, was Nahesson, de zoon van Amminadab, voor den stam van Juda.
13 En zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
14 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
15 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
16 Een geitenbok, ten zondoffer;
17 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Nahesson, den zoon van Amminadab.
18 Op den tweeden dag offerde Nethaneel, de zoon van Zuar, de overste van Issaschar.
19 Hij offerde zijn offerande: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
20 En een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
21 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
22 Een geitenbok, ten zondoffer;
23 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Nethaneel, den zoon van Zuar.
24 Op den derden dag offerde de overste der zonen van Zebulon, Eliab, de zoon van Helon.
25 Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
26 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
27 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
28 Een geitenbok, ten zondoffer;

29 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Eliab, den zoon van Helon.
30 Op den vierden dag offerde de overste der kinderen van Ruben, Elizur, de zoon van Sedeur.
31 Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
32 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
33 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
34 Een geitenbok, ten zondoffer;
35 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Elizur, den zoon van Sedeur.
36 Op den vijfden dag offerde de overste der kinderen van Simeon, Selumiel, de zoon van Zurisaddai.
37 Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
38 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
39 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
40 Een geitenbok, ten zondoffer;
41 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Selumiel, den zoon van Zurisaddai.
42 Op den zesden dag offerde de overste der kinderen van Gad, Eljasaf, den zoon van Dehuel.
43 Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; beide vol meelbloem gemengd met olie, ten spijsoffer;
44 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
45 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
46 Een geitenbok, ten zondoffer;
47 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Eljasaf, den zoon van Dehuel.
48 Op den zevenden dag offerde de overste der kinderen van Efraim, Elisama, den zoon van Ammihud.
49 Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
50 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
51 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
52 Een geitenbok, ten zondoffer;
53 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Elisama, den zoon van Ammihud.
54 Op den achtsten dag offerde de overste der kinderen van Manasse, Gamaliel, de zoon van Pedazur.
55 Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
56 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
57 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
58 Een geitenbok, ten zondoffer;

59 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Gamaliel, den zoon van Pedazur.
60 Op den negenden dag offerde de overste der kinderen van Benjamin, Abidan, de zoon van Gideoni.
61 Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
62 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
63 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
64 Een geitenbok, ten zondoffer;
65 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Abidan, den zoon van Gideoni.
66 Op den tienden dag offerde de overste der kinderen van Dan, Ahiezer, de zoon van Ammisaddai.
67 Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
68 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
69 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
70 Een geitenbok, ten zondoffer;
71 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Ahiezer, den zoon van Ammisaddai.
72 Op den elfden dag offerde de overste der kinderen van Aser, Pagiel, de zoon van Ochran.
73 Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
74 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
75 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
76 Een geitenbok, ten zondoffer;
77 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Pagiel, den zoon van Ochran.
78 Op den twaalfden dag offerde de overste der kinderen van Nafthali, Ahira, de zoon van Enan.
79 Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
80 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
81 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
82 Een geitenbok, ten zondoffer;
83 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Ahira, den zoon van Enan.
84 Dit was de inwijding des altaars van de oversten van Israel, op den dag als hetzelve gezalfd werd: twaalf zilveren schotels, twaalf zilveren sprengbekkens, twaalf gouden reukschalen.
85 Een zilveren schotel was van honderd dertig sikkelen, en een sprengbekken van zeventig; al het zilver van de vaten was twee duizend en vierhonderd sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms.
86 Twaalf gouden reukschalen van reukwerks; elke reukschaal was van tien sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; al het goud der reukschalen was honderd en twintig sikkelen.

87 Al de runderen ten brandoffer waren twaalf varren, twaalf rammen, twaalf eenjarige lammeren, met hun spijsoffer; en twaalf geitenbokken ten zondoffer.
88 En al de runderen ten dankoffer waren vier en twintig varren, de rammen zestig, de bokken zestig, de eenjarige lammeren zestig. Dit is de inwijding des altaars, nadat hetzelve gezalfd was.
89 En als Mozes in de tent der samenkomst ging, om met Hem te spreken, zo hoorde hij een stem tot hem sprekende, van boven het verzoendeksel, hetwelk is op de ark der getuigenis, van tussen de twee cherubim. Alzo sprak Hij tot hem.

Daar God nu, als het ware, Zijn huis heeft opgericht in het midden van het leger Israëls, komen de vorsten Israëls Hem bezoeken met hun geschenken, als leenmannen bij hun landheer in de naam van hun respectievelijke stammen. Zij brachten geschenken:

I. Bij gelegenheid van de inwijding van de tabernakel ten dienste er van, vers 1-9.

II. Bij de inwijding van het altaar, ten gebruike daar van, vers 10-88.

III. God gaf genadiglijk Zijn welbehagen te kennen in hetgeen gedaan was, vers 89. De twee vorige hoofdstukken bevatten de additionele wetten, die God aan Israël heeft gegeven, dit hoofdstuk vermeldt de additionele diensten, die Israël voor God verricht heeft.

Numeri 7:1-9

Hier is de offerande van de oversten ten dienste van de tabernakel.

Merk op:

1. Wanneer zij haar brachten, niet voordat Mozes *geëindigd had de tabernakel op te richten,* vers 1. Toen alles gedaan was aan de tabernakel zelf en aan het leger Israëls, dat er rondom was, overeenkomstig de gegeven orders en aanwijzingen, toen brachten zij hun geschenken waarschijnlijk op de achtste dag van de tweede maand. Noodzakelijke diensten moeten altijd vrijwillige offeranden voorafgaan, eerst die, en dan deze.

2. Wie zij waren, die ze brachten. *De oversten Israëls, de hoofden van het huis van hun vaderen,* vers 2. Zij, die boven anderen zijn in macht en waardigheid, moeten anderen voorgaan, en er naar streven, om verder te gaan dan anderen in alles wat goed is. Hoe hoger zij staan, hoe meer er van hen verwacht wordt voor de dienst van God en hun geslacht. Waartoe anders dienen rijkdom en macht indien niet daarvoor, dat zij iemand instaatstellen om zoveel te meer goed te doen in de wereld?

3. Wat zij offerden: zes wagens en voor ieder een span ossen om ze te trekken, vers 3. Ongetwijfeld waren deze wagens in overeenstemming met alle andere meubelen en benodigdheden van de tabernakel, de besten in hun soort, zoals de rijtuigen waarvan grote vorsten zich bedienen, als zij in optocht gaan. Sommigen denken dat God hun door Mozes had te kennen gegeven wat zij zouden brengen, of wellicht zijn zij door eigen nadenken er toe gekomen om dit geschenk aan te bieden. Hoewel Gods wijsheid al het hoofdzakelijke van de tabernakel had verordineerd, schijnen deze bijkomstige geriefelijkheden overgelaten om naar hun eigen inzicht gegeven te worden, en aldus te voorzien in hetgeen nog ontbrak, Titus 1:5, en deze wagens werden niet afgewezen, hoewel er geen voorbeeld van werd getoond aan Mozes op de berg. Men moet niet verwachten dat het Goddelijk voorschrift zal afdalen tot al die bijzonderheden van de inzettingen, die overgelaten kunnen worden aan de menselijke wijsheid die *een uitnemende zaak is om iets recht te maken,* en die vatbaar zijn voor veranderingen. Let er op, niet zodra is de tabernakel geheel opgericht, of er worden voorzieningen getroffen om hem te kunnen verplaatsen. En als wij pas gevestigd zijn in de wereld, en denken dat wij beginnen wortel te schieten, dan moeten wij ons bereiden op veranderingen en verplaatsing, inzonderheid voor de grote verandering. Als wij hier in deze wereld zijn, dan moet alles geschikt en ingericht zijn voor een staat van verandering. Toen de tabernakel vervaardigd moest worden, waren de oversten zeer grootmoedig in hun gaven er voor, want toen brachten zij "edelgesteenten en vulstenen," Exodus 35:27 maar nu brengen zij nog meer geschenken. Zij, die goed gedaan hebben, moeten er zich op toeleggen om al meer en meer goed te doen, *niet vertragen in goed te doen.*

4. Hoe over hun geschenk beschikt werd, en welk gebruik er van werd gemaakt. De wagens en runderen werden aan de Levieten gegeven, om gebruikt te worden voor het vervoer van de tabernakel, beide voor hun gemak (want God wil niet, dat Zijn dienaren overwerkt zullen worden) en tevens voor het veiliger en geschikter vervoer van de onderscheidene delen van de tabernakel, die het best bij elkaar gehouden en tegen weer en wind beschut zullen zijn in wagens.

a. De Gersonieten, die met het vervoer van de lichtere dingen belast waren, zoals de gordijnen en behangselen, kregen slechts twee wagens en twee juk runderen, vers 7- als zij die opgeladen hadden, dan moesten zij, zo er nog iets overbleef dit op hun schouders dragen.

b. De Merarieten, die het zware vervoer hadden, de dingen, die het moeilijkst waren te hanteren, zoals de stijlen, pilaren, voeten, enz. ontvingen vier wagens en vier juk runderen vers 8, en toch, indien zij daarbij geen eigen wagens hadden, zouden zij nog zeer veel te dragen hebben, want de zilveren voeten alleen wogen honderd talenten, dus meer de vier ton, dat is vier duizend kilo, en dat was genoeg om vier wagens, elk bespannen met een juk runderen te beladen. Daar echter iedere voet een talent woog, hetgeen ongeveer de last is, die een man kan dragen, (gelijk blijkt uit 2 Koningen 5:23) K hebben zij die waarschijnlijk op hun rug gedragen, en de pilaren op de wagens geladen.

Merk hier op hoe God wijselijk en genadiglijk de meeste kracht toebeschikte aan hen, die het zwaarste werk hadden. Ieder had wagens *naar zijn dienst*. Welke last God in Zijn voorzienigheid ons ook oplegt, Hij zal door Zijn algenoegzame genade er ons de nodige kracht voor geven 1 Corinthiërs 10:13.

c. De Kohathieten, die belast waren met het vervoer van de meest heilige dingen, ontvingen geen wagens, omdat zij hun last op hun schouders moesten dragen, vers 9, met zeer bijzondere zorg en grote eerbied. Toen zij in Davids tijd de ark op een wagen vervoerden, heeft God hun, tot hun verschrikking door de dood van Uzza doen weten dat zij "hem niet gezocht hadden naar het recht." Zie 1 Kronieken 15:13.

Numeri 7:10-88

Wij hebben hier een bericht van de grote plechtigheid van de inwijding van het altaar, beide van het brandofferaltaar en van het reukaltaar, zij waren tevoren geheiligd, toen zij gezalfd werden, Leviticus 8:10, 11, maar nu werden zij voor het eerst gebruikt door de oversten met hun vrijwillige offeranden. Zij wijdden het gebruik er van in met rijke geschenken, uitdrukkingen van grote vreugde en blijdschap, en diepe eerbied voor deze tekenen van Gods tegenwoordigheid onder hen. Merk hier nu op:

I. Dat de oversten, de aanzienlijken, de eersten en de ijverigsten waren in de dienst van God. Zij, die recht hebben op de voorrang, moeten voorgaan in goede werken, en dat is ware eer. Hier is een voorbeeld voor de adel, voor hen die met gezag zijn bekleed en van de eerste rang zijn in hun land, zij behoren hun macht en aanzien, hun goederen en hun invloed te gebruiken ter bevordering van de Godsdienst en de dienst van God in de plaatsen waar zij wonen. Er wordt met recht verwacht dat zij, die meer hebben dan anderen, meer goed zullen doen dan anderen met hetgeen zij hebben, want anders zijn zij ontrouwe rentmeesters en zullen van hun rentmeesterschap niet met blijdschap rekenschap kunnen afleggen. Ja meer: grote en aanzienlijke mannen moeten niet slechts met hun rijkdom en macht hen, die God dienen, ondersteunen en beschermen, zij moeten ook zelf Godvruchtig zijn, werken van de Godsvrucht doen ter ere van God, Psalm 138:4, 5 en een goede invloed hebben op anderen, die te eerder bewogen kunnen worden tot daden van Godsvrucht, als zij die dus in ere zien gebracht. Zeker is het, dat de aanzienlijkste van de mensen minder is dan de minste van de inzettingen Gods, en dat de geringste diensten van de Godsdienst geen verkleining zijn voor hen, die het grootste aanzien in de wereld hebben.

II. De offeranden, die zij brachten, waren zeer rijk en kostbaar, zó rijk dat sommigen denken, dat het verschil in vermogen en bezitting tussen hen en anderen, niet zo groot was, dat zij alleen de onkosten er van konden dragen, maar dat de hoofden van elke stam bijgedragen hebben tot de geschenken, die hun oversten brachten.

1. Zij brachten sommige dingen, die tot blijvende dienst bestemd waren, twaalf grote zilveren schotels, ieder van ongeveer zestig ons gewichts, evenveel zilveren sprengbekkens van omstreeks vijf en dertig ons, de eersten werden gebruikt voor het spijsoffer, de laatsten voor de drankoffers, de eersten voor het vlees van de offers, de laatsten voor het bloed. Dat laatste was, als het ware, Gods tafel, en het betaamde dat zo groot een Koning in zilver servies bediend werd. De gouden reukschalen, gevuld met reukwerk, waren waarschijnlijk bestemd voor de dienst van het gouden altaar, want beide altaren waren gelijktijdig gezalfd. Voor werken van Godsvrucht en barmhartigheid behoren wij, naar vermogen, vrijgevig te zijn. De Israëlieten waren ook wel instaat om een ruim deel van hun goud en zilver af te staan ten dienste van het heiligdom, want zij hadden het niet nodig om er spijs voor te kopen en hun leger te provianderen, daar zij dagelijks gevoed werden met brood uit de hemel, en evenmin hadden zij het nodig om land te kopen of hun leger te betalen, daar zij weldra in het bezit van Kanaän gesteld zullen worden.

2. Zij brachten sommige dingen tot dadelijk gebruik, offers van iedere soort, brandoffers, zondoffers, en zeer veel dankoffers, (op een gedeelte waarvan zij hun vrienden gingen onthalen) en spijsoffers, die daaraan toegevoegd werden. Hiermede gaven zij hun dankbare aanneming te kennen van, en hun blijmoedige onderwerping aan, al de wetten betreffende de offeranden, die God hun kort tevoren door Mozes had overgeleverd. En hoewel het een tijd

was van vreugde en verheuging, is het toch opmerkelijk dat wij in het midden van hun offeranden nog een *zondoffer* vinden, daar wij ook bij onze beste diensten ons bewust zijn, dat er een mengsel zonde in is, het is voegzaam dat er ook in onze meest vreugdevolle diensten een mengsel van berouw is. Bij al ons naderen tot God moeten wij door het geloof het oog hebben op Christus als het grote zondoffer, en melding van Hem maken.

3. Zij brachten hun offeranden ieder op een dag, naar de orde, waarin zij nu onlangs gerangschikt waren, zodat die plechtigheid twaalf dagen heeft geduurd. Zo had God het bevolen vers 11. *Elke overste zal, een ieder op zijn dag, zijn offerande offeren,* en zo deden zij. Een sabbat moet in die twaalf dagen vallen, indien niet twee, want het was heilig werk, zeer geschikt om op een heilige dag gedaan te worden.

a. Opdat de plechtigheid verlengd zou worden, en er dus door geheel Israël kennis van zou worden genomen, en de herinnering er van beter bewaard zou blijven.

b. Dat aldus aan iedere stam gelijke eer zou wedervaren, op Aärons borstlap hadden zij ieder een edelgesteente, en zo hadden zij bij deze offeranden ieder hun dag.

c. Op die wijze zou alles met meer betamelijkheid gedaan worden, bij het doen van Gods werk moet geen verwarring, geen onordelijkheid zijn en geen overhaasting, neem de tijd, en het werk zal zoveel spoediger gedaan zijn, of tenminste zal het zoveel beter gedaan zijn.

d. God heeft hiermede te kennen gegeven hoeveel welbehagen Hij heeft, en hoeveel welbehagen wij moeten hebben, in de oefening van de Godsvrucht. De herhaling er van moet ons een voortdurend genot zijn, en wij moeten niet vertragen in goed doen. Als twaalf dagen lang buitengewone diensten gedaan moeten worden, dan moeten wij daar niet voor terugdeinzen, het geen zware taak of last noemen.

e. Daar de priesters en Levieten deze gelegenheid hadden om dezelfde offeranden te offeren, en dat wel sommige van iedere soort, en gedurende zovele dagen, zullen zij zeer bedreven worden in het werk en goed op de hoogte komen van de desbetreffende wetten.

f. De dankoffers moesten allen op dezelfde dag gegeten worden als zij geofferd, en twee ossen, vijf rammen, vijf bokken en vijf lammeren waren voldoende voor de feestmaaltijd van een dag, ware er meer geweest, inzonderheid indien alles op een dag gebracht was, dan zou er gevaar zijn van overdaad. De deugd van de matigheid mag niet veronachtzaamd worden onder voorwendsel van Godsdienstige feestviering.

4. Al hun offeranden waren volkomen aan elkaar gelijk, hoewel het waarschijnlijk is dat noch de oversten, noch de stammen allen even rijk waren, maar aldus werd te kennen gegeven, dat al de stammen Israëls een gelijk deel hadden in het altaar, en eenzelfde belang bij de offeranden, die er op gebracht werden. Hoewel een stam meer eervol geplaatst was in het leger dan een andere stam, waren hun diensten toch allen even welbehaaglijk aan God, en wij moeten ook het geloof van onze Heere Jezus niet hebben met aanneming des persoons, Jakobus.2:1.

5. Nahesson, de overste van de stam van Juda, offerde het eerst, omdat God aan die stam de eerste plaats van eer in het leger gegeven heeft, en de overige stammen berustten er in, en offerden naar dezelfde volgorde, als die welke God voor hun legering had verordineerd. Juda

uit welke stam Christus gesproten zal zijn, eerst, en dan de overige. Zo wordt in de toewijding van onze zielen aan God, een ieder in zijn eigen orde voorgesteld, de eersteling, Christus, 1 Corinthiërs 15:23. Sommigen merken op dat Nahesson de enige is, die niet uitdrukkelijk *overste* of vorst wordt genoemd, vers 12, opdat hij niet opgeblazen zou worden, omdat hij het eerst offerde, en alle de anderen worden *oversten* of vorsten genoemd, omdat zij, hoewel sommigen van hen uit een ouder huis waren, zich onderwierpen en na hem offerden. Of wel, omdat de titel van vorst van Juda meer eigenlijk behoorde aan Christus, want "Hem" "zullen de volken gehoorzaam zijn," Genesis 49:10.

6. Hoewel zij allen dezelfde offeranden brachten, wordt het bericht er van telkens uitvoerig en in dezelfde woorden vermeld. Wij houden er ons van verzekerd, dat er geen ijdele herhalingen zijn in de Schrift, wat zullen wij dan van deze herhaling zeggen? Zou het niet volstaan hebben te zeggen, dat al die oversten ieder op zijn dag dezelfde offerande gebracht heeft? Neen, God wilde het voor iedere stam in bijzonderheden vermeld hebben. En waarom?

a. Ter aanmoediging van deze oversten en hun respectievelijke stammen, opdat van ieder de offerande uitvoerig vermeld zijnde, geen schijn van geringschatting er op geworpen zou worden, want rijken en armen ontmoeten elkaar voor God.

b. Ter aanmoediging van alle grootmoedige daden van Godsvrucht en barmhartigheid, door ons te doen weten, dat hetgeen gegeven wordt geleend is aan de Heere, dat Hij er zorgvuldig aantekening van houdt, met de naam van de gever bij iedere gave, omdat Hij wat aldus gegeven wordt terug zal geven, en dat zelfs "een beker koud waters" "zijn loon zal ontvangen." Hij is niet onrechtvaardig dat Hij, hetzij de kosten, of "de arbeid van de liefde zou vergeten," Hebreeën 6:10. Wij bevinden dat Christus zeer bijzonder nota neemt van hetgeen in de schatkist werd geworpen, Markus 12:41. Al is wat geofferd wordt ook slechts weinig maar naar ons vermogen, en al is het ook een bijdrage gemengd met de liefdegaven van anderen, toch zal het vermeld worden, opdat het worde vergolden in de opstanding van de rechtvaardigen.

7. Aan de voet van de rekening wordt het gehele bedrag opgegeven, vers 84-88, om te tonen hoe groot een welbehagen God had in de vermelding van de vrijwillige offeranden, en hoe groot het volle bedrag was nadat ieder overste zijn bijdrage had gegeven! Hoe grotelijks zou het heiligdom Gods verrijkt en versierd worden, indien ieder in zijn eigen plaats het zijne er toe bijbracht door voorbeeldige reinheid en Godsvrucht ruime liefdegaven en algemene dienstvaardigheid!

8. God heeft genadiglijk Zijn welbehagen te kennen gegeven in deze geschenken, die tot Hem gebracht waren, door van het verzoendeksel op gemeenzame wijze te spreken met Mozes, zoals een man spreekt tot zijn vriend, vers 89, Hoofdstuk 12:18- en tot hem sprekende heeft Hij daardoor tot geheel Israël gesproken, hun dit teken ten goede tonende, Psalm 103:7. Hieraan kunnen wij weten dat God onze gebeden hoort en aanneemt, als Hij ons genade geeft om Zijn woord te horen en aan te nemen, want aldus wordt onze gemeenschap met Hem onderhouden. Ik weet niet waarom wij niet zouden mogen aannemen, dat Mozes op ieder van de dagen dat de offeranden gebracht werden terwijl de priesters hun maaltijd deden van het dankoffer, in de tabernakel was, en sommigen van de wetten ontving, die wij reeds ontmoet hebben in dit en het vorige boek. De uitnemende bisschop Patrick merkt hier op, dat Gods spreken tot Mozes in een hoorbare stem, alsof Hij met een lichaam ware bekleed, beschouwd kan worden als een voorsmaak van de vleeswording van de Zoon van God in de volheid van

de tijd, wanneer het Woord vlees zal geworden zijn en in de taal van de kinderen van de mensen zal spreken. Want hoe *God* ook *voortijds vele malen en op velerlei wijze gesproken heeft tot de vaderen, in deze laatste dagen* heeft Hij *tot ons gesproken door de Zoon.* En dat Hij, die toen, als de Shechina of Goddelijke Majesteit, tot Mozes sprak van tussen de cherubim, het Eeuwige Woord was, de tweede Persoon in de Goddelijke Drieëenheid, was de vrome gissing van velen van de ouden, want alle gemeenschapsoefening van God met de mens is door Zijn Zoon, door wie Hij de wereld heeft gemaakt en de kerk regeert, en die dezelfde is *gisteren, en heden, en in van de eeuwigheid.*

HOOFDSTUK 8

1 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
2 Spreek tot Aaron, en zeg tot hem: Als gij de lampen aansteken zult, recht tegenover den kandelaar zullen de zeven lampen lichten.
3 En Aaron deed alzo: tegenover vooraan den kandelaar stak hij deszelfs lampen aan; gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
4 Dit werk nu des kandelaars was van dicht goud, tot zijn schacht, tot zijn bloemen was het dicht; naar de gedaante, die de HEERE Mozes vertoond had, alzo had hij den kandelaar gemaakt.
5 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
6 Neem de Levieten uit het midden van de kinderen Israels, en reinig hen.
7 En aldus zult gij hun doen, om hen te reinigen: spreng op hen water der ontzondiging; en zij zullen het scheermes over hun ganse vlees doen gaan, en zij zullen hun klederen wassen, en zich reinigen.
8 Daarna zullen zij nemen een var, een jong rund, met zijn spijsoffer van meelbloem, met olie gemengd; en een anderen var, een jong rund, zult gij nemen ten zondoffer.
9 En gij zult de Levieten voor de tent der samenkomst doen naderen; en gij zult de gehele vergadering der kinderen Israels doen verzamelen.
10 Ja, gij zult de Levieten voor het aangezicht des HEEREN doen naderen; en de kinderen Israels zullen hun handen op de Levieten leggen.
11 En Aaron zal de Levieten bewegen ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN, vanwege de kinderen Israels; opdat zij zijn, om den dienst des HEEREN te bedienen.
12 En de Levieten zullen hun handen op het hoofd der varren leggen; daarna bereidt gij een ten zondoffer, en een ten brandoffer den HEERE, om over de Levieten verzoening te doen.
13 En gij zult de Levieten stellen voor het aangezicht van Aaron, en voor het aangezicht van zijn zonen, en gij zult hen bewegen ten beweegoffer den HEERE.
14 En gij zult de Levieten uit het midden van de kinderen Israels uitscheiden, opdat de Levieten Mijn zijn.
15 En daarna zullen de Levieten inkomen, om de tent der samenkomst te bedienen; en gij zult hen reinigen, en zult hen ten beweegoffer bewegen.
16 Want zij zijn gegeven, zij zijn Mij gegeven uit het midden van de kinderen Israels; voor de opening van alle baarmoeder, voor de eerstgeborenen van een ieder uit de kinderen Israels, heb Ik ze Mij genomen.
17 Want alle eerstgeborene onder de kinderen Israels is Mijn, onder de mensen en onder de beesten; ten dage dat Ik alle eerstgeboorte in Egypteland sloeg, heb Ik dezelve Mij geheiligd.
18 En Ik heb de Levieten genomen voor alle eerstgeborenen onder de kinderen Israels.
19 En Ik heb de Levieten aan Aaron en aan zijn zonen tot een gift gegeven, uit het midden van de kinderen Israels, om den dienst van de kinderen Israels in de tent der samenkomst te bedienen, en om voor de kinderen Israels verzoening te doen, dat er geen plage zij onder de kinderen Israels, als de kinderen Israels tot het heiligdom naderen zouden.
20 En Mozes deed, en Aaron, en de ganse vergadering der kinderen Israels, aan de Levieten, naar alles, wat de HEERE Mozes geboden had van de Levieten, zo deden de kinderen Israels aan hen.
21 En de Levieten ontzondigden zich, en wiesen hun klederen, en Aaron bewoog hen ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN; en Aaron deed verzoening over hen, om hen te reinigen.

22 En daarna kwamen de Levieten, om hun dienst te bedienen in de tent der samenkomst, voor het aangezicht van Aaron, en voor het aangezicht zijner zonen; gelijk als de HEERE Mozes van de Levieten geboden had, alzo deden zij aan hen.
23 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
24 Dit is het, wat de Levieten aangaat: van vijf en twintig jaren oud en daarboven, zullen zij inkomen, om den strijd te strijden, in den dienst van de tent der samenkomst.
25 Maar van dat hij vijftig jaren oud is, zal hij van den strijd van dezen dienst afgaan, en hij zal niet meer dienen.
26 Doch hij zal met zijn broederen dienen in de tent der samenkomst, om de wacht waar te nemen; maar den dienst zal hij niet bedienen. Alzo zult gij aan de Levieten doen in hun wachten.

Dit hoofdstuk betreft de lampen van het heiligdom.

I. De BRANDENDE lampen van de kandelaar, met welker verzorging de priesters belast waren, vers 1-4.

II. De LEVENDE lampen-als ik hen zo noemen mag-de Levieten, die als dienaren BRANDENDE en SCHIJNENDE lichten waren. Van de wijding van de priesters hadden wij een bericht in Leviticus 8. Hier hebben wij een bericht van de wijding van de Levieten, de geestelijken van lagere rang.

1.Hoe zij gereinigd werden vers 5-8.

2. Hoe zij van het volk werden afgezonderd, vers 9, 10. 8,.

3.Hoe zij Gode werden aangeboden in de plaats van de eerstgeborenen vers 11 18.

4. Hoe zij werden overgegeven aan Aäron en zijn zonen, om hun tot dienaren te zijn, vers 19. 6,. Hoe al deze bevelen nauwkeurig werden ten uitvoer gebracht vers 20-22. En tenslotte, wordt de leeftijd bepaald voor hun bediening, vers 23-26.

Numeri 8:1-26

Er waren lang tevoren aanwijzingen gegeven voor het maken van de gouden kandelaar, Exodus 25:31, en hij was gemaakt naar het voorbeeld, dat aan Mozes op de berg getoond was, Exodus 37:17. Maar nu werd voor het eerst bevolen dat de lichten aangestoken zullen worden, toen andere dingen gebruikt begonnen te worden.

Merk op:

1. Wie de lampen moeten aansteken: Aäron zelf, hij *stak de lampen aan* vers 3. Als de vertegenwoordiger van het volk bij God, deed hij het werk van een dienstknecht in Gods huis zijns Meesters kaars aanstekende, als Gods vertegenwoordiger bij het volk toonde hij hun de betekenis van Gods wil en gunst, aldus uitgedrukt, Psalm 18:29. " Gij doet mijne lamp lichten," en aldus was aan Aäron kort tevoren bevolen het volk te zegenen: *De Heere doet Zijn aangezicht over u lichten,* Hoofdstuk 6:25. Het gebod is een "lamp," Spreuken 6:23. De Schrift is "een licht schijnende" "in een duistere plaats," 2 Petrus i: 19. En een duistere plaats voorwaar zou, zonder haar, zelfs de kerk wezen, zoals de tabernakel (waarin geen vensters waren) zonder de lampen. Nu is het het werk van de leraren om deze lampen aan te steken, door het woord van God te verklaren en toe te passen. De middelste lamp stak de priester aan met vuur van het altaar, en de overige lampen met elkaar, hetgeen- zegt Ds. Ainsworth- betekent, dat de bron van alle licht en van alle kennis is in Christus, die "de zeven Geesten Gods" heeft, voorgesteld door "de zeven vurige lampen," Openbaring 4:5, maar dat bij het verklaren van de Schrift de ene Schriftuurplaats licht moet ontlenen aan de andere. Hij veronderstelt ook dat, daar *zeven* een volmaakt getal is, door de zeven armen van de kandelaar de volmaaktheid wordt aangetoond van de Schriften, die ons wijs kunnen maken tot zaligheid.

2. Tot welk doel de lampen aangestoken werden: dat zij *recht tegenover de kandelaar zullen lichten,* dat is naar dat gedeelte van de tabernakel, waar de tafel stond met de toonbroden er op, tegenover de kandelaar. Zij werden niet aangestoken zoals kaarsjes in een urn, om voor zichzelf te branden, maar om licht te verspreiden naar de andere zijde van de tabernakel, want daartoe worden kaarsen aangestoken Mattheus 5:15. De lichten van de wereld, de lichten van de kerk, moeten als lichten schijnen. Wij hebben licht, opdat wij licht zullen geven.

Wij lazen tevoren van de afzondering van de Levieten van onder de kinderen Israëls toen zij geteld werden, en van hun afzonderlijke telling, Hoofdstuk 3:6, 15,. opdat zij in de dienst van de tabernakel gebruikt zouden worden. Nu hebben wij hier de bevelen voor hun plechtige wijding, vers 6, en de verrichting er van in vers 20. Geheel Israël moet weten, dat zij niet zichzelf deze eer aangenomen hebben, maar er van God toe geroepen waren, het was ook niet genoeg, dat zij van hun naasten onderscheiden werden, zij moeten ook plechtig aan God worden toegewijd. Allen, die in de dienst van God gebruikt worden, moeten Hem toegewijd worden, naar dat hun bediening is, eerst moeten wij onszelf de Heere geven, en dan onze diensten, Christenen moeten gedoopt, leraren moeten geordend worden. Let op de wijze, waarop dit geschiedde.

I. De Levieten moesten gereinigd worden, en zij werden gereinigd. De plechtigheden van hun reiniging moesten verricht worden:

1. Door henzelf. Zij moeten *hun kleding wassen,* en niet slechts zich baden, zij moeten *het scheermes over hun gehele vlees doen gaan,* zoals de melaatse doen moest, als hij gereinigd

moest worden, Leviticus 14:8. Zij moeten een scheermes over al hun vlees doen gaan om zich te ontdoen van de onreinheid, die door geen water kon afgewassen worden. Jakob, die God liefhad, was een glad man, het was Ezau, die harig was. De grote moeite, die zij moesten aanwenden, om zich te reinigen leert aan alle Christenen, en inzonderheid aan leraren, om zich door bekering en doding van het vlees *te reinigen van alle besmetting des vleses en des geestes, voleindigende de heiligmaking. Zij* moeten rein zijn, die de vaten des Heeren dragen.

2. Door Mozes. Hij moest *water van de ontzondiging op hen sprengen,* hetwelk naar Goddelijke aanwijzing bereid was. Dit betekende de toepassing van het bloed van Christus op onze zielen door het geloof, om ons te reinigen van een kwaad geweten, ten einde geschikt te zijn om de levende God te dienen. Het is onze plicht onszelf te reinigen, en het is Gods belofte, dat Hij ons zal reinigen.

II. De Levieten aldus voorbereid zijnde, moeten in een plechtige vergadering van geheel Israël voor de Heere gesteld worden, en *de kinderen Israëls meesten hun handen op hen leggen,* vers 10, om aldus hun belang en hun deel in hen (waarop geheel het volk recht had) over te dragen aan God en Zijn heiligdom. Zij stelden hen aan God voor als *levende, heilige en Gode welbehaaglijke offeranden,* om hun redelijken Godsdienst te volbrengen, en daarom hebben zij, zoals de offeraars in alle andere gevallen deden, *hun handen op hen gelegd,* begerende dat hun dienst aangenomen zou worden in de plaats van die van de gehele vergadering, inzonderheid van de eerstgeborenen, waarop zij erkennen dat God recht heeft. Dit kan volstrekt niet als een bewijs aangevoerd worden, dat de gemeente de macht heeft om leraren te ordenen, want dit opleggen van de handen van de kinderen Israëls heeft hen niet tot dienaren van het heiligdom gemaakt, doch slechts aangeduid, dat het volk deze stam uit zijn midden overgaf, hen vrijstelde van krijgsdiensten, evenals van burgerlijke diensten, ten einde hen dienaren te doen zijn van Aäron, die hen voor de Heere meest stellen. De gehele vergadering van de kinderen Israëls konden hun de handen niet opleggen, maar waarschijnlijk hebben de oversten en oudsten het gedaan, als de vertegenwoordigers van het volk. Sommigen denken dat de eerstgeborenen het gedaan hebben, omdat de Levieten in hun plaats Gode gewijd werden. Al wat God van ons vraagt om tot Zijn eer en heerlijkheid te dienen, moeten wij blijmoedig overgeven, onze handen er op leggen, niet om het terug te houden, maar om het over te geven, het te laten gaan tot Hem, die er recht op heeft.

III. Er moesten offeranden voor hen geofferd worden, eerst een zondoffer, vers 12, en dan een brandoffer, om *over de Levieten verzoening te doen,* die, als de daarbij belanghebbenden hun handen op het hoofd van de offers moesten leggen. Zie hierin:

1. Dat wij allen volstrekt onwaardig en ongeschikt zijn om toegelaten te worden tot, en gebruikt te worden in, de dienst van God totdat er verzoening gedaan is over de zonde, en wij daardoor vrede hebben verkregen met God. Die tussentredende wolk moet uit elkaar gedreven worden, voordat er een troostrijke, lieflijke gemeenschap kan gevestigd worden tussen God en onze ziel.

2. Dat het door offerande is, namelijk door Christus, het grote offer, dat wij verzoend zijn met God en geschikt gemaakt om Hem tot offeranden gesteld te worden. Het is door Hem, dat Christenen geheiligd worden voor het werk van hun Christendom, en leraren voor het werk van hun bediening. Bisschop Patricks idee van het offer door de Levieten geofferd, is, dat zij zelf als zoenoffer beschouwd werden want zij waren gegeven, om *voor de kinderen Israëls verzoening te doen,* vers 19, daar zij echter, evenmin als de eerstgeborenen, de dood gewijd

waren, zijn deze twee offers in hun plaats gesteld, weshalve zij er hun handen op moesten leggen, opdat hun zonde, die de kinderen Israëls op hen gelegd hadden, vers 10 op deze dieren overgebracht zouden worden.

IV. De Levieten zelf werden *ten beweegoffer voor het aangezicht des Heeren bewogen* vers 11, *vanwege de kinderen Israëls.* Aäron gaf hen over aan God, nadat zij eerst door zichzelf en door de kinderen Israëls overgegeven waren. Niet dat zij zelf werkelijk *bewogen* werden, maar zij werden voorgesteld aan God als de God des hemels en de Heere van de gehele aarde, zoals dit met de beweegoffers geschiedde. En door hen *beweegoffers* te noemen werd te kennen gegeven, dat zij zich steeds tot God moeten opheffen in Zijn dienst, hun ogen moeten opheffen, hun harten moeten opheffen, zich heen en weer moeten bewegen met vaardigheid in de zaken van hun roeping. Zij waren niet geordend om lui of ledig te wezen, maar werkzaam en bedrijvig.

V. God geeft hier Zijn aanneming van hen te kennen, vers 14. *Opdat de Levieten Mijne zijn.* God nam hen aan in de plaats van de eerstgeborenen, vers 16-18, en tevoren, Hoofdstuk 3:41. Wat in oprechtheid aan God geofferd wordt, zal genadiglijk door Hem erkend en aangenomen worden. En op Zijn dienaren, die genade van Hem verkregen hebben om getrouw te zijn, wordt een bijzonder merkteken van gunst en eer gesteld: Zij *zullen van Mij zijn,* en dan, in vers 15 :Zij *zullen inkomen om de tent van de samenkomst te bedienen.* God neemt hen als de Zijnen, opdat zij Hem mogen dienen. Allen, die verwachten te delen in de voorrechten van de tabernakel, moeten besluiten om de dienst des tabernakels te doen. Gelijk, van de ene kant, geen van Gods schepselen Zijn *nodige* dienaren zijn (Hij heeft de dienst van geen hunner nodig) zo wordt, van de anderen kant, niemand van hen genomen om slechts een *honorair* dienaar te zijn dus om niets te doen. Allen, die God als de Zijnen erkent, worden door Hem gebruikt, de engelen zelf hebben hun diensten.

Vl. Daarna werden zij als een gave aan Aäron en zijn zonen geschonken, vers 19, maar op zo'n wijze, dat het voordeel er van de kinderen Israëls ten goede kwam.

1. De Levieten moeten werkzaam zijn onder de priesters, als hun dienaren en helpers in de dienst van het heiligdom. Aäron offert hen aan God, vers 11, en nu geeft God hen terug aan Aäron, vers 19. Al wat wij aan God geven zal Hij ons met onuitsprekelijk gewin teruggeven. Ons hart, onze kinderen, onze goederen zijn nooit meer de onzen, meer waarlijk, meer troostrijk de onzen, dan wanneer wij ze aan God hebben overgegeven.

2. Zij moeten werkzaam zijn voor het volk. Zij werden genomen *om de dienst van de kinderen Israëls te bedienen,* dat is: niet slechts om de dienst te doen, die zij moesten doen, maar ook om hun belangen te dienen en datgene te doen, hetwelk inderdaad tot eer, veiligheid en voorspoed zou strekken van geheel de natie. Zij, die getrouwelijk de dienst van God verrichten, doen een van de beste diensten, die voor het publiek gedaan kunnen worden. Als Gods dienstknechten zich binnen de sfeer van hun ambt houden, en er nauwgezet de plichten van vervullen, dan moeten zij beschouwd worden als sommigen van de nuttigste dienaren van hun land. De kinderen Israëls kunnen de stem van Levi evenmin missen, als zij een andere van hun stammen missen kunnen. Maar wat is de dienst, die zij voor de kinderen Israëls doen? Het is: *voor de kinderen Israëls verzoening te doen, dat er geen plaag onder hen zij.* Het was het werk van de priesters om verzoening te doen door offerande, maar de Levieten deden verzoening door te dienen, en de vrede met de hemel, die *gemaakt* was door offerande werd door hen *bewaard.* Als de dienst van de priesters in de tabernakel overgelaten was aan al de

eerstgeborenen van Israël zonder onderscheid, dan zou hij of veronachtzaamd, of met onbedrevenheid en oneerbiedigheid gedaan zijn daar hij gedaan werd door hen, die er noch zo innig aan waren verbonden, noch zo zorgvuldig er voor opgeleid, noch er zo voortdurend aan gewoon waren als de Levieten, en dit zou *een plaag onder de kinderen Israëls gebracht hebben*, bedoelende misschien de dood van de eerstgeborenen zelf, die de laatste en zwaarste plaag was van Egypte. Om dit te voorkomen, en de verzoening te behouden, zijn de Levieten aangesteld om die dienst te verrichten, die er van hun kindsheid af door hun ouders toe opgeleid werden, en er dus zeer bedreven in zullen worden, en zo behoefden dan de kinderen Israëls, dat is: de eerstgeborenen, niet tot het heiligdom te naderen, of, als er Israëlieten waren, die dit nodig hadden, dan zullen de Levieten bereid zijn om hen te onderrichten, en hen in te leiden, om aldus een noodlottige verkeerdheid of vergissing te voorkomen. Het is een zeer grote weldaad voor de kerk, dat er leraren aangesteld zijn, om haar voor te gaan in de dingen Gods als gidsen, opzieners en bestuurders in de Goddelijke eredienst, en dit tot hun levenswerk te maken. Toen Christus opgevaren is in de hoogte, heeft Hij "deze gaven gegeven," Efeziers 4:8, 11-12,.

VII. De tijd voor hun bediening is vastgesteld.

1. Zij traden in dienst, als zij vijf en twintig jaren oud waren, vers 24. Zij werden niet belast met het dragen van de tabernakel en zijn gereedschappen voor zij dertig jaren oud waren Hoofdstuk 4:3. Maar als zij vijf en twintig jaren oud waren, kwamen zij in dienst voor ander werk, en het is een zeer goede leeftijd voor leraren om dan hun openbare arbeid aan te vangen. *Toen* werd er voor het werk die lichaamskracht vereist, en *nu is* er voor het werk die rijpheid van oordeel en standvastigheid van gedrag nodig, waartoe de mensen zelden voor die leeftijd komen, en nieuwelingen zijn in gevaar van zich te verheffen door hoogmoed.

2. Op vijftig jarigen leeftijd moeten zij ontslagen worden, dan gaan zij af van de *strijd* zoals dit genoemd wordt in vers 25, niet smadelijk afgedankt, maar met eer bevorderd tot de rust, die hun leeftijd vereist, om beladen te zijn met de eer van hun ambt, zoals zij totnutoe met de last er van beladen waren. Zij zullen *met hun broederen dienen in de tent van de samenkomst*, om de jongere Levieten te leiden, en zij zullen *de wacht waarnemen* als wachters van de toegangen tot de tabernakel om toe te zien, dat geen vreemdeling zich indringt, noch iemand in zijn onreinheid, maar vermoeiend werk moet hun niet meer gegeven worden. Indien Gods genade er in voorziet dat de mensen bekwaamheid zullen hebben naar hun werk is, dan moet van de mensen wijsheid er zorg voor dragen, dat zij alleen naar hun bekwaamheid werk hebben. De ouden van dagen zijn het meest geschikt voor posten van vertrouwen, en om de wacht waar te nemen, de jongeren zijn het meest geschikt voor arbeid en om te dienen. Zij, "die wel gediend hebben, verkrijgen zichzelf een goeden" "opgang," 1 Timotheus 3:13. Toch zijn gaven niet aan leeftijd gebonden, Job 32:9, "doch deze dingen alle werkt een" "en dezelfde Geest." Aldus was de zaak van de Levieten vastgesteld.

HOOFDSTUK 9

1 En de HEERE sprak tot Mozes in de woestijn van Sinai, in het tweede jaar, nadat zij uit Egypteland uitgetogen waren, in de eerste maand, zeggende:
2 Dat de kinderen Israels het pascha houden zouden, op zijn gezetten tijd.
3 Op den veertienden dag in deze maand, tussen twee avonden zult gij dat houden, op zijn gezetten tijd; naar al zijn inzettingen, en naar al zijn rechten zult gij dat houden.
4 Mozes dan sprak tot de kinderen Israels, dat zij het pascha zouden houden.
5 En zij hielden het pascha op den veertienden dag der eerste maand, tussen de twee avonden, in de woestijn van Sinai; naar alles, wat de HEERE Mozes geboden had, alzo deden de kinderen Israels.
6 Toen waren er lieden geweest, die over het dode lichaam eens mensen onrein waren, en op denzelven dag het pascha niet hadden kunnen houden; daarom naderden zij voor het aangezicht van Mozes, en voor het aangezicht van Aaron op dienzelven dag.
7 En diezelve lieden zeiden tot hem: Wij zijn onrein over het dode lichaam eens mensen; waarom zouden wij verkort worden, dat wij de offerande des HEEREN op zijn gezetten tijd niet zouden offeren, in het midden van de kinderen Israels?
8 En Mozes zeide tot hen: Blijft staande, dat ik hoor, wat de HEERE u gebieden zal.
9 Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
10 Spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Wanneer iemand onder u, of onder uw geslachten, over een dood lichaam onrein, of op een verren weg zal zijn, hij zal dan nog den HEERE het pascha houden.
11 In de tweede maand, op den veertienden dag, tussen de twee avonden, zullen zij dat houden; met ongezuurde broden en bittere saus zullen zij dat eten.
12 Zij zullen daarvan niet overlaten tot den morgen, en zullen daaraan geen been breken; naar alle inzetting van het pascha zullen zij dat houden.
13 Als een man, die rein is, en op den weg niet is, en nalaten zal het pascha te houden, zo zal diezelve ziel uit haar volken uitgeroeid worden; want hij heeft de offerande des HEEREN op zijn gezetten tijd niet geofferd, diezelve man zal zijn zonde dragen.
14 En wanneer een vreemdeling bij u als vreemdeling verkeert, en hij het pascha den HEERE ook houden zal, naar de inzetting van het pascha, en naar zijn wijze, alzo zal hij het houden; het zal enerlei inzetting voor ulieden zijn, beiden den vreemdeling en den inboorling des lands.
15 En op den dag van het oprichten des tabernakels bedekte de wolk den tabernakel, op de tent der getuigenis; en in den avond was over den tabernakel als een gedaante des vuurs, tot aan den morgen.
16 Alzo geschiedde het geduriglijk; de wolk bedekte denzelven, en des nachts was er een gedaante des vuurs.
17 Maar nadat de wolk opgeheven werd van boven de tent, zo verreisden ook daarna de kinderen Israels; en in de plaats, waar de wolk bleef, daar legerden zich de kinderen Israels.
18 Naar den mond des HEEREN, verreisden de kinderen Israels, en naar des HEEREN mond legerden zij zich; al de dagen, in dewelke de wolk over den tabernakel bleef, legerden zij zich.
19 En als de wolk vele dagen over den tabernakel verbleef, zo namen de kinderen Israels de wacht des HEEREN waar, en verreisden niet.
20 Als het nu was, dat de wolk weinige dagen op den tabernakel was, naar den mond des HEEREN legerden zij zich, en naar den mond des HEEREN verreisden zij.
21 Maar was het, dat de wolk van den avond tot den morgen daar was, en de wolk in den morgen opgeheven werd, zo verreisden zij; of des daags, of des nachts, als de wolk opgeheven werd, zo verreisden zij.

22 Of als de wolk twee dagen, of een maand, of vele dagen vertoog op den tabernakel, blijvende daarop, zo legerden zich de kinderen Israels, en verreisden niet; en als zij verheven werd, verreisden zij.
23 Naar den mond des HEEREN legerden zij zich, en naar den mond des HEEREN verreisden zij; zij namen de wacht des HEEREN waar, naar den mond des HEEREN, door de hand van Mozes.

Dit hoofdstuk handelt:

I. Over de grote inzetting van het pascha:

1. Er worden orders gegeven voor de viering er van bij de terugkeer van het jaar, vers 1-5.

2. Er worden voorwaarden bijgevoegd voor het geval van hen, die ceremoniëel onrein zijn of op andere wijze onbevoegd, op de tijd wanneer het pascha gehouden moest worden, vers 6-14.

II. Over de grote gunst van de wolkkolom, die Israël ten gids was door de woestijn, vers 15-23.

Numeri 9:1-14

I. Wij hebben hier een order voor de plechtige viering van het pascha een jaar nadat zij uit Egypte waren getogen, en wel op de veertiende dag van de eerste maand van het tweede jaar, enige dagen voordat zij geteld werden want dat geschiedde in het begin van de tweede maand.

Merk op:

1. Dat God bijzondere orders gaf voor het vieren van dit pascha, anders zouden zij het (naar het schijnt) niet gevierd hebben, want bij de eerste instelling er van was bepaald, dat zij het zouden houden, als zij in het land van de belofte zouden gekomen zijn, Exodus 12:25. En voorzover blijkt, hebben zij daarna geen pascha gevierd vóór zij in Kanaän kwamen, Jozua 5:10. Het was reeds vroeg een aanduiding van de eindelijke afschaffing van de ceremoniëele inzettingen, dat de waarneming van sommigen er van zo spoedig nadat zij waren ingesteld, gedurende zovele jaren werd nagelaten. De inzetting van het Avondmaal des Heeren (dat in de plaats kwam van het pascha) werd in de eerste tijden van de Christelijke kerk niet aldus bij tussenpozen gevierd, of geheel terzijde gezet, ofschoon het toen voor de kerk een tijd was van grotere moeilijkheden en benauwdheid, dan Israël in de woestijn gekend heeft, ja meer: in tijden van vervolging werd het Avondmaal des Heeren meer dikwijls gevierd dan later. De Israëlieten in de woestijn konden hun bevrijding uit Egypte niet vergeten, hun tegenwoordige toestand moest er hen voortdurend aan herinneren. Al het gevaar daarvoor was toen zij in Kanaän kwamen, daar hadden zij het dus nodig om herinnerd te worden *aan de rotssteen, waar zij uit gehouwen waren.* Daar echter het eerste pascha zo in van de haast gevierd was, en eerder het wezen zelf dan het teken er van was, was het de wil van God dat zij, bij de terugkeer van het jaar, toen zij kalmer en rustiger waren en beter bekend met de wet Gods, het wederom zouden vieren, opdat hun kinderen de plechtigheid beter zouden begrijpen, en er de heugenis beter van zouden bewaren. Calvijn veronderstelt dat zij verplicht waren het nu te houden, en merkt het aan als een voorbeeld van hun zorgeloze onverschilligheid, dat zij het nodig hadden herinnerd te worden aan een inzetting, die zo kort tevoren verordineerd was.

2. Mozes brengt de orders, die hij ontvangen heeft, getrouwelijk over aan het volk, vers 4. Zo heeft Paulus aan de gemeenten overgeleverd wat hij betreffende het Evangeliepascha "van de Heere" "had ontvangen," 1 Corinthiërs 11:23. Magistraten moeten herinneraars zijn, en leraren moeten *door vermaning of indachtigmaking, het gemoed* van de mensen *opwekken* tot hetgeen goed is.

3. Het volk gehoorzaamde aan de orders, die hun gegeven waren, vers 5. Hoewel zij kort tevoren het feest van de inwijding hadden gehouden, Hoofdstuk 7, wensten zij daarom toch niet voor verontschuldigd gehouden te worden van dit feest te vieren. Buitengewone verrichtingen moeten de gewone diensten niet vervangen of verdringen. Zij hielden het pascha zelfs in de woestijn, en als wij ons in eenzame en ongevestigde toestand bevinden, moeten wij toch, als wij er de gelegenheid toe hebben, tot God naderen in heilige inzettingen, want daarin kunnen wij de lieflijkste gemeenschap en de beste rust vinden. Aldus wordt voor Gods Israël voorzien en gezorgd in een woestijn.

II. Er worden instructies gegeven betreffende hen, die ceremoniëel onrein waren, toen zij het pascha zouden eten. De wet op het pascha verplichtte iedere Israëliet om er van te eten, maar door enige later volgende wetten was het hun, die enigerlei ceremoniëele onreinheid hadden opgedaan, verboden om van de heilige dingen te eten. Zij, wier hart en geweten verontreinigd

zijn door zonde, zijn ten enenmale ongeschikt om gemeenschap te oefenen met God, en zij kunnen met geen ware vertroosting komen tot de inzetting van het Evangeliepascha, voordat zij gereinigd zijn door oprecht berouw en geloof. En het is wel een treurig dilemma waarin zij zich bevinden, want als zij niet tot de heilige inzettingen komen, maken zij zich schuldig aan minachting er van, en als zij komen in hun onreinheid, dan zijn zij schuldig aan ontheiliging er van. Daarom moeten zij zich wassen en *rondom Gods altaar gaan.*

1. Zie hier nu wat er gebeurde, toen dit pascha gehouden zou worden. *Er waren lieden, die over het dode lichaam van een mens onrein waren,* vers 6, en zij moesten zeven dagen onder die ontreiniging zijn, Hoofdstuk 19:11, en gedurende die tijd mochten zij niet van de heilige dingen eten, Leviticus 7:20. Dit was niet hun schuld, maar hun ongeluk, sommige personen moeten wel dode lichamen aanraken, om die van voor hun ogen te begraven, en daarom konden zij zoveel geruster met hun klacht tot Mozes komen.

2. Hoe die lieden zich toen tot Mozes gewend hebben, vers 7. De mensen zullen wijs handelen, als zij in moeilijke gevallen ten opzichte van zonde en plicht hun leraren raadplegen, die God over hen gesteld heeft, om "uit hun mond de wet te zoeken," Maleachi 2:7. Van deze middelen moeten wij gebruik maken ingevolge van ons gebed tot God om ons op de rechte weg te leiden.

Merk op met wat droefheid deze mensen klagen, dat zij verhinderd zijn om de offeranden des Heeren te offeren. Zij hebben niet geklaagd over de wet, alsof zij onrechtvaardig was, maar zij treurden om hun ongeluk, omdat zij nu juist op deze tijd onder het bedwang er van waren, en zij wensen dat er een middel gevonden mocht worden tot hun verlichting. Het is heerlijk en zielverkwikkend om de mensen te zien hongeren en dorsten naar Gods inzettingen en hen te horen klagen over hetgeen hen verhindert er van te genieten. Het moet ons een smart zijn, als wij door de een of andere omstandigheid teruggehouden worden om ons offer te brengen in de plechtigheden van een sabbat of van een sacrament, zoals het dit voor David geweest is, toen hij van het altaar was verbannen Psalm 42:2,3.

3. De beraadslaging van Mozes om tot een oplossing te komen van deze zaak. Hier scheen de wet er tegen, en hoewel het regel is, dat de laatste wet de vorige moet verklaren, had hij toch medelijden met deze Israëlieten, die aldus van het voorrecht werden verstoken om het pascha te houden, en daarom nam hij tijd om God te vragen ten einde Zijn wil te kennen omtrent deze zaak, vers 8. *Blijft staande, dat ik hore wat de Heere u gebieden zal.* Hieraan moeten leraren een voorbeeld nemen als zij gewetenszaken hebben te behandelen.

a. Zij moeten niet snel en roekeloos beslissen, maar tijd nemen om na te denken, opdat elke omstandigheid van het geval behoorlijk overwogen worde, de zaak in het rechte licht worde beschouwd, en geestelijke dingen met geestelijke dingen worden vergeleken.

b. Zij moeten Gods mond om raad vragen, en niet beslissen naar de neiging hun eigen zin of genegenheid maar onpartijdig, naar de wil en de bedoeling Gods, en naar hun beste weten. Wij hebben niet zo’n orakel als Mozes had om het te kunnen raadplegen, maar moeten *tot de wet en de getuigenis* gaan, en spreken overeenkomstig die regel, en als wij in moeilijke gevallen de tijd nemen om de zaak in het bijzonder tot God te brengen door een ootmoedig, gelovig gebed, dan hebben wij reden te hopen dat de Geest, die beloofd is om ons *in alle waarheid te leiden,* ons instaat zal stellen om anderen *op de goede en rechte weg te leiden.*

4. De aanwijzingen, die God gaf voor dit en andere gelijksoortige gevallen, ter verklaring van de wet op het pascha. Dit onaangename voorval bracht goede wetten teweeg. Aan hen die ceremoniëel onrein waren als het pascha gegeten moest worden, werd vergund om het een maand later te eten, als zij rein zullen zijn, en dit werd evenzo vergund aan hen, die op reis, *op een verre weg zijn,* vers 10,11. Hieruit zien wij dat wij, als wij tot de Heere naderen in plechtige inzettingen, zo wel rein als kalm en rustig moeten wezen. En tevens zien wij dat hetgeen ons ter verontschuldiging kan strekken, om een plicht gedurende enigen tijd uit te stellen, ons niet zal rechtvaardigen als wij hem geheel verwaarlozen en nalaten. Wie in onenigheid is met zijn broeder, kan *zijn gave daar laten voor het altaar,* terwijl hij heengaat *om zich met zijn broeder te verzoenen,* maar als hij het zijne daarvoor gedaan heeft hetzij de verzoening tot stand gekomen is of niet, dan moet hij "komen om zijn gave te offeren," Mattheus 5:23, 24. Dit bijkomende pascha moest gevierd worden op dezelfde dag van de maand als het eerste, omdat de inzetting was ter gedachtenis van hun bevrijding op die dag van de maand. Eenmaal bevinden wij dat de gehele vergadering het pascha gehouden heeft op de veertienden dag van de tweede maand namelijk in de tijd van Hizkia, 2 Kronieken 30:15, hetgeen wellicht kan dienen om er een verklaring van te geven dat sommigen werden toegelaten om er van te eten, die niet rein waren, indien het pascha algemeen gehouden was in de eerste maand, dan zouden zij de onreinen hebben kunnen doen wachten om het in de tweede maand te houden, daar het echter algemeen in de tweede maand gehouden werd waren zij niet gemachtigd om het in de derde maand te eten, veeleer dus dan het in het geheel niet te eten werden zij toegelaten, hoewel zij niet rein waren *naar de reinheid des heiligdoms,* vers 18, 19.

b. Als het pascha in de tweede maand gevierd werd, dan moesten zij het nauwkeurig naar alle inzettingen houden, vers 12. Zij moesten niet denken dat, wijl het hun vergund was om het op een andere tijd te houden, ook wel iets van de plechtigheden achterwege mocht blijven, neen, als wij niet kunnen wat wij zouden willen in de dienst van God, dan moeten wij toch het uiterste doen van wat wij kunnen.

c. Deze vergunning in een geval van noodzakelijkheid moet toch niemand steunen in hun verzuim van het pascha op de gezette tijd te houden, als zo’n geval van noodzakelijkheid niet aanwezig was vers 13. Als iemand niet onbevoegd is om het pascha op de bestemde tijd te eten, en hij laat het na, op grond-naar hij waant- van de vrijheid, die door deze wet toegestaan wordt dan beledigt hij God, goddelooslijk misbruik makende van Zijn goedheid, dan zal hij gewis *zijn zonde dragen* en *uit zijn volken uitgeroeid worden.* Evenals zij, die tegen hun zin en gemoed genoodzaakt zijn van Gods inzettingen weg te blijven, gerust de gunst van Gods genade kunnen verwachten onder hun beproeving, zo kunnen zij, die door hun eigen keus wegblijven met volle recht de tekenen verwachten van Gods toorn over hun zonde. *Dwaalt niet, God laat zich niet bespotten.*

Er wordt ook een bepaling bijgevoegd ten gunste van vreemdelingen, vers 14. Hoewel het van de vreemdeling, die zich met hen wilde verenigen om het pascha te eten, geëist werd, dat hij besneden zou zijn als een proseliet van hun Godsdienst, Exodus 12:48, 49, was toch deze vriendelijke toelating van hen, die geen geboren Israëlieten waren, om het pascha te eten, een aanduiding van de gunst, die door Christus voor de arme heidenen was weggelegd. Gelijk er toen een wet was, zo zal er in de dagen van de Messias een Evangelie zijn, voor de vreemdeling en voor de inboorling, want "want onder elk volk," "is wie Hem vereert en gerechtigheid werkt, Hem welgevallig," en dit was een waarheid voordat Petrus haar vernomen heeft, Handelingen 10:34, 35.

Numeri 9:15-23

Wij hebben hier de geschiedenis van de wolk geen natuurlijke geschiedenis wie *heeft de wetenschap van de opwegingen de, dikke wolken?* maar een Goddelijke geschiedenis van een wolk, die bestemd was om een zichtbaar teken en symbool te wezen van Gods tegenwoordigheid onder Israël.

I. Toen de tabernakel voleindigd was, vestigde deze wolk, die tevoren hoog boven hun leger was, zich op de tabernakel en bedekte hem om te tonen dat God Zijn tegenwoordigheid onder Zijn volk openbaart in en door Zijn inzettingen, daarin maakt Hij zich bekend en daarop moeten wij zien, als wij "de lieflijkheid des Heeren willen aanschouwen," Psalm 27:4, Ezechiel 37:26, 27. Aldus heeft God Zijn eigen geboden verheerlijkt, en Zijn welbehagen te kennen gegeven in de liefde en gehoorzaamheid van Zijn volk.

II. Wat overdag een wolk scheen, had gedurende de gehele nacht het aanzien van vuur, en ware het alleen vuur geweest, dan zou het over dag nauwelijks merkbaar geweest zijn, maar God wilde hun een zichtbaar bewijs geven van het voortdurende van Zijn tegenwoordigheid onder hen en van Zijn zorg over hen en dat Hij "hen dag en nacht" "bewaarde," Jesaja 27:3, Psalm 127:6,7. En aldus wordt ons geleerd *God geduriglijk voor ons* te stellen, en Hem nacht en dag nabij ons te zien. Er zou ook iets van de aard van de Goddelijke openbaring, door welke de Oud Testamentische kerk bestuurd werd, aangeduid kunnen zijn in deze zichtbare tekenen van Gods tegenwoordigheid: de wolk wijzende op de duisternis, en het vuur op de verschrikking van die bedeling, in vergelijking met de meer heldere, duidelijke en troostrijke openbaringen van de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus.

III. Deze wolk- en vuurkolom bestuurde en bepaalde al de bewegingen, de reizen en de legeringen van Israël in de woestijn.

1. Zolang de wolk boven de tabernakel bleef, zolang bleven zij aan dezelfde plaats. Hoewel zij ongetwijfeld zeer begerig waren om voorwaarts te gaan, spoed te maken met hun reis naar Kanaän, waar zij verlangden te wezen, en hoopten spoedig te komen, bleven zij toch waar zij waren, zolang de wolk bleef rusten, of het een dag, een maand, of een jaar was, vers 22. Wie gelooft, die zal niet haasten. Er gaat geen tijd verloren, als wij op Gods tijd wachten. God heeft evenveel welbehagen in onze onderworpenheid aan Zijn wil door tevreden stil te zitten, indien ons levenslot dit vereist, als in ons werk voor Hem, wanneer wij er toe geroepen zijn.

2. Als de wolk opgeheven werd, dan vertrokken zij, al waren zij ook nog zo gerieflijk gelegerd, vers 17. Of het bij dag of bij nacht was, terstond volgden zij haar leiding, vers 21, en waarschijnlijk waren er sommigen aangesteld om dag en nacht de wacht te houden en er naar uit te zien, om bijtijds kennis te geven aan het leger om te vertrekken, en dit wordt genoemd *de wacht des Heeren waar te nemen.* Daar het volk dus voortdurend in onzekerheid gehouden werd, en geen vaste tijd had voor blijven of gaan, waren zij verplicht om zich altijd op vertrekken voorbereid te houden. En om dezelfde reden worden wij in onzekerheid gehouden omtrent de tijd van het afleggen van ons aardse huis van deze tabernakel, opdat wij altijd gereed zullen zijn om naar het bevel des Heeren te vertrekken.

3. Zolang en zover de wolk zich voortbewoog, zolang bleven zij voorttrekken, en ter plaatse waar zij bleef stilstaan, sloegen zij hun tenten op, en Gods tent in het midden er van, vers 17.

Het is zeer droevig en troosteloos, om te blijven als God heengaat, maar zeer veilig en zeer lieflijk, om te vertrekken als wij God voor ons henen zien gaan, en te blijven waar Hij ons gebiedt te blijven. Dit is telkens en nogmaals herhaald in deze verzen omdat het een voortdurend wonder was, dat dikwijls herhaald werd, en op al hun reizen nooit heeft gefaald, en omdat het een zaak is, waar wij zeer bijzonder nota van moeten nemen, daar zij vol van betekenis en zeer leerrijk is. Lang daarna wordt er melding van gemaakt door David, Psalm 105:39, en door het volk van God na hun gevangenschap, Nehemia 9:19. ERn van de leiding van deze wolk wordt gesproken als betekenende de leiding van de gezegende Geest, Jesaja 63:14. "De Geest des Heeren heeft hun" "rust gegeven, alzo hebt Gij Uw volk geleid."

Dit leert ons:

a. De bijzondere zorg, die God draagt voor Zijn volk. Door niets kon Gods tederheid voor Israël meer nadrukkelijk en veelbetekenender worden aangeduid dan door de leiding van deze wolk, zij leidde hen "op" "een rechten weg," Psalm 107:7, hierdoor heeft God hen, als het ware, gedekt met Zijn vlerken. Thans moeten wij zulke zichtbare tekenen van de Goddelijke tegenwoordigheid niet verwachten, maar voor geheel het geestelijke Israël Gods is de belofte gewis, dat Hij "hen zal leiden door Zijn raad," Psalm 73:24, "tot de dood toe" Psalm 48:14, dat "alle kinderen Gods" "geleid zullen worden door de Geest" Gods, Romeinen 8:14, dat Hij "de paden recht zal maken van hen, die Hem kennen in al hun" "wegen," Spreuken 3:6. God kent al hun zaken, en leidt ze door Zijn bijzondere voorzienigheid ten beste. "De gangen des" "Godvruchtigen worden door de Heere bevestigd," Psalm.37:23.

b. Dat wij in al onze wegen op God moeten letten. In onze genegenheden en in onze daden moeten wij de leiding volgen van Zijn woord en Zijn Geest, al de bewegingen van onze ziel moeten geleid worden door de wil Gods, naar het bevel des Heeren moet ons hart in beweging zijn of rusten, in al onze zaken moeien wij de leiding volgen van Gods voorzienigheid, tevreden zijn met al Zijn beschikkingen, en ons gemoed in overeenstemming doen zijn met onze toestand, wat of hoe die ook zij. Het volk van Israël de wolk tot gids hebbende, waren zij ontheven van de moeite om krijgsraad te houden, om te overleggen wanneer zij zouden optrekken, en waarheen zij hun schreden zouden richten, hetgeen misschien twist en tweedracht onder hen teweeggebracht zou hebben. Ook behoefden zij geen verspieders of verkenners voor zich uit te zenden om hun bericht te brengen van de toestand van het land, en geen pioniers om de weg voor hen te banen, en geen beambten om de plaats aan te duiden, waar zij moesten legeren, dit alles heeft de wolk- en vuurkolom voor hen gedaan. En zij, die door het geloof hun weg en werk op de Heere wentelen, kunnen, hoewel zij verplicht zijn om met wijsheid en overleg de middelen te gebruiken, toch even gerust de uitkomst afwachten. *"Vader, Uw wil geschiede,* beschik over mij en de mijnen naar het U behaagt hier ben ik, begerende Uw welbehagen te doen, te reizen of te rusten naar de mond des Heeren. Wat Gij wilt, en waar Gij wilt, laat mij slechts de Uwe zijn, en altijd in de weg des plichts."

HOOFDSTUK 10

1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Maak u twee zilveren trompetten; van dicht werk zult gij ze maken; en zij zullen u zijn tot de samenroeping der vergadering, en tot den optocht der legers.
3 Als zij met dezelve blazen zullen, dan zal de gehele vergadering tot u vergaderd worden, aan de deur van de tent der samenkomst.
4 Maar als zij met de ene zullen blazen, dan zullen tot u vergaderd worden de oversten, de hoofden der duizenden van Israel.
5 Als gij met een gebroken geklank blazen zult, dan zullen de legers, die tegen het oosten gelegerd zijn, optrekken.
6 Maar als gij ten tweeden male met een gebroken klank blazen zult, zullen de legers, die tegen het zuiden legeren, optrekken; met een gebroken klank zullen zij blazen tot hun optochten.
7 Maar in het verzamelen van de gemeente, zult gij blazen, doch geen gebroken geklank maken.
8 En de zonen van Aaron, de priesters, zullen met die trompetten blazen; en zij zullen ulieden zijn tot een eeuwige inzetting bij uw geslachten.
9 En wanneer gijlieden in uw land ten strijde zult trekken tegen den vijand, die u benauwt, zult gij ook met die trompetten een gebroken klank maken; zo zal uwer gedacht worden voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, en gij zult van uw vijanden verlost worden.
10 Desgelijks ten dage uwer vrolijkheid, en in uw gezette hoogtijden, en in de beginselen uwer maanden, zult gij ook met de trompetten blazen over uw brandofferen, en over uw dankofferen; en zij zullen u ter gedachtenis zijn voor het aangezicht uws Gods; Ik ben de HEERE, uw God!
11 En het geschiedde in het tweede jaar, in de tweede maand, op den twintigsten van de maand, dat de wolk verheven werd van boven den tabernakel der getuigenis.
12 En de kinderen Israels togen op, naar hun tochten, uit de woestijn Sinai; en de wolk bleef in de woestijn Paran.
13 Alzo togen zij vooreerst op, naar den mond des HEEREN, door de hand van Mozes.
14 Want vooreerst toog op de banier van het leger der kinderen van Juda, naar hun heiren; en over zijn heir was Nahesson, de zoon van Amminadab.
15 En over het heir van den stam der kinderen van Issaschar was Nethaneel, den zoon van Zuar.
16 En over het heir van den stam der kinderen van Zebulon was Eliab, de zoon van Helon.
17 Toen werd de tabernakel afgenomen, en de zonen van Gerson, en de zonen van Merari togen op, dragende den tabernakel.
18 Daarna toog de banier van het leger van Ruben, naar hun heiren; en over zijn heir was Elizur, de zoon van Sedeur.
19 En over het heir van den stam der kinderen van Simeon was Selumiel, de zoon van Zurisaddai.
20 En over het heir van den stam der kinderen van Gad was Eljasaf, de zoon van Dehuel.
21 Toen togen op de Kohathieten, dragende het heiligdom; en de anderen richtten den tabernakel op, tegen dat dezen kwamen.
22 Daarna toog op de banier van het leger der kinderen van Efraim, naar hun heiren; en over het heir was Elisama, de zoon van Ammihud.
23 En over het heir van den stam der kinderen van Manasse was Gamaliel, de zoon van Pedazur.
24 En over het heir van den stam der kinderen van Benjamin was Abidan, de zoon van Gideoni.

25 Toen toog op de banier van het leger der kinderen van Dan, samensluitende al de legers, naar hun heiren; en over zijn heir was Ahiezer de zoon van Ammisaddai.
26 En over het heir van den stam der kinderen van Aser was Pagiel, de zoon van Ochran.
27 En over het heir van den stam der kinderen van Nafthali was Ahira, de zoon van Enan.
28 Dit waren de tochten der kinderen Israels, naar hun heiren, als zij reisden.
29 Mozes nu zeide tot Hobab, den zoon van Rehuel, den Midianiet, den schoonvader van Mozes: Wij reizen naar die plaats, van welke de HEERE gezegd heeft: Ik zal u die geven; ga met ons, en wij zullen u weldoen, want de HEERE heeft over Israel het goede gesproken.
30 Doch hij zeide tot hem: Ik zal niet gaan; maar ik zal naar mijn land en naar mijn maagschap gaan.
31 En hij zeide: Verlaat ons toch niet; want dewijl gij weet, dat wij ons legeren in de woestijn, zo zult gij ons tot ogen zijn.
32 En het zal geschieden, als gij met ons zult gaan, en het goede geschieden zal, waarmede de HEERE bij ons weldoen zal, dat wij u ook weldoen zullen.
33 Zo togen zij drie dagreizen van den berg des HEEREN; en de ark des verbonds des HEEREN reisde voor hun aangezicht drie dagreizen, om voor hen een rustplaats uit te speuren.
34 En de wolk des HEEREN was des daags over hen, als zij uit het leger verreisden.
35 Het geschiedde nu in het optrekken van de ark, dat Mozes zeide: Sta op, HEERE! en laat Uw vijanden verstrooid worden, en Uw haters van Uw aangezicht vlieden!
36 En als zij rustte, zeide hij: Kom weder, HEERE! tot de tien duizenden der duizenden van Israel!

In dit hoofdstuk hebben wij,

I. Orders voor het maken en gebruiken van zilveren trompetten, die de laatste bevelen schijnen te zijn, welke God op de berg Sinai gegeven heeft, orders, die wel tot de minst gewichtige behoren, maar toch niet zonder betekenis zijn, vers 1-10.

II. De geschiedenis van het vertrek van Israël van de berg Sinaï en hun ordelijke tocht in de woestijn Paran, vers 11-25.

III. Mozes' onderhandeling met Hobab, zijn schoonbroeder, vers 26- 32.

IV. Mozes' gebed bij het optrekken en rusten van de ark, vers 33-36.

Numeri 10:1-10

Wij hebben hier aanwijzingen voor de openbare kennisgevingen aan het volk door trompetgeschal bij verschillende gelegenheden. Men zou zo denken, dat Mozes voor zo'n zaak niet door God onderwezen behoefde te worden daar zijn eigen verstand hem wel het gerieflijke van trompetten zou hebben doen inzien, maar hun inrichting moest in alles Goddelijk zijn, en daarom wordt Mozes in deze zaak hoe onbeduidend zij ook schijnt, door God onderricht:

1. Ten opzichte van het maken van die trompetten. Zij moeten van zilver gemaakt worden, niet van gegoten zilver, maar van geslagen werk, (zoals sommigen dit lezen) de stof en de vorm waren ongetwijfeld geschikt voor het doel. Thans werd hem bevolen, om slechts twee te maken, omdat er slechts twee priesters waren, om ze te gebruiken. Maar wij lezen dat in Salomo's tijd "honderd en twintig priesters" "trompetten met trompetten," 2 Kronieken 5:12. Men veronderstelt dat de vorm van deze trompetten tamelijk gelijk was aan die, welke heden ten dage gebruikt worden.

2. Wie er gebruik van moest maken, geen ondergeschikt persoon, maar de priesters zelf, *de zonen van Aäron*. vers 8. Hoe groot en voornaam zij ook waren, toch moeten zij het geen verkleining voor zich achten, om trompetters te zijn in het huis Gods, de geringste dienst daar was nog eervol. Dit betekende dat de dienstknechten des Heeren "hun stem moeten verheffen als een" "bazuin, om het volk hun overtreding te verkondigen" Jesaja 58:1, en hen tot Christus te roepen, Jesaja 27:13.

3. Bij welke gelegenheid zij geblazen moesten worden.

a. Voor *de samenroeping van de vergadering,* vers 2. Aldus wordt hun gezegd de bazuin te blazen in Zion ter plechtige bijeenroeping van de vergadering, om een vasten te heiligen, Joël 2:15. Er behoort openbare kennisgeving te geschieden van de tijd en de plaats van de Godsdienstige bijeenkomsten, want de uitnodiging tot het voorrecht van de inzettingen is algemeen: *die wil, kome.* De wijsheid roept aan de spits van de hoge plaatsen. Maar, opdat de trompet geen *onzeker geluid zal geven, wordt* hun gezegd dat zij, indien alleen de oversten en de oudsten moesten bijeenkomen, slechts op een trompet moeten blazen, het mindere moet voldoende zijn om *diegenen* bijeen te roepen, die voorbeelden moeten zijn van voortvarendheid voor alles wat goed is, maar als het gehele volk bijeenvergaderd moet worden, dan moet op beide trompetten geblazen worden opdat zij op groter afstand gehoord zouden worden. Met toespeling hierop wordt gezegd dat diegenen welgelukzalig zijn, die het geklank kennen, Psalm 89:16, dat is die uitgenodigd en geroepen zijn om tot God te naderen in de openbaren eredienst, Psalm 122:1. En op de groten dag zal de algemene vergadering bijeengeroepen worden door "van de engelen bazuin van een groot geluid," Mattheus 24:31.

b. Voor *het optrekken van het leger,* om het sein te geven wanneer iedere afdeling zich in beweging moet zetten, want geen menselijke stem kon zo ver reiken om het woord van bevel te geven. Bij ons worden soldaten geoefend om op het geluid van trommelslag te letten, en hieraan te weten wat zij te doen hebben. Als de trompetten voor dit doel geblazen werden, dan moest het met een gebroken geklank zijn, korte, stotende tonen, geschikt om het hart van het volk te bemoedigen als zij moeten optrekken tegen hun vijanden, terwijl een aanhoudende, gelijkmatige toon meer geschikt is om de vergadering bijeen te roepen, vers 7. Evenwel, als het volk opgeroepen wordt om Gods oordelen af te bidden, dan moest er met zulk een kort, stotend geluid op de bazuin geblazen worden, *een alarm,* zoals de Engelse overzetting het

heeft, hier, evenals in Joël 2:1. Op het eerste trompetgeschal moest Juda's legerafdeling optrekken op het tweede, dat van Ruben, op het derde dat van Efraïm, op het vierde dat van Dan, vers 5, 6. Sommigen denken, dat dit was tot heiliging van hun tochten, want aldus werden door de priesters, die Gods mond waren tot het volk, niet slechts de Goddelijke orders afgekondigd om op te trekken, maar ook Gods zegen bekend gemaakt op al hun bewegingen. Wie oren heeft om te horen die hore, dat *God in waarheid met hen is.* Koning Abia heeft zich en zijn leger hierom zeer hoog aangeslagen, 2 Kronieken 13:12. "God is met ons aan de spits, en Zijn priesteren met" "de trompetten des geklanks."

c. Ter opwekking en bemoediging van hun heirscharen, als zij ten strijde uittogen, vers 9. *Wanneer gij ten strijde zult trekken zult gij ook met die trompetten een gebroken geklank maken,* hiermede uw beroep aanduidende op de hemel voor de beslechting van uw twistzaak, en God zal deze Zijn eigen inzetting erkennen. *Zo zal aan u gedacht worden voor het aangezicht des Heeren uws Gods.* God zal letten op dit geklank van de trompet, en verbonden zijn om hun strijd te strijden. Laat al het volk dit weten, en aangemoedigd zijn om Zijn strijd te strijden, zoals David, toen hij *het geruis hoorde van een gang in de toppen van de moerbeziënbomen.* Niet dat God het nodig had om door trompetgeschal gewekt te worden, evenmin als Christus het nodig had om in de storm door Zijn discipelen gewekt te worden, Mattheus 8:25. Maar als Hij genade, een zegen, voor ons bestemt, dan wil Hij, dat wij er Hem om zullen vragen. Leraren moeten de goede krijgsknechten van Jezus Christus opwekken, om manmoedig te strijden tegen de zonde, de wereld en de duivel, door hun te verzekeren dat Christus *de overste Leidsman is van hun zaligheid,* en dat Hij *de Satan haast onder hun voeten zal verpletteren.*

d. Ter viering van hun heilige feesten. Een van hun feesten wordt genoemd "een gedachtenis des geklanks," Leviticus 23:23 en verv. En het schijnt dat zij al hun feesten daarmee moesten opluisteren. Psalm 81:4, en ook hun offeranden, 2 Kronieken 29:27, om aan te duiden met welk een vreugde en zielsgenot zij hun plicht volbrachten jegens God, en om het hart van hen, die de dienst bijwoonden, op te heffen tot een heilige blijdschap in de God, die zij aanbaden. En dan was hetgeen zij verrichtten een *gedachtenis voor God,* want dan heeft Hij een welbehagen in onze oefeningen van de Godsvrucht, als wij er, zelf behagen in hebben. Heilig werk moet met heilige vreugde gedaan worden.

Numeri 10:11-28

I. Wij hebben hier een algemeen bericht van het vertrek van het leger Israëls van de berg Sinaï, bij welke berg zij nu omstreeks een jaar vertoefd hadden, gedurende welke tijd zeer veel gedenkwaardige zaken aan die plaats verricht zijn. Van dit vertrek schijnt God hun enigen tijd tevoren kennis gegeven te hebben, Deuteronomium 1:6, 7. "Gij zijt lang genoeg bij deze berg gebleven, keert u en" "vertrekt, en reist ineen naar het land van de belofte." De apostel zegt ons dat "de berg Sinai is tot dienstbaarheid barende," Galaten 4:24, ziende op de wet, die aldaar gegeven is, welke wel nuttig is als een tuchtmeester om ons tot Christus te brengen, maar wij moeten er niet in rusten, maar voorwaarts gaan naar de blijdschap en vrijheid van de kinderen Gods, want onze zaligheid is niet door de wet maar door de belofte. Wij hebben hier te letten op:

1. Het gegeven sein, vers 11, de *wolk werd verheven,* en wij kunnen veronderstellen dat zij enigen tijd bleef staan, totdat zij gereed waren om te vertrekken, en zeer veel werk was er dan om al die tenten af te breken, en al die goederen, welke zij er hadden, in te pakken, daar echter ieder gezin voor zijn eigen zaken zorgde, en allen het terzelfder tijd deden, hebben vele handen er licht werk van gemaakt.

2. De opmars begonnen zijnde *togen zij vooreerst op naar de mond des Heeren,* en zoals de wolk hen leidde, vers 13. Sommigen denken, dat in dit en het vorige hoofdstuk er zo dikwijls melding van is gemaakt dat zij optrokken naar *de mond des Heeren,* dat is: naar Zijn bevel, waardoor zij bij al hun reizen geleid werden, om de laster en de smaad af te wenden van Israël, die hun later aangewreven werden, alsof zij zolang in de woestijn verbleven, omdat zij er in verdwaald waren en er niet uit wisten te komen. Neen, zo stond de zaak niet, bij iedere pleisterplaats, waar zij stil hielden, voor iedere voetstap, die zij deden waren zij onder Goddelijke leiding, en zo zij al niet wisten waar zij waren, Hij, die hen leidde, wist het wèl. Zij, die zich aan de leiding van Gods woord en Geest hebben overgegeven houden een rechte koers, zelfs dan, wanneer zij in verlegenheid schijnen te zijn. Zolang zij er zeker van zijn, dat zij hun God en Gids niet kunnen verliezen, behoeven zij niet te vrezen hun weg te zullen verliezen, dat is: te verdwalen.

3. De plaats, waar zij na een driedaagse mars hebben gerust. Zij *togen op uit de woestijn Sinai* en rustten in *de woestijn van Paran. Al* ons reizen in deze wereld is slechts van de ene woestijn naar de andere. De veranderingen, die wij denken dat verbeteringen zullen zijn, blijken dit niet altijd te wezen, zolang wij overal waar wij gaan de gewone zwakheden van de menselijke natuur met ons omdragen, moeten wij verwachten waar wij ook gaan, er de gewone rampen van te zullen ontmoeten, nooit moeten wij rusten, nooit ons tehuis gevoelen, voor wij in de hemel komen, en dan zal daar alles wel met ons wezen.

II. Een bijzondere schets van de orde van hun tocht, naar het onlangs voorgeschreven model.

1. Juda’s afdeling ging vooraan, vers 14-16. De leidende banier, die nu door die stam gevoerd werd, was een onderpand van de scepter, die in Davids tijd er aan gegeven zal worden, en zag nog verder, namelijk op de oversten leidsman van onze zaligheid, van wie voorzegd was, dat "Hem de volkeren gehoorzaam" "zullen zijn," Genesis 49:10.

2. Dan komen de twee geslachten van Levieten, die belast waren met het dragen van de tabernakel. Zodra de wolk opgeheven werd werd de tabernakel afgenomen, en ingepakt om

vervoerd te worden, vers 17. En hier kwamen de zes wagens, beladen met de zware en grote delen van de tabernakel. Die veelvuldige verplaatsing van de tabernakel op al hun reizen betekende het beweeglijke van die ceremoniëele bedeling. Hetgeen zo dikwijls veranderde, zal ten slotte verdwijnen Hebreeën 8:13.

3. Vervolgens kwam Rubens afdeling die haar plaats innam na Juda, *naar de mond des Heeren*, vers 18-20.

4. Dan volgden de Kohathieten met hun last, de heilige dingen van de tabernakel, *in het midden van het leger*, de veiligste en de meest eervolle plaats, vers 21. En de anderen, dat is de Gersonieten en Merarieten, *richtten de tabernakel op tegen dat zij kwamen*, en misschien is dit hier in zo algemene bewoording uitgedrukt, omdat niet alleen de Levieten maar ook de andere Israëlieten van de eerste afdeling hielpen, als het nodig was, om de oprichting van de tabernakel te bespoedigen, nog eer zij hun eigen tenten oprichtten.

5. Efraïms afdeling volgde onmiddellijk na de ark, vers 22-24, waarop, naar sommigen denken, de psalmist zinspeelt, als hij bidt, Psalm 80:3 :"Wek Uwe macht op" "voor het aangezicht van Efraïm, en Benjamin, en Manasse," de drie stammen die deze afdeling vormden, (en de ark wordt Zijn sterkte genoemd, Psalm 78:6 *En kom tot onze verlossing*

6. Dans afdeling kwam het laatst, vers 25-27, vormende de achterhoede, *samensluitende al de legers*, opnemende allen, die achtergebleven waren, niet de vrouwen en kinderen, wij kunnen veronderstellen dat voor deze door de hoofden van de gezinnen in de verschillende stammen gezorgd werd, maar al de onreinen, het vermengde volk, en allen die zwak waren, en achterbleven op hun tocht. Hij, die Jozef als schapen leidde, heeft een teder medelijden met de zwakken, die met de anderen geen gelijke tred kunnen houden, en "van allen, die Hem gegeven zijn, zal er geen verloren gaan," Johannes 17:12. Zie Ezechiel 34:16.

Numeri 10:29-36

I. Wij hebben hier een bericht van hetgeen voorviel tussen Mozes en Hobab, nu het leger Israëls zijn tocht begon naar Kanaän. Sommigen denken dat Hobab dezelfde was als Jethro, Mozes' schoonvader, en dat het verhaal in Exodus 18 hier behoort plaats te hebben, maar het is meer waarschijnlijk, dat Hobab de zoon was van Jethro, die ook Rehuel genaamd is, Exodus 2:18, en dat, toen de vader, die op jaren was naar zijn eigen land terugkeerde, Exodus 18:27 hij zijn zoon Hobab bij Mozes achterliet, zoals Barzillai Chimham bij David achterliet, en hetzelfde woord betekent zowel *schoonvader* als *schoonbroeder*. Nu is deze Hobab wel gaarne bij Israël gebleven, zolang zij bij de berg Sinai, dus dicht bij zijn eigen land, gelegerd waren, maar nu zij voorttrokken, wilde hij naar zijn eigen land en maagschap en naar het huis van zijn vader weerkeren.

1. Nu hebben wij hier de vriendelijke uitnodiging, die Mozes hem gaf, om met hen naar Kanaän te gaan, vers 29. Hij lokt hem met de belofte, dat zij goed en vriendelijk voor hem zullen wezen, en stelt er Gods woord voor ten onderpand. *De Heere heeft over Israël het goede gesproken.* Alsof hij zei: "Kom, wees lotgenoot met ons, en wat wij hebben zult gij hebben, en wij hebben er de belofte Gods voor dat wij het goed zullen hebben." Zij, die op reis zijn naar het hemelse Kanaän, moeten al hun vrienden opwekken om met hen te gaan, want wij zullen er niet minder om hebben van de schatten van het verbond en de genietingen van de hemel, als anderen ze met ons delen. En welk argument kan krachtiger bij ons zijn om Gods volk tot ons volk aan te nemen dan dit: dat God het goede over hen gesproken heeft! Het is goed om gemeenschap te hebben met hen, die gemeenschap hebben met God, 1 Johannes.1:3 en te gaan met hen, met wie God is, Zacheria 8:23.

2. Hobabs neiging en tegenwoordig besluit om naar zijn eigen land weer te keren, vers 30. Men zou gedacht hebben dat hij, die zoveel gezien had van de bijzondere tegenwoordigheid van God onder Israël, en zulke grote bewijzen van Zijn gunst jegens hen, geen zo sterke overreding nodig zou gehad hebben om met hen te gaan. Maar zijn weigering moet toegeschreven worden aan zijn gehechtheid aan zijn geboortegrond, die niet overwonnen werd, zoals zij had moeten overwonnen worden, door een gelovig achtslaan op de belofte van God en een waardering van de verbondszegeningen. Wèl was hij een afstammeling van Abraham (want de Midianieten waren Abrahams nakomelingen door Ketura) maar hij was geen erfgenaam van Abrahams geloof, Hebreeën 11:8, want dan had hij Mozes dit antwoord niet gegeven. De dingen van deze wereld, die gezien worden trekken af van de dingen van de andere wereld, die niet gezien worden. De magnetische kracht van deze aarde is voor de meeste mensen sterker dan de aantrekkelijkheid van de hemel zelf.

3. De sterke aandrang, die Mozes aanwendde om hem van besluit te doen veranderen, vers 31, 32. Hij voert aan:

a. Dat hij hun van dienst zal kunnen wezen. "Wij *zullen ons legeren in de woestijn,"* (een land, dat aan Hobab welbekend was), *zo zult gij ons tot ogen zijn*, niet om ons aan te wijzen waar wij ons moeten legeren, noch werwaarts wij heen moeten gaan", (de wolk zal hun dit alles aanwijzen), maar om ons de gerieflijkheden of ongerieflijkheden aan te tonen van de plaats, waar wij door heen gaan, of waar wij ons legeren, opdat wij van de gerieflijkheden het beste gebruik maken, en ons tegen de ongerieflijkheden zo goed wij kunnen beschutten. Het is zeer goed bestaanbaar met ons vertrouwen op de voorzienigheid Gods om ook gebruik te maken van de hulp van onze vrienden in die dingen, waarin zij ons van dienst kunnen wezen. Zelfs zij,

die door een wonder werden geleid, moeten de gewone middelen tot bestuur en leiding niet geringschatten. Sommigen denken dat Mozes dit aldus aan Hobab heeft voorgesteld, niet omdat hij zo heel veel nut verwachtte van zijn kennis van het land, maar om hem te strelen met het denkbeeld, dat hij aan zo'n grote menigte van mensen van dienst zal kunnen wezen, en hem aldus te lokken door zijn begeerte op te wekken om die eer te verkrijgen. Calvijn geeft een geheel anderen zin aan deze Schriftuurplaats, zeer in overeenstemming met het oorspronkelijke, maar ik bevind niet dat daar later door anderen nota van is genomen. "Ik *bid u, verlaat ons niet* maar ga met ons, om met ons in het beloofde land te delen, *want daarom hebt gij onze legeringen in de woestijn gekend, en zijt gij ons tot ogen geweest,* en wij kunnen u geen vergoeding bieden voor de ontberingen die gij met ons geleden hebt, en voor de vele goede diensten, die gij ons hebt bewezen, tenzij gij met ons naar Kanaän gaat. Gij zijt toch voorzeker met ons opgetrokken, om nu ook voortaan bij ons te blijven." Zij, die goed zijn begonnen, moeten dit als een reden gebruiken om nu ook goed voort te gaan, daar zij anders het voordeel en het loon zullen missen van al hetgeen zij gedaan en geleden hebben.

b. Dat zij goed voor hem zullen wezen, vers 32. *Het zal geschieden als gij met ons zult gaan, en het goede geschieden zal waarmee de Heere bij ons weldoen zal dat wij u ook weldoen zullen.* Wij kunnen slechts geven wat wij ontvangen. Wij kunnen onze vrienden geen meer dienst doen of vriendelijkheid bewijzen, dan het Gode behaagt in ons vermogen te geven. Dat is alles wat wij durven beloven, goed te doen naardat God het ons geven zal. Zij, die met het Israël van God delen in hun moeite, zullen ook met hen delen in hun zegeningen en hun eer. Zij, die lotgenoot met hen willen wezen in de woestijn, zullen deel en lot met hen hebben in Kanaän, indien wij met hen lijden, zullen wij ook met hen heersen, 2 Timotheus 2:12, T Lukas 22:28,29.

Wij bevinden niet dat Hobab Mozes geantwoord heeft, en daarom hopen wij dat zijn stilzwijgen instemming te kennen gaf en dat hij hen niet verlaten heeft, maar dat hij, bemerkende hoe hij hun nuttig en van dienst zou kunnen zijn, hieraan de voorkeur gaf boven zijn eigen zin en neiging, en in dat geval heeft hij ons een goed voorbeeld nagelaten. En wij zien in Richteren 1:16, en 1 Samuel 15:6,. S dat zijn geslacht daar niets bij verloren heeft.

II. Een bericht van de gemeenschap tussen God en Israël bij dit vertrek. Zij togen weg *van de berg des Heeren,* vers 33, die berg Sinaï, waar zij Zijn heerlijkheid hadden gezien en Zijn stem hadden gehoord, en in verbond met Hem waren opgenomen, (zij moeten niet verwachten dat zulke verschijningen van God aan hen, als waarmee zij toen gezegend en bevoorrecht waren, voortdurend zouden plaatshebben) zij togen weg van die vermaarde berg, waarvan wij nooit meer lezen in de Schrift, behalve met toespeling op deze geschiedenissen in het verleden. En nu, vaarwel Sinaï, "Zion is" de berg, waarvan God gezegd heeft: "Dit is Mijne rust tot" "in eeuwigheid," Psalm 132:14, en waarvan wij ook dit moeten zeggen. Maar toen zij wegtogen *van de berg des Heeren,* hebben zij *de ark des verbonds des Heeren* meegenomen, door welke hun gemeenschap met God in stand werd gehouden. Want daardoor:

1. Heeft God *hun paden recht gemaakt.* De ark van het verbond ging hen voor, sommigen denken ten opzichte van plaats tenminste bij dit vertrek, anderen denken, slechts ten opzichte van *invloed,* hoewel zij in het midden van het leger werd gedragen, heeft toch de wolk, die er boven zweefde, hen in al hun bewegingen geleid. De ark, dat is: de God van de ark, wordt gezegd een *rustplaats* voor hen uit te zoeken, niet alsof Gods oneindige wijsheid en kennis het nodig heeft iets te zoeken maar elke plaats waarheen zij geleid werden was zo gerieflijk voor hen, alsof de verstandigste man onder hen gezonden was om voor hen uit te gaan en de beste

legerplaats voor hen aan te wijzen. Zo wordt van Kanaän gezegd, dat het het land is, hetwelk God voor hen had "uitgezocht," Ezechiel 20:6.

2. Hierdoor hebben zij *in al hun wegen God erkend,* haar beschouwende als een teken van Gods tegenwoordigheid als zij in beweging was of rustte hadden zij het oog op God. Als de mond van de vergadering heeft Mozes, als de ark optrok en als zij rustte een gebed opgezonden, aldus werd hun uitgaan en hun inkomen geheiligd door gebed, en het is een voorbeeld voor ons om iedere dagreize en ieder dagwerk te beginnen en te eindigen met gebed.

A. Hier is het gebed bij het optrekken van de ark vers 35. *Sta op, Heere, en laat Uwe vijanden verstrooid worden.* Zij waren nu in een woest land, maar zij trokken heen naar het land van een vijand, en zij steunden op God voor voorspoed en overwinning in de strijd, zowel als voor leiding en voorraad van levensmiddelen in de woestijn. David heeft lang daarna dit gebed gebruikt, Psalm 68:2, want ook hij heeft de strijd des Heeren gestreden.

Merk op:

a. Er zijn van de zodanigen in de wereld, die vijanden zijn van God en die Hem haten, verborgen en openbare vijanden, vijanden van Zijn waarheid, Zijn wetten, Zijn inzettingen, Zijn volk.

b. De verstrooiing en tenonderbrenging van Gods vijanden is iets, dat door al het volk des Heeren vurig begeerd en gelovig verwacht moet worden. Dit gebed is een profetie. Zij, die volharden in opstand tegen God, spoeden zich heen naar hun verderf.

c. Om Gods vijanden te verstrooien en te verdoen, is er niets meer nodig dan dat God opstaat. "Toen God opstond ten oordeel," was het werk spoedig gedaan, Psalm 76:9, 10. "Sta op, Heere, zoals de zon opstaat om de schaduwen van de nacht te verstrooien." Christus' opstanding van de doden heeft Zijn vijanden verstrooid, Psalm 68:19.

B. Zijn gebed als de ark rustte, vers 36.

a. Dat God Zijn volk doe rusten. Sommigen lezen het aldus: "0 Heere, doe de vele duizenden van Israël wederkeren tot hun rust na hun vermoeienis." Zo staat er in Jesaja 63:14 " de Geest des Heeren heeft" "hun rust gegeven." Zo bidt hij dat God aan Israël voorspoed en overwinning zal geven naar buiten, vrede en rust in hun eigen land.

b. Dat God zelf onder hen zou rusten. Zo lezen wij het: *kom weer, Heere, tot de tienduizenden van de duizenden Israëls.* De kerk Gods is een grote menigte, er zijn vele duizenden, die tot Gods Israël behoren. In ons gebed behoren wij die menigte met liefde te gedenken. Het welzijn en geluk van het Israël van God bestaat in de voortdurende tegenwoordigheid van God onder hen. Hun veiligheid is niet gelegen in hun aantal, al zijn zij ook *duizenden,* ja *vele duizenden,* maar in de gunst van God en Zijn genaderijk weerkeren tot hen en verblijf onder hen. Deze duizenden zijn nullen, Hij is het cijfer, en daarom: *Welgelukzalig zijt gij, o Israël, wie is u gelijk?*

HOOFDSTUK 11

1 En het geschiedde, als het volk zich was beklagende, dat het kwaad was in de oren des HEEREN; want de HEERE hoorde het, zodat Zijn toorn ontstak, en het vuur des HEEREN onder hen ontbrandde, en verteerde, in het uiterste des legers.
2 Toen riep het volk tot Mozes; en Mozes bad tot den HEERE; en het vuur werd gedempt.
3 Daarom noemde hij den naam dier plaats Thab-era, omdat het vuur des HEEREN onder hen gebrand had.
4 En het gemene volk, dat in het midden van hen was, werd met lust bevangen; daarom zo weenden ook de kinderen Israels wederom, en zeiden: Wie zal ons vlees te eten geven?
5 Wij gedenken aan de vissen, die wij in Egypte om niet aten; aan de komkommers, en aan de pompoenen, en aan het look, en aan de ajuinen, en aan het knoflook.
6 Maar nu is onze ziel dor, er is niet met al, behalve dit Man voor onze ogen!
7 Het Man nu was als korianderzaad, en zijn verf was als de verf van den bedolah.
8 Het volk liep hier en daar, en verzamelde het, en maalde het met molens, of stiet het in mortieren, en zood het in potten, en maakte daarvan koeken; en zijn smaak was als de smaak van de beste vochtigheid der olie.
9 En wanneer de dauw des nachts op het leger nederviel, viel het Man op hetzelve neder.
10 Toen hoorde Mozes het volk wenen door hun huisgezinnen, een ieder aan de deur zijner hut; en de toorn des HEEREN ontstak zeer; ook was het kwaad in de ogen van Mozes.
11 En Mozes zeide tot de HEERE: Waarom hebt Gij aan Uw knecht kwalijk gedaan, en waarom heb ik geen genade in Uw ogen gevonden, dat Gij den last van dit ganse volk op mij legt?
12 Heb ik dan al dit volk ontvangen? heb ik het gebaard? dat Gij tot mij zoudt zeggen: Draag het in uw schoot, gelijk als een voedstervader den zuigeling draagt, tot dat land, hetwelk Gij hun vaderen gezworen hebt?
13 Van waar zou ik het vlees hebben, om al dit volk te geven? Want zij wenen tegen mij, zeggende: Geef ons vlees, dat wij eten!
14 Ik alleen kan al dit volk niet dragen; want het is mij te zwaar!
15 En indien Gij alzo aan mij doet, dood mij toch slechts, indien ik genade in Uw ogen gevonden heb; en laat mij mijn ongeluk niet aanzien!
16 En de HEERE zeide tot Mozes: Verzamel Mij zeventig mannen uit de oudsten van Israel, dewelke gij weet, dat zij de oudsten des volks en deszelfs ambtlieden zijn; en gij zult hen brengen voor de tent der samenkomst, en zij zullen zich daar bij u stellen.
17 Zo zal Ik afkomen en met u aldaar spreken; en van den Geest, die op u is, zal Ik afzonderen, en op hen leggen; en zij zullen met u den last van dit volk dragen, opdat gij dien alleen niet draagt.
18 En tot het volk zult gij zeggen: Heiligt u tegen morgen, en gij zult vlees eten; want gij hebt voor de oren des HEEREN geweend, zeggende: Wie zal ons vlees te eten geven? want het ging ons wel in Egypte! Daarom zal de HEERE u vlees geven, en gij zult eten.
19 Gij zult niet een dag, noch twee dagen eten, noch vijf dagen, noch tien dagen, noch twintig dagen;
20 Tot een gehele maand toe, totdat het uit uw neus uitga, en u tot walging zij; overmits gij den HEERE, Die in het midden van u is, verworpen hebt, en hebt voor Zijn aangezicht geweend, zeggende: Waarom nu zijn wij uit Egypte getogen?
21 En Mozes zeide: Zeshonderd duizend te voet is dit volk, in welks midden ik ben; en Gij hebt gezegd: Ik zal hun vlees geven, en zij zullen een gehele maand eten!
22 Zullen dan voor hen schapen en runderen geslacht worden, dat voor hen genoeg zij? zullen al de vissen der zee voor hen verzameld worden, dat voor hen genoeg zij?

23 Doch de HEERE zeide tot Mozes: Zou dan des HEEREN hand verkort zijn? Gij zult nu zien, of Mijn woord u wedervaren zal, of niet.
24 En Mozes ging uit, en sprak de woorden des HEEREN tot het volk; en hij verzamelde zeventig mannen uit de oudsten des volks, en stelde hen rondom de tent.
25 Toen kwam de HEERE af in de wolk, en sprak tot hem, en afzonderende van den Geest, die op hem was, legde Hem op de zeventig mannen, die oudsten; en het geschiedde, als de Geest op hen rustte, dat zij profeteerden, maar daarna niet meer.
26 Maar twee mannen waren in het leger overgebleven; des enen naam was Eldad, en des anderen naam Medad; en die Geest rustte op hen (want zij waren onder de aangeschrevenen, hoewel zij tot de tent niet uitgegaan waren), en zij profeteerden in het leger.
27 Toen liep een jongen heen, en boodschapte aan Mozes, en zeide: Eldad en Medad profeteren in het leger.
28 En Jozua, de zoon van Nun, de dienaar van Mozes, een van zijn uitgelezen jongelingen, antwoordde en zeide: Mijn heer Mozes, verbied hun!
29 Doch Mozes zeide tot hem: Zijt gij voor mij ijverende? Och, of al het volk des HEEREN profeten waren, dat de HEERE Zijn Geest over hen gave!
30 Daarna verzamelde zich Mozes tot het leger, hij en de oudsten van Israel.
31 Toen voer een wind uit van den HEERE, en raapte kwakkelen van de zee, en strooide ze bij het leger, omtrent een dagreize herwaarts, en omtrent een dagreize derwaarts, rondom het leger; en zij waren omtrent twee ellen boven de aarde.
32 Toen maakte zich het volk op, dien gehelen dag, en dien gansen nacht, en den gansen anderen dag, en verzamelden de kwakkelen; die het minst had, had tien homers verzameld; en zij spreidden ze voor zich van elkander rondom het leger.
33 Dat vlees was nog tussen hun tanden, eer het gekauwd was, zo ontstak de toorn des HEEREN tegen het volk, en de HEERE sloeg het volk met een zeer grote plaag.
34 Daarom heet men den naam derzelver plaats Kibroth Thaava; want daar begroeven zij het volk, dat belust was geweest.
35 Van Kibroth Thaava verreisde het volk naar Hazeroth; en zij bleven in Hazeroth.

Totnutoe zijn de zaken tamelijk goed gegaan in Israël, er was sedert de zaak van het gouden kalf weinig stoornis in de methodes van Gods gunst jegens hen, het volk scheen volgzaam in de rangschikking en reiniging van het leger de oversten waren Godvruchtig en edelmoedig bij gelegenheid van de inwijding van het altaar, en er was goede hoop, dat zij nu spoedig in Kanaän zouden zijn. Maar in dit hoofdstuk begint een treurig tafereel, God is hun vijand geworden en strijdt tegen hen en het is zonde, zonde, die al het kwaad teweegbrengt.

I. Hun murmureren deed een vuur onder hen ontbranden, dat echter spoedig op het gebed van Mozes geblust werd, vers 1-3. Niet zodra is het vuur van het oordeel geblust, of het vuur van de zonde breekt weer uit! en God verheerlijkt beide Zijn goedertierenheid en Zijn gerechtigheid.

1. Het volk is ontevreden wegens gebrek aan vlees, en Mozes is verdrietig omdat hij gebrek heeft aan hulp, vers 10-15.

a. God belooft beide ter wille te zijn, Hij zal helpers aansteller voor Mozes vers 16, 17, en Hij zal het volk vlees geven, vers 18-23. En:

b. beide beloften vervult Hij terstond, want de Geest Gods maakt de zeventig oudsten bekwaam voor de regering, vers 24-30, en de macht Gods brengt kwakkelen, om het volk een vleesmaaltijd te geven, vers 31, 32. Evenwel, de gerechtigheid Gods straft hen voor hun murmureren, vers 33-35.

Numeri 11:1-3

1. Hier is de zonde van het volk. Zij waren *zich beklagende,* vers 1. Er was een verborgen morren, een ontevredenheid onder hen, die voor het ogenblik nog niet in openlijke rebellie uitbrak. Maar hoe een grote hoop hout werd door dit kleine vuur niet aangestoken! Zij hadden voortreffelijke wetten en inzettingen van God ontvangen, maar toch, niet zodra waren zij van de berg Gods weggetrokken, of zij begonnen met God zelf te twisten. Zie hierin:

a. Het zondige van de zonde. die, oorzaak genomen hebbende door het gebod, hierdoor nog te meer tergend werd.

b. De krachteloosheid van de wet door het vlees, Romeinen 8:3. De wet heeft de zonde ontdekt, maar kon haar niet tenietdoen, zij heeft haar voor een tijd in bedwang gehouden, maar kon haar niet uitroeien. Zij waren zich *beklagende*. De uitleggers vragen waarover zij klaagden, en waarlijk, daar zij toch zoveel reden hadden om dankbaar te zijn, kan men zich met verbazing afvragen, wat hun een reden kon geven tot klagen, en wij kunnen denken dat zij, die klaagden, het niet onder elkaar eens waren over de oorzaak. Sommigen klaagden misschien omdat zij van de berg Sinai weggezonden waren, waar zij gedurende zo lange tijd hadden gerust, anderen omdat zij er niet eerder van weggezonden waren, sommigen klaagden over het weer, anderen over de wegen, sommigen hebben misschien gedacht dat een reis van drie dagen een te lange tocht was, anderen dat die mars niet lang genoeg was, daar zij er niet door in Kanaän gekomen waren. Als wij bedenken hoe hun leger geleid, bewaakt en lieflijk was gemaakt, welke goede levensmiddelen zij hadden, en welk goed gezelschap, hoe er voor hen gezorgd werd op hun tocht, opdat hun voeten niet zouden zwellen en hun klederen aan hen niet zouden verouderen, Deuteronomium 8:4, dan kunnen wij vragen: "Wat zou er meer kunnen gedaan zijn voor een volk om het hun aangenaam te maken?" En toch, zij waren *zich beklagende. Zij,* die een gemelijk, ontevreden humeur hebben, zullen altijd iets vinden, dat hun niet naar de zin is, al zijn de omstandigheden van hun uitwendigen toestand ook nog zo gunstig.

2. Gods rechtvaardige toorn over de belediging, die Hem door deze zonde werd aangedaan. *De Heere hoorde het,* hoewel het niet blijkt dat Mozes het hoorde. God kent de verborgen murmurering en ontevredenheid van het hart, al wordt die nog zo zorgvuldig voor de mensen verborgen gehouden. Wat Hij zag, mishaagde Hem. *Zijn toorn ontstak.* Hoewel God ons genadiglijk toelaat om *tot* Hem te klagen, als er oorzaak voor ons is, Psalm 142:3, is Zijn toorn toch terecht ontstoken, en neemt Hij het zeer euvel op, als wij zonder oorzaak *over* Hem klagen, zulk doen mishaagt ons in onze minderen.

3. Het oordeel, waarmee God hen kastijdde voor deze zonde. *Het vuur des Heeren ontbrandde onder hen*. Zulke vuurschichten uit de wolk, als die waardoor Nadab en Abihu gedood werden. Het vuur van hun toorn tegen God brandde in hun ziel, Psalm 39:4, en met recht hecht zich nu het vuur van Gods toorn aan hun lichaam. Wij hebben reeds verscheidene malen van hun murmureringen gelezen, nadat zij uit Egypte waren gegaan, Exodus 15, 16 en 17. Maar wij lezen van geen plaag, die wegens hun murmureren over hen gekomen is, zoals nu bij deze gelegenheid, want zij hadden nu grote ondervinding opgedaan van Gods zorg over hen, en daarom was hun wantrouwen zoveel te minder te verontschuldigen. Nu "werd" "een vuur ontstoken tegen Jakob," Psalm 78:21, maar om te tonen hoe ongaarne God tegen hen streed, hechtte dit vuur zich slechts aan hen, die *in het uiterste van het leger* waren. Zo kwamen Gods oordelen trapsgewijze over hen, opdat zij gewaarschuwd zouden wezen.

4. Hun roepen tot Mozes, die hun beproefde voorbidder was, vers 2. *Als Hij hen doodde zo vraagden zij naar Hem,* en wendden zij zich tot Mozes, opdat hij hun voorspraak zou zijn. Als wij klagen zonder er reden voor te hebben, dan is het rechtvaardig in God om ons reden tot klagen te geven. Zij, die Gods vrienden gering achten, als zij in voorspoed zijn, zullen hen gaarne tot hun vrienden hebben als zij zich in benauwdheid bevinden: *Vader Abraham, zend Lazarus.*

5. Het overmogen van Mozes' gebed voor hen. *Mozes bad tot de Heere,* (hij was altijd bereid voor hen in de bres te staan teneinde Gods toorn af te wenden), God zag hem en zijn offer aan, en *het vuur werd gedempt.* Hieruit blijkt, dat God geen vermaak heeft in straffen, want als Hij Zijn twistzaak begonnen is, wordt Hij spoedig bewogen haar op te geven. Mozes was een van die helden, die *door het geloof de kracht van het vuur hebben uitgeblust.*

6. Een nieuwe naam, die hierop aan deze plaats werd gegeven, om de schande in gedachtenis te doen blijven van een murmurerend volk, en de eer van een rechtvaardig God werd die plaats *Tab-era* genoemd, dat is een *branding,* vers 3, opdat anderen zullen horen en vrezen, en zich laten waarschuwen om niet te zondigen, zoals zij gezondigd hebben, en gestraft worden, zoals zij gestraft werden, 1 Corinthiërs 10:10.

Numeri 11:4-15

Deze verzen doen ons zien in welk een treurige wanorde de zaken zich bevonden in Israël, beide het volk en de vorst waren ontrust en ontstemd.

I. Het volk murmureert en spreekt tegen God zelf (zoals dit verklaard wordt in Psalm 78:19), niettegenstaande Zijn heerlijke verschijningen *aan* hen en *voor* hen.

Merk op:

1. Wie de misdadigers waren.

a. Het *gewone volk* begon, zij *werden met lust bevangen,* vers 4. Het gemengde volk, het grauw dat met hen uit Egypte kwam, alleen verwachtende het land van de belofte, maar geen staat van beproeving op de weg er heen. Het waren schuimlopers, die zich aan de Joden vasthechtten als klitten, en alleen met hen mee wilden gaan, omdat zij in hun eigen land niet wisten aan de kost te komen, en dus daarbuiten fortuin wilden zoeken, dat waren de schurftige schapen, die de kudde hebben aangestoken, de zuurdesem, die het gehele deeg zuur maakte. Een handvol muitzieke, ontevreden, kwaadaardige lieden kunnen in de best ingerichte maatschappij groot onheil stichten, als er niet de grootste zorg wordt gedragen om hen tegen te gaan. De zodanigen zijn "een verkeerd geslacht," en wij zullen wijs doen met "ons" "er van te behouden," Handelingen 2:40.

b. Zelfs de kinderen Israëls werden er door aangestoken, zoals ons gezegd wordt in vers 4. Het heilig zaad verenigde zich met het volk van deze gruwelen. Het vermengde volk, waarvan hier gesproken wordt, was niet met de kinderen Israëls geteld, maar terzijde gesteld, als een volk, dat door God gering werd geacht, en toch hebben de kinderen Israëls, hun eigen karakter en hun onderscheiding vergetende, als het ware gemene zaak met hen gemaakt, hun wegen geleerd, alsof het schuim van het leger tot de raadslieden er van gemaakt weren. De kinderen Israëls, een volk nabij God en hogelijk door Hem bevoorrecht, nu tot opstand tegen Hem gebracht! O hoe weinig eer heeft God in de wereld, als zelfs het volk, dat Hij zich geformeerd heeft om Zijn lof te verkondigen, Hem zozeer tot oneer was! Laat dus niemand denken dat zijn uitwendige belijdenis en voorrechten hem zullen beveiligen, hetzij tegen Satans verzoeking *tot* zonde, of tegen Gods oordelen *wegens* de zonde. Zie 1 Corinthiërs 10:1, 2,12,.

2. Wat de misdaad was: zij werden met lust bevangen en murmureerden. Hoewel zij kort tevoren voor deze zonde gestraft waren, en velen van hen er om verdaan werden zoals God Sodom en Gomorra verdaan heeft en de reuk van het vuur nog in hun neusgaten was, zijn zij er toch toe teruggekeerd, zie Spreuken 27:22. Zij gaven groot op van de overvloed en de lekkernijen, die zij in Egypte hebben gehad, vers 5, alsof God hun groot onrecht had gedaan door hen vandaar uit te voeren. Toen zij in Egypte waren, kermden zij vanwege hun lasten, want het leven werd hun verbitterd door harde dienstbaarheid, en nu spreken zij van Egypte alsof zij er als vorsten hadden geleefd, daar het tot voorwendsel moet dienen voor hun tegenwoordige ontevredenheid. Maar hoe kunnen zij zeggen, dat zij in Egypte vis aten om niet, alsof het hun niets kostte, terwijl zij er toch met hun zware, harde arbeid zo duur voor betaalden? Zij *gedenken aan de komkommers, en aan de pompoenen, en aan het look en aan de ajuinen, en aan het knoflook* (kostelijke, heerlijke zaken, voorwaar, om er zo verzot op te zijn!) maar zij gedenken niet aan de tichelovens, en de aandrijvers, aan de stem van de verdrukker, en de striemen van de zweep. Neen, deze zijn door dit ondankbare volk vergeten.

Zij waren de goede spijs, die God voor hen voorzien had, moede, vers 6. Het was brood van de hemel, het brood van de engelen. Om te tonen hoe onredelijk hun klacht was, wordt het hier beschreven, vers 7-9. Het was goed tot spijze, aangenaam voor het oog) iedere korrel geleek een oosterse parel, het was een gezonde, voedzame spijze, het moest niet *droog brood* genoemd worden want *zijn smaak was als van de beste vochtigheid van de olie.* Het was (zeggen de Joden, Boek van de Wijsheid 16:20) naar ieders smaak, zoals ieder het gaarne had en hoewel de substantie altijd dezelfde was kon het hun toch door de verschillende manieren van het te koken of te bakken, een aangename afwisseling bieden. Het kostte hun geld noch moeite, want het viel in de nacht, terwijl zij sliepen, en de moeite van opzamelen was al heel gering. Zij leefden kosteloos, en toch praatten zij nog van de goedkoopte in Egypte, en van de vis, die zij daar om niet aten. Ja hetgeen nog oneindig heerlijker en kostelijker was dan dit alles: het manna kwam onmiddellijk van de macht en goedheid van God, niet van Zijn gewone voorzienigheid, maar van Zijn bijzondere gunst. Het was, evenals Gods ontferming, elke morgen nieuw, altijd vers, niet als het voedsel, waarvan men aan boord van een schip leeft. Zolang zij van het manna leefden, schenen zij ontheven van de vloek, die de zonde over de mens heeft gebracht, namelijk dat hij *in het zweet zijns aanschijns zijn brood zal eten.* En toch spreken zij van het manna met zulk een verachting, alsof het nog niet eens goed genoeg was voor zwijnenvoedsel. Nu *is onze ziel dor.* Zij spreken alsof God hen hard behandelde door hun geen beter voedsel te geven. In het eerst hebben zij het bewonderd. *Wat is dit* Exodus 16:15. "Welk een wonderlijk, heerlijk ding is dit!" Maar nu verachten zij het. Een gemelijk, ontevreden hart zal iets aan te merken vinden op hetgeen waar niets op aan te merken is, behalve dat het goed is. Het is zeer tergend voor God om Zijn gunsten te onderschatten, en bij al onze gewone zegeningen een "maar" te hebben. *Het is maar manna.* Zij, die zeer gelukkig zouden kunnen wezen, maken zich dikwijls ongelukkig door hun ontevredenheid.

Zij konden niet tevreden zijn, of zij moesten vlees hebben te eten. Zij hebben grote kudden van runderen en schapen met zich gebracht uit Egypte, maar zij waren of gierig, en konden het niet van zich verkrijgen om ze te slachten, uit vrees dat hun veestapel dan zou afnemen (zij moeten even goedkoop vlees hebben als brood, of zij zijn ontevreden) òf zij waren kieskeurig, rund- en schapevlees kon hun niet behagen, zij moeten iets hebben, dat fijner en smakelijker is, zoals de vis, die zij in Egypte aten. *Voedsel* was hun niet meer genoeg, zij moeten op *lekkernijen* onthaald worden, zij hadden maaltijd gehouden met God op het dankoffer waarvan zij hun deel hadden maar het schijnt dat de tafel, die God voor hen hield, niet goed genoeg was, zij moeten keuriger gerechten hebben, dan die op Zijn altaar komen. Het is een blijk van de heerschappij van het vleselijke hart, als wij zo gesteld zijn op al de genietingen van de zinnen in haar uiterste volkomenheid, en daarin al ons vermaak vinden. "Begeer zijn lekkernijen niet" "want het is bedrieglijke spijs," Spreuken 23:1-3. Als God ons het brood onzes bescheiden deels geeft, dan behoren wij dankbaar te wezen, al eten wij ook niet het vette, en drinken wij niet het zoete.

Zij mistrouwden de macht en goedheid Gods als onvoldoende om te voorzien in hun behoefte. *Wie zal ons vlees te eten geven?* Als vaststaande beschouwende, dat God het niet kon. Zo wordt dit verklaard in Psalm 78:19-20." Zou Hij Zijn volk vlees" "verschaffen?" hoewel Hij hun reeds eenmaal vlees bij hun brood had gegeven, toen Hij dit gepast oordeelde, Exodus 16:13, en zij konden verwachten, dat Hij het weer doen zou, en in goedgunstigheid, indien zij inplaats van te murmureren hadden gebeden. Het is een belediging van God, als wij onze begeerten verder laten gaan dan ons geloof.

Zij waren heftig en onstuimig in hun begeerten, zij *gelustten de lust* (zoals de Hebreeuwse uitdrukking eigenlijk luidt), dat is: zij lustten gretig en gulzig, totdat zij weenden van spijt. Zó

kinderachtig waren deze kinderen Israëls, zo grillig en gemelijk, dat zij weenden, omdat zij niet hadden *wat zij* wilden hebben en *wanneer zij* het wilden hebben. Zij hebben deze begeerte niet tot God gebracht zij wilden er liever aan ieder ander voor verplicht zijn dan aan Hem. Wij moeten ons nooit toegeven in een begeerte, die wij door het geloof niet kunnen verkeren in een gebed, hetgeen wij niet kunnen, "als wij spijze begeren naar" "onze lust," Psalm 78:18. Wegens deze zonde *was de toorn des Heeren zeer ontstoken* tegen hen, hetgeen geschreven is tot onze waarschuwing, "opdat wij geen lust tot het kwaad zouden hebben," "gelijkerwijs als zij lust gehad hebben," Corinthiërs 10:6.

Vlees is goed voedsel, en het is wettig en geoorloofd het te eten, maar van hen wordt gezegd, dat zij lust hadden tot het kwaad. Wat op zichzelf geoorloofd is, wordt kwaad voor ons, als het iets is, dat God ons niet toebeschikt heeft, maar dat wij toch met heftigheid begeren.

II. Mozes zelf, hoewel zo zachtmoedig en Godvruchtig een man, was toch bij deze gelegenheid ontrust, *ook was het kwaad in de ogen van Mozes.*

1. Het moet erkend worden, dat de terging zeer groot was. Deze hun murmureringen deden God oneer aan, en de smaad op Hem geworpen, nam Mozes ter harte. Die murmureringen waren ook voor hem een grote kwelling. Zij wisten dat hij het uiterste deed wat hij kon voor hun welzijn, en dat hij niets deed en niets kon doen, zonder een Goddelijk bevel. En dan toch onophoudelijk geplaagd en als met verwijten overladen te worden door een onredelijk en ondankbaar volk, dat was zelfs voor het zachtmoedig karakter van een Mozes te veel. God heeft dit in aanmerking genomen, en daarom bevinden wij niet, dat Hij hem dieswege bestraft heeft.

2. Toch heeft Mozes zich anders uitgedrukt dan hem betaamde bij deze gelegenheid, en in zijn beklag kwam hij tekort in zijn plicht beide jegens God en Israël.

a. Hij onderschat de eer, die God hem aangedaan heeft door hem tot de doorluchtigen dienaar te maken van Zijn macht en genade in de verlossing en leiding van dat bijzondere volk, welke eer wèl tegen de last er van kon opwegen.

b. Hij klaagt te veel over een gevoelige krenking, en neemt een weinig getier en vermoeienis al te zwaar op. Indien hij de last van de regering- die toch slechts als het "lopen was met de voetgangers" niet kon dragen, hoe zal hij dan de verschrikkingen dragen van de strijd, dat een "vermengen zal zijn met de paarden"? Hij zou redenen genoeg hebben kunnen vinden om op hun geroep geen acht te slaan.

c. Hij geeft groot op van zijn eigen verrichtingen, *dat de last van het gehele volk op hem lag,* terwijl toch in werkelijkheid God die gehele last van hem afnam. Mozes behoefde niet in zorg te zijn om kwartieren voor hen te vinden, of levensmiddelen, dit alles deed God. En als er een moeilijk geval was, dan behoefde hij in geen verlegenheid er om te zijn, zolang hij de Godsspraak kon raadplegen, de Goddelijke wijsheid hem voorlichtte en bestuurde, het Goddelijk gezag hem steunde, en de almachtige kracht beloning of straf uitdeelde.

d. Hij is zich niet zo bewust als hij moest wezen, van de verplichting die op hem rustte, om krachtens de opdracht en het bevel, die hij van God had ontvangen, het uiterste van wat hij kon te doen voor het volk, als hij te kennen geeft dat, dewijl zij niet zijn kinderen zijn hij ook geen

vaderlijke zorg voor hen behoefde te hebben, of schoon God zelf, die hem toch kon gebruiken voor hetgeen Hem behaagde, hem aangesteld had om een vader voor hen te wezen.

e. Hij stelt zijn last te zwaar voor, als hij vraagt: *Van waar zou ik het vlees hebben om aan dit volk te geven?* vers 13, alsof hij, en niet God, de huishouder was. "Mozes heeft hun het brood uit de" "hemel niet gegeven," Johannes 6:22. En het werd ook niet van hem verwacht, dat hij hun vlees zou geven, anders dan door een werktuig te zijn in Gods hand, en als hij bedoelde: Van waar zou God het voor hem hebben, dan heeft hij de Heilige Israëls te veel beperkt.

f. Hij spreekt mistrouwend van de Goddelijke genade, als hij er aan wanhoopt, *al dit volk te kunnen dragen,* vers 14. Al zou het werk ook veel lichter zijn geweest, dan zou hij het toch in zijn eigen kracht niet hebben kunnen volbrengen, en al ware het nog veel zwaarder geweest, dan zou hij, door God daartoe bekrachtigd zijnde, het kunnen doen.

g. Het was nog het ergste van alles, om hartstochtelijk naar zijn dood te verlangen, te begeren om maar gedood te worden, omdat hem op dat ogenblik het leven een weinig zwaar was gemaakt, vers 15. Is dit Mozes? Is dit de man, die zachtmoediger was dan alle mensen, die op de aardbodem waren? De besten hebben hun zwakheden en komen soms tekort in de beoefening van die genade, waarin zij anders het meest uitblinken. Maar God heeft de drift van Mozes toen genadiglijk voorbijgezien, en daarom moeten ook wij niet streng zijn in onze berispingen van hem, maar bidden: *Heere, leid ons niet in verzoeking.*

Numeri 11:16-23

Wij hebben hier Gods genadig antwoord op beide bovengenoemde klachten, waarin Zijn goedheid, oorzaak genomen hebben uit van de mensen slechtheid, zoveel helderder uitblinkt.

I. Er wordt een voorziening getroffen tot herstel van de grief, waarover Mozes geklaagd heeft. Als hij de last van de regering te zwaar voor zich vindt, dan zal hem, hoewel hij een weinig te hartstochtelijk was in zijn klacht toch verlichting worden geschonken, niet door zelf van de regering ontzet te worden, maar door helpers voor hem aan te stellen, die, zoals de apostel zegt, 1 Corinthiërs 12:28, "om te helpen" "om te besturen" zijn, dat is helpers in de regering, niet om zijn eer te verminderen, of in de schaduw te stellen, maar om hem het werk gemakkelijker te maken, *de last des volks met hem te dragen.* En opdat die maatregel zowel aangenaam als van nut zal wezen, wordt aan Mozes bevolen:

1. De personen te benoemen, vers 16. Het volk was te hartstochtelijk en te onstuimig om met die keuze belast te worden, Mozes zelf moet hen naar zijn eigen welgevallen kiezen, opdat hij later niet zou klagen. Het aantal mannen, die hij te verkiezen had, was zeventig, overeenkomstig het getal van de zielen, die naar Egypte waren gegaan. Hij moest de zodanigen kiezen, die hij wist "oudsten te" "zijn." Zij, die als "oversten van de duizenden, en oversten van de" "honderden wel gediend hadden," Exodus 18:25, verkrijgen zichzelf nu deze goede opgang. "Kies de zodanigen, van wie gij weet dat zij waarlijk oudsten zijn, en niet slechts in naam, beambten, die hun ambt waarnemen." Wij lezen van hetzelfde getal van oudsten, die met Mozes op de berg Sinai gingen, Exodus 24:1, maar die werden alleen bij die gelegenheid onderscheiden, doch deze voor altijd, en overeenkomstig die instelling bestond het sanhedrin, of de grote raad van de Joden, die in latere eeuwen te Jeruzalem zetelde en de hoogste rechtbank onder hen was, uit zeventig leden. Onze Heiland schijnt hier het oog op gehad te hebben in Zijn keuze van zeventig discipelen, die de helpers moesten zijn van de apostelen, Lukas 10:1.

2. Belooft God hen bekwaam te zullen maken. Als zij voor het ambt niet geschikt *bevonden* worden, dan zullen zij er geschikt voor *gemaakt* worden, want anders zullen zij voor Mozes eerder een hindernis dan een hulp zijn, vers 17. Hoewel Mozes al te stout met God heeft gesproken, breekt God de gemeenschap daarom niet met hem af, Hij verdraagt zeer veel van ons, en wij moeten elkaar verdragen. *Ik zal afkomen* (zegt God) *en met u spreken,* als gij kalmer en rustiger zult zijn en *Ik zal van de Geest* van wijsheid en Godsvrucht, en kloekmoedigheid, *die op u is, afzonderen, en op hen leggen.* Niet, dat Mozes minder van de Geest had, omdat zij er in deelden, of dat zij hierdoor met hem gelijk werden gemaakt, Mozes was nog altijd weergaloos, Deuteronomium 34:10, maar zij werden begiftigd met een geest van bestuur in evenredigheid met hun plaats en met een geest van profetie om hun Goddelijke roeping er toe te bewijzen, daar de regering een theocratie was. Hen, die door God tot enigerlei dienst worden gebruikt, maakt Hij er toe bekwaam, en zij, die er niet enigermate bekwaam toe zijn, kunnen niet denken dat zij er wezenlijk toe geroepen zijn. Alle goede bekwaammaking is van God, *alle goede gave en alle volmaakte gift is van boven, van de Vader van de lichten afromende.*

II. Ook de begeerte van het misnoegde volk zal ingewilligd worden, opdat alle mond gestopt worde. Zij krijgen bevel *om zich te heiligen,* vers 18, dat is: om zich in de houding te brengen, om zulk een blijk van Gods macht te ontvangen, dat het tegelijk een teken zal wezen van Zijn

goedertierenheid en van Zijn oordeel. "Schik u, o" "Israël, om uw God te ontmoeten," Amos 4:12.

1. God belooft-of zal ik liever zeggen, dreigt-dat zij hun bekomst zullen hebben van vlees, dat zij een maand lang niet slechts gevoed, maar ruim onthaald zullen worden op vlees, behalve hun dagelijks manna, en zo zij hun lusten niet beter bedwingen, dan zullen zij er oververzadigd van worden, vers 19-20. Gij zult eten *totdat het uit uw neus uitga, en u tot walging zij*. Zie hier:

a. De ijdelheid van alle genietingen van de zinnen, zij zullen oververzadigen, maar niet bevredigen, geestelijke genietingen zijn daar het tegenovergestelde van. Gelijk de wereld voorbijgaat, zo gaan ook haar begeerlijkheden voorbij 1 Johannes 2:17. Hetgeen zo vurig begeerd werd, wordt weldra walglijk.

b. Welke beestachtige zonden (ja erger dan beestachtig) gulzigheid en dronkenschap zijn, zij doen de natuur geweld aan, maken het lichaam ziek door hetgeen tot gezondheid er van moest strekken, het zijn zonden, die zichzelf straffen, en die straffen welke zij als vanzelf medebrengen zijn nog niet eens de ergsten, die zij veroorzaken.

c. Hoe rechtvaardig het in God is om datgene walglijk te maken voor de mensen, waarnaar zij zo buitensporig een begeerte gekoesterd hebben. God kon hen vlees evenzeer doen minachten als zij het manna hadden geminacht.

2. Mozes werpt de onwaarschijnlijkheid tegen van de vervulling dier belofte, Markus 8:4. "Van waar zal iemand deze kunnen" "verzadigen?" Sommigen verontschuldigen Mozes hier en leggen hetgeen hij zegt slechts uit als een bescheiden vraag, hoe of op wat wijze die voorraad van vlees verwacht moet worden, maar het riekt toch te veel naar wantrouwen in God om gerechtvaardigd te kunnen worden. Hij werpt het grote aantal tegen van het volk alsof Hij, die deze allen van brood heeft voorzien, hun niet door diezelfde onbegrensde macht vlees kon geven. Hij acht dat het het vlees moet wezen van beesten of van vissen, omdat dit de grootste dieren zijn, weinig denkende dat het vlees van vogels en wel van kleine vogels tot dit doel zou dienen. God ziet niet zoals de mens ziet, en Zijn gedachten zijn hoger dan onze gedachten. Hij werpt de gulzigheid tegen van het volk, hun onverzadelijke begeerte, en wel in dat woord: dat er voor *hen genoeg zij?* Zelfs oprechte en grote gelovigen vinden het soms moeilijk om onder de ontmoedigingen van ondergeschikte oorzaken op God te vertrouwen, en op hoop tegen hoop te geloven. Mozes zelf kon zich nauwelijks weerhouden van te zeggen: Zou *God een tafel kunnen toerichten in de woestijn?* toen dit het algemene zeggen was geworden. Ongetwijfeld was dit zijn zwakheid.

3. God geeft een kort maar afdoend antwoord op deze tegenwerping in de vraag: *Zou dan des Heeren hand verkort zijn?* vers 23. Indien Mozes gedacht had aan de vorige dagen, waarin de rechterhand des Heeren zo krachtige daden gedaan had, dan zou hij al die moeilijkheden niet hebben opgeworpen, daarom herinnert God er hem aan, te kennen gevende dat zijn tegenwerpingen tekort deden aan Gods macht, die hijzelf zo dikwijls had gezien, niet alleen de getuige er van, maar ook het werktuig er voor is geweest. Had hij de wonderen vergeten, die de Goddelijke macht gewrocht heeft, toen zij de plagen bracht over Egypte, de zee heeft gekliefd, water uit de rots tevoorschijn heeft gebracht en brood uit de hemel heeft geregend? Was die macht afgenomen? Was God zwakker dan Hij placht te wezen? Of was Hij vermoeid van hetgeen Hij gedaan heeft? Wat ons ongelovig hart ook er tegen moge zeggen, zeker is het:

a. Dat Gods hand niet is verkort, dat Zijn macht niet weerhouden kan worden dan door Zijn eigen wil en dat voor Hem niets onmogelijk is. Die hand is niet kort, welke de wateren heeft gemeten en van de hemelen met de span de maat heeft genomen, Jesaja 40:12, en de wind in Zijn vuisten heeft verzameld, Spreuken 30:4.

b. Dat zij niet verkort is. Hij is even sterk als Hij ooit geweest is, *Hij is niet mat en niet moede.* En dit volstaat om al ons wantrouwen tot zwijgen te brengen, als de middelen ons ontbreken. *Zou iets voor de Heere te wonderlijk zijn?* God brengt Mozes hier tot dit eerste beginsel zet hem achteruit in zijn les, om de aloude naam van God te leren: de Heere, God Almachtig, en stelt de proef of het bewijs in de uitkomst: *gij zult nu zien of Mijn woord u wedervaren zal of niet.* Dit verheerlijkt Gods woord boven Zijn naam, dat Zijn werken er steeds aan beantwoorden. Als Hij spreekt, dan geschiedt het.

Numeri 11:24-30

Wij hebben hier de vervulling van Gods woord aan Mozes, dat hij hulp zou hebben in de regering van Israël.

I. Hier is de zaak van deze zeventig raadsheren in het algemeen. Hoewel Mozes een weinig ontroerd was door het getier van het volk, was hij nu toch na zijn gemeenschapsoefening met God kalm, en was hij spoedig zichzelf weer. Naar hetgeen overeengekomen was,

1. Deed hij wat hem aangewezen was te doen, hij stelde de zeventig oudsten voor het aangezicht des Heeren rondom de tabernakel, vers 24, opdat zij daar zouden staan, bereid en gereed om de *genade Gods* te ontvangen, in de plaats waar Hij zich openbaarde, en opdat ook het volk getuige zou zijn van hun plechtige roeping. Zij, die gunst van God verwachten moeten zichzelf en hun diensten nederig de Heere aanbieden.

2. God bleef niet in gebreke het Zijne te doen. Hij *zonderde af van de Geest, die op Mozes was, en legde Hem op de zeventig mannen,* vers 25, waardoor zij, wier gaven en opvoeding hen met hun naasten gelijkgesteld hadden nu plotseling in staat gesteld werden om te zeggen en te doen wat buitengewoon was. Dit bewees dat zij zich onder Goddelijke ingeving bevonden. Zij profeteerden, en hielden de gehele dag-maar alleen op die dag naar sommigen denken- daarmee niet op. Zij spraken tot het volk van de dingen Gods, en legden misschien de wet uit, die zij kort tevoren hadden ontvangen, met bewonderenswaardige duidelijkheid en volledigheid, vaardigheid en juistheid van uitdrukking, zodat allen, die hen hoorden, konden zien en zeggen dat "God in waarheid onder hen is, " zie 1 Corinthiërs 14:24, 25. Zo werd, lang daarna, Saul voor de regering aangewezen door de gave van de profetie, die gedurende een dag en een nacht op hem gekomen is, 1 Samuel 10:6, 11. Toen Mozes Israël uit Egypte moest gaan leiden werd Aäron aangesteld om zijn profeet te wezen, Exodus 7:1, maar nu God hem tot ander werk had geroepen, had Mozes in zijn plaats zeventig profeten om hem bij te staan. Diegenen zijn het geschiktst om in Gods Israël te regeren, die wèl bekend zijn met Goddelijke zaken, en de gave hebben om te leren tot stichting.

II. Hier is de bijzondere zaak van twee hunner, *Eldad en Medad,* waarschijnlijk twee broeders.

1. Zij waren door Mozes benoemd om helpers te zijn in de regering, maar *waren niet,* zoals de anderen, *uitgegaan tot de tabernakel* vers 26. Calvijn maakt de gissing, dat de oproeping hun gezonden was, maar dat zij niet thuis waren toen zij kwam, zodat zij wel *aangeschreven,* maar niet *geroepen* waren. De meesten denken dat zij uit overmaat van bescheidenheid en nederigheid geweigerd hadden om tot de tabernakel te komen, daar zij zich van hun zwakheid en onwaardigheid bewust waren, en zo wensten zij voor verontschuldigd gehouden te worden om aan de regering te komen. Hun beginsel was hun tot lof, maar hun praktijk in het niet gehoorzamen van het bevel, was hun gebrek.

2. De Geest Gods vond hen in het leger waar zij zich tussen de vaten verstoken hadden, en daar profeteerden zij, dat is: zij beoefenden hun gave van bidden, prediken en God loven in de een of andere particuliere tent. De Geest Gods is niet gebonden aan de tabernakel, maar, "evenals de wind, blaast Hij waarheen Hij wil", Johannes 3:8."waar zouden wij heengaan voor die Geest?" Er was een bijzondere leiding van Gods voorzienigheid in, dat deze twee afwezig waren, want zo bleek het dat het inderdaad een Goddelijke Geest was, door welke deze ouderlingen gedreven werden, en dat het niet Mozes was, die hun die Geest gaf, maar God

zelf. Zij hebben met bescheidenheid bevordering afgewezen, maar God legt hun die op, dringt hen er toe, ja zij hebben de eer, dat hun *namen genoemd zijn* welke eer de overigen niet hadden, want die zichzelf vernederen, zullen verhoogd worden, en diegenen zijn het meest geschikt voor de regering, wier eerzucht het minst er naar uitgaat.

3. Hiervan wordt aan Mozes kennis gegeven vers 27, *Eldad en Medad profeteren in het leger.* "Er is in die en die tent een conventikel, en Eldad en Medad prediken er, buiten het toezicht en het bestuur van Mozes, en buiten de gemeenschap met de andere oudsten." De persoon, die deze tijding bracht-wie hij ook moge geweest zijn-schijnt dit als een onregelmatigheid beschouwd te hebben.

4. Jozua stelt voor hun het zwijgen op te leggen, vers 28. *Mijn heer Mozes, verbied hen.* Het is waarschijnlijk dat Jozua zelf een van de zeventigen was, hetgeen hem des te meer voor de eer van hun orde doet ijveren. Hij achtte het een bewezen zaak, dat zij niet onder een noodzakelijke aandrift van de Geest waren, want *de geesten van de profeten zijn de profeten onderworpen,* en daarom wilde hij dat zij of in het geheel niet zouden profeteren, of naar de tabernakel zouden komen, en in overeenstemming met de overigen zouden profeteren. Hij wenst niet dat zij gestraft zullen worden voor hetgeen zij gedaan hadden, maar er slechts voor het vervolg van teruggehouden zullen worden. Dit voorstel deed hij uit een goed beginsel, niet uit persoonlijker afkeer van Eldad en Medad, maar uit oprechte ijver voor hetgeen hij als de eenheid van de kerk beschouwde en uit bezorgdheid voor de eer van God en Mozes.

5. Mozes verwerpt het voorstel en bestraft hem, die het gedaan heeft, vers 29. "Zijt gij *voor mij ijverende?* Gij weet niet van welke geest gij zijt." Hoewel Jozua Mozes' bijzondere vriend en vertrouweling was, en hij dit gezegd had uit eerbied voor Mozes, wiens eer hij niet gaarne zag tanen door de roeping van deze oudsten, bestraft Mozes hem toch, en in hem allen, die van zo'n geest zijn.

a. Wij moeten ons niet in stilte bedroeven en bekommeren om de gaven en de bruikbaarheid van anderen. Het was het gebrek van de discipelen van Johannes, dat zij Christus Zijn eer benijdden, omdat zij die van hun meester in de schaduw stelde, Johannes 3:26 en verv.

b. Wij moeten ons niet tot toorn laten vervoeren door de zwakheid en gebreken van anderen. Gesteld dat Eldad en Medad zich schuldig maakten aan een onregelmatigheid, dan was toch Jozua al te spoedig in toorn tegen hen ontstoken. Onze ijver moet altijd getemperd worden door de zachtmoedigheid van de wijsheid, de gerechtigheid Gods heeft de toorn van de mensen niet nodig, Jakobus 1:20.

c. Wij moeten niet de beste en nuttigste mensen tot partijhoofden maken. Paulus wilde niet dat gebruik gemaakt zou worden van zijn naam om een partij in bescherming te nemen, 1 Corinthiërs 1:12, 13.

d. Wij moeten niet haastig zijn, om diegenen te veroordelen en tot zwijgen te brengen, die met ons in gevoelen verschillen, alsof zij Christus niet volgen, omdat zij "Hem niet met ons volgen," Markus 9:38. Zullen wij hen verwerpen, die door Christus zijn aangenomen? Of iemand weerhouden van goed te doen, omdat hij niet in alle opzichten met ons van één gevoelen is? Mozes was van een andere geest, het is zó ver van hem om deze twee tot zwijgen te brengen en de Geest in hen uit te blussen, dat hij wenst dat *al het volk des Heeren profeten waren,* dat is, dat *Hij Zijn Geest op hen legde.* Niet dat hij wilde, dat mensen zich tot profeten

zullen opwerpen, die er niet toe bevoegd en bekwaam zijn, of dat hij verwachtte dat de Geest van de profetie aldus algemeen zou gemaakt worden, maar aldus drukt hij zijn liefde en eerbied uit voor *al het volk des Heeren*, zijn welgevallen in de gaven van anderen, en toonde hij hoe verre het van hem was, om misnoegd te zijn wegens Eldads en Medads profeteren buiten zijn toezicht. Van zo'n voortreffelijken geest was ook Paulus die zich verheugde dat Christus gepredikt werd, al was het ook door hen, die hiermede meenden "aan zijn banden verdrukking toe te brengen," Filippenzen 1:16. Het behoort ons te verblijden, dat God gediend en verheerlijkt wordt, dat er goed wordt gedaan, al is het ook dat onze roem of vermaardheid, of de roem van ons systeem er minder door wordt.

6. De oudsten, die nu geordend waren, traden terstond in dienst, vers 30, nadat hun roeping genoegzaam bewezen was door hun profeteren gingen zij met Mozes in het leger en legden zich toe op de zaken. De gave ontvangen hebbende, *bedienden zij dezelve als goede uitdelers van de menigerlei genade Gods*, en nu verblijdde Mozes er zich in, dat er zovelen waren, om met hem te delen in de arbeid en de eer. En:

a. Laat Mozes' getuigenis geloofd worden door hen, die zo gaarne aan de regering willen zijn, namelijk dat de regering een last is. Zij is een last van zorg en moeite en verdriet voor hen, die er de plichten nauwgezet van willen vervullen, en voor hen, die dit niet doen, zal zij een nog zwaarder last blijken te wezen in de dag des oordeels, wanneer zij onder het oordeel zullen vallen van de onnutte dienstknecht, die zijn talent begraven heeft.

b. Laat Mozes' voorbeeld gevolgd worden door hen, die aan de regering zijn, laat hen de raad en bijstand van anderen niet versmaden, maar begeren, en er dankbaar voor zijn, niet wensende wijsheid en macht voor zich te monopoliseren. In de veelheid van de raadslieden is behoudenis.

Numeri 11:31-35

God had Zijn belofte aan *Mozes* vervuld, Hij had hem helpers gegeven voor de regering, en hiermede Zijn macht bewezen over de geesten van de mensen, door Zijn Geest. Hier vervult Hij Zijn belofte aan het *volk*, door hun vlees te geven, en daarmee bewees Hij Zijn macht over de mindere schepselen, en Zijn heerschappij in het rijk van de natuur.

Merk op:

1. Hoe aan het volk overvloed van vlees werd gegeven, vers 31. *Een wind* (een zuidoostenwind, zoals blijkt uit Psalm 78:26) voerde kwakkelen aan. Het is onzeker wat soort van dieren het waren, de psalmist noemt ze *gevleugeld gevogelte.* De geleerde bisschop Patrick is geneigd om zich te verenigen met het gevoelen van sommige hedendaagse schrijvers, die denken dat het *sprinkhanen* waren een smakelijke spijze, welbekend in die streken, te meer, omdat zij door een wind werden aangevoerd, in hopen op de grond lagen, en in de zon gedroogd werden tot gebruik. Wat zij nu ook waren, zij beantwoordden aan het doel, zij dienden om een maand lang aan Israël een feestmaal te bezorgen, zo'n toegevend Vader was God voor Zijn weerstrevend gezin. Sprinkhanen, die een plaag waren voor het vruchtbare Egypte, daar zij vruchten en groenten verslonden, waren een zegen in de dorre woestijn, daar zij nu zelf tot voedsel dienden.

2. Hoe gulzig zij waren op dit vlees, dat God hun zond, met onverzaadbaren eetlust *vlogen zij op de buit*, geen acht slaande op wat Mozes hun van Gods wege had gezegd, dat zij er oververzadigd van zullen worden, vers 32 Twee dagen en een nacht waren zij bezig met vlees te verzamelen, totdat ieder hoofd van een gezin op zijn minst tien homers tehuis bracht (dat was tien ezelsvrachten). David verlangde naar water uit de bronput van Bethlehem, maar toen hij het had, wilde hij het niet drinken, omdat het met levensgevaar verkregen was, veel meer reden hadden deze Israëlieten om dit vlees te weigeren, dat verkregen was door murmurering, en dat hun naar zij goed konden bemerken aan hetgeen Mozes gezegd had, in toorn was gegeven. Maar zij, die zich onder de macht bevinden van een vleselijken zin, willen hun lusten bevredigd zien, al is het ook tot verderf van hun kostelijke ziel.

3. Hoe duur zij hun maaltijden betaalden toen het tot afrekening kwam, vers 33. *De Heere sloeg het volk met een zeer grote plaag,* de een of andere lichaamskrankheid, waarschijnlijk wel het gevolg van oververzadiging, die aan velen hunner het leven kostte, en dat zullen wel de aanvoerders geweest zijn in de rebellie. God geeft dikwijls de begeerten van de zondaren in toorn tegen hen, terwijl Hij de begeerten van Zijn volk afwijst in liefde. "Hij gaf hun wat zij begeerden," "maar henzelf deed Hij wegteren," Psalm 106:15. Door al wat tot hen gezegd was, "waren zij nog niet" "vervreemd van hun lust," en daarom, "als hun spijs nog in hun mond" "was, ging Gods toorn tegen hen op," Psalm 78:30, 31. Wij hebben reden te vrezen dat, als wij verkrijgen wat wij zo onstuimig begeerd hebben, het op de een of andere wijze een verdriet en kruis voor ons zal worden. God heeft eerst voor hen voorzien, en hen toen met een plaag bezocht:

a. Om de roem van Zijn macht hoog te houden, opdat er niet gezegd zou worden: "Hij zou hen niet gedood hebben, indien Hij bij machte ware geweest hen te voldoen." En:

b. Om ons de betekenis te tonen van de voorspoed van de goddelozen, het is hun toebereiding voor het verderf, zij worden gemest als een os voor de slachtbank.

Eindelijk. De gedachtenis hiervan wordt bewaard in de naam, die aan deze plaats gegeven is, vers 34. Mozes noemde haar Kibroth Thaäva, *de graven van de berusten,* of *van de lust.* En het zou kostelijk geweest zijn, indien deze graven van Israël berusten gebleken hadden de graven te zijn van Israëls lust. De waarschuwing was bestemd om het alzo te doen zijn, maar zij had die uitwerking niet, want er volgt in Psalm 78:"Boven dit alles zondigden zij nog."

HOOFDSTUK 12

1 Mirjam nu sprak, en Aaron, tegen Mozes, ter oorzake der vrouw, der Cuschietische, die hij genomen had; want hij had een Cuschietische ter vrouw genomen.
2 En zij zeiden: Heeft dan de HEERE maar alleen door Mozes gesproken? Heeft Hij ook niet door ons gesproken? En de HEERE hoorde het!
3 Doch de man Mozes was zeer zachtmoedig, meer dan alle mensen, die op den aardbodem waren.
4 Toen sprak de HEERE haastelijk tot Mozes, en tot Aaron, en tot Mirjam: Gij drie, komt uit tot de tent der samenkomst! En zij drie kwamen uit.
5 Toen kwam de HEERE af in de wolkkolom, en stond aan de deur der tent; daarna riep Hij Aaron en Mirjam; en zij beiden kwamen uit.
6 En Hij zeide: Hoort nu Mijn woorden! Zo er een profeet onder u is, Ik, de HEERE, zal door een gezicht Mij aan hem bekend maken, door een droom zal Ik met hem spreken.
7 Alzo is Mijn knecht Mozes niet, die in Mijn ganse huis getrouw is.
8 Van mond tot mond spreek Ik met hem, en door aanzien, en niet door duistere woorden; en de gelijkenis des HEEREN aanschouwt hij; waarom dan hebt gijlieden niet gevreesd tegen Mijn knecht, tegen Mozes, te spreken?
9 Zo ontstak des HEEREN toorn tegen hen, en Hij ging weg.
10 En de wolk week van boven de tent; en ziet, Mirjam was melaats, wit als de sneeuw. En Aaron zag Mirjam aan, en ziet, zij was melaats.
11 Daarom zeide Aaron tot Mozes: Och, mijn heer! leg toch niet op ons de zonde, waarmede wij zottelijk gedaan, en waarmede wij gezondigd hebben!
12 Laat zij toch niet zijn als een dode, van wiens vlees, als hij uit zijns moeders lijf uitgaat, de helft wel verteerd is!
13 Mozes dan riep tot den HEERE, zeggende: O God! heel haar toch!
14 En de HEERE zeide tot Mozes: Zo haar vader smadelijk in haar aangezicht gespogen had, zou zij niet zeven dagen beschaamd zijn? Laat haar zeven dagen buiten het leger gesloten, en daarna aangenomen worden!
15 Zo werd Mirjam buiten het leger zeven dagen gesloten; en het volk verreisde niet, totdat Mirjam aangenomen werd.
16 Maar daarna verreisde het volk van Hazeroth, en zij legerden zich in de woestijn van Paran.

In het vorige hoofdstuk hadden wij het verdriet, aan Mozes berokkend door het volk, in dit zien wij zijn geduld beproefd door zijn eigen bloedverwanten.

I. Mirjam en Aäron, zijn eigen broeder en zuster beledigden hem, vers 1-3.

II. God riep hen deswege tot verantwoording, vers 4-9.

III. Mirjam wordt er met melaatsheid om geslagen, vers 10.

IV. Aäron onderwerpt zich, en Mozes doet nederig voorbede voor haar, vers 11-13.

V. Zij wordt genezen, maar gedurende zeven dagen moet zij beschaamd zijn, vers 14-16. En dit is geschreven om te tonen, dat ook de beste personen en families hun dwaasheden hebben en hun kruisen.

Numeri 12:1-3

1. Hier is de onbetamelijke ontevredenheid van Aäron en Mirjam: zij *spraken tegen Mozes,* vers 1. Indien Mozes, die zoveel eer heeft ontvangen van God, toch zoveel minachting en beledigingen had te verduren van mensen zal dan iemand van onze zulke beproevingen vreemd of hard vinden, en er hetzij toornig of mismoedig door worden? Maar wie zou gedacht hebben, dat dit verdriet aan Mozes berokkend zou worden:

A. Door hen, die zelf ernstig en Godvruchtig waren, ja meer, uitnemend in de Godsdienst: Mirjam, een profetes, Aäron, de hogepriester, beide mede-afgevaardigden met Mozes ter verlossing van Israël? Micha 6:4. "Ik heb voor uw aangezicht henen" "gezonden Mozes Aäron en Mirjam".

B. Door hen, die zijn naaste bloedverwanten waren, zijn eigen broeder en zuster, die zo geschitterd hebben in stralen, ontleend aan zijn licht. Zo klaagt de bruid: "de kinderen van mijn moeder waren tegen mij" "ontstoken," Hooglied 1:6, en twisten onder bloedverwanten zijn zeer bijzonder smartelijk: "een verongelijkte broeder is ontoegankelijker" "dan een sterke stad en twistingen zijn als de grendel van een burcht" Spreuken 18:19. Maar dit draagt bij om de roeping van Mozes te bevestigen, en toont dat zijn verhoging zuiver en alleen door Gods gunst was, en niet door overeenkomst of afspraak met zijn bloedverwanten die zelf hem zijn verhoging misgunden. Zo hebben ook Christus' broeders niet in Hem geloofd Johannes 7:5. Mirjam schijnt de twist begonnen te zijn, en Aäron, niet gebruikt of geraadpleegd zijnde in de keus van de zeventig oudsten, was voor het ogenblik misnoegd en ontstemd, en dus te eerder geneigd om de partij van zijn zuster te kiezen. Het zou iemand treurig kunnen aandoen om Aärons hand in zoveel overtredingen te zien, maar het toont dat *de wet tot hogepriesters stelt mensen, die zwakheid hebben.* Satan heeft het eerst overmocht bij Eva, en door haar bij Adam. Zie hoe nodig het ons is, om ons niet door onze bloedverwanten te laten overhalen, om in twisten te worden betrokken, want wij weten niet hoe door een klein vuur een grote hoop hout zal worden ontstoken. Aäron had behoren te gedenken dat Mozes voor hem gebeden heeft, toen God vertoornd was tegen hem wegens het maken van het gouden kalf, Deuteronomium 9:20, en hem niet goed met kwaad moeten vergelden. Zij twistten met Mozes om twee dingen.

a. Om zijn huwelijk. Sommigen denken om een huwelijk, dat hij kort tevoren had aangegaan met een Cuschietische of Arabische vrouw, anderen denken omdat naar hun oordeel, Zippora, die zij bij deze gelegenheid in minachting een Ethiopische vrouw noemden, een te groten invloed had op Mozes in de keuze van de zeventig oudsten. Er was misschien al onenigheid ontstaan tussen Zippora en Mirjam, waardoor warme woorden gesproken werden, en het een gemelijke woord het andere teweegbracht, totdat ook Mozes en Aäron er in betrokken waren.

b. Over zijn regering. Niet omdat zij slecht was, maar omdat hij haar monopoliseerde, vers 2. *Heeft dan de Heere maar alleen door Mozes gesproken?* Moet *hij* alleen de keus hebben van de personen, op wie de geest van de profetie zal komen? *Heeft Hij niet ook door ons gesproken?* Hadden wij niet ook enig aandeel moeten hebben in deze zaak, om onze vrienden te bevorderen, zowel als Mozes de zijne? Zij konden niet ontkennen dat God door Mozes had gesproken, maar het was duidelijk, dat Hij soms ook door hen had gesproken, en wat zij nu bedoelden was zich met hem gelijk te stellen, hoewel God hem op zo velerlei wijze had onderscheiden. Het streven om de meeste te zijn is een zonde die zelfs discipelen lichtelijk omringt, en het is uiterst zondig. Zelfs zij, die in eer en aanzien zijn, zullen er zelden genoegen

in hebben, als anderen tot nog hogere eer en aanzien komen. Zij, die uitmunten, worden gewoonlijk benijd.

2. Het grote geduld van Mozes onder deze terging. *De Heere hoorde het*, vers 2, maar Mozes zelf lette er niet op want, vers 3, hij was zeer zachtmoedig. Hij had wel reden om de belediging zeer kwalijk te nemen, zij was boosaardig en zeer ongepast op een tijd, toen het volk naar oproer neigde, en hem kort tevoren zoveel verdriet had gebaard door hun murmureren, dat gevaar liep van weer uit te breken, wanneer zij er dus in gesteund werden door Aäron en Mirjam. maar hij was *als een dove, hij hoorde niet.* Als het om Gods eer ging, zoals in de zaak van het gouden kalf, dan was niemand ijveriger dan Mozes, maar als het zijn eigen eer gold, dan was niemand zachtmoediger, moedig als een leeuw voor de zaak Gods, zacht als een lam voor zijn eigen zaak. Gods volk zijn "de zachtmoedigen van het" "land," Zefanja 2:3, maar sommigen bezitten die genadegave in hogere mate dan anderen, zoals Mozes, die aldus geschikt gemaakt was voor het werk, waartoe hij was geroepen, en waarvoor al de zachtmoedigheid werd vereist, die hij had, en soms meer. En soms is de onvriendelijkheid van onze vrienden een grotere beproeving van onze zachtmoedigheid dan de boosaardigheid van onze vijanden. Christus zelf maakt melding van Zijn zachtmoedigheid, Mattheus 1:1 :29. "Ik ben zachtmoedig en nederig van hart," en het voorbeeld van zachtmoedigheid, dat Christus ons gesteld heeft, was zonder vlek, die van Mozes was dit niet.

Numeri 12:4-9

Mozes was niet vertoornd over de belediging hem aangedaan, hij heeft er zich niet over beklaagd bij God, noch heeft hij enigerlei beroep op Hem gedaan, maar God is er vertoornd om Hij hoort alles wat wij zeggen in onze drift en is een snel getuige van onze haastige woorden, hetgeen een reden is waarom wij vastberaden onze tong in toom moeten houden, teneinde geen kwaad te spreken van anderen en waarom wij geduldig onze oren moeten toestoppen, en er geen acht op moeten geven als anderen kwaad spreken van ons. "Ik hoor niet-"want Gij "zult verhoren," Psalm 38:14-16. Hoe meer wij in onze eigen zaak stil zijn hoe meer God verbonden is haar voor te staan. De onschuldig beschuldigde behoeft weinig te zeggen, als hij weet dat de Rechter zelf zijn pleitbezorger zal wezen.

I. De zaak komt in behandeling, en de partijen worden opgeroepen om terstond aan de deur van de tent van de samenkomst te verschijnen, vers 4, 5. Mozes had zich dikwijls ijverig betoond voor Gods eer, en nu toonde God zich ijverig voor de eer van Mozes, want *die God eren zal Hij eren,* en nooit zal Hij achterblijven bij hen, die voor Hem ijveren. In oude tijden zaten de rechters in de stadspoort om recht te spreken, en nu stond bij deze gelegenheid de *Shechina* in de wolk van de heerlijkheid *aan de deur van de tent van de samenkomst,* en Aäron en Mirjam worden als misdadigers voor de balie geroepen.

II. Aan Aäron en Mirjam werd te kennen gegeven, dat zij, groot als zij waren, toch niet moeten denken Mozes' gelijken te zijn, noch zich als zijn mededingers moeten voordoen, vers 6-8. Waren zij profeten des Heeren? Van Mozes zou in waarheid gezegd kunnen worden: Hij *meer.*

1. Het was waar dat God zeer veel eer legde op profeten, al hebben de mensen hen bespot en mishandeld, toch waren zij de gunstgenoten des hemels, de vertrouwelingen Gods. God *heeft zich aan hen bekend gemaakt,* hetzij in dromen als zij sliepen, of door visioenen als zij wakker waren, en door hen heeft Hij zich bekend gemaakt aan anderen. En deze zijn gelukkig, deze zijn groot, waarlijk groot waarlijk gelukkig, aan wie God *zich bekendmaakt.* Thans doet Hij het niet door dromen en visioenen zoals vanouds, maar *door de Geest van de wijsheid en van de openbaring,* die aan kinderkens de dingen bekendmaakt, welke *koningen en profeten* begeerden te zien, en ze niet zien mochten. Vandaar dat in de laatste dagen, de dagen van de Messias, de "zonen en dochteren" gezegd worden te zullen "profeteren" Joël 2:28, omdat zij beter bekend zullen zijn met de verborgenheden van het koninkrijk van de genade, dan zelfs de profeten zelf geweest zijn, zie Hebreeën 1:1,2.

2. Maar de eer, op Mozes gelegd, was veel groter, vers 7. *Alzo is Mijn knecht Mozes* niet, hij overtreft ze allen. Om Mozes te belonen voor zijn zachtmoedig en geduldig dragen van de beledigingen, door Mirjam en Aäron hem aangedaan, heeft God hem niet slechts gezuiverd, maar geprezen, en die gelegenheid gebruikt om hem een lof toe te kennen, die in de geschiedenis tot zijn onsterflijke eer vermeld blijft, en zo zullen zij, die gesmaad en vervolgd worden om van de gerechtigheid wil, een groot loon hebben in de hemel, Christus zal hen belijden voor Zijn Vader en de heilige engelen.

A. Mozes was een man van grote oprechtheid en beproefde trouw. Hij is in Mijn gehele huis getrouw. Dit wordt het eerst genoemd in zijn hoedanigheden, omdat genade hoger is dan gaven of talenten, liefde is meer en hoger dan kennis, en oprechtheid in de dienst van God geeft de mens grotere eer en beveelt hem meer aan in de gunst Gods, dan geleerdheid,

diepzinnige bespiegeling en de bekwaamheid om in vreemde talen te spreken. Dit is dat gedeelte van Mozes' karakter, dat de apostel aanhaalt als hij wil aantonen dat Christus groter is dan Mozes, want Mozes was slechts getrouw als een dienstknecht, maar Christus als de Zoon, Hebreeën 3:2, 5, 6. God heeft het aan Mozes toevertrouwd om in alles Zijn wil aan Israël bekend te maken, Israël heeft het hem toevertrouwd om voor hen met God te handelen, en aan beide was hij getrouw. In de behandeling van de grote zaak zei en deed hij alles wat aan een eerlijk Godvruchtig man betaamde, die niets anders op het oog had dan de ere. Gods en Israëls welzijn.

B. Mozes werd daarom geëerd met helderder openbaringen van Gods wil en met inniger gemeenschap met God dan ieder ander profeet. Hij zal:

a. Meer dan enig ander profeet van God horen, helderder en duidelijker: "Van mond tot mond spreek Ik met hem of, van aangezicht" "tot aangezicht" Exodus 33:1l," gelijk een man met zijn vriend spreekt", vrij en gemeenzaam, zonder verwarring of verschrikking als die, waaronder andere profeten soms geweest zijn, zoals Ezechiel en Daniël en zelfs Johannes, als God met hen sprak. Door andere profeten heeft God aan Zijn volk bestraffingen gezonden, en voorzeggingen van goed of kwaad, en die boodschappen Gods werden goed genoeg overgebracht in duistere bewoordingen, in beelden, en typen, en gelijkenissen, maar door Mozes heeft Hij aan Zijn volk wetten gegeven, en de inrichting van heilige inzettingen, die volstrekt niet in duistere bewoordingen overgebracht konden worden, maar in de duidelijkste en meest verstaanbare taal bekend gemaakt moesten worden.

b. Hij zal meer dan enig ander profeet van God zien, de gelijkenis des Heeren zal hij aanschouwen, zoals hij haar gezien heeft op Horeb, toen God Zijn naam voor hem uitriep. Toch zag hij slechts de gelijkenis des Heeren, engelen en verheerlijkte heiligen *zien* altijd het aangezicht onzes Vaders. Mozes bezat de geest van de profetie op een hem eigen wijze, die hem ver boven alle andere profeten stelde, en toch is de minste in het koninkrijk van de hemelen meerder dan hij, en nog veel meer wordt hij door onze Heere Jezus overtroffen, Hebreeën 3:1 en verv.

Laat nu Mirjam en Aäron eens bedenken wie het was, die zij beledigden. Waarom dan hebt gijlieden niet gevreesd tegen Mijn knecht, tegen Mozes, te spreken? Hoe durft gij een dienstknecht van Mij beledigen, inzonderheid een dienstknecht als Mozes, die een vriend, een vertrouweling, een bezorger is van het huis?" Hoe durfden zij spreken tot smart en smaad van iemand, tot wiens lof God zoveel te zeggen heeft? Konden zij niet verwachten dat God er vertoornd om zou wezen, het als een belediging van Hemzelf zou beschouwen? Wij hebben reden om bevreesd te zijn om iets tegen de dienstknechten van God te zeggen of te doen, het is op ons gevaar zo wij het doen want God zal hun zaak verdedigen, en Hij acht dat wie hen aanraakt Zijn oogappel aanraakt. Het is gevaarlijk Christus' kleinen te ergeren, Mattheus 18:6 Diegenen zijn inderdaad wel verwaand en vermetel, die niet schromen de heerlijkheden te lasteren, 2 Petrus 2:10.

III. Nadat God hun aldus hun verkeerdheid en dwaasheid onder het oog had gebracht toonde Hij hun daarna Zijn misnoegen, vers 9. Zo ontstak des Heeren toorn tegen hen, waarvan misschien merkbare tekenen werden gegeven in de kleur van de wolk of misschien in bliksemstralen, die er uit kwamen. Maar het was inderdaad aanduiding genoeg van Zijn ongenoegen, dat Hij wegging, en niet eens hun verontschuldiging wilde aanhoren, want dat had Hij niet nodig, Hij *verstond van verre hun gedachten*, en aldus wilde Hij tonen dat Hij

misnoegd was. Het wegnemen van Gods tegenwoordigheid onder ons is het stelligste en treurigste teken van Gods misnoegen op ons. Wee ons als Hij heengaat, en Hij gaat nooit heen, vóór wij Hem door onze zonde en dwaasheid van ons wegdrijven.

Numeri 12:10-16

I. Hier is Gods oordeel over Mirjam, vers 10. *De wolk week van boven* dat deel van *de tabernakel* ten teken van Gods misnoegen, en terstond werd Mirjam melaats. Als God heengaat, komt kwaad, verwacht geen goed als God heengaat. De melaatsheid was een ziekte, die dikwijls onmiddellijk door de hand Gods werd opgelegd als straf voor een bijzondere zonde, zoals op Gehazi wegens liegen, op Uzzia wegens het inbreuk maken op het priesterambt, en hier op Mirjam wegens twisten en onenigheid veroorzaken tussen bloedverwanten. De plaag van de melaatsheid kwam waarschijnlijk uit in haar gelaat, zodat het aan allen bleek, dat zij er mee bezocht was, en wel met de ergste soort er van, want zij was melaats, wit als de sneeuw, niet slechts zo wit, maar ook zo zacht als de sneeuw, het vlees verloor zijn vastheid zoals wanneer er verrotting in is. Haar vuile tong (zegt bisschop Hall) wordt terecht gestraft met een vuil gelaat, en haar dwaasheid om als mededingster van Mozes te willen optreden, is nu openbaar geworden voor alle mensen, want iedereen ziet zijn gelaat schitteren, en het hare melaats. Terwijl Mozes een sluier nodig heeft, om zijn glans te verbergen, heeft Mirjam er een nodig om haar schande te verbergen. Krankheden, die ons op de een of andere wijze misvormen, moeten beschouwd worden als een bestraffing van onze hoogmoed en gebruikt tot genezing van die hoogmoed en onder zulke vernederende beschikkingen van Gods voorzienigheid behoren wij zeer nederig te zijn. Het is een teken dat het hart waarlijk hard is, als het vlees gedood wordt, terwijl de begeerlijkheden van het vlees niet gedood zijn. Het schijnt dat deze plaag op Mirjam bedoeld was als een verklaring van de wet op melaatsheid, Levit. 13, want er wordt naar verwezen bij de herhaling van die wet, Deuteronomium 24:8. 9.

Mirjam was met melaatsheid geslagen maar niet Aaron, omdat zij de eerste is geweest in de overtreding, en God een verschil wilde stellen tussen hen, die misleiden, en hen, die misleid worden. Aärons ambt heeft hem niet tegen Gods misnoegen beschut, maar wel geholpen om hem tegen dit teken van Zijn misnoegen te beveiligen, het zou hem niet slechts voor het ogenblik geschorst hebben in zijn bediening, toen hij zo slecht gemist kon worden, (daar er behalve hem en zijn twee zonen geen andere priesters waren) maar het zou voor hem en zijn ambt smadelijk zijn geweest, en een blijvende vlek op zijn geslecht. Als priester had Aäron te oordelen over melaatsheid, en het vervullen van dit deel van zijn ambt bij deze gelegenheid, toen hij *Mirjam aanzag, en zie, zij was melaats,* was een genoegzame beschaming voor hem. In haar was hij zelf getroffen, en hij kon haar niet melaats verklaren zonder te blozen en te sidderen, wetende dat hij zelf even schuldig was. Dit oordeel over Mirjam kan ons nuttig zijn als een waarschuwing om ons er voor te wachten de Heere Jezus een belediging aan te doen. Indien zij aldus gekastijd werd wegens haar spreken tegen Mozes, wat zal er dan worden van hen, die tegen Christus spreken?

II. Aärons onderwerping hierop, vers 11, 12. Hij verootmoedigt zich voor Mozes, belijdt zijn schuld, en bidt om vergeving. Hij, die zoëven zich nog met zijn zuster verenigd had in te spreken tegen Mozes, is hier genoodzaakt om voor zich en zijn zuster een ootmoedig verzoek tot hem te richten, hem ten hoogste te verheffen (alsof hij Gods macht had om te vergeven en te genezen) die hij zo kort tevoren gekrenkt en verlaagd had. Zij, die de heiligen en dienstknechten Gods vertreden, zullen eenmaal zeer blij zijn om hen zich tot vrienden te maken, op zijn laatst in de andere wereld, zoals de dwaze maagden vriendschapsdienst verzochten van de wijze maagden, toen zij haar om een weinig olie vroegen, en de rijke man Lazarus tot vriend begeerde om een weinig water door hem te verkrijgen, en wellicht reeds in

deze wereld, zoals Jobs vrienden, voor wie Job moest bidden, en hier Aäron bij Mozes, Openbaring 3:9. In zijn onderwerping:

1. Belijdt hij zijn eigen en van zijn zusters zonde, vers 11. Hij spreekt eerbiedig tot Mozes van wie hij met geringachting had gesproken, noemt hem zijn *heer*, en wendt nu de smaad op zichzelf, spreekt als iemand, die zich schaamt over hetgeen hij heeft gezegd, wij *hebben zot gehandeld, en wij hebben gezondigd.* Diegenen zondigen, en doen zottelijk, die anderen smaden en kwaad van hen spreken, inzonderheid van Godvruchtige mensen, en van hen, die met gezag zijn bekleed. Door het betonen van berouw herroept men hetgeen men verkeerd gedaan of gezegd heeft, en beter is het, dat wij het verkeerd gezegde of gedane herroepen, dan in die zonde te volharden en er door veroordeeld te worden.

2. Hij vraagt Mozes om vergeving: *leg toch niet op ons de zonde.* Aäron moest zijn gave naar het altaar brengen, maar, wetende dat zijn broeder iets tegen hem had was hij, eerder dan ieder ander, verplicht zich met zijn broeder te verzoenen, ten einde bevoegd te wezen om zijn gave te offeren. Sommigen denken dat die snelle onderwerping, waartoe God hem bereid zag, datgene geweest is, hetwelk voorkwam dat hij, evenals zijn zuster, met melaatsheid geslagen werd.

3. Hij wekt Mozes' medelijden op met de treurige staat van zijn zuster, vers 12. *Laat haar toch niet zijn als een dode,* dat is: Laat haar toch niet gebannen blijven uit de omgang, alles verontreinigende wat zij aanraakt, en zelfs reeds boven de grond als een dode verrotten. Hij beschrijft de ellende van haar toestand om zijn medelijden op te wekken.

III. Mozes' voorbede voor Mirjam, vers 13. *Hij riep tot de Heere* met luide stem, omdat de wolk, het symbool van Zijn tegenwoordigheid weg was en op een afstand stond, en om de vurigheid van zijn bede uit te drukken, *o God! genees haar toch!* Hiermede heeft hij doen blijken dat hij haar de belediging, die zij hem had aangedaan, van harte vergaf, dat hij haar niet bij God beschuldigd heeft, en niet om gerechtigheid tegen haar gevraagd had, zó verre van dien, dat, toen God uit achting voor zijn eer haar gekastijd had, hij de eerste was om het oordeel over haar af te bidden. Door dit voorbeeld wordt ons geleerd *te bidden voor degenen, die ons geweld aandoen,* en geen behagen te vinden in de meest rechtvaardige straf, die door God of mensen opgelegd wordt aan hen die ons schade of nadeel hebben toegebracht, of ons hebben beledigd. Jerobeams verdorde hand werd genezen op het ernstig bidden van de man Gods, tegen wie zij uitgestrekt was, 1 Koningen 13:6. K Zo werd Mirjam hier genezen op het gebed van Mozes, die zij had beledigd, en Abimelech op het gebed van Abraham, Genesis 20:17. Mozes had kunnen terugtreden, en gezegd hebben: "Zij heeft wat zij verdient, laat het haar leren een andermaal haar tong beter in bedwang te houden." Maar niet tevreden er mee, dat hij kon zeggen niet geboden te hebben om die straf over haar, bidt hij ernstig om de wegneming er van. Wij moeten er ons op toeleggen om dit voorbeeld van Mozes, en dat van onze Heiland: *Vader vergeef hun,* na te volgen.

IV. De schikking van deze zaak op zo'n wijze, dat goedertierenheid en gerechtigheid elkaar kunnen ontmoeten.

1. Er wordt genade bewezen. Mirjam zal genezen worden. Mozes vergeeft haar, en God zal haar vergeven. (Zie 2 Corinthiërs 2:10.) Maar:

2. Ook de gerechtigheid heeft plaats, daar Mirjam vernederd zal worden, vers 14. *Laat haar zeven dagen buiten het leger gesloten worden,* opdat zij zelf meer besef krijge van haar schuld en er berouw van hebbe, en opdat haar straf te meer openbaar worde, en geheel Israël er mee bekend zij en er door gewaarschuwd zal worden om niet oproerig te wezen. Indien Mirjam, de profetes, onder zo'n merk van vernedering komt wegens een haastig woord, gesproken tegen Mozes, wat kunnen wij dan verwachten op ons murmureren? "Indien dit aan het groene hout gedaan wordt, wat zal aan het dorre" "geschieden?" Zie, hoe de mensen zich verkleinen en verlagen door de zonde hun heerlijkheid doen tanen, hun eer in het stof leggen. Toen Mirjam God loofde, vonden wij haar aan het hoofd van de vergadering en een van de schitterendste sieraden er van, Exodus 15:20. Nu zij met God heeft getwist, vinden wij haar uitgeworpen als het drek en afschrapsel ervan.

Er wordt een reden gegeven voor haar buitengesloten zijn van het leger gedurende zeven dagen, omdat zij aldus *de straf harer ongerechtigheid moet aannemen.* Indien haar vader, haar aardse vader, haar slechts in het gelaat had gespuwd, en aldus zijn ongenoegen tegen haar had te kennen gegeven, zou zij dan daarom niet zo beschaamd en ontroerd zijn en zo bedroefd, omdat zij het had verdiend, dat zij zich in haar kamer zou opgesloten hebben, en niet in zijn tegenwoordigheid zou zijn verschenen, haar aangezicht niet getoond zou hebben in het gezin, zich schamende over haar dwaasheid. Indien nu zo'n eerbied verschuldigd is aan "de vader van" "ons vlees," als zij ons kastijden, "hoeveel te meer dan niet aan de" "Vader van de geesten!" Hebreeën 12:9. Als wij onder de tekenen zijn van Gods ongenoegen over de zonde, dan betaamt het ons beschaamd te zijn, en neer te liggen in die schaamte, erkennende dat *van onze is de beschaamdheid des aangezichts.* Als wij ons door eigen schuld en dwaasheid blootstellen aan de smaad en de minachting van de mensen, de rechtvaardige bestraffing van de kerk, of de kastijdingen van de Goddelijke voorzienigheid, dan moeten wij erkennen dat onze Vader ons rechtvaardig in het aangezicht spuwt, en beschaamd zijn.

V. De hindernis hierdoor veroorzaakt in de voortgang des volks, vers 15. *Het volk verreisde niet, totdat Mirjam aangenomen werd.* God verplaatste de wolk niet, en daarom hebben zij het leger niet verplaatst. Dit was bedoeld:

1. Als een bestraffing voor het volk, dat zich bewast was gezondigd te hebben in de gelijkheid van Mirjams overtreding, door tegen Mozes te spreken. In zoverre zullen zij dus delen in haar straf, dat het hun tocht naar Kanaän zal vertragen. Vele dingen zijn ons tegen, maar niets hindert ons zo op onze weg naar de hemel als de zonde.

2. Als een teken van eerbied voor Mirjam. Indien het leger gedurende haar afzondering verreisd was, dan zou haar last en schaamte nog zoveel te groter geweest zijn, in mededogen voor haar zullen zij dus blijven, totdat haar ban is opgeheven en zij wederom aangenomen is, welke aanneming waarschijnlijk met de gewone plechtigheden voor de reiniging van melaatsen geschied is. Zij, die onder censuur en bestraffing zijn om de zonde moeten met grote tederheid behandeld worden, zij moeten niet *over* beladen worden, zelfs niet met de schande, die zij verdiend hebben, niet als "vijanden worden gehouden," 2 Thessalonicenzen 3:15, T maar vergeven en vertroost worden, *2* Corinthiërs.2:7. Zondaren moeten uitgeworpen worden met smart, en boetvaardiger aangenomen worden met blijdschap. Toen Mirjam weer aangenomen was, vertrok het volk naar de woestijn van Paran, die aan de zuidelijke grens van Kanaän was gelegen, en daarheen zou hun volgende mars hen gebracht hebben, indien zij zichzelf de weg niet hadden versperd.

HOOFDSTUK 13

1 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
2 Zend u mannen uit: die het land Kanaan verspieden, hetwelk Ik den kinderen Israels geven zal; van elken stam zijner vaderen zult gijlieden een man zenden, zijnde ieder een overste onder hen.
3 Mozes dan zond hen uit de woestijn van Paran, naar den mond des HEEREN; al die mannen waren hoofden der kinderen Israels.
4 En dit zijn hun namen: van den stam van Ruben, Sammua, de zoon van Zaccur.
5 Van den stam van Simeon, Safat, de zoon van Hori.
6 Van den stam van Juda, Kaleb, de zoon van Jefunne.
7 Van den stam van Issaschar, Jigeal, de zoon van Jozef.
8 Van den stam van Efraim, Hosea, de zoon van Nun.
9 Van den stam van Benjamin, Palti, de zoon van Rafu.
10 Van den stam van Zebulon, Gaddiel, de zoon van Sodi.
11 Van den stam van Jozef, voor den stam van Manasse, Gaddi, de zoon van Susi.
12 Van den stam van Dan, Ammiel, de zoon van Gemalli.
13 Van den stam van Aser, Sethur, de zoon van Michael.
14 Van den stam van Nafthali, Nachbi, de zoon van Wofsi.
15 Van den stam van Gad, Guel, de zoon van Machi.
16 Dit zijn de namen der mannen, die Mozes zond, om dat land te verspieden; en Mozes noemde Hosea, den zoon van Nun, Jozua.
17 Mozes dan zond hen, om het land Kanaan te verspieden; en hij zeide tot hen: Trekt dit henen op tegen het zuiden, en klimt op het gebergte;
18 En beziet het land, hoedanig het zij, en het volk, dat daarin woont, of het sterk zij of zwak, of het weinig zij of veel;
19 En hoedanig het land zij, waarin hetzelve woont, of het goed zij of kwaad; en hoedanig de steden zijn, in dewelke hetzelve woont, of in legers, of in sterkten;
20 Ook hoedanig het land zij, of het vet zij of mager, of er bomen in zijn of niet; en versterkt u, en neemt van de vrucht des lands. Die dagen nu waren de dagen der eerste vruchten van de wijndruiven.
21 Alzo trokken zij op, en verspiedden het land, van de woestijn Zin af tot Rechob toe, waar men gaat naar Hamath.
22 En zij trokken op in het zuiden, en kwamen tot Hebron toe, en daar waren Ahiman, Sesai en Talmai, kinderen van Enak; Hebron nu was zeven jaren gebouwd voor Zoan in Egypte.
23 Daarna kwamen zij tot het dal Eskol, en sneden van daar een rank af met een tros wijndruiven, dien zij droegen met tweeen, op een draagstok; ook van de granaatappelen en van de vijgen.
24 Diezelve plaats noemde men het dal Eskol, ter oorzake van den tros, dien de kinderen Israels van daar afgesneden hadden.
25 Daarna keerden zij weder van het verspieden des lands, ten einde van veertig dagen.
26 En zij gingen heen, en kwamen tot Mozes en tot Aaron, en tot de gehele vergadering der kinderen Israels, in de woestijn van Paran, naar Kades; en brachten bescheid weder aan hen, en aan de gehele vergadering, en lieten hun de vrucht des lands zien.
27 En zij vertelden hem, en zeiden: Wij zijn gekomen tot dat land, waarheen gij ons gezonden hebt; en voorwaar, het is van melk en honig vloeiende, en dit is zijn vrucht.
28 Behalve dat het een sterk volk is, hetwelk in dat land woont, en de steden zijn vast, en zeer groot; en ook hebben wij daar kinderen van Enak gezien.

29 De Amalekieten wonen in het land van het zuiden; maar de Hethieten, en de Jebusieten, en de Amorieten wonen op het gebergte; en de Kanaanieten wonen aan de zee, en aan den oever van de Jordaan.
30 Toen stilde Kaleb het volk voor Mozes, en zeide: Laat ons vrijmoedig optrekken, en dat erfelijk bezitten; want wij zullen dat voorzeker overweldigen!
31 Maar de mannen, die met hem opgetrokken waren, zeiden: Wij zullen tot dat volk niet kunnen optrekken, want het is sterker dan wij.
32 Alzo brachten zij een kwaad gerucht voort van het land, dat zij verspied hadden, aan de kinderen Israels, zeggende: Dat land, door hetwelk wij doorgegaan zijn, om het te verspieden, is een land, dat zijn inwoners verteert; en al het volk, hetwelk wij in het midden van hetzelve gezien hebben, zijn mannen van grote lengte.
33 Wij hebben ook daar de reuzen gezien, en de kinderen van Enak, van de reuzen; en wij waren als sprinkhanen in onze ogen, alzo waren wij ook in hun ogen.

Het is een gedenkwaardige en zeer treurige geschiedenis, die in dit en het volgende hoofdstuk verhaald wordt van Israëls terugkeer van de grenzen van Kanaän, toen zij gereed waren er de voet te zetten, en van het vonnis over hen om in de woestijn rond te dwalen en om te komen wegens hun ongeloof en murmureren. Er wordt van gesproken in Psalm 95:7 en verv, en gebruikt ter waarschuwing van ons Christenen in Hebreeën 3:7 en verv. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De zending van twaalf verspieders naar Kanaän, vers 1-16.

II. De instructies, aan deze verspieders gegeven, vers 17-20.

III. Hoe zij hun opdracht volbracht hebben naar deze instructies, en hun terugkeer na hun onderzoek, vers 21-25.

IV. Het rapport, dat zij in het leger van Israël hebben uitgebracht, vers 26-33.

Numeri 13:1-20

1. Wij hebben hier orders gegeven, om verspieders te zenden om het land Kanaän te onderzoeken. Hier wordt gezegd dat God Mozes bevolen heeft om hen te zenden vers 1, 2, maar het blijkt uit de herhaling van de geschiedenis daarna Deuteronomium 1:22, dat het voorstel er toe van liet volk is uitgegaan. Zij kwamen tot Mozes, zeggende: "Laat ons mannen voor ons aangezicht" "henenzenden, die ons het land uitspeuren," Deuteronomium 1:22, enhet was de vrucht van hun ongeloof. Zij wilden er Gods woord niet voor aannemen, dat het een goed land was, en dat Hij hen ongetwijfeld in het bezit er van zou stellen. Zij konden geen vertrouwen stellen in de wolk- en vuurkolom om hun de weg er heen te wijzen, en hadden een betere dunk van hun eigen beleid dan van Gods wijsheid. Hoe ongerijmd was het dat zij heen zonden om een land uit te speuren, dat God zelf reeds voor hen uitgespeurd had, naar de weg er heen te vragen, als God zelf het op zich had genomen, om hun de weg er heen te wijzen! Maar aldus storten wij ons in het verderf door meer geloof te schenken aan de voorstellingen van de zinnen dan aan de Goddelijke openbaring, wij wandelen door aanschouwen, niet door geloof, terwijl toch, *indien wij de getuigenis van de mensen aannemen, de getuigenis van God ongetwijfeld meerder is.* Toen het volk met dit voorstel bij Mozes kwam, heeft hij (wellicht het ongeloof niet bespeurende, dat er in lag opgesloten) God er over geraadpleegd, die hem zei het volk hierin ter wille te zijn, en verspieders voor hen heen te zenden. "Laat hen wandelen in hun raadslagen." Toch was God op generlei wijze medeplichtig aan de zonde, die volgde, want het zenden van deze verspieders was zo weinig de oorzaak van de zonde, dat, indien de verspieders hun plicht hadden gedaan, en het volk hun plicht, het tot bevestiging en versterking van hun geloof zou gestrekt hebben, en hun goede dienst zou hebben bewezen.

2. De personen benoemd, om in die dienst te worden gebruikt, vers 4 en verv. *Één uit iedere stam,* opdat het zou blijken de daad des volks in het algemeen te wezen, en oversten, personen van aanzien in hun stam, sommigen van de oversten over duizenden of honderden, ten einde aan het gezantschap meer geloofwaardigheid bij te zetten. Dit was bedoeld ten beste, maar het bleek die slechte uitwerking te hebben, dat de hoedanigheid van de personen maakte, dat aan hun slecht rapport des te meer geloof werd geschonken, en dat het groter invloed uitoefende op het volk. Sommigen denken dat zij allen genoemd worden om de wille van de twee goeden onder hen Kaleb en Jozua. Er wordt hier nota genomen van de naamsverandering van Jozua bij deze gelegenheid, vers 16. Hij was Mozes' dienaar, maar hoewel hij van de stam van Efraïm was was hij aangesteld als overste van de krijgsmacht, die tegen Amalek was uitgezonden. De naam, waarmee hij gewoonlijk genoemd en bekend was in zijn stam, was *Hosea,* maar Mozes noemde hem *Jozua* ten teken van zijn genegenheid voor hem en macht over hem, en nu scheen hij bevolen te hebben, dat ook anderen hem aldus zullen noemen, en bepaald te hebben dat dit van nu voortaan zijn naam zou zijn. *Hosea* betekent een bede om heil: *Behoud Gij, Jozua* betekent een belofte van heil: *Hij zal behouden,* als antwoord op dat gebed, zo nauw is de verwantschap tussen gebeden en beloften. Gebeden overmogen voor beloften en beloften leiden en moedigen aan tot gebed. Sommigen denken dat Mozes, door de eerste lettergreep van de naam JHWH vóór zijn naam te plaatsen, waardoor *Hosea* in *Jehoshua* veranderd wordt, bedoeld heeft hem te eren en hem voor deze en volgende diensten aan te moedigen met de verzekering van Gods tegenwoordigheid. Toch wordt hij later nog Hosea genoemd, Deuteronomium 32:44. *Jezus is* dezelfde naam als Jozua, en het is de naam van onze Heere Christus, van wie Jozua een type was als opvolger van Mozes, Israëls overste en veroveraar van Kanaän. Er was nog een ander van die naam, die ook een type van Christus is geweest, Zacheria 6:11. Jozua was de verlosser van Gods volk van de machten van Kanaän, maar Christus is hun Verlosser van de machten van de hel.

3. De instructies, welke aan deze verspieders gegeven werden. Zij werden langs de kortste weg naar Kanaän gezonden, om het land te doorreizen en van zijn tegenwoordige toestand bericht te brengen, vers 17. Er worden hun twee punten van onderzoek opgedragen:

a. Betreffende het land zelf: *Beziet het land* vers 18, en in vers 19, *hoedanig het land zij,* ziet, of *het goed zij, of kwaad,* vers 20, en *of het vet zij of mager.* Alle delen van de aarde delen niet gelijkelijk in de zegen van haar vruchtbaarheid, sommige landen zijn gezegend met een rijker grond dan anderen. Mozes zelf was wèl overtuigd, dat Kanaän een zeer goed land was, maar hij zond deze verspieders om een bericht er van te brengen ter overtuiging van het volk, zoals Johannes de Doper tot Jezus gezonden heeft, om te vragen of Hij de Christus was, niet ter inlichting van hemzelf, maar van hen die hij zond. Zij moeten er op letten of de lucht er al of niet gezond was, waaruit de grond bestond en welke voortbrengselen hij opleverde, en ter meerdere voldoening en overtuiging van het volk, moeten zij enige vruchten van het land medebrengen.

b. Betreffende de inwoners: hun aantal, velen of weinigen, hun grootte, of het krachtige, gezonde lieden zijn, of zwakke, hun woningen: of zij in tenten woonden of in huizen, in open dorpen, of in ommuurde steden, of de bomen er in het wild stonden, zoals in landen, die door de onkunde en traagheid van de bewoners niet bebouwd zijn, of dat zij afgehouwen waren, zodat er vlak en open land is, geschikt om beploegd en bezaaid te worden.

Dat waren de dingen, waarnaar zij een onderzoek moesten instellen. Er was misschien in de laatste tijd niet zoveel verkeer tussen Egypte en Kanaän als in Jakob's tijd, want anders hadden zij omtrent deze dingen wel inlichtingen kunnen inwinnen, zonder mannen uit te zenden om er onderzoek naar te doen. Let op het nut en voordeel, dat wij kunnen ontlenen aan boeken en geleerdheid, die hen, welke er belang in stellen, bekend kunnen maken met de staat en toestand van vreemde landen, die op veel grotere afstand zijn, dan Kanaän nu van Israël was, zonder deze moeite en onkosten.

Mozes zendt de verspieders heen met dit woord: *versterkt u,* te kennen gevende dat zij niet alleen zelf bemoedigd moeten zijn onder de moeilijkheden van deze reis, maar dat zij ook met een bemoedigend bericht tot het volk moeten komen, en de zaken in het beste licht moesten voorstellen. Zij werden niet slechts op een grote onderneming uitgezonden, waarvoor vastberadenheid en overleg nodig waren, maar er was hun ook een belangrijke zaak opgedragen, die zij getrouwelijk moesten behartigen.

Numeri 13:21-25

Wij hebben hier een kort bericht van het opnemen des lands door de verspieders.

1. Zij zijn het gehele land doorgetrokken, van Zin in het zuiden, tot Rechob bij Hamath in het noorden, vers 21. Zie Hoofdstuk 34:3, 8. Het is waarschijnlijk dat zij niet allen tezamen reisden, ten einde geen achterdocht op te wekken en gevangen genomen te worden, waarvoor wel gevaar bestond indien de Kanaänieten wisten (en men zou denken dat zij dit wel moesten weten) hoe nabij de Israëlieten waren, maar zich in onderscheidene groepjes verdeelden, om aldus onverdacht als reizigers te kunnen voorttrekken.

2. Zij namen inzonderheid nota van Hebron, vers 22, waarschijnlijk omdat dicht bij die plaats de spelonk van Machpela lag, Genesis 23:2, waarin de aartsvaders begraven waren, en wier dode lichamen, als het ware, het land in bezit hielden voor hun nakomelingen. Aan dit graf inzonderheid hebben zij een bezoek gebracht, en de daar nabij gelegen stad vonden zij in het bezit van de kinderen Enaks, die hier genoemd worden. In die plaats, waar zij de grootste aanmoediging verwachtten, vonden zij de grootste ontmoediging. Waar de lichamen van hun voorouders bezit *voor* hen hielden, hielden de reuzen bezit *tegen* hen. Er wordt ons meegedeeld, dat zij *optrokken in het zuiden en tot Hebron kwamen,* dat is "inzonderheid Kaleb", zeggen de Joden, want van zijn aanwezigheid aldaar vinden wij uitdrukkelijk melding gemaakt in Jozua 14:9, 12, 13,. Maar dat ook anderen van de verspieders er geweest zijn, blijkt uit hun beschrijving van de Enakim, vers 33.

3. Zij brachten een druiventros mee en sommige andere vruchten van het land, als een bewijs hoe buitengewoon goed land het was. Waarschijnlijk hebben zij zich van deze vruchten voorzien, toen zij het land verlieten en terugkeerden. De druiventros was zó groot en zó zwaar, dat zij hem met hun tweeën op een draagstok droegen, vers 23, 24. De plaats, waar zij hem afsneden, werd daarnaar *het dal Eskol* genoemd, dat is: het *dal van de druiventros,* die beroemde druiventros, die voor Israël beide een onderpand en voorproef was van al de vruchten van Kanaän. Zo zijn de tegenwoordige vertroostingen, die wij smaken in gemeenschap met God, een voorsmaak van de verzadiging van vreugde, die wij verwachten in het hemelse Kanaän. Daaraan kunnen wij zien wat de hemel is.

Numeri 13:26-33

Het is een wonder hoe het volk van Israël geduld had, om veertig dagen op de terugkomst van de verspieders te blijven wachten, toen zij gereed stonden Kanaän binnen te treden in de volle zekerheid van voorspoed, die de Goddelijke macht hun gaf, en die zij in de onafgebroken reeks van wonderen, welke hun totnutoe hadden vergezeld, ervaren hadden. Maar zij mistrouwden Gods macht en belofte, en wilden liever in onzekerheid gehouden worden door hun eigen raadslagen, dan tot zekerheid gebracht worden door Gods verbond. O hoe staan wij door ons ongeloof onszelf in de weg! Eindelijk zijn de boden teruggekeerd, maar zij zijn niet eenstemmig in het bericht, dat zij brengen.

I. De meerderheid brengt een ontmoedigend rapport uit, waardoor aan het volk de moed benomen wordt om voorwaarts te gaan. En terecht worden de Israëlieten overgelaten aan deze verzoeking, daar zij zo groot vertrouwen hadden gesteld in het oordeel van mensen, terwijl zij het woord Gods hadden om op te vertrouwen. Het is rechtvaardig in God om diegenen in een kracht van de dwaling te laten komen, die de liefde van de waarheid niet hebben aangenomen. Let op hun rapport:

1. Zij kunnen niet ontkennen dat het land van Kanaän een zeer vruchtbaar land is, de druiventros, die zij medebrachten, was er het zichtbaar bewijs van, vers 27. God had hun een land beloofd, vloeiende van melk en honing, en de boze verspieders zelf erkennen dat het zo'n land is. Zo zal God zelfs uit de mond van de tegenstanders verheerlijkt worden, en de waarheid van Zijn belofte worden betuigd. En toch gaan zij daarna zichzelf tegenspreken, als zij zeggen, vers 32. *Het is een land, dat zijn inwoners verteert,* alsof het wel melk en honing en druiven opleverde, maar gebrek had aan andere levensbehoeften. Sommigen denken dat er toen juist een grote plaag in het land was, die zij aan de wijsheid van de Goddelijke voorzienigheid hadden moeten toeschrijven, die aldus het aantal van hun vijanden verminderde ten einde hun de verovering gemakkelijk te maken, maar zij hebben er aanleiding in gevonden om een blaam op het land te leggen. Om deze onredelijke vrees voor een plaag in Kanaän, werden zij terecht terstond afgesneden door een plaag in de woestijn, Hoofdstuk 14:37. Maar:

2. Zij stellen het voor alsof de verovering van het land volstrekt onuitvoerbaar zal zijn en dat iedere poging daartoe vruchteloos zal wezen. Het volk is sterk, vers 28, het zijn mannen van *grote lengte,* vers 32, *sterker dan* wij, vers 31. De steden worden beschreven als onneembare sterkten, zij zijn *vast, en zeer groot,* vers 28. Maar niets heeft hun kwade bedoeling meer in de hand gewerkt, dan hun beschrijving van de reuzen. *Ook hebben wij daar de kinderen van Enak gezien,* vers 28, en wederom: *Wij hebben ook daar de reuzen gezien, de kinderen Enaks, van de reuzen,* vers 32. Zij spraken alsof zij reeds sidderden door hen te noemen, zoals zij gesidderd hadden toen zij hen zagen. "O die schrikkelijke reuzen! Toen wij in hun nabijheid kwamen, *waren wij als sprinkhanen in onze ogen,* niet slechts klein en zwak maar bevend en verschrikt." Vergelijk Job 39:23. "Zult gij het beroeren" "als een sprinkhaan?" Ja meer: "alzo waren wij ook in hun ogen". Zij zagen op ons met evenveel minachting, als wij op hen zagen met vrees en verschrikking." Zodat hun oordeel over de gehele zaak is: Wij *zullen tot dat volk niet kunnen optrekken,* vers 31, en daarom moeten wij andere maatregelen nemen.

Nu zouden zij, zelfs als zij hun oordeel hadden moeten gronden op hetgeen naar menselijk inzien waarschijnlijk was, niet van lafhartigheid vrij te pleiten zijn geweest. Waren dan de heirscharen Israëls niet zeer talrijk? Zes maal honderd duizend krachtige mannen, uitnemend gerangschikt, nauw aaneengesloten, volkomen verenigd in belangen en neiging, vormden een

leger, zo geducht, als wellicht ooit een te velde gebracht was, menigeen, dat minder sterk was, heeft wellicht groter daden gedaan dan de verovering van Kanaän was, getuige het leger van Alexander de Grote. Mozes, hun opperbevelhebber was een wijs en kloekmoedig man, en zo het volk een kloek besluit had genomen en zich dapper had gedragen, wie zou dan bestand zijn geweest tegen hen? Het is waar, de Kanaänieten waren sterk, maar zij waren verstrooid, vers 29. *Sommigen wonen in het zuiden, anderen in het gebergte,* zodat zij, op een afstand van elkaar zijnde niet snel met elkaar verenigd konden worden, en vanwege hun verschillende belangen zouden zij ook niet lang bij elkaar kunnen blijven om aan Israël het hoofd te bieden. Het land vruchtbaar zijnde, kon het leger er gemakkelijk onderhouden worden, en hoewel de steden versterkt waren, zouden die hun vanzelf in handen vallen, als zij de inwoners in het open veld hadden verslagen. En wat nu eindelijk de reuzen betreft, hun overmatige lengte zou hen een zoveel beter doelwit doen zijn, en die het grootste, zwaarste lichaam hebben, hebben niet altijd de meeste moed in het hart. Zij verdienden dus als lafhartigen bekend te staan, maar dat was niet het ergste, de Schrift brandmerkt hen als ongelovigen. Zij behoefden geen rekening te houden met hetgeen naar menselijk inzien waarschijnlijk was want:

a. Zij hadden de onmiskenbare tekenen van Gods tegenwoordigheid onder hen, en zij hadden de verzekering, dat Hij Zijn macht tot hun behoeve zou aanwenden. "De Kanaänieten waren sterker dan Israël". Gesteld dat dit zo was, maar waren zij ook sterker dan Israëls God? "Wij zullen niet tegen hen kunnen overmogen", maar zou de almachtige God het niet kunnen? Is Hij dan niet in het midden van ons? Gaat Hij niet voor ons heen? Is er iets dat voor Hem onmogelijk is? Waren wij als sprinkhanen in de ogen van de reuzen, en zij dan niet minder dan sprinkhanen in de ogen Gods? "Hun steden zijn versterkt tegen ons", maar zijn zij ook versterkt tegen de hemel?

b. Zij hebben grote ervaring opgedaan van de kracht van Gods arm, opgeheven en ontbloot tot hun behoeve. Waren niet de Egyptenaren evenveel sterker dan zij, als de Kanaänieten? En toch, zonder dat door Israël een zwaard werd getrokken of een enkele slag geleverd werd, zijn Egyptes wagens en ruiters verslagen en vernietigd. Door de Amalekieten zijn zij onder zeer ongunstige omstandigheden aangevallen, en toch werden deze verslagen. Wonderen waren toenmaals hun dagelijks brood, en, al was er niets anders: een leger, zo goed geproviandeerd als het hun was zo ruim, en geheel kosteloos, moest wel op iedere andere macht het voordeel hebben. En bovendien:

c. Er waren hun bijzondere beloften gedaan van overwinning en voorspoed, God had aan Abraham de sterkste verzekeringen gegeven, dat Hij zijn zaad in het bezit zal stellen van dat land, Genesis 25:18- 17. :. Door Mozes had Hij hun uitdrukkelijk beloofd, dat Hij *de Kanaänieten zal uitdrijven,* en dat Hij "langzamerhand zal ik hen" "voor u uitdrijven totdatgij zo vruchtbaar wordt" Exodus 23:30. En als zij na dat alles nu nog zeggen: Wij *zullen tot dat volk niet kunnen optrekken,* dan is dit hetzelfde alsof zij zeiden: "God kan Zijn woord niet houden, Hij is niet bij machte Zijn belofte" " te vervullen". Eigenlijk kwam het er op neer, dat zij Hem tot een leugenaar maakten, Hem zeiden dat Hij meer op zich had genomen dan Hij tot stand kon brengen. Wij hebben een korte beschrijving van hun zonde, waarmee zij de gehele vergadering besmet hebben, Zij "versmaadden het gewenste land," "zij geloofden Zijn woord niet," Psalm 106:24. Hoewel zij het, na gedaan onderzoek, zo *goed* bevonden als Hij gezegd had dat het was, *een land, vloeiende van melk en honing,* wilden zij het toch niet zo *zeker* geloven, als Hij gezegd had dat het het van hun zijn zou, zij wanhoopten er aan het te verkrijgen, hoewel de eeuwige Waarheid zelf het hun verpand had. Dit nu is de voorstelling van de boze verspieders.

II. Kaleb moedigde hen aan om voorwaarts te gaan, hoewel hij alleen door Jozua hierin ondersteund werd, vers 30. *Kaleb stilde het volk,* dat hij in gisting zag komen, nog *vóór Mozes* zelf, wiens glinsterend gelaat hen niet verschrikte of in ontzag hield, toen zij weerspannig begonnen te worden. De naam *Kaleb* betekent *geheel hart,* en hij beantwoordde aan zijn naam, hij was zelf kloek en krachtig en zou ook het volk aldus gemaakt hebben, indien zij naar hem hadden willen luisteren. Indien Jozua gepoogd had de storm het hoofd te bieden, hij zou, als dienaar van Mozes verdacht zijn geworden van partijdigheid, en daarom heeft hij dit wijselijk vooreerst aan Kaleb overgelaten, die van de stam van Juda, de leidenden stam was, en dus het meest bevoegd om gehoord te worden. Kaleb had de sterkte van de inwoners evengoed gezien en opgemerkt als zijn collega's, en over de gehele zaak spreekt hij:

1. Met een volkomen zekerheid van voorspoed en welslagen. Wij *zullen het land voorzeker overweldigen, wij* zullen, hoe sterk de inwoners ook zijn, hen volkomen kunnen ten onderbrengen.

2. Hij moedigt het volk aan om voorwaarts te gaan, en, daar hij tot de voorhoede behoorde, spreekt hij als een man, die vast besloten is, om hen met kloekmoedigheid aan te voeren: *Laat ons vrijmoediglijk optrekken,* een stouter stap doen, een stouter slag slaan, en de zaak zal geschied zijn, het is alles het onze, zo wij slechts de moed hebben om het tot het onze te maken. "*Laat ons optrekken en dat erfelijk bezitten."* hij zegt niet: "Laat ons optrekken en het veroveren", dit beschouwt hij als reeds zo goed als gedaan, maar: "Laat ons optrekken en het bezitten, er is niets andere te doen dan binnen te rukken, en de bezitting te nemen, die God, onze grote Heere, bereid is ons te geven." *Elke rechtvaardige is moedig als een jonge leeuw.* Moeilijkheden op de weg van de verlossing nemen af en verdwijnen voor een levend, werkzaam geloof in de macht en de belofte Gods. *Alle dingen zijn mogelijk,* zo zij slechts beloofd zijn, *aan hem die gelooft.*

HOOFDSTUK 14

1 Toen verhief zich de gehele vergadering, en zij hieven hun stem op, en het volk weende in dienzelven nacht.
2 En al de kinderen Israels murmureerden tegen Mozes en tegen Aaron; en de gehele vergadering zeide tot hen: Och, of wij in Egypteland gestorven waren! of, och, of wij in deze woestijn gestorven waren!
3 En waarom brengt ons de HEERE naar dat land, dat wij door het zwaard vallen, en onze vrouwen, en onze kinderkens ten roof worden? Zou het ons niet goed zijn naar Egypte weder te keren?
4 En zij zeiden de een tot den ander: Laat ons een hoofd opwerpen, en wederkeren naar Egypte!
5 Toen vielen Mozes en Aaron op hun aangezichten, voor het aangezicht van de ganse gemeente der vergadering van de kinderen Israels.
6 En Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de zoon van Jefunne, zijnde van degenen, die dat land verspied hadden, scheurden hun klederen.
7 En zij spraken tot de ganse vergadering der kinderen Israels, zeggende: Het land, door hetwelk wij getrokken zijn, om hetzelve te verspieden, is een uitermate goed land.
8 Indien de HEERE een welgevallen aan ons heeft, zo zal Hij ons in dat land brengen, en zal ons dat geven; een land, hetwelk van melk en honig is vloeiende.
9 Alleen zijt tegen den HEERE niet wederspannig! en vreest gij niet het volk dezes lands; want zij zijn ons brood! hun schaduw is van hen geweken, en de HEERE is met ons; vreest hen niet!
10 Toen zeide de ganse vergadering, dat men hen met stenen stenigen zoude. Maar de heerlijkheid des HEEREN verscheen in de tent der samenkomst, voor al de kinderen Israels.
11 En de HEERE zeide tot Mozes: Hoe lang zal mij dit volk tergen? En hoe lang zullen zij aan Mij niet geloven, door alle tekenen, die Ik in het midden van hen gedaan heb?
12 Ik zal het met pestilentie slaan, en Ik zal het verstoten; en Ik zal u tot een groter en sterker volk maken, dan dit is.
13 En Mozes zeide tot den HEERE: Zo zullen het de Egyptenaars horen; want Gij hebt door Uw kracht dit volk uit het midden van hen doen optrekken;
14 En zij zullen zeggen tot de inwoners van dit land, die gehoord hebben, dat Gij, HEERE! in het midden van dit volk zijt; dat Gij, HEERE! oog aan oog gezien wordt, dat Uw wolk over hen staat, en Gij in een wolkkolom voor hun aangezicht gaat des daags, en in een vuurkolom des nachts.
15 En zoudt Gij dit volk als een enigen man doden, zo zouden de heidenen, die Uw gerucht gehoord hebben, spreken, zeggende:
16 Omdat de HEERE dit volk niet kon brengen in dat land, hetwelk Hij hun gezworen had, zo heeft Hij hen geslacht in de woestijn!
17 Nu dan, laat toch de kracht des HEEREN groot worden, gelijk als Gij gesproken hebt, zeggende:
18 De HEERE is lankmoedig en groot van weldadigheid, vergevende de ongerechtigheid en overtreding, die den schuldige geenszins onschuldig houdt, bezoekende de ongerechtigheid der vaderen aan de kinderen, in het derde en in het vierde lid.
19 Vergeef toch de ongerechtigheid dezes volks, naar de grootte Uwer goedertierenheid, en gelijk Gij ze aan dit volk, van Egypteland af tot hiertoe, vergeven hebt!
20 En de HEERE zeide: Ik heb hun vergeven naar uw woord.
21 Doch zekerlijk, zo waarachtig als Ik leef, zo zal de ganse aarde met de heerlijkheid des HEEREN vervuld worden!

22 Want al de mannen, die gezien hebben Mijn heerlijkheid, en Mijn tekenen, die Ik in Egypte en in de woestijn gedaan heb, en Mij nu tienmaal verzocht hebben, en Mijner stem niet zijn gehoorzaam geweest;
23 Zo zij het land, hetwelk Ik aan hun vaderen gezworen heb, zien zullen. Ja, geen van die Mij getergd hebben, zullen dat zien!
24 Doch Mijn knecht Kaleb, omdat een andere geest met hem geweest is, en hij volhard heeft Mij na te volgen, zo zal Ik hem brengen tot het land, in hetwelk hij gekomen was, en zijn zaad zal het erfelijk bezitten.
25 De Amalekieten nu en de Kanaanieten wonen in het dal; wendt u morgen, en maakt uw reize naar de woestijn, op den weg naar de Schelfzee.
26 Daarna sprak de HEERE tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
27 Hoe lang zal Ik bij deze boze vergadering zijn, die tegen Mij zijn murmurerende? Ik heb gehoord de murmureringen van de kinderen Israels, waarmede zij tegen Mij zijn murmurerende.
28 Zeg tot hen: Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de HEERE, indien Ik ulieden zo niet doe, gelijk als gij in Mijn oren gesproken hebt!
29 Uw dode lichamen zullen in deze woestijn vallen; en al uw getelden, naar uw gehele getal, van twintig jaren oud en daarboven, gij, die tegen Mij gemurmureerd hebt.
30 Zo gij in dat land komt, over hetwelk Ik Mijn hand opgeheven heb, dat Ik u daarin zou doen wonen, behalve Kaleb, de zoon van Jefunne, en Jozua, de zoon van Nun.
31 En uw kinderkens, waarvan gij zeidet: Zij zullen ten roof worden! die zal Ik daarin brengen, en die zullen bekennen dat land, hetwelk gij smadelijk verworpen hebt.
32 Maar u aangaande, uw dode lichamen zullen in deze woestijn vallen!
33 En uw kinderen zullen gaan weiden in deze woestijn, veertig jaren, en zullen uw hoererijen dragen, totdat uw dode lichamen verteerd zijn in deze woestijn.
34 Naar het getal der dagen, in welke gij dat land verspied hebt, veertig dagen, elken dag voor elk jaar, zult gij uw ongerechtigheden dragen, veertig jaren, en gij zult gewaar worden Mijn afbreking.
35 Ik, de HEERE, heb gesproken: zo Ik dit aan deze ganse boze vergadering dergenen, die zich tegen Mij verzameld hebben, niet doe, zij zullen in deze woestijn te niet worden, en zullen daar sterven!
36 En die mannen, die Mozes gezonden had, om het land te verspieden, en wedergekomen zijnde, de ganse vergadering tegen hem hadden doen murmureren, een kwaad gerucht over dat land voortbrengende;
37 Diezelfde mannen, die een kwaad gerucht van dat land voortgebracht hadden, stierven door een plaag, voor het aangezicht des HEEREN.
38 Maar Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de zoon van Jefunne, bleven levende van de mannen, die heengegaan waren, om het land te verspieden.
39 En Mozes sprak deze woorden tot al de kinderen Israels. Toen treurde het volk zeer.
40 En zij stonden des morgens vroeg op, en klommen op de hoogte des bergs, zeggende: Ziet, hier zijn wij, en wij zullen optrekken tot de plaats, die de HEERE gezegd heeft; want wij hebben gezondigd!
41 Maar Mozes zeide: Waarom overtreedt gij alzo het bevel des HEEREN? Want dat zal geen voorspoed hebben.
42 Trekt niet op, want de HEERE zal in het midden van u niet zijn; opdat gij niet geslagen wordt, voor het aangezicht uwer vijanden.
43 Want de Amalekieten, en de Kanaanieten zijn daar voor uw aangezicht, en gij zult door het zwaard vallen; want, omdat gij u afgekeerd hebt van den HEERE, zo zal de HEERE met u niet zijn.

44 Nochtans poogden zij vermetel, om op de hoogte des bergs te klimmen; maar de ark des verbonds des HEEREN en Mozes scheidden niet uit het midden des legers.
45 Toen kwamen af de Amalekieten en de Kanaanieten, die in dat gebergte woonden, en sloegen hen, en versmeten hen, tot Horma toe.

Dit hoofdstuk geeft ons een bericht van de noodlottige twist tussen God en Israël, toen Hij wegens hun murmureren en ongeloof zwoer in Zijn toorn dat zij niet zouden ingaan in Zijn rust. Hier is

I. De opstand van Israël tegen God na het rapport van de boze verspieders, vers 1-4.

II. De vruchteloze poging van Mozes en Aärob, Kaleb en Jozua om het oproer te stillen, vers 5-10.

III. Hun algehele ondergang rechtvaardiglijk gedreigd door een beledigd God, vers 11-12.

IV. Mozes' nederige voorbede voor hen, vers 13-19.

V. Een verzachting van het vonnis als verhoring van Mozes' gebed: zij zullen niet allen verdaan worden, maar het raadsbesluit gaat uit, bekrachtigd door een eed, aangekondigd aan het volk, telkens en nogmaals, dat deze gehele vergadering in de woestijn zal omkomen, en, behalve Jozua en Kaleb, geen hunner Kanaän zal binnentreden, vers 20-35.

Vl. De dood van de boze verspieders vers 36-39.

VII. De bestraffing, gegeven aan hen die desniettemin wilden voorttrekken, vers 40-45. En dit is geschreven tot onze waarschuwing, OPDAT WIJ NIET IN HETZELFDE VOORBEELD DER ONGELOVIGHEID VALLEN.

Numeri 14:1-4

Hier zien wij welk kwaad de boze verspieders door hun oneerlijke voorstelling van de zaken hebben teweeggebracht. Wij kunnen veronderstellen dat deze twaalf mannen, die gezonden waren om een onderzoek in te stellen inzake Kanaän, de zaak onder elkaar hadden besproken, eer zij hun rapport in het openbaar hebben uitgebracht. Kaleb en Jozua hebben waarschijnlijk het uiterste gedaan om de anderen tot hun gevoelen over te halen, en indien zij slechts overeen hadden kunnen komen om Kaleb als hun woordvoerder te laten optreden, hetgeen hem, naar de plaats die hij innam, toekwam dan zou alles nog wel geweest zijn, maar de boze verspieders schijnen uit zuiveren tegenstand tegen Mozes en Aäron die muiterij moedwillig beraamd te hebben, hoewel zij er voor zichzelf geen voordeel van konden behalen tenzij dan dat zij hoopten tot aanvoerders gekozen te worden in de terugtocht naar Egypte, die zij nu in de zin kregen. Maar wat was er het einde van? Hen, die zij zochten te believen, zien wij in deze verzen in de uiterste kwelling en onrust, en voor het einde van het hoofdstuk zijn zij ten verderve gebracht.

Merk op:

I. Hoe het volk zich verbitterde en kwelde. *Zij hieven hun stem op en weenden,* vers 1, meer geloof schenkende aan het rapport van de verspieders dan aan het woord van God, en zich inbeeldende dat hun toestand wanhopig was. Zij vierden de teugel aan hun hartstochten, en wisten zich niet in bedwang te houden. Als dwaze, ondeugende kinderen begonnen zij te wenen zonder te weten waarom. En alsof reeds alles verloren was, zaten zij neer en bleven *de gehele nacht wenen.* Ongeloof of wantrouwen in God is een zonde die zichzelve straft. De treurenden van de wereld zijn talrijker dan de treurenden Gods, en *de droefheid van de wereld werkt de dood.*

II. Hoe zij hun regeerders beledigden en trotseerden, zij *murmureerden tegen Mozes en tegen Aäron,* en in hen smaadden zij de Heere, vers 2, 3. De vergadering van de oudsten begon de ontevredenheid, vers 1, maar weldra verspreidde zij zich door het gehele leger, want *al de kinderen Israëls murmureerden.* Nijd en ontevredenheid verspreidden zich als een lopend vuur onder de onnadenkende menigte, aan wie gemakkelijk geleerd wordt "de heerschappij te verwerpen en de heerschappij te lasteren," Judas: 8.

1. Zij zien terug met een ontevredenheid zonder oorzaak. Zij wensen in Egypte te zijn gestorven met de eerstgeborenen, die aldaar gedood werden, of in de woestijn met hen, die kort tevoren gedood waren door de plaag, die wegens hun lusten over hen gekomen was. Zie de waanzin van onbeteugelde hartstochten, waardoor de mensen roekeloos wegwerpen zelfs datgene wat de natuur het dierbaarst en kostelijkst acht, namelijk het leven. Nooit waren zoveel maanden zo aangenaam doorgebracht, als die welke zij hadden doorgebracht sedert zij uit Egypte waren gekomen, beladen met eer, omringd door weldaden en gunstbewijzen, voortdurend onderhouden met het een of ander dat verrassend en verwonderlijk was, en toch, alsof hun dit alles niet van de moeite waard was om voor te leven, wensen zij in Egypte te zijn gestorven. En de ontzettende oordelen, die God over hun naburen bracht vanwege hun zonde achtten zij zó gering, dat zij wensen gedeeld te hebben in hun plagen, liever dan een aanval te moeten wagen op Kanaän. Zij wensen liever als misdadigere te sterven onder Gods gerechtigheid, dan als overwinnaars te leven in Zijn gunst. Zij wensen te sterven uit vrees van te zullen sterven, en hebben geen verstand genoeg om te redeneren zoals de arme melaatsen, die, liever dan op staande voet te sterven, zich in het leger des vijands waagden, "indien zij ons

doden, wij zullen maar sterven, 2" Kronieken 7:4. Hoe laag was het karakter van deze ontaarde Israëlieten die liever dan als krijgslieden te sterven op het veld van eer (indien het dan op zijn ergst kwam) met het zwaard in de vuist, begeren te sterven als schurftige schapen in de woestijn.

2. Zij zien voorwaarts met wanhoop zonder oorzaak, het beschouwende als vaststaande, dat zij, zo zij voorwaarts gaan, allen door het zwaard zullen sterven, en zij wenden voor, dat de oorzaak van hun grote vrees lag in hun bezorgdheid voor hun vrouwen en kinderen, die oordelen zij, de Kanaänieten ten prooi zullen worden. En hiermede werpen zij goddelooslijk een blaam op God zelf, alsof Hij hen herwaarts had gebracht met het doel om hen door het zwaard te laten vallen, en hun arme onschuldige vrouwen en kinderen ten roof te laten worden. Zo beschuldigden zij dan inderdaad God, die liefde is, van de snoodste boosaardigheid, en de eeuwige waarheid van de laagste huichelarij, te kennen gevende dat al de vriendelijke dingen, die Hij tot hen gezegd en voor hen gedaan heeft totnutoe slechts bedoeld waren om hen in een valstrik te lokken, en om het geheime voornemen te bedekken van hen allen in het verderf te storten. Vermetele onbeschaamdheid! Maar wat zal die tong niet tegen de hemel spreken, die met een hels vuur is ontstoken? De duivel behoudt zijn invloed op het hart van de mensen door hun slechte gedachten nopens God in te blazen, alsof Hij lust had in de dood van de zondaren, en zich verlustigde in het lijden en de ontberingen van Zijn eigen dienstknechten, terwijl hij weet (hetzij wij het weten of niet) dat de gedachten, die Hij over ons denkt, "gedachten zijn des vredes," "en niet des kwaads," Jeremia 29:11.

III. Hoe zij eindelijk tot het wanhopig besluit kwamen om, inplaats van voorwaarts te gaan naar Kanaän, terug te gaan naar Egypte. Het voorstel daartoe wordt eerst slechts vragenderwijs gedaan, vers 3. Zou *het ons niet goed zijn naar Egypte weer te keren?* Maar de gisting sterk zijnde, en het volk geneigd om gretig te luisteren naar alles wat verkeerd was rijpte het spoedig tot een besluit, en dat wel zonder verdere bespreking of beraadslaging, vers 4. *Laat ons een hoofd opwerpen, en wederkeren naar Egypte,* en lang daarna werd het betreurd, Nehemia 9:17, dat zij "in hun" "weerspannigheid een hoofd gesteld hebben om weer te keren tot hun" "dienstbaarheid," want zij wisten dat Mozes voor die terugtocht hun aanvoerder niet zou willen zijn.

1. Nu was het de grootste dwaasheid van de wereld om zich in Egypte terug te wensen, of te denken dat zij, indien zij daar waren, in betere toestand zouden zijn. Als zij niet voorwaarts durfden gaan naar Kanaän, dan was het toch nog beter te blijven waar zij waren, dan naar Egypte terug te keren. Wat ontbrak hun? Waarover hadden zij te klagen? Zij hadden overvloed, genoten vrede en rust, waren onder een goede regering, hadden goed gezelschap, de tekenen van Gods tegenwoordigheid onder hen, genoeg om hun, zelfs in de woestijn, een aangenaam leven te bezorgen, als zij slechts een hart hadden, dat tevreden en vergenoegd kon zijn. Maar waarheen was het, dat zij nu zo gaarne wilden heengaan om in betere toestand te komen? Naar Egypte! Hadden zij zó spoedig de harde dienstbaarheid vergeten, waaronder zij zich daar hebben bevonden? Wilden zij opnieuw onder de tirannie komen van hun aandrijvers, en tot hun slavenwerk van tichelstenen te maken terugkeren? En konden zij, na al de plagen waaronder Egypte om hunnentwil had geleden een betere behandeling verwachten, dan zij er vroeger ondervonden hebben, niet veeleer nog erger? In hoe weinig tijds (nog geen anderhalf jaar) hadden zij al het zuchten en kermen van hun dienstbaarheid vergeten, en al de hymnen van hun bevrijding! Als redeloze dieren bekommeren zij zich alleen om het tegenwoordige, en hun heugenis wordt, met andere gaven en krachten van het verstand, opgeofferd aan hun hartstochten. Zie Psalm 106:7. In Deuter. 28:68 worden zij gedreigd, dat zij tot voltooiing van

hun ellende weer naar Egypte teruggebracht zullen worden, en toch is dit nu wat zij wensen. Zondaren zijn vijanden van zichzelf, en zij, die niet wandelen naar Gods raad, gaan met hun eigen verderf en ondergang te rade.

2. Het was onzinnig en bespottelijk om van een derwaarts terugkeren door de woestijn te spreken. Konden zij verwachten dat de wolk Gods hun de weg zou wijzen of dat Zijn manna hen zou blijven spijzigen? En zo neen dan moesten de duizenden Israëls onvermijdelijk verdwalen en omkomen in de woestijn. Gesteld eens dat de moeilijkheden om Kanaän te veroveren zo groot waren, als zij zich die voorstelden, dan waren toch de moeilijkheden om weer te keren naar Egypte nog veel groter. Laat ons hierin zien:

a. De dwaasheid van ongeduld en ontevredenheid onder de kruisen van onze uitwendige toestand. Wij klagen over hetgeen is, over onze plaats en ons lot, en wij wensen te veranderen van toestand, maar is er in deze wereld een plaats een toestand, waaraan geen bezwaren en moeilijkheden zijn verbonden, als wij zo geheel geneigd zijn bezwaren en moeilijkheden te zien? Het middel om onze toestand te verbeteren is, ons hart in een betere stemming te brengen en, inplaats van te vragen: "Zou het niet beter zijn om naar Egypte te gaan?" te vragen: "Zou het niet beter wezen vergenoegd te zijn, en ons voordeel te doen met hetgeen is, met hetgeen wij hebben?"

b. De dwaasheid om van Gods weg afvallig te worden. De hemel is het Kanaän, dat ons is voorgesteld, een land, vloeiende van melk en honing. Die er nog zulk een ongunstig rapport over uitbrengen, kunnen toch niet anders zeggen, dan dat het een goed land is, alleen maar, het is moeilijk er in te komen, strenge en ernstige Godsvrucht wordt beschouwd als een onuitvoerbare zaak en dit houdt velen terug, en schrikt hen af, die goed begonnen waren, liever dan de denkbeeldige moeilijkheden te ondergaan, verbonden aan een Godsdienstig leven, gaan zij de noodlottige gevolgen tegemoet van een zondige weg, en aldus herhalen zij de dwaasheden van Israël, die, toen zij nog een stap van Kanaän waren, een hoofd wilden aanstellen, om naar Egypte terug te keren.

Numeri 14:5-10

De vrienden Israëls treden hier tussenbeiden om hen, zo het mogelijk is, er voor te behoeden van zich in het verderf te storten, maar tevergeefs. De geneesmeesters van hun kwaal zouden hen genezen hebben, maar zij wilden niet genezen zijn, hun wachters hebben hen gewaarschuwd, maar zij wilden de waarschuwing niet ontvangen, en zo is dan hun bloed op hun hoofd.

I. De beste pogingen werden aangewend om het oproer te stillen, en indien zij nu eindelijk hadden geweten wat tot hun vrede diende, dan zou al het nu volgende kwaad voorkomen zijn.

1. Mozes en Aäron deden wat zij konden, vers 5. Hoewel het tegen hen was dat het volk murmureerde, vers 2, hebben zij toch kloekmoedig de belediging voorbijgezien, en betoonden zij zich trouwe vrienden van hen, die hun verwoede vijandschap betoonden. Het rumoer en getier van het volk waren zo groot, dat Mozes en Aäron niet gehoord konden worden, al zouden zij hun dienaren bevolen hebben om stilte te gebieden, de vertoornde menigte zou er wellicht nog rumoeriger door geworden zijn, en daarom zijn zij, ten einde gehoor te erlangen, voor de ogen van de gehele vergadering op hun aangezichten gevallen, waarmee zij te kennen gaven:

a. Hun ootmoedig gebed tot God om het bruisen van deze zee te stillen, het bruisen van haar golven, het rumoer van het volk.

b. De grote ontroering van hun eigen hart, zij vielen neer als mensen, die verbaasd en verschrikt, als van de donder getroffen zijn, verbaasd om te zien hoe het volk zijn eigen zegeningen wegsmeet, diegenen in zo slechte gemoedsstemming te zien, die zo wèl onderwezen waren. En:

c. Hun dringend aanhouden bij het volk, om hun murmureren toch te doen ophouden. Zij hoopten een uitwerking ten goede bij hen teweeg te brengen door deze ootmoedige houding, bij hen te overmogen om toch niet te volharden in hun rebellie. Mozes en Aäron smeekten hen om zich met God te laten verzoenen. Wat zij tot hen zeiden, deelt Mozes ons mee in zijn herhaling van deze geschiedenis, Deuteronomium 1:29, 30. "Verschrikt niet en vreest niet voor hen: de Heere," "uw God, die voor uw aangezicht wandelt, die zal voor u strijden." Zij, die oprechte, ijverige vrienden zijn van kostelijke zielen, zullen zich elke vernedering getroosten, als zij strekken kan tot haar behoudenis. Niettegenstaande de hoge plaats, die Mozes en Aäron innamen, vallen zij met het aangezicht ter aarde voor het volk om hen te smeken zich niet in het verderf te storten.

2. Kaleb en Jozua deden wat zij konden. Zij scheurden hun klederen in heilige verontwaardiging tegen de zonde van het volk, en een heilige vreze voor de toorn Gods, die zij gereed zagen tegen hen ontstoken te worden. Het was zoveel te meer verdriet voor deze Godvruchtige mannen, dat dit oproer verwekt was door de verspieders, met wie zij voor deze opdracht verenigd waren, en daarom achtten zij zich verplicht om te doen wat zij konden om de storm te stillen, die hun medegenoten hadden verwekt. Geen redenering kon gepaster en aandoenlijker zijn dan die van hun hier, vers 7-9, en zij spraken met gezag.

A. Zij verzekerden hun dat het land goed was, dat zij onderzocht hebben, en dat het waard was om er voor te strijden, niet *een land, dat zijn inwoners verteert*, zoals de boze verspieders het

hadden voorgesteld. *Het is een uitermate goed land,* het is *zeer, zeer goed luidt* het oorspronkelijke, zodat zij geen reden hadden, *het gewenste land te versmaden.* Indien de mensen slechts ten volle overtuigd waren van het begerenswaardige gewin van de Godsdienst, dan zouden zij niet aarzelen om er ook de dienst van op zich te nemen.

B. De moeilijkheden, die er voor hen in de weg lagen, om er bezit van te nemen, achtten zij gering, telden zij niet. "Vreest *gij niet het volk van dit land,* vers 9. Hoe geducht men ze u ook heeft voorgesteld de leeuw is niet zo woest en wreed als hij wordt afgeschilderd, zij *zijn ons brood,* dat is: zij zijn voor ons gezet veeleer om ons met hen te voeden dan om met hen te vechten, zo gemakkelijk en met zoveel voordeel voor onszelf zullen wij hen tenonder brengen." Van Farao wordt gezegd dat hij hun tot spijze gegeven is Psalm 74:i4, en dit zullen de Kanaänieten ook voor hen zijn. Zij tonen aan dat het voordeel duidelijk aan Israëls zijde is, hoe men hun ook het tegendeel daarvan gezegd moge hebben. Want:

a. Hoewel de Kanaänieten in versterkte steden wonen, toch zijn zij open en bloot, want *hun schaduw,* dat is: hun bescherming, is *van hen geweken,* de gewone voorzienigheid, die de rechten van de volken bewaart, heeft hen verlaten, en zal hun geen beschutting of bescherming zijn. De andere verspieders hebben nota genomen van hun *kracht* maar deze van hun *goddeloosheid,* en daaruit leidden zij af, dat God hen heeft verlaten, en daarom is *hun schaduw van hen geweken.* Geen volk kan veilig wezen, als het God er toe gebracht heeft om hen te verlaten.

b. Hoewel Israël in tenten woont, zijn zij toch wel versterkt. *De Heere is met ons, en* zijn naam is een sterke toren, *vreest hen niet!* Zolang God met ons is, behoeven wij de sterkste macht niet te vrezen, die tegen ons is.

C. Zij toonden hun duidelijk dat al het gevaar voor hen lag in hun ontevredenheid, en dat zij al hun vijanden zullen overwinnen en tenonder brengen, zo zij slechts God niet tot hun vijand maken. Daarvan alleen hangt de gehele zaak af, vers 8. *Indien de Heere een welgevallen aan ons heeft,* en voorzeker heeft Hij dit, en zal Hij dit hebben, zo wij Hem niet tot toorn verwekken, *zo zal Hij ons in dat land brengen,* door Zijn gunst zullen wij gewis in het bezit er van komen, door Zijn gunst en het licht van Zijn aangezicht, Psalm 44:4, indien wij Zijn gunst niet verbeuren en door onze eigen dwaasheden onze zegeningen van ons wenden. Tot dit punt is het gekomen: vers 9, *alleen zijt tegen de Heere niet weerspannig.* Niets dan hun eigen rebellie brengt de zondaren ten verderve. Als God hen verlaat, dan is het omdat zij Hem van hen wegdrijven, zij sterven omdat zij willen sterven. Niemand wordt van het hemelse Kanaän buitengesloten, dan zij, die zichzelf er van buitensluiten. En kon de zaak duidelijker voorgesteld worden? Kon zij hun sterker aan het hart worden gelegd? En wat was de uitwerking?

II. Het was alles tevergeefs. Zij waren doof voor deze zo duidelijke redenering, ja zij werden er door verbitterd, en werden nog meer beledigend en gewelddadig, vers 10. De gehele vergadering zei dat men hen met stenen stenigen zou. De oversten van de vergadering en de aanzienlijken (denkt bisschop Patrick) bevalen het gewone volk op hen aan te vallen, hun de hersenen in te slaan. Zeer treurig voorwaar, was hun toestand, nu *hun leidslieden hen aldus verleidden.* Het is iets geheel gewoons dat zij, wier hart *vol is om kwaad te doen,* in woede ontstoken worden tegen hen, die *hun goeden raad geven. Zij,* die het haten om verbeterd te worden, haten hen, die trachten hen te verbeteren, omdat zij hun de waarheid zeggen. Zo vroeg reeds is Israël begonnen de profeten te mishandelen, en te stenigen die tot hen gezonden

zijn, en dit was het, dat de mate van hun zonde vervuld heeft Mattheus 23:37. "Hen met stenen te" "stenigen." Maar welk kwaad hebben zij dan gedaan? Geen misdaad kan hun ten laste gelegd worden, maar de waarheid is dat deze twee getuigen hen gepijnigd hebben, die hardnekkig waren in hun ongeloof, Openbaring 11:10.

Kaleb en Jozua hadden zoëven gezegd: *De Heere is met ons, vreest hen niet,* vers 9, en zo zij deze bemoedigende woorden niet willen toepassen op hun eigen vrees, dan zullen zij, die ze uitgesproken hebben, er zichzelf mee bemoedigen tegen deze verwoede menigte, die sprak van hen te stenigen, zoals David in een soortgelijk geval gedaan heeft, 1 Samuel 30:6. Zij, die niet overmogen om anderen met hun raad en vertroosting te stichten moeten pogen om tenminste zichzelf te stichten. Kaleb en Jozua wisten dat zij opkwamen voor God en Zijn eer, en daarom twijfelden zij niet, of God zou opkomen voor hen en hun veiligheid. En zij werden niet teleurgesteld want onmiddellijk *verscheen de heerlijkheid des Heeren* tot verschrikking en beschaming van hen, die er voor waren om de dienstknechten Gods te stenigen. Toen zij zich zo ongunstig uitlieten over God, vers 3, is Zijn heerlijkheid niet verschenen om hun lasteringen tot zwijgen te brengen, maar toen zij Kaleb en Jozua dreigden, hebben zij *Zijn oogappel aangeraakt,* en toen is onmiddellijk Zijn heerlijkheid verschenen. Zij die zich in getrouwheid aan God blootstellen aan gevaar zijn er zeker van onder Zijn bijzondere bescherming te worden genomen, en zij zullen tegen de woede van de mensen worden verborgen, hetzij onder de hemel of in de hemel.

Numeri 14:11-19

I. Hier is het rechtvaardig vonnis, dat God uitsprak over Israël wegens hun murmureren en ongeloof, hetwelk, hoewel het later verzacht werd, toch toonde wat hun zonde verdiend had, en de eis van de beledigde gerechtigheid, en wat er geschied zou zijn, indien Mozes geen voorbede voor hen gedaan had. Wij kunnen veronderstellen dat Mozes, toen *de heerlijkheid des Heeren verscheen in de tabernakel,* dit beschouwde als een oproeping voor hem om er terstond heen te gaan, zoals hij bij een dergelijke gelegenheid, voordat de tabernakel opgericht was, op de berg ging Exodus 32:30. Zo heeft God, terwijl het volk Mozes zocht te smaden, hem openlijk geëerd als de man Zijns raads. Nu wordt ons hier meegedeeld wat God daar tot hem zei.

1. Hij toonde hem het grote kwaad van de zondevan het volk, vers 11. Wat tussen God en Israël voorviel ging door de hand van Mozes, als zij misnoegd waren op God, dan spraken zij er Mozes van, vers 2, als God misnoegd was op hen, dan zei ook Hij dit aan Mozes, aan Zijn knecht, de profeet, Zijn verborgenheid openbarende, Amos 3:7. Over twee dingen heeft God rechtvaardiglijk bij Mozes geklaagd:

A. Hun zonde. Zij *tergen* Mij, of, gelijk de velerlei betekenis is van het woord: zij, *verwerpen, smaden, verachten* Mij, *want zij willen Mij niet geloven,* dat was de bittere wortel die gal en alsem droeg. Het was hun ongeloof die deze dag tot "een dag van verzoeking" maakte in de woestijn, Hebreeën 3:8. Wantrouwen van God, van Zijn macht en Zijn belofte, is zelf een zeer grote terging en ligt op de bodem van veel andere tergingen. Ongeloof is een grote zonde, 1 Johannes 5:10.

B. Hun volharden er in. *Hoelang zullen zij dat doen?* De God des hemels houdt er rekening van hoelang de zondaren volharden in hun terging, en hoe langer zij het doen, hoe meer misnoegd Hij is. De verzwaringen van hun zonde bestonden:

a. In hun betrekking tot God. *Dit volk,* een bijzonder volk, een belijdend volk. Hoe nader de mensen zijn tot God in naam en belijdenis, hoe meer Hij getergd wordt door hun zonde, inzonderheid door hun ongeloof.

b. De ervaring, die zij hadden van Gods macht en goedheid *door alle tekenen, die Hij in het midden van hen gedaan heeft* en door welke men zou denken dat Hij hen krachtdadig verplicht heeft Hem te vertrouwen en te volgen. Hoe meer God voor ons gedaan heeft, hoe groter de terging is, als wij Hem wantrouwen.

2. Hij toonde hem het vonnis, dat de gerechtigheid dieswege over hen uitsprak, vers 12. "Wat blijft er nu anders over, dan dat Ik een voleinding met hen maak. Het zal spoedig gedaan zijn: *Ik zal hen met pestilentie slaan* niemand van hen overig laten, maar hun naam en geslacht uitdelgen, hen aldus verstoten, onterven, zodat Ik niet langer verdriet aan hen zal hebben. O *wee! Ik zal Mij troosten over Mijn wederpartijders,* Zij wensen te sterven, zo laat hen dan sterven en dat wortel noch tak van hen overblijve. Zulke rebellerende kinderen verdienen onterfd en verstoten te worden". En als nu gevraagd wordt: "Wat zal er dan worden van Gods verbond met Abraham?" dan is hier het antwoord: "Het zal bewaard worden in het geslacht van Mozes, *Ik zal u tot een groter en sterker volk maken dan dit is."* Aldus heeft God:

a. Mozes op de proef willen stellen, om te zien, of hij voor Israël nog dezelfde genegenheid koesterde, als die hij bij een dergelijke gelegenheid te kennen heeft gegeven, door de voorkeur te geven aan hun belangen boven de bevordering van zijn eigen gezin en geslacht, en het is gebleken, dat Mozes nog door dezelfde geest was bezield, nog dezelfde liefde had voor het welzijn van het algemeen en het denkbeeld niet kon dragen om zijn eigen naam te verheffen op het verderf, de ondergang van de naam van Israël.

b. Wilde God ons leren, dat Hij niets verliest door de ondergang van de zondaren. Indien Adam en Eva onterfd en uitgedelgd waren, dan zou Hij een anderen Adam en een andere Eva hebben kunnen scheppen, en in hen Zijn genade hebben verheerlijkt, zoals Hij hier Zijn genade verheerlijkt zou hebben in Mozes, al ware Israël dan ook uitgeroeid geworden.

II. De nederige voorbede, die Mozes voor hen deed. Hun zonde had een noodlottige scheur doen ontstaan in de muur van hun verdediging, door welke scheur of bres het verderf gewis binnengekomen zou zijn, indien Mozes door er zich in te stellen haar niet bijtijds geheeld had. Hier was hij een type van Christus, die voor Zijn vervolgers heeft gebeden, heeft gebeden voor hen, die Hem geweld deden, ons aldus van Zijn eigen voorschrift een voorbeeld nalatende, Mattheus 5:44.

1. Waar hij in zijn gebed om vraagt, is in een woord: *Vergeef toch de ongerechtigheid van dit volk*, vers 19. Dat is: "Breng niet over hen het verderf, dat zij verdienen." Dat was Christus' gebed voor hen, die Hem kruisigden: "Vader, vergeef hun." De vergeving van een nationale zonde, als zodanig, bestaat in het afwenden van de nationale straf, en dat is het waarom Mozes hier zo ernstig en vurig bidt.

2. De pleitgronden zijn vele, en zij worden krachtig aangevoerd.

A. De meeste nadruk legt hij op de pleitgrond, ontleend aan de heerlijkheid Gods, vers 13-16. Daarmee begint hij, en wel ietwat plotseling, naar aanleiding van het ontzettende woord: *Ik zal hen verstoten. Heere,* (zegt hij) *zo zullen het de Egyptenaars horen.* Gods eer lag hem nader aan het hart dan zijn eigen belangen.

Merk op hoe hij *deze zaak ordelijk voor God stelt.* Hij voert aan:

a. Dat de ogen van Egypte en Kanaän op hen gericht waren, en grote verwachtingen omtrent hen gekoesterd werden. Het kon niet anders, of zij hebben gehoord, dat *Gij, Heere,* in *het midden van dit volk zijt,* vers 14. In de naburige landen weerklonk overal het bericht, dat dit volk de bijzondere zorg was van de hemel, zoals nooit enig ander volk op aarde dit geweest is.

b. Dat het zeer bekend zou worden, indien dit volk uitgedelgd werd. *De Egyptenaars zullen het horen,* vers 13, want zij hebben hun spionnen onder ons, *en zij zullen het zeggen aan de inwoners van dat land,* vers 14, want er was veel verkeer tussen Egypte en Kanaän hoewel niet langs de weg door de woestijn. indien een volk, waarover zo groot gerucht is uitgegaan, geheel verdaan wordt, zodat hun grote aanspraken op niets uitlopen, dan zal dit met zeer veel genoegen verteld worden te Gath, en verkondigd worden in de straten van Askelon, en welke uitlegging zal men er daar van geven? Het zal onmogelijk zijn om hen te doen begrijpen, dat dit een daad was van Gods gerechtigheid, en als zodanig, strekkende tot Gods eer en heerlijkheid, "onvernuftige mensen" "weten daar niet van", Psalm 92:7, maar zullen het toeschrijven aan het onvoldoende van Gods macht, en het aldus tot Zijn smaad aanwenden.

vers 16 Hij slachtte hen in de woestijn, zullen zij zeggen, omdat Hij niet bij machte was hen in Kanaän te brengen, Zijn arm was verkort, en Zijn voorraad van wonderen uitgeput. Welaan, Heere, laat niet de ene eigenschap verheerlijkt worden ten koste van een andere, laat veeleer de barmhartigheid *roemen tegen het oordeel,* dan dat de almachtige kracht beschuldigd of gelaakt wordt." De beste pleitgronden in het gebed zijn die, welke ontleend zijn aan Gods eer, want die komen overeen met de eerste bede in het gebed onzes Heeren: Uw naam worde geheiligd, Werp de troon Uwer heerlijkheid niet neer. God pleit hierop bij zichzelf, Deuteronomium 32:27, "zo Ik de toorn des vijands niet schroomde." En wij moeten het gebruiken als een argument bij onszelf, om in alle dingen zo te wandelen, dat wij aan de vijanden geen oorzaak geven om de Heere te lasteren, 1 Timotheus 6:1. T

B. Hij pleit op Gods uitroepen van Zijn naam bij Horeb, vers 17.18 vers 18.*laat toch de kracht des Heeren groot worden,* kracht wordt hier genomen voor vergevende genade, het is Zijn macht over Zijn eigen toorn. Als Hij hen verdelgt, zal Gods macht in twijfel worden getrokken, indien Hij hun verlossing voortzet en voleindigt, in weerwil van de ontstane moeilijkheden, niet slechts door de sterkte van hun vijanden, maar door hun eigen tergingen, dan zou dit de Goddelijke kracht grotelijks verheerlijken, wat kan Hij niet doen die zo zwak een volk tot overwinnaars kan maken, en zo onwaardig een volk gunstgenoten kan doen worden? Hoe meer gevaar er is dat anderen Gods macht smaden, hoe meer wij moeten begeren haar verheerlijkt te zien. Om aan deze bede kracht bij te zetten, verwijst hij naar het woord, dat God heeft gesproken: "De Heere is lankmoedig en" "groot van weldadigheid." Van Gods goedheid werd daar gesproken als van Zijn heerlijkheid, God had er in geroemd, Exodus 34:6, 7. Nu bidt hij hier dat Hij haar bij deze gelegenheid zal verheerlijken. Wij moeten onze aanmoediging in het gebed nemen uit het woord van God waarop Hij "ons heeft doen hopen," Psalm 119:49. "Heere, wees, en doe "naar dat Gij hebt gesproken, " "immers: hebt Gij gesproken, en zult Gij het niet doen?" Er zijn drie dingen, die God plechtig verklaard heeft, en die Mozes hier aangrijpt en gebruikt om aan zijn bede kracht bij te zetten.

a. De goedheid van Gods aard in het algemeen: Hij is lankmoedig, of traag tot toorn, en van grote barmhartigheid, niet spoedig getergd, maar teder en mededogend jegens overtreders.

b. Zijn bereidwilligheid inzonderheid om de zonde te vergeven, *vergevende de ongerechtigheid en overtreding,* zonden van allerlei soort.

c. Zijn onwil om tot het uiterste over te gaan, zelfs als Hij straft. Want in die zin kunnen de volgende woorden gelezen worden, *Die in het bezoeken van de ongerechtigheid van de vaderen aan de kinderen niet geheel en al zal verwoesten.* In het tweede gebod heeft God inderdaad gezegd, dat Hij aldus bezoeking zal doen, maar hier belooft Hij geen voleinding te zullen maken met de geslachten en zo is dit dan hier zeer toepasselijk, want Mozes kan niet bidden, dat God deze zonde in het geheel niet zal straffen, (het zou een al te grote aanmoediging zijn van rebellie, indien Hij er het teken van Zijn ongenoegen niet op plaatste) maar wel, dat Hij niet *het gehele volk als een enig man zal doden,* vers 15.

Hij vraagt niet dat zij niet getuchtigd zullen worden, maar wèl dat zij niet zullen worden verstoten. En dit uitroepen van Gods naam was te meer van pas voor zijn doel, omdat het gedaan werd bij gelegenheid van het vergeven van hun zonde van het maken van het gouden kalf. De zonde, waarin zij nu gevallen waren, was erg genoeg, maar het was toch geen afgoderij.

C. Hij pleit op vroegere ervaring, vers 19. *Vergeef toch de ongerechtigheid van dit volk naar de grootte Uwer goedertierenheid, en gelijk als Gij ze dit volk van Egypteland af tot hiertoe vergeven hebt.* Dit scheen tot hun nadele te zijn, waarom zou hun nog vergeving geschonken worden, die reeds zo dikwijls vergeving hadden ontvangen, en toch al meer en meer in opstand kwamen, en door de zachtheid en het geduld huns Gods en de menigvuldige vergeving, die zij hadden ontvangen, verhard schenen, en aangemoedigd in hun rebellie? Onder de mensen zou het als onstaatkundig beschouwd worden, om in zulke omstandigheden acht te slaan op een verzoek van die aard, daar dit juist ten nadele van de verzoeker zou strekken, maar, evenals in andere dingen, zo zijn ook ten opzichte van vergeving van de zonde, Gods gedachten en wegen oneindig hoger dan de onze, Jesaja 55:9. Mozes beschouwt het als een goede pleitgrond: Heere, *vergeef, zoals Gij vergeven hebt.* Het zal thans evenmin als vroeger een smaad zijn voor Uwe gerechtigheid, en niet minder tot lof strekken van Uw genade, om nu te vergeven dan het er vroeger toe gestrekt heeft. "De kinderen" "Jakob’s zijn niet verteerd," omdat wij te doen hebben met een God, "die" "niet verandert," Maleachi 3:6.

Numeri 14:20-35

Wij hebben hier Gods antwoord op het gebed van Mozes, hetwelk beide van goedertierenheid en recht zingt. Het wordt aan Mozes gegeven, vers 20-25, om door hem aan het volk bekend gemaakt te worden, vers 26-35. De menigvuldige herhalingen van dezelfde zaken, die er in voorkomen, duiden aan dat die besluiten vaststaan, onveranderlijk zijn. Laat ons de bijzonderheden er van nagaan.

I. Van de uiterste strengheid van het vonnis wordt afgezien, vers 20. *Ik heb hun vergeven* in dier voege, dat Ik hen niet terstond uitroei en hen verstoot." Zie de kracht van het gebed, en hoe God er zich in verlustigt het te eren. Hij bedoelde te vergeven, maar Mozes zal de lof hebben van haar te hebben verkregen op zijn gebed, het zal geschieden *naar zijn woord,* aldus heeft hij als een vorst macht bij God, en heeft hij overmocht. Zie, hoe God onze gebeden voor anderen goedkeurt en ondersteunt, opdat wij in ons gebed tonen dat ons het algemene welzijn ter harte gaat. Hier is geheel een natie van het verderf gered door het krachtig, vurig gebed van een rechtvaardige. Zie, hoe God bereid is de zonde te vergeven, en hoe Hij zich laat verbidden. *Vergeef,* zegt Mozes, vers 19. *Ik heb vergeven,* zegt God, vers 20. Zo heeft David Hem ook bereid gevonden om genade te betonen, Psalm 32:5. "Hij doet ons niet naar onze zonden," Psalm 103:10.

II. Er wordt in het algemeen besloten dat Gods naam zal verheerlijkt worden, vers 21. Het is gezegd, het is gezworen: *de gehele aarde zal met de heerlijkheid des Heeren vervuld worden.* In zijn gebed had Mozes getoond dat Gods eer en heerlijkheid hem zeer ter harte ging. "Laat het aan Mij over", zegt God, "om die te beveiligen en te bevorderen door deze beschikking." Geheel de wereld zal zien hoe God de zonde haat, zelfs in Zijn eigen volk en haar straft, maar tevens hoe genadig en barmhartig Hij is, en hoe traag tot toorn. Zo heeft ook onze Heiland toen Hij bad: "Vader verheerlijk Uwen naam," onmiddellijk het antwoord ontvangen: "Ik heb hem verheerlijkt, en Ik zal" "hem wederom verheerlijken," Johannes 12:28 Zij, die in oprechtheid Gods heerlijkheid zoeken kunnen zeker zijn van hetgeen zij zoeken. Daar God dit gebed om de verheerlijking van zichzelf in een belofte heeft verkeerd, kunnen wij het, in overeenstemming met de engelen, in lofzegging verkeren, Jesaja 6:3. "De gehele" "aarde is van Zijn heerlijkheid vol."

III. De zonde van dit volk die God er toe bracht om tegen hen te handelen, wordt hier in haar verzwarende aard voorgesteld. Niet erger dan zij werkelijk was, maar zij wordt beschreven als uiterst zondig. Het was een boze vergadering, ieder van hun was slecht, maar allen tezamen, als vergadering, waren zij zeer slecht.

1. Zij *verzochten* God, verzochten Zijn macht, of Hij hen *kon* helpen in hun benauwdheid, Zijn goedheid, of Hij het *wilde,* en Zijn getrouwheid, of Hij Zijn belofte zou vervullen. Zij beproefden Zijn gerechtigheid, of hun tergingen Hem zouden vertoornen, en of Hij ze al of niet zou straffen. Zij tartten Hem, daagden Hem uit, zoals God de afgoden uitdaagt om "goed of kwaad te doen," Jesaja 41:23.

2. Zij *murmureerden tegen Hem.* Daar wordt sterk de nadruk op gelegd, vers 27. Gelijk zij twijfelden of Hij iets doen zou, zo twistten zij met Hem om alles wat Hij deed of gedaan had, zich steeds verbitterende, en op alles aanmerking makende, alles afkeurende. Het blijkt niet dat zij murmureerden tegen de wetten en inzettingen, die Hij hun gaf (al bleken deze ook een zwaar juk te zijn), maar zij murmureerden tegen de leiding, waaronder zij zich bevonden, en de

voorziening, die er voor hen gemaakt was. Het is veel gemakkelijker om de uitwendige plichten en plechtigheden van de Godsdienst waar te nemen, dan een leven te leiden van afhankelijkheid van, en onderworpenheid aan, de Goddelijke voorzienigheid.

3. Zij deden dit, nadat zij Gods wonderen gezien hadden in Egypte en in de woestijn vers 2. Zij wilden hun eigen ogen niet geloven, die van God getuigden dat Hij in waarheid in hun midden was.

4. Zij hadden die terging *tienmaal* herhaald dat is: zeer dikwijls. De Joodse schrijvers rekenen uit, dat dit juist de tiende maal was, dat geheel de vergadering God tot toorn had verwekt. Eerst aan de Rode Zee, Exodus 14:11. Te Mara, Exodus 15:23, 24. In de woestijn Sin Exodus 16:2. Tweemaal over het manna, Exodus 16:20, 27. Te Rafidim, Hoofdstuk 17:1,2. Het gouden kalf, Exodus 32. Toen te Tabeëra, daarna te Kibroth Taäva, Hoofdst.11. En zo was dit nu de tiende maal. God houdt er rekening van hoe dikwijls wij onze tergingen herhalen, en zal ze ons vroeg of laat ordelijk voor ogen stellen.

5. Zij zijn *aan Zijn stem niet gehoorzaam geweest,* hoewel Hij hen telkens en nogmaals tegen hun zonde had gewaarschuwd.

IV. Het vonnis over hen uitgesproken wegens deze zonde.

1. Dat zij het beloofde land niet zullen zien vers 23, er niet in zullen komen, vers 30. Hij "heeft in Zijn toorn" "gezworen dat zij in Zijn rust niet zullen ingaan," Psalm 95:1l. Ongeloof in de belofte doet ons de weldaad er van verbeuren. Zij, die *het gewenste land versmaadden,* zullen er van buitengesloten worden. De belofte Gods zal vervuld worden aan hun nageslacht, maar niet aan hen.

2. Dat zij onmiddellijk moesten terugkeren in de woestijn, vers 25. Hun eerstvolgend optrekken zal een terugtocht zijn. Inplaats van voorwaarts te gaan naar Kanaän, op welks grenzen zij zich nu bevonden, moeten zij terugkeren naar de Rode Zee. *Wendt u morgen,* dat is: "Zeer spoedig zult gij teruggebracht worden in de huilende woestijn, die gij zo moede zijt. En het is tijd om voor uw veiligheid te zorgen, want *de Amalekieten liggen op de loer in het dal,* gereed om u aan te vallen indien gij voorwaarts gaat." Zij hadden hen in wantrouwen gevreesd, Hoofdstuk 13:29, en nu worden zij rechtvaardiglijk door God met hen verschrikt. *De vrees des goddelozen, die zal hem overkomen.*

3. Dat allen, die thans volwassen waren, in de woestijn zullen sterven, niet allen tegelijk maar trapsgewijze. Zij wensten dat zij in de woestijn mochten sterven, en God zei *Amen* op hun hartstochtelijke wens, en maakte hun zonde tot hun verderf, *verstrikte hen met de redenen van hun mond heeft hun tong doen aanstoten tegen zichzelf,* hield hen aan hun woord, en bepaalde dat *hun dode lichamen in deze woestijn zullen vallen,* vers 28, 29, en wederom, in vers 32 en 35. Zie met welk een minachting er van hen wordt gesproken, nu zij zich door hun zonde gering hadden gemaakt worden die kloeke mannen slechts als dode lichamen beschouwd, daar de Geest des Heeren van hen was geweken. Zij waren allen slechts als doden. Hun vaderen hadden zo’n hoge waardering van Kanaän, dat zij wensten dat hun dode lichamen derwaarts gebracht zouden worden, om er te worden begraven ten teken van hun vertrouwen in Gods belofte, dat zij dit land tot een bezitting zouden hebben, maar dezen, dat goede land versmaad hebbende, en geen geloof geschonken hebbende aan de belofte er van, zullen zij ook de eer niet hebben van er begraven te worden, maar in de woestijn hun graf vinden.

4. Dat zij, ingevolge van dat vonnis, in de woestijn zullen omdwalen, als reizigers, die verdwaald zijn, en dat wel gedurende veertig jaren, zolang, dat er van hun uittocht uit Egypte tot aan hun intocht in Kanaän, juist veertig jaren zullen verlopen zijn, vers 33, 34. Zo lang moesten zij omdwalen:

a. Om te beantwoorden aan het getal van de dagen, die de verspieders doorgebracht hebben om het land te onderzoeken. Zij waren tevreden om veertig dagen te wachten op het getuigenis van mensen, omdat zij God niet op Zijn woord wilden geloven, en daarom moeten zij nu rechtvaardiglijk veertig jaren wachten op de vervulling van Gods belofte.

b. Opdat zij hierdoor tot berouw en bekering zullen gebracht worden en genade bij God zullen vinden in de andere wereld, wat er nu ook van hen in deze wereld moge worden. Nu hadden zij tijd om na te denken en hun wegen na te gaan, en de ongerieflijkheden van de woestijn zullen er toebijdragen om hen te verootmoedigen en te verzoeken en "hun te tonen wat in hun hart was" Deuteronomium 8:2. Zolang hebben zij *hun ongerechtigheden gedragen,* het gewicht van Gods toorn gevoelende in hun straf. Zij werden er toe gebracht om te zuchten onder de last van hun eigen zonde, die dit over hen gebracht heeft, en die te zwaar voor hen was om te dragen.

c. Opdat zij diep zouden gevoelen hoe gevaarlijk het is voor het verbondsvolk Gods om met Hem te breken. "*Gij zult gewaar worden Mijne afbreking,* zowel de oorzaken er van, dat zij teweeggebracht werd door uw zonde", (want nooit verlaat God iemand, die niet eerst Hem verlaten heeft), "en de gevolgen er van, die uw verderf zullen teweegbrengen".

d. Opdat in die tijd een nieuw geslacht zou opstaan, hetgeen niet plotseling kon geschieden. En opdat de kinderen, grootgebracht zijnde onder de tekenen van Gods misnoegen tegen hun vaderen, en aldus *hun hoererijen dragende,* dat is: de straf voor hun zonden, inzonderheid hun afgoderij met het gouden kalf, die God tegen hen gedacht, gewaarschuwd zullen zijn om niet in de voetstappen van hun vaderen ongehoorzaamheid te treden. En hun langdurig omdwalen in de woestijn, zal hun Kanaän ten laatste des te meer welkom doen wezen. Het schijnt dat Mozes bij gelegenheid van dit vonnis de 90ste psalm heeft geschreven, die zeer toepasselijk is op de tegenwoordige toestand van Israël, en waarin hun geleerd wordt te bidden dat, dit vonnis niet herroepen kunnende worden, het aan hen mocht worden geheiligd, hun dagen te tellen en een wijs hart te bekomen.

V. De goedertierenheid, die met dit strenge vonnis gepaard ging.

1. Goedertierenheid en gunst jegens Kaleb en Jozua. Wel zullen zij met de overigen ronddwalen in de woestijn, maar van allen, die nu boven de twintig jaren oud waren, zullen zij alleen de jaren van hun ballingschap overleven, en in Kanaän komen.

In vers 24 wordt alleen van Kaleb gesproken, en word hij met bijzondere eer getekend:

A. In het karakter, dat hem wordt toegeschreven: *Er is met hem een andere geest geweest,* verschillend van die an de overige verspieders, en *hij heeft volhard de Heere na te volgen* zich getrouw aan zijn plicht gehouden hoewel hij door de anderen verlaten en bedreigd werd.

B. In de hem toegezegde beloning: *hem zal Ik brengen tot het land, in hetwelk hij gekomen was.* Het behoort van een ieder van onze de zorg en het streven te wezen, om te *volharden de*

Heere na te volgen. Wij moeten in onze gehoorzaamheid aan Gods wil en dienst tot Zijn eer, Hem geheel volgen zonder verdeeldheid van zin of gedachten, oprecht en zonder veinzen, blijmoedig en zonder twisten, voortdurend en zonder te verslappen, dat is *volharden* Hem te volgen. Met hen, die God willen volgen, moet een andere geest zijn, een andere geest dan die van de wereld, een andere geest dan hun eigen geest geweest is. Zij moeten de geest hebben van Kaleb. Hen, die in tijden van algemene afval volharden in de Heere na te volgen, zal God erkennen en eren door bijzondere bewaring in tijden van algemene rampen. Het hemelse Kanaän zal het eeuwig erfdeel zijn van hen, *die volharden in de Heere na te volgen.* Als Kaleb weer genoemd wordt, vers 30, dan staat Jozua naast hem, omring door dezelfde gunst en gekroond met dezelfde eer, omdat hij naast hem gestaan heeft in dezelfde dienst.

2. Goedertierenheid jegens de kinderen, zelfs van deze rebellen. Er zal hun een zaad overgelaten worden, en aan dat zaad wordt Kanaän verzekerd, vers 31. *Uw kinderen,* die nu onder de twintig jaren oud zijn, *waarvan gij,* in uw ongeloof, *zei: zij zullen ten roof worden, die zal Ik daarin brengen. Zij* hadden hatelijk God beschuldigd van het voornemen om hun kinderen ten verderve te brengen, vers 3. Maar God zal hun doen weten, dat Hij onderscheid kan maken tussen de schuldigen en de onschuldigen, dat Hij hen kan uitroeien zonder hun kinderen aan te raken. Aldus was de belofte gedaan aan Abraham, die voor een tijd scheen te falen er voor bewaard om voor altijd te falen, en hoewel God hun overtredingen met de roede kastijdde, heeft Hij Zijn goedertierenheid toch niet van hen weggenomen.

Numeri 14:36-45

I. Hier is de plotselinge dood van de tien boze verspieders. Terwijl het vonnis over het volk werd uitgesproken, en voor het nog afgekondigd was, *stierven zij door een plaag voor het aangezicht des Heeren*, vers 36, 37. Nu wilde God:

1. Hiermede Zijn bijzonder misnoegen tonen tegen hen, die zondigden en Israël hebben doen zondigen.

a. Zij hebben zelf gezondigd, door *een kwaad gerucht voort te brengen over dat land*. Diegenen tergen God en verwekken Hem tot toorn, die de Godsdienst verkeerd voorstellen, er smaad op werpen, er vooroordelen tegen doen ontstaan in het hart van de mensen of aan hen, die dit zoeken te doen, aanleiding er toe te geven. Zij, die de dienst van God voorstellen als laag en verachtelijk, naargeestig en troosteloos, hard en onmogelijk, onnodig en onnut, brengen een kwaad gerucht voort van het goede land, verkeren de rechte wegen des Heeren, en maken Hem tot een leugenaar.

b. Zij deden Israël zondigen. Voorbedachtelijk hebben zij de gehele vergadering doen murmureren tegen God. Aanvoerders in de zonde kunnen verwachten onder bijzondere tekenen van Gods toorn te vallen, daar Hij streng met hen zal afrekenen voor het bloed van de zielen, dat aldus vergoten werd.

2. God heeft hiermede getoond, wat Hij aan de gehele vergadering had kunnen doen, en er een voorproef in gegeven van de voltrekking van het vonnis, dat nu over hen was uitgesproken. Hij, die aldus een van een stam heeft afgesneden, zou plotseling de gehele stam hebben kunnen uitroeien, en Hij zal het trapsgewijze doen. De opmerkelijke dood van openbare zondaren is een voorproef van het eindelijke verderf van de goddelozen, 2 Petrus 2:5, 6. Aldus wordt de toorn Gods geopenbaard opdat de zondaren zullen horen en vrezen.

II. De bijzondere bewaring van Kaleb en Jozua, vers 38. Zij *bleven levend.* Waarschijnlijk stonden al de twaalf verspieders bij elkaar, want de ogen van geheel Israël waren nu op hen gevestigd, en daarom wordt het opgemerkt als iets zeer merkwaardigs, iets dat op de gehele vergadering wel indruk moest maken, dat, toen de tien boze verspieders dood neervielen door de plaag, een boze, aanstekelijke ziekte, deze levend onder hen bleven staan, en gezond waren. Hiermede heeft God hun getuigenis bevestigd, en diegenen te schande gemaakt, die er van spraken hen te stenigen. Hij gaf hun tevens de verzekering, dat zij ook verder in de woestijn bewaard zullen blijven, als er duizenden zullen vallen aan hun rechterhand en hun linkerhand, Psalm 91:7. De dood mist nooit zijn doel, noch treft bij vergissing hen die bestemd zijn om te leven, al bevinden zij zich ook in het midden van hen, die sterven.

III. De bekendmaking van het vonnis aan geheel het volk, vers 39. Hij deelde hun het raadsbesluit mee, dat tegen hen was uitgegaan en dat niet herroepen kon worden: dat zij allen in de woestijn moeten sterven, en Kanaän voor het volgend geslacht bewaard zal blijven. Wij kunnen ons wel voorstellen, dat het een zeer grote teleurstelling was voor Mozes zelf, die er naar verlangde om in Kanaän te zijn, even goed als het hele volk, maar hij berustte, doch zij weenden en treurden zeer. De verzekering, die Mozes had, dat God door dit oordeel verheerlijkt zal worden, gaf hem voldoening, terwijl de bewustheid van hun eigen schuld, en dat zij zelf dit over zich gebracht hadden, hen kwelde. Zij hadden voor niets geweend, vers 1, en nu is hun reden gegeven om te wenen, zo rechtvaardig worden murmureerders tot

rouwbedrijvenden gemaakt. Indien zij getreurd hadden om de zonde, toen zij er getrouw om bestraft waren, vers 9, dan zou het oordeel voorkomen zijn maar nu zij slechts treurden om het oordeel, kwam dit treuren te laat, en baatte het hen niet, "zij vonden geen plaats des berouws hoewel zij dezelve met tranen zochten," Hebreeën 12-17. Zulk treuren is er in de hel, maar de tranen zullen er de vlammen niet uitblussen, noch er de tong verkoelen.

IV. De dwaze, vruchteloze poging van sommige Israëlieten om voorwaarts te gaan naar Kanaän, vers 40.

1. Zij stonden vroeg op, monsterden al hun krijgsmacht, verenigden zich tot een legercorps, en verzochten Mozes om hen aan te voeren tegen de vijand, en nu is er onder hen geen sprake meer van een hoofd op te werpen, om naar Egypte terug te keren. Zij belijden hun schuld. Wij hebben gezondigd, zij beloven verbetering: Zie, hier zijn wij, en wij zullen optrekken. Nu begeren zij het land, dat zij hadden versmaad, en stellen zij vertrouwen in de belofte, die zij gewantrouwd hadden. Zo zal God overwinnen als Hij oordeelt, en vroeg of laat de zondaren overtuigen van het kwaad van hun goddeloze daden en harde woorden, en hen noodzaken die woorden te herroepen. Maar hoewel God verheerlijkt werd door deze hun herroeping, hadden zij er toch geen nut of voordeel van, omdat zij te laat kwam. Het raadsbesluit was uitgegaan, de voleinding was besloten, zij hebben de Heere niet gezocht terwijl Hij te vinden was, en nu wilde Hij niet van hen gevonden worden. O! indien de mensen slechts even ernstig en ijverig er naar streefden om in de hemel te komen terwijl het nog hun dag van de genade is als zij het zijn zullen, wanneer die dag voorbij is, even zorgzaam wilden zijn om zich van olie te voorzien, terwijl de Bruidegom nog toeft, als zij het zijn zullen wanneer Hij komt, hoe wèl zou het dan met hen wezen!

2. Mozes wijst hun voorstel af, en verbiedt de expeditie, die zij beraamd hadden, vers 41-43. *Trekt niet op.*

a. Hij waarschuwt hen voor de zonde, die er in gelegen is, het is het bevel des Heeren overtreden, die hun uitdrukkelijk had geboden, om naar de Rode Zee terug te keren. Hetgeen plicht was op de rechte tijd er voor, kan op de verkeerde tijd zonde worden. Wel is waar was het gebod, waarvan hij spreekt, hun als straf gegeven, maar hij, die de wet niet gehoorzaamd heeft, is verplicht zich aan de straf voor ongehoorzaamheid te onderwerpen, want de Heere is onze Rechter, zowel als onze Wetgever.

b. Hij waarschuwt hen voor het gevaar: dat zal geen voorspoed hebben. Het is dwaasheid ons voorspoed te beloven op hetgeen wij tegen de wil van God ondernemen. *De Kanaänieten zijn daar voor uw aangezicht,* om u aan te vallen, en *de Heere zal in het midden van u niet zijn* om u te beschermen en voor u te strijden, ziet dus wèl toe *dat gij niet geslagen wordt voor het aangezicht uwer vijanden.* Zij, die buiten de weg zijn van hun plicht, zijn weg van onder Gods bescherming, en gaan dan voort op hun gevaar. Het is gevaarlijk te gaan waar wij niet kunnen verwachten dat God met ons zal gaan. Ja meer, duidelijk voorziet en voorzegt hij hun nederlaag, *gij zult vallen door het zwaard van de Amalekieten en Kanaänieten* (die door hun zwaard hadden moeten vallen), *omdat gij u afgekeerd hebt van de Heere,* van Zijn gebod en Zijn belofte, *zo zal de Heere met u niet zijn.* God zal gewis hen verlaten, die Hem verlaten, en zij, die door Hem verlaten zijn, staan bloot aan iedere ellende

3. Desniettemin gaan zij voort. Nooit was een volk zo verdorven, zo vast besloten om in alles in tegenheid te wandelen met God. God gebood hun te gaan, en zij wilden niet, Hij verbood

hun te gaan, en zij wilden. Aldus is het bedenken van het vlees vijandschap tegen God. Zij poogden vermetel op de hoogte van de berg te klimmen, vers 44. Hierin:

a. Weerstonden zij het vonnis van de Goddelijke gerechtigheid, en wilden zij, in weerwil er van, voorwaarts gaan.

b. Minachtten zij de tekenen van Gods tegenwoordigheid, want zij wilden gaan, hoewel zij Mozes en de ark des verbonds achterlieten. Gods kracht hadden zij gewantrouwd, en nu hebben zij de vermetelheid om, zonder haar, in hun eigen kracht te gaan.

4. Dienovereenkomstig is de uitslag van hun onderneming, vers 45. De vijand had post gevat op de top van de berg, om die pas tegen de aanvallers te verdedigen, en van hun verkenners bericht ontvangen hebbende van hun nadering, deden zij een uitval tegen hen en versloegen hen, en waarschijnlijk zijn vele Israëlieten gedood. Nu begon reeds het vonnis ten uitvoer te worden gebracht, dat hun dode lichamen in de woestijn zullen vallen. Die zaak kan nooit goed eindigen, die begonnen is met zonde. Het middel om vrede te hebben met onze vrienden en voorspoed tegen vijanden is: God tot onze vriend te maken en ons te bewaren in Zijn liefde. Toen de joden, evenals deze hun voorouders, Christus' gerechtigheid hadden verworpen, hebben zij gepoogd hun eigen gerechtigheid op te richten, en de uitslag van hun pogen was ook aan die van hun voorouders gelijk, zij hebben gefaald.

HOOFDSTUK 15

1 Daarna sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer gij gekomen zult zijn in het land uwer woningen, dat Ik u geven zal;
3 En gij een vuuroffer den HEERE zult doen, een brandoffer, of slachtoffer, om af te zonderen een gelofte, of in een vrijwillig offer, of in uw gezette hoogtijden, om den HEERE een liefelijken reuk te maken, van runderen of van klein vee;
4 Zo zal hij, die zijn offerande den HEERE offert, een spijsoffer offeren van een tiende meelbloem, gemengd met een vierendeel van een hin olie.
5 En wijn ten drankoffer, een vierendeel van een hin, zult gij bereiden tot een brandoffer of tot een slachtoffer, voor een lam.
6 Of voor een ram zult gij een spijsoffer bereiden, van twee tienden meelbloem, gemengd met olie, een derde deel van een hin.
7 En wijn ten drankoffer, een derde deel van een hin, zult gij offeren tot een liefelijken reuk den HEERE.
8 En wanneer gij een jong rund zult bereiden tot een brandoffer of een slachtoffer, om een gelofte af te zonderen, of ten dankoffer den HEERE;
9 Zo zal hij tot een jong rund offeren een spijsoffer van drie tienden meelbloem, gemengd met olie, de helft van een hin.
10 En wijn zult gij offeren ten drankoffer, de helft van een hin, tot een vuuroffer van liefelijken reuk den HEERE.
11 Alzo zal gedaan worden met den enen os, of met den enen ram, of met het klein vee, van de lammeren, of van de geiten.
12 Naar het getal, dat gij bereiden zult, zult gij alzo doen met elkeen, naar hun getal.
13 Alle inboorling zal deze dingen alzo doen, offerende een vuuroffer tot een liefelijken reuk den HEERE.
14 Wanneer ook een vreemdeling bij u als vreemdeling verkeert, of die in het midden van u is, in uw geslachten, en hij een vuuroffer zal bereiden tot een liefelijken reuk den HEERE; gelijk als gij zult doen, alzo zal hij doen.
15 Gij, gemeente, het zij ulieden en den vreemdeling, die als vreemdeling bij u verkeert, enerlei inzetting: ter eeuwige inzetting bij uw geslachten, gelijk gijlieden, alzo zal de vreemdeling voor des HEEREN aangezicht zijn.
16 Enerlei wet en enerlei recht zal ulieden zijn, en den vreemdeling, die bij ulieden als vreemdeling verkeert.
17 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
18 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Als gij zult gekomen zijn in het land, waarheen Ik u inbrengen zal,
19 Zo zal het geschieden, als gij van het brood des lands zult eten, dan zult gij den HEERE een hefoffer offeren.
20 De eerstelingen uws deegs, een koek zult gij tot een hefoffer offeren; gelijk het hefoffer des dorsvloers zult gij dat offeren.
21 Van de eerstelingen uws deegs zult gij den HEERE een hefoffer geven, bij uw geslachten.
22 Voorts wanneer gijlieden afgedwaald zult zijn, en niet gedaan hebben al deze geboden, die de HEERE tot Mozes gesproken heeft;
23 Alles, wat u de HEERE door de hand van Mozes geboden heeft; van dien dag af, dat het de HEERE geboden heeft, en voortaan bij uw geslachten;
24 Zo zal het geschieden, indien iets bij dwaling gedaan, en voor de ogen der vergadering verborgen is, dat de ganse vergadering een var, een jong rund, zal bereiden ten brandoffer, tot

een liefelijken reuk den HEERE, met zijn spijsoffer en zijn drankoffer, naar de wijze; en een geitenbok ten zondoffer.
25 En de priester zal de verzoening doen voor de ganse vergadering van de kinderen Israels, en het zal hun vergeven worden; want het was een afdwaling, en zij hebben hun offerande gebracht, een vuuroffer den HEERE, en hun zondoffer, voor het aangezicht des HEEREN, over hun afdwaling.
26 Het zal dan aan de ganse vergadering der kinderen Israels vergeven worden, ook den vreemdeling, die in het midden van henlieden als vreemdeling verkeert; want het is het ganse volk door dwaling overkomen.
27 En indien een ziel door afdwaling gezondigd zal hebben, die zal een eenjarige geit ten zondoffer offeren.
28 En de priester zal de verzoening doen over de dwalende ziel, als zij gezondigd heeft door afdwaling, voor het aangezicht des HEEREN, doende de verzoening over haar; en het zal haar vergeven worden.
29 Den inboorling der kinderen Israels, en den vreemdeling, die in hunlieder midden als vreemdeling verkeert, enerlei wet zal ulieden zijn, dengene, die het door afdwaling doet.
30 Maar de ziel, die iets gedaan zal hebben met opgeheven hand, hetzij van inboorlingen of van vreemdelingen, die smaadt den HEERE; en diezelve ziel zal uitgeroeid worden uit het midden van haar volk;
31 Want zij heeft het woord des HEEREN veracht en Zijn gebod vernietigd; diezelve ziel zal ganselijk uitgeroeid worden; haar ongerechtigheid is op haar.
32 Als nu de kinderen Israels in de woestijn waren, zo vonden zij een man, hout lezende op den sabbatdag.
33 En die hem vonden, hout lezende, brachten hem tot Mozes, en tot Aaron, en tot de ganse vergadering.
34 En zij stelden hem in bewaring; want het was niet verklaard, wat hem gedaan zou worden.
35 Zo zeide de HEERE tot Mozes: Die man zal zekerlijk gedood worden; de ganse vergadering zal hem met stenen stenigen buiten het leger.
36 Toen bracht hem de ganse vergadering uit tot buiten het leger, en zij stenigden hem met stenen, dat hij stierf, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
37 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
38 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Dat zij zich snoertjes maken aan de hoeken hunner klederen, bij hun geslachten; en op de snoertjes des hoeks zullen zij een hemelsblauwen draad zetten.
39 En hij zal ulieden aan de snoertjes zijn, opdat gij het aanziet, en aan al de geboden des HEEREN gedenkt, en die doet; en gij zult naar uw hart, en naar uw ogen niet sporen, die gij zijt nahoererende;
40 Opdat gij gedenkt en doet al Mijn geboden, en uw God heilig zijt.
41 Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit Egypteland uitgevoerd heb, om u tot een God te zijn; Ik ben de HEERE, uw God!

Dit hoofdstuk, dat meestal handelt over offeranden, staat hier tussen twee verhalen van rebellie, het een in Hoofdstuk 14, het andere in Hoofdstuk 16, om aan te duiden dat deze inzettingen van de wet typen waren van de gaven die Christus ontvangen zal, zelfs voor de wederhorigen, Psalm 63:19. In het vorige hoofdstuk heeft God, op Israëls terging, besloten hen te verderven, en ten teken van Zijn toorn had Hij hen veroordeeld om in de woestijn om te komen. Maar op Mozes' voorbede zei Hij: IK HEB HUN VERGEVEN, en ten teken van die genade herhaalt en verklaart Hij in dit hoofdstuk sommige van de wetten nopens de offeranden, om hun te tonen dat Hij niettegenstaande het strenge, dat over hen besloten was, toch met hen verzoend was. Hier is:

I. De wet betreffende de spijsoffers en drankoffers, vers 1-12, zowel voor Israelieten als voor vreemdelingen, vers 13-16, en een wet op de hefoffers van de eerstelingen van hun deeg, vers 17- 21.

II. De wet op offeranden voor zonden van dwaling, vers 22-29.

III. De straf voor zonden met opgeheven hand, vers 30-31, en een voorbeeld daarvan gegeven in de sabbatschender, vers 32-36.

IV. Een wet betreffende snoertjes ter gedachtenis aan de hoeken van hunr kleren, vers 37-41.

Numeri 15:1-21

Wij hebben hier:

I. Volledige instructies gegeven betreffende de spijsoffers en drankoffers, die aanhangsels waren van al de offers van dieren. Het begin van deze wet is zeer bemoedigend: *Wanneer gij gekomen zult zijn in het land uwer woningen, dat Ik u geven zal,* dan zult gij zo en zo doen, vers 2. Hierdoor werd duidelijk te kennen gegeven, niet alleen dat God met hen verzoend was, niettegenstaande het vonnis, dat Hij over hen had uitgesproken, maar dat Hij het beloofde land zal verzekeren aan hun zaad, in weerwil van hun neiging om tegen Hem te rebelleren. Zij zouden op de een of andere tijd kunnen denken schuldig te zijn aan een wandaad, die hun noodlottig zou zijn en hen voor altijd zou buitensluiten, zoals hun laatste wangedrag de uitsluiting van een geslacht tengevolge heeft gehad, maar dit duidt een verzekering voor hen aan, dat zij weerhouden zullen worden van God in zo hoge mate te tergen en tot toorn te verwekken, dat zij de vervulling van de belofte geheel en al zouden verbeuren, want deze wet neemt aan dat sommigen van hen in Kanaän zullen komen. Er waren twee soorten van spijsoffers. Sommigen werden op zichzelf geofferd, en de wet nopens deze hebben wij in Leviticus 2:1 en verv. Anderen werden gevoegd bij de brandoffers, en gingen er altijd mee gepaard, en voor deze worden hier aanwijzingen gegeven. Daar nu de offers van de dankzegging, die in vers 3 gespecificeerd worden, tot spijs bestemd waren op Gods tafel, was het nodig dat er voortdurend brood, olie en wijn zou zijn, waarin het vleesoffer ook mocht bestaan. De bestelmeesters van Salomo's tempel bezorgden meelbloem, I Kon. 4:22, K en het was passend, dat Gods tafel wèl voorzien zou zijn van brood, zowel als van vlees, en dat Zijn beker overvloeiende zou zijn. In het huis mijns Vaders is overvloed van brood. De strekking nu van deze wet is om aan te wijzen welke verhouding er moest wezen tussen de spijs- en drankoffers en de verschillende offers, waaraan zij toegevoegd waren. Bestond het offer uit een lam, of een geit, dan moest het spijsoffer bestaan uit een tiende deel meelbloem, dat is: een omer, die vijf pinten bevatte. Dit moet gemengd worden met het vierde deel van een hin olie, en het drankoffer moest bestaan uit eenzelfde hoeveelheid wijn, vers 3-5. Indien het een ram was, dan werd het spijsoffer verdubbeld, twee tiende delen meelbloem, gemengd met een derde deel van een hin olie (voor hen was olie zoals boter voor ons), en dezelfde hoeveelheid wijn tot een drankoffer vers 6, 7. Indien het offer een jong rund was dan werd het spijsoffer verdrievoudigd, drie omers meelbloem met vijf pieten olie en eenzelfde hoeveelheid wijn ten drankoffer vers 8-10. En aldus voor elk offer, hetzij het geofferd werd door een bijzonder persoon, of wel op kosten van het algemeen. Wat wij doen in de Godsdienst moet, evenals naar andere regelen, ook naar de regel van de evenredigheid gedaan worden.

II. Inboorlingen en vreemdelingen worden hier gelijkgesteld, zoals zij ook in andere zaken gelijkgesteld werden, vers 13-16. *"Enerlei wet en enerlei recht zal ulieden zijn en de vreemdeling,* dat is: de vreemdeling, die de Joodse Godsdienst heeft aangenomen". Nu was dit:

1. Een uitnodiging, gericht tot de heidenen, om proselieten te worden, en tot het geloof en de aanbidding van de ware God te komen. In burgerlijke zaken was er verschil tussen geboren Israëlieten en vreemdelingen, maar niet in de dingen Gods, gelijk gijlieden, alzo zal de vreemdeling voor des Heeren aangezicht zijn, want Hij is geen aannemer des persoons. Zie Jesaja 56:3.

2. Dit maakte het de Joden tot een plicht, om vriendelijk te zijn voor vreemdelingen, en hen niet te verdrukken, daar zij zagen dat God hen erkende en aannam. Gemeenschap in de Godsdienst verbindt tot wederzijdse genegenheid en moet alle vijandschap doden.

3. Het was een vernedering voor de hoogmoed van de Joden, die licht opgeblazen werden door de voorrechten van hun geboorte: "Wij zijn Abrahams zaad". God heeft hun doen weten, dat de kinderen van de vreemdeling Hem even welkom waren als de kinderen Jakob's, niemands geboorte of afkomst zal hetzij tot zijn voordeel hetzij tot zijn nadeel strekken in zijn aanneming door God. Dit gaf tevens te kennen dat, gelijk als gelovige vreemdelingen als Israëlieten geacht zullen worden, zo zullen ongelovige Israëlieten als heidenen worden geacht.

4. Het was een gelukkig voorteken van de roeping van de heidenen en van hun toelating in de kerk. Indien reeds de wet zo weinig onderscheid maakte tussen Jood en heiden, veel minder onderscheid nog zal het Evangelie tussen hen maken, dat de middelmuur van het afscheidsel heeft verbroken, en beide door een offerande met God verzoend heeft zonder het waarnemen van de plechtigheden van de wet.

III. Een wet voor het offeren van de eerstelingen van het deeg aan de Heere. Evenals de vorige berust zij op de troostrijke onderstelling, dat zij *in het beloofde land zullen gekomen zijn,* vers 18. Nu zij van het manna leefden, behoefden zij zo'n uitdrukkelijke erkenning niet van Gods recht op hun dagelijks brood, en van hun afhankelijkheid van Hem er voor, want nu sprak dit vanzelf, maar in Kanaän, waar zij de vrucht zullen eten van hun eigen arbeid, eiste God dat zij Hem als hun landheer zullen erkennen, en als hun grote weldoener. Zij moeten Hem niet alleen de eerstelingen en de tienden offeren van hun koren op het veld (die had de Heere zich reeds voorbehouden) maar als zij het in hun huizen hadden, in hun baktroggen, als het bijna gereed was om op hun tafel te komen, dan moet God er ook een schatting van hebben, een deel van hun deeg, (een veertigste deel er van tenminste of wel de gehele klomp, zeggen de Joden) moet opgeheven, of de Heere geofferd worden, vers 20, 21. en de priester moet het ontvangen ten gebruike van zijn gezin. Aldus moeten zij hun afhankelijkheid van God erkennen voor hun dagelijks brood, zelfs als zij het reeds in hun huis hadden, want dan moeten zij er het aangename gebruik van God van verwachten, immers wij lezen van hetgeen in huis gebracht werd, maar waar weinig van gekomen is, omdat God er in geblazen heeft, Haggaï 1:9. Christus heeft ons geleerd te bidden, niet: "Geef ons dit jaar onze jaarlijkse oogst," maar: "Geef ons heden ons dagelijks brood." Door deze wet zei God tot het volk, wat lang daarna de profeet tot de weduwe van Sarepta gezegd heeft: "Maak Mij vooreerst een kleine koek daarvan," 1 Koningen 17:13 K. Deze offerande werd uitdrukkelijk in stand gehouden door de wetten van de tempel in Ezechiels visioen, en het is een gebod met een belofte van zegen op het huis, Ezechiel 44:30. "Ook zult gij de eerstelingen van uw deeg de priester geven, om de zegen op uw huis te doen rusten, " want als God ontvangen heeft wat Hem toekomt van onze bezittingen dan kunnen wij van hetgeen ons ten deel valt het aangename en lieflijke verwachten.

Numeri 15:22-29

Wij hebben hier de wetten betreffende offeranden voor zonden van afdwaling. De Joden verstaan het van afgoderij of valse eredienst uit dwaling van hun leraren. Het hier onderstelde geval is: *dat gij niet zult gedaan hebben alle deze geboden,* vers 22, 23. Indien zij tekort zijn gekomen in hun dankoffers, ze niet overeenkomstig de wet hadden gebracht, dan moeten zij een offer brengen ter verzoening, ja al zou het nalaten er van ook door vergeten of vergissen zijn geweest. Indien zij tekort kwamen in een deel van de ceremonie, dan moesten zij dit vergoeden door het waarnemen van een ander deel er van, hetgeen naar de aard was van een wet ter herstelling.

1. Het hier onderstelde geval is een nationale zonde, begaan door onwetendheid of afdwaling, en door de algemeen heersende dwaling gebruikelijk geworden, vers 24, *de vergadering,* dat is: het gehele volk, want aldus wordt het verklaard in vers 25 *de gehele vergadering van de kinderen Israels.* De waar te nemen plechtigheden waren zo talrijk en van zo verschillende aard, dat men licht kan veronderstellen, dat sommige er van langzamerhand vergeten zullen worden, en alzo in onbruik komen, zoals inzonderheid die betreffende het hefoffer van hun deeg. Indien het nu na verloop van tijd door het raadplegen van de wet zou blijken, dat deze of een andere bepaling algemeen veronachtzaamd is geworden, dan moest voor de gehele vergadering een offer gebracht worden, en dan zal de dwaling of het verzuim worden vergeven, vers 25, 26, niet met een nationaal oordeel worden gestraft, zoals zij verdiend had. Het offer naar de wijze verwijst duidelijk naar een vorige wet of inzetting, waarvan deze de herhaling is, en dezelfde stier die daar een zondoffer genoemd wordt, Leviticus 4:13, 21, wordt hier een brandoffer genoemd, vers 24, omdat hij geheel verbrand werd, niet op het altaar, maar buiten het leger. En hier is nog de bijvoeging van een geitebok ten zondoffer. Overeenkomstig deze wet bevinden wij, dat Hizkia verzoening gedaan heeft voor de dwalingen van de regering van zijn vader door zeven stieren, zeven rammen, zeven lammeren, en zeven geitenbokken, die hij offerde als een zondoffer voor het koninkrijk en voor het heiligdom en voor Juda, 2 Kronieken 29:21, en voor geheel Israël, vers 24. En hetzelfde zien wij gedaan na de terugkeer uit de ballingschap, Ezra 8:35.

2. Evenzo wordt het geval ondersteld van een particulier persoon. *Indien een ziel door afdwaling gezondigd zal hebben,* vers 27, door enig deel van zijn plicht te verzuimen, dan moet hij zijn offer brengen, naar het bepaald was, Leviticus 4:27 en verv. Aldus zal verzoening gedaan worden *over de dwalende ziel, als zij gezondigd heeft door afdwaling,* vers 28.

Merk op:

Voor zonden, die door afdwaling bedreven zijn, moet verzoening gedaan worden, want hoewel dwaling of onwetendheid in zekere mate tot verontschuldiging strekt, zal zij toch hen niet rechtvaardigen, die huns Heeren wil gekend hebben, maar niet hebben gedaan. David bidt om gereinigd te worden van zijn verborgen afdwalingen, dat is: van de zonden, waarvan hij zich niet bewust was, de afdwalingen, die hij niet verstond, Psalm 19:13. Zonden, bedreven door onwetendheid of dwaling, zullen vergeven worden door Christus, het grote Zoenoffer, die, toen Hij zich eenmaal opgeofferd heeft aan het kruis, de bedoeling van Zijn offer scheen verklaard te hebben in dat gebed: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen. En Paulus schijnt te verwijzen naar deze wet betreffende zonden in onwetendheid bedreven, 1 Timotheus 1:13 T. Mij is barmhartigheid geschied, dewijl ik het onwetende gedaan heb in mijn ongelovigheid. En het had een gunstig aanzien voor de heidenen, dat deze wet om verzoening

te doen voor zonden door onwetendheid of afdwaling bedreven, uitdrukkelijk uitgestrekt wordt tot hen, die vreemdelingen waren, vers 29, maar verondersteld werden proselieten van de gerechtigheid te zijn. Aldus komt de zegen Abrahams over de heidenen.

Numeri 15:30-36

Hier is:

I. Het algemene oordeel, uitgesproken over hen, die zondigen met opgeheven hand.

1. Diegenen worden geacht te zondigen met opgeheven hand, die openlijk Gods gezag weerstaan, en hun eigen lusten in mededinging er van stellen, die zondigen om de wille van de zonde, in tegenspraak met het voorschrift van de wet, en in uittarting van de straf, die er op gesteld is, die tegen God strijden en Hem tarten om Zijn ergste aan hen te doen, zie Job 15:25. Het is niet slechts te zondigen tegen licht en kennis, maar voorbedachtelijk te zondigen tegen Gods wil en heerlijkheid.

2. Zonden, aldus bedreven, zijn uitermate zondig. Hij, die aldus het gebod Gods overtreedt:

a. Smaadt de Heere, vers 30, hij zegt van Hem het ergste wat hij kan, en dat wel zeer onrechtvaardig. De taal van zodanige zonde is: "De eeuwige waarheid behoeft niet geloofd te worden, de Heere van allen behoeft niet gehoorzaamd te worden, het is niet nodig, ja niet betamelijk, de almachtige kracht te vrezen, of er op te vertrouwen." Aan de oneindige Wijsheid schrijft zij dwaasheid toe en ongerechtigheid aan de rechtvaardige Rechter van hemel en aarde, zodanig is de boosheid van moedwillige zonde.

b. Zij veracht het woord des Heeren, vers 31. Er zijn mensen, die in velerlei opzicht tekortkomen in de vervulling van het woord, en er toch een grote waardering van hebben, en de wet eerbaar achten, maar zij, die zondigen met opgeheven hand, achten zichzelf te groot, te goed en te wijs om er zich door te laten regeren. Wat is de Almachtige, dat wij Hem zouden dienen? Waarin de zonde zelf ook moge bestaan, het is weerspannigheid, die zich aan de vloek blootstelt. Het is weerspannigheid, toegevoegd aan de zonde, die als toverij is, en wederstreven als afgoderij.

3. Het oordeel, uitgesproken over de zodanigen, is vreselijk. Er blijft geen slachtoffer over voor deze zonden, de wet heeft er geen voor aangewezen, *die ziel zal uitgeroeid worden uit het midden van haar volk,* vers 30 *die ziel zal zeker uitgeroeid worden,* vers 3 opdat God eeuwiglijk zal worden gerechtvaardigd, en de zondaar eeuwiglijk te schande zal worden *zal zijn ongerechtigheid op hem zijn,* en meer is er niet nodig om hem in de diepste hel te doen verzinken. De Joodse schrijvers verstaan het in dier voege, dat de ongerechtigheid zijn ziel zal blijven aankleven, nadat zij uitgeroeid is, en dat de mens op de grote dag van het oordeel rekenschap zal hebben af te leggen. De zonde was wellicht van zo’n aard, dat de zondaar er niet door blootstond aan straf van de burgerlijke overheid, maar indien zij bedreven werd met opgeheven hand, dan zal God het straffen er van in Zijn eigen handen nemen, en het is vreeslijk daarin te vallen. In het Nieuwe Testament vinden wij eenzelfde oordeel van uitsluiting van al het voordeel van de grote offerande, uitgesproken over het lasteren van de Heilige Geest, en een algehele afval van het Christendom, zie Mattheus 12:32 Hebreeën 10:26,, en dat naar deze wet verwijst.

II. Een bijzonder voorbeeld hiervan in de zonde van sabbatsschennis.

1. De zonde bestond in *hout lezen op de sabbatdag,* vers 32, welk hout waarschijnlijk bestemd was om er een vuur van te ontsteken, terwijl hun geboden was op de dag tevoren te bakken en

te koken wat zij te bakken of te koken hadden, Exodus 16:23. Dit scheen slechts een lichte overtreding, maar het was een schending van de wet op de sabbat, en zo lag er minachting in opgesloten van de Schepper, aan wiens eer de sabbat gewijd was, en een verbreken van de gehele wet tot welker bescherming de sabbat ingesteld was. En uit de context blijkt, dat het gedaan werd met opgeheven hand, als een belediging beide van de wet en de wetgever.

2. De overtreder werd in bewaring gesteld vers 33, 34. Zij, die hem vonden *hout lezende, brachten hem* in hun ijver voor de eer van de sabbat, *tot Mozes en tot Aaron en tot de gehele vergadering,* hetgeen te kennen geeft dat de vergadering, daar het een sabbatdag was, tot Mozes en Aaron vergaderd waren, om onderricht van hen te ontvangen, en zich met hen in de aanbidding Gods te verenigen. Het schijnt dat zelfs gewone Israëlieten, hoeveel verkeerds er ook onder hen was, het toch niet konden aanzien, dat de sabbat ontheiligd werd hetgeen een goed teken was dat zij God niet geheel hadden verlaten, noch geheel door Hem verlaten waren.

3. God werd geraadpleegd, want het was niet verklaard wat hem gedaan zou worden. De wet had de ontheiliging van de sabbat reeds tot een misdaad verklaard, waarop de doodstraf stond, Exodus 31:14, maar zij waren in twijfel, hetzij omtrent de misdaad, of hetgeen hij gedaan had al of niet als een ontheiliging van de sabbat beschouwd moest worden, of betreffende de straf, welke dood hij moest sterven. God was de Rechter, en tot Hem brachten zij de zaak.

4. Het vonnis werd geveld, de gevangene werd geoordeeld een sabbatschender te zijn in overeenstemming met deze wet, en als zodanig moet hij ter dood gebracht worden, en om te tonen hoe groot de misdaad was, en hoezeer zij de Heere mishaagde, en opdat anderen het zouden horen en vrezen, en niet evenzo met opgeheven hand zouden zondigen, wordt hij tot die dood verwezen, die als de schrikkelijkste werd beschouwd. hij moet *met stenen gestenigd worden.* vers 35. God ijvert voor de eer van Zijn sabbatten, en zal wat de mensen ook mogen doen, hen niet onschuldig houden, die ze ontheiligen.

5. Het vonnis wordt voltrokken, vers 36. *De vergadering stenigde hem met stenen, dat hij stierf.* Zovelen als konden werden gebruikt voor de volvoering van de straf, opdat tenminste diegenen zouden vrezen de sabbat te schenden, die op deze sabbatschender een steen hadden geworpen. Dit geeft te kennen dat de openlijke ontheiliging van de sabbat een zonde is, die door de burgerlijke overheid behoort tegengegaan en gestraft te worden, daar zij, voorzover het publieke daden betreft, de hoedster is van beide tafels van de wet, zie Nehemia 13:17. Men zou denken dat er niet veel kwaads steekt in een weinig hout te sprokkelen, op welke dag het ook zij, maar God bedoelde de voorbeeldige straf van hem, die dit gedaan heeft, als een blijvende waarschuwing voor ons allen, opdat wij nauwgezet de sabbat onderhouden.

Numeri 15:37-41

Er was nu door de wet een voorziening gemaakt voor de vergeving van zonden van de afdwaling en zwakheid, nu wordt hier een hulpmiddel gegeven om zulke zonden te voorkomen. Hun wordt bevolen snoertjes te maken aan de hoeken van hun kleren, die hun hun plicht in herinnering moesten brengen, opdat zij niet zouden zondigen door vergeten.

1. Het vastgestelde teken is een snoertje van zijde, linnen, of wol of het kleed zelf werd van onderen uitgerafeld, en een blauwe draad van boven er aan bevestigd om het stevig te houden, vers 38. Daar de Joden een bijzonder volk waren, werden zij aldus van hun naburen onderscheiden in hun gewaad zowel als in hun spijze, en werd hun door deze kleine voorbeelden van eigenaardigheid geleerd, om ook in de grotere en gewichtiger dingen de weg, of de gewoonten, van de heidenen niet te volgen. Aldus hebben zij zich ook overal waar zij kwamen als Joden bekend gemaakt, als degenen, die zich God en Zijn wet niet schaamden. Onze Heiland, geworden zijnde onder de wet, heeft deze snoertjes gedragen, vandaar dat wij lezen van de zoom van Zijn kleed, Mattheus 9:20. De Farizeën hebben deze zomen of randen vergroot, opdat zij meer heilig en vroom geacht zouden worden dan anderen. Maar de gedenkcedels waren andere dingen, die hebben zij zelf uitgedacht, terwijl de snoertjes een Goddelijke inzetting waren. De tegenwoordige Joden dragen ze, en als zij ze aandoen, zeggen zij: Geloofd zijt Gij, Eeuwige, onze God, die ons door Uw geboden geheiligd, en ons het gebod van de snoertjes bevolen hebt.

2. De bedoeling er van was hen te doen gedenken, dat zij een bijzonder volk zijn. Die snoertjes waren niet bedoeld als een versiering van hun kleren, maar om door indachtigmaking hun oprecht gemoed op te wekken, 2 Petrus 3:1, en door de snoertjes aan te zien, al de geboden des Heeren te gedenken. Velen zien op hun sieraden om hun hoogmoed te voeden, maar zij moesten op deze versierselen zien om hun geweten op te wekken tot een besef van hun plicht, opdat hun Godsdienst hun steeds voor ogen zij, en zij die overal zullen meedragen, zoals zij hun kleren overal meedragen. Als zij in verzoeking waren om te zondigen, dan zullen de snoertjes hen waarschuwen om Gods geboden niet te overtreden, als een plicht vergeten was om op de bestemde tijd gedaan te worden, dan zullen de snoertjes hen er aan herinneren. Deze inzetting, hoewel niet verplichtend voor ons, leert ons echter om altijd aan de geboden des Heeren onzes Gods te gedenken, om die te doen, ze in ons geheugen te bewaren en ze toe te passen op bijzondere gevallen, als er gelegenheid is om er gebruik van te maken. Zij waren inzonderheid bestemd om hen te bewaren voor afgoderij, dat gij niet naar uw hart en naar uw ogen zult speuren in uw Godsverering. Maar het kan zich ook uitstrekken tot de gehele wandel, want niets is meer in strijd met Gods eer en ons eigen waar belang, dan te wandelen in de weg van ons eigen hart, en naar het gezicht van onze ogen, want het gedichtsel van het hart is boos, en dat is ook de lust van de ogen. Het hoofdstuk eindigt met de grote en fundamentele wet van de Godsdienst: dat gij uw God heilig zijt, gereinigd van zonde, in oprechtheid gewijd aan Zijn dienst, en de grote reden voor al de geboden wordt telkens en nogmaals ingeprent: *Ik ben de Heere, uw God.* Als wij vaster geloofden, meer dikwijls en meer ernstig bedachten, dat God onze Heere is, en onze God, en onze Verlosser, wij zouden ons naar plicht, en belang en in dankbaarheid verplicht achten, om al Zijn geboden te houden.

HOOFDSTUK 16

1 Korach nu, de zoon van Jizhar, zoon van Kohath, zoon van Levi, nam tot zich zo Dathan als Abiram, zonen van Eliab, en On, den zoon van Peleth, zonen van Ruben.
2 En zij stonden op voor het aangezicht van Mozes, mitsgaders tweehonderd en vijftig mannen uit de kinderen Israels, oversten der vergadering, de geroepenen der samenkomst, mannen van naam.
3 En zij vergaderden zich tegen Mozes, en tegen Aaron, en zeiden tot hen: Het is te veel voor u, want deze ganse vergadering, zij allen, zijn heilig, en de HEERE is in het midden van hen; waarom dan verheft gijlieden u over de gemeente des HEEREN?
4 Als Mozes dit hoorde, zo viel hij op zijn aangezicht.
5 En hij sprak tot Korach, en tot zijn ganse vergadering, zeggende: Morgen vroeg dan zal de HEERE bekend maken, wie de Zijne, en de heilige is, dien Hij tot Zich zal doen naderen; en wien Hij verkoren zal hebben, dien zal Hij tot Zich doen naderen.
6 Doet dit: neemt u wierookvaten, Korach en zijn ganse vergadering;
7 En doet morgen vuur daarin, legt reukwerk daarop voor het aangezicht des HEEREN; en het zal geschieden, dat de man, dien de HEERE verkiezen zal, die zal heilig zijn. Het is te veel voor u, gij, kinderen van Levi!
8 Voorts zeide Mozes tot Korach: Hoort toch, gij, kinderen van Levi!
9 Is het u te weinig, dat de God van Israel u van de vergadering van Israel heeft afgescheiden, om ulieden tot Zich te doen naderen; om den dienst van des HEEREN tabernakel te bedienen, en te staan voor het aangezicht der vergadering, om hen te dienen?
10 Daar Hij u, en al uw broederen, de kinderen van Levi, met u, heeft doen naderen; zoekt gij nu ook het priesterambt?
11 Daarom gij, en uw ganse vergadering, gij zijt vergaderd tegen den HEERE, want Aaron, wat is hij, dat gij tegen hem murmureert?
12 En Mozes schikte heen, om Dathan en Abiram, de zonen van Eliab, te roepen; maar zij zeiden: Wij zullen niet opkomen!
13 Is het te weinig, dat gij ons uit een land, van melk en honig vloeiende, hebt opgevoerd, om ons te doden in de woestijn, dat gij ook uzelven ten enenmaal over ons tot een overheer maakt?
14 Ook hebt gij ons niet gebracht in een land, dat van melk en honig vloeit, noch ons akkers en wijngaarden ten erfdeel gegeven. Zult gij de ogen dezer mannen uitgraven? Wij zullen niet opkomen!
15 Toen ontstak Mozes zeer, en hij zeide tot den HEERE: Zie hun offer niet aan! Ik heb niet een ezel van hen genomen, en niet een van hen kwaad gedaan.
16 Voorts zeide Mozes tot Korach: Gij, en uw ganse vergadering, weest voor het aangezicht des HEEREN; gij, en zij, ook Aaron, op morgen.
17 En neemt een ieder zijn wierookvat, en legt reukwerk daarin, en brengt voor het aangezicht des HEEREN, een ieder zijn wierookvat, tweehonderd en vijftig wierookvaten; ook gij, en Aaron, een ieder zijn wierookvat.
18 Zo namen zij een ieder zijn wierookvat, en deden vuur daarin, en leiden reukwerk daarin; en zij stonden voor de deur van de tent der samenkomst, ook Mozes en Aaron.
19 En Korach deed de ganse vergadering tegen hen verzamelen, aan de deur van de tent der samenkomst. Toen verscheen de heerlijkheid des HEEREN aan deze ganse vergadering.
20 En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
21 Scheidt u af uit het midden van deze vergadering, en Ik zal hen als in een ogenblik verteren!

22 Maar zij vielen op hun aangezichten, en zeiden: O God! God der geesten van alle vlees! een enig man zal gezondigd hebben, en zult Gij U over deze ganse vergadering grotelijks vertoornen?
23 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
24 Spreek tot deze vergadering, zeggende: Gaat op van rondom de woning van Korach, Dathan en Abiram.
25 Toen stond Mozes op, en ging tot Dathan en Abiram; en achter hem gingen de oudsten van Israel.
26 En hij sprak tot de vergadering, zeggende: Wijkt toch af van de tenten dezer goddeloze mannen, en roert niets aan van hetgeen hunner is, opdat gij niet misschien verdaan wordt in al hun zonden.
27 Zo gingen zij op van de woning van Korach, Dathan en Abiram, van rondom; maar Dathan en Abiram gingen uit, staande in de deur hunner tenten, met hun vrouwen, en hun zonen, en hun kinderkens.
28 Toen zeide Mozes: Hieraan zult gij bekennen, dat de HEERE mij gezonden heeft, om al deze daden te doen, dat zij niet uit mijn eigen hart zijn.
29 Indien deze zullen sterven, gelijk alle mensen sterven, en over hen een bezoeking zal gedaan worden, naar aller mensen bezoeking, zo heeft mij de HEERE niet gezonden.
30 Maar indien de HEERE wat nieuws zal scheppen, en het aardrijk zijn mond zal opendoen, en verslinden hen met alles wat hunner is, en zij levend ter helle zullen nedervaren; alsdan zult gij bekennen, dat deze mannen de HEERE getergd hebben.
31 En het geschiedde, als hij geeindigd had al deze woorden te spreken, zo werd het aardrijk, dat onder hen was, gekloofd;
32 En de aarde opende haar mond, en verslond hen met hun huizen, en allen mensen, die Korach toebehoorden, en al de have.
33 En zij voeren neder, zij en alles wat hunner was, levend ter helle; en de aarde overdekte hen, en zij kwamen om uit het midden der gemeente.
34 En het ganse Israel, dat rondom hen was, vlood voor hun geschrei; want zij zeiden: Dat ons de aarde misschien niet verslinde!
35 Daartoe ging een vuur uit van den HEERE, en verteerde die tweehonderd en vijftig mannen, die reukwerk offerden.
36 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
37 Zeg tot Eleazar, den zoon van Aaron, den priester, dat hij de wierookvaten uit den brand opneme; en strooi het vuur verre weg; want zij zijn heilig;
38 Te weten de wierookvaten van dezen, die tegen hun zielen gezondigd hebben; dat men uitgerekte platen daarvan make, tot een overdeksel voor het altaar; want zij hebben ze gebracht voor het aangezicht des HEEREN, daarom zijn zij heilig; en zij zullen den kinderen Israels tot een teken zijn.
39 En Eleazar, de priester, nam de koperen wierookvaten, die de verbranden gebracht hadden, en zij rekten ze uit tot een overtreksel voor het altaar;
40 Ter nagedachtenis voor de kinderen Israels, opdat niemand vreemds, die niet uit het zaad van Aaron is, nadere om reukwerk aan te steken voor het aangezicht des HEEREN; opdat hij niet worde als Korach, en zijn vergadering, gelijk als hem de HEERE door den dienst van Mozes gesproken had.
41 Maar des anderen daags murmureerde de ganse vergadering der kinderen Israels tegen Mozes en tegen Aaron, zeggende: Gijlieden hebt des HEEREN volk gedood!
42 En het geschiedde, als de vergadering zich verzamelde tegen Mozes en Aaron, en zich wendde naar de tent der samenkomst, ziet, zo bedekte haar die wolk; en de heerlijkheid des HEEREN verscheen.

43 Mozes nu en Aaron kwamen tot voor de tent der samenkomst.
44 Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
45 Maak u op uit het midden van deze vergadering, en Ik zal hen verteren, als in een ogenblik! Toen vielen zij op hun aangezichten.
46 En Mozes zeide tot Aaron: Neem het wierookvat, en doe vuur daarin van het altaar, en leg reukwerk daarop, haastelijk gaande tot de vergadering, doe over hen verzoening; want een grote toorn is van voor het aangezicht des HEEREN uitgegaan, de plaag heeft aangevangen.
47 En Aaron nam het, gelijk als Mozes gesproken had, en liep in het midden der gemeente, en ziet, de plaag had aangevangen onder het volk; en hij leide reukwerk daarin, en deed verzoening over het volk.
48 En hij stond tussen de doden en tussen de levenden; alzo werd de plaag opgehouden.
49 Die nu aan die plaag gestorven zijn, waren veertien duizend en zevenhonderd, behalve die gestorven waren om de zaak van Korach.
50 En Aaron keerde weder tot Mozes aan de deur van de tent der samenkomst; en de plaag was opgehouden.

De datum van de geschiedenis, vervat in dit hoofdstuk, is volstrekt onzeker. Waarschijnlijk hebben die muiterijen plaats gehad na hun terugtocht van Kades Barnea, toen zij-als ik dit eens zo noemen mag- gevestigd waren voor hun omwandeling in de woestijn, en dit nu als hun vestiging, of bestemming, begonnen te beschouwen. Terstond nadat enige nieuwe wetten gegeven waren, volgt het verhaal van een nieuwe rebellie, alsof de zonde, oorzaak genomen heeft door het gebod om uitermate zeer zondig te worden. Hier is:

I. Een vermetele en gevaarlijke rebellie tegen Mozes en Aaron gericht door Korach, Dathan en Abiram, vers 1-15.

1. Korach en zijn medeplichtigen strijden om het priesterschap tegen Aaron, vers 3.

2. Mozes redeneert met hen, en beroept zich op God voor een beslissing van dat geschil, vers 4-11.

3. Dathan en Abiram twisten met Mozes, en weigeren te gehoorzamen aan zijn oproeping, hetgeen hem ten zeerste smart, vers 12-15.

II. Een plechtig verschijnen voor God van hen, die aanspraak maken op het priesterschap, overeenkomstig het bevel, en een openlijke verschijning van de heerlijkheid des Heeren, die de gehele vergadering verteerd zou hebben, indien Mozes en Aaron geen voorbede voor haar hadden gedaan, vers 16-22.

III. De beslissing van het geschil, de onderdrukking van de opstand, door de dood van de rebellen.

1. Die in hun tenten waren, werden levend begraven, vers 23-34.

2.,. Die aan de deur van de tabernakel waren, werden door vuur verteerd, vers 35, en hun wierookvaten werden bewaard tot een gedachtenis, vers 37-40.

IV. Een nieuwe opstand van het volk, vers 41-43.

1. God brengt het oproer tot staan door een plaag, vers 45.

2. Aaron brengt de plaag tot staan door wierook te offeren, vers 44-50. De wijze, waarop dit verhaal wordt meegedeeld, toont duidelijk aan dat de gisting zeer groot moet geweest zijn.

Numeri 16:1-11

I. Hier is een bericht van de opstandelingen, wie en wat zij waren, niet zoals tevoren de gemengde schare en de heffe des volks, die daarom nooit genoemd werden, maar mannen van naam en aanzien. Korach was de aanvoerder. Hij formeerde de factie en stelde zich aan het hoofd er van, weshalve zij de tegenspreking van Korach wordt genoemd, Judas: 11. Hij was een volle neef van Mozes, zij waren broeders kinderen, maar die verwantschap heeft hem niet weerhouden, om ruw en beledigend te zijn jegens Mozes. Acht het niet vreemd dat iemands vijanden die van zijn eigen huis zijn. Met hem verenigden zich Dathan en Abiram, oversten van de stam van Ruben Jakob's oudste zoon. Waarschijnlijk heeft het Korach gehinderd dat Aaron tot het priesterambt was bevorderd, en dat Elizafan aan het hoofd van de Kohathieten was gesteld, Hoofdstuk 3:30, en de Rubenieten waren misschien vertoornd, omdat aan Juda de ereplaats in het leger was aangewezen. In vers 1 wordt On genoemd als een van de hoofden van de factie, maar nooit daarna in geheel de geschiedenis hetzij omdat hij, naar sommigen denken, berouw had en er zich van terugtrok, of omdat hij niet zo op de voorgrond trad als Dathan en Abiram. De Kohathieten waren aan dezelfde zijde van de tabernakel gelegerd als de Rubenieten, hetgeen wellicht aan Korach de gelegenheid gaf om hen in het komplot te betrekken, weshalve de Joden zeggen: "Wee de goddeloze en wee zijn buurman," die gevaar loopt van door hem aangestoken te worden. En daar deze zelf mannen van naam waren, hebben zij twee honderd en vijftig oversten van de vergadering, vers 2, verlokt om aan de samenzwering deel te nemen, waarschijnlijk waren deze eerstgeborenen, of tenminste hoofden van gezinnen, die vóór Aarons verheffing de heilige dingen bediend hadden. De hoogmoed en eerzucht van grote mannen hebben ten allen tijde veel kwaad gesticht, zowel in de kerk als in de staat. Moge God in Zijn genade grote mannen nederig maken, en aldus vrede geven in onze tijd! Vermaarde mannen, en mannen van naam, zoals deze hier beschreven worden te zijn, zijn de grote zondaren geweest van de oude wereld, Genesis 6:4. De naam en faam die zij hadden, waren hun niet genoeg, voldeden hen niet, zij waren hoog, maar wilden nog hoger zijn, en zo zijn de beroemde mannen berucht geworden.

II. Het bezwaar van de rebellen, vers 3. Wat zij verkeerd vinden is, dat Aaron en zijn geslacht met het priesterambt zijn bekleed. Zij achten dit een te grote eer om door Mozes gegeven en door Aaron aangenomen te worden en dus beschuldigen zij beide van overweldiging, van een onwettig zich meester maken van dit ambt. *Het is te veel voor u,* of: "Vergenoegt u er mee om op gelijken bodem te staan met uw naasten, die allen heilig zijn, evengoed als gij, en dus ook even groot behoren te wezen". Of: "Laat het u genoeg zijn tot dusver geheerst te hebben, en denkt er nu eens aan om uw plaats over te laten aan anderen, die er evenveel recht op hebben en evengoed instaat zijn om er de plichten van te vervullen".

1. Hovaardig roemen zij op de heiligheid van de vergadering en de tegenwoordigheid Gods onder haar. Zij *allen zijn heilig,* en even geschikt om offeranden te offeren als Aaron, en als hoofden van gezinnen dit eertijds waren, en *de Heere is in het midden van hen,* om hen te erkennen en te leiden. Weinig reden hadden zij om te roemen op de reinheid des volks, of op de gunst van God, daar het volk toch zo herhaaldelijk en nog zo onlangs verontreinigd was door de zonde, en nu onder het teken was van Gods misnoegen, weshalve zij dankbaar hadden moeten zijn voor priesters om voor hen tussenbeide te treden bij God, maar inplaats van dankbaar voor hen te wezen, benijden zij hen.

2. Onrechtvaardig beschuldigen zij Mozes en Aaron van zichzelf de eer genomen te hebben, die zij hadden, terwijl het toch zonder tegenspraak duidelijk was gebleken, dat zij er door God

toe geroepen waren, Hebreeën 5:4. Zodat zij of in het geheel geen priesters wilden hebben, noch enigerlei regering, niemand, die in burgerlijke of Godsdienstige zaken het bestuur zou hebben, niemand over de vergadering, of zij wilden niet berusten in de door God ingestelde regering, het door Hem verordineerde bestuur. Zie hieraan:

a. Van welke geest de gelijkheidspredikers zijn en zij, die de heerschappij verachten en de machten weerstaan, die God over hen gesteld heeft, zij zijn trots wangunstig, eerzuchtig, oproerig goddeloos en onredelijk.

b. Welke behandeling zelfs de beste en nuttigste mensen kunnen verwachten van hen zelfs, aan wie zij de meeste dienst bewijzen. Als diegenen voorgesteld worden als overweldigers, die het meeste recht hebben op de regering, en als tirannen, die het best regeren, zo laat hen zich herinneren, dat Mozes en Aaron evenzo verkeerd voorgesteld werden.

III. Mozes' gedrag toen deze beschuldiging tegen hem bekend werd gemaakt. Hoe heeft hij haar opgenomen?

1. *Hij viel op zijn aangezicht*, vers 4, zoals tevoren, Hoofdstuk 14:5. Aldus toonde hij hoe gaarne hij zich aan hen zou onderwerpen en hoe bereid hij was om afstand te doen van de regering, indien dit slechts bestaanbaar ware met zijn plicht tegenover God en zijn getrouwheid aan de hem opgedragen last. Aldus heeft hij zich ook door het gebed tot God gewend om bestuur en leiding van Hem te ontvangen voor hetgeen hij in die treurige omstandigheden te doen of te zeggen had. Hij wilde tot hen niet spreken, voordat hij zich aldus verootmoedigd had en zijn eigen gemoed tot kalmte was gekomen (het kon toch wel niet anders of hij moest ontroerd en ontrust zijn) en hij instructies van God had ontvangen. In zo'n geval zal het hart des rechtvaardigen zich bedenken om te antwoorden, en Gods mond om raad vragen.

2. Hij stelt voor om de zaak voor God te brengen en aan Hem de beslissing over te laten als iemand die wèl verzekerd is van de deugdelijkheid van zijn aanspraken, maar toch gaarne bereid zou zijn, om zijn ambt neer te leggen, indien God het voegzaam zou oordelen, om aan het misnoegde volk voldoening te geven door er anderen voor te benoemen. Een eerlijke zaak schroomt geen onderzoek, vreest geen tweede onderzoek, vreest geen spoedig onderzoek, laat het morgen reeds geschieden vers 5-7. Laat Korach en zijn aanhangers hun wierookvaten brengen en de Heere reukwerk offeren, en zo Hij er Zijn welgevallen in te kennen geeft, dan is Mozes nu even tevreden, dat al het volk des Heeren priesters zijn, indien dit Gode behaagt, als hij tevoren tevreden geweest is, dat al het volk des Heeren profeten zijn, Hoofdstuk 11:29. Maar zo God na beroep op Hem, voor Aaron beslist, (wat Hij ongetwijfeld doen zal) dan zullen zij het zeer gevaarlijk vinden om die proef te doen, en daarom stelt hij het uit tot morgen om te zien of de nacht ook beraad voor hen zou brengen zodat zij-tot berouw en bekering gekomen-van hun pretenties afzien.

3. Hij bespreekt de zaak openhartig met hen, teneinde door klem van redenering het oproer te stillen, zo mogelijk nog voor het beroep op God, want zo dit beroep plaatsheeft, dan weet hij, dat het in beschaming van de klagers zal eindigen.

A. Hij noemt hen *kinderen van Levi*, vers 7 en wederom in vers 8. Zij waren van zijn eigen stam, ja, zij waren van Gods stam, zo was het dan zoveel slechter van hen, om aldus te rebelleren, beide tegen God en hem. Het was nog niet lang geleden, dat de kinderen van Levi zich aan de zijde Gods hebben gesteld in de zaak van het gouden kalf, en er onsterflijke eer

door hebben verworven, en zullen zij, die toen de enige onschuldigen waren, nu de leidende misdadigers zijn, en al de eer verliezen, die zij toen hebben gewonnen? Kon er zulk kaf op Gods dorsvloer zijn? Levieten, en toch rebellen?

B. Hij werpt hun beschuldiging terug op henzelf, zij hadden onrechtvaardig Mozes en Aaron ten laste gelegd zich te veel aan te matigen, zeggende: *het is te veel voor u,* ofschoon zij niets meer gedaan hadden dan wat God hun opgelegd had te doen. Neen, zegt Mozes, het is te veel voor u, gij kinderen van Levi. Diegenen matigen zich te veel aan, die Gods verordinering durven bedillen en tegenspreken. Het is ons genoeg ons te onderwerpen, het is te veel voor ons, om de wet te willen voorschrijven.

C. Hij wijst hen op hun voorrechten als Levieten, die genoeg voor hen waren, zij hadden het niet nodig om naar de eer van het priesterschap te staan, vers 9, 10. Hij herinnert hen er aan, hoe groot de eer was, waartoe zij als Levieten bevorderd waren.

a. Zij waren *afgescheiden van de vergadering Israëls,* van hen onderscheiden, boven hen verwaardigd. Inplaats van er over te klagen, dat Aarons geslacht boven hen was bevorderd, hadden zij dankbaar moeten wezen, dat hun stam boven de overige stammen was bevorderd, hoewel zij in ieder opzicht met hen gelijk waren. Als wij bedenken hoevelen er beneden ons zijn, dan zal dit ons helpen om niet afgunstig te wezen op hen, die boven ons zijn. Inplaats van te morren omdat iemand boven ons staat in eer macht, bezitting of invloed, in gaven en bekwaamheden, in nuttige werkzaamheid voor anderen, hebben wij reden om God te danken als wij, die minder zijn dan de minsten, toch niet tot de allerlaatsten gesteld worden. Er zijn misschien velen, die beter verdienen, en minder bevorderd zijn.

b. Zij waren afgescheiden tot de zeer grote eer:

Ten eerste. Om tot God te naderen, meer dan de gewone Israëlieten, hoewel ook zij een volk waren, dat Hem nabij is. Hoe nader iemand tot God is, hoe groter eer hij heeft.

Ten tweede. Om de dienst van des Heeren tabernakel te bedienen. Het is eer genoeg om de vaten van het heiligdom te dragen, en in enigerlei deel van de dienst des tabernakels gebruikt te worden. De dienst van God is niet slechts volmaakte vrijheid, maar hoge bevordering.

Ten derde. Om te staan voor het aangezicht van de vergadering om hen te dienen. Diegenen zijn waarlijk groot, die de gemeente dienen, en het is de eer van Gods dienstknechten om de dienaren te zijn van de kerk ja een eer, die hun waardigheid bijzet.

c. Het was de God van Israël zelf, die hen had afgescheiden. Hij was het, die hen op hun plaats gesteld heeft, en daarom hadden zij niet misnoegd moeten wezen, en Hij was het evenzeer, die Aaron op zijn plaats gesteld heeft, en daarom hadden zij hem niet moeten benijden.

d. Hij overtuigt hen van de zonde om hun voorrechten te onderschatten: is het u te weinig? Alsof hij gezegd had: Van alle mensen betaamt het u wel het allerminst om Aaron zijn priesterschap te misgunnen, daar gij toch, toen hij tot die eer werd bevorderd, voor een andere eer werdt bestemd en aangewezen, die daarvan afhankelijk was, zodat gij kondet schitteren in een licht, dat aan het zijne ontleend was. Het voorrecht om tot de God Israëls te naderen is op zichzelf geen kleine zaak, en moet ons dus niet gering toeschijnen. Aan hen, die de gelegenheid veronachtzamen om tot God te naderen er onverschillig en vormelijk in zijn, voor wie het een

taak, geen genot is, kunnen wij met recht vragen: "Is het u te weinig, schijnt het u een kleine zaak te zijn, dat God u tot een volk gemaakt heeft, dat Hem nabij is?" Zij, die staan naar dingen die hun verboden zijn, en er zich met geweld meester van willen maken, smaden ten zeerste de eer, die hun wèl toegestaan is. Wij hebben, een ieder van ons, zo’n deel van eer en aanzien, als God geschikt voor ons acht en waarvoor Hij ons geschikt ziet, en veel groter dan wij verdienen, en wij behoren er tevreden mee te wezen, en niet, zoals deze hier, te wandelen in dingen, die te groot voor ons zijn. Zoekt gij nu ook het priesterambt? Zij wilden niet erkennen dat zij het zochten, maar Mozes zag dat zij dit op het oog hadden, de wet had zeer goed gezorgd voor hen, die het altaar bedienden, en daarom begeren zij nu dit ambt.

e. Hij verklaart hun rebellie opstand te zijn tegen God, vers 11, terwijl zij voorgeven op te komen voor de heiligheid en vrijheid van het Israël Gods, hebben zij in werkelijkheid de wapenen opgevat tegen Israëls God, gij zijt vergaderd tegen de Heere. Wat zij ook mogen zeggen of voorgeven, en-hetzij zij er zich van bewust zijn of niet-zij, die tegen God strijden, strijden tegen hun Maker. Diegenen strijden tegen de vorst, die strijden tegen hen, die door hem gemachtigd of afgevaardigd zijn, want, helaas, zegt Mozes, *wat is Aaron, dat gij tegen hem murmureert?* Indien murmureerders en klagers wilden bedenken, dat de werktuigen, waarmee zij twisten, slechts werktuigen zijn, die door God gebruikt worden, en dat zij slechts datgene zijn wat Hij hen doet zijn, niets meer en niets minder, niets beters en niets ergers, dan zouden zij niet zo vrij en vermetel zijn in hun berispingen en verwijten. Zij, die het priesterschap, zoals het was ingesteld, een zegen bevonden, moesten er God al de lof voor geven, maar zo iemand het een last bevond, dan moest hij daarom niet twisten met Aaron, die slechts is wat hij gemaakt is, en slechts doet wat hem wordt geboden. Alzo heeft hij zich op God beroepen in deze zaak, en hij kan er zeker van wezen, dat dit beroep voor hem gunstig zal uitvallen.

Numeri 16:12-22

Hier is:

I. Het trotse antwoord van Dathan en Abiram en hun lasterlijke aantijging. Mozes had wat Korach te zeggen had, aangehoord en beantwoord, nu roept hij Dathan en Abiram op om met hun klachten te komen, vers 12, maar zij wilden aan zijn oproep geen gevolg geven, hetzij omdat zij zich nog schaamden om hem in het aangezicht te zeggen wat zij besloten hadden te zeggen, en dan is het een bewijs dat er nog enige bescheidenheid in hen was overgebleven, of liever, omdat zij zijn gezag niet wilden erkennen, en dan is het een bewijs van de grootste onbeschaamdheid. Zij spraken de taal van Farao zelf, die Mozes heeft getart, maar zij vergaten hoe duur hem dit te staan was gekomen. Indien hun brein niet zo ellendig verhit en hun hart niet zo verhard was geweest, dan zouden zij hebben kunnen bedenken dat, zo zij op deze boodschappers geen acht sloegen, Mozes hun spoedig in de naam van God boden des doods kon zenden. Maar aldus is het, dat de God van deze wereld de zinnen verblindt van de ongelovigen. Maar door dezelfde boden zonden zij hun artikelen van aanklacht tegen Mozes, en die aanklacht was zeer zwaar.

1. Zij beschuldigden hem hun een zeer groot kwaad aangedaan te hebben door hen uit te voeren uit Egypte, dat zij hatelijk een land noemen, *vloeiende van melk en honing,* vers 13. Zeker zij hadden in Egypte overvloed van uien, knoflook en vis, maar nooit heeft Egypte aanspraak gemaakt op melk en honing, doch daarmee wilden zij slechts de spot drijven met het beloofde land. Ondankbare ellendelingen! Om datgene voor te stellen als een hun aangedaan kwaad, hetgeen in werkelijkheid de grootste gunst was, die ooit aan een volk was bewezen!

2. Zij beschuldigen hem van het op hun leven toe te leggen, dat hij bedoelde *hen te doden in de woestijn,* ofschoon zij er goed verzorgd werden. En dat zij veroordeeld waren om in de woestijn te sterven, hadden zij toch zichzelf te wijten. Mozes zou hen genezen hebben, maar zij wilden niet genezen zijn.

3. Zij beschuldigen hem van een aanslag voor te hebben op hun vrijheid, dat hij bedoelde hen te knechten, *door zich tot een overheer over hen te maken.* Een overheer over hen! Was hij niet een teder, liefhebbend vader voor hen, hun trouwe dienaar om des Heeren wil? Waren hun niet hun bezittingen verzekerd, orde onder hen in stand gehouden, het recht onpartijdig bedeeld? Leefden zij niet in welvaart en eer? En toch klaagden zij, alsof Mozes' juk zwaarder was dan dat van Farao. En heeft Mozes zichzelf tot een overheer gemaakt? Verre van dien! Hoe gaarne zou hij in het begin het ambt afgewezen hebben! Hoe gaarne zou hij er naderhand niet menigmaal afstand van hebben willen doen! En toch wordt hij aldus in de zwartste kleuren geschilderd als een tiran en overweldiger.

4. Zij beschuldigen hem hen te hebben bedrogen, vers 14. Gij *hebt ons niet gebracht in een land, dat van melk en honing vloeit,* zoals gij beloofd hebt te zullen doen. En wiens schuld was dit? Hij had hen tot aan de grenzen er van gebracht, en stond op het punt om hen, met Gods hulp, in het bezit er van te stellen, maar zij hebben het van zich geworpen, er de deur van toegesloten tegen henzelf, zodat het zuiver en alleen hun schuld was, dat zij zich thans niet in Kanaän bevonden, en toch werpen zij er de schuld van op Mozes. "Zo is het, dat de dwaasheid des mensen zijn weg verkeert, en zijn hart zich tegen de Heere vergramt," Spreuken 19:3.

5. Zij beschuldigen hem in het algemeen van onoprechtheid, dat hij *de ogen van deze mannen wil verblinden,* om hen dan blindelings te laten gaan waar het hem behaagt. In alles wat hij voor hen deed was het zijn doel hun ogen te openen, en toch geven zij te kennen, dat hij voornemens was hun ogen te verblinden, opdat zij niet zouden zien dat zij misleid en bedrogen waren. Ook de wijsten en besten kunnen niet iedereen behagen, niet van iedereen het goede woord verkrijgen. Diegenen vallen soms onder de sterkste afkeuring, die de hoogste lof verdiend hebben. Menig goed werk had Mozes hun van de Vader getoond, en voor welk van die smaden zij hem?

II. Mozes' rechtvaardige toorn om hun onbeschoftheid, vers 15. Hoewel Mozes de zachtmoedigste mens was, *ontstak hij toch zeer* daar hij in zich God gesmaad zag, hij kon het niet aanzien dat het volk zich in het verderf stortte, voor welks verlossing hij zoveel gedaan had. In zijn ontsteltenis:

1. Beroept hij zich op God ten opzichte van zijn oprechtheid, terwijl zij hem laaghartig eerzucht, hebzucht en tirannie aanwrijven door zich tot een overheer te maken. God was zijn getuige:

a. Dat hij zich nooit met iets van hen verrijkt heeft, *ik heb niet een ezel van hen genomen,* niet slechts bij wijze van steekpenning of door afpersing, maar ook niet bij wijze van beloning of geschenk voor al de goede diensten, die hij hun had bewezen, nooit heeft hij de soldij van een generaal of het traktement van een rechter, en nog veel minder de schatting van een vorst ontvangen. Hij verkreeg meer bezitting door Jethro's schapen te hoeden, dan toen hij koning werd in Jeshurun.

b. Dat hij hen nooit in iets benadeeld had, *ik heb niet een van hen kwaad gedaan,* neen, niet aan de minsten hunner, niet aan de slechtsten van hen, neen, niet aan hen, die het gemelijkst en tergendst voor hem waren, nooit heeft hij zijn macht misbruikt om het kwaad te ondersteunen. Diegenen, die zichzelf nooit bezoedeld hebben, behoeven niet te vrezen door anderen een smet aangewreven te worden, als de mensen ons veroordelen, kunnen wij gerust zijn, zo ons eigen hart ons niet veroordeelt.

2. Hij bidt God zich zijn zaak aan te nemen en hem te zuiveren, door Zijn ongenoegen te tonen als Korach en de zijnen, met wie ook Dathan en Abiram in verbintenis waren, wierook zullen offeren. Heere, zegt hij, *zie hun offer niet aan.* Hiermede schijnt hij te verwijzen naar de geschiedenis van Kaïn, die hij onlangs met eigen hand geschreven heeft, van wie gezegd is, dat de Heere hem en zijn offer niet aanzag, Genesis 4:5." Zij, die de tegenspreking van Korach gevolgd zijn, zijn de weg van Kaïn ingegaan," deze twee zijn samengevoegd, en daarom bidt hij, dat zij evenals Kaïn door God toornig aangezien zullen worden, en evenals hij te schande gemaakt zullen worden.

III. Het geschil tussen Mozes en zijn beschuldigers aan de beslissing van de Rechter onderworpen.

1. Mozes daagt hen uit om met Aaron de volgende morgen, ten tijde wanneer het reukwerk geofferd werd, te verschijnen, om dan de zaak aan het oordeel des Heeren over te laten, vers 16, 17. Daar hij hen door zijn kalme, liefdevolle redenering niet tot overtuiging kon brengen, is hij bereid om met hen voor de rechterstoel van God te verschijnen en Gods uitspraak af te wachten, teneinde deze twist te beslechten. Hij had zich reeds tevoren hiertoe verbonden, vers

6, 7, en hier voegt hij er slechts een beding aan toe, waaruit zijn grote toegevendheid blijkt voor de klagers, namelijk dat Aaron, wiens verhoging zij wraakten, hoewel thans door de inzetting Gods bevorderd tot de eer om reukwerk te branden binnen de tabernakel, zich echter bij deze gelegenheid op de plaats van een nieuweling zou stellen op gelijke voet met Korach aan de deur van de tabernakel, ja meer, Mozes zelf zou ook bij hen staan, zodat de klager alle eerlijke behandeling zou ondervinden, die hij slechts kon wensen, en alzo alle mond gestopt worde.

2. Korach neemt de uitdaging aan, en verschijnt met Mozes en Aaron *aan de deur van de tent van de samenkomst* om zijn aanspraken te handhaven, vers 18, 19. Indien hij niet zo verregaand onbeschaamd ware geweest, dan zou hij de zaak niet zo ver hebben laten komen. Had hij niet onlangs gezien hoe Nadab en Abihu, de gezalfde priesters, dood ter aarde werden geworpen, omdat zij het hadden gedurfd reukwerk met onheilig vuur aan te steken, en kon hij met zijn medeplichtigen dan verwachten beter te zullen varen als zij reukwerk offeren met onheilige handen? En toch, om in de hoogte van zijn trots Mozes het hoofd te bieden, tart hij aldus de hemel, durft hij de Goddelijke aanneming van zijn reukwerk verwachten zonder door God gemachtigd te zijn het te brengen, zó ellendig wordt door de bedriegelijkheid van de zonde het hart verhard. *Zij namen een ieder zijn wierookvat.* Het waren wellicht enige van de wierookvaten, die deze hoofden van huisgezinnen gebruikt hadden bij hun huisaltaar, voordat dit deel van de Goddelijke eredienst beperkt was tot de priesterschap en het altaar in de tabernakel (en zij wilden ze weer in gebruik en in ere brengen), of misschien waren het gewone komforen, die voor gewoon dagelijks gebruik dienden. Nu zou men gedacht hebben dat Mozes de vergadering bijeengeroepen zou hebben tegen de rebellen om getuige te zijn van dit plechtig gericht, maar het schijnt dat Korach haar verzamelde tegen Mozes, vers 19, hetgeen te kennen geeft dat een groot deel van de vergadering het met Korach hield, hem ten dienste was, en hem welslagen toewenste, en dat Korach vol was van hoop dat hij zijn doel tegenover Aaron zou bereiken. Indien hij vermoed had wat de uitslag zou zijn, hij zou niet begeerd hebben, dat deze proefneming zo in het openbaar zou plaatshebben, maar weinig dacht hij, dat hij de vergadering bijeen had geroepen om getuige te zijn van zijn beschaming. Het gebeurt dikwijls, dat trotse, eerzuchtige mensen hun eigen grootheid denken te bevorderen terwijl zij dan slechts hun eigen, schandelijke val verhaasten.

IV. De gerechtszitting heeft plaats, de Rechter spreekt het oordeel uit, en dreigt het aan de gehele vergadering te zullen volvoeren.

1. *De heerlijkheid des Heeren verscheen,* vers 19. Dezelfde heerlijkheid, die verschenen is om Aaron in zijn ambt te installeren, Leviticus 9:23, verscheen nu om hem er in te bevestigen, en hen te beschamen, die hem tegenstaan en zijn mededingers willen zijn. De Shechina, of Goddelijke Majesteit, de heerlijkheid des eeuwigen Woords, die gewoonlijk binnen de voorhang tussen de cherubim woonde, werd nu openlijk gezien boven de deur van de tabernakel, ter verschrikking van geheel de vergadering, want, hoewel zij generlei gelijkenis zagen, konden zij toch waarschijnlijk aan het aanzien van het licht en het vuur duidelijk bemerken, dat God in toorn tegen hen was ontstoken, zoals toen Hij verschenen is, Hoofdstuk 14:10. Niets is voor hen, die zich van schuld bewust zijn, schrikkelijker dan de verschijning van de Goddelijke heerlijkheid, want zo’n hoogheerlijk Wezen moet wel een geducht vijand zijn.

2. *God dreigde hen allen in een ogenblik te verteren,* en daartoe gebood Hij aan Mozes en Aaron om zich uit het midden van hen af te scheiden, vers 21. Aldus toonde God wat hun zonde verdiend heeft, en hoe tergend zij voor Hem was. Zie hoe gevaarlijk het is om

gemeenschap te hebben met zondaren, en ook maar in het minst met hen te delen. Velen van de vergadering zijn waarschijnlijk gekomen omdat anderen kwamen, de menigte volgende, of uit nieuwsgierigheid, om de uitslag te zien, maar niet gekomen zoals zij hadden behoren te komen, om getuigenis af te leggen tegen de rebellen, en zich openlijk vóór God en Mozes te verklaren, waren zij in gevaar om in een ogenblik verteerd te worden. Als wij de kudde volgen, waarin de duivel gevaren is, dan lopen wij gevaar van met haar om te komen.

V. De nederige voorbede van Mozes en Aaron voor de vergadering, vers 22.

1. Hun houding was die van dringend smeken, zij *vielen op hun aangezichten,* zij wierpen zich ter aarde voor God als smekelingen, die vurig begeren sparende genade te verkrijgen. Hoewel het volk hen verraderlijk had verlaten en zich gevoegd had bij hen, die de wapens tegen hen hadden opgevat, betoonden zij zich toch getrouw aan de last die hun was opgedragen, als herders van Israël, die in de bres moesten staan als zij de kudde in gevaar zagen. Indien anderen tekortkomen in hun plicht jegens ons, dan ontheft ons dit niet van onze plicht jegens hen, van de verplichting, die op ons rust om hun welvaren te zoeken.

2. Hun gebed was een pleitend gebed, en het bleek een overwinnend gebed te zijn. God zou hen nu verdelgd hebben, indien Mozes "Zijn grimmigheid niet had afgekeerd," Psalm 106:23, maar verre zij het van ons te denken, dat Mozes meer lankmoedig, meer barmhartig was dan God, doch God vond het goed en nodig Zijn rechtvaardig misnoegen te tonen tegen de zonde van de zondaren door het vonnis, en tegelijkertijd Zijn goedheid en genade te tonen door het gebed van de heiligen te verhoren, en het vonnis te herroepen. Let in het gebed:

a. Op de titel, die zij God geven: *God van de geesten van alle vlees.* Zie wat de mens is, hij is een geest in vlees, een belichaamde ziel, een schepsel, wonderbaarlijk samengesteld uit hemel en aarde. Zie wat God is: Hij is de God van de geesten van geheel het mensdom. "Hij formeert de geest," Zacheria 12:1. Hij is "de Vader van de geesten," Hebreeën 12:9. Hij heeft het vermogen om ze te formeren, Psalm 33:15, en de macht om er over te beschikken, want Hij heeft gezegd: "Alle zielen zijn Mijne," Ezechiel 18:4. Zij geven hiermede te kennen dat, hoewel God als de God van de geesten van alle vlees in Zijn vrijmacht deze vergadering in één ogenblik zou kunnen verteren, het toch te hopen was dat Hij in Zijn genade hen zou sparen, niet alleen omdat zij het werk van Zijn handen waren en Hem toebehoorden, maar omdat Hij, de God zijnde van de geesten, wist wat maaksel zij zijn, en onderscheiden kon tussen de verleiders en de verleiden, tussen hen, die moedwillig en boosaardig zondigden, en hen, die door hun lagen en listen meegesleept waren, en daarom een verschil zou maken in Zijn oordelen.

b. De drangreden, die zij aanvoeren, en die tamelijk gelijk is aan die welke Abraham aanvoerde in zijn voorbede voor Sodom, Genesis 18:23 :"Zult Gij ook de rechtvaardige met de goddeloze ombrengen?" Zo luidt hier de pleitrede: *een enig man zal gezondigd hebben, en zult gij U over deze gehele vergadering grotelijks vertoornen?* Wel was het aller zonde om in deze zaak meegedaan te hebben, maar de grote overtreding lag bij hem, die het eerst dit verraad bedacht en op touw gezet heeft. Wat God in Zijn vrijmacht en strenge rechtvaardigheid ook moge doen, toch hebben wij reden te hopen, dat Hij niet om de zonde van een de gehele vergadering zal uitdelgen, maar dat, wijl gerechtigheid en vrede elkaar gekust hebben in het verlossingswerk van Christus, de barmhartigheid zal roemen tegen het oordeel. Mozes wist dat de gehele vergadering langzamerhand in de woestijn meest omkomen, toch is hij nu dringend

en vurig in zijn gebed, dat zij niet allen opeens verteerd zullen worden, en zal hij het als een gunst beschouwen, om uitstel voor hen te verkrijgen: Heere! laat hem ook nog dit jaar.

Numeri 16:23-34

Wij hebben hier de beslissing van de strijd met Dathan en Abiram, die tegen Mozes rebelleerden, zoals wij in de volgende paragraaf de beslissing zullen hebben van de strijd met Korach en zijn aanhangers, die zich als mededingers opwierpen van Aaron. Het schijnt dat Dathan en Abiram een grote tabernakel hadden opgericht in het midden van de tenten van hun gezinnen waar zij hof hielden, ter raadsvergadering bijeenkwamen en hun oproersvlag tegen Mozes hadden uitgestoken, hier wordt zij *de woning van Korach, Dathan en Abiram genoemd,* vers 24, 27. Daar verbleven Dathan en Abiram, als in de plaats van samenkomst, terwijl Korach en zijn vrienden naar de tabernakel des Heeren gingen, om de uitslag van hun twistgeding met Aaron af te wachten, maar hier wordt ons gezegd, dat hun zaak al tot beslissing was gekomen, voordat die van Korach beëindigd was, want God volgt de methode, die Hem behaagt in Zijn oordelen.

I. De vergadering wordt in het openbaar gewaarschuwd om zich terstond van de tenten van de rebellen terug te trekken.

1. God gebiedt aan Mozes om in aller voege tot de vergadering te spreken, vers 24. Dit was de verhoring van Mozes' gebed, hij had gebeden, dat God niet *de gehele vergadering zou verteren.* "Welnu", zegt God, "Ik zal het niet doen, mits zij zo verstandig zijn om voor hun eigen veiligheid te zorgen, en het gevaar uit de weg gaan. Willen zij de rebellen verlaten, dan is het wel, en dan zullen zij niet met hen omkomen, maar anders moeten zij afwachten wat er volgen zal." Wij kunnen niet verwachten voordeel te hebben van het gebed van onze vrienden voor ons heil, tenzij wij zelf ons benaarstigen om van de middelen van de verlossing gebruik te maken, want God heeft nooit beloofd hen te verlossen door een wonder, die zichzelf niet willen verlossen, door middelen. Mozes die voor hen gebeden had, moet hun dit nu prediken en hen waarschuwen te vlieden van de toekomende toorn.

2. Vervolgens begeeft Mozes zich naar het hoofdkwartier van de rebellen, terwijl hij Aaron aan de deur van de tent van de samenkomst laat, vers 25. Dathan en Abiram hadden weerspannig geweigerd om tot hem op te komen, vers 12, nu verwaardigt hij zich om nederig af te gaan tot hen, om te zien of hij hen nog tot overtuiging kon brengen, hen nog kon redden. Aldus moeten Evangeliedienaren met zachtmoedigheid onderwijzen degenen die tegenstaan, en het niet beneden zich achten om zich zelfs tot de meest wederspannigen neer te buigen, hun ten goede. Christus zelf "heeft Zijn handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk." De zeventig oudsten van Israël vergezellen Mozes als zijn lijfwacht om hem te beveiligen tegen de beledigingen van het gemeen, en hem door hun tegenwoordigheid eer aan te doen en, zo mogelijk de rebellen ontzag in te boezemen. Het is onze plicht om alles te doen wat wij kunnen om de beledigde onschuld te beschermen en te ondersteunen.

3. Er geschiedt een openbare afkondiging dat allen, die hun leven liefhadden, zich terstond van de tenten van deze goddeloze mannen moesten verwijderen, vers 26, en hiermede te kennen moesten geven dat zij hun zaak en hun belang verlieten, hun misdaden en raadslagen verfoeiden, en de straf vreesden, die over hen stond te komen. Zij, die niet willen omkomen met de zondaren, moeten *van uit het midden van hen uitgaan,* en *zich afscheiden.* Tevergeefs bidden wij: "Raap mijn ziel niet weg met de zondaren," als wij ons niet behouden van dit "verkeerd geslacht." Gods volk wordt geroepen om uit Babylon te gaan, opdat het aan haar zonden geen gemeenschap heeft, en opdat het van haar plagen niet ontvangt, Openbaring 18:4.

II. De vergadering geeft gehoor aan de waarschuwing, maar de rebellen blijven hardnekkig, vers 27.

1. In Zijn genade heeft God het hart van het volk geneigd om de rebellen te verlaten. Zij *gingen op van de woning van Korach Dathan en Abiram, van rondom*, zowel zij, die in hun nabijheid legerden, en die ongetwijfeld hun gezin en hun goederen met zich meegenomen hebben, als degenen, die van alle zijden opgekomen waren uit het leger om de uitslag te zien. Het was de verhoring van Mozes' gebed, dat God het hart van de vergadering neigde om aldus op hun behoud bedacht te zijn. Aan hen, die God behouden wil, geeft Hij bekering, opdat zij ontwaken mogen uit de strik des duivels, waarin zij gevangen waren tot zijn wil. Genade om zich af te scheiden van de boosdoeners, is een van de dingen waarmee de verlossing gepaard gaat.

2. In Zijn gerechtigheid heeft God de rebellen overgelaten aan de hardheid van hun hart. Hoewel zij zich verlaten zagen door al hun naburen, en als een doelwit gesteld voor de pijlen van Gods gerechtigheid, zijn zij, inplaats van op hun aangezichten te vallen en zich voor God en Mozes te verootmoedigen, hun misdaad erkennende en smekende om vergeving, inplaats van te vluchten en zich te verspreiden en een schuilplaats te zoeken onder de menigte, onbeschaamd in de deur van hun tenten gaan staan, alsof zij God zelf wilden trotseren, en Hem tarten om nu maar Zijn ergst te doen. Zo zijn hun harten verhard tot hun eigen verderfenis, en waren zij onbevreesd, toen het met hen en hun zaak het vreeslijkst was. Maar hoe betreurenswaardig dat hun kinderkens, die van geen vrees of schuld wisten, door de vermetelheid van hun ouders in die gevaarlijke stelling kwamen! Zalig zij, aan wie intijds geleerd wordt zich voor God te buigen en Hem niet te weerstaan!

III. Het vonnis wordt door Mozes plechtig over hen uitgesproken in de naam des Heeren, en de beslissing van de twistzaak zal uitgewezen worden in de voltrekking van dat vonnis door de almachtige kracht Gods. Toen de ogen van geheel Israël op hem gevestigd waren, wachtende op hetgeen nu gebeuren zou, heeft Mozes door Goddelijke ingeving, in rechtvaardige en heilige verontwaardiging over de onbeschaamdheid van de rebellen de zaak tot een verrassend einde gebracht, vers 28-30, en hiermede zijn eigen onschuld bewezen.

1. Indien de rebellen een gewone dood sterven, dan zal hij er in berusten om een bedrieger geacht en genoemd te worden, niet slechts als zij een natuurlijke dood sterven, maar ook indien zij sterven door een oordeel waardoor andere boosdoeners gestorven zijn, indien zij sterven aan de pest, of door vuur van de hemel, of door het zwaard, zegt dan: "God heeft Mozes verloochend", maar:

2. "Indien de aarde zich opent en hen verzwelgt" (een straf, waarvan geen voorbeeld was)" dan wete het gehele huis Israëls zeker, dat ik Gods dienstknecht ben, door Hem gezonden, en voor Hem gebruikt, en dat zij, die tegen mij strijden, strijden tegen Hem." Het oordeel zelf zou bewijs genoeg zijn geweest van Gods ongenoegen tegen de rebellen, en zou iedereen hebben doen weten dat zij de Heere getergd hebben, maar toen dit aldus plechtig voorzegd was, toen er niet het minste teken van was te bespeuren van buiten, toen was dit overtuigend bewijs nog zoveel te sterker en was het buiten alle twijfel gesteld, dat hij niet alleen een dienstknecht, maar een gunstgenoot des Heeren was, die zo volkomen bekend was met de Goddelijke raadsbesluiten en zo buitengewone blijken kon verkrijgen van de Goddelijke macht tot zijn verdediging en rechtvaardiging.

IV. Het vonnis wordt onmiddellijk voltrokken. Het bleek dat God en Zijn dienstknecht Mozes elkaar volkomen goed begrepen, want niet zodra had Mozes het woord gesproken, of God deed het werk: *het aardrijk, dat onder hen was, werd gekloofd,* vers 31, *de aarde opende haar mond, en verslond hen met hun huizen, en alle mensen, die Korach toebehoorden, en al de have,* vers 32, en toen *overdekte zij hen,* vers 33. Dit oordeel was, :

1. Weergaloos. Hierin heeft God wat nieuws geschapen, deed Hij wat Hij nooit tevoren had gedaan, want Hij heeft veel pijlen in Zijn pijlkoker, en er is verscheidenheid van de werkingen in toorn, zowel als in genade. Dathan en Abiram achtten zich veilig, omdat zij op een afstand waren van de Shechina, vanwaar soms het vuur des Heeren was uitgegaan, "qui procul a Jove" (zeggen zij) "procul a fulmine-die ver is van Jupiter is ver van de bliksemschicht." Maar God heeft hun doen weten, dat Hij niet gebonden is aan een manier van straffen, als het Hem behaagt zal de aarde even goed en krachtig Zijn gerechtigheid dienen als het vuur.

2. Het is voor de zondaren zelf zeer vreeslijk om levend neer te dalen in hun graf, in een ogenblik dood en begraven, neer te delen in de afgrond, toen zij in de kracht van hun volkomenheid, geheel stil en gerust waren.

3. Het was streng jegens hun arme kinderen die tot groter verschrikking van het oordeel en tot duidelijker bewijs van Gods toorn, omkwamen als deel van hun ouders, waarin wij, hoewel wij niet weten hoe ver hun slechtheid had kunnen gaan om het te verdienen, of hoe God in Zijn goedertierenheid hun vergoeding heeft geschonken, toch hiervan volkomen zeker zijn: in het algemeen, dat de oneindige gerechtigheid hun geen onrecht deed. Verre zij God van goddeloosheid, en de Almachtige van onrecht.

4. Het was geheel en al een wonder. Het klieven van de aarde was een wonder, en evenzeer boven de kracht van de natuur als het klieven van de zee, en het weer toesluiten van de aarde was nog meer wonderbaar dan de terugkeer van de wateren. God heeft alle schepsel onder Zijn bevel, en kan, als het Hem behaagt, van alle werktuigen maken van Zijn gerechtigheid, ook zal geen van hen vriendelijk voor ons zijn, zo Hij onze vijand is. God bevestigde nu aan Israël, wat Mozes hun onlangs in zijn gebed had geleerd Psalm 90:11. "Wie kent de sterkte Uws toorns?". "Hij heeft, als het Hem behaagt, wat vreemds voor de werkers van de ongerechtigheid," Job 31:3. Laat ons dan tot deze gevolgtrekking komen: Wie zou kunnen bestaan voor het aangezicht des Heeren, van deze heilige God?

5. Het was vol van betekenis. Zij zetten hun mond tegen de hemel, en hun keel was een open graf, rechtvaardiglijk opent dus de aarde haar mond om hen te verslinden. Zij maakten een scheur in de vergadering, rechtvaardig wordt dus de aarde onder hen gescheurd. Vermetele zondaars, die het haten om zich te bekeren, zijn een last voor de aarde, de gehele schepping zucht onder hen, hetgeen nu hiermede werd aangeduid, dat de aarde wegzonk onder deze rebellen, als vermoeid om hen langer te dragen, en zich onder hen te bevinden. En als wij bedenken hoe de aarde nu nog evenzo belast is met het gewicht van de ongerechtigheid, dan hebben wij reden om ons er over te verwonderen, dat dit de enige maal was, dat zij wegzonk onder haar last.

Eindelijk. Het was een voorbeeld van het eeuwig verderf van de zondaren, die onboetvaardig zijn gestorven, en die-wellicht in toespeling hierop- gezegd worden "in de groeve te zinken" Psalm 9:16, en dat zij "levend ter helle nederdalen," Psalm 55:16. Maar in het geloof bidt David, zelfs als hij in grondeloze modder is gezonken, "laat de diepte mij niet verslinden, en

laat de put zijn mond over mij niet toesluiten," zoals over de verdoemden, tussen wie en het leven een grote kloof gevestigd is, Psalm 69:3-16. Zijn toestand was treurig, maar niet, zoals die van hen wanhopig.

V. Gans Israël is verschrikt door dit oordeel, vers 34. Zij *vloden voor hun geschrei.* Zij riepen om hulp, toen het te laat was, hun droevige kreten hebben, inplaats van hun naburen hun ter hulpe te doen komen, hen zoveel te verder van hen weggedreven, want hun eigen en elkanders schuld kennende, haastten zij elkaar voort, zeggende: *dat ons de aarde misschien niet verslinde.* Het verderf van anderen moet ons ter waarschuwing zijn. Indien wij door het geloof de kreten konden horen van hen, die naar de bodemloze afgrond gaan, dan zouden wij ons meer benaarstigen om te ontkomen, om onzes levens wil, opdat ook wij niet in hetzelfde oordeel vallen.

Numeri 16:35-40

Wij moeten nu terugzien naar de deur van de tabernakel, waar wij hen lieten, die naar het priesterambt stonden, met hun wierookvaten in de hand, gereed om reukwerk te offeren, en hier bevinden wij:

I. Dat wraak aan hen geoefend is, vers 35. Het is waarschijnlijk dat toen de aarde zich opende in het leger om Dathan en Abiram te verslinden, *een vuur uitging van de Heere en de twee honderd en vijftig mannen verteerde, die reukwerk offerden,* terwijl Aaron, die bij hen stond, in het leven gespaard bleef. Deze straf was wel niet iets nieuws, zoals de vorige, want Nadab en Abihu zijn aldus gestorven, maar zij was niet minder vreemd of schrikkelijk, en het bleek:

1. Dat onze God een verterend vuur is. Is de donder een aanduiding van de verschrikking van Zijn stem? De bliksem is het teken van de macht van Zijn hand. Wij hebben er de hitte van het vuur in te zien, dat de tegenstanders zal verslinden, en er uit af te leiden hoe vreeslijk het is, "in de handen van de levende God te vallen." Hebreeën 10:27-31.

2. Dat het zeer gevaarlijk voor ons is, als wij ons mengen in hetgeen ons niet toekomt. God ijvert voor de eer van Zijn eigen inzettingen, en wil ze niet overweldigd zien. Hoogstwaarschijnlijk is Korach zelf met deze twee honderd en vijftig, die zich vermeten hebben reukwerk te willen offeren, verteerd geworden, want het was het priesterschap, dat hij beoogde, en daarom hebben wij reden te geloven, dat hij zijn post aan de deur van de tabernakel niet verlaten heeft. Maar zie, zij, die zich vleiden met de hoop van priesters te zijn, worden tot offers gemaakt van de gerechtigheid Gods. Waren zij tevreden geweest met hun ambt als Levieten, dat heilig en eervol was, en beter dan zij verdienden, dan zouden zij in vreugde en ere hebben kunnen leven en sterven, maar evenals de engelen, die gezondigd hebben, hun beginsel verlatende, en strevende naar een eer, die voor hen niet bestemd was, werden zij neergeworpen in hades, hun wierookvaten uit hun handen geslagen, en de adem hun ontnomen door een branding, die een voorbeeld was van de straf van het eeuwige vuur.

II. Er wordt zorg gedragen om de herinnering aan deze wraak te bewaren. Er wordt geen melding van gemaakt, dat hun dode lichamen opgenomen werden, de Schrift laat deze als mest op de oppervlakte van de aarde, maar er worden orders gegeven ten opzichte van de reukvaten.

1. Dat zij, omdat zij heilig zijn, bewaard moeten blijven, hiermede wordt Eleazar belast, vers 37. Deze overweldigers van het priesterambt waren onder de toelating Gods zover gegaan, dat zij hun reukwerk aangestoken hebben met vuur van het altaar, dat hun bij wijze van proefneming, toegelaten was te gebruiken, maar niet zodra hadden zij hun vuur ontstoken, of God ontstak een ander vuur, dat hun aanspraken voor goed tot een ongelukkig einde bracht. Nu wordt Eleazar bevolen het vuur ver weg te strooien, met het reukwerk, dat er mee aangestoken was, in de een of andere onreine plaats buiten het leger, om Gods verfoeiing aan te duiden van hun offer als iets onreine: het offer van de goddeloze is de Heere een gruwel. Maar hij moet de wierookvaten uit de gemengde brand, Gods vuur en het hunne, opnemen, omdat zij *heilig zijn.* Eens tot een heilig gebruik aangewend zijnde, en dat wel op Gods bevel, (hoewel slechts als proefneming) moeten zij niet weer tot gewoon gebruik aangewend worden, zoals sommigen dit verstaan. Maar zij waren veeleer verbannen, een anathema, en daarom moeten zij, evenals al het verbannene, op de een of andere wijze dienstbaar worden gemaakt aan de heerlijkheid Gods.

2. Dat zij gebruikt moeten worden tot de dienst van het heiligdom, niet als wierookvaten, dat zou veeleer een eer geweest zijn voor de overweldigers, wier schande bedoeld werd, ook waren er geen koperen wierookvaten nodig, het gouden altaar werd met gouden wierookvaten bediend, maar zij moesten tot grote platen geslagen, of uitgerekt, worden, om er het koperen altaar mee te overtrekken, vers 38-40. Deze eerzuchtigen dachten het altaar verdorven te hebben, door het priesterschap weer gemeen te maken, maar om te tonen dat, wel verre dat Aarons ambt verzwakt was door hun machteloze boosaardigheid, het er veeleer door was bevestigd, werden hun wierookvaten, gebruikt in mededinging van het zijne, nu aangewend tot versiering en bewaring van het altaar, waaraan hij diende. Maar dit was nog niet alles, dit *overtreksel van het altaar moet dienen ter gedachtenis voor de kinderen Israëls* in hun geslachten, van deze grote gebeurtenis. Hoewel zij zo verbazingwekkend was, en hoewel Mozes haar vermelden moest in zijn geschiedenis, was er toch gevaar, dat zij na verloop van tijd in vergetelheid zou geraken, indrukken, die diep schijnen, zijn niet altijd duurzaam, daarom was het nodig deze gedachtenis van het oordeel te verordineren, opdat de Levieten, die dit altaar bedienden en zich de mindere diensten er van zagen aangewezen, zouden leren zich binnen de hun gestelde grenzen te houden, en bevreesd zouden zijn, om ze te overschrijden, opdat zij niet worden als Korach en zijn vergadering, die Levieten waren en priesters wilden zijn. Deze wierookvaten werden bewaard "in terrorem "- opdat anderen zullen horen en vrezen en niet meer trotselijk zullen handelen. Aldus heeft God er in voorzien, dat Zijn wonderen van genade, zowel als van oordeel, in eeuwige gedachtenis zijn, opdat aan het doel er van worde beantwoord, en opdat zij mogen dienen tot lering en waarschuwing van hen, waarop de einden van de eeuwen gekomen zijn.

Numeri 16:41-50

Hier is:

I. Een nieuwe rebellie tegen Mozes en Aaron, en wel reeds op de volgende dag. Ontzet u hierover, gij hemelen, en verwonder u, gij aarde! Was er ooit zo'n voorbeeld van het ongeneeslijk bederf van zondaren? vers 41. *Des anderen daags murmureerde geheel het volk.*

1. Hoewel zij zoëven nog verschrikt waren door het gezicht van de straf over de rebellen de kreten van deze wegzinkende zondaars, die zondaars tegen hun eigen ziel, hun nog in de oren klonken, de reuk van het vuur nog was overgebleven, en de gekloofde aarde nog nauwelijks was toegesloten, werden toch dezelfde zonden opnieuw bedreven, en al die waarschuwingen in de wind geslagen.

2. Hoewel zij nog zo kort geleden er voor behoed waren om in dezelfde straf te delen en de overlevenden als vuurbranden uit het vuur waren gerukt, beledigen en trotseren zij toch Mozes en Aaron, aan wier voorbede zij hun redding en behoud verschuldigd waren. Hun beschuldiging is zeer zwaar: *Gijlieden hebt des Heeren volk gedood.* Kon er iets gezegd worden dat meer onrechtvaardig en boosaardig was? De rebellen verklaren zij heilig, noemen hen *des Heeren volk,* die gestorven zijn met de wapenen tegen Hem in de hand, de Goddelijke gerechtigheid zelf brandmerken zij, het was toch duidelijk genoeg dat Mozes en Aaron de hand niet hebben gehad in hun dood, zij deden wat zij konden om hen te redden, zodat zij door hen van moord te beschuldigen, daar eigenlijk God zelf van beschuldigden. De voortdurende hardnekkigheid van dit volk in weerwil van de verschrikkingen van Gods wet, zoals zij op de berg Sinai was gegeven, en de verschrikkingen van Zijn oordelen, zoals die nu over de ongehoorzamen waren gekomen, tonen hoe nodig de genade Gods is voor een krachtdadige, afdoende verandering van hart en leven, zonder welke ook de beste middelen het doel nooit zullen bereiken.

Wat vrees niet kon uitwerken, zal door liefde teweeggebracht worden.

II. Gods snelle verschijning tegen de rebellen. Toen zij vergaderd waren tegen Mozes en Aaron, misschien wel met het doel hen af te zetten of te vermoorden, wendden zij zich naar de tabernakel, alsof hun ontrust geweten wel afkeuring van daar verwachtte, en zie, *de heerlijkheid des Heeren verscheen,* vers 42, ter bescherming van Zijn dienstknechten, en beschaming van Zijn en hun beschuldigers en tegenstanders. Hierop *kwamen Mozes en Aaron tot voor de tent van de samenkomst,* deels voor hun eigen veiligheid, daar zochten zij een toevlucht "voor de twist van de tongen," Psalm 27:5, 31:21, . en deels ten einde om raad te vragen, en te weten wat Gods wil was voor deze gelegenheid vers 43. Nu verklaart de gerechtigheid, dat zij verdienen *als in een ogenblik verteerd te worden,* vers 45. Waarom zouden zij nog een dag langer leven, die het haten om zich te bekeren, en voor wie rebellie het dagelijks werk is? Laat een rechtvaardige wraak gedaan worden, en dan zal de moeite met hen spoedig voorbij zijn, doch eerst moeten Mozes en Aaron beveiligd worden.

III. De voorbede door Mozes en Aaron voor hen gedaan. Hoewel zij, naar men zou denken, evenveel reden hadden als Elia om God tegen Israël aan te spreken, Romeinen 11:2, vergeven en vergeten zij toch de smaad en de beledigingen, die hun zijn aangedaan, en zijn zij de beste vrienden van hun vijanden.

1. Beiden *vielen zij op hun aangezichten,* om God nederig om genade voor hen te smeken, wetende hoe groot hun terging was. Zij hadden dit verscheidene malen tevoren bij dergelijke gelegenheden gedaan, en hoewel het volk hen er zeer slecht voor beloond had, heeft God hen toch genadig aangenomen en verhoord, en nu volgen zij nog dezelfde methode, dit is gedurig bidden.

2. Mozes, bemerkende *dat de plaag had aangevangen in de vergadering* van de rebellen, dat is onder diegenen van hen, die zich tegen Mozes en Aaron verzameld hadden, zond Aaron, om door een daad van zijn priesterlijk ambt verzoening voor hen te doen, vers 46. En Aaron is geredelijk gegaan, en heeft, staande tussen de levenden en de doden, reukwerk gebrand, niet om de lucht te zuiveren, maar om een beledigd God te verzoenen, en aldus de voortgang van het oordeel gestuit.

Hieruit bleek:

a. Dat Aaron een zeer goed man was, een man, die oprechte liefde koesterde voor de kinderen Zijns volks, hoewel zij hem haatten en benijdden. Hoewel God thans wraak deed voor het onrecht, hem aangedaan, en de zaak van zijn priesterschap verdedigde, treedt hij nu toch tussenbeide om Gods toorn van hen af te wenden. Ja meer, niet achtende op zijn hoge jaren en de achtbaarheid van zijn ambt en positie, liep hij, met haastige tred, in het midden van de gemeente, om hen te helpen. Hij heeft niet gezegd: "Laat hen eerst een wijle lijden onder de straf, dan zal ik hun des te meer welkom zijn als ik tot hen kom", maar als iemand aan wie het leven van ieder Israëliet zeer dierbaar is, haast hij zich naar de bres, waardoor de dood binnenkomt. Mozes en Aaron, die beschuldigd waren *des Heeren volk gedood te hebben,* zouden hen nu terecht hebben kunnen bestraffen, konden zij verwachten, dat diegenen hun redders zullen wezen, die zij zo hatelijk hun moordenaars hadden genoemd? Maar deze Godvruchtige mannen hebben ons hier door hun voorbeeld geleerd, niet gemelijk te zijn jegens degenen, die ten onrechte misnoegd zijn op ons, en geen gebruik te maken van het voordeel, dat de mensen ons over hen geven door hun tergende woorden, door hun enigerlei vriendelijkheid of weldaad te weigeren, die wij hun kunnen bewijzen. Wij moeten kwaad met goed vergelden.

b. Dat Aaron een zeer stoutmoedig man was, stoutmoedig om zich te wagen onder het verwoede gepeupel dat zich tegen hem verzameld had, en dat, voor zoveel hij wist, in nog groter woede kon ontstoken zijn om de plaag, die nu had aangevangen, stoutmoedig, om zich te wagen temidden van de besmetting, waar de pijlen des doods het menigvuldigst waren, en honderden ja duizenden, vielen aan zijn rechterhand en zijn linkerhand. Om hun leven te redden heeft hij het zijne in de waagschaal gesteld, het niet dierbaar houdende voor zichzelf, zo hij slechts zijn dienst kon volbrengen.

c. Dat Aaron een man Gods was, gesteld voor de mensen in de zaken, die bij God te doen zijn. Zijn roeping tot het priesterschap was hierdoor ten volle bevestigd en boven allen twijfel gesteld, God had niet slechts zijn leven gespaard, toen dat van de indringers was afgesneden, maar maakte hem nu tot het werktuig om Israël te behouden. Vergelijk het wierookvat van Aaron hier met de wierookvaten van deze zondaren tegen hun eigen zielen. Deze hebben God tot toorn verwekt, dit heeft Gods toorn gestild, deze hebben mensenlevens ten verderve gebracht, dit heeft ze behouden, geen twijfel blijft er dus over aan Aarons roeping tot het priesterschap. Diegenen bewijzen het meeste recht te hebben op openbare eerambten, die zich

het meest ten koste geven voor het algemene welzijn, en genade van de Heere verkrijgen om getrouw en tot zegen te zijn. Zo iemand groot wil wezen, laat hem aller dienstknecht zijn.

d. Dat Aaron een type was van Christus, die in de wereld is gekomen om verzoening te doen voor de zonde, en Gods toorn van ons af te wenden, en die door Zijn Middelaarschap en voorbede staat tussen de levenden en de doden, om zich Zijn verkoren Israël te verzekeren, en hen te behouden van uit het midden van een wereld, besmet door de zonde en liggende onder de vloek.

IV. De uitslag en het einde van geheel deze zaak.

1. Gods gerechtigheid werd verheerlijkt in de dood van sommigen. Zeer velen werden in zeer weinig tijds door het zwaard des Heeren neergeveld. Hoewel Aaron al de spoed maakte die hem mogelijk was, lagen er toch voordat hij zijn post bereikte veertien duizend zeven honderd mensen dood ter aarde, vers 49. Vergelijkender wijze gesproken, waren het slechts weinigen, die wegens de zaak van Korach gestorven zijn, slechts de aanvoerders werden tot voorbeeld gesteld, daar echter het volk door Gods lankmoedigheid en sparende genade niet tot bekering was gebracht, is de gerechtigheid thans niet zo spaarzaam geweest met het bloed van de Israëlieten. Zij schreeuwden wegens de dood van weinige honderden, alsof het een onbarmhartige slachting was onder het volk des Heeren, maar God brengt hier die klacht tot zwijgen door de dood van vele duizenden. Zij, die morren wegens de kleinere oordelen bereiden zich grotere, want als God oordeelt, zal Hij overwinnen.

2. Zijn genade werd verheerlijkt in de behoudenis van de overigen. God toonde hun wat Hij kon doen door Zijn macht, en wat Hij zou kunnen doen in Zijn gerechtigheid, maar daarna toonde Hij hun wat Hij zal doen in Zijn liefde en barmhartigheid, Hij wilde, in weerwil van dit alles, zich een volk bewaren door een middelaar. De wolk van Aarons reukwerk, komende van zijn hand, deed de plaag ophouden. Het is ten zeerste tot eer van Gods goedheid dat Hij, zelfs in toorn, menigmaal aan Zijn goedertierenheid gedenkt, en dat, zelfs als de oordelen al begonnen waren, het gebed ze heeft doen ophouden, zo bereid is Hij te vergeven, en zo weinig lust heeft Hij aan de dood van de zondaren.

HOOFDSTUK 17

1 Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israels, en neem van hen voor elk vaderlijk huis een staf, van al hun oversten, naar het huis hunner vaderen, twaalf staven; eens iegelijken naam zult gij schrijven op zijn staf.
3 Doch Aarons naam zult gij schrijven op den staf van Levi; want een staf zal er zijn voor het hoofd van het huis hunner vaderen.
4 En gij zult ze wegleggen in de tent der samenkomst, voor de getuigenis, waarheen Ik met ulieden samenkomen zal.
5 En het zal geschieden, dat de staf des mans, welke Ik zal verkoren hebben, zal bloeien; en Ik zal stillen de murmureringen van de kinderen Israels tegen Mij, welke zij tegen ulieden murmureerden.
6 Mozes dan sprak tot de kinderen Israels, en al hun oversten gaven aan hem een staf, voor elken overste een staf, naar het huis hunner vaderen, twaalf staven; Aarons staf was ook onder hun staven.
7 En Mozes leide deze staven weg, voor het aangezicht des HEEREN, in de tent der getuigenis.
8 Het geschiedde nu des anderen daags, dat Mozes in de tent der getuigenis inging; en ziet, Aarons staf, voor het huis van Levi, bloeide; want hij bracht bloeisel voort, en bloesemde bloesem, en droeg amandelen.
9 Toen bracht Mozes al deze staven uit, van voor het aangezicht des HEEREN, tot al de kinderen Israels; en zij zagen het, en namen elk zijn staf.
10 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Breng de staf van Aaron weder voor de getuigenis, in bewaring, tot een teken voor de wederspannige kinderen; alzo zult gij een einde maken van hun murmureringen tegen Mij, dat zij niet sterven.
11 En Mozes deed het; gelijk als de HEERE hem geboden had, alzo deed hij.
12 Toen spraken de kinderen Israels tot Mozes, zeggende: Zie, wij geven den geest, wij vergaan, wij allen vergaan!
13 Al wie enigszins nadert tot den tabernakel des HEEREN, zal sterven; zullen wij dan den geest gevende verdaan worden?

Naar luid van het verhaal in het vorige hoofdstuk is er genoeg gedaan om alle aanspraken te vernietigen van de geslachten van de stam van Levi, om in mededinging te komen met Aaron, en om duidelijk te doen blijken, dat Aaron het hoofd was van die stam. Maar nu schijnt het dat, toen die zaak geregeld was, de oversten van de overige stammen begonnen te murmureren, als het hoofd van een stam priester moet zijn, waarom kan dat dan niet het hoofd van een andere stam dan die van Levi wezen? Hij, die de harten doorgrondt, wist dat dit in het hart van sommigen van hen was opgekomen, maar heeft de openbaring er van in een openlijke daad genadig verhoed ten einde bloedstorting te voorkomen, en Hij deed dit door een wonder, niet, zoals tevoren, door een wonder van toorn, maar van genade.

I. De zaak wordt aan een proeve onderworpen, door twaalf staven, een voor ieder overste, te brengen en ze voor de Heere neer te leggen, vers 1-7.

II. Na die proefneming wordt de zaak tot beslissing gebracht door het wonderdadige bloeien van Aarons staf, vers 8, 9.

III. De beslechting van die twist wordt geregistreerd door die staf te bewaren, vers 10, 11.

IV. Na enig aarzelen wordt door het volk er in berust, vers 12, 13.

Numeri 17:1-7

1. Hier hebben wij orders gegeven voor het brengen van een staf voor iedere stam (hetgeen van bijzondere betekenis was, want het woord, dat hier gebruikt is voor staf, heeft soms de betekenis van stam, zoals inzonderheid in Hoofdstuk 34:13.) opdat God door een wonder, hetwelk Hij tot dat doel zal werken, bekend zou maken, aan wie Hij de eer van het priesterschap heeft verleend.

a. Het scheen toen, dat het priesterschap een eer was, wèl waardig om naar gestaan te worden zelfs door de oversten van de stammen. Het is voor de voornaamsten onder de mensen een eer om in de dienst van God te worden gebruikt. Maar deze hebben er misschien meer naar gestaan om de wille van het gewin en de macht die aan het ambt verbonden waren, dan om hetgeen er Goddelijk en heilig in was.

b. Ook schijnt het dat, in weerwil van alles wat er geschied was om die zaak vast te stellen, er nog personen waren, bereid om bij iedere gelegenheid het ambt aan Aaron te betwisten. Zij wilden niet berusten in de benoeming door God gedaan, zij streden met God om de heerschappij, en nu is de vraag: wiens woord en wil zal bestaan? God wil regeren, maar Israël wil niet geregeerd worden, en dat is nu de twist en de vraag.

c. Het is een wonder van Gods genade, dat Hij, na verschillende wonderen gewrocht te hebben, om zonde te straffen, er nog een zal werken, om zonde te voorkomen. God heeft er afdoend voor gezorgd, dat de hardnekkigen zonder verontschuldiging worden gelaten en alle mond gestopt zal worden. Israël was zeer geneigd tot murmureren, beide tegen God en tegen hun regeerders. "Welnu", zegt God" *Ik zal stillen de murmureringen van de kinderen Israëls tegen Mij,* vers 5. Indien er iets is, dat hen kan overtuigen, dan zullen zij overtuigd worden, en indien dit hen niet overtuigt, dan zal niets hen overtuigen". Dit zal voor hen wezen, wat Christus zei het teken van de profeet Jona te wezen (dat is Zijn eigen opstanding) voor de mannen van dat geslacht: het grootste bewijs van Zijn zending, dat gegeven kon worden.

De bevelen luiden:

a. Dat twaalf staven gebracht moesten worden. Waarschijnlijk zijn die staven toen niet vers van een boom gesneden, want dan zou het wonder niet zo groot zijn geweest, maar dat het de staven waren, die de oversten gewoonlijk gebruikten als teken van hun gezag, zoals die, waarvan wij lezen in Hoofdstuk 21:18, oude droge staven waarin geen sap meer was, en het is waarschijnlijk, dat zij allen van een amandelboom gesneden waren. Het schijnt dat er in het geheel slechts twaalf staven waren, die van Aaron meegerekend, want als Levi met de andere stammen geteld wordt, dan worden Efraïm en Manasse tot een gerekend onder de naam Jozef.

b. Dat de naam van ieder overste op zijn staf geschreven moest worden, opdat ieder de zijne zou kennen, ten einde strijd te voorkomen, want op hetgeen geschreven is, kan men zich ten allen tijde beroepen.

c. Dat zij gedurende een nacht in de tabernakel weggelegd moesten worden, *voor de getuigenis,* dat is: voor de ark, die, met haar verzoendeksel, een symbool of getuigenis was van Gods tegenwoordigheid onder hen.

d. Zij moesten verwachten, daar hun dit van tevoren gezegd was, dat de staf van de stam, of van de overste, die God tot het priesterambt had verkoren, *bloeien zal,* vers 5. Het was nodig dat hun dit gezegd werd, opdat het niet als iets toevalligs beschouwd zal worden, maar dat het aldus geschiedde naar de raad en de wil van God.

2. De uitvoering van Gods bevel. De oversten brachten hun staven, sommigen hunner waarschijnlijk in de zoete hoop, dat de keuze op hen zou vallen, en allen het als genoegzame eer beschouwende, om mededingers van Aaron en candidaten voor het priesterambt te zijn, vers 7, *en Mozes legde ze weg voor het aangezicht des Heeren.* Hij heeft de tegenwerping niet gemaakt, dat de zaak reeds genoegzaam beslist was, en er reeds genoeg was geschied om diegenen te overtuigen, die niet onverwinlijk verhard waren in hun vooroordelen. Hij heeft het niet ondernomen om zelf de twist te beslechten, ofschoon dit licht te doen ware geweest, ook kwam hij niet met de bedenking, dat het nergens toe zou dienen, om voldoening te willen bieden aan mensen, die willens blind waren, maar, daar God het aldus wilde, deed hij wat hem bevolen was, en gaf de zaak over aan de Heere, op wie met algemene instemming het beroep gedaan was.

Numeri 17:8-13

Hier is:

I. De eindbeslissing van de strijd over het priesterschap door een wonder, vers 8, 9. De staven werden uit het heilige der heiligen gebracht, waar zij weggelegd waren, en openlijk aan het volk getoond, en, terwijl al de overigen gebleven zijn zoals zij waren, is alleen Aarons staf van een droge stok tot een levende tak geworden, die bloesem bloesemde en amandelen droeg. In sommige plaatsen waren knoppen, in andere bloesems, in nog andere vruchten, en dat wel op dezelfde tijd. Dit was wonderdadig en nam alle vermoeden weg van bedrog, alsof Mozes ‘s nachts Aarons staf had weggenomen, en er een levende tak van een amandelboom voor in de plaats had gelegd, want geen gewone tak zou tegelijk knoppen, bloesems en vruchten dragen.

1. Nu was dit voor het volk een duidelijke aanwijzing, dat Aaron tot het priesterambt was verkoren, en geen van de andere oversten van de stammen. Aldus werd hij van hen onderscheiden, en werd het voor allen openbaar dat hij onder de bijzondere zegen des hemels was die soms wasdom geeft, waar de hand des mensen noch geplant, noch net gemaakt heeft. Bisschop Hall merkt hier op, dat vruchtbaarheid het beste bewijs is van een Goddelijke roeping "en dat de plantingen Gods, en de takken, die er afgesneden worden, bloeien zullen," zie Psalm 92:12-14. "De bomen des Heeren" kunnen wel dorre bomen schijnen te zijn, "maar zij zijn vol van sap," Psalm 104:16.

2. Het was een zeer gepast teken om het priesterschap zelf voor te stellen, dat hierdoor aan Aaron bevestigd werd.

a. Dat het vruchtbaar zou wezen voor, en dienstbaar aan de kerk Gods. Het bracht niet slechts bloesems voort maar amandelen, want het priesterschap was bestemd en bedoeld, niet slechts om een eer te zijn voor Aaron, maar om een zegen te zijn voor Israël. Aldus heeft Christus Zijn apostelen en dienstknechten verordineerd, om heen te gaan en vrucht te dragen, en dat "hun vrucht zal blijven," Johannes 15:16.

b. Dat er een opeenvolging van priesters zou zijn, hier waren niet slechts amandelen voor het tegenwoordige ogenblik, maar knoppen en bloesems, die weer beloofden voor later. Aldus heeft Christus gezorgd voor Zijn kerk, dat er van geslacht tot geslacht een zaad zou wezen, dat Hem dient.

c. Dat dit priesterschap toch niet eeuwig zal duren, maar in verloop van tijd, evenals de takken en bloesems van een boom, zal falen en verdorren. "Het bloeien van de amandelboom" wordt vermeld als een van de tekenen van de ouderdom, Prediker 12:5. Deze hoedanigheid werd intijds aan het priesterschap toegekend dat spoedig "oud gemaakt is en verouderd en nabij de verdwijning," Hebreeën 8:13, Het was een type en voorbeeld van Christus en Zijn priesterschap, want Hij is "de Man, de Spruite" Zacheria 6:12, die "een priester zal zijn op zijn troon," en zal opschieten voor het aangezicht Gods, zoals deze staf hier voor de ark, "als een wortel uit een dorre aarde," Jesaja 53:2.

II. De gedachtenis van deze zaak door de bewaring van de staf voor de getuigenis, "in perpetuam rei memoriam, ter eeuwige gedachtenis," vers 10, 11. Het is waarschijnlijk dat de knoppen, bloesems en vruchten fris zijn gebleven, dezelfde Goddelijke macht, die ze in een nacht voortgebracht heeft, heeft ze eeuwenlang bewaard, tenminste zolang als het nodig was

tot een teken voor de weerspannigen. Zo was het een blijvend wonder, en de voortduring er van een onloochenbaar bewijs van de waarheid. Zelfs het blad van Gods bomen "zal niet afvallen," Psalm 1:3. Deze staf werd bewaard, zoals de wierookvaten bewaard werden, *om een einde te maken aan hun murmureringen, dat zij niet sterven.* Gods doel in al de beschikkingen van Zijn voorzienigheid, in de beloning van Zijn genade en in Zijn oordelen, en in de gedachtenis er van, is: zonde weg te nemen en te voorkomen. Deze dingen zijn gedaan, deze dingen zijn "geschreven, opdat wij niet zondigen," 1 Johannes 2:1. Christus is geopenbaard "om onze zonden weg te nemen." Wat God doet ter wegneming van zonde, wordt in ware liefde en goedertierenheid jegens ons gedaan, "opdat wij niet sterven." Al de bittere medicijnen, die Hij ons geeft, en al de strenge maatregelen, die Hij voor ons neemt zijn ter genezing van een ziekte, die anders dodelijk zou zijn. Bisschop Hall merkt hier op, dat de tafelen van de wet, het kruikje met manna en Aarons staf tezamen in of bij de ark bewaard werden, (de apostel noemt ze alle drie tezamen, Hebreeën 9:4) om aan de latere eeuwen te tonen, hoe de kerk vanouds onderwezen, gevoed en geregeerd werd, en daaruit leidt hij af hoe kostelijk en dierbaar de leer, de sacramenten en de regering van de kerk hem zijn, en ons behoren te wezen. De staf van Mozes werd gebruikt om vele wonderen te doen, maar wij bevinden niet dat deze bewaard werd, want dat zou alleen gediend hebben om de nieuwsgierigheid van de mensen te bevredigen, maar de staf van Aaron, waarin een blijvend wonder was, werd zorgvuldig bewaard, omdat dit van blijvend nut zal wezen om het geweten van de mensen te overtuigen, alle twist omtrent het priesterschap te doen eindigen, en van Gods Israël het geloof te bevestigen in Zijn inzettingen. Zodanig is het verschil tussen de sacramenten, die Christus verordineerd heeft tot stichting, en de relikwieën, die de mensen hebben verzonnen tot bijgeloof.

III. Het angstgeschrei van het volk vers 12 13. *Zie, wij geven de geest, wij vergaan, wij allen vergaan!* Dit kan beschouwd worden als de taal, hetzij:

1. Van een morrend volk, klagende over de oordelen Gods, die zij door hun hoogmoed en hardnekkigheid zelf over zich gebracht hadden. Zij schijnen te spreken in wanhoop, alsof God een harde meester was, die steeds twist met hen zocht, zodat zij om de geringste afwijking of de kleinste misstap moesten sterven. Zij moeten omkomen, zij moeten allen vergaan! laaghartig te kennen gevende dat God nooit tevreden zou zijn met hun bloed en hun verderf voordat Hij met allen een einde had gemaakt, allen waren omgekomen. Zo schijnen zij "gelijk een wilde os in het net, vol van de grimmigheid des Heeren," Jesaja 51:20, zich er over verbitterende, dat God hun te sterk was, en dat zij genoodzaakt waren zich te onderwerpen, omdat zij niet anders konden. Het is zeer goddeloos om, als wij in benauwdheid zijn ons tegen God te verbitteren, en dus in die benauwdheid nog meer te zondigen. Als wij sterven, als wij omkomen dan hebben wij dit onszelf te wijten, de schuld er van is op ons eigen hoofd. Of:

2. Van een berouwhebbend volk, veel Schriftverklaarders zien er de taal van hun onderwerping. "Nu bemerken wij dat het Gods wil is, dat wij op onze plaats blijven, en dat het gevaarlijk voor ons is, om meer nabij te komen dan het voor ons is verordineerd. Wij onderwerpen ons in deze teleurstelling aan de wil van God, wij zullen niet meer twisten, opdat wij niet omkomen". En zij vragen Mozes om voor hen tussenbeide te treden, opdat zij niet allen vergaan. Aldus was het doel bereikt, en heeft God ten opzichte van deze zaak hun murmureringen gestild, van nu voortaan zullen zij berusten. Als God oordeelt, dan zal Hij overwinnen, en op de een of andere wijze zal Hij de hardnekkigste tegensprekers vroeg of laat hun dwaasheid doen bekennen, bekennen ook, dat Hij in de zaak waarin zij trots gehandeld hebben, boven hen was. "Vicisti Galilaee-Gij hebt overwonnen, o Galileer!"

HOOFDSTUK 18

1 Zo zeide de HEERE tot Aaron: Gij, en uw zonen, en het huis uws vaders met u, zult dragen de ongerechtigheid des heiligdoms; en gij, en uw zonen met u, zult dragen de ongerechtigheid van uw priesterambt.
2 En ook zult gij uw broederen, den stam van Levi, den stam uws vaders, met u doen naderen, dat zij u bijgevoegd worden, en u dienen; maar gij, en uw zonen met u, zult zijn voor de tent der getuigenis.
3 En zij zullen uw wacht waarnemen, en de wacht der ganse tent; doch tot het gereedschap des heiligdoms en het altaar zullen zij niet naderen, opdat zij niet sterven, zo zij als gijlieden.
4 Maar zij zullen u bijgevoegd worden, en de wacht van de tent der samenkomst waarnemen, in allen dienst der tent; en een vreemde zal tot u niet naderen.
5 Gijlieden nu zult waarnemen de wacht des heiligdoms, en de wacht des altaars; opdat er geen verbolgenheid meer zij over de kinderen Israels.
6 Want Ik, zie, Ik heb uw broederen, de Levieten, uit het midden der kinderen Israels genomen; zij zijn ulieden een gave, gegeven den HEERE, om den dienst van de tent der samenkomst te bedienen.
7 Maar gij, en uw zonen met u, zult ulieder priesterambt waarnemen in alle zaken des altaars, en in hetgeen van binnen den voorhang is, dat zult gijlieden bedienen; uw priesterambt geve Ik u tot een dienst van een geschenk; en de vreemde, die nadert, zal gedood worden.
8 Voorts sprak de HEERE tot Aaron: En Ik, zie, Ik heb u gegeven de wacht Mijner hefofferen, met alle heilige dingen van de kinderen Israels heb Ik ze u gegeven, om der zalving wil, en aan uw zonen, tot een eeuwige inzetting.
9 Dit zult gij hebben van de heiligheid der heiligheden, uit het vuur: al hun offeranden, met al hun spijsoffer, en met al hun zondoffer, en met al hun schuldoffer, dat zij Mij zullen wedergeven; het zal u en uw zonen een heiligheid der heiligheden zijn.
10 Aan het allerheiligste zult gij dat eten; al wat mannelijk is zal dat eten; het zal u een heiligheid zijn.
11 Ook zal dit het uwe zijn: het hefoffer hunner gave, met alle beweegofferen der kinderen Israels; Ik heb ze aan u gegeven, en aan uw zonen, en aan uw dochteren met u, tot een eeuwige inzetting; al wie in uw huis rein is, zal dat eten.
12 Al het beste van de olie, en al het beste van de most, en van koren, hun eerstelingen, die zij den HEERE zullen geven, u heb Ik ze gegeven.
13 De eerste vruchten van alles, wat in hun land is, die zij den HEERE zullen brengen, zullen uwe zijn; al wie in uw huis rein is, zal dat eten.
14 Al het verbannene in Israel zal het uwe zijn.
15 Al wat de baarmoeder opent, van alle vlees, dat zij den HEERE zullen brengen, onder de mensen, en onder de beesten, zal het uwe zijn; doch de eerstgeborenen der mensen zult gij ganselijk lossen; ook zult gij lossen de eerstgeborenen der onreine beesten.
16 Die nu onder dezelve gelost zullen worden, zult gij van een maand oud lossen, naar uw schatting, voor het geld van vijf sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms, die is twintig gera.
17 Maar het eerstgeborene van een koe, of het eerstgeborene van een schaap, of het eerstgeborene van een geit zult gij niet lossen, zij zijn heilig; hun bloed zult gij sprengen op het altaar, en hun vet zult gij aansteken, tot een vuuroffer van liefelijken reuk den HEERE.
18 En hun vlees zal het uwe zijn; gelijk de beweegborst, en gelijk de rechterschouder, zal het uwe zijn.
19 Alle hefofferen der heilige dingen, die de kinderen Israels den HEERE zullen offeren, heb Ik aan u gegeven, en aan uw zonen, en aan uw dochteren met u, tot een eeuwige inzetting; het

zal een eeuwig zoutverbond zijn, voor het aangezicht des HEEREN, voor u en voor uw zaad met u.
20 Ook zeide de HEERE tot Aaron: Gij zult in hun land niet erven, en gij zult geen deel in het midden van henlieden hebben; Ik ben uw deel en uw erfenis, in het midden van de kinderen Israels.
21 En zie, aan de kinderen van Levi heb Ik alle tienden in Israel ter erfenis gegeven, voor hun dienst, dien zij bedienen, den dienst van de tent der samenkomst.
22 En de kinderen Israels zullen niet meer naderen tot de tent der samenkomst, om zonde te dragen en te sterven.
23 Maar de Levieten, die zullen bedienen den dienst van de tent der samenkomst, en die zullen hun ongerechtigheid dragen; het zal een eeuwige inzetting zijn voor uw geslachten; en in het midden van de kinderen Israels zullen zij geen erfenis erven.
24 Want de tienden der kinderen Israels, die zij den HEERE tot een hefoffer zullen offeren, heb Ik aan de Levieten tot een erfenis gegeven; daarom heb Ik tot hen gezegd: Zij zullen in het midden van de kinderen Israels geen erfenis erven.
25 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
26 Gij zult ook tot de Levieten spreken, en tot hen zeggen: Wanneer gij van de kinderen Israels de tienden zult ontvangen hebben, die Ik u voor uw erfenis van henlieden gegeven heb, zo zult gij daarvan een hefoffer des HEEREN offeren, de tienden van die tienden;
27 En het zal u gerekend worden tot uw hefoffer, als koren van den dorsvloer, en als de volheid van de perskuip.
28 Alzo zult gij ook een hefoffer des HEEREN offeren van al uw tienden, die gij van de kinderen Israels zult hebben ontvangen; en gij zult daarvan des HEEREN hefoffer geven aan den priester Aaron.
29 Van al uw gaven zult gij alle hefoffer des HEEREN offeren; van al het beste van die, van zijn heiliging daarvan.
30 Gij zult dan tot hen zeggen: Als gij deszelfs beste daarvan offert, zo zal het den Levieten toegerekend worden als een inkomen des dorsvloers, en als een inkomen der perskuip.
31 En gij zult dat eten in alle plaatsen, gij en uw huis; want het is ulieden een loon voor uw dienst in de tent der samenkomst.
32 Zo zult gij daarover geen zonde dragen, als gij deszelfs beste daarvan offert; en gij zult de heilige dingen van de kinderen Israels niet ontheiligen, opdat gij niet sterft.

Nu Aaron ten volle gevestigd is in het priesterschap, tot zijn eigen en des volks grote voldoening (hetgeen het goede was, dat God uit de boze tegenstand tegen hem heeft doen voortkomen) geeft God hem nu volledige instructies betreffende zijn ambt, of liever, herhaalt Hij die, welke Hij hem tevoren gegeven had. Hij zegt hem:

I. Wat zijn werk moest wezen, welke zorg en last hem waren opgedragen, en welke hulp hij van de Levieten zou hebben voor dat werk, vers 1-7.

II. Wat voor dit werk zijn loon en dat van de Levieten zal wezen.

1. De emolumenten voor de priesters, vers 8-19.

2. Het vastgestelde onderhoud van de Levieten, vers 20-24.

III. Het deel, dat uit het onderhoud van de Levieten aan de priesters moest gegeven worden, vers 25-32. Zo wist iedereen wat hij te doen had, en wat hij had om van te leven.

Numeri 18:1-7

De samenhang van dit hoofdstuk met het vorige is zeer opmerkelijk.

I. Aan het einde van dat hoofdstuk had het volk geklaagd over de moeilijkheid en het gevaar, die er in gelegen waren om tot God te naderen, waardoor zij de ontzettende vrees koesterden, dat de tabernakel in hun midden, die naar zij hadden gehoopt hun blijdschap en hun eer zou zijn, veeleer hun verschrikking en hun verderf zou wezen. In antwoord nu op deze klacht geeft God hun door Aaron te verstaan, dat de priesters als hun vertegenwoordigers zouden naderen, zodat het volk wel op een afstand moest blijven, maar dat hun niet tot schande of nadeel zou strekken, maar dat hun troostrijke gemeenschap met God onderhouden zou worden door tussenkomst of bemiddeling van de priesters.

II. God had nu aan Aaron zeer grote eer bewezen, zijn staf had gebloeid, terwijl de staven van de andere oversten droog en dor waren gebleven, ontbloot van vrucht, zowel als van sieraad. Opdat nu Aaron niet opgeblazen zou zijn door de veelheid van de gunsten, die hem waren bewezen, en de wonderen, die gewrocht waren tot zijn ondersteuning en handhaving in zijn hoge plaats, komt God tot hem om hem te herinneren aan de last, die hem was opgelegd, en de plicht die van hem, als priester, geëist werd. Hij zal reden zien om niet hovaardig te wezen op zijn bevordering, maar de eer van zijn ambt te ontvangen met eerbied en heilig vrezen, als hij bedenkt hoe groot de zorg, en hoe zwaar de last was, die hem waren opgelegd, en hoe moeilijk het voor hem zou wezen om goede rekenschap te geven van zijn gedrag in dit ambt. Wees niet hooggevoelende, maar vrees.

1. God spreekt hem van het gevaar, dat aan zijn waardigheid is verbonden, vers 1.

a. Dat beide priesters en Levieten Gij, *en uw zonen en het huis uws vaders, de ongerechtigheid van het heiligdom zullen dragen,* dat is: indien het heiligdom ontwijd werd door het indringen van vreemdelingen of van personen in hun onreinheid, dan zullen de Levieten en de priesters er de schuld van dragen, daar zij hen verwijderd hadden moeten houden. Hoewel de zondaar, die zich daar moedwillig binnendrong, in zijn ongerechtigheid zou sterven, zal zijn bloed toch van de hand van de wachter geëist worden. Of, het kan genomen worden in meer algemene zin: "Indien een van de ambtsplichten van het heiligdom verzuimd of veronachtzaamd wordt, indien een dienst niet op de bestemde tijd wordt verricht, of niet overeenkomstig de wet, indien er bij de verplaatsing van het heiligdom iets verloren of verlegd is, dan zult gij er rekenschap van hebben te geven, gij zult het hebben te verantwoorden".

b. Dat de priesters zelf *de ongerechtigheid van hun priesterambt zullen dragen,* dat is: indien zij enig deel van hun werk veronachtzamen, of iemand anders toestaan om zich in te dringen in hun ambt en hun het werk uit handen te nemen, dan zullen zij er de schuld van dragen. Hoe groter het werk of de macht is, die ons is toevertrouwd, hoe groter ons gevaar van schuld op ons te laden door er ontrouw aan te zijn. Het is een goede reden, waarom wij niet afgunstig moeten wezen op anderer eer of ambt, en waarom wij voor onszelf geen hoge plaatsen moeten begeren, dat grote eer en waardigheid ons blootstellen aan grote ongerechtigheid. Zij, aan wie de zorg voor het heiligdom is opgedragen, zullen zeer veel te verantwoorden hebben. Wie zou de zorg over zielen begeren, die denkt aan de rekenschap, die er van afgelegd moet worden?

2. Hij spreekt hem van de plicht, die aan zijn waardigheid is verbonden.

a. Dat hij en zijn zonen moeten *zijn*-dat is: dienen-*voor de tent van de getuigenis,* vers 2, dat is (zoals bisschop Patrick het verklaart, *voor het heilige van de heiligen,* waarin de ark was, aan de buitenzijde van de voorhang van die tabernakel, maar binnen de deur van de tabernakel van de vergadering, zij moesten het gouden altaar bedienen, de tafel en de kandelaar verzorgen waartoe geen Leviet mocht naderen. Gij *zult bedienen,* vers 7, niet: "Gij zult heersen", er was nooit bedoeld dat zij de meester zouden spelen over het erfdeel des Heeren, maar "gij zult God en de vergadering dienen." Het priesterschap is een dienst. "Zo iemand tot een opzienersambt lust heeft, die begeert een treffelijk werk." Evangeliedienaren moeten gedenken dat zij dienaren zijn, van wie geëist wordt dat zij ootmoedig, naarstig en getrouw zijn.

b. Dat de Levieten hem en zijn zonen behulpzaam moeten zijn, hen moeten dienen *in allen dienst des tabernakels,* vers 2-4, hoewel zij volstrekt niet mogen naderen tot de vaten van het heiligdom, noch zich mogen mengen met de gewichtige diensten om het vet te verbranden of het bloed te sprengen. Aarons gezin was zeer klein, en naarmate het toenam zullen ook de andere gezinnen van Israël toenemen, zodat hun handen thans niet volstonden voor al de dienst van de tabernakel, en ook in de toekomst er waarschijnlijk niet voor zullen volstaan. Daarom (zegt God) *zullen de Levieten u bijgevoegd worden en u dienen,* vers 2, en wederom in vers 4, waar een toespeling schijnt te wezen op de naam Levi, die "bijgevoegd" betekent. Velen van de Levieten hadden zich onlangs tegen Aaron verzet, maar God belooft dat zij van nu voortaan van harte met hem verenigd zullen zijn in belang en genegenheid, en niet meer met hem zullen twisten. Het was voor Aaron een goed teken dat God hem erkende toen Hij het hart neigde van hen, die hem moesten dienen om hem als hun meerdere te erkennen. De Levieten worden gezegd een gave te zijn, geschonken aan de priesters, vers 6. Wij behoren het als een grote gave van Gods goedheid te waarderen, dat ons diegenen bijgevoegd zijn, die ons behulpzaam zijn in de dienst van God.

c. Dat beide, priesters en Levieten, zorgvuldig moeten waken tegen de ontheiliging van de heilige dingen. De Levieten moeten *de wacht waarnemen van de tabernakel* opdat *geen vreemde* (dat is: ieder aan wie het verboden was) *nabij kome,* vers 4, en dat wel op straffe des doods, vers 7. En de priesters moeten *de wacht waarnemen van het heiligdom* vers 5, moeten het volk onderrichten, en hen waarschuwen ten opzichte van de behoorlijke afstand, waarop zij zich hadden te houden, en hun niet toelaten om de hun gezette perken te overschrijden, zoals Korachs vergadering gedaan had, *opdat er geen verbolgenheid meer zij over de kinderen Israëls.* Zonde voorkomen is toorn voorkomen, en het kwaad, dat de zonde gewrocht heeft, behoort ons een waarschuwing te zijn voor de toekomst, om er zowel in onszelf als in anderen tegen te waken.

Numeri 18:8-19

De dienst van de priesters wordt een krijg genoemd, en wie dient ooit in de krijg op eigen bezolding? Gelijk zij goed gebruikt werden, zo werden zij ook goed verzorgd en goed betaald. Niemand zal God om niet dienen. Alle gelovigen zijn geestelijke priesters, en God heeft beloofd voor hen te zorgen, zij "zullen de aarde bewonen en voorzeker gevoed worden" Psalm 37. 3, en "het goede wordt hun niet onthouden." De Godzaligheid heeft de belofte van het tegenwoordige leven. En uit deze overvloedige voorziening, die hier voor de priesters gemaakt is, leidt de apostel af, dat het de plicht is van de Christelijke gemeenten om haar leraren te onderhouden, zij, die steeds bij het altaar waren deelden met het altaar. Zo behoren ook zij, die het Evangelie verkondigen, van het Evangelie te leven, er goed en behoorlijk van te leven, 1 Corinthiërs 9:13, 14.

Merk nu op:

1. Dat een groot deel van de voorziening, die voor hen gemaakt was, voortkwam uit de offers, die zij zelf moesten offeren. Van bijna al de offers ontvingen zij de huiden, die zij mochten verkopen, en ook hadden zij een groot deel van de spijsoffers en de zondoffers enz. Zij, die *de wacht van de offers* hadden, hadden er ook het voordeel van, vers 8. Gods werk brengt zijn eigen loon mede. Zelfs in het houden van Gods geboden is een groot loon. Het tegenwoordig genot van de Godsdienst is een deel van loon ervan.

2. Dat er niet slechts een goede tafel voor hen gehouden werd, maar dat zij ook geld ontvingen voor de lossing van de eerstgeborenen, en die eerstelingen van vee, welke niet als offers geofferd mochten worden. Aldus was hun onderhoud in elk opzicht zo geregeld, dat zij niet ingewikkeld behoefden te zijn in de handelingen voor de leeftocht. Zij hadden geen landerijen in bezit, geen grond te bebouwen, geen wijngaarden te snoeien, geen kudden te weiden geen onroerende goederen te besturen, en toch hadden zij een ruimer inkomen dan wie ook. God heeft het aldus bevolen:

a. Opdat zij zich geheel en volkomen aan hun dienstwerk zouden kunnen wijden, er niet van afgeleid of in gestoord zouden worden door enigerlei wereldlijke zorg of aangelegenheid. De dienst des Evangelies vereist de gehele mens.

b. Opdat zij een voorbeeld zouden zijn van een leven door geloof, niet slechts in Gods voorzienigheid, maar in Zijn inzetting. Zij leefden van de hand in de tand, opdat zij zouden leren niet bezorgd te zijn voor de morgen, elke dag zal genoeg hebben aan de voorziening, die er voor gemaakt is, en zij hadden geen bezittingen na te laten aan hun kinderen, opdat zij hen door het geloof zouden overgeven aan de zorg van God, die hen hun levenlang had gevoed.

3. Een deel van hetgeen voorzien was voor hun tafel wordt gezegd *een heiligheid van de heiligheden te zijn,* vers 9, 10,. dat door de priesters zelf gegeten moest worden, en alleen in de voorhof van de tabernakel, maar andere emolumenten waren minder heilig, en daarvan mocht geheel hun gezin eten, mits zij rein waren vers 11-13. Zie Leviticus 22:10 en verv. Er is bevolen dat *het beste van de olie en het beste van most en van koren als eerstelingen de Heere geofferd moesten worden,* en de priesters gegeven, vers 12. Wij moeten God altijd dienen en eren met het beste dat wij hebben, want Hij is de beste, en verdient het beste, Hij is de eerste en daarom moet Hij de eerste rijpe vruchten hebben. Zij, die denken onkosten te sparen door

God af te schepen met het uitschot, bedriegen slechts zichzelf, want God laat zich niet bespotten.

4. Dit alles wordt aan de priesters gegeven *om der zalving wil,* vers 8. Het was niet om de wille van hun verdienste boven andere Israëlieten, dat hun deze schatting betaald werd, dit zij hun bekend, maar zuiver en alleen om wille van het ambt, waartoe zij gezalfd waren. Aldus worden al de zegeningen, die aan des Heeren volk gegeven worden, hun gegeven *om der zalving wil,* die zij hebben ontvangen. Het wordt gezegd hun gegeven te zijn *tot een eeuwige inzetting,* vers 8, en het is *een eeuwig zoutverbond,* vers 19. Zolang het priesterschap zal duren, zolang zal dit er het onderhoud van zijn, opdat deze lamp niet zal uitgaan uit gebrek aan olie om haar brandende te houden. Zo is er ook voorziening gemaakt dat de Evangeliedienst in stand zal blijven totdat Christus komt, door een eeuwige inzetting. *Zie, Ik ben met ulieden* (dat is hun onderhoud) *al de dagen tot de voleinding van de wereld.* Dank zij de Verlosser, is dit het woord, dat Hij ingesteld heeft tot in het duizendste geslacht.

Numeri 18:20-32

Hier is nog een nader bericht ten behoeve van de voorziening, die er voor de priesters en de Levieten gemaakt was.

I. Zij moeten *geen erfdeel hebben in het land,* later werden hun slechts steden gegeven om in te wonen, maar geen land tot bezitting. Gij *zult geen deel in het midden van hen hebben,* vers 20. Dit wordt herhaald in vers 23, en nog eens in vers 24. Onder de kinderen Israëls zullen zij geen erfdeel hebben, noch door aankoop noch door afkomst. God wilde dat zij goed verzorgd zouden zijn, maar Hij wilde niet dat hun geslachten al te rijk zouden worden, opdat zij zich niet verheven zouden achten boven het werk, waarvoor zij loon ontvingen en waaraan zij verplicht waren zich voortdurend te wijden. Gelijk Israël een bijzonder volk was en onder de heidenen niet gerekend moest worden, zo was Levi een bijzondere stam, die niet als de overige stammen gevestigd moest worden, maar er in alle opzichten van onderscheiden moest wezen. Er wordt een goede reden gegeven, waarom zij *geen erfdeel meesten hebben in het land,* want, zegt God, *Ik ben uw deel en uw erfenis.* Zij, die God hebben tot hun erfenis en hun deel tot in eeuwigheid, moeten met heilige minachting en onverschilligheid op de erfenissen van deze wereld zien, en er geen deel aan begeren te hebben. "De Heere is mijn deel, daarom zal ik op Hem hopen," en niet steunen op iets dat ik op deze aarde heb, Klaagliederen 3:24. De Levieten zullen geen erfdeel hebben, en toch zullen zij ruim en gerieflijk kunnen leven, om ons te leren, dat God in Zijn voorzienigheid verschillende middelen heeft om diegenen te onderhouden, die er in afhankelijkheid van leven, de vogels oogsten niet, en worden toch gevoed, de lelies spinnen niet, en zijn toch bekleed, de levieten hebben geen erfdeel in Israël, en leven toch beter dan iedere andere stam. De herhaling van de waarschuwing dat *geen Israëliet moet naderen tot de tent van de samenkomst* is hier gepast, hoewel enigszins plotseling ingevoegd, vers 22. Zij schijnt hier geplaatst in tegenstelling met de order betreffende de priesters en Levieten, dat zij *geen erfdeel zullen hebben in Israël,* om te tonen hoe God Zijn gunsten met onderscheid uitdeelt. De Levieten hebben de eer de tabernakel te bedienen, welke eer aan de Israëlieten ontzegd is, maar de Israëlieten hebben de eer een erfdeel te hebben in Kanaän, die aan de Levieten ontzegd is. Zo wordt ieder er voor bewaard om de ander te benijden of te verachten, en beide hebben reden om zich te verblijden in hun lot. De Israëlieten moeten niet *tot de tabernakel naderen,* maar de Levieten moeten *geen erfdeel hebben in het land.* Als de leraren willen dat de gemeenteleden zich in hun sfeer zullen houden, en zich niet in het heilige ambt zullen mengen, dan moeten zij zich in de hunne houden, en zich niet in wereldlijke zaken laten inwikkelen.

II. Maar zij moeten beide tienden hebben van het land. Behalve de eerstelingen, die de priesters waren toegewezen, en die-zeggen de Joden-een vijftigste deel moesten zijn, of tenminste een zestigste deel, was het tiende hun ook toegeschikt.

1. De Levieten ontvingen de tienden van het inkomen van het volk. vers 21. *Ik* (wiens het geheel, het alles, is) *heb alle tienden in Israël van* alle voortbrengselen des lands *aan de kinderen van Levi ter erfenis gegeven, om gelijkelijk onder* hen verdeeld te worden, *voor hun dienst die zij bedienen.* De Levieten waren de kleinste stam van de twaalf, en toch hadden zij behalve alle andere voordelen, een tiende deel van de jaarlijkse winst, zonder dat zij de moeite en onkosten hadden van ploegen en zaaien. Zodanige zorg heeft God gedragen voor hen, die aan Zijn dienst gewijd waren, niet slechts opdat zij goed en behoorlijk onderhouden zouden worden, maar ook opdat zij geëerd zouden worden door de nationale erkenning van de goede diensten, die zij aan het publiek bewezen, en erkend mede als Gods agenten en ontvangers,

want hetgeen een hefoffer was of een offerande, opgeheven naar de hemel tot de Heere, werd door Hem aan de Levieten toegewezen.

2. Aan de priesters werden de tienden van de tienden van de Levieten toegekend. De order hiervoor moest Mozes aan de Levieten overbrengen, en God wilde dat deze ze blijmoedig zullen betalen veeleer dan dat de priesters ze met gezag zullen eisen. Gij *zult ook tot de Levieten spreken* en tot hen zeggen, *dat het door hen geofferd moet worden,* veeleer dan dat het *van hen geheven zal worden.*

Merk nu op:

a. Dat de Levieten uit hun tienden aan God moesten geven wat Hem toekwam, even goed als de Israëlieten het Hem moesten geven uit hun inkomsten. Zo moeten thans ook leraren liefdegaven geven uit hetgeen zij ontvangen, en hoe milder zij ontvangen hebben, hoe ruimer zij moeten geven, ja voorbeelden zijn van vrijgevigheid, vers 26. *Gij zult daarvan een hefoffer de Heere offeren.* Zij, die gebruikt worden om anderen behulpzaam te zijn in hun oefeningen van de Godsvrucht, moeten ook zelf de Heere hun hefoffer brengen. Gebed en lofzegging, opgezonden tot God, of liever het hart daarin tot Hem opgeheven, zijn thans onze hefoffers. Dit (zegt God) *zal u gerekend worden als koren van de dorsvloer,* dat is hoewel het niet de vrucht was van hun grond, noch van hun eigen arbeid, zoals de tienden van de andere Israëlieten dit waren, zal het toch, daar het was wat zij hadden, aangenomen worden, tot heiliging van al het overige.

b. Dit moest gegeven worden aan de priester Aaron, vers 28, en aan zijn opvolgers, de hogepriesters, om door hen verdeeld te worden onder de mindere priesters zoals zij het geschikt zullen oordelen. De priesters, die voortdurend het altaar bedienden, ontvingen het grootste deel van de voordelen van het priesterambt, die voortkwamen uit de offers, daar er echter veel priesters gebruikt werden op het land om te onderwijzen en te besturen, werden de tienden, door de Levieten geofferd, waarschijnlijk door de hogepriester aan hen toegewezen voor hun onderhoud. Het is de waarschijnlijke gissing van de geleerde bisschop Patrick, dat het tiende van dit laatste tiende aan de hogepriester zelf bleef voorbehouden, om hem in zijn hoge staat en waardigheid te onderhouden: want wij lezen van geen bijzondere voorziening, die voor hem gemaakt is.

c. Als de Levieten aldus het tiende van hun inkomen, als een hefoffer, aan de Heere betaald hadden, dan hadden zij zelf het volkomen genot van de andere negen delen, vers 30. Als gij *deszelfs beste daarvan offert,* (want nog moet Gods deel het beste wezen), en gij zult dat eten, niet als iets heiligs, maar met dezelfde vrijheid als waarmee de andere Israëlieten hun deel eten, *in alle plaatsen gij en uw huis,* vers 31. Zie hier dus op wat wijze wij het lieflijk en aangenaam genot kunnen hebben van al onze wereldlijke bezittingen *zodat wij daarover geen zonde dragen,* vers 32.

Ten eerste. Wij moeten er zeker van wezen dat hetgeen wij hebben eerlijk verkregen is, en in de dienst van God, *Het is u een loon voor uw dienst,* die spijze wordt het best gegeten die eerst verdiend is, maar "zo iemand niet wil werken, dat hij ook niet ete," 2 Thessalonicenzen 3:10. T En van het loon op getrouwe diensten, gedaan in de tabernakel van de vergadering, schijnt gesproken te worden op een wijze, die aanduidt, dat er een zeer bijzonder en lieflijk genot in is gelegen.

Ten tweede. Wij moeten er zeker van wezen, dat God er het deel van heeft dat Hem toekomt. Dan eerst hebben wij het ware genot van ons goed, als wij er de Heere mee geëerd hebben. Gij *zult daarover geen zonde dragen, als gij deszelfs beste daarvan offert.* Dit geeft te kennen dat wij ons nooit moeten voeden zonder vrees, opdat onze tafel ons geen strik worde, en wij daarover zonde dragen, en dat wij er op bedacht moeten zijn om tot *aalmoes te geven hetgeen daarin is,* o dat alles ons rein en lieflijk zij.

HOOFDSTUK 19

1 Wijders sprak de HEERE tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
2 Dit is de inzetting van de wet, die de HEERE geboden heeft, zeggende: Spreek tot de kinderen Israels, dat zij tot u brengen een rode volkomen vaars, in welke geen gebrek is, op welke geen juk gekomen is.
3 En gij zult die geven aan Eleazar, den priester; en hij zal ze uitbrengen tot buiten het leger, en men zal haar voor zijn aangezicht slachten.
4 En Eleazar, den priester, zal van haar bloed met zijn vinger nemen, en hij zal van haar bloed recht tegenover de tent der samenkomst zevenmaal sprengen.
5 Voorts zal men deze vaars voor zijn ogen verbranden; haar vel, en haar vlees, en haar bloed, met haar mest, zal men verbranden.
6 En de priester zal nemen cederhout, en hysop, en scharlaken, en werpen ze in het midden van den brand dezer vaars.
7 Dan zal de priester zijn klederen wassen, en zijn vlees met water baden, en daarna in het leger gaan; en de priester zal onrein zijn tot aan den avond.
8 Ook die haar verbrand heeft, zal zijn klederen met water wassen, en zijn vlees met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
9 En een rein man zal de as dezer vaars verzamelen, en buiten het leger in een reine plaats wegleggen; en het zal zijn ter bewaring voor de vergadering van de kinderen Israels, tot het water der afzondering; het is ontzondiging.
10 En die de as dezer vaars verzameld heeft, zal zijn klederen wassen, en onrein zijn tot aan den avond. Dit zal den kinderen Israels, en den vreemdeling, die in het midden van henlieden als vreemdeling verkeert, tot een eeuwige inzetting zijn.
11 Wie een dode, enig dood lichaam van een mens, aanroert, die zal zeven dagen onrein zijn.
12 Op den derden dag zal hij zich daarmede ontzondigen, zo zal hij op den zevenden dag rein zijn; maar indien hij zich op den derden dag niet ontzondigt, zo zal hij op den zevenden dag niet rein zijn.
13 Al wie een dode4191, het dode lichaam eens mensen, die gestorven zal zijn, aanroert, en zich niet ontzondigd zal hebben, die verontreinigt den tabernakel des HEEREN; daarom zal die ziel uitgeroeid worden uit Israel; omdat het water der afzondering op hem niet gesprengd is, zal hij onrein zijn; zijn onreinigheid is nog in hem.
14 Dit is de wet, wanneer een mens zal gestorven zijn in een tent: al wie in die tent ingaat, en al wie in die tent is, zal zeven dagen onrein zijn.
15 Ook alle open gereedschap, waarop geen deksel gebonden is, dat is onrein.
16 En al wie in het open veld een, die met het zwaard verslagen is, of een dode, of het gebeente eens mensen, of een graf zal aangeroerd hebben, zal zeven dagen onrein zijn.
17 Voor een onreine nu zullen zij nemen van het stof des brands der ontzondiging, en daarop levend water doen in een vat.
18 En een rein man zal hysop nemen, en in dat water dopen, en sprengen het aan die tent, en op al het gereedschap, en aan de zielen, die daar geweest zijn; insgelijks aan dengene, die een gebeente, of een verslagene, of een dode, of een graf aangeroerd heeft.
19 En de reine zal den onreine op den derden dag, en op den zevenden dag besprengen; en op den zevenden dag zal hij hem ontzondigen; en hij zal zijn klederen wassen, en zich met water baden, en op den avond rein zijn.
20 Wie daarentegen onrein zal zijn, en zich niet zal ontzondigen, die ziel zal uit het midden der gemeente uitgeroeid worden; want hij heeft het heiligdom des HEEREN verontreinigd, het water der afzondering is op hem niet gesprengd, hij is onrein.

21 Dit zal hunlieden zijn tot een eeuwige inzetting. En die het water der afzondering sprengt, zal zijn klederen wassen; ook wie het water der afzondering aanroert, die zal onrein zijn tot aan den avond.
22 Ja, al wat die onreine aangeroerd zal hebben, zal onrein zijn; en de ziel, die dat aangeroerd zal hebben, zal onrein zijn tot aan den avond.

Dit hoofdstuk handelt uitsluitend over de bereiding en het gebruik van de as, die in het reinigingswater gedaan moest worden. Het volk had geklaagd over de strengheid van de wet, die hun verbood tot de tabernakel te naderen, Hoofdstuk 17:13. In antwoord op deze klacht wordt hun hier bevolen zich te reinigen, zodat zij zonder vrees konden naderen zo dicht als het hun nodig was. Hier is:

I. De wijze van bereiding van deze as door het verbranden van een rode vaars, dat met grote plechtigheid gedaan moest worden vers 1-10.

II. De manier van haar te gebruiken.

1. Zij was bestemd om personen te reinigen van de onreinheid door het aanraken van een dood lichaam, vers 11-16.

2. Een kleine hoeveelheid er van moest in levend water gedaan worden, waarmee de te reinigen persoon gereinigd moest worden, vers 17-22. Dat deze ceremoniele reiniging een type was van de reiniging van het geweten van de gelovigen blijkt uit de rede van de apostel, Hebreeën 9:13, 14, waar hij een vergelijking maakt tussen de kracht van Christus' bloed en de heiligende kracht, die er was in de as van een jonge koe, beprengende de onreinen.

Numeri 19:1-10

Wij hebben hier het Goddelijk bevel omtrent het plechtig verbranden van een rode vaars tot as en het bewaren van de as, ten einde er, niet een schoonheidswater maar een reinigend water van te maken, want dat was het uiterste, waartoe de wet reikte, zij kon niet, zoals het Evangelie, versieren, maar slechts reinigen. Dit verbranden van de vaars, hoewel het geen eigenlijk zoenoffer was, daar zij niet op het altaar geschiedde, was toch een afschaduwing van de dood en het lijden van Christus, waarmee Hij bedoelde niet slechts aan Gods gerechtigheid te voldoen, maar ook ons geweten te reinigen en te bevredigen, opdat wij vrede hebben met God, en vrede in ons eigen hart. Hiervoor is Christus gestorven, niet slechts gelijk de stieren en bokken op het altaar, maar zoals de vaars buiten het leger.

I. De te verbranden vaars moest met zeer veel zorg gekozen worden, veel meer nog dan voor de keus van ieder ander offer, vers 2. Zij moest niet slechts zonder gebrek wezen, als type van de vlekkeloze reinheid en zondeloze volmaaktheid van de Heere Jezus, maar het moest een *rode* vaars zijn, opdat zij, vanwege de zeldzaamheid van de kleur, des te opmerkelijker zou zijn. De Joden zeggen: "Al waren er slechts twee haren zwart of wit aan, dan was zij onwettig". Als mens was Christus de zoon van Adam, *rode aarde,* en wij vinden Hem rood in Zijn gewaad, rood door Zijn eigen bloed en rood door het bloed van Zijn vijanden. En het moet er een wezen, waarop geen juk gekomen is, hetgeen niet verboden was voor andere offers, maar aldus werd het vrijwillig offer afgeschaduwd van de Heere Jezus, toen Hij zei: Zie, Ik kom. Hij is door geen andere koorden gebonden, dan die van Zijn eigen liefde. Deze vaars moest op kosten van de vergadering aangeschaft worden, omdat zij er gemeenschappelijk belang bij hadden, en dat hebben ook alle gelovigen in Christus.

II. De verbranding geschiedde met grote plechtigheid. De zorg er voor was opgedragen aan Eleazar, niet aan Aaron zelf, omdat het niet passend was dat hij iets zou doen, waardoor hij ceremonieel onrein werd, ja zelfs niet al was het ook maar *tot de avond,* vers 8, daar het echter een zaak van groot belang was, inzonderheid vanwege de betekenis, die er in lag opgesloten, moest zij verricht worden door hem, die na Aaron de hoogste was in waardigheid. De overpriesters van Christus' tijd hebben de voornaamste hand gehad in Zijn dood.

1. De vaars moest geslacht worden buiten het leger, als iets onreins, hetgeen de ongenoegzaamheid aanduidt van de methodes, voorgeschreven door de ceremoniele wet, om zonde weg te nemen, wel verre van afdoende te reinigen, waren zij zelf onrein, alsof de onreinheid, die ze opgelegd werd, ze bleef aankleven. Om echter aan dit type te beantwoorden, heeft onze Heere Jezus, zonde voor ons gemaakt zijnde, "buiten de poort geleden," Hebreeën

2. Eleazar moest *van haar bloed nemen en het recht tegenover de tent van de samenkomst sprengen,* terwijl hij er gestadig heenzag, vers 4. Hierdoor werd het enigermate van de natuur van een zondoffer, want het sprengen van bloed voor het aangezicht des Heeren was de voornaamste plechtigheid, die bij alle zoenoffers in acht werd genomen, daardoor werd te kennen gegeven, dat, hoewel dit niet op het altaar geschiedde, maar toch in de richting van het heiligdom, de kracht en geldigheid er van berustte op het heiligdom en er aan ontleend was. Hiermede werd de genoegdoening aangeduid, die aan God gedaan was door de dood van Christus, onze grote Hogepriester, die door de eeuwige Geest (en de Geest wordt, gelijk Ainsworth opmerkt, de vinger Gods genoemd Lukas 11:20) "zichzelf Gode onstraffelijk opgeofferd heeft, " Hij heeft, als het ware, Zijn eigen bloed recht tegenover het heiligdom gesprengd, toen Hij zei: "Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest." Het geeft ook te kennen

hoe noodzakelijk het was voor de reiniging van ons hart, dat aan de Goddelijke gerechtigheid voldaan zou worden. Deze besprenging van het bloed legde kracht in de as.

3. De vaars moest *geheel verbrand worden* vers 5. Dit was een afschaduwing van het uiterste lijden van onze Heere Jezus, beide in ziel en lichaam, als een vuuroffer. De priester moest, terwijl het vuur brandende was, er cederhout, hysop en scharlaken in werpen, die gebruikt werden voor de reiniging van melaatsen, Leviticus 14:6, 7, opdat de as er van zich met de as van de vaars zou vermengen, omdat zij ter reiniging moesten dienen.

4. De as van de vaars (zoveel mogelijk afgescheiden van de as van het hout, waarmee zij verbrand werd) moest zorgvuldig door de hand van een rein persoon verzameld, en (zeggen de Joden) fijn gestampt en gezift worden, en aldus bewaard worden ten gebruike van de vergadering, als het nodig was, vers 9, niet alleen ten behoeve van dat geslacht, maar ook voor de nakomelingschap, want de as van deze een vaars was voldoende om er evenveel vaten mee te bereiden als het volk van Israël er gedurende veel eeuwen nodig zou hebben. De Joden zeggen dat deze as hun geduurd heeft tot aan de ballingschap, dus bijna duizend jaren en dat nooit een andere vaars verbrand werd tot aan de tijd van Ezra, na hun terugkeer. Ik zie geen reden om aan deze hun overlevering alleen gegrond (naar ik veronderstel) op het stilzwijgen hieromtrent van hun oude geschriften, geloof te hechten, daar zij in de latere eeuwen van hun kerk, waarvan zij vollediger berichten hebben, niet minder dan acht verbrand vinden tussen Ezra's tijd en de verwoesting van de tweede tempel, een tijdperk dus van ongeveer vijfhonderd jaren. Deze as wordt hier gezegd weggelegd of bewaard te worden, als een *ontzondiging*, omdat zij, hoewel slechts bedoeld om van ceremoniele onreinheid te reinigen, toch een type was van die reiniging van zonde, die onze Heere Jezus heeft teweeggebracht door Zijn dood. As, gemengd met water, wordt gebruikt om te schuren, maar de kracht van deze as lag zuiver en alleen in de Goddelijke inzetting, en haar vervulling en volkomenheid in de volmaaktheid van Christus, die het einde van deze wet is tot gerechtigheid.

Merk nu op:

a. Dat het water van de afzondering die hoedanigheid verkreeg door de as van een vaars, waarvan het bloed voor het heiligdom gesprengd werd, zodat datgene dat ons geweten reinigt, de blijvende kracht is van Christus' dood, het is Zijn bloed, "dat ons reinigt van alle zonde," 1 Johannes 1:7.

b. Dat die as voldoende was voor geheel het volk. Er behoefde geen vaars geslacht te worden voor ieder persoon, of gezin, die reiniging van node had, deze ene was genoeg voor allen, zelfs voor de vreemdelingen, *die in het midden van hen als vreemdelingen verkeerden*, vers 10, en er is kracht genoeg in Christus' bloed voor allen, die zich bekeren en het Evangelie geloven, voor ieder Israëliet, en niet alleen voor hun zonden, "maar ook voor de zonde van de gehele wereld," 1 Johannes 2:2.

c. Dat deze as onbedorven gedurende veel eeuwen bewaard kon blijven. Geen lichamelijke zelfstandigheid is zo onverderflijk als as, hetgeen (zegt bisschop Patrick) deze as tot een zeer gepast embleem maakte van de eeuwige kracht van Christus' offerande. Hij kan volkomen reinigen en daarom ook volkomen zaligmaken, allen, die door Hem tot God gaan. Deze as werd weggelegd, als een voorraad of schat tot voortdurende reiniging van Israël van hun onreinheden, en zo is het bloed van Christus voor ons weggelegd in het woord en de

sacramenten, als een onuitputtelijke fontein van verdienste, waartoe wij door het geloof dagelijks de toevlucht kunnen nemen voor de reiniging van ons geweten, zie Zacheria 13:1.

5. Allen, die tot deze dienst gebruikt werden, werden er ceremonieel onrein door, ook Eleazar zelf, hoewel hij slechts het bloed sprengde, vers 7. Hij, *die de vaars verbrand heeft, was onrein*, vers 8, ook hij, *die de as verzameld heeft*, vers 10. En zo hebben allen, die de hand gehad hebben in Christus' dood, er schuld mee op zich geladen, Zijn verrader, Zijn vervolgers, Zijn rechter, Zijn scherprechter, allen deden wat zij gedaan hebben met onrechtvaardige handen, hoewel "naar de bepaalde raad en voorkennis Gods," Handelingen 2:23, toch zijn sommigen van hen-en allen hadden het kunnen zijn-gereinigd door hetzelfde bloed, waarvan zij de schuld over zich gebracht hadden. Sommigen zien hier de betekenis in van de onvolkomenheid van de wettische diensten, en hun ongenoegzaamheid om de zonde weg te nemen, daar zij, die de reiniging bereidden van anderen, door die bereiding zelf onrein werden. De Joden zeggen: dit is een verborgenheid, die Salomo zelfs niet verstond, namelijk dat dezelfde zaak hen, die rein waren, onrein maakte, en die onrein waren rein maakte. Maar (zegt bisschop Patrick) het is niet vreemd voor hen, die bedenken, dat al de offers, die geofferd werden voor de zonde, als onrein beschouwd werden, omdat er de zonden van de mensen op gelegd werden, gelijk al onze zonden gelegd werden op Christus, die dieswege gezegd wordt "zonde voor ons te zijn gemaakt," 2 Corinthiërs 5:21.

Numeri 19:11-22

Hier worden aanwijzingen gegeven omtrent het gebruik van de as, die tot afzondering of reiniging bereid was. Zij werd bewaard om uitgedeeld te worden, en daarom werd zij nu wel, terwijl geheel Israël zo dicht bij elkaar gelegerd lag, op een enkele plaats bewaard en was dit ook voldoende, maar toen zij in Kanaän kwamen, werd waarschijnlijk in iedere stad een deel van die as bewaard, omdat er dagelijks behoefte aan kon wezen.

Merk op:

I. Voor welke gevallen een reiniging met die as nodig was. Er wordt hier geen ander genoemd dan de ceremoniele onreinheid veroorzaakt door de aanraking van een dood lichaam, of van het gebeente, of het graf van een dode, of het zijn in de tent of het huis waar een dood lichaam lag, vers 11, 14-16,. Ik beschouw dit als een van de grootste lasten van de ceremoniele wet, en een van de meest onverklaarbare. Hij, die het dode lichaam van een onrein dier aanraakte, of die een levend mens aanraakte, die zich onder de grootste ceremoniele onreinheid bevond, werd er slechte onrein door tot aan de avond, en had slechts gewoon water nodig om er zich mee te reinigen, maar hij, die nabij het dode lichaam kwam van een man, een vrouw of een kind, moest zeven dagen lang de smaad van zijn onreinheid dragen, moest tweemaal met het water van de afzondering gereinigd worden, dat hij niet zonder moeite en onkosten kon verkrijgen, en mocht voor hij gereinigd was, op straffe des doods, niet nabij het heiligdom komen. Dit was vreemd, in aanmerking genomen:

1. Dat wanneer iemand stierf, en wij zijn menigmaal in doodsgevaar, verscheidene personen onvermijdelijk deze onreinheid moeten opdoen. Het lichaam moest ontkleed, gewassen en omwonden worden, uitgedragen en begraven worden, en dit kon niet geschieden zonder dat er vele handen voor werden gebruikt en toch zijn die alle dan onrein, hetgeen betekent, dat er in onze verdorven en gevallen staat niemand leeft, die niet zondigt, wij kunnen het niet vermijden om besmet te worden door de verontreinigende wereld, waar wij door heengaan, en dagelijks overtreden wij, maar de onmogelijkheid voor ons om zondeloos te zijn, maakt de zonde niet minder verontreinigend.

2. Dat het zorgdragen voor de doden, om hen op betamelijke wijze te begraven, niet slechts noodzakelijk, maar ook een zeer goed werk is, en een daad van vriendelijkheid, zowel ter ere van de doden als ter vertroosting van de overlevenden, en er toch onreinheid door werd opgedaan, hetgeen aanduidt, dat de onreinheid van de zonde ook onze beste werken aankleeft. "Voorwaar, daar is geen mens rechtvaardig op aarde, die goed doet en niet zondigt," op de een of andere wijze doen wij verkeerd, zelfs in ons goed doen.

3. Dat deze onreinheid opgedaan werd door hetgeen zij binnen hun woning deden, hetgeen te kennen geeft (zoals bisschop Patrick opmerkt) dat God ziet wat er in het verborgene gedaan wordt, en dat niets voor de Goddelijke Majesteit verborgen kan blijven.

4. Dat deze onreinheid opgedaan kon worden, zonder dat men het wist, zoals door de aanraking van een graf, zonder dat men bespeurde dat het een graf was, waarvan onze Heiland zei: dat zij, "die daarover wandelen, het niet weten," Lukas 11:44, hetgeen de verontreiniging aanduidt van de consciëntie door zonden van de afdwaling of van de onwetendheid, en dat wij reden hebben om uit te roepen: "Wie zou de afdwalingen verstaan?" en te bidden: "reinig ons

van de verborgen afdwalingen, van de fouten en gebreken, waarvan wij ons niet bewust zijn, waaraan wij ons niet schuldig zien."

Maar waarom heeft de wet een dood lichaam tot zo iets verontreinigends gemaakt?

a. Omdat de dood de bezolding is van de zonde, er door in de wereld gekomen is, en door de kracht er van heerst. Voor het mensdom is de dood iets anders dan wat hij voor de andere schepselen is, hij is een vloek, hij is de uitvoering van de wet, en daarom betekent de verontreiniging van de dood de verontreiniging door de zonde.

b. Omdat de wet de dood niet kon overwinnen, noch hem tenietdoen en er de eigenschap van veranderen zoals het Evangelie dit doet door leven en onsterflijkheid aan het licht te brengen, en ons aldus in te leiden tot een betere hoop. Daar onze Verlosser dood en begraven was, is de dood niet meer verwoestend voor het Israël Gods, en daarom zijn dode lichamen ook niet meer verontreinigend, maar zolang de kerk onder de wet was, kon het niet anders, of de verontreiniging van dode lichamen moest treurige denkbeelden in hun gemoed doen ontstaan betreffende de dood, terwijl thans de gelovigen door Christus er over kunnen triumferen en juichend uitroepen: "Graf, waar is uw overwinning," 1 Corinthiërs 15:55. Waar is uw verontreiniging?

II. Hoe de as in deze gevallen gebruikt moest worden.

1. Een kleine hoeveelheid van de as moest in een vat met levend water gedaan en ermede vermengd worden, waardoor het, zoals het hier genoemd wordt, *water van de afzondering* werd, omdat het gesprengd moest worden op degenen, die door hun onreinheid van het heiligdom waren afgezonderd of verwijderd. Gelijk de as van de vaars de verdienste betekende van Christus, zo betekende het levend water de macht en genade van de gezegende Geest, die vergeleken wordt bij stromen van levend water en het is door Zijn werking, dat de gerechtigheid van Christus op ons wordt toegepast tot onze reiniging. Vandaar dat wij gezegd worden gewassen te zijn, dat is: geheiligd en gerechtvaardigd, niet slechts in de naam van de Heere Jezus maar door de Geest van onze God, 1 Petrus 1:2. Zij, die zich het nut en voordeel beloven van Christus' gerechtigheid, terwijl zij zich niet onderwerpen aan de genade en de invloed des Geestes, bedriegen zichzelf, want wij kunnen niet scheiden wat God verenigd heeft noch op andere wijze door de as gereinigd worden dan in levend water.

2. Dit water moet op de te reinigen persoon gedaan worden met een bundeltje hysop, in het water gedoopt, vers 18. In toespeling hierop bidt David: ontzondig mij met hysop. Het geloof is het bundeltje hysop, waarmee het geweten besprengd en het hart gereinigd wordt. Velen zouden tegelijk besprengd kunnen worden, en het water, waarmee de as vermengd werd, zou voor vele besprengingen kunnen dienen, totdat het alles gebruikt was en zeer weinig er van, dat op een mens viel volstond om hem te reinigen, indien het met die bedoeling op hem gesprengd was. In toespeling op deze besprenging met het water van de afzondering, wordt van het bloed van Christus gezegd, dat het is het bloed van de besprenging, Hebreeën 12:24, en daarmee wordt, naar Hebreeën 10:22, "ons hart gereinigd van het kwaad geweten," dat is: wij worden verlost van de onrust, die voortkomt uit een besef van onze schuld. En er is voorzegd, dat Christus door Zijn doop "vele heidenen zal besprengen," Jesaja 52:15.

3. De onreine persoon moest met dit water besprengd worden op de derde dag na zijn verontreiniging, en op de zevende dag, vers 12- 19. Wij kunnen veronderstellen dat de dagen

gerekend werden van dat hij de laatste maal nabij het dode lichaam was gekomen, of het had aangeraakt, want hij zou de dagen van zijn reiniging niet beginnen, terwijl het nog noodzakelijk is dat hij die verontreiniging nogmaals op moet doen. Maar als het dode lichaam begraven was, zodat er geen noodzakelijkheid meer was om er mee in aanraking te komen, dan begon hij zijn dagen te rekenen. Dan alleen kunnen wij gerust en met vertroosting Christus' verdienste toepassen op onze ziel als wij afstand hebben gedaan van de zonde en geen gemeenschap meer hebben met de onvruchtbare werken des doods en van de duisternis. De herhaling van de besprenging leert ons dikwijls de daden van bekering en geloof te vernieuwen, ons, evenals Naäman, zeven maal te wassen, het is nodig dat wij dikwijls doen, wat zo goed gedaan moet worden.

4. Hoewel de opgedane onreinheid slechts ceremonieel was, zou toch het nalaten van de voorgeschreven reiniging tot morele schuld worden, *Wie onrein zal zijn, en zich niet zal ontzondigen, die ziel zal uit het midden van de gemeente uitgeroeid worden,* vers 20. Het is gevaarlijk Goddelijke inzettingen te minachten, al schijnen zij ons ook gering of nietig toe. Een kleine wond kan, als zij verwaarloosd wordt noodlottig worden, een zonde, die wij klein noemen, zal, zo wij er ons niet van bekeren, ons ten verderve zijn, terwijl grote zondaren die zich bekeren, genade zullen vinden. Onze onreinheid maakt scheiding tussen ons en God, maar als wij onrein zijn en ons niet ontzondigen, dan zal dit ons voor eeuwig van Hem scheiden, het is niet zozeer de wonde, die noodlottig is, als wel het minachten van het geneesmiddel er voor.

5. Zelfs hij, die *het water van de afzondering sprengde,* of *het aanraakte,* of *de onreine persoon aanraakte* moest *onrein zijn tot aan de avond,* dat is, hij moest op die dag niet nabij het heiligdom komen, vers 21, 22. Aldus wilde God hun het onvolkomene doen zien van die diensten, en hun ongenoegzaamheid om het geweten te reinigen, opdat zij zouden uitzien naar de Messias, die zich in de volheid des tijds door de eeuwige Geest Gode onstraffelijk zou opofferen, en aldus ons geweten zou reinigen van dode werken, (dat is: van de zonde, die als een dood lichaam verontreinigt, en daarom een lichaam des doods wordt genoemd) opdat wij vrijheid van toegang zouden hebben tot het heiligdom om de levende God met levende offeranden te dienen.

HOOFDSTUK 20

1 Als de kinderen Israels, de ganse vergadering, in de woestijn Zin gekomen waren, in de eerste maand, zo bleef het volk te Kades. En Mirjam stierf aldaar, en zij werd aldaar begraven.
2 En er was geen water voor de vergadering; toen vergaderden zij zich tegen Mozes en tegen Aaron.
3 En het volk twistte met Mozes, en zij spraken, zeggende: Och, of of wij den geest gegeven hadden, toen onze broeders voor het aangezicht des HEEREN den geest gaven!
4 Waarom toch hebt gijlieden de gemeente des HEEREN in deze woestijn gebracht, dat wij daar sterven zouden, wij en onze beesten?
5 En waarom hebt gijlieden ons doen optrekken uit Egypte, om ons te brengen in deze kwade plaats? Het is geen plaats van zaad, noch van vijgen, noch van wijnstokken, noch van granaatappelen; ook is er geen water om te drinken.
6 Toen gingen Mozes en Aaron van het aangezicht der gemeente tot de deur van de tent der samenkomst, en zij vielen op hun aangezichten; en de heerlijkheid des HEEREN verscheen hun.
7 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
8 Neem dien staf, en verzamel de vergadering, gij en Aaron, uw broeder, en spreekt gijlieden tot de steenrots voor hun ogen, zo zal zij hun water geven; alzo zult gij hun water voortbrengen uit de steenrots, en gij zult de vergadering en haar beesten drenken.
9 Toen nam Mozes den staf van voor het aangezicht des HEEREN, gelijk als Hij hem geboden had.
10 En Mozes en Aaron vergaderden de gemeente voor de steenrots, en hij zeide tot hen: Hoort toch, gij wederspannigen, zullen wij water voor ulieden uit deze steenrots hervoorbrengen?
11 Toen hief Mozes zijn hand op, en hij sloeg de steenrots tweemaal met zijn staf; en er kwam veel waters uit, zodat de vergadering dronk, en haar beesten.
12 Derhalve zeide de HEERE tot Mozes en tot Aaron: Omdat gijlieden Mij niet geloofd hebt, dat gij Mij heiligdet voor de ogen der kinderen van Israel, daarom zult gijlieden deze gemeente niet inbrengen in het land, hetwelk Ik hun gegeven heb.
13 Dit zijn de wateren van Meriba, daar de kinderen Israels met den HEERE om getwist hebben; en Hij werd aan hen geheiligd.
14 Daarna zond Mozes boden uit Kades tot den koning van Edom, welke zeiden: Alzo zegt uw broeder Israel: Gij weet al de moeite, die ons ontmoet is;
15 Dat onze vaders naar Egypte afgetogen zijn, en wij in Egypte vele dagen gewoond hebben; en dat de Egyptenaars aan ons en onze vaderen kwaad gedaan hebben.
16 Toen riepen wij tot den HEERE, en Hij hoorde onze stem, en Hij zond een Engel, en Hij leidde ons uit Egypte; en ziet, wij zijn te Kades, en stad aan het uiterste uwer landpale.
17 Laat ons toch door uw land trekken; wij zullen niet trekken door den akker, noch door de wijngaarden, noch zullen het water der putten drinken; wij zullen den koninklijken weg gaan, wij zullen niet afwijken ter rechter hand noch ter linkerhand, totdat wij door uw landpalen zullen getrokken zijn.
18 Doch Edom zeide tot hem: Gij zult door mij niet trekken, opdat ik niet misschien met het zwaard uitga u tegemoet!
19 Toen zeiden de kinderen Israels tot hem: Wij zullen door den gebaanden weg optrekken, en indien wij van uw water drinken, ik en mijn vee, zo zal ik deszelfs prijs daarvoor geven; ik zal alleenlijk, zonder iets anders, te voet doortrekken.
20 Doch hij zeide: Gij zult niet doortrekken! En Edom is hem tegemoet uitgetrokken, met een zwaar volk, en met een sterke hand.

21 Alzo weigerde Edom Israel toe te laten door zijn landpale te trekken; daarom week Israel van hem af.
22 Toen reisden zij van Kades; en de kinderen Israels kwamen, de ganse vergadering, aan den berg Hor.
23 De HEERE nu sprak tot Mozes, en tot Aaron, aan den berg Hor, aan de pale van het land van Edom, zeggende:
24 Aaron zal tot zijn volken verzameld worden; want hij zal niet komen in het land, hetwelk Ik aan de kinderen Israels gegeven heb, omdat gijlieden Mijn mond wederspannig geweest zijt bij de wateren van Meriba.
25 Neem Aaron, en Eleazar, zijn zoon, en doe hen opklimmen tot den berg Hor.
26 En trek Aaron zijn klederen uit, en trek ze Eleazar, zijn zoon, aan; want Aaron zal verzameld worden, en daar sterven.
27 Mozes nu deed, gelijk als de HEERE geboden had; want zij klommen op tot den berg Hor, voor de ogen der ganse vergadering.
28 En Mozes trok Aaron zijn klederen uit, en hij trok ze zijn zoon Eleazar aan; en Aaron stierf aldaar, op de hoogte diens bergs. Toen kwam Mozes en Eleazar van dien berg af.
29 Toen de ganse vergadering zag, dat Aaron overleden was, zo beweenden zij Aaron dertig dagen, het ganse huis van Israel.

Met dit hoofdstuk begint de geschiedenis van het veertigste jaar (dat het laatste jaar was) van de omwandelingen van de Israëlieten in de woestijn. En van hun tweede jaar, waarin zij veroordeeld werden tot hun quarantaine in de woestijn, wordt weinig van hen vermeld tot op dit laatste jaar, dat hen tot aan de grenzen van Kanaän bracht. En de geschiedenis van dit jaar is bijna even groot als de geschiedenis van het eerste jaar. Dit hoofdstuk geeft een bericht van

I. De dood van Mirjam, vers 1.

II. Het tevoorschijn brengen van water uit de rots. Daarin merken wij op:

1. De nood, waarin Israël verkeerde wegens gebrek aan water, vers 2.

2. Hun ontevredenheid en murmurering in die nood, vers 3 5.

3. Gods ontferming en macht, waardoor zij van water werden voorzien uit de rots, vers 6-9,.

4. De zwakheid van Mozes en Aaron bij die gelegenheid vers 10.

5. Gods misnoegen op hen, vers 12, 13.

III. De onderhandeling met de Edomieten. Israëls verzoek, vers 14- 17, en afwijzing van de Edomieten er van, vers 18- 21.

IV. De dood van Aaron de hogepriester, op de berg Hor, Eleazars installatie in zijn plaats, en de rouw van het volk over hem. vers 22-29.

Numeri 20:1-13

Na acht en dertig jaren van vervelende tochten, of liever van vervelende rusten, in de woestijn, terug naar de Rode Zee, richtten de heirscharen Israëls nu eindelijk hun aangezicht weer naar Kanaän, en zijn niet ver van de plaats waar zij waren, toen zij door het rechtvaardig vonnis van de Goddelijke gerechtigheid hun omdwalingen moesten beginnen. Tot nu toe waren zij als in een doolhof rondgeleid terwijl er gerechtigheid geoefend werd aan de veroordeelde rebellen, maar nu waren zij weer op de rechte weg gebracht. Zij verbleven te Kades, vers 1, niet Kades-Barnea, dat nabij de grenzen van Kanaän lag, maar een ander Kades op de grenzen van Edom, verder weg van het land van de belofte, maar toch op de weg er heen van de Rode Zee, waarheen zij teruggedreven waren. Hier nu:

I. Sterft Mirjam, de zuster van Mozes en Aaron, en, naar het schijnt, ouder dan deze beide. Zij moest wel ouder zijn geweest indien zij de zuster was, die gesteld was om te zien wat er met Mozes geschieden zou, nadat hij in de kist van biezen aan de oever van de rivier gelegd was, Exodus 2:4. *Mirjam stierf aldaar,* vers 1. Zij was een profetes geweest, en het werktuig om veel goed te doen aan Israël, Micha 6:4. Toen Mozes en Aaron met hun staf voor hen heengingen, om wonderen voor hen te doen, ging Mirjam met haar trommel hun voor om God te loven voor deze wonderen, Exodus 15:20, en hierin heeft zij hun ware diensten bewezen. Eenmaal echter had ook zij gemurmureerd, en daarom mocht zij niet in Kanaän komen.

II. Hier is een ander Meriba, een plaats van die naam hebben wij tevoren ontmoet in het begin van hun tocht door de woestijn die aldus genoemd werd om "de twist van de kinderen Israëls," Exodus 17:7. En nu hebben wij aan het laatste gedeelte van hun tocht weer een plaats, die dezelfde naam draagt, en om dezelfde reden: *dit zijn de wateren van Meriba* vers 13. Wat daar gedaan werd, werd hier herhaald.

1. *Daar was geen water voor de vergadering,* vers 2. Het water uit de rots van Rafidim had hen gevolgd zolang er behoefte aan was, maar het is waarschijnlijk, dat zij gedurende enige tijd in een landstreek vertoefd hadden, waar zij op gewone wijze van water werden voorzien, en waar Gods gewone voorzienigheid in hun behoefte voorzag, daar was het passend dat het wonder zou ophouden. Maar nu bleek het dat er in de plaats, waar zij zich nu bevonden, geen water was, of tenminste nooit genoeg voor de vergadering. Wij leven in een wereld van gebrek, en waar wij ook zijn, overal moeten wij de een of andere ongerieflijkheid verwachten. Het is een grote zegen om overvloed van water te hebben, een zegen, waarvan wij de waardij zouden beseffen en erkennen, als wij hem moesten missen.

2. Hierop gingen zij murmureren, rebelleren, vers 2. Zij *vergaderden zich,* en namen de wapens op *tegen Mozes en Aaron. Zij twistten met hen,* vers 3, spraken dezelfde onzinnige taal, die hun vaderen tevoren gesproken hadden.

A. Zij wensten als kwaaddoeners gestorven te zijn door de hand van de Goddelijke gerechtigheid, liever dan voor even veronachtzaamd te schijnen door de Goddelijke barmhartigheid. *Och, of wij de geest gegeven hadden toen onze broeders voor het aangezicht des Heeren de geest gaven!* Inplaats van God te danken, zoals zij hadden behoren te doen dat Hij hen gespaard heeft. Niet alleen achten zij die goedertierenheid gering, maar zij zijn er boos om, alsof God hun groot onrecht had gedaan door hun hun leven te geven tot een buit en hen als vuurbranden uit het vuur gerukt te hebben. Maar zij behoeven niet te wensen met hun

broeders te zijn gestorven, zij slaan de rechte weg in om weldra als hun broeders te sterven. "Wee degenen, die des Heeren dag begeren," Amos 5:18.

B. Zij zijn boos, omdat zij uitgevoerd zijn uit Egypte, en in deze woestijn zijn geleid, vers 4, 5. Zij twistten met Mozes om hetgeen zij wisten des Heeren doen te zijn, zij stellen datgene voor als een hun aangedaan leed, dat de grootste gunst was, die ooit aan een volk werd bewezen. Zij verkiezen slavernij boven vrijheid, het huis van de dienstbaarheid boven het land van de belofte, en hoewel zij nu slechts gebrek hadden aan water, stellen zij, nu zij in de stemming zijn om aanmerkingen te maken, het voor als een ondraaglijke ontbering, dat zij geen vijgen en wijnstokken hebben. Het was een verzwaring van hun misdaad:

a. Dat zij zolang geleden hadden wegens de ontevredenheid en het wantrouwen van hun vaderen. Zij hadden *hun hoererijen nu reeds bijna veertig jaren gedragen in de woestijn,* Hoofdstuk 14:33 en toch treden zij nu in hun voetstappen, en was het ook van hen waar wat aan Belsazar verweten werd, namelijk dat zij "hun hart niet vernederd hebben, alhoewel zij dit alles wel geweten hebben," Daniel 5:22.

b. Dat zij zo langdurig en zo voortdurend Gods goedheid jegens hen hebben ervaren, zoals zij ook de liefde en trouw van Mozes en Aaron hebben ervaren.

c. Dat Mirjam nu onlangs was gestorven, en dat zij dus, nu zij een van hun leidslieden verloren hebben, meer eerbiedig hadden behoren te wezen voor hen, die hun nog overgelaten waren, maar alsof zij besloten hadden God er toe te brengen om hen als schapen te laten zijn zonder herder, gaan zij zich te buiten jegens hen in beledigingen, inplaats van medegevoel te betonen met Mozes en Aaron wegens de dood van hun zuster, doen zij droefenis toe tot hun smart.

3. Mozes en Aaron antwoordden hen niet maar *gingen tot de deur van de tent van de samenkomst,* ten einde Gods wil in deze zaak te vernemen, vers 6. Daar *vielen zij op hun aangezichten,* zoals vroeger bij een dergelijke gelegenheid, om de toorn Gods af te bidden en Hem om raad en leiding te smeken. Hier wordt geen melding gemaakt van iets dat zij zeiden, zij wisten dat God de murmureringen van het volk hoorde, en voor Hem buigen zij zich ootmoedig neer, voorbidding doende met onuitsprekelijke zuchtingen. Daar lagen zij wachtende op orders. "Spreek, Heere, want Uw knechten horen."

4. God verscheen niet op Zijn rechterstoel om de weerspannigen naar verdienste te vonnissen, neen, "Hij zal niet weerkeren om Efraïm te verderven," Hosea 11:9, "zal niet altoos twisten' Psalm 103:9,. Maar Hij verscheen:

A. Op Zijn troon der heerlijkheid om hun onrechtvaardige murmureringen tot zwijgen te brengen, vers 6. *De heerlijkheid des Heeren verscheen* om *het rumoer des volks te stillen* door hun ontzag in te boezemen. Een gelovig zien op de heerlijkheid des Heeren zou een krachtige beteugeling zijn van onze lusten en hartstochten, en onze mond met een toom bewaren.

B. Op Zijn troon van de genade, om hun rechtvaardige begeerten te vervullen. Het was nodig dat zij water zouden hebben, en hoewel hun manier van er om te vragen onregelmatig en onordelijk was, heeft God het hun daarom toch niet willen weigeren, maar onmiddellijk orders gegeven om hen er van te voorzien, vers 8. Mozes moet voor de tweede maal in de naam Gods water voor hen gebieden uit de rots, om te tonen dat God nog even machtig is als ooit tevoren om Zijn volk van het goede te voorzien, zelfs in hun grootste nood en bij een volstrekt falen

van uitwendige middelen of ondergeschikte oorzaken. De almachtige kracht kan water uit de rots doen voortkomen, God heeft dit gedaan, en Hij kon het wederom doen, want Zijn arm is niet verkort. Opdat het niet de schijn zou hebben dat er in de vorige rots zelf iets bijzonders was, een verborgen bron, door de natuur tevoren er in verborgen, gebiedt God hem hier een andere te openen, en wijst hem niet aan tot welke hij zich moest wenden, maar laat hem gebruik maken van welke hij wil, of van de eerste de beste tot welke hij kwam, want voor de Almacht is het volkomen hetzelfde.

a. God gebiedt hem *die staf te nemen,* die vermaarde staf, waarmee hij de plagen van Egypte heeft opgeroepen en de zee heeft gekliefd opdat, die in zijn hand hebbende, hij, zowel als het volk, indachtig zou zijn aan de grote dingen, die God tevoren voor hen gedaan heeft, en aangemoedigd om thans op Hem te vertrouwen. Deze staf schijnt in de tabernakel bewaard te zijn, vers 9, want het was de staf Gods, de scepter van Zijn sterkte zoals het Evangelie genoemd wordt, Psalm 110:2, misschien wel in toespeling hierop.

b. God gebiedt hem *de vergadering te verzamelen,* niet slechts *de oudsten,* maar het *volk,* om getuige te zijn van hetgeen er geschieden zal, opdat zij door hun eigen ogen overtuigd zouden worden, en beschaamd zouden zijn om hun ongeloof. Er is geen bedrog in Gods wonderwerken, en daarom schuwen zij het licht niet noch het onderzoek van vele getuigen.

c. Hij gebiedt hem *tot de rots* te spreken, die doen zal wat haar wordt bevolen, om het volk te beschamen, tot hetwelk zo dikwijls gesproken is, maar dat nooit heeft willen horen en gehoorzamen. Hun harten waren harder dan deze rots, niet zo week, zo handelbaar, zo gehoorzaam.

d. Hij belooft dat *de rots haar water zal geven,* vers 8, en zij deed het, vers 11. Er kwam *veel* water uit. Dit is een voorbeeld niet alleen van de macht van God, dat Hij aldus honing uit de rotssteen kon doen zuigen en olie uit de kei van de rots, maar van Zijn genade en goedertierenheid, dat Hij het wilde doen voor zo’n tergend volk. Dit was een nieuw geslacht, (de meesten van het oude geslacht waren reeds in de woestijn gevallen) maar zij waren al even slecht als hun voorgangers, het murmureren zat hun in het bloed, maar toch werd hun het erfdeel van Gods gunst niet ontnomen, integendeel, de Goddelijke lankmoedigheid schittert hier met even heldere glans als de Goddelijke gunst. Hij is God, en geen mens, in te sparen en te vergeven, ja meer, Hij gaf hun hier niet slechts de drank, die zij gemeenschappelijk dronken met hun vee vers 9, 11,. maar Hij gaf er hun ook geestelijk in te drinken, daar het een type was van geestelijke zegeningen, "want die steenrots was Christus."

5. Mozes en Aaron hebben in deze zaak niet betamelijk gehandeld, ja zó onbetamelijk hebben zij gehandeld, dat God hun in Zijn misnoegen terstond zei, dat zij de eer niet zullen hebben om Israël in Kanaän te brengen, vers 10-12. Dit deel van de gewijde geschiedenis is zeer merkwaardig en zeer leerrijk.

A. Het is zeker dat God ten zeerste en rechtvaardig op hen vertoornd was, want Hij is nooit toornig zonder reden. Hoewel zij Zijn dienstknechten waren, die genade hadden verkregen om getrouw te zijn, hoewel zij Zijn gunstgenoten waren, die Hij hogelijk had geëerd, heeft Hij hen toch om iets, dat zij bij deze gelegenheid dachten, of zeiden, of deden onder de schande en vernedering gebracht om te sterven, zoals andere ongelovige Israëlieten gestorven zijn, zonder in Kanaän te komen. En ongetwijfeld heeft de misdaad de straf verdiend.

B. Maar toch is het onzeker wat het in hun doen geweest is, dat God zo zeer had mishaagd. De fout was van ingewikkelde aard.

a. Zij hebben hun orders niet stipt opgevolgd, maar zijn in sommige opzichten afgeweken van hun opdracht. God gebood hun *te spreken tot de rots,* en zij spraken *tot het volk* en *sloegen op de rots,* hetgeen hun ditmaal niet bevolen was, maar zij dachten dat *spreken tot de rots* niet zou helpen. Als wij, in mistrouwen van de macht van het woord, de toevlucht nemen tot de wereldlijke macht voor zuivere gewetenszaken, dan doen wij wat Mozes hier gedaan heeft, wij slaan de rots, tot welke wij alleen hadden moeten spreken.

b. Zij eigenden zichzelf te veel toe van de heerlijkheid van dit wonderwerk: *Zullen wij water voor ulieden uit deze steenrots voorbrengen?* Alsof het door enigerlei macht of waardigheid van hen geschiedde. Daarom wordt hun ten laste gelegd, dat zij *God niet geheiligd hebben,* dat is: dat zij Hem de heerlijkheid niet toebrachten van dit wonder, die Hem toekwam.

c. Ongeloof was de grote zonde, vers 12. *Gijlieden hebt Mij niet geloofd,* ja meer, het wordt *weerspannigheid* genoemd tegen Gods gebod, Hoofdstuk 27:14. Het gebod was water uit de rots te doen komen, maar zij rebelleerden tegen het gebod, door het te wantrouwen en er aan te twijfelen, of het zou geschieden. Zij spreken op twijfelachtige wijze: *Zullen wij water voorbrengen?* En waarschijnlijk hebben zij ook op andere wijze de onzekerheid van hun gemoed aan de dag gelegd, of er al of niet water zou komen voor zo’n weerspannig geslacht. En misschien hebben zij, hoewel God het beloofd had, er te meer aan getwijfeld, omdat de heerlijkheid des Heeren hun niet was verschenen op deze rots, zoals zij hun op die te Rafidim verschenen was, Exodus 17:6. Zij wilden zonder teken Gods woord niet aannemen. Dr. Lightfoots denkbeeld van hun ongeloof is, dat zij zich afvroegen of zij, nu de veertig jaren ten einde waren, eindelijk Kanaän zouden binnentrekken, of dat zij vanwege hun murmureren van het volk veroordeeld zouden worden tot wederom een tijdperk van reizen en zwoegen, daar er nu weer een rots geopend was voor hun watervoorraad, hetgeen zij als een aanduiding beschouwden van hun langduriger verblijf in de woestijn. Indien dit zo was, dan zijn zij zelf rechtvaardig buiten Kanaän gehouden, terwijl het volk erop de bepaalde tijd binnentrok.

d. Zij zeiden en deden alles in drift en hartstocht, aldus wordt van hun zonde gesproken in Psalm 106:33. Zij "verbitterden zijn geest, zodat hij wat onbedachtelijk voortbracht met zijn lippen." Het was in drift, dat hij hen *weerspannigen* noemde. Weliswaar, zij waren dit, God had hen zo genoemd, en later heeft Mozes hen in rechtvaardige bestraffing aldus genoemd, zonder daarin te zondigen, maar nu kwam het voort uit een verbitterd gemoed, en werd het onbedacht gezegd. Het was te veel gelijk "Raka" en "Gij dwaas." Zijn tweemaal slaan van de rots (zonder naar het schijnt te wachten op het uitstromen van het water na de eerste slag) toont dat hij in drift was. Hetgeen gezegd of gedaan is in zachtmoedigheid, en te rechtvaardigen is, kan gezegd of gedaan zijnde in toorn, zeer schuldig zijn. Zie Jakobus 1:20.

e. Hetgeen al het overige nog verzwaarde, en te meer tot toorn verwekte, was dat het in het openbaar gedaan werd, voor de ogen van de kinderen Israëls, voor wie zij voorbeelden hadden moeten wezen van geloof, en hoop en zachtmoedigheid. Wij bevinden Mozes schuldig aan zondig mistrouwen, Hoofdstuk 11:22, 23. Dat bleef echter tussen God en hem, en daarom werd het slechts berispt, maar dit was in het openbaar, het onteerde God voor het aangezicht van Israël, alsof hij hun Zijn gunsten misgunde, en het volk ontmoedigde om op God te hopen, en daarom werd het streng gestraft en wel te meer vanwege de waardigheid en uitnemendheid van hen, die zondigen.

Uit het geheel kunnen wij leren:

Ten eerste. Dat de besten van de mensen hun gebreken en tekortkomingen hebben, tekortkomen zelfs in die genade, waarin zij gewoonlijk het meest uitblinken. De man Mozes was zeer zachtmoedig, en toch zondigde hij door drift, dat dan hij, die meent te staan, toezien, dat hij niet valle.

Ten tweede. Dat God betreffende de zonde niet oordeelt zoals de mens oordeelt, wij zouden kunnen denken dat er niet veel verkeerds was in hetgeen Mozes toen zei en deed, maar God vond er reden in om het streng te beoordelen. Hij kent het maaksel van de geest van de mensen, Hij kent hun aard en karakter, Hij weet in welke gemoedsgesteldheid zij zijn bij bijzondere gelegenheden, en uit welke gedachten en bedoelingen de woorden en daden voortkomen, en wij zijn er zeker van, dat daarom zijn oordeel naar waarheid is, als het niet overeenkomt met het onze.

Ten derde. Dat God niet slechts de zonden van Zijn volk opmerkt, en er misnoegd om is, maar dat, hoe nader zij tot Hem staan, hoe aanstotelijker Hem hun zonden zijn, Amos 3:2. De psalmist schijnt naar deze zonde van Mozes en Aaron te verwijzen, als hij zegt: Gij zijt hun geweest een vergevend God, hoewel wraak doende over hun daden. Gelijk velen gespaard worden in dit leven, en gestraft worden in het andere, zo worden ook velen gestraft in dit leven, en gespaard in het andere.

Ten vierde. Dat als ons hart heet wordt in ons binnenste, het ons zeer nodig is om wel acht te geven, dat wij niet zondigen met onze tong.

Ten vijfde. Dat het een blijk is van Mozes’ oprechtheid, en van zijn onpartijdigheid bij het schrijven, dat hij dit omtrent zichzelf in de geschiedenis heeft vermeld, en geen sluier heeft geworpen over zijn zwakheid en tekortkoming, waaruit blijkt dat hij in hetgeen hij schreef, zowel als in hetgeen hij deed, Gods eer meer heeft gezocht dan zijn eigen eer.

Eindelijk. De plaats wordt daarom Meriba genoemd, vers 13. Zij wordt Meriba-Kades genoemd, Deuteronomium 32:51, om haar te onderscheiden van het andere Meriba. Het is het "twistwater" om de gedachtenis te bewaren van de zonde van het volk en van Mozes, maar ook van Gods goedertierenheid, waarmee Hij hun van water voorzag, en Mozes, in weerwil van alles, erkende en eerde. Aldus werd Hij in hen geheiligd als de Heilige Israëls, gelijk Hij genoemd wordt, als Zijn barmhartigheid roemt tegen het oordeel, Hosea 11:9. Mozes en Aaron hebben God niet geheiligd, zoals hun betaamd had, in de ogen van Israël, vers 12 maar God was in hen geheiligd, want Hij zal door geen mens van Zijn eer verliezen. Indien Hij niet door ons wordt geheiligd, dan zal Hij aan ons worden geheiligd.

Numeri 20:14-21

Wij hebben hier het verzoek van Israël aan de Edomieten. De naaste weg naar Kanaän van de plaats waar Israël nu gelegerd was, lag door het land van Edom.

1. Mozes zond gezanten tot de koning van Edom om met hem te onderhandelen over verlof om door zijn land te trekken, en hij geeft hun instructies voor hetgeen zij moesten zeggen, vers 14-17.

A. Zij moeten zich beroepen op hun bloedverwantschap met de Edomieten. *Alzo zegt uw broeder Israël.* Beide natiën stamden af van Abraham en Izak, Ezau en Jakob, de twee stamvaders van hun respectieve volken, waren tweelingbroeders, en daarom konden zij redelijkerwijs die vriendelijkheid van hen verwachten, ook behoefden de Edomieten niet te vrezen dat hun broeder Israël boze bedoelingen met hen had, of voordeel tegen hen zou zoeken.

B. Zij moeten een kort bericht geven van de geschiedenis en de tegenwoordige toestand van Israël, waarmee zij achtten dat de Edomieten niet geheel onbekend waren. En hierin lag een dubbele pleitgrond.

a. Israël is mishandeld geworden door de Egyptenaren, en daarom behoren hun bloedverwanten medelijden met hen te hebben en hen te ondersteunen. *De Egyptenaars hebben ons en onze vaderen kwaad gedaan,* maar wij kunnen hopen dat onze broeders, de Edomieten, ons niet zo kwaad gezind zijn.

b. Israël is op wondere wijze verlost door de Heere, en daarom behoren zij gesteund en begunstigd te worden, vers 16." *Wij riepen tot de Heere en Hij hoorde onze stem, en Hij zond een engel,* de Engel van Zijn aangezicht, de Engel des verbonds, het eeuwige Woord, *en Hij leidde ons uit Egypte,* en heeft ons hier gebracht." Het was dus in het belang van de Edomietenom zich aangenaam te maken aan een volk, dat zo grote invloed had in de hemel, en er zo’n gunstgenoot van was, en het was gevaarlijk voor hen om het leed te willen doen. Het is ons belang en onze plicht om vriendelijkheid te bewijzen aan hen, die het Gode behaagt als Zijn volk te erkennen, en dit volk tot ons volk aan te nemen. "Kom in, gij gezegende des Heeren."

C. Zij moeten nederig om een doortocht door hun land verzoeken. Hoewel God zelf in de wolk- en vuurkolom hun God was, en zij, die gids volgende, hun doortocht door ieders land voor geheel de wereld hadden kunnen rechtvaardigen, wilde God toch dat die beleefdheid aan de Edomieten betoond zou worden, om te tonen dat niemands eigendom onder schijn van Godsdienst aangerand mag worden. Heerschappij is gegrond in Gods voorzienigheid, niet in genade. Zo heeft Christus toen Hij door een vlek van de Samaritanen wilde gaan voor wie Zijn komst waarschijnlijk aanstotelijk zou zijn, "boden voor Zijn aangezicht gezonden," om hun om verlof te vragen, Lukas 9:52. Zij die vriendelijkheid willen ontvangen, moeten het niet versmaden er om te vragen.

D. Zij moeten borgtocht geven voor het goede gedrag van de Israëlieten op deze tocht, dat zij zich op de grote koninklijke weg zullen houden, op niemands erf zouden komen zich noch aan land noch aan water zouden vergrijpen, zelfs van geen waterput gebruik zouden maken zonder er voor te betalen, met alle mogelijke spoed zouden voorttrekken, zo snel als het hun als

voetreizigers slechts mogelijk was, vers 17, 19. Geen voorstel kon billijker wezen, of vriendelijker gedaan worden.

1. De gezanten keren terug met een weigerend antwoord, vers 18. Edom, dat is: de koning van Edom, als beschermer van zijn land zei: *Gij zult door mij niet trekken*. En als de gezanten blijven aanhouden, herhaalt hij de weigering en voegt er de bedreiging aan toe, vers 20, dat het op hun gevaar zou zijn zo zij het beproefden, want dat hij zijn krijgsmacht dan tegen hen zou doen aanrukken. *Alzo weigerde Edom Israël toe te laten door zijn landpale te trekken.* De reden hiervoor was:

a. Hun naijver op de Israëlieten, zij vreesden schade en nadeel door hen te zullen ondervinden, en stelden geen vertrouwen in hun beloften. En inderdaad, indien dit talrijk leger onder een andere tucht ware geweest dan die van de rechtvaardige God zelf, die evenmin zou dulden dat zij kwaad deden, dan dat hun kwaad zou gedaan worden, dan zou er wel oorzaak geweest zijn voor die achterdocht, maar wat konden zij vrezen van een natie die zulke rechtvaardige wetten en rechten had?

b. Het was ook toe te schrijven aan de oude vijandschap van Ezau voor Israël. Al hadden zij ook geen reden om schade of nadeel van hen te vrezen, toch waren zij niet bereid om hun zoveel vriendelijkheid te betonen. Ezau haatte Jakob vanwege de zegen, en nu herleefde die haat, wijl de zegen beërfd stond te worden. God wilde hiermede de kwaadwilligheid van de Edomieten aan de dag doen komen tot hun schande, en de goedaardigheid van de Israëlieten op de proef stellen tot hun eer: *zij weken van hem af*, en hebben die gelegenheid niet aangegrepen om met hen te twisten. Wij moeten het niet vreemd achten, als door onredelijke mensen het redelijkste verzoek wordt afgewezen, en dat zij, aan wie God gunst betoont, door hen worden beledigd. "Ik ben als een dove, ik hoor niet." Na deze smaad door de Edomieten aan Israël aangedaan, heeft God aan de Israëlieten een bijzondere waarschuwing gegeven, om "de Edomiet voor geen gruwel te houden," Deuteronomium 23:7, al hadden de Edomieten ook voor hen zulk een afschuw aan de dag gelegd, om ons te leren, dat wij in zulke gevallen niet op wraak moeten zinnen.

Numeri 20:22-29

Het hoofdstuk begon met de begrafenis van Mirjam, en eindigt met de begrafenis van haar broeder Aaron. Als de dood in een huisgezin komt, dan zal dikwijls meer dan een lid ervan door zijn slagen getroffen worden. Israël had de vorige beproeving, die hun getroffen had in de dood van hun profetes, niet tot hun nut aangewend, en daarom nam God spoedig daarna hun priester weg, om te beproeven of zij diens dood ter harte zouden nemen. Dit gebeurde reeds bij hun eerstvolgende pleisterplaats toen zij naar de berg Hor gingen langs een omweg om het land van de Edomieten heen, en dit links lieten liggen. Waar wij ook heengaan, overal wacht ons de dood en is het graf voor ons gereed.

I. God gebood Aaron te sterven, vers 24. God neemt Mozes en Aaron ter zijde, en zegt hun: *Aaron zal tot zijn volken verzameld worden.* Aan deze broeders, die elkaar liefhadden, wordt gezegd dat zij moeten scheiden. Aaron, de oudste, moet het eerst sterven, maar Mozes zal hem waarschijnlijk niet lang overleven, zodat het slechts voor een wijle, een kleine wijle, is dat zij gescheiden zullen zijn.

1. Er is enig misnoegen in deze orders. Aaron moet niet in Kanaän komen, omdat hij bij het twistwater tekort was gekomen in zijn plicht. De vermelding hiervan heeft Mozes ongetwijfeld in het hart getroffen, daar hij misschien toen wist, dat hij de schuldigste was van de twee.

2. Er is in die orders ook veel goedertierenheid. Hoewel Aaron sterft om zijn overtreding wordt hij toch niet als een kwaaddoener ter dood gebracht, niet gedood door een plaag, of door vuur van de hemel, maar hij sterft in vrede en in eer. Hij is niet "uitgeroeid uit het midden zijns volks," zoals de uitdrukking gewoonlijk luidt betreffende hen, die sterven door de hand van de Goddelijke gerechtigheid, maar hij *is verzameld tot zijn volken,* als een, die stierf in de armen van de Goddelijke genade.

3. Er is veel type en betekenis in. Aaron moet niet in Kanaän komen, om te tonen dat het Levietische priesterschap geen ding volmaakt heeft, dat moest geschieden door een betere hoop. Vanwege zonde en dood konden deze priesters niet blijvend zijn maar het priesterschap van Christus, onbevlekt zijnde, is ook onveranderlijk, en aan dit priesterschap, dat eeuwig blijft, moet Aaron al zijn eer afstaan, Hebreeën 7:23-25.

II. Aaron onderwerpt zich en sterft op de bepaalde plaats en wijze, en, voorzoveel blijkt, even goedsmoeds, alsof hij zich slechts ter ruste begaf.

1. Hij trekt zijn heilige kleren aan om er afscheid van te nemen, en begeeft zich met zijn broeder en zijn zoon, en waarschijnlijk ook met sommigen van de oudsten van Israël naar de top van de berg Hor, vers 27. Zij gingen op *voor de ogen van de gehele vergadering* waarschijnlijk was hun gezegd met welk doel zij daar opklommen. Door die plechtige optocht laat Aaron aan Israël weten, dat hij noch vreest, noch beschaamd is, om te sterven, maar dat hij, als de Bruidegom komt, zijn lamp brandende heeft, en kan uitgaan om Hem te ontmoeten. Zijn opgaan naar de berg om te sterven betekende dat de dood van de heiligen, (en Aaron wordt "de heilige des Heeren genoemd)" hun opgang is, zij gaan veeleer op dan af, naar de dood.

2. Mozes, wiens handen Aaron het eerst met zijn priesterlijke kleren bekleed hadden, trekt ze hem nu uit, want uit eerbied voor het priesterschap was het niet passend, dat hij er in zou

sterven. De dood zal ons ontkleden, naakt zijn wij in de wereld gekomen, en naakt moeten wij er uitgaan. Wij zullen weinig reden zien om trots te wezen op onze kleren, onze sieraden of eretekenen, als wij bedenken hoe spoedig de dood ons van al onze heerlijkheid zal beroven, ons de kroon van het hoofd zal nemen.

3. Mozes trekt Eleazar terstond de priesterkleren aan, bekleedt hem met het gewaad van zijn vader, en "sterkt hem met zijn gordel," Jesaja 22:21. Het was:

a. Een grote troost voor Mozes, door wiens hand de wet van het priesterschap was gegeven, te zien dat het in opvolging zou blijven, dat er voor de gezalfde een lamp was toegericht, die de dood zelf niet zou uitblussen. Dit was voor de kerk een gelukkig voorteken en onderpand van de zorg, die God er voor zou hebben, dat, als een geslacht van leraren en Christenen (geestelijke priesters) voorbijgaat, een ander geslacht in zijn plaats zal opkomen.

b. Het was voor Aaron een grote voldoening, om zijn zoon, die hem dierbaar was, aldus bevorderd te zien, en zijn ambt, dat hem nog dierbaarder was, aldus bewaard te zien, en inzonderheid om hierin Christus' eeuwig priesterschap te zien. Nu, zou Aaron kunnen zeggen, "laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede, want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien."

c. Het was een grote goedheid voor het volk. De installatie van Eleazar voordat Aaron nog was gestorven, zal hen, die slecht gezind zijn voor Aarons geslacht, weerhouden van elke poging om na zijn dood iemand anders in mededinging te stellen met zijn zoon. Wat konden zij doen nu de zaak alreeds beslist en geregeld was? Het zal ook een bemoediging geweest zijn voor hen, die God vreesden, en hun een teken ten goede geweest zijn, dat Hij hen niet zal verlaten, Zijn goedertierenheid niet van hen zal wegnemen.

4. Aaron stierf aldaar. Spoedig nadat hem zijn priesterkleren uitgetrokken waren, legde hij zich neer en stierf tevreden, want een Godvruchtige zal begeren om, als het de wil des Heeren is, zijn nuttigheid voor anderen niet te overleven. Waarom zouden wij begeren langer in deze wereld te zijn, dan zolang wij er God en ons geslacht van enige dienst zijn?

5. Mozes en Eleazar met degenen die hen vergezelden, begroeven Aaron waar hij gestorven is, zoals blijkt uit Deuteronomium 10:6, en kwamen toen af van de berg. En toen zij nu afgekomen waren en Aaron hadden achtergelaten, hadden zij alle recht om te denken, dat hij veeleer was opgegaan tot een betere wereld, en hen had achtergelaten.

6. De gehele vergadering *beweende Aaron dertig dagen,* vers 29. Hoewel het verlies vergoed was in Eleazar, die nog in de bloei van zijn jaren zijnde, geschikter was voor de openbare dienst, dan Aaron zou geweest zijn, indien hij was blijven leven, was het toch een eer de overleden hogepriester verschuldigd, om rouw over hem te bedrijven. Terwijl hij leefde hebben zij bij iedere gelegenheid tegen hem gemurmureerd, maar nu hij dood was beweenden zij hem. Zo wordt aan velen geleerd het verlies te bewenen van de zegeningen, waarvoor zij niet wilden leren dankbaar zijn, toen zij ze hadden. Aan de gedachtenis van vele Godvruchtigen is meer eer bewezen, dan aan hun persoon terwijl zij leefden, getuigen zij, die bij hun leven vervolgd werden, maar van wie men na hun dood de graven ging versieren.

HOOFDSTUK 21

1 Als de Kanaaniet, de koning van Harad, wonende tegen het zuiden, hoorde, dat Israel door den weg der verspieders kwam, zo streed hij tegen Israel, en hij voerde enige gevangenen uit denzelven gevankelijk weg.
2 Toen beloofde Israel den HEERE een gelofte, en zeide: Indien Gij dit volk geheel in mijn hand geeft, zo zal ik hun steden verbannen.
3 De HEERE dan verhoorde de stem van Israel, en gaf de Kanaanieten over; en hij verbande hen en hun steden; en hij noemde den naam dier plaats Horma.
4 Toen reisden zij van den berg Hor, op den weg der Schelfzee, dat zij om het land der Edomieten heentogen; doch de ziel des volks werd verdrietig op dezen weg.
5 En het volk sprak tegen God en tegen Mozes: Waarom hebt gijlieden ons doen optrekken uit Egypte, opdat wij sterven zouden in de woestijn? Want hier is geen brood, ook geen water, en onze ziel walgt over dit zeer lichte brood.
6 Toen zond de HEERE vurige slangen onder het volk, die beten het volk; en er stierf veel volks van Israel.
7 Daarom kwam het volk tot Mozes, en zij zeiden: Wij hebben gezondigd, omdat wij tegen den HEERE en tegen u gesproken hebben; bid den HEERE, dat Hij deze slangen van ons wegneme. Toen bad Mozes voor het volk.
8 En de HEERE zeide tot Mozes: Maak u een vurige slang, en stel ze op een stang; en het zal geschieden, dat al wie gebeten is, als hij haar aanziet, zo zal hij leven.
9 En Mozes maakte een koperen slang, en stelde ze op een stang; en het geschiedde, als een slang iemand beet, zo zag hij de koperen slang aan, en hij bleef levend.
10 Toen verreisden de kinderen Israels, en zij legerden zich te Oboth.
11 Daarna reisden zij van Oboth, en legerden zich aan de heuvelen van Abarim in de woestijn, die tegenover Moab is, tegen den opgang der zon.
12 Van daar reisden zij, en legerden zich bij de beek Zered.
13 Van daar reisden zij, en legerden zich aan deze zijde van de Arnon, welke in de woestijn is, uitgaande uit de landpalen der Amorieten; want de Arnon is de landpale van Moab, tussen Moab en tussen de Amorieten.
14 (Daarom wordt gezegd in het boek van de oorlogen des HEEREN: Tegen Waheb, in een wervelwind, en tegen de beken Arnon,
15 En den afloop der beken, die zich naar de gelegenheid van Ar wendt, en leent aan de landpale van Moab.)
16 En van daar reisden zij naar Beer. Dit is de put, van welken de HEERE tot Mozes zeide: Verzamel het volk, zo zal Ik hun water geven.
17 (Toen zong Israel dit lied: Spring op, gij put, zingt daarvan bij beurte!
18 Gij put, dien de vorsten gegraven hebben, dien de edelen des volks gedolven hebben, door den wetgever, met hun staven.) En van de woestijn reisden zij naar Mattana;
19 En van Mattana tot Nahaliel; en van Nahaliel tot Bamoth;
20 En van Bamoth tot het dal, dat in het veld van Moab is, aan de hoogte van Pisga, en dat tegen de wildernis ziet.
21 Toen zond Israel boden tot Sihon, den koning der Amorieten, zeggende:
22 Laat mij door uw land trekken. Wij zullen niet afwijken in de akkers, noch in de wijngaarden; wij zullen het water der putten niet drinken; wij zullen op den koninklijken weg gaan, totdat wij uw landpale doorgetogen zijn.
23 Doch Sihon liet Israel niet toe, door zijn landpale door te trekken; maar Sihon vergaderde al zijn volk, en hij ging uit, Israel tegemoet, naar de woestijn, en hij kwam te Jahza, en streed tegen Israel;

24 Maar Israel sloeg hem met de scherpte des zwaards, en nam zijn land in erfelijke bezitting, van de Arnon af tot de Jabbok toe, tot aan de kinderen Ammons; want de landpale der kinderen Ammons was vast.
25 Alzo nam Israel al deze steden in; en Israel woonde in al de steden der Amorieten, te Hesbon, en in al haar onderhorige plaatsen.
26 Want Hesbon was de stad van Sihon, den koning der Amorieten; en hij had gestreden tegen den vorigen koning der Moabieten, en hij had al zijn land uit zijn hand genomen, tot aan de Arnon.
27 Daarom zeggen zij, die spreekwoorden gebruiken: Komt tot Hesbon; men bouwe en bevestige de stad van Sihon!
28 Want er is een vuur uitgegaan uit Hesbon; een vlam uit de stad van Sihon; zij heeft verteerd Ar der Moabieten, en de heren der hoogten van de Arnon.
29 Wee u, Moab! Gij, volk Kamoz zijt verloren! Hij heeft zijn zonen, die ontliepen, en zijn dochters in de gevangenis geleverd aan Sihon, den koning der Amorieten.
30 En wij hebben hen nedergeveld! Hesbon is verloren tot Dibon toe; en wij hebben hen verwoest tot Nofat toe, welke tot Medeba toe reikt.
31 Alzo woonde Israel in het land van den Amoriet.
32 Daarna zond Mozes om Jaezer te verspieden; en zij namen haar onderhorige plaatsen in; en hij dreef de Amorieten, die er waren, uit de bezitting.
33 Toen wendden zij zich en trokken op den weg van Basan; en Og, de koning van Basan, ging uit hun tegemoet, hij en al zijn volk, tot den strijd, en Edrei.
34 De HEERE nu zeide tot Mozes: Vrees hem niet; want Ik heb hem in uw hand gegeven, en al zijn volk, ook zijn land; en gij zult hem doen, gelijk als gij Sihon, den koning der Amorieten, die te Hesbon woonde, gedaan hebt.
35 En zij sloegen hem, en zijn zonen, en al zijn volk, alzo dat hem niemand overbleef; en zij namen zijn land in erfelijke bezitting.

Numeri 21:4-9

I. Hier is de vermoeienis van Israël door een lange tocht om het land van Edom, omdat zij geen verlof konden verkrijgen om door de naaste weg te gaan, vers 4. *Des volks ziel werd verdrietig op deze weg.* De weg was misschien ruw en oneffen, of vuil en modderig, of wellicht verdroot het hun zo'n lange omweg te maken, en dat het hun niet toegelaten werd zich met geweld een weg te banen door het land van de Edomieten. Wie ontevreden van aard is, zal altijd wel iets hebben om over te klagen.

II. Hun ongeloof en murmureren bij deze gelegenheid, vers 5. Hoewel zij pas een glorierijke overwinning hadden behaald op de Kanaänieten, en overwinnende zouden voortgaan, en opdat zij overwonnen, spreken zij toch met misnoegen van hetgeen God voor hen gedaan heeft, en met wantrouwen van hetgeen Hij nog wilde doen, zij waren verdrietig, omdat zij uit Egypte waren opgevoerd, omdat zij geen brood en water hadden, zoals andere mensen, door hun eigen zorg en vlijt, maar door een wonder. Zij hadden overvloed van brood, en toch klagen zij dat er geen brood is. want hoewel het engelenbrood is, dat zij eten, zijn zij het toch moede, van het manna walgen zij, zij noemen het *zeer licht brood,* geschikt voor kinderen, niet voor mannen en krijgslieden. Wat zal hun kunnen behagen, aan wie het manna niet behaagt? Wie twisten wil zal verkeerds vinden waar geen verkeerds is. Zo zullen zij, die gedurende lange tijd het genot hebben gehad van de middelen van de genade, zich zelfs met het hemelse manna overladen, en geneigd zijn het *zeer licht brood* te noemen. Maar laat ons vanwege de verachting, waarmee sommigen van het woord Gods spreken, het er niet minder om waarderen, het is het brood des levens, krachtig brood, dat hen zal voeden en versterken, die er zich in het geloof mee voeden ten eeuwigen leven, wie het dan ook *zeer licht brood* moge noemen.

III. Het rechtvaardig oordeel, dat God over hen bracht wegens hun murmureren, vers 6. Hij zond *vurige slangen onder hen,* die hen beten, waardoor velen stierven. De woestijn waar zij doorheen trokken, was overal onveilig gemaakt door deze vurige slangen, zoals blijkt uit Deuteronomium 8:15. Maar tot nu toe had God Zijn volk wonderbaarlijk bewaard om er door geschaad te worden, totdat zij aan het murmureren gingen, om hen hiervoor te straffen, hebben deze dieren, die tot nu toe hun leger geschuwd hadden, het nu aangevallen. Rechtvaardig komen diegenen onder Gods oordelen, die niet dankbaar zijn voor Zijn zegeningen. Deze slangen worden *varia* genoemd, hetzij naar haar kleur, of naar haar woede en de uitwerking van haar beet, ontsteking teweeg brengend in het lichaam, gepaard met hoge koorts en een onlesbare dorst. Zij hadden onrechtvaardig geklaagd over gebrek aan water, vers 5, om hen hiervoor te kastijden zendt God hun deze dorst, die door geen water gelest kon worden. Aan hen, die schreien zonder reden, wordt rechtvaardig reden gegeven om te schreien. Wantrouwig zeggen zij, dat zij moeten sterven in de woestijn, en God houdt hen aan hun woord en laat hun vrezen over hen komen, velen van hen zijn gestorven. Onbeschaamd hebben zij God zelf beledigd en weerstaan, slangenvenijn was onder hun lippen, en nu vliegen deze vurige slangen, die vliegende draken schijnen geweest te zijn, Jesaja 14:29, hun in het gelaat, en vergiftigen hen. In hun hoogmoed waren zij tegen God en Mozes opgestaan, en nu vernedert God hen door deze verachtelijke dieren een plaag voor hen te maken. Het geschut, waarvan vroeger gebruik werd gemaakt tot hun verdediging tegen de Egyptenaren, werd nu tegen hen gericht. Hij, die kwakkelen heeft doen komen om hun een feestmaal te geven, liet hun weten dat Hij slangen zal doen komen om hen te bijten, de gehele schepping voert krijg tegen hen, die krijg voeren tegen God.

IV. Hun berouw en hun smeking aan God onder dit oordeel, vers 7. Zij belijden hun schuld, wij *hebben gezondigd*, zij zeggen waarin zij gezondigd hebben: *wij hebben tegen de Heere gesproken en tegen u*. Het is te vrezen dat zij hun zonde niet bekend zouden hebben indien zij er de straf niet voor hadden gevoerd, maar nu zijn zij vertederd onder de roede, "als Hij hen doodde zo vroegen zij naar Hem." Zij verzoeken om Mozes' gebed voor hen, zich bewust zijnde van hun eigen onwaardigheid om verhoord te worden, en overtuigd zijnde van Mozes' grote invloed in de hemel. Hoe spoedig is hun toon anders geworden! Zij, die even tevoren met hem getwist hadden, alsof hij hun grootste vijand was, wenden zich nu tot hem als tot hun beste vriend, en verkiezen hem tot hun voorspraak bij God. Beproevingen brengen dikwijls veranderingen aan in de gevoelens van mensen omtrent Gods volk, en leren hun de gebeden op prijs te stellen, die zij tevoren geminacht hadden. Om te tonen dat hij hun van harte had vergeven, zegent Mozes hen, die hem hadden vervloekt, en bidt voor hen, die hem hadden gelasterd. Hierin was hij een type van Christus, die voor Zijn vervolgers heeft gebeden, en een voorbeeld voor ons, om heen te gaan en desgelijks te doen, en aldus te tonen dat wij onze vijanden liefhebben.

V. De wondere wijze, waarop God hun te hulp kwam. Hij heeft Mozes niet gebruikt om het oordeel op te roepen, maar ten einde hem in de liefde van het volk aan te bevelen, maakte Hij hem tot het werktuig van hun redding, vers 8, 9. God gebood aan Mozes een voorstelling te maken van een vurige slang. Die voorstelling maakte hij van koper, en bevestigde haar aan een zeer lange stang, zodat zij in alle delen van het leger gezien kon worden, en ieder die door een vurige slang gebeten was, werd genezen door op die koperen slang te zien. Het volk bad dat God *deze slangen van hen mocht wegnemen*, vers 7, maar God oordeelde het passend om dat niet te doen, want Hij geeft afdoende hulp op de beste wijze, al is het niet op onze wijze. Zo heeft God hen die om hun murmurering niet gestorven zijn er toch om doen lijden, opdat zij met te dieper gevoel er berouw van zouden hebben, en er zich om zouden verootmoedigen. Ook moesten zij door Mozes hun genezing van God ontvangen, opdat zij- zo het mogelijk was-zouden leren nooit meer tegen God en Mozes te spreken. Deze methode van genezing was geheel en al wonderbaar, indien het waar is wat sommige natuurkundigen zeggen, dat het zien op schitterend gepolijst koper schadelijk is voor hen, die door vurige slangen zijn gebeten. God kan Zijn doeleinden tot stand brengen door tegenstrijdige middelen. De Joden zelf zeggen, dat het het gezicht op de koperen slang niet was, dat hen genas, maar door er naar op te zien, zagen zij op tot God als de Heere, die hen genas. Maar er was zeer veel Evangelie in dit bevel. Onze Heiland heeft ons dit gezegd, Johannes 3:14, 15, namelijk dat "gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, de Zoon des mensen alzo verhoogd moet worden, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve." Let dan op de overeenkomst:

1. Tussen hun ziekte en de onze. De duivel is de oude slang, een vurige slang vandaar dat hij verschijnt als een grote rode draak, Openbaring 12:3. De zonde is de beet van deze vurige slang, zij is pijnlijk voor het opgeschrikte geweten, en giftig voor het toegeschroeide geweten. Satans verzoekingen worden zijn vurige pijlen genoemd, Efeziers 6:16. Hartstocht en lust ontsteken de ziel, dat doen ook de verschrikkingen van de Almachtige, als zij zich tegen haar keren. In het einde zal de zonde bijten als een slang, en steken als een adder, en zelfs het zoete er van wordt tot gal van de adderen.

2. Tussen hun geneesmiddel en het onze.

a. Het was God zelf, die dit tegengif uitgedacht en voorgeschreven heeft tegen de vurige slangen, en zo is het plan van onze verlossing door Christus door de oneindige Wijsheid beraamd, God zelf heeft het rantsoen gevonden.

b. Het was een zeer onwaarschijnlijke methode van genezing, en zo is onze verlossing en zaligheid door de dood van Christus voor de Joden een ergernis en voor de Grieken een dwaasheid. Het was Mozes, die de slang in de woestijn verhoogd heeft, en zo is de wet een tuchtmeester om ons tot Christus te brengen en Mozes heeft van Hem geschreven, Johannes 5:46. Christus werd verhoogd door de oversten van de Joden, die Mozes' opvolgers zijn geweest.

c. Hetgeen genas was geformeerd in de gelijkenis van hetgeen wondde. Zo is Christus, hoewel zelf volkomen vrij van zonde, gezonden in gelijkheid met het zondige vlees, Romeinen 8:3, zozeer in gelijkheid ermee, dat het werd aangenomen als iets dat vanzelf sprak, dat deze mens een zondaar is, Johannes 9:24.

d. De koperen slang werd opgericht, verhoogd, ook Christus werd verhoogd-verhoogd aan het kruis Johannes 12:33, 34, want Hij is een schouwspel geworden van de wereld. Hij werd verhoogd door de prediking van het Evangelie. Het woord dat hier gebruikt is voor een stang betekent een banier, want Christus gekruist "staat tot een banier van de volken," Jesaja 11:10. Sommigen zien in de verhoging van de slang een beeld of type van Christus' overwinning over Satan, de oude slang, wier kop Hij vermorzelde, toen Hij in Zijn kruis de overheden en de machten heeft uitgetogen en in het openbaar tentoongesteld, Colossenzen 2:15.

3. Tussen de aanwending van hun geneesmiddel en het onze. Zij zagen en leefden, en wij zullen, als wij geloven, niet verderven. Het is door het geloof, dat wij zien op Jezus. Hebreeën 12:2. "Ziet Mij aan en wordt behouden" Jesaja 45:22. Wij moeten ons bewust zijn van onze wonde, en van het gevaar waarin wij door die wonde verkeren, het getuigenis ontvangen dat God van Zijn Zoon gegeven heeft, en vertrouwen op de verzekering, die Hij ons heeft gegeven dat wij door Hem genezen en behouden zullen worden, als wij ons onder Zijn leiding en hoede stellen. De koperen slang opgeheven zijnde zou niet genezen, indien er niet op gezien werd. Degenen, die wel op hun wonde staarden, maar niet op de koperen slang wilden zien, moesten onvermijdelijk sterven. Als zij deze geneeswijze veronachtzaamden, en de toevlucht namen tot natuurlijke geneesmiddelen en daarop vertrouwden, dan zijn zij rechtvaardig omgekomen, en als zondaren Christus' gerechtigheid minachten, of wanhopen er het nut en voordeel van te ontvangen, dan zal hun wonde ongetwijfeld dodelijk worden. Maar al wie op dit teken ter genezing zag, al was het ook van de uiterste delen van het leger, al was het ook met een zwak en wenend oog, werd stellig genezen, en zo zal een ieder, die in Christus gelooft al is het nog slechts met een klein of zwak geloof, niet verderven. Er zijn zwakke broeders, voor wie Christus gestorven is. Het leger Israëls was misschien enige tijd nadat de koperen slang was opgericht, nog gekweld door vurige slangen, en sommigen hebben de waarschijnlijke gissing gemaakt, dat zij deze koperen slang op hun overige reizen meegevoerd hebben, en haar hebben opgericht als zij zich legerden, en haar, toen zij in Kanaän kwamen, ergens binnen de grenzen van het land hebben opgericht, want het is niet waarschijnlijk, dat zij in de woestijn zo ver zijn gegaan om er reukwerk voor te branden, zoals wij bevinden dat zij later gedaan hebben 2 Koningen 18:4. Zelfs zij, die verlost zijn van de eeuwige dood welke de bezolding is van de zonde, moeten verwachten er nog, zolang zij in deze wereld zijn, de pijn van te gevoelen, maar wij kunnen steeds vergezeld zijn door de koperen slang om er bij alle gelegenheden op te zien, door steeds de gedachte in ons levendig te houden aan het sterven van onze Heere Jezus.

Numeri 21:10-20

Wij hebben hier een bericht van de verschillende tochten van de pleisterplaatsen van de kinderen Israëls, totdat zij aan de vlakten van Moab kwamen, waarvan zij eindelijk over de Jordaan Kanaän binnentrokken, zoals wij in het begin van het boek Jozua zullen lezen. De natuurlijke bewegingen gaan sneller, naarmate zij dichter bij haar middelpunt zijn. En nu *verreisden zij,* vers 10. Het zou goed zijn indien wij aldus op onze weg naar de hemel meer spoed maakten om hem af te leggen, om hoe dichter wij er bij komen, deste ijveriger en overvloediger te zijn in het werk des Heeren. Twee dingen inzonderheid zijn in het korte bericht van deze tochten opmerkelijk:

1. De grote voorspoed, waarmee God Zijn volk zegende bij de beken van Arnon, vers 13-15. Zij hadden nu het land van Edom, dat zij niet mochten aanvallen, ja zelfs niet mochten verontrusten of lastig vallen, Deuteronomium 2:4, 5, omgetrokken, en waren aan de grenzen van Moab gekomen. Het is gelukkig, dat er meer dan een weg is naar Kanaän. De vijanden van Gods volk kunnen hun tocht daarheen vertragen, maar kunnen hun ingaan tot de beloofde rust niet beletten. Er wordt zorg gedragen om ons te doen weten, dat de Israëlieten op hun tocht stipt en nauwkeurig de orders hebben opgevolgd die God hun gegeven had, om geen vijandelijkheden te plegen tegen de Moabieten, Deuteronomium 2:9, omdat zij de nakomelingen waren van de rechtvaardige Lot, weshalve zij zich aan deze zijde van de Arnon legerden, vers 13, de zijde, die nu in het bezit was van de Amorieten, een van de verbannen volken, hoewel zij vroeger aan Moab had behoord, zoals hier blijkt, vers 26, 27. Deze zorg van hen om geen geweld te plegen jegens de Moabieten wordt lang daarna aangevoerd door Jeftha in zijn protest tegen de Ammonieten, Richteren 11:15 en verv, en als een getuigenis tegen hen gekeerd. Welke krijgsbedrijven zij verrichtten, nu zij aan die rivier Arnon gelegerd waren, wordt ons niet in bijzonderheden meegedeeld, maar wij worden verwezen naar "het boek van de oorlogen des Heeren," het boek wellicht, dat begonnen was met de geschiedenis van de oorlog met de Amalekieten, Exodus 17:14. Schrijft het (zei God) ter gedachtenis in een boek, waarbij nog andere veldslagen, door de Israëlieten geleverd, gevoegd werden, en onder deze hun krijgsbedrijven bij de rivier Arnon, te Waheb in Supha, zoals de kanttekening op de Engelse Bijbelvertaling het heeft, en aan andere plaatsen bij deze rivier. Of, er zal gezegd worden (zoals sommigen de tekst hier lezen) in de gedachtenis van de oorlogen des Heeren, wat Hij gedaan heeft aan de Rode Zee, toen Hij Israël heeft uitgevoerd uit Egypte en wat Hij gedaan heeft aan de beken van Arnon even voordat Hij hen in Kanaän bracht. Bij de herdenking van Gods gunsten jegens ons is het goed er de reeks van na te gaan, en te zien hoe Gods goedheid en genade ons voortdurend hebben gevolgd, van de Rode Zee aan tot aan de beken van Arnon. In ieder tijdperk van ons leven, ja bij iedere stap die wij doen, moeten wij opmerken wat God voor ons gedaan heeft wat Hij toen en toen, en in zulk en zo’n plaats voor ons gedaan heeft moet duidelijk en onderscheidenlijk herdacht worden.

2. De wonderbare voorziening van water waarmee God Zijn volk gezegend heeft te Beer, vers 16. In vers 10 wordt gezegd: zij legerden zich te *Oboth,* dat *flessen* betekent, aldus genoemd, omdat zij daar hun flessen met water vulden, om voor enige tijd voorraad te hebben, maar wij kunnen veronderstellen, dat het toen met hen was zoals met Hagar Genesis 21:15. "Het water uit de fles was uit" maar wij bevinden niet dat zij murmureerden, en daarom heeft God in Zijn ontferming over hen, hen tot een waterput gebracht, om hen aan te moedigen om in ootmoed en kalmte op Hem te vertrouwen, en te geloven dat Hij genadig kennis zal nemen van hun behoeften, al klagen zij er ook niet over. In deze wereld legeren wij ons op zijn best te *Oboth,*

waar onze vertroostingen in weinige en bekrompen vaten liggen besloten, als wij in de hemel komen, dan gaan wij naar Beer, de bron des levens, de fontein van levende wateren. Tot nu toe hebben wij gezien dat als zij van water werden voorzien, zij er in onrechtvaardig misnoegen om gevraagd hadden, en dat God het hun in rechtvaardig misnoegen had gegeven, maar hier bevinden wij:

a. Dat God het hun heeft gegeven in liefde, vers 16. *Verzamel het volk,* om getuige te zijn van het wonder en deelgenoten te zijn in de gunst, *zo zal Ik hun water geven.* Eer zij vroegen, heeft God gegeven, en is Hij hun voorgekomen met de zegeningen van Zijn goedheid.

b. Dat zij het met vreugde en dankbaarheid hebben ontvangen, waardoor de zegen dubbel lieflijk voor hen werd, vers 17. Toen zongen zij ter ere Gods en ter bemoediging van elkaar dit lied: *Spring op, gij put.* Aldus bidden zij dat de bron zal ontspringen, want beloofde zegeningen moeten tot ons komen door gebed. Zij verheugen zich er over, dat hij opspringt, en begroeten dit met blij gejuich, wij moeten "met vreugde water scheppen uit de fonteinen des heirs," Jesaja 12:3. Gelijk de koperen slang een type was van Christus, die verhoogd werd tot onze genezing, zo is deze put of bron, een type van de Heilige Geest, die uitgestort is tot onze vertroosting, en uit wie "stromen van levend water vloeien," Johannes 7:38. Ontspringt deze bron in onze ziel? Dan moeten wij daarvan zingen, ons er de vertroosting van toeëigenen en Gode de eer er van geven, wek deze gave op, zing er van. ‘Spring op, gij put, gij fontein van de hoven, om mijn ziel te bewateren," Hooglied 4:15, pleit op de belofte, die wellicht zinspeelt op deze geschiedenis: "Ik zal de woestijn tot een waterpoel zetten, en het dorre land tot watertochten,’ Jeremia 41:17, 18.

c. Dat, terwijl tevoren de gedachtenis aan het wonder vereeuwigd werd in de namen, welke aan de plaatsen gegeven werden, en het twisten en murmureren van het volk betekenden, het wonder nu vereeuwigd werd in een loflied, waarin de herinnering bewaard werd aan de wijze, waarop het gedaan werd, vers 18. *Gij put, die de vorsten gegraven hebben,* de zeventig oudsten waarschijnlijk, *door de wetgever,* of op aanwijzing van de wetgever, dat is Mozes, onder God, *met hun staven,* dat is: met hun staven maakten zij kuilen in de losse, zandige grond, en God heeft in de kuilen, die zij gemaakt hebben, het water wonderdadig doen opspringen. Zo hebben lang daarna de vrome Israëlieten, "gaande door het dal van Baca," een dorre en dorstige plaats, putten gemaakt, en God heeft door regen van de hemel die poelen gevuld, Psalm 84:7.

Merk op:

Ten eerste. God beloofde hun water te geven, maar zij moeten de grond openen, om er doortocht aan te geven en het te ontvangen. Gods gunsten moeten verwacht worden in het gebruik van de middelen, die onder ons bereik zijn, maar toch is de uitnemendheid van de kracht Godes.

Ten tweede. De edelen van Israël waren ijverig om hun handen aan dit werk te slaan, en gebruikten hun staven, waarschijnlijk die welke de tekenen waren van hun eer en macht ten dienste van het publiek, en hiervan wordt tot hun eer melding gemaakt. En wij kunnen veronderstellen, dat het gestrekt heeft om hen zeer te bevestigen in hun ambt, en dat het een grote troost was voor het volk, dat zij door de Goddelijke macht gebruikt werden als werktuigen voor deze wonderbare voorziening van water. Hieruit bleek dat de geest van Mozes die weldra moest sterven, enigermate op de edelen van Israël heeft gerust. Mozes heeft

niet zelf de grond geslagen, zoals hij vroeger de rots geslagen heeft, maar hij gaf hun de aanwijzing om het te doen, opdat hun staven in de eer zouden delen van zijn staf, en opdat zij de troostrijke hoop zouden koesteren, dat, als hij hen ging verlaten, God hun niet zou verlaten, maar dat ook zij in hun tijd en geslacht tot een zegen zullen zijn, en Gods tegenwoordigheid onder hen zouden kunnen verwachten, zolang zij handelden onder de leiding van de wetgever. Want troost kan alleen verwacht worden in de weg van de plicht, en zo wij Goddelijke blijdschap willen smaken dan moeten wij zorgvuldig de Goddelijke leiding volgen.

Numeri 21:21-35

Wij hebben hier een bericht van de overwinningen, behaald door Israël over Sihon en Og, welke overwinningen afzonderlijk beschouwd moeten worden, niet alleen omdat zij apart verhaald zijn, maar omdat zij lang daarna in de gedachtenis er van afzonderlijk tot Gods lof werden bezongen als voorbeelden van Gods eeuwige goedertierenheid. Hij heeft heerlijke koningen gedood, "Sihon, de Amorietischen koning, want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid, en Og, de koning van Basan, want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid" Psalm 136:19, 20.

I. Israël zond een vreedzame boodschap aan Sihon, koning van de Amorieten, vers 21, maar ontving een niet vreedzaam antwoord, een nog ongunstiger antwoord dan dat van de Edomieten op een gelijke boodschap, Hoofdstuk 20:18, 20. Want de Edomieten weigerden hun slechts de doortocht en wilden zich tegen hen verdedigen zo zij hun land wilden binnentrekken, maar Sihon trok uit met zijn strijdmacht *tegen Israël in de woestijn,* buiten zijn landsgrens, en zo ging hij uit op zijn verderf. Jeftha geeft te kennen dat hij door zijn staatkunde hiertoe geleid werd, Richteren 11:20. *Sihon stond Israël niet toe door zijn land te trekken,* maar zijn staatkunde bedroog hem, want Mozes zegt: "De Heere verhardde zijn geest en verstokte zijn hart, opdat Hij hem in de hand van Israël gave," Deuteronomium 2:30. De vijanden van Gods kerk zijn dikwijls verdwaasd, juist in die raadslagen, die zij zo wijs achten. Sihons leger werd verslagen, en heel zijn land kwam in het bezit van Israël, vers 24, 25.

Deze inbezitneming is:

1. Tegen de Amorieten zelf gerechtvaardigd, want zij waren de aanvallers, en hebben Israël ten strijde gedaagd, en toch zou dit wellicht niet voldoende geweest zijn om Israël recht te geven op hun land, maar God zelf, de Koning van de volken, de Heer van de gehele aarde, had het hun geschonken. De Amorieten waren een van de volken, die uitgeroeid moesten worden, en wier land God aan Abraham en zijn zaad beloofd had, welke belofte vervuld zal worden als de ongerechtigheid van de Amorieten volkomen zal zijn geworden, Genesis 15:16. Jeftha wijst op deze schenking als op hun recht, Richteren 11:23, 24. De overwinning, die God hun gaf over de Amorieten, stelde hen in het bezit van hun land, en krachtens de belofte, gedaan aan hun vaderen, hadden zij er recht op, en behielden zij dus het bezit er van.

2. Tegen de Moabieten, die vroeger de eigenaren waren van dit land, indien zij het ooit mochten opeisen, en er op zouden pleiten dat God zelf bepaald had, dat "geen erfenis van hun land aan Israël gegeven zou worden," Deuteronomium 2:9. Mozes voorziet hier het nageslacht van een wederantwoord op hun pleiten, en Jeftha maakt er tweehonderd zestig jaren later gebruik van, toen Israëls recht op dit land betwist werd.

A. De rechtvaardiging bestaat hierin, dat dit land wel aan de Moabieten had behoord, maar dat de Amorieten het hun enige tijd tevoren hadden ontnomen, en nu ervan in het rustig bezit waren, vers 26. De Israëlieten hebben het niet aan de Moabieten ontnomen, deze hadden het tevoren verloren aan de Amorieten, en zij waren genoodzaakt hun aanspraken er op op te geven. Toen Israël het nu op de Amorieten had veroverd, waren zij niet onder de verplichting om het aan de Moabieten terug te geven, wier recht er op nu al lang verjaard was. Zie hier het onzekere van wereldlijke bezittingen, hoe dikwijls zij van eigenaar veranderen, en hoe spoedig wij er van beroofd kunnen zijn zelfs als wij er ons in het zekerste bezit van wanen, "zij maken zich vleugelen." Wij zullen dus wijs doen om ons te verzekeren van het goede deel, dat ons

niet ontnomen kan worden. Zie ook de wijsheid van de Goddelijke voorzienigheid, waardoor lang tevoren toebereidselen gemaakt zijn voor de vervulling van al de voornemens Gods op hun tijd. Dit land, dat bestemd is voor Israël, komt tevoren in de handen van de Amorieten, die weinig denken dat zij het slechts als beheerders hebben, totdat Israël meerderjarig wordt, en dat zij het dan moeten overgeven. Wij begrijpen de grote middelen en doeleinden Gods niet, maar Gode zijn al Zijn werken bekend, zoals blijkt uit dit voorbeeld, dat Hij "de landpalen van de volken gesteld heeft naar het getal van de kinderen Israëls," Deuteronomium 32:8. Al het land, dat Hij voor Zijn uitverkoren volk bestemd had, heeft Hij in het bezit gegeven van de gevloekte volken, die uitgedreven moesten worden.

B. Ten bewijze van hetgeen hij aanvoert verwijst hij naar de authentieke archieven van het land, want dat waren hun spreekwoorden of liederen, uit een waarvan hij enige plaatsen aanhaalt, vers 27-30, dat genoegzaam bewijst wat hier verklaard wordt, namelijk:

a. Dat de plaatsen, die hier genoemd zijn, wel in het bezit van de Moabieten geweest waren, maar door recht van verovering onder de heerschappij kwamen van Sihon, de koning van de Amorieten. Hesbon is zijn stad geworden, en hij heeft er zo ongestoord bezit van gekregen, dat zij voor hem gebouwd en bevestigd werd, vers 27. Evenzo zijn het land van Dibon en Nofah onderworpen, en bij het koninkrijk van de Amorieten ingelijfd, vers 30.

b. Dat de Moabieten volstrekt niet in staat waren om het ooit weer in bezit te krijgen. Zelfs Ar van de Moabieten, hoewel niet door Sihon genomen, maar nog altijd de hoofdstad van Moab, was toch zo verzwakt door het verlies van die delen van het land, dat zij niet instaat was een vijand het hoofd te bieden vers 28. De Moabieten waren verloren, en zelfs Kamos, hun God, had hen opgegeven, als niet instaat om hen uit de handen van Sihon te verlossen, vers 29. Uit dit alles blijkt, dat aanspraken van de Moabieten op dit land voor altijd uitgesloten waren. Er kan nog een andere reden zijn voor de opneming van dit gedicht van de Amorieten, namelijk om te tonen dat het triumferen van de goddelozen van korte duur is. Zij, die de Moabieten hadden overwonnen en over hen hadden gejuicht, zijn nu zelf overwonnen door Gods Israël, die over hen juichen. Het is zeer waarschijnlijk dat het dezelfde Sihon, koning van de Amorieten, was, die dit land op de Moabieten had veroverd, die het nu aan de Israëlieten verloor, want er is wel gezegd, dat het op een vorige koning van Moab veroverd was, vers 26, maar niet door een vorige koning van de Amorieten, en dan toont het dat de gerechtigheid de mensen soms spoedig doet verliezen hetgeen zij door geweld verkregen hebben, en op welk onrechtmatig gewin zij zo trots waren. Zij zijn slechts een weinig tijds verheven.

II. Og, de koning van Basan, inplaats van gewaarschuwd te zijn door het lot, dat zijn naburen getroffen heeft, om vrede te maken met Israël, wordt er door aangespoord om hun de krijg aan te doen, hetgeen evenzo op zijn eigen verderf uitliep. Og was ook een Amoriet en hij dacht misschien beter dan zijn naburen instaat te zijn om te vechten tegen Israël en van hen te winnen, vanwege zijn eigen reusachtige kracht en statuur, waarvan Mozes nota neemt, Deuteronomium 3:11, waar hij een vollediger bericht geeft van deze gebeurtenis.

Merk hier op:

1. Dat de Amoriet de krijg begint, vers 33. Hij *ging uit hun* (Israël) *tegemoet, hij en al zijn volk, tot de strijd in Edreï:* Zijn land was zeer rijk en lieflijk. Basan was vermaard voor het beste hout, (getuige de eikebomen van Basan) en het beste ras van vee, (getuige de stieren en koeien van Basan) en de lammeren en rammen van dat land waren beroemd, Deuteronomium

32:14. Goddeloze mensen doen hun uiterste best om zich hun bezittingen te verzekeren tegen de oordelen Gods, maar tevergeefs, als hun dag komt moeten zij vallen.

2. Dat God belang stelt in de zaak, aan Israël zegt niet te vrezen voor deze dreigende macht, en hun een volkomen overwinning belooft. *"Ik heb hem in uw hand gegeven*, vers 34, de zaak is reeds zo goed als afgedaan, het land is geheel het uwe, treedt het binnen en neemt er bezit van. Reuzen zijn voor Gods macht slechts wormen.

3. Dat Israël meer dan overwinnaar is, niet alleen het leger van de vijand verslaat, maar het land van de vijand in bezit neemt, dat later een deel werd van het erfdeel van de twee en een halve stam, die zich aan deze zijde van de Jordaan hebben gevestigd. God gaf aan Israël deze voorspoed terwijl Mozes nog met hen was, zowel tot zijn eigen vertroosting, opdat hij het begin zou zien van het heerlijke werk waarvan hij het einde niet zal beleven, als tot bemoediging van het volk in hun oorlog met Kanaän onder Jozua. Hoewel dit vergelijkender wijs voor hen slechts was als de dag van kleine dingen, was het toch een voorproef en onderpand van grote dingen.

HOOFDSTUK 22

1 Daarna reisden de kinderen van Israel, en legerden zich in de vlakke velden van Moab, aan deze zijde van de Jordaan van Jericho.
2 Toen Balak, de zoon van Zippor, zag al wat Israel aan de Amorieten gedaan had;
3 Zo vreesde Moab zeer voor het aangezicht dezes volks, want het was veel; en Moab was beangstigd voor het aangezicht van de kinderen Israels.
4 Derhalve zeide Moab tot de oudsten der Midianieten: Nu zal deze gemeente oplikken al wat rondom ons is, gelijk de os de groente des velds oplikt. Te dier tijd nu was Balak, de zoon van Zippor, koning der Moabieten.
5 Die zond boden aan Bileam, den zoon van Beor, te Pethor, hetwelk aan de rivier is, in het land der kinderen zijns volks, om hem te roepen, zeggende: Zie, er is een volk uit Egypte getogen; zie, het heeft het gezicht des lands bedekt, en het blijft liggen recht tegenover mij.
6 En nu, kom toch, vervloek mij dit volk, want het is machtiger dan ik; misschien zal ik het kunnen slaan, of het uit het land verdrijven; want ik weet, dat, wien gij zegent, die zal gezegend zijn, en wien gij vervloekt, die zal vervloekt zijn.
7 Toen gingen de oudsten der Moabieten, en de oudsten der Midianieten, en hadden het loon der waarzeggingen in hun hand; alzo kwamen zij tot Bileam, en spraken tot hem de woorden van Balak.
8 Hij dan zeide tot hen: Vernacht hier dezen nacht, zo zal ik ulieden een antwoord wederbrengen, gelijk als de HEERE tot mij zal gesproken hebben. Toen bleven de vorsten der Moabieten bij Bileam.
9 En God kwam tot Bileam en zeide: Wie zijn die mannen, die bij u zijn?
10 Toen zeide Bileam tot God: Balak, de zoon van Zippor, de koning der Moabieten, heeft hen tot mij gezonden, zeggende:
11 Zie, er is een volk uit Egypte getogen, en het heeft het gezicht des lands bedekt; kom nu, vervloek het mij; misschien zal ik tegen hetzelve kunnen strijden, of het uitdrijven.
12 Toen zeide God tot Bileam: Gij zult met hen niet trekken; gij zult dat volk niet vloeken, want het is gezegend.
13 Toen stond Bileam des morgens op, en zeide tot de vorsten van Balak: Gaat naar uw land; want de HEERE weigert mij toe te laten met ulieden te gaan.
14 Zo stonden dan de vorsten der Moabieten op, en kwamen tot Balak, en zij zeiden: Bileam heeft geweigerd met ons te gaan.
15 Doch Balak voer nog voort vorsten te zenden, meer en eerlijker, dan die waren;
16 Die tot Bileam kwamen, en hem zeiden: Alzo zegt Balak, de zoon van Zippor: Laat u toch niet beletten tot mij te komen!
17 Want ik zal u zeer hoog vereren, en al wat gij tot mij zeggen zult, dat zal ik doen; zo kom toch, vervloek mij dit volk!
18 Toen antwoordde Bileam, en zeide tot de dienaren van Balak: Wanneer Balak mij zijn huis vol zilver en goud gave, zo vermocht ik niet het bevel des HEEREN mijns Gods te overtreden, om te doen klein of groot.
19 En nu, blijft gijlieden toch ook hier dezen nacht, opdat ik wete, wat de HEERE tot mij verder spreken zal.
20 God nu kwam tot Bileam des nachts, en zeide tot hem: Dewijl die mannen gekomen zijn, om u te roepen, sta op, ga met hen; en nochtans zult gij dat doen, hetwelk Ik tot u spreken zal.
21 Toen stond Bileam des morgens op, en zadelde zijn ezelin, en hij trok heen met de vorsten van Moab.

22 Doch de toorn van God werd ontstoken, omdat hij heentoog; en de Engel des HEEREN stelde Zich in den weg, hem tot een tegenpartij; hij reed nu op zijn ezelin, en twee zijner jongeren waren bij hem.
23 De ezelin nu zag den Engel des HEEREN staande in den weg, met Zijn uitgetrokken zwaard in Zijn hand; daarom week de ezelin uit den weg, en ging in het veld. Toen sloeg Bileam de ezelin, om dezelve naar den weg te doen wenden.
24 Maar de Engel des HEEREN stond in een pad der wijngaarden, zijnde een muur aan deze, en een muur aan gene zijde.
25 Toen de ezelin den Engel des HEEREN zag, zo klemde zij zichzelve aan den wand, en klemde Bileams voet aan den wand; daarom voer hij voort haar te slaan.
26 Toen ging de Engel des HEEREN noch verder, en Hij stond in een enge plaats, waar geen weg was om te wijken ter rechter hand noch ter linkerhand.
27 Als de ezelin den Engel des HEEREN zag, zo leide zij zich neder onder Bileam; en de toorn van Bileam ontstak, en hij sloeg de ezelin met een stok.
28 De HEERE nu opende den mond der ezelin, die tot Bileam zeide: Wat heb ik u gedaan, dat gij mij nu driemaal geslagen hebt?
29 Toen zeide Bileam tot de ezelin: Omdat gij mij bespot hebt; och, of ik een zwaard in mijn hand had! want ik zoude u nu doden.
30 De ezelin nu zeide tot Bileam: Ben ik niet uw ezelin, op welke gij gereden hebt van toen af, dat gij mijn heer geweest zijt, tot op dezen dag? Ben ik ooit gewend geweest u alzo te doen? Hij dan zeide: Neen!
31 Toen ontdekte de HEERE de ogen van Bileam, zodat hij den Engel des HEEREN zag, staande in den weg, en Zijn uitgetrokken zwaard in Zijn hand; daarom neigde hij het hoofd en boog zich op zijn aangezicht.
32 Toen zeide de Engel des HEEREN tot hem: Waarom hebt gij uw ezelin nu driemaal geslagen? Zie, Ik ben uitgegaan u tot een tegenpartij, dewijl deze weg van Mij afwijkt.
33 Maar de ezelin heeft Mij gezien, en zij is nu driemaal voor Mijn aangezicht geweken; indien zij voor Mijn aangezicht niet geweken ware, zekerlijk Ik zoude u nu ook gedood, en haar bij het leven behouden hebben.
34 Toen zeide Bileam tot den Engel des HEEREN: Ik heb gezondigd, want ik heb niet geweten, dat Gij mij tegemoet op dezen weg stond; en nu, is het kwaad in Uw ogen, ik zal wederkeren.
35 De Engel des HEEREN nu zeide tot Bileam: Ga heen met deze mannen; maar alleenlijk dat woord, wat Ik tot u spreken zal, dat zult gij spreken. Alzo toog Bileam met de vorsten van Balak.
36 Als Balak hoorde, dat Bileam kwam, zo ging hij uit, hem tegemoet, tot de stad der Moabieten, welke aan de landpale van de Arnon ligt, die aan het uiterste der landpale is.
37 En Balak zeide tot Bileam: Heb ik niet ernstiglijk tot u gezonden, om u te roepen? Waarom zijt gij niet tot mij gekomen? Kan ik u niet te recht vereren?
38 Toen zeide Bileam tot Balak: Zie, ik ben tot u gekomen; zal ik nu enigszins iets kunnen spreken? Het woord, hetwelk God in mijn mond leggen zal, dat zal ik spreken.
39 En Bileam ging met Balak; en zij kwamen te Kirjath-huzzoth.
40 Toen slachtte Balak runderen en schapen; en hij zond aan Bileam, en aan de vorsten, die bij hem waren.
41 En het geschiedde des morgens, dat Balak Bileam nam, en voerde hem op de hoogten van Baal, dat hij van daar zag het uiterste des volks.

In dit hoofdstuk begint de vermaarde geschiedenis van Balak en Bileam, hun poging om Israël te vloeken, en hoe zij in die poging werden teleurgesteld. Aan Gods volk wordt lang daarna geboden te gedenken wat Balak, de koning van Moab, beraadslaagde, en wat Bileam, de zoon van Beor, hem antwoordde, opdat zij de gerechtigheden des Heeren zouden kennen, Micha 6:5.

In dit hoofdstuk hebben wij

I. Balaks vrees voor Israël, en het plan, dat hij beraamde om hen vervloekt te krijgen, vers 1-4.

II. Het gezantschap door Hem gezonden tot Bileam, een waarzegger of tovenaar, om hem tot dat doel te laten komen, en de teleurstelling, die hij met dat eerste gezantschap ondervond, vers 5-14.

III. Bileams komst na de tweede boodschap, die tot hem gezonden was, vers 15-21.

IV. De tegenstand, die Bileam op weg ontmoette, vers 22-35.

V. Het onderhoud, dat ten laatste plaats had tussen Balak en Bileam, vers 36-41.

Numeri 22:1-14

De kinderen Israëls hebben nu eindelijk hun omwandelingen in de woestijn volbracht, waaruit zij getrokken zijn, Hoofdstuk 21:18, en zijn nu gelegerd in de vlakke velden van Moab, nabij de Jordaan, waar zij bleven totdat zij na de dood van Mozes onder aanvoering van Jozua deze rivier overgetrokken zijn. Nu hebben wij hier:

I. De angst, waarin de Moabieten verkeerden op de nadering van Israël, vers 2-4. Zij behoefden geen kwaad van hen te vrezen, als zij wisten (en waarschijnlijk heeft Mozes het hun doen weten) welke orders God aan Israël had gegeven, namelijk om niet tegen de Moabieten te strijden, noch hun enigerlei vijandschap te betonen, Deuteronomium 2:9. Maar zo zij hier al kennis van droegen, vreesden zij toch dat dit slechts geveinsd was om hen in slaap te wiegen, ten einde hen dan zoveel gemakkelijker te kunnen tenonder brengen. In weerwil van de oude vriendschap tussen Abraham en Lot besloten de Moabieten Israël ten verderve te brengen, zo zij konden, en daarom nemen zij voor waar aan, zonder de minste grond voor hun vermoeden te hebben, dat Israël besloten had hen te verderven. Zo is het de gewoonte van hen, die kwaad beramen, voor te geven dat kwaad beraamd wordt tegen hen, en hun vrees zonder grond moet dan tot dekmantel dienen voor hun kwaadwilligheid zonder oorzaak. Zij horen van de overwinningen, behaald op de Amorieten, vers 2, en denken nu dat hun eigen huis in gevaar is, als dat van hun nabuur in brand staat. Zij letten op hun menigte, vers 3. *Moab vreesde voor het aangezicht dezes volks, want het was veel,* en daaruit maken zij op hoe gemakkelijk zij hun land konden veroveren indien er niet terstond krachtige maatregelen werden genomen, om hen in hun zegevierende loop te stuiten. Zij zullen ons oplikken, of ons verslinden, *al wat rondom ons* is, even snel en onweerstaanbaar *als de os het groen des velds oplikt,* vers 4, en daarmee erkennende, dat zij tegen zo’n geduchte vijand niet opgewassen zijn. Daarom waren zij zeer bevreesd en in grote angst, aldus zijn de goddelozen "vervaard geworden, waar geen vervaardheid is," Psalm 53:6. Deze vrees deelden zij mee aan hun naburen, de oudsten van Midian, opdat zij tezamen maatregelen zouden beramen voor hun wederzijdse veiligheid want, zo het koninkrijk van Moab valt, zal de republiek van Midian niet lang in stand blijven. Als de Moabieten gewild hadden, dan hadden zij hun voordeel kunnen doen met Israëls voorspoed tegen de Amorieten, zij hadden reden om zich te verblijden, en God en Israël te danken, dat zij verlost waren van de dreigende macht van Sihon, de koning van de Amorieten, die reeds een deel van hun land had weggenomen en zeer waarschijnlijk ook het overige zou overmeesterd hebben. Zij hadden ook wel reden naar Israëls vriendschap te dingen, en hun te hulp te komen, maar de Godsdienst van hun stamvader, Lot, verlaten hebbende en verzonken zijnde in de afgoderij, haatten zij het volk van de God Abrahams, en zijn zij rechtvaardig verdwaasd geworden in hun beraadslagingen en overgegeven aan benauwdheid en ellende.

II. Het plan, beraamd door de koning van Moab, om het volk van Israël vervloekt te krijgen, dat is: God tegen hen te doen zijn, die, zoals zij bespeurden, tot nu toe voor hen had gestreden. Hij vertrouwde meer op zijn kunstenarijen dan op zijn wapenen, en had het idee, dat, zo hij de een of andere profeet kon krijgen, om door zijn krachtige tovermiddelen kwaad over hen in te roepen, en over hemzelf en zijn krijgsmacht een zegen uit te spreken, hij, hoewel anders te zwak, dan wel instaat zou zijn hun het hoofd te bieden. Dit denkbeeld ontstond:

1. Uit de overblijfselen van de een of andere Godsdienst, want hiermede wordt afhankelijkheid erkend van sommige onzichtbare souvereine machten, die de zaken van de mensen beheersen en ze bepalen, en de verplichting die wij hebben, om ons tot die machten te wenden, ze in te roepen.

2. Uit het verderf van de ware Godsdienst, want indien de Midianieten en Moabieten niet ellendig ontaard waren en afgeweken van het geloof en de aanbidding van hun vrome voorvaderen, Abraham en Lot, dan zouden zij het niet voor mogelijk hebben kunnen denken, om met hun vervloekingen enigerlei kwaad te kunnen doen aan een volk, dat nog alleen de dienst van de ware God bleef aankleven, van wiens dienst zij zelf waren afgekeerd.

III. Zijn aanzoek bij Bileam, de zoon van Beor, een vermaard waarzegger, om Israël te komen vervloeken. Deze Bileam woonde op een grote afstand, in het land, vanwaar Abraham gekomen was, en waar Laban heeft gewoond, maar hoewel er waarschijnlijk dichter bij velen waren, die aanspraak maakten op waarzeggerij, was er toch niemand, die vanwege zijn succes er zich zo'n naam in had gemaakt als Bileam, en Balak wil de beste gebruiken, die hij krijgen kan, al moet hij hem dan ook van zeer ver laten komen, zozeer heeft hij zijn hart gesteld op dit plan. Om hem te krijgen:

1. Maakt hij hem tot zijn vriend, doet hij zijn beklag bij hem, als zijn vertrouweling over het gevaar, waarin hij verkeert vanwege de talrijkheid en de nabijheid van het leger Israëls, vers 5, *het heeft het gezicht van het land bedekt, en het blijft liggen recht tegenover mij.*

2. Hij maakt hem eigenlijk tot zijn god door de grote kracht en macht, die hij toeschrijft aan zijn woord: *wie gij zegent zal gezegend zijn, en wie gij vervloekt, die zal vervloekt zijn* vers 6. Bisschop Patrick is geneigd om met veel Joodse schrijvers te denken, dat Bileam een groot profeet is geweest, die wegens het uitkomen van zijn voorzeggingen en de verhoring van zijn gebeden, beide voor goed en voor kwaad, terecht beschouwd werd als een man, die grote invloed had bij God, maar dat hij trots en geldgierig geworden was, en dat daarom God van hem was geweken, en dat hij om zijn afnemende reputatie nog op te houden, zich aan duivelskunstenarijen had gewijd. Hij wordt een profeet genoemd, 2 Petrus 2:16, omdat hij dit eenmaal geweest is, of misschien heeft hij reeds van het begin zijn vermaardheid verworven door toverkunsten, zoals Simon de tovenaar, die het volk zozeer betoverd had, dat zij hem "de grote kracht Gods" noemden, Handelingen 8:10. Vervloekingen, door Gods profeten in de naam des Heeren uitgesproken, hebben een wonderbaarlijke uitwerking, zoals die van Noach, Genesis 9:25 die van Elisa, 2 Koningen 2:24, K maar "een vloek die zonder oorzaak is, zal niet komen," Spreuken 26:2, niet meer dan die van Goliath gekomen is, toen "hij David vloekte bij zijn goden," 1 Samuel 17:43. Laat ons begeren de gebeden van Gods dienaren voor ons te hebben, en vrezen ze tegen ons te hebben, want er wordt bijzonder acht op geslagen door Hem, die in waarheid zegent, en in waarheid vloekt. Maar Balak kan toch op deze vleiende plichtplegingen niet vertrouwen als alleen voldoende om met Bileam te overwinnen, de voornaamste drijfveer moet nog komen, vers 7, zij "hadden het loon van de waarzeggingen in hun hand, het loon van de ongerechtigheid, dat hij liefgehad heeft," 2 Petrus 2:15.

IV. Het bedwang, dat God Bileam heeft opgelegd, hem verbiedende Israël te vloeken. Het is zeer waarschijnlijk dat Bileam, een weetgierig en nieuwsgierig man zijnde, geen vreemdeling was voor Israëls zaak en hoedanigheid en gehoord had dat God in waarheid met hen was, zodat hij de boden terstond het antwoord had moeten geven, dat hij nooit een volk zou vloeken, dat God gezegend heeft, maar hij laat de boden bij zich vernachten, om zich in die nacht te beraden over hetgeen hij doen zou, en instructies van God te ontvangen vers 8. Als wij met een verzoeking in bespreking treden, dan lopen wij groot gevaar er door overwonnen te worden. In de nacht komt God tot hem, waarschijnlijk in een droom, en vraagt hem wat die vreemdelingen bij hem komen doen, Hij weet het, maar Hij wil het van hem weten. Bileam zegt Hem met welke boodschap zij gekomen zijn, vers 9-11, en nu gebiedt God hem om niet met

hen te gaan, noch het te wagen om dat gezegende volk te vloeken, vers 12. Zo heeft het God soms behaagd om ter bewaring van Zijn volk, tot slechte mensen te spreken, zoals tot Abimelech, Genesis 20:3, en tot Laban, Genesis 31:24. En wij lezen van sommigen, die werkers van de ongerechtigheid zijn geweest, en toch in Christus' naam hebben geprofeteerd, en veel wonderen hebben gedaan. Aan Bileam wordt gelast niet slechts om niet tot Balak te gaan maar ook om het niet te beproeven dit volk te vloeken, hetgeen hij gepoogd kon hebben op een afstand te doen, en de reden voor dit verbod wordt gegeven: "want het is gezegend." Dit was een deel van de zegen van Abraham, Genesis 12:"Ik zal vervloeken, die u vervloekt," zodat een poging om hen te vloeken niet slechts vruchteloos, maar gevaarlijk zou zijn. Israël had God dikwijls getergd in de woestijn, maar toch wil Hij hun vijanden niet toelaten hen te vloeken, want Hij "vergeldt hun niet naar hun ongerechtigheden.' De zaligheid van hen, wier zonden bedekt zijn, is hun deel, Romeinen 4:6, 7.

V. De terugkeer van de boden zonder Bileam.

1. Bileam geeft niet getrouw Gods antwoord aan de boden weer, vers 13. Hij zegt hun slechts: *De Heere weigert mij toe te laten met ulieden te gaan.* Hij zei hun niet wat hij hun had behoren te zeggen, namelijk dat Israël een gezegend volk was, en volstrekt niet vervloekt mag worden, want dan zou het plan teniet zijn gedaan, en de verzoeking niet zijn herhaald, maar inderdaad verzoekt hij hun namens hem aan Balak te zeggen, dat hij zijn onderdanige dienaar is, zijn plan zeer toejuicht, en hem zeer gaarne ter wille geweest zou zijn, maar dat hij in waarheid het karakter heeft van een profeet, en zonder verlof van God niet moet heengaan, welk verlof hij niet gekregen heeft en daarom moet hij voor het ogenblik voor verontschuldigd gehouden worden. Diegenen zijn een goed doelwit voor de pijlen van Satans verzoekingen, die op verkleinende wijze van Gods verboden spreken, alsof zij niets meer waren dan een weigering van verlof, en alsof tegen Gods wet in te gaan alleen maar was een gaan zonder Zijn verlof.

2. De boden brengen Bileams antwoord ook niet getrouw over aan Balak, zij berichten hem niets anders dan: *Bileam heeft geweigerd met ons te gaan,* vers 14, te kennen gevende dat hij slechts nog meer aangezocht wilde worden, en hogere aanbiedingen wilde ontvangen, maar zij willen niet, dat Balak te weten zou komen, dat God Zijn afkeuring van de zaak heeft te kennen gegeven. Zo worden de groten van de aarde ellendig misleid door de vleierijen van hen, die hen omringen, die alles doen wat zij kunnen om te beletten, dat zij hun eigen dwaasheden en gebreken zien.

Numeri 22:15-21

Wij hebben hier een tweede gezantschap tot Bileam gezonden, om hem te halen teneinde Israël te vervloeken. Het zou goed voor ons zijn indien wij even vurig en standvastig waren in het streven om een goed werk te doen, niettegenstaande teleurstellingen, als Balak was om zijn boos opzet te volvoeren. De vijanden van de kerk zijn rusteloos en onvermoeid in hun pogingen om haar te verderven, maar die in de hemel zit lacht en bespot hen. Let op:

I. De verzoeking, die Balak aan Bileam voorhield, hij wist die aanval krachtiger te maken dan de vorige. Zeer waarschijnlijk heeft hij aan deze boden dubbel geld meegegeven, maar bovendien verzoekt hij hem nog met eerbewijzen, een lokaas niet slechts voor zijn hebzucht, maar voor zijn hoogmoed en zijn eerzucht. Hoe vurig behoren wij God dagelijks te bidden deze twee leden van de oude mens in ons te doden! Zij, die met heilige minachting op wereldlijke rijkdom en bevordering kunnen zien, zullen niet evenals de meeste mensen, het zo heel moeilijk vinden om een goede consciëntie te bewaren. Zie hoe listig Balak het bij hem aanlegt met zijn verzoeking.

1. De boden, die hij zond, waren *meer en eerlijker,* dat is: aanzienlijker, vers 15. Hij zond tot deze waarzegger met even veel achting en eerbied voor zijn hoedanigheid, alsof hij een regerend vorst was, vrezende wellicht dat Bileam zich geminacht vond vanwege het kleine personeel en de geringe hoedanigheid van het vorige gezantschap.

2. Het verzoek was zeer dringend, deze machtige vorst richt een nederige bede tot hem: *"Laat u toch niet beletten tot mij te komen* vers 16, neen, niet door God of uw geweten of door enigerlei vrees voor zonde en schande."

3. De aanbiedingen waren zeer hoog. *Ik zal u zeer hoog vereren* onder de vorsten van Moab, ja meer, hij geeft hem "carte blanche," waarop hij zelf zijn voorwaarden kan schrijven, *al wat gij tot mij zeggen zult, dat zal ik doen,* dat is: "al wat gij begeert, zal ik u geven, en al wat gij beveelt, zal ik nakomen, uw woord zal mij wet wezen", vers 17. Zo zullen zondaars voor geen moeite terugdeinzen, geen kosten ontzien, en zich tot het laagste neerbuigen, om hetzij hun zucht tot weelde te voldoen of aan hun boosaardigheid de vrije teugel te kunnen vieren. En zullen wij dan aarzelen om ons aan de wetten van de deugd te onderwerpen? Dat zij verre!

II. Bileams schijnbaar weerstaan van, maar in werkelijkheid toegeven aan deze verzoeking. Wij kunnen hier in Bileam een worsteling opmerken tussen zijn overtuiging en zijn bederf.

1. Zijn overtuiging gebood hem om zich te houden aan het gebod van God, en hij sprak de taal van die overtuiging, vers 18. En niemand kon betere woorden spreken: "*Wanneer Balak mij zijn huis vol zilver en goud gave*, en dat is meer dan hij kan geven, of ik kan vragen, *zo vermocht ik niet het bevel des Heeren mijns Gods te overtreden".* Zie met hoeveel eerbied hij spreekt van God, Hij is: Jehovah, mijn God. Velen noemen God de hunne, die de Zijnen niet zijn, niet in waarheid de Zijnen zijn, omdat zij niet alleen de Zijnen zijn, zij zweren bij de Heere en zweren bij Malkam. Zie met hoeveel eerbied hij spreekt van het woord van God, als een, die besloten is, er zich aan te houden, en er in niets van af te wijken, en met hoeveel geringachting van de rijkdom van deze wereld, alsof goud en zilver hem als niets waren in vergelijking met de gunst van God, en toch terzelfder tijd wist Hij, die de harten doorgrondt, dat hij het loon van de ongerechtigheid liefhad. Het is voor slechte mensen gemakkelijk om zeer goede

woorden te spreken, en met hun mond een groot vertoon van vroomheid te maken. Men kan de mensen niet beoordelen naar hun woorden, God kent het hart.

2. Terzelfder tijd heeft zijn bederf hem er sterk toe geneigd om tegen het gebod in te gaan. Hij scheen de verzoeking af te wijzen, vers 18. Maar in die afwijzing heeft hij er toch geen afschuw van te kennen gegeven, zoals Christus gedaan heeft, toen Hem de koninkrijken van de wereld werden aangeboden: "Ga weg Satan," en zoals Petrus gedaan heeft, toen Simon de tovenaar hem geld bood: "Uw geld zij met u ten verderve." Maar het blijkt uit vers 19 dat hij een sterke neiging had om het aanbod aan te nemen, want hij wilde nog wachten om te weten wat de Heere verder tot hem spreken zal, hopende dat God van zin of gevoelen veranderd zou zijn en hem zou toelaten te gaan. Hiermee heeft Hij goddeloos een blaam geworpen op God Almachtig, alsof Hij van zin kon veranderen, zodat Hij nu ten laatste zou toelaten hen te vloeken, die Hijzelf gezegend had genoemd, en alsof Hij er toe gebracht zou willen worden om datgene te veroorloven, wat Hij reeds verklaard had slecht te zijn. Gewis, hij meende dat God ten enenmale was zoals hij. Hem was alreeds gezegd wat Gods wil was, waarin hij had moeten berusten, en niet wensen om nog eens gehoor te verkrijgen voor de zaak, die zo duidelijk beslist was. Het is een grote belediging van God, en een stellig blijk van de heerschappij van het bederf in het hart verlof te vragen om te mogen zondigen.

III. Het verlof, dat God hem gaf, om te gaan vers 20. God kwam tot hem, waarschijnlijk door een engel, en zei hem dat hij zo hij wilde, met de boden gaan mocht. Aldus heeft Hij hem overgegeven in het goeddunken zijns harten. "Daar gij zoveel lust hebt om te gaan, zo ge maar weet, dat de eer de uwe niet zal wezen op deze weg, want, hoewel gij verlof hebt om te gaan, zult gij toch niet, gelijk gij hoopt, verlof hebben om te vervloeken, want *gij zult datgene doen, wat Ik tot u spreken zal*. God houdt de bozen aan een keten, tot hiertoe zullen zij onder Zijn toelating komen, maar niet verder dan Hij het hun toelaat. Zo zal de grimmigheid van de mensen Hem loffelijk maken, maar terzelfdertijd zal Hij het overblijfsel van de grimmigheden opbinden. Het was in toorn, dat God tot Bileam zei: "Ga met hen", en wij hebben reden te denken, dat Bileam zelf het zo begrepen heeft want wij bevinden niet dat Bileam pleit op Zijn verlof toen God hem bestrafte voor zijn gaan. Gelijk God soms de gebeden van Zijn volk in liefde afwijst, zo geeft Hij soms in toorn de begeerten van de goddelozen.

IV. Zijn heengaan op deze reis vers 21. God gaf hem verlof om te gaan *indien de mannen hem riepen*, maar hij wilde die reis zo gaarne ondernemen, dat wij niet bevinden dat hij wachtte, totdat zij hem riepen maar hijzelf *stond des morgens op*, maakte alles zo spoedig mogelijk gereed, en *trok heen met de vorsten Moabs*, die er zeer trots op waren hun doel te hebben bereikt. De apostel beschrijft Bileams zonde als daarin te bestaan, dat hij zich om loon gretig in dwaling gestort heeft. Geldgierigheid is de wortel van alle kwaad.

Numeri 22:22-35

Hier wordt ons bericht hoe God Bileam tegenstond op zijn reis naar Moab. Waarschijnlijk waren de vorsten van Moab vooruitgegaan, of deden de reis misschien langs een andere weg en had Bileam een plaats bepaald, waar hij met hen samen zou komen of waar zij op hem moesten wachten, want wij lezen niets van hen in dit deel van ons verhaal, maar alleen, dat Bileam, als een persoon van aanzien, vergezeld was van zijn twee dienaren, eer genoeg, zou men denken, voor zo'n man, zodat hij niets aan Balak verplicht behoefde te zijn voor rang of aanzien.

I. Wij hebben nu hier Gods misnoegen op Bileam wegens zijn ondernemen van deze reis: Gods toorn was ontstoken, omdat hij heentoog vers 22. De zonde van de zondaren moet niet minder God tergend geacht worden, omdat Hij haar toelaat. Wij moeten niet denken dat, wijl God de mensen door Zijn voorzienigheid niet weerhoudt van zonde, Hij haar daarom goedkeurt, of dat zij Hem daarom niet hatelijk is, Hij laat de zonde toe, en toch vertoornt zij Hem. Niets mishaagt God meer dan boosaardige plannen tegen Zijn volk, die hen aanraakt, raakt Zijn oogappel aan.

II. De wijze, waarop God aan Bileam Zijn misnoegen kenbaar maakte: de engel des Heeren stelde zich in de weg, hem tot een tegenpartij. Nu vervulde God Zijn belofte aan Israël: Ik zal uwer vijanden vijand zijn, Exodus 23:22. De heilige engelen zijn tegenpartijders van de zonde en worden misschien meer gebruikt dan wij weten om haar te voorkomen, inzonderheid om diegenen tegen te staan, die kwade bedoelingen hebben tegen Gods kerk en volk, voor wie Michael onze vorst staat, Daniel 12:1, 10:21. Hoe troostrijk is dit voor allen, die het goede wensen voor Gods Israël dat Hij aan de bozen nooit toelaat om iets tegen hen te ondernemen, zonder Zijn heilige engelen uit te zenden, om die ondernemingen op niets te doen uitlopen, en Zijn kinderkens te beveiligen. Toen de profeet de vier hoornen zag, welke Juda en Israël verstrooid hebben, zag hij tevens vier smeden, die deze hoornen neer moesten werpen Zacheria 1:18 en verv. Als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des Heeren de banier tegen hem oprichten. Deze engel was een tegenpartij voor Bileam, omdat Bileam hem als zijn tegenpartij beschouwde, maar anders zijn diegenen in werkelijkheid onze beste vrienden, (en wij behoren hen als zodanig te beschouwen) die ons tegenhouden op de weg van de zonde. De engel stond met uitgetrokken zwaard, vers 23, een vlammig zwaard, zoals dat in de hand van de cherub, Genesis 3:24 dat zich omkeerde naar alle zijden. De heilige engelen voeren krijg tegen hen, op wie God vertoornd is, want zij zijn de dienaren van Zijn gerechtigheid.

Aan Bileam wordt Gods misnoegen te kennen gegeven:

1. Door de ezelin, en dat heeft hem niet verschrikt. De ezelin zag de engel, vers 23. Hoe ijdel was Bileams roemen dat hij een man was, wie de ogen geopend zijn, en dat hij de gezichten des Almachtigen ziet, Hoofdstuk 24:3-4, als toch de ezelin, die hij bereed, meer zag dan hij, daar zijn ogen verblind waren door geldgierigheid en eerzucht, en het loon van de waarzeggingen. Velen hebben God en de heilige engelen tegen zich zonder er zich van bewust te zijn. De ezelin kent haar bezitter en ziet zijn gevaar, maar Bileam heeft geen kennis, verstaat niet, Jesaja 1:3. Heere, is Uw hand verhoogd, zij zien het niet. Laat niemand opgeblazen zijn door een denkbeeld van visioenen en openbaringen, als zelfs een ezelin een engel zag, maar laat diegenen zich schamen over hun domheid, groter dan die van de beesten die vergaan, die, als hun gesproken wordt van het zwaard van Gods toorn, dat tegen hen is uitgetrokken zolang

zij volharden in hun boze weg, er toch in voortgaan. Dan verstond de ezelin beter de wet van de zelfbewaring, want om zowel zichzelf als haar onzinnige berijder te redden:

A. Week zij uit de weg, vers 23. Bileam had moeten achtslaan op die wenk, en eens bij zichzelf moeten nagaan, of hij niet buiten de weg was van zijn plicht, maar in plaats hiervan, sloeg hij de ezelin om haar naar de weg te doen wenden vers 23. Aldus zijn zij, die zich door moedwillige zonde in het verderf storten, toornig op hen, die hun verderf zouden willen voorkomen.

B. Zij was nog niet veel verder gegaan, of wederom ziet zij de engel, en om hem te mijden klemt zij zich aan de wand, en klemt Bileams voet aan de wand, vers 24, 25. Aan hoe velerlei ongevallen staan wij bloot, als wij op reis zijn, als wij er voor bewaard worden, dan moeten wij dit toeschrijven aan Gods voorzienigheid, die ons door de dienst van de engelen bewaart in al onze wegen opdat wij onze voet aan geen steen stoten, maar als ons te eniger tijd een ramp overkomt, dan behoren wij te onderzoeken of in Gods oog onze weg recht is of niet. Dit klemmen van Bileams voet redde hem het leven, maar toch ontstak het hem zozeer in toorn, dat hij de ezelin voor de tweede maal sloeg. Zo geneigd zijn wij om vertoornd te wezen op hetgeen, hoewel voor het ogenblik een ongerief, toch een wezenlijke vriendelijkheid is.

C. Bij de volgende ontmoeting met de engel, legde de ezelin zich neer onder Bileam, vers 26, 27. Nu had hij moeten bedenken dat hier stellig iets buitengewoons in was, want zijn ezelin was niet weerspannig, het was niet haar gewone doen, maar gewoonlijk zullen zij, wier hart vol is om kwaad te doen, met geweld voortgaan, en door alle moeilijkheden, die Gods voorzienigheid hun in de weg legt, om hen te weerhouden, heenbreken. Voor de derde maal sloeg Bileam zijn ezelin, hoewel zij hem thans de beste dienst had bewezen, die zij hem ooit bewezen had, hem reddende van het zwaard van de engel, en door haar neervallen onder hem, hem lerende om hetzelfde te doen.

D. Toen nu dit alles niets op hem vermocht, opende God de mond van de ezelin, en zij sprak tot hem, maar ook dit bewoog hem niet, vers 28. De Heere opende de mond van de ezelin. Dit was een groot wonder, ten enenmale boven de kracht van de natuur, en gewrocht door de God van de natuur, die de mens de mond gemaakt heeft, en hem geleerd heeft te spreken, want anders (daar wij zuiver door navolging leren spreken, weshalve zij, die doof geboren zijn, dientengevolge stom zijn) zou de eerste mens nooit gesproken hebben en zijn nakomelingen evenmin. Hij, die de mens heeft doen spreken, kon, als het Hem behaagde, de ezelin met mensenstem doen spreken, 2 Petrus 2:16. Ds. Ainsworth merkt hier op, dat de duivel, toen hij onze eerste ouder verleid heeft om te zondigen, een listige slang gebruikt heeft, maar dat God, toen Hij Bileam wilde overtuigen, een domme ezelin heeft gebruikt, een spreekwoordelijk dom en dwaas schepsel, want Satan verderft de geest van de mensen door de bedriegerij van de mensen, om hen listig tot dwaling te brengen, maar Christus heeft het dwaze van de wereld uitverkoren, opdat hij de wijzen beschamen zou. Door een stomme ezelin kan God de dwaasheid van de profeet bestraffen want Hij heeft nooit gebrek aan bestraffers, maar kan, als het Hem behaagt, de stenen doen roepen tot een getuigenis tegen hen, Lukas 19:40, Habakuk 2:11.

a. De ezelin klaagde over Bileams wreedheid, vers 28. *Wat heb ik u gedaan, dat gij mij nu driemaal geslagen hebt?* vers 28. De rechtvaardige God wil ook de geringsten en zwaksten niet mishandeld zien, zij zullen of in staat gesteld worden om tot hun eigen verdediging te spreken, of Hij zal zelf op de een of andere wijze voor hen spreken. God wil geen beest

verongelijkt zien, veel minder nog een mens, een Christen, een van Zijn eigen kinderen. Wij kunnen de mond van de stommen niet openen zoals God hier gedaan heeft, maar wij kunnen en moeten onze mond openen voor de stomme, Spreuken 31:8 Job 31:13. De klacht van de ezelin was rechtvaardig. Wat heb ik gedaan? Als wij de neiging gevoelen om iemand met hand of mond te slaan, dan moeten wij nadenken en ons afvragen wat hij ons gedaan heeft. Wij horen het niet, maar het gehele schepsel zucht, Romeinen 8:22, bezwaard zijnde. Het was veel dat Bileam niet verbaasd was zijn ezelin te horen spreken, en niet beschaamd werd, maar sommigen denken dat het voor hem, die een bezweerder was, niets nieuws was om aldus door duivelen in de gedaante van dieren te worden aangesproken. Anderen denken dat zijn hartstocht en woede hem zo vervoerd hebben, dat hij niet instaat was op het vreemde van de zaak te letten. Door niets wordt de mens zo verdwaasd en versuft als door ongebreidelde toorn. In zijn woede wenst Bileam, dat hij een zwaard had om er zijn ezelin mee te doden, vers 29. Zie zijn onmacht: kan hij denken door zijn vervloekingen kwaad te zullen doen aan Israël, die niet eens de macht heeft zijn eigen ezelin te doden? Dat kan hij niet, hoewel hij het zo gaarne wilde, en wat zou hij er bij winnen? Hij zou er zich slechts armer door maken (zoals velen doen) door aan zijn hartstocht en wraaklust toe te geven. Zodanig was de dwaasheid van deze valse profeet. Het is een groot kwaad merkt Bisschop Hall hier op, om in de handen te vallen van hen, die de stomme dieren onbarmhartig voor zich vinden, want de rechtvaardige kent het leven van zijn beesten.

b. De ezelin sprak met hem, vers 30. God stelde het stomme dier niet alleen in staat om te spreken, maar het onvernuftige dier om met verstand te spreken. Drie dingen voert zij aan bij hem.

Ten eerste. Zijn eigendomsrecht in haar: Ben ik niet uw ezelin? God heeft de mens heerschappij gegeven over de dieren, zij zijn in zijn hand gegeven om gebruikt te worden, en onder zijn voeten gesteld om geregeerd te worden. Zelfs slechte mensen hebben een recht op de bezittingen, die God hun geeft, welk recht hun niet ontnomen mag worden. De heerschappij, die God ons over de dieren gegeven heeft, is een goede reden, waarom wij hen niet moeten mishandelen. Wij zijn hun heren, en daarom moeten wij niet hun tirannen zijn.

Ten tweede. Haar gedienstigheid voor hem: waarop gij gereden hebt. Het is goed voor ons om dikwijls te bedenken hoe nuttig de mindere schepselen zijn, en voor ons geweest zijn, opdat wij er Gode dankbaar voor zijn, en opdat wij barmhartig zijn voor hen.

Ten derde. Dat zij niet gewoon was alzo te doen, nooit tevoren zijn voet had geklemd, of onder hem was gaan neerliggen. Hij kon hier dus uit besluiten dat er iets buitengewoons was, dat haar nu alzo deed doen. Als een verkeerdheid zelden voorkomt, dan moet dit ons misnoegen matigen tegen hem, die de verkeerdheid deed. Als de dieren afwijken van hun gewone gehoorzaamheid jegens ons, dan moeten wij de oorzaak hiervan zoeken in onszelf, en verootmoedigd zijn om onze zonde.

2. Bileam krijgt ten laatste kennis van Gods misnoegen jegens hem door de engel, en dat heeft hem verschrikt. Toen God zijn ogen opende, zag hij de engel, vers 31, en toen boog hij zich op zijn aangezicht in eerbied voor die glorierijke bode, en in vrees voor het zwaard, dat hij in zijn hand zag. God heeft velerlei middelen om het harde, onverootmoedigde hart naar beneden te brengen.

a. De engel bestrafte hem om zijn woede en gewelddadigheid, vers 32, 33. Waarom hebt gij uw ezelin nu driemaal geslagen? Hetzij wij hieraan denken of niet, zeker is het, dat God rekenschap van ons zal eisen wegens het mishandelen van Zijn schepselen. Ja hij toont hem hoeveel meer reden hij had om zich op de borst te slaan en zichzelf te veroordelen, dan aldus uit te varen tegen zijn ezelin, "Uw weg wijkt van mij af, hoe kunt gij dan denken voorspoed te zullen hebben?" En hoeveel wijzer was zijn ezelin dan hij, en hoeveel had hij haar te danken, dat zij terzijde was uitgeweken, het was voor zijn, niet voor haar veiligheid, want indien zij was voortgegaan, dan zou hij gedood en zij in het leven gebleven zijn. Als onze ogen geopend worden, dan zullen wij zien in welk gevaar wij zijn in een zondige weg, en hoezeer het in ons voordeel is, als wij er in worden tegengegaan, en welke dwazen wij zijn, als wij ons om die tegenstand vertoornen, die er toe bijgedragen heeft om ons leven te redden.

b. Toen scheen Bileam verzacht te worden, vers 34, "Ik heb gezondigd, gezondigd door deze reis te ondernemen, gezondigd om met zoveel geweld voort te gaan" maar hij verontschuldigt dit door te zeggen dat hij de engel niet gezien heeft, maar nu hij hem zag, was hij bereid terug te keren. Wat God mishaagde was niet zozeer zijn gaan, als wel zijn gaan met een boosaardige bedoeling tegen Israël en een stille hoop, dat hij, in weerwil van de voorwaarde waarmee zijn verlof bezwaard was, toch wel zou kunnen overmogen om hen te vervloeken, Balak ter wille te zijn, en bevordering van hem te verkrijgen. Het blijkt niet dat hij zich bewust is van deze boosheid van zijn hart, of gewillig was om haar te erkennen, maar als hij bemerkt dat hij niet voorwaarts kan gaan, dan zal hij tevreden zijn (daar hij toch niet anders kan) om terug te gaan. Hier is geen teken dat zijn hart veranderd is, maar, zo hem de handen gebonden worden, dan kan hij hier niets aan doen. Zo verlaten velen hun zonden om niets anders, dan omdat hun zonden hen verlaten hebben. Er schijnt een verbetering van leven te zijn, maar wat zal dit baten, zo er geen vernieuwing is van het hart?

c. Maar de engel laat hem zijn verlof om te gaan behouden vers 35. Ga heen met deze mannen. Ga heen indien gij lust hebt om daar te schande gemaakt te worden voor Balak en al de vorsten van Moab. Ga, maar "alleen dat woord, dat ik tot u spreken zal, dat zult gij spreken, hetzij gij wilt of niet." Want dit schijnt niet een voorschrift, maar een voorzegging te zijn van de gebeurtenis, dat hij niet slechts niet bij machte zou zijn om Israël te vervloeken, maar gedwongen zou zijn hen te zegenen, hetgeen meer tot eer van God en tot zijn beschaming zal zijn, dan indien hij teruggekeerd was. Zo heeft God hem gewaarschuwd, maar hij wilde de waarschuwing niet aannemen, en zo toog hij dan met de vorsten van Balak. Over de ongerechtigheid van Bileams gierigheid was God verbolgen, en sloeg hem, evenwel ging hij afkerig heen, Jesaja 57:17.

Numeri 22:36-41

Wij hebben hier de ontmoeting tussen Balak en Bileam, saamverbonden vijanden van Gods Israël, maar zij schijnen het niet eens te zijn in hun verwachtingen van een goede uitslag.

1. Balak spreekt er van met vertrouwen, niet twijfelend of hij zal, nu Bileam gekomen is zijn doel bereiken. In deze verwachting gaat hij hem tot aan de uiterste grens van zijn land tegemoet, vers 36, deels om aan zijn eigen ongeduldig verlangen te voldoen om de man te zien, van wie hij zulke grote verwachtingen koesterde, en deels om aan Bileam eer te bewijzen en alles aan te wenden om hem aan zijn dienst te verbinden. Zie hoeveel eerbied heidense vorsten bewezen aan hen, die slechts de naam hadden van profeten te zijn en voorgaven invloed te hebben in de hemel, en hoe welkom een was, wiens mond vol was van vervloekingen. Hoe schandelijk is het dan niet, dat de gezanten van Christus zo weinig geëerd worden door de meesten en zo veracht worden door sommigen, en dat diegenen een zo koud onthaal vinden, die een boodschap brengen van vrede en van zegen! Balak heeft nu over niets anders te klagen dan dat Bileam niet eerder gekomen is, vers 37. En hij vindt dat Bileam meer acht had moeten slaan op zijn aandrang: "heb ik niet dringend tot u gezonden?" (en de aandrang van personen van mindere rang dan die van de koningen heeft bij velen overmocht om hen tegen hun zin en neiging te laten handelen) alsmede op Balaks voornemens en bedoelingen jegens hem: "kan ik u niet naar recht vereren?" Als koning was Balak in zijn eigen land de fontein van de eer, en Bileam had slechts te kiezen tot welk hoog eerambt hij bevorderd wilde zijn, daarom acht hij zich beledigd door Bileams dralen, dat de schijn had alsof hij de eer, die voor hem bestemd was, niet de moeite waard achtte om haar aan te nemen. Bevordering tot eer en aanzien is voor velen een zeer groot lokaas, en het zou goed zijn, indien wij ons tot de dienst van God voelden aangetrokken door de eer die Hij ons voorhoudt. Waarom vertoeven wij tot Hem te komen? Kan Hij ons niet naar recht vereren?

2. Bileam spreekt alsof hij aan de goede uitslag twijfelde, en zegt aan Balak dat hij niet al te veel op hem moet rekenen, vers 38. " Zal ik nu wel iets kunnen spreken? Ik ben gekomen, maar zijt gij hiermede nu nader aan uw doel? Ik zou zeer gaarne Israël willen vervloeken, maar ik moet het niet doen, ik kan het niet doen, God laat het mij niet toe." Hij schijnt met ergernis te spreken over de haak in zijn neus, en het gebit in zijn lippen, waarmee Sanherib gebonden was, Jesaja 37:29.

3. Zij begeven zich nu met alle mogelijke spoed tot de zaak. Bileam wordt ‘s avonds koninklijk onthaald, aan de goden van Moab wordt een dankoffer geofferd wegens de veilige aankomst van de welkome gast, en hij wordt op het offermaal onthaald, vers 40. En om geen tijd verloren te laten gaan, voert Balak de volgende morgen Bileam in zijn wagen naar de hoogten van zijn koninkrijk, niet slechts omdat hij dacht, dat zij vanwege hun heiligheid, (zoals die dan was) gunstig zouden zijn voor zijn bezweringen, maar omdat hij van die hoogten een goed uitzicht had op het leger van Israël, dat het doelwit was, waarop hij zijn giftige pijlen moest afschieten. En nu is Bileam in waarheid even begerig om Balak te behagen, zoals hij ooit voorgewend heeft begerig te zijn om Gode te behagen. Zie hoe nodig het ons is om iedere dag te bidden: Onze Vader in de hemel, leid ons niet in verzoeking

HOOFDSTUK 23

1 Toen zeide Bileam tot Balak: Bouw mij hier zeven altaren, en bereid mij hier zeven varren en zeven rammen.
2 Balak nu deed, gelijk als Bileam gesproken had; en Balak en Bileam offerden een var en een ram, op elk altaar.
3 Toen zeide Bileam tot Balak: Blijf staan bij uw brandoffer, en ik zal heengaan; misschien zal de HEERE mij tegemoet komen; en hetgeen Hij wijzen zal, dat zal ik u bekend maken. Toen ging hij op de hoogte.
4 Als God Bileam ontmoet was, zo zeide hij tot Hem: Zeven altaren heb ik toegericht, en heb een var en een ram op elk altaar geofferd.
5 Toen leide de HEERE het woord in den mond van Bileam, en zeide: Keer weder tot Balak, en spreek aldus.
6 Als hij nu tot hem wederkeerde, ziet, zo stond hij bij zijn brandoffer, hij en al de vorsten der Moabieten.
7 Toen hief hij zijn spreuk op, en zeide: Uit Syrie heeft mij Balak, de koning der Moabieten, laten halen, van het gebergte tegen het oosten, zeggende: Kom, vervloek mij Jakob, en kom, scheld Israel!
8 Wat zal ik vloeken, dien God niet vloekt; en wat zal ik schelden, waar de HEERE niet scheldt?
9 Want van de hoogte der steenrotsen zie ik hem, en van de heuvelen aanschouw ik hem; ziet, dat volk zal alleen wonen, en het zal onder de heidenen niet gerekend worden.
10 Wie zal het stof van Jakob tellen, en het getal, ja, het vierde deel van Israel? Mijn ziel sterve den dood der oprechten, en mijn uiterste zij gelijk het zijne!
11 Toen zeide Balak tot Bileam: Wat hebt gij mij gedaan? Ik heb u genomen, om mijn vijanden te vloeken; maar zie, gij hebt hen doorgaans gezegend!
12 Hij nu antwoordde en zeide: Zal ik dat niet waarnemen te spreken, wat de HEERE in mijn mond gelegd heeft?
13 Toen zeide Balak tot hem: Kom toch met mij aan een andere plaats, van waar gij hem zult zien; gij zult niet dan zijn einde zien, maar hem niet ganselijk zien; en vervloek hem mij van daar!
14 Alzo nam hij hem mede tot het veld Zofim, op de hoogte van Pisga; en hij bouwde zeven altaren, en hij offerde een var en een ram op elk altaar.
15 Toen zeide hij tot Balak: Blijf hier staan bij uw brandoffer, en ik zal Hem aldaar ontmoeten.
16 Als de HEERE Bileam ontmoet was, zo leide Hij het woord in zijn mond, en Hij zeide: Keer weder tot Balak, en spreek alzo.
17 Toen hij tot hem kwam, ziet, zo stond hij bij zijn brandoffer, en de vorsten der Moabieten bij hem. Balak nu zeide tot hem: Wat heeft de HEERE gesproken?
18 Toen hief hij zijn spreuk op, en zeide: Sta op, Balak, en hoor! Neig uw oren tot mij, gij, zoon van Zippor!
19 God is geen man, dat Hij liegen zou, noch eens mensen kind, dat het Hem berouwen zou; zou Hij het zeggen, en niet doen, of spreken, en niet bestendig maken?
20 Zie, ik heb ontvangen te zegenen; dewijl Hij zegent, zo zal ik het niet keren.
21 Hij schouwt niet aan de ongerechtigheid in Jakob; ook ziet Hij niet aan de boosheid in Israel. De HEERE, zijn God, is met hem, en het geklank des Konings is bij hem.
22 God heeft hen uit Egypte uitgevoerd; zijn krachten zijn als van een eenhoorn.
23 Want er is geen toverij tegen Jakob noch waarzeggerij tegen Israel. Te dezer tijd zal van Jakob gezegd worden, en van Israel, wat God gewrocht heeft.

24 Zie, het volk zal opstaan als een oude leeuw, en het zal zich verheffen als een leeuw; het zal zich niet neerleggen, totdat het den roof gegeten, en het bloed der verslagenen gedronken zal hebben!
25 Toen zeide Balak tot Bileam: Gij zult het ganselijk noch vloeken, noch geenszins zegenen.
26 Doch Bileam antwoordde en zeide tot Balak: Heb ik niet tot u gesproken, zeggende: Al wat de HEERE spreken zal, dat zal ik doen?
27 Verder zeide Balak tot Bileam: Kom toch, ik zal u aan een ander plaats medenemen; misschien zal het recht zijn in de ogen van dien God, dat gij het mij van daar vervloekt.
28 Toen nam Balak Bileam mede tot de hoogte van Peor, die tegen de woestijn ziet.
29 En Bileam zeide tot Balak: Bouw mij hier zeven altaren, en bereid mij hier zeven varren en zeven rammen.
30 Balak nu deed, gelijk als Bileam gezegd had; en hij offerde een var en een ram op elk altaar.

In dit hoofdstuk zien wij Balak en Bileam druk aan het werk in hun pogingen om Israël kwaad te doen, en, voorzoveel blijkt, weten noch Mozes, noch Israël iets van de zaak, en zij zijn ook niet bij machte de strik te verbreken. Maar God, die Israël bewaart, en slaapt noch sluimert, verijdelt hun poging, zonder hun voorbede of tussenkomst. Hier is:

I. De eerste poging om Israël te vervloeken.

1. De toebereidselen ervoor door offerande, vers 1-3.

2. De tegenovergestelde instructie door God aan Bileam gegeven, vers 4,5.

3. De zegen, die Bileam gedwongen was over Israël uit te spreken, in plaats van een vervloeking, vers 7-10.

4. De grote teleurstelling van Balak, vers 11, 12.

II. De tweede poging, gedaan op dezelfde wijze, en op dezelfde wijze verijdeld vers 13-26.

III. Toebereidselen gemaakt voor een derde poging, vers 27-30, waarvan wij de uitslag hebben in het volgende hoofdstuk.

Numeri 23:1-12

Hier zijn:

I. Grote toebereidselen gemaakt, om Israël te vervloeken. Er werd bedoeld de God van Israël er toe te brengen hen te verlaten, en òf aan Moabs zijde te staan, òf zich onzijdig te houden. O hoe groot is de zotheid van het bijgeloof, om zich in te beelden dat God klaar staat om van de mensen bevelen op te volgen! Bileam en Balak denken Hem om te kopen met altaren en offeranden, geofferd zonder Zijn volmacht of instelling, alsof Hij stierenvlees zou eten of bokkenbloed zou drinken. Bespottelijke onzin, te denken dat deze Gode zouden behagen en Zijn gunst zouden verkrijgen, als er noch geloof in beoefend, noch gehoorzaamheid in bewezen werd! Toch schijnt het, dat zij deze offeranden hebben geofferd aan de God des hemels, de opperste Numen of Godheid, en niet tot een hunner lokale godheden. Maar het vermenigvuldigen van de altaren was een voorbeeld van hun ontaarding van de Godsdienst van hun voorvaderen, en hun afval tot afgoderij, want zij, die de altaren vermenigvuldigden, vermenigvuldigden de goden: Efraïm heeft de altaren vermenigvuldigd tot zondigen, Hosea 8:11. Het heeft hun niet goed gedacht God in erkentenis te houden, maar zij zijn verijdeld geworden in hun overleggingen, en toch hebben zij in hun verwaandheid gedacht er God mee te winnen voor hen tegen Israël, onder wie zich Zijn heiligdom en Zijn gezalfd altaar bevond.

Merk hier op:

1. Hoe gebiedend Bileam was, trots om over een koning te gebieden en aan vorsten de wet te stellen. Zodanig is de geest van de boze, die zich verheft boven al wat God genaamd, of als God geëerd wordt. Met welk een gezag geeft Bileam zijn orders: Bouw mij hier (in de plaats die ik uitgekozen heb) zeven altaren van steen of graszoden. Aldus bedekt hij zijn boosaardigheid tegen Israël met een vertoon van vroomheid, maar zijn offer was een gruwel, daar hij het met zo’n schandelijk voornemen brengt, Spreuken 21:27. Wat hij bedoelde was, niet God te eren met de offeranden van de gerechtigheid, maar zichzelf te verrijken met het loon van de ongerechtigheid.

2. Hoe kruipend onderdanig Balak was. De altaren werden terstond gebouwd, en de offeranden bereid, de beste van iedere soort, zeven varren en zeven rammen. Balak heeft geen bezwaar tegen de onkosten, en hij acht het ook geen vermoeidheid noch een verkleining om bij zijn brandoffer te staan, zoals Bileam hem had bevolen.

II. Het verkeren van een vloek in een zegen door de macht van God, in liefde tot Israël dat het bericht is, dat Mozes er van geeft, Deuteronomium 23:5.

1. God legt de zegen in Bileams mond. Terwijl de offers brandden, trok Bileam zich terug, hij ging alleen, door niemand vergezeld, in het een of ander beschaduwd bosje op de hoogte, vers 2 in de Kanttekening. Zoveel wist hij, dat eenzaamheid een goede gelegenheid biedt voor gemeenschapsoefening met God, zij, die Hem willen ontmoeten, moeten zich terugtrekken van de wereld en de zaken en gesprekken er van, en verlangen in het verborgene te zijn, zich nooit minder alleen achtende, dan wanneer zij alleen zijn, omdat de Vader met hen is. Ga dus in uw binnenkamer, en sluit de deur, en houd u er van verzekerd, dat God u zal ontmoeten indien gij Hem zoekt naar het recht. Maar Bileam trok zich slechts met een misschien terug, wel enig idee hebbende dat God hem kon ontmoeten, maar zich bewust van schuld, en wetende dat God hem kort tevoren had ontmoet in toorn, had hij reden om twijfelend te spreken, vers 3.

Misschien zal de Heere mij tegemoet komen. Maar laat zo'n man niet denken dat hij gunst van God zal ontvangen. Ja meer, het schijnt dat hij wel voorwendde uit te gaan om God te ontmoeten, maar in werkelijkheid voornemens was zich tot toverijen te begeven, zie Hoofdstuk 24:1. Maar wat hij nu ook voor gehad moge hebben, God bedoelde hem dienstbaar te maken aan Zijn eigen eer en heerlijkheid, en daarom ontmoette Hij Bileam, vers 4. Wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis? Geen vriendelijke gemeenschap, daarvan zijn wij zeker, Bileams weg week nog af, was nog verkeerd, en God was nog zijn tegenstander, maar terwijl Balak hem tot zijn orakel had gekozen, wilde God hem dwingen om zo'n belijdenis uit te spreken tot eer van God en Israël, dat hierdoor allen zonder verontschuldiging zullen gelaten worden, die de wapenen tegen hen opvatten. Toen Bileam bemerkte dat God hem ontmoette, roemde hij op hetgeen hij gedaan had: Zeven altaren heb ik toegericht, en heb een var en een ram op elk altaar geofferd. Hoe had hij het gedaan? Het kostte hem niets, het was op Balaks kosten gedaan, en toch:

a. Roemt hij er op, alsof hij een grote daad had verricht. De daden van vroomheid, die in geveinsdheid gedaan worden, worden met trots en eigenwaan beschouwd en vermeld. Zo ging de Farizeër op naar de tempel om op zijn godsdienstigheid te roemen, Lukas 18:12.

b. Hij voert het aan als een reden, waarom God zijn begeerte moet inwilligen om Israël te vervloeken, alsof hij God nu tot zijn schuldenaar had gemaakt, en nu alles van Hem kon eisen wat hij wilde. Hij denkt dat God hem zo verplicht is voor deze offers, dat het minste wat Hij kon doen ter vergelding er van was Israël op te offeren aan de boosaardigheid van de koning van Moab. Gewoonlijk denken slechte mensen dat zij door een vertoon van vroomheid God er toe zullen brengen, om hen te steunen, hun grofste onzedelijkheid en ongerechtigheid door de vingers te zien, vooral in vervolging, Jesaja 66:5. Maar hoewel het offer een gruwel was, gebruikte God de gelegenheid van Bileams verwachting, om het woord in Bileams mond te leggen, vers 5, want het antwoord van de tong is van de Heere, en aldus wilde Hij tonen hoe zeer diegenen zich vergissen, die zeggen: Wij zullen de overhand hebben met onze tong, onze lippen zijn onze, Psalm 12:5. Hij, die de mens de mond gemaakt heeft, weet hem te besturen en hem tot Zijn eigen doeleinden te doen dienen. Dit is genoeg om de stoutmoedige zondaren te verschrikken, die hun mond opzetten tegen de hemel. God kan hun tong doen aanstoten tegen zichzelf. En het spreekt van vertroosting tot Gods getuigen, die Hij te eniger tijd roept om voor Hem te spreken, want indien God een woord legde in de mond van Bileam, die God en Israël had willen schelden, dan zal Hij gewis hun niet ontbreken, die begeren God te verheerlijken en Zijn volk door hun getuigenis te stichten, maar in die ure zal hun gegeven worden, wat zij zullen spreken.

2. Bileam sprak in het gehoor van Balak de zegen uit. Hij vond hem staande bij zijn brandoffer, vers 6, er nauwkeurig acht op gevende en in de volle verwachting van succes. Zij, die een antwoord van vrede van God wensen moeten bij het offer blijven, en de Heere wel aanhangen zonder herwaarts en derwaarts getrokken te worden, niet vertragende in goed doen. Bileam stelt zich op de plaats, waar hij zijn vervloekingen van Israël, die hij misschien reeds in de vereiste vorm had opgesteld, zou gaan uitspreken, heft zijn spreuk op, en het blijkt een zegen te zijn, vers 7. Hij verklaart Israël veilig en gelukkig, en aldus zegent hij hen.

A. Hij verklaart hen veilig, buiten het bereik van zijn giftige pijlen.

a. Hij erkent dat de bedoeling was hen te vervloeken, dat Balak naar zijn land om hem gezonden heeft, en dat hij met die bedoeling gekomen is, vers 7. De boodschap, hem

gezonden, was: Kom, vervloek mij Jakob, en, kom, scheld Israël. Balak was voornemens krijg tegen hen te voeren, en hij wilde dat Bileam zijn wapenen zou zegenen, en om het verderf van Israël zou bidden, en het zou profeteren.

b. Hij erkent dat dit plan verijdeld is, en erkent ook zijn eigen onmacht om het uit te voeren. Hij kon hun niet eens een kwaad woord geven, geen boze wens voor hen koesteren. Wat zal ik vloeken die God niet vloekt? vers 8, niet dat hij het daarom niet wilde doen, maar dat hij het daarom niet kon doen. Dit is een oprechte bekentenis:

Ten eerste, van de zwakheid en onmacht van zijn eigen toverkunst, die door anderen zo hoog geroemd werd, en die hij zelf ongetwijfeld niet minder hoog geroemd heeft. Hij was onder allen, die deze kunst beoefenden, de vermaardste, en toch erkent hij dat zijn kunst tekort schiet. God had de Israëlieten gewaarschuwd zich niet te keren tot de waarzeggers Leviticus 19:31, en in hetgeen nu gebeurde gaf Hij hun een reden voor deze wet, door hun de zwakheid en dwaasheid er van te tonen. Gelijk zij de tovenaars van Egypte verdwaasd hadden gezien, zo zagen zij hier de grote waarzegger van het oosten verdwaasd. Zie Jesaja 47:12-14.

Ten tweede. Het is een belijdenis van de souvereine heerschappij van de Goddelijke macht. Hij erkent niet meer te kunnen doen dan God hem toelaat, want God kan al zijn raadslagen vernietigen.

Ten derde. Het is een belijdenis van de onaantastbare veiligheid van Gods volk. Gods Israël wordt door Hem erkend en gezegend. Hij heeft hen niet gevloekt, want zij zijn verlost van de vloek van de wet, Hij heeft hen niet gescholden noch hen verworpen of verlaten, al zijn zij ook laag en gering. Zij, die de liefde hebben des hemels, worden door de hel gehaat, de slang en zijn zaad koesteren vijandschap tegen hen. Hoewel de vijanden van Gods volk in menig opzicht over hen kunnen zegevieren, kunnen zij hen toch niet vervloeken, dat is: zij kunnen hun geen wezenlijk kwaad doen, en nog veel minder een kwaad, dat hen in het verderf stort want zij kunnen hen niet scheiden van de liefde Gods, Romeinen 8:39.

B. Hij verklaart hen gelukkig in drieerlei opzicht.

a. Gelukkig in het bijzondere van hen, in hun onderscheiden zijn van de andere volken vers 9. Van de hoogte van de steenrotsen zie ik hem. En waarschijnlijk was het een grote verrassing voor hem, dat hij hen, die hem waarschijnlijk afgeschilderd waren als een woeste onordelijke troep, die als roofbende de omliggende landen onveilig maakte, in een regelmatig ingericht kamp zag, met alle tekenen van orde en tucht, dat hij hen zag als een volk dat alleen woonde, en voorzag dat zij alleen zullen blijven wonen, en dat dit bijzondere hun tot onuitsprekelijke eer zal wezen. Personen van rang en aanzien noemen wij gedistingeerde personen, dat is personen, die van anderen onderscheiden zijn, dit was Israëls lof, hoewel hun vijanden het hun tot een smaad aanrekenden, dat zij van alle naburige volken verschilden, niet slechts in hun Godsdienst en in hun heilige plechtigheden, in hun gewaad en hun gewone gebruiken, als een volk, geroepen uit de wereld, en dat er niet gelijkvormig aan moest wezen. Nooit hebben zij hun eer en goede naam verloren, voordat zij zich vermengden met de heidenen, Psalm 106:35. Het is de plicht en de eer van hen, die Gode gewijd zijn, om afgescheiden te wezen van de wereld, en niet te wandelen naar haar zeden en gewoonten. Zij, die zich nauwgezet toeleggen op bijzondere plichten kunnen zich de vertroosting toeëigenen van bijzondere voorrechten, waar Bileam hier waarschijnlijk het oog op heeft. Gods Israël zal met andere volken niet op

gelijke bodem staan, maar boven allen geëerd worden, als het volk, dat Gode nabij en Hem afgezonderd is.

b. Gelukkig in hun aantal, niet zo weinig en zo verachtelijk als zij hem voorgesteld waren, maar een talloze menigte, waardoor zij tegelijk eerbaar en geducht waren, vers 10. Wie zal het stof Jakob's tellen? Het grote aantal van het volk was de zaak, die Balak ergerde en vertoornde, Hoofdstuk 22:3. Moab vreesde zeer voor het aangezicht van dit volk, want het was veel, en God doet door Bileam die vrees en ergernis nog toenemen, door zijn voorzegging van hun nog verdere vermeerdering. Balak wilde dat hij het uiterste van het volk zou zien, Hoofdstuk 22:41, hopende dat hij, hoe meer hij van hen zag, hoe meer verbitterd op hen zou worden, en zijn vervloekingen met des te meer scherpheid en woede over hen zou uitstorten, maar het tegendeel had plaats, inplaats van om hun groot aantal vertoornd te zijn, bewonderde hij het. Hoe beter wij met Gods volk bekend worden hoe betere mening wij van hen zullen koesteren. Hij neemt nota van hun aantal.

Ten eerste. Van het stof Jakob's, dat is: het volk Jakob's, waarvan voorzegd was dat het zal wezen als het stof van de aarde in menigte Genesis 28:14. Aldus erkent hij de vervulling van de belofte, gedaan aan hun vaderen, en verwacht hij dat zij ook nog verder vervuld zal worden. Het was misschien een deel van de zonde van David om het volk te tellen, dat hij beproefde het stof Jakob's te tellen, terwijl God gezegd had dat het ontelbaar zou wezen.

Ten tweede. Van het vierde deel van Israël zinspelende op de vorm van hun kamp, dat in vier eskadrons verdeeld was onder vier banieren. Gods Israël vormt een zeer groot heir. Zijn geestelijk Israël is dit, en dit zal blijken als zij in de grote dag allen tot Hem bijeenvergaderd zullen zijn, Openbaring 7:9.

c. Gelukkig in hun einde. Mijn ziel sterve de dood van de oprechten, van de oprechte Israëlieten, die in verbond staan met God, en mijn uiterste, of mijn toekomstige staat, zij gelijk het hun, of wel mijn beloning, namelijk in de andere wereld.

Hier wordt:

Ten eerste, voor vaststaand aangenomen, dat de dood het einde is van alle mensen, ook de oprechten, de rechtvaardigen, moeten sterven, en het is goed hieraan te denken met toepassing op onszelf, zoals Bileam dit hier doet, sprekende van zijn eigen dood.

Ten tweede. Hij spreekt in de veronderstelling van de onsterflijkheid van de ziel, en een andere staat of toestand na de dood, waarvan dit een groot en heerlijk getuigenis is, en een bewijs dat het vanouds bekend was en geloofd werd. Want waarom zou de dood van de oprechten begeerlijker zijn dan de dood van de goddelozen, als het niet was omdat op die dood gelukzaligheid volgt in een andere wereld, daar wij toch zien, dat in de omstandigheid en wijze van sterven alle ding hun wedervaart gelijk alle anderen?

Ten derde. Hij verklaart de oprechten waarlijk gezegend, niet slechts terwijl zij leven, maar ook als zij sterven, waardoor hun dood niet slechts begeerlijker wordt dan de dood van anderen, maar zelfs begeerlijker dan het leven zelf, want in die zin kan zijn wens worden opgevat: "als ik sterf, sterve mijn ziel de dood des oprechten, maar dat niet alleen, ik zou wel gaarne nu sterven, mits dat ik de dood des oprechten sterf, thans reeds aan mijn einde gekomen zou, mits het gelijk zij aan het zijne." Zeer dicht bij de plaats, waar Bileam nu was,

op een van de bergen Moabs, is niet lang daarna Mozes gestorven, en misschien heeft God, die dat woord in zijn mond gelegd heeft, bedoeld dat het daarop betrekking zou hebben, opdat Mozes er door aangemoedigd zou zijn om op te gaan en zo’n dood te sterven, als Bileam begeerde te sterven.

Ten vierde. Hij toont dat zijn denkbeeld van de Godsdienst beter is dan zijn beoefening er van, er zijn velen, die de dood van de oprechten begeren te sterven, maar er niet naar streven om het leven van de oprechten te leven, zeer gaarne zouden zij hun uiterste willen hebben als het hunne, hun einde, maar niet hun weg. Zij zouden heiligen willen zijn in de hemel, maar geen heiligen op aarde. Dat is de begeerte van de luiaard, die hem zal doden, want zijn handen weigeren te werken. Van Bileam is dit slechts een wens, geen gebed, en het is een ijdele wens, daar het slechts een wens is voor het einde, het doel zonder enigerlei begeerte om gebruik te maken van het middel er toe. Zover nu gaat deze zegen, namelijk tot aan de dood, en tot na de dood, tot aan het uiterste, het einde.

Nu wordt ons hier gezegd in vers 11 en 12:

1. Hoe dit Balak heeft verbitterd, vers 11. Hij gaf voor de Heere te eren met zijn offers, en te wachten op het antwoord, dat God hem zou zenden, en toch, toen het bleek dat dit antwoord hem niet naar de zin was vergat hij God en ontstak in woede tegen Bileam alsof dit zuiver en alleen zijn doen was. "Wat hebt gij mij gedaan? Hoe hebt gij mij teleurgesteld!" Soms maakt God de vijanden van Zijn kerk tot een kwelling voor elkaar, terwijl Hij, die in de hemel zit, hen en de machteloze pogingen van hun boosaardigheid bespot.

2. Hoe Bileam genoodzaakt was er in te berusten. Hij onderwerpt zich, omdat hij niet anders kan, maar hij toont niet weinig handigheid in het behandelen van de zaak, alsof hij er zeer oprecht en nauwgezet in gehandeld had, en antwoordt Balak met de statige ernst van een profeet: "Zal ik dat niet waarnemen te spreken, dat de Heere in mijn mond gelegd heeft?" vers 12. Aldus wordt aan een goddeloze profeet een belijdenis van Gods alles beheersende macht ontwrongen, tot verdere beschaming van een goddeloze koning.

Numeri 23:13-30

I. Hier worden voor de tweede maal, evenals tevoren, toebereidselen gemaakt om Israël te vervloeken.

1. Zij zijn hierbij van plaats veranderd, vers 13. Balak verbeeldde zich dat Bileam, omdat hij van de hoogte van de steenrotsen, vers 9, het volle gezicht had op Israëls leger, of zo ingenomen was met de schoonheid er van, dat hij hen niet wilde vervloeken, of zo verschrikt was door het ontzaglijke er van, dat hij het niet durfde, daarom wilde hij hem naar een andere plaats brengen, vanwaar hij slechts een gedeelte er van zien kon, een gedeelte, dat hem meer verachtelijk zou toeschijnen, en daarvoor hoopte hij dan tenminste, dat hij verlof zou krijgen om het te vervloeken, om dan aldus langzamerhand de overhand over hen te zullen verkrijgen, daar hij ongetwijfeld het plan had, om, zo hij hierin zijn doel bereikte, zijn aanval te richten op dat deel van Israëls leger, waarop Bileam nu het oog gericht had, en waarin hij de vuurballen van zijn vervloekingen zou werpen. Zie, hoe rusteloos en onvermoeid de vijanden van de kerk zijn in hun boosaardige pogingen om haar te verderven, zij laten geen middel onbeproefd om hun oogmerk te bereiken. O mochten wij toch even schrander en vastberaden zijn in het najagen van goede plannen ter ere Gods!

2. De offeranden worden herhaald, er worden nieuwe altaren gebouwd, en op ieder altaar een var en een ram geofferd, en Balak staat even ijverig en waakzaam bij zijn brandoffer als tevoren, vers 14, 15. Indien wij even ernstig begeerden om de zegen te verkrijgen als Balak om een vloek teweeg te brengen (als bedoeld over Israël, maar in werkelijkheid over zichzelf en zijn volk), dan zouden noch de onkosten, noch het werk van de Godsdienst ons te veel zijn.

3. Wederom wendt Bileam zich tot God, en God ontmoet hem voor de tweede maal, en legt hem een ander woord in de mond, niet om het vorige te herroepen, maar om het te bevestigen, vers 16, 17. Indien nu God niet tot Bileam zei: Zoek Mij tevergeefs, dan zal Hij dit nog veel minder tot het zaad Jakob’s zeggen, die Hem gewis zullen vinden, niet alleen zoals Bileam, als hun onderrichter, maar als hun overvloedige beloner. Toen Bileam terugkeerde, was Balak ongeduldig om te vernemen met welke boodschap hij kwam: "Wat heeft de Heere gesproken?" Komt gij met betere tijding, met enige hoop om wel te zullen slagen? Dat moet ook onze vraag zijn, als wij komen om het woord Gods te horen? Jeremia 23:35.

II. Voor de tweede maal is de vloek, door de allesbesturende macht van God, in een zegen veranderd, en deze zegen is ruimer en krachtiger dan de vorige, en snijdt alle hoop af om hem te veranderen. Daar Balak zo ijverig was om te vragen wat de Heere heeft gesproken vers 17, richt Bileam zich nu in het bijzonder tot hem, vers 18. Sta op, Balak en hoor. Het was een boodschap van God, die hij hem had te brengen, en van Balak wordt geëist, of schoon hij een koning is:

1. Dat hij zal opletten, zal horen, met al de aandacht van zijn geest, opdat hem geen woord ontga.

2. Dat hij zal horen met eerbied, Sta op Balak, en hoor. Toen zijn opvolger Eglon een boodschap van God moest ontvangen, stond hij op van de stoel, Richteren 3:20.

In zijn rede maakt Bileam Balak, tot diens uiterste smart en teleurstelling, bekend met twee dingen.

A. Dat hij geen reden had te hopen Israël te zullen verderven, het zou doelloos zijn het te beproeven, en hij zou zichzelf misleiden zo hij het verwachtte, en dat wel om twee redenen:

a. Omdat God onveranderlijk is, vers 19. God is geen man, dat Hij liegen zou. De mensen veranderen van zin, van gedachten, en daarom breken zij hun woord, zij liegen, omdat zij berouw, spijt hebben. Maar God doet noch het een noch het ander. Hij verandert nooit van zin, en daarom herroept Hij nooit Zijn belofte. Bileam had erkend, vers 8, dat hij Gods raad niet kon veranderen, en daaruit leidt hij af, dat God zelf Zijn raad niet zou veranderen, zodanig is de onvolmaaktheid van de mens, en zodanig is de volmaaktheid van God. Het is onmogelijk dat God liege, Hebreeën 6:18. En als in de Schrift gezegd wordt dat het Hem berouwt, dan wordt hiermede generlei verandering van zin bedoeld maar slechts van weg of van wijze. Het is een grote waarheid, dat bij God geen verandering is of schaduw van omkering. Nu beroept hij zich hiervoor op Balak zelf: "Zou Hij het zeggen en niet doen?" het zeggen naar Zijn eigen bedoeling en voornemen, en het niet tot stand brengen in Zijn voorzienigheid, naar de raad van Zijn wil? Heeft Hij gesproken in Zijn woord, en zal Hij het niet bestendig maken? Kunnen wij anders van God denken, dan dat Hij onveranderlijk is en getrouw aan Zijn woord? Al Zijn raadsbesluiten zijn onveranderlijk, en al Zijn beloften onschendbaar. Hij past die algemene waarheid toe op het onderhavige geval, vers 20. Hij heeft gezegend, en ik kan het niet keren, dat is: "Ik kan er Hem niet toe brengen om het te keren." Israël was vanouds een gezegend volk, een zaad, dat de Heere had gezegend, de zegen van Abraham kwam op hen, zij zijn geboren onder de zegen van het verbond, en geboren tot de zegen van Kanaän, en daarom konden zij niet vervloekt worden, tenzij gij kunt veronderstellen dat de God van de eeuwige waarheid Zijn woord zal breken, ontrouw zal worden aan zichzelf, en aan Zijn volk.

b. Omdat Israël voor het ogenblik niet laakbaar is, vers 21. Niet alsof er geen ongerechtigheid was in Jakob, of dat God haar niet zag, maar:

Ten eerste. Er was niet zo’n mate van ongerechtigheid als waardoor God er toe gebracht zou worden hen te verlaten, hen prijs te geven aan het verderf. Hoe slecht zij ook waren, zo slecht waren zij niet.

Ten tweede. Er was geen afgoderij onder hen die in bijzondere zin ongerechtigheid en boosheid wordt genoemd. Sedert het gouden kalf hebben wij niets van die aard in Israël gevonden, en daarom wilde God, hoewel zij in andere opzichten tergend waren, hen toch niet verstoten. Bileam wist dat niets scheiding kon maken tussen hen en God dan de zonde, zolang God geen heersende zonde onder hen zag, wilde Hij geen verdervende vloek over hen doen komen, zolang zij dus in de gunst blijven bij God, wanhoopte hij er aan om hun ooit kwaad te kunnen doen. Zolang wij verre blijven van de zonde, blijven wij verre van kwaad. Sommigen geven een andere zin aan deze woorden zij lezen ze aldus: Hij heeft geen kwaad beproefd willen zien tegen Jakob, en Hij zal geen leed willen zien doen aan Israël, dat is: Hij heeft het niet toegelaten, en Hij zal het niet toelaten, Hij wil Israël niet zien geschaad of verongelijkt, maar zal hun recht doen en hun twistzaak twisten. God zal het niet dulden, dat aan Zijn kerk, Zijn volk, leed geschiedt, want wat hun aangedaan wordt, acht Hij zichzelf aangedaan, en zal er dienovereenkomstig rekenschap van vragen.

c. Omdat beider macht onweerstaanbaar was. Hij toont Balak aan, dat er met hen niet te strijden was, het was doelloos het te beproeven, want:

Ten eerste. Gods tegenwoordigheid was onder hen. De Heere, zijn God, is met hen, op bijzondere wijze, en zal er niet toe gebracht worden van hen te wijken.

Ten tweede. Zij genoten de blijdschap van die tegenwoordigheid en zij juichten er in, het geklank des konings is bij hem. Zij juichen over hun vijanden, zeker van voorspoed en overwinning, voortdurend roemende in God als hun Koning en overwinnaar voor hen.

Ten derde. Zij hadden de weldaad ervaren van Gods tegenwoordigheid onder hen, en van Zijn macht, die voor hen werd aangewend. Want God heeft hen uit Egypte uitgevoerd, vers 22. De macht, die dit gedaan heeft, kan nooit weerhouden, nooit weerstaan worden, en zo glorierijk begonnen zijnde, zal Hij ongetwijfeld ook glorierijk voleindigen

Ten vierde. Zolang Gods tegenwoordigheid onder hen was, hadden zij de kracht van een eenhoorn, waren zij in staat allen het hoofd te bieden, die tegen hen zijn. Zie Hoofdstuk 24:8. Zodanig is de sterkte, die de God Israëls geeft aan Zijn volk.

Hieruit leidt hij nu af dat het doelloos voor hem zou zijn om hun kwaad te veroorzaken, dat daartoe al zijn kunstenarijen tekort zouden schieten, vers 23.

1. Hij erkent zich verslagen. Waarlijk, er is geen toverij tegen Jakob, die iets tegen hem vermag. De vervloekingen van de hel zijn niet bestand tegen de zegeningen van de hemel. Niet alsof er zulke pogingen niet gedaan zouden worden, maar zij zullen gewis vruchteloos blijven. Sommigen merken op dat de naam Jakob een toestand van zwakheid en beproeving van de kerk aanduidt, terwijl de naam Israël een toestand aanduidt van voorspoed en vooruitgang, maar hetzij de kerk in een toestand verkeert van zwakheid of van kracht, haar vrienden weinigen of velen zijn, ondergeschikte oorzaken gunstig of ongunstig zijn, het komt alles op hetzelfde neer. Geen instrument, dat tegen haar bereid wordt, zal gelukken. God kan gemakkelijk alle raadslagen van de machten van de duisternis tegen de kerk doen mislukken, en ongetwijfeld zal Hij het, zodat zij niet zullen overwinnen om haar te verderven.

2. Hij voorziet dat dit in toekomende tijden herdacht zal worden.

A. Van deze tijd, dat is: van de tijd, waarin wij nu zijn, zal betreffende Jakob en Israël, en door Israël, gezegd worden wat God gewrocht heeft! Wat grote dingen God voor Zijn volk gedaan heeft! Het zal gezegd worden met verwondering, blijdschap en dankbaarheid en een tarten van de naburige volken om voorbeelden bij te brengen van een zelfde zorg van hun goden voor hen. De verijdeling van de aanslagen van de vijanden van de kerk moet tot eer van God in eeuwige gedachtenis worden gehouden. Niemand is er gelijk God. o Jeshurun! Naar hetgeen Bileam hier zegt betreffende de voortreffelijkheid van God boven al de goden van de heidenen, verwijst Mozes misschien, als hij zegt: "Hun rots is niet als onze Rots, onze vijanden mogen zelf oordelen," (NBG) Deuteronomium 32:31, en in het bijzonder Bileam. Balak heeft dus geen hoop om Israël te verderven maar:

B. Bileam toont hem, dat hij meer reden had om te vrezen door hen ten verderve gebracht te zullen worden, want waarschijnlijk zullen zij bloedig werk verrichten onder zijn naburen, en, mochten hij en zijn land ontkomen, dan was het niet, omdat hij te groot of te machtig voor hen was, maar omdat hij niet begrepen was in hun opdracht van de verdelging, vers 24. Zie, en sidder, het volk dat daar nu enige tijd in uw nabijheid gelegerd was, rust slechts voor een tijd als een neerliggende leeuw, maar weldra zal het zich verheffen als een oude leeuw, en zich niet

neerleggen totdat het de roof gegeten en het bloed van de verslagenen gedronken zal hebben. Dit schijnt te wijzen op de overwinningen, die zij, naar hij voorzag, op de Kanaänieten zullen behalen, dat zij de wapens niet zullen neerleggen voor zij het land, dat nu voor hen lag, geheel zouden veroverd hebben. En als het huis van zijn buurman in brand staat, dan zal het zaak voor hem zijn om aan zijn eigen gevaar te denken.

Wat was nu het gevolg van deze teleurstelling?

a. Balak en Bileam waren nu beide de zaak moede.

Ten eerste. Balak wil nu gaarne zijn bezweerder het zwijgen zien opgelegd. Daar hij niet kan zeggen wat hij wil dat hij zeggen zal, wenst hij dat hij in het geheel niets zegt, "gij zult hen in het geheel niet vloeken noch zegenen, vers 25. Indien gij hen niet kunt vloeken, dan smeek ik u hen tenminste niet te zegenen. Indien gij mijn krijgsmacht niet kunt steunen en bemoedigen, zo sta haar tenminste niet tegen, en ontmoedig haar niet." God kan hen, die van Hem afwijken, moede maken in de veelheid van hun raadslagen, Jesaja 47:13, 57:10.

Ten tweede. Bileam is nog bereid te bekennen dat hij overwonnen is, en beroept zich op hetgeen hij gezegd had aan het begin van deze onderneming, Hoofdstuk 22:38. Het woord, dat God in mijn mond leggen zal, dat zal ik spreken.

Dat toont:

Ten eerste. In het algemeen, dat de weg van de mens niet in hemzelf is, er zijn veel raadslagen in het hart van de mensen, maar Gods raad zal bestaan.

Ten tweede. a. In het bijzonder: dat evenals geen instrument, dat tegen de kerk bereid wordt, zal gelukken, zo zal God iedere tong, die in het gericht tegen haar opstaat, verdoemen, Jesaja 54:17.

b. Toch besluiten zij om nog een poging te doen. Zij vinden het een schande om zich gewonnen te geven, en daarom gaan zij voort met hun plan, al zal het dan ook nog verder op hun beschaming uitlopen.

En nu gaan zij voor deze derde maal:

Ten eerste. Van plaats veranderen. Balak is er ten laatste van overtuigd, dat het de schuld niet is van Bileam, die hij eerst wel gelaakt had, maar dat hij zich werkelijk onder Goddelijk bedwang bevond, en daarom hoopt hij hem nu naar een plaats te brengen, waar God hem eindelijk zou toelaten hen te vervloeken, vers 27. Waarschijnlijk waren hij en Bileam te meer aangemoedigd om hun poging te hernieuwen, omdat God aan Bileam de tweede maal had veroorloofd te gaan, hoewel Hij het hem de eerste maal had verboden, omdat zij toen door herhaalde pogingen hun doel bereikt hadden, hopen zij ook ditmaal te zullen slagen. En zo is het dat terwijl het vonnis over de zondaren niet spoedig voltrokken wordt, hun hart vol in hen is om kwaad te doen. De plaats, waar hij hem nu heen bracht, was de hoogte van Peor, de hoogste bergtop van dat land, waar Baäl waarschijnlijk werd aangebeden, en die vandaar Baäl-Peor genoemd werd. Hij koos die plaats in de hoop hetzij omdat het, naar hij zich inbeeldde, de woonstede was van Baäl, de god van de Moabieten, Jehovah, de God van Israël, daar niet wilde, of niet kon komen om de volvoering van hun voornemen te verhinderen, of wel omdat

die plaats welgevallig was aan zijn god, zij ook de Heere welgevallig zou wezen, en Hij dus in een vriendelijke stemming gebracht zou worden. Zulk een ijdele waan hebben dwaze mensen van God, en zo ijdel zijn hun overleggingen aangaande Hem. Zo hebben de Syriërs zich verbeeld, dat de Heere wel de God is van de bergen, maar niet van de dalen 1 Koningen 20:28, K alsof Hij machtiger was in de ene plaats dan in de andere plaats.

Ten tweede. Zij herhalen hun offerande, zeven varren en zeven rammen op zeven altaren, vers 29, 30. Zo gaan zij voort met hun kostbare offers al hadden zij ook geen belofte om er hun hoop op succes op te bouwen. Laat ons dan die de belofte hebben, dat Hij op het einde het gezicht zal voortbrengen en niet liegen, niet ontmoedigd worden door vertraging of uitstel, maar volharden in gebed en niet vertragen, Lukas 18:1.

HOOFDSTUK 24

1 Toen Bileam zag, dat het goed was in de ogen des HEEREN, dat hij Israel zegende, zo ging hij ditmaal niet heen, gelijk meermalen, tot de toverijen; maar hij stelde zijn aangezicht naar de woestijn.
2 Als Bileam zijn ogen ophief, en Israel zag, wonende naar zijn stammen, zo was de Geest van God op hem.
3 En hij hief zijn spreuk op, en zeide: Bileam, de zoon van Beor, spreekt, en de man, wien de ogen geopend zijn, spreekt!
4 De hoorder der redenen Gods spreekt, die het gezicht des Almachtigen ziet; die verrukt wordt, en wien de ogen ontdekt worden!
5 Hoe goed zijn uw tenten, Jakob! uw woningen, Israel!
6 Gelijk de beken breiden zij zich uit, als de hoven aan de rivieren; de HEERE heeft ze geplant, als de sandelbomen, als de cederbomen aan het water.
7 Er zal water uit zijn emmeren vloeien, en zijn zaad zal in vele wateren zijn; en zijn koning zal boven Agag verheven worden, en zijn koninkrijk zal verhoogd worden.
8 God heeft hem uit Egypte uitgevoerd; zijn krachten zijn als van een eenhoorn; hij zal de heidenen, zijn vijanden, verteren, en hun gebeente breken, en met zijn pijlen doorschieten.
9 Hij heeft zich gekromd, hij heeft zich nedergelegd, gelijk een leeuw, en als een oude leeuw; wie zal hem doen opstaan? Zo wie u zegent, die zij gezegend, en vervloekt zij, wie u vervloekt!
10 Toen ontstak de toorn van Balak tegen Bileam, en hij sloeg zijn handen samen; en Balak zeide tot Bileam: Ik heb u geroepen, om mijn vijanden te vloeken; maar zie, gij hebt hen nu driemaal gedurig gezegend!
11 En nu, pak u weg naar uw plaats! Ik had gezegd, dat ik u hoog vereren zou; maar zie, de HEERE heeft u die eer van u geweerd!
12 Toen zeide Bileam tot Balak: Heb ik ook niet tot uw boden, die gij tot mij gezonden hebt, gesproken, zeggende:
13 Wanneer mij Balak zijn huis vol zilver en goud gave, zo kan ik het bevel des HEEREN niet overtreden, doende goed of kwaad uit mijn eigen hart; wat de HEERE spreken zal, dat zal ik spreken.
14 En nu, zie, ik ga tot mijn volk; kom, ik zal u raad geven, en zeggen wat dit volk uw volk doen zal in de laatste dagen.
15 Toen hief hij zijn spreuk op, en zeide: Bileam, de zoon van Beor, spreekt, en die man, wien de ogen geopend zijn, spreekt!
16 De hoorder der redenen Gods spreekt, en die de wetenschap des Allerhoogsten weet; die het gezicht des Almachtigen ziet, die verrukt wordt, en wien de ogen ontdekt worden.
17 Ik zal hem zien, maar nu niet; ik zal hem aanschouwen, maar niet nabij. Er zal een ster voortkomen uit Jakob, en er zal een scepter uit Israel opkomen; die zal de palen der Moabieten verslaan, en zal al de kinderen van Seth verstoren.
18 En Edom zal een erfelijke bezitting zijn; en Seir zal zijn vijanden een erfelijke bezitting zijn; doch Israel zal kracht doen.
19 En er zal een uit Jakob heersen, en hij zal de overigen uit de steden ombrengen.
20 Toen hij de Amalekieten zag, zo hief hij zijn spreuk op, en zeide: Amalek is de eersteling der heidenen; maar zijn uiterste is ten verderve!
21 Toen hij de Kenieten zag, zo hief hij zijn spreuk op, en zeide: Uw woning is vast, en gij hebt uw nest in een steenrots gelegd.
22 Evenwel zal Kain verteerd worden, totdat u Assur gevankelijk wegvoeren zal!
23 Voorts hief hij zijn spreuk op, en zeide: Och, wie zal leven, als God dit doen zal!

24 En de schepen van den oever der Chitteers, die zullen Assur plagen, zij zullen ook Heber plagen; en hij zal ook ten verderve zijn.
25 Toen stond Bileam op, en ging heen, en keerde weder tot zijn plaats. Balak ging ook zijn weg.

Dit hoofdstuk bevat het vervolg en besluit van de geschiedenis van het verijdelen van de raadslagen van Balak en Bileam tegen Israël, zij werden teniet gedaan, niet door kracht of geweld maar door de Geest van de Heere van de heirscharen, en dit is een even groot voorbeeld van Gods macht over de kinderen van de mensen, en Zijn gunst over Zijn eigen kinderen als van welke overwinningen ook, die vermeld zijn in het boek van de oorlogen des Heeren. Van de toebereidselen, die gemaakt werden om Israël te vervloeken, lazen wij aan het einde van het vorig hoofdstuk. In dit hoofdstuk wordt ons meegedeeld:

I. In welke zegen die bedoelde vervloeking veranderd werd, vers 1-9.

II. Hoe Balak hierop Bileam wegzond uit zijn dienst, vers 10-13.

III. De voorzeggingen omtrent Israël en sommige van de naburige volken door Bileam achtergelaten, vers 14-25.

Numeri 24:1-9

De zegen zelf, die Bileam hier over Israël uitspreekt, is tamelijk gelijk aan de twee, welke wij in het vorige hoofdstuk gehad hebben, maar de inleiding er toe is verschillend.

I. De wijze van handelen is in verscheidene opzichten zeer verschillend.

1. Bileam laat de toverijen ter zijde, waarop hij tot nu toe gesteund had, daar hij bevond dat zij hem van generlei nut weren, het diende nergens toe om met de duivel te handelen voor een vloek, nu het toch duidelijk bleek dat God besloten was te zegenen, vers 1. Vroeg of laat zal God de mensen overtuigen van hun dwaasheid in het zoeken van valse ijdelheden, die tot niets nut zijn. Waartoe zou hij zich naar toverijen begeven? Hij wist dat God buiten het bereik er van was.

2. Hij trok zich nu niet, zoals tevoren, terug naar een eenzame plaats, maar richtte zijn aangezicht terstond naar de woestijn, waar Israël gelegerd was, en daar er niets aan te doen is dat zij gezegend moeten worden, zal hij niets anders bedenken, maar toegeven aan de drang.

3. Nu was de Geest Gods op hem, namelijk: de Geest van de profetie, zoals op Saul, om hem te beletten David gevangen te nemen, 1 Samuel 19:23. Hij sprak niet zijn eigen gevoelen, maar de taal van de Geest, die op hem kwam.

4. Zijn inleiding verschilde van die, welke hij tevoren gebruikt had, vers 3, 4, en is enigszins gelijk aan die van David, 2 Samuel 23:1-3, maar sterk riekend naar hoogmoed en verwaandheid (denken sommigen), al de lof van deze profetie voor zichzelf nemend, en zichzelf verheerlijkend als een, die in de raad des hemels zit. Hij roemt op twee dingen:

a. De gunst, die God hem bewees, door zich aan hem bekend te maken. Hij hoorde de woorden Gods, en zag de gezichten van de Almachtige. God zelf had hem ontmoet en tot hem gesproken, Hoofdstuk 23:16, en dit maakt hem opgeblazen. Paulus spreekt met ootmoed van zijn visioenen en de openbaringen, die hem gedaan zijn, 2 Corinthiërs 12:1, maar Bileam spreekt er van met hoogmoed.

b. Zijn eigen macht en kracht om deze openbaringen te ontvangen en te dragen. Wèl is hij, evenals andere profeten, in een vertrekking van zinnen geweest, maar daarbij waren zijn ogen open. Tweemaal maakt hij hier melding van, maar in het oorspronkelijke zijn de woorden niet gelijk. Sommigen denken, dat vers 3 gelezen kan worden: de man wiens ogen gesloten waren, maar die nu de ogen open heeft, vers 4. Hij erkent dwalend te zijn geweest, toen hij Israël poogde te vloeken, maar nu begint hij zijn dwaling in te zien, en toch blijft hij nog verblind door de dwaze en schadelijke lusten van geldgierigheid en eerzucht. Zij, die God en Zijn volk tegenstaan, zullen vroeg of laat moeten inzien dat zij ellendig misleid en bedrogen zijn. Van velen zijn wèl de ogen open, maar niet het hart, zij zijn verlicht, maar niet geheiligd, en de kennis, die de mensen opgeblazen maakt van hoogmoed, zal slechts dienen om hen bij te lichten naar de hel, waar velen met geopende ogen heengaan.

II. Maar de inhoud van de zegen is gelijk aan die van de vorigen. Verscheidene dingen bewondert hij in Israël.

1. Hun schoonheid, vers 5. Hoe schoon zijn uw tenten, o Jakob! Hoewel zij niet woonden in statige paleizen, maar in eenvoudige, ruwe tenten, die ongetwijfeld ook nog droevig verweerd waren, ziet Bileam toch schoonheid in deze tenten, vanwege hun bewonderenswaardige orde en rangschikking naar hun stammen, vers 2. Niets beveelt de Godsdienst meer aan in de goede mening van hen, die hem van verre beschouwen, dan de eenheid en eensgezindheid van zijn belijders, Psalm 133:2. Het lieflijke van dit volk, en de grote roem, die zij zullen verkrijgen onder hun naburen worden vergeleken bij de schoonheid en lieflijkheid van vruchtbare valleien en schone lusthoven, bloeiende bomen en geurige specerijen, vers 3. Diegenen, wier ogen open zijn zien de heiligen als de voortreffelijken van de aarde, en dienovereenkomstig verlustigen zij zich in hen. De rechtvaardige is ongetwijfeld voortreffelijker dan zijn naaste. Zij zijn bomen, die de Heere geplant heeft, daarin bestaat hun voortreffelijkheid. De scheuten van de gerechtigheid zijn de planting des Heeren. Zie Hosea 14:5-7.

2. Hun vruchtbaarheid en toeneming. Die kunnen bedoeld zijn in de beeldspraak van de valleien, hoven en bomen, zowel als in deze uitdrukkingen, in vers 7 :daar zal water uit zijn emmers vloeien, dat is: God zal hen bewateren met Zijn zegen, zoals met regen van de hemel, en dan zal zijn zaad in vele wateren zijn, vergelijk Hosea 2:23. Ik zal ze Mij op de aarde zaaien. En wateren worden in de Schrift genomen voor volk, en menigten, en natiën. Dit is vervuld geworden in de wonderbare toeneming van dat volk en hun groot aantal, zelfs in hun verstrooiing.

3. Hun eer en verhoging. Gelijk in de menigte van het volk van de koning heerlijkheid is, zo is in de grootheid van de koning de heerlijkheid van het volk, daarom voorzegt Bileam dat zijn koning boven Agag zal verheven worden. Agag is waarschijnlijk de machtigste monarch geweest in die streken, Bileam had van niemand gehoord, die groter of aanzienlijker was, hij verhief zich boven zijn naburen, maar Bileam voorzegt, dat Israëls opperbevelhebber, die, na Mozes, Jozua geweest is, groter en heerlijker zou zijn dan Agag zelf ooit geweest is, en groter roem zou hebben in de geschiedenis. Saul, hun eerste koning, overwon Agag hoewel van hem gezegd is dat hij welgemoed ging.

4. Hun macht en zegepraal, vers 8.

a. Hij ziet terug op hetgeen zij gedaan hebben, of liever, op hetgeen voor hen gedaan was. God heeft hen uit Egypte uitgevoerd. Daarvan had hij tevoren gesproken, Hoofdstuk 23:22. De wonderen, waarmee hun verlossing gepaard ging, hebben meer dan iets anders bijgedragen tot hun heerlijkheid en de verschrikking van hun tegenstanders, Jozua 2:10. Hij, die hen uitgevoerd heeft uit Egypte, zal niet in gebreke blijven om hen in Kanaän te brengen, want Gods werk is volmaakt.

b. Hij ziet op hun tegenwoordige kracht. Israël heeft als het ware de krachten van een eenhoorn, van welk schepsel gezegd wordt: zal de eenhoorn u willen dienen, zal hij vernachten aan uw kribbe? Zult gij de eenhoorn met zijn touw aan de voren binden? Job 39:12, 13. Neen, Israël is te machtig om door mijn vervloekingen beteugeld te worden of door uw heirscharen te worden verslagen.

5. Hun moed en veilige rust, vers 9. Hij heeft zich neergelegd gelijk een leeuw en als een oude leeuw. Nu doet hij dit in de vlakke velden van Moab, en vraagt daartoe geen verlof van de koning van Moab, en ook vreest hij hem niet. Weldra zal hij dit doen in Kanaän als hij zijn prooi verscheurd zal hebben, dan zal hij rusten, gerust tegen de vrees des kwaads en al zijn

naburen tarten, want wie zal een slapende leeuw wakker maken? Men heeft opgemerkt dat leeuwen, (zoals de geleerde bisschop Patrick hier zegt) zich niet naar een schuilplaats terugtrekken om er te gaan slapen maar overal neerliggen, wetende dat niemand hen zou durven storen, en zó gerust waren de Israëlieten in Kanaän, inzonderheid in de tijd van David en Salomo, en aldus is de rechtvaardige moedig als een jonge leeuw, Spreuken 28:1, niet om anderen aan te vallen, maar om te rusten, omdat God hen zeker doet wonen, Psalm 4:8.

6. Hun invloed op hun naburen. Hun vrienden en bondgenoten waren gelukkig, gezegend: Zo wie u zegent, die zij gezegend. Zij, die hun enigerlei vriendelijkheid bewijzen, zullen er voorzeker deste beter om varen, maar hun vijanden, en zij die krijg tegen hen voeren, waren zeer zeker ongelukkig: vervloekt zij wie u vervloekt. Zij, die hun kwaad doen, doen dit op hun eigen risico, want wat hun gedaan wordt, hetzij goed of kwaad, wordt door God geacht als Hem te zijn aangedaan. Aldus bevestigt hij de zegen van Abraham, Genesis 12:3 en spreekt alsof hij Israël toen zegende en niet vloekte, omdat hij begeerde te delen in de zegen van Israëls vrienden, en de vloek vreesde van Israëls vijanden.

Numeri 24:10-14

Wij hebben hier het einde van de vruchteloze poging om Israël te vervloeken, en hoe die poging nu voor goed wordt opgegeven.

1. Balak nam het op zijn ergst. Hij ontstak in woede tegen Bileam, vers 10. Beide in woorden en gebaren, uitte hij in de hevigste mate zijn ergernis en toorn over deze teleurstelling. Hij sloeg zijn handen in elkaar van verontwaardiging, nu hij zag dat al zijn maatregelen op niets uitliepen en geheel zijn plan verijdeld was. Hij beschuldigde Bileam hem op de grofste wijze beledigd en bedrogen te hebben. "Ik heb u geroepen om mijn vijanden te vloeken, en gij hebt u betoond met hen in verbond te zijn en in hun belang, want gij hebt hen nu driemaal gedurig gezegend, hoewel gij mij door uw bevel om altaren te bouwen en offeranden te offeren, hebt doen geloven dat gij hen gewis zoudt vervloeken." Hierop bande hij hem uit zijn tegenwoordigheid, wees hem het land uit, verweet het hem, dat hij hem tot hoge eer had willen bevorderen, maar dat die eer hem nu zou ontgaan, vers 11. "De Heere heeft die eer van u geweerd. Zie nu wat gij er bij wint om de Heere te behagen inplaats van mij te behagen, dat kost u uw bevordering." Zo wordt aan hen, die door plichtsbetrachting verliezen lijden, dit gewoonlijk smadelijk verweten, alsof zij door de voorkeur te geven aan hun plicht boven hun werelds belang, als dwazen hebben gehandeld. Terwijl toch God, indien Bileam vrijwillig en oprecht het woord des Heeren had opgevolgd en daardoor de bevordering zou verloren hebben, die Balak voor hem bestemd had, hem dit verlies ruimschoots vergoed zou hebben.

2. Bileam heeft er zich zo goed hij kon uit zien te redden.

a. Hij tracht de teleurstelling te verontschuldigen. En een zeer goede, geldige verontschuldiging heeft hij er voor, namelijk dat God hem weerhouden heeft van te zeggen wat hij had willen zeggen, en hem noodzaakte te zeggen wat hij niet heeft willen zeggen, en dat dit iets was waarop Balak niet misnoegd behoorde te wezen, niet slechts omdat hij het niet verhelpen kon, maar omdat hij aan Balak vooruit gezegd had waarop hij had te rekenen, vers 12, 13. Balak kon niet zeggen, dat hij hem had bedrogen, daar hij hem eerlijk gewaarschuwd had, hem gezegd had onder welk bedwang hij zich bevond.

b. Hij tracht het te vergoeden, vers 14. Ofschoon hij niet doen kon wat Balak wilde, zal hij toch zijn nieuwsgierigheid bevredigen met voorzeggingen betreffende de hem omringende volken. Het is ons van nature eigen om behagen te scheppen in profetie, en daarmee hoopt hij dus de vertoornde vorst te verzoenen. Hij wil hem tevreden stellen met de verzekering dat, wat dit geduchte volk ook aan zijn volk moge doen, het niet zal wezen vóór de laatste dagen, zodat hij voor zich generlei kwaad of overlast van hen te vrezen had, het gezicht was nog voor vele dagen, maar in zijn dagen zal er vrede zijn. Hij zal hem op weg helpen om Israël kwaad te doen zonder de plechtigheden van toverij en vervloeking. Dat schijnt opgesloten in het woord: ik zal u raad geven. Waarin die raad bestond, wordt hier niet gezegd, omdat hij in het geheim werd gegeven, maar later wordt het ons meegedeeld Hoofdstuk 31:16. Hij ried hem aan de Israelieten tot afgoderij te verlokken, Openbaring 2:14. Daar hij geen verlof van God kon verkrijgen om hen te vloeken, helpt hij hem op weg om hulp te krijgen van de duivel om hem te verzoeken. "Flectere si nequeo superos, Acheronta movebo. Als ik de hemel niet kan bewegen, dan zal ik aanzoek doen bij de hel."

Numeri 24:15-25

Het ambt van de profeten was om in de naam des Heeren te zegenen en te profeteren. Als profeet heeft Bileam Israël moeten zegenen, en hier voorzegt hij de toekomstige gebeurtenissen.

I. Zijn inleiding is tamelijk gelijk aan die in vers 3 en 4. Op bewonderenswaardige wijze neemt hij de houding aan van een waar profeet. God liet hem dit toe en gebood het hem omdat, wat hij ook moge zijn, de profetie zelf was een ware profetie. Hij roemt:

1. Dat zijn ogen geopend zijn, vers 15, want in oude tijden werden de profeten zieners genoemd, 1 Samuel 9:9, omdat zij meestal spreken wat zij hadden gezien, voordat zij dus hun lippen openden, was het nodig dat hun ogen geopend waren.

2. Dat hij de redenen Gods hoorde, velen horen ze ook, maar geven er geen acht op, en horen er God niet in.

3. Dat hij de wetenschap des Allerhoogsten weet, dit is hier bijgevoegd. Een mens kan vol zijn van de wetenschap Gods, en toch geheel ontbloot wezen van de genade Gods, kan de waarheid ontvangen in het licht er van, en toch vreemd wezen aan de liefde er van.

4. Dat hij de gezichten des Almachtigen zag maar niet zó, dat hij naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd werd. Hij noemt God de Allerhoogste en de Almachtige, niemand kon met meer eer van Hem spreken en groter prijs stellen op zijn bekendheid met Hem, en toch had hij geen ware vrees voor Hem of liefde tot Hem of geloof in Hem, zó ver kan iemand op de weg naar de hemel wezen en hem toch nooit bereiken.

II. Hier is zijn profetie van Hem, die de kroon en heerlijkheid van Zijn volk Israël zal wezen, en deze is:

1. In type of afschaduwing, David, die niet nu, niet spoedig, maar in verloop van tijd, de landpalen van de Moabieten zal verslaan, bezit zal nemen van Edom en het gebergte Seïr, en onder wie de strijdmacht van Israël kracht zal oefenen, vers 18. Dit werd vervuld toen David de Moabieten sloeg en ze mat met een snoer zodat de Moabieten David tot knechten werden, 2 Samuel 8:2. En terzelfder tijd werden ook de Edomieten onderworpen, vers 14. Maar het is:

2. Onze Heere Jezus, de beloofde Messias die voornamelijk bedoeld is, en van Hem is het een heerlijke en uitnemende profetie. Het was de wil van God, dat er aldus lang tevoren kennis zou worden gegeven van Zijn komst, niet alleen aan het volk van de Joden, maar ook aan andere natiën, omdat Zijn Evangelie en koninkrijk zich zouden uitstrekken ver buiten de grenzen van het land Israëls. Hier wordt voorzegd:

a. Dat het nog zeer lang zal duren eer Hij komt: "Ik zal hem zien, maar nu niet. Ik zie hem in visioen, maar op zeer grote afstand, door de tussenliggende ruimte heen van tenminste vijftien honderd jaren." Of versta het aldus: Bileam, een goddeloos man, zal Christus zien, maar zal Hem niet van nabij zien, Hem ook niet zien zoals Job, die Hem gezien heeft als zijn Verlosser, Hem gezien heeft voor zichzelf, Job 19:25-27. Als Hij komt op de wolken zal alle oog Hem zien, maar velen zullen Hem zien, zoals de rijke man in de hel Abraham zag, van verre.

b. Dat hij zal voortkomen uit Jakob en Israël, als een ster en een scepter, de eerste Zijn heerlijkheid en luister aanduidende, de blinkende morgenster, de laatste Zijn macht en gezag, hij zal heersen. Deze profetie van Bileam (een van de kinderen van het Oosten) betreffende een ster, die zal voortkomen uit Jakob, als de aanduiding van een scepter, ontstaande in Israël, als een overlevering van dat land bewaard, was misschien de aanleiding voor de wijzen die ook uit het Oosten waren om op het gezicht van een buitengewone ster boven het land van Judea onderzoek te doen naar Hem, die de geboren Koning van de Joden was, Mattheus 2:2.

c. Dat zijn koninkrijk universeel zal zijn, zegevierende over alle tegenstand, hetgeen afgeschaduwd werd door Davids overwinningen op Moab en Edom. Maar de Messias zal al de kinderen Seths verstoren, of zoals sommigen de tekst lezen zal over al de kinderen Seths heersen, vers 17, dat is, al de kinderen van de mensen, die afstammelingen zijn van Seth, de zoon van Adam, daar de afstammelingen van de andere zonen van Adam uitgeroeid werden door de zondvloed. Christus zal Koning zijn, niet alleen van Jakob en Israël, maar van geheel de wereld, zodat al de kinderen Seths òf geregeerd zullen worden door Zijn gouden scepter, of verbrijzeld zullen worden door Zijn ijzeren roede. Hij zal Zijn eigen algemene heerschappij oprichten, Zijn gezag en macht vestigen, en alle heerschappij die Hem tegenstaat, tenietdoen, 1 Corinthiërs 15:24. Hij zal alle kinderen Seths ontmuren, zoals sommigen de tekst lezen. Hij zal al hun verdedigingswerken neerwerpen, al hun vleselijk bebouwen tenietdoen, zodat zij, òf zich aan Zijn heerschappij zullen onderwerpen, òf open en bloot liggen voor Zijn oordelen.

d. Dat Zijn Israël kracht zal doen. De onderdanen van Christus, bezield en bemoedigd door Zijn macht, zullen een geestelijke krijg voeren met de machten van de duisternis, en meer dan overwinnaars zijn. Het volk dat hun God kent, zal sterk zijn en grote daden doen, Daniel 11:32. I)

III. Hier is een profetie betreffende de Amalekieten en Kenieten, van welker land hij waarschijnlijk sommige delen zag.

1. De Amalekieten waren toen de eerstelingen van de heidenen, dat is: het voornaamste van de volken, vers 20. Daarom werd van Agag gesproken, in vers 7, als van een voornaam vorst en zij waren de eersten, die streden tegen Israël toen hij uit Egypteland kwam. Maar de tijd zal komen, wanneer dat volk, groot als het thans schijnt te zijn, aan een algeheel verderf zal worden overgegeven en geheel uitgeroeid zal worden. Zijn uiterste is ten verderve. Hier bevestigt Bileam het vonnis door Mozes aangekondigd, Exodus 17:14, 16, daar God gezworen had, dat de oorlog des Heeren tegen Amalek zou zijn van geslacht tot geslacht. Zij, tegen wie God krijg voert, zullen gewis voor eeuwig omkomen, want als God oordeelt zal Hij overwinnen.

2. De Kenieten waren nu van alle volken het meest gerust, de ligging van hun land was zodanig, dat de natuur zijn vestingbouwkundige was en het buitengewoon had versterkt. Uw woning is vast, en gij hebt, als de adelaar, uw nest in een steenrots gelegd, vers 21. Gij acht u veilig, en toch zal de Keniet verteerd worden vers 22 langzamerhand tot verval komen, totdat zij door de Assyriërs gevankelijk weggevoerd zullen worden, hetgeen geschiedde tijdens de gevangenschap van de tien stammen. Staatslichamen, al zijn zij ook nog zo sterk, zullen evenals natuurlijke lichamen langzamerhand vervallen, en ten laatste ten verderve gaan, zelfs een nest in een steenrots zal geen altijddurende veiligheid bieden.

IV. Hier is een profetie die ver vooruitziet naar de Grieken en Romeinen, want hun land wordt verondersteld bedoeld te zijn met de oever van de Chittieten, vers 24.

1. De inleiding tot deze spreuk, dit artikel van zijn profetie, is zeer merkwaardig, vers 23. Och, wie zal leven als God dit doen zal. Hiermede erkent hij dat alle omwentelingen van staten en koninkrijken het doen zijn van God, "als God dit doen zal", wie ook de werktuigen er voor zijn, Hij is de opperste bestuurder. Maar hij spreekt er van met droefheid en hij heeft een zeer treurig vooruitzicht van deze gebeurtenissen. Wie zal leven? Hetzij dat zijn bedoeling is: Die gebeurtenissen liggen nog zo ver, dat het moeilijk te zeggen is, wie zal leven als zij plaatshebben. Maar wie ze ook zal beleven, zij zullen zien dat zij uiterst verbazingwekkend zijn. Of wel: Die gebeurtenissen zullen zo treurig wezen, en zulke verwoestingen aanrichten, dat nauwelijks iemand zal ontkomen of in het leven gelaten worden. Wie zal leven, als de dood zegevierend rondwaart? Openbaring 6:8. Zij, die dan leven, zullen als vuurbranden zijn, uit het vuur gerukt, hun zal het leven gegeven zijn als een buit. Moge God ons bereiden en geschikt maken voor de ergste tijden!

2. De profetie zelf is opmerkelijk. Beide Griekenland en Italië liggen dicht aan de zee en daarom werden hun legers meestal in schepen uitgezonden. Nu schijnt hij hier te voorspellen:

a. Dat de legers van de Grieken de Assyriërs, die met de Perzen verbonden waren, zouden vernederen en tenonder brengen, hetgeen vervuld werd toen het land van het Oosten door Alexander overmeesterd werd.

b. Dat hun krijgsmacht en die van de Romeinen de Hebreeën of Joden, die de kinderen van Heber genoemd worden, zal plagen. Dit werd ten dele vervuld, toen het Griekse rijk de Joodse natie verdrukte, maar voornamelijk toen het Romeinse rijk haar ten verderve bracht, en er een einde aan maakte. Maar:

c. Dat Chittim, dat is het Romeinse rijk, waarin het Griekse ten laatste was opgegaan, zelf voor eeuwig zal vergaan, als de steen, die zonder handen van de berg wordt afgehouwen, al deze koninkrijken zal verteren, en inzonderheid de voeten van ijzeren leem, Daniel 2:34. Aldus zegt Dr. Lightfoot heeft Bileam inplaats van de kerk te vervloeken, het eerst Amalek en het laatst Rome, de vijand van de kerk, vervloekt. Alzo moeten omkomen, al Uwe vijanden, o Heere!

HOOFDSTUK 25

1 En Israel verbleef te Sittim, en het volk begon te hoereren met de dochteren der Moabieten.
2 En zij nodigden het volk tot de slachtofferen harer goden; en het volk at, en boog zich voor haar goden.
3 Als nu Israel zich koppelde aan Baal-peor, ontstak de toorn des HEEREN tegen Israel.
4 En de HEERE zeide tot Mozes: Neem al de hoofden des volks, en hang ze den HEERE tegen de zon, zo zal de hittigheid van des HEEREN toorn gekeerd worden van Israel.
5 Toen zeide Mozes tot de rechters van Israel: Een iedere dode zijn mannen, die zich aan Baal-peor gekoppeld hebben!
6 En ziet, een man uit de kinderen Israels kwam, en bracht een Midianietin tot zijn broederen voor de ogen van Mozes, en voor de ogen van de ganse vergadering der kinderen Israels, toen zij weenden voor de deur van de tent der samenkomst.
7 Toen Pinehas, de zoon van Eleazar, den zoon van Aaron, den priester, dat zag, zo stond hij op uit het midden der vergadering, en nam een spies in zijn hand;
8 En hij ging den Israelietischen man na in de hoerenwinkel, en doorstak hen beiden, den Israelietischen man en de vrouw, door hun buik. Toen werd de plaag van over de kinderen Israels opgehouden.
9 Degenen nu, die aan de plaag stierven, waren vier en twintig duizend.
10 Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
11 Pinehas, de zoon van Eleazar, den zoon van Aaron, den priester, heeft Mijn grimmigheid van over de kinderen Israels afgewend, dewijl hij Mijn ijver geijverd heeft in het midden derzelve, zodat Ik de kinderen Israels in Mijn ijver niet vernield heb.
12 Daarom spreek: Zie, Ik geef hem Mijn verbond des vredes.
13 En hij zal hebben, en zijn zaad na hem, het verbond des eeuwigen priesterdoms, daarom dat hij voor zijn God geijverd, en verzoening gedaan heeft voor de kinderen Israels.
14 De naam nu des verslagenen Israelietischen mans, die verslagen was met de Midianietin, was Zimri, de zoon van Salu, een overste van een vaderlijk huis der Simeonieten.
15 En de naam der verslagene Midianietische vrouw was Kozbi, een dochter van Zur, die een hoofd was der volken van een vaderlijk huis onder de Midianieten.
16 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
17 Handel vijandelijk met de Midianieten, en versla hen;
18 Want zij hebben vijandelijk tegen ulieden gehandeld door hun listen, die zij listig tegen u bedacht hebben in de zaak van Peor, en in de zaak van Kozbi, de dochter van den overste der Midianieten, hun zuster, die verslagen is, ten dage der plaag, om de zaak van Peor.

Aan Israël, dat aan de vervloeking van Bileam was ontkomen, wordt hier zeer groot nadeel en veel versmaadheid berokkend door de raad van Bileam, die Balak, voordat hij van hem wegging, een krachtiger middel aan de hand deed om scheiding te maken tussen de Israëlieten en hun God, dan het middel dat hij had verzonnen. Er is bij de Heere niets te bereiken met Bileams toverijen en bezweringen om hen te verderven, beproef nu eens of de bekoringen van de dochters van Moab bij hen niets zullen uitrichten, om zichzelf ten verderve te brengen. Niemand wordt ellendiger betoverd dan zij, die door hun eigen lusten betoverd zijn. Hier is:

I. Israëls zonde. Zij lieten zich door de dochteren Moabs verleiden beide tot hoererij en afgoderij, vers 1-3.

II. De straf gevolgd op deze zonde, door de hand van de magistraat, vers 4,5. En onmiddellijk door de hand van God, vers 9.

III. De vrome ijver van Pinehas in zijn doden van Zimri en Kozbi, twee verharde, onbeschaamde zondaren, vers 6-8, 14, 15,.

IV. Gods loven van de ijver van Pinehas, vers 10-13.

V. Vijandschap gesteld tussen de Israëlieten en de Midianieten, hun verleiders, zoals in den beginne tussen de vrouw en de slang vers 16, 18.

Numeri 25:1-5

I. Hier is Israëls zonde, waartoe zij verlokt werden door de dochteren van Moab en Midian zij maken zich schuldig, beide aan lichamelijke en geestelijke hoererij, want Israël koppelde zich aan Baäl-Peor, vers 3, niet allen, ook niet de meesten, maar toch zeer velen werden in deze strik gevangen. Merk hieromtrent op:

1. Dat Balak op Bileams raad de kinderen Israëls deze aanstoot heeft voorgeworpen, Openbaring 2:14. Diegenen zijn onze ergste vijanden, die ons verlokken tot zonde, want dat is het grootste kwaad dat een mens ons doen kan. Indien Balak zijn gewapende manschappen tegen hen had afgezonden om met hen te strijden, dan zou Israël hen kloekmoedig weerstaan hebben, en ongetwijfeld meer dan overwinnaar zijn gebleven, maar nu hij zijn schone vrouwen onder hen zendt, en hen tot zijn afgodsmaaltijden nodigt, geven de Israëlieten laaghartig toe, en worden schandelijk overwonnen. Diegenen worden verslagen door zijn hoeren, die hij niet met zijn zwaard had kunnen verslaan. De bekoring van een ons vriendelijk toelachende wereld is gevaarlijker voor ons dan de verschrikking van een ons dreigend aanziende wereld.

2. Dat de dochteren van Moab hun verleidsters waren en hen hebben overwonnen. Van dat Eva de eerste is geweest in de overtreding is de schone sekse, hoewel de zwakkere, voor menigeen een strik geweest, ja sterke mannen zijn door de lippen van de vreemde vrouw gewond en gedood, Spreuken 7:26, getuige Salomo, wiens vrouwen netten en garen voor hem geweest zijn, Prediker 7:26.

3. Dat hoererij en afgoderij samen gepaard gingen. Eerst hebben zij hun geweten verontreinigd door ontucht te plegen met de vrouwen, en toen werden zij uit inschikkelijkheid voor haar, en in minachting van de God Israëls, er gemakkelijk toe gebracht om zich voor haar afgoden te buigen. En zij zullen dit verder doen, indien, naar algemeen verondersteld wordt, en hier wegens de samenvoeging er van waarschijnlijk is, de bedreven ontucht een deel uitmaakte van de eredienst van Baäl-Peor. Zij, die door de heiningen van de zedigheid zijn heengebroken, zullen nooit door de banden van Godsvrucht worden gehouden, en zij, die zich onteerd hebben door vleselijke lusten, zullen er geen bezwaar in vinden om God te onteren door afgodendienst, waarom zij dan ook rechtvaardig overgegeven werden tot oneerlijke bewegingen.

4. Dat zij door van afgodenoffer te eten zich aan Baäl-Peor gekoppeld hebben, aan wie die offeranden geofferd werden, hetgeen de apostel aanvoert als een reden, waarom Christenen niet moeten eten van hetgeen de afgoden geofferd is, wijl zij daardoor gemeenschap hebben met de duivelen, aan wie die offers geofferd werden, 1 Corinthiërs 10:20. Het wordt genoemd de offeranden van de doden te eten, Psalm 106:28. Niet alleen omdat de afgod zelf een dood ding was, maar ook omdat de persoon, die er door werd voorgesteld, de een of andere held was die na zijn dood verafgood werd, zoals de heiligen in de kerk van Rome gecanoniseerd worden.

5. Het was een grote verzwaring van hun zonde, dat Israël toen te Sittim verbleef, waar zij het gezicht hadden op het land Kanaän, en op het punt stonden om er bezit van te gaan nemen. Het was de hoogste mate van verraad en ondankbaarheid om ontrouw te zijn aan hun God, die zij zo trouw hadden bevonden aan hen, en afgodenoffer te eten als zij gereed stonden om zo rijkelijk op Gods gunsten onthaald te worden.

II. Gods rechtvaardig ongenoegen tegen hen vanwege deze zonde. Israëls hoererij deed wat al de toverijen en bezweringen van Bileam niet konden doen, zij maakte dat God tegen hen was, nu was Hij hun in een vijand verkeerd en heeft Hij zelf tegen hen gestreden. Zovelen van het volk, ja zovelen van de oversten waren schuldig, dat het een nationale zonde is geworden, en daarom was God vertoornd op de gehele vergadering.

1. Er brak terstond een plaag uit, want in vers 8 lezen wij van het ophouden er van, en in vers 9 wordt het getal opgegeven van hen, die er aan gestorven zijn, maar er wordt geen melding gemaakt van het begin van deze plaag, dat dus opgesloten moet zijn in de woorden: de toorn des Heeren ontstak tegen Israël, vers 3. In Psalm 106:29 wordt uitdrukkelijk gezegd: de plaag deed een inbreuk onder hen. Epidemische ziekten zijn de vrucht van Gods toorn en de rechtvaardige straf voor epidemische zonden, de ene besmetting volgt op de andere. Ongetwijfeld heeft de plaag hen aangetast, die het schuldigst waren en weldra hun verboden genietingen duur moesten betalen, en ofschoon God thans zulke zondaren niet altijd met een plaag bezoekt, zoals Hij het hier gedaan heeft, zal toch dit woord van God vervuld worden: Zo iemand de tempel Gods schendt, die zal God schenden, 1 Corinthiërs 3:17.

2. Er wordt bevel gegeven om de aanvoerders in deze zonde door het gerecht ter dood te brengen, hetgeen het enige middel zal wezen om de plaag te doen ophouden, vers 4. Neem al de hoofden des volks, dat is: van dat deel van het volk, dat uit het leger Israëls in het land van Moab ging, om zich bij de afgodsdienst te voegen. Neem hen en hang hen de Heere, tegen de zon, als offers aan Gods gerechtigheid, en ter verschrikking voor het overige deel van het volk. De rechters moeten bevel geven om hen eerst te doden met het zwaard, vers 5, en hun dode lichamen moeten opgehangen worden, opdat de stompzinnige Israëlieten, hun leidslieden en oversten zo streng gestraft ziende voor hun hoererij en afgoderij, zonder acht te slaan op hun rang en waardigheid, enig besef zouden krijgen van het kwaad van de zonde, en de verschrikking van Gods toorn tegen hen. Aanvoerders in de zonde moeten tot voorbeelden gesteld worden van de gerechtigheid.

Numeri 25:6-15

Hier is een merkwaardige strijd tussen goddeloosheid en gerechtigheid, die met stoutmoedigheid en vastberadenheid gestreden zal worden, en de gerechtigheid draagt de overwinning weg, zoals zij ook ten laatste ongetwijfeld zal zegevieren.

I. Nooit was ondeugd brutaler en uittartender dan van Zimri, een overste van een vaderlijk huis van de Simeonieten. Tot zo'n mate van onbeschaamdheid in het boze was hij gekomen, dat hij openlijk verscheen met een hoer (en zij was een hoer van hoge afkomst, de dochter van een overste van een vaderlijk huis in Midian) voor de ogen van Mozes en van alle Godvruchtigen in Israël. Hij vond het niet genoeg om met zijn hoer uit te gaan om de goden van Moab te aanbidden, maar na dit gedaan te hebben bracht hij haar mee om de God Israëls te onteren. Hij heeft haar niet slechts openlijk erkend als zijn vriendin, hoger in gunst bij hem dan een van de dochteren Israëls, maar ging openlijk met haar in de hoerenwinkel, een plaats van de ontucht. Aldus heeft hij, gelijk Sodom, zijn zonde vrijuit gesproken, en heeft er zich zo weinig voor geschaamd, dat hij er veeleer trots op was, en dus roemde in zijn schande. Al de omstandigheden droegen er toe bij om die zonde uiterst zondig, uiterst schandelijk te maken.

1. Het was de gerechtigheid van het volk beledigen en haar te tarten. Aan de rechters was bevolen de misdadigers ter dood te brengen, maar hij achtte zich te hoog en te voornaam dan dat zij zich met hem zouden durven bemoeien, ja eigenlijk tartte hij hen om hem aan te raken zo zij durfden. Voorzeker heeft hij alle vreze Gods van zich geworpen, die geen ontzag had voor de machten, welke Hij verordineerd had tot een vrees voor de kwaaddoeners.

2. Het was een belediging van de Godsdienst van het volk, een smaden er van. Mozes en het gros van de vergadering, die hun oprechtheid bewaard hadden, weenden aan de deur van de tent van de samenkomst, treurende over de zonde, die begaan was, en biddende dat de plaag mocht ophouden, zij heiligden een vasten in een plechtige bijeenkomst, wenende tussen het voorhuis en het altaar, om de toorn Gods van de vergadering af te wenden, en nu komt Zimri onder hen met zijn hoer aan de hand om hen te bespotten en hun te zeggen, dat hij besloten was de maat van de zonde even snel te vullen als zij haar ledigden.

II. Nooit was deugd kloekmoediger dan zij was in Pinehas. Onderricht van Zimri's onbeschaamdheid, die de gehele vergadering waarschijnlijk had opgemerkt, staat hij op van zijn gebedsoefening, grijpt zijn zwaard of spies, volgt die onbeschaamde zondaars in hun tent, en doorsteekt hen, vers 7, 8. Het is volstrekt niet moeilijk Pinehas' daad te rechtvaardigen, want als vermoedelijke erfgenaam van het hogepriesterschap, was hij ongetwijfeld een van de rechters van Israël, aan wie Mozes, volgens de aanwijzing Gods, bevolen had, om allen te doden, die zich aan Baäl-Peor hadden gekoppeld, zodat geen particuliere personen zich hierop kunnen beroepen om, onder voorgeven van ijver tegen de zonde, misdadigers ter dood te brengen, die door het gerecht vervolgd moeten worden. De burgerlijke overheid is de wreekster tot straf van dengene, die kwaad doet, en geen particulier persoon mag haar het werk uit de hand nemen.

Op tweeërlei wijze betuigde God Zijn welbehagen in de vrome ijver van Pinehas.

1. Hij heeft onmiddellijk de plaag doen ophouden, vers 8. Hun wenen en bidden hadden niet overmocht voordat deze daad van noodzakelijke gerechtigheid volvoerd was. Als de overheid

er niet voor zorgt de zonde te straffen, dan zal God het doen, maar hun gerechtigheid zal het beste middel wezen om Zijn oordeel te voorkomen, zoals in de zaak van Achan, Jozua 7:13.

2. Hij heeft eer gelegd op Pinehas. Hoewel hij niets meer gedaan had dan zijn plicht als rechter, maar het gedaan heeft in buitengewone ijver tegen de zonde en om de eer van God en van Israël hoog te houden, en het gedaan heeft toen de andere rechters, uit eerbied voor Zimri's rang als overste, bevreesd waren en weigerden het te doen, heeft God hem Zijn bijzondere tevredenheid betuigd, en werd het hem tot gerechtigheid gerekend, Psalm 106:31. Men verliest er niets bij om voor Gods eer op te komen. Indien Zimri's bloedverwanten hierom wrok tegen hem koesterden, indien zijn eigen vrienden hem laakten als onbezonnen in zijn heftige en haastige daad, wat behoefde hij zich dit aan te trekken als God hem Zijn goedkeuring schonk? In een goede zaak behoren wij ijverig te zijn. Pinehas, hoewel nog een jonge man, wordt bij deze gelegenheid verklaard de beste vriend van zijn volk te zijn, vers 11. Hij heeft Mijn grimmigheid over de kinderen Israëls afgewend. Zozeer verlustigt God er zich in barmhartigheid te betonen, dat Hij een welbehagen heeft in hen, die het werktuig zijn om Zijn toorn af te wenden. Dit is de beste dienst, die wij ons volk doen kunnen, en wij kunnen hier iets toe bijdragen door onze gebeden en door op onze plaats pogingen te doen om de boosheid van de goddelozen een einde te doen nemen. Het priesterdom wordt door een verbond aan zijn geslacht verzekerd. Het was tevoren reeds voor hem bestemd, maar nu werd het aan hem bevestigd, en hetgeen er de lieflijkheid en eer nog zeer van verhoogde, was dat het hem toegekend werd als beloning voor zijn Godvruchtige ijver, vers 12, 13. Het wordt hier een eeuwig priesterdom genoemd, omdat het zou duren zolang als de Oud Testamentische bedeling zou duren, en dan zijn volkomenheid en eeuwigdurendheid zou verkrijgen in het onveranderlijke priesterschap van Christus, die in eeuwigheid geheiligd is. Door het verbond des vredes, dat hem gegeven wordt, verstaan sommigen, in het algemeen: een belofte van lang leven en voorspoed, en alle goed, maar het schijnt veeleer bedoeld, in het bijzonder, van het verbond van het priesterdom, want dat wordt een verbond van leven en vrede genoemd, Maleachi 2:5, en het werd gemaakt ter bewaring van vrede tussen God en Zijn volk.

Merk op, hoe de beloning beantwoordde aan de dienst, door gerechtigheid te oefenen, heeft hij verzoening gedaan voor de kinderen Israëls, vers 13, en daarom zullen van nu voortaan hij en zijn geslacht gebruikt worden om verzoening te doen door offerande. Hij heeft geijverd voor zijn God, en daarom zal hij het verbond hebben van een eeuwig priesterdom. Het is een vereiste, dat Evangeliedienaren niet slechts voor God zijn, maar voor God ijveren. Van hen wordt geëist, dat zij meer dan de anderen doen om de belangen van Gods koninkrijk onder de mensen te steunen en te bevorderen.

Numeri 25:16-18

God had de Israëlieten voor hun zonde gestraft met een plaag, als een Vader heeft Hij Zijn eigen kinderen met de roede gekastijd, maar wij lezen niet dat iemand van de Midianieten aan die plaag gestorven is, God heeft voor hen andere maatregelen genomen, Hij strafte hen met het zwaard van een vijand, niet met de roede van een vader.

1. Aan Mozes wordt bevolen, hoewel hij de zachtmoedigste mens was, en allesbehalve wraakzuchtig, vijandelijk met de Midianieten te handelen en hen te verslaan, vers 17. Wij moeten ons stellen tegen hetgeen ons een aanleiding is tot zonde, waarin het ook moge bestaan, al was het ook een rechteroog, of een rechterhand, Mattheus 5:29, 30. Dat is de heilige toorn en wraak, die door droefheid naar God wordt gewerkt, 2 Corinthiërs 7:11.

2. De reden, gegeven voor die wraakoefening is: dat zij vijandig tegen ulieden gehandeld hebben door hun listen, vers 18. Al wat ons tot zonde brengt, moeten wij beschouwen als iets dat ons vijandig is, als een doorn in het vlees. Het kwaad, dat de Midianieten aan Israël gedaan hebben door hen tot hoererij te verleiden, moet in gedachtenis worden gehouden en gestraft worden met evenveel strengheid als het kwaad, dat de Amalekieten hun gedaan hebben door met hen te strijden toen zij uit Egypte kwamen, Exodus 17:14. God zal gewis afrekenen met hen, die des duivels werk doen door de mensen tot zonde te verleiden, inzonderheid met hen, die Israël doen zondigen. Zie voor nadere orders omtrent deze zaak Hoofdstuk 31:2.

HOOFDSTUK 26

1 Het geschiedde nu na die plaag, dat de HEERE sprak tot Mozes, en tot Eleazar, den zoon van Aaron, den priester, zeggende:
2 Neem de som van de gehele vergadering der kinderen Israels op, van twintig jaren oud en daarboven, naar het huis hunner vaderen, al wie ten heire in Israel uittrekt.
3 Mozes dan en Eleazar, de priester, spraken hen aan, in de vlakke velden van Moab, aan de Jordaan van Jericho, zeggende:
4 Dat men opneme van twintig jaren oud en daarboven; gelijk als de HEERE Mozes geboden had, en den kinderen Israels, die uit Egypteland uitgetogen waren.
5 Ruben was de eerstgeborene van Israel. De zonen van Ruben waren: Hanoch, van welken was het geslacht der Hanochieten; van Pallu het geslacht der Palluieten;
6 Van Hezron het geslacht der Hezronieten; van Karmi het geslacht der Karmieten.
7 Dit zijn de geslachten der Rubenieten; en hun getelden waren drie en veertig duizend zevenhonderd en dertig.
8 En de zonen van Pallu waren Eliab.
9 En de zonen van Eliab waren Nemuel, en Dathan, en Abiram; deze Dathan en Abiram waren de geroepenen der vergadering, die gekijf maakten tegen Mozes en tegen Aaron, in de vergadering van Korach, als zij gekijf tegen den HEERE maakten.
10 En de aarde haar mond opendeed, en verslond hen met Korach, als die vergadering stierf, toen het vuur tweehonderd en vijftig mannen verteerde, en werden tot een teken.
11 Maar de kinderen van Korach stierven niet.
12 De zonen van Simeon, naar hun geslachten: van Nemuel, het geslacht der Nemuelieten; van Jamin het geslacht der Jaminieten; van Jachin het geslacht der Jachinieten;
13 Van Zerah het geslacht der Zerahieten; van Saul het geslacht der Saulieten.
14 Dat zijn de geslachten der Simeonieten: twee en twintig duizend en tweehonderd.
15 De zonen van Gad, naar hun geslachten: van Zefon het geslacht der Zefonieten; van Haggi het geslacht der Haggieten; van Suni het geslacht der Sunieten.
16 Van Ozni het geslacht der Oznieten; van Heri het geslacht der Herieten;
17 Van Arod het geslacht der Arodieten; van Areli het geslacht der Arelieten.
18 Dat zijn de geslachten der zonen van Gad, naar hun getelden: veertig duizend en vijfhonderd.
19 De zonen van Juda waren Er en Onan; maar Er en Onan stierven in het land Kanaan.
20 Alzo waren de zonen van Juda naar hun geslachten: van Sela het geslacht der Selanieten; van Perez het geslacht der Perezieten; van Zerah het geslacht der Zerahieten.
21 En de zonen van Perez waren: van Hezron het geslacht der Hezronieten; van Hamul het geslacht der Hamulieten.
22 Dat zijn de geslachten van Juda, naar hun getelden: zes en zeventig duizend en vijfhonderd.
23 De zonen van Issaschar, naar hun geslachten, waren: van Tola het geslacht der Tolaieten; van Puva het geslacht der Punieten;
24 Van Jasub het geslacht der Jasubieten; van Simron het geslacht der Simronieten.
25 Dat zijn de geslachten van Issaschar, naar hun getelden: vier en zestig duizend en driehonderd.
26 De zonen van Zebulon, naar hun geslachten, waren: van Sered het geslacht der Seredieten; van Elon het geslacht der Elonieten; van Jahleel het geslacht der Jahleelieten.
27 Dat zijn de geslachten der Zebulonieten, naar hun getelden: zestig duizend en vijfhonderd.
28 De zonen van Jozef, naar hun geslachten, waren Manasse en Efraim.
29 De zonen van Manasse waren: van Machir het geslacht der Machirieten; Machir nu gewon Gilead; van Gilead was het geslacht der Gileadieten.

30 Dit zijn de zonen van Gilead: van Jezer het geslacht der Jezerieten; van Helek het geslacht der Helekieten.
31 En van Asriel het geslacht der Asrielieten; en van Sechem het geslacht der Sechemieten;
32 En van Semida het geslacht der Semidaieten; en van Hefer het geslacht der Heferieten.
33 Doch Zelafead, de zoon van Hefer, had geen zonen, maar dochters; en de namen der dochteren van Zelafead waren: Machla en Noa, Hogla, Milka en Tirza.
34 Dat zijn de geslachten van Manasse: en hun getelden waren twee en vijftig duizend en zevenhonderd.
35 Dit zijn de zonen van Efraim, naar hun geslachten: van Sutelah het geslacht der Sutelahieten; van Becher het geslacht der Becherieten; van Tahan het geslacht der Tahanieten.
36 En dit zijn de zonen van Sutelah; van Eran het geslacht der Eranieten.
37 Dat zijn de geslachten der zonen van Efraim, naar hun getelden: twee en dertig duizend en vijfhonderd. Dat zijn de zonen van Jozef, naar hun geslachten.
38 De zonen van Benjamin, naar hun geslachten: van Bela het geslacht der Belaieten; van Asbel het geslacht der Asbelieten; van Ahiram het geslacht der Ahiramieten;
39 Van Sefufam het geslacht der Sufamieten; van Hufam het geslacht der Hufamieten.
40 En de zonen van Bela waren Ard en Naaman; van Ard het geslacht der Ardieten; van Naaman het geslacht der Naamieten.
41 Dat zijn de zonen van Benjamin, naar hun geslachten; en hun getelden waren vijf en veertig duizend en zeshonderd.
42 Dit zijn de zonen van Dan, naar hun geslachten: van Suham het geslacht der Suhamieten; dat zijn de geslachten van Dan, naar hun geslachten.
43 Al de geslachten der Suhamieten, naar hun getelden, waren vier en zestig duizend en vierhonderd.
44 De zonen van Aser, naar hun geslachten, waren: van Imna het geslacht der Imnaieten; van Isvi het geslacht der Isvieten; van Beria het geslacht der Beriieten.
45 Van de zonen van Beria waren: van Heber het geslacht der Heberieten; van Malchiel het geslacht der Malchielieten.
46 En de naam der dochter van Aser was Serah.
47 Dat zijn de geslachten der zonen van Aser, naar hun getelden: drie en vijftig duizend en vierhonderd.
48 De zonen van Nafthali, naar hun geslachten: van Jahzeel het geslacht der Jahzeelieten; van Guni het geslacht der Gunieten;
49 Van Jezer het geslacht der Jezerieten; van Sillem het geslacht der Sillemieten.
50 Dat zijn de geslachten van Nafthali, naar hun geslachten; en hun getelden waren vijf en veertig duizend en vierhonderd.
51 Dat zijn de getelden van de zonen Israels: zeshonderd een duizend zevenhonderd en dertig.
52 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
53 Aan dezen zal het land uitgedeeld worden ter erfenis, naar het getal der namen.
54 Aan degenen, die veel zijn, zult gij hun erfenis meerder maken, en aan hen, die weinig zijn, zult gij hun erfenis minder maken; aan een iegelijk zal, naar zijn getelden, zijn erfenis gegeven worden.
55 Het land nochtans zal door het lot gedeeld worden; naar de namen der stammen hunner vaderen zullen zij erven.
56 Naar het lot zal elks erfenis gedeeld worden tussen de velen en de weinigen.
57 Dit zijn nu de getelden van Levi, naar hun geslachten: van Gerson het geslacht der Gersonieten; van Kohath het geslacht der Kohathieten; van Merari het geslacht der Merarieten.

58 Dit zijn de geslachten van Levi: het geslacht der Libnieten, het geslacht der Hebronieten, het geslacht der Machlieten, het geslacht der Muzieten, het geslacht der Korachieten. En Kohath gewon Amram.
59 En de naam der huisvrouw van Amram was Jochebed, de dochter van Levi, welke de huisvrouw van Levi baarde in Egypte; en deze baarde aan Amram, Aaron, en Mozes, en Mirjam, hun zuster.
60 En aan Aaron werden geboren Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar.
61 Nadab nu en Abihu waren gestorven, toen zij vreemd vuur brachten voor het aangezicht des HEEREN.
62 En hun getelden waren drie en twintig duizend, al wat mannelijk is, van een maand oud en daarboven; want dezen werden niet geteld onder de kinderen Israels, omdat hun geen erfenis gegeven werd onder de kinderen Israels.
63 Dat zijn de getelden van Mozes en Eleazar, den priester, die de kinderen Israels telden in de vlakke velden van Moab, aan de Jordaan van Jericho.
64 En onder dezen was niemand uit de getelden van Mozes en Aaron, den priester, als zij de kinderen Israels telden in de woestijn van Sinai.
65 Want de HEERE had van die gezegd, dat zij in de woestijn gewisselijk zouden sterven; en er was niemand van hen overgebleven, dan Kaleb, de zoon van Jefunne, en Jozua, de zoon van Nun.

Dit boek wordt Numeri genoemd naar de tellingen van de kinderen Israëls, waarvan het mededeling doet. Eenmaal werden zij geteld aan de berg Sinai in het eerste jaar nadat zij uit Egypte waren getogen waarvan wij het bericht hadden in Hoofdstuk 1 en 2. En nu worden zij voor de tweede maal geteld in de vlakke velden van Moab, even vóór zij Kanaän binnentrokken, en daarvan hebben wij een bericht in dit hoofdstuk.

I. Er worden orders voor gegeven, vers 1-4.

II. Een register van de geslachten en getallen van iedere stam, vers 5-50, en de som totaal, vers 51.

III. Er worden regels aangeduid volgens welke het land onder hen verdeeld moest worden, vers 52-56.

IV. De geslachten en getallen van de Levieten afzonderlijk, vers 57-62.

V. Er wordt nota genomen van de vervulling van de bedreiging met de dood van hen die het eerst geteld werden, vers 63-65, en hierop schijnt bij deze telling bijzonder acht geslagen te zijn.

Numeri 26:1-4

Merk hier op:

1. Dat Mozes het volk niet anders geteld heeft, dan wanneer God het hem gebood. David heeft het in zijn tijd gedaan zonder een gebod van God, en het is hem duur te staan gekomen. God was Israëls koning, en Hij wilde niet, dat die daad van gezag gedaan zou worden, dan op Zijn uitdrukkelijk bevel. Mozes had nu misschien gehoord van de zegen, die Bileam, zeer tegen zijn zin en wil, genoodzaakt was geweest over Israël uit te spreken, en in het bijzonder van zijn nota nemen van hun aantal en dit getuigenis van hun kracht en heerlijkheid, afgelegd door een tegenstander, behaagt hem wel, ofschoon hij het juiste getal van het volk niet kent, voordat God hem nu zegt er de som van op te nemen.

2. Eleazar wordt hem voor die opdracht toegevoegd, zoals Aaron het tevoren geweest is, waardoor God Eleazar eerde voor de oudsten van zijn volk en hem bevestigde in de opvolging.

3. Het was terstond na de plaag, dat die telling bevolen werd, om te tonen dat God in Zijn gerechtigheid wel met hen gestreden heeft in die alles-wegvagende pestilentie, maar toch geen einde met hen gemaakt had, noch hen geheel en al zou verstoten. Gods Israël zal niet aan het verderf worden prijsgegeven al worden zij ook streng gekastijd.

4. Zij moesten nu dezelfde methode volgen als bij de eerste telling, alleen diegenen tellende die ten heire uittrekken, want dat was de dienst, die zij thans hadden te volbrengen.

Numeri 26:5-51

Dit is het register van de stammen zoals zij nu ingeschreven waren, naar dezelfde orde waarmee zij in hoofdstuk 1 geteld waren.

Merk hier op:

1. Dat van elke stam de geslachten vermeld worden, dat is: van de afstammelingen van de verschillende zonen van de patriarchen tot wier eer zij naar hun naam genoemd zijn. De geslachten van de twaalf stammen worden aldus geteld: van Dan slechts een geslacht, want Dan heeft maar een zoon gehad, en toch was die stam de talrijkste van alle, behalve die van Juda, vers 42, 43. Zijn begin was gering, maar zijn laatste is zeer vermeerderd geworden. Zebulon was verdeeld in drie geslachten, Efraïm in vier, Issaschar in vier, Nafthali in vier en Ruben in vier, Juda Simeon en Aser hadden ieder vijf geslachten. Gad en Benjamin hadden ieder zeven geslachten, en Manasse had acht. Benjamin heeft tien zonen naar Egypte gebracht. Genesis 46:21, maar drie van hen zijn of kinderloos gestorven, of hun geslachten zijn uitgestorven, want wij vinden hier van slechts zeven de namen bewaard, en die gehele stam behoort niet tot de talrijkste, want in de opbouw van geslachten en volken bindt Gods voorzienigheid zich niet aan hetgeen ons waarschijnlijk voorkomt. De onvruchtbare heeft zeven gebaard, en die vele kinderen had is krachteloos geworden 1 Samuel 2:5.

2. De getallen van elke stam. Als wij deze getallen vergelijken met die, welke voortkwamen uit hun telling bij de berg Sinai, dan vinden wij dat de som totaal bijna gelijk is. Thans bedraagt de gehele som achttien honderd en twintig minder dan toen, en toch is van zeven stammen het getal toegenomen. Juda nam toe met negentien honderd, Issaschar met negen duizend negen honderd, Zebulon met drie duizend een honderd, Manasse met twintig duizend vijf honderd, Benjamin met tien duizend twee honderd, Dan met zeventien honderd Aser met elf duizend negen honderd. Maar die toeneming werd meer dan opgewogen door de afneming van de vijf andere stammen. Ruben nam af met twee duizend zeven honderd en zeventig, Simeon met zeven en dertig duizend een honderd, Gad met vijf duizend een honderd en vijftig, Efraïm met acht duizend en Nafthali met acht duizend. Hierin hebben wij op te merken:

a. Dat alle drie stammen, welke gelegerd waren onder de banier van Juda, die de voorvader was van Christus, zijn toegenomen, want Zijn kerk zal gebouwd en vermeerderd worden.

b. Dat geen van de stammen zo sterk was toegenomen als die van Manasse die bij de vorige telling de kleinste van al de stammen was, slechts twee en dertig duizend twee honderd bedroeg, terwijl hij hier een van de grootste is, en zijn broeder Efraïm, die daar talrijk was, is nu hier een van de minsten. Jakob had zijn handen kruiselings op hun hoofden gelegd, en Efraïm boven Manasse gesteld waarop de Efraïmieten zich misschien verhovaardigd hebben, zodat zij hun broeders, de Manassieten, gingen vertreden, maar toen de Heere zag, dat Manasse veracht was, heeft Hij hem aldus uitermate doen vermenigvuldigen want het is Zijn heerlijkheid de zwakken te hulp te komen en hen die neergeworpen zijn, op te richten.

c. Dat geen van de stammen zo sterk afnam als die van Simeon, van negen en vijftig duizend drie honderd, verminderde hij op twee en twintig duizend twee honderd dus bijna tot op een derde van hetgeen hij geweest is. Een geheel geslacht van die stam (namelijk dat van Ohad, vermeld in Exodus 6:14, was uitgestorven in de woestijn. Vandaar dat Simeon niet genoemd wordt in de zegen van Mozes, Deuteronomium 33, en dat het erfdeel van die stam in Kanaän

onaanzienlijk was, het was slechts onder het snoer van de kinderen van Juda, Jozua 19:9. Sommigen maken de gissing dat de meesten van de vier en twintig duizend, die aan de plaag gestorven zijn om de ongerechtigheid van Peor, tot die stam behoorden, want Zimri, die een aanvoerder was in die ongerechtigheid, was een overste van die stam, velen van zijn stamgenoten zullen dus door zijn invloed zijn verderfenissen zijn nagevolgd.

3. In het bericht van de stam van Ruben wordt melding gemaakt van de rebellie van Dathan en Abiram, die van die stam hadden een bondgenootschap met Korach, een Leviet vers 9-11. Hoewel de geschiedenis er van slechts enige hoofdstukken vroeger uitvoerig verhaald is, wordt er hier toch weer melding van gemaakt, als gepast om bij het nageslacht in herinnering te blijven, er aan te denken telkenmale als zij hun stamboom aanzagen en behagen vonden in de oudheid van hun geslachten en de heerlijkheid van hun voorouders, opdat zij zich een zaad van kwaaddoeners zouden noemen. Twee dingen worden hier van hen gezegd:

a. Dat zij vermaard of beroemd waren in de vergadering, vers 9. Waarschijnlijk waren zij merkwaardig wegens hun vernuft, hun werkzaamheid en hun geschiktheid voor zaken. Deze Dathan en Abiram hadden ter bestemder tijd onder God en Mozes tot eer kunnen komen, maar hun eerzuchtig gemoed bracht hen er toe om tegen God en Mozes te strijden, en toen zij twistten met de een, twistten zij ook met de ander. En wat was het gevolg?

b. Dat zij, die beroemd hadden kunnen worden, berucht werden, zij werden tot een teken, vers 10. Zij zijn tot gedenktekenen gemaakt van de Goddelijke gerechtigheid, in hun verderf toonde God zich heerlijk in heiligheid, en zo werden zij gesteld tot een waarschuwing aan anderen in alle eeuwen, om zich te wachten om in de voetstappen te treden van hun hoogmoed en rebellie. Er wordt hier nota genomen van de bewaring van de kinderen van Korach, vers 11, zij stierven niet, zoals de kinderen van Dathan en Abiram, ongetwijfeld omdat zij zich rein gehouden hebben van de besmetting, en zich niet bij de opstand wilden voegen, neen, zelfs niet met hun eigen vader. Indien wij niet delen in de zonde van de zondaren, dan zullen wij ook niet delen in hun plagen. Deze kinderen van Korach waren later van grote dienst voor de kerk, daar zij door David aangesteld werden als zangers in het huis des Heeren, vandaar dat vele psalmen gezegd worden te zijn voor de kinderen van Korach, en misschien moesten zij zolang daarna zijn naam dragen, veeleer dan die van een hunner andere voorvaderen, als een waarschuwing aan henzelf en als een voorbeeld van de macht van God die deze keurige vruchten uit die bittere wortel heeft doen voortkomen. De kinderen van geslachten, die geschandvlekt waren, moeten er naar streven om door hoge deugden de schande van hun vaderen af te wissen.

Numeri 26:52-56

Mocht iemand vragen waarom er zo bijzonder rekening gehouden werd van de stammen en geslachten en van getal van het volk van Israël dan is hier het antwoord: naar hun toeneming werden zij bedeeld, niet door de gewone voorzienigheid Gods, maar naar belofte, en ter ere van de Goddelijke openbaring, wil God, dat er nota zal genomen worden van de vervulling van de belofte, zowel in hun toeneming als in hun erfdeel. Toen Mozes het volk had geteld, heeft God niet gezegd: Door deze zal het land veroverd worden, maar, dit als aangenomen beschouwende, zegt Hij hem: Aan deze zal het land uitgedeeld worden, zij, die nu ingeschreven zijn als de zonen Israëls, zullen toegelaten worden als erfgenamen van het land Kanaän. Nu wordt bij de verdeling van het land onder deze stammen:

1. Aan Mozes de algemene regel van de billijkheid voorgeschreven, namelijk dat hij aan velen meer moest geven en aan weinigen minder, vers 54. Maar helaas, zover was hij van aan anderen te geven, dat hij zelf niets zal ontvangen, maar deze aanwijzing, die hem gegeven werd, was bestemd voor Jozua, zijn opvolger.

2. De toepassing van deze algemene regel moest geschieden door het lot vers 55. Niettegenstaande het aldus aan de wijsheid van hun vorst schijnt overgelaten, blijft de zaak toch ter eindbeslissing aan de voorzienigheid Gods, waarin zij hebben te berusten, al zou die nog zozeer ingaan tegen hun staatkunde en hun neiging, het land nochtans zal door het lot gedeeld worden. Als de God van de volkeren, en de God van Israël in het bijzonder, behoudt Hij zich voor de bepaling van hun woning te verordenen. En zo heeft Christus, onze Jozua, toen men Hem drong de plaats van een van Zijn discipelen te bepalen aan Zijn rechterhand, en die van een anderen aan Zijn linkerhand in Zijn koninkrijk, de soevereiniteit Zijns Vaders erkend in het beschikken hierover: Het staat bij Mij niet te geven. Jozua moet over de erfdelen in Kanaän niet beschikken naar zijn eigen wil of neiging, het zal gegeven worden hun aan wie het bereid is van Mijn Vader.

Numeri 26:57-62

Levi was Gods stam, een stam, die niet met de overigen een erfdeel zou hebben in het land Kanaän, en daarom ook niet met de overigen geteld werd, maar op zichzelf. Aldus werden zij geteld aan het begin van dit boek bij de berg Sinai, en daarom vielen zij niet onder het vonnis, uitgesproken over allen, die toen geteld waren, namelijk dat niemand van hen in Kanaän zou komen dan Kaleb en Jozua, want van de Levieten, die niet met hen geteld waren, en ook niet met het leger moesten uittrekken, zijn Eleazar en Ithamar, en misschien nog anderen, die toen boven de twintig jaren oud waren zoals blijkt uit hoofdst. 4:16, 28 Kanaän binnengegaan, en toch was deze stam bij deze tweede telling slechts met duizend toegenomen, en was nog altijd een van de kleinste stammen. Er wordt hier melding gemaakt van de dood van Nadab en Abihu wegens hun brengen van vreemd vuur voor het aangezicht des Heeren, zoals tevoren van de zonde en de straf van Korach, want deze dingen zijn hun overkomen tot voorbeelden.

Numeri 26:63-65

Hetgeen opmerkelijk is in het slot van dit verhaal, is de volvoering van het vonnis, uitgesproken over de murmureerders, Hoofdstuk 14:29, dat niet een van hen, die geteld waren, van twintig jaar oud en daarboven, (en dat waren de Levieten niet, want deze waren geteld òf van een maand oud, of van dertig jaar tot vijftig) in Kanaän zou komen behalve Kaleb en Jozua. Bij de monstering, die nu gehouden werd, zijn ongetwijfeld aan diegenen van iederen stam, die aangesteld waren om de getallen op te nemen bijzondere aanwijzingen gegeven om hun lijsten te vergelijken met de vorige en na te gaan of er van de getelden bij de berg Sinai nog enigen waren overgebleven, en het bleek, dat geen enkel man, die nu geteld was, toen ook geteld was, behalve Kaleb en Jozua, vers 64, 65. Hierin blijkt:

1. De rechtvaardigheid Gods, en Zijn getrouwheid aan Zijn bedreigingen, als het raadsbesluit eens is uitgegaan. Hij heeft gezworen in Zijn toorn, en wat Hij gezworen heeft, heeft Hij volbracht. Het is beter dat al die dode lichamen, al waren er ook tienmaal meer geweest, ter aarde vallen, dan dat het woord Gods ter aarde valt. Hoewel het opkomend geslacht met hen vermengd was, en velen van de schuldige en veroordeelde misdadigers het vonnis lang overleefd hebben, zelfs tot in het laatste van de veertig jaren, zijn zij toch allen op de een of andere wijze afgesneden, voordat deze telling geschiedde. Zij, die door God veroordeeld zijn, kunnen niet ontkomen, noch door als het ware opgelost te worden in de menigte, noch door uitstel van executie.

2. De goede tijding van God aan dit volkin weerwil van hun tergingen. Hoewel dit murmurerend geslacht uitgeroeid was, heeft God toch een ander geslacht verwekt, dat even talrijk was, zodat, hoewel deze omkwamen, de naam Israël toch niet uitgedelgd was, en het erfdeel van de belofte niet teloorging uit gebrek aan erfgenamen. En hoewel het getal iets minder was dan het bij de berg Sinai geweest is, hadden de thans getelden dit voordeel, dat zij allen mannen waren van middelbaren leeftijd tussen de twintig en de zestig jaren, in de bloei van hun ouderdom voor de dienst. Gedurende de acht en dertig jaren van hun omzwervingen in de woestijn hadden zij gelegenheid om bekend te worden met de wetten en inzettingen Gods, daar zij generlei werk of bezigheid hadden van burgerlijken of militairen aard om hen van die heilige studie af te leiden en Mozes en Aäron hebbende, om hen te onderwijzen, alsmede Gods goede Geest, Nehemia 9:20.

3. De getrouwheid Gods in de vervulling van Zijn belofte aan Kaleb en Jozua. Zij zouden er voor behoed worden om in dit algemene verderf te vallen, en zij zijn er voor behoed. De pijlen des doods, hoewel zij in de duisternis vliegen, vliegen toch niet in ‘t wilde, ook niet als zij het menigvuldigst vliegen, maar worden naar het bestemde doel gericht, en naar geen ander. Aan allen, die ten leven geschreven zijn, zal hun leven gegeven worden als een buit ook zelfs in de gevaarlijkste tijden. Duizenden mogen vallen aan hun rechterhand, en tien duizend aan hun linkerhand, maar zij zullen ontkomen.

HOOFDSTUK 27

1 Toen naderden de dochteren van Zelafead, den zoon van Hefer, den zoon van Gilead, den zoon van Machir, den zoon van Manasse, onder de geslachten van Manasse, den zoon van Jozef (en dit zijn de namen zijner dochteren: Machla, Noa, en Hogla, en Milka, en Tirza);
2 En zij stonden voor het aangezicht van Mozes, en voor het aangezicht van Eleazar, den priester, en voor het aangezicht van de oversten, en van de ganse vergadering, aan de deur van de tent der samenkomst, zeggende:
3 Onze vader is gestorven in de woestijn, en hij is niet geweest in het midden der vergadering dergenen, die zich tegen den HEERE vergaderd hebben in de vergadering van Korach; maar hij is in zijn zonde gestorven, en had geen zonen.
4 Waarom zou de naam onzes vaders uit het midden van zijn geslacht weggenomen worden, omdat hij geen zoon heeft? Geef ons een bezitting in het midden der broederen van onzen vader.
5 En Mozes bracht haar rechtzaak voor het aangezicht des HEEREN.
6 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
7 De dochteren van Zelafead spreken recht; gij zult haar ganselijk geven de bezitting ener erfenis, in het midden van de broederen haars vaders; en gij zult de erfenis haars vaders op haar doen komen.
8 En tot de kinderen Israels zult gij spreken, zeggende: Wanneer iemand sterft, en geen zoon heeft, zo zult gij zijn erfenis op zijn dochter doen komen.
9 En indien hij geen dochter heeft, zo zult gij zijn erfenis aan zijn broederen geven.
10 Indien hij nu geen broederen heeft, zo zult gij zijn erfenis aan de broederen zijns vaders geven.
11 Indien ook zijn vader geen broeders heeft, zo zult gij zijn erfenis geven aan zijn naastbestaande, die hem de naaste van zijn geslacht is, dat hij het erfelijk bezitte. Dit zal den kinderen Israels tot een inzetting des rechts zijn, gelijk als de HEERE Mozes geboden heeft.
12 Daarna zeide de HEERE tot Mozes: Klim op dezen berg Abarim, en zie dat land, hetwelk Ik den kinderen Israels gegeven heb.
13 Wanneer gij dat gezien zult hebben, dan zult gij tot uw volken verzameld worden, gij ook, gelijk als uw broeder Aaron verzameld geworden is;
14 Naardien gijlieden Mijn mond wederspannig zijt geweest in de woestijn Zin, in de twisting der vergadering, om Mij aan de wateren voor hun ogen te heiligen. Dat zijn de wateren van Meriba, van Kades, in de woestijn Zin.
15 Toen sprak Mozes tot den HEERE, zeggende:
16 Dat de HEERE, de God der geesten van alle vlees, een man stelle over deze vergadering.
17 Die voor hun aangezicht uitga, en die voor hun aangezicht inga, en die hen uitleide, en die hen inleide; opdat de vergadering des HEEREN niet zij als schapen, die geen herder hebben.
18 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Neem tot u Jozua, den zoon van Nun, een man, in wien de Geest is; en leg uw hand op hem;
19 En stel hem voor het aangezicht van Eleazar, den priester, en voor het aangezicht der ganse vergadering; en geef hem bevel voor hun ogen;
20 En leg op hem van uw heerlijkheid, opdat zij horen, te weten de ganse vergadering der kinderen Israels.
21 En hij zal voor het aangezicht van Eleazar, den priester, staan, die voor hem raad vragen zal, naar de wijze van Urim, voor het aangezicht des HEEREN; naar zijn mond zullen zij uitgaan, en naar zijn mond zullen zij ingaan, hij, en al de kinderen Israels met hem, en de ganse vergadering.

22 En Mozes deed, gelijk als de HEERE hem geboden had; want hij nam Jozua, en stelde hem
voor het aangezicht van Eleazar, den priester, en voor het aangezicht der ganse vergadering.
23 En hij leide zijn handen op hem, en gaf hem bevel; gelijk als de HEERE door den dienst van
Mozes gesproken had.

Hier is:

I. Een beslissing in de zaak van de dochteren van Zelafead, vers 1-11.

II. Aan Mozes wordt kennis gegeven van zijn naderenden dood, vers 12-14.

III. Voorziening gemaakt voor een opvolger in de regering:

1. Door Mozes gebed, vers 15-17.

2. Door Gods bestel, vers 18-23.

Numeri 27:1-11

In vers 33 van het vorige hoofdstuk is van deze dochteren Zelafeads reeds melding gemaakt. Naar de bijzondere nota, die er van genomen wordt, schijnt het een buitengewoon geval te zijn geweest, en dat zulk een geval in geheel Israël nog niet was voorgekomen, namelijk dat het hoofd van een gezin alleen dochters, en geen zonen had. Haar geval wordt nogmaals besproken in hoofdstuk 36 ten opzichte van een andere bepaling er van, en volgens de uitspraak, die in haar zaak gedaan was, vinden wij haar in het bezit van de erfenis gesteld, Jozua 17:3,4. Men kan veronderstellen dat haar persoonlijk karakter van zo'n aard was, dat er gewicht door werd bijgelegd aan haar zaak, en dat er daarom zo dikwijls nota van genomen werd. Hier is:

I. Hare zaak door haarzelf voorgedragen en bepleit voor het hoogste gerechtshof, hetwelk bestond uit Mozes, als koning, de oversten als staatsraden, en de vergadering, of oudsten van het volk, die gekozen werden als vertegenwoordigers van het volk, vers 2. Deze hoge vergadering zat aan de deur van de tent van de samenkomst, opdat zij voor moeilijke gevallen het orakel konden raadplegen. Tot hen richtten deze jonge dochters haar verzoek, want het is de plicht van de overheid de wezen recht te doen, Psalm 82:3. Wij bevinden niet dat zij een advokaat hadden om voor haar te spreken, maar zij hebben zelf haar zaak zeer verstandig voorgedragen en bepleit, hetgeen haar zoveel gemakkelijker viel, omdat zij eenvoudig en eerlijk was, en zij dus het recht aan haar zijde hadden. Merk hier nu op:

1. Wat de inhoud is van haar verzoek, namelijk dat zij een bezitting mochten hebben in het land Kanaän in het midden van de broederen van hun vader, vers 4. Wat God aan Mozes gezegd had, Hoofdstuk 26:53, had hij getrouwelijk aan het volk bekend gemaakt, namelijk dat het land Kanaän verdeeld moest worden onder hen, die nu geteld werden. Deze dochters wisten dat zij niet geteld waren, en dus waren zij naar die regel buitengesloten, en moesten zij geen erfdeel verwachten, en het geslacht van hun vader moest dan beschouwd worden als uitgestorven kinderloos te zijn aangeschreven, hoewel hij al deze dochters had. Dit vonden zij hard, en daarom verzoeken zij erfgenamen te mogen zijn van hun vader. Indien zij een broeder hadden gehad, dan zouden zij zich niet tot Mozes hebben gewend (zoals iemand zich eens tot Christus heeft gewend, Lukas 12:13, om een bevel dat hij de erfenis met haar zou delen. Maar geen broeder hebbende, verzoeken zij om een bezitting. Hierin toonden zij:

a. Een krachtig geloof in de macht en de belofte van God betreffende het schenken van het land Kanaän aan Israël. Hoewel het nog niet veroverd was, en nog in het volle bezit was van de inboorlingen verzoeken zij toch om er deel in te hebben, alsof het alreeds van hun was. Zie Psalm 60:8-9. God heeft gesproken in zijn heiligheid, en dan: Gilead is mijn, en Manasse is mijn.

b. Een vurige begeerte naar een plaats en naam in het land van de belofte, dat een type was van de hemel, en indien zij, zoals sommigen denken, daar het oog op hadden, en aldus het eeuwige leven hebben aangegrepen, dan waren zij voorzeker vijf wijze maagden, en haar voorbeeld behoort ons op te wekken om met alle naarstigheid ons te verzekeren van ons recht op de hemelse erfenis, in de beschikking waarvan door het verbond van de genade geen verschil wordt gemaakt tussen man en vrouw, Galaten 3:28.

c. Ware achting en eerbied voor haar vader, wiens naam haar dierbaar was, nu hij was heengegaan, en daarom wensten zij dat zijn naam niet uit het midden van zijn geslacht zou

weggenomen worden. Kinderen hebben een schuld aan de nagedachtenis van hun ouders, hun opgelegd door het vijfde gebod: Eer uw vader en uw moeder.

2. Wat haar pleitgrond is, namelijk dat haar vader niet gestorven is onder een oordeel, dat vervallenverklaring van zijn stand en verbeurte van zijn bezitting tengevolge had, maar in zijn zonde gestorven is, vers 3, niet betrokken in enigerlei muiterij of opstand tegen Mozes, inzonderheid niet in de opstand van Korach en zijn aanhangers, noch op enigerlei wijze betrokken was in de zonden van anderen, maar alleen schuldig was aan de algemene ongerechtigheid van het mensdom, en daarvoor moest hij zijn eigen Meester staan of vallen, maar aan een rechterlijke vervolging of aanklacht voor Mozes en de oversten had hij zich niet blootgesteld. Hij heeft nooit iets gedaan dat de rechten van zijn kinderen in de weg kon staan. Het is voor ouders, als zij komen te sterven, een grote vertroosting, zich niet bewust te zijn van die ongerechtigheden, die God bezoekt aan de kinderen al is het dan ook dat zij voor zich zeer te lijden hebben onder en wegens hun zonde.

II. Hare zaak wordt door het Goddelijk orakel beslist. Mozes heeft zich niet aangematigd om zelf een oordeel er over uit te spreken, omdat haar zaak wel rechtvaardig en billijk scheen, maar hij toch uitdrukkelijke orders had ontvangen, om het land onder de getelden te verdelen, en dat waren alleen mannen. Daarom brengt hij haar rechtszaak voor het aangezicht des Heeren, en wacht op Zijn beslissing, vers 5, en God zelf doet er uitspraak in. Hij neemt kennis van de zaken, niet alleen van volken maar ook van particuliere geschillen, en regelt ze naar de raad van Zijn wil.

1. Het verzoek wordt toegestaan, vers 7. De dochters van Zelafead spreken recht, gij zult haar zeker geven de bezitting van een erfenis. Zij, die een erfenis zoeken in het land van de belofte, zullen vinden wat zij zoeken, en andere dingen zullen hun toegeworpen worden. Dat zijn aanspraken, die God zal steunen en tot een goed einde brengen. Deze dochters van Zelafead gingen niet slechts met haar eigen gerieflijkheid en de eer van haar geslacht te rade, maar ook met de eer en het geluk van haar sekse, want bij deze bijzondere gelegenheid werd een algemene wet gemaakt, dat in geval iemand geen zoon had, zijn bezittingen zouden overgaan op zijn dochters, vers 8. Niet op de oudste dochter, zoals op de oudsten zoon, maar op allen in gelijke delen. Zij, die in zo’n geval hun dochters beroven van haar recht zuiver en alleen om de naam van hun familie in stand te houden, zullen tenzij haar een ruime vergoeding gegeven wordt beter de erfopvolging voor hun land, dan een zegen met en op dit land verzekeren.

2. Er worden nog verdere aanwijzingen gegeven voor de beschikking omtrent erfenissen vers 9-11. Indien iemand in het geheel geen kinderen heeft, dan moeten zijn bezittingen overgaan op zijn broeders, indien hij geen broeders heeft, dan op de broeders zijns vaders en indien ook deze er niet zijn, dan op zijn naasten bloedverwant. Hiermede komen ook onze Engelse wetten overeen. De Joodse wetgeleerden willen het zo zien opgevat, dat indien iemand geen kinderen heeft, zijn bezitting overgaat voor zijn broeders, op zijn vader indien deze nog leeft, maar hiervan staat niets in de wet, en in de Engelse wet komt een bepaling voor, die het uitdrukkelijk verbiedt namelijk dat geen bezitting in de opgaande lijn aan iemand kan toevallen, zodat, indien een zoon een vrij leengoed koopt, en nog bij het leven zijns vaders kinderloos sterft, zijn vader er de erfgenaam niet van zijn kan. Zie hoe God erfgenamen maakt, en in Zijn beschikkingen hebben wij te berusten.

Numeri 27:12-14

I. God spreekt Mozes hier van zijn verkeerdheden, van zijn onbedachtelijk spreken bij de twistwateren, waar hij zich niet zo behoedzaam had uitgedrukt ter ere van God en van Israël als hem betaamd had, vers 14. Hoewel Mozes een dienstknecht des Heeren was een getrouw dienstknecht, is hij toch eenmaal weerspannig geweest tegen Gods gebod, is hij tekort gekomen in zijn plicht, en hoewel hij zeer eervol God gediend had en in hoge gunst bij Hem stond, zal hij nu toch horen van zijn verkeerdheid, ook de gehele wereld zal ervan horen, telkens en nogmaals, want God zal Zijn misnoegen tegen de zonde tonen, zelfs in hen die Hem het naast en het liefst zijn. Zij, die kostelijk zijn van wijsheid en van eer, hebben het nodig om voortdurend te letten op hun woorden en wegen, opdat zij niet te eniger tijd zeggen of doen, wat nog lang daarna schadelijk is aan hun welzijn, of aan hun eer, of wel aan beide.

II. Hij spreekt Mozes van zijn dood. Zijn dood was de straf van zijn zonde, en toch wordt hem zijn dood aangekondigd op zo’n wijze, dat het oordeel er van verzacht, ja lieflijk gemaakt wordt, en hem er mee kan verzoenen.

1. Mozes moet sterven, maar eerst zal hij de voldoening hebben van het land van de belofte te zien, vers 12. God heeft met hem dit gezicht er op te geven niet bedoeld hem er mee te tergen, of hem zijn dwaasheid te verwijten door datgene te doen wat hem belette er in te komen, ook werd er zo’n indruk niet door teweeggebracht op hem, maar God bedoelde het, en Mozes nam het aan, als een gunst. Zijn gezichtsvermogen werd (naar wij reden hebben te denken) wonderbaarlijk versterkt, zodat hij er zo helder en duidelijk een gezicht op kreeg, dat zijn onschuldige nieuwsgierigheid er geheel door werd voldaan. Dit gezicht op Kanaän betekende zijn gelovig vooruitzicht op het betere land, dat is: het hemelse, hetgeen voor stervende heiligen zeer troostrijk is.

2. Mozes moet sterven, maar de dood roeit hem niet uit, doch verzamelt hem slechts tot zijn volken, brengt hem ter ruste met de heilige aartsvaders, die hem zijn voorgegaan, Abraham, en Izak en Jakob waren zijn volken, de volken van zijn keuze en van zijn liefde, en tot hen wordt hij door de dood verzameld.

3. Mozes moet sterven, doch slechts zoals Aäron vóór hem stierf, vers 13. En Mozes had gezien hoe gemakkelijk en blijmoedig hij eerst het priesterschap, en daarna het lichaam heeft afgelegd. Laat Mozes dus niet vrezen te sterven, het is slechts een verzameld worden tot zijn volken, zoals Aäron tot zijn volken verzameld is. Zo behoren wij van de dood van onze naaste en dierbaarste bloedverwanten gebruik te maken:

a. Als een aansporing voor ons om dikwijls aan ons sterven te denken. Wij zijn niet beter dan onze vaderen of broederen, als zij zijn heengegaan, zullen wij ook heengaan, indien zij nu reeds verzameld zijn tot hun volken, zullen wij weldra er ook toe verzameld worden.

b. Als een aanmoediging voor ons om zonder verschrikking aan de dood te denken, en er zelfs met welbehagen aan te denken, het is slechts te sterven zoals die en die gestorven zijn, indien wij leven zoals zij geleefd hebben, en hun einde was vrede, zij hebben met blijdschap de loop geëindigd waarom zouden wij dan in het dal van de schaduw des doods kwaad vrezen?

Numeri 27:15-23

I. Mozes bidt hier om een opvolger. Toen God hem gezegd had dat hij moest sterven, heeft hij, zoals blijkt uit Deuteronomium 3:24, 25, om uitstel voor zichzelf gebeden, maar toen hij dit niet kon verkrijgen, heeft hij ernstelijk gebeden dat Gods werk voortgezet mocht worden, al mocht hij dan de eer niet hebben van het te voleindigen. Afgunstige zielen beminnen hun opvolgers niet, maar Mozes behoorde niet tot hen. Wij moeten in ons gebed en in ons streven voor het opkomend geslacht onze vurige wensen tonen dat de Godsdienst moge bloeien en dat de belangen van Gods koninkrijk onder de mensen verdedigd en bevorderd worden als wij in ons graf zijn. In dit gebed geeft Mozes uitdrukking aan zijn tedere zorg voor het volk van Israël, dat de vergadering des Heeren niet zij als schapen, die geen herder hebben. Onze Heiland gebruikt deze vergelijking in Zijn mededogen met het volk, toen zij gebrek hadden aan goede leraren, Mattheus 9:36. Overheidspersonen en Evangeliedienaren zijn de herders van een volk, indien deze er niet zijn of niet zijn zoals zij moeten wezen, dan zei het volk allicht afdwalen en verstrooid worden, dan zijn zij blootgesteld aan vijanden, in gevaar van gebrek te hebben aan voedsel, en elkaar te schaden, zoals schapen, die geen herder hebben. Een gelovig steunen op God als de God van de geesten van alle vlees. Hij is beide de formeerder en de doorgronder van de geesten, en daarom kan Hij of geschikte mannen vinden of hen geschikt maken om Zijn doeleinden te dienen tot welzijn van Zijn kerk. Hij bidt God, niet om een engel te zenden, maar om een man te stellen over de vergadering, dat is: iemand te benoemen en aan te stellen, die Hij zou bekwaam maken en erkennen als heerser over het volk Israël. Eer God deze zegen aan Israël gaf, heeft Hij Mozes opgewekt om er voor te bidden. Zo heeft Christus, voor Hij Zijn apostelen uitzond, hen die Hem omringden geroepen, om de Heere des oogstes te bidden dat Hij arbeiders in Zijn oogst zou uitstoten Mattheus 9:38.

II. God verhoort Zijn gebed en beroemt zijn opvolger, namelijk Jozua, die zich reeds sedert lang onderscheiden had door zijn moed in de strijd tegen Amalek, door zijn nederigheid in Mozes te dienen, en zijn geloof en getrouwheid in zijn getuigenis tegen het bericht van de boze verspieders. Dit is de man die God verkiest om Mozes op te volgen. Een man in wie de Geest is, de Geest van de genade. Hij is een goed man, die God vreest, de gierigheid haat en die handelt uit beginsel. De geest van bestuur, of van de regering, hij is geschikt om het werk te doen, zijn ambt naar behoren waar te nemen, een geest van leiding en kloekmoedigheid, en hij had ook de geest van de profetie, want de Heere heeft dikwijls tot hem gesproken, Jozua 4:1, 6:2, 7:10. Nu zegt God hier aan Mozes

1. Hoe of op wat wijze hij de opvolging aan Jozua moest verzekeren.

a. Hij moet hem ordenen, leg uw hand op hem. Dit geschiedde ten teken, dat Mozes hem de regering overdroeg, zoals het leggen van de handen op het offer, het offer in de plaats stelde van de offeraar, en ook ten teken, dat God hem de zegen des Geestes gaf, hetwelk Mozes verkregen had op zijn gebed. In Deuteronomium 34:9 wordt gezegd: Jozua was vol van de Geest, want Mozes had zijn handen op hem gelegd. Die plechtigheid van de handoplegging vinden wij gebruikt in het Nieuwe Testament ter afzondering van Evangeliedienaren, waarmee een plechtige aanwijzing van hen wordt aangeduid voor het ambt, en een ernstige begeerte, dat God er hen bekwaam toe zal maken, en hen er in zal zegenen. Zij worden aldus aan Christus en Zijn kerk geofferd als levende offeranden.

b. Hij moet hem voorstellen aan Eleazar en aan het volk, hem stellen voor hun aangezicht, opdat zij zouden weten dat hij door God was aangewezen en bestemd voor dat gewichtig werk, en met die benoeming zouden instemmen.

c. Hij moet hem bevel geven, een last opdragen. Hij moet belast worden met het volk van Israël die in zijn hand waren overgegeven als schapen in de hand van een herder, en voor wie hij verantwoordelijk zal zijn. Hij moet streng bevel ontvangen om zijn plicht aan hen te doen. Zij stonden wel onder zijn bevel, maar hij stond onder Gods bevel, en van Hem moet hij bevel ontvangen, de hoogsten moeten weten, dat er Één is, hoger dan zij. Dit bevel moet hem gegeven worden voor hun ogen, opdat Jozua er te meer door getroffen zou zijn, en opdat het volk, het werk en de zorg ziende, die aan hun vorst waren opgelegd, zich te meer verplicht zouden gevoelen om hem te steunen en te bemoedigen.

d. Hij moet hem van zijn heerlijkheid, dat is een deel van zijn heerlijkheid, opleggen, vers 20. Op zijn meest had Jozua toch slechts iets van de heerlijkheid van Mozes, en in vele opzichten stond hij bij hem achter. Maar hiermede scheen bedoeld te zijn, dat hij hem nu, terwijl hij nog leefde, als mederegent moest aannemen, hem moest toelaten om als zijn medehelper gezag uit te oefenen. Het is een eer om voor God en Zijn kerk te worden gebruikt, iets van die eer moet op Jozua gelegd worden, opdat het volk, nog bij Mozes' leven gewend zijnde hem te gehoorzamen, hem later die gehoorzaamheid zoveel blijmoediger zou bewijzen.

e. Hij moet Eleazar, de hogepriester met de borstlap van het gericht aanstellen als zijn geheimraad, vers 21. Hij zal voor het aangezicht Eleazars, des priesters staan, om door hem de Godsspraak te raadplegen, bereid en gereed, om al de instructies op te volgen, die hem er door gegeven zullen worden. Dit was een aanwijzing voor Jozua dat hij, ofschoon hij vol was van de Geest en hem al die heerlijkheid opgelegd was, toch niets moest doen zonder God om raad te vragen, niet moest steunen op zijn verstand. Het was ook een grote bemoediging voor hem. Israël te regeren en Kanaän te veroveren waren twee moeilijke, zware zaken, maar God verzekert hem, dat hij voor beide onder de Goddelijke leiding zal wezen, en dat God hem voor elk moeilijk geval raad zal geven om te doen wat het beste is. Mozes kon zelf de Godsspraak raadplegen, maar Jozua en de hem opvolgende richteren moeten van de dienst van de hogepriester gebruik maken, en het oordeel raadplegen van de urim, dat, zeggen de Joden, niet geraadpleegd mocht worden dan door de koning, of door het hoofd van het sanhedrin, of door de vertegenwoordiger van het volk voor hen en in hun naam. Aldus stond Israël nu onder een zuivere Godsregering, want de aanstelling van hun vorsten geschiedde door God, en God bestuurde hen in de regering. Naar de mond van de priester, dat is naar zijn woord, naar de wijze van urim moeten Jozua en geheel Israël uitgaan en ingaan, en ongetwijfeld zal God, die hen aldus leidde en bestuurde, hun uitgang en hun ingang bewaren. Diegenen zijn veilig en kunnen gerust zijn, die God volgen en Hem erkennen in al hun wegen.

2. Mozes doet naar hetgeen hem door God gezegd was, vers 22, 23. Blijmoedig heeft hij Jozua geordend.

a. Hoewel dit voor het ogenblik een vermindering was voor hemzelf, en bijna gelijkstond aan een afstand doen van de regering. Hij wil zeer gaarne, dat het volk zal afzien van hem, en de ogen zal richten op de opgaande zon.

b. Hoewel dit een eeuwige schande voor zijn eigen gezin schijnt te wezen. Het zou hem niet tot zo grote lof geweest zijn, indien hij zijn eer en waardigheid afgestaan had aan zijn eigen

zoon, maar om met zijn eigen handen eerst Eleazar te ordenen tot priester, en nu Jozua, iemand uit een anderen stam, tot oppersten bestuurder, terwijl zijn eigen kinderen generlei bevordering hadden maar in de rang van gewone Levieten moesten blijven, dat was een voorbeeld van zelfverloochening en onderworpenheid aan de wil van God, dat meer tot zijn eer was dan de hoogste bevordering van zijn gezin zou geweest zijn, want het bevestigt zijn karakter als de zachtmoedigste mens op aarde, getrouw aan Hem, die hem in geheel Zijn huis gesteld heeft. Hiermede toont hij (zegt de uitnemende bisschop Patrick) een beginsel gehad te hebben, dat hem verhief boven alle andere wetgevers, die er altijd voor gezorgd hebben dat hun familie zou delen in de grootheid, die zij hadden verworven maar hieruit bleek dat Mozes niet handelde uit zichzelf, daar hij niet voor zichzelf heeft gehandeld.

HOOFDSTUK 28

1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Gebied den kinderen Israels, en zeg tot hen: Mijn offerande, Mijn spijze voor Mijn vuurofferen, Mijn liefelijken reuk, zult gij waarnemen, om Mij te offeren op zijn gezetten tijd.
3 En gij zult tot hen zeggen: Dit is het vuuroffer, hetwelk gij den HEERE offeren zult: twee volkomen eenjarige lammeren des daags, tot een gedurig brandoffer.
4 Het ene lam zult gij bereiden des morgens; en het andere lam zult gij bereiden tussen de twee avonden.
5 En een tiende deel ener efa meelbloem ten spijsoffer, gemengd met het vierendeel van een hin van gestoten olie.
6 Het is het gedurig brandoffer, hetwelk op den berg Sinai ingesteld was tot een liefelijken reuk, een vuuroffer den HEERE.
7 En zijn drankoffer zal zijn het vierendeel van een hin, voor het ene lam; in het heiligdom zult gij het drankoffer des sterken dranks den HEERE offeren.
8 En het andere lam zult gij bereiden tussen de twee avonden; gelijk het spijsoffer des morgens, en gelijk zijn drankoffer zult gij het bereiden, ten vuuroffer des liefelijken reuks den HEERE.
9 Maar op den sabbatdag twee volkomen eenjarige lammeren, en twee tienden meelbloem, ten spijsoffer, met olie gemengd, mitsgaders zijn drankoffer.
10 Het is het brandoffer des sabbats op elken sabbat, boven het gedurig brandoffer, en zijn drankoffer.
11 En in de beginselen uwer maanden zult gij een brandoffer den HEERE offeren: twee jonge varren, en een ram, zeven volkomen eenjarige lammeren;
12 En drie tienden meelbloem ten spijsoffer, met olie gemengd tot den enen var; en twee tienden meelbloem ten spijsoffer, met olie gemengd, tot den enen ram;
13 En tot elk tiende deel meelbloem ten spijsoffer, met olie gemengd, tot het ene lam; het is een brandoffer tot een liefelijken reuk, een vuuroffer, den HEERE.
14 En hun drankofferen zullen zijn de helft van een hin tot een var, en een derde deel van een hin tot een ram, en een vierendeel van een hin van wijn tot een lam; dat is het brandoffer der nieuwe maan in elke maand, naar de maanden des jaars.
15 Daartoe zal een geitenbok ten zondoffer den HEERE, boven het gedurige brandoffer, bereid worden, met zijn drankoffer.
16 En in de eerste maand, op den veertienden dag der maand, is het pascha den HEERE.
17 En op den vijftienden dag derzelve maand is het feest; zeven dagen zullen ongezuurde broden gegeten worden.
18 Op den eersten dag zal een heilige samenroeping zijn; geen dienstwerk zult gijlieden doen;
19 Maar gij zult een vuuroffer ten brandoffer den HEERE offeren: twee jonge varren, en een ram, daartoe zeven eenjarige lammeren; volkomen zullen zij u zijn.
20 En hun spijsoffer zal zijn meelbloem, met olie gemengd; drie tienden tot een var, en twee tienden tot een ram zult gij bereiden.
21 Tot elk zult gij een tiende deel bereiden tot een lam, tot die zeven lammeren toe.
22 Daarna een bok ten zondoffer, om over ulieden verzoening te doen.
23 Behalve het morgenbrandoffer, hetwelk tot een gedurig brandoffer is, zult gij deze dingen bereiden.
24 Achtervolgens deze dingen zult gij des daags, zeven dagen lang, de spijze des vuuroffers bereiden tot een liefelijken reuk den HEERE; boven dat gedurig brandoffer zal het bereid worden, met zijn drankoffer.

25 En op den zevenden dag zult gij een heilige samenroeping hebben; geen dienstwerk zult gij doen.
26 Insgelijks op den dag der eerstelingen, als gij een nieuw spijsoffer den HEERE zult offeren naar uw weken, zult gij een heilige samenroeping hebben; geen dienstwerk zult gij doen.
27 Dan zult gij den HEERE een brandoffer ten liefelijken reuk offeren: twee jonge varren, een ram, zeven eenjarige lammeren;
28 En hun spijsoffer van meelbloem, met olie gemengd: drie tienden tot een var, twee tienden tot een ram;
29 Tot elk een tiende tot een lam, tot die zeven lammeren toe;
30 Een geitenbok, om voor u verzoening te doen.
31 Behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, zult gij ze bereiden; zij zullen u volkomen zijn met hun drankofferen.

Nu het volk geteld is, worden orders gegeven voor de verdeling van het land, en wordt een opperbevelhebber aangesteld van de krijgsmacht. Nu zou men gedacht hebben dat het volgende hoofdstuk het verhaal zou bevatten van de geschiedenis van de veldtocht, of ons tenminste een bericht zou geven van de verordeningen betreffende de oorlog, maar neen, het bevat verordeningen omtrent de eredienst. Zij staan nu op het punt Kanaän binnen te treden, en moeten er op bedacht zijn hun Godsdienst mee te nemen, en die in de beslommeringen van de strijd niet te vergeten, vers 1, 2. Wij vinden hier een herhaling van de wetten op de offers, die geofferd moesten worden.

I. Dagelijkse, vers 3-8.

II. Wekelijkse, vers 9, 10.

III. Maandelijkse, vers 11-15.

IV. Jaarlijkse.

1. Bij het paasfeest, vers 16-25.

2. Op het pinksterfeest, vers 26-31. In het volgende hoofdstuk vinden wij die betreffende de jaarlijkse plechtigheden van de zevende maand.

Numeri 28:1-8

I. Hier wordt een algemene order gegeven betreffende de offeranden des Heeren, die op hun tijd gebracht moesten worden, vers 2. Deze wetten worden hier opnieuw gegeven, niet omdat het waarnemen er van gedurende de acht en dertig jaren van hun omwandelingen in de woestijn geheel in onbruik was geraakt, wij kunnen niet denken dat zij zolang zonder openbare eredienst zijn gebleven, maar dat tenminste het dagelijkse lam s'morgens en s'avonds geofferd werd en op de sabbatdag werd verdubbeld, dat is de gissing van bisschop Patrick, maar dat vele van de offeranden nagelaten werden, wordt duidelijk te kennen gegeven in Amos 5:25, aangehaald door Stefanus, Handelingen 7:42. "Hebt gij ook slachtofferen en offeranden Mij opgeofferd veertig jaren in" "de woestijn, gij huis Israëls!" Daarin ligt opgesloten: Neen, dat deedt gij niet. Maar, of nu die reeks van offeranden al of niet onderbroken werd, God oordeelde het gepast om nu de wet op de offers te herhalen:

1. Omdat dit een nieuw geslacht was, waarvan de meesten nog niet geboren waren toen de vorige wetten gegeven werden. Opdat zij nu zonder verontschuldiging zouden gelaten worden, hebben zij niet alleen deze geschreven wetten, die hun voorgelezen moeten worden, maar zij worden door God zelf herhaald, in kleiner bestek en eenvoudiger methode.

2. Omdat zij nu op het punt waren van strijd te voeren, en in verzoeking kunnen zijn om te denken dat zij, terwijl zij daarmee bezig waren, geen offers behoefden te brengen, "inter arma, silent leges onder het wapengedruis wordt slechts weinig acht gegeven op de wet". Neen, zegt God, *Mijne offerande, Mijne spijze voor Mijne vuurofferen, zult gij* ook nu, *waarnemen te offeren*, en dat wel op hun tijd. Het was voor hen wel van het grootste belang om nu zij oorlog gingen voeren tegen hun vijanden, vrede te hebben met God. In de woestijn waren zij eenzaam, geheel afgezonderd van andere volken, en daarom hadden zij hun onderscheidingstekenen hier minder nodig, en hun nalaten van de offers zou hier niet zo'n ergernis geven, als toen zij in Kanaän kwamen en met andere volken vermengd werden.

3. Omdat hun nu het land van de belofte in bezit zou gegeven worden, het land *vloeiende van melk en honing*, waar zij overvloed zouden hebben van alle goed. "Als gij nu uw overvloedige maaltijden zult hebben", zegt God, "vergeet dan niet aan uw God de spijze voor Zijn vuurofferen te offeren." Kanaän was hun gegeven op voorwaarde, dat zij Zijn inzettingen zouden onderhouden, en Zijn wetten bewaren, Psalm 105:44, 45.

II. De bijzondere wet van het dagelijks offer, een lam s'morgens en een lam s'avonds, dat vanwege het gestadige wederkeren er van op elken dag het gedurig brandoffer genoemd wordt, vers 3, hetgeen te kennen geeft dat, als ons gezegd wordt altijd te bidden, te bidden zonder ophouden, hiermede bedoeld wordt dat wij tenminste s'morgens en s'avonds onze plechtige gebeden en lofzeggingen tot God moeten opzenden. Dit wordt gezegd ingesteld te zijn op de berg Sinai, vers 6, toen de andere wetten werden gegeven. De instelling er van hebben wij in Exodus 29:38. In de herhaling van de wet hier wordt niets anders bijgevoegd, dan dat de wijn van het drankoffer *sterke wijn* moet wezen, vers 7. De krachtigste, edelste wijn, die zij konden bekomen. Hoewel hij niet gedronken, maar op het altaar uitgestort moest worden, (weshalve zij konden denken, dat wijn van de minste kwaliteit nog goed genoeg zou zijn om weggeworpen te worden) eist God toch de beste, de krachtigste, om ons te leren, dat wij God moeten dienen met het beste, dat wij hebben. De wijn moet krachtig wezen, zegt Ainsworth, omdat hij een beeld of type was van het bloed van Christus, waarvan de gedachtenis nog aan de kerk gelaten is in wijn, en van het bloed van de martelaren, dat als een

drankoffer werd uitgestort "over de offerande en de bediening onzes geloofs", Filippenzen 2:17.

Numeri 28:9-15

De nieuwe manen en sabbaten worden dikwijls tezamen genoemd als grote plechtigheden in de Joodse kerk, zeer troostrijk voor de toenmalige heiligen, en in type de Evangelie-genade voorstellende. Nu hebben wij hier de bepaling voor de offers:

1. Op de sabbatdagen. Op iedere sabbatdag moet het offer verdubbeld worden, behalve de twee lammeren als dagelijks brandoffer, moeten er nog twee geofferd worden, een waarschijnlijk toegevoegd aan het morgenoffer, en het andere aan het avondoffer, vers 9, 10. Dit leert ons op de sabbatdagen onze oefeningen van de Godsvrucht te verdubbelen, want dit eist de plicht van de dag. De sabbatsrust moet gehouden worden, opdat wij ons te meer kunnen toeleggen op het sabbatswerk, dat geheel onze sabbatstijd moet innemen. In Ezechiëls tempeldienst, die op Evangelie-tijden wijst, moesten de offeranden op de sabbat bestaan uit zes lammeren en een ram met hun spijsoffers en drankoffers, Ezechiel 46, om te kennen te geven, niet slechts de voortduring van de sabbatsheiliging, in de dagen van de Messias, maar ook de toeneming, de verhoging er van. *Dit is het brandoffer van de sabbat in zijn sabbat*, luidt het oorspronkelijke in vers 10. Wij moeten het werk van elke sabbat werken op zijn dag, er ons op toeleggende om iedere minuut van de sabbatstijd uit te kopen, als degenen die geloven dat hij kostbaar is, er niet aan denken om het werk van de ene sabbat naar de anderen te verschuiven, want iedere sabbat is genoeg voor deszelfs dienst.

2. Voor de nieuwe maanden. Sommigen opperen het denkbeeld dat gelijk de sabbat gehouden werd met het oog op de schepping van de wereld, de nieuwe maanden geheiligd werden met het oog op de Goddelijke voorzienigheid, *want God heeft de maan gemaakt tot de gezette tijden*, Hij leidt de wentelingen destijds naar haar wisselingen, en bestuurt de ondermaanse dingen (naar velen denken) door haar invloeden. Hoewel wij nu geen feesten van de nieuwe maanden vieren, moeten wij toch niet vergeten aan God de eer te geven van al de kostelijke dingen door de nieuwe maan tevoorschijn gebracht die eeuwiglijk bevestigd is in de hemel, Psalm 89:38. In de nieuwe maanden waren de offers zeer aanzienlijk, twee varren, een ram en zeven lammeren met de spijsoffers en de drankoffers, die er mee gepaard moesten gaan, vers 11 en verv, behalve nog een zondoffer, vers 15. Want als wij eer geven aan God door Zijn zegeningen te erkennen, dan moeten wij Hem ook eer geven door onze zonden te belijden. En als wij ons verblijden in de gaven van Zijn gewone voorzienigheid, dan moeten wij het offer van Christus, die grote gave van bijzondere genade, tot de bron en oorsprong maken van onze blijdschap. Sommigen hebben betwijfeld, of de nieuwe maanden tot hun feesten gerekend moesten worden, maar waarom zouden zij er niet toe gerekend worden, als zij, behalve de bijzondere offers, die dan geofferd moesten worden, ook geen dienstwerk. verrichtten, Amos 8:5, "de trompetten" "bliezen," Hoofdstuk 10:10, en tot de profeten gingen "om" "het woord te horen", 2 Koningen 4:23. En de aanbidding bij de nieuwe manen wordt als type gesteld van de aanbidding in de tijden van het Evangelie, Jesaja 66:23.

Numeri 28:16-31

1. Hier is de bepaling voor de offers bij het pascha, niet van het voornaamste van die offers, namelijk het paaslam (daartoe zijn tevoren genoegzame instructies gegeven) maar die welke geofferd moesten worden op de zeven dagen van de ongezuurde broden, die er op volgden vers 17-25. De eerste en de laatste van die zeven dagen moesten als een sabbat geheiligd worden door een heilige rust en een heilige samenroeping, en gedurende elk van de zeven dagen moesten zij zeer vrijgevig zijn met hun offers, ten teken van hun grote en voortdurende dankbaarheid voor hun bevrijding uit Egypte, *twee varren, een ram en zeven lammeren*. Een Godvruchtige wandel in dankbaarheid voor "Christus, ons Pascha", die voor ons geofferd werd, wordt "het houden van dit feest genoemd", 1 Corinthiërs 5:8. Want het is niet genoeg dat wij de zuurdesem van de kwaadheid en van de boosheid uitzuiveren, maar wij moeten Gode opofferen een offerande des lofs, en hiermede voortgaan ten einde toe.

2. Evenzo werden de offers bepaald, die geofferd moesten worden op het pinksterfeest, hier de dag van de eerstelingen genoemd, vers 26. Op het feest van de ongezuurde broden offerden zij een garf van de eerstelingen van gerst, (die bij hen het eerst rijp was) aan de priester, Leviticus 23:10, als een inleiding tot hun oogst, maar nu, ongeveer zeven weken later, moesten zij een nieuw spijsoffer de Heere brengen bij het einde van de oogst in dankbaarheid aan God die hun de vriendelijke vruchten van de aarde niet slechts had gegeven maar ook voor hen bewaard had, zodat zij er te bestemder tijd het genot van konden hebben. Het was op dit feest "dat de Geest" "werd uitgestort", Handelingen 2:1 en verv. en duizenden op de prediking van de apostelen bekeerd werden, en aan Christus werden geofferd als een soort van eerstelingen van Zijn schepselen. Het offer, dat met de broden van de eerstelingen geofferd moest worden, was voorgeschreven in Leviticus 23:18. Maar bovendien en behalve de dagelijkse offers, moesten zij twee varren offeren, een ram en zeven lammeren, met een geitebok ten zondoffer, vers 27-30. Als God overvloedig voor ons zaait, dan verwacht Hij van ons een overvloedige oogst. Bisschop Patrick merkt op dat in dit hoofdstuk geen dankoffers worden voorgeschreven, die voornamelijk de offeraars ten goede kwamen en daarom meer aan henzelf werden overgelaten, maar brandoffers, die zuiver en alleen tot eer van God gebracht werden, en die Evangelische Godsvrucht voorstelden, door welke de ziel Gode geheel geofferd wordt in de vlammen van heilige liefde, en zondoffers, die typen waren van Christus’ offerande van zichzelf, waardoor wij en onze dienst volmaakt en geheiligd worden.

HOOFDSTUK 29

1 Desgelijks in de zevende maand, op den eersten der maand, zult gij een heilige samenroeping hebben; geen dienstwerk zult gij doen; het zal u een dag des geklanks zijn.
2 Dan zult gij een brandoffer, ten liefelijken reuk, den HEERE bereiden: een jongen var, een ram, zeven volkomen eenjarige lammeren;
3 En hun spijsoffer van meelbloem, met olie gemengd; drie tienden tot den var, twee tienden tot den ram.
4 En een tiende tot een lam, tot die zeven lammeren toe;
5 En een geitenbok ten zondoffer, om over ulieden verzoening te doen;
6 Behalve het brandoffer der maand, en zijn spijsoffer, en het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, met hun drankofferen, naar hun wijze, ten liefelijken reuk, ten vuuroffer den HEERE.
7 En op den tienden dezer zevende maand zult gij een heilige samenroeping hebben, en gij zult uw zielen verootmoedigen; geen werk zult gij doen;
8 Maar gij zult brandoffer, ten liefelijken reuk, den HEERE offeren: een jongen var, een ram, zeven eenjarige lammeren; volkomen zullen zij u zijn.
9 En hun spijsoffer van meelbloem, met olie gemengd: drie tienden tot den var, twee tienden tot den enen ram;
10 Tot elk een tiende tot een lam, tot die zeven lammeren toe;
11 Een geitenbok ten zondoffer, behalve het zondoffer der verzoeningen, en het gedurig brandoffer; en zijn spijsoffer, met hun drankofferen.
12 Insgelijks op den vijftienden dag dezer zevende maand, zult gij een heilige samenroeping hebben; geen dienstwerk zult gij doen; maar zeven dagen zult gij den HEERE een feest vieren.
13 En gij zult een brandoffer ten vuuroffer offeren, ten liefelijken reuk den HEERE: dertien jonge varren, twee rammen, veertien eenjarige lammeren; zij zullen volkomen zijn;
14 En hun spijsoffer van meelbloem, met olie gemengd: drie tienden tot een var, tot die dertien varren toe; twee tienden tot een ram, onder die twee rammen;
15 En tot elke een tiende tot een lam, tot die veertien lammeren toe;
16 En een geitenbok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.
17 Daarna op den tweeden dag: twaalf jonge varren, twee rammen, veertien volkomen eenjarige lammeren;
18 En hun spijsoffer, en hun drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;
19 En een geitenbok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, met hun drankofferen.
20 En op den derden dag: elf varren, twee rammen, veertien volkomen eenjarige lammeren;
21 En hun spijsofferen, en hun drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;
22 En een bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.
23 Verder op den vierden dag: tien varren, twee rammen, veertien volkomen eenjarige lammeren;
24 Hun spijsoffer, en hun drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;
25 En een geitenbok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.

26 En op den vijfden dag: negen varren, twee rammen, en veertien volkomen eenjarige lammeren;
27 En hun spijsoffer, en hun drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;
28 En een bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.
29 Daarna op den zesden dag: acht varren, twee rammen, veertien volkomen eenjarige lammeren;
30 En hun spijsoffer, en hun drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;
31 En een bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer, en zijn drankofferen.
32 En op den zevenden dag: zeven varren, twee rammen, veertien volkomen eenjarige lammeren;
33 En hun spijsoffer, en hun drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar hun wijze;
34 En een bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.
35 Op den achtsten dag zult gij een verbodsdag hebben; geen dienstwerk zult gij doen.
36 En gij zult een brandoffer ten vuuroffer offeren, ten liefelijken reuk den HEERE; een var, een ram, zeven volkomen eenjarige lammeren;
37 Hun spijsoffer, en hun drankofferen tot den var, tot den ram, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;
38 En een bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.
39 Deze dingen zult gij den HEERE doen op uw gezette hoogtijden; behalve uw geloften, en uw vrijwillige offeren, met uw brandofferen, en met uw spijsofferen en met uw drankofferen, en met uw dankofferen.
40 En Mozes sprak tot de kinderen Israels naar al wat de HEERE Mozes geboden had.

In dit hoofdstuk worden de vuuroffers voorgeschreven welke de Heere gebracht moesten worden op de feesten van de zevende maand.

I. Op de dag des geklanks, op de eerste dag van die maand, vers 1-6.

II. Op de verzoendag, op de tiende dag, vers 7-11.

III. Op het feest van de loofhutten, op de vijftiende dag en de zeven daarop volgende dagen, vers 12-38. En dan het besluit van deze inzettingen, vers 39-40.

Numeri 29:1-11

Er waren in de zevende maand meer heilige feesten dan in enige andere maand van het jaar, niet slechts omdat zij tot aan de bevrijding van Israël uit Egypte (welke bevrijding in de maand Abib plaats had, daarom is die maand van toen af in alle kerkelijke tijdrekeningen tot het begin van de maanden was gemaakt) de eerste maand geweest is, maar ook omdat zij voor alle burgerlijke rekeningen van het jubeljaar en de jaren van de vrijlating nog de eerste maand bleef en tevens omdat het de rusttijd was tussen oogst en zaaitijd, als zij de meeste vrijen tijd hadden om op te gaan naar het heiligdom, hetgeen te kennen geeft, dat God uit aanmerking van werken van de noodzakelijkheid of van de barmhartigheid wel vrijstelling van de offerdienst wil verlenen, maar dat wij dan ook de tijd, die ons van de beslommeringen des levens overblijft, in de onmiddellijken dienst van God moeten doorbrengen.

1. Wij hebben hier het voorschrift nopens de offers, die op de eerste dag van de maand geofferd moesten worden, op de dag van het geklank, welk een voorbereiding was voor de twee grote feestdagen, die van het heilig treuren op de verzoendag, en die van de heilige vreugde op het feest van de loofhutten. Als de ene plechtige dienst er toe bijdraagt om ons geschikt te maken voor de andere, en zowel de een als de ander ons bereidt voor de hemel, dan wordt aan het doel van de Goddelijke inzettingen beantwoord. De dag des geklanks werd ingesteld, Leviticus 23:24. Hier wordt hun voorgeschreven welke offers zij op die dag moesten brengen, terwijl er daar geen melding van werd gemaakt. Zij, die Gods wil en bedoeling willen kennen in de Schrift, moeten Schrift met Schrift vergelijken, die delen er van samenvoegen, die betrekking hebben op dezelfde zaak, want de laatste openbaringen van het Goddelijk licht verklaren wat duister was, en vullen aan wat er in de vorige ontbrak, opdat de mens Gods volmaakt zij. De offers, die toen geofferd meesten worden, zijn hier in het bijzonder voorgeschreven, vers 2-6, en er wordt voor gezorgd dat zij niet in de plaats gesteld zullen worden van de dagelijkse offers en dat van de nieuwe maan. Hiermede wordt te kennen gegeven dat wij geen gelegenheid moeten zoeken om in de dienst van God af te nemen, niet blijde moeten wezen met een voorwendsel om een plicht na te laten, maar ons veeleer moeten verheugen met een gelegenheid om meer dan het gewone te doen in de Godsdienst. Als wij de huisgodsdienst hebben waargenomen, dan moeten wij niet denken dat dit ons nu ontheft van de plicht om in het verborgen Gods aangezicht te zoeken, of dat wij op de dagen als wij naar de kerk gaan geen huisgodsdienst behoeven te hebben, want wij moeten altijd overvloedig zijn in het werk des Heeren.

2. Op de verzoendag. Boven en behalve al de diensten op die dag, waarvan wij de instelling hadden in Leviticus 16, en die, naar men zou denken, genoeg moeite en last oplegden wordt hier nog bevolen brandoffers te offeren, vers 8-10. Want in ons geloof en onze bekering, de twee grote genadegaven van het Evangelie, die door hetgeen op die dag verricht werd zijn afgeschaduwd, moeten wij het oog hebben op de eer en heerlijkheid Gods, die zuiver en alleen bedoeld was in de brandoffers. Er moest ook een geitebok als zondoffer zijn, behalve het zondoffer van de verzoeningen, vers 11 hetgeen te kennen geeft, dat er zelfs in onze uitdrukkingen van berouw zoveel fouten en gebreken zijn, dat wij deel moeten hebben in een offer ter verzoening van de schuld zelfs van dat deel van de heilige dingen. Hoewel wij geen berouw moeten hebben van ons berouw, moeten wij er wel berouw van hebben, dat ons berouw niet dieper, niet hartgrondiger was. Ook werd hiermede de onvolkomenheid aangeduid van de offeranden van de wet, en haar ongenoegzaamheid om de zonde weg te nemen, want op dezelfde dag dat het zondoffer van de verzoening gebracht werd, moest nog een ander

zondoffer gebracht worden. Maar hetgeen van de wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, dat heeft Christus gedaan.

Numeri 29:12-22

Kort na de verzoendag, de dag waarop de mensen hun zielen moesten verootmoedigen, volgde het feest van de loofhutten, waarop zij zich voor het aangezicht des Heeren moesten verblijden, want die met tranen zaaien, zullen weldra met gejuich maaien. Aan de vorige wetten betreffende dit feest, die wij hadden in Leviticus 23:34 en verv. zijn hier nog aanwijzingen toegevoegd nopens de vuuroffers, die zij gedurende de zeven dagen van dat feest de Heere moesten offeren, Leviticus 23:36.

Merk hier op:

1. Hun dagen van blijdschap en verheuging moesten dagen zijn van offeranden. Een blijmoedige stemming doet ons geen kwaad, en is geen kwaad teken, als die stemming ons niet ongeschikt maakt voor de plichten van de onmiddellijke dienst van God, maar veeleer ons hart er toe aanspoort en verruimt.

2. Al de dagen van hun wonen in loofhutten moesten zij offeranden offeren. Zolang wij nog hier in de tabernakelstaat zijn, is het ons belang en onze plicht, om voortdurend gemeenschap te onderhouden met God, ook zal het onzekere, het onvaste, van onze toestand ons niet verontschuldigen, als wij de plichten van Gods eredienst veronachtzamen.

3. De offeranden van al die zeven dagen worden, hoewel zij in niets verschilden dan in het getal van de varren, allen afzonderlijk voorgeschreven, hetgeen toch geen ijdele herhaling is, want God wilde hen leren zeer nauwkeurig te zijn in het waarnemen van deze diensten, en in het werk van elke dag het oog van het geloof op de inzetting gericht te houden. Evenzo wordt er door te kennen gegeven dat de herhaling van dezelfde diensten, indien zij verricht worden met een oprecht hart en met het gestadige vuur van Godvruchtige liefde, voor God geen vermoeienis is, en daarom moeten wij er ons ook niet aan ergeren, en zeggen: zie wat een vermoeidheid!

4. Het aantal varren (die het kostbaarste waren van het offer) werd met iedere dag minder. Op de eerste dag van het feest moesten zij er dertien offeren, op de tweede dag slechts twaalf, op de derde dag elf enz, zodat zij op de zevende dag zeven offerden. En hoewel de laatste dag de grote dag was van het feest en met een heilige samenroeping werd gevierd, moesten zij toch slechts één var offeren, en terwijl zij op al de andere dagen twee rammen en veertien lammeren offerden, offerden zij op die dag slechts één ram en zeven lammeren. Zo was het de wil van de wetgever, en dat is reden genoeg voor de wet. Sommigen opperen het denkbeeld dat God hierin de zwakheid aanzag van het vlees, dat geneigd is over de onkosten te morren van de Godsdienst, daarom wordt bevolen dat die al minder en minder moeten worden, opdat zij niet zouden klagen, dat God "hen" "deed dienen met spijsoffer" Jesaja 43:23. Of wel, er wordt hun hiermede te kennen gegeven, dat de bedeling van de wet zal verouden, en ten laatste verdwijnen, en de menigte van hun offers eindigen zal in een groot offer, oneindig kostelijker dan die allen. Het was op de laatste dag van het feest, nadat al die offers geofferd waren, dat onze Heere Jezus stond en riep tot hen, die nog dorstten naar de gerechtigheid, (zich bewust zijnde van de ongenoegzaamheid van deze offers om hen te rechtvaardigen)" tot Hem te komen en te" "drinken", Johannes 7:37.

5. De spijsoffers en drankoffers vergezelden al die offers naar hun getal en naar de wijze. Al is er nog zoveel vlees, is er toch geen maaltijd zonder brood en drank, daarom moeten die nooit

weggelaten worden van Gods altaar, dat Zijn tafel was. Wij moeten niet denken dat veel doen in de Godsdienst Gode welbehaaglijk zal zijn, zo wij het niet goed doen en naar de door God bepaalde wijze.

6. Op elke dag moet er een zondoffer zijn, zoals op andere feesten. Onze brandofferen des lofs kunnen Gode niet welbehaaglijk zijn, tenzij wij deel hebben aan het grote zoenoffer door Christus geofferd, toen Hij zich voor ons ten zondoffer heeft gesteld.

7. Zelfs als al die offeranden geofferd werden moet het gedurige brandoffer niet achterwege blijven, noch des morgens noch des avonds, dat moet iedere dag het eerst geofferd worden in de morgen, en het laatst in de avond. Geen buitengewone diensten moeten de vastgestelde oefeningen van de Godsvrucht verdringen.

Eindelijk. Hoewel al deze diensten door de gehele vergadering moesten geschieden, en op algemene onkosten, moesten toch particuliere personen God verheerlijken met hun geloften en vrijwillige offers, vers 39. Toen God gebood dat zij dit moesten doen, heeft Hij plaats en ruimte gelaten voor edelmoedigheid in hun Godsvrucht, voor zeer veel, dat zij nog mogen doen, geen andere wijze van Godsverering bedenkende, maar overvloedig zijnde in deze, zoals in 2 Kronieken 30:23,24. Er zijn in Leviticus uitvoerige aanwijzingen gegeven betreffende al de soorten van offeranden, die door particuliere personen gebracht moesten worden, overeenkomstig de leidingen van Gods voorzienigheid met hen. Hoewel ieder Israëliet deel had in deze algemene offers, moet hij toch niet denken dat die in de plaats kunnen komen van zijn geloften en vrijwillige offers. En zo zal het gebed van onze leraren met ons en voor ons ons niet vrijstellen van ook zelf te bidden.

HOOFDSTUK 30

1 En Mozes sprak tot de hoofden der stammen van de kinderen Israels, zeggende: Dit is de zaak, die de HEERE geboden heeft:
2 Wanneer een man den HEERE een gelofte zal beloofd, of een eed zal gezworen hebben, zijn ziel met een verbintenis verbindende, zijn woord zal hij niet ontheiligen; naar alles, wat uit zijn mond gegaan is, zal hij doen.
3 Maar als een vrouw den HEERE een gelofte zal beloofd hebben, en zich met een verbintenis in het huis haars vaders in haar jonkheid zal verbonden hebben;
4 En haar vader haar gelofte, en haar verbintenis, waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zal horen, en haar vader tegen haar zal stilzwijgen, zo zullen al haar geloften bestaan, en alle verbintenis, waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zal bestaan.
5 Maar indien haar vader dat zal breken, ten dage als hij het hoort, al haar geloften, en haar verbintenissen, waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zullen niet bestaan; maar de HEERE zal het haar vergeven; want haar vader heeft ze haar doen breken.
6 Doch indien zij immers een man heeft, en haar geloften op haar zijn, of de uitspraak harer lippen, waarmede zij haar ziel verbonden heeft;
7 En haar man dat zal horen, en ten dage als hij het hoort, tegen haar zal stilzwijgen, zo zullen haar geloften bestaan, en haar verbintenissen, waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zullen bestaan.
8 Maar indien haar man ten dage, als hij het hoorde, dat zal breken, en haar gelofte, die op haar was, zal te niet maken, mitsgaders de uitspraak harer lippen, waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zo zal het de HEERE haar vergeven.
9 Aangaande de gelofte ener weduwe, of ener verstotene: alles, waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zal over haar bestaan.
10 Maar indien zij ten huize haars mans gelofte gedaan heeft, of met een eed door verbintenis haar ziel verbonden heeft;
11 En haar man dat gehoord, en tegen haar stil zal gezwegen hebben, dat niet brekende; zo zullen al haar geloften bestaan, mitsgaders alle verbintenis, waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zal bestaan.
12 Maar indien haar man die dingen ganselijk te niet maakt, ten dage als hij het hoort, niets van al wat uit haar lippen gegaan is, van haar gelofte, en van de verbintenis harer ziel, zal bestaan; haar man heeft ze te niet gemaakt, en de HEERE zal het haar vergeven.
13 Alle gelofte, en allen eed der verbintenis, om de ziel te verootmoedigen, die zal haar man bevestigen, of die zal haar man te niet maken.
14 Maar zo haar man tegen haar van dag tot dag ganselijk stilzwijgt, zo bevestigt hij al haar geloften, of al haar verbintenissen, dewelke op haar zijn; hij heeft ze bevestigd, omdat hij tegen haar stilgezwegen heeft, ten dage als hij het hoorde.
15 Doch zo hij ze ganselijk te niet maken zal, nadat hij het gehoord zal hebben, zo zal hij haar ongerechtigheid dragen.
16 Dat zijn de inzettingen, die de HEERE Mozes geboden heeft, tussen een man en zijn huisvrouw, tussen een vader en zijn dochter, zijnde in haar jonkheid, ten huize haars vaders.

In dit hoofdstuk hebben wij een wet betreffende geloften. waarvan aan het einde van het vorige hoofdstuk melding is gemaakt.

I. Er wordt ten algemenen regel gesteld, dat alle geloften zorgvuldig en nauwkeurig betaald moeten worden, vers 1, 2.

II. Enkele uitzonderingen op die regel.

1. Dat de geloften van dochters niet verbindend zijn, tenzij haar vader er in toestemt, vers 3-5.

2. Dat de geloften van vrouwen niet verbindend zijn, tenzij haar echtgenoten er in toestemmen.

Numeri 30:1-2

Deze wet werd overgegeven aan de hoofden van de stammen, opdat zij hen, die onder hun zorg en hoede waren, zouden onderrichten en hun de wet zouden verklaren, hun nodige waarschuwingen zouden geven, en, zo het geval zich voordeed, hen ter verantwoording zouden roepen wegens het niet nakomen van hun geloften. De hoofden van de stammen hadden misschien bij een voorval van dien aard Mozes geraadpleegd, en begeerd om door hem de wil van God te kennen, en hier wordt hun die nu meegedeeld. Dit is de zaak, die de Heere geboden heeft betreffende geloften, en het gebod is nog van kracht.

1. Het geval, dat hier verondersteld wordt, is dat iemand de Heere een gelofte doet, en er Zijn eer en heerlijkheid mee op het oog heeft. Er wordt verondersteld dat hetgeen in de gelofte beloofd wordt, iets wettigs is, want niemand kan door zijn eigen gelofte verplicht zijn datgene te doen wat door een Goddelijk voorschrift verboden is te doen. Maar er wordt verondersteld dat het iets is, waartoe hij voordat hij de gelofte gedaan was, niet in die trap of mate reeds verplicht was. Iemand zou de gelofte kunnen doen, om op zekere tijden deze of die offeranden te offeren, een zekere som gelds aan de armen te geven, zich van deze of die spijzen en dranken, welke door de wet geoorloofd zijn, te onthouden, te vasten en zijn ziel te verootmoedigen, (gespecificeerd in vers 13) op andere dagen, buiten en behalve de verzoendag. Vele dergelijke geloften zouden gedaan kunnen worden, hetzij in een buitengewone warmte van heilige ijver, of in verootmoediging wegens een begane zonde, of ter verkrijging van een begeerde zegen, of uit dankbaarheid voor ontvangen zegeningen. Het is zeer nuttig dergelijke geloften te doen, mits zij in oprechtheid gedaan worden en met de nodige voorzichtigheid. Geloften (zeggen de Joodse wetgeleerden) zijn de heg van de afscheiding, dat is: een heining om de Godsdienst. Hij, die een gelofte doet, wordt hier gezegd zijn ziel met een verbintenis te verbinden. Het is een gelofte aan God, die een geest is, en aan Hem moet de ziel met al haar krachten verbonden zijn. Een belofte aan de mens is een verbintenis op zijn goed, zijn bezitting, maar een belofte aan God is een verbintenis op zijn ziel. Onze sacramentele geloften, die ons tot niets meer verplichten dan tot hetgeen tevoren reeds onze plicht was, en die noch door vader, noch door echtgenoot teniet kunnen gedaan worden, zijn verbintenissen op de ziel, en door deze moeten wij ons verbonden gevoelen tegen alle zonde, en verbonden om geheel de wil van God te doen. Onze gelegenheidsgeloften betreffende hetgeen tevoren "in onze macht was", Handelingen 5:4, zijn, als zij gedaan zijn, ook" verbintenissen van de ziel."

2. Het gebod luidt dat deze geloften nauwgezet gehouden moeten worden. Zijn woord zal hij niet ontheiligen, al zou hij ook later van gedachte of zin veranderen, maar alles, dat uit zijn mond gegaan is, zal hij doen. Het doen van geloften is een inzetting Gods, als wij geloften doen in geveinsdheid, dan ontheiligen wij die inzetting. Duidelijk en beslist wordt gezegd: "Het is beter, dat gij niet belooft, dan dat gij belooft" "en niet betaalt", Prediker 5:5. "Dwaalt niet, God laat zich niet" "bespotten". Zijn beloften aan ons zijn "ja en amen", laat de onze aan Hem niet zijn "ja en neen."

Numeri 30:3-16

Hier wordt verondersteld dat alle personen, die sui juris zijn, dat is: over zichzelf kunnen beschikken en ook gezond zijn van zinnen en van geheugen, verplicht zijn na te komen al wat zij beloven, dat wettig en mogelijk is, maar als de persoon, die een gelofte doet onder de heerschappij en ter beschikking van iemand anders is, dan verandert de zaak.

Er worden hier twee gevallen, die veel op elkaar gelijken, gesteld en beslist.

I. Het geval van een dochter in het huis van haar vader, en sommigen denken, en met veel waarschijnlijkheid, dat het zich ook uitstrekte tot een zoon, zolang hij thuis was bij zijn vader en onder voogden en leermeesters stond. Of de uitzondering zich zover uitstrekt, zou ik niet kunnen zeggen. Non est distinguendum, ubi lex non distinguit. Wij mogen geen onderscheidingen maken, die de wet niet maakt. De regel is algemeen. Als iemand een gelofte doet, moet hij haar betalen. Maar voor een dochter is de gelofte onzeker, totdat haar vader er kennis van draagt, er (naar verondersteld wordt) van haarzelf de mededeling van heeft ontvangen, want als zij tot zijn kennis komt is het in zijn macht haar òf te bekrachtigen of teniet te doen. Maar ten gunste van de gelofte:

1. Zal zelfs zijn stilzwijgen volstaan om haar te bekrachtigen, vers 4. Indien haar vader tegen haar zal stilzwijgen, zo zullen al haar geloften bestaan. Qui facet consentire videtur Stilzwijgen geeft toestemming. Hiermede staat hij aan zijn dochter de vrijheid toe, die zij zich genomen heeft, en zolang hij niets zegt tegen haar gelofte, is zij er door verbonden. Maar:

2. Zijn protest er tegen zal haar volkomen tenietdoen, omdat het mogelijk is, dat zodanige gelofte nadelig is voor de zaken van de familie,'s vaders maatregelen zou verstoren, de voorziening, die gemaakt is voor zijn tafel, in verwarring zou brengen, (als de gelofte betrekking had op spijzen) of de voorziening zou verminderen, die hij voor zijn kinderen gemaakt heeft, indien de gelofte meer onkosten meebrengt, dan hij instaat is te dragen. In elk geval was het een schending van zijn vaderlijk gezag over zijn kind, indien hij dus haar gelofte breekt, dan gaat zij vrij uit, de Heere zal het haar vergeven, dat is: de schuld van haar gelofte geschonden te hebben zal niet op haar rusten. Zij toonde haar goede wil door de gelofte te doen, en zo haar bedoelingen er mee oprecht waren, dan zal zij aangenomen worden, en haar vader te gehoorzamen zal geacht worden beter te zijn dan offerande. Dit toont aan welk een eerbied kinderen aan hun ouders zijn verschuldigd, en hoe zij hen behoren te eren en gehoorzaamheid te betonen. Het is in het belang van het publiek, dat het vaderlijk gezag gesteund moet worden, want als kinderen gestijfd worden in hun ongehoorzaamheid tegen hun ouders, (zoals dit geschiedde door de inzettingen van de ouden, Mattheus 15:5, 6) dan worden zij spoedig in andere dingen kinderen Belials. Indien deze wet zich al niet uitstrekt (zoals sommigen gedacht hebben) tot het huwen van de kinderen zonder de toestemming van hun ouders, waardoor het in de macht van de ouders zou zijn het huwelijk teniet te doen, en er de verplichting van op te heffen, dan bewijst zij toch voorzeker wel het zondige er van, en legt aan de kinderen die aldus dwaas gehandeld hebben, de verplichting op er berouw van te tonen, en zich voor God en hun ouders te verootmoedigen.

II. Het geval betreffende een huisvrouw is hieraan tamelijk gelijk. Wat betreft een weduwe of een gescheiden vrouw, zij heeft vader noch echtgenoot om macht over haar uit te oefenen, zodat alle geloften, waarmee zij haar ziel verbonden heeft, over haar bestaan, vers 9. Het is op haar gevaar zo zij er zich aan onttrekt, maar een echtgenote, die niets heeft, dat zij strikt

genomen, het hare kan noemen, dan met goedvinden van haar man, kan, zonder dat goedvinden, geen gelofte doen.

1. De wet is duidelijk voor een vrouw een echtgenote, die dit nog lang na haar gelofte blijft. Indien haar echtgenoot zijn toestemming geeft tot haar belofte, al is het alleen maar door zijn stilzwijgen, dan zal haar gelofte bestaan, vers 6, 7. Indien hij haar gelofte breekt, dan zal, wijl haar verplichting ten opzichte van hetgeen zij beloofd had, zuiver en alleen uit haar eigen daad voortkwam, en niet uit een daaraan voorafgaand gebod van God haar plicht jegens haar echtgenoot in de plaats er van komen, want aan hem behoort zij onderdanig te zijn, als de Heere, en nu is het zo ver van haar plicht om haar gelofte te betalen, dat het haar zonde zou wezen om haar man ongehoorzaam te zijn, wiens toestemming zij wellicht had moeten vragen voor zij de gelofte deed, en daarom heeft zij vergeving nodig, vers 8.

2. De wet is dezelfde in het geval dat een vrouw spoedig daarna weduwe wordt, of een scheidbrief ontvangt. Indien zij terugkeert naar haars vaders huis, dan komt zij er wel niet zo terug, dat zij wederom onder zijn gezag staat, zodat hij macht zou hebben haar geloften teniet te doen, vers 9, maar indien de gelofte gedaan werd, toen zij nog in het huis van haar man was, en haar man die gelofte brak, dan was zij teniet gedaan, voor altijd van nul en gener waarde gemaakt, en zij keert niet terug onder de wet van haar gelofte, als zij van de wet van haar man is losgemaakt. Dat schijnt de bepaalde betekenis te wezen van vers 10-14 want anders zouden die verzen slechts een herhaling bevatten van vers 6-8. Maar er wordt bijgevoegd in vers 15, dat de man, zo hij de geloften van zijn vrouw tenietdoet haar ongerechtigheid zal dragen, dat is: indien de gelofte die zij gedaan heeft, wezenlijk goed was voor de eer Gods en het heil van haar eigen ziel, en de man deze gelofte breekt uit geldgierigheid of wrevel, of om slechts zijn gezag te tonen dan is zij wel van de verplichting ontheven van haar gelofte, maar hij zal zeer veel te verantwoorden hebben.

Nu is het hier zeer opmerkelijk hoe zorgvuldig de wet Gods te rade gaat met de goede orde in de huisgezinnen, het gezag ophoudt van de meerdere, en plicht en eerbied gebiedt aan de mindere. Het is betamelijk dat ieder man zijn eigen huis regeert, zijn vrouw en kinderen in onderdanigheid houdt met alle stemmigheid, en liever dan dat deze grote regel zal verbroken worden, of aan de mindere leden van het gezin aanmoediging zou worden gegeven om deze banden te verbreken, wilde God zelf afstand doen van Zijn recht, en de verplichting zelfs van een plechtige gelofte opheffen, zozeer versterkt de Godsdienst de banden tussen alle betrekkingen, en verzekert het welzijn van de maatschappelijke samenleving en daarin zijn de geslachten van de aarde gezegend.

HOOFDSTUK 31

1 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
2 Neem de wraak der kinderen Israels van de Midianieten; daarna zult gij verzameld worden tot uw volken.
3 Mozes dan sprak tot het volk, zeggende: Dat zich mannen uit u ten strijde toerusten, en dat zij tegen de Midianieten zijn, om de wraak des HEEREN te doen aan de Midianieten.
4 Van elken stam onder alle stammen Israels zult gij een duizend ten strijde zenden.
5 Alzo werden geleverd uit de duizenden van Israel, duizend van elken stam, twaalf duizend toegerusten ten strijde.
6 En Mozes zond hen ten strijde, duizend van elken stam, hen en Pinehas, den zoon van Eleazar, den priester, ten strijde, met de heilige vaten, en de trompetten des geklanks in zijn hand.
7 En zij streden tegen de Midianieten, gelijk als de HEERE Mozes geboden had, en zij doodden al wat mannelijk was.
8 Daartoe doodden zij boven hun verslagenen, de koningen der Midianieten, Evi, en Rekem, en Zur, en Hur, en Reba, vijf koningen der Midianieten; ook doodden zij met het zwaard Bileam, den zoon van Beor.
9 Maar de kinderen Israels namen de vrouwen der Midianieten, en hun kinderkens gevangen; zij roofden ook al hun beesten, en al hun vee, en al hun vermogen.
10 Voorts al hun steden met hun woonplaatsen, en al hun burchten verbrandden zij met vuur.
11 En zij namen al den roof, en al den buit, van mensen en van beesten.
12 Daarna brachten zij de gevangenen, en den buit, en den roof, tot Mozes en tot Eleazar, den priester, en tot de vergadering der kinderen Israels, in het leger, in de vlakke velden van Moab, dewelke zijn aan de Jordaan van Jericho.
13 Maar Mozes en Eleazar, de priester, en alle oversten der vergadering, gingen uit hen tegemoet, tot buiten voor het leger.
14 En Mozes werd grotelijks vertoornd tegen de bevelhebbers des heirs, de hoofdlieden der duizenden, en de hoofdlieden der honderden, die uit den strijd van dien oorlog kwamen.
15 En Mozes zeide tot hen: Hebt gij dan alle vrouwen laten leven?
16 Ziet, deze waren, door den raad van Bileam, den kinderen Israels, om oorzake der overtreding tegen den HEERE te geven, in de zaak van Peor; waardoor die plaag werd onder de vergadering des HEEREN.
17 Nu dan, doodt al wat mannelijk is onder de kinderkens; en doodt alle vrouw, die door bijligging des mans een man bekend heeft.
18 Doch al de kinderen van vrouwelijk geslacht, die de bijligging des mans niet bekend hebben, laat voor ulieden leven.
19 En gijlieden, legert u buiten het leger zeven dagen; een ieder, die een mens gedood, en een ieder, die een verslagene zult aangeroerd hebben, zult u op den derden dag en op den zevenden dag ontzondigen, gij en uw gevangenen.
20 Ook zult gij alle kleding, en alle gereedschap van vellen, en alle geiten haren werk, en gereedschap van hout, ontzondigen.
21 En Eleazar, de priester, zeide tot de krijgslieden, die tot dien strijd getogen waren: Dit is de inzetting der wet, die de HEERE Mozes geboden heeft.
22 Alleen het goud en het zilver, en het koper, het ijzer, het tin en het lood;
23 Alle ding, dat het vuur lijdt, zult gij door het vuur laten doorgaan, dat het rein worde; evenwel zal het door het water der afzondering ontzondigd worden; maar al wat het vuur niet lijdt, zult gij door het water laten doorgaan.

24 Gij zult ook uw klederen op den zevenden dag wassen, dat gij rein wordt; en daarna zult gij in het leger komen.
25 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
26 Neem op de som van den buit der gevangenen van mensen en van beesten; gij en Eleazar, de priester, en de hoofden van de vaderen der vergadering.
27 En deel den buit in twee helften tussen degenen, die den strijd aangegrepen hebben, die tot den strijd uitgegaan zijn, en tussen de ganse vergadering.
28 Daarna zult gij een schatting voor den HEERE heffen, van de oorlogsmannen, die tot dezen krijg uitgetogen zijn, van vijfhonderd een ziel, uit de mensen en uit de runderen, en uit de ezelen, en uit de schapen.
29 Van hun helft zult gij het nemen, en den priester Eleazar geven tot een heffing des HEEREN.
30 Maar van de helft der kinderen Israels zult gij een gevangene van vijftig nemen, uit de mensen, uit de runderen, uit de ezelen, en uit de schapen, uit al de beesten; en gij zult ze aan de Levieten geven, die de wacht van de tabernakel des HEEREN waarnemen.
31 En Mozes en Eleazar, de priester, deden, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
32 De buit nu, het overschot van den roof, dat het krijgsvolk geroofd had, was zeshonderd vijf en zeventig duizend schapen;
33 En twee en zeventig duizend runderen;
34 En een en zestig duizend ezelen;
35 En der mensen zielen, uit de vrouwen, die geen bijligging des mans bekend hadden, alle zielen waren twee en dertig duizend.
36 En de helft, te weten het deel dergenen, die tot dezen krijg uitgetogen waren, was in getal driehonderd zeven en dertig duizend en vijfhonderd schapen.
37 En de schatting voor den HEERE van schapen was zeshonderd vijf en zeventig.
38 En de runderen waren zes en dertig duizend, en hun schatting voor den HEERE twee en zeventig.
39 En de ezelen waren dertig duizend en vijfhonderd, en hun schatting voor den HEERE was een en zestig.
40 En der mensen zielen waren zestien duizend, en hun schatting voor den HEERE twee en dertig zielen.
41 En Mozes gaf Eleazar, den priester, de schatting van de heffing des HEEREN, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
42 En van de helft der kinderen Israels, welke Mozes afgedeeld had, van de mannen, die gestreden hadden;
43 (Het halve deel nu der vergadering was, uit de schapen, driehonderd zeven en dertig duizend en vijfhonderd;
44 En de runderen waren zes en dertig duizend;
45 En de ezelen dertig duizend en vijfhonderd;
46 En der mensen zielen zestien duizend;)
47 Van die helft der kinderen Israels nam Mozes een gevangene uit vijftig, van mensen en van beesten; en hij gaf ze aan de Levieten, die de wacht van den tabernakel des HEEREN waarnamen, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
48 Toen traden tot Mozes de bevelhebbers, die over de duizenden des heirs waren, de hoofdlieden der duizenden, en de hoofdlieden der honderden;
49 En zij zeiden tot Mozes: Uw knechten hebben opgenomen de som der krijgslieden, die onder onze hand geweest zijn; en uit ons ontbreekt niet een man.

50 Daarom hebben wij een offerande des HEEREN gebracht, een ieder wat hij gekregen heeft, een gouden vat, een keten, of een armring, een vingerring, een oorring, of een afhangenden gordel, om voor onze zielen verzoening te doen voor het aangezicht des HEEREN.
51 Zo nam Mozes en Eleazar, de priester, van hen het goud, alle welgewrochte vaten.
52 En al het goud der heffing, dat zij den HEERE offerden, was zestien duizend zevenhonderd en vijftig sikkelen, van de hoofdlieden der duizenden, en van de hoofdlieden der honderden.
53 Aangaande de krijgslieden, een iegelijk had geroofd voor zichzelven.
54 Zo nam Mozes en Eleazar, de priester, dat goud van de hoofdlieden der duizenden en der honderden, en zij brachten het in de tent der samenkomst, ter gedachtenis voor de kinderen Israels, voor het aangezicht des HEEREN.

Dit hoofdstuk behoort TOT HET BOEK DER OORLOGEN DES HEEREN, waarin het waarschijnlijk was opgenomen. Het is de geschiedenis van een HEILIGE OORLOG, een oorlog met Midian. Hier is:

I. Een Goddelijk bevel voor de oorlog, vers 1 2.

II. Het ondernemen van de oorlog, vers 3-6.

III. De heerlijke uitkomst er van, vers 7-12.

IV. Hun zegevierende terugkeer van de oorlog.

1. De eer door Mozes aan de krijgslieden bewezen, vers 13.

2. De bestraffing, die hij hun gaf wegens hun sparen van de vrouwen, vers 14-18.

3. De voorschriften, die hij hun gaf, om zich en hun goederen te reinigen, vers 19-24. 4.

4. De verdeling van de buit, die zij genomen hadden, de ene helft voor de krijgslieden, de andere helft voor de vergadering, en uit ieder van deze twee helften een schatting aan de Heere, vers 25-47.

5. De vrijwillige offeranden van de bevelhebbers vers 48-54.

Numeri 31:1-6

1. De Heere der heirscharen geeft hier bevel aan Mozes om oorlog te voeren tegen Midian en Zijn bevel, of lastbrief, heeft deze oorlog ongetwijfeld gerechtvaardigd, hoewel een oorlog zonder zodanig bevel niet gerechtvaardigd zou zijn. De Midianieten waren nakomelingen van Abraham bij Ketura, Genesis 25:2. Sommigen van hen vestigden zich ten zuiden van Kanaän onder wie Jethro heeft gewoond, en deze behielden de aanbidding van de ware God, maar anderen van hen hadden zich ten oosten van Kanaän gevestigd en waren tot afgoderij vervallen, zij waren naburen van de Moabieten en in verbond met hen. Hun land was niet bestemd om aan Israël gegeven te worden, en Israël zou hen ook wel ongemoeid hebben gelaten, indien zij zich niet blootgesteld hadden aan Israëls wrok door hun slechte vrouwen onder hen te zenden en hen tot hoererij en afgoderij te verlokken. Dat was de belediging, het hun aangedane kwaad. Hiervoor, (zegt God) neem de wraak van de kinderen Israëls van de Midianieten, vers 2.

a. God wilde de Midianieten gekastijd hebben, er moest een vijandelijke inval gedaan worden in dat deel van hun land, dat het dichtst bij Israëls leger was gelegen, en betrokken was geweest in dit kwaad, meer misschien dan de Moabieten, die daarom ook ongemoeid bleven. God wil dat wij diegenen tot onze grootste vijanden zullen rekenen, die ons tot zonde brengen, en dat wij hen zullen mijden. En daar een ieder verzocht wordt als hij van zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt, en deze de Midianieten zijn, die ons verstrikken door hun listen, behoren wij onze wraak van hen te nemen, niet alleen geen verbond met hen aangaan, maar strijd tegen hen te voeren door een leven te leiden van doding van het vlees. God heeft op Zijn eigen volk wraak genomen omdat zij aan van de Midianieten verleiding hebben toegegeven, maar nu moet met de Midianieten afgerekend worden van wie de verzoeking is uitgegaan, want Zijns is de dwalende en die doet dwalen, Job 12:16, beide zijn verantwoordelijk aan Hem, en hoewel het oordeel begint van het huis Gods, 1 Petrus 4:17, zal het er toch niet eindigen. De dag komt, wanneer wraak zal genomen worden van hen, die dwaling en bederf in de kerk gebracht hebben, en de duivel, die de mensen verleidde, zal in de poel des vuurs geworpen worden. Israëls twist met Amalek, dat tegen hen streed, werd niet dan lang daarna gewroken, maar hun twist met Midian, dat hen tot zonde verleidde, werd spoedig gewroken, want zij werden als veel gevaarlijker en boosaardiger vijanden beschouwd.

b. God wilde dat dit gedaan zou worden door Mozes, nog bij zijn leven, opdat hij, die dit kwaad zo diep gevoeld heeft, de voldoening zou hebben van het gewroken te zien. "Zie, dat deze wraakoefening op de vijanden van God en Israël geschiedt, daarna zult gij verzameld worden tot uw volkeren." Dat was de enige dienst van die aard, die Mozes nog doen moest, en dan heeft hij als de dagloner, zijn dag vervuld, en zal hij zijn quietus hebben, ingaan tot Zijn rust. Tot hiertoe moet zijn openbare arbeid gaan, en niet verder, de oorlogen van Kanaän moeten door een andere hand gevoerd worden. Soms neemt God nuttige mensen weg, als wij denken dat zij slecht gemist kunnen worden, maar dit moet ons tot voldoening zijn, daar zij toch nooit weggenomen worden, voor zij het voor hen bestemde werk volbracht hebben.

2. Mozes geeft orders aan het volk om zich voor deze veldtocht te bereiden, vers 3. Hij wilde niet het gehele leger doen uittrekken maar sommigen van hen moeten zich ten strijde toerusten, de zodanigen, die of het meest geschikt, òf het ijverigst waren, om de wraak des Heeren te doen aan de Midianieten. God zei: Neem de wraak van de kinderen Israëls, Mozes zegt: Neem de wraak des Heeren, want de belangen van God en Israël zijn verenigd, en beider zaak is een en dezelfde. En zo God in hetgeen Hij doet zich ijverig betoont voor de eer van

Israël, dan voorzeker moet Israël, in hetgeen zij doen, zich ijverig betonen voor de eer van God. Dan alleen kunnen wij onze wraakoefening rechtvaardigen, als het de wraak des Heeren is, die wij doen. Ja om die reden is het ons verboden ons te wreken, omdat God gezegd heeft: Mij is de wraak, Ik zal het vergelden.

3. Dienovereenkomstig wordt een legerafdeling gevormd voor deze dienst, van iederen stam duizend man, twaalf duizend in het geheel, een klein getal in vergelijking met wat zij hadden kunnen zenden, klein ook waarschijnlijk in vergelijking van het aantal vijanden, tegen wie zij uitgezonden werden. Maar God wilde hen leren dat bij Hem geen verhindering is om te verlossen door velen of door weinigen, 1 Samuel 14:6.

4. Pinehas, de zoon van Eleazar, wordt met hen uitgezonden. Het is vreemd dat geen melding wordt gemaakt van Jozua in dit grote krijgsbedrijf. Indien hij de opperbevelhebber was van dit leger, waarom zien wij het hem dan niet aanvoeren? Indien hij thuis bleef waarom vinden wij hem dan niet met Mozes om hen bij hun terugkeer tegemoet te gaan? Het is waarschijnlijk dat er, omdat iedere stam zijn eigen hoofdman heeft over duizend, geen opperbevelhebber was, maar dat zij uittrokken naar de orde van hun mars door de woestijn, Juda waarop, en de overigen op hun plaats, onder het bevel van hun respectieve bevelhebbers, vermeld in vers 48. Doch daar de oorlog een heilige oorlog was, was Pinehas hun algemeen hoofd, niet om de plaats in te nemen van een generaal, maar om door de Godsspraak de besluiten van hun krijgsraden te bepalen waarin de oversten van duizenden allen zullen berusten, en naar welke zij hun gemeenschappelijke handeling zullen regelen. Daarom heeft hij de heilige vaten medegenomen, de borstlap van het gericht waarschijnlijk, door welke God in enigerlei moeilijke omstandigheid geraadpleegd kon worden. Hoewel hij de hogepriester nog niet was kon hij pro hac vice voor deze bijzondere gelegenheid gevolmachtigd worden, om de urim en tummim te dragen, zoals 1 Samuel 25:6. Er was een bijzondere reden voor het zenden van Pinehas als hoofd van deze expeditie, hij had zich reeds onderscheiden door zijn ijver tegen de Midianieten en hun gevloekte listen om Israël te verstrikken, toen hij Kozbi, de dochter van een overste van een vaderlijk huis onder de Midianieten, had gedood, Hoofdstuk 25:15. Hij die het zwaard van de gerechtigheid zo goed gebruikt had tegen een particuliere misdadiger, was het meest bevoegd om het oorlogszwaard te besturen tegen geheel de natie. Over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal Ik u zetten.

Numeri 31:7-12

1. Hier is de aanval van dit kleine leger van de Israëlieten onder het bevel en de leiding van God op het land van Midian. Zij streden tegen de Midianieten. Waarschijnlijk hebben zij eerst hun manifest uitgevaardigd, waarin de redenen voor deze oorlog waren blootgelegd, en waarin zij hun de eis stelden, om de aanvoerders van het kwaad over te leveren aan de gerechtigheid, want dit is later de wet geworden, Deuteronomium 20:10, en in praktijk gebracht, Richteren 20:12, 13. Daar de Midianieten echter rechtvaardigden wat zij hadden gedaan, en de bedrijvers van het kwaad steunden en het voor hen opnamen, hebben de Israëlieten hen te vuur en te zwaard aangevallen, met al de Godvruchtige kloekmoedigheid, waarmee hun ijver voor God en hun volk hen had bezield.

2. Hun krijgsverrichtingen bij deze aanval.

a. Zij doodden al wat mannelijk was, vers 7, dat is, allen die zij ontmoetten zover zij gingen. Zij joegen die allen over de kling, en gaven geen kwartier. Dat zij echter niet al de mannen van dat volk hebben gedood is zeker want wij bevinden de Midianieten een machtig en geducht vijand van Israël in de dagen van Gideon, en zij waren de Midianieten van dit land, want zij worden gerekend met de kinderen van het oosten, Richteren 6:3.

b. Zij doodden de koningen van de Midianieten, dezelfden, die de oudsten van de Midianieten genoemd worden Hoofdstuk 22:4 en de geweldige Sihons, Jozua 13:21. Vijf van deze vorsten worden hier genoemd, een van hen was Zur, dezelfde Zur waarschijnlijk, die de vader was van Kozbi, Hoofdstuk 25:15.

c. Zij doodden ook Bileam. Er worden vele gissingen gemaakt omtrent de oorzaak, die Bileam toen onder de Midianieten heeft gebracht. Waarschijnlijk hebben de Midianieten, onderricht zijnde van het optrekken van dit leger van Israëlieten tegen hen, Bileam gehuurd om hen te komen helpen met zijn toverijen, opdat, zo hij niet tot hun gunste aanvallend kon te werk gaan door het leger Israëls te vervloeken, hij toch verdedigender wijs voor hen zou kunnen optreden door het land van Midian te zegenen. Wat nu ook de aanleiding moge geweest zijn van zijn tegenwoordigheid aldaar, het was Gods alles-besturende voorzienigheid, die hem er heen bracht, en de rechtvaardige wraak heeft er hem gevonden. Had hij zelf geloofd wat hij van de gelukkige staat van Israël gezegd heeft, hij zou zich niet bij Israëls vijanden gevoegd hebben, maar rechtvaardiglijk sterft hij de dood van de goddelozen, (hoewel hij voorgaf de dood van de rechtvaardigen te begeren) en daalt hij neer in de groeve met de onbesnedenen, die tegen de overtuiging van hun eigen consciëntie hebben gerebelleerd. De listen van de Midianieten waren hun door Bileam aan de hand gedaan, het was dus rechtvaardig dat hij met hen is omgekomen, Hosea 4:5. Nu is zijn dwaasheid voor allen openbaar geworden, die het lot van anderen heeft voorzegd maar zijn eigen lot niet heeft voorzien.

d. Zij namen de vrouwen en kinderen gevangen, vers 9.

e. Zij verbrandden hun steden en burchten vers 10, niet voornemens zijnde om die zelf te gaan bewonen, (dat land lag buiten hun lijn) maar aldus voorkomende dat zij die gevlucht waren er een schuilplaats in zouden vinden, en er zich opnieuw zouden vestigen. Sommigen verstaan het van hun afgodstempels, het was voegzaam, dat die mee begrepen zouden zijn in de wraak.

f. Zij plunderden het land, voerden al het vee weg alsmede goederen van waarde, en zo keerden zij terug naar het leger Israëls, beladen met een rijken buit, vers 9, 11, 12., En zo werden zij, evenals toen zij uit Egypte kwamen, verrijkt met de buit van hun vijanden, en voorzien van kudden voor het goede land, waarin God hen bracht.

Numeri 31:13-24

Wij hebben hier de zegevierende terugkeer van het leger Israëls van de krijg tegen Midian. En hier:

1. Werd hun grote eer bewezen, vers 13. In weerwil van zijn hoge ouderdom en zijn statigheid ging Mozes zelf hun buiten het leger tegemoet om hun geluk te wensen met de overwinning, en de plechtigheden van de triomf met zijn tegenwoordigheid te vereren. Voordelen, die voor het algemeen welzijn zijn behaald, moeten in het openbaar worden erkend tot eer van God, en ter bemoediging van hen, die voor de zaak huns volks hun leven in de waagschaal hebben gesteld.

2. Zij werden er streng om bestraft, dat zij de vrouwen in het leven hebben laten blijven. Zeer waarschijnlijk had Mozes hun geboden de vrouwen te doden, dat lag tenminste opgesloten in het algemeen bevel om Israël te wreken op de Midianieten, de strafoefening gold de misdaad, door welke zij hen tot de aanbidding van Baäl Peor hebben verleid, het was dus gemakkelijk om tot de gevolgtrekking te komen, dat de vrouwen, die de voornaamste misdadigsters zijn geweest, niet gespaard moesten worden. Hoe! (zegt Mozes) hebt gij dan alle vrouwen laten leven? vers 15. Een heilige verontwaardiging vervulde hem, toen hij ze zag. Dezen waren door Bileams raad de kinderen Israëls om oorzaak van de overtreding tegen de Heere, en daarom:

a. Is het rechtvaardig, dat zij sterven. In geval van hoererij luidde de wet: De overspeler en de overspeelster zullen zeker gedood worden. God had de overspelers van Israël gedood door de plaag, en nu was het voegzaam, dat de overspeelsters van Midian, inzonderheid wijl zij de verleidsters geweest zijn, ter dood zouden worden gebracht door het zwaard.

b. "Het is gevaarlijk ze in het leven te laten, zij zullen wederom de Israëlieten tot onkuisheid verleiden, en zo zullen uw gevangenen uw overwinnaars worden, en voor de tweede maal uw verdervers." Er worden dus strenge orders gegeven, dat al de volwassen vrouwen in koelen bloede gedood zullen worden, en alleen kinderen van het vrouwelijk geslacht gespaard worden.

3. Zij waren verplicht zich naar de ceremonie van de wet te reinigen, en zeven dagen buiten het leger te blijven, totdat hun reiniging volbracht was. Want:

a. Zij hadden hun handen bezoedeld met bloed, waardoor zij wel geen zedelijke schuld op zich geladen hebben, daar de oorlog wettig en rechtvaardig was, maar zij zijn er door onder ceremoniële onreinheid gekomen, die hen ongeschikt maakte om, voordat zij gereinigd waren, nabij de tabernakel te komen. Aldus wilde God een vrees voor en afschuw van moord in hun gemoed bewaren. David moest de tempel niet bouwen omdat hij een krijgsman was en veel bloed had vergoten, 1 Kronieken 28:3.

b. Het kon niet anders, of zij moesten dode lichamen hebben aangeraakt, waardoor zij verontreinigd zijn geworden en dit maakte het nodig, dat zij met het water van de afzondering ontzondigd zouden worden vers 19, 20, 24,.

4. Ook de buit, die zij genomen hadden moesten zij reinigen, de gevangenen, vers 19, en al de goederen, vers 21-23. Wat het vuur kon verdragen, moest door het vuur gaan, en wat het vuur niet kon lijden, moest met water gewassen worden. Deze dingen zijn door de Midianieten

gebruikt, en nu in het bezit gekomen zijnde van Israëlieten, was het voegzaam dat zij geheiligd tot de worden tot de dienst van dit heilig volk en ter ere van hun heilige God. Voor ons wordt thans alles geheiligd door het woord en het gebed, indien wij geheiligd zijn door de Geest, die bij vuur en water wordt vergeleken. De reinen is alles rein.

Numeri 31:25-47

Wij hebben hier de verdeling van de buit die in deze krijgstocht tegen de Midianieten genomen was. God zelf wees aan hoe dit moest geschieden, en Mozes en Eleazar deden naar Zijn aanwijzing. Aldus werden onzalige twisten onder elkaar voorkomen, en kwam de overwinning allen ten goede. Het was voegzaam dat Hij, die hun de buit gaf, er de beschikking over had, alles wat wij hebben is van God, en daarom moet het onderworpen worden aan Zijn wil.

1. De buit moet in twee delen verdeeld worden, een deel voor de twaalf duizend mannen, die voor de strijd waren uitgetrokken, en het andere deel voor de vergadering. De buit, die verdeeld moest worden, schijnt alleen bestaan te hebben in de gevangenen en in het vee, maar wat betreft zilverwerk, juwelen en andere goederen, ieder behield wat hij nam, zoals te kennen wordt gegeven in vers 50-53. Alleen datgene werd verdeeld wat van nut kon zijn in het goede land, waarin zij weldra komen zullen. Merk nu op:

a. Dat de ene helft van de buit aan de gehele vergadering werd gegeven, aan iederen stam werd door Mozes zijn deel toegewezen, terwijl het verder aan de hoofden van de stammen overgelaten werd, om hun respectieve delen onder elkaar te verdelen naar hun geslachten. De oorlog was ondernomen ten behoeve van de gehele vergadering, allen zouden zij bereid geweest zijn heen te gaan tot de hulp des Heeren tegen de machtigen, indien hun dit bevolen was geworden en waarschijnlijk hebben zij ook geholpen door hun gebeden, en daarom beveelt God, dat zij die thuis bleven de roof zouden uitdelen Psalm 68:13. David heeft het in zijn tijd tot een inzetting en tot een recht gesteld in Israël, dat gelijk het deel is dergenen, die in de strijd mee afgetogen zijn, alzo zal ook het deel zijn dergenen, die bij het gereedschap gebleven zijn, 1 Samuel 30:24, 25. Zij, die in openbare dienst gebruikt worden, moeten niet zichzelf alleen willen bevoordelen door hun arbeid en het gevaar, waaraan zij blootgesteld waren, zij moeten het voordeel van de gehele gemeenschap op het oog hebben.

b. Dat echter aan de twaalf duizend, die ten strijde waren uitgetrokken, evenveel ten deel viel als aan de gehele vergadering, wier getal vijftig maal groter was, zodat de krijgslieden een veel beter deel hadden dan hun broeders, die thuis waren gebleven, en hiervoor waren goede redenen. Hoe meer moeite wij ons geven, en aan hoe groter gevaar wij ons blootstellen in de dienst van God en ons geslacht, hoe groter ten laatsten dage ons loon zal wezen, want God is niet onrechtvaardig, dat Hij ons werk zou vergeten en de arbeid van de liefde.

2. Aan God moet er een schatting van worden gegeven, als een erkenning van Zijn soevereiniteit over hen in het algemeen, en dat Hij was hun Koning, aan wie schatting verschuldigd was, en in het bijzonder van Zijn aandeel aan deze strijd en de winsten er van, daar Hij hun de voorspoed gegeven heeft, en opdat de priesters, des Heeren ontvangers, iets zouden hebben, dat aan hetgeen voor hun onderhoud voorzien was, toegevoegd werd. Van alles wat wij hebben moet aan God gegeven worden wat er Hem van toekomt. En, evenals tevoren, worden de krijgslieden hier bevoorrecht boven de overigen van de vergadering, want van het deel van het volk eiste God één op vijftig, maar van het deel van de krijgslieden slechts één op vijfhonderd, omdat het volk het hun gemakkelijk had verkregen, zonder enigerlei moeite of gevaar. Hoe minder gelegenheid wij hebben om God te eren met onze persoonlijke diensten, hoe groter onze geldelijke bijdragen behoren te wezen. De heflt van de schatting uit de buit van de krijgslieden werd aan de priesters gegeven, vers 29. Die uit de helft van het volk werd aan de Levieten gegeven, vers 30. Want de priesters werden uit de Levieten genomen,

zoals de krijgslieden uit het volk voor bijzonderen dienst, en met gevaar van hun leven, en dienovereenkomstig was het hun loon.

Numeri 31:48-54

Wij hebben hier een groot voorbeeld van Godsvrucht en toewijding van de bevelhebbers van het leger, de kolonels, die oversten of hoofdlieden van de duizend, en de mindere officieren die hoofdlieden van de honderd genoemd worden. Zij kwamen tot Mozes als hun generaal en opperbevelhebber, en, hoewel hij nu weldra het toneel van deze wereld zal verlaten, hebben zij zich toch met grote eerbied en nederigheid tot hem gericht, zich zijn knechten noemende. De eer, die zij behaald hebben, maakte hen niet opgeblazen, zodat zij niet vergaten wat hun plicht en houding tegenover Mozes moest zijn. In hun toespraak tot hem hebben wij er op te letten:

1. Hoe zij Gods wonderbare goedheid jegens hen hebben gezien in hun veldtocht daar Hij niet alleen hun leven, maar ook het leven van al de krijgslieden onder hun bevel had bewaard zodat, toen zij de som van de krijgslieden hebben opgenomen, het bleek dat niet één man ontbrak, vers 49. Dit was zeer buitengewoon waarvan misschien de weerga in de geschiedenis van geen enkel land gevonden kan worden. Zoveel duizenden levens op het oorlogsveld in gevaar geweest, en geen enkel er van verloren, noch door het zwaard van de vijand, noch door ziekte of ongeval! Dit was van de Heere geschied, en kan niet anders dan wonderlijk zijn in de ogen van hen, die bedenken hoe het leven van alle mensen, en inzonderheid het leven van krijgslieden, voortdurend in gevaar is. Het is een bewijs hoe aan deze bevelhebbers het leven van hun manschappen dierbaar en kostelijk was, dat zij het als een zegen en weldaad voor zichzelf beschouwden, dat aan niemand van hen, die onder hun bevel waren, leed overkomen is. Van allen, die hun gegeven waren hadden zij niemand verloren, zó dierbaar is aan Christus het bloed van zijn onderdanen en krijgsknechten, Psalm 72:14.

2. Hun Godvruchtige erkentenis wegens deze gunst, vers 50. Daarom hebben wij een offerande aan de Heere gebracht. De offerande, die zij brachten, was afkomstig van hetgeen een ieder gekregen heeft, en zij hadden het eerlijk verkregen en onder de volmacht Gods. Zo behoort een ieder iets bij zichzelf weg teleggen naar dat hij welvaren verkregen heeft, 1 Corinthiërs 16:2. Want waar God overvloedig zaait in de gaven van Zijn milddadigheid, verwacht Hij dienovereenkomstig te oogsten in de vruchten van onze Godsvrucht en liefdadigheid. Eerst de tabernakel, en daarna de tempel, werden versierd en verrijkt met de buit, die van de vijanden van Israël genomen werd, zoals door David, 2 Samuel 8:11, 12, en zijn krijgsoversten, 1 Kronieken 26:26, 27. Nooit moeten wij in de krijg, of in de handel, iets voor onszelf nemen, waarvan wij niet in het geloof een deel aan God kunnen toewijden, die de roof haat in het brandoffer, maar als God ons opmerkelijk heeft bewaard en voorspoedig gemaakt, dan verwacht Hij dat wij op bijzondere wijze Hem onze erkentelijkheid zullen betonen.

Wat nu deze offerande betreft:

a. De bevelhebbers offerden haar, om voor hun zielen verzoening te doen, vers 50. Inplaats van tot Mozes te komen om een beloning van hem te vragen voor de goede diensten, die zij gedaan hadden in de wraak des Heeren te doen aan de Midianieten, of om trofeeën op te richten van hun zegepraal ten einde hun eigen namen onsterflijk te maken, brengen zij een offerande om verzoening te doen voor hun zielen, zich bewust zijnde, zoals de mensen zich bewust moeten zijn, van tekortkoming ook zelfs in hun beste diensten, niet alleen in de zaak waarvoor zij bestraft waren geworden, vers 14, maar in nog vele andere opzichten, want daar is geen mens rechtvaardig op aarde, die goed doet en niet zondigt.

b. Mozes nam de offerande aan, en bracht het in de tabernakel, ter gedachtenis voor de kinderen Israëls, vers 54, dat is: een gedenkteken van Gods goedheid jegens hen, opdat zij aangemoedigd zouden wezen om op Hem te vertrouwen voor hun verdere oorlogen, en een gedenkteken van hun dankbaarheid aan God, opdat Hij, een welgevallen hebbende in deze dankbare erkentenis van verleende gunsten, die gunsten en zegeningen voor hen bestendig zou maken.

HOOFDSTUK 32

1 De kinderen van Ruben nu hadden veel vee, en de kinderen van Gad hadden machtig veel; en zij bezagen het land Jaezer, en het land van Gilead, en ziet, deze plaats was een plaats voor vee.
2 Zo kwamen de kinderen van Gad en de kinderen van Ruben, en spraken tot Mozes, en tot Eleazar, den priester, en tot de oversten der vergadering, zeggende:
3 Ataroth, en Dibon, en Jaezer, en Nimra, en Hesbon, en Eleale, en Schebam, en Nebo, en Behon;
4 Dit land, hetwelk de HEERE voor het aangezicht der vergadering van Israel geslagen heeft, is een land voor vee; en uw knechten hebben vee.
5 Voorts zeiden zij: Indien wij genade in uw ogen gevonden hebben, dat ditzelve land aan uw knechten gegeven worde tot een bezitting; en doe ons niet trekken over de Jordaan.
6 Maar Mozes zeide tot de kinderen van Gad en tot de kinderen van Ruben: Zullen uw broeders ten strijde gaan, en zult gijlieden hier blijven?
7 Waarom toch zult gij het hart der kinderen Israels breken, dat zij niet overtrekken naar het land, dat de HEERE hun gegeven heeft?
8 Zo deden uw vaders, als ik hen van Kades-barnea zond, om dit land te bezien.
9 Als zij opgekomen waren tot aan het dal Eskol, en dit land bezagen, zo braken zij het hart der kinderen Israels, dat zij niet gingen naar het land, dat de HEERE hun gegeven had.
10 Toen ontstak de toorn des HEEREN te dien dage, en Hij zwoer, zeggende:
11 Indien deze mannen, die uit Egypte opgetogen zijn, van twintig jaren oud en daarboven, het land zullen zien, dat Ik Abraham, Izak en Jakob gezworen heb! Want zij hebben niet volhard Mij na te volgen;
12 Behalve Kaleb, de zoon van Jefunne, den Keniziet, en Jozua, de zoon van Nun; want zij hebben volhard den HEERE na te volgen.
13 Alzo ontstak des HEEREN toorn tegen Israel, en Hij deed hen omzwerven in de woestijn, veertig jaren, totdat verteerd was het ganse geslacht, hetwelk gedaan had, wat kwaad was in de ogen des HEEREN.
14 En ziet, gijlieden zijt opgestaan in stede van uw vaderen, een menigte van zondige mensen, om de hittigheid van des HEEREN toorn tegen Israel te vermeerderen.
15 Wanneer gij van achter Hem u zult afkeren, zo zal Hij wijders voortvaren het te laten in de woestijn; en gij zult al dit volk verderven.
16 Toen traden zij toe tot hem, en zeiden: Wij zullen hier schaapskooien bouwen voor ons vee, en steden voor onze kinderen.
17 Maar wij zelven zullen ons toerusten, haastende voor het aangezicht der kinderen Israels, totdat wij hen aan hun plaats zullen gebracht hebben; en onze kinderen zullen blijven in de vaste steden, vanwege de inwoners des lands.
18 Wij zullen niet wederkeren tot onze huizen, totdat zich de kinderen Israels tot erfelijke bezitters zullen gesteld hebben, een ieder van zijn erfenis.
19 Want wij zullen met hen niet erven aan gene zijde van de Jordaan, en verder heen, als onze erfenis ons toegekomen zal zijn aan deze zijde van de Jordaan, tegen den opgang.
20 Toen zeide Mozes tot hen: Indien gij deze zaak doen zult, indien gij u voor het aangezicht des HEEREN zult toerusten ten strijde.
21 En een ieder van u, die toegerust is, over de Jordaan zal trekken voor het aangezicht des HEEREN, totdat Hij Zijn vijanden voor Zijn aangezicht uit de bezitting zal verdreven hebben.
22 En het land voor het aangezicht des HEEREN ten ondergebracht zij; zo zult gij daarna wederkeren, en onschuldig zijn voor den HEERE en voor Israel, en dit land zal u ter bezitting zijn voor het aangezicht des HEEREN.

23 Indien gij daarentegen alzo niet zult doen, ziet, zo hebt gij tegen den HEERE gezondigd; doch gij zult uw zonde gewaar worden, als zij u vinden zal!
24 Bouwt u steden voor uw kinderen, en kooien voor uw schapen; en doet, wat uit uw mond uitgegaan is.
25 Toen spraken de kinderen van Gad en de kinderen van Ruben tot Mozes, zeggende: Uw knechten zullen doen, gelijk als mijn heer gebiedt.
26 Onze kinderen, onze vrouwen, onze have en al onze beesten zullen aldaar zijn in de steden van Gilead;
27 Maar uw knechten zullen overtrekken, al wie ten heire toegerust is, voor het aangezicht des HEEREN tot den strijd, gelijk als mijn heer gesproken heeft.
28 Toen gebood Mozes, hunnenthalve, den priester Eleazar, en Jozua, den zoon van Nun, en den hoofden der vaderen van de stammen der kinderen Israels;
29 En Mozes zeide tot hen: Indien de kinderen van Gad, en de kinderen van Ruben, met ulieden over de Jordaan zullen trekken, een ieder, die toegerust is ten oorlog, voor het aangezicht des HEEREN, als het land voor uw aangezicht zal ten ondergebracht zijn; zo zult gij hun het land Gilead ter bezitting geven.
30 Maar indien zij niet toegerust met u zullen overtrekken, zo zullen zij tot bezitters gesteld worden in het midden van ulieden in het land Kanaan.
31 En de kinderen van Gad en de kinderen van Ruben antwoordden, zeggende: Wat de HEERE tot uw knechten gesproken heeft, zullen wij alzo doen.
32 Wij zullen toegerust overtrekken voor het aangezicht des HEEREN naar het land Kanaan; en de bezitting onzer erfenis zullen wij hebben aan deze zijde van de Jordaan.
33 Alzo gaf Mozes hunlieden, den kinderen van Gad, en de kinderen van Ruben, en den halven stam van Manasse, den zoon van Jozef, het koninkrijk van Sihon, koning der Amorieten, en het koninkrijk van Og, koning van Bazan; het land met de steden van hetzelve in de landpalen, de steden des lands rondom.
34 En de kinderen van Gad bouwden Dibon, en Ataroth, en Aroer,
35 En Atroth-sofan, en Jaezer, en Jogbeha,
36 En Beth-nimra, en Beth-haran, vaste steden en schaapskooien.
37 En de kinderen van Ruben bouwden Hezbon, en Eleale, en Kirjathaim,
38 En Nebo, en Baal-meon, veranderd zijnde van naam, en Sibma; en zij noemden de namen der steden, die zij bouwden, met andere namen.
39 En de kinderen van Machir, den zoon van Manasse, gingen naar Gilead, en namen dat in, en zij verdreven de Amorieten, die daarin waren, uit de bezitting.
40 Zo gaf Mozes Gilead aan Machir, den zoon van Manasse; en hij woonde daarin.
41 Jair nu, de zoon van Manasse, ging heen en nam hunlieder dorpen in, en hij noemde die Havvoth-jair.
42 En Nobah ging heen, en nam Kenath in, met haar onderhorige plaatsen, en noemde ze Nobah naar zijn naam.

In dit hoofdstuk hebben wij

I. Het nederig verzoek van de stammen van Ruben en Gad om een erfdeel aan die zijde van de Jordaan, waar Israël nu gelegerd was, vers 1-5.

II. Mozes’ misduiding van hun verzoek, vers 6-15.

III. De nadere verklaring er van, vers 16-19.

IV. Het verzoek toegestaan Op de voorwaarden door henzelf gesteld, vers 2442.

Numeri 32:1-15

Israëls tenten waren nu opgeslagen in de vlakke velden van Moab, waar zij vele maanden verbleven, terugziende op de reeds behaalde overwinningen in het land van Sihon en Og, en vooruitziende naar Kanaän, waarvan zij zich binnen weinig tijds hoopten meester te maken. Terwijl zij daar nu halt hielden, kwam de grote zaak van beschikking over het reeds veroverde land ter sprake, en tot beslissing, niet door een bijzonder bevel of aanwijzing van God, maar op het bijzonder en dringend verzoek van twee van de stammen, dat door Mozes na een langdurig debat, dat er over ontstond, ingewilligd werd. Want zelfs toen, wanneer zoveel gedaan werd door buitengewone aanwijzingen van de Goddelijke voorzienigheid, werden toch vele dingen overgelaten aan het bestuur van de menselijke wijsheid, want in Zijn regering beide van de wereld en van de kerk maakt God gebruik van het verstand van de mensen en brengt er Zijn eigen doeleinden door tot stand.

I. Hier wordt door de Rubenieten en Gadieten het voorstel gedaan om het land, dat zij nu onlangs in het bezit hadden genomen, en dat, naar het recht van verovering, aan geheel Israël behoorde, aan hen in het bijzonder tot een erfdeel te geven. Naar het algemene denkbeeld, dat zij van het land van de belofte hadden, veronderstelden zij dat dit ongeveer hun deel er van zou wezen. Ruben en Gad waren onder dezelfde banier gelegerd, en zo hadden zij goede gelegenheid om met elkaar te beraadslagen en tezamen maatregelen te nemen omtrent deze zaak. In het eerste vers worden de kinderen van Ruben het eerst genoemd maar daarna de kinderen van Gad in vers 2, 25, 3, ,, hetzij omdat de Gadieten het eerst het voorstel hebben gedaan en er het ijverigst voor waren, of wel omdat zij de beste woordvoerders waren, en meer bedreven in het behandelen van zaken, daar Rubens stam nog lag onder het vonnis van Jakob: Gij zult de voortreffelijkste niet zijn. Twee dingen, zeer algemeen in de wereld dreven deze stammen er toe om die keus en het desbetreffende voorstel te doen namelijk de begeerlijkheid van de ogen en de grootsheid des levens, 1 Johannes 2:16.

1. De begeerlijkheid van de ogen. Dit land, hetwelk zij begeerden, was niet alleen schoon van ligging en lieflijk voor het oog, maar het was ook goed voor weiden voor het vee, en zij hadden zeer veel vee, meer dan de andere stammen, omdat zij naar men veronderstelt meer meegebracht hebben uit Egypte dan de anderen, maar dat was veertig jaren geleden, en veestapels kunnen in minder tijd dan dat, af of toenemen, ik zou dus eerder denken, dat zij in de woestijn zuiniger waren geweest op hun vee, het beter hadden beheerd, beter hadden gezorgd voor de toeneming van het ras, en minder verkwistend waren geweest dan de anderen om de lammeren van de kudden te eten en de kalveren uit het midden van de meststal. Daar zij nu die grote veestapel hadden, begeerden zij land in verhouding er van. In vele Schriftuurplaatsen wordt van Basan en Gilead gesproken als plaatsen, vermaard voor het vee, dit was reeds zo, en daarom hoopten deze twee stammen, dat zij het ook voor hen zijn zouden, en, wat er de uitkomst ook van moge wezen, hier wensen zij zich te vestigen. De oordeelkundige Calvijn denkt dat er veel verkeerds was in het beginsel, waaruit zij handelden, en dat zij meer met hun eigen voordeel en gemak te rade gingen, dan met het algemene welzijn, minder acht sloegen op de eer en het belang van Israël en de belofte, gedaan aan Abraham van het eigenlijke land Kanaän dan zij wel moesten. En nog is het maar al te waar, dat velen meer het hunne zoeken dan hetgeen van Christus Jezus is, Filippenzen 2:21, en dat velen meer denken aan hun wereldlijk belang en voordeel dan aan het hemelse Kanaän. Hun ziel is gehecht aan deze wereld, aan de dingen, die gezien worden en tijdelijk zijn, "het is ons goed hier te wezen", zeggen zij, en zo verliezen zij wat hiernamaals is, omdat zij dit niet gezocht hebben. Zo heeft ook Lot naar het gezicht van de ogen gekozen, en deze zijn keus is

hem duur te staan gekomen, heeft hem veel doen lijden. Willen wij ons deel goed kiezen, dan moeten wij het oog richten boven de dingen, die gezien worden.

2. Er was misschien ook wel iets van de grootsheid des levens in. Ruben was Israëls eerstgeborene, maar hij had zijn geboorterecht verloren, onderscheidene stammen, inzonderheid Juda, hadden hem voorbijgestreefd in macht en aanzien, hij kon dus niet verwachten, dat hij het beste deel van Kanaän zou verlangen. Om nu de schaduw van zijn geboorterecht nog te redden, toen hij er het wezen van reeds lang had verloren, grijpt hij het eerste deel aan, hoewel het buiten Kanaän lag, en ver was van de tabernakel. Zo heeft Ezau zijn geboorterecht verkocht, en werd toch het eerst met een erfdeel begiftigd in Seir. De Gadieten stamden af van de eerstgeborene van Zilpa en maakten dezelfde aanspraken als de Rubenieten, ook Manasse was een eerstgeborene, maar wist, dat hij bij Efraïm, zijn jongere broeder, achtergesteld was, en daarom begeerde ook hij enigen voorrang.

II. Aan Mozes mishaagt dit voorstel, en als getrouw vorst en profeet geeft hij aan de voorstellers een strenge bestraffing.

Het moet erkend worden, dat de zaak prima facie op de eerste aanblik een slecht aanzien had, inzonderheid de laatste woorden van hun verzoek, vers 5, doe ons niet trekken over de Jordaan.

1. Het scheen voort te komen uit een slecht beginsel, een minachting van het land van de belofte, dat Mozes zelf zozeer verlangde te zien, een wantrouwen ook van de macht van God om de Kanaänieten uit het bezit te stoten, alsof een erfdeel in een land, dat zij kenden en dat alreeds veroverd was, begerenswaardiger was dan een erfdeel in een land, dat zij niet kenden en dat nog veroverd moest worden, één vogel in de hand is meer waard dan tien in de lucht. Er scheen ook begeerlijkheid in want wat zij met klem aanvoerden was, dat het land zo goed was voor hun vee, ook sprak er wel veronachtzaming uit van hun broederen, alsof er hun niets aan gelegen was wat er van Israël werd, mits het hun zelf maar wèl ging.

2. Het zou slechte gevolgen kunnen hebben. Het volk zou er onjuiste denkbeelden door kunnen opvatten, en zeggen dat zij al weinig genoeg waren om met de Kanaänieten te strijden, toen zij nog allen tezamen waren, hun leger dus nog voltallig was, maar dat nu de strijd zeer ongelijk zou worden, als er twee en een halve stam afvielen (meer dan een vijfde van hun gehele sterkte) en aan deze zijde van de Jordaan bleven. Het zou ook een slecht precedent zijn: als hun het land moest gegeven worden zodra het was veroverd, dan zouden de andere stammen met dezelfde aanspraken kunnen komen, en dan zou de regelmatige verdeling van het land door het lot voorkomen worden.

Mozes is zeer streng jegens hen in zijn antwoord, hetgeen toegeschreven moet worden aan zijn Godvruchtigen ijver tegen de zonde, en niet aan enigerlei gemelijkheid als uitwerking van zijn hoge ouderdom, want zijn zachtmoedigheid was evenmin afgenomen als zijn lichaamskracht.

Hij toonde hun wat hij vreesde verkeerd te zijn in hun voorstel, namelijk dat het hart van hun broederen er door ontmoedigd zou worden, vers 6 ! 7 "Hoe!" (roept hij in heilige verontwaardiging over hun zelfzucht) "zullen uw broeders ten strijde gaan", zich blootstellen aan al de ontberingen en gevaren van de strijd en gijlieden zult op uw gemak hier blijven? Neen, bedriegt uzelf niet, in deze traagheid en lafhartigheid zal ik u niet toegeven". Aan iemand, die tot Gods Israël behoort voegt het slecht om in de moeilijke en gevaarlijke

ogenblikken voor zijn broederen onbekommerd neer te zitten alsof hem hun persoonlijke of algemene belangen niet aangaan.

Hij herinnert hen aan de noodlottige gevolgen van het ongeloof en de lafhartigheid van hun vaderen, toen zij, zoals deze nu, op het punt stonden Kanaän binnen te trekken. Hij verhaalt hun de geschiedenis zeer nauwkeurig, vers 8-13. Zo deden uw vaders, wier straf een waarschuwing voor u moet wezen, om u er voor te hoeden om te zondigen in de gelijkheid hunner overtreding".

Hij waarschuwt hen voor het kwaad, dat waarschijnlijk uit die afscheiding zou voortkomen, welke zij gereed stonden in het leger Israëls teweeg te brengen. Zij zullen gevaar lopen van toorn te brengen over de gehele vergadering, en hen allen terug te drijven in de woestijn, vers 15, 16. Gijlieden zijt opgestaan in plaats van uw vaderen, om het goede land te minachten en te verwerpen, zoals zij gedaan hebben, nu wij hoopten dat gij in hun plaats waart opgestaan om er bezit van te gaan nemen". Het was voor Mozes een bemoediging te zien, hoe zij in aantal waren toegenomen, maar een ontmoediging te zien, dat het daarbij een toeneming was van zondige mensen, die in de voetstappen traden van de goddeloosheid van hun vaderen. Het is treurig te bemerken, wat maar al te dikwijls valt op te merken, dat het opkomend geslacht niet alleen niet beter, maar erger is dan het vorige, en wat is daar dan het gevolg van? Ach! het zal de hittigheid van des Heeren toorn vermeerderen, dat vuur niet slechts aanhouden, maar vermeerderen, en de maat vullen totdat zij overloopt in een vloed van de verwoesting. Als de mensen bedachten, zoals zij moesten bedenken, wat het einde zal wezen van de zonde, dan zouden zij bevreesd zijn om er mee te beginnen.

Numeri 32:16-27

Wij hebben hier de schikking van de zaak tussen Mozes en de twee stammen ten opzichte van hun vestiging aan deze zijde van de Jordaan. Die het verzoek gedaan hadden hebben zich waarschijnlijk teruggetrokken om bij zichzelf te overleggen welk antwoord zij zouden geven op Mozes' strenge bestraffing en na enig beraad keren zij terug met dit voorstel, namelijk dat hun krijgslieden met hun broederen zouden optrekken om hen behulpzaam te zijn in de verovering van Kanaän maar dat zij hun gezin, hun vrouwen en kinderen en hun vee in dit land zouden achterlaten, en aldus kon hun verzoek ingewilligd worden, zonder dat er kwade gevolgen uit zouden voortkomen.

Nu is het niet zeker, of zij dit al of niet bedoeld hebben, toen zij met hun verzoek gekomen zijn.

1. Indien zij het bedoeld hebben, dan is dit een voorbeeld hoe hetgeen goed en eerlijk bedoeld is soms verkeerd kan worden opgevat en uitgelegd. Mozes is hierin te verontschuldigen, want hij had reden het ergste van hen te verwachten, en de bestraffing, die hij hun gaf, kwam voort uit zijn grote begeerte om zonde te voorkomen.

2. Maar zo zij het niet bedoeld hebben, dan is het een voorbeeld van de goede uitwerking van oprechtheid, want dan heeft Mozes door hun hun zonde te tonen en het gevaarlijke er van, hen tot hun plicht gebracht zonder murmurering of twisting. Zij werpen niet tegen, dat hun broeders ook wel zonder hun hulp instaat zouden zijn om met de Kanaänieten te strijden, inzonderheid omdat zij er zeker van waren dat God voor hen zou strijden, maar zij verbinden zich om hun bijstand te verlenen.

I. Hun voorstel is billijk en edelmoedig, en van zo'n aard, dat zij, inplaats van hun broederen te ontmoedigen, hen bemoedigden.

1. Dat hun krijgslieden, die geschikt waren voor de dienst, toegerust voor het aangezicht van de kinderen Israëls zouden optrekken naar Kanaän, zover was het er dus vandaan, dat zij hen zouden verlaten, dat zij, indien dit geschikt wordt geacht, hen zouden aanvoeren en de eersten zouden zijn op alle gevaarlijke tochten. Zover was het ook van hen om geen vertrouwen te hebben in de verovering van Kanaän, of het land te minachten, dat zij bereid waren om er met kracht en vastberadenheid behulpzaam bij te zijn.

2. Dat zij hun gezin en hun vee, dat slechts een belemmering zou zijn voor het leger, zouden achterlaten, en aldus aan hun broederen van meer dienst zouden zijn, vers 16.

3. Dat zij niet naar hun bezittingen zouden terugkeren, voordat de verovering van Kanaän voltooid was, vers 18. Zij zullen hun broederen met hun beste krachten ten dienste zijn, zolang zij hun hulp nodig hebben.

4. Dat zij echter generlei deel verwachten van het land, dat nog veroverd moest worden vers 19. "Wij zullen met hen niet erven noch onder voorgeven van hen bij te staan In de strijd een deel van hun land voor ons opeisen, wij zullen tevreden zijn met ons erfdeel aan deze zijde van de Jordaan, en zo zal er dan aan de andere zijde des te meer voor hen zijn."

II. Mozes staat hun nu hun verzoek toe op voorwaarde, dat zij bij hun voorstel zouden blijven.

1. Hij dringt er ten zeerste op aan, dat zij de wapens niet zouden nederleggen, voordat hun broeders die van hun nederlegden. Zij beloofden om zich te haasten toegerust voor het aangezicht van de kinderen Israëls te gaan, vers 17. Neen", zegt Mozes, voor het aangezicht des Heeren zult gij u toerusten ten strijde vers 20, 21. Het is Gods zaak, veel meer dan de zaak van uw broederen, op Hem, en niet alleen op hen, moet gij het oog hebben." Voor het aangezicht des Heeren, dat is: Voor de ark des Heeren, het teken van Zijn tegenwoordigheid, die zij met zich gevoerd hebben bij hun oorlogen in Kanaän, en deze twee stammen waren onmiddellijk vóór de ark geplaatst, gelijk wij zien in de orde van hun optrekken in de woestijn, Hoofdstuk 2:10, 17.

2. Op die voorwaarde geeft hij hun dit land en dan zal er geen zonde aan kleven, noch tegenover de Heere, noch tegenover Israël, en, welke bezittingen wij ook mogen hebben, het is begerenswaardig om er aldus schuldeloos aan gekomen te zijn. Maar:

3. Hij waarschuwt hen voor hun gevaar, zo zij hun woord niet gestand deden, indien gij niet alzo doet, zo hebt gij tegen de Heere gezondigd, vers 23, en niet alleen tegen uw broederen, en, weest er zeker van, uw zonde zal u vinden, dat is: "God zal er voorzeker afrekening voor houden met u, al zoudt gij u de zaak ook licht voorstellen." Vroeg of laat zal de zonde de zondaar gewis vinden. Daarom is het zaak voor ons, dat wij onze zonde vinden ten einde er berouw van te hebben, en er afstand van te doen, opdat onze zonden ons niet vinden tot ons verderf en onze schande.

III. Eenstemmig nemen zij de voorwaarden van de schenking aan, en geven als het ware een borgtocht voor de nakoming er van, door een plechtige belofte, vers 25. Uw knechten zullen doen, gelijk als mijn heer gebiedt. Hun broederen hadden allen meegewerkt aan de verovering van dit land, en daarom erkennen zij zich verplicht en gehouden om hen te helpen in de verovering van hetgeen hun bezitting zal zijn. Vriendelijkheid ontvangen hebbende behoren wij van onze kant ook vriendelijkheid te betonen, al was er ook niet die voorwaarde aan verbonden, toen wij haar ontvingen. Wij kunnen veronderstellen dat die belofte van beide kanten zo begrepen was, dat niet al de getelden van deze stammen toegerust zouden medegaan, maar alleen diegenen, welke het geschiktst waren voor de expeditie, en het best dienst konden bewijzen, daar het toch nodig was, dat sommigen zouden blijven om de grond te bewerken en het land te beschermen, dienovereenkomstig bevinden wij, dat van de twee en een halve stam ongeveer veertigduizend man toegerust mee ten strijde trokken, Jozua 4:13, terwijl hun gehele aantal ongeveer honderd duizend bedroeg.

Numeri 32:28-42

1. Mozes regelt hier deze zaak met Eleazar, en met Jozua, die zijn opvolger zal zijn, wetende dat hij zelf de tenuitvoerbrenging er van niet zal beleven, vers 28-30. Hij geeft hun een bezitting voorwaardelijk, het aan Jozua overlatende om, zo zij de voorwaarde nakwamen er hen in het volstrekte bezit van te stellen. "Indien zij niet toegerust met u zullen overtrekken", dan zegt hij niet dat hij hun in het geheel geen erfdeel zal geven, maar dat hij hun dit erfdeel, dat zij begeren, niet moet geven. Indien hun strijders niet met u willen overtrekken, dan moet gij de gehele stammen noodzaken om met u over te trekken, laat hen dan deel en lot hebben met hun broederen zij zullen tot bezitters gesteld worden in Kanaän, en laat hen niet verwachten, dat het lot hen zal begunstigen. Hierop herhalen zij hun belofte, dat zij hun broederen trouw zullen zijn, vers 31, 32.

2. Mozes vestigt hen in het door hen begeerde land. Hij gaf het hun tot een bezitting vers 33. Hier wordt er nu voor het eerst melding van gemaakt, dat de halve stam van Manasse met hen dit land zal delen. Waarschijnlijk hadden zij zich niet bij hen gevoegd om het verzoek te doen, maar toen men er toe overging om het land te verdelen, bleek het te veel voor hen, en zo had dan deze halve stam deel en lot met hen, hetzij op hun eigen verzoek, of door Goddelijke aanwijzing, of omdat zij zich onderscheiden hadden in de verovering van dit land, want de kinderen Machirs een kloek, krijgshaftig geslacht, hadden Gilead genomen, en de Amorieten verdreven, vers 39. En daar zij zo vermaard waren wegens hun dapperheid en moed, was het voor de algemene veiligheid des volks goed en nuttig, dat zij in dit grensland gevestigd waren. Betreffende de vestiging van deze stammen hier hebben wij op te merken:

a. Dat zij de steden bouwden dat is, ze herstelden, of omdat zij geleden hadden door de strijd of omdat de Amorieten ze tot verval hadden laten komen.

b. Dat zij er de namen van veranderden, vers 38, hetzij om hun gezag te tonen, opdat de verandering van naam de betekenis zou hebben van verandering van bezitters, of wel omdat zij afgodische namen hadden ter ere van de drekgoden, die daar aangebeden werden. Nebo en Baäl waren namen van hun goden, en het was hun verboden die namen te gedenken of te noemen Exodus 23:13. Door nu de namen van die steden te veranderen, poogden zij ze in vergetelheid te brengen, en God belooft dat Hij de namen van de Baäls zal wegdoen uit de mond Zijns volks, Hosea 2:17.

Eindelijk. Het is opmerkelijk dat, gelijk deze stammen thans voor de andere stammen gevestigd waren, zij lang daarna ook vóór de andere stammen verdreven werden. Wij bevinden dat zij enige jaren vóór de andere stammen gevankelijk naar Assyrië gevoerd werden, 2 Koningen 15:29. K Zulk een verhouding neemt Gods voorzienigheid soms waar, om voorspoed en tegenspoed tegen elkaar te doen opwegen. Hij stelt de een tegenover de ander.

HOOFDSTUK 33

1 Dit zijn de reizen der kinderen Israels, die uit Egypteland uitgetogen zijn, naar hun heiren, door de hand van Mozes en Aaron.
2 En Mozes schreef hun uittochten, naar hun reizen, naar den mond des HEEREN; en dit zijn hun reizen, naar hun uittochten.
3 Zij reisden dan van Rameses; in de eerste maand, op den vijftienden dag der eerste maand, des anderen daags van het pascha, togen de kinderen Israels uit door een hoge hand, voor de ogen van alle Egyptenaren;
4 Als de Egyptenaars begroeven degenen, welke de HEERE onder hen geslagen had, alle eerstgeborenen; ook had de HEERE gerichten geoefend aan hun goden.
5 Als de kinderen Israels van Rameses verreisd waren, zo legerden zij zich te Sukkoth.
6 En zij verreisden van Sukkoth, en legerden zich in Etham, hetwelk aan het einde der woestijn is.
7 En zij verreisden van Etham, en keerden weder naar Pi-hachiroth, dat tegenover Baal-sefon is, en zij legerden zich voor Migdol.
8 En zij verreisden van Hachiroth, en gingen over, door het midden van de zee, naar de woestijn, en zij gingen drie dagreizen in de woestijn Etham, en legerden zich in Mara.
9 En zij verreisden van Mara, en kwamen te Elim; in Elim nu waren twaalf waterfonteinen en zeventig palmbomen, en zij legerden zich aldaar.
10 En zij verreisden van Elim, en legerden zich aan de Schelfzee.
11 En zij verreisden van de Schelfzee, en legerden zich in de woestijn Sin.
12 En zij verreisden uit de woestijn Sin, en zij legerden zich in Dofka.
13 En zij verreisden van Dofka, en legerden zich in Aluz.
14 En zij verreisden van Aluz, en legerden zich in Rafidim; doch daar was geen water voor het volk, om te drinken.
15 En zij verreisden van Rafidim, en legerden zich in de woestijn van Sinai.
16 En zij verreisden uit de woestijn van Sinai, en legerden zich in Kibroth-thaava.
17 En zij verreisden van Kibroth-thaava, en legerden zich in Hazeroth.
18 En zij verreisden van Hazeroth, en legerden zich in Rithma.
19 En zij verreisden van Rithma, en legerden zich in Rimmon-perez.
20 En zij verreisden van Rimmon-perez, en legerden zich in Libna.
21 En zij verreisden van Libna, en legerden zich in Rissa.
22 En zij verreisden van Rissa, en legerden zich in Kehelatha.
23 En zij verreisden van Kehelatha, en legerden zich in het gebergte van Safer.
24 En zij verreisden van het gebergte Safer, en legerden zich in Harada.
25 En zij verreisden van Harada, en legerden zich in Makheloth.
26 En zij verreisden van Makheloth, en legerden zich in Tachath.
27 En zij verreisden van Tachath, en legerden zich in Tharah.
28 En zij verreisden van Tharah, en legerden zich in Mithka.
29 En zij verreisden van Mithka, en legerden zich in Hasmona.
30 En zij verreisden van Hasmona, en legerden zich in Moseroth.
31 En zij verreisden van Moseroth, en legerden zich in Bene-jaakan.
32 En zij verreisden van Bene-jaakan, en legerden zich in Hor-gidgad.
33 En zij verreisden van Hor-gidgad, en legerden zich in Jotbatha.
34 En zij verreisden van Jotbatha, en legerden zich in Abrona.
35 En zij verreisden van Abrona, en legerden zich in Ezeon-geber.
36 En zij verreisden van Ezeon-geber, en legerden zich in de woestijn Zin, dat is Kades.

37 En zij verreisden van Kades, en legerden zich aan den berg Hor, aan het einde des lands van Edom.
38 Toen ging de priester Aaron op den berg Hor, naar den mond des HEEREN, en stierf aldaar, in het veertigste jaar na den uittocht van de kinderen Israels uit Egypteland, in de vijfde maand, op den eersten der maand.
39 Aaron nu was honderd drie en twintig jaren oud, als hij stierf op den berg Hor.
40 En de Kanaaniet, de koning van Harad, die in het zuiden woonde in het land Kanaan, hoorde, dat de kinderen Israels aankwamen.
41 En zij verreisden van den berg Hor, en legerden zich in Zalmona.
42 En zij verreisden van Zalmona, en legerden zich in Funon.
43 En zij verreisden van Funon, en legerden zich in Oboth.
44 En zij verreisden van Oboth, en legerden zich aan de heuvelen van Abarim, in de landpale van Moab.
45 En zij verreisden van de heuvelen van Abarim, en legerden zich in Dibon-gad.
46 En zij verreisden van Dibon-gad, en legerden zich in Almon-diblathaim.
47 En zij verreisden van Almon-diblathaim, en legerden zich in de bergen Abarim, tegen Nebo.
48 En zij verreisden van de bergen Abarim, en legerden zich in de vlakke velden der Moabieten, aan de Jordaan van Jericho.
49 En zij legerden zich aan de Jordaan van Beth-jesimoth, tot aan Abel-sittim, in de vlakke velden der Moabieten.
50 En de HEERE sprak tot Mozes, in de vlakke velden der Moabieten, aan de Jordaan van Jericho, zeggende:
51 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer gijlieden over de Jordaan zult gegaan zijn in het land Kanaan;
52 Zo zult gij alle inwoners des lands voor uw aangezicht uit de bezitting verdrijven, en al hun beeltenissen verderven; ook zult gij al hun gegotene beelden verderven, en al hun hoogten verdelgen.
53 En gij zult het land in erfelijke bezitting nemen, en daarin wonen; want Ik heb u dat land gegeven, om hetzelve erfelijk te bezitten.
54 En gij zult het land in erfelijke bezitting nemen door het lot, naar uw geslachten; dengenen, die veel zijn, zult gij hun erfenis meerder maken, en dien, die weinig zijn, zult gij hun erfenis minder maken; waarheen voor iemand het lot zal uitgaan, dat zal hij hebben; naar de stammen uwer vaderen zult gij de erfenis nemen.
55 Maar indien gij de inwoners des lands niet voor uw aangezicht uit de bezitting zult verdrijven, zo zal het geschieden, dat, die gij van hen zult laten overblijven, tot doornen zullen zijn in uw ogen, en tot prikkelen in uw zijden, en u zullen benauwen op het land, waarin gij woont.
56 En het zal geschieden, dat Ik u zal doen, gelijk als Ik hun dacht te doen.

I. In dit hoofdstuk hebben wij een bijzonder bericht van de reizen en legeringen van de kinderen Israëls van hun verlossing uit Egypte tot aan hun intocht in Kanaän, twee en veertig in het geheel, met enige merkwaardige gebeurtenissen, die in sommigen dier plaatsen zijn voorgevallen, vers 1-49.

II. Een streng bevel om al de inwoners van Kanaän te verdrijven, dat zij nu gingen veroveren en in bezit nemen, vers 50-56. Zodat het eerste gedeelte van het hoofdstuk terugziet op hun tocht door de woestijn, en het laatste gedeelte voorwaarts ziet naar hun vestiging in Kanaän.

Numeri 33:1-49

Dit is een kort overzicht van de reizen van de kinderen Israëls door de woestijn. Het was een gedenkwaardige geschiedenis, wel waardig om aldus in verkorte vorm bewaard te blijven tot eer van God die hen geleid heeft, en ter bemoediging van latere geslachten.

1. Merk hier op: Wie er de schrijver van was. Mozes schreef hun uittochten, vers 2. Toen zij deze moeizame tocht ondernamen heeft God hem bevolen een journaal of dagboek bij te houden, en daar al de merkwaardige gebeurtenissen in op te tekenen, die op hun reizen voorvielen, om voor hemzelf bij het terugzien een voldoening te zijn, en voor anderen een lering. Het kan voor particuliere Christenen, maar inzonderheid voor hen die een openbare post bekleden, goed en nuttig zijn, om een verhaal in geschrift te brengen en te bewaren van de leidingen van Gods voorzienigheid met hen, de onafgebroken reeks van zegeningen, die zij hebben ervaren, inzonderheid de wendingen en veranderingen, die sommige dagen van hun leven meer merkwaardig hebben gemaakt. Ons geheugen is bedrieglijk en heeft die hulp nodig, opdat wij gedenken aan al de weg die de Heere onze God ons in de woestijn geleid heeft, Deuteronomium 8:2.

2. Wat het bericht zelf was. Het begon met hun vertrek uit Egypte, ging voort met hun tocht door de woestijn, en eindigde in de vlakke velden van Moab, waar zij nu gelegerd waren.

A. Er worden hier sommige dingen opgemerkt betreffende hun vertrek uit Egypte, waaraan zij bij alle gelegenheden herinnerd worden als aan een nooit te vergeten wonderwerk.

a. Dat zij uitgetogen zijn met hun legers, vers 1, in gelederen, als een leger met banieren.

b. Onder Mozes en Aäron, hun leidslieden, opzieners en bestuurders, onder God.

c. Door een hoge hand, omdat Gods hand hoog was, die het voor hen had gewrocht, en voor de ogen aller Egyptenaren, vers 3. Zij zijn niet heimelijk gevlucht, Jesaja 52:12, maar in trotsering van hun vijanden, voor wie God hen tot zo’n lastige steen had gesteld, dat zij hen niet konden, of wilden, of durfden weerstaan.

d. Zij trokken uit terwijl de Egyptenaren hun eerstgeborenen begroeven, of zich tenminste voorbereidden om hen te begraven.

e. Aan al de plagen van Egypte wordt hier nog toegevoegd, dat de Heere ook aan hun goden gerichten had geoefend, De afgoden, die zij aanbaden, werden waarschijnlijk verbroken zoals later Dagon voor de ark, zodat zij hen niet konden raadplegen nopens deze grote zaak. Hiernaar wordt misschien verwezen in Jesaja 19. De afgoden van Egypte zullen bewogen worden voor Zijn aangezicht.

B. Betreffende hun reizen naar Kanaän.

Merk op:

a. Dat zij voortdurend verreisden. Als zij voor een poos in een plaats gelegerd waren, dan vertrokken zij vandaar naar een andere plaats. Zodanig is onze toestand in deze wereld, wij hebben hier geen blijvende stad.

b. Het grootste deel van hun weg lag door de woestijn, ontbloot zelfs van de noodzakelijkheden van het menselijk leven, hetgeen de wijsheid en de macht verheerlijkt van God, door wiens wonderbare leiding en milddadigheid de duizenden van Israël niet slechts hebben bestaan in de woeste, eenzame plaats, maar er even talrijk en krachtig uit tevoorschijn kwamen, als zij er in gegaan waren. In het eerst legerden zij zich aan het einde of de grens van de woestijn, vers 6, maar later in het hart van de woestijn, door de kleinere moeilijkheden bereidt God Zijn volk voor op grotere. Wij vinden hen in de woestijn van Etham, vers 8, van Sin, vers 11, van Sinaï, vers 15. Onze reizen in deze wereld gaan slechts van de ene woestijn in de andere.

c. Dat zij heen en weer geleid werden, voorwaarts en achterwaarts, zoals in een doolhof, en toch waren zij al die tijd onder de leiding van de wolken vuurkolom. Hij voerde hen rondom, Deuteronomium 32:10, en toch leidde Hij hen op een rechte weg, Psalm 107:7. De weg, die God neemt om Zijn volk tot zich te brengen, is altijd de beste weg, hoewel hij ons niet altijd de kortste weg schijnt.

d. Sommige gebeurtenissen worden in dit journaal vermeld, zoals hun gebrek aan water te Rafidim, vers 14, de dood van Aäron vers 38, 39, de aanval van Harad, vers 40, zelfs aan de naam Kibroth Thaäva, de graven van de lusten, vers 16, is een geschiedenis verbonden. Aldus behoren wij al de leidingen van Gods voorzienigheid met ons, ons gezin en ons land in gedachtenis te houden, en de vele voorbeelden van de Goddelijke zorg, waarmee Hij ons heeft geleid, en gevoed en bewaard al onze dagen totnutoe. Sittim, de plaats waar het volk zondigde in de zaak van Peor, Hoofdstuk 25:1, wordt hier Abel-Sittim genoemd-Abel betekent rouw, zoals in Genesis 50:11, en waarschijnlijk werd die plaats zo genoemd naar het treuren van het volk van Israël over deze zonde, en tengevolge daarvan Gods toorn tegen hen. De rouw was zo groot, dat de plaats er naar genoemd werd.

Numeri 33:50-56

Terwijl de kinderen Israëls in de woestijn waren, heeft hun algehele afzondering van andere volken hen uit de weg gehouden van verzoeking tot afgoderij, en dat was misschien een van de bedoelingen met hun langdurige opsluiting in de woestijn, namelijk dat hierdoor de afgoden van Egypte vergeten zouden worden, en het volk, als het ware, gelucht en ontsmet zou zijn, en het geslacht dat in Kanaän kwam deze diepten van Satan nooit gekend zou hebben. Maar nu zij over de Jordaan zullen gaan, komen zij weer in die verzoeking, en daarom:

1. Ontvangen zij streng bevel om al de overblijfselen van de afgoderij te vernietigen. Zij moeten niet slechts al de inwoners van het land uit de bezitting verdrijven, teneinde hun land in bezit te nemen, maar zij moeten al hun afgodische beeltenissen verderven, alsmede hun gegoten beelden, en al hun hoogten, vers 52. Zij moeten er geen van laten bestaan of bewaren, zelfs niet als gedenktekenen van de oudheid, om de nieuwsgierigen te bevredigen, of als versierselen van hun woningen, of als speelgoed voor hun kinderen, zij moeten ze allen vernietigen, beide ten teken van hun afschuw van afgoderij, en om te voorkomen dat zij in verzoeking zouden zijn, om die beelden te aanbidden en de valse goden, die er door voorgesteld werden, of wel om in zulke beelden of voorstellingen de God Israëls te aanbidden.

2. Hun wordt verzekerd dat God, zo zij dit deden, hen langzamerhand in het volle bezit van het land van de belofte zou stellen, vers 53-54. Indien zij zich zuiver hielden van de afgoden van Kanaän, dan zal God hen met de schatten van Kanaän verrijken. Leer hun weg niet, dan behoeft gij hun macht niet te vrezen.

3. Zij worden er mee bedreigd dat zij, zo zij hetzij de afgoden of de afgodendienaars spaarden, met hun eigen roeden geslagen zullen worden, en hun zonde gewis hun straf zal zijn.

a. Zij zullen adders aan hun boezem koesteren, vers 55. Wie van de Kanaänieten overblijven, zullen, als er een verbond met hen wordt aangegaan, al was het maar voor een wapenstilstand, doornen in hun ogen en prikkelen in hun zijden zijn, dat is: zij zullen bij alle gelegenheden een kwelling voor hen wezen, hen beledigen, en beroven en zoveel zij slechts kunnen kwaad onder hen aanrichten. Wij moeten last en moeite verwachten van hetgeen waaraan wij op zondige wijze toegeven, waarin het ook moge bestaan hetgeen waardoor wij ons in verzoeking willen laten komen, zal ons kwellen en plagen.

b. De rechtvaardige God zal het rad op de Israëlieten wenden, dat bestemd was om de Kanaänieten te verpletteren, vers 56. Ik zal u doen, gelijk als Ik hun dacht te doen. Er was bedoeld dat de Kanaänieten uit het bezit zouden gestoten worden, maar als de Israëlieten met hen instemmen en hun weg leren, dan zullen zij uit het bezit gestoten worden, want rechtvaardiglijk zou God dan meer misnoegd zijn op hen, dan op de Kanaänieten zelf. Laat ons dit horen en vrezen. Als wij de zonde niet uitdrijven, dan zal de zonde ons uitdrijven, als wij onze lusten niet doden, dan zullen onze lusten de dood veroorzaken van onze ziel.

HOOFDSTUK 34

1 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2 Gebied den kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer gij in het land Kanaan ingaat, zo zal dit land zijn, dat u ter erfenis vallen zal, het land Kanaan, naar zijn landpalen.
3 De zuiderhoek nu zal u zijn van de woestijn Zin, aan de zijden van Edom; en de zuider landpale zal u zijn van het einde der Zoutzee tegen het oosten;
4 En deze landpale zal u omgaan van het zuiden naar den opgang van Akrabbim, en doorgaan naar Zin; en haar uitgangen zullen zijn, van het zuiden naar Kades-barnea; en zij zal uitgaan naar Hazar-addar, en doorgaan naar Azmon.
5 Voorts zal deze landpale omgaan van Azmon naar de rivier van Egypte, en haar uitgangen zullen zijn naar de zee.
6 Aangaande de landpale van het westen, daar zal u de grote zee de landpale zijn; dit zal uw landpale van het westen zijn.
7 Voorts zal u de landpale van het noorden deze zijn: van de grote zee af zult gij u den berg Hor aftekenen.
8 Van den berg Hor zult gij aftekenen tot daar men komt te Hamath; en de uitgangen dezer landpale zullen zijn naar Zedad.
9 En deze landpale zal uitgaan naar Zifron, en haar uitgangen zullen zijn te Hazar-enan; dit zal u de noorder landpale zijn.
10 Voorts zult gij u tot een landpale tegen het oosten aftekenen van Hazar-enan naar Sefam.
11 En deze landpale zal afgaan van Sefam naar Ribla, tegen het oosten van Ain; daarna zal deze landpale afgaan en strekken langs den oever van de zee Cinnereth oostwaarts.
12 Voorts zal deze landpale afgaan langs de Jordaan, en haar uitgangen zullen zijn aan de Zoutzee. Dit zal u zijn het land naar zijn landpale rondom.
13 En Mozes gebood den kinderen Israels, zeggende: Dit is het land, dat gij door het lot ten erve innemen zult, hetwelk de HEERE aan de negen stammen en den halven stam van Manasse te geven geboden heeft.
14 Want de stam van de kinderen der Rubenieten, naar het huis hunner vaderen, en de stam van de kinderen der Gadieten, naar het huis hunner vaderen, hebben ontvangen; mitsgaders de halve stam van Manasse heeft zijn erfenis ontvangen.
15 Twee stammen en een halve stam hebben hun erfenis ontvangen aan deze zijde van de Jordaan, van Jericho oostwaarts tegen den opgang.
16 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
17 Dit zijn de namen der mannen, die ulieden het land ten erve zullen uitdelen: Eleazar, de priester, en Jozua, de zoon van Nun.
18 Daartoe zult gij uit elken stam een overste nemen, om het land ten erve uit te delen.
19 En dit zijn de namen dezer mannen: van den stam van Juda, Kaleb, zoon van Jefunne;
20 En van den stam der kinderen van Simeon, Semuel, zoon van Ammihud;
21 Van den stam van Benjamin, Elidad, zoon van Chislon;
22 En van den stam der kinderen van Dan, de overste Bukki, zoon van Jogli;
23 Van de kinderen van Jozef: van den stam der kinderen van Manasse, de overste Hanniel, zoon van Efod;
24 En van den stam der kinderen van Efraim, de overste Kemuel, zoon van Siftan;
25 En van den stam der kinderen van Zebulon, de overste Elizafan, zoon van Parnach;
26 En van den stam der kinderen van Issaschar, de overste Paltiel, zoon van Azzan;
27 En van den stam der kinderen van Aser, de overste Achihud, zoon van Selomi;
28 En van den stam der kinderen van Nafthali, de overste Pedael, zoon van Ammihud.

29 Dit zijn ze, dien de HEERE geboden heeft, den kinderen Israels de erfenissen uit te delen, in het land Kanaan.

In dit hoofdstuk onderricht God Mozes, en deze moet dan Israël onderrichten:

I. Betreffende de grenzen van het land Kanaän, vers 1-15.

II. Betreffende de verdeling en de uitdeling er van aan de stammen Israëls, vers 17-24.

Wij hebben hier een beschrijving van de grenzen van het land Kanaän naar alle zijden. God onderrichtte Mozes hier om deze grenzen vast te stellen, niet als een aardrijkskundige op een landkaart, om aan de weetgierigheid te voldoen, maar als een vorst voor een schenking opdat met zekerheid geweten zou worden, wat in die schenking begrepen is. Er was hun een veel grotere bezitting beloofd, die hun ook ter bestemder tijd gegeven zou zijn, indien zij gehoorzaam waren geweest, reikende zelfs tot aan de Eufraat, Deuteronomium 11:24. En zover heeft Israëls heerschappij zich ook werkelijk uitgestrekt in de tijd van David en Salomo, 2 Kronieken 9:26. Maar wat hier beschreven wordt, is alleen Kanaän, dat het deel was van de negen en een halve stam, want de andere twee en een halve stam waren reeds gevestigd. vers 14-15. Betreffende deze grenzen nu van Kanaän valt op te merken:

I. Dat zij binnen zekere bepalingen waren afgeperkt, want God heeft de bepalingen van onze woningen verordend, Handelingen 17:26. Die landpalen waren hun gesteld:

1. Opdat zij zouden weten wie zij hadden te verdrijven, en hoever de opdracht, die hun gegeven was, zich uitstrekte, Hoofdstuk 33:53 dat zij de inwoners zouden uitdrijven. Alleen diegenen, welke zich tussen deze grenzen bevonden, moesten zij verdelgen, tot hiertoe moet hun bloedig zwaard gaan en niet verder.

2. Opdat zij zouden weten welke bezitting zij te wachten hadden. God wilde niet dat Zijn volk hun begeerte naar wereldlijk goed zou vergroten, maar dat zij zouden weten genoeg te hebben, om daarmee dan tevreden te zijn. De Israëlieten zelf moeten niet alleen inwoners gemaakt worden in het midden van het land, maar plaats laten voor hun naburen om bij hen te wonen. God stelt bepalingen aan onze erve zo laat ons dan perken stellen aan onze begeerten en ons schikken naar de toestand, waarin God ons geplaatst heeft.

II. Dat het, betrekkelijk, een kleine omvang had. Zoals de grenzen hier gesteld zijn, wordt het berekend slechts een lengte gehad te hebben van honderd zestig mijlen, en een breedte van ongeveer vijftig mijlen, het bevatte misschien niet veel meer dan de helft van de oppervlakte van Engeland, en toch is dit het land, dat aan de vader van de gelovigen beloofd was, en de bezitting van het zaad Israëls. Dit was het plekje gronds, waarin gedurende veel eeuwen God alleen bekend was en Zijn naam groot was Psalm 76:2. Dit was de wijngaard des Heeren de besloten hof, maar zoals het is met wijngaarden en hoven, de beperktheid van omvang werd ruim opgewogen door de buitengewone vruchtbaarheid van de grond, want anders zou het kleine land het talrijke volk, dat het bewoonde niet hebben kunnen onderhouden. Zie hieraan:

1. Hoe klein een deel van de wereld God voor zichzelf heeft, hoewel de aarde des Heeren is, en haar volheid, zijn er slechts weinigen, die Hem kennen en Hem dienen, maar die weinigen zijn gelukkig, zeer gelukkig, omdat zij Gode vruchtbaar zijn.

2. Hoe klein een deel van de wereld God dikwijls aan Zijn volk geeft. Zij, die hun deel hebben in de hemel, hebben reden om tevreden te wezen met een klein deel op aarde, maar evenals hier, wat er ontbreekt aan hoeveelheid wordt vergoed door de hoedanigheid, want het weinige,

dat de rechtvaardige heeft, het van de liefde Gods hebbende en met Zijn zegen, is veel beter en veel troostrijker, dan de overvloed van de goddelozen, Psalm 37:16.

III. Er was iets opmerkelijks in die grenzen en landpalen.

1. Kanaän zelf was een schoon, lieflijk, sierlijk land, Daniel 8:9, Psalm 48:3- en toch grensde het aan woestijnen en zeeën, en was omringd van onderscheidene treurig- uitziende landschappen. Aldus is de wijngaard van de kerk aan alle zijden omgeven door de woestijn van deze wereld, die als contrast er van dient om te doen uitkomen, hoe schoon van gelegenheid zij is.

2. Velen van die grenzen waren zijn bolwerken en natuurlijke versterkingen, om de toegang voor vijanden moeilijk te maken, waarmee hun te kennen werd gegeven dat de God van de natuur hun beschermer was en hen met goedgunstigheid zal omringen als met een rondas, Psalm 5:13.

3. De grens reikte tot aan de rivier van Egypte, vers 5. Opdat de aanblik van dat land, dat zij van uit het hunne zien konden, hen zou doen gedenken aan hun dienstbaarheid aldaar en hun wonderbare bevrijding.

4. Het begin van hun grenzen wordt hier gesteld aan de Zoutzee, vers 3, en daar eindigen zij, vers 12. Dat was het blijvende gedenkteken van de verwoesting van Sodom en Gomorra, de schone, vruchtbare vallei, waarin deze steden gestaan hebben, werd een meer, welks wateren nooit door een wind werden bewogen, geen schip droegen, met geen vis werden gevuld, generlei levend schepsel werd er in gevonden, en daarom de Dode Zee werd genoemd. Dit was een deel van hun grenzen, om een gedurige waarschuwing voor hen te wezen, om zich te wachten voor de zonden die het verderf over Sodom hebben gebracht toch werd de ongerechtigheid van Sodom later in Israël gevonden, Ezechiel 16:49, om welke Kanaän wel niet, zoals Sodom tot een zoutzee werd gemaakt, maar wel tot een onvruchtbare grond, en dat gebleven is tot op de huldigen dag.

5. Hun westergrens was de grote zee, vers 6, die thans de Middellandse Zee genoemd wordt. Sommigen beschouwen die zee zelf als deel uitmakende van hun bezit, en dat zij krachtens deze schenking de heerschappij er over hadden, zodat zij er de meesters van hadden kunnen zijn, indien zij het niet verbeurd hadden door hun zonde.

Numeri 34:16-29

God benoemt hier commissarissen om het land onder hen te verdelen. De verovering er van wordt als een gedane zaak beschouwd hoewel er totnutoe nog niets voor gedaan of ondernomen was. Hier hebben wij geen benoeming of aanstelling van generaals en opperbevelhebbers, die de oorlog moesten voeren want zij zullen het land in bezit krijgen, niet door hun zwaard, noch door hun boog, maar door de macht en de gunst van God, en zij moeten zo zeker zijn van de overwinning en van voorspoed, zolang God voor hen streed dat nu reeds de personen benoemd moeten worden, aan wie de verdeling van het land zal worden opgedragen, dat is: die presideren zullen bij de loting, in twistgedingen, die ontstaan kunnen, zullen hebben te beslissen en zullen toezien, dat in alles naar recht en billijkheid gehandeld zal worden.

1. De voornaamsten van die commissie waren Eleazar en Jozua, vers 17, als typen van Christus, die als priester en koning het hemelse Kanaän onder het geestelijk Israël verdeelt, maar, zoals hier door het lot beslist moet worden, zo erkent Christus dat de beschikking moet zijn naar de wil des Vaders, Mattheus 20:23, vergel. Efeziers 1:11.

2. Opdat er geen schijn van partijdigheid zou wezen, werd, behalve dezen nog een overste van elken stam aangesteld om toezicht te houden bij deze zaak, en er voor te zorgen, dat de stam die hij diende, niet benadeeld werd. Publieke zaken moeten zo behandeld worden, dat ieder niet slechts krijgt wat hem toekomt, maar dat zo het mogelijk is, aan ieder de overtuiging wordt gegeven, dat hem recht gedaan is en dat hij werkelijk heeft ontvangen wat hem toekomt. Het bevordert het geluk en welzijn van een land, als de oversten van het volk, enige uit iederen stam samenkomen, om over de zaken te beraadslagen, waar allen belang bij hebben, een instelling, die zeer tot eer, rust en veiligheid strekt van de natie, die er mee gezegend is.

Sommigen merken op dat de volgorde van de stammen grotelijks verschilt van die, waarmee zij totnutoe bij alle gelegenheden genoemd zijn, en overeenkomt met de nabuurschap van hun lot bij de verdeling van het land. Juda, Simeon en Benjamin, de eerste drie welke hier genoemd zijn, lagen dicht bij elkaar, aan de ene zijde naast hen lag het erfdeel van Dan dat van Efraïm en Manasse aan de andere zijde, Zebulon en Issaschar lagen naast elkaar meer noordwaarts, Aser en Nafthali het noordelijkste van allen, zoals men gemakkelijk op een kaart van Kanaän zien kan. Dit is een bewijs, zegt bisschop Patrick, dat Mozes in zijn geschriften door Gods Geest geleid werd. Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend, en wat voor ons nieuw en verrassend is, heeft Hij volkomen voorzien, zonder enigerlei verwarring of onzekerheid.

HOOFDSTUK 35

1 En de HEERE sprak tot Mozes, in de vlakke velden der Moabieten, aan de Jordaan van Jericho, zeggende:
2 Gebied den kinderen Israels, dat zij van de erfenis hunner bezitting aan de Levieten steden zullen geven om te bewonen; daartoe zult gijlieden aan de Levieten voorsteden geven, aan de steden rondom dezelve.
3 En die steden zullen zij hebben om te bewonen; maar hun voorsteden zullen zijn voor hun beesten, en voor hun have, en voor al hun gedierte,
4 En de voorsteden der steden, die gij aan de Levieten zult geven, zullen van den stadsmuur af, en naar buiten, van duizend ellen zijn rondom.
5 En gij zult meten van buiten de stad, aan den hoek tegen het oosten, twee duizend ellen, en aan den hoek van het zuiden, twee duizend ellen, en aan den hoek van het westen, twee duizend ellen, en aan den hoek van het noorden, twee duizend ellen; dat de stad in het midden zij. Dit zullen zij hebben tot voorsteden van de steden.
6 De steden nu, die gij aan de Levieten zult geven, zullen zijn zes vrijsteden, die gij geven zult, opdat de doodslager daarheen vliede; en boven dezelve zult gij hun twee en veertig steden geven.
7 Al de steden, die gij aan de Levieten geven zult, zullen zijn acht en veertig steden, deze met haar voorsteden.
8 De steden, die gij van de bezitting der kinderen Israels geven zult, zult gij van dien, die vele heeft, vele nemen, en van dien, die weinig heeft, weinige nemen; een ieder zal naar zijn erfenis, die zij zullen erven, van zijn steden aan de Levieten geven.
9 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
10 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer gij over de Jordaan gaat naar het land Kanaan.
11 Zo zult gij maken, dat u steden tegemoet liggen, die u tot vrijsteden zullen zijn; opdat de doodslager daarheen vliede, die een ziel onwetend geslagen heeft.
12 En deze steden zullen u tot een toevlucht zijn voor den bloed wreker; opdat de doodslager niet sterve, totdat hij voor de vergadering aan het gericht gestaan hebbe.
13 En deze steden, die gij geven zult, zullen zes vrijsteden voor u zijn.
14 Drie dezer vrijsteden zult gij geven op deze zijde van de Jordaan, en drie dezer steden zult gij geven in het land Kanaan; vrijsteden zullen het zijn.
15 Die zes steden zullen voor de kinderen Israels, en voor den vreemdeling, en den bijwoner in het midden van hen, tot een toevlucht zijn; opdat daarheen vliede, wie een ziel onvoorziens slaat.
16 Maar indien hij hem met een ijzeren instrument geslagen heeft, dat hij gestorven zij, een doodslager is hij; deze doodslager zal zekerlijk gedood worden.
17 Of indien hij hem met een handsteen, waarvan met zoude kunnen sterven, geslagen heeft, dat hij gestorven zij, een doodslager is hij; deze doodslager zal zekerlijk gedood worden.
18 Of indien hij hem met een houten handinstrument, waarvan men zoude kunnen sterven, geslagen heeft, dat hij gestorven zij, een doodslager is hij; deze doodslager zal zekerlijk gedood worden.
19 De wreker des bloeds, die zal den doodslager doden; als hij hem ontmoet, zal hij hem doden.
20 Indien hij hem ook door haat zal gestoten hebben, of met opzet op hem geworpen heeft, dat hij gestorven zij;

21 Of hem door vijandschap met zijn hand geslagen heeft, dat hij gestorven zij; de slager zal zekerlijk gedood worden, een doodslager is hij; de bloedwreker zal dezen doodslager doden, als hij hem ontmoet.
22 Maar indien hij hem met der haast zonder vijandschap gestoten heeft, of enig instrument zonder opzet op hem geworpen heeft;
23 Of onvoorziens met enigen steen, waarvan men zoude kunnen sterven, en hij dien op hem heeft doen vallen, dat hij gestorven zij, zo hij hem toch geen vijand was, noch zijn kwaad zoekende;
24 Zo zal de vergadering richten tussen den slager, en tussen den bloedwreker, naar deze zelve rechten.
25 En de vergadering zal den doodslager redden uit den hand des bloedwrekers, en de vergadering zal hem doen wederkeren tot zijn vrijstad, waarheen hij gevloden was; en hij zal daarin blijven tot den dood des hogepriesters, dien men met de heilige olie gezalfd heeft.
26 Doch indien de doodslager enigszins zal gaan uit de palen zijner vrijstad, waarheen hij gevloden was,
27 En de bloedwreker hem zal vinden buiten de palen zijner vrijstad; zo de bloedwreker den doodslager zal doden, het zal hem geen bloedschuld zijn.
28 Want hij zou in zijn vrijstad gebleven zijn tot den dood des hogepriesters; maar na de dood des hogepriesters zal de doodslager wederkeren tot het land zijner bezitting.
29 En deze dingen zullen ulieden zijn tot een inzetting van recht, bij uw geslachten, in al uw woningen.
30 Al wie de ziel slaat, naar den mond der getuigen zal men den doodslager doden, maar een enig getuige zal niet getuigen tegen een ziel, dat zij sterve.
31 En gij zult geen verzoening nemen voor de ziel des doodslagers, die schuldig is te sterven; want hij zal zekerlijk gedood worden.
32 Ook zult gij geen verzoening nemen voor dien, die gevlucht is naar zijn vrijstad, dat hij zou wederkeren, om te wonen in het land, tot den dood des hoge priesters.
33 Zo zult gij niet ontheiligen het land, waarin gij zijt; want het bloed ontheiligt het land; en voor het land zal geen verzoening gedaan worden over het bloed, dat daarin vergoten is, dan door het bloed desgenen, die dat vergoten heeft.
34 Verontreinigt dan het land niet, waarin gij gaat wonen, in welks midden Ik wonen zal; want Ik ben de HEERE, wonende in het midden der kinderen Israels.

Daar er nu orders gegeven waren voor de verdeling van het land Kanaän onder de leken-stammen, (als ik ze zo eens noemen mag) wordt nu gezorgd voor een behoorlijke voorziening voor de geestelijkheid, de stam van Levi, die de heilige zaken bediende.

I. Er moesten hun acht en veertig steden toegewezen worden, met haar voorsteden, sommigen ervan in elke stam, vers 1-8.

II. Uit deze moesten zes vrijsteden zijn, waar ieder een toevlucht moest vinden die iemand onwetend verslagen heeft, vers 1-15. In de wet hieromtrent hebben wij op te merken.

1. In welke gevallen de vrijplaats niet toegestaan werd: in geen geval van moedwilliger moord, vers 16-21.

2. In welke gevallen zij wel toegestaan was, vers 22-24.

3. De wet betreffende hen, die in deze vrijsteden een toevlucht hadden gezocht, vers 25-34.

Numeri 35:1-8

De wetten op de tienden en de offeranden hadden ruim voorzien voor het onderhoud van de Levieten, maar het was niet te denken, en het zou ook niet goed zijn geweest voor het algemene welzijn, als zij, toen zij in Kanaän kwamen, allen nabij of rondom de tabernakel zouden wonen, zoals in de woestijn, en daarom moet er gezorgd worden voor geschikte woonplaatsen voor hen, waarin zij op aangename, en tevens nuttige wijze kunnen wonen. Dat is het, waarvoor hier gezorgd wordt.

I. Er werden hun steden toegewezen met haar voorsteden, vers 2. Zij moeten geen grond hebben om te bebouwen, zij behoefden noch te zaaien, noch te mouten, noch in de schuren te verzamelen, want hun hemelse Vader voedde hen met de tienden van de opbrengst van de arbeid van anderen, opdat zij zich des te meer konden toeleggen op de bestudering van de wet, en meer tijd zouden hebben om het volk te onderwijzen, want zij werden niet aldus gemakkelijk gevoed en onderhouden, opdat zij lui en ledig zouden zijn, maar opdat zij zich geheel zouden toewijden aan hun roeping, en niet ingewikkeld zouden zijn in de handelingen des leeftochts.

1. Er werden hun steden gegeven, opdat zij bij elkaar zouden kunnen wonen, met elkaar konden spreken over de wet tot hun onderlinge stichting, en in twijfelachtige gevallen elkaar konden raadplegen en elkanders handen versterken.

2. Deze steden hadden voorsteden, bestemd voor hun vee, vers 3. Van de stadsmuur af gerekend, werden hun duizend ellen toegestaan voor de stallingen van hun vee, en dan nog twee duizend ellen voor weiden, om er het vee in te laten grazen, vers 4,5. Er was zorg gedragen, niet alleen, dat zij konden leven, maar ruim konden leven, en alle begerenswaardige gemakken en gerieflijkheden zouden hebben, opdat zij door hun naburen niet met minachting aangezien zouden worden.

II. Die steden moeten hun toegewezen worden uit het erfdeel van elken stam, vers 8.

1. Opdat iedere stam aldus een dankbare erkentenis zou bewijzen aan God uit zijn onroerend zowel als uit zijn roerend goed, want wat aan de Levieten gegeven werd, werd beschouwd als gegeven aan de Heere, en zo werden hun bezittingen hun geheiligd.

2. Opdat iedere stam het voordeel en voorrecht zou hebben, dat er Levieten onder hen woonden, om hun de goede kennis des Heeren te leren. Aldus werdt dat licht verspreid door alle delen van het land, en nergens duisternis gelaten, Deuteronomium 33:10. Zij zullen Jakob Uwe rechten leren. Jakob’s vloek op Levi’s toorn was: Ik zal hem verstrooien onder Israël, Genesis 49:7. Maar die vloek werd in een zegen veranderd, en door aldus verstrooid te zijn, werden de Levieten instaat gesteld om zoveel te meer goed te doen. Het is voor een land een grote zegen, om er overal getrouwe leraren in te hebben. Het aantal van de hun toegewezen steden was in het geheel acht en veertig, door elkaar genomen vier in elken stam. Uit de verenigde stammen van Simeon en Juda negen, uit Nafthali drie, en van ieder van de overigen vier, zoals blijkt uit Jozua 21. Aldus werden zij gezegend met goede leraren, en die leraren met een goed levensonderhoud, niet slechts in tienden maar ook in vaste goederen. En hoewel het Evangelie voor deze zaak niet zo nauwkeurig is als de wet, blijkt er toch duidelijk uit dat die onderwezen wordt, mee behoort te delen van alle goederen, dengenen die hem onderwijst, Galaten 6:6.

Numeri 35:9-34

Wij hebben hier de orders, gegeven betreffende de vrijsteden, welke orders zeer gepast volgen op hetgeen voorafgaat, omdat die vrijsteden allen Levieten-steden waren. In dit deel van de inrichting is een goede wet, en er is ook veel zuiver Evangelie in.

I. Een goede wet nopens moord en manslag, en dat is een zaak waarvan de wetten van alle natiën zorgvuldig kennis hebben genomen. Hetgeen hier vastgesteld wordt, komt overeen met de natuurlijke billijkheid.

1. Dat moedwillige moordenaars met de dood gestraft moeten worden. In zo'n geval mag geen toevlucht in een vrijstad worden toegestaan, geen losgeld worden aangenomen, geen verwisseling van straf worden toegestaan, de doodslager zal zeker gedood worden, vers 16. Er wordt verondersteld dat die doodslag door haat geschied is,. vers 20, of door vijandschap, vers 21, door plotselinge terging, (want onze Heiland verklaart onrechtmatige toorn evengoed moord te zijn, als een moord met kwaad opzet gepleegd, Mattheus 5:21, 22,) hetzij de persoon vermoord is met een instrument van ijzer, vers 16, of van hout, vers 18, of met een steen, die op hem geworpen is, vers 17, 20, ja, indien hij hem in vijandschap slaat met de hand, zodat er de dood op volgt, dan is het moord, vers 21, en het was een aloude wet, in overeenstemming met de wet van de natuur dat wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door de mens vergoten worden, Genesis 9:6. Waar onrecht geschied is, moet vergoeding gedaan worden, en daar de moordenaar het leven niet kan wedergeven, dat hij ten onrechte weggenomen heeft, moet het zijne in de plaats er van geëist worden, niet (zoals sommigen zich ingebeeld hebben) om de schim van de verslagene te verzoenen, maar om aan de wet en de gerechtigheid van een volk voldoening te geven, en om voor alle anderen een waarschuwing te zijn om niet evenzo te doen. Hier wordt gezegd en dit is wel de aandacht waard van alle vorsten en staten dat bloed ontheiligt niet alleen het geweten van de moordenaar, die daarmee bewijst, dat hij het eeuwige leven niet in zich heeft blijvende, 1 Johannes 3:15, maar ook het land waarin het bloed gestort wordt, zo aanstotelijk is het voor God en alle goede mensen. En er wordt bijgevoegd, dat het land niet gereinigd kan worden van het bloed, dat er in vergoten is, dan door het bloed desgenen, die het vergoten heeft, vers 33. Als moordenaars aan de straf ontkomen van mensen, dan zullen zij, die hen hebben laten ontkomen, zeer veel te verantwoorden hebben, en God zal hen toch niet aan Zijn rechtvaardig oordeel laten ontkomen. Naar hetzelfde beginsel wordt ook bepaald, dat geen verzoening moet genomen worden voor de ziel, dat is: het leven des doodslagers, vers 31. Al gaf iemand al het goed van zijn huis aan de rechters, aan het land, of aan de bloedwreker ter verzoening van zijn misdaad, men zou hem ten enenmale verachten. De verlossing van het leven is zo kostelijk, dat zij door geen aardse schatten verkregen kan worden. Aangaande degenen, die op hun goed vertrouwen, en op de veelheid huns rijkdoms roemen, niemand van hen zal zijn broeder immermeer kunnen verlossen, Psalm 49:7, 8 hetgeen misschien een toespeling is op deze wet. Er komt hier een rechtsregel voor (die ook een rechtsregel is in Engeland, doch alleen in geval van verraad) dat niemand ter dood gebracht zal worden op het getuigenis van één enkele getuige, maar dat hiervoor twee getuigen nodig zijn, vers 30. Deze wet is vastgesteld voor alle gevallen, waarop de doodstraf staat, Deuteronomium 17:6, 19. 15,. Eindelijk. Niet alleen de vervolging, maar ook de terdoodbrenging van de moordenaar, wordt overgelaten aan de naaste bloedverwant van de vermoorde. Gelijk deze de losser moest zijn van het land van zijn bloedverwant, indien dit verpand was, zo moest hij ook zijn bloedwreker zijn, indien hij vermoord werd, vers 19, indien hij overtuigd was door de bekendheid van het feit, en het niet nodig had om de zaak voor een

gerechtshof te brengen. Maar indien het onzeker was, wie de doodslager is geweest, en de bewijzen twijfelachtig zijn, dan kunnen wij niet denken dat zijn bloot vermoeden hem zou machtigen om datgene te doen, wat zelfs de rechters niet anders dan op het getuigenis van twee getuigen doen konden. Alleen als het feit duidelijk, onomstotelijk bewezen is, dan mocht de naaste erfgenaam van de verslagene in rechtvaardige verontwaardiging de moordenaar doden, overal waar hij hem ontmoette. Sommigen denken dat dit verstaan moet worden na het wettig vonnis van de rechter, en zo zegt de Chaldeër: "Hij zal hem doden nadat hij door het gerecht zal veroordeeld zijn", maar volgens vers 24 schijnen de rechters alleen in twijfelachtige gevallen opgetreden te zijn, en dat zo de persoon op wie hij wraak oefende inderdaad de moordenaar was, en wel een moedwillige moordenaar de bloedwreker onschuldig was, vers 27. Slechts als de zaak anders bleek te zijn, dan was dit op zijn gevaar. Onze wet staat toe, dat door de weduwe of de naaste erfgenaam van de verslagene appèl aangetekend wordt tegen de moordenaar, zelfs als de moordenaar in eerste instantie werd vrijgesproken, en indien dan bij de behandeling van dat appèl blijkt dat de aangeklaagde schuldig is, dan zal het vonnis van executie verleend worden ten verzoeke van de appèllant, die eigenlijk de bloedwreker genoemd kan worden.

2. Maar als de doodslag niet moedwillig of met voorbedachten rade geschiedde, als er geen vijandschap of opzet was, vers 22, als de verslagene geen kwaad gezocht was, vers 23, hetgeen onze wet toevallige manslag of homicide, per infortunium manslag bij ongeluk noemt dan kon de doodslager naar een vrijstad vluchten. Naar de Engelse wet brengt dit voor hem, die de manslag gepleegd heeft, verbeurdverklaring van goederen mede, maar hij behoudt het leven.

Betreffende de vrijsteden luidde de wet:

A. Dat hij, die een ander gedood had, in deze vrijsteden veilig was en onder de bescherming van de wet, totdat zijn zaak onderzocht was door de vergadering, dat is: door de rechters in een openbare rechtszitting. Als hij verzuimde zich daaraan te onderwerpen, dan was dit op zijn gevaar, als de bloedwreker hem elders vond of hem achterhaalde terwijl hij talmde op weg naar de vrijstad en hem versloeg, dan was zijn bloed op zijn eigen hoofd, wijl hij geen gebruik heeft gemaakt van het middel tot veiligheid, dat God voor hem voorzien heeft.

B. Indien het, na onderzoek, blijkt moedwillige doodslag geweest te zijn, dan kon de vrijstad hem niet langer bescherming verlenen. Dat was reeds bepaald in Exodus 21:14. Gij zult hem van voor Mijn altaar nemen, dat hij sterve.

C. Maar indien het, na onderzoek, bevonden werd door vergissing of bij ongeluk te zijn geschied, dat de slag werd toegebracht zonder bedoeling om het leven van de verslagene te benemen, dan kon de doodslager veilig in de vrijstad blijven, en de bloedwreker mocht zich niet met hem bemoeien, vers 25. Daar moest hij dan in ballingschap blijven van zijn eigen huis tot aan de dood van de hogepriester, en zo hij te eniger tijd uit die stad of haar voorstad ging, dan stelde hij zich buiten de bescherming van de wet, en zo de broedwreker hem vond, mocht hij hem doden, vers 26-28. Door nu het leven van de doodslager te bewaren wilde God:

a. Ons leren dat de mensen niet moeten lijden om hetgeen hun ongeluk is veeleer dan hun misdaad, de daad van Gods voorzienigheid veeleer dan hun eigen daad want God heeft hem zijn hand doen ontmoeten, Exodus 21:13.

b. Door de verbanning van de doodslager uit zijn eigen stad en zijn opsluiting in de vrijstad, waar hij in zeker opzicht een gevangene was, wilde God ons leren een afschuw te hebben van bloedschuld, zeer voorzichtig te zijn met het leven, en altijd bevreesd te wezen om door vergissing of verzuim iemands dood teweeg te brengen.

c. Door de beperking van de tijd van de ballingschap van de overtreder tot aan de dood van de hogepriester werd eer gelegd op dit heilig ambt. De hogepriester moest als zo groot een zegen geacht worden voor zijn land dat, als hij stierf de droefheid over zijn dood alle andere gevoelens als het ware moest verzwelgen. Daar al de vrijsteden Levietensteden waren, en de hogepriester het hoofd was van die stam, en bijgevolg een bijzondere heerschappij had over die steden, konden zij, die daarin opgesloten waren, eigenlijk als zijn gevangenen worden beschouwd, en zo was dan zijn dood hun vrijlating. Het was, als het ware, op zijn verzoek dat de overtreder opgesloten werd, weshalve dit met zijn dood verviel, Actio moritur cum persona Ainsworth heeft hier een andere opvatting van. Gelijk de hogepriesters, zegt hij, zolang zij leefden door hun dienst en het brengen van offeranden, verzoening deden voor de zonde, waarin zij Christus' genoegdoening voorstelden, zo werden bij hun dood diegenen vrijgelaten, die in ballingschap waren wegens toevallige doodslag, hetgeen een type was van de verlossing in Israël.

d. Door de gevangene aan de bloedwreker over te laten in geval hij buiten de grenzen van de vrijstad ging, werd hen geleerd vast te houden aan de methoden, die de oneindige wijsheid hun voorschreef voor hun veiligheid. Het was voor de eer van deze wet, dat zij zo strikt nagekomen moest worden. Hoe kunnen wij verwachten verlost te worden, als wij de verlossing veronachtzamen, hoe kunnen wij verwachten zalig te worden, als wij op zo grote zaligheid geen acht slaan?

II. Er is zeer veel kostelijk Evangelie verborgen onder het type van de vrijsteden, en daarnaar schijnt de apostel te verwijzen als hij spreekt van de toevlucht te nemen om de voorgestelde hoop vast te houden, Hebreeën 6:18, en in Christus gevonden te worden, Filippenzen 3:9. In de geschiedenis van het Oude Testament lezen wij nooit van iemand, die van deze vrijsteden gebruik heeft gemaakt, evenmin als van andere dergelijke inzettingen, waarvan ongetwijfeld toch wel bij de daartoe bestemde gelegenheden gebruik zal gemaakt zijn, wij lezen slechts van de zodanigen, die in gevaarlijke ogenblikken de hoornen van het altaar hebben gevat, 1 Koningen 1:50, 2:28, K. want het altaar waar dit ook stond was als het ware de hoofdvrijstad. Maar de wet betreffende deze steden. was bedoeld om de hoop op te wekken van hen, die de verlossing in Israël verwachtten, en dat zal voor hen, die overtuigd zijn van zonde en dieswege in angst en verschrikking zijn, wezen wat de vrijsteden voor de doodslager geweest zijn.

Merk op:

1. Dat er verscheidene vrijsteden waren, en zó gelegen in de verschillende delen des lands dat de doodslager, waar hij ook in het land Israëls woonde, de ene of de andere in een halven dag kon bereiken, evenzo, hoewel er slechts één Christus gesteld is om onze toevlucht te zijn, is Hij toch, waar wij ons ook bevinden, een nabijzijnde toevlucht, een hulp in benauwdheden, want het woord is nabij ons, en Christus in het Woord.

2. In elk dier steden was de doodslager veilig, en zo zijn gelovigen, die de toevlucht nemen tot Hem, en in Hem rusten, beschermd en beveiligd tegen de toorn Gods en de vloek van de wet.

Er is geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn, Romeinen 8:1. Wie zal hen, die aldus beschut zijn, veroordelen?

3. Het waren allen Levietensteden. Het was een vriendelijkheid voor de armen gevangene, dat hij wel niet mocht opgaan naar de plaats waar de ark was, maar zich toch temidden van Levieten bevond, die hem de goede kennis des Heeren zullen leren, en hem zullen tonen hoe het best gebruik te maken van de toestand, waarin hij door de leiding van Gods voorzienigheid was gekomen. Het kon ook verwacht worden, dat de Levieten hem zullen vertroosten en bemoedigen, hem welkom zullen heten, en zo is het ook het werk van de dienaren van het Evangelie om arme zondaren welkom te heten bij Christus, en hen, die door genade in Hem zijn, te helpen en van raad te dienen.

4. Zelfs vreemdelingen en bijwoners, al waren zij geen geboren Israëlieten, konden van het voorrecht van deze vrijsteden gebruik maken, vers 15. Zo wordt in Christus Jezus geen verschil gemaakt tussen Griek en Jood, zelfs de vreemdelingen, die door het geloof de toevlucht nemen tot Christus, zullen in Hem veilig en behouden zijn.

5. Zelfs de voorsteden van de stad boden de overtreder genoegzame bescherming, vers 26-27. En zo is er kracht zelfs in de zoom van Christus' kleed tot genezing en behoudenis van arme zondaren. Indien wij niet tot volle verzekerdheid kunnen geraken, dan kunnen wij ons toch vertroosten in een goede hope door genade.

6. De bescherming, die de doodslager in de vrijstad vond, was niet gelegen in de sterkte van haar muren, of poorten, of grendels, maar zuiver en alleen in de Goddelijke bepaling, zo is het het woord van het Evangelie, dat aan de zielen behoudenis geeft in Christus, want Hem heeft God de Vader verzegeld.

7. Indien de overtreder ooit er op betrapt werd, dat hij buiten het gebied van zijn vrijstad omzwierf, of zich heimelijk naar zijn eigen huis begaf, dan verloor hij het voordeel van zijn bescherming, en stond bloot aan het zwaard van de bloedwreker. En zo moeten zij, die in Christus zijn, in Christus blijven, want het is op hun gevaar als zij Hem verlaten, en van Hem afdwalen. Zich onttrekken is ten verderve gaan.

HOOFDSTUK 36

1 En de hoofden der vaderen van het geslacht der kinderen van Gilead, den zoon van Machir, den zoon van Manasse, uit de geslachten der kinderen van Jozef, traden toe, en spraken voor het aangezicht van Mozes, en voor het aangezicht der oversten, hoofden van de vaderen der kinderen Israels.
2 En zeiden: De HEERE heeft mijn heer geboden, dat land door het lot aan de kinderen Israels in erfenis te geven; en mijn heer is door den HEERE geboden, de erfenis van onzen broeder Zelafead te geven aan zijn dochteren.
3 Wanneer zij een van de zonen der andere stammen van de kinderen Israels tot vrouwen zouden worden, zo zou haar erfenis van de erfenis onzer vaderen afgetrokken worden, en toegedaan tot de erfenis van dien stam, aan welken zij geworden zouden; alzo zou van het lot onzer erfenis worden afgetrokken.
4 Als ook de kinderen Israels een jubeljaar zullen hebben, zo zou haar erfenis toegedaan zijn tot de erfenis van dien stam, aan welken zij zouden geworden zijn; alzo zou haar erfenis van de erfenis van den stam onzer vaderen afgetrokken worden.
5 Toen gebood Mozes den kinderen Israels, naar des HEEREN mond, zeggende: De stam der kinderen van Jozef spreekt recht.
6 Dit is het woord, dat de HEERE van de dochteren van Zelafead geboden heeft, zeggende: Laat zij dien tot vrouwen worden, die in haar ogen goed zal zijn; alleenlijk, dat zij aan het geslacht van haars vaders stam tot vrouwen worden.
7 Zo zal de erfenis van de kinderen Israels niet omgewend worden van stam tot stam; want de kinderen Israels zullen aanhangen, een ieder aan de erfenis van den stam zijner vaderen.
8 Voorts zal elke dochter, die een erfenis erft, van de stammen der kinderen Israels, ter vrouw worden aan een van het geslacht van den stam haars vaders; opdat de kinderen Israels erfelijk bezitten, een ieder de erfenis zijner vaderen.
9 Zo zal de erfenis niet omgewend worden van den enen stam tot den anderen; want de stammen der kinderen Israels zullen aanhangen, een ieder aan zijn erfenis.
10 Gelijk als de HEERE Mozes geboden had, alzo deden de dochteren van Zelafead;
11 Want Machla, Thirza, en Hogla, en Milka, en Noha, dochteren van Zelafead, zijn den zonen harer ooms tot vrouwen geworden.
12 Onder de geslachten van de kinderen van Manasse, den zoon van Jozef, zijn zij tot vrouwen geworden; alzo bleef haar erfenis aan den stam van het geslacht haars vaders.
13 Dat zijn de geboden en de rechten, die de HEERE door de dienst van Mozes aan de kinderen Israels geboden heeft, in de vlakke velden der Moabieten, aan de Jordaan van Jericho.

Wij hebben in dit hoofdstuk de beslissing van een andere vraag, die ontstond uit de zaak van de dochters van Zelafead. God had bepaald dat zij zullen erven, Hoofdstuk 27:7. Nu wordt hier:

I. Een moeilijkheid opgeworpen, voor het geval dat zij iemand van een anderen stam huwen, vers 1-4.

II. Dit wordt voorkomen door de Goddelijke bepaling, dat zij in haar eigen stam en geslachten moeten huwen, vers 5-7, en dit wordt als regel vastgesteld voor al dergelijke gevallen. vers 8, 9, en dienovereenkomstig zijn zij ook met personen van hun eigen familie gehuwd, vers 10-12, en daarmee besluit het boek in vers 13.

Numeri 36:1-4

Wij hebben hier het nederig betoog door de hoofden van de stam van Manasse gehouden voor Mozes en de oversten vanwege de order, die onlangs vastgesteld was betreffende de dochters van Zelafead. Het geslacht, waartoe zij behoorden, was een deel van de halve stam van Manasse, wier erfdeel zal liggen binnen Kanaän, niet die halve stam, die alreeds gevestigd was, en toch spreken zij van het land van hun bezitting en het erfdeel van hun vaderen met evenveel zekerheid, alsof zij het reeds in handen hadden, wetende op wie zij vertrouwden. In hun toespraak is op te merken:

1. Dat zij eerlijk en trouw de order citeren die voor dit geval was vastgesteld, niet voorstellen om haar teniet te doen, maar er zeer gaarne in willen berusten, vers 2, De Heere heeft geboden de erfenis van onze broeder Zelafead te geven aan zijn dochters, en zij zijn met die schikking zeer ingenomen, daar niemand van hun wist, of zich niet eens een dergelijk geval in hun eigen familie zal voordoen, wanneer dan hun dochters van het voordeel van deze wet zullen genieten.

2. Maar zij stellen de moeilijkheid in het licht, die hieruit zou kunnen voortkomen, indien de dochters van Zelafead het zouden goedvinden om met iemand uit een anderen stam te huwen, vers 3. En het is mogelijk dat dit niet een bloot vermoeden of veronderstelling was maar dat zij wisten dat haar door jongelieden uit andere stammen het hof werd gemaakt, omdat zij erfdochters waren, ten einde voet te krijgen in deze stam en aldus hun eigen erfdeel te vermeerderen. Dit heeft men inderdaad bij het aangaan van huwelijken dikwijls meer op het oog, dan het wel moest. Het is niet de geschiktheid van de persoon, maar de goede bezitting, die in aanmerking komt, de zucht om huis aan huis te trekken, en akker aan akker te brengen, maar waartoe dient een erfenis in die betrekking zonder wijsheid? Maar hier kunnen wij veronderstellen, dat de persoonlijke hoedanigheden van deze dochters ze aanbevolen hebben zowel als haar fortuin. Hoe dit nu zij: de hoofden van haar stam voorzagen het kwaad dat hieruit zou voortkomen, en brachten de zaak voor Mozes, opdat hij de Godsspraak er over zou raadplegen. Voor de moeilijkheid, die zij opwerpen, zou God hebben kunnen voorzien bij de vorige order in die zaak gegeven, maar om ons te leren dat wij voor onze zaken niet alleen moeten letten op de leiding van Gods voorzienigheid, maar ook ons verstand moeten gebruiken, heeft God er geen aanwijzing voor gegeven, totdat zij, wie dit aanging, wijselijk de moeilijkheid hebben voorzien, en zich vromelijk tot Mozes hebben gewend om er een regel voor vastgesteld te krijgen. Want hoewel zij als hoofden van hun geslacht hun gezag over deze dochters van Zelafead hadden kunnen uitoefenen bij de beschikking over zichzelf, inzonderheid terwijl haar vader gestorven was en het gemeenschappelijk belang van hun stam hierbij betrokken was, hebben zij zich toch liever voor deze zaak tot Mozes gewend, en wel met zeer goede uitslag Wij moeten niet begeren rechters te zijn in onze eigen zaak, want het is moeilijk om dit te zijn met onpartijdigheid. Het is in vele zaken gemakkelijker goede raad aan te nemen dan te geven, en het is aangenaam om onder leiding en bestuur te zijn. In hun voorstelling van de zaak hebben zij twee dingen op het oog:

1. Om de Goddelijke bepalingen van de erfdelen in stand te houden. Zij voeren het bevel aan, vers 2, dat het land door het lot aan de onderscheidene stammen gegeven zou worden, en zij wijzen er op, dat het inbreuk zou maken op de Goddelijke bepaling, indien zo’n aanzienlijk deel van het lot van Manasse door een huwelijk in een andere stam overgebracht zou worden, want de kinderen, die uit dit huwelijk geboren zouden worden, zouden naar de stam van hun vader, en niet naar die van hun moeder genoemd worden. Dit zou nu wel het lot van de

bijzondere personen van die stam niet verminderen (zij zouden het hunne blijven bezitten) maar het zou het lot van de stam in het algemeen verminderen, hem minder sterk en aanzienlijk maken. Daarom achtten zij te moeten opkomen voor het welzijn van hun stam, en misschien waren zij te meer bezorgd hieromtrent, omdat hij toch al zeer verzwakt was door de vestiging van de ene helft er van aan deze zijde van de Jordaan.

2. Om twist en krakeel onder het nageslacht te voorkomen. Indien er van andere stammen onder hen zouden komen, dan zou hieruit wellicht strijd kunnen ontstaan. In verloop van tijd zouden hun recht en aanspraak betwist kunnen worden, en hoe een grote hoop hout zou door dit kleine vuur aangestoken worden! Het is de plicht van hen, die goederen hebben in deze wereld, om zulke schikkingen er voor te maken, dat er geen twist over ontstaat onder het nageslacht.

Numeri 36:5-13

1. Hier wordt op uitdrukkelijk bevel van God de zaak tussen de dochters van Zelafead en de overigen van de stam van Manasse beslist en vastgesteld. Het verzoek wordt ingewilligd, en er wordt zorg gedragen om de gevreesde moeilijkheid te voorkomen, vers 5. De stam van de kinderen Jozefs spreekt recht. Zo zullen zij, die de orakelen Gods raadplegen betreffende het vastmaken van hun hemelse erfenis, niet alleen geleid en bestuurd worden in hetgeen zij te doen hebben, maar hun vragen er naar zal Gods goedkeuring verlangen, en zij zullen niet alleen hun wèl gedaan, maar ook hun recht gesproken, gij goede en getrouwe dienstknecht, als aanmoediging van God ontvangen. De zaak is dan nu geschikt: de erfdochters moeten verplicht worden niet slechts binnen de stam van Manasse te huwen, maar binnen het geslacht van de Heferieten, waartoe zij behoorden.

a. Zij worden niet beperkt tot enigerlei bijzondere personen, er was keus genoeg in de familie haars vaders. Laat haar die tot vrouwen worden, die in haar ogen goed zal zijn. Evenals kinderen het gezag van hun ouders moeten erkennen, en niet tegen hun zin moeten huwen, zo moeten ouders te rade gaan met de genegenheid van hun kinderen, als zij over hen beschikken, en hen niet dwingen personen te huwen, die zij niet kunnen liefhebben. Gedwongen huwelijken zullen niet waarschijnlijk een zegen blijken te zijn.

b. Toch worden zij beperkt tot haar bloedverwanten, opdat haar erfdeel niet in een andere familie zal overgaan. God wilde hun doen weten, dat het land onder hen verdeeld wordende door het lot, waarvan het gehele beleid van de Heere is, zij Zijn bepaling niet kunnen verbeteren, en haar dus ook niet moeten veranderen. De erfenis moet niet omgewend worden van stam tot stam, vers 7 opdat er geen verwarring onder hen zij, hun bezittingen niet onder elkaar zouden geraken, en hun geslachtslijsten niet verward en onduidelijk zouden worden. God wilde niet dat de ene stam verrijkt zou worden door de verarming van een anderen stam, daar zij allen gelijkelijk het zaad waren van Abraham Zijn vriend.

2. De wet, bij gelegenheid van dit bijzondere geval, werd geldig gemaakt voor altijd, en moest dus toegepast worden telkenmale wanneer zich weer zo’n geval voordeed, vers 8. Zij, die geen erfdochters waren, mochten huwen in welke stam zij wilden (hoewel wij kunnen veronderstellen dat zij zich gewoon binnen haar eigen stam hielden) maar die het wèl waren, moesten òf haar aanspraken op de erfenis opgeven, òf iemand van haar eigen familie huwen, opdat iedere stam zich aan zijn eigen erfdeel zou houden, de ene stam geen inbreuk zou maken op de andere stam, maar in al hun geslachten de oude landpalen onbewogen zouden blijven, daar zij gesteld waren, niet door hun vaderen, maar door de God van hun vaderen.

3. De onderwerping van de dochters van Zelafead aan deze bepaling. Kon het anders of zij moesten wèl en naar haar genoegen huwen als God zelf haar hierin leidde en bestuurde? Zij huwden de zonen van haar ooms, vers 10-12. Hieruit blijkt:

a. Dat het huwelijk van volle neef en nicht op zichzelf niet onwettig is of binnen de graad van bloedverwantschap valt waarin een huwelijk verboden is, want anders zou God deze huwelijken niet goedgekeurd hebben. Maar:

b. Dat zulke huwelijken over het algemeen niet raadzaam zijn, want zo er geen bijzondere reden voor was (een reden, die nu niet kan voorkomen, daar over het erfgoed thans niet, zoals toen, op bijzondere aanwijzing van de hemel beschikt wordt) dan zouden zij deze hun

bloedverwanten niet gehuwd hebben. De wereld is wijd, en hij, die in oprechtheid wandelt, zal pogen ook met zekerheid te wandelen.

Eindelijk. Het besluit van het gehele boek, dat naar het laatste gedeelte verwijst: Dat zijn de geboden en de rechten, die de Heere door de dienst van Mozes aan de kinderen Israël's geboden heeft in de vlakke velden van de Moabieten aan de Jordaan van Jericho, vers 13, dat is de voorafgaande van hoofdst. 26 af, waarvan de meeste betrekking hebben op hun vestiging in Kanaän, hetwelk zij nu gereed stonden binnen te gaan. In welke nieuwe toestand God ons ook moge brengen, altijd moeten wij Hem bidden er ons de plichten van te leren en ons bekwaam te maken om ze te volbrengen opdat wij het werk van de dag op deszelfs dag doen en van de plaats in haar plaats.

DEUTERONOMIUM

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET VIJFDE BOEK VAN MOZES, GENAAMD DEUTERONOMIUM.

Dit boek is ene herhaling van zeer veel van de geschiedenis en van de wetten, vervat in de drie voorafgaande boeken, welke herhaling Mozes kort voor zijn dood aan Israël gedaan heeft (mondeling ten einde er sterker indruk door te maken, en schriftelijk opdat zij des te duurzamer zou zijn). Er komt geen nieuwe geschiedenis in voor, behalve die van den dood van Mozes in het laatste hoofdstuk, ook geen nieuwe openbaring aan Mozes, voor zoveel blijkt tenminste, en daarom is de stijl hier niet, zoals tevoren: De Heere sprak tot Mozes, zeggende:, maar de vorige wetten worden herhaald, verklaard en uitgebreid, sommige bijzondere voorschriften er aan toegevoegd met uitvoerige redeneringen om ze nog nader aan te dringen. Hierin werd Mozes door Gods Geest gedreven en gesteund, zodat dit even waarlijk het woord des Heeren is door Mozes, als dat, hetwelk met hoorbare stem tot hem gesproken werd uit de tent der samenkomst, Leviticus 1:1. De Griekse overzetters hebben het Deuteronomium genoemd, hetwelk betekent: de tweede wet, of een tweede editie van de wet, niet met verbeteringen, want die waren niet nodig, maar met vermeerderingen of toevoegsels, ter nadere onderrichting van het volk in onderscheidene gevallen, die tevoren niet genoemd zijn. Nu was het:

I. Zeer tot eer van de Goddelijke wet, dat zij aldus herhaald werd. Hoe groot en vol van betekenis waren de dingen van de wet, die aldus ingeprent werden, en hoe onverschoonbaar zullen zij wezen, door wie zij als iets vreemds geacht worden, Hosea 8:12.

II. Er kan een bijzondere reden geweest zijn, waarom die wet thans herhaald werd. De mensen van het geslacht, waaraan de wet eerst gegeven was, waren allen gestorven, een nieuw geslacht was opgekomen, aan hetwelk God haar herhaald wilde hebben door Mozes zelf, opdat er, zo mogelijk, een blijvende indruk op hen gemaakt zou worden. Nu zij het land Kanaän in bezit gaan nemen, moet Mozes hun de artikelen van het verdrag voorlezen, opdat zij zouden weten op welke voorwaarden zij het land konden bezitten, en zouden begrijpen dat er zich goed te gedragen een van de voornaamste artikelen was.

III. Het zal van groot nut zijn voor het volk om die delen der wet, welke hun meer onmiddellijk aangaan, verzameld en bijeengevoegd te hebben, want de wetten betreffende de priesters en Levieten, en de uitoefening van hun ambt zijn niet herhaald; voor hen was het genoeg, dat zij eenmaal overgeleverd waren, maar in mededogen met de zwakheid des volks, zijn de wetten van meer algemeen belang een tweede maal overgeleverd; gebod moet zijn op gebod, en regel op regel, Jesaja 28:10. <> De grote en nodige waarheden van het Evangelie moeten door Christus' dienstknechten het volk dikwijls op het hart worden gedrukt. Dezelfde dingen aan u te schrijven, zegt Paulus, Filippenzen 3:1, is mij niet verdrietig, en het is u zeker. Wat God eenmaal heeft gesproken, hebben wij nodig tweemaal te horen, en het is wèl, indien het dan goed begrepen en ter harte wordt genomen. Op drieërlei wijze moest dit boek van Deuteronomium groot gemaakt en geëerd worden.

1. De koning moest er eigenhandig een afschrift van maken, en het al de dagen zijns levens lezen, Hoofdstuk 17:18, 19.

2. Het moest op grote, met kalk bestreken, stenen geschreven worde als zij over de Jordaan trokken, Hoofdstuk 29:2, 3.

3. Ieder zevende jaar moest het op het Loofhuttenfeest in het openbaar worden voorgelezen door de priesters, ten aanhore van gans Israël, Hoofdstuk 31:9 en verder. Het Evangelie is een soort van Deuteronomium, een tweede wet, een wet ter genezing, een bijzondere wet, een wet des geloofs. Door het Evangelie zijn wij onder de wet van Christus, en het is een wet, die degenen die daar toegaan heiligt. Dit boek van Deuteronomium begint met een herhaling van het verhaal van de voornaamste gebeurtenissen, die er met Israël hebben plaats gehad sedert zij van den berg Sinaï waren vertrokken. In het vierde hoofdstuk hebben wij een zeer aandoenlijke vermaning tot gehoorzaamheid; in het twaalfde hoofdstuk tot aan het zeven en twintigste hoofdstuk zijn veel bijzondere wetten herhaald, die in Hoofdstuk 27 en 28 versterkt worden met beloften en bedreigingen, zegeningen en vervloekingen, gevormd tot een verbond, Hoofdstuk 29 en 30. Er wordt zorg gedragen om deze dingen in eeuwige gedachtenis onder hen te houden, Hoofdstuk 31, inzonderheid door een lied, Hoofdstuk 32, en zo eindigt Mozes met een zegen, Hoofdstuk 33. Dit alles werd door Mozes aan Israël overgeleverd in de laatste maand van zijn leven. Het gehele boek bevat de geschiedenis van slechts twee maanden; vergelijk Hoofdstuk 1:3 met Jozua 4:19; de laatste van de twee was Israël's dertig dagen van rouw over Mozes. Zie hoe werkzaam en bedrijvig deze grote en Godvruchtige man is geweest om goed te doen; toen hij wist dat de tijd, die hem restte nog slechts kort was; hoe snel en levendig zijn bewegingen, toen hij naderde tot zijne rust. Zo is ons ook meer vermeld van hetgeen onze gezegende Heiland gezegd en gedaan heeft in de laatste week van Zijn leven, dan in enigerlei andere week. De laatste woorden van uitnemende personen maken een diepen indruk, of behoren dien te maken. Merk op voor de eer van dat boek, dat onze Zaligmaker, toen Hij de verzoekingen des duivels wilde beantwoorden met een: Er is geschreven, de woorden er voor steeds uit dit boek heeft aangehaald. Mattheus 4:4, 7, 10.

HOOFDSTUK 1.

1 Dit zijn de woorden, die Mozes tot gans Israel gesproken heeft, aan deze zijde van de Jordaan, in de woestijn, op het vlakke veld tegenover Suf, tussen Paran en tussen Tofel, en Laban, en Hazeroth, en Dizahab.
2 Elf dag reizen zijn het van Horeb, door den weg van het gebergte Seir, tot aan Kades-barnea.
3 En het is geschied in het veertigste jaar, in de elfde maand, op den eersten der maand, dat Mozes sprak tot de kinderen Israels, naar alles wat hem de HEERE aan hen bevolen had;
4 Nadat hij geslagen had Sihon, den koning der Amorieten, die te Hesbon woonde, en Og, den koning van Bazan, welke woonde in Astharoth, te Edrei.
5 Aan deze zijde van de Jordaan, in het land van Moab, hief Mozes aan, deze wet uit te leggen, zeggende:
6 De HEERE, onze God, sprak tot ons aan Horeb, zeggende: Gij zijt lang genoeg bij dezen berg gebleven.
7 Keert u, en vertrekt, en gaat in het gebergte der Amorieten, en tot al hun geburen, in het vlakke veld, op het gebergte, en in de laagte, en in het zuiden, en aan de havens der zee; het land der Kanaanieten, en den Libanon, tot aan die grote rivier, de rivier Frath.
8 Ziet, Ik heb dat land gegeven voor uw aangezicht; gaat daarin, en bezit erfelijk het land, dat de HEERE aan uw vaderen, Abraham, Izak en Jakob gezworen heeft, dat Hij het hun en hun zaad na hen geven zou.
9 En ik sprak ter zelfder tijd tot u, zeggende: Ik alleen zal u niet kunnen dragen.
10 De HEERE, uw God, heeft u vermenigvuldigd, en ziet, gij zijt heden als de sterren des hemels in menigte.
11 De HEERE, uwer vaderen God, doe tot u, zo als gij nu zijt, duizendmaal meer, en Hij zegene u, gelijk als Hij tot u gesproken heeft!
12 Hoe zoude ik alleen uw moeite, en uw last, en uw twistzaken dragen?
13 Neemt u wijze, en verstandige, en ervarene mannen, van uw stammen, dat ik hen tot uw hoofden stelle.
14 Toen antwoorddet gij mij, en zeidet: Dit woord is goed, dat gij gesproken hebt, om te doen.
15 Zo nam ik de hoofden uwer stammen, wijze en ervarene mannen, en stelde hen tot hoofden over u, oversten van duizenden, en oversten van honderden, en oversten van vijftigen, en oversten van tienen, en ambtlieden voor uw stammen.
16 En ik gebood uw rechters ter zelfder tijd, zeggende: Hoort de verschillen tussen uw broederen, en richt recht tussen den man en tussen zijn broeder, en tussen deszelfs vreemdeling.
17 Gij zult het aangezicht in het gericht niet kennen; gij zult den kleine, zowel als den grote, horen; gij zult niet vrezen voor iemands aangezicht; want het gericht is Godes; doch de zaak, die voor u te zwaar zal zijn, zult gij tot mij doen komen, en ik zal ze horen.
18 Alzo gebood ik u te dier tijd alle zaken, die gij zoudt doen.
19 Toen vertogen wij van Horeb, en doorwandelden die gans grote en vreselijke woestijn, die gij gezien hebt, op den weg van het gebergte der Amorieten, gelijk de HEERE, onze God, ons geboden had; en wij kwamen tot Kades-barnea.
20 Toen zeide ik tot ulieden: Gij zijt gekomen tot het gebergte der Amorieten, dat de HEERE, onze God, ons geven zal.
21 Ziet, de HEERE, uw God, heeft dat land gegeven voor uw aangezicht; trekt op, bezit het erfelijk, gelijk als de HEERE, uwer vaderen God, tot u gesproken heeft; vreest niet, en ontzet u niet.

22 Toen naderdet gij allen tot mij, en zeidet: Laat ons mannen voor ons aangezicht heenzenden, die ons het land uitspeuren, en ons bescheid wederbrengen, wat weg wij daarin optrekken zullen, en tot wat steden wij komen zullen.
23 Deze zaak nu was goed in mijn ogen; zo nam ik uit u twaalf mannen, van elken stam een man.
24 Die keerden zich, en togen op naar het gebergte, en kwamen tot het dal Eskol, en verspiedden datzelve.
25 En zij namen van de vrucht des lands in hun hand, en brachten ze tot ons af, en zeiden ons bescheid weder, en zeiden: Het land, dat de HEERE, onze God, ons geven zal, is goed.
26 Doch gij wildet niet optrekken; maar gij waart den mond des HEEREN uws Gods, wederspannig.
27 En gij murmureerdet in uw tenten, en zeidet: Omdat de HEERE ons haat, heeft Hij ons uit Egypteland uitgevoerd, opdat Hij ons levere in de hand der Amorieten, om ons te verdelgen.
28 Waarheen zouden wij optrekken? Onze broeders hebben ons hart doen smelten, zeggende: Het is een volk, groter en langer dan wij; de steden zijn groot, en gesterkt tot in den hemel toe; ook hebben wij daar kinderen der Enakieten gezien.
29 Toen zeide ik tot u: Verschrikt niet, en vreest niet voor hen.
30 De HEERE, uw God, Die voor uw aangezicht wandelt, Die zal voor u strijden, naar alles, wat Hij bij u voor uw ogen gedaan heeft in Egypte.
31 En in de woestijn, waar gij gezien hebt, dat de HEERE uw God, u daarin gedragen heeft, als een man zijn zoon draagt, op al den weg, dien gij gewandeld hebt, totdat gij kwaamt aan deze plaats.
32 Maar door dit woord geloofdet gij niet aan den HEERE, uw God.
33 Die voor uw aangezicht op den weg wandelde, om u de plaats uit te zien, waar gij zoudt legeren; des nachts in het vuur, opdat Hij u den weg wees, waarin gij zoudt gaan, en des daags in de wolk.
34 Als nu de HEERE de stem uwer woorden hoorde, zo werd Hij zeer toornig, en zwoer, zeggende:
35 Zo iemand van deze mannen, van dit kwade geslacht, zal zien dat goede land, hetwelk Ik gezworen heb uw vaderen te zullen geven!
36 Behalve Kaleb, de zoon van Jefunne; die zal het zien, en aan hem zal Ik het land geven, waarop hij getreden heeft, en aan zijn kinderen; omdat hij volhard heeft den HEERE te volgen.
37 Ook vertoornde zich de HEERE op mij om uwentwil, zeggende: Gij zult daar ook niet inkomen.
38 Jozua, de zoon van Nun, die voor uw aangezicht staat, die zal daarin komen; sterk denzelven, want hij zal het Israel doen erven.
39 En uw kinderkens, waarvan gij zeidet: Zij zullen tot een roof zijn; en uw kinderen, die heden noch goed noch kwaad weten, die zullen daarin komen, en dien zal Ik het geven, en die zullen het erfelijk bezitten.
40 Gij daarentegen, keert u, en reist naar de woestijn, den weg van de Schelfzee.
41 Toen antwoorddet gij, en zeidet tot mij: Wij hebben tegen den HEERE gezondigd; wij zullen optrekken, en strijden, naar alles, wat de HEERE, onze God, ons geboden heeft. Als gij nu een iegelijk zijn krijgsgereedschap aangorddet, en willens waart, om naar het gebergte henen op te trekken,
42 Zo zeide de HEERE tot mij: Zeg hun: Trekt niet op, en strijdt niet, want Ik ben niet in het midden van u; opdat gij niet voor het aangezicht uwer vijanden geslagen wordet.
43 Doch als ik tot u sprak, zo hoordet gij niet, maar waart den mond des HEEREN wederspannig, en handeldet trotselijk, en toogt op naar het gebergte.

44 Toen togen de Amorieten uit, die op dat gebergte woonden, u tegemoet, en vervolgden u, gelijk als de bijen doen; en zij verpletterden u in Seir tot Horma toe.
45 Als gij nu wederkwaamt en weendet voor het aangezicht des HEEREN, zo verhoorde de HEERE uw stem niet, en neigde Zijn oren niet tot u.
46 Alzo bleeft gij in Kades vele dagen, naar de dagen, dat gij er bleeft.

Het eerste gedeelte van Mozes' afscheidsrede begint met dit hoofdstuk, en wordt voortgezet in het laatste gedeelte van het vierde hoofdstuk. In de eerste vijf verzen van dit hoofdstuk hebben wij de datum van de rede, de plaats waar zij werd uitgesproken, vers 1, 2, 5, en de tijd wanneer, vers 3, 4. Het verhaal in dit hoofdstuk herinnert hen:

I. Aan de belofte, die God hun gedaan heeft van het land Kanaän, vers 6-8.

II. Aan de voorziening van rechters, die er voor hen gemaakt was, vers 9-18.

III. Aan hun ongeloof en murmurering na het rapport van de verspieders, vers 19-33.

IV. Aan het vonnis, dieswege over hen geveld, en de bekrachtiging van dat vonnis, vers 34-46.

Deuteronomium 1:1-8

I. Wij hebben hier de datum van deze rede, die Mozes voor het volk van Israël gehouden heeft. Een groot gehoor, ongetwijfeld waren er zovelen als binnen het bereik van zijn stem konden komen, inzonderheid al de oudsten en de beambten, de vertegenwoordigers van het volk, en waarschijnlijk was het op een sabbat, dat hij die rede heeft uitgesproken.

1. De plaats, waar zij nu gelegerd waren was in het vlakke veld van Moab, vers 1, 5 waar zij gereed stonden Kanaän binnen te trekken en krijg te voeren tegen de Kanaänieten. Maar in zijn rede spreekt hij hun niet van krijgszaken van de kunst van oorlogvoeren en van krijgslisten, maar van hun plicht tegenover God, want zo zij in Zijn vreze en gunst bleven, zou Hij hun de verovering van het land verzekeren, hun Godsdienst zal hun beste staatkunde zijn.

2. De tijd was aan het einde van het veertigste jaar sedert hun uittocht uit Egypte. Zolang heeft Hij hun zeden verdragen, en hebben zij hun ongerechtigheden gedragen, Numeri 14:34, en nu een nieuw en aangenamer toneel staat geopend te worden, herhaalt Mozes, als een teken ten goede, deze wet voor hen. Zo was na Gods twist met hen wegens het gouden kalf, het eerste en het zekerste teken dat God met hen verzoend was, de vernieuwing van de stenen tafelen. Er is geen beter bewijs en onderpand van Gods gunst, dan dat Hij Zijn wet in ons hart legt, Psalm 147:19, 20.

II. De rede zelf. In het algemeen sprak Mozes tot hen naar alles, dat hem de Heere aan hen bevolen had, vers 3. Hetgeen te kennen geeft, niet alleen dat hetgeen hij hun nu overgaf in substantie hetzelfde was dat tevoren bevolen was, maar dat het was hetgeen God hem gebood nu te herhalen. Hij gaf hun deze herhaling en vermaning zuiver en alleen door de leiding Gods. God gebood hem dit legaat aan de kerk te vermaken.

Hij begint zijn verhaal met hun vertrek van de berg Sinai, vers 6, en verhaalt hier:

1. De orders, die God hem gaf om te vertrekken, en hun tocht voort te zetten, vers 6,7,. Gij zijt lang genoeg bij deze berg gebleven, dat was de tastelijke berg en het brandende vuur Hebreeën 12:18, tot dienstbaarheid barende, Galaten 4:24. Derwaarts heeft God hen gebracht om hen te verootmoedigen, en hen door de verschrikkingen van de wet toe te bereiden voor het land van de belofte. Daar heeft Hij hen ongeveer een jaar laten blijven, en toen zei Hij hun dat zij er lang genoeg gebleven waren en voorwaarts moeten gaan. God brengt zijn volk wel in benauwdheid en moeite, in geestelijke benauwdheid van ziel, maar Hij weet wanneer zij er lang genoeg in gebleven zijn, en Hij zal voorzeker een tijd, de geschiktste tijd, vinden om hen van de verschrikkingen van de geest van de dienstbaarheid te doen voortgaan naar de vertroostingen van de Geest van de aanneming, zie Romeinen 8:15.

2. Het vooruitzicht, dat Hij hun gaf op een spoedige en gelukkige vestiging in Kanaän. Gaat naar het land van de Kanaänieten, vers 7, trekt binnen, en neemt er bezit van, het is het uwe. Zie, Ik heb dat land gegeven voor uw aangezicht, vers 8. Als God ons gebiedt voorwaarts te gaan in onze Christelijken loop, dan stelt Hij tot onze bemoediging het hemelse Kanaän voor ons aangezicht.

Deuteronomium 1:9-18

Mozes herinnert hen hier aan de gelukkige inrichting van hun regering, waaronder zij allen veilig en gerust konden wezen, indien zij dit niet zelf verhinderden door hun zonde. Toen hun goede wetten gegeven waren, werd de uitvoering er van opgedragen aan goede, en wijze mannen. Dit getuigde van Gods goedheid over hen, en van Mozes' zorg voor hen, en hij schijnt hier melding van te maken ten einde zich bij hen aan te bevelen als een man die in oprechtheid hun welzijn heeft zoeken te bevorderen, en zich alzo de weg te bereiden voor hetgeen hij hun nog verder wilde zeggen, en waarmee hij ook niets anders dan hun welzijn beoogde.

In dit deel van zijn verhaal geeft hij hun te kennen:

1. Dat hij zich grotelijks verblijdt in de toeneming van hun aantal. Hij erkent de vervulling van Gods beloften aan Abraham, vers 10. Gij zijt heden als de sterren des hemels in menigte, en hij bidt om de nog verdere vervulling er van, vers 11. De Heere, de Godvan uw vaderen, doe tot u, zoals gij nu zijt, duizend maal meer. Dit gebed is als tussenzin ingelast, en een goed gebed, dat met wijsheid ingevoegd wordt, kan niet ongepast zijn in een rede over Goddelijke dingen, ook zal zo'n vrome uitroep er de samenhang niet van verbreken, maar veeleer versterken en versieren. Maar hoe verruimd en uitgebreid zijn zijn begeerten als hij bidt, dat zij tot nog duizendmaal meer zullen worden dan zij reeds zijn! Wij zijn niet eng of nauw gemaakt ten opzichte van de macht en de goedheid van God, waarom zouden wij dan eng zijn in ons geloof en onze hoop, die zo ruim behoren te zijn als de belofte? Ruimer behoeven zij niet te wezen. Het is naar de belofte, dat Mozes hier zijn gebed afmeet. De Heere zegene u gelijk als Hij tot u gesproken heeft. En waarom zou hij niet mogen hopen, dat zij duizendmaal meer zullen worden dan zij nu zijn, als zij toch nu tienduizend maal meer zijn dan zij waren, toen zij vóór twee honderd vijftig jaren afgingen naar Egypte? Toen zij onder de regering van Farao waren, werd de toeneming van hun aantal benijd, en werd er over geklaagd als over een grief, Exodus 1:9, maar nu, onder de regering van Mozes was het een reden van blijdschap, en werd er om gebeden als een zegen. Dit met elkaar vergelijkende, konden zij er aanleiding in vinden om met schaamte en berouw te denken aan hun dwaasheid toen zij er van spraken zich een hoofd te stellen en naar Egypte terug te keren.

2. Dat hij de eer van de regering niet voor zich wenste te monopoliseren, niet begeerde om alleen, als absoluut monarch, over hen te heersen, vers 9. Hoewel hij een man was, die eer even waardig, en even bekwaam en bevoegd er toe als ooit enig man geweest is, wenste hij toch dat anderen hem behulpzaam zullen zijn in het werk, en bijgevolg ook met hem zullen delen in de eer. Ik alleen kan de last niet dragen, vers 12. Het overheidsambt is een last. Mozes zelf, hoewel uitnemend begaafd, vond dat die last hem te zwaar op de schouders lag, ja het zijn de beste magistraatspersonen, die het meest klagen over de last en het meest begerig zijn om hulp te hebben, en het meest bevreesd om meer op zich te nemen dan zij kunnen volbrengen.

3. Dat hij niet wenste zijn eigen aanhangers, of personen die onder de hand van hem afhankelijk waren, tot die waardigheid te bevorderen, want hij laat het aan het volk over om zelf hun rechters te kiezen, aan wie hij een aanstelling zou geven, niet durante bene placito om weer, als het hem behaagde ontslagen te worden, maar quam diu se bene gesserint zolang zij zich getrouw betonen vers 13. Neemt u wijze en verstandige en ervaren mannen van uw stammen, dat ik hen tot uw hoofden stelle. Zo hebben de apostelen de menigte van de discipelen er toe geleid om opzieners te kiezen over de armen, waarna zij deze toen de handen

opgelegd hebben, Handelingen 6:3, 6. Hij zegt hun wijze en verstandige mannen te nemen, wier persoonlijke verdienste hen daartoe aanbeval. De oorsprongen opkomst van dit volk waren nog zo nieuw, dat niemand van hun op oudheid van geslacht of adeldom van geboorte kon bogen boven hun broederen, en daar zij allen kort tevoren uit de slavernij van Egypte waren bevrijd, zal de ene familie waarschijnlijk niet veel rijker zijn geweest dan de andere, zodat hun keus zuiver en alleen bepaald moest worden door de hoedanigheden van wijsheid, ervaring en rechtschapenheid. "Kiest hen", zegt Mozes, "die in uw stammen geroemd worden, en ik zal hen van ganser harte tot uw hoofden stellen." Het moet ons niet verdrieten, dat Gods werk door andere handen dan de onze gedaan wordt, mits het door goede handen gedaan wordt.

4. Dat hij in deze zaak zeer gaarne het volk wilde believen, en hoewel het hem nooit om hun lof of toejuiching te doen was, wilde hij toch in een zaak van die aard niet handelen zonder hun goedkeuring. En zij hebben ingestemd met zijn voorstel, vers 14. Dit woord, dat gij gesproken hebt, is goed om te doen. Hij maakt hier melding van als verzwaring van de zonde van hun muiterij en ontevredenheid daarna, daar de regering, waarover zij ontevreden waren, er één was, die zij zelf gewild hadden. Mozes zou hun tevredenheid hebben gegeven, indien zij tevreden hadden willen zijn.

5. Dat hij bedoelde hen te stichten, zowel als hun voldoening te geven.

A. Hij stelde mannen aan van een goed karakter, vers 15, wijze en ervaren mannen, mannen die getrouw zullen zijn aan hun opdracht en aan de belangen van het publiek.

B. Hij geeft hun een goede opdracht, vers 16, 17,. Zij, die tot eer bevorderd worden, moeten weten dat hun arbeid is opgedragen, en dat zij er rekenschap van zullen hebben te geven.

a. Hij beveelt hun naarstig en geduldig te zijn: hoort de verschillen. Hoort beide zijden, hoort ze ten volle, hoort ze met zorg en nauwkeurigheid, want de natuur heeft ons voorzien van twee oren, en hij, die antwoord geeft eer hij zal gehoord hebben, dat is hem dwaasheid en schande. De tong van de geleerden heeft het oor nodig van hem die leert.

b. Rechtvaardigen onpartijdig te zijn, richt rechtvaardig. Er moet recht gesproken worden naar de omstandigheden van de zaak, zonder dat daarbij de hoedanigheid van de partijen in aanmerking komt. Aan de inboorlingen moet niet toegestaan worden de vreemdelingen te verdrukken, evenmin als aan de vreemdelingen om de inboorlingen te beledigen of te schaden. Aan de groten moet niet toegelaten worden de kleinen te verdrukken, evenmin als aan de kleinen om de groten te beroven of te honen. In het gericht moet het aangezicht niet gekend worden, onomgekocht, onbevooroordeeld, naar. billijkheid en rechtvaardigheid moet recht gesproken worden.

c. Vastberaden en kloekmoedig te zijn, "gij zult niet vrezen voor iemands aangezicht. Laat u door geen vrees of ontzag bewegen om een kwade zaak te doen, hetzij door het geschreeuw van de menigte, of door de dreigementen van hen die macht hebben". En hij gaf hun een goede reden om aan dit bevel kracht bij te zetten: want het gericht is Godes. Gij zijt Gods plaatsbekleders, gij handelt voor Hem, en daarom moet gij handelen zoals Hij handelt, gij zijt Zijn vertegenwoordigers, maar als gij onrechtvaardig oordeelt, dan stelt gij Hem verkeerd voor. Van Hem is het gericht, en daarom zal Hij u beschermen als gij recht doet, maar u gewis ter verantwoording roepen als gij onrecht doet".

Eindelijk. Hij vergunde hun alle moeilijke zaken tot hem te brengen, en hij zal altijd bereid wezen te horen en te oordelen, en beide rechters en volk gerust te doen zijn. Zalig zijt gij, o Israël, in zo’n vorst als Mozes geweest is.

Deuteronomium 1:19-46

Mozes herhaalt hier uitvoerig de geschiedenis van de noodlottige keer in hun zaken door hun eigen zonde en Gods toorn, toen dit gehele geslacht van de grenzen van Kanaän, van de eer om het te veroveren en het genot van het te bezitten, teruggedreven werd naar de woestijn, waar later hun dode lichamen gevallen zijn. Het was een gedenkwaardige geschiedenis, wij lazen haar in Numeri 13 en 14, maar wij vinden hier onderscheidene bijzonderheden, die daar niet verhaald zijn.

I. Hij herinnert hen aan hun tocht van Horeb naar Kades-Barnea, vers 19, door die grote en vreselijke woestijn. Hier neemt hij nota van:

1. Om hen de grote goedheid van God jegens hen te doen beseffen, door hen in zo'n grote woestijn te leiden, en te beschermen tegen het kwaad, waarvan zij in zo vreselijke woestijn omringd waren. De herinnering aan onze gevaren moet ons dankbaar maken voor onze uitreddingen.

2. Om de dwaasheid te doen uitkomen van hen, die in hun ontevredenheid naar Egypte hadden willen terugkeren door de woestijn, hoewel zij de leiding Gods hadden verbeurd en geen reden hadden om haar voor die terugtocht te verwachten.

II. Hij toont hun hoe ver zij toen reeds op weg waren naar Kanaän, vers 20, 21. Met blijdschap had hij hun gezegd: het land is voor uw aangezicht, trekt op, bezit het erfelijk. Hij laat hun zien hoe dicht zij er aan toe waren, om gelukkig gevestigd te zijn, toen zij zelf een grendel voor hun deur hebben geschoven, opdat zij zouden zien hoe uiterst zondig hun zonde was. Het zal het eeuwige verderf van de geveinsden verzwaren, dat zij niet ver van het koninkrijk Gods waren, en toch achtergebleven zijn, Markus 12:34.

III. Hij legt de schuld van het zenden van de verspieders op hen, hetgeen niet is gebleken in Numeri. Daar wordt in hoofdst. 13:1, 2 gezegd dat de Heere hun uitzending had bevolen, maar hier bevinden wij dat het volk dit het eerst had verlangd, en dat God, in het toe te laten, hen heeft overgegeven in het goeddunken huns harten, vers 22. Gij zei: Laat ons mannen voor ons aangezicht henenzenden. Mozes had hun Gods woord gegeven, vers 20, 21. Maar zij konden er niet toe komen om daarop te vertrouwen, menselijk beleid en overleg stelden zij hoger dan de wijsheid Gods, en zij wilden met een kaars de zon bijlichten. Alsof het niet genoeg was, dat zij er zeker van waren een God te hebben, die voor hun aangezicht heengaat, moeten zij ook mannen voor hun aangezicht henenzenden.

IV. Hij herhaalt voor hen het rapport dat de verspieders hebben uitgebracht omtrent het kostelijke en de deugdelijkheid van het land, dat zij hebben bezichtigd, vers 24, 25. De zegeningen, die God beloofd heeft, zijn inderdaad zeer kostelijk en zeer begerenswaardig, de ongelovigen zelf rechters zijnde. Nooit heeft iemand het Heilige Land gezien, of hij moest erkennen dat het een goed land is. Maar de moeilijkheden om het te veroveren stellen zij voor als onoverkomelijk, vers 28, alsof het ijdel was te denken, om de strijd met de inwoners aan te binden, hetzij door hun slag te leveren in het open veld, want het volk is groter en langer dan wij, hetzij door belegering, want de steden zijn groot en gesterkt tot in de hemel toe, een hyperbole (overdreven uitdrukking), waarvan zij gebruik maakten om hun boos doel te bereiken, namelijk het volk te ontmoedigen, en wellicht wilden zij zich zelfs tegen de God des hemels keren, alsof zij instaat waren Hem te tarten zoals de Babelbouwers, waarvan de top van

de toren tot aan de hemel moest reiken, Genesis 11:4. Alleen die plaatsen zijn gesterkt tot in de hemel, die van Gods gunst omringd zijn als met een rondas (schild).

V. Hij verhaalt hun welke moeite hij zich heeft gegeven om hen te bemoedigen, vers 29. Toen zei ik tot u: Verschrikt niet. Mozes heeft genoeg redenen aangevoerd om het oproer te stillen, en hen met het aangezicht naar Kanaän gericht te houden. Hij verzekerde hun dat God met hen was en voor hen zou strijden, vers 30. Als bewijs van Zijn macht over hun vijanden, wijst hij op hetgeen zij gezien hadden in Egypte, waar hun vijanden in alles in het voordeel waren tegenover hen, en toch vernederd werden en gedwongen om te buigen, vers 30. En als bewijs van Gods liefde voor hen en de wezenlijke goedheid, die Hij hun wilde betonen, wijst hij op hetgeen zij gezien hadden in de woestijn, vers 31, 33, door welke zij geleid werden door het oog van de Goddelijke wijsheid in een wolk-en vuurkolom, die zowel hun reizen bestuurde als hun rust regelde, hoe zij gedragen werden in de armen van de Goddelijke genade, met evenveel zorg en tederheid, als ooit een kind gedragen werd in de armen van een voedstervader. En was er nu nog reden om God te mistrouwen? Of waren zij niet het ondankbaarste volk van de wereld, die na zulke merkbare tekenen van Gods goedheid hun hart verhardden ten dage van de verzoeking? Mozes had eenmaal geklaagd dat God hem gelast had dit volk te dragen, gelijk een voedstervader de zuigeling draagt Numeri 11:12. Maar hier erkent hij dat het God was, die hen aldus heeft gedragen, en misschien wordt hiernaar verwezen in Handelingen 13:18, waar Hij gezegd wordt hen, of hun zeden, te hebben verdragen in de woestijn.

VI. Hij legt hun de zonde ten laste, waaraan zij zich bij die gelegenheid schuldig hebben gemaakt. Hoewel zij, tot wie hij nu sprak, een nieuw geslacht waren, richt hij het verwijt toch tot hen: gij waart weerspannig en gij murmureerdet, want velen van hen bestonden toen reeds, hoewel onder de twintig jaren oud, en misschien hebben zij wel meegedaan in de muiterij, en de overigen hebben de ondeugden van hun vaderen geërfd. Let op hetgeen, waarvan hij hen beschuldigt:

1. Ongehoorzaamheid en weerspannigheid tegen Gods wet: Gij wildet niet optrekken, maar gij waart de mond des Heeren weerspannig, vers 26. Het verwerpen van Gods gunst is in werkelijkheid een rebelleren tegen Zijn gezag.

2. Hatelijke verdenkingen van Gods goedheid. Zij opperden het laaghartig denkbeeld: Omdat de Heere ons haat, heeft Hij ons uit Egypteland uitgevoerd, vers 27. Wat kon meer ongerijmd, meer onwaar en meer smadelijk zijn voor God?

3. Op de bodem van dit alles was een ongelovig hart, vers 32. Gij geloofde niet in de Heere, uw God. Al uw ongehoorzaamheid aan Gods wetten en uw mistrouwen van Zijn macht en goedheid komen voort uit het niet geloven van Zijn woord. Wèl staat het slecht met ons geschapen, als de God van de eeuwige waarheid niet geloofd kan worden.

VII. Hij spreekt van het vonnis, dat wegens die zonde over hen geveld werd, en waarvan zij de voltrekking hadden gezien.

1. Alleen waren zij veroordeeld om in de woestijn te sterven, en niemand van hun mocht in Kanaän komen, behalve Kaleb en Jozua, vers 34, 36. Zolang moeten zij omdwalen in de woestijn, dat de meesten van hen naar de loop van de natuur zullen sterven, en de jongsten van hen werden afgesneden. Aldus hebben zij niet kunnen ingaan vanwege hun ongeloof. Het was niet de overtreding van de geboden van de wet, die hen buiten Kanaän sloot, neen, zelfs niet

het gouden kalf, maar hun ongeloof aan die belofte, welke een type was van de Evangeliegenade, om aan te duiden, dat geen zonde ons ten verderve zal brengen dan de zonde van ongeloof, die een zonde is tegen het geneesmiddel.

2. Mozes zelf is later om Gods ongenoegen gevallen, wegens een haastig woord, waartoe zij hem door hun terging geprikkeld hadden, vers 37, Ook vertoornde zich de Heere op mij om uwentwil. Omdat geheel het oude geslacht moet heengaan, moet Mozes zelf niet achterblijven. Hun ongeloof heeft de dood in het leger gebracht, en daar binnengetreden zijnde valt zelfs Mozes onder de last, die hem is opgedragen.

3. Toch is hier barmhartigheid gemengd met het oordeel.

a. Mozes mag hen niet in Kanaän brengen, maar Jozua zal dit doen, vers 38. Sterk hem, want anders zou hij de moed niet hebben om een regering op zich te nemen, onder welks gewicht hij Mozes zelf ziet vallen, maar laat hem er van verzekerd wezen, dat hij hetgeen, waartoe hij geroepen is, tot stand zal brengen. Hij zal het Israël doen erven. Evenzo: wat van de wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, dat heeft Jezus, onze Jozua, gedaan door een betere hoop teweeg te brengen.

b. Hoewel dit geslacht niet in Kanaän zal komen, zal toch het volgende geslacht er in komen, vers 39. Gelijk zij ter wille van hun vaderen waren uitverkoren, zo zouden hun kinderen rechtvaardiglijk om hunnentwil verworpen zijn kunnen worden. Maar de barmhartigheid roemt tegen het oordeel.

VIII. Hij herinnert hen aan hun dwaze en vruchteloze poging om dit vonnis herroepen te krijgen.

1. Zij beproefden het door hierin beterschap te tonen, zij hadden geweigerd tegen de Kanaänieten op te trekken, en nu wilden zij in der haast optrekken, en gordden hiertoe hun wapenrusting aan, vers 41. Zo zullen, als de deur gesloten en de dag van de genade voorbij is, er gevonden worden, die buiten staan en kloppen. Maar hetgeen de schijn had van een verbeterde gezindheid, bleek slechts nog meer rebellie te zijn. God had door Mozes de poging verboden, vers 42, maar zij handelden trotselijk, en togen op naar het gebergte, vers 43, nu handelende in minachting van de bedreiging, zoals zij tevoren gehandeld hadden in minachting van de belofte, alsof zij geheel beheerst werden door een geest van tegenspraak, en dienovereenkomstig was dan ook het gevolg, vers 44, zij werden vervolgd en verpletterd, en door deze nederlaag, nadat zij God door hun murmureren en hun weerspannigheid er toe gebracht hadden hen te verlaten, werd hun te verstaan gegeven welke voorspoed zij hadden kunnen hebben, als zij in Zijn liefde waren gebleven.

2. Zij beproefden het door hun tranen en gebeden, vers 45. Zij kwamen weer en weenden voor het aangezicht des Heeren. Toen zij morden en twistten, hebben zij in die nacht geweend, Numeri 14:1. Toen weenden zij tranen van rebellie tegen God, nu weenden zij tranen van berouw en verootmoediging voor God. Tranen van ontevredenheid moeten telkens weer geweend worden, de droefheid van de wereld werkt de dood, en daar moet berouw van getoond worden. Zo is het niet met de droefheid naar God, die zal eindigen in blijdschap. Maar hun wenen leidde tot niets. De Heere verhoorde uw stem niet, omdat gij naar Zijn stem niet hebt willen luisteren, het raadsbesluit was uitgegaan en, evenals Ezau, vonden zij geen plaats des berouws, hoewel zij haar met tranen zochten.

HOOFDSTUK 2.

1 Daarna keerden wij ons, en reisden naar de woestijn, den weg van de Schelfzee, gelijk de HEERE tot mij gesproken had, en wij togen om het gebergte Seir, vele dagen.
2 Toen sprak de HEERE tot mij, zeggende:
3 Gijlieden hebt dit gebergte genoeg omgetogen; keert u naar het noorden;
4 En gebied het volk, zeggende: Gij zult doortrekken aan de landpale uwer broederen, de kinderen van Ezau, die in Seir wonen; zij zullen wel voor u vrezen; maar gij zult u zeer wachten.
5 Mengt u niet met hen; want Ik zal u van hun land niet geven, ook niet tot de betreding van een voetzool; want Ik heb Ezau het gebergte Seir ter erfenis gegeven.
6 Spijze zult gij voor geld van hen kopen, dat gij etet; en ook zult gij water voor geld van hen kopen, dat gij drinket.
7 Want de HEERE, uw God, heeft u gezegend in al het werk uwer hand; Hij kent uw wandelen door deze zo grote woestijn; deze veertig jaren is de HEERE, uw God, met u geweest; geen ding sheeft u ontbroken.
8 Als wij nu doorgetrokken waren van onze broederen, de kinderen van Ezau, die in Seir woonden, van den weg des vlakken velds, van Elath, en van Ezeon-geber, zo keerden wij ons, en doortogen den weg der woestijn van Moab.
9 Toen sprak de HEERE tot mij: Beangstig Moab niet, en meng u niet met hen in den strijd; want Ik zal u geen erfenis van hun land geven, dewijl Ik aan Lots kinderen Ar ter erfenis gegeven heb.
10 De Emieten woonden te voren daarin, een groot, en menigvuldig, en lang volk, gelijk de Enakieten.
11 Dezen werden ook voor reuzen gehouden, als de Enakieten; en de Moabieten noemden hen Emieten.
12 Ook woonden de Horieten te voren in Seir; maar de kinderen van Ezau verdreven hen uit de bezitting en verdelgden hen van hun aangezicht, en hebben in hunlieder plaats gewoond; gelijk als Israel gedaan heeft aan het land zijner erfenis, hetwelk de HEERE hun gegeven heeft.
13 Nu, maakt u op, en trekt over de beek Zered. Alzo trokken wij over de beek Zered.
14 De dagen nu, die wij gewandeld hebben van Kades-barnea, totdat wij over de beek Zered getogen zijn, waren acht en dertig jaren; totdat het ganse geslacht der krijgslieden uit het midden der heirlegers verteerd was, gelijk de HEERE hun gezworen had.
15 Zo was ook de hand des HEEREN tegen hen, om hen uit het midden des heirlegers te verslaan, totdat zij verteerd waren.
16 En het geschiedde, als al de krijgslieden verteerd waren, uit het midden des heirlegers wegstervende,
17 Dat de HEERE tot mij sprak, zeggende:
18 Gij zult heden doortrekken aan Ar, de landpale van Moab;
19 En gij zult naderen tegenover de kinderen Ammons; beangstig die niet, en meng u met hen niet; want Ik zal u van het land der kinderen Ammons geen erfenis geven, dewijl Ik het aan Lots kinderen ter erfenis gegeven heb.
20 Dit werd ook voor een land der reuzen gehouden; de reuzen woonden te voren daarin, en de Ammonieten noemden hen Zamzummieten;
21 Een groot, en menigvuldig, en lang volk, als de Enakieten; en de HEERE verdelgde hen voor hun aangezicht, zodat zij hen uit de bezitting verdreven, en aan hunlieder plaats woonden;

22 Gelijk als Hij aan de kinderen van Ezau, die in Seir wonen, gedaan heeft, voor welker aangezicht Hij de Horieten verdelgde; en zij verdreven hen uit de bezitting, en hebben aan hun plaats gewoond tot op dezen dag.
23 Ook hebben de Kafthorieten, die uit Kafthor uittogen, de Avieten, die in Hazerim tot Gaza toe woonden, verdelgd, en aan hun plaats gewoond.
24 Maakt u op, reist heen, en gaat over de beek Arnon; ziet, Ik heb Sihon, den koning van Hesbon, den Amoriet, en zijn land, in uw hand gegeven; begint te erven, en mengt u met hen in den strijd.
25 Te dezen dage zal Ik beginnen uw schrik en uw vreze te geven over het aangezicht der volken, onder den gansen hemel; die uw gerucht zullen horen, die zullen sidderen, en bang zijn van uw aangezicht.
26 Toen zond ik boden uit de woestijn Kedemot tot Sihon, den koning van Hesbon, met woorden van vrede, zeggende:
27 Laat mij door uw land doortrekken; ik zal alleenlijk langs den weg voorttrekken; ik zal noch ter rechter hand noch ter linkerhand uitwijken.
28 Verkoop mij spijze voor geld, dat ik ete, en geef mij water voor geld, dat ik drinke; alleenlijk laat mij op mijn voeten doortrekken;
29 Gelijk de kinderen van Ezau, die in Seir wonen, en de Moabieten, die in Ar wonen, mij gedaan hebben; totdat ik over de Jordaan kome in het land, dat de HEERE, onze God, ons geven zal.
30 Maar Sihon, de koning van Hesbon, wilde ons door hetzelve niet laten doortrekken; want de HEERE, uw God, verhardde zijn geest, en verstokte zijn hart, opdat Hij hem in uw hand gave, gelijk het is te dezen dage.
31 En de HEERE zeide tot mij: Zie, Ik heb begonnen Sihon en zijn land voor uw aangezicht te geven; begin dan te erven, om zijn land erfelijk te bezitten.
32 En Sihon toog uit ons tegemoet, hij en al zijn volk, ten strijde, naar Jahaz.
33 En de HEERE, onze God, gaf hem voor ons aangezicht; en wij sloegen hem, en zijn zonen, en al zijn volk.
34 En wij namen te dier tijd al zijn steden in, en wij verbanden alle steden, mannen, en vrouwen, en kinderkens; wij lieten niemand overblijven.
35 Het vee alleen roofden wij voor ons, en den roof der steden, die wij innamen.
36 Van Aroer af, dat aan den oever der beek Arnon is, en de stad, die aan de beek is, ook tot Gilead toe, was er geen stad, die voor ons te hoog was; de HEERE, onze God, gaf dat alles voor ons aangezicht.
37 Behalve tot het land van de kinderen Ammons naderdet gij niet, noch tot de ganse streek der beek Jabbok, noch tot de steden van het gebergte, noch tot iets, dat de HEERE, onze God, ons verboden had.

In dit hoofdstuk gaat Mozes voort met zijn verhaal van Gods leidingen met Israël op hun weg naar Kanaän maar maakt geen menging van iets, dat voorviel op hun moeizamen terugtocht naar de Schelfzee, waarop zij ongeveer acht en dertig jaren hebben doorgebracht, dat gaat hij stilzwijgend voorbij als zijnde een treurige, donkere tijd, en hij begint nu zijn verhaal met het ogenblik toen zij hun aangezicht weer naar Kanaän hadden gericht, vers 1-8, en bewoonde landen naderden, ten opzichte waarvan God hun hier bevelen geeft.

I. Welke volken zij ongemoeid moesten laten.

1. De Edomieten, vers 4-8.2.

2. De Moabieten, vers 9. van de oudheden van hun land en van dat van de Edomieten geeft hij enig bericht vers 10-12. Hier komt ook een bericht van hun overtrekken van de beek Zered, vers 13-16.

3. De Ammonieten, van wier land enige bijzonderheden worden meegedeeld, vers 17-23.

II. Welke volken zij moesten aanvallen en tenonder brengen. zij moesten beginnen met Sihon, koning van de Amorieten, vers 24-26.

1. En vervolgens hadden zij een goede gelegenheid om met hem te strijden, vers 26-32.

2. God deed hen een volkomen overwinning over hem behalen, vers 33-37.

Deuteronomium 2:1-7

I. Hier is een kort bericht van een langdurig verblijf van Israël in de woestijn. Wij togen om het gebergte Seir, vele dagen. Bijna acht en dertig jaren hebben zij in de woestijnen van Seir omgedwaald, waarschijnlijk zijn zij op sommige pleisterplaatsen jarenlang gebleven. Hiermede heeft God hen niet slechts gekastijd wegens hun murmureren en ongeloof, maar

1. Hen toebereid voor Kanaän, door hen te verootmoedigen vanwege de zonde, heeft Hij hen geleerd hun lusten te doden, God te volgen, en zich in Hem te vertroosten. Het is een werk van tijd om zielen geschikt te maken voor de hemel, en het moet geschieden door een lange reeks van oefeningen.

2. De Kanaänieten bereid voor het verderf, al die tijd bleef de mate van hun ongerechtigheid zich vullen, en, hoewel zij zich die tijd ten nutte hadden kunnen maken om er zich in te bekeren, hebben zij hem misbruikt door hun hart te verharden. Nu het leger Israëls eenmaal teruggeslagen was, en daarna zo lang in de woestijn verward en schijnbaar verloren was, waren zij gerust en dachten dat hun van uit die hoek geen gevaar meer dreigde, waardoor de volgende aanval van Israël zoveel vreeslijker zou zijn.

II. Er worden hun orders gegeven om zich weer naar Kanaän te keren. Hoewel God lang twist, zal Hij toch niet eeuwig twisten. Hoewel Israël lang moet wachten op verlossing, zal zij eindelijk toch komen. Het gezicht zal nog tot op een bestemden tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen en niet liegen.

III. Een last hun gegeven om de Edomieten niet te bemoeilijken.

1. Zij moeten geen vijandelijkheden tegen hen plegen, vers 4,5. Mengt u niet met hen.

a. Zij moeten geen gebruik maken van het voordeel, dat zij over hen hadden door de schrik, die hen op Israëls nadering zou bevangen. "Zij zullen wel voor u vrezen, uw sterkte en aantal kennende, en de kracht van God, die tot uw behoeve aangewend zal worden, maar denkt niet dat gij, wijl hun vrees hen tot een gemakkelijke prooi voor u zou maken, op die prooi daarom moogt aanvallen, neen, gij zult u zeer wachten". Er is grote voorzichtigheid nodig en een krachtig beheersen van onze geest, om er ons van terug te houden diegenen te schaden, tegen wie wij in het voordeel zijn. Of wel, deze waarschuwing wordt gegeven aan de oversten, zij moeten niet alleen zelf zich niet mengen met de Edomieten maar ook aan niemand van hun krijgsvolk toestaan om zich met hen te mengen.

b. Zij moeten de belediging niet wreken, die de Edomieten hun aangedaan hebben, toen zij weigerden hen door hun land te laten trekken Numeri 20:21. Zo heeft God vóór Hij Israël leidde om hun vijanden in Kanaän te verdelgen, hun geleerd vergiffenis te schenken aan hun vijanden in Edom.

c. Zij moeten niet verwachten dat hun enig deel van hun land tot een bezitting gegeven zal worden, het gebergte Seïr was reeds aan de Edomieten gegeven, en zij moeten niet denken dat zij, onder voorgeven van Gods verbond en leiding, maar alles mochten nemen wat hun onder de hand kwam. Heerschappij is niet gegrond in genade. Gods Israël zal goed geplaatst worden, maar zij moeten niet verwachten alleen inwoners gemaakt te worden in het midden des lands, Jesaja 5:8.

2. Zij moeten handel met hen drijven als naburen, spijs en water van hen kopen, en wat zij gekocht hadden betalen, vers 6. Nooit moet de Godsdienst tot dekmantel gebruikt worden van onrechtvaardigheid. De reden, hiervoor gegeven, is: omdat God u gezegend heeft, en u totnutoe niets heeft ontbroken vers 7, en daarom:

a. Behoeft gij niet te bedelen, veracht het, om iets aan de Edomieten te danken te hebben, als gij toch een algenoegzame God hebt om op te steunen. Zij hebben dank zij de zegen van God hetgeen waarmee zij het benodigde kunnen betalen, gebruikt dus goedsmoeds wat gij hebt, en teert niet op de Edomieten.

b. Daarom moet gij niet stelen. Gij hebt de zorg ervaren van de Goddelijke voorzienigheid voor u, in vertrouwen daarop voor de toekomst en in het vaste geloof van haar genoegzaamheid moet gij geen indirecte middelen gebruiken om in uw behoeften te voorzien. Leeft door het geloof, en niet op uw zwaard".

Deuteronomium 2:8-23

Het is opmerkelijk, dat Mozes, sprekende van de Edomieten, hen onze broederen, de kinderen Ezau's noemde, hoewel zij zeer onvriendelijk waren geweest voor Israël en hun de vreedzame doortocht door hun land geweigerd hadden, toch noemt hij hen broeders. Want hoewel onze bloedverwanten falen in hun plicht jegens ons, moeten wij toch niet vergeten dat zij onze bloedverwanten zijn, en naar de gelegenheid ertoe zich aanbiedt, niet tekortkomen in onze plicht jegens hen.

Nu hebben wij in deze verzen:

I. Een bericht van Mozes omtrent de oorsprong van de volken, van wie hij hier moet spreken, de Moabieten, Edomieten en Ammonieten. Uit andere delen van zijn geschiedenis weten wij wel, wier nakomelingen zij waren, maar hier zegt hij ons hoe zij in de landen kwamen, waarin Israël hen vond. Zij waren niet de oorspronkelijke bewoners, maar:

1. De Moabieten woonden in een land, dat aan een talrijk geslacht van reuzen had behoord, Emieten genaamd, dat is: de verschrikkelijken, even groot als de Anakieten, en misschien woester, vers 10, 11.

2. Evenzo hebben de Edomieten de Horieten verdreven van het gebergte Seïr, en hun land in bezit genomen, vers 12 en wederom vers 22, waarvan wij lezen in Genesis 36:20.

3. Zo hebben ook de Ammonieten bezit genomen van een land, dat vroeger bewoond werd door reuzen, genaamd Zamzummieten, listige of boze mannen, vers 20, 21, waarschijnlijk dezelfden, die in Genesis 14:5 Zuzieten genoemd worden. Hij verklaart dit door een voorbeeld, nog ouder dan die allen, de Kafthorieten (die verwant waren aan de Filistijnen Genesis 10:14) verdreven de Awieten uit het land en namen het in bezit, vers 23. De geleerde bisschop Patrick veronderstelt dat deze Awieten vandaar verdreven zijnde, zich gevestigd hebben in Assyrië, en dat zij hetzelfde volk zijn van die naam, waarvan wij lezen in 2 Koningen 17:31. Al deze omwentelingen nu zijn vermeld:

a. Om te tonen hoe spoedig na de zondvloed de wereld weer bevolkt was, zo wel bevolkt dat als een geslacht talrijk werd zij geen plaats konden vinden om er zich te vestigen, tenminste niet in dat gedeelte van de wereld, of zij moesten hen verdrijven, die alreeds gevestigd waren.

b. Om te tonen dat de loop niet is van de snellen, noch de strijd van de helden. Reuzen werden verdreven door personen van gewone lengte, want waarschijnlijk waren deze reuzen, evenals die van vóór de zondvloed Genesis 6:4, berucht om hun goddeloosheid en verdrukking, waardoor de oordelen Gods over hen gekomen zijn, en tegen deze kon hun grote lengte hen niet beschermen of beschutten.

c. Om te tonen welke onvaste, onzekere dingen wereldlijke bezittingen zijn en hoe dikwijls zij van eigenaars veranderen. Zo was het vanouds en zo zal het altijd blijven. Geslachten nemen af, en de bezittingen gaan van hen over op geslachten, die opbloeien en toenemen, zo weinig standvastig, zo weinig duurzaam zijn deze dingen!

d. Om de kinderen Israëls, die nu gingen bezit nemen van Kanaän, aan te moedigen onder de moeilijkheden, die hun daarbij te wachten stonden, en het ongeloof in het licht te stellen van

hen, die bevreesd waren voor de kinderen Enaks, bij wie de reuzen, die hier gezegd worden overwonnen te zijn, vergeleken worden vers 11, 21. Als Gods voorzienigheid dit gedaan heeft voor de Moabieten en Ammonieten, dan zal Zijn belofte dit nog veel meer doen voor Israël, Zijn bijzonder volk.

II. Israëls vorderingen naar Kanaän heen. Zij doortogen de weg van de woestijn van Moab vers 8, en toen trokken zij over de beek Zered vers 13, en daar neemt Mozes nota van de vervulling van het woord, dat God hen betreffende had gesproken, namelijk dat niemand van hen, die bij de berg Sinai geteld waren, het land zullen zien, dat God beloofd had, Numeri 14:23. Nu zij hun aangezicht naar Kanaän hebben gericht, het land onder de ogen hebben blijkt het dat, overeenkomstig dat vonnis, geen enkele man van hen is overgebleven, maar dat allen gestorven zijn, vers 14. In de gewonen loop van de voorzienigheid zal in een tijdperk van acht en dertig jaren meestal een nieuw geslacht ontstaan, en zullen van het oude slechts weinigen overgebleven zijn, maar hier was dit geslacht volkomen nieuw, en was er behalve Kaleb en Jozua niet één van overgebleven, want de hand des Heeren was tegen hen, vers 15. Diegenen moeten wel afnemen, totdat zij geheel verteerd zijn, tegen wie de hand des Heeren is.

Merk op: Israël wordt niet geroepen om de strijd aan te binden tegen de Kanaänieten, voordat al de krijgslieden, de regimenten van veteranen, die gewoon waren aan ontberingen en de krijgskunst van de Egyptenaren hadden geleerd, verteerd waren, uit het midden des heirlegers waren weggestorven, vers 16, opdat de verovering van Kanaän, door een leger van nieuw-verwekte mannen, die in de woestijn waren opgeleid, geschied zijnde, het duidelijk zou blijken, dat de uitnemendheid van de kracht van God is en niet van de mensen.

III. De waarschuwing hun gegeven, om zich niet te mengen met de Moabieten of de Ammonieten, die zij niet uit het bezit mogen stoten ja niet eens mochten verontrusten. Beangstig hen niet en meng u niet met hen in de strijd, vers 9. Ofschoon de Moabieten het er op toelegden, om Israël te verderven Numeri 22:6, moet Israël het toch niet op hun verderf toeleggen. Als anderen kwaad voor ons bedenken, rechtvaardigt dit ons niet om kwaad te bedenken voor hen. Maar waarom moeten de Moabieten en Ammonieten niet verontrust worden?

1. Omdat zij de kinderen waren van Lot, vers 9, 19, de rechtvaardige Lot, die bij zijn oprechtheid is gebleven in Sodom. Het gaat aan kinderen dikwijls te beter in deze wereld om de vroomheid van hun voorouders, het zaad van de oprechten, al is het ook ontaard, is nog met tijdelijk goed gezegend.

2. Omdat het land, dat zij in bezit hadden, hun door God was geschonken, en Hij het niet voor Israël had bestemd. Zelfs goddeloze mensen hebben recht op hun wereldlijke bezittingen, en moeten niet verongelijkt worden. Aan het onkruid wordt plaats toegelaten op de akker, en vóór de dag van de oogst moet het niet uitgeroeid worden. God geeft uitwendige zegeningen aan slechte mensen en behoudt ze hun, om te tonen dat dit niet de beste dingen zijn, maar dat Hij voor Zijn kinderen betere in reserve heeft.

Deuteronomium 2:24-37

God had de zelfverloochening van Zijn volk op de proef gesteld in Zijn verbod om zich met de Moabieten en Ammonieten te mengen, en zij zijn deze rijke landen dan ook stil en rustig voorbijgegaan, en hadden, hoewel zij er de meerderen van waren in aantal, geen aanval er op gedaan. En nu beloont Hij hen hiervoor hun gehoorzaamheid, door hun het bezit te schenken van het land van Sihon, de koning van de Amorieten. Als wij laten wat God verbiedt, dan zullen wij ontvangen wat Hij belooft, en niets verliezen door onze gehoorzaamheid, al zou het ook de schijn hebben voor het ogenblik, alsof wij er wèl verlies door lijden. Doe anderen geen onrecht, dan zal God u recht doen.

I. God geeft hun de opdracht om zich meester te maken van het land van Sihon, de koning van Hesbon, vers 24, 25. Dit was toen Gods wijze van over koninkrijken te beschikken, maar thans moeten zulke bijzondere schenkingen niet meer verwacht worden, en moet geen aanspraak er op worden gemaakt. In deze opdracht aan hen valt op te merken:

1. Dat God hun wel verzekerde dat het hun land zal zijn, maar dat zij er zich toch moeite voor hebben te geven, dat zij er met de vijand om moeten strijden. Wat God geeft, moeten wij trachten te verkrijgen.

2. Dat God hun belooft voor hen te zullen strijden, als zij strijden. Begint te erven, en Ik zal beginnen uw schrik en uw vreze over het aangezicht van de volken te doen komen. God zal de vijand ontmoedigen, en hem aldus verderven, Hij zal Israël grootmaken, en aldus allen verschrikken, tegen wie hun bevolen is te strijden. Zie Exodus 15:14.

II. Mozes zendt aan Sihon een boodschap van vrede, en verzoekt slechts om een doortocht door zijn land, met de belofte hem geen hinder of schade te zullen veroorzaken, maar hem het voordeel te bezorgen van handel met hem te drijven, door hetgeen er nodig was voor een zo talrijk volk voor gereed geld van hem te kopen, vers 26-29. Mozes is hierin noch ongehoorzaam geweest aan God, die hem bevolen had met Sihon te strijden, noch heeft hij bij Sihon geveinsd, ongetwijfeld heeft hij onder Goddelijke leiding gedaan wat hij deed, opdat Sihon zonder verontschuldiging zou blijven, hoewel God zijn hart had verhard. Dit kan tot voorbeeld dienen van Gods handelwijze met hen, aan wie Hij Zijn Evangelie geeft, maar geen genade geeft om het te geloven.

III. Sihon begon de strijd, vers 32, daar God zijn hart verhard had, en wat tot zijn vrede diende voor zijn ogen had verborgen, vers 30 opdat Hij hem in Israëls hand gave. Zij, die zich met het volk van God mengen, doen dit tot hun eigen verderf, en soms brengt God Zijn vijanden door hun eigen raadslagen ten verderve. Zie Micha 4:11-13, Openbaring 16:14

IV. Israël behaalde de overwinning.

1. Zij hebben al de Amorieten gedood, mannen, vrouwen en kinderen, vers 33, 34. Dit deden zij als de uitvoerders van Gods toorn nu de ongerechtigheid van de Amorieten volkomen was geworden, Genesis 15:16, en hoe langer het duurde eer zij vol was, hoe zwaarder ten slotte de rekening is geworden. Dit was één van de gevloekte natiën, zij stierven niet als Israëls vijanden, maar als offers aan de gerechtigheid Gods, en Israël, als koninklijk priesterdom werd gebruikt om die offers te offeren. Dewijl dit dus een buitengewoon geval was, moet dit niet als buitengewoon precedent aangehaald worden voor militaire executies, waarbij geen verschil

wordt gemaakt, geen lijfsgenade wordt gegeven, een onbarmhartig oordeel zal gaan over degenen, die geen barmhartigheid gedaan hebben.

2. Zij namen bezit van alles wat zij hadden, hun steden, vers 34, hun goederen vers 35, en hun land, vers 36. Het vermogen van de zondaar is voor de rechtvaardige weggelegd. In welk een nieuwe wereld is Israël nu binnengetreden! De meesten van hen waren geboren en hadden hun leven doorgebracht in een grote, huilende woestijn, waar zij niet wisten wat velden waren of steden waren, zij hadden geen huizen om in te wonen, en hebben gezaaid noch geoogst, en nu worden zij plotseling meesters van een zo goed bebouwd en van welige akkers voorzien land. Dit vergoedde hun het lange wachten, en toch was het maar een begin, een voorproef van zeer veel meer. Veel blijder nog zal de verandering zijn, die geheiligde zielen zullen ervaren, als zij heengaan van uit de woestijn van deze wereld naar het betere land, dat is: het hemelse, naar de stad, die fundamenten heeft.

HOOFDSTUK 3.

1 Daarna keerden wij ons en togen op, den weg van Bazan; en Og, de koning van Bazan, trok uit ons tegemoet, hij en al zijn volk, ten strijde bij Edrei.
2 Toen zeide de HEERE tot mij: Vrees hem niet, want Ik heb hem, en al zijn volk, en zijn land, in uw hand gegeven; en gij zult hem doen, gelijk als gij Sihon, den koning der Amorieten, die te Hesbon woonde, gedaan hebt.
3 En de HEERE, onze God, gaf ook Og, den koning van Bazan, en al zijn volk, in onze hand, zodat wij hem sloegen, totdat wij hem niemand lieten overblijven.
4 En wij namen te dier tijd al zijn steden; er was geen stad, die wij van hen niet namen: zestig steden, de ganse landstreek van Argob, het koninkrijk van Og in Bazan.
5 Al die steden waren met hoge muren, poorten en grendelen gesterkt, behalve zeer vele onbemuurde steden.
6 En wij verbanden dezelve, gelijk wij Sihon, den koning van Hesbon, gedaan hadden, verbannende alle steden, mannen, vrouwen en kinderkens.
7 Doch al het vee en den roof van die steden roofden wij voor ons.
8 Zo namen wij te dier tijd het land uit de hand van de twee koningen der Amorieten, die aan deze zijde van de Jordaan waren, van de beek Arnon tot den berg Hermon toe;
9 (De Zidoniers noemen Hermon Sirjon; maar de Amorieten noemen hem Senir.)
10 Al de steden des platten lands, en het ganse Gilead, en het ganse Bazan, tot Salcha en Edrei toe; steden des koninkrijks van Og in Bazan.
11 Want Og, de koning van Bazan, was alleen van de overigen der reuzen overgebleven; ziet, zijn bedstede, zijnde een bedstede van ijzer, is zij niet te Rabba der kinderen Ammons? Negen ellen is haar lengte, en vier ellen haar breedte, naar eens mans elleboog.
12 Ditzelfde land nu namen wij te dier tijd in bezit; van Aroer af, dat aan de beek Arnon is, en de helft van het gebergte van Gilead, met de steden van hetzelve, gaf ik aan de Rubenieten en Gadieten.
13 En het overige van Gilead, mitsgaders het ganse Bazan, het koninkrijk van Og, gaf ik aan den halven stam van Manasse, de ganse landstreek van Argob, door het ganse Bazan; datzelve werd genoemd het land der reuzen.
14 Jair, de zoon van Manasse, kreeg de ganse landstreek van Argob, tot aan de landpale der Gezurieten en Maachathieten; en hij noemde ze naar zijn naam, Bazan Havvoth-jair, tot op dezen dag.
15 En aan Machir gaf ik Gilead.
16 Maar aan de Rubenieten en Gadieten gaf ik van Gilead af tot aan de beek Arnon, het midden van de beek en de landpale; en tot aan de beek Jabbok, de landpale der kinderen Ammons;
17 Daartoe het vlakke veld, en de Jordaan, mitsgaders de landpale; van Cinnereth af tot aan de zee des vlakken velds, de Zoutzee, onder Asdoth-pisga tegen het oosten.
18 Voorts gebood ik ulieden ter zelfder tijd, zeggende: De HEERE, uw God, heeft u dit land gegeven om het te erven; allen dan, die strijdbare mannen zijt, trekt gewapend door voor het aangezicht van uw broederen, de kinderen Israels.
19 Behalve uw vrouwen, en uw kinderkens, en uw vee (ik weet, dat gij veel vee hebt), zij zullen blijven in uw steden, die ik u gegeven heb;
20 Totdat de HEERE uw broederen rust geve, gelijk ulieden, dat zij ook erven het land, dat de HEERE, uw God, hun geven zal aan gene zijde van de Jordaan; dan zult gij wederkeren, elk tot zijn erfenis, die ik u gegeven heb.

21 Ook gebood ik Jozua ter zelfder tijd, zeggende: Uw ogen zien alles, wat de HEERE, ulieder God, aan deze twee koningen gedaan heeft; alzo zal de HEERE aan alle koninkrijken doen, naar welke gij henen doortrekt.
22 Vreest ze niet; want de HEERE, uw God, strijdt voor ulieden.
23 Ook bad ik den HEERE om genade, zeggende ter zelfder tijd:
24 Heere HEERE! Gij hebt begonnen Uw knecht te tonen Uw grootheid en Uw sterke hand; want wat God is er in den hemel en op de aarde, die doen kan naar Uw werken, en naar Uw mogendheden!
25 Laat mij toch overtrekken, en dat goede land bezien, dat aan gene zijde van de Jordaan is, dat goede gebergte, en den Libanon!
26 Doch de HEERE verstoorde zich zeer om uwentwille over mij, en hoorde niet naar mij; maar de HEERE zeide tot mij: Het zij u genoeg; spreek niet meer tot Mij van deze zaak.
27 Klim op de hoogte van Pisga, en hef uw ogen op naar het westen, en naar het noorden, en naar het zuiden, en naar het oosten, en zie toe met uw ogen; want gij zult over deze Jordaan niet gaan.
28 Gebied dan Jozua, en versterk hem, en bekrachtig hem; want hij zal voor het aangezicht van dit volk henen overgaan, en zal hun dat land, dat gij zien zult, doen erven.
29 Alzo bleven wij in dit dal tegenover Beth-peor.

In dit hoofdstuk verhaalt Mozes

I. De overwinning op Og, koning van Bazan, en hoe Israël zich meester heeft gemaakt van zijn land, vers 1-11.

II. De verdeling van het veroverde land onder de twee en een halve stam, vers 12-17. Onder zekere voorwaarden en bepalingen, vers 18-20.

III. De aanmoediging aan Jozua om de oorlog voort te zetten, die zo glorierijk was begonnen, vers 21, 22.

IV. Mozes' bede om in Kanaän te komen, vers 23-25. Die bede wordt hem ontzegd, maar een evenredige vergoeding hem geschonken, vers 26-29.

Deuteronomium 3:1-11

I. Hier zien wij een ander schoon land in Israëls handen gegeven, namelijk Bazan. Van de overwinning op Sihon wordt dikwijls tegelijk met die over Og, melding gemaakt tot eer van God, te meer omdat daarmee Israëls zegepralen begonnen zijn, Psalm 135:11, 136:19,

1. Hoe zij de overhand kregen over Og, een zeer geducht vorst.

Hij was zeer sterk, van de overigen van de reuzen, vers 11. Zijn lichaamskracht was buitengewoon, een gedenkteken daarvan werd bewaard door de Ammonieten namelijk zijn bedstede, die in hun hoofdstad als een zeldzaamheid werd vertoond. Het gewicht van zijn lichaam kon men opmaken uit de materialen, waarvan zijn bedstede gemaakt was, zij was van ijzer alsof een bedstede van hout te zwak voor hem was om er zich aan te wagen, en zijn lengte kan men opmaken naar de afmetingen er van, zij was negen el lang, en vier el breed, hetgeen dus de el gerekend op een halve yard (en sommige geleerden berekenen, dat het nog iets meer was) dan was die bedstede vier en een halve yard lang en twee yards breed, en als wij nu stellen, dat zijn bedstede twee el langer was dan hijzelf-en meer behoeft niet-dan was hij ongeveer drie meter lang dus de dubbele statuur van een gewoon man, en in alles evenredig, en toch hebben zij hem geslagen, vers 3. Als God voor de zaak Zijns volks opkomt, dan kan Hij met reuzen handelen als met sprinkhanen. Niemands krachs of macht kan hem beveiligen tegen de Almachtige. Het leger van Og was zeer sterk, want hij had het gebied over zestig versterkte steden, behalve nog de open steden, vers 5. Toch was voor Gods Israël dit alles niets, toen zij kwamen met de opdracht om hem te verdelgen.

2. Hij was kloekmoedig en vermetel, hij trok uit ten strijde tegen Israël, vers 1. Het was vreemd, dat hij zich door de ondergang van Sihon niet liet waarschuwen, en geen gezantschap zond om naar vredesvoorwaarden te vragen, maar hij betrouwde op zijn eigen kracht, en zo werd hij dan verhard tot zijn verderf. Zij, die door Gods oordelen over anderen niet ontwaken, maar volharden in hun tarten van de hemel, rijpen snel voor een gelijk oordeel over henzelf, Jerem. 3:8. God zei aan Mozes hem niet te vrezen, vers 2. Indien al Mozes zelf zo sterk was in het geloof, dat hij die vermaning niet nodig had, heeft het volk haar waarschijnlijk wel nodig gehad, en voor hen zijn deze vernieuwde verzekeringen bestemd: "Ik heb hem en al zijn volk en zijn land in uw hand gegeven, Ik zal u niet slechts verlossen uit zijn hand, zodat hij u niet zal verderven, maar hem overleveren in uw hand, opdat gij hem ten verderve zijt, en hem zijn aanval duur zult laten betalen". Hij voegt er bij: gij zult hem doen, gelijk als gij Sihon gedaan hebt, te kennen gevende dat zij aangemoedigd moeten wezen door hun vorige overwinning om op God te vertrouwen voor een nieuwe overwinning, want Hij is God en verandert niet.

II. Hoe zij Bazan een zeer begeerlijk land in bezit kregen. Zij namen al zijn steden, vers 4, en al de roof, vers 7. Zij namen het alles, vers 10, zodat zij nu geheel dat vruchtbare land in handen hadden, dat ten oosten van de Jordaan lag, van de beek Arnon tot de berg Hermon toe, vers 8. Die verovering en inbezitneming van al deze landen was bestemd niet slechts om Israël aan te moedigen in hun oorlogen in Kanaän, maar om voldoening te schenken aan Mozes vóór zijn dood, omdat hij de voltooiing van hun overwinningen en hun vestiging niet zou beleven, geeft God er hem een voorproef van. Zo wordt aan hen, die geloven, de Geest gegeven, als het onderpand van hun erfenis tot de verkregen verlossing.

Deuteronomium 3:12-20

Na hun getoond te hebben hoe het land, waarin zij zich thans bevonden, veroverd was toont hij hun nu in deze verzen, dat het gegeven werd aan de Rubenieten, Gadieten en de halve stam van Manasse, waarvan wij de geschiedenis gehad hebben in Numeri 32. Hier wordt dit herhaald.

1. Mozes specificeert de bijzondere delen van het land, die aan elke stam werden toegewezen, inzonderheid de verdeling van hetgeen aan de halve stam van Manasse kwam, de onderverdelingen van welke stam merkwaardig zijn. Jozef was verdeeld in Efraïm en Manasse, Manasse was verdeeld in een helft aan deze zijde van de Jordaan, en de andere helft aan gene zijde, en hier aan de oostzijde van de Jordaan waren zij wederom verdeeld in twee grote geslachten, die elk hun aandeel kregen, Jair, vers 14, Machir, vers 15, en wellicht is Jakob's voorzegging van de kleinheid van die stam nu vervuld door deze verdelingen en onderverdelingen.

Merk op dat Bazan hier het land van de reuzen genoemd wordt omdat het in hun bezit was geweest, maar Og was de laatste van die reuzen. Het schijnt dat deze reuzen hun land verloren hebben, en er spoediger van uitgeroeid waren dan iemand van hun naburen, want zij, die, vertrouwende op hun kracht en statuur, hun hand keerden tegen ieder, zagen ieders hand tegen zich gekeerd, en zo werden zij verslagen en gingen naar het graf, hoewel zij de schrik waren geweest van de machtigen in het land van de levenden.

2. Hij herhaalt de voorwaarden van de schenking, die zij reeds hadden aangenomen, vers 18-20. Dat zij een sterke afdeling van krijgslieden over de Jordaan zouden zenden, om de voorhoede te leiden in de verovering van Kanaän, die niet naar hun gezinnen zouden terugkeren, tenminste niet om zich voor goed te vestigen, (hoewel zij tijdelijk, aan het einde van een veldtocht, wel de winterkwartieren mochten betrekken) vóór zij hun broederen even volkomen en rustig in het bezit zagen van hun erfdeel als zij het waren in het hunne. Hiermede moet hen geleerd worden, niet op het hunne te zien, maar ook op hetgeen van de ander is, Filippenzen 2:4. Weinig betaamt het een Israëliet om zelfzuchtig te zijn en particuliere belangen te stellen boven het algemene welzijn. Als wij rust hebben, moeten wij begeren dat ook onze broederen rust zullen hebben, en wij moeten bereid zijn wat wij kunnen daarvoor te doen, want wij zijn niet voor onszelf geboren maar zijn elkanders leden. Een goed en Godvruchtig man kan zich niet zeer verheugen in het welvaren van zijn gezin, tenzij hij daarbij ook vrede ziet over Israël, Psalm 128:6.

Deuteronomium 3:21-29

I. Hier is Mozes' aanmoediging aan Jozua die hem in de regering moest opvolgen, vers 21, 22. Hij gebood hem niet te vrezen. Zo moeten zij, die oud zijn en ervaren in de dienst des Heeren, alles doen wat zij kunnen, om de handen te sterken van hen, die jong zijn en nog beginnen in de Godsdienst. Hij wijst hem tot zijn bemoediging op twee dingen.

1. Wat God gedaan had. Jozua had gezien welk een volkomen nederlaag God door de strijdmacht van Israël aan deze twee koningen had toegebracht, en daaruit kan hij dan gemakkelijk afleiden, dat de Heere alzo aan alle koninkrijken zal doen, naar dewelke gij henen doortrekt, en met wie wij oorlog zullen voeren. Hij moet hieruit niet alleen afleiden, dat de Heere aldus aan hen allen doen kan, want Zijn arm is niet verkort, maar dat Hij hun aldus doen zal, want Zijn voornemen of raadsbesluit is niet veranderd, die begonnen heeft zal voleindigen, Gods werk is volmaakt. Jozua had het met zijn ogen gezien. En hoe meer voorbeelden wij gezien hebben van de Goddelijke wijsheid, macht en goedheid, hoe minder wij te verontschuldigen zijn, indien wij vrezen wat vlees ons doen kan.

2. Wat God heeft beloofd. De Heere uw God zal voor u strijden, en die zaak moet wel zegevieren, waar de Heere van de heirscharen voor strijdt. Indien God voor ons is, wie kan dan tegen ons zijn, om tegen ons te overmogen? Wij smaden onze aanvoerder, indien wij Hem sidderend volgen.

II. Mozes' bede voor zichzelf, en het antwoord, dat God hem geeft.

1. De bede was dat hij, zo het Gods wil was, voor Israël over de Jordaan in Kanaän zou gaan. Te dier tijd, toen hij Jozua had aangemoedigd om Israëls strijd te strijden, daar hij het voor vastgesteld hield dat hij Israëls aanvoerder zal zijn, toen, bij die gelegenheid, gevoelde hij de vurige begeerte om zelf over de Jordaan te gaan, welke begeerte zich uit niet in een hartstochtelijke, ongeduldige klacht, of aanmerkingen op het vonnis, dat over hem was uitgesproken, maar in ootmoedige smeking tot God om een genadige herroeping van dat vonnis. Ik bad de Heere. Wij moeten nooit begeerten in ons hart toelaten, die wij niet in het geloof tot God kunnen opzenden in gebed, en alle begeerten, die onschuldig zijn, moeten tot God gebracht worden. Wij hebben niet, omdat wij niet bidden.

Merk op:

A. Waar hij op pleit. Op twee dingen.

a. Op de grote ervaring, die hij had van Gods goedheid jegens hem in hetgeen Hij gedaan had voor Israël. Gij hebt begonnen Uw knecht te tonen Uw grootheid en Uw sterke hand. Heere voleindig wat Gij hebt begonnen. Gij hebt mij Uw heerlijkheid doen zien in de overwinning, behaald over deze twee koningen, en het gezicht hiervan heeft mij vervuld van bewondering en dankbaarheid: o laat mij meer van de uitgangen mogen zien van mijn God, mijn Koning! Dit grote werk zal ongetwijfeld voortgezet en voltooid worden, schenk mij de voldoening van het te zien!" Hoe meer wij van Gods heerlijkheid zien in Zijn werken, hoe meer wij er van begeren te zien. De werken des Heeren zijn groot, daarom worden zij al meer en meer gezocht van allen, die er lust in hebben.

b. De goede indrukken, die door alles wat hij gezien had, op zijn hart teweeggebracht werden, want wat God is er in de hemel en op de aarde, die doen kan naar Uwe werken? Hoe meer wij bewogen zijn door hetgeen wij gezien hebben van God, van Zijn wijsheid, macht en goedheid, hoe beter wij bereid zijn voor nog verdere ontdekkingen. Diegenen zullen de werken Gods zien, die Hem er in zien en bewonderen. Mozes had zich reeds lang tevoren aldus over God en Zijn werken uitgedrukt, Exodus 15:11, en hij blijft nog van dezelfde mening, dat er geen werken zijn, waardig om vergeleken te worden bij Gods werken, Psalm 86:8.

B. Wat hij bidt. Laat mij toch overtrekken, vers 25. God had gezegd dat hij niet zou overtrekken, en toch bidt hij dat hij mag overtrekken, niet wetende of de bedreiging niet misschien voorwaardelijk was want zij was niet bevestigd door een eed, zoals die ten opzichte van het volk, dat zij niet zouden ingaan. Zo heeft Hizkia gebeden om zijn leven, en David om het leven van zijn kind, nadat beide toch uitdrukkelijk door een boodschap Gods met de dood bedreigd waren, en de eerste heeft overmocht, maar: niet de tweede. Mozes gedacht aan de tijd toen hij door het gebed bij God had overmocht, zodat het Hem berouwde over het kwaad, hetwelk Hij gesproken had Zijn volk te zullen doen, Exodus 32:14. En waarom zou hij dan niet mogen hopen evenzo voor zichzelf te zullen overmogen? Laat mij toch overtrekken en dat goede land bezien. Niet: "Laat mij toch overtrekken, om daar een vorst en heerser te zijn, " hij zoekt niet zijn eigen eer, hij wil gaarne aan Jozua de regering overlaten, maar: "Laat mij gaan, om aanschouwer te zijn van Uw goedheid over Israël, en wat ik geloof betreffende het goede en voortreffelijke van het land van de belofte ook te zien." Hoe aandoenlijk spreekt hij van Kanaän, dat goede land, dat goede gebergte! Diegenen kunnen hopen Gods gunst te verkrijgen en te genieten, die haar weten te waarderen. Wat hij bedoelt met dat goede gebergte kunnen wij te weten komen uit Psalm 78:54, waar van Gods Israël gezegd wordt, dat Hij hen bracht tot de landpale van Zijn heiligheid, tot deze berg, die Zijn rechterhand verkregen heeft, waar dit duidelijk verstaan moet worden van het gehele land Kanaän, maar met het oog op het heiligdom, de heerlijkheid er van.

2. In Gods antwoord op dit gebed is een vermenging van goedertierenheid en van recht, opdat hij van beide de Heere zingen zal.

A. Er was recht in de weigering van zijn verzoek, en er was ook toorn in, vers 26. De Heere verstoorde zich zeer om uwentwil over mij. God ziet niet slechts zonde in Zijn volk, maar die zonde mishaagt Hem zeer, en zij zelfs, die van de toekomenden toorn verlost zijn, kunnen toch in deze wereld onder het teken van Gods toorn liggen, en zo kan hun dan de een of andere gunst, waar hun hart zeer aan hecht ontzegd worden. God is een genadig, teder, liefhebbend Vader, maar Hij is toornig op Zijn kinderen als zij verkeerd doen, en weigert hun menige zaak, die zij begeren en waar zij om zouden willen wenen. Maar hoe was Hij verstoord over Mozes? Om Israëls wil. Hetzij:

a. Om de zonde, waartoe zij hem getergd hadden, zie Psalm 106:32, 33, Of:

b. Het wegnemen van Mozes op die tijd, toen hij zo slecht gemist kon worden, was een bestraffing van geheel Israël, en een straf om hun zonde. Of:

c. Het was om hunnentwil, opdat het een waarschuwing voor hen zou zijn om zich te wachten van God te beledigen, door te eniger tijd hartstochtelijke ongelovige woorden te spreken in de gelijkheid van zijn overtreding want indien dit aan zulk groen hout gedaan wordt, wat zal aan het dorre geschieden? Hij erkent dat de Heere niet naar hem wilde horen. God had hem

dikwijls gehoord en verhoord voor Israël, maar voor hemzelf wilde Hij hem niet verhoren. Het was het kroonrecht van Christus, de groten voorbidder, om altijd gehoord te worden, toch hebben Zijn vijanden van Hem gezegd: Anderen heeft hij verlost, hij kan zichzelf niet verlossen, waarover de doden Hem niet gesmaad zouden hebben, indien zij hadden bedacht dat Mozes, hun grote profeet, wel voor anderen bij God heeft overmocht, maar niet voor zichzelf. Hoewel Mozes, een van het worstelend zaad Jakob's zijnde, God niet tevergeefs zocht, verkreeg hij toch niet de zaak, die hij zocht. God kan een welbehagen hebben in ons gebed, en ons toch juist die zaak, waar wij om bidden, onthouden.

B. In verscheidene opzichten is met deze toorn ook barmhartigheid gemengd.

a. God heeft Mozes onder het raadsbesluit, dat was uitgegaan, rust gegeven in zijn ziel, door dit woord: Het zij u genoeg, vers 26. Ongetwijfeld is met dat woord een Goddelijke kracht uitgegaan om Mozes met de wil van God te verzoenen, en hem er toe te brengen om er in te berusten. Als God ons door Zijn voorzienigheid niet geeft wat wij begeren, maar ons door Zijn genade zonder dat tevreden geeft te wezen, dan komt dit tamelijk wel op hetzelfde neer. "Het zij u genoeg om God tot uw Vader te hebben, en de hemel tot uw deel, al hebt gij dan ook niet alles wat gij wenste" te hebben in deze wereld. Wees hiermede tevreden: God is algenoegzaam.

b. Hij legt eer op zijn gebed door hem te zeggen niet verder aan te dringen op zijn verzoek. Spreek niet meer tot Mij van deze zaak. Dit geeft te kennen dat wat God niet geschikt acht toe te staan, wij niet geschikt moeten achten te vragen, en dat God zo'n behagen schept in het gebed van de oprechten, dat het Hem geen genoegen is, zelfs in geen enkel geval, er een weigerend antwoord op te geven.

c. Hij beloofde hem een gezicht op Kanaän van de hoogte van Pisga, vers 27. Hoewel hij er het bezit niet van zal hebben, zal hij er toch een gezicht op hebben, en wel zo'n gezicht, dat het hem een ware voldoening zal zijn, en hem instaat zal stellen om zich een zeer duidelijk en aangenaam denkbeeld te vormen van dat beloofde land. Aan Mozes was niet slechts het gezicht van zijn ogen behouden voor andere doeleinden, maar het was grotelijks versterkt en verruimd voor dit doeleinde, want als hij er niet zo'n gezicht op zou hebben, als anderen van dezelfde plaats er niet op konden hebben, dan zou dit voor Mozes geen bijzondere gunst zijn geweest, noch een zaak van belofte. Zelfs grote gelovigen zien, in de tegenwoordige staat, de hemel slechts op een afstand.

d. Hij gaf hem een opvolger, een die de eer van Mozes zou ophouden, en het heerlijke werk zal voortzetten en voltooien, waar Mozes zozeer zijn hart op had gesteld, namelijk Israël in Kanaän te brengen, en er hen te vestigen, vers 28. Gebied dan Jozua, en versterk hem, en bekrachtig hem tot dit werk. Zij, aan wie God een last een gebod geeft, zullen voorzeker ook kracht en moed verkrijgen, om de last te volvoeren. En het is voor de vrienden van de kerk (als zij stervende zijn en heengaan) een vertroosting te zien, dat Gods werk waarschijnlijk, als zij zwijgend nederleggen in het stof, door andere handen voortgezet zal worden.

HOOFDSTUK 4.

1 Nu dan, Israel! hoor naar de inzettingen en naar de rechten, die ik ulieden lere te doen; opdat gij leeft, en henen inkomt, en erft het land, dat de HEERE, uwer vaderen God, u geeft.
2 Gij zult tot dit woord, dat ik u gebiede, niet toedoen, ook daarvan niet afdoen; opdat gij bewaart de geboden van den HEERE, uw God, die ik u gebiede.
3 Uw ogen hebben gezien, wat God om Baal-peor gedaan heeft; want alle man, die Baal-peor navolgde, dien heeft de HEERE, uw God, uit het midden van u verdaan.
4 Gij daarentegen, die den HEERE, uw God, aanhingt, gij zijt heden allen levende.
5 Ziet, ik heb u geleerd de inzettingen en rechten, gelijk als de HEERE, mijn God, mij geboden heeft; opdat gij alzo doet in het midden des lands, waar gij naar toe gaat, om het te erven.
6 Behoudt ze dan, en doet ze; want dat zal uw wijsheid en uw verstand zijn voor de ogen der volken, die al deze inzettingen horen zullen, en zeggen: Dit grote volk alleen is een wijs en verstandig volk!
7 Want wat groot volk is er, hetwelk de goden zo nabij zijn als de HEERE, onze God, zo dikwijls als wij Hem aanroepen?
8 En wat groot volk is er, dat zo rechtvaardige inzettingen en rechten heeft, als deze ganse wet is, die ik heden voor uw aangezicht geef?
9 Alleenlijk wacht u, en bewaart uw ziel wel, dat gij niet vergeet de dingen, die uw ogen gezien hebben; en dat zij niet van uw hart wijken, al de dagen uws levens; en gij zult ze aan uw kinderen en uw kindskinderen bekend maken.
10 Ten dage, als gij voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, aan Horeb stondt, als de HEERE tot mij zeide: Vergader Mij dit volk, en Ik zal hun Mijn woorden doen horen, die zij zullen leren, om Mij te vrezen al de dagen, die zij op den aardbodem zullen leven, en zij zullen ze hun kinderen leren;
11 En gijlieden naderdet en stondt beneden dien berg; (die berg nu brandde van vuur, tot aan het midden des hemels; er was duisternis, wolken en donkerheid).
12 Zo sprak de HEERE tot u uit het midden des vuurs; gij hoordet de stem der woorden; maar gij zaagt geen gelijkenis, behalve de stem.
13 Toen verkondigde Hij u Zijn verbond, dat Hij u gebood te doen, de tien woorden, en schreef ze op twee stenen tafelen.
14 Ook gebood mij de HEERE ter zelver tijd, dat ik u inzettingen en rechten leren zou; opdat gij die deedt in dat land, naar hetwelk gij doortrekt, om dat te erven.
15 Wacht u dan wel voor uw zielen; want gij hebt geen gelijkenis gezien, ten dage als de HEERE op Horeb uit het midden des vuurs tot u sprak;
16 Opdat gij u niet verderft, en maakt u iets gesnedens, de gelijkenis van enig beeld, de gedaante van man of vrouw,
17 De gedaante van enig beest, dat op de aarde is; de gedaante van enigen gevleugelden vogel, die door den hemel vliegt;
18 De gedaante van iets, dat op den aardbodem kruipt; de gedaante van enigen vis, die in het water is onder de aarde;
19 Dat gij ook uw ogen niet opheft naar den hemel, en aanziet de zon, en de maan, en de sterren, des hemels ganse heir; en wordt aangedreven, dat gij u voor die buigt, en hen dient; dewelke de HEERE, uw God, aan alle volken onder den gansen hemel heeft uitgedeeld.
20 Maar ulieden heeft de HEERE aangenomen, en uit den ijzeroven, uit Egypte, uitgevoerd; opdat gij Hem tot een erfvolk zoudt zijn, gelijk het te dezen dage is.
21 Ook vertoornde Zich de HEERE over mij, om ulieder woorden; en Hij zwoer, dat ik over de Jordaan niet zou gaan, en dat ik niet zou komen in dat goede land, dat de HEERE, uw God, u ter erfenis geven zal.

22 Want ik zal in dit land sterven; ik zal over de Jordaan niet gaan; maar gij zult er overgaan, en datzelve goede land erven.
23 Wacht u, dat gij het verbond des HEEREN, uws Gods, hetwelk Hij met u gemaakt heeft, niet vergeet, dat gij u een gesneden beeld zoudt maken, de gelijkenis van iets, dat de HEERE, uw God, u verboden heeft.
24 Want de HEERE, uw God, is een verterend vuur, een ijverig God.
25 Wanneer gij nu kinderen en kindskinderen gewonnen zult hebben, en in het land oud geworden zult zijn, en u zult verderven, dat gij gesneden beelden maakt, de gelijkenis van enig ding, en doet, wat kwaad is in de ogen des HEEREN, uws Gods, om Hem tot toorn te verwekken;
26 Zo roep ik heden den hemel en de aarde tot getuige tegen ulieden, dat gij voorzeker haast zult omkomen van dat land, waar gij over de Jordaan naar toe trekt, om dat te erven; gij zult uw dagen daarin niet verlengen, maar ganselijk verdelgd worden.
27 En de HEERE zal u verstrooien onder de volken; en gij zult een klein volksken in getal overblijven onder de heidenen, waar de HEERE u henen leiden zal.
28 En aldaar zult gij goden dienen, die des mensen handenwerk zijn, hout en steen, die niet zien, noch horen, noch eten, noch rieken.
29 Dan zult gij van daar den HEERE, uw God, zoeken, en vinden; als gij Hem zoeken zult met uw ganse hart en met uw ganse ziel.
30 Wanneer gij in angst zult zijn, en u al deze dingen zullen treffen; in het laatste der dagen, dan zult gij wederkeren tot den HEERE, uw God, en Zijn stem gehoorzaam zijn.
31 Want de HEERE, uw God, is een barmhartig God; Hij zal u niet verlaten, noch u verderven; en Hij zal het verbond uwer vaderen, dat Hij hun gezworen heeft, niet vergeten.
32 Want, vraag toch naar de vorige dagen, die voor u geweest zijn, van dien dag af, dat God den mens op de aarde geschapen heeft, van het ene einde des hemels tot aan het andere einde des hemels, of zulk een groot ding geschied of gehoord zij, als dit:
33 Of een volk gehoord hebbe de stem van God, sprekende uit het midden des vuurs, gelijk als gij gehoord hebt, en levend zij gebleven?
34 Of: of God verzocht heeft te gaan, om Zich een volk uit het midden eens volks aan te nemen, door verzoekingen, door tekenen, en door wonderen, en door strijd, en door een sterke hand, en door een uitgestrekten arm, en met grote verschrikkingen; naar al hetgeen de HEERE, uw God, ulieden voor uw ogen in Egypte gedaan heeft?
35 U is het getoond, opdat gij wetet, dat de HEERE die God is; er is niemand meer dan Hij alleen!
36 Van den hemel heeft Hij u Zijn stem laten horen, om u te onderwijzen; en op de aarde heeft Hij u Zijn groot vuur doen zien; en gij hebt Zijn woorden uit het midden des vuurs gehoord.
37 En omdat Hij uw vaderen liefhad, en hun zaad na hen verkoren had, zo heeft Hij u voor Zijn aangezicht door Zijn grote kracht uit Egypte uitgevoerd;
38 Om volken, die groter en machtiger waren dan gij, voor uw aangezicht uit de bezitting te verdrijven; om u in te brengen, dat Hij u hunlieder land ter erfenis gave, als het te dezen dage is.
39 Zo zult gij heden weten, en in uw hart hervatten, dat de HEERE die God is, boven in den hemel, en onder op de aarde, niemand meer!
40 En gij zult houden Zijn inzettingen en Zijn geboden, die ik u heden gebiede, opdat het u en uw kinderen na u welga, en opdat gij de dagen verlengt in het land, dat de HEERE, uw God, u geeft, voor altoos.
41 Toen scheidde Mozes drie steden uit, aan deze zijde van de Jordaan, tegen den opgang der zon;

42 Opdat daarheen vlood de doodslager, die zijn naaste onwetende doodslaat, dien hij van gisteren en eergisteren niet haatte; dat hij in een van deze steden vlood en levend bleef;
43 Bezer in de woestijn, in het effen land, voor de Rubenieten; en Ramoth in Gilead, voor de Gadieten; en Golan in Bazan, voor de Manassieten.
44 Dit is nu de wet, die Mozes den kinderen Israels voorstelde:
45 Dit zijn de getuigenissen, en de inzettingen, en de rechten, die Mozes sprak tot de kinderen Israels, als zij uit Egypte waren uitgetogen;
46 Aan deze zijde van de Jordaan, in het dal tegenover Beth-peor, in het land van Sihon, den koning der Amorieten, die te Hesbon woonde; welken Mozes sloeg, en de kinderen Israels, als zij uit Egypte waren uitgetogen,
47 En zijn land in bezitting genomen hadden; daartoe het land van Og, koning van Bazan; twee koningen der Amorieten, die aan deze zijde van de Jordaan waren, tegen den opgang der zon;
48 Van Aroer af, dat aan den oever der beek Arnon is, tot aan den berg Sion, welke is Hermon;
49 En al het vlakke veld, aan deze zijde van de Jordaan, naar het oosten, tot aan de zee des vlakken velds, onder Asdoth-pisga.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een zeer ernstige en aandoenlijke vermaning tot gehoorzaamheid, beide in het algemeen en in sommige bijzondere gevallen, ondersteund door een grote verscheidenheid van dringende argumenten, telkens en nogmaals herhaald, en hun op de meest treffende en meest liefdevolle wijze voorgesteld, vers 1-40.

II. De aanwijzing van de vrijsteden aan deze zijde van de Jordaan, vers 41-43.

III. De bijzondere beschrijving van de plaats, waar Mozes de volgende herhaling van de wet heeft uitgesproken, vers 44-49.

Deuteronomium 4:1-40

Deze krachtige, voortreffelijke rede vormt zózeer één geheel, en de bijzonderheden er van worden zo dikwijls herhaald, dat wij haar als één geheel moeten beschouwen en verklaren, waarbij wij zullen trachten haar geschiktelijk onder hoofden te brengen, daar wij haar niet in paragrafen kunnen verdelen.

I. In het algemeen beschouwd, is zij de aanwending en toepassing van de voorafgaande geschiedenis, zij is er als het ware de gevolgtrekking van: Nu dan, Israël, hoor. Dit gebruik behoren wij te maken van de beschouwing van de weg, die God met ons gehouden heeft, wij moeten er door opgewekt en aangespoord worden tot plichtsbetrachting en gehoorzaamheid. Van de geschiedenissen van de dagen vanouds behoren wij eenzelfde gebruik te maken.

II. Doel en strekking van deze rede is: hen te bewegen om zich dicht bij God te houden aan Zijn dienst verbonden te blijven, Hem niet te verlaten voor een andere god, en in generlei opzicht af te wijken van hun plicht jegens Hem. Let nu op hetgeen hij met zo Goddelijke redekunde tot hen zegt:

1. Bij wijze van vermaan en bestuur.

2. Door beweegredenen en argumenten aan te voeren om aan zijn vermaningen kracht bij te zetten.

1. Ziehier hoe hij hun beveelt en gebiedt, hun toont wat goed is, en wat de Heere van hen eist.

A. Hij vraagt hun aandacht voor het woord van God, en voor de inzettingen en rechten, die hen geleerd waren. Nu dan, Israël, hoor. Hij bedoelt niet, dat zij hem nu slechts moeten horen, maar dat zij aandachtig zullen zijn telkenmale als het boek van de wet voor hen gelezen wordt, of als zij zelf het lezen. "Hoor naar de inzettingen, die de grote geboden Gods bevatten en de grote belangen van uw zielen, en daarom uw grote aandacht eisen". Bij Horeb heeft God hun Zijn woorden doen horen, de aandacht, die zij toen genoodzaakt waren te verlenen door de omstandigheden, waaronder zij uitgesproken werden, moet nu voortaan verleend worden door de uitnemendheid van de zaken zelf. Wat God aldus eenmaal gesproken heeft, moeten wij tweemaal horen dikwijls horen.

B. Hij gebiedt hun de Goddelijke wet zuiver en volledig onder hen te bewaren, vers 2. Bewaart haar zuiver, doet er niets aan toe, en doet er niets van af. Niet in de praktijk zoals sommigen het verstaan. "Gij zult er niet aan toedoen door het kwaad te bedrijven, dat de wet verbiedt, gij zult daarvan niet afdoen, door het goede na te laten, dat de wet eist". Niet in mening of denkwijze zoals anderen dit opvatten. Gij zult er uw eigen bedenkselen niet aan toedoen, alsof de Goddelijke inzettingen gebrekkig waren, noch enigerlei plechtigheden invoeren bij de Godsverering, en nog veel minder verplichtend maken, dan die welke door God verordineerd zijn, ook zult gij van hetgeen door Hem verordineerd is niets afdoen of terzijde laten, alsof het onnodig of overtollig was". Gods werk is volmaakt, er kan niets aan worden toegevoegd, en niets van worden afgedaan zonder het te bederven. Zie Prediker 3:14. De Joden verstaan het als een verbod om de tekst of de letter van de wet te veranderen, zelfs niet in de minste tittel of jota. En onder God hebben wij aan hun grote zorg en nauwkeurigheid veel te danken voor de zuiverheid en volledigheid van het Hebreeuwse wetboek. Een dergelijke omheining vinden wij gesteld voor het Nieuwe Testament aan het einde er van Openbaring 22:18, 19.

C. Hij gebiedt hun Gods geboden te bewaren, vers 2, ze te doen, vers 5, 14, ze te behouden en te doen, vers 6, Zijn verbond te doen vers 13. Het horen is om te doen, kennis moet in beoefening gebracht worden. Gods geboden waren de weg, waarop zij blijven moesten, de regel, waaraan zij zich moesten houden, zij moeten zich regeren door de zedelijke voorschriften, hun Godsverering inrichten naar de door God vastgestelde plechtigheden, het recht toepassen naar de rechtswetten. Hij besluit zijn rede in vers 40 met dit herhaald bevel: Gij zult houden Zijn inzettingen en Zijn geboden, die ik u heden gebied. Waar zijn wetten anders voor gemaakt, dan om nagekomen en gehoorzaamd te worden?

D. Hij gebiedt hun zeer stipt en nauwkeurig te zijn in hun waarnemen van de wet, vers 9. Alleenlijk wacht u en bewaar uw ziel wel en vers 15 :Wacht u dan wel voor uw zielen, en wederom vers 23 :wacht u. Zij, die Godsdienstig willen zijn, moeten zeer voorzichtig wezen en met omzichtigheid wandelen. In aanmerking genomen door hoeveel verzoekingen wij omringd zijn, en welke verdorven neigingen wij in ons eigen hart hebben, is het ons zeer nodig goed uit de ogen te zien en ons hart wèl te bewaren. Die zorgeloos en zo maar op goed geluk af wandelen, kunnen niet recht wandelen.

E. Hij gebiedt hun inzonderheid zich wel te wachten voor de zonde van afgoderij, de zonde waartoe zij het meest in verzoeking zullen zijn door de zeden en gewoonten van de heidenen, en waartoe zij het meest geneigd waren door de verdorvenheid van hun hart, die het meest God tot toorn zou verwekken, en dus van de verderfelijkste gevolgen zou zijn voor henzelf. Wacht u wel opdat gij u door deze zaak niet verderft vers 16. Tegen twee soorten van afgoderij waarschuwt hij hen.

a. De aanbidding van beelden al bedoelen zij ook nog zozeer om in hen de ware God te aanbidden, zoals zij gedaan hadden in het gouden kalf, aldus de waarheid Gods veranderende in de leugen. Het tweede gebod is uitdrukkelijk hiertegen gericht, en het wordt hier uitgebreid, vers 15-18. Wacht u dan wel, dat gij u niet verderft, want zij, die denken beelden te maken van God, vormen zulke denkbeelden van Hem in hun geest, die tot alle goddeloosheid leiden, en er wordt te kennen gegeven, dat dit geestelijk overspel is, en wacht u, dat gij u niet verderft, u niet ten verderve brengt. Zo er iets is, dat u in het verderf kan storten, dan is dit het. Wat gij ook doet, maakt geen gelijkenis van God, hetzij in menselijke gedaante, man of vrouw, of in de gedaante van enig beest of van een vogel, van een slang of een vis, want de heidenen aanbaden hun goden in beelden van die allen daar zij òf niet instaat waren om de zo duidelijke waarheid te begrijpen, of niet gewillig waren haar te erkennen, die wij vinden in Hosea 8:6 :een werkmeester heeft het gemaakt, dus is het geen God. De oneindige Geest voor te stellen door een beeld, en de grote Schepper door het beeld van een schepsel, is de grootste belediging, die wij God kunnen aandoen, en het grootste bedrog, dat wij aan onszelf kunnen plegen.

Als een argument tegen hun maken van beelden van God, herinnert hij hen er aan, dat God, toen Hij zich bij Horeb aan hen bekendmaakte, het deed door een stem, door woorden, die hun in de oren klonken, om hen te leren dat het geloof is uit het gehoor, en dat God in het woord nabij ons is, maar geen beeld, geen gelijkenis, was aan hun oog vertoond, want God te zien gelijk Hij is, is weggelegd voor onze zaligheid in de andere wereld, en Hem te zien, zoals Hij niet is, zal ons schaden in deze wereld, maar geen goed doen. Gij zaagt geen gelijkenis vers 12, en nog eens in vers 15. Waarschijnlijk hebben zij gedacht enigerlei gelijkenis te zien, want zij stonden op het punt om door te breken tot de Heere om te zien, Exodus 19:21. Doch al wat zij zagen was licht en vuur, maar niets, waar zij een beeltenis van konden maken. God had in Zijn oneindige wijsheid Zijn openbaring van zichzelf aldus doen plaatshebben vanwege het gevaar

van afgoderij. Wèl is van Mozes gezegd, dat hij de gelijkenis des Heeren heeft aanschouwd, Numeri 12:8, hij was boven de verzoeking van afgoderij, en daarom heeft God hem die gunst toegestaan, maar wat het volk betreft, dat nog zo kortelings de afgoden van Egypte had bewonderd, zij moesten geen gelijkenis van God zien, opdat zij niet zouden beproeven haar na te bootsen, en dan het tweede gebod tevergeefs zouden hebben ontvangen. "Want", zegt bisschop Patrick, "zij zouden gedacht hebben dat dit hun slechts verbood om een voorstelling van God te maken buiten die Hijzelf hun getoond had, en dan tot de gevolgtrekking zijn gekomen, dat het maken van die voorstelling wettig en geoorloofd was". Laat dit een waarschuwing zijn voor ons om ons er voor te wachten gelijkenissen van God te maken in onze verbeelding, als wij Hem aanbidden, opdat wij ons hiermede niet verderven. Er kunnen afgoden zijn in het hart, ook waar er geen zijn in het heiligdom.

b. De verering van zon, maan en sterren is een andere soort van afgoderij, tegen welke zij hier gewaarschuwd worden, vers 19. Dit was de oudste soort van afgoderij, en die het schoonst schijnend was, de aanbidding richtende tot die schepselen, welke in standplaats boven ons zijn, en daarenboven zo heerlijk en glansrijk zijn en van zo grote en gewichtige dienst voor de wereld. En juist dat schijnbaar aannemelijke er van maakte haar zo gevaarlijk. Er wordt hier aangeduid: Ten eerste. Hoe sterk de verzoeking is voor de zinnen, want de waarschuwing luidt: dat gij ook uw ogen niet opheft naar de hemel, en aanziet de zon en de maan en de sterren, des hemels gehele heir, en wordt aangedreven dat gij u voor die buigt en ze dient, door de sterke aandrift van een ijdele verbeelding en de alles- meeslependen bergstroom van de gewoonten van de heidenen. Het hart wordt verondersteld het oog na te wandelen, waartoe wij in onze verdorven en ontaarde staat zeer licht geneigd zijn. "Als gij nu de zon en de maan en de sterren aanschouwt, dan zult gij zo in bewondering zijn van haar hoogte en haar schittering, haar regelmatige bewegingen en krachtige invloed, dat gij zeer sterk in verzoeking, zult zijn om haar de eer te geven, die toekomt aan Hem, die ze gemaakt heeft, en ze gemaakt heeft tot wat zij zijn voor ons, haar het aanzijn heeft gegeven, en ze tot een zegen heeft gemaakt voor de wereld." Zij schijnen zeer grote vastberadenheid nodig gehad te hebben om zich te wapenen tegen deze verzoeking, zó zwak was hun geloof in een onzichtbare God en een onzichtbare wereld. Ten tweede. Maar hij toont hun hoe zwak de verzoeking zou wezen voor hen, die hun verstand gebruiken, want deze voorgewende godheden, de zon, de maan en de sterren, zijn slechts zegeningen, die de Heere, hun God, wie zij gehouden en verplicht waren te aanbidden, aan alle natiën en volken had meegedeeld. Het is ongerijmd ze te aanbidden, want:

1. Zij zijn de dienaressen van de mensen, zij waren gemaakt en verordineerd om licht te geven op de aarde, en zullen wij nu haar dienen, die gemaakt waren om ons te dienen? In het Hebreeuws wordt de zon shemesh genoemd, hetgeen dienaar betekent, want zij is de algemene dienstmaagd van deze zichtbare wereld, en licht het gehele mensdom bij, laat haar dan niet aangebeden worden als Heere.

2. Zij zijn Gods gaven, Hij heeft ze geschonken, het voordeel, dat wij van haar hebben zijn wij Hem verschuldigd, hebben wij Hem te danken, daarom is het hoogst beledigend voor Hem om haar de eer en de lof te geven, die Hem alleen toekomen.

F. Hij gebiedt hen hun kinderen te leren de wet Gods te onderhouden. Gij zult ze aan uw kinderen en kindskinderen bekendmaken vers 9, zij zullen ze hun kinderen leren vers 10.

a. Er moet worden zorg gedragen in het algemeen om het erfdeel van de Godsdienst onder hen te bewaren, de kennis en de aanbidding van God aan het nageslacht over te leveren, want het koninkrijk Gods in Israël was bestemd om altoosdurend te zijn, indien zij er het voorrecht niet van verbeurden.

b. Daarom moeten de ouders er zeer bijzonder zorg voor dragen om hun kinderen de vreze Gods te leren, en hen gewennen om al Zijn geboden aan te nemen.

G. Hij gebiedt hun nooit hun plicht te vergeten, vers 23. Wacht u, dat gij het verbond van de Heere uw God niet vergeet.

1. God gedenkt steeds aan Zijn verbond, maar wij zijn zeer geneigd het te vergeten en dat is de grondoorzaak van al ons afwijken van God. Daarom hebben wij nodig om te waken tegen alles, wat het verbond uit onze gedachten zou doen gaan, en te waken over ons hart, opdat wij het er niet uit laten ontglippen, en zo moeten wij er ons voor hoeden om ooit onze Godsdienst te vergeten, opdat wij hem niet verliezen. Zorg en behoedzaamheid en heilige waakzaamheid zijn de beste middelen tegen een slecht geheugen. Dat zijn de bevelen en aanwijzingen, die hij hun geeft.

2. Laat ons nu zien wat de beweegredenen en argumenten zijn, waarmee hij zijn vermaningen ondersteunt. Hoe stelt hij hun het recht ordelijk voor, en vult hij zijn mond met argumenten! Zeer veel heeft hij voor God te zeggen. Veel van hetgeen hij aanvoert heeft wel zeer bijzonder betrekking op dat volk, maar is toch ook voor ons van toepassing. Maar over het geheel blijkt dat de Godsdienst het verstand aan zijn zijde heeft, voor welker machtige bekoorlijkheden allen, die ongodsdienstig willen zijn, moedwillig de oren sluiten.

A. Hij wijst op de grootheid, heerlijkheid en goedheid van God. Als wij bedachten welk een God het is, met wie wij te doen hebben, wij zouden het ons voorzeker als plicht stellen Hem te gehoorzamen, en niet durven zondigen tegen Hem. Hij herinnert er hen hier aan, dat de Heere JHWH de enig levende en ware God is. Dit moeten zij weten en in hun hart nemen vers 39. Er zijn vele dingen, die wij weten zonder er beter om te zijn, omdat wij ze niet in ons hart nemen, wij passen ze niet toe op onszelf, en leiden er de juiste gevolgtrekkingen niet uit af. Dit is een waarheid zo blijkbaar, dat het niet anders kan, of zij moet bekend wezen en zo gewichtig dat zij, indien er behoorlijk over nagedacht werd, de wereld krachtdadig zou verbeteren.

a. Dat de Heere JHWH God is een oneindig en eeuwig Wezen, uit zichzelf bestaande en zichzelf genoegzaam, en de fontein van alle bestaan, van alle kracht en beweging, dat Hij God is, boven in de hemel bekleed met al de heerlijkheid, en Heere van al de heirscharen van de bovenwereld, en dat Hij God is onder op de aarde, die, hoewel verwijderd van de troon van Zijn heerlijkheid, niet buiten het bereik is van Zijn macht, en hoewel verachtelijk en gering, niet beneden Zijn zorg en Zijn kennis is. En er is niemand meer, geen ware en levende God buiten Hem, al de godheden van de heidenen waren namaaksels, en zelfs heeft geen hunner aanspraak gemaakt om algemeen monarch te zijn in hemel en op aarde, maar zij waren slechts lokale goden. De Israëlieten, die niemand anders dan de opperste Numen (de Godheid zelf) Godheid, aanbaden, zouden nooit te verontschuldigen zijn, indien zij of van God veranderden, òf Hem veronachtzaamden.

b. Dat Hij een verterend vuur is, een ijverig God, vers 24. "Wacht u van Hem te beledigen, want, Ten eerste. Hij heeft een ijverig waakzaam oog, om een belediging te zien, Hij moet

onze algehele liefde en aanbidding hebben, en zal volstrekt geen mededinger dulden." Gods ijveren over ons is een goede reden voor ons Godvruchtig ijveren over onszelf. Ten tweede: Hij heeft een zware hand om een belediging te straffen, inzonderheid ten opzichte van Zijn eredienst, want daarover ijvert Hij op zeer bijzondere wijze, Hij is een verterend vuur, Zijn toorn tegen zondaars is verschrikkelijk en verdervend, het is een verschrikkelijke verwachting van het oordeel en een hitte van het vuur dat de tegenstanders zal verslinden, Hebreeën 10:27. Vuur verteert alleen hetgeen er brandstof, voedsel, voor is, en zo valt de toorn Gods alleen op hen, die zich door hun eigen zonde bereid hebben voor het verderf, 1 Corinthiërs 3:13, Jesaja 27:4. Zelfs in het Nieuwe Testament vinden wij hetzelfde argument tegen ons aangevoerd als een reden, waarom wij God met eerbied en Godvruchtigheid zullen dienen, Hebreeën 12:28, 29, omdat Hij wel een vervrolijkend licht is voor hen, die Hem getrouwelijk dienen, maar een verterend vuur voor hen, die met Hem beuzelen.

Ten derde. Dat Hij echter ook een barmhartig God is, vers 31. Dit wordt hier gezegd als een aanmoediging tot berouw en bekering, maar ook als een aansporing tot gehoorzaamheid, en als een overweging, geschikt om hun afval te voorkomen. Zullen wij een barmhartig God verlaten, die ons nooit zal verlaten zoals hier volgt, indien wij Hem getrouw zijn? Waar kunnen wij heengaan om ons lot te verbeteren? Zullen wij het verbond van onze God vergeten, die het verbond van onze vaderen niet zal vergeten? Laat ons aan onze plicht gehouden worden door de banden van de liefde, en laat de goedertierenheden van God ons bewegen om Hem te blijven aanhangen.

B. Hij wijst op hun betrekking tot deze God, op Zijn gezag over hen, en op hun verplichtingen aan Hem. "De geboden, die gij moet houden en doen, zijn niet mijn geboden", zegt Mozes, ik heb ze niet verzonnen, ik heb ze u niet opgelegd, het zijn de geboden des Heeren, gesteld door oneindige wijsheid, verplichtend gemaakt door een souverein gezag, Hij is de Heere, de Godvan uw vaderen, vers I, zodat gij de Zijnen zijt door erfrecht, uw vaderen waren van Hem, en gij zijt de ingeborenen van Zijn huis. Hij is de Heere uw God, vers 2 zodat gij door uw eigen toestemming de Zijnen zijt. Hij is de Heere, mijn God, vers 5, zodat ik met u handel als Zijn agent en gezant", en in Zijn naam heeft Mozes hun alles overgeleverd wat hij van God had ontvangen, en niets anders dan dat.

C. Hij voert aan de wijsheid om Godsdienstig te zijn, vers 6, dat zal uw wijsheid en uw verstand zijn voor de ogen van de volkeren. Door Gods geboden te houden, zullen zij:

a. Wijselijk handelen voor zichzelf. Dit is uw wijsheid. Het is niet slechts in overeenstemming met het rechte verstand, maar ten hoogste bevorderlijk aan ons waar belang, dit is een van de eerste en oudste grondregelen van de Goddelijke openbaring: De vreze des Heeren is de wijsheid Job 28:28.

b. Zij zullen beantwoorden aan de verwachting van hun naburen, die na het lezen of het horen van de geboden van de wet, die hun gegeven was, tot de gevolgtrekking zullen komen, dat het volk, geregeerd door deze wet, voorzeker een wijs en verstandig volk moet wezen. Grote dingen kunnen met recht verwacht worden van hen, die geleid en bestuurd worden door Goddelijke openbaring en aan wie de woorden van God zijn toevertrouwd, zij moeten wel wijzer en beter zijn dan de andere mensen, en dat zijn zij ook, indien zij zich laten regeren door de regels, die hun gegeven zijn en indien zij het niet zijn, dan kan wel om hunnentwil de Godsdienst, die zij belijden, gesmaad en gelasterd worden, maar in het einde zal toch die smaad tot hun eeuwige beschaming op henzelf nederkomen. Zij, die het voorrecht genieten van

Goddelijk licht en Goddelijke wetten, behoren door hun gedrag en hun handelingen hun roem op te houden van wijsheid en eer, zie Prediker 10:1, opdat God er door verheerlijkt worde.

D. Hij wijst op de bijzondere voordelen die zij genoten, voortvloeiende uit de gelukkige regeling, waaronder zij zich bevonden, vers 7,8. Onze gemeenschap met God (die de hoogste eer en het grootste geluk is, die wij in deze wereld kunnen hebben) wordt onderhouden door het woord en het gebed, in die beide was Israël gelukkig boven enig volk onder de hemel.

a. Nooit was een volk zo bevoorrecht in tot God te spreken, vers 7. Hij was nabij hen zo dikwijls zij Hem aanriepen, bereid op hun vragen te antwoorden, bereid hun gebeden te horen, en ze door een bijzondere leiding van Zijn voorzienigheid te verhoren, en hun dus te geven waar zij om baden. Als zij tot God riepen om brood, om water, om genezing, dan bevonden zij dat Hij hun nabij was om hen te helpen en te ondersteunen, dan hebben zij Hem krachtelijk bevonden een hulp in benauwdheden, en dat Hij in het midden van hen was, Psalm 46:2, 6,, dat Zijn oor open was tot hun geroep.

Merk op: Ten eerste. Het is de aard van het Israël Gods, dat zij Hem bij alle gelegenheden aanroepen, dat zij al hun noden bekendmaken aan God, en hun smekingen tot Hem richten. Zij doen niets zonder Hem er in te kennen, zij begeren niets dan hetgeen, waarvoor zij tot Hem gaan.

Ten tweede. Zij, die God aanroepen, zullen Hem gewis nabij bevinden, gereed en bereid hun op ieder gebed des geloofs een antwoord van vrede te geven. Zie Jesaja 58:9. Gij zult roepen, als het kind om zijn voedster, en Hij zal zeggen: Zie hier ben Ik, waarom schreit Mijn geliefd kind?

Ten derde. Dit is een voorrecht dat het Israël Gods waarlijk groot maakt en geëerd. Wat kan verder gaan dan dit om een volk, een persoon groot te maken en te verheerlijken? Is er een naam, doorluchtiger dan die van Israël, een vorst voor God? Wat volk is er zo groot? Andere volken kunnen bogen op groter aantal, op groter grondgebied, op hoger ouderdom van staatsinrichting, maar geen van allen kon roemen op zo inniger vertrouwelijker omgang met de hemel als Israël. Zij hadden hun goden, maar die waren hun niet zo nabij als God Israël nabij was. Zij konden hen niet helpen in een tijd van nood, 1 Koningen 18:26 6.

b. Nooit was een volk zo bevoorrecht in van God te horen door de inzettingen en rechten, die hun voorgesteld waren, vers 8. Ook dit was Israëls grootheid boven ieder ander volk. Wat groot volk is er, dat zo rechtvaardige inzettingen en rechten heeft?

Merk op:

Ten eerste. Dat al deze inzettingen en rechten van de Goddelijke wet oneindig rechtvaardig en billijk zijn boven de inzettingen en rechten van enig ander volk. De wet van God is veel voortreffelijker dan de wetten van de volken. Geen wet is zo in overeenstemming met natuurlijke billijkheid en met de onbevooroordeelde voorschriften van een recht verstand, zich zo gelijkblijvend in al de delen er van, en zo bevorderlijk aan het welvaren en het belang van het mensdom, als de wet van de Schrift, Psalm 119:128.

Ten tweede. Dat hun deze inzettingen en rechten voorgesteld worden is de ware en alles-overtreffende grootheid van enigerlei natie of volk. Zie Psalm 147:19, 20. Het is een eer voor

ons, dat de Bijbel in achting onder ons is en kracht uitoefent. Het is een blijk en bewijs, dat een volk hoog in gunst is bij God, en een middel om het hoog te doen staan onder de natiën. Zij die de wet groot maken, zullen er door groot gemaakt worden.

E. Hij wijst op Gods glorierijke verschijning aan hen bij de berg Sinai, toen Hij hun deze wet gaf. Hierop legt hij grote nadruk. Wacht u dat gij niet vergeet de dag, toen gij voor het aangezicht van de Heere uw God bij Horeb stondt, vers 10. Sommigen van hen waren nog in leven, die het zich konden herinneren hoewel zij toen onder de twintig jaren waren, en de overigen van hen konden gezegd worden daar te hebben gestaan in de lenden van hun vaderen, die de wet hebben ontvangen, en daar in verbond zijn getreden, niet alleen voor zichzelf, maar voor hun kinderen, op wie God met het geven van de wet bijzonder het oog heeft gehad, opdat zij haar hun kinderen zouden leren.

Twee dingen moeten zij gedenken, en men zou denken dat zij die wel nooit zouden kunnen vergeten.

a. Wat zij bij de berg Sinai gezien hebben, vers 11. Zij zagen een vreemde vermenging van vuur en van duisternis, beide zeer vreeslijk en zeer ontzagwekkend, en die twee zaken moesten wel een zeer treffende tegenstelling van elkaar zijn, de duisternis maakte het vuur in haar midden nog zoveel te meer ontzaglijk. Vuurvlammen in de nacht zijn iets vreselijks, en het vuur maakte dat de duisternis, die er om heen was, nog zoveel te meer schrikwekkend was, het moest wel een dikke duisternis zijn, die door zo’n vuur niet kon verdreven worden. In toespeling op deze verschijning op de berg Sinai wordt van God gezegd, dat Hij zich voor Zijn volk en tegen Zijn en hun vijanden toonde tegelijk in vuur en in donkerheid, Psalm 18:9, 10. Wederom zegt hij hun, in vers 36, wat zij zagen, want hij wilde dat zij dit nooit zouden vergeten: Hij heeft u Zijn groot vuur laten zien. Een enkele bliksemstraal, het vuur van de hemel, vervult ons met ontzag, en sommigen hebben opgemerkt dat de meeste schepselen geheel natuurlijk hun aangezicht naar de bliksem wenden, als bereid om er de indruk van te ontvangen, maar hoe verschrikkelijk moet dan niet een gestadig vuur van de hemel zijn! Het was als een voorproef van de dag des oordeels, op welke de Heere Jezus in vlammend vuur geopenbaard zal worden. Gelijk hij hen herinnert aan hetgeen zij gezien hebben, zo zegt hij hun wat zij niet gezien hebben, generlei gelijkenis, waaruit zij zich een denkbeeld zouden kunnen vormen van God in hun verbeelding, of een beeld van God zouden kunnen stellen op hun hoge plaatsen. Naar hetgeen ons van God te zien wordt gegeven hebben wij genoegzamer grond om te geloven, dat Hij een wezen is van oneindige kracht en volkomenheid, maar er is ons geen aanleiding gegeven om te denken, dat Hij een lichaam heeft, zoals wij er een hebben.

b. Wat zij bij de berg Sinaï van God hebben gehoord, vers 12. De Heere sprak tot u met een hoorbare, verstaanbare stem, in uw eigen taal, en gij hebt haar gehoord. Hier weidt hij over uit bij het einde van zijn rede, vers 32-33, 36. Ten eerste. Van de hemel heeft Hij u Zijn stem laten horen. God openbaart zich aan geheel de wereld in de werken van de schepping, zonder spraak of taal en toch wordt Zijn stem-gehoord, Psalm 19. 2-4. Maar aan Israël heeft Hij zich bekend gemaakt door spraak en taal zich nederbuigende tot de zwakheid van de staat van de kindsheid van de kerk. Hier was de stem van een roepende in de woestijn om de weg des Heeren te bereiden.

Ten tweede. Zij hoorden haar uit het midden des vuurs, hetgeen aantoonde dat het God zelf was, die tothen sprak, want wie anders zou bij een verterend vuur kunnen wonen? God sprak tot Job uit een onweer, dat verschrikkelijk was, maar tot Israël uit het vuur, dat nog

verschrikkelijker was. Wij hebben reden om dankbaar te zijn, dat Hij niet aldus spreekt tot ons, maar door mensen gelijk wij zelf zijn, wier verschrikking ons niet zal beroeren, Job 33:6-7.

Ten derde. Zij hoorden haar en zijn toch levend gebleven, vers 33. Het was een wonder van barmhartigheid, dat het vuur hen niet heeft verteerd, of dat zij niet stierven van angst, toen Mozes zelf geheel bevreesd en bevende was.

Ten vierde. Nooit heeft enig volk iets dergelijks gehoord. Hij zegt hun te vragen naar de vorige dagen en ver verwijderde plaatsen, en zij zullen bevinden dat deze gunst van God, betoond aan Israël, zonder voorbeeld en zonder weerga is, vers 32. Deze bijzondere eer, hun aangedaan, eiste een bijzondere gehoorzaamheid van hen. Het kon met recht verwacht worden, dat zij meer voor God zouden doen dan andere volken, daar God zoveel had gedaan voor hen.

F. Hij wijst op Gods genaderijke verschijningen voor hen, door hen uit te voeren uit Egypte, hen tot een volk te formeren, en hen dan tot Zijn eigen volk te maken, een erfvolk vers 20, dit herhaalt hij in vers 34, 37, 38. Nooit heeft God voor enig ander volk zo iets gedaan, de opkomst van dit volk was geheel verschillend van de oorsprong van alle andere natiën.

a. Zij werden aldus geëerd en onderscheiden, niet om iets goeds of verdienstelijke in henzelf, maar omdat God hun vaderen heeft liefgehad, heeft Hij hen verkoren. Zie hier de redenen voor vrije genade, wij worden niet bemind om ons zelfs wil, maar om diens wil, die de grote bewaarder is van het verbond.

b. Zij werden uit Egypte verlost door wonderen en door tekenen, in barmhartigheid over hen, en in oordeel over de Egyptenaren, tegen wie God Zijn arm heeft uitgestrekt waarvan het uitstrekken van Mozes' hand om de plagen op te roepen het teken was.

c. Zij waren bestemd voor een gelukkige vestiging in Kanaän, vers 38. Natiën moeten voor hun aangezicht worden uitgedreven ten einde plaats voor hen te maken, om te tonen hoeveel dierbaarder zij aan God waren dan enig ander volk. Aan Israëls eer en belang moeten beide Egyptenaren en Kanaänieten opgeofferd worden. Zij, die Israël in het licht staan, Israël in de weg staan, zullen bevinden dat dit op hun gevaar is.

G. Hij wijst hen op Gods rechtvaardige verschijningen tegen hen soms vanwege hun zonden. Hij specificeert de zaak van Peor, vers 3, 4, die kort geleden was voorgevallen, hun ogen hadden nog pas onlangs het plotselinge verderf gezien, dat gekomen was over hen, die zich aan Baäl Peor gekoppeld hadden, waaruit zij gemakkelijk konden afleiden welk gevaar er is in afval van God, en hoe kostelijk het is Hem aan te hangen. Hij neemt ook nota van Gods misnoegen tegen hemzelf, vers 21, 22. Ook vertoornde zich de Heere tegen mij om ulieder woorden. Hij maakt hier melding van om hun oprechtheid te beproeven en te zien of zij het leed, dat zij hun trouwe vriend en leidsman berokkend hadden, werkelijk ter harte namen. Lijden van anderen om onzentwil moet ons meer smarten dan ons eigen lijden.

H. Hij wijst op het stellige nut en voordeel van de gehoorzaamheid. Met dit argument begint hij, vers 1. Opdat gij leeft, en inkomt, en het land erft, en daarmee besluit hij, vers 40, opdat het u, en uw kinderen na u, welgaat Hij herinnert hen er aan, dat zij nu ook zeer waakzaam moeten zijn, nauwkeurig moeten achtgeven op hun gedrag en wandelt Hun voorspoed zal afhangen van hun Godsvrucht. Als zij Gods geboden houden, zal Hij voorzeker Zijn beloften aan hen houden.

I. Hij wijst op de noodlottige gevolgen van hun afval van God. Dat dit ongetwijfeld het verderf, de ondergang van het volk zou zijn. Hierover weidt hij uit, in vers 25-31.

a. Hij voorziet hun afval van God naar de afgoden, dat zij in verloop van tijd, als zij lang in het land zullen geweest zijn, als zij stijf geworden zijn op hun droesem, zich zullen verderven en gesneden beelden maken, dat was de zonde die hen het meest lichtelijk zal omringen, vers 25.

b. Hij voorzegt de oordelen Gods over hen dieswege: gij zult ganselijk verdelgd worden, vers 26, verstrooid worden onder de volken, vers 27. "En hun zonde zal tot hun straf gemaakt worden, vers 28, aldaar zult gij goden dienen, die het werk van mensenhanden zijn, gedwongen zijn ze te dienen, of gij wilt of niet, of wel door uw eigen dwaasheid en domheid, zult gij in uw gevangenschap u tot geen betere hulp weten te wenden". Zij, die in hun voorspoed de plichten van de Godsdienst van zich afwerpen, kunnen niet verwachten er de vertroostingen van te zullen smaken, als zij tegenspoed hebben en in benauwdheid zijn. Dan worden zij met recht heengezonden naar de goden, die zij gediend hebben, Richteren 10:14.

c. Maar hij moedigt hen aan te hopen dat God genade voor hen heeft weggelegd in de laatste dagen, dat Hij hen dan door Zijn oordelen over hen tot bekering zal brengen, en hen weer in het verbond met zich zal opnemen, vers 29-31. Merk hierbij op:

Ten eerste. Dat wij, aan welke plaats wij ook zijn van daar de Heere, onze God, mogen zoeken al zijn wij ook nog zover van ons eigen land of van Zijn heilige tempel. Er is op deze aarde geen plaats, waar een kloof gevestigd is tussen haar en de hemel.

Ten tweede. Diegenen, en diegenen alleen, zullen God vinden tot hun vertroosting, die Hem zoeken met geheel hun hart, dat is: die Hem geheel zijn toegewijd, ernstig en oprecht begeren Zijn gunst te verkrijgen.

Ten derde. Beproevingen zijn ons gezonden om ons op te wekken en aan te sporen om God te zoeken, Gods genade in hen werkende zijn velen aldus weer tot hun rechte gezindheid gekomen. Als deze dingen over u zullen komen, dan is het te hopen dat gij u tot de Heere uw God zult wenden, want gij ziet wat er van komt, als gij u van Hem afwendt, zie Daniel 9:11, 12.

Ten vierde. Gods getrouwheid aan Zijn verbond moedigt ons aan om te hopen, dat Hij ons niet zal verwerpen, al is het ook, dat het de beproeving is, die ons tot Hem drijft. Als wij ten laatste het verbond gedenken, dan zullen wij bevinden, dat Hij het niet heeft vergeten.

Laat nu al deze argumenten bij elkaar gelegd worden, en zeg dan of de Godsdienst het verstand niet aan zijn zijde heeft. Niemand zal de regering, het bestuur Gods van zich afwerpen, dan zij, die eerst het mensenverstand van zich geworpen hebben.

Deuteronomium 4:41-49

1. Hier zijn de namen van de vrijsteden aan deze zijde van de Jordaan, waar Israël nu gelegerd was. Drie steden werden tot dat doel aangewezen, één in het erfdeel van Ruben een andere in dat van Gad, en de derde in het erfdeel van de halve stam van Manasse vers 41-43. Wat Mozes voor dit volk doen kon terwijl hij nog met hen was, dat deed hij om aan de richters, die reeds aangesteld waren, een voorbeeld te geven om de zaken goed te behartigen als hij er niet meer zijn zal.

2. De inleiding tot een andere rede, die Mozes voor Israël uitsprak, en die wij in de volgende hoofdstukken zullen hebben. Waarschijnlijk werd zij gehouden op de volgende sabbat, als de vergadering bijeenkwam om onderricht te ontvangen. In het vorige hoofdstuk had hij hen in het algemeen vermaand tot gehoorzaamheid, nu zal hij de wet herhalen, die zij hebben waar te nemen, want hij vraagt wel een algemene, maar geen blinde gehoorzaamheid. Hoe kunnen wij onze plicht doen, als wij hem niet kennen? Daarom stelt hij hun de wet voor als de regel, waarnaar zij moeten handelen, de weg, waarop zij moeten gaan, hij houdt haar hun voor als de spiegel, waarin zij hun natuurlijk aangezicht zien, opdat zij, ziende op deze volmaakte wet van vrijheid, er in zouden blijven. Dit zijn de getuigenissen en de rechten, de zedelijke, ceremoniële en rechtswetten, die tevoren, toen Israël pas uit Egypte was gegaan, uitgevaardigd waren, en nu herhaald werden aan deze zijde van de Jordaan vers 44-46. De plaats, waar Mozes hun deze wetten toevertrouwde wordt hier nauwkeurig beschreven. Het was:

a. Tegenover Beth-Peor, een afgodstempel van de Moabieten, waar Mozes misschien soms de blik heenrichtte met een bijzondere waarschuwing aan hen tegen de besmetting van deze en andere dergelijke gevaarlijke plaatsen.

b. Het was in het pas door hen veroverde land van Sihon en Og en dat zij nu in bezit hadden, vers 47. Hun tegenwoordige overwinning was een krachtig argument voor gehoorzaamheid.

HOOFDSTUK 5.

1 En Mozes riep het ganse Israel, en zeide tot hen: Hoor, Israel! de inzettingen en rechten, die ik heden voor uw oren spreek, dat gij ze leert en waarneemt, om dezelve te doen.
2 De HEERE, onze God, heeft een verbond met ons gemaakt aan Horeb.
3 Met onze vaderen heeft de HEERE dit verbond niet gemaakt, maar met ons, wij die hier heden allen levend zijn.
4 Van aangezicht tot aangezicht heeft de HEERE met u op den berg gesproken uit het midden des vuurs,
5 (Ik stond te dier tijd tussen den HEERE en tussen u, om u des HEEREN woord aan te zeggen; want gij vreesdet voor het vuur en klomt niet op den berg) zeggende:
6 Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis uitgeleid heb.
7 Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.
8 Gij zult u geen gesneden beeld maken, noch enige gelijkenis, van hetgeen boven in den hemel, of onder op de aarde is; of in het water onder de aarde is;
9 Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen; want Ik, de HEERE, uw God, ben een ijverig God, Die de misdaad der vaderen bezoek aan de kinderen, en aan het derde, en aan het vierde lid dergenen, die Mij haten;
10 En doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben, en Mijn geboden onderhouden.
11 Gij zult den Naam des HEEREN, uws Gods, niet ijdellijk gebruiken; want de HEERE zal niet onschuldig houden dengene, die Zijn Naam ijdellijk gebruikt.
12 Onderhoudt den sabbatdag, dat gij dien heiligt; gelijk als de HEERE, uw God, u geboden heeft.
13 Zes dagen zult gij arbeiden, en al uw werk doen;
14 Maar de zevende dag is de sabbat des HEEREN, uws Gods; dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw os, noch uw ezel, noch enig van uw vee, noch de vreemdeling, die in uw poorten is; opdat uw dienstknecht, en uw dienstmaagd ruste, gelijk als gij.
15 Want gij zult gedenken, dat gij een dienstknecht in Egypteland geweest zijt, en dat de HEERE, uw God, u van daar heeft uitgeleid door een sterke hand en een uitgestrekten arm; daarom heeft u de HEERE, uw God, geboden, dat gij den sabbatdag houden zult.
16 Eert uw vader, en uw moeder, gelijk als de HEERE, uw God, u geboden heeft, opdat uw dagen verlengd worden, en opdat het u welga in het land, dat u de HEERE, uw God, geven zal.
17 Gij zult niet doodslaan.
18 En gij zult geen overspel doen.
19 En gij zult niet stelen.
20 En gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste.
21 En gij zult niet begeren uws naasten vrouw; en gij zult u niet laten gelusten uws naasten huis, zijn akker, noch zijn dienstknecht, noch zijn dienstmaagd, zijn os, noch zijn ezel, noch iets, dat uws naasten is.
22 Deze woorden sprak de HEERE tot uw ganse gemeente, op den berg, uit het midden des vuurs, der wolk en der donkerheid, met een grote stem, en deed daar niets toe; en Hij schreef ze op twee stenen tafelen, en gaf ze mij.
23 En het geschiedde, als gij die stem uit het midden der duisternis hoordet, en de berg van vuur brandde, zo naderdet gij tot mij, alle hoofden uwer stammen, en uw oudsten,

24 En zeidet: Zie, de HEERE, onze God, heeft ons Zijn heerlijkheid en Zijn grootheid laten zien, en wij hebben Zijn stem gehoord uit het midden des vuurs; dezen dag hebben wij gezien, dat God met den mens spreekt, en dat hij levend blijft.
25 Maar nu, waarom zouden wij sterven? Want dit grote vuur zou ons verteren; indien wij voortvoeren de stem des HEEREN, onzes Gods, langer te horen, zo zouden wij sterven.
26 Want wie is er van alle vlees, die de stem des levenden Gods, sprekende uit het midden des vuurs, gehoord heeft gelijk wij, en is levend gebleven?
27 Nader gij, en hoor alles, wat de HEERE, onze God, zeggen zal; en spreek gij tot ons al wat de HEERE, onze God, tot u spreken zal, en wij zullen het horen en doen.
28 Als nu de HEERE de stem uwer woorden hoorde, toen gij tot mij spraakt, zo zeide de HEERE tot mij: Ik heb gehoord de stem der woorden van dit volk, die zij tot u gesproken hebben; het is altemaal goed, dat zij gesproken hebben.
29 Och, dat zij zulk een hart hadden, om Mij te vrezen, en al Mijn geboden te allen dage te onderhouden; opdat het hun en hun kinderen welging in eeuwigheid!
30 Ga, zeg hun: Keert weder naar uw tenten.
31 Maar gij, sta hier bij Mij, dat Ik tot u spreke al de geboden, en inzettingen, en rechten, die gij hun leren zult, dat zij ze doen in het land, hetwelk Ik hun geven zal, om dat te erven.
32 Neemt dan waar, dat gij doet, gelijk als de HEERE, uw God, u geboden heeft; en wijkt niet af ter rechter hand, noch ter linkerhand.
33 In al den weg, dien de HEERE, uw God, u gebiedt, zult gij gaan; opdat gij leeft, en dat het u welga, en gij de dagen verlengt in het land, dat gij erven zult.

In dit hoofdstuk hebben wij de tweede editie van de tien geboden.

I. De algemene strekking er van, zij waren naar de aard van een verbond tussen God en Israël, vers 1-5.

II. De bijzondere voorschriften worden herhaald, vers 6-21 Met de dubbele overgave er van in gesproken woord en geschrift, vers 22.

III. Het vaststellen van de gemeenschap tussen God en Israël door het middelaarschap en de dienst van Mozes:

1. Het was Israëls ootmoedige bede, dat dit zo zijn mocht, vers 24-27.

2. Het was Gods genadige vergunning dat het zo zijn zou, vers 29-31

3. Hieruit leidt hij de verplichting voor hen af om gehoorzaam te zijn, vers 32, 33.

Deuteronomium 5:1-5

I. Mozes roept hier de gehele vergadering op. Hij riep het gehele Israël, niet slechts de oudsten, maar waarschijnlijk zo velen van het volk als binnen het bereik van zijn stem konden komen, vers 1. De grootsten en aanzienlijksten van hen waren niet boven Gods gebod, en de geringsten onder hen waren niet beneden Zijn kennisneming van hen, allen hadden zij er belang bij te horen wat zij allen gehouden en verplicht waren te doen.

II. Hij vraagt hun aandacht: Hoor, Israël, hoor en geef acht, hoor en gedenk, hoor, opdat gij moogt leren, en houden, en doen want anders is uw horen doelloos. Als wij het woord Gods horen, dan moeten wij er ons toe zetten het te leren, opdat wij het bij ons hebben, in ons bezit en bereik hebben bij alle gelegenheden, en wat wij geleerd hebben moeten wij gaan beoefenen, want dat is het doel van horen en leren, niet om ons hoofd te vullen met begrippen, of onze mond met woorden, maar om onze genegenheden en onze wandel recht te maken.

III. Hij verwijst hen naar het verbond, dat met hen gemaakt was bij Horeb, als hetgeen waarnaar zij moeten handelen. Zie de wonderbare goedheid van de Goddelijke genade waardoor Hij het gebod geplaatst heeft in een verbond, opdat wij door onze eigen toestemming zoveel sterker verplicht zijn om te gehoorzamen, en door de Goddelijke belofte er te meer toe aangemoedigd zijn, want die beide worden in het verbond verondersteld. De beloften en bedreigingen, gevoegd bij sommigen van de geboden, zoals bij het tweede, derde en vijfde, maken ze gelijk aan een verbond. Let op:

1. De partijen van dit verbond: God heeft het niet gemaakt met onze vaderen, niet met Abraham, Izak en Jakob, aan hen heeft God het verbond van de besnijdenis gegeven, maar niet dat van de tien geboden. Het licht van de Goddelijke openbaring kwam trapsgewijze, en aan de kinderen werd meer van Gods wet bekend gemaakt dan aan de vaderen. Het verbond werd gemaakt met ons, of met onze onmiddellijke ouders, die ons hebben vertegenwoordigd bij de berg Sinaï.

2. De afkondiging van dat verbond: God zelf heeft als het ware de artikelen er van voor hen gelezen, vers 4. Van aangezicht tot aangezicht heeft de Heere met u gesproken. Woord tot woord, zoals het is in het Chaldeeuws. Niet in duistere visioenen, zoals Hij vanouds tot de vaderen sprak, Job 4:12,13, maar openlijk en duidelijk, zodat al de duizenden Israëls het konden horen en verstaan. Hij sprak tot hen, en ontving toen hun antwoord, en zo werd die zaak behandeld van aangezicht tot aangezicht.

3. De middelaar des verbonds: Mozes stond tussen God en hen, aan de voet van de berg, vers 5 en bracht boodschappen over en weer, beide voor de vaststelling van de preliminariën Exodus 19, en voor de uitwisseling van de ratificatien, Exodus 24. Hierin was Mozes een type van Christus, die staat tussen God en de mens, om ons de woorden des Heeren te tonen, een gezegende scheidsman, die Zijn hand op ons beide gelegd heeft, zodat wij zonder vrees beide van God kunnen horen en tot Hem kunnen spreken.

Deuteronomium 5:6-22

Hier is de herhaling van de tien geboden, waaromtrent wij hebben op te merken:

I. Dat zij, hoewel zij tevoren gesproken en geschreven waren, toch herhaald worden, omdat gebod moet zijn op gebod en regel op regel en dat alles weinig genoeg om het woord Gods in ons hart en onze gedachten te houden, en er de indruk van te bewaren en te vernieuwen. Wij hebben het nodig, dat dezelfde dingen ons dikwijls ingeprent worden, Filippenzen 3:1.

II. Dat hier enig verschil is met Exodus 20 zoals er ook enig verschil is in het gebed van de Heer in Mattheus 6 en in Lukas 11. Voor beide is het meer nodig, dat wij ons binden aan de zaken dan aan de woorden.

III. Dat het grootste verschil is in het vierde gebod. In Exodus 20 wordt de reden, die eraan toegevoegd is, afgeleid uit de schepping van de wereld, hier aan hun bevrijding uit Egypte, omdat deze een type was van onze verlossing door Jezus Christus, ter herinnering waarvan de Christelijke sabbat wordt onderhouden, vers 15. Gij zult gedenken, dat gij een dienstknecht in Egypteland geweest zijt. En daarom:

1. Is het voegzaam, dat uw dienstknechten het voorrecht van sabbatsrust gegeven wordt, "want gij kent het hart van een dienstknecht, en hoe welkom een dag rusten zijn zal na zes dagen van arbeid."

2. Is het voegzaam, dat God geëerd zal worden door het sabbatswerk en de Godsdienstige verrichtingen van die dag in aanmerking van de grote dingen, die Hij voor u gedaan heeft. In de opstanding van Christus zijn wij door een sterke hand en een uitgestrekte arm tot de heerlijke vrijheid gebracht van de kinderen Gods, en daarom wordt ons door de Evangelie-editie van de wet geboden de eerste dag van de week waar te nemen ter herinnering aan dat heerlijk werk van macht en genade.

IV. Aan het vijfde gebod is toegevoegd: Opdat het u wel ga, welke bijvoeging door de apostel wordt aangehaald en het eerst gesteld: Opdat het u wel ga en gij lang leeft op de aarde, Efeziers 6:3. Indien er voorbeelden zijn van sommigen, die zeer gehoorzaam en vol plichtsbesef waren jegens hun ouders, en toch niet lang geleefd hebben op de aarde, dan kunnen wij door deze verklaring er van, het toch in overeenstemming brengen met de belofte: Of zij al of niet lang leven, het zal hen wel gaan, hetzij dan in deze wereld of in een betere. Zie Prediker 8:12.

V. De laatste vijf geboden zijn aan elkaar gevoegd of samen gebonden, wat zij niet zijn in Exodus: En gij zult geen overspel doen, en gij zult niet stelen, enz. Hetgeen aanduidt dat Gods geboden allen van gelijke waarde zijn, hetzelfde gezag dat ons verplicht tot het ene, verplicht ons tot het andere, en ten opzichte van de wet moeten wij niet partijdig zijn, geen voorkeur hebben, maar al de geboden van God houden, want wie de gehele wet zal houden, en in een zal struikelen, die is schuldig geworden aan allen, Jakobus 2:10

VI. Dat deze geboden gegeven werden met zeer veel ontzaglijke plechtigheid, vers 22.

1. Zij werden gesproken met een grote stem, uit het midden van het vuur, van de wolk en van de donkerheid. Dat was een bedeling van verschrikking, bestemd om het Evangelie van de

genade des te meer welkom te doen zijn, en om een voorproef te wezen van de verschrikkingen van de dag des oordeels, Psalm 50:3,4.

2. Hij deed daar niets aan toe, daarom moeten ook wij er niets aan toedoen, de wet van de Heer is volmaakt.

3. Hij schreef ze op twee stenen tafelen, ten einde ze te bewaren tegen verderf, en opdat zij zuiver en geheel aan het nageslacht overgeleverd zouden worden, voor wiens gebruik zij bestemd waren, zowel als voor het tegenwoordige geslacht. Dit de hoofden zijnde van het verbond, wordt de kist, waarin de beschreven tafelen neergelegd werden, de ark des verbonds genoemd. Zie Openbaring 11:19.

Deuteronomium 5:23-33

I. Mozes herinnert hen hier aan de overeenkomst tussen de beide partijen, die nu met elkaar onderhandelden door bemiddeling van Mozes.

1. Hier is de ontsteltenis, waarin het volk gebracht werd door het grote gezag waarmee de wet was gegeven. Zij erkenden niet in staat te zijn het langer aan te horen. "Dit grote vuur zal ons verteren, deze ontzaglijke stem zal ons noodlottig wezen, wij zullen gewis sterven, als wij haar nog langer horen", vers 25. Het verwonderde hen dat zij er niet reeds door gedood waren, en zij beschouwden het als een buitengewoon voorbeeld van de Goddelijke macht en goedheid, niet alleen dat aldus tot hen werd gesproken, maar dat zij in staat waren om het te dragen. Want wie is er van alle vlees, die de stem van de levende God gehoord heeft gelijk wij, en levend is gebleven? Gods verschijningen zijn sedert de zondeval altijd ontzagwekkend geweest voor de mens, maar Christus, de zonde weggenomen hebbende, nodigt ons om met vrijmoedigheid tot de troon van de genade te komen.

2. Hun ernstig verzoek, dat God voortaan tot hen zou spreken door Mozes, met de belofte dat zij, wat hij zei zouden horen als van God zelf, en het zouden doen, vers 27. Hieruit schijnt het:

a. Dat zij verwachtten nog meer geboden van God te zullen ontvangen, en bereid waren meer van Hem te horen.

b. Dat zij Mozes in staat achtten om deze ontdekkingen van de Goddelijke heerlijkheid te dragen, die zij, vanwege schuld, zich bewust waren niet in staat te zijn, te kunnen dragen. Zij geloofden hem een gunstgenoot van de hemel te zijn, en dat hij hen getrouw zou zijn, en toch hebben zij op andere tijden tegen hem gemopperd, en nog slechts kort tevoren waren zij bereid hem te stenigen, Exodus 17:4. Zie hoe de overtuigingen van de mensen hun hartstochten bestraffen.

c. Dat zij nu in een goede gemoedsstemming waren, onder de krachtige overtuiging van het woord, dat zij hoorden. Van menigeen wordt door de wet het geweten opgeschrikt, zonder er door gereinigd te worden, er worden hen schone beloften uitgewrongen, maar geen goede beginselen ingeplant.

3. Gods goedkeuring van hun verzoek.

a. Hij prijst wat zij gezegd hebben, vers 28. Zij spraken het tot Mozes, maar God nam er nota van, want er is geen woord op onze tong, of Hij weet het. Hij erkent dat het allemaal goed is wat zij gesproken hebben. Hun erkennen van de noodzakelijkheid van een middelaar om tussen hen en God te handelen, was goed gesproken. Hun begeerte om verdere bevelen van God te ontvangen door Mozes, en hun beloften om die bevelen te zullen nakomen, was goed gesproken. En wat goed gesproken is, zal zijn lof van God hebben, en behoort die ook van ons te hebben. Wat goed is, zover het dan gaat, moet geprezen worden.

b. Hij wenst dat zij er slechts oprecht in waren, vers 29. Och, dat zij zo’n hart hadden. Zulk een hart als zij moesten hebben, een hart om God te vrezen en steeds Zijn geboden te houden. De God van de hemel begeert oprecht en ernstig het welzijn en de zaligheid van arme zondaren, daarvan heeft Hij overvloedige bewijzen gegeven, Hij geeft ons tijd om ons te bekeren, door Zijn goedertierenheden nodigt Hij ons tot bekering, en wacht om ons genadig te

zijn. Hij heeft Zijn Zoon gezonden om ons te verlossen, Hij heeft een algemene aanbieding bekend gemaakt van vergeving en leven, Hij heeft Zijn Geest beloofd aan hen, die om Hem bidden en heeft gezegd en gezworen dat Hij geen lust heeft in de dood van de zondaren.

c. Zulk een hart als zij nu hadden, of, dat zij naar men zou denken, hadden. Het zou voor velen goed zijn, indien zij altijd zo'n hart hadden, als zij soms schijnen te hebben wanneer zij onder overtuiging zijn van zonde of onder de bestraffing van Gods voorzienigheid, of als zij er toe komen om de dood in het aangezicht te zien, hoe begenadigd zullen zij zijn als hen die smarten zullen treffen! Och, dat zij altijd zo'n hart hadden!

d. Hij stelt Mozes aan om Zijn boodschapper bij hen te zijn, om de wet uit Zijn mond te ontvangen, en haar hen mee te delen, vers 31. Hier werd nu de zaak vastgesteld met toestemming van beide partijen, dat God voortaan tot ons zal spreken door mensen, gelijk wijzelf zijn, door Mozes en de profeten, door de apostelen en evangelisten, en zo wij deze niet geloven, zo zullen wij ook niet geloven of bewogen worden, al zou God van de hemel tot ons spreken, zoals Hij bij de berg Sinai tot Israël gesproken heeft, of boden zou zenden uit de hemel of uit de hel.

II. Hieruit leidt Hij de last voor hen af om al wat God hen geboden had waar te nemen en te doen, vers 32,33. Daar God zich jegens hen zo teder had betoond, en zo bereid om gedachtig te zijn dat zij stof zijn, en in te willigen wat zij begeerden, en daarbij zo bereid om hen wèl te doen, daar zij zelf begeerd hadden Mozes tot hun leraar te hebben, die hen dan nu ook onderwees, en daar zij zo plechtig en onder de invloed van zoveel goede zaken en overwegingen hadden beloofd, dat zij zullen horen en doen, beveelt hij hun te gaan in al de weg, die de Heere, hun God, hen gebood, hen verzekerende, dat dit zeer tot hun voordeel en welzijn zou zijn. De enige weg om gelukkig te zijn is om heilig te zijn. Zegt de rechtvaardigen dat het hen wel zal gaan.

HOOFDSTUK 6

1 Dit zijn dan de geboden, de inzettingen en de rechten, die de HEERE, uw God, geboden heeft om u te leren; opdat gij ze doet in het land, naar hetwelk gij heentrekt, om dat erfelijk te bezitten;
2 Opdat gij den HEERE, uw God, vrezet, om te houden al Zijn inzettingen, en Zijn geboden, die ik u gebiede; gij, en uw kind, en kindskind, al de dagen uws levens; en opdat uw dagen verlengd worden.
3 Hoor dan, Israel! en neem waar, dat gij ze doet, opdat het u welga, en opdat gij zeer vermenigvuldigdet (gelijk als u de HEERE, uwer vaderen God, gesproken heeft) in het land, dat van melk en honig is vloeiende.
4 Hoor, Israel! de HEERE, onze God, is een enig HEERE!
5 Zo zult gij den HEERE, uw God, liefhebben, met uw ganse hart, en met uw ganse ziel, en met al uw vermogen.
6 En deze woorden, die ik u heden gebiede, zullen in uw hart zijn.
7 En gij zult ze uw kinderen inscherpen, en daarvan spreken, als gij in uw huis zit, en als gij op den weg gaat, en als gij nederligt, en als gij opstaat.
8 Ook zult gij ze tot een teken binden op uw hand, en zij zullen u tot voorhoofdspanselen zijn tussen uw ogen.
9 En gij zult ze op de posten van uw huis, en aan uw poorten schrijven.
10 Als het dan zal geschied zijn, dat de HEERE, uw God, u zal hebben ingebracht in dat land, dat Hij uw vaderen, Abraham, Izak en Jakob, gezworen heeft, u te zullen geven; grote en goede steden, die gij niet gebouwd hebt,
11 En huizen, vol van alle goeds, die gij niet gevuld hebt, en uitgehouwen bornputten, die gij niet uitgehouwen hebt, wijngaarden en olijfgaarden, die gij niet geplant hebt, en gij gegeten hebt en verzadigd zijt;
12 Zo wacht u, dat gij den HEERE niet vergeet, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis heeft uitgevoerd.
13 Gij zult den HEERE, uw God, vrezen, en Hem dienen; en gij zult bij Zijn Naam zweren.
14 Gij zult andere goden niet navolgen, van de goden der volken, die rondom u zijn.
15 Want de HEERE, uw God is een ijverig God in het midden van u; dat de toorn des HEEREN, uws Gods, tegen u niet ontsteke, en Hij u van den aardbodem verdelge.
16 Gij zult den HEERE, uw God, niet verzoeken, gelijk als gij Hem verzocht hebt te Massa.
17 Gij zult de geboden des HEEREN, uws Gods, vlijtig houden, mitsgaders Zijn getuigenissen, en Zijn inzettingen, die Hij u geboden heeft.
18 En gij zult doen, wat recht en goed is in de ogen des HEEREN; opdat het u welga, en dat gij inkomt, en erft het goede land, dat de HEERE uw vaderen gezworen heeft;
19 Om al uw vijanden voor uw aangezicht te verdrijven, gelijk als de HEERE gesproken heeft.
20 Wanneer uw zoon u morgen zal vragen, zeggende: Wat zijn dat voor getuigenissen, en inzettingen, en rechten, die de HEERE, onze God, ulieden geboden heeft?
21 Zo zult gij tot uw zoon zeggen: Wij waren dienstknechten van Farao in Egypte; maar de HEERE heeft ons door een sterke hand uit Egypte uitgevoerd.
22 En de HEERE gaf tekenen, en grote en kwade wonderen, in Egypte, aan Farao en aan zijn ganse huis, voor onze ogen;
23 En hij voerde ons van daar uit, opdat Hij ons inbracht, om ons het land te geven, dat Hij onzen vaderen gezworen had.
24 En de HEERE gebood ons te doen al deze inzettingen, om te vrezen den HEERE, onzen God, ons voor altoos ten goede, om ons in het leven te behouden, gelijk het te dezen dage is.

25 En het zal ons gerechtigheid zijn, als wij zullen waarnemen te doen al deze geboden, voor het aangezicht des HEEREN, onzes Gods, gelijk Hij ons geboden heeft.

In dit hoofdstuk gaat Mozes voort met zijn last aan Israël om toch hun Godsdienst in stand te houden in Kanaän. Het is tamelijk gelijk aan hoofdstuk 4.

I. Zijn inleiding dient om hen te bewegen tot gehoorzaamheid, vers 1-3.

II. Hij stelt de grote beginselen van gehoorzaamheid. De eerste waarheid, die geloofd moet worden: dat God enig is, vers 4. De eerste plicht, die gedaan moet worden: Hem lief te hebben met geheel ons hart, vers 5.

III. Hij schrijft de middelen voor om de Godsdienst in stand te houden, vers 6-9 6-.

IV. Hij waarschuwt hen tegen de dingen, die het verderf zouden zijn van de Godsdienst: misbruik van overvloed, vers 10-12 , neiging tot afgoderij, vers 14-15, en hij geeft enige algemene voorschriften, vers 13 en 16-18,6-. Hij zegt hen welk onderricht zij hun kinderen moeten geven, vers 20-25.

Deuteronomium 6:1-3

Merk hier op:

1. Dat Mozes het volk leerde al datgene en datgene alleen hetwelk God hem geboden heeft hen te leren, vers 1. Zo moeten Christus' dienstknechten aan Zijn kerken leren alles wat Hij hen geboden heeft, niet meer en niet minder, Mattheus 28:19.

2. Dat het doel van hun onderwezen zijn was, dat zij zouden doen wat hun geleerd was, vers 1, dat zij de inzettingen Gods zullen houden, vers 2, zullen waarnemen om ze te doen, vers 3. Goed onderwijs van ouders en leraren zal onze veroordeling slechts verzwaren, indien wij er niet naar leven.

3. Dat Mozes zorgzaam poogt hen voor God en Godsdienst te doen kiezen nu zij Kanaän zullen binnengaan, ten einde toebereid te zijn voor het goede van dit land, en versterkt te zijn tegen de strikken en verzoekingen er van, en opdat zij, de wereld intredende, er wèl toegerust zouden intreden.

4. Dat de vreze Gods in het hart het krachtigste beginsel van gehoorzaamheid zal zijn, vers 2. Opdat gij de Heere, uw God, vreest, om te houden al Zijn inzettingen.

5. Dat het bezit van Godsdienst voor een gezin of een land de beste bezitting is. Het is ten hoogste wenselijk, dat niet alleen wij maar ook onze kinderen en kindskinderen de Heere vrezen.

6. Godsdienst en gerechtigheid bevorderen en beveiligen de voorspoed van ieder volk. Vrees God, en het zal wel met u wezen. Zij, die goed onderwezen zijn en doen wat hen geleerd is, zullen ook goed gevoed worden, zoals Israël in het land, dat van melk en honing is vloeiende, vers 3.

Deuteronomium 6:4-16

I. Hier is: een kort begrip van de Godsdienst, bevattende de eerste beginselen van geloof en gehoorzaamheid, vers 4-5,. De Joden houden deze twee verzen voor een van de kostelijkste delen van de Schrift, zij schrijven ze in hun gedenkcedels, en houden zich niet slechts verplicht om ze iedere dag tenminste tweemaal te zeggen, maar zij zijn zeer gelukkig hiertoe verplicht te zijn, daar er dit gezegde onder hen is: Gezegend zijn wij, die elke morgen en iedere avond zeggen: Hoor Israël, de Heere, onze God, is een enig Heere. Maar nog meer gezegend zijn wij, als wij goed bedenken en gebruiken:

1. Wat ons hier betreffende God geleerd wordt te geloven,

a. Dat de God, die wij dienen, is Jehovah, een oneindig en eeuwig volmaakt wezen, uit zichzelf bestaande, en zichzelf genoeg.

b. Dat Hij is de ene, eniglevende en ware God, Hij alleen is God, en Hij is enig. Het vaste geloof aan deze klaarblijkelijke waarheid zou ons krachtig wapenen tegen alle afgoderij, die ingevoerd werd door deze fundamentele dwaling: dat er vele goden zijn. Het is onbetwistbaar dat er een God is, en dat er geen ander is dan Hij, zoals staat geschreven in Markus 12:32. Laat ons dus geen anderen hebben noch begeren te hebben. Sommigen hebben gedacht dat hier een duidelijke aanwijzing is van de drieëenheid van personen in de eenheid van de Godheid, want driemaal is er de naam van God en toch allen verklaard Een te zijn. Zalig zij, die deze Heere tot hun God hebben, want zij hebben slechts een Meester te behagen, maar een Weldoener te zoeken. Het is beter een fontein te hebben, dan duizend uitgehouwen waterbakken, een algenoegzame God, dan duizend ongenoegzamen.

2. Wat ons hier geleerd wordt betreffende de plicht, die God van de mens eist. Dit is samengevat in dit ene, als zijn beginsel: Gij zult liefhebben de Heere, uw God, met uw gehele hart. Hij had ondernomen, vers 2, hen te leren God te vrezen, en ingevolge hiervan leert hij hen hier Hem lief te hebben, want hoe warmer onze genegenheid voor Hem is, hoe groter onze eerbied voor Hem zijn zal, en het kind dat zijn ouders eert zal hen ongetwijfeld liefhebben. Heeft ooit een vorst een wet gemaakt dat zijn onderdanen hem zullen liefhebben? Maar zo groot is de nederbuigende goedheid van de Goddelijke genade dat dit tot het eerste en grootste gebod is gemaakt van Gods wet, dat wij Hem moeten liefhebben, en dat het uit een beginsel van liefde is, dat wij alle andere plichten jegens Hem volbrengen: Mijn zoon, geef Mij uw hart. Wij moeten Hem ten hoogste eren, het moet ons een blijdschap wezen, dat er zo’n wezen is, wij moeten behagen hebben in al Zijn hoedanigheden en Zijn betrekkingen tot ons, onze begeerte moet tot Hem wezen, onze verlustiging in Hem, ons steunen op Hem zijn, aan Hem moeten wij volkomen toegewijd zijn. Het moet ons een voortdurend genot zijn aan Hem te denken, van Hem te horen, Hem te dienen. Wij moeten Hem liefhebben.

A. Als het beste van alle wezens, hoogst voortreffelijk en beminnenswaardig in zichzelf.

B. Als onze God, een God in verbond met ons, onze Vader, onze beste vriend en weldoener. Er wordt ons ook geboden God lief te hebben met geheel ons hart, geheel onze ziel en al onze krachten. Dat is: Wij moeten Hem liefhebben:

a. Met een oprechte liefde, niet slechts in woord en met onze tong, zeggende dat wij Hem liefhebben, terwijl toch ons hart niet met Hem is, maar innerlijk en in waarheid, ons in Hem vertroostende.

b. Met een sterke liefde, het hart moet naar Hem uitgaan in vurige genegenheid. Sommigen hebben daarom gedacht, dat wij het moeten vermijden om te zeggen (zoals wij ons gewoonlijk uitdrukken) dat wij dit of dat van ganser harte doen zullen, want wij moeten niets anders van ganser harte doen dan God liefhebben, en daar die uitdrukking hier gebruikt wordt voor dat heilige vuur, moet zij niet ontwijd worden. Hij die ons alles is, moet ons alles hebben, en niemand dan Hij.

c. Met een alles overtreffende liefde. Wij moeten God liefhebben boven ieder schepsel, hoe ook genaamd, en buiten Hem niets liefhebben, dan wat wij liefhebben voor Hem, en in ondergeschiktheid aan Hem.

d. Met een verstandige liefde, want aldus is het verklaard in Markus 12:33. Om Hem lief te hebben uit geheel het hart en uit geheel het verstand, moeten wij Hem kennen, en Hem dus liefhebben als degenen, die daar goede redenen voor hebben.

e. Met een algehele liefde, Hij is één, en daarom moet ons hart verenigd zijn in deze liefde, en geheel de stroom van onze genegenheden moet naar Hem heenvloeien. O, mocht deze liefde Gods in onze harten worden uitgestort!

II. Er worden hier middelen voorgeschreven voor het onderhouden en bewaren van de Godsdienst in ons huis en ons hart, opdat hij niet verdorre en tot verval kome. Het zijn deze:

1. Overdenking, vers 6 6. Deze woorden, die ik u heden gebied, zullen in uw hart zijn. Hoewel de woorden alleen zonder de zaken ons geen goed zullen doen, lopen wij toch gevaar van deze zaken te verliezen, als wij de woorden veronachtzamen, door welke gewoonlijk Goddelijk licht en kracht tot het hart gebracht worden. Gods woorden moeten bewaard worden in ons hart, opdat wij er in onze gedachten voortdurend mee bezig zijn, en aldus de gehele ziel er toe gebracht worde om er onder de invloed en indruk van te zijn. Dat volgt onmiddellijk op de wet van God lief te hebben met geheel ons hart, want zij, die dit doen, zullen Zijn woord in hun hart bewaren, beide als blijk van die liefde, en als een middel om haar te bewaren en te doen toenemen. Wie God liefheeft, heeft zijn Bijbel lief.

2. De Godsdienstige opvoeding hunner kinderen, vers 7. "Gij zult ze uw kinderen inscherpen, en door uw kennis mee te delen zult gij haar vermeerderen". Zij, die zelf de Heere God liefhebben, moeten doen wat zij kunnen om de liefde van hun kinderen voor Hem op te wekken, en aldus er voor te waken dat het erfdeel van de Godsdienst niet verloren gaat in hun geslacht. Gij zult ze uw kinderen inscherpen, dat is deze dingen dikwijls voor hen herhalen, alle middelen aanwenden om ze te doen doordringen tot hun gemoed. Wees zorgzaam en nauwkeurig in het onderwijs uwer kinderen, doet ze scherp en duidelijk voor hen uitkomen. "Leert ze uw kinderen, niet alleen uw eigen kinderen (zeggen de Joden) maar allen, die op enigerlei wijze aan uw zorgen zijn toevertrouwd". Bisschop Patrick merkt hier terecht op, dat Mozes zijn wet zó eenvoudig en gemakkelijk te begrijpen achtte, dat iedere vader wel in staat zou zijn om haar zijn zonen te leren, en iedere moeder aan haar dochters. Aldus moeten wij die goede zaak, welke ons toevertrouwd is, zorgvuldig overleveren aan hen, die na ons komen, opdat zij aldus bestendigd worde.

3. Godvruchtige gesprekken. Gij zult van deze dingen spreken met ernst en eerbied, ten nutte, niet alleen van uw kinderen, maar ook van uw andere huisgenoten, uw vrienden en metgezellen, als gij in uw huis zit, hetzij aan uw werk, of aan uw maaltijden, of om te rusten, of om bezoeken te ontvangen, en als gij op de weg gaat, hetzij om u te vermaken, of voor verkeer, of op reis, des avonds als gij u terugtrekt van uw gezin om u ter ruste te begeven, en des morgens, als gij opstaat van uw legerstede en weer terugkeert tot uw gezin. Neemt alle gelegenheden waar om met hen, die u omringen, van Goddelijke dingen te spreken, niet van verborgenheden, die niet geopenbaard zijn, of die van twistige samensprekingen zijn, maar van de eenvoudige waarheden en wetten van God en hetgeen tot onze vrede dient. Het is er zó verre vandaan om een verkleining geacht te worden van de eer van de heilige dingen om ze tot onderwerp van onze gemeenzame gesprekken te maken, dat zij ons aanbevolen worden om er over te spreken, want hoe gemeenzamer wij er mee bekend zijn, hoe meer wij ze zullen bewonderen, en er door aangedaan zullen zijn, om aldus het middel te worden om Goddelijk licht en warmte te verspreiden.

4. Veelvuldig lezen van het Woord. Ook zult gij ze tot een teken binden op uw hand, en Zij zullen u tot voorhoofdspanselen zijn tussen uw ogen, en gij zult ze op de posten van uw huis en aan uw poorten schrijven, vers 8-9,. Het is waarschijnlijk, dat er in die tijd weinige geschreven exemplaren waren van de gehele wet, alleen op het loofhuttenfeest werd ze het volk voorgelezen, en daarom heeft God hen gezegd om, voor het tegenwoordige tenminste, enige uitgelezen volzinnen van de wet, die het gewichtigst en meest omvattend waren op hun muren te schrijven, of op rollen van perkament om aan het handgewricht te dragen, en sommigen denken, dat dit de oorsprong is van de gedenkcedels of gebedsriemen, die zo veelvuldig door de Joden gedragen worden. Christus laakte de Farizeen, niet omdat zij ze droegen, maar omdat zij ze breder maakten dan die van anderen om door de mensen gezien te worden, Mattheus 23:5. Maar toen de Bijbels algemener onder hen werden, was dit hulpmiddel minder nodig. De eerste hervormers van de Engelse kerk hebben met wijsheid en Godsvrucht bepaald, dat er, toen Bijbels nog schaars waren, enige uitgelezen gedeelten van de Schrift op de muren en pilaren van de kerken geschreven zouden worden, teneinde het volk, in overeenstemming met dit voorschrift hier, er gemeenzaam mee bekend te maken. Voor de Joden schijnt dit bevel naar de letter verplichtend te zijn geweest, maar voor ons naar de bedoeling, namelijk dat wij door alle mogelijke middelen moeten trachten gemeenzaam bekend te worden met het woord van God, teneinde het bij alle gelegenheden te kunnen gebruiken als een middel om ons te weerhouden van zonde, en ons te leiden en aan te sporen tot onze plicht. Het moet voor ons wezen als hetgeen in onze handpalmen gegraveerd is, altijd voor onze ogen is. Zie Spreuken 3:1,3. Er wordt ook mee te kennen gegeven, dat wij ons nooit onze Godsdienst moeten schamen, ons niet moeten schamen te erkennen, dat wij onder het bestuur en toezicht er van zijn. Laat er geschreven zijn op onze poorten, en laat ieder, die onze deur voorbijgaat, het lezen: dat wij geloven, dat Jehovah alleen God is, en geloven verplicht en gehouden te zijn Hem van ganser harte lief te hebben.

III. Er wordt tegen gewaarschuwd God te vergeten ten dage van voorspoed en overvloed, vers 10-12.

Hier:

1. Wekt hij hun verwachtingen op van de goedheid van hun God, het voor zeker aannemende dat Hij hen in het goede land zal brengen, dat Hij beloofd had, vers 10. Dat zij niet langer in tenten zouden wonen als herders en arme reizigers, maar zich zouden vestigen in grote en

schone steden, niet langer zouden omdwalen in een onvruchtbare woestijn, maar het genot zouden hebben van welvoorziene huizen en goedbeplante hoven, vers 11, en dit alles zonder zorg moeite of onkosten, waarop hij hier grote nadruk legt: Steden, die gij niet gebouwd hebt, huizen vol van alle goed, die gij niet gevuld hebt, enz, eensdeels, omdat het de weldaad nog zoveel te kostelijker maakte, wijl zij zo gemakkelijk kwamen aan hetgeen zij hadden, en anderdeels omdat als zij dit niet bedachten, de weldaad hen ook minder kostelijk zou zijn, want gewoonlijk waarderen wij het meest wat ons duur is komen te staan. Zo gemakkelijk aan de have gekomen zijnde, zouden zij allicht zorgeloos worden, en de Gever vergeten.

2. Hij spoort hen aan tot waakzaamheid tegen de slechtheid van hun eigen hart, zo wacht u, als gij veilig en gemakkelijk nederligt, dat gij de Heere niet vergeet, vers 12 In dagen van voorspoed zijn wij zeer licht geneigd God te vergeten, niet te denken aan onze afhankelijkheid van Hem, onze behoefte aan Hem en onze verplichtingen jegens Hem. Als de wereld ons vriendelijk aanziet, zijn wij geneigd er het hof aan te maken, ons geluk er van te verwachten, en zo vergeten wij dan Hem, die ons enig deel en onze rust is. Agur bidt tegen deze verzoeking, Spreuken 30:9. Opdat ik zat zijnde U niet verloochene. Daarom is in zo’n tijd grote zorg en voorzichtigheid nodig, en een nauwgezet waken over ons eigen hart. "Zo wacht u, daar gij gewaarschuwd zijt voor uw gevaar, neem u er voor in acht. Bindt deze woorden tot een teken op uw hand teneinde alzo te voorkomen, dat gij God vergeet. Als gij gevestigd zijt in Kanaän, vergeet dan niet uw bevrijding uit Egypte, maar ziet op de rotssteen waaruit gij gehouwen zijt, als uw laatste grotelijks is vermeerderd, zo herinnert u het kleine van uw begin".

IV. Er worden hier enige geboden en verboden gegeven, die van groot belang zijn.

1. Zij moeten bij alle gelegenheden eer geven aan God, zoals geschreven is in vers 13. Vreest Hem en dient Hem (want als Hij een Meester is, dan moeten wij Hem eren en Zijn werk doen), en zweert bij Zijn naam. Dat is: zij moeten zich bij generlei gelegenheid op iemand anders dan op Hem beroepen, als de ontdekker van de waarheid en de wreker van onrecht. Zweert bij Hem alleen, en niet bij een afgod, of bij enig schepsel. Zweert bij Zijn naam in alle verdragen en verbonden met de naburige volken, en bewijst hun de eer niet van bij hun goden te zweren. Zweren bij Zijn naam wordt soms genomen voor een openbaar belijden van Zijn naam, Jesaja 45:23. Alle tong zal Mij zweren wordt in Romeinen 14:11 verklaard: alle tong zal God belijden.

2. Zij moeten bij generlei gelegenheid die eer aan andere goden geven, vers 14. Gij zult andere goden niet navolgen, dat is: "Gij zult hen niet dienen of aanbidden", want daarin zijn zij afgedwaald, zij hebben van de ware God afgehoereerd, die hierin, meer dan in iets anders, een ijverig God is, vers 15, en de geleerde bisschop Patrick merkt hier naar Maimonides op dat wij nooit in de wet of in de profeten toorn of grimmigheid of ijver aan God zien toegeschreven, dan alleen wegens afgoderij.

3. Zij moeten zich wachten om God te onteren door Hem te verzoeken, vers 16 6. Gij zult de Heere, uw God, niet verzoeken, dat is: "Gij zult in generlei nood de macht, tegenwoordigheid en voorzienigheid Gods wantrouwen, noch met Hem twisten", hetgeen zij, indien zij aan een boos, ongelovig hart toegaven, in Kanaän zouden doen, zoals zij het in de woestijn gedaan hebben. Geen verandering van toestand zal de neiging tot mopperen en zich verbitteren genezen. Onze Heiland gebruikt deze waarschuwing als antwoord op een van Satans verzoekingen, met toepassing op zichzelf, Mattheus 4:7. Gij zult de Heere, uw God, niet

verzoeken, hetzij door te wanhopen aan Zijn macht en goedheid, terwijl wij op de weg blijven van onze plicht of door er op te vertrouwen, als wij van die weg afwijken.

Deuteronomium 6:17-25

I. Hier gebiedt Mozes hen Gods geboden te houden, vers 17-19.*gij zult de geboden des Heeren uws Gods vlijtiglijk houden.* Het vereist zeer veel zorg en moeite om de Godsdienst in zijn kracht in ons hart en leven op te houden. Onachtzaamheid zal ons verderf zijn, maar zonder vlijt en waakzaamheid kunnen wij niet behouden worden. Ten einde hen hiertoe te bewegen, toont hij hen:

1. Dat dit Gode zeer welbehaaglijk zal zijn. Het is recht en goed in de ogen van de Heer en datgene is in waarheid recht en goed, wat dit is in de ogen Gods. Als wij achtnemen op de gunst van onze Schepper als ons geluk en de wet van onze schepping als onze regel, dan zullen wij Godsdienstig zijn.

2. Dat dit zeer nuttig en voordelig voor henzelf zal zijn. Het zou hen het bezit van het land Kanaän verzekeren, voorspoed in dat land, en een voortdurend zegevieren over hen, die hen in de weg staan. Kortom: Doet wèl, en het zal wel met u zijn.

II. Hij beveelt hen hun kinderen te onderwijzen in de geboden van God, niet alleen opdat zij in hun jonge jaren met verstand en liefde aan de Godsdienstoefeningen zullen deelnemen maar opdat ook zij in hun volwassen leeftijd de Godsdienst hoog zullen houden en hem overleveren aan hen, die na hen zullen komen.

Nu is hier:

1. Een gepaste vraag, die de kinderen verondersteld worden te zullen stellen, vers 20. "Wat zijn dat voor getuigenissen en inzettingen en rechten? Wat is de betekenis van de feesten, die wij vieren, de offeranden, die wij offeren, en de vele eigenaardige gewoonten en gebruiken onder ons?"

Merk op:

a. Alle Goddelijke inzettingen hebben een zekere betekenis, en het is iets groots, wat er mee bedoeld wordt.

b. Het is van belang voor ons om er de betekenis van te weten en te verstaan, opdat wij een redelijke Godsdienst waarnemen en opdat wij de Heere niet het blinde offeren.

c. Het is voor kinderen goed om reeds vroeg te vragen naar de betekenis en bedoeling van de Godsdienstplichten, waartoe zij opgeleid worden. Aldus nieuwsgierig te zijn naar de Goddelijke dingen is een goed teken, dat zij er belang in stellen, en een goed middel om er zeer mee bekend en vertrouwd te worden, dan zullen wij kennen, indien wij aldus vervolgen om de Heere te kennen.

2. Hier is een volledig antwoord gelegd in de mond van de ouders om op deze goede vraag te worden gegeven. Ouders en leraars moeten onderricht geven aan hen, die aan hun zorg zijn toevertrouwd, ook al vragen zij er niet om, ja, al hebben zij er ook afkeer van, en nog veel meer moeten zij bereid zijn op vragen te antwoorden, en onderricht te geven als het begeerd wordt, want men kan hopen, dat zij, die het vragen het zullen willen ontvangen. Vroegen de

kinderen naar de betekenis van Gods wetten, zo laat hen gezegd worden, dat zij waargenomen moeten worden:

A. In dankbare herinnering aan Gods vroegere gunsten jegens hen, inzonderheid aan hun bevrijding uit Egypte, vers 21-23. De kinderen moeten dikwijls verhaald worden van de treurige toestand, waarin hun voorouders zich hebben bevonden, toen zij slaven in Egypte zijn geweest, de grote verlossing voor hen gewrocht door God door hen vandaar uit te voeren, en dat God door hen bijzondere inzettingen te geven bedoeld heeft de gedachtenis aan dat wonderwerk te bestendigen, waardoor zij tot een bijzonder volk geformeerd werden.

B. Als de gestelde voorwaarde van Zijn verdere gunsten. De Heere gebood ons te doen al deze inzettingen ons ten goede. God gebiedt ons niets dan wat wezenlijk ons ten goede is, het is ons belang zowel als onze plicht om Godsdienstig te zijn.

a. Het zal ons leven zijn, om ons in het leven te behouden, hetgeen een grote gunst is, meer dan wij konden verwachten, in aanmerking genomen hoe dikwijls wij het leven verbeurd hebben. De Godzaligheid heeft de belofte van de voortduur en de vertroosting van het tegenwoordige leven, inzover het strekt tot eer en heerlijkheid Gods.

b. Het zal onze gerechtigheid zijn. Indien wij slechts dat ene gebod volkomen konden houden om God lief te hebben met geheel ons hart, geheel onze ziel en al onze krachten, en als wij konden zeggen: "Wij hebben nooit anders gedaan", dan zou dit zo onze gerechtigheid zijn, dat wij recht zouden hebben op de voordelen van het verbond in de staat van de onschuld, indien wij gebleven waren in alles wat in het boek van de wet geschreven is om dat te doen, dan zou de wet ons gerechtvaardigd hebben. Maar daar kunnen wij geen aanspraak op maken, en daarom zal onze oprechte gehoorzaamheid aangenomen worden door een Middelaar, door wie wij evenals Noach rechtvaardig voor Gods aangezicht genoemd worden, Genesis 7:1 , Lukas 1:6, 1 Johannes 3:7. De Chaldeeuwse overzetting geeft deze lezing: "Er zal een beloning voor ons zijn, indien wij waarnemen deze geboden te doen, want, zonder enige twijfel, in het houden van Gods geboden is grote loon."

HOOFDSTUK 7.

1 Wanneer u de HEERE, uw God, zal gebracht hebben in het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven; en Hij vele volken voor uw aangezicht zal hebben uitgeworpen, de Hethieten, en de Girgasieten, en de Amorieten, en de Kanaanieten, en de Ferezieten, en de Hevieten, en de Jebusieten, zeven volken, die meerder en machtiger zijn dan gij;
2 En de HEERE, uw God, hen zal gegeven hebben voor uw aangezicht, dat gij ze slaat; zo zult gij hen ganselijk verbannen; gij zult geen verbond met hen maken, noch hun genadig zijn.
3 Gij zult u ook met hen niet vermaagschappen; gij zult uw dochters niet geven aan hun zonen, en hun dochters niet nemen voor uw zonen.
4 Want zij zouden uw zonen van Mij doen afwijken, dat zij andere goden zouden dienen; en de toorn des HEEREN zou tegen ulieden ontsteken, en u haast verdelgen.
5 Maar alzo zult gij hun doen: hun altaren zult gij afwerpen, en hun opgerichte beelden verbreken, en hun bossen zult gij afhouwen, en hun gesnedene beelden met vuur verbranden.
6 Want gij zijt een heilig volk den HEERE, uw God; u heeft de HEERE, uw God, verkoren, dat gij Hem tot een volk des eigendoms zoudt zijn uit alle volken, die op den aardbodem zijn.
7 De HEERE heeft geen lust tot u gehad, noch u verkoren, om uw veelheid boven alle andere volken; want gij waart het weinigste van alle volken.
8 Maar omdat de HEERE ulieden liefhad, en opdat Hij hield den eed, dien Hij uw vaderen gezworen had, heeft u de HEERE met een sterke hand uitgevoerd, en heeft u verlost uit het diensthuis, uit de hand van Farao, koning van Egypte.
9 Gij zult dan weten, dat de HEERE, uw God, die God is, die getrouwe God, welke het verbond en de weldadigheid houdt dien, die Hem liefhebben, en Zijn geboden houden tot in duizend geslachten.
10 En Hij vergeldt een ieder van hen, die Hem haten, in zijn aangezicht, om hem te verderven; Hij zal het Zijn hater niet vertrekken, in zijn aangezicht zal Hij het hem vergelden.
11 Houdt dan de geboden, en de inzettingen, en de rechten, die ik u heden gebiede, om die te doen.
12 Zo zal het geschieden, omdat gij deze rechten zult horen, en houden, en dezelve doen, dat de HEERE, uw God, u het verbond en de weldadigheid zal houden, die Hij uw vaderen gezworen heeft;
13 En Hij zal u liefhebben, en zal u zegenen, en u doen vermenigvuldigen; en Hij zal zegenen de vrucht uws buiks, en de vrucht uws lands, uw koren, en uw most, en uw olie, de voortzetting uwer koeien, en de kudden van uw klein vee, in het land, dat Hij aan uw vaderen gezworen heeft u te geven.
14 Gezegend zult gij zijn boven alle volken; er zal onder u noch man noch vrouw onvruchtbaar zijn, ook niet onder uw beesten;
15 En de HEERE zal alle krankheid van u afweren, en Hij zal u geen van de kwade ziekten der Egyptenaren, die gij kent, opleggen, maar zal ze leggen op allen, die u haten.
16 Gij zult dan al die volken verteren, die de HEERE, uw God, u geven zal; uw oog zal hen niet verschonen, en gij zult hun goden niet dienen; want dat zoude u een strik zijn.
17 Zo gij in uw hart zeidet: Deze volken zijn meerder dan ik; hoe zou ik hen uit de bezitting kunnen verdrijven?
18 Vreest niet voor hen; gedenkt steeds, wat de HEERE, uw God, aan Farao en aan alle Egyptenaren gedaan heeft;
19 De grote verzoekingen, die uw ogen gezien hebben, en de tekenen, en de wonderen, en de sterke hand, en den uitgestrekten arm, door welken u de HEERE, uw God, heeft uitgevoerd; alzo zal de HEERE, uw God, doen aan alle volken, voor welker aangezicht gij vreest.

20 Daartoe zal de HEERE, uw God, ook horzelen onder hen zenden; totdat zij omkomen, die overgebleven, en voor uw aangezicht verborgen zijn.
21 Ontzet u niet voor hunlieder aangezicht; want de HEERE, uw God, is in het midden van u, een groot en vreselijk God.
22 En de HEERE, uw God, zal deze volken voor uw aangezicht allengskens uitwerpen; haastelijk zult gij hen niet mogen te niet doen, opdat het wild des velds niet tegen u vermenigvuldige.
23 En de HEERE zal hen geven voor uw aangezicht, en Hij zal hen verschrikken met grote verschrikking, totdat zij verdelgd worden.
24 Ook zal Hij hun koningen in uw hand geven, dat gij hun naam van onder den hemel te niet doet; geen man zal voor uw aangezicht bestaan, totdat gij hen zult hebben verdelgd.
25 De gesneden beelden van hun goden zult gij met vuur verbranden; het zilver en goud, dat daaraan is, zult gij niet begeren, noch voor u nemen, opdat gij daardoor niet verstrikt wordt; want dat is den HEERE, uw God, een gruwel.
26 Gij zult dan den gruwel in uw huis niet brengen, dat gij een ban zoudt worden, gelijk datzelve is; gij zult het ganselijk verfoeien, en ten enenmaal een gruwel daarvan hebben, want het is een ban.

In dit hoofdstuk vermaant Mozes Israël:

I. In het algemeen, Gods geboden te houden, vers 11-12.

II. In het bijzonder, en ten einde dit te kunnen, zich verre te houden van alle gemeenschap met afgodendienaars,

1. Zij moeten de zeven vervloekte volken ten enenmale verdelgen, hen niet sparen en geen verbond met hen aangaan, vers 1,2,16,24.

2. Zij moeten volstrekt geen huwelijk met hen sluiten, vers 3,4.

3. Zij moeten hun altaren en hun beelden verderven en verbreken, en niet eens het zilver en goud er van nemen tot hun eigen gebruik, vers 5,25,26. Om aan dit bevel kracht bij te zetten, toont hij hen wat zij gehouden zijn te doen:

A. Als plicht, in aanmerking nemende:

a. Hun verkiezing door God, vers 6.

b. De reden van deze verkiezing, vers 7,8.

c. In welke betrekking zij stonden tot God, vers 9,10.

B. Als hun belang. Hier wordt beloofd:

a. In het algemeen, dat zo zij God dienden, Hij hen voorspoedig zou maken en zegenen, vers 12,15.

b. In het bijzonder dat, indien zij de volken zullen uitdrijven, opdat deze hen niet tot verzoeking zijn, God hen zal uitdrijven, opdat zij geen kwelling voor hen zullen zijn, vers 17-24.

Deuteronomium 7:1-11

I. Hier is een zeer strenge waarschuwing tegen alle vriendschap en gemeenschap met afgoden en afgodendienaars. Zij, die in gemeenschap met God zijn toegelaten, moeten geen gemeenschap hebben met de onvruchtbare werken van de duisternis. Deze dingen werden hen bevolen om hen te bewaren voor de strik, die thans op hun weg lag.

1. Zij moeten geen genade betonen, vers 1.

2. Er wordt hen hier bloedig werk te doen gegeven, maar het is Gods werk, en goed werk, op zijn tijd en plaats nodig, Gode welbehagelijk en eervol.

A. God verbindt zich hier om het Zijne te doen. Er wordt van gesproken als van een aangenomen, overeengekomen zaak, dat God hen in het beloofde land zal brengen, dat Hij de volken, die de tegenwoordige bezitters van het land zijn, voor hun aangezicht zou uitdrijven, daar bleef geen twijfel over. Zijn macht is onweerstaanbaar, en daarom kan Hij het doen, Zijn belofte is onverbreekbaar, en daarom zal Hij het doen.

a. Deze aan het verderf gewijde natiën worden hier genoemd en geteld, vers 1. Het zijn er zeven, en zeven tegen een scheen wel een zeer ongelijke strijd te zullen opleveren. Zij worden genoemd, opdat Israël de perken en grenzen van zijn opdracht zou kennen, tot hiertoe moet hun strengheid gaan, maar niet verder, en zij moesten ook niet onder schijn of voorgeven van hun opdracht, allen doden, die in hun weg kwamen. De beperking van hun opdracht tot de hiergenoemde volken geeft duidelijk te kennen, dat dit in latere eeuwen niet tot precedent moet genomen worden, het zal de barbaarse oorlogen niet rechtvaardigen, waarin geen lijfsgenade wordt verleend. Hoezeer deze methode, toen God zelf haar voorschreef, in overeenstemming moge geweest zijn met de bedeling, onder welke zo’n menigte van dieren geslacht en verbrand werden tot offeranden, thans, nu alle zoenoffers volmaakt zijn in en vervangen door de grote verzoening aangebracht door het bloed van Christus is menselijk bloed wellicht kostbaarder geworden dan het geweest is, en zij die de meeste macht hebben, moeten het niet verspillen.

b. Hier wordt erkend dat die volken groter en machtiger waren dan Israël. Zij waren lang gevestigd in dat land, voor hetwelk de Israëlieten vreemdelingen waren, zij waren talrijker, van groter lichaamsbouw en meer ervaren in de oorlog, dan Israël, en toch zal dat alles niet beletten dat zij voor het aangezicht van Israël uitgedreven zullen worden. De kracht van Israëls vijanden verheerlijkt de kracht van Israëls God die hen voorzeker te groot zal zijn.

B. Hij spoort hen aan om dan nu ook het hunne te doen. Gij zult hen slaan en hen ganselijk verbannen, vers 2. Als God hen uitwerpt, moet Israël hen niet binnenlaten, neen zelfs niet als huurders, of schatplichtigen, of dienstknechten. Generlei verbond, van welke aard ook, moet met hen gemaakt, geen genade hen bewezen worden. Die strengheid werd geboden:

a. Om de boosheid te straffen, waaraan zij en hun vaderen zich hadden schuldig gemaakt. De ongerechtigheid van de Amorieten was nu vervuld, en hoe langer het heeft geduurd eer zij vervuld was, hoe strenger de wraak was, toen die eindelijk kwam.

b. Om het kwaad te voorkomen, dat zij aan Gods Israël zouden doen, indien zij in het leven werden gelaten. Het volk van deze verfoeiselen moet niet gemengd worden met het heilig

zaad, opdat zij dit niet tot bederf brengen. Het is beter dat al deze levens van de aarde verdelgd worden, dan dat de Godsdienst, de ware aanbidding van God in Israël verloren ga. Aldus moeten wij handelen met onze lusten, die oorlogvoeren tegen onze ziel, God heeft ze in onze handen overgeleverd door deze belofte: "De zonde zal over u niet heersen, tenzij het uw eigen schuld is." Laat ons er dan geen verbond mee sluiten, of hen genade bewijzen, maar ze doden en kruisigen, en volkomen uitdelgen.

2. Zij moeten geen huwelijk aangaan met diegenen van hen, die aan het zwaard zijn ontkomen, vers 3,4. De geslachten van de Kanaänieten waren oud, en waarschijnlijk werden sommigen er van edel of aanzienlijk genoemd, en dat zou voor de Israëlieten, inzonderheid voor diegenen van hen, die minder in tel waren in hun stam, een verzoeking kunnen zijn om een verbintenis met hen te wensen, ten einde tot beter bloed te geraken, te meer, omdat hun bekendheid met het land hen van dienst zou kunnen zijn voor de bebouwing ervan, maar de Godsdienst en de vreze Gods moeten over al deze bedenkingen en overwegingen de bovenhand hebben. Wederzijdse huwelijken onder hen waren ongeoorloofd, omdat zij gevaarlijk waren, het was juist deze zaak, die van zo noodlottige gevolgen is gebleken voor de oude wereld, Genesis 6:2. En in de tegenwoordige wereld zijn duizenden door ongodsdienstige, goddeloze huwelijken ten verderve gegaan, want bij gemengde huwelijken is er meer grond om te vrezen dat de goeden verkeerd, dan om te hopen dat de kwaden bekeerd zullen worden. In de uitkomst is ook het redelijke gebleken van deze waarschuwing: "zij zouden uw zonen van Mij doen afwijken." Aan Salomo is zijn dwaasheid hierin zeer duur te staan gekomen. Wij lezen van een nationaal berouw over deze zonde om vreemde vrouwen te huwen, en van zorg die toen gedragen werd voor een hervorming in dit opzicht, Ezra 10:19 enz, Nehemia 13:23, en er is een Nieuw-Testamentische waarschuwing om niet een ander juk aan te trekken met de ongelovigen, 2 Corinthiërs 6:14. Zij, die bij het kiezen van echtgenoot of echtgenote niet binnen de perken blijven van tenminste een goede belijdenis van Godsdienst, kunnen niet verwachten in hen een geschikte hulp voor zichzelf te zullen vinden. De Chaldeeuwse paraphrast voegt hierbij als een reden voor dit gebod, vers 3. "Want hij die afgodendienaars trouwt, huwt zich hierdoor aan hun afgoden."

3. Zij moeten alle overblijfselen van hun afgoderij vernietigen, vers 5. Hun altaren en zuilen, hun bossen en opgerichte beelden en gesneden beelden, het moet alles verwoest en vernietigd worden, beide in heilige toorn tegen afgoderij, en om besmetting te voorkomen. Dit gebod was reeds tevoren gegeven, Exodus 23:24, 34:13. Veel goed werk van die aard werd door het volk in hun vrome ijver gedaan, 2 Kronieken 31:1, en door de Godvruchtige Josia, 2 Kronieken 34:3,7, en daarmee kan vergeleken worden het verbranden van de toverboeken, Handelingen 19:19.

II. Hier zijn goede redenen, om aan deze waarschuwing kracht bij te zetten.

1. Dat God zich dit volk ten eigendom had verkoren, vers 6. Er was een verbond gemaakt en een gemeenschap gevestigd tussen God en Israël, zoals er niet was tussen Hem en enig ander volk ter wereld. Zullen zij nu door hun afgoderijen Hem onteren, die hen aldus geëerd heeft? Zullen zij Hem geringschatten, die aldus Zijn vriendelijkheid aan hen heeft bewezen? Zullen zij zich op een lijn stellen met andere volken, als God hen aldus boven alle andere volken geëerd en verhoogd heeft? Had God zich hen, en niemand dan hen, tot een bijzonder volk aangenomen en zullen zij dan God niet aannemen tot hun God, en niemand anders dan Hem?

2. Het vrije van de genade, die deze keus gedaan heeft.

A. Er was in hen niets, dat hen voor deze gunst heeft aanbevolen of hen er recht op gaf. "In de menigte des volks is des konings heerlijkheid", Spreuken 14:28. Maar hun aantal was gering, zij waren slechts zeventig zielen toen zij naar Egypte gingen, en hoewel zij daar zeer vermenigvuldigd werden, waren andere volken toch veel talrijker, *gij waart het weinigste van alle volken*, vers 7. De schrijver van de Jeruzalemse Targum bewijst zijn natie al te veel eer door deze lezing te geven van de tekst: "Gij waart nederig van gemoed, en zachtmoedig boven alle volken", het tegendeel was waar. Zij waren veeleer boven alle andere volken hardnekkig en gemelijk.

B. God ontleent de reden er voor zuiver en alleen aan zichzelf, vers 8.

a. Hij heeft u liefgehad omdat Hij u wilde liefhebben. Ja Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U. Alles wat God liefheeft heeft Hij vrijwillig lief, Hosea 14:4. Zij, die omkomen, komen om door hun eigen verdiensten, maar allen, die behouden worden, worden behouden door voorrecht, dat is door de vrije genade Gods.

b. Hij heeft Zijn werk gedaan omdat Hij Zijn woord wilde houden. "Hij heeft u uitgeleid uit Egypte ingevolge van de eed, gezworen aan uw vaderen." Niets in hen, of gedaan door hen, kon God tot een schuldenaar van hen maken, maar Hij heeft zich tot een schuldenaar gemaakt van Zijn eigen belofte, die Hij niettegenstaande hun onwaardigheid wilde vervullen.

3. De zin, of inhoud, van het verbond, waarin zij waren opgenomen, was in korte woorden dat wat zij voor God waren, God voor hen zijn zou. Zij zullen Hem voorzeker bevinden te zijn:

A. Goed en goedertieren voor Zijn vrienden, vers 9. De Heere, uw God, is niet gelijk de goden van de volken, de schepselen van de verbeelding, geschikte onderwerpen voor loszinnige poëzie, maar geen gepaste voorwerpen van ernstige aanbidding, neen, Hij is God, in waarheid God, alleen God, de getrouwe God, in staat en bereid niet alleen om Zijn eigen beloften te vervullen, maar om te beantwoorden aan al de rechtmatige verwachtingen van Zijn aanbidders, "en Hij zal gewis het verbond en de weldadigheid houden", dat is: "weldadigheid betonen overeenkomstig het verbond aan hen, die Hem liefhebben en Zijn geboden houden" en tevergeefs wenden wij voor Hem lief te hebben, indien wij er geen gewetenszaak van maken om Zijn geboden te houden en (gelijk hier bijgevoegd is ter verklaring van het tweede gebod), "dit niet slechts aan duizenden van personen, maar aan duizenden van geslachten". Zo onuitputtelijk is de bron, zo gestadig zijn de stromen!

B. Rechtvaardig jegens Zijn vijanden, *Hij vergeldt een ieder van hen, die Hem haten*, vers 10.

a. Moedwillige zondaars zijn haters van God, want het bedenken des vleses is vijandschap tegen Hem. Afgodendienaars zijn dit op bijzondere wijze, want zij zijn in verbond met Zijn mededingers.

b. Zij, die God haten, kunnen Hem niet schaden, maar zullen gewis zichzelf ten verderve brengen. Hij zal hen vergelden in hun aangezicht, in weerwil van hen en van hun machteloze boosaardigheid. Van Zijn pijlen wordt gezegd, dat zij gericht zijn op hun aangezicht, Psalm 21:13. Of, Hij zal die oordelen over hen brengen, die voor henzelf zullen blijken de rechtvaardige straf te zijn van hun afgoderij. Vergelijk Job 21:19. Hij vergeldt hem, dat hij het gewaar wordt. Hoewel de wraak traag schijnt, is zij toch niet slap. De goddeloze en zondaar zal vergolden worden op de aarde, Spreuken 11:31. Ik kan de uitlegging van de Jeruzalemse

Targum op deze plaats niet stilzwijgend voorbijgaan, omdat zij het geloof aanduidt van de Joodse kerk betreffende een toekomstige staat. "Hij geeft hen, die Hem haten, het loon van hun goede werken in deze wereld, teneinde hen te verderven tn de toekomende wereld."

Deuteronomium 7:12-26

I. De waarschuwing tegen afgoderij is hier herhaald, evenals tegen gemeenschap met afgodendienaars, vers 16. *Gij zult die volken verteren, en gij zult hun goden niet dienen.* Wij zijn in gevaar om gemeenschap te hebben met de wreker van de duisternis, als wij behagen vinden in gemeenschap met hen, die deze werken doen. Hier is ook een herhaling van het bevel om de beelden te vernietigen, vers 25,26. De afgoden, die de heidenen hadden aanbeden, waren een gruwel voor God, en daarom moeten zij ook hen een gruwel zijn, allen, die God waarlijk liefhebben, haten wat Hij haat. Let er op, hoe hierop bij hen wordt aangedrongen: "gij zult het ganselijk verfoeien en ten enenmale een gruwel daarvan hebben", even zo’n heilige toorn moeten wij hebben tegen de zonde, de gruwel, die God haat. Zij moeten de beelden niet houden om aan hun begeerlijkheid te voldoen: het zilver en goud, dat daaraan is, zult gij niet begeren noch voor u nemen, en het niet jammer vinden, dat dit vernietigd wordt. Het is Achan duur te staan gekomen dat hij het verbannene tot zijn eigen gebruik heeft aangewend. Zij moeten ook de beelden niet behouden om aan hun nieuwsgierigheid te voldoen: "Gij zult de gruwel in uw huis niet brengen, om er als sieraad in opgehangen te worden, of als een antiquiteit te worden bewaard. Neen, in het vuur er mee! dat is er de beste plaats voor." Er worden hier twee redenen gegeven voor deze waarschuwing: opdat gij daardoor niet verstrikt wordt, vers 25, dat is: "opdat gij niet, eer gij het weet, er toe komt, om er van te houden, er lust toe krijgt en er eer aan bewijst," en opdat gij niet een ban zoudt worden gelijk datzelve is, vers 26. Zij, die beelden maken, worden gezegd hen gelijk te zijn, dom, gevoelloos, levenloos, hier worden zij in nog erger zin gezegd hen gelijk te zijn: vervloekt door God, ten verderve gewijd. Vergelijk deze twee redenen met elkaar, en merk op, dat alles wat een strik voor ons is, ons onder een vloek zou brengen.

II. Bij de belofte van Gods gunst over hen indien zij gehoorzaam zijn, wordt uitvoerig stilgestaan, in liefdevolle, welsprekende bewoordingen wordt er over uitgeweid, waardoor te kennen wordt gegeven hoezeer het Gods begeerte en in ons belang is, dat wij Godsdienstig zijn. Alle mogelijke verzekering wordt hen gegeven:

1. Dat, zo zij in oprechtheid er naar streven hun deel van het verbond na te komen, God Zijn deel er van zal houden. Hij zal het verbond en de weldadigheid houden, die Hij uw vaderen gezworen heeft, vers 12. Laat ons standvastig zijn in onze plicht, wij kunnen de standvastigheid van Gods weldadigheid niet in twijfel trekken.

2. Dat, indien zij God willen liefhebben en dienen en zich, met die bij hen horen, aan Hem willen wijden, Hij hen zal liefhebben, hen zal zegenen en grotelijks vermenigvuldigen, vers 13,14. Wat konden zij meer begeren om gelukkig te zijn?

a. Hij zal u liefhebben. In liefde tot ons is Hij begonnen, 1 Johannes 4:19 en als wij Zijn liefde in kinderlijke gehoorzaamheid beantwoorden, dan maar dan ook alleen kunnen wij er de voortduring van verwachten Johannes 14:21.

b. Hij zal ons boven alle volken zegenen met de tekenen van Zijn liefde. Indien zij zich van hun naburen willen onderscheiden door bijzondere diensten, dan zal God hen boven hun naburen eren door bijzondere zegeningen.

c. Hij zal u doen vermenigvuldigen. Toeneming, vermenigvuldiging, was de aloude zegen voor het bevolken van de wereld, telkens en nogmaals, Genesis 1:28, 9:1 , en hier voor het bevolken

van Kanaän, dat een kleine wereld was op zichzelve. De toeneming van henzelf en van hun vee is beloofd, zij zullen noch bezittingen hebben zonder erfgenamen, noch erfgenamen zonder bezittingen, zij zullen de volkomen voldoening genieten van veel kinderen te hebben, en voor allen een overvloedige voorziening en een ruim deel.

3. Dat, zo zij zich rein willen houden van de afgoderij van Egypte, God hen vrij zal houden van de ziekten van Egypte, vers 15. Dat schijnt te wijzen, niet alleen op de plagen van Egypte, door de kracht waarvan zij verlost werden, maar ook op andere epidemische landziekten, zoals wij het noemen, en waarvan zij het heersen onder de Egyptenaren zich herinnerden, en door welke God hen kastijdde wegens nationale zonden. Krankheden zijn Gods dienaressen, zij gaan waar Hij ze zendt, en doen wat Hij haar gebiedt. Het is dus goed voor de gezondheid van ons lichaam, om de zonde van onze ziel te doden.

4. Dat, zo zij de verbannen volken wilden uitdelgen, zij hen ook zouden uitdelgen, geen hunner zou voor hun aangezicht kunnen bestaan. Hun plicht in deze zaak zou zelf hen ten voordeel zijn. *Gij zult dan al die volken verteren, die de Heere, uw God, u geven zal, dat is het gebod*, vers 16. *En de Heere zal hen geven voor uw aangezicht en Hij zal hen verschrikken met grote verschrikking, totdat zij verdelgd worden*, dat is de belofte, vers 23. Aldus wordt ons geboden de zonde niet te laten heersen, er ons niet in toe te geven of haar te ondersteunen, maar haar te haten, en er tegen te strijden en dan heeft God beloofd, dat de zonde niet over ons zal heersen, Romeinen 6:12,14, maar wij zullen meer dan overwinnaars over haar zijn.

Het moeilijke en twijfelachtige van de verovering van Kanaän is een struikelblok geweest voor hun vaderen, hier bemoedigt hij hen ten opzichte van die dingen, die hen waarschijnlijk het meest zouden ontmoedigen, hen zeggende niet voor hen te vrezen, vers 18, en wederom vers 21.

A. Laat hen niet ontmoedigd zijn door het aantal en de sterkte van hun vijanden. Zegt niet: *Deze volken zijn meerder dan ik, hoe zou ik hen uit de bezitting kunnen verdrijven?*, vers 17. Wij zijn geneigd te denken dat de talrijksten moeten zegevieren, maar om hen te versterken tegen deze verzoeking, herinnert Hij hen aan het verderf van Farao en al de macht van Egypte, vers 18,19. Zij hadden gezien de grote verzoekingen, of de wonderen zoals de Chaldeer leest de tekenen en de wonderen, waarmee God hen uitgevoerd had uit Egypte, ten einde hen in Kanaän te brengen, en daaruit konden zij gemakkelijk afleiden dat God de Kanaänieten uit het bezit kon verdrijven, die ofschoon zij geducht genoeg waren, toch niet zo in het voordeel waren over Israël als de Egyptenaren. Hij, die het grotere gedaan had kon ook het mindere doen, want anders zou het ook geen vriendelijkheid voor hen geweest zijn, dat Hij hen uit Egypte had uitgevoerd. Hij, die begonnen heeft, zal ook voleindigen. *Daarom zult gij dit steeds gedenken*, vers 18. Het woord en de werken Gods worden wel herdacht, als zij gebruikt worden als hulpmiddelen voor ons geloof en onze gehoorzaamheid. De zaak wordt goed bewaard, als wij er terstond het gebruik van kunnen hebben in onze tijd van nood.

B. Laat hen niet ontmoedigd zijn door de zwakheid en het gebrekkige van hun eigen strijdkrachten, want God zal hen hulpbenden zenden in troepen van horzelen of wespen, zoals sommigen het woord vertalen, vers 20, grotere, waarschijnlijk, dan de gewone, die hun vijanden zo zullen verschrikken en kwellen, (en wellicht ook van velen onder hen de dood veroorzaken) dat hun talrijkste legers een gemakkelijke prooi zullen worden voor Israël. God plaagde de Egyptenaren met vliegen, maar de Kanaänieten met horzelen. Zij, die zich door de mindere oordelen over anderen niet laten waarschuwen, kunnen grotere verwachten over

zichzelf. Maar hun grootste bemoediging bestond hierin, dat God in hun midden was, een groot en vreselijk God. En zo God voor ons is, zo God met ons is, behoeven wij de macht van geen schepsel tegen ons te vrezen.

C. Laat hen niet ontmoedigd worden door de langzame voortgang van hun wapenen noch denken dat de Kanaänieten wel nooit tenonder gebracht zullen worden. Zij werden niet in het eerste jaar uitgedreven, neen, zij moeten grondig en niet haastiglijk uitgeworpen worden, vers 22. Wij moeten niet denken dat, wijl de kerk niet terstond verlost wordt en haar vijanden niet dadelijk vernietigd worden, het daarom ook wel nooit zal geschieden, God zal Zijn eigen werk op Zijn eigen wijze en op Zijn eigen tijd doen, en wij kunnen er zeker van zijn, dat Zijn wijze van doen en Zijn tijd om het te doen de beste zijn. Zo wordt ook het bederf uit het hart van de gelovigen nauwkeurig uitgedreven. Het werk van de heiligmaking gaat trapsgewijze voort, maar dit oordeel zal ten laatste in een volkomen overwinning uitkomen. De reden, hier gegeven is, (evenals tevoren in Exodus 23:29,30) *opdat het wild des velds niet tegen u vermenigvuldige.* De aarde heeft God aan de kinderen van de mensen gegeven, en daarom zal er veeleer een overblijfsel van Kanaänieten zijn om het bezit te bewaren, totdat Israël talrijk genoeg is om het land te vervullen, dan dat het de woning zal worden van de draken, een zaal voor de jongen van de struisen, Jesaja 34:13. Dit kwaad van de dieren had God echter kunnen weerhouden, Leviticus 26:6 6, maar hoogmoed en vleselijke gerustheid, en andere zonden, die de gewone uitwerkingen zijn van een gevestigde voorspoed, waren vijanden, gevaarlijker dan de dieren van het veld, die allicht zich onder hen vermenigvuldigd zouden hebben. Zie Richteren 3:1,4.

HOOFDSTUK 8.

1 Alle geboden, die ik u heden gebiede, zult gij waarnemen om te doen, opdat gij leeft, en vermenigvuldigt, en inkomt, en het land erft, dat de HEERE aan uw vaderen gezworen heeft.
2 En gij zult gedenken aan al den weg, dien u den HEERE, uw God, deze veertig jaren in de woestijn geleid heeft; opdat Hij u verootmoedige, om u te verzoeken, om te weten, wat in uw hart was, of gij Zijn geboden zoudt houden, of niet.
3 En Hij verootmoedigde u, en liet u hongeren, en spijsde u met het Man, dat gij niet kendet, noch uw vaderen gekend hadden; opdat Hij u bekend maakte, dat de mens niet alleen van het brood leeft, maar dat de mens leeft van alles, wat uit des HEEREN mond uitgaat.
4 Uw kleding is aan u niet verouderd, en uw voet is niet gezwollen, deze veertig jaren.
5 Bekent dan in uw hart, dat de HEERE, uw God, u kastijdt, gelijk als een man zijn zoon kastijdt.
6 En houdt de geboden des HEEREN, uws Gods, om in Zijn wegen te wandelen, en om Hem te vrezen.
7 Want de HEERE, uw God, brengt u in een goed land, een land van waterbeken, fonteinen en diepten, die in dalen en in bergen uitvlieten;
8 Een land van tarwe en gerst, en wijnstokken, en vijgebomen, en granaatappelen; een land van olierijke olijfbomen, en van honig;
9 Een land, waarin gij brood zonder schaarsheid eten zult, waarin u niets ontbreken zal; een land, welks stenen ijzer zijn, en uit welks bergen gij koper uithouwen zult.
10 Als gij dan zult gegeten hebben, en verzadigd zijn, zo zult gij den HEERE, uw God, loven over dat goede land, dat Hij u zal hebben gegeven.
11 Wacht u, dat gij den HEERE, uw God, niet vergeet, dat gij niet zoudt houden Zijn geboden, en Zijn rechten, en Zijn inzettingen, die ik u heden gebiede;
12 Opdat niet misschien, als gij zult gegeten hebben, en verzadigd zijn, en goede huizen gebouwd hebben, en die bewonen,
13 En uw runderen en uw schapen zullen vermeerderd zijn, ook zilver en goud u zal vermeerderd zijn, ja, al wat gij hebt vermeerderd zal zijn;
14 Uw hart zich alsdan verheffe, dat gij vergeet den HEERE, uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgevoerd heeft;
15 Die u geleid heeft in die grote en vreselijke woestijn, waar vurige slangen, en schorpioenen, en dorheid, waar geen water was; Die u water uit de keiachtige rots voortbracht;
16 Die u in de woestijn spijsde met Man, dat uw vaderen niet gekend hadden; om u te verootmoedigen, en om u te verzoeken, opdat Hij u ten laatste weldeed;
17 En gij in uw hart zegt: Mijn kracht, en de sterkte mijner hand heeft mij dit vermogen verkregen.
18 Maar gij zult gedenken den HEERE, uw God, dat Hij het is, die u kracht geeft om vermogen te verkrijgen; opdat Hij Zijn verbond bevestige, dat Hij aan uw vaderen gezworen heeft, gelijk het te dezen dage is.
19 Maar indien het geschiedt, dat gij den HEERE, uw God, ganselijk vergeet, en andere goden navolgt, en hen dient, en u voor dezelve buigt, zo betuig ik heden tegen u, dat gij voorzeker zult vergaan.
20 Gelijk de heidenen, die de HEERE voor uw aangezicht verdaan heeft, alzo zult gij vergaan, omdat gij de stem des HEEREN, uws Gods, niet gehoorzaam zult geweest zijn.

Mozes had de ouders bevolen om bij het onderwijs van hun kinderen hen het woord Gods in te scherpen, Hoofdstuk 6-7, door het veelvuldig herhalen van dezelfde dingen, telkens en nogmaals, en nu volgt hij hier dezelfde methode bij het onderwijzen van de Israëlieten, daar hij hen dikwijls dezelfde bevelen en waarschuwingen inprent met dezelfde beweegredenen en argumenten om er kracht aan bij te zetten, opdat hetgeen zij zo dikwijls gehoord hadden, hen bij zou blijven. In dit hoofdstuk geeft Mozes hen:

I. Algemene vermaningen tot gehoorzaamheid, vers 1,6.

II. Een terugblik op de grote dingen, die God voor hen gedaan heeft in de woestijn, als een goed argument voor gehoorzaamheid, vers 2-5,15,16.

III. Een gezicht op het goede land, waar God hen nu in zou brengen, vers 7-9.

IV. Een nodige waarschuwing tegen de verzoekingen van voorspoed, vers 10-14,17,18.

V. Een waarschuwing voor de noodlottige gevolgen van afval van God, vers 19,20.

Deuteronomium 8:1-9

De last, die hij hen hier geeft, is dezelfde als tevoren: al Gods geboden te houden en te doen. Hun gehoorzaamheid moet:

1. Zorgzaam, nauwlettend zijn, zij moeten waarnemen om ze te doen.

2. Algemeen, zij moeten alle geboden waarnemen om te doen, vers 1 :

En

3. Uit een goed beginsel voortkomen, met het oog op God, als de Heere en hun God, en in het bijzonder in een heilig vrezen van Hem, vers 6, uit eerbied voor Zijn majesteit, onderworpenheid aan Zijn gezag, en vrees voor Zijn toorn.

Om hen aan te sporen tot deze gehoorzaamheid, stelt hij er hen de grote voordelen van voor, vers 1, dat zij zouden leven en vermenigvuldigen, en dat alles wel met hen zal zijn. En bovendien zegt hij hen ook:

I. Terug te zien op de woestijn, waardoor God hen geleid heeft, vers 2. Gij zult gedenken aan geheel de weg, die de Heere, uw God, u deze veertig jaar in de woestijn geleid heeft. Nu zij meerderjarig waren geworden en hun erfdeel in bezit gingen nemen, moeten zij herinnerd worden aan de tucht, waaronder zij gedurende hun minderjarigheid geweest zijn en de methode door God aangewend om hen voor zich op te voeden. De woestijn was de school waarin zij veertig jaren lang gevoed en onderwezen zijn, onder voogden en verzorgers waren, en dit was nu de tijd om hen dit alles in de herinnering te brengen. De gebeurtenissen van deze laatste veertig jaren waren:

1. Zeer gedenkwaardig, wel waardig om herdacht te worden.

2. Zeer nuttig om herdacht te worden, daar zij vele argumenten opleverden voor gehoorzaamheid. En:

3. Zij zijn geschreven met het doel om herdacht te worden. Gelijk het feest van het pascha een herdenkingsviering was van hun bevrijding uit Egypte, zo was het loofhuttenfeest een herdenkingsviering van hun tocht door de woestijn. Het is zeer goed voor ons om te gedenken aan al de wegen van Gods voorzienigheid en genade, langs welke Hij ons tot nu toe door deze woestijn heeft geleid, ten einde ons te bewegen om Hem met blijdschap te dienen en op Hem te vertrouwen. Laat ons hier ons Eben-Haezer oprichten.

A. Zij moeten gedenken aan de benauwdheid waarin zij soms gebracht werden:

a. Ter vernedering van hun hoogmoed. Het was om hen te verootmoedigen, opdat zij zich niet bovenmate zouden verheffen door de veelheid van de wonderen, die voor hun welzijn verricht waren en opdat zij er niet gerust op zouden zijn en er op zouden rekenen terstond in Kanaän te komen.

b. Ter openbaring van hun verkeerdheid, om hen te verzoeken, dat is hen op de proef te stellen, opdat zij en anderen zouden weten (want God zelf heeft het tevoren volkomen

geweten) alles wat in hun hart was, en zouden zien dat God hen uitverkoren heeft, niet om iets dat in hen was en hen heeft aanbevolen in Zijn gunst, want geheel hun gedrag was eigenzinnig en verkeerd, en tergend. Vele geboden heeft God hen gegeven, die niet nodig zouden geweest zijn, indien zij niet door de woestijn waren gevoerd, zoals die betreffende het manna, Exodus 16:28, en God heeft hen hiermede op de proef gesteld, zoals onze eerste ouders op de proef werden gesteld door de bomen van de hof, of zij Gods geboden zouden houden of niet. Of wel, God beproefde hen hieraan, of zij op Zijn beloften zouden vertrouwen, het woord dat Hij gebood aan duizend geslachten, en, steunende op Zijn beloften, Zijn geboden zouden gehoorzamen.

B. Zij moeten gedenken aan de voorziening, die altijd voor hen gemaakt werd. God zelf heeft bijzonder zorggedragen voor hun voedsel, hun klederen en hun gezondheid. Wat wilden zij meer?

a. Tot spijze hadden zij manna, vers 3. God liet hen hongeren, en toen voedde Hij hen met het manna, opdat hun uiterste nood de voorziening zoveel temeer welkom zou maken, en Gods goedheid jegens hen destemeer merkwaardig zou zijn. God brengt Zijn volk dikwijls naar de diepte, teneinde de eer te hebben van hen te helpen. En zo wordt het manna van de hemelse vertroosting gegeven aan hen, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, Mattheus 5:6. Voor een hongerige ziel is alle bitter zoet. Van het manna wordt gezegd, dat het een soort van voedsel was, dat zij noch hun vaderen gekend hebben, zie ook vers 16. Indien zij wisten dat er zo iets was dat in die landen soms met de dauw viel, zoals sommigen denken dat zij dit geweten hebben, dan was het toch niet bekend dat het ooit in zo grote hoeveelheden en zo aanhoudend is gevallen, en in alle jaargetijden zó lang, en alleen op een bestemde plaats. Deze dingen waren ten enenmale wonderbaar en zonder voorbeeld. De Heere heeft om in hun nood te voorzien iets nieuws geschapen. En hiermede heeft Hij hen geleerd dat de mens niet alleen van het brood leeft. Hoewel God brood verordineerd heeft tot versterking van het hart des mensen, en het gewoonlijk tot de staf des levens gesteld wordt, kan God toch, als het Hem behaagt, ook zonder brood steun en voedsel gebieden, en iets anders, waarvan men dit niet denken zou, evengoed aan het doel doen beantwoorden. Wij zouden van de lucht kunnen leven, indien zij door het woord van God daartoe geheiligd was, want God is aan de middelen, die Hij gewoonlijk gebruikt, niet gebonden, maar kan Zijn vriendelijke doeleinden voor Zijn volk ook zonder die middelen tot stand brengen. Onze Heiland haalt deze Schriftplaats aan in antwoord op die verzoeking van Satan: "Zeg dat deze stenen brood worden." "Waartoe dient dat?" zegt Christus, "Mijn hemelse Vader kan Mij ook zonder brood in het leven behouden", Mattheus 4:3,4. Laten Gods kinderen hun Vader niet wantrouwen, en geen zondige middelen aanwenden om in hun nood te voorzien. Op de een of andere wijze zal God voorzien in de weg van plicht en eerlijke vlijt, en zij zullen voorzeker gevoed worden. Dit kan geestelijk toegepast worden, het woord Gods als de openbaring van Gods wil en genade, behoorlijk ontvangen en aangenomen door het geloof, is het voedsel van de ziel, het leven dat er door onderhouden wordt, is het leven van de mensen, en niet alleen het leven dat door brood onderhouden wordt. Het manna was een type van Christus, het brood des levens. Hij is het Woord Gods, door Hem leven wij. Geve de Heere ons altijd dat brood, hetwelk blijft tot in het eeuwige leven, en laat ons niet tevreden zijn, en ons te laten afschepen met de spijze die vergaat!

b. Dezelfde klederen dienden hen van Egypte tot Kanaän, tenminste over het algemeen. Hoewel zij geen wisselklederen hadden, waren die toch altijd nieuw, verouderden niet aan hen, vers 4. Dit was een blijvend wonder, te groter indien zij, zoals de Joden zeggen, er mee groeiden, zodat zij hen altijd pasten. Maar het is duidelijk, dat zij bundels van kledingstukken

op hun schouders medegedragen hebben uit Egypte, Exodus 12:34, die zij onder elkaar geruild kunnen hebben, als er aanleiding toe was, en die, welke zij droegen, volstonden, totdat zij in het land kwamen waar zij zich van nieuwe klederen konden voorzien.

Door de methode, die God gebruikte om hen van voedsel en kleding te voorzien, heeft Hij hen

ten eerste: Verootmoedigd. Het was een vernedering voor hen om veertig jaren lang aan dezelfde spijze gebonden te zijn, zonder enigerlei verscheidenheid, en aan dezelfde klederen in hetzelfde fatsoen. Aldus leerde Hij hen dat de goede dingen, die Hij voor hen bestemde, typen waren van betere dingen, en dat het geluk van de mens niet bestaat in gekleed te zijn met purper en zeer fijn lijnwaad en in vrolijk en prachtig te leven, maar in opgenomen te zijn in verbond en gemeenschap met God, en in het leren van de rechten van Zijn gerechtigheid. Gods wet, die aan Israël was gegeven in de woestijn, moet hen in de plaats van voedsel en kleding zijn.

Ten tweede: Hij beproefde hen of zij op Hem wilden vertrouwen om voor hen te voorzien, ook als de natuurlijke middelen ontbraken, Aldus leerde Hij hen te leven in afhankelijkheid van Zijn voorzienigheid, en zich niet verlegen te maken door de angstige zorg, wat zij zouden eten en drinken, en waarmee zij zich zouden kleden. Christus wilde dat Zijn discipelen dezelfde les zouden leren, Mattheus 6:25, en gebruikte dezelfde methode om het hen te leren, toen Hij hen uitzond zonder buidel en voedsel, en er toch zorg voor droeg dat hen niets ontbrak, Lukas 22:35.

Ten derde: God zorgde voor hun gezondheid en hun gemak. Hoewel zij te voet reisden in een dor en droog land en de weg ruw en ongebaand was, is hun voet toch niet gezwollen. God heeft hen bewaard zodat zij door de ongemakken van hun reis niet gedeerd werden, en zegeningen van die aard behoren wij dankbaar te erkennen. Zij, die Gods leiding volgen, zijn niet slechts veilig, maar gerust. Zolang wij op de weg des plichts blijven, zwellen onze voeten niet, het is de weg van de trouwelozen, die streng is, Spreuken 13:15. God heeft beloofd de voeten van Zijn gunstgenoten te bewaren, 1 Samuel 2:9.

C. Zij moeten ook gedenken aan de bestraffingen, waar zij onder geweest zijn, vers 5. Gedurende deze jaren van hun opvoeding zijn zij onder strenge tucht gehouden, en niet zonder noodzaak. Gelijk een man zijn zoon kastijdt tot zijn welzijn, en omdat hij hem liefheeft, zo kastijdt u de Heere uw God. God is een tedere, liefhebbende Vader voor al Zijn kinderen, maar als het nodig is, zullen zij de roede gevoelen. Israël heeft haar gevoeld, zij werden gekastijd opdat zij niet veroordeeld zouden worden, gekastijd met een menschenroede. Niet zoals een man, die zijn vijanden zoekt te verderven, hen wondt en doodt, maar zoals een man zijn zoon kastijdt, wiens geluk en welzijn hij bedoelt, zo heeft God hen gekastijd. Hij heeft hen getuchtigd en hen geleerd, Psalm 94:12. Dit moeten zij bekennen in hun hart, dat is: zij moeten het erkennen als hun ervaring, dat God hen met vaderlijke liefde heeft gekastijd, waarvoor zij Hem kinderlijke eerbied en onderworpenheid moeten betonen. Omdat God u gekastijd heeft als een Vader, moet gij Zijn geboden houden, vers 6. Dit gebruik moeten wij maken van al onze beproevingen, wij moeten er door opgewekt en aangespoord worden tot onze plicht. Aldus wordt hen gezegd terug te zien op de woestijn.

II. Hij zegt hen voorwaarts te zien naar Kanaän, waar God hen nu inbracht. Waarheen wij ook onze blik richten, hetzij wij terugzien of voorwaarts zien, overal zullen wij argumenten vinden

voor gehoorzaamheid. Het land, waarvan zij nu bezit gingen nemen, wordt hier beschreven als een zeer goed land, vers 7-9. Er was alles in wat begerenswaardig was.

1. Het was wel bewaterd, als Eden, de hof van de Heer. Het was een land van waterbeken, fonteinen en diepten, die bijdroegen tot de vruchtbaarheid van de grond. Er was daar misschien thans meer water dan in Abrahams tijd, daar de Kanaänieten bronnen hadden gevonden en gegraven zodat Israël de vruchten oogstte van hun vlijt zowel als van Gods milddadigheid.

2. De grond bracht een grote overvloed van allerlei goede dingen voort, niet alleen voor de noodwendige levensbehoeften van de mens, maar ook ter verkwikking en veraangenaming van het menselijk leven. In het land van hun vaderen hadden zij overvloed van brood, het was een korenland, een land van tarwe en gerst, waar zij door de gewone zorg en arbeid van de landman brood konden eten zonder schaarsheid. Het was een vruchtbaar land, dat nooit tot woeste onvruchtbaarheid zou gebracht worden dan door de ongerechtigheid van hen, die daarin woonden. Zij hadden niet slechts water genoeg om hun dorst te lessen maar ook wijngaarden, waarvan de vrucht verordineerd was om het hart te verheugen. En als zij lekkernijen begeerden, dan behoefden zij die niet van verre landen te laten komen, daar hun eigen land wel voorzien was van vijgebomen, granaatbomen, olijfbomen van de beste soort, en honing, of dadelbomen, zoals sommigen denken, dat hier gelezen moet worden.

3. Zelfs de ingewanden van de aarde waren zeer rijk, hoewel zij geen zilver en goud schijnen gehad te hebben, de vorsten van Sheba zullen dit ten geschenke brengen, Psalm 72:15 , maar zij hadden overvloed van de nuttiger metalen: ijzer en koper. IJzerstenen en kopermijnen werden in hun bergen gevonden. Zie Job 28:2.

Merk nu op, dat deze dingen vermeld worden:

a. Om het grote verschil aan te tonen tussen de woestijn, door welke God hen geleid heeft, en het goede land, waarin Hij hen ging brengen. Zij, die met lijdzaamheid de ongemakken dragen van een staat van beproeving, en er door worden verootmoedigd, zijn het best toebereid voor betere omstandigheden.

b. Om te tonen onder welke verplichtingen zij waren om Gods geboden te houden zowel uit dankbaarheid voor Zijn gunsten jegens hen als ook met het oog op hun eigen belang, opdat namelijk die gunsten hen bestendigd zouden worden. Het enige middel om in het bezit te blijven van dit goede land zal zijn in de weg van hun plicht te blijven.

c. Om te tonen welk een beeld of type het was van toekomende goederen. Wat anderen er ook in gezien mogen hebben, Mozes heeft er waarschijnlijk een type in gezien van het betere land. De Evangeliekerk is het Nieuw- Testamentische Kanaän, bewaterd door de Geest in Zijn gaven van de genade, beplant met de bomen van de gerechtigheid en dragende de vruchten van de gerechtigheid. De hemel is het goede land, waar aan niets gebrek is en waar volheid is van blijdschap, verzadiging van de vreugde.

Deuteronomium 8:10-20

Gesproken hebbende van de grote overvloed, die zij in het land Kanaän zullen vinden, acht Mozes het nodig hen te waarschuwen tegen een misbruiken van die overvloed, een zonde waartoe zij te meer geneigd zullen zijn nu zij, na zolang in een dorre woestijn verbleven te zijn, terstond die wijngaard van de Heer zullen binnentreden.

I. Hij wijst hen op de plicht, die aan een staat van voorspoed is verbonden, vers 10. Het wordt hen vergund te eten, zelfs tot verzadiging toe, maar niet tot oververzadiging, niet tot overdaad. Maar laat hen altijd hun Weldoener gedenken, de Gever van hun goed, en niet nalaten dankzegging te doen voor hun maaltijd, zo zult gij de Heere uw God loven.

1. Zij moeten er zich voor wachten om zo veel te eten en te drinken, dat zij er door ongeschikt zouden worden voor de plicht om God te loven, veeleer moeten zij er naar streven om God hierin met zoveel te meer blijmoedigheid en verruiming des harten te dienen.

2. Zij moeten geen gemeenschap hebben met hen die, als zij gegeten hebben en verzadigd zijn, valse goden loven, zoals de Israëlieten zelf gedaan hebben bij hun aanbidding van het gouden kalf, Exodus 32:6.

3. Van alles, waar zij het genot van hadden moet God de eer ontvangen. Gelijk onze Heiland ons geleerd heeft te zegenen vóór wij eten, Mattheus 14:19,20, zo wordt ons hier geleerd dankzegging te doen voor de maaltijd. Dat is ons Hosanna, God zegene, dat is ons Hallelujah, Gezegend zij God. Wij moeten God danken in alles. Volgens deze wet hebben de vrome Joden het lofwaardig gebruik aangenomen, om God te loven, niet slechts bij hun plechtige maaltijden, maar ook bij andere gelegenheden. Als zij een beker wijn dronken, hieven zij hun handen op en zeiden: Geloofd zij Hij, die de vrucht van de wijnstok geschapen heeft om het hart te verheugen. Als zij de geur van een bloem roken zeiden zij: Geloofd zij Hij, die deze bloem welriekend heeft gemaakt.

4. Als zij dankzegging deden voor de vruchten van het land, dan moesten zij ook danken voor het goede land zelf, dat hen door belofte geschonken was. EIk lieflijk genot moet ons een aanleiding zijn, om God voor onze goede, aangename vestiging te danken, en ik weet niet of wij, die van deze natie zijn, niet evenveel reden hebben, als de Israëlieten hebben gehad om God voor een goed land te danken.

II. Hij wapent hen tegen de verzoekingen van een toestand van voorspoed, en zegt hen op hun hoede er tegen te zijn. Als gij goede huizen gebouwd zult hebben en die bewonen, vers 12, (want, hoewel God hen huizen gaf, die zij niet gebouwd hebben, Hoofdstuk 6:10, zullen die hen niet genoeg zijn, zij moeten grotere en schonere hebben), en als gij rijk zult geworden zijn in vee, in zilver en goud, vers 12, zoals Abraham, Genesis 13:2, wanneer alles wat gij hebt, vermenigvuldigd is:

1. Zo wacht u dan voor hoogmoed. Laat dan uw hart zich niet verheffen, vers 14. Als de goederen vele worden, is het hart geneigd zich te verheffen in eigenwaan, zelfbehagen en zelfvertrouwen. Laat ons er dan naar streven, om in een grote staat ons hart klein te houden, ootmoed is zowel de rust als het sieraad van voorspoed. Wacht u om, al was het ook maar in uw hart, dat hovaardige woord te zeggen: mijn kracht, en de sterkte van mijn hand, heeft mij dit vermogen verkregen, vers 17. De lof van onze voorspoed moeten wij nooit aan onszelf

toekennen, aan ons vernuft of onze vlijt, want de spijs is niet altijd van de wijze, noch ook de rijkdom van de verstandige, Prediker 9:11. Het is geestelijke afgoderij om aldus aan ons eigen garen te offeren, en aan ons eigen net te roken, Habakuk 1:16.

2. "Wacht u ervoor om God te vergeten." Dit volgt op het verheffen van het hart, want het is doordat hij zijn neus omhoog steekt, dat de goddeloze niet onderzoekt en dat al zijn gedachten zijn dat er geen God is, Psalm 10:4. Zij die zichzelf bewonderen, verachten God.

a. "Vergeet niet uw plicht jegens God", vers 11. Wij vergeten God, indien wij Zijn geboden niet houden, wij vergeten Zijn gezag over ons en onze verplichtingen aan Hem, en verwachtingen van Hem, als wij niet gehoorzaam zijn aan Zijn wetten. Als de mensen rijk worden, zijn zij in verzoeking om de Godsdienst voor een nodeloze zaak te houden, zij zijn gelukkig zonder de Godsdienst, vinden hem beneden zich en te moeilijk en lastig voor hen, hun waardigheid verbiedt hen zich te buigen en hun vrijheid verbiedt hen om te dienen, maar wij zijn schandelijk ondankbaar indien, hoe beter God voor ons is, hoe slechter wij voor Hem zijn.

b. "Vergeet Gods vroegere handelingen met u niet. Uw verlossing uit Egypte, vers 14. De voorziening die Hij voor u gemaakt heeft in de woestijn, die grote en vreselijke woestijn." Zij moeten nooit de indruk vergeten, die het vreselijke van die woestijn op hen gemaakt heeft, zie Jeremia 2:6, waar zij de schaduw van de dood wordt genoemd. Daar heeft God hen bewaard om niet door de vurige slangen verdelgd te worden, hoewel Hij soms daarvan gebruik gemaakt heeft om hen te tuchtigen. Daar heeft Hij hen er voor bewaard om om te komen wegens gebrek aan water, hen volgende met water uit de keiachtige rots, vers 15, uit welke, zegt bisschop Patrick, men eerder vuur dan water verwacht zou hebben. Daar heeft Hij hen gespijzigd met manna, waarvan reeds in vers 3 gesproken is, er voor zorgende hen in het leven te behouden, teneinde hen ten laatste wel te doen, vers 16. Voor Zijn Israël bewaart God het beste voor het laatst. Hoe streng Hij ook met hen scheen te handelen op de weg, Hij zal niet falen hen ten laatste wel te doen.

c. "Vergeet Gods hand niet in uw tegenwoordige voorspoed", vers 18. Gedenk dat Hij het is, die u vermogen geeft want Hij geeft u kracht om vermogen te verkrijgen. Zie hier hoe Gods geven en ons verkrijgen met elkaar in overeenstemming worden gebracht, en pas dit toe op geestelijken rijkdom. Het is onze plicht om wijsheid te verkrijgen, en boven alles wat wij bezitten, verstand te verkrijgen, en toch is het Gods genade, die wijsheid geeft, en als wij haar verkregen hebben, dan moeten wij niet zeggen: het was de sterkte van mijn hand, die mij haar verkregen heeft, maar erkennen, dat het God was, die ons de kracht gaf om het te verkrijgen, en daarom moeten wij Hem de lof er van geven en het gebruik er van Hem wijden. De zegen van de Heer op de hand van de vlijtige maakt rijk, beide voor deze wereld en voor de toekomende. Hij geeft u kracht om vermogen te verkrijgen, niet zozeer om het u gemakkelijk te doen hebben, als wel om Zijn verbond te bevestigen. Al Gods gaven komen tot ons ingevolge Zijn beloften.

III. Hij herhaalt de waarschuwing, die hij hen dikwijls gegeven had voor de noodlottige gevolgen van hun afval van God, vers 19,20.

Merk op:

1. Hoe hij de zonde beschrijft: het is eerst het vergeten van God, en dan het aanbidden van andere goden. Tot welke goddeloosheid zullen zij niet vervallen, die de gedachte aan God uit

hun hart verbannen? En zijn eenmaal de genegenheden van God verplaatst, dan zullen zij spoedig misplaatst worden op valse ijdelheden.

2. Hoe hij hen hierom toorn en verderf aankondigt. Indien gij dat doet, dan zult gij voorzeker vergaan, en dan zal de kracht van uw handen, waar gij zo trots op zijt, u niet kunnen helpen. "Ja, gij zult vergaan, zoals de natiën, die voor uw aangezicht worden uitgedreven." In weerwil van Zijn verbond met u en uw betrekking tot Hem, zal God u niet meer achten dan hen, zo gij Hem niet gehoorzaam en getrouw wilt zijn. Zij, die anderen volgen in zonde, zullen hen gewis ook volgen in het verderf. Als wij doen zoals de zondaars doen, dan moeten wij verwachten, dat het ons gaan zal zoals het de zondaars gaat.

HOOFDSTUK 9.

1 Hoor, Israel! gij zult heden over de Jordaan gaan, dat gij inkomt, om volken te erven, die groter en sterker zijn dan gij; steden, die groot en tot in den hemel gesterkt zijn;
2 Een groot en lang volk, kinderen der Enakieten; die gij kent, en van welke gij gehoord hebt: Wie zou bestaan voor het aangezicht der kinderen van Enak?
3 Zo zult gij heden weten, dat de HEERE, uw God, Degene is, die voor uw aangezicht doorgaat, een verterend vuur: Die zal hen verdelgen, en Die zal hen voor uw aangezicht nederwerpen; en gij zult ze uit de bezitting verdrijven, en zult hen haastelijk te niet doen, gelijk als de HEERE tot u gesproken heeft.
4 Wanneer hen nu de HEERE, uw God, voor uw aangezicht zal hebben uitgestoten, zo spreek niet in uw hart, zeggende: De HEERE heeft mij om mijn gerechtigheid ingebracht, om dit land te erven; want, om de goddeloosheid dezer volken, verdrijft hen de HEERE voor uw aangezicht uit de bezitting.
5 Niet om uw gerechtigheid, noch om de oprechtheid uws harten, komt gij er henen in, om hun land te erven; maar om de goddeloosheid dezer volken, verdrijft hen de HEERE, uw God, voor uw aangezicht uit de bezitting: en om het woord te bevestigen, dat de HEERE, uw God, aan uw vaderen, Abraham, Izak en Jakob, gezworen heeft.
6 Weet dan, dat u de HEERE, uw God, niet om uw gerechtigheid, ditzelve goede land geeft, om dat te erven; want gij zijt een hardnekkig volk.
7 Gedenk, vergeet niet, dat gij den HEERE, uw God, in de woestijn, zeer vertoornd hebt; van dien dag af, dat gij uit Egypteland uitgegaan zijt, totdat gij kwaamt aan deze plaats, zijt gijlieden wederspannig geweest tegen den HEERE.
8 Want aan Horeb vertoorndet gij den HEERE zeer, dat Hij Zich tegen u vertoornde, om u te verdelgen.
9 Als ik op den berg geklommen was, om te ontvangen de stenen tafelen, de tafelen des verbonds, dat de HEERE met ulieden gemaakt had, toen bleef ik veertig dagen en veertig nachten op den berg, at geen brood, en dronk geen water.
10 En de HEERE gaf mij de twee stenen tafelen, met Gods vinger beschreven; en op dezelve, naar al de woorden, die de HEERE op den berg, uit het midden des vuurs, ten dage der verzameling, met ulieden gesproken had.
11 Zo geschiedde het, ten einde van veertig dagen en veertig nachten, als mij de HEERE de twee stenen tafelen, de tafelen des verbonds, gaf,
12 Dat de HEERE tot mij zeide: Sta op, ga haastelijk af van hier; want uw volk, dat gij uit Egypte hebt uitgevoerd, heeft het verdorven; zij zijn haastelijk afgeweken van den weg, dien Ik hun geboden had; zij hebben zich een gegoten beeld gemaakt.
13 Voorts sprak de HEERE tot mij, zeggende: Ik heb dit volk aangemerkt, en zie, het is een hardnekkig volk.
14 Laat van Mij af, dat Ik hen verdelge, en hun naam van onder den hemel uitdoe; en Ik zal u tot een machtiger en meerder volk maken, dan dit is.
15 Toen keerde ik mij, en ging van den berg af; de berg nu brandde van vuur, en de twee tafelen des verbonds waren op beide mijn handen.
16 En ik zag toe, en ziet, gij hadt tegen den HEERE, uw God, gezondigd; gij hadt u een gegoten kalf gemaakt; gij waart haastelijk afgeweken van den weg, dien u de HEERE geboden had.
17 Toen vatte ik de twee tafelen, en wierp ze heen uit beide mijn handen, en brak ze voor uw ogen.

18 En ik wierp mij neder voor het aangezicht des HEEREN, als in het eerst, veertig dagen en veertig nachten; ik at geen brood, en dronk geen water; om al uw zonde, die gij hadt gezondigd, doende dat kwaad is in des HEEREN ogen, om Hem tot toorn te verwekken.
19 Want ik vreesde vanwege den toorn en de grimmigheid waarmede de HEERE zeer op ulieden vertoornd was, om u te verdelgen; doch de HEERE verhoorde mij ook op dat maal.
20 Ook vertoornde Zich de HEERE zeer tegen Aaron, om hem te verdelgen; doch ik bad ook ter zelver tijd voor Aaron.
21 Maar uw zonde, het kalf, dat gij hadt gemaakt, nam ik, en verbrandde het met vuur, en stampte het, malende het wel, totdat het verdund werd tot stof; en zijn stof wierp ik in de beek, die van den berg afvliet.
22 Ook vertoorndet gij den HEERE zeer te Thab-era en te Massa, en te Kibroth-thaava.
23 Voorts als de HEERE ulieden zond uit Kades-barnea, zeggende: Gaat op en erft dat land, dat Ik u gegeven heb; zo waart gij den mond des HEEREN, uws Gods, wederspannig, en geloofdet Hem niet, en waart Zijn stem niet gehoorzaam.
24 Wederspannig zijt gij geweest tegen den HEERE, van den dag af, dat ik u gekend heb.
25 En ik wierp mij neder voor des HEEREN aangezicht, die veertig dagen en veertig nachten, in welke ik mij nederwierp, dewijl de HEERE gezegd had, dat Hij u verdelgen zou.
26 En ik bad tot den HEERE, en zeide: Heere, HEERE, verderf Uw volk en Uw erfdeel niet, dat Gij door Uw grootheid verlost hebt; dat Gij uit Egypte door een sterke hand hebt uitgevoerd.
27 Gedenk aan Uw knechten, Abraham, Izak en Jakob; zie niet op de hardigheid dezes volks, noch op zijn goddeloosheid, noch op zijn zonde;
28 Opdat het land, van waar Gij ons hebt uitgevoerd, niet zegge: Omdat ze de HEERE niet kon brengen in het land, waarvan Hij hun gesproken had, en omdat Hij hen haatte, heeft Hij ze uitgevoerd, om hen te doden in de woestijn.
29 Zij zijn toch Uw volk, en Uw erfdeel, dat Gij door Uw grote kracht, en door Uw uitgestrekten arm hebt uitgevoerd!

In dit hoofdstuk is het Mozes' doel het volk van Israël te overtuigen van hun algehele onwaardigheid om van God de grote gunsten te ontvangen, die hen nu verleend zullen worden, daar hij, als het ware met hoofdletters aan het hoofd van hun handvest schrijft: IK DOE HET NIET OM UWENTWIL, HET ZIJ U BEKEND, Ezechiel 36:32.

I. Hij verzekert hen de overwinning op hun vijanden, vers 1-3.

II. Hij waarschuwt hen ook hun voorspoed niet toe te schrijven aan hun verdienste, maar aan Gods gerechtigheid, die tegen hun vijanden was, en aan Zijn getrouwheid die voor hun vaderen was verbonden, vers 4-6.

III. Om duidelijk te doen uitkomen, dat zij geen reden hadden om op hun eigen gerechtigheid te roemen, maakt hij melding van hun gebreken, toont hij Israël hun overtredingen, en de huizen Jakob's hun zonden. In het algemeen: zij waren al die tijd een weerspannig volk geweest, vers 7-24. In het bijzonder:

1. in de zaak van het gouden kalf waarvan hij de geschiedenis uitvoerig verhaalt, vers 8-21. Hij noemt enige andere voorbeelden van rebellie, vers 22,23. En:

2. keert in vers 25 terug om te spreken van de voorbede, die hij voor hen gedaan heeft bij Horeb, om hun verderf wegens het gouden kalf te voorkomen.

Deuteronomium 9:1-6

De oproep tot aandacht: Hoor, Israël, vers 1, duidt aan, dat dit een nieuwe rede is, uitgesproken enige tijd na de vorige, waarschijnlijk op de volgende sabbatdag.

I. Hij stelt hen de geduchte krachtenmacht voor van de vijanden, met wie zij nu te doen zullen hebben, vers 1. De natiën, die zij moeten verdrijven, waren machtiger dan zij, geen ruwe, tuchteloze benden, zoals de inboorlingen van Amerika, die gemakkelijk tenonder werden gebracht. En als zij hen gingen belegeren, dan zouden zij hun steden wèl versterkt vinden, volgens de toenmalige kunst van fortificatie, gingen zij hen slag leveren in het open veld, zij zouden bevinden dat het volk groot en sterk was, waarvan het gerucht ging, dat niemand tegen hen bestand was, vers 2. Deze voorstelling komt tamelijk wel overeen met die van de boze verspieders, Numeri 13:28,33, maar door hen met een geheel andere bedoeling gemaakt, namelijk om hen van God weg te drijven en hun hoop op Hem te ontmoedigen, daar geen macht minder dan van Hem, die almachtig is, hen kon beveiligen en wèl doen slagen.

II. Hij verzekert hen de overwinning door de tegenwoordigheid Gods onder hen, niettegenstaande de sterkte van de vijand, vers 3. Versta dan, waar gij op vertrouwen moet voor welslagen, en waarheen gij uw blik moet richten, het is de Heere uw God, die voor uw aangezicht henengaat, niet slechts als uw aanvoerder, uw opperbevelhebber, om leiding te geven, maar als een verterend vuur, om gericht onder hen te houden. Let er op: "Hij zal hen verdelgen, en dan zult gij hen uitdrijven. Gij kunt hen niet uitdrijven, tenzij Hij hen verdelgt en hen tenonderbrengt. Maar Hij zal hen niet verdelgen en tenonderbrengen, tenzij gij er u met alle macht toe begeeft om hen uit te drijven." Wij moeten in afhankelijkheid van Gods genade onze pogingen aanwenden, en dan zullen wij door die genade welslagen.

III. Hij waarschuwt hen om niet de minste gedachte te hebben van hun eigen gerechtigheid, alsof die hen de gunst van God had verkregen. Zeg niet: De Heere heeft mij om mijne gerechtigheid, hetzij uit aanmerking van mijn goed karakter, of ter beloning van mijn goede diensten, ingebracht om dit land te erven, vers 4. "Denk niet dat het om uw gerechtigheid of de oprechtheid uws harten is, dat het is uit aanmerking van uw goed gedrag of van uw goede gemoedsstemming", vers 5. En wederom wordt hier de nadruk op gelegd in vers 6, omdat het moeilijk is de mensen af te brengen van hun hoge dunk van hun eigen verdiensten, en toch zo nodig is dat dit gedaan wordt. "Weet dan, geloof en bedenk het, dat u de Heere, uw God, niet om uwe gerechtigheid dit goede land geeft. Indien gij er op die voorwaarde in had moeten komen, gij zoudt er voor altijd van buitengesloten zijn, want gij zijt een hardnekkig volk". Gelijk als ons bezit krijgen van het hemelse Kanaän moet toegeschreven worden aan Gods macht en niet aan onze sterkte, zo moet het toegeschreven worden aan Gods genade. en niet aan onze verdienste, in Christus hebben wij beide gerechtigheid en sterkte, in Hem moeten wij dus roemen, en niet in onszelf of in enigerlei genoegzaamheid van onszelf.

IV. Hij duidt hen de ware redenen aan, waarom God dit goede land uit de handen van de Kanaänieten zal nemen, om het aan Israël te geven, en zij zijn ontleend aan Zijn eer, maar niet aan Israëls verdienste.

1. Hij zal geëerd worden in het verderf over de afgodendienaars. Zij worden met recht beschouwd als haters van Hem, en daarom zal Hij hun ongerechtigheid aan hen bezoeken. Om de goddeloosheid van deze volken verdrijft hen de Heere, uw God, voor uw aangezicht uit de bezitting, vers 4, en wederom in vers 5. Al degenen, die God verwerpt, worden verworpen om

hun eigen goddeloosheid, maar geen van hen, die Hij aanneemt, wordt aangenomen om zijn eigen gerechtigheid.

2. Hij zal geëerd worden in de vervulling van Zijn belofte aan hen, die in verbond met Hem zijn. God heeft aan de aartsvaders, die Hem liefhadden en alles verlaten hebben om Hem te volgen, gezworen dat Hij dit land aan hun zaad zou geven, en daarom wilde Hij die beloofde goedertierenheid houden aan duizenden, die Hem liefhadden en Zijn geboden onderhielden, Hij wilde Zijn belofte niet laten falen. Het was om hun vaderen wil dat zij bemind waren, Romeinen 11:28. En zo is dan alle roem voor altijd uitgesloten. Zie Efeziers 1:9,11.

Opdat zij geen voorwendsel zouden hebben om te denken, dat God hen in Kanaän bracht om hun gerechtigheid, toont hij hen hier welk een wonder van genade het was, dat zij niet voorlang in de woestijn verdelgd waren. Gedenkt, vergeet niet, dat gij de Heere uw God in de woestijn zeer vertoornd hebt, vers 7. "Het is er verre vandaan, dat gij u Gods gunst waardig hebt gemaakt, integendeel, gij hebt u menigmaal aan Zijn toorn blootgesteld." De tergingen van hun vaderen worden hen hier toegerekend, want indien God met hun vaderen gehandeld had naar hetgeen zij verdienden, dan zou dit tegenwoordig geslacht nooit hebben bestaan, en veel minder in Kanaän zijn gekomen. Wij zijn geneigd onze terging te vergeten, in het bijzonder als wij de roede niet meer voelen en hebben het nodig om er dikwijls aan herinnerd te worden, opdat wij ons nooit zullen inbeelden een eigen gerechtigheid te hebben. Uit de schuld, waaronder geheel het mensdom voor God ligt, bewijst Paulus dat wij door onze eigen werken niet voor God gerechtvaardigd kunnen worden, Romeinen 3:19,20. Indien onze werken ons veroordelen, dan zullen zij ons niet rechtvaardigen.

1. Zij zijn een weerspannig volk geweest, vanaf het moment dat zij uit Egypte waren gegaan, vers 7. Veertig jaren lang, van het begin tot het laatst, hebben God en Mozes verdriet van hen gehad. Het is een zeer treurig karakter, dat Mozes hen nu bij het afscheid toeschrijft, vers 24. "Weerspannig zijt gij geweest tegen de Heere van de dag af dat ik u gekend heb." Niet zodra waren zij tot een volk geformeerd, of er ontstond een partij onder hen, die bij alle gelegenheden zich tegen God en Zijn regering heeft verzet. Hoewel het Mozaïsche geschiedverhaal weinig meer vermeldt dan hetgeen in het eerste en het laatste van de veertig jaren is voorgevallen, schijnt het toch naar dit algemene bericht, dat de overige jaren niet veel beter geweest zijn, maar een voortdurende terging waren.

2. Bij Horeb maakten zij een kalf en aanbaden het, vers 8 en verder. Die zonde was zo snood, en door verschillende verzwarende omstandigheden zo uitermate zondig, dat zij verdienden dat die hen bij alle gelegenheden verweten werd. Zij hebben het gedaan op de eigen plaats, waar de wet was gegeven, die hen uitdrukkelijk verbood God te aanbidden in of door beelden, en terwijl de berg nog rookte voor hun ogen, en Mozes naar de top was gegaan om hen de wet in geschrift te halen, zijn zij snel ter zijde afgeweken, vers 16.

3. God was zeer toornig op hen wegens deze zonde. Laat hen niet denken dat God voorbijzag wat zij voor verkeerds deden, en hen Kanaän gaf voor wat er goeds onder hen was. Neen, God had besloten hen te verdelgen, vers 8, zou het gemakkelijk hebben kunnen doen en er niets bij verloren hebben, Hij verlangde zelfs van Mozes, dat hij van Hem zou aflaten opdat Hij het zou doen, vers 13,14. Hieruit bleek hoe snood hun zonde was, want God is nooit meer toornig op iemand dan waarvoor oorzaak is, zoals dit dikwijls met mensen het geval is. Mozes zelf, hoewel een vriend en gunstgenoot, sidderde bij de openbaring van Gods toorn van de hemel tegen hun goddeloosheid en ongerechtigheid, vers 19 : "Ik vreesde vanwege de toorn en de

grimmigheid waarmee de Heere zeer op ulieden vertoornd was om u te verdelgen," bevreesd misschien niet alleen voor hen, maar ook voor zichzelf, Psalm 119:120.

4. Door hun zonde hadden zij het verbond met God verbroken, er al de voorrechten van verbeurd, hetgeen Mozes hen te kennen gaf door zijn verbreken van de tafelen, vers 17. Er werd hen een scheidbrief gegeven, en van nu voortaan zouden zij rechtvaardiglijk voor eeuwig verlaten zijn kunnen worden, zodat hen wezenlijk wel de mond gestopt was, als zij wilden pleiten op enigerlei gerechtigheid van henzelf. God had hen eigenlijk verloochend, toen Hij tot Mozes zei, vers 12 : "Zij zijn uw volk, zij behoren Mij niet, en er zal niet met hen gehandeld worden, alsof zij de Mijnen zijn."

5. Aaron zelf is daarom onder Gods ongenoegen gevallen, hoewel hij de gunstgenoot van de Heer was, en er slechts door overrompeling of door vrees toe gekomen was om zich met hen te verbinden in de zonde, vers 20. Ook vertoornde zich de Heere zeer tegen Aaron. Niemands plaats of hoedanigheid kan hem beschutten tegen Gods toorn, indien hij gemeenschap heeft met de onvruchtbare werken van de duisternis. Aaron, die verzoening voor hen had moeten doen, indien de ongerechtigheid door brandoffers of slachtoffers weggenomen had kunnen worden, viel zelf onder de toorn Gods, zeer weinig hebben zij bedacht wat zij deden toen zij hem in hun zonde betrokken hebben.

6. Het was met grote moeite en langdurig aanhouden, dat Mozes zelf heeft overmocht om de toorn Gods af te wenden en hun verdelging te voorkomen. Gedurende de volle veertig dagen en veertig nachten heeft hij gevast en gebeden, eer hij vergiffenis voor hen kon verkrijgen, vers 18. En sommigen denken dat het tweemaal veertig dagen waren, vers 25, omdat gezegd is: "zoals ik mij tevoren neerwierp" daar bij die eerste veertig dagen zijn boodschap van een andere aard was. Anderen denken dat het slechts eenmaal veertig dagen was, hoewel tweemaal vermeld, en nogmaals in Hoofdstuk 10:10. Maar dat was genoeg om er hen een besef van te geven, hoe groot Gods ongenoegen tegen hen was, en hoe nauwelijks zij daarom aan de dood zijn ontkomen. En hierin blijkt de grootheid van Gods toorn tegen geheel het mensdom, dat geen mindere dan Zijn Zoon, en ten koste van niets minder dan diens eigen bloed, die toorn heeft kunnen afwenden. Mozes deelt hen hier de substantie mee van zijn voorbede voor hen. Hij was verplicht hun hardnekkigheid te erkennen, hun goddeloosheid en hun zonde, vers 27. Hun karakter moet inderdaad wel slecht geweest zijn, als hij, die als hun voorspraak voor hen optrad, geen goed woord voor hen heeft te zeggen, niets anders voor hen kon aanvoeren, dan dat God grote dingen voor hen gedaan had, hetgeen eigenlijk hun zonde slechts verzwaarde, vers 26, dat zij de nakomelingen waren van goede voorouders, vers 27, hetgeen tegen hen gekeerd had kunnen worden, als de zaak wel erger, maar niet beter makende, en dat de Egyptenaren God zouden smaden indien Hij hen verdelgde, als niet bij machte het werk te voltooien, dat Hij voor hen was begonnen te werken, vers 28, een pleitrede, waarop gemakkelijk geantwoord zou kunnen zijn: Het doet er niet toe wat de Egyptenaars zeggen, zolang de hemelen Gods gerechtigheid verkondigen. Zodat hun redding van het verderf in die tijd zuiver en alleen aan Gods genade en Mozes’ dringende voorbede te danken was, en niet aan enigerlei verdienste van hen, die zelfs ook maar als verzachting van hun misdaad aangevoerd zou kunnen worden.

7. Om hen te meer onder de indruk te brengen van het verderf, waaraan zij toen blootstonden, beschrijft hij de vernieling van het kalf, dat zij gemaakt hadden, en dat wel zeer nauwkeurig, vers 21. Hij noemt het hun zonde, misschien niet alleen omdat het het voorwerp was van hun zonde, maar omdat de vernietiging er van bedoeld was als een getuigenis tegen hun zonde, en

de aanduiding aan hen van hetgeen de zondaars zelf verdiend hadden. Zij, die het gemaakt hadden, waren eraan gelijk, en hen zou geen onrecht geschied zijn, indien zij aldus tot gruis gestampt en vermalen waren geworden, en verbrand en verstrooid, zodat er niets van hen overbleef. Het was oneindige genade, die de vernieling en vernietiging van de afgod aannam inplaats van het verderf en de vernietiging van de afgodendienaars.

8. Zelfs na deze ontkoming hebben zij bij vele gelegenheden de Heere telkens en nogmaals getergd. Hij behoefde slechts de plaatsen te noemen, want de gedachtenis van hun zonde en hun straf werd in die namen bewaard, vers 22, te Thabeëra (branding), waar God Zijn vuur onder hen deed ontbranden wegens hun gemopper, te Massa (de verzoeking), waar zij de Almachtige Kracht verzochten, op de proef stelden, of zij hen wel helpen kon, en te Kibroth-Thaäva (de graven van de berusten), waar de lekkernijen, die zij begeerden, hen tot vergif werden. Daarna hun ongeloof en wantrouwen te Kades-Barnea, waarvan hij hen reeds gesproken had in Hoofdstuk 1, en nu weer melding maakt in vers 23, en dat zou voorzeker hun verderf voltooid hebben, indien naar verdienste met hen gehandeld was.

Laat hen dit nu alles tezamen voegen, en dan zal het blijken, dat welke gunst God hen hierna betonen zal in het onderwerpen van hun vijanden en door hen in het bezit te stellen van het land Kanaän, zij hen niet betoond werd om hun gerechtigheid. Het is goed voor ons om dikwijls met droefheid en schaamte onze vorige zonden te gedenken, en het register na te zien dat het geweten er van houdt, opdat wij zien hoeveel wij aan de vrije genade Gods verschuldigd zijn, en ootmoedig erkennen dat wij nooit iets anders van Gods hand verdiend hebben dan toorn en vloek.

HOOFDSTUK 10.

1 Ter zelver tijd zeide de HEERE tot mij: Houw u twee stenen tafelen, als de eerste, en klim tot Mij op dezen berg; daarna zult gij u een kist van hout maken.
2 En Ik zal op die tafelen schrijven de woorden, die geweest zijn op de eerste tafelen, die gij gebroken hebt; en gij zult ze leggen in die kist.
3 Alzo maakte ik een kist van sittimhout, en hieuw twee stenen tafelen als de eerste; en ik klom op den berg, en de twee tafelen waren in mijn hand.
4 Toen schreef Hij op de tafelen, naar het eerste schrift, de tien woorden, die de HEERE, ten dage der verzameling, op den berg, uit het midden des vuurs, tot ulieden gesproken had; en de HEERE gaf ze mij.
5 En ik keerde mij, en ging af van den berg, en leide de tafelen in de kist, die ik gemaakt had; en aldaar zijn zij, gelijk als de HEERE mij geboden heeft.
6 (En de kinderen Israels reisden van Beeroth-bene-jaakan en Mosera. Aldaar stierf Aaron, en werd aldaar begraven; en zijn zoon Eleazar bediende het priesterambt in zijn plaats.
7 Van daar reisden zij naar Gudgod, en van Gudgod naar Jotbath, een land van waterbeken.)
8 Ter zelver tijd scheidde de HEERE den stam Levi uit, om de ark des verbonds des HEEREN te dragen, om voor het aangezicht des HEEREN te staan, om Hem te dienen, en om in Zijn Naam te zegenen, tot op dezen dag.
9 Daarom heeft Levi geen deel noch erve met zijn broederen; de HEERE is zijn Erfdeel, gelijk als de HEERE, uw God, tot hem gesproken heeft.
10 En ik stond op den berg, als de vorige dagen, veertig dagen en veertig nachten; en de HEERE verhoorde mij ook op datzelve maal; de HEERE heeft u niet willen verderven.
11 Maar de HEERE zeide tot mij: Sta op, ga op de reize, voor het aangezicht des volks, dat zij inkomen, en erven het land, dat Ik hun vaderen gezworen heb, hun te geven.
12 Nu dan, Israel! wat eist de HEERE, uw God van u dan den HEERE, uw God, te vrezen, in al Zijn wegen te wandelen, en Hem lief te hebben, en den HEERE, uw God, te dienen, met uw ganse hart en met uw ganse ziel;
13 Om te houden de geboden des HEEREN, en Zijn inzettingen, die ik u heden gebiede, u ten goede.
14 Ziet, des HEEREN, uws Gods, is de hemel, en de hemel der hemelen, de aarde, en al wat daarin is.
15 Alleenlijk heeft de HEERE lust gehad aan uw vaderen, om die lief te hebben, en heeft hun zaad na hen, ulieden, uit al de volken verkoren, gelijk het te dezen dage is.
16 Besnijdt dan de voorhuid uws harten, en verhardt uw nek niet meer.
17 Want de HEERE, uw God, is een God der goden, en een Heere der heren; die grote, die machtige, en die vreselijke God, Die geen aangezicht aanneemt, noch geschenk ontvangt;
18 Die het recht van den wees en van de weduwe doet; en den vreemdeling liefheeft, dat Hij hem brood en kleding geve.
19 Daarom zult gijlieden den vreemdeling liefhebben, want gij zijt vreemdelingen geweest in Egypteland.
20 Den HEERE, uw God, zult gij vrezen; Hem zult gij dienen, en Hem zult gij aanhangen, en bij Zijn Naam zweren.
21 Hij is uw Lof, en Hij is uw God. Die bij u gedaan heeft deze grote en vreselijke dingen, die uw ogen gezien hebben.
22 Uw vaderen togen af naar Egypte met zeventig zielen; en nu heeft u de HEERE, uw God, gesteld als de sterren des hemels in menigte.

In het vorige hoofdstuk heeft Mozes hen indachtig gemaakt aan hun eigen zonde, als een reden waarom zij niet moeten vertrouwen op hun eigen gerechtigheid en nu stelt hij hun in dit hoofdstuk Gods grote genade over hen voor, niettegenstaande hun tergingen, als een reden waarom zij meer gehoorzaam moeten zijn in de toekomst.

I. Hij noemt verschillende tekenen van Gods gunst en verzoening met hen, die nooit te vergeten zijn.

a. De vernieuwing van de tafelen des verbonds, vers 1-5.

b. Zijn orders om voorwaarts te gaan naar Kanaän, vers 6-7.

c. De verkiezing van de stam van Levi om Zijn stam te zijn vers 8, 9.

d. En de voortduring van het priesterschap na de dood van Aaron, vers 6.

e. Zijn erkenning en aanneming van Mozes' voorbede voor hen, vers 10, 11.

II. Hieruit leidt hij af welke verplichtingen nu op hen rusten om God te vrezen, lief te hebben en te dienen, die hij hun met tal van beweegredenen aan het hart legt, vers 12-22.

Deuteronomium 10:1-11

Er waren vier dingen, in en door welke God zich verzoend heeft betoond met Israël en hen waarlijk groot en gelukkig heeft gemaakt, en waarin Gods goedheid oorzaak genomen heeft door hun slechtheid om zich in des te groter heerlijkheid te openbaren.

I. Hij gaf hun Zijn wet, gaf haar hun in geschrift, als een blijvend onderpand van Zijn gunst. Hoewel de tafelen, die eerst beschreven waren, verbroken waren, omdat zij de geboden Gods hadden gebroken, en God terecht het verbond had kunnen verbreken, zijn toch, toen Zijn toorn was afgekeerd, de tafelen vernieuwd, vers 1, 2. Als God de wet in ons hart geeft, haar schrijft in ons binnenste, dan is dit het stelligste blijk van ons verzoend zijn met God, en het kostelijkste onderpand van onze zaligheid in Hem. Aan Mozes wordt bevolen de tafelen te houwen, want door overtuiging van zonde en verootmoediging bereidt de wet het hart voor Gods genade, maar dan is het alleen die genade, die de wet er in schrijft. Mozes maakte een ark van sittimhout, vers 3, een eenvoudige kist, dezelfde, naar ik onderstel, waarin de tafelen later bewaard zijn, maar in Exodus 37:1 wordt gezegd dat Bezaleel haar gemaakt heeft, omdat hij haar later heeft afgewerkt en met goud overtrokken. Of wel Mozes wordt gezegd haar gemaakt te hebben, omdat hij, toen hij voor de tweede maal op de berg ging, aan Bezaleel orders had gegeven om haar te maken en gereed te hebben als hij van de berg afkwam. En het is opmerkelijk dat om die reden de ark het eerste ding was, waarvoor God orders had gegeven, Exodus 25:10. En dit strekte aan de vergadering ten waarborg, dat deze tafelen niet, zoals de eerste, verbroken zouden worden. God zal Zijn wet en Zijn Evangelie zenden aan hen, wier harten bereid zijn als arken om ze te ontvangen. Christus is de ark, waarin onze zaligheid veilig bewaard wordt, opdat zij niet verloren ga, zoals zij verloren ging toen de eerste Adam haar in zijn hand had.

Merk op:

1. Wat het was, dat God op de twee tafelen geschreven heeft: de tien geboden, vers 4, of tien woorden, te kennen gevende in hoe klein een bestek zij vervat waren, het waren geen tien rollen, maar tien woorden, het was gelijk aan het eerste schrift, en beide waren gelijk aan hetgeen Hij gesproken had op de berg. De tweede editie had geen herziening en verbetering nodig, ook was wat Hij schreef niet verschillend van wat Hij sprak, het geschreven woord is even waarlijk het woord Gods, als dat hetwelk Hij tot Zijn dienstknechten, de profeten, heeft gesproken.

2. Welke zorg er voor gedragen werd. Deze twee tafelen, aldus gegraveerd, werden zorgvuldig weggelegd in de ark, en aldaar zijn zij, zei Mozes, waarschijnlijk heenwijzende naar het heiligdom, vers 5. Die goede zaak die hem toevertrouwd was, heeft hij hun overgeleverd, haar zuiver en ongeschonden in hun handen gelaten, dat zij er dan nu wel zorg voor dragen, want het is op hun gevaar, zo zij dit niet doen. Aldus kunnen wij tot het opkomend geslacht zeggen: God heeft ons Bijbel, sabbatten, sacramenten enz. gegeven, als tekenen van Zijn tegenwoordigheid en gunst, en daar zijn zij, wij hebben ze u overgegeven, 2 Timotheus 1:13, 14.

II. Hij leidde hen voorwaarts naar Kanaän. Hoewel zij in hun hart naar Egypte terugkeerden, hoewel Hij rechtvaardig het loon hunner handelingen had kunnen kiezen, en hun vrezen over hen had kunnen doen komen heeft Hij hen uit een dorre, onvruchtbare woestijn in een land van waterbeken gebracht. Soms heeft God door de gewone middelen van de natuur in hun

behoeften voorzien, en als deze faalden, door wonderen, en toch bevinden wij dat, toen zij later in enige benauwdheid kwamen zij God gewantrouwd en gemurmureerd hebben, Numeri 20:3, 4.

III. Hij stelde een blijvende ambtsbediening onder hen in om in heilige zaken voor hen te handelen. Te dier tijd, toen Mozes voor de tweede maal op de berg ging, of spoedig daarna, ontving hij orders om de stam van Levi voor God af te zonderen, tot Zijn onmiddellijke dienst, daar zij zich door hun ijver tegen de aanbidders van het gouden kalf onderscheiden hadden, vers 8, 9. De Kohatieten droegen de ark, zij en andere Levieten stonden voor het aangezicht des Heeren, om Hem te dienen in al de diensten van de tabernakel, en de priesters, die van die stam waren, moesten het volk zegenen. Dit was een blijvende inzetting, die nu reeds bijna veertig jaren in stand was gebleven tot op deze dag, en er was een voorziening gemaakt om haar te bestendigen door het vastgestelde onderhoud van die stam, dat van zulk een aard was, dat zij er grotelijks door aangemoedigd werden in hun arbeid, en dat zij er niet van afgeleid behoefden te worden. De Heere, die is zijn erfdeel. Een gevestigde Evangeliebediening is een grote zegen voor een volk en een bijzonder teken van Gods gunst. En daar de priesters niet altijd kunnen blijven, omdat zij sterflijk zijn, toonde God Zijn zorg voor het volk door hun opvolgers te geven, waarvan Mozes hier nota neemt, vers 6. Toen Aaron stierf, is het priesterschap niet met hem gestorven, zijn zoon Eleazar bediende het priesterambt in zijn plaats, en droeg zorg voor de ark waarin de stenen tafelen, die kostelijke edelgesteenten, gelegd waren, opdat zij niet beschadigd zouden worden, en hem is de bewaring er van toevertrouwd. Onder de wet werd de opvolging in de bediening in stand gehouden door erfrecht op dit ambt in een zekere stam en geslacht. Maar nu onder het Evangelie, de Geest meer overvloedig en krachtig uitgestort zijnde, wordt de opvolging in stand gehouden door de werking des Geestes in het hart van de mensen, hen neigende tot en bekwaam makende voor dat werk, sommigen in iedere tijd, opdat de naam Israëls niet uitgedeld worde.

IV. Hij heeft Mozes aangenomen als hun voorspraak en voorbidder, en daarom heeft Hij hem tot hun vorst en leidsman aangesteld vers 10, 11. De Heere verhoorde mij, en zei tot mij: Sta op, ga op de reis voor het aangezicht des volks. Het was een zegen voor hen, dat zij zo’n vriend hadden, die zo getrouw was, beide aan Hem, die hem had aangesteld, en aan hen, voor wie hij was aangesteld. Het was voegzaam dat hij, die door zijn voorbede hen gered had van het verderf, de leiding van en het bevel over hen zou hebben. En hierin was hij een type van Christus, die, gelijk Hij eeuwig leeft om voor ons te bidden, ook alle macht heeft in hemel en op aarde.

Deuteronomium 10:12-22

Hier is een zeer aandoenlijke vermaning tot gehoorzaamheid, ontleend aan alles wat vooraf gezegd is, ondersteund door zeer krachtige argumenten en overtuigende welsprekendheid. Als een redenaar begint hij met een beroep op zijn hoorders: Nu dan, Israël, wat eist de Heere uw God van u? vers 12. Vraag wat Hij eist, zoals David, Psalm 116:12. Wat zal ik de Heere vergelden? Als wij genade van God hebben verkregen, dan betaamt het ons te vragen, wat wij Hem er voor zullen vergelden. Denk na over hetgeen Hij eist, en gij zult bevinden, dat het niets is dan hetgeen ten hoogste rechtvaardig en redelijk is op zichzelf, en van onuitsprekelijk nut en voordeel voor u. Laat ons dan nu zien wat Hij eist, en hoe grote reden wij hebben om te doen wat Hij eist.

I. Hier wordt ons zeer duidelijk onze plicht aangewezen tegenover God, tegenover onze naaste, en tegenover onszelf.

1. Hier wordt ons onze plicht geleerd jegens God, zowel in de gezindheid en genegenheden van de ziel, als in de daden van ons leven, onze beginselen en onze praktijken.

a. Wij moeten de Heere onze God vrezen, vers 12. En wederom in vers 20. Wij moeten Zijn majesteit aanbidden, Zijn gezag erkennen, ontzag hebben voor Zijn macht, en vrezen voor Zijn toorn. Dat is Evangelieplicht, Openbaring 14:6, 7,.

b. Wij moeten Hem liefhebben, het moet ons verblijden dat Hij is, wij moeten wensen dat Hij de onze zal zijn, ons verlustigen in de beschouwing van Hem en in gemeenschap met Hem, Hem vrezen als de grote God en onze Heere, Hem liefhebben als de goede God, en onze Vader en Weldoener.

c. Wij moeten wandelen in Zijn wegen, dat is: de wegen, waarin Hij ons geboden heeft te wandelen. Geheel onze wandel moet in overeenstemming zijn met Zijn heilige wil.

d. Wij moeten Hem dienen, vers 20. Hem dienen met ons gehele hart en onze gehele ziel, vers 12, ons wijden aan Zijn eer, ons stellen onder Zijn heerschappij, ons ten koste geven om de belangen te bevorderen van Zijn koninkrijk onder de mensen. En wij moeten kloek en ijverig zijn in Zijn dienst, onze inwendige mens opwekken en gebruiken in Zijn werk, wat wij voor Hem doen moeten wij blijmoedig doen en van harte.

e. Wij moeten Zijn geboden en Zijn inzettingen houden, vers 13. Ons toegewijd hebbende aan Zijn dienst, moeten wij ons in alles Zijn geopenbaarde wil ten regel stellen, volbrengen alles wat Hij beveelt, nalaten alles wat Hij verbiedt, vast gelovende dat al de inzettingen, die Hij ons gebiedt, ons ten goede zijn. Behalve het loon van onze gehoorzaamheid, dat ons onuitsprekelijk gewin zal zijn, is er nog ware eer en genoegen in gehoorzaamheid. Het is werkelijk goed voor ons tegenwoordig welzijn om ootmoedig, kuis en sober te zijn, geduldig en tevreden, hierdoor zijn wij rustig en veilig, is het ons lieflijk, en zijn wij waarlijk groot.

f. Wij moeten eer geven aan God door bij Zijn naam te zweren vers 20, Hem aldus de eer gevende van Zijn alwetendheid, Zijn vrijmacht, Zijn gerechtigheid, zowel als van Zijn bestaan. Zweer bij Zijn naam, en niet bij de naam van enigerlei schepsel of valse God, telkenmale als een eed tot bevestiging nodig is.

g Hem moeten wij aanhangen, vers 20. Hem verkoren hebbende tot onze God, moeten wij trouw en standvastig bij Hem blijven, en Hem nooit verlaten Hem aanhangen als degene, die wij liefhebben en in wie wij ons verlustigen, op wie wij steunen en betrouwen, en van wie wij grote verwachtingen koesteren.

2. Er wordt ons hier onze plicht geleerd jegens onze naaste, vers 19. Gijlieden zult de vreemdeling liefhebben. En indien de vreemdeling, dan nog veel meer onze broeders, als onszelf. Indien de Israëlieten, die zo'n bijzonder volk waren, zo onderscheiden van alle volken, vriendelijk moesten wezen voor vreemdelingen, dan moeten wij dit nog zoveel te meer zijn, wij, die niet binnen zulk een omheining zijn gesloten. Wij moeten tedere belangstelling hebben voor allen, die de menselijke natuur met ons delen, en naar wij gelegenheid hebben, dat is: naar hun nooddruft en ons vermogen, moeten wij goed doen aan allen. Er worden hier twee argumenten aangevoerd om deze plicht bij ons aan te dringen.

a. Gods algemene voorzienigheid, die zich uitstrekt over alle volken, alle mensen daar zij allen uit een bloede gemaakt zijn. God heeft de vreemdeling lief, vers 18, dat is Hij geeft aan allen het leven, de adem, en alle dingen, zelfs aan hen, die heidenen zijn en vreemdelingen voor het burgerschap Israëls en voor Israëls God. Hij kent volkomen hen van wie wij niets weten. Hij geeft brood en kleding zelfs aan hen, aan wie Hij Zijn woord en Zijn inzettingen niet heeft gegeven. Gods algemene gaven aan het mensdom maken het ons tot plicht alle mensen te eren. Of wel het duidt de bijzondere zorg van Gods voorzienigheid aan voor vreemdelingen, die in benauwdheid of moeite zijn, waarvoor wij Hem behoren te loven Psalm 146:9, de Heere bewaart de vreemdelingen, en waarin wij Hem behoren na te volgen, Hem moeten dienen, met Hem moeten samenstemmen, ijverig zijnde om ons tot werktuigen te maken van Zijn hand van vriendelijkheid jegens vreemdelingen.

b. De toestand van beproeving en benauwdheid, waarin de Israëlieten zelf verkeerden, toen zij vreemdelingen waren in Egypte. Zij, die zelf in benauwdheid zijn geweest en barmhartigheid hebben gevonden bij God, moeten innig medegevoel hebben met hen, die evenzo in benauwdheid verkeren, en bereid zijn hun vriendelijkheid te betonen. In weerwil van het herhaalde gebod, hun gegeven, om vriendelijk te zijn voor vreemdelingen, heeft het volk van de Joden een ingewortelde afkeer gehad van de heidenen, op wie zij met de uiterste verachting neerzagen, waardoor zij hun de genade Gods en het Evangelie van Christus misgunden en dat heeft een algeheel verderf over henzelf gebracht.

3. Ons wordt hier onze plicht geleerd jegens onszelf, vers 16. Besnijdt dan de voorhuid uws harten, dat is: "Werpt van u alle verdorven neigingen, die u verhinderen God te vrezen en lief te hebben. Doodt het vlees met zijn begeerlijkheden. Weg met alle vuiligheid en overvloed van boosheid, die de vrije loop belemmeren van Gods Woord in uw harten. Rust niet in de besnijdenis van het lichaam die slechts het teken was, maar weest besneden van hart, dat de zaak is, die betekend werd." Zie Romeinen 2:29. Christus' gebod gaat nog verder, en verplicht ons niet slechts om de voorhuid des harten af te snijden, die gemakkelijk gemist kan worden, maar de rechterhand af te houwen, en het rechteroog uit te rukken, die ons ergeren, hoe geestelijker de bedeling is, hoe geestelijker wij behoren te wezen, en hoe ijveriger wij moeten zijn om de zonde te doden. En verhardt uw nek niet meer, zoals zij tot nu toe gedaan hebben, Hoofdstuk 9:24. Zijt niet langer weerspannig tegen Goddelijke geboden en tuchtigingen, maar bereid om voor beide eenswillend te zijn met God. De besnijdenis des harten maakt ons bereid om te buigen voor God en Zijn juk op ons te nemen.

II. Wij worden hier zeer aandoenlijk bewogen tot onze plicht. Laat slechts het verstand ons regeren, dan zal de Godsdienst niet achterblijven.

1. Denkt aan de grootheid en heerlijkheid van God, en vreest Hem deswege, dient en gehoorzaamt Hem uit dat beginsel. Wat is het dat, naar men denkt, de mens groot maakt? Wat anders dan grote eer, macht en bezittingen? Bedenkt dan hoe groot de Heere onze God is en hoe grotelijks te vrezen.

a. Hij heeft grote eer, een naam boven alle naam. Hij is een God der goden en een Heere van de heren, vers 17. Engelen worden goden genoemd, ook magistraten, en de heidenen hadden vele goden en vele heren, de schepselen hunner eigen verbeelding, maar God is oneindig ver verheven boven al deze naamgoden. Hoe ongerijmd zou het in hen wezen om andere goden te dienen, als de God, aan wie zij trouw hadden gezworen, de God van de goden is!

b. Hij heeft grote macht. Hij is die machtige en vreeslijke God, vers 17, die geen aangezicht aanneemt. Hij heeft de macht van een overwinnaar, en zo is Hij vreeslijk voor hen, die Hem weerstaan en tegen Hem rebelleren. Hij heeft de macht van een rechter en zo is Hij rechtvaardig voor allen, die zich op Hem beroepen of voor Hem verschijnen. En het is evenzeer de grootheid en eer van een rechter om onpartijdig te zijn in zijn oordeel, zonder aanzien des persoons of geschenken te nemen, als het voor een generaal is om vreeslijk te zijn voor de vijand. Onze God is beide.

c. Hij heeft grote bezittingen. Hemel en aarde zijn Zijne, vers 14, en al de heirscharen van beide. Daarom is Hij machtig ons te ondersteunen in Zijn dienst, en de verliezen goed te maken, die wij lijden in het volbrengen van onze plicht jegens Hem. En daarom heeft Hij ons niet nodig, of iets dat wij hebben of kunnen doen, wij zijn verloren zonder Hem, maar Hij is gelukkig zonder ons, waardoor het neerbuigende van Zijn genade waarmee Hij ons en onze dienst aanneemt waarlijk bewonderenswaardig is. Hemel en aarde zijn Zijn bezitting, en toch is des Heeren deel Zijn volk.

2. Aanmerkt de goedheid en genade van God en hebt Hem deswege lief, dient en gehoorzaamt Hem uit dat beginsel. Zijn goedheid is Zijn heerlijkheid, evenzeer als Zijn grootheid.

a. Hij is goed voor allen. Voor allen, die Hij ongelukkig ziet, zal Hij barmhartig worden bevonden. Hij doet het recht van de wezen en van de weduwen, vers 18. Het is Zijn eer de hulpelozen te helpen, hen te ondersteunen, die hulp nodig hebben en aan wie de mensen geneigd zijn onrecht te doen, of hen tenminste te minachten. Zie Psalm 68:6, 7, 146:7, 9,6,.

b. Maar, waarlijk God is Israël goed op zeer bijzondere wijze, en daarom zijn zij onder bijzondere verplichtingen jegens Hem. Hij is uw lof, en Hij is uw God, vers 21. Hebt Hem daarom lief en dient Hem vanwege de betrekking, waarin Hij tot u staat. Hij is uw God, een God in verbond met u, en als zodanig is Hij uw lof, dat is:

a. Hij legt eer op u, Hij is de God, in wie gij de gehele dag kunt roemen, dat gij Hem kent en door Hem gekend zijt. Indien Hij uw God is, dan is Hij uw eer.

b. Hij verwacht eer van u. Hij is uw lof, dat is: Hij is de God, die gij gehouden en verplicht zijt te loven. Indien Hij geen lof heeft van u, vanwaar zou Hij die dan kunnen verwachten? Hij woont onder de lofzangen Israëls.

Aanmerkt:

Ten eerste. Zijn genaderijke verkiezing van Israël, vers 15. Hij heeft lust gehad aan uw vaderen, en daarom heeft Hij hun zaad verkoren. Niet dat er iets in hen was om die gunst te verdienen of dat er hen toe heeft aanbevolen maar aldus was het goed in Zijn ogen. Hij wilde goed voor hen wezen, ofschoon Hij hen niet nodig had.

Ten tweede. De grote dingen, die Hij voor Israël gedaan heeft, vers 21, 22. Hij doet hen gedenken aan hetgeen zij niet alleen met hun oren hadden gehoord, en hun vaderen hun verteld hebben maar ook aan hetgeen zij met hun ogen hadden gezien, en dat zij aan hun kinderen moeten vertellen, inzonderheid, dat binnen enkele geslachten zeventig zielen (want er waren niet meer toen Jakob afging naar Egypte) vermenigvuldigd zijn zodat zij tot een groot volk werden als de sterren des hemels in menigte. En hoe talrijker zij waren, hoe meer lof en dienst God van hen verwachtte, maar evenals in de oude wereld, bleek het dat, toen zij begonnen zich te vermenigvuldigen, zij zich hebben verdorven.

HOOFDSTUK 11.

1 Daarom zult gij den HEERE, uw God, liefhebben, en gij zult te allen dage onderhouden Zijn bevel, en Zijn inzettingen, en Zijn rechten, en Zijn geboden.
2 En gijlieden zult heden weten, dat ik niet spreek met uw kinderen, die het niet weten, en de onderwijzing des HEEREN, uws Gods, niet gezien hebben. Zijn grootheid, Zijn sterke hand en Zijn uitgestrekten arm;
3 Daartoe Zijn tekenen en Zijn daden, die Hij in het midden van Egypte gedaan heeft, aan Farao, den koning van Egypte, en aan zijn ganse land;
4 En wat Hij gedaan heeft aan het heir der Egyptenaren, aan deszelfs paarden en aan deszelfs wagenen; dat Hij de wateren van de Schelfzee boven hun aangezicht deed overzwemmen, als zij ulieden van achteren vervolgden; en de HEERE verdeed hen, tot op dezen dag.
5 En wat Hij ulieden gedaan heeft in de woestijn, totdat gij gekomen zijt aan deze plaats.
6 Daarboven, wat Hij gedaan heeft aan Dathan, en aan Abiram, zonen van Eliab, den zoon van Ruben; hoe de aarde haar mond opendeed, en hen verslond met hun huisgezinnen, en hun tenten, ja, al wat bestond, dat hun aanging, in het midden van gans Israel.
7 Want het zijn uw ogen, die gezien hebben al dit grote werk des HEEREN, dat Hij gedaan heeft.
8 Houdt dan alle geboden, die ik u heden gebiede; opdat gij gesterkt wordt en inkomt, en erft het land, waarheen gij overtrekt, om dat te erven;
9 En opdat gij de dagen verlengt in het land, dat de HEERE uw vaderen gezworen heeft, aan hen en aan hun zaad te geven; een land, vloeiende van melk en honig.
10 Want het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven, is niet als Egypteland, van waar gij uitgegaan zijt, hetwelk gij bezaaidet met uw zaad, en bewaterdet met uw gang, als een kruidhof.
11 Maar het land, waarheen gij overtrekt, om dat te erven, is een land van bergen en van dalen; het drinkt water bij den regen des hemels;
12 Een land, dat de HEERE, uw God, bezorgt; de ogen des HEEREN, uws Gods, zijn gedurig daarop, van het begin des jaars tot het einde des jaars.
13 En het zal geschieden, zo gij naarstiglijk zult horen naar Mijn geboden, die Ik u heden gebiede, om den HEERE, uw God, lief te hebben, en Hem te dienen, met uw ganse hart en met uw ganse ziel;
14 Zo zal Ik den regen uws lands geven te zijner tijd, vroegen regen en spaden regen, opdat gij uw koren, en uw most, en uw olie inzamelt.
15 En Ik zal kruid geven op uw veld voor uw beesten; en gij zult eten en verzadigd worden.
16 Wacht uzelven, dat ulieder hart niet verleid worde, dat gij afwijkt, en andere goden dient, en u voor die buigt;
17 Dat de toorn des HEEREN tegen ulieden ontsteke, en Hij den hemel toesluite, dat er geen regen zij, en het aardrijk zijn gewas niet geve; en gij haastelijk omkomt van het goede land, dat u de HEERE geeft.
18 Legt dan deze mijn woorden in uw hart, en in uw ziel, en bindt ze tot een teken op uw hand, dat zij tot voorhoofdspanselen zijn tussen uw ogen;
19 En leert die uw kinderen, sprekende daarvan, als gij in uw huis zit, en als gij op den weg gaat, en als gij nederligt, en als gij opstaat;
20 En schrijft ze op de posten van uw huis, en aan uw poorten;
21 Opdat uw dagen, en de dagen uwer kinderen, in het land, dat de HEERE uw vaderen gezworen heeft hun te geven, vermenigvuldigen, gelijk de dagen des hemels op de aarde.
22 Want zo gij naarstiglijk houdt al deze geboden, die ik u gebiede om die te doen, den HEERE, uw God, liefhebbende, wandelende in al Zijn wegen, en Hem aanhangende;

23 Zo zal de HEERE al deze volken voor uw aangezicht uit de bezitting verdrijven, en gij zult erfelijk bezitten groter en machtiger volken, dan gij zijt.
24 Alle plaats, waar uw voetzool op treedt, zal de uwe zijn; van de woestijn en den Libanon, van de rivier, de rivier Frath, tot aan de achterste zee, zal uw landpale zijn.
25 Niemand zal voor uw aangezicht bestaan; de HEERE, uw God, zal uw schrik en uw vreze geven over al het land, waarop gij treden zult, gelijk als Hij tot u gesproken heeft.
26 Ziet, ik stel ulieden heden voor, zegen en vloek:
27 Den zegen, wanneer gij horen zult naar de geboden des HEEREN, uws Gods, die ik u heden gebiede;
28 Maar den vloek, zo gij niet horen zult naar de geboden des HEEREN, uws Gods, en afwijkt van den weg, dien ik u heden gebiede, om andere goden na te wandelen, die gij niet gekend hebt.
29 En het zal geschieden, als u de HEERE, uw God, zal hebben ingebracht in het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven; dan zult gij den zegen uitspreken op den berg Gerizim, en den vloek op den berg Ebal.
30 Zijn zij niet aan gene zijde van de Jordaan, achter den weg van den ondergang der zon, in het land der Kanaanieten, die in het vlakke veld wonen, tegenover Gilgal, bij de eikenbossen van More?
31 Want gijlieden zult over de Jordaan gaan, dat gij inkomet om te erven dat land, dat de HEERE, uw God, u geven zal; en gij zult het erfelijk bezitten, en daarin wonen.
32 Neemt dan waar te doen al de inzettingen en de rechten, die ik u heden voorstel.

Met dit hoofdstuk besluit Mozes zijn inleiding tot de herhaling van de inzettingen en rechten, die zij moeten houden. Hij herhaalt het algemeen bevel vers 1, en, aan het einde van het vorige hoofdstuk begonnen zijnde de grote dingen te vermelden, die God voor hen gedaan heeft, specificeert hij in dit:

I. Verscheidene van de grote werken, die Hij voor hun ogen gedaan heeft, vers 2-7.

II. Hij stelt hun voor de toekomst leven en dood voor, de zegen en de vloek, al naar zij Gods geboden zullen houden of ze niet zullen houden. Dat zij gewis voorspoedig zullen wezen, indien zij gehoorzaam zijn, gezegend zullen worden met overvloed van alle goed, vers 8-15, en met de overwinning over hun vijanden, en de uitbreiding hunner landpalen, vers 22-25. Maar hun gehoorzaamheid zal een gewis verderf over hen brengen, vers 16, 17,

III. Hij zegt hun welke middelen te gebruiken, om de Wet Gods in gedachtenis te houden, vers 18- 21. En

IV. Besluit met hen plechtig te vermanen om te kiezen tussen de zegen en de vloek, vers 26-32.

Deuteronomium 11:1-7

God heeft u gesteld als de sterren des hemels in menigte, zo eindigde het vorige hoofdstuk, daarom zult gij de Heere uw God, liefhebben, zo begint dit hoofdstuk. Zij, die door God opgebouwd worden in gezinnen, wier begin klein was, maar wier laatste grotelijks werd vermeerderd, behoren dit als een argument bij henzelf aan te voeren, waarom zij God moeten dienen. Gij zult Zijn bevel onderhouden, dat is: Zijn woord en de inzettingen van Zijn eredienst, die hun toevertrouwd waren, en waarvoor zij aansprakelijk waren. Het is een uitdrukking, dikwijls gebruikt met betrekking tot het ambt van de priesters en Levieten, want geheel Israël was een priesterlijk koninkrijk, een heilig volk. Let op het verband tussen deze twee: Gij zult de Heere liefhebben, en Zijn bevel onderhouden, daar liefde gehoorzaamheid zal werken, en alleen die gehoorzaamheid Hem welbehaaglijk is, die voortvloeit uit een beginsel van liefde, 1 Johannes 5:3.

Hij gaat voort met onderscheidene grote en vreeslijke werken Gods te vermelden, die hun ogen hadden gezien, vers 17. Dat deel van zijn rede richt hij tot de ouderen van jaren onder hen, die ook waarschijnlijk het ambt van oudsten bekleedden en zich nu onder zijn onmiddellijk gehoor bevonden. Er waren sommigen onder hen, die zich hun verlossing uit Egypte konden herinneren, allen boven de vijftig jaren oud, en tot hen spreekt hij dit, niet tot de kinderen, die het slechts van horen zeggen wisten, vers 2. Van Gods weldadigheden over ons, toen wij jong waren, moeten wij de gedachtenis en de indrukken behouden als wij oud zijn. Wat onze ogen gezien hebben, inzonderheid in onze jeugd, heeft ons aangedaan, en daarvan moeten wij nog lang een goed gebruik maken.

Zij hadden gezien welke schrikkelijke oordelen God gebracht heeft over de vijanden van Israëls vrede.

1. Over. Farao en de Egyptenaren, die hen tot slaven hadden gemaakt. Welk een schoon land werd door de ene plaag na de andere verdorven en verwoest, teneinde Israëls bevrijding tot stand te brengen! vers 3. Welk een prachtig leger werd bedolven onder de wateren van de Rode Zee, om te voorkomen dat Israël opnieuw tot slavernij zou worden gebracht! vers 4. Aldus heeft Hij Egypte tot hun losgeld gegeven, Jesaja 43:3. Veeleer zal dat vermaarde koninkrijk verwoest worden, dan dat Israël niet zal worden bevrijd.

2. Over Dathan en Abiram, die hen verstoorden. Gedenkt wat Hij gedaan heeft in de woestijn, door hoeveel noodzakelijke kastijdingen- zoals zij genoemd worden in vers 2 zij er van teruggehouden werden om zich in het verderf te storten. Inzonderheid toen die stoutmoedige Rubenieten het gezag van Mozes tartten, en zich aan het hoofd stelden van een gevaarlijke rebellie tegen God zelf, die de gehele natie met de ondergang bedreigde, en er ook in geëindigd zou zijn, indien de Goddelijke macht de opstand niet terstond onderdrukt had, door de rebellen revend te begraven, hen, en alles dat in hun bezit was, vers 6. Wat tegen hen was gedaan. werd, hoewel verkeerd uitgelegd door de partij van de misnoegden, Numeri 16:41, in werkelijkheid in liefde tot Israël gedaan. Behouden te worden van het kwaad van de rebellie in het eigen land is een even grote weldaad voor een volk, en legt hen daarom onder even sterke verplichting, als bescherming tegen de invallen van een buitenlandse vijand.

Deuteronomium 11:8-17

Hij dringt nog altijd aan op dezelfde zaak alsof hij er niet van kan scheiden voor hij zijn doel bereikt. Indien gij wilt ingaan tot het leven indien gij in Kanaän wilt komen, dat een type is van dat leven, en het zult bevinden een wezenlijk goed land voor u te zijn zo houdt de geboden, houdt al de geboden, die ik u heden gebied, hebt God lief en dient Hem van ganser harte.

I. Omdat dit het middel is om van het beloofde land bezit te krijgen en te behouden.

1. Het was het middel om er bezit van te krijgen, vers 8. Opdat gij gesterkt wordt tot de krijg, en inkomt en het land erft. Zo weinig wisten zij van de ontberingen en de gevaren van de oorlogen in Kanaän, dat hij niet zegt dat zij moeten ingaan en er verve strijden, neen, zij hadden feitelijk niets anders te doen dan in te gaan en het te erven, te bezitten. Hij houdt zich niet op met hun de krijgskunst te leren, hoe zij de boog moeten spannen en het zwaard moeten hanteren, en in de gelederen moeten blijven, ten einde versterkt te wezen en in te gaan om het land in het bezit te nemen neen, maar hij zegt hun Gods geboden te houden, hun Godsdienst hoog te houden, zolang zij daar getrouw aan zijn, zal Hij hun sterkte wezen en hun welslagen verzekeren.

2. Het was het middel om het bezit er van te behouden, vers 9. Opdat gij de dagen verlengt in het land, waar gij het oog op hebt. De zonde strekt om de dagen te verkorten van bijzondere personen, en de dagen te verkorten van de voorspoed eens volks, maar gehoorzaamheid zal strekken tot voortduring van hun rust.

II. Omdat het land, waar zij heengingen, meer merkbaar afhankelijk was van de zegen des hemels, dan het land van Egypte, vers 10-12. Egypte was een voldoende vruchtbaar land, maar het was geheel vlak en werd bewaterd, niet zoals andere landen door regen, (er is van Egypte gezegd, dat er geen regen over is, Zacheria 14:18,) maar door de overstroming van de Nijl op zekere tijden van het jaar. Om die overstroming nuttig aan te wenden werd veel kunst en arbeid van de landman vereist, zodat men in Egypte evenveel moeite en onkosten had voor een akker als voor een moestuin. En hierdoor waren zij te meer geneigd te denken, dat de kracht hunner handen hun dit vermogen verkregen heeft. Maar Kanaän was een oneffen land, een land van heuvelen en valleien, dat niet alleen een aangenamer uitzicht bood aan het oog, maar ook groter verscheidenheid van grond opleverde voor de verschillende doeleinden van de landman. Het was een land zonder grote rivieren, behalve de Jordaan, maar het drinkt water bij de regen des hemels. En aldus:

1. Bespaarde het hun zeer veel arbeid. Terwijl de Egyptenaren in het veld tot aan de knieën in de modder stonden, om sloten te graven, ten einde water over het land te brengen, dat anders weldra als de heide in de woestijn zou worden, konden de Israëlieten neerzitten in hun huizen, warm en rustig, en het aan God overlaten om hun land te besproeien met de vroege en de spade regen, die de rivier Gods wordt genoemd, Psalm 65:10, misschien in toespeling op, en minachting van, de rivier van Egypte, waarop die natie zo hoogmoedig was. Hoe beter God door onze uitwendige toestand voorzien heeft in ons gemak en gerief, hoe overvloediger wij moeten zijn in ons dienen van Hem, hoe minder wij te doen hebben voor ons lichaam, hoe meer wij behoren te doen voor God en onze ziel.

2. Zo zei hij hun dan op te zien tot God, die ons goed doet van de hemel, ons regen en vruchtbare tijden geeft, Handelingen 14:17, en beloofd heeft zelf aan Israël te zijn als de dauw,

Hosea 14:6. Zegeningen brengen de grootste vertroosting en lieflijkheid met zich, indien wij ze van de hemel zien komen als de onmiddellijke gaven van Gods voorzienigheid. Hoe afhankelijker wij zijn van God, met des te meer blijmoedigheid moeten wij Hem gehoorzamen. Zie hoe Mozes hier het land Kanaän verheerlijkt boven alle andere landen, en wel daarin dat de ogen Gods gedurig daarop zijn, dat is dat zij dit zouden zijn, om te zien dat er niets ontbrak, terwijl zij zich dicht aan God hielden en aan hun plicht, de vruchtbaarheid des lands zal niet zozeer de gelukkige uitwerking zijn van de bodem als wel de onmiddellijke vrucht van de Goddelijke zegen. Dit kan afgeleid worden uit de tegenwoordige toestand van dit land, want men zegt dat het, nu God er van geweken is, zo'n onvruchtbare plek gronds is, als er ergens onder de hemel gevonden wordt. Noem het niet Naomi, noem het Mara.

III. Omdat God hen gewis zal zegenen met een overvloed van alle goede dingen, indien zij Hem wilden liefhebben en dienen, vers 13-15. Ik zal de regen uws lands geven te zijner tijd, zodat zij er noch gebrek aan zullen hebben, als de grond hem behoeft, noch er te veel van zullen hebben, maar zij zullen de vroege regen hebben in de zaaitijd, en de spade regen voor de oogsttijd, Amos 4:7. Dit stelde alle zegeningen voor, die God hun op hun tijd zal verlenen, inzonderheid geestelijke vertroostingen, die tot hen komen zal als de spade regen en vroege regen des lands, Hosea 6:3. En de aldus bewaterde aarde bracht voort:

1. Vruchten, ten dienste van de mens koren, wijn en olie, Psalm 104:13-15.

2. Gras voor het vee, evenzeer ten dienste van de mens, opdat zij van hen zullen eten en verzadigd worden, vers 15. De Godzaligheid heeft hier de belofte des tegenwoordigen levens, maar de gunst van God zal vreugde in het hart geven, meer dan ter tijd als hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn.

IV. Omdat hun afwijken van God naar de afgoden gewis hun verderf zijn zal, vers 16, 17,. Wacht u, dat uw hart niet misleid worde. Allen, die God verlaten om hun genegenheid te stellen op een schepsel of er zich aan te wijden, zullen zich tot hun eigen verderf ellendig bedrogen vinden, en het zal dan hun rampzaligheid verzwaren, dat zij over hen gekomen is omdat zij geen acht hebben gegeven. Een weinig zorg en waakzaamheid zou voorkomen hebben, dat zij door de grote bedrieger misleid werden. Om hen op te wekken om acht te geven, zegt Mozes hun hier duidelijk en onomwonden, dat zo zij afwijken en andere goden dienen:

1. De toorn des Heeren tegen hen zal ontsteken, en wie kent de sterkte van die toorn?

2. Dat de goede dingen hun onthouden zullen worden, de hemel zal de regen terughouden, en dan zal de aarde natuurlijk ook geen vrucht opleveren.

3. Boze dingen zullen over hen komen, zij zullen haastelijk omkomen van het goede land. En hoe beter het land was, hoe smartelijker het zijn zal om er van om te komen. Het goede van het land zal hen niet beveiligen, als de slechtheid van de inwoners hen rijp heeft gemaakt voor het verderf.

Deuteronomium 11:18-25

I. Hier herhaalt hij de bevelen, die hij hun tot hun leiding en hulp in hun gehoorzaamheid gegeven heeft, en voor de instandhouding van hun Godsdienst onder hen, vers 18-20 hetgeen ongeveer van gelijke strekking is als hetgeen wij tevoren gehad hebben in hoofdst. 6:6 6 en verv. Laat ons allen geleid worden door de drie regelen, hier gegeven.

1. Laat ons hart vervuld zijn van het woord van God. Legt deze woorden in uw hart en in uw ziel. Het hart moet de schatkamer zijn, waarin het woord van God bewaard wordt, om bij alle gelegenheden te worden gebruikt. Wij kunnen geen goede praktijken verwachten in de wandel, tenzij er goede gedachten, goede genegenheid en goede beginselen zijn in het hart.

2. Laat onze ogen gevestigd zijn op het woord van God. Bindt deze woorden tot een teken op uw hand, die altijd onder uw oog is, Jesaja 49:16, en dat zij tot voorhoofdspanselen zijn tussen uw ogen, dat gij niet vermijden kunt te zien, laat hen u even gemeenzaam zijn, en laat uw oog er even gedurig op zijn, alsof zij op de posten uwer deuren geschreven waren, zodat gij noch bij uw inkomen noch bij uw uitgaan vermijden kunt ze te zien. Aldus moeten wij Gods rechten voor ons stellen, er steeds het oog op hebben als op de gids op onze weg, en de regel van ons werk, Psalm 119:30,

3. Laat onze tong gebruikt worden voor het woord van God. Laat het het onderwerp zijn van onze gemeenzame gesprekken, waar wij ook zijn, inzonderheid met onze kinderen, aan wie de dienst van God geleerd moet worden als het ene nodige, veel nodiger dan de regelen van de welvoeglijkheid, of het beroep, waarvan zij in de wereld moeten leven. Er moet grote zorg en moeite aangewend worden om de kinderen intijds met het woord Gods en de grote dingen van Zijn wet bekend te maken, en hen onder de indruk er van te brengen. Niets zal er zoveel toe bijdragen om de Godsdienst voorspoedig en bestendig te maken in een volk als de goede opvoeding van de kinderen, als het zaad heilig is, dan is dit het behoud van het land.

II. Hij herhaalt de verzekeringen, die hij hun tevoren in de naam van God had gegeven, van voorspoed en welvaart, als zij gehoorzaam zijn.

1. Zij zullen een gelukkige vestiging hebben, vers 21. Hun dagen zullen vermenigvuldigd worden, en als hun dagen vervuld zijn, dan zullen ook de dagen hunner kinderen vele zijn, als de dagen van de hemel, dat is: Kanaän zal hun en hun erfgenamen verzekerd wezen zolang de wereld bestaat, indien zij er zich niet zelf uitwerpen door hun zonde.

2. Hun vijanden zullen de macht niet hebben hen te ontrusten. Zo gij naarstiglijk houdt al deze geboden, vers 22, en uw plicht getrouw volbrengt, zal God niet alleen des landmans arbeid kronen met overvloed van de vruchten van de aarde, maar ook de glorierijke ondernemingen van de krijgslieden zegenen en voorspoedig maken, de overwinning zal uw wapenen vergezellen, God zal deze volken uitdrijven en u hun land doen erven, vers 23, 24. Hun grondgebied zal uitgebreid worden tot de volle uitgestrektheid van de belofte, Genesis 15:18, en al hun naburen zullen ontzag voor hen hebben, vers 25. Niets draagt er zoveel toe bij om een volk aanzien te geven naar buiten, het van waarde te maken voor zijn vrienden en geducht voor zijn vijanden, als de Godsdienst, heersende over hun hart en besturende hun daden, want wie kan wezen tegen hen, voor wie God is? En Hij is gewis voor hen, die in oprechtheid voor Hem zijn. Spreuken 14:34.

Deuteronomium 11:26-32

Hier besluit Mozes zijn algemene vermaning tot gehoorzaamheid, zijn wijze van spreken is zeer aandoenlijk, en men zou denken dat zij er door aangespoord zouden zijn, om zich voor altijd aan God te verbinden, en dat er een onuitwisbare indruk van bij hen zou achterblijven.

I. Hij vat al zijn argumenten voor gehoorzaamheid samen in twee woorden: zegen en vloek, vers 26, dat is: beloning en straf, zoals zij staan in de beloften en bedreigingen, die de grote bevestiging zijn van de wet, hoop aangrijpende en vrees, de twee handvatsels van de ziel waaraan zij gegrepen en vastgehouden wordt. Deze twee: zegen en vloek, stelt hij hun voor, dat is:

1. Hij verklaart ze, opdat zij ze zouden kennen, hij noemt de bijzonderheden, vervat beide in de zegen en de vloek, opdat zij des te duidelijker zouden zien, hoe begeerlijk de zegen en hoe ontzettend de vloek is.

2. Hij bevestigde ze, opdat zij eraan zouden geloven, hij maakte het hun duidelijk door de bewijzen, die hij hun gaf van zijn opdracht, dat de zegen geen ijdele belofte en de vloek geen ijdele bedreiging is, maar dat beide wezenlijke aankondigingen zijn van Godsvoornemens met hen.

3. Hij zegt hun tussen deze twee te kiezen welke zij begeren. Zo open en eerlijk handelt hij met hen, en zo ver is het van hem de ogen van deze mannen uit te graven, wat hem ten laste was gelegd, Numeri 16:14. Aan hen en aan ons wordt duidelijk gezegd op welke termen wij staan bij de almachtige God.

a. Indien wij gehoorzaam zijn aan Zijn wetten, kunnen wij zeker zijn van de zegen, vers 27. Maar:

b. Indien wij ongehoorzaam zijn, kunnen wij even zeker wezen van de vloek, vers 28. Zegt de rechtvaardige, (want God heeft het gezegd, en geheel de wereld kan dit niet herroepen of tegenspreken) dat het hem wel gaan zal, maar wee de goddeloze, het zal hem kwalijk gaan.

II. Hij beveelt dat er een plechtige afkondiging zal gedaan worden van de zegen en de vloek, die hij hun voorgesteld had, op twee bergen, Gerizim en Ebal, vers 29, 30. Meer bijzondere aanwijzingen voor deze plechtigheid hebben wij in hoofdst. 27:11 en verv. en een bericht van de volbrenging er van in Jozua 8:33 en verv. Het moest geschieden, en het is ook geschied, terstond na hun komst in Kanaän, opdat zij bij het in bezitneming van het land zouden weten op welke voorwaarden zij het zouden houden. De plaats, waar dit moest geschieden, wordt nauwkeurig beschreven door Mozes, hoewel hij haar nooit gezien had, hetgeen een omstandigheid is onder velen, waaruit blijkt dat hij zijn instructies van God had. Zij wordt gezegd te zijn nabij de eikenbossen van More, die een van de eerste plaatsen was waar Abraham gekomen is in Kanaän, zodat God, door hen daarheen te zenden om de zegen en de vloek te horen, hen herinnerde aan de belofte, die Hij aan Abraham aan diezelfde plaats gedaan heeft, Genesis 12:6, 7,. De vermelding hiervan dient:

1. Tot aanmoediging van hun geloof in de belofte van God, dat zij weldra meesters zouden zijn van Kanaän. Doet het, zegt Mozes, aan gene zijde van de Jordaan, vers 30, want gij kunt er zeker van zijn, dat gijlieden over de Jordaan zult gaan, vers 31. De inzetting van deze dienst,

die in Kanaän gedaan moet worden, was hun een verzekering, dat zij er ingebracht zullen worden om het te erven, een teken, zoals dat, hetwelk God aan Mozes heeft gegeven, Exodus 3:12, Gijlieden zult God dienen op deze berg En:

2. Het was een aansporing voor hen om gehoorzaam te zijn, opdat zij aan die vloek ontkomen en die zegen verkrijgen, waarvan zij, behalve hetgeen zij reeds gehoord hadden, weldra als oor-en ooggetuigen de plechtige afkondiging zullen bijwonen, vers 32. Neemt dan waar te doen al de inzettingen en de rechten, opdat gij in die plechtigheid niet getuigen zult zijn tegen uzelf.

HOOFDSTUK 12.

1 Dit zijn de inzettingen en de rechten, die gijlieden zult waarnemen om te doen, in dat land, hetwelk u de HEERE, uwer vaderen God, gegeven heeft, om het te erven; al de dagen, die gijlieden op den aardbodem leeft.
2 Gij zult ganselijk vernielen al de plaatsen, alwaar de volken, die gij zult erven, hun goden gediend hebben; op de hoge bergen, en op de heuvelen, en onder allen groenen boom.
3 En gij zult hun altaren afwerpen, en hun opgerichte beelden verbreken, en hun bossen met vuur verbranden, en de gesneden beelden hunner goden nederhouwen; en gij zult hun naam te niet doen uit diezelve plaats.
4 Gij zult den HEERE, uw God, alzo niet doen!
5 Maar naar de plaats, die de HEERE, uw God, uit al uw stammen verkiezen zal, om Zijn Naam aldaar te zetten, naar Zijn woning zult gijlieden vragen, en daarheen zult gij komen;
6 En daarheen zult gijlieden brengen uw brandofferen, en uw slachtofferen, en uw tienden, en het hefoffer uwer hand, en uw geloften, en uw vrijwillige offeren, en de eerstgeboorten uwer runderen en uwer schapen.
7 En aldaar zult gijlieden voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, eten en vrolijk zijn, gijlieden en uw huizen, over alles, waaraan gij uw hand geslagen hebt, waarin u de HEERE, uw God, gezegend heeft.
8 Gij zult niet doen naar alles, wat wij hier heden doen, een ieder al wat in zijn ogen recht is.
9 Want gij zijt tot nu toe niet gekomen in de rust en in de erfenis, die de HEERE, uw God, u geven zal.
10 Maar gij zult over de Jordaan gaan, en wonen in het land, dat u de HEERE, uw God, zal doen erven; en Hij zal u rust geven van al uw vijanden rondom, en gij zult zeker wonen.
11 Dan zal er een plaats zijn, die de HEERE, uw God, verkiezen zal, om Zijn Naam aldaar te doen wonen; daarheen zult gij brengen alles, wat ik u gebiede: uw brandofferen, en uw slachtofferen, uw tienden, en het hefoffer uwer hand, en alle keur uwer geloften, die gij den HEERE beloven zult.
12 En gij zult vrolijk zijn voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, gijlieden, en uw zonen, en uw dochteren, en uw dienstknechten, en uw dienstmaagden, en de Leviet, die in uw poorten is; want hij heeft geen deel noch erve met ulieden.
13 Wacht u, dat gij uw brandofferen niet offert in alle plaats, die gij zien zult.
14 Maar in de plaats, die de HEERE in een uwer stammen zal verkiezen, daar zult gij uw brandofferen offeren, en daar zult gij doen al wat ik u gebiede.
15 Doch naar allen lust uwer ziel zult gij slachten en vlees eten, naar den zegen des HEEREN, uws Gods, dien Hij u geeft, in al uw poorten; de onreine en de reine zal daarvan eten, als van een ree, en als van een hert.
16 Alleenlijk het bloed zult gijlieden niet eten; gij zult het op de aarde uitgieten als water.
17 Gij zult in uw poorten niet mogen eten de tienden van uw koren, en van uw most, en van uw olie, noch de eerstgeboorten van uw runderen en van uw schapen, noch enige uwer geloften, die gij zult hebben beloofd, noch uw vrijwillige offeren, noch het hefoffer uwer hand.
18 Maar gij zult dat eten voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, in de plaats, die de HEERE, uw God, verkiezen zal, gij, en uw zoon, en uw dochter, en uw dienstknecht, en uw dienstmaagd, en de Leviet, die in uw poorten is; en gij zult vrolijk zijn voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, over alles, waaraan gij uw handen geslagen hebt.
19 Wacht u, dat gij den Leviet niet verlaat, al uw dagen in uw land.
20 Wanneer de HEERE, uw God, uw landpale zal verwijd hebben, gelijk als Hij tot u gesproken heeft, en gij zeggen zult: Ik zal vlees eten; dewijl uw ziel lust heeft vlees te eten, zo zult gij vlees eten, naar allen lust uwer ziel.

21 Zo de plaats, die de HEERE, uw God, verkiezen zal, om Zijn Naam aldaar te zetten, verre van u zal zijn, zo zult gij slachten van uw runderen en van uw schapen, die de HEERE u gegeven heeft, gelijk als ik u geboden heb; en gij zult eten in uw poorten, naar allen lust uwer ziel.
22 Doch gelijk als een ree en een hert gegeten wordt, alzo zult gij dat eten; de onreine en de reine zullen het te zamen eten.
23 Alleen houdt vast, dat gij het bloed niet eet; want het bloed is de ziel; daarom zult gij de ziel met het vlees niet eten;
24 Gij zult dat niet eten; op de aarde zult gij het uitgieten als water;
25 Gij zult dat niet eten; opdat het u, en uw kinderen na u, welga, als gij zult gedaan hebben, wat recht is in de ogen des HEEREN.
26 Doch uw heilige dingen, die gij hebben zult, en uw geloften zult gij opnemen, en komen tot de plaats, die de HEERE verkiezen zal;
27 En gij zult uw brandofferen, het vlees en het bloed, bereiden op het altaar des HEEREN, uws Gods; en het bloed uwer slachtofferen zal op het altaar des HEEREN, uws Gods, worden uitgegoten; maar het vlees zult gij eten.
28 Neemt waar, en hoort al deze woorden, die ik u gebiede, opdat het u, en uw kinderen na u, welga tot in eeuwigheid, als gij zult gedaan hebben wat goed en recht is in de ogen des HEEREN, uws Gods.
29 Wanneer de HEERE, uw God, voor uw aangezicht zal hebben uitgeroeid de volken, naar dewelke gij heengaat, om die erfelijk te bezitten; en gij die erfelijk zult bezitten, en in hun land wonen;
30 Wacht u, dat gij niet verstrikt wordt achter hen, nadat zij voor uw aangezicht zullen verdelgd zijn; en dat gij niet vraagt naar hun goden, zeggende: Gelijk als deze volken hun goden gediend hebben, alzo zal ik ook doen.
31 Gij zult alzo niet doen den HEERE, uw God; want al wat den HEERE een gruwel is, dat Hij haat, hebben zij hun goden gedaan; want zij hebben ook hun zonen en hun dochteren met vuur verbrand voor hun goden.
32 Al dit woord, hetwelk ik ulieden gebiede, zult gij waarnemen om te doen; gij zult daar niet toedoen, en daarvan niet afdoen.

In dit hoofdstuk komt Mozes tot de bijzondere inzettingen, die hij aan Israël heeft over te geven, en hij begint met die, welke betrekking hebben op de aanbidding Gods, inzonderheid die, welke het tweede gebod verklaren, waaromtrent God zeer bijzonder ijvert.

I. Zij moeten alle overblijfselen van afgoderij volkomen vernietigen, vers 1-3.

II. Zij moeten zich aan de tabernakel houden, vers 4, 5, Het eerste voorschrift diende om alle valse aanbidding te voorkomen het laatste om de aanbidding door God ingesteld, in stand te houden. Door deze laatste wet wordt hun geboden:

1. Al hun offeranden op het altaar Gods te brengen, en al hun heilige dingen naar de plaats, die Hij zou verkiezen, vers 6, 7, 11, 12, 14, 18, 26-28.

2. Wordt hun verboden in het algemeen, te doen zoals zij nu in de woestijn deden, vers 8-11. En zoals de Kanaänieten gedaan hadden, vers 29-32. En in het bijzonder om de heilige dingen in hun huizen te eten, vers 13, 17, 18. Of de aangestelde bedienaren van de Godsdienst te verlaten, vers 19.

3. Het is hun veroorloofd vlees als gewoon voedsel te eten in hun huizen, mits zij het bloed niet eten, vers 15, 16. En wederom in vers 20-26.

Deuteronomium 12:1-4

Van de grote oorspronkelijke waarheden, dat er een God is, en dat er slechts een God is, ontstaan de grote-fundamentele wetten dat God aangebeden moet worden, en Hij alleen en dat wij dus geen andere god voor Zijn aangezicht moeten hebben. Dit is het eerste gebod, en het tweede is als een wacht of heg er om heen. Om een afval naar valse goden te voorkomen, wordt ons verboden de ware God op dezelfde wijze te aanbidden, als waarop de valse goden aangebeden worden, en wordt ons bevolen om de ingestelde inzettingen van de aanbidding waar te nemen, ten einde bij het rechte voorwerp van de aanbidding te blijven. Om die reden is Mozes zeer uitvoerig in zijn verklaring van het tweede gebod. Hetgeen in dit en de vier volgende hoofdstukken vervat is, heeft daar meestal betrekking op. Dit zijn de inzettingen en rechten, die zij moeten waarnemen om te doen, vers 1.

1. In de dagen van hun rust en voorspoed als zij meesters zullen zijn van Kanaän. Wij moeten niet denken dat onze Godsdienst alleen ingesteld is om ons werk te wezen in de jaren van onze dienstbaarheid, ons onderhoud en vermaak in de plaatsen van onze eenzaamheid, en onze vertroosting in tijden van beproeving, neen, als wij er toe komen een goed land te bezitten, dan moeten wij in Kanaän de aanbidding Gods in stand houden, zowel als in de woestijn, als wij volwassen zijn, zowel als toen wij kinderen waren, als wij veel zaken omhanden hebben, zowel als wanneer wij niets te doen hebben.

2. Al de dagen, zolang als gijlieden op de aardbodem leeft. Zolang wij hier in onze staat van beproeving zijn, moeten wij in onze gehoorzaamheid volharden tot aan het einde, nooit aflaten van onze plicht of vertragen in weldoen.

1. Nu wordt hun hier geboden al de dingen te vernietigen, waarmee de Kanaänieten hun afgoden gediend hebben, vers 2, 3. Hier wordt geen melding gemaakt van afgodstempels, hetgeen de mening ondersteunt van sommigen dat de tabernakel, die Mozes opgericht heeft in de woestijn, de eerste woonstede was die ooit voor Godsdienstige doeleinden werd gebruikt, en dat daaraan de tempels hun oorsprong ontleend hebben. Maar de plaatsen, die daarvoor gebruikt werden en nu geslecht moesten worden, waren besloten velden, op bergen en heuvelen (alsof de hoogte van de grond bevorderlijk kon zijn aan het opgaan van hun gebeden) en onder groene bomen, hetzij omdat de lommer er van aangenaam was, of omdat het duistere en sombere er van tot plechtig ontzag stemde. Al wat het hart rustig en kalm kon maken en tot eerbied kon stemmen, werd geacht bevorderlijk te zijn aan vroomheid. De plechtige schaduw en stilte van een bos worden nog bewonderd en bemind door hen, die van een nadenkend gemoed zijn. Maar het voordeel, dat die afgezonderde plekken aan de heidenen gaf bij de aanbidding hunner afgoden bestond hierin, dat zij een verberging waren voor die werken van de duisternis, die het licht niet konden verdragen, en daarom moesten zij alle vernietigd worden met de altaren en de opgerichte beelden en de gesneden beelden, die door de inboorlingen werden gebruikt in de aanbidding van hun goden, zodat zelfs hun naam in vergetelheid zou geraken, niet slechts niet met eerbied zou herdacht worden, maar in het geheel niet. Zij moeten dus te rade gaan:

a. Met de roem van hun land, laat er nooit van dit heilige land gezegd worden, dat het aldus verontreinigd werd, maar laat al deze mesthopen weggevaagd worden, als dingen, die zij zich schamen.

b. De veiligheid van hun Godsdienst, laat er geen van overblijven, opdat onheilige, onnadenkende mensen, inzonderheid in ontaarde tijden, er geen gebruik van zullen maken in de dienst van de God Israëls. Laat deze pesthuizen afgebroken worden, als dingen waarvoor zij bevreesd waren. Hij begint de inzettingen, die op de Goddelijke eredienst betrekking hebben, hiermede omdat er eerst afschuw moet wezen voor hetgeen kwaad is, voor er een standvastig aankleven kan zijn aan hetgeen goed is, Romeinen 12:9. Het koninkrijk Gods moet opgericht worden, zowel in personen als in plaatsen, op de puinhopen van het rijk des duivels, want zij kunnen niet tezamen bestaan, er kan geen gemeenschap zijn tussen Christus en Belial.

2. Hun wordt bevolen de gebruiken en plechtigheden van afgodendienaars niet over te brengen in de aanbidding van God, neen, zelfs niet onder schijn van haar te sieren en te verbeteren, vers 4. Gij zult de Heere uw God alzo niet doen, dat is: Gij moet niet denken Hem eer te doen door op bergen en heuvelen te offeren, pilaarbeelden op te richten, bossen te planten, en beelden op te richten, neen, gij moet niet toegeven aan een weelderige verbeelding in uw aanbidding, noch denken dat hetgeen die verbeelding streelt Gode zal behagen. Hij is boven alle goden, en wil niet aangebeden zijn zoals andere goden het zijn.

Deuteronomium 12:5-32

Er is (voor zoveel ik mij herinner) in geheel de wet van Mozes geen gebod, dat hun met zoveel nadruk en zo herhaaldelijk ingeprent wordt als dit, hetwelk hen allen verplichtte om hun offers te brengen naar het ene altaar dat in de voorhof van de tabernakel was opgericht, en aldaar al de plechtigheden van de Godsdienst te verrichten, want ten opzichte van de zedelijke diensten mochten de mensen toen, evenals nu, overal bidden, zoals zij dan ook in hun synagogen gedaan hebben. Het gebod om dit te doen en het verbod van het tegendeel wordt hier telkens en nogmaals herhaald, zoals wij kinderen leren, en toch zijn wij er zeker van, dat er in de Schrift geen ijdele herhaling is, maar al die aandrang wordt gebruikt:

1. Vanwege de sterke neiging tot afgoderij en bijgeloof, die er in het hart des volks was, en het gevaar van verleid te worden door de vele verzoekingen, waardoor zij omringd waren.

2. Vanwege het grote nut, dat het waarnemen van dit gebod voor hen zijn zou, beide om te voorkomen dat er verdorven zeden en gewoonten in hun eredienst zouden ingevoerd worden, en om eenheid en broederlijke liefde onder hen te bevorderen en te bewaren, daar zij, allen in een plaats samenkomende, een van zin en een van hart zullen blijven.

3. Vanwege de betekenis van deze instelling. Zij moeten zich aan een plaats houden, ten teken van hun geloof in deze twee grote waarheden welke wij samengevoegd vinden in 1 Timotheus 2:5, dat er is een God, en een Middelaar Gods en van de mensen. Het diende niet alleen om het denkbeeld vast te houden van de eenheid van de Godheid, maar het was ook een aanduiding voor hen van de enige weg om tot God te naderen en gemeenschap met Hem te hebben in en door de Messias.

Laat ons nu die last, zo gewichtig en rijk van inhoud, onder geschikte hoofden brengen.

I. Er wordt hier beloofd, dat God, als zij in Kanaän gevestigd zullen zijn, en Hij hun rust zal gegeven hebben van al hun vijanden rondom, en zij zeker zullen wonen, een plaats zal verkiezen, die Hij tot het middelpunt hunner eenheid zal stellen, en waar zij al hun offeranden zullen moeten brengen, vers 10,11.

Merk op:

1. Dat, als zij aan een plaats gebonden moeten zijn, zij er niet in onzekerheid over gelaten zullen worden, maar stellig zullen weten waar die plaats is. Indien Christus bedoeld had om onder het Evangelie zodanig een plaats als zetel van macht te stellen zoals die waar Rome aanspraak op maakt, dan zouden wij hieromtrent niet zo ontbloot gelaten zijn van onderricht, als wij zijn, betreffende die bestemde plaats.

2. God laat het hun niet over om die plaats te kiezen, opdat er geen twist om zou ontstaan onder de stammen, die ieder voor hun eigen wereldlijk belang gestreden zouden hebben, om haar bij zich te zien, maar Hij behoudt zich de keus er van voor, gelijk ook de aanwijzing van de Verlosser en de inzetting van de sacramenten.

3. Hij wijst thans de plaats niet aan, zoals Hij de bergen Gerizim en Ebal heeft aangewezen voor het uitspreken van de zegen en de vloek, Hoofdstuk 11:29, maar behoudt zich voor dit later te doen, opdat zij alzo nog verdere instructies van de hemel zullen verwachten en een

leiding door God, nadat Mozes weggenomen zal zijn. De plaats, die God zal verkiezen, wordt gezegd de plaats te zijn, waar Hij Zijn naam zal stellen, dat is: die Hij de Zijne zal noemen waar Zijn eer zal wonen, waar Hij zich aan Zijn volk zal openbaren, en zich bekend zal maken, zoals de mensen doen door hun namen, en waar Zijn naam beide geloofd en aangeroepen zal worden. Zij zal Zijn woning zijn, waar Hij, als Koning van Israël, Zijn hof zal houden, en gevonden zal worden van allen die Hem eerbiedig zoeken. De ark was het teken van Gods tegenwoordigheid, en waar die gesteld werd, daar stelde God Zijn naam en dat was Zijn woning, zij bevatte de tafelen van de wet, want niemand moet verwachten gunsten van Gods hand te ontvangen, dan zij, die bereid zijn de wet uit Zijn mond te ontvangen De plaats, die God het eerst verkoos om er de ark te doen wonen, was Silo, en nadat die plaats deze eer verkondigd had, vinden wij de ark te Kirjathjearim en in andere plaatsen, maar eindelijk werd zij in Davids tijd vastgesteld te Jeruzalem, en betreffende Salomo's tempel had God meer uitdrukkelijk dan van enige andere plaats gezegd: Ik heb Mij deze plaats verloren tot een offerhuis, 2 Kronieken 7:12. Vergelijk 2 Kronieken 6:5. Thans onder het evangelie, hebben wij geen tempel, die het goud heiligt, geen altaar, dat de gave heiligt, maar alleen Christus, en wat betreft de plaatsen van de aanbidding, de profeten hebben voorzegd, dat aan alle plaats het geestelijk reukwerk toegebracht zal worden Maleachi 1:11. En onze Heiland heeft verklaard dat diegenen aangenomen zullen worden als ware aanbidders, die God in geest en waarheid aanbidden, zonder dat hetzij deze berg of Jeruzalem, daarbij in aanmerking komt, Johannes 4:21.

II. Er wordt hun geboden al hun brandoffers en slachtofferen te brengen naar de plaats, die God verkiezen zal, vers 6. En wederom, vers 11, daarhenen zult gij brengen alles wat Ik u gebied, en vers 14, daar zult gij uw brandoffers offeren, en vers 27, het vlees en het bloed zult gij bereiden op het altaar des Heeren, uws Gods. En hoewel zij van hun dankoffers, die hier hun slachtoffers genoemd worden, het vlees moeten eten, moest toch het bloed op het altaar worden uitgestort. Hierin werd hen geleerd dat brandoffers en slachtoffers niet om henzelf door God begeerd of aangenomen werden, noch om enigerlei innerlijke waarde er van als natuurlijke uitdrukkingen van hulde en aanbidding, maar dat zij hun kracht zuiver en alleen aan het altaar ontleenden, waarop zij geofferd werden, daar het een type was van Christus, terwijl gebeden en lofzeggingen, daar die veel meer noodzakelijk en kostelijk waren, iedere dag door het volk van God, aan alle plaatsen, waar zij zich bevonden geofferd werden. Een Godvruchtig Israëliet kon God eren, gemeenschap met Hem onderhouden, en genade van Hem verkrijgen, al had hij misschien maandenlang geen gelegenheid om een offer op Zijn altaar te brengen. Maar dit betekent de verplichting voor ons, Christenen, om al onze geestelijke offeranden aan God op te offeren in de naam van Jezus Christus, slechts op aanneming hopende door Zijn middelaarschap, 1 Petrus 2:5.

III. Hun wordt geboden een feestmaal te houden van hun heilige dingen voor het aangezicht des Heeren en met heilige vreugde. Zij moeten niet alleen de offeranden op het altaar brengen, die aan God geofferd moesten worden, maar zij moeten naar de plaats des altaars ook al die dingen brengen, die hun door de wet bevolen waren te eten en te drinken tot eer van God, ten teken van gemeenschap met Hem, vers 6. Hun tienden, hefoffers hunner hand, dat is: hun eerstelingen, hun geloften en hun vrijwillige offeren, al die dingen, welke op Godsdienstige wijze gebruikt moesten worden, hetzij door henzelf of door de priesters en de Levieten, moeten gebracht worden naar de plaats, die God zal verkiezen, zoals alle inkomsten van de kroon, uit alle delen des koninkrijks naar de schatkist gebracht worden. En aldaar zult gijlieden voor het aangezicht des Heeren, uws Gods, eten en vrolijk zijn, vers 7. En wederom, vers 12,

gijlieden zult vrolijk zijn voor het aangezicht des Heeren, uws Gods, gijlieden en uw zonen en uw dochters.

Merk hier op:

1. Dat hetgeen wij doen in de dienst van God en tot Zijn eer, tot ons eigen voordeel en welzijn strekt, indien wij het niet door onze zonde beletten. Zij, die aan God offeren, zijn welkom om voor Zijn aangezicht te eten, een feestmaal te houden van hun offers, Hij houdt avondmaal met ons, en wij met Hem, Openbaring 3:20. Als wij God verheerlijken, stichten wij onszelf, beschaven en ontwikkelen wij ons door Gods genade door de toeneming van onze kennis en ons geloof, de opwekking van Godvruchtige neigingen, en de bevestiging van goede gewoonten en besluiten, en aldus wordt de ziel gevoed.

2. Dat dit werk voor God met heilige vreugde gedaan moet worden. Zij zullen eten en vrolijk zijn, vers 7. En wederom in vers 12 en vers 18.

a. Terwijl zij nu voor het aangezicht des Heeren waren, moesten zij vrolijk zijn, vers 12. Het is de wil van God, dat wij Hem dienen met blijdschap, niemand heeft Hem meer mishaagd dan zij, die Zijn altaar bedekten met tranen, Maleachi 2:13. Zie welk een goede Meester wij dienen, die het ons ten plicht stelt te zingen bij ons werk. Zelfs de kinderen en de dienstknechten en dienstmaagden moeten met hen vrolijk zijn voor Gods aangezicht, opdat de Godsdienstoefeningen hun een genoegen, en geen verdrietige taak zal zijn.

b. Zij moeten het aangenaam gevoel meedragen van het genot, dat zij gesmaakt hebben in gemeenschap met God, zij moeten vrolijk zijn over alles waaraan zij hun hand geslagen hebben, vers 7. Zij moeten iets van de vertroosting, die zij gesmaakt hebben in het werk van de Godsdienst, meedragen en er van genieten onder hun gewone bezigheden, en aldus versterkt zijnde in hun ziel, moeten zij alles wat zij doen van harte en blijmoedig doen. En deze heilige, Godvruchtige blijdschap in God en Zijn goedheid zal het beste voorbehoedmiddel wezen tegen de zonde en de strik van ijdele en vleselijke vrolijkheid, en tegen de droefheid van de wereld.

IV. Hun wordt bevolen vriendelijk te zijn voor de Levieten. Zullen zij met vrolijkheid een feestmaal gaan houden, dan moeten de Levieten met hen aanzitten, en zich met hen verblijden, vers 12, en wederom in vers 18, en een algemene waarschuwing in vers 19. Wacht u dat gij de Leviet niet verlaat al uw dagen. Er waren Levieten, die het altaar dienden als hulp van de priesters, en deze moesten niet verlaten worden, dat is: bij de dienst door hen verricht, moeten zij altijd blijven, geen ander altaar moet opgericht worden, dan dat hetwelk door God geboden was, want dat zou wezen de Levieten te verlaten. Maar dit schijnt hier gesproken van de Levieten, die verspreid waren in het land om het volk te onderwijzen in de wet van God en hen bij te staan in hun oefeningen van de Godsvrucht, want het is de Leviet, die in uw poorten is, welke zij in eer moeten houden. Het is een grote zegen om Levieten onder ons te hebben in onze poorten, opdat wij de wet uit hun mond zullen horen, en opdat zij ons bij feestmaaltijden beteugelen, indien wij ons aan overdaad zouden willen schuldig maken. En het is de plicht van de gemeente vriendelijk te zijn voor haar leraren, die haar onderwijzen en een goed voorbeeld geven. Zolang wij leven, zullen wij hun hulp nodig hebben totdat wij komen in de wereld waar de inzettingen opgehouden hebben, en daarom moeten wij zolang als wij leven de Levieten niet verlaten. De reden, hiervoor gegeven is: want de Leviet heeft geen deel noch erve met ulieden, vers 12, zodat hij niet rijk kan worden door landbouw of koophandel, laat hem daarom delen

in de gerieflijkheden van uw rijkdom. Zij moeten de Levieten hun tienden en offeranden geven, die vastgesteld zijn door de wet, omdat zij geen andere middelen van bestaan hadden.

V. Hun wordt veroorloofd gewoon vlees te eten maar niet het vlees hunner offeranden in hun eigen huizen, waar zij ook zouden wonen. Wat op de een of andere wijze Gode gewijd was, moeten zij niet tehuis eten, vers 13, 17, maar hetgeen niet aldus gewijd was, mogen zij slachten en eten naar hun welgevallen, vers 15. En dit verlof wordt herhaald in vers 20-22. Zolang zij in de woestijn waren, schijnen zij geen vlees gegeten te hebben dan van de beesten die tot offers dienden, behalve van die welke aan de deur van de tent van de samenkomst geslacht waren, en waarvan een deel aan God werd aangeboden ten dankoffer, Leviticus 17:3, 4. Maar toen zij naar Kanaän kwamen, waar zij op grote afstand van de tabernakel moesten wonen, mochten zij voor hun eigen gebruik naar hun welgevallen slachten van hun schapen en runderen, zonder een deel ervan naar het altaar te brengen. Dit verlof is zeer stellig en nadrukkelijk, en herhaald, opdat Satan geen aanleiding zou nemen uit de wet, die hun verbood het vlees van hun offers in hun eigen huizen te eten, om hun harde gedachten omtrent God in te blazen, zoals hij dit onze eerste ouders gedaan heeft, alsof God hun het genot niet gunde van wat Hij hun gegeven had, en daarom: naar alle lust uwer ziel zult gij slachten en vlees eten. Er is een natuurlijke, geregelde lust, die het geoorloofd is met soberheid en matigheid te bevredigen, geen al te groot genoegen vindende in die bevrediging, noch ontrust zijnde als er eens niet aan voldaan kan worden. De onreinen, die niet van de heilige dingen mochten eten, mochten toch wel van hetzelfde soort van vlees eten, als het slechts tot gewoon voedsel diende. Het verschil tussen reine en onreine personen was onaantastbaar en bedoeld om de eer in stand te houden van hun heilige feestmaaltijden, en moest dus niet gelden voor hun gewone maaltijden.

Aan dit verlof is een dubbele beperking verbonden.

1. Zij moeten eten naar de zegen, die God hun gaf, vers 15. Het is niet alleen onze wijsheid, maar onze plicht om naar ons inkomen te leven, en niet boven ons vermogen. Gelijk het van de ene kant onrecht is om op te leggen wat uitgegeven moest worden, zo is het nog veel meer onrecht om meer uit te geven dan wij hebben, want wat het onze niet is, moet wel van iemand anders zijn, die dus hierdoor beroofd of benadeeld wordt. En dit, zeg ik, is nog veel meer onrecht, omdat het gemakkelijker is later uit te delen wat onrechtmatig opgelegd werd, en aldus enigermate het onrecht te herstellen, dan om aan vrouw en kinderen en schuldeisers terug te betalen wat onrechtmatig werd uitgegeven. Laat tussen deze twee uitersten de wijsheid een middenweg vinden, en laat dan waakzaamheid en vastberadenheid op die middenweg blijven.

2. Zij moeten geen bloed eten, vers 16 en wederom, vers 23, alleen houdt vast, dat gij het bloed niet eet, vers 24, gij zult dat niet eten en vers 25, gij zult dat niet eten, opdat het u welga. Als zij het bloed niet naar het altaar konden brengen, om daar voor het aangezicht des Heeren te worden uitgestort als Hem toebehorende, dan moeten zij het op de aarde uitstorten als niet behorende aan hen, omdat het het leven was en dus behoorde aan Hem die het leven geeft, en als verzoening Hem behoorde, aan wie het leven verbeurd is. Bisschop Patrick denkt dat een van de redenen, waarom hun het eten van bloed zo streng was verboden, was het bijgeloof te voorkomen van de oude afgodendienaars ten opzichte van het bloed hunner offers, waarin hun demonen naar zij dachten, zich verlustigden, en zij verbeeldden zich, dat zij, door er van te eten, gemeenschap met hen kregen.

VI. Hun wordt verboden hun eigen verdorven gewoonten uit de woestijn, of de verdorven gewoonten van degenen, die voor hen het land Kanaän bewoonden, aan te houden.

1. Zij moeten de onbetamelijke gewoonten niet aanhouden, die zij in de woestijn hadden aangenomen, maar die toen door de vingers werden gezien uit aanmerking van het ongevestigde van hun toestand, vers 8, 9. Gij zult niet doen naar alles wat zij hier heden doen. Nooit was er een betere regeerder dan Mozes was, en men zou denken dat er nooit betere gelegenheid was om goede orde en tucht onder een volk te handhaven, dan nu onder het volk van Israël, toen zij zo dicht bij elkaar onder het oog van hun regeerder gelegerd waren, en toch schijnt er veel verkeerds te zijn geweest, en vele onregelmatigheden bij hen binnengeslopen te zijn. Wij moeten nooit verwachten een maatschappij of kerk volmaakt te zien, rein en recht zoals zij behoorde te wezen, voor wij in het hemelse Kanaän komen. Zij hadden offers en een openbare Godsverering, gerechtshoven en een burgerlijk bestuur, en te oordelen naar de steniging van de man, die gevonden werd hout lezende op de sabbatdag, werd er grote strengheid en striktheid gebruikt voor het in acht nemen van de gewichtigste zaken van de wet, maar daar zij dikwijls van plaats veranderden en altijd in onzekerheid waren, kon niemand van hen de plechtige feesten en de plechtigheden van de reiniging met die nauwkeurigheid waarnemen, welke door de wet werd vereist. En diegenen onder hen, die geneigd waren om verkeerd te doen, hadden gelegenheid om het onopgemerkt te doen, omdat hun veelvuldige reizen stoornis gaven in de bedeling van het recht. Maar, zegt Mozes, als gij in Kanaän komt, dan zult gij niet doen naar alles wat wij hier heden doen. Als het volk van God in ongevestigde toestand verkeert, dan kan wel iets toegelaten worden, dat op andere tijden niet mag worden geduld, of ontheffing worden verleend voor iets, dat op andere tijden streng gehandhaafd moet blijven. Een geval van noodzakelijkheid moet in aanmerking genomen worden, zolang de noodzakelijkheid duurt, maar in Kanaän moet niet gedaan worden, wat in de woestijn toegestaan werd. Terwijl men bezig is een huis te bouwen, laat men er zeer veel vuil en afval bij liggen, dat alles weggeruimd wordt als het huis gebouwd is. Mozes stond nu op het punt zijn leven en zijn regering neer te leggen, en het is hem een troost te voorzien, dat Israël beter zal wezen onder de volgende regering dan onder de zijne.

2. Zij moeten de Heere niet aanbidden met de plechtigheden, waarvan de volkeren van Kanaän gebruik hadden gemaakt in de dienst van hun goden, vers 29-32. Zij moeten niet eens navraag doen naar de vormen en de wijze van afgodenaanbidding. Welk goed zou het hun doen om deze diepten des Satans te kennen? Openbaring 2:24. Het is het beste om maar onbekend te blijven met hetgeen gevaar oplevert om er door besmet te worden. Zij moeten de zeden en gewoonten van de afgodendienaars niet invoeren:

a. Omdat het ongerijmd zou zijn om diegenen tot voorbeelden te nemen, die door God tot hun slaven en gevangenen waren gemaakt, en voor hun aangezicht verdelgd werden. De Kanaänieten hadden niet zoveel voorspoed gehad in de dienst hunner afgoden, dat de Israëlieten er lust door zouden krijgen om hun gewoonten aan te nemen. Diegenen zijn wel zeer ongelukkig verdwaasd, die in de weg van de zondaren willen wandelen, nadat zij hun einde gezien hebben.

b. Omdat sommigen van hun gewoonten uiterst wreed en onmenselijk waren, niet slechts het licht en de wet van de natuur vertraden, maar ook zelfs de natuurlijke liefde, zoals hun zonen en hun dochters met vuur te verbranden voor hun goden, vers 31, waarvan de vermelding reeds volstaat om die gewoonte hatelijk te maken, en ons met afschuw er voor te vervullen.

c. Omdat hun afgodische zeden en gewoonten een verfoeisel waren voor de Heere, en de overbrenging er van in Zijn eredienst ook die zelfs tot een verfoeisel zou maken, en hetgeen, waarmee zij Hem behoorden te eren, en door hetwelk zij Zijn gunst hoopten te verkrijgen een belediging voor Hem zou zijn. De zaak staat voorwaar al zeer slecht, als het offer zelf een gruwel is, Spreuken 15:8. Daarom besluit hij in vers 32 met dezelfde waarschuwing betreffende de aanbidding van God, die hij hun tevoren had gegeven betreffende het woord van God Hoofdstuk 4:2. Gij zult er geen bedenkselen van uzelf aan toedoen, onder voorwendsel van de inzetting meer betekenisvol of meer glansrijk en prachtig te maken, noch ook daarvan afdoen onder voorwendsel van haar gemakkelijker en meer praktisch te maken, of van terzijde te laten wat wel gemist kan worden maar gij zult waarnemen te doen al hetgeen en niets anders dan dat God geboden heeft. Wij kunnen hopen in onze aanbidding Gode welbehaaglijk te wezen, als wij Zijn geboden waarnemen om te doen. God wil Zijn eigen werk op Zijn eigen wijze gedaan hebben.

HOOFDSTUK 13.

1 Wanneer een profeet, of dromen-dromer, in het midden van u zal opstaan, en u geven een teken of wonder;
2 En dat teken of dat wonder komt, dat hij tot u gesproken had, zeggende: Laat ons andere goden, die gij niet gekend hebt, navolgen en hen dienen;
3 Gij zult naar de woorden van dien profeet, of naar dien dromen-dromer niet horen; want de HEERE, uw God, verzoekt ulieden, om te weten, of gij den HEERE, uw God, liefhebt met uw ganse hart en met uw ganse ziel.
4 Den HEERE, uw God, zult gij navolgen, en Hem vrezen, en Zijn geboden zult gij houden, en Zijn stem gehoorzaam zijn, en Hem dienen, en Hem aanhangen.
5 En diezelve profeet, of dromen-dromer, zal gedood worden; want hij heeft tot een afval gesproken tegen den HEERE, uw God, Die ulieden uit Egypteland heeft uitgevoerd, en u uit het diensthuis verlost; om u af te drijven van den weg, dien u de HEERE, uw God, geboden heeft, om daarin te wandelen. Zo zult gij het boze uit het midden van u wegdoen.
6 Wanneer uw broeder, de zoon uwer moeder, of uw zoon, of uw dochter, of de vrouw van uw schoot, of uw vriend, die als uw ziel is, u zal aanporren in het heimelijke, zeggende: Laat ons gaan, en dienen andere goden, die gij niet gekend hebt, gij noch uw vaderen;
7 Van de goden der volken, die rondom u zijn, nabij u, of verre van u, van het ene einde der aarde tot aan het andere einde der aarde;
8 Zo zult gij hem niet ter wille zijn, en naar hem niet horen; ook zal uw oog hem niet verschonen, en gij zult u niet ontfermen, noch hem verbergen;
9 Maar gij zult hem zekerlijk doodslaan; uw hand zal eerst tegen hem zijn, om hem te doden, en daarna de hand des gansen volks.
10 En gij zult hem met stenen stenigen, dat hij sterve; want hij heeft u gezocht af te drijven van den HEERE, uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgevoerd heeft.
11 Opdat gans Israel het hore en vreze, en niet voortvare te doen naar dit boze stuk in het midden van u.
12 Wanneer gij van een uwer steden, die de HEERE, uw God, u geeft, om aldaar te wonen, zult horen zeggen:
13 Er zijn mannen, Belials-kinderen, uit het midden van u uitgegaan, en hebben de inwoners hunner stad aangedreven, zeggende: Laat ons gaan, en dienen andere goden, die gij niet gekend hebt;
14 Zo zult gij onderzoeken, en naspeuren, en wel navragen; en ziet, het is de waarheid, de zaak is zeker, zulk een gruwel is in het midden van u gedaan;
15 Zo zult gij de inwoners derzelver stad ganselijk slaan met de scherpte des zwaards, verbannende haar, en alles, wat daarin is, ook haar beesten, met de scherpte des zwaards.
16 En al haar roof zult gij verzamelen in het midden van haar straat, en den HEERE, uw God, die stad en al haar roof ganselijk met vuur verbranden; en zij zal een hoop zijn eeuwiglijk, zij zal niet weder gebouwd worden.
17 Ook zal er niets van het verbannene aan uw hand kleven, opdat de HEERE Zich wende van de hitte Zijns toorns, en u geve barmhartigheid, en Zich uwer erbarme, en u vermenigvuldige, gelijk als Hij uw vaderen gezworen heeft;
18 Wanneer gij de stem des HEEREN, uws Gods, zult gehoorzaam zijn, om te houden al Zijn geboden, die ik u heden gebiede, om te doen wat recht is in de ogen des HEEREN, uws Gods.

Mozes blijft nog bij het zo noodzakelijk onderwerp BETREFFENDE HET GEVAAR VAN AFGODERIJ. Aan het einde van het vorige hoofdstuk had hij hen gewaarschuwd tegen het gevaar van de zijde van de Kanaänieten. In dit hoofdstuk waarschuwt hij hen tegen het ontstaan van afgoderij onder henzelf, zij moeten zich wachten van er toe verleid te worden:

I. Door voorgeven van profetie, vers 1-5.

II. Door het voorwendsel van vriendschap of bloedverwantschap, vers 6 :11.

III. Door voorwendsel van grote getallen, vers 12-18. In al die gevallen moet de verzoeking kloek en vastberaden weerstaan worden, en moeten de verleiders worden gestraft.

Deuteronomium 13:1-5

I. Hier is een vreemde onderstelling, vers 1, 2.

1. Het is vreemd, dat er iemand onder hen zou opstaan, inzonderheid iemand die aanspraak maakt op visioen en profetie, die hen zou bewegen om andere goden te dienen. Was het mogelijk dat iemand, die zoveel kennis had van de methoden van de Goddelijke openbaring, dat hij instaat was een profeet voor te stellen, toch zo weinig kennis had van de aard en de wil Gods, dat hijzelf andere goden gaat dienen en ook anderen verleidt om dit te doen? Kon een Israëliet zich ooit aan zo'n goddeloosheid schuldig maken? Kon een man van verstand ooit tot zulk een ongerijmdheid vervallen? Wij zien het in onze eigen dagen, en kunnen het daarom ook minder vreemd vinden. Er zijn menigten van mensen, die er aanspraak op maken beide geleerd en godsdienstig te zijn en toch zichzelf en anderen aansporen niet alleen om God te aanbidden door beelden maar om Goddelijke eer te geven aan heiligen en engelen, hetgeen niet beter is dan andere goden na te volgen en te dienen, zodanig is de kracht van de dwaling.

2. Nog vreemder is het dat het teken of wonder ter bevestiging van die valse leer komt. Kan men denken dat God zelf zo'n snood denkbeeld zou ondersteunen? Heeft ooit een valse profeet een waar wonder gewerkt? Hier wordt dit slechts ondersteld, en wel om twee redenen.

a. Om kracht bij te zetten aan de waarschuwing tegen het luisteren naar zo iemand. AI zou het ook mogelijk zijn, dat hij een waar wonder werkt, moet gij hem toch niet geloven, als hij u zegt dat gij andere goden moet dienen, want de Goddelijke wet daartegen is eeuwig en onveranderlijk. De onderstelling is als die in Galaten 1:8, Al ware het ook dat wij, of een engel uit de hemel, u een Evangelie verkondigden, buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, hetgeen de mogelijkheid niet bewijst, dat een engel een ander Evangelie zou verkondigen, maar op krachtige wijze de zekerheid en bestendigheid aanduidt van het Evangelie, dat wij ontvangen hebben.

b. Om hen te sterken tegen het gevaar van bedriegerij en wonderen van de leugens, 2 Thessalonicenzen 2:9. Gesteld eens dat de geloofsbrieven, die hij overlegt, zo kunstig nagemaakt zijn, dat gij het bedrog niet kunt ontdekken, en dus ook niet kunt wederleggen maar als zij strekken om u tot de dienst van andere goden te brengen, dan is dit alleen reeds voldoende om ze te wederleggen, geen getuigenis of bewijs kan toegelaten worden tegen zo'n klaarblijkelijke waarheid als die van de eenheid van de Godheid, en zo'n duidelijke wet als die om de enig levende en ware God te aanbidden." Wij kunnen niet onderstellen dat de God van de waarheid Zijn zegel van wonderen zou hechten aan een leugen, zo'n grove leugen als verondersteld wordt in deze verzoeking: laat ons andere goden navolgen en dienen. Maar indien men zou vragen: Waarom werd het die valse profeet toegelaten, om dit grootzegel na te maken? Dan is hier het antwoord, vers 3. "De Heere, uw God, verzoekt ulieden. Hij laat het toe, dat gij door deze verzoeking wordt aangevallen, om uw standvastigheid op de proef te stellen, opdat zowel zij, die volharden, als zij, die vals en verdorven zijn, openbaar worden. Het is om u te beproeven, ziet dus toe dat gij u wèl gedraagt onder deze beproeving, en uw standpunt handhaaft."

II. Hier wordt een zeer noodzakelijk bevel gegeven voor zo'n geval.

1. Niet toe te geven aan de verzoeking, vers 3. Gij zult naar de woorden van die profeet niet horen. Niet alleen zult gij niet doen waartoe hij u verleidt, maar gij zult niet eens met geduld de

verleiding aanhoren, maar haar met de uiterste minachting en verfoeiing afwijzen. Een voorstel als dit moet niet eens besproken worden, het oor moet er voor worden gestopt: "Ga achter mij, Satan". Sommige verzoekingen zijn zo grof en snood dat er nooit over gedebatteerd kan worden, ja wij mogen er niet eens naar luisteren. Wat volgt in vers 4, de Heere, uw God, zult gij navolgen kan beschouwd worden:

a. Als voorschrijvende een voorbehoedmiddel tegen de verzoeking: "Houdt u dicht aan uw plicht, en gij zult het kwaad uit de weg blijven". God verlaat ons nooit voor wij Hem verlaten. Of

b. Als ons voorziende van een antwoord op de verzoeking. Zeg: "Er is geschreven: De Heere, uw God, zult gij navolgen en Hem aanhangen. Wat heb ik dan met afgoden te doen?"

2. De verleider niet te sparen, vers 5. Die profeet zal gedood worden, beide om hem te straffen voor de aanslag, die hij gedaan heeft, (de verleider moet sterven, al werd ook niemand door hem verleid, een aanslag op de kroon is verraad) en om te voorkomen, dat hij nog meer kwaad doet. Dit wordt genoemd het boze weg te doen. Er is geen ander middel om de schuld weg te nemen dan door de schuldigen weg te doen, indien zo’n misdadiger niet gestraft wordt, dan maken zij, die hem behoorden te straffen, zich er voor aansprakelijk. En aldus moet het kwaad weggenomen worden, door het verrotte lid af te snijden wordt de besmetting gestuit. Tegen zulke gevaarlijke krankheden moeten terstond afdoende maatregelen genomen worden.

Deuteronomium 13:6-11

Door dit deel van de wet wordt verdere voorziening getroffen tegen de besmetting van de afgoderij door hen, die ons na en dierbaar zijn.

I. Het is de list van de verzoeker om zijn aanzoeken bij ons te doen door hen, die wij liefhebben, die wij het minst verdenken van kwade bedoelingen tegen ons, en die wij gaarne genoegen wensen te doen, en geneigd zijn na te volgen. De verleiding wordt hier ondersteld te komen van een broeder of een zoon of dochter, die ons van nature na zijn, van een echtgenote of een vriend, die ons na zijn door keus, en ons zijn als onze ziel, vers 6. Satan heeft Adam verzocht door Eva, en Christus door Petrus. Het is ons dus nodig op onze hoede te zijn tegen een slecht voorstel, als de persoon, die dat voorstel doet, aanspraak kan maken om invloed op ons te oefenen, opdat wij nooit tegen God zondigen, om de beste vriend, die wij in de wereld hebben, genoegen te doen. De verzoeking wordt ondersteld in het geheim te geschieden, u heimelijk zal aanporren, te kennen gevende dat afgoderij een werk van de duisternis is, dat het licht schuwt en begeert verborgen te blijven, en de zondaar belooft zichzelf en de verzoeker belooft hem er veilig en verborgen in te zullen blijven. Betreffende de valse goden, die voorgesteld worden om ze te dienen:

1. Geeft de verzoeker voor, dat ze te aanbidden door geheel de wereld als praktijk is aangenomen. Zo zij dus hun aanbidding bepaalden tot een onzichtbare Godheid, dan waren zij buitengewoon, niet als andere mensen, want deze goden waren de goden van de volken, die rondom hen zijn, ja eigenlijk van alle volken van de aarde, vers 7. Deze inblazing trekt velen weg van de Godsdienst en de Godsvrucht, namelijk dat het niet in zwang is, en zij maken het hof aan de wereld en het vlees omdat dit de goden zijn van de volken, die rondom hen zijn.

2. Tegenover het beweren dat dit de gewoonte was van hun voorouders, zegt Mozes: het zijn goden, die gij niet gekend hebt, gij noch uw vaderen. Als zij, die uit Godvruchtige ouders geboren zijn en opgevoed werden in oefeningen van de Godsvrucht, verleid worden om een ijdel, loszinnig leven te leiden, dan moeten zij gedenken, dat dit wegen zijn, die zij niet gekend hebben, zij noch hun vaderen. En zullen zij dan aldus ontaarden?

II. Het is onze plicht God en Godsdienst te verkiezen boven de beste vrienden, die wij hebben in de wereld.

1. Wij moeten niet uit inschikkelijkheid voor onze vrienden Gods wet overtreden, vers 8. Gij zult hem niet ter wille zijn, noch met hem naar zijn afgodische eredienst gaan, neen, niet om hem gezelschap te houden, of uit nieuwsgierigheid, of om nog meer zijn genegenheid te winnen. Het is een algemene regel: Indien de zondaars u aanlokken, bewillig nies, Spreuken 1:10.

2. Wij moeten niet, uit medelijden met onze vrienden, de loop van Gods gerechtigheid belemmeren. Hij, die zo iets voorstelt, moet niet slechts als een vijand worden beschouwd, of als een gevaarlijk persoon, voor wie men bevreesd moet wezen, maar als een misdadiger of verrader, die wij in liefde en ijver voor onze soevereine Heere Zijn kroon en Zijn waardigheid, verplicht zijn aan te klagen, en die wij niet kunnen verbergen zonder ons schuldig te maken aan medeplichtigheid aan zijn verraad, vers 9. Gij zult hem zeker doodslaan. Door deze wet waren de personen, tot wie de verleiding kwam, verplicht de verleider te vervolgen en getuigenis tegen hem af te leggen voor de bevoegde rechters, opdat hij de straf zal ondergaan, door de

wet voorgeschreven, en dat wel zonder uitstel, hetgeen, zeggen de Joden, hier bedoeld is met deze uitdrukking, zoals zij luidt in het Hebreeuws: dodende zult gij hem doden, noch de vervolging, noch de uitvoering van de straf mag uitgesteld worden, en hij die de eerste was in het vervolgen, moet ook de eerste zijn in het doden, om te tonen dat hij bij zijn getuigenis blijft. Uw hand zal tegen hem zijn, om hem aan te wijzen als een anathema, en daarna de hand des gehele volks, om hem als het vervloekte weg te doen. De dood, die hij moest ondergaan, werd door de Joden als de ergste van alle beschouwd. Hij moest gestenigd worden, en de beschuldiging tegen hem geschreven, luidt: Hij heeft u door een soort van geweld, gezocht af te drijven van de Heere uw God, vers 10. Diegenen zijn gewis onze ergste vijanden, die ons zoeken af te drijven van God, onze beste vriend, en al wat ons trekt tot de zonde, maakt scheiding tussen ons en God, het is een aanslag op ons leven en moet als zodanig gewroken worden. En:

Eindelijk. Hier is de goede uitwerking van deze noodzakelijke strafvoltrekking, vers 11, opdat het geheel Israël hore en vreze. Zij moeten horen en vrezen, want het straffen van misdaden is bedoeld in terrorem om te verschrikken en aldus de herhaling er van te voorkomen. En het is te hopen dat zij zullen horen en vrezen, en dat zij door de strengheid van de straf, inzonderheid als zij toegepast wordt volgens de rechtsvordering van een vader een broeder of een vriend, zo’n afgrijzen zullen krijgen van de zonde, als zijnde ontzettend zondig, dat zij bevreesd zullen zijn een zelfde straf te moeten ondergaan. Sla de spotter, die zondigt met opgeheven hand, zo zal de onnozele, die in gevaar is om door onachtzaamheid te zondigen, kloekzinnig worden, en zich hoeden.

Deuteronomium 13:12-18

Hier wordt het geval gesteld, dat een stad afvalt van haar trouw aan de God Israëls, en andere goden gaat dienen.

I. De misdaad wordt ondersteld bedreven te zijn:

1. Door een van de steden Israëls, die binnen hun rechtsgebied lag, de kerk oordeelt dan slechts hen, die binnen zijn, 1 Corinthiërs 5:12, 13. En zelfs toen hun geboden werd hun Godsdienst in de eerste beginselen er van, te vuur en te zwaard te bewaren, was het hun toch niet vergund om hem door vuur en zwaard te verbreiden. Zij die onder het rechtsgebied van een vorst geboren zijn en de wapens tegen hem opvatten worden als verraders behandeld, maar vreemdelingen, die hem aanvallen, zijn dit niet. De stad die hier afgodisch is geworden, wordt ondersteld vroeger de ware God te hebben aangebeden, maar zich nu naar andere goden te hebben gewend, hetgeen aanduidt hoe groot de misdaad is, en hoe ontzettend de straf zal zijn van hen die na de weg van de gerechtigheid gekend te hebben, er zich van afkeren, 2 Petrus 2:21.

2. Er wordt ondersteld, dat de misdaad door de massa van de bevolking bedreven is want wij kunnen denken dat, indien een aanzienlijk deel van de inwoners bij hun oprechtheid waren gebleven, alleen de schuldigen gedood zouden worden, en de stad gespaard zou blijven om der wille van de rechtvaardigen, die er in zijn want: zal de Rechter van de gehele aarde geen recht doen? Ongetwijfeld zal Hij het.

3. Zij worden ondersteld tot afgoderij te zijn gebracht door mannen, Belialskinderen, mannen die onder geen juk willen zijn, zoals de betekenis is van de uitdrukking, mannen, die God niet vrezen en geen mens ontzien, maar alle banden van wet en geweten van zich afschudden, voor alle deugd onvatbaar zijn geworden. Dat zijn degenen, die zeggen: "Laat ons andere goden dienen", die niet slechts hun zedeloze handelingen zullen toelaten, maar ze zullen goedkeuren en aanmoedigen. Belial is genomen voor de duivel, 2 Corinthiërs 6:15, en de kinderen Belials zijn zijn kinderen. Dezen hebben de inwoners van de stad afgetrokken, want een weinig van die oude zuurdesem zal, zo het niet intijds weggedaan wordt, het gehele deeg doorzuren.

II. Er wordt bevolen dat die zaak met grote zorg en nauwkeurigheid onderzocht zal worden, vers 14. Gij zult onderzoeken, en nasporen, en wel navragen. Zij moeten niet te werk gaan naar een los gerucht, of alleen op horen zeggen, neen, zij moeten de bewijzen onderzoeken en geen oordeel tegen hen uitspreken, of de bewijzen moeten duidelijk en onweerlegbaar zijn. Van God zelf wordt gezegd, dat Hij, eer Hij Sodom verwoestte, gezegd heeft: Ik zal nu afgaan en bezien of haar misdaden in overeenstemming zijn met het gerucht dat van haar uitging, Genesis 18:21. In rechtszaken is het nodig dat tijd, zorg en moeite besteed worden om de waarheid te ontdekken, en dat er zonder hartstocht, vooroordeel of partijdigheid een onderzoek worde ingesteld. De Joodse schrijvers zeggen dat particuliere personen, die zich aan afgoderij schuldig maakten, door de mindere gerechtshoven geoordeeld mochten worden, maar dat de afval van een stad voor het grote sanhedrin gebracht moest worden en zo het blijkt dat die stad aan afgoderij is vervallen, dan moesten zij twee geleerde mannen tot haar zenden om haar te vermanen en terug te brengen. Indien de inwoners zich bekeerden, dan was alles wel, indien niet, dan moest geheel Israël ten strijde tegen haar optrekken, om getuigenis af te leggen van hun verontwaardiging wegens afgoderij, en om de verspreiding van de besmetting tegen te gaan.

III. Indien de misdaad bewezen was en de misdadigers onverbeterlijk bleken, dan moest de stad geheel en al verwoest worden. Als er nog enige rechtvaardige mensen in waren, dan zouden zij met hun gezinnen ongetwijfeld zo’n gevaarlijke plaats verlaten, waarna dan al de inwoners, mannen, vrouwen en kinderen ganselijk geslagen worden met de scherpte des zwaards, vers 15. Al de roof van de stad, beide winkelgoederen en huismeubelen, moet naar de marktplaats worden gebracht en verbrand worden, en de stad zelf in de as gelegd en nooit meer herbouwd worden, vers 16. Aan de krijgslieden wordt op straffe des doods verboden iets van de roof ten eigen gebruike aan te wenden, vers 17. Het waren verbannen zaken, en het was gevaarlijk zich daarmee in te laten, zoals wij in het geval van Achan bevinden.

1. God gebiedt deze strengheid om te tonen welk een ijverig God Hij is ten opzichte van de zaken van Zijn eredienst en hoe groot een misdaad het is, om andere goden te dienen. De mensen moeten weten dat God Zijn eer geen ander zal geven, noch Zijn lof de gesneden beelden.

2. Hij verwacht dat magistraten, hun eer en macht van Hem hebbende, Zijn eer zullen ter harte nemen, en hun macht zullen gebruiken tot vrees van de boosdoeners, want anders dragen zij het zwaard tevergeefs.

3. De getrouwe aanbidders van de ware God moeten alle gelegenheden waarnemen om hun rechtvaardige toorn tegen afgoderij te tonen, en nog veel meer tegen atheïsme, ongeloof en ongodsdienstigheid.

4. Er wordt hier te kennen gegeven dat het beste middel om Gods toorn af te wenden van een land hierin bestaat, dat er gerechtigheid wordt geoefend aan de bozen van dat land vers 17, opdat de Heere zich wende van de hitte Zijns toorns, die op het punt was te ontbranden tegen geheel de natie om de boosheid van die ene afvallige stad. Er is beloofd dat, zo zij aldus de boosheid zullen wegdoen uit hun land, God hen zal vermenigvuldigen. Zij zouden kunnen denken dat het onstaatkundig is en in strijd met de belangen van het volk om een gehele stad te verderven om een misdaad, die alleen de Godsdienst betreft, en dat zij spaarzamer moeten zijn met het bloed van de Israëlieten. "Hebt daar geen vrees voor", zegt Mozes, God zal u zoveel te meer vermenigvuldigen, het lichaam uws volks zal geen schade lijden door dit bedorven bloed er uit te laten wegvloeien.

Eindelijk Hoewel wij in de gehele geschiedenis van de joodse kerk geen voorbeeld vinden van de tenuitvoerlegging van deze wet, (Gibea werd niet om afgoderij, maar wegens onzedelijkheid verwoest) heeft God zelf toch wegens het verzuim om die wet toe te passen op de mindere steden, waar afgoden gediend werden, door het leger van de Chaldeeën haar ten uitvoer gelegd op Jeruzalem, de hoofdstad, die, wegens haar afval van God volkomen verwoest werd en zeventig jaren lang in puin lag. Hoewel afgodendienaars aan de straf van mensen kunnen ontkomen, (ook is deze wet naar de letter thans niet meer verbindend onder het Evangelie) zal toch de Heere onze God hen niet aan Zijn rechtvaardig oordeel laten ontkomen. Het Nieuwe Testament spreekt van gemeenschap met afgodendienaars als een zonde, die boven iedere andere, de Heere tergt, en Hem tart, alsof wij sterker zijn dan Hij. 1 Corinthiërs 10:21, 22.

HOOFDSTUK 14.

1 Gijlieden zijt kinderen des HEEREN, uws Gods; gij zult uzelven niet snijden, noch kaalheid maken tussen uw ogen, over een dode.
2 Want gij zijt een heilig volk den HEERE, uw God; en u heeft de HEERE verkoren, om Hem tot een volk des eigendoms te zijn, uit al de volken, die op den aardbodem zijn.
3 Gij zult geen gruwel eten.
4 Dit zijn de beesten, die gijlieden eten zult; een os, klein vee der schapen, en klein vee der geiten;
5 Een hert, en een ree, en een buffel, en een steenbok, en een das, en een wilde os, en een gems.
6 Alle beesten, die de klauwen verdelen, en de kloof in twee klauwen klieven, en herkauwen onder de beesten, die zult gij eten.
7 Maar deze zult gij niet eten, van degenen, die alleen herkauwen, of van degenen, die den gekloofden klauw alleen verdelen: den kemel, en den haas, en het konijn; want deze herkauwen wel, maar zij verdelen den klauw niet; onrein zullen zij ulieden zijn.
8 Ook het varken; want dat verdeelt zijn klauw wel, maar het herkauwt niet; onrein zal het ulieden zijn; van hun vlees zult gij niet eten, en hun dood aas zult gij niet aanroeren.
9 Dit zult gij eten van alles, wat in de wateren is; al wat vinnen en schubben heeft, zult gij eten.
10 Maar al wat geen vinnen en schubben heeft, zult gij niet eten; het zal ulieden onrein zijn.
11 Allen reinen vogel zult gij eten.
12 Maar deze zijn het, van dewelke gij niet zult eten: de arend, en de havik, en de zeearend;
13 En de wouw, en de kraai, en de gier naar haar aard;
14 En alle rave naar zijn aard;
15 En de struis, en de nachtuil, en de koekoek, en de sperwer naar zijn aard;
16 En de steenuil, en de schuifuit, en de kauw,
17 En de roerdomp, en de pelikaan, en het duikertje;
18 En de ooievaar, en de reiger naar zijn aard; en de hop, en de vledermuis;
19 Ook al het kruipend gevogelte zal ulieden onrein zijn; zij zullen niet gegeten worden.
20 Al het rein gevogelte zult gij eten.
21 Gij zult geen dood aas eten; den vreemdeling, die in uw poorten is, zult gij het geven, dat hij het ete, of verkoopt het den vreemde; want gij zijt een heilig volk den HEERE, uw God. Gij zult het bokje niet koken in de melk zijner moeder.
22 Gij zult getrouwelijk vertienen al het inkomen uws zaads, dat elk jaar van het veld voortkomt.
23 En voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, ter plaatse, die Hij verkiezen zal, om Zijn Naam aldaar te doen wonen, zult gij eten de tienden van uw koren, van uw most, en van uw olie, en de eerstgeboorten uwer runderen en uwer schapen; opdat gij den HEERE, uw God, leert vrezen alle dagen.
24 Wanneer dan nog de weg voor u te veel zal zijn, dat gij zulks niet zoudt kunnen heendragen, omdat de plaats te verre van u zal zijn, die de HEERE, uw God, verkiezen zal, om Zijn Naam aldaar te stellen; wanneer de HEERE, uw God, u zal gezegend hebben;
25 Zo maak het tot geld, en bindt het geld in uw hand, en gaat naar de plaats, die de HEERE, uw God, verkiezen zal;
26 En geeft dat geld voor alles, wat uw ziel gelust, voor runderen en voor schapen, en voor wijn, en voor sterken drank, en voor alles, wat uw ziel van u begeren zal, en eet aldaar voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, en weest vrolijk, gij en uw huis.
27 Maar den Leviet, die in uw poorten is, zult gij niet verlaten; want hij heeft geen deel noch erve met u.

28 Ten einde van drie jaren zult gij voortbrengen alle tienden van uw inkomen, in hetzelve jaar, en gij zult ze wegleggen in uw poorten;
29 Zo zal komen de Leviet, dewijl hij geen deel noch erve met u heeft, en de vreemdeling, en de wees en de weduwe, die in uw poorten zijn, en zullen eten en verzadigd worden; opdat u de HEERE, uw God, zegene in al het werk uwer hand, dat gij doen zult.

In dit hoofdstuk leert Mozes hen:

I. Zich te onderscheiden van hun naburen door een eigenaardigheid:

1. In hun rouw, vers 1, 2.

2. In hun spijze, vers 3-21.

II. Zich toe te wijden aan God, en ten teken hiervan Hem van hun bezitting te geven wat Hem toekomt, de jaarlijkse tienden, en de driejaarlijkse voor het onderhoud van hun Godsdienstige feesten, de Levieten en de armen.

Deuteronomium 14:1-21

Mozes zegt hier aan het volk van Israël:

I. Hoe God hen als een bijzonder volk geëerd had met drie onderscheiden voorrechten, die hun tot eer waren, en typen geweest zijn van die geestelijke zegeningen in hemelse dingen waarmee God ons in Christus gezegend heeft.

1. Hier is uitverkiezing: u heeft de Heere verkoren, vers 2. Niet om hun eigen verdienste, of om enigerlei goed, dat Hij in hen voorzag, maar omdat Hij de rijkdom van Zijn macht en genade onder hen wilde verheerlijken. Hij heeft hen niet verkoren, omdat zij door hun eigen overgave en onderworpenheid Hem boven alle andere volken een eigen, bijzonder volk waren, maar opdat zij Hem dit door Zijn genade zijn zouden, en aldus zijn ook de gelovigen uitverkoren, Efeziers 1:4.

2. Hier is aanneming, vers 1. Gijlieden zijt kinderen des Heeren uws Gods, door Hem geformeerd tot een volk, door Hem erkend als Zijn volk, ja, als Zijn gezin, een volk, dat Hem nabij is, meer nabij dan enig ander volk. Israël is Mijn zoon, Mijn eerstgeborene, niet omdat Hij kinderen behoefde, maar omdat zij wezen waren, en een vader behoefden. Ieder Israëliet is waarlijk een kind van God, delende in Zijn natuur en gunst, Zijn liefde en Zijn zegen. Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft!

3. Hier is heiligmaking, vers 2. "Gij zijt een heilig volk, Gode afgezonderd, gewijd aan Zijn dienst, bestemd tot Zijn lof, geregeerd dooreen heilige wet, begunstigd met een heilige tabernakel en de heilige inzettingen er van." Gods kinderen zijn verplicht heilig te wezen, en indien zij heilig zijn, dan zijn zij dit verschuldigd aan de genade Gods, die hen heilig maakt. De Heere heeft hen zich afgezonderd, hen bekwaam gemaakt tot Zijn dienst en tot de genieting van Hem, en aldus heeft Hij hen zich geheiligd.

II. Hoe zij zich behoren te onderscheiden van alle volken, die rondom hen zijn, en wel door een eigenaardige soberheid. En daar nu God hen aldus verhoogd heeft, moeten zij zich niet verlagen door de bijgelovige gewoonten aan te nemen van afgodendienaars en zich met hen gelijk te stellen. Weest gijlieden de kinderen des Heeren uws Gods, zo luidt de overzetting van die tekst door de zeventigen, en dus als een gebod, dat is: Gedraagt u, zoals het kinderen van God betaamt, en doet niets om de eer van die betrekking tot Hem te bezwalken, of er het voorrecht van te verbeuren.

Zij moeten zich inzonderheid onderscheiden in twee dingen.

1. In hun rouw. Gij zult uzelf niet snijden vers 1. Dit verbiedt (naar sommigen denken) niet alleen zich te snijden bij hun begrafenissen, hetzij als uitdrukking van hun smart of om met hun eigen bloed de helse godheden te verzoenen, maar ook zich te verwonden en te verminken in de aanbidding hunner goden zoals de Baälspriesters gedaan hebben, 1 Koningen 18:28, of zich te tekenen door insnijdingen in hun vlees voor deze of die godheden, hetgeen in hen meer dan in iemand anders een onverschoonbare misdaad zou wezen, die in het teken van de besnijdenis het merk van de Heere Jehovah droegen. Zodat:

Het hun verboden is hun eigen lichaam, om wat het ook zij, te verminken of te schaden. Mij dunkt, dit is als het bevel van een ouder aan zijn kleine kinderen, die dwaas, onachtzaam en

koppig zijn, en gaarne met messen spelen: Kinderen, snijdt u niet. Dit is de bedoeling van de geboden, die ons de plicht opleggen onszelf te verloochenen, als wij ze goed begrepen, dan zouden wij weten dat zij betekenen: Doet uzelf geen kwaad. En dat is ook de betekenis en bedoeling van die omstandigheden die ons het meest tegen schijnen te zijn, namelijk die dingen van ons weg te nemen, waardoor wij in gevaar zijn onszelf kwaad te doen. De messen worden ons afgenomen, opdat wij ons niet snijden. Zij, die als een heilig volk Gode gewijd zijn, moeten niets doen om zich te mismaken, het lichaam is voor de Heere, en moet dienovereenkomstig worden gebruikt.

Hier wordt verboden hun ziel te beroeren door overmatige droefheid om het verlies van geliefde bloedverwanten of vrienden. Gij zult ook zelfs in de treurigste omstandigheden geen uitdrukking geven aan uw smart door u te snijden, en kaalheid te maken tussen uw ogen, als mensen, die uitzinnig zijn of zich verharden in hun droefheid om de doden, zoals degenen, die geen hoop hebben, 1 Thessalonicenzen 4:13. Het is een uitnemende passage, die Ainsworth hier aanhaalt uit een van de Joodse schrijvers, die dit verstaat als een wet tegen bovenmatige droefheid om de dood van bloedverwanten of vrienden. Indien uw vader (bijvoorbeeld) sterft, dan zult gij u niet snijden, dat is: gij zult niet meer treuren dan betamelijk is, gij hebt een Vader, die groot, levend, eeuwig is, namelijk de heilige, gezegende God wiens kinderen gij zijt, vers 1. Maar een ongelovige (zegt hij) heeft, als zijn vader sterft, geen vader die hem kan helpen in tijd van nood, want hij heeft tot een hout gezegd: Gij zijt mijn vader, en tot een steen: Gij hebt mij gegenereerd, Jeremia 2:27, daarom weent hij, snijdt hij zich, en maakt hij zich kaal. Wij, die een God hebben in wie wij hopen, en een hemel, waarop wij hopen, moeten ons met die hoop staande houden onder elke beproeving van die aard.

2. Zij moeten zich ook onderscheiden in hun spijze. Van velerlei soorten van vlees, die gezond genoeg zijn, en door andere mensen gewoonlijk gegeten werden, moeten zij zich zorgvuldig onthouden, als zijnde onrein. Die wet hadden wij tevoren in Leviticus 11:2, waar zij uitvoerig verklaard werd. Door het verband, waarin zij hier voorkomt, is het duidelijk dat zij bedoeld was als een kenmerk van eigenaardigheid, van afgezonderd te zijn, want de waarneming er van zal hen in ieder gemengd gezelschap doen opmerken als een afgezonderd volk, en zal hen er voor bewaren om zich te vermengen met of zich te gedragen zoals hun afgodische naburen.

A. Hier worden de beesten, die zij mochten eten, meer in het bijzonder genoemd dan in Leviticus, om te tonen dat zij geen reden hadden om te klagen over het verbod om zwijnenvlees te eten, of hazen en konijnen, als hun toch zo’n grote verscheidenheid was toegestaan niet alleen van gewoon rund-en schapenvlees, dat alleen als slachtoffer en brandoffer geofferd werd, maar ook van wild, waarvan in Kanaän een grote overvloed was, zoals het hert de ree en de buffel, waarvan het vlees wel nooit op Gods altaar mocht komen, maar hun toch wel voor hun eigen tafel was toegestaan. Zie hoofdst. 12:22. Als zij van alle deze vrijelijk mochten eten, (zoals Adam van alle boom des hofs mocht eten) dan waren diegenen niet te verontschuldigen, die om aan een verdorven lust te voldoen, of (naar het schijnt) ter ere van hun afgoden en om aan hun afgodische offers deel te nemen zwijnenvlees aten en sop van gruwelijke dingen in hun vaten hadden, Jesaja 65:4.

B. Betreffende vis is er slechts een algemene regel gegeven, dat alle vissen, die geen vinnen en schubben hebben (zoals schelpvissen en aal, en andere waterdieren, die geen geschikt voedsel zijn) onrein, en verboden zijn, vers 9, 10.

C. Er is geen algemene regel gegeven betreffende gevogelte, maar de vogels, die in het bijzonder genoemd zijn, moesten hun onrein wezen, en weinig of geen van deze worden ook thans gemeenlijk gegeten, en al wat niet uitdrukkelijk verboden is, is hun toegestaan vers 11-20. Al het rein gevogelte zult gij eten.

Voorts wordt hun verboden:

a. Dood aas te eten, dat is het vlees van dieren, die hun eigen dood gestorven zijn, omdat er het bloed niet van werd afgescheiden, en, behalve nog de ceremoniële onreinheid, die het aankleefde naar Leviticus 11:39, is het toch ook ongezond voedsel, dat gewoonlijk onder ons niet gebruikt wordt dan door de armen.

b. Het bokje te koken in de melk van zijn moeder, hetzij om aan hun eigen lust tot weelde te voldoen, in de onderstelling dat dit een bijzondere lekkernij is, of naar een bijgelovig gebruik van de heidenen. De Chaldeeuwse paraphrast leest als volzin: Gij zult geen vleesspijzen en melkspijzen te zamen eten. En zo zou hiermede verboden zijn boter als saus bij vlees te eten. Betreffende nu al deze voorschriften ten opzichte van hun voedsel zij opgemerkt:

Ten eerste. De wet zelf geeft duidelijk te kennen dat zij alleen voor de Joden golden, niet van zedelijke aard of bestendig gebruik waren, daar zij niet algemeen verplichtend waren gesteld, want wat zij zelf niet mochten eten, mochten zij wel aan een vreemdeling geven, aan een proseliet van de poort, die de afgodendienst had verzaakt en aan wie het dus vergund was onder hen te wonen, hoewel hij niet besneden was, of zij mochten het verkopen aan een vreemdeling, een heiden, die voor handelszaken in hun land kwam, maar er zich niet in mocht vestigen vers 21. Deze mocht eten wat een Israëliet niet eens mocht aanraken, hetgeen een duidelijk voorbeeld is van hun hoedanigheid als bijzonder volk, als heilig volle.

Ten tweede. Het is duidelijk door het Evangelie, dat die wetten en voorschriften thans verouderd en opgeheven zijn, want ieder schepsel Gods is goed, en er is niets verwerpelijk en niets moet gemeen of onrein genoemd worden, 1 Timotheus 4:4.

Deuteronomium 14:22-29

Wij hebben hier een deel van de wet op de tienden. De voortbrengselen van de grond werden twee maal vertiend, zodat beide tezamen voegende, een vijfde deel van hun inkomen aan God gewijd was, en slechts vier vijfden voor hun eigen gebruik aangewend mocht worden, en zij moesten wel erkennen, dat, zij een lichte pacht hadden te betalen, inzonderheid wijl Gods deel tot hun eigen bate werd besteed. Het eerste tiende was wel voor het onderhoud van de Levieten, die hun de goede kennis Gods leerden, en hen dienden in heilige zaken, dit wordt ondersteld als hun vanouds toekomende, en het is door die wet bij erfrecht op de Levieten vastgesteld, Numeri 18:24 en verv. Maar het is van het tweede tiende, dat hier gesproken wordt, en dat uit het overblijvende genomen moest worden, als de Levieten het hun hadden ontvangen.

I. Hun wordt hier bevolen het af te zonderen voor God, vers 22. Gij zult getrouwelijk vertienen al het inkomen uws zaads. De Levieten zorgden voor het hunne, maar het afzonderen hiervan was overgelaten aan de eigenaars zelf, de wet hen aanmoedigende tot eerlijkheid door vertrouwen in hen te stellen en aldus hun vreze Gods op de proef te steilen. Hun wordt geboden getrouwelijk te vertienen, dat is het zeker te doen en met nauwgezetheid opdat Gods deel niet, hetzij opzettelijk of door vergissing, verminderd worde. Wij moeten zeker en gewis aan God geven wat Hem toekomt uit onze bezittingen, want, daar wij er slechts de rentmeesters van zijn, wordt van ons geëist, dat wij getrouw zijn, als degenen, die rekenschap zullen hebben te geven.

II. Er wordt hun aangewezen hoe er over te beschikken, nadat zij het hebben afgezonderd. Een ieder legge iets bij zichzelf weg, naar dat hij van God welvaren verkregen heeft, en laat hem het dan besteden tot Godvruchtige doeleinden, naar dat God er hem de gelegenheid toe geeft, en het zal gemakkelijker uitgegeven worden, en het evenredige er van meer voldoening geven als wij het eerst weggelegd hebben. Over dit tweede tiende kan beschikt worden:

1. Voor werken van Godsvrucht voor de eerste twee jaren na het jaar van de vrijlating. Zij moeten het opbrengen hetzij in natura of wel in de volle waarde er van, in de plaats van het heiligdom, en het daar besteden in heilige feestmaaltijden voor de Heere. Als zij het zonder veel bezwaar doen konden, moesten zij het opbrengen in natura, vers 23, maar zo niet, dan mochten zij het te gelde maken, vers 24, 25, en dat geld moest dan besteed worden om er voor het aangezicht des Heeren feestmaaltijden van te houden. Het aangenaam, blijmoedig gebruiken van hetgeen God ons gegeven heeft, met soberheid en matigheid, is in werkelijkheid God er mee te eren. Vergenoegdheid, heilige vreugde en dankbaarheid maken iedere maaltijd tot een Godsdienstig feestmaal. Het doel van deze wet hebben wij in vers 23 opdat gij de Heere, uw God, leert vrezen alle dagen, het was om hen recht en standvastig te houden aan hun Godsdienst.

a. Door hen bekend te maken met het heiligdom, de heilige zaken, en de plechtige diensten, die daar verricht werden. Het zal hun goed doen om hetgeen, waarvan zij het bevel en de inzetting lazen in hun Bijbels, te zien verrichten in de tabernakel, het zal een diepe indruk op hen maken en hen uit de strikken houden van de afgodische gewoonten. Het zal een goede invloed hebben op onze standvastigheid in de Godsdlenst, om nooit de onderlinge bijeenkomsten na te laten, Hebreeën 10:25. Door de gemeenschap van de heiligen te genieten, kunnen wij onze gemeenschap met God onderhouden

b. Door ze te gebruiken voor de lieflijkste en aangenaamste diensten van de Godsdienst. Laat hen zich verblijden voor het aangezicht des Heeren, opdat zij leren Hem te vrezen alle dagen. Hoe meer genoegen wij smaken in de wegen van de Godsdienst, hoe waarschijnlijker het is, dat wij zullen volharden om op die wegen te gaan. Een ding moeten zij gedenken bij die vrome feestmaaltijden, namelijk om er hun Levieten welkom aan te heten. De Leviet zult gij niet verlaten. Laat hem nooit een vreemdeling zijn aan uw tafel, inzonderheid niet als gij eet voor het aangezicht des Heeren.

2. Om de drie jaren moet over dit tiende tehuis beschikt worden voor werken van barmhartigheid, vers 28, 29. Gij zult ze de tienden wegleggen in uw poorten, en laat die gegeven worden aan de armen, die, wetende dat de wet deze voorziening voor hen gemaakt heeft, ongetwijfeld er om komen zullen, en opdat zij gemeenzaam zullen worden met de armen en hun gezelschap niet zullen verachten. wordt hun hier bevolen hen welkom te heten in hun huis, laat hen komen, eten, en verzadigd worden. Bij deze liefdadige verdeling van de tweede tienden moeten zij het oog hebben op arme leraren, hen bemoedigen door hen in hun huis en aan hun tafel te onthalen, vervolgens op arme vreemdelingen, niet slechts om in hun nooddruft te voorzien, maar om hun achting te bewijzen en aldus de begeerte in hen op te wekken om proselieten te worden, en dan op de wezen en weduwen die, hoewel hun misschien een genoegzaam levensonderhoud is gelaten, toch ondersteld moeten worden niet meer op zo ruime, aangename voet te kunnen leven als tevoren weshalve zij hen moeten ondersteunen, er toe moeten bijdragen om hun het leven te veraangenamen door hen aan hun feestmaaltijden te nodigen. God draagt bijzonder zorg voor de weduwen en wezen, en Hij eist dat ook wij dit zullen doen. Het is Zijn eer, en het zal ook onze eer zijn om de hulpelozen te helpen. En indien wij aldus God dienen, en goed doen met wat wij hebben, dan is hier beloofd dat de Heere onze God ons zal zegenen in al het werk van onze hand. De zegen Gods is alles in alles voor onze uitwendige voorspoed, en zonder die zegen zal het werk van onze handen, dat wij doen, niets opleveren. Het middel om die zegen te verkrijgen is naarstig en liefdadig te zijn. De zegen daalt neer op het werk van onze handen. Verwacht niet dat God u zal zegenen in uw traagheid en gemakzucht, maar in al het werk uwer hand. Het is de hand des vlijtigen, met de zegen des Heeren er over, die rijk maakt. Spreuken 10:4, 22. En die zegen daalt ook neer op de gevende hand, aan hem die aldus uitstrooit zal voorzeker nog meer toegedaan worden, en de zegenende ziel zal vetgemaakt worden. Het is een ontwijfelbare waarheid, hoewel zij weinig geloofd wordt, dat liefdadig te wezen voor de armen, mild en vrijgevig te zijn in het ondersteunen van de Godsdienst, de zekerste en veiligste weg is tot voorspoed. Wat de Heere geleend is zal met ruime interest terugbetaald worden. Zie Ezechiel 44:30.

HOOFDSTUK 15.

1 Ten einde van zeven jaren zult gij een vrijlating maken.
2 Dit nu is de zaak der vrijlating, dat ieder schuldheer, die zijn naaste zal geleend hebben, vrijlate; hij zal zijn naaste of zijn broeder niet manen, dewijl men den HEERE een vrijlating heeft uitgeroepen.
3 Den vreemde zult gij manen; maar wat gij bij uw broeder hebt, zal uw hand vrijlaten;
4 Alleenlijk, omdat er geen bedelaar onder u zal zijn; want de HEERE zal u overloediglijk zegenen in het land, dat u de HEERE, uw God, ten erve zal geven, om hetzelve erfelijk te bezitten;
5 Indien gij slechts de stem des HEEREN, uws Gods, vlijtiglijk zult gehoorzamen, dat gij waarneemt te doen al deze geboden, die ik u heden gebiede.
6 Want de HEERE, uw God, zal u zegenen, gelijk als Hij tot u heeft gesproken, zo zult gij aan vele volken lenen; maar gij zult niet ontlenen; en gij zult over vele volken heersen; maar over u zullen zij niet heersen.
7 Wanneer er onder u een arme zal zijn, een uit uw broederen, in een uwer poorten, in uw land, dat de HEERE, uw God, u geven zal, zo zult gij uw hart niet verstijven, noch uw hand toesluiten voor uw broeder, die arm is;
8 Maar gij zult hem uw hand mildelijk opendoen, en zult hem rijkelijk lenen, genoeg voor zijn gebrek, dat hem ontbreekt.
9 Wacht u, dat in uw hart geen Belialswoord zij, om te zeggen: Het zevende jaar, het jaar der vrijlating, naakt; dat uw oog boos zij tegen uw broeder, die arm is, en dat gij hem niet gevet; en hij over u roepe tot den HEERE, en zonde in u zij.
10 Gij zult hem mildelijk geven, en uw hart zal niet boos zijn, als gij hem geeft; want om dezer zake wil zal u de HEERE, uw God, zegenen in al uw werk, en in alles, waaraan gij uw hand slaat.
11 Want de arme zal niet ophouden uit het midden des lands; daarom gebiede ik u, zeggende: Gij zult uw hand mildelijk opendoen aan uw broeder, aan uw bedrukten en aan uw armen in uw land.
12 Wanneer uw broeder, een Hebreer of een Hebreinne, aan u verkocht zal zijn, zo zal hij u zes jaren dienen; maar in het zevende jaar zult gij hem vrij van u laten gaan.
13 En als gij hem vrij van u gaan laat, zo zult gij hem niet ledig laten gaan:
14 Gij zult hem rijkelijk opleggen van uw kudde, en van uw dorsvloer, en van uw wijnpers; waarin u de HEERE, uw God, gezegend heeft, daarvan zult gij hem geven.
15 En gij zult gedenken, dat gij een dienstknecht in Egypteland geweest zijt, en dat u de HEERE, uw God, verlost heeft; daarom gebiede ik u heden deze zake.
16 Maar het zal geschieden, als hij tot u zeggen zal: Ik zal niet van u uitgaan, omdat hij u en uw huis liefheeft, dewijl het hem wel bij u is;
17 Zo zult gij een priem nemen, en steken in zijn oor en in de deur, en hij zal eeuwiglijk uw dienstknecht zijn; en aan uw dienstmaagd zult gij ook alzo doen.
18 Het zal niet hard zijn in uw ogen, als gij hem vrij van u gaan laat; want als een dubbel-loons-dagloner heeft hij u zes jaren gediend; zo zal u de HEERE, uw God, zegenen in alles, wat gij doen zult.
19 Al het eerstgeborene, dat onder uw runderen en onder uw schapen zal geboren worden, zijnde een manneken, zult gij den HEERE, uw God, heiligen; gij zult niet arbeiden met den eerstgeborene van uw os, noch de eerstgeborene uwer schapen scheren.
20 Voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, zult gij ze jaar op jaar eten in de plaats, die de HEERE zal verkiezen, gij en uw huis.

21 Doch als enig gebrek daaraan zal zijn, hetzij mank of blind, of enig kwaad gebrek, zo zult gij het den HEERE, uw God, niet offeren;
22 In uw poorten zult gij het eten; de onreine en de reine te zamen, als een ree, en als een hert,
23 Zijn bloed alleen zult gij niet eten; gij zult het op de aarde uitgieten als water.

In dit hoofdstuk geeft Mozes orders:

I. Betreffende het kwijtschelden van schulden in ieder zevende jaar, vers 1-6, met de waarschuwing dat dit geen liefdadig lenen in de weg moest staan, ver 7-11.

II. Betreffende de vrijlating van dienstknechten en dienstmaagden na zeven jaren dienst, vers 12-18.

III. Betreffende het Gode heiligen van de eerstelingen van hun vee, vers 19-23.

Deuteronomium 15:1-11

I. Hier is een wet voor vrijlating van arme schuldenaars, die (naar wij kunnen veronderstellen) onvermogend waren om te betalen. Ieder zevende jaar was een jaar van vrijlating, waarin de grond rustte van bebouwd te worden, dienstknechten ontslagen werden, en onder andere daden van barmhartigheid was dit er éne, dat zij, die geld geleend hadden en tevoren niet bij machte zijn geweest om het terug te betalen, in dit jaar er vrijgesteld van zullen worden, en hoewel hun geweten het hun als plicht stelde om het later te betalen, zo zij konden kon toch de schuldeiser het niet door de wet terugkrijgen. Veel goede schriftverklaarders zijn van mening dat de wet alleen verbood om in het jaar van de vrijlating betaling te vorderen, omdat er in dit jaar geen oogst zijnde, het niet te verwachten was dat de mensen dan hun schulden zouden betalen, maar dat zij later langs wettelijke weg opgevorderd konden worden, zodat de vrijlating de schuld niet tenietdeed, maar alleen uitstel van betaling verleende. Anderen geloven echter dat de schuld voor altijd kwijtgescholden werd (en dat komt mij waarschijnlijker voor) maar onder zekere beperkingen, genoemd of stilzwijgend in de zaak begrepen. Er wordt verondersteld dat de schuldenaar een Israëliet is, vers 3, en dat hij arm is, vers 4, dat hij geen geld leende om er handel mee te drijven of om een aankoop te doen, maar tot onderhoud van zijn gezin, en dat hij het nu niet terug kon betalen zonder geheel en al tot armoede te vervallen en in de noodzakelijkheid te komen van hulp te zoeken. in andere landen, hetgeen een verzoeking voor hem kon zijn om van God af te vallen. De wet gebiedt niet dat de schuldeiser de schuld niet zal ontvangen, indien de schuldenaar of zijn vrienden haar kunnen betalen, maar dat hij haar niet door een proces mag opeisen. De redenen voor deze wet zijn:

1. Eer te leggen op het sabbatjaar, omdat men de Heere een vrijlating heeft uitgeroepen, vers 2. Het was Gods jaar voor hun land, zoals de wekelijkse sabbat Gods dag was voor henzelf, hun dienstknechten en dienstmaagden en hun vee, en evenals door het rusten van hun grond, zo wilde God ook door het vrijlaten van schulden, hen leren op Zijn voorzienigheid te steunen. Dit jaar van de vrijlating was een type van de genade van het Evangelie, waarin het welaangename jaar des Heeren wordt uitgeroepen, en door welke wij de kwijtschelding verlangen van onze schulden, dat is de vergeving van onze zonden, en ons geleerd wordt onrecht en beledigingen te vergeven, gelijk wij hopen vergeving van God te zullen verkrijgen.

2. Het was om te voorkomen dat een Israëliet tot de uiterste armoede zou vervallen, aldus luidt de kanttekening op vers 4 :opdat er geen armoede onder u zij, geen ellendige armen, geen personen, die schandelijk arm zijn tot smaad van hun volk en Godsdienst, waarvan zij de eer behoren op te houden.

3. Gods borgstelling wordt hier gegeven door een Goddelijke belofte, dat wat zij ook door arme schuldenaars mogen verliezen hun vergoed zal worden door de zegen van God op alles wat zij deden en hadden, vers 4-6. Laat hen zorgen hun plicht te doen, dan zal God hen met zo grote voorspoed zegenen dat zij, hetgeen zij door kwade schulden, die zij edelmoediglijk kwijtschelden verliezen niet uit hun voorraad bij het einde van het jaar zullen missen. Het is niet slechts: de Heere zal u zegenen, vers 4, maar de Heere zegent u, vers 6. Het is volstrekt onverschoonbaar als wij hoewel God ons overvloed heeft gegeven, zodat wij niet alleen genoeg maar overvloed hebben, streng en hard zijn in onze eisen aan onze arme broeders, want uit onze overvloed behoort in hun nooddruft voorzien te worden, zodat er tenminste niet zulk een ongelijkheid is als tussen twee uitersten, 2 Corinthiërs 8:14. Zij moeten ook in aanmerking nemen dat hun land Gods gave aan hen was, dat al hun inkomsten de vrucht zijn van (Gods

zegen over hen, en dat zij dus tegenover Hem gehouden en verplicht waren om hun bezittingen te gebruiken en er over te beschikken zoals Hij het hun zegt en beveelt.

Eindelijk. Indien zij de kleine sommen, die zij hun arme broeders hadden geleend, willen kwijtschelden, dan is hun beloofd dat zij instaat zullen zijn grote sommen te lenen aan hun rijke naburen, aan vele volken, vers 6, en dat zij door die leringen verrijkt zullen worden. Zo zullen hun de volken worden onderworpen, van hen afhankelijk worden, zoals de ontlener des leners knecht is, Spreuken 22:7. Om te kunnen lenen en niet nodig te hebben om te lenen, moeten wij als een grote zegen, een groot voorrecht beschouwen, en als een goede reden, waarom wij goed moeten doen met hetgeen wij hebben, opdat wij God er niet toe brengen om ons te ontnemen wat wij hebben.

II. Hier is een wet ten gunste van armen die ontlenen, om te voorkomen dat zij door de vorige wet schade ondervinden. Men zou allicht geneigd zijn aldus te redeneren: Indien de zaak zo staat tussen een man en zijn schuldenaar dat zo de schuld niet betaald is vóór het jubeljaar zij niet meer invorderbaar is en dus als verloren moet worden beschouwd dan is het beter om maar niet te lenen. "Neen", zegt nu dit artikel van de wet, "zulk een gedachte moet niet bij u opkomen."

1. Het wordt als vaststaand aangenomen, dat er armen onder hen zullen zijn, die het nodig zullen hebben te lenen, vers 7, en dat zulke voorwerpen van barmhartigheid nooit zullen ophouden onder hen, vers 11. De arme zal niet ophouden uit het midden des lands, hoewel zij niet tot de alleruiterste armoede zullen vervallen zullen er toch altijd de zodanigen zijn, die achteruit zijn gegaan, en het nodig zullen hebben te lenen. Van zulke armen spreekt hij hier en de zodanigen hebben wij altijd met ons, zodat een barmhartige gezindheid spoedig in de gelegenheid kan komen om zich in daden van barmhartigheid te uiten.

2. In zo’n geval wordt ons hier geboden te lenen of te geven naar wij er toe instaat zijn en de nood het vereist. Gij zult uw hart niet verharden, noch uw hand toesluiten, vers 7. Is de hand toegesloten, dan is dit een bewijs dat het hart verhard is, want als de wolken vol zijn van regen, dan ontledigen zij zich, Prediker 11:3. Ingewanden van barmhartigheid zullen milde uitdelingen teweegbrengen, Jakobus 2:16. Gij zult niet slechts uw hand tot hem uitstrekken om hem iets toe te reiken, maar gij zult hem uw hand mild opendoen, en zult hem rijkelijk lenen, genoeg voor zijn gebrek, dat hem ontbreekt, vers 8. Soms is er evenveel barmhartigheid in verstandig lenen als in geven, daar het de ontlener verplicht tot vlijt en eerlijkheid, en hem op de weg kan brengen om zichzelf te helpen. Soms zijn wij in verzoeking te denken dat, als zich een voorwerp van barmhartigheid aan ons voordoet, het aan ons staat, of wij hem iets zullen geven of niets zullen geven, weinig of veel, terwijl hier het uitdrukkelijk bevel luidt, vers 11, Ik gebied u, niet slechts te geven, maar uw hand mild open te doen, mild te geven.

3. Hier is een "Wacht u" tegen de tegenwerping, die kan opkomen tegen het liefdadig lenen naar aanleiding van de wet op het vrijlaten van schulden, vers 9. Wacht u dat in uw hart geen Belialswoord zij om te zeggen: Het zevende jaar, het jaar van de vrijlating naakt, en daarom zal ik niet lenen wat ik zeker zal verliezen, opdat uw broeder, aan wie gij weigert te lenen, niet over u roepe tot de Heere, en het zonde in u zij.

De wet is geestelijk, en legt beslag op de gedachten van het hart. Wij dwalen als wij menen, dat gedachten vrij zijn van de kennisneming en het bedwang Gods. Het is voorwaar wel een boos hart, dat boze gedachten koestert naar aanleiding van de goede wet Gods, zoals het hart

van hen, die, omdat God hun de plicht van de barmhartigheid had opgelegd om te vergeven, de barmhartigheid weigerde van te geven. Wij moeten zorgvuldig waken tegen al die verborgen bedenkselen, die ons zouden doen afiaten van onze plicht, of er ons in zouden ontmoedigen. Zij, die voor de daad van de zonde bewaard willen blijven, moeten ook de gedachte van de zonde uit hun hart weren. Als wij gelegenheid hebben om in barmhartigheid te lenen, en wij kunnen de ontlener niet vertrouwen, dan moeten wij op God vertrouwen en lenen, hopende op niets in deze wereld maar verwachtende dat het in de opstanding van de rechtvaardigen vergolden zal worden, Lukas 6:35, 14:14. Het, is ontzettend om het geroep van de armen tegen ons te hebben, want Gods oor is open voor dat geroep, en in mededogen met hen zal Hij gewis afrekenen met degenen, die hard met hen handelen. Hetgeen wij denken onze wijsheid te zijn, blijkt dikwijls onze zonde te wezen, hij, die weigerde te lenen, omdat het jaar van de vrijlating nabij was, dacht dat hij wijs heeft gehandeld, en dat de mensen hem zullen loven, omdat hij zichzelf goed doet, Psalm 49:19. Maar hier wordt hem gezegd, dat hij goddelooslijk heeft gedaan, en dat God hem zal veroordelen als kwaad doende aan zijn broeder, en wij zijn er zeker van, dat Gods oordeel naar waarheid is, en dat wat Hij zegt zonde in ons te zijn gewis ons verderf zal wezen, als wij er ons niet van bekeren.

4. Hier is een gebod om al wat wij in liefdadigheid geven blijmoedig te geven, vers 10. "Uw hart zal niet verdrietig zijn als gij hem geeft. Scheidt niet met weerzin van uw geld voor zo goed een zaak, en denk niet dat het verloren is. Bewijst uw broeder niet mettegenzin een vriendelijkheid, en wantrouwt Gods voorzienigheid niet, alsof gij, wat gij in liefdadigheid geeft, zelf nodig zult hebben, integendeel laat het u een genot en zielsverlustiging ziln te denken, dat gij met hetgeen gij hebt God eert, goed doet, uw broeder het leven aangenaam maakt, en uzelf een schat oplegt voor het toekomende leven. Wat gij doet moet gij gaarne en gewillig doen, want God heeft een blijmoedige gever lief," 2 Corinthiërs 9:7.

5. Hier is een belofte van een beloning in dit leven: Ter wille van deze zaak zal u de Heere, uw God, zegenen in al uw werk, en in alles waaraan gij uw hand slaat. Gierige mensen zeggen: Geven ruineert ons", neen, het blijmoedig geven in liefdadigheid zal ons verrijken, de schuren zullen er met overvloed door vervuld worden, Spreuken 3:10, en de ziel met ware vertroosting, Jeremia 58:10, 11.

Deuteronomium 15:12-18

I. Hier is een herhaling van de wet betreffende Hebreeuwse dienstknechten die, hetzij zichzelf als dienstknechten verkocht hebben, of uit grote armoede door hun ouders verkocht werden, of om het één of andere misdrijf door een gerechtshof verkocht werden. De wet gebood:

1. Dat zij slechts zes jaren mochten dienen en in het zevende vrijgelaten moesten worden vers 12. Vergelijk Exodus 21:2. En zo het jubeljaar inviel voordat zijn tijd om was dan zou hij hierdoor ontslagen worden. Gods Israël was een vrij volk, en moest niet tot altijddurende slavernij gedoemd zijn, en zo is het geestelijk Israël Gods tot vrijheid geroepen.

2. Dat indien zij, als de zes jaren verstreken zijn, geen lust hebben om vrijuit te gaan, maar liever in dienst willen blijven omdat zij wel meer moeite hebben dan hun meesters, maar minder zorg, zij zich dan onder de verplichting brengen om voor altijd, dat is levenslang, te dienen, door zich aan de deurpost het oor te laten doorboren, vers 16, 17,. Vergelijk Exodus 21:6. Indien een man zich hierdoor in de ogen van sommigen onteerde, als iemand die geen recht besef had van eer en geen liefde voor de vrijheid, dan kunnen wij veronderstellen dat hij bij anderen toch de naam kreeg van een man te zijn van een rustige, tevreden, nederige gemoedsaard, naarstig en liefhebbend, en niet staande naar verandering.

II. Hier is nog een bijvoegsel aan deze wet, waarbij bevolen wordt, dat zij hun dienstknechten enige have moeten geven, opdat zij voor zichzelf zaken kunnen beginnen, nadat zij uit hun dienst zijn weggezonden, vers 13, 14. Men kon veronderstellen dat zij zelf niets bezaten, en dat hun vrienden hun weinig of niets konden geven, want anders zouden zij wel gelost zijn, eer zij door de wet werden ontslagen. Zij ontvingen geen loon voor hun diensten, en alles wat zij door hun arbeid verkregen, behoorde hun meester, zodat hun vrijheid hun weinig zou baten, terwijl zij niets hadden om er het leven mee te beginnen. Daarom wordt hier geboden dat zij mild voorzien moeten worden van koren en vee: er is geen bepaalde hoeveelheid voorgeschreven dat wordt aan des meesters grootmoedigheid overgelaten, die waarschijnlijk de verdienste van de dienstknecht en behoefte in aanmerking zal nemen. Maar de Joodse schrijvers zeggen: "Minder dan de waarde van dertig zilveren sikkels kon hij niet geven, maar wel zoveel meer als hem goeddacht." Aan de dienstmaagden werd, als zij in haar dienst wensten te blijven, het oor niet doorboord, maar als zij vrij uitgingen, dan-moest ook haar een vrijwillige gift worden geschonken, want daarop zien de woorden in vers 17 :aan uw dienstmaagd zult gij ook alzo doen.

De redenen hiervoor zijn ontleend aan de wet van de dankbaarheid. Zij moeten dit doen:

1. Uit dankbaarheid aan God, die niet alleen hen uitgevoerd heeft uit Egypte, vers 15, maar hen heeft uitgevoerd, grotelijks verrijkt met de roof van de Egyptenaren. Laat hen hun dienstknechten niet leeg wegzenden want zij zijn ook zelf niet leeg uit het diensthuis weggezonden. Gods tedere zorg over ons en goedheid jegens ons verplichten ons zorgzaam en vriendelijk te zijn voor hen die afhankelijk van ons zijn. Aldus moeten wij vergelden naar de weldaad, die ons bewezen is.

2. Uit dankbaarheid aan hun dienstknechten vers 18. "Het zal niet hard zijn in uw ogen om hem iets uit uw overvloed te geven, want als een dubbelloops dagloner heeft hij u gediend. De dagen van de huurling waren op zijn meest drie jaren, Jesaja 16:14, maar hij heeft u zes jaren gediend, en dat wel zonder loon." Meesters en landheren moeten bedenken, hoe nodig zij hun

dienstknechten of pachters hebben, en welk voordeel zij hun opleveren, zij behoren dus niet alleen rechtvaardig maar ook vriendelijk voor hen te wezen. Aan deze redenen wordt nog, zoals tevoren in dit hoofdstuk bijgevoegd: zo zal u de Heere, uw God, zegenen vers 4, 6, 10,. Wij kunnen zegen verwachten over ons huisgezin en die zegen is de bron en oorzaak van voorspoed in ons gezin als wij er een gewetenszaak van maken om er de plichten van te vervullen.

Deuteronomium 15:19-23

Hier is:

1. Een herhaling van de wet op de eerstelingen van hun vee, die, indien het mannetjes waren, de Heere geheiligd moesten worden vers 19, ter gedachtenis van, en uit erkentelijkheid voor, het sparen van de eerstgeborenen van Israël, toen de eerstgeborenen van de Egyptenaren, beide van mensen en beesten, door de verderfengel werden gedood, Exodus 13:2, 15. Op de achtste dag moesten zij aan God gegeven worden, Exodus 22:30, om verdeeld te worden tussen de priester en het altaar, Numeri 18:17-18.

2. Een bijvoegsel aan die wet ter nadere verklaring er van, hun voorschrijvende wat zij met de eerstelingen moesten doen.

a." Met de wijfjes. Met de eerstgeborene van uw rund als het een wijfje is zult gij niet arbeiden, noch de eerstgeborenen uwer schapen scheren", vers 19. Aldus wordt dit door de geleerden bisschop Patrick opgevat. Hoewel de eerstelingen, als het wijfjes waren, niet zo geheel en al, en niet zo vroeg, namelijk als zij acht dagen oud waren, aan God werden gewijd als de mannetjes, moesten zij door de eigenaars toch niet zo tot hun eigen gebruik aangewend worden als hun ander vee, maar als dankoffers aan God worden geofferd, of gegeten worden bij een Godsdienstige maaltijd aan het einde van het jaar, vers 20. Voor het aangezicht des Heeren uws Gods zult gij ze eten, zoals bevolen is in hoofdstuk 12:18.

b. Maar wat moeten zij doen met die, waaraan een gebrek, een kwaad gebrek, is? vers 21. Hetzij het een mannetje of een wijfje was, het moest niet naar het heiligdom worden gebracht, noch tot offerande, noch tot een heilig feestmaal worden gebruikt, want het zou niet voegzaam zij om er God mee te eren, of een type te zijn van Christus, die een onbestraffelijk en onbevlekt Lam is. Toch moet het niet opgefokt worden maar geslacht en in hun eigen huizen als gewoon voedsel worden gegeten, vers 22. Alleenlijk moeten zij zich wachten om het bloed er van te eten, vers 23. De veelvuldige herhaling van deze waarschuwing geeft te kennen hoe nodig zij was voor het volk, en welk een nadruk God er op gelegd heeft. Welk een voorrecht is het voor ons, dat wij niet onder dit juk zijn! Wij zijn aan geen bepalingen omtrent onze spijzen gebonden, wij maken geen verschil tussen een eerstgeboren kalf of lam en wat er volgt, laat ons daarom de Evangeliebetekenis van deze wet realiseren, onszelf en het eerste van onze tijd en van onze kracht aan God wijden, als een soort van eerstelingen van Zijn schepselen, en alles wat wij hebben en genieten aanwenden tot Zijn lof, en onder het voorschrift van Zijn wet, daar wij het alles hebben door Zijn gave.

HOOFDSTUK 16

1 Neemt waar de maand Abib, dat gij den HEERE, uw God, pascha houdt; want in de maand Abib heeft u de HEERE, uw God, uit Egypteland uitgevoerd, bij nacht.
2 Dan zult gij den HEERE, uw God, het pascha slachten, schapen en runderen, in de plaats, die de HEERE verkiezen zal, om Zijn Naam aldaar te doen wonen.
3 Gij zult niets gedesemds op hetzelve eten; zeven dagen zult gij ongezuurde broden op hetzelve eten, een brood der ellende, (want in der haast zijt gij uit Egypteland uitgetogen); opdat gij gedenkt aan den dag van uw uittrekken uit Egypteland, al de dagen uws levens.
4 Er zal bij u in zeven dagen geen zuurdeeg gezien worden in enige uwer landpalen; ook zal van het vlees, dat gij aan den avond van den eersten dag geslacht zult hebben, niets tot den morgen overnachten.
5 Gij zult het pascha niet mogen slachten in een uwer poorten, die de HEERE, uw God, u geeft.
6 Maar aan de plaats, die de HEERE, uw God, verkiezen zal om daar Zijn Naam te doen wonen, aldaar zult gij het pascha slachten aan den avond, als de zon ondergaat, ter bestemder tijd van uw uittrekken uit Egypte.
7 Dan zult gij het koken en eten in de plaats, die de HEERE, uw God, verkiezen zal; daarna zult gij u des morgens keren, en heengaan naar uw tenten.
8 Zes dagen zult gij ongezuurde broden eten, en aan den zevenden dag is een verbods dag den HEERE, uw God; dan zult gij geen werk doen.
9 Zeven weken zult gij u tellen; van dat men met de sikkel begint in het staande koren, zult gij de zeven weken beginnen te tellen.
10 Daarna zult gij den HEERE, uw God, het feest der weken houden; het zal een vrijwillige schatting uwer hand zijn, dat gij geven zult, naardat u de HEERE, uw God, zal gezegend hebben.
11 En gij zult vrolijk zijn voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, gij, en uw zoon, en uw dochter, en uw dienstknecht, en uw dienstmaagd, en de Leviet, die in uw poorten is, en de vreemdeling, en de wees, en de weduwe, die in het midden van u zijn; in de plaats, die de HEERE, uw God, zal verkiezen, om Zijnen Naam aldaar te doen wonen.
12 En gij zult gedenken, dat gij een dienstknecht geweest zijt in Egypte; en gij zult deze inzettingen houden en doen.
13 Het feest der loofhutten zult gij u zeven dagen houden, als gij zult hebben ingezameld van uw dorsvloer en van uw wijnpers.
14 En gij zult vrolijk zijn op uw feest, gij, en uw zoon, en uw dochter, en uw dienstknecht, en uw dienstmaagd, en de Leviet, en de vreemdeling, en de wees, en de weduwe, die in uw poorten zijn.
15 Zeven dagen zult gij den HEERE, uw God, feest houden, in de plaats, die de HEERE verkiezen zal; want de HEERE, uw God, zal u zegenen in al uw inkomen, en in al het werk uwer handen; daarom zult gij immers vrolijk zijn.
16 Driemaal in het jaar zal alles, wat mannelijk onder u is, voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, verschijnen, in de plaats, die Hij verkiezen zal: op het feest der ongezuurde broden, en op het feest der weken, en op het feest der loofhutten; maar het zal niet ledig voor het aangezicht des HEEREN verschijnen:
17 Een ieder, naar de gave zijner hand, naar den zegen des HEEREN, uws Gods, dien Hij u gegeven heeft.
18 Rechters en ambtlieden zult gij u stellen in al uw poorten, die de HEERE, uw God, u geven zal, onder uw stammen; dat zij het volk richten met een gericht der gerechtigheid.

19 Gij zult het gericht niet buigen; gij zult het aangezicht niet kennen; ook zult gij geen geschenk nemen; want het geschenk verblindt de ogen der wijzen, en verkeert de woorden der rechtvaardigen.
20 Gerechtigheid, gerechtigheid zult gij najagen; opdat gij leeft, en erfelijk bezit het land, dat u de HEERE, uw God, geven zal.
21 Gij zult u geen bos planten van enig geboomte, bij het altaar des HEEREN, uws Gods, dat gij u maken zult.
22 Ook zult gij u geen opgericht beeld stellen, hetwelk de HEERE, uw God, haat.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een herhaling van de wet op de drie jaarlijkse feesten, in het bijzonder die op het pascha, vers 1-8. Die op het pinksterfeest, vers 9-12. Die op het Loofhuttenfeest, vers 13-15. En de algemene wet van het bijwonen van die feesten door het volk, vers 16, 17 6,.

II. De instelling van een minder overheidsambt, en algemene rechtsregelen gegeven voor hen, die tot dat ambt worden geroepen, vers 18-20.

III. Een rechterlijke waarschuwing tegen bossen en beelden, vers 21,22,.

Deuteronomium 16:1-17

Veel van de gemeenschap tussen God en Zijn volk Israël werd onderhouden, en een Godsdienstig aanzien onder het volk bewaard, door de drie jaarlijkse feesten, waarvan wij de inzetting en de desbetreffende wetten reeds verscheiden malen gehad hebben, en hier zijn zij herhaald.

I. De wet op het pascha, een zo grote plechtigheid, dat zij aan de gehele maand, in het midden waarvan zij gevierd werd, een groot en gewichtig aanzien gaf, vers 1. Neemt waar de maand Abib. Hoewel slechts een week van die maand als feest gehouden werd, waren de toebereidselen er voor zó plechtig, en de overdenking en toepassing er van daarna zó ernstig, dat het gelijk stond met een waarnemen van de gehele maand. De maand Abib, of van de nieuwe vruchten zoals de Chaldeeuwse vertaling luidt, komt overeen met onze maand Maart, (of een deel van Maart en een deel van April) en was op bijzonder bevel van God ter herinnering aan hun bevrijding uit Egypte tot het begin van het jaar gemaakt, Exodus 12:2 dat tevoren gerekend werd te beginnen met de maand Tisri, overeenkomende met onze maand September.

In deze maand moesten zij het pascha houden ter gedachtenis dat de Heere hen uit Egypteland heeft uitgevoerd bij nacht, vers 1. De Chaldeeuwse paraphrasten hebben hier: "Omdat zij uitkwamen uit Egypte bij daglicht", omdat er een uitdrukkelijk bevel was, dat niemand zal uitgaan uit de deur van zijn huis tot aan de morgen, Exodus 12:22. Een hunner verklaart het aldus: "Hij voerde u uit Egypte, en deed wonderen bij nacht." En een ander: "Gij zult het pascha eten bij nacht." De desbetreffende wetten zijn:

1. Dat zij het pascha moesten offeren in de plaats, die God zou verkiezen, vers 2, en in geen andere plaats, vers 5-7. Het pascha zelf was een offer, vandaar dat Christus ons Pascha gezegd wordt voor ons te zijn geslacht, 1 Corinthiërs 5:7, en gedurende de zeven dagen van het feest werden nog veel andere offers geofferd, Numeri 28:19 en verv, die hierin begrepen zijn, want er wordt hier gesproken van schapen en runderen, terwijl het pascha zelf slechts een lam was. Daar nu geen offers Gode welbehaaglijk waren, dan die op het altaar, dat ze heiligde, gebracht werden was het nodig, dat zij zouden opgaan naar de plaats, waar dat altaar was, want hoewel het paaslam geheel en al door de eigenaars gegeten werd, moest het toch in de voorhof van de tabernakel worden geslacht, het bloed gesprengd, en de ingewanden op het altaar verbrand worden. Door hen te bepalen tot de bestemde plaats, hield hij hen aan de bepaalde regel, waarvan zij allicht afgeweken zouden zijn, om dwaze verzinselen voor henzelf in te voeren, als het hun veroorloofd ware geworden binnen hun eigen poorten hun offers te offeren, zonder daarbij onder het toezicht van de priesters te zijn. Hiermede werd hun ook bevolen hun oog op God te hebben in de plechtigheid en dat de begeerte van hun hart moet wezen naar de gedachtenis van Zijn naam, daar hun bevolen was om te gaan naar de plaats, die de Heere zal verkiezen om Zijn naam aldaar te doen wonen, vers 2 en 6,6. Maar als de plechtigheid voorbij was, dan mochten zij zich keren en heengaan naar hun tenten, vers 7. Sommigen denken dat zij indien zij wilden, reeds de volgende morgen, nadat het paaslam geslacht en gegeten was, mochten terugkeren, daar de priesters en Levieten volstonden om het overige werk van de week te doen, maar het is er zover vandaan dat de eerste dag van de zeven de dag was van hun uit elkaar gaan, dat er uitdrukkelijk geboden is, dat het een dag van heilige samenroeping moet wezen, Leviticus 23:7, Numeri 28:18. Daarom moeten wij het nemen zoals het in Jonathan’s paraphrase wordt verklaard: in de morgen na het einde van het feest zult gij gaan naar uw steden. En het was de gewoonte om de gehele week bij elkaar te blijven, 2 Kronieken 35:17.

2. Dat zij gedurende zeven dagen ongezuurde broden moesten eten, en dat er dan geen zuurdeeg in hun landpalen gevonden moest worden, vers 3, 4, 8,. Het brood, dat zij dan moeten eten, wordt hier brood van de ellende genoemd, omdat het noch aangenaam van smaak, noch licht verteerbaar was, en daarom geschikt om de bezwaardheid van gemoed aan te duiden onder hun dienstbaarheid, en de haast in gedachtenis te houden, waarmee zij uittogen daar de zaak zo dringend was, dat zij niet wilden blijven om te wachten tot het brood gedesemd was, dat zij medenemen op hun tocht. De Joodse schrijvers delen ons mede, dat het de gewoonte was aan de paasmaaltijd, dat de heer des huizes dit ongezuurde brood brak, en aan ieder van de aanzittenden een stuk er van gaf, zeggende: Dit is, dat is: dit stelt voor, of doet ons gedenken aan (hetgeen het gezegde verklaart van onze Heijand: Dit is Mijn lichaam) het brood van de ellende, dat onze vaderen in Egypte hebben gegeten. De Evangeliebetekenis van dit feest van de ongezuurde broden geeft ons de apostel in 1 Corinthiërs 5:7, Christus, ons Pascha, is voor ons geslacht, en daar wij nu tot onze vertroosting deel gekregen hebben aan de gezegende vruchten van die offerande, zo laat ons feesthouden in een heilige wandel, vrij van de zuurdesem van de kwaadheid en van de boosheid jegens onze broederen, en van de geveinsdheid tegenover God, en in de ongezuurde broden van de oprechtheid en van de waarheid.

Eindelijk. "Let ten opzichte van het pascha op het doel, waartoe het was ingesteld: opdat gij gedenkt aan de dag van uw uittrekken uit Egypte, niet slechts op de dag van het pascha, of gedurende de zeven dagen van het feest maar al de dagen van uw leven, vers 3, als een voortdurende drijfveer tot gehoorzaamheid." Zo vieren wij de gedachtenis van Christus’ dood op zekere tijden, opdat wij hem ten allen tijde zullen gedenken, als een reden waarom wij zullen leven voor Hem, die voor ons gestorven en opgestaan is.

II. Zeven weken na het pascha moest het pinksterfeest gevierd worden, waaromtrent hun hier wordt geboden:

1. Van wanneer af zij de zeven weken moesten tellen: van dat men met de sikkel begint in het staande koren, vers 2, dat is: van de morgen van de eerste dag van het feest van de ongezuurde broden, want op die dag (hoewel het volk waarschijnlijk niet aan de oogst begon voordat het feest voorbij was) werden boden gezonden om een garf van gerst te oogsten, die als eersteling aan God geofferd moest worden, Leviticus 23:10. Sommigen denken dat er de bijzondere zorg mee te kennen wordt gegeven, die God voor hun land zou hebben met betrekking tot het weer, dat hun oogst steeds op dezelfde tijd rijp en gereed zou zijn voor de sikkel.

2. Hoe zij dit feest moesten houden.

a. Zij moeten God een offer brengen, vers 10. Dit wordt hier een vrijwillige schatting genoemd Het wordt van hen geëist als een schatting aan hun souvereine Heer en eigenaar, van wie zij al hun land hielden, maar omdat er de hoeveelheid niet van was bepaald, maar het aan ieders grootmoedigheid was overgelaten om te brengen wat hij wilde, en omdat hij al wat hij bracht blijmoedig moest geven, werd het toch een vrijwillige schatting geroemd. Het was een dankbare erkenning van de goedheid Gods over hen in de zegeningen van deze korenoogsten, die nu volbracht waren, en daarom moet het offer zijn, naardat hen de Heere zal gezegend hebben. Waar God overvloedig zaait, daar verwacht Hij dienovereenkomstig te zullen oogsten.

b. Zij moeten vrolijk zijn voor het aangezicht des Heeren huns Gods vers 11. Heilige vreugde is het hart en de ziel van dankbare lofzeggingen, die als de taal en de uitdrukking van heilige

vreugde zijn. Zij moeten zich verblijden in hun ontvangen van God en in hun diensten voor en offeranden aan Hem, wij moeten ons verlustigen in onze plicht, zowel als in onze genieting. Hun dienstknechten en dienstmaagden moeten zich met hen verblijden, "want gedenkt, dat gij een dienstknecht geweest zijt vers 12, en dat gij zeer dankbaar zoudt geweest zijn, indien uw aandrijvers u eens tijd en oorzaak gegeven hadden om u te verblijden, en uw God heeft u uitgeleid om een feest te houden met blijdschap, weest dus vriendelijk en aangenaam voor uw dienstknechten en dienstmaagden, en geeft hun lieflijkheid in hun leven, maakt hun het leven gemakkelijk". En het schijnt dat deze algemene woorden: Gij zult deze inzettingen houden en doen, hier bijgevoegd zijn om een bijzondere reden, namelijk, dat dit feest gehouden werd ter gedachtenis van de wetgeving op Sinaï vijftig dagen nadat zij uit Egypte waren gegaan. De beste manier nu om onze dankbaarheid aan God uit te drukken voor Zijn gunst in ons Zijn wet te geven is er de geboden van waar te nemen en te doen.

III. Zij moeten het feest van de loofhutten houden, vers 13-15. Hier is geen herhaling van de wet op de offers, die in grote getale op dit feest geofferd moesten worden, en die wij uitvoerig vermeld votnden in Numeri 29:12 en verv, omdat de zorg daarvoor aan de priesters en Levieten was opgedragen, die zulke herhalingen niet zo nodig hadden als het volk, en omdat het geestelijk deel van de dienst, dat bestond in heilige blijdschap, Gode zeer welbehaaglijk was, en de voortdurende plicht moet zijn van een Evangelische gemeenschapsoefening waarvan dit feest een type was. Zie welk een nadruk er hier op wordt gelegd: Gij zult vrolijk zijn op uw feest, vers 14, want de Heere uw God zal u zegenen in al uw inkomen en in al het werk uwer handen, daarom immers zult gij vrolijk zijn, vers 15. Het is de wil van God, dat Zijn volk een blijmoedig volk zal zijn. Indien zij, die onder de wet waren, vrolijk moesten zijn voor het aangezicht des Heeren, hoeveel meer dan niet wij, die onder de genade van het Evangelie leven, hetgeen het ons ten plicht maakt, om, niet slechts zoals hier, vrolijk te zijn op onze feesten, maar ons ten allen tijde te verblijden in de Heere. Als wijzelf ons in God verblijden, dan moeten wij doen wat wij kunnen, om anderen te helpen om zich ook in Hem te verblijden, door de treurende te troosten, de nooddruftige bij te staan, zodat zelfs de vreemdeling, de wees en de weduwe zich met ons kunnen verblijden. Zie Job 29:13.

I1. Wij moeten ons verblijden in God, niet alleen om hetgeen wij hebben ontvangen, en nog dagelijks van Hem ontvangen maar ook om hetgeen Hij heeft beloofd, en wij verwachten nog van Hem te zullen ontvangen, de Heere uw God, zal u zegenen, daarom zult gij vrolijk zijn. Zij, die God tot hun blijdschap maken kunnen zich verblijden in de hoop, want die het beloofd heeft is getrouw.

Eindelijk. De wetten betreffende de drie plechtige feesten worden saamgevat, vers 16,17 6, zoals dikwijls tevoren, Exodus 23:16, 17, 34:23,. De algemene bevelen betreffende deze feiten zijn:

1. Dat al wat mannelijk onder hen is persoonlijk voor Gods aangezicht zal verschijnen opdat zij door hun veelvuldig samenkomen om God te aanbidden aan dezelfde plaats en naar dezelfde regel, zich trouw en standvastig zullen blijven houden aan die heilige Godsdienst die onder hen gevestigd was.

2. Dat niemand ledig voor Gods aangezicht moet verschijnen, maar dat een ieder een offerande moest brengen ten teken van hun afhankelijkheid van God en van dankbaarheid jegens Hem. En God was niet onredelijk in Zijn eisen, een ieder geve naar hetgeen in zijn vermogen is, meer werd niet verwacht. Dit is ook thans nog de regel derliefdadigheid 1 Corinthiërs 16:2. Zij, die

geven naar hun vermogen, zullen aangenomen worden, maar zij die boven hun vermogen geven, worden dubbele eer waardig geacht, 2 Corinthiërs 8:3, zoals de arme weduwe, die al haar leeftocht had gegeven, Lukas 21:4.

Deuteronomium 16:18-22

1. Hier wordt zorggedragen voor een goede rechtsbedeling onder hen, opdat geschillen beslecht worden, aan de verongelijkten recht wordt gedaan en zij die oprecht doen, gestraft worden. Zolang zij in de woestijn gelegerd waren, hadden zij rechters en ambtlieden naar hun aantal, oversten van duizenden, en oversten van honderden, Exodus 18:25. Toen zij in Kanaän kwamen, moesten zij rechters en ambtlieden hebben naar hun steden en vlekken, in al hun poorten, want de gerechtshoven hielden hun zittingen in de poorten.

Nu wordt hier aan deze mindere magistraten een opdracht gegeven: "Rechters zult gij aanstellen om geschillen te onderzoeken en er uitspraak over te doen, en ambtlieden om hun vonnissen uit te voeren". Op welke wijze die personen nu ook in hun ambt gesteld werden of zij door de souverein werden benoemd of door het volk werden gekozen de machten waren van God verordend, Romeinen 13:1. En het was een grote zegen voor het volk, dat hun het recht aldus aan de deur werd gebracht, opdat het met te meer bekwamen spoed en te minder onkosten bedeeld zou kunnen worden, een zegen, waarvoor ook wij, die tot ons volk behoren, zeer dankbaar moeten zijn. Ingevolge van deze wet was er, behalve het groot sanhedrin, dat zitting hield in het heiligdom, en bestond uit zeventig oudsten met een president in de grote steden, waarin meer dan honderd twintig gezinnen woonden, een hof van drie en twintig rechters, in de kleinere plaatsen een hof van drie rechters. Zie deze wet hernienwd door Josafat, 2 Kronieken 19:5, 8.

Hier is een bevel aan deze magistraten om in het ambt, dat hun opgedragen was, recht te doen. Het is beter geen recht te spreken, dan niet goed recht te spreken, overeenkomstig de bevelen van de wet en het getuigenis van de feiten. De rechters worden hier gewaarschuwd om niemand onrecht te doen, vers 19, geen geschenken te nemen, waardoor zij verleid zouden worden onrecht te doen. Deze wet is tevoren reeds gegeven, Exodus 23:8, en hun wordt gelast recht te doen aan allen, vers 20. "Gerechtigheid, gerechtigheid zult gij najagen. Houdt u aan de beginselen van het recht, handelt naar de beginselen van het recht, ondersteunt de eisen van het recht, volgt de voorbeelden van het recht, en jaagt na, kloek en vastberaden, wat recht is". Dat is het wat de magistraat altijd op het oog moet hebben, dat moet hij bedoelen, daaraan moeten alle persoonlijke belangen en inzichten opgeofferd worden: recht te doen aan allen, en aan niemand onrecht te doen.

2. Er wordt zorg gedragen om alle gelijkvormigheid met de afgodische gewoonten van de heidenen te voorkomen, vers 21, 22,. Zij moeten niet slechts zich niet met de afgodendienaars verenigen in hun aanbidding, noch hun bossen bezoeken, noch zich buigen voor de beelden, die zij hebben opgericht, maar:

a. Zij moeten nabij Gods altaar geen bos planten ja zelfs geen enkele boom, opdat het het aanzien niet zou hebben van de altaren van de valse goden. Dezen maakten bossen tot de plaatsen van hun aanbidding, hetzij om haar geheim te houden, maar hetgeen waar en goed is begeert veeleer licht en openbaarheid of om haar plechtig te maken, maar in de aanbidding van de ware God is genoeg om haar plechtig te maken zonder de hulp van die uitwendige omstandigheden.

b. Zij moeten geen beeld oprichten ter ere van God, want dat is iets dat de Heere haat. Er is niets, dat Hem meer lastert en smaadt, meer strekt om de geest van de mensen te verderven,

dan om God, die een oneindige en eeuwige Geest is, voor te stellen door een beeld en Hem in zo’n beeld te aanbidden.

HOOFDSTUK 17.

1 Gij zult den HEERE, uw God, geen os of klein vee offeren, waaraan een gebrek zij of enig kwaad; want dat is den HEERE, uw God, een gruwel.
2 Wanneer in het midden van u, in een uwer poorten, die de HEERE, uw God, u geeft, een man of vrouw gevonden zal worden, die doen zal, dat kwaad is in de ogen des HEEREN, uws Gods, overtredende Zijn verbond;
3 Dat hij heengaat, en dient andere goden, en buigt zich voor die, of voor de zon, of voor de maan, of voor het ganse heir des hemels, hetwelk ik niet geboden heb;
4 En het wordt u aangezegd, en gij hoort het; zo zult gij het wel onderzoeken; en ziet, het is de waarheid, de zaak is zeker, zulk een gruwel is in Israel gedaan;
5 Zo zult gij dien man of die vrouw, die ditzelve boze stuk gedaan hebben, tot uw poorten uitbrengen, dien man zeg ik, of die vrouw; en gij zult hen met stenen stenigen, dat zij sterven.
6 Op den mond van twee getuigen, of drie getuigen, zal hij gedood worden, die sterven zal; op den mond van een enigen getuige zal hij niet gedood worden.
7 De hand der getuigen zal eerst tegen hem zijn, om hem te doden, en daarna de hand des gansen volks; zo zult gij het boze uit het midden van u wegdoen.
8 Wanneer een zaak aan het gericht voor u te zwaar zal zijn, tussen bloed en bloed, tussen rechtshandel en rechtshandel, tussen plage en plage, zijnde twistzaken in uw poorten, zo zult gij u opmaken en opgaan naar de plaats, die de HEERE, uw God, verkiezen zal;
9 En gij zult komen tot de Levietische priesters, en tot den rechter, die in die dagen zijn zal; en gij zult ondervragen, en zij zullen u de zaak des rechts aanzeggen.
10 En gij zult doen naar het bevel des woords, dat zij u zullen aanzeggen, van diezelve plaats, die de HEERE verkiezen zal, en gij zult waarnemen te doen naar alles, wat zij u zullen leren.
11 Naar het bevel der wet, die zij u zullen leren, en naar het oordeel, dat zij u zullen zeggen, zult gij doen; gij zult niet afwijken van het woord, dat zij u zullen aanzeggen, ter rechter hand of ter linkerhand.
12 De man nu, die trotselijk handelen zal, dat hij niet hore naar den priester, dewelke staat, om aldaar den HEERE, uw God, te dienen, of naar den rechter, dezelve man zal sterven; en gij zult het boze uit Israel wegdoen.
13 Dat het al dat volk hore en vreze, en niet meer trotselijk handele.
14 Wanneer gij zult gekomen zijn in het land, dat u de HEERE, uw God, geeft, en gij dat erfelijk zult bezitten en daarin wonen, en gij zeggen zult: Ik zal een koning over mij stellen, als al de volken, die rondom mij zijn;
15 Zo zult gij ganselijk tot koning over u stellen, dien de HEERE, uw God, verkiezen zal; uit het midden uwer broederen zult gij een koning over u stellen; gij zult niet vermogen over u te zetten een vreemden man, die uw broeder niet zij.
16 Maar hij zal voor zich de paarden niet vermenigvuldigen, en het volk niet doen wederkeren naar Egypte, om paarden te vermenigvuldigen; terwijl de HEERE ulieden gezegd heeft: Gij zult voortaan niet wederkeren door dezen weg.
17 Ook zal hij voor zich de vrouwen niet vermenigvuldigen, opdat zijn hart niet afwijke; hij zal ook voor zich geen zilver en goud zeer vermenigvuldigen.
18 Voorts zal het geschieden, als hij op den stoel zijns koninkrijks zal zitten, zo zal hij zich een dubbel van deze wet afschrijven in een boek, uit hetgeen voor het aangezicht der Levietische priesteren is;
19 En het zal bij hem zijn, en hij zal daarin lezen al de dagen zijns levens; opdat hij den HEERE, zijn God, lere vrezen, om te bewaren al de woorden dezer wet en deze inzettingen, om die te doen;

20 Dat zijn hart zich niet verheffe boven zijn broederen, en dat hij niet afwijke van het gebod, ter rechter hand of ter linkerhand; opdat hij de dagen verlenge in zijn koninkrijk, hij en zijn zonen, in het midden van Israel.

De last van dit hoofdstuk betreft:

I. De reinheid en volkomenheid van de dieren, die geofferd moesten worden, vers 1.

II. De straf van hen, die afgoden aanbaden, vers 2-7.

III. Het beroep van de mindere gerechtshoven op het groot sanhedrin, vers 8-13.

IV. De keus en de plicht van een koning, vers 14-20.

Deuteronomium 17:1-7

1. Hier is een wet ter bewaring van de eer van Gods aanbidding door te bevelen, dat geen dier, waaraan enigerlei gebrek is, Hem geofferd zal worden, vers 1. Deze rechterlijke waarschuwing hebben wij reeds dikwijls gehad. Gij zult geen rund of klein vee offeren, waaraan een gebrek is, waardoor het afzichtelijk wordt, of enig kwand, een ziekte of zwakheid, hoewel niet merkbaar op de eerste aanblik, het is Gode een gruwel. God is het beste van alle wezens, alles, alles, waarmee Hij gediend wordt, behoort dus het beste van zijn soort te zijn. Zeer bijzonder moesten de Oud Testamentische offers dit zijn, omdat zij typen waren van Christus, die een onbestraffelijk en onbevlekt Lam is, 1 Petrus 1:19, volkomen rein van alle zonde en van de schijn er van. In de laatste tijden van de Joodse kerk, toen het volk door de Babylonische gevangenschap genezen was van afgoderij, werd hun toch ontheiliging ten laste gelegd door de overtreding van deze wet, daar het bij hen niet kwaad was om wat blind, of wat kreupel of ziek is als offer aan te brengen, Maleachi 1:8.

2. Een wet om diegenen te straffen, die valse goden aanbaden. Het was tot een halsstraffelijke misdaad gemaakt om anderen tot afgoderij te verleiden, Hoofdstuk 13, hier is zij het niet minder om zich te hebben laten verleiden. Indien de blinden aldus de blinden misleiden, moeten beide in de gracht vallen. Aldus wilde God hun vrees inboezemen voor die zonde, die zij wel als zeer zondig zullen beschonwen, nu er zovele bloedige wetten tegen uitgevaardigd waren, en diegenen er van terughouden, die op geen andere wijze er tegen bewogen kunnen worden, en toch is de wet, die de dood werkt, ongenoegzaam gebleken. Zie hier:

A. Wat de misdaad was, waartegen deze wet gericht is: het dienen of aanbidden van andere goden, vers 3. De oudste en schoonschijnendste afgoderij wordt hier gespecificeerd: het aanbidden van zon, maan en sterren, en indien dit nu al zo iets verfoeilijke was, hoeveel te meer dan niet het aanbidden van hout en steen of de voorstelling van lage, verachtelIjke dieren. Daarvan wordt gezegd:

a. Dat het hetgeen is, dat God niet had geboden. Telkens en nogmaals had Hij het verboden, maar het wordt aldus uitgedrukt om te kennen te geven, dat indien er niets meer dan dit tegen was, dit alleen reeds genoeg zou zijn, (want in de aanbidding Gods moet Zijn inzetting of gebod onze regel zijn en onze volmacht) en dat God nooit geboden heeft dat Zijn aanbidders zich zo ver zouden verlagen, om aan hun medeschepselen Goddelijke eer te bewijzen. Indien God hun dit geboden had, zij zouden met recht er over hebben kunnen klagen als een smaden en verkleinen van hen, maar nu Hij het hun verboden heeft, zullen zij uit een geest van tegenspraak zichzelf die smaad aandoen?

b. Dat het kwaad is in de ogen des Heeren, vers 2, Al wordt het nog zo zorgvuldig verborgen gehouden, Hij ziet het, en al wordt het nog zo vernuftig verzacht of bewimpeld, Hij haat het, het is een zonde, uiterst snood in zichzelve, en de hoogste belediging, die Gode aangedaan kan worden.

c. Dat het een overtreding is van het verbond. Het was op die voorwaarde, dat God hen aannam om Zijn bijzonder volk te zijn, datzij Hem alleen als hun God zouden dienen en aanbidden, zodat, indien zij aan een ander de eer gaven, die Hem alleen toekwam, het verbond teniet was gedaan, en al de voordelen er van verbeurd waren. Andere zonden waren overtredingen van het gebod, maar deze zonde was een overtreding van het verbond. Het was geestelijk overspel, waardoor het huwelijksverbond werd verbroken.

d. Het was een gruwel in Israël, vers 4. Afgoderij was slecht in wie het ook zij, maar zij was zeer bijzonder gruwelijk in Israël, een volk, zo bijzonder gezegend met de openbaringen van de wil en de gunst van de alleen ware en levende God.

B. Hoe het onderzocht moest worden. Als er kennis van werd gegeven, of als er grond van verdenking was, dat iemand, wie het ook zij, man of vrouw, andere goden had gediend,

a. Dan moest een onderzoek worden ingesteld vers 4. Hoewel het op de eerste aanblik niet zeker schijnt, kan het bij nader onderzoek toch waar blijken te zijn, en, zo het bij mogelijkheid ontdekt kan worden, moet het niet ongestraft blijven, maar al werd het niet ontdekt, dan zou toch het onderzoek, dat er naar ingesteld werd, het land met schrik en afgrijzen vervullen.

b. Er moet getuigenis gegeven worden, vers 6 Hoe snood en gevaarlijk de misdaad ook zij, toch moet niemand er voor gestraft worden, tenzij er door minstens twee getuigen goede en deugdelijke bewijzen van overgelegd worden. Onder voorgeven van God te eren, moeten zij geen onschuldige straffen. Deze wet, die voor een geval van leven of dood twee getuigen vereiste, hadden wij tevoren in Numeri 35:30, en zij is aangehaald in Mattheus 18:16.

C. Welk vonnis uitgesproken en tenuitvoer gelegd moet worden. Zo zwaar een straf als de dood, zo groot een dood als door steniging, moet op de afgodendienaar worden toegepast, hetzij man of vrouw, want de zwakheid van de zwakkere kunne zou geen verontschuldiging zijn, vers 5. De plaats van de strafvoltrekking moet de stadspoort zijn, tot meerdere schande van de misdadiger, en ter meer openlijke waarschuwing aan anderen. De hand van de getuigen moet in dit-evenals in andere gevallen-het eerst tegen hem zijn, dat is zij moesten de eerste steen op hem werpen, hiermede hun getuigenis erkennende, en plechtig de schuld van zijn bloed inroepende over henzelf, indien hun getuigenis vals was. Deze gewoonte kon de mensen er van terughouden om een valse getuigenis af te leggen. De getuigen waren wezenlijk de dood van de kwaaddoener, en daarom was het nodig, dat zij dit ook daadwerkelijk waren. Maar zij moeten gevolgd, en de strafoefening moet voltooid worden door de handen van het volk die aldus getuigenis moesten afleggen van hun verfoeiing van de misdaad en, evenals tevoren, Hoofdstuk 13:9, het boze uit hun midden moesten wegdoen.

Deuteronomium 17:8-13

Er was bevolen dat gerechthoven opgericht zouden worden in iedere stad, Hoofdstuk 16:18, en zij waren gemachtigd om zaken te onderzoeken en te beslissen overeenkomstig de wet zowel die welke wij een criminele zaak noemen, als die welke geschillen betroffen tussen man en man, en wij kunnen veronderstellen dat zij gewoonlijk de zaken, die voor hen gebracht werden, konden beslechten, en dat hun uitspraak dan beslissend was. Maar:

1. Er wordt hier aangenomen, dat soms een zaak voor hun hof gebracht kon worden, die voor deze mindere rechters te moeilijk was om er in te beslissen, want zij konden niet geacht worden zo geleerd te zijn in de wetten, als zij die in hogere gerechtshoven zaten. Zij moeten niet overhaast, maar slechts na grondig en nauwkeurig onderzoek en na raad ingewonnen te hebben een oordeel uitspreken, vers 8. Wanneer een zaak aan het gericht voor u te zwaar zal zijn, waarvan het voor de rechters geen schande zou zijn te erkennen dat zij te moeilijk voor hen is, gesteld dat het is tussen bloed en bloed, het bloed van iemand, dat riep, en het bloed van hem, die van de moord beschuldigd was, en dat geëist werd, als het bewijs twijfelachtig is of het moedwillige moord of onwillekeurige doodslag was, of tussen rechtshandel en rechtshandel, de rechtshandel, die de aanklacht, en de rechtshandel, die de verdediging bevat, tussen plaag en plaag, in een rechtsgeding over een aanslag of een vechtpartij in deze en dergelijke gevallen kan, hoewel hei bewijs duidelijk is, toch twijfel ontstaan over de zin en de betekenis van de wet en haar toepassing op het onderhavige geval.

2. Deze moeilijke zaken, die tot nu toe, volgens de raad van Jethro, tot Mozes gebracht werden, moesten na zijn dood tot het opperste gezag worden gebracht, wie dan ook met dit gezag bekleed was, hetzij een richter, als er zo’n buitengewoon persoon verwekt, en bevoegd was om zo zwaarwichtig een ambt te vervullen, zoals Othniël, Debora, Gideon en anderen, of de hogepriester als hij door de uitnemendheid van zijn gaven door God geroepen was om de publieke zaken te leiden, zoals Eli, of, (indien geen bijzonder persoon door de hemel voor die eer was aangewezen) de priesters en Levieten, (of de priesters, die natuurlijk Levieten waren) die niet slechts het heiligdom bedienden, maar in raadsvergadering bijeen kwamen, om het appel van de mindere hoven te ontvangen, en die redelijkerwijs verondersteld konden worden, niet slechts door hun geleerdheid en ervaring het meest bekwaam en bevoegd te zijn, maar ook de beste bijstand van Gods Geest te hebben om twijfelachtige gevallen tot klaarheid te brengen, vers 9, 11, 12. Hun wordt niet geboden de urim en tummim te raadplegen, want men veronderstelt dat die alleen geraadpleegd werden voor zaken, rakende de openbare aangelegenheden, hetzij van het gehele volk of van de vorst, maar in gewone gevallen moest men bebouwen op de wijsheid en rechtschapenheid van hen, die aan de regering waren. In hun uitspraak omtrent de betekenis van de wet moest berust worden, en dienovereenkomstig moest het vonnis worden uitgesproken. En hoewel hun oordeel het gezag niet had van een Godsspraak, had het toch behalve de zedelijke zekerheid als zijnde het oordeel van verstandige en ervaren mannen, nog het voordeel van een Goddelijke belofte, opgesloten in deze woorden van vers 9, zij zullen u de zaak des rechts aanzeggen. Het had ook de steun van de Goddelijke inzetting, waardoor zij tot de opperste rechters des lands waren aangesteld.

3. Het eindoordeel, uitgesproken door de rechter, priester, of de grote raad, moet door de betrokken partijen aangenomen en gehoorzaamd worden, en dat wel op straffe des doods. Gij zult doen naar het bevel des woords, dat zij u zullen aanzeggen gij zult waarnemen te doen naar alles wat zij u leren vers 10, gij zult niet afwijken van het woord, dat zij u zullen aanzeggen, ter rechter-of ter linkerhand, vers 11. Het is voor de eer van God en het welzijn

van een volk, dat het gezag van de hogere machten gesteund wordt, en de behoorlijke orders van de regering opgevolgd worden, dat zij, die aangesteld zijn om te regeren, gehoorzaamd worden, alle ziel hun onderworpen zij in al de dingen, die tot hun rechtsgebied behoren. Al zou iemand zich ook verongelijkt achten door het vonnis (daar iedereen allicht partijdig is voor zichzelf) moet hij zich toch onderwerpen, zich gedragen naar de uitspraak, al is die hem ook nog zo onaangenaam, en overeenkomstig die uitspraak dragen, of verliezen, of betalen niet alleen terwille van de straf, maar ook om des gewetens wil. Maar indien een mindere rechter het vonnis weerspreekt van het hogere hof en er de orders niet van wil uitvoeren, of indien een particulier persoon weigert zich naar deszelfs uitspraak te gedragen, dan moet die weerspannigheid met de dood worden gestraft, al zou ook de zaak, om welke die oppositie gevoerd wordt, nog zo onbeduidend zijn. Die man zal sterven, dat al het volk het hore en vreze, vers 12, 13. Zie hier:

1. Het kwaad van de ongehoorzaamheid: rebellie, weerspannigheid uit een geest van tegenspraak en opstand tegen God, of tegen hen, die onder Hem met gezag bekleed zijn, met een beginsel van minachting en eigenwilligheid, is als toverij en afgoderij. Uit zwakheid of onervarenheid in gevoelen te verschillen, kan verontschuldigd worden, en daarmee moet geduld worden geoefend, maar trotselijk, in hoogmoed en goddeloosheid (zoals oude vertalingen dit verklaren) dat is de wapens op te vatten tegen de regering, en een belediging van Hem, door wie de gestelde machten verordineerd zijn.

2. Het doel van de straf: opdat anderen zullen horen en vrezen, en niet desgelijks zullen doen. Sommigen zullen zo verstandig zijn om het snode van de misdaad af te leiden uit het ontzettende van de straf, en haar daarom verfoeien, en anderen zullen inzover met hun eigen, veiligheid te rade gaan, dat zij hun eigen zin en wil weerstaan en zich onderwerpen aan het vonnis, liever dan tegen zichzelf te zondigen en hun leven te verbeuren door er tegen in te gaan. Uit deze wet leidt de apostel het ontzettende af van de straf, welke diegenen waardig geacht zullen worden, die het gezag van de Zoon van God vertreden, Hebreeën 10:28, 29.

Deuteronomium 17:14-20

Na de wetten betreffende onderdanen, volgen nu hier gevoegelijk wetten betreffende koningen, want zij, die over anderen heersen, moeten gedenken, dat zij ook zelf onder bevelen staan. Hier zijn wetten gegeven:

I. Aan de kiezers van het rijk, naar welke regelen zij hun keus moeten doen, vers 14,15.

1. Er wordt hier verondersteld, dat het volk na verloop van tijd, een koning zal begeren, wiens koninklijke pracht en macht geacht zullen worden aan hun natie een groot aanzien te geven onder hun naburen. Het hebben van een koning is hun noch beloofd als een zegen, noch geboden als een plicht (niets kon beter voor hen zijn dan het Goddeiijk bestuur, waaronder zij zich bevonden) maar zo zij het begeerden, is het hun toegelaten. Indien zij slechts zorg droegen, dat aan het doel van de regering wordt beantwoord, dat Gods wetten behoorlijk worden waargenomen om ze te doen, dan zouden zij aan geen bepaalden regeringsvorm gebonden zijn, maar zal hun gaarne een koning worden toegestaan. Hoewel er iets onregelmatigs verondersteld wordt in het beginsel van de begeerte, namelijk dat zij als andere volken zouden zijn, (terwijl God hen op velerlei wijze van andere volken onderscheiden heeft) wilde God hen hierin toch ter wille zijn, omdat Hij er Zijn eigen voornemens en bedoelingen in tot stand wilde brengen door de koninklijke regering een type te doen zijn van het koninkrijk van de Messias.

2. Zij worden bestuurd in hun keus. Als zij een koning over zich willen hebben, gelijk God voorzag dat geschieden zou, (hoewel het niet blijkt dat er ooit een voorstel toe gedaan was vóór bijna vier honderd jaren daarna) dan moeten zij:

a. Gods mond om raad vragen, en hem tot koning maken, die God zal verkiezen, en zij waren wèl gelukkig, dat zij een orakel hadden, om in zo’n gewichtige zaak te kunnen raadplegen, en een God om voor hen te kiezen, die onfeilbaar weet wat iedereen is en zijn zal. Koningen zijn Gods plaatsbekleders, en daarom is het voegzaam dat Hij hen zal verkiezen. God zelf is op bijzondere wijze Israëls Koning geweest, en indien zij nu, onder Hem, een anderen over zich aanstelden, dan was het nodig, dat Hij de persoon zou benoemen. Dienovereenkomstig heeft het volk, toen het een koning begeerde, zich gewend tot Samuël, een profeet des Heeren, en later zijn David, Salomo Jerobeam, Jehu, en anderen gekozen door de profeten, en het volk wordt bestraft, omdat zij zich niet aan deze wet gehouden hebben, Hosea 8:4. Zij hebben koningen gemoakt, maar niet uit Mij. In alle gevallen moet Gods keus, zo wij haar slechts kennen, de onze leiden en bepalen.

b. Zij moeten geen vreemdeling kiezen, onder voorwendsel van hun verbonden te versterken of om de buitengewone geschiktheid van de persoon, opdat niet een vreemde koning vreemde zeden en gewoonten zal invoeren tegenover die, welke door de wet Gods zijn ingesteld, maar hij moet uit het midden hunner broederen zijn, opdat hij een type zijn van Christus, die been van ons been is, Hebreeën 2:14.

II. Er worden wetten gegeven aan de vorst die gekozen zou worden, voor de behoorlijke administratie van de regering.

1. Hij moet zorgvuldig vermijden alles wat hem van God en Godsdienst zou kunnen afleiden. Rijkdom, eer en genot zijn de drie grote hinderpalen, die de Godsvrucht in de weg staan, (de

begeerlijkheid des vleses, de begeerlilkheid van de ogen, en de grootsheid des levens) inzonderheid voor hen, die in hoogheid gesteld zijn, tegen deze wordt dus de koning hier gewaarschuwd.

A. Hij moet niet toegeven aan eerzucht door de paarden te vermenigvuldigen, vers 16. Hij die op een paard een fraai en statig dier reed in een land, waar gewoonlijk van ezels en muilezels gebruik wordt gemaakt, had een groots aanzien, en daarom mocht hij wel paarden hebben voor zichzelf om op te rijden of om voor zijn wagen gespannen te worden, maar hij moet geen knechten te paard zetten, Prediker 10:7, en ook niet veel paarden hebben voor zijn beambten en lijfwachten. Toen God hun koning was, reden Zijn richteren op ezelinnen, Richteren.5. 10, 12:14, ook moet hij de paarden niet vermenigvuldigen voor de oorlog, opdat hij er niet te veel op vertrouwe, Psalm 20:8, 33:17, Hosea 14:4. De reden, hier gegeven tegen zijn vermenigvuldigen van paarden, is dat er veelvuldiger omgang door zou ontstaan met Egypte, (dat Kanaän van paarden voorzag, 1 Koningen 10:28, 29) dan voegzaam was voor het Israël Gods, dat met zo'n sterke hand vandaar was uitgebracht. Gij zult voortaan niet weerkeren door deze weg, uit vrees van besmet te worden met de afgoderij van Egypte,. Leviticus 18:3, waartoe zij maar al te zeer geneigd waren. Wij moeten ons hoeden voor een omgang, die ons in gevaar brengt van tot zonde verleid te worden. Als Israël niet moet wederkeren naar Egypte, dan moeten zij ook geen handel drijven met Egypte, Salomo heeft er niets goeds door verkregen.

B. Hij moet niet toegeven aan genotzucht door de vrouwen te vermenigvuldigen, vers 17, zoals Salomo tot zijn ongeluk en verderf gedaan heeft, 1 Koningen 11:1, opdat zijn hart op haar gezet zijnde, niet afgeleid worde van de zaken, en alles wat ernstig is, en inzonderheid van het beoefenen van de Godsvrucht, waar niets vijandiger aan is dan het toegeven aan het vlees.

C. Hij moet niet toegeven aan zucht naar rijkdom door het zilver en goud grotelijks te vermenigvuldigen. Een toereikende schatkist wordt hem toegestaan, en het is hem niet verboden zijn geldmiddelen goed te beheren, er zuinig mee te zijn, maar:

a. Hij moet het geld niet grotelijks vermeerderen, zodat door de heffing er van het volk verdrukt wordt (zoals Salomo schijnt gedaan te hebben, i Kon. 12:4) of hij er zichzelf mee bedriegt, door er op te vertrouwen en er zijn hart op te zetten, Psalm 62:11.

b. Hij moet het niet vermenigvuldigen voor zichzelf. David vermenigvuldigde zilver en goud, maar het was voor de dienst van God, l Kronieken 29:3, niet voor zichzelf, voor zijn volk, niet voor zijn eigen familie.

2. Hij moet zich zeer zorgvuldig toeleggen op de wet van God en die tot zijn richtsnoer maken. Deze moet hem beter zijn dan alle schatten, eer en genietingen, meer dan vele paarden of vele vrouwen, meer dan duizenden van goud en zilver.

A. Hij moet zich een afschrift maken van de wet naar het oorspronkelijke, in bewaring bij de priesters, die het heiligdom bedienden vers 18. Sommigen denken dat hij zich alleen dit boek van Deuteronomium moest afschrijven, dat een uittreksel is van de wet, en waarvan de geboden, meestal van zedelijke en rechterlijke aard zijnde, de koning meer bijzonder aangingen dan de wetten in Leviticus en Numeri die, ceremoniëel zijnde, voornamelijk de priesters aangingen. Anderen denken dat hij al de vijf boeken van Mozes moest afschrijven, welke de wet genoemd worden, en die tezamen bewaard werden als de grondslag van hun Godsdienst.

a. Ofschoon nu de koning verondersteld kon worden in het bezit te zijn van goede afschriften, die hij van zijn voorouders geerfd heeft, moet hij daarenboven nog zelf er een maken. Men kon denken dat die geerfde wel enigszins versleten waren door voortdurend gebruik, en daarom moet hij bij de aanvaarding van de regering een nienw hebben.

b. Hoewel hij secretarissen had, die hij kon gebruiken om dit afschrift te maken, en die wellicht een betere hand schreven dan hij zelf, moest hij het toch zelf doen, met zijn eigen hand, ter ere van de wet en opdat hij geen Godsdienstige handeling beneden zich zou achten, ten einde zich te gewennen aan arbeid en studie en inzonderheid ten einde hierdoor verplicht te zijn om zeer bijzonder kennis te nemen van ieder deel van de wet, en haar, door haar te schrijven, in te prenten in zijn gemoed. Het is van zeer groot nut voor een ieder van ons om op te schrijven wat wij zeer bijzonder opmerkelijk en stichtelijk vinden in de Schrift, of in goede boeken, en in leerredenen, die wij gehoord hebben. Een goede pen kan een gebrekkig geheugen grotelijks te hulp komen, om uit de schat van de goeden heer des huizes oude en nieuwe dingen voort te brengen.

c. Hij moet dit doen, zelfs als hij op de stoel van zijn koninkrijk is gezeten, indien hij het niet eerder gedaan heeft. Als hij begint zich op de zaken toe te leggen, dan moet hij zich in de eerste plaats hierop toeleggen. Wie op de troon eens koninkrijks is gezeten, moet wel de handen vol hebben. De zaken van zijn koninkrijk binnenslands en buitenslands, eisen veel van zijn tijd en zijn gedachten, en toch moet hij zich een afschrift maken van de wet. Laat hen, die zich mannen van zaken noemen, niet denken dat dit hen vrijstelt van werk te maken van de Godsdienst, en laat voorname, aanzienlijke mannen het geen verkleining voor zich achten, om voor zichzelf de voortreffelijkheden van Zijn wet te schrijven, die Hij hun voorgeschreven heeft Hosea 8:12.

B. Een Bijbel bij zich hebbende in zijn eigen schrift, moet hij niet denken dat het genoeg is om hem in zijn eigen vertrek te houden, neen, hij moet daarin lezen al de dagen zijns levens, vers 19. Het is niet genoeg om Bijbels te hebben, wij moeten ze gebruiken, ze dagelijks gebruiken, naar de plicht en de behoefte van elken dag het vereisen, onze ziel moet voortdurend haar maal van dit manna ontvangen en als het goed verteerd wordt, dan zal het er een waar versterkend voedsel voor wezen. Gelijk het lichaam voortdurend nuttigheid verlangt van zijn voedsel, en niet alleen op het ogenblik wanneer dat voedsel gegeten wordt, zo ontvangt de ziel nuttigheid van het woord Gods, indien zij het dag en nacht overdenkt, Psalm 1:2. En wij moeten volharden in gebruik te maken van het geschreven woord van God, zolang wij leven. Christus' scholieren zijn nooit uitgeleerd in hun Bijbel, maar zullen hem voortdurend nodig hebben, totdat zij in die wereld komen, waar beide kennis en liefde volmaakt zijn geworden.

C. Zijn schrijven en lezen betekenden niets, indien hij wat hij schreef en las niet in beoefening bracht, vers 19, 20. Het woord van God is niet bestemd om een bloot onderwerp van bespiegeling te zijn, maar een heersende regel van gedrag en wandel. Laat hem weten:

a. Welke heerschappij zijn Godsdienst over hem moet hebben, welke invloed hij op hem moet uitoefenen. Ten eerste. Hij moet er door worden bezield met grote eerbied en ontzag voor de majesteit Gods en voor Zijn gezag. Hij moet leren (en aldus moeten de geleerdsten nog altijd leren) de Heere, zijn God, te vrezen, en zo hoog als hij is, moet hij gedenken dat God boven hem is, en wèlke vrees zijn onderdanen hem ook verschuldigd zijn, die, en nog veel meer is hij verschuldigd aan God als zijn Koning. Ten tweede. Hij moet er door aangespoord worden tot een voortdurend waarnemen van de wet van God en een nauwgezette gehoorzaamheid er aan,

als het gevolg, de uitwerking dier vrees. Hij moet al de woorden van deze wet bewaren, (hij is custos utriusque tabulce de bewaarder van de beide tafelen) niet alleen om te zorgen dat anderen ze doen, maar om zelf ze te doen als een nederig dienstknecht van de God des hemels, en een goed voorbeeld voor zijn minderen. Ten derde. Het moet hem nederig houden, hoe hoog hij ook bevorderd is, laat zijn hart nederig zijn en laat de vreze zijns Gods minachting van zijn broederen voorkomen, laat zijn hart zich niet verheffen boven hen, zodat hij zich hooghartig en minachtend jegens hen gedraagt en hen vertreedt, laat hem niet wanen beter te zijn dan zij, omdat hij groter is en een grotere staat voert, maar gedenken dat hij Gods dienaar is, hun ten goede (major singulis, maar minor universis groter dan één, maar minder dan het geheel. Het moet zijn dwalingen voorkomen, ter rechter- of ter linkerhand (want beide ter rechter- en ter linkerhand zijn dwalingen) en hem in alles recht houden aan zijn God en zijn plicht.

b. Van welk voordeel zijn Godsdienst voor hem zijn zal. Zij, die God vrezen en Zijn geboden houden, zullen er gewis te beter om varen in deze wereld. De grootste monarch van de wereld kan meer nut en voordeel verlangen door de Godsdienst, dan door al de rijkdom en de macht van zijn monarchie. Het zal voordelig zijn: Ten eerste. Voor zijn persoon. Hij zal de dagen verlengen in zijn koninkrijk. In de geschiedenis van de koningen van Juda bevinden wij dat, over het algemeen, de beste regeringen het langst hebben geduurd, behalve wanneer God ze verkort heeft tot straf van het volk, zoals die van Josia. Ten tweede. Voor zijn gezin, ook zijn kinderen zullen voorspoedig zijn. Laat Godsdienstzin als een erfdeel na aan de nakomelingschap, en God zal haar Zijn zegen doen beërven.

HOOFDSTUK 18.

1 De Levietische priesteren, de ganse stam van Levi, zullen geen deel noch erve hebben met Israel; de vuuroffers des HEEREN en zijn erfdeel zullen zij eten.
2 Daarom zal hij geen erfdeel hebben in het midden zijner broederen; de HEERE is zijn Erfdeel, gelijk als Hij tot hem gesproken heeft.
3 Dit nu zal het recht der priesters zijn van het volk, van hen, die een offerande offeren, hetzij een os, of klein vee: dat hij den priester zal geven den schouder, en beide kinnebakken, en de pens.
4 De eerstelingen van uw koren, van uw most en van uw olie, en de eerstelingen van de beschering uwer schapen zult gij hem geven;
5 Want de HEERE, uw God, heeft hem uit al uw stammen verkoren, dat hij sta, om te dienen in den Naam des HEEREN, hij en zijn zonen, te allen dage.
6 Voorts wanneer een Leviet zal komen uit een uwer poorten, uit gans Israel, alwaar hij woont, en hij komt naar alle begeerte zijner ziel, tot de plaats, die de HEERE zal hebben verkoren;
7 En hij dienen zal in den Naam des HEEREN, zijns Gods, als al zijn broederen, de Levieten, die aldaar voor het aangezicht des HEEREN staan;
8 Zo zullen zij een gelijk deel eten, boven zijn verkoping bij de vaderen.
9 Wanneer gij komt in het land, dat de HEERE, uw God, u geven zal, zo zult gij niet leren te doen naar de gruwelen van dezelve volken.
10 Onder u zal niet gevonden worden, die zijn zoon of zijn dochter door het vuur doet doorgaan, die met waarzeggerijen omgaat, een guichelaar, of die op vogelgeschrei acht geeft, of tovenaar.
11 Of een bezweerder, die met bezwering omgaat, of die een waarzeggenden geest vraagt, of een duivelskunstenaar, of die de doden vraagt.
12 Want al wie zulks doet, is den HEERE een gruwel; en om dezer gruwelen wil verdrijft hen de HEERE, uw God, voor uw aangezicht, uit de bezitting.
13 Oprecht zult gij zijn met den HEERE, uw God.
14 Want deze volken, die gij zult erven, horen naar guichelaars en waarzeggers; maar u aangaande, de HEERE, uw God, heeft u zulks niet toegelaten.
15 Een Profeet, uit het midden van u, uit uw broederen, als mij, zal u de HEERE, uw God, verwekken; naar Hem zult gij horen;
16 Naar alles, wat gij van den HEERE, uw God, aan Horeb, ten dage der verzameling, geeist hebt, zeggende: Ik zal niet voortvaren te horen de stem des HEEREN, mijns Gods, en ditzelve grote vuur zal ik niet meer zien, dat ik niet sterve.
17 Toen zeide de HEERE tot mij: Het is goed, wat zij gesproken hebben.
18 Een Profeet zal Ik hun verwekken uit het midden hunner broederen, als u; en Ik zal Mijn woorden in Zijn mond geven, en Hij zal tot hen spreken alles, wat Ik Hem gebieden zal.
19 En het zal geschieden, de man, die niet zal horen naar Mijn woorden, die Hij in Mijn Naam zal spreken, van dien zal Ik het zoeken.
20 Maar de profeet, die hoogmoediglijk zal handelen, sprekende een woord in Mijn Naam, hetwelk Ik hem niet geboden heb te spreken, of die spreken zal in den naam van andere goden, dezelve profeet zal sterven.
21 Zo gij dan in uw hart zoudt mogen zeggen: Hoe zullen wij het woord kennen, dat de HEERE niet gesproken heeft?
22 Wanneer die profeet in den Naam des HEEREN zal hebben gesproken, en dat woord geschiedt niet, en komt niet; dat is het woord, dat de HEERE niet gesproken heeft; door trotsheid heeft die profeet dat gesproken; gij zult voor hem niet vrezen.

I. In dit hoofdstuk worden de rechten en inkomsten van de kerk vastgesteld, en regels voorgeschreven betreffende de bediening en het onderhoud van de Levieten, vers 1-8.

II. De waarschuwing tegen de afgodische, afgrijslijke gewoonten van de heidenen is herhaald, vers 9-14.

III. Een belofte hun gegeven, dat de geest van de profetie onder hen zal voortduren, om zich ten laatste te concentreren in Christus, als de grote Profeet, vers 15-18. Toorn bedreigd tegen hen, die de profetie verachten, vers 19, of haar nabootsen, vers 20, en een regel gegeven ter beproeving er van, vers 21, 22.

Deuteronomium 18:1-8

De magistratuur en de bediening van de Godsdienst zijn twee Goddelijke instellingen van kostelijk, bewonderenswaardig nut voor de steun en de bevordering van het koninkrijk Gods onder de mensen. Wetten betreffende de eerste hadden wij aan het einde van het vorige hoofdstuk, terwijl in dit hoofdstuk bevelen en aanwijzingen gegeven zijn voor de laatste. Er worden hier bakens gesteld tussen de eigendom van de priesters en die des volks.

I. Er wordt zorg voor gedragen, dat de priesters zich niet inwikkelen in de handelingen des leeftochts, noch zich verrijken met de schatten van deze wereld, zij hebben voor betere dingen te zorgen. Zij zullen geen deel noch erve hebben met Israël, dat is: geen deel in de buit van de oorlog, noch in het land, dat door het lot verdeeld moest worden, vers 1. Hun oorlog en akkerbouw zijn beide geestelijk, en genoegzaam om hun de handen te vullen beide met werk en gewin, en hen tevreden te doen zijn. De Heere is zijn erfdeel, vers 2. Zij, die volgens het Nieuwe Testament God tot hun erfdeel hebben, moeten niet begerig zijn naar grote dingen in deze wereld, niet angstvallig vasthouden wat zij hebben, noch haken naar meer, maar op alle tegenwoordige dingen neerzien met de onverschilligheid, welke betaamt aan hen, die geloven dat God algenoegzaam is.

II. Er wordt ook zorg gedragen dat zij geen gebrek hebben aan de gerieflijkheden en noodwendigheden dezes levens. God, die een Geest is, is hun erfdeel maar hieruit volgt nog niet dat zij van de lucht moeten leven. Neen:

1. Het volk moet in hun behoeften voorzien. Zij moeten hun recht hebben van het volk vers 3. Hun onderhoud moet niet afhankelijk zijn van de edelmoedigheid van het volk de wet moet er hun recht op geven. Hij, die in het woord onderwezen wordt, behoort, naar recht mee te delen van alle goederen dengenen, die hem onderwijst, en hij, die het nut en voordeel heeft van plechtige Godsdienstige bijeenkomsten, behoort bij te dragen tot het onderhoud van hen, die in deze bijeenkomsten voorgaan.

a. De priesters, die in de beurt van hun dagorde aan het altaar dienden, hadden hun deel van de offers, namelijk van de dankoffers, die gebracht werden, terwijl zij dienden, behalve nog de borst en schouder, die hun tevoren waren toegewezen, Leviticus 7:32-34, wordt hier bevolen hun ook de beide kinnebakken en de pens te geven, zover was het er vandaan, dat de wet verminderde hetgeen hun reeds wastoegestaan, dat zij hun nog een vermeerdering gaf.

b. De eerstelingen binnen zo’n gebied schijnen de priesters gebracht te zijn, die onder hen woonden, voor hun onderhoud op het land, de eerstelingen van hun koren en wijn tot voedsel, en de eerstelingen van de beschering van hun schapen voor kleding, vers 4, want de priesters, die gebruikt werden om anderen te onderwijzen, moeten zelf leren, voedsel en kleren hebbende, daarmee vergenoegd te zijn. De eerstelingen waren Gode gewijd, en Hij heeft de priesters aangesteld tot Zijn ontvangers, en zo God, in het algemeen, acht dat wat de armen gegeven wordt, Hem geleend is, om met interest terugbetaald te worden, veel meer nog, in het bijzonder, wat aan arme leraren gegeven wordt. Er wordt een goede reden gegeven voor die voortdurende lasten op hun goederen, vers 5, omdat de Levieten door God waren verkoren en Zijn keus moet erkend en gesteund worden, en zij die door Hem worden geëerd, moeten ook door ons geëerd worden, en omdat zij staan om te dienen, en beloond moeten worden voor hun arbeid en dienst, inzonderheid, daar het was in de naam des Heeren, op Zijn volmacht, in Zijn dienst en tot Zijn lof, en die last bij erfrecht overging op hun geslacht, op hun zaad tot in

eeuwigheid. Zij, die aldus arbeidden, moesten op alle mogelijke wijzen aangemoedigd worden als sommigen van de nodigste en nuttigste leden hunner maatschappij.

2. De priesters zelf moeten elkaar niet in de weg staan. Indien een priester, die door de wet slechts verplicht was om in de beurt van zijn dagorde aan het altaar te dienen en daarvoor betaald werd, zich uit grote liefde voor het heiligdom tot voortdurende dienst aldaar zou willen wijden, het gemak en genoegen van de stad, waar het zijn lot en deel was te wonen, verlatende om het genot te kunnen hebben van aan het altaar te dienen, dan moesten de priesters, wier beurt het was te dienen, hem toelaten, zowel om te delen in het werk als om te delen in het loon, en hem noch de eer van het ene, noch het voordeel van het andere benijden of misgunnen, al zou dit ook voor hen stoornis en nadeel schijnen te veroorzaken, vers 6-8. Een hartelijke, Godvruchtige ijver om God en Zijn kerk te dienen, moet gesteund, niet ontmoedigd worden, al zou het ook wezen, dat het weinig inbreuk maakt op een vastgestelde orde van zaken, en er wel wat onregelmatigs in schijnt te zijn. Is er iemand, die een hartelijke genegenheid schijnt te hebben voor het heiligdom en zeer gaarne in de dienst er van gebruikt wij worden, laat hem in Gods naam dienen, hij zal Gode even welkom wezen als de Levieten, wier beurt het was te dienen, en hij behoort ook hun welkom te wezen. De vaststelling van de dagorder was veeleer bestemd om hen bij het werk te houden, die niet gaarne zoveel deden, dan hen buiten te sluiten, die gaarne meer deden. En hij, die aldus als vrijwilliger dient, zal even goed loon ontvangen als zij, die geprest werden, behalve nog hetgeen hem komt van de verkoping van zijn vaderlijk erfdeel. De kerk van Rome verplicht hen, die hun goederen verlaten om in een klooster te gaan, de opbrengst er van in het fonds van het klooster te storten, want gewin is hun Godzaligheid, maar hier wordt bevolen, dat zo’n Godgewijde vrome zich de opbrengst van zijn vaderlijk goed zal voorbehouden, want de bediening van de Godsdienst hoe ook misbruikt door de mensen is nooit door God ingesteld om wereldse belangen te dienen.

Deuteronomium 18:9-14

Men zou denken dat het niet zo nodig was als het toch schijnt geweest te zijn, om het volk van Israël te wapenen tegen de besmetting van de afgodische zeden en gewoonten van de Kanaänieten. Was het mogelijk dat een volk, zo gezegend met Goddelijke inzettingen, ooit de beestachtige en wrede verzinselen van mensen en duivels zou aannemen? Was er gevaar dat zij diegenen tot leermeesters en leidslieden in de Godsdienst zouden aannemen, die God tot hun gevangenen en schatplichtigen had gemaakt? Het schijnt dat dit gevaar voor hen bestond, en daarom wordt hun hier, na veel dergelijke waarschuwingen, geboden, niet te doen naar de gruwelen van deze volken, vers 9.

I. Er worden sommige bijzonderheden genoemd, zoals:

1. Het offeren van hun kinderen aan de Moloch, een afgod, die de zon voorstelde, door hen door het vuur te doen gaan, en soms hen als offers in het vuur te doen verteren, vers 10. Zie de wet hiertegen in Leviticus 18:21.

2. Gebruik te maken van waarzeggerij, om onnodige kennis van dingen te bekomen, met guichelarij om te gaan, of op vogelgeschrei acht te geven, waardoor de macht en kennis, die aan God eigen zijn, aan de duivel worden toegeschreven, tot grote smaad zowel van Gods raadsbesluiten als van Zijn voorzienigheid vers 10, 11. Men verwondert er zich over dat zulke kunstenarijen en werken van de duisternis zo onzinnig en ongerijmd, zo goddeloos en zo heiligschennend, gevonden konden worden in een land, waar de Goddelijke openbaring zo helder schitterde, en toch vinden wij er nog overblijfselen van zelfs daar, waar Christus' heilige Godsdienst gekend en beleden wordt, zodanig is de macht en het slim beleid van de geweldhebbers van de wereld, van de duisternis van deze eeuw. Maar laat hen, die achtgeven op waarzeggers, of naar tovenaars lopen om verborgen dingen te ontdekken, die toverformules gebruiken om krankheden te genezen, in verbond of in bekendheid zijn met hen, die een waarzeggende geest hebben, of zulk een verbond met hen aangaan ik zeg, laat hen weten dat zij, zolang zij aldus gemeenschap hebben met duivelen, geen gemeenschap kunnen hebben met God. Het is verbazingwekkend dat er nog lieden zijn, die zo iets voorgeven in een land en in dagen van licht, als waar wij in leven.

II. Er worden enige redenen gegeven tegen hun gelijkvormigheid aan de gewoonten van de heidenen.

1. Omdat het hen verfoeilijk zou maken in de ogen Gods. Die zaken zelf Hem hatelijk zijnde, zijn zij, die ze doen, Hem een gruwel en ellendig is wel het schepsel, dat zijn Schepper hatelijk is geworden, vers 12. Zie het boosaardige en schadelijke van de zonde, het moet voorwaar wel een boze zaak zijn, die de God van de genade en ontferming er toe brengt, om het werk van Zijn eigen handen te verafschuwen.

2. Omdat deze gruwelijke praktijken het verderf zijn geweest van de Kanaänieten, en zal Israël dan nu dat uitbraaksel oplikken?

3. Omdat hun beter geleerd was, vers 13, 14. Het is een argument zoals dat van de apostel tegen het wandelen van Christenen zoals de heidenen wandelen, Efeziers 4:17, 18, 20. Gij hebt Christus alzo niet geleerd. Het is waar deze volken, die God heeft laten wandelen in hun wegen en heeft overgegeven in het goeddunken huns harten, hebben zich aldus verdorven,

maar gij zijt niet aldus door de genade Gods verlaten, de Heere uw God heeft u zulks niet toegelaten, gij zijt onderricht in Goddelijke dingen, en gij zijt gewaarschuwd voor het kwaad van deze praktijken, en "daarom, wat anderen ook mogen doen van u wordt verwacht dat gij oprecht zult zijn met de Heere uw God, dat is: dat gij Hem Goddelijke eer zult bewijzen, Hem alleen, en aan geen ander, en geen van de bijgelovige gewoonten van de heidenen met Zijn inzettingen zult vermengen." Een van de Chaldeeuwse paraphrasten neemt er hier nota van, dat God hun het orakel van de urim en tummim had geschonken als voorbehoedmiddel tegen alle ongeoorloofde kunsten van waarzeggerij. Het waren dwazen, die de vader van de leugenen gingen raadplegen, als zij zo’n gereed middel hadden om de God van de waarheid om raad te vragen.

Deuteronomium 18:15-22

Hier is:

I. De belofte van de grote Profeet, met een bevel om Hem te ontvangen, en naar Hem te horen.

1. Sommigen denken dat het de belofte is van een opeenvolging van profeten, gedurende vele eeuwen in Israël. Behalve de priesters en Levieten, hun gewone leraren, wier ambt het was Jakob Gods wet te onderwijzen, zullen zij profeten hebben, buitengewone leraren, om hen te bestraffen voor hun fouten en gebreken, hen te herinneren aan hun plicht, en hun toekomstige gebeurtenissen te voorzeggen: oordelen ter waarschuwing en uitreddingen ter vertroosting. Deze profeten hebbende:

a. Behoeven zij geen gebruik te maken van waarzeggerij, geen tovenaars te raadplegen, want zij kunnen Gods profeten raadplegen zelfs voor hun bijzondere of persoonlijke aangelegenheden, zoals Saul gedaan heeft toen hij de ezelinnen van zijn vader zocht, 1 Samuel 9:6.

b. Konden zij de weg van hun plicht niet missen door onwetendheid of vergissing, noch in hun mening er over verschillen daar zij profeten in hun midden hadden, die zij in ieder twijfelachtig geval konden raadplegen, of op wie zij zich konden beroepen. Deze profeten waren in sommige opzichten gelijk aan Mozes, hoewel toch ver beneden hem, Deuteronomium 34:10.

2. Of nu in deze belofte, al of niet, ook een opeenvolging van profeten begrepen was, hiervan zij wij zeker, dat voornamelijk en in de eerste plaats een belofte van Christus er mee bedoeld was, en het is de duidelijkste belofte van Hem in geheel de wet van Mozes. Zij wordt nadrukkelijk toegepast op onze Heere Jezus als de beloofde Messias, Handelingen 3:22, 7:37, en het volk had het oog op deze belofte, toen zij van Hem zeiden: Deze is waarlijk de Profeet, die in de wereld komen zou, Johannes 6:i4, en het was Zijn Geest, die in al de andere profeten gesproken heeft, 1 Petrus 1:11.

Merk op:

A. Wat het is, dat hier omtrent Christus beloofd wordt, wat God aan Mozes bij de berg Sinai beloofd heeft, dat hij verhaalt in vers 18 heeft hij het volk beloofd, vers 15, in de naam van God, namelijk:

a. Dat er een profeet zou komen, groot boven alle profeten, door wie God zich en Zijn wil bekend zal maken aan de kinderen van de mensen, meer ten volle en duidelijker dan Hij ooit tevoren gedaan heeft. Hij is het Licht van de wereld, gelijk de profetie het was van de Joodse kerk, Johannes 8:12. Hij is het Woord, door hetwelk God tot ons spreekt, Johannes 1:1, Hebreeën 1:1.

b. Dat God Hem zal verwekken uit hun midden. Door Zijn geboorte zal Hij één wezen uit dat volk, Hij zal onder hen wonen en tot hen gezonden worden. Door Zijn opstanding zal Hij verwekt worden te Jeruzalem, en vandaar zal Zijn leer uitgaan tot de gehele wereld, aldus heeft God, Zijn Zoon Christus Jezus verwekt hebbende, Hem gezonden om ons te zegenen.

c. Dat Hij zal wezen als Mozes, maar even ver boven hem als de andere profeten beneden hem waren. Mozes was een profeet die ook een wetgever was voor Israël en hun bevrijder uit Egypte en ook Christus was dit. Hij onderwijst niet alleen maar heerst en behoudt. Mozes was de stichter van een nieuwe bedeling door tekenen, en wonderen, en machtige daden, en dat was ook Christus, waardoor Hij zich bewezen heeft te zijn een leraar van God gekomen. Was Mozes getrouw? Dat was ook Christus, Mozes als een dienstknecht, maar Christus als de Zoon.

d. Dat God Zijn woorden in Zijn mond zal geven, vers 18. De boodschappen, die God aan de kinderen van de mensen had te zenden, zal Hij hun zenden door Hem, en Hij zal Hem volle instructies geven voor hetgeen Hij als profeet te zeggen en te doen heeft. Vandaar dat onze Heiland zegt Johannes 7:16, Mijn leer is niet van Mij, maar vangene, die Mij gezonden heeft. Zodat die grote belofte is vervuld, deze profeet is gekomen namelijk Jezus. Hij is het, die komen zou, en wij hebben geen anderen te verwachten.

B. De overeenkomst tussen deze voorgenomen bedeling en de uitgedrukte keus en begeerte van het volk bij de berg Sinai, vers 16, 17, Daar had God tot hen gesproken in donder en bliksem, uit het midden van het vuur en van de dikke duisternis, ieder woord deed hun oren klinken en hun hart sidderen, zodat de gehele vergadering op het punt was om te sterven van vrees. In die angst smeekten zij dringend dat God niet meer op die wijze tot hen zou spreken, (zij konden het niet dragen, het zou hen overstelpen en verbijsteren) maar dat Hij tot hen zou spreken door mensen zoals zij, thans door Mozes, later door andere profeten, zoals hij. "Welnu," zegt God, "zo zij het, er zal tot hen gesproken worden door mensen, wier verschrikking hen niet zal beroeren", en om die gunst nog te kronen boven al hetgeen zij konden bidden of denken, is in de volheid des tijds het Woord zelf vlees geworden, en zij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, als van de Eengeborene van de Vader, niet zoals bij de berg Sinaï, vol van majesteit en verschrikking, maar vol van genade en waarheid, Johannes 1:14. Als verhoring dus van de bede van hen, die getroffen waren van ontzetting door de wet, beloofde God de vleeswording van Zijn Zoon, hoewel wij het ver van de gedachte kunnen veronderstellen van hen, die deze bede gedaan hebben.

C. Een last en gebod, gegeven aan al het volk om deze grote profeet, die hier beloofd is, te horen en te geloven, te horen en te gehoorzamen, near Hem zult gij horen, vers 15, en wie naar Hem niet zal willen horen, zal gewis een zware verantwoording hebben te doen van zijn minachting, vers 19. Van die zal Ik het zoeken. God zelf heeft dit toegepast op onze Heere Jezus in de stem van de hoogwaardige heerlijkheid. "Hoort Hem", Mattheus 17:5. Hoort Hem, dat is: Deze is het van wie door Mozes vanouds gezegd is: Hem zult gij horen, en toen stonden Mozes en Elia er bij en hebben er mee ingestemd. Het oordeel, uitgesproken over degenen, die naar deze profeet niet horen, is herhaald en bekrachtigd in het Nienwe Testament: die de Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem, Johannes 3:3fi. En hoe zullen wij ontvlieden, zo wij ons van die afkeren, die van de hemelen is? Hebreeën 12:25. De Chaldeeuwse paraphrase leest hier: Mijn Woord zal het van hem eisen, dat geen ander dan een Goddelijk Persoon kan zijn, Christus het eeuwige Woord, aan wie de Vader al het oordeel heeft overgegeven, en door wie Hij ten laatste de wereld zal oordelen. Wie weigert naar Jezus Christus te horen, zal bevinden dat dit op zijn gevaar is, dezelfde, die de Profeet is, zal zijn Rechter wezen, Johannes 12:48.

II. Hier is een waarschuwing tegen valse profeten.

1. Bij wijze van bedreiging tegen hen, die valselijk voorgeven profeten te zijn, vers 20. Al wie optreedt als profeet, en, hetzij een opdracht overlegt van een valse god, zoals de profeten van Baäl gedaan hebben, of een nagemaakte en dus valse opdracht van de ware God, zal geoordeeld worden schuldig te zijn aan hoogverraad tegen de kroon en waardigheid van de Koning van de koningen, en die verrader zal ter dood worden gebracht, vers 20, namelijk door het oordeel van het groot sanhedrin, dat in vervolg van tijd zitting hield te Jeruzalem, weshalve onze Heiland zegt: Het gebeurt niet dat een profeet gedood wordt buiten Jeruzalem, en dus de schuld van het bloed van de profeten aan Jeruzalem wijt, Lukas 13:33, 34, welke stad door God zelf dieswege gestraft werd, en toch werden daar valse profeten ondersteund.

2. Bij wijze van leiding voor het volk, opdat zij door die valse profeten niet bedrogen zouden worden, waarvan er velen waren, zoals blijkt uit Jerem. 23:25, Ezechiel 13:6, 1 Koningen 22:6. Het is een zeer gepaste vraag, die zij verondersteld worden te zullen doen, vers 21. Daar het zo'n grote plicht is om naar de ware profeten te horen, en er toch zoveel gevaar is om misleid te worden door de valse profeten: Hoe zullen wij het woord kennen, dat de Heere niet gesproken heeft? Aan welke tekenen zullen wij het bedrog ontdekken? Het is van het grootste belang voor ons, om een toetssteen te hebben, waaraan wij het woord, dat wij horen, kunnen toetsen, ten einde te weten te komen wat het woord is, dat de Heere niet heeft gesproken. Alles wat in strijd is met de gezonde rede, met het licht en de wet van de natuur en met de duidelijker zin van het geschreven woord, dat is hiervan kunnen wij zeker zijn niet hetgeen de Heere heeft gesproken, ook niet wat de zonde steunt en aanmoedigt, of duidelijk strekt om Godsvrucht en liefde teniet te doen, verre zij het van God om in tegenspraak te wezen met zichzelf. De regel hier gegeven in antwoord op deze vraag, was voornamelijk hier van toepassing, vers 22. Indien er oorzaak was om de oprechtheid van een profeet te verdenken, zo-laat hen opmerken of hij hun enig teken gaf, of een toekomstige gebeurtenis voorzeide, indien zijn voorzegging niet uitkwam, dan konden zij er zeker van wezen dat hij niet door God was gezonden. Dit heeft niet zozeer betrekking op voorzeggingen van zegeningen of van oordelen, (hoewel er betreffende deze en het verschil tussen de voorzeggingen van zegeningen en oordelen, een regel gegeven is om tussen waarheid en leugen te kunnen onderscheiden, door de profeet Jeremia in Hfdst. 28:8, 9) als wel op het geven van tekenen ter bevestiging van hun zending. Al zou ook het teken komen, dan zou dit nog hun zending niet bewijzen, als zij hen aanspoorden om andere goden te dienen, dat punt was reeds vastgesteld, Deuteronomium 13:1-3. Indien echter het teken niet kwam, dan zou hierdoor hun zending gelogenstraft worden.

Toen Mozes zijn staf ter aarde wierp, (dat is bisschop Patrick's verklaring hiervan) en zei dat hij een slang zal worden, dan zou Mozes een valse profeet geweest zijn, indien die staf geen slang was geworden. "Indien, toen Elia om vuur van de hemel riep om het offer te verteren, geen vuur was gekomen, dan zou hij niet beter geweest zijn dan de profeten van Baäl." Samuels zending werd hierdoor bewezen, dat God niet een van al zijn woorden op de aarde heeft laten vallen, 1 Samuel 3:19, 20. En door de wonderen, welke Christus heeft gewrocht, inzonderheid door het grote teken dat hij gaf in Zijn opstanding ten derden dage hetwelk kwam zoals Hij het had voorzegd, bleek het, dat Hij een leraar was, een leraar van God gekomen.

Eindelijk. Hun wordt gezegd niet bevreesd te zijn voor een valse profeet, dat is: niet bevreesd te zijn voor de oordelen, die een zodanige zou aankondigen om het volk te verschrikken, noch bevreesd te zijn om de wet op hem toe te passen, indien het, na een streng en onpartijdig onderzoek, bleek dat hij een valse profeet was. In dit gebod om een valse profeet niet te

vrezen, ligt opgesloten dat een waar profeet, die zijn zending door duidelijke en onmiskenbare tekenen bewijst wèl gevreesd moest worden, en dat het op hun gevaar was, zo zij geweld jegens hem pleegden of hem smaadheid aandeden.

HOOFDSTUK 19.

1 Wanneer de HEERE, uw God, de volken zal hebben uitgeroeid, welker land de HEERE, uw God, u geven zal, en gij die erfelijk zult bezitten, en in hun steden en in hun huizen wonen;
2 Zo zult gij u drie steden uitscheiden, in het midden van uw land, hetwelk de HEERE, uw God, u geven zal, om dat erfelijk te bezitten.
3 Gij zult u den weg bereiden, en de pale uws lands, dat u de HEERE, uw God, zal doen erven, in drieen delen; dit nu zal zijn, opdat ieder doodslager daarhenen vliede.
4 En dit zij de zaak des doodslagers, die daarhenen vlieden zal, dat hij leve; die zijn naaste zal geslagen hebben door onwetendheid, dien hij toch van gisteren en eergisteren niet haatte;
5 Als, dewelke met zijn naaste in het bos zal zijn gegaan, om hout te houwen, en zijn hand met de bijl wordt aangedreven, om hout af te houwen, en het ijzer schiet af van den steel, en treft zijn naaste, dat hij sterve; die zal in een dezer steden vluchten en leven;
6 Opdat de bloedwreker den doodslager niet najage, als zijn hart verhit is, en hem achterhale, omdat de weg te verre zou zijn, en hem sla aan het leven; zo toch geen oordeel des doods aan hem is; want hij haatte hem niet van gisteren en eergisteren.
7 Daarom gebiede ik u, zeggende: Gij zult u drie steden uitscheiden.
8 En indien de HEERE, uw God, uw landpale zal verwijden, gelijk als Hij uw vaderen gezworen heeft, en u al dat land geven zal, hetwelk Hij uw vaderen te geven gesproken heeft;
9 (Wanneer gij al ditzelve gebod zult waarnemen, om dat te doen, hetgeen ik u heden gebiede, den HEERE, uw God, liefhebbende, en alle dagen in Zijn wegen wandelende) zo zult gij u nog drie steden toedoen tot deze drie;
10 Opdat het bloed des onschuldigen niet vergoten worde in het midden van uw land, dat u de HEERE, uw God, ten erve geeft, en bloedschulden op u zouden zijn.
11 Maar wanneer er iemand zijn zal, die zijn naaste haat, en hem lagen legt, en staat tegen hem op, en slaat hem aan het leven, dat hij sterve; en vliedt tot een van die steden;
12 Zo zullen de oudsten zijner stad zenden, en nemen hem van daar, en zij zullen hem in de hand des bloedwrekers geven, dat hij sterve.
13 Uw oog zal hem niet verschonen; maar gij zult het bloed des onschuldigen uit Israel wegdoen, dat het u welga.
14 Gij zult uws naasten landpale, die de voorvaderen gepaald hebben, niet verrukken in uw erfdeel, dat gij erven zult, in het land, hetwelk u de HEERE, uw God, geeft, om dat erfelijk te bezitten.
15 Een enig getuige zal tegen niemand opstaan over enige ongerechtigheid of over enige zonde, van alle zonde, die hij zou mogen zondigen; op den mond van twee getuigen, of op den mond van drie getuigen zal de zaak bestaan.
16 Wanneer een wrevelige getuige tegen iemand zal opstaan, om een afwijking tegen hem te betuigen;
17 Zo zullen die twee mannen, welke den twist hebben, staan voor het aangezicht des HEEREN, voor het aangezicht der priesters, en der rechters, die in diezelve dagen zullen zijn.
18 En de rechters zullen wel onderzoeken; en ziet, de getuige is een vals getuige, hij heeft valsheid betuigd tegen zijn broeder;
19 Zo zult gijlieden hem doen, gelijk als hij zijn broeder dacht te doen; alzo zult gij het boze uit het midden van u wegdoen;
20 Dat de overgeblevenen het horen en vrezen, en niet voortvaren meer te doen naar dit boze stuk, in het midden van u.
21 En uw oog zal niet verschonen; ziel om ziel, oog om oog, tand om tand, hand om hand, voet om voet.

De wetten, die Mozes totnutoe herhaald en hun met kracht en nadruk aan het hart heeft gelegd, betreffen meestal daden van Godsdienst en toewijding aan God, maar hier komt hij meer ten volle om de plichten te bewijzen van rechtvaardigheid tussen mens en mens. Dit hoofdstuk heeft betrekking:

I. Op het zesde gebod: GIJ ZULT NIET DOODSLAAN, vers 1-13.

II. Op het achtste gebod: GIJ ZULT NIET STELEN, vers 14.

III. Op het negende: GIJ ZULT GEEN VALSE GETUIGENIS SPREKEN TEGEN UW NAASTE, vers 15-21.

Deuteronomium 19:1-13

Het was een van de geboden, gegeven aan de kinderen van Noach, dat wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door de mens vergoten worden, Genesis 9:6, dat is: door de bloedwreker. Nu hebben wij hier de wet vastgesteld tussen bloed en bloed, tussen het bloed van de vermoorde en het bloed van de moordenaar, en een goede en afdoende voorziening gemaakt:

I. Dat de vrijsteden bescherming zullen bieden aan hem, die iemand bij ongeluk gedood heeft, zodat hij niet zou sterven voor datgene als een misdaad, hetwelk niet zijn vrijwillige daad maar zijn ongeluk was. De wet voor die vrijsteden hebben wij gehad in Exodus 21:13, en de uitvoerige bepalingen er voor in Numeri 35:10 en verv. Hier wordt zij herhaald, en nog aanwijzingen er aan toegevoegd voor drie zaken.

1. De aanwijzing van drie steden in Kanaän voor dat doel, Mozes had er reeds drie voor aangewezen aan deze zijde van de Jordaan, het land, waarvan hij de verovering gezien heeft en nu gebiedt hij hun, als zij aan de overziJde van de Jordaan gevestigd zullen zijn, er nog drie voor af te zonderen, vers 1-3,7. Het land moest verdeeld worden in drie districten zoveel mogelijk aan elkaar gelijk en in het midden van elk moest een vrijstad wezen, zodat van iedere hoek van het land er één bereikt kon worden. Zo is Christus geen toevlucht op een afstand, waarvoor wij moeten opklimmen ten hemel of nederdalen naar de afgrond, maar het woord is nabij ons, en in het woord Christus, Romeinen 10:8. Het Evangelie brengt de behoudenis tot onze deur, en daar klopt het om binnengelaten te worden. En om de vlucht voor de doodslager gemakkelijk te maken, moesten er gebaande wegen zijn, die naar de vrijsteden voerden, en waarschijnlijk waren, dit straatwegen. De Joden zeggen dat de magistraten van Israël op een zekeren dag van het jaar boden uitzonden, om te zien of die wegen zich in goeden staat bevonden, en zij moesten struikelblokken uit de weg ruimen, bruggen, die beschadigd waren repareren, en, waar twee wegen zich kruisten moesten zij een handwijzer plaatsen, met een vinger, die de rechten weg wees, en waarop met grote letters—-Toevlucht, Toevlucht, gegraveerd was. In toespeling hierop moeten Evangeliedienaren het volk de weg wijzen naar Christus, hen helpen en terechtwijzen om door het geloof de toevlucht tot Hem te nemen. Zij moeten bereid zijn om hun vooroordelen weg te nemen, en hen heen helpen over hun moeilijkheden. En, geloofd zij God, de weg van de heiligheid is voor allen, die hem in waarheid zoeken, een grote weg, zo duidelijk en zo gebaand, dat die deze weg wandelen, zelfs de dwazen, niet zullen dwalen.

2. Het gebruik dat van deze steden gemaakt moet worden, vers 4-6.

a.Er wordt verondersteld dat iemand zonder het te bedoelen de dood veroorzaakt van zijn naaste (niet uit drift of met voorbedachten rade) maar zuiver en alleen bij ongeluk, zoals wanneer het ijzer van een bijl afschiet van de steel, met welk voorbeeld hier gegeven elk geval van die aard vergeleken moest worden, om daarnaar te worden beoordeeld. Zie, hoe het menselijk leven dagelijks in gevaar is, welke dood ons dikwijls omringt, en hoe nodig het ons dus is om altijd bereid te zijn. Hoe worden de kinderen van de mensen verstrikt ten bozen tijd wanneer dezelve haastig over hen valt! Prediker 9:12. Een boze tijd is het voorwaar, als dit niet alleen aan de gedode gebeurt, maar ook aan degene, die hem gedood heeft!

b. Er wordt verondersteld dat de bloedverwanten van de verslagene geneigd zullen wezen om zijn bloed te wreken uit liefde voor hem en ijver voor de openbare gerechtigheid. Hoewel de

wet niet toeliet, dat een andere belediging of toegebrachte schade gewroken zal worden door de dood van de schuldige, werd dit aan de wreker van het bloed van een nabestaande wèl toegestaan, omdat de toorn van zijn hart, opgewekt door zo ontzettend een geval, in aanmerking werd genomen, en zo hij hem, die de manslag had gepleegd, al was het ook bij ongeluk, doodde, dan zou hem dit niet als moord toegerekend worden, indien hij het deed voordat de vluchteling de vrijstad had bereikt zelfs al zou het ook uitgemaakt worden, dat diens daad niet des doods waardig was. Aldus wilde God aan de mensen een grote afschuw en vrees inboezemen voor de zonde van moord. Indien zelfs een toevallige manslag aldus iemand in gevaar bracht van zijn leven, dan voorzeker moet hij, die, hetzij uit wrok en met voorbedachten rade, of in plotseling opkomende drift, iemands bloed vergiet naar de kuil toevlieden, en men ondersteune hem niet Spreuken 28:17, en toch stelt het Nieuwe Testament de zonde van moord voor als nog meer snood en meer gevaarlijk, dan zij zelfs door deze wet wordt voorgesteld, 1 Johannes 3:15, gij weet, dat geen doodslager het eeuwige leven heeft in zich blijvende.

c. Er is bepaald dat, indien een bloedwreker zo onredelijk mocht zijn, dat hij voldoening eist voor bloed, dat bij ongeluk werd vergoten, de vrijstad hem moet beschermen, die de doodslag heeft gepleegd. Zonden van onwetendheid stellen ons wel aan de toorn Gods bloot, maar er is hulp beschikt, indien wij er door geloof en bekering gebruik van maken. Paulus, die een vervolger is geweest, heeft barmhartigheid verkregen, omdat hij het in onwetendheid gedaan heeft, en Christus heeft gebeden voor hen, die Hem kruisigden: Vader! vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.

3. De afzondering van nog drie steden voor dit gebruik, indien God later hun grondgebied zou uitbreiden en de heerschappij van hun Godsdienst zich daarover zou uitstrekken, opdat alle plaatsen, die onder het bestuur van de wet van Mozes kwamen voor andere gevallen, ook het voordeel van de wet mochten hebben voor dit geval, vers 8-10. Hier is:

a. Een aanduiding van Gods genaderijk voornemen, om hun landpalen uit te breiden, zoals Hij aan hun vaderen heeft beloofd, indien zij door hun ongehoorzaamheid de vervulling van die belofte niet verbeurden, waarvan de voorwaarden hier zorgvuldig herhaald wordt, zodat, indien zij niet werd vervuld, de schuld en de smaad op hen was, en niet op God. Hij heeft beloofd het te geven, wanneer gij al dit gebod zalf waarnemen om dat te doen, en anders niet.

b. Een bevel aan hen, om in het nieuw-veroverde grondgebied nog drie steden af te zonderen, welk getal aanduidt dat dit nieuw-veroverde land even groot zal wezen als dat, hetwelk zij in de beginne veroverd hadden. Waarheen de grens van Israël gebracht werd, overal moet dit voorrecht er mee gaan, opdat het bloed van de onschuldige niet vergoten wordt, vers 10. Hoewel God de verlosser en bewaarder is van alle mensen, en tere zorg heeft over ieders leven, is toch het bloed van Israëlieten Hem zeer bijzonder dierbaar, Psalm 72:14. De geleerde Ainsworth merkt op dat de Joodse schrijvers zelf erkennen, dat de voorwaarde niet nagekomen zijnde, de belofte van de uitbreiding van hun grenzen ook nooit vervuld is geworden, zodat het nooit nodig is geweest om nog drie steden tot vrijsteden af te zonderen, maar (zeggen zij) de heilige, gezegende God heeft het toch niet tevergeefs geboden, want in de dagen van Messias, de Vorst, zullen drie andere steden aan deze zes toegevoegd worden. Zij verwachten dat dit naar de letter vervuld zal worden, maar wij weten dat de belofte in Christus haar geestelijke vervulling heeft, want de grenzen van het Israël des Evangelies zijn uitgebreid, overeenkomstig de belofte en in Christus, de Heere onze gerechtigheid, is een toevlucht bereid voor allen, die tot Hem gaan.

II. Er is bepaald, dat de vrijsteden geen toevlucht zouden bieden aan een moedwillige moordenaar, maar dat deze vandaar gehaald en aan de bloedwreker overgeleverd zou worden, vers 11-13.

1. Dit toont aan dat moedwillige moord nooit door de burgerlijk magistraat beschermd moet worden, hij draagt het zwaard van de gerechtigheid tevergeefs, indien hij hen aan de scherpte er van laat ontkomen, die onder bloedschuld liggen, waarvan hij door zijn ambt de wreker is. Gedurende de heerschappij van het pausdom in Engeland, voor de reformatie waren sommige kerken en kloosters tot toevluchtsoorden gemaakt voor allerlei misdadigers die er heenvloden, moedwillige moordenaars niet uitgezonderd, zodat (gelijk Stamford zegt in zijn Pleas of the Crown, lib.2. ctr. 38.) de regering niet Mozes volgt, maar Romulus, en het was niet voor de laatste jaren van de regering van Hendrik VIII, dat dit voorrecht van toevlucht voor moedwillige moordenaars werd ingetrokken, toen men hierin, zoals in andere zaken, meer acht begon te slaan op het woord van God dan op de voorschriften van Rome.

2. Hierop kan gewezen worden om aan te tonen, dat in Jezus Christus geen toevlucht wordt gevonden voor trotse zondaren, die in hun schulden wandelen. Indien wij aldus moedwillig zondigen, en er mee voortgaan, zo blijft er geen slachtoffer meer over voor de zonden, Hebreeën 10:26. Zij, die van hun zonde de toevlucht nemen tot Christus, zullen in Hem veilig zijn, maar niet zij, die denken door Hem beschut te worden in hun zonden. De zaligheid zelf kan de zodanigen niet zaligmaken, de Goddelijke gerechtigheid zal hen zelfs uit de vrijstad weghalen, daar zij op bescherming er van geen recht hebben.

Deuteronomium 19:14-21

Hier is een wet ter voorkoming van bedrog en meineed, want de Goddelijke wet draagt zorg voor de rechten en de eigendom van de mensen, en heeft ze omtuind. Zo vriendelijk gezind is zij aan de menselijke samenleving en aan de burgerlijke belangen van de mensen.

I. Een wet tegen bedrog, vers 14.

1. Hier wordt aan de eerste planters in Kanaän een aanwijzing gegeven om landpalen te stellen naar de verdeling van het land onder de verschillende stammen en geslachten door het lot. Het is de wil van God, dat iedereen zal weten wat het zijne is, en dat alle goede middelen gebruikt moeten worden, om inbreuk maken en het doen of lieden van onrecht te voorkomen. Als het recht vastgesteld is, dan moet er voor gezorgd worden, dat het later niet onzeker wordt gemaakt, en dat er, zo mogelijk geen aanleiding zij tot twist.

2. Een uitdrukkelijke wet voor het nageslacht om die landpalen niet te verrukken, welke aldus in de aanvang gesteld zijn, waardoor iemand heimelijk voor zich neemt hetgeen van zijn naaste is. Dit is ongetwijfeld een zedelijk gebod, dat nu nog verbindend is, en aan ons verbiedt:

a. Ons meester te maken van het recht van een ander, voor ons te nemen wat het onze niet is, door bedrieglijke handelingen, zoals door vervalsing, het verbergen of vernietigen of veranderen van akten en geschriften, die onze landpalen zijn, het verplaatsen van heggen of grensstenen. Hoewel de landpalen door de hand des mensen gesteld werden was hij, die ze uitrukte, toch een dief en rover voor de wet van God. Een ieder zij tevreden met zijn eigen deel, en rechtvaardig voor dat van zijn naaste, en dan zullen er geen landpalen uitgerukt worden.

b. Het verbiedt het zaaien van onenigheid tussen naburen, en iets te doen, dat strijd en processen kan teweegbrengen, hetgeen gedaan wordt door de dingen te verwarren, die twistzaken zouden kunnen beslechten. En

c. Het verbiedt inbreuk te maken op de gevestigde orde van de burgerlijke regering, en het veranderen-of afschaffen van oude gebruiken, zonder dat daar een rechtmatige oorzaak voor is. Deze wet handhaaft de eer van de verjaring. Consuetudo facit jus. Gewoonte geldt als wet.

II. Een wet tegen meineed, die twee dingen vaststelt:

1. Dat een enkel getuige nooit toegelaten mag worden om getuigenis af te leggen ineen criminele zaak, zo, dat op zijn getuigenis vonnis gewezen zou worden, vers 15. Deze wet hadden wij reeds tevoren, Numeri 35:30, en in dit boek in hoofdst. 17.

6. Dit werd vastgesteld ten gunste van de aangeklaagde, wiens leven en eer niet aan de genade moeten overgeleverd zijn van een bijzonder persoon, die een wrok tegen hem heeft, en ter waarschuwing van de aanklager, om niet te zeggen wat hij door het getuigenis van een ander niet waar kan maken. Het is een rechtvaardige schande die door deze wet op het mensdom wordt gelegd, als zijnde vals en onbetrouwbaar, iedereen wordt er door verdacht, en het is de eer van Gods genade, dat het getuigenis hetwelk Hij gegeven heeft betreffende Zijn Zoon beide in hemel en op aarde bevestigd is door drie getuigen, 1 Johannes 5:7. Want drie zijn er die

getuigen in de hemel, de Vader, het Woord en de Heilige Geest. God zij waarachtig, maar alle mens leugenachtig, Romeinen 3:4.

2. Dat een vals getuige met dezelfde straf gestraft moet worden, als die de beschuldigde zou zijn opgelegd, vers 16, 21,.

a.De misdadiger hier is de valse getuige die gezegd wordt tegen iemand op te staan niet alleen omdat alle getuigen opstonden als zij hun getuigenis aflegden, maar omdat een vals getuige in waarheid opstaat als een vijand en aanrander tegen hem, die hij beschuldigt. Indien twee of drie, of vele getuigen samenstemden in een vals getuigenis, dan waren zij allen onderhevig om door deze wet vervolgd te worden.

b. De persoon, die verongelijkt of in gevaar werd gebracht door het valse getuigenis, wordt verondersteld de gedaagde te zijn, vers 17. Maar indien de persoon op dit getuigenis ter dood werd gebracht en het zou later blijken, dat het getuigenis vals was, dan kon ieder of de rechters zelf, ex officio krachtens hun ambt, de valse getuigen ter verantwoording roepen.

c. Dewijl zaken van die aard meer dan gewoonlijk moeilijkheden opleverden, werden zij tot het opperste gerechtshof gebracht, de priesters en rechters, die gezegd worden voor het aangezicht des Heeren te staan, omdat, gelijk andere rechters in de poorten van hun steden zaten, zo hebben deze zitting gehouden in de poorten van het heiligdom, Hoofdstuk 17:12.

d. Het verhoor moet met grote zorg en nauwkeurigheid geschieden, vers 18. Er moet een onderzoek ingesteld worden naar het karakter van de personen, en al de omstandigheden van het geval, die met elkaar vergeleken worden, teneinde de waarheid te ontdekken, die, als men er aldus met getrouwheid en onpartijdigheid naar zoekt door Gods voorzienigheid, naar men mag hopen, aan het licht zal gebracht worden.

e. Indien het bleek dat iemand willens en wetens, en met boosaardige bedoelingen een vals getuigenis tegen zijn naaste heeft afgelegd, dan moest hij, al werd ook het kwaad, dat hij bedoelde, niet tot stand gebracht, dezelfde straf ondergaan, die zijn getuigenis over zijn naaste zou hebben gebracht, vers 19. Nec lex est justior ulla Geen wet kon rechtvaardiger zijn. Indien de misdaad, waarvan hij zijn naaste beschuldigde, met de dood gestraft moest worden, dan moest de valse getuige gedood worden indien met geseling, dan moest hij gegeseld worden, indien met geldboete, dan moest hij voor dezelfde som beboet worden. En omdat het aan hen, die niet bedenken hoe snood de misdaad is, en hoe noodzakelijk er op deze wijze tegen voorzien moet worden, hard zou kunnen toeschijnen iemand zo streng te straffen wegens enige woorden die hij heeft gesproken, inzonderheid als er niet werkelijk kwade gevolgen uit zijn voortgekomen, wordt er bijgevoegd, vers 21, uw oog zal niet verschonen. Niemand behoeft barmhartiger te zijn dan God. De weldaad, die voor het publiek zal voortvloeien uit deze strengheid, zal er ruim tegen opwegen, vers 20. De overgeblevenen zullen het horen en vrezen. Zo voorbeeldig een straf zal een waarschuwing zijn voor anderen om zich niet tot zo’n kwaad te begeven, als zij zien hoe hij, die een kuil gedolven en die uitgegraven heeft, in de groeve is gevallen, die hij gemaakt heeft.

HOOFDSTUK 20.

1 Wanneer gij zult uittrekken tot den strijd tegen uw vijanden, en zult zien paarden en wagenen, een volk, meerder dan gij, zo zult gij voor hen niet vrezen; want de HEERE, uw God, is met u, Die u uit Egypteland heeft opgevoerd.
2 En het zal geschieden, als gijlieden tot den strijd nadert, zo zal de priester toetreden, en tot het volk spreken.
3 En tot hen zeggen: Hoort, Israel! gijlieden zijt heden na aan den strijd tegen uw vijanden; uw hart worde niet week, vreest niet, en beeft niet, en verschrikt niet voor hun aangezicht.
4 Want het is de HEERE, uw God, Die met u gaat, om voor u te strijden tegen uw vijanden, om u te verlossen.
5 Dan zullen de ambtlieden tot het volk spreken, zeggende: Wie is de man, die een nieuw huis heeft gebouwd, en het niet heeft ingewijd? Die ga henen en kere weder naar zijn huis; opdat hij niet misschien sterve in den strijd, en iemand anders dat inwijde.
6 En wie is de man, die een wijngaard geplant heeft, en deszelfs vrucht niet heeft genoten? Die ga henen en kere weder naar zijn huis, opdat hij niet misschien in den strijd sterve en iemand anders die geniete.
7 En wie is de man, die een vrouw ondertrouwd heeft, en haar niet tot zich heeft genomen? Die ga henen en kere weder naar zijn huis; opdat hij niet misschien in dien strijd sterve, en een ander man haar neme.
8 Daarna zullen de ambtlieden voortvaren te spreken tot het volk, en zeggen: Wie is de man, die vreesachtig en week van hart is? Die ga henen en kere weder naar zijn huis; opdat het hart zijner broederen niet smelte, gelijk zijn hart.
9 En het zal geschieden, als die ambtlieden geeindigd zullen hebben te spreken tot het volk, zo zullen zij oversten der heiren aan de spits des volks bestellen.
10 Wanneer gij nadert tot een stad om tegen haar te strijden, zo zult gij haar den vrede toeroepen.
11 En het zal geschieden, indien zij u vrede zal antwoorden, en u opendoen, zo zal al het volk, dat daarin gevonden wordt, u cijnsbaar zijn, en u dienen.
12 Doch zo zij geen vrede met u zal maken, maar krijg tegen u voeren, zo zult gij haar belegeren.
13 En de HEERE, uw God, zal haar in uw hand geven; en gij zult alles, wat mannelijk daarin is, slaan met de scherpte des zwaards;
14 Behalve de vrouwen, en de kinderkens, en de beesten, en al wat in de stad zijn zal, al haar buit zult gij voor u roven; en gij zult eten den buit uwer vijanden, dien u de HEERE, uw God, gegeven heeft.
15 Alzo zult gij aan alle steden doen, die zeer verre van u zijn, die niet zijn van de steden dezer volken.
16 Maar van de steden dezer volken, die u de HEERE, uw God, ten erve geeft, zult gij niets laten leven, dat adem heeft.
17 Maar gij zult ze ganselijk verbannen: de Hethieten, en de Amorieten, en de Kanaanieten, en de Ferezieten, de Hevieten, en de Jebusieten, gelijk als u de HEERE, uw God, geboden heeft;
18 Opdat zij ulieden niet leren te doen naar al hun gruwelen, die zij hun goden gedaan hebben, en gij zondigt tegen den HEERE, uw God.
19 Wanneer gij een stad vele dagen zult belegeren, strijdende tegen haar, om die in te nemen, zo zult gij haar geboomte niet verderven, de bijl daaraan drijvende; want gij zult daarvan eten; daarom zult gij dat niet afhouwen (want het geboomte van het veld is des mensen spijze), opdat het voor uw aangezicht kome tot een bolwerk.

20 Maar het geboomte, hetwelk gij kennen zult, dat het geen geboomte ter spijze is, dat zult gij verderven en afhouwen; en gij zult een bolwerk bouwen tegen deze stad, dewelke tegen u krijg voert, totdat zij ten onderga.

Dit hoofdstuk regelt de staande krijgsmacht en stelt wetten vast voor de oorlog.

Betreffende de krijgslieden.

I. Die ten strijde uittogen moesten bemoedigd worden, vers 1-4. 2. Zij, wier zaken hun tegenwoordigheid thuis vereisten, meesten ontslagen en teruggezonden worden, vers 5-7, ook zij wier zwakheid en vreesachtigheid hen ongeschikt maakten voor de dienst te velde, vers 8, 9.

II. Betreffende de vijanden, tegen wie zij strijd voerden.

1.De onderhandelingen, die zij moeten voeren met de steden die afgelegen zijn, vers 10-15. 2.

2.Hoe zij het volk nnoesten verdelgen, in welks land zij gingen vers 16-18.3, De zorg, die zij moeten dragen, om bij hun belegering van steden de vruchtbomen niet te verderven, vers 19-20.

Deuteronomium 20:1-9

Israël kon toen eerder als een leger dan als een koninkrijk worden beschouwd, een leger gereed om het land van de vijand binnen te rukken en nog niet gevestigd in een eigen land, en behalve nog de strijd, die zij nu gingen voeren, teneinde een vestiging te verkrijgen, konden zij ook daarna hun eigen grenzen niet verdedigen, of uitbreiden, zonder krijgsgeschrei te horen, daarom was het nodig, dat hun leiding en aanwijzing gegeven zouden worden voor hun militaire aangelegenheden, en in deze verzen wordt hen geleerd hoe hun troepen te besturen, te rangschikken en in slagorde te stellen. En het is opmerkelijk dat de hier voorgeschreven krijgstucht zo weinig hard en streng is, zoals krijgswetten anders gewoonlijk zijn, dat de gehele strekking er van is de krijglieden te bemoedigen en hun dienst licht te maken.

I. Zij, die tot strijden gezind waren, moesten aangemoedigd worden.

1. Mozes geeft hun hier een algemene aanmoediging, die de aanvoerders en bevelhebbers in de strijd voor zichzeIven moeten nemen, vers 1, "Gij zult voor hen niet vrezen. Al schijnt de vijand nog zozeer het voordeel over u te hebben daar hij talrijker is dan gij en al bestaan zijn legers ook grotendeels uit paarden en wagenen, die gij voor u niet moogt vermenigvuldigen, zo weigert toch niet de strijd met hen aan te vangen, vreest niet voor de uitslag, twijfelt niet aan voorspoed". Er zijn twee dingen, die hen moeten bemoedigen in de oolog, mits zij zich vast aan hun God en Godsdienst hielden, want anders zouden zij deze bemoedigende zaken verbeuren.

a. De tegenwoordigheid Gods onder hen. "De Heere, uw God, gaat met u, en daarom zijt gij niet in gevaar, en behoeft gij niet te vrezen". Zie Jesaja 41:10.

b. De ervaring, die zij en hun vaderen hadden van Gods macht en goedheid, door hen op te voeren uit Egypteland in weerwil van Farao en zijn leger, hetwelk niet slechts in het algemeen een bewijs was van Gods almacht, maar voor hen in het bijzonder een onderpand van hetgeen God nog verder voor hen doen zal. Hij, die hen redde uit de hand van die grotere vijanden, zal hen niet laten vertreden door degenen, die minder machtig zijn, om aldus alles wat Hij voor hen gedaan had teniet te maken.

2. De bemoedigende toespraak moest inzonderheid tot de gewone soldaten worden gericht, door een priester, die daartoe aangesteld en, naar de Joden zeggen, gezalfd was, en allen zij de gezalfden van de strijd noemden, een zeer gepaste titel voor onze gezalfde Verlosser de overste leidsman van onze zaligheid. Deze priester moest, in de naam van God, het volk aanmoedigen, en wle was hiertoe zo geschikt als hij, wiens ambt als priester het was om voor hen te bidden? Want de beste aanmoediging komt voort uit de dierbare beloften gedaan aan het gebed des geloofs. Deze priester moest:

A. Hen gebieden niet bevreesd te zijn, vers 3, want niets maakt de handen zo slap als hetgeen het hart doet beven, vers 3. Hiervoor is gebod op gebod nodig, zoals het hier ook wordt gegeven. Laat uw hart niet week zijn, om al de indrukken van vrees in zich op te nemen, maar laat een gelovig vertrouwen in de macht en belofte van God het versterken. "Vreest niet, en maak geen haast (zoals het woord is in het oorspronkelijke) want die gelooft, maakt niet meer haast dan nodig is om goede voortgang te hebben. Maakt niet roekeloos haast, hetzij om op uw voordeel vooruit te lopen, of om laaghartig bij elk nadeel op de vlucht te slaan."

B. Hij moet hun de verzekering geven van Gods tegenwoordigheid onder hen, om hun rechtvaardige zaak te erkennen en voor te staan, en niet slechts hen van hun vijanden te redden, maar hun de overwinning over hen te geven, vers 4. Zij, met wie God is, hebben geen reden om te vrezen. Dat deze bemoediging gegeven moet worden door de priester, een van ‘s Heeren dienstknechten, geeft te kennen:

a. Dat het zeer gepast is voor veldlegers om predikers te hebben, niet alleen om voor hen te bidden, maar ook om voor hen te prediken, beide om te bestraffen hetgeen hun voorspoed in de weg zou staan en om hun hoop op voorspoed op te wekken.

b. Dat het het werk is van Christus’ dienstknechten om Zijn goede krijgsknechten aan te mcedigen in hun geestelijke strijd tegen de wereld en het vlees, en hun te verzekeren dat zij overwinnaars zullen zijn, ja meer dan overwinnaars door Christus, die ons liefgehad heeft.

II. Zij, die ongeschikt waren tot strijden moesten ontslagen worden, hetzij de ongeschikt heid voortkwam:

1. Uit iemands uitwendige omstandigheden, zoals:

a. Wanneer hij kort tevoren een nieuw huis had gebouwd of gekocht, en er nog geen bezit van had genomen, het nog niet heeft ingewijd, vers 5, dat is, nog geen plechtig feestmaal heeft aangericht om zijn vrienden te onthalen, die gekomen zijn om hem welkom te heten in zijn huis, Laat hem naar huis gaan en het lieflijke smaken van hetgeen God hem gegeven heeft, totdat hij, na er enige tijd het genot van gehad te hebben, er minder aan gehecht is, en bijgevolg in de oorlog er minder door afgeleid zal worden bij de gedachte eraan, en meer bereid zal zijn om te sterven en het te verlaten. Want dat is in de aard van al onze wereldlijke genietingen: in het eerst behagen zij ons het meest, na een tijdje zien wij er de ijdelheid van in. Sommigen denken dat deze inwijding van hun huizen een Godsdienstige daad was, dat zij er met gebed en lofzegging bezit van namen, met een plechtige toewijding van zichzelf en alles wat zij hadden aan de dienst en de eer van God. David heeft bij een dergelijke gelegenheid de 30sten psalm gedicht zoals blijkt uit het opschrift er van. Hij, die een eigen huis heeft, behoort het te wijden aan God door er de vreze en aanbidding van God in hoog te houden, opdat hij een kerk, een gemeente, in zijn huis zal hebben, en hiervan moet men zich door niets laten afleiden. Of:

b. Indien iemand grote onkosten heeft gemaakt om een wijngaard te planten, en verlangd heeft er de vrucht van te genieten, hetgeen hem in de eerste drie jaren verboden was door de wet in Leviticus 19:23 en verv, zo laat hem, indien hij het begeert, naar huis gaan, en zijn verlangen naar de vrucht bevredigen, vers 6. Zie, hoe toegevend God voor Zijn volk is in onschuldige dingen, en hoe verre van een harde meester te zijn. Daar het natuurlijk in ons is van de arbeid van onze handen te willen eten, zal een Israëliet veeleer van de krijgsdienst worden ontslagen, dan hierin gedwarsboomd te worden. Of:

c. Als iemand het besluit heeft genomen om te trouwen, en het huwelijk nog niet voltrokken is, dan stond het hem vrij om terug te keren, vers 7, en ook om nog een jaar na zijn huwelijk thuis te blijven, Hoofdstuk 24:5, want de verschrikkingen van de oorlog zullen onaangenaam wezen voor een man, die zo pas de zachte huwelijksband heeft geknoopt en het lieflijke van een eigen huiselijk leven is begonnen te smaken. En God wilde in Zijn oorlogen niet gediend zijn door gepreste mannen, die tegen hun wil naar het leger gevoerd werden, zij moeten volkomen

vrijwilligers zijn, Psalm 110:3. UW volk zal zeer gewillig zijn. Bij het lopen van de Christelijke loopbaan en het strijden van de goede strijd des geloofs, moeten wij alle last afleggen, alles wat onze ziel zou belemmeren en afleiden en ons onwillig zou maken. De Joodse schrijvers zijn eenstemmig van gevoelen, dat deze vrijheid om terug te keren, alleen was toegestaan in oorlogen, die zij vrijwillig ondernamen (zoals bisschop Patrick het uitdrukt) niet in die, welke op Gods bevel gevoerd werden tegen Amalek en de Kanaänieten en waarin ieder man verplicht was mee uit te trekken.

2. Indien iemands ongeschiktheid voor de krijg voortkwam uit de zwakheid en vreesachtigheid van zijn geest, dan had hij verlof om terug te keren uit de strijd, vers 8. Gideon heeft deze bekendmaking afgekondigd in zijn leger, en toen zijn meer dan twee derden er van teruggekeerd, Richteren 7:3. Sommigen denken dat die versaagdheid en vrees, welke hier verondersteld worden, voortkwamen uit een boos geweten, waardoor een mens bevreesd wordt dood en gevaar onder de ogen te zien. In die tijd dacht men, dat mannen van een ongeregeld losbandig leven geen goede soldaten konden zijn, lafhartig en een vloek voor het leger zouden bevonden worden, er schande en onrust over zouden brengen, en daarom moesten zij, die bij zichzelf van schuld bewust waren weggezonden worden. Maar het schijnt veeleer bedoeld te zijn van een natuurlijke, aangeboren vreesachtigheid. Het was ten dele in vriendelijkheid voor hen, dat zij ontslagen werden, (wel beschaamd gemaakt, maar tevens ontheven van een last, die voor hen te zwaar was om te dragen) maar nog veel meer in vriendelijkheid voor de overigen van het leger, die hierdoor bevrijd werden van hen, die wel een belemmering, maar van hoegenaamd geen nut of dienst waren, terwijl tevens het gevaar werd voorkomen dat hun lafhartigheid en vlucht aanstekelijk zouden werken op de anderen, dat is de reden, die er hier voor wordt gegeven: opdat het hart van zijn broeders niet smelte gelijk zijn hart. Vrees is besmettelijk, en is in een leger van de allerverderfelijkste gevolgen. Wij moeten er ons voor hoeden om de vrees te vrezen van hen die verschrikt zijn, Jesaja 8:12.

Eindelijk. Hier wordt bevolen dat als alle lafaards weggezonden zijn, de oversten aangesteld moeten worden, vers 9, want het was op zeer bijzondere wijze nodig dat de aanvoerders en bevelhebbers mannen van moed zouden zijn. Die hervorming moest dus plaatshebben bij de eerste monstering en rangschikking van het leger. De krijgsknechten van Christus hebben het nodig kloekmoedig te zijn, ten einde zich manmoedig te kunnen gedragen en verdrukkingen te kunnen lijden als goede krijgsknechten, inzonderheid de officieren van Zijn leger.

Deuteronomium 20:10-20

Hier wordt hun gezegd hoe zij moeten handelen met de steden, (die alleen worden genoemd, vers 10, maar ongetwijfeld zijn hiermede ook de legers te velde, en de volken met wie zij te doen hadden, bedoeld) tegen welke zij strijd zullen voeren. Zij moesten geen van hun buren aanvallen, vóór zij hen door een openlijke verklaring, waarin de redenen van hun twist met hen genoemd zijn, gewaarschuwd hadden. Ook tegenover de ergste vijanden moeten de wetten van rechtvaardigheid en eer worden nagekomen, en gelijk het zwaard nooit zonder oorzaak getrokken moet worden, zo moet het ook niet getrokken worden zonder dat de reden er voor blootgelegd wordt.

I. De oorlogsverklaring zelf moet nog met een aanbieding van vrede gepaard gaan, indien zij die op redelijke voorwaarden willen aannemen, dat is: (zeggen de Joodse schrijvers)" op voorwaarde, dat zij de afgoderij verzaken, de God van Israël aanbidden, als proselieten van de poort, die niet besneden waren, aan hun nieuwe meesters een jaarlijkse schatting betalen, en zich aan hun regering onderwerpen," Op deze voorwaarden zullen de krijgsverrichtingen gestaakt worden, en zullen hun overwinnaars hun beschermers worden, vers 10, 11. Sommigen denken, dat zelfs aan de zeven volken van Kanaän deze vredesaanbiedingen gedaan moesten worden, en dat die aanbieding geen scherts of bespotting was, al was het ook van de Heere om hun hart te verstokken, zodat zij de aanbieding niet aannamen, Jozua 11:20. Anderen denken dat zij buitengesloten waren vers 16, niet slechts van het voordeel van deze wet vers 13, die militaire executies alleen tot de mannen beperkte, maar ook van het voordeel van die wet, welke geen oorlog toelaat, voordat het aanbod van vrede was afgewezen. En ik zie niet in hoe zij de vrede konden toeroepen aan hen, die zij ten enenmale moesten verdelgen, aan wie zij geen genade moesten betonen, Hoofdstuk 7:2. Maar ieder ander volk waarmee zij oorlog voerden, hetzij tot uitbreiding van hun landpalen, of om onrecht, dat hun aangedaan was, te wreken, of ter verkrijging van recht, dat hun geweigerd werd, moesten zij eerst de vrede toeroepen. Laat ons hierin zien:

1. Gods genade in Zijn handelen met de zondaren, hoewel Hij hen rechtvaardig en zeer gemakkelijk zou kunnen verdelgen, roept Hij hun toch, terwijl Hij geen lust heeft in hun verderf, de vrede toe, en smeekt hen om zich met Hem te verzoenen, zodat zij, die het meest blootgesteld zijn aan Zijn gerechtigheid, en op het punt zijn om er als slachtoffers van te vallen, zo zij Hem vrede antwoorden, en Hem opendoen op voorwaarde, dat zij Zijn schatplichtigen en dienstknechten zullen zijn, niet slechts gered zullen worden van het verderf maar ingelijfd bij Zijn Israël, als medeburgers met Zijn heiligen.

2. Laat ons hieruit ook leren wat onze plicht is tegenover onze broeders: als er twist ontstaan is, dan moeten wij niet slechts bereid zijn naar vredesvoorstellen te luisteren maar ons beijveren om zelf vredesvoorstellen te doen. Nooit moeten wij gebruik maken van de wet, vóór wij getracht hebben het geschil in der minne te schikken zonder onkosten en zonder kwelling. Wie ook voor de strijd is, wij moeten voor de vrede wezen.

II. Indien de aanbieding van vrede niet werd aangenomen, dan moesten zij de krijgsoperaties voortzetten. En laat hen, aan wie God de vrede aanbiedt, weten dat, zo zij die aanbieding afwijzen, er de weldaad niet van willen aannemen en gebruiken, het oordeel zal roemen tegen de barmhartigheid evenzeer in de volvoering van de straf, als nu de barmhartigheid roemt tegen het oordeel in het uitstel. Voor dit geval is hier:

1. De belofte gegeven, dat zij zullen zegevieren. De Heere uw God, zal haar in uw hand geven, vers 13. Als wij een zaak ondernemen op Goddelijke volmacht, en haar onder Goddelijke leiding tenuitvoerbrengen, dan kunnen wij verwachten dat wij er in zullen slagen. Als wij Gods methode volgen, zullen wij Zijn zegen hebben.

2. Hun wordt bevolen om ter voldoening aan de openbare gerechtigheid al de krijgslieden te slaan met de scherpte des zwaards, want aldus vat ik de uitdrukking op: alles wat mannelijk is, vers 13. Allen, die de wapens droegen, (zoals toen allen deden, die er toe instaat waren). Maar het was hun vergund de buit voor zichzelf te nemen, vers 14, en daartoe werden de vrouwen en kinderen gerekend. Een rechtmatige eigendom wordt verkregen in hetgeen gewonnen is in een wettige oorlog, God zelf erkent het recht er op, de Heere, uw God heeft u die gegeven, en daarom moet Hij erin erkend worden, Psalm 44:4.

III. Van de barmhartige bepalingen, gemaakt door deze wet, zijn de volken van Kanaän uitgesloten. Van de steden, die zeer ver van hen waren, mochten overblijfselen gelaten worden, vers 15, want er was niet zoveel gevaar dat zij door deze met afgoderij besmet zullen worden, ook was hun land niet zo onmiddellijk in de belofte begrepen. Maar van de steden die aan Israël ten erfdeel gegeven waren, mocht geen overblijfsel gelaten worden van de inwoners, vers 16, want het was een minachting van de belofte om Kanaänieten toe te laten om het land van de belofte met hen te delen. En er was nog een reden, waarom zij ten enenmale uitgeroeid moesten worden, vers 17. Daar het niet verwacht kon worden, dat zij van hun afgoderij zullen worden genezen, is er gevaar zo zij met die pestbuil op zich gelaten worden dat zij er Gods Israël mee zullen aansteken vers 18. Opdat zij ulieden niet leren te doen naar al hun gruwelen, hun gewoonten in te voeren in de aanbidding van de God Israëls om Hem dan trapsgewijze te verlaten en valse goden te gaan aanbidden, want zij, die het tweede gebod durven overtreden, zullen niet lang het eerste blijven houden. Een vreemde eredienst opent de deur voor vreemde godheden.

Eindelijk. Er wordt zorg gedragen, dat bij belegering van steden geen vruchtbomen zullen vernield worden, vers 19, 20. In die tijden toen de belegeraars zich een weg baanden, niet door bommen en kanonkogels zoals nu, maar met stormrammen, hadden zij veel hout nodig om een beleg voort te zetten. Omdat nu de mensen in de hitte van de strijd niet zo geneigd zijn als zij moesten, om aan het algemeen belang te denken en dat te behartigen wordt hier uitdrukkelijk verboden om vruchtbomen als gewone bosbomen te gebruiken. De reden hiervoor wordt opgegeven in de volzin: want het geboomte van het veld is des mensen (het woord spijs is door de vertalers ter nadere verklaring ingelast)." In alle oude overzettingen, in de Septuaginta, de Targums, enz. wordt die volzin aldus gegeven: Want, is de boom des velds een man? Of: De boom des velds is geen man, dat hij tegen u zou komen in het beleg, of, zich van u terug zou trekken in het bolwerk. Koel niet op woeste wijze uw woede aan de bomen, die u geen kwaad kunnen doen." Maar onze overzetting schijnt het meest in overeenstemming te zijn met de bedoeling van de wet, en wij leren er uit:

1. Dat God een betere vriend is voor de mens dan hij voor zichzelf is, en dat Gods wet, waarover wij zo geneigd zijn te klagen als over een zwaar juk, te rade gaat met ons belang en ons gerief, terwijl onze eigen lusten en hartstochten, waaraan wij zo gaarne toegeven, in waarheid de vijanden zijn van onze welvaart. Van velen van de Goddelijke geboden en voorschriften is de bedoeling ons terug te houden van te vernielen en te verwoesten hetgeen ons voedsel, ons leven is.

2. Dat aan legers en legerbevelhebbers niet toegelaten wordt om in landen, waar het toneel des oorlogs is, alle verwoestingen aan te richten, die het hun gevalt aan te richten. Militaire woede moet beteugeld en beheerst worden door de rede. Oorlog, al wordt die ook met nog zoveel omzichtigheid gevoerd, is nog altijd verwoestend genoeg, en behoort niet verwoestender gemaakt te worden dan volstrekt noodzakelijk is. Mannen van edele gezindheid zullen zich zorgzaam en teder betonen niet alleen voor het leven van de mensen, maai ook voor hun levensonderhoud, want hoewel het leven meer is dan het voedsel, zal het toch niets zijn zonder voedsel.

3. De Joden vatten dit op als een verbod van alle moedwillig bederven, om welke reden het ook zij. "Geen vruchtboom moet vernield worden, tenzij hij onvruchtbaar is en onnut de grond beslaat". "Ja meer", zeggen zij, wie moedwillig vaten breekt, klederen scheurt, gebonwen afbreekt of voedsel bederft, overtreedt deze wet: gij zult niet verderven". Christus droeg zorg dat de overgeschoten brokken vergaderd werden, opdat niets verloren zou gaan. Alle schepsel Gods is goed, en gelijk niets geweigerd moet worden, zo moet ook niets worden misbruikt. Wij kunnen nog gebrek hebben aan hetgeen wij onachtzaam bederven of vernielen.

HOOFDSTUK 21.

1 Wanneer in het land, hetwelk de HEERE, uw God, u geven zal, om dat te erven, een verslagene zal gevonden worden, liggende in het veld, niet bekend zijnde, wie hem geslagen heeft;
2 Zo zullen uw oudsten en uw rechters uitgaan, en zij zullen meten naar de steden, die rondom den verslagene zijn.
3 De stad nu, die de naaste zal zijn aan den verslagene, daar zullen de oudsten derzelver stad een jonge koe van de runderen nemen, met dewelke niet gearbeid is, die aan het juk niet getrokken heeft.
4 En de oudsten derzelver stad zullen de jonge koe afbrengen in een ruw dal, dat niet bearbeid noch bezaaid zal zijn; en zij zullen deze jonge koe aldaar in het dal den nek doorhouwen.
5 Dan zullen de priesters, de kinderen van Levi, toetreden; want de HEERE, uw God, heeft hen verkoren, om Hem te dienen, en om in des HEEREN Naam te zegenen, en naar hun mond zal alle twist en alle plaag afgedaan worden.
6 En alle oudsten derzelver stad, die naast aan den verslagene zijn, zullen hun handen wassen over deze jonge koe, die in dat dal de nek doorgehouwen is;
7 En zij zullen betuigen en zeggen: Onze handen hebben dit bloed niet vergoten, en onze ogen hebben het niet gezien;
8 Wees genadig aan Uw volk Israel, dat Gij, o HEERE! verlost hebt, en leg geen onschuldig bloed in het midden van Uw volk Israel! En dat bloed zal voor hen verzoend zijn.
9 Alzo zult gij het onschuldig bloed uit het midden van u wegdoen; want gij zult doen, wat recht is in de ogen des HEEREN.
10 Wanneer gij zult uitgetogen zijn tot den strijd tegen uw vijanden; en de HEERE, uw God, hen zal gegeven hebben in uw hand, dat gij hun gevangenen gevankelijk wegvoert;
11 En gij onder de gevangenen zult zien een vrouw, schoon van gedaante, en gij lust tot haar gekregen zult hebben, dat gij ze u ter vrouwe neemt;
12 Zo zult gij haar binnen in uw huis brengen; en zij zal haar hoofd scheren, en haar nagelen besnijden.
13 En zij zal het kleed harer gevangenis van zich afleggen, en in uw huis zitten, en haar vader en haar moeder een maand lang bewenen; en daarna zult gij tot haar ingaan, en haar man zijn, en zij zal u ter vrouwe zijn.
14 En het zal geschieden, indien gij geen behagen in haar hebt, dat gij haar zult laten gaan naar haar begeerte; doch gij zult haar geenszins voor geld verkopen, gij zult met haar geen gewin drijven, daarom dat gij haar vernederd hebt.
15 Wanneer een man twee vrouwen heeft, een beminde, en een gehate; en de beminde en de gehate hem zonen zullen gebaard hebben, en de eerstgeboren zoon van de gehate zal zijn;
16 Zo zal het geschieden, ten dage als hij zijn zonen zal doen erven wat hij heeft, dat hij niet zal vermogen de eerstgeboorte te geven aan den zoon der beminde, voor het aangezicht van den zoon der gehate, die de eerstgeborene is.
17 Maar den eerstgeborene, den zoon der gehate, zal hij kennen, gevende hem het dubbele deel van alles, wat bij hem zal worden gevonden; want hij is het beginsel zijner kracht, het recht der eerstgeboorte is het zijne.
18 Wanneer iemand een moedwilligen en wederspannigen zoon heeft, die de stem zijns vaders en de stem zijner moeder niet gehoorzaam is; en zij hem gekastijd zullen hebben, en hij naar hen niet horen zal,
19 Zo zullen zijn vader en zijn moeder hem grijpen, en zij zullen hem uitbrengen tot de oudsten zijner stad, en tot de poorte zijner plaats.

20 En zij zullen zeggen tot de oudsten zijner stad: Deze onze zoon is afwijkende en wederspannig, hij is onze stem niet gehoorzaam; hij is een brasser en zuiper.
21 Dan zullen alle lieden zijner stad hem met stenen overwerpen, dat hij sterve; en gij zult het boze uit het midden van u wegdoen; dat het gans Israel hore, en vreze.
22 Voorts, wanneer in iemand een zonde zal zijn, die het oordeel des doods waardig is, dat hij gedood zal worden, en gij hem aan het hout zult opgehangen hebben;
23 Zo zal zijn dood lichaam aan het hout niet overnachten; maar gij zult het zekerlijk ten zelven dage begraven; want een opgehangene is Gode een vloek. Alzo zult gij uw land niet verontreinigen, dat u de HEERE, uw God, ten erve geeft.

In dit hoofdstuk worden maatregelen getroffen:

I. Voor het wegnemen van bloedschuld van het land als de persoon, die het vergoten heeft, de gerechtigheid is ontvlucht, vers 1-9.

II. Ter bewaring van de eer van een gevangen maagd, vers 10-14.

III. Ter verzekering van het recht van een eerstgeboren zoon, al was hij ook niet de zoon van de meest beminde vrouw, vers 15-17.

IV. Ter beteugeling en bestraffing van een weerspannige zoon, vers 18-21.

V. Ter handhaving van de eer van de menselijke lichamen, die niet aan de galg mogen blijven hangen, maar behoorlijk begraven moeten worden, ook al zijn zij de ergste misdadigers geweest, vers 22-23.

Deuteronomium 21:1-9

In de voorafgaande wetten is krachtig en afdoend gezorgd voor de vervolging van een moedwillige moordenaar, Hoofdstuk 19:1-1 en verv, wiens terdoodbrenging het wegnemen was van de schuld van het land, maar indien dat niet kon gedaan worden, omdat de moordenaar niet bekend was, dan moesten zij niet denken dat het land nu niet in gevaar was van verontreinigd te worden, omdat het door geen veronachtzaming van hen was, dat de moordenaar ongestraft bleef, neen, er wordt hier een handeling van grote plechtigheid bevolen om de schuld weg te doen, als uitdrukking van hun vrees voor en afschuw van deze zonde.

I. Het veronderstelde geval is dat een verslagene zal gevonden worden en dat het niet bekend is wie hem verslagen heeft, vers 1. Soms heeft de voorzienigheid Gods op wondervolle wijze deze verborgen werken van de duisternis aan het licht gebracht, en door vreemde voorvallen of ontmoetingen heeft de zonde van de schuldigen hen gevonden, in die mate zelfs, dat het tot een spreekwoord is geworden: Moord zal uitkomen. Maar zo is het toch niet altijd, nu en dan worden des duivels beloften van geheimhouding en straffeloosheid in deze wereld vervuld, doch het is slechts voor een ijdje, er komt een tijd, wanneer verborgen moordenaars ontdekt zullen worden, de aarde zal haar bloed ontdekken, Jesaja 26:21, op het onderzoek, dat de gerechtigheid er naar zal doen, en er komt een eeuwigheid, wanneer zij, die aan de straf van mensen zijn ontkomen, onder het rechtvaardige oordeel Gods zullen liggen. En de straffeloosheid, waarmee zoveel moorden en andere boosheden worden gepleegd, maakt het nodig dat er een oordeelsdag zij, om het weggedrevene te zoeken, Prediker 3:15.

II. Er worden hier bevelen gegeven omtrent hetgeen in zo’n geval te doen is. Men neemt aan dat vlijtige nasporingen gedaan werden naar de moordenaar, dat er getuigen zijn gehoord, een streng en nauwkeurig onderzoek werd ingesteld naar de omstandigheden, ten einde zo mogelijk de schuldige te ontdekken, maar indien desalniettemin geen spoor van deze gevonden kon worden, en er niemand was, die men van de moord kon beschuldigen, dan:

1. Moesten de oudsten van de naastbijzijnde stad (waarin een gerechtshof van drie en twintig rechters gevestigd was) zich met de zaak bezighouden. Indien het onzeker was, welke stad de naastbijgelegene was, dan moest het groot sanhedrin commissarissen zenden, om door een nauwkeurige meting die zaak te beslissen, vers 2, 3. Openbare personen moeten zorgzaam zijn voor het openbare welzijn, en zij, die in steden macht en aanzien hebben, moeten zich ten koste geven om grieven te herstellen en hetgeen verkeerd is in het land en in hun omgeving weg te nemen of te hervormen. Zij die het dichtst bij hen zijn, moeten het grootst aandeel hebben in hun goede invloed, als dienstknechten Gods, hun ten goede.

2. De priesters en Levieten moeten die zaak leiden, en er hun bijstand aan verlenen, vers 5 opdat zij er de behandeling van kunnen leiden naar de wet, en inzonderheid om de mond van het volk te zijn bij God in het gebed, dat bij die treurige gelegenheid opgezonden moest worden vers 8. God Israëls Koning zijnde, moeten Zijn dienaren hun magistraten wezen, en door hun woord, als de mond van het hof en van de wetgeleerden, moeten alle geschillen beslecht worden. Het was hun voorrecht zulke gidsen te hebben, zulke opzieners en oversten en het was hun plicht om bij alle gelegenheden gebruik van hen te maken, inzonderheid voor heilige zaken, zoals deze.

3. Zij moesten een koe brengen in een ruw onbewoond en onbebouwd dal, en haar daar slachten, vers 3, 4. Dit was geen offerande (want zij werd niet naar het altaar gebracht), maar

een betuiging, dat zij aldus de moordenaar ter dood zouden brengen, indien zij hem in handen hadden. De koe moest er een wezen, die aan het juk niet getrokken heeft, om te kennen te geven (naar sommigen denken) dat de moordenaar een zoon Belials is, zij moest in een ruw dal gebracht worden, om de afschuw te kennen te geven van het feit, en dat de verontreiniging, die bloed brengt over een land, het onvruchtbaar maakt. En de Joden zeggen dat dit dal, waar de koe geslacht werd, daarna tenzij de moordenaar ontdekt werd nooit bebouwd of bezaaid mocht worden.

4. De oudsten moesten hun handen in water wassen over deze jonge koe, die in dat dal de nek doorgehonwen is, en belijden, niet alleen, dat zij zelf dit onschuldige bloed niet vergoten hebben, maar ook niet wisten wie het vergoten had, vers 6, 7,, de moordenaar ook niet willens en wetens hadden verborgen, hem niet hadden geholpen om te ontvluchten, of hem op enigerlei wijze in het plegen van de misdaad behulpzaam zijn geweest. David zinspeelt op dit gebruik, Psalm 26:6, 6 Ik was mijn handen in onschuld, maar indien Pilatus hier het oog op had, dan heeft hij dit ellendig verkeerd toegepast, Mattheus 27:24, toen hij Christus veroordeelde, wetende dat Hij onschuldig was, en nu toch zichzelf vrijsprak van de schuld van onschuldig bloed te vergieten. Pto-testatio non valet contra factum Betuigingen baten niet, als zij tegengesproken worden door het feit.

5. De priesters moesten tot God bidden voor het land en het volk, dat God hun genadig zou zijn, en de oordelen niet over hen zou brengen, die oogluiking van de zonde van moord zou verdienen, vers 8. Men kon vermoeden dat de moordenaar of een inwoner van hun stad was, of er zich nu in verborgen hield, en daarom moeten zij bidden, dat het hun om zijn tegenwoordigheid in hun midden niet slechter gaan zal, Numeri 16:22. Wees Uw volk Israël genadig, dat Gij, o Heere, verlost hebt. Als wij van de goddeloosheid van de goddelozen horen, dan is het ons nodig om vurig tot God te roepen om genade voor ons land, dat er onder zucht en siddert. Wij moeten door ons gebed de mate ledigen, die anderen vullen door hun zonden.

Nu was deze plechtigheid bevolen:

a. Opdat er aanleiding door zij voor openbare gesprekken over de moord, welke dan op de een of andere wijze tot de ontdekking van de moordenaar kunnen leiden.

b. Dat zij de mensen schrik en afgrijzen zou inboezemen van bloedschuld, die niet slechts de consciëntie verontreinigt van hem, die het vergoten heeft, (dit moet ons allen aansporen om met David te bidden: verlos mij van bloedschulden) maar ook het land, waarin het vergoten werd. Het roept tot de magistraat om gerechtigheid tegen de misdadiger, en als dat roepen niet wordt gehoord dan roept het tot de hemel om oordelen over het land. Indien er nu zoveel zorg aangewend moest worden, om het land van schuld te bevrijden, als de moordenaar niet bekend was dan was het voorzeker onmogelijk, om het tegen schuld te beveiligen, indien de moordenaar bekend was en toch beschermd werd. Door deze plechtigheid zal aan allen geleerd worden hun uiterste zorg en naarstigheid aan te wenden om moord te voorkomen, te ontdekken en te straffen. Zelfs de heidense zeelieden waren bevreesd voor bloedschuld, Jona 1:14.

c. Opdat wij allen zouden leren ons te wachten van in zonden van anderen te delen en ons medeplichtig met hen te maken ex post facto na de daad, door de zonde of de zondaar te ondersteunen, en er niet in onze plaats tegen te getuigen. Wij hebben gemeenschap met de

onvruchtbare werken van de duisternis, indien wij ze niet bestraffen en er niet tegen getuigen. Het berouw van de gemeente te Corinthe wegens de zonde van een van haar leden, heeft zo’n zorgzaamheid teweeggebracht, zo’n heilige verontwaardiging, vrees en wraak, 2 Corinthiërs 7:11 als door de hier verordineerde plechtigheid wordt te kennen gegeven.

Deuteronomium 21:10-14

Door deze wet wordt aan een krijgsman toegestaan om, zo hem dit behaagde, zijn gevangene te huwen. Vanwege de hardigheid hunner harten heeft Mozes hun dit toegestaan opdat zij, indien hun die vrijheid niet gegeven werd, om de zodanigen te huwen, de vrijheid niet zouden nemen om zich met haar te verontreinigen, en door zo'n slechtheid zou het leger verontrust worden. Van die man wordt verondersteld dat hij reeds een vrouw heeft, en dat hij deze vrouw als tweede, of ondergeschikte vrouw, zoals de Joden haar noemen, er bij neemt. Dit toegeven aan van de mensen ongeregelde lusten, waarin hun hart hun ogen navolgde, komt geenszins overeen met de wet van Christus, die daarom in dit opzicht onder anderen, de wet van Mozes verre overtreft. Het Evangelie vergunt de man, die een vrouw heeft, niet er een andere bij te nemen, want van de beginne is het alzo niet geweest. Het Evangelie verbiedt een vrouw, al is het ook een schone vrouw, aan te zien om haar te begeren, en gebiedt het doden en verloochenen van alle ongeregelde begeerten al zou dit ook even zwaar en moeilijk zijn ais het afhouwen van een rechterhand, zó wordt door onze heilige Godsdienst, meer dan door die van de Joden, de eer hoog gehouden, en de heerschappij ondersteund van de ziel over het lichaam, van de geest over het vlees, overeenkomstig deszelfs heerlijke openbaring van leven en onsterflijkheid, en van een betere hoop.

Maar hoewel aan krijgslieden deze vrijheid wordt toegestaan, wordt er hier toch voor gezorgd, dat zij er geen misbruik van zullen maken, dat is:

I. Dat zij zichzelf niet zullen misbruiken door het te haastig te doen, al was de gevangene hun ook nog zo begerenswaardig. Als gij lust tot haar gekregen zult hebben, dat gij ze u tot vrouw neemt. Het is waar: gij behoeft de toestemming van haar ouders niet te vragen, want zij is uw gevangene en ter uwer beschikking, maar:

1. "Gij zult geen gemeenzame omgang met haar hebben, vóór gij haar gehuwd hebt." Deze vergunning was bedoeld, niet om een vuile beestachtige lust te bevredigen, in de hitte en woede van de rebellie tegen rede en deugd, maar een eerbare, edelmoedige genegenheid voor een schone en beminnelijke vrouw, hoewel zij in droefheid en benauwdheid is, daarom mag hij haar, zo hij wil, tot zijn vrouw maken, maarhij moet niet met haar doen als met een hoer.

2. Gij zult haar niet plotseling huwen, maar haar een volle maand in uw huis houden, vers 12, 13. Dit moet hij doen, hetzij:

a. Om te beproeven zijn genegenheid voor haar te doen ophouden, want hij moet weten dat hij wel geen kwaad doet door haar te huwen, (zo stond toen de wet) maar dat hij veel beter zou doen door het te laten. Laat haar daarom haar hoofd scheren, opdat zijn liefde niet opgewekt worde door haar schone haarlokken, en haar nagels laten wassen (zoals de lezing is in de kanttekening) om de schoonheid van haar handen te ontsieren. Quicquid amas cupias non placuisse nimis. Wij moeten onze genegenheid matigen voor de dingen, die wij in verzoeking zijn al te veel lief te hebben. Of liever:

b. Dit werd gedaan ten teken van haar verzaken van afgoderij, en dat zij een proseliet werd van de Joodse Godsdienst. Het scheren van haar hoofd, het knippen van haar nagels en het veranderen van haar kledij betekenden haar afleggen van haar vorige wandel, die in haar onwetendheid verdorven was, opdat zij een nieuw schepsel zou worden. Zij moet in zijn huis blijven om in de goede kennis des Heeren onderwezen te worden, en in Zijn aanbidding. De

Joden zeggen dat, zo zij weigerde en in haar afgoderij bleef volharden, hij haar niet mocht huwen. De belijders van de Godsdienst moeten niet een ander juk aantrekken met de ongelovigen 2 Corinthiërs 6:14.

II. Evenzo wordt er voor gezorgd, dat zij de arme gevangene niet zullen misbruiken.

1. Zij moet tijd hebben om haar vader en haar moeder te bewenen, van wie zij gescheiden was, en zonder wier toestemming en zegen zij nu waarschijnlijk zal huwen, misschien wel een gewone soldaat van Israël, al was zij in haar eigen land ook van edele afkomst en als zodanig opgevoed. Het zou zeer onvriendelijk zijn haar te dwingen om te huwen, voordat die smart gelenigd en zij haar enigermate te boven gekomen is, vóór zij beter bekend is geworden met het land van haar gevangenschap, en daardoor er mee verzoend is. Zij moet niet haar afgoden bewenen, maar blij zijn ze te verzaken, alleen aan de droefheid over haar bloedverwanten, die haar na en dierbaar zijn, mag zlJ aldus toegeven.

2. Indien hij, die haar in zijn huis gebracht heeft met de bedoeling haar te huwen, bij nader bedenken van zijn voornemen afzag, dan mocht hij haar niet verkopen, geen gewin met haar drijven, zoals met zijn andere gevangenen, maar moest haar vrijheid geven om terug te keren naar haar eigen land, zo zij dit wilde, omdat hij haar vernederd en bedroefd heeft, door verwachting bij haar op te wekken, die hij daarna teleurstelde, vers 14. Haar aldus misleid hebbende, moet hij haar niet ook ten prooi maken. Dit duidt aan hoe bindend de wetten zijn van gerechtigheid en eer inzonderheid bij voorgeven van liefde en trouwbeloften, die als plechtige zaken beschouwd moeten worden, waarin iets heiligs is, en waarmee niet gespot en geschertst moet worden.

Deuteronomium 21:15-17

Deze wet weerhoudt huisvaders er van hun oudste zonen te onterven uit bloot eigenzinnigheid, zonder dat er een rechtmatige oorzaak voor is.

I. Het hier gestelde geval, vers 15, is zeer leerrijk.

1. Het toont het grote kwaad aan van meer dan een vrouw te hebben, welk kwaad door de wet van Mozes niet onderdrukt werd, waarschijnlijk in de hoop dat van de mensen eigen ervaring van de ongelegenheid, die er in de gezinnen door veroorzaakt werd, er tenslotte zelf een einde aan zou maken, zodat zij het zichzelf ten wet zouden stellen, om niet meer dan een vrouw te hebben. Let op de veronderstelling, die hier gemaakt wordt: indien een man twee vrouwen heeft, dan is het duizend tegen één, dat de ene bemind en de andere gehaat, dat is blijkbaar minder bemind, zal zijn, zoals Lea minder bemind was door Jakob, en het gevolg hiervan kan niet anders dan twist en ijverzucht, nijd, verwarring en alle boos werk teweegbrengen, waardoor dan aan de echtgenoot voortdurend kwelling en onrust wordt veroorzaakt, en dat hem zowel in zonde als in moeilijkheden zal brengen. Diegenen gaan veel meer met hun eigen gemak en voldoening te rade, die zich aan Gods wet houden, dan diegenen, die aan hun eigen lusten toegeven.

2. Het toont hoe Gods voorzienigheid gemeenlijk aan de zijde van de zwaksten is, en overvloedige eer geeft aan hetgeen gebrek aan dezelve heeft, want de eerstgeboren zoon wordt hier verondersteld de zoon te zijn van haar, die gehaat is, zo was het in Jakob's gezin, omdat de Heere zag, dat Lea gehaat was, Genesis 29:31. De grote Heer des huizes geeft wijselijk aan ieder zijn deel van genot en vertroosting, indien de ene de eer had van de beminde huisvronw te zijn, dan bleek het dikwijls dat de andere de eer had van de moeder des eerstgeborenen te zijn.

3. Die wet is voor ouders ook nu nog verbindend, zij moeten aan hun kinderen geven wat hun van rechtswege toekomt, zonder partijdigheid. In het veronderstelde geval moet de oudste zoon, ofschoon hij de zoon is der minst beminde vrouw, het voorrecht van zijn geboorte hebben, hetwelk bestond in een dubbel deel van zijns vaders bezittingen, omdat hij het beginsel is van zijn kracht, dat is: in hem begon het gezin versterkt te worden, en zijn pijlkoker begon gevuld te worden met de pijlen van een held, Psalm 127:4, en daarom is het recht der eerstgeboorte van hem, vers 16, 17,. Jakob had Ruben wel Zijn eerstgeboorterecht ontnomen en het aan Jozef gegeven, maar het was omdat Ruben door het bedrijven van bloedschande zijn geboorterecht had verbeurd, niet omdat hij de zoon was van de gehate. Opdat nu hetgeen Jakob rechtvaardig heeft gedaan, niet als precedent zou beschouwd worden voor anderen om hetzelfde onrechtvaardig te doen, wordt hier gezorgd dat, als de vader bij uiterste wilsbeschikking zijn goed verdeelt, het kind niet slechter zal varen om zijns moeders ongeluk van minder bemind te zijn door haar echtgenoot, want dat was niet de schuld van het kind. Ouders behoren geen ander verschil te maken in de toebedeling van hun genegenheid aan hun kinderen, dan het verschil, dat zij duidelijk gemaakt zien door God in de toebedeling Zijner genade onder hen. Daar het Gods voorzienigheid is, die erfgenamen maakt, moet de beschikking van de Voorzienigheid niet tegengestaan, maar er in berust worden. Geen zoon moet door zijn vader verlaten of verzaakt worden voordat deze duidelijk blijkt van God te zijn verlaten, hetgeen moeilijk van iemand te zeggen is, zolang als hij leeft.

Deuteronomium 21:18-23

I. Hier is een wet om een wederspannige zoon te straffen. De vorige wet er in voorzien hebbende, dat ouders hun kinderen niet van hun recht zullen beroven, was het voegzaam, dat nu vervolgens er in voorzien zal worden, dat kinderen niet tekort zullen komen in de beloning van de eerbied en het betrachten van de plicht, die zij aan hun ouders verschuldigd zijn, want er is in Gods wet geen partijdigheid.

1.Merk op, hoe de misdadiger hier beschreven wordt. Hij is een moedwillige en weerspannige zoon, vers 18. Aan geen kind moest het er slechter om gaan, dat het zwak van gestel, langzaam van begrip en klein van verstand was, maar wel om moedwilligheid en weerspannigheid. Als de zoon zich trots en beledigend gedraagt tegenover zijn ouders, het uitdrukkelijk gebod dat zij hem geven, hem ten goede, overtreedt, zich door hun kastijding niet wil laten verbeteren, schande brengt over hun geslacht, hun hart bedroeft, hun goed doorbrengt, en door zijn losbandig leven dreigt hen te gronde te richten, dan is hij een moedwillige en weerspannige zoon. Inzonderheid wordt hij verondersteld, een braseer of een dronkaard te zijn. Dit geeft te kennen dat er zonden waren, waartegen zijn ouders hem zeer bijzonder gewaarschuwd hadden, en dat het dus hierin duidelijk bleek, dat hij aan hun stem niet gehoorzaam was. Aan Lemuël werd door zijn moeder die last gegeven, Spreuken 31:4. In de opvoeding van kinderen moet grotelijks zorg gedragen worden om alle neiging tot dronkenschap tegen te gaan, en hen uit de weg van de verzoeking er van te houden, daarom moet hun reeds vroeg vrees en afschuw van die beestachtige zonde worden ingeboezemd, en hen intijds geleerd worden zichzelf te verloochenen. Of:

b. Dat hij zo beledigend en weerspannig was jegens zijn ouders, omdat hij een brasser en dronkaard was. Er is niets, dat de mensen meer zeker en meer noodlottig tot allerlei slechtheid brengt, en hen er in verhardt, dan dronkenschap. Als mensen aan de drank zijn, vergeten zij de wet Spreuken 31:5, zelfs de fundamentele wet van hun ouders te eren.

2. Hoe met die misdadiger gehandeld moet worden. Zijn eigen vader en moeder moeten zijn aanklagers zijn, vers 19, 20. Zij zouden hem niet zelf ter dood mogen brengen, maar zij moeten hem aanklagen bij de oudsten van de stad, en die aanklacht moet wel met een bedroefd hart gedaan worden: Deze onze zoon is afwijkende en weerspannig. Zij, die zich overgeven aan ondeugd en goddeloosheid en zich niet willen verbeteren, verbeuren hun deel in de natuurlijke genegenheid van hun naaste betrekkingen, de oorzaken van hun bestaan worden terecht de oorzaken van hun verderf. De kinderen, die hun plicht vergeten, moeten zichzelf, en niet hun ouders, er van beschuldigen, als zij met minder genegenheid worden aangezien. En hoe moeilijk teder liefhebbende ouders het thans ook vinden om zich met de rechtvaardige straf van hun wederstrevende kinderen te verzoenen, ten dage van de openbaring van de rechtvaardige oordelen Gods, zal alle natuurlijke genegenheid zó volkomen opgaan in de Goddelijke liefde, dat zij zelfs in de veroordeling zullen berusten van die kinderen, omdat God er voor eeuwig in zal verheerlijkt worden.

3. Welk oordeel aan hem voltrokken moet worden, hij moet in het openbaar door de lieden van zijn stad gestenigd worden, dat hij sterve vers 21. En aldus:

a. Werd het ouderlijk gezag hoog gehouden, en God, ons aller Vader, toonde er zich ijverig voor, daar het één van de eerste en oudste stromen is, ontleend aan Hem die de fontein is van alle macht.

b. Deze wet, behoorlijk tenuitvoer gelegd, zou reeds vroeg alle werkers van de ongerechtigheid uitroeien uit het land, Psalm 101:8, en het verspreiden van die kanker voorkomen, door het verrotte deel reeds bijtijds weg te snijden, want zij, die slechte leden waren van een gezin, zullen nooit goede leden worden van de maatschappij.

c. Het zou kinderen met ontzag vervullen, en hen door vrees en schrik tot gehoorzaamheid aan hun ouders brengen, indien zij niet op andere wijze tot hun plicht gebracht en bij hun plicht gehouden kunnen worden. Opdat geheel Israël het hore en vreze. De Joden zeggen: De oudsten, die hem veroordeelden, moesten er een geschreven kennisgeving van zenden aan geheel de natie: "in dat en dat hof, op zo’n dag, is die en die persoon door ons gestenigd, omdat hij een moedwillige en weerspannige zoon was." En ik heb wel eens gewenst dat, gelijk in al onze gerechtshoven een nauwkeurig register gehouden wordt van de veroordeling van misdadigers, in perpetuam rei memoriam opdat de gedachtenis er van niet verloren ga, er ook openbaar en authentiek kennis worde gegeven in druk aan geheel het koninkrijk van zodanige veroordelingen en strafvoltrekkingen door de oudsten zelf, in terrorem opdat allen zullen horen en vrezen.

II. Een wet voor de begrafenis van kwaaddoeners, die gehangen waren, vers 22. Het was onder de Joden in het geheel niet in gebruik zoals onder ons, om hen op te hangen aan de hals zodat er de dood op volgt, maar dezulken, die gestenigd waren, indien het wegens Godslastering of een andere afschuwelijke misdaad was, werden, op bevel van de rechters, hun dode lichamen, gedurende enige tijd aan een paal gehangen, als een schouwspel voor de wereld, om het schandelijke van de misdaad te kennen te geven, en anderen met des te meer schrik en afgrijzen te vervullen, opdat zij niet alleen zouden horen en vrezen maar ook zouden zien en vrezen. Nu wordt hier bevolen dat zij, op welk uur van de dag zij ook opgehangen werden, met zonsondergang afgenomen en begraven meesten worden, maar niet de gehele nacht moesten blijven hangen, de zodanige (zegt de wet) is deze bestraffing genoeg, tot hiertoe moet zij gaan, maar niet verder. Laat de boosdoener en zijn misdaad verborgen zijn in het graf.

1. God wilde aldus de eer hoog houden van het menselijk lichaam, en dat men tederheid zal hebben ook voor de ergste misdadigers. De tijd voor het tentoonstellen van dode lichamen is aldus beperkt om dezelfde reden, waarom door een andere wet, het getal geselslagen beperkt werd, opdat niet uw broeder voor uw ogen verachtelijk gehouden worde. Het straffen na de dood behoudt God zichzelf voor, maar voor de mens is dan niets meer te doen. Het is dus wel de vraag, of het ophangen van misdadigers in ketenen, en het tentoonstellen van hun hoofden en gevierendeelde lichamen betamelijk is onder Christenen, die de opstanding van het lichaam verwachten.

2. Het is echter duidelijk dat er een ceremoniële betekenis in was gelegen. Volgens de wet van Mozes was de aanraking van een dood lichaam verontreinigend, en daarom moeten dode lichamen ook niet blijven hangen in het land, omdat dit, naar dezelfde regel, het land zou verontreinigen. Maar:

3. Er wordt hier een reden gegeven, die betrekking heeft op Christus: een opgehangene is Gode een vloek, dat is: het is de hoogste mate van smaad en schande, die een mens aangedaan kan worden, en maakt hem bekend als liggende onder de vloek van God, zoveel als een uitwendige straf dit kan. Zij, die hem aldus zien hangen tussen hemel en aarde, zullen tot de gevolgtrekking komen dat hij door beide verlaten en beide onwaardig is, laat hem dus niet de gehele nacht blijven hangen, want dat zou te ver gaan. Als de apostel aantoont hoe Christus

ons verlost heeft van de vloek van de wet door zelf een vloek voor ons gemaakt te zijn, heldert hij dit op door het brandmerk, dat op iemand geplaatst was die aan een hout werd gehangen, te vergelijken met de dood van Christus, Galaten 3:13. Door de Geest geleid zijnde, gebruikt Mozes deze uitdrukking van Code een vloek te zijn, als hij niets meer bedoelt dan met de uiterste schande en smaad behandeld te zijn, opdat dit later toegepast zou worden op de dood van Christus en zou aantonen dat Hij de vloek van de wet voor ons ondergaan heeft, hetgeen Zijn liefde ten zeerste verhoogt, en een grote bemoediging is voor ons geloof in Hem. En (gelijk de uitnemende bisschop Patrick terecht opmerkt) deze Schriftuurplaats wordt toegepast op de dood van Christus, niet alleen omdat Hij onze zonden gedragen heeft en blootgesteld was aan versmaadheid en schande, zoals deze kwaaddoeners, die door God vervloekt waren, maar omdat Hij in de avond van het vloekhout werd afgenomen en begraven, (en dat wel door de bijzondere zorg van de Joden met het oog op deze wet, Johannes 19:3 ten teken dat nu, de schuld weggenomen zijnde, aan de wet voldaan was, zoals er aan voldaan was, als de boosdoener tot aan zonsondergang bleef hangen, meer eiste zij niet. Toen hield hij op een vloekte zijn. En gelijk het land Israëls rein was, als het dode lichaam was begraven, zo is ook de gemeente gewassen en gereinigd door de volkomen voldoening, gewrocht door Christus.

HOOFDSTUK 22.

1 Gij zult uws broeders os of klein vee niet zien afgedreven, en u van die verbergen; gij zult ze uw broeder ganselijk weder toesturen.
2 En indien uw broeder niet nabij u is, of gij hem niet kent, zo zult gij ze binnen in uw huis vergaderen, dat zij bij u zijn, totdat uw broeder die zoeke, en gij ze hem wedergeeft.
3 Alzo zult gij ook doen aan zijn ezel, en alzo zult gij doen aan zijn kleding, ja, alzo zult gij doen aan al het verlorene uws broeders, dat van hem verloren zal zijn, en dat gij zult hebben gevonden; gij zult u niet mogen verbergen.
4 Gij zult uws broeders ezel of zijn os niet zien, vallende op den weg, en u van die verbergen; gij zult ze met hem ganselijk oprichten.
5 Het kleed eens mans zal niet zijn aan een vrouw, en een man zal geen vrouwenkleed aantrekken; want al wie zulks doet, is den HEERE, uw God, een gruwel.
6 Wanneer voor uw aangezicht een vogelnest op den weg voorkomt, in enigen boom, of op de aarde, met jongen of eieren, en de moeder zittende op de jongen of op de eieren, zo zult gij de moeder met de jongen niet nemen.
7 Gij zult de moeder ganselijk vrijlaten; maar de jongen zult gij voor u nemen; opdat het u welga, en gij de dagen verlengt.
8 Wanneer gij een nieuw huis zult bouwen, zo zult gij op uw dak een leuning maken; opdat gij geen bloedschuld op uw huis legt, wanneer iemand, vallende, daarvan afviel.
9 Gij zult uw wijngaard niet met tweeerlei bezaaien; opdat de volheid des zaads, dat gij zult gezaaid hebben, en de inkomst des wijngaards niet ontheiligd worde.
10 Gij zult niet ploegen met een os en met een ezel te gelijk.
11 Gij zult geen kleed van gemengde stof aantrekken, wollen en linnen te gelijk.
12 Snoeren zult gij u maken aan de vier hoeken uws opperkleeds, waarmede gij u bedekt.
13 Wanneer een man een vrouw zal genomen hebben, en tot haar ingegaan zijnde, alsdan haar zal haten,
14 En haar oorzaak van naspraak zal opleggen, en een kwaden naam over haar uitbrengen, en zeggen: Deze vrouw heb ik genomen, en ben tot haar genaderd, maar heb den maagdom aan haar niet gevonden;
15 Dan zullen de vader van deze jonge dochter en haar moeder nemen, en tot de oudsten der stad aan de poort uitbrengen, den maagdom dezer jonge vrouw.
16 En de vader van de jonge dochter zal tot de oudsten zeggen: Ik heb mijn dochter aan dezen man gegeven tot een vrouw; maar hij heeft haar gehaat;
17 En ziet, hij heeft oorzaak van opspraak gegeven, zeggende: Ik heb den maagdom aan uw dochter niet gevonden; dit nu is de maagdom mijner dochter. En zij zullen het kleed voor het aangezicht van de oudsten der stad uitbreiden.
18 Dan zullen de oudsten derzelver stad dien man nemen, en kastijden hem;
19 En zij zullen hem een boete opleggen van honderd zilverlingen, en ze geven aan den vader van de jonge dochter, omdat hij een kwaden naam heeft uitgebracht over een jonge dochter van Israel; voorts zal zij hem ter vrouwe zijn, hij zal haar niet mogen laten gaan al zijn dagen.
20 Maar indien ditzelve woord waarachtig is, dat de maagdom aan de jonge dochter niet gevonden is;
21 Zo zullen zij deze jonge dochter uitbrengen tot de deur van haars vaders huis, en de lieden harer stad zullen haar met stenen stenigen, dat zij sterve, omdat zij een dwaasheid in Israel gedaan heeft, hoererende in haars vaders huis; zo zult gij het boze uit het midden van u wegdoen.

22 Wanneer een man gevonden zal worden, liggende bij eens mans getrouwde vrouw, zo zullen zij ook beiden sterven, de man, die bij de vrouw gelegen heeft, en de vrouw; zo zult gij het boze uit Israel wegdoen.
23 Wanneer er een jonge dochter zal zijn, die een maagd is, ondertrouwd aan een man, en een man haar in de stad zal gevonden, en bij haar gelegen hebben;
24 Zo zult gij ze beiden uitbrengen tot de poort derzelver stad, en gij zult hen met stenen stenigen, dat zij sterven; de jonge dochter, ter oorzake, dat zij niet geroepen heeft in de stad, en den man, ter oorzake dat hij zijns naasten vrouw vernederd heeft; zo zult gij het boze uit het midden van u wegdoen.
25 En indien een man een ondertrouwde jonge dochter in het veld gevonden, en de man haar verkracht en bij haar gelegen zal hebben, zo zal de man, die bij haar gelegen heeft, alleen sterven;
26 Maar de jonge dochter zult gij niets doen; de jonge dochter heeft geen zonde des doods; want gelijk of een man tegen zijn naaste opstond, en sloeg hem dood aan het leven, alzo is deze zaak.
27 Want hij heeft haar in het veld gevonden; de ondertrouwde jonge dochter riep, en er was niemand, die haar verloste.
28 Wanneer een man een jonge dochter zal gevonden hebben, die een maagd is, dewelke niet ondertrouwd is, en haar zal gegrepen en bij haar gelegen hebben, en zij gevonden zullen zijn;
29 Zo zal de man, die bij haar gelegen heeft, den vader van de jonge dochter vijftig zilverlingen geven, en zij zal hem ter vrouwe zijn, omdat hij haar vernederd heeft; hij zal ze niet mogen laten gaan al zijn dagen.
30 Een man zal zijns vaders vrouw niet nemen, en hij zal zijns vaders slippe niet ontdekken.

Dit hoofdstuk bevat wetten:

I. Ter bewaring van barmhartigheid en goede nabuurschap in de zorg voor verdwaald of gevallen vee, vers 1-4.

II. Ter bewaring van orde en onderscheiding, dat mannen en vrouwen elkaars klederen niet moeten dragen, vers 5, en andere nodeloze vermengingen vermeden moeten worden, vers 9-11.

III. Tot behoud van vogels, vers 6, 7,.

IV. Van leven, vers 8.

V. Van de geboden, vers 12.

VI. Van de goede naam van een belasterde vrouw als zij onschuldig was, vers 13-19, maar voor haar straf, indien zij schuldig is, vers 20, 21.

VII. Ter bewaring van de kuisheid van de vrouwen vers 22. Maagden, die verloofd zijn, vers 23-27, of niet verloofd zijn, vers 28, 29. En eindelijk, tegen bloedschande, vers 30.

Deuteronomium 22:1-4

Hier wordt geëist dat de vriendelijkheid die aan een vijand bewezen moet worden, Exodus 23:4, nog zoveel te meer betoond zal worden aan een buur, al was deze ook geen Israëliet want de wet is in overeenstemming met de natuurlijke billijkheid.

1. Dat verdwaald vee teruggebracht moet worden, hetzij aan de eigenaar, of in de weide waaruit het weggedwaald was, vers 1,2. Dit moest gedaan worden uit medelijden met het vee, dat zolang het dwaalde aan gevaar was blootgesteld, en uit beleefdheid en achting voor de eigenaar, ja meer, in gerechtigheid jegens hem, want dit was doen zoals wij wensen, dat ons gedaan zal worden, hetgeen een van de fundamentele wetten van de billijkheid is. De Godsdienst leert ons vriendelijke, goede buren te zijn, bereid te wezen om, als wij er de gelegenheid toe hebben, goede diensten te bewijzen aan alle mensen. Dit doende, moesten zij geen moeite ontzien, maar, als zij wisten wie de eigenaar was van het verdwaalde dier, dan moesten zij zelf het hem terugbrengen, want indien zij de eigenaar alleen bericht zenden dat hij het moet komen halen, dan zou aan het dier een ongeval kunnen overkomen, eer hij het bereiken kan. Zij moeten geen onkosten ontzien, maar, zo zij niet wisten wie de eigenaar was, dan moesten zij het naar hun eigen huis brengen en het voeden, totdat de eigenaar gevonden is. Indien er nu zo’n zorg gedragen moet worden voor de verdwaalden os of ezel van de naaste, hoeveel te meer dan niet als deze zelf wegdwaalt van God en zijn plicht dan moeten wij alles doen wat wij kunnen om hem te bekeren, Jakobus 5:19, hem terecht te brengen, ziende op onszelf, Galaten 6:1.

2. Dat verloren goederen de eigenaar teruggebracht moeten worden, vers 3. De Joden zeggen: "Hij, die verloren goederen vond, moest er openlijk drie- of viermaal door de gewone omroeper kennis van laten geven", naar de gewoonte onder ons, indien de eigenaar niet kon gevonden worden, dan mocht hij, die de goederen gevonden had, ze tot zijn eigen gebruik aanwenden, maar (zeggen sommige geleerde schrijvers) hij zou wel doen om de waarde van die goederen aan de armen te geven.

3. Dat vee, hetwelk gevallen of op andere wijze in gevaar is gekomen, geholpen moet worden, vers 4. Dit moet geschieden in mededogen met de dieren, want de rechtvaardige geeft acht op het leven van zijn beesten, Spreuken 12:10, ook op die de zijnen niet zijn, en in liefde en vriendschap voor een nabuur, niet wetende hoe spoedig wij zijn hulp nodig kunnen hebben. Indien een lid tot het andere zou kunnen zeggen: "ik heb u voor het ogenblik niet nodig", dan kan het toch niet zeggen: "Ik zal u nooit nodig hebben".

Deuteronomium 22:5-12

In deze verzen zijn verscheidene wetten betreffende zeer geringe zaken, de wetten van de mensen bemoeien zich daar gewoonlijk niet mede. De minimus non curatlex Van kleine zaken neemt de wet geen nota, omdat echter Gods voorzienigheid zich over de kleinste zaken uitstrekt, doen Zijn geboden dit ook, opdat wij daarin in de vreze des Heeren zullen wezen gelijk wij onder Zijn oog zijn. En toch zijn betekenis en strekking van deze wetten, die klein schijnen, van zo'n aard, dat zij niettegenstaande die kleinheid, gevonden worden onder de dingen van Gods wet, die Hij voor ons geschreven heeft, en dus groot door ons geacht moeten worden.

I. Het verschil in sekse door de kledij wordt in stand gehouden, ter bewaring van onze eigen kuisheid en die van onze naaste vers 5. De natuur zelf leert dat er onderscheid tussen hen gemaakt wordt in hun haar, 1 Corinthiërs 11:14, en naar dezelfde regel in hun klederen, die dus niet met elkaar verward moeten worden, hetzij in hun gewone, dagelijkse dracht of bij sommige gelegenheden. Om een wettige vlucht of verberging te bevorderen, mag dit geschieden, maar of het voor sport of op het toneel ook mag, dat kan met recht betwijfeld worden.

1. Sommigen denken dat dit betrekking heeft op de afgodische gewoonten van de heidenen, bij de aanbidding van Venus verschenen vrouwen in krijgsrusting, en mannen in vrouwenklederen. Dit, evenals andere bijgelovige gewoonten, wordt hier gezegd de Heere een gruwel te zijn.

2. Die wet verbiedt het door-elkaar-mengen van de neigingen en zaken van de seksen, mannen moeten niet verwijfd wezen, noch het werk van de vrouw in huis doen, en vrouwen moeten geen halve mannen zijn, niet willen leren en over de man heersen, 1 Timotheus 2:11, 12.

3. Dit dooreenmengen van kleren werd waarschijnlijk gebruikt om ontucht te plegen, en is daarom verboden, want zij, die bewaard willen worden voor zonde, moeten zich ver houden van alle gelegenheden er toe of hetgeen er toe leiden kan.

II. Bij het uithalen van een vogelnest moet de moeder vrijgelaten worden, vers 6, 7,. De Joden zeggen: "Dat is het minste van al de geboden van de wet van Mozes", en toch wordt aan het nakomen er van dezelfde belofte gegeven als aan het houden van het vijfde gebod, dat een van de grootste is, opdat het u welga en gij de dagen verlengt, want gelijk ongehoorzaamheid in kleine zaken een zeer grote minachting toont van de wet, zo toont gehoorzaamheid in een kleine zaak zeer grote eerbied er voor. Hij, die de vogel uit zijn hand vrijlaat (die meer waard was dan tien in de lucht) zuiver en alleen omdat God het hem gebiedt, doet hierin blijken dat hij al Zijn bevelen, van alles, voor recht houdt, en dat hij veeleer zichzelf kan verloochenen dan tegen God zondigen. Maar zorgt God ook voor de vogels? 1 Corinthiërs 9:9. Ja gewis, en wellicht doelt onze Heiland op deze wet: Worden niet vijf musjes verkocht voor twee penningen? En niet een van die is voor God vergeten. Deze wet:

1. Verbiedt ons wreed te zijn voor dieren of genoegen te smaken in ze te verdelgen. Hoewel God ons wijzer heeft gemaakt dan het gevogelte des hemels, en ons heerschappy er over heeft gegeven, moeten wij ze toch niet mishandelen noch met hardheid over hen heersen. Gij zult de moeder vrijlaten, om weer te kunnen broeden, verderf ze niet, want daar is een zegen in. Jesaja 65:8.

2. Zij leert ons mededogend te zijn voor onze eigen natuurgenoten, en het denkbeeld van alles wat barbaars en wreed is te verafschuwen, inzonderheid tegenover de zwakkere sekse, die altijd met de grootste eerbied behandeld moet worden uit aanmerking van de smarten, waarmee zij kinderen ter wereld brengt. Er wordt van gesproken als van een voorbeeld van de meest onmenselijke wreedheid, dat de moeder verpletterd werd met de zonen, Hosea 10:14, en dat de zmangere vrouwen werden opengesneden, Amos 1:13. En voorts geeft het nog te kennen dat wij iemands natuurlijke liefde en tederheid van gemoed niet moeten misbruiken om hun onrecht te doen. De moeder zou niet gevangen hebben kunnen worden, indien haar zorg voor haar eieren of voor haar jongen (zeer verschillend van de struis) haar niet op het nest had teruggehouden, daar zij zich anders gemakkelijk had kunnen redden door de vlucht. Daar het nu al zeer treurig zou zijn, dat het haar te slechter gaat om hetgeen waarvoor zij geprezen moet worden, zorgt de wet er voor dat zij geprezen wordt. De herinnering hieraan kan ons wellicht eens terughouden van iets hards of onvriendelijkste doen aan iemand, die in onze macht is.

III. Bij het bouwen van een huis moet er voor gezorgd worden dat het veilig is, en niemand letsel bekomt door er af te vallen, vers 8. De daken van hun huizen waren plat, zodat men er op kon wandelen, zoals uit vele Schriftuurplaatsen blijkt. Opdat niemand nu door achteloosheid er af zou vallen, moeten zij er een leuning of borstwering, die (zeggen de Joden) drie en een halve voet hoog moet zijn om heen maken. Indien dit niet gedaan was, en er een ongeluk uit voortkwam, dan heeft de eigenaar door zijn verzuim bloedschuld over zijn huis gebracht. Zie hier:

1. Hoe dierbaar het leven van de mensen aan God is, die het beschermt, niet slechts door Zijn voorzienigheid, maar ook door Zijn wet.

2. Hoe dierbaar het daarom ook aan ons moet wezen, en welke zorg wij moeten dragen om te voorkomen, dat iemand letsel ontvangt. De Joden zeggen dat zij door de billijkheid van deze wet verplicht waren (en dat zijn wij ook) om alles te omheinen of uit de weg te ruimer, dat gevaar kan opleveren voor het leven, zoals door diepe waterputten te bedekken, bruggen in goede staat te onderhouden en dergelijke dingen meer, omdat, zo iemand door ons verzuim omkomt, zijn bloed van ons geëist zal worden.

IV. Er worden hier allerlei vermengingen verboden, vers 9, 10. Veel er van hebben wij reeds tevoren gehad in Leviticus 19:19. Er schijnt in deze dingen generlei zedelijk kwaad te zijn en daarom maken wij er geen gewetensbezwaar van om tarwe en rogge op eenzelfde akker te zaaien, paarden en ossen tezamen voor de ploeg te spannen, en klederen te dragen van half garen. half wollen stof. Maar hiermede wordt verboden, hetzij:

1. Een gelijkvormigheid met sommige gewoonten van de heidenen. Of:

2. Hetgeen in strijd is met de eenvoudigheid en reinheid van een Israëliet. Zij moeten hun ijdelheid of zucht naar hetgeen zeldzaam is niet bevredigen door dingen samen te voegen, die de Schepper in oneindige wijsheid afzonderlijk heeft gemaakt, zij moeten geen ander juk aantrekken met de ongelovigen, noch zich vermengen met de onreinen, zoals een os met een ezel. Ook moet hun belijdenis en wandel in deze wereld geen bonte kleurschakering vertonen, maar "uit één stuk" zijn.

V. De wet betreffende de snoeren aan hun klederen ter gedachtenis aan de geboden, die wij tevoren hadden in Numeri 15:38, 39, is hier herhaald, vers 12. Hieraan werden zij onderscheiden van andere lieden, zodat men al op het eerste gezicht kon zeggen: Daar gaat een Israëliet, hetgeen hen leerde om zich hun land-aard en het eigenaardige van hun Godsdienst niet te schamen, hoe ook hun buren er hen met minachting om zouden aanzien. En zij werden er ook door herinnerd aan de geboden bij de bijzondere gelegenheden, waarop zij betrekking hadden. Misschien is de wet hier herhaald, omdat de geboden, die er onmiddellijk aan voorafgaan, zo gering schijnen, dat zij gevaar liepen van voorbijgezien of vergeten te worden. De snoertjes zullen er u aan herinneren, dat uw kleren niet van gemengde stof, wollen en linnen tegelijk, moeten wezen, vers 11.

Deuteronomium 22:13-30

Deze wetten raken het zevende gebod, door een strafverordening de vleselijke lusten beteugelende, die strijd voeren tegen de ziel.

I. Indien een man, lust krijgende naar een andere vrouw, zijn eigen vrouw belastert teneinde van haar ontslagen te komen, haar valselijk beschuldigt de maagdom aan haar niet gevonden te hebben, toen hij tot haar naderde, dan moet hij, als zijn laster bewezen wordt laster te zijn, gestraft worden, vers 13-19. Waarin het bewijs bestond, dat de beschuldiging van de echtgenoot vals was, daarover zijn de geleerden het niet eens, en het is ook volstrekt niet nodig er een onderzoek naar in te stellen, zij, voor wie deze wet bestemd was, hebben haar ongetwijfeld begrepen, ons is het genoeg te weten dat deze slechte echtgenoot, die aldus gepoogd had de goeden naam van zijn eigen vrouw te gronde te richten, gegeseld en beboet moest worden, en er van buitengesloten werd om ooit aan de vrouw, die hij aldus mishandeld had, een scheidbrief te geven, vers 18, 19. Toen hij mishagen in haar kreeg, zou hij haar, zo hij gewild had, een scheidbrief hebben kunnen geven, de wet liet hem zulks toe, Hoofdstuk 24:1. Maar dan moest hij haar haar huwelijksgoed geven, zo hij nu echter, om dit goed voor zich te behouden en haar nog te kwaad te doen, haar goede naam rooft, dan was het recht dat hij er streng voor gestraft zou worden, en voor altijd de vergunning verbeurde om haar een scheidbrief te geven.

Merk op:

1. Hoe nader iemand tot ons staat, hoe groter zonde het is hem te belasteren en zijn goede naam te bekladden. Er wordt van gesproken als van een misdaad van de ergste soort, als iemand zijn broeder, de zoon van zijn moeder, belastert, Psalm 50:20, die u het naast is, veel meer nog om uw eigen vrouw of uw eigen man te belasteren, dat is uzelf. Het is voorwaar wel een slechte vogel, die zijn eigen nest bevuilt.

2. Kuisheid is eer, zowel als deugd, en hetgeen aanleiding geeft om haar te verdenken, is een even grote smaad en schande, als wat het ook zij, daarom moeten wij in deze zaak, meer dan in wat het ook zij, zeer teergevoelig zijn omtrent onze eigen en de goede naam van een ander.

3. Op ouders rust de plicht om voor de goede naam van hun kinderen op te komen want daarin is ook hun eigen goede naam gemoeid.

II. Indien de vrouw, die als maagd gehuwd werd, bevonden werd er geen te zijn, dan moest zij aan de deur haars vaders gestenigd worden dat zij stierf, vers 20, 21. Indien de ontucht gepleegd was voordat zij was verloofd, dan zou daar de doodstraf niet op gestaan hebben, maar zij moest sterven wegens het bedrog, dat zij gepleegd heeft aan hem, die haar heeft gehuwd, daar zij zich wel bewust was verontreinigd te zijn, terwijl zij hem liet geloven dat zij een kuise en zedige vrouw was. Maar sommigen denken dat haar onkuisheid met de dood gestraft werd, alleen in geval dat zij bedreven was na haar verloving in de veronderstelling dat weinigen tot rijpheid waren gekomen of zij waren reeds verloofd hoewel nog niet gehuwd.

1. Dit was een krachtige waarschuwing aan jonge vrouwen om zich van hoererij te onthouden, daar zij, hoe ook verborgen gehouden vóór het huwelijk, teneinde dit niet in de weg te staan, toch na het huwelijk voorzeker ontdekt zal worden tot haar eeuwige schande en verderf.

2. Aan ouders wordt hiermede te kennen gegeven, dat zij door alle mogelijke middelen de kuisheid van hun kinderen moeten bewaren, door hun goede raad te geven en te vermanen hun een goed voorbeeld te geven, hen van kwaad gezelschap terug te houden, voor hen te bidden en hen onder noodzakelijk bedwang te houder, want als de kinderen ontucht pleegden moesten de ouders de smart en de schande hebben, om ze aan hun eigen deur te zien ter dood brengen. Die uitdrukking: zij heeft een dwaasheid in Israël gedaan, werd gebruikt voor diezelfde misdaad in de zaak van Dina, Genesis 34:7. Alle zonde is dwaasheid, inzonderheid ontucht, maar bovenal ontucht in Israël, naar belijdenis een heilig volk.

III. Als een man, ongehuwd of gehuwd, bij een getrouwde vrouw gelegen zal hebben, dan moesten zij beide ter dood gebracht worden, vers 22. Deze wet hadden wij tevoren in Leviticus 20:10. Als een gehuwd man bij een ongehuwde vrouw heeft gelegen, dan was de misdaad niet zo zwaar en werd ook niet met de dood gestraft, omdat er geen onechte kinderen door gebracht werden in gezinnen, onder de naam van wettige kinderen.

IV. Als een jonge dochter verloofd, doch nog niet getrouwd was, dan was zij niet onder het oog van haar toekomstige echtgenoot, en daarom is zij en haar kuisheid onder de bijzondere bescherming van de wet gesteld.

1. Indien haar kuisheid geschonden werd met haar eigen toestemming, dan moesten zij en de man, die overspel met haar bedreven had, gedood worden, vers 23, 24. En men zal het er voor houden dat het met haar toestemming was, indien het geschied was in een stad, of in een plaats waar, indien zij geroepen had, haar spoedig hulp verleend zou zijn om het kwaad te voorkomen. Qui facet, consentire videtur. Zwijgen geeft toestemming te kennen. Men kan vermoeden dat diegenen gewillig toegeven aan de verzoeking, die de middelen en de hulp niet willen gebruiken, welke hun gegeven zouden zijn om haar te vermijden en te overwinnen. Ja, dat zij in de stad gevonden werd, een plaats van allerlei gezelschap en vermaak, wanneer zij onder de bescherming van haars vaders huis had moeten blijven, was een bewijs tegen haar, dat zij niet die vrees had voor de zonde en het gevaar er van, die aan een zedige vrouw betaamt. Zij, die zich onnodig blootstellen aan verzoeking, zullen er rechtvaardiglijk door lijden, eer zij het weten worden zij er door overvallen en gevangen. Dina verloor haar eer door aan haar nieuwsgierigheid toe te geven om de dochters van het land te hezien. Door deze wet was de maagd Maria in gevaar, dat zij openlijk ten voorbeeld gesteld zou worden, dat is, dat zij zou worden gestenigd dat zij stierf, maar God had door een engel aan Jozef de zaak opgehelderd, en zo werd dit gevaar van haar afgewend.

2. Als zij haar toestemming niet had gegeven, maar verkracht was, dan werd hij, die haar onteerd had, ter dood gebracht, maar de jonge dochter moest vrijgesproken werden, vers 25-27. Indien het nu in het veld was geschied, buiten het bereik van het gehoor van vrienden of naburen, dan zal verondersteld worden dat zij geroepen heeft, maar dat er niemand was om haar te helpen of te redden, en daarenboven, haar gaan in het veld, een plaats van eenzaamheid, stelde haar niet zo bloot aan gevaar. Door deze wet nu wordt ons te kennen gegeven:

a. Dat wij alleen lijden zullen om de slechtheid, die wij doen, niet die ons aangedaan wordt. Datgene is ons geen zonde, waar niet in meerdere of mindere mate onze wil in was

b. Dat wij van alle mensen het beste moeten onderstellen, tenzij het tegendeel blijkt, niet slechts de liefde, maar ook de billijkheid eist dit. Hoewel niemand haar hoorde roepen, zal toch

omdat niemand haar had kunnen horen, ais zij riep, aangenomen worden dat zij geroepen heeft. Deze regel behoren wij te volgen in het beoordelen van personen en zaken: alle dingen gelovende, alle dingen hopende.

c. Dat onze kuisheid ons zo dierbaar moet zijn als het leven, als die aangerand wordt, dan is het volstrekt niet ongepast om Moord! Moord! te roepen, want gelijk of een man tegen zijn naaste opstond en sloeg hem dood aan het leven, alzo is deze zaak.

d. Zie, bij wijze van toespeling hierop, wat wij te doen hebben, als Satan ons aanvecht met zijn verzoekingen, laat ons, waar wij ook zijn, luid roepen tot de hemel om hulp, (Succurre, Domine, vim patior Help mij, Heere, want mij wordt geweld aangedaan, en wij kunnen er zeker van zijn, dat wij daar gehoord en verhoord zullen worden, zoals ook Paulus verhoord werd met de verzekering: Mijn genade is u genoeg.

V. Indien een jonge dochter, die niet verloofd is, aldus verkracht wordt, dan moet de dader beboet worden, en de boete aan haar vader worden gegeven, en zo deze en de jonge dochter er in bewilligen, dan moet hij haar huwen, en haar nooit een scheidbrief geven, al was zij ook nog zover beneden hem, en al was zij hem later ook nog zo onaangenaam zoals Thamar was aan Amnon, nadat hij haar verkracht had, vers 28, 29. Dit was om mensen terug te houden van zo snode bedrijven, waarvan het een schande is dat wij genoodzaakt zijn er over te lezen en te schrijven.

VI. De wet, die een man verbiedt de weduwe van zijn vader te huwen, of enigerlei onvoegzame gemeenzaamheid te hebben met de vrouw van zijn vader, wordt hier herhaald, vers 30, van Leviticus 18:8. En waarschijnlijk is het bedoeld zoals bisschop Patrick opmerkt als een korte herinnering aan hen, om zorgvuldig alle wetten na te komen tegen bloedschendige huwelijken, dit geval of voorbeeld gespecifieerd zijnde omdat het het verfoeilijkste is van allen. Daarvan zegt de apostel, dat het onder de heidenen niet genoemd wordt, 1 Corinthiërs 5:1.

HOOFDSTUK 23.

1 Die door plettering verwond of uitgesneden is aan de mannelijkheid, zal in de vergadering des HEEREN niet komen.
2 Geen bastaard zal in de vergadering des HEEREN komen; zelfs zijn tiende geslacht zal in de vergadering des HEEREN niet komen.
3 Geen Ammoniet, noch Moabiet zal in de vergadering des HEEREN komen; zelfs hun tiende geslacht zal in de vergadering des HEEREN niet komen tot in eeuwigheid.
4 Ter oorzake dat zij ulieden op den weg niet tegengekomen zijn met brood en met water, als gij uit Egypte uittoogt; en omdat hij tegen u gehuurd heeft Bileam, den zoon van Beor, van Pethor uit Mesopotamie, om u te vloeken.
5 Doch de HEERE, uw God, heeft naar Bileam niet willen horen; maar de HEERE, uw God, heeft u den vloek in een zegen veranderd, omdat de HEERE, uw God, u liefhad.
6 Gij zult hun vrede en hun best niet zoeken, al uw dagen in eeuwigheid.
7 Den Edomiet zult gij voor geen gruwel houden, want hij is uw broeder; den Egyptenaar zult gij voor geen gruwel houden want gij zijt een vreemdeling geweest in zijn land.
8 Aangaande de kinderen, die hun zullen geboren worden in het derde geslacht, elk van die zal in de vergadering des HEEREN komen.
9 Wanneer het leger uittrekt tegen uw vijanden, zo zult gij u wachten voor alle kwade zaak.
10 Wanneer iemand onder u is, die niet rein is, door enig toeval des nachts, die zal tot buiten het leger uitgaan; hij zal tot binnen het leger niet komen.
11 Maar het zal geschieden, dat hij zich tegen het naken van den avond met water zal baden; en als de zon ondergegaan is, zal hij tot binnen het leger komen.
12 Gij zult ook een plaats hebben buiten het leger, en daarhenen zult gij uitgaan naar buiten.
13 En gij zult een schopje hebben, benevens uw gereedschap, en het zal geschieden, als gij buiten gezeten hebt, dan zult gij daarmede graven, en u omkeren, en bedekken wat van u uitgegaan is.
14 Want de HEERE, uw God, wandelt in het midden van uw leger, om u te verlossen, en om uw vijanden voor uw aangezicht te geven; daarom zal uw leger heilig zijn, opdat Hij niets schandelijks onder u zie, en achterwaarts van u afkere.
15 Gij zult een knecht aan zijn heer niet overleveren, die van zijn heer tot u ontkomen zal zijn.
16 Hij zal bij u blijven in het midden van u, in de plaats, die hij zal verkiezen, in een van uw poorten, waar het goed voor hem is; gij zult hem niet verdrukken.
17 Er zal geen hoer zijn onder de dochteren van Israel; en er zal geen schandjongen zijn onder de zonen van Israel.
18 Gij zult geen hoerenloon noch hondenprijs in het huis des HEEREN, uws Gods, brengen, tot enige gelofte; want ook die beiden zijn den HEERE, uw God, een gruwel.
19 Gij zult aan uw broeder niet woekeren, met woeker van geld, met woeker van spijze, met woeker van enig ding, waarmede men woekert.
20 Aan den vreemde zult gij woekeren; maar aan uw broeder zult gij niet woekeren; opdat u de HEERE, uw God, zegene, in alles, waaraan gij uw hand slaat, in het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven.
21 Wanneer gij den HEERE, uw God, een gelofte zult beloofd hebben, gij zult niet vertrekken die te betalen; want de HEERE, uw God, zal ze zekerlijk van u eisen, en zonde zou in u zijn.
22 Maar als gij nalaat te beloven, zo zal het geen zonde in u zijn.
23 Wat uit uw lippen gaat, zult gij houden en doen; gelijk als gij den HEERE, uw God, een vrijwillig offer beloofd hebt, dat gij met uw mond gesproken hebt.
24 Wanneer gij gaan zult in uws naasten wijngaard, zo zult gij druiven eten naar uw lust, tot uw verzadiging; maar in uw vat zult gij niets doen.

25 Wanneer gij zult gaan in uws naasten staande koren, zo zult gij de aren met uw hand afplukken; maar de sikkel zult gij aan uws naasten staande koren niet bewegen.

De wetten in dit hoofdstuk zijn:

I. Ter bewaring van de zuiverheid en eer van de geslachten Israëls door er diegenen buiten te sluiten, die er een oneer voor zijn zouden, vers 1-8.

II. Ter bewaring van de reinheid en eer van het leger Israëls, als het buitenslands was, vers 9-14.

III. Ter aanmoediging van proselieten, vers 15, 16.

IV. Tegen hoererij, vers 17-18.

V.Tegen woeker, vers 19, 20.

VI. Tegen het verbreken van geloften, vers 21-23.

VII. Welke vrijheid men mocht nemen in zijns naasten akker en wijngaard, en welke niet vers 24, 25.

Deuteronomium 23:1-8

De uitleggers zijn het niet eens met elkaar omtrent hetgeen hier bedoeld wordt met: in de vergadering des Heeren te komen, dat hier verboden wordt aan gesnedenen en bastaarden Ammonieten en Moabieten tot in eeuwigheid maar Edomieten en Egyptenaren slechts tot in het derde geslacht.

1. Sommigen denken dat zij hierdoor uitgesloten werden van gemeenschap te oefenen met het volk van God in hun Godsdienstoefeningen, hoewel besnedenen en bastaarden erkend werden als leden van de kerk, en de Ammonieten en Moabieten besneden konden worden en tot de Joodse Godsdienst overgaan, moesten zij en hun geslacht toch enigen tijd onder de tekenen van oneer zijn, gedenkende de rotssteen, waar zij uit gehouwen waren, en niet zo nabij het heiligdom komen als anderen, en ook niet zo'n vrije omgang hebben met Israëlieten.

2. Anderen denken dat zij hierdoor buitengesloten worden van enigerlei ambt in de gemeente, geen van deze mochten oudsten of rechters wezen, opdat de eer van de magistratuur er niet door bevlekt worde.

3. Nog anderen denken dat zij er slechts door uitgesloten werden om met Israëlieten te trouwen. Aldus is de geleerde bisschop Patrick geneigd het op te vatten, maar wij bevinden dat, toen deze wet na de ballingschap ten uitvoer werd gelegd, zij niet alleen de vreemde vrouwen, maar ook alle vermenging van Israël afscheidden. Zie Nehemia 13:1-3. Met de dochteren van deze volken, (behalve echter de Kanaänietische volken) schijnen de Israëlietische mannen te hebben mogen huwen, als zij volkomen tot de Joodse Godsdienst waren overgegaan, maar met de mannen van deze natiën mochten de dochteren Israëls niet huwen, en die mannen konden ook niet genaturaliseerd worden, behalve in sommige uitgezonderde gevallen, die hier genoemd zijn.

In het algemeen is het duidelijk dat hier oneer gelegd wordt:

A. Op bastaards en gesnedenen, vers 1, 2. Door bastaarden verstaan hier de Joodse schrijvers niet allen, die uit hoererij geboren zijn of buiten het huwelijk, maar allen, die uit de bloedschendige vermengingen voortkwamen, welke verboden zijn in Leviticus 18. En hoewel het niet de schuld was van de kinderen, die daaruit geboren werden, was het toch om de mensen van zulke onwettige huwelijken en ongeoorloofde lusten terug te houden zeer voegzaam en gepast, dat er aldus schande rustte op hun nageslacht. Naar deze regel was Jeftha, hoewel de zoon van een hoer, van een vreemde vrouw, Richteren 11:1, 2, toch geen bastaard in de zin van deze wet. En wat betreft de gesnedenen, schoon zij door deze wet als dorre bomen buiten de wijngaard schenen geworpen, waarover zij klagen, Jesaja 56:3, wordt hier toch beloofd, Jesaja 56:5, dat, zo zij zorgden voor hun plicht jegens God voorzover zij toegelaten waren, door Zijn sabbaten te houden en te verkiezen hetgeen waar Hij lust in had, het gemis van dit voorrecht hun vergoed zou worden door zulke geestelijke zegeningen als die hun recht zouden geven op een eeuwige naam.

B. Op de Ammonieten en Moabieten, de nakomelingen van Lot, die terwille van zijn uitwendig voordeel en gemak zich van Abraham had afgescheiden, Genesis 13:11. En wij bevinden niet dat hij of de zijnen zich ooit weer bij de kinderen des verbonds gevoegd hebben. Hier worden zij afgesneden tot in het tiende geslacht, dat is (naar sommigen denken dat het verklaard wordt) tot in eeuwigheid. Vergelijk Nehemia 13:

1. De reden van deze twist die Israël met hen moet hebben, zodat zij hun vrede niet moeten zoeken, vers 7, is: de onvriendelijkheid, die zij nu onlangs aan het leger Israëls hebben bewezen, in weerwil van de orders, die God aan Israël had gegeven, om hun geen schade of overlast aan te doen, Deuteronomium 2:9, 19.

a. Het was al slecht genoeg, dat zij hun op de weg niet tegengekomen zijn met brood en water, vers 4, dat zij niet als bondgenoten of tenminste als onzijdige staten, levensmiddelen naar hun kamp brachten, waarvoor zij behoorlijk betaald zouden zijn. Het was gelukkig dat de God van Israël hun vriendelijkheid niet nodig had, God zelf volgde hen met brood en water. Toch moet dit verzuim in latere eeuwen tegen hun natie herdacht worden. God zal gewis afrekenen, niet alleen met hen, die Zijn volk tegenstaan, maar ook met hen, die heil niet helpen en bijstaan, als zij er de macht en de gelegenheid toe hebben. In de grote dag is het een verzuim, een nalaten, waartegen de aanklacht gericht is: Ik ben hongerig geweest, en gij hebt Mij niet te eten gegeven.

b. De Moabieten deden nog erger, zij huurden Bileam om hen te vloeken, vers 4. Weliswaar, God heeft de vloek in een zegen veranderd, vers 5 niet slechts het woord in Bileams mond veranderende, maar werkelijk datgene tot eer en voordeel van Israël verkerende, hetwelk bestemd was tot hun verderf. Maar hoewel het plan verijdeld en ten beste gekeerd werd was de boosheid van de Moabieten er niet minder tergend om. God zal met zondaars handelen, niet slechts naar hun doen, maar ook naar hun pogen, Psalm 28:4.

C. De Egyptenaren en Edomieten is het merk van Gods ongenoegen niet zo diep ingedrukt, als de Moabieten en Ammonieten. Als een Egyptenaar of Edomiet proseliet werd dan werden zijn kleinkinderen als leden van de gemeente des Heeren aangemerkt en dat wel in alle opzichten, vers 7, 8. Wij zouden denken dat de Edomieten aan de Israëlieten meer schade en nadeel hebben toegebracht de de Ammonieten, en even weinig gunst van hen verdienden, en toch, "de Edomiet zult gij voor geen gruwel houden, zoals de Ammoniet, want hij is uw broeder". De onvriendelijkheid van nabestaanden, hoewel door velen het meest euvel opgenomen, behoort toch door ons, om dat zij nabestaanden zijn, het eerst vergeten te worden, en wat nu de Egyptenaar betreft, er wordt hier een vreemde reden gegeven, waarom hij niet voor een gruwel gehouden moet worden: want gij zijt een vreemdeling geweest in zijn land, en daarom, hoewel gij er hard behandeld werd, weest beleefd jegens hem om de wille van oude bekendschap met hem. Zij moeten niet gedenken hun dienstbaarheid in Egypte om wrok tegen de Egyptenaren te koesteren, maar slechts om Gods macht en goedheid te verheerlijken in hun verlossing.

Deuteronomium 23:9-14

Israël was nu in een legerplaats, en dit grote leger zal weldra de strijd aanvangen, die hen waarschijnlijk geruime tijd bij elkaar zal houden, en daarom was het voegzaam, om hun bijzondere bevelen te geven voor de goede orde in hun leger. En de last, hun gegeven, is in één woord rein te zijn. Zij moeten zorg dragen om hun leger rein te houden van zedelijke, ceremoniële en natuurlijke verontreiniging.

1. Van zedelijke verontreiniging, vers 9. Wanneer het leger uittrekt tegen uw vijanden, beschouwt u dan zeer bijzonder gehouden en verplicht, om u te wachten voor alle kwade zaak.

a. De soldaten zelf moeten zich wachten voor zonde, want de zonde neemt de kracht weg van de dapperheid, schuld maakt de mensen tot lafaards. Voor hen, die hun leven in de waagschaal stellen, is het zeer bijzonder zaak om vrede te maken en te bewaren met God en een onergerlijk geweten te hebben, en dan kunnen zij zonder vrees de dood in het aangezicht zien. In het volvoeren van hun last moeten krijgslieden zich wachten van de lust bot te vieren van boosaardigheid, hebzucht of ontucht, want dat zijn kwade zaken, zij moeten zich ver houden van afgoden, of van het verbannene, dat zij vonden in het leger hetwelk zij plunderden.

b. Zelfs zij, die thuis bleven, het gros van het volk en ieder particulier persoon, moeten zich dan zeer bijzonder wachten voor elke kwade zaak, opdat zij door hun zonde God er niet toe brengen om zich terug te trekken van het leger, en de overwinning te geven aan de vijanden ter kastijding van Zijn eigen volk. Tijden van oorlog behoren tijden te zijn van reformatie, hoe kunnen wij anders verwachten dat God ons gebed om voorspoed zal verhoren? Psalm 66:1-8. Zie 1 Samuel 7:3.

2. Van ceremoniële verontreiniging, die iemand overkomen kan zonder er zich van bewust te zijn, en waarvoor hij verplicht was zijn vlees in water te baden, en zich als onrein te beschouwen tot aan de avond. Een krijgsman moest zich niettegenstaande zijn voortdurende dienst en plicht, die hij in het leger te verrichten had, zo weinig als ontheven beschouwen van het waarnemen van deze plechtigheid, dat er zelfs meer van hem geëist werd dan op een andere tijd. Indien hij in zijn huis was, dan behoefde hij slechts zijn vlees met water te baden, maar in het leger zijnde, moet hij buiten het kamp gaan, als verplicht zijnde het rein te houden, en zich voor zijn eigen onreinheid schamende, en niet voor zonsondergang terugkeren, vers 10, 11. Door die last en smaad, waaraan de mensen zelfs door onwillekeurige verontreiniging blootgesteld waren, werd hen geleerd een grote vrees te koesteren voor alle vleselijke lusten. Het zou goed zijn zo krijgslieden hieraan wilden denken.

3. Van natuurlijke verontreiniging. In het leger des Heeren moest niets wezen, dat aanstotelijk of hinderlijk is, vers 12-14. Het is vreemd dat de Goddelijke wet, of tenminste de plechtige orders en bevelen van Mozes, zich zou uitstrekken tot dingen van die aard, maar de bedoeling er van was hen te leren,

a. Zedigheid en welvoeglijkheid, de natuur zelf leert hun zich dus te onderscheiden van de dieren, die geen schaamte kennen.

b. Zindelijkheid en netheid zelfs in hun leger. Onreinheid is aanstotelijk voor de zinnen, waarmee God ons begiftigd heeft, nadelig voor de gezondheid, een onrecht aan het welvaren en de behaaglijkheid van het menselijk leven, en een blijk van een slordig gemoedsbestaan.

c. Reinheid van de besmetting van de zonde, indien die zorg gedragen moet worden om het lichaam rein en fris te houden, veel meer zorgzaam moeten wij dan zijn om de geest het gemoed, in die staat te houden.

d. Eerbied voor de Goddelijke majesteit. Dit is de reden, hier gegeven, want de Heere, uw God, wandelt door Zijn ark, het bijzondere teken van Zijn tegenwoordigheid, in het midden van uw leger. Met betrekking tot dit uitwendige symbool wordt die uitwendige reinheid vereist, die hoewel er naar de letter niet op aangedrongen werd toen die reden niet meer bestond, ons toch leert innerlijke reinheid van ziel te bewaren, uit aanmerking dat het oog Gods altijd op ons is. Door deze uitdrukking van eerbied voor de tegenwoordigheid Gods onder hen, werd hen geleerd beide om zich te versterken tegen de zonde, en zich aan te moedigen tegen hun vijanden uit aanmerking van Zijn tegenwoordigheid.

e. Achting voor elkaar. De vuilheid van een persoon is schadelijk voor velen, deze wet van de zindelijkheid leert ons dus om niet te doen wat met recht aanstotelijk is voor onze broeders en hen grieft. Het is een wet tegen overlast.

Deuteronomium 23:15-25

Er zijn hier orders gegeven voor vijf onderscheidene dingen, die niet met elkaar in betrekking staan.

I. Het land Israëls wordt hier tot toevluchtsoord, of vrijplaats, gesteld voor dienstknechten die door hun meesters verongelijkt en mishandeld werden, en uit naburige landen hier een toevlucht zochten, vers 15, 16. Wij kunnen niet veronderstellen, dat deze wet hen verplichtte, om aan alle beginselloze mannen, die uit hun dienst wegliepen, gastvrijheid te verlenen, Israël behoefde niet (zoals Rome in het begin) op die wijze bevolkt te worden. Maar

1. Zij moeten de sidderende dienstknecht niet aan zijn woedende meester uitleveren voor het, na onderzoek, is gebleken, dat de knecht zijn meester verongelijkt heeft, en terecht aan straf onderhevig was. Het is eervol om de zwakken te beschutten en te beschermen mits zij niet slecht zijn. God vergunt aan Zijn volk de verdrukten voor te staan. De engel gebood aan Hagar tot haar meesteres terug te keren, en Paulus heeft Onesimus aan zijn meester Filemon teruggezonden, omdat geen van beide reden hadden om weg te lopen uit hun dienst, en hun terugkeer stelde hen ook niet aan gevaar bloot. Maar de dienstknecht, die hier verondersteld wordt ontkomen te zijn, dat is: om zijns levens wil te zijn gevlucht naar het volk van Israël, waarvan hij gehoord had dat zij barmhartige lieden waren (zoals Benhadad van de koningen van Israël had gehoord, 1 Koningen 20:31,) ten einde zich te redden van de woede van een tiran. Hem uit te leveren in zo'n geval, is een lam in de bek van een leeuws te werpen.

2. Indien het bleek dat de knecht mishandeld was, dan moesten zij hem niet alleen beschermen, maar hem, zo hij bereid is hun Godsdienst aan te nemen. zoveel mogelijk aanmoedigen om zich onder hen te vestigen. Er wordt zorg gedragen, dat hij vrij zal blijven om zijn woonplaats onder hen te kiezen waar het goed voor hem is, en dat hij de een harde meester niet voor een andere zal verruilen gij zult hem niet verdrukkken. Aldus zal hij spoedig een aangenaam verschil ontwaren tussen het land Israëls en andere landen, en het voor altijd voor het zijne verkiezen. Zij, die tot de waarheid bekeerd worden, moeten met grote tederheid behandeld worden, opdat zij niet in verzoeking zijn terug te keren.

II. Het land Israëls zal geen schuilplaats wezen voor de onreinen, aan geen hoeren geen schandjongen mag toegelaten worden onder hen te wonen, vers 17, 18, geen hoer en geen pooier. Geen huizen van ontucht mogen, hetzij door man of vrouw, gehouden worden. Hier is:

1. Een goede reden aangeduid, waarom zo'n goddeloosheid niet onder hen geduld mag worden: zij waren Israëlieten. Daarop schijnt de nadruk gelegd. Als een dochter Israëls een hoer is, of een zoon Israëls een pooier, dan doen zij de stam, waaruit zij zijn voortgekomen, smaadheid aan, het volk waartoe zij behoren, de God die zij aanbidden. Het is slecht, in wie het ook zij, maar het slechtst in Israëlieten, een heilig volk, 2 Samuel 13:12.

2. Een rechtvaardig merk van ongenoegen op deze goddeloosheid geplaatst, dat van hoerenloon, dat is: het geld dat zij verkrijgt door haar hoererij, en van de prijs van een hond, dat is: van de schandjongen, koppelaar of pooier (aldus versta ik dit, want dezulken worden honden genoemd, Openbaring 22, 15) het geld, dat hij door deze ontuchtige, schandelijke handelingen verkrijgt, geen deel in het huis des Heeren mag gebracht worden (gelijk de prostituees onder de heidenen gewoonlijk deden) voor enigerlei geloffe. Dit geeft te kennen:

a. Dat God van zulke slechte lieden in het geheel geen offer wil aannemen, zij hadden niets waarvan zij een offer konden brengen, dan hetgeen zij door hun slechtheid verkregen, en daarom kon hun offer niet anders dan de Heere een gruwel zijn Spreuken 15:8.

b. Dat zij niet moeten denken door geloften te doen en te betalen en offers te brengen aan de Heere, verlof te zullen krijgen om met deze zonde voort te gaan, zoals sommigen, die dat beroep uitoefenden, zich schenen voor te spiegelen, Spreuken 7:14, 15. Ik heb heden mijn geloften betaald, daarom ben ik uitgegaan u tegemoet. Niets kon aangenomen worden of welbehaaglijk zijn in de plaats van boete en berouw.

c. Dat wij God met ons goed niet kunnen eren, tenzij wij er eerlijk aan gekomen zijn en op eerbare wijze. Er moet niet alleen aangemerkt worden wat wij geven maar ook hoe wij er aan gekomen zijn. God haat de roof in het brandoffer, en ook evenzeer onreinheid.

III. De zaak van de woeker is hier geregeld en vastgesteld, vers 19, 20. a. Aan een Israëliet moeten zij niet op woeker lenen. Zij hadden en hielden hun bezittingen onmiddellijk van en onder God, die, omdat Hij hen van alle andere volken had onderscheiden, hun, indien Hem dit had behaagd, had kunnen bevelen alle goederen gemeen te hebben onder zich, maar in plaats hiervan, en ten teken van hun gezamenlijk deel en belang in het goede land, dat Hij hun heeft gegeven, hun slechts voorschreef om, als het nodig was, te lenen zonder interest, hetgeen onder hen, weinig of geen verlies zou opleveren voor hem, die te leen gaf, omdat hun land zó verdeeld was, en hun bezittingen zó klein waren, en er zó weinig handel onder hen werd gedreven, dat zij zelden of nooit grote sommen behoefden te lenen, behalve voor het onderhoud van hun gezin, als de opbrengst van hun land schade had geleden of om een andere, dergelijke reden, en om in zo’n geval voor zo klein een zaak interest te eisen, zou wreed geweest zijn. Als hij, die ontleent, winst er mee behaalt, of hoopt winst er mee te behalen, dan is het recht, dat hij, die ter leen geeft, deelt in de winst, maar aan hem, die ontleent voor zijn noodzakelijk voedsel, moet medelijden betoond worden, aan hem moeten wij als wij het hebben, lenen zonder iets weer te hopen, Lukas 6:35. Aan een vreemdeling mochten zij lenen op woeker dat is: op interest, want hij werd verondersteld van de handel te leven, en dus winst te behalen met hetgeen hij ontleende, en dat hij onder hen kwam in de hoop van winst te kunnen behalen. Hieruit blijkt dat woeker, dat is interest of rente, op zichzelf niet verdrukkend is, want zij mochten de vreemdeling niet verdrukken, maar mochten toch wel interest van hem nemen.

IV. Hier wordt geëist dat wij de geloften, waarmee wij onze ziel verbonden hebben, zullen betalen, en dat behoort tot de wet van de natuur, vers 21-23. a. Er wordt ons vrijheid gelaten om al of niet geloften te doen. Als gij nalaat te beloven (de een of andere bijzondere offerande, boven die welke door de wet geboden waren) zo zal het geen zonde in u zijn. God had reeds Zijn bereidwilligheid te kennen gegeven, om een aldus beloofde vrijwillige offerande aan te nemen, al bestond zij ook slechts in een handvol meelbloem, Leviticus 2:4 en verv, hetgeen een aanmoediging was aan hen, die daartoe geneigd waren. Maar opdat de priesters, die het grootste deel van deze vrijwillige offeranden voor zich ontvingen, het volk niet zouden uitzuigen, door het hun ten plicht te stellen zulke geloften te doen, boven hun vermogen en tegen hun neiging, wordt hun hier uitdrukkelijk gezegd dat het geen zonde in hen zou zijn, als zij zulke geloften niet deden, zoals het zonde in hen zou zijn, indien zij nalieten enigerlei offer te brengen dat God bijzonder geëist had. Want (gelijk bisschop Patrick zeer juist opmerkt) God wilde dat de mensen ongedwongen zijn in Zijn dienst, en dat al hun offeren vrij en blijmoedig zal geschieden.

b. Maar als wij een gelofte gedaan hebben, wordt het ons als hoogste plicht gesteld haar te vervullen, en dat wel spoedig. Gij zult niet vertragen die te betalen, opdat zij na de eerste gelegenheid uitgesteld zijnde, de ijver er voor niet zal afnemen, de gelofte vergeten worde, of er iets gebeure. waardoor het u onmogelijk wordt haar te betalen. Wat uit uw lippen gaat als een plechtige en wel overwogen gelofte, moet niet herroepen worden, zult gij houden en doen stipt en ten volle. De regel van het Evangelie gaat nog iets verder 2 Corinthiërs 9:7. Een ieder doe, gelijk hij in zijn hart voorneemt, al is het ook nog niet uit zijn lippen gegaan. Hier is een goede reden, waarom wij onze geloften moeten betalen, namelijk dat God, indien wij het niet doen, het zeker van ons zal eisen, zeker en streng met ons zal afrekenen, niet alleen voor ons liegen, maar het ondernemen Hem te bespotten, met wie niet gespot kan worden. Zie Prediker 5:4.

V. Er wordt hier vergunning gegeven om, als zij door een korenveld, of door een wijngaard gaan, koren of druiven, die langs de weg groeiden, te plukken en te eten, hetzij uit noodzakelijkheid of voor vermaak, maar zij mogen er niets van medenemen, vers 24, 25. Daarom werden Christus' discipelen er niet om gelaakt, dat zij aren plukten (het was genoegzaam bekend dat de wet dit toeliet) maar omdat zij het op de sabbatdag deden, hetgeen door de inzetting van de ouden verboden was.

1. Deze wet nu gaf hun te kennen, welk een grote overvloed van koren en wijn zij in Kanaän zullen hebben, zodat een weinigje van hun vruchten niet gemist zou worden, zij zullen genoeg hebben voor zichzelf en voor al hun vrienden.

2. Zij voorzag in hulp en ondersteuning voor arme reizigers, om verlichting te bieden voor de vermoeienis van hun reis, en zij leert ons vriendelijk te zijn voor de zodanigen. De Joden zeggen: "Deze wet was voornamelijk bedoeld ten gunste van de arbeiders, die gebruikt werden voor de inzameling van hun koren-en wijnoogst, hun mond moet evenmin gemuilband worden als die van de dorsende ossen."

3. Zij leert ons niet op ons recht van eigendom te staan in kleinigheden, waarvan het gemakkelijk is te zeggen: Wat is dit tussen u en mij? Het is waar, de druiven, die de voorbijganger at, behoorden hem niet, en de eigenaar heeft ze hem niet gegeven, maar zij waren van zo luttel waarde, dat hij reden had te denken, dat hij ze hem niet zou weigeren, als hij daar tegenwoordig was, evenmin als hij zelf een soortgelijke beleefdheid zou weigeren te bewijzen, en daarom was het geen diefstal ze te nemen.

4. Zij gewende hen aan gastvrijheid, en leert ons mededeelzaam te zijn, en niet alles als verloren te beschouwen wat wordt weggegeven Maar:

Eindelijk. Zij verbiedt ons van de vriendelijkheid van onze vrienden misbruik te maken en uit de ons redelijk toegestane inschikkelijkheid aanleiding te nemen om op onredelijke wijze inbreuk te maken op eens anders rechten. Als men ons een vinger geeft, moeten wij niet de gehele hand nemen. Zij mogen van de druiven van hun naaste eten, maar hieruit volgt niet dat zij ze mogen medenemen.

HOOFDSTUK 24.

1 Wanneer een man een vrouw zal genomen en die getrouwd hebben, zo zal het geschieden, indien zij geen genade zal vinden in zijn ogen, omdat hij iets schandelijks aan haar gevonden heeft, dat hij haar een scheidbrief zal schrijven, en in haar hand geven, en ze laten gaan uit zijn huis.
2 Zo zij dan, uit zijn huis uitgegaan zijnde, zal henengaan en een anderen man ter vrouwe worden,
3 En deze laatste man haar gehaat, en haar een scheidbrief geschreven, en in haar hand gegeven, en haar uit zijn huis zal hebben laten gaan; of als deze laatste man, die ze voor zich tot een vrouw genomen heeft, zal gestorven zijn;
4 Zo zal haar eerste man, die haar heeft laten gaan, haar niet mogen wedernemen, dat zij hem ter vrouwe zij, nadat zij is verontreinigd geworden; want dat is een gruwel voor het aangezicht des HEEREN; alzo zult gij het land niet doen zondigen, dat u de HEERE, uw God, ten erve geeft.
5 Wanneer een man een nieuwe vrouw zal genomen hebben, die zal in het heir niet uittrekken, en men zal hem geen last opleggen; een jaar lang zal hij vrij zijn in zijn huis, en zijn vrouw, die hij genomen heeft, verheugen.
6 Men zal beide molenstenen, immers den bovensten molensteen, niet te pand nemen; want hij neemt de ziel te pand.
7 Wanneer iemand gevonden zal worden, die een ziel steelt uit zijn broederen, uit de kinderen Israels, en drijft gewin met hem, en verkoopt hem; zo zal deze dief sterven, en gij zult het boze uit het midden van u wegdoen.
8 Wacht u in de plaag der melaatsheid, dat gij naarstiglijk waarneemt en doet naar alles, wat de Levietische priesteren ulieden zullen leren; gelijk als ik hun geboden heb, zult gij waarnemen te doen.
9 Gedenkt, wat de HEERE, uw God, gedaan heeft aan Mirjam, op den weg, als gij uit Egypte waart uitgetogen.
10 Wanneer gij aan uw naaste iets zult geleend hebben, zo zult gij tot zijn huis niet ingaan, om zijn pand te pand te nemen;
11 Buiten zult gij staan, en de man, dien gij geleend hebt, zal het pand naar buiten tot u uitbrengen.
12 Doch indien hij een arm man is, zo zult gij met zijn pand niet nederliggen.
13 Gij zult hem dat pand zekerlijk wedergeven, als de zon ondergaat, dat hij in zijn kleed nederligge, en u zegene; en het zal u gerechtigheid zijn voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods.
14 Gij zult den armen en nooddruftigen dagloner niet verdrukken, die uit uw broederen is, of uit uw vreemdelingen, die in uw land en in uw poorten zijn.
15 Op zijn dag zult gij zijn loon geven, en de zon zal daarover niet ondergaan; want hij is arm, en zijn ziel verlangt daarnaar; dat hij tegen u niet roepe tot den HEERE, en zonde in u zij.
16 De vaders zullen niet gedood worden voor de kinderen, en de kinderen zullen niet gedood worden voor de vaders; een ieder zal om zijn zonde gedood worden.
17 Gij zult het recht van den vreemdeling en van den wees niet buigen, en gij zult het kleed der weduwe niet te pand nemen.
18 Maar gij zult gedenken, dat gij een knecht in Egypte geweest zijt, en de HEERE, uw God, heeft u van daar verlost; daarom gebiede ik u deze zaak te doen.
19 Wanneer gij uw oogst op uw akker afgeoogst, en een garf op den akker vergeten zult hebben, zo zult gij niet wederkeren, om die op te nemen; voor den vreemdeling, voor den wees

en voor de weduwe zal zij zijn; opdat u de HEERE, uw God, zegene, in al het werk uwer handen.
20 Wanneer gij uw olijfboom zult geschud hebben, zo zult gij de takken achter u niet nauw doorzoeken; voor den vreemdeling, voor den wees en voor de weduwe zal het zijn.
21 Wanneer gij uw wijngaard zult afgelezen hebben, zo zult gij de druiven achter u niet nalezen; voor den vreemdeling, voor den wees en voor de weduwe zal het zijn.
22 En gij zult gedenken, dat gij een knecht in Egypteland geweest zijt; daarom gebiede ik u deze zaak te doen.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De toelating van echtscheiding, vers 1-4.

II. Het ontslag van pas gehuwde mannen uit de oorlog, vers 5.

III. Wetten betreffende panden, vers 6, 10-13, 17,,-,

IV. Tegen het stelen van mensen, vers 7.

V. Betreffende melaatsheid, vers 8, 9.

VI. Tegen onrechtvaardigheid van meesters jegens dienstknechten, vers 14, 15 Rechters voor hoofdmisdaden, en burgerlijke zaken vers 17, 18.

VII. Over barmhartigheid jegens de armen, vers 19-22.

Deuteronomium 24:1-4

Dit is nu het verlof, de toelating, waarop de Farizeeën verkeerd wezen als op een gebod, Mattheus 19:7. Mozes heeft geboden haar een scheidbrief te geven, het was niet zo, onze Heiland zei hun dat hij het slechts heeft toegelaten vanwege de hardheid van hun harten, uit vrees dat zij met hardheid over hun vrouwen geheerst, of wellicht ze gedood zouden hebben, indien zij geen vrijheid hadden om te scheiden. Waarschijnlijk waren echtscheidingen reeds vroeger in gebruik, dit wordt als een aangenomen zaak beschouwd in Leviticus 21:14, en Mozes achtte het nodig er enige regelen voor vast te stellen.

1. Dat een man niet van zijn vrouw mag scheiden, tenzij hij iets schandelijks aan haar gevonden heeft. Het was niet genoeg te zeggen dat hij niet van haar hield, of dat hij meer hield van een andere, maar hij moet een reden aantonen voor zijn mishagen in haar, iets waardoor zij onaangenaam en aanstotelijk voor hem was, of schoon het haar voor iemand andere niet onaangenaam behoefde te maken. Dit schandelijke moet iets zijn, dat minder was de overspel, want daarvoor zou zij ter dood moeten gebracht worden, en minder dan het vermoeden, de verdenking er van, want in dat geval zou hij haar het bitter water van de ijveringen kunnen laten drinken, maar het betekent of een lichtzinnigheid van gedrag, of een gemelijkheid van gemoedsaard, of wel de een of andere walglijke kwaal, ja, sommige Joodse schrijvers menen dat een stinkende adem al reden genoeg was om echtscheiding te vorderen. Wat er nu ook mee bedoeld zij, blijkbaar was het iets van belang, zodat de latere Joodse leraars gedwaald hebben, die echtscheidingen toelieten om allerlei oorzaak. al was die nog zo beuzelachtig, Mattheus 19:3.

2. Dat het niet mondeling, niet door het gesproken woord moest geschieden, want dat woord zou in haast kunnen gesproken zijn, maar schriftelijk, en dat wel in behoorlijke vorm, en plechtig verklaard voor getuigen, dat het zijn eigen, vrijwillige, wel overwogen daad was, hetgeen dus een werk was van tijd, en nog ruimte liet voor na denken, zodat het niet roekeloos of in overijling gedaan werd.

3. Dat de echtgenoot dit geschrift in de hand van zijn vrouw moet geven en haar wegzenden, hetgeen, naar sommigen denken, hem verplichtte haar te begiftigen, of behoorlijk te verzorgen overeenkomstig haar staat, dat een hulp voor haar kon wezen, om te hertrouwen, hiervoor was een goede reden, daar de oorzaak van de twist niet haar schuld, maar haar ongeluk was.

4. Dat het haar geoorloofd was te hertrouwen, vers 2. De scheiding had het huwelijk even volstrekt ontbonden als de dood het zou ontbonden hebben, zodat zij even vrij was om te huwen, als wanneer haar echtgenoot gestorven was.

5. Dat zij, indien haar tweede echtgenoot stierf of haar een scheidbrief gaf, wel voor de derde maal mocht huwen, maar dat haar eerste echtgenoot haar nooit weer tot zich mocht nemen, vers 3, 4, dat hij wel had mogen doen indien zij geen andere getrouwd had, want door deze haar daad had zij voor altijd afstand van hem gedaan, en voor hem moest zij dan als verontreinigd beschouwd worden hoewel niet voor een ander. De Joodse schrijvers zeggen, dat dit was om een uiterst lage en slechte gewoonte te voorkomen, in gebruik bij de Egyptenaren, namelijk van vrouwen te ruilen, of wellicht was het om te voorkomen, dat mannen in onbezonnenheid een scheidbrief gaven aan hun vrouwen, want de aldus gescheidene vrouw zou, in wraakoefening, terstond met een ander kunnen huwen, en de man, die haar had weggezonden, zou, hoe hij ook dacht zijn lot te verbeteren door een andere keuze kunnen

bevinden, dat de tweede nog erger is dan de eerste was, nog iets onaangenamers had, zodat hij zijn eerste vrouw terugverlangde. "Neen", zegt deze wet, "gij zult haar niet hebben, gij hadt haar moeten houden, toen gij haar had". Het is het beste om tevreden te wezen met hetgeen wij hebben, daar veranderingen uit ontevredenheid dikwijls blijken verslimmeringen te zijn. Het ongerief, dat wij kennen, is gewoonlijk beter, hoewel wij geneigd zijn te denken dat het erger is, dan het ongerief, dat wij niet kennen. Door de strengheid van deze wet toont God ons de rijkdom van Zijn genade, in Zijn bereidwilligheid om verzoend te zijn met Zijn volk, dat van Hem afgehoereerd heeft, Gij hebt met vele boeleerders geboeleerd, keer nochtans weer tot Mij, spreekt de Heere, Jeremia 3:1, want Zijn gedachten en wegen zijn hoger dan de onze.

Deuteronomium 24:5-13

I. Hier is een wet tot bewaring en bevestiging van de liefde tussen pas gehuwden, vers 5. Deze wet volgt gevoeglijk op die nopens de echtscheiding, die voorkomen zou zijn, indien hun genegenheid voor elkaar van de beginne af wèl gevestigd was. Als de man in het eerste huwelijksjaar veel van huis is, dan loopt zijn liefde voor haar gevaar van af te koelen en naar anderen afgetrokken te worden die hij elders zou ontmoeten. Daarom zal hij van dienst in de oorlog, of in gezantschappen, of voor andere publieke zaken, die hem van huis roepen, vrijgesteld worden, opdat hij de vrouw, die hij genomen heeft, zal kunnen verheugen. Het is van zeer groot belang, dat de liefde tussen de echtgenoten in stand worde gehouden, en dat alles zeer zorgvuldig worde vermeden, wat hen van elkaar zou kunnen vervreemden, inzonderheid in het begin want als er in die betrekking de liefde niet is die er moest wezen, dan is de deur opengezet voor allerlei schuld en smart. Eén van de plichten van echtelieden is elkaar te verheugen en te bemoedigen onder de zorgen en wederwaardigheden des levens, medewerkers te zijn van elkanders blijdschap, want een blij hart zal goed doen als een medicijn.

II. Een wet tegen het stelen van een mens vers 7. De wet van Mozes heeft op het stelen van vee of goederen de doodstraf niet gesteld, maar het stelen van een kind, of van een zwak of onnozel man, of van iemand, die men in zijn macht had, en hem te verkopen, dat was een halsmisdaad, en kon niet, als andere diefstallen verzoend worden door vergoeding, zoveel gaat een mens een schaap te boven Mattheus 12:12. Het was een zeer snode, ergerlijke misdaad, want:

1. Het was het publiek te beroven van een van zijn leden.

2. Het was iemands vrijheid weg te nemen de vrijheid van een vrijgeboren Israëliet, die na het leven de meeste waarde voor hem had.

3. Het was iemand weg te drijven van het erfdeel des lands, op welks voorrechten hij recht had, en hem te zeggen heen te gaan en andere goden te dienen, zoals David klaagt over Saul, 1 Samuel 26:19.

III. Een herinnering betreffende melaatsheid, vers 8, 9.

1. De desbetreffende wetten moeten zeer zorgvuldig worden nagekomen, wij hadden die in Leviticus 13:14. Zij worden hier gezegd geboden te zijn aan de Levietische priesteren, en daarom worden zij niet herhaald in een rede tot het volk, maar aan het volk wordt hier geboden om zich in geval van melaatsheid overeenkomstig de wet, tot de priester te wenden, en naar zijn oordeel, in zover het overeenstemde met de wet, te doen. Daar de plaag van de melaatsheid gewoonlijk een bijzonder teken van Gods misnoegen wegens zonde was moest hij, in wie de verschijnselen er van zichtbaar werden, haar niet verbergen of er de tekenen van wegsnijden, of zich om hulp en genezing tot een medicijnmeester wenden, hij moest naar de priester gaan en zijn voorschriften en bevelen volgen. Zo moeten ook zij, wier geweten gedrukt wordt door de bewustheid van schuld en toorn, het niet bedekken, niet pogen hun overtuiging van zonde van zich af te schudden, maar door berouw en gebed en een ootmoedige belijdenis de aangewezen weg volgen tot vrede en vergeving.

2. Het geval van Mirjam, die met melaatsheid werd geslagen om haar twisten met Mozes, moet niet worden vergeten. Het was een verklaring van de wet op melaatsheid. Gedenkt er aan, en:

a.Hoedt u van te zondigen naar de gelijkheid van haar overtreding, opdat niet hetzelfde oordeel over u kome.

b. "Indien iemand van u met melaatsheid wordt geslagen, denkt niet dat gij niet naar de wet behandeld zult worden, vindt het niet hard buiten het leger gesloten te zullen worden en aldus tot een schouwspel gemaakt, het is niet te verhelpen. Mirjam zelf, hoewel zij een profetes en de zuster van Mozes was, werd er niet van vrijgesteld, maar genoodzaakt zich aan die strenge tucht te onderwerpen, toen zij onder deze Goddelijke bestraffing was". Zo hebben David, Hizkia, Petrus en andere grote mannen zich verootmoedigd toen zij gezondigd hadden de smart en schaamte aangenomen, laat ons niet verwachten op gemakkelijker voorwaarden verzoend te worden.

IV. Noodzakelijke orders met betrekking tot panden voor geleend geld. Het wordt hun niet verboden panden aan te nemen, welke hem, die ter leen geeft, waarborgen tegen verlies, en hem die ter leen ontvangt noodzaken eerlijk te zijn. Maar:

1. Zij moeten de molensteen niet als onderpand nemen, vers 6, want daarmee maalden zij het koren, dat brood moest worden voor het gezin, of, zo het een openbare molen was, dan verdiende de molenaar het brood, het onderhoud van zijn gezin er mede, en zo verbiedt dus de wet om iets te pand te nemen, welks gemis iemand in gevaar bracht zijn levensonderhoud te verliezen. In overeenstemming hiermede is de aloude algemene wet in Engeland, welke verbiedt om gereedschappen of instrumenten, waarmee iemand zijn beroep uitoefent, als pand te nemen, zoals de bijl van een timmerman of de boeken van een geleerde, of beesten die voor de ploeg gespannen worden, zolang hij nog andere dieren heeft, die beter gemist kunnen worden. (Coke 1. Inst. fol. 47.) Dit leert ons met het welzijn van anderen te rade gaan evenzeer als met ons eigen voordeel. De schuldeiser, die er niets om geeft dat zijn schuldenaar met zijn gezin van honger omkomt, er zich niet om bekommert wat er van hem worden zal, zo hij slechts zijn geld krijgt of tegen het verlies er van gewaarborgd is, handelt niet slechts in tegenspraak met de wet van Christus, maar zelfs met die van Mozes.

2. Zij moeten niet in het huis gaan van hem die ontleent, om het pand te halen, maar moeten buiten staan, en hij moet het naar buiten brengen, vers 10, 11. Die ontleent, zegt Salomo, is des leners knecht, opdat nu de lener geen misbruik make van het voordeel, dat hij over hem heeft, om er zijn eigen belang mee te bevorderen, is er bepaald dat hij niet mag nemen wat hem gelieft, maar wat de ontlener het best kan missen. Iemands huis is zijn kasteel, ook zelfs het huis van de arme man is dit en wordt hier onder de bescherming van de wet genomen.

3. Dat nooit het beddekleed van een arme te pand mag genomen worden, vers 12,13. Dit hadden wij tevoren in Exodus 22:26,27, Als het des morgens aangenomen werd, moest het des avonds teruggebracht worden, hetgeen eigenlijk zeggen wil, dat het in het geheel niet genomen mocht worden. "Laat de armeschuldenaar in zijn eigen kleed nederliggen en u zegenen," dat is:, "voor u bidden, en God loven voor uw vriendelijkheid jegens hem." Arme schuldenaars moeten zich bewust zijn (meer dan zij gewoonlijk zijn) van de goedheid van die schuldeisers, die niet al het voordeel van de wet tegen hen inroepen, en hun vriendelijkheid vergelden door hun gebeden voor hen, als zij niet bij machte zijn om ze op een andere wijze te vergelden. Ja meer, "gij zult niet slechts de gebeden en goede wensen hebben van uw armen broeder, maar

het zal u gerechtigheid wezen voor het aangezicht des Heeren, uws Gods," dat is: Het zal aangenomen en beloond worden als een daad van barmhartigheid jegens uw arme broeder en gehoorzaamheid aan uw God, als een blijk dat gij u in oprechtheid gedraagt naar de wet. Hoewel het door de mensen als een daad van zwakheid kan beschouwd worden om de waarborg af te geven die gij had, dat de schuld u betaald zou worden, zal het door uw God beschouwd worden als een daad van goedheid, die haar loon geenszins zal verliezen.

Deuteronomium 24:14-22

I. Aan meesters wordt hier bevolen recht vaardig te wezen voor hun arme dagloners vers 14, 15.

1. Zij moeten hen niet verdrukken, hetzij door hen te overladen met werk, hen op onredelijke en onbillijke wijze te bestraffen, of hun hun loon te onthouden. Een dienstknecht, al is hij ook een vreemdeling voor het burgerschap Israëls, moet niet mishandeld worden. "Want gij zijt een knecht geweest in het land, waar gij een vreemdeling waart, vers 18, en ge weet hoe hard het is om door een aandrijver verdrukt te worden, en in dankbaarheid aan God, die u bevrijd heeft en u gevestigd heeft in uw eigen land, zult gij de dienstknecht, of dagloner, niet verdrukken." Meesters moeten geen tirannen wezen voor hun dienstknechten want hun Meester is in de hemel, zie Job 3i: 13.

2. Zij moeten trouw en stipt hun loon betalen. Op zijn dag zult gij zijn loon geven, hem niet slechts ten volle betalen en zonder bedrog er bij te plegen, maar ook op tijd, en zonder uitstel. Zodra hij zijn dagwerk heeft verricht, moet hij, zo hij het verlangt, zijn loon hebben, zoals de arbeiders, van wie gesproken wordt in Mattheus 20:8, als het avond geworden is. Hij, die voor dagloon werkt, wordt verondersteld van de hand in de tand te leven, en hij kan het brood voor morgen niet hebben voor zijn gezin, vóór hem zijn dagloon is uitbetaald. Wordt hem zijn loon onthouden, dan zal dit:

a. Verdriet zijn voor de dienstknecht, want hij is arm, en zijn ziel verlangt daarnaar, hij begeert ernstiglijk het loon van zijn werk, Job 7:2, en hij rekent er op als de gave van Gods voorzienigheid tot onderhoud van zijn gezin. Een medelijdend meester zou de verwachting van zijn arme dienstknecht niet willen teleurstellen, die er zich zo op verheugt zijn loon te ontvangen, al zou dit de meester ook wellicht een weinig ongelegen komen, maar dat is nog niet het ergste.

b. Het zal in de meester zonde zijn. "De benadeelde dienstknecht zal tegen u roepen tot de Heere, daar hij niemand anders heeft, tot wie hij zich kan wenden, zal hij appèl aantekenen bij het hof des hemels, en het zal zonde in u zijn." Of, indien hij niet klaagt, zal de zaak voor zichzelve spreken: "Het loon van de werklieden, welke van u verkort is, roept", Jakobus 5:4. Het is een grotere zonde dan de meeste mensen denken, en zal in de groten dag aldus bevonden worden, om arme dienstknechten, dagloners en werklieden, die wij gebruiken, te verdrukken en hun hun loon te onthouden. God zal hun recht doen, al doen de mensen het niet.

II. Aan overheidspersonen en rechters wordt geboden rechtvaardig te zijn in hun bedeling van het recht.

1. Voor criminele zaken wordt hier een blijvende regel vastgesteld, namelijk dat de vaders niet gedood zullen worden voor de kinderen, noch de kinderen voor de vaders, vers 16. Indien de kinderen zich blootstellen aan de straffen van de wet, zo laat hen de straf lijden, maar laat niet de ouders voor of met hen lijden, het is reeds smart genoeg voor hen om hun kinderen te zien lijden. Indien de ouders schuldig zijn, zo laat hen sterven om hun eigen zonde, maar hoewel God, de vrijmachtige Heere des levens, soms de ongerechtigheid van de vaderen, inzonderheid de zonde van afgoderij bezoekt aan de kinderen, laat Hij toch aan de mensen niet toe om dit te doen. Dienovereenkomstig bevinden wij, dat Amazia de kinderen spaarde, wier vaders ter

dood werden gebracht omdat zij de koning hadden verslagen, 2 Koningen 14:6. Het was een buiten gewoon geval, en ongetwijfeld door de bijzondere leiding des hemels dat Sauls zonen gedood werden om het misdrijf huns vaders, en zij stierven veeleer als offers dan als kwaaddoeners, 2 Samuel 21:9, 14.

2. In gewone of civiele zaken tussen partij en partij moet grote zorg worden gedragen dat iemand, wiens zaak recht was, geen onrecht zou lijden vanwege zijn zwakheid, of omdat hij geen vrienden had om voor hem op te komen, zoals vreemdelingen, wezen en weduwen, vers 17. Gij zult het recht van de vreemdeling en van de wees niet buigen, aan de weduwe niet dwingen tot haar klederen toe te pand te geven, omdat haar recht is onthouden. Rechters moeten voorspraken zijn van hen, die voor zichzelf niet kunnen spreken, en geen vrienden hebben om voor hen te spreken.

III. Aan de rijken wordt bevolen vriendelijk en barmhartig te zijn voor de armen. Op velerlei wijze wordt hun dit door de wet van Mozes geboden. Het bijzondere voorbeeld van barmhartigheid, hier bevolen, is dat zij niet gierig moeten zijn bij het inzamelen van hun oogst van koren, druiven en olijven, zodat zij bevreesd zijn om er iets van achter te laten maar liever iets moeten vergeten of voorbijzien en laat de nalezing voor de armen, vers 19-22.

1. Zeg niet: "het is alles van mij en waarom zou ik het dan niet hebben?" maar leer een edelmoedige minachting hebben voor de eigendom in zulke geringe zaken. Een paar vergeten garven zullen er u niet armer om maken aan het einde van het jaar, en het zal iemand goed doen, zo gij het niet hebt."

2. Zeg niet: "Als ik iets geef wil ik weten aan wie ik het geef, waarom zou ik het laten opzamelen door ik weet niet wien, die mij er dus ook nooit voor zal danken?" Maar vertrouw op Gods voorzienigheid in het beschikken over uw weldadigheid, die haar misschien aan de meest- nooddruftigen ten goede zal doen komen. "Of: Gij kunt met reden denken, dat wat gij laat liggen in handen zal komen aan de vlijtige, die ijverig zijn om te zoeken en op te zamelen wat deze wet voor hen verordineerd heeft."

3. Zeg niet: "Wat moeten de armen met druiven en olijven doen? Voor hen is het genoeg om brood en water te hebben", want daar zij dezelfde zintuigen hebben als de rijken, "waarom zouden zij dan ook niet eens iets hebben dat voor die zintuigen aangenaam is?" Boaz gaf bevel om opzettelijk iets voor haar uit de bundels te trekken en voor Ruth te laten liggen, en God heeft hem gezegend Alles wat achtergelaten wordt is niet verloren.

HOOFDSTUK 25.

1 Wanneer er tussen lieden twist zal zijn, en zij tot het gerecht zullen toetreden, dat zij hen richten, zo zullen zij den rechtvaardige rechtvaardig spreken, en den onrechtvaardige verdoemen.
2 En het zal geschieden, indien de onrechtvaardige slagen verdiend heeft, dat de rechter hem zal doen nedervallen, en hem doen slaan in zijn tegenwoordigheid, naar dat het voor zijn onrechtvaardigheid genoeg zal zijn, in getal.
3 Met veertig slagen zal hij hem doen slaan, hij zal er niet toedoen; opdat niet misschien zo hij voortvoere hem daarboven met meer slagen te doen slaan, uw broeder dan voor uw ogen verachtelijk gehouden worde.
4 Een os zult gij niet muilbanden, als hij dorst.
5 Wanneer broeders samenwonen, en een van hen sterft, en geen zoon heeft, zo zal de vrouw des verstorvenen aan geen vreemden man daarbuiten geworden; haar mans broeder zal tot haar ingaan, en nemen haar zich ter vrouwe, en doen haar den plicht van eens mans broeder.
6 En het zal geschieden, dat de eerstgeborene, dien zij zal baren, zal staan in den naam zijns broeders, des verstorvenen; opdat zijn naam niet uitgedelgd worde uit Israel.
7 Maar indien dezen man zijns broeders vrouw niet bevallen zal te nemen, zo zal zijn broeders vrouw opgaan naar de poort tot de oudsten, en zeggen: Mijns mans broeder weigert zijn broeder een naam te verwekken in Israel; hij wil mij den plicht van eens mans broeders niet doen.
8 Dan zullen hem de oudsten zijner stad roepen, en tot hem spreken; blijft hij dan daarbij staan, en zegt: Het bevalt mij niet haar te nemen;
9 Zo zal zijns broeders vrouw voor de ogen der oudsten tot hem toetreden, en zijn schoen van zijn voet uittrekken, en spuwen in zijn aangezicht, en zal betuigen en zeggen: Alzo zal dien man gedaan worden, die zijns broeders huis niet zal bouwen.
10 En zijn naam zal in Israel genoemd worden: Het huis desgenen, dien de schoen uitgetogen is.
11 Wanneer mannen, de een met den ander, twisten, en de vrouw des enen toetreedt, om haar man uit de hand desgenen, die hem slaat, te redden, en haar hand uitstrekt, en zijn schamelheid aangrijpt;
12 Zo zult gij haar hand afhouwen, uw oog zal niet verschonen.
13 Gij zult geen tweeerlei weegstenen in uw zak hebben; een groten en een kleinen.
14 Gij zult in uw huis geen tweeerlei efa hebben, een grote en een kleine.
15 Gij zult een volkomen en gerechten weegsteen hebben; gij zult een volkomene en gerechte efa hebben; opdat uw dagen verlengd worden in het land, dat u de HEERE, uw God, geven zal.
16 Want al wie zulks doet, is den HEERE, uw God, een gruwel; ja, al wie onrecht doet.
17 Gedenkt, wat u Amalek gedaan heeft op den weg, als gij uit Egypte uittoogt;
18 Hoe hij u op den weg ontmoette, en sloeg onder u in den staart al de zwakken achter u, als gij moede en mat waart; en hij vreesde God niet.
19 Het zal dan geschieden, als u de HEERE, uw God, rust zal gegeven hebben, van al uw vijanden rondom, in het land, dat u de HEERE, uw God, ten erve geven zal, om hetzelve erfelijk te bezitten, dat gij de gedachtenis van Amalek van onder den hemel zult uitdelgen; vergeet het niet!

Hier is:

I. Een wet om de geseling van kwaaddoeners te matigen, vers 1-3.

II. Een wet ten gunste van een dorsenden os, vers 4.

III. Ter smading van hem, die weigerde de weduwe van zijn broer te trouwen vers 5-10.

IV. Voor het straffen van een onwelvoegelijke vrouw, vers 11, 12.

V. Voor rechte maten en gewichten, vers 13-16.

VI. Voor de verdelging van Amalek, vers 17-19.

Deuteronomium 25:1-4

I. Hier is een aanwijzing aan de rechters voor het geselen van misdadigers, vers 1-3.

1. Er wordt hier verondersteld dat, zo iemand van een misdaad wordt beschuldigd, beschuldiger en beschuldigde beide voor de rechters zullen gebracht worden, opdat het geschil beslist worde.

2. Indien iemand van een misdaad werd beschuldigd, en het bewijs tegen hem onvoldoende bleek, zodat het tegen hem ingebrachte niet uitgemaakt kon worden, dan moest hij worden vrijgesproken: gij zult de rechtvaardige rechtvaardig spreken, dat is: hem die dit aan het hof toeschijnt te zijn. Indien de beschuldiging wordt bewezen, dan is de schuldigverklaring van de beschuldigde de rechtvaardiging van de beschuldiger, als rechtvaardig in de aanklacht.

3. Als de aangeklaagde schuldig wordt bevonden, dan moet hij veroordeeld worden, gij zult de onrechtvaardige verdoemen, want de goddeloze te rechtvaardigen is de Heere evenzeer een gruwel als de rechtvaardige te verdoemen, Spreuken 17:15.

4. Als volgens de wet de doodstraf niet stond op de misdaad, dan moest de misdadiger geslagen worden. Wij hebben zeer veel geboden ontmoet, waaraan geen bijzondere strafbepalingen waren toegevoegd, naar de vaste gewoonte van de Joden werden de meeste overtredingen er van met geseling gestraft, van welke straf niemands rang of hoedanigheid hem onthief, zo hij de overtreder was, doch onder bepaling, dat men het hem nooit mocht verwijten, en dat het niet als een onterende straf beschouwd moest worden. De aanwijzingen hier gegeven voor het geselen van misdadigers zijn:

a. Dat het met plechtigheid moest geschieden, niet met onstuimigheid door de straten maar in open rechtszitting, voor het aangezicht des rechters, en met zoveel bedaardheid en overleg, dat de geselslagen geteld konden worden. De Joden zeggen dat terwijl de strafoefening plaatshad, de voornaamste rechter van het hof met luider stem Deuteronomium 28:58, 59, en 29:9 las en besloot met de woorden uit Psalm 78:38 :Doch Hij, barmhartig zijnde, verzoende de ongerechtigheid. Aldus werd er een soort van Godsdienstige handeling van gemaakt, waarvan het zoveel te meer waarschijnlijk was dat de overtreder er door tot verbetering zal komen, en dat anderen er zich door zullen laten waarschuwen.

b. Dat zij in verhouding moet wezen tot de misdaad, naardat het voor zijn onrechtvaardigheid genoeg zal zijn in getal, opdat sommige overtredingen misdadiger zullen schijnen dan anderen, hetgeen zij dan ook werkelijk zijn de misdadiger met vele slagen geslagen wordende, waarop misschien gezinspeeld wordt in Lukas 12:47, 48.

C. Dat, hoe groot de misdaad ook was, het getal slagen nooit hoger dan veertig mocht wezen, vers 3. Veertig min één was het gewone gebruik, zoals blijkt uit 2 Corinthiërs 11:24. Aan Paulus schijnen zij altijd evenveel slagen gegeven te hebben als aan welke kwaaddoener het ook zij. Zij verminderden het getal met één, hetzij uit vrees van zich bij het tellen vergist te hebben (hoewel één van de rechters aangesteld was om de slagen te tellen) of omdat zij nooit tot de alleruiterste strengheid wilden gaan, of omdat er gewoonlijk een zweep met drie riemen voor gebruikt werd, zodat dertien slagen elke slag voor drie geldende juist het getal negen er dertig opleverden. De reden, die er hier voor gegeven wordt, is: opdat niet uw broeder dan voor uw ogen verachtelijk worde gehouden. Hij moet nog als broeder worden beschouwd 2

Thessalonicenzen 3:15, en door deze barmhartige beperking van zijn straf moet zijn eer bewaard blijven. Het behoedt hem er voor verachtelijk te worden gehouden voor de ogen van zijn broeders, nu God zelf door Zijn wet hem onder Zijn zorg neemt. Mensen moeten niet behandeld worden als honden, en diegenen moeten niet verachtelijk worden gehouden voor onze ogen aan wie, voorzover wij weten, God nog genade kan geven, om hen kostelijk te doen zijn in Zijn ogen.

II. Een bevel aan landlieden, om hun vee niet te verhinderen om te eten als zij aan het werk zijn, en er spijs binnen hun bereik is, vers 3. Dit voorbeeld van de dorsenden os (waarop gezinspeeld wordt in Hosea 10:11j is genomen voor al dergelijke gevallen. Hetgeen deze wet merkwaardig maakt boven anderen (en eenzelfde toepassing ondersteunt van andere zodanige wetten) is, dat zij tweemaal wordt aangehaald in het Nieuwe Testament, om te tonen dat het de plicht is van de gemeente om haar leraren een betamelijk onderhoud te geven I Corinthiërs 9:9, 10, en 1 Timotheus 5:17, 18. Naar de letter er van leert zij ons om prijs te stellen op de dieren, die ons dienen en hun niet alleen het noodzakelijk levensonderhoud, maar ook het voordeel van hun arbeid toe te staan, en zo moeten wij leren, niet slechts om rechtvaardig, maar vriendelijk te wezen voor allen, die ons ten goede, gebruikt worden, niet slechts hen te onderhouden, maar aan te moedigen, hen inzonderheid, die onder ons arbeiden in het woord en de leer, en aldus ten goede bezig zijn voor onze ziel.

Deuteronomium 25:5-12

I. Hier is de wet vastgesteld betreffende het huwen van de weduwe van een broeder. Uit de geschiedenis van Juda's gezin blijkt, dat dit een oud gebruik was, Genesis 38:8, ter bewaring en instandhouding van de onderscheiden geslachten. Het gestelde geval komt dikwijls voor namelijk dat een man sterft zonder kinderen na te laten, hetzij in de bloei van zijn jaren, of spoedig na het huwelijk, terwijl zijn broeders nog te jong waren om gehuwd te zijn. In zo'n geval nu moest de weduwe niet hertrouwen in een andere familie, tenzij al de bloedverwanten van haar overleden man haar weigerden, opdat de bezitting, waarmee zij begiftigd was, niet vervreemd werd.

2. De broeder van haar echtgenoot, of naaste bloedverwant, moest haar huwen, deels uit achting voor haar, die haar eigen volk en haars vaders huis vergeten hebbende, alle mogelijke vriendelijkheid moet ontvangen van de familie, waarin zij door haar huwelijk gekomen is, en deels uit achting voor de overleden echtgenoot opdat hij, hoewel gestorven zijnde, niet vergeten zou worden, noch gemist zal worden in de geslachtregisters van zijn stam, want het eerstgeboren kind, dat de broeder of naaste bloedverwant bij de weduwe zou hebben, moest genoemd worden naar de gestorvene, en in het geslachtsregister ingeschreven worden als zijn kind, vers 5, 6. Wij hebben reden te denken dat de mensen onder die bedeling niet zo helder en vast een vooruitzicht hadden, van zelf na de dood te leven, als wij thans hebben, aan wie het leven en de onsterflijkheid aan het licht gebracht zijn door het Evangelie, en daarom moesten zij wel te meer begeren te leven in hun nageslacht, welke onschuldige begeerte enigermate bevredigd werd door deze wet, een middel gevonden zijnde, dat de naam eens mans niet uitgedelgd zou worden in Israël, al had hij ook geen kind bij zijn vrouw, dat is, dat zijn naam niet zou voorkomen op de stamboom, of, hetgeen hieraan gelijk was, onder het brandmerk van de kinderloosheid zou blijven. De Sadduceen hebben onze Heiland een geval voorgesteld met betrekking tot deze wet, met het doel er de leerstelling van de opstanding door in het nauw te brengen, Mattheus 22:24 en verv, wellicht te kennen willende geven, dat het niet nodig was de onsterflijkheid van de ziel en een toekomstige staat voor te staan, daar de wet er zo goed in voorzien had, dat van de mensen naam en geslacht in deze wereld in wezen zullen blijven. Maar:

3. Indien de broeder of nabestaande weigerde deze goede dienst te bewijzen aan de nagedachtenis van de verstorvene, wat moet er dan geschieden?

a. Hij zal er niet toe gedwongen worden, vers 7. Indien zij hem niet bevalt, is hij vrij om haar te weigeren, hetgeen, naar sommigen denken, in zo'n geval niet veroorloofd was voor de wet van Mozes. In die betrekking is liefde alles in alles voor het behaaglijke en lieflijke van het leven, en liefde kan niet gedwongen worden, en daarom moet zonder haar die betrekking niet gedwongen tot stand worden gebracht.

b. Maar hij zal er in het openbaar om gesmaad worden, dat hij weigert. De weduwe, als de persoon aan wie de naam en de eer van de overledene het meest aangingen, moest bij de oudsten een klacht indienen wegens de weigering. Indien hij dan in zijn weigering bleef volharden, dan moest zij zijn schoen uittrekken en hem in het gezicht spuwen, in de open rechtszitting (of zoals de Joodse wetgeleerden het temperen, voor zijn aangezicht spuwen) om hem een schandmerk in te drukken, dat ook na hem op zijn geslacht zou blijven, vers 8 10. Diegenen lijden rechtvaardiglijk in hun eigen eer, die niet doen wat zij moeten om de naam en de eer van anderen te bewaren. Hij, die het huis van zijn broeder niet wilde bouwen, verdiende

dat er een smet kwam op zijn eigen huis, en dat het genoemd zou worden het huis desgenen wie de schoen uitgetogen is, ten teken, dat hij verdiende barrevoets te moeten gaan. In het geval van Ruth vinden wij die wetten uitvoer gelegd Ruth 4:7, omdat echter op de weigering van de naaste bloedverwant er een ander was, bereid om de plichten van de echtgenote van een broeder te vervullen, zo was het die andere die de schoen uittrok, en niet de weduwe Boaz, en niet Ruth.

II. Een wet om een onwelvoegelijke vrouw te straffen, vers 11, 12. De vrouw, die volgens de vorige wet de broeder haars echtgenote moest verklagen, omdat hij haar niet wilde huwen, en hem in tegenwoordigheid van de oudsten in het gezicht moest spuwen, had wel een grote mate van stoutmoedigheid nodig, maar opdat nu die stoutmoedigheid, welke deze wet ondersteunde niet zo ver zou gaan, dat zij ongepast werd voor haar sekse, is hier een zeer strenge, maar rechtvaardige wet om onbeschaamdheid en onzedigheid te straffen.

1. Het veronderstelde geval is blijkbaar in de hoogste mate schandelijk. Ene vrouw zou het niet kunnen doen, als zij niet alle deugd en eer had afgeschud.

2. De aanleiding er toe zou haar ten dele kunnen verontschuldigen, het was om haar echtgenoot te redden uit de hand desgenen, die hem te sterk was. Indien nu die handeling zo streng gestraft moest worden, hoeveel temeer dan niet, zo zij in dartele brooddronkenheid gedaan werd.

3. Voor straf moest haar de hand afgehakt worden, en de magistraat moet niet barmhartiger willen wezen dan God, uw oog zal niet verschonen. Onze Heiland zinspeelt misschien op deze wet, als Hij ons gebiedt die rechterhand die ons ergert, of ons een aanleiding is tot zondigen, af te hakken, het is beter het zwaarste lijden op te leggen aan het lichaam, dan dat de ziel voor eeuwig verloren ga. Zedigheid is de omtuining van de kuisheid, en moet daarom door beide seksen met de uiterste zorg bewaard worden.

Deuteronomium 25:13-19

I. Hier is een wet tegen bedrieglijke maten en gewichten, zij moeten ze niet slechts niet gebruiken, maar zij moeten ze niet hebben, ze niet hebben in de zak, niet hebben in het huis, vers 13, 14, want indien zij ze hadden, zouden zij sterk in verzoeking zijn ze te gebruiken. Zij moeten niet een groot gewicht en een grote maat hebben om er mee te kopen, en een klein gewicht en een kleine maat om er mee te verkopen, want dat was bedrog naar beide kanten, terwijl ieder, op zichzelf al slecht genoeg was, zoals wij lezen van hen, die de efa verkleinden, waarmee zij het koren maten, dat zij verkochten, en de sikkel vergrootten, waarmee zij het geld wogen, dat zij er voor ontvingen, Amos 8:5. Maar gij zult een volkomen en eerlijke weegsteen hebben, vers 15. Wat de maatstaf is van recht. moet zelf recht wezen, indien zij dat niet is, dan is zij een voortdurend bedrog. Hiervoor was reeds tevoren gezorgd, Leviticus 19:35, 36. Deze wet wordt versterkt met twee zeer goede redenen.

1. Dat rechtvaardigheid en billijkheid Gods zegen over ons brengen. Het middel om onze dagen te verlengen en voorspoed te hebben, is rechtvaardig en billijk te wezen in al onze handelingen, eerlijkheid is de beste staatkunde.

2. Dat bedrog en onrecht ons blootstellen aan de vloek Gods, vers 16. Niet slechts het onrecht zelf, maar allen die onrecht doen, zijn Code een gruwel. En rampzalig is de man, die verafschuwd wordt door zijn Maker. Hoe hatelijk in het bijzonder al de kunsten van bedrog zijn aan God, wordt door Salomo onderscheidene malen aangeduid, Spreuken 11:1, 20:10,23 en de apostel zegt ons dat de Heere een wreker is over allen, die bedriegen in enigerlei handeling, 1 Thessalonicenzen 4:6.

II. Een wet om Amalek te verdelgen. Hier is een oprecht gewicht en een oprechte maat, dat gelijk Amalek aan Israël gemeten heeft, aan Amalek weer gemeten zal worden.

1. Het kwaad, dat Amalek aan Israël gedaan heeft, moet hier herdacht worden, vers 17, 18. Toen dit kwaad gedaan was, werd reeds bevolen dat het ter gedachtenis in een boek geschreven zou worden Exodus 17:14-16, en hier, dat de gedachtenis er van bewaard moest blijven, niet in persoonlijke wraakoefening, want het geslacht, dat door de Amalekieten had geleden, was er niet meer, zodat zij, die nu leefden, en hun nakomelingen geen persoonlijken wrok over dit onrecht konden gevoelen maar in ijver voor de ere Gods (die door de Amalekieten beledigd was) die troon des Heeren, tegen welke de hand van Amalek was uitgestrekt. De handelwijze van de Amalekieten tegenover Israël wordt hier voorgesteld:

a. Als uiterst laaghartig en vals. Zij hadden volstrekt geen reden om met Israël te twisten zij hebben hun ook de oorlog niet verklaard, er hun generlei kennis van gegeven, maar overvielen hen, toen zij pas uit Egypte, uit het diensthuis waren gekomen en, voor zover het hun toescheen, slechts Gode gingen offeren in de woestijn.

b. Als zeer barbaars en wreed, want zij sloegen de zwakken, die zij hadden behoren te ondersteunen. De grootste lafaards zijn gewoonlijk ook de grootste wreedaards terwijl zij, die mannenmoed hebben, ook menselijk medelijden hebben.

c. Als zeer goddeloos en onheilig, zij vreesden God niet. Indien zij enige eerbied hadden gehad voor de God Israëls, van wie zij een teken zagen in de wolk, of enigerlei vrees voor Zijn toorn van welks sterkte over Farao zij onlangs gehoord hadden, dan zouden zij die aanval op Israël

niet gewaagd hebben. Wel, hier was nu de grond en oorzaak van de twist, en het toont aan hoe God wat aan Zijn volk gedaan wordt, beschouwt als gedaan aan Hemzelf en dat Hij zeer bijzonder zal afrekenen met hen die pasbeginnenden in de Godsdienst hinderen en ontmoedigen, en (als agenten van Satan) de zwakke en gebrekkiger aanvallen, hetzij om hen af te leiden van God, of om hen te ontrusten, en aldus Zijn kleinen ergeren.

2. Dit kwaad moet ter bestemder tijd gewroken worden, vers 19. Als hun oorlogen die zij voerden om hun koninkrijk te vestigen en hun landpalen uit te breiden, geëindigd waren, dan moeten zij oorlog voeren tegen Amalek, vers 19, niet slechts om hen te verjagen, maar om hen te verteren, om de gedachtenis van Amalek van onder de hemel uit te delgen. Het was een voorbeeld van Gods lankmoedigheid, dat Hij de wraak nog zo lang verschoof, die Amalek tot berouw en bekering had moeten brengen, maar ook een voorbeeld van schrikkelijke vergelding, dat zo lang daarna het nageslacht van Amalek verdelgd werd om het kwaad, dat hun voorouders aan Gods Israël gedaan hadden, opdat geheel de wereld moge zien en zeggen, dat wie hen aanraakt Gods oogappel aanraakt. Het was bijna vier honderd jaren daarna, dat Saul bevel kreeg, om dit vonnis ten uitvoer te leggen, 1 Samuel 15, en door God werd verworpen, omdat hij het niet ten volle gedaan heeft, maar sommigen van dit gevloekte volk in het leven liet blijven, in minachting, niet slechts van de bijzondere orders, die hij van Samuël had ontvangen, maar ook van het algemene gebod, hier door Mozes gegeven, en waarvan hij niet onkundig kon zijn. David heeft later enige verwoesting onder hen aangericht, en in Hizkia’s tijd hebben de Simeonieten de overigen van de ontkomenen geslagen, 1 Kronieken 4:43, want als God oordeelt, zal Hij overwinnen.

HOOFDSTUK 26.

1 Voorts zal het geschieden, wanneer gij zult gekomen zijn in het land, dat u de HEERE, uw God, ten erve geven zal, en gij dat erfelijk zult bezitten, en daarin wonen;
2 Zo zult gij nemen van de eerstelingen van alle vrucht des lands, die gij opbrengen zult van uw land, dat u de HEERE, uw God, geeft, en zult ze in een korf leggen; en gij zult heengaan tot de plaats, die de HEERE, uw God, verkoren zal hebben, om Zijn Naam aldaar te doen wonen;
3 En gij zult komen tot den priester, dewelke in die dagen zijn zal, en tot hem zeggen: Ik verklaar heden voor den HEERE, uw God, dat ik gekomen ben in het land, hetwelk de HEERE onzen vaderen gezworen heeft ons te zullen geven.
4 En de priester zal den korf van uw hand nemen, en hij zal dien voor het altaar des HEEREN, uws Gods, nederzetten.
5 Dan zult gij voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, betuigen en zeggen: Mijn vader was een bedorven Syrier, en hij toog af naar Egypte, en verkeerde aldaar als vreemdeling met weinig volks; maar hij werd aldaar tot een groot, machtig en menigvuldig volk.
6 Doch de Egyptenaars deden ons kwaad, en verdrukten ons, en legden ons een harden dienst op.
7 Toen riepen wij tot den HEERE, den God onzer vaderen; en de HEERE verhoorde onze stem en zag onze ellende aan, en onzen arbeid, en onze onderdrukking.
8 En de HEERE voerde ons uit Egypte, door een sterke hand, en door een uitgestrekten arm, en door groten schrik, en door tekenen, en door wonderen.
9 En Hij heeft ons gebracht tot deze plaats; en Hij heeft ons dit land gegeven, een land vloeiende van melk en honig.
10 En nu, zie, ik heb gebracht de eerstelingen van de vrucht dezes lands, dat Gij, HEERE, mij gegeven hebt! Dan zult gij ze nederzetten voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, en zult u buigen voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods;
11 En gij zult vrolijk zijn over al het goede, dat de HEERE, uw God, aan u en uw huis gegeven heeft; gij, en de Leviet, en de vreemdeling, die in het midden van u is.
12 Wanneer gij zult geeindigd hebben alle tienden van uw inkomen te vertienen, in het derde jaar, zijnde een jaar der tienden; dan zult gij aan den Leviet, aan den vreemdeling, aan den wees en aan de weduwe geven, dat zij in uw poorten eten en verzadigd worden.
13 En gij zult voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, zeggen: Ik heb het heilige uit het huis weggenomen, en heb het ook aan den Leviet en aan den vreemdeling, aan den wees en aan de weduwe gegeven, naar al Uw geboden, die Gij mij geboden hebt; ik heb niets van Uw geboden overtreden, en niets vergeten.
14 Ik heb daarvan niets gegeten in mijn leed, en heb daarvan niets weggenomen tot iets onreins, noch daarvan gegeven tot een dode; ik ben der stem des HEEREN, mijns Gods, gehoorzaam geweest, ik heb gedaan naar alles, wat Gij mij geboden hebt.
15 Zie nederwaarts van Uw heilige woning, van den hemel, en zegen Uw volk Israel, en het land, dat Gij ons gegeven hebt, gelijk als Gij onzen vaderen gezworen hebt, een land van melk en honig vloeiende.
16 Te dezen dage gebiedt u de HEERE, uw God, deze inzettingen en rechten te doen; houdt dan en doet dezelve, met uw ganse hart en met uw ganse ziel.
17 Heden hebt gij den HEERE doen zeggen, dat Hij u tot een God zal zijn, en dat gij zult wandelen in Zijn wegen, en houden Zijn inzettingen, en Zijn geboden, en Zijn rechten, en dat gij Zijner stem zult gehoorzaam zijn.
18 En de HEERE heeft u heden doen zeggen, dat gij Hem tot een volk des eigendoms zult zijn, gelijk als Hij u gesproken heeft, en dat gij al Zijn geboden zult houden;

19 Opdat Hij u alzo boven al de volken, die Hij gemaakt heeft, hoog zette, tot lof, en tot een naam, en tot heerlijkheid; en opdat gij een heilig volk zijt den HEERE, uw God, gelijk als Hij gesproken heeft.

Met dit hoofdstuk besluit Mozes de bijzondere wetten, die hij geschikt oordeelde aan Israël bij zijn afscheid van hen te geven, hetgeen volgt is bij wijze van bevestiging en bekrachtiging. In dit hoofdstuk geeft Mozes hun:

I. Een formulier van belijdenis, af te leggen door hem, die de korf offerde met de eerstelingen van zijn vruchten, vers 1-11.

II. De betuiging en het gebed, te doen na de beschikking van de tienden van het derde jaar, vers 12-15. Hij maakt al de geboden die hij hun had gegeven, verplichtend:

1. Door het Goddelijk gezag, "Niet ik, maar de Heere, uw God, heeft u geboden deze inzettingen en rechten te doen," vers 16. 6,.

2.Door het wederzijdse verbond tussen God en hen, vers 17-19.

Deuteronomium 26:1-11

I. Hier wordt bevolen dat een goed werk gedaan moest worden, namelijk het jaarlijkse aanbieden van een korf met de eerstelingen van de vruchten aan God, vers 1, 2,. Behalve de garf van de eerstelingen, die voor het gehele land geofferd werd op de morgen na het pascha, Leviticus 23:10, moest iedereen nog voor zichzelf een korf met de eerstelingen brengen op het pinksterfeest, als de oogst geëindigd was, welk feest daarom het feest van de eerstelingen geroemd wordt, Exodus 34:22, en gezegd te worden gehouden met een vrijwillige schatting, Deuteronomium 16:10. Maar de Joden zeggen: "Als de eerstelingen toen niet gebracht werden, dan mochten zij op iederen tijd daarna, tussen dat tijdstip en de winter gebracht worden." Als iemand op het veld of in de wijngaard ging ten tijde als de vruchten begonnen te rijpen, dan moest hij een merk plaatsen op die, welke hij zag reeds het verst te zijn, en ze afzonderen voor de eerstelingen, tarwe, gerst, druiven, vijgen, granaatappelen, olijven en dadels, van iedere soort moesten enige in een korf gelegd worden met bladeren er tussen in, en aangeboden aan God in de plaats, die Hij zal verkiezen. Nu kunnen wij uit deze wet leren:

1. God te erkennen als de Gever van al die goede dingen, welke de steun en lieflijkheid zijn van ons natuurlijk leven, en daarom Hem er mee te eren en te dienen.

2. Onszelf te verloochenen. Wij houden het meest van hetgeen het eerst rijp is, mensen, die kieskeurig zijn en gaarne iets zeldzaams hebben, wensen gediend te worden met elke vrucht, die uitkomt: Mijn zielbegeert vroegrijpe vrucht. Toen God hun dus gebood ze af te zonderen voor Hem, leerde Hij hen de verheerlijking van Zijn naam te verkiezen boven het bevredigen van hun eigen lust en begeerte.

3. Aan God het eerste en het beste te geven van wat wij hebben, als die geloven dat Hij de eerste en de beste is van alle wezens. Zij, die de dagen van hun jeugd en het beste van hun tijd aan God wijden, brengen Hem de eerstelingen van de vruchten, en in zulke offeranden heeft Hij een welbehagen. Ik gedenk van de weldadigheid van uw jeugd.

II. Worden goede woorden in hun mond gelegd, om gesproken te worden bij het doen van dit goede werk, als een uitlegging van de betekenis van deze plechtigheid, opdat het een redelijke dienst zij. De offeraar moet zijn erkentenis beginnen vóór hij zijn korf aan de priester overgaf, en dan moet hij er mee voortgaan, als de priester de korf voor het altaar gezet heeft, als een geschenk aan God, hun grote landheer, vers 3, 4,.

1. Hij moet beginnen met een volledig bewijs van ontvangst te geven van het goede land, dat God hun gegeven heeft, vers 3. 1, "Ik verklaar heden dat ik gekomen ben in het land" nu, eindelijk, na veertig jaren van omzwerven, dat de Heere gezworen heeft ons te zullen geven. Het was zeer gepast dit te zeggen, toen zij het eerst in Kanaän kwamen, nadat zij er lang in gevestigd waren, hebben zij dit formulier waarschijnlijk gewijzigd. Als God Zijn belofte aan ons vervuld heeft, dan verwacht Hij dat wij dit zullen erkennen tot eer van Zijn getrouwheid, zoals Salomo gedaan heeft, 1 Koningen 8:56, 6 niet een enig woord is er gevallen van al Zijn goede woorden. En onze lichamelijke genietingen worden ons dubbel lieflijk, als wij ze ons zien toevloeien uit de bron van de belofte.

2. Hij moet gedenken en erkennen de geringe oorsprong van dit volk, waarvan hij een lid was, hoe groot zij nu ook waren, en hij met hen, hun begin was zeer klein, hetgeen aldus door deze openbare belijdenis in gedachtenis gehouden moet worden in alle eeuwen van hun kerk, opdat

zij niet hoogmoedig zullen worden op hun voorrechten en voordelen, maar steeds dankbaar zullen zijn aan die God, wiens genade hen heeft verkoren toen zij zo gering waren, en hen zo hoog heeft opgeheven. Hiertoe moeten zij twee dingen erkennen:

a. De geringheid van hun stamvader. Een bedorven, of verloren gaande, of een door de Syrier bedorven man, namelijk Laban, was mijn vader, vers 5. Jakob wordt hier een Aramiet of Syrier genoemd, omdat hij twintig jaar in Paddan-Aram heeft gewoond, zijn vrouwen van dat land waren, en al zijn kinderen daar waren geboren, behalve Benjamin, en de belijder bedoelde misschien niet Jakob zelf, maar die zoon van Jakob, die de vader was van zijn stam. Hoe dit nu zij, beide vader en zonen waren meer dan eens op het punt van bedorven te worden, verloren te gaan, of om te komen, door Labans strengheid, Ezau's wreedheid, en de hongersnood in het land, welke laatste omstandigheid de aanleiding was van hun afgaan naar Egypte. De Chaldeeër geeft deze lezing van de volzin: Laban, de Syriër, zocht mijn vader te verderven, en de Arabische overzetting luidt: had hem bijna verdorven, of verdelgd.

b. De ellendige toestand van hun natie in haar kindsheid. Zij hebben als vreemdelingen in Egypte gewoond, zij dienden er als slaven, vers 6, 6 en dat wel gedurende lange tijd, gelijk hun vader een Syriër genoemd werd, zouden zij Egyptenaren kunnen genoemd zijn, zodat zij, zolang buiten Kanaän gehouden zijnde, er geen aanspraak op konden maken als bezitters. Een arm, veracht, verdekt volk waren zij in Egypte, en daarom hadden zij, hoewel thans rijk en groot geworden, geen reden om hoogmoedig en zorgeloos te zijn en God te vergeten.

3. Hij moet dankbaar Gods grote goedheid erkennen, niet alleen jegens hemzelf in het bijzonder, maar jegens Israël in het algemeen.

a. In hen uit te voeren uit Egypte, vers 7, 8,. Daarvan wordt hier gesproken als van een daad van medelijden: Hij zag onze ellende aan, en een daad van macht: Hij voerde ons uit Egypte door een sterke hand en door een uitgestrekten arm. Dit was een grote verlossing, wel waardig om bij alle gelegenheden herdacht te worden, en inzonderheid bij deze gelegenheid. Het moet hen niet verdrieten om een mand met eerste vruchten aan God te brengen, want aan Hem hebben zij het te danken dat zij hun getal van tichelstenen niet behoefden te brengen aan hun wrede aandrijvers.

b. Door hen te vestigen in Kanaän, vers 9. Hij heeft ons dit land gegeven.

Merk op: hij moet God niet slechts danken voorzijn eigen deel, maar voor het land in het algemeen, dat aan Israël gegeven was, niet slechts voor zijn winst in dit jaar, maar voor de grond die deze winst heeft opgeleverd, en die God genadiglijk aan zijn voorouders had geschonken en als erfenis heeft verzekerd aan hun nageslacht. Het genoegen, dat wij smaken in hetgeen wij hebben moet ons dankbaar maken voor ons aandeel in de openbare vrede en overvloed, en met onze tegenwoordige zegeningen moeten wij God loven ook voor de vroegere gunsten en weldadigheden, dle wij gedenken, en de verdere zegeningen, die wij hopen en verwachten.

4. Hij moet Gode zijn korf met eerstelingen offeren, vers 10. Ik heb gebracht de eerstelingen van de vrucht dezes lands, als een erfpacht van het land, dat Gij, Heere, mij gegeven hebt. Wat wij ook aan God geven, wij geven het Hem slechts van het Zijne, 1 Kronieken 29:14. En het betaamt ons, die zoveel van Hem ontvangen, om te overleggen wat wij Hem zullen vergelden. Hij stelde de korf voor het aangezicht Gods, en de priesters, als Zijn ontvangers, hadden de

eerstelingen van de vruchten als de emolumenten van hun ambt en het loon voor hun diensten, Numeri 18:12.

Eindelijk. Aan de offeraar wordt hier bevolen, om als hij de dienst geeindigd heeft:

1. Gode eer te geven: gij zult u buigen voor het aangezicht des Heeren, uw God. Zijn eerstelingen zouden niet welbehaaglijk zijn zonder verdere daden van aanbidding. Een nederig, eerbiedig, dankbaar hart, dat is het waarop God ziet, en dat Hij eist, en zonder dat is alles, wat wij in een korf kunnen leggen van geen nut. Al gaf iemand al het goed van zijn huis, om hiervan verschoond te zijn, of inplaats er van, men zou het ten enenmale verachten.

2. Om er het genot van te nemen voor zichzelf en zijn gezin, vers 11. Gij zult vrolijk zijn over al het goed. Het is de wil van God, dat wij blijmoedig zijn, niet slechts in ons verrichten en nakomen van Zijn heilige inzettingen, maar ook in ons genieten van de gaven van Zijn voorzienigheid. God wil dat wij van alle goed, dat Hij ons geeft, het aangenaamste gebruik zullen maken, maar er toch de stromen van zullen nasporen tot aan de bron van alle vertroosting.

Deuteronomium 26:12-15

De wet betreffende de beschikking over hun tienden in het derde jaar hadden wij tevoren in Hoofdstuk 14:28, 29. De tweede tienden, die in de andere twee jaren gebruikt werden voor buitengewone feestmaaltijden, moesten in het derde jaar thuis besteed worden om de armen te onthalen. Omdat dit nu niet onder het oog van de priesters geschiedde, en er groot vertrouwen werd gesteld in het volk, dat zij er eerlijk over zullen beschikken overeenkomstig de wet, voor de Leviet, de vreemdeling, de wees en de weduwe, vers 12, werd vereist dat zij, als zij bij het volgende feest voor het aangezicht des Heeren verschenen, zullen betuigen, als het ware onder ede, op een Godsdienstige wijze dat zij zich in deze trouw en eerlijk van hun plicht hadden gekweten.

I. Zij moesten een plechtige verklaring hiervan afleggen, vers 13, 14,

1. Dat geen heilige dingen door hen bewaard waren: Ik heb het heilige uit het huis weggenomen, er is niets anders in gebleven dan hetgeen mijn deel is.

2. Dat de armen, inzonderheid arme leraren, arme vreemdelingen en arme weduwen, hun deel gehad hebben overeenkomstig het gebod. Het is voegzaam dat God, die door Zijn voorzienigheid ons alles geeft wat wij hebben, ons door Zijn wet zal besturen in het gebruik er van. En hoewel wij nu niet onder zulke bijzondere wetten leven ten opzichte van het gebruik van onze inkomsten, als zij, is ons toch in het algemeen geboden aalmoezen te geven van hetgeen wij hebben, dan, en niet anders, zijn ons alle dingen rein. Het lieflijke van onze bezittingen kunnen wij dan eerst genieten, als God er uit ontvangen heeft wat Hem toekomt. Dat is een gebod hetwelk niet overtreden moet worden, ja zelfs niet met de verontschuldiging, dat het vergeten was, vers 13.

3. Dat niets uit deze tienden verkeerd werd aangewend tot gewoon gebruik. Dit schijnt te verwijzen naar de tienden van de twee andere jaren, die door de eigenaars zelf gebruikt moesten worden in feestmaaltijden. Zij moeten verklaren:

a. Dat zij er niet van gegeten hadden in hun leed, wanneer zij door hun rouwbedrijf over de doden gewoonlijk onrein waren, of zij hadden er niet met spijt of leedwezen van gegeten, zoals degenen, die al hun dagen in duisternis hebben gegeten.

b. Dat zij het niet heiligschennend vervreemd hebben tot enigerlei gewoon gebruik, want het was het hun niet. En:

Eindelijk. Dat zij niets daarvan gegeven hebben tot een dode, ter ere van hun dode goden, of in de hoop het van nut te doen zijn voor hun dode vrienden. Dat zij nu verplicht waren aan het einde van de drie jaren deze plechtige verklaring af te leggen, bracht de verplichting voor hen mee om getrouwelijk te handelen, wetende dat zij geroepen zullen worden om zich aldus te zuiveren. Het is onze wijsheid om ten allen tijde ons geweten rein te houden, opdat wij, als wij geroepen worden om rekenschap af te leggen, ons aangezicht zonder vlek kunnen opheffen, Job 11:15, de Joden zeggen dat zij deze verklaring van hun oprechtheid met zachte stem moesten afleggen, omdat zij de schijn had van eigen lof te zijn, maar dat de voorafgaande belijdenis van Gods goedheid met luider stem moest uitgesproken worden, tot Zijn eer en verheerlijking. Hij, die deze verklaring niet durfde afleggen, moest zijn zondoffer brengen, Leviticus 5:15.

II. Bij deze plechtige verklaring moesten zij een plechtig gebed voegen, vers 15, niet bijzonder voor zichzelf maar voor Gods volk van Israël, want in de algemene vrede en voorspoed zal ieder afzonderlijk persoon vrede en voorspoed hebben. Hieruit moeten wij leren anderen te gedenken in ons gebed, met God te worstelen om een zegen over ons land en volk ons Israël, en voor de algemene kerk, waarop ons bevolen wordt het oog te hebben in onze gebeden, als het Israël Gods, Galaten 6:16. 6 In dit gebed wordt ons geleerd:

1. Tot God op te zien als in een heilige woning, en daaruit af te leiden dat heiligheid Zijn huize sierlijk is, en dat Hij in hen, die tot Hem naderen, geheiligd wil wezen.

2. Te steunen op de gunst van God en Zijn genaderijke kennisneming, als genoegzaam om ons en ons volk gelukkig te maken.

3. Het een wondervolle neerbuigende goedheid van God te achten, dat Hij het oog wil slaan zelfs op een anderszins zo grote en aanzienlijke vereniging van mensen als Israël was. Het is een neerzien.

4. Om vurig te zijn in ons gebed tot God om een zegen voor Zijn volk Israël, en op het land dat Hij ons heeft gegeven. Want hoe zou het land zijn inkomst geven, of, al gaf het die ook, welk genot kunnen wij er van hebben indien daarmee God, onze God, ons niet zegende? Psalm 67:7.

Deuteronomium 26:16-19

Twee dingen voert Mozes hier aan, om aan al deze bevelen kracht bij te zetten.

I. Dat het Gods geboden waren, vers 16. Het waren niet de geboden door zijn wijsheid ingegeven, noch werden zij ten uitvoer gelegd op zijn eigen gezag, neen de oneindige wijsheid heeft ze ontworpen, en de macht van de Koning van de koningen heeft ze verplichtend voor ons gemaakt. De Heere uw God gebiedt u, daarom zijt gij in dankbaarheid aan Hem gehouden en verplicht ze te gehoorzamen, en het is op uw gevaar, zo gij er ongehoorzaam aan zijt. Het zijn Zijn wetten, daarom zult gij ze doen, want daartoe zijn zij u gegeven, doet ze, en betwist ze niet, doet ze en onttrekt er u niet aan, doet ze, niet achteloos en geveinsd, maar met uw hart en uw ziel, met geheel uw hart en geheel uw ziel.

II. Dat hun verbond met God hen verplichtte om deze geboden te houden. Hij wijst niet slechts met nadruk op Gods soevereiniteit over hen, maar ook op Zijn recht van bezit in hen en op de betrekking, waarin zij tot Hem staan. Het verbond is wederzijds, en op beide zijden verplicht het tot gehoorzaamheid.

1. Opdat wij ons deel van het verbond nakomen, en aan de bedoelingen er van beantwoorden, vers 17. Heden hebt gij plechtig erkend en beleden, "dat de Heere JHWH uw God is, uw Vorst en Heerser. Gelijk Hij dit is door een onbetwistbaar recht, zo is Hij dit ook met uw eigen toestemming." Zij hebben dit stilzwijgend gedaan door het aanhoren van Zijn woord, zij hebben het met luider stem gedaan, Exodus 24, en zullen het nu weer doen eer zij scheiden, Deuter. 29:1. Dit nu verplicht ons in getrouwheid aan ons woord, zowel als uit plicht jegens onze Souverein, Zijn inzettingen en Zijn geboden te houden. Wij zijn in waarheid meinedig, en zullen verraderlijk onze heiligste beloften schenden, indien wij de Heere hebben aangenomen als onze God, en dan niet nauwgezet Zijn geboden houden.

2. Dat ook Gods deel van het verbond gehouden zal worden, en aan zijn bedoelingen zal worden beantwoord, vers 18, 19,. De Heere heeft u niet slechts aangenomen, maar u openlijk erkend als Zijn eigen bijzonder volk, gelijk Hij u beloofd heeft, dat is: overeenkomstig de ware bedoeling en betekenis van de belofte. Nu was hun gehoorzaamheid niet alleen de voorwaarde van deze gunst, en van de voortduring er van, (indien zij niet gehoorzaam waren, zou God hen verstoten en verloochenen), maar zij was ook het voornaamste doel van deze gunst. "Hij heeft u erkend met de bedoeling, dat gij Zijn geboden zoudt houden, opdat gij zowel de beste leiding als de beste aanmoediging zoudt hebben in de Godsdienst." Aldus zijn wij uitverkoren tot gehoorzaamheid 1 Petrus 1:2, uitverkoren om heilig en onberispelijk te zijn, Efeziers 1:4, gereinigd om een bijzonder volk te zijn, en niet alleen goede werken zouden doen, maar er ijverig in zouden zijn, Titus 2:14.

Hier wordt gezegd dat God twee dingen bedoeld heeft met hen als Zijn bijzonder volk te erkennen, vers 19. Hen hoog te zetten, en te dien einde hen heilig te maken, want heiligheid is ware eer en het enige middel tot eeuwige eer.

a. Hen hoog te zetten boven al de volken, die Hij gemaakt heeft. De grootste eer, waartoe wij in deze wereld instaat zijn, is om in verbond met God te worden opgenomen, en in Zijn dienst te leven. Hoog in lof, want God wilde hen aannemen, en dat is ware lof, Romeinen 2:29. Hun vrienden zullen verwonderd wezen, Psalm 48:6. Hun vijanden zullen hen benijden, Zefanja 3:19, 20. Hoog in naam, hetgeen, naar sommigen denken, het voortduren aanduidt van die lof,

een naam die niet uitgeroeid zal worden. En hoog in eer, dat is: in al de voordelen van rijkdom en macht, die hen groot zouden maken boven hun naburen. Zie Jeremia 13:11.

b. Opdat zij een heilig volk zouden zijn Gode afgezonderd Hem toegewijd, en voortdurend gebruikt in Zijn dienst. Dit heeft God beoogd met hen tot Zijn. volk te maken, zodat zij, indien zij Zijn geboden niet hielden, al deze genade tevergeefs. zouden hebben ontvangen.

HOOFDSTUK 27.

1 En Mozes, te zamen met de oudsten van Israel, gebood het volk, zeggende: Behoudt al deze geboden, die ik ulieden heden gebiede.
2 Het zal dan geschieden, ten dage als gij over de Jordaan zult gegaan zijn in het land, dat u de HEERE, uw God, geven zal, zo zult gij u grote stenen oprichten, en bestrijken ze met kalk;
3 En gij zult daarop schrijven alle woorden dezer wet, als gij overgegaan zult zijn; opdat gij komt in het land, dat de HEERE, uw God, u geven zal, een land vloeiende van melk en honig, gelijk als de HEERE, uwer vaderen God, tot u gesproken heeft.
4 Het zal dan geschieden, als gij over de Jordaan gegaan zult zijn, dat gij dezelve stenen, van dewelke ik u heden gebiede, zult oprichten op den berg Ebal, en gij zult ze met kalk bestrijken;
5 En gij zult aldaar den HEERE, uw God, een altaar bouwen, een altaar van stenen; gij zult geen ijzer over hetzelve bewegen.
6 Van gehele stenen zult gij het altaar des HEEREN, uws Gods, bouwen, en gij zult den HEERE, uw God, brandofferen daarop offeren.
7 Ook zult gij dankofferen offeren, en zult aldaar eten, en vrolijk zijn voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods.
8 En gij zult op deze stenen schrijven alle woorden dezer wet, die wel uitdrukkende.
9 Voorts sprak Mozes, te zamen met de Levietische priesteren, tot gans Israel, zeggende: Luistert toe en hoort o Israel! Op dezen dag zijt gij den HEERE, uw God, tot een volk geworden.
10 Daarom zult gij der stem des HEEREN, uws Gods, gehoorzaam zijn, en gij zult doen Zijn geboden en Zijn inzettingen, die ik u heden gebiede.
11 En Mozes gebood het volk te dien dage, zeggende:
12 Dezen zullen staan, om het volk te zegenen op den berg Gerizim, als gij over de Jordaan gegaan zult zijn: Simeon, en Levi, en Juda, en Issaschar, en Jozef, en Benjamin.
13 En dezen zullen staan over den vloek op den berg Ebal: Ruben, Gad en Aser, Zebulon, Dan en Nafthali.
14 En de Levieten zullen betuigen en zeggen tot allen man van Israel, met verhevene stem:
15 Vervloekt zij de man, die een gesneden of gegoten beeld, een gruwel des HEEREN, een werk van 's werkmeesters handen, zal maken, en zetten in het verborgene! En al het volk zal antwoorden en zeggen: Amen.
16 Vervloekt zij, die zijn vader of zijn moeder veracht! En al het volk zal zeggen: Amen.
17 Vervloekt zij, die zijns naasten landpale verrukt! En al het volk zal zeggen: Amen.
18 Vervloekt zij, die een blinde op den weg doet dolen! En al het volk zal zeggen: Amen.
19 Vervloekt zij, die het recht van den vreemdeling, van den wees en van de weduwe buigt! En al het volk zal zeggen: Amen.
20 Vervloekt zij, die bij de vrouw zijns vaders ligt, omdat hij zijns vaders slippe ontdekt heeft! En al het volk zal zeggen: Amen.
21 Vervloekt zij, die bij enig beest ligt! En al het volk zal zeggen: Amen.
22 Vervloekt zij, die bij zijn zuster ligt, de dochter zijns vaders of de dochter zijner moeder! En al het volk zal zeggen: Amen.
23 Vervloekt zij, die bij zijn schoonmoeder ligt! En al het volk zal zeggen: Amen.
24 Vervloekt zij, die zijn naaste in het verborgene verslaat! En al het volk zal zeggen: Amen.
25 Vervloekt zij, die geschenk neemt, om een ziel, het bloed eens onschuldigen, te verslaan! En al het volk zal zeggen: Amen.
26 Vervloekt zij, die de woorden dezer wet niet zal bevestigen, doende dezelve! En al het volk zal zeggen: Amen.

Mozes had zeer uitvoerig en volledig aan het volk hun plicht voorgesteld jegens God en jegens elkaar in het algemeen en in het bijzonder, hij heeft hun duidelijk getoond wat goed is en wat de wet van hen eist, en hen, aan het einde van het vorige hoofdstuk onder de verplichting gesteld beide van het gebod en van het verbond, en nu gaat hij in dit hoofdstuk er toe over om hun uitwendige middelen voor te schrijven:

I. Om hun geheugen te hulp te komen opdat zij de wet niet zouden vergeten als iets vreemds. Zij moeten al de woorden van deze wet op grote stenen schrijven, vers 1-10.

II. Om hun gevoel en hun genegenheid op te wekken, opdat zij niet onverschillig zouden worden voor de wet, alsof zij iets gerings was. Als zij in Kanaän gekomen zullen zijn, moesten de zegeningen en vervloekingen, die de bekrachtiging waren van de wet, plechtig uitgesproken worden ten aanhore van geheel Israël, dat er Amen op moest zeggen, vers 11-26. En indien een plechtigheid als deze geen diepe indruk bij hen zou teweegbrengen, en hen door de grote dingen van Gods wet niet bewogen zou doen worden, dan zou dit door niets kunnen geschieden.

Deuteronomium 27:1-10

I. Hier is een algemene last aan het volk om Gods geboden te houden, want zij zouden ze tevergeefs kennen, indien zij ze niet hielden. Op het nakomen van deze last wordt bij hen aangedrongen:

1. Met alle gezag. Mozes, tezamen met de oudsten Israëls, de oversten van elke stam, vers 1, en wederom in vers 9, Mozes, tezamen met de Levietische priesteren, zodat hun de last gegeven werd door Mozes, die koning was in Jeshurun, en in vereniging met hem, door hun voornaamste bestuurders, zo geestelijke als wereldlijke. Opdat zij niet zouden denken dat het alleen Mozes, een oud en stervend man was, die zo'n groot gewicht hechtte aan de Godsdienst, of alleen de priesters en Levieten, wier beroep het was Godsdienstig te zijn en er hun levensonderhoud van hadden, hebben ook de oudsten van Israël, die door God in eer en macht over hen geplaatst waren, en die mannen van zaken waren in de wereld, en dit ambt waarschijnlijk nog lang zullen bekleden nadat Mozes zal heengegaan zijn, het volk geboden Gods wet te houden. Mozes had iets van zijn eer en waardigheid op hen gelegd, en nu verenigt hij hen met zich in het geven van deze last, zoals Paulus in zijn brieven soms de namen van Silvanus en Timotheus bij de zijnen voegt. Allen, die invloed hebben op anderen, of macht over hen kunnen uitoefenen, behoren die invloed en die macht te gebruiken tot steun en bevordering van de Godsdienst onder hen. Al zou ook het oppergezag in de staat nog zo goede wetten hiervoor maken, zou dit weinig baten of uitwerken, indien de mindere beambten in hun plaatsen, en de leraren in de hun en de hoofden van gezinnen in de hun, hun ambt niet naar behoren uitoefenen.

2. Met alle aandrang. Met de grootste ernst dringen zij er bij hen op aan, vers 9, 10, Luister toe en hoor, o Israël. Het is een zaak die de grootste aandacht vereist en verdient. Zij spreken hun van hun voorrecht en eer: Op deze dag zijt gij de Heere, uw God, tot een volk geworden. De Heere heeft u voor de Zijnen erkend, en is nu op het punt van u in het bezit te stellen van Kanaän, hetwelk Hij u lang tevoren als uw God beloofd heeft, Genesis 17:7, 8 en zo Hij te bestemder tijd deze Zijn belofte niet vervuld had, zou Hij zich schamen uw God genoemd te worden, Hebreeën 11:16. Meer dan ooit zijt gij nu Zijn volk, weest dus van Zijn stem gehoorzaam. Voorrechten moeten gebruikt worden als aansporingen tot plichtsbetrachting. Moet een volk niet geregeerd en bestuurd worden door zijn God?

II. Een bijzonder bevel aan hen om met grote plechtigheid de woorden van deze wet te registreren, zodra zij in Kanaän zouden komen. Slechts eenmaal moest dit geschieden, en wel bij hun intocht in het land van de belofte ten teken dat zij er bezit van namen onder de verschillende voorwaarden, vervat in deze wet. Er heeft een plechtige bevestiging plaats gehad van het verbond tussen God en Israël bij de berg Sinaï, daar werd een altaar opgericht en twaalf kolommen, het boek des verbonds werd genomen en voor het volk gelezen Exodus 24:4. Wat hier bevolen werd, is een plechtigheid, die ongeveer van dezelfde aard was.

1. Zij moeten een gedenkteken oprichten, waarop zij de woorden van deze wet moeten schrijven.

a. Het monument zelf moest zeer gering en eenvoudig wezen, slechts van ruwe, ongehouwen steen met kalk bestreken, geen gepolijst marmer of albast, geen bronzen tafelen, maar gewone kalk op steen, vers 2. Het wordt wederom herhaald in vers 4, en er worden orders gegeven, niet dat het schrift zeer fraai moet zijn, opdat het door kenners en Liefhebbers van kunst

bewonderd zou kunnen worden, maar zeer duidelijk, opdat wie voorbijloopt het kunnen lezen, Habakuk 2:2. Het woord van God behoeft door geen kunst van mensen verfraaid te worden, noch opgesierd door bewegelijke woorden van de menselijke wijsheid. Maar,

b. De inscriptie moest zeer groot wezen, al de woorden van deze wet, vers 3, en wederom in vers 8. Sommigen verstaan het alleen van het verbond tussen God en Israël, vermeld in Hoofdstuk 26:17, 18, Laat deze hoop opgericht worden tot een getuigenis, zoals het gedenkteken van het verbond tussen Laban en Jakob, dat uit niets bestond dan een hoop stenen, haastiglijk bij elkaar gebracht, waarop zij tezamen aten ten teken van vriendschap, Genesis 31:46-47, en de steen, die Jozua oprichtte, Jozua 24:27. Anderen denken dat de vloeken van het verbond in dit hoofdstuk op dit monument geschreven waren, temeer wijl het op de berg Ebal werd opgericht, vers 4. Nog anderen denken dat het gehele boek van Deuteronomium op dit monument geschreven was, of tenminste de inzettingen en rechten er van, van Hoofdstuk 12 tot het einde van hoofdstuk 26. En het is niet onwaarschijnlijk dat de steenhoop zo groot is geweest, dat hij, alle zijden er van gebruikt zijnde, zo uitvoerig een opschrift kon bevatten, tenzij wij (met sommigen) willen veronderstellen, dat al de tien geboden er op geschreven waren, als een authentiek afschrift van de twee stenen tafelen, die in de ark waren gelegd. Zij moesten dit schrijven als zij in Kanaän zullen gekomen zijn, en toch zegt Mozes, opdat gij komt in het land, dat is opdat gij er met gerustheid in komt en met de volle verzekerdheid van voorspoedig te zullen zijn en er gevestigd te worden, want anders zou het beter voor u wezen, om er in het geheel niet in te komen. Schrijft het als de voorwaarden van uw ingaan, en erkent dat gij er op die voorwaarden ingaat, daar Kanaän gegeven is door de belofte, moet het gehouden worden door gehoorzaamheid.

2. Zij moeten ook een altaar oprichten. Door de woorden van de wet, geschreven op de kalk heeft God tot hen gesproken, door het altaar en de offeranden, die er op geofferd werden spraken zij tot God, en aldus werd er gemeenschap onderhouden tussen hen en God. Het woord en het gebed moeten samengaan. Naar hun eigen bedenksel mochten zij wel geen altaar oprichten buiten het altaar van de tabernakel maar op bevel van God en bij een bijzondere gelegenheid machten zij het wèl. Elia heeft een tijdelijk altaar gebouwd van twaalf ongehouwen stenen, zoals dit altaar hier, toen hij Israël terugbracht tot het verbond, dat nu gemaakt werd, 1 Koningen 18:31, 32,.

a. Dit altaar moest gebouwd worden van stenen, zoals zij ze in het veld vonden liggen, niet nieuw gehouwen uit de rots, en nog veel minder kunstig vierkant gemaakt: gij zult geen ijzer over dezelve bewegen, vers 5. Christus, ons altaar is een steen afgehouwen zonder handen, Daniël 2:34, 35, en daarom door de bouwlieden verworpen, als hebbende geen gedaante noch heerlijkheid, maar aangenomen door God de Vader, en tot hoofd des hoeks gemaakt.

b. Op dit altaar moesten brandoffers en dankoffers geofferd worden, vers 6, 7,, teneinde eer te geven aan God en Zijn gunst te verwerven. Waar de wet geschreven was, werd dichtbij een altaar opgericht, om te kennen te geven dat wij met geen vertroosting op de wet kunnen zien, ons bewust zijnde haar geschonden te hebben, indien het niet ware voor de grote offerande, door welke verzoening is gedaan voor de zonde, en het altaar werd opgericht op de berg Ebal, de berg, waarop de stammen stonden, die Amen zeiden op de vloek om aan te duiden dat wij door Christus verlost zijn van de vloek van de wet. In het Oude Testament zijn de woorden van de wet geschreven met de vloek van de wet er aan toegevoegd, hetgeen ons zou vervullen met schrik en ontsteltenis, indien wij in het Nieuwe Testament (dat er mee verbonden is) er niet dichtbij een altaar opgericht hadden, dat ons eeuwige vertroosting geeft.

c. Zij moeten daar eten en vrolijk zijn voor het aangezicht des Heeren, hun God, vers 7. Dit betekende: Ten eerste. Hun instemming met het verbond, want degenen, die een verbond met elkaar aangingen, bekrachtigden het door tezamen een feestmaal te houden. Zij hadden deel aan het altaar, dat Gods tafel was, als Zijn dienstknechten en onderhorigen, en in het bezit gesteld zijnde van het goede land, verplichtten zij zich om de pacht er van te betalen, en de diensten te verrichten, die een van de voorwaarden waren van de koninklijke schenking. Ten tweede. De vertroosting, die zij smaakten door het verbond, zij hadden reden om zich te verblijden in de wet, toen zij er een altaar ter genezing bij hadden, en wel zo nabij, het was een grote gunst jegens hen en een teken ten goede, dat God hun Zijn inzettingen gaf, en dat zij erkend werden als het volk van God en de kinderen van de belofte, dat was wel iets om zich in te verblijden, hoewel zij, toen deze plechtigheid verricht moest worden, nog niet in het volle bezit waren van Kanaän, maar God heeft gesproken in Zijn heiligdom, dies zal ik van vreugde opspringen Gilead is mijn, Manasse is mijn, ja volkomen mijn.

Deuteronomium 27:11-26

Toen de wet geschreven was om door alle mensen gezien en gelezen te worden, moest de bekrachtiging er van worden afgekondigd, die zij ter voltooiing van de plechtigheid van het sluiten des verbonds met God na rijp beraad moesten verklaren te hebben goedgekeurd. Dit was hun tevoren reeds bevolen, Hoofdstuk 11:29, 30, en daarom begint deze bepaling hier ietwat plotseling. Het schijnt dat er in Kanaän, in het deel er van, dat door het lot was toegewezen aan Efraïm (Jozua's stam) twee bergen waren, die dicht bij elkaar lagen, met een dal er tussen in, de een genoemd Gerizim en de andere Ebal. Op de glooiing van deze bergen, die tegenover elkaar waren, moesten de stammen opgesteld worden, zes aan de ene en zes aan de andere zijde, zodat zij in het dal aan de voet van elke berg tamelijk dicht tot elkaar naderden, zó dicht bij dat de priesters, die tussen hen in stonden, door allen die aan beide zijden het dichtst bij waren, gehoord konden worden. Als dan stilte en aandacht geboden waren, sprak een van de priesters of misschien meerderen, die op enige afstand van elkaar stonden, met luider stem de hier volgende vloeken uit, en al het volk, dat op de glooiing en aan de voet van de berg Ebal stond, (zij, die verder afstonden, het sein volgende van hen, die dichter bij en binnen het bereik van de stem van de priester stonden) zei: "Amen". Dan werd de tegenovergestelde zegen uitgesproken: "Gezegend zij hij, die zo en zo niet doet", en zij, die op de glooiing en aan de voet van de berg Gerizim stonden, zeiden: "Amen". Ongetwijfeld moesten zij aldus diep bewogen worden door de zegeningen en de vervloekingen, de beloften en de bedreigingen van de wet, en niet slechts al het volk er mee bekend worden, maar er door leren ze op zichzelf toe te passen.

I. Er is in het algemeen iets op te merken betreffende deze plechtigheid, die slechts eenmaal moest plaats hebben, maar waarvan door het nageslacht zal worden gesproken.

1. God bepaalt welke stammen op de berg Gerizim, en welke op de berg Ebal moeten staan, vers 12, 13, om de twisten te voorkomen die misschien zouden ontstaan zijn, indien het aan hen ware overgelaten om zich te rangschikken. De zes stammen, die aangewezen waren om de zegen uit te spreken, waren allen de kinderen van de vrije vrouwen, want aan de zodanigen behoort de belofte, Galaten 4:31. Levi wordt hier onder de overigen gesteld om aan de bedienaren van de Godsdienst te leren om ook op zichzelf de zegen en de vloek toe te passen, die zij prediken aan anderen, en door het geloof hun eigen Amen er aan toe te doen.

2. Van de stammen, die Amen moesten zeggen op de zegeningen, wordt gezegd: deze zullen staan om het volk te zegenen, maar van de anderen: deze zullen staan over de vloek zonder het volk er bij te noemen, als ongenegen om te veronderstellen dat iemand uit dit volk hetwelk God als het Zijne had aangenomen zich onder de vloek zou leggen. Of wellicht geeft die verschillende wijze van uitdrukking te kennen, dat er in het algemeen slechts een zegen over het volk van Israël uitgesproken zou worden, als een gelukzalig volk, en dat dit altijd zo zijn zou, indien zij gehoorzaam waren, en op die zegen moesten de stammen, die op de berg Gerizim stonden Amen zeggen: "Zalig zijt gij, o Israël, en moogt gij dit immer wezen", maar dan komen de vervloekingen als een uitzondering op de algemenen regel, (en wij weten: Exceptio firmat regulam. De uitzondering bevestigt de regel). Israël is een gezegend volk, maar indien er zelfs onder hen enige particuliere personen zijn, welke die en die dingen doen, als hier genoemd zijn, zo laat hen weten dat zij part noch deel hebben in de zaak, maar onder een vloek zijn. Dit toont aan hoe bereid God is om de zegen te schenken, zo er zijn, die onder de vloek vallen, hebben zij het zichzelf te wijten, zij zelf brengen die over zich.

3. De Levieten of priesters, de zodanigen onder hen, die hiertoe aangesteld waren, moesten de vloeken uitspreken zowel als de zegeningen. Zij waren verordineerd om te zegenen, Hoofdstuk 10:8, de priesters deden het dagelijks, Numeri 6:23. Maar zij moesten hel kostelijke uittrekken van het snode, zij moesten die zegen zo maar niet in het algemeen geven, maar verklaren aan wie hij niet toekwam, opdat zij, die er geen recht op hadden, niet zouden denken er in te delen door zich onder de menigte te bevinden. Evangeliedienaren moeten de verschrikkingen van de wet prediken, zowel als de vertroostingen des Evangelies moeten niet slechts het volk lokken tot hun plicht door de belofte van een zegen, maar er hen ook toe verschrikken door de bedreigingen van een vloek.

4. De vervloekingen staan hier opgetekend, maar niet de zegeningen, want zovelen als er uit de werken van de wet zijn, die zijn onder de vloek, maar het was een eer, weggelegd voor Christus, om ons te zegenen, en dus datgene voor ons te doen wat van de wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was. In Christus' rede op de berg, die de ware berg Gerizim was, hebben wij niet anders dan zegeningen, Mattheus 5:3 en verv.

5. Op ieder van de vervloekingen moest het volk Amen zeggen. Het is gemakkelijk om de betekenis te verstaan van het Amen op de zegeningen. De Joden hebben een gezegde om de mensen aan te moedigen Amen te zeggen op de openbare gebeden: Al wie Amen zegt na hem die zegent, is als degeen die zegent. Maar hoe konden zij Amen zeggen op de vervloekingen?

a. Het was een belijdenis van hun geloof in de waarheid er van dat deze en dergelijke vervloekingen geen ijdele schrik-aanjagingen waren, maar werkelijke aankondigingen van de toorn Gods over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen, waarvan geen jota ter aarde zal vallen.

b. Het was een erkenning van de billijkheid van deze vervloekingen, als zij Amen zeiden, zeiden zij hiermede niet alleen: Het is zeker dat het zo zijn zal, maar ook het is recht, dat het zo zijn zal. Zij die deze dingen doen, verdienen onder de vloek te vallen en er onder te liggen.

c. Het was zo'n verwensing ingeroepen over zichzelf, dat zij onder de sterkste verplichtingen waren, om niets van doen te hebben met zulke boze praktijken als waarop deze vloeken moeten rusten. "Gods toorn treffe ons zo wij ooit zulke dingen doen." Wij lezen van degenen, die in de vloek kwamen, (en bij ons Is dat de gewone vorm van een plechtige eed) dat zij zouden wandelen in de wet Gods Nehemia 10:29. Ja de Joden zeggen, (naar de aanhaling van bisschop Patrick) Door dit Amen uit te spreken, heeft het volk zich jegens elkaar verbonden, dat zij Gods wet zullen waarnemen, waardoor ieder verplicht was om, zover hij dit vermocht, zijn naaste te beletten om deze wetten te overtreden, en diegenen te bestraffen, die ze hadden overtreden, uit vrees van anders de zonde te dragen en met de zonde de vloek.

II. Laat ons nu nagaan wat de bijzondere zonden waren, tegen welke hier die vervloekingen aangekondigd zijn.

1. Zonden tegen het tweede gebod. Dit vlammend zwaard is hier opgesteld om dat gebod het eerst te houden, vers 15. Diegenen worden hier vervloekt, niet alleen die beelden aanbidden, maar die ze maken of ze houden als het dezulken (of dergelijken zijn, als welke afgodendienaars gebruiken in de dienst van hun goden, hetzij een gesneden beeld of een gegoten beeld, het komt alles op hetzelfde neer het is een gruwel des Heeren, al wordt het ook niet opgericht in het openbaar, maar slechts in een verborgen plaats, al wordt het ook niet

werkelijk aangebeden noch gezegd bestemd te zijn om aangebeden te worden, maar slechts bewaard met eerbied, en een voortdurende verzoeking. Hij, die dit doet, kan misschien aan de straf van mensen ontkomen, maar aan de vloek Gods kan hij niet ontkomen.

2. Tegen het vijfde gebod, vers 16. Het minachten van ouders is een zonde zo snood dat zij onmiddellijk na het minachten van Go zelf gesteld wordt. Als iemand zijn ouders mishandelde, hetzij in woord of daad, dan viel hij onder het oordeel van de magistraat, en moest gedood worden, Exodus 21:15, 17. Maar hen te verachten in zijn hart, dat was iets, dat niet ter kennis kwam van de magistraat, en daarom wordt het hier onder de vloek Gods gelegd, die het hart kent. Het zijn gevloekte kinderen, die zich minachtend en beledigend gedragen jegens hun ouders.

3. Tegen het achtste gebod. De vloek Gods is hier gelegd:

a. Op een onrechtvaardige nabuur, die de landpalen van zijn naaste verplaatst, vers 17, zie Hoofdstuk 19:14.

b. Op een onrechtvaardige raadsman, die, als zijn raad gevraagd wordt, zijn vriend boosaardig leidt tot hetgeen hij weet tot diens nadeel te zullen zijn en dat is: een blinde op de weg te doen dolen onder voorgeven van hem op de goede weg te leiden, niets kan meer wreed en verraderIijk zijn dan dat, vers 18. Zij, die anderen verleiden om van de weg van Gods geboden af te wijken, en hen tot zonde verlokken, brengen die vloek over zichzelf, die onze Heiland heeft aangekondigd, Mattheus 15:14. Indien nu de blinde de blinde leidt, zo zullen zij beide in de gracht vallen.

c. Op een onrechtvaardige rechter, die het recht buigt van de vreemdeling, van de wees en van de weduwe die hij behoorde te beschermen en te ondersteunen, vers 19. Dezen worden verondersteld arm te zijn en geen vrienden te hebben, (men kan er immers niets bij winnen om hun een vriendelijkheid te bewijzen, en er niets bij verliezen door hun een ondienst te doen) en daarom zijn rechters in verzoeking, om tegen alle recht en billijkheid in het met hun tegenstanders te houden, maar vervloekt zijn zulke rechters.

4. Tegen het zevende gebod. Bloedschande is een gevloekte zonde, met een zuster, eens vaders vrouw of een schoonmoeder, vers 20-22, 23. Deze misdaden stelden de mensen niet alleen bloot aan het zwaard van de magistraat, Leviticus 20:11, maar, hetgeen nog ontzettender is, aan de toorn Gods, evenzo ook beestachtigheid, vers 21.

5. Tegen het zesde gebod. Twee van de ergste soorten van moord worden hiergespecificeerd.

a. Sluipmoord: als een man zijn naaste aanvalt, niet als een openlijk tegenstander, hem de gelegenheid gevende om zich te verdedigen, maar hem in het verborgen verslaat, vers 24, zoals door vergif of anderszins, zodat hij niet ziet wie hem kwaad doet. Zie Psalm 10:8, 9. Hoewel zulke verborgen moorden onontdekt en ongestraft kunnen blijven, zal toch de vloek Gods ze achtervolgen.

b. Moord onder schijn van wet, die van alle anderen de grootste belediging van God is, want hierdoor wordt een van Zijn inzettingen gebruikt om de ergste schurken te beschermen, en het grootste onrecht aan onze naaste want het vernietigt zijn eer zowel als zijn ieven, vervloekt

dus zij hij, die zich laat huren of omkopen hetzij om te beschuldigen, of om te veroordelen, en aldus een onschuldige verslaat, vers 25. Zie Psalm 15:5.

6. De plechtigheid besluit met een algemenen vloek over hem, die de woorden van deze wet niet zal bevestigen, of, zoals de zin ook gelezen kan worden: die de woorden van deze wet niet nakomt om ze te doen, vers 26. Door onze gehoorzaamheid aan de wet zetten wij er ons zegel op, en aldus bevestigen wij haar, gelijk wij door onze ongehoorzaamheid doen wat wij kunnen om haar te verbreken, Psalm 119:126. De apostel, alle oude overzettingen volgende, geeft de lezing: Vervloekt is een ieder die niet blijft, enz. Galaten 3:10. Opdat zij, die schuldig waren aan andere zonden dan die in deze bedreiging genoemd zijn, zich niet vrij zouden wanen van de vloek, worden door dit laatste vers allen ingesloten, niet alleen zij, die het kwaad doen, dat de wet verbiedt, maar ook zij die het goede nalaten, dat de wet eist worden er in begrepen. Hierop moeten wil allen Amen zeggen, ons erkennende onder de vloek te zijn, dit rechtvaardig verdiend te hebben, en dat wij er gewis voor eeuwig onder hadden moeten omkomen, indien Christus ons niet verlost had van de vloek van de wet, een vloek voor ons geworden zijnde.

HOOFDSTUK 28.

1 En het zal geschieden, indien gij der stem des HEEREN, uws Gods, vlijtiglijk zult gehoorzamen, waarnemende te doen al Zijn geboden, die ik u heden gebiede, zo zal de HEERE, uw God, u hoog zetten boven alle volken der aarde.
2 En al deze zegeningen zullen over u komen, en u aantreffen, wanneer gij der stem des HEEREN uws Gods, zult gehoorzaam zijn.
3 Gezegend zult gij zijn in de stad, en gezegend zult gij zijn in het veld.
4 Gezegend zal zijn de vrucht uws buiks, en de vrucht uws lands, en de vrucht uwer beesten, de voortzetting uwer koeien, en de kudden van uw klein vee.
5 Gezegend zal zijn uw korf, en uw baktrog.
6 Gezegend zult gij zijn in uw ingaan, gezegend zult gij zijn in uw uitgaan.
7 De HEERE zal geven uw vijanden, die tegen u opstaan, geslagen voor uw aangezicht; door een weg zullen zij tot u uittrekken, maar door zeven wegen zullen zij voor uw aangezicht vlieden.
8 De HEERE zal den zegen gebieden, dat Hij met u zij in uw schuren, en in alles, waaraan gij uw hand slaat; en Hij zal u zegenen in het land, dat u de HEERE, uw God, geven zal.
9 De HEERE zal u Zichzelven tot een heilig volk bevestigen, gelijk als Hij u gezworen heeft, wanneer gij de geboden des HEEREN, uws Gods, zult houden, en in Zijn wegen wandelen.
10 En alle volken der aarde zullen zien, dat de Naam des HEEREN over u genoemd is, en zij zullen voor u vrezen.
11 En de HEERE zal u doen overvloeien aan goed, in de vrucht uws buiks, en in de vrucht uwer beesten, en in de vrucht uws lands; op het land, dat de HEERE uw vaderen gezworen heeft u te zullen geven.
12 De HEERE zal u opendoen Zijn goeden schat, den hemel, om aan uw land regen te geven te zijner tijd, en om te zegenen al het werk uwer hand; en gij zult aan vele volken lenen, maar gij zult niet ontlenen.
13 En de HEERE zal u tot een hoofd maken, en niet tot een staart, en gij zult alleenlijk boven zijn, en niet onder zijn; wanneer gij horen zult naar de geboden des HEEREN, uws Gods, die ik u heden gebiede te houden en te doen;
14 En gij niet afwijken zult van al de woorden, die ik ulieden heden gebiede, ter rechter hand of ter linkerhand, dat gij andere goden nawandelt, om hen te dienen.
15 Daarentegen zal het geschieden, indien gij de stem des HEEREN, uws Gods, niet zult gehoorzaam zijn, om waar te nemen, dat gij doet al Zijn geboden en Zijn inzettingen, die ik u heden gebiede; zo zullen al deze vloeken over u komen, en u treffen.
16 Vervloekt zult gij zijn in de stad, en vervloekt zult gij zijn in het veld.
17 Vervloekt zal zijn uw korf, en uw baktrog.
18 Vervloekt zal zijn de vrucht uws buiks, en de vrucht uws lands, de voortzetting uwer koeien, en de kudden van uw klein vee.
19 Vervloekt zult gij zijn in uw ingaan, en vervloekt zult gij zijn in uw uitgaan.
20 De HEERE zal onder u zenden den vloek, de verstoring en het verderf, in alles, waaraan gij uw hand slaat, dat gij doen zult; totdat gij verdelgd wordt, en totdat gij haastelijk omkomt, vanwege de boosheid uwer werken, waarmede gij Mij verlaten hebt.
21 De HEERE zal u de pestilentie doen aankleven, totdat Hij u verdoe van het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven.
22 De HEERE zal u slaan met tering, en met koorts, en met vurigheid, en met hitte, en met droogte, en met brandkoren, en met honigdauw, die u vervolgen zullen, totdat gij omkomt.
23 En uw hemel, die boven uw hoofd is, zal koper zijn, en de aarde, die onder u is, zal ijzer zijn.

24 De HEERE, uw God, zal pulver en stof tot regen uws lands geven; van den hemel zal het op u nederdalen, totdat gij verdelgd wordt.
25 De HEERE zal u geslagen geven voor het aangezicht uwer vijanden; door een weg zult gij tot hem uittrekken, en door zeven wegen zult gij voor zijn aangezicht vlieden; en gij zult van alle koninkrijken der aarde beroerd worden.
26 En uw dood lichaam zal aan alle gevogelte des hemels, en aan de beesten der aarde tot spijze zijn; en niemand zal ze afschrikken.
27 De HEERE zal u slaan met zweren van Egypte, en met spenen, en met droge schurft, en met krauwsel, waarvan gij niet zult kunnen genezen worden.
28 De HEERE zal u slaan met onzinnigheid, en met blindheid, en met verbaasdheid des harten;
29 Dat gij op den middag zult omtasten, gelijk als een blinde omtast in het donkere, en uw wegen niet zult voorspoedig maken; maar gij zult alleenlijk verdrukt en beroofd zijn alle dagen, en er zal geen verlosser zijn.
30 Gij zult een vrouw ondertrouwen, maar een ander zal haar beslapen; een huis zult gij bouwen, maar daarin niet wonen; een wijngaard zult gij planten, maar dien niet gemeen maken.
31 Uw os zal voor uw ogen geslacht worden, maar gij zult daarvan niet eten; uw ezel zal van voor uw aangezicht geroofd worden, en tot u niet wederkeren; uw klein vee zal aan uw vijanden gegeven worden, en voor u zal geen verlosser zijn.
32 Uw zonen en uw dochteren zullen aan een ander volk gegeven worden, dat het uw ogen aanzien, en naar hen bezwijken den gansen dag; maar het zal in het vermogen uwer hand niet zijn.
33 De vrucht van uw land en al uw arbeid zal een volk eten, dat gij niet gekend hebt; en gij zult alle dagen alleenlijk verdrukt en gepletterd zijn.
34 En gij zult onzinnig zijn, vanwege het gezicht uwer ogen, dat gij zien zult.
35 De HEERE zal u slaan met boze zweren, aan de knieen en aan de benen, waarvan gij niet zult kunnen genezen worden, van uw voetzool af tot aan uw schedel.
36 De HEERE zal u, mitsgaders uw koning, dien gij over u zult gesteld hebben, doen gaan tot een volk, dat gij niet gekend hebt, noch uw vaderen; en aldaar zult gij dienen andere goden, hout en steen.
37 En gij zult zijn tot een schrik, tot een spreekwoord en tot een spotrede, onder al de volken, waarheen u de HEERE leiden zal.
38 Gij zult veel zaads op den akker uitbrengen, maar gij zult weinig inzamelen; want de sprinkhaan zal het verteren.
39 Wijngaarden zult gij planten, en bouwen, maar gij zult geen wijn drinken, noch iets vergaderen; want de worm zal het afeten.
40 Olijfbomen zult gij hebben in al uw landpalen, maar gij zult u met olie niet zalven; want uw olijfboom zal zijn vrucht afwerpen.
41 Zonen en dochteren zult gij gewinnen, maar zij zullen voor u niet zijn; want zij zullen in gevangenis gaan.
42 Al uw geboomte, en de vrucht uws lands zal het boos gewormte erfelijk bezitten.
43 De vreemdeling, die in het midden van u is, zal hoog, hoog boven u opklimmen; en gij zult laag, laag nederdalen.
44 Hij zal u lenen, maar gij zult hem niet lenen; hij zal tot een hoofd zijn, en gij zult tot een staart zijn.
45 En al deze vloeken zullen over u komen, en u vervolgen, en u treffen, totdat gij verdelgd wordt; omdat gij der stem des HEEREN, uws Gods, niet gehoorzaam zult geweest zijn, om te houden Zijn geboden en Zijn inzettingen, die Hij u geboden heeft.
46 En zij zullen onder u tot een teken, en tot een wonder zijn, ja, onder uw zaad tot in eeuwigheid.

47 Omdat gij den HEERE, uw God, niet gediend zult hebben met vrolijkheid en goedheid des harten, vanwege de veelheid van alles;
48 Zo zult gij uw vijanden, die de HEERE onder u zenden zal, dienen, in honger en in dorst, en in naaktheid, en in gebrek van alles; en Hij zal een ijzeren juk op uw hals leggen, totdat Hij u verdelge.
49 De HEERE zal tegen u een volk verheffen van verre, van het einde der aarde, gelijk als een arend vliegt; een volk, welks spraak gij niet zult verstaan;
50 Een volk, stijf van aangezicht, dat het aangezicht des ouden niet zal aannemen, noch den jonge genadig zijn.
51 En het zal de vrucht uwer beesten, en de vrucht uws lands opeten, totdat gij verdelgd zult zijn; hetwelk u geen koren, most noch olie, voortzetting uwer koeien noch kudden van uw klein vee zal overig laten, totdat Hij u verdoe.
52 En het zal u beangstigen in al uw poorten, totdat uw hoge en vaste muren nedervallen, op welke gij vertrouwdet in uw ganse land; ja, het zal u beangstigen in al uw poorten, in uw ganse land, dat u de HEERE, uw God, gegeven heeft.
53 En gij zult eten de vrucht uws buiks, het vlees uwer zonen en uwer dochteren, die u de HEERE, uw God, gegeven zal hebben; in de belegering en in de benauwing, waarmede uw vijanden u zullen benauwen.
54 Aangaande den man, die teder onder u, en die zeer wellustig geweest is, zijn oog zal kwaad zijn tegen zijn broeder, en tegen de huisvrouw zijns schoots, en tegen zijn overige zonen, die hij overgehouden zal hebben;
55 Dat hij niet aan een van die zal geven van het vlees zijner zonen, die hij eten zal, omdat hij voor zich niets heeft overgehouden; in de belegering en in de benauwing, waarmede uw vijand u in al uw poorten zal benauwen.
56 Aangaande de tedere en wellustige vrouw onder u, die niet verzocht heeft haar voetzool op de aarde te zetten, omdat zij zich wellustig en teder hield; haar oog zal kwaad zijn tegen den man haars schoots, en tegen haar zoon, en tegen haar dochter;
57 En dat om haar nageboorte, die van tussen haar voeten uitgegaan zal zijn, en om haar zonen, die zij gebaard zal hebben; want zij zal hen eten in het verborgene, vermits gebrek van alles; in de belegering en in de benauwing, waarmede uw vijand u zal benauwen in uw poorten.
58 Indien gij niet zult waarnemen te doen al de woorden dezer wet, die in dit boek geschreven zijn, om te vrezen dezen heerlijken en vreselijken Naam, den HEERE, uw God;
59 Zo zal de HEERE uw plagen wonderlijk maken, mitsgaders de plagen van uw zaad; het zullen grote en gewisse plagen, en boze en gewisse krankten zijn.
60 En Hij zal op u doen keren alle kwalen van Egypte, voor dewelke gij gevreesd hebt, en zij zullen u aanhangen.
61 Ook alle krankte, en alle plage, die in het boek dezer wet niet geschreven is, zal de HEERE over u doen komen, totdat gij verdelgd wordt.
62 En gij zult met weinige mensen overgelaten worden, in plaats dat gij geweest zijt als de sterren des hemels in menigte; omdat gij der stem des HEEREN, uws Gods, niet gehoorzaam geweest zijt.
63 En het zal geschieden, gelijk als de HEERE Zich over ulieden verblijdde, u goed doende en u vermenigvuldigende, alzo zal Zich de HEERE over u verblijden, u verdoende en u verdelgende; en gij zult uitgerukt worden uit het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven.
64 En de HEERE zal u verstrooien onder alle volken, van het ene einde der aarde tot aan het andere einde der aarde; en aldaar zult gij andere goden dienen, die gij niet gekend hebt, noch uw vaders, hout en steen.

65 Daartoe zult gij onder dezelve volken niet stil zijn, en uw voetzool zal geen rust hebben; want de HEERE zal u aldaar een bevend hart geven, en bezwijking der ogen, en mattigheid der ziel.
66 En uw leven zal tegenover u hangen; en gij zult nacht en dag schrikken, en gij zult van uw leven niet zeker zijn.
67 Des morgens zult gij zeggen: Och, dat het avond ware; en des avonds zult gij zeggen: Och, dat het morgen ware; vermits den schrik uws harten, waarmede gij zult verschrikt zijn, en vermits het gezicht uwer ogen, dat gij zien zult.
68 En de HEERE zal u naar Egypte doen wederkeren in schepen, door een weg, waarvan ik u gezegd heb: Gij zult dien niet meer zien; en aldaar zult gij u aan uw vijanden willen verkopen tot dienstknechten en tot dienstmaagden; maar er zal geen koper zijn.

Dit hoofdstuk is een zeer uitvoerige verklaring van twee woorden in het voorgaande hoofdstuk: zegen en vloek. In het algemeen werden diegenen gezegend verklaard, die gehoorzaam waren, en diegenen vervloekt, die ongehoorzaam waren. Omdat echter algemeenheden niet zo treffen, daalt Mozes af tot bijzonderheden, en beschrijft de zegen en de vloek, niet in hun bronnen, (die zijn buiten het gezicht, en dus het aanmerkelijkst, hoewel het minst opgemerkt: de gunst van God, de bron van alle zegen, en de toorn Gods, de bron van alle vloek) maar in de stromen, de zichtbare uitwerkselen van de zegen en van de vloek, want het zijn werkelijke dingen, en hebben werkelijke uitwerkselen.

I. Hij beschrijft de zegeningen, die over hen komen zullen, als zij gehoorzaam zijn, persoonlijke zegeningen, zegeningen over het gezin, en inzonderheid nationale zegeningen, want in die hoedanigheid wordt hier met hen gehandeld, vers 1-14.

II. Nog uitvoeriger beschrijft hij de vloek, die over hen komen zal, indien zij ongehoorzaam zullen zijn, en hun uiterste kwelling zal wezen, vers 15-44. 2. En ten slotte hun algehele ondergang, vers 45-68. Dit hoofdstuk is van ongeveer gelijke strekking als Leviticus 26, hun voorstellende leven en dood, goed en kwaad, en de belofte aan het einde van dit hoofdstuk, van hun wederherstelling op hun berouw, is hier mee uitvoeriger herhaald, Hoofdstuk 30. Gelijk zij nu gebod op gebod hadden in de herhaling van de wet, zo hadden zij regel op regel in de herhaling van de belofte en van de bedreigingen. En deze zijn beide daar en hier overgegeven niet slechts als bekrachtigingen van de wet, wat voorwaardelijk zijn zou, maar als voorzeggingen van de gebeurtenis wat zeker wezen zal, namelijk dat het volk van Israël voor een tijd gelukkig zijn zal in hun gehoorzaamheid, maar ten slotte te gronde zal gaan wegens hun ongehoorzaamheid, en daarom wordt gezegd in Hoofdstuk 30:1 :dat al deze dingen over hen komen zullen, de zegen en de vloek.

Deuteronomium 28:1-14

De zegeningen zijn hier gesteld voor de vervloekingen, om te kennen te geven:

1. Dat God traag is tot toorn, maar snel en vaardig om genade te betonen. Hij heeft gezegd en gezworen dat Hij veel liever wenst dat wij zullen gehoorzamen en leven, dan zondigen en sterven. Het is Hem een verlustiging te zegenen.

2. Dat, hoewel beide de beloften en de bedreigingen bedoeld en bestemd zijn om ons tot onze plicht te brengen en bij onze plicht te houden, het toch beter is, dat wij tot hetgeen goed is gelokt worden door een kinderlijke hoop op Gods gunst, dan er toe verschrikt worden door een slaafse vrees voor toorn. Die gehoorzaamheid is het meest Gode welbehaaglijk, welke voortkomt uit een beginsel van vermaak in Gods goedheid.

I. Nu hebben wij hier de voorwaarde, waarop de zegen beloofd is.

1. Het is op voorwaarde, dat zij aan de stem Cods vlijtig zullen gehoorzamen, vers 1, 2, dat zij God zullen horen spreken door Zijn woord, en er zich ten zeerste op zullen toeleggen, om zich bekend te maken met Zijn wil, vers 13.

2. Op voorwaarde, dat zij waarnemen te doen al zijn geboden, (en om gehoorzaam te zijn, is het nodig waar te nemen,) en de geboden des Heeren houden en in Zijn wegen wandelen. Ze niet slechts eenmaal doen, maar ze altijd houden, niet slechts beginnen in Zijn wegen te wandelen, maar er in blijven wandelen tot het einde.

3. Op voorwaarde van niet af te wijken ter rechter-of ter linkerhand, hetzij naar bijgeloof aan de ene kant, of naar goddeloosheid'aan de anderen kant, en inzonderheid, dat zij geen andere goden nawandelen, vers 14, dat de zonde was, waartoe zij de meeste neiging hadden, en die God het meest mishaagde. Laat hen zorgen de Godsdienst hoog te houden, beide de vorm en de kracht er van, in hun gezin en in hun volk, en dan zal God niet falen hen te zegenen.

II. De bijzonderheden van deze zegen.

1. Er is beloofd dat Gods voorzienigheid hen voorspoedig zal maken in al hun uitwendige zaken en belangen. Van deze zegeningen wordt gezegd, dat zij over hen zullen komen vers 2. In het gevoel van hun onwaardigheid zijn vrome mensen soms bereid van de zegen weg te gaan, denkende dat hij hun niet toekomt, maar de zegen zal hen vinden en volgen, en zo zal in de grote dag de zegen komen over de rechtvaardigen, die zeggen: Heere wanneer hebben wij U hongerig gezien en gespijzigd? Mattheus 25:37. Er is beloofd:

A. Dat zij veilig en gerust zullen zijn. Overal waar zij waren, zal een zegen over hen komen, in de stad, of op het veld, vers 3. Hetzij hun woning in de stad was of op het land, hetzij zij landlieden waren of winkeliers, hetzij hun bedrijf of beroep hen in de stad riep of op het veld, zij zullen bewaard blijven voor de gevaren, en de genietingen smaken van elke omgeving. Deze zegen zal hen vergezellen op hun reizen, bij hun uitgaan en hun inkomen, vers 6. Hun persoon zal worden beschermd, en de zaak waar zij op uitgingen zal wèl gelukken.

Merk hier op, hoe voortdurend wij afhankelijk zijn van God, beide voor het behoud en voor de lieflijkheid van dit leven. Wij hebben Hem nodig bij iedere wending, in al de verschillende

omstandigheden van het leven, wij kunnen niet veilig zijn als Hij ons Zijn bescherming onthoudt, noch gerust zijn als Hij ons Zijn gunst niet verleent, maar zo Hij ons zegent, laat ons gaan waar wij willen, het zal wel met ons zijn.

B. Dat zij een talrijke nakomelingschap zullen hebben, Gezegend zal zijn de vrucht van uw buik vers 4, en daarin zal de Heere u doen overvloeien, vers 11, ingevolge van de belofte, gedaan aan Abraham, dat zijn zaad zal wezen als de sterren des hemels in menigte, en dat God hun tot een God zal zijn, groter en meer omvattender zegen kon niet op de vrucht van hun buik overgaan. Zie Jesaja 61:9.

C. Dat zij rijk zullen zijn, overvloed zullen hebben van alle goed in dit leven, hetgeen hun beloofd is, niet bloot omdat zij er het genot van zullen hebben maar (zoals bisschop Patrick naar een van de joodse schrijvers opmerkt) opdat zij hetgeen zullen hebben waarmee zij God kunnen eren, en geholpen zullen worden om Hem blijmoedig te dienen, en in hun gehoorzaamheid aan Hem kunnen voortgaan en volharden. Er wordt een zegen beloofd:

a. Op alles wat zij buiten de deur hadden, koren en vee op het veld, vers 4, 11. Inzonderheid zullen hun koeien en schapen gezegend worden om de wille hunner eigenaars, en tot een zegen voor hen worden. Te dien einde is beloofd, dat God hun regen te van zijn tijd zal geven die in vers 12 Zijn goede schat genoemd wordt omdat met deze rivier Gods het land verrijkt wordt, Psalm 65:10. Onze hulp moeten wij voortdurend uit Gods goede schat zien komen, en onze verplichtingen er voor aan Hem erkennen. Als Hij Zijn regen terughoudt, dan moeten de vruchten, beide van de aarde en van het vee, weldra vergaan.

b. Op alles wat zij binnenshuis hadden, de korf en de baktrog vers 5, de voorraadschuren, vers 8. Als de voorraad in huis gebracht is, zal God hem zegenen, en niet er in blazen, zoals Hij soms doet, Haggaï 1:6, 9,. Wij hangen af van God en Zijn zegen, niet slechts voor ons jaarlijks koren uit het veld, maar voor ons dagelijks brood uit onze korf en baktrog, en daarom is ons geleerd er iedere dag om te bidden.

D. Dat zij voorspoed zullen hebben in al hun werk, hetgeen hun een voortdurende voldoening zal zijn, De Heere zal de zegen gebieden (en Hij alleen kan hem gebieden) over u niet alleen in alles wat gij hebt, maar in alles wat gij doet, in alles waaraan gij uw hand slaat, vers 8. Dit gaf te kennen dat zij zelfs als zij rijk zijn, niet lui of ledig moeten wezen, maar de een of andere goede bezigheid ter hand moeten nemen, en God zal hun vlijt erkennen, en al het werk van hun handen zegenen, vers 12, want hetgeen rijk maakt en rijk houdt is de zegen des Heeren op de hand van de vlijtige, Spreuken 10:4, 22.

E. Dat zij geëerd zullen zijn bij hun naburen, vers 1. De Heere, uw God, zal u hoog zetten boven alle volken van de aarde. Hij heeft hen aldus gesteld door hen in het verbond met zich op te nemen, Hoofdstuk 26:19. En Hij zal hen al meer en meer aldus stellen door hun uitwendige voorspoed, indien zij zich niet verkleinen door zonde. Twee dingen zullen er toe bijdragen om hen groot te maken onder de volken.

a. Hun rijkdom, vers 12."gij zult aan vele volken lenen op interest", (die zij van de naburige volken mochten nemen) "maar gij zult het niet nodig hebben te ontlenen". Dit zal hun grote invloed geven op allen, die rondom hen zijn, want die ontleent is des leners knecht. Dit kan bedoeld zijn van handel en koopmanschap, dat hun uitvoer groter zal zijn dan hun invoer, hetgeen de balans naar hun zijde zal doen overslaan.

b. Hun macht, vers 13. De Heere zal u tot een hoofd maken, om aan allen de wet te stellen, schatting te eisen en alle geschillen te beslissen. iedere schoof zal zich buigen voor de hunne, hetgeen hen zo gewichtig zal maken, dat alle volken van de aarde voor hen zullen vrezen, vers 10, dat is: eerbied zullen hebben voor hun ware grootheid, en vrees om hen tot hun vijanden te maken. De bloei van de Godsdienst onder hen en de zegen Gods over hen zullen hen geducht maken voor al hun naburen, schrikkelijk als slagorden met banieren.

F. Dat zij zullen zegevieren over hun vijanden, en voorspoedig zullen zijn in al hun oorlogen. Indien er volken zouden zijn, stoutmoedig genoeg om tegen hen op te staan en hen te verdrukken of inbreuk op hen te maken, het zou op hun gevaar wezen, zij zouden gewis geslagen worden voor hun aangezicht, vers 7. De krijgsmacht van de vijand, hoewel in volle sterkte tegen hen uitgetogen door een weg, zal volkomen verslagen worden en voor hen vlieden door zeven wegen, daar ieder zo goed hij kan zal zoeken zichzelf te redden en in veiligheid te stellen.

1.Uit dit alles kunnen wij leren en het ware goed zo de mensen het wilden geloven dat Godsdienst en vroomheid de beste vrienden zijn van uitwendige voorspoed. Hoewel tijdelijke zegeningen niet zoveel plaats innemen in de beloften des Nieuwen Testaments als in die van het Oude Testament, is het toch genoeg, dat de Heere Jezus ons Zijn woord heeft gegeven (en op dat woord kunnen wij immers gewis vertrouwen) dat, zo wij eerst het koninkrijk Gods zoeken en zijn gerechtigheid, alle andere dingen ons toegeworpen zullen worden, in zo ver de Oneindige Wijsheid het goed voor ons acht. En wie kan het verder begeren? Mattheus 6:33.

2. Er is ook beloofd dat de genade Gods hen tot een heilig volk zal bevestigen, vers 9. Hen in het verbond met zich opgenomen hebbende, zal Hij hen in het verbond houden, mits zij de middelen gebruiken om standvastig te zijn, zal Hij hun de genade van de standvastigheid verlenen, opdat zij van Hem niet afwijken. Zij, die oprecht zijn in heiligheid, zullen door God in heiligheid worden bevestigd, en Hij is machtig hen te bevestigen, Romeinen 16:25. Hij, die heilig is, zal nog heilig zijn, en hen, die God bevestigt in heiligheid, bevestigt Hij hierdoor tot een volk voor zich, want zolang wij ons dicht aan God houden, zal Hij ons nooit verlaten. Deze bevestiging van hun Godsdienst zal de bevestiging wezen van hun eervolle naam vers 10. Alle volken van de aarde zullen zien dat de naam des Heeren over u genoemd is, dat is: dat gij een zeer voortreffelijk en glorierijk volk zijt en onder de bijzondere zorg en hoede zijt van de grote God. Het zal hun bekend gemaakt worden, dat een volk, hetwelk naar JHWH’s naam genoemd is, ongetwijfeld het gelukkigste volk is op de aarde, hun vijanden zelf rechters zijnde. De gunstgenoten des hemels zijn in waarheid groot, en vroeg of laat zullen zij blijken dit te zijn, zo niet in deze wereld, dan toch te dien dage, wanneer zij, die thans Christus belijden, door Hem beleden zullen worden voor mensen en engelen, als degenen tot wier eer Hij een welbehagen heeft.

Deuteronomium 28:15-44

De heldere zijde van de wolk beschouwd hebbende, die gekeerd is naar hen, die gehoorzaam zijn, wordt ons nu de zwarte, donkere zijde gewezen, die naar de ongehoorzame is gekeerd. Indien wij Gods geboden niet houden, derven wij niet slechts de beloofde zegen maar brengen ons onder de vloek, die alle ellende omvat, zoals in de zegen alle geluk is opgesloten. Let op:

1. De billijkheid van deze vloek. Het is geen vloek zonder oorzaak, of om een geringe nietige oorzaak, God zoekt geen gelegenheid tegen ons, en evenmin is Hij geneigd om met ons te twisten. Wat hier genoemd wordt als brengende de vloek, is:

1. Een verachten van God, het weigeren om aan Zijn stem gehoorzaam te zijn, vers 15, dat de hoogst-mogelijke minachting is, alsof het niet van de moeite waard is om op hetgeen Hij zegt acht te slaan, en alsof wij onder geen verplichting tot Hem stonden.

2. Hem ongehoorzaam te zijn door Zijn geboden niet waar te nemen en te doen. Niemand valt onder Zijn vloek dan zij, die rebelleren tegen Zijn gebod.

3. Hem te verlaten. Het is vanwege de boosheid uwer werken, waarmee gij Mij niet slechts hebt geminacht, maar waarmee gij Mij hebt verlaten, vers 20. Nooit verstoot God ons voor wij Hem hebben verlaten. Het geeft te kennen dat hun afgoderij, waardoor zij de ware God zullen verlaten voor valse goden, de zonde zal wezen, die hen meer dan enigerlei andere, te gronde zal richten.

II. De uitgestrektheid en kracht van deze vloek. Deze vloeken zullen over u komen van boven en u treffen, gij zult pogen er aan te ontkomen, maar tevergeefs, zij zullen u volgen waar gij ook heengaat, u aangrijpen en u overmogen, vers 15. Van de zondaar wordt gezegd dat hij, als Gods toorn hem achtervolgt, snel van Zijn hand zou willen vluchten, Job 27:22, maar hij kan niet, hij zij gevloden van de ijzeren wapenen, de stalen boog zal hem doorschieten. Er is geen weglopen van God dan door tot Hem te lopen, geen wegvlieden van Zijn gerechtigheid dan door de toevlucht te nemen tot Zijn genade. Psalm 21:9.

1. Waar de zondaar ook heengaat, Gods vloek zal hem volgen, waar hij ook is, hij blijft op hem. Hij is vervloekt in de stad en in het veld, vers 16. De sterkte van de stad kan hem er niet tegen beschutten, de aangename buitenlucht op het land weert de pestdampen niet van hem af. Hij is vervloekt, vers 19, als hij ingaat, want de vloek des Heeren is in het huis des goddelozen, Spreuken 3:33, en hij is vervloekt als hij uitgaat, want hij kan die vloek niet achterlaten, noch er zich van bevrijden, die tot zijn binnenste is ingegaan als het water, en als de olie in zijn beenderen.

2. Al wat hij heeft, is onder de vloek. Vervloekt is het aardrijk om zijnentwil, en alles wat er op is, of er uit voortkomt, en zo is hij, als Cham, vervloekt van de aardbodem, Genesis 4:1l. De korf en baktrog vervloekt, vers 17, 18. Daar hij al zijn genietingen verbeurd heeft, zijn zij hem in zekeren zin ontzegd, als gevloekte zaken, waarop hij geen recht heeft. Voor hen, wier verstand en geweten bevlekt is zijn ook alle andere dingen bevlekt, Titus 1:15. Alles is hem verbitterd, hij kan er geen ware lieflijkheid in vinden, want de toorn Gods vermengt er zich mede, en het is er zó ver vandaan enigerlei zekerheid te hebben, dat zij blijvend voor hem zijn, dat hij, zo zijn ogen geopend zijn, ze allen veroordeeld kan zien en verbeurd verklaard, en daarmee ook al zijn blijdschap en al zijn hoop tot in eeuwigheid.

3. Ook alles wat hij doet is onder de vloek. Het is een vloek in alles, waaraan hij zijn hand slaat, vers 20. Een voortdurende teleurstelling, waaraan diegenen onderhevig zijn, die hun hart stellen op de wereld, en er hun geluk van verwachten, en die niet anders dan een voortdurende kwelling kan wezen. Deze vloek hier is juist het tegenovergestelde van de zegen in het eerste deel van dit hoofdstuk. Zo is er van alle zaligheid in de hemel, niet slechts het gemis, maar het tegenovergestelde in de hel. Jesaja 65:13. Mijn knechten zullen eten, maar gij zult hongeren.

Er worden hier vele bijzondere oordelen genoemd, die de vruchten zullen zijn van de vloek, en waarmee God het Joodse volk zal straffen voor hun afval en ongehoorzaamheid.

A. Deze bedreigde oordelen zijn van onderscheiden aard, want God heeft vele pijlen in Zijn pijlkoker, vier boze gerichten, Ezechiel 14:21, en nog vele meer.

Zij worden hier als zeer verschrikkelijk voorgesteld, en zeer levendig en aangrijpend beschreven, opdat de mensen, wetende de schrik des Heeren, zo mogelijk bewogen zouden worden.

B. De bedreigingen van dezelfde oordelen worden verscheiden malen herhaald, teneinde diepe en duurzame indruk teweeg te brengen en om te kennen te geven dat, zo zij volhardden in hun ongehoorzaamheid, het oordeel, dat zij dachten voorbij te zijn, en waarvan zij zeiden: "Voorwaar, de bitterheid er van is geweken", met verdubbelde kracht terug zal komen, want als God oordeelt, zal Hij overwinnen.

Lichaamskrankheden worden hier bedreigd, die epidemisch in hun land zullen heersen. Van deze maakt God soms gebruik ter kastijding en verbetering van Zijn eigen volk, Heere, zie, die Gij liefhebt is ziek. Maar hier worden zij gedreigd te zullen komen over Zijn vijanden, als tekenen van Zijn toorn en bestemd tot hun verderf. Zo dat, al naar onze gemoedsgesteldheid is onder ziekte, zij ons ten zegen is of ten vloek. Maar welke ziekte nu ook moge zijn voor particuliere personen zeker is het dat epidemische ziekten, die onder een volk woeden, nationale oordelen zijn, en als zodanig moeten beschouwd worden. Hier dreigt hij:

a. Met pijnlijke krankheden, vers 35, boze zweren, beginnende in de benen en knieën, maar zich verspreidende, zoals de zweren van Job, van het hoofd tot de voeten.

b. Schandelijke krankheden, vers 27, zweren van Egypte (zulke zweren, als waarmee de Egyptenaren geplaagd werden, toen God Israël van hen uitvoerde) en spenen en droge schurft, vuile ziekten, de rechtvaardige straf voor hen, die zich vuil hadden gemaakt door de zonde.

c. Dodelijke krankheden. De pestilentie, vers 21, de tering (genomen voor alle chronische kwalen) en de koorts (voor alle acute ziekten) vers 22, zie Leviticus 26:16, 6 en allen ongeneeslijk vers 27.

C. Hongersnood en schaarsheid van levensmiddelen, en dit:

a. Uit gebrek aan regen vers 23, 24. Uw hemel, die boven uw hoofd is, dat deel van de hemel, dat boven uw hoofd is, zal zo droog wezen als koper, terwijl de hemel boven andere landen zijn dauw zal afdruppelen, en wanneer de hemel is als koper, dan zal de aarde natuurlijk als ijzer wezen, zo hard en zo onvruchtbaar. Inplaats van regen zal het stof van de grote wegen opgejaagd worden, en het weinige, dat er nog is van de vruchten van de aarde bederven.

b. Door vernielende insecten: De sprinkhaan zal het koren bederven, zodat zij niet eens zaad meer over zullen hebben. vers 38, 42. En de vrucht van de wijnstok, die hun hart vrolijk moest maken, zal door de worm afgegeten worden vers 39. En de olijfboom zal op de een of andere wijze zijn vrucht afwerpen, vers 40. De heidenen wenden vele bijgelovige gewoonten aan ter ere van hun afgoden om de vruchten van de aarde te bewaren, maar Mozes zegt aan Israël, dat het enige middel om ze te bewaren is: Gods geboden te houden, want Hij is een God met wie niet valt te beuzelen zoals met hun afgoden, maar Hij wil in geest en waarheid gediend wezen. Deze bedreiging vinden wij vervuld in Israël, 1 Koningen 17:1, Jeremia 14:1 en verv. Joël 1:4.

D. Dat zij in de strijd voor het aangezicht van hun vijanden geslagen zullen worden, die, toen zij hen in hun macht hadden, waarschijnlijk zoveel wreder jegens hen zijn zullen wegens hun strengheid jegens de Kanaänieten, welke hun naburen in latere eeuwen wel geneigd zullen zijn tegen hen te gedenken, vers 25. Het zal hun vlucht des te meer schandelijk en smartelijk maken dat zij over hun vijanden hadden kunnen triomferen, indien zij getrouw waren geweest aan hun God. De dode lichamen van hen, die in de strijd waren gevallen of in gevangenschap onder vreemden waren gestorven, zullen het gevogelte des hemels tot spijs zijn vers 26. En aan een Israëliet, die de gunst zijn Gods verbeurd heeft zal zo weinig menslievendheid betoond worden, dat niemand het zal afschrikken, zo hatelijk zal Gods vloek hen aan geheel het mensdom doen zijn.

E. Dat zij verdwaasd zullen worden in al hun raadslagen, zodat zij hun eigen belang niet zullen onderkennen, noch iets voor het algemene welzijn zullen doen, vers 28, 29. De Heere zal u slaan met onzinnigheid en met blindheid. Gods oordelen kunnen de geest van de mensen bereiken, om die met duisternis en afgrijzen te vervullen, en van alle oordelen zijn die het zwaarst, die de mensen tot een schrik maken voor zichzelf en tot hun eigen verdervers. Wat zij bedacht hebben om zich te beveiligen, zal zich nog tot hun nadeel keren. Zo bevinden wij dikwijls dat de bondgenoten, op wie zij vertrouwden, hen benauwden en hen niet sterkten, 2 Kronieken 28:20. Zij, die niet in Gods raad willen wandelen, worden rechtvaardig overgelaten om door hun eigen raad te worden verdorven, en zij, die moedwillig blind zijn voor hun plicht, verdienen blind gemaakt te worden voor hun belang, en, daar zij de duisternis liever gehad hebben dan het licht, zo laat hen op de middag omtasten als in duisternis.

F. Dat zij door de trotse overwinnaar beroofd zullen worden van al hun genietingen, ja van alles, zoals Benhadad met Achab gedaan heeft, 2 Koningen 20:5, 6,6. Niet slechts hun wijngaarden zullen hun ontnomen worden, maar ook hun vrouwen en kinderen, vers 30, 32. De dingen, die hun het liefst waren, waarin zij het meeste behagen vonden, en waarvan zij zich het meeste genot beloofden, zullen tot vermaak en triomf dienen van hun vijanden. Gelijk zij gewoond hebben in huizen, die zij niet hebben gebouwd, en van wijngaarden hebben gegeten, die zij niet hebben geplant, Hoofdstuk 6:10. 11,, zo zal het nu met anderen tot hun opzicht wezen. Hun ossen, ezels en schapen zullen, evenals die van Job, voor hun ogen worden weggenomen, en zij zullen ze niet terugkrijgen, vers 31. En al de vrucht van hun land en van hun arbeid zullen de vijanden opeten, zodat zij en de hunnen gebrek zullen hebben aan het nodige, terwijl hun vijanden zwelgen in hetgeen, waarvoor zij gearbeid hebben.

G. Dat zij gevankelijk weggevoerd zullen worden naar een afgelegen land, ja in alle koninkrijken van de aarde, vers 25. Hun zonen en dochteren, van wie zij zich lieflijkheid en vertroosting beloofden, zullen in gevangenschap gaan, vers 41, ten slotte ook zij zelf en hun koning, in wie zij zich veiligheid beloofden en rust, vers 36. Dit is volkomen vervuld toen eerst de tien stammen gevankelijk naar Assyrië weggevoerd werden, 2 Koningen 17:6, 6 en niet lang

daarna de twee stammen naar Babylon en twee van hun koningen, 2 Koningen 24:14, 15, 25:7, 21,,. Wat als een verzwaring van hun gevangenschap vermeld wordt is dat zij naar een onbekend land zullen gaan, welks taal en zeden zeer vreemd zullen zijn en hun behandeling wreed en barbaars, en daar zullen zij andere goden dienen, dat is: gedwongen worden dit te doen door hun vijanden, zoals het in Babylon ook geschied is, Daniel 3:6. God maakt van de mensen zonde dikwijls tot hun straf. "Gij zult andere goden dienen dat is: Gij zult hen dienen, die ze dienen", in de Schrift wordt een natie dikwijls naar de naam van haar god genoemd, zoals in Jeremia 48:7. Zij hadden afgodendienaars tot hun metgezellen gemaakt, en nu maakte God afgodendienaars tot hun verdrukkers.

H. Dat de overgeblevenen beledigd en getiranniseerd zullen worden door vreemdelingen, vers 43, 44. Zo werden de tien stammen beledigd en verdekt door de kolonisten, die de koning van Assyrië zond om bezit te nemen van hun land, 2 Koningen 17:24. Dit kan ook bedoeld zijn van het trapsgewijze inbreuk maken van de vreemdelingen in hun poorten op hun bezittingen, zodat zij er zich ten slotte geheel meester van maakten, en er hen geheel uitgedraaid hadden. Wij lezen van de vervulling hiervan in Hosea 7:9. Vreemden verteren zijn kracht, vreemden nemen het brood uit de mond van de ware, geboren Israëlieten, waardoor zij rechtvaardig gekastijd werden voor hun invoeren van vreemde goden.

I. Dat hun naam en roem onder hun naburen geheel verduisterd zouden zijn, en zij die een naam en een lof geweest zijn, zullen tot een schrik, een spreekwoord en een spotrede zijn, vers 37. Sommigen hebben de vervulling van deze bedreiging gezien in hun tegenwoordige toestand want als wij van de meest trouweloze en barbaarse handeling spreken, zeggen wij: Niemand dan een Jood zou dit gedaan hebben. Aldus is de zonde een smaad voor ieder volk.

Eindelijk. Om hun ellende te voltooien wordt de bedreiging gedaan, dat zij door al deze oordelen buiten hun zinnen zullen geraken, vers 34. Gij zult onzinnig zijn vanwege het gezicht uwer ogen, dat is: beroofd zijn van alle vertroosting en hoop en aan de uiterste wanhoop overgegeven. Zij, die wandelen door aanschouwen en niet door geloof, zijn in gevaar van het verstand te verliezen als alles om hen heen schrikkelijk is, en zeer treurig, voorwaar, is de toestand van hen, die onzinnig zijn vanwege het gezicht hunner ogen.

Deuteronomium 28:45-68

Men zou gedacht hebben dat nu genoeg gezegd was om hen te vervullen van vrees voor die toorn Gods, die geopenbaard is van de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen. Om echter te tonen hoe diep de schatten zijn van die toorn, en dat er nog meer en nog erger is begint Mozes, als men gedacht heeft dat hij aan het slot van dit treurige onderwerp is gekomen, opnieuw en voegt aan deze rol van vervloekingen nog veel andere gelijksoortige woorden, zoals Jeremia aan de zijne gedaan heeft, Jeremia 36:22. In het eerste gedeelte van zijn bedreiging schijnt Mozes hun gevangenschap in Babylon te voorzeggen en de rampen, die er aan voorafgingen en haar hebben vergezeld, waardoor zij zelfs na hun terugkeer in zo ellendige en geringe staat waren, beschreven in vers 44, namelijk dat hun vijanden tot een hoofd waren, en zij tot een staart gemaakt zijn, maar hier, in dit tweede gedeelte, voorzegt hij hun laatste verwoesting door de Romeinen, en hun verstrooiïng daarna. En de tegenwoordige toestand van het Joodse volk en van allen, die bij hetzelve ingelijfd zijn door de Joodse Godsdienst te hebben omhelsd, beantwoordt zo volkomen en nauwkeurig aan de voorzegging, vervat in deze verzen, dat hij tot een onbetwistbaar bewijs dient van de waarheid van de profetie, en bijgevolg van het Goddelijk gezag van de Schrift. En deze laatste verwoesting, hier voorgesteld zijnde als verschrikkelijker dan de vorige, toont het, dat hun zonde, in Christus en Zijn Evangelie te verwerpen, gruwelijk en Godtergend was dan zelfs hun afgoderij geweest is, en hen nog meer onder de macht van Satan liet, want door hun gevangenschap in Babylon werden zij in zeventig jaren tijds grondig en voor goed van afgoderij genezen, maar na deze laatste verwoesting zijn reeds meer dan zestien honderd jaren verlopen, maar zullen dit niet altijd blijven, want de beloften van hun herstelling in Hoofdstuk 30 zijn even waar als de bedreigingen in Hoofdstuk 28.)

Merk op:

I. Wat hier in het algemeen gezegd is van de toorn Gods, die over hen zal komen en op hen zal blijven vanwege hun zonden.

1. Dat zij, indien zij zich niet willen laten regeren door Gods geboden, gewis ten verderve gebracht zullen worden door deze vloek, vers 45, 46. Omdat gij Zijn geboden niet hebt gehouden, (inzonderheid het gebod om de grote Profeet te horen en te gehoorzamen) zullen al deze vloeken over u komen, als over een volk dat aan het verderf gewijd is, en zij zullen wezen tot een teken en tot een wonder. Het is verbazingwekkend om te denken, dat een volk dat zolang het bevoorrechte volk des hemels is geweest, zo volkomen verlaten en verstoten is, dat een volk, zo innig tezamen verenigd, zo overal heen verspreid is, en dat toch dit volk, zó verstrooid onder alle natiën zich zo afgezonderd, zo onderscheiden zou houden van andere volken, en zich met geen van die allen zou vermengen, maar, als Kaïn zwervende en dolende zou zijn, en toch getekend om door ieder herkend te worden.

2. Dat zij, zo zij God niet wilden dienen met vrolijkheid, gedwongen zullen worden hun vijanden te dienen, vers 47, 48, opdat zij het verschil zouden kennen, 2 Kronieken 12:8, hetgeen naar sommigen denken de betekenis is van Ezechiel 20:24, 25. Omdat zij Mijn inzettingen verworpen hebben, gaf Ik hun beschikkingen, die niet goed waren.

Merk hier op:

a. Van hen, aan wie God overvloed geeft van het goede van dit leven, wordt met recht verwacht, dat zij Hem zullen dienen. Waar anders onderhoudt Hij ons voor, dan opdat wij Zijn werk zullen doen, en op de een of andere wijze dienstbaar zullen zijn aan Zijn eer en heerlijkheid?

b. Hoe meer God ons geeft, hoe blijmoediger wij Hem moeten dienen, onze overvloed moet olie wezen voor de raderen van onze gehoorzaamheid. God is een meester, die met blijdschap gediend wil wezen, en er zich in verlustigt ons te horen zingen bij ons werkt

c. Indien wij, als wij de gaven van Gods milddadigheid ontvangen, Hem of in het geheel niet dienen, of Hem dienen met tegenzin, dan is het rechtvaardig in Hem om ons het zware leed van gebrek en slaafse dienstbaarheid te laten ondervinden. Zij, die klagen zonder reden, verdienen dat hun oorzaak tot klagen wordt gegeven. Tristis es, et felix! Gelukkig, en toch niet tevreden! Schaam u over uw dwaasheid en ondankbaarheid.

3. Dat, zo zij God niet eerden door een eerbiedige gehoorzaamheid, Hij aan hen verheerlijkt zal worden door wonderlijke plagen over hen te doen komen, vers 58,59. Met recht verwacht God van ons dat wij Zijn heerlijke en vreeslijke naam zullen vrezen, en, hetgeen vreemd is, die naam welke ons hier wordt voorgesteld als het voorwerp van onze vrees, is: DE HEERE UW GOD, die in onze Bijbels hier zeer gepast met grote hoofdletters is gesteld, want niets kan meer waarlijk verheven zijn. Gelijk niets meer troostrijk is, zo is ook niets meer ontzagwekkend, dan dit, dat Hij met wie wij te doen hebben, JHWH is, een wezen, oneindig volmaakt en volzalig, onze rechtmatige Heer en eigenaar, van wie wij wetten hebben te ontvangen, aan wie wij rekenschap hebben af te leggen, dit is groot en grotelijks te vrezen. Wij kunnen met recht van God verwachten dat, zo wij Zijn vreeslijke naam niet vrezen, wij Zijn vreeslijke plagen zullen gevoelen, want op deze of die wijze zal God gevreesd worden. Al Gods plagen zijn vreeslijk, maar sommigen maakt Hij wonderlijk, daar zij het buitengewoon kenmerk in zich dragen van de Goddelijke macht en gerechtigheid, zodat men op het eerste gezicht er van kan zeggen: Voorwaar! er is een God, die op de aarde richt!

II. Hoe de bedreigde verwoesting beschreven is. Mozes behandelt hier hetzelfde treurige onderwerp, waarover onze Heiland met Zijn discipelen in Zijn afscheidsrede heeft gesproken Mattheus 24, namelijk de verwoesting van Jeruzalem en van het Joodse volk.

Vijf dingen worden hier voorzegd als trapper tot hun verderf.

1. Dat zij aangevallen zullen worden door een buitenlandse vijand, vers 49, 50. De Heere zal tegen u een volk verheffen van verre namelijk de Romeinen, gelijk als een arend vliegt, zich haastende tot zijn prooi. Onze Heiland maakt gebruik van deze gelijkenis, als Hij deze verwoesting voorzegt, dat, waar het dode lichaam zal zijn, daar zullen de arenden vergaderd worden, Mattheus 24:28. En bisschop Patrick merkt op (om het merkwaardige van de vervulling des te meer te doen uitkomen) dat de adelaar het veldteken van de Romeinse legers was. Van dit volk wordt gezegd, dat het stijf van aangezicht is, een aanduiding van een harde aard, hard en streng, dat geen medelijden zou hebben met de zwakheid en de gebrekkelijkheid, hetzij van kinderen of van oude lieden.

2. Dat het land verwoest zal worden, al de vruchten er van opgegeten zullen worden door dit leger van vreemdelingen, hetgeen het natuurlijk gevolg is van een vijandelijke inval, inzonderheid als hij, zoals die door de Romeinen gedaan wordt tot kastijding van rebellen, vers

51. Het zal de vrucht van uw beesten en de vrucht van uw land opeten, zodat de inwoners verhongeren, terwijl de aanvallers zich ten volle verzadigen.

3. Dat hun steden belegerd zullen worden, en dat de hardnekkige weerstand van de belegerden en de kracht van de belegeraars zo groot zullen wezen, dat zij, namelijk de belegerden, tot het uiterste gebracht zullen worden, en ten slotte de vijand in handen zullen vallen, vers 52. Geen plaats, hoe wel versterkt ook, ja zelfs Jeruzalem niet, hoewel het zolang weerstand bood, zal ontkomen. Twee van de gewone gevolgen van een langdurig beleg worden hier voorzegd.

a. Een verschrikkelijke hongersnood die in zo hoge mate zal heersen, dat zij uit gebrek aan voedsel, hun eigen kinderen zullen slachten en eten, vers 53. Mannen zullen dit doen, in weerwil van hun hardheid en hun vermogen om honger te lijden, en, hoewel de wet van de natuur hen verplicht om voor hun gezin te zorgen en het van het nodige te voorzien, zullen zij weigeren om aan de vrouw en de kinderen, die verhongeren, iets te geven van het kind, dat barbaars geslacht werd vers 54, 55. Ja vrouwen, zelfs vrouwen van aanzienlijke stand, zullen in weerwil van haar aangeboren kieskeurigheid op haar spijzen en haar natuurlijke liefde voor haar kinderen, toch uit gebrek aan voedsel, zozeer alle menselijkheid vergeten, dat zij ze zullen slachten en eten, vers 56, 57,. Laat ons, als in het voorbijgaan opmerken, hoe hard dit lot moet geweest zijn voor zachte, teergevoelige vrouwen, en leren om ons niet toe te geven aan overgevoeligheid, omdat wij niet weten waar wij nog toe zullen komen eer wij sterven, hoe kieskeuriger wij zijn, hoe harder het voor ons zijn zal gebrek te lijden, en hoe meer wij dan in gevaar zullen zijn om verstand en Godsdienst, ja zelfs de natuurlijke genegenheid op te offeren aan het geroep en het knagen van een niet in toom gehouden eetlust. Deze bedreiging is meer dan eens letterlijk vervuld, tot onuitwisbare schande van het Joodse volk, nooit was iets dergelijks gedaan door Griek of barbaar maar bij het beleg van Samaria heeft een vrouw haar eigen zoon gekookt en gegeten, 2 Koningen 6:28, 29. En er wordt van gesproken als gezamenlijk te zijn gedaan in het beleg van Jeruzalem door de Babyloniers, Klaagliederen 4:10. En in het laatste beleg door de Romeinen heeft, naar Josephus ons verhaalt, een edele vrouw door de uiterste hongersnood gedreven, haar eigen kind gedood, en er in het verborgen de helft van opgegeten, maar lieden uit de onderste laag van het volk, vlees ruikende, drongen het huis binnen, en toen heeft die vrouw hun de nog overgebleven helft, die zij voor later had willen bewaren, getoond, en hen uitgenodigd om ze met haar te delen. Wat is er te wreed of barbaars om gedaan te worden door hen, die door God zijn verlaten!

b. Ziekte is nog een gevolg van een streng en langdurig beleg, en deze wordt hier gedreigd, boze en ernstige ziekten, en van lange duur, vers 59. Dezen zullen de Joden bijblijven overal waar zij later heen zullen gaan, de plagen van Egypte melaatsheid, boze zweren, vers 60. Ja, alsof de bijzondere rampen, waarmee hier gedreigd wordt, nog niet genoeg zijn, besluit hij met een enzovoorts, vers 61. De Heere zal alle ziekten en alle plaag over u doen komen, die in het boek van deze wet niet geschreven zijn. Zij, die onder de vloek Gods vallen, zullen bevinden dat hun de helft van het gewicht en de verschrikking van die vloek nog niet was aangezegd.

4. Dat grote menigten van hen zullen omkomen, zodat zij weinig in getal zullen worden, vers 62. Het was een volk, dat door God op wonderbare wijze was vermenigvuldigd, zodat zij als de sterren des hemels waren in menigte, maar om hun zonde, verminderd en ten onder gegaan, Psalm 107:39. De berekening is gemaakt, dat bij de verwoesting van het Joodse volk door de Romeinen, zoals blijkt uit het bericht, dat Josephus er van geeft, meer dan twee millioen door het zwaard zijn omgekomen in de verschillende plaatsen, behalve nog degenen, die omkwamen door honger en pestilentie, zodat het gehele land ten ondergang was gebracht en in een

woestijn was verkeerd. Het is een ontzettend woord in vers 63. Gelijk als de Heere zich over ulieden verblijdde, u goed doende en u vermenigvuldigende, alzo zal zich de Heere over u verblijden, u verdoende en u verdelgende. Zie hier de goedertierenheid en de strengheid Gods, helder schittert de genade in het vermaak, dat God heeft in goed doen Hij verblijdt er zich in, maar niet minder blinkt Zijn gerechtigheid uit in het vermaak, dat Hij vindt in het verderven van de onboetvaardigen, met in het ongelukkig maken van Zijn schepselen als zodanig, maar in zover het de handhaving is van Zijn eigen eer en in het verzekeren van de doeleinden van Zijn regering. Zie welk een boosaardige, onheilstichtende zaak de zonde is, die het nodig maakt voor de God van de oneindige goedertierenheid, om zich te verblijden in het verderf van Zijn schepselen, ja van diegenen zelfs, die Zijn gunstgenoten zijn geweest.

5. Dat het overblijfsel verstrooid zal worden onder alle volken. Dit voltooit hun ellende vers 64. De Heere zal u verstrooien onder alle volken. Dit is op merkwaardige wijze vervuld in hun tegenwoordige verstrooiing, want bijna in alle landen, hetzij in het bezit van Christenen of van Mohammedanen, worden Joden gevonden, en wel in zo grote getale, dat men gezegd heeft: indien zij zich konden verenigen voor een gemeenschappelijk belang, zij zouden een geduchte heirschaar vormen, zeer wel instaat om de machtigste rijken en vorsten het hoofd te bieden, maar zij zijn onder de macht van de vloek, en zijn zó verstrooid dat zij niet bij machte zijn om zich tot een lichaam een maatschappij te verenigen. Hier wordt voorzegd dat zij in hun verstrooiing geen Godsdienst zullen hebben, dat is, zij zullen noch tempel, noch altaar, noch priesterschap hebben, want zij zullen andere goden dienen. Sommigen denken dat dit vervuld is door het geweld de Joden aangedaan in Roomse landen, om de beelden te aanbidden, die in de Roomse kerk gebruikt worden, en dat wel tot hun grote kwelling.

b. Zij zullen geen rust hebben, geen rust voor het lichaam, uw voetzool zal geen rust hebben, vers 65, maar voortdurend zult gij van de ene plaats naar de andere gaan, hetzij in hoop op gewin, of uit vrees voor vervolging, allen zullen zij wandelende Joden zijn, geen rust voor hun geest, (hetgeen nog veel erger is) maar een bevend hart, vers 65, gij zult uw leven niet zeker zijn, vers 66, 6 beide het licht en de duisternis moede, die voor een rustig gemoed ieder op zijn beurt welkom zijn, maar voor hen zal zowel de dag als de nacht een verschrikking wezen, vers 67. Zo was eenmaal de toestand van Job, Job 7:4 maar voor hen zal die toestand altijddurend wezen, die blindheid en duisternis, waarvan de apostel spreekt als gekomen te zijn over Israël, en die schuld, welke hun rug allen tijd verkromt, Romeinen 11:8-10, moest wel een voortdurende rusteloosheid en ontzetting bij hen teweegbrengen. Diegenen zijn een kwelling voor zichzelf en voor allen, die hen omringen, die dag en nacht vrezen en altijd ongerust zijn, laat Godvrezende mensen hier tegen strijden, en niet toegeven aan de vrees, die pijn heeft: en laat goddeloze mensen niet gerust zijn in hun goddeloosheid, want hun hart kan niet bestaan en hun handen kunnen niet sterk zijn, als de verschrikkingen Gods zich tegen hen keren. Zij, die des morgens zeggen: Och dat het avond ware! en des avonds: Och dat het morgen ware! tonen:

a. Een voortdurende gisting en kwelling, knorrig zijnde op de uren, omdat zij zo langzaam voorbijgaan, en klagende over de lengte van iedere minuut. Laat ons de tijd kostbaar wezen als wij voorspoed hebben, dan zal hij niet zo vervelend zijn als wij in benauwdheid zijn, als hij anders zijn zou.

b. Een voortdurende angst en schrik, des morgens bevreesd voor de pijl, die des daags vliegt, en daarom wensende dat de dag voorbij was, maar wat zal dit hun baten? Als de avond komt,

is het bevende hart niet minder beducht voor de schrik des nachts, Psalm 91:5, 6. Zalig zij, wier hart gesterkt is in God, en die daarom gerust zijn van de vreze des kwaads.

Merk hier op: De schrik en vrees ontstaan niet alleen van het gezicht van de ogen, maar van de vrees des harten, niet slechts door werkelijke gevaren, maar ook door denkbeeldige, als men er toe komt om eens een onderzoek in te stellen naar de oorzaken van de vrees, dan blijken zij dikwijls slechts de schepselen van de verbeelding te wezen.

Eindelijk. Aan het einde dreigt God hen te zullen laten waar Hij hen gevonden heeft: in een diensthuis, vers 68. De Heere zal u naar Egypte doen wederkeren, dat is: zij zullen in dezelfde ellendige toestand zijn, als toen zij de slaven waren van de Egyptenaren, en met hardheid door hen behandeld werden. God had hen uit Egypte gevoerd en gezegd: Gij zult die weg niet meer zien of: gij zult voortaan door deze weg niet weerkeren, Deuteronomium 17:16, maar nu zullen zij weer tot dezelfde toestand van slavernij gebracht worden als waarin zij toen waren. Aan vreemdelingen verkocht te worden zal al erg genoeg wezen, maar veel erger zal het zijn om aan vijanden verkocht te worden. Zelfs slaven kunnen als zodanig gewaardeerd worden, maar een Jood zou zo slecht een naam hebben voor alles wat laag en verachtelijk is, dat, als hij te koop geboden wordt, niemand hem zal willen kopen, hetgeen de meester, die hem te koop had, zoveel strenger voor hem zal maken. Men zegt dat dertig Joden voor een klein geldstukje verkocht werden, zoals zij onze Zaligmaker voor dertig stukken gelds verkocht hebben.

Ten opzichte nu van geheel deze zaak: Ten eerste. De vervulling van deze voorzeggingen aan het Joodse volk toont, dat Mozes door de Geest Gods heeft gesproken, die gewis het verderf voorziet van de zondaren en er hen voor waarschuwt, opdat zij het door een waar en tijdig berouw kunnen voorkomen, of anders zonder verontschuldiging worden gelaten. Ten tweede. Laat ons allen hieruit leren, beroerd te zijn, dat is ontzag te hebben en niet te zondigen. Ik heb gehoord van een goddeloos man, die, na de lezing van de bedreigingen in dit hoofdstuk zo woedend werd, dat hij het blad uit de Bijbel scheurde, zoals Jojakim Jeremia’s rol aan stukken sneed en in het vuur wierp, maar waartoe dient het een kopie te vernielen, als toch het origineel in de Goddelijke raadsbesluiten blijft geregistreerd, waardoor het onveranderlijk bepaald en vastgesteld is, dat de bezolding van de zonden de dood is, hetzij de mensen het willen horen, of het zullen laten.

HOOFDSTUK 29.

1 Dit zijn de woorden des verbonds, dat de HEERE Mozes geboden heeft te maken met de kinderen Israels, in het land van Moab, boven het verbond, dat Hij met hen gemaakt had aan Horeb.
2 En Mozes riep gans Israel, en zeide tot hen: Gij hebt gezien al wat de HEERE in Egypteland voor uw ogen gedaan heeft, aan Farao, en aan al zijn knechten, en aan zijn land;
3 De grote verzoekingen, die uw ogen gezien hebben, diezelve tekenen en grote wonderen.
4 Maar de HEERE heeft ulieden niet gegeven een hart om te verstaan, noch ogen om te zien, noch oren om te horen, tot op dezen dag.
5 En Ik heb ulieden veertig jaren doen wandelen in de woestijn; uw klederen zijn aan u niet verouderd, en uw schoen is niet verouderd aan uw voet.
6 Brood hebt gij niet gegeten, en wijn en sterken drank hebt gij niet gedronken; opdat gij wistet, dat Ik de HEERE, uw God, ben.
7 Toen gij nu kwaamt aan deze plaats, toog Sihon, de koning van Hesbon, uit, en Og, de koning van Bazan, ons tegemoet, ten strijde; en wij sloegen hen.
8 En wij hebben hun land ingenomen, en dat ten erve gegeven aan de Rubenieten en Gadieten, mitsgaders aan den halven stam der Manassieten.
9 Houdt dan de woorden dezes verbonds, en doet ze; opdat gij verstandelijk handelt in alles, wat gij doen zult.
10 Gij staat heden allen voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods: uw hoofden uwer stammen, uw oudsten, en uw ambtlieden, alle man van Israel;
11 Uw kinderkens, uw vrouwen, en uw vreemdeling, die in het midden van uw leger is, van uw houthouwer tot uw waterputter toe;
12 Om over te gaan in het verbond des HEEREN, uws Gods, en in Zijn vloek, hetwelk de HEERE, uw God, heden met u maakt;
13 Opdat Hij u heden Zichzelven tot een volk bevestige, en Hij u tot een God zij, gelijk als Hij tot u gesproken heeft, en gelijk als Hij uw vaderen, Abraham, Izak en Jakob, gezworen heeft.
14 En niet met ulieden alleen maak ik dit verbond en dezen vloek;
15 Maar met dengene, die heden hier bij ons voor het aangezicht des HEEREN, onzes Gods, staat; en met dengene, die hier heden bij ons niet is.
16 Want gij weet, hoe wij in Egypteland gewoond hebben, en hoe wij doorgetogen zijn door het midden der volken, die gij doorgetogen zijt.
17 En gij hebt gezien hun verfoeiselen, en hun drekgoden, hout en steen, zilver en goud, die bij hen waren.
18 Dat onder ulieden niet zij een man, of vrouw, of huisgezin, of stam, die zijn hart heden wende van den HEERE, onzen God, om te gaan dienen de goden dezer volken; dat onder ulieden niet zij een wortel, die gal en alsem drage;
19 En het geschiede, als hij de woorden dezes vloeks hoort, dat hij zichzelven zegene in zijn hart, zeggende: Ik zal vrede hebben, wanneer ik schoon naar mijns harten goeddunken zal wandelen, om den dronkene te doen tot den dorstige.
20 De HEERE zal hem niet willen vergeven; maar alsdan zal des HEEREN toorn en ijver roken over denzelven man, en al de vloek, die in dit boek geschreven is, zal op hem liggen; en de HEERE zal zijn naam van onder den hemel uitdelgen.
21 En de HEERE zal hem ten kwade afscheiden van al de stammen Israels, naar alle vloeken des verbonds, dat in het boek dezer wet geschreven is.
22 Dan zal zeggen het navolgend geslacht, uw kinderen, die na ulieden opstaan zullen, en de vreemde, die uit verren lande komen zal, als zij zullen zien de plagen dezes lands en deszelfs krankheden, waarmede de HEERE het gekrenkt heeft;

23 Dat zijn ganse aarde zij zwavel en zout der verbranding; die niet bezaaid zal zijn, en geen spruit zal voortgebracht hebben, noch enig kruid daarin zal opgekomen zijn; gelijk de omkering van Sodom en Gomorra, Adama en Zeboim, die de HEERE heeft omgekeerd in Zijn toorn en in Zijn grimmigheid;
24 En alle volken zullen zeggen: Waarom heeft de HEERE aan dit land alzo gedaan? Wat is de ontsteking van dezen groten toorn?
25 Dan zal men zeggen: Omdat zij het verbond des HEEREN, des Gods hunner vaderen, hebben verlaten, dat Hij met hen gemaakt had, als Hij hen uit Egypteland uitvoerde;
26 En zij heengegaan zijn, en andere goden gediend en zich voor die gebogen hebben; goden, die hen niet gekend hadden, en geen van welke hun iets medegedeeld had;
27 Daarom is de toorn des HEEREN ontstoken tegen dit land, om daarover te brengen al dezen vloek, die in dit boek geschreven is.
28 En de HEERE heeft hen uit hun land uitgetrokken, in toorn, en in grimmigheid, en in grote verbolgenheid; en Hij heeft hen verworpen in een ander land, gelijk het is te dezen dage.
29 De verborgene dingen zijn voor den HEERE, onzen God; maar de geopenbaarde zijn voor ons en voor onze kinderen, tot in eeuwigheid, om te doen al de woorden dezer wet.

De eerste woorden van dit hoofdstuk zijn er de inhoud van. Dit zijn de woorden des verbonds, vers 1, dat is de volgende woorden. Hier is

I. Een verhaal van Gods handelingen met hen, ten einde hen in dit verbond te brengen, vers 2-8.

II. Een plechtig bevel aan hen om het verbond te houden, vers 9.

III. Een uittreksel van het verbond zelf, vers 12, 13.

IV. Een nadere aanduiding van de personen, die in het verbond opgenomen zijn, vers 10, 11,14,15.

V. Een aanduiding van het grote doel van dit verbond tegen afgoderij, in een tussenzin, vers 16, 17.

VI. Een zeer plechtige en ontzaglijke aankondiging van de toorn Gods tegen personen, die zich vrede beloven op een zondige weg, vers 18-28.

VII. Het besluit van dit verdrag, met een onderscheiding tussen verborgen en geopenbaarde dingen, vers 29.

Deuteronomium 29:1-9

Nu Mozes uitvoerig de geboden had herhaald, die het volk moest waarnemen als hun deel van het verbond, en de beloften en bedreigingen die God zou vervullen (al naar zij zich gedroegen) als Zijn deel van het verbond, wordt het geheel hier saamgevat in een bondgenootschappelijke handeling. Het verbond, dat tevoren gemaakt werd, is hier hernieuwd, en even als tevoren, is Mozes er ook nu de bemiddelaar van vers 1. De Heere heeft Mozes geboden het te maken. Mozes zelf, hoewel koning in Jeshurun, kon het verbond niet anders maken dan naar God er hem instructies voor gaf. Het is niet in de macht van de bedienaren des Evangelies om de voorwaarden vast te stellen van het verbond, zij moeten er slechts de zegels van uitdelen. Dit verbond wordt gezegd te zijn boven het verbond, dat Hij met hen gemaakt had aan Horeb, want hoewel het verbond hetzelfde was, was het toch nu een nieuwe afkondiging en bekrachtiging er van. Het is waarschijnlijk dat sommigen nu leefden, die hoewel zij nog niet oud genoeg waren, toen het verbond aan Horeb gemaakt werd, om gemonsterd te worden echter wèl oud genoeg waren om voor zichzelf hun toestemming tot dat verbond te geven, en toch wordt het hier hernieuwd. Zij, die een plechtig verbond met God hebben aangegaan moeten alle gelegenheden waarnemen om het weer te doen, als degenen die met hun keus te ingenomen zijn om te willen veranderen. Maar verreweg de meesten waren een nieuw geslacht, en daarom moet het verbond met hen opnieuw worden aangegaan, en het is voegzaam, dat met de kinderen des verbonds het verbond zal worden vernieuwd.

I. Gewoonlijk zal een verdrag beginnen met een verhaal, hier nu begint het verdrag met het verhaal van de grote dingen, die God voor hen gedaan heeft.

1. Als een aanmoediging voor hen om te geloven dat God waarlijk hun God zal zijn, want Hij zou niet zoveel voor hen gedaan hebben, indien Hij niet voornemens was nog meer voor hen te doen, waarvoor alles wat Hij tot nu toe gedaan had, als het ware, slechts de inleiding was, ja Hij had in hetgeen Hij tot nu toe gedaan had zich een God betoond, hetgeen hun verwachting kon opwekken van iets groots, beantwoordende aan de volle uitgestrektheid van die gewichtige belofte, dat Hij hun een God zal zijn.

2. Als een aansporing voor hen om Hem een gehoorzaam volk te zijn, uit aanmerking van hetgeen Hij voor hen gedaan heeft.

II. Hij doet een beroep op hun eigen ogen voor het bewijs van hetgeen hij hier zegt, vers 2. Gij hebt gezien al wat de Heere gedaan heeft. Hun eigen zintuigen waren het onomstotelijk bewijs van het feit, dat God grote dingen voor hen gedaan had, en dan was hun eigen verstand niet minder een bevoegd rechter van de billijkheid van de gevolgtrekking, die er uit afgeleid wordt: Houdt dan de woorden dezes verbonds.

III. Hij specifieert deze dingen om de macht en goedheid van God te tonen in Zijn verschijningen voor hen.

1. Hun bevrijding uit Egypte, vers 2, 3. De verbazingwekkende tekenen en wonderen waarmee Farao geplaagd werd en gedwongen hen weg te zenden, en Israël was beproefd (want zij worden verzoekingen genoemd) of zij op God zouden vertrouwen dat Hij hen beveiligen zou tegen en verlossen zou door die plagen.

2. Hun gedrag gedurende veertig jaren in de woestijn, vers 5,6. Zij werden geleid, gekleed en gevoed door wonderen, hoewel de paden in de woestijn niet slechts onbekend maar ook onbetreden waren, heeft God er hen toch voor behoed om er te verdwalen, en zoals bisschop Patrick opmerkt die eigen schoenen, die zij op bevel van God in Egypte aandeden bij het pascha, toen zij gereed waren om uit te gaan, Exodus 12:11, zijn niet versleten, maar dienden hen tot zij in Kanaän kwamen, en hoewel zij niet leefden van brood dat het hart versterkt, en van wijn, die hetverheugt, maar van manna en rotswater, waren zij toch mannen van kracht en kloekmoedigheid bekwaam tot de strijd. Door deze wonderen werd hun bekend gemaakt dat de Heere God was, en door deze zegeningen dat Hij hun God was.

3. De overwinning, die zij onlangs behaald hadden over Sihon en Og, en het goede land, dat zij in bezit hadden genomen, vers 7, 8. Zowel de vroegere als de tegenwoordige zegeningen moeten door ons gebruikt worden als drijfveren tot gehoorzaamheid.

IV. Als gevolgtrekking uit dit verhaal:

1. Mozes betreurt hun stompzinnigheid vers 4. Maar de Heere heeft ulieden niet gegeven een hart om te verstaan. Hiermede wordt de schuld van ons onverstand, en zotheid, en ongeloof niet op God gelegd, alsof zij wel bereid waren geweest om Zijn genade te ontvangen en er om gebeden hadden, maar Hij haar hun had geweigerd, neen, het legt de schuld op henzelf. De Heere, die de Vader is van de geesten, een God in verbond met u, en die altijd zo rijk in barmhartigheid over u is geweest, zou ongetwijfeld al Zijn andere gaven met deze gave gekroond hebben, Hij zou u een hart hebben gegeven om te verstaan, en ogen om te zien, indien gij niet door uw weerstrevenheid en verkeerdheid Zijn vriendelijke voornemens had tegengewerkt, en Zijn genade tevergeefs had ontvangen. Het horende oor en het ziende oog, en het hart dat verstaat zijn de gaven van God. Allen, die ze hebben, hebben ze van Hem. God geeft niet slechts voedsel en klederen, maar rijkdom en grote bezittingen, aan velen, aan wie Hij geen genade geeft. Velen genieten van de gaven, maar hebben geen hart om er de Gever van te onderkennen, of om de ware bedoeling en het gebruik van deze gaven te begrijpen. Gods bereidwilligheid om ons goed te doen in andere dingen is een duidelijk bewijs, dat het onze en niet Zijn schuld is, zo wij geen genade, die beste van alle gaven, hebben. Hij zou ons vergaderd hebben, maar wij hebben niet gewild.

2. Mozes beveelt hun gehoorzaam te zijn, vers 9. Houdt dan de woorden van dit verbond en doet ze. Dankbaarheid en welbegrepen eigenbelang, zowel als plichtsbesef en trouw, nopen ons de woorden van dit verbond te houden.

Deuteronomium 29:10-29

Uit de lengte van de volzinnen hier, en het overvloedige en scherpe van deze uitdrukkingen, kan men opmaken dat Mozes, nu hij het slot van zijn rede nadert, zeer warm en vurig was, en zeer begerig om hetgeen hij gezegd had in te prenten in het hart van dit onnadenkende volk. Om hen te sterken aan God en hun plicht te verbinden, sluit hij (als het ware) met grote plechtigheid van uitdrukking (welke in de plaats treedt van de uitwendige plechtstatigheid, die gebruikt was in Exodus 24:4 en verv.) een verdrag tussen hen en God, een eeuwig verbond, dat God niet zou en zij niet moesten vergeten. Hij vraagt niet om hun bepaalde, duidelijke toestemming, maar stelt hun de zaak duidelijk voor ogen, en laat haar dan verder tussen God en hun eigen geweten.

Merk op:

I. De partijen van dit verbond of verdrag.

1. Het is de Heere, hun God, met wie zij een verbond aangaan, vers 12. Aan Hem moeten zij zich overgeven, aan Hem moeten zij zich verbinden. Het is Zijn eed, Hij heeft het verbond opgemaakt en vastgesteld, Hij eist uw instemming er mede. Hij heeft het u gezworen, en gij moet het Hem zweren. Dit eist van ons oprecht en ernstig te zijn, nederig en eerbiedig in onze verbondshandelingen met God, gedenkende hoe groot een God Hij is, met wie wij in verbond zijn, die ons volkomen kent en een volstrekte heerschappij over ons heeft.

2. Zij moeten allen in het verbond met Hem worden opgenomen. Allen waren zij opgeroepen om voor God te verschijnen, vers 2, en zij geven aan de oproeping gehoor, en nu wordt hun gezegd vers 10, wat het doel was van hun verschijnen voor God en corps- zij moesten met Hem in verbond treden.

a. Zelfs hun grote mannen, de oversten van hun stammen, hun oudsten en ambtlieden, moeten het geen verkleining achten van hun eer of een vermindering van hun macht, om hun hals te buigen onder dit juk. Veeleer moeten zij het eerst in dit verbond treden, ten einde een goed voorbeeld te geven aan hun minderen.

b. Niet alleen de mannen, maar ook de vrouwen en kinderen moeten in dit verbond komen, hoewel zij niet geteld en gemonsterd waren, moeten zij zich tot de Heere voegen, vers 11. Zelfs kinderen zijn instaat om in het verbond met God te worden opgenomen, en moeten met hun ouders worden toegelaten. Kinderkens, zo klein nog, dat zij op de arm gedragen worden moeten tot Christus worden gebracht, en zullen door Hem gezegend worden want voor hen was en is het koninkrijk Gods.

c. Niet alleen de mannen van Israël, maar de vreemdeling, die in hun leger was, mits hij inzover tot hun Godsdienst was overgegaan, dat hij alle valse goden had verzaakt, moest in dit verbond met de God Israëls worden opgenomen, nademaal ook hij, of schoon een vreemdeling, in deze zaak als een zoon Abrahams beschouwd meest worden, Lukas 19:9. Dit was reeds vroeg een aanduiding van gunst jegens de heidenen en van de goedertierenheid, die God voor hen had weggelegd.

d. Niet slechts de vrijen, maar ook de houthakkers en de waterputters, de geringste werklieden, die zich onder hen bevonden. Gelijk niemand te groot is of te aanzienlijk om onder

de verplichtingen van het verbond te komen, zo is ook niemand te gering om de zegeningen van het verbond te beerven. In Christus wordt geen verschil gemaakt tussen dienstknecht en vrije, Colossenzen 3:11. Zijt gij, een dienstknecht zijnde, geroepen? Laat u dat niet bekommeren. 1 Corinthiërs 7:21.

e.Niet alleen degenen, die nu voor God tegenwoordig waren in deze plechtige vergadering, maar ook zij, die niet hier bij hen waren, werden in het verbond opgenomen, vers 15. Gelijk als met hem, die hier bij ons staat, (aldus denkt bisschop Patrick dat de zin overgezet moest worden) zo ook met hem, die heden niet bij ons is, dat is:

a.a. Degenen, die tehuis bleven, waren er mee in opgenomen. Al werden zij teruggehouden, hetzij door ziekte, of door nodige zaken, moeten zij toch niet denken, dat zij onder geen verplichting zijn gekomen, neen, iedere Israëliet deelt in de algemene zegen, zij, die tehuis blijven, delen in de buit, en daarom moet ook ieder Israëliet zich gebonden achten door de toestemming van het vertegenwoordigende lichaam. Zij, die niet kunnen opgaan naar het huis des Heeren, moeten geestelijke gemeenschap onderhouden met hen, die wel opgaan, en afwezig zijnde naar het lichaam, in de geest tegenwoordig zijn.

b.b. De toekomende geslachten zijn er mee in begrepen. Ja één van de Chaldeeuwse paraphrasten leest hier: Al de geslachten, die er geweest zijn, van de eerste dagen van de wereld af, en allen, die onfstaan zullen tot aan het einde van de wereld, staan heden hier met ons. En aldus dit verbond nemende als een type van het verbond van de genade, is het een groot en heerlijk getuigenis van de Middelaar van dat verbond, die dezelfde is gisteren, en heden, en tot in eeuwigheid.

II. De korte inhoud van dit verbond: al de geboden, en al de beloften van het verbond zijn begrepen in de verbondsbetrekking tussen God en hen, vers 13. Dat zij gesteld en bevestigd zouden worden om Hem een volk te zijn, Hem waar te nemen en te gehoorzamen, toegewijd te zijn aan Hem, afhankelijk te zijn van Hem, en dat Hij hun tot een God zou zijn, overeenkomstig het verbond, gemaakt met hun vaderen, om hen heilig, hoog en gelukkig te maken. Hun vaderen worden hier genoemd Abraham, Izak en Jakob, als voorbeelden van vroomheid, die zij zich moesten beijveren na te volgen, die voor zich nut en voordeel verwachtten van het verbond, dat met hen gemaakt was Een juiste beschonwing van de betrekking waarin wij staan tot God als onze God, en van de verplichting, die op ons rust als Zijn volk, is genoeg om ons tot al de plichten en al de vertroostingen te brengen van het verbond.

III. Het voornaamste doel van de vernieuwing van dit verbond op die tijd, was hen te versterken tegen de verzoekingen van afgoderij. Hoewel ook andere zonden het verderf zullen zijn van de zondaar, was dit de zonde, die waarschijnlijk hen ten verderve zal brengen. Hieromtrent nu toont hij hun:

1. Het gevaar, waarin zij zich bevonden om er toe verzocht te worden, vers 16, 17,. Gij weet hoe wij in Egypteland gewoond hebben, een land, overgegeven aan afgoderij, en het ware te wensen dat er niet sommige overblijfselen van de besmetting van die afgoderij onder u waren. Wij zijn doorgetogen door het midden van andere volken, de Edomieten, Moabieten, enz, en hebben hun verfoeiselen gezien, en hun drekgoden, en sommigen onder u waren hun misschien maar al te zeer genegen, en hunkeren nog naar hen, en zouden liever een houten god aanbidden, die zij kunnen zien, dan een oneindigen Geest, die zij nooit gezien hebben. Het is te

hopen dat er de zodanigen onder hen waren, die, hoe meer zij van die verfoeiselen en drekgoden zagen, hoe meer afkerig er van werden en ze haatten, maar er waren onder hen, die ze zagen en er door bekoord werden, de gevloekte dingen zagen en ze begeerden.

2. Het gevaar, waarin zij verkeerden, indien zij toegaven aan de verzoeking, het was op hun gevaar zo zij God verlieten om afgoden te gaan dienen. Indien zij zich niet wilden laten binden en weerhouden door de geboden van het verbond, dan zullen zij bevinden dat de vloeken van het verbond sterk genoeg zullen zijn om hen te binden en gebonden te houden.

A. Afgoderij zal het verderf wezen van particuliere personen en van hun gezin, vers 18-21 waar wij:

a. De zondaar zien beschreven, vers 18. Ten eerste. Hij is iemand, die zijn hart afwendt van zijn God, daar begint het kwaad, in het boos ongelovig hart, dat de mensen neigt om af te wijken van de levenden God naar dode afgoden. Tot die zonde zelfs worden de mensen verzocht, als zij van hun eigen begeerlijkheden afgetrokken en verlokt worden. Zij, die beginnen zich van God af te wenden door hun plicht jegens Hem te veronachizamen, worden gemakkelijk naar andere goden heengetrokken, en zij, die andere goden dienen, wenden zich zeer zeker af van de ware God, want Hij laat geen mededingers toe, Hij wil alles wezen, of niets. Ten tweede. Hij is een wortel, die gal en alsem draagt, dat is: hij is een gevaarlijk man, die zelf vergiftigd zijnde door slechte beginselen en neigingen, met een verborgen minachting van de God Israëls en Zijn inzettingen, en een verering voor de goden van de volkeren, door alle mogelijke middelen anderen zoekt te verderven en te vergiftigen, en hen naar afgoderij te trekken, dat is de man wiens vrucht een vergiftig kruid aldus is dit woord overgezet in Hosea 10:4 is, en alsem, het is zeer onaangenaam aan God en zal aan allen, die door hem verleid zijn, in het laatste bitterheid wezen. Daarnaar wordt verwezen door de apostel, Hebreeën 12:15, waar hij op gelijke wijze vermaant om zich te hoeden voor hen, die ons van het Christelijk geloof willen aflokken, zij zijn het onkruid op de akker, dat, als men het laat geworden, zich over de gehele akker zal uitspreiden. Een weinig van deze zuurdesem zal het gehele deeg doorzuren.

b. Zijn gerustheid in de zonde. Hij belooft zich straffeloosheid, al volhardt hij ook in zijn goddeloosheid, vers 19. Hoewel hij de woorden van de vloek hoort zodat hij op geen onwetendheid van het gevaar kan pleiten zoals andere afgodendienaars, zegent hij zich nog in zijn hart, acht hij zich veilig tegen de toorn van de God Israëls, onder de bescherming van zijn afgoden, en daarom zegt hij: ik zal vrede hebben, hoewel ik in mijn godsdienst niet geregeerd word door Gods inzettingen, maar door mijn eigen verzinsel, om dronkenschap tot de dorst te voegen, de ene boze daad bij de andere. Afgodendienaars waren als dronkaards, zelf heftig gesteld op hun afgoden, en zeer vlijtig om er ook anderen toe te brengen. Hun afgoderijen gingen meestal gepaard met brasserijen, 1 Petrus 4:3, zodat dit een wee uitspreekt over dronkaards (inzonderheid de dronkenen van Efraïm) die, als zij ontwaken, dorstig zijnde, de wijn nog meer zoeken, Spreuken 23:35. En zij, die zich dronken maakten ter ere van hun afgoden, waren de ergste dronkaards. Er zijn velen, die onder de vloek Gods zijn en zich toch zegenen, maar weldra zullen zij bevinden dat zij in dit zegenen van zichzelf zichzelf slechts bedriegen. Diegenen zijn rijp voor het verderf, en er is weinig hoop op hun bekering, die zichzelf hebben doen geloven dat zij vrede zullen hebben, al blijven zij ook op hun zondige weg. Dronkenschap is een zonde, die het hart verhardt, en het geweten verkracht, evenzeer als iedere andere zonde, een zonde, tot welke de mensen zelf verwonderlijk verzocht zijn, zelfs als

zij er nog onlangs het kwaad van hebben ondervonden, en tot welke zij verwonderlijk gaarne anderen verleiden, Habakuk 2:15. En zulke verstrikkende zonde is afgoderij.

c. Gods rechtvaardige strengheid jegens hem voor de zonde, en voor de gruwelijke belediging, God aangedaan, door te zeggen, dat hij vrede zal hebben, al bleef hij ook op zijn zondige weg, aldus de eeuwige waarheid logenstraffende, Genesis 3:4. Er is in geheel het boek Gods nauwelijks een bedreiging, die schrikkelijker is dan deze. O dat trotse zondaars haar mochten lezen en sidderen! Want het is geen ijdel schrikbeeld om kinderen en zotten vrees aan te jagen, maar een werkelijke aankondiging van de toorn Gods tegen de goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen, vers 20, 21. Ten eerste. De Heere zal hem niet willen vergeven. De dagen van zijn uitstel, die hij misbruikt, zullen verkort worden, en in het midden des oordeels zal aan geen barmhartigheid gedacht worden. Ten tweede. De toorn des Heeren en Zijn ijver, die de heftigste toorn is, zal roken over die man, zoals de rook van een oven. Ten derde. Al de vloek, die in dit boek geschreven is, zal op hem liggen, niet op hem vallen om hem te verschrikken, maar op hem blijven om hem in de diepste hel te doen verzinken, Johannes 3:36. Ten vierde. Zijn naam zal uitgedelgd worden, dat is: hijzelf zal uitgeroeid worden en zijn gedachtenis met hem vergaan. Ten vijfde. Hij zal ten kwade worden afgescheiden, hetgeen het meest juiste denkbeeld is van een vloek, hij zal buitengesloten worden van alle geluk en alle hoop er op, en zonder herstel getekend zijn voor de rampzaligheid. En eindelijk, dit alles naar alle vloeken des verbonds, die de ontzettendste vloeken zijn, daar zij de rechtvaardige wraak zijn van misbruikte genade.

B. Afgoderij zal het verderf zijn van hun volk, zij zal plagen brengen over het land, dat medeplichtig was aan de zonde, door deze wortel van de bitterheid te laten voortgroeien, en er de besmetting van aannam, zover de zonde zich heeft verspreid, zover zal ook het oordeel zich verspreiden.

a. Het verderf wordt beschreven. Het begint met plagen en krankheden, vers 22, om te zien, of zij door de mindere oordelen tot bekering gebracht kunnen worden maar zo niet, dan eindigt het in een algehele omkering, zoals die van Sodom vers 23. Gelijk dit dal, dat vanwege zijn vruchtbaarheid als de hof des Heeren was, in een poel van zout en sulfer veranderd was, zo zal het land Kanaän woest en onvruchtbaar gemaakt worden, zoals het ook is sedert de laatste verwoesting door de Romeinen. De zee van Sodom grensde aan het land Israëls, opdat zij er door gewaarschuwd zouden worden tegen de goddeloosheid van Sodom, maar, die waarschuwing niet ter harte genomen hebbende, zijn zij als Sodom gemaakt in verderf, zoals zij als Sodom waren in de zonde.

b. Er wordt gevraagd naar de reden hiervan, en die reden wordt opgegeven. Ten eerste. Er zal naar gevraagd worden door het navolgend geslacht, vers 22, dat de toestand van hun volk in alle opzichten het tegenovergestelde zal vinden van wat hij geweest is, en als het beide de geschienis en de belofte zullen lezen, verbaasd zal wezen over de verandering. Ook de vreemdeling en de omwonende volken, zowel als particuliere personen, zullen vrager: Waarom heeft de Heere dit land alzo gedaan? vers 24. Grote verwoestingen worden ook elders voorgesteld als treffende de toeschouwers met verbazing, 1 Koningen 9:8, 9, , Jesaja 22:8, 9. Het was tijd voor de naburen om te beven, toen het oordeel aldus begon met het huis Gods, 1 Petrus 4:17. De nadruk moet in deze vraag gelegd worden op dit land, het land Kanaän, dit goede land, de roem van alle landen, dit land vloeiende van melk en honing. Hoe betreurenswaardig dat zo goed een land als dit woest wordt gemaakt! Maar dit is nog niet alles, het is dit heilige land, het land Israëls, van een volk in verbond met God, het is

Immanuëls land, een land, waar God gekend en aangebeden werd, en toch aldus verwoest! Het is geen nieuwe zaak voor God om verwoestende oordelen te brengen over een volk, dat in belijdenis Hem na is, Amos 3:2. Hij doet dit nooit zonder een gegronde reden. Het is van belang voor ons om naar die reden te vragen, opdat wij Gode de eer geven, en er ons door laten waarschuwen. Ten tweede. De reden is hier opgegeven in antwoord op die vraag. De zaak zal zo eenvoudig, zo duidelijk wezen, dat alle mensen zullen zeggen: Het was omdat zij het verbond des Heeren, des Gods hunner vaderen, hebben verlaten, vers 25. Nooit verlaat God de mensen, voordat zij eerst Hem hebben verlaten. Maar zij, die de God hunner vaderen verlaten, worden rechtvaardig uit het erfdeel hunner vaderen geworpen. Zij zijn heengegaan en hebben andere goden gediend vers 26, goden met welke zij niet bekend waren en waar zij geen verplichting aan hadden, hetzij uit plicht of uit dankbaarheid, want God heeft de schepselen niet gegeven om door ons gediend te worden, maar om ons te dienen, ook hebben zij ons generlei goed gedaan (zoals sommigen de zin lezen) meer dan waartoe God ze bekwaam gemaakt heeft, aan de Schepper dus zijn wij schuldenaren, en niet aan de schepselen. Het was daarom dat de toorn des Heeren ontstoken is over dit land, vers 27, en dat Hij hen uit hun land heeft uitgetrokken, vers 28. Zodat, hoe schrikkelijk ook de verwoesting was, de Heere er rechtvaardig in geweest is, hetgeen erkend wordt in Daniel 9:1-1, 12." Aldus, zegt Ainsworth, laat de wet van Mozes de zondaren onder de vloek, en uitgetrokken uit des Heeren land, maar de genade van Christus jegens de berouw hebbende, gelovige zondaren, plant hen weer in hun land en zij zullen niet meer worden uitgerukt, bewaard zijnde in de kracht Gods", Amos 9:15.

Eindelijk. Hij besluit zijn profetie van de verwerping van de Joden, zoals Paulus zijn rede besluit over hetzelfde onderwerp in Romeinen 11:33. Hoe ondoorzoekelijk zijn Gods oordelen en onnaspeurlijk zijn wegen! Zo hier vers 29. De verborgen dingen zijn voor de Heere, onze God. Sommigen maken het tot een zinsnede: De verborgen dingen van de Heere, onze God, zijn geopenbaard aan ons en onze kinderen, zover als wij er belang bij hebben ze te kennen, en zo heeft Hij niet met andere natiën gedaan, maar wij maken er twee volzinnen van, door welke:

1. Het ons verboden is nieuwsgierig naar de verborgen raadsbesluiten Gods te vragen en ze te beslissen. Er wordt een volledig antwoord gegeven op de vraag: Waarom heeft de Heere dit land alzo gedaan, voldoende om God te rechtvaardigen en ons te vermanen en te waarschuwen. Maar indien men nu nog verder ging vragen, waarom God al die wonderen gedaan heeft om zo’n volk te formeren welks afval en verderf Hij toch duidelijk voorzag? Waarom heeft Hij die afval en dat verderf niet door Zijn almachtige genade verhinderd? Of, wat Hij nu nog voornemens is met hen te doen? Zo laat zulke vragers weten, dat dit vragen zijn, die niet beantwoord kunnen worden, en dat het dus niet voegzaam is ze te doen. Het is hoogmoed en aanmatiging in ons om in de Arcana Imperij de verborgenheden van de regering te willen blikken en naar redenen van staat te vragen, die het ons niet toekomt te weten. Zie Handelingen 1:7, Johannes 21:22, Colossenzen 2:18.

2. Wij worden geleid en aangemoedigd om naastig te onderzoeken naar hetgeen God bekend gemaakt heeft, de geopenbaarde dingen zijn voor ons en onze kinderen. Hoewel God veel van Zijn raad verborgen heeft gehouden is er toch genoeg geopenbaard om ons te voldoen en ons zalig te maken. Hij heeft niets achtergehouden van hetgeen ons nuttig is, maar alleen datgene, waaromtrent het goed voor ons is onwetend te zijn. Wij behoren ons en ook onze kinderen, bekend te maken met de dingen Gods, die geopenbaard zijn, het is ons niet alleen vergund ze te onderzoeken en te doorvorsen, maar het is ons belang om dit te doen, het zijn dingen, die ons en de onze aangaan. Het zijn de regelen, waarnaar wij moeten leven, de schenkingen, waarop wij moeten leven en teren, en daarom moeten wij zelf ze naarstig leren, en ze vlijtig

onze kinderen leren. Al onze kennis moet ons leiden tot het in beoefening brengen, want dat is het doel van alle Goddelijke openbaring, niet ons te voorzien van vreemde onderwerpen voorbespiegeling en redenering, waarmee wij onszelf en onze vrienden vermaken, maar opdat wij doen al de woorden van deze wet, en in ons doen gezegend zullen zijn.

HOOFDSTUK 30.

1 Voorts zal het geschieden, wanneer al deze dingen over u zullen gekomen zijn, deze zegen of deze vloek, die ik u voorgesteld heb; zo zult gij het weder ter harte nemen, onder alle volken, waarheen u de HEERE, uw God, gedreven heeft;
2 En gij zult u bekeren tot den HEERE, uw God, en Zijner stem gehoorzaam zijn, naar alles, wat ik u heden gebiede, gij en uw kinderen, met uw ganse hart en met uw ganse ziel.
3 En de HEERE, uw God, zal uw gevangenis wenden, en Zich uwer ontfermen; en Hij zal u weder vergaderen uit al de volken, waarheen u de HEERE, uw God, verstrooid had.
4 Al waren uw verdrevenen aan het einde des hemels, van daar zal u de HEERE, uw God, vergaderen, en van daar zal Hij u nemen.
5 En de HEERE, uw God, zal u brengen in het land, dat uw vaderen erfelijk bezeten hebben, en gij zult dat erfelijk bezitten; en Hij zal u weldoen, en zal u vermenigvuldigen boven uw vaderen.
6 En de HEERE, uw God, zal uw hart besnijden, en het hart van uw zaad, om den HEERE, uw God, lief te hebben met uw ganse hart en met uw ganse ziel, opdat gij levet.
7 En de HEERE, uw God, zal al die vloeken leggen op uw vijanden en op uw haters, die u vervolgd hebben.
8 Gij dan zult u bekeren, en der stemme des HEEREN gehoorzaam zijn, en gij zult doen al Zijn geboden, die ik u heden gebiede.
9 En de HEERE, uw God, zal u doen overvloeien in al het werk uwer hand, in de vrucht uws buiks, en in de vrucht uwer beesten, en in de vrucht uws lands, ten goede; want de HEERE zal wederkeren, om Zich over u te verblijden ten goede, gelijk als Hij Zich over uw vaderen verblijd heeft;
10 Wanneer gij der stemme des HEEREN, uws Gods, zult gehoorzaam zijn, houdende Zijn geboden en Zijn inzettingen, die in dit wetboek geschreven zijn; wanneer gij u zult bekeren tot den HEERE, uw God, met uw ganse hart en met uw ganse ziel.
11 Want ditzelve gebod, hetwelk ik u heden gebiede, dat is van u niet verborgen, en dat is niet verre.
12 Het is niet in den hemel, om te zeggen: Wie zal voor ons ten hemel varen, dat hij het voor ons hale, en ons hetzelve horen late, dat wij het doen?
13 Het is ook niet op gene zijde der zee, om te zeggen: Wie zal voor ons overvaren aan gene zijde der zee, dat hij het voor ons hale, en ons hetzelve horen late, dat wij het doen?
14 Want dit woord is zeer nabij u, in uw mond, en in uw hart, om dat te doen.
15 Ziet, ik heb u heden voorgesteld het leven, en het goede, en den dood, en het kwade.
16 Want ik gebiede u heden, den HEERE, uw God, lief te hebben, in Zijn wegen te wandelen, en te houden Zijn geboden, en Zijn inzettingen, en Zijn rechten, opdat gij levet en vermenigvuldiget, en de HEERE, uw God, u zegene in het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven.
17 Maar indien uw hart zich zal afwenden, en gij niet horen zult, en gij gedreven zult worden, dat gij u voor andere goden buigt, en dezelve dient;
18 Zo verkondig ik ulieden heden, dat gij voorzeker zult omkomen; gij zult de dagen niet verlengen op het land, naar hetwelk gij over de Jordaan zijt heengaande, om daarin te komen, dat gij het erfelijk bezit.
19 Ik neem heden tegen ulieden tot getuigen den hemel en de aarde; het leven en den dood heb ik u voorgesteld, den zegen en den vloek! Kiest dan het leven, opdat gij levet, gij en uw zaad;
20 Liefhebbende den HEERE, uw God, Zijner stem gehoorzaam zijnde, en Hem aanhangende; want Hij is uw leven en de lengte uwer dagen; opdat gij blijft in het land, dat de HEERE uw vaderen, Abraham, Izak en Jakob, gezworen heeft hun te zullen geven.

De bedreigingen van het vorige hoofdstuk gelezen hebbende, zou men denken dat er nu een voleinding gemaakt zou worden met het volk van Israël, dat hun zaak en toestand ten enenmale hopeloos waren, maar in dit hoofdstuk hebben wij een duidelijke kennisgeving van de genade, die God voor hen heeft weggelegd in de laatste dagen, zodat eindelijk de goedertierenheid zal roemen tegen het oordeel en het laatste woord zal hebben. Wij hebben hier:

I. Grote en dierbare beloften aan hen gedaan na hun berouw en hun weerkeren tot God, vers 1-10.

II. De rechtvaardigheid door het geloof hun voorgesteld in het gebod, dat hun nu was gegeven, vers 11-14.

III. De gehele zaak in hun keus gelaten, vers 15-20.

Deuteronomium 30:1-10

Deze verzen kunnen op tweeërlei wijze beschouwd worden: als een voorwaardelijke belofte, of als een volstrekte en bepaalde voorzegging.

I. Zij moeten voornamelijk beschouwd worden als een voorwaarlijke belofte, en als zodanig behoren zij dan aan alle personen en aan alle volken, en niet alleen aan Israël. En de bedoeling er van is: ons te verzekeren dat de grootste zondaars, als zij berouw hebben en zich bekeren, vergeving van hun zonden zullen ontvangen en in Gods gunst zullen worden hersteld. Dit is de strekking van het verbond van de genade, het laat plaats voor berouw in geval van wangedrag, en belooft vergeving na betoond berouw, hetgeen het verbond in de staat van de onschuld niet gedaan heeft. Merk hier nu op:

1. Hoe het berouw beschreven wordt, dat de voorwaarde is van deze beloften.

a. Het begint in ernstig nadenken, in ter harte nemen vers 1. "Gij zult u herinneren hetgeen gij had vergeten, of waarop gij geen acht hebt geslagen.". Nadenken is de eerste stap tot bekering. Gedenkt. brengt het weer in het hart, o gij overtreders. De verloren zoon kwam eerst tot zichzelf, en toen tot zijn vader. Hetgeen zij moesten gedenken, is de zegen en de vloek. Indien de zondaren slechts ernstig wilden nadenken over het geluk, dat zij verloren hebben door de zonde, en de ellende, waarin zij zich gestort hebben, en dat zij door berouw aan die ellende kunnen ontkomen, en dat geluk wederom kunnen smaken, dan zouden zij niet vertragen om weer te keren tot de Heere hun God. De verloren zoon gedacht aan de zegen en de vloek, toen hij nadacht over zijn tegenwoordige armoede en de overvloed van brood in het huis van zijn vader, Lukas 15:17.

b. Het bestaat in een oprechte bekering. Dit nadenken, dit ter harte nemen, kan niet anders dan droefheid naar God teweegbrengen en schaamte, Ezechiel 6:9, 7:16. 6 Maar hetgeen het leven en de ziel is van berouw, en zonder hetwelk de hartstochtelijkste uitdrukkingen slechts een bespotting zijn, is een weerkeren of bekering, tot de Heere onze God, vers 2. Wanneer gij u zult bekeren tot de Heere uw God met uw gehele hart en uw gehele ziel. Wij moeten weerkeren tot onze trouw en gehoorzaamheid aan God als onze Heere en Heerser, tot onze afhankelijkheid van Hem als onze Vader en Weldoener, onze toewijding aan Hem als ons hoogste doel, en onze gemeenschap met Hem als onze God in het verbond. Wij moeten terugkeren tot God van alles wat zich tegen Hem stelt, of in mededinging met Hem is. In dit weerkeren tot God moeten wij oprecht zijn met hart en ziel, en geheel en al met geheel het hart en geheel de ziel.

c. Het wordt getoond door een voortdurende gestadige gehoorzaamheid aan de heiligen wij van God. Als gij van Zijn stem gehoorzaam zult zijn, vers 2, gij en uw kinderen, want het is niet genoeg, dat wij zelf onze plicht doen, wij moeten hem ook onze kinderen leren en hen aansporen om hem te doen. Of dit komt hier als de voorwaarde van het erfrecht op de zegen, mits hun kinderen zich nauwgezet aan hun plicht hielden. Deze gehoorzaamheid moet wezen met het oog op God, gij zult van Zijn stem gehoorzaam zijn, vers 8, en nog eens in vers 10. Zij moet oprecht wezen, en blijmoedig, en geheel en al, met uw hele hart, en met uw hele ziel, vers 2. Zij moet voortkomen uit een beginsel van liefde, en ook die liefde moet wezen met uw hele hart en met uw hele ziel, vers 6. Het is op het hart en de ziel, dat God ziet, en het is het hart en de ziel die Hij eist, die wil Hij hebben, en niets anders, geheel en al, of in het geheel niet. En zij moet algemeen wezen, naar alles, dat ik u heden gebied, vers 2, en wederom in vers 8, gij zult

doen al Zijn geboden. Want hij, die zich vergunt één gebod te overtreden, maakt zich schuldig aan alle, Jakobus 2:10. Een oprecht hart merkt op al Gods geboden, Psalm 119:6.

2. Waarin de gunst bestaat, die beloofd is op dit berouw. Hoewel zij door hun benauwdheid en hun ongeluk onder de volken waarheen zij gedreven waren, tot God zijn gekomen, vers 1, zal God hen desalniettemin aannemen, want beproeving en benauwdheid worden ons gezonden om ons tot berouw en bekering te brengen. Al waren zij tot aan het einde des hemels verdreven, zal van daar hun boetvaardig gebed het genaderijk oor Gods bereiken en zal Zijn gunst hen aldaar vinden, vers 4. "lJndique ad ccelos tantundem est viae" Van elke plaats gaat dezelfde weg naar de hemel. Op deze belofte pleit Nehemia voor het verstrooide Israël, Nehemia 1:9.

Hier wordt beloofd:

a. Dat God zich over hen zal ontfermen, als geschikte voorwerpen van Zijn medelijden, vers 3. Tegen zondaren, die volharden in hun zonde, heeft God toorn, Hoofdstuk 29:20, maar met hen, die berouw hebben en zich beklagen, heeft Hij medelijden Jeremia 31:18, 20. Ware boetvaardigen kunnen grotelijks bemoedigd zijn door de ontferming en de barmhartigheid van onze God, die nooit uitgeput zijn, maar altijd overvloeien.

b. Dat Hij hun gevangenis zal wenden, en hen weer zal vergaderen uit al de volken, waarheen zij verstrooid waren, vers 3, al was het van nog zo ver, vers 4. Eén van de Chaldeeuwse paraphrasten past dit toe op de Messias, het aldus verklarende: Het woord des Heeren zal u vergaderen, door de hand van Elias de grote priester, en zal u weerbrengen door de hand van de Messias, want dit was Gods verbond met Hem, dat Hij de bewaarden in Israël zou weerbrengen, Jesaja 49:6. En dit was de bedoeling van Zijn dood, dat Hij de kinderen Gods, die verstrooid waren, bijeen zou vergaderen, Johannes 11:51, 52. Tot Hem zal de vergadering van het volk wezen, Genesis 49:10.

c. Dat Hij hen weer zal brengen in hun land, vers 5. Boetvaardige zondaren worden niet alleen verlost uit hun ellende, maar weer hersteld in waar geluk, in de gunst van God. Het land, waarin zij gebracht zijn om het te beërven, is wel niet hetzelfde, maar in sommige opzichten beter dan dat, hetwelk onze vader Adam bezat, en uit hetwelk hij was verdreven.

d. Dat Hij hun wel zal doen vers 5 en zich over hen zal verblijden ten goede, vers 9. Want er is blijdschap in de hemel wegens de bekering van zondaren, de vader van de verloren zoon verblijdde zich over hem ten goede. Dat Hij hen zal vermenigvuldigen, vers 5. En opdat, als zij talrijk geworden zijn, iedere mond spijs zou hebben, zal Hij hen doen overvloeien in al het werk van hun hand, vers 9. Nationale bekering en verbetering brengen nationale overvloed, vrede en voorspoed. Er is beloofd: De Heere zal u doen overvloeien in de vrucht van uw beesten en van uw land ten goede. Velen hebben overvloed tot schade en nadeel, de voorspoed van de zotten zal hen verderven. Hij is dan ten goede, als God er ons genade bij geeft om hem te gebruiken tot Zijn eer en heerlijkheid.

e. Dat Hij de vloek, die op hen was, zal doen overgaan op hun vijanden, vers 7. Als God hen vergaderde om hen weer te bevestigen, zullen zij veel tegenstand ontmoeten maar dezelfde vloeken, die een last op hen waren, zullen hun een beschutting wezen, doordat zij over hun tegenstanders zijn gekomen. De beker van de zwijmeling zal van hun hand genomen worden, en in de hand gezet worden van hen, die hen bedroefd hebben, Jesaja 51, 22, 23.

f. Dat Hij hun Zijn genade zal geven om hun hart te veranderen en in hun hart te heersen vers 6. De Heere, uw God, zal uw hart besnijden om de Heere, uw God, lief te hebben. Wij willen hier aantekenen:

a.a. Het hart moet besneden worden om God lief te hebben. De onreinheid van het vlees moet weggedaan worden, en de dwaasheid van het hart, zoals de Chaldeeuwse paraphrase het verklaart. Zie Colossenzen 2:11, 12, Romeinen 2:29. De besnijdenis was een zegel des verbonds, het hart is besneden om God lief te hebben, als het door die band krachtig aangespoord wordt tot en gehouden wordt bij, die plicht.

b.b. Het is het werk van Gods genade om het hart te besnijden en er de liefde Gods in uit te storten, en deze genade wordt gegeven aan allen, die berouw hebben en haar zorgvuldig zoeken. Ja, het schijnt veeleer een belofte dan een bevel, vers 8. Gij dan zult u bekeren, en van de stem des Heeren gehoorzaam zijn. Hij, die van ons eist dat wij ons zullen bekeren, belooft genade om ons te kunnen bekeren, en het is onze schuld, zo die genade zonder uitwerking blijft. Hierin is het verbond van de genade wel geordineerd, dat al wat in het verbond geëist wordt, ook beloofd is. Keert u tot Mijn bestraffing, zie Ik zal Mijn Geest overvloedig uitstorten, Spreuken 1:23.

Eindelijk. Het is opmerkelijk hoe Mozes hier God noemt: de Heere uw God, twaalf maal in deze tien verzen, te kennen gevende: Ten eerste. Dat boetvaardigen in hun terugkeren tot God aanmoediging kunnen vinden in hun betrekking tot Hem, Jeremia 3:22. Zie, hier zijn wij, wij komen tot U, want Gij zijt de Heere onze God, daarom zijn wij verplicht tot U te komen, tot wie anders zouden wij heengaan? En daarom hopen wij bij U gunst te vinden. Ten tweede. Dat zij, die van God zijn afgevallen, indien zij tot Hem terugkeren en hun eerste werken doen, in hun vorigen staat van eer en geluk hersteld zullen worden. Brengt hier voor het beste kleed. In de bedreigingen van het vorige hoofdstuk wordt Hij steeds de Heere genoemd, een God van macht en de Rechter van allen, maar in de beloften van dit hoofdstuk de Heere uw God, een God van genade en in verbond met u.

II. Dit kan ook beschouwd worden als een voorzegging van de bekering en wederherstelling van de Joden: Wanneer al deze dingen over u gekomen zullen zijn, vers 1. Eerst de zegen en daarna de vloek, dan zal hun de nog weggelegde barmhartigheid geschieden. Hoewel hun hart ellendig verhard was, zal toch Gods genade het vertederen en veranderen, en dan zal, hoewel hun toestand allertreurigst was, de voorzienigheid Gods hun rampen doen eindigen.

1. Nu is het zeker dat dit vervuld werd in hun terugkeer uit de Babylonische gevangenschap. Het was een groot voorbeeld van hun berouw en hun verbetering, dat Efraïm, die vergezeld was met de afgoden ze heeft verzaakt, zeggende: Wat heb ik meer met de afgoden te doen? Die gevangenschap heeft hen grondig en voor goed van afgoderij genezen, en toen heeft God hen weer in hun land geplant, en hun wèl gedaan. Maar:

2. Sommigen denken, dat het nog verder vervuld zal worden in de bekering van de Joden, die nu nog verstrooid zijn, hun berouw over de zonde van hun vaderen in hun kruisigen van Christus, hun bekering tot God door Hem, en hun toetreding tot de Christelijke kerk. Maar ach! wie zal leven als God dit doen zal?

Deuteronomium 30:11-14

Mozes spoort hen hier aan tot gehoorzaamheid uit overweging van het eenvoudige en gemakkelijke van het gebod,

I. Dit is waar van de wet van Mozes. Zij konden hun ongehoorzaamheid nooit verontschuldigen door te zeggen, dat hetgeen God hun geboden had of onbegrijpelijk of onuitvoerbaar was, onmogelijk om geweten of gedaan te worden, vers 11. Het is voor u niet verborgen. Dat is:

1. Het is niet te hoog voor u, gij behoeft geen boden naar de hemel te zenden, vers 12, om te vragen wat gij doen moet om God te behagen, en gij behoeft evenmin over de zee te gaan, vers 13, zoals de filosofen gedaan hebben, die door vele en ver verwijderde landstreken gereisd hebben om geleerdheid te verkrijgen, neen, die moeite en onkosten worden met van u gevergd, ook is het gebod niet onder het bereik alleen van de rijken, of van hen die van een zeer groot en fijn verstand zijn, maar het is zeer nabij u, vers 14. Het is geschreven in uw boeken, duidelijk voorgesteld op tafelen, zodat die voorbijgaat het kan lezen, de lippen van uw priester bewaren deze kennis, en als er een moeilijkheid voorkomt, dan kunt gij de wet uit hun mond zoeken, Maleachi 2:7. Het is niet meegedeeld in een vreemde taal, maar het is in uw mond, dat is: in de volkstaal die gemeenlijk door u wordt gesproken, waarin gij het kunt horen en lezen, en er gemeenzaam over kunt spreken met uw kinderen. Het is niet ingewikkeld in duistere gezegden en beeldspraak om u in spanning te houden, of in hiëroglyfen, maar het is in uw hart, het is u overgeleverd op zo’n wijze, als die geschikt is voor uw vatbaarheid, ja voor de vatbaarheid van de geringste.

2. "Het is niet te moeilijk of te zwaar voor u", is de lezing van de zin in de Septuaginta, vers 11. "Gij behoeft niet te zeggen: Men zou evengoed kunnen opklimmen naar de hemel, of heen vliegen op de vleugels van de dageraad naar het uiterste van de zee als te beproeven om al de woorden van deze wet te doen", neen zo staat de zaak niet, het is niet zo’n ondraaglijk juk, als sommige slechtgezinde lieden het voorstellen. Het was voorzeker een zwaar juk in vergelijking met dat van Christus, Handelingen 15:10, maar niet in vergelijking met de afgodische diensten van de naburige volken. God beroept zich op henzelf, dat Hij hen niet heeft doen dienen met spijsoffer noch hen vermoeid heeft met wierook, Jesaja 43:23- Micha 6:3. Maar Hij spreekt inzonderheid van de zedelijke wet en haar geboden. Deze is zeer nabij u, overeenkomstig de wet van de natuur, die gevonden zou zijn in het hart en in de mond van ieder mens, indien hij er slechts acht op had geslagen. Er is datgene in, dat de wet toestemt dat zij goed is, Romeinen 7:16. "Gij hebt dus geen reden om te klagen over enigerlei onoverkomelijke moeilijkheid in de waarneming er van."

II. Dit is waar van het Evangelie van Christus, waarop de apostel het toepast, en dat hij tot de taal maakt van de rechtvaardigheid, die uit het geloof is, Romeinen 10:6-8. En velen denken dat dit hier voornamelijk door Mozes bedoeld is, want hij heeft van Christus geschreven, Johannes 5:46. Dit is Gods gebod thans onder het Evangelie, dat wij geloven in de naam van Zijn Zoon Jezus Christus, 1 Johannes 3:23. Indien wij vragen, zoals de blinde: Heere, wie is Hij? Of waar is Hij? opdat wij in Hem mogen geloven, Johannes 9:36 dan geeft deze schriftuurplaats het antwoord. Wij behoeven niet op te klimmen naar de hemel, om Hem van daar te halen, want Hij is van daar neergekomen in Zijn vleeswording, noch neer te dalen in de afgrond, om Hem van daar te halen, want van daar is Hij opgekomen in Zijn opstanding. Maar het woord is nabij ons, en in dat woord Christus, zodat, indien wij met het hart geloven dat de

beloften van de vleeswording en opstanding van de Messias vervuld zijn in onze Heere Jezus, en Hem dienvolgens aannemen en Hem belijden met onze mond dan hebben wij Christus met ons, en dan zullen wij zalig worden. Hij is nabij, zeer nabij, die ons rechtvaardigt. De wet was duidelijk, en gemakkelijk te volbrengen, maar het Evangelie is dit nog veel meer.

Deuteronomium 30:15-20

Het slot van de rede van Mozes straalt als een helder, schitterend licht en heeft de gloed van een zeer sterk vuur, opdat, zo mogelijk, hetgeen hij gepredikt had door mocht dringen tot het verstand en het hart van dit onnadenkend volk. Wat zou gezegd kunnen worden dat treffender is en meer geschikt om een diepe indruk teweeg te brengen. De wijze, waarop hij met hen handelt, is zo redelijk en wijs, zo liefdevol en in alle opzichten zo geschikt om het doel te bereiken, dat er ten volle uit blijkt hoe ernstig hij meende wat hij hun heeft gezegd, en er geen verontschuldiging overbleef voor hun ongehoorzaamheid.

I. Hij stelt hun de zaak zeer duidelijk voor. Hij beroept er zich voor op henzelf, of hij hun de zaak niet zo helder en duidelijk heeft voorgesteld als zij slechts konden wensen.

1. Iedereen begeert het leven en het goede te verkrijgen, en aan dood en kwaad te ontkomen iedereen begeert geluk en vreest ellende. "Welnu, zegt hij, ik heb u de weg getoond om al het geluk te verkrijgen, dat gij slechts kunt begeren, en aan alle ellende te ontkomen. Wees gehoorzaam, en alles zal wel wezen, en niets verkeerd." Onze eerste ouders hebben de verboden vrucht gegeten in de hoop van er de kennis van goed en kwaad door te verkrijgen, maar het was een ellendige kennis, die zij verkregen hebben, van goed, door het te verliezen, en van kwaad, door de bewustheid er van. Maar zó groot is de ontferming Gods over de mens, dat Hij, inplaats van hem aan zijn eigen dwaling over te laten, hem het voorrecht heeft geschonken van Zijn woord met zo’n kennis van goed en kwaad, als die hem voor altijd gelukkig kan maken, indien hij dit niet door zijn eigen schuld verhindert.

2. Iedere mens wordt in zijn daden en handelingen bewogen door hoop en vrees, werkelijke of schijnbare. "Welnu," zegt Mozes, "ik heb beide beproefd, indien gij totgehoorzaambeid getrokken zult worden door het stellige vooruitzicht op voordeel er van, of gedreven wordt tot gehoorzaamheid door het niet minder stellige vooruitzicht op het verderf en ondergang in geval dat gij ongehoorzaam zijt, dan zal er op deze of die wijze op u gewerkt worden, gij zult dicht bij God en uw plicht worden gehouden, maar indien niet, dan zijt gij ten enenmale zonder verontschuldiging."

Horen wij dan nu de gevolgtrekking van geheel deze zaak.

a. Indien zij en de hunnen God wilden liefhebben en dienen, dan zullen zij leven en gelukkig zijn, vers 16. Indien zij God wilden liefhebben, en de oprechtheid hunner liefde tonen door Zijn geboden te houden, indien zij er een gewetenszaak van maken om Zijn geboden te houden, en dit doen uit een beginsel van liefde, dan zal God hun goed doen, en dan zullen zij zo gelukkig wezen als Zijn liefde en Zijn zegen hen maken kan.

b. Indien zij of de hunnen te eniger tijd zich van God afwenden, Zijn dienst verlaten en andere goden aanbidden, dan zal dit gewis hun verderf wezen, vers 17, 18.

Merk op: Het is niet om ieder gebrek, iedere tekortkoming in de bijzonderheden van hun plicht, dat verder wordt gedreigd, maar om afval en afgoderij, hoewel iedere overtreding van het gebod de vloek verdiende, zou toch de natie alleen te gronde gaan om hetgeen de schending is van het huwelijksverbond. De strekking van het Nieuwe Testament is tamelijk hieraan gelijk, dit stelt ons op dezelfde wijze leven en dood voor, goed en kwaad: Die gelooft zal zalig worden, die niet gelooft zal verdoemd worden, Markus 16:16. 6 En dat geloof omvat

liefde en gehoorzaamheid. Aan hen, die met volharding in goeddoen, heerlijkheid en eer, en onverderfelijkheid zoeken, zal God het eeuwige leven geven, maar degenen die twistgierig zijn, en die van de waarheid ongehoorzaam, doch van de ongerechtigheid gehoorzaam zijn en dus in werkelijkheid andere goden aanbidden en dienen, zal verbolgenheid en toorn vergolden worden van een onsterflijken God, waarvan het gevolg verdrukking en benauwdheid moet wezen van een onsterflijke ziel, Romeinen 2:7-9.

II. De zaak aldus voorgesteld hebbende, laat hij net nu aan hun keus over, met een aanwijzing of bevel, om een goede keus te doen. Hij neemt hemel en aarde tot getuigen van zijn open en getrouw handelen met hen, vers 19. Zij konden niet anders dan erkennen dat, wat ook de uitkomst moge wezen, hij zijn ziel had bevrijd, en opdat zij nu ook hun ziel zullen bevrijden, zegt hij hun het leven te kiezen, dat Is: verkiezen om hun plicht te doen, hetgeen hun leven zijn zal. Diegenen zullen leven hebben, die het kiezen, zij, die de gunst van God kiezen en gemeenschap met Hem voor hun geluk, en hun keus naar behoren doorzetten zullen hebben wat zij verkiezen. Zij, die leven en geluk derven, hebben het zichzelf te wijten, Zij zouden het gehad hebben, indien zij het hadden gekozen toen het in hun keus gesteld was, maar zij sterven omdat zij willen sterven, dat is: omdat zij het beloofde leven niet op de gestelde voorwaarden willen hebben.

In het laatste vers:

A. Toont hij hun in het kort wat hun plicht is: God lief te hebben, Hem lief te hebben als de Heere, een Wezen, in de hoogste mate beminnenswaardig, en als hun God, een God in verbond met hen, en als blijk van deze liefde in alles van Zijn stem gehoorzaam te zijn, en, door standvastigheid in deze liefde en gehoorzaamheid, Hem aan te hangen en Hem in liefde en in hun uitwendig gedrag nooit te verlaten.

B. Hij toont welke reden er is voor deze plicht. In aanmerking:

a. Van hun afhankelijkheid van God, Hij is uw leven en de lengte van uw dagen. Hij geeft het leven, bewaart het het leven, herstelt het leven, en verlengt het door Zijn macht, al is het ook een broos leven, en door Zijn lankmoedigheid, al is het ook een verbeurd leven, en Hij is de vrijmachtige Heere des levens, in wiens hand onze adem is. Daarom moeten wij ons bewaren in Zijn liefde want het is goed Hem tot onze vriend te hebben, en kwaad Hem tot onze vijand te hebben.

b. Van hun verplichting aan Hem om de belofte van Kanaän gedaan aan hun vaderen, en bekrachtigd door een eed. En,

c. Van hun verwachtingen van Hem in de vervulling van die belofte: "Hebt God lief, en dient Hem, opdat gij moogt wonen in dat land van de belofte, waarvan gij zeker kunt zijn, dat Hij het u kan geven en voor u bewaren, die uw leven is en de lengte uwer dagen." Al deze dingen zijn redenen voor ons om te blijven in liefde en gehoorzaamheid aan de God aller genade en vertroosting.

HOOFDSTUK 31.

1 Daarna ging Mozes heen, en sprak deze woorden tot gans Israel,
2 En zeide tot hen: Ik ben heden honderd en twintig jaren oud; ik zal niet meer kunnen uitgaan en ingaan; daartoe heeft de HEERE tot mij gezegd: Gij zult over deze Jordaan niet gaan.
3 De HEERE, uw God, Die zal voor uw aangezicht overgaan; Die zal deze volken van voor uw aangezicht verdelgen, dat gij hen erfelijk bezit. Jozua zal voor uw aangezicht overgaan, gelijk als de HEERE gesproken heeft.
4 En de HEERE zal hun doen, gelijk als Hij aan Sihon en Og, koningen der Amorieten, en aan hun land, gedaan heeft, die Hij verdelgd heeft.
5 Wanneer hen nu de HEERE voor uw aangezicht zal gegeven hebben, dan zult gij hun doen naar alle gebod, dat ik ulieden geboden heb.
6 Weest sterk en hebt goeden moed, en vreest niet, en verschrikt niet voor hun aangezicht; want het is de HEERE, uw God, Die met u gaat; Hij zal u niet begeven, noch u verlaten.
7 En Mozes riep Jozua, en zeide tot hem voor de ogen van gans Israel: Wees sterk en heb goeden moed, want gij zult met dit volk ingaan in het land dat de HEERE hun vaderen gezworen heeft, hun te zullen geven; en gij zult het hun doen erven.
8 De HEERE nu is Degene, Die voor uw aangezicht gaat; Die zal met u zijn; Hij zal u niet begeven, noch u verlaten; vrees niet, en ontzet u niet.
9 En Mozes schreef deze wet, en gaf ze aan de priesteren, de zonen van Levi, die de ark des verbonds des HEEREN droegen, en aan alle oudsten van Israel.
10 En Mozes gebood hun, zeggende: Ten einde van zeven jaren, op den gezetten tijd van het jaar der vrijlating, op het feest der loofhutten,
11 Als gans Israel zal komen, om te verschijnen voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, in de plaats, die Hij zal verkoren hebben, zult gij deze wet voor gans Israel uitroepen, voor hun oren;
12 Vergadert het volk, de mannen, en de vrouwen, en de kinderen, en uw vreemdelingen, die in uw poorten zijn; opdat zij horen, en opdat zij leren, en vrezen den HEERE, uw God, en waarnemen te doen alle woorden dezer wet.
13 En dat hun kinderen, die het niet geweten hebben, horen en leren, om te vrezen den HEERE, uw God, al de dagen, die gij leeft op het land, naar hetwelk gij over de Jordaan zijt heengaande, om dat te erven.
14 En de HEERE zeide tot Mozes: Zie, uw dagen zijn genaderd, om te sterven; roep Jozua, en stelt ulieden in de tent der samenkomst, dat Ik hem bevel geve. Zo ging Mozes, en Jozua, en zij stelden zich in de tent der samenkomst.
15 Toen verscheen de HEERE in de tent, in de wolkkolom; en de wolkkolom stond boven de deur der tent.
16 En de HEERE zeide tot Mozes: Zie, gij zult slapen met uw vaderen; en dit volk zal opstaan, en nahoereren de goden der vreemden van dat land, waar het naar toe gaat, in het midden van hetzelve; en het zal Mij verlaten en vernietigen Mijn verbond, dat Ik met hetzelve gemaakt heb.
17 Zo zal Mijn toorn te dien dage tegen hetzelve ontsteken, en Ik zal hen verlaten, en Mijn aangezicht van hen verbergen, dat zij ter spijze zijn, en vele kwaden en benauwdheden zullen het treffen; dat het te dien dage zal zeggen: Hebben mij deze kwaden niet getroffen, omdat mijn God in het midden van mij niet is?
18 Ik dan zal Mijn aangezicht te dien dage ganselijk verbergen, om al het kwaad, dat het gedaan heeft; want het heeft zich gewend tot andere goden.
19 En nu, schrijft ulieden dit lied, en leert het den kinderen Israels; legt het in hun mond; opdat dit lied Mij ten getuige zij tegen de kinderen Israels.

20 Want Ik zal dit volk inbrengen in het land, dat Ik zijn vaderen gezworen heb, vloeiende van melk en honig, en het zal eten, en verzadigd, en vet worden; dan zal het zich wenden tot andere goden, en hen dienen, en zij zullen Mij tergen, en Mijn verbond vernietigen.
21 En het zal geschieden, wanneer vele kwaden en benauwdheden hetzelve zullen treffen, dan zal dit lied voor zijn aangezicht antwoorden tot getuige; want het zal uit den mond zijns zaads niet vergeten worden; dewijl Ik weet zijn gedichtsel dat het heden maakt, aleer Ik het inbreng in het land, dat Ik gezworen heb.
22 Zo schreef Mozes dit lied te dien dage, en hij leerde het den kinderen Israels.
23 En Hij gebood Jozua, den zoon van Nun, en zeide: Zijt sterk en heb goeden moed, want gij zult de kinderen Israels inbrengen in het land, dat Ik hun gezworen heb; en Ik zal met u zijn.
24 En het geschiedde, als Mozes voleind had de woorden dezer wet te schrijven in een boek, totdat zij voltrokken waren;
25 Zo gebood Mozes den Levieten, die de ark des verbonds des HEEREN droegen, zeggende:
26 Neemt dit wetboek, en legt het aan de zijde van de ark des verbonds des HEEREN, uws Gods, dat het aldaar zij ten getuige tegen u.
27 Want ik ken uw wederspannigheid, en uw harden nek. Ziet, terwijl ik nog heden met ulieden leve, zijt gij wederspannig geweest tegen den HEERE; hoe veel te meer na mijn dood!
28 Vergadert tot mij al de oudsten uwer stammen, en uw ambtlieden; dat ik voor hun oren deze woorden spreke, en tegen hen den hemel en de aarde tot getuigen neme.
29 Want ik weet, dat gij het na mijn dood zekerlijk zult verderven, en afwijken van den weg, dien ik u geboden heb; dan zal u dit kwaad in het laatste der dagen ontmoeten, wanneer gij zult gedaan hebben, dat kwaad is in de ogen des HEEREN, om Hem door het werk uwer handen tot toorn te verwekken.
30 Toen sprak Mozes, voor de oren der ganse gemeente van Israel, de woorden dezes lieds, totdat zij voltrokken waren.

In dit hoofdstuk vinden wij, dat Mozes zijn rede geëindigd hebbende:

I. Het volk bemoedigt, dat nu gereed stond Kanaän binnen te treden, vers 1-6, en Jozua die hen zal aanvoeren, vers 7, 8, 23.

II. Hij draagt zorg dat deze dingen altijd in de herinnering zullen blijven na zijn verscheiden.

I. Door het boek van de wet, hetwelk was:

a. Geschreven.

b. Overgegeven in de bewaring van de priesters, vers 9. en 24-27.

c. Bevolen om ieder zevende jaar in het openbaar te worden gelezen, vers 10-13.

II. Door een lied, dat God aan Mozes gebood te schrijven tot hun onderrichting en vermaning.

a. God roept Mozes en Jozua naar de deur van de tent van de samenkomst, vers 14,15.

b. Hij voorzegt de afval van Israël na verloop van tijd, en de oordelen, die zij hiermede over zich zullen brengen, vers 16-18.

c. Hij schrijft het volgende lied voor als een getuigenis tegen hen, vers 19-21.

d. Mozes schreef het, vers 22, en gaf het aan Israël met de bekendmaking van het doel er van, zoals hij het van de Heere had ontvangen, vers 28-30.

Deuteronomium 31:1-8

Wie afkerig is van scheiden (zeggen wij) zegt dikwijls vaarwel. Zo zegt Mozes dikwijls vaarwel aan de kinderen Israëls, niet omdat hij er afkerig van was om tot God te gaan, maar omdat hij afkerig was om van hen te scheiden, vrezende dat zij, als hij hun verlaten had, God zouden verlaten. Wat hij hun te zeggen had bij wijze van raadgeving en vermaning, had hij hun gezegd, hier nu roept hij hen samen om hun een woord van bemoediging te geven, inzonderheid met betrekking tot de oorlogen van Kanaän, die zij nu stonden te beginnen. Het was een ontmoediging voor hen, dat Mozes weggenomen zou worden op een tijd, toen hij zo slecht kon worden gemist. Hoewel Jozua voor hen zou blijven strijden in het dal, zullen zij Mozes niet hebben om voor hen te bidden op de hoogte des heuvels, zoals hij vroeger gedaan heeft, Exodus 17:10. Maar het is niet te verhelpen, Mozes kan niet meer uitgaan en ingaan vers 2. Niet dat hij onbekwaam of ongeschikt was geworden door enigerlei verval of afneming van lichaam of geest, want zijn kracht was niet vergaan, Hoofdstuk 34:7, maar hij kan zien ambt niet langer vervullen, want:

1. Hij is honderd en twintig jaren oud, en het is tijd dat hij er aan denkt zijn eer en waardigheid af te staan en weer te keren tot zijn rust. Hij, die zo hoge leeftijd had bereikt, toen zeventig of tachtig de gewone maat was zoals blijkt uit het gebed van Mozes, Psaim 90:10, mocht wel denken, dat hij als een dagloner zijn dag voleindigd had.

2. Hij is onder het vonnis Gods. Gij zult over deze Jordaan niet gaan. Zo was dus een punt gezet aan zijn dienst, tot hiertoe moet hij gaan, tot hiertoe moet hij arbeiden, maar niet verder. Aldus had God het bepaald, en Mozes berust, want ik weet niet waarom iemand van onze zou begeren een dag langer te leven, dan zolang God werk voor ons te doen heeft, en wij zullen ook niet verantwoordelijk zijn voor meer tijd dan ons toegewezen is. Maar hoewel Mozes niet zelf over de Jordaan moet gaan, is hij toch begerig hen aan te moediger, die het wel moeten.

I. Hij bemoedigt het volk, en nooit kon een legerhoofd zijn soldaten op zó goede gronden bemoedigen, als die waarop Mozes hier Israël moed inspreekt.

1. Hij verzekert hun van de voortdurende tegenwoordigheid Gods onder hen, vers 3. De Heere, uw God, die u tot hiertoe geleid en bewaard heeft, zal voor uw aangezicht overgaan, en zij kunnen vrijmoedig en gerust volgen, die er zeker van waren God tot hun leidsman en aanvoerder te hebben. Hij herhaalt dit nog met nadruk in vers 6. "De Heere, uw God, de grote JHWH, die de uwe is in het verbond, Hij is het, Hij, en geen mindere, Hij, en geen ander, die met u gaat, die, niet slechts door Zijn belofte u verzekerd heeft, dat Hij voor uw aangezicht zal henengaan, maar door Zijn ark, het zichtbare teken van Zijn tegenwoordigheid, u toont dat Hij ook werkelijk voor uw aangezicht henengaat". "En hij herhaalt het met uitbreiding. Hij gaat niet slechts in het begin voor uw aangezicht heen, om u in te brengen, maar Hij zal steeds met u blijven, met u en de uwen, Hij zal u niet begeven noch u verlaten, Hij zal in generlei verlegenheid of benauwdheid u teleurstellen, noch ooit zich uwer belangen onttrekken, wees standvastig met Hem, en Hij zal het met u wezen". Dit wordt door de apostel toegepast op geheel het geestelijk Israël Gods, ter bemoediging van hun geloof en hun hoop, ons is dit Evangelie gepredikt zowel als hun, Hij zal u niet begeven, en Hij zal u niet verlaten, Hebreeën 13:5.

2. Hij beveelt hun Jozua aan als aanvoerder, Jozua, die zal voor uw aangezicht overgaan, hij is iemand, van wiens gedrag en kloekmoedigheid, en oprechte toewijding aan hun belangen, zij

een langdurige ervaring hadden, en die God had verordineerd en gesteld om hun leidsman te zijn en hem daarom ongetwijfeld zal erkennen en zegenen, en tot zegen voor hen zal maken. Zie Numeri 27:18. Het is een grote bemoediging voor een volk, als God in de plaats van nuttige werktuigen, die weggenomen worden, anderen verwekt om hun werk voort te zetten.

3. Hij verzekert hun van welslagen. De grootste veldheren gerugsteund door de grootste voordelen en hulpmiddelen, moeten toch erkennen dat de uitslag van de strijd onzeker is, de strijd is niet altijd van de helden of van de stoutmoedige, een ongelukkig voorval, waaraan niemand dacht en dat door niemand kon voorzien worden, kan tegen alle hoop en verwachting in de krijgskans doen keren. Mozes had volmacht van God om aan Israël te verzekeren, dat zij, in weerwil van alle moeilijkheden en omstandigheden in hun nadeel, toch gewis zullen zegevieren. Een lafaard zal nog strijden, als hij zeker is van de overwinning. God neemt op zich om het werk te doen, Hij zal deze volken verdelgen, en Israël zal weinig anders te doen hebben dan de buit te delen, dat gij hen erfelijk bezit, vers 13. Door twee dingen kan hun hoop hierop aangemoedigd worden.

a. De overwinningen die zij reeds behaald hebben op Sihon en Og vers 4. Hieruit konden zij afleiden beide de macht van God, dat Hij kon doen wat Hij gedaan had, en het voornemen van God, dat Hij zal voleinden wat Hij heeft begonnen. Aldus moeten wij gebruik maken van onze ervaringen.

b. Het bevel, dat God hun gegeven had om de Kanaänieten te verdelgen, Hoofdstuk 7:2, 12:2, waarnaar hij hier verwijst, vers 5. Gij zult hun doen naar alle gebod, dat ik ulieden geboden heb, en waaruit zij konden afleiden dat, zo God hun geboden heeft de Kanaänieten te verdelgen Hij hun ongetwijfeld de macht zal geven om het te kunnen doen. Als God ons iets ten plicht heeft gesteld, dan hebben wij reden te verwachten dat Hij ons de gelegenheid en hulp zal geven, die wij nodig hebben om die plicht te volbrengen, zodat hij om dit alles reden genoeg had om hun te zeggen: Weest sterk en heb goeden moed, vers 6. Zolang Gods kracht en macht voor hen was, hadden zij geen reden om te vrezen voor al de machten van Kanaän tegen hen.

II. Hij bemoedigt Jozua, vers 7, 8.

Merk op:

1. Hoewel Jozua een ervaren veldheer was, en een man van beproefde dapperheid en moed, die zich reeds in menige krijgsverrichting had onderscheiden, vond Mozes toch reden om hem te zeggen goede moed te hebben, nu hij een mieuwe werkkring ging intreden, en verre was het van Jozua om het als een belediging op te nemen of als een twijfelen aan zijn kloekmoedigheid, om aldus vermaand te worden, zoals wij soms zien, dat mensen van een misnoegd gemoed op hatelijke wijze vermaningen en waarschuwingen voor verwijtingen en afkeuringen houden. Jozua zelf is zeer tevreden om door Mozes vermaand te worden, sterk te zijn en goeden moed te hebben.

2. Hij geeft hem die last voor de ogen van het hele volk Israël, opdat zij zoveel eerbiediger zullen zijn jegens hem, die zij nu zo plechtig in zijn ambt gesteld zagen, en opdat hij zich des te meer ten voorbeeld van moed zou stellen voor het volk, dat getuige was van de last gegeven aan hem, zowel als aan henzelf.

3. Hij geeft hem dezelfde verzekering van de Goddelijke tegenwoordigheid en bijgevolg van heerlijke voorspoed, die hij aan het volk heeft gegeven. God zal met hem wezen, zal hem niet verlaten, en daarom zal hij voorzeker de grote onderneming tot stand brengen, die hem was opgedragen. Gij zult hun het land van de belofte doen erven. Diegenen zullen voorspoedig zijn, met wie God is en daarom moeten zij goeden moed hebben. Laat ons door God kloeke daden doen, want door Hem zullen wij overwinnen, indien wij de duivel weerstaan, zal hij van ons vlieden en God zal hem haast onder onze voeten verpletteren.

Deuteronomium 31:9-13

De wet is door Mozes gegeven, aldus lezen wij in Johannes 1:17. Hem was niet alleen toevertrouwd om haar aan dat geslacht over te leveren, maar ook aan de navolgende geslachten, en hier blijkt het dat hij getrouw was aan zijn opdracht.

I. Mozes schreef deze wet, vers 9. De geleerde bisschop Patrick verstaat dit van al de vijf boeken van Mozes, welke dikwijls de Wet worden genoemd, hoewel hij veronderstelt dat Mozes het grootste gedeelte van de Pentateuch reeds tevoren geschreven had, heeft hij hem toch niet voor dit tijdstip voleindigd, nu heeft hij de laatste hand gelegd aan dit gewijde geschrift. Velen denken dat de wet hier (inzonderheid wijl zij deze wet genoemd wordt, dit grote Kort Begrip van de wet) verstaan moet worden van het boek van Deuteronomium, al die redevoeringen voor het volk, die dit gehele boek innemen, heeft hij, door Goddelijke ingeving bezield zijnde, geschreven als het woord van God. Hij schreef deze wet:

1. Opdat zij, die haar gehoord hadden, haar nog dikwijls zullen zien en in hun geheugen terugroepen.

2. Opdat zij zoveel veiliger aan de nakomelingschap zou worden overgeleverd. De kerk heeft overvloedig nut en voordeel ontvangen van de geschriften, zowel als van de prediking van de Goddelijke dingen, het geloof is niet alleen uit het gehoor, maar ook uit lezen. Dezelfde zorg, die genomen was voor de wet, is, Gode zij dank, ook genomen voor het Evangelie, spoedig nadat het was gepredikt, werd het geschreven, opdat het hen zou bereiken, op dewelken de einden van de eeuwen zullen gekomen zijn.

II. Haar geschreven hebbende, gaf hij haar over in de hoede en zorg van de priesters en de oudsten. Hij gaf een authentiek exemplaar aan de priesters, om bij de ark gelegd te worden, vers 26, om daar te berusten als een standaard, waaraan alle andere afschriften getoetst moesten worden. En er wordt verondersteld. dat hij een ander exemplaar heeft gegeven aan de oudsten van iedere stam, om door allen van die stam, die er neiging toe hadden, afgeschreven te worden. Sommigen merken op dat aan de oudsten, zowel als aan de priesters de wet toevertrouwd was, om te kennen te geven, dat de magistraten door hun macht zowel als de bedienaren van de Godsdienst door hun leer, de Godsdienst moeten handhaven, en zorgdragen dat de wet niet overtreden wordt of verloren zal gaan.

III. Hij bepaalde dat de wet in het openbaar gelezen zal worden in een algemene vergadering van geheel Israël, ieder zevende jaar. Zeer waarschijnlijk hebben de vrome Joden de wet dagelijks gelezen in hun gezin, en van oude tijden wordt Mozes op elken sabbat in de synagogen gelezen, Handelingen 15:21. Maar opdat de wet te meer geëerd en groot gemaakt zou worden, moest zij eens in de zeven jaren in een algemene vergadering gelezen worden. Hoewel wij het Woord voor onszelf in onze huizen lezen, moeten wij het niet onnodig achten om het ook in het openbaar te horen lezen.

Nu geeft hij hier een aanwijzing, wanneer deze plechtige lezing van de wet moet plaatshebben, zij moet geschieden:

a. In het jaar van de vrijlating. In dat jaar rustte het land zodat zij goed de tijd hadden om deze dienst bij te wonen. Dienstknechten, die dan ontslagen werden, en arme schuldenaars, aan wie dan hun schulden werden kwijtgescholden, moesten weten dat van hen, die het nut en voordeel

genieten van de wet, met recht verwacht werd, dat zij er nu ook gehoorzaamheid aan zullen bewijzen, en dat zij zich dus moesten overgeven om Gods dienstknechten te zijn, omdat Hij hun banden heeft losgemaakt. Het jaar van de vrijlating was een type van de Evangeliegenade, dat daarom het welaangename jaar des Heeren wordt genoemd, want de vergeving van onze schulden en onze verlossing door Christus verplichten en dringen ons Zijn geboden te houden, Lukas 1:74, 75.

b. Op het loofhuttenfeest in dat jaar. Op dat feest werd inzonderheid van hen geëist, om vrolijk te zijn voor het aangezicht Gods, Leviticus 23:40. Daarom moesten zij dan de wet lezen, beide om hun vrolijkheid voegzaam te doen zijn en haar binnen de perken te houden, en om hun vrolijkheid te heiligen, opdat zij Gods wet tot het onderwerp zullen maken van hun vreugde en haar met genoegen zullen lezen, en niet als een verdrietige taak.

2. Voor wie zij gelezen moest worden, voor geheel Israël, vers 11, mannen, vrouwen, enkinderen, en de vreemdelingen, vers 12. De vrouwen en kinderen waren niet verplicht om naar de andere feesten op te gaan, maar alleen naar dit waarin de wet werd gelezen. Het is de wil van God, dat alle mensen zich bekend zullen maken met Zijn woord. Het is een regel voor allen, en daarom moet het voor allen gelezen worden. Er wordt verondersteld dat, daar geheel Israël bij geen mogelijkheid op een plaats bijeen kon komen, of dat de stem van een man hen allen bereiken kon, zovelen als de voorhoven van het huis des Heeren konden bevatten daar bijeen kwamen, en de overigen terzelfder tijd in hun synagogen. De Joodse wetgeleerden zeggen dat de hoorders verplicht waren hun hart te bereiden en te horen met vreze en eerbied en met blijdschap en beven, zoals ten dage toen de wet gegeven werd op de berg Sinai, en hoewel zij grote en wijze mannen waren, die de gehele wet zeer wel kenden, waren zij toch verplicht om met grote aandacht te luisteren, want hij die leest, is de hoodschapper van de vergadering om de woorden Gods te doen horen. Ik wenste wel dat zij die het Evangelie horen prediken en lezen, dit in aanmerking wilden nemen.

3. Door wie zij gelezen moest worden. Gij zult deze wet lezen, vers 11. "Gij, o Israël, door een bevoegd persoon, die hiertoe aangesteld is, of, gij, o Jozua, hun voornaamste bestuurder", zoals wij bevinden, dat hij zelf de wet gelezen heeft, Jozua 8:35. Dat heeft ook Josia gedaan, 2 Kronieken 34:30, en Ezra, Nehemia 8:3. En de Joden zeggen dat de koning zelf (als zij er een hadden) de persoon was, die in de voorhoven des tempels las, dat er voor dat doel in het midden van de voorhof een spreekgestoelte was opgericht, waarop de koning stond, dat het boek van de wet hem gegeven werd, door de hogepriester, dat hij opstond om het aan te nemen, een gebed uitsprak (zoals ieder deed, die de wet in het openbaar moest lezen) eer hij las, en dan mocht hij, als hij dit wilde, gaan zitten en lezen, maar het werd prijzenswaardiger in hem geacht om staande te lezen, zoals (zeggen zij) Agrippa gedaan heeft. Hier zij mij de gissing veroorloofd, dat Salomo in zijn tweede boek de Prediker wordt geroemd, omdat hij de substantie van dat boek in een rede voor het volk heeft uitgesproken na zijn openbaar lezen van de wet op het loofhuttenfeest, overeenkomstig het hier gegeven gebod.

4. Tot welk doel zij aldus plechtig gelezen moest worden.

a. Opdat het tegenwoordige geslacht zijn bekendheid met de wet Gods zou bewaren, vers 12. Zij moeten horen, opdat zij leren, en God vrezen en waarnemen hun plicht te doen. Zie hier wat ons doel moet wezen in ons horen van het Woord, wij moeten horen, opdat wij leren en toenemen in kennis, en telkens als wij de Schrift lezen, zullen wij bevinden dat er al meer en meer uit te leren is. Wij moeten leren, opdat wij God vrezen, dat is, naar behoren getroffen

zullen zijn door de dingen Gods, en wij moeten God vrezen, ten einde waar te nemen te doen alle woorden van deze wet, want tevergeefs wenden wij voor Hem te vrezen, indien wij Hem niet gehoorzamen.

b. Opdat het opkomend geslacht bijtijds doortrokken worde van Godsdienst, vers 13, niet alleen opdat zij, die iets weten, meer zullen weten, maar opdat de kinderen, die niets geweten hebben, bijtijds dit mogen weten, dat het hun grootste belang, zowel als hun plicht is, God te vrezen.

Deuteronomium 31:14-21

I. Hier worden Mozes en Jozua geroepen om in de deur van de tent van de samenkomst voor de Goddelijke Majesteit te verschijnen, vers 14. Aan Mozes wordt wederom gezegd dat hij weldra zal sterven, zelfs zij, die het meest bereid en gewillig zijn om te sterven, hebben het toch nodig om herinnerd te worden aan het naderen van de dood. Uit aanmerking hiervan moet hijzelf komen om God te ontmoeten, want alles wat onze gemeenschap met God bevordert, helpt ons om ons op sterven te bereiden. Hij moet ook Jozua meebrengen, om aan God als zijn opvolger voorgesteld te worden, en om zijn opdracht en last te ontvangen. Mozes gehoorzaamt geredelijk aan de oproeping, want hij behoorde niet tot degenen, die hun opvolgers met lede ogen aanzien, integendeel, hij verblijdde zich in hem.

II. God is hen genadig ontmoet. Hij verscheen in de tent van de samenkomst (zoals de Schechina placht te verschijnen) in de wolkkolom, vers 15. Dit is de enige maal dat wij in geheel dit boek lezen van de verschijning van de heerlijkheid Gods, terwijl wij er in de vorige boeken dikwijls van gelezen hebben, hetgeen misschien te kennen geeft dat in de laatste dagen, onder de Evangelische wet, zulke zichtbare verschijningen van de Goddelijke heerlijkheid niet verwacht moeten worden, maar dat wij zoveel te meer moeten achtgeven op het profetische woord, dat zeer vast is.

III. Hij zegt aan Mozes dat na zijn dood het verbond, dat hij met zoveel moeite heeft opgericht tussen Israël en hun God, gewis verbroken zal worden.

1. Dat Israël God zal verlaten, vers 16. En wij kunnen er zeker van zijn, dat, als het verbond tussen God en de mens verbroken wordt, de schuld aan de mens moet liggen, hij is het, die het verbreekt, wij hebben het reeds dikwijls opgemerkt: Nooit verlaat God de mensen, voordat zij Hem verlaten. Het aanbidden van de goden van de Kanaänieten (die de inboorlingen geweest zijn van dat land, maar van nu voortaan als de vreemdelingen er van beschouwd zullen worden) zal ongetwijfeld als een verlaten van God worden aangemerkt, gelijk overspel als een verbreking van het verbond. Zo zijn nu nog diegenen afvalligen van Christus, en zullen als zodanig geoordeeld worden, die hetzij een god maken van hun geld door heersende begeerlijkheid of een god van hun buik door heersende zinnelijkheid. Zij, die zich tot andere goden wenden, vers 18, verlaten hun eigen voorrechten. Deze hun afval wordt voorzegd als een gevolg of uitwerking van hun voorspoed, vers 20. Zij zullen eten en verzadigd worden, dat is alles wat zij met hun eten op het oog hebben hun eigen lusten te bevredigen, en dan zullen zij vet worden, gerust worden en zinnelijk worden, hun gerustheid zal hun vrees wegnemen voor God en Zijn oordelen, en hun zinnelijkheid zal hen neigen tot de afgoderijen van de heidenen, die het vlees verzorgen tot begeerlijkheden. God voorziet helder en onfeilbaar al de goddeloosheid van de goddelozen, en heeft dikwijls een verbond gemaakt met degenen, van wie Hij heeft geweten, dat zij geheel trouweloos handelen zullen, Jesaja 48:8, en vele gunsten verleend aan hen van wie Hij wist dat zij zeer ondankbaar zullen handelen.

2. Dat God dan Israël zal verlaten, en rechtvaardig verwerpt Hij hen, die Hem onrechtvaardig hadden verworpen, vers 17. Zo zal Mijn toorn te die dage tegen hetzelve ontsteken, en Ik zal hen verlaten. Zijn voorzienigheid zal hen verlaten, hen niet langer beschermen en voorspoedig maken, en dan zullen zij hun naburen ten prooi worden. Zijn Geest en genade zal hen verlaten, hen niet langer onderwijzen en besturen, en dan zullen zij hoe langer hoe meer bijgelovig verdwaasd en verhard worden in hun afgoderij. Aldus zullen vele kwaden en benauwdheden hen treffen, vers 17, 21, die zulke blijkbare tekenen zullen zijn van Gods misnoegen op hen,

dat zij zelf gedwongen zullen zijn het te erkennen: "Hebben ons deze kwaden niet getroffen, omdat onze God in het midden van ons niet is?" Zij, die tegen God gezondigd hebben, zullen bevinden dat zij alle kwaden op hun eigen hoofd hebben gebracht. Maar wat hun ellende voltooide, was dat God te die dage Zijn aangezicht van hen zal verbergen, te dien dage van hun benauwdheid, vers 18. In welke uitwendige benauwdheden wij ook zijn, zo wij slechts het licht van Gods aangezicht hebben, kunnen wij gerust zijn. Maar indien God Zijn aangezicht verbergt voor ons en voor onze gebeden, dan zijn wij verloren.

IV. Hij beveelt aan Mozes hun een lied te schrijven en te leren, bij het opstellen waarvan Gods Geest hem zal bezielen, en dat een blijvend getuigenis zal zijn voor God, als getrouw aan hen, door hen te waarschuwen, en tegen hen, als personen, die ontrouw zijn aan henzelf, door de waarschuwing niet aan te nemen, vers 19. Het geschreven woord in het algemeen, zowel als dit lied in het bijzonder is een getuige voor God tegen allen, die het verbond met Hem verbreken. Het zal tot een getuigenis zijn, Mattheus 24:14. De wijsheid des mensen heeft velerlei middelen uitgedacht om de kennis mee te delen van goed en van kwaad: door wetten, geschiedenissen, profetieen, spreuken, en onder die allen, door liederen, ieder van deze heeft zijn nut. En de wijsheid van God heeft in de Schrift van die allen gebruik gemaakt, opdat onwetende en zorgeloze lieden zonder verontschuldiging zouden gelaten worden.

1. Dit lied, op de rechte wijze gebruikt, zou het middel kunnen zijn om hun afval te voorkomen, want in het opstellen er van had God het oog op hun tegenwoordig gedichtsel, nu, heden, aleer zij ingebracht waren in het land van de belofte, vers 21. God wist zeer wel dat er in hun hart zulke grove denkbeelden waren omtrent de Godheid en zulk een neiging tot afgoderij, dat zij aansteker zal wezen voor de vonken van deze verzoeking, en daarom waarschuwt Hij hen in dit lied voor hun gevaar. Het woord Gods is een oordeler van de gedachten en van de overleggingen des harten en komt de zondaar tegen met zijn berispingen en bestraffingen, Hebreeën 4:12. Vergelijk 1Cor. 14:25. Leraren, die het Woord prediken, kennen het gedichtsel niet van het hart van de mensen maar God, wiens Woord het is, kent het volkomen.

2. Indien dit lied hun afval niet voorkwam, zou het toch een hulp kunnen zijn om hen tot bekering te brengen, en hen van hun afval terug te brengen. Als hun kwaad en benauwdheden over hen gekomen zullen zijn, zal dit lied niet worden vergeten, maar kan dan tot een spiegel dienen om er hun aangezicht in te zien, zodat zij zich verootmoedigen en weerkeren tot Hem, van wie zij zijn afgevallen. Hen, voor wie God genade heeft weggelegd, kan Hij wel in zo ver aan zichzelf overlaten, dat zij vallen, maar Hij zal in de middelen voorzien tot hun herstel en hun wederoprichting. De medicijn is reeds bereid tot hun genezing.

Deuteronomium 31:22-30

I. Hier is aan Jozua het bevel gegeven, dat God gezegd had, vers 14, hem te zullen geven, hetzelfde inderdaad, dat Mozes hem gegeven had, vers 7, Wees sterk en heb goede moed, vers 23. Jozua had nu van God zoveel gehoord van de boosheid van het volk, dat hij moet aanvoeren, dat dit wel een ontmoediging voor hem moest zijn. "Neen", zegt God, "hoe slecht zij ook zijn, gij zult uw onderneming ten einde brengen, want Ik zal met u zijn. Gij zult hen in het bezit van Kanaän stellen, indien zij er zich later door hun zonde weer zullen uitwerpen, dan zal dit uw schuld niet wezen noch een oneer voor u, heb dus goede moed."

II. De plechtige overgave van het boek van de wet aan de Levieten, om neergelegd te worden aan de zijde van de ark, wordt hier opnieuw verhaald, vers 24-26, en tevoren in vers 9. Maar hier alleen wordt hun gezegd waar zij dit kostbare origineel als een schat moeten bewaren, niet in de ark, daarin werden slechts de twee stenen tafelen bewaard, maar in een andere kist aan de zijde van de ark. Waarschijnlijk was dit hetzelfde boek, dat in het huis des Heeren werd gevonden, (op de een of andere wijze verlegd zijnde) in de dagen van Josia, 2 Kronieken 34:14, en zo kunnen misschien de volgende woorden: dat het aldaar zij ten getuige tegen u, inzonderheid wijzen op die gebeurtenis. die zolang daarna plaatshad, want het vinden van dit boek was de aanleiding, dat het in het openbaar door Josia zelf gelezen werd, als een getuigenis tegen het volk, dat toen bijna rijp was voor zijn verderf door de Babyloniërs.

III. Het lied, dat wij vinden in het volgende hoofdstuk, wordt hier aan Mozes overgegeven en door hem aan het volk. Hij heeft het eerst geschreven, vers 22, naardat de Geest Gods het hem ingaf, en toen sprak hij het voor de oren van de gehele gemeente van Israël, vers 30, en leerde het hun, vers 22, dat is: gaf er hun exemplaren van en beval aan het volk om het van buiten te leren.

Het werd eerst mondeling overgeleverd, en daarna in geschrift, aan de oudsten en ambtlieden als de vertegenwoordigers van hun onderscheidene stammen, vers 28, om door hen overgeleverd te worden aan hun onderscheidene geslachten en gezinnen. Het wordt hun overgegeven met een plechtig beroep op hemel en aarde, betreffende de duidelijke waarschuwing, die er hun door gegeven werd, tegen de noodlottige gevolgen van hun afval van God en met een verklaring van de weinige blijdschap en hoop, die Mozes in en voor hen had.

1. Hij geeft te kennen hoe weinig vreugde hij in hen gehad heeft, terwijl hij bij hen was vers 27. Het is niet in drift of in bitterheid des harten, dat hij zegt: ik ken uw weerspannigheid, vers 27, (zoals hij eens onbedacht gezegd heeft: Hoort toch, gij weerspannigen) maar als gevolg van een langdurige bekendheid met hen: gij zijt weerspannig geweest tegen de Heere. Van hun weerspannigheid tegen hem maakt hij geen melding, die had hij reeds lang vergeven en vergeten, maar van hun weerspannigheid tegen God moeten zij horen opdat zij er immer berouw van zullen hebben en haar nooit zullen herhalen.

2. Hoe weinig hoop hij hun-aangaande had, nu hij hen gaat verlaten. Naar hetgeen God nu tot hem gezegd heeft, vers 16, meer dan naar zijn eigen ervaring van hen, hoewel die ontmoedigend genoeg was, zegt hij hun, vers 29. Ik weet dat gij het na mijn dood zeker zult verderven. Het heeft bij deze goede en Godvruchtige man ongetwijfeld menige treurige gedachte opgewekt, toen hij de afval en het verderf voorzag van een volk, waarvoor hij zich zoveel moeite gegeven had om hun goed te doen en hen gelukkig te maken, maar het was zijn

troost, dat hij zijn plicht gedaan had, en dat God verheerlijkt zal worden, indien niet in hun vestiging, dan toch in hun verstrooiïng. Zo heeft onze Heere Jezus kort voor Zijn dood voorzegd dat er valse christussen en valse profeten zullen opstaan, Mattheus 24:24, niettegenstaande welke, en in weerwil van allen afval van de latere tijden, wij vast kunnen vertrouwen dat de poorten van de hel niet zullen overmogen tegen de kerk, want het fundament Gods staat.

HOOFDSTUK 32.

1 Neig de oren, gij hemel, en ik zal spreken; en de aarde hore de redenen mijns monds.
2 Mijn leer druipe als een regen, mijn rede vloeie als een dauw; als een stofregen op de grasscheutjes, en als druppelen op het kruid.
3 Want ik zal den Naam des HEEREN uitroepen; geeft onzen God grootheid!
4 Hij is de Rotssteen, Wiens werk volkomen is; want al Zijn wegen zijn gerichte. God is waarheid, en is geen onrecht; rechtvaardig en recht is Hij.
5 Hij heeft het tegen Hem verdorven; het zijn Zijn kinderen niet; de schandvlek is hun; het is een verkeerd en verdraaid geslacht.
6 Zult gij dit den HEERE vergelden, gij, dwaas en onwijs volk! Is Hij niet uw Vader, Die u verkregen, Die u gemaakt en u bevestigd heeft?
7 Gedenk aan de dagen van ouds; merk op de jaren van elk geslacht; vraag uw vader, die zal het u bekend maken, uw ouden, en zij zullen het u zeggen.
8 Toen de Allerhoogste aan de volken de erfenis uitdeelde, toen Hij Adams kinderen vaneen scheidde, heeft Hij de landpalen der volken gesteld naar het getal der kinderen Israels.
9 Want des HEEREN deel is Zijn volk, Jakob is het snoer Zijner erve.
10 Hij vond hem in een land der woestijn, en in een woeste huilende wildernis; Hij voerde hem rondom, Hij onderwees hem, Hij bewaarde hem als Zijn oogappel.
11 Gelijk een arend zijn nest opwekt, over zijn jongen zweeft, zijn vleugelen uitbreidt, ze neemt en ze draagt op zijn vlerken;
12 Zo leidde hem de HEERE alleen, en er was geen vreemd god met hem.
13 Hij deed hem rijden op de hoogten der aarde, dat hij at de inkomsten des velds; en Hij deed hem honig zuigen uit de steenrots, en olie uit den kei der rots;
14 Boter van koeien, en melk van klein vee, met het vet der lammeren en der rammen, die in Bazan weiden, en der bokken, met het vette der nieren van tarwe; en het druivenbloed, reinen wijn, hebt gij gedronken.
15 Als nu Jeschurun vet werd, zo sloeg hij achteruit (gij zijt vet, gij zijt dik, ja, met vet overdekt geworden!); en hij liet God varen, Die hem gemaakt heeft, en versmaadde den Rotssteen zijns heils.
16 Zij hebben Hem tot ijver verwekt door vreemde goden; door gruwelen hebben zij Hem tot toorn verwekt.
17 Zij hebben aan de duivelen geofferd, niet aan God; aan de goden, die zij niet kenden; nieuwe, die van nabij gekomen waren, voor dewelke uw vaders niet geschrikt hebben.
18 Den Rotssteen, Die u gegenereerd heeft, hebt gij vergeten; en gij hebt in vergetenis gesteld den God, Die u gebaard heeft.
19 Als het de HEERE zag, zo versmaadde Hij hen, uit toornigheid tegen zijn zonen en zijn dochteren.
20 En Hij zeide: Ik zal Mijn aangezicht van hen verbergen; Ik zal zien, welk hunlieder einde zal wezen; want zij zijn een gans verkeerd geslacht, kinderen, in welke geen trouw is.
21 Zij hebben Mij tot ijver verwekt door hetgeen geen God is; zij hebben Mij tot toorn verwekt door hun ijdelheden; Ik dan zal hen tot ijver verwekken door diegenen, die geen volk zijn; door een dwaas volk zal Ik hen tot toorn verwekken.
22 Want een vuur is aangestoken in Mijn toorn, en zal bernen tot in de onderste hel, en zal het land met zijn inkomst verteren, en de gronden der bergen in vlam zetten.
23 Ik zal kwaden over hen hopen; Mijn pijlen zal Ik op hen verschieten.
24 Uitgeteerd zullen zij zijn van honger, opgegeten van den karbonkel en bitter verderf; en Ik zal de tanden der beesten onder hen schikken, met vurig venijn van slangen des stofs.

25 Van buiten zal het zwaard beroven, en uit de binnenkameren de verschrikking; ook den jongeling, ook de jonge dochter, het zuigende kind met den grijzen man.
26 Ik zeide: In alle hoeken zoude Ik hen verstrooien; Ik zoude hun gedachtenis van onder de mensen doen ophouden;
27 Ten ware, dat Ik de toornigheid des vijands schroomde, dat niet hun tegenpartijen zich vreemd mochten houden; dat zij niet mochten zeggen: Onze hand is hoog geweest; de HEERE heeft dit alles niet gewrocht.
28 Want zij zijn een volk, dat door raadslagen verloren gaat, en er is geen verstand in hen.
29 O, dat zij wijs waren; zij zouden dit vernemen, zij zouden op hun einde merken.
30 Hoe zoude een enige duizend jagen, en twee tien duizend doen vluchten, ten ware, dat hunlieder Rotssteen hen verkocht, en de HEERE hen overgeleverd had?
31 Want hun rotssteen is niet gelijk onze Rotssteen, zelfs onze vijanden rechters zijnde.
32 Want hun wijnstok is uit den wijnstok van Sodom, en uit de velden van Gomorra; hun wijndruiven zijn vergiftige wijndruiven; zij hebben bittere bezien.
33 Hun wijn is vurig drakenvenijn, en een wreed adderenvergift.
34 Is dat niet bij Mij opgesloten, verzegeld in Mijn schatten?
35 Mijn is de wraak en de vergelding, ten tijde als hunlieder voet zal wankelen; want de dag huns ondergangs is nabij, en de dingen, die hun zullen gebeuren, haasten.
36 Want de HEERE zal aan Zijn volk recht doen, en het zal Hem over Zijn knechten berouwen; want Hij zal zien, dat de hand is weggegaan, en de beslotene en verlatene niets is.
37 Dan zal Hij zeggen: Waar zijn hun goden; de rotssteen, op welken zij betrouwden?
38 Welker slachtofferen vet zij aten, welker drankofferen wijn zij dronken; dat zij opstaan en u helpen, dat er verberging voor u zij.
39 Ziet nu, dat Ik, Ik DIE ben, en geen God met Mij, Ik dood en maak levend; Ik versla en Ik heel; en er is niemand, die uit Mijn hand redt!
40 Want Ik zal Mijn hand naar den hemel opheffen, en Ik zal zeggen: Ik leef in eeuwigheid!
41 Indien Ik Mijn glinsterend zwaard wette, en Mijn hand ten gerichte grijpt, zo zal Ik wraak op Mijn tegenpartijen doen wederkeren, en Mijn hateren vergelden.
42 Ik zal Mijn pijlen dronken maken van bloed, en Mijn zwaard zal vlees eten; van het bloed des verslagenen en des gevangenen, van het hoofd af zullen er wraken des vijands zijn.
43 Juicht, gij heidenen, met Zijn volk! want Hij zal het bloed Zijner knechten wreken; en Hij zal de wraak op Zijn tegenpartijen doen wederkeren, en verzoenen Zijn land en Zijn volk.
44 En Mozes kwam, en sprak al de woorden dezes lieds voor de oren des volks, hij en Hosea, de zoon van Nun.
45 Als nu Mozes geeindigd had al die woorden tot gans Israel te spreken;
46 Zo zeide hij tot hen: Zet uw hart op al de woorden, die ik heden onder ulieden betuige, dat gij ze uw kinderen gebieden zult, dat zij waarnemen te doen al de woorden dezer wet.
47 Want dat is geen vergeefs woord voor ulieden; maar het is uw leven; en door ditzelve woord zult gij de dagen verlengen op het land, waar gij over de Jordaan naar toe gaat, om dat te erven.
48 Daarna sprak de HEERE tot Mozes, op dienzelfden dag, zeggende:
49 Klim op den berg Abarim (deze is de berg Nebo, die in het land van Moab is, die tegenover Jericho is), en zie het land Kanaan, dat Ik den kinderen Israels tot een bezitting geven zal;
50 En sterf op dien berg, waarheen gij opklimmen zult, en word vergaderd tot uw volken; gelijk als uw broeder Aaron stierf op den berg Hor, en werd tot zijn volken vergaderd.
51 Omdat gijlieden u tegen Mij vergrepen hebt, in het midden der kinderen Israels, aan het twistwater te Kades, in de woestijn Zin; omdat gij Mij niet geheiligd hebt in het midden der kinderen Israels.

52 Want van tegenover zult gij dat land zien, maar daarheen niet inkomen, in het land, dat Ik den kinderen Israels geven zal.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Het lied, dat Mozes op het bevel van God de kinderen Israëls heeft overgeleverd als een inlijvende vermaning aan hen om er zich voor te wachten God te verlaten. Het grootste deel van dit hoofdstuk wordt er door ingenomen. Daarin hebben wij:

1. De inleiding vers 1,2. 2. De grootheid en goedheid van Gods aard en wezen, en in tegenstelling hiermede het slechte karakter van het volk van Israël, vers 3-6,.

3.Een verhaal van de grote dingen, die God voor hen gedaan heeft, en daartegenover een bericht van hun slecht gedrag tegenover Hem, vers 7-18.

4.Een voorzegging van de verwoestende oordelen, die God over hen brengen zal vanwege hun zonden, waarin God gerechtvaardigd wordt door de vele verzwaringen van hun goddeloosheden, vers 19-22.

5.Een belofte van de verdelging van hun vijanden en verdrukkers ten laatste en de heerlijke verlossing van een overblijfsel van Israël, vers 36-43

II. De vermaning, waarmee Mozes hun dit lied overgaf, vers 44-47.

III. De orders door God aan Mozes gegeven om op de berg Nebo te klimmen en er te sterven, vers 48-52.

Deuteronomium 32:1-6

I. Wij hebben hier de voorrede of inleiding tot dit lied van Mozes, vers 1, 2. Hij begint:

1. Met een plechtig beroep op hemel en aarde betreffende de waarheid en het gewichtige van hetgeen hij gaat zeggen, en de gerechtigheid van de Goddelijke maatregelen tegen een rebellerend en afvallig volk, want in hoofdstuk 31:28 heeft hij gezegd, dat hij in dit lied hemel en aarde tot getuigen zal roepen tegen hen. Hemel en aarde zullen eerder horen dan dit verdorven, onnadenkend volk, want die wijken niet af van hun gehoorzaamheid aan hun Schepper, maar blijven nog heden staan naar Zijn verordeningen, als Zijn knechten, Psalm 119:89-91, en daarom zullen zij opstaan in het gericht tegen het rebellerende Israël. Hemel en aarde zullen getuigen tegen zondaren, getuigen van de waarschuwingen, die hun gegeven zijn, en van hun weigering om die waarschuwingen aan te nemen, zie Job 20:27 de hemel zal zijn ongerechtigheid openbaren, en de aarde zal zich tegen hem opmaken. Of wel hemel en aarde zijn hier genomen voor de bewoners er van, engelen en mensen, beide zullen samenstemmen om God te rechtvaardigen in Zijn maatregelen tegen Israël, en om Zijn gerechfigheid le verkondigen, Psalm 50-6. Zie Openbaring 19:1, 2.

2. Hij begint met een plechtige toepassing van hetgeen hij gaat zeggen op het volk, vers 2. Mijn leer zal druipen als de regen.

a. "Zij zal als een slagregen wezen voor de wederspannigen," aldus verklaart een van de Chaldeeuwse paraphrasten de eerste zinsnede. Regen wordt soms gezonden ten oordeel, getuige die, door welke de aarde overstroomd en bedolven werd, en gelijk het woord Gods voor sommigen opwekkend en verfrissend is en een reuk des levens ten leven, zo is het voor anderen schrikwekkend en dodend en een reuk des doods ten dode.

b. Zij zal als een aangename lieflijke dauw zijn voor hen, die op de rechte wijze toebereid zijn om haar te ontvangen. Het onderwerp van dit lied is een leer, hij had hun een lied gegeven van lof en dankzegging, Exodus 15, maar dit is een lied ter onderrichting, een leerdicht, want in psalmen, en lofzangen en geestelijke liederen, moeten wij niet slechts eer en heerlijkheid geven aan God, maar ook elkaar leren en vermanen, Colossenzen 3:16. Vandaar dat vele psalmen van David het woord tot opschrift hebben, hetgeen betekent: Om te onderwijzen. Deze leer wordt gepast vergeleken bij regen en plasregens, die van boven komen, om de aarde vruchtbaar te maken, en volbrengen, waartoe zij gezonden zijn, zie Jesaja 55:10, 11, en naar geen man wachten, Micha 5:6. Het is een zegen als die regen dikwijls op ons neerdaalt, en het is onze plicht om hem in te drinken, Hebreeën 6:7. Hij belooft dat zijn leer vloeien zal als de dauw, en als een stofregen, die zachtkens en zonder gedruis neerkomt. Het gepredikte woord zal dan waarschijnlijk nut doen, als het zacht doordringt tot het hart van de hoorders. Hij eist van hen dat zij haar zullen aannemen, dat zij hun even welkom en lieflijk zal zijn als regen op de dorstige aarde, Psalm 72:6. En het Woord Gods zal ons dan waarschijnlijk goed doen, als het ons evenzo lieflijk en aangenaam is. De geleerde bisschop Patrick vat het op als een gebed, dat zijn woorden, die hun van de hemel gezonden waren, mochten binnendringen in hun hart en dat zullen vertederen, zoals de regen de aarde week maakt, en het aldus vruchtbaar maken in gehoorzaamheid.

II. Een ontzagwekkende verklaring van de grootheid en gerechtigheid Gods, vers 3, 4. Hiermede begint hij en stelt het als zijn eerste beginsel:

1. De eer Gods hoog te houden, zodat er geen smaad op geworpen kan worden ter wille van de goddeloosheid van Zijn volk Israël. Hoe slecht en verdorven zij ook mogen wezen, die naar Zijn naam zijn genoemd, Hij is recht en rechtvaardig, en alles wat goed is, en om hun slechtheid moet men van Hem niet te slechter denken.

2. Om de goddeloosheid van Israël te verzwaren, dat zo'n heilig God kende en aanbad, en toch zelf zo onheilig was. En:

3. Om God te rechtvaardigen in Zijn handelingen met hen, wij moeten volhouden, dat God rechtvaardig is, zelfs wanneer Zijn oordelen een grote afgrond zijn, Jeremia 12:1. Psalm 36:7 6.

Mozes stelt zich om de naam des Heeren uit te roepen, vers 3, opdat Israël, wetende welk een God Hij is, die zij verklaard hebben hun God te zijn, nooit dwaas genoeg zal wezen om Hem voor een valsen God, een drekgod te verlaten. Hij roept hen daarom op, om Hem grootheid toe te schrijven. Het zal ons ter voorkoming van zonde, en om ons op de weg te houden van onze plicht, van groot nut wezen om steeds hoge, eervolle gedachten van God te koesteren, en die bij alle gelegenheden ook uit te drukken. Geeft onze God grootheid. Wij kunnen aan Zijn grootheid niets toevoegen, want zij is oneindig, maar wij moeten haar erkennen en er Hem de eer van geven.

Als Mozes nu de grootheid van God wil doen uitkomen, doet hij het, niet door Zijn eeuwigheid en onbegrensde grootheid te verklaren of het schitterende van Zijn heerlijkheid in de bovenwereld te beschrijven, maar door de getrouwheid aan te tonen van Zijn woord, de volmaaktheden van Zijn werken, en de wijsheid en billijkheid van al de daden van Zijn regering want daarin schittert Zijn grootheid het meest voor ons, en dat zijn de nopens Hem geopenbaarde dingen, die voor ons en voor onze kinderen zijn, Hoofdstuk 29:29. a. Hij is de rotssteen vers 4. Zes maal wordt Hij aldus genoemd in dit hoofdstuk, en door de LXX wordt dit steeds vertaald door Theos, God. De geleerde Hugh Broughton heeft uitgerekend dat God (behalve in dit hoofdstuk) in het Oude Testament achttien malen de Rots wordt genoemd (hoewel wij het in sommige plaatsen vertalen door kracht) en beschuldigt daarom de papisten, dat zij van Petrus een god maken, als zij hem tot de rots maken waarop de kerk gebonwd is. God is de Rots, want Hij is in zichzelf onveranderlijk en onbeweeglijk, en voor allen, die Hem zoeken en tot Hem vluchten, is Hij een ondoordringbare toevlucht, en voor allen, die op Hem vertrouwen is Hij een eeuwig fondament.

b. Zijn werk is volkomen. Zijn werk van de schepping was dit, het was alles zeer goed, Zijn werken van de voorzienigheid zijn dit of zullen ter bestemder tijd dit zijn en, als de verborgenheid Gods vervuld zal zijn, dan zal de volmaaktheid van Zijn werken aan de gehele wereld blijken, niets dat God doet kan verbeterd worden, Prediker 3:14. God voleindigde thans wat Hij beloofd en begonnen had voor Zijn volk Israël, en uit de volkomenheid van Zijn werk moeten zij aanleiding nemen om Hem de eer te geven van de volmaaktheid van al Zijn werken. De beste werken van de mens zijn onvolkomen, zij hebben hun fouten en gebreken, en worden onvoltooid gelaten, maar Gods werk is volmaakt, als Hij begint zal Hij voleinden.

c. Al zijn wegen zijn gerichten. De doeleinden van Zijn wegen zijn allen rechtvaardig, en Hij is wijs in de keus van de middelen om die doeleinden tot stand te brengen. Gericht betekent beide wijsheid en rechtvaardigheid. Des Heeren wegen zijn recht, Hosea 14:10.

d. Hij is een God van waarheid, op wiens woord wij kunnen steunen, want Hij kan niet liegen, Hij is getrouw aan al Zijn beloften, en ook Zijn bedreigingen zullen niet ter aarde vallen.

e. Hij is zonder onrecht, die nooit iemand, die op Hem bebouwd heeft, heeft bedrogen, nooit iemand onrecht heeft gedaan, die zich op Zijn rechtvaardigheid heeft beroepen, en nooit hard was voor iemand, die zich aan Zijn genade heeft toevertrouwd.

f. Rechtvaardig en recht is Hij. Gelijk Hij niemand onrecht zal doen door hem zwaarder te straffen dan hij verdient, zo zal Hij ook niet falen allen te belonen, die Hem dienen of voor Hem lijden. Hij is inderdaad rechtvaardig en recht, want Hij zal er afdoend voor zorgen dat niemand iets door Hem zal verliezen. Welk een schoon lieflijk denkbeeld geeft ons dus dit een vers van de God, die wij aanbidden! En hoeveel reden hebben wij om Hem lief te hebben en te vrezen, een leven van verlustiging in Hem te leiden en van afhankelijkheid van en toewijding aan Hem! Dit is onze Rotssteen, en in Hem is geen onrecht, Psalm 92:16.

III. Een zware beschuldiging tegen het Israël Gods, welks aard en karakter in alles het tegenovergestelde was van die van Israëls God, vers 15.

1. Hij heeft het tegen Hem verdorven. Of hij heeft zich verdorven, het gros van het volk heeft dit gedaan, het gehele hoofd is ziek en het gehele hart is mat. God heeft hen niet verdorven, want rechtvaardig en recht is Hij, maar zijzelf alleen zijn de werkers van hun eigen zonde en van hun verderf, en beide zijn begrepen in dit woord: zij hebben zich verdorven, want een ieder wordt verzocht, als hij van zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt. En het heeft u bedorven Hosea 13:9. Indien gij een spotter zijt, gij alleen zult de schuld en de smart dragen, Spreuken 9:12.

2. Hun gebrek is niet van Zijn kinderen. Zelfs Gods kinderen hebben hun gebreken, zolang zij zich in deze onvolmaakte toestand bevinden, want als wij zeggen: Wij hebben geen zonde, geen gebrek, dan bedriegen wij onszelf. Maar de zonde van Israël behoorde daar niet toe, het was geen zwakheid, waartegen zij streden, waartegen zij hebben gewaakt en gebeden, maar een kwaad, waarop hun hart ten volle gezet was om het te doen, want:

3. Zij waren een verkeerd en verdraaid geslacht, gedreven door een geest van tegenspraak die daarom wilden doen wat hun verboden was, omdat het verboden was, hun eigen zin en wil stelden tegenover de wil van God, ongeduldig waren onder de bestraffing, de tucht haatten, en afkerig henengingen in de weg huns harten. De Chaldeeuwse paraphrase geeft deze lezing van het vers: Zij hebben zich verstrooid of veranderd, en niet Hem zelfs de kinderen, die afgoden dienden, een geslacht, dat zijn eigen werken verdierf, en zich vervreemd heeft. Afgodendienaars kunnen God niet schaden of Zijn werken bederven, of Hem een vreemdeling maken voor de wereld. Zie Job 35:6. Neen, al de schade, die zij toebrengen is aan hen zelf en hun eigen werken. Bisschop Patrick geeft een andere lezing van dit vers: Heeft Hij hun enige schade toegebracht? Dat is: "Is God, de Rotssteen, te laken, voor het kwaad dat Israël zal wedervaren? Neen Zijn kinderen zijn hun schandvlek", dat is: Al het kwaad, dat over hen komt, is de vrucht van de goddeloosheid van hun kinderen, want hun gehele geslacht is krom en verdraaid. Allen, die te gronde gaan, richten zichzelf te gronde, zij sterven omdat zij willen sterven.

IV. Een aandoenlijk verwijt of beklag aan dit tergend volk wegens hun ondankbaarheid vers 6. "Zult gij dit de Heere vergelden ? Voorzeker zult gij later zo laag en vals niet wezen in uw gedrag tegenover Hem, als gij geweest zijt".

1. Hij herinnert hen aan de verplichtingen die God hun opgelegd heeft, om Hem te dienen en Hem aan te hangen, Hij is een Vader voor hen geweest, had hen verkregen, gevoed, gedragen en verzorgd, Hij heeft hun zeden verdragen, en zij zullen het hart een Vaders gaan vertreden? Hij had hen gekocht, had vele en grote wonderen gedaan om hen te verlossen uit Egypte, had mensen in hun plaats gegeven, en volken in plaats van hun ziel, Jesaja 43:4. "Is Hij niet uw Vader (uw eigenaar, naar sommiger lezing) die een onbetwistbaar eigendomsrecht heeft op u? En de os kent zijn bezitter. Hij heeft u gemaakt, u het aanzijn gegeven, u gevestigd, u in het aanzijn bewaard. Heeft Hij dit niet gedaan? Kunt gij de verplichtingen ontkennen, die gij aan Hem hebt, uit aanmerking van de grote dingen, die Hij voor u gedaan en bedoeld heeft?" En zijn niet onze verplichtingen als gedoopte Christenen even groot jegens onze Schepper, die ons gemaakt heeft, onze Verlosser, die ons gekocht heeft, en onze Heiligmaker, die ons gevestigd en bevestigd heeft?

2. Hieruit leidt hij af hoe slecht het is Hem te verlaten en tegen Hem te rebelleren. Want:

a. Dat was lage ondankbaarheid. "Zult gij dit de Heere vergelden?" Vergeldt gij Hem aldus de gunsten, die Hij u heeft bewezen? Zult gij de krachten, die gij van Hem hebt ontvangen, tegen Hem aanwenden? Zie Micha 6:3, 4, , Johannes 10:32. Dit is een zo grnwelijke slechtheid, dat geheel de wereld er schande over zal roepen, zeg dat iemand ondankbaar is, en gij kunt niets slechters van hem zeggen.

b. Het was een buitensporige dwaasheid, gij dwaas en onwijs volk. 0 gij uitzinnige, wie heeft u betoverd! Galaten 3:1. Dwazen, voorwaar, om Hem te mishagen, van wie gij zo zeer afhankelijk zijt! Uw eigen zegeningen te verlaten voor valse ijdelheden! Alle moedwillige zondaren, maar inzonderheid zondaren in Israël, zijn de onverstandigste en ondankbaarste mensen te wereld.

Deuteronomium 32:7-14

Mozes had hun in het algemeen God voorgesteld als hun grote Weldoener, die zij uit dankbaarheid verplicht waren waar te nemen en te gehoorzamen, en nu geeft hij hun in deze verzen bijzondere voorbeelden van Gods goedheid jegens hen en zorg voor hen.

1. Sommige voorbeelden er van waren oud en ten bewijze van die beroept hij zich op de geschiedenis, vers 7. Gedenk aan de dagen van ouds, dat is: "Houd in gedachtenis de geschiedenis van die dagen en van de wonderbare leidingen van Gods voorzienigheid betreffende de oude wereld, en betreffende uw voorouders, Abraham, Izaak en Jakob, gij zult een voortdurende reeks vinden van zegeningen, die hen hebben vergezeld, en hoe lang reeds hebben niet alle dingen medegewerkt tot hetgeen nu geschiedt!" De authentieke geschiedenissen van de oude tijden zijn van bijzonder nut, en inzonderheid de geschiedenis van de kerk in haar kindsheid zowel van de Oud Testamentische, als van de Nieuw Testamentische kerk.

2. Anderen waren van latere tijd, en tot bewijs van deze beroept hij zich op hun vaderen en hun oudsten, die nu leefden en bij hen waren. Ouders moeten hun kinderen vlijtig leren niet alleen het woord van God Zijn wetten, Hoofdstuk 6:7, en de betekenis van Zijn inzettingen, Exodus 12:26, 27, maar ook Zijn werken, en de methoden van Zijn voorzienigheid, zie Psalm 78:3, 4, 6, 7. En de kinderen moeten de kennis van deze dingen begeren, die nuttig zullen zijn om hen aan te sporen tot hun plicht en hen er bij te houden.

Over drie dingen wordt hier uitgeweid als voorbeelden van Gods goedheid jegens het volk van Israël, en van hun sterke verplichting om Hem nooit te verlaten.

I. De vroege bestemming van het land Kanaän tot hun erfdeel, want hierin was het het type van ons hemelse erfdeel, en dat het vanouds in de Goddelijke raadsbesluiten was verordineerd en bereid, vers 8. Toen de aarde onder de kinderen van de mensen verdeeld werd, in de dagen van Peleg, na de zondvloed, een ieder geslacht zijn eigen deel had, waarin het zich moest vestigen en langzamerhand tot een volk moest worden, had God Israël in Zijn gedachten en in Zijn oog, want dit goede land, waar zij nu heengingen, hun tot een erfdeel bestemmende, als de tijd er voor gekomen zou zijn, beschikte Hij, dat de nakomelingen van Kanaän veeleer dan van enig ander toen levend geslacht, daar intussen geplant zouden zijn, om, als het ware, het bezit er van te bewaren, totdat Israël er voor bereid en gereed was, omdat die geslachten onder de vloek waren van Noach, door welke zij veroordeeld waren tot dienstbaarheid en verderf, Genesis 9:25- en daarom des te meer rechtvaardig, eervol, gemakkelijk en ten volle uitgeroeid zouden worden, als de volheid des tijds was gekomen, en Israël er bezit van zou nemen. Aldus heeft Hij de landpalen van dat volk gesteld met het oog op het bepaalde getal van de kinderen Israëls, opdat zij juist zoveel zouden hebben als zij nodig hadden. En sommigen maken de opmerking dat Kanaän zelf met zijn elf zonen, Genesis 10:15 en verv. juist het getal vormt van de twaalf stammen Israëls. De wijsheid Gods heeft de bepalingen van van de mensen woningen gesteld, en beide de plaats en de tijd van ons leven in deze wereld bepaald, Handelingen 17:26. Toen Hij de aarde van de mensen kinderen heeft gegeven, Psalm 115:16, was het niet, opdat ieder er maar van grijpen zou wat hij kon, neen, Hij deelt de volken de erfenis uit, en wil dat ieder zal weten wat het zijne is en geen inbreuk zal maken op de bezitting zijns naasten. De oneindige Wijsheid strekt zich zeer ver uit en bepaalt tevoren wat lang daarna geschiedt, Gode zijn al Zijn werken bekend van het begin tot het einde, Handelingen 15:18, maar dat zijn zij niet aan ons, Prediker 3:11. De grote God heeft in Zijn regering van de wereld en het regelen

van de zaken van staten en koninkrijken bijzonder het oog op Zijn kerk en Zijn volk, en gaat in alles te rade met hun welzijn. Zie 2 Kronieken 16:9, en Jesaja 45:4. De Kanaänieten dachten dat zij een even goed en stellig recht hadden op hun land, als hun naburen op het hun, maar God bedoelde dat zij er slechts de houders van zijn zouden, tot dat de Israëlieten, hun landheren, kwamen. Aldus bedient God zich, om Zijn bedoelingen van liefde jegens Zijn volk tot stand te brengen, van hen, die Hem kennen noch liefhebben, en die het zo niet menen, en wier hart het zo niet denkt, Jesaja 10:7. Micha 4:12.

De reden, die gegeven wordt voor de bijzondere zorg, die God voor Zijn volk heeft gedragen, lang voordat zij waren geboren, en men (als ik dit zo zeggen mag) aan hen niet gedacht heeft in onze wereld, verheerlijkt nog meer Zijn goedheid, en maakt haar onuitsprekelijk verplichtend, vers 9, want des Heeren deel is Zijn volk. Geheel de wereld is van Hem, Hij is eigenaar en bezitter van hemel en aarde, maar de kerk is van Hem in zeer bijzonderen zin, zij is Zijn domein, Zijn wijngaard, Zijn besloten hof, Hij heeft er een bijzonder vermaak in zij is de beminde van Zijn ziel, in haar wandelt Hij en woont Hij, zij is Zijn rust tot in eeuwigheid. Hij stelt bijzonder belang in haar en bewaart haar als Zijn oogappel, Hij heeft bijzondere verwachtingen van haar, zoals een man verwachting heeft van zijn erfdeel, en Hij ontvangt grotere inkomsten van eer en heerlijkheid en aanbidding van dat onderscheiden overblijfsel dan van geheel de overige wereld. Dat God het deel Zijns volks zou wezen, is licht te begrijpen, want Hij is hun blijdschap en hun geluk, maar dat zij Zijn deel zouden wezen, die hen noch nodig had, noch enig nut of voordeel van hen had, dat is alleen te begrijpen door de wonderbare neerbuigendheid van Zijn vrije genade. Ja Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U, om hen aldus te achten en te noemen.

II. Het formeren van hen tot een volk, opdat zij geschikt zouden zijn om in dit erfdeel te komen, zoals een erfgenaam als hij meerderjarig is geworden, op de tijd, door de vader vastgesteld. En ook hierin was Kanaän een type van het hemelse erfdeel, want gelijk dit van eeuwigheid af bestemd en verordineerd was voor geheel het Israël Gods, zo zijn zij in de tijd, (en het is een werk van tijd) er bekwaam en geschikt voor gemaakt, Colossenzen 1:12. De verlossing van Israël uit de slavernij door de verwoesting van hun verdrukkers ging vergezeld van zoveel wonderen, waarneembaar voor de zinnen, en daarvan is zo dikwijls gesproken, dat zij in dit lied niet vermeld behoefde te worden, maar de genaderijke werken Gods aan hen, zouden minder opgemerkt worden dan de glorierijke werken, die Hij voor hen had gewrocht, en daarom geeft hij er de voorkeur aan daarop te wijzen. Zeer veel was gedaan om dit volk te vormen, er een gestalte aan te geven, en het geschikt te maken voor de grote dingen, die er voor bestemd waren in het land van de belofte, en dit wordt hier op uiterst sierlijke wijze beschreven.

1. Hij vond hem in een land van de woestijn vers 10. Dit wijst ongetwijfeld naar de woestijn door welke God hen naar Kanaän gebracht heeft, en in welke Hij zich zoveel moeite met hen heeft gegeven, het wordt de kerk in de woestijn genoemd, Handelingen 7:38. Daar werd zij geboren, gekweekt en opgevoed, opdat alles blijken zou Goddelijk en van de hemel te wezen, daar zij noch voor spijze, noch voor geleerdheid gemeenschap hadden met enig deel van deze aarde. Omdat echter gezegd is dat Hij hen daar gevonden heeft, schijnt hiermede ook bedoeld te zijn een voorstelling te geven van de slechte toestand, zowel als van het slechte karakter van dat volk, toen God voor het eerst begon voor hen te verschijnen.

a. Hun toestand was ellendig, Egypte was hun een land van de woestijn, een woeste, huilende wildernis, want zij waren er slaven, en riepen vanwege hun verdrukking, en waren geheel

verbijsterd, niet wetende vanwaar hulp te verkrijgen, daar vond God hen, en vandaar heeft Hij hen gehaald. En:

b. Hun gemoedsgesteldheid was van zodanige aard, dat men er zich weinig goeds van kon beloven, zij waren over het algemeen zo onwetend omtrent Goddelijke dingen, zo stompzinnig en onvatbaar om er de indrukken van te ontvangen, zo gemelijk en zo zwartgallig, zo eigenzinnig en zo twistziek, en daarbij zo vreemd geneigd tot de afgoderijen van Egypte, dat zij wel gezegd konden worden gevonden te zijn in een land van de woestijn, want men zou met even redelijken grond een oogst van koren kunnen verwachten van een onvruchtbare woestijn als enigerlei goede vrucht of dienst voor God van een volk van zo'n karakter. Zij, die door genade vernieuwd en geheiligd zijn moeten dikwijls gedenken aan hetgeen zij van nature waren.

2. Hij voerde hem rondom, Hij onderwees hem. Toen God hen in de woestijn had, heeft Hij hen niet terstond naar Kanaän gebracht, maar liet hen een grote omweg maken, en zo heeft Hij hen onderwezen, dat is:

a. Hierdoor nam Hij tijd om hen te onderwijzen, en gaf hun geboden, naar zij instaat waren ze te ontvangen. Zij, wier roeping het is anderen te onderwijzen, moeten niet denken dat dit plotseling of opeens kan geschieden, die onderwezen worden moeten de tijd hebben om te leren.

b. Hierdoor heeft Hij hun geloof en hun geduld op de proef gesteld, en hen gehard tegen de ontberingen van de woestijn, en zo heeft Hij hen onderwezen. Elke handeling van God met hen was leerrijk, zelfs als Hij hen kastijdde onderwees Hij hen hiermede uit Zijn wet. Wij lezen in Psalm 107:Hij leidde hen op een rechte weg, terwijl wij hier toch lezen: Hij voerde hem rondom, want God leidt Zijn volk altijd op de rechte weg, al schijnt die ons ook een omweg toe, zodat de verste weg dikwijls blijkt indien niet de naaste weg, dan toch de beste weg naar huis in Kanaän te zijn. Hoe God hen heeft onderwezen, werd lang daarna verklaard, Nehemia 9:13. Gij hebt hun gegeven rechtmatige rechten en getrouwe wetten, goede inzettingen en geboden, en inzonderheid, vers 20, Gij hebt Uw goede Geest gegeven om hen te onderwijzen, en Hij onderwijst met macht. Wij kunnen ons wel voorstellen hoe ongeschikt dit volk voor Kanaän zou geweest zijn, indien zij niet eerst door de tucht van de woestijn waren gegaan.

3. Hij bewaarde Hem als Zijn oogappel, met alle mogelijke zorg en tederheid tegen de boze invloeden van een open lucht en al de gevaren van een onherbergzame woestijn. De wolk-en vuurkolom was hun beide ten gids en ten herder.

4. Hij deed voor hen wat de arend doet voor zijn nest van jongen, vers 11, 12. Die gelijkenis werd reeds even gebruikt in Exodus 19:4, Ik heb u op vleugelen van de arenden gedragen, hier wordt er nog nader over uitgeweid. Men heeft opgemerkt dat de arend een sterke genegenheid heeft voor zijn jongen, en haar toont niet alleen zoals andere dieren door ze te beschermen en voor hun voedsel te zorgen, maar door ze op te voeden, en ze te leren vliegen. Te dien einde wekt hij hen op uit het nest, waarin zij liggen te sluimeren, zweeft over hen heen, om hun te tonen hoe zij hun vleugels moeten gebruiken, en gewent ze dan te vliegen op zijn vleugels, totdat zij geleerd hebben op hun eigen vleugels te vliegen. Dit is in het voorbijgaan gezegd een voorbeeld voor ouders om hun kinderen op te leiden tot arbeid, en hun niet toe te geven in luiheid of gemakzucht. Zo heeft God met Israël gedaan, toen zij verzot waren op hun slavernij en wars om haar te verlaten, heeft God hen door Mozes opgewekt om naar vrijheid te haken,

en menigmaal hen teruggehouden van naar het diensthuis terug te keren. Hij voerde hen weg uit Egypte, leidde hen in de woestijn, en heeft er hen nu eindelijk doorheen geleid. De Heere alleen leidde hen, Hij had geen hulp nodig, ook heeft Hij niemand als deelgenoot om dit werk tot stand te brengen, hetgeen een goede reden was waarom zij dan nu ook de Heere alleen zouden dienen, en geen ander, niet eens in deelgenootschap, en veel minder nog in mededinging met Hem. Er was geen vreemde god met Hem om mee te helpen aan Israëls verlossing, en daarom moet er ook geen wezen om te delen in Israëls hulde en aanbidding, Psalm 81:10.

III. Hun vestiging in een goed land. Dit was nu ten dele reeds gedaan in de gelukkige vestiging van twee en een halve stam, een voorproef en onderpand van hetgeen spoedig en zeker voor de overige stammen gedaan zou worden.

1. Zij waren gezegend met glorierijke overwinningen over hun vijanden. vers 13. Hij deed hem rijden op de hoogten van de aarde, dat is: Hij leidde hem uit tot overwinning, en bracht hem zegevierend thuis. Hij reed over de hoge plaatsen of sterkten, die tegen hem opgeworpen werden, en zat gerust en in eer neer op de vruchtbare heuvels van Kanaän. In Egypte hadden zij een gering, ellendig voorkomen, en zij waren het ook, want zij waren arm en veracht, maar in Kanaän was hun houding groot en voornaam, en dat waren zij er ook, want zij waren bevorderd en verrijkt, zij reden statig, als een volk, in welks eer de Koning een welbehagen heeft.

2. Met grote overvloed van alle goed, niet slechts de gewone opbrengst van het veld maar, hetgeen ongemeen was, honing uit de steenrots, en olie uit de kei van de rots. Hetgeen verwijzen kan, of naar hun wonderbaarlijke voorziening van zoet water uit de rots, dat hen volgde in de woestijn, dat honing en olie genoemd wordt, omdat het gebrek dat zij er aan hadden geleden het zo zoet en aangenaam voor hen maakte als honing en olie op andere tijden, of wel naar de grote overvloed van honing en olie, die zij in Kanaän zullen vinden, zelfs in die delen, die het minst vruchtbaar waren. De rotsen van Kanaän zullen nog een betere opbrengst geven dan de akkers en weiden van andere landen. Er worden nog andere voortbrengselen van Kanaän genoemd, vers 14. Er zal zo’n overvloed en zo’n verscheidenheid van gezond voedsel wezen (en alles het beste in zijn soort) dat, zo het hun behaagde, ieder maal een feestmaal kon zijn voortreffelijk brood, bereid van het beste koren, hier genoemd het vette van de nieren van tarwe, (want een graankorrel is niet zeer ongelijk in vorm aan een nier) boter en melk in overvloed, het vlees van vetgemest vee, en voor drank niet minder dan druivebloed, reine wijn. Zulk een liefderijk Vader, en zo vriendelijk een weldoener was God voor hen. Ainsworth ziet in de overvloed van goede dingen in Kanaän een beeld van de vruchtbaarheid van Christus’ koninkrijk en de hemelse vertroostingen van Zijn woord en Geest, voor de kinderen van Zijn koninkrijk heeft Hij boter en melk, de onvervalste melk van het Woord, en vaste spijze voor krachtige mensen, met de wijn, die het hart verheugt.

Deuteronomium 32:15-18

Wij hebben hier een beschrijving van Israëls afval van God, die weldra zal plaatshebben en waartoe zij reeds neiging hadden. Men zou gedacht hebben dat een volk, onder zo grote verplichtingen aan God, uit plichtbesef dankbaarheid en welbegrepen eigenbelang, zich nooit van Hem zou hebben afgewend, maar helaas, zij zijn spoedig terzijde afgewend.

Hier zijn twee grote voorbeelden van hun goddeloosheid, en ieder derzelver was in waarheid een afval van God.

I. Gerustheid en zinnelijkheid, hoogmoed en onbeschoftheid en de andere gewone manieren om van overvloed en voorspoed misbruik te maken, vers 15. Israël wordt hier Jeschurun genoemd, hetgeen volgens sommigen betekent een oprecht volk, en volgens anderen een ziend volk, maar zij hebben spoedig hun roem beide voor hun kennis en hun oprechtheid verloren, want goed gevoed zijnde:

1. Werden zij vet en dik, dat is: zij gaven zich toe in allerlei weelde en bevrediging van hun lusten, alsof zij niets anders te doen hadden dan het vlees te verzorgen tot begeerlijkheden. Zij werden vet, dat is: zij werden log en zwaar, achteloos voor zaken en ongeschikt er voor, dof en dom, zorgeloos en gevoelloos, en dit was de uitwerking van hun overvloed. Aldus zal de voorspoed van de zotten hen verderven, Spreuken 1:32. Maar dit was nog het ergste niet.

2. Zij sloegen achteruit, zij werden hoogmoedig en onbeschoft, en hieven tegen God zelf de verzenen op, als God hen bestrafte, hetzij door Zijn profeten of door Zijn voorzienigheid, sloegen zij de verzenen tegen de prikkels, als een onbandige koe of een ongewend kalf, en in hun woede vervolgden zij de profeten en trotseerden zij God zelf. En aldus liet hij God varen, die hem gemaakt heeft, (geen behoorlijke eerbied betonende aan zijn Schepper en niet beantwoordende aan het doel van zijn schepping) en deed een onduldbaren smaad aan de Rotssteen zijns heirs, alsof hij geen verplichting aan Hem had voor gunsten in het verleden, of niet afhankelijk van Hem was voor de toekomst. Zij, die een god maken van zichzelf, een god maken van hun buik in hoogmoed en brooddronkenheid en het niet kunnen dragen dat men het hun zegt, verlaten hierdoor God en tonen hoe gering zij Hem achten

II. Afgoderij was het grote bewijs van hun afval en daartoe waren zij door hun hoogmoed en brooddronkenheid gekomen, zodat zij nu afkeer kregen van hun Godsdienst, en verzot waren op veranderingen.

Merk op:

1. Wat soort van goden zij kozen waaraan zij offerden, toen zij de God verlieten, die hen gemaakt had, vers 16, 17,. Het verzwaarde hun zonde, dat zij dezelfde diensten, die zij voor de ware God hadden moeten doen deden,

a. Voor vreemde goden, die niet konden voorgeven hun enigerlei goedheid te hebben bewezen of hen onder enigerlei verplichtingen te hebben gelegd, goden, die zij niet kenden van welke zij generlei nut of voordeel konden verwachten, want zij waren vreemdelingen. Of wel, zij worden vreemde goden genoemd omdat het anderen waren dan de ene, enige en ware God, aan wie zij ondertrouwd waren, en getrouw moesten zijn.

b. Aan nieuwe goden die van nabij gekomen waren of pas waren opgekomen, want zelfs in de Godsdienst, welks oudheid een van de heerlijkste eigenschappen er van is, zijn de mensen in de ijdelheid van hun gedachten verzot op nieuwigheden, en in minachting van de Oude van dagen, hebben zij hun liefde gegeven aan nieuwe goden. Een nieuwe god! kan er groter onzinnigheid bestaan? Als wij de rechte weg willen vinden tot rust dan moeten wij vragen naar de oude paden, Jeremia 6:16 6. Het is waar hun vaderen hebben andere goden gediend, jozua 24:2, en het zou voor de kinderen misschien een kleine verontschuldiging geweest zijn, indien zij tot deze waren teruggekeerd, maar nieuwe goden te dienen, voor dewelke hun vaders niet geschrokken zijn, en deze er temeer om lief te hebben, omdat zij nieuw waren, dat was de deur openen voor eindeloze afgoderij.

c. Zij waren dezulken, die in het geheel geen goden waren, blote namaaksels, hun namen waren het verzinsel van mensen en hun beelden het werk van van de mensen handen. Ja meer,

d. Het waren duivelen. Wel verre van goden te zijn, vaders en weldoeners voor het menselijk geslacht, waren zij inderdaad verdervers (dat is de betekenis van het woord) wier doel het was kwaad te doen. Indien er geesten of onzichtbare machten waren, die hun afgodstempels bezaten, dan waren het boze geesten en kwaaddoende machten, die zij toch niet behoefden te aanbidden uit vrees, dat zij hun anders kwaad zouden doen, zoals men zegt dat de Indianen om die reden hun goden aanbidden, want zij, die getrouwelijk God aanbidden, zijn buiten des duivels bereik ja de duivel kan alleen diegenen verderven, die aan hem offeren. Hoe waanzinnig zijn afgodendienaars, die de Rotssteen des heirs verlaten, om zich te pletter te gaan stoten tegen de rots des verderfs.

2. Welk een grote belediging dit was voor JHWH hun God.

a. Het was met recht verklaard als een vergeten van Hem, vers 18. De rotssteen, die u gegenereerd heeft, hebt gij vergeten. Het acht geven op God zou zonde voorkomen, maar als de wereld wordt gediend en aan het vlees wordt toegegeven, dan wordt God vergeten, en kan er iets meer laag en onwaardig zijn dan God te vergeten, die de oorzaak is van ons bestaan, door wie wij bestaan, en in wie wij leven en ons bewegen? En zie wat hiervan komt, Jesaja 17:10, 11. Omdat gij de God uws heirs hebt vergeten, en niet gedacht aan de Rotssteen uwer sterkte, zullen de ranken van de planten in het eerst wel lieflijk zijn, maar ten laatste zal de oogst maar een hoop van het gemaaide zijn in de dag van de ziekte en van de pijnlijke smart. Men wint er niets bij door God te vergeten.

b. Het werd met recht ten kwade geduid als een niet te verontschuldigen belediging. Zij hebben Hem tot ijver verwekt en tot toorn, vers 16, want hun afgoden waren Hem gruwelen. Zie hier Gods misnoegen tegen afgoden, hetzij deze opgericht worden in het hart of in het heiligdom. Hij is ijverzuchtig op hen als mededingers met Hem naar de troon in het hart. Hij haat hen als vijanden van Zijn kroon en regering. Hij is, en zal zijn, zeer toornig op hen, die eerbied of genegenheid voor hen hebben. Diegenen bedenken niet wat zij doen, die God tergen want wie kent de sterkte Zijns toorns?

Deuteronomium 32:19-25

De methode van dit lied volgt de methode van de voorzeggingen in het vorige hoofdstuk, en daarom volgen na Israëls afval van God, beschreven in de vorige verzen nu onmiddellijk de besluiten van de Goddelijke gerechtigheid hen betreffende. Wij bedriegen ons als wij denken dat God zich aldus door een dwaas en trouweloos volk laat bespotten, dat onstandvastig met Hem is.

I. Hij had zich in hen verlustigd, maar nu zal Hij hen met verfoeiing en verachting verwerpen, vers 19. Toen de Heere hun valsheid en dwaasheid zag, en hun lage ondankbaarheid versmaadde Hij hen. De zonde maakt ons hatelijk in de ogen van de heilige God, en geen zondaren zijn zo afzichtelijk voor Hem als degenen, die Hij Zijn zonen en dochteren had genoemd, en die zichzelf zo genoemd hebben, en Hem toch hebben getergd en tot toorn verwekt. Hoe nader iemand is tot God in belijdenis, hoe walglijker zij Hem zijn, als zij zich verontreinigen door hun werken, Psalm 106:39-40.

II. Hij had hun de tekenen gegeven van Zijn tegenwoordigheid en van Zijn gunst, maar nu zal Hij zich van hen terugtrekken, en Zijn aangezicht van hen verbergen, vers 20. Het verbergen van Zijn aangezicht geeft Zijn groot misnoegen te kennen, zij hadden Gode hun rug toegekeerd, en nu zal God hun Zijn rug toekeren, vergel. Jeremia 18:7 met Jeremia 2:27, maar hier geeft het ook te kennen de traagheid van Gods maatregelen in de weg des oordeels. In hun afval begonnen zij met nalaten van hetgeen goed is, en gingen toen voort met het doen van wat kwaad is. Evenzo zal God eerst Zijn gunsten opschorten, en laat Hij hun zien wat daar het gevolg van zal zijn, welk een vriend zij verliezen als zij God er toe brengen hen te verlaten, om te beproeven of dat hen tot berouw en bekering zal brengen. Zo bevinden wij dat God zich verbergt in de verwachting, als het ware, van de gebeurtenis, Jesaja 57:17. Om zich te rechtvaardigen in Zijn verlaten van hen toont Hij, dat zij van zo'n gemoedsaard waren, dat men niets met hen kon uitrichten, want zij zijn:

1. Een verkeerd geslacht, een volk, ontevreden van aard, hardnekkig in de zonde, en dat zich niet wilde verbeteren.

2. Zij waren trouweloos, een volk, dat men niet kon vertrouwen. Toen Hij hen verloste en opnam in het verbond, zei Hij, zij zijn kinderen, die niet liegen zullen, Jesaja 63:8, maar toen zij bleken anders te zijn, kinderen in welke geen trouw is, verdienden zij verlaten te worden, dat de God van de waarheid niets meer van doen met hen wilde hebben.

III. Hij had alles gedaan om het hun gemakkelijk te maken en hun genoegen te geven, maar nu wilde Hij hun datgene aandoen, dat uiterst kwellend voor hen zijn zal. De straf beantwoordt hier aan de zonde, vers 21.

1. Zij hadden God getergd met verachtelijke goden, die in het geheel geen goden waren, maar valse ijdelheden, schepselen van hun eigen verbeelding, die de eerbied hunner aanbidders noch verdienden of konden belonen. Hoe ijdeler en lager de goden waren, die zij nahoereerden, hoe groter de belediging was, die zij de grote en goede God aandeden, die zij de afgoden tot mededingers en tegenstanders gesteld hadden. Dit bracht twee grote boosheden in hun afgoderij, Jeremia 2:13.

2. God wilde hen daarom plagen met verachtelijke vijanden, die onwaardig, zwak, en van geen betekenis waren, de naam van volk niet verdienden, hetgeen voor hen een grote vernedering was, en de verdrukking, waaronder zij zuchtten, nog verzwaarde. Hoe lager het volk was, dat hen tiranniseerde, hoe wreder het zijn zal (niemand is zo lomp en onbeschoft als een bedelaar te paard), behalve nog, dat het smadelijk zal zijn voor Israël, dat zo dikwijls over grote en machtige volken had getriomfeerd, om nu zelf vertreden te worden door de zwakken en zotten, en onder de vloek te komen van Kanaän, die een knecht van de knechten moest zijn. Maar God kan het zwakste werktuig tot een gesel maken voor de sterkste zondaar, en zij, die door de zonde hun almachtige Schepper beledigen, worden rechtvaardiglijk beledigd door de geringste van hun medeschepselen. Dit werd op merkwaardige wijze vervuld in de dagen van de richteren, toen zij soms door diezelfde Kanaänieten verdrukt werden, die zij ten onder hadden gebracht, Richteren 4:2. Maar de apostel past het toe op de bekering van de heidenen, die een volk waren geweest, niet in verbond met God en dwaas omtrent Goddelijke zaken, maar in de kerk gebracht werden, zeer tot verdriet van de Joden, die daar bij alle gelegenheden een grote verontwaardiging om toonden, en dit was beide hun zonde en hun straf, zoals dit altijd met nijd en afgunst het geval is, Romeinen 10:19.

IV. Hij had hen in een goed land geplant, en hen voorzien van alle goede dingen, maar nu zal Hij hun al hun gerieflijkheden ontnemen en hen ten ondergang brengen. De bedreigde oordelen zijn zeer schrikkelijk, vers 22-25.

1. Het vuur van Gods toorn zal hen verteren. vers 22. Zijn zij trots op hun overvloed? Het zal de inkomsten van het land verteren. Vertrouwen zij op hun kracht? Het zal de gronden van de bergen in vlam zetten. Er is geen beschutting tegen de oordelen Gods, als zij komen met de opdracht om alles te verwoesten. Het zal branden tot in de onderste hel, dat is: het zal hen tot de diepste ellende brengen in deze wereld, hetgeen toch nog slechts flauw zou gelijken op de volkomen en eindeloze ellende en rampzaligheid in de andere wereld. De helse verdoemenis (zoals onze Heiland haar noemt) is het vuur van Gods toorn, dat zich hecht aan het schuldige geweten van de zondaar, tot zijn onuitsprekelijke en eeuwige kwelling, Jesaja 30:33.

2. De pijlen van Gods oordelen zullen op hen verschoten worden, totdat Zijn pijlkoker geheel ontledigd is vers 23. De oordelen Gods vliegen, evenals pijlen, zeer snel, Psalm 64:8, diegenen op een afstand bereikende, die zich vleien met de hoop er aan te zullen ontkomen, Psalm 21:9, 13. Zij komen van een onzichtbare hand, maar brengen dodelijke wonden toe want nooit mist God het doel, 1 Koningen 22:34. De bijzondere oordelen hier bedreigd, zijn:

A. Hongersnood. Zij zullen uitgeteerd zijn van honger.

B. Pestilentie en andere krankheden, hier genoemd karbonkel en bitter verderf.

C. Kwellingen door de mindere schepselen tanden van de beesten en venijn van slangen, vers 24.

D. Oorlog, en de noodlottige gevolgen er van, vers 25. a. Onophoudelijke verschrikkingen. Als van buiten het zwaard is, dan kan het niet anders, of er moet van binnen vrees zijn, 2 Corinthiërs 7:5. Van buiten was strijd, van binnen vrees. Zij, die de vreze Gods van zich afwerpen, worden met recht blootgesteld aan de vrees voor vijanden.

b. Algemene sterfte. Als het zwaard des Heeren gezonden wordt om alles te verwoesten, dan zal het verderven zonder onderscheid te maken, noch de kracht van de jongeling, noch de schoonheid van de maagd, de onschuld van de zuigeling, noch de deftigheid of zwakheid van de grijsaard zal een beveiliging wezen tegen het zwaard, als het de een zowel als de ander verteert. Zuke verwoestingen worden aangericht door de oorlog, inzonderheid als hij gevoerd wordt door mensen roofgierig als wilde dieren en venijnig als slangen, vers 24. Zie hier het kwaad, dat door de zonde wordt aangericht, en acht hen dwaas, die er slechts een grap van maken.

Deuteronomium 32:26-38

Na vele schrikkelijke bedreigingen van wèlverdiende toorn en wraak, hebben wij hier verbazingwekkende aanduidingen van genade en onverdiende barmhartigheid, die roemt tegen het oordeel, en waaruit blijkt, dat God geen lust heeft in de dood van zondaren, maar wèl daarin dat zij zich bekeren en leven.

I. In ijver voor Zijn eigen eer, zal Hij geen voleinding met hen maken, vers 26-28.

1. Het kan niet ontkend worden dat zij verdienden geheel ten verderve te worden gebracht en dat God hun gedachtenis van onder de mensen zou doen ophouden, zodat de naam van een Israëliet niet anders dan in de geschiedenis bekend zou zijn, want zij waren een volk, dat door raadslagen verloren gaat, en waarin geen verstand is, vers 28, het meest dwaze, onnadenkende volk, dat ooit bestond, dat de heerlijkheid Gods niet wilde geloven, ofschoon zij haar zagen, Zijn goedertierenheid niet begrepen hoewel zij haar ondervonden en er op leefden. Van hen, die zo'n God konden verwerpen, zo'n wet, zulk een verbond, voor ijdele drekgoden, kon in waarheid gezegd worden: er is geen verstand is hen.

2. Het zou voor God gemakkelijk zijn geweest hen te verderven en hun gedachtenis uit te roeien, toen de meesten van hen waren gedood door het zwaard, was het slechts een verstrooien van het overblijfsel naar enige onbekende volken van de aarde, dan zou nooit meer van hen gehoord worden, en de zaak ware afgedaan. Zie Ezechiel 5:12. God kan hen verderven, die het best versterkt zijn, hen verstrooien, die het nauwst saamverbonden zijn in eeuwige vergetelheid de namen begraven van hen, die het beroemdst waren.

3. De gerechtigheid eiste het: Ik zei: Ik zou hen verstrooien. Het is voegzaam dat diegenen weggedaan worden van de aarde, die weggegaan zijn van hun God, waarom zou er met hen niet naar verdienste gehandeld worden?

4. De wijsheid dacht aan de hoogmoed en de onbeschaamdheid van de vijanden, die uit het verderf van een volk, dat aan God zo dierbaar is geweest en voor hetwelk Hij zulke grote dingen gedaan had, aanleiding zouden nemen, om zich ongunstig uit te laten over God, en zich in te beelden dat, omdat zij Israël tenonder hebben gebracht, zij nu ook over de God Israëls hadden gezegevierd. De tegenstanders zullen zeggen: Onze hand is hooggeweest, hoog voorwaar, als zij te hoog was voor hen, voor wie God zelf streed, ook zullen zij niet bedenken dat de Heere dit alles heeft gewrocht, maar wanen dat zij het gedaan hebben in weerwil van Hem, alsof de God Israëls even zwak en onmachtig was, en even gemakkelijk ter neer te werpen, als de voorgewende godheden van andere volken.

5. Uit aanmerking hiervan heeft de barmhartigheid de overhand, zodat een overblijfsel gespaard en het onwaardige volk voor een algehele ondergang behoed zal worden: Ik schroomde de toorn des vijands. Het is een uitdrukking naar de wijze van de mensen, het is zeker dat God de toorn niet vreest van een mens, maar in deze zaak handelde Hij alsof Hij hem vreesde. Die weinige vromen in Israël aan wie de eer van Gods naam ter harte ging, vreesden de toorn des vijands ten opzichte van deze zaak meer dan wat het ook zij, zoals Jozua, Jozua 7:9, en dikwijls ook David, en omdat zij hem vreesden, wordt van God zelf gezegd dat Hij hem vreesde. Hij had Mozes niet nodig om hierop bij Hem te pleiten, maar gedacht er zelf aan. Wat zullen de Egyptenaren zeggen? Laat allen, wier hart beeft voor de ark Gods en voor Zijn Israël, zich hiermede troosten, dat God zelf voor Zijn eigen eer zal zorgen en Zijn naam niet

zal laten ontheiligen. Hoezeer wij ook verdienen onteerd te worden nooit zal God de troon van Zijn heerlijkheid laten onteren.

II. In zorg voor hun welzijn begeert God ernstig hun bekering, en opdat zij hiertoe zullen komen, dat zij op hun einde zullen merken vers 29.

Merk op:

1. Hoewel God hen een dwaas volk genoemd heeft, waarin geen verstand is, wenst Hij toch dat zij wijs waren, zoals Deuteronomium 5:29, Och, dat zij zo'n hart hadden om Mij te vrezen! Psalm 94:8, en gij dwazen, wanneer zult gij verstandig worden? God verlustigt zich er niet in te zien, dat zondaren zich in het verderf storten, maar begeert dat zij zichzelf zullen helpen, en, zo zij willen, is Hij bereid hen te helpen.

2. Het is een groot blijk van verstand, en zal zeer veel bijdragen tot van de zondaren weerkeren tot God, als zij ernstig merken op het einde, of de toekomende staat. Hier is het inzonderheid bedoeld van hetgeen God door Mozes voorzegd had betreffende dit volk in de laatste dagen, maar het kan meer in het algemeen worden toegepast. Wij behoren te denken aan:

a. Het einde des levens en de toekomende staat van de ziel. Wij moeten aan de dood denken als aan ons heengaan van een wereld van de zinnen naar een wereld van geesten, het einde van onze staat van beproeving, en ons ingaan in de onveranderlijken staat van beloning en vergelding.

b. Het einde van de zonde en de toekomende staat van hen, die er in leven en sterven. O dat de mensen wilden merken op de zaligheid, die zij zullen verliezen, en de rampzaligheid, die zij gewis over zich zullen brengen. Indien zij in hun schulden wandelen, wat zal er het einde van wezen? Jeruzalem heeft dit vergeten, doarom is zij wonderbaarlijk omlaaggedaald, Klaagliederen.1:9

III. Hij herinnert aan de grote dingen, die Hij vroeger voor hen gedaan heeft, als een reden, waarom Hij hen niet geheel zou verstoten. Dit schijnt de betekenis te zijn van de woorden, vers 30, 31. "Hoe zou een Israëliet te sterk zijn geweest voor duizend Kanaänieten, zoals zij dikwijls geweest zijn, als het niet was omdat God, die groter is dan alle goden, voor hen heeft gestreden?" En zo komt dit overeen met Jesaja 63:10, 11,. Toen Hij hun, zoals hier, in een vijand was verkeerd, en tegen hen streed om hun zonde, toen heeft Hij gedacht aan de dagen vanouds, zeggende: Waar is Hij, die hen uit de zee opgebracht heeft? Zo ook hier. Evenals vanouds begint Zijn arm zich uit te strekken tegen de toorn des vijands, Psalm 138:7. Er was een tijd, toen Israëls vijanden verkocht werden door hun eigen rotssteen, dat is: hun afgoden, die hen niet konden helpen, maar hen verrieden, omdat JHWH, de God Israëls, hen besloten had als schapen ter slachting. Want de vijanden zelf moeten erkennen dat hun goden volstrekt niet waren opgewassen tegen de God van Israël. Want hun wijnstok is uit de wijnstok van Sodom, vers 32, 33. Dat moet bedoeld zijn van Israëls vijanden, die zo gemakkelijk vielen voor het zwaard van Israël, omdat zij rijp waren voor het verderf en de mate van hun ongerechtigheid vol was. Maar deze verzen kunnen ook verstaan worden van het verwonderlijke overmogen van Israëls vijanden over hen, toen God hen gebruikte als de roede Zijns toorns, Jesaja 10:5,6. "Hoe zou één Kanaäniet duizend Israëlieten jagen" (zoals gedreigd is tegen hen, die op hulp van Egypte vertrouwden, Jesaja 30:17, "van het schelden van een enkeling zullen duizend vlieden) "als het niet was dat Israëls Rotssteen hen had verlaten en

overgegeven?" Want anders, hoe zij hun kracht ook mogen toeschrijven aan hun goden, Habakuk 1:11, zoals de Filistijnen hun overwinning toeschreven aan Dagon, het is zeker: de rotssteen van de vijanden zou niet overmocht hebben tegen de Rotssteen Israëls, God zou spoedig hun vijanden gedempt hebben, Psalm 81:15, als niet de goddeloosheid van Israël hen in hun handen had overgeleverd. Want hun wijnstok, dat is: Israëls wijnstok, is uit de wijnstok van Sodom, vers 32, 33. Zij waren geplant als een edele wijnstok, een geheel getrouw zaad, maar door de zonde zijn zij veranderd in verbasterde ranken van een vreemde wijnstok, Jeremia 2:21, en zij hadden de zonde en ongerechtigheid van Sodom niet alleen overgenomen, maar overtroffen, Ezechiel 16:48. God noemde hen Zijn wijngaard, een plant van Zijn verlustiging, Jesaja 5:7. Maar hun vruchten waren:

1. Zeer walglijk voor God, bitter als gal.

2. Zeer boosaardig en verderflijk voor elkaar, als adderenvergif. Sommigen verstaan dit van hun straf, hun zonde zal in het laatste bitterheid zijn, 2 Samuel 2:26, zij zal bijten als een slang en steken als een adder, Spreuken 23:32, Job 20:14.

IV. Hij besluit tot het verderf ten laatste van hen, die hun vervolgers en hun verdrukkers zijn geweest. Als de beker van de wijn van de grimmigheid rondgaat, dan zal de koning van Babel er ten laatste uit drinken. Jeremia 25:26, zie ook Jesaja 51:22, 23. De dag komt, wanneer het oordeel, dat begon van het huis Gods, zal eindigen met de goddeloze en de zondaar, 1 Petrus 4:17, 18. Ter bestemder tijd zal God de vijanden van de kerk neerwerpen.

1. In misnoegen tegen hun goddeloosheid, die Hij opmerkt, vers 34, 35. "Is deze hun onvermurwbare woede tegen Israël niet bij Mij opgesloten, om hiernamaals verrekend te worden, als het zal blijken, dat Mij de wraak is?" Sommigen verstaan het van de zonde van Israël, inzonderheid van hun vervolgen van de profeten, die tegen hen opgesloten was, dat is: tegen hen bewaard bleef, van het bloed van de rechtvaardige Abel af, Mattheus 23:35. Hoe dit zij, ons leert het dat de goddeloosheid van de goddelozen in Gods schatkamer bewaard wordt, verzegeld in Zijn schatten.

A. Hij merkt haar, Psalm 90:8. Hij weet beide wat de wijn is en wat de druiven zijn, wat de gezindheid is van het hart en wat de daden zijn van het leven.

B. Van beide houdt Hij een register in Zijn eigen alwetendheid, en in het geweten van de zondaar, en dit is verzegeld in Zijn schatten, hetgeen veiligheid en geheimhouding aanduidt, deze boeken kunnen niet verloren gaan, en zij zullen niet voor de grote dag worden geopend. Zie Hosea 13:12.

C. Dikwijls stelt Hij de straf van de zonde zeer lang uit, zij is weggelegd tot dat de maat vol is, en de dag van de lankmoedigheid Gods voorbij is. Zie Job 21:28-30.

D. Er komt een dag van afrekening, als al de schatten van schuld en toorn opengedaan zullen worden, en de zonde van de zondaren hen gewis zal vinden.

a. De zaak zelf zal voorzeker geschieden, want de Heere is een God, wiens de wraak is, en daarom zal Hij het vergelden, Jesaja 59.: 18. Dit wordt aangehaald door de apostel, om de strengheid te tonen van Gods toorn tegen hen, die van het geloof van Christus afvallen, Hebreeën 10:30.

b. Het zal ter bestemder tijd geschieden in de beste tijd, ja het zal binnen korte tijd geschieden. De dag van hun ondergang is nabij, en hoewel hij schijnt te toeven, draalt hij toch niet en sluimert niet, maar zal haasten. In één uur zal het oordeel over Babylon komen.

2. Hij zal het doen in mededogen met Zijn eigen volk, dat, hoewel het Hem grotelijks getergd had, toch in betrekking tot Hem stond, en in hun ellende en beroep deed op Zijn ontferming, vers 36. De Heere zal Zijn volk recht doen, dat is hun recht doen tegen hun vijanden, hun zaak voorstaan, het juk van de verdrukking verbreken, waaronder zij zolang gezucht hadden. Het zal Hem over Zijn knechten berouwen, Hij zal niet van zin veranderen, maar van weg en wijze, voor hen strijdende zoals Hij tegen hen gestreden heeft, als Hij ziet dat hun kracht is weggegaan. Dit verwijst duidelijk naar de verlossingen, die God voor Israël gewrocht heeft door de richteren uit de hand dergenen, aan wie Hij hen verkocht had om hun zonden. Zie Richteren 2:11-18, en hoe Zijn ziel verdrietig werd over de arbeid van Israël, Richteren 10:16, en dat wel, toen zij tot de uiterste nood en ellende waren gekomen. God hielp hen, als zij zichzelf niet konden helpen, en toen er niemand besloten of gelaten was, dat is niemand van hen die in steden of ommuurde plaatsen woonde waarin zij opgesloten waren, noch iemand, die in verstrooide huizen op het land woonde, waar zij op een afstand waren van hun naburen. Gods tijd om te verschijnen voor de verlossing van Zijn volk is gekomen, als het op zijn ergst met hen is. God beproeft hun geloof, wekt hen op tot gebed, door de benauwdheid het zwaarst te laten worden, en dan verheerlijkt Hij Zijn kracht, beschaamt het aangezicht van Zijn vijanden, en vervult het hart van Zijn volk met zoveel grotere vreugde, door hen uit dit uiterste gevaar te redden, hen als vuurbranden uit het vuur te rukken.

3. Hij zal het doen in minachting en tot versmaadheid van de afgoden, vers 37, 38. Waar zijn hun goden? Dit kan op tweeërlei wijze verstaan worden.

a. Dat God voor Zijn volk doen zal wat de afgoden die zij gediend hadden, niet voor hen konden doen. Zij hadden God verlaten en waren zeer mild in hun offeranden aan de afgoden, brachten het vet van hun slachtoffers en de wijn van hun drankoffers naar hun altaren, en veronderstelden dat hun godheden er zich mee voedden, en met hen vergastten zij er zichzelf op. "Welnu" zegt God, zullen deze goden, die gij met zo grote onkosten gediend hebt, u helpen in uw benauwdheid en u aldus belonen voor de onkosten, die gij voor hen gedaan hebt? Gaat henen en roept tot de goden die gij verkoren hebt, laat u die verlossen ten tijde uwer benauwdheid, Richteren 10:14. Dit is bedoeld om hen hun dwaasheid te doen inzien door God te verlaten, die hen kon helpen, voor goden die het niet konden, en hen aldus tot berouw en bekering te brengen en hen toe te bereiden voor de verlossing. Als de overspeelster haar boeleerders naloopt, maar dezelf niet aantreft tot haar afgoden bidt, en geen goedheid van hen ervaart, dan zal zij zeggen: Ik zal heengaan en keer weer tot mijn vorige man Hosea 2:6. Zie Jesaja 16:12, Jeremia 2:27, 28. Of

b. Dat God aan Zijn vijanden doen zal hetgeen waarvan de afgoden, die zij gediend hebben, hen niet kunnen redden. Sanherib en Nebukadnezar hebben de God van Israël stoutmoedig getart om Zijn aanbidders te verlossen Jesaja 37:10, Daniel 3:15, en Hij heeft hen verlost, tot beschaming van hun vijanden. Maar de God van Israël heeft Bel en Nebo getart om hun aanbidders te verlossen op te staan en hen te helpen en hun bescherming te zijn, Jesaja 47:12, 13, maar zij hebben hen zo weinig kunnen helpen, dat zij zelf, dat is hun beelden, hetgeen alles was wat er van hen was, in gevangenschap gingen, Jesaja 46:2. Zij, die op enigerlei rotsstenen vertrouwen buiten God zullen die ten dage van hun benauwdheid zand bevinden, zij zullen hun falen, als zij ze het meest nodig hebben.

Deuteronomium 32:39-43

Dit besluit van het lied spreekt van drie dingen.

I. Eer aan God vers 39. "Zie nu ten opzichte van geheel de zaak, dat Ik, Ik DIE ben. Leer dit uit het verderf van de afgodendienaars, en van de onmacht hunner goden om hen te helpen". De grote God eist hier:

1. De eer van het bestaan in en uit zichzelf. Ik ben Die ik ben. Aldus besluit Mozes met die naam van God, bij welke Hij hem het eerst bekend was gemaakt, Exodus 3:14. "Ik ben Die Ik ben. Ik ben Die Ik geweest ben, Die zijn zal, Die Ik beloofd heb te zijn, Dien Ik gedreigd heb te zijn, allen zullen Mij getrouw bevinden aan Mijn woord". De Targum en de Uzziëlides geeft hier deze paraphrase van: Als het Woord des Heeren zich zal openbaren om Zijn volk te verlossen, dan zal Hij tot alle volken zeggen: Zie dat Ik nu ben wat Ik ben, en geweest ben, en zijn zal, hetgeen wij zeer goed weten toe te passen op Hem, die tot Johannes gezegd heeft: Ik ben Die is, en Die was, en Die komen zal, Openbaring 1:8. Deze woorden: Ik, Ik ben Die, ontmoeten wij dikwijls in die hoofdstukken van Jesaja, waarin God Zijn volk aanmoedigt om te hopen op hun verlossing uit Babylon, Jesaja 41:4, 43:11, 13, 25, 46:4.

2. Van de enige oppermacht. "Er is geen God met Mij. Geen om met Mij te helpen, geen om met Mij te wedijveren". Zie Jesaja 43:10, 11.

3. Van een volstrekte vrijmacht: Ik dood en maak levend, dat is: alle kwaad en alle goed komen van Zijn hand van voorzienigheid, Hij formeert beide het licht des levens en de duisternis des doods, Jesaja 45:7, Klaagliederen 3:37, 38. Of, Hij doodt en wondt Zijn vijanden, maar geneest en maakt levend Zijn volk, doodt en wondt met Zijn oordelen hen, die van Hem afvallen en tegen Hem rebelleren, maar als zij berouw hebben en zich bekeren, dan geneest Hij hen en maakt hen levend door Zijn goedertierenheid en genade. Of wel, het geeft Zijn onbetwistbaar gezag te kennen om te beschikken over al Zijn schepselen, en het aanzijn, dat Hij hun gegeven heeft, teneinde er Zijn eigen doeleinden door tot stand te brengen. Als Zijn oordelen zijn uitgegaan, verslaat Hij wie Hij wil, en behoudt bij het leven wie Hij wil. Of wel zo: Ofschoon Hij doodt, maakt Hij toch weer levend. als Hij bedroefd heeft zo zal Hij zich ontfermen, Klaagliederen 3:32. Hoewel Hij ons gescheurd heeft, zal Hij ons genezen, Hosea 6:1. De Targum van Jeruzalem leest hier: Ik dood hen, die levend zijn in deze wereld, en maak hen, die dood zijn levend in de andere wereld. En sommigen van de Joodse wetgeleerden zelf hebben opgemerkt, dat dood en een leven na de dood, dat is: eeuwig leven, in deze woorden te kennen worden gegeven.

4. Van een onweerstaanbare macht, die niet bedwongen kan worden. Daar is niemand die uit Mijn hand redt hen, die Ik ter verderfenis heb getekend. Gelijk er geen tegenwerping kan gemaakt worden tegen het vonnis van Gods gerechtigheid, zo is er ook geen ontkomen aan de tenuitvoerlegging van Zijn macht.

II. Verschrikking voor Zijn vijanden, vers 40-42. Verschrikking, voorwaar, voor hen, die Hem haten, gelijk allen doen, die andere goden dienen, volharden in moedwillige ongehoorzaamheid aan de Goddelijke wet, en Zijn getrouwe dienstknechten mishandelen en vervolgen. Dat zijn degenen, op wie God de wraak zal doen weerkeren, deze Zijn vijanden, die niet willen dat Hij over hen zal heersen. Teneinde de zodanigen bijtijds te verschrikken tot berouw en tot een

wederkeren tot hun plicht jegens God, wordt hier de toorn Gods van de hemel tegen hen geopenbaard.

1. Het vonnis Gods wordt bekrachtigd met een eed, vers 40. Hij heft Zijn hand op tot de hemel, de woonplaats van Zijn heiligheid, dit was een aloud en veelzeggend teken, gebruikt bij het zweren, Genesis 14:22. En daar Hij bij niemand, die meerder was, had te zweren, zo zwoer Hij bij zichzelf en bij Zijn eigen leven. Diegenen zijn onherstelbaar rampzalig, die het woord en de eed Gods tegen zich hebben. De Heere heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen, dat de zonde van de zondaren hun verderf zal wezen, indien zij er mee voortgaan.

2. Er worden toebereidselen gemaakt voor de voltrekking van het vonnis: het glinsterend zwaard is gewet. Zie Psalm 7:13. Het is een zwaard, dat dronken is geworden in de hemel, Jesaja 34:11. Terwijl het zwaard gewet wordt, wordt nog ruimte gelaten aan de zondaar om zich te bekeren en, zo hij dit dan veronachtzaamt, zal het zwaard hem zoveel dieper wonden. En gelijk het zwaard gewet is, zo grijpt de hand, die het moet gebruiken, het oordeel aan met het vaste voornemen om er mee door te gaan.

3. De uitvoering van het vonnis zal ontzettend wezen. Het zwaard zal vlees eten en de pijlen zullen dronken gemaakt worden van bloed, er zal zo ontzettend veel bloed worden vergoten, het bloed van de verslagenen in de oorlog, en van de gevangenen, aan wie geen lijfsgenade zal worden verleend, maar die onder de krijgswet allen ter dood zullen gebracht worden. Als Hij de wraak begint te oefenen, dan zal Hij haar voleinden. De uitleggers zijn in grote verlegenheid om de laatste zinsnede te verklaren: van het hoofd af (of naar de Engelse overzetting: van het begin af) zullen er wraken des vijands zijn. Bisschop Patrick, de uitnemende Schriftverklaarder, denkt dat hiervoor gelezen kan worden: Van de koning af tot de slaaf des vijands toe, Jeremia 50:35-37. Als het zwaard van Gods toorn getrokken is, dan zal er bloedig werk geschieden, er zal bloed zijn tot aan de tomen van de paarden, Openbaring 14:20.

III. Troost voor Zijn eigen volk, vers 43. Juicht, gij heidenen, met Zijn volk. Hij besluit het lied met woorden van blijdschap, want in Gods Israël is een overblijfsel, welks einde vrede zal wezen. Gods volk zal ten laatste juichen, zal juichen tot in eeuwigheid. Er worden hier drie dingen genoemd, als oorzaken van vreugde:

1. De uitbreiding van de grenzen van de kerk. De apostel past de eerste woorden van dit vers toe op de bekering van de heidenen, Romeinen 15:10. Weest vrolijk, gij heidenen, met Zijn volk. Zie wat de genade Gods doet in de bekering van zielen, zij brengt hen er toe om zich te verblijden met het volk van God, want de ware Godsdienst maakt ons bekend met ware vreugde zo groot is de vergissing van hen, die denken dat hij de strekking heeft om de mensen naargeestig te maken.

2. Het wreken van het twisten met de kerk op haar tegenstanders. Hij zal een onderzoek instellen naar het bloed van Zijn knechten, en het zal blijken hoe dierbaar en kostelijk het Hem is, want aan hen, die het vergoten hebben, zal bloed te drinken worden gegeven.

3. De genade, die God weggelegd heeft voor Zijn kerk en voor allen, die er toe behoren. Hij zal verzoenen Zijn land en Zijn volk, dat is: allen, die Hem overal vrezen en dienen. Welke oordelen er ook gebracht zullen worden over de zondaren, met het volk Gods zal het wèl wezen. Laat Joden en heidenen zich hierin tezamen verblijden.

Deuteronomium 32:44-52

I. Wij hebben hier de plechtige overgave van dit lied aan het volk van Israël, vers 44, 45. Mozes sprak het tot zo velen als hem konden horen, terwijl Jozua het terzelfder tijd in een andere vergadering sprak voor zo velen als zijn stem kon bereiken. Aldus tot hen komende uit de mond van beide hun bestuurders, van Mozes, die de regering neerlegde, en van Jozua, die haar op zich nam, zouden zij zien dat beide van één geest, éénzelfde gevoelen waren, dat zij, hoewel van bevelhebber veranderende, toch geen verandering kregen in het Goddelijk gebod, Jozua, zowel als Mozes, zou tegen hen getuigen, indien zij ooit God gingen verlaten.

II. Een ernstig bevel hun gegeven, om hun hart te zetten op deze en alle andere goede woorden, die Mozes tot hen gesproken heeft. Hoe vurig verlangt hij het goede voor hen allen, hoe begeert hij dat het woord Gods een diepe en blijvende indruk bij hen teweeg zal brengen, hoe ijvert hij over hen met een Godvruchtige ijver, uit vrees dat zij deze grote dingen eenmaal zullen laten varen!

1. De plichten, die hij hun op het hart bindt zijn:

a. "Zelf deze dingen waar te nemen. Zet uw hart beide op de wetten en op de beloften en bedreigingen op de zegeningen en de vloeken, en nu eindelijk op dit lied. Laat uw geest vlijtig deze dingen overdenken en erdoor getroffen zijn, weest ijverig in het betrachten van uw plicht, en houdt u er aan met een vast voornemen des harten."

b. Deze dingen getrouwelijk over te brengen aan hen, die na hen komen zullen. Gebruikt de invloed, die gij hebt op uw kinderen, voor dit doel, en beveelf hun, zoals uw vader Abraham gedaan heeft, Genesis 18:19, dat zij waarnemen te doen al de woorden van deze wet. Zij, die zelf goed en Godvruchtig zijn, kunnen niet anders dan begeren dat ook hun kinderen het zijn zullen, en dat de nakomelingen in hun tijd de Godsdienst in ere zullen houden.

2. De argumenten, die hij aanvoert om hen te bewegen werk te maken van de Godsdienst en er in te volharden, zijn:

a. Het grote gewicht van de zaken zelf, die hij hun had opgedragen, vers 47. Het is geen vergeefs woord, maar het is uw leven. Het is geen onverschillige zaak, maar van volstrekte noodzakelijkheid, geen beuzeling, maar een zaak van aanbelang, een zaak van leven en dood, neemt haar ter harte, en het is voor eeuwig wel met u, veronachtzaamt haar, en gij zijt voor eeuwig verloren. O dat de mensen er toch ten volle van overtuigd waren, dat de Godsdienst hun leven is, ja het leven van hun ziel!

b. Het grote voordeel, dat het voor hen zijn zou, door ditzelfde woord zult gij de dagen verlengen op het land Kanaän, welke belofte een type is van dat eeuwige leven, tot hetwelk, naar Christus ons verzekerd heeft, diegenen zullen ingaan, die de geboden onderhouden, Mattheus 19:17.

III. Orders, gegeven aan Mozes betreffende zijn dood. Nu deze vermaarde getuige voor God zijn getuigenis voleindigd heeft, moet hij opklimmen tot de berg Nebo en er sterven. In de profetie van Christus' twee getuigen is een duidelijke toespeling op Mozes en Elia, Openbaring 11:6, en daar hun wegneming door het martelaarschap plaats had, was zij wellicht niet minder glorierijk dan die van Mozes of Elia. Die orders werden op dezelfde dag aan Mozes gegeven,

vers 48. En waarom zou hij, nu zijn werk volbracht was nog een dag langer wensen te leven? Wèl had hij tevoren gebeden, dat hij over de Jordaan mocht gaan maar nu is hij volkomen tevreden en, zoals God hem bevolen had, sprak hij niet meer van deze zaak.

1. God herinnert hem hier aan de zonde, waaraan hij zich had schuldig gemaakt, waarom hij van Kanaän was buitengesloten, vers 51, opdat hij de bestraffing zoveel geduldiger zou dragen omdat hij gezondigd had, en nu zijn droefheid zou vernieuwen om dat onbedachte woord, want ook voor de beste van de mensen is het goed om, als zij sterven, berouw en leedwezen te hebben over de zwakheden en gebreken, waarvan zij zich bewust zijn. Het was een nalaten, dat aldus aan God mishaagd heeft, hij heeft God niet geheiligd, zoals hij Hem had behoren te heiligen in het midden van de kinderen Israëls, hij heeft zich niet met betamelijkheid gedragen bij het volbrengen van de orders, die hij toen ontvangen had.

2. Hij herinnert hem aan de dood van zijn broer Aäron, vers 50, teneinde hem zijn eigen dood meer gemeenzaam te maken, en minder vreeslijk. Het is, als wij sterven, een grote bemoediging voor ons, om te denken aan onze vrienden, die ons zijn voorgegaan door het dal van de schaduwen des doods, inzonderheid aan Christus, onze oudste Broeder en grote Hogepriester.

3. Hij zond hem naar een hoge heuvel om van diens top het land Kanaän in ogenschouw te nemen en dan te sterven, vers 50. De herinnering aan zijn zonde mocht de dood verschrikkelijk maken, maar het gezicht, dat God hem gaf op Kanaän, nam er de verschrikking van weg en was een teken dat God met hem verzoend was, en een duidelijke aanwijzing voor hem dat, hoewel zijn zonde hem buitensloot van het aardse Kanaän, zij hem toch het betere land niet zou ontroven, dat in deze wereld niet anders gezien kan worden dan met het oog des geloofs. Diegenen kunnen getroost en gerust sterven, wanneer het ook zij dat God hen oproept, (in weerwil van de zonden, die zij tegen zichzelf gedenken) die een gelovig vooruitzicht en een wèl gegronde hoop hebben op het eeuwige leven na de dood.

HOOFDSTUK 33.

1 Dit nu is de zegen, met welken Mozes, de man Gods, de kinderen Israels gezegend heeft, voor zijn dood.
2 Hij zeide dan: De HEERE is van Sinai gekomen, en is hunlieden opgegaan van Seir; Hij is blinkende verschenen van het gebergte Paran, en is aangekomen met tien duizenden der heiligen; tot Zijn rechterhand was een vurige wet aan hen.
3 Immers bemint Hij de volken! Al zijn heiligen zijn in Uw hand; zij zullen in het midden tussen Uw voeten gezet worden; een ieder zal ontvangen van Uw woorden.
4 Mozes heeft ons de wet geboden, een erfenis van Jakobs gemeente;
5 En Hij was koning in Jeschurun, als de hoofden des volks zich vergaderden, samen met de stammen Israels.
6 Dat Ruben leve, en niet sterve, en dat zijn lieden van getal zijn!
7 En dit is van Juda, dat hij zeide: Hoor, HEERE! de stem van Juda! en breng hem weder tot zijn volk; zijn handen moeten hem genoegzaam zijn, en zijt Gij hem een Hulp tegen zijn vijanden!
8 En van Levi zeide hij: Uw Thummim en Uw Urim zijn aan den man, Uw gunstgenoot; dien Gij verzocht hebt in Massa, met welken Gij getwist hebt aan de wateren van Meriba.
9 Die tot zijn vader en tot zijn moeder zeide: Ik zie hem niet; en die zijn broederen niet kende, en zijn zonen niet achtte; want zij onderhielden Uw woord, en bewaarden Uw verbond.
10 Zij zullen Jakob Uw rechten leren, en Israel Uw wet; zij zullen reukwerk voor Uw neus leggen, en dat gans verteerd zal worden, op Uw altaar.
11 Zegen, HEERE! zijn vermogen, en laat U het werk zijner handen wel bevallen; versla de lenden dergenen, die tegen hem opstaan en hem haten, dat zij niet weder opstaan!
12 En van Benjamin zeide hij: De beminde des HEEREN, hij zal zeker bij Hem wonen. Hij zal hem den gansen dag overdekken, en tussen Zijn schouders zal hij wonen!
13 En van Jozef zeide hij: Zijn land zij gezegend van den HEERE, van het uitnemendste des hemels, van den dauw, en van de diepte, die beneden is liggende;
14 En van de uitnemendste inkomsten der zon, en van de uitnemendste voortzetting der maan;
15 En van het voornaamste der oude bergen, en van het uitnemendste der eeuwige heuvelen;
16 En van het uitnemendste der aarde en haar volheid, en van de goedgunstigheid Desgenen, Die in het braambos woonde, kome de zegening op het hoofd van Jozef, en op den schedel des afgezonderden van zijn broederen!
17 Hij heeft de heerlijkheid des eerstgeborenen zijns osses, en zijn hoornen zijn hoornen des eenhoorns; met dezelve zal hij de volken te zamen stoten tot aan de einden des lands. Dezen nu zijn de tien duizenden van Efraim, en dezen zijn de duizenden van Manasse!
18 En van Zebulon zeide hij: Verheug u, Zebulon! over uw uittocht, en Issaschar! over uw hutten.
19 Zij zullen de volken tot den berg roepen; daar zullen zij offeranden der gerechtigheid offeren; want zij zullen den overvloed der zeeen zuigen, en de bedekte verborgen dingen des zands.
20 En van Gad zeide hij: Gezegend zij, die aan Gad ruimte maakt! hij woont als een oude leeuw, en verscheurt den arm, ja ook den schedel.
21 En hij heeft zich van het eerste voorzien, omdat hij aldaar in het deel des wetgevers bedekt was; daarom kwam hij met de hoofden des volks; hij verrichtte de gerechtigheid des HEEREN, en zijn gerichten met Israel.
22 En van Dan zeide hij: Dan is een jonge leeuw; hij zal als uit Bazan voortspringen.
23 En van Nafthali zeide hij: O Nafthali! wees verzadigd van de goedgunstigheid, en vol van den zegen des HEEREN; bezit erfelijk het westen en het zuiden.

24 En van Aser zeide hij: Aser zij gezegend met zonen; hij zij zijn broederen aangenaam, en dope zijn voet in olie.
25 Ijzer en koper zal onder uw schoen zijn; en uw sterkte gelijk uw dagen!
26 Niemand is er gelijk God, o Jeschurun! Die op den hemel vaart tot uw hulp, en met Zijn hoogheid op de bovenste wolken.
27 De eeuwige God zij u een woning, en van onder eeuwige armen; en Hij verdrijve den vijand voor uw aangezicht, en zegge: Verdelg!
28 Israel dan zal zeker alleen wonen, en Jakobs oog zal zijn op een land van koren en most; ja, zijn hemel zal van dauw druipen.
29 Welgelukzalig zijt gij, o Israel! wie is u gelijk? gij zijt een volk, verlost door den HEERE, het Schild uwer hulp, en Die een Zwaard is uwer hoogheid; daarom zullen zich uw vijanden geveinsdelijk aan u onderwerpen, en gij zult op hun hoogten treden!

Toch heeft Mozes nog niet afgedaan met de kinderen Israëls, aan het einde van het vorige hoofdstuk schijnt hij voorgoed afscheid van hen te hebben genomen, maar hij heeft hun nog iets te zeggen. Hij had een afscheidsrede voor hen gehouden, en het was een uitvoerige en zeer aandoenlijke rede. Na die rede had hij hun een psalm gegeven, een lange psalm, en nu blijft er niets anders over dan hen heen te zenden met een zegen, die zegen spreekt hij uit in dit hoofdstuk, in de naam des Heeren, en zo verlaat hij hen.

I. Hij verklaart hen allen gezegend in hetgeen God alreeds voor hen gedaan heeft, inzonderheid door hun Zijn wet te geven, vers 2-5.

II. Hij spreekt een zegen uit over iedere stam, die zowel een gebed is om, als een profetie van, hun gelukkigen staat. 1.Ruben, vers 6. 2. Juda, vers 7.3. Levi, vers 8-11. 4.Benjamin, vers 12. 5.Jozef, vers 13-17. 6.Zebulon en Issaschar, vers 18, 19. 7.Gad, vers 20, 21. 8.Dan, vers 22. 9.Nafthali, vers 23, 10.Aser, vers 24, 25. Hij verklaart hen allen in het algemeen gezegend, om hetgeen God voor hen zijn zou en voor hen zou doen, indien zij gehoorzaam zijn, vers 26-29.

Deuteronomium 33:1-5

Het eerste vers is het opschrift van het hoofdstuk: Het is een zegen. In het vorige hoofdstuk had hij de verschrikkingen des Heeren gedonderd tegen Israël vanwege hun zonde, het was een hoofdstuk als de rol van Ezechiël vol van klaagliederen, en zuchting en wee. Om dit nu te verzachten, en opdat het niet zou schijnen dat hij in toorn van hen scheidde, voegt hij er hier een zegen aan toe, en laat hun zijn vrede, die nederdalen en rusten zou op al diegenen onder hen, die kinderen des vredes waren. Zo was Christus' laatste werk op aarde Zijn discipelen te zegenen, Lukas 24:50, zoals hier Mozes, ten teken van in vriendschap te scheiden. Mozes zegende hen:

1. Als een profeet, een man Gods. Het is een zeer begerenswaardige zaak om deel te hebben in de gebeden van hen, die invloed hebben in de hemel, het is het loon van een profeet. In deze zegen drukt Mozes niet alleen zijn goede wensen uit voor zijn volk, maar voorzegt hij door de geest van de profetie toekomstige dingen betreffende hen.

2. Als een vader van Israël goede vorsten zijn als een vader voor hun onderdanen heeft Jakob op zijn sterfbed zijn zonen gezegend, Genesis 49:1, en naar dit voorbeeld zegent Mozes hier de stammen, die uit hen zijn voortgekomen om te tonen dat, hoe tergend zij ook geweest waren, het erfdeel van die zegen hen niet was ontnomen. Dat hij even vóór zijn dood die zegen over hen uitsprak, zal waarschijnlijk daardoor een diepe indruk bij hen teweegbrengen, en hun ook een blijk wezen van Mozes' welwillende gezindheid jegens hen, daar hij wenste dat zij gelukkig zullen zijn, hoewel hij moet sterven, en dus niet in hun geluk zal delen.

Hij begint zijn zegen met een verheven beschrijving van de heerlijke verschijningen Gods voor hen door hun Zijn wet te geven, en van de grote weldaad, die zij voor hen was.

I. Er was een zichtbare en luisterrijke openbaring van de Goddelijke majesteit, genoeg om atheïsten en ongelovigen te overtuigen en voor altijd tot zwijgen te brengen, de stompzinnigsten en onverschilligsten op te wekken en te ontroeren, en alle verborgen neigingen tot andere goden beschaamd te maken, vers 2.

1. Zijn verschijning was heerlijk, Hij blonk en schitterde als de zon, wanneer zij uitgaat in haar kracht. Zelfs Seïr en Paran, twee bergen op enige afstand, waren verlicht door de Goddelijke heerlijkheid, die op de berg Sinaï verscheen, en er enige stralen van terugkaatste, zo schitterend was de verschijning en zo bijzonder opgemerkt in de aangrenzende landen. Hierop zinspeelt de profeet, om de wonderen van de Goddelijke voorzienigheid te doen uitkomen, Habakuk 3:3, 4, Psalm 18:8-10. De Jeruzalemse Targum geeft een zonderlinge verklaring hiervan, hij zegt: "Toen God neerkwam om de wet te geven, bood Hij haar op het gebergte Seïr de Edomieten aan, maar zij weigerden haar, omdat zij er het gebod in vonden: Gij zult niet doodslaan, toen bood Hij haar de Ismaëlieten aan op de berg Paran maar ook zij wezen haar af, omdat zij er in vonden: Gij zult niet stelen, en toen kwam Hij op de berg Sinaï, en bood haar Israël aan, en zij zeiden: Al wat de Heere zal spreken, zullen wij doen." Ik zou zo'n ongegronde waan niet overgeschreven hebben, als het niet was om zijn hoge oudheid.

2. Hij was luisterrijk vergezeld. Hij kwam met Zijn heilige miriaden, zoals Henoch lang tevoren voorzegd had, dat Hij zou komen om de wereld te oordelen op de laatste dag, Judas: 14. Dezen waren de engelen, die wagens Gods, onder welke de Heere was in deze heilige plaats Psalm 68:18. Zij vergezelden de Goddelijke Majesteit en werden bij de plechtigheden van die

dag gebruikt als Zijn dienaren. Vandaar dat gezegd is, dat de wet door bestellingen van de engelen is ontvangen Handelingen 7:53, Hebreeën 2:2.

II. Hij gaf hun zijn wet, welke geroemd is:

1. Een vurige wet, omdat zij hun gegeven was uit het midden des vuurs, Deuteronomium 4:33, en omdat zij als vuur werkt: als zij aangenomen wordt, dan is zij smeltend, verwarmend, reinigend en verbrandt het vuil des verderfs, als zij verworpen wordt, dan verhardt, verschroeit, pijnigt en verderft zij. De Geest daalde neer in verdeelde tongen als van vuur, want ook het Evangelie is een vurige wet.

2. Zij wordt gezegd te zijn aan Zijn rechterhand, hetzij omdat Hij haar op stenen tafelen schreef, of wel omdat het de kracht aanduidt van de wet, de Goddelijke kracht, die er van uitgaat, opdat zij niet leeg weerkeert, of wel, zij kwam als een gave tot hen, en het was een zeer kostelijke gave, een zegen van de rechterhand.

3. Het was een blijk van de bijzondere goedheid, die Hij voor ben had. Immers bemint Hij de volken, vers 3, en daarom wordt gezegd dat de wet, hoewel zij een vurige wet is, aan hen was, vers 2, dat is voor hen, of ten gunste van hen. De wet Gods, geschreven in het hart is een stellig bewijs dat er de liefde Gods in is uitgestort, wij moeten Gods wet als eender gaven van Zijn genade beschouwen. Immers beminde Hij de volken, of legt hen op Zijn hart, zoals de eigenlijke betekenis is van die woorden, hetgeen niet slechts de innigste liefde te kennen geeft, maar ook de tederste en zorgzaamste bescherming. Al Zijn heiligen waren in Zijn hand. Sommigen verstaan dit inzonderheid van Zijn ondersteuning van hen, en dat Hij hen in het leven heeft behouden bij de berg Sinaï, toen de verschrikking zo groot was, dat Mozes zelf beefde en bevreesd was, zij hoorden, de stem Gods en zijn levend gebleven, Hoofdstuk 4:33. Of het geeft te kennen dat Hij hen door Zijn wet tot een volk heeft geformeerd, hen vormde zoals de pottenbakker het leem. Of, zij waren in Zijn hand om bedekt en beschermd te worden, en gebruikt zoals de zeven sterren in de hand van Christus Openbaring 1:16. God heeft al Zijn heiligen in Zijn hand, en hoewel er tienduizenden zijn van Zijn heiligen, vers 2, is toch Zijn hand, waarmee Hij de wateren meet, groot genoeg en sterk genoeg, om ze allen te houden, en wij kunnen er zeker van zijn, dat niemand hen uit Zijn hand zal rukken, Johannes 10:28.

III. Hij neigde hen om de wet te ontvangen die Hij hun gaf. Zij zaten aan Uw voeten als leerlingen aan de voeten van hun meesters ten teken van eerbied in afwachting van, en nederige onderworpenheid aan hetgeen geleerd wordt. Zo zat Israël aan de voet van de berg Sinaï, en beloofde te horen en te doen al wat God zou zeggen. Sommigen lezen het: zij werden geslagen of getroffen aan uw voeten, namelijk door de verschrikkingen van de berg Sinaï, die hen voor het ogenblik zeer verootmoedigden, Exodus 20:19. Iedereen stond toen gereed om Gods woorden te ontvangen, en zij waren dit ook, toen de wet in het openbaar voor hen gelezen werd, zoals Jozua 8:34. Het is een groot voorrecht om, als wij de woorden Gods gehoord hebben, de gelegenheid te krijgen om ze nogmaals te horen, Ik heb hun Uw naam bekend gemaakt, en zal hem bekend maken, Johannes 1-7:26. Zo had Israël niet slechts de wet ontvangen, maar zal haar wederom ontvangen, en nooit zonder onderwijs gelaten worden.

Aan het volk wordt geleerd om, in dankbaarheld voor de wet van God steeds een eerbiedige gedachtenis te bewaren, beide van de wet zelf en van Mozes, door wie zij gegeven werd. Twee van de Chaldeeuwse paraphrasten lezen hier: De kinderen Israëls zeiden: Mozes gebood ons een wet: en de Joden zeggen dat, zodra een kind instaat was te spreken, zijn vader verplicht

was het deze woorden te leren: Mozes gebood ons een wet, het erfdeel van de vergadering Jakob's.

1. Hen wordt geleerd met grote eerbied van de wet te spreken, en haar te noemen: het erfdeel van de vergadering Jakob's. Zij beschouwden haar:

a. Als aan hen in het bijzonder gegeven, als hetgeen waardoor zij van andere volken onderscheiden waren, die er noch de kennis van hadden, Psalm 147:20, noch, al hadden zij haar ook, onder de verplichting waren om haar waar te nemen, zoals Israël onder die verplichting was, en daarom, (zegt bisschop Patrick) "hebben de Joden, als zij een land veroverden, niemand gedwongen de wet van Mozes aan te nemen, maar alleen om zich aan de zeven geboden Noach's te onderwerpen."

b. Als een onvervreemdbaar erfgoed aan hen verzekerd, want aldus gaan erfenissen aan het nageslacht over. En:

c. Als hun rijkdom, hun ware schat. Zij, die het woord van God en de middelen van de genade hebben, hebben reden te zeggen: een schone erfenis is ons geworden. Hij is inderdaad rijk, in wie het woord van Christus rijkelijk woont. Misschien wordt de wet hun erfdeel genoemd, omdat zij hun met hun erfdeel gegeven werd, er zo aan was toegevoegd, dat het verlaten van de wet een verbeuren des erfdeels tengevolge zou hebben. Zie Psalm 119:111.

2. Hen wordt geleerd met grote eerbied van Mozes te spreken, en zij waren te meer verplicht zijn naam in ere te houden, omdat hij geen maatregelen had genomen om hem in zijn geslacht te bewaren, zijn nakomelingen zijn nooit de zonen van Mozes genoemd, zoals de priesters de zonen van Aäron genoemd zijn.

a. Zij moeten Mozes erkennen als een groot weldoener van hun volk, doordat hij hun de wet gebood, want, hoewel zij van de hand Gods kwam, ging zij door de hand van Mozes.

b. Hij was koning in Jeschurun. Hun de wet geboden hebbende, heeft hij, zolang als hij leefde, zorg gedragen, dat zij waargenomen en ten uitvoer gelegd werd. En zij waren zeer gelukkig zo'n koning te hebben, die hen regeerde, ten alle tijde voor hen in-en uitging, maar inzonderheid dan een groot aanzien had, als de hoofden des volks vergaderd waren, in parlement als het ware, en Mozes president onder hen was. Sommigen verstaan dit van God zelf, Hij verklaarde zich tot hun Koning, toen Hij hun de wet gaf en Hij bleef dit, zolang zij Jeschurun waren, een oprecht volk, en totdat zij Hem verwierpen, 1 Samuel 12:12. Maar het schijnt veeleer van Mozes verstaan te moeten worden. Een goede regering is een grote zegen voor het volk, waarvoor zij wèl reden hebben dankbaar te zijn, en die staatsregeling is zeer gelukkig, welke zoals die van Israël, en zoals die van ons, de macht verdeelt tussen de koning in Jeschurun en de hoofden van de stammen, als zij tezamen vergaderd zijn.

Deuteronomium 33:6-7

I. Hier is de zegen van Ruben. Hoewel Ruben de eer van zijn geboorterecht had verloren, begint Mozes toch met hem, want wij moeten hen, die onteerd zijn, niet beschimpen en de tekenen van schande voor niemand duurzaam willen maken, al waren die in het eerst ook nog zo verdiend, vers 6. Mozes begeert en voorzegt:

1. De instandhouding van die stam, hoewel hij een grensstam aan de overzijde van de Jordaan was, "zo laat hem toch leven en noch door zijn naburen worden vernietigd, noch onder hen opgaan". En wellicht heeft hij de uitgelezen mannen van die stam op het oog, die daar zij hun erfdeel reeds hadden ontvangen er hun huisgezinnen in vestigden, terwijl zij zelf nu gereed waren toegerust voor het aangezicht hunner broederen over tetrekken, Numeri 32:27. "Laat hen op die edelen krijgstocht worden beschermd, en hun hoofd bedekt zijn ten dage van de wapening".

2. De toeneming van deze stam: dat zijn lieden van getal zijn. "Laat het een talrijke stam wezen, al is hun andere eer ook verbeurd en verloren, zodat zij de voortreffelijkste niet zijn, niet zullen uitmunten zo laat hen toch vermenigvuldigen". Dat Ruben leve en niet sterve, al is het ook dat zijn mannen weinig in aantal zijn, aldus denkt bisschop Patrick dat de volzin overgezet kan worden. "Hoewel hij niet kan verwachten te bloeien, Genesis 49:4, zo laat hem toch niet omkomen, niet vergaan". Al de Chaldeeuwse paraphrasten brengen dit in verband met de andere wereld. Dat Ruben leve in het eeuwige leven, en de tweede dood niet sterve, aldus Onkelos. Dat Ruben leve in deze wereld, en de dood niet sterve, die de goddelozen in de toekomende wereld sterven, aldus Jonathan en de Jeruzalemse Targum.

II. De zegen van Juda, die voor Levi gesteld wordt, omdat onze Heere uit Judagesproten is, en (zoals Dr. Lightfoot zegt) om de waardigheid van het koningschap boven het priesterschap. De zegen, vers 7, kan betrekking hebben, hetzij:

1. Op de gehele stam in het algemeen. Mozes bidt om en profeteert van de grote voorspoed van die stam. Dat God zijn gebeden zal verhoren (zie er een voorbeeld van in 2 Kronieken 13:14, 15), hem in zijn erfdeel zal bevestigen, hem voorspoedig zal maken in al zijn zaken, en hem de overwinning zal geven over zijn vijanden. Het wordt als aangenomen en vastgesteld beschouwd, dat de stam van Juda een biddende en tevens een zeer werkzame stam zal zijn. "Heere", zegt Mozes, "hoor zijn gebeden, en geef voorspoed op al zijn ondernemingen, laat zijn handen hem genoegzaam zijn, in de landbouw, zowel als in de krijg". De stem des gebeds behoort steeds vergezeld te wezen van de hand des strevens, dan kunnen wij voorspoed verwachten. Of:

2. Het kan in het bijzonder betrekking hebben op David, als type van Christus, dat God zijn gebeden zal horen, Psalm 20:2 (en Christus werd altijd verhoord Johannes 11:4 dat Hij hem de overwinning zei geven over zijn vijanden en voorspoed in zijn grote ondernemingen. Zie Psalm 89:21 en verv. En het gebed, dat God hem tot zijn volk zal brengen, schijnt betrekking te hebben op Jakob’s profetieën betreffende Silo, dat tot Hem de volken vergaderd zullen worden, Genesis 49:10.

De stam van Simeon is voorbijgegaan in de zegen, omdat Jakob hem onder een schandmerk heeft gelaten, en hij nooit, zoals Levi, iets gedaan had om in eer hersteld te worden. In de woestijn werd hij meer dan enige andere stam verminderd, en Zimri, die nog kort geleden zich

zo in het openbaar schuldig had gemaakt, was van die stam. Of wel, omdat het erfdeel van Simeon een aanhangsel was van dat van Juda is die stam mee in de zegen van Juda begrepen. In sommige afschriften van de LXX is Simeon bij Ruben gevoegd: Dat Ruben leve en niet sterve, en dat Simeon velen in getal zij.

Deuteronomium 33:8-11

Mozes is uitvoerig in de zegen over de stam van Levi, niet zozeer omdat het zijn eigen stam was (want daarvan maakt hij geen gewag) als wel omdat het Gods stam was. De zegen van Levi heeft betrekking:

I. Op de hogepriester, hier Gods heilige genoemd, vers 8, omdat zijn ambt heilig was, ten teken waarvan Heiligheid des Heeren op de gouden plaat geschreven was, die hij op het voorhoofd droeg.

1. Hij schijnt te erkennen dat God Aäron en zijn zaad rechtvaardig uit dit ambt had kunnen ontzetten vanwege zijn zonde te Meriba Numeri 20:12. Zo wordt dit door velen verstaan. Mij schijnt het eerder waarschijnlijk toe dat hij integendeel bij God pleit op de ijver en de getrouwheid van Aäron en zijn stoutmoedigheid in het stuiten van de stroom van de murmureringen van het volk bij het andere Meriba, Exodus 17:7, hetgeen zeer merkwaardig zou kunnen zijn, en waarop God het oog zou kunnen gehad hebben, toen Hij hem het priesterschap verleende, hoewel er daar geen melding van wordt gemaakt. Al de Chaldeeuwse paraphrasten komen overeen, dat het een beproeving was, waarin hij volkomen en getrouw werd bevonden, en de beproeving heeft doorstaan, en dat het dus niet Numeri 20:12 is, dat bedoeld wordt.

2. Hij bidt dat het ambt van hogepriester blijvend zal zijn, Laat Uw tummim en urim met hem zijn. Zij werden hem voor een uitnemende dienst geschonken, zoals blijkt uit Maleachi 2:5. "Heere, laat die hem nooit ontnomen worden". Niettegenstaande deze zegen zijn de urim en de tummim verloren gegaan in de gevangenschap, en nooit hersteld in de tweede tempel, maar het heeft zijn volkomen vervulling in Jezus Christus, Gods Heilige, en onze groten Hogepriester, van wie Aäron een type was. Bij Hem, die van eeuwigheid af in de schoot des Vaders was, zullen de urim en de tummim blijven, want Hij is de Wonderlijke, de eeuwige Raad. Sommigen vertalen hier tummim en urim als gewone zelfstandige naamwoorden, te meer omdat hier, en hier alleen, de gewone orde in de samenvoeging omgekeerd is. Tummim betekent oprechtheid, en urim verlichting, laat deze met Uwen heilige zijn, dat is: "Heere, laat de hogepriester altijd beide een oprecht man en een verstandig man zijn." Een goed gebed om voor de bedienaren van het Evangelie op te zenden, dat zij een helder hoofd en een eerlijk hart zullen hebben, licht en oprechtheid maken de volkomen Evangeliedienaar.

II. Op de mindere priesters en Levieten, vers 9-11.

1. Hij prijst de ijver voor God van deze stam, toen zij zich aan de zijde van Mozes schaarden (en dus aan de zijde Gods) tegen de aanbidders van het gouden kalf, Exodus 32:26 en verv, en gebruikt zijnde om de aanvoerders in deze goddeloosheid te doden, hebben zij dit met onpartijdigheid gedaan, de beste vrienden, die zij hadden in de wereld en die hun even dierbaar waren als hun naaste bloedverwanten, hebben zij niet gespaard, als zij afgodendienaars waren. Onze liefde voor God en Zijn eer moet altijd de overhand hebben over onze liefde tot elk schepsel, hoe ook genaamd. En aan hen, die niet slechte zichzelf rein houden van de heersende ongerechtigheid van de tijden en plaatsen, waarin zij leven maar ook, naar dat zij er toe instaat zijn, er tegen getuigen, en staan voor God tegen de boosdoeners, zal een bijzonder teken van eer gegeven worden. Wellicht had Mozes het oog op de kinderen Korachs, die geweigerd hebben zich met hun vader te verenigen in zijn tegenspreking, Numeri 26:11, ook op Pinehas, die gericht oefende, zodat de plaag werd opgehouden. En het ambt, dat hen tot voortdurend

dienen aan het altaar verplichtte, tenminste als het hun beurt van dienen was, legde hen onder de noodzakelijkheid van dikwijls afwezig te zijn van hun gezin, waarvoor zij dus niet zo goed konden zorgen en voorzien als andere Israëlieten. Dit was een gedurige zelfverloochening, waaraan zij zich onderwierpen, teneinde Gods woord waar te nemen en het verbond des priesterschaps te bewaren. Zij, die geroepen zijn om in het heilige te dienen moeten los zijn van de banden en belangen die hun het dierbaarst zijn in deze wereld, en het volbrengen van hun dienstwerk stellen boven het dienen of behagen van hun beste vrienden Handelingen 21:13-20, 24. Onze Heere Jezus kende Zijn moeder en broeders niet, toen zij Hem van Zijn werk wilden afhouden Mattheus 12:48.

2. Hij bevestigt de aanstelling van deze stam om de heilige dingen te bedienen, die de beloning was van hun ijver en trouw, vers 10.

a.Zij meesten met het volk handelen voor God. Zij zullen Jakob Uw rechten leren, en Israël Uw wet, beide als predikers in hun Godsdienstige bijeenkomsten, de wet lezende en verklarende, Nehemia 8:7, 8,, en als rechters moeilijke en twijfelachtige gevallen beslissende die tot hen gebracht werden, 2 Kronieken 17:8,9. De lippen van de priesters bewaarden deze wetenschap ten gebruike van het volk, dat uit hun mond de wet moest zoeken, Maleachi 2:7. Zelfs Haggaï, een profeet, raadpleegde de priesters in een gewetenszaak, Haggai 2:11 en verv. De prediking is nodig niet slechts voor het eerste planten van de kerk, maar ook voor de bewaring en opbouwing van de kerken als zij geplant zijn. Zie Ezechiel 44:23, 24.

b. Zij moeten met God handelen voor het volk, door reukwerk te branden tot lof en eer van God, en offeranden te offeren, om verzoening te doen voor de zonde en de gunst van God te verkrijgen. Dat was het werk van de priesters, maar de Levieten waren er bij behulpzaam. Zij, die het nut en voordeel wilden hebben van hun reukwerk en hun offeranden, moesten getrouw hun onderricht waarnemen.

3. Hij bidt voor hen, vers 11. a. Dat God hun vermogen, hun bezittingen zou zegenen, en hetgeen hun toegewezen was voor hun onderhoud aangenaam voor hen zou maken. Zegen, Heere, zijn vermogen. Er was een overvloedige voorziening voor hen gemaakt, en zij kwam gemakkelijk tot hen, en toch konden zij er geen genot en blijdschap in vinden, tenzij God haar voor hen zegende, en daar God zelf hun deel was, kon een bijzondere zegen op hun deel verwacht worden. Sommigen lezen de volzin aldus: "Zegen, Heere, hun deugd. Heere, vermenigvuldig Uw genade in hen, en maak hen al meer en meer bekwaam voor hun werk."

b. Dat Hij hen zou aannemen in hun dienst. "Laat U het werk van zijn handen bevallen, beide voor hemzelf en voor het volk voor hetwelk hij dient." Gode welbehaaglijk te zijn, dat is hetgeen wij allen moeten bedoelen, waarnaar wij moeten streven in al onze Godsdienstige verrichtingen, hetzij wij dan al of niet welbehaaglijk zijn aan mensen, 2 Corinthiërs 5:9, en het is de kostelijkste zegen, die wij kunnen begeren, hetzij voor onszelf of voor anderen.

c. Dat Hij het voor hem zal opnemen tegen zijn vijanden, versla de lenden dergenen, die tegen hem opstaan en hem haten. Hij onderstelt dat Gods dienstknechten vele vijanden zullen hebben, sommigen zullen hen haten om hun getrouwheid, en zullen pogen hun kwaad te berokkenen, anderen zullen afgunstig zijn op hun inkomen, en heiligschennend tractaten er hen van te beroven, anderen zullen hen tegenstaan in de uitoefening van hun ambt, en zich niet onderwerpen aan de uitspraak van de priesters, en sommigen zullen het ambt zelf willen vernietigen. Nu bidt hij dat God el zulke pogingen zal doen mislukken, en het kwaad op de

hoofden van de werkers er van zal doen wederkeren. Dit gebed is een profetie, dat God gewis zal afrekenen met hen, die de vijanden zijn van Zijn dienstknechten, en tot aan het einde des tijds de bediening van de Godsdienst in Zijn kerk zal in stand houden, in weerwil van alles wat de poorten van de hel tegen haar beramen. Saul verhief zich tegen de priesters des Heeren, 1 Samuel 22:18 en dat heeft de maat van zijn zonde vol doen worden.

Deuteronomium 33:12-17

I. Hier is de zegen van Benjamin, vers 12. Benjamin komt na Levi, omdat de tempel, waarin het werk van de priesters lag, zich juist aan de grens bevond van het erfdeel van die stam, en hij komt voor Jozef vanwege de waardigheid van Jeruzalem (dat gedeeltelijk in die stam lag) boven Samaria, dat in de stam van Efraïm lag, en omdat Benjamin het huis van David en de tempel des Heeren aanhing, toen de overige stammen met Jerobeam beide hebben verlaten

1. Benjamin wordt hier de beminde des Heeren genoemd, daar de vader van die stam Jakob's beminde zoon was, de zoon van zijn rechterhand. Diegenen zijn in waarheid gezegend, die de beminden des Heeren zijn. Saul, de eerste koning, en Paulus, de grote apostel, waren beide uit die stam.

2. Hij wordt hier verzekerd van de bescherming Gods, hij zal zeker wonen. Zij, die door God worden bemind, zijn veilig, Psalm 91:1.

3. Er wordt hier te kennen gegeven dat de tempel, waarin God zal wonen, in de landpalen van die stam gebouwd zal worden. Jeruzalem, de heilige stad, was in het erfdeel van Benjamin, Jozua 18:28, en hoewel Zion, de stad Davids verondersteld wordt tot Juda te behoren was toch de berg Moria, waarop de tempel gebouwd was, in Benjamins erfdeel. Daarom wordt God gezegd te wonen tussen zijn schouders, omdat de tempel op die berg stond zoals het hoofd van een man op zijn schouders. En hierdoor was Benjamin de gehele dag overdekt onder de bescherming van het heiligdom, Psalm 125:2, waarvan dikwijls gesproken wordt als van een toevlucht, een beschutting, Psalm 27:5, Nehemia 6:10. Benjamin, wonende bij de tempel Gods, woonde zeker, dat is: woonde in veiligheid bij Hem. Het is gelukkig om in de nabijheid van de tempel te zijn. Die ligging van Bemjamin was waarschijnlijk de enige reden, die deze stam bij Juda en de Goddelijke inzettingen liet blijven, toen de tien andere stammen afvallig werden. Diegenen hebben in waarheid een verdorven en slecht hart, die, hoe dichter zij bij de kerkzijn, zoveel verder van God zijn.

II. De zegen van Jozef, beide Efraïm en Manasse insluitende. In Jakob's zegen, Genesis 49, is die over Jozef het uitvoerigst, en dat is hij ook hier, en aan die zegen ontleent Mozes de titel, die hij aan Jozef geeft, vers 16, de afgezonderde van zijn broederen, of, zoals het ook gelezen kan worden:, een nazireër onder hen, zowel ten opzichte van zijn Godsvrucht, waarin hij bij menige gelegenheid hen allen overtroffen heeft, en van zijn waardigheid in Egypte, waar hij beide hun heerser en weldoener was. Zijn broeders hebben hem van zich afgezonderd door hem tot een slaaf te maken, maar God heeft hem van hen onderscheiden door een vorst van hem te maken. De zegeningen, waarom voor die stam gebeden wordt en die hem voorzegd worden zijn: grote overvloed en grote macht.

1. Grote overvloed, vers 13-16. In het algemeen: Zijn land zij gezegend van de Heere. Het waren vruchtbare landstreken, die aan Efraïm en Manasse ten deel vielen, maar Mozes bidt dat zij besproeid zullen worden door de zegen van God, die rijk maakt en waarvan alle vruchtbaarheid afhankelijk is.

A. Hij noemt vele bijzonderheden, die hij bidt, dat bijdragen zullen tot de rijkdom en overvloed van deze twee stammen, van de Schepper alle nut en alle dienst van de mindere schepselen verwachtende, want zij zijn al datgene voor ons, wat Hij ze voor ons maakt. Hij bidt:

a. Om tijdige regens en dauw, het uitnemende van de hemel, en zó kostelijken uitnemend zijn zij, dat, hoewel zij slechts uit zuiver water bestaan, zonder deze de vruchten van de aarde zouden falen.

b. Om overvloedige fonteinen, die mee bijdragen om de aarde vruchtbaar te maken, en hier genoemd worden de diepte, die beneden is liggende, beide zijn de rivieren Gods, Psalm 65:10, want Hij is de Vader van de regen, Job 38:28, en Hij heeft inzonderheid de fonteinen van de wateren gemaakt Openbaring 14:7.

c. Om de weldadige invloeden van de hemellichamen, vers 14, om de uitnemende vruchten, tevoorschijn gebracht door de levenwekkende warmte van de zon, en de verkoelende vochtigheid van de maan. Dat zij de jaarlijkse vruchten hebben in hun onderscheidene maanden, overeenkomstig de loop van de natuur, in een maand olijven, in een andere dadels, enz. zó verstaan sommigen het.

d. Om devruchtbaarheid zelfs van hun heuvels en bergen, die in andere landen kaal en onvruchtbaar plegen te zijn, vers 15, dat zij het voornaamste hebben van de oude bergen, en, indien de bergen vruchtbaar zijn, dan zullen de vruchten, die er op groeien het eerst rijp zijn, en ook het rijpste zijn, Zij worden de oude bergen genoemd, niet omdat zij er vóór anderen geweest zijn, maar omdat zij, evenals de eerstgeborenen, voortreffelijker waren in waarde en hoedanigheid, en eeuwige heuvelen, niet alleen omdat zij, evenals andere bergen, onbeweeglijk zijn, Habakuk 3:6, maar omdat de vruchtbaarheid er van blijvend zal wezen.

e. Om de voortbrengselen van de lagere gronden, vers 16, het uitnemendste van de aarde. Hoewel de aarde zelf een nutteloze, waardeloze klomp stof schijnt te zijn, worden er toch kostelijke dingen uit voortgebracht voor het onderhoud en de gerieflijkheid van het menselijk leven, Job 28:5. Uit de aarde komt het brood voort, omdat ons lichaam er uit voortkomt en er toe moet weerkeren. Maar wat is het uitnemendste van de aarde voor een ziel, die van God kwam en tot Hem moet wederkeren? Of wat is haar volheid, in vergelijking met de volheid, die in Christus is, waaruit wij ontvangen genade voor genade? Sommigen zien in de uitnemende dingen, om welke hier gebeden wordt, typen van de geestelijke zegeningen in de hemel in Christus, degaven, en genade en vertroostingen des Geestes.

B. Hij kroont het alles met de goedgunstigheid of de genadige aanneming van Hem, die in het braambos woonde, vers 16, dat is: van God, die God, die aan Mozes verschenen is in het braambos, dat brandde, doch niet werd verteerd, Exodus 3:2, om hem zijn opdracht te geven om Israël uit te leiden uit Egypte. Hoewel Gods heerlijkheid daar slechts voor een wijle verscheen, wordt zij toch gezegd er te wonen, omdat zij er bleef zolang zij er nodig was. De goedgunstigheid van de Schechina in het braambos, zo zou dit ook gelezen kunnen worden, want Schechina betekent hetgeen woont, en hoewel zij slechts voor een korte tijd in het braambos woonde, bleef zij toch bij het volk van Israël. Het zou overgezet moeten worden: Mijn woner in het braambos, die een verschijning was van de Goddelijke Majesteit alleen aan Mozes, ten teken van het bijzondere deel, dat hij in God had, en die hij wenst te gebruiken tot welzijn van deze stam. Menigmaal is God aan Mozes verschenen, maar nu op het ogenblik, dat hij gaat sterven, schijnt hij de lieflijkste herinnering te hebben aan die, welke hem toen als ingeleid heeft tot de gezichten des Almachtigen en zijn gemeenschap met de hemel heeft gevestigd, dat was een tijd van liefde, die nooit vergeten kon worden. Het was aan het braambos, dat God verklaarde de God te zijn van Abraham, Izak en Jakob, en aldus de belofte bevestigde, gedaan aan de vaderen, die belofte, welke reikte tot aan de opstanding des

lichaams en het eeuwige leven, zoals blijkt uit het argument, dat onze Heiland er aan heeft ontleend, Lukas 20:37 Zodat hij, als hij bidt om de goedgunstigheid van Hem, die in het braambos woonde, het oog heeft op het verbond dat te dier tijd en op die plaats vernieuwd werd, en waarop al onze hoop op Gods gunst gegrond moet zijn. Nu besluit hij die ruimen zegen met een gebed om de gunst van God.

a. Omdat die de bron en oorsprong is van al deze zegeningen, zij zijn de gaven van Gods gunst, dat zijn zij voor Gods volk, wat zij nu ook voor anderer mogen wezen. Ja, toen Efraïm (een afstammeling van Jozef) afweek van God, als een onbandige koe, waren deze vruchten van zijn land zo weinig de gaven van Gods gunst, dat zij slechts bedoeld waren om hem vet te mesten voor de slachtbank, als een lam in de ruimte, Hosea 4:16, 17,.

b. Omdat dit de lieflijkheid en de vertroosting is van al deze zegeningen, wij smaken er dan eerst blijdschap en genot in, als wij er Gods gunst in zien.

c. Omdat die beter, oneindig beter is dan al deze zegeningen, want zo wij slechts de gunst van God hebben, dan zijn wij gelukkig en kunnen gerust zijn, ook al ontbreken ons al deze dingen, en ons verblijden in de God onzes heirs, alhoewel de vijgeboom niet bloeien zal, en er geen vrucht aan de wijnstok zijn zal, Habakuk 3:17, 18.

2. Jozef wordt hier gezegend met grote macht, vers 17. Er worden drie voorbeelden van deze zijn macht voorzegd.

a. Zijn gezag onder zijn broederen. Hij heeft de heerlijkheid van de eerstgeborene van zijn rund, of van een jonge stier, die een statig dier is en daarom vroeger gebruikt werd als een zinnebeeld van koninklijke majesteit. Jozua, die Mozes moest opvolgen, was van de stam Efraïm, van de zoon van Jozef, en zijn heerlijkheid blonk waarlijk uit, hij was een eer voor zijn stam. In Efraïm lag later de koninklijke stad van de tien stammen. En uit Manasse waren Gideon, Jeftha en Jaïr, die allen sieraden waren van en zegeningen voor hun land. Sommigen denken dat hij bij de eersteling van de stier wordt vergeleken, omdat het geboorterecht, dat Ruben had verloren, was overgegaan op Jozef, 1 Kronieken 5:1, 2, en bij de eersteling van zijn stier, omdat Basan dat in het erfdeel van Manasse lag, beroemd was voor stieren en koeien, Psalm 22:13, Amos 4:1.

b. Zijn macht tegen zijn vijanden en zijn overwinning over hen: zijn hoornen zijn hoornen van de eenhoorn, dat is: De krijgsmacht, die hij te velde zal brengen, zal zeer sterk en zeer geducht zijn, met dezelve zal hij de volken tezamen stoten, dat is: "hij zal allen overwinnen, die zich op zijn weg stellen." Uit het twisten van de Efraïmieten, beide met Gideon, Richteren 8:1, en met Jefta, Richteren 12:1, blijkt dat zij een krijgshaftige, vurige stam waren. En toch zien wij dat de kinderen Efraïms, toen zij het verbond Gods hadden verlaten, hoewel zij gewapend waren, zich omkeerden ten dage des strijds, Psalm 78:9,10, want hoewel hier verklaard is dat zij sterk en stoutmoedig zijn als eenhoornen, werden zij, toen God hen verlaten had, zwak als andere mensen.

c. Het getal van zijn lieden, waarin Efraïm, hoewel de jongere zoon, zijn broeder overtrof, daar Jakob in het voorzien van deze zelfde zaak, zijn handen boven hun hoofd gekruist had, Genesis 48:19. Dezen nu zij u detienduizenden van Efraïm, en deze zijn de duizenden van Manasse. Jonathans Targum past dit toe op de tienduizenden van Kanaänieten, overwonnen door Jozua, die van de stam van Efraïm was, en van de duizenden van Midianieten, overwonnen door

Gideon, die van de stam van Manasse was. En de verklaring van de Jeruzalemse Targum op het eerste deel van dit vers is opmerkelijk, dat gelijk met de eerstelingen van de stier nooit gewerkt mocht worden, en de eenhoorn niet kon worden getemd, zo zou Jozef altijd vrij blijven. "Zij zouden ook vrij gebleven zijn, indien zij zich niet door de zonde verkocht hadden."

Deuteronomium 33:18-21

Wij hebben hier de zegeningen van Zebulon en Issaschar samengevoegd, want beide waren zij de zonen van Jakob bij Lea, en door de ligging van hun erfdeel in Kanaän waren zij buren. Er is voorzegd:

I. Dat beide een goede vestiging en een aangenaam werk zullen hebben, vers 18. Zebulon moet zich verheugen, want hij zal er reden toe hebben, en Mozes bidt dat hij er reden toe zal hebben in zijn uittocht, hetzij in de strijd, want Zebulon heeft zijn ziel versmaad ten dode dat is: heeft zijn leven in de waagschaal gesteld op de hoogten des velde, Richteren 5:18, of liever, naar de zee, want Zebulon was aan de haven van de schepen, Genesis 49:13. En Issaschar moet zich verheugen in zijn hutten, dat is in zijn bedrijf thuis, de landbouw, waarop de mannen van die stam zich gewoonlijk toelegden, want zij zagen dat rust goed was, en dat als de zee onstuimig was, het land aangenaam was, Genesis 49:14, 15

Laat ons hier opmerken.

d. Dat gelijk Gods voorzienigheid de bepalingen van van de mensen woningen verschillend heeft verordineerd, sommigen in de stad, en sommigen op het land, sommigen in zeehavens en anderen meer in steden van het binnenland, zo heeft zij ook wijselijk van de mensen neigingen gericht naar onderscheidene bezigheden tot welzijn van het publiek, gelijk ieder lid van het lichaam geplaatst en geschikt gemaakt is ten diepste van het geheel. De geest of geaardheid van sommige mensen leidt hen naar wetenschap, die van anderen naar de zee, van nog anderen naar de strijd. Sommigen voelen neiging voor landelijke bezigheden, anderen voor de handel, en sommigen hebben aanleg voor kunsten, en het is goed, dat het zo is. Ware het gehele lichaam het oog, waar zou het gehoor zijn? 1 Corinthiërs 12:17. Het was ten algemene nutte van Israël, dat de mannen van Zebulon kooplieden waren en de mannen van Issaschar landbouwers.

b. Dat, waar ook onze plaats zij, en waarin onze werkzaamheden ook bestaan, het onze wijsheid zal wezen en onze plicht, om er ons naar te schikken, en het is een groot geluk om er genoegen in te vinden. Zebulon verheuge zich in zijn uittochten, hij danke God voor de winsten en drage met geduld en onderworpenheid de verliezen en de ongerieflijkheden van zijn koopmanschap, hij verachte de geringheid er van niet, en benijde de rust niet van Issaschars hutten. Issaschar verheuge zich in zijn hutten, laat zijn afzonderingen hem gevallen, en laat hem tevreden wezen met zijn landelijke bezitting, en niet morren omdat hij Zebulons genoegen niet heeft van te reizen en van zijn winsten in de handel. Ieder bedrijf heeft zijn gerieflijkheden en zijn ongerieflijkheden, en daarom moeten wij ons met het hart toeleggen op het werk, dat God ons te doen heeft gegeven, waarin dit ook moge bestaan, en het is wezenlijk een groot geluk om tevreden te zijn met ons lot, Dat is een gave Gods, Prediker 5:18.

2. Dat zij beide in hun plaats dienstbaar zullen zijn aan de ere Gods en de Godsdienstige belangen van de natie, vers 19. Zij zullen de volken tot de berg roepen, dat is: tot de tempel, want Mozes voorzag dat die op een berg gebouwd zal worden. Ik zie niet waarom dit tot Zebulon beperkt moet worden (zoals de meeste uitleggers doen). Indien beide Zebulon en Issaschar het aangename en het nut van hun onderscheiden bezigheden hebben waarom zouden wij dan niet veronderstellen dat zij beide zorg droegen om er God de eer van te geven? Twee dingen zullen zij voor God doen.

A. Zij zullen anderen nodigen tot Zijn dienst, de volken tot de berg roepen.

a. Zebulon zal zijn bekendheid en omgang met naburige volken, tot welke hij uitgaat, tot dit edele doel gebruiken: de Godsdienst onder hen bekend te maken en te bevorderen, en hen tot de dienst van de God Israëls te nodigen. Mannen van veel zaken en grote omgang met anderen moeten met verstand en ijver pogen om het beoefenen van ernstige Godsvrucht aan te bevelen aan hen, met wie zij verkeren en onder wie zij hun zaken doen. De zodanigen zijn gezegend, want zij zijn tot zegen. Het zou goed zijn indien de toeneming van handelsbetrekkingen met vreemde landen dienstbaar gemaakt kon worden aan de verspreiding van het Evangelie. Deze profetie betreffende Zebulon ziet misschien wel op de prediking van Christus en Zijn apostelen, die begonnen is in het land van Zebulon, Mattheus 4:14, 15, en zij riepen de volken tot de berg, dat is: tot het koninkrijk van de Messias, dat genoemd is de berg van het huis des Heeren, Jesaja 2:2.

b. Issaschar, die thuis blijft en in tenten woont, zal zijn buurman roepen om op te gaan naar het heiligdom, op de tijden vastgesteld voor hun plechtige feesten, hetzij omdat zij ijveriger en voortvarender zijn dan hun naburen (en het is dikwijls opgemerkt dat, hoewel zij, die bij Zebulon wonen in de haven van de schepen, die drukke plaatsen zijn, waar veel mensen bijeenkomen, meestal meer hebben van het licht van de Godsdienst, zij, die met Issaschar wonen in tenten op het land, meer van het leven en de warmte er van hebben) en zij kunnen daarom door hun ijver diegenen tot een heilige mededinging opwekken, die meer kennis hebben, Psalm 122:1, of: omdat zij meer dan anderen de tijden waarnamen, die voor hun feesten waren vastgesteld. Eén van de Chaldeeuwse parafrasten geeft van het vorige vers deze lezing: Verheug u, Issaschar in de tenten uwer scholen, in de veronderstelling dat velen van hun geleerden zullen zijn en hun geleerdheid zouden gebruiken om met de wenteling des jaars kennis te geven van het naderen van de feesten, want de almanakken waren toen niet zo algemeen als nu. En Onkelos inzonderheid: Verheug u, Issaschar, als gij de tijden van de plechtige feesten te Jeruzalem gaat berekenen, want dan zullen de stammen Israëls vergaderd worden op de berg van het huis des heiligdoms. Zo leest hij het begin van dit vers, en velen denken dat dit de betekenis is van die eigenschap van de mannen van Issaschar in de tijd van David: dat zij ervaren waren in het verstaan van de tijden, om te weten wat Israël doen meest, I Kronieken 12:32. En de hoedanigheid, die volgt in vers 33, van de mannen van Zebulon, dat zij dezulken waren, die uitgingen in het leger, ervaren zijnde in de strijd, kan wellicht de zegen, hier over deze stam uitgesproken, verklaren. Zij, die niet zoals Zebulon de gelegenheid hebben om diegenen in de kerk te brengen, die nog buiten zijn, kunnen toch zeer dienstbaar zijn aan haar belangen door mee te helpen om hen, die binnen zijn op te wekken, aan te moedigen en op te bouwen. En het is een goed werk om de mensen tot de inzettingen Gods te roepen, de herinnering op te wekken van hen, die vergeetachtig zijn, de tragen op te wekken, die wel willen volgen, maar niet gaarne zouden willen voorgaan.

B. Zij zullen niet slechts anderen tot de dienst van God nodigen, maar er zelf overvloedig in zijn, daar zullen zij offeranden van de gerechtigheid offeren. Zij zullen niet anderen naar de tempel zenden en zelf thuis blijven onder voorwendsel, dat zij niet uit hun zaken weg kunnen, maar als zij anderen aansporen om vlijtig henen te gaan om het aangezicht des Heeren te smeken, dan zullen zij zeggen: wij zullen ook heengaan, zoals in Zacharia 8:21. Het goede, waartoe wij anderen aansporen, daar moeten wij zelf het voorbeeld van wezen. En als zij tot de tempel komen, dan zullen zij niet ledig voor het aangezicht des Heeren verschijnen, maar voor de eer en de dienst van God medebrengen, naardat Hij hun welvaren heeft gegeven, 1 Corinthiërs 16:2.

a.Hier is voorzegd dat beide deze stammen rijk zullen worden. Zebulon, die buitenslands gaat, zal de overvloed van de zeeën zuigen, die volle borsten zijn voor de kooplieden, terwijl Issaschar, die tehuis blijft, zich zal verrijken met de verborgen dingen, de schatten, des zands, hetzij met de vruchten van de aarde of de onderaardse schatten van metalen en mineralen of (daar het woord, hier door zand vertaald, eigenlijk het zand van de zee betekent) de rijke dingen, opgeworpen door de zee, want Issaschars erfdeel reikte tot aan de zeeoever. Misschien wordt hun voorspoed in het roepen van de volken tot de berg aangeduid door hun zuigen van de overvloed van de zeeen, want wij hebben een zelfde zegswijze gebruikt voor het toebrengen van de volken tot de kerk in Jesaja 60:5. de menigte van de zee zal tot u gekeerd worden, en in vers 16 :gij zult de melk van de heidenen zuigen. Er is voorzegd:

b. Dat deze stammen, aldus verrijkt zijnde, hun gewin de Heere zullen verbannen, dat is wijden, en hun vermogen de Heere van de gehele aarde Micha 4:13. Dat de koophandel van Zebulon en het hoerenloon van Issaschar de Heere heilig zijn zullen, Jesaja.23:18, want daaruit zullen zij offeranden van de gerechtigheid offeren, dat is offeranden overeenkomstig de wet. Wij moeten God dienen en eren met hetgeen wij hebben, en waar Hij overvloedig zaait, daar verwacht Hij dienovereenkomstig te oogsten. Zij, die de overvloed van de zeeen zuigen en de bedekte verborgen dingen des zands, moeten in evenredigheid daarvan offeranden van de gerechtigheid offeren.

II. Vervolgens komt de zegen over de stam van Gad, vers 20, 21. Dit was één van de stammen, die alreeds gevestigd waren aan de zijde van de Jordaan, waar Mozes zich nu bevond.

1. Hij voorzegt wat deze stam zijn zal, vers 10. a. Dat hij verruimd zal worden, gelijk hij thans reeds een ruim deel had, en hij geeft God de eer beide van Zijn tegenwoordige en toekomstige uitbreiding. Gezegend zij, die Gad ruimte maakt. Wij bevinden hoe deze stam verruimd werd door zijn voorspoed in de strijd, die zij zeer nauwgezet tegen de Hagarenen hebben gevoerd, 1 Kronieken 5:19, 20, 22. Aan God moet de eer worden gegeven van al onze verruimingen.

b. Dat hij een dappere en zegevierende stam zal zijn, die met rust gelaten zijnde, veilig en onbevreesd zou wonen als een leeuw, maar getergd zijnde als een leeuw zal verscheuren de arm, ja ook de schedel, dat is: alles zal verscheuren en vertreden wat hem in de weg is, beide de arm, dat is: de kracht, en de schedel, dat is de staatkunde en het gezag van zijn vijanden. In Davids tijd waren er Gadieten, wier aangezichten waren als aangezichten der leeuwen, 1 Kronieken 12:8. Sommigen houden Jehu voor een Gadiet, omdat wij voor het eerst melding van hem zien gemaakt te Ramoth in Gilead, dat tot Gad behoorde, en zij denken dat dit op zijn dappere daden betrekking kan hebben.

2. Hij prijst die stam voor hetgeen zij gedaan hadden, en nu deden, vers 21.

a. Zij hadden verstandig gehandeld voor zichzelf toen zij hun erfdeel met de eersten kozen in een land, dat reeds veroverd was. Hij heeft zich van het eerste voorzien, hoewel hij zorg had voor zijn broederen, begon zijn liefdadigheid toch thuis, dat is met zichzelf, en hij wilde gaarne het eerst bediend, het eerst gevestigd zijn. De Gadieten waren de eerste en dringendste voorstellers om een erfdeel te ontvangen aan die zijde van de Jordaan, en daarom worden zij nog vóór de Rubenieten genoemd in de geschiedenis van deze zaak, Numeri 32:2. En terwijl dus aan de andere stammen hun erfdeel door Jozua, de veroveraar, werd toegewezen, werd aan Gad en zijn metgezellen hun erfdeel toegewezen door Mozes, de wetgever, en zij werden

er in gevestigd door de wet, of, (zoals het woord is) bedekt, of beschermd door de bijzondere leiding van Gods voorzienigheid, die waakte over hen, die achterbleven, terwijl de krijgslieden voorttrokken met hun broeders. De mensen loven u, omdat gij uzelf goed doet (als gij het eerst voor uzelf zorgt, zoals Gad gedaan heeft) Psalm 49:19. En God zal u loven als gij goed doet aan uw ziel, die in waarheid gij zelf zijt, en het eerst daarvoor zorgt in een erfdeel van de wetgever.

b. Zij handelden nu eerlijk en kloekmoedig met hun broeders, want zij kwamen met de hoofden van het volk, voor wier aangezicht zij over de Jordaan gingen, om de gerechtigheid des Heeren te verrichten aan de Kanaänieten onder de leiding van Jozua, aan wie wij hen later plechtig gehoorzaamheid zullen zien beloven, Jozua 1:12, 16. Dit hadden zij op zich genomen te doen, toen hun hun erfdeel was toegewezen, Numeri 32:27. En dit hebben zij gedaan, Jozua 4:12. En toen de oorlogen van Kanaän geëindigd waren, heeft Jozua hen weggezonden met een zegen, Jozua 22:7. Het is een gezegende en eervolle zaak om onze broeders behulpzaam te zijn in hun zaken, en inzonderheid om mee te werken in het verrichten van de gerechtigheid des Heeren, door datgene te onderdrukken of weg te doen wat Hem tergt en mishaagt, dit was het, wat aan Pinehas tot gerechtigheid werd gerekend.

Deuteronomium 33:22-25

I. Hier is de zegen van Dan, vers 22. Jakob had hem in zijn zegen vergeleken bij een slang in list, Mozes vergelijkt hem bij een leeuw wegens moed en vastberadenheid, en wat zou kunnen bestaan voor hen, die het hoofd van een slang en het hart van een leeuw hebben? Hij wordt vergeleken bij de leeuwen, die voort springen uit Basan, een berg, bekend om de woeste leeuwen, die er uit voortsprongen op hun prooi in de vlakten. Dit kan betrekking hebben, hetzij:

1. Op de bijzondere overwinningen, behaald door Simson (die van deze stam was) op de Filistijnen: De Geest des Heeren begon hem bijwijlen te drijven in het leger van Dan, toen hij nog zeer jong was, als een leeuwenwelp, zodat hij in zijn aanvallen op de Filistijnen hen verraste en overweldigde door zijn kracht, zoals een leeuw zijn prooi, en een van zijn eerste heldendaden was het verscheuren van een leeuw. Of:

2. Op een meer algemene krijgsverrichting van die stam, toen een bende van Danieten op het bericht, dat hun gebracht werd, van de gerustheid en zorgeloosheid van Laïs, dat in een deel van Kanaän lag, het verst van hen verwijderd, die plaats bij verrassing innam. Zie Richteren 18:27. En daar de bergen van Basan niet ver van die stad waren, hebben zij waarschijnlijk van daar hun aanval er op gedaan, weshalve zij gezegd worden voort gesprongen te zijn van Basan.

II. De zegen van Nafthali, vers 23. Hij ziet op die stam met verwondering en juicht hem toe. "O Nafthali gij zijt gelukkig, gij zult dit zijn, moogt gij het altijd zijn!" Er zijn drie dingen, die het geluk uitmaken van deze stam.

1. Wees verzadigd van de goedgunstigheid. Sommigen verstaan dit van de goedgunstigheid van mensen, hun goede wil en hun goed woord. Jakob had deze stam beschreven als in het algemeen bestaande uit hoffelijke, welwillende mensen, gevende schone woorden als de lieflijke hinde, Genesis 49:21. Wat nu zullen zij hierdoor verkrijgen? Mozes zegt hun hier dat zij zullen delen in de genegenheid hunner naburen en verzadigd zijn van goedgunstigheid. Zij, die beminnen, zullen bemind worden. Maar anderen verstaan het van de gunst van God, en met reden, want deze alleen is de gunst, die de ziel verzadigt en ware blijdschap geeft in het hart. Diegenen zijn in waarheid gelukkig, die de gunst van God hebben, en diegenen zullen haar hebben, die er hun voldoening in vinden en achten dat zij, die hebbende, genoeg hebben en niets meer begeren.

2. Wees vol van de zegen des Heeren, dat is, niet slechts van de goede dingen, die de vruchten zijn van de zegen, koren en wijn en olie, maar van de zegen zelf dat is: van de genade Gods, overeenkomstig Zijn belofte en Zijn verbond. Zij, die deze zegen hebben kunnen zich wèl als vol beschouwen, zij hebben niets anders nodig om hen gelukkig te maken. Het erfdeel van de stam van Nafthali, zeggen de Joden, was zó vruchtbaar, en hoewel noordelijk gelegen, waren de voortbrengselen zó vroeg rijp, dat zij, die van die stam waren, meestal de eersten zijn geweest, die de eerstelingen van de vruchten in de tempel brachten, en zo hadden zij dan de eerste zegen van de priester, die de zegen des Heeren was." Kapernaum, waar Christus voornamelijk gewoond heeft, lag in die stam."

3. Bezit erfelijk de zee en het zuiden, zoals de tekst gelezen kan worden, dat is: van die zee, welke ten zuiden van uw erfdeel zal liggen, dat was de zee van Galilea, waarvan wij zo dikwijls

lezen in de Evangeliën, vlak ten noorden waarvan het erfdeel van die stam was gelegen, en die van zoveel nut en voordeel was voor deze stam, getuige de rijkdom van Kapernaum en Bethsaïda, die in het grondgebied van die stam en aan de kust dier zee waren gelegen. Zie hoe Mozes in deze zegeningen door de geest van de profetie werd gedreven, want vóór nog het lot in de schoot was geworpen, voorzag en voorzeide hij hoe het beleid er van zijn zou.

III. De zegen van Aser, vers 24, 25. Hij bidt om en profeteert vier dingen voor deze stam, die een gezegend zijn in zijn naam draagt, want Lea noemde de vader er van Aser, zeggende: Tot mijn geluk, Genesis 30:13.

1. De toeneming van hun aantal. Zij zien nu een talrijke stam, Numeri 26:47. Hij zij het nog meer: Aser zij gezegend met zonen. Kinderen, inzonderheid kinderen des verbonds, zijn een zegen, geen last.

2. Zijn aanzien onder zijn naburen, hij zij zijn broederen aangenaam. Het is zeer begerenswaardig om de gunst en liefde te hebben van hen in wier midden wij wonen, daarom moeten wij bidden tot God, die alle harten in Zijn hand heeft, en wij moeten er naar streven om ze te verkrijgen door zachtmoedigheid en een bereidwilligheid om, naar ons vermogen en naar dat wij er de gelegenheid toe hebben, goed te doen aan alle mensen.

3. De rijkdom van hun land.

a. Boven de grond: hij dope zijn voet in olie, dat is: "Hij moge zo’n overvloed er van hebben in zijn erfdeel, dat hij er niet slechts zijn hoofd mee kan zalven, maar, zo hem dat behaagt, er zijn voeten in kan wassen", dat gewoonlijk niet gedaan werd, maar toch bevinden wij dat onze gezegende Zaligmaker Zijn broeders zo aangenaam was, dat Zijn voeten met de kostbaarste zalf werden gezalfd. Lukas 7:46.

b. Onder de grond. IJzer en koper zal onder uw schoen zijn, dat is: Gij zult grote overvloed hebben van deze metalen (mijnen er van) in uw eigen grond, die door een buitengewone zegen rijk zal zijn aan de oppervlakte en in het binnenste, of, indien zij ze niet hadden als de voortbrengselen van hun eigen land, dan zullen zij van het buitenland ingevoerd worden, want het erfdeel van deze stam lag aan de zeekust. De Chaldeeuwse paraphrasten verstaan het in overdrachtelijken zin: "Gij zult sterk en glansrijk zijn als ijzer en koper."

4. Het voortduren van hun macht en kracht Uw sterkte gelijk uw dagen. Velen omschrijven dit aldus: "De kracht van uw ouderdom zal wezen als die uwer jeugd, gij zult geen afneming bespeuren, maar zult uw jeugd vernienwen, alsof niet slechts uw schoenen maar uw gebeente van ijzer en koper waren." De dag wordt in de Schrift dikwijls genomen voor de gebeurtenissen van de dag, en dit hier alzo opvattende, is het een belofte, dat God hen genadiglijk zal ondersteunen onder hun benauwdheden en beproevingen, waarin die dan ook mogen bestaan. En zo is het een belofte aan al het geestelijk zaad van Abraham, dat God in Zijn wijsheid hun genade en vertroosting evenredig zal doen zijn aan de dienst en het lijden, waartoe Hij hen roept. Is hun werk aangewezen? Zij zullen de kracht hebben om het te doen. Worden hun lasten opgelegd? Zij zullen de kracht hebben om ze te dragen en nooit verzocht zijn boven hetgeen zij vermogen. Hij is getrouw, die aldus beloofd heeft en ons op die belofte heeft doen hopen.

Deuteronomium 33:26-29

Dit zijn de laatste woorden van allen, die Mozes, de grote schrijver, de grote gezagvoerder, hetzij zelf geschreven heeft, of die van hem geschreven zijn, en zij zijn dus zeer merkwaardig, en ongetwijfeld zullen wij ze ook van groot nut bevinden. Mozes, de man Gods, die evenveel reden heeft gehad als ooit een bloot mens gehad heeft, om beide God en Israël te kennen, heeft met zijn laatste ademtocht de God Israëls en het Israël Gods groot gemaakt. Beiden zijn in zijn oog onvergelijkelijk, en wij zijn er zeker van dat in dit zijn oordeel zijn oog niet was verduisterd.

I. Geen God zoals de God Israëls. Geen van de goden van de heidenen was instaat om voor zijn aanbidders te doen wet JHWH deed voor de Zijnen, vers 26. Niemand is er gelijk God, o Jeschurun. Als wij verwachten dat God ons zal zegenen in ons wèl te doen, dan moeten wij Hem zegenen door wèl van Hem te spreken, en een van de plechtigste manieren van God te loven bestaat in te erkennen dat niemand Hem gelijk is.

1. Dit was de eer van Israël, ieder volk roemde op zijn God, maar geen volk had zo'n God om op te roemen als Israël.

2. Het was hun geluk en welzijn dat zij in verbond waren opgenomen met zo'n God. Van twee dingen neemt hij hier nota als bewijzen van de onbetwistbare uitnemendheid van de God van Jeschurun boven alle andere goden.

a. Zijn souvereine macht en heerschappij, Hij vaart op de hemel, en met de grootste statigheid en pracht op de bovenste wolken. Op de hemel te varen duidt Zijn grootheid en heerlijkheid aan, waarin Hij zich openbaart aan de bovenwereld, en het gebruik, dat Hij maakt van de invloeden des hemels en de voortbrengselen van de wolken om Zijn eigen doeleinden tot stand te brengen in deze lagere wereld. Hij bestuurt ze zoals een man zijn paard bestuurt. Als Hij iets te doen heeft voor Zijn volk dan vaart (of rijdt) Hij op de hemel om het te doen, want Hij doet het snel en krachtig, geen vijand kan Hem voor zijn of de voortgang stuiten van Hem, die op de hemel rijdt.

b. Zijn oneindige eeuwigheid, Hij is de eeuwige God, en Zijn armen zijn eeuwige armen, vers 27. De goden van de heidenen waren pas onlangs verzonnen en zullen weldra vergaan, maar de God van Jeschurun is eeuwig, Hij was vóór alle werelden, en zal zijn als er geen tijd en geen dagen meer zijn zullen. Zie Habakuk 1:12.

II. Er is geen volk gelijk het Israël Gods. Iedere stam gelukkig genoemd hebbende, noemt hij hen allen tezamen zeer gelukkig, zó gelukkig in alle opzichten, dat er geen volk was onder de zon dat hun gelijk was, vers 29. Welgelukzalig zijt gij, o Israël, een volk, welks God de Heere is, reeds daarom in waarheid gelukzalig, en niemand is u gelijk. Als Israël God eert als een God bij wie niemand te vergelijken is, dan zal Hij hun zoveel gunst verlenen, dat geen volk hun gelijk is, zij zullen de afgunst van al hun naburen zijn, en de vreugde van allen, die het goede voor hen wensen. Wie is u gelijk, o volk? Zie, gij zijt schoon, "Mijn vriendin, zegt Christus tot Zijn bruid. Waarop zij onmiddellijk antwoord": Zie, Gij zijt schoon, mijn liefste. Welk volk (neen, niet al de volken tezamen) is gelijk Uw volk Israël? 2 Samuel 7:23. Wat hier gezegd is van de kerk van Israël en de eer en voorrechten er van, kan gewis toegepast worden op de kerk van de eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven is. De Christelijke kerk is het

Israël Gods, zoals de apostel haar noemt, Galaten 6:16, over hetwelk vrede zal wezen, en die verwaardigd is boven iedere gemeenschap van mensen in de wereld, zoals Israël dit geweest is.

1. Nooit was een volk zo wèl bevestigd en beschut vers 27. De eeuwige God zij u een woning) waarin gij veilig en gerust kuntleven, zoals een mens in zijn huis. Ieder Israëliet is ook inderdaad thuis in God, de ziel keert tot Hem weer en rust in Hem, als in haar rustplaats, Psalm 116:7, haar verberging, Psalm 32:7. En zij die Hem tot hun woning maken, zullen al de vertroostingen en weldaden hebben van een woning in Hem, Psalm 91:1. Mozes had het oog op God als de woning Israëls toen zij omdwaalden in de woestijn, Psalm 90:1. Heere, Gij zijt ons geweest een toevlucht van geslacht tot geslacht. En nu zij zich gingen vestigen in Kanaän, moeten zij niet van woning veranderen, nog zullen zij de eeuwige God nodig hebben voor hun toevlucht en Hem hebben, zonder Hem zou Kanaän zelf een woestijn wezen en een land van duisternis.

2. Nooit was een volk zo wèl ondersteund en geholpen, van onderen zijn de eeuwige armen, dat is: de almachtige kracht van God wordt aangewend tot bescherming en vertroostingvan allen, die op Hem betrouwen, in hun grootste verlegenheid en benauwdheid en onder de zwaarste lasten.

a. De eeuwige armen zullen de belangen van de kerk ondersteunen in het algemeen, opdat zij niet vermindere of terneer worde geworpen, onder de kerk is die Rots van de eeuwen, waarop zij gebouwd is, en tegen welke de poorten van de hel nooit zullen overwinnen, Mattheus 16:18.

b. De geest het hart van particuliere gelovigen, zodat zij wel gedrukt maar nooit overweldigd zullen worden door enigerlei benauwdheid. Hoezeer de kinderen Gods te eniger tijd ook naar beneden gebracht worden, de eeuwige armen zijn onder hen, om hun hart voor bezwijken te behoeden, en hun geloof voor wankelen of falen, zelfs als zij bovenmate gedrukt worden. Het eeuwige verbond en de eeuwige vertroostingen, die er uit voortvloeien, zijn in waarheid eeuwige armen, waarmee de gelovigen wonderbaarlijk ondersteund werden, en goedsmoeds gehouden werden in de zwaarste tijden. Gods genade is hun genoeg, 2 Corinthiërs 12:9.

3. Nooit is een volk onder zo goede aanvoering ten strijde gegaan. Hij zal de vijand voor uw aangezicht verdrijven door Zijn almachtige kracht, die plaats voor u zal maken, en door een opdracht, waarin gij ondersteund en geholpen zult worden, Hij zal zeggen: "Verdelg hen". Zij gingen nu een land binnentrekken, dat in het volle bezit was van een sterk en geducht volk, en dat, er het eerst in gevestigd zijnde, zich als de rechtmatige eigenaar er van beschouwde, hoe zal nu Israël hun verdrijving kunnen rechtvaardigen, en hoe zullen zij haar ten uitvoer kunnen brengen?

a. God zal hun de opdracht geven om de Kanaänieten te verdelgen, en die opdracht zal hen rechtvaardigen tegenover de gehele wereld. Hij, die de oppermachtige Heere is van alle levens en van alle landen, liet de kinderen Israëls niet slechts toe bezit te nemen van het land Kanaän, en de bewoners van Kanaän over de kling te jagen, maar heeft het hun uitdrukkelijk geboden. Aldus gemachtigd zijnde hebben zij dit niet slechts wettig mogen doen zonder dat hun hierom door wie het ook zij enigerlei blaam hetzij van diefstal of van moord aangewreven kon worden, maar het ook in gehoorzaamheid aan God moeten doen.

b. God zal hun de macht en de bekwaamheid geven om hen te verdelgen, ja eigenlijk zal Hij het zelf doen, Hij zal de vijand voor uw aangezicht uitdrijven, vers 27, want reeds de vrees of schrik Israëls zal hen op de vlucht doen gaan. God heeft de heidenen uit de bezitting verdreven om Zijn volk te planten, Psalm 44:3. Zo zijn de gelovigen meer de overwinnaars over hun geestelijke vijanden, door Christus, die hen heeft liefgehad. De overste Leidsman van onze zaligheid heeft de vijand van voor ons aangezicht verdreven, toen Hij de wereld heeft overwonnen en de overheden en de machten heeft uitgetogen aan het kruis, en tot ons komt het woord van bevel: "Verdelg hen, vervolg de overwinning, en gij zult de roof delen."

4. Nooit was een volk zo wel beveiligd en beschermd, vers 28. Israël dan zal zeker alleen wonen. Zij, die in God wonen, maken Zijn naam tot hun toevlucht, hun hoog vertrek. Zij wonen in de hoogten, de sterkten van de steenrotsen zullen hun hoog vertrek zijn, Jesaja 33:16. Zij zullen zeker, veilig, alleen wonen.

a. Ofschoon zij alleen wonen, geen verdrag of verbintenis met hun naburen hebben gesloten en geen reden hebben om hulp en bijstand van iemand hunner te verwachten, zullen zij toch zeker, dat is: veilig wonen, zij zullen wezenlijk veilig zijn, en zullen zich ook veilig geloven.

b. Omdat zij alleen wonen, zij zullen veilig wonen, zolang zij rein blijven, en onvermengd met de heidenen, een bijzonder en eigenaardig volk. Hun onderscheiding van andere volken heeft hen wel als een gesprenkelde vogel gemaakt, Jeremia 12:9, en hen blootgesteld aan de kwaadwilligheid van hen, die hen omringden maar in werkelijkheid was zij hun bewaring voor het kwaad, dat hun naburen hun toewensten, daar zij hen onder de bescherming Gods hield. Allen, die zich dicht bij God houden, zullen veilig bij Hem bewaard blijven. Er is beloofd dat in het koninkrijk van Christus, Israël zeker zal wonen, Jeremia 23:6.

5. Nooit was een volk zo wel verzorgd, Jakob’s fontein, dat is het tegenwoordige geslacht van dat volk, dat als een fontein is voor alle stromen, die later er uit zullen ontstaan of er van afgeleid zullen worden, zal nu weldra in een goed land gevestigd zijn. jakobs oog (zoals het ook gelezen kan worden, want hetzelfde woord betekent zowel fontein als oog) is op een land van koren en most, dat is: waar zij nu gelegerd waren hadden zij Kanaän in hun oog, het lag vlak voor hen, aan de overzijde van de rivier, en weldra zullen zij het in hun handen en onder hun voeten hebben. Dit land, waar zij het oog op hadden, was gezegend beide met de vettigheid van de aarde en met de dauw des hemels, het was een land van koren en wijn, degelijke en nuttige voortbrengselen. Ook zal zijn hemel (alsof de hemel zeer bijzonder bestemd was om een zegen te zijn voor dat land) van dauw druipen, zonder welke, al was de grond nog zo goed, het koren en de wijn spoedig zouden falen. Ieder Israëliet heeft zijn oog, het oog des geloofs, op het betere land, het hemelse Kanaän, dat rijkelijk voorzien is van betere dingen dan koren en wijn.

6. Nooit was een volk zo goed geholpen, als zij in enigerlei verlegenheid of benauwdheid waren, reed God zelf op de hemel tot hun hulp, vers 26. En zij waren een volk, verlost door de Heere, vers 29. Als zij in gevaar waren van enigerlei kwaad of gebrek hadden aan enig goed, dan hadden zij een eeuwige God, tot wie zij zich konden wenden, en een almachtige kracht om op te steunen. Niets kon hen schaden, die door God werden geholpen, en het was niet mogelijk dat het volk zou omkomen, hetwelk verlost was door de Heere. Zij, die toegedaan worden tot het Israël des Evangelies zullen zalig, dat is verlost worden Handelingen 2:i7.

7. Nooit was een volk zo goed gewapend, God zelf was het schild hunner hulp, door wie zij gewapend waren ter verdediging en genoegzaam beschermd tegen alle aanvallers, en Hij was het zwaard hunner hoogheid, omdat Hij, door voor hen te strijden, hen voortreffelijk heeft gemaakt boven andere volken, of omdat Hij in alles wat Hij voor hen deed het oog had op Zijn heiligdom onder hen, dat de heerlijkheid van Jakob wordt genoemd, Psalm 47:5, Ezechiel 24:21. Zij, in wier hart de heerlijkheid van de heiligheid is hebben God zelf tot hun schild en zwaard, en worden beschermd door de gehele wapenrusting Gods, Zijn woord is hun zwaard, en het geloof in dit woord is hun schild, Efeziers 6:16, 17 6,.

8. Nooit was een volk zo wel verzekerd van de overwinning over hun vijanden. Zij zullen zich geveinsdelijk aan u onderwerpen, dat is: zij zullen gedwongen zijn zich aan u te onderwerpen, zeer tegen hun zin en wil, zodat het slechts een nagemaakte of geveinsde onderwerping zijn zal. Toch zal het doel worden bereikt, want gij zult op hun hals treden, zoals de LXX die zin overzetten, en wij zien dit geschied, Jozua 10:24. Gij zult op hun sterkten treden, al zijn die ook nog zo hoog, en hun paleizen en tempels vertreden, al zijn die ook nog zo heilig geacht. "lndien uw vijanden leugenaars tegen u worden bevonden (zo lezen sommigen de tekst) dan zult gij op hun hoogten treden, indien zij niet gehouden willen worden door de banden van verbonden of verdragen, dan zullen zij verbroken worden door de oorlog". Aldus zal de God des vredes Satan onder de voeten van alle gelovigen verpletteren, en Hij zal dit haust doen Romeinen 16:20. ‘

Neem nu dit alles tezamen, en gij zult zeggen: Welgelukzalig zijt gij, o Israël, wie is u gelijk? Driewerf zalig het volk, welks God de Heere is.

HOOFDSTUK 34.

1 Toen ging Mozes op uit de vlakke velden van Moab, naar den berg Nebo, op de hoogten van Pisga, welke recht tegenover Jericho is; en de HEERE wees hem dat ganse land, Gilead tot Dan toe;
2 En het ganse Nafthali, en het land van Efraim en Manasse, en het ganse land van Juda, tot aan de achterste zee;
3 En het Zuiden, en het effen veld der vallei van Jericho, de palmstad, tot Zoar toe.
4 En de HEERE zeide tot hem: Dit is het land, dat Ik Abraham, Izak en Jakob gezworen heb, zeggende: Aan uw zaad zal Ik het geven! Ik heb het u met uw ogen doen zien, maar gij zult daarheen niet overgaan.
5 Alzo stierf Mozes, de knecht des HEEREN, aldaar in het land van Moab, naar des HEEREN mond.
6 En Hij begroef hem in een dal, in het land van Moab, tegenover Beth-peor; en niemand heeft zijn graf geweten, tot op dezen dag.
7 Mozes nu was honderd en twintig jaren oud, als hij stierf; zijn oog was niet donker geworden, en zijn kracht was niet vergaan.
8 En de kinderen Israels beweenden Mozes, in de vlakke velden van Moab, dertig dagen; en de dagen des wenens, van den rouw over Mozes, werden voleindigd.
9 Jozua nu, de zoon van Nun, was vol van den Geest der wijsheid; want Mozes had zijn handen op hem gelegd; zo hoorden de kinderen Israels naar hem, en deden gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
10 En er stond geen profeet meer op in Israel, gelijk Mozes, dien de HEERE gekend had, van aangezicht tot aangezicht,
11 In al de tekenen en de wonderen, waartoe hem de HEERE gezonden heeft, om die in Egypteland te doen aan Farao, en aan al zijn knechten, en aan al zijn land;
12 En in al die sterke hand, en in al die grote verschrikking, die Mozes gedaan heeft voor de ogen van gans Israel.

Gelezen hebbende hoe Mozes zijn GETUIGENIS heeft voleindigd, wordt ons nu hier gezegd hoe hij terstond daarna zijn LEVEN heeft geëindigd. Dit hoofdstuk kon niet door Mozes zelf geschreven worden, maar werd bijgevoegd door Jozua, of Eleazar, of, naar de gissing van bisschop Patrick, door Samuël, die een profeet was en op Gods bevel geschreven heeft wat hij in het archief van Jozua en de hem opvolgende richteren vond opgetekend. Wij hadden zijn laatste WOORDEN hier hebben wij zijn laatste WERK, zijn werk van sterven, en dat is een werk, dat wij allen weldra te doen zullen hebben en het is nodig, dat het GOED gedaan worde. Hier is:

I. Het gezicht, dat Mozes had op het land Kanaän even voor hij stierf, vers 1-4.

II. Zijn dood en begrafenis, ver 5,6.

III. Zijn ouderdom, vers 7.

IV. Israëls rouw over hem, vers 8. V. Zijn opvolger, vers 9.

VI. Zijn karakter vers 10-12.

Deuteronomium 34:1-4

I. Hier is Mozes opklimmende naar de hemel tot aan de top van Pisga, om daar te sterven, want die plaats was hiervoor aangewezen, Hoofdstuk 32:49, 50. Israël lag toen gekampeerd in de vlakke velden van Moab, en van daar klom hij, volgens het hem gegeven bevel, op naar de berg Nebo, tot het hoogste punt van dat gebergte, hetwelk Pisga genoemd werd, vers 1. Pisga is de gewone naam voor al zulke hoogten. Mozes schijnt alleen naar de top van Pisga te zijn opgeklommen, alleen en zonder hulp, een teken dat zijn lichaamskracht niet was verminderd, daar hij op de laatste dag zijns levens naar de top van een hoge berg kon opklimmen, zonder de ondersteuning te behoeven, die hij eens nodig heeft gehad voor zijn handen, toen zij zwaar waren geworden, Exodus 17:12, alleen, zonder metgezel. Toen hij geëindigd had Israël te zegenen, heeft hij, naar wij kunnen veronderstellen, plechtig afscheid genomen van Jozua en Eleazar en zijn andere vrienden, die hem waarschijnlijk tot aan de voet des bergs hadden vergezeld, maar toen gaf hij hun de last, die Abraham aan zijn jongens gegeven had aan de voet van een anderen berg: Blijft gij hier, terwijl ik daarheen ga en sterf. Zij moeten hem niet zien sterven, omdat zij niet moeten weten waar zijn graf is. Hetzij dit nu zo was of niet, hij klom op naar de top van Pisga:

1. Om te tonen, dat hij bereid was te sterven. Toen hij de plaats van zijn dood kende, heeft hij haar zo weinig vermeden, dat hij goedsmoeds een steile berg heeft beklommen om er te komen. Zij, die door genade wèl bekend zijn met een andere wereld, en er veel gemeenschap mee gehad hebben, behoeven niet bevreesd te zijn om deze wereld te verlaten.

2. Om te tonen dat hij op de dood zag als op zijn hemelvaart. De ziel van een mens, van een Godvruchtig mens, gaat, als zij het lichaam verlaat, opwaarts, Prediker 3:21, in overeenstemming met de beweging van de ziel, zal het lichaam van Mozes er mee opwaarts gaan zover als de aarde het zal dragen. Als Gods dienstknechten van uit de wereld weg worden geroepen, dan luidt het bevel: Ga op en sterf.

II. Mozes weer neerwaarts ziende naar deze aarde, om het aardse Kanaän te zien, dat hij nooit mag binnengaan, maar in dit Kanaän voorwaarts ziende naar het hemelse waar hij nu stond binnen te gaan. God had gedreigd dat hij niet in het bezit zou komen van Kanaän, en de bedreiging is nu vervuld. Maar Hij had ook beloofd dat hij er een gezicht van zou hebben, en de belofte wordt thans verwezenlijkt, de Heere toonde hem al dat goede land, vers 1.

1. Hij ging alleen naar de top van Pisga, maar toch was hij niet alleen, want de Vader was met hem, Johannes 16:32. Als iemand vrienden heeft, dan zal hij die om zich heen hebben als hij ligt te sterven. Maar als het, hetzij door Gods voorzienigheid of door hun onvriendelijkheid, gebeurt dat wij dan alleen zijn, zo behoeven wij geen kwaad te vrezen, indien de grote en goede Herder met ons is, Psalm 23:4.

2. Hoewel zijn gezichtsvermogen zeer goed was, en hij al het voordeel had van een hogen grond, dat hij voor het uitzicht kon wensen zou hij toch niet hebben kunnen zien wat hij nu zag, geheel Kanaän, van het een uiteinde tot het andere (berekend op ruim vijftig uren) en van de ene zijde naar de andere zijde, (geschat op ongeveer achttien uren) indien zijn gezichtsvermogen niet wonderbaarlijk ondersteund en verruimd was en daarom wordt gezegd: De Heere wees het hem. Al de lieflijke uitzichten, die wij hebben op het betere land, zijn wij verschuldigd aan Gods genade, Hij is het, die de Geest van de wijsheid geeft, zowel als de Geest van de openbaring, het oog, zowel als het voorwerp. Dit gezicht dat God hier aan

Mozes gaf op Kanaän, heeft de duivel waarschijnlijk gepoogd na te bootsen met de pretentie van het nog te overtreffen toen hij in een luchtverschijnsel onze Heiland die hij, evenals Mozes, op een zeer hoge berg had gesteld, al de koninkrijken van de wereld toonde, met al hun heerlijkheid, niet trapsgewijze, zoals hier, eerst een land en dan een ander, maar allen in een ogenblik tijd.

3. Hij zag het van verre: zo'n gezicht hadden de Oud Testamentische heiligen op het koninkrijk van de Messias, zij hebben het van verre gezien. Zo heeft Abraham lang voor dit tijdstip de dag van Christus gezien, en de belofte niet verkregen hebbende, haar in het geloof omhelsd, zie Hebreeën 11:13. Zulk een gezicht hebben de gelovigen thans door genade op de zaligheid en heerlijkheid van hun toekomende staat. Het woord en de inzettingen zijn voor hen wat de berg Pisga voor Mozes geweest is, daaruit hebben zij een troostrijk gezicht op de heerlijkheid, die nog geopenbaard moet worden en zij verblijden zich in de hope er op.

4. Hij zag het, maar moet er nooit het genot van hebben. Gelijk God soms Zijn kinderen wegneemt vóór het nakende kwaad, zo neemt Hij hen op andere tijden weg vóór het komende goed, dat is, goed, wat aan de kerk in deze tegenwoordige wereld ten deel valt. Heerlijke dingen worden gesproken van Christus' koninkrijk in de latere dagen, van zijn toeneming en bloei, wij voorzien het, maar zullen waarschijnlijk niet lang genoeg leven om het te aanschouwen. Zij, die na ons zullen komen, zullen, hopen wij, dat beloofde land binnen gaan, hetgeen ons een troost is, als wij onze dode lichamen zien vallen in de woestijn van deze wereld. Zie 2 Koningen 7:2.

5. Hij zag dit alles even vóór zijn dood. Soms bewaart God de heerlijkste ontdekkingen van Zijn genade voor Zijn volk om hun ten steun te zijn in het ogenblik van sterven. Kanaän was Immanuëls land, Jesaja 8:8, zodat hij in de beschouwing er van het gezicht had op de zegeningen, die wij genieten door Christus. Het was een type van de hemel, Hebreeën 11:16, waarvan het geloof de vaste grond en het bewijs is. Zij, die sterven in het geloof van Christus en in de hope op de hemel, en met Kanaän voor hun ogen kunnen goedsmoeds deze wereld verlaten. Aldus de zaligheid Gods gezien hebbende, kunnen wij wèl zeggen: Nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede.

Deuteronomium 34:5-8

I. Hier is de dood van Mozes, vers 5. Alzo stierf Mozes de knecht des Heeren. God had hem gezegd dat hij niet over de Jordaan mocht gaan, en hoewel hij in het eerst ernstig om de herroeping van dit vonnis heeft gebeden, was toch Gods antwoord op zijn gebed hem genoeg en nu sprak hij niet meer van deze zaak, Hoofdstuk 3:26. Zo heeft onze gezegende Heiland gebeden dat de drinkbeker van Hem voorbij mocht gaan, maar, daar dit niet kon, heeft Hij berust met: Vader, Uw wil geschiede. Mozes had reden om te begeren nog een tijdje in de wereld te leven. Wel is waar, hij was oud, maar hij had de dagen van de jaren des levens van zijn vaderen nog niet bereist. Zijn vader Amram is honderd zeven en dertig jaren oud geworden, zijn grootvader Kehath honderd drie en dertig, zijn overgrootvader Levi honderd zeven en dertig, Exodus 6:16-20. En waarom moest Mozes, wiens leven nuttiger was dan dat van een hunner, op honderd en twintig jarige leeftijd sterven, daar hij toch het verval van de ouderdom niet bespeurde, maar even geschikt was tot de dienst als ooit tevoren? Israël kon hem toen node missen, zijn leiding en zijn gemeenschapsoefening met God zouden even gelukkig en gewenst voor hen zijn bij de verovering van Kanaän, als de kloekmoedigheid en het beleid van Jozua. Het was hard voor Mozes zelf, om na al de vermoeienissen van de woestijn te hebben doorstaan, belet te worden om de genoegens van Kanaän te smaken, na de last en de hitte des daags te hebben gedragen, de eer van het werk te voleindigen aan een ander te moeten afstaan, en dat wel niet aan zijn zoon, maar aan zijn dienaar, die moet ingaan tot zijn arbeid, wij kunnen veronderstellen, dat dit voor vlees en bloed niet aangenaam was. Maar de man Mozes was zeer zachtmoedig, God wil het aldus, en goedsmoeds onderwerpt hij zich.

1. Hij wordt hier de knecht des Heeren genoemd, niet slechts als Godvruchtige, al Gods heiligen zijn Zijn knechten, maar als een uitnemend en nuttig man, die Gods raad had gediend in Israël uit te voeren uit Egypte, en hen door de woestijn te leiden. Het was grotere eer voor hem om de knecht des Heeren dan om koning in Jeschurun te zijn.

2. Maar toch, hij sterft. Noch zijn Godsvrucht, noch zijn nuttige dienst en arbeid zullen hem vrijwaren tegen de dood. Gods dienstknechten moeten sterven, opdat zij rusten van hun arbeid, hun loon ontvangen, en plaats maken voor anderen. Als Gods dienstknechten worden weggenomen, Hem niet langer moeten dienen op aarde, dan gaan zij Hem beter dienen, Hem dag en nacht dienen in Zijn tempel.

3. Hij sterft in het land van Moab, buiten Kanaän, toen hij en zijn volk nog in ongevestigde toestand waren, nog niet waren ingegaan tot hun rust. In het hemelse Kanaän zal geen dood meer zijn.

4. Hij sterft aan de mond des Heeren, zoals de betekenis is van de woorden. De Joden zeggen: "met een kus van Gods mond". Ongetwijfeld is hij kalm en zacht ontslapen (het was een euthanasia, een begerenswaardige dood. Er waren geen banden tot zijn dood, en hij smaakte de liefde zijns Gods in zijn dood. Maar dat hij stierf naar de mond des Heeren betekent niets meer dan dat hij stierf in onderworpenheid aan de wil van God. Als de dienstknechten des Heeren al hun ander werk verricht hebben, dan moeten zij ten laatste in gehoorzaamheid aan hun Meester sterven, en bereid zijn naar huis te gaan, wanneer Hij hen ook roept, Handelingen 21:13.

II. Zijn begrafenis, vers 6. Het is een ongegronde waan van sommigen van de Joden, dat Mozes, evenals Elia, weggenomen werd in de hemel, want er is uitdrukkelijk gezegd: hij stierf

en was begraven, maar waarschijnlijk is hij opgewekt om met Elia getuige te zijn van Christus' verheerlijking op de berg.

1. God zelf begroef hem, namelijk door de dienst van de engelen, die zijn begrafenis wel stil en in het verborgen, maar toch zeer statig en luisterrijk volbrachten. God draagt zorg voor de dode lichamen van Zijn dienstknechten, gelijk hun dood Hem kostelijk is, zo is ook hun stof Hem kostelijk, geen greintje er van zal verloren gaan, het verbond er mee zal herdacht worden. Toen Mozes dood was, heeft God hem begraven, toen Christus dood was, heeft God Hem opgewekt, want de wet van Mozes moest een einde nemen, maar niet het Evangelie van Christus. De gelovigen zijn der wet gedood, opdat zij eens anderen zouden worden namelijk desgenen, die van de doden opgewekt is Romeinen 7:4. Het schijnt dat Michaël, dat is Christus (naar sommigen denken) Mozes heeft begraven, want door Hem zijn de Mozaïsche inzettingen teniet gedaan, aan Zijn kruis genageld, en begraven in Zijn graf, Colossenzen 2:14.

2. Hij werd begraven in een dal tegenover Beth-Peor. Hoe gemakkelijk zouden de engelen, die hem begroeven, hem over de Jordaan gevoerd kunnen hebben, en hem bij de aartsvaders in de spelonk van Machpela hebben begraven! Maar wij moeten leren niet al te veel bezorgd te zijn ten opzichte van de plaats waar wij begraven worden, indien de ziel rust bij God, dan doet het er niet heel veel toe waar het lichaam rust. Eén van de Chaldeeuwse paraphrasten zegt: Hij was begraven tegenover Beth-Peor, opdat wanneer Baäl-Peor ook mocht roemen, dat de Israëlieten aan hem gekoppeld waren, het graf van Mozes tegenover zijn tempel hem een bestraffing zou zijn.

3. De bijzondere plaats er van was niet bekend, opdat de kinderen Israëls, die zozeer geneigd waren tot afgoderij, het dode lichaam van Mozes, de grote stichter en weldoener van hun volk, niet opgegraven, zorgvuldig bewaard en aangebeden zouden hebben. Het is waar, onder alle voorbeelden van hun afgoderij, lezen wij niet dat zij ooit reliquieën hebben aangebeden, waarvan de reden misschien was dat zij, aldus belet zijnde Mozes te aanbidden, zich zouden schamen om iemand anders te aanbidden. Sommigen van de Joodse schrijvers zeggen dat het lichaam van Mozes verborgen werd, opdat de tovenaars, die de doden vroegen, hem niet zouden ontrusten, zoals de tovenares van Endor Samuël ontrust heeft hem doende opkomen, God wilde de naam en de gedachtenis van Zijn knecht Mozes niet aldus laten misbruiken. Velen denken dat dit de twist was tussen Michaël en de duivel om het lichaam van Mozes, vermeld in Judas 9. De duivel wilde de plaats bekendmaken, teneinde haar een strik te doen zijn voor het volk en Michaël wilde het hem niet toelaten. Diegenen dus, die Goddelijke eer bewijzen aan de overblijfselen (reliquieën) van gestorven heiligen, houden het met de duivel tegen onze Vorst.

III. Zijn ouderdom, vers 7. Zijn leven was verlengd:

1. Tot hoge ouderdom. Hij was honderd en twintig jaren oud, zodat hij wel niet de hoge leeftijd van de patriarchen bereikte, maar toch veel ouder is geworden dan de meesten van zijn tijdgenoten, want de gewone leeftijd van de mens was nu onlangs op zeventig jaren teruggebracht, Psalm 90:10. De jaren van Mozes' leven waren drie veertigtallen, de eerste veertig bracht hij door als een hoveling in welgesteldheid en eer aan het hof van Farao, het tweede veertigtal bracht hij door als een arme, eenzame herder in Midian, in het derde veertigtal was hij koning in Jeschurun, in eer en macht, maar bezwaard en belast met zeer veel zorg en moeite, zo veranderlijk is de wereld, waarin wij leven en zozeer zijn goed en kwaad er in vermengd, de wereld voor ons is onvermengd en onveranderlijk.

2. Tot een goede ouderdom. Zijn oog was niet verdonkerd, zoals dat van Izak, Genesis 27:1, en dat van Jakob, Genesis 48:10. Ook was zijn kracht niet vergaan, er was geen verval van lichaamskracht, noch een afneming van geestvermogens, hij kon nog evengoed spreken, en schrijven en lopen als ooit tevoren, zijn verstand was nog even helder en zijn geheugen even sterk als altijd. "Zijn gelaat was niet gerimpeld", zeggen sommigen van de Joodse schrijvers, hij had nooit een tand verloren", zeggen anderen, en velen van hen zeggen, dat het glinsteren van het vel zijns aangezichts Exodus 34:30, tot het laatste toe geduurd heeft. Dit was de algemene beloning voor zijn diensten, en het was inzonderheid de uitwerking van zijn buitengewone zachtmoedigheid, want dat is een genadegave, die evenzeer als iedere andere medicijn voor de navel en een bevochtiging voor de beenderen is. Hoewel de veroordelende kracht van de wet door Mozes gegeven, voor de gelovigen teniet is gedaan blijven de geboden toch nog bindend, en zullen dit zijn tot aan het einde van de wereld, van deze is het oog niet verdonkerd, want zij zullen de gedachten en bedoelingen des harten onderscheiden, ook is hun kracht van verplichting niet vergaan, wij zijn nog onder de wet van Christus.

IV. Het plechtig rouwbedrijf over hem, vers 8. Het is een plicht jegens de blijvende eer van overleden voorname personen, om hen te volgen met onze tranen, als degenen die hen liefhadden en waardeerden, en hun verlies gevoelen, en waarlijk verootmoedigd zijn wegens de zonden die God er toe gebracht hebben om hen van ons weg te nemen, want boetvaardige tranen werden zeer gepast met deze vermengd.

1.Merk op wie de rouwbedrijvenden waren: de kinderen Israëls, allen verenigden zich en namen deel aan de plechtigheid, waarin die dan ook bestond, hoewel sommigen onder hen misschien, die ontevreden waren op zijn bestuur, slechts in schijn rouw bedreven. Toch kunnen wij veronderstellen dat degenen onder hen waren, die vroeger met hem hadden getwist, zijn bestuur hadden afgekeurd, en wellicht tot hen hadden behoord, die er van spraken hem te stenigen, maar nu hij van hen weggenomen was, zijn verlies gevoelden en van harte betreurden, ofschoon zij hem niet hadden weten te waarderen terwijl hij in hun midden was. Zo werden de murmureerders er toe gebracht de lering aan te nemen, Jesaja 29:24. Het verlies van goede mensen, inzonderheid van goede regeerders, is zeer te betreuren, en moet ter harte worden genomen, diegenen zijn wel stompzinnig, die er onverschillig voor zijn.

2. Hoelang zij rouw bedreven: dertig dagen, zolang heeft die plechtigheid geduurd, en wij kunnen veronderstellen dat er sommigen onder hen waren, in wier hart de rouw veel langer duurde. Maar het voleindigen van de dagen des wenens van de rouw over Mozes is een wenk voor ons om, hoe zwaar het verlies ook zij,, dat wij hebben geleden, ons toch niet over te geven aan altijd durende smart, wij moeten de wond mettertijd laten genezen. Als wij hopen juichende naar de hemel te zullen gaan, waarom zouden wij er dan toe besluiten om rouw dragende naar het graf te gaan? De ceremoniële wet van Mozes is dood en begraven in het graf van Christus, maar de Joden hebben de dagen van hun rouw er om nog niet voleindigd.

Deuteronomium 34:9-12

Wij hebben hier een zeer eervolle lofspraak beide op Mozes en Jozua, ieder hunner heeft zijn lof, en behoort die te hebben. Het is ondankbaar om onze levende vrienden zó te verheerlijken, dat wij de verdiensten vergeten van hen, die heengegaan zijn, aan wier nagedachtenis eer verschuldigd is, al de eerbied moet niet aan de opgaande zon worden bewezen, en van de anderen kant: het is onrechtvaardig om de verdiensten van hen, die heengegaan zijn, zó te verheffen, dat wij het voorrecht verachten, dat wij hebben in hen, die hen zijn opgevolgd. Laat, evenals hier, God in beide worden verheerlijkt.

I. Jozua wordt geprezen als een man, uitnemend bekwaam voor het werk, waartoe hij geroepen is, vers 9. Mozes heeft Israël tot aan de grenzen van Kanaän gebracht, en toen stierf hij en verliet hij hen, om aan te duiden dat de wet geen ding volmaakt heeft, Hebreeën 7:19. Zij brengt de mensen in de woestijn de overtuiging van zonde, maar niet in het Kanaän van de rust en van de gevestigde vrede. Het is een eer, weggelegd voor Jozua (onze Heer Jezus, van wie Jozua een type was) om voor ons te doen hetgeen van de wet onmogelijk was dewijl zij door het vlees krachteloos was, Romeinen 8:3. Door Hem gaan wij in de rust, de geestelijke rust van het geweten, en de eeuwige rust in de hemel. Drie dingen hebben samengewerkt om Josua's roeping tot deze grote onderneming te rechtvaardigen.

1. God maakte hem er toe bekwaam. Hij was vol van de Geest van de wijsheid, en daaraan had hij ook wel behoefte, die zo'n weerstrevend volk had te besturen en zo'n sluw volk had te overwinnen. Beleid is in een legerhoofd een even noodzakelijk vereiste als kloekmoedigheid. Hierin was Jozua een type van Christus, in wie al de schatten van de wijsheld verborgen zijn.

2. Mozes had hem op Gods bevel er toe geordend. Hij had zijn handen op hem gelegd, hem aldus aanwijzende als zijn opvolger, en God biddende hem bekwaam te maken voor het werk en de dienst, waartoe Hij hem had geroepen, en dit wordt aangeduid als de reden waarom God hem een meer dan gewone geest van wijsheid had gegeven, daar hij door God zelf voor de regering was aangewezen. Hen die door God worden gebruikt, zal Hij geschikt maken voor hetgeen waarvoor Hij hen gebruikt, en omdat dit het was, dat Mozes voor hem van God gevraagd heeft, heeft hij toen zijn handen op hem gelegd. Toen Christus' lichamelijke tegenwoordigheid aan Zijn kerk werd ontnomen, bad Hij de Vader een andere Trooster te zenden en Hij verkreeg hetgeen waar Hij om gebeden had.

3. Het volk heeft hem blijmoedig erkend, en zich aan hem onderworpen. In de genegenheid des volks te delen is een groot voorrecht en een grote bemoediging voor hen, die tot enigerlei openbaar ambt geroepen zijn. Het was ook een grote zegen voor het volk dat zij, toen Mozes gestorven was, niet waren als schapen zonder herder, maar iemand in hun midden hadden, die zij eenstemmig en met het grootste vertrouwen als zodanig konden aannemen.

II. Mozes wordt geprezen, vers 10-12, en wel met reden.

1. Hij was inderdaad een zeer groot man, inzonderheid in twee opzichten.

a. Zijn vertrouwdheid met de God van de natuur. God heeft hem gekend van aangezicht tot aangezicht, en zo heeft hij God gekend. Zie Numeri 12:8. Hij zag meer van de heerlijkheld Gods dan ooit een van de heiligen (van het Oude Testament tenminste) gezien heeft. Hij had vrijer en menigvuldige toegang tot God, en God sprak met hem niet in visioenen en

sluimeringen op de legerstede, maar als hij wakker was en voor de cherubim stond. Andere profeten werden als God tot hen sprak verschrikt Daniel 10:7, maar Mozes bleef altijd kalm als hij een Goddelijke openbaring ontving. Zijn invloed en macht in het rijk van de natuur, de wonderen van oordeel, die hij deed in Egypte aan Farao, en de wonderen van genade, die hij deed in de woestijn ten behoeve van Israël, bewezen dat hij een bijzonder gunstgenoot des hemels is geweest, en een bijzondere opdracht had om op deze aarde te handelen zoals hij gehandeld heeft. Nooit was er een mens, die Israël meer reden had om lief te hebben en wie de vijanden van Israël meer reden hadden te vrezen. Let er op dat de geschiedschrijver de wonderen, door Mozes gewrocht, tekenen en wonderen noemt, gedaan met een sterke hand en grote verschrikking, hetgeen naar de verschrikkingen van de berg Sinai kan verwijzen, door welke God Mozes' opdracht ten volle bevestigde en haar buiten allen twijfel bewees Goddelijk te zijn, en dat wel voor de ogen des gehele Israëls.

2. Hij was groter dan iemand uit de andere profeten des Ouden Testaments, hoewel zij mannen waren, grotelijks bemind en bevoorrecht door God, en van grote invloed op aarde was toch niemand hunner te vergelijken bij deze grote man, niemand heeft zo klaarblijkelijk een opdracht van de hemel bewezen, en haar zo ten uitvoer gebracht als Mozes. Dit schijnt lang daarna geschreven te zijn, en toch was er toen nog geen profeet opgestaan gelijk Mozes, en er is zo'n ook niet opgestaan tussen die tijd en de verzegeling van het visioen en de profetie. Door Mozes heeft God de wet gegeven en de Joodse kerk geformeerd, door de andere profeten heeft Hij slechts bijzondere bestraffingen, onderrichtingen en voorzeggingen gezonden. De laatste van de profeten besluit met de last de wet van Mozes te gedenken, Maleachi 4:4. Christus zelf heeft zich dikwijls op de geschriften van Mozes beroepen, en hem tot getuige geroepen als één, die van verre Zijn dag gezien heeft en van Hem heeft gesproken. Maar zover de andere profeten bij hem achterstonden, zover heeft onze Heere Jezus hem overtroffen, Zijn leer was voortreffelijker, Zijn wonderen waren groter en heerlijker, en Zijn gemeenschap met de Vader inniger en meer vertrouwelijk, want Hij was van eeuwigheid in de schoot des Vaders, en door Hem spreekt God in deze laatste dagen tot ons. De geschiedenis van Mozes verlaat hem begraven in de vlakke velden van Moab, en besluit met het einde van zijn regering, maar de geschiedenis van onze Zaligmaker verlaat Hem zittende aan de rechterhand van de Majesteit in de hoogste hemelen, en ons is verzekerd, dat van de grootheid van Zijn heerschappij en des vredes geen einde zal zijn. In zijn brief aan de Hebreeën toont de apostel de voortreffelijkheid van Christus boven Mozes helder en uitvoerig aan, als een goede reden waarom wij, die Christenen zijn, gehoorzaam en getrouw moeten zijn aan de heiligen Godsdienst, die wij belijden. God make ons allen alzo door Zijn genade!

JOZUA

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET BOEK JOZUA.

I. Wij hebben nu voor ons de geschiedenis van het Joodse volk, in dit en de volgende boeken tot aan het einde van het boek Esther. De Joodse schrijvers noemen deze boeken tot aan het einde van de boeken der Koningen, het eerste boek der profeten, omdat zij de boeken van het Oude Testament verdelen in de Wet, de Profeten en de Chetubim, of Hagiografa, Lukas 24:44. Want hoewel geschiedenis het onderwerp is, dat er in behandeld wordt, wordt toch met recht verondersteld dat profeten er de schrijvers van waren. De boeken, die zuiver en in den eigenlijken zin profetisch zijn, dragen den naam van den profeet, omdat de geloofwaardigheid der profetieën zeer veel afhing van het karakter van de profeten; maar deze historische boeken zijn waarschijnlijk verzamelingen, bijeengebracht uit de authentieke registers van het vork, die sommige profeten (de Joodse kerk was gedurende vele eeuwen meer of minder voortdurend gezegend en bevoorrecht met de zodanige) op bevel en met de hulp van God samengesteld hebben ten diepste der kerk tot aan het einde der wereld. Evenals hun andere ambtlieden ontvingen ook hun geschiedschrijvers hun gezag van boven. Het schijnt dat de substantie der onderscheidene geschiedenissen onder Goddelijke leiding geschreven werd, toen de gebeurtenissen nog vers in het geheugen waren, maar dat zij lang daarna door een andere hand in den vorm gebracht werden, waarin wij ze nu hebben, en waarschijnlijk wel allen door dezelfde hand, of omtrent dezelfden tijd. De gronden voor deze gissing zijn:1. Dat er zo dikwijls naar andere geschriften wordt verwezen, zoals naar het boek van Jasher, of des Oprechten, Jozua 10:13, en 2 Samuel 1:18, en dikwijls naar het boek der Kronieken van de koningen van Israël en Juda; en de boeken van Gad, Nathan en Iddo. 2. Omdat van de dagen, toen de dingen geschiedden, soms gesproken wordt als van lang voorbijgegane dagen; zoals 1 Samuel 9:9, die heden een profeet genoemd wordt, die werd eertijds een ziener genoemd. En 3. Omdat wij zo dikwijls lezen van dingen, blijvende tot op dezen dag, zoals stenen, Jozua 4:9; 7:26; 8:29; 10:27; 1 Samuel 6:18. Namen van plaatsen, Jozua 5:9; 7:26; Richteren 1:26; 15:19; 18:12; 2 Koningen 14:7. Rechten en bezittingen; Richteren 1:21; 1 Samuel 27:6. Zeden en gewoonten; 1 Samuel 5:5; 2 Koningen 17:41, welke zinsneden later door de door Gods Geest bezielde verzamelaars aan de geschiedenis werden toegevoegd ter bevestiging en verduidelijking er van voor hun eigen tijdgenoten. En zo men een blote gissing mag wagen, dan is het niet onwaarschijnlijk, dat de geschiedkundige boeken tot aan het einde der Koningen kort voor de ballingschap bijeengevoegd werden door den profeet Jeremia, want van Ziklag wordt gezegd in 1 Samuel 27:6, dat het der koningen van Juda geweest is,(welke titel pas na Salomo in zwang kwam, en eindigde met de gevangenschap) tot op dezen dag. En nog waarschijnlijker is het dat de volgenden bijeengevoegd werden door Ezra, den schriftgeleerde, enigen tijd na de ballingschap. Maar hoe wij nu ook in het duister mogen zijn aangaande hun auteurs, wij zijn volstrekt niet hl twijfel of onzekerheid aangaande hun gezag; zij maakten een deel uit van de orakelen Gods, die den Joden toevertrouwd waren, en zij werden aldus aangenomen en aangehaald door onzen Zaligmaker en Zijne apostelen. In de vijf boeken van Mozes hadden wij een zeer volledig bericht van het ontstaan, den voortgang en de inrichting der Oud Testamentische kerk, het geslacht waaruit zij is voortgekomen, de belofte, het grote charter, waardoor zij tot een lichaam werd gemaakt, de wonderen, waardoor zij opgebouwd werd, en de wetten en inzettingen door welke zij geregeerd moest worden. Uit dit alles zou men ene verwachting kunnen koesteren van haar aard en toestand, zeer verschillend van wat wij in de

geschiedenis zien. Een volk, dat zó rechtvaardige inzettingen en rechten had, zou, naar men zou denken, zeer heilig moeten geweest zijn, en dat zo rijke beloften had, zeer gelukkig moeten zijn geweest. Maar helaas, een groot deel van de geschiedenis is een treurige voorstelling van hun zonden en ellende, want de wet heeft geen ding volmaakt, dat moest geschieden door het inkomen ener betere hoop. En toch, als wij de geschiedenis der Christelijke kerk vergelijken met hare inrichting, dan zullen wij dezelfde oorzaak tot verwondering vinden, zó menigvuldig waren hare dwalingen en verdorvenheden; want ook het Evangelie maakt geen ding volmaakt in deze wereld, maar laat ons nog in verwachting van een betere hoop in den toekomstigen staat.

II. Wij hebben nu het eerst voor ons het boek Jozua, wellicht niet aldus genoemd omdat het door hem geschreven was, want dat is onzeker. Dr. Lightfoot denkt dat Pinchas het heeft geschreven, terwijl bisschop Patrick de vaste overtuiging heeft dat het door Jozua zelf werd geschreven. Hoe dit nu zij, het is van hem geschreven, en, zo een ander het schreef, den heeft deze er de bouwstoffen voor verzameld uit zijne journalen of gedenkschriften. Het bevat de geschiedenis van Israël onder het bevel en de regering van Jozua, hoe hij als generaal hun legers aanvoerde:1. In hun binnentrekken van Kanaän, Hoofdstuk 1-5. 2. In hun verovering van Kanaän, Hoofdstuk 6-12. 3. In de verdeling van het land onder de stammen Israël's, Hoofdstuk 13-21. 4. In de vestiging van den Godsdienst onder hen, Hoofdstuk 22-24. In dit alles was hij een groot voorbeeld van wijsheid, moed, getrouwheid en Godsvrucht, voor allen, die een openbaar ambt bekleden. Maar dit is niet al het nut, dat deze geschiedenis voor ons heeft; wij kunnen er in zien: a. Veel van God en Zijne voorzienigheid; Zijne macht in het rijk der natuur; Zijne gerechtigheid in het straffen der Kanaänieten, toen de mate hunner ongerechtigheid vol was; Zijne getrouwheid aan Zijn verbond met de aartsvaders, en Zijne goedertierenheid over Zijn volk Israël, in weerwil van hun tergingen. Wij kunnen Hem zien als den Heere der heirscharen bepalende den uitslag des krijgs en als den Bestierder van hun lot, de bepalingen van der mensen woning bescheiden hebbende. b, Veel van Christus en Zijne genade. Hoewel Jozua in het Nieuwe Testament niet uitdrukkelijk als type van Christus genoemd is, zijn allen het er toch over eens dat hij een voornaam type van Hem geweest is. Hij heeft den naam onzes Heilands. De LXX geven aan den naam Jozua een Grieksen uitgang, noemen hem steeds Jezus, en zo wordt hij ook genoemd in Handelingen 7:45, en Hebreeën 4:8. Justinus de martelaar, een der eerste schrijvers van de Christelijke kerk, (Dialog. cum Tryph. p. mihi 300) laat de belofte in Exodus 23:20 Ik zend een engel voor uw aangezicht, om u te behoeden op dezen weg, en om u te brengen tot de plaats, die Ik bereid heb, wijzen op Jozua; en dat deze woorden: Mijn naam is in het binnenste van hem, er op zien, dat zijn naam dezelfde zal wezen als die van den Messias; hij betekent: Hij zal behouden. Jozua redt, behoudt Gods volk van de Kanaänieten; onze Heere Jezus behoud", maakt hen zalig van hun zonden. Christus als Jozua is de overste Leidsman onzer zaligheid, een vorst en gebieder der volken, om Satan onder hun voeten te verpletteren, en hen in het bezit te stellen van het hemelse Kanaän, en hun rust te geven, hetgeen Jozua niet gedaan heeft, Hebreeën 4:8.

HOOFDSTUK 1

1 Het geschiedde nu, na den dood van Mozes, den knecht des HEEREN, dat de HEERE tot Jozua, den zoon van Nun, den dienaar van Mozes, sprak, zeggende:
2 Mijn knecht Mozes is gestorven; zo maak u nu op, trek over deze Jordaan, gij en al dit volk, tot het land, dat Ik hun, den kinderen Israels, geve.
3 Alle plaats, waarop ulieder voetzool treden zal, heb Ik u gegeven, gelijk als Ik tot Mozes gesproken heb.
4 Van de woestijn en dezen Libanon af tot aan de grote rivier, de rivier Frath, het ganse land der Hethieten, en tot aan de grote zee, tegen den ondergang der zon, zal ulieder landpale zijn.
5 Niemand zal voor uw aangezicht bestaan al de dagen uws levens; gelijk als Ik met Mozes geweest ben, zal Ik met u zijn; Ik zal u niet begeven, en zal u niet verlaten.
6 Wees sterk en heb goeden moed! want gij zult dit volk dat land erfelijk doen bezitten, dat Ik hun vaderen heb gezworen hun te geven.
7 Alleenlijk wees sterk en heb zeer goeden moed, dat gij waarneemt te doen naar de ganse wet, welke Mozes, Mijn knecht, u geboden heeft, en wijk daarvan niet, ter rechter hand noch ter linkerhand, opdat gij verstandelijk handelt alom, waar gij zult gaan;
8 Dat het boek dezer wet niet wijke van uw mond, maar overleg het dag en nacht, opdat gij waarneemt te doen naar alles, wat daarin geschreven is; want alsdan zult gij uw wegen voorspoedig maken, en alsdan zult gij verstandelijk handelen.
9 Heb Ik het u niet bevolen? wees sterk en heb goeden moed, en verschrik niet, en ontzet u niet; want de HEERE, uw God, is met u alom, waar gij heengaat.
10 Toen gebood Jozua den ambtlieden des volks, zeggende:
11 Gaat door het midden des legers, en beveelt het volk, zeggende: Bereidt teerkost voor ulieden; want binnen nog drie dagen zult gijlieden over deze Jordaan gaan, dat gij ingaat, om te erven het land, hetwelk de HEERE, uw God, ulieden geeft om te beerven.
12 En Jozua sprak tot de Rubenieten en Gadieten, en den halven stam van Manasse, zeggende:
13 Gedenkt aan het woord, hetwelk Mozes, de knecht des HEEREN, ulieden geboden heeft, zeggende: De HEERE, uw God, geeft ulieden rust, en Hij geeft u dit land;
14 Laat uw vrouwen, uw kleine kinderen, en uw vee blijven in het land, dat Mozes ulieden aan deze zijde van de Jordaan gegeven heeft; maar gijlieden zult gewapend trekken, voor het aangezicht uwer broederen, alle strijdbare helden, en zult hen helpen;
15 Totdat de HEERE uw broederen rust geve, als ulieden, en dat zij ook erfelijk bezitten het land, dat de HEERE, uw God, hun geeft; alsdan zult gijlieden wederkeren tot het land uwer erfenis, en zult het erfelijk bezitten, dat Mozes, de knecht des HEEREN, ulieden gegeven heeft, aan deze zijde van de Jordaan, tegen den opgang der zon.
16 Toen antwoordden zij Jozua, zeggende: Al wat gij ons geboden hebt, zullen wij doen, en alom, waar gij ons zenden zult, zullen wij gaan.
17 Gelijk wij in alles naar Mozes hebben gehoord, alzo zullen wij naar u horen; alleenlijk dat de HEERE, uw God, met u zij, gelijk als Hij met Mozes geweest is!
18 Alle man, die uw mond wederspannig wezen zal, en uw woorden niet horen zal in alles, wat gij hem gebieden zult, die zal gedood worden, alleenlijk wees sterk en heb goeden moed!

Het boek begint met de geschiedenis, niet van Jozua's leven (daarvan hadden wij reeds vele merkwaardige bijzonderheden in de boeken van Mozes) maar van zijn bestuur en regering. In dit hoofdstuk:

I. Stelt God hem aan in de plaats van Mozes geeft Hij hem een veelomvattende opdracht volledige instructies, en grote bemoedigingen, vers 1-9.

II. Hij aanvaardt de regering, en legt zich terstond toe op de zaken er van, orders gevende aan de AMBTLIEDEN des volks in het algemeen, vers 10, 11, en inzonderheid aan de twee en een halve stam, vers 12-15. Het volk stemt er mee in, en legt de eed van trouw aan hem af, vers 16-18. Een regering, die aldus met God begon, kon niet anders dan eervol zijn voor de vorst en aangenaam voor het volk. De laatste woorden van Mozes zijn nog bewaarheid: WELGELUKZALIG ZIJT GIJ, O ISRAÓL, WIE IS U GELIJK Deuter. 33:29.

Jozua 1:1-9

Hier wordt eer gelegd op Jozua en hem grote macht in handen gegeven, door Hem die de fontein is van de eer en macht, en door wie de koningen regeren; van de oneindige Wijsheid ontvangt hij instructies en bemoediging van de God aller vertroostingen. God had tevoren van hem tot Mozes gesproken, Numeri 27:18; maar nu spreekt Hij tot hem, vers 1, waarschijnlijk zoals Hij tot Mozes had gesproken, Leviticus 1:l, *uit de tent van de samenkomst,* waar Jozua zich met Mozes gesteld had Deuteronomium 31:14, om te leren, hoe hij aldaar op de Heere moest wachten. Eleazar had de borstlap van de gerechtigheid, en aan Jozua wordt bevolen die te raadplegen, als de gelegenheid dit vereiste, Numeri 27:21, maar tot zijn meerdere bemoediging spreekt God hier onmiddellijk tot hem, sommigen denken in een droom of visioen (zoals Job 33:15) want God heeft ons wel gebonden aan de verordineerde inzettingen, om daarin tot Hem te naderen en op Hem te wachten, maar zichzelf heeft Hij er niet aan gebonden, zodat Hij ook zonder deze zich aan Zijn volk kan bekendmaken, en tot hun hart kan spreken op nog andere wijze dan door hun oren.

Betreffende Jozua's roeping tot de regering valt hier op te merken:

1. De tijd, wanneer die roeping tot hem kwam. *Na de dood van Mozes.* Zodra Mozes gestorven was, nam Jozua het bestuur op zich, krachtens zijn plechtige ordening nog bij Mozes leven. Een tussenregering, al zou het slechts enkele dagen geduurd hebben, zou slechte gevolgen gehad kunnen hebben, maar het is waarschijnlijk dat God niet tot hem gezegd heeft voorwaarts te gaan naar Kanaän voordat de dertig dagen van rouw over Mozes voleindigd waren; niet omdat, zoals de Joden zeggen, de droefheid van zijn hart gedurende die dagen hem ongeschikt maakte voor gemeenschapsoefening met God; (hij treurde niet zoals degenen, die geen hoop hebben) maar omdat God door die plechtige pauze en de verdaging voor een maand van de openbare raadsvergaderingen, zelfs nu de tijd zo kostbaar voor hen was, de nagedachtenis van Mozes wilde eren, en tijd geven aan het volk, niet slechts om zijn verlies te bewenen, maar berouw te tonen over hun wangedrag jegens hem gedurende de veertig jaren van zijn bestuur.

II. De plaats, die Jozua bekleed had voor hij aldus verhoogd werd. Hij was Mozes' dienaar, dat is, zijn persoonlijke dienaar, en die hem ook behulpzaam was in zaken. De LXX vertalen het woord door *hupourgos, een werkman,* onder Mozes, onder zijn leiding en bevel.

Merk op:

1. Hij, die hier tot eer wordt geroepen, was gedurende lange tijd voor zaken opgeleid. Onze Heere Jezus zelf heeft de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen, en toen heeft God Hem uitermate verhoogd.

2. Hij was opgeleid in ondergeschiktheid en stond onder bevel. Diegenen zijn het geschiktst om te heersen, die geleerd hebben te gehoorzamen.

3. Hij, die Mozes moest opvolgen, was innig bekend en vertrouwd met hem, zodat hij ten volle bekend kon zijn met *zijn leer, wijze van doen, voornemen en lankmoedigheid,* 2 Timotheus 3:10, dezelfde maatregelen zou nemen, in dezelfde geest zou wandelen, daar hij hetzelfde werk te doen had.

4. Dat hij hierin een type is geweest van Christus, die deswege Mozes' dienaar genoemd zou kunnen worden, want Hij is geworden onder de wet, en heeft er al de gerechtigheid van vervuld.

III. De roeping zelf, die God hem gaf, en welke zeer volledig is.

1. De overweging uit welke hij tot de regering geroepen werd. *Mijn knecht Mozes is gestorven*, vers 2. Alle Godvruchtigen zijn Gods knechten, en het is voor de grootste mannen geen verkleining, maar een eer om dit te zijn; zelfs de engelen zijn Zijn dienaren. Mozes was tot buitengewoon werk geroepen, hij was een huisverzorger Gods, en in de vervulling van de hem opgedragen last diende hij niet zichzelf, maar God, die hem gebruikte; hij was als een dienstknecht getrouw, en met het oog op de Zoon, zoals te kennen wordt gegeven in Hebreeen 3:5, waar hetgeen hij gedaan heeft gezegd wordt te zijn *tot getuigenis van de dingen, die daarna gesproken zouden worden.* God zal Zijn dienstknechten erkennen, zal hen belijden in de grote dag. Maar Mozes, hoewel Gods dienstknecht en één, die moeilijk gemist kan worden, is gestorven, want God verwisselt soms van dienstknechten, om te tonen dat Hij wèlke werktuigen Hij ook gebruikt, aan geen van hen gebonden is. Als Mozes zijn werk als dienstknecht volbracht heeft, sterft hij en "gaat rusten van zijn arbeid, en gaat in tot de vreugde zijns Heeren." God neemt kennis van de dood van Zijn dienstknechten. "Hij is kostelijk in Zijn ogen," Psalm 116:15.

2. De roeping zelf: Zo maak u nu op.

A. Hoewel Mozes gestorven is, moet het werk toch voortgaan, sta op, en begeef u er toe. Laat geen wenen het zaaien verhinderen, noch het verdorren van de nuttigste, werkzaamste handen de onze verslappen, want als God werk te doen heeft, dan zal Hij of werktuigen vinden om het te doen, of ze er voor maken. "Mozes, de knecht, is gestorven, maar God, de Meester, is niet dood, Hij leeft tot in eeuwigheid."

B. "Mozes is gestorven, en daarom gaat het werk over op u als zijn opvolger, want hiertoe zijt gij verordineerd. Daarom zijt gij nodig om zijn plaats in te nemen, maak u op, en begeef u tot het werk." Als nuttige mannen worden weggenomen, dan moeten zij, die hen overleven, zich aangespoord voelen om zoveel ijveriger te zijn in goed doen. Die en die zijn gestorven, en weldra moeten ook wij sterven, zo laat ons dan werken zolang het dag is. Het is een grote zegen, een grote weldaad voor een volk, als, wanneer nuttige mensen weggenomen worden uit hun arbeid en werkkring, er anderen verwekt worden in hun plaats, om voort te gaan met het werk, waar zij er mee gebleven zijn. Jozua moet zich opmaken om te voleindigen wat Mozes begonnen heeft, zo zullen de latere geslachten ingaan tot de arbeid van de vorigen. En zo doet Christus, onze Jozua, voor ons wat nooit door de wet van Mozes gedaan kon worden, rechtvaardigt, Handelingen 13:39; en heiligt, Romeinen 8:2,3. Het leven van Mozes baande de weg voor Jozua, en bereidde het volk voor hetgeen door hem gedaan zou worden, zo is de wet een tuchtmeester om ons tot Christus te brengen. En toen maakte de dood van Mozes plaats voor Jozua, aldus zijn wij van de wet van onze eerste man gedood, opdat wij eens anderen, namelijk van Christus, zouden worden, Romeinen 7:4.

3. De bijzondere dienst, waartoe hij nu geroepen was. "Maak u op, trek over deze Jordaan, deze rivier, waarop gij het gezicht hebt, en aan welker oevers gij nu gelegerd zijt." Dit was een beproeving van het geloof van Jozua of hij orders zou geven om de rivier over te trekken, toen er geen zichtbare weg was om er overheen te komen, ten minste toen niet en aan deze plaats niet, nu de Jordaan vol

was aan al haar oevers, Hoofdstuk 3:15. Hij had geen pontons, of schipbrug, om hen over te voeren en toch moet hij geloven dat God, hun bevolen hebbende over te trekken, een weg voor hen zou openen. De Jordaan over te trekken, was Kanaän binnen te gaan, daarheen mocht Mozes kon Mozes, hen niet brengen, Deuteronomium 31:2. Aldus is de eer om vele kinderen tot de heerlijkheid te leiden, weggelegd voor Christus "de oversten Leidsman van onze zaligheid," Hebreeen 2:10.

4. De schenking van het land Kanaän aan de kinderen Israëls is hier herhaald, vers 2-4. *Ik geef het hun.* Aan de aartsvaders was het *beloofd, Ik zal het geven,* maar nu het vierde geslacht voorbij was gegaan, de ongerechtigheid van de Amorieten volkomen was, en de tijd gekomen was voor de vervulling van de belofte, wordt het land hun werkelijk overgedragen, worden zij in het bezit gesteld van hetgeen zij zolang hadden verwacht. "Ik geef het u, neemt bezit het is geheel het uwe," ja meer, vers 3. *Ik heb het u gegeven,* hoewel het nog niet veroverd is is het u toch even zeker en gewis alsof gij her reeds in handen hadt.

Merk op:

a. De personen, aan wie de overdracht geschied is: *hun, de kinderen Israëls,* vers 2, omdat zij het zaad Jakobs zijn, die *Israël* werd genoemd, toen hem deze belofte gegeven werd, Genesis 35:10, 12,. Aan de kinderen Israëls zal, hoewel zij zeer tergend zijn geweest in de woestijn, toch, om van de vaderen wil, het onvervreemdbare erfrecht bewaard blijven. En het waren de kinderen van de murmureerders, van wie God zei, dat zij Kanaän zouden binnengaan, Numeri 14:31.

b. Het land, dat hun overgedragen is, van de rivier Eufraat oostwaarts tot aan de Middellandse zee westwaarts, vers 4. En nu hebben zij vanwege hun zonde dit ruime erfdeel wel nooit ten volle bezeten, maar zo zij gehoorzaam waren geweest aan God, zouden zij dit en nog veel meer van Hem hebben ontvangen. Uit al deze landen, en uit nog vele andere, zijn er in het verloop van de tijden proselieten van de Joodse Godsdienst gekomen, zoals blijkt in Handelingen 2:5 en verv. Indien hun kerk verruimd was, dan kan niet gezegd worden dat de belofte van geen kracht was, al was hun volk dan ook niet vermenigvuldigd. En zo deze belofte niet ten volle verwezenlijkt werd naar de letter, dan kunnen de gelovigen hieruit afleiden, dat zij nog een verdere betekenis had, en vervuld zal worden in het rijk van de Messias, beide in Zijn rijk van de genade en in Zijn rijk van de heerlijkheid.

c. De voorwaarde van de schenking ligt opgesloten in de woorden: gelijk als Ik tot Mozes gesproken heb, dat is: op de voorwaarden, die Mozes u dikwijls heeft meegedeeld: indien gij Mijn inzettingen houdt, dan zult gij ingaan, en dat goede land erfelijk bezitten. Neemt het onder dit beding en die bepalingen, en anders niet. Het gebod en de belofte moeten niet van elkaar gescheiden worden.

d. Er wordt te kennen gegeven, hoe gemakkelijk zij bezit zullen krijgen van dit land (als zij dit niet door hun eigen schuld zullen verhinderen) in deze woorden:, "Alle plaats, waarop ulieder voetzool treden zal (binnen de volgende grenzen) uw zijn. Zet er slechts uw voet op, en gij hebt haar."

5. De beloften, die God hier aan Jozua geeft tot zijn bemoediging.

a. Dat hij er zeker van kon wezen, dat God met hem zal zijn in het grote werk, waartoe hij geroepen was, vers 5. *Gelijk als Ik met Mozes geweest ben* om hem te leiden en te bekrachtigen, hem te erkennen en voorspoedig te maken hem deed welslagen in zijn uitvoeren van Israël uit Egypte en zijn leiden van hen door de woestijn, zo zal Ik met u zijn om u instaat te stellen hen in te brengen in Kanaän. Jozua was zich wel bewust ver achter te staan bij Mozes in wijsheid en genade; maar wat Mozes gedaan heeft, deed hij doordat God met hem was, en hoewel Jozua niet altijd de tegenwoordigheid van geest had, die Mozes gehad heeft, dan zal het, zo hij de tegenwoordigheid van God heeft, toch wèl met hem wezen. Het is voor het opkomend geslacht van Evangeliedienaren en Christenen een grote troost, dat dezelfde genade, die genoegzaam was voor hen, die hun zijn voorgegaan, hun niet zal ontbreken, indien zij niet in gebreke blijven er een goed gebruik van te maken. Wederom wordt dit herhaald in vers 9 :De Heere, uw God, is met u als een God van macht, en die macht zal met u wezen, overal waar gij heengaat. Zij, die gaan waar God hen zendt, zullen waar zij ook gaan Zijn tegenwoordigheid hebben, en meer hebben zij niet nodig om gerust en voorspoedig te zijn.

b. Dat Gods tegenwoordigheid hem nooit onthouden zal worden. *Ik zal u niet begeven en zal u niet verlaten,* vers 5. Mozes had hem hiervan verzekerd, Deuteronomium 31:8, dat, schoon hij hem nu moest verlaten, God hem nimmer zou verlaten, en hier bevestigt God zelf het woord Zijns knechts Mozes, Jesaja 44:26, en verbindt zich Jozua nooit te zullen verlaten. Wij hebben de tegenwoordigheid Gods nodig, niet slechts als wij ons werk beginnen om er ons in te stellen, maar ook bij de voortgang om er ons in te helpen. Indien zij te eniger tijd ons faalt, dan is het met ons gedaan, maar hier kunnen wij zeker van zijn: de Heere is met ons, zolang wij met Hem Zijn. Deze belofte hier gedaan aan Jozua, wordt toegepast op alle gelovigen, en gebruikt als een argument tegen geldgierigheid, Hebreeen 13:5. Zijt vergenoegd met het tegenwoordige, want Hij heeft gezegd: Ik zal u niet verlaten.

c. Dat hij de overwinning zal wegdragen over al de vijanden van Israël, vers 5. *Niemand* van hen, die tegen u opkomen, zal voor uw aangezicht bestaan. Voor het aangezicht van hen, die God aan hun zijde hebben, zal nooit iemand kunnen bestaan; Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? God belooft hem onbetwistbare voorspoed, de vijand zal geen stand tegen hem houden; en voortdurende voorspoed, al de dagen zijns levens; hoe het ook met Israël wezen zou nadat hij was heengegaan, zijn regering zei luisterrijk zijn door overwinningen. Hetgeen waar Jozua het volk lang tevoren mee aangemoedigd had, Numeri 14:9, daar moedigt God hem nu mee aan.

d. Dat hijzelf het land onder de kinderen Israëls zal verdelen vers 6. Het was bij het begin van zijn werk een grote bemoediging voor hem, dat hij er zeker van was het voleindigd te zullen zien, en dat zijn arbeid niet tevergeefs zal wezen. Sommigen maken het tot een reden, waarom hij zich zou wapenen met vastberadenheid en goede moed zou hebben, dat het volk zo slecht van aard was, hetwelk hij dit land moest doen beërven; hij wist welk een weerspannig ontevreden volk het was, en hoe onhandelbaar zij geweest zijn in de tijd van zijn voorganger; laat hem dus kwelling van hen verwachten, maar goedsmoeds zijn.

6. De last en het bevel door God aan Jozua gegeven.

A. Hij moet zich in alles gedragen naar de wet van God en die tot zijn richtsnoer stellen vers 7, 8. God geeft als het ware het boek van de wet in Jozua's hand, zoals toen Joas gekroond was, hem de getuigenis werd gegeven, 2 Koningen 11:12. En betreffende dit boek wordt hem bevolen:

a. Dat hij het dag en nacht moet overleggen, teneinde het te verstaan en het bij alle gelegenheden te gebruiken. Indien ooit iemands werk of beroep hem verontschuldigd zou kunnen hebben van overpeinzing en andere oefeningen van de Godsvrucht, dan zou men denken dat Jozua's werk er hem toen van verontschuldigd kon hebben. Er was hem een grote, gewichtige zaak opgedragen, de zorg daarvoor kon hem wel geheel innemen, al zou hij ook tien zielen gehad hebben, en toch moet hij tijd vinden voor overdenking. Welke wereldlijke zaken wij ook te behartigen hebben, het een nodige moeten wij niet veronachtzamen.

b. Het niet te laten wijken van zijn mond, dat is: al zijn orders aan het volk en zijn uitspraken in rechtszaken, die tot hem gebracht werden, moesten in overeenstemming wezen met de wet van God, bij alle gelegenheden moest hij spreken naar dat woord, Jesaja 8:20. Jozua moest het werk, door Mozes begonnen, in stand houden en voortzetten, en daarom moest hij niet alleen de verlossing, door Mozes voor hen gewrocht, voltooien, maar ook de heilige Godsdienst, die hij onder hen gevestigd had, hoog houden. Het was niet nodig nieuwe wetten te maken, maar het goede pand, dat hem toebetrouwd is, moet hij trouw en zorgvuldig bewaren, 2 Timotheus 1:14.

c. Hij moet waarnemen te doen naar alles, wat in het boek van de wet geschreven is. Daarvoor moet hij het overleggen of bepeinzen, niet alleen om de wille van de bespiegeling of om zijn hoofd te vervullen met denkbeelden, of teneinde er iets in te vinden om er de priesters mee in verlegenheid te brengen, maar opdat hij beide als man en magistraat, zou waarnemen te doen naar hetgeen daarin geschreven is. En er waren verscheiden dingen in geschreven, die inzonderheid betrekking hadden op het werk, dat hem nu te doen stond, zoals de wetten betreffende hun oorlogen, de verdelging van de Kanaänieten, en de verdeling van Kanaän, enz, deze moet hij nauwkeurig waarnemen. Jozua was een man van grote macht en gezag, maar hij moet zelf onder bevel staan, en doen wet hem gezegd wordt. Niemands waardigheid of heerschappij hoe groot ook, stelt hem boven de wet van God. Jozua moet niet slechts regeren door de wet, en er zorg voor dragen dat het volk de wet waarneemt, hij moet haar ook zelf waarnemen, en aldus door zijn eigen voorbeeld de eer en de macht er van handhaven.

Ten eerste: Hij moet doen wat geschreven is, het is niet genoeg het Woord te horen en te lezen, het te prijzen en te bewonderen, het te kennen en in het geheugen te hebben, er over te spreken en te redeneren, maar wij moeten het doen. Ten tweede: Hij moet doen naar alles wat daarin geschreven is, nauwkeurig de wet gadeslaande als zijn voorbeeld, en doende, niet alleen hetgeen er in geëist wordt, maar in alle omstandigheden naar de daarin voorgeschreven regels.

Ten derde. Hij moet doen naar alles wat geschreven is, zonder uitzondering of voorbehoud, acht gevende op al Gods geboden, zelfs die het minst aangenaam zijn aan vlees en bloed.

Ten vierde. Hij moet waarnemen aldus te doen, de bestraffingen waarnemen van het geweten, de wenken van de Voorzienigheid, en al de voordelen van gelegenheid en tijd, voor een algemene gehoorzaamheid is zorgvuldig waarnemen nodig.

Ten vijfde. Hij moet er niet van afwijken, hetzij in zijn eigen doen en handelen of in enigerlei regeringsdaad, hij moet er niet van afwijken ter rechter noch ter linkerhand, want aan beide zijden zijn er dwalingen, en de deugd is in het midden.

Ten zesde. Hij moet sterk zijn en goede moed hebben, teneinde waar te nemen om te doen naar de wet. Er is op de weg des plichts zoveel, dat ontmoedigt dat zij, die er op willen voortgaan en er in willen volharden, moed en vastberadenheid nodig hebben. En eindelijk, om hem aan te moedigen in zijn gehoorzaamheid, verzekert Hij hem, dat hij dan verstandig zal handelen, en zijn wegen voorspoedig zal maken, vers 7, 8. Zij, die zich het woord Gods ten richtsnoer stellen en dat richtsnoer dan nauwgezet volgen, zullen goed handelen en voorspoedig zijn, Psalm 111:10. En het zal hun goede hoop geven op de beste zegeningen, God zal hun *de* begeerte huns harten geven.

B. Dat hij zich hierin moet bemoedigen met de belofte en de tegenwoordigheid van God, en die tot zijn steun moet maken, vers 6. Wees sterk en heb goede moed. En wederom, vers 7 alsof dit voor hem het een nodige was Alleenlijk wees sterk en heb zeer goede moed. En Hij besluit hiermede, vers 9 :Wees sterk en heb goede meed, verschrik niet, en ontzet u niet. Jozua had sedert lang reeds blijken gegeven van dapperheid en moed, in de oorlog met Amalek, en in zijn verschil van gevoelen met de boze verspieders, en toch acht God het gepast om hem aldus dit gebod in te prenten. Zij, die genade hebben, hebben het nodig telkens en nogmaals geroepen te worden om die genade in beoefening te brengen, en haar aan te kweken. Jozua was nederig, klein in zijn eigen ogen, niet wantrouwig van God en Zijn macht en belofte, maar mistrouwig ten opzichte van zichzelf en van zijn eigen wijsheid en kracht, en genoegzaamheid voor het werk, inzonderheid nu hij na zo groot een man kwam als Mozes geweest is, en daarom herhaalt God zo dikwijls dit: Wees sterk en heb goede moed, laat de bewustheid uwer eigen zwakheid u niet ontmoedigen, God is algenoegzaam. Heb Ik u niet bevolen?

a. "Ik heb bevolen dat het werk gedaan zal worden, en daarom zal het gedaan worden, hoe onoverkomelijk de moeilijkheden ook mogen schijnen, die op de weg liggen". Ja meer,

b. "Ik heb u bevolen, geroepen en opgedragen om het te doen, en daarom zal Ik u voorzeker helpen en bekrachtigen, er u doorhelpen". Als wij in de weg des plichts zijn, dan hebben wij reden om sterk te wezen en zeer goede moed te hebben, en het zal ons grotelijks helpen om ons te bezielen op te wekken en aan te moedigen, als wij ons oog gericht houden op de Goddelijke machtiging en God horen zeggen: "Heb Ik u niet bevolen". Evenals hier Jozua, is onze Heere Jezus gesteund onder Zijn lijden door acht te geven op de wil van God en het gebod, dat Hij van Zijn Vader had ontvangen, Johannes 10:18.

Jozua 1:10-15

Bevestigd zijnde in de regering, begeeft Jozua zich nu terstond tot de zaken, niet om een grote staat te gaan voeren en zich aan vermaak over te geven, maar om het werk Gods te bevorderen onder het volk, waarover God hem had aangesteld. Evenals hij, die tot een opzienersambt lust heeft, 1 Timotheus 3:I, zo begeert ook hij, die lust heeft tot het ambt van een magistraat, een werk, een treffelijk werk, geen van beide wordt tot dit ambt bevorderd om lui of ledig te zijn.

I. Hij vaardigt bevelen uit aan het volk om zich te bereiden voor de opmars. Zij waren in deze plaats zolang gelegerd geweest, dat het een enigszins moeilijk werk zou zijn om nu op te breken. De ambtlieden van het volk, die onder Jozua in hun respectieve stammen en geslachten het bevel voerden, kwamen tot hem om orders, die zij aan het volk moesten overbrengen. Mindere magistraten zijn in hun plaats even nodig en nuttig voor het openbare welzijn, als de opperste magistraat in de zijne. Wat zou Jozua hebben kunnen doen zonder ambtlieden? Daarom wordt ons bevolen onderdanig te zijn, niet alleen aan de koning, als de oppersten machthebbende, maar ook aan de stadhouders, als die van hem gezonden worden 1 Petrus 2:13, 14. Door deze ambtlieden:

1. Geeft Jozua er in het openbaar kennis van dat zij binnen drie dagen over de Jordaan zullen gaan. Ik veronderstel dat deze orders niet gegeven waren vóór de terugkeer van de verspieders, die uitgezonden waren om berichten in te winnen nopens Jericho, hoewel het verhaal daarvan volgt.

2. En misschien was dit zo’n blijk van zijn bezorgdheid en grote voorzichtigheid, dat het daarom nodig was hem zo dikwijls te bevelen sterk te zijn en goede moed te hebben.

Merk op met welk een stellige verzekerdheid Jozua het tot het volk zegt, omdat God tot hem gezegd had: Gij zult over de Jordaan gaan en het land bezitten. Wij eren grotelijks de waarheid Gods als wij niet twijfelen aan de belofte Gods.

2. Hij geeft hun bevelen om teerkost voor zich te bereiden, niet om transportschepen te maken, Hij, die hen op arendsvleugelen uit Egypte had gedragen, zou hen evenzo naar Kanaän dragen, om hen tot zich te brengen Exodus 19:4, maar zij, die geneigd waren om behalve het manna, dat nog niet had opgehouden, nog andere levensmiddelen te hebben moeten ze bereiden en tegen de bepaalde tijd gereed hebben. Misschien is het manna, hoewel het niet geheel ophield vóór zij in Kanaän waren gekomen, Hoofdstuk 5:12, nu zij in een bewoond land waren gekomen, Exodus 16:35, waar zij zich ten dele van andere levensmiddelen konden voorzien, niet meer in zo overvloedige mate gevallen, en hebben zij er niet zoveel van verzameld als toen het hun voor het eerst gegeven werd in de woestijn, maar langzamerhand minder, en daarom wordt hun nu bevolen zich van andere levensmiddelen te voorzien, waarin misschien ook andere benodigdheden voor hun mars waren begrepen. En sommige Joodse schrijvers willen het, uit aanmerking dat zij, het manna hebbende, geen andere levensmiddelen nodig hadden, in overdrachtelijken zin opvatten, namelijk dat zij berouw moeten hebben van hun zonden, en zich met God moeten verzoenen, en het besluit moeten nemen om een nieuw leven te gaan leiden, teneinde bereid te zijn om deze grote gunst te ontvangen. Zie Exodus 19:10, 11.

II. Hij herinnert de twee en een halve stam aan de verplichting, die op hen rustte om met hun broeders over de Jordaan te gaan, hoewel zij hun gezinnen en hun bezittingen aan deze zijde van de

rivier achterlieten. Het belang van de andere stammen maakte dat zij blij waren om over de Jordaan te gaan, maar in deze was het een daad van zelfverloochening en daarom was het nodig op de overeenkomst te wijzen, die Mozes met hen was aangegaan toen hij hun voor hun broeders een bezitting gaf, vers 13. Gedenkt aan het woord, hetwelk Mozes ulieder geboden heeft. Sommigen van hen waren misschien wel bereid te denken dat, nu Mozes, die zij in deze zaak wel te hard voor hen vonden, gestorven was, zij wel de een of andere verontschuldiging zouden kunnen vinden om zich van de zaak af te maken, of dat zij Jozua konden bewegen om hen van hun belofte te ontslaan, maar hij houdt er hen aan en laat hun weten dat, hoewel Mozes dood was, de bevelen en de beloften nog in volle kracht waren. Hij herinnert hen:

1. Aan de voordelen, die zij ontvangen hadden, door het eerst gevestigd te zijn: "De Heere, uw God, heeft ulieden rust gegeven, rust gegeven aan uw geest, uw gemoed, gij weet waar gij op aan kunt, en zijt niet als de overige stammen, wachtende op de uitslag van de krijg, en daarna van het lot. Hij heeft ook rust gegeven aan uw gezinnen, uw vrouwen en kinderen, die naar uw genoegen gevestigd zijn. Hij heeft u rust gegeven, door u dit land, dit goede land, te geven, waarvan gij in het volle en rustige bezit zijt." Als God door Zijn voorzienigheid ons rust heeft gegeven, dan moeten wij bedenken hoe wij met het voordeel er van Hem kunnen eren, en welke dienst wij onze broederen kunnen bewijzen, die nog niet gevestigd zijn, of nog niet zo goed zijn gevestigd als wij. Toen God rust had gegeven aan David, 2 Samuel 7:I, zie eens hoe rusteloos hij was, totdat hij voor de Heere een plaats gevonden had voor de ark, Psalm 132:4, 5. Als God ons rust heeft gegeven, moeten wij ons wachten voor traagheid en voor stil te liggen op ons uitvaagsel.

2. Hij doet hen gedenken aan hun overeenkomst om hun broeders te helpen in de oorlogen met Kanaän, totdat God hun evenzo rust had gegeven, vers 14, 15. Dit was:

a. Billijk op zichzelf. De stammen waren zo nauw met elkaar verbonden, dat zij zich wel als elkanders leden moesten beschouwen.

b. Het was hun bevolen door Mozes, de knecht des Heeren, hij heeft hun geboden dit te doen, en Jozua, zijn opvolger, moet er voor zorgen, dat zijn bevelen worden nagekomen.

c. Het was het enige middel, dat zij hadden, om zich te behoeden voor de schuld van een grote zonde in zich te vestigen aan deze zijde van de Jordaan, een zonde, die hen vroeg of laat zou vinden, Numeri 32:23.

d. Het was de voorwaarde, waarop Mozes hun de schenking had gedaan van het land, dat zij in bezit hadden zodat zij niet zeker konden zijn van er ten volle recht op te hebben, of het met gerustheid te kunnen bezitten als het land hunner erfenis, zoals het hier genoemd wordt, vers 15 indien zij de voorwaarde niet nakwamen.

e. Zij zelf hadden die verbintenis gesloten: Uw knechten zullen doen gelijk als mijn heer gebiedt. Numeri 32:25. Aldus rusten op ons allen velerlei verplichtingen om elkaars handen te sterken en niet slechts ons eigen, maar elkanders welzijn te zoeken.

Jozua 1:16-18

Dit antwoord werd gegeven, niet alleen door de twee en een halve stam, ofschoon zij het laatst toegesproken waren, maar door de ambtlieden van al het volk, vers 10, als hun vertegenwoordigers in overeenstemming met de Goddelijke bepaling, door welke Jozua over hen gesteld was, en zij gaven het van harte, goedsmoeds en vastberaden.

1. Zij beloven hem gehoorzaamheid, vers 16, niet alleen als onderdanen aan hun vorst, maar als soldaten aan hun generaal, wiens bijzondere orders zij hebben op te volgen, hij, die krijgsknechten onder zich heeft, zegt tot dezen: Ga! en hij gaat, en tot de anderen: Kom! en hij komt, Mattheus 8:9. Aldus verbindt zich hier het volk van Israël jegens Jozua: "Alles wat gij ons geboden hebt, zullen wij doen, zonder murmurering of twisting, en overal waar gij ons zenden zult, al is het ook op de moeilijkste en gevaarlijkste onderneming, zullen wij gaan." Aldus moeten wij trouw zweren aan de Heere Jezus, als de overste leidsman van onze zaligheid en ons verbinden te doen wat Hij ons gebiedt door Zijn woord, en te gaan waar Hij ons door Zijn voorzienigheid heenzendt.

En daar Jozua, zich ootmoedig bewust zijnde hoe ver hij achterstond bij Mozes, vreesde dat hij niet zo'n invloed zou hebben op het volk, en niet zo'n gezag over hen zou kunnen uitoefenen als Mozes, beloven zij hier, dat zij hem even gehoorzaam zullen zijn als zij ooit aan Mozes geweest waren, vers 17. Wel is waar, zij hadden geen reden om te roemen op hun gehoorzaamheid aan Mozes, hij had hen een weerspannig volk gevonden, Deuteronomium 9:24. Maar zij bedoelen, dat zij zo gehoorzaam zullen zijn aan Jozua, als zij hadden moeten wezen en als sommigen van hen ook geweest zijn (en de meerderheid van hen tenminste soms geweest is) aan Mozes. Wij moeten hen, die heengegaan zijn, hoe uitnemend zij ook waren, hetzij in de magistratuur of in de bediening van de Godsdienst niet zo roemen, dat wij tekortkomen in de plicht jegens en het eren van hen, die hen overleven en opvolgen, al staan zij dan ook achter bij hen in gaven en genade. Gehoorzaamheid om des gewetens wil blijft, al is het ook, dat God in Zijn voorzienigheid de handen verwisselt, door welke Hij regeert en werkt.

2. Zij bidden om Gods tegenwoordigheid met hem, vers 17. "Alleenlijk dat de Heere, uw God, met u zij, om u te zegenen en voorspoedig te maken, zoals Hij met Mozes geweest is." Smekingen en gebeden moeten gedaan worden voor allen, die in hoogheid zijn, 1 Timotheus 2:1,2. T En het beste, dat wij voor onze overheden kunnen vragen, is dat God met hen zal zijn, dat zal hen tot een zegen voor ons maken zodat wij, door dit voor hen te zoeken, met onze eigen belangen te rade gaan. Er wordt hier een reden aangeduid waarom zij hem willen gehoorzamen, zoals zij Mozes gehoorzaamd hebben, namelijk omdat zij geloofden (en in het geloof baden) dat God met hem zijn zal, zoals Hij met Mozes is geweest. Zij, die naar wij reden hebben te denken, gunst van God hebben, behoren eer en achting van ons te ontvangen. Sommigen verstaan het als een grens, of voorwaarde van hun gehoorzaamheid: Wij zullen u gehoorzamen in zoverre wij zien, dat de Heere met u is, maar niet verder. "Zolang gij u nauw aan God houdt zullen wij ons nauw houden aan u, tot hiertoe zal onze gehoorzaamheid gaan en niet verder." Maar het was zoverre van hen om Jozua te verdenken, dat hij van de Goddelijken regel zou afwijken, dat zo'n voorwaarde, of beding, onnodig was.

3. Zij maken een wet, waarbij de doodstraf gesteld wordt voor ieder Israëliet, die ongehoorzaam is aan Jozua's bevelen, of die zijn woord weerspannig is, vers 18. Indien zo'n wet in Mozes' tijd gemaakt was, dan zou hierdoor wellicht menige rebellie tegen hem voorkomen zijn, want de meeste

mensen vrezen meer voor het zwaard van de magistraat dan voor de gerechtigheid Gods. Maar er was een bijzondere reden voor het uitvaardigen van deze wet, nu zij de oorlog met Kanaän gingen ondernemen, want in tijden van oorlog is de strengheid van de krijgstucht meer noodzakelijk dan in andere tijden. Sommigen denken dat zij in deze wet het oog hadden op de wet betreffende de profeet als Mozes, die God hun verwekken zou, die, naar zij denken wel voornamelijk betrekking heeft op Christus, maar intussen Jozua als type van Hem er bij insluit, namelijk dat de man, die niet naar Hem zal horen, uitgeroeid zal worden van zijn volken, van die zal Ik het zoeken, Deuteronomium 18:19.

4. Zij moedigen hem aan om goedsmoeds voort te gaan met het werk, waartoe God hem heeft geroepen, en met hun begeerte, dat hij sterk zal zijn en goede moed zal hebben, beloven zij hem inderdaad, dat zij alles zullen doen wat zij kunnen om hem door een nauwkeurig, kloekmoedig en blijmoedig opvolgen van al zijn orders, aan te moedigen. Het strekt zeer tot bemoediging van hen, die voorgaan in een goed werk, te zien dat zij die volgen gewillig en van harte volgen. Jozua, hoewel een man van beproefde dapperheid, heeft het niet euvel geduid aan het volk, maar het als een grote vriendelijkheid van hen aangenomen, dat zij hem aldus vermaanden sterk te zijn en goede moed te hebben.

HOOFDSTUK 2

1 Jozua nu, de zoon van Nun, had twee mannen, die heimelijk verspieden zouden, gezonden van Sittim, zeggende: Gaat heen, bezichtigt het land en Jericho. Zij dan gingen, en kwamen ten huize van een vrouw, een hoer, wier naam was Rachab, en zij sliepen daar.
2 Toen werd den koning te Jericho geboodschapt, zeggende: Zie, in dezen nacht zijn hier mannen gekomen van de kinderen Israels, om dit land te doorzoeken.
3 Daarom zond de koning van Jericho tot Rachab, zeggende: Breng de mannen uit, die tot u gekomen zijn, die te uwen huize gekomen zijn; want zij zijn gekomen, om het ganse land te doorzoeken.
4 Maar die vrouw had die beide mannen genomen, en zij had hen verborgen; en zeide aldus: Er zijn mannen tot mij gekomen, maar ik wist niet, van waar zij waren.
5 En het geschiedde, als men de poort zou sluiten, als het duister was, dat die mannen uitgingen; ik weet niet, waarheen die mannen gegaan zijn; jaagt hen haastelijk na, want gij zult ze achterhalen.
6 Maar zij had hen op het dak doen klimmen, en zij had hen verstoken onder de vlasstoppelen, die van haar op het dak beschikt waren.
7 Die mannen nu jaagden hen na op den weg van de Jordaan, tot aan de veren; en men sloot de poort toe, nadat zij uitgegaan waren, die hen najaagden.
8 Eer zij nu sliepen, zo klom zij tot hen op, op het dak.
9 En zij sprak tot die mannen: Ik weet, dat de HEERE u dit land gegeven heeft, en dat ulieder verschrikking op ons gevallen is, en dat al de inwoners dezes lands voor ulieder aangezicht gesmolten zijn.
10 Want wij hebben gehoord, dat de HEERE de wateren der Schelfzee uitgedroogd heeft voor ulieder aangezicht, toen gij uit Egypte gingt; en wat gijlieden aan de twee koningen der Amorieten, Sihon en Og, gedaan hebt, die op gene zijde van de Jordaan waren, dewelke gijlieden verbannen hebt.
11 Als wij het hoorden, zo versmolt ons hart, en er bestaat geen moed meer in iemand, vanwege ulieder tegenwoordigheid; want de HEERE, ulieder God, is een God boven in den hemel, en beneden op de aarde.
12 Nu dan, zweert mij toch bij den HEERE, dewijl ik weldadigheid aan ulieden gedaan heb, dat gij ook weldadigheid doen zult aan mijns vaders huis, en geeft mij een waarteken,
13 Dat gij mijn vader en mijn moeder in het leven zult behouden, als ook mijn broeders en mijn zusters, met alles, wat zij hebben; en dat gij onze zielen van den dood redden zult.
14 Toen spraken die mannen tot haar: Onze ziel zij voor ulieden om te sterven, indien gijlieden deze onze zaak niet te kennen geeft; het zal dan geschieden, wanneer de HEERE ons dit land geeft, zo zullen wij aan u weldadigheid en trouw bewijzen.
15 Zij liet hen dan neder met een zeel door het venster; want haar huis was op den stadsmuur; en zij woonde op den muur.
16 En zij zeide tot hen: Gaat op het gebergte, opdat niet misschien de vervolgers u ontmoeten, en verbergt u aldaar drie dagen, totdat de vervolgers wedergekeerd zullen zijn; en gaat daarna uw weg.
17 Ook zeiden die mannen tot haar: Wij zullen onschuldig zijn van dezen uw eed, dien gij ons hebt doen zweren;
18 Zie, wanneer wij in het land komen, zo zult gij dit snoer van scharlakendraad aan het venster binden, door hetwelk gij ons zult nedergelaten hebben; en gij zult tot u in het huis vergaderen uw vader, en uw moeder, en uw broeders, en het ganse huisgezin uws vaders.

19 Zo zal het geschieden, al wie uit de deuren van uw huis naar buiten gaan zal, zijn bloed zij op zijn hoofd, en wij zullen onschuldig zijn; maar al wie bij u in het huis zijn zal, diens bloed zij op ons hoofd, indien een hand tegen hem zijn zal!
20 Maar indien gij deze onze zaak te kennen zult geven, zo zullen wij onschuldig zijn van uw eed, dien gij ons hebt doen zweren.
21 Zij nu zeide: Het zij alzo naar uw woorden. Toen liet zij hen gaan; en zij gingen heen; en zij bond het scharlakensnoer aan het venster.
22 Zij dan gingen heen, en kwamen op het gebergte, en bleven aldaar drie dagen, totdat de vervolgers wedergekeerd waren; want de vervolgers hadden hen op al den weg gezocht, maar niet gevonden.
23 Alzo keerden die twee mannen weder, en gingen af van het gebergte, en voeren over, en kwamen tot Jozua, den zoon van Nun; en zij vertelden hem al wat hun wedervaren was.
24 En zij zeiden tot Jozua: Zekerlijk, de HEERE heeft dat ganse land in onze handen gegeven; want ook zijn al de inwoners des lands voor onze aangezichten gesmolten.

In dit hoofdstuk hebben wij een bericht omtrent de verkenners, die gebruikt werden om aan Jozua bericht te brengen nopens de gesteldheid van de stad Jericho.

Merk hier op:

I. Hoe Jozua hen zond, vers 1.

II. Hoe Rachab hen ontving, hen beschermde, en om hunnentwil een leugen sprak vers 2-7, zodat zij uit de handen van de vijanden zijn ontkomen.

III. Het bericht, dat zij hen gaf van de tegenwoordige toestand van Jericho, en van de panische schrik waardoor de inwoners op de nadering van Israël waren bevangen vers 8-11.

IV. De overeenkomst, die zij met hen sloot voor de veiligheid van haar zelve en haar bloedverwanten in het verderf, dat zij over haar stad zag komen, vers 12-21..

V. Hun veilige terugkeer tot Jozua en het verslag dat zij hem deden van hun expeditie, vers 22-24. En hetgeen deze geschiedenis zeer merkwaardig maakt, is dat Rachab, de persoon die er voornamelijk in betrokken is, tweemaal in hei Nieuwe Testament genoemd wordt als een groot gelovige, Hebreeën 11:31, en als ene, die haar geloof getoond heeft in haar goede werken, Jakobus 2:25.

Jozua 2:1-7

In deze verzen hebben wij:

1. De wijsheid van Jozua in zijn zenden van verspieders om deze gewichtige pas te verkennen, die aan Israël waarschijnlijk bij hun binnentrekken van Kanaän betwist zal worden vers 1. Gaat heen, bezichtigt het land en Jericho. Mozes had verspieders gezonden Numeri 13 (Jozua zelf was een hunner) en het bleek kwade gevolgen te hebben, toch zendt Jozua nu ook verspieders uit, niet zoals de vorige gezonden waren, om het gehele land te bezichtigen, doch alleen Jericho, niet om er verslag van te doen aan de gehele vergadering, maar alleen aan Jozua, die, als een waakzaam veldoverste, steeds op het algemene welzijn bedacht was, en inzonderheid zorg droeg om de eerste stap goed te doen ten einde niet reeds op de drempel te struikelen. Het voegde niet dat Jozua zelf zich over de Jordaan zou wagen om incognito-of vermomd zijn waarnemingen te doen, maar hij zendt twee mannen, jonge mannen, (zeggen de LXX) om het land te bezichtigen, ten einde naar het rapport, dat zij hem brengen zouden zijn maatregelen te nemen voor de aanval op Jericho.

Merk op:

1. Het is niet te verhelpen: grote mannen moeten door andere ogen zien, waardoor het zeer noodzakelijk is dat zij zeer omzichtig zijn in de keus van hen, die zij gebruiken, daarvan hun trouw zoveel afhangt.

2. Het geloof in Gods belofte moet onze ijver in het gebruik van de gepaste middelen niet vervangen, maar aanmoedigen. Jozua is er zeker van dat God met hem is, en toch zendt hij mannen, verspieders, uit. Wij vertrouwen niet op God, maar verzoeken Hem, indien onze hoop ons pogen verslapt. Zie hoe bereid deze mannen waren om op deze hachelijke onderneming uit te gaan. Hoewel zij hun ziel, dat is hun leven, in hun hand gezet hebben, hebben zij zich toch, in gehoorzaamheid aan hun generaal, in ijver voor de dienst van het leger en steunende op de macht van die God, die de Bewaarder Israëls is in het algemeen en de Beschermer van iedere Israëliet op de weg zijns plichts, op de gevaarlijke tocht begeven.

II. Gods voorzienigheid leidde de verspieders naar het huis van Rachab. Hoe zij over de Jordaan kwamen, wordt ons niet gezegd, maar in Jericho kwamen zij, dat op een afstand van ruim twee uren van de rivier lag. Naar een geschikte herberg zoekende, wees men hun het huis van Rachab, hier een hoer genoemd een vrouw, die vroeger als slecht bekend stond, waarvan de versmaadheid haar naam bleef aankleven, hoewel zij in de laatste tijd tot een betere levenswijze was teruggekeerd. Simon de melaatse, Mattheus 26:6, droeg, hoewel hij van de melaatsheid genezen was, er de smaad van in zijn naam, zolang als hij leefde, zo ook Rachab, de hoer, en zij wordt ook aldus genoemd in het Nieuwe Testament waarin beide haar geloof en haar goede werken geprezen worden, om ons te leren:

1. Dat de grootheid van de zonde geen hinderpaal is voor vergevende genade, indien er bijtijds oprecht berouw over wordt getoond. Wij lezen van tollenaren en hoeren ingaande in het koninkrijk van de Messias, en er welkom geheten wordende aan al de voorrechten van dat koninkrijk, Mattheus 21:31.

2. Dat er velen zijn, die vóór hun bekering zeer slecht en goddeloos waren, maar later tot grote uitnemendheid zijn gekomen in geloof en heiligheid.

3. Zelfs zij, die door genade bekeerd zijn van de zonden hunner jeugd, moeten verwachten er de smaad van te dragen, en als zij horen van hun oude zonden en gebreken dan moeten zij hun berouw er over vernieuwen en als blijk daarvan er van horen met geduld.

Voor zover blijkt, was er in geheel Jericho slechts een persoon, die vriendelijk gezind was voor Gods Israël, en dat was Rachab, een hoer. God heeft dikwijls Zijn eigen doeleinden tot stand gebracht en de belangen van Zijn kerk bevorderd door mensen, wier zedelijk karakter veel te wensen overliet. Waren de verspieders in een ander huis gekomen, zij zouden zeker verraden zijn geworden, en onbarmhartig ter dood gebracht. Maar God wist waar een persoon woonde, die hun genegen was en hun trouw zou zijn, en geleidde hen daarheen. Zo is hetgeen ons het meest toevallig schijnt, door God beschikt en bestierd om Zijn grote doeleinden te dienen. En zij, die getrouw God erkennen in hun wegen, zullen bevinden dat Zijn oog op hen is. Zie Jeremia 36:19-26.

III. De vroomheid van Rachab in het ontvangen en beschermen van deze Israëlieten. Zij, die herbergen houden, ontvangen allen, die komen, en achten zich verplicht beleefd te zijn jegens hun gasten. Maar Rachab betoonde nu aan haar gasten meer dan gewone beleefdheid, zij handelde naar een geheel niet gewoon beginsel in hetgeen zij deed, het was door het geloof dat zij diegenen met vrede ontving, tegen wie haar koning en haar vaderland oorlog hadden verklaard, Hebreeen 11:31.

1. Zij heette hen welkom in haar huis, zij overnachtten er, hoewel uit hetgeen zij tot hen zei, vers 9, blijkt dat zij wist, vanwaar zij kwamen en wat zij kwamen doen.

2. Bespeurende dat zij bij hun komst in de stad opgemerkt waren en achterdocht hadden opgewekt, verborg zij hen op het dak van haar huis, dat plat was, en bedekte hen met vlasstoppelen, vers 6, opdat zij, zo de beambten kwamen om hen te zoeken, er onontdekt konden neerliggen. Deze vlasstoppelen die zij zelf op het dak had gelegd om ze in de zon te laten drogen, teneinde ze later te kunnen kloppen en gereedmaken voor het spinnewiel, tonen, dat zij een van de goede hoedanigheden had van de deugdzame vrouw, al kwam zij ook in andere opzichten tekort er aan, namelijk dat zij wol en vlas zocht en werkte met lust harer handen, Spreuken 31:13. Uit welk voorbeeld van haar eerlijke vlijt men de hoop kan koesteren, dat zij, wat zij vroeger ook moge geweest zijn, nu geen hoer was.

3. Toen zij hun aangaande ondervraagd werd, ontkende zij dat zij in haar huis waren, en leidde de beambten, die gekomen waren om hen te zoeken, door bedrog op een verkeerd spoor, en heeft hen, de verspieders, aldus beveiligd. Het is niet te verwonderen, dat de koning van Jericho hen liet zoeken, vers 2, 3, hij had reden om bevreesd te zijn, toen de vijand aan zijn deur was, en zijn vrees maakte hem achterdochtig en waakzaam ten opzichte van vreemdelingen. Hij had reden om van Rachab te eisen, dat zij de mannen zou uitbrengen, opdat er met hen als spionnen gehandeld zou worden, maar Rachab ontkende niet slechts dat zij hen kende of wist waar zij waren, maar, opdat er in de stad niet verder naar hen gezocht zou worden, zei zij aan de vervolgers, dat zij de stad weer verlaten hadden, en naar alle waarschijnlijkheid achterhaald zouden kunnen worden, vers 4,5.

A. Nu zijn wij er zeker van dat dit een goed werk was, het is voor heilig verklaard door de apostel, Jakobus 2:25, waar zij gezegd wordt uit de werken gerechtvaardigd te zijn, omdat zij de gezondenen heeft ontvangen en door een andere weg uitgelaten en zij deed het door het geloof, een geloof, dat haar verhief boven mensenvrees, zelfs boven vrees voor de toorn des konings. Op het gerucht, dat zij gehoord had van de wonderen, gewrocht voor Israël, geloofde zij dat hun God de enige ware God was, en dat daarom hun voornemen ten opzichte van Kanaän ongetwijfeld ten uitvoer zou worden gebracht, en in dit geloof schaarde zij zich aan hun zijde, beschermde zij hen, en trachtte zij hun gunst te winnen. Indien zij gezegd had: "Ik geloof dat God uw God is en dat Kanaän het uw is, maar ik durf u geen vriendelijkheid bewijzen", dan zou haar geloof werkeloos, dood geweest zijn, en het zou haar niet hebben gerechtvaardigd. Maar hieruit bleek het beide levend en levendig te zijn, dat zij in gehoorzaamheid aan haar geloof zich aan het grootste gevaar, ja zelfs aan levensgevaar, blootgesteld heeft. Diegenen alleen zijn ware gelovigen, die het van zich kunnen verkrijgen om voor God alles te wagen, en zij die door het geloof de Heere tot hun God nemen, nemen Zijn volk aan als hun volk, en willen lotgemeen met hen zijn. Zij, die God voor hun toevlucht en schuilplaats hebben, moeten hun dankbaarheid tonen door hun bereidwilligheid om Zijn volk te beschutten, als zij beschutting nodig hebben, laat Mijn verdrevenen onder u verkeren, Jesaja 16:3,4. Wij moeten blij zijn met een gelegenheid om de oprechtheid en de ijver te tonen van onze liefde tot God door gevaarlijke diensten te bewijzen aan Zijn kerk en Zijn koninkrijk onder de mensen.

B. Maar er is ook iets in, dat niet gemakkelijk te rechtvaardigen is, en dat toch gerechtvaardigd moet worden, daar het anders toch niet zo goed een werk geweest kon zijn, dat zij er door gerechtvaardigd werd.

a. Het is duidelijk dat zij haar land heeft verraden door een schuilplaats te verlenen aan de vijanden er van, en diegenen behulpzaam te zijn, die zijn verderf beoogden, hetgeen niet bestaanbaar was met haar trouw aan haar vorst, en haar liefde voor en plicht jegens de gemeenschap, waartoe zij behoorde. Maar hetgeen haar hierin rechtvaardigt, is: dat zij wist dat de Heere hun dit land gegeven heeft, vers 9 het wist door de onbetwistbare wonderen, die God voor hen had gewrocht, waardoor die schenking bevestigd werd, en haar verplichtingen jegens God waren hoger dan haar verplichtingen jegens wie het ook zij. Indien zij wist dat God hun dit land gegeven heeft, dan zou het zonde in haar zijn geweest om zich te voegen bij degenen, die hen wilden verhinderen om het te bezitten.. Daar echter thans zodanige schenking van enigerlei land aan enigerlei volk niet bewezen kan worden, zal dit zodanige verraderlijke praktijken tegen het openbare welzijn geenszins rechtvaardigen.

b. Het is duidelijk dat zij de beambten, die haar ondervraagd hebben, heeft bedrogen door hun een onwaarheid te zeggen, namelijk dat zij niet wist vanwaar die mannen waren, dat zij uitgegaan waren, maar dat zij niet wist waar zij waren heengegaan. Wat zullen wij hiervan zeggen? Indien zij of de waarheid had gezegd of had gezwegen, dan zou zij de verspieders hebben verraden, en dat zou voorzeker een grote zonde zijn geweest, en het blijkt niet dat zij andere middelen had om hen te verbergen dan door deze ironische raad aan de beambten om hen op een andere weg te vervolgen, en zo zij zich hierdoor willen laten bedriegen, zo laat hen dan bedrogen zijn. Niemand is verplicht zichzelf of zijn vrienden te beschuldigen van iets, dat men weet een deugd te zijn, hoewel er naar onderzocht wordt als naar een misdaad. Dit was hier een geheel buitengewoon geval, en kan dus niet als precedent gesteld worden, en wat hier gerechtvaardigd wordt, zou in een gewoon geval volstrekt niet geoorloofd zijn. Naar hetgeen reeds aan de overzijde van de Jordaan geschied was,

wist Rachab dat aan de Kanaänieten geen lijfsgenade zou worden verleend, en hieruit maakte zij de gevolgtrekking dat, indien hun geen barmhartigheid verschuldigd was, zij die verdelgd mochten worden, ook mochten worden bedrogen. Toch zijn de Godgeleerden over het algemeen van gevoelen, dat het een zonde was, waarvoor echter de verzachtende omstandigheid kon toegelaten worden, dat zij een Kanaänietische was, aan wie niet geleerd was dat het kwaad was te liegen, maar God nam haar geloof aan, en vergaf haar de zwakheid. Maar hoe dit nu ook moge geweest zijn in dit gevel hiervan zijn wij zeker, dat het onze plicht is om de waarheid te spreken een ieder met zijn naaste, de leugen te verfoeien en te vrezen en nooit kwaad te doen, dat kwaad te doen, opdat er het goede uit zou voortkomen, Romeinen 3:8. Maar God neemt aan wat eerlijk en oprecht bedoeld is, al is er ook nog een bijmengsel in van zwakheid en dwaasheid, en bezoekt niet met de uiterste strengheid hetgeen waarin wij tekortkomen. Sommigen opperen het denkbeeld dat hetgeen zij zei waar kon geweest zijn ten opzichte van andere mannen.

Jozua 2:8-21

Hier wordt de zaak tussen Rachab en de verspieders geregeld-met betrekking tot de dienst, die zij hun nu bewijzen zal en de gunst, die zij haar later bewijzen zullen. Zij beveiligde hen, op voorwaarde dat zij haar zullen beveiligen.

1. Zij geeft hun, en zendt door hen aan Jozua en Israël, al de bemoediging, die zij konden wensen, om hun voorgenomen aanval op Kanaän te volvoeren. Daarvoor waren zij gekomen, en het was van de moeite waard om er voor gekomen te zijn. Van de beambten ontslagen zijnde, gaat zij tot de verspieders op het dak van het huis, waar zij verborgen lagen, vindt hen misschien wel wat in ontsteltenis om het gevaar, waarin zij vreesden te zijn van de beambten, en nog nauwelijks bekomen van de schrik, maar nu heeft zij hun datgene te zeggen wat hen gerust kan stellen, en hun groot genoegen zal doen.

1. Zij laat hun weten dat het gerucht van de grote dingen, die God voor hen gedaan had, tot Jericho was doorgedrongen, vers 10, niet alleen, dat zij gehoord hadden van de overwinningen, onlangs door hen behaald over de Amorieten, in het naburige land aan de overzijde van de rivier, maar ook dat hun wonderdadige bevrijding uit Egypte, hun doortocht door de Rode Zee veertig jaren geleden nog levendig herdacht werden in Jericho, nog druk besproken werden, en ieders verbazing gaande maakten. Aldus waren deze Jozua en zijn medegenoten een wonderteken, Zachar. 3:8. Zie hoe God Zijn wonderen een gedachtenis maakt, Psalm 111:4, zodat de mensen zullen vermelden de kracht van Zijn vreeslijke daden, Psalm 145:6.

2. Zij zegt hun welke indruk het bericht van deze gebeurtenissen had gemaakt op de Kanaänieten. Ulieder verschrikking is op ons gevallen, vers 9, als wij het hoorden, zo versmolt ons hart, vers 11. Als zij een herberg hield, dan had zij hierdoor gelegenheid om de mening te horen van onderscheidene lieden. die haar bezochten, alsmede van reizigers uit andere delen des lands, zodat de verspieders door niemand beter ingelicht konden worden omtrent hetgeen zij wensten te weten dan door haar. En het zou voor Jozua en Israël van groot nut wezen die berichten te ontvangen, ook de lafhartigste Israëliet zal bemoedigd worden, als hij hoort hoe hun vijanden alle moed hadden verloren, en het was gemakkelijk om tot de gevolgtrekking te komen dat zij, die thans reeds voor hun aangezicht bezweken, ook ongetwijfeld voor hun aangezicht zullen vallen, inzonderheid omdat het de vervulling was van een belofte, die God hun gedaan had, namelijk dat Hij hun schrik en hun vrees over al dit land zou leggen, Deuteronomium 11:25, en zo zal dit een voorsmaak en onderpand zijn van de vervulling van al de andere beloften, die God hun gedaan had. Laat de stoutmoedige, onverschrokken man niet roemen in zijn kloekmoedigheid, evenmin als de sterke in zijn kracht, want God kan beide geest en lichaam verzwakken. Laat Gods Israël ook hun machtigste vijanden niet vrezen, want hun God kan, als het Hem behaagt, ook hun machtigste vijanden bevreesd maken voor hen. Laat niemand denken, dat hij zijn hart tegen God kan verharden en voorspoedig zijn, want hij, die de ziel des mensen gemaakt heeft, kan ten allen tijde het zwaard van Zijn verschrikkingen er toe doen naderen.

3. Hierop belijdt zij haar geloof in God en Zijn belofte, en misschien was er-alles in aanmerking genomen-zo’n groot geloof niet gevonden, neen, zelfs niet in Israël, als in deze Kanaänietische vrouw.

a. Zij geloofde in Gods macht en heerschappij over geheel de wereld, vers 11. "JAHWEH uw God, die gij aanbidt en aanroept, is zo ver boven alle goden, dat Hij de enig ware God is, want Hij is een God boven in de hemel en beneden op de aarde, en wordt door het heir van beide gediend." Er is een zeer grote afstand tussen hemel en aarde, maar beide zijn gelijkelijk onder het toezicht en bestuur van de grote JAHWEH. De hemel is niet boven Zijn macht, en de aarde is niet beneden Zijn kennisneming.

b. Zij gelooft Zijn belofte aan Zijn volk Israël, verse. Ik weet dat de Heere u dit land gegeven heeft. De koning van Jericho had evenveel als zij gehoord van de grote dingen, die God voor Israël gedaan heeft, maar hij was niet instaat hieruit af leiden dat God hun dit land gegeven had, maar besluit hen tot het laatste toe te weerstaan, want de krachtigste middelen ter overtuiging zullen, zonderGods genade, het doel niet bereiken, en door die genade spreekt Rachab de hoer, die alleen gehoord had van de wonderen door God gewrocht, met meer verzekerdheid van de belofte, gedaan aan de vaderen, dan al de oudsten van Israël, die ooggetuigen waren van deze wonderen en van wie velen zijn omgekomen wegens hun ongeloof aan deze belofte. Zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben, en nochtans zullen geloofd hebben, dat heeft Rachab gedaan. O vrouw, groot is uw geloof!

II. Zij vraagt hun om haar en haar bloedverwanten onder hun bescherming te nemen opdat zij in de verwoesting van Jericho niet met de overigen zullen omkomen, vers 12, 13.

1. Het was een blijk van de oprechtheid en kracht van haar geloof betreffende de aanstaande omwenteling in haar vaderland, dat zij zo verlangend was om de vriendschap en welwillendheid van de Israëlieten te verwerven. Zij voorzag de verovering van haar land, en in het geloof daaraan dong zij bijtijds naar de gunst van de veroveraars. Zo heeft Noach, bevreesd geworden zijnde, de ark toebereid tot behoud van zijn huisgezin, door welke ark hij de wereld heeft veroordeeld, Hebreeën 11:7. Zij, die waarlijk geloven in de Goddelijke openbaring betreffende het verderf van de zondaren en de schenking van het hemelse land aan Gods Israël, zullen zich beijveren om de toekomenden toorn te ontvlieden en naar het eeuwige leven te grijpen door zich bij God en Zijn volk te voegen.

2. Haar voorzien in de veiligheid van haar bloedverwanten, zowel als in haar eigen, is een loffelijk voorbeeld van natuurlijke genegenheid, en een wenk voor ons, om evenzo alles te doen wat wij kunnen voor de zaligheid van de zielen van hen, die ons dierbaar zijn, en hen met ons, zo mogelijk, onder de band des verbonds te brengen. Er wordt geen melding gemaakt van haar man en kinderen, maar alleen van haar ouders, broeders en zusters, voor wie zij, hoewel haar eigen huis hebbende, toch zorg en belangstelling bleef houden.

3. Haar verzoek dat zij het haar zweren zullen bij JAHWEH is een bewijs van haar bekendheid met de enige ware God, en haar geloof in Hem en groten eerbied voor Hem, waarvan een voornaam bewijs is het heilig zweren bij Zijn naam.

4. Haar verzoek is zeer recht en billijk dat daar zij hen beschermd had, zij nu ook haar zullen beschermen, en daar haar vriendelijkheid zich uitstrekte tot hun volk, voor hetwelk zij nu handelden, hun vriendelijkheid zich ook zou uitstrekken tot hen, die haar aangingen. Het was wel het minste, dat zij doen konden voor een vrouw, die hun het leven had gered met gevaar van haar eigen leven. Zij, die barmhartigheid bewijzen, kunnen barmhartigheid verwachten van anderen. Zij vraagt om generlei wereldlijk voordeel als beloning voor haar vriendelijkheid jegens hen, hoewel zij zich zozeer in haar

macht bevonden, dat zij wel haar eigen voorwaarden had kunnen stellen, doch zij vraagt slechts om haar leven, hetgeen bij de algemene verwoesting, die zal plaatshebben een bijzondere gunst zou zijn. Aldus heeft God aan Ebed-Melech beloofd dat hij, ter beloning van zijn vriendelijkheid voor Jeremia, in de zwaarsten, moeilijksten tijd, zijn ziel, dat is zijn leven, tot een buit zal hebben Jeremia 39:18. Toch werd deze Rachab later verhoogd, zodat zij een vorstin in Israël werd, als de vrouw van Salmon, een van de voorvaders van Christus Mattheus 1:5. Hen, die Christus getrouwelijk dienen en voor Hem lijden, zal Hij niet slechts beschermen, maar bevorderen, en meer voor hen doen dan zij kunnen bidden of denken.

III. Zij verbinden zich plechtig om in de algemene verwoesting voor haar behoudenis te zullen zorgen, vers 14. Onze ziel zij voor ulieder om te sterven, of: "ons leven voor het uwe. Wij zullen evenveel zorg dragen voor uw leven als voor het onze, en zullen evenmin iemand uwer leed doen, als wij onszelf leed zouden willen doen." Ja zij roepen Gods oordelen over zich in, als zij hun belofte aan haar zouden verbreken. Zij had haar leven verpand voor het hun, en in vergelding daarvoor verpanden zij nu hun leven voor het hare, en-als openbare personen-verpanden zij daarmee ook de trouw en de eer van hun volk, want duidelijk en klaar laten zij geheel Israël in hun verbintenis delen door deze woorden: Wanneer de Heere ons dit land geeft, bedoelende niet slechts zichzelf, maar het volk, welks agenten zij waren. Ongetwijfeld wisten zij zich genoegzaam gemachtigd om met Rachab betreffende deze zaak te onderhandelen, en vertrouwden zij dat Jozua wat zij deden zou goedkeuren en bekrachtigen, want anders zouden zij niet eerlijk hebben gehandeld, de algemene wet, dat zij met de Kanaänieten geen verbond moesten aangaan, Deuteronomium 7:2, verbood hun niet om een particulier persoon onder hun bescherming te nemen, die hun belangen van harte was toegedaan, en hun werkelijk goedheid en vriendelijkheid had bewezen. De wet van de dankbaarheid is een van de wetten van de natuur. Merk hier nu op:

1. De beloften, die zij haar deden. In het algemeen: "Wij zullen u weldadigheid en trouw bewijzen, vers 14. Wij zullen niet slechts thans vriendelijk zijn in het beloven, maar ook bouw in het volbrengen van de belofte, en niet slechts trouw in het nauwkeurig volbrengen van wat wij nu beloven, maar vriendelijk door meer te doen dan gij van ons vraagt en verwacht." De goedheid van God wordt dikwijls uitgedrukt door Zijn goedertierenheid en waarheid, Psalm 117:2 en in die beide eigenschappen moeten wij Hem volgen. In het bijzonder: "Al wie bij u in het huis zijn zal, diens bloed zij op ons hoofd, indien een hand tegen hem zijn zal, vers 19. Indien door onze achteloosheid leed geschiedt aan hen, die wij verplicht zijn te beschermen dan laden wij hiermede schuld op ons, en bloed zal blijken een zware last te zijn."

2. De voorwaarden en bepalingen van hun beloften. Hoewel zij in haast waren, en misschien ook wel enigszins in verwarring, zien wij toch, dat zij zeer voorzichtig en omzichtig zijn in het vaststellen van die overeenkomst met de voorwaarden er van, teneinde zich tot niet meer te verbinden, dan voegzaam voor hen was om na te komen. Verbonden of verdragen moeten met zorg en nauwkeurigheid worden gesloten, en wij moeten zweren met bedachtzaamheid, opdat wij ons niet verlegen en verstrikt vinden, als het te laat is, en wij niet naar gedane geloften onderzoek gaan doen. Zij, die nauwgezet willen zijn in het houden van hun beloften, zullen voorzichtig zijn in het doen er van, en zullen er wellicht voorwaarden bij stellen, die anderen beuzelachtig kunnen vinden.

Hun belofte gaat hier vergezeld van drie voorwaarden, en zij zijn noodzakelijk. Zij zullen Rachab en al haar bloedverwanten altijd beschermen, mits:

a. Dat zij het koord van scharlakendraad, waarmee zij hen nu uit het venster ging aflaten, aan het venster van haar huis zal bevestigen, vers 18. Dit moest een teken aan haar huis zijn, en de verspieders zullen zorgdragen, dat dit in het leger Israëls bekend zal wezen, opdat geen krijgsman, hoe vurig en ijverig ook in zijn militaire verrichtingen, enigerlei geweld zou plegen in het huis, dat aldus getekend was. Dit was gelijk het bloed, dat op de deurposten gesprengd was en de eerstgeborenen tegen de verderf engel beveiligde, en daar dit teken van dezelfde kleur was, verwijzen sommigen hiernaar om de veiligheid van de gelovigen voor te stellen onder de bescherming van het bloed van Christus, gesprengd op het geweten. Van hetzelfde koord, dat zij gebruikte om deze Israëlieten te beveiligen, zal gebruik worden gemaakt om haar te beveiligen. Hetgeen waar wij God mee dienen en eren, zal Hij tot zegen en vertroosting voor ons doen zijn.

b. Dat zij allen, wier veiligheid zij begeerde, bij zich in het huis moest hebben en houden, en dat geen hunner bij de inneming van de stad zich naar buiten moest wagen, vers 18, 19. Dit was een noodzakelijke voorwaarde, want Rachabs bloedverwanten konden op geen andere wijze onderscheiden of gekend worden, dan door in haar getekend huis te zijn. Indien zij zich met hun naburen gingen vermengen, dan was het niet te verhelpen, het zwaard zou dan de een zowel als de ander verteren. Het was een redelijke voorwaarde dat, terwijl zij zuiver en alleen om Rachabs wil behouden zullen worden, haar huis de eer zal hebben van hun toevlucht, hun sterkte te zijn, en dat zij, indien zij niet wilden omkomen met hen, die niet geloofden, inzoverre de zekerheid en de strengheid van het verderf, dat over hun stad stond te komen, zouden geloven dat zij een toevlucht zochten in een plaats die veilig was geworden door belofte, zoals Noach in de ark, en Lot in Zoar, en zich zouden behouden van dit verkeerd geslacht door zich van hen af te scheiden. Het was ook een veelbetekenende voorwaarde, ons te kennen gevende dat zij, die toegevoegd zijn aan de kerk, zich, teneinde behouden te worden, dicht bij het gezelschap van de gelovigen moeten houden, en ontvlucht zijnde aan het verderf, dat in de wereld is door de begeerlijkheid, er zich voor moeten hoeden om er wederom in verstrikt te geraken.

c. Dat zij de zaak geheim moest houden, vers 14, 20. Indien gij deze onze zaak te kennen zult geven, dat is: "Indien gij ons verraadt, nadat wij vertrokken zijn, of indien gij deze onze overeenkomst bekend maakt, zodat ook anderen scharlaken snoeren aan hun vensters binden en ons aldus in de war brengen, dan zullen wij onschuldig zijn van uw eed." Diegenen zijn de verborgenheid des Heeren onwaardig, die haar, als het nodig is, niet voor zich weten te houden.

IV. Toen heeft zij er afdoend voor gezorgd, 0m haar nieuwe vrienden te beveiligen, zij heeft hen door een andere weg uitgelaten, Jakobus 2:25. Het verdrag, dat zij met haar gemaakt hadden ten volle begrepen en er mee ingestemd hebbende, vers 21, liet zij hen neer met een zeel door het venster over de stadsmuur, de ligging van haar huis hen hierin begunstigende. Evenzo is Paulus uit Damascus ontkomen, 2 Corinthiers 11:33. Zij zei hen ook welke weg zij moesten inslaan om veilig te zijn, beter bekend zijnde met de landstreek dan zij het waren vers 16. Zij raadt hun aan van de grote weg af te wijken, en zich schuil te houden in het gebergte, totdat de vervolgers wedergekeerd zijn in de stad, want eerder konden zij niet veilig over de Jordaan komen. Zij, die op de weg zijn van God en van hun plicht, kunnen verwachten dat Zijn voorzienigheid hen zal beschermen, maar dat zal hen niet vrijstellen van alle wijze maatregelen te nemen voor hun eigen veiligheid. God zal ons bewaren, maar dan moeten wij ons niet moedwillig aan gevaar blootstellen. Gods voorzienigheid moet vertrouwd, niet verzocht worden. Calvijn denkt dat hun last aan Rachab om de zaak geheim te houden, bedoeld was voor haar veiligheid, opdat zij, roemende op haar veilig zijn tegen het zwaard

van Israël, niet voordat zij kwamen om haar te beschermen, de koning van Jericho in handen zou vallen, en wegens verraad ter dood gebracht zou worden, aldus geven zij haar verstandig raad voor haar veiligheid, zoals zij hun voor hun veiligheid goede raad had gegeven. En het is een goede raad, waarvoor wij immer dankbaar moeten zijn, om acht te hebben op onszelf.

Jozua 2:22-24

Wij hebben hier de veilige terugkomst van de verspieders, die Jozua had uitgezonden, en de grote bemoediging, die zij meebrachten voor Israël om voort te gaan met hun aanval op Kanaän. Indien zij gezind waren geweest om het volk te ontmoedigen, zoals de boze verspieders, die Mozes had gezonden, gedaan hebben, dan zouden zij hun hebben kunnen mededelen wat zij gezien hadden van de hoogte en sterkte van de muren van Jericho, en de buitengewone waakzaamheid van de koning van Jericho, en met hoe grote moeite zij aan zijn handen waren ontkomen. Maar zij waren van een andere geest en, steunende op de Goddelijke belofte, hebben zij Jozua evenzo aangemoedigd.

1. Hun veilige terugkomst was voor Jozua op zichzelf reeds een bemoediging en een teken ten goede. Dat God in des vijands land iemand had verwekt, die hun zo vriendelijk gezind was als Rachab, en dat zij in weerwil van de toorn des konings van Jericho en de ijver van de vervolgers, in vrede waren teruggekomen, was zo’n bewijs van Gods grote zorg over hen, om Israëls wil, dat het volk nu wel overtuigd kon zijn dat zij onder de hoede en leiding van God waren, en dat hun wapenen voorspoedig zullen zijn. Hij, die zo wonderbaarlijk hun verkenners had beschermd zou hun krijgslieden bewaren, en hun hoofd bedekken ten dage van de wapening.

2. Het rapport, dat zij brachten, was nog veel meer bemoedigend, vers 24. "Al de inwoners van het land, hoewel besloten te weerstaan, zijn echter voor ons aangezicht gesmolten. Zij hebben noch verstand genoeg om zich over te geven, noch moed genoeg om te strijden," waaruit zij de gevolgtrekking opmaken: "Zeker de Heere heeft dit hele land in onze handen gegeven, het is geheel het onze, wij hebben eigenlijk niets anders te doen dan het in bezit te nemen". De angst en verschrikking van de zondaren zijn soms ware voortekenen van hun val. Als wij onze geestelijke vijanden weerstaan, zullen zij van ons vlieden hetgeen ons zal aanmoedigen te hopen, dat wij ter bestemder tijd meer dan overwinnaars zullen zijn.

HOOFDSTUK 3

1 Jozua dan maakte zich des morgens vroeg op, en zij reisden van Sittim, en kwamen tot aan de Jordaan, hij en al de kinderen Israels; en zij vernachtten aldaar, eer zij overtrokken.
2 En het geschiedde, dat de ambtlieden, op het einde van drie dagen, door het midden des legers gingen;
3 En zij geboden het volk, zeggende: Wanneer gij de ark des verbonds des HEEREN, uws Gods, ziet, en de Levietische priesters dezelve dragende, verreist gijlieden ook van uw plaats, en volgt haar na;
4 Dat er nochtans ruimte zij tussen ulieden en tussen dezelve, bij de twee duizend ellen in de maat; en nadert tot dezelve niet; opdat gij dien weg wetet, dien gij gaan zult; want gijlieden zijt door dien weg niet gegaan gisteren en eergisteren.
5 Jozua zeide ook tot het volk: Heiligt u! want morgen zal de HEERE wonderheden in het midden van ulieden doen.
6 Desgelijks sprak Jozua tot de priesters, zeggende: Neemt de ark des verbonds op, en gaat door voor het aangezicht van dit volk. Zij dan namen de ark des verbonds op, en zij gingen voor het aangezicht des volks.
7 Want de HEERE had tot Jozua gezegd: Dezen dag zal Ik beginnen u groot te maken voor de ogen van gans Israel, opdat zij weten, dat Ik met u zijn zal, gelijk als Ik met Mozes geweest ben.
8 Gij dan zult den priesteren, die de ark des verbonds dragen, gebieden, zeggende: Wanneer gijlieden komt tot aan het uiterste van het water van de Jordaan, staat stil in de Jordaan.
9 Toen zeide Jozua tot de kinderen Israels: Nadert herwaarts, en hoort de woorden des HEEREN, uws Gods.
10 Verder zeide Jozua: Hieraan zult gijlieden bekennen, dat de levende God in het midden van u is, en dat Hij ganselijk voor uw aangezicht uitdrijven zal de Kanaanieten, en de Hethieten, en de Hevieten, en de Ferezieten, en de Girgazieten, en de Amorieten en de Jebusieten.
11 Ziet, de ark des verbonds van den Heere der ganse aarde gaat door voor ulieder aangezicht in de Jordaan.
12 Nu dan, neemt gijlieden u twaalf mannen uit de stammen Israels, uit iederen stam een man;
13 Want het zal geschieden, met dat de voetzolen der priesteren, die de ark van den HEERE, den Heere der ganse aarde, dragen, in het water van de Jordaan zullen rusten, zo zullen de wateren van de Jordaan afgesneden worden, te weten de wateren, die van boven afvlieten, en zij zullen op een hoop blijven staan.
14 En het geschiedde, toen het volk vertrok uit zijn tenten, om over de Jordaan te gaan, zo droegen de priesters de ark des verbonds voor het aangezicht des volks.
15 En als zij, die de ark droegen, tot aan de Jordaan gekomen waren, en de voeten der priesteren, dragende de ark, ingedoopt waren in het uiterste van het water (de Jordaan nu was vol al de dagen des oogstes aan al haar oevers);
16 Zo stonden de wateren, die van boven afkwamen; zij rezen op een hoop, zeer verre van de stad Adam af, die ter zijde van Sarthan ligt; en die naar de zee des vlakken velds, te weten de Zoutzee, afliepen, vergingen, zij werden afgesneden. Toen trok het volk over, tegenover Jericho.
17 Maar de priesters, die de ark des verbonds des HEEREN droegen, stonden steevast op het droge, in het midden van de Jordaan; en gans Israel ging over op het droge, totdat al het volk geeindigd had door de Jordaan te trekken.

In dit hoofdstuk en het volgende hebben wij de geschiedenis van Israëls doortocht door de Jordaan om in Kanaän te komen, en het is een zeer gedenkwaardige geschiedenis. Lang daarna wordt hun bevolen te gedenken wat God voor hen gedaan heeft tussen Sittim, vanwaar zij opbraken, vers 1, en Gilgal, waar zij vervolgens legerden, Hoofdst.4. 19, Micha 6:5, OPDAT ZIJ DE GERECHTIGHEDEN DES HEEREN ZOUDEN KENNEN. Op bevel van Jozua marcheerden zij naar de oever van de rivier, vers 1, en toen heeft de almacht Gods hen er doorheen gevoerd. Door de Rode Zee zijn zij onverwacht in hun vlucht des nachts heengegaan, maar er wordt hun enige tijd tevoren kennis gegeven, dat zij door de Jordaan zullen gaan, en zo werd hun verwachting opgewekt.

1. Aan het volk wordt bevolen de ark te volgen, vers 2-4.

II. Zij krijgen bevel zich te heiligen, vers 5.

III. De priesters krijgen orders om met de ark de voorhoede te vormen, vers 6.

IV. Jozua wordt groot gemaakt en tot opperbevelhebber aangesteld, vers 7, 8..

V. Er wordt openlijk bekend gemaakt wet God voor hen gaat doen, vers 9-13.

Vl. Het is geschied, de Jordaan is verdeeld en Israël er veilig doorheen gebracht, vers 14-17. Dit is van de Heere geschied, en het is wonderlijk in onze ogen.

Jozua 3:1-6

Toen Rachab aan de verspieders zei, dat het bericht van het uitdrogen van de wateren van de Schelfzee meer dan iets anders de Kanaänieten verschrikt had, gaf zij hiermede te kennen dat zij, die aan deze zijde van het water waren, verwachtten dat de Jordaan, de grote, natuurlijke verdediging van hun land, evenzo voor hen zou wijken. Of de Israëlieten zelf dit verwachtten, blijkt niet. God heeft dikwijls dingen voor hen gedaan, die zij niet verwachtten, Jesaja 64:3. Nu wordt ons hier gezegd:

I. Dat zij tot de Jordaan kwamen, en aldaar overnachtten, vers 1. Hoewel hun nog niet gezegd was hoe zij de rivier zouden passeren en zij niet voorzien waren van de gewone middelen om er over heen te komen, zijn zij toch in het geloof voorwaarts gegaan, daar hun gezegd was, Hoofdstuk 1:11, dat zij over de Jordaan zullen gaan. Wij moeten voortgaan op de weg van onze plicht, al voorzien wij ook moeilijkheden, en vertrouwende dat God er ons doorheen zal helpen, als wij er toe komen. Laat ons voortgaan zover wij kunnen, en voor hetgeen wij onszelf ongenoegzaam vinden, steunen op de genoegzaamheid Gods. Op deze mars heeft Jozua hen aangevoerd, en er wordt bijzonder nota genomen van zijn vroeg opstaan, zoals ook later bij andere gelegenheden, Hoofdstuk 6:12, 7:16, 8:10, hetgeen aanduidt hoe weinig hij op zijn gemak gesteld was, hoe grotelijks hij zijn werk liefhad, en welke zorg en moeite hij zich gaarne er voor getroostte. Zij, die grote dingen tot stand willen brengen, moeten vroeg opstaan. Heb de slaap niet lief, opdat gij niet arm wordt. Jozua heeft hierin een goed voorbeeld gegeven aan de beambten onder hem, en hun geleerd vroeg op te staan, en aan allen, die op een openbare post geplaatst zijn, om steeds de plichten van hun ambt te behartigen.

II. Dat aan het volk bevolen was de ark te volgen, ambtlieden moesten door het leger gaan om deze bevelen over te brengen, vers 2 opdat iedere Israëliet zou weten, beide wat hij had te doen en waarop hij had te steunen en te vertrouwen.

1. Zij konden er op rekenen dat de ark hen zou leiden, dat is: zij konden er op rekenen dat God zelf, van wiens tegenwoordigheid de ark het symbool was, hen zou leiden. De wolk en vuurkolom scheen toen weggenomen te zijn, anders zou die hen geleid hebben, tenzij wij veronderstellen dat zij nu boven de ark zweefde, en zij aldus een tweeledige gids hadden, er was eer gelegd op de ark, en een beschutting over dat heerlijke. Zij wordt hier genoemd de ark des verbonds des Heeren, huns Gods. Welke grotere bemoediging konden zij hebben dan dit: dat de Heere hun God was een God in verbond met hen? Hier was de ark des verbonds. Indien God onze God is, dan behoeven wij geen kwaad te vrezen. Hij was hun nabij, onder hen tegenwoordig, Hij ging voor hun aangezicht heen. Welk kwaad kon hun overkomen, die aldus geleid, aldus bewaakt en bewaard werden? Vroeger werd de ark in het midden des legers gedragen, maar nu ging zij voor hen henen om voor hen een rustplaats uit te zoeken, Numeri 10:33, hun, als het ware, acte van inbezitstelling te geven van het beloofde land en er hen in het bezit van te stellen. In de ark waren de stenen tafels van de wet, en boven haar het verzoendeksel, want de Goddelijke wet en genade, heersende in het hart, zijn de zekerste onderpanden van Gods tegenwoordigheid en gunst, en zij, die naar het hemelse Kanaän geleid willen worden, moeten de wet Gods tot hun gids nemen, (wilt gij in het leven ingaan, onderhoud de geboden) en de grote verzoening op het oog hebben, verwachtende de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus ten eeuwigen leven.

2. Het volk moest de ark volgen. Verreist van uw plaats en volgt haar.

a. Als besloten zijnde haar nooit te verlaten. Waar Gods inzettingen zijn, daar moeten wij wezen, indien, zij naar een andere plaats gaan, dan moeten wij ze volgen.

b. Als volkomen tevreden met haar leiding, overtuigd zijnde dat zij zal leiden. op de besten weg en naar het beste doel, en daarom: Heere, ik zal U volgen, waar Gij ook heengaat. Al hun zorg moet wezen te letten op de bewegingen van de ark, en haar in onvoorwaardelijk geloof te volgen. Aldus moeten wij in alles wandelen naar de regelen des Woords en de leiding des Geestes, dan zal vrede over ons wezen, zoals hij nu over Gods Israël was. Zij moesten de priesters volgen zo ver zij de ark droegen, maar niet verder, en zo moeten wij onze leraren volgen in zoverre zij Christus volgen.

3. In hun volgen van de ark moeten zij op een afstand blijven, vers 4. Niemand van hun mag binnen duizend meter van de ark komen.

a. Aldus moeten zij hun diepe eerbied tonen voor dit teken van Gods tegenwoordigheid, opdat hun gemeenzaamheid er mee geen minachting zal teweegbrengen. Dit bevel aan hen om niet naderbij te komen, was in overstemming met die bedeling van duisternis, dienstbaarheid en verschrikking, maar thans hebben wij door Christus vrijmoedigheid om toe te gaan.

b. Hieruit bleek dat de ark zichzelv kon beschermen, en het niet nodig had om door de krijgslieden te worden beschermd maar integendeel hun een bescherming was. Met welk een edel tarten van de vijand liet zij al haar vrienden een halve mijl achter zich, behalve de ongewapende priesters die haar droegen, als volkomen genoegzaam voor haar eigen veiligheid en de veiligheid van hen, die haar volgden!

c. Aldus kon zij des te beter gezien worden door hen, die haar leiding moesten volgen, opdat gijlieden die weg weet, die gij gaan moet, hem, als het ware, afgebakend zijnde door de ark. Indien het hun vergund ware geweest naderbij te komen, zij zouden haar omringd hebben, en niemand zou er het gezicht op gehad hebben behalve degenen, die er vlak bij waren, maar daar zij op zo'n afstand van hen bleef, konden zij allen de voldoening hebben van haar te zien, en door dit gezicht worden bemoedigd. En het was met goede reden, dat deze maatregel was getroffen tot hun bemoediging, want gijlieden zijt door deze weg niet gegaan gisteren en eergisteren. Dit was de hoedanigheid van geheel hun weg door de woestijn, het was een onbetreden pad, maar inzonderheid van deze weg door de Jordaan. Zolang wij hier op aarde zijn, moeten wij verwachten en ons bereiden op ongewone gebeurtenissen, wegen te gaan, die wij nooit tevoren gegaan zijn, en nog veel meer als wij van hier gaan, onze weg door het dal van de schaduwen des doods is een weg, die wij tevoren niet gegaan zijn, waardoor hij des te meer geducht wordt. Maar als wij de verzekerdheid hebben van Gods tegenwoordigheid, dan behoeven wij niet te vrezen, deze zal ons een kracht geven, die wij nooit gehad hebben, als wij er toe komen om een werk te doen, dat wij nooit gedaan hebben.

III. Hun wordt bevolen zich te heiligen, ten einde bereid te zijn de ark te volgen, en er was een goede reden voor, want morgen zal de Heere wonderheden in het midden van ulieden doen, vers 5. Zie hoe majestueus hij spreekt van Gods werken, Hij doet wonderheden, en daarom moet Hij worden aangebeden, moet Hij bewonderd en op Hem vertrouwd worden. Zie hoe vertrouwd Jozua met de Goddelijke raadsbesluiten bekend was, hij kon tevoren zeggen wat God doen zou, en wanneer Hij het doen zou. Zie hoe wij ons moeten bereiden om de openbaringen van Gods

heerlijkheid te ontvangen en de mededelingen van Zijn genade: wij moeten ons heiligen. Dit moeten wij doen als wij de ark volgen en God door haar wonderen gaat doen onder ons, wij moeten ons afscheiden van alle andere zorgen, ons toewijden aan Gods eer, en onszelf reinigen van alle besmettingen des vleses en des geestes. Het volk van Israël ging nu het heilige land binnentrekken, en daarom moeten zij zich heiligen. God gaat hun ongewone bewijzen geven van Zijn gunst, ten zij moeten door overdenking en gebed hun geest en gemoed er toe bereiden om ze zeer zorgvuldig op te merken, ten einde Gode de eer te geven, en voor zichzelf de vertroostingen van deze gunsten aan te nemen.

IV. Aan de priesters wordt bevolen de ark op te nemen en haar voor het aangezicht des volks te dragen, vers 6. Gewoonlijk was het het werk van de Levieten om de ark te dragen Numeri 4:15. Maar bij deze grote gelegenheid kregen de priesters bevel om haar te dragen. En zij deden wat hun bevolen was, zij namen de ark op, en achtten zich niet verkleind door dit werk, en zij gingen voor het aangezicht des volks, en achtten zich niet aan gevaar blootgesteld, de ark, die zij droegen, was beide hun eer en hun bescherming. En nu kunnen wij veronderstellen, dat het gebed van Mozes werd gebeden toen de ark voorwaarts ging: Sta op, Heere, en laat Uw vijanden verstrooid worden Numeri 10:35. Aan magistraten wordt hier geleerd om de leraren op te wekken tot hun werk en gebruik te maken van hun gezag ter bevordering van de Godsdienst, en evenzo moeten de bedienaren van de Godsdienst leren voor te gaan in de weg Gods, en niet te aarzelen of terug te deinzen als er gevaren zijn op de weg. Zij moeten verwachten, dat op hen de meeste slagen gericht zullen worden maar zij weten op wie zij hebben vertrouwd.

Jozua 3:7-13

Wij kunnen hier opmerken hoe God Jozua eert, en door het wonder, dat Hij zal werken aan Israël wil doen weten, dat hij hun heerser en bestuurder is. En dan, hoe Jozua God eert, en Israël daardoor poogt te doen weten dat Hij hun God is. Zo zal God hen eren, die Hem eren, en zij, die door Hem verhoogd werden moeten doen wat zij kunnen in hun plaats om Hem groot te maken en te verheerlijken.

I. God spreekt tot Jozua om hem eer aan te doen, vers 7, 8.

1. Het was een grote eer, die God hem aandeed, dat Hij tot hem sprak zoals Hij met Mozes gesproken had, van het verzoendeksel voordat de priesters met de ark vertrokken. Het zal aan Jozua gerustheid geven voor zichzelf, en hem groot maken onder het volk dat het Gode behaagd heeft om op gemeenzame wijze tot hem te spreken.

2. Dat Hij bedoelde hem groot te maken voor de ogen van het gehele volk Israël. Tevoren had Hij hem gezegd, dat Hij met hem zal zijn Hoofdstuk 1:5, dat heeft hem vertroost, maar nu zal geheel Israël het zien, en dat zal hem groot maken. Diegenen zijn waarlijk groot met wie God is, en die Hij in Zijn dienst gebruikt en zegent. God maakte hem groot, omdat Hij wilde dat het volk hem groot zou maken. Godvrezende overheidspersonen moeten grotelijks geëerd worden en als openbare zegeningen worden beschouwd, en hoe meer wij van God met hen zien, hoe meer wij hen moeten eren. Door het klieven van de Rode Zee was Israël overtuigd, dat God met Mozes was toen hij hen heeft uitgeleid uit Egypte, daarom worden zij gezegd met Mozes gedoopt te zijn in de zee 1 Corinthiers 10:2. En bij die gelegenheid geloofden zij aan hem, Exodus.14:31. En nu zullen zij door de verdeling van de Jordaan overtuigd zijn, dat God evenzo met Jozua is, om hen in Kanaän te brengen. God had Jozua tevoren bij verschillende gelegenheden groot gemaakt maar nu begon Hij hem groot te maken als de opvolger van Mozes in de regering. Sommigen hebben opgemerkt dat het aan de oever van de Jordaan was, dat God Jozua begon groot te maken, en aan dezelfde plaats is Hij begonnen onze Heere Jezus groot te maken als Middelaar, want Johannes was dopende te Bethabara, het huis van de overtocht, en hier was het dat, toen onze Heiland gedoopt was, van Hem bekend werd gemaakt: "Deze is Mijn geliefde Zoon."

3. Dat Hij door hem orders gaf aan de priesters zelf, hoewel deze Zijn onmiddellijke dienstknechten waren, vers 8. Gij dan zult de priesters gebieden, dat is: "Gij zult hun in deze zaak het gebod Gods bekendmaken en zorgdragen, dat zij het opvolgen, om stil te staan aan de oever van de Jordaan, terwijl de wateren gescheiden worden, opdat het blijke te zijn op de tegenwoordigheid des Heeren, van de machtige God van Jakob, dat de Jordaan achterwaarts gekeerd werd, Psalm 114:5, 7. God kon de rivier verdeeld hebben zonder de priesters, maar zij konden het niet zonder Hem. De priesters moeten hierin een goed voorbeeld geven aan het volk en hen leren hun uiterste best te doen in de dienst van God, en op Hem te vertrouwen voor hulp in de tijd van nood.

II. Jozua spreekt tot het volk, en daarin eert hij God.

1. Hij vraagt om hun aandacht vers 9. Nadert herwaarts tot mij, zovelen als binnen het bereik van mijn stem kunnen komen, en eer gij de wonderen ziet, "hoort de woorden des Heeren, uws Gods, opdat gij ze kunt vergelijken, en zij elkaar kunnen ophelderen." Hij had hun bevolen zich te heiligen,

en daarom roept hij hen om het woord Gods te horen, want dat is het gewone middel voor heiligmaking, Johannes 17:17.

2. Hij zegt hun nu eindelijk, hoe zij over de Jordaan zullen gaan, namelijk door het stilstaan van zijn stroom, vers 13, de wateren van de Jordaan zullen afgesneden worden. God zou door een plotselinge en wonderdadige vorst de oppervlakte hebben kunnen doen stollen zodat zij allen over het ijs hadden kunnen gaan, daar dit echter iets was, dat zelfs in dat land soms door de gewone kracht van de natuur geschiedt Job 38:30 :"Als meteen steen verbergen zich de wateren, en het vlakke des afgronds is bevroren, zou dit niet zo tot eerzijn geweest van Israëls God", noch zo'n verschrikking voor Israëls vijanden, daarom moet het op zo'n wijze geschieden, dat er geen ander voorbeeld van was dan het klieven van de Rode Zee, en dat wonder wordt hier herhaald om te tonen dat God nog dezelfde macht heeft om de verlossing Zijns volks te voltooien als Hij gehad heeft, om haar te beginnen, want Hij is "de Alfa en de Omega," en dat het woord des Heeren (zoals de lezing is in het Chaldeeuws, vers 7) het essentiële eeuwige Woord, even waarlijk met Jozua was, als Hij met Mozes geweest is. En door de wateren af te scheiden van de wateren en het droge zichtbaar te doen worden, dat met de wateren bedekt was geweest, wilde God hen doen gedenken aan hetgeen Mozes hun door openbaring geleerd had betreffende het werk van de schepping, Genesis 1:6, 9. Opdat door hetgeen zij nu zagen hun geloof in hetgeen zij daar lazen geholpen en ondersteund zou worden, en zij zouden weten dat de God, die zij aanbaden dezelfde God is die de wereld heeft gemaakt, en dat het dezelfde macht was, die nu tot hun behoeve gebruikt werd.

3. Daar aan het volk tevoren bevolen was de ark te volgen, wordt hun nu gezegd dat zij voor hunlieder aangezicht in de Jordaan zal gaan, vers 11.

Merk op:

a. De ark des verbonds moet hun gids zijn. Gedurende Mozes' regering was de wolkkolom hun gids, maar nu onder Jozua's regering, de ark, beide waren zichtbare tekenen van Gods tegenwoordigheid en bestuur, maar de Goddelijke genade is onder de Mozaïsche bedeling door een wolk omhuld en onder een deksel, terwijl zij door Christus, onze Jozua, geopenbaard is in de onomsluierde ark des verbonds.

b. Zij wordt genoemd "de ark des verbonds des Heeren van de gehele aarde".

c. Hun wordt gezegd, "dat de ark *voor hen in de Jordaan* zal gaan." God wilde hun niet bevelen ergens te gaan, dan waar Hij zelf voor hun aangezicht heen zou gaan, en met hen zou gaan, en zij kunnen zich veilig wagen, zelfs in de Jordaan, als de ark des verbonds voor hen heen gaat. Zolang wij Gods geboden ons ten richtsnoer stellen, Zijn beloften tot onze steun maken, en Zijn voorzienigheid tot onze gids hebben, behoeven wij ook voor de grootste moeilijkheden niet te vrezen, die wij op onze weg kunnen ontmoeten, zo het de weg is van onze plicht. Deze belofte is vast al de zade, Jesaja 43:2 :"Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen."

4. Uit hetgeen God nu voor hen ging doen leidt hij de verzekering af van hetgeen Hij nog verder doen zal. Hiervan spreekt hij het eerst, zozeer was zijn hart er van vervuld en zo groot was de blijdschap, die het hem gaf, vers 10. "Hieraan zult gijlieden bekennen dat de levende God, (de ware

God, de God van macht niet een van de dode goden van de heidenen) in het midden van u is, hoewel gij Hem niet ziet noch enig beeld van Hem kunt hebben, onder u is om u de wet te geven, uw welvaren te verzekeren, en uw hulde te ontvangen, onder u is in de grote onderneming, die nu voor u ligt, en daarom zult gij, of liever zal Hij, ganselijk voor uw aangezicht uitdrijven de Kanaänieten." Zodat de verdeling van de Jordaan bestemd was om hun te zijn:

a. Een stellig teken van Gods tegenwoordigheid onder hen, hieraan moesten zij wel weten, "dat God in het midden van hen was," tenzij hun ongeloof even hardnekkig was tegen het meest overtuigend bewijs, als dat van hun vaderen geweest is, die terstond nadat God de Rode Zee voor hen gekliefd had, onbeschaamd de vraag hebben gesteld: "Is de Heere in het midden van ons of niet?" Exodus 17:7.

b. Een gewis onderpand van de verovering van Kanaän, indien de levende God in het midden van ulieden is, dan zal Hij de Kanaänieten voor uw aangezicht uitdrijvende uitdrijven, zoals de uitdrukking luidt in het Hebreeuws. Hij zal het zeker doen, het krachtdadig doen. Wat zou Hem kunnen hinderen? Wat kan Hem in de weg wezen, voor wiens aangezicht rivieren worden verdeeld en opgedroogd? Het forceren van de liniën was een stellig voorteken van het verderf van al hun heirlegers, hoe zullen zij standhouden als de Jordaan zelf achterwaarts wordt gedreven? Als zij de moed niet hadden om deze pas te verdedigen, maar beefden op de nadering van de machtigen God Jakobs, Psalm 114:7, welke tegenstand konden zij daarna nog bieden? Deze verzekering, die Jozua hun hier geeft, was zo wel gegrond, dat zij een Israëliet instaat zal stellen om duizend Kanaänieten te jagen, en twee om tienduizend op de vlucht te doen sterven, en zij zal nog zeer versterkt worden door Mozes' lied te gedenken dat veertig jaren tevoren hem ingegeven was, en duidelijk het verdelen van de Jordaan voorspelde, en de invloed, die dit zou hebben op het uitdrijven van de Kanaänieten Exodus 15:15-17. Al de ingezetenen van Kanaän zullen versmelten, en aldus volkomen uitgedreven worden, zij zullen verstommen als een steen, totdat Uw volk, Heere, er doorheen kome, en dan zult Gij hen inbrengen en planten. Gods heerlijke verschijningen voor Zijn kerk en volk moeten door ons aangewend worden ter bemoediging van ons geloof en onze hoop voor de toekomst. Gods weg is volmaakt. Indien de Jordaanstroom hen niet buiten Kanaän kan houden, dan zal Kanaäns strijdmacht hen niet weer uitwerpen, als zij er eenmaal in zijn.

5. Hij gebiedt hun twaalf mannen gereed te houden, uit iedere stam één, om de orders te ontvangen, die Jozua hun later geven zal, vers 12. Het blijkt niet dat zij de priesters moesten vergezellen, en met hen medelopen als zij de ark droegen, ten einde meer onmiddellijk getuigen te zijn van de wonderen die er door geschieden zouden, maar zij moesten gereed zijn voor de dienst, waartoe zij geroepen zullen worden, Hoofdstuk 4:4 en verv.

Jozua 3:14-17

Hier hebben wij een kort en duidelijk bericht van de verdeling van de wateren van de Jordaan, en Israëls doortocht door deze rivier. Het verhaal is niet opgesmukt met de bloemen van de redekunst, goud behoeft niet verguld te worden, maar kort en eenvoudig deelt het ons het feit mede.

1. Dat deze rivier nu breder en dieper was dan zij gewoonlijk is op andere tijden van het jaar, vers 15. De oorzaak daarvan was het smelten van de sneeuw op de Libanon, dicht bij welk gebergte deze rivier haar oorsprong had, zodat in de tijd van de gersteoogst, die in de lente voorviel, de Jordaan al haar oevers overstroomde. Deze grote vloed juist in die tijd, (die Gods voorzienigheid voor ditmaal had kunnen weerhouden, of God had hun ook kunnen bevelen de stroom op een andere tijd van het jaar over te trekken) verheerlijkte groots de macht van God en Zijn goedheid jegens Israël. Het tegenstaan van de verlossing van Gods volk kan wel alle mogelijke voordelen aan zijn zijde hebben maar God kan en zal ze allen overwinnen. Laat de wateren van de Jordaan al haar oevers vol doen zijn zó vol dat zij overvloeien, het is voor de Almacht even gemakkelijk om ze te verdelen en ze uit te drogen, alsof zij nog zo smal of nog zo ondiep waren-voor de Heere is dit volkomen gelijk.

2. Dat zodra de voeten van de priesters in het uiterste des waters ingedoopt waren, de stroom onmiddellijk bleef stilstaan, alsof er een sluis gemaakt ware, om hem af te dammen, vers 15-16. Zodat aan de bovenzijde de wateren zwollen, op een hoop stonden, en terugvloeiden en zich, naar het schijnt toch niet verspreidden maar stolden. Dit onverklaarbare rijzen van de rivier werd met verbazing opgemerkt door hen, die vele vele mijlen verder aan de oevers woonden, en de herinnering er aan bleef lange tijd onder hen voortduren. Aan de andere zijde van die onzichtbare dam vloeide het water natuurlijk af, en liet de bodem van de rivier even ver afwaarts droog, als zij waarschijnlijk naar de bovenzijde zwol. Toen zij door de Rode Zee gingen, waren de wateren aan weerszijden een muur, hier slechts aan de rechterzijde. De God van de natuur kan, als het Hem behaagt, de loop van de natuur veranderen, haar eigenschappen wijzigen, kan vloeibare lichamen in vaste lichamen verkeren, wateren in staande rotsen, evenals van de anderen kant "de rotssteen in een watervloed, om Zijn eigen doeleinden tot stand te brengen". Zie Psalm 114:5, 8. Wat kan God niet doen? Wat zal Hij niet doen om de verlossing Zijn volks volkomen te maken? Soms klooft Hij de aarde met rivieren, Habakuk 3:9, en soms klooft Hij, zoals hier, de rivieren zonder aarde. Men kan zich gemakkelijk voorstellen hoe, toen de loop van deze sterke en snelle stroom plotseling gestuit werd, "de wateren bruisten en beroerd werden, zodat de bergen daverden door derzelver verheffing," Psalm 46:4, "hoe de rivieren haar bruisen verhieven, de rivieren haar aanstoting verhieven, terwijl de Heere in de hoogte geweldiger was dan het bruisen van grote wateren" Psalm 93:3, 4. Dienaangaande vraagt de profeet: "Was de Heere ontstoken tegen de rivieren, was Uw verbolgenheid tegen de zee?" Habakuk 3:8. "Neen, Gij toogt uit tot verlossing van Uw volks," vers 13. In toespeling hierop is voorzegd dat, onder de grote dingen, die God in de laatste dagen doen zal voor de Evangeliekerk, de grote rivier Eufraat uitgedroogd zal wezen, opdat bereid zou worden de weg van de koningen, die van de opgang van de zon komen zullen, Openbaring 16:12. Als de tijd daar is voor Israels ingaan in het land van de belofte, zullen alle moeilijkheden worden overwonnen, "zullen bergen tot vlakke velden worden," Zacheria 4:7, en rivieren droog, opdat de verlosten des Heeren daar doorgaan. Als wij onze pelgrimstocht door deze woestijn volbracht hebben, dan zal de dood evenals deze Jordaan, tussen ons en het hemelse Kanaän wezen, maar de ark des verbonds heeft ons een weg er door heen bereid, het is de laatste vijand, die teniet gedaan zei worden.

3. Dat het volk overtrok tegenover Jericho, hetgeen:

a. Een bewijs was van hun stoutmoedigheid en een edel tarten van hun vijanden. Jericho was een van de sterkste steden, en toch durfden zij tegen haar optrekken.

b. Het was een aanmoediging voor hen om door de Jordaan te gaan, want Jericho was een schone stad, en het omliggende land uiterst lieflijk, dit nu, als het hun op het oog hebbende welke moeilijkheden zouden hen nu kunnen weerhouden om er bezit van te nemen?

c. Dat het de verwarring en schrik hunner vijanden zal vermeerderen, die ongetwijfeld hun bewegingen nauwkeurig hebben gadegeslagen, en de verbaasde toeschouwers zijn geweest van dit wonderwerk.

4. Dat de priesters steevast op het droge in het midden van de Jordaan stonden totdat al het volk geëindigd had door de Jordaan te trekken, vers 17. Daar moest de ark blijven om te tonen dat dezelfde macht, die de wateren verdeeld had, ze verdeeld hield zolang dit nodig was, en indien de Goddelijke tegenwoordigheid, waarvan de ark het symbool was, hen niet had beveiligd, het water zou wedergekeerd zijn en hen hebben bedolven. Daar hadden de priesters bevel stil te blijven staan:

a. Om hun geloof te beproeven, of zij het wagen konden de post in te nemen, die God hun had aangewezen, met bergen van water boven hun hoofd, gelijk zij een stoutmoedige stap hadden gedaan, toen zij de eerste voet in de Jordaan gezet hebben, zo bleven zij nu stoutmoedig staan, toen zij het langst in de Jordaan verbleven, maar zij wisten dat zij hun bescherming met zich droegen. In tijden van gevaar moeten Evangeliedienaren voorbeelden zijn van moed en vertrouwen in de goedheid Gods.

b. Het was om het geloof aan te moedigen van het volk, opdat zij juichend Kanaän zouden binnentrekken, en "geen kwaad vrezen, neen zelfs niet in dit dal van de schaduwen des doods," (want dat is de verdeelde rivier geweest) verzekerd zijnde van Gods tegenwoordigheid, die zich stelde tussen hen en het grootste gevaar tussen hen en de stoute wateren, die anders over hun ziel zouden gegaan zijn. Aldus worden de heiligen in de grootste gevaren vertroost door Zijn stok en Zijn staf, Psalm 23:4.

HOOFDSTUK 4

1 Het geschiedde nu, toen al het volk geeindigd had over de Jordaan te trekken, dat de HEERE tot Jozua sprak, zeggende:
2 Neemt gijlieden u twaalf mannen uit het volk, uit elken stam een man.
3 En gebiedt hun, zeggende: Neemt voor ulieden op, van hier uit het midden van de Jordaan, uit de standplaats van de voeten der priesteren, en bereidt twaalf stenen, en brengt ze met ulieden over, en stelt ze in het nachtleger, waar gij dezen nacht zult vernachten.
4 Jozua dan riep die twaalf mannen, die hij had doen bestellen van de kinderen Israels, uit elken stam een man.
5 En Jozua zeide tot hen: Gaat over voor de ark des HEEREN, uws Gods, midden in de Jordaan; en heft u een ieder een steen op zijn schouder, naar het getal der stammen van de kinderen Israels;
6 Opdat dit een teken zij onder ulieden; wanneer uw kinderen morgen vragen zullen, zeggende: Wat zijn u deze stenen?
7 Zo zult gij tot hen zeggen: Omdat de wateren van de Jordaan zijn afgesneden geweest voor de ark des verbonds des HEEREN; als zij toog door de Jordaan, werden de wateren van de Jordaan afgesneden; zo zullen deze stenen den kinderen Israels ter gedachtenis zijn tot in eeuwigheid.
8 De kinderen Israels nu deden alzo, gelijk als Jozua geboden had; en zij namen twaalf stenen op midden uit de Jordaan, gelijk als de HEERE tot Jozua gesproken had, naar het getal der stammen van de kinderen Israels en zij brachten ze met zich over naar het nachtleger, en stelden ze aldaar.
9 Jozua richtte ook twaalf stenen op, midden in de Jordaan, ter standplaats van de voeten der priesteren, die de ark des verbonds droegen; en zij zijn daar tot op dezen dag.
10 De priesters nu, die de ark droegen, stonden midden in de Jordaan, totdat alle ding volbracht was, hetwelk de HEERE Jozua geboden had het volk aan te zeggen, naar al wat Mozes Jozua geboden had. En het volk haastte, en het trok over.
11 En het geschiedde, als al het volk geeindigd had over te gaan, toen ging de ark des HEEREN over, en de priesters voor het aangezicht des volks.
12 En de kinderen van Ruben, en de kinderen van Gad, mitsgaders de halve stam van Manasse, trokken gewapend voor het aangezicht der kinderen Israels, gelijk als Mozes tot hen gesproken had.
13 Omtrent veertig duizend toegeruste krijgsmannen trokken er voor het aangezicht des HEEREN ten strijde, naar de vlakke velden van Jericho.
14 Te dienzelven dage maakte de HEERE Jozua groot voor de ogen van het ganse Israel; en zij vreesden hem, gelijk als zij Mozes gevreesd hadden, al de dagen zijns levens.
15 De HEERE dan sprak tot Jozua, zeggende:
16 Gebied den priesteren, die de ark der getuigenis dragen, dat zij uit de Jordaan opklimmen.
17 Toen gebood Jozua den priesteren, zeggende: Klimt op uit den Jordaan.
18 En het geschiedde, toen de priesters, die de ark des verbonds des HEEREN droegen, uit het midden van de Jordaan opgeklommen waren, en de voetzolen der priesteren afgetrokken waren tot op het droge; zo keerden de wateren van de Jordaan weder in hun plaats, en gingen als gisteren en eergisteren aan al haar oevers.
19 Het volk nu was den tienden der eerste maand uit de Jordaan opgeklommen; en zij legerden zich te Gilgal, aan het oosteinde van Jericho.
20 En Jozua richtte die twaalf stenen te Gilgal op, die zij uit de Jordaan genomen hadden.
21 En hij sprak tot de kinderen Israels, zeggende: Wanneer uw kinderen morgen hun vaderen vragen zullen, zeggende: Wat zijn deze stenen?

22 Zo zult gij het uw kinderen te kennen geven, zeggende: Op het droge is Israel door deze Jordaan gegaan.
23 Want de HEERE, uw God, heeft de wateren van de Jordaan voor uw aangezichten doen uitdrogen, totdat gijlieden er waart doorgegaan; gelijk als de HEERE, uw God, aan de Schelfzee gedaan heeft, die Hij voor ons aangezicht heeft doen uitdrogen, totdat wij daardoor gegaan waren;
24 Opdat alle volken der aarde de hand des HEEREN kennen zouden, dat zij sterk is; opdat gijlieden den HEERE, uw God, vrezet te allen dage.

Dit hoofdstuk geeft een nader bericht van Israëls wonderdadige tocht door de Jordaan.

I. De voorziening, die toen getroffen werd om er de gedachtenis van te bewaren, door twaalf stenen, die in de Jordaan werden opgericht, vers 9, en twaalf andere stenen, die uit de Jordaan werden opgenomen, vers 1-5..

II. De tocht des volks door de Jordaan, eerst de twee stammen, daarna al het volk, en ten slotte de priesters, die de ark droegen, vers 10-14.

III. Het terugkeren van de wateren in hun plaats, nadat zij met de ark uit de Jordaan waren opgekomen, vers 15-19.

IV. De oprichting van het monument te Gilgal om de herinnering van dit wonderwerk voor het nageslacht te bewaren, vers 20-24.

Jozua 4:1-9

Wij kunnen ons wel voorstellen dat Jozua en al de krijgslieden het op deze tocht door de Jordaan zeer druk gehad hebben. Zij trokken een vijandelijk land binnen onder de ogen des vijands, en het kon niet anders of er moet veel bij hen zijn omgegaan, de gedachten huns harten moeten zich vermenigvuldigd hebben. Zij hadden hun vrouwen en kinderen bij zich hun gezin, hun vee, hun tenten en al hun goederen, die zij langs dit vreemde, onbetreden pad hadden te vervoeren, dat of zeer modderig of zeer steenachtig moet geweest zijn, lastig voor de zwakken, en schrikwekkend voor de vreesachtigen, het afdalen naar de bodem van de rivier, en het opgaan naar de oever waren moeilijk wegens de steilte, zodat ieder man zijn hoofd wel vol zorgen gehad zal hebben en zijn handen vol van werk, en Jozua meer dan iemand hunner. En toch, temidden van al die bedrijvigheid moet zorg worden gedragen om de gedachtenis aan dit wonderwerk van God te vereeuwigen, en de zorg hiervoor mocht niet uitgesteld worden totdat zij meer vrije tijd zouden hebben. Hoeveel wij ook voor onszelf en ons gezin te doen hebben, toch moeten wij hetgeen wij te doen hebben voor de eer van God niet nalaten of verwaarlozen want dat is ons beste werk.

1. God gaf orders voor het toebereiden van dit gedenkteken. Indien Jozua het zonder Goddelijke aanwijzing of bevel gedaan had, dan zou het de schijn gehad hebben alsof hij zijn eigen naam en eer had willen vereeuwigen, en dan zou het nageslacht het niet met zoveel heilige eerbied beschouwd hebben, als nu het op Gods bevel werd opgericht. Gods wonderwerken moeten in eeuwige gedachtenis worden gehouden, en er moeten middelen worden beraamd om er de gedachtenis van te bewaren. Sommigen van de Israëlieten, die door de Jordaan gegaan zijn, waren misschien zo stompzinnig en zo weinig aangedaan door deze grote gunst van God over hen, dat zij er zich niet om bekommerden de gedachtenis er aan te bewaren, terwijl anderen er misschien zo door getroffen en aangedaan waren, er zo'n diepe indruk van hadden ontvangen, dat zij dachten dat het niet nodig was er een gedenkteken van op te richten, het hart en de tong van ieder Israëliet in alle eeuwen, zou er een levend, eeuwig gedenkteken van zijn. Maar God, die wist wat maaksel zij waren en hoe gemakkelijk en snel zij Zijn werken zouden kunnen vergeten, beschikte een hulpmiddel om dit voor alle geslachten in gedachtenis te houden, opdat zij die de vermelding er van in de gewijde geschiedenis niet konden of niet wilden lezen, er kennis van zouden verkrijgen door het opgerichte teken ter gedachtenis er van, waarvan de algemene overlevering des lands de verklaring zou geven, het zou ook dienen tot versterking van het bewijs van het feit, en als een blijvend getuigenis er van zijn voor hen, die in latere eeuwen aan de waarheid er van zouden twijfelen.

Er moet een monument opgericht worden en:

1. Jozua moet, als opperbevelhebber, er de orders voor geven, vers 1. Toen al hef volk geëindigd had over de Jordaan te trekken, zelfs de zwakken, die de laatsten waren, niet werden achtergelaten, zodat God Zijn werk volkomen gedaan had, en ieder Israëliet veilig in Kanaän was, toen zei God aan Jozua de materialen bijeen te brengen voor dit monument. Het is de vrome gissing van de geleerde bisschop Patrick, dat Jozua zich ergens teruggetrokken had om God terstond voor deze wonderbare zegen te danken, en dat God hem toen ontmoette en aldus met hem sprak. Of het was misschien door Eleazar, de priester, dat God deze en andere instructies aan Jozua heeft gegeven, want hoewel hij hier niet genoemd wordt, heeft God toch, toen Jozua door oplegging van de handen tot dit grote werk geordend werd, bevolen, dat Eleazar voor hem raad zal vragen naar de wijze van

urim voor het aangezicht des Heeren, en dat naar zijn mond Jozua en al de kinderen Israëls moeten uitgaan en ingaan. Numeri 27:21.

2. Eén man uit elke stam, en deze verkoren man, moet gebruikt worden om materialen te verzamelen voor dit monument, opdat aan iedere stam door iemand uit hun eigen midden het verhaal gedaan zou worden, en iedere stam hierdoor iets tot de eer Gods zou bijdragen, vers 2,4. Uit elken stam een man. Niet de Levieten alleen, maar ieder Israëliet moet, in zijn plaats, helpen, om aan de mensenkinderen bekend te maken Gods mogendheden Psalm 145:12. De twee stammen, hoewel reeds gevestigd in hun bezitting, moeten, daar zij delen in de zegen, mee de hand lenen om er de gedachtenis van te bewaren.

3. Er wordt bevolen dat de stenen, waarvan dit gedenkteken opgericht zal worden, uit het midden van de bedding, (waar waarschijnlijk zeer veel grote stenen lagen) genomen moesten worden, en wel zo dicht mogelijk van de plek, waar de priesters met de ark gestaan hebben, vers 3. 5. Dit monument zou wel verdiend hebben vervaardigd te zijn geworden van stenen zeer kunstig gesneden door de bekwaamste kunstenaars, maar deze stenen van de bodem van de rivier waren natuurlijker en geschikter aanduidingen van het wonder, laat het nageslacht hieraan weten, dat de Jordaan teruggedreven was, want deze zelfde stenen werden er toen uit opgenomen. Voor de instelling van tekenen heeft God altijd verkoren hetgeen het meest geschikt en veelbetekenend was, veeleer dan hetgeen keurig en kunstig of schitterend was, want God heeft het dwaze van de wereld verkoren. Deze twaalf mannen moesten, nadat zij over de Jordaan waren gegaan, teruggezonden worden tot de plaats waar de ark stond, verlof hebbende om er nabij te komen (dat anderen niet mochten) voor deze dienst, gaat over voor de ark, vers 5, dat is "voor het aangezicht van de ark, die nu in het midden van de Jordaan staat, en haalt vandaar deze stenen."

4. Het gebruik van deze stenen wordt hier bevolen tot een teken, vers 6, ter gedachtenis vers 7. Zij zullen aan de kinderen aanleiding geven om in volgende tijden aan hun ouders te vragen: Hoe kwamen deze stenen daar? Het omliggende land was waarschijnlijk niet steenachtig, maar de ouders zullen hun dan mededelen wat aan henzelf was meegedeeld, dat in deze plaats de Jordaan door de almachtige kracht Gods verdeeld was, teneinde aan Israël een doortocht te geven naar Kanaän zoals Jozua hier uitvoerig over gesproken heeft, vers 22 en verv.

II. Overeenkomstig deze orders werd de zaak gedaan.

1. Twaalf stenen werden uit het midden van de Jordaan opgenomen, en voor de ogen des volks gedragen naar de plaats waar zij voor die nacht hun hoofdkwartier opsloegen, vers 8. Waarschijnlijk waren deze stenen zo groot dat zij ze juist konden dragen, en in vorm en grootte ongeveer aan elkaar gelijk. Maar of zij ze terstond naar de bestemde plaats droegen, of wel de ark bleven vergezellen, en gelijken tred hielden met de plechtigen optocht daarvan, teneinde aan haar triomfantelijker intocht in Kanaän nog meer statigheid bij te zetten, is onzeker. Door deze stenen, die zij moesten opnemen, heeft God hun, als het ware, acte van inbezitstelling gegeven van het goede land, het is nu geheel het hun, laat hen ingaan en bezit nemen, en daarom wordt gezegd dat de kinderen Israëls deden wat deze twaalf mannen gedaan hadden, vers 8, omdat zij de vertegenwoordigers waren van hun onderscheidene stammen. In zinspeling hierop kunnen wij opmerken dat toen de Heere Jezus, onze Jozua, het bittere des doods had overwonnen, en die Jordaan had uitgedroogd, Hij het koninkrijk van de hemelen voor alle gelovigen heeft geopend, Hij

heeft Zijn twaalf apostelen, naar het getal van de stammen Israëls, geboden om door het gedenkteken des Evangelies de kennis hiervan tot de afgelegenste plaatsen en tot op de laatste tijden over te brengen.

2. Nog andere twaalf stenen (waarschijnlijk veel groter dan de eerste twaalf, want wij lezen niet, dat ieder derzelver door een man gedragen werd) werden opgericht in het midden van de Jordaan, vers 9, opgestapeld tot een hoop of zuil, zodat het bovenste gedeelte er van boven het water zou uitkomen, als de rivier op laag water stond of in het water gezien werd, als het helder en doorschijnend was, of tenminste zou het geraas en de beweging van het water als het er overheen stroomde, opgemerkt worden, en de schuitenvoerders zouden het mijden, zoals zij een rots mijden, op de een of andere wijze zal het waarschijnlijk zichtbaar zijn geweest, teneinde de plaats aan te duiden waar de ark stond, en om als duplicaat te dienen voor het andere monument, dat op droog land opgericht meest worden te Gilgal ter bevestiging van de getuigenis en ter bewaring van de overlevering. Het teken verdubbeld zijnde, was de zaak ongetwijfeld zeker.

Jozua 4:10-19

De gewijde geschiedschrijver schijnt zo ingenomen met zijn onderwerp, dat hij er, als het ware, niet van kan scheiden, weshalve hij zeer omstandig is in zijn verhaal, inzonderheid om op te merken hoe nauwkeurig Jozua de orders opvolgde, die God hem had gegeven, en dat hij niets deed zonder de leiding en aanwijzing Gods, volbrengende alles wat de Heere hem geboden had, vers 10, hetgeen gezegd wordt ook te zijn wat Mozes geboden had. Wij lezen van geen bijzondere bevelen, die Mozes aan Jozua voor deze zaak heeft gegeven, de zaak was geheel nieuw voor hem. Daarom moet dit verstaan worden van de algemene instructies die Mozes hem gegeven heeft om de Goddelijke leiding te volgen, aan het volk over te leveren hetgeen hij van de Heere had ontvangen, en alle gelegenheden waar te nemen, om hen te herinneren aan hun plicht jegens God, als de beste wijze om hun dankbaarheid te tonen voor Zijn gunsten. Hetgeen Mozes, die nu dood was, tot hem gezegd had, herdacht hij en in overeenstemming hiermede handelde hij. Het is goed om de instructies, die wij hebben ontvangen klaar voor de geest te hebben, als het ogenblik is gekomen om ze ten uitvoer te brengen.

1. Het volk haastte en trok over, vers 10. Sommigen verstaan dit van de twaalf mannen die de stenen droegen, maar het schijnt veeleer bedoeld van de gehele massa des volks, want hoewel een bericht van hun overtocht gegeven is in vers 1, wordt het hier herhaald om de wille van deze bijzonderheid, die er aan toegevoegd is, dat het volk zich haastte en overtrok, hetzij dat Jozua hun door hun ambtlieden gebood haast te maken, want het moest het werk zijn van slechts één dag, en zij moesten geen klauw achterlaten, of wellicht was het hun eigen neiging om spoed te maken.

a. Sommigen haastten, omdat zij niet instaat waren op God te vertrouwen, en vreesden dat de wateren zouden wederkeren en hen overstelpen, zich bewust zijnde van schuld, en wantrouwig van de Goddelijke macht en goedheid.

b. Anderen, omdat zij God niet wilden verzoeken om het wonder langer te laten duren dan nodig was noch het geduld van de priesters, die de ark droegen, door onnodige vertraging op de proef wilden stellen.

c. Anderen, omdat zij vurig verlangden in Kanaän te komen, en aldus wilden tonen hoe begerig zij waren dit lieflijk land te bereiken.

d. Nog anderen, die zelf het minst nadachten, maar haastten omdat anderen haastten. HU die gelooft zal niet haasten, zal Gods raad niet vooruit willen lopen, maar hem geduldig verbeiden, Jesaja 28:16.

2. De twee en een halve stam leidde de voorhoede, vers 12, 13. Dat hadden zij beloofd, toen hun hun erfdeel aan deze zijde van de Jordaan gegeven was, Numeri 32:27. En Jozua had hen nu onlangs aan hun belofte herinnerd, Hoofdstuk 1:12 en verv. Het was voegzaam, dat zij, die de eerste vestiging hadden verkregen, de eersten zouden zijn om de moeilijkheden en bezwaren tegemoet te gaan, te meer, wijl zij geen vrouwen en kinderen bij zich hadden, zoals de andere stammen, en zij waren allen uitgelezen mannen, geschikt tot de dienst, wel gewapend en toegerust. Het was een goede schikking om onder de leiding van zo sterk een legerafdeling voorwaarts te gaan, de anderen zullen er door aangemoedigd zijn. En de twee stammen hadden geen reden tot klagen: "de gevaarlijkste post is de meest eervolle post".

3. Toen al het volk aan de overzijde was gekomen, klommen de priesters met de ark op uit de Jordaan. Men zou denken dat dit vanzelf sprak, hun eigen verstand zal hun zeggen dat zij daar nu niet langer nodig waren, en toch hebben zij geen voet verzet, voordat Jozua hun gebood voort te gaan, en Jozua heeft hun niet geboden uit de Jordaan te gaan, voordat God het hem beval, vers 15-17. Zo gehoorzaam waren zij aan Jozua, en was Jozua aan God, hetgeen hun lof was, zoals het hun geluk was om onder zo goed een leiding te wezen. In hoe een lage staat God te eniger tijd Zijn priesters of Zijn volk ook moge brengen, laat hen geduldig wachten totdat Hij door Zijn voorzienigheid er hen uit oproept, zoals de priesters hier geroepen werden om uit de Jordaan op te komen, en laat hen het wachten niet moede worden, zolang zij in de diepte van hun lijden en verdrukking de ark des verbonds bij zich hebben, de tekenen namelijk van Gods tegenwoordigheid.

4. Niet zodra waren de priesters met de ark uit de Jordaan opgeklommen of de wateren van de rivier, die op een hoop hadden gestaan vloeiden weer in hun gewone loop afwaarts, en weldra was de bedding weer geheel gevuld, vers 18. Hieruit blijkt nog duidelijker dat de stilstand, die aan de rivier gegeven was, geen verborgen natuurlijke oorzaak had, maar zuiver en alleen de kracht van Gods tegenwoordigheid, en om de wille van Israël, want toen Israël over de Jordaan was, en het teken van Gods tegenwoordigheid was weggenomen stroomde het water weer voort, zodat, als er gevraagd wordt: "wat was u, Jordaan! dat gij achterwaarts keerdet?" geantwoord moet worden: het was zuiver en alleen in gehoorzaamheid aan de God Israëls en in goedertierenheid voor Gods Israël, "daarom is er niemand gelijk aan de God van Jeschurun, welgelukzalig zijt gij o Israël, wie is u gelijk, een volk verlost door de Heere." Sommigen merken hier op dat als de ark en de priesters, die haar dragen, van enigerlei plaats worden weggenomen de sluisdeuren des hemels geopend worden, de schaduw dat is, de bescherming, is geweken, en een overstroming van oordelen kan weldra verwacht worden. Zij, die uit de gemeente gestoten zijn, zullen spoedig ten verderve gaan. Als de ark genomen is, is de eer geweken.

5. Er wordt nota genomen van de eer, die door dit alles op Jozua gelegd werd, vers 14. "Te dien dage maakte de Heere Jozua groot," beide door de gemeenschap waartoe Hij hem met zich toeliet, bij alle gelegenheden tot hem sprekende, en bereid zijnde om door hem geraadpleegd te worden, en door het gezag, waarin Hij hem bevestigde zowel over de priesters als over het volk. Die God eren zal Hij eren, en als Hij iemand groot wil maken, zoals Hij gezegd had Jozua te willen grootmaken, Hoofdstuk 3:7, dan zal Hij het krachtdadig doen. Maar het was toch niet alleen om Jozua's wil, dat hij aldus groot werd gemaakt, het was om hem instaat te stellen om zoveel te meer dienst te doen aan Israël, want nu vreesden zij hem zoals zij Mozes gevreesd hadden. Zie hier wat het beste en zekerste middel is om de eerbied af te dwingen van minderen en hun gehoorzaamheid te verkrijgen, het is niet door te razen of te intimideren en een hoge toon te voeren, maar door heiligheid en liefde en alle mogelijke blijken te geven van hun welvaren en Gods wil en eer op het oog te hebben. Diegenen worden op de beste wijze en met het beste gevolg gevreesd, die doen blijken dat God met hen is en dat zij Hem voor ogen hebben. Zij, die geheiligd zijn, zijn in waarheid groot gemaakt, en zijn dubbele eer waardig. Voor de gunstgenoten des hemels moet men ontzag hebben.

6. Er wordt rekening gehouden van de tijd, wanneer deze grote gebeurtenis plaats had vers 19, het was op de tiende van de eerste maand op vijf dagen na juist veertig jaren nadat zij uit Egypte kwamen. God had gezegd in Zijn toorn, dat zij veertig jaren in de woestijn zouden omdwalen, maar om die veertig jaren vol te maken, moeten wij er het eerste jaar bij rekenen, dat toen al voorbij was, en een jaar van triomf was geweest in hun bevrijding uit Egypte, en dit laatste jaar, dat mee een Jaar

van triomf was aan de overzijde van de Jordaan, zodat al die veertig jaren geen jaren van smart zijn geweest. En eindelijk bracht Hij hen in Kanaän nog vijf dagen voordat de veertig jaren voleindigd waren, om te tonen hoe weinig Hij behagen schept in straffen, hoe vaardig Hij is om barmhartigheid te bewijzen, en dat terwille van de uitverkorenen de dagen van beroering en benauwdheid verkort worden, Mattheus 24:22. God heeft het zo beschikt, dat zij Kanaän binnentrokken vier dagen vóór het jaarlijkse feest van het pascha, en op de eigen dag, dat zij moesten beginnen er zich op te bereiden Exodus 12:3 omdat Hij wilde dat hun intocht in Kanaän lieflijk gemaakt en geheiligd zou worden door dit Godsdienstige feest, en hen herinnerd wilde hebben aan hun bevrijding uit Egypte, opdat zij die dagen en gebeurtenissen met elkaar vergelijkende, God verheerlijkt zou worden als "de Alfa en de Omega" van hun welzijn en geluk.

Jozua 4:20-24

De twaalf stenen, die neergelegd waren te Gilgal, vers 8, worden hier opgericht, hetzij opgestapeld, de een op de ander, maar toch zo, dat zij goed van elkaar onderscheiden en geteld konden worden, of wel in een rij, naast elkaar, want als zij opgericht zijn, worden zij niet een hoop van stenen genoemd, maar die stenen.

I. Hier wordt uitgegaan van de vaste veronderstelling, dat het nageslacht naar de betekenis er van zal vragen, begrijpende, dat zij daar waren opgericht ter gedachtenis. "Uw kinderen zullen hun vaderen vragen, (immers, aan wie anders zullen zij het vragen?) Wat zijn deze stenen?" Zij, die wijs willen wezen als zij oud zijn, moeten weetgierig wezen als zij jong zijn. Onze Heere Jezus heeft, hoewel Hij de volheid van de kennis had in zichzelf, door Zijn voorbeeld kinderen en jonge lieden geleerd te horen en te vragen, Lukas 2:46. Toen Johannes dopende was in de Jordaan te Bethabara (het huis van de overtocht, waar het volk is overgetrokken) heeft hij misschien naar deze zelfde stenen gewezen, zeggende: "God kan uit deze stenen (die het eerst door de twaalf stammen werden opgericht) Abraham kinderen verwekken." Daar de stenen een gedachtenis waren aan de wonderen, kon de vraag van de kinderen gelegenheid geven om ze te verhalen, maar onze Heiland zegt, Lukas 19:40, "Zo de kinderen zwijgen, zullen de stenen haast roepen," want op de een of andere wijze zal de Heere in Zijn wonderwerken worden verheerlijkt.

II. Aan de ouders wordt hier gezegd welk antwoord te geven op deze vraag, vers 22. "Gij zult uw kinderen te kennen geven, wat gij zelf vernomen hebt uit het geschreven woord en van uw vaderen." Het is de plicht van de ouders om hun kinderen op tijd bekend te maken met het woord en de werken Gods, opdat zij opgeleid, onderwezen worden in de weg, die zij te gaan hebben, Spreuken 22:6.

1. Zij moeten hun kinderen bekendmaken, dat de Jordaan voor het aangezicht van de kinderen Israëls achterwaarts werd gedreven, en dat zij op het droge door deze Jordaan zijn gegaan, en dat hier de plaats was, waar zij overgegaan waren. Zij zagen hoe diep en sterk een stroom de Jordaan nu was, maar de Goddelijke macht deed haar stilstaan, zelfs toen zij aan al haar oevers vol was-"en dit voor u, die zolang daarna leeft." Gods barmhartigheden aan onze vaderen waren barmhartigheden voor ons, en wij moeten van alle gelegenheden gebruik maken, om de grote dingen te gedenken, die God in de dagen vanouds voor onze vaderen gedaan heeft. De aldus gekenmerkte plaats zou een herinnering voor hen zijn. Israël is over deze Jordaan gekomen. Een lokale herinnering zal hun van nut wezen, en het aanschouwen van de plaats zou hen herinneren aan hetgeen hier gedaan was. En niet alleen de inwoners des lands, maar ook vreemdelingen en reizigers zullen deze stenen aanzien en onderricht ontvangen. Na de bezichtiging van deze stenen zullen velen hun Bijbels ter hand nemen, en er de geschiedenis lezen van dit wonderwerk, en sommigen zullen na het lezen van de geschiedenis hoewel zij op een afstand er van wonen, zich opgewekt gevoelen om er heen te reizen en de stenen te gaan zien.

2. Zij moeten die gelegenheid aangrijpen om hun kinderen te verhalen van het uitdrogen van de Rode Zee veertig jaren tevoren, "gelijk als de Heere, uw God, aan de Schelfzee gedaan heeft." Het verheerlijkt grotelijks latere zegeningen om ze te vergelijken met vroegere zegeningen want door die vergelijking blijkt dat God dezelfde is gisteren, en heden, en tot in eeuwigheid. Latere zegeningen moeten de vorigen in de herinnering terugroepen, en onze dankbaarheid er voor verlevendigen.

3. Zij moeten trachten een goed gebruik te maken van deze wonderwerken waarvan de kennis hun aldus zorgvuldig werd overgeleverd, vers 24.

a. Hierdoor werd de macht van God verheerlijkt. Geheel de wereld was overtuigd-of kon overtuigd zijn, dat de hand des Heeren sterk is, dat niets te moeilijk voor God is om te doen, en dat geen macht, zelfs niet die van de natuur zelf, verhinderen kan wat God wil tot stand brengen. De uitreddingen van Gods volk zijn voor alle volken leringen, en waarschuwingen om niet met Gods almacht te strijden.

b. Het volk van God werd opgewekt en aangemoedigd om in Zijn dienst te volharden: opdat gijlieden de Heere, uw God, vreest alle dagen, en bijgevolg uw plicht jegens Hem volbrengt, alle dagen. "iederen dag, al de dagen uws levens, en uw zaad tot in alle geslachten." De herinnering aan dit wonderwerk zal hen krachtdadig terughouden van andere goden te dienen, en hen nopen te blijven en overvloedig te zijn in de dienst van hun eigen God. Bij alles wat ouders hun kinderen leren en mededelen moeten zij voornamelijk dit op het oog hebben: hen te leren en op te wekken om God ten allen tijde te vrezen. Ernstige Godsvrucht is de beste geleerdheid.

HOOFDSTUK 5

1 En het geschiedde, toen al de koningen der Amorieten, die aan deze zijde van de Jordaan westwaarts, en al de koningen der Kanaanieten, die aan de zee waren, hoorden, dat de HEERE de wateren van de Jordaan had uitgedroogd, voor het aangezicht der kinderen Israels, totdat wij daardoor gegaan waren; zo versmolt hun hart, en er was geen moed meer in hen, voor het aangezicht der kinderen Israels.
2 Te dier tijd sprak de HEERE tot Jozua: Maak u stenen messen, en besnijd wederom de kinderen Israels ten tweeden maal.
3 Toen maakte zich Jozua stenen messen, en besneed de kinderen Israels op den heuvel der voorhuiden.
4 Dit nu was de oorzaak, waarom hen Jozua besneed: al het volk, dat uit Egypte getogen was, de manspersonen, alle krijgslieden, waren gestorven in de woestijn, op den weg, nadat zij uit Egypte getogen waren.
5 Want al het volk, dat er uittoog, was besneden; maar al het volk, dat geboren was in de woestijn op den weg, nadat zij uit Egypte getrokken waren, hadden zij niet besneden.
6 Want de kinderen Israels wandelden veertig jaren in de woestijn, totdat vergaan was het ganse volk der krijgslieden, die uit Egypte gegaan waren; die de stem des HEEREN niet gehoorzaam geweest waren, denwelken de HEERE gezworen had, dat Hij hun niet zoude laten zien het land, hetwelk de HEERE hun vaderen gezworen had ons te zullen geven, een land vloeiende van melk en honig.
7 Maar hun zonen heeft Hij aan hun plaats gesteld; die heeft Jozua besneden, omdat zij de voorhuid hadden; want zij hadden hen op den weg niet besneden.
8 En het geschiedde, als men een einde gemaakt had van al dat volk te besnijden, zo bleven zij in hun plaats in het leger, totdat zij genezen waren.
9 Verder sprak de HEERE tot Jozua: Heden heb Ik den smaad van Egypte van ulieden afgewenteld; daarom noemde men den naam dier plaats Gilgal, tot op dezen dag.
10 Terwijl de kinderen Israels te Gilgal gelegerd lagen, zo hielden zij het pascha op den veertienden dag derzelver maand, in den avond, op de vlakke velden van Jericho.
11 En zij aten van het overjarige koren des lands, des anderen daags van het pascha, ongezuurde broden en verzengde aren, even op dienzelven dag.
12 En het Manna hield op des anderen daags, nadat zij van des lands overjarige koren gegeten hadden; en de kinderen Israels hadden geen Manna meer, maar zij aten in hetzelve jaar van de inkomst des lands Kanaan.
13 Voorts geschiedde het, als Jozua bij Jericho was, dat hij zijn ogen ophief, en zag toe, en ziet, er stond een Man tegenover hem, Die een uitgetogen zwaard in Zijn hand had. En Jozua ging tot Hem, en zeide tot Hem: Zijt Gij van ons, of van onze vijanden?
14 En Hij zeide: Neen, maar Ik ben de Vorst van het heir des HEEREN: Ik ben nu gekomen! Toen viel Jozua op zijn aangezicht ter aarde en aanbad, en zeide tot Hem: Wat spreekt mijn Heere tot Zijn knecht?
15 Toen zeide de Vorst van het heir des HEEREN tot Jozua: Trek uw schoenen af van uw voeten; want de plaats, waarop gij staat, is heilig.

Israël is nu over de Jordaan gekomen, en de wateren, die zich voor hen geopend hadden om hun tocht voorwaarts te begunstigen, hebben zich achter hen weer verenigd, teneinde hun de terugtocht te beletten. Zij hebben nu vaste voet in Kanaän en moeten zich opmaken om het te veroveren. Dit hoofdstuk verhaalt ons:

I. Hoe te dien einde hun vijanden ontmoedigd waren, vers 1.

II. Wat er bij hun eerste binnentreden geschiedde om hen te steunen en te bemoedigen.

1. Het verbond van de besnijdenis werd vernieuwd, vers 2-9.

2.Het feest van het pascha werd gevierd, vers 10.

3.Hun leger werd geproviandeerd met het koren van het land, waarna het manna ophield, vers 11, 12, .

4.De Vorst van het heir des Heeren verscheen zelf aan Jozua om hem te bemoedigen en te besturen, vers 13-15.

Jozua 5:1-9

Een grootse aanblik moet het kamp van Israël hebben opgeleverd, toen zij hun tenten in de vlakke velden van Jericho hadden opgeslagen. "Wie zal het stof Jakobs tellen?" Hetgeen gedurende lange tijd "de kerk in de woestijn was, is nu opgeklommen uit de woestijn, lieflijk leunende op haar Liefste, uitziende als de dageraad, schoon gelijk de maan, zuiver als de zon, verschrikkelijk als slagorden met banieren." Hoe verschrikkelijk zij was in de ogen van haar vijanden, wordt ons hier gezegd, vers 1, hoe schoon en zuiver zij gemaakt was in de ogen van haar vrienden door de smaad van Egypte van haar af te wentelen, wordt ons in de volgende verzen meegedeeld.

1. Hier is de verschrikking, die over de Kanaänieten was gekomen door hun wonderbaarlijke tocht over de Jordaan, vers 1. Het bericht er van werd spoedig door het gehele land verspreid, niet slechts als een wonder op zichzelf, maar als een schrikbericht voor al de koningen en koninkrijken van Kanaän. Evenals toen Babel ingenomen was, liep de loper de loper tegemoet, en de boodschapper de boodschapper, om de verbazingwekkende tijding naar iedere hoek van het land te brengen, Jeremia 51:31. En hier wordt ons gezegd welke indruk die tijding maakte op de koningen van dit land, hun hart versmolt als was voor het vuur, en er was geen moed meer in hen. Dit geeft te kennen, dat hoewel het hart des volks reeds tevoren gesmolten was, zoals door Rachab erkend werd Hoofdstuk 2:9, de koningen toch nog moed hadden behouden, en zich hadden voorgesteld dat, wijl zij in het land gevestigd waren, de bevolking talrijk was en de steden wel versterkt, zij wel instaat zouden zijn de aanvallers het hoofd te bieden, maar toen zij hoorden, niet alleen dat zij de Jordaan waren overgetrokken en deze beschutting van hun land dus teniet was gedaan, maar dat zij er door een wonder overheen waren gekomen, en de God van de natuur dus blijkbaar voor hen streed, toen versmolt ook hun hart, gaven zij de zaak op als verloren, en waren zij ten einde raad. En:

1. Zij hadden wel reden om bevreesd te zijn, Israël zelf was een geducht leger, maar nog veel meer als God aan hun hoofd was, een God van almachtige kracht. Wat kan standhouden tegen hen, als zelfs de Jordaan voor hun aangezicht achterwaarts werd gedreven?

2. God heeft hun deze vrees ingegeven en hen ontmoedigd, zoals Hij beloofd had, Exodus 23:27. "Ik zal Mijn schrik voor uw aangezicht zenden." God kan de bozen vervaard doen worden waar geen vervaardheid is, Psalm 53:6, en nog veel meer als er zulk een reden tot vrezen is als er hier was. Hij, die de ziel gemaakt heeft, kan Zijn zwaard tot haar doen naderen en haar doden met Zijn verschrikkingen.

II. De gelegenheid, die dit gaf aan de Israëlieten, om diegenen onder hen te besnijden die nog onbesneden waren. Ten allen tijde, vers 2, toen het omliggende land in zo groot een ontsteltenis was, gaf God aan Jozua bevel om de kinderen Israëls te besnijden, want toen kon dit zelfs in het land des vijands veilig geschieden. Daar hun hart versmolten was, waren hun handen gebonden, zodat zij van dit voordeel op hen geen gebruik konden maken zoals Simeon en Levi gedaan hebben met de Sichemieten, namelijk hen te overvallen, toen zij in de smart waren. Jozua kon hier niet zeker van zijn, indien hij dus eigener beweging op die tijd die algemene besnijdenis bevolen had, dan zou hij terecht gelaakt hebben kunnen worden wegens onvoorzichtigheid, want hoe goed de zaak op zichzelf ook was, voor het gezond verstand was het er toen de tijd niet voor, en zou het boze gevolgen kunnen hebben, maar toen God het hem gebood, toen moest hij niet met vlees en bloed te

rade gaan, Hij, die hem gebood het te doen, zal hem ongetwijfeld beschermen en hen er doorhelpen. Merk hier nu op:

1. De aanleidende oorzaak van deze algemene besnijdenis.

a. Allen, die uit Egypte gekomen zijn, waren besneden, vers 5. Zolang zij vrede hadden in Egypte, hebben zij ongetwijfeld hun kinderen op de achtste dag besneden overeenkomstig de wet. Maar toen zij begonnen verdrukt te worden, toen inzonderheid het edict was uitgevaardigd voor de verdelging van hun kinderen van het mannelijk geslacht, was de toediening van het bondszegel onderbroken, velen hunner waren onbesneden en van deze was er een algemene besnijdenis, hetzij gedurende de driedaagse duisternis, zoals Dr. Lightfoot onderstelt, of een jaar later, even voor het eten van het tweede pascha bij de berg Sinaï en als voorbereiding voor die plechtigheid, Numeri 9:2, zoals velen denken. En het is in betrekking tot die algemene besnijdenis, dat deze hier een tweede genoemd wordt, vers 2. Maar de geleerde Masius is van mening dat het betrekking heeft op de algemene besnijdenis van Abrahams gezin, toen dit verbondsteken voor het eerst werd ingesteld, Genesis 17:23. Die eerste bevestigde de belofte van het land Kanaän, deze tweede was een dankbare viering van de vervulling dier belofte. Maar,

b. Allen, die in de woestijn geboren waren, namelijk nadat hun omwandeling in de woestijn door het Goddelijk vonnis een oordeel over hen werd voor hun ongehoorzaamheid, gelijk te kennen wordt gegeven door de herhaling van het vonnis, vers 6, allen die sedert die noodlottige dag geboren waren, op welke God zwoer in Zijn toorn, dat niemand van dat geslacht in zou gaan in Zijn rust, waren onbesneden.

Maar wat zullen wij hiervan zeggen? Had God niet aan Abraham, onder bedreiging van zeer strenge straf, bevolen dat van zijn nakomelingen ieder kind van het mannelijk geslacht op de achtste dag besneden moest worden? Genesis 17:9-14. Was het niet het zegel van het eeuwig verbond? Was er, toen zij uit Egypte waren gekomen, niet zo'n grote nadruk op gelegd, dat, toen onmiddellijk na het eerste pascha de wet betreffende dit feest tot een eeuwige inzetting was gemaakt, dit een van de bepalingen er van was, dat geen onbesnedene er van mocht eten, maar als een vreemdeling beschouwd moest worden? En dat nu toch onder de regering van Mozes zelf, gedurende acht en dertig jaren hun kinderen onbesneden gebleven zijn, is onverklaarbaar. Zo'n groot verzuim kon niet algemeen zijn, dan op Goddelijke aanwijzing of bevel.

A. Sommigen denken dat de besnijdenis nagelaten werd, omdat zij onnodig was. Zij was ingesteld om een onderscheidingsteken te zijn tussen Israël en de andere volken, en daar zij nu in de woestijn volkomen van allen waren afgezonderd, en zij zich met niemand mengden, was er geen behoefte aan.

B. Anderen denken dat zij het gebod van de besnijdenis niet verplichtend achtten, voor zij in Kanaän waren gevestigd, want in het verbond, dat aan de berg Sinaï met hen gemaakt was, werd de besnijdenis niet genoemd ook was zij niet uit Mozes, maar uit de vaderen, Johannes 7:22 en met betrekking tot de belofte van Kanaän, Genesis 17:8.

C. Anderen denken dat God het verzuim van deze inzetting genadig voorbijgezien heeft uit aanmerking van hun ongevestigde staat en hun voortdurend heen en weer trekken terwijl zij in de

woestijn waren. Het was nodig dat kinderen enige tijd nadat zij besneden waren en zolang zij in de smart waren, zouden rusten, hen in beweging te brengen zou gevaarlijk voor hen kunnen wezen, en daarom wilde God barmhartigheid en geen offerande. Deze reden wordt algemeen aangenomen, maar mij voldoet zij niet, want soms bleven zij wel een jaar aan dezelfde plaats, Numeri 9:22, indien niet nog veel langer, en als zij reisden, zouden de kinderkens zo warm en wel ingewikkeld kunnen zijn, en zo zacht gedragen kunnen worden, dat zij er geen schade of hinder van hadden en zeker beter verzorgd konden worden dan de moeders, die in barensnood of wel in het kraambed waren.

D. Mij komt het daarom voor dat het een voortdurend teken was van Gods misnoegen op hen wegens hun ongeloof en murmureren. De besnijdenis was oorspronkelijk een zegel van de belofte van het land Kanaän, zoals wij tevoren opgemerkt hebben. Het was in de gelovige hoop op dat goede land, dat de aartsvaders hun kinderen besneden, maar toen God had gezworen in Zijn toorn betreffende de krijgslieden, die uit Egypte waren gegaan, dat zij in de woestijn verteerd zouden worden en Kanaän niet zouden binnentrekken, ja zelfs niet in het gezicht er van zouden komen, (gelijk dat vonnis hier herhaald is, vers 6) was, als een nadere bekrachtiging van dat vonnis, en om er hen voortdurend aan te herinneren, aan allen, die onder dat vonnis lagen, en er onder zullen vallen verboden hun kinderen te besnijden waardoor hun duidelijk was aangezegd, dat zij nooit het voordeel zouden hebben van de belofte, waarvan de besnijdenis het zegel was. En dit was een even betekenisvolle aanduiding van Gods toorn als het verbreken van de stenen tafelen des verbonds geweest is, toen Israël het verbond had verbroken door het maken van het gouden kalf. Het is waar: er wordt geen uitdrukkelijke melding gemaakt van dit rechterlijk verbod in het bericht van het vonnis, maar wel wordt het te kennen gegeven, Numeri 14:33, "uw kinderen zullen uw hoererijen dragen." Het is mogelijk dat de kinderen van Kaleb en Jozua besneden waren, want zij waren uitgezonderd van dat vonnis, en van Kaleb inzonderheid wordt gezegd: "aan hem en zijn kinderen zal Ik het land geven," Deuteronomium 1:36, hetgeen de belofte was, waarvan de besnijdenis het zegel was, en aan Jozua wordt hier geboden het volk te besnijden, niet zijn eigen gezin. Wat er nu ook de reden van moge geweest zijn, het schijnt dat deze gewichtige inzetting gedurende bijna veertig jaren in Israël verzuimd is geworden, hetgeen duidelijk te kennen geeft dat zij niet volstrekt noodzakelijk was, of van altijddurende verplichting zou zijn, maar in de volheid des tijds afgeschaft zou worden, gelijk zij nu gedurende zo langen tijd opgeschort was.

2. De orders aan Jozua gegeven voor deze algemene besnijdenis, vers 2. besnijd wederom de kinderen Israëls, niet dezelfde personen, maar de massa des volks. Waarom was er bevolen om dit nu te doen?

A. Omdat de belofte, waarvan de besnijdenis het zegel was, nu vervuld was. Het zaad Israëls was veilig in het land Kanaän gebracht. "Laat hen dan nu de waarheid erkennen van die belofte, waaraan hun vaderen niet geloofd hebben, het niet van zich konden verkrijgen om er op te vertrouwen."

B. Omdat nu de bedreiging waarvan de opschorting van de besnijdenis gedurende acht en dertig jaren de bekrachtiging was, volkomen ten uitvoer is gelegd nu de veertig jaren voorbij zijn. "Die strijd is vervuld, die ongerechtigheid is verzoend," Jesaja 40:2, en daarom moet nu het zegel des verbonds vernieuwd worden. Maar waarom is het niet eerder geschied? waarom niet toen zij maandenlang in de vlakke velden van Moab hebben gerust waarom niet gedurende hun dertig dagen van rouw over Mozes waarom is het niet nog langer uitgesteld, totdat zij enige vorderingen hadden gemaakt in de verovering van Kanaän en er een vestiging in hadden verkregen, of tenminste totdat

zij zich verschanst en hun kamp hadden versterkt-waarom moest het reeds op de dag nadat zij over de Jordaan waren gekomen geschieden? Omdat de Goddelijke wijsheid zag, dat dit de geschiktste tijd was, juist toen veertig jaren voorbij waren, en zij Kanaän waren binnengekomen, en de redenen, die de menselijke wijsheid er tegen aangevoerd zou hebben zijn gemakkelijk te weerleggen.

a. God wilde hiermede tonen dat het leger Israëls niet bestuurd werd door de gewone regelen van de krijgskunde, maar dat het onder het onmiddellijk bestuur van God stond, die door hen juist in de gevaarlijkste ogenblikken aldus bloot te geven, Zijn eigen macht verheerlijkte door hen te beschermen, zelfs in dit gevaar. En dit grote voorbeeld van gerustheid, door zich onbekwaam te maken voor de strijd juist toen die strijd zou beginnen, duidde zo'n vertrouwen aan in de Goddelijke zorg voor hun veiligheid, dat de vrees hunner vijanden er door zou toenemen, te meer, als hun verkenners hun bericht brachten niet alleen dat dit geschied was, maar dat dit het zegel was van de schenking van het land aan Israël.

b. God wilde hiermede Zijn volk bemoedigen tegen de moeilijkheden, die zij nu tegemoet gingen, door Zijn verbond met hen te bevestigen, hetgeen hun een ontwijfelbare zekerheid gaf van de overwinning en van voorspoed, en het volle bezit van het land van de belofte.

c. God wilde hen hiermede leren, en ons met hen, om in alle grote ondernemingen met Hem te beginnen ons te verzekeren van Zijn gunst, door onszelf Hem te offeren als een levende offerande (want dit werd aangeduid door het bloed van de besnijdenis, en dan kunnen wij verwachten voorspoedig te zullen wezen in alles wat wij doen.

d. De vernieuwing van de besnijdenis, nadat zij zolang in onbruik was geweest, was bestemd om ook van andere inzettingen de waarneming te vernieuwen waarvan het verzuim in de woestijn was voorbijgezien. Dit bevel om hen te besnijden moest hen herinneren aan hetgeen Mozes hun gezegd had, Deuteronomium 12:8, dat zij, als zij over de Jordaan zullen gekomen zijn, niet moesten doen naar alles wat zij gedaan hebben in de woestijn, maar onder strikter tucht moeten komen. Van vele van de wetten, die God hun gegeven had, was gezegd dat zij ze moesten waarnemen in het land naar hetwelk zij heengingen, Deuteronomium 6:1, 12:1.

e. Deze tweede besnijdenis, zoals zij hier genoemd wordt, was een voorbeeld van de geestelijke besnijdenis, waarmee het Israël Gods, als zij in de rust des Evangelies ingaan, besneden worden, terwijl de geleerde bisschop Pierson opmerkt, dat deze besnijdenis verricht zijnde onder de leiding van Jozua, Mozes' opvolger, wijst op Jezus, als de ware besnijder, de werker van een andere besnijdenis dan die van het vlees, geboden door de wet, namelijk de besnijdenis des harten Romeinen 2:29, de besnijdenis van Christus genoemd, Coll. 2:11.

3. De gehoorzaamheid des volks aan deze orders. "Jozua besneed de kinderen Israëls," vers 3, niet zelf, met zijn eigen handen, maar hij gebood dat het gedaan zou worden. Het kon spoedig volbracht zijn, want het was niet nodig dat het door een priester of Leviet zou geschieden, iedereen kon hiervoor worden gebruikt. Allen, die onder de twintig jaren oud waren toen het volk bij de berg Sinaï geteld werd en, niet met hen geteld zijnde, niet onder het noodlottige vonnis vielen, waren besneden en door hen konden de overigen in weinig tijds besneden worden. Het volk had beloofd naar Jozua te horen, zoals zij naar Mozes hebben gehoord, Hoofdstuk 1:17, en hier gaven zij een bewijs van hun gehoorzaamheid, zich aan deze pijnlijke ritus onderwerpende, en hem dieswege niet

een bloedregeerder noemende zoals Zippora vanwege de besnijdenis Mozes een bloedbruidegom genoemd heeft.

Eindelijk. De namen, gegeven aan de plaats waar dit gedaan werd, ten einde er de gedachtenis van te bewaren.

A. Zij werd "de heuvel van de voorhuiden" genoemd, vers 3. Waarschijnlijk zijn de voorhuiden, die afgesneden waren, daar op een hoop gelegd en met aarde bedekt, zodat er een heuveltje van ontstond.

B. Zij werd Gilgal genoemd, van een woord hetwelk wegnemen betekent, naar hetgeen God tot Jozua had gezegd, vers 9. "Heden heb Ik de smaad van Egypte van ulieden afgewenteld." God ijvert voor de eer van Zijn volk, daar Zijn eigen eer er zozeer in betrokken is, en onder welke smaad zij ook voor een tijd mogen liggen, vroeg of laat zal die voorzeker worden afgewenteld, en alle tong, die tegen hen opstaat, zal Hij verdoemen.

a. Hun besnijdenis wentelde de smaad van Egypte van hen af. Hiermede werden zij erkend als de vrijgeboren kinderen Gods, het zegel des verbonds hebbende in hun vlees, en zo was de smaad hunner dienstbaarheid in Egypte weggenomen. Zij waren besmet met de afgoderij van Egypte, en dat was hun smaad, maar nu zij besneden waren, was het te hopen, dat zij geheel toegewijd zouden zijn aan God, en de smaad hunner genegenheid voor Egypte afgewenteld zou zijn.

b. Hun veilige aankomst in Kanaän heeft de smaad van Egypte van hen afgewenteld, want het beschaamde het smadelijk denkbeeld opgeworpen door de Egyptenaren, Exodus 14:3 :"Zij zijn verward in het land, de woestijn heeft hen besloten, en, omdat hen de Heere niet kon inbrengen in het land, waarvan Hij hun gesproken had, en omdat Hij hen haatte, heeft Hij hen uitgevoerd om hen te doden in de woestijn," Deuteronomium 9:28. Hun zo langdurige omwandeling in de woestijn bevestigde de smaad, maar nu zij in triomf Kanaän waren binnengetrokken, was die smaad weggenomen. Als God zich verheerlijkt in de voltooiing van de verlossing Zijns volks, brengt Hij niet alleen de smaad hunner vijanden tot zwijgen, maar wentelt die op henzelf.

Jozua 5:10-12

Wij kunnen ons voorstellen hoe verbaasd het volk van Kanaän was, en dat zij, de bewegingen van de vijand waarnemende, hen zeer vreemd moeten gevonden hebben. Als krijgslieden te velde trekken, dan houden zij zich allicht voor verontschuldigd om hun godsdienstplichten waar te nemen (zij hebben er geen tijd voor en kunnen hun gedachten er niet bij bepalen) maar Jozua opent de veldtocht met het volbrengen van de ene Godsdienstplechtigheid na de andere. Wat later tot een andere Jozua gezegd werd, kon in waarheid ook tot deze gezegd worden: "Hoor nu toe, Jozua, en uw vrienden, die voor uw aangezicht zitten, want zij zijn een wonderteken," Zacheria 3:8, en toch heeft hij de rechte methode gevolgd. Datgene zal zeer waarschijnlijk goed eindigen, hetwelk met God is begonnen. Hier wordt:

I. Een plechtig pascha gehouden, op de tijd door de wet bepaald, op de veertienden dag van de eerste maand, en in dezelfde plaats waar zij besneden waren, vers 10. Terwijl zij in de woestijn omdwaalden, waren hun het voorrecht en de vertroosting van deze inzetting ontzegd, als nog een ander teken van Gods misnoegen, maar nu heeft God in antwoord op het gebed van Mozes na het uitspreken van dat vonnis Psalm 90:15, hen wederom vertroost, naar de dagen in dewelke Hij hen gedrukt had, en daarom wordt nu deze vreugdevolle inzetting weer vernieuwd. Nu zij Kanaän waren binnengetreden was het de geschikte tijd om de wonderwerken van Gods macht en goedheid te gedenken, waarmee zij uit Egypte waren uitgevoerd. Het voleinden van de zegeningen moet het begin er van in het geheugen terugroepen, en als het volkomen dag is, moeten wij niet vergeten hoe welkom het morgenlicht is geweest, als wij er lang op gewacht hebben. Het plechtige pascha volgde onmiddellijk op de plechtige besnijdenis, en zo bevinden wij dat zij, die het woord hadden ontvangen, gedoopt waren, en toen onmiddellijk deelnamen aan de breking des broods, Handelingen 2:41, 42. Zij hielden dit pascha in de vlakke velden van Jericho in uittarting, als het ware, van de Kanaänieten, die hen omringden en verwoed op hen waren, en hun toch geen stoornis konden veroorzaken. Aldus gaf God hun reeds vroeg een voorbeeld van die belofte, dat, als zij zullen opgaan naar hun plechtige feesten, hun land terwijl onder de bijzondere bescherming van de Goddelijke voorzienigheid zou wezen, Exodus 34:24, "dan zal niemand uw land begeren." Thans richtte Hij "de tafel toe voor hun aangezicht tegenover hun tegenpartijders," Psalm 23:5. Hun leger wordt voorzien van het koren des lands, en toen hield het manna op, vers 11, 12. Het manna was een heerlijke zegen voor hen, toen zij het nodig hadden, maar het was het kenmerk van de woestijnstaat, het was het voedsel van kinderen, en hoewel het engelenspijs was en dus niet te minachten als licht brood, zal het hun toch nu aangenamer zijn om van het koren van het land te eten, en daarvan worden zij nu voorzien. Om veilig te zijn, hadden de landlieden zich teruggetrokken binnen Jericho, hun schuren en akkers verlaten met alles wat er in en op was, en dit diende nu tot onderhoud van dit grote leger. En die voorraad kwam zeer tijdig, want:

1. Na het pascha moesten zij het feest van de ongezuurde broden houden, dat zij niet overeenkomstig het gebod konden, als zij niets anders dan het manna hadden om van te leven, misschien was dit wel een van de redenen waarom het in de woestijn niet gehouden werd. Maar nu vonden zij in de schuren van de Kanaänieten genoeg overjarig koren om hen overvloedig te voorzien bij deze gelegenheid, aldus is het vermogen van de zondaar weggelegd voor de rechtvaardige, en weinig dachten zij, die het toebereid hadden, van wie het zijn zou.

2. Op de morgen na de paassabbatdag, moesten zij "de garf van de eerstelingen voor het aangezicht des Heeren bewegen," Leviticus 23:10,11. En hun was inzonderheid bevolen dit te doen als zij in het land zullen gekomen zijn, hetwelk God hun geven zou, en hiertoe werden zij nu voorzien van de vrucht van het land, in hetzelfde jaar, vers 12, die toen groeide en rijp begon te worden. Aldus waren zij, als goede huishouders, wel voorzien beide van oud en nieuw koren, Mattheus 13:52. En niet zodra waren de vruchten van dit goede land hun in handen gekomen, of zij hadden een gelegenheid om er God mee te eren, en ze naar Zijn gebod in Zijn dienst te gebruiken. En zie, aldus zijn hun alle dingen rein en lieflijk. Calvijn is van mening dat zij gedurende hun omwandelingen in de woestijn ieder jaar op de bestemde tijd het pascha hebben gehouden, al wordt het niet vermeld, en dat God hun vrijstelling had verleend van de besnijdenis, opdat zij er van mochten eten, hoewel zij onbesneden waren, en hun ook vrijheid was verleend om andere offeranden te brengen, maar anderen maken uit de vraag, gedaan in Amos 5:25 op, dat er na het vonnis, dat over hen geveld was, geen offeranden geofferd werden vóór zij in Kanaän kwamen, en dat zij dus ook geen pascha hebben gehouden. En het is opmerkelijk dat nadat het vonnis over hen was uitgesproken, Numeri 14, de wet, die volgt in hoofdst. 15 betreffende de offers, begint met deze woorden, vers 2 :"Wanneer gij gekomen zult zijn in het land van uw woningen, dan zult gij zo en zo doen."

Er wordt nota genomen van het ophouden van het manna, zodra zij van het overjarige koren des lands hadden gegeten.

a. Om te tonen dat het niet kwam bij geval, of door de gewone voorzienigheid, zoals sneeuw en hagel, maar door een bijzondere aanwijzing of beschikking van de Goddelijke wijsheid en goedheid, want gelijk het kwam juist toen zij het nodig hadden, zo bleef het ook zolang zij er behoefte aan hadden, en niet langer.

b. Om ons te leren geen buitengewone voorziening te verwachten, als zij door de gewone middelen verkregen kan worden. Indien God met Israël naar verdienste had gehandeld, dan zou het manna opgehouden hebben toen zij het zeer licht brood hebben genoemd, maar zolang zij het nodig hadden heeft God het laten blijven, hoewel zij het minachtten, en nu zij het niet meer nodig hadden, heeft God het doen ophouden, hoewel sommigen van hen het misschien begeerden. Hij is een wijs Vader, die de behoeften kent van Zijn kinderen, en Zijn gaven inricht naar hen, maar niet naar hun luimen. Het Woord en de inzettingen Gods zijn geestelijk manna, waarmee God Zijn volk voedt in de woestijn, en hoewel wij ze dikwijls verbeuren, laat Hij ze ons behouden terwijl wij hier zijn, maar, als wij in het hemelse Kanaän komen, dan zal dit manna ophouden, want dan hebben wij het niet langer nodig.

Jozua 5:13-15

Tot hiertoe hebben wij gezien dat God dikwijls tot Jozua heeft gesproken, maar niet voor nu, lezen wij van enigerlei verschijning van Gods heerlijkheid aan hem. Naarmate echter zijn moeilijkheden toenemen, worden hem ook meer bemoedigingen geschonken.

Merk op:

1. De tijd wanneer hij met dit visioen begunstigd werd, het was terstond nadat hij de grote plechtigheden van de besnijdenis en van het pascha had verricht, toen maakte God zich aan hem bekend. Wij kunnen de openbaringen van Gods genade verwachten als wij in de weg van onze plicht worden gevonden, en naarstig en in oprechtheid des harten Gods inzettingen waarnemen.

II. De plaats, waar hij dit visioen had, het was bij Jericho, in Jericho staat er in het oorspronkelijke, er in door geloof en hoop, hoewel hij nog niet begonnen was de stad te belegeren, er in, in zijn gedachten en verwachting, of in de velden van Jericho, dicht bij de stad. Daar schijnt hij alleen geweest te zijn, onbevreesd voor gevaar, omdat hij zeker was van Gods bescherming. Daar was hij (denken sommigen) in overpeinzing en gebed, en dikwijls openbaart God zich genadiglijk aan hen, die zich aldus bezighouden. Of wellicht was hij daar om de stad in ogenschouw te nemen, haar versterkingen op te nemen, en overdacht hij hoe zijn aanval op haar te richten, en wellicht was hij hieromtrent in verlegenheid, toen God kwam en hem de weg wees. God zal hen helpen, die zichzelf helpen, "Vigilantibus non dormientibus succurit lex De wet helpt hen die waken, niet hen die slapen." Jozua was op zijn post als generaal, toen God kwam en zich bekend maakte als generalissimus.

III. De verschijning zelf. Gelijk meestal de gewoonte is van hen, die vol zijn van gedachten en zorgen, zag Jozua voor zich heen, hield hij zijn blikken op de aarde gericht, toen hij plotseling verrast werd door de verschijning van een man, die op enige afstand voor hem stond, hetgeen hem de ogen deed opslaan, en hem stoorde in zijn overpeinzing, vers 13. Hij verscheen hem als een man, maar een man van gewicht, van wie men wel nota moest nemen.

1. Wij hebben reden te denken, dat deze man de Zoon van God was, het Eeuwige Woord, die, eer Hij voor altijd de menselijke natuur had aangenomen, dikwijls in menselijke gedaante verschenen is. Dat is de mening van bisschop Patrick, in overeenstemming met het oordeel van de kerkvaders. Jozua bewees Hem Goddelijke eer, en Hij nam die aan, hetgeen een geschapen engel niet zou gedaan hebben, en Hij wordt JAHWEH genoemd Hoofdstuk 6:2.

2. Hij verscheen hier als krijgsman, met een uitgetogen zwaard in Zijn hand. Aan Abraham bij zijn tent verscheen Hij als een reiziger, aan Jozua op het veld als een krijgsman, Christus zal voor Zijn volk wezen wat hun geloof verwacht en begeert. Christus had Zijn zwaard uitgetrokken, hetgeen diende:

a. Om de oorlog te rechtvaardigen, die Jozua ging voeren en hem te tonen dat hij van God was, die hem de opdracht gaf te slaan en te doden. Als de souverein het zwaard trekt, kondigt dit oorlog aan, en hierdoor wordt de onderdaan gemachtigd om mee het zwaard te trekken. "Het zwaard is dan goed en rechtmatig getrokken, als Christus het trekt, en dengenen, die Hem vrezen, een banier geeft om die op te werpen vanwege de waarheid," Psalm 60:6.

b. Om hem aan te moedigen de oorlog krachtdadig voort te zetten, want het uitgetogen zwaard van Christus in Zijn hand duidt aan hoe gereed Hij is Zijn volk te verdedigen en te behouden, dat door Hem krachtige daden zal doen. Zijn zwaard keert zich naar alle zijden.

IV. De stoutmoedige vraag, die Jozua hem deed. Hij zond geen dienaar, maar trad zelf op hem toe, en vroeg: "Zijt gij van ons of van onze vijanden?" Hetgeen aanduidt, dat hij, zo hij van hen was, bereid was hem te ontvangen, en, zo hij tegen hen was, met hem te strijden. Dit toont,

1. Zijn grote dapperheid en moed. Hij was niet onthutst door deze plotselinge verschijning, noch versaagd of verschrikt door de majesteit en kloekmoedigheid, die ongetwijfeld op het gelaat van de persoon te lezen waren, die hij voor zich zag, maar met de tegenwoordigheid van geest, die zo'n grote generaal voegde, heeft hij hem die rondborstige vraag gedaan. God had aan Jozua bevolen goede moed te hebben, en nu blijkt het dat hij die moed had, want hetgeen God door Zijn woord eist van Zijn volk, zal Hij door Zijn genade in hen werken.

2. Zijn grote zorg over het volk en hun zaak, hij was Israëls belangen zo met hart en ziel toegedaan, dat niemand met het aangezicht van een man bij hem zal staan, of hij moet weten, of deze vriend of vijand is. Hij schijnt hem voor een vijand gehouden te hebben, een Goliath, die gekomen was om de slagorden van de levende God te honen en hem uit te dagen. Zo licht geneigd zijn wij om datgene als tegen ons te beschouwen, wat het meest voor ons is. De vraag geeft duidelijk te kennen, dat de zaak tussen de Israëlieten en de Kanaänieten, tussen Christus en Beëlzebub geen onzijdigheid toelaat. "Wie met ons niet is, is tegen ons."

V. De verklaring, die Hij nopens zichzelf aflegde, vers 14. "Neen, niet van uw vijanden hier kunt gij zeker van zijn, maar als Vorst van het heir des Heeren ben Ik nu gekomen, niet slechts voor u als een vriend, maar over u als uw Opperbevelhebber." Hier waren nu, evenals van ouds Mahanaim, Genesis 32:2, twee legers een leger van Israëlieten, gereed om de strijd met de Kanaänieten aan te vangen, en een leger van engelen, om hen hierin te beschermen, en als Vorst en Oppergebieder van beide voert Hij het leger Israëls aan, en gebiedt het engelenleger tot hun hulp. Misschien wordt in toespeling hierop "Christus de overste Leidsman van onze zaligheid" genoemd. Hebreeen 2:10, en "een Vorst en Gebieder van de volken," Jesaja 55:4. Zij, die zo'n aanvoerder hebben, kunnen niet anders dan zegevierend zijn. Thans kwam Hij als opperbevelhebber om de troepen in ogenschouw te nemen en hen te bezielen met moed, en hun de nodige orders te geven voor het beleg van Jericho.

VI. De grote eerbied, die Jozua Hem bewees, toen hij wist wie Hij was. Waarschijnlijk heeft hij begrepen, niet slechts door hetgeen Hij zei, maar ook nog aan andere merkbare tekenen, dat Hij een Goddelijk persoon en geen mens was.

1. Jozua deed Hem hulde. Hij viel op zijn aangezicht ter aarde en aanbad. Jozua was zelf generaal van Israëls strijdmacht, en toch was het verre van hem om met naijver op deze vreemdeling te zien, die Zijn aanstelling als Vorst van het heir des Heeren boven hem overlegde, hij heeft niet gepoogd Zijn macht en aanspraken te betwisten, maar heeft zich blijmoedig aan Hem als zijn Opperbevelhebber onderworpen. De grootste mannen betaamt het, om nederig en eerbiedig te wezen in hun spreken met God.

2. Hij verzocht om bevelen en aanwijzingen van Hem: "Wat spreekt mijn Heere tot Zijn knecht?" Zijn vorige vraag was niet meer kloek en krijgshaftig dan deze vroom en Godzalig was, ook was het voor Jozua's heldhaftig gemoed volstrekt geen vernedering, om zich aldus ootmoedig en nederig te betonen, nu hij wist met God te doen te hebben zelfs gekroonde hoofden kunnen zich niet te laag buigen voor de troon des Heeren Jezus, die Koning is van de koningen, Psalm 2:10, 11, 72:10,11, Openbaring 19:16. Let op:

a. De betrekking, die hij erkent te bestaan tussen hem en Christus: dat Christus zijn Heere is, en hij Zijn dienstknecht die onder Zijn bevelen staaf, dat Christus zien Overste is, en hij een krijgsknecht is onder Hem, om te doen wat hem wordt bevolen, Mattheus 8:9. De grond van alle Gode welbehaaglijke gehoorzaamheid is gelegen in een oprechte toewijding van onszelf als dienstknechten van Jezus Christus als onze Heere, Psalm 16:2.

b. De vraag, die hij doet ingevolge deze betrekking: Wat spreekt mijn Heere? Waarin een ernstige begeerte ligt opgesloten om de wil van Christus te kennen en een blijmoedige bereidheid om hem te doen. Jozua erkent zich als mindere officier, en staaf gereed om orders te ontvangen. Deze gemoedsgesteldheid toont aan dat hij geschikt is voor de post, die hij bekleedt, want diegenen weten het best te bevelen, die ook weten te gehoorzamen

VII. Het nadere betoon van eerbied, dat deze Goddelijke aanvoerder van Jozua eiste, vers 15. "Trek uw schoenen af van uw voeten ten teken van eerbied, hetgeen bij ons aangeduid wordt door het ontbloten van het hoofd, en als een erkenning van de Goddelijke tegenwoordigheid, die, zolang zij daar verwijlde, in zekere zin de plaats heiligde en met eer bekleedde". Wij zeggen dikwijls van iemand, voor wie wij een grote genegenheid koesteren, dat wij zelfs de grond liefhebben, waarop hij treedt, zo moet Jozua zijn eerbied tonen voor deze Goddelijke persoon, hij moet op de grond, waarop hij stond, niet treden met schoenen aan zijn voeten, Prediker 5:1. Uitwendige uitdrukkingen van inwendige eerbied en een heilig ontzag voor God betamen ons en worden van ons geëist, als wij tot Hem naderen in de heilige inzettingen. Bisschop Patrick merkt hier zeer juist op dat dezelfde orders, die God aan Mozes gaf bij het brandende braambos, toen Hij hem zond om Israël uit te voeren uit Egypte, Exodus.3:5. Hij hier geeft aan Jozua ter bevestiging van zijn geloof in de belofte, die Hij hem onlangs had gegeven, namelijk dat Hij met hem zal wezen, gelijk Hij met Mozes geweest is, Hoofdstuk 1:5. Was er met Mozes zo'n tegenwoordigheid van God dat zij, toen zij merkbaar werd, de grond heiligde? Ook met Jozua was God aldus.

Eindelijk. Hiermede bereidt Hij hem om de instructies te ontvangen, die Hij betreffende het beleg van Jericho geven zal, daar de Vorst van het heir des Heeren nu gekomen was, om aan Israël het bezit dier stad te geven.

HOOFDSTUK 6

1 Jericho nu sloot de poorten toe, en was gesloten, voor het aangezicht van de kinderen Israels; er ging niemand uit, en er ging niemand in.
2 Toen zeide de HEERE tot Jozua: Zie, Ik heb Jericho met haar koning en strijdbare helden in uw hand gegeven.
3 Gij dan allen, die krijgslieden zijt, zult rondom de stad gaan, de stad omringende eenmaal; alzo zult gij doen zes dagen lang.
4 En zeven priesters zullen zeven ramsbazuinen dragen, voor de ark; en gijlieden zult op den zevenden dag de stad zevenmaal omgaan; en de priesters zullen met de bazuinen blazen.
5 En het zal geschieden, als men langzaam met den ramshoorn blaast, als gijlieden het geluid der bazuin hoort, zo zal al het volk juichen met een groot gejuich; dan zal de stadsmuur onder zich vallen, en het volk zal daarin klimmen, een iegelijk tegenover zich.
6 Toen riep Jozua, de zoon van Nun, de priesters, en zeide tot hen: Draagt de ark des verbonds, en dat zeven priesters zeven ramsbazuinen dragen, voor de ark des HEEREN.
7 En tot het volk zeide hij: Trekt door en gaat rondom deze stad; en wie toegerust is, die ga door voor de ark des HEEREN.
8 En het geschiedde, gelijk Jozua tot het volk gesproken had, zo gingen de zeven priesters, dragende zeven ramsbazuinen, voor het aangezicht des HEEREN; zij trokken door en bliezen met de bazuinen; en de ark des verbonds des HEEREN volgde hen na;
9 En wie toegerust was, ging voor het aangezicht der priesteren, die de bazuinen bliezen; en de achtertocht volgde de ark na, terwijl men ging en blies met de bazuinen.
10 Jozua nu had het volk geboden, zeggende: Gij zult niet juichen, ja, gij zult uw stem niet laten horen, en geen woord zal er uit uw mond uitgaan, tot op den dag, wanneer ik tot ulieden zeggen zal: Juicht! dan zult gij juichen.
11 En hij deed de ark des HEEREN rondom de stad gaan, omringende dezelve eenmaal; toen kwamen zij weder in het leger, en vernachtten in het leger.
12 Daarna stond Jozua des morgens vroeg op, en de priesters droegen de ark des HEEREN.
13 En de zeven priesters, dragende de zeven ramsbazuinen voor de ark des HEEREN, gingen voort, en bliezen met de bazuinen; en de toegerusten gingen voor hun aangezichten, en de achtertocht volgde de ark des HEEREN na, terwijl men ging en blies met de bazuinen.
14 Alzo gingen zij eenmaal rondom de stad op den tweeden dag; en zij keerden weder in het leger. Alzo deden zij zes dagen lang.
15 En het geschiedde op den zevenden dag, dat zij zich vroeg opmaakten, met het opgaan des dageraads, en zij gingen rondom de stad, naar dezelve wijze, zevenmaal; alleenlijk op dien dag gingen zij zevenmaal rondom de stad.
16 En het geschiedde ten zevenden male, als de priesters met de bazuinen bliezen, dat Jozua tot het volk sprak: Juicht, want de HEERE heeft ulieden de stad gegeven!
17 Doch deze stad zal den HEERE verbannen zijn, zij en al wat daarin is; alleenlijk zal de hoer Rachab levend blijven, zij en allen, die met haar in het huis zijn, omdat zij de boden, die wij uitgezonden hadden, verborgen heeft.
18 Alleenlijk dat gijlieden u wacht van het verbannene, opdat gij u misschien niet verbant, mits nemende van het verbannene, en het leger van Israel niet stelt tot een ban, noch datzelve beroert.
19 Maar al het zilver en goud, en de koperen en ijzeren vaten, zullen den HEERE heilig zijn; tot den schat des HEEREN zullen zij komen.

20 Het volk dan juichte, als zij met de bazuinen bliezen; en het geschiedde, als het volk het geluid der bazuin hoorde, zo juichte het volk met een groot gejuich; en de muur viel onder zich, en het volk klom in de stad, een ieder tegenover zich, en zij namen de stad in.
21 En zij verbanden alles, wat in de stad was, van den man tot de vrouw toe, van het kind tot den oude, en tot den os, en het klein vee, en den ezel, door de scherpte des zwaards.
22 Jozua nu zeide tot de twee mannen, de verspieders des lands: Gaat in het huis der vrouw, der hoer, en brengt die vrouw van daar uit, met al wat zij heeft, gelijk als gij haar gezworen hebt.
23 Toen gingen de jongelingen, de verspieders, daarin en brachten er Rachab uit, en haar vader, en haar moeder, en haar broeders, en al wat zij had; ook brachten zij uit al haar huisgezinnen, en zij stelden hen buiten het leger van Israel.
24 De stad nu verbrandden zij met vuur, en al wat daarin was; alleenlijk het zilver en goud, mitsgaders de koperen en ijzeren vaten, gaven zij tot den schat van het huis des HEEREN.
25 Dus liet Jozua de hoer Rachab leven, en het huisgezin haars vaders, en al wat zij had; en zij heeft gewoond in het midden van Israel tot op dezen dag, omdat zij de boden verborgen had, die Jozua gezonden had, om Jericho te verspieden.
26 En ter zelver tijd bezwoer hen Jozua, zeggende: Vervloekt zij die man voor het aangezicht des HEEREN, die zich opmaken en deze stad Jericho bouwen zal; dat hij ze grondveste op zijn eerstgeborenen zoon, en haar poorten stelle op zijn jongsten zoon!
27 Alzo was de HEERE met Jozua; en zijn gerucht liep door het ganse land.

Jozua opende de veldtocht met het beleg van Jericho, een stad, die niet zo op de moed harer inwoners kon rekenen, dat zij aanvallenderwijs te werk kon gaan, en haar strijdmacht kon uitzenden om Israëls aankomst en kampering tegen te staan, maar zozeer vertrouwde op de sterkte van haar muren, dat zij besloten was zich te verdedigen en zich niet te onderwerpen of om vredesvoorwaarden te vragen. Nu hebben wij hier de geschiedenis van haar inneming.

I. De aanwijzingen en verzekeringen die de Vorst van het leger desbetreffende heeft gegeven, vers 1-5.

Il. De beproeving van het geduld des volks door zes dagen rondom de stad te wandelen vers 6-14.

III. Hoe zij wonderbaarlijk in hun handen werd overgeleverd op de zevende dag en strenge last, hun gegeven, om haar als het verbannene te beschouwen, vers 15-21 en 24.

IV. Het behoud van Rachab en haar bloedverwanten, vers 22-23-25.

V.Een vloek, uitgesproken over de man, die het zou onderstaan deze stad te herbouwen, vers 26, 27 Een uittreksel van deze geschiedenis vinden wij in de trofeeën des geloofs, Hebreeen 11-30.

DOOR HET GELOOF ZIJN DE MUREN VAN JERICHO GEVALLEN, ALS ZIJ TOT ZEVEN MALEN TOE OMRINGD WAREN GEWEEST.

Jozua 6:1-5

Wij hebben hier een strijd tussen God en de mannen van Jericho, en hun verschillende besluiten, en het is gemakkelijk te zeggen, wiens woord de overhand zal hebben.

I. Jericho besluit dat Israël buiten haar vesting zal blijven, vers 1. Zij sloot de poorten toe voor het aangezicht van de kinderen Israëls, zij sloot toe, en bleef gesloten, zoals de lezing is in de kanttekening op de Engelse overzetting van de Bijbel, daar zij beide door de kunst en door de natuur wèl versterkt was, en zij was gesloten door de hardnekkigheid van de inwoners, die overeengekomen waren zich nooit over te geven, ja niet eens een onderhandeling er over te openen. Niemand ging er van uit als deserteur, of overloper, of om over de vrede te onderhandelen, en er werd ook niemand toegelaten om over de vrede te komen spreken. Zo waren zij dan verdwaasd, en waren hun harten verhard tot hun eigen verderf-de treurige toestand en aard van allen die tegen God hun handen uitstrekken, en zich geweldiglijk aanstellen tegen de Almachtige Job 15:25.

II. God besluit dat Israël er in zal komen, en dat wel spoedig. De Vorst van het leger des Heeren, hier JAHWEH genoemd, er nota van nemende hoe wèl versterkt Jericho was, hoe streng bewaakt, en Jozua's gedachten kennende, en zijn zorg om haar tenonder te brengen, en misschien ook wel zijn vrees voor een nederlaag, van reeds op de drempel te zullen struikelen, gaf Hij hem hier de stelligste verzekering van voorspoed en overwinning, die hij kon wensen, vers 2. Zie Ik heb Jericho in uw hand gegeven. Niet: "Ik zal het doen," maar "Ik heb het gedaan, het is geheel het uwe, even zeker alsof gij het reeds in uw bezit had." Er was bepaald dat deze stad, de eersteling zijnde van Kanaän, geheel en al Gode gewijd meest worden, en dat noch Jozua, noch Israël er ooit ook maar een penning rijker door zouden worden, en toch wordt hier gezegd, dat zij in hun hand is gegeven, want wij moeten datgene het meest als het onze beschouwen hetwelk ons de gelegenheid geeft om er God mee te eren, en het in Zijn dienst te gebruiken.

1. Nu geeft de Vorst van het leger des Heeren aanwijzingen, hoe met de belegering te werk moet worden gegaan. Er moeten geen loopgraven worden geopend, geen batterijen worden opgeworpen, geen stormrammen in werking worden gesteld, maar de ark Gods moet door de priesters rondom de stad worden gedragen, eenmaal per dag, gedurende zes op elkaar volgende dagen, en op de zevenden dag zeven malen, stilzwijgend vergezeld door de krijgslieden, terwijl de priesters met de ramsbazuinen bliezen, vers 3, 4. Dat was alles wat zij te doen hadden.

2. Hij verzekert hun dat zij voor de avond van de zevende dag zonder mankeren meesters zouden zijn van de stad. Op een gegeven teken moeten zij allen juichen, en dan zal terstond de stadsmuur vallen, hetgeen niet slechts de inwoners zal blootgeven, maar hen zó zal ontmoedigen, dat zij niet instaat zullen zijn weerstand te bieden, vers 5. God heeft dit aldus bepaald:

a. Om Zijn macht te verheerlijken, opdat "Hij zich zal verhogen in Zijn sterkte," Psalm 21:14 niet in de sterkte van werktuigen. God wilde aldus nog verder Zijn almachtige arm ontbloten ter bemoediging van Israël, en ter verschrikking en verwarring van de Kanaänieten.

b. Om eer te leggen op Zijn ark, het ingestelde teken van Zijn tegenwoordigheid, en om een reden te geven van de wetten, die hen verplichtten om er met de grootste eerbied en ontzag op te zien. Toen: lang daarna de ark zonder orders van God in het leger werd gebracht, werd dit als een ontheiliging

beschouwd, en het volk heeft die verwatenheid duur moeten betalen, 1 Samuel 4:3 en verv. Maar nu het op Gods bevel geschiedde was het een eer voor de ark van God en een grote bemoediging voor het geloof van Israël.

c. Het was ook een eer voor de priesters die voor deze gelegenheid aangewezen waren om de ark te dragen en de bazuinen te blazen. Gewoonlijk werden de priesters vrijgesteld van de krijgsdienst, maar opdat dit voorrecht en de eer en macht, hun door de wet toegekend, hun niet misgund zouden worden, zijn zij voornamelijk in deze dienst gebruikt geworden, en zo werd het aan het volk duidelijk gemaakt welke zegeningen zij waren voor het publiek, en hoe waardig zij de gunsten en voorrechten waren, die hun verleend zijn.

d. Het was om het geloof, de gehoorzaamheid en het geduld op de proef te stellen van het volk, om te zien of zij een bevel zouden opvolgen, dat aan de menselijke wijsheid zou kunnen toeschijnen te dwaas te wezen om er aan te gehoorzamen, en een belofte zouden geloven, die naar menselijke waarschijnlijkheid onmogelijk vervuld kon worden. Zij werden ook beproefd, om te zien of zij het smaden en smalen hunner vijanden met geduld zouden kunnen dragen, en geduldig de verlossing des Heeren zullen kunnen verbeiden. Aldus zijn de muren van Jericho gevallen door het geloof, niet door kracht of geweld.

e. Het was om de hoop van Israël aan te moedigen met betrekking tot de moeilijkheden, die nog voor hen lagen. Het zeggen van de boze verspieders, dat Kanaän nooit veroverd zou kunnen worden, omdat de steden gesterkt zijn tot de hemel toe, Deuteronomium 1:28, is nu voor goed gelogenstraft. De hoogste en sterkste muren zijn niet bestand tegen de almacht Gods. Zij behoefden niet te strijden, en daarom behoefden zij ook niet te vrezen, want God streed voor hen.

Jozua 6:6-16

Wij hebben hier een bericht van de statelijke optocht van de Israëlieten rondom Jericho, de orders, die Jozua er voor gaf, gelijk hij ze van de Heere had ontvangen, en hun stipt opvolgen van deze orders. Wij bevinden niet dat hij aan het volk de uitdrukkelijke verzekeringen gaf, die God hem gegeven had, dat Hij de stad in hun handen zou overleveren, hij wilde zien of zij aan de orders zouden gehoorzamen in het algemene vertrouwen dat alles wel zou wezen, en wij zien hen zeer gehoorzaam beide aan God en aan Jozua.

1. Overal waar de ark ging, ging het volk mee, vers 9. De gewapende mannen gingen vooruit om de weg open te houden, niet achtende dat het voor hen, die krijgslieden waren, een verkleining was, om de pioniers van de arke Gods te zijn. Indien er zich een hindernis voordeed op de wegen, die naar de stad voerden (welke wegen zij moesten overtrekken bij hun tocht rondom de stad) dan moesten zij die uit de weg ruimen, indien er enigerlei tegenstand zou geboden worden door de vijand, dan moesten zij die tegemoet treden, opdat de priesters met de ark veilig en gerust konden voortgaan. Het is voor de aanzienlijkste mannen een eer om enigerlei goede dienst te bewijzen aan de ark, en de belangen van de Godsdienst te bevorderen in hun land. De achterhoede, bestaande, hetzij uit een ander corps van gewapende manschappen, of uit Dans legerafdeling, die in de woestijn de achterhoede uitmaakte of, zoals sommigen denken, uit de menigte des volks, dat niet gewapend of geoefend was tot de krijg (zovelen hunner als dit begeerden) volgde de ark, om er hun eerbied voor te betuigen, nog meer statigheid bij te zetten aan de plechtigheid, en getuigen te zijn van hetgeen geschieden zou. Ieder getrouw ijverig Israëliet zal gaarne dezelfde vermoeienissen willen verduren en zich aan hetzelfde gevaar willen blootstellen als de priesters, die de ark droegen.

II. Zeven priesters gingen onmiddellijk voor de ark uit, met bazuinen in hun hand, waarop zij voortdurend bliezen. vers 4, 5, 9, 13, De priesters waren de dienaren Gods, en zo hebben zij in Zijn naam:

1. De oorlog verklaard aan de Kanaänieten en aldus verschrikking over hen doen komen, want het was door hun geest te verschrikken dat zij overwonnen en tenondergebracht zullen worden. Zo moeten Gods dienstknechten door de plechtige aankondiging van Zijn toorn tegen alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen de bazuin blazen in Zion, luide roepen op de berg van Zijn heiligheid, opdat de zondaren in Zion beroerd zijn. Zij zijn Gods herauten om oorlog te verklaren aan allen, die in hun schuld wandelen en zeggen: Wij zullen vrede hebben, al gaan wij ook voort op de weg van de zonde

2. Zij verkondigden Gods genaderijke tegenwoordigheid onder Israël, en bezielden hen alzo met hoop en moed. Er was bevolen dat, als zij ten oorlog gingen, de priesters hen moesten bemoedigen met de verzekering dat God met hen zijn zou Deuteronomium 20:2-4. Inzonderheid moest hun blazen op de bazuin voor het volk een teken wezen, dat aan hun gedacht zal worden voor het aangezicht des Heeren, hun God, ten dage van de strijd Numeri 10:9. Het heeft Abia bemoedigd, 2 Krol, . 13:12. Zo moeten Gods dienstknechten, door de jubelbazuin te blazen van het eeuwig Evangelie, die vrijheid verkondigt en overwinning, de goede krijgsknechten van Jezus Christus aanmoedigen in hun geestelijke strijd.

III. De bazuinen, die zij gebruikten, waren niet de zilveren bazuinen, die voor de gewone dienst waren verordineerd, maar bazuinen van ramshoornen, die, naar sommigen denken, voor dat doel waren uitgehold. Deze bazuinen waren van het geringste materiaal, doffer van klank en van het minste aanzien, opdat de uitnemendheid van de kracht zou blijken Godes te zijn. Zo is door de dwaasheid van de prediking, gepast vergeleken bij het blazen op deze ramshoorn bazuinen, het rijk des duivels nedergeworpen, en zo zijn de wapenen van onze strijd, hoewel zij niet vleselijk zijn, noch voor het vleselijk oog enigerlei waarschijnlijkheid bieden om iets tot stand te brengen, toch "krachtig door God tot nederwerping van de sterkten," 2 Corinthiers 10:4, 5 . Het Hebreeuwse woord is hier bazuinen van jubel, dat is, zulke bazuinen als waarop zij bliezen in het jubeljaar, vele uitleggers verstaan het zo als betekenende de volkomen vrijheid, waartoe Israël nu gebracht was, en het stellen van het land Kanaän in de handen van zijn rechtmatige eigenaars.

IV. Aan al het volk was geboden te zwijgen, geen woord te spreken, noch enigerlei gedruis te maken, vers 10, opdat zij te meer zouden kunnen letten op het geklank van de heilige bazuinen, dat zij nu moesten beschouwen als de stem Gods onder hen, en het betaamt ons niet te spreken als God spreekt. Het duidt ook op hun eerbiedig verwachten van de gebeurtenis, Zacheria 2:1-3. "Zwijg, alle vlees, voor het aangezicht des Heeren, Exodus 14:14. De Heere zal voor ulieden strijden, en gij zult stil zijn."

V. Zij moeten dit eenmaal per dag doen op zes achtereenvolgende dagen, en op de zevende dag zeven maal, vers 14, 15. God zou de muren van Jericho bij het eerste omtrekken er van hebben kunnen doen vallen, maar zij moeten er dertien maal om heengaan eer zij vallen, opdat zij geduldig de Heere zouden blijven verbeiden. Hoewel zij pas in Kanaän waren gekomen, en hun tijd zeer kostbaar was (want er lag nog zeer veel werk voor hen) moeten zij toch zoveel dagen rondom Jericho verblijven, schijnende niets te doen, noch enigerlei voortgang te maken met hun werk. Gelijk beloofde uitreddingen verwacht moeten worden op Gods wijze, zo moeten zij ook verwacht worden op Gods tijd. Die gelooft, zal niet haasten, niet meer haasten dan God wil. "Ga weer heen zevenmaal eer iets gezien wordt, dat hoop geeft", 1 Koningen 18:43.

Vl. Eén van deze dagen moest een sabbatdag wezen, en de Joden zeggen, dat het de laatste was, hetgeen echter niet zeker is, maar indien Hij, die hun gebood op de andere sabbatdagen te rusten, hun nu gebood op deze te lopen, dan was dit voldoende om er hen in te rechtvaardigen. Hij heeft nooit bedoeld zich aan Zijn eigen wetten te binden, als het Hem goeddacht kon Hij er ontheffing van geven. De geraakte volgde dit beginsel toen hij aldus redeneerde: "Die mij gezond gemaakt heeft (en dus Goddelijke macht had) die heeft mij gezegd: Neem uw bed op en wandel". En in dit geval was het een eer, op de sabbatdag door welke onze tijd verdeeld is in weken dat juist zeven dagen op dit werk werden doorgebracht, en dat zeven priesters gebruikt werden om op zeven bazuinen te blazen, evenals bij vele andere gelegenheden werd ook bij deze gelegenheid dit getal tot een merkwaardig getal gemaakt, ter gedachtenis aan het zesdaagse werk van de schepping en op de zevende dag rusten er van. En daarenboven: de wet van de sabbatdag verbiedt ons eigen werk, dat dienstwerk en wereldlijk werk is, maar het werk, dat zij nu deden, was een Godsdienstige daad. Het is voorzeker geen verbreken van de sabbatsrust, om het sabbatswerk te doen, om de wille waarvan de sabbatsrust was ingesteld. En wat is het sabbatswerk anders dan een volgen van de ark in al haar bewegingen?

VII. Zij bleven dit doen gedurende de daarvoor bepaalde tijd, en op de zevende dag zevenmaal, hoewel zij er generlei uitwerking van zagen, gelovende dat Hij het gezicht op het einde zal voortbrengen en niet liegen, Habakuk 2:3. Wij zullen er op de lange duur niets bij verliezen, als wij volharden in onze plicht. Zij liepen waarschijnlijk op zo’n afstand van de muren, dat zij buiten het bereik waren van de pijlen van de vijanden en buiten het gehoor van hun smalen en spotten. Wij kunnen veronderstellen dat het vreemde van de zaak de belegerden in het eerst in spanning heeft gehouden, maar op de zevende dag waren zij gerust, daar zij er niets kwaads van ondervonden, en het wellicht als een soort van toverij aanzagen. Waarschijnlijk lachten zij om de belegeraars, en vroegen zij spottend: Wat doen deze amechtige Joden? Nehemia 4:2. "Is dit nu het volk, dat wij zo geducht waanden? Is dit hun methode van aanval?" Zo riepen zij: "vrede en geen gevaar!" opdat het verderf toen het kwam, zoveel verschrikkelijker zou zijn. Goddelozen, zegt bisschop Hall, denken dat God schertst als Hij het oordeel bereidt, maar zij zullen hun vergissing inzien, als het te laat Is.

VIII. Eindelijk moesten zij een juichtoon aanheffen, en zij deden het, en onmiddellijk zijn de muren ingestort, vers 16. Dit was een juichen om de heerschappij, een kreet van triomf, het geklank des konings is bij hen, Numeri 23:21. Dit was een juichen des geloofs, zij geloofden dat de muren van Jericho zullen vallen, en door dat geloof werden zij neergeworpen. Het was een gejuich van gebed, een echo op het geklank van de bazuinen, die de belofte kond deden, dat God hunner zou gedenken, eenstemmig ging hun geroep op tot de hemel om hulp, en de hulp kwam. Sommigen zinspelen hierop om te tonen dat wij nooit de volkomen overwinning over ons bederf moeten verwachten voor de avond van onze laatste dag, en dan zullen wij de triomfkreet er over aanheffen, als wij tot het getal en de mate van onze volkomenheid zullen gekomen zijn, zoals bisschop Hall het uitdrukt. Een Godvruchtige ziel, zegt hij, zucht onder het bederf van haar zwakheden, gaarne zou zij er van verlost willen zijn, zij strijdt en bidt, maar als alles geschied is, kan het toch niet voor het einde van de zevende dag wezen, dat het oordeel zal uitgaan ter overwinning. En aan het einde van de tijd wanneer onze Heere nederdalen zal van de hemel met een geroep en met de stem van de bazuin, dan zal Satans koninkrijk volkomen verwoest en terneergeworpen zijn, dan, en niet eerder, wanneer alle tegenstand van macht en heerschappij, volkomen en voor eeuwig terneer zal geworpen zijn.

Jozua 6:17-27

Het volk had stipt de orders opgevolgd die hun gegeven waren betreffende de belegering van Jericho, en nu heeft Jozua hun eindelijk gezegd, vers 16, "De Heere heeft ulieden de stad gegeven, gaat in en neemt er bezit van." Dienovereenkomstig hebben wij in deze verzen:

I. De regels, die zij bij de inbezitneming in acht moeten nemen. God geeft haar hun, en dus kan Hij aanwijzen voor welk doel Hij haar hun geeft, en er de voorwaarden en bepalingen bij maken, die Hij goedvindt. Zij is hun gegeven om Gode verbannen, dat is: gewijd te zijn, als de eerste, en misschien wel de slechtste van al de steden van Kanaän.

1. De stad moet verbrand, en al het levende er in, zonder barmhartigheid, aan de gerechtigheid Gods worden geofferd. Zij wisten dat dit alles opgesloten was in deze woorden, vers 17. De stad zal een "cherem", dat is: de Heere gewijd zijn, zij, met alles wat er in is, geen leven in die stad mag op enigerlei voorwaarde gelost worden, allen moeten zeker gedood worden, Leviticus 27:29. Zo beveelt Hij het, van wie zij, als schepselen, hun leven hadden ontvangen en aan wie zij, als zondaren, het verbeurd hadden, en wie kan Zijn vonnis wraken? Is God onrechtvaardig, die aldus wraak doet? Verre zij het van ons dit te denken. Er was bij de inneming van Jericho meer gezien van God, dan bij de inneming van de andere steden van Kanaän, en daarom moet zij ook meer dan de anderen Hem gewijd zijn. En de strenge behandeling van deze stad zal verschrikking doen komen over al de overigen, en hun hart nog meer voor het aangezicht van Israël doen versmelten. Maar toen deze strengheid bevolen werd, werden Rachab en haar bloedverwanten uitgezonderd, zij zal levend blijven, zij en allen, die met haar in het huis zijn. Zij had zich van haar naburen onderscheiden door de vriendelijkheid, die zij aan Israël heeft betoond, en daarom zal zij van hen onderscheiden worden door de snelle vergelding van haar vriendelijke daad.

2. Al de schatten van de stad, het geld en het zilveren huisraad, alle goederen van waarde moeten aan de dienst van de tabernakel gewijd worden, ingebracht worden in de schat van de tabernakel, de Joden zeggen, omdat de stad op een sabbatdag ingenomen was. Aldus zou God geëerd worden door de versiering en verrijking van Zijn tabernakel, aldus werd voorzien in de buitengewone uitgaven van Zijn dienst, en aldus werd de Israëlieten geleerd hun hart niet te zetten op wereldlijke rijkdom en niet te streven om er veel van voor zichzelf te vergaderen. God had hun beloofd een land, "vloeiende van melk en honing," niet een land overvloeiende van zilver en goud, want Hij wilde dat zij er genoegelijk in zouden wonen, opdat zij Hem zouden dienen met blijmoedigheid, maar niet zouden begeren om hetzij handel te drijven met verre landen, of schatten te verzamelen voor latere tijden. Hij wilde ook dat zij zich verrijkt zouden achten in de verrijking van Zijn tabernakel, en denken dat hetgeen opgelegd was in Gods huis, even waarlijk hun eer en hun rijkdom was, alsof het in hun eigen huis was opgelegd.

Zij worden er zeer bijzonder voor gewaarschuwd om zich met het verbannene in te laten, want zo zij zich iets ten eigen gebruike zouden toeëigenen van hetgeen de Heere gewijd was, dan zou dit een vloek voor hen blijken te zijn, en daarom, vers 18, alleenlijk, dat gij u wacht van het verbannene. "Gij zult de neiging in u gevoelen om er van te nemen, maar beteugelt die neiging, schrikt er voor om er iets mee te doen te hebben." Hij spreekt alsof hij de zonde voorzag van Achan waarvan wij het bericht hebben in het volgende hoofdstuk, als hij deze reden geeft voor zijn waarschuwing, opdat gij

u misschien niet verbant, en het leger Israëls stelt tot een ban, noch hetzelve beroert, zoals Achan bleek gedaan te hebben.

II. De toegang tot de stad, die hun door de val van de muren geopend was, of tenminste van dat deel van de muur, tegenover hetwelk zij zich bevonden toen zij de juichkreet aanhieven, vers 20. De muur viel onder zich, en heeft waarschijnlijk in zijn val vele lieden gedood, de soldaten, die er op schildwacht stonden, of anderen, die er bij menigten heen gekomen waren om de Israëlieten te zien bij hun optocht rondom de stad. Wij lezen van duizenden, die gedood werden door de val van een muur, 1 Koningen 20:30 . Hetgeen, waarop zij vertrouwden als hun bescherming, bleek hun verderf te zijn. De plotselinge val van de muur heeft de inwoners ongetwijfeld zo doen ontstellen, dat zij geen kracht of moed hadden om weerstand te bieden, maar een gemakkelijke prooi werden voor het zwaard van Israël, en toen zagen zij van hoe weinig nut het was om hun poorten te sluiten voor een volk, dat de Heere aan zijn spits had, Micha 2:1-3. De God des hemels kan gemakkelijk, en zal voorzeker, alle macht nederwerpen van Zijn vijanden en van de vijanden van Zijn kerk. De koperen deuren en de ijzeren grendels zijn voor Hem slechts als stro en vermolmd hout, Jesaja 45:1,2. "Wie zal mij voeren in een vaste stad? Zult Gij het niet zijn, o God!" Psalm 60:11, 12. Aldus zal Satans koninkrijk vallen, en niemand zal voorspoedig zijn, die zich verhardt tegen God.

III. De uitvoering van de orders betreffende deze verbannen stad. Al wat ademde werd over de kling gejaagd, niet slechts de mannen, die met de wapens in de hand werden aangetroffen, maar ook de vrouwen en kinderen en de oude lieden. Hoewel zij om lijfsbehoud vroegen en nog zozeer smeekten om hun leven, was er toch geen plaats voor mededogen, het medelijden moet vergeten worden, zij verbanden alles. vers 21. Indien zij geen Goddelijk bevelschrift hadden gehad, onder het zegel van de wonderen, voor deze executie, zij zou niet gerechtvaardigd kunnen worden, en het kan heden ook niets dergelijks rechtvaardigen, nu wij er zeker van zijn, dat zo’n bevelschrift niet overgelegd kan worden. Maar, door de rechtvaardige Rechter van hemel en aarde aangesteld zijnde om het te doen, die niet onrechtvaardig is in het doen van wraak, moeten zij geprezen worden als de getrouwe dienaren van Zijn gerechtigheid. Werk voor God was toen bloedig werk, en vervloekt zij, die des Heeren werk bedrieglijk doet, ja vervloekt zij, die zijn zwaard van het bloed onthoudt, Jerem. 48:10. Maar de geest des Evangelies is zeer verschillend, want Christus is niet gekomen om van de mensen zielen te verderven, maar om te behouden, Lukas 9:56. Christus’ overwinningen waren van een andere aard. Het vee werd gedood met de eigenaars er van, als bijgevoegde offeranden aan de Goddelijke gerechtigheid. Het vee van de Israëlieten werd, als het geslacht werd aan het altaar, aangenomen als offerande voor hen, maar het vee van de Kanaänieten moest gedood worden als offerande met hen, want hun ongerechtigheid kon niet verzoend worden door slachtoffers of brandoffers, beide waren voor de eer van God.

1. De stad verbrandden zij met vuur, en alles wat daarin was, vers 24. Toen de Israëlieten Jericho, een grote en goed gebouwde stad, hadden ingenomen, hoopten zij misschien er hun hoofdkwartier in te kunnen vestigen, maar God wil hen nog in tenten laten wonen, en daarom laat Hij dit nest verbranden, opdat zij er zich niet in zouden nestelen.

2. Al het zilver en goud en al de vaten, die door vuur en water gereinigd konden worden, werden tot de schat van de tabernakel gevoegd, niet omdat de Heere ze nodig had, maar omdat Hij er mee geëerd werd als de Heere van de heirscharen, inzonderheid van hun heirscharen, de God, die hun de

overwinning gaf en daarom de roof kon eisen, hetzij de gehele roof, zoals hier, of, zoals soms, een tiende er van, Hebreeen 7:4.

IV. De behoudenis van Rachab de hoer of herbergierster, die niet omgekomen is met de ongehoorzamen, Hebreeen 11:31. De openbare trouw was verpand voor haar behoudenis door de twee verspieders, die hierin als publieke personen gehandeld hebben, en daarom heeft Jozua, hoewel de drukte en verwarring na het innemen van de stad zeer groot waren, toch afdoende maatregelen genomen voor haar veiligheid. Dezelfde personen, die zij beveiligd had, werden gebruikt om haar te beveiligen, vers 22, 23. Zij waren het best hiertoe instaat, zij kenden haar en haar huis, en het was zeer voegzaam dat zij dit zouden doen, opdat het zou blijken dat het was om de wille van haar vriendelijkheid voor hen, dat zij aldus onderscheiden werd, en dat haar haar leven tot een buit was gegeven. Al haar bloedverwanten werden met haar behouden evenals Noach heeft zij geloofd tot behoudenis van haar huisgezin, en zo brengt het geloof in Christus zaligheid tot het huis, Handelingen 16:31. Sommigen vragen, hoe haar huis, hetwelk gezegd wordt op de stadsmuur te zijn geweest, Hoofdstuk 2:15, er aan ontkomen is, om met de muur te vallen, wij zijn er zeker van, dat het eraan ontkomen is, want zij en haar bloedverwanten waren er veilig in, hetzij dat het zo dicht bij de muur stond, dat het gezegd werd erop te zijn, maar er toch ver genoeg af was, om noch met de muur, noch onder de muur te vallen, of liever: dat deel van de muur waarop haar huis stond, viel niet. In het leven gespaard zijnde:

1. Werd zij gedurende enige tijd buiten het leger gehouden, teneinde gereinigd te worden van het heidense bijgeloof, waarvan zij afstand moest doen en toebereid te worden voor haar toelating als proseliet.

2. Ter bestemder tijd werd zij opgenomen in de kerk van Israël, en zij en haar nageslacht verbleven in Israël, en haar familie was nog lang daarna vermaard. Wij vinden haar als de vrouw van Salmon, een overste van Juda, moeder van Boaz, en genoemd onder de voorouders van onze Zaligmaker, Mattheus 1:5. Israëlieten ontvangen hebbende in de naam van Israëlieten, heeft zij het loon van een Israëliet ontvangen. Bisschop Pierson merkt op dat Jozua, Rachab de hoer behoudende en haar toelatende onder Israël, gehandeld heeft als type van Christus, die hoeren en tollenaren in Zijn koninkrijk heeft toegelaten en ontvangen, Mattheus 21:31. Het kan ook toegepast worden op de bekering de heidenen.

V. Jericho is veroordeeld tot eeuwige verwoesting en een vloek wordt uitgesproken over de man, die het later ooit zou beproeven haar te herbouwen, vers 26. Jozua bezwoer hen, dat is: de oudsten en het volk van Israël, niet slechts met hun eigen toestemming hen verplichtende, en hun nageslacht na hen, om deze stad nooit te herbouwen, maar door het bevel Gods, daar God zelf het op strenge straf, welke hier genoemd wordt, verboden had.

1. God wilde hiermede tonen het gewicht van een Goddelijke vloek, waar deze rust daar is er geen strijden tegen, noch een ontkomen er aan, hij brengt verderf aan, zonder dat er iets aan te doen of te verhelpen is.

2. Hij wilde dat zij in puin zou blijven liggen, als een eeuwig monument van Zijn toorn tegen de Kanaänieten, toen de mate hunner ongerechtigheid vol was en van Zijn goedertierenheid over Zijn volk, toen de tijd voor hun vestiging in Kanaän was gekomen. Het verderf hunner vijanden getuigde

van Zijn gunst jegens hen, en zal hun hun ondankbaarheid verwijten aan die God, die zoveel voor hen gedaan had. De ligging van de stad was zeer lieflijk, en de nabijheid van de Jordaan was er waarschijnlijk een voordeel van, dat de mensen zou verleiden om op dezelfde plaats te gaan bouwen, maar hun wordt hier aangezegd, dat het op hun gevaar zal zijn zo zij het doen. De mensen bouwen voor hun nageslacht, maar hij, die Jericho herbouwt, zal geen nageslacht hebben om er van te genieten, zijn oudste zoon zal sterven, als hij het werk begint, en zo hij zich door die slag niet laat waarschuwen om er van af te laten, dan zal de voleindiging van zijn werk vergezeld gaan van de begrafenis van zijn jongste zoon, terwijl, naar wij onderstellen, ook al de anderen, die daar tussen waren, afgesneden werden. Deze vloek geen vloek zonder oorzaak zijnde, is ook werkelijk gekomen over de men, die lang daarna Jericho herbouwd heeft, 1 Koningen 16: 34, maar wij moeten niet denken, dat het die stad, toen zij eenmaal herbouwd was, er te slechter om maakte, of enig leed bracht aan hen, die haar bewoonden. Wij vinden Jericho later bevoorrecht door de tegenwoordigheid niet alleen van die twee grote profeten, Elia en Elisa maar van onze gezegenden Heiland zelf, Lukas 18:35, 19:1, Mattheus 20:29. Het is gevaarlijk om te pogen datgene op te bouwen hetwelk God verwoest wil hebben. Zie Maleachi 1:4.

Eindelijk. Dit maakte Jozua groot en verhoogde zijn roem. Het maakte hem aangenaam aan Israël, maar geducht voor de Kanaänieten omdat het bleek dat God in waarheid met hem was. Het Woord des Heeren was met hem zegt de Chaldeër, namelijk Christus zelf, die met Mozes geweest is. Niets kan iemands roem meer verheffen, of hem meer waarlijk een groot aanzien geven, dan het onmiskenbaar bewijs dat God met hem is.

HOOFDSTUK 7

1 Maar de kinderen Israels overtraden door overtreding met het verbannene; want Achan, de zoon van Charmi, den zoon van Zabdi, den zoon van Zerah, uit den stam van Juda, nam van het verbannene. Toen ontstak de toorn des HEEREN tegen de kinderen Israels.
2 Als Jozua mannen zond van Jericho naar Ai, dat bij Beth-aven ligt, aan het oosten van Beth-el, zo sprak hij tot hen, zeggende: Trekt opwaarts en bespiedt het land. Die mannen nu trokken op en bespiedden Ai.
3 Daarna keerden zij weder naar Jozua, en zeiden tot hem: Dat het ganse volk niet optrekke, dat er omtrent twee duizend mannen, of omtrent drie duizend mannen optrekken, om Ai te slaan; vermoei daarheen al het volk niet; want zij zijn weinige.
4 Alzo trokken derwaarts op van het volk omtrent drie duizend man; dewelke vloden voor het aangezicht der mannen van Ai.
5 En de mannen van Ai sloegen van dezelven omtrent zes en dertig man, en vervolgden hen van voor de poort tot Schebarim toe, en sloegen hen in een afgang. Toen versmolt het hart des volks, en het werd tot water.
6 Toen verscheurde Jozua zijn klederen, en viel op zijn aangezicht ter aarde, voor de ark des HEEREN, tot den avond toe, hij en de oudsten van Israel; en zij wierpen stof op hun hoofd.
7 En Jozua zeide: Ach, Heere HEERE! waarom hebt Gij dit volk door de Jordaan ooit doen gaan, om ons te geven in de hand der Amorieten, om ons te verderven? Och, dat wij toch tevreden geweest en gebleven waren aan gene zijde van de Jordaan!
8 Och, HEERE! wat zal ik zeggen, nademaal dat Israel voor het aangezicht zijner vijanden den nek gekeerd heeft?
9 Als het de Kanaanieten, en alle inwoners des lands horen zullen, zo zullen zij ons omsingelen, en onzen naam uitroeien van de aarde; wat zult Gij dan Uw groten Naam doen?
10 Toen zeide de HEERE tot Jozua: Sta op; waarom ligt gij dus neder op uw aangezicht?
11 Israel heeft gezondigd; en zij hebben ook Mijn verbond, hetwelk Ik hun geboden had, overtreden; en ook hebben zij van het verbannene genomen, en ook gestolen, en ook gelogen, en hebben het ook onder hun gereedschap gelegd.
12 Daarom zullen de kinderen Israels niet kunnen bestaan voor het aangezicht hunner vijanden; zij zullen den nek voor het aangezicht hunner vijanden keren; want zij zijn in den ban. Ik zal voortaan niet meer met ulieden zijn, tenzij gij den ban uit het midden van ulieden verdelgt.
13 Sta op, heilig het volk, en zeg: Heiligt u tegen morgen; want alzo zegt de HEERE, de God van Israel: Er is een ban in het midden van u, Israel! gij zult niet kunnen bestaan voor het aangezicht uwer vijanden, totdat gij den ban wegdoet uit het midden van u.
14 Gij zult dan in den morgenstond aankomen naar uw stammen; en het zal geschieden, de stam, welken de HEERE geraakt zal hebben, die zal aankomen naar de geslachten, en welk geslacht de HEERE geraakt zal hebben, dat zal aankomen bij huisgezinnen, en welk huisgezin de HEERE geraakt zal hebben, dat zal aankomen man voor man.
15 En het zal geschieden, die geraakt zal worden met den ban, die zal met vuur verbrand worden, hij en al wat hij heeft; omdat hij het verbond des HEEREN overtreden heeft, en omdat hij dwaasheid in Israel gedaan heeft.
16 Toen maakte zich Jozua des morgens vroeg op, en deed Israel aankomen naar zijn stammen; en de stam van Juda werd geraakt.
17 Als hij het geslacht van Juda deed aankomen, zo raakte hij het geslacht van Zarchi. Toen hij het geslacht van Zarchi deed aankomen, man voor man, zo werd Zabdi geraakt;

18 Welks huisgezin als hij deed aankomen, man voor man, zo werd Achan geraakt, de zoon van Charmi, den zoon van Zabdi, den zoon van Zerah, uit den stam van Juda.
19 Toen zeide Jozua tot Achan: Mijn zoon! Geef toch den HEERE, den God van Israel, de eer, en doe voor Hem belijdenis; en geef mij toch te kennen, wat gij gedaan hebt, verberg het voor mij niet.
20 Achan nu antwoordde Jozua, en zeide: Voorwaar, ik heb tegen den HEERE, den God Israels, gezondigd, en heb alzo en alzo gedaan.
21 Want ik zag onder den roof een schoon sierlijk Babylonisch overkleed, en tweehonderd sikkelen zilvers, en een gouden tong, welker gewicht was vijftig sikkelen; en ik kreeg lust daartoe, en ik nam ze; en zie, zij zijn verborgen in de aarde, in het midden mijner tent, en het zilver daaronder.
22 Toen zond Jozua boden henen, die tot de tent liepen; en ziet, het lag verborgen in zijn tent, en het zilver daaronder.
23 Zij dan namen die dingen uit het midden der tent, en zij brachten ze tot Jozua en tot al de kinderen Israels; en zij stortten ze uit voor het aangezicht des HEEREN.
24 Toen nam Jozua, en gans Israel met hem, Achan, den zoon van Zerah, en het zilver, en het sierlijk overkleed, en de gouden tong, en zijn zonen, en zijn dochteren, en zijn ossen, en zijn ezelen, en zijn vee, en zijn tent, en alles wat hij had; en zij voerden ze naar het dal Achor.
25 En Jozua zeide: Hoe hebt gij ons beroerd? De HEERE zal u beroeren te dezen dage! En gans Israel stenigde hem met stenen, en zij verbrandden hen met vuur, en zij overwierpen hen met stenen.
26 En zij richtten over een groten steenhoop, zijnde tot op dezen dag. Alzo keerde zich de HEERE van de hittigheid Zijns toorns. Daarom noemde men den naam dier plaats het dal van Achor, tot dezen dag toe.

Meer dan eens hebben wij de zaken van Israël, zelfs als zij in de gelukkigste toestand verkeerden, en als zij het meest hoopvolle vooruitzicht hadden in grote verwarring gebracht gezien door de zonde zodat plotseling hun voortgang gestuit werd. Het gouden kalf, het murmureren te Kades en de ongerechtigheid te Peor hadden hun maatregelen verbroken, en hun grote beroering veroorzaakt, en in dit hoofdstuk hebben wij er wederom een voorbeeld van, daar de voortgang van hun wapens gestuit werd door zonde. Daar het echter slechts de zonde was van een persoon of geslacht, en spoedig gestraft werd waren de gevolgen niet zo slecht als van die andere zonden, evenwel, zij werden er door gewaar dat zij zich nog steeds goed hadden te gedragen. Wij hebben hier:

I. De zonde van Achan door van het verbannene te nemen, vers 1..

II.Israëls nederlaag voor Ai, vers 2 5.

III. Jozua's verootmoediging en gebed bij gelegenheid van die ramp, vers 6-9.

IV. De bevelen, die God hem gaf om de schuld weg te doen, die Hem er toe gebracht had om aldus tegen hen te strijden, vers 10-15..

V.De ontdekking, het verhoor, de schuldbevinding, de veroordeling en terdoodbrenging van de misdadiger, waardoor Gods toorn werd afgewend, vers 16-26. En uit deze geschiedenis blijkt, dat Kanaän zelf, evenals de wet, niets volmaakt heeft, de volkomenheid, beide van heiligheid en van vrede voor Gods Israël, is alleen in het hemelse Kanaän te verwachten.

Jozua 7:1-5

Het verhaal in dit hoofdstuk begint met een "maar". De Heere was met Jozua, en zijn gerucht liep door het gehele land, zo eindigt het vorige hoofdstuk, en er bleef geen twijfel over, of hij zou voortgaan, zoals hij was begonnen, voortgaande en overwinnende, opdat hij overwonne. Hij handelde recht en gehoorzaamde in alles aan zijn orders. Maar de kinderen Israëls overtraden door overtreding en hebben aldus God tegen zich gesteld en toen heeft zelfs Jozua's naam en roem, zijn wijsheid en zijn moed hem geen dienst gedaan. Als wij onze God verliezen, dan verliezen wij onze vrienden, die ons niet kunnen helpen tenzij God voor ons is. Nu hebben wij hier:

1. De zonde van Achan, vers 1. Hier wordt slechts melding gemaakt van zijn zonde in het algemeen, later zullen wij er een meer omstandig verhaal van hebben uit zijn eigen mond. De zonde wordt hier gezegd te bestaan in het nemen van het verbannene in ongehoorzaamheid aan het bevel en ten spijt van de bedreiging, Hoofdstuk 6:18. Bij de plundering van Jericho waren orders gegeven, dat zij geen leven mochten sparen en geen kostbaarheden voor zichzelf mochten roven, wij lezen niet van een overtreding van het eerste verbod, (er was niemand aan wie zij lijfsgenade verleenden) maar wel van het laatste, het medelijden werd weggedaan, het moest wijken voor de wet, maar aan hebzucht werd toegegeven. De liefde voor de wereld is die wortel van de bitterheid, die meer dan alle anderen, moeilijk is uit te roeien. Toch blijkt overduidelijk uit de geschiedenis van Achan, dat onder al de duizenden van Israël hij de enige schuldige was in deze zaak. Indien er meer waren, die zich op dezelfde wijze schuldig hadden gemaakt dan zouden wij er ongetwijfeld van gehoord hebben, en het is merkwaardig dat er niet meer waren. De verzoeking was sterk, allicht kwam het denkbeeld op, dat het toch jammer was dat zoveel kostbaarheden verbrand zouden worden, waartoe dit verlies? Bij het plunderen van steden acht iedereen zich gerechtigd om te nemen wat hij kan. Het was gemakkelijk zich geheimhouding en straffeloosheid te beloven, maar door de genade Gods waren er op de Israëlieten zulke indrukken teweeggebracht door Gods inzettingen: de besnijdenis en het pascha, dat zij nu pas gevierd hadden en door Godsvoorzienigheid over hen, dat zij ontzag hadden voor het Goddelijk bevel en oordeel, zodat zij zich grootmoedig hebben verloochend in gehoorzaamheid aan hun God. En toch, hoewel het slechts een enkel persoon was, die gezondigd had, wordt gezegd: de kinderen Israëls overtraden door overtreding, omdat één uit hen het gedaan had, en omdat hij nog niet van hen was afgezonderd, nog niet door hen was verloochend. Zij deden het, dat is: door hetgeen Achan deed, de schuld kwam over geheel de maatschappij, waarvan hij een lid was. Laat dit een waarschuwing zijn voor ons, om ons te wachten van zelf te zondigen, opdat niet velen er door beroerd en ontreinigd worden, Hebreeen 12:15, en ons te wachten van gemeenschap te hebben met de zondaren, opdat wij niet delen in hun schuld. Menig zorgzaam koopman is geruïneerd geworden door een zorgeloze compagnon. En het voegt ons over elkaar te waken ter voorkoming van zonde omdat zonde van anderen ons ten nadele kan strekken.

II. Het leger Israëls hierom lijdende. "De toorn des Heeren ontstak tegen de kinderen Israëls." Hij zag de overtreding, schoon zij haar niet zagen, en nu neemt Hij maatregelen om ze hen te doen zien, want, vroeg of laat, op de een of andere wijze, zullen verborgen zonden aan het licht gebracht worden, en doen de mensen er geen onderzoek naar, God zal het wel, en door Zijn onderzoek zal Hij het hun gaande maken. Menige gemeenschap is onder schuld en toorn en weet het niet, totdat het vuur uitbreekt, en hier brak het snel uit.

1. Jozua zond een detachement om de naastbijgelegen stad op hun weg in bezit te gaan nemen, en dat was Ai. Slechts drie duizend man werden afgezonden, daar hem door zijn verspieders bericht was dat de plaats onaanzienlijk was, en er geen grote krijgsmacht nodig was om haar in te nemen, vers 2, 3. Nu was dit misschien een zondige gerustheid, om zo gering een krijgsmacht uit te zenden op deze onderneming, het kon ook een toegeven zijn aan de gemakzucht des volks, want zij willen niet, dat al het volk daarheen vermoeid zal worden. Misschien was het volk minder ijverig om op deze onderneming uit te gaan, omdat hun de roof van Jericho ontzegd was, en waren deze verspieders van mening dat men hun hierin ter wille moest zijn. Maar als die stad genomen moet worden, zou God wel door Zijn eigen macht de muren nederwerpen, doch zij moeten zich toch allen daarheen vermoeien, ja en zich ook daar vermoeien door er om heen te gaan. Het was geheel geen goed teken, dat Gods Israël zoveel aan hun vermoeienis begon te denken, en op middelen zon om zich moeite te besparen. Er wordt van ons geëist dat wij ons zelfs zaligheid zullen werken, hoewel het God is, die in ons werkt. Het bleek ook dikwijls slechte gevolgen te hebben als men zijn vijanden te gering heeft geacht. Zij zijn weinigen, zeggen de verspieders maar weinigen, als zij waren, bleken zij toch te velen voor hen. Het zal onze zorgen waakzaamheid opwekken in onze Christelijken strijd om te bedenken, dat wij de strijd hebben tegen de overheden en machten.

2. De troepen, die hij zond, werden bij hun eerste aanval op de stad met enig verlies teruggeslagen, vers 4, 5. Zij vluchtten voor het aangezicht van de mannen van Ai, zich onverklaarbaar ontmoedigd bevindende, terwijl hun vijanden met grote kracht en kloekmoedigheid streden dan zij hadden verwacht. In hun terugtrekken verloren zij zes en dertig man, geen zeer groot verlies op zo groot een getal, maar een ontzettende verrassing voor hen die geen reden hadden om bij enige aanval iets anders te verwachten dan een gemakkelijke en besliste overwinning. En zoals nu bleek was het maar goed, dat niet meer dan drie duizend man onder die smaad kwamen. Al ware ook geheel het leger daar geweest, het zou niet beter stand hebben kunnen houden nu het onder schuld en toorn was, dan deze kleine troep, en dan zou de nederlaag nog veel smartelijker en schandelijker geweest zijn. Maar het was al erg genoeg zoals het was, en diende:

a. Om Gods Israël te verootmoedigen, en hun te leren zich altijd te verheugen met beven. Die zich aangordt beroeme zich niet als die zich losmaakt.

b. Om de Kanaänieten te verharden, hen geruster te maken, in weerwil van de verschrikkingen, die over hen gekomen waren opdat hun verderf, als het kwam, zoveel vreeslijker zou zijn.

c. Om een bewijs te zijn van Gods misnoegen op Israël, en hun een roepstem te wezen om de oude zuurdesem uit te zuiveren. En dit was voornamelijk bedoeld met deze nederlaag.

3. Het in wanorde terugtrekken van deze troep bracht verschrikking in geheel het leger Israëls, het hart des volks versmolt, niet zozeer vanwege het verlies als vanwege de teleurstelling. Jozua had hun verzekerd dat de levende God ganselijk de Kanaänieten voor hun aangezicht zou uitdrijven, Hoofdstuk 3:10. Hoe nu deze gebeurtenis overeen te brengen met die belofte? Voor ieder denkend man onder hen scheen het een aanduiding te zijn van Gods misnoegen, en een teken van nog iets ergers dan hun nu wedervaren was, geen wonder dus, dat het zo'n ontsteltenis bij hen teweegbracht. Indien God hun vijand is geworden en tegen hen strijdt, wat zal er dan van hen worden? Ware Israëlieten sidderen, als God toornig is.

Jozua 7:6-9

Wij zien hier in hoe grote bekommernis Jozua was om deze treurige zaak. Als openbaar persoon ging hem het verlies meer dan aan iemand anders ter harte, en hierin is hij een voorbeeld voor vorsten en grote mannen en leert hun de rampen ter harte te nemen door welke hun volk wordt getroffen, hij is ook een type van Christus, wie het bloed van Zijn onderdanen dierbaar is, Psalm 72:14.

Merk op:

1. Hoe hij treurde, hij verscheurde zijn kleren, vers 6, ten teken van grote smart om deze openbare ramp, en inzonderheid van vrees voor Gods misnoegen, dat er gewis de oorzaak van was. Ware het slechts de gewone krijgskans geweest (zoals wij maar al te zeer geneigd zijn het te noemen) het zou een generaal niet betaamd hebben om zo het hoofd te laten hangen, maar als God toornig was, dan was het zijn plicht en zijn eer om die gevoelens te koesteren. Een van de dapperste krijgslieden, die ooit bestaan hebben, erkende dat het haar van zijn hoofd te berge was gerezen van verschrikking voor God, en "dat hij gevreesd heeft voor Zijn oordelen," Psalm 119:120. Als één, die zich vernedert onder de krachtige hand Gods, viel hij op zijn aangezicht ter aarde, het geen verkleining voor zich achtende, om aldus laag neer te liggen voor de grote God, tot wie hij dit teken van eerbied richtte door zijn ogen op de ark des Heeren te houden. De oudsten van Israël, belang hebbende bij de zaak en onder de invloed zijnde van zijn voorbeeld, hebben zich met hem nedergebogen en, ten teken van diepe verootmoediging, stof op hun hoofd geworpen, niet slechts als treurenden, maar als boetelingen, niet twijfelende of het was om de een of andere zonde dat God met hen streed, (hoewel zij niet wisten welke zonde het was) verootmoedigden zij zich voor God, en smeekten aldus dat Zijn toorn afgewend zou worden. Dat bleven zij doen tot de avond toe, om te tonen dat het niet door een plotselinge opwelling van smart was, maar voortkwam uit een diepe overtuiging van hun ellende en gevaar, indien God er toe gebracht werd hen te verlaten. Jozua is niet heftig uitgevaren tegen zijn verspieders wegens hun verkeerde inlichting omtrent de sterkte des vijands, noch tegen de krijgslieden om hun lafhartigheid, hoewel beide misschien wel te laken waren, maar zijn oog was op God, want, zal er een kwaad in het leger zijn, dat de Heere niet doet? Zijn oog is op God als zijnde misnoegd, en dat is het wat hem beroert.

II. Hoe hij bad, of liever pleitte, ootmoedig de zaak met God besprekende, niet gemelijk, zoals David, toen de Heere een scheur gescheurd had aan Uzza, maar diep ternedergeslagen, zijn geest scheen ontroerd en verward, maar toch niet zo, of hij kon nog bidden, en door lucht te geven aan zijn smart in een ootmoedig gebed tot God bleef hij bedaard, en zo heeft de zaak een goede keer genomen.

1. Nu wenst hij dat zij maar allen tevreden waren geweest met het erfdeel van de twee stammen aan de overzijde van de Jordaan vers 7. Hij denkt dat het beter ware geweest om daar maar te blijven, weinig te hebben dan niets te hebben. Dit riekt te veel naar ontevredenheid en een wantrouwen van God, en kan niet gerechtvaardigd worden, hoewel de verrassing en teleurstelling voor iemand aan wie het openbare welzijn zozeer ter harte ging, het ten dele kan verontschuldigen. Die woorden: "Waarom hebt Gij dit volk ooit door de Jordaan doen gaan, om ons te verderven?" gelijken maar al te veel op hetgeen de murmureerders zo dikwijls gezegd hebben, Exodus 14:11, 12, 16:3, 17:3, , Numeri 14:2, 3. Maar Hij, die het hart doorgrondt, wist dat zij uit een andere gezindheid

voortkwamen, en daarom heeft Hij niet met de uiterste gestrengheid op het verkeerde van de woorden gelet. Indien Jozua bedacht had dat de wanorde, waarin hun zaken nu gekomen waren, ongetwijfeld uit iets verkeerds in hen is voortgekomen, dat echter gemakkelijk hersteld kon worden, en alles dan weer in de rechten toestand zou komen, (zoals dit zo dikwijls in de tijd van zijn voorganger geweest is) dan zou hij niet gesproken hebben alsof het nu al vaststond dat zij in de hand van de Amorieten overgegeven zijn om door hen verdorven te worden. God weet wat Hij doet, al weten wij het niet, maar hiervan kunnen wij zeker zijn: nooit heeft Hij ons onrecht gedaan, en nooit zal Hij ons onrecht doen.

2. Hij spreekt als iemand, die volstrekt niet weet of begrijpt wat de betekenis en bedoeling is van dit voorval, vers 8. "Wat zal ik zeggen, welke verklaring kan ik er van geven dat Israël, Uw eigen volk, waarvoor Gij nu onlangs zulke grote dingen gedaan hebt, en aan hetwelk Gij het volle bezit van dit land beloofd hebt, voor het aangezicht van zijn vijanden de nek gekeerd heeft, niet slechts voor hen vliedt, maar valt en hun ten prooi wordt? Wat zullen wij denken van de Goddelijke macht, is de arm des Heeren verkort? Van de Goddelijke belofte, is Zijn woord ja en neen? Van hetgeen God voor ons gedaan heeft, zal dit alles ongedaan gemaakt worden, tevergeefs zijn geschied?" Gods wijze van handelen is dikwijls ingewikkeld en raadselachtig, zodat de wijsten en besten van de mensen niet weten wat er van te zeggen, maar zij zullen het na deze verstaan, Johannes 1-3:7.

3. Hij pleit op het gevaar, waarin Israël nu was om in het verderf te worden gestort, hij acht alles reeds verloren. "De Kanaänieten zullen ons omsingelen, daar zij tot de gevolgtrekking zijn gekomen, dat onze schaduw, dat is onze bescherming, van ons is geweken, en dat nu de schaal naar hun zijde overhelt. Nu zullen wij even verachtelijk zijn in hun ogen als wij tevoren geducht voor hen waren, en zij zullen onze naam uitroeien van de aarde, vers 9. Zo zijn zelfs Godvruchtigen, als zij een weinig tegenspoed hebben, geneigd om het ergste te vrezen en tot harder gevolgtrekkingen te komen, dan waarvoor zij reden hebben. Maar dit wordt hier aangevoerd als een pleitgrond een smeking: "Heere, laat Israëls naam, die U zo dierbaar is geweest, en die zo groot was in de wereld, niet uitgeroeid worden."

Hij wijst op de smaad, die op God zal geworpen worden, indien Israël ten ondergang wordt gebracht, dan zullen Zijn eer en heerlijkheid er onder lijden. Zij zullen onze naam uitroeien, zegt hij, maar zich bezinnende, daar hij begrijpt, dat het er weinig toe doet wat er van onze geringer naam wordt (de uitroeiing daarvan zal een weinig betekenend verlies zijn) verbetert hij zijn rede en zegt: Wat zult Gij dan Uw grote naam doen? Dit beschouwt en betreurt hij als het zwaarste in de ramp, hij vreesde dat er ongunstig door gesproken zou worden van God, van Zijn wijsheid en macht, Zijn goedheid en getrouwheid, wat zullen de Egyptenaren zeggen? Niets is voor een Godvruchtige ziel smartelijker, dan dat Gods naam onteerd wordt. Ook hierop pleit hij ter afwending van hetgeen hij vreest en ter vernieuwing van Gods gunst over hen. Het is het enige woord in zien spreken met God, waarin enige bemoediging is opgesloten, en hij besluit er mede: "Vader, verheerlijk Uwen naam." De naam van God is een grote naam, boven iederen naam, en wat er ook moge gebeuren wij moeten geloven dat Hij de smaad er van zal afwenden, en daar moeten wij ook om bidden. Dat moet ons meer dan iets anders ter harte gaan, hierop moeten wij het oog gericht hebben, als het doel van al onze begeerten, en daarom moeten wij onze bemoediging ontlenen, als de grond van al onze hoop. Geen beteren pleitgrond kunnen wij aanvoeren dan dezen: Heere, wat zult Gij dan Uw grote naam doen? Laat God in alles verheerlijkt worden, en dan zal geheel Zijn wil ons welkom zijn.

Jozua 7:10-15

Wij hebben hier Gods antwoord op het gebed van Jozua, wij kunnen veronderstellen dat dit antwoord kwam van het verzoendeksel boven de ark, voor welke Jozua met het aangezicht ter aarde lag, vers 6. Zij, die de wil van God wensen te kennen, moeten met hun begeerten naar de orakels van God gaan en aan de poort van de wijsheid gaan en op haar voorlichting wachten, Spreuken 8:34. En laat hen, die zich onder het teken bevinden van Gods misnoegen nooit over Hem klagen, maar bij Hem klagen, en dan zullen zij een antwoord des vredes ontvangen. Het antwoord kwam terstond, terwijl hij nog sprak, Jesaja 65:24, zoals het ook tot Daniël kwam, Daniel 9:20.

1. God bemoedigt Jozua onder zijn tegenwoordige moedeloosheid en vrees ten opzichte van de treurige gesteldheid van Israëls aangelegenheden, vers 10. "Sta op, laat de moed niet aldus zinken, waarom ligt gij dus neer op uw aangezicht?" Ongetwijfeld heeft Jozua wèl gedaan met zich aldus voor God te verootmoedigen en te treuren onder de tekenen van Zijn misnoegen, maar nu zegt God hem, dat het genoeg is, Hij wilde hem niet langer in die treurige houding zien want God verlustigt zich niet in de smart zijner boetelingen, als zij hun zielen verootmoedigen nog verder of meer dan nodig is om vergeving te ontvangen en vrede te hebben, zelfs van dat treuren moeten de dagen een einde nemen. Sta op, schud u uit het stof, Jesaja 52:2. Jozua bleef treuren en rouwbedrijven tot aan de avond toe, vers 6 zó laat, dat zij in die avond niets konden doen om de schuldige te ontdekken, maar genoodzaakt waren dit uit te stellen tot aan de volgende morgen, Daniel (Hoofdstuk 9:21-) en Ezra (Hoofdstuk 9:5, 6) bleven slechts treuren tot omtrent de tijd van het avondoffer, dat heeft beide verkwikt en moed gegeven, maar Jozua bleef nog langer treuren, en daarom wordt hij nu opgewekt: "Sta op, blijf daar niet de gehele nacht liggen." Toch bevinden wij dat Mozes veertig dagen en veertig nachten aldus voor de Heere lag, om voorbede te doen voor Israël, Deuteronomium 9:18. Jozua moet opstaan, omdat hij ander werk te doen heeft dan daar neer te liggen, de ban moet ontdekt en uitgeworpen worden, en dat wel hoe eerder hoe beter. Jozua is de man, die het moest doen, en daarom is het tijd voor hem om zijn rouwgewaad af te leggen en zijn klederen als rechter aan te doen, en de ijver aan te doen als een mantel, het wenen moet het zaaien niet in de weg staan, en de ene Godsdienstplicht moet de andere niet verdringen. Alles is schoon op zijn tijd. Sechanja had misschien hier het oog op in hetgeen hij bij een dergelijke gelegenheid tot Ezra heeft gezegd. Zie Ezra 10:2-4.

II. Hij maakt hem de ware en enige oorzaak bekend van deze ramp, en toont hem waarom Hij tegen hen had gestreden, vers 11. Israëls heeft gezondigd. "Denk niet dat God van zin is veranderd, Zijn arm verkort is, of Zijn belofte zal falen, het is zonde, het is zonde, die grote kwaaddoenster, die de stroom van de Goddelijke gunst heeft gestremd, en deze scheur aan u gescheurd heeft." De zondaar wordt niet genoemd, hoewel de zonden aangeduid wordt, maar er wordt van gesproken als van de daad van Israël in het algemeen, totdat zij haar op de bepaalde persoon hebben gelegd, en hun droefheid naar God aldus een verantwoording voor hen heeft gewrocht, zoals die waarvan gesproken wordt in 2 Corinthiers 7:1l.

Merk hier op hoe de zonde hier als uiterst zondig is voorgesteld.

1. Zij hebben Mijn verbond overtreden, een uitdrukkelijk gebod, waaraan een strafbedreiging is toegevoegd. Er was overeengekomen dat God de gehele buit van Jericho zou hebben en zij de buit

van de overige steden van Kanaän maar door God te beroven van Zijn deel, overtraden zij dit verbond.

2. Zij hebben van het verbannene genomen in geringachting van de vloek. die zo plechtig aangekondigd was tegen hem, die zich aan Gods eigendom zou durven vergrijpen, alsof er niets ontzaglijke was in die vloek.

3. Ook hebben zij gestolen, zij deden het heimelijk, alsof zij het voor de Goddelijke alwetendheid konden verbergen, en zij waren bereid te zeggen: De Heere zal het niet zien, of zal uit zo'n grote buit deze kleinigheid niet missen. Aldus hebt gij gemeend, dat Ik ten enenmale ben gelijk gij.

4. Ook hebben zij gelogen. Toen de krijgsverrichting was afgelopen, heeft Jozua waarschijnlijk al de stammen opgeroepen en hun gevraagd, of zij met de buit getrouwelijk gedaan hebben naar het bevel des Heeren, en hun bevolen om, zo zij kennis droegen van een overtreding, het te zeggen, maar Achan voegde zich bij de overigen in hun algemene betuiging van onschuld, waarbij hij zich wist te beheersen, zoals de overspelige vrouw, die eet, haar mond afwist en zegt: ik heb geen ongerechtigheid gewrocht. Ja meer:

5. Zij hebben het verbannene onder hun gereedschap gelegd, alsof zij er evenveel recht op hadden als op hun andere bezittingen, niet denkende dat zij ter verantwoording zullen geroepen worden, noch voornemens zijnde om het terug te geven. Van dit alles heeft Jozua, hoewel hij een wijs en waakzaam heerser was, niets geweten totdat God het hem zei die al de verborgen boosheid kent, welke er in de wereld is en waarvan de mensen niets weten. God kon hem toen ook gezegd hebben wie de persoon was, die dit gedaan heeft, maar Hij doet het niet.

a. Om de ijver van Jozua en Israël op te wekken om tot de ontdekking van de misdadiger te komen.

b. Om de zondaar zelf nog tijd en gelegenheid te geven om tot berouw te komen over zijn misdaad en er belijdenis van te doen. Jozua heeft ongetwijfeld terstond door het gehele leger bekend gemaakt, dat er zo'n overtreding begaan was. Indien nu Achan zich terstond had aangegeven, boetvaardig en berouwhebbend zijn schuld had bekend, en het onderzoek had voorkomen, wie weet of hij dan niet het voorrecht had kunnen hebben van de wet, die een zondoffer aannam met teruggave van het ontvreemde van hen die door afdwaling gezondigd hebben wat ontvreemdende van de heilige dingen des Heeren, Leviticus 5:15, 16. Maar Achan, die geen schuld bekende, voordat het lot hem had aangewezen, gaf blijk van de hardheid zijns harten, en daarom heeft hij geen barmhartigheid verkregen.

III. Hij wekt hem op om de zaak te onderzoeken door hem te zeggen:

1. Dat dit de enige reden was van de twist, die God met hen had, dit en niets anders, zodat, indien deze ban slechts weggedaan werd, hij niet behoefde te vrezen, alles zal wel wezen, was deze versperring weggenomen, dan zal de stroom van zijn overwinningen en voorspoed even sterk zijn als ooit tevoren.

2. Dat, zo deze ban niet werd weggedaan zij de terugkeer van Gods genaderijke tegenwoordigheid niet moesten verwachten, duidelijk uitgedrukt: Ik zal niet meer met ulieden zijn, tenzij gij de ban uit

het midden van ulieden verdelgt, dat is de verbannen, of gevloekte persoon, die dit geworden is door van het verbannene te nemen. Wat gevloekt is, zal verdelgd worden, en zij, die door God aangesteld zijn om het zwaard te dragen, dragen het tevergeefs, als zij het niet tot een verschrikking maken voor de boosheid, die deze oordelen Gods over een land brengt. Door persoonlijke bekering en verbetering van leven, verdelgen wij het verbannene in ons eigen hart, en, tenzij wij dit doen, moeten wij nooit de gunst des gezegenden Gods verwachten. Laat alle mensen het weten, dat het niets anders is dan de zonde, die scheiding maakt tussen hen en God, en zo die niet van harte betreurd en nagelaten wordt, dan zal die scheiding eeuwig wezen.

IV. Hij duidt hem aan op welke wijze hij dit onderzoek en die vervolging moet instellen.

1. Hij moet het volk heiligen, nu, vanavond nog, dat is, zoals nader verklaard wordt, hij moet hun bevelen zich te heiligen, vers 13. En wat kunnen magistraten of leraren meer doen tot heiliging? Zij moeten zich in een gepaste gemoedsstemming brengen om voor God te verschijnen, en zich aan het Goddelijk onderzoek onderwerpen, nu God kwam om hen te onderzoeken, zij moeten zich bereiden om hun God te ontmoeten. Zij waren er toe geroepen zich te heiligen, toen zij de Goddelijke wet moesten ontvangen Exodus 19, en ook thans nu zij voor het Goddelijk gericht moesten verschijnen want voor beide gelegenheden wordt de diepste eerbied vereist. Er is een ban in het midden van ulieden, daarom: heiligt u, dat is: "Laat allen, die onschuldig zijn, instaat wezen zich te zuiveren, en te zorgvuldiger zijn om zich te heiligen." Andere zonden moeten ons aansporen om ons te heiligen, zoals de ergernis van de bloedschendige Corinthiër de aanleiding is geweest voor een gezegende hervorming in die gemeente, 2 Corinthiers 7:11.

2. Hij moet hen allen onder de proef van het lot brengen, vers 14. Eerst zal de stam tot welke de schuldige behoorde, door het lot ontdekt worden, dan het geslacht, vervolgens het huisgezin, en eindelijk de persoon. Zo kwam de ontdekking langzaam en trapsgewijze opdat aan de schuldige nog de gelegenheid zou is gegeven worden om zich aan te geven en openhartig zijn zonde te belijden, want God wil niet dat enigen verloren gaan, maar dat allen tot bekering komen.

Merk op: de stam, het geslacht, het huisgezin, waarop het viel wordt gezegd door de Heere geraakt te zijn, want het beleid daarvan is van de Heere, hoe toevallig het ook schijnt, het is onder het bestuur van de oneindige wijsheid en rechtvaardigheid, en om te tonen, dat als de zonde van de zondaren hen vindt, God er in erkend moet worden. Hij is het, die hen grijpt, het arresteren geschiedt in Zijn naam. God heeft de ongerechtigheid uwer knechten gevonden, Genesis 44:16. Er wordt ook te kennen gegeven met hoe zeker en onfeilbaar een oordeel de rechtvaardige God onderscheidt, en altijd zal onderscheiden, tussen de onschuldigen en de schuldigen, zodat zij wel voor een tijd onder dezelfde veroordeling schijnen, zoals de gehele stam dit scheen, toen hij het eerst door het lot geraakt was, maar Hij, die Zijn wan in Zijn hand heeft, zal er krachtdadig in voorzien, dat het kostbare van het snode zal worden uitgetrokken, zodat, hoewel de rechtvaardige van dezelfde stam, hetzelfde geslacht en huisgezin zijn als de goddelozen, zij toch niet als de goddelozen behandeld worden, Genesis 18:25

3. Als de misdadiger ontdekt was, dan moest hij zonder barmhartigheid ter dood gebracht worden, en met alle tekenen van afschuw en verfoeiing, vers 15. Hij en al wat hij heeft, moest met vuur verbrand worden, opdat er niets van het verbannene onder hen overbleef en de reden, voor dit strenge vonnis gegeven, is dat de misdadiger:

a. God ten hoogste heeft beledigd, hij had het verbond des Heeren overtreden, die inzonderheid ijvert voor de eer van Zijn heilig verbond.

b. Hij heeft groot onheil berokkend aan de kerk van God, hij heeft dwaasheid gedaan in Israël, schande gebracht over het volk, dat door al zijn naburen beschouwd werd als een wijs en verstandig volk, het volk verontreinigd, dat Gode geheiligd was het volk beroerd, waar Hij de beschermer van is. Deze misdaden waren in haar aard zó gruwelijk en ergerlijk, konden zulke boze gevolgen na zich slepen, en zo'n slecht voorbeeld zijn, dat de straf, die anders onder het verwijt van wreedheid zou kunnen vallen, nu goedgekeurd en toegejuicht moet worden als een daad van noodzakelijke gerechtigheid. Het was HEILIGSCHENNIS, het was een aanranden van de rechten Gods, het was Zijn eigendom te vervreemden, en datgene tot privaat gebruik aan te wenden, wat toegewijd was aan Zijn eer en heerlijkheid en bestemd was voor de dienst van het heiligdom-dat was de misdaad, die aldus streng gestraft moest worden, ter waarschuwing van al het volk in alle eeuwen om zich te wachten van God te beroven.

Jozua 7:16-26

In deze verzen hebben wij:

1. De ontdekking van Achan door het lot, dat een volkomen lot bleek te zijn, hoewel het slechts trapsgewijze tot de ontdekking leidde. Hoewel wij kunnen veronderstellen dat Jozua er te beter en geruster door sliep, toen hij het ergste kende van de ziekte des lichaams waarvan hij, onder God, het hoofd was, en waarvoor nu een zekere methode van genezing was aangewezen, maakte hij zich des morgens vroeg op, vers 16, zozeer had hij er zijn hart op gezet om de ban uit hun midden weg te doen. Wij hebben reeds bij andere gelegenheden gezien dat Jozua iemand was, die vroeg opstond, hier toont het zijn ijver en zijn vurig verlangen om Israël in Gods gunst hersteld te zien. Let er in dit onderzoek op:

1. Dat Juda de schuldige stam was, Juda die van al de stammen de meest eervolle en doorluchtigste was en zijn zou. Dit nu was een verduistering van zijn roem, en zal kunnen dienen tot een beteugeling van hun hoogmoed, er waren velen onder hen, die glans en luister bijzetten aan hun stam, maar hier was één, die er de smaad en schande van was. Laat ook de beste families het niet vreemd vinden, indien er onder haar zijn, of van haar zullen afstammen de zodanigen, die haar smart en schande veroorzaken. Juda zal het eerste en grootste erfdeel in Kanaän hebben, zoveel onverschoonbaarder is dus de man uit die stam die niet tevreden is om te wachten op zijn deel, maar op Gods eigendom losgaat. Volgens de overlevering van de Joden hebben, toen de stam van Juda geraakt was, de kloeke mannen van die stam hun zwaard getrokken en betuigd dat zij het niet weer in de schede zouden steken, voor zij de misdadiger gestraft zagen en zij gezuiverd waren, die zich onschuldig wisten.

2. Dat de schuldige persoon eindelijk gevonden was, wat het lot sprak, was: Gij zijt de man, vers 18. Het was vreemd dat Achan zich van schuld bewust zijnde, en het lot al nader en nader tot zich ziende naderen, het verstand niet had om zich uit de voeten te maken, of de genade niet had om belijdenis van schuld te doen, maar zijn hart was verhard door de bedriegelijkheid van de zonde, en het bleek dat dit hem ter verderfenis was. Wij kunnen ons wel voorstellen hoe hij verbleekte hoe schrik en afgrijzen zich van hem meester maakten, toen hij als de schuldige was aangewezen, hoe de ogen van geheel Israël op hem gericht waren en iedereen bereid was te zeggen: Hebben wij u gevonden, onze vijand? Zie hier:

a. De dwaasheid van hen, die zich beloven dat hun zonde verborgen zal blijven, de rechtvaardige God heeft vele middelen om de verborgen werken van de duisternis aan het licht te brengen, en dus hen tot schande en verderf te doen komen, die in hun gemeenschap met die onvruchtbare werken blijven voortgaan. Het gevogelte des hemels zou, als het God behaagde, de stem wegvoeren, Prediker 10:20. Zie Psalm 94:7 en verv.

b. Hoe nodig het ons is om, als God met ons twist te ontdekken wat er de oorzaak van is, wet de bijzondere zonde is, die, evenals Achan, ons leger beroert. Wij moeten onszelf onderzoeken en nauwlettend achtgeven op het getuigenis van ons geweten, teneinde de ban te ontdekken, en met de Godvruchtigen Job bidden: Doe mij weten waarover Gij met mij twist. Ontdek de verrader, dan zal hij niet langer gekoesterd en geherbergd worden.

II. Zijn aanklacht en verhoor, vers 19. Jozua bekleedt de rechterstoel, en ofschoon hij door de aanwijzing van het lot volkomen overtuigd is van zijn schuld, dring hij toch bij hem aan om een boetvaardige bekentenis te doen, opdat zijn ziel er door gered worde in de andere wereld, hoewel hij hem geen hoop kon geven, dat hij er zijn leven door zou behouden.

Merk op:

1. Hoe hij hem toespreekt met de grootste zachtmoedigheid en tederheid, als een waar discipel van Mozes. Hij zou hem rechtvaardiglijk "dief" en "weerspannige", en "Raca" en "gij dwaas" hebben kunnen noemen, maar hij noemt hem "mijn zoon", hij zou hem hebben kunnen bezweren om te bekennen, zoals de hogepriester onze gezegende Heiland bezworen heeft, of hem dreigen met pijniging ten einde hem een bekentenis te ontwringen, maar om de wille van de liefde bidt en smeekt hij hem veeleer, ik bid u, doe belijdenis. Dit is een voorbeeld voor allen om hen die in het ongeluk zijn, niet te honen of te bespotten, al hebben zij zich ook zelf dat ongeluk op de hals gehaald, maar ook zelfs overtreders te behandelen met zachtmoedigheid, niet wetende wat wij zelf gedaan zouden hebben, of geweest zouden zijn, indien God ons aan onze eigen raadslagen had overgegeven. Het is ook een voorbeeld voor magistraten om, als zij recht oefenen, met een strenge en voorzichtige hand hun eigen hartstochten in bedwang te houden, en er zich nooit door te laten vervoeren tot een onbetamelijke manier van handelen of van spreken, zelfs niet tegenover hen, die hen het meest geprikkeld of getergd hebben. De toorn van de man werkt Gods gerechtigheid niet. Laat hen gedenken dat het oordeel van God is, die meester is van Zijn toorn. Dat is de methode die het waarschijnlijkst overtreders tot berouw zal brengen.

2. Wat hij wenst dat hij zal doen, de daad te bekennen, haar voor God te belijden, voor God, die door de misdaad werd beledigd. Jozua was voor hem in de plaats van God, zodat hij aan hem belijdenis doende, belijdenis gedaan heeft aan God. Hierdoor zou hij aan Jozua en de vergadering voldoening geven omtrent hetgeen hem ten laste is gelegd, en zijn bekentenis zou tevens een blijk zijn van zijn berouw, en een waarschuwing aan anderen om zich te wachten van te zondigen naar de gelijkheid van zijn overtreding. Maar hetgeen Jozua er in bedoelt is, dat God er door geëerd zal worden als de Heere, de God van oneindige wetenschap en macht, voor wie niets verborgen is, en als de Gods Israëls, die, gelijk Hij zeer bijzonder toornt over beledigingen, gedaan aan Israël, ook toornt over de beledigingen, die Hen aangedaan worden door Israël. Gelijk wij in ons belijden van zonde ons de beschaamdheid des aangezichts toekennen, zo geven wij dan ook Gode de eer als een rechtvaardig God, erkennende dat Hij terecht misnoegd op ons is, en als een goede God, die onze belijdenis niet zal gebruiken als een bewijs tegen ons, maar getrouw en rechtvaardig is om te vergeven, als wij er toe gebracht zijn om te erkennen dat Hij getrouw en rechtvaardig zou wezen, indien Hij ons strafte. Door zonde hebben wij God beledigd in Zijn eer, Christus heeft door Zijn dood voldoening gegeven voor die belediging, maar het is nodig, dat wij door ons berouw onze liefde tonen voor Zijn eer, en, voor zoveel dit in ons vermogen is Hem de eer geven. Bisschop Patrick haalt de Samaritaanse kroniek aan, volgens welke Jozua hier zegt tot Achan: Hef uw ogen op tot de Koning van hemel en aarde, en erken dat niets verborgen kan wezen voor Hem, die de diepste geheimen kent.

III. Zijn belijdenis, die nu eindelijk, nu hij zag dat het doelloos was zijn misdaad te verbergen, ook vrij en oprecht is, vers 20, 21. Hier is:

1. Een boetvaardige bekentenis van de misdaad. "Voorwaar, ik heb gezondigd, hetgeen waar ik van beschuldigd word, is te waar om ontkend, en-te slecht om verontschuldigd te worden. Ik beken het, ik betreur het, de Heere is rechtvaardig in het aan het licht te brengen want, voorwaar, ik heb gezondigd." Dit is de taal van een boetvaardige, die walgt van zijn zonde, en wiens geweten er door bezwaard is. "Ik heb niets om er anderen van te beschuldigen, maar zeer veel om mijzelf ten laste te leggen, het is bij mij, dat het gebannene is gevonden, ik ben de man, die het recht heb verkeerd, hetwelk mij niet heeft gebaat." En hetgeen waarmee hij zijn zonde verzwaarde, is, dat zij bedreven werd tegen de Heere, de God Israëls. Hij was zelf een Israëliet, die met de overigen van dit verhoogde volk deelde in hun voorrechten, zodat hij, de God Israëls beledigende, zijn eigen God beledigde, waardoor hij de schuld van het laagste verraad en de grootste ondankbaarheid op zich had geladen.

2. Een omstandig verhaal van het feit. Zo en zo heb ik gedaan. God had aan Jozua in het algemeen gezegd dat een deel van het verbannene genomen was, maar laat het aan hem over om uit Achan een bericht van de bijzonderheden te verkrijgen, want op de ene of andere wijze zal God de tong van de zondaren tegen zichzelf doen aanstoten, Psalm 64:9. Indien Hij hen tot berouw en bekering brengt, dan zullen zij zichzelf beschuldigen, en hun ontwaakt geweten zal in de plaats van duizend getuigen zijn. Het betaamt de boetvaardigen om in het belijden hunner zonde aan God zeer nauwkeurig en uitvoerig te zijn, niet alleen: "Ik heb gezondigd", maar "hierin en daarin heb ik gezondigd", met leedwezen en smart gedenkende aan al de stappen, die tot zonde hebben geleid, en alle de omstandigheden, die haar verzwaard hebben en haar zeer zondig hebben gemaakt, zo en zo heb ik gedaan. Hij bekent:

a. Dat hij die dingen genomen heeft. Bij het plunderen van een huis in Jericho vond hij een schoon Babylonisch kleed, een overkleed, zoals de vorsten droegen als zij zich in staatsie vertoonden. Waarschijnlijk had het de koning van Jericho behoord. Een veelkleurig gewaad zo worden de woorden door sommigen overgezet, wat het nu ook moge geweest zijn, in zijn ogen was het iets heerlijks. "Hoe jammer," denkt Achan, "dat dit verbrand zou worden, dat zou niemand enig goed doen, als ik het houd, zal het mij jarenlang voor mijn beste kleed kunnen dienen." Onder dit voorgeven krijgt hij vrijmoedigheid om dit te nemen, ziet hij er geen kwaad in om dit van het vuur te redden, maar nu begonnen zijnde, gaat hij voort, en neemt een zak met geld, tweehonderd sikkelen, dat is honderd ons zilver, en een gouden tong, die vijftig sikkelen woog, dat is vijf en twintig ons. Hij kon niet aanvoeren dat hij door deze te nemen, ze voor het vuur bewaard heeft, (want het zilver en goud moest tot de schat des tabernakels gelegd worden) maar zij, die een lichte verontschuldiging maken om een zonde te begaan, zullen hiermede hun hart verharden, zodat zij de volgende zonde doen zonder er een verontschuldiging voor te zoeken, want de weg van de zonde gaat bergafwaarts. Zie welk een armzalig gewin het was, waarvoor Achan zich aan zo ontzettend gevaar blootstelde, en hoe onuitsprekelijk veel hij er door verloren heeft. Zie Mattheus 16:26.

b. Hij bekent op wat wijze hij die dingen genomen heeft.

A. De zonde begon in het oog. Hij zag deze fraaie dingen, zoals Eva de verboden vrucht gezien heeft en verwonderlijk bekoord was door dit gezicht. Zie wat er het gevolg van is, als men toelaat dat het hart de ogen nawandelt, en hoe nodig het ons is om dit verbond te maken met onze ogen, dat, zo zij wandelen, zij er voor zullen wenen. Zie de wijn niet aan als hij zich rood vertoont, zie de vrouw niet

aan, die schoon is, sluit het rechteroog, dat u aldus ergert, ten einde de noodzakelijkheid te voorkomen van het uit te rukken en van u te werpen, Mattheus 5:28, 29.

B. Zij kwam voort uit het hart. Hij erkent: Ik kreeg lust daartoe. De begeerlijkheid aldus ontvangen hebbende, baarde zij de zonde. Zij, die bewaard willen blijven voor zondige daden, moeten zondige begeerten in zich beteugelen en doden, inzonderheid de begeerte naar wereldlijke rijkdom, die wij meer bijzonder geldgierigheid noemen. O van welk een wereld van kwaad is de liefde tot het geld niet de wortel! Had Achan met het oog des geloofs op deze dingen gezien, hij zou ze als gevloekte dingen gezien hebben en zou er een afschrik van gehad hebben, maar er slechts op ziende met het oog van de zinnen, zag hij ze als fraaie dingen, en begeerde ze. Het was niet het zien, maar het begeren, dat hem ten verderve bracht.

C. Toen hij de daad gedaan had, was hij zeer ijverig om haar te verbergen. De verboden schatten genomen hebbende, en vrezende dat er naar verboden goederen een onderzoek zou worden ingesteld, verborg hij ze in de aarde, als besloten zijnde te houden wat hij had, en het nooit weer te geven. Aldus bekent Achan de gehele zaak, opdat God gerechtvaardigd zou worden in het vonnis dat over hem uitgesproken is. Zie de bedrieglijkheid van de zonde, wat zoet was in het bedrijven, is bitter in het nadenken er over, en ten laatste bijt zij als een adder. Zie inzonderheid wat er komt van onrechtvaardig verkregen goed, en hoe diegenen bedrogen uitkomen, die God beroven, Job 20:15. Hij heeft goed ingeslokt, maar zal het uitspuwen, God zal het uit zijn mond uitdrijven.

IV. Zijn schuldigverklaring. God had hem schuldig verklaard door het lot, hij had zichzelf schuldig verklaard door zijn bekentenis, maar opdat er ook voor de meest ontevreden Israëliet geen aanleiding zou zijn om bezwaren in te brengen tegen zijn vonnis, laat Jozua nog verder zijn schuld aan het licht komen door het onderzoek in zijn tent, waar de goederen gevonden werden, die hij bekend had genomen te hebben. Er wordt bijzonder nota genomen van de haast, die de boden, welke gezonden waren om het onderzoek te doen, gemaakt hebben, zij liepen tot de tent, vers 22. Niet slechts om hun bereidwilligheid te tonen om Jozua's orders uit te voeren, maar ook om te tonen hoe onrustig zij waren, totdat het leger van het gebannene gezuiverd zou zijn, teneinde de Goddelijke gunst wederom te verlangen. Zij, die zich onder de toorn Gods gevoelen, bevinden dat het zaak voor hen is om niet te dralen met het wegdoen van de zonde. Uitstel is gevaarlijk, de tijd mag niet verbeuzeld worden, Toen de gestolen goederen gebracht werden, stortten zij ze uit voor het aangezicht des Heeren, vers 23, opdat geheel Israël zou zien hoe duidelijk de bewijzen waren tegen Achan, en God zouden aanbidden in Zijn strikte rechtvaardigheid, daar Hij het stelen van zo nietige zaken zo streng heeft gestraft, en in de gerechtigheid van Zijn oordelen, daar Hij Zijn recht op het verbannene wilde handhaven, en opdat zij bevreesd zouden zijn om ooit op gelijke wijze te zondigen. Door ze uit te storten voor het aangezicht des Heeren, erkenden zij Zijn recht er op, en wachtten om er Zijn bevelen voor te ontvangen. Zij, die denken God te kunnen bedriegen, bedriegen slechts zichzelf, wat van Hem genomen wordt, zal Hij terug verlangen Hosea 2:8, en Hij zal in het einde door geen mens iets verliezen.

V. Zijn veroordeling. Jozua spreekt het vonnis over hem uit, vers 25, "Hoe hebt gij ons beroerd? Dat is de grond voor het vonnis. O! hoezeer hebt gij ons beroerd", zo lezen sommigen de zin. Hij verwijst hiermede naar hetgeen gezegd was, toen de waarschuwing werd gegeven, om zich te wachten van het verbannene, Hoofdstuk 6:18. opdat gij het leger Israëls niet stelt tot een ban noch hetzelve beroert. De zonde is een zaak, die beroering brengt, niet alleen tot de zondaar zelf, maar tot

allen, die hem omringen. Die gierigheid pleegt beroert zijn huis, Spreuken 15:27, en ook alle gemeenschap waartoe hij behoort. Welnu, zegt Jozua, de Heere zal u beroeren te deze dage. Zie waarom er met Achan zo streng gehandeld werd, niet alleen omdat hij God had beroofd, maar omdat hij Israël had beroerd, boven zijn hoofd was, als het ware deze beschuldiging geschreven: Achan, de beroerder Israëls, zoals Achab, 1 Koningen 18:18. Dit dus is zijn oordeel: de Heere zal u beroeren. De rechtvaardige God zal voorzeker verdrukking vergelden degenen, die Zijn volk beroeren, 2 Thessalonicenzen 1:6. Zij, die beroeren, zullen beroerd worden. Uit het woord: de Heere zal u beroeren te deze dage, leiden sommigen van de Joodse wetgeleerden af, dat hij dus niet beroerd zal worden in de andere wereld, het vlees werd gedood opdat de ziel behouden zou worden, indien dit zo is, dan was de rechtspraak in werkelijkheid niet zo streng als zij scheen. In de beschrijving, beide van zijn zonde en van zijn straf, is door de beroering, die er in beide was, een duidelijke toespeling op zijn naam, Achan, of zoals hij in 1 Kronieken 2:7 h genoemd wordt Achar, hetwelk beroering betekent. Hij heeft maar al te zeer aan zijn naam beantwoord.

Vl. Zijn terdoodbrenging. Er kon geen uitstel worden verleend, een door kanker aangetast lid van het lichaam moet terstond afgesneden worden. Toen hij breek een anathema te zijn en de beroerder van het leger, kunnen wij veronderstellen, dat al het volk "weg met hem! weg met hem! geroepen heeft. Stenig hem, stenig hem." Hier is:

1. De plaats van de terdoodbrenging. Zij voerden hem buiten het leger, ten teken dat zij de boze uit hun midden wilden wegdoen, 1 Corinthiers 5:13. Toen onze Heere Jezus een vloek voor ons gemaakt is, opdat wij door Zijn beroering vrede zouden hebben, leed Hij als een verbannene buiten de poort onze smaadheid dragende, Hebreeen 13:12, 13. De voltrekking van de straf geschiedde op een afstand, opdat het leger, dat door Achans zonde beroerd was, door zijn dood niet zou worden verontreinigd.

2. De personen, die voor de voltrekking van het vonnis gebruikt werden, het was de daad van geheel Israël, vers 24, 25. Allen waren zij er toeschouwers van, opdat zij zouden zien en vrezen. Openbare terechtstellingen zijn openbare voorbeelden. Ja allen hadden een welbehagen in zijn dood, en zovelen als konden waren er bij behulpzaam, ten teken van de algemene verfoeiing van zijn heiligschennende daad en hun vrees voor Gods misnoegen tegen hen.

3. Wie met hem deelden in de straf, want hij stierf niet alleen in zijn ongerechtigheid, Hoofdstuk 22:20. a. De gestolen goederen werden met hem vernield, het kleed verbrand, zoals het met de andere brandbare zaken van Jericho verbrand had moeten worden, en het zilver en goud bedorven, gesmolten, verloren en begraven in de as van de rest van zijn goederen, onder de hoop stenen, zodat het nooit tot een ander doeleinde aangewend kon worden.

b. Al zijn andere goederen werden op gelijke wijze vernietigd, niet alleen zijn tent en de meubelen daarvan, maar ook zijn ossen en zijn ezelen en zijn vee, om te tonen, dat onrechtvaardig verkregen goed, inzonderheid als het door heiligschennis wordt verkregen, niet alleen niet zal gedijen, maar ook de andere goederen waaraan het was toegevoegd, zal verderven en vernietigen De adelaar in de fabel, die vlees stal van het altaar, bracht er een kool vuurs van mede, die zijn nest verbrandde, Habakuk 2:9, 10, Zacheria 5:3, 4. Zij verliezen het hun, die naar meer grijpen dan het hun is.

c. Zijn zonen en dochters werden met hem ter dood gebracht. Sommigen denken dat zij slechts uitgevoerd werden, vers 24, om toeschouwers te zijn van de straf huns vaders, maar de meester zijn van gevoelen, dat zij met hem stierven en dat zij bedoeld moeten zijn, als in vers 25 wordt gezegd: zij stenigden hem met stenen en verbrandden hen met vuur. God had uitdrukkelijk bevolen dat magistraten geen kinderen ter dood zullen brengen om de zonden hunner vaderen, maar Hij bedoelde niet zichzelf aan deze wet te binden, en in dit geval heeft Hij uitdrukkelijk geboden dat de misdadiger met al wat hij heeft verbrand moest worden, vers 15. Misschien waren zijn zonen en dochteren medeplichtig aan de snode daad, hadden zij hem geholpen om het verbannene weg te nemen. Het is zeer waarschijnlijk dat zij geholpen hebben om die dingen te verbergen, en dat hij ze niet kon verbergen in het midden van zijn tent of zij moesten het weten en zijn geheim bewaren, en zo zijn zij dan medeplichtigen geworden ex post facto-na de daad, en al hebben zij ook nog zo weinig gedeeld in de misdaad, die misdaad was zó zwaar, dat zij rechtvaardiglijk gedeeld hebben in de straf. God werd er echter door verheerlijkt, en het voltrokken oordeel is er zoveel ontzettender door geworden.

4. De straf zelf, die hem opgelegd was. Hij werd gestenigd, sommigen denken als een sabbatschender, in de veronderstelling dat de heiligschennis op een sabbatdag gepleegd was, en toen werd zijn dood lichaam verbrand, als een ban, een gevloekte zaak, waarvan niets mocht worden overgelaten. De medewerking van het gehele volk in deze strafvoltrekking leert ons hoezeer het in het belang is van een volk, dat allen zoveel zij kunnen bijdragen om het kwaad te weren en te onderdrukken, heiligschennis te voorkomen of te straffen, alsmede om een hervorming van de zeden tot stand te brengen. Zonde is een schandvlek van de natiën, en daarom zal ieder waar Israëliet een steen hebben, om er op te werpen.

5. Hoe de toorn des Heeren hierdoor werd afgewend, vers 26. Alzo keerde zich de Heere van de hittigheid Zijns toorns. Het wegdoen van de zonde door oprecht berouw en een wezenlijke verbetering is het enige, maar zekere middel voor de vernieuwing van Gods gunst. Neem de oorzaak weg, en de uitwerking zal ophouden.

VII. Hoe er zorg voor werd gedragen om de gedachtenis aan zijn schuld en straf te bewaren, tot lering en waarschuwing van het nageslacht.

1. Er werd een steenhoop opgericht op de plaats, waar Achan was ter dood gebracht ieder man van de vergadering er waarschijnlijk een steen op werpende ten teken van zijn verfoeiing van de misdaad.

2. Er werd een nieuwe naam aan de plaats gegeven, zij werd het Dal van Achor, of van de Beroering genoemd. Dit was een eeuwigdurend brandmerk van eerloosheid op Achans naam en een altijddurende waarschuwing aan alle mensen om Gods eigendom niet aan te tasten er geen inbreuk op te maken. Door deze strengheid jegens Achan werd de eer van Jozua’s regering, die nog pas was aangevangen, gehandhaafd, en Israël werd er bij zijn intrede in het beloofde land aan herinnerd, om acht te geven op de voorwaarden en de bepalingen, die aan de schenking er van verbonden waren. Het Dal van Achor wordt gezegd tot een deur van de hope gegeven te zullen worden, want, als wij de ban wegdoen, dan begint er hope te zijn in Israël, Hosea 2:14, Ezra 10:2.

HOOFDSTUK 8

1 Toen zeide de HEERE tot Jozua: Vrees niet, en ontzet u niet; neem met u al het krijgsvolk, en maak u op, trek op naar Ai; zie, Ik heb den koning van Ai, en zijn volk, en zijn stad, en zijn land in uw hand gegeven.
2 Gij nu zult aan Ai en haar koning doen, gelijk als gij aan Jericho en haar koning gedaan hebt; behalve dat gij haar roof en haar vee voor ulieden roven zult; stel u een achterlage tegen de stad, van achter dezelve.
3 Toen maakte zich Jozua op, en al het krijgsvolk, om op te trekken naar Ai. En Jozua verkoos dertig duizend mannen, strijdbare helden, en hij zond hen bij nacht uit,
4 En gebood hun, zeggende: Ziet toe, gijlieden zult der stad lagen leggen van achter de stad; houdt u niet zeer verre van de stad, en weest gij allen bereid.
5 Ik nu, en al het volk, dat bij mij is, zullen tot de stad naderen; en het zal geschieden, wanneer zij ons tegemoet zullen uitgaan, gelijk als in het eerst, zo zullen wij voor hun aangezicht vlieden.
6 Laat hen dan uitkomen achter ons, totdat wij hen van de stad aftrekken; want zij zullen zeggen: Zij vlieden voor onze aangezichten, gelijk als in het eerst; zo zullen wij vlieden voor hun aangezichten.
7 Dan zult gijlieden opstaan uit de achterlage, en gij zult de stad innemen; want de HEERE, uw God, zal ze in uw hand geven.
8 En het zal geschieden, wanneer gij de stad ingenomen hebt, zo zult gij de stad met vuur aansteken; naar het woord des HEEREN zult gijlieden doen; ziet, ik heb het ulieden geboden.
9 Alzo zond Jozua hen heen, en zij gingen naar de achterlage, en zij bleven tussen Beth-el en tussen Ai, tegen het westen van Ai; maar Jozua overnachtte dien nacht in het midden des volks.
10 En Jozua maakte zich des morgens vroeg op, en hij monsterde het volk; en hij trok op, hij en de oudsten van Israel, voor het aangezicht des volks, naar Ai.
11 Ook trok al het krijgsvolk op, dat bij hem was; en zij naderden en kwamen tegenover de stad, en zij legerden zich tegen het noorden van Ai; en er was een dal tussen hem en tussen Ai.
12 Hij nam ook omtrent vijf duizend man, en hij stelde hen tot een achterlage tussen Beth-el en tussen Ai, aan het westen der stad.
13 En zij stelden het volk, het ganse leger, dat aan het noorden der stad was, en zijn lage was aan het westen der stad. En Jozua ging in denzelven nacht in het midden des dals.
14 En het geschiedde, toen de koning van Ai dat zag, zo haastten zij en maakten zich vroeg op, en de mannen der stad kwamen uit, Israel tegemoet, ten strijde, hij en al zijn volk, ter bestemder tijd, voor het vlakke veld; want hij wist niet, dat hem iemand een achterlage leide van achter de stad.
15 Jozua dan, en gans Israel, werd geslagen voor hun aangezichten; en zij vloden door den weg der woestijn.
16 Daarom werd samengeroepen al het volk, dat in de stad was, om hen na te jagen; en zij joegen Jozua na, en werden van de stad afgetrokken.
17 En er werd niet een man overgelaten, in Ai, noch Beth-el, die niet uittrokken, Israel na; en zij lieten de stad openstaan, en joegen Israel achterna.
18 Toen sprak de HEERE tot Jozua: Strek de spies uit, die in uw hand is, naar Ai, want Ik zal hen in uw hand geven. Toen strekte Jozua de spies, die in zijn hand was, naar de stad aan.
19 Toen rees de achterlage haastelijk op van haar plaats, en zij liepen toe, met dat hij zijn hand uitgestrekt had, en kwamen aan de stad, en zij namen ze in, en zij haastten zich, en staken de stad aan met vuur.

20 Als de mannen van Ai zich achterom keerden, zo zagen zij, en ziet, de rook der stad ging op naar den hemel; en zij hadden geen ruimte, om herwaarts of derwaarts te vlieden; want het volk, dat naar de woestijn vluchtte, keerde zich tegen degenen, die hen najoegen.
21 En Jozua en gans Israel, ziende, dat de achterlage de stad ingenomen had, en dat de rook der stad opging, zo keerden zij zich om, en sloegen de mannen van Ai.
22 Ook kwamen die uit de stad hun tegemoet, zodat zij in het midden der Israelieten waren, deze van hier en gene van daar; en zij sloegen hen, totdat geen overige onder hen overbleef, noch die ontkwam.
23 Doch den koning van Ai grepen zij levend, en zij brachten hem tot Jozua.
24 En het geschiedde, toen de Israelieten een einde gemaakt hadden van al de inwoners van Ai te doden, op het veld, in de woestijn, in dewelke zij hen nagejaagd hadden, en dat zij allen door de scherpte des zwaards gevallen waren, totdat zij allen vernield waren; zo keerde zich gans Israel naar Ai, en zij sloegen ze met de scherpte des zwaards.
25 En het geschiedde, dat allen, die te dien dage vielen, zo mannen als vrouwen, waren twaalf duizend, al te zamen lieden van Ai.
26 Jozua trok ook zijn hand niet terug, die hij met de spies had uitgestrekt, totdat hij al de inwoners van Ai verbannen had.
27 Alleenlijk roofden de Israelieten voor zichzelven het vee en den buit derzelver stad, naar het woord des HEEREN, dat Hij Jozua geboden had.
28 Jozua nu verbrandde Ai, en hij stelde haar tot een eeuwigen hoop, ter verwoesting, tot op dezen dag.
29 En den koning van Ai hing hij aan een hout, tot aan den avondstond; en omtrent den ondergang der zon gebood Jozua, dat men zijn dood lichaam van het hout afname; en zij wierpen het aan de deur der stadspoort, en richtten daarop een groten steenhoop, zijnde tot op dezen dag.
30 Toen bouwde Jozua een altaar den HEERE, den God van Israel, op den berg Ebal;
31 Gelijk als Mozes, de knecht des HEEREN, den kinderen Israels geboden had, achtereenvolgens hetgeen geschreven is in het wetboek van Mozes: een altaar van gehele stenen, over dewelke men geen ijzer bewogen had; en daarop offerden zij den HEERE brandofferen; ook offerden zij dankofferen.
32 Aldaar schreef hij ook op stenen een dubbel van de wet van Mozes, hetwelk hij geschreven heeft voor het aangezicht der kinderen Israels.
33 En gans Israel met zijn oudsten, en ambtlieden, en zijn rechters, stonden aan deze en aan gene zijde der ark, voor de Levietische priesteren, die de ark des verbonds des HEEREN droegen, zo vreemdelingen als inboorlingen, een helft daarvan tegenover den berg Gerizim, en een helft daarvan tegenover den berg Ebal, gelijk als Mozes, de knecht des HEEREN, bevolen had; om het volk van Israel in het eerst te zegenen.
34 En daarna las hij overluid al de woorden der wet, de zegening en den vloek, naar alles, wat in het wetboek geschreven staat.
35 Daar was niet een woord van al hetgeen Mozes geboden had, dat Jozua niet overluid las voor de gehele gemeente van Israel, en de vrouwen, en de kleine kinderen, en de vreemdelingen, die in het midden van hen wandelden.

Daar nu de verwarring in Israëls zaken, veroorzaakt door de zonde van Achan, voorbij was, zien wij hen nu weer in zeer goede toestand zowel ten opzichte van de krijg als van de Godsdienst. Hier is:

I. De glorierijke voortgang van hun wapenen in de verovering van Ai, voor welke stad zij onlangs een nederlaag hadden geleden.

1.God moedigt Jozua aan om die plaats aan te vallen met de verzekering van een goede uitslag, en wijst hem de methode aan die hij daarbij moet volgen, vers 1,2, .

2.Dienovereenkomstig geeft Jozua bevelen aan de krijgslieden vers 3-8..

3.De krijgslist wordt aangewend volgens het plan, dat er voor beraamd was, en heeft de gewenste uitslag, vers 9-22.. Jozua maakt zich meester van de stad, jaagt alle inwoners over de kling, verbrandt haar, hangt de koning op, maar geeft de roof aan de krijgslieden, vers 23 29.

II. De grote plechtigheid van de wet te schrijven en te lezen voor een algemene vergadering van Israël, die voor dat doel opgesteld is op de bergen Gerizim en Ebal overeenkomstig een bevel dat Mozes van de Heere had ontvangen en hem heeft overgeleverd, vers 30-35. Aldus hebben zij er naar gestreefd om hun Godsdienst gelijke tred te doen houden met hun wereldlijke aangelegenheden.

Jozua 8:1-2

Israël was zeer gelukkig zo’n bevelhebber te bezitten als Jozua was, maar Jozua was nog meer gelukkig zo’n leider te hebben als God zelf was. Als er een moeilijkheid ontstond, dan behoefde hij geen krijgsraad te beleggen, wie God zo nabij was, niet slechts om op zijn vragen te antwoorden, maar om ze te voorkomen. Jozua scheen nu ten einde raad te wezen hij was nog rauwelijks bekomen van de ontsteltenis, welke door Achans beroering over hem gekomen was, en hij kon er niet zonder vrezen en beven aan denken om voorwaarts te gaan, uit vrees dat er nog een Achan in het leger zou zijn. Toen sprak God tot hem, hetzij, evenals tevoren, in een visioen, Hoofdstuk 5, als een krijgsman met een uitgetogen zwaard, of door de borstlap des gerichts. Als wij getrouw en oprecht de zonde, deze gevloekte zaak, die scheiding maakt tussen God en ons hebben weggedaan, dan en niet eerder kunnen wij verwachten van God te horen tot onze vertroosting, en als Hij ons leidt en bestuurt in onze Christelijken arbeid en strijd, dan is dit een goed bewijs, dat Hij met ons verzoend is. Let hier op:

I. Hoe God Jozua aanmoedigt om voort te gaan. "Vrees niet en ontzet u niet", vers 1. Dit geeft te kennen dat de zonde van Achan met de gevolgen er van een zeer grote ontmoediging is geweest voor Jozua, en zijn hart schier heeft doen bezwijken. Bederf in de kerk verslapt de handen en slaat de moed terneer van haar voorgangers en helpers, veel meer dan tegenstand van buiten, verraderlijke Israëlieten zijn meer te vrezen dan boosaardige Kanaänieten. Maar God zegt aan Jozua niet verslagen te zijn, dezelfde macht, die Israël er voor bewaart om door zijn vijanden verslagen en verdaan te worden, zal hen er ook voor bewaren om zichzelf in het verderf te storten. Om hem te bemoedigen:

1. Verzekert Hij hem wèl te zullen slagen tegen Ai. Hij zegt hem, dat die plaats geheel de zijne is, in zijn handen zal overgegeven worden, maar hij moet haar aannemen als Gods gave: Ik heb haar in uw hand gegeven, waardoor hem beide het recht er op en de bezitting er van verzekerd worden, en het zijn plicht is om van beide Gode de eer te geven, Psalm 44:4.

2. Vergunt Hij het volk van de buit voor henzelf te nemen. Hier was de buit niet, zoals die van Jericho, aan God gewijd, en daarom was er geen gevaar dat zij hier de overtreding zullen begaan, die zij daar begaan hadden.

Merk op: Achan, die naar de verboden buit greep, verloor met die buit nog zijn leven en alles wat hij had, maar de overigen van het volk, die nauwgezet zich onthouden hadden van het verbannene te nemen, werden spoedig beloond voor hun gehoorzaamheid met de buit van Ai, het middel om het genot te hebben van hetgeen God ons toestaat, is af te laten van hetgeen Hij ons verbiedt. Niemand zal iets verliezen door zelfverloochening, laat God eerst hebben wat Hem toekomt, dan zal alles ons rein en zeker wezen, 1 Koningen 17:13 . God heeft hen niet naar grote en goede steden en huizen vol van alle goed gebracht, om hen te tantaliseren met het gezicht van hetgeen zij niet mochten aanraken, maar de eerstelingen van Jericho ontvangen hebbende, mochten zij de roof van Ai en van al de steden, die hun voortaan in handen zullen vallen, voor zichzelf nemen.

II. De aanwijzing, die Hij hem geeft voor zijn aanval op Ai. Dat moet niet zo’n werk van tijd wezen als de aanval op Jericho geweest is, want dat zou de strijd te lang gerekt hebben, aan hen, die zeven dagen geduldig op Jericho gewacht hebben, zal Ai in één dag gegeven worden. Die stad moest hun

ook niet door een wonder in handen komen, zuiver en alleen door de werking Gods, nu moeten hun eigen moed en beleid in het werk worden gesteld. God voor hen hebbende zien werken, moeten zij nu zelf hun krachten inspannen. God zegt hem:

1. Al het volk mee te nemen, opdat zij toeschouwers zijn van de krijgsverrichting, en delen zullen in de roof. Hiermede gaf God hem stilzwijgend een bestraffing wegens zijn zenden van zo klein een bende naar Ai bij zijn eerste poging om die stad te vermeesteren, Hoofdstuk 7:4.

2. Een achterlage te stellen tegen de stad. Dit was een methode van strijd voeren, waaraan Jozua toen niet gedacht zou hebben, indien God haar hem niet had voorgeschreven, en hoewel wij thans geen leiding en bestuur moeten verwachten, zoals hier, door visioenen, stemmen en orakelen, moet toch erkend worden dat wanneer zij, aan wie de zorg voor het openbare welzijn is toevertrouwd, wijze maatregelen nemen, God ze hun in het hart heeft gegeven, Hij, die de landman onderricht van de wijze, onderricht voorzeker ook de staatsman en de veldheer.

Jozua 8:3-22

Wij hebben hier het verhaal van de inneming van Ai door een krijgslist. Wij houden er ons van verzekerd dat de hier aangewende krijgslist goed en geoorloofd was, God zelf had haar aangewezen, en wij hebben geen reden om te denken dat een dergelijke krijgslist in andere oorlogen niet even goed en gewettigd is. Hier was geen overeenkomst geschonden, geen eed of belofte verbroken, er is niets van die aard, het was niet onder voorgeven van een onderhandeling of een vredesverdrag dat het voordeel behaald was, neen, dat zijn heilige dingen, waarmee niet gebeuzeld of geschertst mag worden, als eenmaal trouw verpand of beloofd is, dan moet zij gehouden worden, ook aan de vijand, maar bij deze krijgslist werd geen onwaarheid gezegd, niets werd verborgen gehouden dan hun eigen raadslagen, en nooit heeft een vijand beweerd het recht te hebben om daarmee bekend te worden gemaakt. De enige veinzerij bestond in hun aftocht, die volstrekt geen natuurlijke of noodzakelijke aanduiding is van hun onmacht om de aanval voort te zetten of van enig voornemen om hem niet te hernieuwen. De vijanden hadden op hun hoede moeten wezen, en binnen de bescherming van hun eigen verdedigingswerken moeten blijven, als zij de gewone voorzichtigheid hadden in acht genomen, dan zouden zij het niet gewaagd hebben een leger te achtervolgen, dat naar zij zagen hen ver in getal moest overtreffen, en hun stad niet onbewaakt hebben gelaten, maar: "Si populus vult decipi, dicipiatur Als de mensen bedrogen willen zijn, zo laat hen bedrogen zijn". Indien de Kanaänieten zich zo gemakkelijk laten misleiden en in hun vervolgen van Gods Israël alle wetten van voorzichtigheid en beleid veronachtzamen, dan kunnen de Israëlieten er volstrekt niet om gelaakt worden, dat zij hun voordeel doen met hun dolzinnige woede en hun achteloosheid, en het is in genen dele onbestaanbaar met de hoedanigheid, die God hun toeschrijft, namelijk dat zij kinderen zijn, die niet liegen zullen.

In het bericht omtrent deze zaak:

I. Is er enige moeilijkheid ten opzichte van het aantal van de mannen, die voor deze onderneming gebruikt werden. In vers 4 wordt gesproken van dertig duizend mannen, die Jozua verkoos en bij nacht uitzond, aan wie de last gegeven werd, om de stad te overvallen, zodra zij zagen, dat zij ontruimd was, vers 4, 7, 8. Maar later, in vers 12, wordt gezegd: Jozua nam omtrent vijf duizend man, en hij stelde hen tot een achterlage aan het westen van de stad, en deze achterlage trok de stad binnen en verbrandde haar, vers 19.

1. Sommigen denken dat er twee troepen uitgezonden waren om in hinderlaag te liggen, eerst dertig duizend man, en daarna nog vijf duizend om de wegen te bewaken, en diegenen tegen te houden uit de stad, die zich langs deze weg door de vlucht zouden willen redden, of wel tot versterking van hen, die eerst uitgezonden waren, en dat Jozua zijn openlijke aanval op de stad deed met al de duizenden van Israël. Aldus de geleerde bisschop Patrick wijzende op Gods bevel in vers I om al het krijgsvolk mee te nemen, Maar:

2. Anderen denken dat al het krijgsvolk slechts genomen was om zich vóór de stad te legeren, en dat Jozua uit deze dertig duizend man koos om voor de krijgsverrichting gebruikt te worden, uit welke toen vijf duizend gedetacheerd werden om in de achterlage gesteld te worden, welk aantal verondersteld werd onopgemerkt te kunnen voorttrekken, (meerderen zouden gezien worden, en dan zou het plan mislukt zijn) en die dan met de andere vijf en twintig duizend de openlijke aanval deden, zoals Masius denkt, of met de dertig duizend, die hij, zoals Calvijn meent, geheel en al

voordat doel bewaard heeft, nadat hij behalve deze nog vijf duizend heeft uitgezonden om die achterlage te vormen. En deze vijf duizend moeten bedoeld zijn (denken zij) in vers 3, die hij bij nacht uitzond met orders om in hinderlaag te liggen, hoewel het bepaalde getal niet genoemd wordt vóór vers 12. Indien wij zo'n schijnbare storing in de orde van het verhaal mogen toelaten (waarvan misschien gelijksoortige voorbeelden aangehaald kunnen worden uit andere verhalen van de Schrift) dan zal er waarschijnlijk slechts een hinderlaag geweest zijn, bestaande uit niet meer dan vijfduizend man, welke voor dit doel ook volstonden.

II. Maar de hoofdzaak in het verhaal is duidelijk genoeg: een detachement werd heimelijk afgezonden om de stad om te trekken en zich te posteren aan de zijde tegenover welke de hoofdtroep lag (de gesteldheid des lands gunstig voor hen zijnde om verborgen te blijven). Jozua en de krijgsmacht onder hem lagen vóór de stad, het garnizoen deed een krachtige uitval, waarop zij zich terugtrokken, en in schijnbare wanorde in de richting van de woestijn vluchtten. De mannen van Ai, dit bemerkende namen hun gehele krijgsmacht om de vluchtenden te vervolgen. Dit maakte de gelegenheid schoon voor hen, die in de achterlage waren, om zich meester te maken van de stad, waarvan zij aan Jozua kennis gaven door de rook die uit de stad opging. Hierop keerde hij zich met geheel zijn krijgsmacht om naar de vervolgers, die thans, nu het te laat was, de strik bemerkten, die hun gespannen was, want nu werd hun de terugtocht afgesneden, en werden zij man voor man gedood. Een zelfde krijgslist zien wij gebruikt in Richteren 20:29 en verv.

Nu kunnen wij uit dit verhaal zien:

1. Welk een kloekmoedig bevelhebber Jozua geweest is. Let op:

a. Zijn gedrag en zijn wijsheid. God gaf hem de wenk een achterlage te leggen tegen de stad, vers 2, maar liet het aan hem over om er de bijzonderheden van te regelen, hetgeen hij bewonderenswaardig goed deed. Waarlijk, de wijsheid versterkt de wijze meer dan tien wetenschappers, Prediker 7:19.

b. Zijn zorg en naarstigheid, vers 10. Hij maakte zich des morgens vroeg op, ten einde geen tijd te verliezen en om te tonen hoe zijn ziel in deze zaak was. Zij, die stand willen houden in hun geestelijke strijd, moeten niet op hun gemak gesteld zijn.

c. Zijn moed en vastberadenheid. Hoewel een leger van Israëlieten van voor Ai teruggedreven was, besluit hij toch om hen bij de tweede aanval in eigen persoon aan te voeren, vers 5. Zelf ook een oudste zijnde, nam hij de oudsten van Israël mee om deze aanval op de stad te doen, vers 10, alsof hij er eerder heenging om als rechter op te treden tegen hen als misdadigers, dan om tegen hen te strijden als vijanden.

d. Zijn omzichtigheid en zijn overleg, vers 13. Hij ging in dezelfde nacht in het midden van het dal, om de nodige schikkingen te maken voor een aanval, en te zien of alles wel in goede orde was. Het is de vrome gissing van de geleerden bisschop Patrick, dat hij alleen en onvergezeld in het dal ging om Gods zegen af te bidden op de onderneming, en hij heeft God niet tevergeefs gezocht.

e. Zijn standvastigheid en volharding, toen hij zijn speer had uitgestrekt naar de stad, vers 18, (een speer, die bijna even noodlottig en geducht was voor Israëls vijanden, als de staf van Mozes

geweest is) trok hij zijn hand niet terug voordat het werk gedaan was. Zijn handen waren in de strijd, evenals die van Mozes in het gebed, "gewis totdat de zon onderging". Zij, die hun handen hebben uitgestrekt tegen geestelijke vijanden moeten ze nooit terugtrekken. Eindelijk. Wat Jozua deed in de krijgslist, is van toepassing op onze Heere Jezus, van wie Hij een type is geweest. Jozua overwon door te zwichten, alsof hij overwonnen was, en toen onze Heere Jezus Zijn hoofd boog en de geest gaf, scheen het alsof de dood over Hem had gezegevierd, en alsof Hij met al Zijn belangen volkomen verslagen en tenonder gebracht was, maar in Zijn opstanding herstelde Hij zich weer, en heeft Hij aan de machten van de duisternis een volkomen nederlaag toegebracht, Hij heeft de kop van de slang vermorzeld door haar toe te laten Zijn verzenen te vermorzelen. Een glorierijke krijgslist!

2. Welk een gehoorzaam volk Israël was, wat Jozua hun naar het bevel des Heeren gebood te doen, vers 8, dat hebben zij zonder twisting of murmurering gedaan. Zij, die gezonden waren om zich tussen Beth-El en Ai (twee steden, die tegen hen saamverbonden waren) in een hinderlaag te stellen, waren op een post van gevaar, waren zij ontdekt geworden, zij zouden gedood zijn, en toch waagden zij zich. En toen het hoofdleger terugtrok en vlood, scheen dit beide schandelijk en gevaarlijk, en toch hebben zij het, in gehoorzaamheid aan Jozua, gedaan.

3. Welk een verblind vijand de koning van Ai was.

a. Dat hij door zijn verkenners niet te weten is gekomen, dat er een achterlage bij de stad was gesteld, vers 14. Sommigen merken het op als een merkwaardig voorbeeld van Gods macht door de mensen blind te maken voor hun eigen belangen en voor hetgeen tot hun vrede dient, zodat hij niet wist dat iemand hem een achterlage legde van achter de stad. Diegenen zijn in het grootste gevaar, die er zich het minst van bewust zijn.

b. Dat hij, toen Israël scheen te vluchten, al zijn strijdkrachten gebruikte om hen te vervolgen, en niemand achterliet om de stad te bewaken en zijn terugtocht te dekken, vers 17. Zo storten de vijanden van de kerk zich dikwijls door hun eigen woede in het verderf, en door hun heftigheid tegen het Israël Gods. Door zijn onstuimig najagen van Israël heeft Farao zich in de Rode Zee gestort.

c. Dat hij uit het doden van zes en dertig man uit een krijgsbende van drie duizend, toen Israël de eersten aanval deed op zijn stad, zou afleiden dat zo’n talrijk leger, als waar hij nu mee te doen had, volkomen op de vlucht gedreven en verslagen zou worden, vers 6. Zij vluchten voor ons aangezicht gelijk als in het eerst. Zie hoe de voorspoed van de dwazen hen verderft, en hen verhardt tot hun verderf. God had de mannen van Ai gebruikt als een roede om er zijn volk mee te kastijden voor hun nemen van het verbannene, en dit heeft hen opgeblazen in de waan, dat zij de eer moeten hebben om hun land van deze geduchte aanvallers te verlossen, maar zij hebben spoedig hun vergissing moeten inzien, en zij zijn gewaar geworden dat, toen de Israëlieten met hun God verzoend waren, zij niet tegen hen bestand konden zijn. God had hen alleen gebruikt om Israël te bestraffen, met het voornemen om, als de bestraffing geschied was, de roede in het vuur te werpen, hoewel zij het zo niet meenden, en hun hart alzo niet dacht, maar het in hun hart was te verdelgen en set te roeien, Jesaja 10:5, 7.

4. Welk een volkomen overwinning Israël door de gunst en de zegen van God over hen behaald heeft. Ieder deed het zijne. De onderscheidene delen van Israëls krijgsmacht hebben elkaar door de

afgesproken signalen volkomen verstaan, en alles liep uitstekend af naar het plan dat beraamd was, zodat de mannen van Ai, toen zij zich het zekerst waanden van de overwinning, zich omsingeld zagen, zodat zij noch de moed hadden om weerstand te bieden, noch gelegenheid hadden om te vluchten, maar in de noodlottige noodzakelijkheid waren om hun leven over te geven aan hun verdervers. En nu is het moeilijk te zeggen of de juichkreten van de mannen van Israël dan wel de angstkreten van de mannen van Ai het luidst waren maar gemakkelijk is het om zich voor te stellen welk een schrik en verwarring zich van hen meester maakten, toen hun blijde hoop en verwachting plotseling in de grootste vertwijfeling waren veranderd. Het gejuich van de goddelozen is maar voor een ogenblik, Job 20:5. Zij zijn een korte tijd verheven, opdat hun val en verderf zoveel verschrikkelijker zal zijn, Job 24:24. Zie hoe licht en hoe snel het geluk zich keert tegen hen, die God niet aan hun zijde hebben.

Jozua 8:23-29

Wij hebben hier een bericht van het gebruik, dat de Israëlieten maakten van hun overwinning over Ai.

1. Zij sloegen allen met de scherpte des zwaards, niet alleen op het veld, maar ook in de stad, man, vrouw en kind, niemand van hen bleef over vers 24. God, de rechtvaardige rechter, had dit vonnis over hen geveld om hun boosheid, zodat de Israëlieten slechts de dienaren waren van Zijn gerechtigheid en de uitvoerders van Zijn oordeel. Slechts eenmaal wordt in deze geschiedenis melding gemaakt van de mannen van Beth-El als bondgenoten van de mannen van Ai, vers 17. Hoewel zij een eigen koning hadden, en geen onderdanen waren van de koning van Ai (want de koning van Beth-El wordt gerekend onder de een en dertig koningen, die Jozua verslagen heeft, Hoofdstuk 12:16) hebben zij zich voor hun eigen veiligheid in Ai geworpen, omdat die plaats sterker was, alsmede om hun naburen de handen te sterken, en zo kunnen wij veronderstellen, dat zij allen met hen zijn omgekomen, en zo werd door hetgeen waarmee zij hoopten hun verderf te voorkomen, hun verderf verhaast. Het gehele getal van de verslagenen schijnt slechts twaalf duizend te hebben bedragen, een kleine bende voorwaar om het hoofd te bieden aan al de duizenden Israëls, maar die God wil verderven, verdwaast Hij. In vers 26 wordt gezegd dat Jozua zijn hand, die hij met de spies had uitgestrekt, niet terugtrok voordat de slachting voltooid was. Sommigen denken dat hij de spies niet uitstrekte om de vijanden te doden, maar om zijn eigen krijgslieden te bemoedigen en aan te vuren, een vlag of vaan aan het einde van die spies bevestigd zijnde, en zij beschouwen het als een voorbeeld van zijn zelfverloochening dat hij, terwijl het vuur van de moed, die zijn hart vervulde, hem voorwaarts gedreven zou hebben met het zwaard in de hand, om zich in het heetste van het gevecht te werpen, toch, in gehoorzaamheid aan God, op de mindere post van vaandeldrager is gebleven, en die niet heeft verlaten vóór het werk volbracht was. Door zijn spies uitgestrekt te houden wees hij het volk er op, dat zij hun hulp van God moesten verwachten en Hem de eer moesten geven.

2. Zij plunderden de stad en behielden al de buit voor zich, vers 27. Zo is het vermogen des zondaars weggelegd voor de rechtvaardige. De roof, die zij uit Egypte hebben meegebracht doordat ieder van zijn buren gouden en zilveren voorwerpen eiste, werd grotendeels ten koste gelegd aan de tabernakel die zij in de woestijn hadden opgericht en dit ontvingen zij nu met interest terug. Waarschijnlijk werd de hier genomen buit tot Jozua gebracht en door hem naar evenredigheid verdeeld, zoals ook met de buit van de Midianieten was geschied, Numeri 31:26 en verv. Er werd niet met onregelmatigheid of geweld mee te werk gegaan, want God is de God van orde en billijkheid, en niet van verwarring.

3. Zij hebben de stad in de as gelegd en lieten haar zo blijven, vers 28. Israël moest nog in tenten wonen, en daarom moest, evenals Jericho, ook deze stad verbrand worden. En hoewel er geen vloek gelegd werd op hem, die haar wilde herbouwen, schijnt zij toch niet herbouwd te zijn geworden, tenzij het dezelfde stad is als Aja, waarvan wij lang daarna lezen Nehemia 11:31. Sommigen denken dat zij niet herbouwd was, omdat Israël er een nederlaag heeft geleden, waarvan de herinnering onder de puinhopen van de stad begraven moest blijven.

4. De koning van Ai werd gevangen genomen en gedood, niet met het oorlogszwaard als een krijgsman, maar met het zwaard van de gerechtigheid als een boosdoener. Jozua gaf bevel hem op te hangen, en zijn dood lichaam werd aan de poort van zijn eigen stad geworpen, en een grote

steenhoop op hetzelve opgericht, vers 23-29. Er was ongetwijfeld een bijzondere reden voor deze strengheid jegens de koning van Ai. Waarschijnlijk was hij bekend als een zeer bijzonder slecht man en een lasteraar van de God Israëls, misschien had hij zich als zodanig doen kennen bij gelegenheid dat hij Israëls krijgsmacht bij de eersten aanval op zijn stad had teruggedreven. Sommigen merken op dat zijn dood lichaam geworpen werd aan de poort, waar hij als rechter placht te zitten, teneinde zoveel groter smaadheid aan te doen aan de waardigheid, waarop hij zo hoogmoedig was en gestraft zou worden voor de onrechtvaardige decreten, die hij gemaakt heeft in dezelfde plaats, waar hij ze gemaakt heeft. Aldus is de Heere bekend geworden door het recht, dat Hij gedaan heeft.

Jozua 8:30-35

Deze Godsdienstige plechtigheid, waarvan wij hier het bericht hebben, komt enigszins onverwacht in het midden van de geschiedenis van de oorlogen van Kanaän. Na de inneming van Jericho en Ai zouden wij verwachten, dat het volgende bericht hun inbezitneming van het land zou behelzen, het voortzetten hunner overwinningen in andere steden en het overbrengen van de oorlog tot in het hart des lands, nadat zij zich van de grenssteden hadden meester gemaakt. Maar hier opent zich een tafereel van een geheel andere aard. Het leger Israëls wordt opgesteld, niet om slaags te raken met de vijand, maar om offeranden te offeren, de wet te horen lezen, en "Amen" te zeggen op de zegeningen en de vloeken. Sommigen denken dat dit niet geschied was, dan nadat enige van de volgende overwinningen behaald waren waarvan wij lezen in Hoofdstuk 10 en 11. Maar volgens de landkaarten blijkt het dat Sichem (in welks nabijheid de twee bergen Ebal en Gerizim gelegen waren) niet zover van Ai was, of zij konden na de inneming die plaats wel zover doordringen in het land, totdat zij aan deze twee bergen kwamen, en derhalve zou ik niet gaarne een verschikking in het verhaal toelaten, te minder omdat het, zoals het hier voorkomt, een merkwaardig voorbeeld is:

1. Van de ijver van Israël in de dienst van God en voor Zijn eer. Nooit werd een oorlog gevoerd, meer eervol en aangenaam en meer voordelig, of met zoveel zekerheid van te zullen zegevieren, of die noodzakelijker was voor een vestiging (want zij hadden noch huizen noch land, vóór zij die met het zwaard hadden verkregen, ja, ook zelfs Jozua niet) en toch zullen nu al hun krijgsverrichtingen gestaakt worden, terwijl zij een verre mars doen naar de bestemde plaats, om er deze plechtigheid te vieren. God had hun bevolen dit te doen, als zij over de Jordaan zullen gekomen zijn, en zij deden het zodra zij het bij mogelijkheid doen konden, hoewel zij het onder een schoonschijnend voorwendsel hadden kunnen uitstellen. Wij moeten er niet aan denken om ons verbond sluiten met God uit te stellen, tot wij gevestigd zijn in de wereld, en generlei zaak of werk moet ons verhinderen aan het een nodige te denken en het na te jagen. Het middel om voorspoedig te zijn is: met God te beginnen, Mattheus 6:33.

2. Het is ook een voorbeeld van Gods zorg over Zijn getrouwe dienstknechten en aanbidders. Hoewel zij in des vijands land waren dat nog niet veroverd was, waren zij toch veilig in dit dienen van God, zoals Jakob, toen hij in diezelfde landstreek was en naar Beth-El toog, om zijn geloften te betalen. "Gods verschrikking was over de steden, die rondom hen waren" Genesis 35:5. Als wij in de weg des plichts zijn, neemt God ons onder Zijn bijzondere hoede en bescherming.

Tweemalen had Mozes uitdrukkelijke orders gegeven voor deze plechtigheid, eens in Deuteronomium 11:29, 30, waar hij naar de eigen plaats schijnt te wijzen, waar zij moest verricht worden, en wederom in Deuter. 27:2 en verv. Het was een verbondshandeling. Thans werd het verbond vernieuwd tussen God en Israël, bij hun bezit nemen van het land van de belofte, opdat zij aangemoedigd zouden zijn bij de verovering er van, en zouden weten op welke voorwaarden zij het hielden en onder nieuwe verplichtingen van gehoorzaamheid zouden komen. Ten teken van het verbond:

1. Bouwden zij een altaar en offerden offeranden aan God, vers 30, 31, ten teken van hun toewijding van zichzelf aan God, als levende offerande aan Zijn eer, in en door een middelaar, die het altaar is, dat de gave heiligt. Dit altaar werd opgericht op de berg Ebal, de berg, op welke de vloek moest uitgesproken worden, Deuteronomium 11:29, om aan te duiden, dat daar, waar wij

door de wet reden hadden een vloek te verwachten, wij door Christus' offerande van zichzelf voor ons en door Zijn middelaarschap vrede hebben met God, Hij heeft ons verlost van de vloek van de wet, door een vloek voor ons geworden te zijn, Galaten 3:13. Zelfs daar, waar door de vloek gezegd was: "Gij zijt Mijn volk niet", daar wordt door Christus, het altaar, gezegd: "Gij zijt kinderen van de levende God". Hosea 1:10. De vloeken, uitgesproken op de berg Ebal, zouden terstond in werking zijn gekomen, indien er geen verzoening was gedaan door offerande.

Door de offeranden, op dit altaar geofferd gaven zij ook Gode de eer voor de overwinningen, die zij reeds behaald hadden, zoals Exodus 17:15. Nu zij er het genot van hadden gehad in de buit van Ai, was het voegzaam dat God er de lof van zou hebben, ook smeekten zij Zijn gunst af voor verdere voorspoed, want met hun dankoffers was smeking bedoeld, zowel als dankzegging. Het middel om voorspoedig te zijn in alles wat wij ondernemen, is God met ons te nemen, en Hem door gebed, dankzegging en een blijmoedige gehoorzaamheid te erkennen in al onze wegen.

Het altaar, dat zij bouwden, was van ruwe ongehouwen steen, overeenkomstig de wet, Exodus 20:25, want wat het meest eenvoudig en natuurlijk is in de verering van God, dat behaagt Hem het meest. De bedenkselen van de mens kunnen geen schoonheid bijzetten aan de inzettingen Gods.

II. Zij ontvingen de wet van God, en dit moeten zij doen, die gunst van Hem verwachten en hun offeranden aangenaam wensen te zien, want als wij ons oor afwenden van de wet te horen, dan zal ons gebed zelfs een gruwel wezen. Toen God Israël opnam in het verbond, gaf Hij hun deze wet, en zij hebben zich, ten teken van hun instemming met het verbond, aan de wet onderworpen. Nu werd hier:

1. In de tegenwoordigheid van geheel Israël de wet van de tien geboden op stenen tafelen geschreven, als korte inhoud van geheel de wet, vers 32. Dit afschrift werd niet in de steen gegraveerd, zoals dat hetwelk in de ark bewaard werd, dat moest alleen door de vinger Gods geschieden, het is Zijn kroonrecht de wet in het hart te schrijven, maar de stenen werden met kalk bestreken, en de wet werd op de kalk geschreven, Deuter. 27:4, 8. Zij werd geschreven, opdat allen zouden zien wat het was, waarmee zij instemden, en opdat zij een blijvend getuigenis zou zijn voor het nageslacht van Gods goedheid in hun zulke goede wetten te geven, en een getuigenis tegen hen, indien zij er ongehoorzaam aan waren. Het is voor ieder volk een grote zegen de wet Gods in geschrift te hebben, en het is goed en gepast dat de geschreven wet voor iedereen zichtbaar gesteld wordt in de volkstaal, opdat zij door iedereen gezien en gelezen kunnen worden.

2. De zegeningen en de vloeken, de bekrachtigingen van de wet, werden in het openbaar gelezen, en het volk heeft er volgens Mozes bevel (naar wij veronderstellen) "Amen" op gezegd vers 33, 34. Het gehoor was zeer groot.

a. De voornaamste overste werd er niet van vrijgesteld deze dienst bij te wonen, de oudsten de ambtlieden, de rechters zijn niet te hoog om kennis te nemen van de wet, maar zullen onder de zegen of de vloek komen, naarmate zij er gehoorzaam aan zijn of niet, en daarom moeten zij tegenwoordig zijn om instemming te betuigen met het verbond, en er het volk in voor te gaan.

b. De armste vreemdeling werd niet buitengesloten, hier was een algemene naturalisatie van hen, zowel de vreemdeling als de inboorling werd in het verbond opgenomen. Dit was een aanmoediging

voor proselieten, en een gelukkig voorteken van de goedertierenheid, die voor de arme heidenen in latere tijden was weggelegd.

3. De stammen werden opgesteld zoals Mozes het bevolen had, zes op de glooiing van de berg Gerizim, en zes op die van de berg Ebal. En in het midden van de vallei tussen deze bergen was de ark, want het was de ark des verbonds, en daarin lagen de wetsrollen, die afgeschreven waren op de stenen. Het verbond werd geboden en het gebod door het verbond bindend gemaakt. De priesters, die bij de ark waren, of sommigen van de Levieten, die hen vergezelden, hebben, nadat het volk geplaatst was en stilte was bevolen, de zegeningen en de vloeken duidelijk uitgesproken, zoals Mozes ze opgesteld had, waarop de stammen "Amen" zeiden, en toch wordt hier alleen gezegd, dat zij het volk zouden zegenen, want de zegen was hetgeen het eerst en voornaamst bedoeld was, en God bedoeld heeft in het geven van de wet. En het was in waarheid een zegen voor het volk, dat hun die zaak zo duidelijk was voorgesteld: "Leven en dood, goed en kwaad, alzo heeft Hij geen volk gedaan."

4. Ook de wet zelf, bevattende de geboden en verboden, werd gelezen, vers 35, en wel door Jozua zelf, naar het schijnt, die het niet beneden zich achtte om een lezer te wezen in de vergadering des Heeren. Naar dit voorbeeld geschiedde het plechtige lezen van de wet, eens in de zeven jaar volgens het gebod, Deuteronomium 31:10, 11, door hun koning of eerste magistraatspersoon. Hier wordt te kennen gegeven welk een algemene bekendmaking van de wet dit geweest is.

a. Elk woord werd gelezen, ook de geringste voorschriften werden niet overgeslagen en de uitvoerigste niet verkort. Geen jota of tittel van de wet zal voorbijgaan, en daarom werd er ook bij het lezen geen van overgeslagen onder voorwendsel van gebrek aan tijd, of omdat er gedeelten van onnodig waren, of wel onbetamelijk om gelezen te worden. Het was niet vele weken nadat Mozes het gehele boek van Deuteronomium gepredikt had, en toch moet Jozua het nu geheel overlezen. Het is goed tweemaal te horen wat God eens gesproken heeft, Psalm 62-12, en te herzien wat ons is overgeleverd, of het ons te laten herhalen, opdat ons niets ontglippe.

b. Iedere Israëliet was tegenwoordig zelfs "de vrouwen en de kleine kinderen," opdat allen hun plicht zouden kennen en doen. Hoofden van gezinnen moeten hun vrouwen en kinderen medenemen naar de plechtige bijeenkomsten ter Godsverering. Allen die instaat zijn om te leren, moeten komen ten einde uit Gods wet onderwezen te worden. Ook de vreemdelingen waren mee onder het gehoor, want waar wij ook zijn, al is het ook als vreemdelingen, moeten wij gebruik maken van alle gelegenheden om ons bekend te maken met God en Zijn heiligen wil.

HOOFDSTUK 9

1 En het geschiedde, toen dit hoorden al de koningen, die aan deze zijde van de Jordaan waren, op het gebergte, en in de laagte, en aan alle havens der grote zee, tegenover den Libanon: de Hethieten, en de Amorieten, de Kanaanieten, de Ferezieten, de Hevieten, en de Jebusieten;
2 Zo vergaderden zij zich samen, om tegen Jozua en tegen Israel te krijgen, eenmoediglijk.
3 Als de inwoners te Gibeon hoorden, wat Jozua met Jericho en met Ai gedaan had,
4 Zo handelden zij ook arglistiglijk, en gingen heen, en veinsden zich gezanten te zijn, en zij namen oude zakken op hun ezels, en oude en gescheurde, en samengebonden lederen wijnzakken;
5 Ook oude en bevlekte schoenen aan hun voeten, en zij hadden oude klederen aan, en al het brood, dat zij op hun reize hadden, was droog en beschimmeld.
6 En zij gingen tot Jozua in het leger te Gilgal, en zij zeiden tot hem en tot de mannen van Israel: Wij zijn gekomen uit een ver land, zo maakt nu een verbond met ons.
7 Toen zeiden de mannen van Israel tot de Hevieten: Misschien woont gijlieden in het midden van ons, hoe zullen wij dan een verbond met u maken?
8 Zij dan zeiden tot Jozua: Wij zijn uw knechten. Toen zeide Jozua tot hen: Wie zijt gijlieden, en van waar komt gij?
9 Zij nu zeiden tot hem: Uw knechten zijn uit een zeer ver land gekomen, om den Naam des HEEREN, uws Gods; want wij hebben Zijn gerucht gehoord, en alles wat Hij in Egypte gedaan heeft;
10 En alles wat Hij gedaan heeft aan de twee koningen der Amorieten die aan gene zijde van de Jordaan waren, Sihon, den koning van Hesbon, en Og, den koning van Bazan, die te Astharoth woonde.
11 Daarom spraken tot ons onze oudsten, en al de inwoners onzes lands, zeggende: Neemt reiskost met u in uw handen op de reize, en gaat hun tegemoet, en zegt tot hen: Wij zijn ulieder knechten, zo maakt nu een verbond met ons.
12 Dit ons brood hebben wij warm tot onzen teerkost uit onze huizen genomen, ten dage, toen wij uittogen om tot ulieden te reizen; maar ziet, nu is het droog, en het is beschimmeld;
13 En deze lederen wijnzakken, die wij gevuld hebben, waren nieuw, maar ziet, zij zijn gescheurd; en deze onze klederen, en onze schoenen zijn oud geworden, vanwege deze zeer lange reis.
14 Toen namen de mannen van hun reiskost; en zij vraagden het den mond des HEEREN niet.
15 En Jozua maakte vrede met hen, en hij maakte een verbond met hen, dat hij hen bij het leven behouden zoude; en de oversten der vergadering zwoeren hun.
16 En het geschiedde ten einde van drie dagen, nadat zij het verbond met hen gemaakt hadden, zo hoorden zij, dat zij hun naburen waren, en dat zij in het midden van hen waren wonende.
17 Want toen de kinderen Israels voorttogen, zo kwamen zij ten derden dage aan hun steden; hun steden nu waren Gibeon, en Chefira, en Beeroth, en Kirjath-jearim.
18 En de kinderen Israels sloegen ze niet, omdat de oversten der vergadering hun gezworen hadden bij den HEERE, den God Israels; daarom murmureerde de ganse vergadering tegen de oversten.
19 Toen zeiden al de oversten tot de ganse vergadering: Wij hebben hun gezworen bij den HEERE, den God Israels; daarom kunnen wij hen niet aantasten.
20 Dit zullen wij hun doen, dat wij hen bij het leven behouden, opdat geen grote toorn over ons zij, om des eeds wil, dien wij hun gezworen hebben.
21 Verder zeiden de oversten tot hen: Laat hen leven, en laat ze houthouwers en waterputters zijn der ganse vergadering, gelijk de oversten tot hen gezegd hebben.

22 En Jozua riep hen, en sprak tot hen, zeggende: Waarom hebt gijlieden ons bedrogen, zeggende: Wij zijn zeer verre van ulieden gezeten, daar gij in het midden van ons zijt wonende?
23 Nu dan, vervloekt zijt gijlieden! en onder ulieden zullen niet afgesneden worden knechten, noch houthouwers, noch waterputters ten huize mijns Gods.
24 Zij dan antwoordden Jozua, en zeiden: Dewijl het aan uw knechten zekerlijk was te kennen gegeven, dat de HEERE, uw God, Zijn knecht Mozes geboden heeft, dat Hij ulieden al dit land geven, en al de inwoners des lands voor ulieder aangezicht verdelgen zoude, zo vreesden wij onzes levens zeer voor ulieder aangezichten; daarom hebben wij deze zaak gedaan.
25 En nu, zie, wij zijn in uw hand; doe, gelijk het goed en gelijk het recht is in uw ogen ons te doen.
26 Zo deed hij hun alzo, en hij verloste hen van de hand der kinderen Israels, dat zij hen niet doodsloegen.
27 Alzo gaf Jozua hen over ten zelven dage tot houthouwers en waterputters der vergadering, en dat tot het altaar des HEEREN, tot dezen dag toe, aan de plaats, die Hij verkiezen zoude.

In dit hoofdstuk wordt vermeld:

I. Het onverstandige bondgenootschap van Kanaän tegen Israël, vers 1, 2.

II. Het verstandige bondgenootschap van de inwoners van Gibeon met Israël.

1.Hoe het listig voorgesteld en er om verzocht werd door de Gibeonieten, die voorwendden van een ver land te zijn gekomen, vers 3 13..

2.Hoe er onbedachtzaam in werd toegestemd door Jozua en de Israëlieten, tot ergernis van de vergadering toen het bedrog ontdekt was, vers 14-18.

3.Hoe de zaak geschikt werd tot voldoening van beide kanten door aan deze Gibeonieten het leven te schenken, omdat zij een verbond met hen waren aangegaan, maar hun toch hun vrijheid ontnemende, omdat het verbond door bedrog was gesloten, vers 19-27.

Jozua 9:1-2

Tot nu toe hadden de Kanaänieten verdedigenderwijs gehandeld, de Israëlieten waren de aanvallers op Jericho en Ai, maar nu houden de koningen van Kanaän tezamen raad om Israël aan te vallen, en met hun verenigde krijgsmachten een krachtige poging te doen om de voortgang hunner zegevierende wapenen te stuiten.

1. Het was vreemd dat zij dit niet reeds vroeger gedaan hadden. Zij hadden reeds sedert lang bericht ontvangen van hun nadering, Israëls voornemen en bedoelingen ten opzichte van Kanaän waren geen geheim, nu zou men verwacht hebben dat een verstandige zorg voor hun algemene veiligheid hen middelen zou hebben doen beramen, om hun de overtocht over de Jordaan te betwisten, die pas tegen hen te verdedigen, of hun tenminste een warme ontvangst te bereiden, zodra zij er over heen waren. Het was vreemd dat zij geen poging hebben gedaan om het beleg van Jericho te doen opbreken, of zich tenminste met de mannen van Ai te verenigen, toen zij hoorden dat deze aan Israël een nederlaag hadden toegebracht. Maar zij waren, hetzij door verwaandheid of door wanhoop verbazend verdwaasd en ten einde raad, velen weten niet wat tot hun vrede dient, omdat het verborgen is voor hun ogen.

2. Nog vreemder was het dat zij het nu deden. Nu de verovering van Jericho zo’n veelbetekenend bewijs had gegeven van Gods macht, en die van Ai van Israëls beleid, zou men gedacht hebben dat zij in hun beraadslaging tot het besluit waren gekomen, om niet met Israël te strijden, maar vrede met hen te sluiten, op de voordeligste voorwaarden, die zij konden verkrijgen. Dit zou hun wijsheid zijn geweest, Lukas 14:32, maar hun geest was verblind en hun hart verhard tot hun verderf.

Merk nu op:

a. Wat hen er nu eindelijk toe bracht om die beraadslaging te houden. Toen zij dit hoorden, niet slechts hoorden van de verovering van Jericho en Ai, maar ook van het verbond dat zij aangingen op de berg Ebal, waarvan wij onmiddellijk tevoren het bericht hadden, toen zij hoorden dat Jozua, alsof hij zich reeds volkomen meester achtte van het land, al zijn volk had verzameld en hun de wetten had voorgelezen, waarnaar zij geregeerd moeten worden, en hun beloften had ontvangen om zich aan die wetten te onderwerpen, toen bemerkten zij, dat de Israëlieten in volle ernst waren, en dachten zij, dat het nu hoog tijd voor hen was om hun krachten in te spannen tot verweer, en Israël zo mogelijk het land uit te drijven. De vrome handelingen van Gods volk vertoornen hun vijanden soms meer dan iets anders.

b. Hoe eenstemmig zij waren in hun besluit. Hoewel er vele kortingen waren van verschillende volken, Hethieten, Amorieten, Ferezieten enz, die ongetwijfeld verschillende belangen hadden en dikwijls met elkaar in strijd zijn geweest, besluiten zij toch nu, "nemine contradicente eenstemmig om" zich tegen Israël te verenigen. O dat Israël dit van de Kanaänieten wilden leren: bijzondere belangen op te offeren aan het algemene welzijn, en alle vijandschap onder elkaar af te leggen, ten einde van harte verenigd te zijn tegen de gemeenschappelijke vijanden van Gods koninkrijk onder de mensen!

Jozua 9:3-14

De Gibeonieten, verschrikt zijnde door het bericht, dat zij hoorden van de verwoesting van Jericho, begeerden vrede te maken met Israël. Andere volken hoorden deze tijdingen, en werden er door geprikkeld tot oorlog met Israël, maar de Gibeonieten hoorden ze, en werden er door bewogen om vrede met Israël te begeren. Zo is de ontdekking van de heerlijkheid en de genade Gods in het Evangelie voor sommigen "een reuk des levens ten leven, maar voor anderer een reuk des doods ten dode," 2 Corinthiers 2:16. Dezelfde zon verzacht was en verhardt leem. Ik herinner mij niet dat wij ergens van een koning van Gibeon lezen. Ware hun regering toen in de handen geweest van een enkel persoon, zijn hart zou wellicht te hoog zijn geweest om zich aan Israël te onderwerpen, en hij zou zich bij de overige koningen gevoegd hebben tegen Israël. Maar deze vier verenigde steden, vermeld in vers 17, schijnen geregeerd te zijn geworden door oudsten, of senatoren, vers 11, die meer te rade gingen met de gemene veiligheid, dan met hun persoonlijke waardigheid. De inwoners van Gibea hebben wijs gehandeld. Nu zien wij:

1. Hoe zij hiervoor te werk zijn gegaan. Zij wisten dat al de inwoners van Kanaän uitgeroeid moesten worden, misschien hebben zij verspieders gehad in de vergadering op de berg Ebal, toen de wet gelezen werd, die het bevel hadden opgemerkt, gegeven aan Israël, Deuteronomium 7:13 (en het aan hun volk hadden overgebracht) dat zij geen genade moesten bewijzen aan de Kanaänieten, hun geen lijfsgenade moesten verlenen in de strijd, waardoor zij bevreesd waren om strijd tegen hen te voeren, en dat zij geen verbond met hen moesten maken, hetgeen hen deed wanhopen om enigerlei goed te verkrijgen door met hen te onderhandelen, en zo bleef hun geen ander middel over om hun leven van Israëls zwaard te redden, dan door zich te vermommen en aan Jozua te doen geloven, dat zij van een zeer ver land kwamen, waarmee het de Israëlieten niet bevolen was oorlog te voeren, noch verboden was vrede te sluiten, integendeel het was hun uitdrukkelijk geboden hun "de vrede toe te roepen", Deuteronomium 20:10, 15. Dit dachten zij dus het enige middel te zijn om aan het lot van Jericho en Ai te ontkomen. Hoewel de naburige vorsten wisten dat al de mannen van Gibeon sterk waren, Hoofdstuk 10:2, en zij het zelf ook wisten durfden zij toch niet strijden tegen Israël, dat de almachtige God aan zijn zijde had. Dat is dus de rol, die zij hebben te spelen, en zij hebben haar met veel kunst en behendigheid gespeeld.

1. Zij doen zich voor als gezanten van een vreemde staat, daar zij dachten dat het aan de oversten Israëls welgevallig zou zijn, dat hun de eer werd aangedaan om door veraf gelegen landen tot de vrede te worden aangezocht. Hizkia was zeer ingenomen met hen, die uit verre landen tot hem gekomen waren, Jesaja 39:3.

2. Zij gaven voor de vermoeienissen te hebben doorstaan van een zeer lange reis, en toonden wat er tot bewijs van kon strekken. Het schijnt dat het toen voor hen, die een lange reis ondernamen, de gewoonte was, om zich van allerlei levensmiddelen te voorzien, zoals wij ook nu doen, als wij ons voor verre zeereizen bereiden, daar het land niet, zoals thans het onze, voorzien was van herbergen, voor welke gerieflijkheid wij zeer dankbaar moeten zijn, als wij het nodig hebben er gebruik van te maken. Nu gaven zij voor dat hun teerkost toen zij hem van huis medenemen, fris en vers was, maar nu scheen hij oudbakken en droog, terwijl men toch wel kon denken dat zij niet getalmd hadden op de weg, maar zo spoedig mogelijk voortgereisd waren. Hieruit kon dus afgeleid worden dat zij, zoals zij zeiden, uit een zeer ver land kwamen, hun reiszakken waren oud, de wijn, die zij medegenomen hadden, was op, en de lederzakken, waarin hij geweest was, waren gescheurd, hun

schoenen en klederen waren slechter dan die van de Israëlieten na hun reis van veertig jaren, hun brood was beschimmeld, vers 4, 5, en nog eens in vers 12, 13. Zo is Gods Israël dikwijls misleid en bedrogen geworden door een vertoon van eerwaardige, hoge oudheid. Maar, zegt bisschop Hall, dwalingen zijn niet ouder of eerwaardiger omdat zij opgelapt zijn en dus oud schijnen, maar zij, die zich aldus door deze Gibeonitische list laten vangen, bewijzen hiermede dat zij de mond des Heeren niet gevraagd hebben. En zo zijn er, die zich arm voordoen met de tekenen van gebrek en ellende, en toch grote rijkdom hebben, Spreuken 13:7, of tenminste geen behoefte hebben aan bijstand, door welk bedrog de liefdadigheid dan verkeerd wordt aangewend, terwijl zij geweigerd wordt aan hen, die wezenlijk in nood zijn.

3. Toen zij bemerkten dat er verdenking tegen hen gekoesterd werd, doordat zij meer nauwkeurig ondervraagd werden omtrent het land vanwaar zij kwamen. hebben zij zeer zorgvuldig vermeden de naam van hun land te noemen, voordat de overeenkomst gemaakt was.

a. De mannen van Israël vermoedden dat er bedrog in het spel was, vers 7. "Misschien woont gijlieden in het midden van ons, en dan mogen, dan moeten wij geen verbond met u maken." Dit zou de Gibeonieten de moed hebben kunnen benemen om met de zaak voort te gaan, hieruit opmakende dat, zo de vrede gesloten werd, de Israëlieten zich niet verplicht zouden achten om hem te houden daar zij er zo plechtig tegen geprotesteerd hadden, ingeval zij in het midden van hen woonden. Maar wetende dat er volstrekt geen hoop voor hen zijn zou indien zij zich nu terugtrokken, waagden zij kloekmoedig een onderwerping. "Wie weet of het volk van Israël ons niet het leven zal sparen al hebben wij hen op listige wijze tot het doen van een belofte verlokt, en als wij hun eindelijk zeggen moeten hoe de zaak gelegen is, welnu, wij kunnen niet meer doen dan sterven."

b. Jozua stelde hun nu de vraag: "Wie zijt gijlieden en vanwaar komt gij?" Hij vindt zich genoodzaakt om op zijn hoede te zijn tegen bedrog in het verborgen zowel als tegen geweld in het openbaar. In onze geestelijke strijd moeten wij "staan tegen de listige omleidingen des duivels, gedenkende dat hij een listige slang is, zowel als een briesende leeuw". In alle verbonden van vriendschap en vrede moeten wij eerst onderzoeken en dan vertrouwen, opdat wij de overeenkomst, gesloten in van de haast, niet behoeven te betreuren, als de tijd tot nadenken is gekomen.

c. Zij wilden niet zeggen vanwaar zij kwamen, maar herhalen nog hun voorgeven: "wij zijn uit een zeer ver land gekomen," vers 9. Zij willen doen denken dat het een land is waar de Israëlieten niets van weten, noch ooit van gehoord hebben, en dus er niet wijzer om zouden zijn, al zouden zij hun de naam van hun land ook noemen.

4 Zij betuigen eerbied voorden God Israëls, teneinde zich hierdoor nog meer in Jozua’s gunst te dringen, en in liefde geloven wij dat zij oprecht waren in hun betuiging. "Wij zijn gekomen om de naam des Heeren, uws Gods, vers 9, om hetgeen wij gehoord hebben van die naam, hetgeen ons overtuigd heeft dat hij boven allen naam is, en omdat wij begeerte hebben naar die naam, en de gedachtenis er van, en omdat wij gaarne onder de bescherming er van zouden willen komen".

5. Zij zeggen ook bewogen te zijn door hetgeen enige tijd tevoren onder de regering van Mozes is geschied, daar men licht kon onderstellen dat het bericht hiervan reeds vroeger tot verre landen is doorgedrongen: de plagen van Egypte, en het verderf van Sihon en Og, vers 9, 10, maar zeer voorzichtig zwijgen zij van de verwoesting van Jericho en Ai (hoewel die de eigenlijke reden was,

die hen bewogen had te komen, vers omdat zij willen doen geloven, dat zij van huis waren gegaan, lang voordat deze steden veroverd waren. Wij behoeven niet lang te zoeken naar redenen waarom wij ons aan de God van Israël moeten onderwerpen, wij kunnen er nieuwe en oude voor vinden, welke wij maar willen.

6. Zij onderwierpen zich ten volle. Wij zijn uw knechten, en verzoeken nederig om een algemene overeenkomst, "zo maakt nu een verbond met ons," vers 11. Zij noemen geen voorwaarden, maar willen gaarne vrede hebben op elke voorwaarde. De zaak kan ook geen uitstel lijden, want dan zou het bedrog ontdekt kunnen worden. Gaarne zouden zij willen dat de zaak maar terstond afgedaan zal worden dat Jozua dadelijk een verbond met hen zal aangaan, dan hebben zij alles waarvoor zij gekomen zijn, en zij hopen dat hun haveloze klederen en bevlekte schoenen daar geen beletsel voor zouden zijn. God en Israël wijzen toch niemand af vanwege armoede of ellende.

Nu kan hun leugen niet gerechtvaardigd of tot precedent gesteld worden. Wij moeten geen kwaad doen om er goed uit te laten voortkomen. Indien zij bekend hadden uit welke landstreek zij kwamen, maar de afgoderij er van hadden verzaakt, er het bezit aan Israël van hadden afgestaan, en zichzelf aan de God van Israël hadden overgegeven, dan hebben wij reden te geloven, dat God Jozua bevolen zou hebben hun leven te sparen, en dan hadden zij met geen valse voorgevens behoeven aan te komen. Het is opmerkelijk dat zij, eenmaal gezegd hebbende: "Wij zijn uit een ver land gekomen," vers 6, zich in de noodzakelijkheid bevonden, om het nog eens te zeggen, vers 9, en te zeggen wat volstrekt onwaar was betreffende hun brood, hun lederzakken, hun klederen, vers 12, 13, want de ene leugen brengt de andere voort, en deze leidt dan tot een derde leugen, enz. De weg van die zonde gaat bergafwaarts.

Maar hun geloof en hun voorzichtigheid zijn zeer prijzenswaardig. Onze Heere heeft zelfs de onrechtvaardige rentmeester geprezen, omdat hij voorzichtiglijk gedaan had Lukas 16:8. Door zich aan Israël te onderwerpen, onderwierpen zij zich aan de God van Israël, waarin een verzaking lag opgesloten van de god, die zij gediend hadden, en onderwerping aan de wetten van de ware Godsdienst. Zij hadden genoeg gehoord om overtuigd te zijn van de oneindige macht van de God Israëls, en hieruit konden zij ook Zijn wijsheid en goedheid afleiden. En hoe kunnen wij beter voor onszelf handelen, dan door ons te werpen op de genade van een God van oneindige goedheid? De onderwerping van deze Gibeonieten was te meer prijzenswaardig, omdat zij:

a. Zeldzaam was. Hun naburen hebben geheel anders gedaan, en verwachtten dat zij zich bij hen zouden voegen.

b. Snel was. Zij hebben niet gewacht totdat Israël hun steden belegerde, dan zou het te laat zijn geweest om te capituleren, maar toen zij nog op een afstand waren, hebben zij al vredesvoorwaarden begeerd. Het middel om aan een oordeel te ontkomen is het tegen te komen met berouw en bekering. Laat ons deze Gibeonieten navolgen, en ons met God verzoenen in de lompen van onze verootmoediging, droefheid naar God en doding van het vlees, dan zal onze ongerechtigheid ons niet tot een aanstoot worden. Laat ons knechten wezen van Jezus, onze gezegende Jozua, en een verbond maken met Hem en het Israël Gods, dan zullen wij leven.

Jozua 9:15-21

I. Hier is het verbond, dat spoedig met de Gibeonieten gesloten werd, vers 14, 15. Er werden niet vele formaliteiten bij gebruikt, de zaak werd kort afgedaan.

1. Zij kwamen overeen hen in het leven te behouden, en meer hebben de Gibeonieten niet gevraagd. In een gewone oorlog zou dit slechts een kleine zaak zijn om toegestaan te worden maar in de oorlogen van Kanaän, die tot een algemene verdelging moesten gevoerd worden was het voor een Kanaäniet een grote gunst, dat hem zijn leven tot een buit wordt gegeven, Jeremia 45:5.

2. Deze overeenkomst werd gesloten niet door Jozua alleen, maar door de oversten van de vergadering in vereniging met hem. Hoewel Jozua een buitengewone roeping had tot de regering, en er ook buitengewoon bekwaam en bevoegd toe was, wilde hij toch in een zaak van die aard niet handelen zonder de raad en de medewerking van de oversten, die noch in het duister, noch onder hun waarde gehouden werden, maar door hem behandeld werden als deelgenoten in de regering.

3. Zij werd bekrachtigd door een eed, zij zwoeren hun, niet bij de goden van Kanaän, maar alleen bij de God van Israël, vers 19. Zij, die eerlijke bedoelingen hebben, deinzen niet terug voor een eed, maar geven voldoening aan hen met wie zij handelen, en eer aan God door Hem tot getuige te roepen van de oprechtheid van hun bedoelingen.

4. In dit alles is geen andere schuld of verkeerdheid, dan dat het roekeloos gedaan werd. Zij namen van hun reiskost, en zagen dat die inderdaad oud en droog was, maar bedachten niet dat dit nog geen bewijs was, dat zij hem vers van huis hadden medegenomen, zodat zij, alleen hun zintuigen gebruikende, en niet hun verstand, de mannen aannamen (zoals de lezing is van de kanttekening) vanwege hun *reiskost*, door de beschouwing van hun brood en van de smaak er van hebben zij misschien bemerkt, niet alleen dat het nu oud was, maar dat het oorspronkelijk van zeer goede hoedanigheid is geweest, en hieruit maakten zij op dat die mannen personen van rang en aanzien waren, weshalve de vriendschap met hun land niet te versmaden was. *Maar zij vroegen het de mond des Heeren niet.* Zij hadden de urim en tummim bij zich, die zij in deze moeilijke zaak hadden kunnen raadplegen, en die zouden hun geen onwaarheid gezegd hebben, hen niet in dwaling hebben gebracht, maar zij steunden zozeer op hun eigen beleid, dat zij het onnodig vonden om de mond des Heeren om raad te vragen. Jozua zelf heeft hierin niet geheel onberispelijk gehandeld. Als wij voor enigerlei zaak niet op God wachten, Hem niet door het woord en het gebed om raad vragen dan maken wij meer haast dan goede spoed. Menigmaal hebben wij oorzaak om met leedwezen te bedenken, dat deze of geen zaak verkeerd is uitgekomen, omdat wij *de mond des Heren niet gevraagd hebben.* Indien wij Hem erkenden in al onze wegen, wij zouden ze veiliger, meer effen en voorspoediger vinden.

II. Weldra werd het bedrog ontdekt, waarmee dit verbond was verkregen. Een valse tong is maar voor een ogenblik, en de waarheid zal de dochter des tijds wezen. Binnen drie dagen bevonden zij, tot hun grote verrassing en verbazing dat de steden, voor welke deze gezanten onderhandeld hadden, geheel in hun nabijheid lagen, slechts op een nachtmars te voet van hun kamp te Gilgal, Hoofdstuk 10:9. Zij werden hiervan onderricht, hetzij door hun eigen verkenners, of door de benden, die uitgetogen waren op verkenning van het land, of misschien wel door deserteurs, die van de vijand tot hen overliepen. Zij, die zich door de listen van Satan laten bedriegen, zullen spoedig tot

hun eigen beschaming ontgoocheld worden, en zullen hetgeen zij zo ver af waanden geheel nabij, ja aan hun deur vinden.

III. Het misnoegen van de vergadering hierover. Wèl hebben zij zich onderworpen aan het bedwang door dit verbond hun opgelegd, zij hebben noch de steden van de Gibeonieten geslagen noch de inwoners gedood, noch de buit geroofd, maar het ergerde hen dat hun aldus de handen gebonden waren, en zij *murmureerden tegen de oversten*, vers 18, meer uit naijver voor hun eigen gewin, vrezen wij, dan uit ijver voor het volbrengen van Gods gebod, hoewel sommigen van hen misschien dit ter harte namen. Velen zijn spoedig in de weer om de daden van vorsten af te keuren, terwijl zij onbekend zijn met de beweegredenen voor deze daden en onbevoegd zijn om te oordelen over de redenen van staat, waardoor zij werden geleid. Zolang wij er dus van overtuigd zijn dat zij, die over ons gesteld zijn, niets anders dan het openbare welzijn op het oog hebben en in oprechtheid het welvaren van het volk zoeken te bevorderen, dan behoren wij hun daden en handelingen in de beste zin op te vatten, en ons niet begeven in dingen, die ons begrip of beroep teboven gaan, Psalm 131:2. . IV. De verstandige handelwijze van de oversten om het misnoegde volk tevreden te stellen en de zaak te schikken. Hiertoe hebben al de oversten eensgezind samengewerkt, hetgeen het volk er ongetwijfeld toe neigde om te berusten.

1. Zij besloten het leven van de Gibeonieten te sparen, want dit hadden zij uitdrukkelijk onder ede beloofd te doen, vers 15.

A. De eed was wettig, anders zouden zij er niet door gebonden zijn, evenmin als Herodes door zijn eed gebonden was om Johannes te onthoofden. Het is waar: God had hun bevolen al de Kanaänieten te verdelgen, maar die wet moet verklaard worden "in favorem vitae, ten behoeve van het leven" als diegenen alleen te bedoelen, die tegenstand boden en hun land niet aan hen wilden afstaan, maar niet dat zij er zover door verbonden waren dat zij zó ongevoelig moesten blijven voor: alle eer en menselijkheid, dat zij mensen moesten doden, die nooit een hand tegen hen hadden opgeheven, en het ook nooit zouden, doen, maar voordat zij nog tot de uiterste nood waren gekomen, of enigerlei daad van vijandschap beproefd hadden, zich eenstemmig hadden verootmoedigd, de koningen van het huis Israëls waren daartoe te goedertieren, I Koningen 20:31, en de God van Israël een te barmhartig God om dit te bevelen, "Satis est prostrâsse leoni-Het is genoeg ten behoeve van de leeuw neergeworpen te zijn." En daarenboven, de reden van de wet is de wet, het kwaad dat deze wet bedoelde te voorkomen, was het besmetten van de Israëlieten met hun afgoderij, Deuteronomium 7:4. Maar indien de Gibeonieten hun afgoderij verzaken vrienden en dienstknechten worden van het huis Gods, dan is dit gevaar voor goed uit de weg geruimd, de reden van de wet bestaat dan niet meer, en bijgevolg is er de verplichting ook van opgeheven. De bekering van zondaren voorkomt hun verderf.

B. De eed wettig zijnde, zijn de oversten en het volk, in welks naam zij hadden gehandeld er door gebonden, gebonden in eer en geweten aan de God van Israël, bij wie zij hadden gezworen, en wiens naam door de Kanaänieten gelasterd zou zijn, indien zij deze eed hadden geschonden. Zij spreken als degenen, "die de eed vrezen," Prediker 9:2, toen zij aldus redeneerden: " Wij *zullen hen bij het leven behouden, opdat geen grote toorn over ons zij om des eeds wil, die wij hun gezworen hebben*, vers 20. Hij, die een belofte bekrachtigt met een eed, roept de Goddelijke wraak over zich in, indien hij moedwillig zijn belofte verbreekt, en hij heeft reden te verwachten dat de Goddelijke gerechtigheid hem aan zijn woord zal houden. God laat zich niet bespotten, en

daarom moet er met eden niet geschertst of gebeuzeld worden. De oversten zullen hun woord houden:

a. Hoewel zij er verlies door lijden. Als een burger van Zion "zweert tot zijn schade, verandert hij toch niet," Psalm 15:4. Toen Jozua en de oversten bemerkten dat het in hun nadeel was, dat zij zich aldus verbonden hadden, hebben zij zich niet tot Eleazar gewend om dispensatie er van, en nog veel minder hebben zij beweerd dat men geen trouw behoefde te houden aan ketters, aan Kanaänieten, neen, zij waren vreemdelingen voor de hedendaagse kunstenarijen van de Roomse kerk om aan de heiligste verplichtingen te ontkomen en zelfs de meineed te heiligen.

b. Hoewel het volk er misnoegd om was, en hun ontevredenheid in muiterij had kunnen eindigen, wilden de oversten toch hun overeenkomst met de Gibeonieten niet verbreken. Wij moeten ons noch door hoog noch door laag laten intimideren om een zondige daad te doen, en tegen ons geweten te handelen.

c. Hoewel zij door list tot het aangaan van dat verbond gekomen waren, en dus een schoonschijnend voorwendsel gehad zouden hebben om het van nul en gener waarde te verklaren, hebben zij er toch aan vastgehouden. Zij zouden hebben kunnen aanvoeren, dat dit wel de mannen waren met wie zij een verbond gemaakt hadden, maar deze niet de steden waren, waarvoor het verbond gemaakt en bekrachtigd was. Zij hadden beloofd zekere opgenoemde, zeer ver afgelegen steden te sparen, en wel uit de bepaalde overweging dat zij ver afgelegen waren, maar deze steden waren geheel nabij hen en dus niet de steden, voor welke het verbond was aangegaan. En vele geleerde uitleggers zijn van oordeel geweest, dat zij zó grof door de Gibeonieten bedrogen waren, dat het wettig voor hen geweest zou zijn om hun belofte te herroepen, maar om hun goede naam op te houden, en in Israël eerbied te bewaren voor de eed, hebben zij haar gestand willen doen. Het is echter duidelijk dat zij er zichzelf gebonden aan hebben geacht, en dat zij vreesden dat de toorn Gods over hen zou komen indien zij haar verbraken. En hoe hun standvastig blijven bij hun belofte ook mishaagde aan de vergadering, het is duidelijk dat het Gode welbehaaglijk was, want toen zij ingevolge dit verbond de bescherming van de Gibeonieten op zich hebben genomen, heeft God hun de glorierijkste overwinning gegeven van allen, die zij in hun oorlog ooit behaald hebben, Hoofdstuk 10, en lang daarna heeft Hij het onrecht, dat Saul de Gibeonieten in schending van dit verbond heeft aangedaan, streng gewroken, 2 Samuel 21:1. Laat dit ons allen er van overtuigen, dat wij nauwgezet onze beloften moeten houden, ons woord moeten nakomen, als wij het eens gegeven hebben. Indien een verbond, dat door zoveel leugen en bedrog verkregen werd, niet verbroken mocht worden, zullen wij er dan aan denken aan de verplichting te willen ontkomen van een verbond, dat in alle eerlijkheid en oprechtheid gesloten werd? Indien het bedrog van anderen onze leugen niet zal rechtvaardigen of verontschuldigen, dan zal de eerlijkheid van anderen gewis ons oneerlijk handelen met hen veroordelen.

2. Hoewel zij hun leven spaarden, hebben zij hun toch hun vrijheid ontnomen, zij veroordeelden hen om *houthakkers en waterputters te zijn van de gehele vergadering*, vers 21. Door dit voorstel werd de misnoegde vergadering tevreden gesteld, want:

a. Zij, die er toornig om waren dat de Gibeonieten leefden, konden tevreden zijn, toen zij hen veroordeeld zagen tot hetgeen, naar het algemene begrip, erger is dan de dood, namelijk altijddurende dienstbaarheid.

b. Zij, die er toornig om waren dat zij niet beroofd mochten worden, konden tevreden zijn, als hun dienst aan de vergadering meer tot voordeel was van het algemeen, dan hun beste goederen of bezittingen zouden geweest zijn. Kortom, de Israëlieten zullen er noch in hun eer, noch in hun wereldlijk voordeel iets bij verliezen, dat dit verbond met de Gibeonieten gemaakt en gehouden is, overtuig hen hiervan, en zij zullen tevreden wezen.

Jozua 9:22-27

Hier zien wij de zaak geregeld tussen Jozua en de Gibeonieten. Wij kunnen veronderstellen dat nu niet de boden, die tot Jozua waren afgezonden, tegenwoordig waren, maar de oudsten van Gibeon en de onderhorige steden, en met hen werd nu overeengekomen omtrent een verklaring van het verbond.

I. Jozua bestraft hen wegens hun bedrog vers 22..En zij verontschuldigen zich zo goed zij kunnen, vers 24.

1. Jozua is zeer zacht in zijn bestraffing. *Waarom hebt gijlieden ons bedrogen?* Hij overlaadt hen niet met scheldnamen, voert geen ruwe, tergende taal tegen hen noemt hen niet-zoals zij wèl verdiend hadden "laaghartige leugenaars," maar vraagt hun slechts: *Waarom hebt gij ons bedrogen?* Het is onze wijsheid en onze plicht, om ook onder de grootste prikkeling of terging kalm en bedaard te blijven, onze hartstocht in toom te houden, een rechtvaardige zaak behoeft geen toorn om haar te verdedigen, en een slechte zaak zal er nooit beter om worden.

2. Zij bieden de beste verontschuldiging aan, die voor de zaak mogelijk is, vers 24. Zij hadden door het woord Gods bevonden, dat zij ter dood veroordeeld waren, (het gebod luidde: dat al de inwoners des lands, zonder uitzondering, verdelgd moesten worden) en door de werken Gods, die alreeds gewrocht waren, bevonden zij dat er aan de uitvoering van dat vonnis geen tegenstand kon worden geboden. Zij achtten Gods vrijmacht onbetwistbaar, Zijn gerechtigheid onverbiddelijk, en daarom hadden zij besloten om te zien en te beproeven wat Zijn barmhartigheid was, en zij hadden bevonden, dat zij er niet tevergeefs op gerekend hadden. Zij beproeven het niet hun leugen te rechtvaardigen, maar vragen er eigenlijk vergeving voor, pleitende dat zij die leugen gezegd hadden om hun leven te redden, en ieder die de kracht kent van de wet van het zelfbehoud in de mens, zal hiervoor veel verschoning aannemen, inzonderheid in een geval als dit, waar de vrees niet slechts de macht gold van de mens (indien dit alles ware men zou van deze toevlucht kunnen nemen tot de bescherming Gods) maar de macht van God zelf, die zij tegen zich zagen.

II. Tot straf van hun bedrog veroordeelt Jozua hen tot dienstbaarheid, vers 23, en zij onderwerpen zich aan het vonnis, vers 25, en, voorzoveel blijkt, zijn nu beide partijen tevreden.

1. Jozua verklaart hen tot slaven, en dat wel voor altijd. Zij hadden hun leven gekocht met een leugen, maar nu verplicht hij hen om voor dit hun leven te betalen met hun voortdurenden arbeid in hakken van hout en putten van water het geringste en tevens het zwaarste werk. Aldus was de leugen gestraft. Hadden zij open en eerlijk met Israël gehandeld, er zouden hun wellicht meer eervolle voorwaarden zijn toegestaan, maar nu zij hun leven verkregen hadden door haveloze klederen en bevlekte schoenen, de kentekenen van dienstbaarheid zijn zij veroordeeld om die voor altijd te dragen. En aldus is het rantsoen voor hun leven betaald, zijn zij hun diensten verschuldigd aan hen, aan wie zij hun leven verschuldigd zijn.

Merk op hoe het oordeel tegen hen gegeven wordt:

A. Hun dienstbaarheid is hun tot een vloek gemaakt. "Nu dan, vervloekt zijt gijlieden met de aloude vloek van Kanaän", van wie deze Levieten afstamden, "een knecht van de knechten zij hij zijn

broederen," Genesis 9:25. Wat anders dan dit zal aan de bedrieglijke tong gedaan worden? Ze zij vervloekt.

B. Toch wordt die vloek nog in een zegen verkeerd. Zij moeten knechten zijn, maar in het huis mijns Gods. De oversten wilden hen tot slaven maken van *de gehele vergadering* vers 21, tenminste hebben zij zich aldus willen uitdrukken, om het misnoegde volk tevreden te stellen, maar Jozua verzacht het vonnis, beide tot eer van God en ten gunste van de Gibeonieten. Het zou te hard voor hen geweest zijn om hen tot slaven te maken van iedereen, als zij *houthakkers en waterputters* moeten zijn-en erger verkleining kon er niet wezen, inzonderheid voor hen, die burgers waren van een koninklijke stad, en die "allen sterke mannen" waren, Hoofdstuk 10:2 dan zullen zij het zijn *ten huize van mijn God,* en-groter bevordering bestaat er niet, David zelf kon wel wensen er een dorpelwachter van te zijn. Dienstwerk zelfs wordt eerbaar als het verricht wordt voor "het huis van mijn God."

a. Hiermede waren zij buitengesloten van de vrijheden en voorrechten van ware, geboren Israëlieten, en was een teken van onderscheiding gelegd op hen en hun nakomelingen tot in alle geslachten.

b. Zij werden hierdoor gebruikt voor diensten, die hun persoonlijke tegenwoordigheid bij Gods altaar nodig maakten, *in de plaats, die Hij zou verkiezen,* vers 27, hetgeen hen zou bekendmaken met de wet Gods, hen dicht aan de heilige Godsdienst zou houden, waarvan zij proselieten waren, en hun wederkeren tot de afgoderijen hunner vaderen zou beletten.

c. Het zou een groot voordeel wezen voor de priesters en Levieten om zoveel en zo sterke mannen tot hun voortdurende dienst te hebben, die verplicht waren om al het zware, mindere werk van de tabernakel te doen. Er moest zeer veel hout gehakt worden voor brandstof van Gods huis, niet alleen om het vuur op het altaar altoos brandende te houden, maar ook om het vlees van de dankoffers te koken, enz. En zeer veel water moest geput worden voor de verschillende wassingen door de wet voorgeschreven, dit, en ander dienstwerk, zoals het reinigen van de vaten, het wegbrengen van de as, het vegen van de voorhoven enz, hetgeen anders de Levieten zelf hadden moeten doen, werd nu aan deze Gibeonieten te doen gegeven.

d. Zij waren hierin echter ook dienstknechten van de vergadering, want al wat een hulp en bevordering is van de eredienst Gods, is een wezenlijk dienen van het algemeen. Ieder Israëliet heeft er belang bij, dat het altaar Gods goed gediend wordt. Ook de vergadering werd hierdoor vrijgesteld van veel dienstwerk, dat anders wellicht van sommigen uit haar verwacht zou zijn. God had een wet gemaakt, waarbij het de Israëlieten verboden was om iemand uit hun broederen tot een slaaf te maken, als zij slaven hadden, dan moesten die van de volkeren zijn, die rondom hen woonden, Leviticus 25:44. Ter ere nu van deze wet en van Israël, dat er door geëerd werd, wilde God niet dat er zwaar werk verricht zou worden door Israëlieten, ja zelfs niet voor de tabernakel, maar door Gibeonieten, die later "Nethinim" genoemd werden, mannen, gegeven aan de Levieten, zoals zij-de Levieten-aan de priesters gegeven waren, Numeri 3:9, om hen te dienen in de dienst Gods.

e. Dit kan beschouwd worden als een afschaduwing van de toelating van de heidenen in de Evangeliekerk. Thans waren zij, na hun onderwerping, opgenomen als onderdienaren, maar later belooft God dat Hij uit hem "enige tot priesters en tot Levieten zal nemen," Jesaja 66:21.

2. Zij onderwerpen zich aan deze voorwaarde. Zich bewust zijnde van schuld in het smeden van een leugen om de Israëlieten te bedriegen, en er zich ook van bewust zijnde hoe ternauwernood zij aan de dood ontkomen waren, en welk een goedertierenheid het was, dat hun het leven gespaard werd, berusten zij in het voorstel. *Doe gelijk het goed is in uw ogen.* Beter is het in dienstbaarheid te leven, inzonderheid in zulk een dienstbaarheid, dan in het geheel niet te leven. De personen, die van de geringste conditie zijn, worden aangeduid als "houthakkers en waterputters," Deuteronomium 29:11. Maar, huid voor huid, vrijheid en arbeid, en "al wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven," en dan heeft hij nog geheel geen slechte koop gedaan. Dienovereenkomstig werd de zaak beslist. Jozua verloste hen van de hand van de kinderen Israëls, dat zij hen niet doodsloegen, vers 26. Het schijnt, dat er nog waren, die op hen wilden aanvallen met het zwaard, maar Jozua trad met zijn gezag tussenbeiden en verhinderde het, wijze generaals weten het zwaard in de schede te doen blijven zowel als het te trekken.

3. En toen leverde hij hen over in de handen van de Israëlieten om hun dienstbaar te zijn, vers 27. Zij moeten niet in het bezit blijven van hun steden, want later zullen wij bevinden dat drie er van Benjamin ten erfdeel vielen, en een aan Juda. Ook behielden zij niet de beschikking over zichzelf, maar werden-denkt bisschop Patrick verspreid in de steden van de priesters en Levieten, die zij vergezelden in hun beurten om aan het altaar te dienen, uit de opbrengst waarvan zij waarschijnlijk onderhouden werden. En zo zijn Israëls dienstknechten de bevrijden des Heeren geworden, want Hem te dienen in het geringste werk is vrijheid, en Zijn werk brengt zijn loon mede. En dit hebben zij verkregen door hun spoedige, vrijwillige onderwerping. Laat ons evenzo ons aan onze Heere Jezus onderwerpen en ons aan Hem overgeven, zeggende: "Wij *zijn in Uw hand, doe met ons gelijk het goed en recht is in Uw ogen,* behoud slechts onze ziel, en wij zullen het niet berouwen." Als Hij ons beveelt Zijn kruis te dragen, en Zijn juk op ons te nemen, en te dienen aan Zijn altaar, dan zal ons dit later noch tot schande noch tot smart zijn, daar ook het geringste ambt in de dienst van God ons aanspraak geeft om "in het huis des Heeren te wonen alle dagen van ons leven."

HOOFDSTUK 10

1 Het geschiedde nu, toen Adoni-zedek, de koning van Jeruzalem, gehoord had, dat Jozua Ai ingenomen, en haar verbannen had, en aan Ai en haar koning alzo gedaan had, gelijk als hij aan Jericho en haar koning gedaan had; en dat de inwoners van Gibeon vrede met Israel gemaakt hadden, en in derzelver midden waren;
2 Zo vreesden zij zeer; want Gibeon was een grote stad, als een der koninklijke steden; ja, zij was groter dan Ai, en al haar mannen waren sterk.
3 Daarom zond Adoni-zedek, koning van Jeruzalem, tot Hoham, den koning van Hebron, en tot Pir-am, den koning van Jarmuth, en tot Jafia, den koning van Lachis, en tot Debir, den koning van Eglon, zeggende:
4 Komt op tot mij, en helpt mij, dat wij Gibeon slaan; omdat zij vrede gemaakt heeft met Jozua en met de kinderen Israels.
5 Toen werden verzameld en kwamen op, vijf koningen der Amorieten, de koning van Jeruzalem, de koning van Hebron, de koning van Jarmuth, de koning van Lachis, de koning van Eglon, zij en al hun legers; en zij belegerden Gibeon, en krijgden tegen haar.
6 De mannen nu van Gibeon zonden tot Jozua, in het leger van Gilgal, zeggende: Trek uw handen niet af van uw knechten, kom haastelijk tot ons op, en verlos ons, en help ons; want al de koningen der Amorieten, die op het gebergte wonen, hebben zich tegen ons vergaderd.
7 Toen toog Jozua op van Gilgal, hij en al het krijgsvolk met hem, en alle strijdbare helden.
8 Want de HEERE had tot Jozua gezegd: Vrees u niet voor hen, want Ik heb ze in uw hand gegeven; niemand van hen zal voor uw aangezicht bestaan.
9 Alzo kwam Jozua snellijk tot hen; den gansen nacht over was hij van Gilgal opgetrokken.
10 En de HEERE verschrikte hen voor het aangezicht van Israel; en hij sloeg hen met een groten slag te Gibeon, en vervolgde hen op den weg, waar men naar Beth-horon opgaat, en sloeg hen tot Azeka en tot Makkeda toe.
11 Het geschiedde nu, toen zij voor het aangezicht van Israel vluchtten, zijnde in den afgang van Beth-horon, zo wierp de HEERE grote stenen op hen van den hemel, tot Azeka toe, dat zij stierven; daar waren er meer, die van de hagelstenen stierven, dan die die kinderen Israels met het zwaard doodden.
12 Toen sprak Jozua tot den HEERE, ten dage als de HEERE de Amorieten voor het aangezicht der kinderen Israels overgaf, en zeide voor de ogen der Israelieten: Zon, sta stil te Gibeon, en gij, maan, in het dal van Ajalon!
13 En de zon stond stil, en de maan bleef staan, totdat zich het volk aan zijn vijanden gewroken had. Is dit niet geschreven in het boek des oprechten? De zon nu stond stil in het midden des hemels, en haastte niet onder te gaan omtrent een volkomen dag.
14 En er was geen dag aan dezen gelijk, voor hem noch na hem, dat de HEERE de stem eens mans alzo verhoorde; want de HEERE streed voor Israel.
15 Toen keerde Jozua weder, en gans Israel met hem, naar het leger te Gilgal.
16 Maar die vijf koningen waren gevloden, en hadden zich verborgen in de spelonk bij Makkeda.
17 En aan Jozua werd geboodschapt, mits te zeggen: Die vijf koningen zijn gevonden, verborgen in de spelonk bij Makkeda.
18 Zo zeide Jozua: Wentelt grote stenen voor den mond der spelonk, en stelt mannen daarvoor om hen te bewaren.
19 Maar staat gijlieden niet stil, jaagt uw vijanden achterna, en slaat hen in den staart; laat hen in hun steden niet komen; want de HEERE, uw God, heeft ze in uw hand gegeven.

20 En het geschiedde, toen Jozua en de kinderen Israels geeindigd hadden hen met een zeer groten slag te slaan, totdat zij vernield waren, en dat de overgeblevenen, die van hen overgebleven waren, in de vaste steden gekomen waren;
21 Zo keerde al het volk tot Jozua in het leger, bij Makkeda, in vrede; niemand had zijn tong tegen de kinderen Israels geroerd.
22 Daarna zeide Jozua: Opent den mond der spelonk, en brengt tot mij uit die vijf koningen, uit die spelonk.
23 Zij nu deden alzo, en brachten tot hem uit die vijf koningen, uit de spelonk: den koning van Jeruzalem, den koning van Hebron, den koning van Jarmuth, den koning van Lachis, den koning van Eglon.
24 En het geschiedde, als zij die koningen uitgebracht hadden tot Jozua, zo riep Jozua, al de mannen van Israel, en hij zeide tot de oversten des krijgsvolks, die met hem getogen waren: Treedt toe, zet uw voeten op de halzen dezer koningen. En zij traden toe, en zetten hun voeten op hun halzen.
25 Toen zeide Jozua tot hen: Vreest niet en ontzet u niet, zijt sterk en hebt goeden moed; want alzo zal de HEERE aan al uw vijanden doen, tegen dewelke gijlieden strijdt.
26 En Jozua sloeg hen daarna, en doodde ze, en hing ze aan vijf houten; en zij hingen aan de houten tot den avond.
27 En het geschiedde, ten tijde als de zon onderging, beval Jozua, dat men hen van de houten afname, en zij wierpen hen in de spelonk, alwaar zij verborgen geweest waren; en zij leiden grote stenen voor den mond der spelonk, die daar zijn tot op dezen zelven dag.
28 Op denzelven dag nam ook Jozua Makkeda in, en sloeg haar met de scherpte des zwaards; daartoe verbande hij derzelver koning, henlieden en alle ziel die daarin was; hij liet geen overigen overblijven; en hij deed den koning van Makkeda, gelijk als hij den koning van Jericho gedaan had.
29 Toen toog Jozua door, en gans Israel met hem, van Makkeda naar Libna, en hij krijgde tegen Libna.
30 En de HEERE gaf dezelve ook in de hand van Israel, met haar koning; en hij sloeg haar met de scherpte des zwaards, en alle ziel, die daarin was; hij liet daarin geen overigen overblijven; en hij deed derzelver koning, gelijk als hij den koning van Jericho gedaan had.
31 Toen toog Jozua voort, en gans Israel met hem, van Libna naar Lachis; en hij belegerde haar en krijgde tegen haar.
32 En de HEERE gaf Lachis in de hand van Israel; en hij nam haar in op den tweeden dag, en hij sloeg haar met de scherpte des zwaards, en alle ziel, die daarin was, naar alles, wat hij Libna gedaan had.
33 Toen trok Horam, de koning van Gezer, op, om Lachis te helpen; maar Jozua sloeg hem en zijn volk, totdat hij hem geen overigen overliet.
34 En Jozua trok voort van Lachis naar Eglon, en gans Israel met hem; en zij belegerden haar en krijgden tegen haar.
35 En zij namen haar in ten zelven dage, en sloegen haar met de scherpte des zwaards, en alle ziel, die daarin was, verbande hij op denzelven dag, naar alles, wat hij aan Lachis gedaan had.
36 Daarna toog Jozua op, en gans Israel met hem; van Eglon naar Hebron, en zij krijgden tegen haar.
37 En zij namen haar in, en sloegen haar met de scherpte des zwaards, zo haar koning als al haar steden, en alle ziel, die daarin was; hij liet niemand in het leven overblijven, naar alles, wat hij Eglon gedaan had; en hij verbande haar, en alle ziel, die daarin was.
38 Toen keerde Jozua, en gans Israel met hem, naar Debir, en hij krijgde tegen haar.

39 En hij nam haar in, met haar koning, en al haar steden, en zij sloegen haar met de scherpte des zwaards, en verbanden alle ziel, die daarin was; hij liet geen overigen overblijven; gelijk als hij aan Hebron gedaan had, alzo deed hij aan Debir en haar koning, en gelijk als hij aan Libna en haar koning gedaan had;
40 Alzo sloeg Jozua het ganse land, het gebergte, en het zuiden, en de laagte, en de aflopingen der wateren, en al hun koningen; hij liet geen overigen overblijven; ja, hij verbande alles, wat adem had, gelijk als de HEERE, de God Israels, geboden had.
41 En Jozua sloeg hen van Kades-barnea en tot Gaza toe; ook het ganse land Gosen, en tot Gibeon toe.
42 En Jozua nam al deze koningen en hun land op eenmaal; want de HEERE, de God Israels, streed voor Israel.
43 Toen keerde Jozua weder, en gans Israel met hem, naar het leger te Gilgal.

I. Wij hebben in dit hoofdstuk een bericht van de overwinning op de koningen, en de verovering van hun koninkrijken, van het zuidelijk deel van het land Kanaän evenals in het volgende hoofdstuk de tenonderbrenging van de noordelijke delen, die de heerlijke voorspoed voltooiden van de oorlogen in Kanaän. Hierbij hebben wij te letten op:

1. Hun verbond tegen de Gibeonieten, vers 1-5,.

2. Het verzoek van de Gibeonieten aan Jozua om hen bij te staan, vers 6..

3. Jozua's snelle mars onder Goddelijke aanmoediging tot hun hulp. vers 7-9. 4. 4. De nederlaag van de legers van deze verbonden koningen, vers 10,11..

5.De wonderdadige verlenging van de dag door het stilstaan van de zon ten voordele van de overwinnaars vers 12-14.

II. De terdoodbrenging van de koningen die aan de slag waren ontkomen, vers 15-27.

III. Van de inneming van bijzondere steden, en de algehele verdelging van allen, die er in gevonden werden Makkeda, vers 28, Libna, vers 29, 30, Lachis, vers 31-32, en de tenonderbrenging van de koning van Gezer die poogde Lachis te ontzetten, vers 33. Eglon, vers 34, 35. Hebron, vers 36, 37, Debir, vers 33, 39. En de onderwerping van geheel dit land, zodat het Israël in handen kwam, vers 40-42. En eindelijk van de terugkeer van het leger in het hoofdkwartier,

Jozua 10:1-6

Jozua en het leger Israëls waren nu al geruime tijd in het land Kanaän, en er waren nog geen grote dingen geschied, zij waren meesters van Jericho geworden door een wonder, van Ai door een krijgslist, van Gibeon door overgave, en dat was alles, tot hiertoe scheen de voortgang van hun overwinningen niet evenredig aan de pracht van hun binnenkomen in het land en de heerlijkheid van hun begin. Waarschijnlijk hebben diegenen onder hen, die ongeduldig waren geworden onder die vertraging, geklaagd over Jozua's langzaamheid, en gevraagd waarom zij niet terstond doordrongen tot het hart van het land, voor de vijand zich kon herstellen, zijn krijgsmacht kon verzamelen om hun het hoofd te bieden, waarom zij daar stonden te beuzelen, terwijl zij toch zo vast overtuigd waren beide van hun recht op het land en van het welslagen van hun onderneming. Zo werd Jozua's voorzichtigheid misschien gelaakt als traagheid, lafhartigheid, vreesachtigheid. Maar:

1. Kanaän moest niet in een dag veroverd worden. God had gezegd dat Hij de Kanaänieten allengskens van hun aangezicht zou uitstoten, Exodus 23:30. Hij, die gelooft, zal niet haasten of tot de slotsom komen, dat de belofte nooit vervuld zal worden, omdat zij niet zo spoedig vervuld is als wij verwacht hebben.

2. Jozua wachtte totdat de Kanaänieten de aanvallers zouden zijn, laat hen eerst op Israël, of op de bondgenoten van Israël, een aanval doen, en dan zal hun verdelging des te meer blijken een daad van rechtvaardigheid te zijn voor welke Israël zich ten volle kan verantwoorden. Jozua had een genoegzame volmacht om hen aan te vallen, toch wacht hij totdat zij de eersten slag slaan, opdat hij zou bezorgen hetgeen eerlijk is, niet alleen voor de Heere, maar ook voor de mensen, en zij zoveel te minder te verontschuldigen zouden zijn in hun weerstand, nu zij gezien hebben welke gunst de Gibeonieten van Israël ten deel viel.

3. Het was nuttig en voordelig voor Israël om voor een poos stil te zitten, opdat de krijgsmachten van deze kleine koningen zich zouden verenigen, om dus te gemakkelijker met een slag tenonder gebracht te worden. Dit heeft God op het oog gehad, toen Hij het hun in het hart gaf om zich tegen Israël te verenigen. *Hun* bedoeling was elkaar te versterken, maar *zijn* bedoeling was hen te vergaderen als schoven tot de dorsvloer, Micha 4:12. Zo blijkt dikwijls de schijnbare paradox goede raad te zijn: "Wacht even, en wij zullen zoveel spoediger klaar zijn."

Nadat Israël een poos gewacht had op een gelegenheid om strijd te voeren tegen de Kanaänieten, doet die gelegenheid zich voor.

I. Vijf koningen verbinden zich tezamen tegen de Gibeonieten. Adoni-Zedek, koning van Jeruzalem was de bewerker en aanvoerder van dit verbond. Hij had een mooie naam: hij betekent "heer van de gerechtigheid," en hij was misschien een afstammeling van Melchizedek, "koning van de gerechtigheid, " maar niettegenstaande het goede van zijn naam en geslacht, schijnt hij toch een slecht man te zijn geweest en een onverzoenlijk vijand van de nakomelingen van die Abraham, van wie zijn voorganger zo'n trouw vriend is geweest. Hij riep zijn naburen op om zich met hem te verenigen tegen Israël, hetzij omdat hij de aanzienlijkste was, en de voorrang had onder deze koningen, misschien waren zij op de een of andere wijze van hem afhankelijk. Zij hebben hem tenminste geëerd als de machtigste en werkzaamste man onder hen, of omdat hij het eerst en het meest het gevaar bespeurde, waarin zijn land verkeerde, niet alleen door de verovering van Jericho

en Ai, maar door de onderwerping van Gibeon, die hem het meest verschrikt schijnt te hebben, daar het een van de aanzienlijkste grenssteden was, die zij hadden. Daarom moet geheel de krijgsmacht, die hij op de been kon brengen tegen Gibeon gericht worden. *Komt op tot mij,* zegt hij, *en helpt mij, dat wij Gibeon slaan.* Dit besluit hij te doen, hetzij:

1. Uit staatkunde, om de stad te hernemen omdat het een sterke stad was, en het voor zijn land van groot gewicht en betekenis was in wiens handen zij was, of:

2. In toorn, om de burgers te kastijden wijl zij vrede gesloten hadden met Jozua, voorgevende dat zij hun land hadden verraden en de gezamenlijke vijand hadden versterkt, terwijl zij in werkelijkheid de grootste weldaad aan hun land hadden bewezen, door hun een goed voorbeeld te geven, zo zij het slechts wilden volgen. Zo voeren Satan en zijn werktuigen strijd tegen hen, die vrede hebben gesloten met God. "Verwondert u niet, zo u de wereld haat" en diegenen als deserteurs behandelt, die zich tot Christus hebben bekeerd.

II. De Gibeonieten zenden bericht aan Jozua van het gevaar, waarin zij verkeren, vers 6. Nu verwachten zij nut en voordeel te hebben van het verbond, dat zij met Israël gesloten hebben, omdat het wel door bedrog was verkregen, maar toch later, toen de waarheid aan het licht kwam, bevestigd werd. Zij achten dat Jozua verplicht is hen te helpen.

1. In gemoede, omdat zij zijn dienstknechten zijn, niet bij wijze van kompliment, zoals zij zich zijn dienstknechten hebben genoemd in hun eerste verzoek aan hem. Hoofdstuk 9:8 :"Wij zijn uw knechten," maar in werkelijkheid tot knechten gemaakt van de vergadering, en het is de plicht van meesters om ook voor de armste en geringste van hun dienstknechten zorg te dragen, hen niet verongelijkt te zien als het in hun macht is hun recht te verschaffen. Zij, die hulde en trouw beloven en bewijzen, hebben recht bescherming te verwachten. Zo pleit David bij God: "Ik ben Uwe, behoud mij", Psalm 119:94, en dat kunnen ook wij indien wij in waarheid Zijner zijn.

2. Omdat zijn eer er in gemoeid was, want de grond van de twist van hun vijanden met hen was de eerbied die zij aan Israël hadden betoond, en het vertrouwen, dat zij hadden in een verbond met hen. Jozua kan niet weigeren hen te helpen, als zij om hun genegenheid voor hem, en om de naam van zijn God, worden aangevallen. David acht het een goede pleitgrond te zijn bij God: "Om Uwentwil draag ik versmaadheid," Psalm 69:8. Als onze geestelijke vijanden zich in slagorde tegen ons stellen, en dreigen ons te verslinden, zo laat ons door geloof en gebed ons wenden tot Christus, onze Jozua, om kracht en hulp van Hem te verkrijgen, zoals Paulus gedaan heeft, en dan zullen wij hetzelfde antwoord des vredes ontvangen "Mijne genade is u genoeg", 2 Corinthiers 12:8,9.

Jozua 10:7-14

I. Jozua besluit de Gibeonieten te hulp te komen, en de Heere moedigde hem aan in dit besluit.

1. Hij toog op van Gilgal, vers 7, dat is: hij besloot tot en bereidde zich voor deze expeditie om Gibeon te hulp te komen want het is waarschijnlijk dat God, voordat hij nog een stap gedaan heeft, hem heeft aangemoedigd. Het was edelmoedig en rechtvaardig van Jozua om zijn nieuwe bondgenoten te helpen, hoewel de koning van Jeruzalem, toen hij hen aanviel, misschien weinig gedacht heeft dat Jozua zo bereid zou zijn tot hun hulp, maar hen als Kanaänieten, aan hun lot zou overlaten, temeer, omdat zij hun verbond met hem door bedrog hadden verkregen, daarom spreekt hij met zoveel vertrouwen, vers 4, van Gibeon te slaan. Maar Jozua wist dat zijn belofte van hen te laten leven, hem verplichtte, niet slechts om niet zelf hen te doden, maar hen ook niet door anderen te laten doden, als het in zijn macht was het te beletten, Spreuken 24:11,12. Hij wist dat zij, toen zij het geloof en de aanbidding van de God Israëls aannamen, "de toevlucht hadden genomen onder Zijn vleugelen" Ruth 2:12, en daarom was hij gehouden en verplicht om hen als Zijn dienstknechten te beschermen.

2. God moedigde hem aan tot deze onderneming, vers 8. *Vrees niet,* dat is:

a. "Twijfel niet aan de rechtmatigheid van uw zaak en het duidelijke van uw roeping, gij zijt, al is het ook om de Gibeonieten bij te staan, in de weg van de plicht, en God is in waarheid met u".

b. "Vrees de macht niet van de vijand, al hebben zoveel vijanden zich ook tegen u verbonden, en al hebben zij besloten al hun krachten aan te wenden om Gibeon tenonder te brengen, en al zullen zij misschien met de moed van de wanhoop strijden voor hun hopeloze zaak, zo laat u dit niet ontmoedigen, *Ik heb hen in uw hand gegeven",* en zij, die door God ter verdelging zijn overgegeven, kunnen noch weerstand bieden, noch ontkomen.

II. Jozua begeeft er zich toe uitvoering te geven aan zijn besluit, en God verleent hem hierbij Zijn hulp. Hier hebben wij:

1. Jozua's grote naarstigheid, en de macht Gods hierin medewerkende, om de vijand te verslaan. Bij deze krijgstocht:

A. Toonde Jozua zijn goede wil in de spoed, die hij maakte om Gibeon bij te staan, vers 9. *Hij kwam snellijk tot hen,* want het gevaar was zó groot, dat het hem geen aarzelen of uitstellen toeliet. Indien een van de stammen Israëls in gevaar was geweest, hij zou niet meer zorg en ijver aan de dag hebben kunnen leggen om hem te hulp te komen, dan hij hier voor Gibeon heeft getoond, hierin, evenals in andere gevallen, gedenkende dat er een en dezelfde wet moest wezen voor de vreemdeling, die de ware Godsdienst had aangenomen, en voor de inboorling. Nauwelijks hadden de verbonden vorsten hun strijdmachten bijeengebracht en zich voor Gibeon gelegerd, of Jozua overviel hen, waardoor zij in de grootste verwarring geraakten. Daar de vijand nu in een corps bijeen was, en zij, als het ware, allen tezamen slechts een hoofd hadden, was spoed even dienstig aan zijn zaak, als tevoren uitstel er dienstig aan is geweest, en nu de dingen rijp waren voor de uitvoering, was niemand vaardiger dan Jozua, die tevoren zo traag en langzaam scheen. Nu zal het niet gezegd kunnen worden dat hij voor morgen heeft gelaten, wat hij heden doen kon. Toen Jozua

bevond, dat hij Gibeon niet in een dag kon bereiken, heeft hij, om geen wezenlijk voordeel op de vijand prijs te geven, of ook maar in iets te schijnen tekort te komen, of zijn nieuwe bondgenoten te veronachtzamen, de gehele nacht doorgemarcheerd, besluitende zijn ogen geen slaap, zijn oogleden geen sluimering te geven, eer hij deze onderneming volvoerd had. Het was goed dat de krijgsmacht, die hij medenam, bestond uit strijdbare helden, niet slechts uit mannen van een sterk lichaamsgestel, maar uit mannen van moed en vastberadenheid, die met hun gehele hart in de zaak waren, want anders zouden zij deze vermoeienis niet hebben kunnen noch willen verduren, maar gemurmureerd hebben tegen hun aanvoerder, en hem hebben gevraagd: *Is dit nu de rust, die ons in Kanaän beloofd is?* Maar zij begrepen dat de tegenwoordige vermoeienis leidde tot een gelukkige vestiging, en daarom waren zij er mee verzoend. Laat de goede krijgsknechten van Jezus Christus hieruit leren verdrukking en kwaad te lijden in hun volgen van het Lam waar het ook heengaat, en zich niet als verloren beschouwen, als hun Godsdienst hun nu en dan op het verlies van een nachtrust komt te staan, het zal hun genoeg zijn te rusten als zij in de hemel komen.

Maar waarom was het nodig, dat Jozua en zijn mannen zich zo zouden inspannen? Had God hem niet beloofd, dat Hij de vijanden in zijn hand zou geven? Voorzeker, maar Gods beloften zijn bedoeld niet om onze pogingen te doen verflauwen of ze te vervangen, maar om ze aan te moedigen. Hij, die gelooft, zal niet haasten om de voorzienigheid Gods vooruit te lopen, maar wèl om haar vlijtig te dienen.

B. God toonde Zijn grote macht in het verslaan van de vijanden, die Jozua zo krachtig had aangevallen, vers 10, 11. Jozua had een zeer talrijk en machtig leger bij zich, handen genoeg om een ontmoedigden vijand te verdoen, zodat de vijand door het gewone beloop van de krijg uiteengedreven had kunnen worden, maar God zelf wilde in deze grote en beslissenden veldslag verschijnen, de artillerie van de hemel op de Kanaänieten richten, om aan Zijn volk te bewijzen, dat zij "het land niet geërfd hebben door hun zwaard, en hun arm hun geen tred heeft gegeven, maar Gods rechterhand en Zijn arm," Psalm 44:4. *De Heere verschrikte hen voor het aangezicht Israëls, en Hij sloeg hen met een groten slag.* Israël deed wat het kon, en God deed alles.

a. Het moest wel een grote verschrikking en verwarring voor de vijand geweest zijn te bemerken, dat de hemel zelf tegen hen streed, want wie kan strijden tegen, vlieden van of zich beschutten tegen de machten des hemels? Zij hadden de ware God beledigd, Hem beroofd van Zijn eer door het heir des hemels te aanbidden, aan het schepsel de verering toebrengende, die alleen de Schepper toekomt, en nu strijdt het heir des hemels tegen hen, en zelfs dat deel van de schepping, hetwelk zij vergood hebben, voert krijg tegen hen, en juicht in hun verderf, Jeremia 8:2. Geen schepsel kan met ons bevredigd worden neen zelfs door geen slachtoffer of offerande, dit kan alleen geschieden door vrede te maken met God en in Zijn liefde te blijven. Dit zou genoeg geweest zijn om hen tot een gemakkelijke prooi te maken voor de zegevierende Israëlieten, maar het was nog niet alles.

b. Behalve de verschrikking, die over hen gekomen was, werd er nog een grote slachting onder hen aangericht door hagelstenen, die zo groot waren, en met zo’n kracht neer kwamen, dat er meer gedood werden door de hagelstenen, dan door het zwaard van de Israëlieten, hoewel dit ongetwijfeld ook veel werk deed. God zelf spreekt tot Job van de schatkameren of magazijnen van de sneeuw en van de hagel, die Hij ophoudt tot de tijd van de benauwdheid, tot de dag des strijds en des oorlogs, Job 38:22, 23, en hier worden zij gebruikt om de Kanaänieten te verdelgen. Hier werd uit Gods grof geschut hagel geschoten en wel met zoveel juistheid, dat allen, tegen wie dat

geschut gericht was, er door getroffen en gedood werden, terwijl de Israëlieten, die onder hen gemengd waren, ongedeerd bleven. Zie hieraan hoe rampzalig diegenen zijn, die God tot hun vijand hebben, en hoe gewis zij zullen omkomen, vreeslijk is het in Zijn handen te vallen, want er is geen ontkomen aan. Sommigen merken op dat Beth-Horon ten noorden van Gibeon lag, Azeka en Makkeda ten zuiden, zodat zij in beide richtingen vloden, maar naar welke kant zij ook vloden, de hagelstenen vervolgden hen, troffen hen, waar zij zich ook keerden.

2. Het grote geloof van Jozua en de macht van God dat kronende met het wonderdadige stilstaan van de zon, opdat de dag van Israëls overwinning verlengd zou worden, en de vijand volkomen verslagen zou zijn. De hagelstenen kwamen van niet hoger dan de wolken, maar om te tonen dat Israëls hulp van boven de wolken kwam, heeft de zon zelf, die door haar standvastige beweging de gehele aarde dient, door stil te staan toen het nodig was de Israëlieten gediend, en hun weldadigheid bewezen, "de zon, de maan stonden stil in haar woning, met het licht gingen Uwe pijlen daarhenen," Habakuk 3:11.

A. Hier is het gebed van Jozua, dat de zon stil zou staan. Ik noem het zijn gebed, omdat er gezegd is, vers 12, hij sprak tot de Heere zoals Elia, hoewel wij in 1 Koningen 17:1 alleen lezen van zijn profeteren van de droogte, is er toch gezegd, dat hij er om bad, Jakobus 5:17.

Merk op:

a. Het voorbeeld van Jozua's onvermoeide werkzaamheid in de dienst van God en Israël, hoewel hij de hele nacht gemarcheerd had en de hele dag gestreden, en men wel kon verwachten dat hij wel voor zichzelf naar een weinig rust en een weinig slaap verlangde en ook zijn leger een weinig rust zou willen geven, en evenals de dienstknecht hijgde naar de schaduw, en de nacht welkom zou heten, na zo'n goede dag werk verricht te hebben, in de plaats daarvan niets liever wenst dan dat de dag verlengd zal worden. "Die de Heere verwachten en voor Hem arbeiden, zullen de kracht vernieuwen, zij zullen lopen en niet moede worden zij zullen wandelen en niet mat worden," Jesaja 40:31.

b. Een voorbeeld van zijn groot geloof in de almachtige kracht Gods, als zijnde boven de kracht van de natuur, en machtig om er de gewone loop van in bedwang te houden en te veranderen. Ongetwijfeld was er een buitengewone inwerking op de geest van Jozua die hij wist van God te zijn, hem dringende te begeren dat dit wonder bij deze gelegenheid gewrocht zou worden, want anders zou het aanmatiging in hem geweest zijn, om dit te begeren of te verwachten, het gebed zou door de Goddelijke macht niet verhoord zijn indien het door de Goddelijke genade niet was ingegeven. God heeft dit geloof in hem gewerkt, en toen zei Hij: "U geschiede naar uw geloof," en naar uw gebed des geloofs. Men zou zich niet kunnen voorstellen hoe zo iets in iemands geest of gemoed zou kunnen opkomen, indien God het er niet in had gelegd, iemand zou duizend plannen in zijn hoofd kunnen hebben voor de voltooiing van de overwinning eer hij gedacht of begeerd zou hebben dat de zon zal stilstaan, maar zelfs in de Oud Testamentische heiligen heeft de Geest gebeden naar de wil van God. God neigt het hart van Zijn biddend volk om te vragen om hetgeen Hij besloten is hun te geven, en om hetgeen Hij hun doen zal wil Hij van hen verzocht worden. Ezechiel 37:37. En nu:

Ten eerste. Het was groot voor Jozua om te zeggen: Zon, *sta stil*. zijn voorvader Jozef had gedroomd dat de zon en de maan zich voor hem nederbogen, maar wie zou gedacht hebben dat,

nadat dit vervuld was geworden in overdrachtelijken zin, het wederom en naar de letter vervuld zou worden voor iemand van zijn nageslacht? Het gebed wordt aldus uitgesproken met gezag, omdat het geen gewoon gebed was, zoals het gewoonlijk door Gods Geest in het hart van Zijn kinderen gewerkt wordt, maar het is het gebed van een profeet, die toen door God hiertoe bezield en gedreven werd, en toch geeft het ons het overmogen te kennen van het gebed in het algemeen, inzover het geleid en geregeld wordt door het woord van God, en het kan ons herinneren aan de eer, die aan het gebed gegeven is, daar God gezegd heeft: "Beveelt Mij aangaande het werk Mijner handen," Jesaja 45:11. Hij gebiedt de zon stil te staan *te Gibeon,* het toneel des oorlogs, te kennen gevende dat hetgeen hij hiermede bedoelde het voordeel was van Israël op hun vijanden. Het is waarschijnlijk dat de zon toen ten ondergang neigde en dat hij de verlenging van de dag niet wenste, vóór hij bespeurde dat hij ten einde spoedde. Evenzo gebood hij in de naam van de Koning van de koningen de *maan* stil te staan misschien omdat dit nodig was voor het behoud van de harmonie van de sferen, dat ook de loop van de overige hemellichamen zou stilstaan, want anders zou hij, terwijl de zon scheen, de maan niet nodig gehad hebben, en hier noemt hij het dal van Ajalon, dat nabij Gibeon was, omdat hij zich toen daar bevond.

Ten tweede. Het was zeer stoutmoedig om dit te zeggen voor de ogen van de Israëlieten, en getuigt van een sterke verzekerdheid des geloofs. Indien de uitkomst er niet aan had beantwoord, dan zou niets een groter smaad op hem kunnen werpen. De Israëlieten zouden gedacht hebben, dat hij waanzinnig werd, want dat hij anders nooit zo buitensporige taal kon gevoerd hebben. Maar hij wist zeer goed dat God een gebed zou verhoren, dat Hij zelf hem in het hart had gegeven, en daarom vreesde hij niet om dit voor de oren van geheel Israël te zeggen, hen oproepende om dit wonderwerk waar te nemen: *Zon, sta stil.* Hij wist wie hij geloofde. Hij geloofde in de almachtige kracht Gods, anders zou hij niet verwacht hebben dat de zon, voortgaande in haar kracht, en vrolijk zijnde als een held om het pad te lopen in een oogwenk tot stilstand zou worden gebracht. Hij geloofde de vrijmacht Gods in het rijk van de natuur, anders zou hij niet verwacht kunnen hebben, dat de vastgestelde wet en loop van de natuur veranderd en onderbroken zou worden, inbreuk zou worden gemaakt op de ordeningen des hemels en het vast gebruik van deze ordeningen. En hij geloofde Gods bijzondere gunst over Israël boven alle volken onder de zon, anders zou hij niet verwacht kunnen hebben, dat Hij om hen in een moeilijkheid met een dubbelen dag te bevoorrechten, zo groot een deel van de aardbol in de spanning en verschrikking zou houden van een dubbelen nacht, die er het natuurlijk gevolg van moest zijn. Het is waar: "Hij laat de zon schijnen over de rechtvaardigen en de onrechtvaardigen," maar voor ditmaal moeten de onrechtvaardigen er langer dan gewoonlijk op wachten, terwijl zij in gunst over het rechtvaardig Israël stilstaat.

B. De verhoring van dit gebed. Niet spoediger gezegd dan gedaan, vers 13. *De zon stond stil, en de maan bleef staan.* Niettegenstaande de ontzaglijken afstand tussen de aarde en de zon, bleef op het woord van Jozua de zon terstond stilstaan, want dezelfde God die heerst in de hemel hierboven, heerst terzelfder tijd op de aarde, en, als het Hem behaagt, zal, zoals hier, de hemel de aarde verhoren. Betreffende dit grote wonder wordt hier gezegd:

a. Dat het *omtrent een volkomen dag aanhield,* dat is de zon bleef weer even lang boven de horizon als zij anders gedaan zou hebben. Er wordt algemeen ondersteld dat dit omstreeks het midden van de zomer is geschied, als er in dat land ongeveer veertien uren zijn tussen zonsopgang en zonsondergang, zodat deze dag ongeveer acht en twintig uren geduurd heeft, maar als wij

onderstellen, dat het op een tijd van het jaar was wanneer de dagen het kortst zijn, dan zal het te meer waarschijnlijk zijn dat Jozua een verlenging van de dag begeerde en er om bad.

b. Dat het volk hierdoor ten volle de tijd had *zich aan zijn vijanden te wreken* en hun een volkomen nederlaag toe te brengen. Wij lezen dikwijls in de geschiedenis van veldslagen, waaraan de nacht een einde maakte, welks schaduwen de terugtocht van de overwonnenen begunstigde. Om nu te voorkomen dat de vijand dit voordeel zou hebben voor zijn vlucht, werd de dag verdubbeld, opdat de hand van Israël al hun vijanden zou vinden, maar het oog en de hand van God kan hen vinden zonder de hulp van het licht van de zon, want voor Hem "licht de nacht als de dag," Psalm 139:12. Soms volbrengt God in een kleine tijd een grote verlossing en maakt het tot het werk van slechts een dag. Wellicht is er een toespeling op dat wonder in Zacheria 14:6, 7, waar Gods strijden tegen de heidenen gezegd wordt een dag te zijn, en dat het ten tijde des avonds licht zal wezen, evenals hier. En:

c. Dat er nooit *een dag was aan deze gelijk, voor hem noch na hem,* waarin God zo'n eer legde op geloof en gebed en Israëls zaak, nooit heeft Hij zo wonderbaarlijk de stem eens mensen verhoord, of zo wonderbaarlijk gestreden voor Zijn volk.

d. Dit wordt gezegd geschreven te zijn in het boek van Jasher of des oprechten, een verzameling van gedichten, waarin het gedicht, dat op deze gebeurtenis werd gemaakt, onder de overigen bewaard bleef, en dat waarschijnlijk hetzelfde is als "het boek van de oorlogen des Heeren," Numeri 21:14, dat later voortgezet werd door een zekeren Jasher. Niet alsof het Goddelijk getuigenis van het boek van Jozua bevestiging behoefde van het boek van Jasher, een gewoon menselijk geschrift, maar voor hen, die dit boek in handen hadden, zou het van nut wezen om er deze geschiedenis mee te vergelijken, waardoor ook het beroep gewettigd wordt, dat de geleerden doen op de ongewijde geschiedenis ter staving van de bewijzen van de waarheid van de gewijde geschiedenis.

Maar dit machtige wonder van het stilstaan van de zon was gewis voor nog iets meer bestemd dan om alleen maar aan Israël meer tijd te geven om hun vijanden te vinden en te doden, hetgeen, ook zonder dit wonder, de volgenden dag had kunnen geschieden.

Ten eerste. God wilde hierdoor *Jozua groot maken,* Hoofdstuk 3:7, als een bijzonder gunstgenoot, tot wiens eer Hij een welbehagen had een type zijnde van Hem, die alle macht heeft in hemel en op aarde, en wie de winden en de zee gehoorzamen.

Ten tweede. Hiermede wilde Hij aan geheel de wereld bekendmaken, wat Hij hierin Kanaän deed voor Zijn volk Israël. De zon, het oog van de wereld, moet gedurende enige uren op Gibeon gevestigd zijn, en op het dal van Ajalon als om er de grote werken Gods voor Israël gade te slaan, en de kinderen van de mensen op te wekken om hun blikken daarheen te richten, en "te vragen naar het wonderteken, dat in het land geschied was, "2 Kronieken 32:31 h. Allen naburigen volken werd hiermede toegeroepen: "Komt, aanschouwt de, daden des Heeren," Psalm 46:9, en zegt: Wat volk is zo groot als Israël en dat God zo nabij zich heeft. Nu zou men gedacht hebben dat hierop zulke wezenlijke gezanten zouden verschijnen. als de Gibeonieten voorgaven te zijn, namelijk van verre lande, om vanwege de naam van Israëls God naar Israëls vriendschap te dingen.

Ten derde. Hiermede wilde Hij de afgodendienaars overtuigen en beschamen, die zon en maan aanbaden en haar Goddelijke eer bewezen door te tonen dat zij onder het bevel stonden van de God Israëls, en dat Hij, hoe hoog zij ook waren, boven haar was, en aldus wilde Hij Zijn volk versterken tegen de verzoeking van deze afgoderij, waarvan Hij voorzag dat zij er neiging toe zouden hebben Deuteronomium 4:19 en waarmee zij zich in weerwil hiervan toch later verdorven hebben.

Ten vierde. Naar het gevoelen van de geleerden bisschop Pierson betekende dit wonder, dat in latere dagen, toen het licht van de wereld neigde naar een nacht van duisternis, de Zon van de gerechtigheid onze Jozua, zou opgaan, Maleachi 4:2, de naderende nacht tegenhoudende, en het ware Licht zijnde. En laat mij hier nu bijvoegen dat, toen Christus aan het kruis onze geestelijke vijanden overwonnen heeft, het wonder, gewrocht aan de zon, het tegenovergestelde was van dat wonder, toen werd zij verduisterd, alsof zij op het uur van de middag zou ondergaan, want Christus had het licht van de zon niet nodig om Zijn overwinningen voort te zetten, toen zette Hij duisternis rondom zich als tenten.

Eindelijk. Het doen stilstaan van zon en maan in deze dag des strijds was een voorbeeld en afschaduwing van het verkeren van de zon in duisternis en van de maan in bloed in de laatsten, groten en vreeslijken dag des Heeren.

Jozua 10:15-27

De vijf koningen moeten voorzeker een prachtige aanblik opgeleverd hebben, toen zij te velde trokken om Gibeon tenonder te brengen, en het was een schoon leger, dat door hen aangevoerd werd, maar hun werd een volkomen nederlaag toegebracht, eerst werden zij in wanorde gebracht, daarna volkomen vernield door de hagelstenen. En thans dacht Jozua dat hij, zijn werk afgedaan zijnde, nu met zijn legerde kwartieren kon betrekken om zich te verkwikken en te verfrissen. Dienovereenkomstig werd, misschien wel in een krijgsraad, besloten om terstond naar het leger te Gilgal weer te keren, vers 15, totdat zij orders van God zouden ontvangen om bezit te gaan nemen van het land, dat zij nu veroverd hadden. Maar weldra bevindt hij dat er nog meer werk voor hem te doen was, de overwinning moet vervolgd worden, opdat de buit verdeeld zou worden. En zo begeeft hij zich dan met vernieuwde kracht aan het werk.

I. De krijgsmacht, die verstrooid was, moet nagejaagd en verslagen worden. Toen aan Jozua de tijding gebracht werd, waar de koningen zich ophielden, gaf hij bevel om hen voorlopig te bewaken, vers 18, hen bewarende voor een anderen dag des verderfs, Job 21:30. Hij beveelt zijn mannen het gewone krijgsvolk te vervolgen, en hen zoveel mogelijk te beletten naar hun garnizoenen te ontkomen, daar zij er zich zouden versterken, waarna hun tenonderbrenging moeilijker zou worden, vers 19. Als een beleidvol generaal doet hij het eerst wat het nodigste is, en stelt zijn triomf uit totdat hij zijn overwinningen voltooid heeft, ook heeft hij niet zo’n haast om de gevangen koningen hun lot te doen ondergaan, of hij wilde eerst hun verstrooide krijgsmacht beletten zich te herenigen. De uitslag van deze vervolging van de vijand was:

1. Dat er onder de vijanden van God en Israël een grote slachting was aangericht. En:

2. Dat het veld schoongeveegd werd van hen, zodat niemand van hen overbleef dan dezulken, die in de vaste steden gekomen waren waar zij zelf niet lang veilig zullen zijn, noch instaat zullen wezen om enigerlei dienst te bewijzen aan de steden, die hun een schuilplaats verleenden, tenzij zij hun vrees achter kunnen laten.

3. Niemand had zijn tong tegen de kinderen Israëls geroerd, neen, zelfs niet tegen een enig man van hen, vers 21. Deze uitdrukking geeft te kennen:

a. Hun volkomen veiligheid en gerustheid. Sommigen denken dat het gelezen moet worden zoals in Exodus 11:7. "Tegen niemand van de kinderen Israëls zal een hond zijn tong verroeren." Na hun overwinning werden zij door geen enkel gevaar bedreigd, zelfs niet door het blaffen van een hond. Geen enkele Israëliet (want het oorspronkelijke legt zo sterk de nadruk op het bijzondere) was in enigerlei benauwdheid gebracht, hetzij gedurende de strijd, of bij de vervolging.

b. Hun eer en goeden naam, niemand kon enigerlei smaad op hen werpen, niemand had een kwaad woord voor hen. God heeft niet slechts de handen gebonden, maar de monden gestopt van hun verwoede vijanden, de valse lippen stom doen worden.

c. De Chaldeeuwse paraphrase maakt het tot een uitdrukking van hun onvermengde vreugde om deze overwinning, door er deze lezing aan te geven: Er was geen schade of verlies voor de kinderen Israëls, om hetwelk iemand zijn ziel zou bedroeven. Toen na de veldslag een wapenschouwing werd

gehouden over het leger Israëls, was er niemand gedood of gewond niemand werd vermist, geen enkel Israëliet had het verlies te betreuren van een vriend of bloedverwant. Zo gemakkelijk en zo glorierijk was deze zegepraal.

II. Nu moeten de koningen, die zich verborgen hadden, tot verantwoording worden geroepen als rebellen tegen het Israël Gods, aan wie door de belofte en schenking Gods dit land van rechtswege behoorde, en aan wie het op de eerste eis overgegeven had moeten worden. Zie hier:

1. Hoe zij in verzekerde bewaring werden gehouden. De spelonk, waarin zij gevlucht waren en waar zij vertrouwden veilig te zijn werd hun gevangenis, waarin zij opgesloten bleven totdat Jozua de vierschaar over hen spande, vers 18. Allen schenen zij zowel aan de hagelstenen als aan het zwaard ontkomen te zijn, God heeft dit zo beschikt, niet in goedertierenheid over hen, maar om hen te bewaren voor een plechtiger en ontzettender oordeel, evenals om dezelfde reden Farao de plagen van Egypte heeft overleefd, opdat God "Zijn kracht aan hem zou betonen," Exodus 9:16. Allen vloden zij en ontmoetten elkaar op dezelfde plaats, Gods voorzienigheid hen daarheen leidende, en nu moesten zij, die zo kort tevoren samen beraadslaagd hebben tegen Israël, opnieuw tezamen beraadslagen, maar nu hoe voor hun veiligheid te zorgen, en zij komen overeen om in dezelfde spelonk een toevlucht te zoeken. Het bericht, hiervan aan Jozua gebracht, is een bewijs dat er de zodanigen in het land waren, die er de holen en sterkten van kenden en zijn belangen waren toegedaan. En gelijk de zorg van Jozua om hen te houden waar zij waren, een voorbeeld is van zijn beleid en tegenwoordigheid van geest, zelfs in het heetste van het gevecht, zo wordt ook in het welslagen van hun plan om daarheen de wijk te nemen getoond, hoe diegenen niet alleen zichzelf bedriegen, maar zichzelf verderven, die wanen zich voor God te kunnen verbergen. Hun toevlucht van de leugen zal hen slechts voor Gods gericht brengen.

2. Jozua gaf bevel hen uit de spelonk te doen komen en voor zijn rechterstoel te brengen, hun namen werden opgeroepen, vers 22-23. En toen zij, of gebonden en ter aarde geworpen werden, niet instaat om zichzelf te helpen, of wel zich ter aarde wierpen ootmoedig smekende om lijfsbehoud, riep hij de hoofdofficieren en voorname mannen, en beval hun deze koningen met hun voeten te vertreden hun voeten op hun halzen te zetten, niet in spel of om zichzelf en geheel het gezelschap te vermaken, maar met de ernst en de waardigheid, die aan de dienaren van de Goddelijke gerechtigheid betaamden, die hierin niet hun eigen hoogmoed en hartstocht moesten bevredigen, maar eer moesten geven aan de God Israëls, als zijnde hoger dan de hoogsten en die "op overheden treedt als op leem" Jesaja 41:25 en "de koningen van de aarde vreeslijk is" Psalm 76:13. Die handeling heeft inderdaad een wreed aanzien, om zodanige smaadheid aan te doen aan mensen, die in het ongeluk zijn, plotseling van het toppunt van eer tot deze diepte van ellende en schande waren gekomen, het was hard voor gekroonde hoofden aldus vertreden te worden, niet door Jozua zelf, (dat ware beter te dragen geweest) tenminste niet door hem alleen, maar door al de oversten van het leger, en voorzeker mag dit niet tot precedent gesteld worden, want het was een buitengewoon geval, en wij hebben redenen om te geloven dat Jozua dit door een Goddelijke aandrift en onder Gods bestiering gedaan heeft.

A. God wilde de afschuwelijke slechtheid van deze koningen, de mate van wier ongerechtigheid nu vol was, hiermede straffen. En door deze openbare daad van gerechtigheid, volbracht aan deze voorgangers van de Kanaänieten in de zonde wilde Hij het volk zoveel groter schrik en afschuw

inboezemen van deze zonden van de volken die God voor hun aangezicht uit de bezitting dreef, die zij in verzoeking zouden zijn na te volgen.

B. Hij wilde hierdoor de belofte vervullen, gedaan door Mozes, Deuteronomium 33:29, gij zult op hun hoogten treden, dat is, hun grote mannen, die zoveel eerder spoedig naar de letter vervuld moest worden, omdat het de laatste woorden van Mozes waren, die wij vermeld vinden.

C. Hiermede wilde Hij het geloof en de hoop aanmoedigen van Zijn volk Israël met betrekking tot de oorlogen, die zij nog te voeren zullen hebben. Daarom zegt Jozua, vers 25, *vreest niet en ontzet u niet.*

a. Vreest deze koningen niet, noch iemand van de hunnen, alsof er enig gevaar in was gelegen, dat de smaad die hun nu aangedaan is, later op u gewroken zal worden, een overweging, die velen er van terughoudt om beledigend te zijn tegen hen, die in hun macht zijn, daar zij niet weten hoe spoedig de onzekere kansen van de oorlog tegen henzelf gekeerd kunnen zijn, maar gij behoeft niet te vrezen dat ooit iemand zal opstaan om deze twist te wreken."

b. "Vreest geen andere koningen, die zich te eniger tijd tegen u kunnen verbinden, want gij ziet hoe dezen, die gij zo geducht dacht te zijn, terneder geworpen werden. "Alzo zal de Heere al uw vijanden doen, " nu zij beginnen te vallen, zó diep te vallen, dat gij uw voet op hun hals kunt zetten, kunt gij er van overtuigd zijn dat zij tegen u niet zullen vermogen maar "gewis voor uw aangezicht zullen vallen," Esther 6:13.

c. Hij wilde dit tot een type en afschaduwing doen zijn van Christus' overwinningen over de machten van de duisternis, en de overwinningen van de gelovigen door Hem. Al de vijanden van de Verlosser zullen gezet worden "tot een voetbank van Zijn voeten," Psalm 110:1, (zie ook Psalm 18:4.). "De koningen van de aarde stellen zich op" tegen Hem, Psalm 2:2, maar vroeg of laat zullen wij alle dingen Zijn voeten onderworpen zien, Hebreeen 2:8, "en de overheden en de machten in het openbaar tentoongesteld," Coloss. 2:15. En in deze triomfen zijn wij meer dan overwinnaars, kunnen wij "op de felle leeuw en de adder treden," Psalm 91:13, kunnen wij "rijden op de hoogten van de aarde," Jesaja 58:14, en vertrouwen dat "de God des vredes de Satan haast onder onze voeten zal verpletteren," Romeinen 16:20. Zie Psalm 149:8, 9.

3. Hoe zij ter dood gebracht werden. Toen zij die vreeslijke vernedering hadden ondergaan van door de oversten van het leger Israëls vertreden te worden, waren zij misschien geneigd om met Agag te zeggen: *Voorwaar de bitterheid des doods is geweken,* en dat hun deze bestraffing genoeg was, die van velen geschied is. Maar door dit verlies hunner eer kon hun leven niet gered worden, dat leven was verbeurd. Jozua sloeg hen met de scherpte des zwaards, en hing toen hun dode lichamen op tot aan de avond, toen zij afgenomen werden en *in de spelonk geworpen, alwaar zij verborgen waren geweest,* vers 26, 27. Hetgeen zij dachten hun een toevlucht te zijn, was eerst tot hun gevangenis gemaakt, en daarna tot hun graf. Zo zullen wij teleurgesteld worden in hetgeen waarnaar wij de toevlucht genomen hebben van God, maar voor de Godvruchtigen is het graf nog een verberging, Job 14:3. Indien deze vijf koningen zich bijtijds hadden verootmoedigd, en om vrede hadden gevraagd inplaats van krijg te gaan voeren, zij zouden hun leven hebben kunnen redden, maar nu was het raadsbesluit uitgegaan, en zij vonden geen plaats des berouws, geen herroeping of vernietiging van het vonnis, hoewel zij "haar misschien met tranen hebben gezocht."

Jozua 10:28-43

Wij zien hier hoe Jozua van de glorierijke overwinning, die hij had behaald, en het voordeel, dat hij er door verkregen heeft, nog verder een nuttig gebruik maakt, en dit goed te doen strekt een generaal tot lof.

I. Wij hebben hier een bijzonder bericht van de onderscheiden steden, van welke hij zich toen terstond meester heeft gemaakt.

1. De steden van drie van de koningen, die hij op het slagveld had overwonnen, ging hij in bezit nemen, Lachis, vers 31, 32, Eglon, vers 34, 35, en Hebron, vers 36, 37. De andere twee, Jeruzalem en Jarmuth, werden toen niet ingenomen, misschien waren zijn troepen of te veel vermoeid door hetgeen zij reeds gedaan hadden, of zo tevreden met hetgeen zij verkregen hadden, dat zij niet gezind waren die plaatsen aan te vallen, en zo lieten zij de schoonste gelegenheid voorbijgaan die zij ooit konden verwachten, om ze gemakkelijk tenonder te brengen, terwijl het later niet zonder veel moeite geschied is, Richteren 1:1, 2 Samuel 5:6.

2. Drie andere steden, koninklijke steden, nam hij in: Makkeda, naar welker omtrek de vijf koningen gevloden waren, hetgeen Jozua met zijn krijgsmacht daarheen bracht om hen te vervolgen, en waardoor haar val verhaast werd, vers 28. Libna, vers 29, 30, en Debir vers 38, 39.

3. Een koning, die met zijn krijgsmacht Lachis te hulp kwam, dat zijn koning had verloren, bleek zich tot zijn eigen verderf met de zaak bemoeid te hebben. Dat was Horam koning van Gezer, die hetzij uit vriendschap voor zijn naburen, of wel tot zijn eigen veiligheid, de voortgang van Jozua's wapenen trachtte te stuiten, en met geheel zijn krijgsmacht verslagen en gedood werd, vers 33. Aldus worden de goddelozen dikwijls verstrikt in hun eigen raadslagen, en door God tegen te staan op de weg van Zijn oordelen, zullen zij die oordelen zoveel spoediger over hun eigen hoofd brengen.

II. Een algemeen bericht van het land, dat hierdoor tenondergebracht werd en in Israëls handen kwam, vers 40-42. Het deel des lands dat zij het eerst in bezit kregen, lag ten zuiden van Jeruzalem, en is later grotendeels de stam van Juda ten erfdeel geworden. Merk in dit verhaal op:

1. De groten spoed, die Jozua maakte in het veroveren van de steden, hetgeen, naar sommigen denken, te kennen wordt gegeven, door het beknopte en zaakrijke in de stijl van het verhaal. Snel als de bliksem vloog hij van plaats tot plaats, en hoewel zij allen tot het uiterste volhielden, en geen van deze steden haar poorten voor hem opende, heeft hij ze toch allen in korten tijd in handen gekregen, ze op dezelfde dag opgeëist en ingenomen, vers 28, of in twee dagen, vers 32. Nu zij nog door schrik verlamd waren door de nederlaag hunner legers en de dood hunner koningen, heeft hij met verstand en beleid zijn slag waargenomen. Zie hoeveel werks in zeer weinig tijd gedaan kan worden, indien wij slechts ijverig werkzaam willen zijn en gebruik willen maken van de gelegenheid, die zich ons aanbiedt.

2. Jozua's grote strengheid jegens de overwonnenen. Aan man, vrouw, noch kind werd door hem lijfsbehoud verleend, allen sloeg hij met de scherpte des zwaards, vers 28, 30, 32, 35 verv,. *en hij verbande alles wat adem had* vers 40, *en liet geen overigen overblijven.* Niets zou deze militaire

executie kunnen rechtvaardigen, behalve dat zij deden *gelijk als de Heere de God Israëls, geboden had,* vers 40, hetgeen voldoende was, niet alleen om hen te steunen en hen te verdedigen tegen de beschuldiging van wreedheid, maar om te heiligen hetgeen zij gedaan hadden, en het tot een Gode welbehaaglijk dienen te maken van Zijn gerechtigheid. Hiermede wilde God Zijn haten tonen van de afgoderijen en andere afgrijselijkheden waaraan de Kanaänieten zich hadden schuldig gemaakt, en het aan ons overlaten om, naar het ontzettende van de verwoesting, die over hen gekomen is toen de mate hunner ongerechtigheid eindelijk vol was, te oordelen hoe groot wel de terging is geweest, waarmee zij Hem getergd hebben.

b. Hiermede wilde Hij Zijn liefde verheerlijken voor Zijn volk Israël, door zoveel mensen in hun plaats te geven, en "volken inplaats van hun ziel," Jesaja 43:4, toen "de heidenen verdreven werden, om plaats te maken voor deze wijnstok," Psalm 80:9. De Goddelijke gerechtigheid scheen meer dan ooit het bloed van de mensen te eisen, opdat de Israëlieten zich verplicht zouden weten om hun leven door te brengen ter ere van die God, die zoveel levens van Zijn schepselen aan hun belangen heeft opgeofferd.

c. Het was een type en afschaduwing van de laatste verwoesting en het eeuwig verderf van de onboetvaardige en onverzoenlijke vijanden van de Heere Jezus, die, de rijkdom versmaad hebbende van Zijn genade, tot in eeuwigheid het gewicht moeten gevoelen van Zijn toorn, en een oordeel zullen hebben zonder barmhartigheid. De goddelozen zullen terugkeren, naar de hel toe, alle Godvergetende heidenen, zonder dat dit enigerlei smaad werpt op Gods oneindige goedheid.

3. Het uitnemend welslagen van deze expeditie. De roof van deze steden werd nu verdeeld onder de krijgslieden, die ze geplunderd hadden, en de steden zelf, met het omliggende land, zullen weldra verdeeld worden onder de stammen, want de Heere streed voor Israël, vers 42. Zij konden de overwinning niet behaald hebben, indien God de strijd niet op zich had genomen. Wij zullen overwinnen, als God voor ons strijdt, en *zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?*

HOOFDSTUK 11

1 Het geschiedde daarna, als Jabin, de koning van Hazor, dit hoorde, zo zond hij tot Jobab, den koning van Madon, en tot den koning van Simron, en tot den koning van Achsaf,
2 En tot de koningen, die tegen het noorden op het gebergte, en op het vlakke, tegen het zuiden van Cinneroth, en in de laagte, en in Nafoth-dor, aan de zee waren;
3 Tot de Kanaanieten tegen het oosten en tegen het westen, en de Amorieten, en de Hethieten, en de Ferezieten; en de Jebusieten op het gebergte, en de Hevieten onder aan Hermon, in het land van Mizpa.
4 Dezen nu togen uit, en al hun heirlegers met hen; veel volks, als het zand, dat aan den oever der zee is, in veelheid; en zeer vele paarden en wagens.
5 Al deze koningen werden vergaderd, en kwamen en legerden zich samen aan de wateren van Merom, om tegen Israel te krijgen.
6 En de HEERE zeide tot Jozua: Vrees niet voor hun aangezichten; want morgen omtrent dezen tijd zal Ik hen altegader verslagen geven voor het aangezicht van Israel; hun paarden zult gij verlammen, en hun wagenen met vuur verbranden.
7 En Jozua, en al het krijgsvolk met hem, kwam snellijk over hen aan de wateren van Merom, en zij overvielen hen.
8 En de HEERE gaf hen in de hand van Israel, en zij sloegen hen, en joegen hen na tot groot Sidon toe, en tot Misrefoth-maim, en tot het dal Mizpa tegen het oosten; en zij sloegen hen, totdat zij geen overigen onder hen overlieten.
9 Jozua nu deed hun, gelijk hem de HEERE gezegd had; hun paarden verlamde hij, en hun wagenen verbrandde hij met vuur.
10 En Jozua keerde weder ter zelver tijd, en hij nam Hazor in, en haar koning sloeg hij met het zwaard; want Hazor was te voren het hoofd van al deze koninkrijken.
11 En zij sloegen alle ziel, die daarin was, met de scherpte des zwaards, die verbannende; er bleef niets over, dat adem had; en Hazor verbrandde hij met vuur.
12 En Jozua nam al de steden dezer koningen in, en al haar koningen, en hij sloeg hen met de scherpte des zwaards, hen verbannende, gelijk als Mozes, de knecht des HEEREN geboden had.
13 Alleenlijk verbrandden de Israelieten geen steden, die op haar heuvelen stonden, behalve Hazor alleen; dat verbrandde Jozua.
14 En al den roof dezer steden, en het vee, roofden de kinderen Israels voor zich; alleenlijk sloegen zij al de mensen met de scherpte des zwaards, totdat zij hen verdelgden; zij lieten niet overblijven wat adem had.
15 Gelijk als de HEERE Mozes, Zijn knecht, geboden had, alzo gebood Mozes aan Jozua; en alzo deed Jozua; hij deed er niet een woord af van alles, wat de HEERE Mozes geboden had.
16 Alzo nam Jozua al dat land in, het gebergte, en al het zuiden, en al het land van Gosen, en de laagte, en het vlakke veld, en het gebergte Israels, en zijn laagte.
17 Van den kalen berg, die opwaarts naar Seir gaat, tot Baal-gad toe, in het dal van den Libanon, onder aan den berg Hermon; al hun koningen nam hij ook, en sloeg hen, en doodde hen.
18 Vele dagen voerde Jozua krijg tegen al deze koningen.
19 Er was geen stad, die vrede maakte met de kinderen Israels, behalve de Hevieten, inwoners van Gibeon; zij namen ze allen in door krijg.
20 Want het was van den HEERE, hun harten te verstokken, dat zij Israel met oorlog tegemoet gingen, opdat hij hen verbannen zoude, dat hun geen genade geschiedde, maar opdat hij hen verdelgen zoude, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.

21 Te dier tijde nu kwam Jozua, en roeide de Enakieten uit, van het gebergte, van Hebron, van Debir, van Anab, en van het ganse gebergte van Juda, en van het ganse gebergte van Israel; Jozua verbande hen met hun steden.
22 Er bleef niemand van de Enakieten over in het land der kinderen Israels; alleenlijk bleven zij over te Gaza, te Gath, en te Asdod.
23 Alzo nam Jozua al dat land in, naar alles, wat de HEERE tot Mozes gesproken had; en Jozua gaf het Israel ten erve, naar hun afdelingen, naar hun stammen. En het land rustte van den krijg.

Dit hoofdstuk vervolgt en besluit de geschiedenis van de verovering van Kanaän. Van de tenonderbrenging van het zuidelijk gedeelte des lands hadden wij het verhaal in het vorige hoofdstuk, waarna wij kunnen veronderstellen, dat Jozua zijn leger enige tijd gaf om uit te rusten, nu hebben wij hier de geschiedenis van de oorlog in het noorden en de gelukkigen uitslag ervan.

1. Het verbond van de noordelijke kronen tegen Israël, vers 1-5..

II De aanmoediging door God aan Jozua gegeven om de strijd met hen te beginnen. vers 6.

III. Zijn overwinning over hen, vers 7-9.

IV. De inneming van de steden, vers 10-15..

V De verdelging van de Enakieten, vers 21-22.

VI Het algemene besluit van de geschiedenis van deze oorlog, vers 16-20, 23.

Jozua 11:1-9

Hier begint de geschiedenis van een andere veldtocht door Jozua ondernomen, minder merkwaardig dan de vorige, daar er geen wonderen bij geschied zijn, maar die toch wat de goede uitslag betreft, niet minder glorierijk is geweest. De wonderen, die God toenmaals voor hen verricht heeft, moesten hen aanmoedigen om zelf krachtig te handelen. Zo werd de oorlog, gevoerd tegen het rijk van Satan, door de prediking van het Evangelie, in de beginne bevorderd en voorspoedig gemaakt door wonderen, maar nu die strijd genoegzaam gebleken is van God te zijn, worden de leiders er van overgelaten aan de gewone hulp van de Goddelijke genade in het gebruik van het zwaard des Geestes, en moeten zij geen hulp verwachten van hagelstenen of van het staan van de zon.

In deze geschiedenis wordt ons verhaald:

I. Dat de Kanaänieten te velde trekken tegen Israël. Zij waren de aanvallers daar God hun hart had verhard om de strijd te beginnen, opdat Israël zonder tegenspraak of bedenking gerechtvaardigd zou worden in hun verdelging. Jozua en geheel Israël waren teruggekeerd naar het leger te Gilgal, en misschien dachten deze koningen niet anders, of zij waren van plan nu stil neer te zitten, tevreden met de veroveringen, die zij reeds gemaakt hadden, en toch bereidden zij zich nu ten oorlog tegen hen. Zondaren brengen zelf het verderf over zich, zodat God rechtvaardig is in Zijn spreken, en zij alleen tot in eeuwigheid de schuld zullen dragen. "Juda legt zich nu neer als een leeuw, die van de roof is opgeklommen," Genesis 49:9. Als de noordse koningen hem doen opstaan, dan is het op hun gevaar.

1. Verscheidene natiën voegden zich bij dit verbond, sommigen van het gebergte en sommigen van de vlakte, vers 2. Kanaänieten van oost en west, Amorieten, Hethieten, Ferezieten. enz, vers 3, verschillend van aard en karakter onderling verdeeld in belangen, maar toch nu saamverenigd en verbonden tegen Israël als tegen de gezamenlijke vijand. Zo zijn de kinderen van deze wereld meer eendrachtig, en hierin wijzer, dan de kinderen des lichts. De eenheid onder de vijanden van de kerk moest de vrienden van de kerk beschamen om hun twisten en verdeeldheden, en hen aansporen om de twisten te vergeten en eensgezind te worden.

2. Het hoofd van dit verbond was *Jabin koning van Hazor,* vers I, zoals Adoni-Zedek het van het vorige is geweest. In vers 10 wordt gezegd: *Hazor was tevoren het hoofd van al deze koninkrijken,* en zij konden niet van hem zijn afgevallen, zonder hierdoor kwaadwilligheid bij hem te hebben veroorzaakt, maar dat was nu alles vergeten, en met wederzijds goedvinden ter zijde geschoven, Lukas 23:12. Toen zij nu allen hun troepen bijeengetrokken hadden en ieder koninkrijk zijn contingent had geleverd, hadden zij een zeer groot leger, veel groter dan het vorige, talrijk *als het zand dat aan de oever van de zee* is, en derhalve veel sterker en geduchter. Zij hadden ook *zeer veel paarden en wagens,* die, voorzoveel wij weten, de koningen van het zuiden niet hadden. En hierin hadden zij dus een groot voordeel over Israël, want Israëls leger bestond slechts uit voetvolk. Josephus zegt ons dat het leger van de Kanaänieten bestond uit drie maal honderd duizend voetknechten, tien duizend ruiters, en twintig duizend wagens. Velen zijn er, die tegen Gods Israël opstaan. Ongetwijfeld dachten zij zich, vanwege hun groot aantal, volkomen zeker van de overwinning, maar het bleek, dat hoe groter hun aantal was, hoe groter ook de slachting zijn zou.

II. Gods aanmoediging aan Jozua om hun slag te leveren, en wel op grond van het voordeel, dat zij dachten over hem te hebben, vers 6. Vrees niet voor hun aangezichten. Jozua was bekend om zijn kloekmoedigheid, zij was zijn bijzondere genadegave, en toch schijnt hij het nodig gehad te hebben, telkens en nogmaals tegen vrees te worden gewaarschuwd. Nieuwe gevaren en moeilijkheden maken het nodig om opnieuw steun en vertroosting te zoeken in Gods Woord, dat wij altijd bij ons hebben om er in elke tijd van nood gebruik van te maken. Zij, die God aan hun zijde hebben, behoeven niet ontroerd te wezen vanwege het aantal en de macht van hun vijanden, *die bij ons zijn, zijn meer dan die bij hen zijn, zij* voor wie de Heere van de heirscharen is, hebben de heirscharen des Heeren bij zich. Om hem te bemoedigen:

1. Verzekert God hem van voorspoed, en stelt er het uur *voor vast: morgen omtrent deze tijd,* wanneer (waarschijnlijk) van beide zijden een treffen verwacht werd, *zal Ik ze allemaal verslagen geven voor het aangezicht Israëls.* Ofschoon zij door Israëls zwaard verslagen moesten worden, wordt er toch van gesproken als van Gods werk: Hij zal hen overleveren.

2. Hij gebiedt hem *hun paarden te verlammen en hun wagens te verbranden, niet* alleen opdat Israël ze later niet gebruiken zal, maar ook om ze thans niet te vrezen, nu God bedoelt ze aldus in minachting te brengen. Laat Israël op hun wagens zien als op vermolmd hout, bestemd voor het vuur, en op hun krijgspaarden als verlamde dieren, nog nauwelijks als lastdieren te gebruiken.

Jozua heeft ongetwijfeld de bemoediging, die hij van God heeft ontvangen, meegedeeld aan het volk, dat wellicht enige vrees koesterde voor dit grote leger, in weerwil van de ervaring, die zij hadden van Gods macht aangewend tot hun behoeve. En de wijsheid en goedheid Gods kan opgemerkt worden:

a. In het verdwazen van de raad van de vijanden zodat niet al de koningen van Kanaän, die toch niet zo ver van elkaar verspreid waren of zij hadden zich tot een lichaam kunnen verenigen, zich reeds terstond tegen Israël verbonden, maar verdeeld bleven in een zuidelijken en een noordelijken bond, en aldus zoveel te minder geducht werden voor Israël. En

b. In het toebereiden van Zijn volk om de grotere krijgsmacht het hoofd te bieden, door de kleinere reeds verslagen te hebben. Eerst hebben zij tegen vijf koningen gestreden, en nu tegen veel meer. God maakt onze beproevingen evenredig aan onze kracht, en onze kracht aan onze beproevingen.

III. Jozua's optrekken tegen deze verbonden legers, vers 7. *Hij kwam snellijk over hen,* verraste hen in hun kwartieren. Hij maakte deze haast:

1. Om hen te meer in verwarring te brengen, door hen aldus op te schrikken, toen zij weinig dachten dat hij zo nabij was.

2. Ten einde de eer niet te missen van God te ontmoeten door te laat te komen, daar God die ontmoeting bepaald had bij het leger van de vijand, *morgen omtrent deze tijd.* Het betaamt ons om punctueel te zijn met God.

IV. Zijn welslagen, vers 8. Hij behaalde de eer en het voordeel van een volkomen overwinning. Hij sloeg hen en joeg hen na op hun vlucht. Sommigen vloden naar Sidon dat in het noordwesten lag

anderen naar Mizpa, oostwaarts, en naar beide zijden zond Jozua troepen om hen te vervolgen. *Zo gaf de Heere hen in de hand Israels.* Zij wilden niet zichzelf aan Israël overgeven, om tot proselieten en schatplichtigen gemaakt te worden en geofferd te worden aan Gods genade, Romeinen 15:16, en daarom heeft God hen in hun handen overgeleverd om tot offeranden gemaakt te worden van Zijn gerechtigheid, want God zal door ons of aan ons verheerlijkt worden.

V. Zijn gehoorzaamheid aan de orders, die hem gegeven zijn, door de paarden te verlammen en de wagens te verbranden, vers 9, hetgeen een voorbeeld was:

1. Van zijn onderworpenheid aan de Goddelijken wil, als zijnde onder bevel, moetende doen wat hem geboden wordt.

2. Van zijn zelfverloochening, ingaande tegen zijn eigen zin en neiging, in gehoorzaamheid aan het gebod Gods.

3. Van zijn vertrouwen in de macht van God, aangewend ten dienste van Israël, waardoor hij instaat was de paarden en wagens te minachten, waar anderen op vertrouwden, Psalm 20:8, 33:17.

4. Van zijn zorg om in het volk eenzelfde vertrouwen in God in stand te houden, door hun datgene te ontnemen, waarop zij in verzoeking zouden zijn te veel vertrouwen te stellen. Dit was het afhouwen van een rechterhand.

Jozua 11:10-14

Wij zien hier hoe van deze overwinning hetzelfde gebruik werd gemaakt als van die, vermeld in het vorige hoofdstuk.

1. Er wordt inzonderheid melding gemaakt van de verwoesting van Hazor, omdat in die stad en door haar koning deze vermetele aanslag tegen Israël beraamd was, vers 10, 11. De koning van Hazor schijnt aan de slag ontkomen te zijn, waarna hij wederkeerde naar zijn stad en dacht er veilig te zijn, daar Jozua de verstrooide benden vervolgde in een andere richting, maar het bleek, dat hetgeen hij dacht zijn veiligheid te zijn, een strik voor hem was, hij was er gevangen met het boze net, hij werd gedood, en zijn stad om zijnentwil verbrand. Toch bevinden wij dat de overblijfselen ervan waarop Israël niet genoegzaam acht sloeg, door de Kanaänieten herbouwd werden onder een anderen koning van dezelfde naam, Richteren 4:2.

2. Van de overige steden van dat deel des lands wordt alleen in het algemeen gesproken, en gezegd dat zij allen in Jozua's handen kwamen, maar dat hij ze niet verbrandde, zoals hij Hazor verbrand heeft, want Israël moest wonen "in grote en goede steden, die zij niet gebouwd hebben," Deuteronomium 6:10, en onder andere in deze. En hier zien wij Israël zich badende in bloed en schatten.

a. In het bloed hunner vijanden, zij *sloegen alle ziel,* vers 11, zij *lieten niets overblijven, dat adem had,* vers 14, opdat er niemand zou zijn om hen te besmetten met de gruwelen van Kanaän, en niemand om hen te verontrusten in het bezit er van. De kinderen werden gedood, opdat zij later geen aanspraak zouden maken op enig deel des lands uit hoofde hunner geboorte.

b. In de schatten hunner vijanden, *de roof en het vee roofden zij voor zich,* vers 14. Gelijk zij verrijkt waren met de roof hunner verdrukkers, toen zij uit Egypte kwamen, teneinde er gedurende hun leerjaren in de woestijn van te kunnen leven, zo werden zij ook verrijkt met de roof hunner vijanden, teneinde er de onkosten hunner vestiging in Kanaän mee te bestrijden. Aldus is het vermogen des zondaars weggelegd voorden rechtvaardige. 14080-970414-2250-Jos11.15 Jozua 11:15-23

Wij hebben hier het besluit van deze gehele zaak. I.Er wordt een kort bericht gegeven van hetgeen gedaan werd in vier opzichten.

1. De hardnekkigheid van de Kanaänieten in hun tegenstand van de Israëlieten. Het was vreemd dat zij, hoewel het toch zo duidelijk bleek dat God voor Israël streed en de Kanaänieten in elk gevecht de nederlaag leden, toch tot het laatste toe volhard hebben in hun tegenstand. Geen enkele stad, behalve de Gibeonieten, die beter verstonden hetgeen tot hun vrede diende dan hun naburen, heeft vrede met Israël gesloten. Er wordt te kennen gegeven dat andere steden even gunstige voorwaarden hadden kunnen verkrijgen, ook zonder haveloze klederen en bevlekte schoenen, indien zij zich slechts hadden verootmoedigd, maar zij hebben zelfs nooit begeerd hetgeen tot vrede dient. Er wordt ons gezegd vanwaar deze onverklaarbare verdwaasdheid gekomen is, *het was van de Heere hun harten te verstokken,* vers 20. Gelijk in het eerst Farao's hart verhard was door zijn hoogmoed en eigenzinnigheid, en later door het rechtvaardig oordeel Gods, tot zijn verderf, zo werden ook de harten van deze Kanaänieten verhard. Om hen te straffen voor al hun andere

dwaasheden, heeft God hen aan deze dwaasheid overgelaten om diegenen tot hun vijanden te maken, die zij tot hun vrienden hadden kunnen maken. Dit was het, dat hen in het verderf stortte: zij zijn Israël met oorlog tegemoet gegaan, zij gaven de eersten slag, en daarom mocht hun geen gunst worden betoond. Zij weten niet wat zij doen, die de Goddelijke gerechtigheid uittarten of de verordineerde werktuigen er van. Zijn wij sterker dan God?

Merk hier op dat hardheid van hart het verderf is van de zondaren. Zij, die dom en gerust zijn, geen achtgeven op de Goddelijke waarschuwingen, zijn reeds getekend voor het verderf. Welke hoop is er voor hen, van wie God gezegd heeft: Maak hun hart vet?

2. De standvastigheid van Israël in het voortzetten van deze oorlog, vers 18. *Vele dagen voerde Jozua strijd*, sommigen schatten de tijd op vijf jaren, anderen op zeven, die doorgebracht werden met de onderwerping dezes lands. Gedurende zo langen tijd wilde God Israël oefenen in de strijd, terwijl Hij hun herhaaldelijk voorbeelden gaf van Zijn macht en goedheid in elke nieuwe overwinning, die Hij hun gaf.

3. De tenonderbrenging van de Enakieten ten laatste, vers 21, 22. Sommigen denken dat dit gaandeweg geschiedde, als zij hen aantroffen op de plaatsen, waarheen zij verstrooid waren, maar het schijnt veeleer dat de Enakieten zich hadden teruggetrokken in hun sterkten, en daar ten laatste ontdekt en gedood werden, nadat al de andere vijanden verslagen en verdaan waren. De bergen van Juda en Israël waren de woonplaatsen van deze bergen van mensen, maar noch hun hoogte, noch de sterkte hunner spelonken, noch de moeilijkheid van de bergpassen, die toegang tot hen gaven, kon deze machtige mannen tegen Jozua's zwaard beveiligen. Van het uitroeien van de kinderen Enaks wordt inzonderheid melding gemaakt, omdat deze veertig jaren tevoren zulk een verschrikking waren voor de verspieders, daar zij hun grootte en kracht als een van de onoverkomelijke moeilijkheden beschouwden, die de verovering van Kanaän in de weg stond, Numeri 13:28,33. Zelfs die tegenstand, die onoverwinlijk scheen, waren zij nu teboven gekomen. Laat de kinderen Enaks nooit een verschrikking wezen voor het Israël Gods, want ook hun dag zal komen, wanneer zij vallen. Voor de Almacht zijn reuzen als dwergen, toch werd de strijd tegen de Enakieten bewaard voor het laatst van de oorlog, toen de Israëlieten meer bedreven waren geworden in de kunst van oorlog voeren en meer ervaring hadden van de macht en de goedheid van God. Soms bewaart God de zwaarste beproeving Zijns volks, beproeving van benauwdheid en verzoeking, voor het laatst van hun leven. Zo laat dan hem, die zich aangordt, zich niet beroemen als die zich losmaakt. De dood, deze ontzaglijke zoon Enaks, is de laatste vijand, die wij tegemoet hebben te treden, maar hij wordt teniet gedaan, 1 Corinthiers 15:26. Gode zij dank, die ons de overwinning geeft.

4. Het einde en de uitslag van deze langdurige oorlog. De Kanaänieten werden uitgeroeid, niet volkomen, (zoals wij later in het boek van de Richteren zien zullen) maar toch grotendeels. Zij waren niet bij machte Israël buiten het bezit des lands te houden, *Jozua nam al dat land*, vers 16, 17. En wij kunnen veronderstellen dat het volk zich met hun gezinnen verspreidde in de landstreken, die veroverd waren, in die tenminste, welke het dichtst bij het hoofdkwartier te Gilgal lagen, totdat er een ordelijke verdeling plaats zou hebben door het lot, opdat iedereen zou weten wat het zijne is. En evenmin konden zij de strijd met hen voortzetten, of hen verontrusten, vers 23. *Het land rustte van de strijd* Hij eindigde niet in vrede *met* de Kanaänieten, (dat was verboden) maar in vrede *van* hen.

Er is een rust, een rust van de strijd, die daar overblijft voor het volk van God, waartoe zij zullen ingaan, als hun strijd vervuld is.

II. Hetgeen nu *gedaan* was, wordt hier vergeleken bij hetgeen tot Mozes gezegd was. Gods woord en Zijn werken zullen, als zij tezamen beschouwd worden, elkaar ophelderen. Bij het einde wordt hier opgemerkt:

1. Dat al de geboden, die God aan Mozes had gegeven betreffende de verovering van Kanaän, door het volk gehoorzaamd zijn, tenminste zolang Jozua leefde. Zie met hoeveel plechtigheid dit wordt opgemerkt, vers 15. Gelijk als de Heere Mozes, Zijn knecht, geboden had, door wiens hand de wet gegeven werd, alzo gebood Mozes aan Jozua, want Mozes was getrouw als wetgever, aan Hem, die hem gesteld heeft, hij deed het zijne, en toen stierf hij, maar zijn de bevelen van Mozes opgevolgd, toen hij in zijn graf was? Zeker, want, *alzo deed Jozua,* die in zijn plaats even getrouw was als Mozes in de zijne geweest is. *Hij deed er niet een woord van af, van alles dat de Heere Mozes geboden had* Zij, die hun plicht ongedaan laten, doen wat zij kunnen om het gebod Gods weg te doen of teniet te maken, dat hen er toe verplicht, maar Jozua heeft door het gebod te volbrengen het bevestigd, zoals de uitdrukking luidt in Deuteronomium 27:26. Jozua was zelf een groot gebieder, en toch was er niets meer tot zijn lof dan zijn gehoorzaamheid. Zij, die naar hun wil over anderen heersen, moeten zelf bestuurd en beheerst worden door de Goddelijken wil, dan is hun macht, in waarheid hun eer, maar anders niets. De Godvruchtige gehoorzaamheid, waarvoor Jozua hier geprezen wordt, geldt voornamelijk het gebod om de Kanaänieten uit te roeien *hun altaren af te werpen, en hun opgerichte beelden te verbreken,* Deuteronomium 7:2-5, Exodus 23:24, 34:13. In zijn ijver voor de Heere van de heirscharen heeft Jozua noch de afgoden, noch de afgodendienaars gespaard. Sauls ongehoorzaamheid, of liever zijn gedeeltelijke of halve gehoorzaamheid, aan het gebod van God om de Amalekieten ten enenmale uit te roeien, heeft hem zijn koninkrijk gekost. Het schijnt dat Jozua zelf dit bericht geeft van zijn nauwgezet waarnemen van zijn orders in de uitvoering van zijn opdracht, dat hij in alle opzichten gedaan had wat Mozes hem heeft geboden, en dan geeft dit te kennen dat hij meer voldoening smaakte in de gedachte, dat hij in geheel deze oorlog gehoorzaam is geweest aan de geboden Gods, dan in al het gewin, dat hij verkregen, en de roem, die hij behaald heeft.

2. Dat al de beloften, die God aan Mozes gegeven heeft betreffende deze verovering door Hem vervuld zijn, vers 23. *Jozua nam al dat land in,* hij veroverde het, nam er bezit van *naar alles, dat de Heere tot Mozes gesproken had.* God had beloofd de volken voor hun aangezicht uit te drijven, Exodus 33:2, 34:11, hen neer te werpen, Deuteronomium 9:3. En nu is het geschied. Geen enkel woord van de belofte heeft gefaald. Onze voorspoed en onze bezittingen zullen lieflijk en troostrijk voor ons zijn, als wij ze zien voortvloeien uit de belofte, dit is *overeenkomstig met hetgeen de Heere gezegd heeft,* gelijk ook onze gehoorzaamheid Gode welbehaaglijk is als zij overeenkomstig het gebod is. En als wij nauwgezet onze plicht vervullen, dan behoeven wij niet te twijfelen aan de vervulling van de belofte.

HOOFDSTUK 12

1 Dit nu zijn de koningen des lands, die de kinderen Israels geslagen hebben, en hun land erfelijk bezaten, aan gene zijde van de Jordaan, tegen den opgang der zon; van de beek Arnon af tot den berg Hermon, en het ganse vlakke veld tegen het oosten:
2 Sihon, de koning der Amorieten, die te Hesbon woonde; die van Aroer af heerste, welke aan den oever der beek Arnon is, en over het midden der beek en de helft van Gilead, en tot aan de beek Jabbok, de landpale der kinderen Ammons;
3 En over het vlakke veld tot aan de zee van Cinneroth tegen het oosten, en tot aan de zee des vlakken velds, de Zoutzee, tegen het oosten, op den weg naar Beth-jesimoth; en van het zuiden beneden Asdoth-pisga.
4 Daartoe de landpale van Og, den koning van Bazan, die van het overblijfsel der reuzen was, wonende te Astharoth en te Edrei.
5 En heerste over den berg Hermon, en over Salcha, en over geheel Bazan, tot aan de landpale der Gezurieten, en der Maachathieten; en de helft van Gilead, de landpale van Sihon, den koning van Hesbon.
6 Mozes, de knecht des HEEREN, en de kinderen Israels sloegen hen, en Mozes, de knecht des HEEREN, gaf aan de Rubenieten en aan de Gadieten, en aan den halven stam van Manasse, dat land tot een erfelijke bezitting.
7 Dit nu zijn de koningen des lands, die Jozua sloeg, en de kinderen Israels, aan deze zijde van de Jordaan tegen het westen, van Baal-gad aan, in het dal van den Libanon, en tot aan den kalen berg, die naar Seir opgaat; en Jozua gaf het aan de stammen Israels tot een erfelijke bezitting, naar hun afdelingen.
8 Wat op het gebergte, en in de laagte, en in het vlakke veld, en in de aflopingen der wateren, en in de woestijn, en tegen het zuiden was: de Hethieten, de Amorieten, en Kanaanieten, de Ferezieten, de Hevieten, en de Jebusieten.
9 De koning van Jericho, een; de koning van Ai, die ter zijde van Beth-el is, een;
10 De koning van Jeruzalem, een; de koning van Hebron, een;
11 De koning van Jarmuth, een; de koning van Lachis, een;
12 De koning van Eglon, een; de koning van Gezer, een;
13 De koning van Debir, een; de koning van Geder, een;
14 De koning van Horma, een; de koning van Harad, een;
15 De koning van Libna, een; de koning van Adullam, een;
16 De koning van Makkeda, een; de koning van Beth-el, een;
17 De koning van Tappuah, een; de koning van Hefer, een;
18 De koning van Afek, een; de koning van Lassaron, een;
19 De koning van Madon, een; de koning van Hazor, een;
20 De koning van Simron-meron, een; de koning van Achsaf, een;
21 De koning van Taanach, een; de koning van Megiddo, een;
22 De koning van Kedes, een, de koning van Jokneam, aan den Karmel, een;
23 De koning van Dor, tot Nafath-dor, een; de koning der heidenen te Gilgal, een;
24 De koning van Thirza, een. Al deze koningen zijn een en dertig.

Dit hoofdstuk bevat een korte opgave van Israëls veroveringen. I.Hun veroveringen onder Mozes aan de andere kant van de Jordaan, (want nu veronderstellen wij ons in Kanaän te zijn), oostwaarts, waarvan wij de geschiedenis hadden in Numeri 21:21 en verv. En hier deze geschiedenis verkort wedergegeven, vers 1-6.

II Hun veroveringen onder Jozua aan deze zijde van de Jordaan, westwaarts.

1. Het land, dat zij onderwierpen, vers 7, 8.

2. De koningen, die zij hebben overwonnen, allen tezamen een en dertig, vers 9-24. En dit komt hier, niet slechts als een besluit van de geschiedenis van de oorlogen van Kanaän, (opdat wij met een enkele oogopslag kunnen zien wat zij verkregen hebben) maar ook als een inleiding tot de geschiedenis van de verdeling van Kanaän, om alles samen te voegen, waarvan zij nu de verdeling stonden te maken.

Jozua 12:1-6

Eer Jozua-of wie anders de geschiedschrijver is-er toe overgaat om een opsomming te geven van Israëls nieuwe veroveringen, herhaalt hij in deze verzen de geschiedenis van hun vorige veroveringen in Mozes' tijd, toen zij meesters zijn geworden van de grote en machtige koninkrijken van Sihon en Og. Nieuwe zegeningen moeten de herinnering niet uitwissen aan vorige zegeningen, en de heerlijkheid van de tegenwoordige werktuigen van goed voor de kerk, moet de rechtmatige eer niet verduisteren of verminderen van hen, die voorgegaan zijn, en de zegen en het sieraad zijn geweest van hun tijd. Jozua's diensten en daden waren blijkbaar groot, maar laat die van Mozes niet voorbijgezien en vergeten worden, daar God, die beide gewrocht heeft, dezelfde is, beide tezamen doen Hem kennen als de Alfa en Omega van Israëls grote verlossing. Hier is:

1. Een beschrijving van dit veroverde land, de maat en de grenzen er van in het algemeen vers 1, *Van de beek Arnon* af in het zuiden *tot de berg Hermon* in het noorden. In het bijzonder hebben wij hier een beschrijving van bet koninkrijk van Sihon, vers 2, 3, en van dat van Og, vers 4, 5. Mozes had dit land zeer bijzonder beschreven, Deuteronomium 2:36, 3:4 en verv, en de beschrijving, hier gegeven, komt overeen met de zijne. Koning Og wordt gezegd te Astaroth en te Edreï te wonen, vers 4 waarschijnlijk omdat die beide koninklijke steden waren, en hij er paleizen had, nu eens in de ene, en dan weer in de andere verblijf hield, de ene was misschien zijn zomer en de andere zijn winterverblijf. Maar Israël ontnam hem beide, en nu was een graf genoeg voor hem, die niet met een paleis tevreden kon zijn.

2. De verdeling van dit land. Mozes heeft het op hun verzoek aan de twee en een halven stam toegewezen, en het onder hen verdeeld vers 6, waarvan wij de geschiedenis uitvoerig gehad hebben in Numeri 32. De verdeling er van, toen het door Mozes veroverd was, wordt hier vermeld als een voorbeeld voor Jozua in hetgeen hij te doen had, nu hij het land had veroverd, dat aan deze zijde van de Jordaan was gelegen. In zijn tijd gaf Mozes aan een deel van Israël een zeer rijk en vruchtbaar land maar het lag aan de andere kant van de Jordaan Jozua gaf aan geheel Israël het heilige land, de berg van Gods heiligheid, aan deze zijde van de Jordaan. Zo heeft de wet op enkelen van Gods geestelijk Israël uitwendige, tijdelijke zegeningen doen komen, die een onderpand waren van toekomende goederen, maar onze Heere Jezus, de ware Jozua, heeft voor al de kinderen van de belofte geestelijke zegeningen bereid, de voorrechten van het heiligdom en het hemelse Kanaän. De triomfen en schenkingen van de wet waren heerlijk, maar die van het Evangelie zijn veel meer overvloedig in heerlijkheid.

Jozua 12:7-24

Wij hebben hier een kort overzicht van Jozua's veroveringen.

I. De grenzen van het door hem veroverde land, het lag tussen de Jordaan in het oosten en de Middellandse Zee ten westen, en strekte zich uit van Baäl-Gad nabij de Libanon in het noorden, tot Halak, of de kalen berg, nabij het land van Edom in het zeiden, vers 7. Die grenzen zijn uitvoeriger beschreven in Numeri 34:2 en verv., de beschrijving hier is voldoende om te tonen dat God Zijn woord gestand heeft gedaan, en hun het bezit heeft gegeven van al het land, dat hun door Mozes beloofd was, zo zij het slechts hadden willen houden.

II. De verschillende soorten van landstreken, die daar gevonden werden, en bijdroegen tot zijn schoonheid en vruchtbaarheid, vers 8. Er waren bergen, niet ruw, rotsachtig en onvruchtbaar, schrikwekkend voor de reiziger, en nutteloos voor de inwoner neen, het waren vruchtbare heuvelen, die uitnemende dingen voortbrachten, Deuteronomium 33:15, het oog van de beschouwer bekoorden, en de hand des eigenaars vulden. En dalen, niet mossig en moerassig, maar bedekt met koren, Psalm 65:14. Er waren vlakten, en bronnen om ze te bewateren, en zelfs in dat rijke land waren ook woestijnen en bossen, die niet zo dicht bevolkt waren als de andere delen van het land, maar waar toch steden en huizen waren, en die als tegenhangers dienden om het lieflijke en vruchtbare van de andere delen te beter te doen uitkomen.

III. De onderscheidene volken, die dit land in bezit gehad hebben: Hethieten, Amorieten, Kanaänieten, enz, allen afstammelingen van Kanaän, de gevloekten zoon van Cham, Genesis 10:15-18. Zeven volken worden zij genoemd, Deuteronomium 7:1, en zovelen worden daar ook geteld, maar hier worden slechts zes genoemd daar de Girgasieten of verloren waren, of uitgelaten zijn, hoewel wij hen vinden in Genesis 10:16, 15:21 Zij waren of ingelijfd bij andere van deze volken, of, zij hebben volgens de overlevering van de Joden op de nadering van Israël onder Jozua, zich teruggetrokken naar Afrika, hun land overlatende om door Israël in bezit te worden genomen, daar zij zagen dat het nutteloos was om tegen hen te strijden weshalve zij niet genoemd worden onder de volken, die door Jozua tenonder waren gebracht.

IV. Een lijst van de koningen, die door Israëls zwaard overwonnen en tenonder werden gebracht, sommigen op het slagveld, en anderen in hun steden. Allen tezamen een en dertig koningen, zeer bijzonder genoemd en geteld, in de orde, naar het schijnt, waarin zij overwonnen waren, want de catalogus begint met de koningen van Jericho en Ai, noemt dan de koning van Jeruzalem, en de koningen van het zuiden, die met hem in verbond waren, en gaat: dan over tot die van de noordelijke verbintenis.

1. Dit nu toont welk een vruchtbaar land. Kanaän toen geweest is, daar het zoveel koninkrijken kon onderhouden en waarin zoveel koningen verkozen dicht bij elkaar te blijven, veeleer dan zich te verspreiden naar andere landen, die wij nog onbewoond kunnen onderstellen, doch waar zij wèl meer ruimte, maar niet zoveel overvloed en genot zouden vinden. Dit was het land, dat God voor Israël had uitgespeurd, en toch is het heden een van de onvruchtbaarste, onnuttigste landen van de wereld. Zodanig is de vloek, die er op rust, sedert zijn bezitters Christus en Zijn Evangelie hebben verworpen, zoals door Mozes voorzegd is, Deuteronomium 29:23.

2. Het toont binnen welke enge grenzen de eerzucht van de mensen toen beperkt bleef. Ieder van deze koningen stelde zich tevreden met de regering over één stad met de vlekken en dorpen, die er bij behoorden, en voor zoveel blijkt, heeft niemand van hun er naar gestreefd om zich van de overigen meester te maken, maar als het nodig was, verenigden zij zich om de veiligheid van allen te verzekeren. Toch, schijnt het dat de beperktheid van hun macht wegens de kleine uitgestrektheid van hun grondgebied, vergoed werd door het onbeperkte van hun gezag, daar hun onderdanen allen in volstrekte zin en in alles van hen afhankelijk waren.

3. Het toont hoe goed God was voor Israël door hun de overwinning te geven over al deze koningen, en het bezit van al hun koninkrijken, en welke verplichting zij hierdoor op zich namen om "Zijn inzettingen te onderhouden en Zijn wetten te bewaren," Psalm 105:44, 45. Hier waren nu een en dertig koninkrijken, of heerlijkheden, om verdeeld te worden, onder negen en een halven stam. Van deze vielen tot het erfdeel van Juda, de koninkrijken Hebron, Jarmuth, Lachis, Eglon Debir, Arad, Libna en Adullam, in het geheel acht, behalve nog een deel van het koninkrijk van Jeruzalem, en een deel van Geder. Benjamin verkreeg de koninkrijken Jericho, Ai, Jeruzalem, Makkeda, Beth-El en dat van de koning van de volken te Gilgal, in het geheel zes. Simeon verkreeg het koninkrijk Horma en een deel van Geder. Efraïm verkreeg de koninkrijken Gezer en Tirza. De halve stam van Manasse verkreeg de koninkrijken Tappuah Hefer Taänach en Megiddo. Aser had de koninkrijken Afek en Achsaf. Zebulon had de koninkrijken Lassaron, Simron-Meron en Jokneam. Nafthali had de koninkrijken Madon, Hazor en Kedes. En Issaschar had Dor. Dezen waren sommigen van de grote en vermaarde koningen, die God geslagen heeft, "want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid, en heeft hun land ten erve gegeven, ten erve aan Zijn knecht Israël want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid," Psalm 137:17 en verv.

HOOFDSTUK 13

1 Jozua nu was oud, wel bedaagd; en de HEERE zeide tot hem: Gij zijt oud geworden, welbedaagd, en er is zeer veel lands overgebleven, om dat erfelijk te bezitten.
2 Dit is het land, dat overgebleven is; al de grenzen der Filistijnen en het ganse Gesuri.
3 Van de Sichor, die voor aan Egypte is, tot aan de landpale van Ekron tegen het noorden, dat den Kanaanieten toegerekend wordt; vijf vorsten der Filistijnen, de Gazatiet en Asdodiet, de Askeloniet, de Gathiet en Ekroniet, en de Avvieten.
4 Van het zuiden, het ganse land der Kanaanieten, en Meara, die van de Sidoniers is, tot Afek toe, tot aan de landpale der Amorieten.
5 Daartoe het land der Giblieten, en de ganse Libanon tegen den opgang der zon, van Baal-gad, onder aan den berg Hermon, tot aan den ingang van Hamath.
6 Allen, die op het gebergte wonen van den Libanon aan tot Misrefoth-maim toe, al de Sidoniers; Ik zal hen verdrijven van het aangezicht der kinderen Israels; alleenlijk maak, dat het Israel ten erfdeel valle, gelijk als Ik u geboden heb.
7 En nu, deel dit land tot een erfdeel aan de negen stammen, en aan den halven stam van Manasse,
8 Met denwelken de Rubenieten en Gadieten hun erfenis ontvangen hebben; dewelke Mozes hunlieden gaf aan gene zijde van de Jordaan tegen het oosten, gelijk als Mozes, de knecht des HEEREN, hun gegeven had:
9 Van Aroer aan, die aan den oever der beek Arnon is, en de stad, die in het midden der beek is, en al het vlakke land van Medeba tot Dibon toe;
10 En al de steden van Sihon, den koning der Amorieten, die te Hesbon geregeerd heeft, tot aan de landpale der kinderen Ammons;
11 En Gilead, en de landpale der Gezurieten, en der Maachathieten, en den gansen berg Hermon, en gans Bazan, tot Salcha toe;
12 Het ganse koninkrijk van Og, in Bazan, die geregeerd heeft te Astharoth, en te Edrei; deze is overig gebleven uit het overblijfsel der reuzen, dewelke Mozes heeft verslagen, en heeft ze verdreven.
13 Doch de kinderen Israels verdreven de Gezurieten en de Maachathieten niet; maar Gezur en Maachath woonden in het midden van Israel tot op dezen dag.
14 Alleenlijk gaf hij den stam Levi geen erfenis. De vuurofferen Gods, des HEEREN van Israel, zijn zijne erfenis, gelijk als Hij tot hem gesproken had.
15 Alzo gaf Mozes aan den stam der kinderen van Ruben, naar hun huisgezinnen,
16 Dat hun landpale was van Aroer af, dat aan den oever der beek Arnon is, en de stad, die in het midden der beek is, en al het vlakke land tot Medeba toe;
17 Hesbon en al haar steden, die in het vlakke land zijn, Dibon, en Bamoth-baal, en Beth-baal-meon,
18 En Jahza, en Kedemoth, en Mefaath,
19 En Kirjathaim, en Sibma, en Zeret-hassahar op den berg des dals,
20 En Beth-peor, en Asdoth-pisga, en Beth-jesimoth;
21 En alle steden des vlakken lands, en het ganse koninkrijk van Sihon, den koning der Amorieten, die te Hesbon regeerde, denwelke Mozes geslagen heeft, mitsgaders de vorsten van Midian, Evi, en Rekem, en Zur, en Hur, en Reba, geweldigen van Sihon, inwoners des lands.
22 Daartoe hebben de kinderen Israels met het zwaard gedood Bileam, den zoon van Beor, den voorzegger, nevens degenen, die van hen verslagen zijn.

23 De landpale nu der kinderen van Ruben was de Jordaan, en derzelver landpale; dat is het erfdeel der kinderen van Ruben, naar hun huisgezinnen, de steden en haar dorpen.
24 En aan den stam van Gad, aan de kinderen van Gad, naar hun huisgezinnen, gaf Mozes,
25 Dat hun landpale was Jaezer, en al de steden van Gilead, en het halve land der kinderen Ammons, tot Aroer toe, die voor aan Rabba is;
26 En van Hesbon af tot Ramath-mizpa en Betonim; en van Mahanaim tot aan de landpale van Debir;
27 En in het dal, Beth-haram, en Beth-nimra, en Sukkoth, en Zefon, wat over was van het koninkrijk van Sihon, den koning te Hesbon, de Jordaan en haar landpale, tot aan het einde der zee van Cinnereth, over de Jordaan, tegen het oosten.
28 Dit is het erfdeel der kinderen van Gad, naar hun huisgezinnen: de steden en haar dorpen.
29 Verder had Mozes aan den halven stam van Manasse een erfenis gegeven, die aan den halven stam der kinderen van Manasse bleef, naar hun huisgezinnen;
30 Zodat hun landpale was van Mahanaim af, het ganse Bazan, het ganse koninkrijk van Og, den koning van Bazan, en al de vlekken van Jair, die in Bazan zijn, zestig steden.
31 En het halve Gilead, en Astharoth, en Edrei, steden des koninkrijks van Og in Bazan, waren van de kinderen van Machir, den zoon van Manasse, namelijk de helft der kinderen van Machir, naar hun huisgezinnen.
32 Dat is het, wat Mozes ten erve uitgedeeld had in de velden van Moab, op gene zijde der Jordaan van Jericho, tegen het oosten.
33 Maar aan den stam van Levi gaf Mozes geen erfdeel; de HEERE, de God Israels, is Zelf hunlieder Erfdeel, gelijk als Hij tot hen gesproken heeft.

In dit hoofdstuk begint het verhaal van de verdeling van het land Kanaän onder de stammen Israëls door het lot een verhaal, dat niet zo onderhoudend en leerrijk is als dat van de verovering er van, en toch werd het geschikt geoordeeld om in de gewijde geschiedenis te worden opgenomen, om de vervulling in het licht te stellen van de belofte, gedaan aan de vaderen, dat dit land aan het zaad van Jakob gegeven zou worden, aan hen en aan niemand anders. Het bewaren van het bericht van deze verdeling zal van groot nut wezen voor het Joodse volk, dat door de wet verplicht was, om zich aan deze oorspronkelijke verdeling te houden, en geen erfdelen van stam op stam te doen overgaan, Numeri 36:9. Het is ook nuttig voor ons ter verklaring van andere Schriften, de geleerden weten hoeveel licht de geografische beschrijving van een land over de geschiedenis er van doet opgaan. En daarom moeten wij die hoofdstukken met moeilijke namen niet overslaan als nutteloos. Waar God een mond heeft om te spreken en een hand om te schrijven, behoren wij een oor te hebben om te horen en een oog om te lezen, en geve God ons een hart om te profiteren! In dit hoofdstuk:

I. Zegt God aan Jozua welke delen des lands in de schenking aan Israël begrepen waren, maar nog niet veroverd en in bezit genomen zijn, vers 1-6

II. Hij beveelt hem om desniettemin het reeds veroverde land te verdelen, vers 7.

III. Om dit bericht te vervolledigen, is hier een herhaling van de verdeling door Mozes gedaan van het land aan de andere kant van de Jordaan, in het algemeen, vers 8-14. In het bijzonder het erfdeel van Ruben, vers 15-23. Van Gad vers 24-28.

Jozua 13:1-6

I. God herinnert er Jozua aan, dat hij oud is, vers 1.

1. Er wordt gezegd, dat Jozua *oud en welbedaagd was,* hij en Kaleb waren toen de enige oude mannen onder de duizenden van Israël. Van hen, die bij de berg Sinaï geteld waren, was er buiten hen niemand meer in leven. Van zijn jeugd af aan is hij een krijgsman geweest, Exodus 17:10, maar nu was hij aan de zwakheden en gebreken van de ouderdom onderhevig, en het zou ook voor de krachtigste man vergeefs zijn om daartegen te willen strijden. Jozua schijnt in zijn ouderdom de lichaamskracht niet bezeten te hebben, die Mozes heeft gehad, niet allen, die een hoge leeftijd bereiken, vinden die gunstig voor hen, over het algemeen zijn de dagen van de ouderdom kwade dagen, waarin geen genot of genoegen is, en geen grote verwachting kan gekoesterd worden van werk of dienst.

2. God wijst hem hier op. *De Heere zei tot hem: gij zijt oud geworden.* Het is goed voor hen, die oud en welbedaagd zijn, om hieraan herinnerd te worden. Sommigen merken het niet, dat de "rauwheid op hen verspreid is, Hosea 7:9. Zij denken er niet gaarne aan en daarom is het nodig dat het hun gezegd wordt, opdat zij opgewekt worden om het werk des levens te doen en zich te bereiden op de dood, die snel tot hen nadert. Maar God spreekt van Jozua's ouderdom en toenemende zwakheid:

a. Als een reden, waarom hij er nu niet meer aan moet denken om de oorlog voort te zetten. Hij kan niet verwachten er spoedig het einde van te zien, want er bleef nog veel land over-meer dan hij misschien dacht dat in bezit genomen moest worden, in verschillende en ver van elkaar afgelegen delen, en het voegde niet, dat hij op zijn hoge leeftijd de vermoeienissen zou doorstaan van de oorlog te hernieuwen, en hem in die ververwijderde plaatsen over te brengen, neen, voor hem was het genoeg het hoofdbestanddeel des lands onderworpen te hebben, laat hem nu verzameld worden tot zijn rust met de eer en de dankbaarheid zijns volks voor de goede diensten, die hij hun bewezen had en laat de verovering van de zomen des lands overblijven voor hen, die na hem zullen komen. Gelijk hij tot de arbeid van Mozes was ingegaan, zo laat nu anderen tot de zijnen ingaan, en de hoofdsteen voortbrengen, en dit te doen was lang daarna weggelegd voor David. God weet van welk maaksel Zijn volk is en Hij wil niet dat het werk, hun opgelegd, hun kracht te boven gaat. Het is niet te verwachten dat oude lieden voor God en hun land kunnen doen wat zij gedaan hebben toen zij nog jong en krachtig waren.

b. Als een reden, waarom hij er zich spoedig toe moet begeven om het land, dat hij veroverd had, onder de stammen te verdelen. Dat werk moet gedaan worden, moet spoedig gedaan worden, het was nodig dat het onder zijn bestuur en toezicht zou geschieden, daar hij dus *oud en welbedaagd is,* en waarschijnlijk niet lang meer zal leven, zo laat hem nu deze laatsten dienst voor God en Israël doen. Alle mensen, maar inzonderheid oude mensen, behoren er zich toe te zetten om spoedig te doen wat gedaan moet worden eer zij sterven, opdat zij er niet door de dood in worden verhinderd, Prediker 9:10.

II. Hij geeft hem een bijzonder bericht van het land, dat nog veroverd moet worden, bestemd voor Israël, en ter bestemder tijd hun ook ten deel zal vallen, indien zij tenminste niet zelf het zullen verhinderen. Er worden hier onderscheiden plaatsen genoemd, waarvan sommigen in het zuiden

lagen, als het land van de Filistijnen, geregeerd door vijf vorsten, en het land, dat vooraan Egypte is, vers 2, 3. Sommigen lagen in het westen, zoals dat hetwelk naar de zijde van de Sidoniërs is, vers 4. Sommigen lagen in het oosten, zoals de gehele Libanon, vers 5. Aan Jozua wordt dit gezegd, en hij maakte er het volk mee bekend:

1. Opdat zij te meer getroffen zouden zijn door Gods goedheid jegens hen, in hun dit goede land te geven, en er door gedrongen zouden worden om Hem lief te hebben en te dienen, want, indien hetgeen zij hadden te weinig was, dan zal Hij "alzulks en alzulks daartoe doen," 2 Samuel 12:8.

2. Opdat zij niet in verzoeking zouden zijn om enigerlei verbond te sluiten, of in een gevaarlijke gemeenzaamheid te komen met deze hun naburen, en hun wegen te leren, maar veeleer moesten zij ijver tegen hen koesteren als lieden, die hun hun recht onthielden, en met wie zij dus een rechtmatige twist hadden.

3. Opdat zij in de houding zouden blijven van oorlog te voeren, er niet aan zouden denken het harnas af te leggen, zolang er nog land buiten hun bezit bleef. En wij moeten onze geestelijke wapenrusting niet afleggen, niet ophouden waakzaam te zijn, voordat onze overwinning volkomen is in het koninkrijk van de heerlijkheid.

III. Hij belooft dat de Israëlieten meesters zullen worden van al die landen, welke nu nog niet onderworpen zijn, hoewel Jozua oud was en niet instaat was om het te doen, oud en dus waarschijnlijk niet zal beleven dat het gedaan wordt. Wat er ook van ons moge worden en hoe wij ook terzijde worden geworpen als een bedorven vat, God zal Zijn eigen werk doen, op Zijn eigen tijd, vers 6, *Ik zal hen verdrijven.* De oorspronkelijke uitdrukking is zeer krachtig: *Ik ben het, die het doen zal,* Ik, die het *kan* doen, als gij gestorven zijt, Ik, die het *zal* doen, indien Israël er zichzelf niet voor in de weg is om het te verhinderen." "Ik zal het doen door Mijn Woord", zo heeft de Chaldeer het hier evenals in vele andere plaatsen, "door het eeuwige Woord, de Vorst van het heir des Heeren". Deze belofte, dat Hij hen voor het aangezicht van de kinderen Israëls zal verdrijven, onderstelt duidelijk de voorwaarde van de belofte, dat de kinderen Israëls zelf er naar moeten streven hen uit te roeien want anders kon niet gezegd worden, dat zij voor hun aangezicht verdreven zullen worden. Indien later de Israëlieten uit traagheid of lafhartigheid, of genegenheid voor deze afgodendienaars, stilzitten en hen ongemoeid laten dan moeten zij het zichzelf wijten, en niet aan God, dat zij niet verdreven zijn. Wij moeten onze zaligheid werken, en dan zal God in ons werken, en met ons werken, wij moeten onze geestelijke vijanden weerstaan, en dan zal God hen onder onze voeten verpletteren, wij moeten uitgaan naar onze Christelijke arbeid en strijd, en dan zal God voor ons aangezicht henengaan.

Jozua 13:7-33

Wij hebben hier:

I. Orders, gegeven aan Jozua, om aan ieder van de stammen zijn aandeel toe te wijzen met inbegrip van het land, dat nog niet veroverd was, in het gelovig vertrouwen dat het veroverd zal worden, als Israël zo vermenigvuldigd zal zijn, dat zij het nodig zullen hebben, vers 7. *En nu, deel dit land,* Jozua dacht dat alles veroverd moest wezen. eer tot de verdeling kon worden overgegaan. "Neen", zegt God, "er is genoeg veroverd om voor het tegenwoordige doeleinde te dienen, verdeel dat maak er het beste gebruik van, en wacht tot later op het overige". Wij moeten genieten van hetgeen wij hebben, al kunnen wij ook niet alles verkrijgen, wat wij willen hebben.

Merk op:

1. Het land moet verdeeld worden onder de verschillende stammen, en zij moeten niet altijd zoals nu, gemeenschappelijk wonen. Op wat wijze een rechtmatig eigendom ook verkregen wordt, het is de wil van God, die de aarde aan de kinderen van de mensen heeft gegeven, dat er eigendom zij, dat iedereen zal weten wat het zijne is, en geen inbreuk zal maken op hetgeen eens anderen is. De wereld moet door recht worden geregeerd, niet door geweld, door de wet van de billijkheid, en niet door de wapenen.

2. Dat het verdeeld moest worden als erfenis, hoewel zij het verkregen hebben door verovering.

a. De belofte kwam tot hen als een erfdeel van de vaderen: het land van de belofte behoorde aan de kinderen van de belofte, die bemind waren om de wille hunner vaderen, en in vervulling van het verbond met hen.

b. De bezitting er van moest door hen als een erfdeel worden overgedragen aan hun kinderen. Dikwijls wordt hetgeen door geweld verkregen is, spoedig weer verloren, maar door de Goddelijke schenking hadden de Israëlieten een onbetwistbaar recht op dit land, en daarom konden zij het verzekerd zien als een erfdeel aan hun nageslacht, en aldus ook zien dat God Zijn goedertierenheid bewaart aan duizenden.

3. Dat Jozua het niet naar eigen goeddunken moest verdelen. Hoewel hij een zeer wijs rechtvaardig en Godvruchtig man was, moet het hem toch niet worden overgelaten, om aan iedere stam te geven wat hij goedvond, het moest geschieden door het lot, waardoor de zaak in Gods handen werd gesteld en aan Zijn beslissing werd overgelaten, want Hij is het, die de bepalingen van hun woning geordineerd heeft, en ieders recht moet van Hem uitgaan. Maar Jozua moet de leiding aller zaak op zich nemen, hij moet dit plechtig beroep doen op de voorzienigheid Gods, en toezien dat het lot eerlijk en zonder bedrog wordt geworpen, en dat iedere stam er in berust. In waarheid: "het lot doet de geschillen ophouden" Spreuken 18:18. Indien echter op dit lot een twist zou ontstaan, dan moet Jozua door zijn wijsheid en gezag die twist beslechten en de kwade gevolgen van voorkomen. Jozua moet de eer hebben van het land te verdelen:

a. Omdat hij de vermoeienis heeft gehad van het te veroveren, en, als iedere stam zijn deel ontving uit zijn hand, dan zullen zij zich hierdoor temeer bewust worden van hun verplichting aan hem. En

welk een genoegen moet het wezen voor een man, aan wie het algemene welzijn zozeer ter harte ging, het volk dat hem zo dierbaar was, de arbeid hunner handen te zien eten!

b. Opdat hij hierin een type zou zijn van Christus, die voor ons niet alleen de poorten van de hel overwonnen heeft maar ons de poorten des hemels heeft geopend, en, het eeuwig erfdeel verkregen hebbende voor alle gelovigen, hen ter bestemder tijd in het bezit er van zal stellen.

II. Er wordt hier een bericht gegeven van de verdeling des lands aan de overzijde van de Jordaan onder de Rubenieten, Gadieten en de halve stam van Manasse, hetgeen hier te pas gebracht wordt:

1. Als de reden, waarom het land aan deze zijde van de Jordaan alleen onder de negen en een halve stam verdeeld moest worden daar voor de andere twee en een halve stam reeds voorzien was.

2. Als een voorbeeld voor Jozua bij hetgeen hij nu te verrichten had. Hij had Mozes dat land zien verdelen, hetgeen hem een plan aan de hand kon doen bij de verdeling van dit land, doch nu moest het door het lot geschieden, terwijl Mozes het zelf gedaan heeft naar de wijsheid, die hem was gegeven.

3. Als een aansporing voor Jozua om de verdeling des lands te bespoedigen, opdat de negen en een halve stam niet langer dan nodig was buiten het bezit van hun erfdeel zouden blijven, nu hun broederen van de twee en een halve stam zo wel gevestigd waren in het hun en God, hun aller Vader, wilde niet dat er zo'n verschil zou gemaakt worden tussen Zijn kinderen.

A. Hier is een algemene beschrijving van het land, dat aan de twee en een halve stam gegeven werd, dat Mozes hunlieden gaf, gelijk als Mozes de knecht des Heeren hun gegeven had, vers 8. De herhaling geeft een bekrachtiging te kennen door Jozua. Mozes heeft die zaak geregeld, en zoals Mozes haar geregeld heeft, zo zal zij blijven, onder geen voorwendsel zal Jozua pogen het te veranderen. En er wordt een reden aangegeven waarom hij het niet wilde, het was omdat Mozes de dienstknecht des Heeren was, en in deze zaak onder verborgen leiding van Hem heeft gehandeld, en als een dienstknecht getrouw is geweest. Hier hebben wij:

a. De vaststelling van de grenzen van dat land, door welke zij van de naburige volken gescheiden waren, vers 9 en verv. Israël moet weten wat het zijne is, en er zich aan houden, en mag niet, onder voorwendsel van Gods bijzonder volk te zijn, inbreuk maken op de rechten en eigendommen van zijn naburen, waarop deze een goed en vast recht hadden door Gods voorzienigheid, hoewel niet zoals Israël door belofte.

b. Een deel van dit land is uitgezonderd van Israëls bezit, hoewel het in hun schenking begrepen was namelijk dat van de Gesurieten en Maachathieten vers 13. Zij hadden in Mozes' tijd geen geschikte gelegenheid om al de verwijderde en onbekende hoeken des lands tot onderwerping te brengen, en later hadden zij er geen lust toe, daar zij dachten het er ook zonder te kunnen stellen. Aldus zijn zij, die niet nauw zijn in Gods beloften, toch nauw in hun geloof en hun gebed en in hun streven.

B. Een bijzonder bericht van het erfdeel van de twee en een halve stam, hoe hun erfdelen van elkaar gescheiden waren, en welke steden, vlekken, dorpen en velden, die er toe behoorden, in het bezit van elke stam werden gesteld. Dit wordt zeer volledig en nauwkeurig vermeld:

a. Opdat de nakomelingen, als zij deze geschiedenis lezen, te meer getroffen zullen zijn van Gods goedheid jegens hun voorouders, bevindende welk een groot en vruchtbaar land het was, dat Hij in hun bezit stelde, en welk een overvloed van grote en vermaarde steden. Gods schenkingen doen zich het best aan ons voor als wij ze in bijzonderheden nagaan.

b. Dat, de grenzen van elke stam nauwkeurig in dit authentieke bericht opgegeven zijnde, twisten voorkomen kunnen worden tussen de stammen, zoals die gewoonlijk voorvallen, waar de grenzen niet behoorlijk geregeld zijn. En wij hebben reden te geloven dat het register, hier opgegeven en bekend gemaakt van het erfdeel van elke stam, aan Israël van groot nut was in latere tijden, daar men, ter bepaling van het meum en tuum, het mijn en dijn er zich dikwijls op beroepen heeft, en er dan altijd in berust werd.

Ten eerste. Wij hebben hier het erfdeel van Ruben, Jakobs eerstgeboren zoon, die, ofschoon hij de waardigheid en de macht had verloren van het eerstgeboorterecht, toch het voordeel schijnt gehad te hebben van het eerst bediend te zijn. Wellicht hebben zij, die tot deze stam behoorden, toen zij verlangden om aan de andere kant van de Jordaan gevestigd te zien, overwogen dat zij, niet kunnende verwachten het beste deel te ontvangen, tenminste de eer zouden hebben van het eerste te verkrijgen. In het bericht van het erfdeel van deze stam wordt melding gemaakt van de verslagenen:

1. Van Sihon, koning van de Amorieten, die in dit land regeerde, en het en ook zijn leven had kunnen behouden, indien hij vriendschappelijk aan Israël de doortocht door zijn grondgebied had toegestaan, maar, pogende hen tegen te staan, heeft hij terecht het verderf over zichzelf gebracht, Numeri 21:21 en verv.

2. Van de vorsten van Midian, die later in een andere oorlog verslagen werden, Numeri 31:8, en hier toch vorsten van Midian genoemd worden en gezegd zijn met hem geslagen te zijn, omdat zij of schatplichtig aan hem waren, òf met hem verbonden waren in zijn tegenstaan van Israël, en zijn belangen van harte toegedaan, en omdat zijn val de weg bereidde voor hun val niet lang daarna.

3. Van Bileam inzonderheid, die Israël gevloekt zou hebben, indien hij het had gekund, en spoedig daarna vergelding heeft ontvangen naar de boosheid van zijn handelingen, Psalm 28:4. Want hij viel met degenen, die hem tot zijn doen hadden aangespoord. Dit was tevoren vermeld, Numeri 31:8, en wordt hier herhaald, omdat door het verijdelen van Bileams plan om Israël te vloeken, die vloek in een zegen verkeerd werd, en het zo’n voorbeeld was van de macht en goedheid van God, dat het voegzaam was het in eeuwige gedachtenis te houden. Zie Micha 6:5.

Binnen het erfdeel van die stam lag de berg Pisga, van welks top aan Mozes een gezicht op het aardse Kanaän werd gegeven, en vanwaar hij zijn vlucht hemelwaarts nam. En Elia bevond zich niet ver vandaar, toen hij in een vurige wagen naar de hemel werd gehaald. Dat deze stam door de Jordaan van de overigen gescheiden was, was hetgeen door Debora betreurd werd, en, dat zij aan hun bijzondere belangen de voorkeur gaven boven de belangen van het algemeen, was hetgeen door haar gelaakt werd, Richteren 5:5, 16. In deze stam lagen Hesbon en Sibma, vermaard om hun vruchtbare akkers en wijngaarden, Jesaja 16:8, 9, Jeremia 48:32. Deze stam en die van Gad werden zwaar geteisterd door Hazaël koning van Syrië, 2 Koningen 10:33, en later zijn zij gevankelijk weggevoerd, twintig jaren vóór de algemene wegvoering in gevangenschap van de tien stammen door de koning van Assyrië, 1 Kronieken 5:26 h.

Ten tweede. Het erfdeel van de stam van Gad, vers 24-28. Dit lag ten noorden van Rubens erfdeel, het land Gilead lag in deze stam, zo beroemd om zijn balsem, dat het vreemd geacht wordt, zo er geen balsem is in Gilead, en de steden Jabes-Gilead, en Ramoth-Gilead, waarvan wij zo dikwijls in de Schrift lezen. Sukkoth en Pnuel, waarvan wij lezen in de geschiedenis van Gideon, waren in deze stam evenals het bos, genaamd *Efraïms woud,* (vanwege de slachting, die Jeftha aldaar onder de Efraïmieten heeft aangericht) waarin Absaloms oproerig leger verslagen werd, terwijl zijn vader te Mahanaïm lag, een van de grenssteden van deze stam, vers 26. Ook lag in deze stam Saron, vermaard om de rozen, die er groeiden. En binnen de grenzen van deze stam woonden de Gadarenen, die hun zwijnen meer liefhadden dan hun Zaligmaker, meer gepast Girgasieten dan Israëlieten genoemd.

Ten derde, Het erfdeel van de halve stam van Manasse, vers 29 31, dat het koninkrijk bevatte van Og, beroemd om het beste hout getuigen de eikebomen van Basan, en het beste ras van hoornvee, getuigen de stieren en rammen van Basan. Deze stam lag ten noorden van Gad, reikte tot aan de berg Hermon, en omsloot een gedeelte van Gilead. Mizpa was in het grondgebied van deze halve stam, en Jeftha was er een van de sieraden van, evenals Elia, want in die stam lag Tisbe, vanwaar hij de Tisbiet genoemd wordt, en ook Jair. Aan de uiterste grens van die stam lag Chorazin, geëerd door Christus' wonderen, maar ten verderve gedoemd door Zijn rechtvaardig "wee u" omdat er geen goed gebruik van werd gemaakt.

Eindelijk. Tweemaal wordt er in dit hoofdstuk nota van genomen, dat Mozes aan de stam van Levi *geen erfdeel heeft gegeven,* vers 14, 33, want aldus had God het bevolen, Numeri 18:20. Indien hun een erfdeel was toegewezen, zou Mozes het hun het eerst gegeven hebben, niet omdat het zijn stam was, maar omdat het Gods stam was, maar zij moesten op een andere wijze verzorgd worden, hun woningen moesten verstrooid zijn onder al de stammen, en in hun onderhoud door al de stammen voorzien worden, en God zelf was het deel, beide hunner erve en huns bekers, Deuteronomium 10:9, 18:2.

HOOFDSTUK 14

1 Dit is nu hetgeen de kinderen Israels geerfd hebben in het land Kanaan; hetwelk de priester Eleazar, en Jozua, de zoon van Nun, en de hoofden der vaderen van de stammen der kinderen Israels, hun hebben doen erven;
2 Door het lot hunner erfenis, gelijk als de HEERE door den dienst van Mozes geboden had, aangaande de negen stammen en den halven stam.
3 Want aan de twee stammen en den halven stam had Mozes een erfdeel gegeven op gene zijde van de Jordaan; maar aan de Levieten had hij geen erfdeel onder hen gegeven.
4 Want de kinderen van Jozef waren twee stammen, Manasse en Efraim; en aan de Levieten gaven zij geen deel in het land, maar steden om te bewonen, en derzelver voorsteden voor hun vee en voor hun bezitting.
5 Gelijk als de HEERE Mozes geboden had, alzo deden de kinderen Israels, en zij deelden het land.
6 Toen naderden de kinderen van Juda tot Jozua, te Gilgal, en Kaleb, de zoon van Jefunne, de Keneziet, zeide tot hem: Gij weet het woord, dat de HEERE tot Mozes, den man Gods, gesproken heeft te Kades-barnea, ter oorzake van mij, en ter oorzake van u.
7 Ik was veertig jaren oud, toen Mozes, de knecht des HEEREN, mij uitgezonden heeft van Kades-barnea, om het land te verspieden, en ik hem antwoord bracht, gelijk als het in mijn hart was.
8 Maar mijn broeders, die met mij opgegaan waren, deden het hart des volks smelten; doch ik volhardde den HEERE, mijn God, na te volgen.
9 Toen zwoer Mozes te dien zelven dage, zeggende: Indien niet het land, waarop uw voet getreden heeft, u en uw kinderen ten erfdeel zal zijn in eeuwigheid, dewijl gij volhard hebt den HEERE, mijn God, na te volgen.
10 En nu, zie, de HEERE heeft mij in het leven behouden, gelijk als Hij gesproken heeft; het zijn nu vijf en veertig jaren, sedert dat de HEERE dit woord tot Mozes gesproken heeft, toen Israel in de woestijn wandelde; en nu, zie, ik ben heden vijf en tachtig jaren oud.
11 Ik ben nog heden zo sterk, gelijk als ik was ten dage, toen Mozes mij uitzond; gelijk mijn kracht toen was, alzo is nu mijn kracht, tot den oorlog, en om uit te gaan, en om in te gaan.
12 En nu, geef mij dit gebergte, waarvan de HEERE te dien dage gesproken heeft; want gij hebt het te dienzelven dage gehoord, dat de Enakieten aldaar waren, en dat er grote vaste steden waren; of de HEERE met mij ware, dat ik hen verdreef, gelijk als de HEERE gesproken heeft.
13 Toen zegende hem Jozua, en hij gaf Kaleb, den zoon van Jefunne, Hebron ten erfdeel.
14 Daarom werd Hebron aan Kaleb, den zoon van Jefunne, den Keneziet, ten erfdeel tot op dezen dag; omdat hij volhard had den HEERE, den God Israels, na te volgen.
15 De naam nu van Hebron was eertijds Kirjath-arba, die een groot mens geweest is onder de Enakieten. En het land rustte van den krijg.

Hier is:

1. De algemene methode, naar welke het land verdeeld werd, vers I-5.

II. Het verzoek van Kaleb om Hebron, als hem toekomende volgens belofte, en dus niet met het overige in het lot begrepen moet zijn, vers 6 12..

III Jozua's toestaan van dat verzoek, vers 13-15. Dit geschiedde te Gilgal, waar het hoofdkwartier nog gevestigd was.

Jozua 14:1-5

De gewijde geschiedschrijver had in het vorige hoofdstuk een beschrijving gegeven van de landen aan de overzijde van de Jordaan en van hun verdeling, en nu gaat hij er toe over om ons te verhalen wat zij met de landen gedaan hebben, die in Kanaän gelegen waren. Zij werden niet veroverd om ze braak te laten liggen, "een woning van de draken" te zijn, "een zaal voor de jongen van de struisen," Jesaja 34:13. Neen, de Israëlieten, die totnutoe dicht bij elkaar gelegerd waren-en de meesten van hen kenden geen andere manier van leven en wonen-moeten zich nu verspreiden, om deze veroverde landen te gaan bewonen. Van de aarde is gezegd, dat "God haar niet geschapen heeft om ledig te zijn, maar opdat men daarin wonen zou,' Jesaja 45:18. Kanaän zou tevergeefs onderworpen zijn, indien het niet bewoond werd. Maar iedereen mocht zich niet gaan vestigen waar het hem goeddacht, maar gelijk er in de dagen van Peleg een ordelijke en regelmatige verdeling van de aarde heeft plaatsgehad onder de zonen van Noach, Genesis 10:25, 32, zo was er nu zo'n verdeling van het land Kanaän onder de zonen van Jakob. God had aan Mozes aanwijzingen gegeven hoe deze verdeling plaats moest hebben, en die aanwijzingen worden hier stipt en nauwkeurig opgevolgd. Zie Numeri 33:53 en verv.

De bestuurders van deze grote zaak waren Jozua, de eerste magistraat, Eleazar de hogepriester, en tien oversten, een uit ieder van de stammen, aan welke thans hun erfdeel moest toegewezen worden, en die enige jaren tevoren door God zelf daartoe aangesteld waren Numeri 34:17 en verv. Dezen schijnen nu allen nog in leven te zijn geweest en die dienst te hebben bijgewoond, opdat iedere stam, een eigen vertegenwoordiger daar bij hebbende, overtuigd zou zijn, dat alles eerlijk is toegegaan, en tevreden kan zijn met het hem toebedeelde land.

II. Het waren negen en een halve stem onder welke die verdeling moest plaatshebben.

1. De twee en een halve stam, die reeds gevestigd waren, mochten hierin niet delen, vers 3. Sommigen van hen zouden misschien, nu zij zagen welk een goed land Kanaän was en hoe volkomen het tenonder was gebracht, wel berouw gehad hebben van hun keus, en wensen met hun broederen te mogen delen,. waarvoor zij dan gaarne hun bezitting aan de overzijde van de Jordaan zouden afgestaan hebben, maar dit zou niet toegestaan zijn, zij hadden hun keus gedaan zonder recht van herroeping, en zo moet dan hun lot zijn naar zij het zelf bepaald hebben, zij moeten nu bij hun keus blijven.

2. Ook de stam van Levi was hiervan uitgesloten, voor die stam was op andere wijze gezorgd. God had de Levieten van de andere stammen onderscheiden, en nu moeten zij zich niet met hen vermengen, hun lot niet aan het hun verbinden, want dat zou hen verwikkelen in de zaken dezes levens, hetgeen niet bestaanbaar kon zijn met hun heilig ambt. Maar

3. Van Jozef werden twee stammen gevormd, Manasse en Efraïm, ingevolge van Jakobs aannemen van Jozefs twee zonen en zo bleef het getal van de stammen op twaalf al werd Levi er niet bij gerekend hetgeen te kennen wordt gegeven in vers 4. De kinderen Jozefs waren twee stammen, daarom gaven zij de Levieten geen deel in het land, ook zonder hen waren zij twaalf.

III. De regel, waarnaar zij tewerk gingen was het lot, vers 2. "Het beleid daarvan is van de Heere," Spreuken 16:33. Het werd hier gebruikt voor een zaak van gewicht, die op geen andere wijze tot

ieders voldoening geregeld kon worden, en het werd gebruikt op een plechtige, Godsdienstige wijze, als een beroep op God met toestemming van allen. Verdelende door het lot:

1. Gaven zij zich en hun zaak over aan God, vertrouwden zij op Zijn wijsheid, berustten zij in Zijn vrijmacht, gelovende dat Hij hun zaken beter kon regelen dan zij het zelf konden, Psalm 47:5. Hij verkiest voor ons onze erfenis.

2. Betuigden zij hun bereidwilligheid, om zich aan de beslissing er van te houden, want ieder moet nemen wat zijn lot is, en er zich in schikken. Met toespeling hierop wordt gezegd dat wij "in Christus een erfdeel verkregen hebben' Efeziers 1:11, h "eklêroothêmen", wij hebben het verkregen door het lot. Dat is de betekenis van het woord, want het is verkregen door een aanwijzing of bestemming van God. Christus, onze Jozua, geeft het eeuwige leven "aan allen die Hem gegeven zijn," Johannes 11:2.

Jozua 14:6-15

Eer het lot in de schoot geworpen werd ter bepaling en aanwijzing van de erfdelen van de onderscheidene stammen, wordt aan Kaleb zijn bijzonder deel toegewezen, die nu, behalve Jozua, niet alleen de oudste man was van geheel Israël, maar twintig jaar ouder was dan ieder hunner, want allen, die boven de twintig jaren waren toen hij veertig was, zijn in de woestijn gestorven, het was dus voegzaam, dat aan deze phoenix in zijn jaren enig bijzonder teken van eer gegeven werd bij de verdeling des lands.

I. Kaleb doet zijn verzoek, of liever zijn eis dat hem Hebron tot zijn bezitting gegeven zal worden, *(dit gebergte* noemt hij het, vers 1 en dat dit niet opgenomen zal worden in het lot met de andere delen des lands. Om zijn eis te rechtvaardigen toont hij, dat God hem lang tevoren door Mozes *dit gebergte* heeft beloofd, zodat Gods wil ten opzichte van deze zaak reeds kenbaar gemaakt zijnde, het ijdel en overtollig zou zijn om hem nog verder te raadplegen door het lot te werpen, waarmee wij een beroep doen op God alleen in die gevallen die op geen andere wijze beslist kunnen worden. Kaleb wordt hier de *Keniziet* genoemd, sommigen denken naar een merkwaardige overwinning door hem behaald over de *Kenizieten*, zoals de Romeinen aan hun grote generaals titels gaven, ontleend aan de door hen veroverde landen, zoals Africanus, Germanicus, enz. Om aan zijn verzoek kracht bij te zetten:

1. Brengt hij de kinderen van Juda mede, dat is: de hoofden en aanzienlijken uit deze stam, die zeer bereid waren om deze eer en achting te betonen aan hem, die het sieraad was van hun stam, en om van hun toestemming te doen blijken, dat hij aldus afzonderlijk zijn deel zal ontvangen, en dit niet zouden beschouwen als een blaam op de overigen van zijn stam. Kaleb was de persoon, door God uit die stam verkoren om gebruikt te worden bij de verdeling des lands, Numeri 34:19. En om de schijn niet te hebben, alsof hij zijn macht als commissaris ten eigen bate heeft aangewend, brengt hij zijn broederen mede, en, zijn eigen macht voor het ogenblik ter zijde latende, schijnt hij veeleer op hun invloed te rekenen.

2. Hij beroept zich op Jozua zelf betreffende de waarheid van zijn bewering, waarop hij zijn verzoek grondt. *Gij weet het woord,* vers 6.

3. Hij maakt een zeer eervolle melding van Mozes, hetgeen hij wist geheel niet onaangenaam te zijn aan Jozua, *Mozes, de man Gods,* vers 6, *en de knecht des Heeren,* vers 7. Wat Mozes zei, nam hij aan als door God zelf gesproken, omdat Mozes Zijn mond was en Zijn agent, en daarom had hij reden, beide om te begeren en te verwachten, dat het vervuld zal worden. Wat kan vuriger begeerd worden dan de tekenen van Gods gunst? En wat kan met meer vertrouwen verwacht worden de de vervulling van Zijn belofte?

In zijn verzoek wijst Kaleb:

A. Op het getuigenis van zijn geweten betreffende zijn handelwijze in de grote zaak, die het keerpunt bleek te zijn in Israëls lot namelijk het verspieden des lands. Kaleb was een van de twaalf mannen, die op deze boodschap waren uitgezonden, vers 7, en hij kon daar nu met vertroosting en blijdschap aan terugdenken, en hij maakte er melding van, niet uit hoogmoed, maar omdat het, de overweging zijnde waaruit hem die schenking gedaan was, nodig was om er in zijn verzoek op te wijzen.

a. Dat hij dit bericht bracht, zoals het in zijn hart was, dat is: hij sprak, zoals hij dacht, toen hij goeds zei van het land Kanaän, met zoveel vertrouwen sprak van de macht van God om het hun in bezit te geven, en met minachting sprak van de tegenstand, die de Kanaänieten, ja zelfs de Enakieten, hun konden bieden, zoals wij bevinden, dat hij gesproken heeft, Numeri 13:30, 14:7-9. Hij heeft het niet gezegd, bloot om Mozes genoegen te doen of om het volk rustig te houden, en nog veel minder uit een geest van tegenspraak aan zijn medegenoten, maar uit de volle overtuiging van de waarheid van hetgeen hij zei, en een vast geloof aan de Goddelijke belofte.

b. Dat hij hierin *volhard heeft de Heere zijn God na te volgen,* dat is: hij hield zich aan zijn plicht, en heeft in oprechtheid de ere Gods er in op het oog gehad. Hij voegde zich naar de wil Gods, met het oog op de gunst Gods. Hij heeft dit getuigenis van God zelf verkregen, Numeri 14:24, en daarom was het geen ijdelheid of verwaandheid van hem om er van te spreken evenmin als het ijdelheid of verwaandheid is als zij, met wier geest Gods Geest getuigt dat zij kinderen Gods zijn, dit met ootmoed en dankbaarheid aan anderen mededelen tot hun bemoediging, en hun verhalen wat God voor hun ziel gedaan heeft. Zij, die volharden God na te volgen als zij jong zijn, zullen daar de eer en de vertroosting van hebben als zij oud zijn, en het loon er van voor eeuwig in het hemelse Kanaän.

c. Dat hij dit deed, toen al zijn broederen en metgezellen, behalve Jozua, anders deden. Zij *deden het hart des volks smelten,* vers 8, en het was welbekend, hoe verderfelijk de gevolgen daarvan waren. Hij voegt er veel bij tot lof van het volgen van God, als wij Hem blijven aankleven, wanneer anderen van Hem afwijken en Hem verlaten. Het was niet nodig dat Kaleb inzonderheid van Jozua's houding en gedrag in deze zaak zou spreken, die waren genoegzaam bekend, en hij wilde de schijn niet hebben van hem te vleien, het was genoeg te zeggen: *Gij weet het woord, dat de Heere gesproken heeft ter oorzake van mij en ter oorzake van u.*

B. De ervaring, die hij van Gods goedheid heeft gehad van toen af tot nu toe. Hoewel hij met de overigen in de woestijn gewandeld heeft, acht en dertig jaren buiten Kanaän werd gehouden ter oorzake van die zonde, waarin hij zo weinig de hand gehad heeft, dat hij al het mogelijke heeft gedaan om haar te voorkomen, heeft hij, instede van hierover te klagen, tot eer van God Zijn goedertierenheid over hem vermeld in twee opzichten.

a. Dat hij in het leven is gebleven in de woestijn, niet slechts in weerwil van de gemene gevaren en vermoeienissen van deze verdrietige, lastige tocht, maar in weerwil dat geheel het geslacht van de Israëlieten, uitgenomen hijzelf en Jozua, op de een of andere wijze door de dood werd afgesneden. Met welk een dankbaar besef van Gods goedheid over hem zegt hij dit! vers 10. En nu, zie, (zie en verwonder u) de Heere heeft mij in het leven behouden deze vijf en veertig jaren-acht en dertig jaren in de woestijn, temidden van de plagen van de woestijn, en zeven jaren in Kanaän, temidden van de gevaren van de krijg! Zolang wij leven, is het God, die ons in het leven houdt, door Zijn macht beschermt Hij ons tegen de dood, en door Zijn milddadigheid voorziet Hij ons voortdurend van het onderhoud en de gemakken en gerieflijkheden des levens. Hij houdt onze zielen in het leven, Psalm 66:9. Hoe langer wij leven, hoe meer wij ons bewust moeten zijn van Gods goedheid over ons door ons in het leven te houden, van Zijn zorg in ons broos leven te verlengen, van Zijn geduid in ons verbeurd leven te sparen. Heeft Hij mij deze vijf en veertig jaren in het leven behouden? Is het omtrent deze tijd des levens met ons? Of is het meer? Of is het minder? Wij hebben reden te zeggen: *Het zijn de goedertierenheden des Heeren dat wij niet vernield zijn.* Hoeveel zijn wij niet aan de

goedertierenheid Gods verschuldigd, en wat zullen wij Hem vergelden! Laat het leven, aldus door de voorzienigheid Gods bewaard, toegewijd zijn aan Zijn lof. De dood van zovelen om ons heen moet ons te meer dankbaar maken aan God, dat Hij ons gespaard en in het leven heeft behouden. Duizenden vallen aan onze rechterhand en onze linkerhand, en toch zijn wij zelf gespaard-deze onderscheidende gunsten leggen ons de sterke verplichtingen op van gehoorzaamheid.

b. Dat hij geschikt was voor zaken, nu hij zich in Kanaän bevond. Schoon hij vijf en tachtig jaren oud was, was hij nog even krachtig en fris als toen hij veertig was, vers 11. *Gelijk mijn kracht toen was, alzo is nu mijn kracht.* Dit was de vrucht van de belofte, en overtrof nog hetgeen gezegd was, want God geeft niet slechts wat Hij belooft, maar Hij geeft meer, het leven door belofte zal leven, en gezondheid en kracht zijn, en alles wat het beloofde leven tot zegen en lieflijkheid maakt. Mozes heeft in zijn gebed, Psalm 90:10, gezegd dat op tachtigjarigen leeftijd zelfs het uitnemendste, of (naar de Engelse overzetting) "de kracht er van, nog moeite en verdriet" is, en zo is het gewoonlijk ook, maar Kaleb was een uitzondering op die regel, zijn kracht was op vijf en tachtigjarigen leeftijd niet vergaan, hij was volkomen gezond en blijmoedig, dat had hij verkregen door te volharden om de Heere na te volgen. Kaleb merkt dit hier op tot eer van God, en als een verontschuldiging voor zijn verzoek om een erfdeel, dat hij uit de hand van de reuzen moet halen, laat Jozua hem niet zeggen: gij weet niet wat gij vraagt, kunt gij het bezit verkrijgen van hetgeen waarop gij het wettig recht begeert? "Ja", zegt Kaleb, "waarom niet? Ik ben thans even geschikt tot de oorlog als ooit tevoren."

C. De belofte, die Mozes hem in de naam van God had gegeven, dat hij dit land zal ontvangen, vers 9. Deze belofte is zijn voornaamste pleitgrond, en daarop steunt hij. Zoals wij haar vinden in Numeri 14:24, is zij in algemene bewoordingen uitgedrukt: "Ik zal hem brengen tot het land in hetwelk hij gekomen was en zijn zaad zal het erfelijk bezitten," maar zij schijnt meer bijzonder bedoeld te zijn van Hebron en het omliggende land-en Jozua wist dit. Dit was de plaats, vanwaar de verspieders meer dan van enige andere plaats in hun rapport gewaagden, want hier hebben zij de Enakskinderen gezien, Numeri 13:22, waardoor zo’n diepen indruk op hen gemaakt werd, vers 33. Wij kunnen veronderstellen dat Kaleb, ziende welk een nadruk zij legden op de moeilijkheid om Hebron te veroveren, een stad, bezet door reuzen, en hoe zij dan daar verder uit afleiden, dat de verovering van het gehele land onmogelijk was, tegenover hun beweren, en om het volk er van te overtuigen dat hij sprak wat hij dacht, kloekmoedig het verlangen heeft te kennen gegeven, om die stad, welke zij *onoverwinnelijk* noemden, tot zijn erfdeel te ontvangen. "Ik neem de verovering van die stad voor mijn rekening, en zo ik haar dan niet tot mijn eigendom kan krijgen, dan zal ik zonder erfdeel blijven". "Welnu", zegt Mozes, "zij zal uw zijn, win haar en behoud haar". Van zo’n edele en heldhaftige geest was Kaleb bezield en zo groot was zijn begeerte om er ook zijn broederen mee te bezielen, dat hij deze plaats koos, alleen omdat zij het moeilijkst te veroveren was. En om te tonen dat de kracht van zijn ziel evenmin was vervallen als die van zijn lichaam, blijft hij nu na vijf en veertig jaren nog bij zijn keus, en is hij nog altijd van dezelfde gezindheid.

D. Zijn hoop dat hij er meester van zal worden, al hebben de kinderen Enaks haar nog in hun bezit, vers 12, *of de Heere met mij ware dat ik ze verdreef,* dat is: indien de Heere met mij is, dan zal ik in staat zijn hen te verdrijven. De stad Hebron had Jozua reeds ten ondergebracht, Hoofdstuk 10:37, maar het gebergte dat er toe behoorde en door de kinderen Enaks werd bewoond, was nog niet veroverd, want hoewel de uitroeiing van de Enakieten van Hebron vermeld is in Hoofdstuk 11:21, omdat de gewijde geschiedschrijver al de krijgsbedrijven wilde samenvoegen, schijnt het toch niet veroverd te zijn voor zij begonnen waren het land te verdelen.

Merk op: hij grondt zijn hoop om de kinderen Enaks uit te drijven op Gods tegenwoordigheid met hem. Hij zegt niet: Omdat ik nu nog even sterk ten oorlog ben, als toen ik veertig jaren was, zal ik hen uitdrijven", steunende op zijn persoonlijke dapperheid, en evenmin steunt hij op zijn invloed op de krijgshaftige stam van Juda, die hem door zijn vertegenwoordigers vergezelde, toen hij zijn verzoek ging doen, en hem ongetwijfeld ook zouden bijstaan, hij dingt ook niet naar hulp van Jozua: "Indien gij mij bijstaat, dan zal ik mijn doel bereiken", maar: *zo de Heere met mij is.* Hier schijnt hij:

a. met enige twijfel te spreken, *of de Heere met mij ware,* niet uit enigerlei wantrouwen van Zijn goedheid en trouw. Hij heeft er zonder de minste aarzeling van gesproken, dat God met Israël is in het algemeen, Numeri 14:9, "de Heere is met ons," maar voor zichzelf verkiest hij uit een ootmoedig besef van zo'n gunst onwaardig te zijn, zich aldus uit te drukken: *of de Heere met mij ware.* De Chaldeeuwse paraphrase geeft deze lezing: "indien het Woord des Heeren mijn helper is," dat Woord, hetwelk God is en in de volheid des tijds is vlees geworden, en de overste leidsman van onze zaligheid is.

b. Maar zonder de minste twijfel spreekt hij, ja wel verzekerd is hij dat, zo God met hem is, hij instaat zal zijn de kinderen Enaks te verdrijven. "Zo God met ons is, zo God voor ons is, wie kan zó tegen ons zijn, om tegen ons te overmogen?" Er wordt tevens te kennen gegeven dat, zo God niet met hem is, hij zijn doel niet zal bereiken, al zou ook de gehele krijgsmacht van Israël hem te hulp komen. Bij alles wat wij ondernemen is Gods gunstrijke tegenwoordigheid met ons alles in alles voor ons welslagen, daar moeten wij dus vurig om bidden, daar moeten wij ons dus zorgvuldig van verzekerd houden door ons te bewaren in de liefde Gods, daarop moeten wij steunen en daaraan onze bemoediging ontlenen in de grootste moeilijkheden en bezwaren.

Ten opzichte nu van geheel deze zaak is Kalebs verzoek: *Geef mij dit gebergte,* vers 12.

Ten eerste. Omdat het vroeger in Gods belofte was, en hij Israël wil doen weten, hoezeer hij prijs stelt op de belofte, aandringende op *dit gebergte, waarvan de Heere te die dage gesproken heeft,* als het meest begerenswaardig voor hem, hoewel hem misschien een even goed erfdeel door het lot had kunnen toevallen. Zij, die leven door het geloof, waarderen hetgeen gegeven is door belofte ver boven hetgeen slechts door de gewone voorzienigheid is gegeven.

Ten tweede. Omdat het nu in het bezit was van de Enakieten, en hij Israël wilde doen weten, hoe weinig hij de vijand vreesde, en hen door zijn voorbeeld wilde aanmoedigen om hun veroveringen voort te zetten. Hierin beantwoordde Kaleb aan zijn naam, welke betekent: "geheel hart."

II. Jozua staat hem zijn verzoek toe, vers 13. *Jozua zegende hem,* prees zijn dapperheid, juichte zijn verzoek toe, en gaf hem wat hij vroeg. Hij bad ook voor hem en voor het welslagen van zijn voorgenomen onderneming tegen de Enakieten. Jozua was beide een vorst en een profeet, en in beide hoedanigheden voegde het hem Kaleb te zegenen, want "hetgeen minder is wordt gezegend van hetgeen meerder is." Hebron werd aan Kaleb en zijn erfgenamen gegeven vers 14, *omdat hij volhard heeft de Heere, de God Israëls, na te volgen.* En zalig zijn wij, zo wij Hem navolgen. Bijzondere Godsvrucht zal met bijzondere gunsten gekroond worden. Nu wordt ons hier gezegd:

1. Wat Hebron geweest is: de stad van Arba, een groot mens onder de Enakieten, vers 15. In Genesis 23:2 vinden wij het Kirjath-Arba genoemd, als de plaats waar Sara gestorven is. In de

omtrek dier plaats hebben Abraham, Izak en Jakob meestal gewoond, en in de nabijheid er van was de spelonk van Machpela, waar zij begraven zijn, hetgeen Kaleb misschien herwaarts heeft gevoerd, toen hij het land ging verspieden, en het hem boven ieder ander deel tot een erfenis deed begeren.

2. Er wordt ons naderhand gezegd wat Hebron was.

a. Het was een van de steden, die de priesters behoorde, Jozua 21:13, *en een vrijstad,* Jozua 20:7. Toen Kaleb het kreeg, vergenoegde hij zich met het omliggende land, en gaf blijmoedig de stad aan de priesters en dienstknechten des Heeren, achtende dat het aan niemand beter gegeven kon worden, ja zelfs aan zijn eigen kinderen niet, en dat het er toch ook niet minder het zijne om was, dat het aldus aan God gewijd werd.

b. Het was een koninklijke stad, en in het begin van Davids regering de hoofdstad van het rijk van Juda, derwaarts begaf het volk zich tot hem, en daar heeft hij zeven jaren geregeerd. Zo hoge eer werd aan Kalebs stad aangedaan, jammer is het, dat er lang daarna zulk een vlek kwam op zijn geslacht-als Nabal geweest is, want hij was *een Kalebiet,* 1 Samuel 25:3. Ook de beste mensen kunnen hun deugden niet op hun erfgenamen doen overgaan.

HOOFDSTUK 15

1 En het lot voor den stam der kinderen van Juda, naar hun huisgezinnen, was: aan de landpale van Edom, de woestijn Zin, zuidwaarts, was het uiterste tegen het zuiden;
2 Zodat hun landpale, tegen het zuiden, het uiterste van de Zoutzee was; van de tong af, die tegen het zuiden ziet;
3 En zij gaat uit naar het zuiden tot den opgang van Akrabbim, en gaat door naar Zin, en gaat op van het zuiden naar Kades-barnea, en gaat door Hezron, en gaat op naar Adar, en gaat om Karkaa;
4 En gaat door naar Azmon, en komt uit aan de beek van Egypte; en de uitgangen dezer landpale zullen naar de zee zijn. Dit zal uw landpale tegen het zuiden zijn.
5 De landpale nu tegen het oosten zal de Zoutzee zijn, tot aan het uiterste van de Jordaan; en de landpale, aan de zijde tegen het noorden, zal zijn van de tong der zee, van het uiterste van de Jordaan.
6 En deze landpale zal opgaan tot Beth-hogla, en zal doorgaan van het noorden naar Beth-araba; en deze landpale zal opgaan tot den steen van Bohan, den zoon van Ruben.
7 Verder zal deze landpale opgaan naar Debir, van het dal van Achor, en zal noordwaarts zien naar Gilgal, hetwelk tegen den opgang van Adummim is, die aan het zuiden der beek is. Daarna zal deze landpale doorgaan tot het water van En-semes, en haar uitgangen zullen wezen te En-rogel.
8 En deze landpale zal opgaan door het dal van den zoon van Hinnom, aan de zijde van den Jebusiet van het zuiden, dezelve is Jeruzalem; en deze landpale zal opwaarts gaan tot de spits van den berg, die voor aan het dal van Hinnom is, westwaarts, hetwelk in het uiterste van het dal der Refaieten is, tegen het noorden.
9 Daarna zal deze landpale strekken van de hoogte des bergs tot aan de waterfontein Nefthoah, en uitgaan tot de steden van het gebergte Efron. Verder zal deze landpale strekken naar Baala; deze is Kirjath-jearim.
10 Daarna zal deze landpale zich omkeren van Baala tegen het westen, naar het gebergte Seir, en zal doorgaan aan de zijde van den berg Jearim van het noorden; deze is Chesalon; en zij zal afkomen naar Beth-semes, en door Timna gaan.
11 Verder zal deze landpale uitgaan aan de zijde van Ekron, noordwaarts, en deze landpale zal strekken naar Sichron aan, en over den berg Baala gaan, en uitgaan te Jabneel; en de uitgangen dezer landpale zullen zijn naar de zee.
12 De landpale nu tegen het westen zal zijn tot de grote zee en derzelver landpale. Dit is de landpale der kinderen van Juda rondom heen, naar hun huisgezinnen.
13 Doch Kaleb, den zoon van Jefunne, had hij een deel gegeven in het midden der kinderen van Juda, naar den mond des HEEREN tot Jozua, de stad van Arba, vader van Enak, dat is Hebron.
14 En Kaleb verdreef van daar de drie zonen van Enak, Sesai, en Ahiman, en Talmai, geboren van Enak.
15 En daar daar toog hij opwaarts tot de inwoners van Debir (de naam van Debir nu was te voren Kirjath-sefer).
16 En Kaleb zeide: Wie Kirjath-sefer zal slaan, en nemen haar in, dien zal ik ook mijn dochter Achsa tot een vrouw geven.
17 Othniel nu, de zoon van Kenaz, den broeder van Kaleb, nam haar in; en hij gaf hem Achsa, zijn dochter, tot een vrouw.
18 En het geschiedde, als zij tot hem kwam, zo porde zij hem aan, om een veld van haar vader te begeren; en zij sprong van den ezel af; toen sprak Kaleb tot haar: Wat is u?

19 En zij zeide: Geef mij een zegen; dewijl gij mij een dor land gegeven hebt, geef mij ook waterwellingen. Toen gaf hij haar hoge waterwellingen en lage waterwellingen.
20 Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Juda, naar hun huisgezinnen.
21 De steden nu, van het uiterste van den stam der kinderen van Juda tot de landpale van Edom, tegen het zuiden, zijn: Kabzeel, en Eder, en Jagur,
22 En Kina, en Dimona, en Adada,
23 En Kedes, en Hazor, en Jithnan,
24 Zif, en Telem, en Bealoth,
25 En Hazor-hadattha, en Kerioth-hezron, (dat is Hazor).
26 Amam, en Sema, en Molada,
27 En Hazar-gadda, en Hesmon, en Beth-palet,
28 En Hazar-sual, en Beer-seba, en Biz-jotheja,
29 Baala, en Ijim, en Azem,
30 En Eltholad, en Chesil, en Horma,
31 En Ziklag, en Madmanna, en Sanzanna,
32 En Lebaoth, en Silhim, en Ain, en Rimmon. Al deze steden zijn negen en twintig en haar dorpen.
33 In de laagte zijn: Esthaol, en Zora, en Asna,
34 En Zanoah, en En-gannim, Tappuah, en Enam,
35 Jarmuth, en Adullam, Socho en Azeka,
36 En Saaraim, en Adithaim, en Gedera, en Gederothaim; veertien steden en haar dorpen.
37 Zenan, en Hadasa, en Migdal-gad,
38 En Dilan, en Mizpa, en Jokteel,
39 Lachis, en Bozkath, en Eglon,
40 En Chabbon, en Lahmas, en Chitlis,
41 En Gederoth, Beth-dagon, en Naama, en Makkeda; zestien steden en haar dorpen.
42 Libna, en Ether, en Asan,
43 En Jiftah, en Asna, en Nezib,
44 En Kehila, en Achzib, en Mareza; negen steden en haar dorpen;
45 Ekron, en haar onderhorige plaatsen, en haar dorpen.
46 Van Ekron, en naar de zee toe; alle, die aan de zijde van Asdod zijn, en haar dorpen;
47 Asdod, haar onderhorige plaatsen en haar dorpen; Gaza, haar onderhorige plaatsen en haar dorpen, tot aan de rivier van Egypte; en de grote zee, en haar landpale.
48 Op het gebergte nu: Samir, en Jatthir, en Socho,
49 En Danna, en Kirjath-sanna, die is Debir,
50 En Anab, en Estemo, en Anim,
51 En Gosen, en Holon, en Gilo; elf steden en haar dorpen.
52 Arab, en Duma, en Esan,
53 En Janum, en Beth-tappuah, en Afeka,
54 En Humta, en Kirjath-arba, die is Hebron, en Zior; negen steden en haar dorpen.
55 Maon, Karmel, en Zif, en Juta,
56 En Jizreel, en Jokdeam, en Zanoah,
57 Kain, Gibea, en Timna; tien steden en haar dorpen.
58 Halhul, Beth-zur, en Gedor,
59 En Maarath, en Beth-anoth, en Eltekon; zes steden en haar dorpen.
60 Kirjath-baal, die is Kirjath-jearim, en Rabba; twee steden en haar dorpen.
61 In de woestijn: Beth-araba, Middin en Sechacha,

62 En Nibsan, en de Zoutstad, en Engedi; zes steden en haar dorpen.
63 Maar de kinderen van Juda konden de Jebusieten, inwoners van Jeruzalem, niet verdrijven; alzo woonden de Jebusieten bij de kinderen van Juda te Jeruzalem, tot dezen dag toe.

Het land was nog niet geheel veroverd, maar (zoals aan het slot van het vorige hoofdstuk gezegd is) *het rustte van de krijg* voor het ogenblik, hun legers waren allen uit het veld bijeengetrokken voor een algemene samenkomst te Gilgal, waar zij begonnen het land te verdelen, maar dit werk werd later voltooid te Silo Hoofdstuk 18:1 en verv. In dit hoofdstuk hebben wie het lot, dat de stam van Juda ten erfdeel viel, die hierin, evenals in andere dingen, de voorrang had.

I.De grenzen van Juda's erfdeel vers 1-12..

II De bijzondere toewijding van Hebron en het omliggende land aan Kaleb en zijn geslacht, vers 13-19.

III. De namen van de onderscheidene steden in Juda's erfdeel, vers 20 63.

Jozua 15:1-12

Juda en Jozef waren de twee zonen van Jakob op wie Rubens verbeurd geboorterecht is overgegeven. Aan Juda is de heerschappij ten deel gevallen, aan Jozef het dubbele deel, en daarom zijn deze twee stammen het eerst gevestigd, Juda in het zuidelijk deel van het land Kanaän, en Jozef in het noordelijk deel, aan de overige zeven stammen werden erfdelen gegeven, die als aanhangsels waren van deze twee. De erfdelen van Benjamin, Simeon en Dan waren aanhangsels van Juda, die van Issaschar, Zebulon, Nafthali en Aser van Jozef. Deze twee werden het eerst voorzien, nog vóór er zo'n nauwkeurig overzicht van het land was, als wij later zullen bevinden, Hoofdstuk 18:9. Waarschijnlijk zijn de aanzienlijkste delen van de noordelijke en zuidelijke gewesten, en die welke het dichtst bij Gilgal lagen, en waarmee het volk het best bekend was, eerst in twee delen verdeeld, en is het lot tussen deze twee voornaamste stammen geworpen, van de ene was Jozua, van de andere Kaleb, die de eerste commissaris was bij deze verdeling, en door de beslissing van dit lot werd het zuidelijk deel aan Juda toegewezen, waarvan wij het bericht hebben in dit hoofdstuk, en het noordelijk deel aan Jozef, waarvan wij het bericht hebben in de twee volgende hoofdstukken. En toen dit afgedaan was, bleef er van het overige een meer gelijk dividend te verdelen (gelijk zowel in hoeveelheid als in hoedanigheid) onder de zeven stammen. En dit was waarschijnlijk bedoeld met de algemene regel, die voor deze verdeling gegeven was, Numeri 33:54 "dengenen, die velen zijn, zult gij hun erfenis meerder maken, en die die weinigen zijn, zult gij hun erfenis minder maken, waarhenen voor iemand het lot zal uitgaan, dat zal hij hebben, " dat is: "Gij zult twee grotere delen vaststellen, die door het lot aan de talrijker stammen van Juda en Jozef toegewezen zullen worden, en dan zal het overige kleinere delen bevatten, die aan de minder talrijke stammen toegewezen zullen worden." Het eerste geschiedde te Gilgal, het laatste te Silo.

In deze verzen hebben wij de grenzen van het erfdeel van Juda, dat, evenals de overigen, gezegd wordt te zijn: *naar hun huisgezinnen* dat is met het oog op het aantal hunner huisgezinnen. En het geeft te kennen dat Jozua en Eleazar en de overige commissarissen, na aan iederen stam zijn lot gegeven te hebben van deze grote delen onderverdelingen hebben gemaakt, (waarschijnlijk wederom door het lot), om aan ieder geslacht zijn erfdeel aan te wijzen, en daarna aan ieder huisgezin, hetgeen beter kon geschieden door dit oppergezag, en minder misnoegen zou opwekken, dan indien het aan de mindere magistraten van iederen stam was overgelaten, om deze verdeling te maken. De grenzen van die stam worden hier uitvoerig beschreven, maar toch niet onveranderlijk vastgesteld, want veel van hetgeen hier binnen deze landpalen valt, werd later bij de erfdelen van Simeon en Dan gevoegd.

1. De oostzijde werd alleen door de Zoutzee begrensd, vers 5. Iedere zee is zout, maar deze was buitengewoon en meer dan natuurlijk zouthoudend, het gevolg en de uitwerking van het vuur en de zwavel, waarmee in Abrahams tijd Sodom en Gomorra verwoest werden, welker ruïnen begraven liggen op de bodem van dit dode water, dat nooit uit zichzelf wordt bewogen, en waarin zich geen levend wezen bevindt.

2. De zuidelijke grens was die van het land Kanaän in het algemeen, hetgeen blijken zal door vers 1-4 te vergelijken met Numeri 34:3-5. Zodat deze machtige en krijgshaftige stam van Juda de grenzen van het gehele land bewaarde naar de zijde, die tegen hun oude gezworen vijanden, de Edomieten (hoewel beider vaders tweelingbroeders waren) gekeerd lag. Daarom zal onze Heere, die "uit Juda gesproten is," en wiens "het koninkrijk is, Ezau's gebergte richten," Obadja: 21.

3. Door de noordelijke grens werd het van het erfdeel van Benjamin gescheiden. Hier wordt melding gemaakt van *de steen van Bohan,* een Rubeniet, vers 6, die waarschijnlijk een voornaam bevelhebber was in de krijgsmacht van Ruben, die over de Jordaan gekomen is, in het leger te Gilgal stierf, en niet ver van daaronder deze steen werd begraven. Ook het dal van Achor ligt binnen deze grens, vers 7, om de mannen van Juda te herinneren aan de beroering, die door Achan, een van hun stam, veroorzaakt werd aan de vergadering Israëls, opdat zij zich niet te veel zouden verheffen op hun diensten. Deze noordelijke grenslijn raakte dicht aan Jeruzalem, vers 8, zó dicht, dat de berg Zion binnen het erfdeel van deze stam lag, evenals de berg Moria, hoewel het grootste gedeelte van de stad binnen het erfdeel van Benjamin lag.

4. De westergrens naderde eerst de Grote Zee, vers 12, maar later werd aan die zijde een groot deel van het erfdeel van Juda afgenomen en aan Dan gegeven, want het lot moest alleen tussen Juda en Jozef beslissen, wie van hen het noordelijk, en wie het zuidelijk deel zou hebben, maar hun grenzen niet onveranderlijk vaststellen.

Aan Juda werden de grenzen van zijn erfdeel voorgeschreven, hoewel hij een machtige, krijgshaftige stam was en groten invloed had op de andere stammen, moet het toch niet aan zijn goedvinden worden overgelaten om zijn bezittingen naar eigen welgevallen uit te breiden, neen, hij moet zo leven en wonen, dat ook de andere stammen met hem kunnen leven en wonen. Zij, die hooggeplaatst zijn, moeten toch niet denken dat zij "alleen inwoners gemaakt zijn in het midden des lands."

Jozua 15:13-19

De geschiedschrijver schijnt behagen te hebben in iedere gelegenheid om gewag te maken van Kaleb en hem te eren, omdat hij God geëerd heeft door te volharden in Hem na te volgen. De schenking, die Jozua hem deed van het gebergte van Hebron voor zijn erfdeel, wordt hier herhaald, vers 13. En het wordt gezegd hem gegeven te zijn:

1. *Naar de mond des Heeren tot Jozua.* Hoewel Kaleb zijn goed recht er op bewezen had door de belofte, heeft toch Jozua, omdat God hem bevolen had het land te verdelen door het lot, ook in dit een geval, al was het om zijn oude vriend Kaleb genoegen te doen zonder order van God wiens orakel hij waarschijnlijk bij deze gelegenheid heeft geraadpleegd niet anders willen handelen. Het is zeer wenselijk om voor iedere twijfelachtige zaak de wil van God te kennen en duidelijk te zien wat onze plicht is.

2. Het wordt gezegd een deel te zijn *in het midden van de kinderen van Juda,* hoewel het hem toegewezen was voordat het land door het lot verdeeld werd, bleek toch dat God het lot zo bestuurd had, dat dit deel in het hart van de stam lag, hetgeen genadiglijk aldus in vriendelijkheid voor hem beschikt was, opdat hij niet zou zijn als een, die afgescheiden is van zijn broederen, en omringd door die van andere stammen.

Kaleb deze schenking verkregen hebbende, wordt ons nu gezegd:

I. Hoe hij zich onderscheidde door zijn eigen dapperheid in de verovering van Hebron, vers 14. Hij *verdreef van daar de drie zonen Enaks,* hij en degenen, die hij aannam om hem in deze te helpen. Dit wordt hier vermeld om te tonen, dat hij zich in zijn vertrouwen op een goede uitslag van deze zaak, zo de Heere met hem was, Hoofdstuk 14:12 niet heeft bedrogen, maar dat de uitkomst aan de verwachting heeft beantwoord. Er wordt niet gezegd, dat hij deze reuzen gedood heeft, maar dat hij hen *van daar verdreef,* hetgeen te kennen geeft dat zij zich op zijn nadering hebben teruggetrokken, voor zijn aangezicht zijn gevloden, de kracht en statuur van hun lichaam konden de moed van hun geest niet ophouden, zij hadden het aangezicht van een leeuw, maar het hart van een sidderende haas. Zo snijdt "God dikwijls de geest van de vorsten af als druiven," Psalm 76:13, "neemt Hij het hart van de hoofden des volks weg," Job 12:24, en beschaamt aldus het vertrouwen van de hovaardigen, en als wij de duivel, die briesenden leeuw, weerstaan, dan zal hij, al valt hij ook niet, toch vlieden.

II. Hoe hij de dapperheid aanmoedigde van degenen, die hem omringden bij de verovering van Debir, vers 15 en verv. Jozua had zich al eens meester gemaakt van Debir, Hoofdstuk 10:39, maar de Kanaänieten schijnen het gedurende de afwezigheid van het leger hernomen te hebben, zodat dit werk nog eens gedaan moest worden, en toen Kaleb de tenonderbrenging van Hebron, dat voor hem en zijn geslacht was, voltooid had, heeft hij, om te tonen dat het algemene welzijn hem even na aan het hart lag als zijn bijzonder belang, zijn krijgstocht voortgezet, en zo toog hij naar Debir en wilde de wapenen niet nederleggen vóór hij ook die stad, die op slechts drie uren afstands ten zeiden van Hebron lag, voorgoed tenonder gebracht ziet, al had hij daar ook geen bijzonder belang bij, maar de onderwerping er van zal zijn stam in het algemeen ten goede komen. Laat ons hieruit leren, om niet aan onze zaken alleen te denken, niet deze alleen te zoeken maar voor het welzijn te zorgen

van de gemeenschap waartoe wij behoren, wij zijn niet voor onszelf alleen geboren, en moeten niet voor onszelf alleen leven.

1. Er wordt hier nota genomen van de naam dier stad, tevoren werd zij *Kirjath-Sefer, de stad eens boeks,* genoemd, en *Kirjath-Sanna* dat sommigen vertalen in "de stad van de geleerdheid," aldus de LXX, "Polis grammatoon" vanwaar sommigen denken dat het een academiestad geweest is onder de Kanaänieten, zoals Athene in Griekenland, waar hun jongelingen opgeleid werden, of wellicht werden daar de boeken hunner kronieken, of gedenkschriften van de oudheden van hun volk bewaard, en het zou kunnen zijn, dat dit het was, waarom Kaleb zo begeerde Israël meester te zijn van deze stad, opdat zij bekend zouden worden met de oude geleerdheid van de Kanaänieten.

2. Het aanbod van Kaleb om zijn dochter en een goeden bruidsschat met haar, te geven aan hem, die het op zich nam om die stad tenonder te brengen, en het bevel zou voeren over de krijgsmacht, die tot deze dienst gebruikt werd, vers 15. Zo heeft Saul zijn dochter beloofd aan hem, die Goliath zou doden, I Samuel 17:25. Geen van beide bedoelde zijn dochter tot een huwelijk te dwingen met iemand, die zij niet konden liefhebben, maar beide vertrouwden op de gehoorzaamheid hunner dochters en haar onderworpenheid aan de wil haars vaders, al zou het dan ook tegen haar zin of neiging ingaan. Kalebs geslacht was niet slechts aanzienlijk en rijk, zijn huisgezin was ook Godsdienstig, hij, die zelf volhard heeft de Heere na te volgen, heeft ongetwijfeld ook zijn kinderen geleerd dit te doen, en daarom kon het niet anders dan een begerenswaardig huwelijk zijn voor een jongen man van goeden huize. Met dit voorstel beoogt Kaleb:

a. Dienst te bewijzen aan zijn land door deze belangrijke plaats tenonder te brengen, en:

b. Zijn dochter goed uit te huwelijken aan een man van geleerdheid, die een bijzondere voorliefde had voor de *boekenstad,* en een krijgsman, die zijn vaderland goed zal dienen, en zich verdienstelijk zal maken in zijn geslacht. Als hij zijn kind aan een man van die hoedanigheid ten huwelijk kon geven, dan zou hij haar goed getrouwd achten, hetzij dan zijn deel in het lot van zijn stam groot of klein was.

3. De plaats werd kloekmoedig veroverd door Othniël, een neef van Kaleb, die hij waarschijnlijk in zijn gedachten had, toen hij het aanbod deed, vers 17. Deze Othniël, die zich aldus heeft onderscheiden toen hij jong was, werd lang daarna, op gevorderden leeftijd, door de Geest geleid om beide een verlosser en een richter te zijn van Israël. Het is goed voor hen die de wereld ingaan, om reeds vroeg te beginnen met hetgeen goed en groot is, opdat zij, uitmuntende in de dienst als zij jong zijn, voortreffelijk kunnen zijn in eer, als zij oud zijn geworden.

4. Othniël heeft toen Achsa zijn volle nicht en Kalebs dochter, gehuwd. waarschijnlijk had hij haar tevoren reeds lief, hetgeen hem aanspoorde tot die stoute onderneming ten einde haar te verkrijgen. Liefde tot zijn land, eerzucht en de begeerte om de gunst te verkrijgen van de oversten zijns volks, zouden hem misschien niet tot die grote daad hebben aangespoord, maar zijn liefde voor Achsa deed het, want het denkbeeld was hem ondraaglijk, dat iemand anders meer zou doen dan hij om haar gunst te winnen, en zo werd hij dan met deze grootmoediger ijver bezield. Aldus is liefde sterk als de dood, en de ijver hard als het graf.

5. Omdat de gewijde geschiedschrijver nu de verdeling des lands verhaalt, geeft hij ons meteen een bericht van Achsa's huwelijksgift, die in land bestond, als van meerdere waardij, omdat het krachtens de Goddelijke belofte bezeten werd, hoewel wij kunnen veronderstellen, dat de veroveraars van Kanaän, die de buit roofden van zoveel rijke steden, ook wel veel geld zullen gehad hebben.

A. Zij verkreeg enig land door Kalebs vrije schenking, hetgeen haar vergund was, omdat zij binnen haar stam en geslacht huwde zoals ook de dochteren van Zelafead gedaan hebben. Hij *gaf haar een zuidland,* vers 19. Wèl land maar een zuidland, dat licht dor en onvruchtbaar werd.

B. Op haar verzoek verkreeg zij meer. Zij had gewild dat haar echtgenoot om een veld gevraagd had, een bijzonderen akker of vlak land waarschijnlijk, dat tot Kalebs lot behoorde, en belendde aan dat zuidland dat hij aan zijn dochter als huwelijksgift had geschonken. Zij dacht dat haar echtgenoot de meesten invloed zou hebben op haar vader, die ongetwijfeld zeer voldaan was overzijn schitterende heldendaad, maar hij vond dat het beter voegde, dat zij er om vroeg en meer waarschijnlijk bij haar vader zou overmogen. Dienovereenkomstig handelde zij dan ook, zich onderwerpende aan het oordeel van haar man, al was dit ook in strijd met haar mening, en zij heeft de zaak met veel overleg behandeld.

a. Zij nam de gelegenheid waar, dat haar vader haar naar het huis van haar echtgenoot bracht, toen hij in de blijdschap van zijn dochter zo goed gevestigd te zijn, niets te veel zou achten om voor haar te doen.

b. Zij *sprong van de ezel af,* ten teken van eerbied voor haar vader die zij nog even hoog wilde eren als vóór haar huwelijk. Zij weende of zuchtte op haar ezel, zoals de LXX het hier hebben, evenals ook de Vulgata. Zij gaf enige droefheid en zorg te kennen, teneinde aan haar vader de gelegenheid te geven om te vragen wat zij verlangde.

c. Zij noemt wat zij begeerde *een zegen,* omdat het zoveel zou bijdragen om haar vestiging aangenamer en gerieflijker te maken, en zij was er zeker van dat haar vader, daar zij niet slechts met zijn toestemming getrouwd was, maar in gehoorzaamheid aan zijn bevel, haar deze zegen niet zou weigeren.

d. Zij vraagt slechts om *het water,* want zonder dit zou de grond, die zij had, van weinig nut zijn, hetzij als bouwland of als weideveld, maar zij bedoelt het land, waarin de waterwellingen zijn, de bescheidenheid en het redelijke van haar verzoek waren zeer in haar voordeel. Aarde zonder water zou als een boom zijn zonder sap, of het lichaam van een dier zonder bloed, daarom heeft God, toen Hij de wateren in een plaats vergaderde, wijselijk en genadiglijk er in elke plaats iets van gelaten, opdat de aarde verrijkt zou worden ten dienste van de mens. Zie Psalm 104:10 en verv. Achsa bereikte haar doel, haar vader gaf haar wat zij vroeg, en misschien nog wel meer, want hij gaf haar *hoge waterwellingen en lage waterwellingen.* Het waren twee velden, aldus genaamd naar de bronnen, die erin waren, zoals wij gemeenlijk onderscheiden tussen het hoge land en het lage land. Zij, die dit hier van slechts een veld verstaan, besproeid beide door de regens van de hemel, en de bronnen die uit het hart van de aarde opwelden, ondersteunen hiermede de toespeling, die wij hier gewoonlijk op maken, als wij bidden om geestelijke en hemelse zegeningen, die betrekking hebben

op onze ziel, als zegeningen van de hoge waterwellingen, en die welke betrekking hebben op het lichaam en het tegenwoordige leven, als zegeningen van de lage waterwellingen.

Uit deze geschiedenis leren wij:

Ten eerste. Dat het geen overtreding is van het tiende gebod om in bescheidenheid de gemakken en gerieflijkheden van dit leven te begeren, als wij zien, dat zij op een goede en regelmatige wijze verkregen kunnen worden.

Ten tweede. Dat man en vrouw onderling te rade moeten gaan en samen moeten overeenkomen voor hetgeen ten algemenen nutte is voor hun gezin, en nog veel meer moeten zij samen overeenkomen om van hun hemelse Vader de beste zegeningen te vragen, die namelijk van de *hoge waterwellingen.*

Ten derde. Dat ouders nooit datgene verloren moeten achten, wet aan hun kinderen tot hun wezenlijk voordeel gegeven is, maar vrijgevig moeten zijn om hun niet alleen het nodige onderhoud maar ook huwelijksgoed te schenken, inzonderheid als zij gehoorzame kinderen zijn. Kaleb had zonen, I Kronieken 4:15, h en toch gaf hij zo'n ruim deel aan zijn dochter. Die ouders vergeten zich en de betrekking, waarin zij staan tot hun kinderen die hun ontzeggen wat gerieflijk voor hen is, als zij het zonder ongerief voor zichzelf kunnen missen.

Jozua 15:20-63

Wij hebben hier een lijst van de onderscheidene steden, die binnen het erfdeel van de stam van Juda lagen, en met name genoemd zijn, opdat zij zouden weten wat het hun is beide om het te bewaren en om er bij te blijven, en er hetzij door lafheid of laksheid het bezit niet van zouden verliezen, noch door begeerlijkheid zouden zoeken wat het hun niet was. De steden worden hier genoemd en geteld in verscheiden klassen, waarvoor zij toen beter een reden konden opgeven, dan wij het nu kunnen. Hier zijn:

1. Sommigen, die gezegd worden *van het uiterste te zijn tot de landpale van Edom,* vers 21-32. Er worden hier acht en dertig steden genoemd, en toch wordt gezegd, dat het *negen en twintig* waren, vers 32), omdat negen er van later bij het lot van Simeon gevoegd werden, en gerekend worden daartoe te behoren zoals blijkt uit een vergelijking met Hoofdstuk 19:2 en verv, daarom worden nu alleen die geteld (hoewel de overigen genoemd zijn) die aan Juda zijn verbleven.

2. Anderen, die gezegd worden *in de laagte te zijn,* vers 33, worden als veertien opgegeven, hoewel vijftien genoemd zijn maar het is waarschijnlijk, dat *Gedera* en *Gederathatin* (vers 36) of twee namen, of twee delen zijn van een en dezelfde stad.

3. Dan worden er zestien genoemd zonder enigerlei aanduiding van haar ligging, vers 37-41, en nog negen, vers 42 44.

4. Dan komen de drie Filistijnse steden: Ekron, Asdod en Gaza, vers 45-47.

5. Steden op *het gebergte,* in het geheel elf, vers 48-51, nog negen, vers 52-54, nog tien, vers 55-57, nog zes, vers 58, 59, dan twee vers 60, en zes in de woestijn, een deel des lands, minder dicht bevolkt dan het overige.

Nu vinden wij hier:

a. Bethlehem niet opgegeven, dat later de stad Davids was en geadeld werd doordat er onze Heere Jezus in geboren werd. Maar die stad, die op haar best genomen slechts "klein was onder de duizenden van Juda," Micha 5:1 was nu nog zo onbeduidend, dat zij niet ais een van de steden geacht werd, maar misschien een van de dorpen was, die niet genoemd zijn. Christus kwam om eer te geven aan de plaatsen, die tot Hem in betrekking stonden, niet om er eer aan te ontlenen.

b. Jeruzalem wordt gezegd nog in handen te blijven van de Jebusieten, vers 63, want *de kinderen van Juda konden hen niet verdrijven,* door hun traagheid, domheid en ongeloof. Hadden zij het met kracht en vastberadenheid beproefd dan zou God naar wij reden hebben te denken-niet in gebreke zijn gebleven hun voorspoed te geven, maar zij konden het niet, omdat zij het niet wilden. Jeruzalem zal later de heilige stad, de koninklijke stad zijn, de stad des groten Konings, het schoonste sieraad van geheel het land Israëls, God had haar daartoe bestemd. Het kan dus terecht beschouwd worden als een straf voor hun verzuim om andere steden, die God hun gegeven had te veroveren, dat zij zolang buiten deze gehouden werden.

Onder de steden van Juda (allen tezamen honderd veertien in getal) ontmoeten wij, Libna dat in Jorams tijd van Juda afviel, en zich waarschijnlijk tot een vrije, onafhankelijke staat verklaarde, 2 Koningen 8:22, en Lachis, waar koning Amazia gedood werd, 2 Koningen 14:19 . Haar inwoners waren de voorsten om afgoderij te bedrijven, Micha 1:13 zij *was van de dochter Zions* het begin van de zonde, Gilo, de stad van Achitofel wordt hier genoemd, en Thekoa, van waar de profeet Amos was, en in welker nabijheid Josafath een glorierijke overwinning heeft behaald, 2 Kronieken 20:20 h en verv, en Maresa, waar Asa een overwinning behaalde. Vele steden van deze stam komen voor in de geschiedenis van Davids moeilijken tijd. Adullam, Zif, Kehila, Maon, Engedi, Ziklag waren plaatsen hier tot deze stam gerekend, in welker nabijheid David zich dikwijls ophield, want hoewel Saul hem soms uit het erfdeel des Heeren verjoeg, heeft hij er zich toch zo dicht mogelijk bij gehouden. Dikwijls kwam hij in de woestijn van Juda, en daar, in die woestijn heeft Johannes de Doper gepredikt, en daar begon het koninkrijk Gods te komen, Mattheus 3:1. De rijkdom van dit land beantwoordde ongetwijfeld aan Jakobs zegen over die stam, dat hij "zijn kleed zal wassen in de wijn," Genesis 49:11. En in het algemeen: "Juda, gij zijt het, u zullen uw broeders loven."

HOOFDSTUK 16

1 Daarna kwam het lot der kinderen van Jozef uit: van de Jordaan bij Jericho, aan het water van Jericho, oostwaarts, de woestijn opgaande van Jericho, door het gebergte Beth-el;
2 En het komt van Beth-el uit naar Luz; en het gaat door tot de landpale des Archiets, tot Ataroth toe;
3 En het gaat af tegen het westen naar de landpale Jafleti, tot aan de landpale van het benedenste Beth-horon, en tot Gezer; en haar uitgangen zijn aan de zee.
4 Alzo hebben hun erfdeel bekomen de kinderen van Jozef, Manasse en Efraim.
5 De landpale nu der kinderen van Efraim, naar hun huisgezinnen, is deze: te weten, de landpale huns erfdeels was oostwaarts Atroth-addar tot aan het bovenste Beth-horon.
6 En deze landpale gaat uit tegen het westen bij Michmetath, van het noorden, en deze landpale keert zich om tegen het oosten naar Thaanath-silo, en gaat door dezelve van het oosten naar Janoah;
7 En komt af van Janoah naar Ataroth en Naharoth, en stoot aan Jericho, en gaat uit aan de Jordaan.
8 Van Tappuah gaat deze landpale westwaarts naar de beek Kana, en haar uitgangen zijn aan de zee. Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Efraim, naar hun huisgezinnen.
9 En de steden, die afgezonderd waren voor de kinderen van Efraim, waren in het midden van het erfdeel der kinderen van Manasse, al die steden en haar dorpen.
10 En zij verdreven de Kanaanieten niet, die te Gezer woonden; alzo woonden die Kanaanieten in het midden der Efraimieten tot op dezen dag; maar zij waren onder schatting dienende.

Het is jammer dat dit en het volgende hoofdstuk gescheiden zijn, want beide geven ons het lot van de kinderen van Jozef, Efraïm en Manasse, die na Juda de plaats van de ere zullen hebben, en dus niet eerste en beste deel verkregen in het noordelijk deel van Kanaän, zoals Juda het nu in het zuidelijk deel had. In dit hoofdstuk hebben wij:

1. Een algemeen bericht van het lot, dat deze twee stammen tezamen hadden vers 1-4.

II De grenzen van het lot van Efraïm in het bijzonder, vers 5-10. Dat van Manasse komt in het volgende hoofdstuk.

Jozua 16:1-4

Hoewel Jozef een van de jongere zonen van Jakob was, was hij toch de oudste van de twee zonen, die Rachel, zijn meest beminde huisvrouw hem gebaard had, en hij zelf was *zijn meest geliefde zoon,* en was het grootste sieraad en de steun van zijn familie, bewaarde haar van om te komen in een tijd van hongersnood, hij is de herder en steen Israëls geweest, en daarom werden zijn nakomelingen zeer begunstigd door het lot. Hun erfdeel lag in het hart des lands. Het strekte zich uit van de Jordaan in het oosten, vers 1. naar de Middellandse Zee in het westen, zodat het van zij tot zij de gehele breedte van Kanaän besloeg. Ongetwijfeld heeft ook de vruchtbaarheid van de grond beantwoord aan de zegen beide van Jakob en van Mozes, Genesis 49:35, 26, Deuteronomium 33:13.

De erfdelen van Efraïm en Manasse zijn niet zo in bijzonderheden beschreven als die van de andere stammen, wij hebben slechts de grenzen, die ze omsloten, niet de steden, die er in gevonden worden, zoals wij die van Juda gehad hebben, en later die van de andere stammen zullen krijgen. Hier kan geen reden voor worden opgegeven, tenzij wij mogen veronderstellen dat het aan Jozua die zelf uit de kinderen van Jozef was, overgelaten werd om de onderscheidene steden, die in hun lot lagen, naar goeddunken onder hen te verdelen, omdat hij de namen hunner steden niet overlegde in de groten raad hunner oversten, die zitting hield over deze zaak, en zo kwam het dat zij niet met de overige in de boeken werden geregistreerd.

Jozua 16:5-10

1. De grens van het lot van Efraïm wordt hier gesteld, door welke het ten zuiden gescheiden werd van Benjamin en Dan, die tussen Efraïm en Juda lagen. Ten noorden grensde het aan Manasse, ten oosten werd het door de Jordaan, ten westen door de Middellandse Zee begrensd. De geleerden, die er naar streven om nauwkeurig de lijn te trekken naar de hier gegeven aanwijzingen, zijn in zeer grote verlegenheid, daar de beschrijving kort en ingewikkeld is. De berichten van hen, die in deze latere tijden die landen hebben bereisd, kunnen de moeilijkheden niet uit de weg ruimen, daar het land thans zo ontzaglijk verschilt van wat het toen was, niet slechts zijn steden verwoest, zodat er geen spoor van overig is, maar beken zijn uitgedroogd, de loop van rivieren is veranderd, en zelfs "een berg vallende vergaat, en een rots wordt verzet uit haar plaats," Job 14:18. Tenzij ik kon hopen de twijfelingen op te lossen ten opzichte van deze schets van Efraïms grenzen, zou het geen nut hebben ze hier te noemen. Ongetwijfeld zijn zij toen volkomen duidelijk geweest, zodat aan de eerste bedoeling van ze te vermelden, volkomen beantwoord werd, de bedoeling namelijk om de oude landpalen te doen kennen, die door het nageslacht niet veranderd mochten worden.

2. Er wordt gesproken van enige afzonderlijke steden, die niet binnen deze grenzen lagen, tenminste niet, als de grenslijn recht getrokken was, maar binnen het lot van Manasse, vers 9, dat beter gelezen kon worden: *er waren afgezonderde steden voor de kinderen Efraïms onder het erfdeel van de kinderen van Manasse,* omdat het bleek dat Manasse ze kon missen en Efraïm ze nodig had, en men kon hopen dat er geen ongerief zou ontstaan uit deze vermenging van de twee stammen, die beide zonen Jozefs waren en elkaar als broeders behoorden lief te hebben. En hieruit blijkt dat, hoewel Manasse, toen de stammen in de vlakke velden van Moab geteld werden, een voorsprong had op Efraïm in getal, want de getelden van Manasse waren toen twee en vijftig duizend, en die van Efraïm slechts twee en dertig duizend, Numeri 26:34, 37 toch in de tijd, toen zij goed gevestigd waren in Kanaän, de handen wederom gekruist zijn, en de zegen van Mozes bewaarheid werd, Deuteronomium 33:17, *deze zijn de tienduizenden van Efraïm, en deze zijn de duizenden van Manasse.* Geslachten en koninkrijken nemen af en nemen toe, nemen toe en nemen weer af, naar het Gode behaagt.

3. Er wordt een schandmerk geplaatst op de Efraïmieten, omdat zij de Kanaänieten van Gezer niet uitgedreven hebben, vers 10. Dit was of door onverschilligheid of lafhartigheid uit gebrek aan geloof in de belofte Gods, dat Hij hen voorspoedig zou maken, indien zij een krachtige poging wilden doen, of uit gebrek aan ijver voor het gebod Gods, dat hen verplichtte *de Kanaänieten ten enenmale uit te drijven,* en geen vrede met hen te sluiten. En nu hoopten zij wel aan de wet te voldoen door hen belastingplichtig te maken, maar dat maakte de zaak nog erger (zoals Calvijn denkt) want het toonde dat zij hen spaarden uit geldgierigheid, om van hun arbeid te kunnen profiteren en door met hen over hun schatting te onderhandelen, waren zij in gevaar om door hun afgoderij te worden besmet. Maar sommigen denken, dat zij hen, toen zij hen belastingplichtig maakten, verplichtten om hun afgoden te verzaken en de zeven geboden van de zonen van Noach te onderhouden, en ik zou dit wel willen aannemen, indien wij in het vervolg van de geschiedenis niet bevonden dat de Israëlieten, wel verre van de afgoderij tegen te gaan in anderen, er zelf spoedig toe vervallen zijn.

Vele vermaarde plaatsen waren binnen dit lot van de stam van Efraïm, ofschoon zij hier niet genoemd zijn. Daar waren Rama, Samuels stad, in het Nieuwe Testament *Arimathea* genoemd, van waar Jozef was, die voor de begrafenis onzes Heeren heeft gezorgd, en Silo, waar de tabernakel

eerst werd opgericht. Thirza ook, de koninklijke stad van Jerobeam en zijn opvolgers, en Debora's palmboom, onder welke zij Israël richtte, waren in deze stam. Samaria gebouwd door Omri, na het verbranden van het koninklijk paleis van Thirza was in deze stam, en was gedurende langen tijd de koninklijke stad van het rijk van de tien stammen. Niet ver van daar waren Sichem, en de bergen Ebal en Gerizim, en Sichar, nabij welke plaats Jakobs put was, waar Christus met de Samaritaanse vrouw heeft gesproken. In de geschiedenis van de Richteren lezen wij veel van het gebergte Efraïm, en van een stad, genaamd Efraïm, waarschijnlijk in deze stam, naar welke Christus zich teruggetrokken heeft, Johannes 11:54. Het gehele rijk van de tien stammen wordt in de profeten, inzonderheid in Hosea, Efraïm genoemd.

HOOFDSTUK 17

1 De stam van Manasse had ook een lot, omdat hij de eerstgeborene van Jozef was: te weten Machir, de eerstgeborene van Manasse, de vader van Gilead; omdat hij een krijgsman was, zo had hij Gilead en Bazan.
2 Ook hadden de overgebleven kinderen van Manasse een lot, naar hun huisgezinnen; te weten de kinderen van Abiezer, en de kinderen van Helek, en de kinderen van Asriel, en de kinderen van Sechem, en de kinderen van Hefer, en de kinderen van Semida. Dit zijn de mannelijke kinderen van Manasse, den zoon van Jozef, naar hun huisgezinnen.
3 Zelafead nu, de zoon van Hefer, den zoon van Gilead, den zoon van Machir, den zoon van Manasse, had geen zonen, maar dochters; en dit zijn de namen zijner dochteren: Machla en Noa, Hogla, Milka en Tirza.
4 Dezen dan traden toe voor het aangezicht van Eleazar, den priester, en voor het aangezicht van Jozua, den zoon van Nun, en voor het aangezicht der oversten, zeggende: De HEERE heeft Mozes geboden, dat men ons een erfdeel geven zou in het midden onzer broederen. Daarom gaf hij haar, naar den mond des HEEREN, een erfdeel in het midden der broederen van haar vader.
5 En aan Manasse vielen tien snoeren toe, behalve het land Gilead en Bazan, dat op gene zijde van de Jordaan is.
6 Want de dochteren van Manasse erfden een erfdeel in het midden zijner zonen; en het land Gilead hadden de overgebleven kinderen van Manasse.
7 Zodat de landpale van Manasse was van Aser af tot Michmetath, die voor aan Sichem is; en deze landpale gaat ter rechterhand tot aan de inwoners van En-tappuah.
8 Manasse had wel het land van Tappuah, maar Tappuah zelve, aan de landpale van Manasse, hadden de kinderen van Efraim.
9 Daarna komt de landpale af naar de beek Kana tegen het zuiden der beek. Deze steden zijn van Efraim in het midden der steden van Manasse; en de landpale van Manasse is aan het noorden der beek, en haar uitgangen zijn aan de zee.
10 Het was van Efraim tegen het zuiden, en tegen het noorden was het van Manasse, en de zee was zijn landpale; en aan het noorden stieten zij aan Aser, en aan het oosten aan Issaschar.
11 Want Manasse had, in Issaschar en in Aser, Beth-sean en haar onderhorige plaatsen, en Jibleam en haar onderhorige plaatsen, en de inwoners te Dor en haar onderhorige plaatsen, en de inwoners te En-dor en haar onderhorige plaatsen, en de inwoners te Thaanach en haar onderhorige plaatsen, en de inwoners te Megiddo en haar onderhorige plaatsen: drie landstreken.
12 En de kinderen van Manasse konden de inwoners van die steden niet verdrijven; want de Kanaanieten wilden in hetzelve land wonen.
13 En het geschiedde, als de kinderen Israels sterk werden, zo maakten zij de Kanaanieten cijnsbaar; maar zij verdreven hen niet ganselijk.
14 Toen spraken de kinderen van Jozef tot Jozua, zeggende: Waarom hebt gij mij ten erfdeel maar een lot en een snoer gegeven, daar ik toch een groot volk ben, voor zoveel de HEERE mij dus verre gezegend heeft?
15 Jozua nu zeide tot henlieden: Dewijl gij een groot volk zijt, zo ga op naar het woud, en houw daar voor u af in het land der Ferezieten en der Refaieten, dewijl u het gebergte van Efraim te eng is.
16 Toen zeiden de kinderen van Jozef: Dat gebergte zou ons niet genoegzaam zijn; er zijn ook ijzeren wagens bij alle Kanaanieten, die in het land des dals wonen, bij die te Beth-sean en haar onderhorige plaatsen, en die in het dal van Jizreel zijn.

17 Verder sprak Jozua tot het huis van Jozef, tot Efraim en tot Manasse, zeggende: Gij zijt een groot volk, en gij hebt grote kracht, gij zult geen een lot hebben;
18 Maar het gebergte zal het uwe zijn; en dewijl het een woud is, zo houw het af, zo zullen zijn uitgangen de uwe zijn; want gij zult de Kanaanieten verdrijven, al hebben zij ijzeren wagens, al zijn zij sterk.

Vervolgens zal voor de halve stam van Manasse voorzien worden, en hier hebben wij:

I. De geslachten van die stam waaraan een erfdeel wordt gegeven, vers 1-6..

II Het land, dat hun ten deel viel, vers 7-13.

III. Het gezamenlijk verzoek van de twee stammen uit Jozef voortgekomen, om vergroting van hun erfdeel, en Jozua's antwoord hierop, vers 14-18.

Jozua 17:1-6

Manasse was zelf slechts de helft van de stam van Jozef, maar was nog verdeeld en onderverdeeld.

1. Hij was verdeeld in twee delen, het een deel reeds gevestigd aan de andere kant van de Jordaan, bestond uit hen, die de nakomelingen waren van Machir, vers 1. Deze Machir was aan Manasse geboren in Egypte, had zich daar onderscheiden als een krijgsman, waarschijnlijk in de strijd tussen de Efraïmieten en de mannen van Gath, 1 Kronieken 7:21 h. Zijn krijgshaftige aard ging over op zijn nakomelingen, en daarom gaf Mozes hun Gilead en Basan aan de andere kant van de Jordaan, Hoofdstuk 13:31. Hier wordt gezegd dat hij het lot ontving, *omdat hij Jozefs eerstgeborene was.* Bisschop Patrick denkt dat het overgezet moet worden: "ofschoon hij Jozefs eerstgeborene was," en dan is de bedoeling duidelijk, namelijk dat het tweede lot voor Manasse was, omdat, hoewel hij de eerstgeborene was, Jakob toch aan Efraïm de voorrang had gegeven. Zie de namen van deze hoofden van de geslachten, die zich aan de andere kant van de Jordaan hadden gevestigd, 1 Kronieken 5:24 h.

2. Het deel van de stam, gevestigd aan deze zijde van de Jordaan, was onderverdeeld in tien geslachten, vers 5. Er worden hier zes zonen van Gilead genoemd, vers 2, dezelfden, die in Numeri 26:30-32 vermeld zijn, behalve dat hij, die daar Iëzer genoemd wordt, hier Abiëzer genoemd wordt. Vijf van deze zonen hadden ieder hun deel, van de zesde, Hefer genaamd, was de mannelijke linie uitgestorven met zijn zoon Zelafead, die alleen vijf dochters naliet, van wie wij dikwijls gelezen hebben, en deze vijf ontvingen ieder haar deel, daar zij echter allen haar aanspraken op Hefer grondden, zijn haar vijf delen tezamen slechts gelijk aan een van de delen van de vijf zonen. Of indien Hefer, behalve Zelafead nog andere zonen had, in wie de naam van het geslacht bewaard bleef, dan hebben hun nakomelingen de dochteren gehuwd van Zelafead, de oudsten broeder, en in haar recht werden hun dan delen toegewezen. Zie Numeri 36:12.

Hier is:

a. De aanspraak van de dochters van Zelafead, gegrond op het gebod, dat God aan Mozes haar betreffende heeft gegeven, vers 4. Toen zij jong waren, hadden zij zelf haar zaak bepleit voor Mozes, en verkregen dat zij een erfdeel zouden ontvangen met haar broederen, en nu wilden zij die schenking niet verliezen door na te laten om tot Jozua te spreken. Zij schijnen ter rechter tijd zelf haar aanspraken ingediend te hebben, en hebben het niet door haar echtgenoten laten doen.

b. De toewijzing van haar erfdelen overeenkomstig haar aanspraak. Jozua wist zeer wel wat God hieromtrent had geboden, en hij heeft er niet tegen ingebracht, dat zij niet gediend hebben in de oorlogen van Kanaän, en er dus geen reden was waarom zij delen zouden in het bezit van Kanaän maar gaf haar geredelijk *een erfdeel in het midden van de broederen haars vaders,* en nu oogstten zij het voordeel van haar Godvruchtigen ijver en verstandige voorziening in deze zaak. Aldus zullen zij, die zich in de woestijn van deze wereld een plaats verzekeren in het erfdeel van de heiligen in het licht er voorzeker de genieting van hebben in de andere wereld, terwijl zij die dit nu verzuimen die plaats voor altijd zullen verliezen.

Jozua 17:7-13

Wij hebben hier een kort bericht van het erfdeel van deze halve stam. Het strekte zich uit van de Jordaan in het oosten, tot aan de grote zee in het westen, ten zuiden paalde het aan Efraïm, maar ten noorden grensde het aan Aser en Issaschar, Aser lag ten noordwesten, en Issaschar ten noord-oosten, hetgeen de betekenis schijnt te zijn van hetgeen gezegd is in vers 10, dat zij (dat is Manasse en Efraïm daar beide tezamen de stam van Jozef vormden) aan het noorden aan Aser stieten, en aan het oosten aan Issaschar, want Efraïm zelf grensde niet aan deze stammen.

Er worden betreffende dit lot sommige bijzonderheden opgemerkt.

1. Dat er veel gemeenschap was tussen deze stam en die van Efraïm. De stad Tappuah behoorde aan Efraïm, maar het omliggende land aan Manasse, vers 8. Er waren ook vele steden van Efraïm, die binnen de grenzen van Manasse lagen, vers 9, Hoofdstuk 16:9.

2. Dat evenzo Manasse steden met haar onderhorigheden had in de stammen Issaschar en Aser, vers 11. God had het zo beschikt, dat iedere stam wel zijn bijzonder erfdeel had dat er niet van vervreemd mocht worden, maar dat zij toch zich derwijze met elkaar zouden mengen dat er onderlinge bekendheid en gemeenschap tussen hen zouden blijven bestaan, en er gelegenheid zou zijn om elkaar goede diensten te bewijzen, zoals het betaamde aan hen, die wel van verschillende stammen waren, maar toch allen tot het een Israël behoorden, en verplicht waren elkaar lief te hebben als broeders.

3. Dat zij de Kanaänieten onder hen lieten wonen, in tegenspraak met het gebod van God hun eigen doeleinden dienende door hen oogluikend toe te laten, want zij maakten hen belastingplichtig, vers 12, 13. De Efraïmieten hadden hetzelfde gedaan, Hoofdstuk 16:10, en van hen hadden de Manassieten het misschien geleerd en zich met hun voorbeeld verontschuldigd.

De merkwaardigste persoon van deze halven stam is in latere tijden Gideon geweest, wiens grote daden binnen dit lot geschied zijn. Hij was van het geslacht van Abiezer. Cesarea was in dit lot, en Antipatris, vermaard in de latere eeuwen van de Joodsen staat.

Jozua 17:14-18

I. De kinderen Jozefs zijn hier ontevreden met hun lot. Indien zij een rechtmatige reden tot ontevredenheid gehad hadden, dan zou Jozua naar wij reden hebben te geloven, hen geholpen hebben, door er iets aan toe te voegen, of te veranderen, maar het blijkt niet dat hij dit gedaan heeft. Waarschijnlijk hebben zij, omdat Jozua zelf van die stam was, zich gevleid dat hun wel enigerlei bijzondere gunst zou betoond worden, en dat zij niet bepaald zouden blijven bij de beslissing van het lot, tenminste niet zo streng er bij bepaald zouden blijven als de andere stammen, maar Jozua laat hun weten dat hij in de vervulling van zijn ambt als openbaar persoon niet meer acht gaf op zijn stam dan op welke anderen ook en zonder gunst of partijdigheid zou handelen, en hierin heeft hij een voortreffelijk voorbeeld nagelaten aan allen, die met een openbaar ambt bekleed zijn. Er was zeer voldoende voor hen gezorgd, zij hadden, voorzoveel blijkt, zoveel als zij konden beheren, en toch noemen zij het geringschattend slechts een lot, alsof hetgeen aan beide toegewezen was, nauwelijks genoeg was voor een. Het woord *voor klagers,* Judas: 16, is *mempsimoiroi,* klagers over hun staat, zoals de kinderen van Jozef, die datgene veranderd wilden hebben, waarvan de beschikking van de Heere is. Zij wijzen op twee dingen om kracht bij te zetten aan hun verzoek om vermeerdering van hun deel.

1. Dat zij door de zegen Gods over hen zeer talrijk zijn, vers 14. *Ik ben een groot volk voor zoveel de Heere mij dusver gezegend heeft,* en wij hebben reden te hopen dat Hij, die de monden gezonden heeft, er de spijs voor zenden zal. *"Ik ben een groot volk,* en zal in zo'n klein erfdeel geen ruimte hebben om te gedijen." Doch merk op: als zij met dankbaarheid spreken van hun tegenwoordige toename, spreken zij niet met vertrouwen van de voortduring ervan. "Dusver heeft de Heere mij gezegend, wat Hij ook voor het vervolg goed zal vinden met mij te doen." De onzekerheid omtrent hetgeen zijn zal moet ons niet ondankbaar maken voor hetgeen geweest is, en in goedertierenheid over ons gedaan is.

2. Dat een groot deel van het land, dat hun ten deel was gevallen, nu nog in de handen van de Kanaänieten was, en dat deze geduchte vijanden waren, die *ijzeren wagens* op het slagveld medebrachten, vers 16, dat is: wegens aan welker zijden, of wagenas, lange zeisen bevestigd waren, die een grote slachting aanrichtten onder allen, die op hun weg kwamen, ze wegmaaiende als koren. Zij voeren aan, dat hun wel een goed erfdeel was toebeschikt, maar dat het in slechte handen was, en zij er niet in het bezit van konden geraken, zij wensen dat hun lot gevallen was in landstreken, die meer ten volle tenonder waren gebracht dan deze hun toegewezen landstreek was.

II. Jozua poogt hen te verzoenen met hun deel. Hij erkent dat zij een *"groot volk* zijn, en daar zij twee stammen zijn, meer behoorden te hebben dan *één lot,* vers 17, maar hij zegt hun dat hetgeen hun ten deel was gevallen, een voldoend lot voor hen beide zijn zou, indien zij slechts wilden werken en strijden. Zij begeerden een lot, waar zij zich konden toegeven in gemak en genot en weelde. "Neen", zegt Jozua, "daar moet gij niet op rekenen, *in het zweet uws aanschijns zult gij brood eten,* is een vonnis, dat zelfs in Kanaän nog van kracht is." Hij werpt hun hun eigen argument terug, dat zij een groot volk zijn. Gij zijt een groot volk, en zijt dus te meer instaat uzelf te helpen, en hebt te minder reden om hulp te verwachten van anderen. Indien gij vele monden hebt, die gevuld moeten worden, dan hebt gij ook tweemaal meer handen om te werken, verdient uw kost, en dan zult gij eten."

1. Hij zegt hun *voor meer te werken,* vers 15. "*Ga op naar het woud,* dat binnen uw grenzen is, en laat alle handen aan het werk gaan om bomen om te houwen, ontgint het woeste land, en maakt het door kunst en vlijt tot goed bouwland." Velen verlangen naar grotere bezittingen, die hetgeen zij hebben niet goed weten te gebruiken, er hun voordeel niet mee weten te doen. Zij denken dat hun meer talenten geschonken konden zijn, maar doen geen handel met die welke hun toevertrouwd werden. De armoede van de meeste mensen is het gevolg van hun luiheid, wilden zij graven, zij zouden niet behoeven te bedelen.

2. Hij zegt hun *voor meer te strijden,* vers 17, 18. Toen zij pleitten dat zij niet in het woud konden komen, waarvan hij had gesproken, omdat in het dal tussen het woud en hen Kanaänieten waren, met wie zij geen strijd durfden beginnen, was Jozua's antwoord: "Vreest hen niet, gij hebt God aan uw zijde, en gij zult *de Kanaänieten uitdrijven,* indien gij er u slechts in ernst toe begeeft, *al hebben zij ook ijzeren wagens."* Wij zijn nauw in onszelf als wij de moeilijkheden, die op de weg van onze verruiming liggen, groter achten dan zij in werkelijkheid zijn. Wat is voor geloof en een heilige vastberadenheid onoverkomelijk?

HOOFDSTUK 18

1 En de ganse vergadering van de kinderen Israels verzamelde zich te Silo, en zij richtten aldaar op de tent der samenkomst, nadat het land voor hen onderworpen was.
2 En er bleven over onder de kinderen Israels, aan dewelken zij hun erfdeel niet uitgedeeld hadden, zeven stammen.
3 En Jozua zeide tot de kinderen Israels: Hoe lang houdt gij u zo slap, om voort te gaan, om het land te beerven, hetwelk de HEERE, de God uwer vaderen, u gegeven heeft?
4 Geeft voor ulieden drie mannen van elken stam, dat ik ze heenzende, en zij zich opmaken, en het land doorwandelen, en beschrijven hetzelve naar hun erven, en weder tot mij komen.
5 Zij nu zullen het delen in zeven delen; Juda zal blijven op zijn landpale van het zuiden, en het huis van Jozef zal blijven op zijn landpale van het noorden.
6 En gijlieden zult het land beschrijven in zeven delen, en tot mij herwaarts brengen, dat ik voor ulieden het lot hier werpe voor het aangezicht des HEEREN, onzes Gods.
7 Want de Levieten hebben geen deel in het midden van ulieden; maar het priesterdom des HEEREN is hun erfdeel. Gad nu, en Ruben, en de halve stam van Manasse, hebben hun erfdeel genomen op gene zijde van de Jordaan, oostwaarts, hetwelk hun Mozes, de knecht des HEEREN, gegeven heeft.
8 Toen maakten zich die mannen op, en gingen heen. En Jozua gebood hun, die heengingen om het land te beschrijven, zeggende: Gaat, en doorwandelt het land, en beschrijft het; komt dan weder tot mij, zo zal ik ulieden hier het lot werpen, voor het aangezicht des HEEREN, te Silo.
9 De mannen dan gingen heen, en togen het land door en beschreven het, naar de steden, in zeven delen, in een boek; en kwamen weder tot Jozua in het leger te Silo.
10 Toen wierp Jozua het lot voor hen te Silo, voor het aangezicht des HEEREN. En Jozua deelde aldaar den kinderen Israels het land, naar hun afdelingen.
11 En het lot van den stam der kinderen van Benjamin kwam op, naar hun huisgezinnen; en de landpale van hun lot ging uit tussen de kinderen van Juda, en tussen de kinderen van Jozef.
12 En hun landpale was naar den hoek noordwaarts van de Jordaan; en deze landpale gaat opwaarts aan de zijde van Jericho van het noorden, en gaat op door het gebergte westwaarts, en haar uitgangen zijn aan de woestijn van Beth-aven.
13 En van daar gaat de landpale door naar Luz, aan de zijde van Luz (welke is Beth-el), zuidwaarts; en deze landpale gaat af naar Atroth-addar, aan den berg, die aan de zuidzijde van het benedenste Beth-horon is.
14 En die landpale strekt en keert zich om, naar den westhoek zuidwaarts van den berg, die tegenover Beth-horon zuidwaarts is, en haar uitgangen zijn aan Kirjath-baal (welke is Kirjath-jearim), een stad der kinderen van Juda. Dit is de hoek ten westen.
15 De hoek nu ten zuiden is aan het uiterste van Kirjath-jearim; en deze landpale gaat uit ten westen, en zij komt uit aan de fontein der wateren van Neftoah.
16 En deze landpale gaat af tot aan het uiterste des bergs, die tegenover het dal van den zoon van Hinnom is, die in het dal der Refaieten is tegen het noorden; en gaat af door het dal van Hinnom, aan de zijde der Jebusieten zuidwaarts, en gaat af aan de fontein van Rogel;
17 En strekt zich van het noorden, en gaat uit te En-semes; van daar gaat zij uit naar Geliloth, welke is tegenover den opgang naar Adummim, en zij gaat af aan den steen van Bohan, den zoon van Ruben;
18 En gaat door ter zijde tegenover Araba naar het noorden, en gaat af te Araba.

19 Verder gaat deze landpale door aan de zijde van Beth-hogla noordwaarts, en de uitgangen van deze landpale zijn aan de tong der Zoutzee noordwaarts, aan het uiterste van de Jordaan zuidwaarts. Dit is de zuiderlandpale.
20 De Jordaan nu bepaalt haar aan den hoek naar het oosten. Dit is het erfdeel der kinderen van Benjamin, in hun landpalen rondom, naar hun huisgezinnen.
21 De steden nu van den stam der kinderen van Benjamin, naar hun huisgezinnen, zijn: Jericho, en Beth-hogla, en Emek-keziz,
22 En Beth-araba, en Zemaraim, en Beth-el,
23 En Haavvim, en Para, en Ofra,
24 Chefar-haammonai, en Ofni, en Gaba; twaalf steden en haar dorpen.
25 Gibeon, en Rama, en Beeroth,
26 En Mizpe, en Chefira, en Moza,
27 En Rekem, en Jirpeel, en Tharala,
28 En Zela, Elef en Jebusi (deze is Jeruzalem), Gibath, Kirjath: veertien steden mitsgaders haar dorpen. Dit is het erfdeel der kinderen van Benjamin, naar hun huisgezinnen.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De oprichting van de tabernakel te Silo, vers 1.

II. Hoe de zeven stammen, die nog niet gevestigd waren, opgewekt werden om hun erfdeel te verkrijgen, en hoe Jozua er hun op weg voor heeft geholpen, vers 2-7.

III. De verdeling van het land in zeven delen door mannen die hiervoor aangesteld werden, vers 8, 9.

IV. De toewijzing van deze zeven delen aan de zeven stammen, die nog onvoorzien waren, door het lot, vers 10.

V. Het bijzondere lot van de stam van Benjamin, en de grenzen er van, vers 11-20. De steden, die er in gelegen waren, vers 21-28. De andere zes stammen zullen wij wel voorzien vinden in het volgende hoofdstuk.

Jozua 18:1

In het midden van de geschiedenis van de verdeling des lands komt nu dit bericht van het oprichten van de tent van de samenkomst, die totnutoe aan haar oude plaats was gebleven in het midden van het leger. Maar nu drie van de vier afdelingen, die haar in de woestijn plachten te omringen, verbroken en verminderd waren, die van Juda, Efraïm en Ruben door het vertrek van deze stammen naar hun respectieve bezittingen, en alleen die van Dan nog in zijn geheel was, werd het tijd om aan de verplaatsing van de tabernakel zelf naar een stad te denken. Menigmaal hadden de priesters en Levieten de tabernakel afgebroken, gedragen, en wederom opgericht in de woestijn, overeenkomstig de bevelen, die hun hiervoor gegeven waren, Numeri 4:5 en verv. Maar nu moeten zij het eens-voor-goed doen, geen pinnen zullen er meer van uitgetrokken, geen zelen er van verscheurd worden, Jesaja 33:20.

Merk op:

1. De plaats, waarheen de tabernakel gebracht werd, en waar hij werd opgericht. Het was Silo, een stad in het lot van Efraïm, maar zeer dicht bij het lot van Benjamin. Ongetwijfeld heeft God zelf hun op de een of andere wijze naar die plaats geleid, want Hij had beloofd, dat Hij de plaats zou verkiezen, om Zijn naam aldaar te doen wonen, Deuteronomium 12:11. Hoogstwaarschijnlijk heeft Hij Zijn wil ten opzichte van deze zaak bekend gemaakt door de borstlap des gerichts met de urim. Deze plaats werd gekozen:

a. Omdat zij in het hart des lands was, dichter bij het centrum dan Jeruzalem, en daarom te meer gerieflijk voor het samenkomen van geheel Israël uit de verschillende delen des lands. In de woestijn was hij in het midden des legers geplaatst, en daarom moet hij nu in het midden des volks zijn, als hetgeen allen heiligde, en "de heerlijkheid was in het midden van hen." Zie Psalm 46:6.

b. Omdat zij in het lot was van de stam, waartoe Jozua behoorde, die nu hun eerste magistraat was, en het zal hem beide tot eer en tot gerief zijn en tot voordeel voor het land, om hem in zijn nabijheid te hebben. De getuigenis Israëls en de stoelen des gerichts voegen zeer goed bij elkaar, Psalm 122:4, 5.

c. Sommigen denken dat het ook met het oog was op de naam dier plaats, daar Silo de naam was, waarbij de Messias bekend was in Jakobs profetie, Genesis 49:10, welke profetie ongetwijfeld wel bekend was onder de Joden. Het oprichten van de tabernakel te Silo gaf hun een wenk, dat in de Silo, van wie Jakob gesproken heeft, al de inzettingen van dit aardse heiligdom haar vervulling zullen hebben in een meerderen en volmaakten tabernakel, Hebreeen 9:1-11. Dr. Lightfoot denkt dat de plaats, waar de tabernakel werd opgericht *Silo* genoemd werd om de vreedzaamheid van het land in die tijd, zoals later Zijn tempel was in Salem, dat ook *vreedzaam* betekent.

2. De plechtige wijze waarop het geschiedde. *De gehele vergadering van de kinderen Israëls verzamelde zich te Silo* om de plechtigheid bij te wonen, ere te doen aan de arke Gods, als het teken van Gods tegenwoordigheid, en haar welkom te heten in de plaats harer vestiging. leder Israëliet had er belang bij, en daarom hebben allen hun blijdschap en voldoening bij deze gelegenheid geuit. Zie 2 Samuel 6:15. Waarschijnlijk zijn de stammen, die nog te Gilgal gelegerd waren toen de tabernakel naar Silo gebracht werd, ook vertrokken en hebben zij zich rondom Silo

gelegerd, want ieder Israëliet zou zich wensen te vestigen, waar Gods tabernakel gevestigd is. Bij deze gelegenheid wordt er melding van gemaakt, *dat het land voor hen onderworpen was*, om te kennen te geven dat zij, het land in die omtrek tenminste volkomen tenondergebracht zijnde, geen tegenstand ontmoetten, en geen gevaar vreesden, maar het nu tijd achtten, om op die wijze dankbaar te erkennen dat God goedertieren over hen geweest is, daar Hij hen zo aanhoudend met voorspoed had gezegend. Het was een goed voorteken voor hun eigen aangename vestiging in Kanaän, dat het hun eerste zorg was om de ark goed gevestigd te zien, zodra zij er een veilige plaats voor hadden. Hier is de ark ongeveer drie honderd jaren verbleven totdat de zonden van Eli's huis de ark deden verbeuren, Silo verwoestten, terwijl de ark weggevoerd werd door de vijanden. De puinhopen van Silo zijn lang daarna gebruikt als een waarschuwing voor Jeruzalem: "Gaat nu henen naar mijne plaats, die te Silo was, alwaar Ik Mijn naam in het eerst had doen wonen, en ziet wat Ik daaraan gedaan heb, " Jeremia 7:12, Psalm 78:60.

Jozua 18:2-10

I. Jozua bestraft de stammen, die nog niet gevestigd waren, omdat zij niets deden om een vestiging te verkrijgen in het land, dat God hun gegeven had. Er waren nog zeven stammen, die hun erfdeel moesten ontvangen zij waren zeker van het te zullen verkrijgen, maar wisten niet waar het zijn zou, en zij schijnen er zich niet zeer om bekommerd te hebben, vers 2. En nu redeneert Jozua met hen. *Hoe houdt gij u zo slap?* vers 3.

1. Zij waren al te zeer ingenomen met hun tegenwoordigen toestand, vonden het geheel niet kwaad om allen bij elkaar te wonen, en evenals de Babelbouwers, hadden zij geen zin om uit elkaar te gaan, zich te verspreiden, en elkanders goed gezelschap te verlaten. De roof van de steden, die zij genomen hadden, stelde hen instaat om voor het tegenwoordige ruim te leven, en aan de toekomst wilden zij niet denken. Misschien waren de stammen van Juda en Jozef, die hun erfdeel reeds ontvangen hadden in de naburige landstreken, edelmoedig om hun broederen te onthalen, die nog niet voorzien waren, zodat zij van het ene goede huis naar het andere gingen onder hun vrienden, waarmee zij, inplaats van wrok te koesteren omdat zij voor het ogenblik nog moesten wachten op hun erfdeel, zó tevreden waren dat zij er niet op gesteld waren om nu al eigen huizen te hebben.

2. Zij waren traag en tot uitstellen geneigd Zij wensten misschien wel dat die zaak reeds geregeld was, maar hadden de geestkracht niet om er zelf iets voor te doen, al was dit nog zozeer in hun eigen voordeel, evenals de luiaard, "die zijn hand in de boezem verbergt, en te moede is om die weer tot zijn mond te brengen." De landstreken, die nog verdeeld moesten worden, lagen op een afstand, sommigen er van waren nog in de handen van de Kanaänieten. Indien zij er nu bezit van gaan nemen, dan moeten de steden herbouwd of gerestaureerd worden, zij moeten hun kudden ver heendrijven, hun vrouwen en kinderen naar vreemde, hun onbekende plaatsen brengen, en dat kan niet zonder veel zorg en moeite geschieden, en zonder veel ontberingen te lijden, en zo: "Wie op de wind acht geeft, zal niet zaaien, en wie op de wolken ziet, zal niet maaien," Prediker 11:4 Door schijnbare moeilijkheden wordt menigeen afgehouden van zijn plicht, en belet om te genieten van hetgeen het zijne is. God heeft ons door Zijn genade recht gegeven op een goed land, het hemelse Kanaän, maar wij houden ons slap om er bezit van te nemen, wij gaan niet in tot die rust, zoals wij het door geloof, en hoop, en heilige blijdschap zouden kunnen, wij leven niet in de hemel, zoals wij er in zouden kunnen leven als wij bedachten de dingen, die boven zijn, en daar onze wandel hadden. Hoelang zal het aldus met ons zijn? Hoelang nog zullen wij onszelf in het licht staan, en voor valse ijdelheden onze weldadigheid verlaten. Jozua was zich bewust van het schadelijke van deze vertraging, want terwijl zij verzuimen bezit te nemen van het veroverde land, zullen de Kanaänieten hun krachten verzamelen, zal hun moed weer verlevendigd worden, zullen zij zich gaan versterken in de plaatsen, die zij nog in handen hebben, waardoor het zoveel te moeilijker zal zijn hen volkomen te verdrijven. De Israëlieten zullen hun voordeel verliezen door hun overwinningen niet voort te zetten. "Gelijk dus een arend zijn nest opwekt," zo wekt Jozua hen op om bezit te nemen van hun erfdeel. Hij is bereid het zijne te doen, zo zij slechts het hun willen doen.

II. Hij stelt hun een methode voor om zich te vestigen.

1. Het land, dat nog overbleef, moest in ogenschouw genomen en beschreven worden een onderzoek worden ingesteld naar de steden en de landerijen, die er toe behoorden, vers 4. Dezen moeten verdeeld worden in zeven gelijke delen, waarbij zij het oog moeten hebben op de waarde

van de steden en velden, die zij zo nauwkeurig mogelijk moesten schatten, zowel als op het aantal van de steden en de uitgestrektheid van het land. Juda is gevestigd ten zuiden, en Jozef ten noorden van Silo, om de tabernakel te beschermen, vers 5, en daarom behoeven zij hun land niet te beschrijven, doch alleen in die landen, welke nog niet verdeeld waren. Hij geeft een reden op, waarom zij het slechts in zeven delen moeten verdelen, namelijk omdat de Levieten geen tijdelijke goederen moesten hebben, zij moesten leven van hun prebenden. "Het priesterschap des Heeren is hun erfdeel," en het was een ruim en aanzienlijk erfdeel. Gad en Ruben en de halve stam van Manasse waren reeds gevestigd, voor hen behoefde dus niet verder gezorgd te worden.

A. Drie mannen werden aangesteld uit ieder van de zeven stammen, die hun erfdeel nu moesten ontvangen, om het land op te nemen, vers 4, in het geheel dus een en twintig. Om meerderen spoed te betrachten, daar zij reeds zoveel tijd hadden verloren, hebben zij zich misschien verdeeld in drie groepen, bestaande uit een man van iedere stam, die dan ieder een district in ogenschouw gingen nemen. Aldus werd de zaak in gelijke handen gegeven, opdat er geen partijdigheid zou zijn in het vaststellen van de zeven delen, en geen achterdocht zou worden opgewekt, maar allen overtuigd zouden zijn dat hun recht gedaan werd.

B. De beschrijving werd aldus gedaan en tot Jozua gebracht, vers 8, 9. Josephus zegt dat zij er zeven maanden op hebben doorgebracht. En wij hebben er bij op te merken het geloof en de moed van de personen, die hiervoor gebruikt werden. Er waren nog zeer veel Kanaänieten in het land, allen in woede ontstoken tegen Israël, *als een beer, die van de jongen beroofd is.* Het zal spoedig bekend worden wat die mannen komen doen, en wat konden zij anders verwachten dan belaagd, overrompeld en gedood te worden? Maar in gehoorzaamheid aan Jozua's bevel en steunende op Gods macht, hebben zij aldus hun leven gewaagd om hun land te dienen.

b. De goede voorzienigheid Gods in hen te beschermen tegen de vele doden waaraan zij blootgesteld waren, en hen allen weer veilig in het leger te Silo terug te brengen. Als wij ons op de weg des plichts bevinden, dan zijn wij onder de bijzondere bescherming des Almachtigen.

2. Nadat het land beschreven en in zeven delen verdeeld was, heeft Jozua door een beroep op God en onder Zijn leiding, bepaald welk deel aan iederen stam zou toebehoren, vers 6. *Dat ik voor ulieden het lot hier werpe* bij de tabernakel, (omdat het een heilige handeling was) *voor het aangezicht des Heeren onzes Gods,* op wie elke stam het oog moet hebben, met dankbaarheid voor de gerieflijkheden, en met onderworpenheid en berusting onder de ongerieflijkheden van hun lot. Wij moeten Gods recht van eigendom erkennen in hetgeen wij hebben in de wereld, en er over beschikken als voor Zijn aangezicht met rechtvaardigheid, en liefde, en afhankelijkheid van Zijn voorzienigheid. Het hemelse Kanaän is ons beschreven in het Boek, het Boek van de Schriften, en daar zijn woningen en delen genoeg voor geheel het geestelijk Israël Gods. Christus is onze Jozua, die het onder ons verdeelt, tot Hem moeten wij ons wenden voor een erfdeel met de heiligen in het licht. Zie Johannes 17:2, 3.

Jozua 18:11-28

Wij hebben hier het lot van de stam van Benjamin, dat door Gods voorzienigheid bepaald werd aan de ene zijde naast Jozef, omdat Benjamin Jozefs eigen en enige broeder was (daar zij dezelfde moeder hadden) en Benjamin de kleine was, Psalm 68-28, en de bescherming nodig had van Jozef de grote, maar toch nog een beteren Beschermer had, want Hij "zal hem de gehele dag overdekken," Deuteronomium 33:12. En naast Juda aan de andere zijde, opdat die stam later zich met Juda zal verenigen in trouw en aanhankelijkheid aan de troon van David en de tempel te Jeruzalem. Wij hebben hier:

1. De nauwkeurige grenzen van deze stam, die wij niet in bijzonderheden behoeven te verklaren, daar hij ten zuiden aan Juda paalde en ten noorden aan Jozef, zodat hij ten oosten de Jordaan tot grens had, en de stam van Dan ten westen. De landpaal wordt (volgens de Engelse overzetting) gezegd zich te keren naar de hoek van de zee zuidwaarts, vers 14, terwijl toch het lot van deze stam nergens tot aan de Grote Zee kwam. Bisschop Patrick denkt dat hiermede bedoeld wordt, dat die grens parallel liep met de Grote Zee, hoewel op een afstand er van. Dr. Fuller oppert de mening dat, wijl er niet van "de grote zee" wordt gesproken, maar alleen van "de zee," waarmee dikwijls slechts een meer wordt aangeduid, het water van Gibeon kan bedoeld zijn, dat een "hoek" van de zee kan genoemd worden en in Jeremia 41:12, "als het grote water dat bij Gibeon is" wordt aangeduid, en het wordt omgeven door de westelijke grens van deze stam.

2. De bijzondere steden in deze stam, niet alle steden doch alleen de meest aanzienlijke worden hier genoemd, zes en twintig in getal. Jericho, hoewel die plaats ontmanteld was en niet herbouwd mocht worden als een stad met poorten en muren, wordt het eerst genoemd, omdat zij wel als landelijk dorp herbouwd en bewoond mocht worden, en dus niet nutteloos was voor deze stam. Gilgal was in die stam, waar Israël zich het eerst legerde toen Saul tot koning was gemaakt, 1 Samuel 11:14. Later is het een zeer goddeloze stad geweest. "Al haar boosheid is te Gilgal," Hosea 9:11. Bethel was een vermaarde plaats in die stam, hoewel Benjamin het huis van David bleef aanhangen, schijnt Bethel in het bezit te zijn geweest van het huis van Jozef, Richteren 1:23-25, en daar heeft Jerobeam een van zijn kalveren opgericht. Gibeon was in deze stam, waar in het begin van Salomo’s tijd het altaar was, 2 Kronieken 1:3. Ook Gibea, de beruchte plaats waar het bijwijf van de Leviet mishandeld werd, Mizpa, en dicht bij Samuels Eben-Haezer, ook Anathoth, Jeremia’s stad, waren in deze stam, evenals het noordelijk deel van Jeruzalem. Paulus was de eer van die stam, Romeinen 11:1, Filippenzen 3-5, maar waar zijn land lag, weten wij niet, hij heeft het betere vaderland gezocht.

HOOFDSTUK 19

1 Daarna ging het tweede lot uit voor Simeon, voor den stam der kinderen van Simeon, naar hun huisgezinnen; en hun erfdeel was in het midden van het erfdeel der kinderen van Juda.
2 En zij hadden in hun erfdeel: Beer-seba, en Seba, en Molada,
3 En Hazar-sual, en Bala, en Azem,
4 En Eltholad, en Bethul, en Horma,
5 En Ziklag, en Beth-hammerchaboth, en Hazar-suza,
6 En Beth-lebaoth, en Saruhen; dertien steden en haar dorpen.
7 Ain, Rimmon, en Ether, en Asan; vier steden en haar dorpen;
8 En al de dorpen, die rondom deze steden waren, tot Baalath-beer, dat is Ramath tegen het zuiden. Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Simeon, naar hun huisgezinnen.
9 Het erfdeel der kinderen van Simeon is onder het snoer der kinderen van Juda; want het erfdeel der kinderen van Juda was te groot voor hen; daarom erfden de kinderen van Simeon in het midden van hun erfdeel.
10 Daarna kwam het derde lot op voor de kinderen van Zebulon, naar hun huisgezinnen; en de landpale van hun erfdeel was tot aan Sarid.
11 En hun landpale gaat opwaarts naar het westen en Mar-ala, en reikt tot Dabbaseth, en reikt tot aan de beek, die voor aan Jokneam is.
12 En zij wendt zich van Sarid oostwaarts tegen den opgang der zon, tot de landpale van Chisloth-thabor, en zij komt uit te Dobrath, en gaat opwaarts naar Jafia.
13 En van daar gaat zij oostwaarts door naar den opgang, naar Gath-hefer, te Eth-kazin, en zij komt uit te Rimmon-methoar, hetwelk is Nea.
14 En deze landpale keert zich om tegen het noorden naar Hannathon, en haar uitgangen zijn het dal van Jiftah-el.
15 En Kattath, en Nahalal, en Simron, en Jidala, en Bethlehem; twaalf steden en haar dorpen.
16 Dit is het erfdeel der kinderen van Zebulon, naar hun huisgezinnen; deze steden en haar dorpen.
17 Het vierde lot ging uit voor Issaschar, voor de kinderen van Issaschar, naar hun huisgezinnen.
18 En hun landpale was Jizreela, en Chesulloth, en Sunem,
19 En Hafaraim, en Sion, en Anacharath,
20 En Rabbith, en Kisjon, en Ebez,
21 En Remeth, en En-gannim, en En-hadda, en Beth-pazzez.
22 En deze landpale reikt aan Thabor, en Sahazima, en Beth-semes; en de uitgangen van hun landpale zijn aan de Jordaan; zestien steden en haar dorpen.
23 Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Issaschar, naar hun huisgezinnen, de steden en haar dorpen.
24 Toen ging het vijfde lot voor den stam der kinderen van Aser uit, naar hun huisgezinnen.
25 En hun landpale was Helkath, en Hali, en Beten, en Achsaf,
26 En Allammelech, en Am-ad, en Mis-al; en zij reikt aan Karmel westwaarts, en aan Sichor-libnath;
27 En wendt zich tegen den opgang der zon naar Beth-dagon, en reikt aan Zebulon, en aan het dal Jiftha-el noordwaarts naar Beth-emek, en Nehiel, en komt uit tot Kabul ter linkerhand;
28 En Ebron, en Rehob, en Hammon, en Kana, tot aan groot Sidon.
29 En deze landpale wendt zich naar Rama, en tot aan de vaste stad Tyrus; dan keert deze landpale naar Hosa, en haar uitgangen zijn aan de zee, van het landsnoer strekkende naar Achzib,
30 En Umma, en Afek, en Rehob; twee en twintig steden en haar dorpen.

31 Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Aser, naar hun huisgezinnen, deze steden en haar dorpen.
32 Het zesde lot ging uit voor de kinderen van Nafthali, voor de kinderen van Nafthali, naar hun huisgezinnen.
33 En hun landpale is van Helef, van Allon tot Zaanannim, en Adami-nekeb, en Jabneel, tot Lakkum; en haar uitgangen zijn aan de Jordaan.
34 En deze landpale wendt zich westwaarts naar Asnoth-thabor, en van daar gaat zij voort naar Hukkok, en zij reikt aan Zebulon tegen het zuiden, en aan Aser reikt zij tegen het westen, en aan Juda aan de Jordaan tegen den opgang der zon.
35 De vaste steden nu zijn: Ziddim, Zer en Hammath, Rakkath en Cinnereth,
36 En Adama, en Rama, en Hazor,
37 En Kedes, en Edrei, en En-hazor,
38 En Jiron, en Migdal-el, Horem en Beth-anath, en Beth-semes; negentien steden en haar dorpen.
39 Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Nafthali, naar hun huisgezinnen, de steden en haar dorpen.
40 Het zevende lot ging uit voor den stam der kinderen van Dan, naar hun huisgezinnen.
41 En de landpale van hun erfdeel was: Zora, en Esthaol, en Ir-semes,
42 En Saalabbin, en Ajalon, en Jithla,
43 En Elon, en Timnatha, en Ekron,
44 En Elteke, en Gibbethon, en Baalath,
45 En Jehud, en Bene-berak, en Gath-rimmon,
46 En Me-jarkon, en Rakkon, met de landpale tegenover Jafo.
47 Doch de landpale der kinderen van Dan was hun te klein uitgekomen; daarom togen de kinderen van Dan op, en krijgden tegen Lesem, en namen haar in, en sloegen haar met de scherpte des zwaards, en erfden haar, en woonden daarin; en zij noemden Lesem Dan, naar den naam van hun vader Dan.
48 Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Dan, naar hun huisgezinnen, deze steden en haar dorpen.
49 Toen zij nu geeindigd hadden het land erfelijk te delen, naar zijn landpalen, zo gaven de kinderen Israels aan Jozua, den zoon van Nun, een erfdeel in het midden van hen.
50 Naar den mond des HEEREN gaven zij hem die stad, welke hij begeerde, Thimnath-serah, op het gebergte van Efraim; en hij bouwde die stad, en woonde in dezelve.
51 Dit zijn de erfdelen, welke Eleazar, de priester, en Jozua, de zoon van Nun, en de hoofden der vaderen van de stammen, door het lot aan de kinderen Israels erfelijk uitdeelden te Silo, voor het aangezicht des HEEREN, aan de deur van de tent der samenkomst. Aldus maakten zij een einde van het uitdelen des lands.

In de beschrijving van de erfdelen van Juda en Benjamin hebben wij een bericht beide van de grenzen, door welke zij omgeven waren, en van de steden die er in gevonden werden. In de beschrijving van het lot van Efraïm en Manasse hebben wij de grenzen maar niet de steden, in dit hoofdstuk worden de erfdelen van Simeon en Dan alleen naar hun steden beschreven, en worden de grenzen niet opgegeven omdat die veelal binnen Juda lagen, inzonderheid die van de stam van Simeon, van de overigen worden de grenzen aangeduid en hun steden genoemd, inzonderheid de grenssteden. Hier is:

I. Het lot van Simeon, vers 1-9.

II. Van Zebulon, vers 10-16.

III. Van Issaschar, vers 17-23.

IV. Van Aser, vers 24-39.

V. Van Dan, vers 40-43.

VI Eindelijk het erfdeel, dat aan Jozua zelf en zijn geslacht werd toegewezen, vers 49-51.

Jozua 19:1-9

Simeon’s lot werd getrokken na die van Juda, Jozef en Benjamin, want Jakob had oneer op die stam gelegd, maar hij wordt toch voor de twee jongere zonen van Lea, en de drie zonen van de dienstmaagden gesteld. Voorzoveel wij weten is geen man van betekenis, hetzij rechter of profeet, uit die stam voortgekomen.

1. Hun erfdeel lag binnen het lot van Juda, vers 1, en was er uit genomen, vers 9. De personen, die het eerst het land hadden opgenomen, schijnen het zich groter voorgesteld te hebben dan het was, en gedacht te hebben dat het toereikend zou zijn om aan elke stam een, naar evenredigheid, even groot deel te geven als zij aan Juda hadden toebedeeld, maar bij een nauwkeuriger onderzoek bleek het, dat het daar ontoereikend toe was, vers 9, *het erfdeel van de kinderen van Juda was te veel voor hen*, het was meer dan zij nodig hadden, en, zoals zij later bemerkten, meer dan hun ten deel moest vallen. God heeft het echter niet door het lot verminderd, maar liet het over aan hun wijsheid en zorg om later de vergissing te herstellen. En toen zij dit deden, hebben de kinderen van Juda er zich niet tegen verzet, dat hun de steden weer afgenomen werden, die bij de eerste verdeling binnen hun lot vielen, daar zij er nu van overtuigd waren, dat zij meer de hun evenredig deel hadden ontvangen. Al zulke zaken moeten "behoudens vergissingen" geregeld worden, en, zo het nodig is, een herziening worden toegelaten. Hoewel hetgeen hun door het lot ten deel was gevallen, strikt genomen, hun recht was tegenover geheel de wereld, wilden zij toch niet staan op hun recht, toen het bleek dat een andere stam gebrek zou hebben aan hetgeen zij konden missen. Wij moeten zien op hetgeen van een ander is, en niet maar op hetgeen het onze is. De overvloed van sommigen moet voorzien in het gebrek van anderen, opdat er enige gelijkheid zij, waarvoor de billijkheid pleit, al kan het ook niet naar recht worden geëist. Hetgeen nu van Juda werd afgenomen om een nieuw lot te vormen, werd door Gods voorzienigheid zo geleid, dat het Simeon ten deel viel, opdat Jakobs profetie betreffende deze stam: "Ik zal u verdelen onder Jakob," vervuld zou worden. De steden van Simeon waren verstrooid onder Juda door welke stam zij omgeven waren, behalve aan de zijde van de zee. Dit bracht hen in verbond met Juda, Richteren 1:3, en was later de gelukkige aanleiding, dat velen uit die stam, ten tijde van de afval dertien stammen onder Jerobeam, het huis van David bleven aanhangen, 2 Kronieken 15:9. Het is goed om in een goede nabuurschap te wonen.

2. De steden in hun lot worden hier genoemd. Beer-Seba, en Seba, die echter namen van dezelfde plaats schijnen te zijn, wordt het eerst genoemd. Ziklag is een van de steden, van welke wij lezen in de geschiedenis van David. Welke maatregelen zij genomen hebben om hun grenzen uit te breiden, en zich ruimte te verschaffen, wordt ons gemeld in 1 Kronieken 4:39 en verv.

Jozua 19:10-16

Dit is het lot van Zebulon, die hoewel *na* Issaschar uit Lea geboren, toch door Jakob en Mozes *voor* hem gezegend werd, en daarom was het zo beschikt, dat zijn lot voor dat van Issaschar uitkwam. Het lag ten noorden van die stam en ten zuiden van Aser.

1. Het lot van deze stam werd ten westen bespoeld door de Grote Zee, en ten oosten door de Zee van Tiberias, beantwoordende aan Jakobs profetie, Genesis 49:13 "Zebulon zal aan de haven van de zeeën wonen," een haven voor koopvaardijschepen op de Grote Zee, en voor vissersschepen op de Zee van Galilea.

2. Hoewel er plaatsen waren in deze stam die in de geschiedenis van het Ouden Testament vermaard zijn geworden, inzonderheid de berg Karmel, waar in Elia's tijd het geding tussen God en Baäl tot beslissing kwam, was dit lot toch veel meer beroemd geworden in de geschiedenis van het Nieuwe Testament, want daarin lag Nazareth, waar onze gezegende Heiland zoveel van Zijn tijd op aarde heeft doorgebracht, vanwaar Hij Jezus van Nazareth genoemd werd, en de berg Thabor was daar, op welke Hij van gedaante werd veranderd, en die oever van de zee van Galilea, waar Christus zo menigmaal gepredikt heeft, en zoveel wonderen heeft gewrocht.

Jozua 19:17-23

Het lot van Issaschar strekte zich uit van de Jordaan in het oosten tot aan de Grote Zee in het westen, ten zuiden paalde het aan Manasse, en ten noorden aan Zebulon. Het was een talrijke stam, Numeri 26:25. Thola, een van de richteren, was uit die stam, Richteren 10:. Evenzo was Baësa, een van de koningen van Israël uit die stam, 1 Koningen 15:27 . De gewichtigste plaatsen in die stam waren:

1. Jizreëla, waar Achabs paleis was, en dichtbij Naboths wijngaard.

2. Sunem, waar de Godvruchtige Sunamietische woonde, die aan Elisa gastvrijheid heeft verleend.

3. *De beek Kison,* aan werker oevers Sisera door Debora en Barak werd verslagen.

4. *De bergen van Gilboa,* waar Saul en Jonathan verslagen werden, en niet ver vandaar was Endor, waar Saul de waarzegster heeft geraadpleegd,

5. en Megiddo, waar Josia gedood werd, bij Hadad-Rimmon, 2 Koningen 23:29, Zachar. 12:11

Jozua 19:24-31

Het lot van Aser lag langs de kust van de Grote Zee. Wij lezen van geen merkwaardige persoon, die uit deze stam is voortgekomen, behalve van de profetes Anna, die ten tijde van Christus' geboorte voortdurend in de tempel woonde, Lukas 2-36. Er waren ook niet veel vermaarde plaatsen in deze stam. Afek, waarvan melding wordt gemaakt in vers 30, was de plaats in welker nabijheid Benhadad verslagen werd door Achab, 1 Koningen 20:30 . Maar zeer dicht bij deze stam lagen de beroemde havensteden Tyrus en Sidon, van welke wij zoveel lezen. Tyrus wordt hier de vaste stad geroemd vers 29. Maar bisschop Patrick denkt dat het niet hetzelfde Tyrus is, waarvan wij later lezen want die stad was op een eiland gebouwd terwijl deze oude vaste, of sterke, stad op het vasteland lag. En sommigen maken de gissing dat naar deze twee sterkten: Sidon en Tzor of Tyrus, velen van de Kanaänieten gevlucht zijn om er een toevlucht te zoeken, toen Jozua zijn inval deed in hun land.

Jozua 19:32-39

Het erfdeel van Nafthali lag van alle stammen het noordelijkst grenzende aan de Libanon. De stad Lesem, of Laïs, lag aan de uiterste grens ten noorden, daarom wordt, nadat de Danieten er zich meesters van hadden gemaakt, en haar *Dan* genoemd hebben, de lengte van Kanaän van het noorden naar het zuiden, opgegeven als van Dan tot Beërseba. Nafthali had Zebulon ten zuiden, Aser ten westen, en Juda bij de Jordaan waarschijnlijk een stad van die naam, en aldus onderscheiden van de stam van Juda, ten oosten. Het was in het lot van deze stam dicht bij de wateren van Merom, dat Jozua streed met Jabin en hem versloeg, Hoofdstuk 11:1 en verv. In deze stam lagen Kapernaum en Bethsaida aan het noordelijk einde van de zee van Tiberias, waar Christus zoveel grote werken gedaan heeft, en de berg waarop (naar men denkt) Christus gepredikt heeft, Mattheus 5:1

Jozua 19:40-48

Hoewel Dan de aanvoerder was van een van de vier afdelingen van het leger Israëls in de woestijn, die namelijk, welke de achterhoede vormde, was hij toch de laatste, voor wie in Kanaän werd voorzien, en zijn lot viel in het zuidelijk deel van Kanaän, tussen Juda aan de oostzijde, en het land van de Filistijnen ten westen, Efraïm was ten noorden en Simeon ten zuiden. Gods voorzienigheid plaatste deze talrijke en machtige stam op een post van gevaar, als zijnde het best instaat om de lastige kwellende naburen, de Filistijnen, in bedwang te houden, en dit werd aldus bevonden in Simsons tijd. Hier is:

1. Een bericht van hetgeen deze stam door het lot ten deel is gevallen. Van Zora en Esthaol en het leger van Dan in die streken lezen wij in de geschiedenis van Simson. En in de nabijheid lag het dal van Eskol, vanwaar de verspieders de vermaarde druiventros hebben medegebracht. Jafo, of Joppe, was in dit lot.

2. Een bericht van hetgeen zij door hun eigen vlijt en dapperheid verkregen hebben hetgeen hier, in vers 47, vermeld wordt, maar uitvoerig verhaald is in Richteren 18:7 en verv.

Jozua 19:49-51

In dit laatste vers wordt het verhaal van de verdeling des lands plechtig ten einde gebracht, hetgeen aanduidt dat het tot ieders genoegen en tevredenheid was geschied maar eerst hebben wij het bericht van het bijzondere erfdeel, dat aan Jozua werd toegewezen.

I. Hij was de laatste, die een erfdeel ontving, hoewel hij de oudste en voornaamste persoon was van geheel Israël, en, daar hij het opperbevel had gevoerd bij de verovering van Kanaän wel geëist zou kunnen hebben om het eerst voor zich en zijn geslacht een vestiging te ontvangen. Maar hij wilde doen blijken dat hij in alles wat hij deed het goede voor zijn volk op het oog had, maar niet zijn eigen bijzonder belang. Hij was tevreden om nog ongevestigd te blijven, totdat hij allen goed geplaatst zag, en hierin is hij een groot voorbeeld voor allen, die een openbaar ambt bekleden om het algemeen welzijn voor hun eigen wens of genoegen te stellen. Laat eerst het publiek verzorgd zijn.

2. Hij ontving zijn lot *naar de mond des Heeren.* Waarschijnlijk heeft God, toen Hij door Mozes aan Kaleb zei welk erfdeel hij zou ontvangen, Jozua 14:9, dezelfde belofte gegeven aan Jozua, waardoor hem zijn erfdeel dubbel lieflijk werd, daar hij het niet, zoals de overigen, door Gods algemene voorzienigheid, maar door een bijzondere belofte had verkregen.

3. Hij koos het op het gebergte Efraïm, dat aan zijn eigen stam behoorde, waardoor hij dus in gemeenschap bleef met zijn stam, terwijl hij door een bijzonder voorrecht zijn erfdeel in een anderen stam, bijvoorbeeld in die van Juda, had kunnen kiezen, om zich aldus van zijn stamgenoten te onderscheiden. Laat niemand door de eer of het aanzien, waartoe hij gekomen is, zich zijn familie of zijn land schamen, of er van vervreemd worden. De tabernakel was in het lot van Efraïm opgericht, en Jozua wilde het zo overleggen, dat hij er niet ver van af zou zijn.

4. *De kinderen Israëls* worden gezegd *het hem gegeven te hebben,* vers 49, hetgeen zijn ootmoed te kennen geeft, daar hij het niet wilde nemen zonder de toestemming en goedkeuring des volks, waarmee hij heeft willen erkennen hoewel "major singulis, groter dan iemand hunner afzonderlijk," toch "minor universis-minder dan geheel de vergadering-"te zijn, en de bezitting van zijn geslacht, onder God, door de schenking des volks wilde houden.

5. Het was een stad, die gebouwd moest worden, eer zij geschikt was om er in te wonen. Terwijl anderen in huizen woonden, die zij niet hadden gebouwd, moet Jozua voor zich bouwen ten einde een voorbeeld te zijn van vlijt en van vergenoegdheid met het geringe, met gebouwen die hij zonder kunst of pracht, in van de haast kon oprichten. Zo is onze Heere Jezus gekomen, en "heeft onder ons gewoond," niet in pracht maar in armoede, ons rust bereidende, terwijl Hij zelf niet had waar Hij het hoofd zou nederleggen. Ook Christus heeft zichzelf niet behaagd.

HOOFDSTUK 20

1 Verder sprak de HEERE tot Jozua, zeggende:
2 Spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Geeft voor ulieden de vrijsteden, waarvan Ik met ulieden gesproken heb door den dienst van Mozes.
3 Dat daarhenen vliede de doodslager, die een ziel door dwaling, niet met wetenschap, verslaat; opdat zij ulieden zijn tot een toevlucht voor den bloedwreker.
4 Als hij vlucht tot een van die steden, zo zal hij staan aan de deur der stadspoort, en hij zal zijn woorden spreken voor de oren van de oudsten derzelver stad; dan zullen zij hem tot zich in de stad nemen, en hem plaats geven, dat hij bij hen wone.
5 En als de bloedwreker hem najaagt, zo zullen zij den doodslager in zijn hand niet overgeven, dewijl hij zijn naaste niet met wetenschap verslagen heeft, en hem gisteren en eergisteren niet heeft gehaat.
6 En hij zal in dezelve stad wonen, totdat hij sta voor het aangezicht der vergadering voor het gericht, totdat de hogepriester sterve, die in die dagen zijn zal; dan zal de doodslager wederkeren, en komen tot zijn stad, en tot zijn huis, tot de stad, van waar hij gevloden is.
7 Toen heiligden zij Kedes in Galilea, op het gebergte van Nafthali, en Sichem op het gebergte van Efraim, en Kirjath-arba, deze is Hebron, op het gebergte van Juda.
8 En aan gene zijde van de Jordaan, van Jericho oostwaarts, gaven zij Bezer in de woestijn, in het platte land, van den stam van Ruben; en Ramoth in Gilead, van den stam van Gad; en Golan in Bazan, van den stam van Manasse.
9 Dit nu zijn de steden, die bestemd waren voor al de kinderen Israels, en voor den vreemdeling, die in het midden van henlieden verkeert, opdat derwaarts vluchte al wie een ziel slaat door dwaling; opdat hij niet sterve door de hand des bloedwrekers, totdat hij voor het aangezicht der vergadering gestaan zal hebben.

Dit korte hoofdstuk handelt over de vrijsteden, waarvan wij dikwijls in de geschriften van Mozes lezen, maar dit is de laatste maal, dat wij er melding van vinden gemaakt, want nu was die zaak voor goed geregeld en vastgesteld. Hier is:

I. De wet, die God betreffende de vrijsteden heeft gegeven, vers 1-6

II. Des volks aanwijzing van de bijzondere steden, die hiervoor gebruikt moesten worden, vers 7-9. En deze verhelpende wet was een schaduw van toekomende goederen.

Jozua 20:1-6

Vele dingen zijn door de wet van Mozes verordineerd om gedaan te worden, als zij in Kanaän zullen gekomen zijn, onder anderen het aanwijzen van vrijsteden ter bescherming van hen, die onopzettelijk een manslag hadden begaan, hetgeen een voorrecht was voor geheel Israël, daar niemand kon weten, dat hij zich niet zelf te eniger tijd in zulk een geval kon bevinden, en het was in het belang des lands, dat het bloed niet zou vergoten worden van een onschuldige, wiens hand alleen schuldig was, maar niet zijn hart. God herinnert hen hieraan deze wet, die zozeer in hun voordeel was, opdat zij zich zouden opwekken om te gedenken aan de andere wetten, die Hij hun gegeven had en die Zijn eer betroffen.

I. Er worden orders gegeven voor de aanwijzing van die steden vers 2, en wel op een zeer geschikt ogenblik, namelijk toen het land in ogenschouw was genomen en zij aldus beter instaat waren, om het in drie gelijke delen te verdelen, gelijk God hun bevolen had, ter gerieflijke ligging van deze vrijsteden, Deuteronomium 19:3. Waarschijnlijk is het echter niet geschied, voordat aan de Levieten hun deel was aangewezen dat wij in het volgende hoofdstuk vermeld vinden, omdat al de vrijsteden steden van de Levieten moesten wezen. Zodra God hun steden van de *rust* had gegeven, gebood Hij hun *vrijsteden* aan te wijzen, waarin allen te eniger tijd het nodig zouden kunnen hebben een toevlucht te zoeken. Zo heeft God voorzien, niet slechts voor hun rust ten allen tijde, maar voor hun veiligheid in tijden van gevaar, en op zulke tijden hebben wij ons te bereiden in deze wereld. En het geeft te kennen dat Gods geestelijk Israël in Christus en de hemel niet slechts zal kunnen rusten maar een veilige toevlucht vinden tegen alle gevaar. En wij kunnen niet denken dat in de wet van Mozes zo dikwijls en zoveel van deze vrijsteden gesproken zou zijn, en er zoveel zorg voor genomen zou zijn (daar toch aan de bedoeling volkomen beantwoord zou wezen, door aan de gerechtshoven de macht op te dragen om de doodslager te beschermen in al die gevallen, waarin hij het voorrecht van de vrijsteden kon inroepen) indien zij niet bedoeld waren om typen te zijn van de hulp, door het Evangelie voorzien voor arme, boetvaardige zondaren en hun bescherming tegen de vloek van de wet en de toorn Gods, in onze Heere Jezus, tot wie de gelovigen "de toevlucht nemen," Hebreeen 6:18, en in wie zij "gevonden worden," Filippenzen 3:9 h als in een heiligdom, waar zij beveiligd zijn tegen arrest, en voor wie nu "geen verdoemenis is" Romeinen 8:1.

II. Er worden hier instructies gegeven voor het gebruik van deze steden. De desbetreffende wetten hadden wij in Numeri 35:10 en verv. waar zij uitvoerig verklaard zijn.

1. Er wordt verondersteld dat een mens iemand zou kunnen doden misschien wel zijn kind of zijn liefste vriend-onverhoeds of zonder het te weten, vers 3, iemand, die hij niet slechts tevoren niet heeft gehaat, maar waarlijk heeft bemind, vers 5, want "bij de mens is zijn weg niet." Hoeveel reden hebben wij niet om God te danken, die ons er voor bewaard heeft, zowel om bij ongeluk te doden, als om bij ongeluk gedood te worden! Nu wordt ondersteld dat in zulk een geval de bloedverwanten van de verslagene het leven zouden eisen van de persoon, die hem verslagen heeft, als voldoening aan de aloude wet: "Wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door de mens vergoten worden."

2. Als het na onderzoek gebleken is dat de doodslag zuiver en alleen bij ongeluk is geschied en niet met voorbedachten rade, hetzij wegens een lang-gekoesterden wrok, of in plotseling opkomenden toorn, dan moest de doodslager in een van deze steden tegen de bloedwreker worden beschut en beschermd, vers 4-6. Door deze wet had hij dan recht op een woning in die stad werd hij onder de

zorg gesteld van de stedelijke overheid, maar moest er in verblijven als een gevangene op vrije voeten. Alleen als hij de hogepriester overleefde, maar niet eerder, mocht hij naar zijn eigen stad terugkeren. En de Joden zeggen: "Indien hij voor de hogepriester in zijn vrijstad, de stad van zijn ballingschap stierf en daar begraven werd, dan mocht toch na de dood des hogepriesters zijn gebeente met eerbied naar het graf van zijn vaderen gebracht worden."

Jozua 20:7-9

Hier worden de vrijsteden in het land Kanaän genoemd, die volgens het advies en op gezag van Jozua en de oversten daartoe afgezonderd werden, vers 7, en bij deze gelegenheid worden ook de namen nog eens genoemd van de vrijsteden in het lot van de twee en een halve stam, die door Mozes waren aangewezen, Deuteronomium 4:43, maar (zoals bisschop Patrick denkt) het voorrecht daarvan hadden zij totnutoe nog niet gehad, maar kwam nu pas in werking.

1. Zij worden gezegd, die steden *geheiligd* te hebben, vers 7. Niet, dat er enigerlei plechtigheid plaatshad om ze als het ware te wijden, maar zij hebben ze door een openlijke afkondiging plechtig tot vrijsteden verklaard, en als zodanig ze geheiligd aan de ere Gods als de beschermer van de in gevaar verkerende onschuld. Zij dienden tot een toevlucht als in een heiligdom of aan het altaar, en dus kan ook gezegd worden dat zij *geheiligd* waren. Christus, onze toevlucht, was geheiligd door Zijn Vader, ja, om onzentwil heeft Hij zich geheiligd, Johannes 17:19.

2. Deze steden (evenals die aan de andere kant van de Jordaan) lagen in drie onderscheiden delen des lands, en wel zo gerieflijk, dat een man (naar men zegt) één er van iedere hoek van het land in een halve dag kon bereiken. Kedes was in Nafthali, de noordelijkste en Hebron in Juda de zuidelijkste stam, Sichem lag in Efraïm, dus in het midden des lands, op ongeveer gelijke afstand van de twee anderen. God is een toevlucht, die nabij is.

3. Het waren allen Levietensteden, waardoor eer gelegd werd op Gods stam, hen tot rechters aanstellende in die gevallen, waarin de voorzienigheid Gods zo nauw betrokken was en tot beschermers van onschuldigen, die in gevaar waren. Het was ook een vriendelijkheid voor de arme vluchteling, daar hij, als hij niet mocht opgaan tot het huis des Heeren Zijn voorhoven niet mocht betreden, toch de dienaren van Gods huis in zijn nabijheid had, om hem te onderwijzen, voor hem te bidden, en hem enige vergoeding te bieden voor het gemis van de openbare inzettingen. Indien hij opgesloten moet zijn, dan zal het in een Levietenstad wezen, waar hij, zo hij wil, een goed gebruik kan maken van zijn tijd.

4. Deze steden lagen op bergen, om van verre gezien te kunnen worden, want een stad op een berg kan niet verborgen zijn, en dit zal voor de armen in benauwdheid verkerenden man een aanmoediging zijn en hem de weg er heen wijzen. En hoewel hierdoor zijn weg ten laatste bergopwaarts moest gaan, was het hem toch een troost, dat hij er spoedig zijn zou, dus spoedig in veiligheid zou zijn, en zo hij slechts een van de voorsteden er van kon bereiken, dan was het wèl met hem.

5. Sommigen zien een betekenis in de namen van deze steden met toepassing op Christus, onze toevlucht. Ik houd niet van een spitsvondig zoeken naar betekenissen in alle namen die in de Schrift voorkomen, maar toch wil ik gaarne op deze achtslaan. *Kedes* betekent *heilig*, en onze toevlucht is de heilige Jezus. *Sichem*, een *schouder*, en de heerschappij is op Zijn schouder. *Hebron*, *gemeenschap*, en de gelovigen zijn geroepen tot gemeenschap met Christus Jezus, onze Heere. *Bezer*, een *sterkte* want Hij is een sterkte voor allen, die op Hem bebouwen. *Ramoth*, *hoog* of *verhoogd*, want God heeft Hem verhoogd aan Zijn rechterhand. *Golan*, *blijdschap*, of *gejuich*, want in Hem zijn al de heiligen gerechtvaardigd, en in Hem zullen zij roemen.

Eindelijk. Behalve al deze steden waren ook de horens van het altaar, waar dit ook stond, een toevlucht voor hem, die ze aangreep, indien de misdaad van zo'n aard was, dat het voorrecht van de toevlucht tot het heiligdom kon worden toegestaan. Dit ligt opgesloten in de wet, Exodus 21:14, dat een moedwillige moordenaar van Gods altaar weggenomen en ter dood zal worden gebracht. En wij vinden het altaar tot dat doel gebruikt in 1 Koningen 1:50, 2:28. Christus is ons altaar, die niet slechts "de gaven heiligt," maar de gever beschermt.

HOOFDSTUK 21

1 Toen naderden de hoofden der vaderen van de Levieten tot Eleazar, den priester, en tot Jozua, den zoon van Nun, en tot de hoofden der vaderen van de stammen der kinderen Israels;
2 En zij spraken tot hen, te Silo, in het land Kanaan, zeggende: De HEERE heeft geboden door den dienst van Mozes, dat men ons steden te bewonen geven zou, en haar voorsteden voor onze beesten.
3 Daarom gaven de kinderen Israels aan de Levieten van hun erfdeel, naar den mond des HEEREN, deze steden en de voorsteden derzelve.
4 Toen ging het lot uit voor de huisgezinnen der Kahathieten; en voor de kinderen van Aaron, den priester, uit de Levieten, waren van den stam van Juda, en van den stam van Simeon, en van den stam van Benjamin, door het lot, dertien steden.
5 En aan de overgebleven kinderen van Kahath vielen, bij het lot, van de huisgezinnen van den stam van Efraim, en van den stam van Dan, en van den halven stam van Manasse, tien steden.
6 En aan de kinderen van Gerson, van de huisgezinnen van den stam van Issaschar, en van den stam van Aser, en van den stam van Nafthali, en van den halven stam van Manasse, in Bazan, bij het lot, dertien steden.
7 Aan de kinderen van Merari, naar hun huisgezinnen, van den stam van Ruben, en van den stam van Gad, en van den stam van Zebulon, twaalf steden.
8 Alzo gaven de kinderen Israels aan de Levieten deze steden en haar voorsteden, bij het lot, gelijk de HEERE geboden had door den dienst van Mozes.
9 Verder gaven zij van den stam der kinderen van Juda, en van den stam der kinderen van Simeon, deze steden, die men bij name noemde;
10 Dat zij waren van de kinderen van Aaron, van de huisgezinnen der Kahathieten, uit de kinderen van Levi; want het eerste lot was het hunne.
11 Zo gaven zij hun de stad van Arba, den vader van Anok (zij is Hebron), op den berg van Juda, en haar voorsteden rondom haar.
12 Maar het veld der stad en haar dorpen, gaven zij aan Kaleb, den zoon van Jefunne, tot zijn bezitting.
13 Alzo gaven zij aan de kinderen van den priester Aaron de vrijstad des doodslagers, Hebron en haar voorsteden, en Libna en haar voorsteden;
14 En Jatthir en haar voorsteden, en Esthemoa en haar voorsteden;
15 En Holon en haar voorsteden, en Debir en haar voorsteden;
16 En Ain en haar voorsteden, en Jutta en haar voorsteden, en Beth-semes en haar voorsteden; negen steden van deze twee stammen.
17 En van den stam van Benjamin, Gibeon en haar voorsteden, Geba en haar voorsteden;
18 Anathoth en haar voorsteden, en Almon en haar voorsteden: vier steden.
19 Al de steden der kinderen van Aaron, de priesteren, waren dertien steden en haar voorsteden.
20 De huisgezinnen nu der kinderen van Kahath, de Levieten, die overgebleven waren van de kinderen van Kahath, die hadden de steden huns lots van den stam van Efraim.
21 En zij gaven hun Sichem, een vrijstad des doodslagers, en haar voorsteden, op den berg Efraim, en Gezer en haar voorsteden;
22 En Kibzaim en haar voorsteden, en Beth-horon en haar voorsteden: vier steden.
23 En van den stam van Dan, Elteke en haar voorsteden, Gibbethon en haar voorsteden;
24 Ajalon en haar voorsteden, Gath-rimmon en haar voorsteden: vier steden.

25 En van den halven stam van Manasse, Thaanach en haar voorsteden, en Gath-rimmon en haar voorsteden: twee steden.
26 Al de steden voor de huisgezinnen van de overige kinderen van Kahath zijn tien, met haar voorsteden.
27 En aan de kinderen van Gerson, van de huisgezinnen der Levieten, van den halven stam van Manasse, de vrijstad des doodslagers, Golan in Bazan, en haar voorsteden, en Beesthera en haar voorsteden: twee steden.
28 En van den stam van Issaschar, Kisjon en haar voorsteden, en Dobrath en haar voorsteden;
29 Jarmuth en haar voorsteden, En-gannim en haar voorsteden: vier steden.
30 En van den stam van Aser, Misal en haar voorsteden, Abdon en haar voorsteden;
31 En Helkath en haar voorsteden, en Rehob en haar voorsteden: vier steden.
32 En van den stam van Nafthali, de vrijstad des doodslagers, Kedes in Galilea, en haar voorsteden, en Hammoth-dor en haar voorsteden, en Karthan en haar voorsteden: drie steden.
33 Al de steden der Gersonieten, naar hun huisgezinnen, zijn dertien steden en haar voorsteden.
34 Aan de huisgezinnen nu van de kinderen van Merari, van de overige Levieten, werd gegeven van den stam van Zebulon, Jokneam en haar voorsteden, Kartha en haar voorsteden;
35 Dimna en haar voorsteden, Nahalal en haar voorsteden: vier steden.
36 En van den stam van Ruben, Bezer en haar voorsteden, en Jahza en haar voorsteden;
37 Kedemoth en haar voorsteden, en Mefaath en haar voorsteden: vier steden.
38 Van den stam van Gad nu, de vrijstad des doodslagers, Ramoth in Gilead, en haar voorsteden, en Mahanaim en haar voorsteden;
39 Hesbon en haar voorsteden, Jaezer en haar voorsteden: al die steden zijn vier.
40 Al die steden waren van de kinderen van Merari, naar hun huisgezinnen, die nog overig waren van de huisgezinnen der Levieten; en hun lot was twaalf steden.
41 Al de steden der Levieten, in het midden van de erfenis der kinderen Israels, waren acht en veertig steden en haar voorsteden.
42 Deze steden waren elk met haar voorsteden rondom haar; alzo was het met al die steden.
43 Alzo gaf de HEERE aan Israel het ganse land, dat Hij gezworen had hun vaderen te geven, en zij beerfden het, en woonden daarin.
44 En de HEERE gaf hun rust rondom, naar alles, wat Hij hun vaderen gezworen had; en er bestond niet een man van al hun vijanden voor hun aangezicht; al hun vijanden gaf de HEERE in hun hand.
45 Er viel niet een woord van al de goede woorden, die de HEERE gesproken had tot het huis van Israel; het kwam altemaal.

Er is dikwijls gezegd dat de stam van Levi geen erfdeel zou hebben met zijn broederen, geen bijzonder deel van het land, dat hem toegewezen zou worden, zoals aan de andere stammen, neen, zelfs niet het land rondom Silo, dat, naar men verwacht zou hebben hun als kerkelijk land zou zijn toebeschikt. Maar hoewel zij dus niet zelfstandig in een landstreek gevestigd werden, blijkt toch door de voorziening, die in dit hoofdstuk voor hen gemaakt is, dat zij er niets bij verloren hebben, terwijl de overige stammen door hun verstrooiing onder hen zeer veel gewonnen hebben. Wij hebben hier:

I. Hun voorstel, dat hun steden toegewezen zullen worden overeenkomstig Gods bevel en bepaling, vers 1,2.

II. De aanwijzing van de steden, dienovereenkomstig, uit de onderscheiden stammen, en de verdeling derzelve onder de geslachten van deze stam, vers 3-8.

III. Een lijst van die steden, acht en veertig in getal, vers 9-42.

IV. Een volledige erkentenis van alles ontvangen te hebben wat God aan Zijn volk Israël had beloofd vers 43-45.

Jozua 21:1-8

I. Hier is het verzoek van de Levieten aangeboden aan de algemene vergadering van de staten des lands, die nu zitting hield te Silo, vers 1,2.

Merk op:

1. Hun lot werd hun niet toegewezen, voor zij er aanspraak op maakten. Er is een erfdeel voorzien voor al de heiligen, het koninklijk priesterdom, maar zij moeten er om vragen, er om bidden: "Bidt, en u zal gegeven worden." Jozua had de andere stammen, die slap waren om hun erfdeel in bezit te nemen, er toe opgewekt, maar van de Levieten kon verondersteld worden dat zij, beter dan de overigen, hun plicht kenden en hun belang, en dus wel niet achterlijk zouden zijn in deze zaak, als het hun beurt zou wezen, om hun aanspraken te laten gelden, zonder er toe geroepen te zijn. Zij hadden een zeer goede grond voor hun aanspraak, niet hun eigen verdiensten of diensten, maar op het gebod Gods. "De Heere heeft geboden door de dienst van Mozes, dat men ons steden te bewonen geven zou. Hij heeft u geboden ze te geven, waarin een gebod aan ons ligt opgesloten om er om te vragen." Het onderhoud van de leraren is geen willekeurige zaak, die zuiver en alleen aan de goeden wil des volks is overgelaten, dat hen misschien zou laten verhongeren, neen, gelijk de God Israëls gebood dat de Levieten wèl verzorgd zouden worden, zo heeft de Heere Jezus, de Koning van de Christelijke kerk, verordineerd-en het is een blijvende verordening-dat zij "die het Evangelie verkondigen, van het Evangelie zullen leven," 1 Corinthiers 9:14, en er behoorlijk van zullen leven.

2. Zij hebben hun aanspraken niet laten gelden eer *de overige stammen voorzien waren,* maar toen hebben zij het terstond gedaan. Er was wel reden voor: iedere stam moest weten wat het zijne is, anders zouden zij niet weten wat zij aan de Levieten gaven, en dan zou het niet zo’n redelijke dienst kunnen zijn als hij wezen moest. Maar het is ook een voorbeeld van hun ootmoed, bescheidenheid en geduld, (en Levieten behoren voorbeelden te zijn van deze en nog andere deugden) dat zij wel het laatst bedeeld wilden worden, en zij zijn er niet slechter om gevaren. Laat de dienstknechten Gods niet klagen indien zij te eniger tijd in de verzorging door mensen het laatst komen, maar laat hen zich verzekeren van de gunst van God en de eer, die van Hem komt, dan zullen zij het gemakkelijk kunnen dragen om door de mensen achtergesteld of over het hoofd te worden gezien.

II. Het verzoek van de Levieten wordt onmiddellijk toegestaan zonder enigerlei twist of bezwaar, de oversten van Israël waren misschien wel enigszins beschaamd, dat zij het nodig hadden om voor deze zaak nog aangezocht te worden, en dar het voorstel niet van hen was uitgegaan om voor de vestiging van de Levieten te zorgen.

1. De kinderen Israëls worden gezegd de steden aan de Levieten te geven. God had bepaald, hoevele er hun gegeven moesten worden, in het geheel acht en veertig. Waarschijnlijk hebben Jozua en de oversten in overweging van de uitgestrektheid en de waarde van het lot van elken stam, zoals het hun voorgelegd was, bepaald hoeveel steden uit ieder van hen genomen moesten worden, en toen zijn de hoofden van de vaderen van de verschillende stammen overeengekomen, welke steden het zijn zouden weshalve zij gezegd worden ze te *geven* als een offerande aan de Heere, aldus had God het bevolen, Numeri 35:8. "Een ieder zal naar zijn erfenis, die zij zullen erven, van zijn steden aan de Levieten geven." Hier heeft God hun vrijgevigheid op de proef gesteld, en zij werd bevonden

te zijn tot lof en eer, want uit de volgende lijst blijkt dat de steden, die zij aan de Levieten gaven, over het algemeen tot de beste en aanzienlijkste in iederen stam behoorden. En waarschijnlijk hadden zij het oog op de ligging er van, zorg dragende, dat zij zó verstrooid zouden zijn, dat geen deel van het land op te verre afstand van de Levieten zou wezen.

2. Zij gaven ze *naar de mond des Heeren,* dat is: in gehoorzaamheid aan Zijn gebod, en dit was het, dat de schenking heiligde. Zij gaven het getal, dat God geboden had, en het was goed dat dit getal aldus vastgesteld was, opdat de Levieten niet om meer zouden vragen en de Israëlieten niet *minder* zouden aanbieden. Zij gaven ze ook met de voorsteden of pastorielanden, die er toe behoorden, zoveel ellen van de muren van de stad gemeten, als God geboden had, Numeri 35:4, 5, en zij hebben niet gepoogd om hun minder te geven.

3. Nadat de acht en veertig steden gekozen waren, werden zij in vier groepen verdeeld naar zij dicht bij elkaar lagen, en toen werden zij door het lot aan de vier onderscheiden geslachten toegewezen. Toen de Israëlieten de steden hadden overgegeven in de hand van God, wilde Hij zelf ze onder Zijn dienstknechten verdelen. Het geslacht van Aäron, waaruit alleen de priesters genomen waren, ontving tot zijn deel de dertien steden, die door de stammen van Juda, Simeon en Benjamin gegeven waren, vers 4. God heeft het in Zijn wijsheid aldus beschikt, dat wel Jeruzalem zelf niet een hunner steden was, daar het nog in het bezit was van de Jebusieten (en deze edelmoedige stammen wilden de Levieten, die een anderen strijd te voeren hadden, niet bespotten door hun een stad te geven, die nog met het zwaard moest worden veroverd, eer zij in bezit kon worden genomen) maar dat toch de steden, die hun ten deel vielen, dicht bij Jeruzalem lagen, omdat het in verloop van tijd de heilige stad moest worden, waar grotendeels hun werk lag.

b. De Kahathieten, die geen priesters maar Levieten waren (onder wie de nakomelingen van Mozes waren hoewel zij nooit van hen waren onderscheiden, verkregen de steden die in het lot van Dan waren, welke stam naast Juda lag, en in dat van Efraïm en de halve stam van Manasse, die naast Benjamin lag. Zo zijn zij, die van Aärons vader afstamden naast de zonen van Aäron geplaatst.

c. Gerson was de oudste zoon van Levi, daarom hadden zijn kinderen, hoewel het jongere huis van de Kahatieten de voorrang had boven hen, de voorrang boven het geslacht van Merari, vers 6. De Merarieten, het jongste huis, verkregen hun lot het laatst, en het lag verder af dan de anderen vers 7. De overige zonen van Jakob ontvingen slechts een lot voor iederen stam, maar Levi Gods stam, verkreeg een lot voor elk van zijn geslachten, want Gods voorzienigheid leidt zeer bijzonder de verplaatsing en vestiging van Zijn dienaren, en bepaalt waar zij zich zullen vestigen, die bestemd zijn om het licht van de wereld te wezen.

Jozua 21:9-42

Wij hebben hier een bijzonder bericht van de steden, die aan de kinderen van Levi uit de onderscheidene stammen gegeven werden, niet maar om door hen bezeten en bewoond te worden als leenhouders van de verschillende stammen waarin zij gelegen waren, neen hun bezit was niet onzeker en afhankelijk, zij bezaten ze in volledig eigendom, en hadden er hetzelfde recht op als de andere stammen hadden op hun steden of landerijen, zoals blijkt uit de wet, die verbood dat de huizen in de Levietensteden langer dan tot aan het jubeljaar vervreemd zouden worden, Leviticus 25:32, 33. Daar de Levieten echter alleen de steden en voorsteden hadden, terwijl het land er om heen behoorde aan de stammen, waarin zij gelegen waren, is het waarschijnlijk dat zij, die van die stam waren, teneinde dat land gemakkelijker te kunnen bebouwen en beheren, gewoonlijk huizen van de Levieten gehuurd hebben, als deze ze konden missen, en hebben zij aldus als hun huurders in hun midden gewoond.

Er kunnen verscheiden dingen opgemerkt worden in dit bericht, buiten en behalve hetgeen reeds opgemerkt was in de desbetreffende wet in Numeri 35.

1. Dat de Levieten verstrooid waren onder al de stammen, en het hun niet toegelaten was om allen bij elkaar in een deel des lands te wonen, hierdoor werden zij allen van werk voorzien dat ten goede voor anderen gedaan werd, want van alle mensen moeten leraren van de Godsdienst wel het allerminst lui of ledig zijn, slechts voor zichzelf of voor elkaar leven. Christus heeft Zijn twaalf discipelen als corps verlaten, maar Hij heeft orders gelaten, dat zij zich ter bestemder tijd moesten verstrooien, teneinde "het Evangelie te kunnen prediken aan alle creaturen." Dat de Levieten aldus onder de andere stammen vermengd werden bracht de verplichting voor hen mede, om met omzichtigheid te wandelen en zoals het hun heilige roeping betaamde alles te vermijden wat er een oneer voor zijn zou. Hadden zij allen bij elkaar gewoond, zij zouden in verzoeking zijn geweest om elkaars fouten en gebreken door de vingers te zien, elkaar te verontschuldigen voor wat zij verkeerds deden, maar nu waren de ogen van geheel Israël op hen gericht, en daarom begrepen zij dat zij zó hadden te wandelen, dat de bediening niet gelasterd worde en hun hoge waardigheid niet onder hun slecht gedrag zou lijden.

2. Dat iedere stam van Israël versierd en verrijkt was door zijn deel van Levietensteden, in evenredigheid met zijn uitgestrektheid, zelfs die welke het verst af lagen. Zij waren allen Gods volks, en daarom hadden zij allen Levieten in hun midden:

a. Om hun vriendelijkheid te betonen, Deuteronomium 12:19, 14:29. Zij waren Gods ontvangers, aan wie het volk hun dankbare erkentenis konden geven van Gods goedheid, als er gelegenheid en neiging toe was.

b. Om raad en onderricht van hen te ontvangen. Als zij niet konden opgaan naar de tabernakel om hen, die daar dienden, te raadplegen dan konden zij naar een Levietenstad gaan, om er de goede kennis des Heeren te leren.

3. Dat er dertien steden, en wel sommigen van de besten, aan de priesters, de zonen van Aäron werden gegeven. Aäron heeft slechts twee zonen nagelaten, Eleazar en Ithamar, maar zijn geslacht was nu reeds zeer toegenomen, en het was te voorzien dat het na verloop van tijd zó talrijk zou

worden, dat het al deze steden zou vullen, hoewel een aanmerkelijk getal van zijn leden noodzakelijkerwijs wonen moest waar de ark en het altaar weren. In beide Testamenten lezen wij van zo’n groot aantal priesters, dat wij kunnen onderstellen, dat geen van de geslachten van Israël, die uit Egypte kwamen, later zó is toegenomen als het geslacht van Aäron, en later luidt de belofte aan het huis van Aäron: "De Heere zal het huis van Aäron zegenen, de Heere zal de zegen over ulieden vermeerderen, over ulieden en over uw kinderen, Psalm 1-15:12, 14. Hij zal een zaad verwekken om Hem te dienen.

4. Dat sommigen van de Levietensteden later om andere redenen vermaard zijn geworden. Hebron was de stad, waar David zijn regering begon, en te Mahanaim, een andere Levietenstad, had hij zijn hoofdkwartier, toen hij voor Absalom vluchtte. De eerste Israëliet, die ooit de titel van koning droeg, namelijk Abimelech, de zoon van Gideon, regeerde te Sichem, ook een Levietenstad, vers 21.

5. Dat het getal er van groter was dan van de meesten van de stammen, behalve Juda hoewel de stam van Levi een van de kleinsten was onder de stammen, om te tonen hoe mild God is, en Zijn volk zijn moet, voor Zijn dienstknechten. Toch zal die onevenredigheid niet zo groot blijken te zijn, als zij in het eerst schijnt te wezen, als wij bedenken dat de Levieten slechts steden hadden met haar voorsteden om er in te wonen, terwijl de andere stammen behalve hun steden, (en er waren misschien nog veel meer dan in de beschrijving van hun lot genoemd zijn) nog vele open vlekken en dorpen hadden, die zij bewoonden, behalve nog landhuizen. Over het geheel blijkt dus dat er afdoend voor gezorgd was, dat de Levieten een aangenaam en nuttig leven konden leiden, en diegenen, hetzij leraren of anderen, voor wie Gods voorzienigheid zo goed gezorgd heeft, moeten zich hierdoor verplicht achten om goed te doen, en naar hun vermogen en zij er de gelegenheid voor hebben, hun geslacht te dienen.

Jozua 21:43-45

Hier hebben wij het slot van geheel deze zaak, een korte opsomming van de voorafgaande geschiedenis, en om er te meer glans aan bij te zetten, wordt zij vergeleken met de belofte, waarvan zij de volkomen vervulling was. Gods woord en Gods werken helderen elkaar op. Uit de vervulling blijkt dat de belofte waar was, en de belofte doet zien hoe goed en vriendelijk de vervulling is.

1. God had beloofd het land Kanaän aan het zaad van Abraham tot een erfdeel te geven, en nu heeft Hij die belofte ten laatste vervuld. *Zij beërfden het en woonden daarin.* Hoewel zij dikwijls de gunst van die belofte hadden verbeurd, en God de vervulling ervan lang had uitgesteld, zijn nu toch ten laatste alle moeilijkheden overwonnen, en Kanaän is van hun. En even zeker is de belofte van het hemelse Kanaän aan geheel het geestelijk Israël Gods want het is de belofte van Hem, die niet liegen kan.

2. God had beloofd hun rust te geven in dat land, en nu hadden zij rust van rondom. Rust van de vermoeienissen van hun reis door de woestijn waarvan zij het verdrietige heen en weertrekken misschien nog lang in hun gebeente gevoeld hebben, rust van hun oorlogen in Kanaän, en de plotselinge aanvallen van hun vijanden, waaraan zij in de beginne blootstonden. Zij woonden nu niet slechts in hun eigen huizen, maar in huizen, die hun rust en vrede boden. Hoewel er nog Kanaänieten in het land waren overgebleven, had toch geen van hun kracht of moed genoeg om hen aan te vallen, of hen ook maar te ontrusten. Deze rust duurde voort totdat zij door hun eigen zonden en dwaasheden zelf doornen in hun eigen legerstede en hun eigen ogen brachten.

3. God had beloofd hun overwinning en voorspoed te geven in hun oorlogen, en ook deze belofte is vervuld, *daar bestond niemand voor hun aangezicht*, vers 44. In elke veldslag hadden zij de bovenhand, en waar hun krijgsmacht ook heenging, overal hadden zij voorspoed. Weliswaar, in vele delen des lands waren nog Kanaänieten overgebleven, die hun later het hoofd zullen bieden en zeer geducht zullen worden. Maar:

a. Wat er nu nog van de Kanaänieten was overgebleven, was niet in tegenspraak met de belofte, want God had gezegd, dat Hij hen niet terstond maar allengskens voor hun aangezicht zou uitdrijven, Exodus 23:30. Zij hadden nu het volle bezit van zoveel als zij nodig hadden, en als zij handen hadden om het te bewerken, zodat de Kanaänieten slechts in bezit bleven van sommige delen van het land, die het minst bebouwd waren, om ze te bearbeiden en er het vermenigvuldigen van de wilde dieren te voorkomen, totdat Israël, in verloop van tijd, talrijk genoeg zou zijn om geheel het land te bezetten.

b. Wat betreft het latere overmogen van de Kanaänieten, dat was zuiver en alleen het gevolg van Israëls lafhartigheid en traagheid, en de straf voor hun zondige neiging tot de afgoderijen en andere verfoeiselen van de heidenen, die de Heere voor hun aangezicht uitgeworpen zou hebben, maar zij hebben ze verdragen en geherbergd.

Zodat het vaste fondament Gods staat, Israëls ervaring van Gods trouw staat hier geregistreerd, als een bewijs van ontvangst met hun handtekening tot eer van God, aan wiens belofte zij zo dikwijls getwijfeld hadden en ter bemoediging van alle gelovigen tot aan het einde van de wereld. *Daar viel niet een woord van al de goede woorden*, neen, noch iets van enig goed ding, (zo volledig is hier

de uitdrukking) *die de Heere gesproken had tot den huize Israëls,* ter bestemder tijd *kwam* het *allemaal,* vers 45. Zulk een erkentenis als deze is, ondertekend door Jozua in de naam van geheel Israël, vinden wij later gedaan door Salomo, en geheel Israël heeft er metterdaad Amen op gezegd, 1 Koningen 8:56 . De onverbreekbare waarheid van Gods belofte, en de volkomen vervulling er van is hetgeen waaraan alle heiligen hun getuigenis geven, en indien zij in iets gefaald heeft, of tekort is gekomen, dan waren zij even bereid te erkennen, dat de schuld daarvan alleen bij hen gezocht moest worden.

HOOFDSTUK 22

1 Toen riep Jozua de Rubenieten, en de Gadieten, en den halven stam van Manasse,
2 En hij zeide tot hen: Gijlieden hebt onderhouden alles, wat u Mozes, de knecht des HEEREN, geboden heeft; en gij zijt mijner stem gehoorzaam geweest in alles, wat ik u geboden heb.
3 Gij hebt uw broederen niet verlaten nu langen tijd, tot op dezen dag toe; maar gij hebt waargenomen de onderhouding der geboden van den HEERE, uw God.
4 En nu, de HEERE, uw God, heeft uw broederen rust gegeven, gelijk Hij hun toegezegd had; keert dan nu wederom, en gaat gij naar uw tenten, naar het land uwer bezitting, hetwelk u Mozes, de knecht des HEEREN, gegeven heeft op gene zijde van de Jordaan.
5 Alleenlijk neemt naarstiglijk waar te doen het gebod en de wet, die u Mozes, de knecht des HEEREN, geboden heeft, dat gij den HEERE, uw God, liefhebt, en dat gij wandelt in al Zijn wegen, en Zijn geboden houdt, en Hem aanhangt, en dat gij Hem dient met uw ganse hart en met uw ganse ziel.
6 Alzo zegende hen Jozua, en hij liet hen gaan; en zij gingen naar hun tenten.
7 Want aan de helft van den stam van Manasse had Mozes een erfdeel gegeven in Bazan; maar aan de andere helft van denzelven gaf Jozua een erfdeel bij hun broederen, aan deze zijde van de Jordaan westwaarts. Verder ook als Jozua hen liet trekken naar hun tenten, zo zegende hij hen.
8 En hij sprak tot hen, zeggende: Keert weder tot uw tenten met veel rijkdom, en met zeer veel vee, met zilver, en met goud, en met koper, en met ijzer, en met zeer veel klederen; deelt den roof uwer vijanden met uw broederen.
9 Alzo keerden de kinderen van Ruben, en de kinderen van Gad, en de halve stam van Manasse wederom, en togen van de kinderen Israels, van Silo, dat in het land Kanaan is, om te gaan naar het land van Gilead, naar het land hunner bezitting, in hetwelk zij bezitters gemaakt waren, naar den mond des HEEREN, door den dienst van Mozes.
10 Toen zij kwamen aan de grenzen van de Jordaan, die in het land Kanaan zijn, zo bouwden de kinderen van Ruben, en de kinderen van Gad, en de halve stam van Manasse aldaar een altaar aan de Jordaan, een altaar groot in het aanzien.
11 En de kinderen Israels hoorden zeggen: Ziet, de kinderen van Ruben, en de kinderen van Gad, en de halve stam van Manasse hebben een altaar gebouwd, tegenover het land Kanaan, aan de grenzen van de Jordaan, aan de zijde der kinderen Israels.
12 Als de kinderen Israels dit hoorden, zo verzamelde de ganse vergadering der kinderen Israels te Silo, dat zij tegen hen optogen met een heir.
13 En de kinderen Israels zonden aan de kinderen van Ruben, en aan de kinderen van Gad, en aan den halven stam van Manasse, in het land Gilead, Pinehas, den zoon van Eleazar, den priester;
14 En tien vorsten met hem, van ieder vaderlijk huis een vorst, uit al de stammen van Israel; en zij waren een ieder een hoofd van het huis hunner vaderen over de duizenden van Israel.
15 Toen zij tot de kinderen van Ruben, en tot de kinderen van Gad, en tot den halven stam van Manasse kwamen, in het land Gilead, zo spraken zij met hen, zeggende:
16 Alzo spreekt de ganse gemeente des HEEREN: Wat overtreding is dit, waarmede gijlieden overtreden hebt tegen den God van Israel, heden afkerende van achter den HEERE, mits dat gij een altaar voor u gebouwd hebt, om heden tegen den HEERE wederspannig te zijn?
17 Is ons de ongerechtigheid van Peor te weinig, van dewelke wij niet gereinigd zijn tot op dezen dag, hoewel de plaag in de vergadering des HEEREN geweest is?

18 Dewijl gij u heden van achter den HEERE afkeert, het zal dan geschieden, als gij heden wederspannig zijt tegen den HEERE, zo zal Hij Zich morgen grotelijks vertoornen tegen de ganse gemeente van Israel.
19 Maar toch, indien het land uwer bezitting onrein is, komt over in het land van de bezitting des HEEREN, waar de tabernakel des HEEREN woont, en neemt bezitting in het midden van ons; maar zijt niet wederspannig tegen den HEERE, en zijt ook niet wederspannig tegen ons, een altaar voor u bouwende, behalve het altaar van den HEERE, onzen God.
20 Heeft niet Achan, de zoon van Zerah, overtreding begaan met het verbannene, en kwam er niet een verbolgenheid over de ganse vergadering van Israel? En die man stierf niet alleen in zijn ongerechtigheid.
21 Toen antwoordden de kinderen van Ruben, en de kinderen van Gad, en de halve stam van Manasse, en zij spraken met de hoofden der duizenden van Israel:
22 De God der goden, de HEERE, de God der goden, de HEERE, Die weet het; Israel zelf zal het ook weten! Is het door wederspannigheid, of is het door overtreding tegen den HEERE, zo behoudt ons heden niet;
23 Dat wij ons een altaar zouden gebouwd hebben, om ons van achter den HEERE af te keren, of om brandoffer en spijsoffer daarop te offeren, of om dankoffer daarop te doen, zo eise het de HEERE.
24 En zo wij dit niet uit zorg vanwege deze zaak gedaan hebben, zeggende: Morgen mochten uw kinderen tot onze kinderen spreken, zeggende: Wat hebt gij met den HEERE, den God van Israel, te doen?
25 De HEERE heeft immers de Jordaan tot landpale gezet tussen ons en tussen ulieden, gij, kinderen van Ruben, en gij, kinderen van Gad! gij hebt geen deel aan den HEERE. Zo mochten uw kinderen onze kinderen doen ophouden, dat zij den HEERE niet vreesden.
26 Daarom zeiden wij: Laat ons toch voor ons maken, bouwende een altaar, niet ten brandoffer, noch ten offer.
27 Maar dat het een getuige zij tussen ons en tussen ulieden, en tussen onze geslachten na ons, opdat wij den dienst des HEEREN voor Zijn aangezicht dienen mochten met onze brandofferen, en met onze slachtofferen, en met onze dankofferen; en dat uw kinderen tot onze kinderen morgen niet zeggen: Gijlieden hebt geen deel aan den HEERE.
28 Daarom zeiden wij: Wanneer het geschiedt, dat zij morgen alzo tot ons en tot onze geslachten zeggen zullen; zo zullen wij zeggen: Ziet de gedaante van het altaar des HEEREN, hetwelk onze vaderen gemaakt hebben, niet ten brandoffer, noch ten offer; maar het is een getuige tussen ons en tussen ulieden.
29 Het zij verre van ons, dat wij zouden wederspannig zijn tegen den HEERE, of dat wij te dezen dage ons van achter den HEERE afkeren zouden, bouwende een altaar ten brandoffer, ten spijsoffer, of ten slachtoffer, behalve het altaar van den HEERE, onzen God, dat voor Zijn tabernakel is.
30 Toen de priester Pinehas, en de oversten der vergadering, en de hoofden der duizenden van Israel, die bij hem waren, de woorden hoorden, die de kinderen van Ruben, en de kinderen van Gad, en de kinderen van Manasse gesproken hadden, zo was het goed in hun ogen.
31 En Pinehas, de zoon van den priester Eleazar, zeide tot de kinderen van Ruben, en tot de kinderen van Gad, en tot de kinderen van Manasse: Heden weten wij, dat de HEERE in
het midden van ons is, dewijl gij deze overtreding tegen den HEERE niet begaan hebt; toen hebt gijlieden de kinderen Israels verlost uit de hand des HEEREN.

32 En Pinehas, de zoon van den priester Eleazar, keerde wederom met de oversten van de kinderen van Ruben, en van de kinderen van Gad, uit het land Gilead, naar het land Kanaan, tot de kinderen Israels; en zij brachten hun antwoord weder;
33 Het antwoord nu was goed in de ogen van de kinderen Israels, en de kinderen Israels loofden God, en zeiden niet meer van tegen hen op te trekken met een heir, om het land te verderven, waarin de kinderen van Ruben en de kinderen van Gad woonden.
34 En de kinderen van Ruben en de kinderen van Gad noemden dat altaar: Dat het een getuige zij tussen ons, dat de HEERE God is.

Veel bijzondere dingen hebben wij gelezen betreffende de twee en een halven stam, hoewel niets dan de Jordaan hen van de overigen scheidde, en dit hoofdstuk betreft hen geheel en al.

I. Jozua ontslaat de krijgslieden van deze stammen, die in al de oorlogen van Kanaän als hulptroepen gediend hebben en zendt hen weg uit het leger van Israël, waarop zij terugkeren naar hun eigen land, vers 1-9.

II Het altaar, dat zij bouwden aan de oever van de Jordaan ten teken van gemeenschap met het land Israëls vers 10.

III. De aanstoot, die de andere stammen aan dit altaar namen, en de boodschap, die zij hun deswege zonden, vers 11-20.

IV. De verontschuldigende verklaring, die de twee en een halve stam gaven van hetgeen zij gedaan hadden, vers 21-29.

V. De voldoening, die deze verklaring aan de andere stammen heeft gegeven, vers 30-34. En (hetgeen wel zeldzaam is) terwijl er in de meeste geschillen, of twisten, die ontstaan, aan beide zijden schuld is, was er hier aan geen van beide zijden schuld. Voor zoveel blijkt was niemand te laken, en moesten allen geprezen worden.

Jozua 22:1-9

De strijd geëindigd, en wel zeer glorierijk geëindigd zijnde handelt Jozua als een verstandig generaal en ontbindt zijn leger, dat nooit bestemd was om de oorlog tot zijn beroep te maken. Hij zendt hen terug naar hun haardsteden om te genieten wat zij veroverd hadden, en hun zwaarden tot spaden, en hun spiesen tot sikkelen te slaan, en inzonderheid de krijgsmacht van de afgezonderde stammen, die hun erfdeel van Mozes aan de andere kant van de Jordaan hadden ontvangen op voorwaarde dat hun krijgslieden de andere stammen zouden helpen bij de verovering van Kanaän, hetgeen zij beloofd hadden te zullen doen, Numeri 32:32, en die belofte bij de opening van de veldtocht aan Jozua hadden vernieuwd Jozua 1:16. En nu zij hun afspraak hadden gehouden, geeft Jozua hun openlijk en plechtig hun ontslag te Silo. Of dit nu, zoals sommigen denken, geschied is, zoals het hier voorkomt, na de verdeling van het land, of wel, zoals anderen denken, nadat de oorlog geëindigd was, en voor de verdeling van het land omdat hun hulp wel nodig was voor de verovering, maar niet voor de verdeling van het land, en er ook niemand uit hun stammen daarbij als commissaris gefungeerd heeft (alleen mannen uit de tien andere stammen) Numeri 34:18. en verv. dat is zeker, het geschiedde niet voordat Silo tot het hoofdkwartier was gemaakt, vers 2, en het land is begonnen verdeeld te worden, eer zij van Gilgal waren vertrokken, Hoofdstuk 14:6.

Het is waarschijnlijk dat dit leger van Rubenieten en Gadieten, of tenminste sommigen er van, dat in al de oorlogen van Kanaän de voorhoede had aangevoerd, soms in tussenpozen van de oorlog, en als de rest van het leger de winterkwartieren had betrokken, eens over de Jordaan zijn gegaan-want de afstand was niet groot-om hun gezin te bezoeken, naar hun eigen zaken om te zien, en wellicht wel thuis zijn gebleven, anderen in hun plaats zendende, die nog meer diensten konden bewijzen. Maar toch bleef het contingent van deze twee en een halven stam voltallig, in het geheel veertig duizend man, en wanneer het ook nodig was, begaven deze troepen zich naar hun post, en nu waren zij allen bijeen om hun ontslag te ontvangen. Hoewel het niet anders kon, of de liefde voor hun gezin en de zorg voor hun zaken moest hen na zo langdurige afwezigheid zeer begerig maken om terug te keren, wilden zij toch als goede krijgsknechten niet heengaan, voor zij er verlof toe hadden van hun generaal. En zo moeten wij (het is bisschop Hall's opmerking) al is het huis onzes hemelsen Vaders hierboven ook nog zo begeerlijk, toch op aarde blijven, totdat onze strijd vervuld is, moeten wij wachten, totdat wij behoorlijk ontslagen worden, en het ogenblik van ons heengaan niet willen verhaasten.

I. Jozua zendt hen heen naar *het land van hun bezitting,* vers 4. Zij, die de eersten waren om zich hun lot aangewezen te zien, waren de laatsten om er het bezit van te genieten. Zij waren hun broederen voor in recht van bezit, maar hun broederen waren hen voor in het volkomen bezit en genot er van, zo zullen de laatste de eersten wezen, en de eersten de laatsten, opdat er enige gelijkheid zij.

II. Hij zendt hen weg met hun soldij immers: Wie dient ooit in het leger op eigen bezolding? vers 8. *Keert weer tot uw tenten met veel rijkdom.* Hoewel al het land dat zij hielpen veroveren aan de andere stammen ten deel viel, moesten zij toch hun deel hebben van de buit, en dat was al de bezolding, die de krijgslieden verwachtten, want de oorlogen van Kanaän moesten zichzelf bekostigen "Gaat heen", zegt Jozua, "naar uw tenten", dat is "naar uw huizen", die hij *tenten* noemt omdat zij in de woestijn zo lang aan tenten gewoon zijn geweest, en de hechtste en statigste huizen in deze wereld moeten inderdaad slechts als tenten beschouwd worden, armoedig en beweeglijk, in

vergelijking met ons huis hierboven. "Gaat naar huis *met veel rijkdom,* niet slechts vee, de roof van het land, maar zilver en goud, de roof van de steden" en:

1. Laat uw broederen die gij achterlaat uw goed woord hebben, die u ten volle in de buit hebben doen delen, al moet ook het land geheel en al hun toebehoren, en niet gepoogd hebben iets van u terug te houden of u iets van de buit te betwisten. Zegt niet dat gij iets door ons zijt tekort gekomen."

2. "Laat uw broederen, tot wie gij heengaat, die bij het gereedschap zijn gebleven, enig deel hebben van de buit, *deelt de roof van uw vijanden met uw broederen,* zoals de buit verdeeld werd, die in de oorlog met Midian genomen was, Numeri 31:27. Laat uw broederen, die u al die tijd hebben moeten missen er te beter om varen dat gij tehuis gekomen zijt.

III. Hij zendt hen weg met een zeer loffelijk getuigenis. Hoewel zij hun dienst verschuldigd waren, ter vervulling van hun belofte, en zij niets meer gedaan hadden dan hun plicht, heeft hij hen toch hogelijk geprezen om hun goede diensten. Hoewel het door de gunst en de macht van God was, dat Israël bezit had gekregen van dit land, en Hij er al de eer voor moet ontvangen dacht Jozua toch dat er een dankbare erkenning verschuldigd was aan hun broederen, die hen hadden geholpen, wier zwaard en boog in hun dienst werden gebruikt. In onze lof moet ons oog bovenal op God gericht zijn, maar de werktuigen, die Hij heeft gebruikt, moeten toch niet voorbij worden gezien. Hier prijst hij hen:

1. Voor hun gerede gehoorzaamheid aan hun bevelhebbers, vers 2. Toen Mozes was heengegaan, gedachten zij aan de last, die hij hun had gegeven, en kwamen die na, en al de orders, die Jozua, als generaal van de strijdmacht, had uitgevaardigd, hadden zij stipt gehoorzaamd, zij gingen, en kwamen, en deden wat hij gebood, Mattheus 8:9. Het is de krijgsman tot lof, om op het woord van bevel acht te geven.

2. Voor de standvastigheid van hun genegenheid voor, en aanhankelijkheid aan hun broederen. Gij *hebt uw broederen niet verlaten na lange tijd.* Hoeveel tijd het was, zegt hij niet, en wij kunnen dit ook uit geen Schriftuurplaats met zekerheid te weten komen. Calvisius en anderen van de beste tijdrekenkundigen berekenen dat de verovering en de verdeling van het land een werk was, dat zes of zeven jaren in beslag heeft genomen, en gedurende al die tijd bleven de afgezonderde stammen bij hun leger, en hebben zij hen naar hun beste weten en met kracht gediend. Het zal de eer zijn van hen, die de zaak van Gods Israël hebben omhelsd, en hun belangen aan hen verbonden hebben, om hen te blijven aanhangen, hen nooit te verlaten voordat God hun rust heeft gegeven, en dan zullen zij met hen rusten.

3. Om de getrouwheid van hun gehoorzaamheid aan de Goddelijke wet Zij hadden niet slechts hun plicht gedaan jegens Jozua en Israël maar, hetgeen het beste van alles was, zij hadden nauwgezet hun plicht vervuld jegens God. *Gij hebt waargenomen de onderhouding van de geboden des Heeren, uws Gods,* dat is: Gij hebt zorgvuldig en met omzichtigheid de geboden des Heeren uws Gods gehouden, niet alleen in deze bijzondere aangelegenheid van in dienst van Israël te blijven tot aan het einde van de strijd, maar in het algemeen: gij hebt in uw afdeling van het leger de Godsdienst hoog in eer gehouden, een zeldzame, maar voortreffelijke zaak onder krijgslieden, en waar zij bestaat, wèl waardig om geprezen te worden.

IV. Hij zendt hen heen met goeden raad: niet om hun land te bebouwen, hun steden te versterken, en, nu hun handen gewend waren aan krijg en overwinning, hun naburen aan te vallen, en aldus hun eigen grondgebied te vergroten, maar om ernstige Godsvrucht onder elkaar te onderhouden. Het ware geen staatkundige, maar Godvruchtige instructies, die hij hun meegaf, vers 5, bestaande in het algemeen hierin: *Neemt naarstiglijk waar te doen het gebod en de wet.* Zij, die het gebod "hebben," hebben het tevergeefs, tenzij zij het gebod "doen," en het zal niet goed en recht gedaan worden, (zo geneigd zijn wij om af te wijken, en zo ijverig zijn onze geestelijke vijanden om ons te doen afwijken) tenzij wij naarstiglijk waarnemen om het te doen. In het bijzonder: "de Heere onze God lief te hebben" als het beste van alle wezens, en de besten Vriend, en als dat beginsel heerst in ons hart, de beweeggrond is van onze daden, dan zal er een voortdurende zorg en een oprecht streven zijn om "te wandelen in al zijn wegen," zelfs in die welke nauw zijn en bergopwaarts lopen en dan ook in iedere omstandigheid *Zijn geboden te houden,* ten allen tijde en in alle levensomstandigheden met een vast voornemen des harten *Hem aan te hangen,* Hem en Zijn eer te dienen en de belangen van Zijn koninkrijk onder de mensen *met ons gehele hart en onze gehele ziel.* Want de goede raad hun gegeven, is gegeven aan ons allen, God schenke ons de genade om hem ter harte te nemen en er naar te doen!

V. Hij zendt hen weg met een zegen, vers 6. Inzonderheid de halven stam van Manasse waaraan Jozua, als Efraïmiet, enigszins nader verwant was dan aan de andere twee, en die wellicht meer ongaarne heengingen, omdat zij de helft van hun stam achterlieten, en daarom dikwijls vaarwel zeggende en enigszins dralende om heen te gaan, nogmaals hun afscheid en een zegen ontvingen, vers 7. Jozua bad niet slechts voor hen als een vriend, maar zegende hen als een vader in de naam des Heeren, hen, hun gezin en hun zaken van de genade Gods aanbevelende. Sommigen verstaan onder de zegen, die Jozua hun gaf, geschenken,. die hij hun vereerde ter beloning van, hun diensten. Daar echter Jozua een profeet was en hun een deel van eens profeten loon had gegeven in de instructies die hij hun gaf, vers 5, zo hebben wij dit ongetwijfeld te verstaan van het andere deel, evenals ook de gebeden, die hij voor hen gedaan heeft, als iemand met gezag bekleed, en als de stedehouder Gods.

Aldus ontslagen zijnde, keerden zij gezamenlijk terug *naar het land van hun bezitting,* vers 9, waarschijnlijk zijn zij in veerboten over de Jordaan gegaan. Hoewel hoofden van huisgezinnen soms afwezig moeten wezen van hun gezin, en dat wel voor lange tijd, behoren zij toch, als hun zaken in de vreemde afgedaan zijn, te gedenken, dat thuis hun plaats is, waaruit zij niet moeten omdolen als een vogel uit zijn nest.

Jozua 22:10-20

1. Hier is de vrome zorg van de afzonderlijke stammen om de Godsdienst van Kanaän vast te houden, toen zij Kanaäns land verlieten, ten einde niet te wezen "als de vreemde, geheel en al gescheiden van Gods volk," Jesaja 56:3. Daarom bouwden zij aan de oever van de Jordaan een groot altaar, om voor hen te getuigen dat zij Israëlieten waren, en als zodanig "gemeenschap hadden met het altaar des Heeren," 1 Corinthiers 10:18. Toen zij aan de Jordaan kwamen, vers 10, hebben zij er niet over beraadslaagd hoe de herinnering te bewaren aan hun eigen oorlogsdaden in Kanaän, en de diensten, die zij hun broederen hebben bewezen, door een gedenkteken op te richten aan de onsterflijke glorie van de twee en een halven stam, neen, hun betrekking tot de kerk Gods, en hun deel in de gemeenschap van de heiligen, dat is het, dat zij willen bewaren, en waarvan zij de blijken en bewijzen wensen te bestendigen. Daarom hebben zij, toen het voorstel er toe gedaan was door sommigen van hen, die, hoewel blij om te denken dat zij nu naar huis gingen, toch bedroefd waren bij de gedachte dat zij weggingen van het altaar Gods, terstond dit altaar opgericht, dat als een brug meest dienen om met de andere stammen de gemeenschap in de dingen Gods te onderhouden. Sommigen denken dat zij dit altaar aan de Kanaänietische zijde van de Jordaan hebben gebouwd in het lot van Benjamin, opdat zij, hun ogen opheffende naar de rivier, de gedaante zouden zien van het altaar te Silo, als zij geen goede gelegenheid hadden om er heen te gaan, het is echter meer waarschijnlijk dat zij het aan hun eigen zijde van het water gebouwd hebben, want wat hadden zij te bouwen op het land van een ander, zonder toestemming daartoe verkregen te hebben? En het wordt gezegd gebouwd te zijn *tegenover* het land Kanaän, en er zou ook geen reden zijn geweest tot de verdenking, dat het bestemd was om er op te offeren, indien zij het niet op hun eigen grondgebied hadden gebouwd.

Dit altaar was onschuldig en eerlijk bedoeld maar het zou toch goed geweest zijn, daar het de schijn had van kwaad en een aanleiding kon zijn tot ergernis voor hun broederen, dat zij het orakel Gods hadden geraadpleegd voor zij het bouwden, of tenminste hun broederen bekend hadden gemaakt met hun voornemen, en, om hun verdenking te voorkomen, hun van tevoren dezelfde verklaring van hun altaar hadden gegeven, die zij later gegeven hebben om die verdenking weg te nemen. Hun ijver was prijzenswaardig, maar zij hadden er in geleid moeten worden door oordeel en verstand. Voor het doel, dat zij er mee voor hadden, was het niet nodig om met de bouw van dit altaar zoveel spoed te maken. Zij hadden de tijd moeten nemen om na te denken en raad in te winnen. Maar toen hun oprechte, goede bedoeling gebleken is, zien wij toch niet dat zij wegens hun onbezonnenheid werden bestraft of gelaakt. God ziet de zwakheid voorbij, die ons ook in eerlijke ijver soms aankleeft, en dat moeten de mensen ook doen.

II. De heilige ijver van de andere stammen voor de eer van God en van Zijn altaar te Silo. Terstond werd aan de vorsten Israëls bericht gebracht van de oprichting van dit altaar, vers 11. En wetende, hoe strikt en streng de wet was, die gebood dat al hun offeranden gebracht moesten worden aan de plaats, die God zou verkiezen, en nergens anders, Deuteronomium 12:5,7, waren zij spoedig bedacht, dat het oprichten van een tweede altaar een belediging was van de keus, die God nu onlangs gedaan had van de plaats om er Zijn naam in te stellen en dat het de onmiddellijke strekking had van een aanbidding van een anderen god.

1. Hun achterdocht was zeer te verontschuldigen, want het moet erkend worden: op het eerste gezicht had de zaak een slecht aanzien, scheen zij de bedoeling aan te duiden om een altaar op te

richten en in stand te houden in mededinging met het altaar te Silo. Het was niet heel vreemd of buitensporig om uit het bouwen van een altaar de gevolgtrekking af te leiden, dat de bedoeling was er offers op te brengen, en dat zou hen tot afgoderij kunnen leiden, en eindigen in een algehele afval van het geloof en de aanbidding van de God Israëls. Zo'n grote hoop hout zou dit vuur kunnen aansteken. God ijvert voor Zijn inzettingen, en daarom moeten wij het ook doen, en bevreesd zijn voor alles wat naar afgoderij uitziet, of er naar toe leidt.

2. Hun ijver bij dit vermoeden was zeer loffelijk, vers 12. Toen zij vreesden, dat deze stammen, die door de Jordaan van hen gescheiden waren, zich afscheiden gingen van God, namen zij dit op als het grootste onrecht, dat hun aangedaan kon worden, en zij toonden zich bereid om, als het nodig was hun leven te wagen ter verdediging van het altaar Gods, en de wapens op te vatten ter kastijding en onderwerping van deze rebellen, en om de verspreiding te voorkomen van de besmetting indien zachte middelen niet zouden baten, het verkankerde lid van hun lichaam af te snijden. Zij allen vergaderden zich, en Silo was de plaats van hun bijeenkomst, omdat het ter verdediging was van de Goddelijke handvest, die nu onlangs aan deze plaats was verleend, dat zij nu optraden. Hun besluit was zoals het betaamde aan een koninkrijk van priesters, die, aan God en Zijn dienst gewijd zijnde, "hun broederen niet kenden, en hun zonen niet achtten," Deuteronomium 33:9. Zij zouden terstond *tegen hen optrekken met een leger,* indien het bleek dat zij van God waren afgevallen en tegen Hem rebelleerden. Hoewel zij *been waren van hun been* hun medegenoten waren geweest in de verdrukking in de woestijn, hun van dienst waren geweest in de oorlogen van Kanaän, zullen zij hen toch, indien het blijkt dat zij zich afkeren om vreemde goden te dienen, als vijanden behandelen, niet als kinderen Israëls, maar als "kinderen van de hoererijen," want aldus heeft God het bevolen, Deuteronomium 13:14 en verv. Zij hadden nog pas onlangs hun zwaard in de schede gestoken, en zich teruggetrokken van de gevaren en vermoeienissen van de strijd in de rust, die God hun had gegeven, en toch zijn zij bereid een nieuwe oorlog te beginnen veeleer dan tekort te komen in hun plicht om afgoderij tegen te gaan en te straffen, en zich te verzetten tegen alles wat er toe leiden kan. Een kloekmoedig besluit, waaruit blijkt hoe van harte zij hun Godsdienst liefhadden en naar wij hopen, hoe nauwgezet zij waren in de beoefening er van. Het is het best om bederf in de Godsdienst terstond tegen te gaan, eer het veld wint, of op het recht van verjaring aanspraak kan maken.

3. Hun wijze voorzichtigheid bij dit besluit was niet minder loffelijk. God had hun voor gevallen van die aard bevolen: te onderzoeker "na te sporen en wel te vragen," Deuteronomium 13:14, opdat zij onder voorgeven van voor hun Godsdienst op te komen, hun broederen geen onrecht zouden doen. Dienovereenkomstig besluiten zij hier hun legers niet voor de strijd uit te zenden voordat zij gezanten hadden afgevaardigd om de zaak te onderzoeken, en die gezanten waren mannen van het hoogste aanzien, een uit iederen stam, met Pinehas als woordvoerder aan hun hoofd, vers 13,14. Aldus werd hun ijver voor God getemperd geleid en beheerst door zachtmoedige wijsheid. Hij, die alle dingen weet, en alle boze dingen haat heeft de ergste misdadigers niet willen straffen voordat Hij eerst was "afgegaan om te bezien" Genesis 18:21. Menige ongelukkige twist zou voorkomen of spoedig bijgelegd zijn door een onpartijdig onderzoek naar de oorzaak van de ergernis. Vergissingen te herstellen, misverstanden op te helderen, en alzo uit de weg te ruimen verkeerd opgevatte woorden en daden in het ware licht te stellen, dat alles zou het beste middel wezen om bijzondere en openbare twisten tot een bevredigend einde te brengen.

4. De wijze, waarop de gezanten deze zaak hebben behandeld, was volkomen in overeenstemming met de gezindheid van de vergadering hieromtrent, en toont zowel ijver als voorzichtigheid.

A. De beschuldiging, die zij tegen hun broederen inbrengen, is wel zeer zwaar, en kan door niets anders verontschuldigd worden dan door het feit, dat zij er bij gedreven werden door hun ijver voor Gods eer en nu bedoeld was om de toorn te rechtvaardigen van de vergadering te Silo, en de veronderstelde schuldigen op te wekken om zich te zuiveren, want anders hadden zij hun oordeel kunnen opschorten, of het tenminste kunnen verzachten, en het maar niet zo als vaststaande moeten aannemen, zoals zij hier doen, vers 16, dat het bouwen van dit altaar een overtreding was tegen Israëls God, en wel een overtreding niet minder snood dan de afval van krijgslieden van hun aanvoerder-u *heden afkerende van achter de Heere*-en de opstand van onderdanen tegen hun wettige vorst-*om heden tegen de Heere weerspannig te zijn*-Harde woorden! Het was goed dat zij hun beschuldiging niet konden bewijzen. Laat de onschuld het niet vreemd vinden om aldus verkeerd voorgesteld en beschuldigd te worden: hetgeen ik niet weet, eisen zij van mij.

B. De verzwaring van de misdaad, die zij hun broederen ten laste leggen, is wel ietwat ver gezocht, vers 17. Is *ons de ongerechtigheid van Peor te weinig?* Hiervan wordt waarschijnlijk melding gemaakt, omdat Pinehas, de eerste commissaris in deze aangelegenheid, zich in die zaak heeft onderscheiden, Numeri 25:7, en omdat zij, naar wij kunnen onderstellen, zich nu op de eigen plaats bevonden, waar die ongerechtigheid gepleegd was, aan de andere kant van de Jordaan. Het is goed om te gedenken aan die voorbeelden van Gods toorn, geopenbaard van de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen, die in onze tijd zijn voorgekomen, en waarvan wij zelf ooggetuigen waren, en er dan een goed gebruik van te maken. Hij herinnert hen aan de ongerechtigheid van Peor:

a. Als een zeer grote en God tergende zonde. Het bouwen van dit altaar scheen slechts een kleine zaak, maar die leiden kon tot een ongerechtigheid, even groot als die van Peor, en daarom moet zij bij het eerste opkomen worden tegengegaan. De herinnering aan grote zonden, die vroeger bedreven werden, moet ons aansporen om op onze hoede te zijn tegen de minste aanleiding of gelegenheid om te zondigen, tegen ieder begin van zonde, want de weg van de zonde gaat bergafwaarts.

b. Als een zonde om welke de gehele vergadering had geleden: *de plaag is in de vergadering des Heeren geweest*, aan welke in een dag niet minder dan twee en twintig duizend mensen zijn gestorven. Was dat niet genoeg om u tegen afgoderij te waarschuwen? Hoe! Wilt gij wederom een plaag over ulieden brengen? Zijt gij zo verzot op een afgodisch altaar, dat gij u daarvoor aldus aan de oordelen Gods wilt blootstellen? Gevoelt ons leger niet nog te deze dage deze zonde en de straf er voor? Tot op deze dag zijn wij er niet van gereinigd, er blijven nog vonken van over."

Ten eerste. "Van de besmetting dier zonde, sommigen van ons neigen zo tot afgoderij, dat, zo gij een ander altaar opricht zij er, of gij het wilt of niet, aanleiding in zullen vinden om een anderen god te aanbidden".

Ten tweede. "Van de toorn Gods over ons vanwege die zonde, wij hebben reden te vrezen, dat zo wij door een andere zonde God er toebrengen ze aan ons te bezoeken, Hij de ongerechtigheid van Peor tegen ons zal gedenken, zoals Hij gedreigd heeft die van het gouden kalf tegen ons te gedenken, Exodus 32:34. En durft gij de slapende leeuw van de Goddelijke wraak wakker maken?" Het is dwaas en gevaarlijk voor de mensen om te denken, dat hun vroegere zonden klein zijn, te klein voor hen, zoals diegenen doen, die zonde bij zonde voegen, en zich aldus "toorn vergaderen als

een schat in de dag des toorns."" Zo laat het ons dan genoeg zijn, dat wij de voorgaande tijd des levens der heidenen wil volbracht hebben," 1 Petrus 4:3.

C. De reden, die zij geven, dat zij zich zo bezorgd tonen in deze zaak, is zeer voldoende. Zij waren er toe verplicht tot hun eigen noodzakelijke bescherming, volgens de wet van het zelfbehoud. "Want, indien gij heden van God afvalt, wie weet, of niet morgen Zijn oordelen over de gehele vergadering zullen komen, vers 18, zoals in het geval van Achan, vers 20. Hij zondigde, en wij allen hebben er voor geleden, waaruit wij dus een lering hebben te trekken, en uit hetgeen God toen deed, moeten zij afleiden wat Hij kan doen, en vrezen wat Hij zal doen, indien wij niet getuigen tegen de zonde van u, die zovelen zijt, en haar straffen." Zij, die geroepen zijn om de openbaren vrede te bewaren, zijn van rechtswege verplicht tegenover de openbare veiligheid, om hun macht aan te wenden tot beteugeling en onderdrukking van ondeugd en onheiligheid, opdat die zonden, als zij oogluikend worden toegelaten, niet nationaal worden, en Gods oordeel brengen over het land. Ja, daarom gaat het ons allen aan, en zijn wij allen verplicht, om onze naaste te bestraffen, als hij verkeerd doet, en mogen wij de zonde niet in hem verdragen, Leviticus 19:17.

D. De aanbieding, die zij doen, is zeer gunstig en zeer vriendelijk, vers 19, dat namelijk indien zij het land hunner bezitting onrein achten vanwege het gebrek aan een altaar, en zij dus niet gerust konden zijn zonder er een te hebben, dan zullen zij welkom wezen, als zij willen komen wonen in het land waar de tabernakel des Heeren is, en zich daar willen vestigen, zeer gaarne zullen zij zich dan bekrimpen en behelpen, om ruimte voor hen te maken. Hiermede toonden zij een oprechte en waarlijk Godvruchtige ijver tegen scheuring, daar zij, veeleer dan dat hun broederen het nodig zouden achten om een afzonderlijk altaar op te richten, al was ook hun voorgewende reden er toe zeer zwak, en gegrond op een vergissing, bereid waren een aanzienlijk deel van het land af te staan, dat God hun door het lot had toegewezen, en hen in hun midden op te nemen. Dit was de geest van hen, die waarlijk Israëlieten zijn.

Jozua 22:21-29

Wij kunnen veronderstellen dat er een algemene vergadering van de vorsten en grote mannen uit de afgezonderde stammen bijeengeroepen was, om aan deze gezanten gehoor te verlenen, of misschien waren de teruggekeerde krijgslieden nog bij elkaar gelegerd, en nog met uiteengegaan, hoe het zij, er waren hier personen genoeg om de twee en een halven stam te vertegenwoordigen, en hun gevoelen te kennen te geven. Hun antwoord op het warm vertoog van de tien stammen was oprecht en ongekunsteld. Zij werpen de beschuldiging niet terug, verwijten hun de onrechtvaardigheid en onvriendelijkheid niet van hun bedreigingen, of hun haastig oordeel, maar geven hun "het zachte antwoord, dat de grimmigheid afkeert," en vermijden al die "smartende woorden, die de toorn doen oprijzen." Zij werpen geen exceptie op tegen hun jurisdictie, voeren niet aan dat zij hun geen rekenschap schuldig waren van hetgeen zij gedaan hadden, zeggen niet dat zij zich maar met hun eigen zaken moesten bemoeien, maar door een vrijwillige en openhartige verklaring van hun oprechte bedoeling in hetgeen zij hadden gedaan, zuiveren zij zich van de tegen hen gerichte beschuldiging, en herstellen zich in de goede mening van hun broederen, hiertoe behoefden zij slechts de zaak voor te stellen zoals zij was, haar in het rechte licht te doen zien.

I. Plechtig protesteren zij tegen enigerlei bedoeling om dit altaar voor brandoffer of offerande te gebruiken, en bijgevolg van het opgericht te hebben in mededinging met het altaar te Silo of van enigerlei voornemen om dat te verlaten. Zij hadden inderdaad opgericht wat de vorm en gedaante had van een altaar maar zij hadden het tot generlei godsdienstig gebruik gewijd, er was geen plechtige dienst verricht om het in te wijden, en daarom moeten zij niet beschuldigd worden van de bedoeling om het tot zodanig gebruik aan te wenden. Om deze betuiging ingang te doen vinden:

1. Doen zij een plechtig beroep dieswege op God, waarmee zij hun verdediging beginnen, bedoelende hiermede eerst eer te geven aan God, en dan voldoening aan hun broederen, vers 22.

A. Diepe eerbied en ontzag voor God zijn uitgedrukt in de formule van hun beroep: *De God van de goden, de Heere, de God van de goden de Heere, die weet,* of, zoals het oorspronkelijke luidt: *De God van de goden, JAHWEH, de God van de goden, Jehovah, die weet,* hetgeen Zijn bestaan uit zichzelf en Zijn zelfgenoegzaamheid te kennen geeft. Hij is JAHWEH, en heeft vrijmacht en oppermacht over alle schepselen, hoe ook genaamd, zelfs over die welke *goden* genoemd worden, of als goden worden aangebeden. Deze korte belijdenis van hun geloof zal er toe bijdragen, om de verdenking van hun broederen weg te nemen, dat zij voornemens waren om de God Israëls te verlaten en andere goden te gaan aanbidden. Hoe zouden zij zo'n gedachte kunnen koesteren, die geloofden dat Hij God is over allen? Laat ons hieruit leren altijd met ernst en eerbied van God te spreken, en Zijn naam met ontzag en heilig nadenken uit te spreken. Zij, die hun beroep op de hemel doen met een vluchtig, onverschillig "God weet!" hebben reden te vrezen dat zij Zijn naam ijdel gebruiken, want het gelijkt volstrekt niet op de wijze, waarop het hier is geschied.

B. Er spreekt ook een sterke bewustheid uit van hun oprechtheid in deze zaak. Zij brengen de twist voor de God van de goden, wiens oordeel-dies zijn wij zeker-naar waarheid is, dat de schuldigen hebben te vrezen, en waarin de oprechten zich kunnen verblijden. "Is *het door weerspannigheid of is het door overtreding tegen de Heere* dat wij dit altaar gebouwd hebben, om het stellen tegenover het altaar des Heeren te Silo, een partij te formeren, of nieuwe goden en een nieuwe aanbidding in te voeren?"

a. "Hij weet het" vers 22, want Hij is volkomen bekend met de gedachten en bedoelingen des harten, inzonderheid met alle neiging tot afgoderij, Psalm 44:21, 22, die is zeer bijzonder voor Zijn aangezicht, wij geloven dat Hij het weet, en wij kunnen het niet voor Hem verbergen".

b. "Hij eist het", gelijk wij weten dat Hij het zou eisen. "want Hij is een ijverig God". Alleen een zuiver geweten zou aldus Gods gerechtigheid hebben kunnen inroepen om wraak te doen over de rebellie, zo die bestond. In alles wat wij in de Godsdienst doen is het van het grootste gewicht en belang voor ons, om ons door onze oprechtheid er in Gode welbehaaglijk te maken gedenkende, dat Hij het hart kent. Als wij onder de afkeuring van mensen vallen, dan is het zeer troostrijk om ons met ootmoedig vertrouwen op God te kunnen beroepen voor onze oprechtheid, 1 Corinthiers 4:3, 4

2. Een sobere verdediging en verontschuldiging, aangeboden aan hun broederen. Israël zelf zal het ook weten. Hoewel het getuigenis hierboven, en het getuigenis van ons geweten het voornaamste voor ons zijn, is er toch ook een voldoening, die wij onze broederen verschuldigd zijn, die onze oprechtheid betwijfelen, en die wij bereid moeten zijn te geven met zachtmoedigheid en vreze. Als onze oprechtheid bekend is aan God, dan moeten wij er ons op toeleggen, om er anderen bekend mee te maken door haar vruchten, inzonderheid hen, die hoewel zij zich in hun oordeel over ons vergissen, toch ijver tonen voor de eer Gods, zoals de tien stammen hier gedaan hebben.

3. Een ernstige en nadrukkelijke betuiging van afschuw van het plan of voornemen, waarvan zij verdacht werden. Hiermede besluiten zij hun verdediging, vers 29. *Het zij verre van ons, van ons, dat wij zouden weerspannig zijn tegen de Heere,* en wij erkennen dat wij dit zouden zijn, indien wij dit altaar hadden opgericht voor brandoffers, neen wij verfoeien het denkbeeld van zo iets. wij hebben evenveel waardering van en eerbied voor het altaar des Heeren te Silo, als iemand uit de andere stammen Israëls hebben kan, en zijn even vast besloten om er ons aan te houden, en er gedurig heen te gaan ter aanbidding. Wij hebben dezelfde zorg als gij hebt om de aanbidding Gods rein te bewaren, en om de eenheid van Zijn kerk in stand te houden, verre zij het van ons, van ons, dat wij ons van achter de Heere afkeren zouden".

II. Zij geven een volledige verklaring van hun ware bedoeling in het bouwen van dit altaar, en wij hebben alle redenen om te geloven, dat dit de ware voorstelling was van hun plan, en niet slechts nu van achteren aangevoerd om hun daad te bemantelen, gelijk wij ook reden hebben te denken, dat deze zelfde personen zeer eerlijke bedoelingen hadden, toen zij verzochten om hun erfdeel aan de andere kant van de Jordaan te mogen ontvangen, hoewel het ook toen hun ongeluk was, om door Mozes zelf verkeerd begrepen te worden.

In hun verdediging laten zij uitkomen, dat het bouwen van dit altaar zo weinig een schrede was op de weg van afscheiding van hun broederen en van het altaar des Heeren te Silo, dat het juist bedoeld was als een teken en onderpand om de gemeenschap met hun broederen en met het altaar Gods te onderhouden, een teken ook van hun besluit *om de dienst des Heeren voor zijn aangezicht te dienen,* vers 27, en hierin te volharden.

1. Zij deelden hun de vrees mede, die zij hadden gekoesterd, dat in het verloop van de tijden hun nakomelingen, op zo verre afstand wonende van de tabernakel, beschouwd en behandeld zouden worden als vervreemd zijnde van het burgerschap Israëls, vers 24. Het was uit vrees hiervoor-het woord betekent grote verlegenheid en bezorgdheid in hun gemoed-dat zij zich door dit hulpmiddel

geruststelden. Toen zij op weg waren om naar huis terug te keren (en wij kunnen veronderstellen, dat zij er tevoren niet aan gedacht hebben, want anders zouden zij Jozua wel met hun voornemen bekend hebben gemaakt) hebben sommigen van hen in hun gesprekken die zaak opgeworpen, en de overigen gaven eraan gehoor, en stelden zichzelf en elkaar voor welk een treurig vooruitzicht het was van hetgeen in latere eeuwen zou kunnen geschieden, namelijk dat hun kinderen door de andere stammen beschouwd zouden worden, als geen deel hebbende aan het altaar Gods en de offers, die er op gebracht werden. Thans voorzeker werden zij als broeders erkend, en waren zij even welkom als alle andere stammen om de dienst in de tabernakel bij te wonen, maar wat zou het zijn, als hun kinderen verstoten zouden worden! Vanwege de groten afstand, waarop hun bezitting gelegen was, en de scheiding, die er gemaakt werd door de Jordaan, die niet altijd gemakkelijk gepasseerd kon worden, konden zij niet zo stipt en in zo grote getale de drie jaarlijkse feesten gaan bijwonen als de andere stammen, om aldus voortdurend aanspraak te maken op hun voorrechten als Israëlieten, en zullen daarom als min-belangrijke leden van hun kerk worden beschouwd, langzamerhand verworpen worden alsof zij er in het geheel geen leden van waren, en zo mochten uw kinderen (die in hun hoogmoed allicht geneigd zouden zijn om de voorrechten van het altaar voor zich te monopoliseren) onze kinderen (die wellicht niet zo zorgzaam zullen zijn als zij behoren te wezen, om aan hun voorrechten vast te houden) doen ophouden, dat zij de Heere niet vreesden. Zij, die van de openbare inzettingen zijn buitengesloten, zullen waarschijnlijk alle Godsdienst verliezen, en langzamerhand ophouden de Heere te vrezen. Hoewel door velen de vorm en de belijdenis van de Godzaligheid worden opgehouden zonder het leven en de kracht ervan zullen toch het leven en de kracht er van niet lang aangehouden kunnen worden zonder de vorm en de belijdenis er van. Gij neemt de genade weg, als gij de middelen van de genade wegneemt: Zij, die zelf de troost en het voorrecht van Gods inzettingen hebben gesmaakt, kunnen niet anders dan begeren, dat die voorrechten ook aan hun kinderen zullen te beurt vallen, en alle voorzorgen gebruiken dat men hun kinderen na hen niet zal doen ophouden van de Heere te vrezen, of hen zal beschouwen als geen deel hebbende aan Hem.

2. Het plan, dat zij hadden gevormd, om dit te voorkomen, vers 25 28. "0m daarom aan hen, die na ons zullen komen, een deel te verzekeren in het altaar Gods, en er hun recht op te bewijzen, *zeiden wij: Laat ons een altaar bouwen, opdat het een getuige zij tussen ons en tussen ulieden."* Opdat zij de kopie van het altaar in hun bewaring hebbende, deze overgelegd zou kunnen worden als een bewijs van hun recht op de voorrechten van het oorspronkelijke. Ieder die dit altaar zag, en bemerkte dat het nooit gebruikt werd om er brandoffers of offeranden op te offeren, zou vragen wat er de betekenis en bedoeling van is, en op die vraag zou geantwoord worden, dat het door deze afgezonderde stammen gebouwd was ten teken van hun gemeenschap met hun broederen en hun gezamenlijk deel met hen in het altaar des Heeren. Christus is het grote altaar, dat iedere gave heiligt, het beste bewijs van ons deel in Hem zal de gestaltenis Zijns Geestes wezen in ons hart en onze gelijkvormigheid met Hem. Indien wij deze kunnen overleggen, dan zal het een getuigenis wezen voor ons, dat wij deel hebben aan de Heere, en het zal ons ten onderpand zijn, dat wij zullen volharden Hem na te volgen.

Jozua 22:30-34

Wij hebben hier het goede einde van deze twist, die, indien er niet aan beide zijden een gezindheid was voor vrede, zoals eraan beide zijden ijver was voor God, slechte gevolgen gehad zou kunnen hebben, want wegens gebrek aan wijsheid en liefde blijken Godsdiensttwisten dikwijls het heftigst en het moeilijkst bij te leggen. Maar toen de zaak eerlijk en openhartig was voorgesteld, waren deze strijdende partijen zo gelukkig van elkaar volkomen te verstaan en zo was het geschil terstond bijgelegd.

1. De gezanten waren ten uiterste voldaan toen de afgezonderde stammen hun de betuiging deden van hun onschuld in de bedoeling waarmee zij dit altaar gebouwd hebben.

a. De gezanten hebben de oprechtheid van hun betuiging niet in twijfel getrokken, niet gezegd: "Gij verklaart ons dat gij niet bedoelt, op dit altaar brandoffers en offeranden te brengen maar wie kan u geloven? Welken waarborg kunt gij ons geven, dat het nooit daartoe gebruikt zal worden?" Neen, "de liefde gelooft alle dingen, en hoopt alle dingen," gelooft en hoopt het beste, en is er zeer afkerig van om iemand te logenstraffen.

b. Zij hebben hun geen verwijten gemaakt wegens het overhaastige en onvoorzichtige van hun daad, zeiden hun niet: "Indien gij zo iets en met zo goede bedoeling hebt willen doen, dan hadt gij toch wel die eerbied voor Jozua en Eleazar kunnen hebben, om hun raad hieromtrent in te winnen, of er hen tenminste bekend mee kunnen maken, en zo zoudt gij ons de moeite en onkosten van dit gezantschap bespaard hebben." Een weinigje gebrek aan nadenken en aan goede manieren moeten verontschuldigd en voorbijgezien worden in hen van wie wij reden hebben te geloven, dat zij eerlijke bedoelingen hebben.

c. En nog veel minder hebben zij gepoogd om naar de bewijzen te zoeken, om hun beschuldiging waar te maken, integendeel, zij waren blij om hun vergissing hersteld te zien en schaamden zich volstrekt niet om dit te erkennen. Mensen van een hoogmoediger en wreveliger aard zullen, als zij een onrechtvaardig oordeel over hun broederen hebben uitgesproken, er bij blijven, al worden hun ook nog zulke overtuigende bewijzen getoond van het onrechtvaardige er van, en kunnen er niet toe bewogen worden om het terug te nemen. Deze gezanten waren niet aldus bevooroordeeld, de verdediging hunner broederen deed hun genoegen, vers 30. Zij beschouwden hun onschuld als een teken van Gods tegenwoordigheid onder hen, vers 31, inzonderheid toen zij bevonden dat hetgeen zij gedaan hadden wel verre van een aanduiding te zijn, dat zij koel en koud waren geworden voor het altaar Gods, integendeel de vrucht bleek te zijn van hun vurige liefde er voor, *gijlieden hebt de kinderen Israëls verlost uit de hand des Heeren,* dat is: "Gij hebt hen niet, zoals wij vreesden, overgeleverd in de hand des Heeren, of hen door de overtreding, die wij vreesden, aan Zijn oordelen blootgesteld.

2. De vergadering was volkomen voldaan toen haar gezanten de tijding brachten van de verdediging van de broederen. Zij schijnen bij elkaar gebleven te zijn, tenminste door hun vertegenwoordigers totdat zij de uitslag vernamen, vers 32. En toen zij de waarheid hoorden van de zaak, was het goed in hun ogen, vers 33, *en loofden zij God.* De standvastigheid van onze broederen in de Godsdienst hun ijver voor de kracht van de Godzaligheid en hun blijven in de eenheid des Geestes in geloof en liefde, in weerwil van de achterdochtige vrees, die gekoesterd werd van hen, alsof zij de eenheid van

de kerk verbraken, dat zijn dingen waarover wij zeer blij en voldaan behoren te wezen, en die wij tot een reden van blijde dankzegging aan God moeten beschouwen, laat God er de eer voor ontvangen, en laat het ons tot een lieflijke vertroosting zijn. Aldus voldaan zijnde, legden zij terstond de wapens neer en zo verre was thans de gedachte van hen om de voorgenomen strijd te beginnen tegen hun broederen, dat wij kunnen veronderstellen, dat zij verlangend uitzagen naar het volgende feest, waarop zij hen te Silo hoopten te ontmoeten.

3. De begeerte van de afgezonderde stammen werd ingewilligd. Daar zij dit model van het altaar Gods bij zich wensten te hebben, hebben Jozua en de oversten het hun toegestaan, al was het niet waarschijnlijk, dat zich: ooit de gelegenheid zou voordoen, die zij vreesden, en waarvoor het dan dienst zou moeten doen. Daarom hebben Jozua en de oversten geen orders gegeven om het af te breken, hoewel er evenveel reden was om te vrezen, dat het in vervolg van tijd een aanleiding zou kunnen wezen tot afgoderij, als er reden was te hopen dat het voor afgoderij zou bewaren. Aldus hebben zij, die sterk waren, de zwakheden van de onsterken gedragen. Alleen werd er zorg voor gedragen, dat de verklaring, die zij gaven, dat hun altaar alleen bedoeld was tot een getuigenis van hun gemeenschap met het altaar te Silo, als het ware geregistreerd zou worden, hetgeen dan ook, naar de gewoonte van die tijd, geschiedde, door er een naam aan te geven, die deze betekenis kenbaar maakte vers 34. Zij noemden het "eed", *een getuige,* daarvoor, en niets meer. Een getuige, van de betrekking, waarin zij stonden tot God en Israël, en van hun vereniging met de andere stammen in hun gemeenschappelijk geloof, *dat JAHWEH God is,* Hij, en geen ander. Het was een getuige aan het nageslacht van hun zorg om hun Godsdienst zuiver en ongeschonden aan hen over te leveren, en zou een getuige tegen hen zijn, indien zij ooit God gingen verlaten, zich van achter de Heere zouden afkeren.

HOOFDSTUK 23

1 En het geschiedde na vele dagen, nadat de HEERE Israel rust gegeven had van al zijn vijanden rondom heen, en Jozua oud geworden en wel bedaagd was;
2 Zo riep Jozua gans Israel, hun oudsten, en hun hoofden, en hun richters, en hun ambtlieden, en hij zeide tot hen: Ik ben oud geworden, en wel bedaagd;
3 En gijlieden hebt gezien alles, wat de HEERE, uw God, gedaan heeft aan al deze volken voor uw aangezicht; want de HEERE, uw God, Zelf, is het, Die voor u gestreden heeft.
4 Ziet, ik heb u deze overige volken door het lot doen toevallen, ten erfdeel voor uw stammen, van de Jordaan af, met al de volken, die ik uitgeroeid heb, en tot de grote zee, tegen den ondergang der zon.
5 En de HEERE, uw God, Zelf zal hen uitstoten voor ulieder aangezicht, en Hij zal hen van voor ulieder aangezicht verdrijven; en gij zult hun land erfelijk bezitten, gelijk als de HEERE, uw God, tot u gesproken heeft.
6 Zo weest zeer sterk, om te bewaren en om te doen alles, wat geschreven is in het wetboek van Mozes; opdat gij daarvan niet afwijkt ter rechter hand noch ter linkerhand;
7 Dat gij niet ingaat tot deze volken: deze, die overgebleven zijn bij ulieden; gedenkt ook niet aan den naam hunner goden, en doet er niet bij zweren, en dient hen niet, en buigt u voor die niet;
8 Maar den HEERE, uw God, zult gij aanhangen, gelijk als gij tot op dezen dag gedaan hebt.
9 Want de HEERE heeft van uw aangezicht verdreven grote en machtige volken; en u aangaande, niemand heeft voor uw aangezicht bestaan, tot op dezen dag toe.
10 Een enig man onder u zal er duizend jagen; want het is de HEERE, uw God, Zelf, Die voor u strijdt, gelijk als Hij tot u gesproken heeft.
11 Daarom bewaart uw zielen naarstiglijk, dat gij den HEERE, uw God, liefhebt.
12 Want zo gij enigszins afkeert, en het overige van deze volken aanhangt, van deze, die bij u overgebleven zijn, en u met hen verzwagert, en gij tot hen zult ingaan, en zij tot u;
13 Weet voorzeker, dat de HEERE, uw God, niet voortvaren zal deze volken van voor uw aangezicht te verdrijven; maar zij zullen ulieden zijn tot een strik, en tot een net, en tot een gesel aan uw zijden, en tot doornen in uw ogen, totdat gij omkomt van dit goede land, hetwelk u de HEERE, uw God, gegeven heeft.
14 En ziet, ik ga heden in den weg der ganse aarde; en gij weet in uw ganse hart en in uw ganse ziel, dat er niet een enig woord gevallen is van al die goede woorden, welke de HEERE, uw God, over u gesproken heeft; zij zijn u alle overkomen; er is van dezelve niet een enig woord gevallen.
15 En het zal geschieden, gelijk als al die goede dingen over u gekomen zijn, die de HEERE, uw God, tot u gesproken heeft, alzo zal de HEERE over u komen laten al die kwade dingen, totdat Hij u verdelge van dit goede land, hetwelk u de HEERE, uw God gegeven heeft.
16 Wanneer gij het verbond des HEEREN, uws Gods, overtreedt, dat Hij u geboden heeft, en gij heengaat en dient andere goden, en u voor dezelve nederbuigt, zo zal de toorn des HEEREN over u ontsteken, en gij zult haastiglijk omkomen van het goede land, hetwelk Hij u gegeven heeft.

In dit en het volgende hoofdstuk hebben wij twee afscheidsredenen, die Jozua kort vóór zijn dood voor het volk van Israël heeft uitgesproken. Ware het zijn bedoeling geweest om de nieuwsgierigheid van de latere tijden te bevredigen, hij zou veeleer de methode hebben te boek gesteld van Israëls vestiging in de pas door hen veroverde landen, een beschrijving hebben gegeven van hun landbouw, hun industrie hun handel, hun zeden en gewoonten, hun gerechtshoven, en de inrichting van hun jeugdig gemenebest, waarvan wij wel gaarne het een en ander zouden hebben willen weten, maar wat hij bedoelde in dit boek te vermelden, was aan het nageslacht een besef na te laten van Godsdienst en van hun plicht jegens God, die dingen dus voorbijziende, welke de gewone onderwerpen zijn van een gewone geschiedbeschrijving brengt hij aan zijn lezer de methode over, die hij gebruikt heeft om Israël te bewegen getrouw te blijven aan hun verbond met God, hetgeen een goede invloed kan hebben op de toekomende geslachten, die deze betogen zullen *lezen*, gelijk wij hopen, dat zij een goede invloed gehad hebben, op het geslacht, dat ze toen heeft *gehoord.* In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een vergadering van de staten bijeengeroepen, vers 1, 2, waarschijnlijk om over de gewone zaken van het land te beraadslagen, en datgene in orde te brengen, dat, na enige jaren van proefneming, aan hun wijsheid overgelaten te zijn, bevonden werd gebrekkig te wezen.

II. Jozua's rede tot hen bij de opening, of misschien aan het einde van de zitting, om welke te horen hun voornaamste reden was om bijeen te komen. In zijn rede:

I. Herinnert Jozua hen aan hetgeen God voor hen gedaan heeft, vers 3, 4, 9, 14,, en wat Hij bereid was nog verder voor hen te doen.

II. Vermaant hij hen om zorgvuldig en vastberaden te volharden in hun plicht jegens God, vers 6, 8,

III. Hij waarschuwt hen tegen alle gemeenzaamheid met hun afgodische naburen vers 7.

IV. Hij waarschuwt hen voor de noodlottige gevolgen, als zij van God afvallen en zich tot afgoden keren, vers 12, 13, 15, 16, In dit alles toont hij zich ijverig voor God, en een heilige bezorgdheid te hebben voor Israël.

Jozua 23:1-10

Wat betreft de datum van dit edict van Jozua:

I. Wij vinden volstrekt geen melding gemaakt van de plaats, waar deze algemene vergadering gehouden werd. Sommigen denken, dat het te Timnath-Serah, Jozua's eigen stad was, waar hij woonde, en vanwaar hij, zeer ver gevorderd zijnde in jaren, zich niet goed verplaatsen kon. Maar het blijkt niet dat hij zo'n hogen staat heeft gevoerd, en daarom is het meer waarschijnlijk dat deze bijeenkomst plaats had te Silo, waar de tent van de samenkomst was, en waar misschien alle mannen, die konden, bijeengekomen waren ter aanbidding op een van de drie grote feesten, welke gelegenheid Jozua gebruikte om hun deze last over te leveren.

II. Slechts in algemene bewoordingen wordt melding gemaakt van de tijd, wanneer dit geschiedde. Het was *na vele dagen, nadat de Heere Israël rust gegeven had,* maar er wordt niet gezegd na hoevele dagen, vers 1. Het was:

1. Na zovele dagen, dat Israël de tijd had om het aangename te gevoelen van hun rust en hun bezit van Kanaän, en om de voordelen van dat goede land te genieten.

2. Na zovele dagen, dat Jozua de tijd had om waar te nemen aan welke kant hun gevaar lag om verdorven te worden, namelijk door hun gemeenzaamheid met de Kanaänieten, die nog overgebleven waren, waartegen hij hen dus zorgvuldig wil wapenen.

III. De personen, tot wie Jozua deze rede gericht heeft: tot *geheel Israël,* hun oudsten enz, vers 2. Zij konden niet allen binnen het bereik van zijn stem komen, maar hij riep al de oudsten, dat is de raadsheren, die in latere tijden het groot sanhedrin vormden, de hoofden van de stammen, dat zijn de edelen, of aanzienlijken, de rechters, die wetgeleerden of rechtsgeleerden waren, die criminele zaken onderzochten, en er uitspraak in deden-eindelijk de ambtlieden, aan wie de uitvoering van de rechterlijke vonnissen was opgedragen. Dezen riep Jozua tezamen en tot hen richtte hij het woord:

1. Opdat zij van hetgeen hij zei, of tenminste van de zakelijke inhoud ervan, mededeling zouden doen aan hen, die in hun verschillende landstreken hun onderhorigen waren, en deze last aldus door het gehele land bekend zou worden.

2. Omdat, zo zij bewogen werden om God te dienen en Hem aan te hangen, zij het volk door hun invloed op de rechten weg zouden houden. Als grote mannen Godvrezende mannen zijn, dan kan dit grotelijks helpen om de Godsvrucht bij velen ingang te doen vinden.

IV. Jozua's toestand, toen hij hun deze last gaf: *hij was oud en wel bedaagd,* vers 1. Het was waarschijnlijk in het laatste jaar van zijn leven, en hij is honderd en tien jaren oud geworden, Hoofdstuk 24:29. En in de eerste woorden van zijn rede maakt hij zelf melding hiervan vers 2. Toen hij enige jaren geleden oud begon te worden, heeft God er hem aan herinnerd Hoofdstuk 13:1 *Gij zijt oud.* Maar nu hij zelf het verval van de ouderdom zo gevoelde, dat hij er niet aan herinnerd behoefde te worden spreekt hij er zelf over: *Ik ben oud geworden en wel bedaagd.* Hij gebruikt dit:

1. Als een argument voor zichzelf om hun deze last te geven, omdat hij, oud zijnde, verwachten kon nog slechts weinig tijds met hen te zijn om hen te onderwijzen en hun raad te geven, en daarom zal hij (zoals Petrus zegt, 2 Petrus 1:1 zolang hij in deze tabernakel is, alle gelegenheden waarnemen om hen te herinneren aan hun plicht, door de toenemende gebreken van de ouderdom wetende, dat hij weldra deze tabernakel zal moeten afleggen, en begerende dat zij na zijn dood even Godvruchtig zullen blijven als zij nu waren. Als wij de dood snel tot ons zien naderen, dan moet dit ons opwekken om met al onze macht het werk des levens te doen.

2. Als een argument bij hen, om acht te geven op hetgeen hij zei. Hij was oud en ervaren, en daarom moet er temeer acht op hem gegeven worden, want dagen behoren te spreken. Hij was oud geworden in hun dienst, en had zich voor hun welzijn te koste gegeven en daarom behoorden zij temeer acht op hem te slaan. Hij was oud en stervende, hij zal niet lang meer tot hen kunnen spreken, zo laat hen nu dan achtgeven op hetgeen hij zegt, en zijn woorden bewaren voor latere tijden.

V. De rede zelf, waarvan doel en strekking is, hen en hun zaad na hen te bewegen om te volharden in het ware geloof en de aanbidding van de God Israëls.

1. Hij herinnert hen aan de grote dingen, die God voor hen gedaan heeft, nu in zijn dagen en onder zijn bestuur, want hij gaat hier niet verder terug. En ten bewijze hiervan beroept hij zich op hun eigen ogen, vers 3. *"Gijlieden hebt gezien alles, wat de Heere, uw God, gedaan heeft,* niet wat ik gedaan heb, of wat gijlieden gedaan hebt, wij zijn slechts werktuigen geweest in Gods hand, en wat God zelf gedaan heeft door mij en voor ulieden." Vele grote en machtige volkeren (naar de maatstaf van de volkeren van die tijd) waren uitgedreven van zo'n mooi land als er toen ergens op aarde was, om plaats te maken voor Israël. "Gij ziet wat Hij gedaan heeft aan deze volken, die Zijn schepselen waren, het werk van Zijn handen, en die Hij tot nieuwe schepselen had kunnen maken, geschikt voor Zijn dienst, gij ziet welke verwoestingen Hij onder hen heeft aangericht *om uwentwil,* vers 3, hoe Hij hen *van uw aangezicht heeft verdreven,* vers 9, alsof zij voor Hem van geen belang waren, hoewel zij, bij ulieden vergeleken, groot en sterk waren.

b. Zij zijn niet slechts uitgedreven-dat zou kunnen geschied zijn, maar tevens zijn heengezonden naar een ander, minder rijk land, om er een nieuwe volksplanting te beginnen, naar die woestijn bijvoorbeeld, waarin Israël zo lange tijd omgewandeld heeft en zo zouden zij dan als het ware van woonplaats met hen geruild hebben-maar zij werden voor hun aangezicht vertreden en verdaan. Hoewel zij hun met de grootst mogelijke hardnekkigheid tegenstand hebben geboden, werden zij toch ten ondergebracht, hetgeen het bezit van hun land zoveel te meer glorierijk maakte voor Israël, en een zoveel heerlijker voorbeeld deed zijn van de macht en goedheid van de God Israëls. *De Heere uw God* heeft u niet slechts geleid, en gevoed, en onderhouden, maar Hij heeft als een krijgsman voor u gestreden", vers 3, bij deze titel van krijgsman was Hij hun bekend, toen Hij hen uitgevoerd had uit Egypte, Exodus 15:3. Zo onbetwist en zo gemakkelijk waren al hun overwinningen in de loop van deze langdurige oorlog dat *niemand voor hun aangezicht bestaan heeft,* vers 9, dat is om hun het hoofd te bieden, hetzij om hen bevreesd te maken, hun moeilijkheden in de weg te leggen, of de voortgang van hun overwinnende wapens te stuiten. In iedere veldslag behaalden zij de overwinning, bij ieder beleg namen zij de stad in. Hun verlies voor Ai was om een bijzondere reden, was gering en diende slechts om hun te tonen in welke verhouding

zij tot God stonden, maar anders werd nooit een leger met zo'n onafgebroken reeks van overwinningen gekroond als Israëls leger in de oorlogen van Kanaän.

c. Zij hadden de Kanaänieten niet slechts overwonnen, maar waren in het volle bezit van hun land gekomen, vers 4. "*Ik heb u deze overige volken door het lot doen toevallen*, zowel die welke uitgeroeid waren, als die welke nog overgebleven zijn, niet slechts opdat gij hen plunderen en beroven kunt, en voor een tijd naar goeddunken in hun land zoudt wonen, maar als een blijvend erfdeel voor uw stammen. Gij hebt het niet slechts onder uw voet, maar in uw handen."

2. Hij verzekert hun van Gods bereidheid om dit glorierijke werk te bestemder tijd voort te zetten en te voleindigen. Het is waar, er bleven nog Kanaänieten over, en in sommige plaatsen waren zij sterk en stoutmoedig, maar dat zal geen teleurstelling wezen voor hun verwachting, als Israël zo vermenigvuldigd zal wezen, dat zij dit land kunnen vervullen, dan zal God de Kanaänieten tot de laatste man toe uitdrijven, mits Israël zijn voordeel vervolgt, en de oorlog tegen hen met kracht voortzet vers 5. *"De Heere uw God zelf zal hen van voor ulieder aangezicht verdrijven*, zodat er geen Kanaäniet meer te zien zal zijn in het land, en zelfs dat deel des lands, dat nu nog in hun handen is, zult gij bezitten. Als hier tegen ingebracht zou worden dat de krijgslieden van de verschillende stammen naar hun onderscheidene plaatsen verstrooid zijnde, en het leger ontbonden, het moeilijk zou zijn om hen weer bij elkaar te krijgen, als het nodig was om de oorlog met de nog overgebleven Kanaänieten te vernieuwen, dan zegt hij hun, in antwoord hierop, hoe weinig zij in zorg behoeven te zijn over het aantal van hun krijgslieden, vers 10. Een enig man onder u zal er duizend jagen, zoals Jonathan gedaan heeft, 1 Samuel 14:13. "Elke stam kan uitgaan om zijn erfdeel in bezit te nemen, zonder het nadeel te vrezen, voortvloeiende uit het onevenredige van de getallen, want de Heere uw God, wiens alle macht is, beide om te bemoedigen en om te ontmoedigen, en die alle schepselen in Zijn bedwang heeft, Hij is het, die voor u strijdt, en voor hoevelen rekent gij Hem?

3. Hierop vermaant hij hen zeer ernstig en zeer nadrukkelijk bij hun plicht te blijven en te volharden in de goede wegen des Heeren waarin zij zo goed begonnen waren te wandelen. Hij zegt hun:

A. Zeer *sterk* te zijn, vers 6. "God strijdt voor u tegen uw vijanden, gedraagt gij u dan kloekmoedig voor Hem. Houdt en doet met een vast voornemen des harten *alles, dat geschreven is in het wetboek van Mozes."* Hij dringt op niets meer bij hen aan, dan hetgeen, waartoe zij reeds gehouden en verplicht waren. "Houdt zorgvuldig, doet naarstiglijk en in oprechtheid wat geschreven is."

B. Zeer *voorzichtig* te zijn. Wijkt daar niet van af ter rechter noch ter linkerhand, want beide ter rechter en ter linkerhand zijn dwalingen. Hoedt u voor een onheilig veronachtzamen van Gods inzettingen, of een bijgelovig toevoegen van uw bedenkselen er aan. Inzonderheid moeten zij zich hoeden voor alles wat zweemt naar afgoderij, de zonde, waar zij het eerst toe geneigd zijn, en het meest toe in verzoeking zullen komen, vers 7. a Zij moeten niet bekend worden met afgodendienaars, hen niet gaan bezoeken, hun feesten niet bijwonen, want zij kunnen niet gemeenzaam met hen worden, geen omgang met hen hebben, zonder gevaar te lopen van besmet te worden.

b. Zij moeten niet de minste eerbied aan de dag leggen voor enigerlei afgod, de naam van hun goden niet noemen, maar er naar streven om er de gedachtenis van in eeuwige vergetelheid te begraven,

opdat hun aanbidding niet weer in zwang kome, laat zelfs hun naam worden vergeten. "Ziet op afgoden als vuile, verfoeilijke dingen, die niet zonder de uiterste walging en afkeer genoemd moeten worden." De Joden wilden aan hun kinderen niet toelaten zwijnevlees te noemen, omdat het verboden was opdat het noemen er van de begeerte er naar niet bij hen zou opwekken, maar als zij ervan spreken moesten, dan moesten zij het "dat vreemde ding" noemen. Het is te betreuren dat onder Christenen de namen van heidense godheden zo dikwijls gebruikt worden dat zij er zo gemeenzaam mee zijn, inzonderheid in drama's en gedichten, Iaat die namen, welke in mededinging met God gekomen zijn, voor altijd verafschuwd en weggedaan worden.

c. Zij moeten anderen niet steunen om er eerbied aan te bewijzen. Niet slechts moeten zij zelf niet bij hen zweren, maar zij moeten ook anderen niet bij hen doen zweren, waarin opgesloten ligt dat zij met afgodendienaars geen verbond moeten aangaan, omdat zij ter bevestiging van hun verbond of verdrag bij hun afgoden zouden zweren, geen Israëlieten moeten zo'n eed toelaten of erkennen.

d. Zij moeten zich wachten voor deze aanleidingen tot afgoderij uit vrees van anders stap voor stap tot de hoogsten trap er van te komen, namelijk valse goden te dienen, zich voor hen neer te buigen tegen de letter van het tweede gebod in

C. Zeer standvastig te zijn, vers 8. *De Heere, uw God, zult gij aanhangen,* dat is: Verlustigt u in Hem, steunt op Hem, wijdt uzelf toe aan Zijn eer en heerlijkheid en blijft dit doen ten einde toe, *gelijk als gij tot op deze dag gedaan hebt,* van dat gij in Kanaän zijt gekomen", want, daar hij hen gaarne in het gunstigste licht beziet, wil hij niet naar de ongerechtigheid van Peor terugzien. Er kon wel veel verkeerds onder hen wezen, maar den, Heere hun God hadden zij niet verlaten, en het is om zijn vermaning tot volharding met te meer kracht ingang bij hen te doen vinden dat hij hen prijst. "Gaat voort, en weest voorspoedig, want de Heere is met u, zolang gij met Hem ziet." Zij, die bevelen, behoren te loven, het middel om de mensen beter te maken, is het goede in hen te zien en op prijs te stellen. "Totnutoe zijt gij de Heere blijven aanhangen, gaat dan zo voort, want anders verliest gij de lof en het loon van hetgeen gij gewrocht hebt. Uwe gerechtigheden, die gij gedaan hebt, zullen niet gedacht worden, indien gij u er van afkeert.

Jozua 23:11-16

I. Jozua zegt hier wat zij doen moeten om in de Godsdienst te volharden, vers 11. Willen wij de Heere blijven aanhangen en Hem niet verlaten, dan moeten wij:

1. Altijd op onze hoede zijn, want menige kostelijke ziel is verloren en ten verderve gegaan door achteloosheid. Daarom *bewaart uw zielen naarstiglijk,* opdat de inwendige mens rein blijve van de besmetting van de zonde, en naarstig gebruikt worde in de dienst van God. God heeft ons onze kostelijke ziel gegeven met deze last: "Bewaar haar naarstig boven al dat te bewaren is".

2. Wat wij in de Godsdienst doen, moeten wij doen uit een beginsel van liefde, niet door dwang of uit een slaafse vrees voor God, maar uit keus en met vermaak. "Hebt de *Heere, uw God, lief,* dan zult gij Hem niet verlaten".

II. Hij voert Gods getrouwheid jegens hen aan als een argument, waarom zij getrouw moeten zijn aan Hem, vers 14. *"Ik ga heden in de weg van de gehele aarde,* ik ben oud en stervende". Sterven is op reis gaan naar ons eeuwig tehuis, het is de weg van de gehele aarde, de weg, die geheel het mensdom vroeg of laat gaan moet. Ook Jozua zelf, hoewel hij zo groot en goed een man was, en zo slecht gemist kon worden, kan van die algemene wet niet vrijgesteld worden. Hij maakt hier thans gewag van, opdat zij zijn woorden zullen beschouwen als de woorden van een stervende, en ze als zodanig ter harte zullen nemen. Of wel: "Ik *ben stervende* en ga u verlaten, mij *hebt gij niet altijd bij u,* maar zo gij de Heere blijft aanhangen, zal Hij u nooit verlaten". Of wel: "Nu ik mijn einde nabij ben, voegt het om terug te zien op de voorbijgegane jaren, en bij die terugblik bevind ik, en *gij zelf weet in uw gehele hart en in uw gehele ziel,* door een volkomen overtuiging en het klaarste bewijs, en die zaak heeft indruk op u gemaakt" (die kennis doet ons goed, welke zetelt niet alleen in het hoofd, maar in het hart en de ziel) "gij weet, *dat er niet een enig woord gevallen is van al die goede woorden, welke de Heere, uw God, over u gesproken heeft",* (en Hij heeft er vele gesproken) zie Hoofdstuk 21:45. God had hun overwinning beloofd, en rust, en overvloed, Zijn tabernakel onder hen, enz. en niet een enig woord is gevallen van al hetgeen Hij gesproken heeft. "Welnu", zegt hij, "is God aldus getrouw geweest aan u? Weest gijlieden dan niet ontrouw aan Hem". Het is des apostels drangreden tot volharding, Hebreeen 10:23. "Die het beloofd heeft is getrouw."

III. Hij waarschuwt hen voor de noodlottige gevolgen van afval, vers 12, 13, 15, 16,. "Indien gij u van Hem afkeert, zo weet voorzeker, dat dit uw verderf zijn zal".

Merk op:

1. Hoe hij de afval beschrijft, voor welke hij hen waarschuwt. Wat er toe leiden kon, was: vers 12 :Op vertrouwelijke voet te komen met afgodendienaars, die hen listiglijk zullen vleien en bepraten, zich bij hen, nu zij meesters zijn geworden van het land, zullen indringen om hun eigen doeleinden te dienen. Dan zullen wederzijdse huwelijken gesloten worden door de list en behendigheid van hen, die wel gaarne hun kinderen aan de rijke Israëlieten ten huwelijk zullen geven. En het gevolg daarvan zal wezen, dat zij *hun goden gaan dienen,* vers 16 (voorgevende dat zij de aloude godheden zijn van het land) en zich voor hen zullen nederbuigen. Aldus gaat de weg van de zonde bergafwaarts, en

zij, die gemeenschap hebben met zondaren, kunnen het niet vermijden gemeenschap te hebben met de zonde. Dit stelt hij voor:

a. Als een lage en schandelijke verzaking: "het is een teruggaan van hetgeen gij zo goed waart begonnen, vers 12.

b. Als een verraderlijke verbreking van hun belofte, vers 16. "Het is een overtreding van *het verbond des Heeren uws Gods, dat Hij u geboden heeft,* en waar gij zelf uw handtekening onder hebt geplaatst". Andere zonden waren overtredingen van *de wet* Gods, die hun geboden was, maar dit was een overtreding van *het verbond,* dat Hij hun geboden had, en dat stond dan gelijk met een verbreken van de betrekking tussen God en hen, en een verbeuren van alle voorrechten des verbonds.

2. Hoe hij het verderf beschrijft, waarvoor hij hen waarschuwt.

a. Dat deze overgebleven Kanaänieten, zo zij hen herbergden, in gemeenschap met hen gingen komen, *hun tot een strik en tot een net zullen zijn,* beide om hen tot zonde te brengen (niet slechts tot afgoderij maar tot allerlei onzedelijkheid, hetgeen het verderf zou wezen, niet alleen van hun deugd, maar van hun wijsheid en verstand, hun moed en hun eer) maar ook tot allerlei dwaze en onvoordelige plannen. En als zij hen dan door heimelijke handelingen tot het een of ander kwaad hebben verlokt, zodat zij in het voordeel over hen komen, dan zullen zij meer openlijk tegen hen gaan optreden, *tot een gesel aan hun zijden en tot doornen in hun ogen gaan worden,* misschien hun vee doden of wegdrijven, hun koren verbranden of stelen, hun huizen plunderen, en hen op alle mogelijke wijze kwellen en plagen, want wèlke vriendschap zij ook zullen voorwenden, een Kanaäniet, tenzij hij tot het geloof en de aanbidding van de ware God bekeerd is, zal te allen tijde de naam en het gezicht van een Israëliet heten en verafschuwen. Zie dan hoe de straf beantwoorden zou aan de zonde, ja hoe de zonde zelf de straf meebrengt.

b. Dat de toorn des Heeren tegen hen ontstoken zou worden. Hun maken van verbonden met de Kanaänieten, zal hen niet slechts in de gelegenheid stellen om hun kwaad te doen, en als het koesteren wezen van een adder in hun boezem, het zal ook God er toe brengen om hun vijand te worden, en het vuur Zijns toorns tegen hen te ontsteken.

c. Dat al de bedreigingen des woords vervuld zullen worden, zoals de beloften vervuld zijn geworden, want de God van de eeuwige waarheid is aan beide getrouw, vers 15. "*Gelijk als al die goede dingen over u gekomen zijn* overeenkomstig de belofte, zolang gij u dicht aan God hebt gehouden, zo zullen al die kwade dingen over u komen overeenkomstig de bedreigingen, indien gij Hem verlaat." Mozes had hun goed en kwaad voorgesteld, zij hadden ervaring van het goede, en hadden daar nu het genot van, en even zeker zal het kwaad komen, zo zij ongehoorzaam zijn. Gelijk Gods beloften geen paaien is met ijdele droombeelden, zo zijn ook Zijn bedreigingen geen verschrikkingen voor de leus.

d. Dat het zou eindigen in het algehele verderf van hun kerk en hun staat, zoals Mozes hun voorzegd had. Dit wordt hier driemaal vermeld. Uw vijanden zullen u kwellen, *totdat gij omkomt van dit goede land,* vers 13. Wederom: "God zal u plagen, *totdat Hij u verdelge van dit goede land,* vers 15. Hemel en aarde zullen samen werken om u uit te roeien, zodat *gij zult omkomen van het*

goede land", vers 16. Het zal hun verderf verzwaren, dat het land, waarvan zij zullen omkomen, een goed land is, een land dat God zelf hun had gegeven, en dat Hij hun daarom verzekerd zou hebben, indien zij er zich niet zelf door hun goddeloosheid hadden uitgeworpen. Zo zal de kostelijkheid van het hemelse Kanaän, en de vrije schenking die God er van gedaan heeft, de rampzaligheid verzwaren van hen, die er voor eeuwig van buitengesloten zijn en er van omkomen. Niets zal hen zo goed doen zien hoe ongelukkig zij zijn, als te zien hoe gelukkig zij hadden kunnen wezen. Jozua stelt hun aldus de noodlottige gevolgen voor van hun afval, opdat zij, wetende de schrik des Heeren, bewogen zullen worden om Hem met een vast voornemen des harten aan te hangen.

HOOFDSTUK 24

1 Daarna verzamelde Jozua al de stammen van Israel te Sichem, en hij riep de oudsten van Israel, en deszelfs hoofden, en deszelfs richters, en deszelfs ambtlieden; en zij stelden zich voor het aangezicht van God.
2 Toen zeide Jozua tot het ganse volk: Alzo zegt de HEERE, de God Israels: Over gene zijde der rivier hebben uw vaders van ouds gewoond, namelijk Terah, de vader van Abraham, en de vader van Nahor; en zij hebben andere goden gediend.
3 Toen nam Ik uw vader Abraham van gene zijde der rivier, en deed hem wandelen door het ganse land Kanaan; Ik vermeerderde ook zijn zaad en gaf hem Izak.
4 En aan Izak gaf Ik Jakob en Ezau; en Ik gaf aan Ezau het gebergte Seir, om dat erfelijk te bezitten; maar Jakob en zijn kinderen togen af in Egypte.
5 Toen zond Ik Mozes en Aaron, en Ik plaagde Egypte, gelijk als Ik in deszelfs midden gedaan heb; en daarna leidde Ik u daaruit.
6 Als Ik uw vaders uit Egypte gevoerd had, zo kwaamt gij aan de zee, en de Egyptenaars jaagden uw vaderen na met wagens en met ruiters, tot de Schelfzee.
7 Zij nu riepen tot den HEERE, en Hij stelde een duisternis tussen u en tussen de Egyptenaars, en Hij bracht de zee over hen, en bedekte hen; en uw ogen hebben gezien, wat Ik in Egypte gedaan heb. Daarna hebt gij vele dagen in de woestijn gewoond.
8 Toen bracht Ik u in het land der Amorieten, die over gene zijde van de Jordaan woonden, die streden tegen u; maar Ik gaf hen in uw hand, en gij bezat hun land erfelijk, en Ik verdelgde hen voor ulieder aangezicht.
9 Ook maakte zich Balak op, de zoon van Zippor, de koning der Moabieten, en hij streed tegen Israel; en hij zond heen, en deed Bileam, den zoon van Beor, roepen, opdat hij u vervloeken zou.
10 Maar Ik wilde Bileam niet horen; dies zegende hij u gestadig, en Ik verloste u uit zijn hand.
11 Toen gij over de Jordaan getrokken waart, en te Jericho kwaamt, zo krijgden de burgers van Jericho tegen u, de Amorieten, en de Ferezieten, en de Kanaanieten, en de Hethieten, en de Girgazieten, de Hevieten en de Jebusieten; doch Ik gaf hen in ulieder hand.
12 En Ik zond horzelen voor u heen; die dreven hen weg van ulieder aangezicht, gelijk de beide koningen der Amorieten, niet door uw zwaard, noch door uw boog.
13 Dus heb Ik u een land gegeven, waaraan gij niet gearbeid hebt, en steden, die gij niet gebouwd hebt, en gij woont in dezelve; gij eet van de wijngaarden en olijfbomen, die gij niet geplant hebt.
14 En nu, vreest den HEERE, en dient Hem in oprechtheid en in waarheid; en doet weg de goden, die uw vaders gediend hebben, aan gene zijde der rivier, en in Egypte; en dient den HEERE.
15 Doch zo het kwaad is in uw ogen den HEERE te dienen, kiest u heden, wien gij dienen zult; hetzij de goden, welke uw vaders, die aan de andere zijde der rivier waren, gediend hebben, of de goden der Amorieten, in welker land gij woont; maar aangaande mij, en mijn huis, wij zullen den HEERE dienen!
16 Toen antwoordde het volk en zeide: Het zij verre van ons, dat wij den HEERE verlaten zouden, om andere goden te dienen.
17 Want de HEERE is onze God; Hij is het, Die ons en onze vaderen uit het land van Egypte, uit het diensthuis heeft opgebracht, en Die deze grote tekenen voor onze ogen gedaan heeft, en ons bewaard heeft op al den weg, door welken wij getogen zijn, en onder alle volken, door welker midden wij getrokken zijn.
18 En de HEERE heeft voor ons aangezicht uitgestoten al die volken, zelfs den Amoriet, inwoner des lands. Wij zullen ook den HEERE dienen, want Hij is onze God.

19 Toen zeide Jozua tot het volk: Gij zult den HEERE niet kunnen dienen, want Hij is een heilig God; Hij is een ijverig God; Hij zal uw overtredingen en uw zonden niet vergeven.
20 Indien gij den HEERE verlaten en vreemde goden dienen zult, zo zal Hij Zich omkeren, en Hij zal u kwaad doen, en Hij zal u verdoen, naar dat Hij u goed gedaan zal hebben.
21 Toen zeide het volk tot Jozua: Neen, maar wij zullen den HEERE dienen.
22 Jozua nu zeide tot het volk: Gij zijt getuigen over uzelven, dat gij u den HEERE verkoren hebt, om Hem te dienen. En zij zeiden: Wij zijn getuigen.
23 En nu, doet de vreemde goden weg, die in het midden van u zijn, en neigt uw harten tot den HEERE, den God van Israel.
24 En het volk zeide tot Jozua: Wij zullen den HEERE, onzen God, dienen, en wij zullen Zijner stem gehoorzamen.
25 Alzo maakte Jozua op dienzelven dag een verbond met het volk; en hij stelde het hun tot een inzetting en recht te Sichem.
26 En Jozua schreef deze woorden in het wetboek Gods; en hij nam een groten steen, en hij richtte dien daar op onder den eik, die bij het heiligdom des HEEREN was.
27 En Jozua zeide tot het ganse volk: Ziet, deze steen zal ons tot een getuigenis zijn; want hij heeft gehoord al de redenen des HEEREN, die Hij tot ons gesproken heeft; ja, hij zal tot een getuigenis tegen ulieden zijn, opdat gij uw God niet liegt.
28 Toen zond Jozua het volk weg, een ieder naar zijn erfdeel.
29 En het geschiedde na deze dingen, dat Jozua, de zoon van Nun, de knecht des HEEREN, stierf, oud zijnde honderd en tien jaren.
30 En zij begroeven hem in de landpale zijns erfdeels, te Timnath-serah, welke is op een berg van Efraim, aan het noorden van den berg Gaas.
31 Israel nu diende den HEERE al de dagen van Jozua, en al de dagen van de oudsten, die lang na Jozua leefden, en die al het werk des HEEREN wisten, hetwelk Hij aan Israel gedaan had.
32 Zij begroeven ook de beenderen van Jozef, die de kinderen Israels uit Egypte opgebracht hadden, te Sichem, in dat stuk velds, hetwelk Jakob gekocht had van de kinderen van Hemor, den vader van Sichem, voor honderd stukken gelds, want zij waren aan de kinderen van Jozef ter erfenis geworden.
33 Ook stierf Eleazar, de zoon van Aaron; en zij begroeven hem op den heuvel van Pinehas, zijn zoon, die hem gegeven was geweest op het gebergte van Efraim.

Dit hoofdstuk besluit het leven en de regering van Jozua, waarin wij hebben:

I. Zijn grote zorg en moeite om het volk van Israël te bevestigen in het ware geloof en de aanbidding Gods, opdat zij ook na zijn dood daarin zullen volharden. Te dien einde riep hij wederom een algemene vergadering bijeen van de hoofden van de vergadering Israëls, vers I, en handelde met hen,

1. Bij wijze van verhaal, hun nog eens omstandig verhalende de grote dingen, die God voor hen en hun vaderen gedaan had, vers 2-13..

2 Bij wijze van een last aan hen, om in overweging hiervan, God te dienen, vers 14.

3. Bij wijze van verdrag met hen, waarin hij bedoelt hen er toe te brengen:

a. De Godsdienst tot hun wel overwogen keus te maken, vers 15-18.

b. Hem tot hun vaste besliste keus te maken, en te besluiten er bij te blijven, vers 19-24.

4. Bij wijze van verbond volgens dit verdrag, vers 25-28.

II. Het slot van deze geschiedenis, met

1. De dood en de begrafenis van Jozua, vers 29, 30, en Eleazar, vers 33, en het vermelden van het begraven van Jozefs gebeente bij deze gelegenheid, vers 32..

2 Een algemeen bericht van Israëls toestand in die tijd, vers 31.

Jozua 24:1-14

Jozua dacht dat hij zijn laatst vaarwel aan Israël had gezegd, toen hij hun de plechtigen last had gegeven, die in het vorige hoofdstuk vermeld is, en zei: *ik ga heden in de weg van de gehele aarde,* God heeft genadiglijk zijn leven langer doen duren dan hij verwacht had, en zijn kracht vernieuwd, en nu wenst hij hier gebruik van te maken tot welzijn van Israël. Hij zei niet: "Ik heb al eens afscheid van hen genomen, en dit is mij genoeg", maar, daar hem nog een spanne tijds gegeven is, roept hij hen wederom tezamen om te zien, wat hij nog verder doen kon om hen aan de dienst van God te verbinden. Wij moeten nooit denken dat ons werk voor God afgedaan is, voor ons leven geëindigd is, en zo Hij onze dagen verlengt boven hetgeen wij verwacht hebben, dan moeten wij hieruit opmaken dat Hij nog werk voor ons te doen heeft.

De vergadering is dezelfde als die in het vorige hoofdstuk: *de oudsten, de hoofden, de rechters en de ambtlieden van Israël,* vers 1. Maar er wordt hier enigszins meer plechtigheid bij gebruikt dan daar.

I. De plaats, bepaald voor hun bijeenkomst, *is Sichem,* niet slechts omdat zij dichter bij Jozua was gelegen, en dus gemakkelijker voor hem te bereiken, nu hij zwak was en opgeschikt om te reizen, maar ook omdat het de plaats was waar Abraham, de eerste bewaarder van Gods verbond met Zijn volk, zich heeft gevestigd toen hij in Kanaän kwam, en waar God hem verschenen is, Genesis 12:6, 7, en nabij welke de bergen Gerizim en Ebal lagen, waar het volk zijn verbond met God had vernieuwd toen het in Kanaän was gekomen, Jozua 8:30. Deze plaats kon hen doen gedenken aan de beloften, die God aan hun vaderen had gedaan, en aan de beloften, die zij zelf aan God hadden gedaan.

II. Zij verschenen in deze vergadering niet alleen voor Jozua, maar voor God, dat is, zij kwamen op Godsdienstige wijze bijeen, als in de bijzondere tegenwoordigheid Gods, en in de verwachting, dat Hij door Jozua tot hen zal spreken, en waarschijnlijk begon de dienst met gebed. De uitleggers maken de gissing, dat Jozua bij deze grote gelegenheid bevolen heeft, dat de priesters de ark Gods naar Sichem zouden brengen, dat, zeggen zij, slechts op drie uren afstands van Silo was, om haar op de plaats van hun bijeenkomst te stellen, en die daarom *het heiligdom des Heeren* werd genoemd, vers 26, hetgeen zij door de tegenwoordigheid van de ark toen geworden is, en *dit werd gedaan* om luister bij te zetten *aan de* vergadering, en het volk, dat de dienst bijwoonde, eerbied in te boezemen. Wij hebben thans geen zulke zichtbare tekenen van Gods tegenwoordigheid, maar moeten geloven dat "waar twee of drie vergaderd zijn in Christus' naam," Hij even waarlijk in hun midden is, als God was waar de ark was, en zij zich in waarheid voor Zijn aangezicht stellen.

III. Jozua sprak tot hen in de naam Gods, en als van Zijnentwege, in de taal van de profeten, vers 2. *Alzo zegt de Heere,* JAHWEH, de grote God, de God Israëls, uw God in het verbond, die gij dus verplicht zijt te horen met eerbied." Het woord Gods moet door ons ontvangen worden als Zijn woord, wie ook de boodschapper is, die het tot ons brengt, wiens grootheid er niets aan kan toevoegen, en wiens geringheid het niet kan verminderen.

Zijn rede bestaat uit leerstelling en toepassing.

1. Het leerstellige gedeelte is een geschiedenis van de grote dingen, die God voor Zijn volk heeft gedaan, en voor hun vaderen vóór hen. Door Jozua verhaalt God de wonderen vanouds: "Dit en dat heb Ik gedaan". Zij moeten weten en bedenken niet alleen dat deze en die dingen gedaan zijn, maar dat God ze gedaan heeft. Het is een reeks van wonderen, die hier vermeld worden, en misschien heeft Jozua er nog veel meer genoemd, die hier kortheidshalve uitgelaten zijn. Zie wat God gewrocht heeft.

a. Hij bracht Abraham uit Ur van de Chaldeen, vers 2, 3. Hij en zijn voorouders hadden daar *andere goden* gediend want het was het land, dat wel beroemd was voor geleerdheid en wetenschap, maar waar naar sommigen denken, de afgoderij haar oorsprong had, daar heeft de wereld God niet gekend door de wijsheid. Abraham, die later de vriend Gods was en de grote gunstgenoot des hemels, was opgevoed in afgoderij en heeft er lang in geleefd, totdat God in Zijn genade hem als "een vuurbrand uit dat vuur gerukt heeft.' Laat hen die rotssteen gedenken, waaruit zij gehouwen waren, en niet terugvallen in die zonde, waarvan hun vaderen door een wonder van vrije genade verlost zijn geworden. "Ik nam hem", zegt God, "want anders zou hij nooit weggekomen zijn uit die zondige staat." Vandaar dat de apostel Abrahams rechtvaardiging tot een voorbeeld stelt hoe God "de goddelozen rechtvaardigt," Romeinen 4:5.

b. Hij bracht hem naar Kanaän, en bouwde zijn gezin, voerde hem door het land naar Sichem, waar zij zich nu bevonden, vermenigvuldigde zijn zaad door Ismael, die twaalf vorsten gewon, maar gaf hem eindelijk Izak, de beloofde zoon, en vermenigvuldigde zijn zaad in hem. Toen Izak twee zonen had, Jakob en Ezau, heeft God voor Ezau elders een erfdeel beschikt, namelijk op het gebergte Seir, opdat het land Kanaän geheel voor Jakobs zaad bewaard zou blijven, en de nakomelingen van Ezau er geen recht op konden laten gelden.

c. Hij verloste het zaad Jakobs uit Egypte met een hoge hand, vers 5, 6, en redde hen uit de hand van Farao en zijn leger aan de Schelfzee, vers 6, 7. Dezelfde wateren waren de beschutting van de Israëlieten en het graf van de Egyptenaren, en dat wel als gebedsverhoring, want, hoewel wij in de geschiedenis lezen, dat zij in die benauwdheid tegen God hebben gemurmureerd, Exodus 14:11, 12, wordt hier toch nota genomen van hun roepen tot God. Hij heeft genadiglijk hen aangenomen, die tot Hem baden, en de dwaasheid voorbijgezien van hen, die met Hem twistten.

d. Hij beschermde hen in de woestijn, waar zij hier gezegd worden niet te hebben gewandeld, maar *vele dagen te hebben gewoond,* vers 7. Met zoveel wijsheid werden al hun bewegingen geleid, en zó veilig werden zij bewaard dat zij zelfs daar veilig woonden, alsof zij in een ommuurde stad waren.

e. Hij gaf hun het land van de Amorieten aan de andere kant van de Jordaan, vers 8, en daar verijdelde Hij het komplot van Balak en Bileam tegen hen, zodat Bileam hen niet kon vloeken, zoals hij begeerd had, en Balak niet tegen hen durfde strijden, zoals hij voornemens was, en omdat hij het voornemens was, wordt hij hier gezegd het te doen. Het verkeren van Bileams tong om Israël te zegenen, toen hij bedoelde het te vloeken, wordt dikwijls aangehaald als een voorbeeld van de Goddelijke macht, aangewend ten gunste van Israël even treffend als wèlk ander het zij, omdat God er Zijn heerschappij in bewees (en Hij doet dit nog, meer dan wij wel weten) over de machten van de duisternis en de geest van de mensen.

f. Hij bracht hen veilig en triomfantelijk in Kanaän, gaf de Kanaänieten over in hun hand, vers 11, *zond,* toen zij slaags waren met de vijand, *horzelen voor hen henen,* die hen kwelden met hun angels, en hen verschrikten door hun gedruis zodat zij een gemakkelijke prooi werden voor Israël. Deze schrikkelijke zwermen verschenen het eerst in hun oorlog met Sihon en Og, de twee koningen van de Amorieten, en naderhand in hun andere veldslagen, vers 12. God had beloofd dit voor hen te doen. En Jozua neemt hier nota van de vervulling van deze belofte. Zie Exodus 23:27, 28 Deuteronomium 7:20. Deze horzelen schijnen de vijand meer gekweld te hebben dan het geschut van Israël, daarom voegt hij er bij: *niet door uw zwaard noch door uw boog.* Het was zuiver en alleen van de Heere geschied. Eindelijk. Zij waren nu in het vreedzame bezit van een goed land, en leefden aangenaam en genoegelijk van de vrucht van de arbeid van anderen, vers 13.

2. De toepassing van deze geschiedenis van Gods zegeningen en weldadigheden over hen is bij wijze van vermaning om God te vrezen en te dienen uit dankbaarheid voor Zijn gunst, en opdat die zegeningen ook nog verder hun deel zullen zijn, vers 14. En nu, uit aanmerking van dit alles:

a. *Vreest de Heere,* de Heere en Zijn goedheid, Hosea 3:5. Eert een God van zo oneindige macht, vreest Hem te beledigen en Zijn goedheid te verbeuren. Hebt ontzag voor Zijn majesteit, eerbied voor Zijn gezag, vrees van Hem te mishagen, en geeft voortdurend acht op Zijn alziend oog over u."

b. *"Laat uw doen in overeenstemming wezen* met dit beginsel, en dient Hem zowel in de uitwendige daden van de Godsverering en iedere daad van gehoorzaamheid in geheel uw wandel, en dat wel in oprechtheid en in waarheid met een eenvoudig oog en een oprecht hart en de innerlijke indrukken, die in overeenstemming zijn met de uitwendige uitdrukkingen." Dat is de waarheid in het binnenste, waaraan God lust heeft, Psalm 51:8. Want welk goed zal het ons doen te veinzen bij een God, die het hart doorgrondt?

c. *Doet weg de goden,* zowel de Chaldeeuwse als de Egyptische afgoden, want zij waren het meest in gevaar om die te gaan vereren. Uit die last, dit bevel, kan afgeleid worden dat er sommigen onder hen waren, die de beeltenissen van deze drekgoden heimelijk bewaarden, die hun van hun voorouders in handen waren gekomen, als erfstukken van hun familie, hoewel zij ze misschien niet aanbaden, en Jozua dringt er ernstig bij hen op aan, om ze weg te werpen. "Bederft ze, vernielt ze, opdat gij niet in verzoeking komt ze te dienen." Jakob heeft er bij zijn huisgezin op aangedrongen om dit te doen, en wel aan deze zelfde plaats, want toen zij hem de beeldjes gaven, die zij bij zich hadden, verborg hij ze "onder de eikeboom, die bij Sichem is," Genesis 35:2, 4. Misschien was de eik, waarvan gesproken wordt in vers 26, wel diezelfde eikeboom, of een andere in dezelfde plaats, die dan wel de eikeboom van de hervorming genoemd kon worden, zoals er ook afgodische eikenbomen waren.

Jozua 24:15-28

Nooit was een onderhandeling met meer beleid en wijsheid gevoerd en tot een beter einde gebracht, dan deze onderhandeling van Jozua met het volk om hen er toe op te wekken om de Heere te dienen. De wijze, waarop hij met hen spreekt, toont dat het hem ernst is, dat zijn hart er op gesteld is, om hen onder alle mogelijke verplichtingen te laten om de Heere te blijven aanhangen, inzonderheid onder de verplichting van een keus en van een verbond.

I. Zal het hen onder een verplichting brengen, als zij de dienst van God tot hun eigen keus maken? Zo stelt hij hen hier dan voor deze keus. Niet alsof het tevoren een onverschillige zaak was, of zij al of niet God dienden, of alsof zij de vrijheid hadden om Zijn dienst te weigeren, maar omdat het een groten invloed zou hebben op hun volharden in de Godsdienst, als zij hem omhelsden met het verstand van mannen, en met de vastberadenheid van mannen. Hij brengt hen hier tot deze twee dingen:

1. Hij brengt hen er toe om hun Godsdienst met verstand te omhelzen, want het is een redelijke Godsdienst. De wil des mensen is geneigd om te roemen in zijn natuurlijke vrijheid en, uit ijver voor de eer daarvan blijft hij met het meeste genoegen bij hetgeen zijn eigen keus is, daarom is het Gods wil dat deze dienst ons niet door toeval of dwang opgelegd wordt, maar dat hij onze eigen vrije keus is. En zo:

A. Stelt Jozua hun dan die keus voor, vers 15, en:

a. Wijst de candidaten aan voor deze verkiezing. De Heere, JAHWEH, aan de ene zijde, en aan de andere zijde, hetzij de goden van hun voorouders, welke zich hun zouden aanbevelen, die liefde hadden voor de oudheid en hetgeen zij door overlevering van hun vaderen hadden ontvangen, of *de goden* van hun naburen, *de Amorieten, in wier land zij woonden,* die aantrekkelijk zouden zijn voor hen, die inschikkelijk waren en graag op goede voet zouden willen zijn met hun naburen.

b. Hij veronderstelt dat er sommigen onder hen waren, aan wie het, om de een of andere reden, *kwaad in hun ogen zou zijn om de Heere te dienen.* Er zijn vooroordelen en bezwaren, die sommige mensen tegen de Godsdienst inbrengen, en voor hen, die naar de wereld en het vlees neigen, wegen zij zeer zwaar. Het is kwaad in hun ogen, hard en onredelijk, verplicht te zijn om zichzelf te verloochenen, het vlees te doden, hun kruis op zich te nemen, en wat dies meer zij. Maar in een proefstaat zijnde is het recht en voegzaam, dat er moeilijkheden op de weg zijn, want anders zou er geen beproeving wezen.

c. Hij laat het hunzelf over: *"Kiest u heden wie gij dienen zult,* kiest heden, nu u de zaak duidelijk voorgesteld wordt brengt spoedig de zaak tot stand, en staat niet te aarzelen." Lang daarna heeft Elia de beslissing in de twist tussen JAHWEH en Baäl tot het geweten gebracht van hen, met wie hij handelde, 1 Koningen 18:21. Jozua, aldus de zaak aan hun eigen beslissing overlatende, geeft hiermede duidelijk twee dingen te kennen.

Ten eerste. Dat het de wil van God is dat wij, een ieder van ons, de Godsdienst tot onze ernstige en wèl overwogen keus maken, de dingen goed zullen overwegen, om dan te beslissen voor hetgeen wij bevinden waarlijk goed en waar te zijn. Laat ons beslissen voor een leven van ernstige

Godsvrucht, niet bloot omdat wij geen anderen weg kennen, maar omdat wij werkelijk na gedaan onderzoek geen beteren vinder.

Ten tweede. Dat de Godsdienst zo klaarblijkelijk rede en rechtvaardigheid aan zijn zijde heeft dat het gerust overgelaten kan worden aan ieder, die zich veroorlooft vrij te denken, om hem of te kiezen of te verwerpen, want de voortreffelijkheid er van springt zo in het oog, dat geen verstandig mens anders doen kan dan hem te kiezen. De zaak is zo duidelijk dat zij zichzelve beslist. Misschien was het de bedoeling van Jozua met hen aldus voor deze keus te stellen, om eens te zien of er ook sommigen onder hen waren, die, nu hun zo schoon een gelegenheid er toe aangeboden werd, koelheid of onverschilligheid voor de dienst van God zouden aan de dag leggen, of ook tijd zouden willen hebben om te rade te gaan met hun vrienden, eer zij hun antwoord gaven, opdat, indien er de zodanigen waren, hij een teken aan hen kon stellen, en de overigen zou kunnen waarschuwen om hen te mijden.

d. Hij leidt hun keus in deze zaak door een openlijke verklaring van zijn eigen besluit: *"Aangaande mij en mijn huis, wij zullen de Heere dienen!* wat gij ook doet of besluit, wij *zullen de Heere dienen,* en ik hoop dat gij allen van dezelfde gezindheid zult zijn". Hier besluit hij:

Ten eerste voor zichzelf: *Mij aangaande, ik zal de Heere dienen.* De dienst van God is in niets beneden de waardigheid van de grootste mannen. Het is zo weinig een verkleining of vermindering voor vorsten en personen van de eersten rang om Godsdienstig te zijn, dat het integendeel hun grootste eer is en hun de schitterendste erekroon toevoegt. Let er op hoe bepaald en beslist hij is: "Ik zal God dienen." Het is geen verkorting van onze vrijheid, om ons aan God te verbinden.

Ten tweede. Voor *zijn huis,* dat is: zijn gezin, zijn kinderen en dienstboden, die onmiddellijk onder zijn oog en zijn zorg waren, onder zijn toezicht en zijn invloed. Jozua was een heerser, een richter in Israël toch wil hij zijn bezig zijn met de openbare zaken niet als verontschuldiging aanwenden voor het veronachtzamen van de huisgodsdienst. Zij, die de zorg hebben over vele gezinnen zoals magistraten en leraren, moeten zeer bijzonder zorgdragen voor hun eigen gezin, 1 Timotheus 3:4, 5. Ik en mijn huis, wij zullen de Heere dienen.

1. "Niet mijn huis, zonder mij". Hij wilde hen niet verbinden tot dat werk, waaraan hijzelf de hand niet wil slaan, zoals sommigen, die hun kinderen en dienstboden Godvruchtig willen hebben, maar niet zelf Godvruchtig willen zijn, dat is, zij willen, dat zij naar de hemel gaan, maar leggen het er op toe zelf naar de hel te gaan.

2. "Niet ik, zonder mijn huis". Hij veronderstelt verlaten te kunnen worden door zijn volk, maar in zijn huis, waar zijn gezag groter en meer onmiddellijk was, daar zal hij heersen. Als wij niet zovelen als wij wensen tot de dienst van God kunnen brengen, dan moeten wij er zovelen toe brengen als wij kunnen, en onze pogingen uitstrekken naar de uiterste kring van onze werkzaamheden. Als wij het land niet kunnen hervormen, zo laat ons de ongerechtigheid ver van onze eigen tabernakel wegdoen.

3. "Eerst ik, en dan mijn huis". Zij, die in andere dingen leiden en besturen, behoren de eersten te wezen in de dienst van God en voor te gaan in de beste dingen.

Eindelijk. Hij besluit dit te doen, wat de anderen ook mogen doen. Al zouden ook al de gezinnen van Israël van God afvallen en afgoden gaan dienen, dan zal toch Jozua met zijn gezin de God Israëls trouw blijven aanhangen. Zij, die besluiten God te dienen, moeten er niet om geven, als zij enig zijn in hun soort, en zich niet door de grote menigte laten aftrekken van Zijn dienst. Zij, die op weg zijn naar de hemel, moeten bereid zijn om tegen de stroom in te zwemmen, niet doen zoals de meesten doen, maar zoals de besten doen.

B. De zaak aldus aan hun keus overgelaten zijnde, beslissen zij terstond door een vrije en wel overlegde verklaring vóór de God Israëls, tegen alle mededingers, hoe ook genaamd, vers 16-18.

a. Zij stemmen in met Jozua in zijn besluit, beïnvloed zijnde door het voorbeeld van zo'n grote man, die zo groot een zegen voor hen is geweest, vers 18. *Ook wij zullen de Heere dienen.* Zie hoeveel goed grote mannen zouden doen, indien zij ijverig waren voor de Godsdienst, door hun invloed op hun minderen.

b. Zij schrikken voor het denkbeeld van afval van God, vers 16. *Het zij verre van ons!* De uitdrukking geeft de grootst mogelijke vrees en verfoeiing te kennen, het zij verre, verre van ons, dat wij of de onze ooit de Heere zouden verlaten om andere "goden te dienen. Alle gevoel van gerechtigheid, dankbaarheid en eer zou van ons geweken moeten zijn, eer wij ook maar in de verte aan zo iets zouden kunnen denken". Zo moet ons hart opkomen tegen alle verzoekingen om de dienst van onze God te verlaten: "Ga weg, achter mij, Satan."

c. Zij geven degelijke redenen op voor hun keus, om te tonen dat zij haar niet bloot uit inschikkelijkheid deden voor Jozua, maar uit volle overtuiging van het verstandige en billijke er van. Zij doen die keuze uit aanmerking:

Ten eerste. Van de zeer grote en zeer gunstrijke dingen, die God voor hen gedaan heeft, hen opbrengende uit Egypte, en hen door de woestijn leidende naar Kanaän, vers 17, 18. Aldus herhalen zij voor zich de rede van Jozua, en geven dan hun oprechte instemming te kennen met de strekking en bedoeling er van.

Ten tweede. Van de betrekking, waarin zij stonden tot God en Zijn verbond met hen. Wij *zullen de Heere dienen, want Hij is onze God*, vers 18, die zich genadiglijk door Zijn belofte aan ons verbonden heeft, en aan wie wij ons door een plechtige gelofte hebben verbonden.

2. Hij brengt hen er toe om hun Godsdienst met vastberadenheid te omhelzen en met een oprecht voornemen des harten de Heere aan te kleven. Nu hij hen in die goede stemming heeft, neemt hij zijn slag waar, en doet al het mogelijke om die waarheid diep tot hen te doen doordringen, haar als een nagel inslaande in een vaste plaats.

A. Te die einde stelt hij hun de moeilijkheden voor van de Godsdienst, en van datgene er van, hetwelk als ontmoedigend beschouwd zou kunnen worden, vers 19, 20. Gij zult de Heere niet kunnen dienen, want Hij is een heilig God of, zoals het Hebreeuws eigenlijk luidt: Hij is de heilige Goden, de verborgenheid aanduidende van de Drieëenheid, drie in één, heilig, heilig, heilig, heilige Vader, heilige Zoon, heilige Geest. Hij zal niet vergeven En, indien gij Hem verlaat, zo zal Hij u

kwaad doen. Jozua heeft hiermede gewis niet bedoeld hen van de dienst van God af te schrikken als zijnde onuitvoerbaar en gevaarlijk. Maar

a. Hij bedoelt misschien de inblazingen van verleiders voor te stellen, die Israël wilden weglokken van God en van Zijn dienst, door denkbeelden bij hen op te werpen als deze: Dat Hij een harde meester is, dat Zijn werk onmogelijk gedaan kon worden, dat Hij niet te behagen is en als Hij misnoegd is, zich onverzoenlijk, onvermurwbaar en wraakgierig betoont, dat Hij hun liefde alleen tot zich wil beperken, en hun niet zou toelaten om de minste vriendelijkheid te betonen aan iemand anders, en dat Hij hierin zeer ongelijk was aan de goden van de heidenen, die meegaand, en toegevend, maar niet heilig of ijverend waren. Waarschijnlijk werd dit toen gemeenlijk tegen de Joodse Godsdienst ingebracht, gelijk het altijd de kunstgreep van Satan is geweest, van dat hij onze eerste ouders verleid heeft om God aldus in een verkeerd daglicht te plaatsen, en Zijn wetten als hard en streng voor te stellen. En Jozua zal door zijn toon en manier van spreken hun te verstaan hebben gegeven, dat hij het bedoelde als een tegenwerping, die gemaakt zou kunnen worden, en nu stelde hij hun de vraag voor hoe zij daartegen bestand zouden zijn. Of wel.

b. Aldus drukt hij zijn Godvruchtige bezorgdheid over hen uit en zijn vrees tot hun opzichte, dat zij, in weerwil van hun betuiging van heden van hun ijver voor God en Zijn dienst, later zouden teruggaan, en zo zij dit deden, dan zouden zij Hem rechtvaardig en ijverig bevinden, om hier wraak over te doen. Of,

c. Hij besluit om hun het ergste er van te doen weten, hen te doen begrijpen de verhouding, waarin zij tot God staan, opdat zij zouden nederzitten en de kosten overrekenen. "Gij *kunt de Heere niet dienen,* tenzij gij alle andere goden wegdoet, want Hij is een heilig en ijverig God en zal geen mededinger dulden, en daarom moet gij zeer waakzaam en zorgzaam zijn, want het is op uw gevaar zo gij Zijn dienst verlaat, het zou dan beter voor u geweest zijn Hem nooit te hebben gekend". Evenzo heeft onze Meester ons wel gezegd dat "Zijn juk zacht is" maar opdat wij in de onderstelling daarvan niet zorgeloos en nalatig zouden worden, heeft Hij ons ook gezegd dat de poort eng en de weg nauw is, die tot het leven leidt, opdat wij zouden strijden om in te gaan, en niet slechts zoeken. "Gij kunt God niet dienen en de mammon, indien gij dus besluit God te dienen, dan moet gij alles wegdoen, wat in mededinging komt met Hem. Gij kunt God niet dienen in uw eigen kracht, en Hij zal u ook uw overtredingen niet vergeven om enigerlei gerechtigheid van uzelf: maar in de Heere zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen het gehele zaad Israëls, Jesaja 45:24, 25. Daarom moeten zij aflaten van alle vertrouwen in hun eigen genoegzaamheid, want anders zou hun besluit doelloos zijn. Of,

d. Jozua wijst met nadruk op de schijnbare moeilijkheden, die op hun weg lagen, teneinde hen sterker te maken in hun besluit, en hun een nog uitdrukkelijker en plechtiger belofte te ontlokken, dat zij getrouw zullen blijven aan God en Zijn dienst.

B. Niettegenstaande dit constateren van het moeilijke van de Godsdienst, verklaren zij hun vast en onwrikbaar besluit om er bij te blijven en er in te volharden, vers 21. *Neen, maar wij zullen de Heere dienen,* wij zullen niet te erger van Hem denken, omdat Hij een heilige ijverige God is, of omdat Hij van Zijn dienstknechten eist, dat zij Hem alleen zullen aanbidden. Rechtvaardiglijk zal Hij hen verdoen, die Hem verlaten, maar wij zullen Hem nooit verlaten, wij zijn nu niet alleen gezind Hem te dienen, en wij hopen dat wij Hem zullen dienen, maar wij zijn nu zover gekomen, dat wij

zeggen moeten: val ons niet tegen, dat wij Hem zouden verlaten, Ruth 1:16. In de kracht van de Goddelijke genade zijn wij besloten dat wij de Heere zullen dienen." Dit besluit herhalen zij met een nadere verklaring, vers 24. *"Wij zullen de Heere onze God dienen*, niet slechts Zijn dienstknechten genoemd worden en Zijn livrei dragen, maar onze Godsdienst zal ons in alles leiden en besturen, en wij zullen aan zijn stem gehoorzaam zijn." En tevergeefs noemen wij Hem Meester en Heere zo wij niet doen hetgeen Hij zegt, Lukas 6:16. Deze laatste belofte doen zij in antwoord op het bevel, dat Jozua hun gaf, vers 23, namelijk dat zij teneinde te volharden:

a. De beelden en relikwieën van de vreemden goden moesten wegdoen, geen van de tekenen of herinneringen aan deze andere liefhebbers in hun bewaring moesten houden, indien zij besloten dat hun Maker hun Man zou zijn, zij beloven hierin van Zijn stem gehoorzaam te zullen zijn.

b. *Dat zij hun harten zullen neigen tot de Heere de God Israëls* hun gezag over hun eigen harten zullen gebruiken om ze voor de dienst Gods te verbinden, ze in liefde aan Hem te verbinden. Hiermede stemmen zij in, en verklaren: De Heere onze God zullen wij dienen.

II. Nadat zij de dienst van God aldus tot hun wel overwogen keuze hadden gemaakt, verbindt Jozua er hen toe door een plechtig verbond, vers 25. Mozes had tweemaal dit verbond tussen God en Israël openlijk bevestigd bij de berg Sinaï, Exodus 24, en in de vlakke velden van Moab, Deuteronomium 29:1. Ook Jozua had dit eenmaal gedaan, Hoofdstuk 8:31 en verv, en nu doet hij het voor de tweede maal. Het wordt hier een inzetting en een recht geroemd vanwege de kracht en het duurzame van de verplichting, en ook omdat zelfs dit verbond hen tot niets meer verplichtte dan waartoe zij reeds tevoren door het gebod Gods verplicht waren.

Ten einde er nu de formaliteiten van een verbond aan te geven:

1. Roept hij er getuigen bij, en wel niemand anders dan zijzelf, vers 22. *Gij zijt getuigen over uzelf, dat gij u de Heere verkoren hebt om Hem te dienen.* Hij vleit zich dat zij de plechtigheden van die dag nooit zullen vergeten, maar indien zij later dit verbond zouden verbreken, dan zullen de betuigingen en beloften, die zij nu doen, gewis in het gericht tegen hen opstaan en hen veroordelen, en zij stemmen dit toe. " Wij zijn getuigen, laat ons uit onze eigen mond geoordeeld worden, indien wij ooit ontrouw worden aan God."

2. Hij brengt het in geschrifte, en heeft het, zoals wij het hier vinden, opgenomen in de gewijden canon: hij schreef deze woorden in het wetboek Gods, vers 26, in het origineel, dat naast de ark gelegd was, en waaruit het waarschijnlijk overgeschreven werd in de onderscheidene kopieën, die de oversten hadden ten gebruike van hun stam. Daar was het geschreven opdat hun verplichting aan de Godsdienst door het Goddelijk gebod en door hun eigen belofte tezamen in de geschiedenis vermeld zou staan.

3. Hij richtte een gedenkstuk er van op ten nutte van degenen, die wellicht niet met schrift bekend of vertrouwd waren, vers 26, 27. *Hij nam een groten steen, en hij richtte die daar op onder de eik, die bij het heiligdom des Heeren was* als een gedachtenis aan dit verbond, en wellicht heeft hij een inscriptie op geplaatst waardoor men de stenen liet spreken, aanduidende de betekenis er van. Als hij zegt: *hij heeft gehoord al de redenen des Heeren,* dan verwijt hij hiermede stilzwijgend aan het volk hun hardheid van hart, alsof deze steen met meer aandacht had gehoord dan sommigen van

hen, en, zo zij vergaten wat nu geschied was dan zal deze steen in zoverre de gedachtenis er van bewaren, om hun hun stompzinnigheid en zorgeloosheid te verwijten, en een getuige tegen hen te zijn.

De zaak aldus afgedaan zijnde, zond Jozua deze aanzienlijken van Israël heen, vers 28, en nam nu zijn laatste afscheid van hen, wèl voldaan met hetgeen hij gedaan had, waardoor hij zijn ziel bevrijd heeft. Indien zij omkomen, dan zal hun bloed op hun eigen hoofd wezen.

Jozua 24:29-33

Dit boek, hetwelk begon met overwinningen, eindigt hier met begrafenissen, waardoor al de heerlijkheid des mensen omfloerst wordt.

1. Jozef wordt hier begraven, vers 32. Hij is ongeveer twee honderd jaren tevoren in Egypte gestorven, maar *hij heeft bevel gegeven van zijn gebeente,* dat het niet moest rusten in zijn graf voordat Israël rust had in het land van de belofte. Daarom hebben de kinderen Israëls, die de kist met zijn gebeente medegenomen hadden uit Egypte, het op al hun tochten door de woestijn hadden medegevoerd, (de twee stammen van Efraïm en Manasse er waarschijnlijk in het bijzonder zorg voor dragende) het in hun leger hadden bewaard, totdat Kanaän volkomen tenonder was gebracht, het nu eindelijk neergelegd in het stuk "grond nabij Sichem, dat zijn vader hem gegeven heeft, Genesis 48:22. Het was waarschijnlijk bij deze gelegenheid, dat Jozua geheel Israël tot hem opriep te Sichem, vers 1, om Jozefs overblijfselen aldaar naar het graf te brengen, zodat de rede, in dit hoofdstuk vermeld, beide diende tot lijkrede van Jozef en tot zijn eigen afscheidsrede, en indien dit gelijk verondersteld wordt, in het laatste jaar was van zijn leven, dan kon die gelegenheid hem wel aan zijn eigen dood doen denken, want hij had nu dezelfde leeftijd bereikt als waartoe zijn doorluchtige voorvader Jozef gekomen was toen hij stierf, *honderd en tien jaren.* Vergelijk vers 29 met Genesis 50:26.

2. Hier is de dood en de begrafenis van Jozua, vers 29, 30. Er is ons niet gezegd, hoe lang hij leefde na Israëls komst in Kanaän. Dr. Lightfoot denkt dat ongeveer zeventien jaren was, maar de Joodse tijdrekenkundigen zeggen over het algemeen, dat het ongeveer zeven of acht en twintig jaren was. Hij wordt hier genoemd *de dienstknecht des Heeren,* het is dezelfde titel, die aan Mozes gegeven was, Hoofdstuk 1:1 toen van zijn dood melding werd gemaakt, want, hoewel Jozua in vele opzichten de mindere was van Mozes, was hij hierin zijn gelijke dat hij, naar zijn werk was, zich een naarstig en getrouw dienstknecht van God heeft betoond. En hij, die met zijn twee talenten handel gedaan heeft, ontving dezelfde lof als hij, die met vijf handel heeft gedaan: "Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht.' Jozua's graf wordt hier gezegd te zijn *aan het noorden van de berg Gaas,* of *bevende berg.* De Joden zeggen, dat hij aldus genoemd werd, omdat hij beefde toen Jozua begraven werd, om het volk van Israël hun stompzinnigheid te verwijten, dat zij geen rouw bedreven over die grote en Godvruchtige man, zoals zij hadden behoren te doen. Zo heeft bij de dood van Christus, onze Jozua, de aarde gebeefd. De geleerde bisschop Patrick merkt op dat er geen melding wordt gemaakt van dagen van rouw over Jozua, zoals over Mozes en Aäron, waarin zegt hij, Hiëronymus en andere kerkvaders denken dat een verborgenheid is gelegen, namelijk: Dat onder de wet, toen het leven en de onsterflijkheid niet aan het licht waren gebracht zoals thans, zij reden hadden om rouw te bedrijven en te wenen over de dood van hun vrienden, maar, nu Jezus, onze Jozua het koninkrijk van de hemelen geopend heeft, kunnen wij ons veeleer verblijden.

3. Hier is de dood en de begrafenis van Eleazar, de hogepriester, die waarschijnlijk omstreeks dezelfde tijd gestorven is als Jozua, zoals Aäron in hetzelfde jaar gestorven is als Mozes, vers 33. De Joden zeggen dat Eleazar kort voor zijn dood de oudsten heeft samengeroepen en hun een last heeft gegeven, zoals Jozua gedaan heeft. Hij werd begraven op een berg, die aan zijn zoon Pinehas behoorde, en tot hem kwam, niet door erfrecht, want dan zou hij eerst aan zijn vader behoord hebben ook hadden de priesters generlei stad in Efraïm maar het land, weer die berg lag, viel hem toe óf door een huwelijk, zoals de gissing is van de Joden, óf het werd hem vrijwillig ten geschenke

gegeven, om er een landhuis op te bouwen, door de een of anderen vrome Israëliet, die liefde en achting had voor de priesterschap, want er is hier gezegd *dat het hem gegeven was,* en daar heeft hij zijn geliefde vader begraven.

Eindelijk. Er wordt ons hier een algemeen denkbeeld gegeven van Israëls toestand in die tijd, vers 31. Zolang Jozua leefde werd onder zijn zorg en invloed de Godsdienst onder hen hoog gehouden: maar spoedig na de dood van hem en zijn tijdgenoten kwam hij tot verval, zo groot is dikwijls de invloed ten goede door een Godvruchtige geoefend. Hoe goed is het voor de Evangeliekerk, dat Christus, onze Jozua, nog met ons is door Zijn Geest, en met ons zijn zal, al de dagen, tot de voleinding van de wereld.

RICHTEREN

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET BOEK DER RICHTEREN.

Dit boek wordt in het Hebreeuws "Sefer Shoftim" genoemd, dat is het boek der Richteren. In de Syrische en Arabische overzettingen is die titel uitgebreid, en wordt het Het Boek der Richteren van de kinderen Israël's genoemd. De rechten van dit volk waren van bijzonderen aard, en dat waren ook hun rechters, wier ambt grotelijks verschilde van dat der rechtere van andere volken. De LXX noemen het slechts Kritai, Rechters. Het bevat de geschiedenis van Israël's gemenebest onder de regering der Richteren, van Othniël tot Eli, zoveel er van als God geschikt oordeelde om er ons van mede te delen. Volgens de berekening van Dr. Lightfoot, omvat deze geschiedenis een tijdvak van twee honderd en negen en negentig jaren, rekenende voor Othniël uit den stam van Juda, veertig jaren, voor Ehud uit den stam van Benjamin, tachtig jaren, voor Barak, uit den stam van Nafthali, veertig jaren, voor Gideon uit den stam van Manasse, veertig jaren, voor Abimelech, zijn zoon, drie jaren, voor Thola, uit den stam van Issaschar, drie en twintig jaren, voor Jair, uit den stam van Manasse twee en twintig jaren; voor Jeftha uit den stam van Manasse zes jaren, voor Ebzan uit den stam van Juda, zeven jaren; voor Elon uit den stam van Zebulon, tien jaren; voor Abdon, uit den stam van Efraïm, acht jaren; voor Simson, uit den stam van Dan twintig jaren, allen tezamen twee honderd negen en negentig jaren. Wat betreft de jaren hunner dienstbaarheid, zoals wanneer Eglon gezegd wordt hen achttien jaren verdekt te hebben, en Jabin twintig jaren, en zo ook nog enige anderen, die moeten gerekend worden gevallen te zijn in de jaren van deze richteren. De hier genoemde richteren blijken uit acht verschillende stammen te zijn voortgekomen; die eer was aldus over allen verspreid totdat zij zich eindelijk concentreerde in Juda. Eli en Samuel, de twee richteren, die niet tot dit boek behoren, waren uit den stam van Levi. Maar uit Ruben, Simeon, Gad en Aser, schijnt geen richter te zijn voortgekomen. De geschiedenis dezer richteren, naar hun orde, hebben wij in dit boek tot aan het einde van Hoofdstuk 16. En dan hebben wij in de laatste vijf hoofdstukken een bericht van de een of andere merkwaardige gebeurtenis, zoals dit met de geschiedenis van Ruth was, Ruth 1:1. In de dagen als de richters richtten, maar het is niet zeker in de dagen van welken richter het was; allen tezamen worden zij echter aan het einde van het boek geplaatst, opdat de draad der geschiedenis niet afgebroken zou worden. Betreffende den toestand nu van Israël's gemenebest gedurende dit tijdvak, valt dit op te merken:

I. Zij schijnen hier noch zo groot, noch zo goed als men had kunnen verwachten van een volk, dat door zo uitnemende wetten werd geregeerd, en verrijkt was door zulke grote en heerlijke beloften. Wij vinden hen ellendig verdorven en ellendig verdrukt door hun naburen, en nergens in geheel dit boek maken zij, noch in den krijg, noch in den raad, een figuur, die enigszins in overeenstemming is met hun glorierijken intocht in Kanaän. Wat zullen wij hiervan zeggen? God wilde hierin de onvolmaaktheid tonen van alle personen en alle zaken onder de zon, opdat wij naar volkomen heiligheid en een volmaakt geluk zullen uitzien in de andere wereld, en niet in deze.

II. Toch kunnen wij hopen dat er, hoewel de geschiedschrijver in dit boek het meest uitweidt over hun zonden en de verdrukkingen, die zij hadden te lijden, echter een gedaante van Godsdienst was in het land, en dat, ofschoon er onder hen waren, die naar afgoderij waren afgeweken, de tabernakeldienst volgens de wet van Mozes onderhouden werd, en er veren weren die dezen dienst bijwoonden. De geschiedschrijvers maken gewoonlijk geen gewag van den gewonen loop van het

recht bij een volk, of van zijn koophandel, daar zij die zaken als bekend onderstellen, maar alleen van oorlogen en beroerten. De lezer moet dan de andere zijde der zaken beschouwen, teneinde hetgeen goed is tegen hetgeen kwaad is op te wegen.

III. Het schijnt, dat in die tijden iedere stam zich zelven regeerde, zonder dat er een algemeen hoofd was of een algemene raad, waardoor vele geschillen onder hen ontstonden, en dat de oorzaak was, dat zij niets groots tot stand brachten.

IV. De regering der richteren was niet bestendig ren onafgebroken, maar had slechts plaats als er aanleiding voor was. Als er gezegd wordt dat na Ehuds overwinning het land tachtig jaren stil was, en na die van Barak veertig jaren, dan is het niet zeker, dat zij zo lang leefden, en nog veel minder, dat zij zo lang regeerden, maar zij en de anderen werden verwekt en bezield door den Geest van God om bijzondere diensten te doen voor het algemeen, als dit nodig was, om Israël's wrake te doen aan hun vijanden, en Israël te zuiveren van afgoderij, de twee dingen, die voornamelijk bedoeld zijn met hun richten van Israël. Als profetes heeft Debora echter het volk gericht, eer nog het nodig was dat zij zich met krijgszaken bemoeide, Hoofdstuk 4:4.

V. Gedurende de regering der richteren was God in meer bijzonderen zin Israël's Koning, dat wordt hun gezegd door Samuel, toen zij besloten hadden dezen regeringsvorm af te schaffen, 1 Samuel 12:12. God wilde beproeven wat Zijn eigen wet en de inzettingen daarvan doen zouden, om hen in orde te houden, en het bleek dat, toen er geen koning meer was in Israël een iegelijk deed wat recht was in zijne ogen; daarom heeft Hij tegen het einde van dien tijd de regering der richteren bestendiger en meer algemeen gemaakt dan zij in den beginne was, en hun eindelijk David gegeven, een koning naar Zijn hart. Toen, en niet eerder, begon Israël te bloeien, hetgeen ons zeer dankbaar moet maken voor magistraten, voor de hoogste zowel als voor de mindere, want zij zijn Gods dienaren ons ten goede. Vier van de richteren Israël's zijn heilig verklaard, Hebreeën 11:32, Gideon, Barak, Simson en Jeftha. De geleerde bisschop Patrick is van mening dat de profeet Samuel dit boek geschreven heeft.

HOOFDSTUK 1

1 En het geschiedde na den dood van Jozua, dat de kinderen Israels den HEERE vraagden, zeggende: Wie zal onder ons het eerst optrekken naar de Kanaanieten, om tegen hen te krijgen?
2 En de HEERE zeide: Juda zal optrekken; ziet, Ik heb dat land in zijn hand gegeven.
3 Toen zeide Juda tot zijn broeder Simeon: Trek met mij op in mijn lot, en laat ons tegen de Kanaanieten krijgen, zo zal ik ook met u optrekken in uw lot. Alzo toog Simeon op met hem.
4 En Juda toog op, en de HEERE gaf de Kanaanieten en de Ferezieten in hun hand; en zij sloegen hen bij Bezek, tien duizend man.
5 En zij vonden Adoni-bezek te Bezek, en streden tegen hem; en zij sloegen de Kanaanieten en de Ferezieten.
6 Doch Adoni-bezek vluchtte; en zij jaagden hem na, en zij grepen hem, en hieuwen de duimen zijner handen en zijner voeten af.
7 Toen zeide Adoni-bezek: Zeventig koningen, met afgehouwen duimen van hun handen en van hun voeten, waren onder mijn tafel, de kruimen oplezende; gelijk als ik gedaan heb, alzo heeft mij God vergolden! En zij brachten hem te Jeruzalem, en hij stierf aldaar.
8 Want de kinderen van Juda hadden tegen Jeruzalem gestreden, en hadden haar ingenomen, en met de scherpte des zwaards geslagen; en zij hadden de stad in het vuur gezet.
9 En daarna waren de kinderen van Juda afgetogen, om te krijgen tegen de Kanaanieten, wonende in het gebergte, en in het zuiden, en in de laagte.
10 En Juda was heengetogen tegen de Kanaanieten, die te Hebron woonden (de naam nu van Hebron was te voren Kirjath-arba), en zij sloegen Sesai, en Ahiman, en Thalmai.
11 En van daar was hij heengetogen tegen de inwoners van Debir; de naam nu van Debir was te voren Kirjath-sefer.
12 En Kaleb zeide: Wie Kirjath-sefer zal slaan, en haar innemen, dien zal ik ook mijn dochter Achsa tot een vrouw geven.
13 Toen nam Othniel haar in, de zoon van Kenaz, broeder van Kaleb, die jonger was dan hij; en Kaleb gaf hem Achsa, zijn dochter, tot een vrouw.
14 En het geschiedde, als zij tot hem kwam, dat zij hem aanporde, om van haar vader een veld te begeren; en zij sprong van den ezel af; toen zeide Kaleb tot haar: Wat is u?
15 En zij zeide tot hem: Geef mij een zegen; dewijl gij mij een dor land gegeven hebt, geef mij ook waterwellingen. Toen gaf Kaleb haar hoge wellingen en lage wellingen.
16 De kinderen van den Keniet, den schoonvader van Mozes, togen ook uit de Palmstad op, met de kinderen van Juda, naar de woestijn van Juda, die tegen het zuiden van Harad is; en zij gingen heen en woonden met het volk.
17 Juda dan toog met zijn broeder Simeon, en zij sloegen de Kanaanieten, wonende te Zefat, en zij verbanden hen; en men noemde den naam dezer stad Horma.
18 Daartoe nam Juda Gaza in, met haar landpale, en Askelon met haar landpale, en Ekron met haar landpale.
19 En de HEERE was met Juda, dat hij de inwoners van het gebergte verdreef; maar hij ging niet voort om de inwoners des dals te verdrijven, omdat zij ijzeren wagenen hadden.
20 En zij gaven Hebron aan Kaleb, gelijk als Mozes gesproken had; en hij verdreef van daar de drie zonen van Enak.
21 Doch de kinderen van Benjamin hebben de Jebusieten, te Jeruzalem wonende, niet verdreven; maar de Jebusieten woonden met de kinderen van Benjamin te Jeruzalem, tot op dezen dag.
22 En het huis van Jozef toog ook op naar Beth-el. En de HEERE was met hen.

23 En het huis van Jozef bestelde verspieders bij Beth-el; de naam nu dezer stad was te voren Luz.
24 En de wachters zagen een man, uitgaande uit de stad; en zij zeiden tot hem: Wijs ons toch den ingang der stad, en wij zullen weldadigheid bij u doen.
25 En als hij hun den ingang der stad gewezen had, zo sloegen zij de stad met de scherpte des zwaards; maar dien man en zijn ganse huis lieten zij gaan.
26 Toen toog deze man in het land der Hethieten, en hij bouwde een stad, en noemde haar naam Luz; dit is haar naam tot op dezen dag.
27 En Manasse verdreef Beth-sean niet, noch haar onderhorige plaatsen, noch Thaanach met haar onderhorige plaatsen, noch de inwoners van Dor met haar onderhorige plaatsen, noch de inwoners van Jibleam met haar onderhorige plaatsen, noch de inwoners van Megiddo met haar onderhorige plaatsen; en de Kanaanieten wilden wonen in hetzelve land.
28 En het geschiedde, als Israel sterk werd, dat hij de Kanaanieten op cijns stelde; maar hij verdreef hen niet ganselijk.
29 Ook verdreef Efraim de Kanaanieten niet, die te Gezer woonden; maar de Kanaanieten woonden in het midden van hem te Gezer.
30 Zebulon verdreef de inwoners van Kitron niet, noch de inwoners van Nahalol; maar de Kanaanieten woonden in het midden van hem, en waren cijnsbaar.
31 Aser verdreef de inwoners van Acco niet, noch de inwoners van Sidon, noch Achlab, noch Achsib, noch Chelba, noch Afik, noch Rechob;
32 Maar de Aserieten woonden in het midden der Kanaanieten, die in het land woonden; want zij verdreven hen niet.
33 Nafthali verdreef de inwoners van Beth-semes niet, noch de inwoners van Beth-anath, maar woonde in het midden der Kanaanieten, die in het land woonden; doch de inwoners van Beth-semes en Beth-anath werden hun cijnsbaar.
34 En de Amorieten drongen de kinderen van Dan in het gebergte; want zij lieten hun niet toe, af te komen in het dal.
35 Ook wilden de Amorieten wonen op het gebergte van Heres, te Ajalon, en te Saalbim; maar de hand van het huis van Jozef werd zwaar, zodat zij cijnsbaar werden.
36 En de landpale der Amorieten was van den opgang van Akrabbim, van den rotssteen, en opwaarts heen.

Dit hoofdstuk geeft ons een bijzonder bericht van de vorderingen door de onderscheidene stammen gemaakt in de tenonderbrenging van Kanaän na de dood van Jozua. Hij had het moeilijkste van dat werk gedaan, en het in zo'n toestand gebracht, dat zij het te bestemder tijd gemakkelijk hadden kunnen voltooien, indien zie niet in gebreke waren gebleven, wat zij er nu voor gedaan hebben, en waarin zij zijn tekort gekomen, wordt ons hier meegedeeld.

I. De verenigde stammen van Juda en Simeon hebben zich dapper en kloekmoedig gekweten.

1.God gebood Juda te beginnen, vers 1, 2..

2 Juda heeft Simeon verbonden om gemeenschappelijk met hem te handelen, vers 3..

3 Zij slagen in hun onderneming tegen Bezek, vers 4-7, Jeruzalem, vers 8, Hebron en Debir, vers 9-15, Horma, Gaza en andere plaatsen vers 17-19.

4. Maar de moed ontzonk hun, waar ijzeren wagens waren, vers 19. Er wordt melding van gemaakt, dat de Kenieten zich onder hen vestigden, vers 16.

II. In vergelijking met Juda en Simeon hebben de andere stammen zich lafhartig gedragen.

I. Benjamin faalde, vers 21..

2 Het huis van Jozef handelde kloekmoedig tegen Bethel, vers 22-26, maar in andere plaatsen hebben zij hun voordeel niet weten te gebruiken. Manasse evenmin, vers 27, 28, als Efraïm vers 29.

3. Zebulon spaarde de Kanaänieten, vers 30 4 Aser was meer dan iemand hunner onderdanig aan de Kanaänieten, vers 31, 32.

5. Nafthali werd buiten het volkomen bezit van verscheidene van zijn steden gehouden, vers 32..

6. Dan werd benauwd door de Amorieten, vers 34. Er wordt geen bericht gegeven van Issaschar, evenmin als van de twee en een halven stam aan de andere kant van de Jordaan.

Richteren 1:1-8

I. De kinderen Israëls raadplegen het orakel Gods om te weten, welke van al de stammen het eerst zou pogen hun land te zuiveren van de Kanaänieten, en de overigen hiertoe aan te moedigen. Het was na de dood van Jozua. Zolang hij leefde bestuurde en leidde hij hen, en al de stammen waren hem gehoorzaam, maar toen hij stierf liet hij geen opvolger na in het gezag, dat hij gehad heeft. het volk moest de borstlap des gerichts raadplegen, en vandaar het woord van bevel ontvangen. want God zelf was, gelijk Hij hun Koning was, ook de Heere hunner heirscharen. De vraag, die zij doen, is: *Wie zal onder ons het eerst optrekken?* vers 1. Wij kunnen veronderstellen, dat zij toen zó vermenigvuldigd waren, dat de plaatsen, die zij in bezit hadden te eng voor hen begonnen te worden, en zij moeten de vijand uitdrijven om plaats te maken. Nu vragen zij, wie het eerst de wapens zal opvatten. Of iedere stam de eerzucht had om de eerste te zijn, en dus naar de eer er van streefde, of iedere stam bevreesd was om de eerste te moeten zijn, en er naar streefde om dit te vermijden, blijkt niet, maar met algemene instemming werd de zaak aan God in handen gesteld, die het geschiktst is, beide om eer te geven en om werk aan te wijzen.

II. God gebood dat Juda het eerst zou optrekken, en beloofde hem voorspoed, vers 2. *"Ik heb dat land in zijn hand gegeven om het te bezitten,* en daarom zal Ik de vijand in zijn hand geven, die hem buiten de bezitting houdt." En waarom moet Juda de eerste zijn in deze onderneming?

1. Juda was de talrijkste en machtigste stam en daarom moet Juda zich het eerst in het veld wagen. God wijst het werk aan naar de kracht die Hij heeft gegeven. Van de bekwaamsten wordt het meeste werk verwacht.

2. Juda was de eerste in waardigheid, en daarom moest hij de eerste zijn in plichtsbetrachting. Hij is het, "die zijn broederen moeten loven," en daarom is hij het, die vooraan moet gaan in het gevaar. De last van de eer en de last van het werk moeten tezamen gedragen worden.

3. Juda was het eerst van een erfdeel voorzien, het lot van Juda kwam het eerst uit, en daarom moet Juda het eerst ten strijde gaan.

4. Juda was de stam uit welke onze Heere zal voortkomen, zodat in Juda Christus, de leeuw uit de stam van Juda, hen voorging. Christus heeft het eerst de strijd met de machten van de duisternis aangebonden en hen verslagen, hetgeen ons bezielt en aanvuurt in onze strijd, en het is in Hem dat wij meer dan overwinnaars zijn.

Merk op: de dienst en de voorspoed gaan samen: "Juda zal optrekken, laat hem zijn plicht doen en dan zal hij bevinden, dat *Ik het land in zijn hand heb overgegeven."* Zijn dienst zal niet baten, tenzij God voorspoed geeft, maar God zal de voorspoed niet geven tenzij hij zich krachtdadig tot de dienst begeeft.

III. Hierop bereidt Juda zich om op te trekken, maar zoekt zijn broeder en nabuur, de stam van Simeon (wiens lot viel binnen het lot van Juda, van wiens erfdeel het hem toebeschikt was) aan, om zijn strijdmacht met hem te verenigen, vers 3.

Merk hier op:

1. Dat de sterksten de hulp niet moeten versmaden van de zwakkeren, maar begeren. Juda was de aanzienlijkste van al de stammen, en Simeon de minst aanzienlijke, en Juda vraagt om Simeons vriendschap, en verzoekt om zijn bijstand. Het hoofd kan tot de voet niet zeggen: ik heb u niet van node, want wij zijn elkanders leden.

2. Zij, die om hulp vragen, moeten bereid zijn hulp te verlenen. *Trek met mij op in mijn lot, zo zal ik ook met u optrekken in uw lot.* Het betaamt Israëlieten elkaar bij te staan tegen Kanaänieten, en alle Christenen, zelfs die uit verschillende stammen, betaamt het elkaars handen te sterken tegen de gemene belangen van het rijk van Satan. Zij, die aldus elkaar in liefde helpen, hebben reden om te hopen, dat God genadiglijk hen beide zal helpen.

IV. De verbonden krijgsmachten van Juda en Simeon trekken te velde. *Juda toog op,* vers 4, en Simeon toog met hem op, vers 3. Waarschijnlijk heeft Kaleb als opperbevelhebber deze expeditie aangevoerd, immers, wie was daartoe zo geschikt als hij, die het hoofd had van een oud man en de hand van een jongen man, de ervaring van de ouderdom en de kracht van de jeugd! Jozua 14:10, 11. s Uit hetgeen volgt schijnt het ook, dat hij nog niet in het bezit was van hetgeen hem was toegewezen, vers 10, 11. Het was gelukkig voor hen, dat zij zo'n generaal hadden, die overeenkomstig zijn naam geheel hart was. Sommigen denken dat de Kanaänieten zich tot een geducht corps hadden verenigd, toen Israël de Heere vroeg, wie het eerst zou optrekken om tegen de Kanaänieten te krijgen, en dat zij begonnen waren zich te roeren, toen zij van de dood van Jozua hoorden, wiens naam zo'n schrik voor hen geweest was. Indien dit zo is, dan bewijst dit slechts, dat zij het tot hun eigen schade en nadeel gedaan hebben.

V. God gaf hun een grote overwinning. Hetzij dat zij de vijand aanvielen, of eerst door de vijand aangevallen werden: *de Heere gaf hen in hun hand,* vers 4. Hoewel het leger van Juda sterk en stoutmoedig was, de overwinning wordt aan God toegeschreven: *Hij gaf de Kanaänieten in hun hand.* Hun reeds volmacht gegeven hebbende om hen te verdelgen, geeft Hij er hun de macht toe om het te doen-Hij gaf hen over in hun macht en stelde aldus hun gehoorzaamheid op de proef aan Zijn gebod, hetwelk luidde, *dat zij hen ten enenmale moesten uitroeien.* Bisschop Patrick merkt hier op, dat wij geen zodanige Godsdienstige uitdrukkingen vinden bij de heidense schrijvers met betrekking tot de voorspoed van hun wapens zoals wij hier en elders in de gewijde geschiedenis aantreffen. Ik wenste wel dat zulke Godvruchtige erkenningen van de Goddelijke voorzienigheid heden niet in onbruik waren geraakt onder velen, die zich Christenen noemen.

1. Nu wordt ons hier gezegd dat het leger van de Kanaänieten volkomen verslagen werd in of nabij Bezek, de plaats, waar zij zich opgesteld hadden, en die later door Saul tot de algemene verzamelplaats was gemaakt, 1 Samuel 11:8. Zij doodden tien duizend man, welke slag, indien de oorlog nog verder met kracht werd voortgezet, wel grotelijks hen moest verzwakken, die al zoveel verliezen geleden hadden.

2. Hoe hun koning gevangen genomen en vernederd werd. Zijn naam was Adoni-Bezek, en betekent: heer van Bezek. Er waren dezulken, die 'de landen noemden naar hun namen," Psalm 49:12, maar hier was een (en er is nog menig ander geweest) die zich noemde naar de naam van zijn lands. Na de slag werd hij gevangen genomen, en er wordt ons hier gezegd, hoe zij hem behandeld hebben: zij sneden de duimen af van zijn handen, om hem ongeschikt te maken voor de strijd, en van zijn voeten opdat hij niet instaat zou zijn weg te lopen vers 6. Het zou wreed geweest zijn aldus te

triomferen over een mens in zijn ongeluk, en die zij in hun macht hadden, indien hij niet een aan de vloeken het verderf gewijde Kanaäniet was, en een, die op dezelfde wijze anderen mishandeld had, waarvan zij waarschijnlijk hebben gehoord. Josephus zegt: "Zij hieuwen zijn handen en voeten af", onderstellende waarschijnlijk dat dit dodelijker wonden veroorzaakte dan alleen het afsnijden van de duimen van zijn handen en voeten gedaan zou hebben. Maar deze smaad, die zij hem aandeden, ontwrong hem de erkentenis van Gods rechtvaardigheid, vers 7. Waar wij hebben op te merken:

a. Welk een voornaam persoon deze Adoni-Bezek geweest is, hoe groot op het slagveld, waar hij legers op de vlucht heeft geslagen, hoe groot in zijn land, waar koningen *met de honden van zijn kudde gesteld werden,* en toch is hij nu zelf een gevangene en tot het uiterste van ellende en versmaadheid gebracht. Zie hoe veranderlijk deze wereld is, en hoe glibberig haar hoge plaatsen zijn. Laat de hoogsten niet trots, en de sterksten niet gerust zijn, want zij weten niet naar welke diepte zij nog gebracht zullen worden eer zij sterven.

b. Welke verwoesting hij had aangericht onder zijn naburen, zeventig koningen had hij zo volkomen tenonder gebracht, dat zij zijn gevangenen waren. Wie de voornaamste persoon in een stad was, werd toen *koning* genoemd, en het grootse van hun titel was slechts een verzwaring van hun smaadheid en hun ongeluk, en voedde de hoogmoed van hem, die hen bespotte en hoonde. Wij kunnen niet onderstellen dat Adoni-Bezek zeventig van die onbeduidende vorsten tegelijk tot zijn slaven had, maar in de loop van zijn regering had hij er zovelen onttroond en mishandeld, van wie velen misschien koningen waren van dezelfde steden, die hem achtereenvolgens tegenstonden, en die hij aldus behandelde om aan zijn eigen heerszuchtige en wrede luimen te voldoen, en ook ter verschrikking van anderen. Het schijnt dat de Kanaänieten door bloedige burgeroorlogen tot verval en verwoesting zijn gekomen, waardoor Israëls overwinningen over hen zeer vergemakkelijkt werden. "Juda", zegt Dr. Lightfoot, "heeft in zijn overwinning over Adoni-Bezek in werkelijkheid zeventig koningen overwonnen.

c. Hoe rechtvaardiglijk hij behandeld was, zoals hij anderen had behandeld. Zo doet de rechtvaardige God soms door Zijn voorzienigheid de straf beantwoorden aan de zonde, en neemt gelijkheid waar in Zijn oordelen, de verwoester behoort verwoest te worden, en wie trouwelooslijk handelt met die zal trouwelooslijk gehandeld worden, Jesaja 33:1. en een onbarmhartig oordeel zal gaan over hem die geen barmhartigheid gedaan heeft, Jakobus 2:13. Zie Openbaring 13:10 18.

d. Hoe eerlijk hij de rechtvaardigheid Gods hierin erkende. *Gelijk als ik gedaan heb, alzo heeft God mij vergolden.* Zie de macht van het geweten, als God het door Zijn oordelen wakker schudt, hoe het dan zonde in herinnering brengt, en de rechtvaardigheid Gods onderschrijft. Hij, die in zijn hoogmoed God heeft getart, onderwerpt zich nu aan Hem, en denkt nu met evenveel leedwezen aan de koningen onder zijn tafel, als hij hen ooit met vermaak heeft beschouwd, toen hij hen daar had. Hij schijnt te erkennen dat hij beter behandeld werd, dan hij zijn gevangenen heeft behandeld, want hoewel de Israëlieten hem verminkten (overeenkomstig de wet van de wedervergelding: *oog om oog,* en dus ook *duim om duim)* hebben zij hem toch niet onder de tafel gezet, om daar met kruimkens gevoed te worden, omdat wel het andere als een daad van gerechtigheid kon beschouwd worden, maar dit meer naar hoogmoed zou hebben geroken, dan aan de Israëlieten betaamde.

Vl. Er wordt bijzonder nota genomen van de verovering van Jeruzalem. Onze overzetters van de Bijbel stellen het voor als hier gesproken van die zaak, maar die vroeger, reeds in de tijd van Jozua

gedaan was, en slechts verhaald wordt bij gelegenheid van Adoni-Bezeks sterven aldaar, weshalve zij de lezing geven: "de kinderen van Juda hadden tegen Jeruzalem gestreden", en van dit vers als het ware een tussenzin maken. Maar het oorspronkelijke stelt het voor als iets dat nu gedaan was, en dat is ook het waarschijnlijkst, omdat het gezegd wordt inzonderheid door de kinderen van Juda gedaan te zijn, niet door geheel Israël in het algemeen, over hetwelk Jozua het bevel had gevoerd. Jozua heeft wel Adoni-Zedek, koning van Jeruzalem, verslagen en gedood, Jozua 10, maar wij lezen daar niet dat hij de stad heeft ingenomen. Waarschijnlijk heeft nu deze Adoni-Bezek, een naburig vorst, terwijl Jozua zijn veroveringen elders voortzette, er bezit van gekregen en toen nu Juda hem in het veld had verslagen, viel ook de stad in hun handen, en zij doodden de inwoners, behalve degenen, die zich in het kasteel of de sterkte hadden teruggetrokken, en van toen aan heeft de bezetting daar stand gehouden tot aan de tijd van David. En zij *hadden de stad in het vuur gezet,* ten teken van hun verfoeiing van de afgoderij, waarmee zij geheel besmet was, maar waarschijnlijk toch niet zo volkomen, dat zij geheel verbrand werd, maar er gerieflijke woningen in overbleven voor zovelen als er bezit van konden nemen.

Richteren 1:9-20

Wij hebben hier nog een nader bericht van de voorspoedige en glorierijken veldtocht door Juda en Simeon ondernomen.

1. Het lot van Juda was tamelijk goed van Kanaänieten gezuiverd, maar toch niet geheel. Zij, die *in het gebergte woonden* (in de bergen rondom Jeruzalem) werden uitgedreven, vers 9, 19, maar zij, die in de vlakte woonden, hielden stand, daar zij *ijzeren wagenen* hadden, zoals die waarvan wij lezen, Jozua 17:16 s. Hier hebben de mannen van Juda gefaald, en daardoor de invloed bedorven, die hun voorbeeld anders op de overige stammen gehad zou hebben, die hen in dit voorbeeld van flauwhartigheid zijn nagevolgd, meer dan in al hun andere voorbeelden van moed en beradenheid. Zij hadden *ijzeren wagens,* en daarom achtten zij het niet veilig hen aan te vallen, maar had dan Israël niet God aan zijn zijde, "wiens wagens duizenden van engelen zijn," Psalm 68:18, en voor wie deze ijzeren wagens slechts als stoppels zijn in het vuur? Had God hun niet uitdrukkelijk door het orakel beloofd, vers 2, hun voorspoed te geven op deze hun expeditie tegen de Kanaänieten, zonder hen uit te zonderen, die ijzeren wagens hadden? Toch lieten zij hun vrees de overhand hebben over hun geloof, onder voor hen ongunstige omstandigheden konden zij niet op, God vertrouwen, en daarom durfden zij de vijand, die ijzeren wagens had, niet tegentreden, maar hebben hun krijgsmacht lafhartig teruggetrokken, toen zij met een stouter slag hun overwinningen hadden kunnen voltooien en dit bleek kwade gevolgen te hebben. Zij liepen wel, wie of wat heeft hen verhinderd? Galaten 5:7.

2. Kaleb werd in het bezit gesteld van Hebron, dat hem (naar de berekening van Dr. Lightfoot) wel tien of twaalf jaren tevoren gegeven was, maar gebruikt wordende in de openbare dienst, die hij boven zijn eigen belangen stelde, schijnt hij er zich niet vóór nu meester van gemaakt te hebben, zo gaarne wilde deze Godvruchtige man anderen dienen en zelf het laatst bediend worden. Weinige mensen zijn even alzo gemoed, want zij zoeken allen het hunne, Filipp. 2:20, 21. Maar nu kwamen al de mannen van Juda hem te hulp in het tenonder brengen van Hebron, vers 10, sloegen de kinderen Enaks, en stelden hem in het bezit er van, vers 20. Zij gaven Hebron, aan Kaleb. En nu wil Kaleb de gunst van zijn stamgenoten vergelden en wenst daarom Debir tenondergebracht te zien, en die staaf aan Juda in handen te geven. Om dit te bespoedigen biedt hij zijn dochter aan aan de man, die het bevel over de belegering van deze belangrijke plaats op zich wil nemen, vers 11, 12. Othniël neemt dit kloekmoedig op zich, en wint de stad en de vrouw, vers 14, en door de invloed van zijn vrouw verkrijgt hij een zeer goed erfdeel voor zich en zijn geslacht, vers 14, 15. Wij hebben dit verhaal reeds gehad in Jozua 15:16-19, s waar het uitvoerig verklaard is.

3. Simeon won veld op de Kanaänieten in zijn landpale, vers 17, 18. In het oostelijk deel van Simeons lot versloegen en doodden zij de Kanaänieten in Zefath, en noemden het *Horma verwoesting,* die plaats voegende bij sommige andere verbannen steden in de nabijheid, die zij enigen tijd geleden om deze reden bij die naam hadden genoemd, Numeri 21:2, 3. En dit was nu wellicht de volkomen vervulling van de gelofte, die zij toen gedaan hadden namelijk dat zij de steden van het zuiden van Kanaän volkomen zouden verwoesten. In het westelijk deel namen zij Gaza, Askelon en Ekron, steden van de Filistijnen. Zij namen nu deze steden in bezit, daar zij echter de inwoners niet hebben uitgeroeid, hebben de Filistijnen na verloop van tijd die steden heroverd, en bleken van toen aan onverzoenlijke vijanden te zijn van Israël en God. Er kon ook niets beters van komen, dat zij hun werk slechts ten halve gedaan hadden.

4. De Kenieten verkrijgen een vestiging in de stam van Juda, haar liever daar hebbende dan in een anderen stam, omdat hij de sterkste was, en zij hoopten er veilig en rustig te zullen zijn, vers 16. Zij waren de nakomelingen van Jethro, die of met Israël mee zijn gegaan, toen Mozes hen er toe uitnodigde, Numeri 10:29, of hen ongeveer aan dezelfde plaats ontmoet zijn, toen zij opkwamen van hun omzwervingen in de woestijn acht en dertig jaren daarna, en toen met hen gingen naar Kanaän, daar Mozes hun beloofd had, dat zij dan met Israël lotgemeen zouden zijn: "als de Heere ons weldoen zal dan zullen wij u ook weldoen," Numeri 10:32. Eerst hadden zij zich in de *Palmstad* gevestigd dat is te Jericho, een stad, die nooit herbouwd mocht worden, en daarom te beter geschikt was voor hen, die in tenten woonden, en geen lust hadden om te bouwen. Maar later vertrokken zij naar de woestijn van Juda. hetzij uit genegenheid voor die plaats, omdat zij eenzaam en afgelegen was, of uit genegenheid voor die stam, die hun misschien bijzondere vriendelijkheid heeft betoond. Toch vinden wij de tent van Jael, die van dat geslacht was, ver weg in het noorden, in het lot van Nafthali, toen Sisera er een schuilplaats zocht, Hoofdstuk 4:17. Israël betoonde hun de achting, dat zij zich mochten nederzetten waar zij wilden, daar zij een rustig volk waren, mensen, die, waar zij zich ook bevonden, met weinig tevreden waren. Zij, die niemand lastig vielen, werden door niemand lastig gevallen. "Zalig zijn de zachtmoedigen, want aldus zullen zij het aardrijk beërven."

Richteren 1:21-36

Hier wordt ons gezegd op welke voet de overige stammen stonden met de Kanaänieten, die nog overgebleven waren.

I. Benjamin liet na de Jebusieten te verdrijven uit dat deel van de stad Jeruzalem, dat tot zijn lot behoorde, vers 21. Jozua had hem een goed voorbeeld gegeven, en hem, door hetgeen hij deed, grote voordelen bezorgd, vers 9, maar door gebrek aan vastberadenheid heeft hij er geen goed gebruik van weten te maken.

II. Het huis van Jozef heeft enige moeite gedaan, om bezit te krijgen van Beth-El, vers 22. Die stad wordt vermeld in de stam van Benjamin, Jozua 18:22 s. Maar daar wordt er van gesproken, vers 13, als van een stad in de landpale van die stam, en het schijnt dat de lijn er door heenging, zodat de ene helft behoorde aan Benjamin, en de andere helft aan Efraïm, en misschien heeft de werkzaamheid van de Efraïmieten in die tijd, en de moeite, die zij deden om haar aan de Kanaänieten te ontrukken, haar voor goed voortaan aan hen verzekerd of tenminste het grootste gedeelte er van, want later vinden wij haar zozeer in de macht van de tien stammen, (en Benjamin behoorde niet tot deze) dat Jerobeam er een van zijn kalveren heeft opgericht. In dit bericht van de krijgstocht van de Efraïmieten tegen Beth-El valt op te merken:

1. Hun deel in de Goddelijke gunst. *De Heere was met hen,* en zou met de stammen geweest zijn, indien zij slechts hun kracht hadden willen gebruiken. De Chaldeër geeft hier, evenals in vele andere plaatsen de lezing: *het Woord des Heeren was hun Helper,* namelijk Christus zelf, de Vorst van het heir des Heeren, nu zij afzonderlijk handelden, zowel als toen zij allen tezamen optrokken.

2. De wijze maatregelen, die zij namen om de stad in hun bezit te krijgen. Zij zonden verspieders om waar te nemen welke zijde van de stad het zwakst was, of langs welke weg zie met de besten uitslag hun aanval er op konden doen, vers 23. Deze verspieders verkregen zeer goede inlichtingen van een man die zij onder de leiding van Gods voorzienigheid hebben ontmoet, en die hun een geheime weg wees naar de stad, en die deswege onbewaakt was want daar hij niet algemeen bekend was, werd van die zijde geen gevaar verwacht.

a. Die man is niet te laken, omdat hij hun die inlichting gaf, indien hij het gedaan heeft uit overtuiging dat *de Heere met hen was,* en dat het land hun door Zijn schenking van rechtswege toekwam, evenmin als Rachab te laken was omdat zij hen geherbergd heeft, die zij wist vijanden van haar land te zijn, maar vrienden van God.

b. En zij, die *weldadigheid bij hem gedaan hebben,* hem en zijn gezin niet slechts het leven hebben geschonken, maar ook de vrijheid om te gaan waar zij wilden, zijn ook niet te laken, want de een goede dienst is de andere waard. Het schijnt echter dat hij zich niet bij het volk van Israël wilde voegen, hij heeft hen meer gevreesd dan bemind, en daarom vertrok hij naar een nederzetting van de Hethieten, die naar Arabië schijnen getogen te zijn, en zich, nadat Jozua in het land was gevallen, daar gevestigd hebben. Bij hen verkoos deze man te wonen, en bij hen bouwde hij een stad, een kleine, naar wij kunnen denken, zoals planters ze plegen te bouwen, en in de naam, die hij er aan gaf, bewaarde hij de oude naam van zijn geboortestad, Luz, *een amandelboom,* daaraan de voorkeur gevende boven die, welke met Godsdienst in verband stond, *Beth-El, het huis Gods.*

3. Hun welslagen: de verspieders brachten, of zonden, bericht van de inlichting, die zij verkregen hadden, aan het leger, dat gebruik maakte van dit voordeel, de stad bij verrassing innam en de inwoners sloeg met de scherpte des zwaards, vers 25. Buiten deze krijgsverrichting schijnen de kinderen van Jozef echter niets bijzonders gedaan te hebben.

a. Manasse bleef in gebreke om de Kanaänieten uit te drijven van verschillende gewichtige steden in zijn lot, en heeft generlei aanval op hen gedaan vers 27. Maar de Kanaänieten, in het bezit zijnde, waren besloten er niet uit weg te gaan zij wilden wonen in dat land, en Manasse had geen moed genoeg om te pogen hen te verdrijven, alsof er niets tegen hen te beginnen of uit te richten was, of zij moesten bereid zijn heen te gaan en hun het land over te laten, hetgeen van hen niet te verwachten was. Alleen als Israël sterk werd, wonnen zij terrein, en dan maakten zij hen belastingplichtig, vers 28, 35.

b. Ook Efraïm, hoewel een machtige stam, verzuimde Gezer, een aanzienlijke stad, te nemen, en liet de Kanaänieten toe in zijn midden te wonen, vers 29, hetgeen, naar sommigen denken, aanduidt dat de Efraïmieten hun een rustige vestiging toestonden, met de voorrechten van een niet overwonnen volk, daar zij hen niet eens belastingplichtig maakten.

III. Zebulon, misschien neigende naar de zeehandel, want van hem was voorzegd dat hij een haven zou zijn voor schepen, verzuimde om Kitron en Nahalol tenonder te brengen vers 30, en heeft de inwoners van die plaatsen slechts belastingplichtig gemaakt.

IV. Aser heeft zich het slechtst van allen van zijn plicht gekweten, vers 31, 32, daar hij niet alleen meer steden in de handen van de Kanaänieten liet dan de anderen, maar zich aan de Kanaänieten onderwierp inplaats van hen belastingplichtig te maken, want de wijze van uitdrukking geeft te kennen dat de Aserieten woonden onder de Kanaänieten, alsof de Kanaänieten het talrijkst waren en ook het machtigst, en nog altijd heren en meesters van het land wilden zijn, en de Israëlieten slechts onder hen duldden.

V. Ook Nafthali liet de Kanaänieten toe in zijn midden te wonen, vers 33, slechts langzaam en trapsgewijze heeft hij hen schatplichtig gemaakt.

Vl. Dan was er zover van af om zijn veroveringen uit te breiden waar zijn lot lag, dat hij, geen moed hebbende om aan de Amorieten het hoofd te bieden, door hen gedwongen werd om zich terug te trekken op het gebergte, en de steden aldaar bewoonde, maar zich niet in de vlakte durfde wagen, waar waarschijnlijk de ijzeren wagens waren, vers 34. Ja zelfs hielden sommige steden op het gebergte het tegen hen uit, vers 35. Aldus werden de Danieten beperkt in hun bezittingen, en gedwongen om meer ruimte te zoeken te Laïs, dat ver weg was gelegen, Hoofdstuk 18:1 en verv. In Jakobs zegen wordt Juda vergeleken bij een leeuw, Dan bij een slang, en zie nu hoe Juda zich met zijn leeuwemoed voorspoed heeft verworven en overmocht heeft, terwijl Dan met al zijn slangen-arglistigheid geen veld kon winnen, list en behendigheid doen niet altijd de grote daden, die zij beweren te doen. En hetgeen waarin nu Dan tekort schoot, schijnen. zijn naburen, de Efraïmieten ten dele voor hem gedaan te hebben, zij hebben de Amorieten belastingplichtig gemaakt, vers 35.

Over het geheel schijnt dus het volk van Israël zeer laks en onverschillig te zijn geweest beide ten opzichte van hun plicht en van hun belang in deze zaak, zij deden niet wat zij hadden kunnen doen om de Kanaänieten uit te drijven en zich ruimte te verschaffen.

1. Dit was te wijten aan hun traagheid en lafhartigheid, zij wilden zich de moeite niet getroosten om hun overwinningen te voltooien. Evenals de luiaard, die droomde van een leeuw op de weg, een leeuw in de straten, stelden zij zich onoverkomelijke moeilijkheden voor, en lieten zich door winden en wolken wegschrikken van te zaaien en te oogsten.

2. Het was te wijten aan hun geldgierigheid, van de Kanaänieten arbeid en geld zouden hun meer goed doen (dachten zij) dan hun bloed, en daarom waren zij bereid hen in hun midden te laten wonen, teneinde een hand van hen te maken.

3. Zij hadden de vrees niet voor en de afschuw niet van afgoderij, die zij moesten hebben. Zij vonden het jammer om deze Kanaänieten uit te roeien, ofschoon de mate hunner ongerechtigheid vol was. Zij dachten dat het geen kwaad kon om hen in hun midden te laten wonen, en dat zij geen gevaar van hen liepen.

4. Hetzelfde wat hun vaderen veertig jaren buiten Kanaän heeft gehouden, hield hen nu buiten het volle bezit er van, en dat was ongeloof. Door wantrouwen in de macht en de belofte van God verloren zij hun voordelen en hebben zij duizenderlei onheil over zich gebracht.

HOOFDSTUK 2

1 En een Engel des HEEREN kwam opwaarts van Gilgal tot Bochim, en Hij zeide: Ik heb ulieden uit Egypte opgevoerd, en u gebracht in het land, dat Ik uw vaderen gezworen heb, en gezegd: Ik zal Mijn verbond met ulieden niet verbreken in eeuwigheid.
2 En ulieden aangaande, gij zult geen verbond maken met de inwoners dezes lands; hun altaren zult gij afbreken. Maar gij zijt Mijner stem niet gehoorzaam geweest; waarom hebt gij dit gedaan?
3 Daarom heb Ik ook gezegd: Ik zal hen voor uw aangezicht niet uitdrijven; maar zij zullen u aan de zijden zijn, en hun goden zullen u tot een strik zijn.
4 En het geschiedde, als de Engel des HEEREN deze woorden tot alle kinderen Israels gesproken had, zo hief het volk zijn stem op en weende.
5 Daarom noemden zij den naam dier plaats Bochim; en zij offerden aldaar den HEERE.
6 Als Jozua het volk had laten gaan, zo waren de kinderen Israels heengegaan, een ieder tot zijn erfdeel, om het land erfelijk te bezitten.
7 En het volk diende den HEERE, al de dagen van Jozua, en al de dagen der oudsten, die lang geleefd hadden na Jozua; die gezien hadden al dat grote werk des HEEREN, dat Hij aan Israel gedaan had.
8 Maar als Jozua, de zoon van Nun, de knecht des HEEREN, gestorven was, honderd en tien jaren oud zijnde;
9 En zij hem begraven hadden in de landpale zijns erfdeels, te Timnath-heres, op een berg van Efraim, tegen het noorden van den berg Gaas;
10 En al datzelve geslacht ook tot zijn vaderen vergaderd was; zo stond er een ander geslacht na hen op, dat den HEERE niet kende, noch ook het werk, dat Hij aan Israel gedaan had.
11 Toen deden de kinderen Israels, dat kwaad was in de ogen des HEEREN, en zij dienden de Baals.
12 En zij verlieten den HEERE, hunner vaderen God, Die hen uit Egypteland had uitgevoerd, en volgden andere goden na, van de goden der volken, die rondom hen waren, en bogen zich voor die, en zij verwekten den HEERE tot toorn.
13 Want zij verlieten den HEERE, en dienden den Baal en Astharoth.
14 Zo ontstak des HEEREN toorn tegen Israel, en Hij gaf hen in de hand der rovers, die hen beroofden; en Hij verkocht hen in de hand hunner vijanden rondom; en zij konden niet meer bestaan voor het aangezicht hunner vijanden.
15 Overal, waarheen zij uittogen, was de hand des HEEREN tegen hen, ten kwade, gelijk als de HEERE gesproken, en gelijk als de HEERE gezworen had; en hun was zeer bang.
16 En de HEERE verwekte richteren, die hen verlosten uit de hand dergenen, die hen beroofden;
17 Doch zij hoorden ook niet naar hun richteren, maar hoereerden andere goden na, en bogen zich voor die; haast weken zij af van den weg, dien hun vaders gewandeld hadden, horende de geboden des HEEREN; alzo deden zij niet.
18 En wanneer de HEERE hun richteren verwekte, zo was de HEERE met den richter, en verloste hen uit de hand hunner vijanden, al de dagen des richters; want het berouwde den HEERE, huns zuchtens halve vanwege degenen, die hen drongen en die hen drukten.
19 Maar het geschiedde met het versterven des richters, dat zij omkeerden, en verdierven het meer dan hun vaderen, navolgende andere goden, dezelve dienende, en zich voor die buigende; zij lieten niets vallen van hun werken, noch van dezen hun harden weg.
20 Daarom ontstak de toorn des HEEREN tegen Israel, dat Hij zeide: omdat dit volk Mijn verbond heeft overtreden, dat Ik hun vaderen geboden heb, en zij naar Mijn stem niet gehoord hebben;

21 Zo zal Ik ook niet voortvaren voor hun aangezicht iemand uit de bezitting te verdrijven, van de heidenen, die Jozua heeft achtergelaten, als hij stierf;
22 Opdat Ik Israel door hen verzoeke, of zij den weg des HEEREN zullen houden, om daarin te wandelen, gelijk als hun vaderen gehouden hebben, of niet.
23 Alzo liet de HEERE deze heidenen blijven, dat Hij hen niet haastelijk uit de bezitting verdreef; die Hij in de hand van Jozua niet had overgegeven.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een bijzondere boodschap, die God aan Israël zond door een engel, en de indruk, die zij op hen gemaakt heeft vers 1-5. Een algemeen denkbeeld van Israëls toestand onder de regering van de richteren. Daarin hebben wij op te merken:

1. Hun trouwe aanhankelijkheid aan God zolang Jozua en de oudsten leefden vers 6-10.

2 Hun afwijken daarna tot afgoderij vers 11-13.

3 Gods misnoegen tegen hen dieswege, en zijn oordelen over hen, vers 14, 15..

4 zijn medelijden met hen betoond door hun verlossers te verwekken, vers 16,.

5. Hun terugvallen in afgoderij als het oordeel geweken was, vers 17,19..

6 Hoe God In Zijn toorn een einde maakte aan hun voorspoed, vers 20-23

Dit is de inhoud, niet slechts van dit hoofdstuk, maar van het gehele boek.

Richteren 2:1-5

Het was het voorrecht van Israël, dat zij niet slechts een wet hadden in het algemeen, hun eens voor altijd van de hemel gezonden om hen te leiden op de weg naar vrede en geluk en er hen op te houden, maar dat hun ook bijzondere boodschappen van de hemel werden gezonden, naar het nodig was tot bestraffing tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is, als zij te eniger tijd afweken van die weg. Behalve het geschreven woord dat zij voor zich hadden om te lezen, "hoorden zij nog dikwijls het woord desgenen, die achter hen was zeggende: Dit is de weg, wandelt daarop." Jesaja 30:21. Hier begint de weg van Gods handelingen met hen. Als zij Mozes niet willen horen, zo laat hen beproefd worden of zij de profeten willen horen. In deze verzen hebben wij een zeer hartontdekkende prediking die tot hen gericht werd, toen zij koel en koud begonnen te worden in de Godsdienst.

I. De prediker was *een engel des Heeren,* vers 1, geen profeet, niet Pinehas, zoals de Joden wanen. Evangeliedienaren worden wel "de engelen van de gemeente" genoemd, maar de OudTestamentische profeten worden nooit engelen des Heeren genoemd. Ongetwijfeld was dit een boodschapper van de hemel. Soms bevinden. wij in dit boek dat zulke buitengewone boodschappers gebruikt werden voor het verwekken van de richteren, die Israël verlost hebben, zoals Gideon en Simson, en om te tonen hoe onderscheiden de goede diensten zijn, die zij, aan Gods Israël bewijzen, wordt hier nu één gezonden om voor hen te prediken, teneinde te voorkomen dat zij in zonde vallen, en dientengevolge in moeite en benauwdheid. Deze buitengewone boodschapper was gezonden om zo mogelijk te bewerken, dat zij temeer acht zullen slaan op de boodschap, die tot hen komt en indruk te maken op het gemoed van een volk, dat door niets bewogen scheen te kunnen worden dan door hetgeen zichtbaar en tastbaar was. De geleerde bisschop Patrick is bepaald van mening, dat dit geen geschapen engel was, maar de Engel des verbonds, dezelfde die aan Jozua was verschenen als Vorst van het heir des Heeren, die God zelf was. Christus zelf, zegt Dr. Lightfoot, want wie anders dan God en Christus kon zeggen: "Ik heb ulieden uit Egypte opgevoerd?" Jozua had hen kort geleden vermaand om zich te wachten van zich door de Kanaänieten te laten verstrikken, maar zij gaven geen acht op de woorden van een stervende, daarom wordt hun nu dezelfde waarschuwing gebracht door de levenden God zelf, de Zoon van God, verschijnende in de gedaante van een engel. Als zij geen achtslaan op Zijn dienstknechten, dan voorzeker zullen zij toch eerbied hebben voor Zijn Zoon. Deze engel des Heeren wordt gezegd opwaarts gekomen te zijn van Gilgal, misschien niet lopende op de aarde, maar snellijk gevlogen, zoals de engel Gabriel tot Daniel kwam gevlogen in het open firmament des hemels. Maar, lopende of vliegende, hij schijnt om een bijzondere reden, van Gilgal te zijn gekomen. Gilgal is gedurende lange tijd hun hoofdkwartier geweest toen zij in Kanaän kwamen, menige uitnemende gunst hadden zij daar van God ontvangen, en daar is het verbond van de besnijdenis vernieuwd, Micha 6:5, en aan dat alles moesten zij door zijn komst van Gilgal herinnerd worden. De herinnering aan ‘hetgeen wij ontvangen en gehoord hebben" zal ons bereiden om het te bewaren. Openbaring 3:2, 3.

II. De personen voor wie de prediking gehouden werd: *alle kinderen Israëls,* vers 4. Een groot gehoor voor een groot prediker! Zij waren bijeenvergaderd hetzij voor strijd, iedere stam zijn krijgsmacht zendende voor de een of andere gewichtige expeditie, of liever ter Godsverering, en dan moet de plaats van hun bijeenkomst Silo geweest zijn, waar de tabernakel was, en waar zij allen driemaal in het jaar bijeen moesten komen. Als wij tot God gaan in Zijn inzettingen, dan kunnen wij

verwachten van Hem te zullen horen, en Zijn gaven te ontvangen aan Zijn eigen poorten. De plaats wordt *Bochim* genoemd, vers 1, omdat zij die naam bij deze gelegenheid verkregen heeft. Gans Israël had de waarschuwing en bestraffing nodig, die hier gegeven zijn en daarom worden zij ook tot hen allen gericht.

III. De rede zelf is hard maar zeer krachtig. God zegt hun hier zeer duidelijk:

1. Wat Hij voor hen gedaan heeft, vers 1. Hij had hen uitgevoerd uit Egypte, een land van slavernij en zwoegen, en gebracht naar Kanaän, een land van rust, vrijheid en overvloed. De rampen en ellende van het een dienden om het geluk en de lieflijkheid van het andere te doen uitkomen. God was hierin goedertieren over hen geweest, getrouw aan de eed, die Hij aan hun vaderen had gezworen, had hun zulke blijken gegeven van Zijn macht, dat zij niet te verontschuldigen waren zo zij haar mistrouwden, hen zó verbonden aan Zijn dienst, dat zij niet te verontschuldigen waren zo zij hem verlieten.

2. Wat Hij hun beloofd had: *Ik heb gezegd: Ik zal Mijn verbond met ulieden niet verbreken.* Toen Hij hen aannam als Zijn bijzonder volk, was het niet met de bedoeling om hen weer te verstoten of hen te verruilen voor een ander volk, Iaat hen slechts getrouw zijn aan Hem, dan zullen zij Hem onveranderlijk vinden voor hen. Hij zei hun duidelijk dat het verbond, hetwelk Hij met hen heeft aangegaan, nooit verbroken zou worden, tenzij het van hun kant werd verbroken.

3. Wat Zijn rechtvaardige en billijke verwachtingen van hen waren, vers 2. Dat zij, in verbond zijnde met Hem, geen verbond zouden aangaan met de Kanaänieten, die zowel Zijn als hun vijanden waren. Dat zij, Zijn altaar opgericht hebbende, hun altaren zouden verbreken, opdat deze geen verzoeking voor hen zouden zijn om hun goden te dienen. Kon nu iets gevraagd of geëist worden, dat gemakkelijker was?

4. Hoe zij juist in deze zaak, waarop Hij het meest had aangedrongen, Hem ongehoorzaam zijn geweest. Maar in deze zo kleine zaak zijt gij aan Mijn stem niet gehoorzaam geweest." In minachting van hun verbond met God en hun onderling verenigd zijn in dat verbond, hebben zij vriendschapsverbonden gesloten met de afgodische, ten vloek gewijde Kanaänieten, hun altaren ongemoeid gelaten hoewel zij in mededinging met het altaar Gods waren opgericht. "*Waarom hebt gij dit gedaan?* Welke rekenschap kunt gij geven van deze verkeerdheid? Welke verontschuldiging kunt gij inbrengen voor uw gedrag hierin?" Zij, die hun gemeenschap met God verbreken en gemeenschap oefenen met de onvruchtbare werken van de duisternis, weten niet wat zij nu doen, en zullen niets tot hun verontschuldiging kunnen inbrengen, als hun weldra rekenschap van hun doen zal afgeëist worden.

5. Dat zij moeten verwachten weldra voor deze hun dwaasheid te zullen lijden, vers 3. Hun dulden van de Kanaänieten in hun midden zal:

a. Een einde maken aan hun overwinningen. "Gij wilt hen niet uitdrijven", zegt God, "en daarom zal Ik het niet doen", alzo zal hun zonde hun straf zijn. Aldus zullen zij, die toegeven aan hun zondige lusten, die zij behoren te doden, de genade Gods verbeuren, welke hun dan rechtvaardiglijk wordt onthouden. Als wij de duivel niet weerstaan, dan kunnen wij niet verwachten dat God hem onder onze voeten zal verpletteren.

b. Het zal hen in voortdurende moeilijkheden wikkelen. "Zij zullen doornen in uw zijden zijn, om u te steken, waar gij u keert of wendt, u altijd het een of ander kwaad berokkenende". Diegenen bedriegen zich, die van vriendschap met hen die vijanden van God zijn, voordeel voor zichzelf verwachten.

c. Het zal hen (en dit was het ergste van alles) voortdurend blootstellen aan verzoeking. en hen tot zonde brengen. "hun goden" (hun verfoeiselen, zegt de Chaldeër) "zullen u tot een strik zijn, waarin gij u ellendig verward zult vinden in genegenheid voor hen, en het zal uw verderf wezen", zo lezen sommigen deze volzin. Zij die tot de zonde naderen, worden met recht aan zichzelf overgelaten, om in de zonde te vallen en er in om te komen. God maakt dikwijls van de mensen zonde tot hun straf, en doornen en strikken zijn in de weg des verkeerden, die in tegenheid wil wandelen met God.

IV. De goede uitwerking dier prediking is zeer merkwaardig-*het volk hief zijn stem op en weende,* vers 4.

1. De engel had hun hun zonde voorgehouden, en zij hebben er aldus hun droefheid over te kennen gegeven. Zij hieven hun stem op in belijdenis van zonde, wee roepende over hun eigen dwaasheid en ondankbaarheid, zij weenden in schaamte en toorn over henzelf omdat zij in zo lijnrechten strijd gehandeld hebben met hun gezond verstand en hun belang.

2. De engel had hen gedreigd met de oordelen Gods, en op die wijze drukten zij hun vrees daarvoor uit, zij hieven hun stem op in gebed tot God, om Zijn toorn van hen af te wenden, en zij weenden van vrees voor die toorn. Toen zij aldus opgeschrikt waren, werden zij bewogen, hun hart versmolt in hun binnenste, zij beefden voor het woord, en niet zonder reden. Dit was goed, het was een teken dat het woord, hetwelk zij gehoord hadden, indruk op hen had gemaakt. Het is een wonder, dat zondaren hun Bijbel met droge ogen kunnen lezen. Maar dit was niet genoeg, zij weenden, maar wij bevinden niet dat zij zich verbeterden, dat zij naar huis gingen en al de overblijfselen van afgoderij en afgodendienaars hebben vernietigd, die er nog onder hen gevonden waren. Velen worden vertederd onder het woord, die zich toch weer verharden, eer zij in een nieuwe vorm worden gegoten, dat is eer zij veranderd worden door de vernieuwing van hun gemoed. Dit algemene wenen gaf een nieuwe naam aan de plaats, vers 5, zij noemden haar *Bochim, Weners,* een goede naam, waaraan onze Godsdienstige bijeenkomsten behoren te beantwoorden. Indien zij zich dicht aan God en hun plicht hadden gehouden, er zou in hun vergadering geen andere stem dan die van zangers zijn gehoord, maar door hun zonde en dwaasheid hadden zij zich wat anders te doen gegeven, en nu werd er geen andere stem dan die van het gehuil gehoord.

b. Het gaf aanleiding tot een plechtige offerande, zij *offerden aldaar de* Heere, daar zij (gelijk verondersteld is) te Silo waren bijeengekomen, waar Gods altaar was. Zij offerden brandoffers om des Heeren toorn af te wenden Zijn gunst te verkrijgen, en ten teken, dat zij zich toewijdden aan Hem, en aan Hem alleen maakten zij door deze offerande een verbond. Daar de ziekte alzo intijds werd tegengegaan, en het toegediende geneesmiddel zo goed werkte, zou men gehoopt hebben dat er een volkomen genezing tot stand zou komen. Maar uit het vervolg van de geschiedenis blijkt dat die ziekte te diep was ingeworteld om uitgeweend te kunnen worden.

Richteren 2:6-23

Het begin van deze paragraaf is slechts een herhaling van het bericht, dat wij hadden omtrent het goede gedrag van het volk gedurende de regering van Jozua, en van zijn dood en begrafenis, Jozua 24:29, 30, dat hier nogmaals verhaald wordt als inleiding tot het volgende bericht, dat dit hoofdstuk geeft van hun ontaarding en hun afval. De engel had voorzegd dat de Kanaänieten en hun afgoden een strik zouden wezen voor Israël, en nu toont de geschiedschrijver dat zij dit ook inderdaad geweest zijn, en om dit duidelijker te doen uitkomen, richt hij zijn blik een weinig achterwaarts, en neemt nota:

1. Van hun gelukkige vestiging in Kanaän. Jozua, dit land onder hen verdeeld hebbende, zond hen heen om er het rustig en aangenaam bezit van te genieten, vers 6. *Hij liet hen gaan,* niet slechts iedere stam, maar *een ieder tot zijn erfdeel,* hun ongetwijfeld ook zijn zegen gevende.

2. Dat zij volhardden in het geloof en de vreze van Gods heilige naam zolang als Jozua leefde, vers 7. Gelijk zij heengingen naar hun bezittingen met het goede voornemen en besluit om de Heere te blijven aanhangen, zo hebben zij ook gedurende enige tijd in hun besluit volhard, zolang zij goede regeerders hadden, die hun een goed voorbeeld gaven en goed onderricht gaven, en het bederf, dat bij hen insloop, bestraften en tegengingen, en zolang de herinnering onder hen leefde aan de grote dingen, die God voor hen gedaan heeft, toen Hij hen in Kanaän bracht. Zij, die deze wonderen gezien hadden, hadden gezond verstand genoeg om hun eigen ogen te geloven, en genoeg rechtsgevoel om die God te dienen, die zo glorierijk tot hun behoeve is verschenen, maar die na hen kwamen, hadden niet gezien, en daarom geloofden zij niet.

3. Van de dood en de begrafenis van Jozua, die een noodlottige slag was voor de belangen van de Godsdienst onder het volk, vers 8, 9. Zij hadden echter genoeg besef van hun verplichting aan hem, om hem eer te bewijzen bij zijn dood, en zo hebben zij hem begraven te *Timnath-Heres,* zoals het hier wordt genoemd, niet *Timnath-Serah,* zoals in Jozua 24. *Heres* betekent de *zon,* waarvan, naar sommigen denken, een voorstelling of afbeelding op zijn graf was gemaakt, die er de naam aan gaf ter herinnering aan het stilstaan van de zon op zijn woord. Dit zeggen verscheiden Joodse schrijvers, maar ik betwijfel ten zeerste of een beeld van de zon toegelaten zou zijn om Jozua te eren in die tijd, toen, vanwege de algemene neiging van de mensen om de zon te aanbidden, er gevaar zou geweest zijn dat er misbruik van gemaakt zou worden tot oneer van God.

4. Van het opkomen van een nieuw geslacht, vers 10. Dat gehele geslacht was binnen weinige jaren uitgestorven, hun goede onderrichtingen en hun goed voorbeeld stierven met hen en werden met hen begraven, en er ontstond een ander geslacht van Israëlieten, die zo weinig besef hadden van Godsdienst, en er zich zo weinig om bekommerden, in weerwil van al de voordelen van hun opvoeding, dat men in waarheid kon zeggen: zij kenden de Heere niet, kenden Hem niet goed, kenden Hem niet zoals Hij zich had geopenbaard, want anders zouden zij Hem niet verlaten hebben. Zij waren zo volkomen de wereld toegedaan, legden zich zo met hart en ziel toe op de zaken er van hebben zo toegegeven aan het vlees in gemak en weelde, dat zij aan God en Zijn heiligen dienst niet dachten, en zo werden zij gemakkelijk heengetrokken naar valse goden en hun verfoeilijke verzinselen.

En zo komt hij er nu toe om ons een algemeen denkbeeld te geven van de stand van zaken in Israël gedurende de tijd van de richteren.

I. Het volk van Israël verlies de God Israëls en bracht aan de drekgoden van de Kanaänieten de eer en aanbidding toe, die Hem alleen toekwamen. "Ontzet u hierover, gij hemelen, en verwonder u, gij aarde! Heeft een volk, zo'n volk, zo wel gevoed, zo wèl onderwezen, zijn God veranderd, zo'n God, een God van oneindige macht, vlekkeloze reinheid, onuitputtelijke goedheid, zo ijverzuchtig op een mededinger, voor stokken en stenen, die noch goed, noch kwaad konden doen?" Jeremia 2:11, 12. Nooit was er een voorbeeld van zo'n dwaasheid, ondankbaarheid en verkeerdheid.

Merk op hoe dit hier wordt beschreven, vers 11-13. In het algemeen: Zij *deden kwaad,* niets kon meer kwaad zijn, dat is: meer Godtergend en meer nadelig voor henzelf. En het was *in de ogen des Heeren,* alle kwaad is vóór Hem, maar inzonderheid let Hij op de zonde van *een anderen god te hebben.* In het bijzonder:

1. *Zij verlieten de Heere,* vers 12, en wederom, vers 13, dit was een van de grote boosheden waaraan zij zich schuldig maakten, Jeremia 2:13. Zij waren met de Heere verenigd in het verbond, maar nu *verlieten zij Hem,* zoals een vrouw *trouwelooslijk scheidt van haar man.* "Zij verlieten de aanbidding des Heeren", zo heeft de Chaldeër het, want zij, die de eredienst Gods verlaten, verlaten metterdaad God zelf. Dit werd hierdoor verzwaard, dat Hij de God was van hun vaderen, zodat zij ingeborenen waren van Zijn huis, en daarom verplicht Hem te dienen, en dat Hij hen uitgevoerd had uit Egypte, Hij heeft hun handen los gemaakt, en ook daarom waren zij gehouden tot Zijn dienst.

2. Toen zij de enige ware God verlieten, zijn zij geen atheïsten geworden, ook waren zij niet zulke dwazen om te zeggen: Daar is geen God, maar zij volgden andere goden. Zoveel van de zuivere natuur was er nog in hen overgebleven, dat zij erkenden dat er een God is, maar zoveel van de verdorven natuur kwam bij hen voor de dag, dat zij de goden vermenigvuldigden, allen aannamen, en in de Godsverering de mode, niet de regel volgden. Israël had de eer van een bijzonder volk te zijn, met ere bekleed boven anderen, en toch waren zij zo ontrouw aan hun eigen voorrechten dat zij verzot werden op de goden *van de volken, die rondom hen waren.* Baäl en Astharoth, goden en godinnen, zij maakten het hof aan zon en maan, aan Jupiter en Juno. *Baälim* betekent *heren* en *Astaroth gezegenden,* beide in het meervoud, want toen zij JJHW verlieten, die één is, hadden zij vele goden en vele heren, zoals het hunner weelderige verbeelding behaagde ze te vermenigvuldigen. En wat zij ml ook voor hun goden aannamen: zij dienden hen, en bogen zich voor hen neer, gaven hun eer, en smeekten gunsten van hen af.

II. Dit heeft de God van Israël tot toorn verwekt, en Hij leverde hen over in de handen van hun vijanden, vers 14, 15. Hij was toornig op hen, want Hij is een ijverig God, trouw aan de eer van Zijn naam. En het middel, dat Hij gebruikte om hen te straffen voor hun afval, was diegenen tot hun verdrukkers te maken, aan wier verzoekingen zij gehoor hebben gegeven. Zij maakten zich door God te verlaten even laag en ellendig, als zij groot en gelukkig zouden geweest zijn, indien zij Hem trouw waren gebleven.

1. De schaal van de overwinning sloeg over-naar hun vijanden. Wanneer zij ook het zwaard ter hand namen, nadat zij God hadden verlaten, werden zij even zeker verslagen, als zij vroeger de

overwinning hadden behaald. Vroeger konden hun vijanden niet voor hun aangezicht bestaan, overal waar zij heentogen was de hand des Heeren met hen. Toen zij koud en koel begonnen te worden in hun Godsdienst, heeft God Zijn gunsten weerhouden maakte Hij een einde aan hun voorspoed, en wilde Hij de vijanden niet meer voor hun aangezicht verdrijven, vers 3. Hij liet hen slechts hun grond behouden. Maar toen zij geheel tot afgoderij waren vervallen, is de krijgskans terstond tegen hen gekeerd, en nu *konden zij niet meer bestaan voor het aangezicht van hun vijanden.* God wilde toen liever voorspoed geven aan hen die Hem nooit hebben gekend of erkend. Waar zij ook heengingen konden zij bemerken dat God zelf *hun in een vijand was veranderd, en dat Hij zelf tegen hen streed,* Jesaja 63:10.

2. Natuurlijk is toen ook de schaal van de macht tegen hen gekeerd. Al wie wilde kon hen beroven, al wie wilde kon hen verdrukken. God verkocht hen in de handen van hun vijanden, niet slechts heeft Hij hen gewillig overgeleverd zoals wij overleveren wat wij verkocht hebben, maar Hij deed het om een gewichtige reden, als een ijverig God, om eer voor zich te verkrijgen, daar Hij zelfs Zijn eigen bijzonder volk niet wilde sparen, als zij Hem tergden en door hun zonde tot toorn verwekten. Hij verkocht hen zoals insolvente schuldenaars verkocht worden, Mattheus 18:25, ten einde door hun lijden enigerlei vergoeding te geven aan Zijn eer voor de belediging Hem aangedaan door hun afval. Let er op, hoe hun straf:

a. Beantwoordde aan hetgeen zij gedaan hadden, zij dienden de goden *van de volken, die rondom hen waren,* zelfs de geringsten, de nietigsten, en God deed hen de vorsten van de volken, die rondom het waren dienen zelfs de geringsten. Hij, die de metgezel wil wezen van iederen dwaas, wordt met recht tot de dwaas gemaakt van ieder gezelschap.

b. Hoe zij beantwoordde aan hetgeen God heeft gesproken. De hand des Heeren was aldus tegen hen gekeerd, *gelijk als de Heere gesproken, en gelijk als de Heere hun gezworen had,* vers 15, verwijzende naar de vloek en de dood, die hun voorgesteld waren in het verbond, met de zegen en het leven. Zij, die God trouw hebben bevonden aan Zijn beloften, kunnen daaruit afleiden, dat Hij even trouw zal zijn aan Zijn bedreigingen

III. De God van de oneindige genade ontfermde zich over hen in hun benauwdheid, hoewel zij die zelf door hun zonde en dwaasheid over zich gebracht hadden, en verloste hen. Evenwel, of schoon hun benauwdheid de straf was voor hun zonde en de vervulling van Gods woord, zijn zij na verloop van tijd uit hun benauwdheid gered, vers 16 18. Dit geschiedde zuiver en alleen uit Gods ontferming en barmhartigheid, de reden daartoe kwam uit Zijn hart. Er wordt niet gezegd: *Het berouwde hun vanwege hun ongerechtigheden* (want uit vers 17 blijkt, dat velen van hen zich niet verbeterd of bekeerd hadden) maar: *Het berouwde de Heere, door hun verzuchtingen,* hoewel het niet zozeer was onder de last van de zonde, als wel onder de last van de verdrukking, dat zij gezucht hebben. Het is waar: zij verdienden voor altijd om te komen onder Zijn vloek, maar het was toen de dag van Zijn lankmoedigheid, en daarom heeft Hij niet al Zijn toorn tegen hen opgewekt. In Zijn gerechtigheid zou Hij hen hebben kunnen verlaten, maar Zijn ontferming liet het Hem niet toe.

2. De werktuigen van hun verlossing. God heeft geen engelen van de hemel gezonden om hen te verlossen, Hij heeft ook geen buitenlandse mogendheid tot hun hulp gezonden, maar Hij heeft richteren verwekt uit hun midden, al naar zij nodig waren, mannen, aan wie God hiertoe buitengewone gaven en bekwaamheden verleende, en die Hij dan riep tot de dienst, waarvoor zij

bestemd waren, namelijk een hervorming onder Israël tot stand te brengen en hen te verlossen, en wier pogingen Hij dan met groten voorspoed bekroonde. De Heere was met de richteren, als Hij hen verwekt had, en zo werden zij dan redders, verlossers.

Merk op:

a. In de dagen van de grootste ontaarding en benauwdheid van de kerk, zullen er sommigen zijn, die God of zal vinden, of geschikt zal maken, om haar grieven te herstellen en de zaken terecht te brengen.

b. God moet erkend worden in het te rechter tijd verwekken van mannen, die aldus ten algemene nutte werkzaam zijn. Hij schenkt de mensen wijsheid en moed. Hij geeft hun een hart om te handelen. Allen, die op enigerlei wijze een zegen zijn voor hun land, moeten beschouwd worden als gaven van God.

c. Hen, die door God worden geroepen, zal Hij erkennen en zegenen met Zijn tegenwoordigheid, Hij zal wezen met hen, die door Hem worden opgewekt. De richteren van een land zijn zijn redders.

IV. De ontaarde Israëlieten zijn niet krachtdadig en grondig hervormd, neen, zelfs niet door hun richteren, vers 17-19

1. Zelfs terwijl hun richteren nog bij hen waren en ijverig arbeidden aan het werk van de reformatie, waren er nog onder hen, die niet naar hun richteren hoorden, maar ook toen andere goden nahoereerden, zo verzot waren zij op hun afgoden en zo hardnekkig bleven zij hangen aan de afkering van God. Zij waren gehuwd aan God, maar schonden het huwelijksverbond, en hoereerden valse goden na. Afgoderij is geestelijk overspel, zo snood, en laag, en verraderlijk een zaak is het, en zo moeilijk is het hen terecht te brengen, die er zich aan overgegeven hebben.

2. Zij, die in tijden van reformatie begonnen zich te verbeteren, weken welhaast toch weer af van de weg, en werden even slecht als ooit tevoren. De weg, van welke zij afweken was die, waarin hun Godvruchtige vaderen gewandeld hadden, en waarin zij hen gesteld hadden, maar weldra onttrokken zij zich aan de invloed van het goede voorbeeld van hun vaderen, en van hun eigen goede opvoeding. Aldus handelen de goddeloze kinderen van "Godvruchtige ouders, en daarom zullen zij heel veel te verantwoorden hebben.

3. Als echter de richter gestorven was, dan zagen zij dat de dam, die de stroom van de afgoderij had tegengehouden, was weggenomen, en dan bruiste die stroom met te meer geweld, en zo scheen de volgende tijd er nog te slechter om, dat er pogingen tot hervorming waren aangewend, vers 19. *Zij verdierven het meer dan hun vaderen,* trachtten hen nog voorbij te streven in het vermenigvuldigen van de vreemde goden, en bedachten onheilige, goddeloze plechtigheden voor hun eredienst, in tegenspraak als het ware met hun hervormers. Zij *lieten niets vallen van hun werken,* schaamden zich niet over de afgoderij, die het verfoeilijkst was, noch werden die moede, welke het wreedst was, en wilden geen stap terugwijken van hun harde weg. Zo zullen zij, die de goede wegen Gods verlaten hebben, welke zij eens gekend en beleden hebben, gewoonlijk vermetel en roekeloos worden in de zonde, en hun hart het meest verharden.

V. Rechtvaardiglijk heeft God dan besloten hen nog onder de roede te houden.

1. Hun zonde was, dat zij de Kanaänieten spaarden, in weerwil van het verbond, dat God met hen gemaakt had, en dat zij dus verbreken, en in weerwil ook van de bevelen, die Hij hun had gegeven, vers 20.

2. Hun straf was, dat de Kanaänieten gespaard waren, en zo werden zij dan getuchtigd met hun eigen roede. Zolang Jozua leefde, werden niet al de Kanaänieten in zijn hand overgeleverd vers 23. Hoewel onze Heere Jezus de overheden en machten uitgetogen heeft, heeft Hij toch in het eerst Zijn overwinning niet voltooid, wij zien nog niet, dat Hem alle dingen onderworpen zijn, er zijn nog overblijfselen van Satans invloed in de kerk, zoals er nog Kanaänieten waren in het land, maar onze Jozua leeft tot in eeuwigheid, en zal in de grote dag Zijn overwinningen volkomen maken. Na Jozua's dood werd er gedurende lange tijd weinig tegen de Kanaänieten ondernomen. Israël duldde hen en werd gemeenzaam met hen, en daarom wilde God ook *niet voortvaren iemand voor hun aangezicht uit de bezitting te verdrijven*, vers 21. Indien zij zulke inwoners in hun midden willen hebben zo laat hen ze hebben en zien wat er van komt. God heeft 'hun veranderlijkheden of hun bedrieglijke voorstellingen gekozen," Jesaja 66:4. Zo geven de mensen toe aan hun verdorven lusten en hartstochten, en inplaats van ze te doden, koesteren en verzorgen zij ze, en daarom laat God hen dan rechtvaardig aan henzelf over onder de macht van hun zonden die hun verderf zullen zijn. Zo zal hun oordeel zijn, zij zelf hebben het geveld. Deze overblijfselen van de Kanaänieten werden in het land gelaten, om Israël door hen te verzoeken, *of zij de weg des Heeren zouden houden of niet*, vers 22, niet opdat God hen zou kennen, maar opdat zij zichzelf zouden kennen. Het was om te zien:

a. Of zij de verzoekingen tot afgoderij konden weerstaan, waarmee de Kanaänieten tot hen zouden komen. God had hun gezegd, dat zij het niet konden, Deuteronomium 7:4, maar zij dachten, dat zij het wèl konden. "Welnu", zegt God, "Ik zal u op de proef stellen", en bij die proefneming bleek dat de bekoringen van de verzoeker hun te sterk waren. God heeft ons gezegd, hoe bedrieglijk en ten enenmale boos ons hart is, maar wij willen het niet geloven, totdat wij, ons roekeloos aan de verzoeking blootgesteld hebbende, door treurige ervaring bevinden, dat het maar al te waar is.

b. Of zij een goed gebruik zouden maken van de kwellingen, die de overgebleven inwoners hun zouden aandoen, en de vele verdrietelijkheden, die zij door hen zouden ondervinden, of zij er door overtuigd zouden worden van zonde, en daardoor verootmoedigd zouden worden en uitgedreven tot God en hun plicht, of zij door voortdurende verschrikkingen in ontzag behouden zouden worden, en bevreesd zouden zijn om God tot toorn te verwekken.

HOOFDSTUK 3

1 Dit nu zijn de heidenen, die de HEERE liet blijven, om door hen Israel te verzoeken, allen, die niet wisten van al de krijgen van Kanaan;
2 Alleenlijk, opdat de geslachten der kinderen Israels die wisten, opdat Hij hun den krijg leerde, tenminste dengenen, die daar te voren niet van wisten.
3 Vijf vorsten der Filistijnen, en al de Kanaanieten, en de Sidoniers, en de Hevieten, wonende in het gebergte van den Libanon, van den berg Baal-hermon, tot daar men komt te Hamath.
4 Dezen dan waren, om Israel door hen te verzoeken, opdat men wiste, of zij de geboden des HEEREN zouden horen, die Hij hun vaderen door de hand van Mozes geboden had.
5 Als nu de kinderen Israels woonden in het midden der Kanaanieten, der Hethieten, en der Amorieten, en der Ferezieten, en der Hevieten, en der Jebusieten;
6 Zo namen zij zich derzelver dochters tot vrouwen, en gaven hun dochters aan derzelver zonen; en zij dienden derzelver goden.
7 En de kinderen Israels deden, dat kwaad was in de ogen des HEEREN, en vergaten den HEERE, hun God, en zij dienden de Baals en de bossen.
8 Toen ontstak de toorn des HEEREN tegen Israel; en Hij verkocht hen in de hand van Cuschan Rischataim, koning van Mesopotamie; en de kinderen Israels dienden Cuschan Rischataim acht jaren.
9 Zo riepen de kinderen Israels tot den HEERE; en de HEERE verwekte den kinderen Israels een verlosser, die hen verloste, Othniel, zoon van Kenaz, broeder van Kaleb, die jonger was dan hij.
10 En de Geest des HEEREN was over hem, en hij richtte Israel, en toog uit ten strijde; en de HEERE gaf Cuschan Rischataim, den koning van Syrie, in zijn hand, dat zijn hand sterk werd over Cuschan Rischataim.
11 Toen was het land veertig jaren stil, en Othniel, de zoon van Kenaz, stierf.
12 Maar de kinderen Israels voeren voort te doen, dat kwaad was in de ogen des HEEREN; toen sterkte de HEERE Eglon, den koning der Moabieten, tegen Israel, omdat zij deden, wat kwaad was in de ogen des HEEREN.
13 En hij vergaderde tot zich de kinderen Ammons en de Amalekieten en hij toog heen, en sloeg Israel, en zij namen de Palmstad in bezit.
14 En de kinderen Israels dienden Eglon, koning der Moabieten, achttien jaren.
15 Toen riepen de kinderen Israels tot den HEERE, en de HEERE verwekte hun een verlosser, Ehud, den zoon van Gera, een zoon van Jemini, een man, die links was. En de kinderen Israels zonden door zijn hand een geschenk aan Eglon, den koning der Moabieten.
16 En Ehud maakte zich een zwaard, dat twee scherpten had, welks lengte een el was; en hij gordde dat onder zijn klederen, aan zijn rechterheup.
17 En hij bracht aan Eglon, den koning der Moabieten, dat geschenk; Eglon nu was een zeer vet man.
18 En het geschiedde, als hij geeindigd had het geschenk te leveren, zo geleidde hij het volk, die het geschenk gedragen hadden;
19 Maar hij zelf keerde wederom van de gesneden beelden, die bij Gilgal waren, en zeide: Ik heb een heimelijke zaak aan u, o koning! dewelke zeide: Zwijg! En allen, die om hem stonden, gingen van hem uit.
20 En Ehud kwam tot hem in, daar hij was zittende in een koele opperzaal, die hij voor zich alleen had; zo zeide Ehud: Ik heb een woord Gods aan u. Toen stond hij op van den stoel.

21 Ehud dan reikte zijn linkerhand uit, en nam het zwaard van zijn rechterheup, en stak het in zijn buik;
22 Dat ook het hecht achter het lemmer inging, en het vet om het lemmer toesloot (want hij trok het zwaard niet uit zijn buik), en de drek uitging.
23 Toen ging Ehud uit van de voorzaal, en sloot de deuren der opperzaal voor zich toe, en deed ze in het slot.
24 Als hij uitgegaan was, zo kwamen zijn knechten, en zagen toe, en ziet, de deuren der opperzaal waren in het slot gedaan; zo zeiden zij: Zeker, hij bedekt zijn voeten in de verkoelkamer.
25 Als zij nu tot schamens toe gebeid hadden, ziet, zo opende hij de deuren der opperzaal niet. Toen namen zij den sleutel en deden open; en ziet, hunlieder heer lag ter aarde dood.
26 En Ehud ontkwam, terwijl zij vertoefden; want hij ging voorbij de gesneden beelden, en ontkwam naar Sehirath.
27 En het geschiedde, als hij aankwam, zo blies hij met de bazuin op het gebergte van Efraim; en de kinderen Israels togen met hem af van het gebergte, en hij zelf voor hun aangezicht heen.
28 En hij zeide tot hen: Volgt mij na; want de HEERE heeft uw vijanden, de Moabieten, in ulieder hand gegeven. En zij togen af, hem na, en namen de veren van de Jordaan in naar Moab, en lieten niemand overgaan.
29 En zij sloegen de Moabieten te dier tijd, omtrent tien duizend man, allen vette en allen strijdbare mannen, dat er niet een man ontkwam.
30 Alzo werd Moab te dien dage onder Israels hand te ondergebracht; en het land was stil tachtig jaren.
31 Na hem nu was Samgar, een zoon van Anath, die sloeg de Filistijnen, zeshonderd man, met een ossenstok; alzo verloste hij ook Israel.

In dit hoofdstuk wordt:

I. Een algemeen bericht vooropgesteld van Israëls vijanden, en van het kwaad dat zij hun deden, vers 1-7.

II. Een bijzonder bericht gegeven van de kloekmoedige daden van de eerste drie van hun richters.

1. Othniël, die God verwekte om Israëls strijd te strijden, en hun pleit te voeren tegen de koning van Mesopotamie, vers 8-11. .

2 Ehud, die gebruikt werd om Israël te verlossen uit de handen van de Moabieten, en het deed door de koning van Moab te doden, vers 12-30.

3 Samgar, die zich onderscheidde in een gevecht tegen de Filistijnen, vers 31.

Richteren 3:1-7

Hier wordt ons gezegd, wie er van de oude inwoners van Kanaän waren overgebleven.

1. Sommigen van hen bleven bij elkaar en vormden tezamen een verenigde macht vers 3. *De vijf vorsten van de Filistijnen, namelijk Asdod, Gaza, Askelon, Gath en Ekron,* 1 Samuel 6:17. Drie van deze steden waren gedeeltelijk tenondergebracht, Hoofdstuk 1:18, maar het schijnt dat de Filistijnen-waarschijnlijk met behulp van de andere twee, die van nu voortaan hun verbond met elkaar versterkten-er weer bezit van gekregen hadden. Van al de inboorlingen gaven deze de meeste onrust aan Israël, inzonderheid in de laatste tijd van de richters, en nooit waren zij geheel tenondergebracht, voordat David het gedaan heeft. Er was een bijzonder volk, de Kanaänieten genoemd, dat met de Sidoniers stand hield aan de kust van de grote zee. En in het noorden hielden de Hevieten veel van het gebergte van de Libanon in bezit, daar dit een afgelegen hoek van het land was, en zij waarschijnlijk ondersteund werden door sommigen van de naburige staten. Maar behalve deze:

2. Waren nog in alle delen van het land verstrooide benden over van deze volken, vers 5 Hethieten Amorieten, enz, die door de dwaze toegevendheid van Israël en hun oogluikend toelaten van deze benden, zo talrijk, zo gerust en zo onbeschaamd waren, dat de kinderen Israëls gezegd worden *onder hen te wonen,* alsof het recht nog altijd aan de zijde van de Kanaänieten was, en de Israëlieten met hun verlof als opzegbare huurders waren toegelaten.

Betreffende deze nog overgebleven inboorlingen valt op te merken:

I. Hoe wijselijk God hun vergund had te blijven. Aan het einde van het vorige hoofdstuk is er melding van gemaakt als van een daad van Gods *gerechtigheid,* dat Hij hen liet overblijven tot tuchtiging van Israël. Maar hier wordt er een andere verklaring aan gegeven, en blijkt het een daad van Gods *wijsheid* te zijn geweest, dat Hij hen liet blijven tot wezenlijk nut en voordeel voor Israël, opdat zij, *die niet wisten van al de krijgen Kanaäns, de krijg zouden leren,* vers 1, 2. Het was de wil van God, dat het volk van Israël gewend zou zijn aan de krijg.

1. Omdat hun land *zeer rijk en vruchtbaar was,* allerlei lekkernijen opleverde in groten overvloed, die, indien hun ook niet van tijd tot tijd geleerd werd ontberingen te lijden, hen in gevaar zouden hebben gebracht van tot de uitersten graad van weelde en verwijfdheid te verzinken. Zij moeten soms waden in bloed en niet altijd in melk en honing, opdat niet zelfs hun krijgslieden, door gedurende lange tijd de dienst van de wapenen ontwend te zijn, zo zacht en kieskeurig zouden worden "als de tedere en wellustige vrouw, die niet beproefd heeft haar voetzool op de aarde te zetten, omdat zij zich teder en wellustig hield," een gemoedsgesteldheid, even verwoestend voor alles wat goed is als voor alles wat groot is, en waartegen dus zorgvuldig door geheel Israël gewaakt moet worden.

2. Omdat hun land grotendeels in het midden van vijanden was gelegen, door wie zij aangevallen kunnen worden, want Gods erfenis was "als een gesprenkelde vogel, de vogels zijn rondom tegen haar," Jeremia 12:9. Daarom was het nodig dat zij goed geoefend, goed aan krijgstucht gewend zijn, opdat zij hun landpalen kunnen verdedigen als zij worden aangevallen, en later hun grenzen zullen kunnen uitbreiden, zoals God hun beloofd had. De krijgskunst wordt het best geleerd door ervaring,

die de mensen niet slechts bekendmaakt met krijgstucht, maar (hetgeen niet minder nodig is) hun een krijgshaftigen aard geeft. Het was in het belang van Israël krijgslieden aan te kweken, zoals het in het belang van een eiland is, om zeelieden te vormen, en daarom heeft God Kanaänieten onder hen gelaten, opdat zij door de mindere moeilijkheden en verdrukkingen, die zij hadden te verduren in de strijd met hen, toebereid zouden worden voor de grotere, en door te lopen met de voetknechten zouden leren zich te mengen met de paarden. Israël was een beeld van de strijdende kerk, die zich strijdende de weg moet banen tot de staat van de overwinning. De krijgsknechten van Christus moeten verdrukkingen lijden, 2 Timotheus 2:3. Daarom is er zelfs in het hart van goede Christenen nog bederf overgebleven, opdat zij de strijd leren, "de gehele wapenrusting Gods" aandoen en aanhouden, en gedurig op hun hoede zullen zijn. De geleerde bisschop Patrick wil hier nog een anderen zin aan geven, vers 2. *Opdat zij zouden weten de strijd te leren,* dat is, opdat zij zouden weten wat het is aan zichzelf overgelaten te zijn. Hun vaderen streden door een Goddelijke kracht, God onderwees *hun handen ten oorlog* en hun vingeren ten strijde, maar nu zij Zijn gunst verbeurd hebben, moeten zij leren wat het is te strijden zoals andere mensen.

II. Hoe goddeloos Israël zich vermengde met hen, die overgebleven waren. Eén ding, dat God bedoelde met hen aan henzelf over te laten, was *Israël te verzoeken,* vers 4, opdat zij, die getrouw waren aan de God Israëls, de eer zouden hebben van van de Kanaänieten verlokkingen tot afgoderij te weerstaan, en opdat zij, die ontrouw en onoprecht waren, ontdekt zouden worden, en onder de schande zouden vallen van aan hun verleiding toe te geven. Zo moeten er in de Christelijke kerken ketterijen zijn, "opdat degenen, die oprecht zijn, openbaar mogen worden," 1 Corinthiers 11:19. Bij deze proefneming bleek Israël slecht te zijn.

1. Zij gingen huwelijken aan met de Kanaänieten, vers 6, ofschoon zij door die huwelijken noch in eer, noch in bezitting konden toenemen. Zij bedierven hun bloed, inplaats van het verbeteren, en verminderden hun bezittingen, inplaats van ze te vermeerderen door zodanige huwelijken.

2. Zo werden zij er toe gehecht om zich ook met hen te verenigen in hun Godsverering, zij *dienden hun goden,* vers 6, *de Baäls en de bossen,* dat is: de beelden, die in bossen van dikke bomen werden aangebeden, die bossen waren een soort natuurlijke tempels. In zulke ongelijke huwelijken is er meer reden te vrezen, dat het slechte het goede zal verderven, dan te hopen dat het goede het kwade zal hervormen, zoals wanneer men twee peren bij elkaar legt de ene verrot en de andere gaaf. Als zij zich neigden om andere goden te aanbidden, dan *vergaten zij de Heere hun God.* Uit beleefdheid en inschikkelijkheid voor hun nieuwe verwanten, spraken zij van niets anders dan van Baäls en bossen, zodat zij langzamerhand de herinnering verloren aan de ware God, vergaten, dat er zo’n Wezen was, en welke verplichtingen zij aan Hem hadden. In niets is het verdorven geheugen van de mens meer verraderlijk dan hierin, dat het God vergeet, omdat Hij uit het gezicht zijnde, uit het hart is, en hier begint al de boosheid, die er in de wereld is, zij hebben *hun weg verdorven,* want zij hebben *de Heere hun God vergeten.*

Richteren 3:8-11

Nu komen wij tot het verhaal van de regering van de bijzondere richters, de eerste van hen was Othniël, in wie de geschiedenis van dit boek verbonden is aan dat van Jozua, want zelfs in Jozua's tijd begon Othniël vermaard te worden, waaruit blijkt, dat niet lang na Israëls vestiging in Kanaän, hun reinheid reeds begon verdorven te worden, en dientengevolge hun vrede verstoord. En zij, die zich moeite hebben gegeven om de chronologie van de Schrift te bestuderen, zijn algemeen van gevoelen, dat de afgoderij van de Danieten en de oorlog met de Benjaminieten wegens hun mishandeling van de bijvrouw van de Leviet omtrent deze tijd hebben plaatsgehad, onder of voor Othniëls regering, die, hoewel een richter, toch niet zo'n koning was in Israël dat hij de mensen er van kon weerhouden om te doen *wat recht was in hun eigen ogen.*

In deze korte geschiedenis van Othniëls regering hebben wij:

I. De benauwdheid, waarin Israël gebracht was door hun zonde, vers 8. God, met recht misnoegd op hen zijnde omdat zij de heining hadden weggedaan, die hen van de andere omderscheidde van de andere volken, en zich met hen gelijk stelden, heeft de heining weggenomen, die hen beschermde, en legde hen bloot voor de volken stelde hen te koop, als goederen, waarvan Hij zich wilde ontdoen, en de eerste, die de hand op hen legde was Cuschan Rischathaim, koning van dat Syrië, hetwelk tussen de twee grote rivieren Tiger en Eufraat gelegen was, en daarom Mesopotamie genoemd wordt, hetwelk betekent "het midden van de rivieren." Waarschijnlijk was hij een oorlogszuchtig vorst, die, zijn grondgebied wenste uit te breiden, eerst de twee stammen aan de andere kant van de Jordaan aanviel, die het dichtst bij hen waren, en misschien later langzamerhand doordrong tot het hart van het lands en, waar hij kwam maakte hij hen belastingplichtig, en eiste de schatting met grote gestrengheid, wellicht krijgsvolk bij hen inlegerende. Laban was van dat land, die Jakob verdrukte met harden dienst maar het lag op zo'n afstand, dat men niet gedacht zou hebben, dat Israëls benauwdheid van zo ver een afgelegen land kon komen, waardoor er te meer de hand Gods in gezien wordt.

II. Hun wederkeren tot God in deze benauwdheid. *Als Hij hen doodde, zo vroegen zij naar Hem,* die zij tevoren veronachtzaamd hadden. *De kinderen Israëls,* het gehele volk zelfs, *riepen tot de Heere,* vers 9. In het eerst achtten zij hun moeilijkheid van geen grote betekenis, dachten zij, dat zij het juk van een vorst, die zó ver weg was, wel gemakkelijk zouden kunnen afschudden, maar toen zij acht jaren lang aanhield, begonnen zij er onder te lijden, en toen schreiden zij er onder, die er tevoren om gelachen hadden. Zij, die in de dagen van hun vrolijkheid tot de Baäls hadden geroepen en tot Astaroth, riepen, nu zij in benauwdheid waren, tot de Heere, van wie zij waren afgevallen, wiens gerechtigheid deze benauwdheid over hen heeft doen komen, en wiens macht en gunst alleen hen er uit kon verlossen. Beproeving en verdrukking doen hen met aandrang roepen tot de Heere, die tevoren nauwelijks tot Hem wilden spreken.

III. Gods wederkeren tot hen in genade tot hun verlossing. Hoewel de nood hen tot Hem dreef, heeft Hij daarom hun gebeden niet afgewezen, maar hun genadiglijk een *verlosser* verwekt.

Merk hier op:

1. Wie de verlosser was. Het was Othniël, die Kalebs dochter gehuwd had, een van het oude geslacht, dat *de werken des Heeren gezien had,* en zelf, zonder enige twijfel, aan zijn oprechtheid heeft vastgehouden, en in het verborgen zuchtte en treurde over de afval van zijn volk, maar wachtte op een roeping Gods om openlijk tot bevrijding van zijn volk op te treden. Hij was nu, naar wij kunnen veronderstellen, ver op jaren gekomen, toen God hem deze eer bewees, maar de gebreken van ouderdom stonden hem niet in de weg bij zijn verrichtingen, toen God hem werk te doen gaf.

2. Vanwaar hij zijn opdracht had, niet van mensen, noch door mensen, maar *de Geest des Heeren was over hem,* vers 10. De geest van de wijsheid en kloekmoedigheid om hem bekwaam te maken voor de dienst, en een geest van kracht om hem er toe op te wekken, ten einde hemzelf en anderen de volkomen overtuiging te geven, dat het de wil van God was, dat hij er zich toe zou begeven. De Chaldeër zegt: *De Geest van de profetie bleef op hem.*

3. Welke methode hij volgde: eerst richtte hij Israël, bestrafte hen, riep hen ter verantwoording voor hun zonden, voerde een hervorming onder hen in, en toen ging hij uit ten strijde. Dat was de rechte methode. Laat de zonde thuis overwonnen en tenonder gebracht worden, dat is de ergste vijand, en dan zal er met de vijanden van buiten des te gemakkelijker afgerekend worden. Laat Christus aldus onze Rechter en Wetgever zijn, dan zal Hij ons behouden, maar op geen andere voorwaarden, Jesaja 33:22.

4. Welke voorspoed hij had. Hij heeft het juk van de verdrukker verbroken, en, naar het schijnt, ook de nek van de verdrukker, want er wordt gezegd: *De Heere gaf Cuschan Rischathaim in zijn hand.* Nu was Juda, uit welke stam Othniël was, *als een leeuwenwelp, opgeklommen van de roof.*

5. De gelukkige gevolgen van Othniëls goede diensten. Hoewel zij geen veld wonnen, had het land toch gedurende veertig jaren rust, en ook wel enige vrucht van de hervorming, en die rust zou altijd geduurd hebben, indien zij zich dicht aan God en hun plicht hadden gehouden.

Richteren 3:12-30

Ehud is de volgende richter, wiens daden in deze geschiedenis worden vermeld, en hier is er een bericht van.

1. Als Israël weer zondigt, verwekt God een nieuwe verdrukker, vers 12-14. Het was een verzwaring van hun goddeloosheid, dat zij wederom kwaad deden, nadat zij zolang wegens hun vorige ongerechtigheid hadden geleden, zoveel goeds van zich lieten verwachten, toen Othniël hen richtte, en zoveel genade van God hadden ontvangen in hun uitredding. Hoe! na dit alles wederom Zijn geboden overtreden! Bleef de ziekte hardnekkig aanhouden tegen iedere methode van genezing is, bijtende zowel als verzachtende? Zo schijnt het geweest te zijn. Misschien dachten zij wel weer te kunnen toegeven aan hun oude zonden, omdat zij zich in geen gevaar zagen van hun oude verdrukker, de kracht van dat koninkrijk was verzwakt, maar God deed hun weten dat Hij velerlei roeden had om hen er mee te tuchtigen, Hij *sterkte Eglon, koning van Moab tegen hen.* Deze verdrukker lag naderbij dan de vorige, en zal hun dus zoveel temeer kwaad kunnen doen. Gods oordelen naderden langzaam tot hen, om hen nog tot bekering te brengen. Toen Israël in tenten woonde, maar aan zijn oprechtheid vasthield, werd Balak, de koning van Moab, die zich tegen hen wilde sterken, teleurgesteld in zijn voornemen en plannen hiertoe, maar nu Israël God had verlaten, en de goden aanbad van de volken, die rondom hen gelegen waren (misschien wel ook die van de Moabieten) was er een andere koning van Moab, die God tegen Israël sterkte, hem macht gaf, hoewel hij een goddeloos man was, om een gesel voor Israël te kunnen zijn. "De stok in zijn hand, waarmee hij Israël sloeg, was de grimmigheid des Heeren hoewel hij het zo niet meende, en zijn hart alzo niet dacht," Jesaja 10:6, 7. Israëlieten deden kwaad, en Moabieten deden, naar wij kunnen veronderstellen nog meer kwaad, maar toch wordt, omdat God de zonden van Zijn eigen volk straft in deze wereld, opdat het vlees teniet gedaan zijnde, de geest behouden zou worden, Israël verzwakt en Moab gesterkt tegen Israël. God wilde de Israëlieten, toen zij de sterksten waren, niet toelaten de Moabieten te beangstigen, noch zich met hen te mengen, hoewel zij afgodendienaars waren, Deuteronomium 2:9, en nu liet Hij de Moabieten toe Israël te beangstigen, en sterkte hen hiertoe, *Uw oordelen, o God,* zijn *een grote afgrond!* De koning van Moab nam de Ammonieten en de Amalekieten tot zijn hulp, vers 13, en dat sterkte hem, en hier wordt ons gezegd hoe zij overmocht hebben.

1. Zij sloegen hen in het veld. *Hij toog heen en sloeg Israël* vers 13, niet slechts de stammen aan de andere kant van de Jordaan, die het dichtst bij hem waren, en die wel het eerst gevestigd waren, maar, grensstammen zijnde, het meest verontrust werden, maar ook die aan de binnenzijde van de Jordaan, want zij maakten zich meester van *de Palmstad,* die waarschijnlijk een sterkte was nabij de plaats waar Jericho gestaan had, want die stad werd aldus genoemd, Deuteronomium 34:3. en waarin de Moabieten een garnizoen legden om Israël te beteugelen, en de passen over de Jordaan te beveiligen teneinde de gemeenschap met hun eigen land te onderhouden. Het was goed voor de Kenieten, dat zij deze stad verlaten hadden, Hoofdstuk 1:16, eer zij de vijand in handen was gevallen. Zie hoe spoedig de Israëlieten datgene verloren hebben door hun eigen zonde, wat zij door de wonderen van de Goddelijke genade hadden gewonnen.

2. Zij deden hen dienen, vers 14, dat is: eisten schatting van hen, hetzij in natura, de vruchten van de aarde, of inplaats daarvan, in geld. Zij veronachtzaamden de dienst van God, en brachten Hem deze schatting niet, daarom nam Hij Zijn koren van hen weg en Zijn most, Zijn olie, Zijn zilver en Zijn

goud, dat zij voor Baäl bereidden, Hosea 2:8. Wat aan de Goddelijke genade betaald had moeten worden, maar niet betaald werd, werd in beslag genomen en betaald aan de Goddelijke gerechtigheid. De vorige dienstbaarheid, vers 8, duurde slechts acht jaren, deze achttien jaren, want indien de kleinere oordelen het werk niet doen, dan zal God grotere zenden.

II. Als Israël weer bidt, verwekt God een nieuwe bevrijder, vers 15. Zijn *naam is Ehud.* Hier wordt ons gezegd:

1. Dat hij een Benjaminiet was. De Palmstad lag in het lot van die stam, waardoor zij dus waarschijnlijk het meest van de vijand hadden te lijden, en daarom het eerst opgewekt werden om zijn juk af te schudden. Door de tijdrekenkundigen wordt verondersteld, dat de strijd van de Israëlieten tegen Benjamin om de ongerechtigheid van Gibea, waardoor de gehele stam tot op zes honderd man werd verminderd, voor dat tijdstip heeft plaatsgehad, zodat wij wèl kunnen denken dat die stam nu de zwakste van allen was. Toch heeft God uit hem deze bevrijder verwekt, ten teken dat Hij volkomen verzoend met hen was en Zijn eigen macht wilde openbaren door kracht uit zwakheid te doen voortkomen, en "overvloediger eer te geven aan hetgeen gebrek aan dezelve heeft," 1 Corinthiers 12:24.

2. Dat hij links was. Velen van die stam schijnen dit geweest te zijn, Hoofdstuk 20:16. Benjamin betekent ‘de zoon van de rechterhand" en toch waren vele Benjaminieten links, want van de mensen aard beantwoordt niet altijd aan hun naam. De LXX zeggen dat hij een "ambidexter" was, dat is: dat hij beide handen evengoed kon gebruiken, in de veronderstelling dat dit een voordeel voor hem was bij de daad, waartoe hij geroepen werd, maar de Hebreeuwse uitdrukking, dat hij "van zijn rechterhand versloten was," geeft te kennen, dat hij, hetzij door ziekte, hetzij door ongewoonte, geen of weinig gebruik maakte van zijn rechterhand, maar alleen de linkerhand gebruikte, en aldus te minder geschikt was voor de strijd, omdat hij zijn zwaard wel zeer links moest hanteren, maar God verkoos deze linkse man om de man te zijn van Zijn rechterhand, die Hij zich sterken wilde, Psalm 80:18. Het was Gods rechterhand, die de zege verkreeg voor Israël, Psalm 44:4, niet de rechterhand van de werktuigen, die Hij gebruikte.

Er wordt ons hier gezegd wat Ehud deed voor de bevrijding van Israël uit de hand van de Moabieten. Hij redde de verdrukten door de verdrukkers te verdoen, toen de maat van hun ongerechtigheid vol was, en de bestemde tijd van gunst over Israël was gekomen.

A. Hij bracht Eglon, de koning van Moab, ter dood. Ik zeg: "hij bracht hem ter dood," niet: hij vermoordde hem, maar als een rechter of dienaar van de Goddelijke gerechtigheid heeft hij het oordeel Gods aan hem volvoerd, als een onverzoenlijk vijand van God en Israël. Deze geschiedenis wordt in bijzonderheden verhaald.

a. Hij had een goede gelegenheid, om toegang tot hem te verkrijgen. Een vernuftig, werkzaam man zijnde, geschikt om voor koningen te staan, heeft zijn volk hem verkozen om in de naam van geheel Israël, boven en behalve hun schatting, een geschenk te brengen aan hun machtige heer, de koning van Moab, ten einde genade te vinden in zijn ogen, vers 15. Het geschenk wordt in het oorspronkelijke "minchah" genoemd, het woord, dat in de wet wordt gebruikt voor de offers, die aan God geofferd werden om Zijn gunst te verkrijgen. Dezen hadden de kinderen Israëls niet geofferd op hun tijd aan de God, die hen liefhad, om hen nu te straffen voor dit verzuim, zijn zij in de

noodzakelijkheid gebracht om hun offers te brengen aan een heidense vorst, die hen haatte. Ehud ging met zijn boodschap naar Eglon, bood hem met de gebruikelijke plechtigheid het geschenk aan, en met de gewone betuigingen van eerbied en onderdanigheid, ten einde zijn voornemen te beter bedekt te houden en achterdocht te voorkomen.

b. Het schijnt reeds van het begin zijn bedoeling geweest te zijn Eglon te doden. God had hem dit in het hart gegeven, en maakte hem er ook mee bekend, dat die beweging ertoe van Hem was, door de Geest die over hem kwam, en zo had hij de volle overtuiging, dat zijn poging wettig en geoorloofd was, en met een goede uitslag bekroond zou worden, waaraan hij anders wel reden zou gehad hebben te twijfelen. Als hij er zeker van is, dat God hem gebiedt dit te doen, dan is hij er ook zeker van dat hij het mag doen en zal doen, want een gebod God is genoeg om ons te steunen en door te helpen, en ons vrijuit te laten gaan tegenover ons eigen geweten en tegenover de gehele wereld. Dat hij de dood van deze tiran bedacht en beraamd heeft, blijkt uit zijn bereiden van een wapen voor dat doel, een korte dolk van ongeveer een el lengte, zoals een bajonet, die hij gemakkelijk onder zijn klederen kon verbergen, vers 10, misschien wel omdat niemand tot de koning werd toegelaten, die een zwaard op zijde droeg. Dit wapen droeg hij op zijn rechterheup, teneinde gemakkelijk door zijn linkerhand bereikt te kunnen worden, en opdat het te minder achterdocht zou opwekken.

c. Hij bedacht hoe hij alleen met hem kon zijn, hetgeen te gemakkelijker kon, omdat hij zich niet alleen aan hem bekend gemaakt heeft, maar zich aangenaam bij hem heeft gemaakt door hem het geschenk te brengen, en de plichtplegingen, waarmee hij het hem overhandigd had. Let er op, hoe hij de zaak overlegd heeft.

Ten eerste. Zelfs voor zijn eigen metgezellen hield hij zijn plan geheim. Een gedeelte van de weg ging hij met hen terug, maar gebood hun toen naar huis te gaan, terwijl hijzelf, alsof hij iets vergeten had, terugging naar het hof van de koning van Moab, vers 18. Er was slechts een hand nodig om de daad te volvoeren waren er meer voor in dienst genomen, zij zouden het geheim niet zo goed bewaard hebben, noch zo gemakkelijk ontkomen zijn.

Ten tweede. Hij keerde terug van *de gesneden beelden, die bij Gilgal waren,* die daar misschien opgericht waren door de Moabieten, bij de twaalf stenen die Jozua er had opgericht. Sommigen opperen het denkbeeld, dat het gezicht van deze afgoden zo'n toorn tegen de koning van Moab in hem heeft opgewekt, dat hij nu de daad ging volvoeren, die hij anders voor het ogenblik nog had opgegeven. Of, misschien terugkerende van de plaats, waar deze beelden waren, zou de koning van Moab te eerder geneigd zijn om te geloven, dat hij een boodschap van God had.

Ten derde. Hij verzocht om een bijzonder gehoor, en verkreeg het in een vertrek, dat hier een *koele opperzaal* wordt genoemd. Hij zei aan de koning, dat hij een geheime boodschap aan hem had, die hierop aan al zijn dienaren gebood zich terug te trekken, vers 19. Of hij nu geheime instructies verwachtte van een orakel, of wel een geheime mededeling omtrent de tegenwoordige toestand van Israël, alsof Ehud zijn land zou verraden, in elk geval was het onverstandig van hem om geheel alleen te zijn met een vreemdeling, die hij toch reden had als een vijand te beschouwen, maar zij, die ten verderve zijn gewijd, zijn verdwaasd, hun hart is voor kloek verstand verborgen, God neemt hun verstand van hen weg.

e. Toen hij alleen met hem was, had hij spoedig afgedaan met hem. Zijn koele opperzaal, waarin hij zich placht toe te geven in genot en weelde, werd de plaats van de strafvoltrekking.

Ten eerste. Ehud vraagt zijn aandacht voor *een boodschap van God,* vers 20 en die boodschap was een zwaard. God zendt tot ons door de oordelen van Zijn hand, zowel als door de oordelen van Zijn mond.

Ten tweede. Eglon betoont eerbied voor een boodschap van God. Hoewel hij een koning was, een heidens koning, hoewel hij rijk en machtig was, en thans het volk van God tiranniseerde, hoewel hij een vet, zwaar man was, die zich niet gemakkelijk kon bewegen, niet gemakkelijk kon opstaan, en niet lang kon staan, hoewel hij in een gesloten vertrek was, waar niemand hem kon zien, is hij toch, toen hij orders van de hemel dacht te ontvangen, van zijn zetel opgestaan. Of die zetel nu laag en gemakkelijk, of hoog en statig was, hij verliet hem, en stond op, toen God tot hem ging spreken, waarmee hij God als zijn meerdere erkende. Dit is beschamend voor de oneerbiedigheid van velen, die zich Christenen noemen, maar er zich op toeleggen om, als hun een boodschap van God wordt gebracht, door alle mogelijke tekenen van onverschilligheid te tonen, hoe weinig acht zij er op slaan. Door hetgeen hij te doen had *een woord* of een boodschap *Gods* te noemen, betuigde Ehud duidelijk, dat hij er een Goddelijke opdracht voor had, en God, die Eglon er toe neigde om er voor op te staan, heeft de opdracht bevestigd en de volvoering vergemakkelijkt.

Ten derde. De boodschap werd gebracht niet tot zijn oor, maar onmiddellijk en letterlijk tot zijn hart, waarin het noodlottige zwaard gestoten en achtergelaten werd, vers 21, 22. Door zijn buitengewone zwaarlijvigheid was hij niet instaat zich te verweren, waarschijnlijk was die vetheid het gevolg van zijn toegeven aan weelde en overdaad, en *toen het vet om het lemmer toesloot,* wilde God door die omstandigheid tonen, dat zij, die het lichaam vertroetelen, zich slechts ellende bereiden. Maar het was ook een embleem van zijn vleselijke gerustheid en gevoelloosheid. Zijn hart was vet als smeer, en daarin dacht hij zich besloten. Zie Psalm 119:70, 17:10. Eglon betekent een *kalf,* en hij viel als een gemest kalf door het slachtmes, een welaangenaam offer aan de Goddelijke gerechtigheid. Er wordt nota genomen van het uitgaan van de drek, opdat de dood van deze trotse tiran te meer smadelijk en schandelijk zal wezen. Hij, die zo bijzonder kieskeurig was op zijn lichaam om het welvarend en rein te houden, zal nu gevonden worden zich wentelende in zijn eigen bloed en drek. Zo stort God verachting uit over de vorsten. Deze daad nu van Ehud kan:

1. Zichzelf rechtvaardigen, omdat hij een bijzondere aanwijzing van God had om het te doen, en zij in overeenstemming was met de gewone wijze van doen onder die bedeling die God aanwendde om de wraak van Zijn volk te doen aan hun vijanden, en aan de wereld Zijn gerechtigheid te openbaren. Maar,

2. Zij zal volstrekt niemand rechtvaardigen die thans zo'n daad zou doen. Geen zodanige opdracht wordt thans gegeven, en haar voor te wenden is God te lasteren en Hem tot de beschermer te maken van de grootste gruweldaden. Christus gebood aan Petrus zijn zwaard in de schede te steken en wij bevinden niet dat Hij hem gebood het weer uit de schede te trekken.

Nadat hij de daad volbracht had, heeft Gods voorzienigheid zijn ontkoming wonderbaarlijk begunstigd.

Ten eerste. De tiran is in stilte gevallen, zonder een kreet te slaken of om hulp te roepen, hetgeen door zijn dienaren ook op een afstand gehoord had kunnen worden. Hoe zwijgend daalt hij neer in de groeve, verstikt als het ware in zijn eigen vet, dat zijn stervenszuchten smoorde, hoewel hij zoveel gedruis had gemaakt in de wereld en de schrik van de machtigen is geweest in het land van de levenden.

Ten tweede. De heldhaftige volvoerder van deze wraak heeft met een tegenwoordigheid van geest en kalmte, die toonde, niet alleen dat hij zich van geen schuld bewust was, maar een sterk, vast vertrouwen had in de bescherming Gods, de deuren achter zich gesloten, de sleutel bij zich gestoken, en is door het midden van de wacht heengegaan met zo'n voorkomen van onschuld, en vrijmoedigheid, en onbezorgdheid, dat zij niet het minste vermoeden hadden dat hij iets verkeerds gedaan had.

Ten derde. De dienaren in de antichambre, die naar de deur van het binnenvertrek gingen, toen Ehud was vertrokken, ten einde de orders van hun meester te vragen, die deur gesloten vindende, terwijl alles stil en rustig was, dachten dat hij zich te slapen had gelegd, zijn voeten bedekt had op zijn legerstede, en zijn hoofdkussen was gaan raadplegen over de boodschap, die hij ontvangen had, en er over was gaan dromen, vers 24, en daarom deden zij geen poging om de deur te openen. Door hun zorg om hem niet te storen in zijn slaap verloren zij de gelegenheid om zijn dood te wreken. Zie wat er van komt, als de mensen een te hoge staat voeren, en hen, die om hen heen zijn noodzaken om op een afstand te blieven, vroeg of laat zal dit, meer dan zij denken op hun nadeel uitlopen.

Ten vierde. Eindelijk openden de dienaren de deur, en vonden dat hun meester inderdaad zijn langen slaap had geslapen, vers 25. De afschuw voor dit ontzettend toneel en de verwarring, die zich meester van hen maakte bij de gedachte aan hun onvoorzichtigheid om de deur niet eerder te openen deden hen vergeten om hem, die dit gedaan had, vervolgers achterna te zenden, en zij wanhoopten er nu aan hem te kunnen achterhalen.

Eindelijk. Hierdoor kon Ehud ontkomen naar *Seïrath*, volgens sommigen een "dicht woud, vers" 26. In deze geschiedenis wordt nergens gezegd waar Eglon toen woonde, daar er echter geen melding van wordt gemaakt, dat Ehud heen en weer over de Jordaan ging, ben ik geneigd te denken dat Eglon zijn eigen land Moab had verlaten, dat aan de andere kant van de Jordaan gelegen was, en toen de Palmstad tot zijn voornaamste residentie had gemaakt, in het land Kanaän dus, een rijker land dan het zijne, en dat hij daar gedood werd, en dan waren de gesneden beelden van Gilgal niet ver van hem. Daar, waar hij zich gevestigd had zich genoegzaam versterkt waande, om de meester te spelen over het volk van God, daar werd hij afgesneden, en bleek hij *geweid te zijn als een lam in de weide.*

B. Na de koning van Moab gedood te hebben, bracht Ehud nu aan de krijgsmacht van Moab een volkomen nederlaag toe, en schudde aldus voor goed het juk van hun verdrukking af.

a. Onmiddellijk bracht hij in het gebergte van Efraïm een leger op de been, op enige afstand van het hoofdkwartier van de Moabieten, en stelde zich aan het hoofd er van. De bazuin waarop hij blies, was in waarheid een jubelbazuin, zij verkondigde vrijheid, en een blij geklank was het voor de

verdrukte Israëlieten die gedurende lange tijd geen ander trompetgeschal hadden gehoord dan dat van hun vijanden.

b. Als een Godvruchtig man, die dit alles deed in het geloof, ontleende hij voor zichzelf en voor zijn krijgslieden moed aan de macht van God, aangewend tot hun behoeve, vers 28, *Volgt mij na, want de Heere heeft uw vijanden.de Moabieten, in uw hand gegeven*, wij zijn er zeker van, dat God met ons is, en daarom kunnen wij stoutmoedig voortgaan, en wij zullen overwinnen".

c. Als een beleidvol generaal, verzekert hij zich eerst van de veren van de Jordaan, plaatst sterke wachten bij al die passen, ten einde de gemeenschap af te snijden tussen de Moabieten, die in het land Israël waren (want op deze alleen had hij het gemunt) en hun eigen land aan de andere kant van de Jordaan, opdat als zij, het krijgsgeschrei horende, zouden willen vluchten, zij derwaarts niet zouden kunnen ontkomen, en zo zij wilden strijden, geen hulp vandaar zouden kunnen krijgen. Aldus sloot hij hen op in dat land als hun gevangenis, waarin zij zich hadden verlustigd als in hun paleis en paradijs.

d. Toen viel hij op hen aan, en joeg hen allen over de kling, tienduizend van hen, die het aantal krijgslieden schijnen geweest te zijn, die Israël in bedwang moesten houden, vers 29, *zodat er niet een man ontkwam.* En zij waren de beste en uitgelezenste krijgslieden van Moabs leger, allen vette en strijdbare mannen, mannen van een forse gestalte, gezond en krachtig niet alleen, maar dapper en kloekmoedig, vers 29. Maar noch hun kracht, noch hun kloekmoedigheid is hun van enigerlei dienst of nut geweest, toen de door God bestemde tijd was gekomen, om hen in de hand van Israël over te leveren.

e. Het gevolg van deze overwinning was, dat de macht van de Moabieten voor goed verbroken was in het land van Israël, het land werd gezuiverd van deze verdrukkers, en *het land was stil tachtig jaren,* vers 30. Wij kunnen hopen, dat er ook een hervorming onder hen tot stand was gekomen, en door de invloed van Ehud de afgoderij in bedwang werd gehouden, en dat deze hervorming gedurende een groot deel van zijn leven aanhield. Een goede poos had het land toen rust, tachtig jaren. Maar wat betekent die in vergelijking met de eeuwige rust van de heiligen in het hemelse Kanaän?

Richteren 3:31

Sommigen denken dat met het gezegde: *het land was rustig tachtig jaar*, voornamelijk dat gedeelte van het land bedoeld is, dat ten oosten van de Jordaan gelegen was, en verdrukt was geweest door de Moabieten maar te oordelen naar deze passage hier, schijnt de andere zijde van het land bedoeld te zijn, dat ten zuidwesten lag, en in die tijd verontrust werd door de Filistijnen, tegen wie Samgar optrok.

1. Israël scheen verlossing nodig gehad te hebben, want *hij verloste Israël*. Hoe groot de benauwdheid was, heeft Debora later verhaald in haar lied, Hoofdstuk 5:6, namelijk dat *in de dagen van Samgar de wegen ophielden*, enz. Dat deel van het land, hetwelk het dichtst bij het land van de Filistijnen lag, was zo onveilig gemaakt door plunderaars, dat de lieden niet vellig over de weg konden reizen, maar in gevaar waren aangevallen en beroofd te worden, ook durfden zij in geen onbewaakte dorpen te wonen, maar waren genoodzaakt in versterkte steden een toevlucht te zoeken.

2. Het schijnt dat God hem verwekt heeft om hem te verlossen terwijl Ehud nog leefde, maar door ouderdom verzwakt was. Zo onbeduidend in aantal waren de vijanden, dat het doden van zes honderd van hun de betekenis had van een verlossing van Israël, en zovelen doodde hij met een ossenstok of, zoals sommigen het lezen, met *een ploegijzer*. Waarschijnlijk volgde hijzelf de ploeg, toen de Filistijnen een inval deden om het land te verwoesten, en God het hem in het hart gaf om hun weerstand te bieden. Daar de aandrift plotseling was opgekomen en sterk was, en hij zwaard noch spies bij zich had om hen er mee aan te vallen, gebruikte hij het werktuig, dat hem het eerst voor de hand kwam, een stuk gereedschap, dat bij de ploeg behoorde, en daarmee doodde hij zoveel honderden mannen, en bleef zelf ongedeerd. Zie hier:

a. Dat God personen van geringe afkomst, weinig opvoeding en ontwikkeling, en die een gering beroep uitoefenen, ten hoogste nuttig en dienstbaar kan maken aan Zijn eer en tot welzijn van Zijn kerk. Hij die vervuld is van de Geest kon als het Hem behaagde, ploegers tot richters en legeraanvoerders, en vissers tot apostelen maken.

b. Het doet er niet toe hoe zwak het wapen is, als God de arm bestuurt en sterkt. Een ossenstok zal, als het Gode behaagt, meer doen dan Goliaths zwaard. En soms verkiest Hij door zulke onmogelijke middelen te werken, opdat de uitnemendheid van de kracht zal blijken Godes te zijn.

HOOFDSTUK 4

1 Maar de kinderen Israels voeren voort te doen, dat kwaad was in de ogen des HEEREN, als Ehud gestorven was.
2 Zo verkocht hen de HEERE in de hand van Jabin, koning der Kanaanieten, die te Hazor regeerde; en zijn krijgsoverste was Sisera; dezelve nu woonde in Haroseth der heidenen.
3 Toen riepen de kinderen Israels tot den HEERE; want hij had negenhonderd ijzeren wagenen, en hij had de kinderen Israels met geweld onderdrukt, twintig jaren.
4 Debora nu, een vrouw, die een profetesse was, de huisvrouw van Lappidoth, deze richtte te dier tijd Israel.
5 En zij woonde onder den palmboom van Debora, tussen Rama en tussen Beth-el, op het gebergte van Efraim; en de kinderen Israels gingen op tot haar ten gerichte.
6 En zij zond heen en riep Barak, den zoon van Abinoam, van Kedes-nafthali; en zij zeide tot hem: Heeft de HEERE, de God Israels, niet geboden: Ga heen en trek op den berg Thabor, en neem met u tien duizend man, van de kinderen van Nafthali, en van de kinderen van Zebulon?
7 En Ik zal aan de beek Kison tot u trekken Sisera, den krijgsoverste van Jabin, met zijn wagenen en zijn menigte; en Ik zal hem in uw hand geven?
8 Toen zeide Barak tot haar: Indien gij met mij trekken zult, zo zal ik heen trekken; maar indien gij niet met mij zult trekken, zo zal ik niet trekken.
9 En zij zeide: Ik zal zekerlijk met u trekken, behalve dat de eer de uwe niet zal zijn op dezen weg, dien gij wandelt; want de HEERE zal Sisera verkopen in de hand ener vrouw. Alzo maakte Debora zich op, en toog met Barak naar Kedes.
10 Toen riep Barak Zebulon en Nafthali bijeen te Kedes, en hij toog op, op zijn voeten, met tien duizend man; ook toog Debora met hem op.
11 Heber nu, de Keniet, had zich afgezonderd van Kain, uit de kinderen van Hobab, Mozes' schoonvader; en hij had zijn tenten opgeslagen tot aan den eik in Zaanaim, die bij Kedes is.
12 Toen boodschapten zij Sisera, dat Barak, de zoon van Abinoam, op den berg Thabor getogen was.
13 Zo riep Sisera al zijn wagenen bijeen, negenhonderd ijzeren wagenen, en al het volk, dat met hem was, van Haroseth der heidenen tot de beek Kison.
14 Debora dan zeide tot Barak: Maak u op; want dit is de dag, in welken de HEERE Sisera in uw hand gegeven heeft; is de HEERE niet voor uw aangezicht henen uitgetogen? Zo trok Barak van den berg Thabor af, en tien duizend man achter hem.
15 En de HEERE versloeg Sisera, met al zijn wagenen, en het ganse heirleger, door de scherpte des zwaards, voor het aangezicht van Barak; dat Sisera van den wagen afklom, en vluchtte op zijn voeten.
16 En Barak jaagde ze na, achter de wagenen en achter het heirleger, tot aan Haroseth der heidenen. En het ganse heirleger van Sisera viel door de scherpte des zwaards, dat er niet overbleef tot een toe.
17 Maar Sisera vluchtte op zijn voeten naar de tent van Jael, de huisvrouw van Heber, den Keniet; want er was vrede tussen Jabin, den koning van Hazor, en tussen het huis van Heber, den Keniet.
18 Jael nu ging uit, Sisera tegemoet, en zeide tot hem: Wijk in, mijn heer, wijk in tot mij, vrees niet! En hij week tot haar in de tent, en zij bedekte hem met een deken.
19 Daarna zeide hij tot haar: Geef mij toch een weinig waters te drinken, want mij dorst. Toen opende zij een melkfles, en gaf hem te drinken, en dekte hem toe.

20 Ook zeide hij tot haar: Sta in de deur der tent; en het zij, zo iemand zal komen, en u vragen, en zeggen: Is hier iemand? dat gij zegt: Niemand.
21 Daarna nam Jael, de huisvrouw van Heber, een nagel der tent, en greep een hamer in haar hand, en ging stilletjes tot hem in, en dreef den nagel in den slaap zijns hoofds, dat hij in de aarde vast werd; hij nu was met een diepen slaap bevangen en vermoeid, en stierf.
22 En ziet, Barak vervolgde Sisera; en Jael ging uit hem tegemoet, en zeide tot hem: Kom, en ik zal u den man wijzen, dien gij zoekt. Zo kwam hij tot haar in, en ziet, Sisera lag dood, en de nagel was in den slaap zijns hoofds.
23 Alzo heeft God te dien dage Jabin, den koning van Kanaan, te ondergebracht, voor het aangezicht der kinderen Israels.
24 En de hand der kinderen Israels ging steeds voort, en werd hard over Jabin, den koning van Kanaan, totdat zij Jabin, den koning van Kanaan, hadden uitgeroeid.

De methode van de geschiedenis van Debora en Barak (de helden van dit hoofdstuk) is dezelfde als die er aan voorafging. Hier is:

I. Israël afgevallen van God, vers. 1.

II. Israël verdrukt door Jabin, vers 2,3.

III. Israël gericht door Debora, vers 4, 5.

IV. Israël verlost uit de handen van Jabin.

1.Het plan tot hun verlossing wordt beraamd door Debora en Barak, vers 6-9.

2. Het wordt door beiden ten uitvoer gebracht Barak trekt te velde, vers 10. Sisera, Jabins veldoverste levert hem slag, vers 12, 13. Debora bemoedigt hem, vers 14, en God geeft hem een volkomen overwinning. Het leger wordt verslagen, vers 15, 16. De generaal is genoodzaakt te vluchten, vers 17, en waar hij een schuilplaats dacht te vinden, wordt hem het leven benomen door Jael, terwijl hij sliep, hetgeen Baraks overwinning voltooit, vers 22, en Israëls verlossing werkt, vers 23 24.

Richteren 4:1-3

I. Hier is Israëls afval van God, wederom *deden zij wat kwaad was in de ogen van de Heer* verlieten Zijn dienst en aanbaden afgoden, want dat was nu de zonde, die hen het meest lichtelijk omringde, vers 1. Zie hierin:

1. De verwonderlijke kracht van het bederf dat de mensen voortzweept naar de zonde in weerwil van de vele voorbeelden van de noodlottige gevolgen er van. De neiging tot afval is zeer moeilijk te stuiten.

2. De gewone slechte uitwerkselen van een langdurige vrede. Het land was tachtig jaren rustig geweest, waardoor zij bevestigd hadden moeten worden in de Godsdienst, maar het had de tegenovergestelde uitwerking, zij werden brooddronken, gaven zich toe in vleselijke gerustheid, en in die lusten, waarde dienst van de valse goden voldoening aan schonk. Zo zal de voorspoed van de zotten hen verderven. Jeshurun werd vet, en sloeg achteruit.

3. Het grote verlies, dat een volk lijdt door de dood van goede regeerders. Zij *deden wat kwaad was, nadat Ehud gestorven was.* Zo kan die zin gelezen worden. Hij hield een streng, waakzaam oog op hen, onderdrukte en strafte alles wat naar afgoderij zweemde, en hield hen dicht aan de dienst van God. Maar toen hij was heengegaan, vielen zij af, daar zij hem meer gevreesd hadden dan God.

II. Israël verdrukt door hun vijanden. Toen zij God verlieten, verliet Hij hen, en toen werden zij een gemakkelijke prooi voor iedere berover. Zij vervreemdden zich van God alsof Hij de hun niet was, en toen heeft God hen vervreemd, alsof zij de Zijnen niet waren. Zij, die zich buiten de dienst van God stelden stelden zich buiten Zijn bescherming. "Wat heeft mijn beminde in mijn huis te doen," als zij aldus de hoer gespeeld heeft? Jeremia 11:15. Hij *verkocht hen in de handen van Jabin,* vers 2. Deze Jabin regeerde te Hazor, evenals een andere van dezelfde naam, en misschien wel een voorvader van hem, daar geregeerd had die Jozua had verslagen en gedood, waarna hij zijn stad verbrandde, Jozua 11:1, 10, 11. s, Maar in verloop van tijd schijnt de stad herbouwd te zijn, de macht herwonnen, en langzamerhand wordt de koning van Hazor instaat Israël te tiranniseren, dat door zijn zonde al zijn voordeel op de Kanaänieten had verloren. Deze verdrukking en dienstbaarheid duurden langer dan de vorige en waren veel zwaarder. Jabin en zijn veldoverste Sisera hadden de kinderen Israëls met geweld onderdrukt. Hetgeen de verdrukking verzwaarde, was:

1. Dat deze vijand naderbij was dan de vorige, in hun landpalen, in hun ingewanden was, en daardoor meer gelegenheid had om hun kwaad te doen.

2. Dat deze vijanden de inboorlingen waren van het land, die een onverzoenlijke vijandschap tegen hen koesterden, omdat zij hen uit de bezitting verdreven hadden, en toen zij hen nu in hun macht hadden, zich zoveel te meer boosaardig en wreed jegens hen betoonden, in wraak en wedervergelding van hun oude twist.

3. Dat deze Kanaänieten, die indertijd overwonnen en onderworpen waren door Israël, vanouds veroordeeld waren om hun knechten te zijn, Genesis 9:25, en nu onder hun voeten hadden kunnen

zijn, volstrekt onmachtig om hen te verontrusten, indien hun eigen traagheid, lafhartigheid en ongeloof hun niet hadden toegelaten de overhand te krijgen. Verdrukt te worden door hen, die door hun vaderen waren ten ondergebracht, en die zij zelf, dom genoeg, hadden gespaard, kon niet anders dan zeer smartelijk voor hen zijn.

III. Israëls wederkeren tot hun God. *Zij riepen tot de Heere,* toen de benauwdheid hen tot Hem uitdreef en zij geen andere uitkomst zagen. Zij, die God veronachtzamen in hun voorspoed, zullen zich in de noodzakelijkheid bevinden van Hem te zoeken, als zij in benauwdheid verkeren.

Richteren 4:4-9

Het jaar van de verlosten is eindelijk gekomen, als Israël verlost zou worden uit de handen van Jabin, en hersteld in zijn vrijheid, waarvoor, naar wij kunnen veronderstellen, de noordelijke stammen, die het dichtst bij de verdrukker lagen en het meest van zijn woede hadden te lijden, zeer bijzonder tot God riepen. *Om de verwoesting van de ellendigen en het kermen van de nooddruftiger zal God nu opstaan.* Nu hebben wij hier:

I. De toebereiding van het volk voor hun bevrijding door de profetische leiding en regering van Debora, vers 4, 5. Haar naam betekent een bij, en zij beantwoordde aan haar naam door haar naarstigheid, schranderheid en grote nuttigheid voor het publiek, haar zoetheid en lieflijkheid voor haar vrienden, en haar scherpheid voor haar vijanden. Zij wordt gezegd de huisvrouw te zijn van Lappidoth. De naam van een man heeft gewoonlijk niet zo'n uitgang, daarom houden sommigen het voor de naam van een plaats, zij was *een vrouw van Lappidoth.* Anderen nemen het als een soortnaam, Lappidoth betekent *lampen.* De rabbijnen zeggen: zij had zich bezig gehouden met het maken van pitten voor de lampen van de tabernakel, en zich neergebogen hebbende tot deze geringe dienst voor God, is zij later aldus tot eer verhoogd. Of, zij was een vrouw van verlichting, of glans, luister, van zeer buitengewone gaven en verstand en die daardoor zeer voortreffelijk werd en tot hoog aanzien kwam. Omtrent haar wordt ons hier gezegd:

1. Dat zij innige kennis had van God. Zij was *een profetes,* één, die onderwezen was in Goddelijke kennis door de onmiddellijke ingeving van Gods Geest, en de gave van de wijsheid, waartoe zij door geen gewone weg was gekomen, zij *hoorde de woorden Gods,* en waarschijnlijk heeft zij *de gezichten van de Almachtige gezien.*

2. Dat zij geheel aan de dienst van Israël was toegewijd. Zij richtte Israël ten tijde, dat Jabin hen verdrukte, en wellicht heeft de verdrukker haar sneller toegelaten om dit te doen, omdat zij een vrouw was. Zij richtte, niet als een vorstin, door een burgerlijk gezag, dat haar verleend was, maar als een profetes, en als Gods mond tot hen, bestraffende hun verkeerdheden, inzonderheid die, welke betrekking hadden op de aanbidding Gods. Van alle kanten gingen de kinderen Israëls tot haar op ten gerichte, niet zozeer ter beslechting van geschillen tussen man en man, als wel om haar raad in te winnen met betrekking tot de hervorming van hetgeen verkeerd ging in dingen, die God en Godsdienst betroffen. Diegenen onder hen, die tevoren in het verborgen getreurd hadden over de goddeloosheid en afgoderij van hun naburen, maar niet wisten tot wie zich te wenden ter beteugeling er van, kwamen nu met hun klacht tot Debora, die hun door het zwaard van de Geest het oordeel Gods toonde velen terugbracht van hun verkeerde weg, en de magistraten in de verschillende districten opwekte en aanspoorde om de wet in werking te brengen. Er wordt gezegd dat zij *woonde* of, zoals sommigen het lezen, *zat* onder een palmboom, die altijd daarna *de palmboom van Debora* werd genoemd. Zij had of haar huis onder een boom, en dan was het wel een geringe, onaanzienlijke woning, die zich onder een boom kon verbergen, òf zij had haar rechtszetel in de open lucht, onder de schaduw van die boom, die een embleem was van het recht, dat zij, daar nederzittende, bedeelde hetwelk voorspoedig was en groeide in weerwil van alle tegenstand, zoals de palmboom groeit onder de druk. Josephus zegt dat de kinderen Israëls tot Debora kwamen om haar te vragen God voor hen te bidden, dat Hij hen verlossen zou uit de hand van Jabin. En Samuël wordt gezegd Israël op een bijzondere tijd te hebben gericht te Mizpa, dat is: hen te hebben

teruggebracht tot God, toen zij hem bij een zelfde gelegenheid hetzelfde verzoek hebben gedaan, 1 Samuel 7:6, 8.

II. Het plan gevormd tot hun bevrijding toen de kinderen Israëls tot haar *kwamen voor het gericht,* vonden zij verlossing bij haar. Zo zullen zij, die bij God genade zoeken, genade en vrede hebben genade en vertroosting, genade en ere. Zij zelf was niet geschikt om in eigen persoon een leger aan te voeren, daar zij een vrouw was, maar zij benoemde er iemand toe, die wel geschikt was, Barak van Nafthali, die zich waarschijnlijk reeds onderscheiden had in enige schermutselingen met de krijgsmacht van de verdrukker, daar hij in zijn nabijheid woonde, (want Hazor en Haroseth lagen in het lot van die stam) en daardoor had hij vermaardheid en invloed onder zijn volk verkregen. Wij kunnen veronderstellen dat deze kloekmoedige man reeds geworsteld had om het juk van de verdrukking af te schudden, maar hij kon zijn doel niet tot stand brengen vóór hij zijn opdracht en instructies van Debora had ontvangen. Hij kon niets doen zonder haar hoofd, en zij kon niets doen zonder zijn handen, maar beide tezamen vormden een volkomen verlosser, en hebben een volkomen verlossing tot stand gebracht. De grootsten en besten zijn in zichzelf niet genoegzaam, maar hebben elkaar nodig.

1. Op Gods bevel en aanwijzing beveelt zij Barak een leger op de been te brengen en Jabins krijgsmacht slag te leveren, die onder het bevel stond van Sisera, vers 6, 7. Barak had misschien een grote onderneming bedacht tegen de gezamenlijke vijand, een vonk van edelmoedig vuur gloorde in zijn borst, en graag zou hij iets van gewicht willen doen voor zijn volk en de steden van zijn God. Maar er zijn twee dingen, die hem ontmoedigen.

A. Hij had een opdracht, een aanstelling nodig, om krijgsvolk aan te werven, deze geeft Debora hem hier onder het grootzegel van de hemel dat zij, als profetes, gemachtigd was er aan te hechten. "Heeft *de Heere, de God Israëls, het niet geboden?* Ja, voorzeker heeft Hij het, neem er mijn woord voor." Sommigen denken dat zij dit bedoelt als een beroep op Baraks eigen hart. "Heeft God niet door een stille toefluistering aan uzelf u Zijn bedoeling te kennen gegeven om u te gebruiken als een werktuig in Zijn hand om Israël te verlossen? Hebt gij niet zo'n drang gevoeld in uw eigen hart?" Indien dit zo is, dan bevestigt de geest van de profetie in Debora de krijgsgeest in Barak. *Ga heen en trek op de berg Thabor.*

a. Zij wees hem aan hoe groot het getal van de manschappen moest wezen, die hij bijeen moest brengen: tien duizend, en laat hem niet vrezen dat dit te weinig zal zijn, als God hem gezegd heeft dat hij door hen Israël zal verlossen.

b. Vanwaar hij hen bijeen moest brengen: alleen uit zijn eigen stam en die van Zebulon, die het naastbij lag, deze twee gewesten zullen hem van een voldoend leger voorzien, hij behoeft niet te wachten op anderen van elders. Eindelijk. Zij zegt hem waar zijn plaats van bijeenkomst moest wezen: op de berg Thabor, in zijn eigen nabijheid.

B. Als hij een leger bijeen had, dan wist hij nog niet hoe aan de gelegenheid te komen om met de vijand slaags te raken, die wellicht de slag zou weigeren of ontwijken, daar hij gehoord had dat de Israëlieten, zo zij slechts de moed hadden de vijand het hoofd te bieden, zelden voorspoed misten. "Welnu", zegt Debora, in de naam van God, "Ik zal Sisera en zijn leger tot u trekken." Zij verzekert

hem dat door een geregelder veldslag de zaak beslist zal worden en dat de veldslag niet van lange duur zei zijn.

a. Door melding te maken van de macht van de vijand, Sisera, een vermaard krijgsoverste stoutmoedig en ervaren, zijn wagens, zijn ijzeren wagens en zijn menigte van soldaten, verplicht zij Barak zich te versterken met de grootste vastberadenheid, want de vijand, die hij moest tegentreden, was zeer geducht. Het is goed het ergste te weten, teneinde er ons op voor te bereiden. Maar:

b. Door zelf de plaats te bepalen, waar Sisera zijn leger zou bijeentrekken, hetgeen hem een hulp kon zijn om zijn geloof te bevestigen, als het ogenblik van de strijd was gekomen. Het was, zoals men zegt, een toevallige zaak en die afhankelijk was van Sisera's eigen wil maar als hij later zien zal, dat zij juist uitviel zoals Debora voorzegd had, dan kon hij hieruit afleiden, dat zij ook in het overige van hetgeen zij gezegd had, onder Goddelijke voorlichting had gesproken, hetgeen hem grotelijks zal bemoedigen, inzonderheid omdat zij hem hiermede een uitdrukkelijke belofte gaf van voorspoed. Ik zal (dat is: God, in wiens naam ik spreek, zal) hem in uw hand geven. Als hij dan zien zal, hoe zij tegen hem optrekken overeenkomstig Debora's woord, dan kan hij vertrouwen dat hij hen ook overeenkomstig haar woord spoedig voor zijn aangezicht zal zien vallen.

Merk op: God trekt hen tot hem alleen om hen in zijn hand over te leveren. Toen Sisera zijn krijgsmacht samentrok, bedoelde hij het verderf van Israël, maar God "heeft hen vergaderd als garven tot de dorsvloer' tot hun eigen verderf, Micha 4:11, 12. "Vergezelt u tezamen, gij volken, doch wordt verbroken," Jesaja 8:9, Zie Openbaring 19:17, 18.

2. Op Baraks verzoek belooft zij met hem naar het slagveld te gaan.

A. Barak dringt zeer aan op de noodzakelijkheid van haar tegenwoordigheid, die meer voor hem zijn zou dan een krijgsraad, vers 8. *"Indien gij met mij trekken zult* om mij te besturen en te raden, en mij in elk moeilijk geval Gods wil te kennen te geven, *zo zal ik heentrekken* van ganser harte, en de ijzeren wagens niet vrezen, maar andere niet." Sommigen zien hier de taal in van een zwak geloof, hij kon haar woord niet geloven of zij moest zelf bij hem zijn, in pand, als het ware, voor de vervulling. Zij schijnt echter veeleer voort te komen uit een overtuiging van de noodzakelijkheid van Gods tegenwoordigheid en voortdurende leiding, en daarvan achtte hij Debora's tegenwoordigheid het onderpand te wezen, daarom heeft hij er zo ernstig en dringend om gevraagd. *"Indien gij niet met mij trekken zult* ten teken dat God met mij is *zo doe mij van hier niet optrekken."* Niets zei groter voldoening voor hem wezen, dan de profetes bij zich te hebben om de soldaten aan te moediger, en bij alle gelegenheden als een orakel te worden geraadpleegd.

B. Debora beloofde met hem te zullen gaan, vers 9. Moeite noch gevaar zal haar afschrikken om het uiterste te doen van wat haar betaamt ten diepste van haar land. Zij wilde hem niet zenden, waar zij zelf niet heen wilde gaan. Zij, die in de naam van God anderen tot hun plicht roepen, moeten ten volle bereid zijn hen er in bij te staan. Debora was het zwakkere vat, maar zij had een krachtiger geloof. Maar hoewel zij er in toestemt om met Barak op te trekken, als hij er op aandringt, geeft zij hem toch een wenk, die wèl geschikt is om een krijgsman te bewegen er niet op aan te dringen. *De eer zal niet voor u zijn op de weg, die gij wandelt* (zij is zo overtuigd van zijn welslagen, dat zij zijn heengaan ten strijde slechts een wandeling noemt) die eer zal niet zó voor u zijn als wanneer gij

alleen waart uitgetogen, want *de Heere zal Sisera verkopen* (het is nu zijn beurt om verkocht te worden, zoals Israël het geweest is, vers 2, bij wijze van vergelding, of weerwraak) *in de hand van een vrouw,* dat is:

a. De wereld zou de overwinning toeschrijven aan de hand van Debora, dat zou hijzelf kunnen voorzien.

b. God zou (om zijn zwakheid te bestraffen) de overwinning voltooien door de hand van Jael, hetgeen zijn roem wel enigszins zou verduisteren. Maar Barak stelt hoger prijs op de voldoening van zijn eigen gemoed, de goeden uitslag van zijn onderneming, dan op zijn eer of roem, en daarom wil hij volstrekt niet afzien van zijn verzoek. Hij durft niet strijden, of hij moet Debora naast zich hebben om hem te besturen en voor hem te bidden. Daarom bleef zij met mannenmoed bij haar woord, deze edele *heldin maakte zich op en toog met Barak.*

Richteren 4:10-16

I. Hier roept Barak vrijwilligers op, en had zijn contingent spoedig bijeen, vers 10. Debora had hem bevolen een leger van tien duizend man op de been te brengen, vers 6, en terstond had hij dit aantal krijgers *aan zijn voeten,* die hem volgden en onder zijn bevelen stonden. Van God wordt gezegd, dat Hij ons roept aan Zijn voeten, Jesaja 41:2, dat is: tot Zijn gehoorzaamheid. Sommigen denken dat het betekent, dat zij allen voetknechten waren, eh over het algemeen bestonden de legers van de Joden ook alleen uit voetvolk, waardoor de onevenredigheid in sterkte tussen hen en hun vijanden (die paarden en wagens hadden) zeer groot was, en de overwinning des te meer luisterrijk. Maar de tegenwoordigheid van God en Zijn profetes was meer dan voldoende om tegen die onevenredigheid op te wegen. Barak had zijn mannen aan zijn voeten, hetgeen te kennen geeft, dat zij goedsmoeds waren en hem gaarne volgden, waar hij ook heenging, Openbaring 14:4. Hoewel op de stammen van Nafthali en Zebulon voornamelijk gerekend was, blijkt toch uit Debora's lied, dat ook uit andere stammen sommigen tot hem gekomen waren, van Manasse en Issaschar, en dat er meer verwacht werden, die niet kwamen, van Ruben, Dan en Aser, Hoofdstuk 5:14-17. Maar deze worden hier voorbijgezien, en er wordt ons alleen gezegd dat om zijn tienduizend man waarlijk tot krachtdadige mannen te maken, *Debora met hem optrok.* Het elfde vers betreffende het vertrek van Heber, het hoofd van een van de huisgezinnen van de Kenieten, uit de woestijn van Juda, in het zuiden, waar deze geslachten zich hadden gevestigd, Hoofdstuk 1:16 naar de noordelijke provincie moet tot inleiding dienen van hetgeen volgt betreffende de daad van Jael, een vrouw uit dat gezin.

II. Sisera, bericht hebbende ontvangen van Baraks bewegingen, trekt te velde met een zeer talrijk en machtig leger, vers 12, 13. Zij *boodschapten Sisera.* Sommigen denken, dat dit ziet op de Kenieten, van wie onmiddellijk tevoren melding gemaakt is, vers 11. Zij gaven Sisera kennis van Baraks plaats van bijeenkomst, daar er toen vrede was tussen Jabin en dat geslacht, vers 17. Of zij dit nu al of niet als een vriendelijkheid voor hem bedoeld hebben het diende om in vervulling te brengen wat God door Debora gezegd had, vers 7 :*Ik zal Sisera tot u trekken.* Sisera's vertrouwen berustte voornamelijk op zijn wagens, daarom wordt er bijzonder nota van genomen, *negen honderd ijzeren wagens,* met zeisen aan de assen bevestigd, die, als zij in een leger van voetvolk reden, een schrikkelijke slachting aanrichtten. Zo vernuftig zijn de mensen geweest in het uitdenken van middelen om elkaar te verdelgen, ten einde toe te geven aan de wellusten, waarvan krijgen en vechterijen komen.

III. Debora geeft bevel om de vijand aan te vallen, vers 14. Josephus zegt dat toen Barak Sisera's leger opgesteld zag, pogingen doende om de berg te omsingelen, op welks top hij met zijn krijgsmacht gelegerd was, de moed hem ontzonk en dat hij besloot zich naar een veiliger plaats terug te trekken, maar Debora moedigde hem aan om een aanval op Sisera te doen, hem verzekerende dat dit de dag was, in Gods raad bepaald voor zijn nederlaag. Nu zij het verschrikkelijkst en dreigendst schijnen, zijn zij rijp voor het verderf. Het is zó zeker, dat de zaak zal geschieden dat zij alreeds geschied schijnt te zijn de Heere *heeft Sisera in uw hand gegeven.* Zie hoe het werk en de eer van deze grote krijgsverrichting verdeeld zijn tussen Debora en Barak: zij, als het hoofd, geeft het woord van bevel hij, als de hand, doet het werk. Zo heeft God Zijn gaven onderscheidenlijk uitgedeeld, 1 Corinthiers 12:4 en verv. Maar hoewel gewoonlijk de man hoofd van de vrouw is, 1 Corinthiers 11:3, heeft het Hem, die van de Geest overig heeft, behaagd, de handen te kruisen, het hoofd te plaatsen op schouders van de vrouw, het zwakke van de wereld verkiezende, ten einde het

sterke te beschamen, opdat geen vlees zou roemen voor Zijn aangezicht. Het was goed voor Barak om Debora bij zich te hebben, want zij vulde aan wat er in hem ontbrak:

1. In hem te leiden, door tot hem te zeggen: *Dit is de dag.*

2. Om hem te bemoedigen, door hem de verzekering te geven van Gods tegenwoordigheid: "Is *de Heere niet voor uw aangezicht heen uitgetogen?* Durft gij niet volgen, als gij God zelf tot uw aanvoerder hebt? Bij iedere onderneming is het goed de overtuiging te hebben, dat God voor ons heengaat, dat wij in de weg van onze plicht en onder Zijn leiding zijn. Indien wij reden hebben te hopen dat God voor ons heen gaat, dan behoren wij goedsmoeds en blijmoedig voorwaarts te gaan. Wees niet verbaasd en verschrikt bij de moeilijkheden, die gij ontmoet in het weerstaan van Satan, in het dienen van God, of in het lijden voor Hem, want: Is *de Heere niet voor uw aangezicht heen uitgetogen?* Volhard dan Hem te volgen."

IV. God Zelf verslaat het leger van de vijand vers 15. In gehoorzaamheid aan Debora's bevelen trok Barak van de berg af, hoewel daar in die open vlakte de ijzeren wagens zoveel te meer voordeel op hem zullen hebben, steunende en bouwende op de Goddelijke macht zijn sterkte op de berg verlatende, want "tevergeefs verwacht men het van de heuvelen en de menigte van de bergen, waarlijk in de Heere onze God alleen is Israëls heil," Jeremia 3:23. En hij werd niet teleurgesteld in zijn verwachting: *de Heere versloeg Sisera.* Het was niet zozeer het plotselinge en stoutmoedige strijdrumoer, waarmee Barak hun legerkamp verschrikte dat hen ontmoedigde en verstrooide, maar Gods verschrikking kwam over hun geest, en bracht een onverklaarbare ontsteltenis en verwarring onder hen teweeg. *De sterren* schenen tegen hen gestreden te hebben, Hoofdst 5:20. Josephus zegt dat een geweldige hagelstorm, die hen in het gezicht sloeg, hun deze nederlaag heeft toegebracht, hen buiten gevecht stellende en terugdrijvende, zodat zij een gemakkelijke prooi werden voor het leger Israëls en Debora's woorden waar werden gemaakt "*De Heere heeft hen in uw hand gegeven,* gij zijt nu instaat om met hen te doen wat gij wilt."

V. Kloekmoedig maakt Barak gebruik van zijn voordeel, volgt de slag op met onversaagde vastberadenheid en onvermoeide inspanning, volgt de overwinning op, en jaagt de verstrooide bende van de vijand na tot zelfs aan het hoofdkwartier van hun generaal te Haroseth, vers 16 en spaart niemand van hen, die God in zijn hand had overgegeven om verdelgd te worden, dat *er niet één overbleef.* Als God voor ons heengaat in onze geestelijke strijd, dan moeten wij ons benaarstigen, en als Hij ons door Zijn genade enige voorspoed geeft tegen de vijanden van onze ziel, dan moeten wij er gebruik van maken door waakzaamheid en vastberadenheid, en de heiligen oorlog met kracht voortzetten.

Richteren 4:17-24

Wij zien hier het leger van de Kanaänieten volkomen verslagen. Er wordt gezegd in Psalm 83:10, 11 (waar gepleit wordt op de nederlaag van dit leger als op een precedent, dat God in latere tijden hetzelfde zal doen) dat zij geworden zijn als drek van de aarde. Nu hebben wij hier:

I. De val van hun generaal, Sisera, de overste van het leger, in wie Jabin waarschijnlijk volkomen vertrouwen had gesteld, en daarom niet zelf tegenwoordig was in het leger. Laat ons de voetstappen nagaan van deze machtige in zijn val.

1. Hij verliet zijn wagen en vluchtte te voet vers 15, 17. Zijn wagens waren zijn trots en zijn houvast, en wij kunnen veronderstellen dat hij deswege de heirscharen van de levende Gods heeft gehoond en getart, daar zij allen te voet waren, paard noch wagen hadden, zoals hij er had, terecht wordt hij dus beschaamd in zijn vertrouwen, en genoodzaakt zijn wagen te verlaten, en hij achtte zich pas veilig en gerust, toen hij zijn wagen kwijt was, hoewel wij kunnen veronderstellen dat die wagen de beste was in zijn soort, en het best was bespannen. Zo worden diegenen teleurgesteld, die op het schepsel steunen als op een gebroken rietstaf, hij breekt niet slechts onder hen, maar dringt hun hand binnen, en vervult hen van velerlei smart. De afgod kan spoedig tot een last worden, Jesaja 46:1, en God kan ons ten slotte doen walgen van hetgeen, waarnaar wij zo gesmacht en verlangd hebben. Hoe gluiperig ziet Sisera er uit, nu hij van zijn wagen is afgeklommen! Het is moeilijk te zeggen of hij meer bloost of beeft. Vertrouw niet op prinsen, als zij toch zó spoedig naar beneden gebracht kunnen worden, indien hij, die zo kort tevoren met zoveel verzekerdheid op zijn armen vertrouwde, nu genoodzaakt is om met zo weinig zekerheid alleen op zijn voeten te rekenen.

2. Geen versterkte plaats onder zijn bereik hebbende, vluchtte hij naar de tenten van de Kenieten, om er een schuilplaats te vinden. De geringe en eenzame wijze van leven van de Kenieten had hij tevoren misschien veracht en bespot, temeer omdat de Godsdienst onder hen werd waargenomen, maar nu is hij blij zich onder de beschutting te plaatsen van een van deze tenten en hij kiest de tent van de vrouw, hetzij omdat deze minder verdacht werd, of misschien omdat zij de eerste was, waar hij aankwam, vers 17. En wat hem aanmoedigde om er heen te gaan was, dat er toen vrede was tussen zijn meester en het huis van Heber, niet dat zij een offensief en defensief verbond hadden gesloten, er waren voor het ogenblik slechts geen tekenen van vijandschap tussen hen. Jabin deed hun geen kwaad, heeft hen niet verdrukt zoals hij de Israëlieten verdrukt heeft, hun eenvoudige, rustige, argeloze wijze van leven maakte dat zij noch gewantrouwd noch gevreesd werden, en misschien heeft God dit aldus beschikt als een beloning voor hun standvastige trouw aan de waren Godsdienst. Sisera dacht dat hij dus veilig onder hen zou zijn, niet bedenkende dat zij wel niet zelf leden onder Jabins macht, maar dat zij toch hartelijk medegevoel hadden met Gods Israël, dat er wèl onder leed.

3. Jael nodigde hem binnen te komen en heette hem welkom. Waarschijnlijk stond zij aan de deur van de tent, om berichten van het leger te vernemen, en hoe de veldslag was afgelopen, die niet ver vandaar geleverd was.

a. Zij nodigde hem naar binnen. Misschien stond zij daar uitziende naar een gelegenheid om enigerlei vriendelijkheid te betonen aan een in benauwdheid verkerenden Israëliet, zo dit nodig was. Maar Sisera ziende aankomen hijgende en buiten adem, nodigde zij hem in de tent te komen en er uit te

rusten, waarmee zij, bedoelende hem verlichting te geven van zijn vermoeienis, misschien in werkelijkheid bedoeld heeft zijn vlucht te vertragen, opdat hij in Baraks handen zou vallen, die hem nu ijverig vervolgde en najoeg, vers 18. En het is zeker wel de vraag, of zij reeds dadelijk voornemens was hem het leven te benemen, of dat God het haar later in het hart gaf.

b. Zij maakte veel werk van hem, scheen zeer bezorgd om het hem, als haar gast, gemakkelijk te maken. Was hij moe? Zij wijst hem een zeer gerieflijke plaats om er uit rusten en zijn krachten te verzamelen. Had hij dorst? Dat was niet te verwonderen. Verlangde hij een weinig water om zijn tong te verkoelen? De beste drank, die haar tent opleverde, was tot zijn dienst, en dat was melk, vers 19, waarvan hij, naar wij kunnen veronderstellen, hartig gedronken heeft, en, er door verkwikt zijnde, was hij te beter tot slapen geneigd. Was hij koud, of bevreesd om kou te vatten, of wenste hij verborgen te zijn voor de vervolgers, als deze de tent zouden doorzoeken? Zij bedekte hem met een deken, hetgeen alles zorg te kennen gaf voor zijn veiligheid. Alleen, toen hij verlangde, dat zij voor hem zou liegen, zou zeggen dat hij niet daar was, weigerde zij dit te beloven, vers 20. Wij moeten niet zondigen tegen God, neen, zelfs niet om hen te verplichten, aan wie wij zorg en opmerkzaamheid wensen te betonen. Eindelijk.Wij moeten veronderstellen dat zij haar tent zo stil en rustig hield als het haar maar mogelijk was, alle geraas vermeed, opdat hij zoveel spoediger en vaster zou slapen. En nu was Sisera, toen hij het meest gerust was, het minst veilig. Hoe uiterst onzeker is het menselijk leven! Welke zekerheid kunnen wij er van hebben, als het zo gemakkelijk verraden kan worden door hen, aan wie wij het toevertrouwen, en diegenen er de verwoesters van blijken te zijn, van wie wij hoopten dat zij er de beschermers van zijn zouden? Het beste is God tot onze vriend te maken, want Hij zal ons niet ontrouw zijn.

4. Toen hij in diepe slaap lag, dreef zij een lange tentpin door zijn slaap van zijn hoofd, en bevestigde het aldus aan de grond, en zo doodde zij hem, vers 21. En hoewel dit nu genoeg was om afgedaan met hem te hebben, heeft zij toch, voor alle zekerheid, zijn hoofd afgesneden, Hoofdstuk 5:26, en liet het daar aan de grond genageld liggen. Of zij dit nu al of niet voornemens was, toen zij hem in haar tent nodigde, blijkt niet, waarschijnlijk is de gedachte plotseling bij haar opgekomen, toen zij hem daar in die houding zag liggen, zo gunstig om die dodelijken slag te ontvangen, en waarschijnlijk bracht de gedachte het getuigenis mede, dat zij niet van Satan was, van Satan, als een moordenaar en verderver, maar van God, als rechtvaardige Rechter en Wreker, zoveel hemels licht bespeurde zij in de beweegredenen er toe: de eer van God en de verlossing van Israël, maar niets van de zwartheid, het sombere van boosaardigheid, haat of persoonlijke wraakzucht.

A. Het was een Goddelijke kracht, die haar er toe instaat stelde, haar bezielde met meer dan mannenmoed. Wat zou het geweest zijn, als haar hand had gebeefd en aldus de slag gemist had! Indien hij ontwaakt was, toen zij haar werk begon! Of gesteld eens, dat sommigen van zijn dienaren hem gevolgd waren, en haar hadden verrast toen zij de daad deed, hoe duur zouden zij en de haren er voor betaald hebben! Maar hulp van God verkregen hebbende, brengt zij de daad tot stand.

B. Het was een Goddelijke volmacht die haar er in rechtvaardigde. En daar nu heden aan niemand zo’n opdracht wordt gegeven, niemand er aanspraak op kan maken zo’n buitengewone opdracht van God te hebben ontvangen, behoort zij in generlei geval te worden nagevolgd. De wet van vriendschap en gastvrijheid moet nauwgezet worden nageleefd, en wij moeten het denkbeeld verafschuwen, van iemand te verraden, die wij genodigd en aangemoedigd hebben om vertrouwen in ons te stellen. En wat nu deze daad van Jael betreft (evenals die van Ehud in het vorige hoofdstuk)

wij hebben reden te geloven dat zij zich bewust werd van een Goddelijke aandrift in haar gemoed om haar te doen, die haar de volkomen overtuiging gaf, (en daarom moeten ook wij die overtuiging hebben) dat zij er goed aan deed. Gods oordelen zijn een grote afgrond. Het werktuig voor deze terdoodbrenging was een pin van de tent, dat is een van de grote pinnen, waarmee de tent of een van de staken er van, was bevestigd. Dikwijls verplaatsten zij hun tenten, zij was gewoon deze pinnen in te slaan, en daarom wist zij het met te meer handigheid te doen bij deze grote gelegenheid. Hij, die gedacht heeft Israël te verdelgen met zijn menigte van ijzeren wagens, wordt zelf gedood door een enkele ijzeren pin. Aldus beschaamt het zwakke van de wereld het sterke. Zie hier Jaels roem en Sisera's schande. De grote legerbevelhebber sterft:

a. In zijn slaap, diep in slaap en vermoeid. Dit wordt hier gezegd als een reden, waarom hij zich niet bewoog om weerstand te bieden. Hij lag zo vastgehouden in de ketenen van de slaap, dat hij zijn handen niet kon vinden. "Aldus zijn de stouthartigen beroofd geworden, zij hebben hun slaap gesluimerd, van Uw schelden, o God van Jakob," Psalm 76:6, 7, en zo zijn zij in hun laatste slaap gekomen. Zo beroeme de sterke zich dan niet in zijn kracht, immers waar is zij, als hij slaapt? Zij is zwak, en hij kan niets doen, een kind ken hem dan honen en kwellen, en hem het leven benemen, en toch als hij niet slaapt, is hij weldra op van vermoeienis, en kan evenmin iets doen. Voor de woorden: *hij was vermoeid,* hebben al de oude overzettingen: *hij worstelde en stierf* aldus de Syrische en Arabische. Hij *bezweek en stierf,* aldus de Chaldeeuwse. Hij *was verduisterd en stierf,* aldus de LXX. *Consocians morse soporem,* aldus de Vulgata, slaap en dood samenvoegende, daar zij zo na aan elkaar verwant zijn. Hij *viel in zwijm en stierf.* Hij sterft:

b. met zijn hoofd aan de grond genageld, een zinnebeeld van zijn aardsgezindheid. Zijn oor (zegt bisschop Hall) was zo dicht aan de aarde vastgekluisterd, alsof zijn lichaam luisterde om te vernemen wat er van zijn ziel was geworden. Hij sterft:

c. Door de hand van een vrouw. Dit vermeerderde de schande van zijn dood voor de mensen, en had hij het slechts, zoals Abimelech, geweten, Hoofdstuk 9:54, dan kunnen wij ons voorstellen hoe het de kwelling van zijn eigen hart zou vermeerderd hebben.

II. Israëls blijdschap hierover.

1. Barak, hun aanvoerder, vindt zijn vijand dood, vers 22, en ongetwijfeld was hij zeer tevreden, om zijn werk zo bevorderd te zien, tot heerlijkheid Gods en tot beschaming van zijn vijanden. Had hij al te streng en nauwkeurig op het punt van eer gestaan, hij zou het ten kwade hebben geduid als een belediging, dat de generaal door een andere hand dan de zijne gedood was, maar nu herinnerde hij zich dat hij veroordeeld was om aldus zijn eer verkort te zien, omdat hij er op aangedrongen had dat Debora met hem zou gaan: *De Heere zal Sisera verkopen in de hand van een vrouw,* hoewel men toen weinig dacht dat de voorzegging op die wijze vervuld zou worden.

2. Israël is volkomen verlost uit de hand van Jabin, koning van Kanaän, vers 23, 24. Niet alleen hebben zij door de overwinning van die dag zijn juk afgeschud, maar later de strijd met hem voortgezet, totdat zij hem tot de ondergang gebracht hebben, daar hij en zijn volk door Gods bestel en bevel ten verderve gewijd waren, en niet gespaard moesten worden. Daar de Israëlieten gevoelig gestraft waren voor hun medelijden, waardoor zij dit tevoren niet gedaan hadden, besluiten zij, nu het in hun macht is, hen niet langer te ontzien, maar zich volkomen van hen te ontdoen als een volk,

aan hetwelk barmhartigheid te bewijzen indruiste tegen hun eigen belang, evenals tegen het gebod van God, en waarschijnlijk was het met het oog op het vonnis waaronder zij waren, dat deze vijand hier in de laatste twee verzen driemaal genoemd wordt, en als *koning van Kanaän* wordt aangeduid want als zodanig moest hij verdelgd worden. En zo volkomen was hij uitgeroeid, dat ik mij niet herinner dat er daarna nog van de koningen van Kanaän wordt gesproken. De kinderen Israëls zouden veel kwaad hebben voorkomen indien zij deze Kanaänieten eerder verdelgd hadden, zoals God hun geboden en er hen ook toe instaat gesteld had, maar het is beter laat wijs te zijn en die wijsheid door ervaring te hebben verkregen, dan nooit wijs te zijn.

HOOFDSTUK 5

1 Voorts zong Debora, en Barak, de zoon van Abinoam, ten zelven dage, zeggende:
2 Looft den HEERE, van het wreken der wraken in Israel, van dat het volk zich gewillig heeft aangeboden.
3 Hoort, gij koningen, neemt ter oren, gij vorsten! Ik, den HEERE zal ik zingen, ik zal den HEERE, den God Israels, psalmzingen.
4 HEERE! toen Gij voorttoogt van Seir, toen Gij daarheen traadt van het veld van Edom, beefde de aarde, ook droop de hemel, ook dropen de wolken van water.
5 De bergen vervloten van het aangezicht des HEEREN; zelfs Sinai van het aangezicht des HEEREN, des Gods van Israel.
6 In de dagen van Samgar, den zoon van Anath, in de dagen van Jael, hielden de wegen op, en die op paden wandelden, gingen kromme wegen.
7 De dorpen hielden op in Israel, zij hielden op; totdat ik, Debora, opstond, dat ik opstond, een moeder in Israel.
8 Verkoos hij nieuwe goden, dan was er krijg in de poorten; werd er ook een schild gezien, of een spies, onder veertig duizend in Israel?
9 Mijn hart is tot wetgevers van Israel, die zich gewillig aangeboden hebben onder het volk; looft den HEERE!
10 Gij, die op witte ezelinnen rijdt, gij, die aan het gerichte zit, en gij, die over weg wandelt, spreekt er van!
11 Van het gedruis der schutters, tussen de plaatsen, waar men water schept, spreekt aldaar te zamen van de gerechtigheid des HEEREN, van de gerechtigheden, bewezen aan zijn dorpen in Israel; toen ging des HEEREN volk af tot de poorten.
12 Waak op, waak op, Debora, waak op, waak op, spreek een lied! maak u op, Barak! en leid uw gevangenen gevangen, gij zoon van Abinoam.
13 Toen deed Hij de overgeblevenen heersen over de heerlijken onder het volk; de HEERE doet mij heersen over de geweldigen.
14 Uit Efraim was hun wortel tegen Amalek. Achter u was Benjamin onder uw volken. Uit Machir zijn de wetgevers afgetogen, en uit Zebulon, trekkende door den staf des schrijvers.
15 Ook waren de vorsten in Issaschar met Debora; en gelijk Issaschar, alzo was Barak; op zijn voeten werd hij gezonden in het dal. In Rubens gedeelten waren de inbeeldingen des harten groot.
16 Waarom bleeft gij zitten tussen de stallingen, om te horen het geblaat der kudden? De gedeelten van Ruben hadden grote onderzoekingen des harten.
17 Gilead bleef aan gene zijde van de Jordaan; en Dan, waarom onthield hij zich in schepen! Aser zat aan de zeehaven, en bleef in zijn gescheurde plaatsen.
18 Zebulon, het is een volk, dat zijn ziel versmaad heeft ter dood, insgelijks Nafthali, op de hoogten des velds.
19 De koningen kwamen, zij streden; toen streden de koningen van Kanaan, te Thaanach aan de wateren van Megiddo; zij brachten geen gewin des zilvers daarvan.
20 Van den hemel streden zij, de sterren uit haar loopplaatsen streden tegen Sisera.
21 De beek Kison wentelde hen weg, de beek Kedumin, de beek Kison; vertreed, o mijn ziel! de sterken.
22 Toen werden de paardenhoeven verpletterd, van het rennen, het rennen zijner machtigen.
23 Vloekt Meroz, zegt de Engel des HEEREN, vloekt haar inwoners geduriglijk; omdat zij niet gekomen zijn tot de hulp des HEEREN, tot de hulp des HEEREN, met de helden.

24 Gezegend zij boven de vrouwen Jael, de huisvrouw van Heber, den Keniet; gezegend zij ze boven de vrouwen in de tent!
25 Water eiste hij, melk gaf zij; in een herenschaal bracht zij boter.
26 Haar hand sloeg zij aan den nagel, en haar rechterhand aan den hamer der arbeidslieden; en zij klopte Sisera; zij streek zijn hoofd af, als zij zijn slaap had doorgenageld en doorgedrongen.
27 Tussen haar voeten kromde hij zich, viel henen, lag daar neder; tussen haar voeten kromde hij zich; hij viel; alwaar hij zich kromde, daar lag hij geheel geschonden!
28 De moeder van Sisera keek uit door het venster, en schreeuwde door de tralien: Waarom vertoeft zijn wagen te komen! Waarom blijven de gangen zijner wagenen achter?
29 De wijsten harer staatsvrouwen antwoordden; ook beantwoordde zij haar redenen aan zichzelve:
30 Zouden zij dan den buit niet vinden en delen? een liefje, of twee liefjes, voor iegelijken man? Voor Sisera een buit van verscheidene verven, een buit van verscheidene verven, gestikt; van verscheiden verf aan beide zijden gestikt, voor de buithalzen?
31 Alzo moeten omkomen al Uw vijanden, o HEERE! die Hem daarentegen liefhebben, moeten zijn, als wanneer de zon opgaat in haar kracht. En het land was stil, veertig jaren.

Dit hoofdstuk bevat het overwinningslied, dat samengesteld en gezongen werd bij gelegenheid van de overwinning, door Israël behaald over de krijgsmacht van Jabin, koning van Kanaän, en de gelukkige gevolgen van de overwinning. Het was waarschijnlijk toen het gebruik, om bij zodanige gelegenheden gedichten te maken, doch van al de gedichten uit de tijd van de richteren is dit het enige dat bewaard bleef, omdat het gedicht werd door Debora een profetes, en bestemd werd om toen als een lofpsalm te worden gezongen, en omdat het een voorbeeld was van lofzegging voor latere eeuwen, en het zeer veel licht verspreidt over de geschiedenis van de tijden.

I.Het begint met lof aan God, vers 2,3.

II. De inhoud van dit lied doet de gedachtenis voortleven aan deze grote krijgsverrichting.

1.Gods verschijningen voor hen bij deze gelegenheid vergelijkende met Zijn verschijningen aan hen op de berg Sinai, vers 4,5..

2 Verheerlijkende hun verlossing uit aanmerking van de rampzaliger toestand waarin zij geweest zijn, vers 6-8. .

3 Hen oproepende om zich te verenigen in Zijn lof, die gedeeld hebben In de weldaad van hun voorspoed. vers 9-13. .

4 Eer gevende aan de stammen, die ijverig werkzaam waren geweest in die oorlog, en schande roepende over hen, die geweigerd hebben zich tot deze dienst te begeven, vers 14-19, 23. ,

5 Er nota van nemende, dat God zelf Sisera gedood heeft, en daarover is het lied zeer uitvoerig, vers 24-30.

Het besluit met een gebed tot God, vers 31.

Richteren 5:1-5

Het vorige hoofdstuk liet ons weten, welke grote dingen God gedaan heeft voor Israël, in dit hoofdstuk hebben wij hun dankerkentenis aan God, opdat alle eeuwen van de kerk het hemelse werk zouden leren van God te loven.

I. God wordt geloofd door een lied. Dat is:

1. Een zeer natuurlijke uiting van blijdschap: Is iemand goedsmoeds? Dat hij zinge, en heilige vreugde is de ziel en de wortel van lof en dankzegging. Het behaagt God zich verheerlijkt te achten door onze blijdschap in Hem en Zijn wonderwerken. De blijdschap van Zijn dienstknechten is Zijn verlustiging, en hun lofzangen zijn Hem een lieflijk geklank.

2. Een zeer gepast middel om de kennis te verspreiden van grote gebeurtenissen en de herinnering er aan te bewaren. Buren zullen dit lied van elkaar leren, kinderen zullen het leren van hun ouders, en zodoende zullen zij, die geen boeken hadden, of niet konden lezen, bekend gemaakt worden met deze werken van God, en het een geslacht zal aldus Gods werken loven en aanbevelen aan een ander geslacht, en Zijn mogendheden verkondigen, Psalm 145:4 en verv.

II. Debora zelf heeft, zoals blijkt uit vers 7, dit lied geschreven, *totdat ik, Debora, opstond.* En de eerste woorden behoren overgezet te worden: *Toen zong zij, Debora.* Zij gebruikte haar gaven als profetes in het samenstellen van dit lied, en de toon er van is van het begin tot het einde zeer schoon en verheven, de beeldspraak is levendig, de uitdrukkingen zijn sierlijk, en er is in geheel dit lied een bewonderenswaardige vermenging van lieflijkheid en majesteit. Geen poëzie is te vergelijken bij gewijde poëzie. En wij kunnen veronderstellen, dat zij haar macht als vorstin gebruikte om het zegevierende leger Israëls te verplichten om dit lied van buiten te leren en te zingen. Zij verwacht niet dat zij door hun gedichten haar lof zullen verkondigen en haar zullen verheerlijken, maar verlangt dat zij in dit gedicht zich met haar zullen verenigen om Gods lof te verkondigen en Hem groot te maken. Zij is het eerste kamrad geweest in de veldslag, en nu is zij het ook in de dankzegging.

III. Het werd gezongen te dien dage, niet op de eigen dag van de veldslag maar bij die gelegenheid, en spoedig daarna, zodra er een geschikte dag van dankzegging kon bepaald worden. Als wij zegen van God verkregen hebben, dan behoren wij snel en vaardig te zijn in onze dankzegging er voor, als de indruk van de ons bewezen weldaad nog vers is. Het is een rente, die op de dag uitbetaald moet worden.

1. Zij begint met een algemeen Hallelujah: *Looft (of zegent,* want dat is de betekenis van het Hebreeuwse woord) *de Heere,* vers 2. Het doel van het lied is eer te geven aan God dit wordt dus het eerst gesteld ten einde hetgeen volgt te verklaren en te leiden, zoals de eerste bede in het gebed onzes Heeren: Uw *naam worde geheiligd.* God wordt hier geprezen voor twee dingen:

a. Voor de wraak, die Hij gedaan heeft aan Israëls vijanden, voor de wraak van Israël op hun trotse en wrede verdrukkers, weergevende in hun schoot al het kwaad, dat zij Zijn volk gedaan hebben. De Heere is bekend als een rechtvaardig God, en de God, wiens de wrake is, door het recht dat Hij doet, Psalm. 9:17.

b. De genade, die HU gaf aan Israëls vrienden, *toen het volk zich gewillig heeft aangeboden* om in deze krijg te dienen. God moet de eer hebben van al de goede diensten, die ons te eniger tijd gedaan worden, en hoe gewilliger zij gedaan worden, hoe meer Hij gezien moet worden in de genade die beide het willen en het volbrengen werkt. Voor deze twee dingen besluit zij dit lied in de geschiedenis te doen vermelden tot eer van de eeuwige God, vers 3. *Ik, de Heere zal ik zingen,* de Heere, JAHWEH, die God van onbetwistbare heerschappij en onweerstaanbare macht, *de Heere, de God Israels, zal ik psalmzingen,* die alles bestuurt ten goede van Zijn kerk.

2. Zij roept de groten van de wereld, die aan het boveneinde van de tafel zitten, op om acht te geven op haar lied, en kennis te nemen van het onderwerp er van. *Hoort, gij koningen! neemt ter ore, gij vorsten!*

a. Zij wil hen doen weten dat, hoe groot en hoog zij ook zijn, er Één boven hen is, met wie te strijden dwaasheid is, en aan wie zich te onderwerpen hun belang is, dat paarden en wagens ijdele dingen zijn om op te vertrouwen, en veiligheid of behoudenis van te verwachten.

b. Zij wil dat zij zich met haar verenigen in het loven van de God Israëls, en dat zij niet langer hun nagemaakte goden zouden prijzen, zoals Belsazar gedaan heeft, Daniel 5:4 :Hij prees de gouden en zilveren goden. Zij vermaant hen, zoals de psalmist, Psalm 2:10,11:"Nu dan, gij koningen! handelt verstandiglijk, dient de Heere met vreze."

c. Zij wil dat zij zich laten waarschuwen door het lot van Sisera, en het dus niet wagen leed te doen aan het volk van God, wier zaak God vroeg of laat tot de Zijne zal maken, als Hij het hun aangedane onrecht zal wreken.

3. Zij ziet terug op Gods vroegere verschijningen, en vergelijkt deze er mede, ten einde de hoogheerlijken werker van deze grote verlossing te meer groot te maken. Wat God doet moet ons voor de geest brengen wat Hij gedaan heeft, want Hij is dezelfde, gisteren, en heden, en tot in eeuwigheid, vers 4. *Heere, toen Gij voorttoogt van Seir.* Dat kan verstaan worden, hetzij:

a. Van de verschijningen van Gods macht en gerechtigheid tegen de vijanden van Israël om hen te beteugelen en ten onder te brengen, en dan komt Habakuk 3:3, 4 en verv. hiermede overeen, waar de verwoesting van de vijanden van de kerk aldus beschreven wordt. Toen God Zijn volk uit het land van Edom had geleid, heeft Hij Sihon en Og aan hen onderworpen. zo’n verschrikking en verbazing over hen doende komen, dat het hun was alsof hemel en aarde zich tegen hen hadden verenigd. Hun hart versmolt, alsof geheel de wereld om hen heen versmolten was. Of het geeft de heerlijke tentoonspreidingen te kennen van de Goddelijke Majesteit, de verbazingwekkende uitwerkselen van Gods kracht, die genoeg is om de aarde te doen beven, de hemelen te doen smelten als sneeuw voor de zon, en de bergen te doen wijken. Vergelijk Psalm 18:8. Het is er zo verre vandaan, dat Gods raadsbesluiten door enigerlei schepsel verhinderd kunnen worden, dat, als de tijd voor hun tenuitvoerlegging gekomen is, hetgeen hun in de weg scheen te staan, niet slechts voor hen zal wijken, maar er dienstbaar aan gemaakt zal worden. Zie Jesaja 64:1, 2. Of:

b. Het is bedoeld van de verschijningen van Gods majesteit en heerlijkheid in Israël, toen Hij hun Zijn wet gaf op Sinaï. Toen was het letterlijk waar: *Toen beefde de aarde, ook droop de hemel.* Vergel. Deuteronomium 33:2, Psalm 68:8, 9. Laat al de koningen en vorsten weten, dat dit de God

is, die Debora prijst, en niet de minne, onmachtige godheden, waaraan zij hulde en aanbidding brengen. De Chaldeeuwse paraphrast past dit toe op de wetgeving, maar geeft ons een vreemde uitlegging van deze woorden: "De bergen vluchten. Thabor, Hermon en Karmel streden onder elkaar. De één zei: Laat de Goddelijke Majesteit op mij wonen, de andere zei: Laat haar op mij wonen, maar God liet haar wonen op de berg Sinai, de geringste van al de bergen." Ik veronderstel dat de bedoeling is: de minst kostelijke, of minst van waarde, omdat hij rotsachtig en onvruchtbaar is.

Richteren 5:6-11

I. Hier beschrijft Debora de rampzalige toestand van Israël onder de tirannie van Jabin, opdat de grootheid van hun benauwdheid de verlossing zoveel heerlijker zal doen uitkomen vers 6. *"In de dagen van Samgar,* die iets gedaan heeft ter verlossing Israëls van de Filistijnen, tot aan de dagen van Jael, dat is: tot op de huidige dag, waarin Jael zich onderscheiden heeft, is het land verwoest geworden."

1. Er was geen handel. Uit gebrek aan krijgslieden om de kooplieden in hun doen van zaken te beschermen tegen de invallen van de vijand, en uit gebrek aan magistraten om dieven en rovers in hun eigen midden te beteugelen en te straffen (mannen aan wie, zoals men zegt, het geluk was tegengelopen, en geen werk of bezigheid hebbende struikrovers zijn geworden) zodat alle bedrijf stilstond, de grote wegen vermeden werden, en er nu geen karavanen van kooplieden meer gezien werden.

2. Er werd niet gereisd. In tijden, toen er nog een regering was en orde heerste, konden de reizigers veilig over de openbare wegen gaan, en waren de rovers genoodzaakt zich op bijwegen op te houden, maar nu maakten de rovers de grote wegen onveilig en waren de eerzame reizigers genoodzaakt om in voortdurenden angst langs bijwegen te gaan.

3. Er was geen landbouw. De akkers moesten wel braak liggen, als de dorpsbewoners, de landlieden, hun bedrijf staakten, hun huizen verlieten, waar zij voortdurend verontrust en geplunderd werden, om voor zich en hun gezin een toevlucht te zoeken in bemuurde en versterkte steden.

4. Geen bedeling van het recht. Er was strijd in de poorten, waar hun gerechtshoven zitting hielden, vers 8, zodat *des Heeren volk niet af kon gaan tot de poorten* voordat deze verlossing gewerkt was. De onophoudelijke invallen van de vijand beroofden de magistraten van hun waardigheid en het volk van de weldaad hunner regering,

5. Er was geen vrede voor hem, die uitging, of voor hem, die inkwam. De poorten, door welke zij heen en weer gingen, werden bezocht door vijanden, ja zelfs de plaatsen waar men water schept werden verontrust door de schutters-het was zeker wel een grote heldendaad, om de personen, die water schepten, te verschrikken!

6. Zij hadden wapens noch kloekmoedigheid, om zichzelf te helpen, *onder veertig duizend in Israël werd schild noch spies gezien* vers 8. Zij zijn òf door hun verdrukkers ontwapend, of zij hadden de krijgskunst veronachtzaamd, zodat, al hadden zij ook spiesen en schilden, zij toch niet gezien werden, zij waren ter zijde geworpen, of zij hadden ze laten verroesten, daar zij noch de bekwaamheid, noch de wil hadden om ze te gebruiken.

II. Zij toont in één woord wat het was, dat al deze ellende over hen had gebracht: *Zij verkoren nieuwe goden,* vers 8. Het was hun afgoderij, die God er toe bracht om hen aldus in de handen van hun vijanden over te geven. De Heere hun God was een Heere, maar dat was hun niet genoeg, zij moesten meer hebben veel meer, nog meer. Hun God was de Oude van dagen, nog dezelfde, en daarom werden zij Hem moede, en moesten zij nieuwe goden hebben, waar zij op verzot waren, zoals kinderen op nieuwe kleren, namen, die pas uitgevonden waren, helden, die pas tot goden

waren verklaard. Toen aan hun vaderen de keus was voorgesteld, hebben zij de Heere tot hun God verkoren, Jozua 24:21, s maar zij wilden bij die keuze niet blijven, zij moeten goden hebben, die zij zichzelf hebben verkoren.

III. Zij neemt nota van Gods grote goedheid jegens Israël, door de zodanigen te verwekken, die hun leed en hun bezwaren konden verlichten. In de eerste plaats: zij zelf, vers 7. *Totdat ik, Debora, opstond,* om hen te beteugelen en te bestraffen, die de openbare vrede verstoorden, de mensen bij hun beroep en bedrijf te beschermen, en toen kregen de zaken spoedig een geheel ander aanzien. Toen dit blijde licht aanbrak, hebben deze roofdieren zich teruggetrokken, "de mens ging weer uit tot zijn werk en naar zijn arbeid,' Psalm 104:22, 23. Aldus werd zij een moeder in Israël, een voedstermoeder, zo groot was de liefde, die zij haar volk toedroeg, en zoveel zorg en moeite heeft zij zich gegeven voor het openbare welzijn. Onder haar waren nog andere bestuurders van Israël, vers 9. die evenals zij, het hun gedaan hebben om Israël te hervormen, en toen, evenals zij, zich vrijwillig hebben aangeboden, om in deze oorlog te dienen, niet aandringende op de vrijstelling, waarop hun ambt en waardigheid hun het recht gaven, toen zij zo'n schone gelegenheid hadden om voor de zaak van hun land op te treden, en ongetwijfeld heeft het voorbeeld van de regeerders invloed gehad op het volk, *om zich gewillig aan te bieden,* vers 2. Van deze regeerders, of wetgevers, zegt zij: *mijn hart is tot hen,* dat is: "Ik bemin en acht hen, zij hebben voor altijd mijn hart gewonnen, ik zal hen nooit vergeten," Diegenen zijn dubbele eer waardig, die vrijwillig de eisen van hun eer en hun belang opgeven, ten einde God en Zijn kerk te dienen.

IV. Zij roept hen op, die bijzonder deel hadden in de weldaad en het voordeel van deze grote verlossing, om er nu ook bijzonder dank voor te brengen aan God, vers 10, 11. Laat ieder spreken, naarmate hij de goedheid Gods heeft bevonden in deze gelukkige ommekeer van het aanzien van de publieke aangelegenheden.

1. *Gij, die op witte ezelinnen rijdt,* dat is: de hoge adel en de aanzienlijken. Paarden waren weinig in gebruik in dat land, waarschijnlijk hadden zij een veel beter en fraaier ras van ezels dan wij hebben, maar personen van rang en aanzien schijnen onderscheiden te zijn geworden door de kleur van de ezels, die zij bereden, de witte, meer zeldzaam zijnde, werden daarom het meest op prijs gesteld. Er wordt nota van genomen, dat Abdons zonen en kleinzonen op ezelsveulens reden, hetgeen hen kenmerkte als mannen van aanzien, Hoofdstuk 12:14. Laat zodanigen, die door deze verlossing hersteld zijn in hun vrijheid niet alleen, zoals andere Israëlieten, maar ook in hun waardigheid, Gods lof verkondigen.

2. Laat hen, *die aan het gericht zitten,* er zich van bewust zijn, en er dankbaar voor wezen als voor een zeer groten zegen, dat zij er veilig kunnen nederzitten, dat hun het zwaard van de gerechtigheid niet uit de hand wordt geslagen door het zwaard van de oorlog.

3. Laat hen, *die over weg wandelen,* en daar niemand ontmoeten, die hun schrik aanjaagt, in vrome overdenking spreken tot zichzelf, en in Godsdienstige gesprekken tot hun medereizigers, van de goedheid Gods in het bevrijden van de wegen van de bandieten, die ze zo lang onveilig hadden gemaakt.

4. Laat hen, die in vrede *water scheppen,* aan wie de put niet wordt ontnomen of toegestopt, noch in gevaar zijn van door de vijand te worden gevangen, als zij uitgaan om daar te putten, waar zij zich

zo veel veiliger vinden en zoveel meer gerust, dan zij er geweest zijn *tezamen spreken van de gerechtigheden des Heeren,* niet van de daden van Debora, of van Barak, maar van de Heere, opmerkende hoe Zijn hand vrede maakt in onze landpalen, dat is de daad *des Heeren.* Merkt op in deze Zijn daden:

a. Gerechtigheid, geoefend aan Zijn vermetele vijanden. Dat zijn de rechtvaardige daden des Heeren. Ziet Hem een rechtvaardige zaak bepleitende, rechtmatig zittende op Zijn troon van het gericht, en eert Hem als de Rechter van de gehele aarde.

b. Goedertierenheid, bewezen aan Zijn sidderend volk, *de bewoners van de dorpen,* die het meest blootgesteld waren aan de vijand, hadden het meest geleden, en waren in het grootste gevaar, Ezechiel 38:11. Het is de eer en heerlijkheid Gods om hen te beschermen, die het meest aan gevaar zijn blootgesteld, en de zwaksten te hulp te komen. Laat ons allen opmerken het aandeel, dat wij, in het bijzonder hebben in openbare vrede en rust inzonderheid de bewoners van de dorpen, en er Gode de lof voor geven.

Richteren 5:12-23

I. Hier wekt Debora zichzelf en Barak op om op de plechtigste wijze deze overwinning te bezingen tot heerlijkheid Gods en ter ere van Israël, ter aanmoediging van hun vrienden en ter groter beschaming van hun vijanden, vers 12.

1. Als profetes moet Debora het doen door een lied, en zij wekt zich op om het te dichten en te zingen, *Waak op, waak op, Debora,* en wederom: *Waak op, waak op*. Hiermede geeft zij te kennen zich bewust te zijn van het voortreffelijke en het moeilijke van het werk, het behoefde en verdiende de uiterste levendigheid en kracht van ziel in het volbrengen er van, al de krachten en gaven van de geest moeten er voor gebruikt worden. En aldus geeft zij ook uitdrukking aan de bewustheid, die zij had van haar eigen zwakheid, van haar neiging om in het werk te verslappen. Het loven van God is een werk, waartoe wij ons moeten opwekken, Psalm 108:3.

2. Barak, als generaal, moet het doen door een zegepraal. *Leid uw gevangenen gevangen.* Hoewel Sisera's leger te velde verslagen werd en geen lijfsgenade werd verleend, kunnen wij toch veronderstellen, dat bij het opvolgen van de overwinning, toen de krijg inhet landvan de vijand werd overgebracht, er velen gevonden werden, die geen wapens droegen, en dat deze tot krijgsgevangenen werden gemaakt, deze wilde zij in ketenen Barak doen volgen, als hij zijn openbare intocht hield in de stad, om zijn triomf op te luisteren, niet, alsof het hem een genoegen was zijn medeschepselen te vertreden, maar aldus moet hij eer geven aan God, en het goede doeleinde van Zijn regering dienen, welke daarin bestaat: de hoogmoedigen te zien en hen te vernederen.

II. Zij geeft een goede reden op voor deze lof en triomf, vers 13. Deze glorierijke overwinning had aan het overblijfsel van Israël en aan Debora in het bijzonder, een zeer groot aanzien gegeven, en zij waren dit volstrekt en alleen aan God verschuldigd.

1. De Israëlieten waren weinig talrijk en onbeduidend geworden, en toch gaf God hun heerschappij over de heerlijken, dat is de edelen. Velen van hen waren door de vijand gedood, velen stierven van verdriet, en misschien waren sommigen van hen met hun gezin en hun bezitting uitgeweken naar vreemde landen, en toch hebben de weinigen, die overgebleven waren, door de hulp Gods en met een enkele kloekmoedige daad, niet alleen het juk van de verdrukking afgeschud van hun eigen hals, maar macht verkregen over hun verdrukkers. Zolang er nog iemand van Gods Israël is overgebleven, (en ook in de slechtsten tijd zal God nog een overblijfsel hebben) is er hoop, al is dit overblijfsel ook nog zo klein, want God kan hem, die overgebleven is, al is hij slechts een enkel persoon, over de machtigsten en hoogmoedigsten doen zegevieren.

2. Debora zelf behoorde tot de zwakkere kunne, die sedert de val veroordeeld was tot onderworpenheid, en toch heeft de Heere, die zelf hoger is dan de hoogsten, haar gemachtigd om over de geweldigen te heersen, de geweldigsten van Israël, die zich gewillig onderwierpen aan haar leiding, en haar instaat gesteld om over de geweldigsten van Kanaän te zegevieren, die vielen voor het leger, dat onder haar bevelen stond, zo verwonderlijk heeft Hij de nederen staat van Zijn dienstmaagd aangezien. "De Heere heeft mij, een vrouw, doen heersen over de geweldigen." Een verachte steen wordt tot hoofd des hoeks gesteld. Dit is van de Heere geschied, en het is wonderlijk in onze ogen.

III. Zij maakt bijzondere opmerkingen op hen die in deze grote krijgsverrichting betrokken waren, nota er van nemende, wie tegen hen streed wie voor hen streed, en wie onzijdig bleven.

1. Wie tegen hen streed. Er moet nota worden genomen van de macht van de vijand opdat de overwinning zoveel glorierijker uitkomt. Jabin en Sisera waren vermeld in de geschiedenis, maar hier blijkt nu nog:

a. Dat Amalek in verbond was met Jabin, en hem hulp zond, of dit tenminste poogde te doen. Efraïm wordt hier gezegd tegen Amalek te hebben gestreden vers 14, waarschijnlijk had hij hulptroepen van de Amalekieten onderschept en afgesneden, die op weg waren om zich met Sisera's krijgsmacht te verenigen. Amalek had Moab geholpen om Israël te verdrukken, Hoofdstuk 3:13, en had nu Jabin geholpen. De Amalekieten waren onverzoenlijke vijanden van Gods volk, wier hand altijd op de troon des Heeren was, Exodus 17:16, en daarom te meer gevaarlijk.

b. Dat anderen uit de koningen van Kanaän, die na de nederlaag, hun door Jozua toegebracht, zich enigszins hersteld hadden, zich bij Jabin hadden gevoegd, zijn leger met hun hulptroepen hadden versterkt, daar zij dezelfde onverzoenlijke vijandschap koesterden tegen Israël als hij, en die koninkrijken, toen zij in hun kracht waren onderworpen zijn geweest aan de koning van Hazor, Jozua 11:10 s. Deze koningen *kwamen en streden,* vers 19. Israël had geen koning, hun vijanden hadden velen, wier macht en invloed, inzonderheid als zij in verbond met elkaar handelden, hen zeer geducht maakten maar toch was Israël, dat de Heere tot zijn Koning had, hun allen te sterk. Van deze koningen wordt gezegd: Zij *brachten geen gewin des zilvers daarvan,* het waren geen huurlingen in de dienst van Jabin, (de zodanigen blijken dikwijls onbetrouwbaar in de nood) neen, het waren vrijwilligers, van harte de zaak tegen Israël toegedaan. Zij begeerden de schatten niet van zilver, zegt de Chaldeer, het was hun slechts om Israëls ondergang te doen. Handelende uit beginsel waren zij des te meer geducht, en zullen des te meer wreed zijn.

2. Wie voor hen streden. Van de verschillende stammen, die hen in deze grote krijgsverrichting bijstonden, wordt hier met ere gesproken, want, hoewel God voornamelijk en in de eerste plaats verheerlijkt moet worden behoren de werktuigen in Zijn dienst toch de hun toekomende lof te ontvangen ter aanmoediging van anderen, maar, met dat al: het was de hemel, die de schaal deed overhellen naar de zijde van Israël.

A. Efraïm en Benjamin, de stammen, onder wie Debora zelf leefde, hebben zich onder haar invloed veel moeite en inspanning getroost, en hielden zich kloekmoedig, want haar palmboom was in de stam van Efraïm, en dicht bij die van Benjamin, vers 14. *Uit Efraïm was hun* wortel, en in die wortel leven, tegen Amalek. Er was in Efraïm een berg, *de berg van de Amalekiet* genaamd, (vermeld in Hoofdstuk 12:15) die, naar sommigen denken, hier bedoeld is en sommigen lezen de zin: Er was een wortel in Amalek, dat is: in die berg, een krachtig besluit in het hart van dat volk, om de verdrukkers het hoofd te bieden, hetgeen de wortel was van de zaak. Hierin had Benjamin een goed voorbeeld gegeven onder zijn volk, Efraïm bewoog zich achter u, Benjamin. Hoewel Benjamin de jongste stam was, en vooral in die tijd zeer achterstond bij Efraïm in aantal zowel als in vermogen, heeft Efraïm toch, waar zij-de Benjaminieten voorgingen, hen gevolgd, en is voor de gemeenschappelijke zaak opgekomen. Als wij de stoutmoedigheid niet hebben om te leiden, voor te gaan, moeten wij toch niet zo trots of zo gemelijk zijn van niet te willen volgen, zelfs onze minderen te volgen, als het in een goed werk is. Efraïm was op enige afstand van de plaats van de handeling,

en kon daarom niet veel van zijn takken uitzenden in de dienst. Maar Debora, die een van hun was, wist dat er een wortel in hen was, en dat zij de zaak van harte waren toegedaan. Dr. Lightfoot geeft hier een geheel andere zin aan: Jozua, van Efraïm, is een wortel van zulke overwinningen geweest over Amalek, Exodus 17, en Ehud van Benjamin, nu onlangs tegen Amalek en Moab.

B. Het ijs gebroken zijnde door Efraïm en Benjamin, hebben Machir (de halve stam van Manasse aan de andere kant van de Jordaan) en Zebulon mannen gezonden, die zeer dienstig waren voor dit grote doel. Als een leger op de been gebracht moet worden, inzonderheid onder zulke nadelige omstandigheden als veroorzaakt werden door het langdurig ontwend zijn aan het gebruik van de wapenen en de mismoedigheid des volks, dan is het van het grootste belang om voorzien te worden:

a. Van mannen van moed voor officieren, en van dezulken heeft het geslacht van Machir hen voorzien want vandaar kwamen de wetgevers, of eigenlijk de bestuurders. De kinderen van Machir waren inzonderheid vermaard om hun dapperheid in de tijd van Mozes, Numeri 32:39, en het schijnt dat die eigenschap van kloekmoedigheid voortleefde in hun geslacht, temeer, daar zij hun bezittingen hadden aan de grenzen.

b. Van mannen van geleerdheid en vernuft, om secretarissen te zijn van krijgszaken, en van de zodanigen werden zij voorzien uit de stam van Zebulon. Vandaar kwamen mannen, die de pen van de schrijvers hanteerden, schrijvers, die de orders uitvaardigden, circulaires schreven, lastbrieven opstelden, monsterrollen nazagen en de rekeningen bijhielden. Zo moet "een ieder gelijk hij gave ontvangen heeft, haar bedienen aan de anderen, tot welzijn van het algemeen" 1 Petrus 4:10. De ogen zien, en de oren horen, voor het gehele lichaam. Ik weet dat het algemeen verstaan wordt van de voortvarendheid zelfs van de geleerden uit die stam, die de wet bestudeerden en verklaarden, om voor deze zaak de wapens op te vatten, hoewel zij meer wisten van boeken dan van de krijgskunst. Zo zegt Sir Richard Blackmore:

"De geleerde schrijvers van Zebulon legden de pen neer en grepen naar het zwaard."

C. Ook Issaschar bewees goede diensten. Hoewel hij de rust zag, dat zij goed was, en daarom zijn schouder boog om te dragen, dat de hoedanigheid is van deze stam, Genesis 49:15, hebben zij het toch nu veracht om het juk te dragen van aan Jabin schatting te betalen, en gaven zij nu de voorkeur aan het moeizame, maar edele werk van de strijd, boven een slaafse rust. Hoewel er niet veel gewone soldaten uit die stam geworven schijnen te zijn, waren toch de vorsten *in Issaschar met Debora en Barak,* vers 15, waarschijnlijk in een grote krijgsraad om hun in geval van nood van raad te dienen. En het schijnt wel dat deze vorsten van Issaschar in persoon met Barak te velde zijn getogen. Ging hij te voet? Zij liepen met hem, noch met hun achtbaarheid te rade gaande, noch met hun gemak. Ging hij in het dal, de plaats van het meeste gevaar? Zij stelden zich met hem bloot aan het gevaar en waren nog aan zijn rechterhand om hem raad te geven, want "de kinderen Issaschars waren mannen, ervaren in het verstaan van de tijden," 1 Kronieken 12:32.

D. Zebulon en Nafthali waren de stoutsten en bedrijvigsten van al de stammen, niet alleen uit een bijzondere genegenheid voor Barak maar omdat zij het dichtst bij Jabin lagen, en het juk van de verdrukking hun zwaarder was de voor de andere stammen. Beter te sterven in eer, dan te leven in slavernij, en daarom hebben zij in vrome ijver voor God en hun land, *hun ziel versmaad ten dode op de hoogten van het veld,* vers 18. Met welk een heldhaftige dapperheid rukten zij voorwaarts,

deden zij hun aanval, zelfs op de ijzeren wagens, het gevaar verachtende, en in zo goed een zaak de dood zelf tartende!

E. De sterren aan de hemel schenen op Israëls zijde, vers 20. *De sterren uit haar loopplaatsen streden* volgens de order en het bestuur van Hem, die de grote Heere is van hun heirscharen, *tegen Sisera* door hun boze invloeden, of door stormen te veroorzaken met donder en hagel, die zoveel hebben bijgedragen tot de volkomen nederlaag van Sisera. De Chaldeër leest de zin: "Van de hemel, van de plaats waar de sterren uitgaan, werd strijd gevoerd tegen Sisera, " dat is: de macht van de God des hemels was tegen hem, gebruik makende van de dienst van de engelen van de hemel. Op de een of andere wijze hebben de hemellichamen (niet in hun loop gestuit, zoals toen op Jozua's woord de zon stilstond, maar hun loop vervolgende) tegen Sisera gestreden. Tegen hen, van wie God een vijand is, voert geheel de schepping krijg. Misschien hebben de bliksemstralen, waarmee de sterren streden, de paarden verschrikt, zodat zij renden totdat hun hoeven verpletterd waren, vers 22, en waarschijnlijk de ijzeren wagens, die zij trokken, omvergeworpen werden, misschien wel op hen, die ze bestuurden.

F. De beek Kison streed tegen hun vijanden. Zij wentelde hen weg, die gehoopt hadden er doorheen te zullen ontkomen, vers 21. Gewoonlijk was het slechts een ondiepe beek, en daar zij in hun eigen land stroomde, kunnen wij veronderstellen, dat zij goed met haar waadbare plaatsen bekend waren, maar nu was zij, waarschijnlijk door zware regens zo gezwollen, en was de stroom zo diep en sterk, dat zij, die beproefden haar te passeren, verdronken daar zij uitgeput van vermoeienis, zwak waren en niet instaat om er zich een weg door heen te banen. En toen werden de paardenhoeven verpletterd van het stampen of draven. De beek Kison wordt *de oude beek* genoemd, vers 21 omdat zij door oude geschiedschrijvers beschreven, of door oude dichters bezongen werd, of liever, omdat vanouds in de raad Gods besloten was om op dat tijdstip Zijn doeleinden tegen Sisera te dienen, en het ook deed, alsof zij expres daartoe gemaakt was, zo wordt van de wateren van de oude vijver gezegd, dat God ze lang tevoren geformeerd heeft, voor het gebruik, waartoe zij dienden, Jesaja 22:11.

G. Debora's eigen ziel streed tegen hen. Met een heilig juichen spreekt zij daarvan vers 21. O *mijn ziel, gij hebt de sterken vertreden.* Zij deed het door anderen op te wekken om het te doen, en hen bijstaande, hetwelk zij van ganser harte gedaan heeft, ook door haar gebed. Gelijk Mozes Amalek overwonnen heeft door zijn hand op te heffen, zo heeft Debora Sisera verslagen door haar hart op te heffen. En als de ziel werkzaam is in heilige oefeningen van de Godsvrucht, en daar hartewerk van gemaakt wordt, dan zullen door de genade van God onze geestelijke vijanden vertreden worden en vallen voor ons aangezicht.

3. Zij merkt op wie in de grote strijd *onzijdig is* gebleven, niet, zoals verwacht kon worden, aan Israëls zijde heeft gestaan. Het is vreemd te zien hoe velen, zelfs van hen, die Israëlieten werden genaamd, laaghartig deze glorierijke zaak hebben verlaten, geweigerd hebben er voor op te treden. Er wordt geen melding gemaakt van Juda of Simeon onder de stammen, die er bij betrokken waren, omdat zij, zover van het toneel van de oorlog verwijderd zijnde, geen gelegenheid hadden om op te komen, derhalve het van hen ook niet werd verwacht. Maar wat hen betreft die in de nabijheid waren, en toch niets wijden doen, hun wordt hier een onuitwisbaar brandmerk van de schande ingedrukt, en zij verdienden het.

A. Ruben heeft laaghartig de dienst geweigerd, vers 15, 16. Met recht was hem lang tevoren het voorrecht van de eerstgeboorte ontnomen, en nog kleeft hem het oordeel van zijn stervende vader aan: "Onvast als water, gij zult niet uitmunten." Twee dingen stonden hem in de weg om zich tot de dienst te begeven.

a. Hun verdeeldheid. Tweemaal wordt deze wanluidende snaar door haar aangeroerd tot hun schande. Voor de gedeelten van Ruben (of in deze verdeeldheden) waren grote gedachten, indrukken en onderzoekingen van het hart. Niet alleen voor hun gedeeld of gescheiden zijn van Kanaän door de Jordaan, dat behoefde geen verhindering voor hen te zijn, indien zij hart hadden gehad voor de zaak, want Gilead was aan de andere kant van de Jordaan, en toch zijn van Machir in Gilead wetgevers afgetogen, maar het betekent: of dat zij verdeeld waren onder elkaar, het niet eens konden worden wie gaan zou of wie de aanvoerder zou zijn, ieder van hun de post van de eer begerende, en die het gevaar vreesde. De een of andere onzalige twist in hun stam belette hen zich te verenigen met elkaar en met hun broederen tot welzijn van het algemeen. Of, dat zij in mening omtrent deze oorlog verschilden van de overige stammen. Zij dachten dat de onderneming niet te rechtvaardigen of niet uitvoerbaar was, en daarom laakten zij hen, die er aan deelnamen, en weigerden dus om er zelf deel aan te nemen, dit veroorzaakte grote onderzoekingen van het hart bij de overigen, inzonderheid toen zij reden hadden om te vermoeden, dat wet Ruben nu ook mocht voorgeven, zijn stilzitten voortkwam uit verkoeling van zijn genegenheid voor zijn broederen, een vervreemding van het hart van hen, hetgeen vele treurige gedachten bij hen opwekte. Het smart ons te zien dat de kinderen van onze moeder toornig op ons zijn, omdat wij onze plicht doen, ons als vreemdelingen aanzien als wij hun vriendschap en hulp het meest behoeven.

b. Hun wereldlijke zaken en aangelegenheden. *Ruben bleef zitten tussen de stallingen,* een warmer en veiliger plaats dan het leger, voorgevende dat zij de schapen, die zij hoedden, niet geschiktelijk konden verlaten, zij hoorden gaarne *het geblaat van de kudden,* of zoals sommigen het lezen, het *fluiten* van de kudden, de muziek, die de herders maakten op hun herdersfluiten, en de herdersliederen, die zij zongen, deze verkoos Ruben boven de krijgstrompet. Zo worden velen teruggehouden van hun plicht uit vrees voor moeite of last, uit gemakzucht en een ongeregelde gehechtheid aan hun wereldlijk bedrijf en gewin. Mensen van een enghartig, zelfzuchtig bestaan bekommeren zich niet om hetgeen er wordt van de belangen van Gods kerk, zo zij slechts geld kunnen verkrijgen, behouden en opleggen, zij "zoeken allen het hunne," Filipp. 2:21.

B. Dan en Aser deden hetzelfde, vers 17. Deze twee lagen aan de zeekust, en:

a. Dan gaf voor dat hij zijn schepen niet kon verlaten, of zij zouden aan gevaar zijn blootgesteld, en daarom: *ik bid u, houd mij voor verontschuldigd.* De mannen uit die stam voerden misschien aan, dat hun zeehandel hen ongeschikt maakte voor krijgsdienst te land en er van afleidde, maar Zebulon was ook een haven voor schepen, een zeevarende stam, en was toch ijverig werkzaam in deze onderneming. Er is geen verontschuldiging, die wij aanvoeren om onze plicht van ons af te schuiven, of anderen hebben haar op zij gezet, wier moed en vastberadenheid tegen ons zullen opstaan en ons zullen beschamen.

b. Aser gaf voor dat hij thuis moest blijven om de scheuren te herstellen, die de zee op sommige plaatsen in zijn land heeft veroorzaakt, en om zijn kusten te versterken tegen de aanvallen van haar golven, of hij bleef in zijn inhammen of kleine havens, waar zijn handelsschepen lagen, om die te

bewaken. Het minste en geringste zal hun tot voorwendsel dienen om thuis te blijven, die geen lust hebben om zich tot de dienst te begeven, al is die ook nog zo noodzakelijk, omdat er moeite en gevaar aan verbonden is.

c. Maar bovenal wordt Meroz veroordeeld, en een vloek uitgesproken over de inwoners er van, *omdat zij niet gekomen zijn tot de hulpe des Heeren,* vers 23. Waarschijnlijk was dit een stad die dicht bij het toneel van de oorlog was gelegen, derhalve de inwoners een schone gelegenheid hadden om hun gehoorzaamheid aan God te tonen, en hun zorgvolle belangstelling in Israël, en om aan de algemene zaak goede diensten te bewijzen, maar zij hebben het laaghartig geweigerd uit vrees voor Jabins ijzeren wagens, daar zij er hun huid niet aan wilden wagen. De Heere had hun hulp niet nodig, Hij heeft getoond dat Hij Zijn werk ook zonder hen wel afkon, maar dit was hun niet te danken, voor zoveel zij wisten zou de onderneming mislukt kunnen zijn uit gebrek aan hun hulp, en daarom werden zij gevloekt wegens hun *niet komen tot de hulp des Heeren,* toen toch de oproep was uitgegaan: *Wie is er aan de zijde des Heeren?* die kome en helpe! De zaak tussen God en de machtigen (de overheden en machten van het rijk van de duisternis) laat geen onzijdigheid toe. Op hen, *die niet voor Hem zijn,* ziet God als *tegen Hem te zijn.* Deze vloek wordt uitgesproken door *de Engel des Heeren,* onze Heere Jezus, de Vorst van het heir des Heeren, (en die *Hij vloekt zijn in waarheid gevloekt)* en verder dan wij van Hem last en bevel er toe ontvangen, mogen wij niet gaan met onze vloek. Hij, die al Zijn goede krijgsknechten rijkelijk zal belonen, zal gewis alle lafaards en deserteurs streng straffen. Deze stad Meroz schijnt toen een aanzienlijke plaats geweest te zijn, daar er iets groots van verwacht werd, maar waarschijnlijk is zij nadat de Engel des Heeren deze vloek er over uitgesproken heeft, achteruitgegaan, en evenals de vijgeboom, die Christus vervloekt had, verdord en vergaan, zodat wij er nooit meer van lezen in de Schrift.

Richteren 5:24-31

Hier eindigt Debora haar triomfzang.

I. Met de lof van Jael, haar zusterheldin wier kloeke daad de overwinning had voltooid en gekroond. Zij had tevoren melding van haar gemaakt, vers 6, als één die haar land gediend zou hebben, zo dit in haar macht ware geweest, nu juicht zij haar toe als een, die het bewonderenswaardig wèl had gediend toen het in haar macht was. Haar poëzie is het schoonst en bloemrijkst in het laatste gedeelte van haar lied. Met hoeveel eer spreekt zij van Jael, vers 24, die aan vrede met de God van Israël de voorkeur gaf boven vrede met de koning van Kanaän, en hoewel van geboorte geen Israëlietische (niet voor zover blijkt tenminste) toch hartelijk de zaak van Israël in dit moeilijk tijdsgewricht is toegedaan, haar leven even waarlijk in de waagschaal had gesteld, alsof zij op de hoogten des velds ware geweest, en kloekmoedig heeft gestreden voor hen voor wie zij zag, dat God streed! *Gezegend* zij *boven de vrouwen Jael de huisvrouw van Heber de Keniet, gezegend zij ze boven de vrouwen in de tent.* Indien zij, wier levenslot in de tent is, in een geringe, enge sfeer van werkzaamheid, God er in dienen naar haar vermogen, dan zullen zij haar loon geenszins verliezen. Jael in de tent verkrijgt even rijk een zegen, als Barak in het veld.

Niets is beschamender, smartelijker en schandelijker dan teleurstelling, en Debora beschrijft hier op zeer sierlijke wijze twee grote teleurstellingen, waarvan de schande typisch was van des zondaars eeuwige beschaming.

1. Sisera vond een doodsvijand toen hij dacht een getrouwe vriendin te vinden.

a. Jael betoonde hem de goedheid van een vriendin, en wellicht heeft zij op dat ogenblik ook niets anders dan vriendelijkheid bedoeld, totdat God door een onmiddellijke werking of aandrift in haar hart (en op zo'n aandrift moest in die tijd wel acht geslagen worden, omdat zij zo sterk een getuigenis met zich bracht van God te zijn, dat men er gerust op aan kon, terwijl men thans nooit zo iets mag of kan geloven of beweren) haar neigde om geheel anders te handen, vers 25. Hij vroeg haar slechts om schoon water om zijn dorst te lessen, maar niet alleen om haar bedrevenheid als huisvrouw en huishoudster te tonen, doch om hem haar achting te bewijzen, *gaf zij hem melk, en bracht boter,* dat is: (zeggen sommige Schriftverklaarders) melk waaruit de boter genomen was, wij noemen het karnemelk. Nu (zeggen anderen) het was melk, waar de boter nog in was, wij noemen het room. Wèlke soort van melk het nu ook moge geweest zijn, waarschijnlijk was het de beste, die zij in huis had, en om haar aangenaam en smakelijk te doen uitzien, bracht zij ze in een *herenschaal,* die zij zo noemde, de fraaiste, die zij had, en die zij gewoonlijk niet op haar eigen tafel gebruikte. Dit bevestigde Sisera's mening van haar vriendschap en bracht hem des te dieper in slaap. Maar,

b. Zij bleek toen zijn doodsvijand te zijn, en bracht hem de dodelijken slag toe, het is keurig beschreven, vers 26, 27.

Welk een groots aanzien heeft Jael, als zij met haar hamer de trotse man verplettert, die zolang de schrik van de machtigen is geweest, en hem verslagen ter helle doet neerdalen "met zijn ongerechtigheid op zijn beenderen " Ezechiel 32:27. Zij schijnt het met niet meer vrees of bezorgdheid gedaan te hebben, dan wanneer zij een plank of richel van haar tent had vastgespijkerd, zó overtuigd was zij van de Goddelijke hulp en bescherming. Wij lezen de zin: zij *streek zijn hoofd*

af, waarschijnlijk met zijn eigen zwaard, dat zij, nu zijn hoofd doornageld was, van zijn zijde durfde nemen, maar niet eerder, uit vrees van hem te wekken. Omdat het echter niet nodig is geweest hem het hoofd af te houwen, en het ook niet in het geschiedverhaal wordt vermeld, denken velen dat hier gelezen moet worden Zij *sloeg* (de tentpin *door zijn hoofd*. Dat hoofd hetwelk trots opgeheven was tegen God en Israël, en waarin bloedige ontwerpen gesmeed waren tot verderf en ondergang van Gods volk, daar vindt Jael een weke plaats in, en daar drijft zij de tentpin door heen.

Hoe nietig en min een aanzien heeft Sisera, als hij aan Jaels voeten is gevallen. Aan de voeten van deze dienares van de Goddelijke gerechtigheid, kromde hij zich en viel, zijn worstelen om het leven baat niet, zij volgde haar slag op, totdat hij dood neerlag. Daar ligt nu het dode lichaam van die hoogmoedige, niet op het bed van eer, niet op de hoge plaatsen in het veld, met geen glorierijke wond, toegebracht door een glinsterend zwaard of een stalen boog maar in de hoek van een tent aan de voeten van een vrouw, met een smadelijke wond, veroorzaakt door een armzalige spijker, die door zijn hoofd geslagen is. Aldus is schande het lot van de hovaardigen. En het is een zeer levendige voorstelling van het verderf van deze zondaren, wier voorspoed hen doodt, hij vleit en liefkoost hen met melk en boter in een herenschaal, alsof hij hen gerust en gelukkig wilde maken, maar hij nagelt hun hoofd, en ook hun hart, aan de grond in aardsgezindheid, en doorsteekt hen met vele smarten, zijn vleierijen zijn noodlottig en doen hen verzieken in verderf en ondergang, 1 Timotheus 6:9, 10.

2. Aan Sisera's moeder werd de tijding gebracht van de val en het verderf van haar zoon, toen zij vol verwachting was van zijn glorierijke, triomfantelijke terugkeer, vers 28-30, waar wij hebben:

A. Haar vurige begeerte om haar zoon in triomf te zien weerkeren. *Waarom vertoeft zijn wagen te komen?* Zij zegt dit niet zozeer uit bezorgdheid om zijn veiligheid, of enige vrees voor mislukking (zij was zo zeker van zijn succes, dat die vrees niet bij haar opkwam) maar uit verlangen naar zijn eer en roem waarnaar zij in haar vrouwelijke zwakheid met hartstochtelijk ongeduld uitzag, knorrende en scheldende op de toevende wagen en klagende over zijn uitblijven, weinig denkende, dat haar ongelukkige zoon al voor enige tijd genoodzaakt was geweest die wagen te verlaten, waarop zij zo trots was geweest, en die zij nu waande zo achterlijk te zijn, zo traag en langzaam om aan te komen. "De wagens van zijn heerlijkheid waren nu de schande van zijn huis geworden,' Jesaja 22:18. Wachten wij ons van toe te geven aan zulke begeerten naar enigerlei tijdelijk goed, inzonderheid naar hetgeen onze ijdele eer voedt, want dat was het waar haar hart zo aan hing. Hartstochtelijk ongeduld in onze begeerten doet ons veel kwaad, maakt ons ieder tegenvallen ondraaglijk. Maar wèl moeten wij met vurigheid verlangen naar de wederkomst van Jezus Christus en naar de heerlijkheid van die dag. "Kom, Heere Jezus kom haastelijk," want hier kunnen wij niet teleurgesteld worden.

B. Haar dwaze hoop en vertrouwen, dat hij eindelijk in zoveel te meer pracht en praal komen zal. Haar wijze staatsvrouwen antwoordden haar en dachten dat zij een zeer goede reden opgaven voor de vertraging, ja zij zelf gaf (in haar wijsheid, zegt de Chaldeër) spottend het antwoord: *"Hebben zij geen voorspoed gehad? of zijn zij niet geslaagd?"* vers 30. Ongetwijfeld zijn zij geslaagd en wat hen ophoudt is, dat zij *de buit verdelen,* die zo groot en rijk is, dat het verdelen er van een werk van tijd is." In de buit, waaraan te denken haar zulk een verlustiging is, valt op te merken:

a. Hoe onbeschaamd deze vrouwen tot smaad en schande van haar sekse snoeven op de menigte van jonge maagden, die de krijgslieden zullen misbruiken en mishandelen.

b. Hoe kinderachtig zij zich vleien met de hoop van Sisera zelf in een veelvervigen mantel te zien, hoe bekoorlijk zal zo'n mantel wezen, een veelvervigen mantel aan beide zijden gestikt, of geborduurd, gestolen uit de garderobe van de een of andere aanzienlijke Israëlietische vrouw. De uitroep wordt herhaald, daar het iets is, dat meer dan wat het ook zij haar verbeelding gestreeld heeft: *van verscheiden verf, aan beide zijden gestikt* en daarom zeer rijk. Zulke stukken borduurwerk hoopten zij, dat Sisera voor zijn moeder en haar staatsvrouwen zou medebrengen. Zo onderhevig zijn wij er aan om onszelf te bedriegen met grote verwachtingen te koesteren van eer, en genot, en rijkdom in deze wereld, waardoor wij ons dan de schande en smart bereiden van de teleurstelling. En zo brengt God dikwijls verderf over Zijn vijanden, als zij het hoogst verheven zijn.

II. Zij besluit het alles met een gebed tot God:

1. Om het verderf van al Zijn vijanden. "Laat alzo smadelijk, alzo ellendig, *al Uw vijanden omkomen, o Heere,* vers 31. Laat allen, die hopen te juichen in Israëls verderf aldus teleurgesteld worden, "Doe hen allen als Sisera," Psalm 83:10. Ofschoon wij voor onze vijanden moeten bidden, is het toch onze plicht om te bidden tegen Gods vijanden, en als wij sommigen van Gods vijanden op merkwaardige wijze vernederd en naar de diepte zijn gebracht, dan is dit een aanmoediging voor ons om te bidden om de val van al de anderen. Debora was een profetes, en dit gebed was een voorzegging dat, te bestemder tijd, al Gods vijanden zullen omkomen, Psalm 92:10. Nooit heeft iemand zijn hart verhard en is voorspoedig geweest.

2. Voor de verhoging en het welvaren van al Zijn vrienden. "Maar laat hen die Hem liefhebben en van harte Zijn koninkrijk onder de mensen zijn toegedaan, wezen als de zon, wanneer zij opgaat in haar kracht, laat hen even helder en heerlijk schijnen in de ogen van de gehele wereld, zulke weldadige invloeden uitoefenen, evenzo buiten het bereik zijn van hun vijanden, die de zon vloeken als zij opgaat, omdat zij hen schroeit, laat hen vrolijk zijn als een held om het pad te lopen, Psalm 19:6. Laat hen, als brandende en schijnende lichten in hun plaats de nevelen van de duisternis verdrijven, met al meer en meer kracht en luister tot de volle dag toe, Spreuken 4:18. Zodanig zal de eer, en zodanig zal de blijdschap wezen van allen, die God in oprechtheid liefhebben, en zij zullen tot in eeuwigheid schijnen als de zon aan het uitspansel onzes Vaders.

De overwinning, bezongen door dit lied was van zo'n gelukkig gevolg voor Israël, dat zij gedurende een groot gedeelte van een eeuw de vrede genoten, waartoe zij de weg heeft gebaand. *Het land was rustig veertig jaren,* dat is: van deze overwinning af, tot aan het optreden van Gideon. En het zou wèl geweest zijn, indien, toen de kerken en de stammen rust hadden, zij opgebouwd waren, en *in de vreze des Heeren hadden gewandeld.*

HOOFDSTUK 6

1 Maar de kinderen Israels deden, dat kwaad was in de ogen des HEEREN; zo gaf hen de HEERE in de hand der Midianieten, zeven jaren.
2 Als nu de hand der Midianieten sterk werd over Israel, maakten zich de kinderen Israels, vanwege de Midianieten, de holen, die in de bergen zijn, en de spelonken, en de vestingen.
3 want het geschiedde, als Israel gezaaid had, zo kwamen de Midianieten op, en de Amalekieten, en die van het oosten kwamen ook op tegen hen.
4 En zij legerden zich tegen hen, en verdierven de opkomst des lands, tot daar gij komt te Gaza; en zij lieten geen leeftocht overig in Israel, noch klein vee, noch os, noch ezel.
5 want zij kwamen op met hun vee en hun tenten; zij kwamen gelijk de sprinkhanen in menigte, dat men hen en hun kemelen niet tellen kon; en zij kwamen in het land, om dat te verderven.
6 Alzo werd Israel zeer verarmd, vanwege de Midianieten. Toen riepen de kinderen Israels tot den HEERE.
7 En het geschiedde, als de kinderen Israels tot den HEERE riepen, ter oorzake van de Midianieten;
8 Zo zond de HEERE een man, die een profeet was, tot de kinderen Israels; die zeide tot hen: Alzo zegt de HEERE, de God Israels: Ik heb u uit Egypte doen opkomen, en u uit het diensthuis uitgevoerd;
9 En Ik heb u verlost van de hand der Egyptenaren, en van de hand van allen, die u drukten; en Ik heb hen voor uw aangezicht uitgedreven, en u hun land gegeven;
10 En Ik zeide tot ulieden: Ik ben de HEERE, uw God; vreest de goden der Amorieten niet, in welker land gij woont; maar gij zijt Mijner stem niet gehoorzaam geweest.
11 Toen kwam een Engel des HEEREN, en zette Zich onder den eik, die te Ofra is, welke aan Joas, den Abi-ezriet, toekwam; en zijn zoon Gideon dorste tarwe bij de pers, om die te vluchten voor het aangezicht der Midianieten.
12 Toen verscheen hem de Engel des HEEREN, en zeide tot hem: De HEERE is met u, gij, strijdbare held!
13 Maar Gideon zeide tot Hem: Och, mijn Heer! zo de HEERE met ons is, waarom is ons dan dit alles wedervaren? en waar zijn al Zijn wonderen, die onze vaders ons verteld hebben, zeggende: Heeft ons de HEERE niet uit Egypte opgevoerd? Doch nu heeft ons de HEERE verlaten, en heeft ons in der Midianieten hand gegeven.
14 Toen keerde zich de HEERE tot hem, en zeide: Ga heen in deze uw kracht, en gij zult Israel uit der Midianieten hand verlossen; heb Ik u niet gezonden?
15 En hij zeide tot Hem: Och, mijn Heer! waarmede zal ik Israel verlossen? Zie, mijn duizend is het armste in Manasse, en ik ben de kleinste in mijns vaders huis.
16 En de HEERE zeide tot hem: omdat Ik met u zal zijn, zo zult gij de Midianieten slaan, als een enigen man.
17 En hij zeide tot Hem: Indien ik nu genade gevonden heb in Uw ogen, zo doe mij een teken, dat Gij het zijt, Die met mij spreekt.
18 Wijk toch niet van hier, totdat ik tot U kome, en mijn geschenk uitbrenge, en U voorzette. En Hij zeide: Ik zal blijven, totdat gij wederkomt.
19 En Gideon ging in, en bereidde een geitenbokje, en ongezuurde koeken van een efa meels; het vlees leide hij in een korf, en het sop deed hij in een pot; en hij bracht het tot Hem uit, tot onder den eik, en zette het neder.
20 Doch de Engel Gods zeide tot hem: Neem het vlees en de ongezuurde koeken, en leg ze op dien rotssteen, en giet het sop uit; en hij deed alzo.

21 En de Engel des HEEREN stak het uiterste van den staf uit, die in Zijn hand was, en roerde het vlees en de ongezuurde koeken aan; toen ging er vuur op uit de rots, en verteerde het vlees en de ongezuurde koeken. En de Engel des HEEREN bekwam uit zijn ogen.
22 Toen zag Gideon, dat het een Engel des HEEREN was; en Gideon zeide: Ach, Heere, HEERE! daarom, omdat ik een Engel des HEEREN gezien heb van aangezicht tot aangezicht.
23 Doch de HEERE zeide tot hem: Vrede zij u, vrees niet, gij zult niet sterven.
24 Toen bouwde Gideon aldaar den HEERE een altaar, en noemde het: De HEERE is vrede! het is nog tot op dezen dag in Ofra der Abi-ezrieten.
25 En het geschiedde in dienzelven nacht, dat de HEERE tot hem zeide: Neem een var van de ossen, die van uw vader zijn, te weten, den tweeden var, van zeven jaren; en breek af het altaar van Baal, dat van uw vader is, en houw af het bos, dat daarbij is.
26 En bouw den HEERE, uw God, een altaar, op de hoogte dezer sterkte, in een bekwame plaats; en neem den tweeden var, en offer een brandoffer met het hout der hage, die gij zult hebben afgehouwen.
27 Toen nam Gideon tien mannen uit zijn knechten, en deed, gelijk als de HEERE tot hem gesproken had. Doch het geschiedde, dewijl hij zijns vaders huis en de mannen van die stad vreesde, van het te doen bij dag, dat hij het deed bij nacht.
28 Als nu de mannen van die stad des morgens vroeg opstonden, ziet, zo was het altaar van Baal omgeworpen, en de haag, die daarbij was, afgehouwen, en die tweede var was op het gebouwde altaar geofferd.
29 Zo zeiden zij, de een tot den ander: Wie heeft dit stuk gedaan? En als zij onderzochten en navraagden, zo zeide men: Gideon, de zoon van Joas, heeft dit stuk gedaan.
30 Toen zeiden de mannen van die stad tot Joas: Breng uw zoon uit, dat hij sterve, omdat hij het altaar van Baal heeft omgeworpen, en omdat hij de haag, die daarbij was, afgehouwen heeft.
31 Joas daarentegen zeide tot allen, die bij hem stonden: Zult gij voor den Baal twisten; zult gij hem verlossen? Die voor hem zal twisten, zal nog dezen morgen gedood worden! Indien hij een god is, hij twiste voor zichzelven, omdat men zijn altaar heeft omgeworpen.
32 Daarom noemde hij hem te dien dage Jerubbaal, zeggende: Baal twiste tegen hem, omdat hij zijn altaar heeft omgeworpen.
33 Alle Midianieten nu, en Amalekieten, en de kinderen van het oosten, waren samenvergaderd, en zij trokken over, en legerden zich in het dal van Jizreel.
34 Toen toog de Geest des HEEREN Gideon aan, en hij blies met de bazuin, en de Abi-ezrieten werden achter hem bijeengeroepen.
35 Ook zond hij boden in gans Manasse, en die werden ook achter hem bijeengeroepen; desgelijks zond hij boden in Aser, en in Zebulon, en in Nafthali; en zij kwamen op, hun tegemoet.
36 En Gideon zeide tot God: Indien Gij Israel door mijn hand zult verlossen, gelijk als Gij gesproken hebt;
37 Zie, ik zal een wollen vlies op den vloer leggen; indien er dauw op het vlies alleen zal zijn, en droogte op de ganse aarde, zo zal ik weten, dat Gij Israel door mijn hand zult verlossen, gelijk als Gij gesproken hebt.
38 En het geschiedde alzo; want hij stond des anderen daags vroeg op, en drukte het vlies uit, en hij wrong den dauw uit het vlies, een schaal vol waters.
39 En Gideon zeide tot God: Uw toorn ontsteke niet tegen mij, dat ik alleenlijk ditmaal spreke; laat mij toch alleenlijk ditmaal met het vlies verzoeken; er zij toch droogte op het vlies alleen, en op de ganse aarde zij dauw.

40 En God deed alzo in denzelven nacht; want de droogte was op het vlies alleen, en op de ganse aarde was dauw.

Er wordt geen melding gemaakt van iets, dat voorviel in de tijd wanneer Israël rust en vrede genoot. De veertigjarige rust na de overwinning op Jabin wordt stilzwijgend voorbijgegaan, en nu begint hier de geschiedenis van een andere benauwdheid, en van de verlossing door Gideon, de vierden van de richteren. Hier is:

I. De rampspoedige toestand van Israël door de invallen van de Midianieten, vers 1-6.

II De boodschap, die God hun zond door een profeet, om hen, door hen van zonde te overtuigen, te bereiden voor verlossing, vers 7-10.

III. Gideon wordt verwekt om hun verlosser te zijn.

1. Een opdracht, die God hem zond door een engel, en die bevestigd werd door een teken vers 11-24. .

2 De eerste vruchten van zijn regering in de reformatie van het huis van zijn vader, vers 25-32.

3 Zijn toebereidselen voor een oorlog met de Midianieten, en de aanmoediging, die hij ontving door een teken, vers 33-40.

Richteren 6:1-6

I. Wij hebben hier Israëls zonde hernieuwd: *Zij deden wat kwaad was in de ogen des Heeren,* vers 1. Het kind dat zich gebrand heeft past op voor het vuur, maar dit verdorven, onnadenkend volk, dat zo dikwijls smartelijk heeft geleden om zijn afgoderij, keerde er, als Gods oordelen waren weggenomen, weer toe terug. *Dit volk heeft een afvallig, weerspannig hart* dat door de verschrikking van Gods oordelen niet in ontzag wordt gehouden, noch zich in eer en uit dankbaarheid voor de grote dingen, die Hij voor hen gedaan had verplicht gevoelt om in Zijn liefde te blijven. De voorzienigheid Gods zal het hart en het leven van de zondaren niet veranderen.

II. Israëls benauwdheid herhaald. Dit sprak vanzelf, laat allen, die zondigen, verwachten te zullen lijden, bij "de verkeerde bewijst God zich een worstelaar,' Psalm 18:27, en Hij zal in tegenheid wandelen met hen, die in tegenheid wandelen met Hem, Leviticus 26:21, 24 Aangaande nu deze benauwdheid:

1. Zij werd over hen gebracht dooreen zeer verachtelijker vijand. *God gaf hen over in de hand van de Midianieten,* vers 1, niet de Midianieten in het zuiden, waar Jethro gewoond heeft, maar de Midianieten in het oosten, wier land grensde aan Moab, Numeri 22:4. Het was een volk, dat door ieder geminacht werd als onbeschaafd en zonder leiding, vandaar dat wij hier niet lezen van enigerlei koning, heer of legerhoofd onder hen, maar de macht, waarmee zij Israël zochten te verderven was een tuchteloze menigte. En wat de zaak nog harder en smartelijker maakte, was dat zij een volk waren, dat vroeger door Israël ten onder was gebracht, ja in zekere zin verdelgd was, Numeri 31:7 en toch waren nu, na bijna twee honderd jaren, de geringe overblijfselen van hen zo vermenigvuldigd en zo versterkt, dat zij instaat waren om als een zeer strenge gesel voor Israël gebruikt te worden. Zo "heeft God hen tot ijver verwekt door diegenen, die geen volk zijn," ja een dwaas volk zijn, Deuteronomium 32:21. Het geringste schepsel zal dienen om hen te kastijden, die de grote Schepper tot hun vijand hebben gemaakt. En als zij, over wie wij gemachtigd waren te heersen, weerspannig en ongehoorzaam aan ons worden, dan moeten wij wèl nagaan of wij het niet aan onze oppermachtige Heerser zijn geworden.

2. Zij werd zeer zwaar, vers 2. *De hand van de Midianieten werd sterk over Israël,* zuiver en alleen door hun menigte. God had beloofd Israël te vermenigvuldigen als het zand aan de oever van de zee, maar hun zonde hield hun uitbreiding tegen en verminderde hen, en toen hebben hun vijanden, ofschoon zij anders in ieder opzicht hun minderen waren, hen door hun aantal overtroffen. Zij kwamen *gelijk de sprinkhanen in menigte,* vers 5, niet meteen geregeld leger, om hen aan te tasten in het veld, maar in verwarde drommen, om het land te plunderen, er zich te nestelen, en zich te verrijken met de buit. Het waren niet meer dan roversbenden. En het zondige Israël, door de zonde van God gescheiden, had moed noch kracht, om hun het hoofd te bieden. Let op de ellendige verwoesting, die de Midianieten met hun benden van plunderaars in Israël hebben aangericht. Hier zien wij:

A. De Israëlieten *gevangen* gezet, of liever zichzelf gevangen zettende, in holen en spelonken, vers 2. Dit kwam alleen van hun eigen vreesachtigheid en lafhartigheid, waardoor zij liever wilden vluchten dan vechten, het was de uitwerking van een schuldig geweten, waardoor zij sidderden op het ritselen van een blad, en de rechtvaardige straf van hun afval van God, die aldus tegen hen streed met dezelfde verschrikkingen, waarmee Hij anders voor hen gestreden zou hebben, ware het niet

hierom geweest, dan zouden wij niet anders kunnen denken, dan dat Israël volkomen opgewassen was tegen de Midianieten, volkomen instaat om hun het hoofd te bieden, maar het hart, dat God verlaat, is verloren niet slechts voor hetgeen goed is, maar ook voor hetgeen groot is. De zonde beneemt de mens moed en krachten, en maakt dat hij wegsluipt in holen en spelonken. De dag zal komen, wanneer oversten van de volken en machtigen tevergeefs tot rotsen en bergen zullen roepen om op hen te vallen.

B. De Israëlieten *verarmd,* zeer verarmd, vers 6. De Midianieten en de andere kinderen van het oosten, die zich bij hen voegden, om van roof en plundering te leven, zoals lang tevoren de Sabeërs en Chaldeen Job beroofd en geplunderd hebben, deze vrijbuiters deden herhaalde invallen in het land Kanaän. Dit vruchtbare land had een grote bekoorlijkheid voor hen, en door de traagheid en weelde waarin de Israëlieten door veertig jaren van rust en vrede verzonken waren, werden zij en hun bezittingen een gemakkelijke prooi voor hen. Zij kwamen op tegen hen, vers 3, zij legerden zich tegen hen, vers 4, en namen hun vee mee, inzonderheid talloze kamelen, vers 5, geen vliegende colonne om een uitval tegen hen te doen, en dan weer weg te trekken, maar zij besloten zich een weg te banen naar het hart van het land tot aan Gaza aan de westzijde, vers 4. Zij lieten de Israëlieten gerust hun akkers bezaaien, maar tegen de oogst kwamen zij alles wegroven, zij aten het op of verwoestten het, gras zowel als koren, en als zij heengingen namen zij de schapen en ossen mede, kortom, zij lieten aan Israël niets over dan hetgeen door hen, de rechtmatige eigenaars, naar de holen en spelonken gebracht werd. Nu kunnen wij hierin zien:

a. De rechtvaardigheid Gods in de straf van hun zonde. Zij hadden verzuimd God te eren met de tienden van hun inkomsten en met offeranden en hadden datgene voor Baäl bereid, waarmee God gediend had moeten worden, en nu zendt God hun rechtvaardiglijk een vijand om het "weg te nemen op zijn tijd," Hosea 2:8, 9.

b. Het gevolg van Gods wijken van een volk: als Hij heengaat, gaat alles weg, en het kwaad komt binnen. Toen Israël bij God bleef, hebben zij geoogst wat door anderen werd gezaaid Jozua 24:13, s Psalm 105:44, maar nu God hen had verlaten, oogstten anderen wat zij hadden gezaaid. Laat ons dit een aanleiding wezen, om God te loven voor onze nationale rust en vrede, en dat wij eten van het werk van onze handen.

III. Israël eindelijk ontwaakt tot het besef van Gods hand in deze rampen. Gedurende zeven jaren hebben de Midianieten jaar op jaar deze invallen bij hen gedaan, ieder opvolgend jaar nog verwoestender dan het vorige, vers 1 totdat, alle andere hulp of bijstand ontbrekende *de kinderen Israëls riepen tot de Heere,* vers 6 want het roepen tot Baäl had hen ten verderve gebracht, en zou hen niet helpen. Als God oordeelt, zal Hij overwinnen, en de zondaren zullen er toe gebracht worden om of voor Hem te buigen, of te breken.

Richteren 6:7-10

I. Merk hier op, hoe God kennis neemt van Israëls roepen, toen het, ten laatste, tot Hem gericht werd. Hoewel zij Hem hadden veronachtzaamd en hun hof hadden gemaakt aan Zijn mededingers, en hoewel zij de ogen niet tot Hem ophieven voordat zij er door de uiterste nood toe gedrongen waren, heeft Hij toch op hun klacht hulp voor hen beschikt. Aldus wilde Hij tonen hoe bereid Hij is te vergeven, hoe ras Hij is om genade te betonen, en hoe geneigd om het gebed te verhoren, opdat de zondaren aangemoedigd zullen zijn om berouw te hebben, en tot Hem weer te keren, Psalm 130:4.

II. De methode, die God volgde, om verlossing voor hen te werken. Eer Hij een engel zond om hun een verlosser te verwekken, zond Hij een profeet, om hen te bestraffen om hun zonde, en hen tot berouw en bekering te brengen, vers 8. Deze profeet wordt niet genoemd, maar hij was een man, een profeet, niet een engel, zoals in Hoofdstuk 2:1. Of deze profeet zijn boodschap aan de kinderen Israëls bracht bij gelegenheid van een algemene samenkomst ter plechtige viering van een feest, of bij een andere grote gelegenheid, of dat hij van stad tot stad ging en van stam tot stam, met een prediking van die strekking, is niet zeker, maar zijn boodschap was: hen te overtuigen van zonde, opdat zij in hun roepen tot de Heere deze met smart en schaamte zouden belijden, maar hun adem niet zouden verspillen door slechts te klagen over hun benauwdheid. Zij riepen tot God om een verlosser, en God zond hun een profeet om hen te onderwijzen, en hen te bereiden voor verlossing. Wij hebben reden te hopen, dat God voornemens is ons genade te betonen, als wij bevinden dat Hij er ons door Zijn genade voor toebereidt. Indien Hij tot hem, die ziek is, een gezant, een uitlegger zendt om de mens zijn rechten plicht te verkondigen, zo zal Hij hem genadig zijn, en herstelling geven, Job 33:23, 24. Het zenden van profeten aan een volk, en het voorzien van een land met getrouwe leraren, is een teken ten goede, en een bewijs dat God genade voor hen heeft weggelegd. Aldus brengt Hij ons tot zich weer, en dan laat Hij Zijn aanschijn over ons lichten, Psalm 80:20.

Wij hebben hier de hoofdpunten van de boodschap, die deze profeet in de naam des Heeren tot Israël heeft gebracht.

A. Hij houdt hun de grote dingen voor die God voor hen gedaan heeft, vers 8, 9. *Alzo zegt de Heere, de God Israëls.* Zij hadden *de goden van de volken* aangebeden, alsof zij zelf geen God hadden om te aanbidden, en dus de god mochten kiezen, die zij wilden, maar zij worden hier herinnerd aan Één, die zij hadden vergeten, die bekend was als *de God van Israël* en tot Hem moeten zij weerkeren. Zij hadden zich tot andere goden gewend, alsof hun God onmachtig of onwillig was om hen te helpen, en daarom wordt hun gezegd wat Hij gedaan heeft voor hun vaderen in wier lenden zij waren, en waarvan de weldaad en het voordeel waren nedergekomen tot deze hun ondankbare nakomelingen.

a. Hij heeft hen doen opkomen uit Egypte, waar zij anders in altijddurende armoede en slavernij zouden gebleven zijn.

b. Hij heeft hen verlost van de hand van allen, die hen dekten. Dit wordt vermeld om te kennen te geven dat de reden, waarom zij nu niet verlost waren van de hand van de hen drukkende Midianieten, niet was gebrek aan macht of bereidwilligheid in God, maar omdat zij zich door hun

ongerechtigheden hadden verkocht, en God hen niet wilde lossen, voor zij door hun berouw de verkoop herriepen.

c. Hij heeft hen in het vreedzaam bezit gesteld van dit goede land. Dit verzwaarde niet slechts hun zonde, en hechtte er het schandmerk aan van lage ondankbaarheid, maar het rechtvaardigde God, en zuiverde Hem van allen blaam wegens de benauwdheid, waarin zij nu waren. Zij konden niet zeggen dat Hij onvriendelijk was, want Hij had hun alle mogelijke bewijzen gegeven van het goede met hen voor te hebben. Als hun desniettemin kwaad overkomt, dan hebben zij dit zichzelf te wijten.

B. Hij toont hun het licht uitvoerbare en billijke van hetgeen God van hen eiste en verwachtte, vers 10. "Ik ben de Heere uw God, aan wie gij de grootste verplichtingen hebt: vreest de goden van de Amorieten niet," dat is: aanbidt hen niet, bewijst hun generlei eer, aanbidt hen niet uit vrees dat zij u anders kwaad zullen doen, immers, welk kwaad kunnen zij u doen, zolang Ik de Heere uw God ben? Vreest God, en dan behoeft gij hen niet te vrezen."

C. Hij beschuldigt hen van rebellie tegen God, die hun dit gebod had opgelegd, *maar gij zijt aan Mijn stem niet gehoorzaam geweest.* De beschuldiging is in weinig woorden vervat, maar zij is zeer zwaarwichtig: dit was de boosheid van al hun zonde, het was ongehoorzaamheid aan God, en daarom was zij het, die al deze rampen over hen bracht, waaronder zij nu gebukt gingen, ingevolge de bedreigingen, die aan deze geboden waren toegevoegd. Hij bedoelt hiermede hen tot bekering te brengen, en onze bekering zal dan recht en waar zijn, als het de zondigheid van de zonde, de ongehoorzaamheid aan God is, die wij er voornamelijk in betreuren.

Richteren 6:11-24

Er wordt ons niet gezegd welke uitwerking de prediking van de profeet op het volk heeft gehad, maar wij kunnen hopen dat zij een goede uitwerking heeft gehad, en dat sommigen van hen tenminste tot berouw en bekering zijn gekomen, want nu hebben wij terstond daarna het aanbreken van de dag van hun verlossing door de krachtdadige roeping van Gideon om het bevel op zich te nemen over de krijgsmacht tegen de Midianieten.

I. De persoon, aan wie deze dienst werd opgedragen, was Gideon, de zoon van Joas, vers 11. De vader was nog wel in leven, maar hij werd voorbijgegaan, en deze eer gelegd op zijn zoon, want de vader heeft in zijn eigen gezin de dienst van Baäl opgehouden, vers 25 waartegen zijn zoon, naar wij kunnen onderstellen zoveel hij vermocht heeft getuigd. Hij behoorde tot de halve stam van Manasse, die in Kanaän was gevestigd, en was van het geslacht van Abiëzer, het oudste huis van die stam. Totnutoe werden de richteren verwekt uit de stam die het meest onder de verdrukking had te lijden, en zo was het waarschijnlijk ook hier.

II. De persoon, die hem deze opdracht gaf, was *een engel des Heeren*, het schijnt geen geschapen engel geweest te zijn, maar de Zoon van God zelf, het eeuwige Woord, de Heere van de engelen, die toen bij de een of andere grote gelegenheid in menselijke gedaante is verschenen, als een preludium (zegt de geleerde bisschop Patrick) van hetgeen Hij in de volheid des tijds doen zou, toen Hij onze natuur aangenomen heeft, eens voor altijd, zoals wij zeggen. Deze engel wordt hier *JAHWEH* genoemd, de onuitspreekbare naam van God, vers 14, 16, en Hij zei: *Ik zal met u zijn.* Deze Goddelijke persoon verscheen hier aan Gideon, en het is opmerkelijk hoe Hij hem vond.

1. Afgezonderd, geheel alleen. God openbaart zich dikwijls aan Zijn volk als zij buiten het rumoer en het gewoel van deze wereld zijn. Stilte en eenzaamheid bevorderen onze gemeenschap met God.

2. Bezig met tarwe te dorsen met een *staf of stok,* want dat is de betekenis van het Hebreeuwse woord, zoals die waarmee zij wikke en komijn uitsloegen, Jesaja 28:27, maar die hier gebruikt werd om tarwe uit te slaan, waarschijnlijk omdat hij slechts weinig te dorsen had, en daarom had hij de ossen niet nodig om het koren uit te treden. Het werd toen niet als enigerlei verkleining voor hem beschouwd, hoewel hij een persoon was van enig aanzien, en *een strijdbare held,* om zijn hand te slaan aan het werk van de landman. Hij had veel dienstknechten, vers 27, en toch wilde hij zijn tijd niet in ledigheid doorbrengen. Wij stellen ons op de weg om Goddelijke bezoeken te ontvangen, als wij ons met eerlijken arbeid bezighouden. De tijding van Christus' geboorte werd aan de herders gebracht, toen zij de wacht hielden over hun kudden. Het werk, dat hij deed, was een embleem van het grotere werk, waartoe hij nu geroepen stond te worden, zoals het vissen dit voor de apostelen was. Van het dorsen van tarwe wordt hij weggehaald om de Midianieten te dorsen, Jesaja 41:15.

3. In benauwdheid. Hij dorste zijn tarwe, niet *op de dorsvloer,* de bestemde plaats er voor, maar bij *de wijnpers,* in de een of andere verborgen hoek, uit vrees voor de Midianieten. Hij zelf leed onder de algemene ramp, en nu kwam de Engel hem bezielen en aanmoedigen tegen de Midianieten, nu hij zelf uit eigen ervaring kon spreken over het harde en zware van hun juk. De dag van de grootste benauwdheid is Gods tijd om tot hulp van Zijn volk te verschijnen.

Laat ons nu zien wat er tussen de Engel en Gideon is voorgevallen, die, eer Hij was heengegaan, niet met zekerheid wist dat Hij een engel was, maar dacht dat Hij een profeet was.

A. De Engel sprak hem aan met achting, en verzekerde hem, dat God met hem was, vers 12. Hij noemt hem *strijdbare held,* of-naar de Engelse overzetting-machtig man van kloekmoedigheid, misschien wel omdat hij zag dat hij uit alle macht zijn koren dorste, en hebt gij een man gezien, die vaardig in zijn werk is? -waarin dat werk dan ook moge bestaan-hij zal voor het aangezicht van koningen gesteld worden. Die getrouw is over het weinige, zal over veel gezet worden. Gideon was een man van een kloeke, werkzame geest en toch was hij nu als begraven in onbekendheid vanwege de ongerechtigheid van de tijden, maar hier wordt hij nu aangemoedigd om iets groots te ondernemen, met dat woord: *De Heere is met u,* of, zoals de Chaleër het leest: 'Het Woord des Heeren is uw hulp." Het was zeer waar, dat de Heere met hem was, toen deze Engel met hem was. Met dit woord:

a. Geeft Hij hem zijn opdracht. Als wij God met ons hebben, dan zal dit ons rechtvaardigen en doorhelpen in onze ondernemingen.

b. Bezielt Hij hem, maakt Hij hem bekwaam voor de volvoering van zijn opdracht. "De Heere is met u om u te besturen en te sterken, u te bemoedigen en te ondersteunen."

c. Verzekert Hij hem van voorspoed, want *zo God voor ons is,* wie kan dan *tegen ons zijn* ? Zo Hij met ons is, kan ons niets ontbreken. Gods tegenwoordigheid is het alles in alles van onze voorspoed, wat wij ook doen. Gideon was een *strijdbare held,* en toch kon hij zonder de tegenwoordigheid Gods niets tot stand brengen, en die tegenwoordigheid is genoeg om ieder man tot een strijdbare held te maken en een man ten allen tijde met moed te bezielen.

B. Gideon gaf een zeer neerslachtig antwoord op deze blijde begroeting, vers 13. "*Och mijn Heer, zo de Heere met ons is"* (waarvoor de Chaldeër leest: Is "de Shechina des Heeren onze hulp?" dit dus hetzelfde makende als het Woord des Heeren) waarom is ons dan dit alles wedervaren? Al die moeite en dat verdriet, veroorzaakt door de invallen van de Midianieten, waardoor ik genoodzaakt ben om tarwe te dorsen bij de wijnpers, al dit verlies, al die smart en verschrikking, en waar zijn al Zijn wonderen, die onze vaders ons verteld hebben?

Merk op in dit antwoord, dat hij geen achtslaat op de hem toegekenden lof, dat die hem ook niet in het minst verheft, of hem bemoediging geeft, hoewel de Engel zeer waarschijnlijk wat Hij zei aangepast heeft aan hetgeen waaraan Gideon heeft gedacht, terwijl zijn ijverige handen bezig waren met zijn tarwe, hebben zijn werkzaam brein en zijn kloekmoedig hart Israëls verlossing en Midians ondergang bepeinsd, met welk peinzen Hij, die het hart kent, als het ware, instemt, hem een strijdbare held noemende om die kloekmoedige plannen en voornemens, en hem een weg openende, om ze ten uitvoer te brengen. Maar Gideon alsof hij zich niet bewust was van iets groots of bemoedigende in zijn eigen gemoed, blijft slechts staan bij de verzekering, die de Engel hem gaf van Gods tegenwoordigheid, als hetgeen voor hen alle vertroosting in zich sloot. Merk op: de Engel sprak tot hem persoonlijk: *De Heere is met u,* maar Gideon spreekt voor hen allen: *zo de Heere met ons is,* zich voegende bij de duizenden Israëls, en geen troost erkennende, of zij moeten er allen in delen, zó verre is van hem het denkbeeld om hem te monopoliseren, al werd hem daar nu ook zo mooi de gelegenheid toe aangeboden. Mannen, aan wie het openbare welzijn ter harte gaat, achten

dat alleen een eer en blijdschap voor zichzelf, dat hun de gelegenheid geeft om de openbare belangen van de kerk Gods te dienen.

Gideon was een strijdbare held, maar vooralsnog zwak in geloof, waardoor het moeilijk voor hem was om de verzekeringen, die hem nu gegeven waren van de tegenwoordigheid Gods, in overeenstemming te brengen met:

a. De ellende, waarin Israël nu gedompeld was, waarom is ons dan *dit alles* (en *dit alles* was niet weinig) wedervaren? Het is soms moeilijk, maar nooit onmogelijk, onze tegenspoed en de rampen die ons treffen, overeen te brengen met de tegenwoordigheid Gods en Zijn gunst.

b. Het toeven van hun verlossing. Waar zijn al Zijn wonderen, die onze vaders ons verteld hebben? Waarom heeft niet dezelfde macht, die onze vaderen verlost heeft van het juk van de Egyptenaren, ons verlost van de hand van de Midianieten?" Alsof, omdat God niet onmiddellijk wonderen werkte tot hun verlossing, al hebben zij ook door hun zonde Zijn gunst en hulp verbeurd, het nu ook betwijfeld moest worden, of Hij wel ooit de wonderen had gewerkt, die hun vaders hun verteld hadden of, zo Hij ze toen ook al gewerkt had, Hij thans dezelfde wijsheid, en macht en liefde voor Zijn volk had, die Hij vroeger gehad heeft. Dit was zwakheid. Wij moeten niet verwachten dat de wonderen, die gewrocht werden, toen de kerk geformeerd werd, en grote waarheden aan het licht gebracht moesten worden, voortgezet en herhaald zullen worden, als die formatie geschied is, en deze waarheden volkomen bevestigd zijn, neen en ook niet, dat de zegeningen en weldadigheden, die God geschonken heeft aan onze vaderen, die Hem dienden en zich trouw aan Hem hielden, vernieuwd zullen worden aan ons, als wij ontaarden en van Hem afvallen. Gideon had niet moeten zeggen:

Ten eerste: dat *God hen in de hand van de Midianieten had gegeven,* want door hun ongerechtigheden hadden Zij zich verkocht, noch,

Ten tweede, Dat, nu zij in hun handen waren, Hij hen verlaten had, want Hij had hun nu onlangs een profeet gezonden, vers 8, hetgeen een stellige aanduiding was, dat Hij hen niet had verlaten.

C. De Engel gaf hem een afdoend antwoord op zijn tegenwerpingen door hem de opdracht te geven om Israël uit de hand van de Midianieten te verlossen, en hem van welslagen er in te verzekeren, vers 14. Nu wordt de Engel JAHWEH genoemd, want Hij spreekt als gezaghebbende en niet als een boodschapper.

a. Er was iets buitengewoons in de blik, waarmee Hij Gideon nu aanzag, het was een genadig, gunstrijk aanzien, dat zijn terneergeslagen moed verlevendigde en zijn vrees tot zwijgen bracht een blik als die, waarmee "Gods aangezicht de oprechte aanschouwt," Psalm 11:7. Hij zag hem aan en glimlachte over zijn tegenwerpingen die Hij niet direct beantwoordde of weerlegde maar Hij bekleedde hem met een macht, waardoor hij weldra instaat zal zijn er zelf op te antwoorden, en zich dan schamen zal van ze ooit gemaakt te hebben. Het was een sprekende blik, zoals die, waarmee Christus Petrus heeft aangezien, Lukas 22:61, een machtige blik, een blik, die op verwonderlijke wijze nieuw licht en nieuw leven deed doordringen tot Gideons hart, en hem bezielde met een edelmoedige ijver, veel groter dan die hij in het eerst had gevoeld.

b. Maar er was nog veel meer in hetgeen Hij tot hem zei.

Ten eerste. Hij gaf hem de last om als Israëls verlosser op te treden en te handelen. De weinigen onder het volk, die nadachten-en onder deze was Gideon zelf-verwachtten dat hun zo'n verlosser verwekt zou worden overeenkomstig Gods vroegere methode, in antwoord op het geroep van het verdrukte Israël, en nu wordt aan Gideon gezegd: "Gij zijt de man: *Ga henen in deze uw kracht,* deze kracht waarmee gij thans tarwe dorst, ga heen en gebruik haar voor een edeler doeleinde: *Ik zal u een dorser van mensen maken."* Of liever: "Deze kracht, waarmee gij thans door deze blik ziet begiftigd." God gaf hem zijn opdracht door hem al de hoedanigheden te geven, die nodig waren voor de volvoering er van, hetgeen meer is dan de machtigste vorsten en potentaten op aarde doen kunnen voor hen aan wie zij een opdracht geven. Gods bekwaammaking van de mensen voor werk is een stellig en blijvend bewijs, dat Hij er hen toe roept. "Ga heen niet in *uw* kracht, die natuurlijk en van uzelf is, steun niet op uw eigen dapperheid, maar ga heen in *deze* uw kracht, deze, die gij thans hebt ontvangen, *ga heen in de kracht van de Heere God,* dat is de kracht, waarmee gij u moet versterken."

Ten tweede. Hij verzekerde hem van voorspoed, dit was genoeg om hem te bezielen met moed, hij kon vertrouwen dat zijn poging niet zal mislukken, zij zal niet uitlopen op zijn eigen schande, noch op schade en nadeel voor zijn volk (zoals dit met mislukte ondernemingen gewoonlijk het geval is) maar op zijn eer en hun geluk, gij *zult Israël uit der Midianieten hand verlossen,* en zo zult gij niet alleen een ooggetuige van, maar een heerlijk werktuig zijn voor zulke wonderen als die *uw vaders u verteld hebben."* Wij kunnen veronderstellen dat Gideon er uitzag als iemand, die verbaasd was over de verwonderlijke, verrassende kracht, die hem was meegedeeld, en zich afvroeg, of hij wel aan kan op hetgeen hij, hoorde. De Engel bekrachtigt zijn opdracht door een "teste meipso-een beroep op zijn eigen gezag," meer was niet nodig. *"Heb Ik u niet gezonden?* Ik, die alle macht heb in hemel en op aarde, en hier inzonderheid macht heb als Israëls Koning, om op onmiddellijke wijze orders en opdrachten te geven. "Ik, die ben die Ik ben, " dezelfde, die Mozes gezonden heeft." Exodus 3:14.

D. Gideon maakte een zeer bescheiden bezwaar tegen deze opdracht, vers 15. *Och mijn Heer, waarmee zal ik Israël verlossen?* Deze vraag duidt hem aan: of

a. Als wantrouwende God en Zijn macht. Alsof het onmogelijk voor hem was Israël te verlossen, al zou God ook met hem wezen. Oprecht geloof is dikwijls zwak, toch zal het niet afgewezen, maar aangemoedigd en versterkt worden. Of:

b. Als begerig te weten welke methode hij er voor gebruiken moet. "Heere, alles is tegen mij voor zo'n onderneming, als ik het doen moet, dan moet Gij er mij voor op de weg stellen." Zij, die een opdracht krijgen van God, moeten instructies er voor zoeken bij Hem, en ze dan ook van Hem verwachten. Of liever:

c. Als nederig, zichzelf wantrouwend, en zelfverloochenend. De Engel had hem geëerd, maar zie, hoe geringschattend hij van zichzelf spreekt. "Mijn duizend, dat is mijn geslacht is, vergelijkenderwijs, het armste in Manasse (misschien meer verarmd door de Midianieten dan andere geslachten) "en ik ben de kleinste, dat is de geringste, *in mijns vaders huis,* wat zou ik vermogen te doen? Ik ben volkomen ongeschikt voor de dienst, en de eer er van onwaardig. God verkiest

dikwijls grote dingen te doen door hen, die klein zijn inzonderheid die klein zijn in eigen ogen. God schept er behagen in de nederigen te verhogen.

E. Deze tegenwerping werd spoedig beantwoord met een herhaling van de belofte, dat God met hem zijn zal, vers 16. "Voer uw armoede en geringheid niet aan als een bezwaar, zulke dingen hebben wel dikwijls de mensen in de weg gestaan bij grote ondernemingen, maar wat betekenen zij voor een man, met wie de Heere is? daar toch Zijn tegenwoordigheid ruimschoots opweegt tegen alle gebrek aan eer of bezitting! *Ik zal voorzeker met u zijn,* vers 16 om u te besturen en te bekrachtigen, en ik zal zo'n eer op u leggen, u zulk een naam maken, dat gij, hoe gering-uw persoonlijke invloed ook is, krijgsknechten genoeg zult hebben om u te volgen, en wees er van verzekerd: *gij zult de Midianieten slaan als één enkele man,* even gemakkelijk alsof zij slechts een enig man waren en even krachtig en afdoend. Al de duizenden van Midian zullen wezen, alsof zij slechts een hoofd, hadden, dat gij met uw zwaard zult afhouwen."

F. Gideon wenst zijn geloof bevestigd te zien betreffende deze opdracht, want hij wil niet gaarne lichtgelovig zijn ten opzichte van hetgeen zozeer tot zijn eigen lof is, zich niet gaarne tot een onderneming begeven, die zo ver boven zijn krachten is, en waarin hij dan ook vele anderen zou moeten betrekken, maar hij zou gaarne overtuigd willen zijn van zijn gezag, en instaat zijn om anderen te overtuigen van het gezag van Hem, van wie hij deze opdracht ontvangen had. Daarom richt hij tot die Goddelijken persoon-wie Hij ook moge wezen, het verzoek:

a. Dat Hij hem *een teken zal doen,* vers 17. En daar hem de op dracht gegeven was buiten de gewone weg van de voorzienigheid, kon hij redelijkerwijs verwachten, dat zij bevestigd zal worden door een daad of werking Gods buiten de gewone loop van de natuur. "Doe mij een teken om mij te overtuigen van de waarheid betreffende hetgeen waarover Gij tot mij spreekt, dat het iets meer dan spreken is, en dat Gij het ernstig meent." Thans, nu wij onder de bedeling des Geestes leven, moeten wij geen tekenen verwachten voor onze ogen, zoals Gideon ze hier begeerde, maar moeten wij vurig tot God bidden, dat Hij, *zo wij genade hebben gevonden in zijn ogen,* ons een teken zal geven in ons hart, door de machtige werkingen Zijns Geestes, verruilende het werk des geloofs, en volledig makende wat er aan ontbreekt.

b. Dat Hij, te dien einde, zich een geschenk of onthaal zou laten welgevallen, om zodoende nog langer de gelegenheid te hebben van met Hem te spreken, vers 18. Zij, die weten wat het is, gemeenschap te hebben met God, begeren haar te doen voortduren, zijn er wars van om van Hem weg te gaan, en met Gideon bidden zij: *Wijk toch niet van hier.* Met zijn verzoek dat Hij nog blijven zou, bedoelde Gideon enige spijs voor deze vreemdeling te halen, hij nam Hem niet mee in huis om Hem daar te onthalen, hetzij omdat zijns vaders huis hem en zijn vrienden niet zeer genegen was, of omdat hij liever nog alleen wilde zijn met deze vreemdeling, teneinde het gesprek nog onder vier ogen met hem voort te zetten. Daarom roept hij ook geen dienaar om de spijs tot hem naar buiten te brengen, maar gaat ze zelf halen, of wel, omdat zijn vader Abraham aldus, zonder het te weten, engelen heeft geherbergd, niet in zijn tent, maar onder een boom, Genesis 18:8. Op de belofte des Engels dat Hij zal blijven, haastte hij zich een geitebokje te bereiden, dat waarschijnlijk reeds op het vuur was om voor zijn eigen middagmaal te dienen, zodat hij het slechts in een korf behoefde te leggen (want er was geen saus bij, en geen schotel met randversiering om het sierlijk op te dienen) en het nat deed hij in een pot, en zo bood hij het de vreemdeling aan vers 19. Hiermede bedoelde hij:

Ten eerste. Zijn dankbare achting te bewijzen aan deze vreemdeling, en in hem aan God, die hem gezonden had, als er zich op toeleggende om Hem vergelding te doen. Hij had de armoede van zijn geslacht aangevoerd, vers 15, om zich voor verontschuldigd te laten houden van een legerhoofd te zijn, maar niet om zich voor verontschuldigd te laten houden van gastvrijheid te betonen. Uit het weinige, dat de Midianieten hem gelaten hadden, wilde hij genoeg afzonderen om een vriend te onthalen, inzonderheid een bode des hemels.

Ten tweede. Om te zien wie en wat deze buitengewone persoon was. Wat hij naar buiten bracht, wordt *een geschenk* genoemd, vers 18. Het is hetzelfde woord, dat gebruikt wordt om een spijsoffer aan te duiden, en wellicht wordt dit woord, dat beide betekenissen heeft, gebruikt omdat Gideon bedoelde om het aan deze Goddelijke persoon over te laten te bepalen, wat het zijn zou, als het voor Hem stond, een maaltijd of een spijsoffer, en daarnaar zal hij zich dan een oordeel over Hem kunnen vormen, indien Hij er van at als van gewone spijze, dan zal hij veronderstellen dat hij een man, een profeet, is, maar anders zal hij weten met een engel te doen te hebben.

G. De Engel doet hem een teken, in en door hetgeen hij zo vriendelijk voor Hem bereid had, want wat wij aan God offeren tot Zijn eer, en ten teken van onze dankbaarheid aan Hem, zal door Gods genade ons ter vertroosting en voldoening verkeerd worden. De Engel beval hem het vlees en brood uit de korf te nemen, en het op een harde, koude rotssteen te leggen, en er het vleesnat op te gieten, dat, zo hij het warm naar buiten heeft gebracht, daar spoedig koud zou zijn, en *Gideon deed alzo,* vers 20 gelovende dat de Engel het beval, niet in minachting van zijn beleefdheid, maar om hem een teken te doen, hetgeen Hij ook tot zijn volkomen voldoening gedaan heeft. Want:

a. Hij verkeerde *de spijs in een vuuroffer ten lieflijken reuk* voor zichzelf, hiermede tonende dat Hij geen mens was die spijs behoefde, maar de Zone Gods, die gediend en geëerd moest worden door offeranden, en die, in de volheid des tijde, zichzelf zou offeren.

b. Hij bracht uit de rotssteen vuur tevoorschijn om dit offer te verteren, niet door de rotssteen te slaan, zoals wij vuur slaan uit een vuursteen, maar door een zachte aanraking met het einde van Zijn staf, vers 21. Hiermede gaf Hij hem een teken, dat hij *genade had gevonden in Zijn ogen,* want God betuigde Zijn welbehagen in offeranden door ze, indien zij in het openbaar gebracht werden, met vuur van de hemel aan te steken zoals die van Mozes en Elia, en indien zij, zoals dit hier, in het verborgen gebracht werden, met vuur uit de aarde, hetgeen er aan gelijk was-beide waren de uitwerking van Goddelijke macht, en dit aannemen van zijn offer betekende de aanneming van hemzelf, bevestigde zijn opdracht, en was misschien bedoeld om een teken te zijn van zijn welslagen in de volvoering er van, dat hij en zijn leger een onverwachte verschrikking en verwoesting zullen zijn voor de Midianieten, zoals dit vuur uit de rotssteen.

c. *De Engel des Heeren ging weg uit zijn ogen,* onmiddellijk, hij ging niet weg zoals een man, maar verdween als een geest. Hier was dus zoveel van een teken, als hij kon begeren.

H. Hoewel Gideon ongetwijfeld wèl bevestigd was in zijn geloof omtrent de Goddelijkheid van de persoon, die met hem gesproken had, was hij er toch voor het ogenblik in grote ontsteltenis door gebracht, totdat God hem gestadiglijk geruststelde en zijn vrees wegnam.

a. Gideon duchtte gevaar voor zichzelf, vers 22. *Toen hij zag dat het een Engel des Heeren was* (hij bespeurde het niet voordat de Engel wegkwam uit zijn ogen, zoals de twee discipelen niet wisten dat het Jezus was, met wie zij hadden gesproken, eer Hij was weggegaan, Lukas 24:31,) toen riep hij uit: *Ach Heere Heere,* ontferm U over mij, ik ben verloren, *omdat ik een Engel des Heeren gezien heb",* zoals Jakob, die zich verwonderde dat hij in het leven was gebleven, toen hij God had gezien, Genesis 32:30. Van dat de mens door de zonde zich aan Gods toorn en vloek had blootgesteld, is hem een bode uit de hemel altijd een verschrikking geweest, daar hij nauwelijks op goede tijding vandaar durft hopen, tenminste in deze wereld van de zinnen is het iets ontzaglijke en aangrijpende om een waarneembare gemeenschap te hebben met die wereld van geesten, voor welke wij zulke vreemdelingen zijn geworden. Nu ontzinkt de moed aan Gideon.

b. God spreekt van vrede tot hem, vers 23. Het zou noodlottig voor hem hebben kunnen wezen, maar Hij verzekert hem dat het dit niet zijn zal. De Heere *ging weg uit zijn ogen,* vers 21. Maar, hoewel hij niet langer moet wandelen door aanschouwen, kan hij nog leven door geloof, het geloof, hetwelk is uit het gehoor, want de Heere zei tot hem met hoorbare stem, (zoals bisschop Patrick denkt) "Vrede zij u, alles is wel, en wees gij er van overtuigd, dat het zo is, vrees niet Hij, die kwam om u te gebruiken in Zijn dienst bedoelde niet u te doden, gij zult niet sterven" Zie hoe bereid God is, het hart te bemoedigen van hen, die beven voor Zijn woord en Zijn tegenwoordigheid, en hun, die ontzag hebben voor Zijn majesteit, verzekeringen te geven van Zijn genade.

Eindelijk. Het gedenkteken, dat Gideon oprichtte van dit visioen, had de vorm van een altaar, temeer, omdat het door een soort van offerande op een rotssteen was, zonder de plechtigheid van een altaar, dat de Engel Zijn welbehagen in hem te kennen gaf. Toen was het altaar niet nodig, de staf van de Engel was voldoende om de gave te heiligen zonder een altaar, maar nu was het dienstig om er de herinnering aan te bewaren, hetgeen geschiedde door de naam die hij er aan gaf, *JHWH-shalom,* vers 24, *de Heere is vrede.* Dat is:

a. De titel van de Heere, die tot hem sprak, vergel. Genesis 16:13. Dezelfde, die de Heere onze Gerechtigheid is, is onze Vrede, Efeziers 2:14, onze Verzoener, en aldus onze Zaligmaker. Of:

b. De substantie van hetgeen Hij tot hem gezegd had, "De Heere sprak vrede, en schiep deze vrucht van de lippen, zei mij kalm en gerust te zijn, toen ik aldus ontroerd was." Of:

c. Een gebed, gegrond op hetgeen Hij gezegd had, zo verstaan het de kanttekenaren op de Engelse vertaling des Bijbels: De Heere zende vrede, dat is: rust van de tegenwoordige beroering, want nog lag hem het openbare welzijn het naast aan het hart.

Richteren 6:25-32

I. Hier worden aan Gideon orders gegeven om zijn regering te beginnen met de reformatie van het huis van zijn vader, vers 25, 26. Een gemeenschap gevestigd zijnde tussen God en Gideon door de Engel, die hem verschenen was, werd die nu op een andere wijze onderhouden. In dezelfde nacht nadat hij God gezien had, toen zijn hart vol was van gedachten betreffende hetgeen voorgevallen was, hetgeen hij waarschijnlijk nog aan niemand had meegedeeld, *zei de Heere tot hem* in een droom: *Handel zo en zo.* Als Gods bezoeken met dankbaarheid worden ontvangen, zullen zij genadiglijk worden herhaald. Heet God welkom, en Hij zal weerkomen. Gideon krijgt bevel:

1. Om het altaar van Baäl af te breken, dat zijn vader schijnt gehad te hebben, hetzij voor zijn eigen huisgezin, of voor de gehele stad. Zie de macht van Gods genade, dat Hij een hervormer kon verwekken, en de nederbuigendheid van Zijn genade, dat Hij een verlosser wilde verwekken uit het gezin van iemand, die een voorganger was in afgoderij. Maar Gideon moet het nu niet genoeg achten, dat hij aan dat altaar niet aanbad, hetgeen hij, naar wij in liefde hopen, niet gedaan heeft, maar hij moet het afbreken, niet hetzelfde altaar aan God wijden (zoals bisschop Hall opmerkt) maar het moet afbreken en vernietigen. Eerst gebiedt God de monumenten van het bijgeloof neer te werpen, en dan legt Hij Zijn eigen dienst op. Hij moet ook *het bos omhakken, dat daarbij* is, de plantage van jonge bomen, bestemd voor verfraaiing van de plaats. De geleerde bisschop Patrick verstaat onder *het bos* het beeld, opgericht in dat bos, waarschijnlijk het beeld van Astaroth, (want het woord voor bos is *asherah)* dat op of dicht bij het altaar stond.

2. Een altaar op te richten aan God, *aan JHWHh zijn God,* dat waarschijnlijk aangeduid moest worden door een opschrift van die strekking, aan JAHWEH, Gideons, of Israëls, God. Het zou onbetamelijk geweest zijn in hem, om een altaar te bouwen, zelfs aan de God Israëls inzonderheid voor brandofferen en slachtofferen, en zou verklaard zijn te zijn opgericht in minachting van het altaar te Silo, indien God, die zich niet aan Zijn eigen wetten heeft gebonden, hem niet bevolen had het te doen. Maar nu was het zijn plicht en zijn eer om er voor gebruikt te worden. God wijst hem de plaats aan waar hij het moet bouwen, *op de hoogte van deze sterkte,* of van deze rots, misschien op dezelfde plaats, waar de Engel hem verschenen was nabij het altaar, dat hij had gebouwd, en hij moet het niet in van de haast doen, maar met de betamelijkheid, die voegt bij een Godsdienstige handeling, met ordening, zoals het in de kanttekening (op de Statenbijbel) heet, overeenkomstig de oude wet voor altaren, die bij een gelegenheid worden opgericht, namelijk dat zij van aarde moeten zijn, en niet van steen. Dit altaar moest opgericht worden op de sterkte of het fort, dat, naar sommigen denken, gebouwd was ter bescherming tegen de Midianieten. Indien dit zo is, dan was het geen beveiliging zolang het altaar van Baäl er zo dicht bij was, maar het werd een wezenlijke sterkte, toen een altaar des Heeren op zijn hoogte gebouwd was, want dat is onze beste beschutting. Op dit altaar:

A. Moest hij brandoffers offeren. Twee varren moest hij offeren, de *var* van zijn vader, en *de tweede var van zeven jaren,* zo behoort het gelezen te worden, en niet zoals in onze overzetting een var, te weten de tweede var van zeven jaren. De eerste moest hij, naar wij kunnen veronderstellen, voor zichzelf offeren, de tweede *voor de zonden van zijn volk,* dat hij moest verlossen. Het was nodig, dat hij aldus vrede zou maken met God, eer hij oorlog ging voeren tegen Midian. Voordat de zonde vergeven is door het grote offer is niets goeds te verwachten. Men onderstelt dat deze varren bestemd waren, om op Baäls altaar geofferd te worden, maar nu werden

aangewend tot een beter gebruik. Aldus zal, wanneer de sterk bewapende overwonnen en uit de bezitting gestoten is, de sterkere dan hij de roof uitdelen, datgene voor zich nemen, wat zij voor Baäl bereid hadden, laat Hem komen die er recht op heeft, en geef het Hem.

B. Baäls bos, of beeld, of wat het dan ook geweest zij, dat de heiligheid en het sieraad was van dit altaar, moet niet verbrand worden maar als brandstof gebruikt worden voor Gods altaar, om te kennen te geven, niet alleen dat alles wat zich tegen God stelt vernietigd zal worden, maar dat de gerechtigheid Gods in deze vernietiging verheerlijkt zal worden. God beval aan Gideon dit te doen:

a. Om zijn ijver voor de Godsdienst op de proef te stellen, het was noodzakelijk dat hij daar bewijzen van zou geven, eer hij te velde trok, om er bewijzen te geven van zijn kloekmoedigheid.

b. Teneinde hierdoor enige stappen te doen die tot Israëls reformatie zouden leiden, en die de weg moesten banen voor hun verlossing. Zonde, de oorzaak, moet weggenomen worden, hoe zou anders de benauwdheid tot een einde komen, die er slechts het gevolg van was? En men mocht hopen dat dit voorbeeld van Gideon die weldra zo groot een man zal blijken te wezen, gevolgd zal worden door de overige steden en stammen, en dat de verwoesting van dit een altaar van Baäl de verwoesting zal wezen van velen.

II. Gideon was *het hemelse gezicht gehoorzaam,* vers 27. Hij, die over het Israël Gods zal bevelen, moet zonder tegenspreken of twisten onderworpen zijn aan de God van Israël, en als type van Christus, moet hij eerst zijn volk verlossen van hun zonden, en daarna hen verlossen van hun vijanden.

1. Hij had eigen dienstknechten, op wie hij zich kon verlaten, en die, naar wij kunnen onderstellen, evenals hij, hebben vastgehouden aan hun oprechtheid, en *de knie niet voor Baäl hadden gebogen,* en daarom ijverig waren om hem te helpen het altaar van Baäl af te breken.

2. Hij had geen gewetensbezwaar om de var van zijn vader te nemen, en hem zonder toestemming van zijn vader aan God te offeren, omdat God, die hem uitdrukkelijk bevolen had dit te doen, er meer recht op had dan zijn vader, en het was inderdaad de grootste vriendelijkheid, die hij zijn vader kon bewijzen, om zijn zonde te voorkomen.

3. Hij verwachtte er zich het misnoegen van het huis van zijn vader mee op de hals te zullen halen, en de kwaadwilligheid van zijn naburen, en toch deed hij het, gedenkende hoezeer het tot lof is geweest van Levi, dat hij in de zaak van God *tot zijn vader en zijn moeder zei, ik zie hem niet,* Deuteronomium 33:9, En daar hij zeker was van de gunst Gods, vreesde hij de toorn van de mensen niet, Hij, die hem bevolen heeft het te doen, zal hem ondersteunen en verdedigen. Maar:

4. Hoewel hij hun toorn niet vreesde als het gedaan was, heeft hij toch om hun tegenstand te voorkomen terwijl hij het deed, wijselijk besloten om het bij nacht te doen, ten einde bij zijn heilige handeling niet gestoord te worden. En sommigen denken dat hij het deed in dezelfde nacht, waarin God hem bevolen heeft het te doen, dat hij, zodra hij de orders ertoe ontvangen had, er zich dadelijk toe heeft begeven om ze uit te voeren, en er vóór de morgen mee klaar was.

III. Hij kwam daardoor in levensgevaar, vers 28-30.

1. Het gebeurde was spoedig ontdekt. Toen Gideon die arbeid had verricht, verlangde hij niet dat het verborgen zou blijven, en dat kon ook niet, want de mannen van de stad *stonden s' morgens vroeg op,* zeker om hun gebeden te doen bij het altaar van Baäl, en aldus de dag te beginnen met hun god, zoals hij dan was, een beschaming voor hen, die zeggen dat de ware God hun God is, en toch geen gebed tot Hem opzenden in de morgen, noch tot Hem opzien.

2. Spoedig werd ontdekt wie het gedaan had. Er werd een nauwkeurig onderzoek ingesteld, men wist dat Gideon afkerig was van de dienst van Baäl, hetgeen hem in verdenking bracht, en het stellige bewijs tegen hem bleef niet uit. "Er is niet aan te twijfelen: *Gideon heeft dit stuk gedaan.*"

3. Deze ontaarde Israëlieten waren tot zo'n diepte van goddeloosheid gezonken, dat zij, toen Gideon schuldig werd bevonden aan deze daad, achtten dat hij volgens de wet deswege moest sterven, en van zijn vader, (die door hun afgoderij te begunstigen, hun maar al te veel reden had gegeven om te verwachten dat hij hun ter wille zou zijn) verlangden, dat hij hem aan hen zou overleveren. *Breng uw zoon uit, dat hij sterve.* Ontzet u hierover, gij hemelen, en beef, gij aarde! Volgens de wet Gods, moesten de aanbidders van Baäl ter dood gebracht worden, maar deze boze mannen willen de doodstraf toepassen op de aanbidders van de God van Israël. Hoe buitensporig verzot waren zij op hun afgoden! Was het niet genoeg, dat zij de keur van hun varren aan Baäl offerden, moeten zij ook nog de kloekste jongeling uit hun stad doen vallen als een offer aan die drekgod, als zij voorgeven dat hij beledigd was? Hoe spoedig zullen afgodendienaars vervolgers worden!

IV. Hij werd uit de handen van zijn vervolgers gered door zijn vader, vers 31.

1. Sommigen van Gideons vervolgers hebben niet slechts de eis gedaan, dat hij ter dood gebracht zou worden, maar zij bleven er bij dat de doodstraf aan hem voltrokken zou worden. In weerwil van de zware oordelen, die wegens hun afgoderij over hen gekomen waren, wilden zij toch van geen hervorming weten, maar bleven in tegenheid wandelen met God, toen Hij in tegenheid wandelde met hen.

2. Maar nu stelde Joas zich voor hem in de bres. Hij was een van de voornaamste mannen van de stad. Zij, die macht hebben, kunnen zeer veel doen ter bescherming van een eerlijk man en een eerlijke zaak, en als zij op die wijze hun macht gebruiken, dan zijn zij Gods dienaren ten goede. Deze Joas had Baäls altaar begunstigd, maar nu neemt hij hem in bescherming, die het had afgebroken, hetzij:

A. Uit natuurlijke genegenheid voor zijn zoon, en misschien wel uit een bijzondere achting, die hij hem toedroeg, als een deugdzaam, kloekmoedig en in alle opzichten prijzenswaardig jongeling, hem er niet minder om liefhebbende en waarderende, dat hij zich niet met hem in de Baälsdienst had verenigd. Er zijn velen, die de moed niet hebben om zelf in hun oprechtheid te volharden, maar wier geweten hen toch dringt om hen te echten en lief te hebben, die het wel doen. Had Joas al enige genegenheid voor Baäl, dan had hij toch nog grotere genegenheid voor zijn zoon. Of

B. Uit zorg voor het openbare welzijn. Het grauw werd oproerig, en hij vreesde dat het nog oproeriger zou worden, en daarom heeft hij, zoals sommigen denken, zich ingespannen om het tumult tot bedaren te brengen. "Laat de rechters beslissen, het is niet uw zaak, uw roeping vonnis

over iemand te vellen, laat hem, die dat beproeft, gedood worden, hij bedoelt, niet gedood worden als een afgodendienaar, maar als een rustverstoorder en oproerverwekker. Op diezelfde wijze werd Paulus te Efeziers gered uit de handen van hen, die even ijverig waren voor Diana als deze hier voor Baäl, Handelingen 19:40. Of:

C. Uit overtuiging, dat Gideon wèl gedaan had. Misschien had zijn zoon de zaken met hem besproken, of misschien heeft God, die alle harten in Zijn hand heeft, een stille maar krachtige invloed op hem geoefend en hem bewogen om tegen de voorstanders van Baäl op te treden, hoewel hij vroeger in hun aanbidding van Baäl had berust. Het is goed om op te treden voor God, als wij hiertoe geroepen zijn, of schoon er geen of weinigen zijn, die ons ondersteunen, want God kan het hart neigen van hen, van wie wij dit weinig verwacht zouden hebben, om ons bij te staan. Laat ons onze plicht doen, en op God vertrouwen voor onze veiligheid. Twee dingen voert Joas aan:

a. Dat het ongerijmd van hen is, om voor Baäl te twisten. "Wilt gij, die Israëlieten zijt de aanbidders van de ene, enig levende en ware God, twisten voor Baäl, een valse god? Wilt gij zo dom, zo onzinnig zijn? Zij, wier vaderen Baäl als god aanbaden, en nooit een andere gekend hebben, zijn meer te verontschuldigen, als zij voor hem twisten, dan gij, die in verbond zijt met JAHWEH en die opgevoed en onderwezen ziet in Zijn kennis. Gij die zo geleden hebt wegens uw aanbidding van Baäl, er al die rampen en benauwdheden mee over u gebracht hebt, zult gij nu voor Baäl gaan twisten?" Het is slecht om zonde te bedrijven, maar het is zeer slecht, een grote goddeloosheid om er voor te twisten, dat is: er voor te pleiten, inzonderheid om te pleiten voor Baäl, de afgod, waarin die dan ook moge bestaan, die de plaats in het hart inneemt, welke alleen aan God toekomt.

b. Dat het nutteloos en overtollig voor hen was, om voor Baäl te twisten of te pleiten, als hij geen god is, dan hadden zij niets voor hem te zeggen, als hij het wèl is, dan is hij instaat om zelf zijn zaak te bepleiten, zelf voor zich te twisten, zoals de God des hemels dikwijls gedaan heeft door vuur van de hemel, of door een ander oordeel over hen, die Hem geminacht hadden. Dit was een gepast tarten van Baäl om hetzij goed of kwaad te doen, en de uitkomst er van overtuigde zijn aanbidders van hun dwaasheid om te bidden tot iemand om hulp, die niet eens instaat was zichzelf te wreken, daarna heeft Gideon merkwaardige voorspoed gehad, en hieruit bleek, hoe onmachtig Baäl was om zijn zaak te handhaven.

Eindelijk. Gideons vader gaf hem hierop een nieuwe naam, vers 32, hij noemde hem Jerubbaäl. "Baäl twiste, laat hij tegen hem twisten zo hij kan, als hij iets voor zichzelf in te brengen heeft tegen zijn verwoester, zo kome hij er mee voor de dag." Deze naam was een blijvende uittarting van Baäl. Nu Gideon de wapens opvatte tegen de Midianieten, die Baäl aanbaden, zo laat hem zijn aanbidders beschermen als hij kan. Dit gaf ook eer aan Gideon, (een gezworen vijand van die grote bedrieger en overweldiger, en die over hem had gezegevierd) en bemoediging aan zijn krijgslieden, wijl zij streden onder iemand, die streed voor God tegen die mededinger naar Zijn troon. Het is de gissing van de geleerden waarin veel waarschijnlijkheid is, dat Jerombalus, van wie Sanchoniathon (een van de oudste van al de heidense schrijvers) spreekt als van een priester van de God Jao (een verbastering van de naam JAHWEH) als van iemand aan wie hij zeer veel kennis te danken had, deze Jerubbaäl geweest is. In 2 Samuel 11:21 wordt hij Jerubbeseth genoemd, Baäl, heer, zeer gepast verkeerd in Beseth, schande.

Richteren 6:33-40

I. Hier hebben wij: de inval van de vijanden van Israël, vers 33. Een groot aantal van Midianieten, Amalekieten en Arabieren verenigden zich en trokken over de Jordaan, terwijl niemand het waagde of er aan dacht om die zo gewichtiger en voordelige pas tegen hen te verdedigen. Zij vestigden hun hoofdkwartier in het dal van Jizreël, in het hart van de stam van Manasse, niet ver van Gideons stad. Sommigen denken dat het bericht, hetwelk zij ontvingen van Gideons afbreken van Baäls altaar hen herwaarts had doen komen, en dat zij kwamen om voor Baäl te twisten, en dit tot een voorwendsel maakten om met Israël te twisten. Het is echter meer waarschijnlijk dat het nu oogsttijd was, wanneer zij gewoon waren ieder jaar zo'n inval te doen, vers 3, en verwacht werden, toen Gideon bezig was te dorsen, vers 11. God heeft Gideon verwekt om gereed te zijn tegen de tijd, wanneer die ontzettende slag zou vallen. Hun succes gedurende zovele jaren bij deze invallen, de weinige tegenstand, die zij er bij ontmoetten, en de rijke buit, die zij behaalden, hadden hen nu zeer ijverig en daarbij zeer gerust gemaakt, maar het bleek, dat *de mate hunner ongerechtigheid nu vol was,* het jaar van de vergelding was gekomen, zij moesten nu een einde maken aan de roof, en beroofd worden, en zij zijn "vergaderd als schoven voor de dorsvloer," Micha 4:12, 13, om door Gideon gedorst te worden.

II. Gideons toebereidselen om hen aan te vallen in hun leger, vers 34, 35.

1. Door Zijn Geest bezielde God Gideon met nieuw leven. *De Geest des Heeren toog Gideon aan,* Hij toog hem aan, dat is, bekleedde hem als met een gewaad, om eer op hem te leggen, bekleedde hem als met een harnas om hem te beschutten. Diegenen zijn goed gekleed, die aldus bekleed zijn. "Een geest van vastberadenheid en moed van het aangezicht des Heeren toog Gideon aan,' aldus de Chaldeër. Hij was uit zichzelf een strijdbare held, maar persoonlijke kracht en moed, hoe krachtig ook aangewend, zouden toch niet volstaan voor dit grote krijgsbedrijf, hij moet *de wapenrusting Gods* aanhebben, en die is het, waarop hij moet steunen. *De Geest des Heeren toog hem aan* op buitengewone wijze, die God roept tot Zijn werk, zal Hij er voor bekwaam maken en bezielen. Met zijn bazuin bracht Gideon leven in zijn naburen, God met hem werkende. *Hij blies met de bazuin* om vrijwilligers op te roepen, en er kwamen meer dan hij wellicht verwacht had.

a. De Abiëzrieten, hoewel nog kort tevoren op hem verwoed wegens het afbreken van het altaar van Baäl en hoewel zij hem ter dood hadden veroordeeld als een misdadiger, waren nu overtuigd van hun dwaling en kwamen hem kloekmoedig te hulp, zich aan hem onderwerpende als hun krijgsoverste, *de Abiezrieten werden achter hem bijeengeroepen* vers 34 zó plotseling kan God het hart wenden, zelfs van afgodendienaars en vervolgers.

b. Afgelegen stammen, zelfs Aser en Nafthali, die het verst verwijderd waren, en vreemdelingen voor hem waren, gehoorzaamden zijn oproep, en zonden hem hun beste krachten vers 35. Zij waren het verst verwijderd van het gevaar, maar overwegende dat, zo hun naburen nu door de Midianieten geteisterd en onderdrukt werden, de beurt weldra aan hen zou komen, waren zij ijverig om zich met hun broederen tegen de gemeenschappelijke vijand te verenigen.

III. De tekenen, die God hem toestond ter bevestiging van zijn eigen geloof en van het geloof van zijn volgelingen, en het was misschien meer om hunnentwil dan om zijnentwil, dat hij er om vroeg of ze begeerde. Het kan ook wezen, dat hij ze begeerde ten einde de overtuiging te hebben, dat dit de

tijd was om de Midianieten te slaan en te overwinnen, of dat hij op een andere gelegenheid moest wachten.

Merk op:

1. Zijn verzoek om een teken vers 36, 37. "Laat mij hieraan weten, *dat Gij Israël door mijne hand zult verlossen,* laat *op een wollen vacht,* uitgespreid in de open lucht, *dauw zijn,* en laat de grond er om heen droog wezen." De strekking hiervan is: Heere, ik geloof, kom mijn ongelovigheid te hulp. Hij vond zijn eigen geloof zwak en wankelend, en daarom bad hij God om door dit teken te volmaken hetgeen er aan ontbrak. Wij kunnen veronderstellen dat God die voornemens was hem deze tekenen te geven tot heerlijkheid van Zijn eigen goedheid en macht, het in zijn hart heeft gegeven om erom te vragen, maar toen hij zijn verzoek deed om een tweede teken, dat het tegenovergestelde zou zijn van het eerste, heeft hij het gedaan met een zeer nederige bede om verontschuldiging, Zijn misnoegen afbiddende, omdat het de schijn had van een gemelijk en grillig wantrouwen van God, een niet voldaan zijn met de vele verzekeringen, die Hij hem reeds had gegeven, vers 39, Uw *toorn ontsteke niet tegen mij.* ander teken te vragen, deed hij het toch met zoveel vrezen en beven, dat er wèl uit bleek dat de gemeenzaamheid, waartoe God hem genadiglijk had toegelaten, geen minachting bij hem had teweeggebracht van Gods heerlijkheid of een misbruik maken van Gods goedheid. Abraham had hierin een voorbeeld gegeven, toen God hem veroorloofde zeer vrij en vrijmoedig bij Hem te zijn, Genesis 18:30, 32. *Dat toch de Heere niet ontsteke, dat ik spreek.* Gods gunst moet met grote eerbied worden gezocht, in het besef van de grote afstand, die ons van Hem scheidt, en in heilige vrees voor Zijn toorn.

2. Gods genadig toestaan van zijn verzoek. Zie hoe teder God is voor oprechte gelovigen, al zijn zij ook zwak, en hoe bereid om tegemoet te komen aan hun zwakheid, opdat het gekrookte riet niet worde verbroken, en de rokende vlaswiek niet worde uitgeblust. Gideon begeerde *de vacht nat* en de *grond droog te zien,* maar opdat nu niet iemand zou zeggen: "het is natuurlijk dat wol het minste vocht dat er valt in zich opneemt en dus was daar niets buitengewoons in", al was ook de hoeveelheid water, die hij uitwrong groot genoeg om die tegenwerping te voorkomen, verlangt hij toch dat in de volgenden nacht de grond nat zou zijn en het vlies droog, en zo bereid is God "om de erfgenamen van de beloftenis een sterke vertroosting te geven," Hebreeen 6:17-18, zelfs door twee onveranderlijke dingen, dat Hij zich niet alleen door hun dringen en aandringen laat overmogen, maar zelfs door hun twijfelingen en onvoldaanheid voorschrijven wat Hij doen zal.

Deze tekenen waren:

a. In waarheid wonderbaarlijk, en dus overvloedig dienstbaar tot bevestiging van zijn opdracht. Van de dauw wordt gezegd, dat hij "van de Heere is, als regenstromen op het groene kruid, dat niet wacht op de mens, noch mensenkinderen verbeidt." Micha 5:6. En toch heeft God hier in deze zaak naar de stem van een man gehoord, zoals Hij Jozua verhoord heeft in de leiding van de loop van de zon, zo heeft Hij Gideon verhoord in het leiden van de dauw, waaruit blijkt, dat hij-de dauw-niet valt bij geval, maar door de voorzienigheid Gods. Het laatste teken was een omkering van het eerste, en, om aan Gideon genoegen te doen werd dit wonder als het ware, van voren en van achteren te aanschouwen gegeven, waarnaar Dr. Fuller opmerkt, dat de wezenlijke wonderen des hemels het kunnen verdragen om van alle kanten beschouwd en, als het ware, binnenst buitenst gekeerd te worden.

b. Vol van betekenis. Hij en zijn mannen gingen de strijd aan met de Midianieten, kon God onderscheiden tussen een kleine vacht van Israël en de groten vloer van Midian? Ja, hiermede maakt Hij bekend dat Hij het kan. Verlangt Gideon dat de dauw van de Goddelijke genade op hem in het bijzonder zal nederdalen? Hij ziet de vacht nat van de dauw, om hem er van te verzekeren. Begeert hij dat God als de dauw zal zijn voor Israël? Zie, de gehele aarde is nat. Sommigen houden deze vacht voor een embleem van het Joodse volk, dat indertijd bevochtigd was met de dauw van Gods Woord en inzettingen, terwijl het overige van de wereld droog was, maar sedert hun verwerping van Christus en Zijn Evangelie zijn zij dor en droog als de heide in de wildernis, terwijl de natiën rondom zijn als een bewaterde hof.

HOOFDSTUK 7

1 Toen stond Jerubbaal (dewelke is Gideon) vroeg op, en al het volk, dat met hem was; en zij legerden zich aan de fontein van Harod; dat hij het heirleger der Midianieten had tegen het noorden, achter den heuvel More, in het dal.
2 En de HEERE zeide tot Gideon: Des volks is te veel, dat met u is, dan dat Ik de Midianieten in hun hand zou geven; opdat zich Israel niet tegen Mij beroeme, zeggende: Mijn hand heeft mij verlost.
3 Nu dan, roep nu uit voor de oren des volks, zeggende: Wie blode en versaagd is, die kere weder, en spoede zich naar het gebergte van Gilead! Toen keerden uit het volk weder twee en twintig duizend, dat er tien duizend overbleven.
4 En de HEERE zeide tot Gideon: Nog is des volks te veel; doe hen afgaan naar het water, en Ik zal ze u aldaar beproeven; en het zal geschieden, van welken Ik tot u zeggen zal: Deze zal met u trekken, die zal met u trekken; maar al degene, van welken Ik tot u zeggen zal: Deze zal niet met u trekken, die zal niet trekken.
5 En hij deed het volk afgaan naar het water. Toen zeide de HEERE tot Gideon: Al wie met zijn tong uit het water zal lekken, gelijk als een hond zou lekken, dien zult gij alleen stellen; desgelijks al wie op zijn knieen zal bukken om te drinken.
6 Toen was het getal dergenen, die met hun hand tot hun mond gelekt hadden, driehonderd man; maar alle overigen des volks hadden op hun knieen gebukt, om water te drinken.
7 En de HEERE zeide tot Gideon: Door deze driehonderd mannen, die gelekt hebben, zal Ik ulieden verlossen, en de Midianieten in uw hand geven; daarom laat al dat volk weggaan, een ieder naar zijn plaats.
8 En het volk nam den teerkost in hun hand, en hun bazuinen; en hij liet al die mannen van Israel gaan, een iegelijk naar zijn tent; maar die driehonderd man behield hij. En hij had het heirleger der Midianieten beneden in het dal.
9 En het geschiedde in denzelven nacht, dat de HEERE tot hem zeide: Sta op, ga henen af in het leger, want Ik heb het in uw hand gegeven.
10 Vreest gij dan nog af te gaan, zo ga af, gij, en Pura, uw jongen, naar het leger.
11 En gij zult horen, wat zij zullen spreken, en daarna zullen uw handen gesterkt worden, dat gij aftrekken zult in het leger. Toen ging hij af, met Pura, zijn jongen, tot het uiterste der schildwachten, die in het leger waren.
12 En de Midianieten, en Amalekieten, en al de kinderen van het oosten, lagen in het dal, gelijk sprinkhanen in menigte, en hun kemelen waren ontelbaar, gelijk het zand, dat aan den oever der zee is, in menigte.
13 Toen nu Gideon aankwam, ziet, zo was er een man, die zijn metgezel een droom vertelde, en zeide: Zie, ik heb een droom gedroomd, en zie, een geroost gerstebrood wentelde zich in het leger der Midianieten, en het kwam tot aan de tent, en sloeg haar, dat zij viel, en keerde haar om, het onderste boven, dat de tent er lag.
14 En zijn metgezel antwoordde, en zeide: Dit is niet anders, dan het zwaard van Gideon, den zoon van Joas, den Israelietischen man; God heeft de Midianieten en dit ganse leger in zijn hand gegeven.
15 En het geschiedde, als Gideon de vertelling dezes drooms, en zijn uitlegging hoorde, zo aanbad hij; en hij keerde weder tot het leger van Israel, en zeide: Maakt u op, want de HEERE heeft het leger der Midianieten in ulieder hand gegeven.
16 En hij deelde de driehonderd man in drie hopen; en hij gaf een iegelijk een bazuin in zijn hand, en ledige kruiken, en fakkelen in het midden der kruiken.

17 En hij zeide tot hen: Ziet naar mij en doet alzo; en ziet, als ik zal komen aan het uiterste des legers, zo zal het geschieden, gelijk als ik zal doen, alzo zult gij doen.
18 Als ik met de bazuin zal blazen, ik en allen, die met mij zijn, dan zult gijlieden ook met de bazuin blazen, rondom het ganse leger, en gij zult zeggen: Voor den HEERE en voor Gideon!
19 Alzo kwam Gideon, en honderd mannen, die met hem waren, in het uiterste des legers, in het begin van de middelste nachtwaak, als zij maar even de wachters gesteld hadden; en zij bliezen met de bazuinen, ook sloegen zij de kruiken, die in hun hand waren, in stukken.
20 Alzo bliezen de drie hopen met de bazuinen, en braken de kruiken; en zij hielden met de linkerhand de fakkelen, en met hun rechterhand de bazuinen om te blazen; en zij riepen: Het zwaard van den HEERE, en van Gideon!
21 En zij stonden, een iegelijk in zijn plaats, rondom het leger. Toen verliep het ganse leger, en zij schreeuwden en vloden.
22 Als de driehonderd met de bazuinen bliezen, zo zette de HEERE het zwaard des een tegen den anderen, en dat in het ganse leger; en het leger vluchtte tot Beth-sitta toe naar Tseredath, tot aan de grens van Abel-mehola, boven Tabbath.
23 Toen werden de mannen van Israel bijeengeroepen, uit Nafthali, en uit Aser, en uit gans Manasse; en zij jaagden de Midianieten achterna.
24 Ook zond Gideon boden in het ganse gebergte van Efraim, zeggende: Komt af den Midianieten tegemoet, en beneemt hunlieden de wateren, tot aan Beth-bara, te weten de Jordaan; alzo werd alle man van Efraim bijeengeroepen, en zij benamen hun de wateren tot aan Beth-bara, en de Jordaan.
25 En zij vingen twee vorsten der Midianieten, Oreb en Zeeb, en doodden Oreb op den rotssteen Oreb, en Zeeb doodden zij in de perskuip van Zeeb, en vervolgden de Midianieten; en zij brachten de hoofden van Oreb en Zeeb tot Gideon, over de Jordaan.

Dit hoofdstuk toont ons Gideon op het slagveld bevelvoerende over het leger van Israël en het leger van de Midianieten een volkomen nederlaag toebrengende voor welke grote krijgsverrichting wij hem in het vorige hoofdstuk hebben zien toebereid door zijn gemeenschapsoefening met God en zijn overwinning op Baäl. Hier wordt ons gezegd:

I. Welke bevelen God aan Gideon heeft gegeven voor de formering van zijn leger, waardoor het teruggebracht werd op slechts drie honderd man, vers 1-8. ,

II. Hoe God Gideon aanmoedigde om de vijand aan te vallen door hem onbekend in hun leger te zenden, om een Midianiet zijn droom te horen vertellen, vers 9-15. .

III. Hoe hij met zijn drie honderd man zijn aanval op het legerkamp van de vijand richtte, niet om met hen te strijden, maar hen te verschrikken. vers 16-20.

IV. De goede uitslag van die aanval, zij namen de vlucht en werden totaal verslagen, terwijl de ontbonden troepen en hun andere naburen Gideon te hulp kwamen, vers 21-25.

Het is een geschiedenis, die een schitterende bladzijde vormt in HET BOEK VAN DE OORLOGEN DES HEEREN.

Richteren 7:1-8

I. Gideon legt er zich met alle macht op toe om een goed krijgsoverste te zijn, en het leger van Israël tegen de Midianieten aan te voeren. Hij *stond vroeg op,* vers 1, als een wiens hart in zijn werk was, en vreesde tijd te verliezen. Nu hij er zeker van is, dat God met hem is, is hij afkerig van uitstel. Hij legerde zich bij een vermaarde fontein, opdat zijn leger geen gebrek zou hebben aan water, en hij nam het hoger terrein in, dat mogelijk een voordeel voor hem was, want de Midianieten *waren beneden in het dal.* Geloof in Gods beloften moet ons niet verslappen, maar juist aanvuren in onze pogingen. Als wij er zeker van zijn, dat God voor ons aangezicht heengaat, dan moeten wij ons best doen, alle krachten inspannen, 2 Samuel 5:24.

II. God voorziet er in dat de lof voor de te behalen overwinning volstrekt en uitsluitend aan Hem toegebracht zal worden, door te bepalen dat slechts drie honderd man voor deze dienst gebruikt zullen worden. Het leger bestond uit twee en dertig duizend man-een klein leger in vergelijking van het aantal krijgers, dat Israël voor zo'n gewichtige zaak op de been had kunnen brengen, en een zeer klein leger in vergelijking met het leger, dat nu door de Midianieten te velde was gebracht. Gideon was geneigd zijn aantal krijgslieden te gering te vinden, maar God komt tot hem en zegt hem, dat *er te veel volk is,* vers 2, niet dat zij niet wel gedaan hebben met zich vrijwillig aan te bieden voor deze veldtocht, maar God achtte het goed om niet van allen, die kwamen, gebruik te maken. Wij bevinden dikwijls dat God door weinig handen grote dingen tot stand brengt, maar dit was de enige keer, dat Hij de weinigen opzettelijk nog minder maakte. Had Debora onlangs hen gelaakt die niet gekomen zijn tot de hulp des Heeren en moeten dan toch bij de volgende grote krijgsverrichting weggezonden worden, die wel gekomen zijn? Ja.

1. God wilde hiermede tonen dat Hij, als Hij werktuigen gebruikt in Zijn dienst, hen toch niet nodig heeft, maar Zijn werk ook zonder hen afkan, zodat Hij hun niet verplicht is voor hun dienst, maar zij aan Hem, dat Hij hen wil gebruiken.

2. Hiermede wilde Hij hen beschamen, wegens hun lafhartigheid, die zich gedwee aan de Midianieten hadden onderworpen, en hen niet durfden weerstaan vanwege het onevenredige van hun aantal. Thans zagen zij dat, zo zij zich slechts van de gunst Gods hadden verzekerd, één van hen duizend verjaagd zou hebben.

3. Hiermede wilde Hij alle roemen tot zwijgen brengen en uitsluiten, dat is de reden hier gegeven door Hem, die de hoogmoed kent van het menselijk hart, *opdat zich Israël niet tegen Mij beroeme.* Terecht wordt hun de eer onthouden van de dienst, die aan God de eer niet wilden geven van het welslagen. Mijn hand heeft mij verlost is een woord, dat nooit uit de mond moet komen van hen, die verlost zullen worden. Die roemt, roeme in de Heere, en alle vlees moet zwijgen voor Zijn aangezicht.

Op tweeërlei wijze heeft God hun aantal verminderd.

A. Hij gaf bevel dat allen, die zichzelf als vreesachtig en week van hart zouden bekennen ontslagen zouden worden, vers 3. Gideon was nu gelegerd op een berg, dicht bij de vijand, genaamd *het gebergte Gileads,* naar de stamvader van deze geslachten van Manasse die aan deze zijde van de Jordaan gevestigd waren, Numeri 26:30. En vandaar konden zij wellicht de talrijke scharen zien van

de vijand aan diegenen dus, aan wie op dat gezicht de moed ontzonk, werd vrijheid gegeven om terug te gaan, indien zij dit wilden. Er was een wet om zulk een afkondiging te doen, Deuteronomium 20:8. Maar Gideon heeft misschien gedacht, dat deze wet slechts betrekking had op die oorlogen, welke ter uitbreiding van hun landgrenzen ondernomen werden, niet voor zulke als dezen, die ter noodzakelijke verdediging gevoerd werd tegen een aanvaller, daarom zou Gideon deze afkondiging niet gedaan hebben, indien God het hem niet had bevolen, die wist hoe zijn krijgsmacht hierdoor zou verminderd worden. Lafaards zouden na de overwinning even zeker als wie ook, de eer er van aan God ontnemen, en daarom wilde God hun de eer niet aandoen van er hen voor te gebruiken. Men zou gedacht hebben dat er nauwelijks een Israëliet zou gevonden worden, die zich tegenover zo'n vijand als de Midianieten en onder zo'n legerhoofd als Gideon, vreesachtig zou bekend hebben, toch hebben meer dan twee derden van het leger zich de proclamatie ten nutte gemaakt om af te marcheren toen zij de sterkte van de vijand en hun eigen zwakheid zagen, geen acht slaande op de verzekeringen van de Goddelijke tegenwoordigheid die hun generaal van de Heere had ontvangen en hun waarschijnlijk had meegedeeld. Sommigen denken dat de verdrukking, waaronder zij zo lang gebukt gingen, hun moed had ternedergeslagen, anderen, en met meer waarschijnlijkheid, dat de bewustheid van hun schuld aan allen de moed had ontnomen. De zonde staarde hen aan, en daarom durfden zij de dood niet onder de ogen zien. Mensen die vreesachtig en week van hart zijn, zijn niet geschikt voor de dienst van God en onder hen, die onder de banier van Christus staan ingeschreven, zijn er meer van de zodanigen dan wij denken.

B. Hij gebood dat ook al de overigen, op drie honderd man na afgedankt zouden worden, en Hij deed het door een teken. *Nog is er te veel volk* om door Mij gebruikt te worden, vers 4. Zie hoezeer Gods gedachten en wegen hoger zijn dan de onze. Gideon zelf heeft waarschijnlijk gedacht, dat zij met te weinigen waren, hoewel er toen toch nog zovelen waren als waarmee Barak Sisera slag heeft geleverd, Hoofdstuk 4:14, en indien hij zich niet door het geloof een weg had gebaand door deze ontmoediging heen, dan zou hij zelf teruggedeinsd zijn voor het gevaarvolle van de onderneming, en zo goed hij kon de terugtocht hebben aanvaard. Maar God zei: *Er is te veel volk,* en toen zij tot op een derde verminderd waren, was er nog *te veel volk* hetgeen ons kan helpen om die leidingen van Gods voorzienigheid te begrijpen, die soms de kerk en haar belangen schijnen te verzwakken, haar vrienden zijn te velen, te talrijk, te machtig, te wijs, dan dat God verlossing door hen werkt. God neemt maatregelen om hen te verminderen, opdat Hij verhoogd worde in Zijn sterkte.

Gideon krijgt bevel om zijn soldaten te doen afgaan naar het water, waarschijnlijk naar de fontein van Harod, vers 1, en de rivier, die er uit ontsprong. Hij, of iemand door hem daartoe aangesteld, moest opmerken hoe zij dronken. Wij moeten veronderstellen, dat zij allen dorst hadden en geneigd waren om te drinken. Waarschijnlijk zei hij hun, dat zij zich moesten bereiden om slag te leveren, en dat wel terstond, daarom moeten zij zich verkwikken en verfrissen, niet verwachtende dat zij daarna iets anders te drinken zouden krijgen dan het bloed van hun vijanden.

a. Sommigen ongetwijfeld wel de meesten, zullen nu op hun knieën nederknielen om te drinken, hun mond in het water steken, zoals de paarden, om aldus volle teugen te hebben.

b. Anderen zullen er niet zoveel omslag mee maken maar zoals een hond het water oplikt met zijn tong, zullen zij een weinig water in de holte van hun hand nemen, en er hun mond mee verkoelen, en dan heengaan. Van deze laatsten waren er niet meer dan drie honderd, die zo in van de haast

dronken, en God zegt aan Gideon, dat hij door deze de Midianieten zal verslaan, vers 7. Door de eerste schifting bleven er alleen kloeke mannen over, die besloten hadden het uiterste te doen om Israëls vrijheid te herkrijgen, maar door deze nadere schifting werd er in voorzien, dat geen anderer gebruikt zouden worden dan:

Ten eerste. Mannen, die *gehard* waren, die langdurige vermoeienissen konden doorstaan, zonder te klagen over dorst en vermoeidheid, in wie noch traagheid noch weelde huisde.

Ten tweede. Mannen die *spoed maakten,* aan wie de tijd lang viel eer zij slaags raakten met de vijand, de dienst van God en hun land verkiezende boven hun nodige verkwikking of verfrissing. God verkiest gebruik te maken van de zodanigen, die niet slechts goed gezind, maar ijverig zijn voor een goede zaak. Ook omdat deze de minsten in aantal waren, en dus het minst in staat waren om het werk te doen, waartoe zij bestemd waren, wilde God door hen Israël verlossen. Het was een grote beproeving van het geloof en de moed van Gideon, dat God hem gebood om al de overigen van het volk, behalve deze drie honderd man, *een ieder naar zijn plaats te laten gaan,* dat is: te gaan waarheen zij wilden buiten zijn bereik en van onder zijn bevel. Toch kunnen wij veronderstellen dat dezen, die van harte de zaak waren toegedaan, hoewel zij nu op zij gezet werden, niet ver buiten zijn gehoor zullen gegaan zijn, maar bereid waren de slag op te volgen, nadat de drie honderd hun aanval hadden gedaan, ofschoon dit niet vermeld is.

Zo verwonderlijk was Gideons leger gezuiverd en geformeerd en verminderd, inplaats van versterkt en aangevuld te zijn, zoals het, naar men zou denken, voor zo groot een krijgsbedrijf nodig was. Laat ons nu zien, hoe dit kleine, onaanzienlijke regiment, waarop al de zwaarte van de strijd zou neerkomen, gewapend en toegerust was. Indien deze driehonderd mannen vergezeld waren geweest van wapendragers en dienaren, en gewapend waren geweest met zwaard en spies, wij zouden gedacht hebben dat zij mogelijk wel iets uitgericht konden hebben. Maar, inplaats van hen dienstiger te maken door hun toerusting, worden zij minder dienstig gemaakt. Want:

1. Iedere krijgsknecht wordt zoetelaar, zij *namen de teerkost in hun hand,* vers 8, lieten hun bagage achter, ieder man belastte zich met zijn eigen mondbehoeften, hetgeen een beproeving was van hun geloof, of zij op God konden vertrouwen als zij niet meer mondbehoeften hadden dan zij mee konden dragen en een op-de-proefstelling van hun vlijt en naarstigheid of zij zoveel wilden meedragen als zij nodig hadden. Dit was nu in waarheid een leven van de hand in de tand.

2. Ieder krijgsknecht wordt trompetter. De afgedankte regimenten hadden hun bazuinen achtergelaten ten gebruike van de drie honderd mannen, die, inplaats van met krijgswapenen, daarmee voorzien werden, alsof zij veeleer op een spel dan op een strijd uitgingen.

Richteren 7:9-15

Gideons leger verminderd zijnde, zoals wij hierboven gezien hebben, moet hij of strijden door het geloof, of in het geheel niet strijden, daarom voorziet God hem van versterking voor zijn geloof, inplaats van versterking voor zijn strijdmacht.

I. Hij voorziet hem van een goed fundement om er zijn geloof op te bouwen, niets dan een woord van God zal een grondslag zijn voor het geloof, en dat heeft hij zo volledig en zo uitdrukkelijk als hij slechts kan begeren, vers 9. Een woord van bevel om hem te machtigen de strijd aan te vangen, die anders roekeloos en onoordeelkundig zou geweest zijn en onvoegzaam voor een verstandig veldoverste. *Sta op,* ga met deze handvol manschappen *heen af in het leger,* en een woord van belofte om hem van welslagen te verzekeren, dat anders zeer onwaarschijnlijk zou geweest zijn, *Ik heb het in uw hand gegeven,* het is geheel en al het uwe. Dit woord des Heeren kwam tot hem in dezelfde nacht, toen hij, naar wij kunnen veronderstellen, vol was van zorg hoe het met alles gaan zou, toen zijn gedachten in hem vermenigvuldigd werden, hebben deze vertroostingen zijn ziel verkwikt. Goddelijke vertroostingen komen tot de gelovigen niet alleen op krachtige wijze, maar ook ter rechter tijd.

II. Hij voorziet hem van een goeden steun voor zijn geloof.

1. Hij beveelt hem om zijn eigen verspieder te zijn, en om nu, in het holst van de nacht, stil naar het leger van de Midianieten te gaan, en te zien of hij er ook berichten kan inwinnen. "Vreest gij *dan nog af te gaan* om te strijden zo ga eerst met uw dienaar vers 10, *en hoor wat zij zaken spreken,* vers 11, en er wordt hem te kennen gegeven dat hij horen zal wat hem grotelijks zal versterken in zijn geloof. God kent de zwakheden van Zijn volk, en hoe grote bemoediging zij soms uit een kleine zaak kunnen ontvangen, en daarom, wetende wat aan Gideon zou voorkomen in dat deel van het leger tot hetwelk hij zou afgaan, beveelt Hij hem af te gaan en te horen wat zij zeiden opdat hij zoveel vaster zou geloven wat *God* zei. Hij moet *Pura, zijn jongen,* dat is, zijn dienaar, medenemen, deze was iemand, in wie hij vertrouwen kon stellen, waarschijnlijk een van de tien, die hem geholpen hadden om het altaar van Baäl af te breken, hem moest hij medenemen, maar niemand anders met hem, hij moest hem medenemen, om getuige te zijn van hetgeen hij de Midianieten zou horen zeggen, opdat, als de zaak aan Israël zal worden meegedeeld, uit de mond van deze twee getuigen het woord bestaan zal. Hij moet zijn jongen meenemen, omdat twee beter zijn dan een, en een weinig hulp beter is dan geen hulp.

2. Dit zo zijnde, beveelt Hij hem iets te gaan zien dat ontmoedigend was.

A. Het was genoeg om hem schrik aan te jagen, om, misschien wel bij maanlicht, het groot getal van de vijanden te zien, vers 12, de mannen, als sprinkhanen in menigte, en zij bleken, wat kracht en moed betreft, niet beter te zijn dan sprinkhanen, de kamelen konden evenmin geteld worden als het zand aan de oever van de zee. Maar:

B. Hij hoorde wat voor hem een goed voorteken was, en toen hij het gehoord had, ging hij onmiddellijk terug, veronderstellende dat hij nu wist waarvoor hij derwaarts was gezonden. Hij hoorde twee soldaten van het leger van de vijand, die elkanders metgezellen waren, samen spreken, waarschijnlijk samen in bed zijnde, en wakker geworden in de nacht.

a. Een van hun vertelt zijn droom, en zoals onze dromen gewoonlijk zijn, ijdel en onbeduidend, en dus niet van de moeite waard om verteld te worden, was het een zeer dwaze droom. Hij droomde dat hij een gerstebrood zag, dat de heuvel kwam afrollen naar het leger van de Midianieten, en dit brood kwam tot aan de tent (misschien een van de voornaamste van hun tenten) "en het sloeg er met zo'n geweld tegen aan, dat (wie zou het geloven?) het de tent onderst boven wierp, de staken omver rukte en de touwen als met een slag verbrak, zodat de tent daar lag, en de bewoners er onder begraven lagen" vers 13. "In de veelheid van de dromen zijn ijdelheden," zegt Salomo, Prediker 5:6. Het is iets verwonderlijks welke vreemde onsamenhangende dingen dikwijls door een koddige verbeelding in onze dromen samengevoegd worden.

b. De ander, die misschien nog tussen slapen en waken was, neemt het op zich de droom uit te leggen, en die uitlegging schijnt zeer ver gezocht: *Dit is niet anders dan het zwaard Gideons,* vers 14. Onze uitleggers kunnen ons nu zeggen, hoe gepast de overeenkomst was, Gideon, die koren gedorst had voor zijn gezin en koeken had gemaakt voor zijn vriend, Hoofdstuk 6:11-19, werd zeer gepast voorgesteld door een brood, dat hij en zijn leger even onbeduidend waren als een brood, of koek, van een weinig meel bereid, even gering als een gerstebrood, in van de haast als een koek op de kolen gebakken, en evenmin instaat om dit grote leger te overwinnen, als een brood om een tent omver te werpen. Maar toch! Zijn de uitleggingen niet van God? Hij legde het in het hoofd van de een om te dromen, en in de mond van de ander legde Hij de betekenis er van. Indien Gideon alleen de droom had gehoord, en hij en zijn dienaar er de uitlegging van hadden moeten geven, dan zou er zo weinig betekenis in zijn, dat het hem weinig dienst zou gedaan hebben, maar die uitlegging horende uit de mond van een vijand, scheen zij niet slechts van God te komen die aller mensen tong en hart in Zijn hand heeft, maar het was ook een blijk en bewijs dat de vijand geheel ontmoedigd was, en de naam Gideon voor hen zo geducht was geworden, dat het hen verontrustte in hun slaap. De overwinning zal gemakkelijk behaald worden, nu het hart van de vijanden reeds bezweek van vrees voor hem, en zij hem dus de overwinning zo gedwee toekenden. *God heeft de Midianieten en dit hele leger in zijn hand overgegeven.* Diegenen zullen niet waarschijnlijk strijden, die zagen, dat God tegen hen streed.

Gideon, die de vinger Gods zag, hem op die tijd naar deze plaats wijzende teneinde de droom en de uitlegging er van te horen, was er ten zeerste door bemoedigd tegen de vrees, die hem bevangen had, toen hij zijn leger zo verminderd zag. Het deed hem veel genoegen zich te hebben horen vergelijken bij een gerstebrood, toen dit bleek zulke grote dingen te hebben gedaan. Hierdoor bemoedigd zijnde, wordt ons gezegd, vers 15,

Ten eerste. Dat hij er Gode de eer van gaf, hij aanbad, boog zijn hoofd, of hief wellicht zijn ogen en handen op in een kort gebed, God dankende voor de overwinning, waarvan hij zich nu verzekerd hield, en voor deze aanmoediging om haar te verwachten. Waar wij ook zijn, overal kunnen wij tot God spreken en Hem aanbidden, een open weg vinden naar de hemel. God moet de lof hebben voor hetgeen ons geloof bemoedigt. En Zijn voorzienigheid moet erkend worden in de voorvallen, die hoewel onbeduidend en schijnbaar toevallig, toch blijken ons dienstig te zijn.

Ten tweede. Hoe hij zijn vrienden liet delen in de bemoediging, die hij had ontvangen. *Maakt u op,* bereidt u terstond voor de opmars, *de Heere heeft het leger van de Midianieten in ulieder hand gegeven.*

Richteren 7:16-23

I. Wij hebben hier de verschrikking, die Gideon in het holst van de nacht over het leger van de Midianieten bracht, want het was bestemd dat zij, die zo lang een schrik waren geweest voor Israël, hen zo dikwijls beangst hadden, zelf zuiver en alleen door verschrikking verslagen en ten ondergebracht zouden worden. De aanval, die hier gedaan werd, was in vele opzichten gelijk aan die van Abraham op het leger, dat Lot gevangen had genomen, het getal van de manschappen was ongeveer gelijk, Abraham had drie honderd en achttien mannen, Gideon drie honderd, beide hebben hun krijgsmacht verdeeld, beide hebben hun aanval gedaan in de nacht, en beide hebben onder voor hen zeer ongunstige omstandigheden de zege behaald, Genesis 14:14 :15, en Gideon is niet slechts een zoon van Abraham (dat waren de Midianieten ook door Ketura) maar een erfgenaam van zijn geloof.

1. Gideon verdeelde zijn leger, hoe klein het ook was, in drie bataljons, vers 16, over een er van nam hijzelf het bevel op zich, vers 19 omdat grote legers (en zodanig een wilde hij voorstellen) gewoonlijk verdeeld waren in rechtervleugel, linkervleugel en het centrum of hoofdbestanddeel van het leger tussen die beide in.

2. Hij gebood hun allen te doen zoals hij deed, vers 17. Hij zei hun nu waarschijnlijk wat zij doen moesten, want anders zou het zo vreemd geweest zijn, dat zij het nauwelijks zo opeens gedaan zouden hebben, maar hij wilde door het eerst te doen hun het sein geven wanneer zij het moesten doen, zoals officieren hun soldaten oefenen door het woord van bevel of door het slaan van de trom. *Ziet naar mij, en doet alzo.* Dat is woord van bevel dat onze Heere Jezus, de overste leidsman van onze zaligheid, geeft aan Zijn krijgsknechten, want Hij heeft ons een voorbeeld nagelaten met de last het te volgen. *Gelijk Ik doe, alzo zult gijlieden doen.*

3. Hij deed zijn aanval in de nacht, toen zij allen gerust waren en hem het minst verwachtten, hetgeen een grote ontsteltenis onder hen zou teweegbrengen, en wanneer de kleinheid van zijn leger niet ontdekt zou worden. In de nacht zijn alle verschrikkingen het ergst, inzonderheid in het holst van de nacht, zoals nu, een weinig na middernacht, toen de middelste nachtwake begon, en het alarm hen uit de slaap zou doen opschrikken. Wij lezen van "de schrik des nachts" als iets ontzettends. Psalm 91:5, Hooglied 3:8.

4. Wat Gideon op het oog had was dit grote leger te verschrikken, hun niet slechts een volkomen, maar een zeer schandelijke nederlaag toe te brengen. Hij rustte zijn leger uit door aan ieder man een bazuin in zijn rechterhand te geven en een aarden kruik in zijn linkerhand, waarin een fakkel gestoken was, en hijzelf achtte het geen verkleining om aldus gewapend voor hen uit te gaan. Hij wilde van de overwinning op dit leger slechts een grap maken, en gaat er tegen uit meer als tegen een troep kinderen dan soldaten. "De jonkvrouw, de dochter Zions, veracht u, zij bespot u," Jesaja 37:22. Het kleine getal van zijn mannen begunstigde zijn plan, want, omdat zij met zo weinigen waren, marcheerden zij in grote stilte en met meer snelheid naar het leger zodat zij niet ontdekt werden voor zij dicht bij het leger waren, en hij er in slaagde het alarmsein te geven, juist toen zij de wachters gesteld hadden, opdat de schildwachten, die toen wakker waren, zoveel spoediger de schrik door het leger zouden verspreiden, dat de beste dienst was, die zij hem konden bewijzen.

Op drieërlei wijze heeft Gideon het aangelegd de schrik te slaan in dit leger en het in verwarring te brengen.

A. Door een groot, sterk geraas. Ieder man moest zo krachtig mogelijk op zijn bazuin blazen, en terzelfder tijd een aarden kruik in stukken slaan, waarschijnlijk heeft ieder man zijn kruik tegen die van zijn buurman stukgeslagen, zodat zij tezamen gebroken werden, hetgeen niet slechts een groot geraas zou maken, maar ook een beeld zou zijn van de uitwerking, die de verschrikking zou teweegbrengen, namelijk dat de Midianieten elkaar zouden doden.

B. Door een sterk, schitterend licht. De aangestoken toortsen waren in de kruiken verborgen, als een kaars onder een korenmaat totdat zij bij het leger kwamen, en toen allen tegelijk er uit genomen zijnde, verspreidden zij een schitterenden gloed, die als een bliksemstraal door het leger ging, dat de verwarring zeer vermeerderde.

C. Door een groot, sterk geroep. Ieder man moest luidkeels roepen: *Voor de Heere en voor Gideon,* vers 18, of zoals het in vers 20 staat: *Het* zwaard *van de Heere en van Gideon!* Hij schijnt dit wachtwoord ontleend te hebben aan de droom van de Midianiet, vers 14 :*Dit is niet anders dan het zwaard van Gideon.* Bevindende dat zijn naam een verschrikking voor hen was, gebruikt hij dit aldus tegen hen, maar stelt de naam van JAHWEH eerst als het cijfer zonder hetwelk zijn eigen naam slechts een nul zou wezen. Dat zal leven brengen in zijn eigen mannen, die wel bemoedigd konden zijn als zij zo'n God hebben als JAHWEH, en zo'n man als Gideon *om voor te strijden,* en die *voor hen streden, wèl* konden zij volgen, die zulke aanvoerders hadden. Het zal hun vijanden verschrikken, die vanouds van JHWH's grote naam hadden gehoord, en nu onlangs van die van Gideon. Het zwaard des Heeren is alles in alles voor het zwaard van Gideon maar toch moet het zwaard van Gideon gebruikt worden. De mensen als werktuigen en God als de werker, moeten beide in hun plaats geëerd worden, maar de mensen, ook de voornaamsten en besten, altijd in ondergeschiktheid aan God. Dit leger moest zuiver en alleen door verschrikking worden verslagen, en dit inzonderheid is het zwaard des Heeren. Als deze krijgsknechten een zwaard op zijde droegen, dan was dit ook alles, zij hadden er geen in hun hand, maar zij behaalden de overwinning door "het zwaard" te roepen. Zo worden de vijanden van de kerk verslagen "door het zwaard, dat uitging door de mond", Openbaring 19:21.

Deze methode nu, die hier gebruikt werd om de Midianieten te verslaan, kan beschouwd worden:

a. Als type of afschaduwing van de verwoesting van het rijk van de duivel in de wereld door de prediking van het eeuwig Evangelie, het blazen van deze bazuin en het doen schijnen van dat licht uit aarden vaten, want dat zijn de bedienaars van het Evangelie, in wie de schat van dat licht is neergelegd, 2 Corinthiers 4:6, 7. Aldus heeft God het dwaze van de wereld uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou, een gerstebrood om de tenten van de Midianieten omver te werpen, opdat de uitnemendheid van de kracht zij Godes. Het Evangelie is een zwaard, niet in de hand, maar in de mond, het zwaard des Heeren en van Gideon, van God en Jezus Christus, van Hem, die op de troon zit en van het Lam.

b. Als voorstellende de verschrikkingen van de grote dag. Aldus heeft de uitnemende bisschop Hall het toegepast. Indien deze aarden kruiken, bazuinen en fakkels aldus de trotse troepen van Midian en Amalek hebben ontzet en verschrikt, wie zal dan kunnen bestaan voorde laatste verschrikking,

als de bazuin van de aartsengel gehoord zal worden, de elementen zullen branden, de hemelen zullen voorbijgaan met gedruis, en de Heere zelf meteen geroep zal nederkomen van de hemel?

II. De wonderbaarlijk goede uitslag van die verschrikking. De Midianieten werden door dit geroep gedood, zoals de muren van Jericho door bazuingeschal werden nedergeworpen, opdat Gideon zien zou, wat hij kort tevoren nog gewanhoopt heeft te zullen zien, namelijk de wonderen, die hun vaders hun hebben verteld. Gideons soldaten gaven acht op hun orders *zij stonden een ieder in zijn plaats rondom het leger,* vers 21, blazende op zijn bazuin om hen aan te zetten elkaar te doden, en hen bijlichtende tot hun verderf. Zij stormden niet in het leger van de Midianieten, als begerig hakende, hetzij naar bloed of naar buit, maar geduldig stilstaande om het heil des Heeren te zien een heil, dat is een verlossing, zuiver en alleen door Hem gewerkt. Let op de uitwerking van het plan,

1. Zij vreesden de Israëlieten. Geheel het leger werd terstond door schrik bevangen, die schrik vloog als de bliksem door al hun gelederen, en *het gehele leger verliep, zij schreeuwden en vloden,* vers 21. Er was iets natuurlijks in deze verschrikking, wij kunnen veronderstellen dat zij geen bericht hadden van de grote vermindering van Gideons leger, maar veeleer in het denkbeeld verkeerden, dat het sinds hun laatste berichten al talrijker en talrijker was geworden, en zij dus reden hadden te vermoeden, wetende hoe gehaat zij zich hadden gemaakt en welke wreedheden zij hadden gepleegd, en welke stoutmoedige maatregelen de Israëlieten hadden genomen om hun juk af te werpen, dat het een groot, talrijk leger was hetwelk aldus door deze trompetters en fakkeldragers werd voorafgegaan en ingeleid. Maar er was nog meer bovennatuurlijke kracht in deze verschrikking, God zelf heeft haar gewerkt, om te tonen hoe deze belofte vervuld zou zijn indien zij de vervulling er van niet hadden verbeurd: *Één uit u zal er duizend verjagen.* Zie ook de kracht van de verbeelding, en hoezeer zij soms een verschrikking kan worden, gelijk zij op andere tijden een genot en genoegen is.

2. Zij liepen tegen elkaar aan, vers 22. *De Heere zette het zwaard van de een tegen de ander,* In deze verwarring bemerkende dat de bazuinblazers en fakkeldragers stil bleven staan buiten hun kamp, dachten zij, dat het gros van het leger reeds binnengedrongen was, en zo liep ieder tegen de eersten aan, die hij ontmoette, hem een vijand wanende, hoewel hij een vriend was, en een zodanige vergissing veroorzaakte er velen, want hij, die doodde, werd dan zeer zeker voor een vijand gehouden en terstond door anderen gedood. Het is van groot belang voor ons om zozeer onze geest te beheersen, dat wij voor geen verschrikking bevreesd zijn, want wij kunnen ons niet voorstellen, welke onheilen wij door zo’n vrees over ons brengen. Zie ook hoe God dikwijls de vijanden van Zijn kerk tot werktuigen maakt om elkaar te, verderven. Het is jammer dat de vrienden van de kerk ooit op zodanige wijze verdwaasd worden.

3, Zij vluchtten terwille van hun levens. Misschien begonnen zij, toen het daglicht aanbrak, zich bewust te worden van hun vergissing, waardoor zij elkaar waren aangevallen, en nu dachten zij, dat zij door die noodlottige vergissing zich zó verzwakt hadden, dat het niet meer mogelijk was om Israël het hoofd te bieden, en dus trachtten zij zo goed zij konden hun eigen land te bereiken, hoewel de drie honderd man, voor zoveel blijkt, bleven waar zij waren. "De goddelozen vlieden daar geen vervolger is," Spreuken 28:1. "De beroeringen zullen hem rondom verschrikken, en hem verstrooien op zijn voeten," Job 18:11.

Richteren 7:24-25

Wij hebben hier het opvolgen van deze glorierijke overwinning.

1. Gideons krijgslieden, die ontslagen waren en misschien reeds begonnen waren zich te verstrooien, hebben zich op de tijding van de vlucht van de vijand weer verzameld en hen met kracht vervolgd en nagejaagd, die zij eerst de moed niet hadden het hoofd te bieden. De mannen van Israël uit Nafthali en Aser waren niet zulken, als nu van die verwijderde landstreken kwamen, maar dezelfden, die als vrijwilligers dienst hadden genomen, Hoofdstuk 6:35, maar afgedankt waren Zij, die bevreesd waren geweest om te strijden, vers 3, schepten moed toen het ergste voorbij was, en waren bereid genoeg om de buit te delen, hoewel zij achter gebleven waren om de aanval te doen. Ook zij, die niet mochten strijden, hoewel zij het graag gewild hadden, en op bevel van God ontslagen waren, zijn niet zoals degenen, van wie wij lezen in 2 Kronieken 25:10, 13, "in hittigheid van de toorn teruggekeerd," maar hebben gewacht op de gelegenheid om dienst te doen in het vervolgen van de vijand en het opvolgen van de overwinning, hoewel hun de eer ontzegd was om mee te helpen om de liniën te forceren.

2. Op een oproep van Gideon kwamen de Efraïmieten eenparig op, en verzekerden zich van de passen van de Jordaan bij de verschillende veren ten einde de vijand de terugtocht af te snijdeen naar hun eigen land, en opdat zij in één keer verdelgd zouden worden, om aldus eenzelfde onheil voor Israël op een anderen tijd te voorkomen. Nu zij begonnen waren te vallen, besloten zij hen in één keer te verderven, Esther 6:13. Zij *versperden hun de rivier,* vers 24, dat is, zij posteerden zich langs de rivier, zodat de Midianieten, die vluchten voor degenen, die hen vervolgden, in de handen vielen van hen, die hen daar wachtten om hun de terugtocht af te snijden. Hier was "de vrees, en de kuil en de strik," Jesaja 24:17,

3. Twee van de hoofdaanvoerders van het leger van de Midianieten werden gevangen genomen en gedood door de Efraïmieten aan deze kant van de Jordaan, vers 25. Hun namen gaven misschien wel hun aard te kennen, *Oreb* betekent een *raaf,* en *Zeeb* een *wolf (Corvinus* en *Lupus).* Deze hadden op hun vlucht de wijk genomen, de een in een rots, Jesaja 2:21, Openbaring 6:15, de ander bij *een wijnpers,* zoals Gideon uit vrees voor hen, onlangs zijn koren bij een wijnpers had gedorst en verborgen, Hoofdstuk 6:1-1. Maar hun schuilplaats werd hun strafplaats, waar zij ter dood gebracht werden, en de gedachtenis er aan werd voor het nageslacht bewaard in de namen van de plaatsen, en dat wel tot hun eeuwige schande: *Hier vielen de vorsten van Midian.*

HOOFDSTUK 8
1 Toen zeiden de mannen van Efraim tot hem: Wat stuk is dit, dat gij ons gedaan hebt, dat gij ons niet riept, toen gij heentoogt om te strijden tegen de Midianieten? En zij twistten sterk met hem.
2 Hij daarentegen zeide tot hen: Wat heb ik nu gedaan, gelijk gijlieden; zijn niet de nalezingen van Efraim beter dan de wijnoogst van Abi-ezer?
3 God heeft de vorsten der Midianieten, Oreb en Zeeb, in uw hand gegeven; wat heb ik dan kunnen doen, gelijk gijlieden? Toen liet hun toorn van hem af, als hij dit woord sprak.
4 Als nu Gideon gekomen was aan de Jordaan, ging hij over, met de driehonderd mannen, die bij hem waren, zijnde moede, nochtans vervolgende.
5 En hij zeide tot de lieden van Sukkoth: Geeft toch enige bollen broods aan het volk, dat mijn voetstappen volgt, want zij zijn moede; en ik jaag Zebah en Tsalmuna, de koningen der Midianieten, achterna.
6 Maar de oversten van Sukkoth zeiden: Is dan de handpalm van Zebah en Tsalmuna alrede in uw hand, dat wij aan uw heir brood zouden geven?
7 Toen zeide Gideon: Daarom, als de HEERE Zebah en Tsalmuna in mijn hand geeft, zo zal ik uw vlees dorsen met doornen der woestijn, en met distelen.
8 En hij toog van daar op naar Pnuel, en sprak tot hen desgelijks. En de lieden van Pnuel antwoordden hem, gelijk als de lieden van Sukkoth geantwoord hadden.
9 Daarom sprak hij ook tot de lieden van Pnuel, zeggende: Als ik met vrede wederkome, zal ik deze toren afwerpen.
10 Zebah nu en Tsalmuna waren te Karkor, en hun legers met hen, omtrent vijftien duizend, al de overgeblevenen van het ganse leger der kinderen van het oosten; en de gevallenen waren honderd en twintig duizend mannen, die het zwaard uittrokken.
11 En Gideon toog opwaarts, den weg dergenen, die in tenten wonen, tegen het oosten van Nobah en Jogbeha; en hij sloeg dat leger, want het leger was zorgeloos.
12 En Zebah en Tsalmuna vloden; doch hij jaagde hen na; en hij ving de beide koningen der Midianieten, Zebah en Tsalmuna, en verschrikte het ganse leger.
13 Toen nu Gideon, de zoon van Joas, van den strijd wederkwam, voor den opgang der zon,
14 Zo ving hij een jongen van de lieden te Sukkoth, en ondervraagde hem; die schreef hem op de oversten van Sukkoth, en hun oudsten, zeven en zeventig mannen.
15 Toen kwam hij tot de lieden van Sukkoth, en zeide: Ziet daar Zebah en Tsalmuna, van dewelke gij mij smadelijk verweten hebt, zeggende: Is de handpalm van Zebah en Tsalmuna alrede in uw hand, dat wij aan uw mannen, die moede zijn, brood zouden geven?
16 En hij nam de oudsten dier stad, en doornen der woestijn, en distelen, en deed het den lieden van Sukkoth door dezelve verstaan.
17 En den toren van Pnuel wierp hij af, en doodde de lieden der stad.
18 Daarna zeide hij tot Zebah en Tsalmuna: Wat waren het voor mannen, die gij te Thabor doodsloegt? En zij zeiden: Gelijk gij, alzo waren zij, enerlei, van gedaante als koningszonen.
19 Toen zeide hij: Het waren mijn broeders, zonen mijner moeder; zo waarlijk als de HEERE leeft, zo gij hen hadt laten leven, ik zou ulieden niet doden!
20 En hij zeide tot Jether, zijn eerstgeborene: Sta op, dood hen; maar de jongeling trok zijn zwaard niet uit, want hij vreesde, dewijl hij nog een jongeling was.
21 Toen zeiden Zebah en Tsalmuna: Sta gij op, en val op ons aan, want naar dat de man is, zo is zijn macht. Zo stond Gideon op, en doodde Zebah en Tsalmuna, en nam de maantjes, die aan de halzen hunner kemelen waren.

22 Toen zeiden de mannen van Israel tot Gideon: Heers over ons, zo gij als uw zoon en uws zoons zoon, dewijl gij ons van der Midianieten hand verlost hebt.
23 Maar Gideon zeide tot hen: Ik zal over u niet heersen; ook zal mijn zoon over u niet heersen; de HEERE zal over u heersen.
24 Voorts zeide Gideon tot hen: Een begeerte zal ik van u begeren: geeft mij maar een iegelijk een voorhoofdsiersel van zijn roof; want zij hadden gouden voorhoofdsierselen gehad, dewijl zij Ismaelieten waren.
25 En zij zeiden: Wij zullen ze gaarne geven; en zij spreidden een kleed uit, en wierpen daarop een iegelijk een voorhoofdsiersel van zijn roof.
26 En het gewicht der gouden voorhoofdsierselen, die hij begeerd had, was duizend en zevenhonderd sikkelen gouds, zonder de maantjes, en ketenen, en purperen klederen, die de koningen der Midianieten aangehad hadden, en zonder de halsbanden, die aan de halzen hunner kemelen geweest waren.
27 En Gideon maakte daarvan een efod, en stelde die in zijn stad, te Ofra; en gans Israel hoereerde aldaar denzelven na; en het werd Gideon en zijn huis tot een valstrik.
28 Alzo werden de Midianieten te ondergebracht voor het aangezicht der kinderen Israels, en hieven hun hoofd niet meer op. En het land was stil veertig jaren, in de dagen van Gideon.
29 En Jerubbaal, de zoon van Joas, ging henen en woonde in zijn huis.
30 Gideon nu had zeventig zonen, die uit zijn heupe voortgekomen waren; want hij had vele vrouwen.
31 En zijn bijwijf, hetwelk te Sichem was, baarde hem ook een zoon; en hij noemde zijn naam Abimelech.
32 En Gideon, de zoon van Joas, stierf in goeden ouderdom; en hij werd begraven in het graf van zijn vader Joas, te Ofra, des Abi-ezriets.
33 En het geschiedde, als Gideon gestorven was, dat de kinderen Israels zich omkeerden, en de Baals nahoereerden; en zij stelden zich Baal-berith tot een God.
34 En de kinderen Israels dachten niet aan den HEERE, hun God, Die hen gered had van de hand van al hun vijanden van rondom.
35 En zij deden geen weldadigheid bij het huis van Jerubbaal, dat is Gideon, naar al het goede, dat hij bij Israel gedaan had.

Dit hoofdstuk geeft ons een verder bericht van Gideons overwinning over de Midianieten, en het overige van de geschiedenis van zijn leven en zijn regering.

I.Gideon bevredigt wijselijk de Efraïmieten, die zich beledigd achtten, vers 1-3.

II. Hij vervolgt kloekmoedig de vluchtende Midianieten, vers 4, 10-12.

III. Hij straft rechtvaardig de mannen van Sukkoth en Pnuel, die hem laaghartig hoonden vers 5-9, waarvoor met hen afgerekend werd, vers 13-17.

IV. Hij gaf dwaselijk toe aan de bijgelovigen gril van zijn volk, door een efod op te richten in zijn stad, hetgeen een grote valstrik bleek te zijn vers 24-27.

V. Hij heeft het land gedurende veertig jaren rustig gehouden, vers 28.

Vl. Hij stierf in ere en liet een talrijk gezin na, vers 29-32.

VII. Zowel hij als zijn God werden spoedig door het ondankbare Israël vergeten, vers 33-35.

Richteren 8:1-3

Niet zodra waren de Midianieten, de gemene vijand, ten onder gebracht, of de Israëlieten zijn, wegens het geweld van sommige heethoofden onder hen, gereed om te twisten onder elkaar. Er was een ongelukkige vonk Opgevlogen, die, indien Gideon haar niet terstond met veel wijsheid en genade had uitgeblust, een groten brand met noodlottige gevolgen zou hebben ontstoken. De Efraïmieten hebben, toen zij de hoofden van Oreb en Zeeb brachten tot Gideon als generaal, inplaats van hem geluk te wensen met zijn voorspoed, en hem dank te betuigen voor zijn gewichtige diensten, zoals zij hadden behoren te doen, twist met hem gezocht, en waren ten uiterste vertoornd op hem.

I. Hun beschuldiging was even ongerijmd als onredelijk: *Waarom riep gij ons niet toen gij vertrokt om tegen de Midianieten te strijden?* vers 1. Efraïm was de broeder van Manasse Gideons stam, en heeft in de zegen van Jakob en van Mozes de voorrang gehad, en daarom was hij zeer ijverzuchtig op Manasse, vrezende dat deze stam op de een of anderen tijd de eer van hun in de schaduw zou stellen. Vandaar dat wij Manasse tegen Efraïm, en Efraïm tegen Manasse vinden, Jesaja 9:20. "Een beledigde broeder is weerspanniger dan een sterke stad, en de geschillen zijn als de grendel van een paleis," Spreuken 18:19. Maar hoe onrechtvaardig was hun twisten met Gideon! Zij waren toornig op hem, omdat hij niet om hen zond om de aanval te beginnen op Midian, zowel als om de slag op te volgen. Waarom waren zij niet geroepen om de voorhoede aan te voeren? De post van eer, dachten zij, kwam hun toe. Maar:

1. Gideon was door God geroepen, en moest handelen naar de bevelen, die hij van Hem ontving, hij heeft noch de eer genomen voor zichzelf, noch eer uitgedeeld aan anderen, of over eer beschikt voor anderen, hij liet het alles aan God over. Zodat de Efraïmieten in deze twist Gods doen afkeurden, en wat was Gideon, *dat zij tegen hem murmureerden?*

2. Waarom hebben de Efraïmieten zich niet vrijwillig aangeboden tot deze dienst? Zij wisten dat de vijand in hun land was, en zij hadden gehoord dat er een krijgsmacht op de been gebracht was om hem te weerstaan, waarbij zij zich hadden behoren te voegen in ijver voor de gemeenschappelijke zaak, al hadden zij er ook geen speciale uitnodiging toe ontvangen. Diegenen zoeken meer zichzelf dan God, die op het punt van eer blijven staan om zich van de werkelijke dienst te verontschuldigen voor God en hun geslacht. In Debora's tijd was er "een wortel uit Efraïm," Hoofdstuk 5:14. Waarom bleek die nu niet? De zaak zelf riep hen, zij behoefden niet te wachten op een oproep van Gideon.

3. Gideon had hun eer gered door hen niet op te roepen. Indien hij om hen gezonden had, dan zouden ongetwijfeld velen van hen teruggegaan zijn met hen, die week van hart waren, of weggezonden zijn met de tragen en onmatigen, zodat hij, door hen niet op te roepen, voorkomen heeft dat er deze schandvlek op hen geworpen werd. Lafaards zullen zich dapper voordoen als het gevaar voorbij is, maar diegenen gaan te rade met hun eer, die hun moed aan de dag leggen als het gevaar nabij is.

II. Gideons antwoord was zeer kalm en vreedzaam, en was bedoeld, niet zozeer om zichzelf te rechtvaardigen, als om hun genoegen te doen en hen tevreden te stellen, vers 2, 3. Hij antwoordt hun:

1. Met grote zachtmoedigheid. Hij nam de belediging niet kwalijk, heeft geen toorn met toorn beantwoord, maar in alle kalmte en vriendelijkheid bespreekt hij de zaak met hen, en heeft even waarlijk eer behaald door deze heerschappij over zijn geest als door zijn overwinning op de Midianieten, de lankmoedige is beter dan de sterke.

2. Met zeer veel bescheidenheid en ootmoed, hun daden roemende en verheerlijkende boven de zijne. Zijn *niet de nalezingen van Efraïm,* die de achterblijvers des vijands opving, en hen die ontkomen waren, gedood hebben, *beter dan de wijnoogst van Abiezer?* -een grotere eer voor hen, en van meer dienst voor het land, dan de eerste aanval, die Gideon op hen gedaan heeft? De verwoesting, het verderf van de vijanden van de kerk wordt vergeleken bij een wijnoogst, Openbaring 14:18. Hierin erkent hij hun nalezing beter te zijn dan zijn oogst. Het goede gebruik van een overwinning is dikwijls meer eervol en van groter gevolg de het behalen er van, hierin hebben zij zich onderscheiden, hun moed en beleid getoond, of liever, God heeft hen er toe verwaardigd, want hoewel hij om hun daden te verheerlijken bereid is de zijne te verkleinen, wil hij toch geen bloemen nemen van Gods kroon, om er de hun mee te versieren, *God heeft de vorsten van de Midianieten in uw hand gegeven,* en er is door uw talrijk leger een grote slachting aangericht onder de vijanden, en wat heb ik dan met driehonderd man *kunnen doen gelijk gijlieden?* Gideon staat hier als een zeer groot voorbeeld van zelfverloochening, en dit voorval toont ons:

a. Dat nijd of afgunst het best bestreden wordt door ootmoed. Weliswaar zelfs geschiktheid van het werk brengt de mens soms nijd aan van zijn naaste, Prediker 4:4, toch zullen zij er niet zo sterk aanleiding toe geven als zij, die het doen, er niet trots op schijnen te zijn. Diegenen zijn wel zeer boosaardig, die hen van hun voortreffelijkheid zoeken weg te stoten, die zichzelf verkleinen en verootmoedigen.

b. Dit is ook het zekerste middel om twist te doen eindigen, want "door hovaardigheid maakt men niet dan gekijf," Spreuken 13:10.

c. Ootmoed is het beminnelijkst en het meest bewonderenswaardig onder grote kundigheden en grote bevordering. Gideons overwinningen deden zijn inschikkelijkheid sterk uitkomen. d. Het is de eigenaardigheid van de ootmoed dat "de een de ander uitnemender acht dan zichzelf."

En wat was nu de uitslag van de twist? De Efraïmieten hadden *sterk met hem getwist* vers 1, de eerbied vergetende, die zij hun generaal, een man, die door God geëerd was verschuldigd waren, en aan hun hartstocht lucht gevende in een zeer onbetamelijke vrijpostigheid in hun spreken-het onmiskenbare teken van een zwakke en onverdedigbare zaak. De rede, het verstand, gaat ellendig naar de laagte naarmate het twisten hoger opvliegt. Maar Gideons "zacht antwoord keerde hun grimmigheid af," Spreuken 15:1. *Hun toorn nam jegens hem af,* vers 3. Er wordt te kennen gegeven, dat zij nog enige toorn behielden, maar hij heeft dit wijselijk voorbijgezien, en liet hem langzamerhand verkoelen. Zeer grote en Godvruchtige mannen moeten er op bereid zijn, dat hun geduld op de proef wordt gesteld door de onvriendelijkheid en dwaasheid zelfs van hen, die zij dienen, en moeten dit niet vreemd achten.

Richteren 8:4-17

In deze verzen zien wij:

I. Hoe Gideon als een dapper generaal de nog overblijvende Midianieten vervolgt, en kloekmoedig zijn strijd voortzet. Er was al in het begin een grote slachting onder de vijand aangericht, *honderd en twintig duizend mannen die het zwaard uittrokken,* waren gedood, vers 10. Zo ontzettend een bloedbad hadden zij onder elkaar aangericht, en zo gemakkelijk een prooi waren zij voor Israël. Maar het schijnt dat het de twee koningen van Midian, beter voorzien zijnde dan de overigen van middelen ter ontkoming, gelukt was om met vijftien duizend man over de Jordaan te komen voordat de passen er van door de Efraïmieten afgezet waren. Gideon denkt dat hij zijn opdracht om Israël te verlossen niet ten volle volvoerd heeft, indien hij hen laat ontkomen. Hij is niet tevreden met hen het land uitgejaagd te hebben, hij wil hen ook van de wereld verjagen, Job 18:18. Dit besluit wordt met grote volharding ten uitvoer gebracht, en met groten voorspoed gekroond.

1. Zijn standvastigheid was zeer voorbeeldig. Onder de ongunstigste omstandigheden en de grootste ontmoediging heeft hij zijn voornemen volvoerd.

a. Hij nam niemand mee dan zijn drie honderd man, die nu hun bazuinen en fakkels terzijde legden, om zwaard en spies ter hand te nemen. God had gezegd: *Door deze drie honderd mannen zal Ik ulieden verlossen,* Hoofdstuk 7:7. En vertrouwende op deze belofte, heeft hij deze alleen bij zich gehouden, vers 4. Hij verwachtte meer van drie honderd mannen, ondersteund door een bijzondere belofte, dan van zovele duizenden, die slechts ondersteund waren door hun dapperheid.

b. Zij *waren moede, nochtans vervolgende,* zeer vermoeid door hetgeen zij gedaan hadden, maar toch begerig om nog meer te doen tegen de vijanden van hun land. Zo moet onze geestelijke strijd gestreden worden met de kracht die wij hebben, hoe klein die ook zij, zeer dikwijls is dit de toestand van de Christen: *moede, nochtans vervolgende.*

c. Hoewel hij ontmoediging ervoer van zijn eigen volk, bespot werd om hetgeen hij deed, als iets, dat hij toch nooit zou kunnen volbrengen, is hij er toch mee voortgegaan. Indien zij, die onze helpers behoorden te wezen op de weg van onze plicht, hinderpalen voor ons blijken te zijn, dan moeten wij ons toch niet van die weg laten verdrijven. Diegenen weten Gods welgevallen niet te waarderen, die de smaad van de mensen niet weten te verachten.

d Hij deed een zeer verre tocht, op *de weg van hen, die in tenten wonen,* vers 11. Hetzij omdat hij hoopte hen minzamer te vinden dan de lieden van Sukkoth en Pnuel, die in ommuurde steden woonden (er wordt soms meer liefdadigheid gevonden in tenten op het land, dan in paleizen in de stad) of omdat het een weg was waarop hij het minst door de vijand verwacht werd, en zijn verschijning hen des te meer in verwarring zou brengen. Blijkbaar heeft hij geen moeite ontzien om zijn overwinning volkomen te maken. Nu bevond hij welk een voordeel het was om zijn drie honderd mannen te hebben, die honger, dorst en vermoeienis konden doorstaan. Hij schijnt de vijand ‘s nachts aangevallen te hebben, zoals hij ook tevoren gedaan had, want *het leger was zorgeloos,* overgegeven aan de slaap. De zorgeloosheid van de zondaren blijkt dikwijls hun verderf te zijn, en de gevaren zijn het noodlottigst, wanneer zij het minst gevreesd worden.

2. Zijn voorspoed was zeer bemoedigend voor vastberadenheid en ijver in een goede zaak. *Hij sloeg* het *leger,* vers 11, en nam de twee koningen gevangen, vers 12. De vrees van de goddelozen, die zal hem overkomen. Zij, die denken te vlieden van het zwaard des Heeren en van Gideon, zullen er slechts tegen inlopen. Hij zij gevloden van het ijzeren wapen, de stalen boog zal hem doorschieten, want het kwaad zal de zondaars vervolgen.

II. Wij zien hier Gideon als een rechtvaardig rechter, de onbeschaamdheid straffende van de ontrouwe Israëlieten, de lieden van Sukkoth en van Pnuel, beide in de stam van Gad aan de andere kant van de Jordaan.

1. Hun misdaad was groot. Met een handvol zwakke, vermoeide mannen joeg Gideon de gezamenlijke vijand achterna, om de verlossing van Israël te voltooien. Zijn weg voert hem eerst door de stad Sukkoth, en daarna door Pnuel. Hij verwacht niet dat de overheden van de stad hem met plichtplegingen tegemoet zullen komen, om hem geluk te wensen met zijn overwinning en hem de sleutel van hun stad aan te bieden, en dat zij hem zullen onthalen, en nog veel minder dat zij een krijgsmacht zullen zenden om de zijne te versterken, al heeft hij op dit alles ook recht gehad, maar hij verlangt slechts enig noodzakelijk voedsel voor de soldaten, die bijna bezwijken wegens gebrek er aan, en hij begeert dit zeer nederig en dringend: *Geeft toch enige bollen brood aan het volk, dat mijn voetstappen volgt,* vers 5. Het verzoek zou redelijk geweest zijn, al waren zij slechts arme reizigers geweest, maar, in aanmerking genomen dat zij krijgslieden waren, "geroepenen, en uitverkorenen, en gelovigen," of getrouwen, Openbaring 17:14, mannen die God grotelijks had geëerd, en aan wie Israël grotelijks verplicht was, mannen, die zich zeer verdienstelijk hadden gemaakt jegens het vaderland, en zich nu nog verder verdienstelijk maakten het nog meer dienst gingen bewijzen, dat zij overwinnaars waren, en de macht hadden hen te brandschatten, dat zij Gods strijd streden en Israëls strijd streden, zou niets meer recht en billijk geweest zijn, dan dat zij hun beste levensmiddelen gaven, die in hun stad voorhanden waren. Maar de oversten van Sukkoth hebben God niet gevreesd en geen mens ontzien. Want:

a. In minachting van God weigerden zij te beantwoorden aan de rechtmatige eisen van hem, die God verwekt had om hen te verlossen, beledigden hem, hoonden hem, minachtten de voorspoed, die hij reeds verkregen had, wanhoopten aan het welslagen van zijn tegenwoordige onderneming, deden wat zij konden om hem de moed te benemen om de oorlog voort te zetten, en wilden graag geloven, dat de overgebleven krijgsmacht van de Midianieten, die zij nu door hun land hadden zien trekken, te sterk voor hem zou wezen. Is *dan de handpalm van Zeba* en *Tsalmuna reeds in uw hand? "* Neen, en dat zal zij ook nooit wezen", is hun oordeel, afgaande op de ongelijkheid van hun getallen.

b. *De ingewanden van de barmhartigheid waren toegesloten* tegen hun broederen, zij waren even ontbloot van liefde als van geloof, wilden geen stuksken brood (zo lezen het sommigen) geven aan hen, die schier omkwamen van honger. Waren dat oversten? Waren dat Israëlieten? Beide benamingen weren zij onwaardig, het waren lage, ontaarde mannen! Gewis moeten zij aanbidders van Baäl geweest zijn, of wel het belang van Midian toegedaan. De lieden van Pnuel gaven hetzelfde antwoord op hetzelfde verzoek, daarmee tartende *het zwaard des Heeren en van Gideon,* vers 8.

2. Hij heeft hen eerlijk en voegzaam gewaarschuwd voor de straf, die op hun misdaad zou volgen.

a. Hij heeft hen niet terstond gestraft, omdat hij geen tijd wilde verliezen om de vluchtenden vijand na te jagen, en hij het ook niet wilde doen in drift of hartstocht, en het liever wilde doen tot hun meerdere beschaming, als hij zijn onderneming volbracht zou hebben, die zij onuitvoerbaar echtten. Maar

b. Hij zei hun hoe hij haar zou straffen vers 7, 9, om te tonen dat hij vertrouwde in de kracht Gods wèl te zullen slagen, en omdat zo er nog het minste vonkje van genade of welwillendheid in hen was overgebleven zij bij nadere overweging tot inkeer zouden komen, hun dwaasheid zouden inzien en er berouw van hebben en zouden bedenken hoe hun gedrag te vergoeden door hem hulp en levensmiddelen te zenden, en zo zij dit gedaan hadden, zou Gideon hun ongetwijfeld vergiffenis hebben geschonken. God geeft kennis van het gevaar, en tijd voor berouw en bekering, opdat de zondaren de toekomende toorn zouden ontvlieden.

3. De waarschuwing in de wind geslagen zijnde, was de straf, hoewel zeer streng, toch rechtvaardig.

A. De oversten van Sukkoth werden het eerst tot een waarschuwend voorbeeld gesteld. Gideon had bericht gekregen van hun aantal, hun namen en hun woonplaatsen, die hem schriftelijk werden opgegeven, vers 14. En tot hun grote verwondering was hij, toen zij dachten dat hij de Midianieten nog nauwelijks ingehaald kon hebben, reeds als overwinnaar wedergekeerd. Zijn drie honderd mannen waren nu zijn dienaren van de gerechtigheid, zij namen al de oversten gevangen en voerden hen voor Gideon, die hun zijn koninklijke gevangenen toonde in ketenen. "Dat zijn de mannen, tegen wie gij mij niet opgewassen hebt geacht, en om wie te vervolgen gij mij geen hulp hebt willen verlenen," vers 15. En hij tuchtigde hen met doornen en distelen, doch, naar het schijnt, niet ten dode. Hij veroorzaakte er pijn mee aan hun lichaam, hetzij door hen er mee te geselen of hen er in te wentelen, hij dorste hen er mede, vers 7. Diegenen zullen een oordeel ontvangen zonder barmhartigheid, die geen barmhartigheid getoond hebben. Misschien zag hij dat zij zwakke mannen waren, die hem en zijn metgezellen verachtten om hun ruwheid en gehardheid en daarom heeft Gideon hen om deze weekheid aldus getuchtigd.

b. Hij onderwees hun geest, hun gemoed, *hij deed de lieden van Sukkoth door dezelve verstaan*, vers 16. De kastijding, die hij hun gaf, was bedoeld, niet voor hun verderf, maar als heilzaam tuchtmiddel, ten einde hen voor het vervolg wijzer en beter te maken. Hij deed hen *kennen*-zo is het woord in het Hebreeuws-zichzelf en hun dwaasheid God en hun plicht, deed hen verstaan wie Gideon was, daar zij het-niet verstonden, door de voorspoed, waarmee God hem gekroond had. Velen worden onderwezen door doornen en distelen, die op geen andere wijze onderwezen willen worden. Door de roede en bestraffing geeft God wijsheid, Hij kastijdt en onderwijst, en door bestraffing opent Hij het oor ter tucht. Onze gezegende Heiland heeft, hoewel Hij de Zoon was, "gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij heeft geleden," Hebreeen 5:8. Laat iedere smartende doorn en weedoende distel inzonderheid als het een doorn in het vlees wordt, aldus begrepen en gebruikt worden: "Hiermede bedoelt God mij te onderwijzen, welke goede les zal ik leren?

B. Vervolgens kwam Pnuels oordeel, en dat scheen strenger te zijn dan het vorige, ongetwijfeld om goede redenen, vers 17..

a Hij *wierp hun toren af*, waarin zij roemden en waarop zij vertrouwden, misschien aan Gideon en zijn mannen minachtend de raad gevende, om daar liever veiligheid in te zoeken dan de Midianieten

te vervolgen. Datgene, waarop de mensen zich verhovaardigen, zal door verwoest te worden dikwijls en terecht tot hun schande worden gemaakt.

b. *Hij doodde de lieden van de stad*, niet allen misschien niet de oversten of oudsten, maar hen, die hem hadden beledigd, en hen alleen. Hij doodde sommige lieden van de stad, die het onbeschaamdst en beledigendst waren geweest ter verschrikking van de overigen, en aldus *deed hij het de lieden van Pnuel verstaan.*

Richteren 8:18-21

Het oordeel *begon van het huis Gods,* in de rechtvaardige bestraffing van de lieden van Sukkoth en Pnuel, die Israëlieten waren, maar het eindigde er niet. Nadat de koningen van Midian gediend hadden om Gideons overwinning te bewijzen en zijn zegetocht te versieren, moet er nu met hen afgerekend worden.

1. Zij worden beschuldigd van moord op Gideons broeders, enige tijd geleden begaan op de berg Thabor. Toen de kinderen Israëls uit vrees voor de Midianieten zich *holen maakten in de bergen,* Hoofdstuk 6:2, hebben deze jongelingen waarschijnlijk in die berg een schuilplaats gezocht, waar zij door deze twee koningen gevonden werden die hen wreed en laaghartig in koelen bloede hebben gedood. Als hij hun vraagt *wat het voor mannen waren?* vers 18, dan is het niet, omdat hij niet zeker is van de zaak, of er bewijzen voor nodig had, hij was niet zo onverschillig voor het bloed van zijn broeders, dat hij daar niet reeds tevoren een onderzoek naar ingesteld had, en deze hoogmoedige tirannen waren ook geheel niet in zorg geweest om hun daad te verbergen. Maar hij doet hun deze vraag, opdat door hun eigen erkenning van de meer dan gewone schoonheid van deze door hen vermoorde jonge mannen, hun misdaad zoveel zwaarder zal blijken te zijn, en bijgevolg hun straf zoveel te meer rechtvaardig. Zij konden niet anders dan erkennen dat zij, hoewel in geringer ellendige toestand aangetroffen, toch een ongewone majesteit en grootheid hadden in de uitdrukking van hun gelaat, niet ongelijk aan Gideon zelf in deze tijd, van gedaante als koningszonen, tot iets groots geboren.

2. Volgens hun eigen bekentenis schuldig bevonden zijnde aan deze moord, geeft Gideon, hoewel hij hen, als Israëls richter ter dood had kunnen brengen wegens het kwaad, dat zij zijn volk hadden aangedaan in het algemeen, zoals ook Oreb en Zeëb hierom ter dood gebracht waren, Hoofdstuk 7:25, er toch de voorkeur aan om in de hoedanigheid van *bloedwreker* op te treden, als de naaste bloedverwant van de verslagenen. *Het waren mijn broeders,* vers 19. Voor hun andere misdaden zouden zij vergeving hebben kunnen verlangen, Gideon zou hen tenminste niet zelf gedood hebben, maar hen deswege zich voor het volk hebben laten verantwoorden, maar *de stem van het bloed van zijn broeders roept,* roept *tot hem,* nu het in de macht van zijn hand is om het te wreken, en daarom is het niet te verhelpen, *door hem moet hun bloed vergoten worden,* ofschoon zij koningen zijn. Weinig dachten zij dat zij zolang daarna nog daarvan zouden horen, maar moord blijft zelden ongestraft in dit leven

3. Gideon zelf voltrekt met eigen hand de doodstraf aan hen, omdat hij de *bloedwreker is.* Hij beval zijn zoon hen te doden, omdat hij nauw verwant was aan de verslagenen, en het geschiktst om de plaatsvervanger en vertegenwoordiger te zijn van zijn vader, en aldus wilde hij hem opleiden tot daden van gerechtigheid en stoutmoedigheid, vers 20. Maar,

a. De jongeling zelf wenste voor verontschuldigd gehouden te worden, hij vreesde, hoewel zij gebonden waren, en geen weerstand konden bieden, *dewijl hij nog een jongeling was,* en niet gewend aan zulk werk, kloekmoedigheid en dapperheid zitten iemand niet altijd in het bloed.

b. De gevangenen zelf begeerden dat Gideon hem zou verontschuldigen, vers 21, en verzochten dat zij, zo zij moesten sterven, sterven zouden *door zijn hand,* hetgeen enigszins eervoller voor hen zou zijn en de dood lichter voor hen zou maken, want door zijn grotere kracht zou hij hen spoediger het

leven kunnen benemen, en alzo een einde maken aan hun pijn. Naardat de man is, zo is zijn macht. Zij bedoelen dit òf van henzelf, zij waren mannen van zoveel kracht, dat er een sterkere hand nodig was dan die van een jongeling om hen snel te overmeesteren, òf van Gideon: "Gij zijt in uw volle kracht, hij heeft die nog niet bereikt, wees gij dus de uitvoerder van het vonnis." Van hen, die tot rijpheid van jaren zijn gekomen, wordt verwacht dat zij wat zij doen in enigerlei dienst, met zoveel te meer kracht zullen doen. Gideon heeft hen toen snel gedood, en *nam de maantjes, die aan de halzen hunner kamelen waren,* en hetzij tekenen waren hunner waardigheid, of misschien wel van hun afgoderij, want Astaroth werd voorgesteld door de maan, zoals Baäl door de zon. Met deze nam hij al hun versierselen, zoals blijkt uit vers 26, waar wij bevinden dat hij ze niet tot zo'n goed doeleinde heeft aangewend als men had kunnen wensen. Op het verderf van deze twee koningen, en dat van de twee vorsten, Hoofdstuk 7:25, wordt lang daarna gepleit in het gebed als een precedent voor het verderf van alle andere vijanden van de kerk Psalm 83:12. *Maak hen en hun prinsen als Oreb en Zeeb, en al hun vorsten als Zebah en Tsalmuna,* laat hen allen evenzo verdelgd worden.

Richteren 8:22-28

I. Wij hebben hier Gideons prijzenswaardige bescheidenheid na zijn grote overwinning, in zijn afwijzen van de regering, die het volk hem wilde opdragen.

1. Het was goed en eerlijk in hen om hem de regering aan te bieden, vers 22. *Heers over ons, dewijl gij ons verlost hebt.* Zij achtten het zeer billijk dat hij, die de moeite en het gevaar had doorstaan van hun verlossing nu ook de eer en de macht zou hebben om altijd over hen te heersen, en zeer wenselijk, dat hij, die in dit grote kritieke tijdsgewricht zulke onmiskenbare en duidelijke tekenen heeft gehad, dat God met hem was, voor altijd het bestuur van hun zaken in handen zou hebben. Laat ons dit toepassen op de Heere Jezus. Hij heeft ons verlost uit de handen van onze vijanden, van onze geestelijke vijanden, de ergste en gevaarlijkste, en daarom is het voegzaam, dat Hij over ons zal regeren, immers hoe zouden wij beter geregeerd kunnen worden dan door Hem, die zo'n grote invloed blijkt te hebben in de hemel, en zo'n grote vriendelijkheid heeft voor deze aarde? Wij zijn verlost, opdat wij "Hem dienen zouden zonder vrees" Lukas 1:74, 75.

2. Het was edel in hem om het af te wijzen vers 23. *Ik zal over u niet heersen.* Wat hij gedaan heeft had ten doel hen te dienen, niet over hen te heersen, hen veilig te doen zijn hen gerust en gelukkig te maken, niet om zichzelf groot of voornaam te maken. En gelijk hij niet eerzuchtig was voor zichzelf, naar geen grootheid streefde voor zichzelf, zo heeft hij ook geen grootheid of macht begeerd voor zijn kinderen, zijn geslacht. *"Mijn zoon zal over u niet heersen,* hetzij bij mijn leven of na mijn dood, maar *de Heere zal over u heersen,* en uw richters aanstellen dooreen bijzondere aanwijzing van Zijn Geest, zoals Hij gedaan heeft. Hieruit blijkt zijn bescheidenheid en de geringe dunk, die hij had van zijn eigen verdiensten. Hij achtte dat de eer om goed te doen beloning genoeg was voor al zijn diensten, die niet verder beloond behoefden te worden met de eer van heerschappij te voeren, Iaat hem, die de grootste, de meeste van u is, uw dienaar zijn.

b. Zijn Godsvrucht, en het hoge denkbeeld, dat hij had van Gods regering. Misschien bespeurde hij in het volk een afkeer van de theocratie, of Godsregering, een begeerte, om een koning te hebben zoals de andere volken, en zijn verdiensten zouden een schoonschijnend voorwendsel hebben opgeleverd om deze verandering van regeringsvorm voor te stellen. Maar Gideon wilde dit volstrekt niet erkennen. Geen Godvruchtig man kan behagen scheppen in een eer, die hem aangedaan wordt, maar die alleen aan God toekomt. "Zijt gij in Paulus' naam gedoopt?" 1 Corinthiers 1:13.

II. Gideons ongeregelde ijver om de gedachtenis aan deze overwinning te vereeuwigen door een efod, vervaardigd uit het kostelijke van de buit.

1. Hij vroeg aan de mannen van Israël om hem de voorhoofdsierselen uit hun roof te geven, want zij hadden een grote menigte van zulke sieraden van de verslagenen weggenomen. Dezen eiste hij, hetzij omdat zij van het fijnste goud waren vervaardigd, en daarom het voegzaamst voor een Godsdienstig gebruik, of omdat zij als voorhoofdsierselen misschien een bijgelovige betekenis hadden waaraan hij te veel waarde hechtte. Aäron vraag om de gouden oorsierselen, om er het gouden kalf van te maken, Exodus 32:2. Om deze vroeg Gideon, vers 24. en hij had reden genoeg om te denken dat zij, die hem een kroon hadden aangeboden, hem, toen hij haar afwees, hun voorhoofdsierselen niet zouden weigeren, als hij er om verzocht, en dat hebben zij ook niet, vers 25.

2. Hij zelf gaf als zijn bijdrage de buit die hij van de koningen van Midian genomen had, en die hem ten deel schijnt gevallen te zijn, vers 26. De generaals hadden het prachtigste van de buit, een buit *van verscheiden verven,* Hoofdstuk 5:30.

3. Daarvan maakte hij een efod, vers 27. Dit was plausibel genoeg, en kon bedoeld zijn om in de eigen stad des richters de gedachtenis te bewaren van zo groot een overwinning door God geschonken. Maar het was zeer onvoorzichtig om het gedenkteken in een efod een heilig kledingstuk te doen bestaan. Aan de daden en handelingen van Godvruchtige mannen zou ik gaarne de beste uitlegging willen geven, en wij zijn er zeker van, dat Gideon een Godvruchtig man was. Maar wij hebben reden te vermoeden, dat bij deze efod ook serafim gevoegd waren, Hosea 3:4, o en dat hij, daar er op Gods bevel reeds een altaar gebouwd was, Hoofdstuk 6:26, dat hij ten onrechte dacht nog voor offeranden te mogen gebruiken, die efod bestemd had tot een orakel, dat in moeilijke of twijfelachtige gevallen geraadpleegd mocht worden. Dit is de veronderstelling van de geleerde Dr. Spencer. Daar iedere stam thans zoveel mogelijk zijn eigen regering had, waren zij maar al te zeer geneigd om ook voor hun Godsdienstoefeningen in hun eigen stam te kunnen blijven. In geheel de geschiedenis van de richteren lezen wij zeer weinig van Silo en de ark aldaar. Soms door de beschikking Gods en veel vaker door de overtreding van de mensen, schijnt de wet, die hen verplichtte, om alleen op dat een altaar te offeren, niet zo stipt opgevolgd als men gedacht zou hebben, niet meer dan later, toen, zelfs onder de regering van zeer Godvruchtige koningen, de hoogten niet werden weggenomen, waaruit wij kunnen afleiden, dat deze wet een hogere betekenis had als type van Christus, door wiens middelaarschap alleen onze diensten Gode welbehaaglijk zijn. Door onwetendheid dus of door onnadenkendheid heeft Gideon gezondigd in deze efod te maken hoewel hij er een goede bedoeling mee had. Weliswaar, Silo was niet ver, maar het was in de stam van Efraïm, en die stam was onlangs helemaal niet vriendelijk of beleefd jegens hem geweest, vers 1, hetgeen wellicht een reden was, waarom hij niet graag zo dikwijls onder hen ging als de gelegenheid er zich toe aanbood om het orakel te raadplegen, en daarom wenste hij er een meer in zijn nabijheid te hebben. Hoe goed en eerlijk dit ook nu bedoeld moge zijn, en hoewel het in de beginne weinig kwaad deed, is het toch geschied, dat in vervolg van tijd:

a. *Israël die efod nahoereerde,* dat is, zij verlieten Gods altaar en priesterschap, daar zij veel van verandering hielden, en zeer geneigd waren tot afgoderij, en een voorwendsel hebbende om deze efod enige eerbied te betonen, omdat zo Godvrezend een man als Gideon hem had opgericht, is die eerbied trapsgewijze overgegaan in bijgeloof. Door een verkeerde stap van een Godvruchtig man worden velen op verkeerde wegen geleid. Het begin van de zonde, inzonderheid van afgoderij en eigenwillige aanbidding, is als een opening gegeven aan het water, gelijk dit gebleken is in het noodlottig bederf van de kerk van Rome, en daarom: verlaat het eer het zich vermengt.

b. *Het werd Gideon* zelf *tot een valstrik,* zijn ijver verminderde voor het huis Gods toen hij oud was geworden. En nog veel meer werd het tot een strik voor zijn huis, de leden van zijn gezin werden er door tot zonde gebracht, zodat het het verderf van dit geslacht tengevolge had.

III. Gideons gelukkige werkzaamheid voor de rust van Israël, vers 28. De Midianieten die zo'n kwelling voor hen geweest weren, verontrustten hen niet meer. Gideon, hoewel hij de eer en de macht van een koning niet wilde aannemen, regeerde hen als richter en deed zijn volk al de goede diensten, die hij kon, zodat *het land rustig was veertig jaren.* Totnutoe is Israëls tijd bij veertigtallen gerekend, Ehud tachtig, Barak veertig, en nu ook Gideon veertig. Gods voorzienigheid

beschikte het zo om de veertig jaren van hun omwandelingen in de woestijn in de herinnering te brengen: "veertig jaren heb Ik verdriet gehad aan dit geslacht." Zie Ezechiel 4:6. Daarna heeft Eli veertig jaren geregeerd, 1 Samuel 4:18. Samuël en Saul veertig jaren, Handelingen 13:21. David veertig jaren en Salomo veertig jaren.

Richteren 8:29-35

Wij hebben hier het slot van de geschiedenis van Gideon.

1. Hij leefde in afzondering, vers 29, was niet opgeblazen door de eer, die hem te beurt was gevallen, begeerde geen paleis tot zijn woning, maar trok zich terug in het huis, waarin hij voor zijn verheffing gewoond had. Zo is de kloeke Romein, die bij een plotseling opkomende gelegenheid van de ploeg geroepen werd om het leger aan te voeren, na de veldslag tot zijn ploeg teruggekeerd.

2. Zijn gezin werd vermenigvuldigd. Hij had vele vrouwen, (hierin overtrad hij de wet) bij welke hij zeventig zonen had, vers 30. Maar bij één bijvrouw had hij een zoon, die hij *Abimelech* noemde, hetgeen betekent: *mijn vader een koning,* en deze bleek het verderf van zijn geslacht te wezen, vers 31.

3. Hij stierf in eer, in goede ouderdom, toen hij zolang geleefd had als hij instaat was God en zijn land te dienen, en wie zou langer begeren te leven? *En hij werd begraven in het graf van zijn vader.*

4. Na zijn dood verdierf het volk zich en ging teniet. Zodra Gideon, die hen bij de aanbidding Gods had gehouden, gestorven was, vonden zij zich onder geen bedwang, en gingen de Baäls nahoereren, vers 33. Eerst gingen zij een andere efod nahoereren, vers 27 waartoe Gideon zelf hun maar al te veel aanleiding had gegeven, en nu gingen zij een andere god nahoereren. Valse erediensten banen de weg voor valse goden. Thans verkozen zij een nieuwe god, Hoofdstuk 5:8, een god met een nieuwe naam, *Baäl-Berith,* een godin, zeggen sommigen. Berith was, naar sommigen menen, Berytus, de plaats, waar de Feniciërs deze afgod aanbaden. De betekenis van de naam is: *de heer van het verbond,* misschien omdat sommigen van zijn aanbidders zich door een verbond tot hem voegden, in navolging van Israëls verbond maken met God, want de duivel is Gods aap. In deze afval van Israël tot afgoderij toonden zij:

1. Grote ondankbaarheid aan God, vers 34. *Zij dachten niet aan de Heere, hun God,* die hen niet slechts had overgegeven in de handen hunner vijanden, om hen te straffen voor hun afgoderij, maar hen *ook verlost had uit de hand hunner vijanden,* om hen tot Zijn dienst terug te roepen, zowel de oordelen als de zegeningen en barmhartigheden waren vergeten, en de indruk er door teweeggebracht was verloren.

2. Grote ondankbaarheid aan Gideon, vers 35. Zeer veel goeds had hij Israël gedaan, hij was een vader voor zijn vaderland, weshalve zij weldadigheid hadden moeten bewijzen aan zijn huis, toen hij was heengegaan, want dat is een wijze, waarop wij ons denkbaar kunnen betonen aan onze vrienden en weldoeners, en hun vriendelijkheid kunnen vergelden, als zij in het graf zijn. Maar Israël heeft deze vriendelijkheid niet betoond aan het huis van Gideon, zoals wij in het volgende hoofdstuk zien zullen. Geen wonder dat zij, die hun God vergeten, ook hun vrienden vergeten.

HOOFDSTUK 9

1 Abimelech nu, de zoon van Jerubbaal, ging henen naar Sichem, tot de broeders zijner moeder; en hij sprak tot hen, en tot het ganse geslacht van het huis van den vader zijner moeder, zeggende:
2 Spreekt toch voor de oren van alle burgers van Sichem: Wat is u beter, dat zeventig mannen, alle zonen van Jerubbaal, over u heersen, of dat een man over u heerse? Gedenkt ook, dat ik uw been en uw vlees ben.
3 Toen spraken de broeders zijner moeder van hem, voor de oren van alle burgers van Sichem, al dezelve woorden; en hun hart neigde zich naar Abimelech; want zij zeiden: Hij is onze broeder.
4 En zij gaven hem zeventig zilverlingen, uit het huis van Baal-berith; en Abimelech huurde daarmede ijdele en lichtvaardige mannen, die hem navolgden.
5 En hij kwam in zijns vaders huis te Ofra, en doodde zijn broederen, de zonen van Jerubbaal, zeventig mannen, op een steen; doch Jotham, de jongste zoon van Jerubbaal werd overgelaten, want hij had zich verstoken.
6 Toen vergaderden zich alle burgeren van Sichem, en het ganse huis van Millo, en gingen heen en maakten Abimelech ten koning, bij den hogen eik, die bij Sichem is.
7 Als zij dit Jotham aanzeiden, zo ging hij heen, en stond op de hoogte des bergs Gerizim, en verhief zijn stem, en riep, en hij zeide tot hen: Hoort naar mij, gij, burgers van Sichem! en God zal naar ulieden horen.
8 De bomen gingen eens heen, om een koning over zich te zalven, en zij zeiden tot den olijfboom: Wees gij koning over ons.
9 Maar de olijfboom zeide tot hen: Zoude ik mijn vettigheid verlaten, die God en de mensen in mij prijzen? En zoude ik heengaan om te zweven over de bomen?
10 Toen zeiden de bomen tot den vijgeboom: Kom gij, wees koning over ons.
11 Maar de vijgeboom zeide tot hen: Zou ik mijn zoetigheid en mijn goede vrucht verlaten? En zou ik heengaan om te zweven over de bomen?
12 Toen zeiden de bomen tot den wijnstok: Kom gij, wees koning over ons.
13 Maar de wijnstok zeide tot hen: Zou ik mijn most verlaten, die God en mensen vrolijk maakt? En zou ik heengaan om te zweven over de bomen?
14 Toen zeiden al de bomen tot den doornenbos: Kom gij, wees koning over ons.
15 En de doornenbos zeide tot de bomen: Indien gij mij in waarheid tot een koning over u zalft, zo komt, vertrouwt u onder mijn schaduw; maar indien niet, zo ga vuur uit den doornenbos, en vertere de cederen van den Libanon.
16 Alzo nu, indien gij het in waarheid en oprechtheid gedaan hebt, dat gij Abimelech koning gemaakt hebt, en indien gij welgedaan hebt bij Jerubbaal en bij zijn huis, en indien gij hem naar de verdienste zijner handen gedaan hebt.
17 (want mijn vader heeft voor ulieden gestreden, en hij heeft zijn ziel verre weggeworpen, en u uit der Midianieten hand gered;
18 Maar gij zijt heden opgestaan tegen het huis mijns vaders, en hebt zijn zonen, zeventig mannen, op een steen gedood; en gij hebt Abimelech, een zoon zijner dienstmaagd, koning gemaakt over de burgers van Sichem, omdat hij uw broeder is);
19 Indien gij dan in waarheid en in oprechtheid bij Jerubbaal en bij zijn huis te dezen dage gehandeld hebt, zo weest vrolijk over Abimelech, en hij zij ook vrolijk over ulieden.
20 Maar indien niet, zo ga vuur uit van Abimelech, en vertere de burgers van Sichem, en het huis van Millo; en vuur ga uit van de burgers van Sichem, en van het huis van Millo, en vertere Abimelech!

21 Toen vlood Jotham, en vluchtte, en ging naar Beer; en hij woonde aldaar vanwege zijn broeder Abimelech.
22 Als nu Abimelech drie jaren over Israel geheerst had,
23 Zo zond God een bozen geest tussen Abimelech en tussen de burgers van Sichem; en de burgers van Sichem handelden trouweloos tegen Abimelech;
24 Opdat het geweld, gedaan aan de zeventig zonen van Jerubbaal, kwame, en opdat hun bloed gelegd wierd op Abimelech, hun broeder, die hen gedood had, en op de burgers van Sichem, die zijn handen gesterkt hadden om zijn broeders te doden.
25 En de burgers van Sichem bestelden tegen hem, die op de hoogten der bergen lagen leiden, en al wie voorbij hen op den weg doorging, beroofden zij; en het werd Abimelech aangezegd.
26 Gaal, de zoon van Ebed, kwam ook met zijn broederen, en zij gingen over in Sichem; en de burgeren van Sichem verlieten zich op hem.
27 En zij togen uit in het veld, en lazen hun wijnbergen af, en traden de druiven, en maakten lofliederen; en zij gingen in het huis huns gods, en aten en dronken, en vloekten Abimelech.
28 En Gaal, de zoon van Ebed, zeide: Wie is Abimelech, en wat is Sichem, dat wij hem dienen zouden? is hij niet een zoon van Jerubbaal? en Zebul zijn bevelhebber? dient liever de mannen van Hemor, den vader van Sichem; want waarom zouden wij hem dienen?
29 Och, dat dit volk in mijn hand ware! ik zoude Abimelech wel verdrijven. En tot Abimelech zeide hij: Vermeerder uw heir, en trek uit.
30 Als Zebul, de overste der stad, de woorden van Gaal, den zoon van Ebed, hoorde, zo ontstak zijn toorn.
31 En hij zond listiglijk boden tot Abimelech, zeggende: Zie, Gaal, de zoon van Ebed, en zijn broeders zijn te Sichem gekomen, en zie, zij, met deze stad, handelen vijandiglijk tegen u.
32 Zo maak u nu op bij nacht, gij en het volk, dat met u is, en leg lagen in het veld.
33 En het geschiede in den morgen, als de zon opgaat, zo maak u vroeg op, en overval deze stad; en zie, zo hij en het volk, dat met hem is, tot u uittrekken, zo doe hem, gelijk als uw hand vinden zal.
34 Abimelech dan maakte zich op, en al het volk, dat met hem was, bij nacht; en zij leiden lagen op Sichem, met vier hopen.
35 En Gaal, de zoon van Ebed, ging uit, en stond aan de deur van de stadspoort; en Abimelech rees op, en al het volk, dat met hem was, uit de achterlage.
36 Als Gaal dat volk zag, zo zeide hij tot Zebul: Zie, er komt volk af van de hoogten der bergen. Zebul daarentegen zeide tot hem: Gij ziet de schaduw der bergen voor mensen aan.
37 Maar Gaal voer wijders voort te spreken en zeide: Zie daar volk, afkomende uit het midden des lands, en een hoop komt van den weg van den eik Meonenim.
38 Toen zeide Zebul tot hem: Waar is nu uw mond, waarmede gij zeidet: Wie is Abimelech, dat wij hem zouden dienen? is niet dit het volk, dat gij veracht hebt? trek toch nu uit en strijd tegen hem!
39 En Gaal trok uit voor het aangezicht der burgeren van Sichem, en hij streed tegen Abimelech.
40 En Abimelech jaagde hem na, want hij vlood voor zijn aangezicht; en er vielen vele verslagenen tot aan de deur der stads poort.
41 Abimelech nu bleef te Aruma; en Zebul verdreef Gaal en zijn broederen, dat zij te Sichem niet mochten wonen.
42 En het geschiedde des anderen daags dat het volk uittrok in het veld, en zij zeiden het Abimelech aan.
43 Toen nam hij het volk, en deelde hen in drie hopen, en hij leide lagen in het veld; en hij zag toe, en ziet, het volk trok uit de stad, zo maakte hij zich tegen hen op, en sloeg hen.

44 want Abimelech en de hopen, die bij hem waren, overvielen hen, en bleven staan aan de deur der stadspoort; en de twee andere hopen overvielen allen, die in het veld waren, en sloegen hen.
45 Voorts streed Abimelech tegen de stad dienzelven ganse dag, en nam de stad in, en doodde het volk, dat daarin was; en hij brak de stad af, en bezaaide haar met zout.
46 Als alle burgers des torens van Sichem dat hoorden, zo gingen zij in de sterkte, in het huis van den god Berith.
47 En het werd Abimelech aangezegd, dat alle burgeren des torens van Sichem zich verzameld hadden.
48 Zo ging Abimelech op den berg Zalmon, hij en al het volk, dat met hem was; en Abimelech nam een bijl in zijn hand, en hieuw een tak van de bomen, en nam hem op, en leide hem op zijn schouder; en hij zeide tot het volk, dat bij hem was: Wat gij mij hebt zien doen, haast u, doet als ik.
49 Zo hieuw ook al het volk een iegelijk zijn tak af, en zij volgden Abimelech na, en leiden ze aan de sterkte, en verbrandden daardoor de sterkte met vuur; dat ook alle lieden des torens van Sichem stierven, omtrent duizend mannen en vrouwen.
50 Voorts toog Abimelech naar Thebez, en hij legerde zich tegen Thebez, en nam haar in.
51 Doch er was een sterke toren in het midden der stad; zo vloden daarheen al de mannen en de vrouwen, en alle burgers van de stad, en sloten voor zich toe; en zij klommen op het dak des torens.
52 Toen kwam Abimelech tot aan den toren, en bestormde dien; en hij genaakte tot aan de deur des torens, om dien met vuur te verbranden.
53 Maar een vrouw wierp een stuk van een molensteen op Abimelechs hoofd; en zij verpletterde zijn hersenpan.
54 Toen riep hij haastelijk, den jongen, die zijn wapenen droeg, en zeide tot hem: Trek uw zwaard uit, en dood mij, opdat zij niet van mij zeggen: Een vrouw heeft hem gedood. En zijn jongen doorstak hem, dat hij stierf.
55 Als nu de mannen van Israel zagen, dat Abimelech dood was, zo gingen zij een iegelijk naar zijn plaats.
56 Alzo deed God wederkeren het kwaad van Abimelech, dat hij aan zijn vader gedaan had, dodende zijn zeventig broederen.
57 Desgelijks al het kwaad der lieden van Sichem deed God wederkeren op hun hoofd; en de vloek van Jotham, den zoon van Jerubbaal, kwam over hen.

De afval van Israël na de dood van Gideon wordt niet zoals tevoren, gestraft door invallen van vreemde volken, of door de verdrukking door een naburige macht, maar door twisten onder elkaar, waarvan wij in dit hoofdstuk de geschiedenis hebben en het is moeilijk te zeggen of er hun zonde of hun ellende het meest in uitkomt. Het is een verhaal van de overweldiging en tirannie van Abimelech, die een bastaard was van Gideon, zo behoren wij hem te noemen, en niet, naar de mode, zijn natuurlijke zoon. Hij was hem zozeer ongelijk! Hier wordt ons gezegd

I. Hoe hij zich door list en wreedheid indrong in de regering te Sichem, zijn eigen stad, inzonderheid door de moord op al zijn broeders, vers 1-6.

II. Hoe zijn oordeel aangekondigd werd in een gelijkenis door Jotham, Gideons jongsten zoon, vers 7-21.

III. Welke twisten er waren tussen Abimelech en zijn vrienden, de Sichemieten, vers 22-41.

IV. Hoe dit eindigde in het verderf van de Sichemieten, vers 42-49, en van Abimelech zelf, vers 50-57 Van deze meteoor, dit dwaallicht van een vorst, die geen beschermer, maar de gesel was van zijn land, kunnen wij zeggen, wat eens van een groot tiran gezegd was, dat hij kwam als een vos, heerste als een leeuw, en stierf als een hond. Om de overtreding van een land zijn er zulke vorsten.

Richteren 9:1-6

Hier wordt ons meegedeeld door welke kunstgrepen Abimelech zich macht verkreeg en tot grootheid kwam. Zijn moeder had hem misschien buitengewoon eerzuchtige gedachten ingeblazen, en de naam, die zijn vader hem gegeven had, waarin iets koninklijks was, kon er toe bijdragen om deze vonken te doen opvliegen, en nu hij zijn vader begraven had, zal zijn hoogmoedig hart met niets anders tevreden zijn, dan met hem op te volgen in de regering over Israël, in lijnrechte strijd met de wil van zijns vader, want die had verklaard, *dat zijn zoon niet over hen zal heersen.* Hij had geen roeping van God voor deze eer, zoals zijn vader haar gehad heeft, ook was er toen geen aanleiding voor een richter om Israël te verlossen, zoals toen zijn vader daartoe bevorderd werd, maar zijn eerzucht moest bevredigd worden, en dat is alles wat hij beoogt. Merk hier nu op:

I. Hoe listig hij de bloedverwanten van zijn moeder tot zijn belangen wist over te halen. Sichem was een stad in de stam van Efraïm, van grote vermaardheid Jozua had er zijn laatste vergadering gehouden, indien deze stad zich slechts voor hem wilde verklaren, dan zou dit, dacht hij, zeer te zijnen gunste wezen. Hij had er invloed in het geslacht van zijn moeder en door deze zijn bloedverwanten kon invloed geoefend worden op de voornaamste mannen van de stad. Het blijkt niet dat hij door iemand van hun als een man van verdienste werd beschouwd, die iets had om hem voor zo’n keus aan te bevelen, maar het voorstel kwam van hemzelf. Niemand zou aan zo iemand gedacht hebben als een koning, indien hij er niet zelf aan gedacht had. Zie hier:

1. Hoe hij hen tot die keuze heeft bepraat, vers 2, 3. Laaghartig liet hij het voorkomen, dat Gideon zeventig zonen had nagelaten, die veel invloed hadden, en dat deze van plan waren de macht, die hun vader gehad heeft, in hun handen te houden, en door hun gezamenlijke invloed over Israël te regeren. "Zou het nu niet beter voor u zijn", zegt hij, geen koning te hebben dan vele koningen, dan zoveel koningen te hebben? Staatszaken worden toch het best door een enkel persoon behandeld en bestuurd," vers 2. Wij hebben geen reden om te denken dat al de zonen van Gideon het minste idee hadden om over Israël te willen heersen, (zij waren van het gevoelen van hun vader, *dat de Heere over hen zou heersen,* en zij waren niet door Hem geroepen) maar hij geeft dit te kennen om de weg te banen voor zijn eigen bedoelingen. Zij, die zelf kwaad voorhebben, zijn het eerst gereed om te denken dat anderen kwaad in de zin hebben. Wat hem aangaat, hij herinnert hen slechts aan de betrekking waarin hij tot hen staat. "Verbum sapienti-Een woord aan de wijzen is genoeg", gedenkt ook, dat ik uw vlees en uw been ben. Het plan is verwonderlijk geslaagd. De magistraten van Sichem waren gestreeld door het denkbeeld, dat hun stad een koninklijke stad zou zijn, de hoofdstad van Israël, en daarom *neigde hun hart zich naar Abimelech, want zij zeiden: Hij is onze broeder,* en zijn bevordering zal ons voordelig wezen."

2. Hoe hij geld van hen ontving om de onkosten van zijn plan te bestrijden, vers 4. Zij *gaven hem zeventig zilverlingen.* Er wordt niet gezegd wat de waarde van deze zilverlingen was, zoveel sikkelen was minder, zoveel talenten was meer dan wij ons kunnen voorstellen, daarom wordt verondersteld dat ieder een gewicht had van een pond, maar zij gaven het hem uit het huis van Baäl-Berith, dat is: uit de openbare schatkist, die zij uit eerbied voor hun afgod in zijn tempel hadden geplaatst, om door hem beschermd te worden, of wel uit de offeranden, die aan deze afgod gebracht werden, welk geld, naar zij hoopten, hen te voorspoediger zou maken, omdat het aan hun god gewijd was. Hoe ongeschikt was hij om over Israël te heersen, daar hij toch waarschijnlijk niet

instaat was hen te beschermen, die inplaats van afgoderij tegen te gaan en te straffen zich zo spoedig tot een loontrekker van een afgod heeft gemaakt!

3. Welk krijgsvolk hij aanwierf, hij huurde ijdele en lichtvaardige mannen, die hem navolgden, het schuim en uitvaagsel van het land, geruïneerde personen, onbezonnen lieden, die een slecht levensgedrag leidden, geen anderen dan dezulken wilden hem erkennen, en zij waren het geschiktst om zijn doeleinden te dienen. Zoals de leider is, zo zijn zijn volgelingen.

II. Hoe wreedaardig hij de zonen van zijn vader uit de weg ruimde. Het eerste wat hij deed met het janhagel aan welks hoofd hij zich gesteld had, was al zijn broeders tegelijk om het leven te brengen, in het openbaar en in koelen bloede, zeventig mannen op een na, die ontkwam, allen gedood op een steen. Zie in deze bloedige tragedie:

1. De kracht van de eerzucht, hoe zij mensen in beesten verkeert, hoe zij door alle banden van natuurlijke genegenheid heenbreekt, het natuurlijke geweten verkracht, en het heiligste, dierbaarste en kostelijkste aan haar plannen opoffert. Het is vreemd, dat het ooit in een mensen hart zou opkomen, om zo wreed te zijn!

2. Het gevaar van een hoge geboorte. Dat zij de zonen waren van zo groot een man als Gideon was, heeft hen aldus aan gevaar blootgesteld, en Abimelech ijverzuchtig op hen gemaakt. Wij zien juist hetzelfde aantal zonen van Achab tegelijk omgebracht te Samaria, 2 Koningen 10:1-7. De grote heren hebben zich nooit veilig geacht, zolang er nog één van hun broeders niet gewurgd was. Laat niemand hen benijden, die van hoge afkomst zijn, of klagen over zijn eigen geringheid en onbekendheid. Hoe geringer, hoe veiliger.

De weg aldus gebaand zijnde van Abimelechs verkiezing, gingen de burgers van Sichem er nu toe over om hem tot koning te verkiezen vers 6. God werd niet geraadpleegd, of zij al of niet een koning hebben moesten, en nog veel minder wie het zijn zou. Hier is geen beraadslaging met de priester, of met hun broederen van een andere stad of stam, hoewel zij bedoelden, dat hij over Israël zou heersen, vers 22. Maar:

a. De Sichemieten doen alles, alsof zij het volk waren, en met hen de wijsheid moest sterven. Zij stonden hem bij in het vermoorden van zijn broeders, vers 4, en toen *maakten zij hem koning* De burgers van Sichem, dat is: de aanzienlijken, de voornaamste magistraten van de stad, en het huis van Millo, dat is: de raad, het *volle huis,* of *huis van de volheid,* zoals de betekenis is van het woord, zij, die in het raadhuis vergaderden (wij lezen dikwijls van het huis van Millo, of grote vergaderzaal, in Jeruzalem, of de stad Davids, 2 Samuel 5:9, 2 Koningen 12:20). Dezen vergaderden niet om Abimelech te vervolgen en te straffen voor deze barbaarse moord, zoals zij hadden behoren te doen, daar hij een van hun burgers was, maar *om hem koning te maken. Pretium sceleris tulit hic diadema Zijn slechtheid werd beloond* met een diadeem. Wat konden zij zich voorstellen van een koning, die het fondament zijns koninkrijks legde in bloed?

b. De overige Israëlieten waren dom genoeg om het onverschillig toe te zien, zij gaven zich geen moeite om aan zijn overweldiging paal en perk te zetten, de zonen van Gideon te beschermen, of hun dood te wreken, maar hebben zich gedwee aan de bloeddorstigen tiran onderworpen, als mensen, die, met hun Godsdienst, ook hun verstand verloren hebben en alle gevoel voor eer en

vrijheid, gerechtigheid en dankbaarheid. Hoe krachtig waren hun vaderen opgetreden, om de dood te wreken van de bijvrouw van de Leviet, en toch zijn zij nu zo ontaard, dat zij geen poging doen om de dood van Gideons zonen te wreken! Het is hierom, dat hun ondankbaarheid ten laste wordt gelegd, Hoofdstuk 8:35. Zij *deden geen weldadigheid bij den huize Jerubbaals.*

Richteren 9:7-21

Wij hebben hier het enige getuigenis, dat tegen het goddeloos verbond van Abimelech en de burgers van Sichem schijnt te zijn ingebracht. Het was een teken, dat zij God er toe gebracht hadden van hen te wijken, dat hun noch een profeet werd gezonden, noch enigerlei zwaar oordeel over hen kwam, om dit verstompte volk te doen ontwaken en de voortgang van dit dreigende kwaad te stuiten. Alleen Jotham, Gideons jongste zoon, die door een bijzondere bewaring van Gods voorzienigheid aan het algemeen verderf van zijn geslacht is ontkomen, vers 5, heeft oprecht met de Sichemieten gehandeld, en zijn rede, die hier vermeld wordt, doet hem kennen als een man van zo grote wijsheid en vernuft, en van zo'n edel karakter, dat wij er nog te meer de val van Gideons zonen om betreuren. Jotham heeft niet gepoogd uit de andere steden Israëls een leger op de been te brengen (dat hem, naar men zou denken, wèl had moeten gelukken om zijns vaders wil) teneinde de dood van zijn broeders te wreken, en nog veel minder om zich als mededinger van Abimelech op te werpen, zó ongegrond was de bewering van overweldigers, dat de zonen van Gideon naar die heerschappij stonden, vers 2, maar stelt zich tevreden met een getrouwe bestraffing te geven aan de Sichemieten, en hen te waarschuwen voor de noodlottige gevolgen. Hij kreeg gelegenheid om tot hen te spreken van de hoogte van de berg Gerizim, de berg van de zegeningen, aan de voet waarvan de Sichemieten waarschijnlijk voor de een of andere gelegenheid bijeenvergaderd waren, Josephus zegt om een feest te vieren, en zij schenen gewillig om te horen wat hij hun te zeggen had.

I. Zijn inleiding is hoog ernstig, vers 7. *"Hoort naar mij, gij burgers van Sichem, opdat God naar u hore.* Zo gij ooit hoopt Gods gunst te verkrijgen en door Hem aangenomen te worden, zo verleent mij een geduldig en onpartijdig gehoor." Zij, die wensen dat God hun gebed zal horen, moeten bereid zijn om naar rede te horen, naar een getrouwe bestraffing luisteren, en de klachten aan te horen van de onschuldigen, aan wie onrecht gedaan is. "Die zijn oor afwendt van de wet te horen, diens gebed zelfs zal een gruwel zijn," Spreuken 28:9.

II. Zijn gelijkenis is zeer vernuftig-dat toen de bomen geneigd waren zich een koning te verkiezen, de regering aangeboden werd aan de waardevolle bomen, aan de olijfboom, de vijgeboom en de wijnstok, maar zij weigerden haar aan te nemen, veeleer willende dienen dan heersen, goed te doen dan heerschappij te voeren. Maar hetzelfde aanbod gedaan zijnde aan de doornenbos, heeft hij het met opgeblazenheid en vreugde aangenomen. De manier om door gelijkenissen te onderwijzen is zeer oud en zeer nuttig, inzonderheid om er bestraffing door te geven.

1. Hij roemt hiermede de edele bescheidenheid van Gideon, en de andere richters, die vóór hem geweest zijn, en misschien van de zonen van Gideon, die de grootheid en macht van koningen hebben afgewezen, toen zij die hadden kunnen ontvangen. Hij toont ook aan, dat het in het algemeen de gezindheid is van alle wijze en Godvruchtige mannen om bevordering te weigeren, en liever nuttig dan groot en voornaam te zijn.

A. Het was voor de bomen in het geheel niet nodig om een koning te verkiezen, zij zijn allen "de bomen des Heeren, die Hij geplant heeft," Psalm 104:16, en die Hij bijgevolg zal beschermen. En evenmin had Israël het nodig om te spreken van een koning over zich aan te stellen, want *de Heere was hun Koning.*

B. Toen zij er aan dachten een koning over zich aan te stellen, hebben zij aan de statige ceder de regering niet aangeboden, ook niet aan de hoge pijnboom, want deze zijn slechts fraai van aanzien en geven slechts schaduw, maar anders zijn zij niet nuttig vóór zij omgehakt zijn, maar aan vruchtbomen de wijnstok en de olijfboom. Zij, die vrucht dragen voor het algemene welzijn, worden terecht geacht en geëerd door allen, die wijs zijn, meer dan zij, die slechts een fraaie of grootse vertoning maken. Voor een goed en nuttig man zal mogelijk iemand ook bestaan te sterven.

C. De reden, die al deze vruchtbomen gaven voor hun weigering, was ongeveer dezelfde. De olijfboom voert aan, vers 9. Zou *ik mijn vettigheid verlaten?* En de wijnstok, vers 13 *zou ik mijn most verlaten,* waarmee beide God en de mens geëerd en gediend worden? Want olie en wijn werden gebruikt, beide op Gods altaar en op de tafel van de mensen. En *zou ik mijn zoetigheid en mijn goede vrucht verlaten,* zegt de vijgeboom, vers 11, *om te zweven over de bomen?* of zoals de Kanttekening het heeft, *om op en neer te gaan voor de bomen?* Hiermede wordt te kennen gegeven:

a. Dat de regering zeer veel moeite en zorg meebrengt voor de mens, hij die over de bomen heerst, moet op en neer voor hen gaan, zich voor hen uitsloven.

b. Dat zij die bevorderd worden tot een openbaar ambt en het uitoefenen van macht, het besluit moeten nemen, om alle eigen belangen en voordelen te laten varen, ze op te offeren aan het algemene welzijn. De vijgeboom moet zijn zoetigheid verlaten, zijn lieflijke afzondering, zijn zoete rust, zijn zoete gesprekken en zijn bespiegeling of bepeinzing als hij *over de bomen moet gaan zweven,* onophoudelijke vermoeienis moet doorstaan.

c. Dat zij, die tot hoge eer en waardigheid bevorderd worden, groot gevaar lopen van hun vettigheid te verliezen en hun vruchtbaarheid. Bevordering maakt de mens allicht hoogmoedig en traag, en dat bederft zijn nuttigheid, waarmee hij in een lagere sfeer God en de mens geëerd heeft. Daarom zijn zij, die begeren goed te doen, bevreesd om al te groot te wezen.

2. Hiermede stelt hij de bespottelijke eerzucht ten toon van Abimelech, die hij vergelijkt bij het doornbos, of de distel, vers 14. Hij veronderstelt dat het aanzoek van de bomen tot hem is uitgegaan, *Kom gij, wees koning over ons,* omdat hij misschien niet wist dat het voorstel tot Abimelechs verheffing van hemzelf gekomen is, zoals wij gezien hebben, vers 2, maar dacht dat de Sichemieten hem het voorstel gedaan hebben, en al was dit dan zo, dan nog verdiende zijn dwaasheid in het aan te nemen, aan de kaak te worden gesteld. De doornenbos, een waardeloze plant, die niet onder de bomen moet geteld worden, nutteloos en zonder vrucht, ja schadelijk en hinderlijk, krabbende en scheurende, en kwaad doende, hij begon met de vloek, en zijn einde is verbrand te worden. Zo was Abimelech, en hij is toch gekozen om over de bomen te heersen, gekozen *door al de bomen,* deze verkiezing schijnt meer eenparig geweest te zijn dan de anderen. Laat ons het niet vreemd toeschijnen, als wij "een dwaas in grote hoogheden gezet zien," Prediker 10:6, en "de snoodsten van des mensen kinderen verhoogd worden," Psalm 12:9, en de mensen blind zijn voor hun eigen belangen in de keus van hun leidslieden. De doornenbos tot koning verkozen zijnde, neemt hij geen tijd om zich te bedenken of hij die waardigheid al of niet zal aannemen, maar, alsof hij geboren en opgevoed was voor de regering, gaat hij terstond aan het bluffen en snoeven en verzekert hun, dat zij hem zullen vinden zoals hij hen vond. Zie met wat *opgeblazen ijdelheid hij spreekt,* vers 15, welke beloften hij doet aan zijn onderdanen-*laat hen*

komen en zich vertrouwen onder zijn schaduw, een fraaie schaduw om zich onder te vertrouwen! Hoe weinig gelijk aan de schaduw van een zware rotssteen in een dorstig land! waarmee een goed magistraat wordt vergeleken, Jesaja 32:2. Vertrouwen onder zijn schaduw! Zij zullen er meer waarschijnlijk geschaad dan beweldadigd worden. Aldus roemen de mensen zich over een valse gift, maar hij dreigt met evenveel stoutmoedigheid, als hij belooft. Zo gij niet getrouw zijt zo ga vuur uit de doornenbos, wel iets zeer onwaarschijnlijks dat er vuur zal uitgaan van een doornenbos! en vertere de cederen van de Libanon! Het is meer waarschijnlijk, dat hij zelf vuur zal vatten, en zelf verteerd zal worden.

III. De toepassing is juist en duidelijk. Daarin:

1. Herinnert hij hen aan de vele goede diensten, die zijn vader hun bewezen had, vers 17. Hij heeft met gevaar van zijn eigen leven hun strijd gestreden, tot hun onuitsprekelijk voordeel en welzijn. Het was schande, dat het nodig was hen er aan te herinneren.

2. Hij verzwaart hun ondankbaarheid en onvriendelijkheid jegens het huis van zijn vader, *zij hebben hem niet gedaan naar de verdienste van zijn handen,* vers 16. Grote verdiensten worden dikwijls zeer slecht vergolden, inzonderheid aan het nageslacht, als de weldoener vergeten is, zoals Jozef vergeten werd door de Egyptenaren. Gideon had vele zonen nagelaten, die een eer waren voor zijn naam en geslacht, en deze hadden zij wreedaardig vermoord. Een zoon had hij nagelaten, die de schandvlek was van zijn naam en geslacht want hij was *de zoon van zijn dienstmaagd,* die allen, die enige eerbied hadden voor Gideons eer, zouden willen verbergen, maar deze hebben zij tot hun koning gemaakt. Met die beide handelingen hebben zij Gideon de uiterste smaadheid aangedaan.

3. Hij laat het nu over aan de uitkomst van de gebeurtenis om te beslissen of zij wèl gedaan hadden, en daarmee stelt hij de zaak in Gods handen.

a. Indien het hun lang goed ging in deze eerloosheid, dan stond hij hun toe te zeggen, dat zij wèl gedaan hebben, vers 19. "Indien uw gedrag tegenover het huis van Gideon voor gerechtigheid, eer en geweten bestaan kan, zo moge u uw koning veel geluk aanbrengen." Maar,

b. Indien zij laag en goddeloos in de zaak hadden gehandeld-en dies was hij zeker-zo laat hen niet denken voorspoed te zullen hebben, vers 20. Abimelech en de Sichemieten, die elkaars handen voor deze goddeloosheid hadden gesterkt, zullen elkaars verderf en ondergang zijn. Laat niemand kwaad doen en verwachten wel te zullen varen.

Nadat Jotham de Sichemieten deze vermaning had toegediend, is hij er in geslaagd te ontkomen, vers 21, hetzij dat zij hem niet konden bereiken, of dat zij in zoverre tot overtuiging waren gekomen, dat zij de schuld van zijn bloed te storten niet aan al hun overige schuld wilden toevoegen. Maar uit vrees voor Abimelech leefde hij ergens in een afgelegen deel van het land in ballingschap. Zij, wier afkomst en opvoeding nog zo hoog zijn, weten niet in welke moeilijke omstandigheden zij nog komen kunnen.

Richteren 9:22-49

Drie jaren heeft Abimelech zonder enigerlei stoornis geregeerd. Er wordt niet gezegd: Hij richtte Israël, of hij heeft zijn land enigerlei dienst bewezen, maar drie jaren lang heeft hij de titel en de waardigheid gehad van een koning, en ontving hij niet alleen van de Sichemieten, maar ook uit vele andere plaatsen eerbied en hulde. Zij moeten wel zeer verzot geweest zijn op een koning, die in zulk een behagen konden vinden. Maar het gejuich van de goddelozen is van korte duur. "Binnen drie jaren, (als de jaren van een huurling) dan zal die eer evenals die van Moab verachtelijk gemaakt worden," en in het stof worden gelegd, Jesaja 16:14. Het verderf van deze verbondenen in de boosheid was van de rechtvaardige hand van God wiens de wrake is. *Hij zond een bozen geest tussen Abimelech en tussen de burgeren van Sichem,* vers 23, dat is: zij werden jaloers op elkaar en afkerig van elkaar. Hij veronachtzaamde hen, die hem ondersteund en verhoogd hadden, en begunstigde andere steden misschien meer dan hun stad, daar zijn invloed zich begon uit te breiden, en toen begonnen zij ontevreden te zijn met zijn regering, keurden zijn gedrag af, en murmureerden tegen zijn belastingen. Dit was van God. Hij liet de duivel, die grote kwaadstoker, toe onenigheid tussen hen te zaaien, en hij is *een boze geest,* die God niet alleen in bedwang houdt, maar soms tot Zijn eigen doeleinden gebruikt. Hun eigen lusten waren boze geesten, zij zijn duivelen in van de mensen eigen hart, en van hen komen krijgen en vechterijen. Aan deze gaf God hen over, en zo kon Hij gezegd worden *boze geesten onder hen te hebben gezonden.* Als van de mensen zonde tot hun straf wordt gemaakt, dan is God niet de werker van de zonde, maar de straf is toch van Hem. De twist, die God met Abimelech en de Sichemieten had, was wegens de moord op de zonen van Gideon vers 24, *opdat het geweld, gedaan aan zeventig zonen Jerubbaals kwam, en opdat hun bloed gelegd wierd,* als een last *op Abimelech, hun broeder, die hen gedood had, en op de burgers van Sichem die zijn handen gesterkt hadden om zijn broederen te doden.* Vroeg of laat zal God onderzoek doen naar bloed, onschuldig bloed, en het doen weerkeren op het hoofd van hen, die het vergoten hebben, aan wie bloed te drinken zal worden gegeven, want zij zijn het waardig. Met medeplichtigen zal afgerekend worden, als met de hoofdmisdadigers in deze en in andere zonden. De Sichemieten, die Abimelechs aanspraken ondersteunden, hem hielpen en steunden in zijn bloeddorstige plannen, en hun goedkeuring van die daad toonden door hem tot koning te maken, nadat hij haar gepleegd had, moeten met hem vallen, door hem vallen, het eerst vallen. Zij, die zich samen verbinden om slechtheid te bedrijven, worden rechtvaardig tegen elkaar te pletter gestoten. Voor generlei belang kan bloed een duurzaam cement wezen.

I. De Sichemieten begonnen Abimelech te beledigen, misschien wisten zij zelf niet waarom, maar zij hielden van verandering.

1. *Zij handelden trouwelooslijk tegen Abimelech,* vers 23. Er wordt niet gezegd: zij hadden berouw van hun zonde in hem te erkennen, indien zij dat gedaan hadden, dan zou het loffelijk geweest zijn hem te verloochenen, maar zij deden het alleen uit een bijzondere spijtigheid, die door hun hoogmoed of hun afgunst in hen was opgekomen. Zij, die hem aangesteld hadden, waren de eersten om hem te verlaten en te pogen hem te onttronen. Het is niet vreemd dat zij, die ondankbaar waren jegens Gideon, ontrouw waren aan Abimelech, immers, wat zal hen vasthouden, die niet vastgehouden willen worden door de verplichting aan verdiensten, zoals die van Gideon? Het is rechtvaardig in God, dat zij, die anderen verleiden om eenmaal vals te zijn, later zelf verraden worden door degenen, die zij geleerd hebben vals te zijn.

2. Zij beoogden hem te grijpen als hij te Aruma was, vers 41, zijn landhuis, verwachtende dat hij naar de stad zou komen, *bestelden zij tegen hem, die lagen legden,* vers 25, om hem tot hun gevangene te maken, die zij kort tevoren tot hun koning hadden gemaakt. Zij die aldus geposteerd waren, hebben, toen hij niet kwam, de gelegenheid waargenomen om reizigers te beroven, hetgeen zou bijdragen, om het volk al meer en meer onrustig en ontevreden te maken onder Abimelechs regering, als zij zouden zien dat hij hen tegen deze struikrovers niet kon of wilde beschermen.

3. Zij verstonden zich met een zekeren Gaäl, en namen hem aan als hun aanvoerder in hun verzet tegen Abimelech. Deze Gaäl wordt gezegd de zoon te zijn van Ebed, hetgeen betekent een dienstknecht, wellicht de geringheid van zijn afkomst aanduidende, gelijk Abimelech de zoon was van een dienstmaagd, zo was hij de zoon van een knecht, hier was nu een doornenbos, strijdende met een andere. Wij hebben reden te vermoeden dat deze Gaäl een geboren Kanaäniet was, omdat hij de burgers van Sichem wil overhalen om in onderwerping te komen aan de mannen van Hemor die in Jakobs tijd heer was van deze stad. Hij was een vermetel, eerzuchtig man, die hun doeleinden verwonderlijk wel diende, toen zij geneigd waren om met Abimelech te twisten, zij hebben ook zijn doeleinden gediend, zo ging hij dan tot hen over om de kolen aan te blazen, en zij *verlieten zich op hem.*

4. Zij stortten alle mogelijke verachting uit over Abimelechs naam, vers 27. In zijn afwezigheid maakten zij zich vrolijk, als blij zijnde dat hij uit de weg was, en, nu zij iemand anders aan hun hoofd hadden, hoopten zij hem kwijt te raken, ja zij *gingen in het huis van hun god* om hun oogstfeest te vieren, en daar *aten en dronken zij, en vloekten Abimelech,* zeiden in hun tafelgesprekken en in hun dronkemansliederen niet alleen alle mogelijke kwaad van hem, maar wensten hem bij hun offeranden alle mogelijke kwaad toe, hun afgod biddende hem te verderven. Zij brachten een dronk uit op zijn beschaming, zijn ondergang, met evenveel gejuich als zij ooit op zijn voorspoed gedronken hadden. In dienzelfde tempel, waaruit zij geld genomen hadden om zijn verheffing te bevorderen, waren zij nu bijeengekomen om hem te vloeken en zijn verderf te beramen. Indien zij met hun schijnkoning ook hun afgod hadden verlaten, dan hadden zij kunnen hopen voorspoedig te zijn, maar zolang zij de afgod nog aankleven, zal Abimelech hen blijven aankleven tot hun verderf. Hoe zou Satan de Satan uitwerpen?

5. Zij schiepen behagen in Gaäls uittarten van Abimelech, vers 28, 29. Zij hoorden met genoegen hoe deze onbeschaamde parvenu met minachting sprak:

a. Van Abimelech, hoewel hij, door hem minachtend *Sichem* te noemen op hun eigen stad afgaf.

b. Ook van zijn Godvruchtige vader, van Gideon, Is *hij niet de zoon van Jerubbaal?* Zo noemt hij hem, misschien wel in goddelozen toorn over zijn naam en nagedachtenis, omdat hij het altaar van Baäl had afgebroken, datgene tot zijn versmaadheid verkerende, dat hem tot lof was

c. Van zijn eerste staatsdienaar, *Zebul, zijn bevelhebber* en overste van de stad. "Wij moeten ons schamen hen te dienen, en behoeven niet te vrezen hen tegen te staan." Mensen van een onrustig, eerzuchtig gemoed, *verachten aldus de heerschappij en lasteren de heerlijkheden.* Het was Gaäls bedoeling niet van de Sichemieten vrijheden te herwinnen, maar alleen hen van tiran te doen verwisselen. *"Och dat dit volk in mijn hand ware!* wat zou ik niet doen! Ik zou Abimelech tarten om zijn recht op de kroon te bewijzen, en hij scheen te wensen dat zijn vrienden aan Abimelech

zouden doen weten, dat hij, Gaäl, bereid was, met hem te strijden, wanneer hij slechts wilde. *Vermeerder uw leger en trek uit.* Laat de zaak beslist worden door het zwaard." Dit behaagde de Sichemieten, die nu een even grote afkeer hadden van Abimelech, als zij ooit genegenheid voor hem hebben gehad. Mensen zonder geweten zijn mensen zonder standvastigheid of trouw.

II. Abimelech keerde al zijn macht tegen hen, en in weinig tijds had hij hen verdelgd. Let op de stappen, die er toe leidden.

1. De beraadslagingen van de Sichemieten werden aan Abimelech verraden door Zebul, zijn vertrouweling, de overste van de stad, die hem van harte bleef toegedaan. *Zijn toorn ontstak,* vers 30, te meer, omdat Gaäl ook van hem met minachting had gesproken, vers 28, want indien hij hem geprezen en gevleid had, dan zou hij hem, nu de zaken tot een crisis waren gekomen, misschien voor zijn belangen gewonnen hebben, maar beledigd en geminacht zijnde, zendt hij aan Abimelech bericht van al wat er in Sichem tegen hem gezegd en gedaan was, vers 31. Verraders worden dikwijls door de een of ander uit hun eigen midden verraden, en van het vloeken van de koning wordt soms op verwonderlijke wijze door het gevogelte des hemels de stem weggevoerd. Hij raadt hem wijselijk aan om terstond tegen de stad op te trekken, en geen tijd te verliezen, vers 32, 33. Hij acht het het best, dat hij zijn krijgsmacht in de nacht naar de omtrek zal laten oprukken, om dan des morgens de stad te verrassen. Hoe konden de burgeren van Sichem verwachten te zullen slagen in hun pogingen, als de overste van de stad in het belang van de vijand was? Zij wisten het, en hebben toch niet gezorgd hem gevangen te nemen.

2. Gaäl, die hun partij aanvoerde, verraden zijnde door Zebul, Abimelechs vertrouweling, werd wredelijk door hem bespot. Volgens de raad van Zebul had Abimelech des nachts zijn gehele krijgsmacht op Sichem doen aanrukken, vers 34. Des morgens ging Gaäl uit naar de stadspoort, vers 35, om te zien hoe de zaken stonden en naar berichten te vragen. Zebul, als overste van de stad, ontmoette hem daar als een vriend. Abimelech zich met zijn krijgsmacht in beweging stellende naar de stad heen, ontdekt Gaäl hem, vers 36, en hij maakt Zebul, die bij hem stond, opmerkzaam op hun nadering, weinig vermoedende dat deze om hem gezonden had, en hem nu verwachtte. "Zie", zei hij, "zie ik daar geen volk van de hoogte van de bergen afkomen? "Daar ginds," naar de plek heenwijzende, "zijn zij". "Neen, neen", zegt Zebul, "gij bedriegt u, het is slechts de schaduw van de bergen, die gij voor een leger aanziet". Hiermede bedoelde hij:

a. Hem te bespotten, als een man zonder verstand of moed, en daarom zeer ongeschikt voor hetgeen hij op zich genomen had, als een man, die licht misleid en bedrogen kon worden, en die men alles kan laten geloven, en die zo dom en lafhartig was, dat hij gevaar duchtte waar geen gevaar was, en met een schaduw wilde gaan vechten.

b. Om hem aan de praat te houden en aldus te verhinderen van iets te doen, totdat Abimelechs krijgsmacht nabij was, en aan deze aldus dit voordeel te verzekeren. Maar toen Gaäl wel wilde geloven dat hetgeen hij nu zag slechts de schaduw van de bergen was (misschien van de bergen Ebal en Gerizim, die dicht bij de stad lagen) werd hij toch van zijn dwaling genezen door de ontdekking van twee andere troepen, die snel op de stad afkwamen, en toen volgde Zebul een andere wijze om met hem te gekscheren, hem herinnerende aan hetgeen hij een paar dagen tevoren gezegd had in minachting van Abimelech, vers 38. *"Waar is nu uw mond,* deze uw vuile mond, *waarmee gij zeid: Wie is Abimelech?"* Hoogmoedige lieden moeten soms binnen zeer korten tijd van toon

veranderen, diegenen vrezen, die zij het meest hebben geminacht. Gaäl had in blufferij Abimelech getart zijn leger *te vermeerderen en uit te trekken,* maar nu daagt Zebul hem in Abimelechs naam uit: *trek uit, en strijd tegen hem".* Met recht wordt aldus over de onbeschaamde gezegevierd.

3. Abimelech versloeg de troepen van Gaäl, die de stad uittrokken, vers 39, 40. Ontmoedigd ongetwijfeld door Zebuls dreigende en spottende woorden, en bemerkende dat zijn invloed zwakker was dan hij dacht, heeft hij, toen hij met zijn geringe krijgsmacht tegen Abimelech uittrok, spoedig de nederlaag geleden, en was hij genoodzaakt zich overhaast in de stad terug te trekken. In dit gevecht was het verlies van de Sichemieten zeer aanzienlijk, *daar vielen vele verslagenen,* het gewone gevolg van een volksoploop, wanneer de onnadenkende menigte in een noodlottigen strik getrokken worden door hen, die hun een glorierijke overwinning beloofden.

4. Die nacht verdreef Zebul Gaäl en zijn aanhangers, die hij met zich in Sichem had gebracht, uit de stad, vers 41, hem heenzendende naar de plaats vanwaar hij gekomen was. Want hoewel de meerderheid in de stad nog afkerig bleef van Abimelech, zoals uit het vervolg van de geschiedenis zal blijken, wilden zij toch wel van Gaäl scheiden, en hebben zij zich niet verzet tegen diens uitdrijving, omdat hij wel groot was in zijn spreken, maar in moed en beleid gefaald had toen hij deze had behoren te tonen. De meeste mensen oordelen over iemands geschiktheid voor zaken naar zijn succes, en van hem die niet wèl slaagt, wordt geoordeeld dat hij niet wèl deed. En zo is het dan met Gaäls invloed te Sichem spoedig gedaan, en hij, die er van gesproken had Abimelech te zullen verjagen, is zelf verjaagd, en later horen wij niet meer van hem. *Zebul verdreef Gaäl en zijn broederen,* vers 41.

5. De volgende dag trok Abimelech tegen de stad op en verwoestte haar wegens haar verraderlijke handelingen jegens hem. Misschien was aan Abimelech kennis gegeven van hun verdrijving van Gaäl, die het oproer had aangevoerd, waarmee, naar zij dachten, hij tevreden zou zijn gesteld, maar de misdaad waste groot om aldus verzoend te worden, en zijn toorn te fel om door zo klein een blijk van onderworpenheid tot bedaren te worden gebracht, behalve nog, dat dit meer Zebuls doen was dan het hun. Maar hun handen waren er door verslapt, en daarom besloot hij zijn slag op te volgen, en hun verraad gevoelig te straffen. Er werd hem bericht gebracht dat het volk van Sichem *uittrok in het veld,* vers 42, sommigen denken dat zij uittrokken voor hun zaken, om te ploegen en te zaaien, (daar zij onlangs hun oogst binnengehaald hadden) of om hun oogst te voleindigen, want toen hadden zij slechts hun wijnoogst geëindigd, vers 27, en dan geeft het te kennen dat zij gerust waren. En omdat Abimelech zich teruggetrokken had, vers 41, dachten zij zich in geen gevaar van hem, en dan is het gevolg er van een voorbeeld van plotselinge verwoesting over hen, die roepen: Vrede en geen gevaar. Anderen denken dat zij uittrokken naar het oorlogsveld, Gaäl was wel verdreven, maar daarom wilden zij de wapens niet nederleggen, maar nog eens slag leveren tegen Abimelech, in de hoop van te herwinnen wat zij de vorige dag hadden verloren.

b. Hij zelf kwam met een sterke afdeling krijgsvolk, en sneed de gemeenschap af tussen hen en de stad, zij *bleven staan aan de deur van de stadspoort,* opdat zij zich noch terug konden trekken in de stad, noch hulp van de stad konden verkrijgen, en toen zond hij twee compagnieën van zijn mannen, die hun te sterk waren, en hen allen over de kling joegen *zij overvielen allen, die in het veld waren, en versloegen ze.* Als wij uitgaan op onze zaken, dan zijn wij er niet zeker van dat wij zullen terugkeren, dat wij weer thuis zullen komen, de dood is zowel in de stad als op het veld.

c. Toen viel hij op de stad zelf aan, en in toornigheid, die tot aan de hemel raakt, heeft hij haar, hoewel het zijn geboorteplaats was, in een puinhoop veranderd, al het volk, dat daarin was, gedood, de gebouwen afgebroken, en ten teken van zijn begeerte, dat zij voor altijd verwoest zou blijven, haar met zout bezaaid ten einde een blijvend gedenkteken te zijn van de straf over valsheid en verraad. Toch is het Abimelech niet gelukt om die stad tot in eeuwigheid verwoest te laten blijven, want zij werd later herbouwd, en werd zo aanzienlijk een plaats, dat geheel Israël daar samenkwam, om Rehabeam koning te maken, 1 Koningen 12:1 En de plaats bleek een slecht voorteken te zijn. Abimelech bedoelde er mee de Sichemieten te straffen omdat zij hem nu veronachtzaamden maar God bedoelde hen te straffen omdat zij hem tevoren gediend hadden in het vermoorden van Gideons zonen. Zo is het dat, als God gebruik maakt van mensen als werktuigen in Zijn hand om Zijn werk te doen, Hij een ding bedoelt, en zij een ander ding bedoelen, Jesaja 10:6, 7. Zij bedoelen *hun eer* te handhaven, maar God *de Zijne* te handhaven.

6. Zij, die zich terugtrokken in een sterkte van hun afgodstempel, zijn daar allen omgekomen. Dezen worden *de burgers van de toren van Sichem* genoemd, vers 46, 47, het was het een of ander kasteel, of fort, dat bij de stad behoorde, maar op enige afstand ervan gelegen was. Deze burgers, horende van de verwoesting van de stad, trokken zich terug in een sterkte van de tempel, waarschijnlijk minder vertrouwende op de sterkte van deze plaats, dan op het gewijde er van, zij stelden zich onder de bescherming van hun afgod, want aldus zullen alle volken wandelen elk in de naam van zijn god, en zullen wij dan niet verkiezen te wonen in het huis des Heeren al de dagen van ons leven? Want "ten dage des kwaads versteekt Hij ons in Zijn hut," Psalm 27:5. "De naam des Heeren is een sterke toren,' Spreuken 18:10. Maar wat zij hoopten tot hun heil te zijn, bleek een valstrik te wezen, zoals diegenen gewis zullen ervaren, die een schuilplaats zoeken bij afgoden, zij zal een toevlucht van de leugen blijken te zijn. Toen Abimelech hen daar allen opgesloten zag, verlangde hij niets meer. Terstond kwam het barbaarse plan bij hem op om die sterkte in brand te steken, en, om zo te spreken, al de vogels in het nest te verbranden. Hij hield het plan voor zich, maar zette al zijn manschappen aan het werk om er uitvoering aan te geven, vers 48, 49. Hij gebood hun allen hem te volgen en te doen zoals hij deed, zoals zijn vader tot zijn mannen gezegd had, Hoofdstuk 7:17. *Ziet naar mij en doet alzo,* zo zei hij tot de zijnen, zoals het voegt aan een generaal, die niet in gebreke zal blijven om beide de duidelijkste bevelen en de grootste aanmoediging te geven aan zijn soldaten: *Wat gij mij hebt zien doen haast u, doet als ik.* -Niet: *Ite illuc-Gaat derwaarts,* maar *Venite huc-Komt herwaarts.* Zo moeten de officieren in Christus' leger door hun voorbeeld onderwijzen, Filippenzen 4:9. Hij en zij haalden ieder een tak uit een nabijgelegen woud, legden al die takken op elkaar aan de voet van de toren die waarschijnlijk van hout was, en staken de takken in brand, en verbrandden aldus de sterkte met allen, die er in waren, die of verbrand werden, òf verstikt zijn van de rook. Wat hebben de mensen al niet verzonnen om elkaar te vernielen! Vanwaar komen deze wrede oorlogen en vechterijen anders dan van hun lusten? Sommigen denken dat de burgers van de toren van Sichem dezelfde waren als van het huis van Millo, en dan is Jothams verwensing naar de letter uitgekomen: *vuur ga uit van Abimelech* en vertere niet slechts de burgers van Sichem in het algemeen, maar die van het huls van Millo in het bijzonder, vers 20. Ongeveer duizend mannen en vrouwen zijn in deze vlammen omgekomen, van wie waarschijnlijk velen in generlei wijze betrokken waren in de twist tussen Abimelech en de Sichemieten, zich met geen van de partijen hadden ingelaten, maar toch in deze burgeroorlog tot dit ongelukkig einde zijn gekomen, want de mannen van een woelzieken oproerigen geest *sterven niet alleen in hun ongerechtigheid,* maar doen over velen, die hen volgen in hun eenvoudigheid, dezelfde rampen komen, waardoor zij zelf getroffen worden.

Richteren 9:50-57

Wij hebben het verderf van de Sichemieten voltooid gezien door de hand van Abimelech, en nu komt de beurt van afrekening aan hem, die hun aanvoerder was in de goddeloosheid. Thebez was een kleine stad, waarschijnlijk niet ver van Sichem, er van afhankelijk en met haar in verbintenis.

I. Abimelech trachtte die stad te verwoesten vers 50, hij dreef al de inwoners van de stad naar het kasteel, of de citadel vers 51. Toen hij hen daar had, twijfelde hij niet of hij zou hen hetzelfde lot doen ondergaan als van hen, die in de sterkte van de tempel van Baäl-Berith een toevlucht hadden gezocht, niet bedenkende dat de toren van een afgodstempel meer blootgesteld was aan de Goddelijke wraak dan iedere andere toren. Hij poogde deze toren in brand te steken, of tenminste de deur er van te verbranden, om zich aldus een toegang te verschaffen, vers 52. Zij, die ontkomen zijn, geslaagd zijn in een hopeloze onderneming zijn allicht geneigd te denken dat een dergelijke onderneming op een andere tijd niet zo hopeloos is. Dit voorbeeld werd lang daarna aangehaald om te tonen, hoe gevaarlijk het is om nabij de muur van een belegerde stad te komen, 2 Samuel 11:20 en verv. Maar God verdwaast hen, die Hij wil verderven.

II. In die poging werd hij zelf gedood daar hem de hersenpan verpletterd werd door een stuk van een molensteen, vers 57. Ongetwijfeld was deze mens een doodslager, die, hoewel hij aan de gevaren van de strijd met Sichem was ontkomen de wraak toch niet laat leven Handelingen 28:4. "Het kwaad zal de zondaars vervolgen," en haalt hen soms in, als zij niet alleen gerust zijn, maar triomferen. Thebes was, naar wij kunnen veronderstellen, een zwakke onaanzienlijke plaats, tegelijk met Sichem veroverd. Abimelech, de grotere plaats ingenomen hebbende, twijfelt niet of hij zal zich zonder moeite van de kleinere kunnen meester maken, inzonderheid toen hij de stad reeds had genomen, en nog slechts om de toren had te strijden, en toch legt hij daar zijn gebeente neer, en daar wordt al zijn eer en heerlijkheid begraven. Aldus wordt *het sterke van de wereld* dikwijls beschaamd door *het zwakke* en door *het verachte.* Zie welke bestraffing Gods voorzienigheid menigmaal, en terecht, brengt over hen, die onredelijk zijn in hun eis om voldoening voor een aangedane belediging. Abimelech had wel enige reden om de Sichemieten te kastijden, en hij heeft het op een geduchte wijze gedaan, maar als hij zijn wraak nog verder wil voeren, en met niets minder tevreden kan zijn dan met evenzo Thebez te verwoesten, dan wordt hij daar niet slechts in teleurgesteld, maar zelf vernietigd, want: immers is er een God, die op de aarde richt.

Wij kunnen drie omstandigheden opmerken in de dood van Abimelech.

1. Dat hij gedood werd door een steen zoals hij al zijn broeders *op een steen* had gedood.

2. Dat zijn hersenpan werd verpletterd, de wraak richtte zich op dat schuldige hoofd, dat de overweldigde kroon had gedragen.

3. Dat de steen door een vrouw op hem werd geworpen, vers 63. Hij zag de steen komen, het was dus vreemd dat hij hem niet ontweek, maar ongetwijfeld was het een zoveel grotere vernedering voor hem te zien van welke hand hij kwam. Sisera stierf door de hand van een vrouw, maar wist het niet, maar Abimelech wist het, en toen hij bemerkte dat hij de laatste adem ging uitblazen, werd hij

door niets zozeer verontrust als hierdoor, dat er gezegd zou worden: een vrouw heeft hem gedood. Zie hierin:

a. Zijn dwaze hoogmoed, waardoor hij deze nietige omstandigheid van zijn schande zo ter harte nam. Hier was geen zorg voor zijn kostelijke ziel, geen bekommernis omtrent hetgeen van haar zou worden, geen bede tot God om genade, maar een grote zorg om zijn reputatie te redden, toen er aan de redding van zijn leven niet meer te denken viel. O laat het toch nooit gezegd worden, dat zo'n groot, machtig man als Abimelech was, gedood werd door een vrouw! De man was stervende, maar zijn hoogmoed was levendig en sterk, en dezelfde ijdelheid en verwaandheid, die hem zijn levenlang had beheerst, blijft hem bij tot aan zijn laatste ogenblik. *Qualis vita, finis ita -Zoals zijn leven was zo is zijn dood geweest.* Gelijk God zijn wreedheid strafte door de manier van zijn dood zo heeft Hij zijn hoogmoed gestraft door het werktuig van zijn dood.

b. Zijn dwaas plan om aan die schande te ontkomen, niets kon bespottelijker zijn, zijn eigen dienaar moet hem doorsteken, niet om hem spoediger van zijn pijn te verlossen, maar *opdat men niet zegge: een vrouw heeft hem gedood* Kon hij denken dat hiermede verborgen zou worden wat de vrouw gedaan had, dat het er niet veeleer nog meer bekend door zal worden? Ja het vermeerderde nog de schande van zijn dood, want hierdoor werd hij een zelfmoordenaar. Het is beter dat er gezegd worde: *een vrouw heeft hem gedood,* dan dat er gezegd zou worden: zijn dienaar heeft hem op zijn bevel gedood, maar nu zal tot zijn eeuwige schande beide van hem gezegd worden. En het is opmerkelijk, dat juist die zaak welke Abimelech zo gaarne verborgen had willen houden, meer bijzonder door het nageslacht herdacht werd dan de meeste andere voorvallen van deze geschiedenis, want Joab spreekt er van als van hetgeen hij verwachtte, dat David hem zou verwijten wegens zijn zo dicht naderen tot de muur, 2 Samuel 11:21. De schande, die wij zoeken te ontwijken door zonde, daar vereeuwigen wij slechts de gedachtenis van.

De uitkomst van dat alles nu is dat, Abimelech gedood zijnde:

a. Israëls vrede hersteld was, en er een einde kwam aan deze burgeroorlog, want toen gingen zijn volgelingen *een ieder naar zijn plaats,* vers 55.

b. Gods gerechtigheid werd verheerlijkt, vers 56, 57. Alzo deed God weerkeren Abimelechs kwaad, en al het kwaad van de lieden van Sichem, en vervulde Hij Jothams vloek, want dat was geen vloek zonder oorzaak. Aldus handhaafde Hij de eer van Zijn regering, en deed Hij een waarschuwing komen tot alle eeuwen om bloed voor bloed te verwachten. De Heere is bekend geworden door het recht dat Hij gedaan heeft als de goddeloze verstrikt wordt in het werk van zijn eigen handen. Hoewel de boosheid voor een ogenblik voorspoedig is, zal zij toch niet altijd voorspoedig zijn.

HOOFDSTUK 10

1 Na Abimelech nu stond op, om Israel te behouden, Thola, een zoon van Pua, zoon van Dodo, een man van Issaschar; en hij woonde te Samir, op het gebergte van Efraim.
2 En hij richtte Israel drie en twintig jaren; en hij stierf, en werd begraven te Samir.
3 En na hem stond op Jair, de Gileadiet; en hij richtte Israel twee en twintig jaren.
4 En hij had dertig zonen, rijdende op dertig ezelveulens, en die hadden dertig steden, die zij noemden Havvoth-jair, tot op dezen dag, dewelke in het land van Gilead zijn.
5 En Jair stierf, en werd begraven te Kamon.
6 Toen voeren de kinderen Israels voort te doen, dat kwaad was in de ogen des HEEREN, en dienden de Baals, en Astharoth, en de goden van Syrie, en de goden van Sidon, en de goden van Moab, en de goden der kinderen Ammons, mitsgaders de goden der Filistijnen; en zij verlieten den HEERE, en dienden Hem niet.
7 Zo ontstak de toorn des HEEREN tegen Israel; en Hij verkocht hen in de hand der Filistijnen, en in de hand der kinderen Ammons.
8 En zij onderdrukten en vertraden de kinderen Israels in datzelve jaar; achttien jaren, onderdrukten zij al de kinderen Israels, die aan gene zijde van de Jordaan waren, in het land der Amorieten, dat in Gilead is.
9 Daartoe togen de kinderen Ammons over de Jordaan, om te krijgen, zelfs tegen Juda, en tegen Benjamin, en tegen het huis van Efraim; zodat het Israel zeer bang werd.
10 Toen riepen de kinderen Israels tot den HEERE, zeggende: Wij hebben tegen U gezondigd, zo omdat wij onzen God hebben verlaten, als dat wij de Baals gediend hebben.
11 Maar de HEERE zeide tot de kinderen Israels: Heb Ik u niet van de Egyptenaren, en van de Amorieten, en van de kinderen Ammons, en van de Filistijnen,
12 En de Sidoniers, en Amalekieten, en Maonieten, die u onderdrukten, toen gij tot Mij riept, alsdan uit hun hand verlost?
13 Nochtans hebt gij Mij verlaten, en andere goden gediend; daarom zal Ik u niet meer verlossen.
14 Gaat henen, roept tot de goden, die gij verkoren hebt; laten die u verlossen, ter tijd uwer benauwdheid.
15 Maar de kinderen Israels zeiden tot den HEERE: Wij hebben gezondigd; doe Gij ons, naar alles, wat goed is in Uw ogen; alleenlijk verlos ons toch te dezen dage!
16 En zij deden de vreemde goden uit hun midden weg, en dienden den HEERE. Toen werd Zijn ziel verdrietig over den arbeid van Israel.
17 En de kinderen Ammons werden bijeengeroepen, en legerden zich in Gilead; daarentegen werden de kinderen Israels vergaderd, en legerden zich te Mizpa.
18 Toen zeide het volk, de oversten van Gilead, de een tot den ander: Wie is de man, die beginnen zal te strijden tegen de kinderen Ammons? die zal tot een hoofd zijn over alle inwoners van Gilead.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De vrede, die Israël genoot onder de regering van twee richteren Thola en Jaïr, vers 1 5.

II. De tijd van benauwdheid, die er op volgde.

1. Israëls zonde bracht die benauwdheid over hen, vers 6.

2 De benauwdheid waarin zij waren, vers 7-9.

III. Hun berouw van en verootmoediging wegens hun zonde, hun gebed en hun hervorming, en de barmhartigheid, die zij toen van God hebben verkregen vers 10-16.

IV. Toebereidselen gemaakt voor hun verlossing uit de hand hunner verdrukkers, vers 17, 18.

Richteren 10:1-5

Rustige en vreedzame regeringen zijn wel de beste om onder te leven, maar de ergste om beschreven te worden, daar zij de minste verscheidenheid of afwisseling opleveren voor de geschiedschrijver om er zijn lezer mee te onderhouden. Zodanig waren de regeringen van deze twee richteren, Thola en Jaïr, die slechts weinig vertoning maken, en een zeer kleine plaats innemen in deze geschiedenis. Maar ongetwijfeld waren beide door God verwekt om hun land te dienen in de hoedanigheid van richteren, niet, zoals Abimelech gedaan had, aanspraak makende op de grootheid van koningen, en ook niet, zoals hij, zichzelf de eer nemende, die zij hadden, zij waren er door God toe geroepen.

1. Van Thola wordt gezegd, dat hij na Abimelech opstond om Israël te behouden, vers 1. Nadat Abimelech Israël verdorven had door zijn goddeloosheid, hen had ontrust en beroerd door zijn rusteloze eerzucht en door het kwaad, dat hij over hen bracht, hen had blootgesteld aan vijanden van buiten, heeft God deze goede man opgewekt om op te treden voor het hervormen van misbruiken, het onderdrukken van afgoderij, het stillen van tumult en het helen van de wonden, die door Abimelechs overweldiging aan de staat waren toegebracht. Aldus redde hij hen van henzelf, en behoedde hij hen voor hun vijanden. Hij was uit de stam van Issaschar, een stam, geneigd om te dienen, want "hij boog zijn schouder om te dragen," Genesis 49:14, 15. Toch wordt nu een uit die stam verwekt om te heersen, want zij, die zich vernederen, zullen verhoogd worden. Hij droeg de naam van hem, die de voorvader was van het eerste geslacht van die stam, van Issaschars zonen was Thola de eerste, Genesis 46:13, Numeri 26:23. De naam betekent een *worm,* daar hij echter de naam was van zijn voorvader, schaamde hij zich niet die te dragen. Hoewel hij uit Issaschar was, is hij toch, toen hij aan de regering kwam, op het gebergte Efraïm gaan wonen omdat dit meer in het hart van het land was, zodat het volk gemakkelijker tot hem ten gerichte kon komen. Hij richtte Israël drie en twintig jaren, vers 2, hield de zaken in goede orde, maar heeft niets merkwaardigs gedaan.

2. Jaïr was, evenals zijn naaste opvolger, Jeftha, een Gileadiet, beide uit de halve stam van Manasse, die aan de andere kant van de Jordaan gevestigd was. Hoewel zij gescheiden schenen te zijn van hun broederen, heeft God er voor gezorgd dat, zolang de eer van de regering nog van stam op stam werd afgewisseld en vóór zij in Juda gevestigd bleef, zij, die het verst verwijderd lagen er soms ook in zouden delen, meer ere gevende aan hetgeen gebrek aan dezelve heeft. Jaïr droeg de naam van een zeer vermaard man uit diezelfde stam, die in Mozes' tijd zeer ijverig was om dit land te veroveren, Numeri 32:41, Jozua 13:30 s. Het merkwaardigste omtrent deze Jaïr is de toeneming en eer van zijn geslacht, *hij had dertig zonen,* vers 4. En zij waren in aanzien, want *zij reden op dertig ezelsveulens,* dat is zij waren rondtrekkende rechters, als afgezondenen van hun vader, gingen van plaats tot plaats om recht te spreken. Wij zullen later zien dat Samuël zijn zonen tot rechters aanstelde, hoewel hij geen goede rechters van hen kon maken, 1 Samuel 8:1-3.

b. Zij hadden ook goede bezittingen. Ieder van hun had een stad uit die, welke naar hun voorvader, die dezelfde naam droeg als hun vader, *Havvoth-Jaïr* genoemd werden, *de dorpen van Jaïr,* maar zij worden *steden* genoemd, hetzij omdat deze jonge mannen, aan wie zij toegewezen waren, ze uitgebreid en versterkt hebben en ze aldus tot steden hebben bevorderd, of omdat zij even tevreden waren met hun deel in deze landstadjes, alsof zij steden waren met muren en poorten. Voor een tevreden gemoed zijn dorpen zo goed als steden.

Richteren 10:6-9

Terwijl de twee richters, Thola en Jaïr, de zaken van Israël bestuurden, ging alles goed, maar daarna:

I. Keerde Israël terug tot hun afgoderij, de zonde, die hen het meest lichtelijk omringde, vers 6. Zij *voeren voort te doen dat kwaad was in de ogen des Heeren,* van wie zij op onverklaarbare wijze geneigd waren af te vallen, als *een dwaas en onwijs volk.*

1. Zij dienden vele goden, niet slechts hun oude demonen, de Baäls en Astaroth, die door de Kanaänieten werden aangebeden, maar, alsof zij hun dwaasheid aan al de naburige volken bekend wilden maken, dienden zij ook de goden van Syrië, Sidon, Moab, Ammon en de Filistijnen. Het is alsof de voornaamste handel van Israël bestond in de invoer van goden uit alle landen. Het is moeilijk te zeggen of dit meer goddeloos of meer onstaatkundig van hen was. Door deze vreemde godheden in te voeren, maakten zij zich gering en verachtelijk, want geen volk, dat eergevoel had, veranderde zijn goden. Wij kunnen veronderstellen, dat veel van Israëls rijkdom naar buiten ging in offeranden aan de tempels van de godheden van de verschillende landen, vanwaar zij kwamen, van welken, als de moederkerken de tempels, die hun in Israël gewijd waren, zich afhankelijk moesten erkennen. De priesters van deze armzalige goden hebben hen ongetwijfeld in menigte gevolgd naar het land van Israël en, als zij in hun eigen land niet konden leven, hebben zij zich hier gevestigd, en aldus *verteerden vreemden hun kracht.* Indien zij het deden uit beleefdheid voor de naburige volken, en om zich aangenaam bij hen te maken, dan zijn zij terecht hierin teleurgesteld, want die volken, welke zij door hun goddeloze kunstgrepen tot hun vrienden zochten te maken, zijn door het rechtvaardig oordeel Gods hun vijanden en verdrukkers geworden. "In quo quis peccat in eo punitur-In hetgeen iemand zondigt zal hij gestraft worden."

2. Zij hebben niet eens de God Israëls onder de vele goden, die zij dienden, toegelaten, maar hebben Hem geheel verworpen, zij *verlieten de Heere en dienden Hem* in het geheel *niet.* Zij, die denken God en de mammon te kunnen dienen, zullen er spoedig toe komen om God geheel te verlaten, en de mammon alleen te dienen. Als God niet het gehele hart heeft, dan zal Hij er weldra in het geheel niets van hebben.

II. God vernieuwde Zijn oordelen onder hen, door hen onder de macht te brengen van verdrukkende vijanden. Indien zij onmiddellijk *in de hand des Heeren waren gevallen,* zij zouden bevonden hebben dat *Zijn barmhartigheden vele zijn,* maar God *liet hen in de hand van mensen vallen,* wier barmhartigheden wreed zijn. Hij *verkocht hen in de hand van de Filistijnen,* die ten zuidwesten van Kanaän woonden, en *in de hand van de kinderen Ammons* die ten noord-oosten van hen lagen, en wel in die van beide tegelijk, zodat zij tussen deze molenstenen ellendig *verpletterd* werden zoals in vers 8 het oorspronkelijke woord voor *verdrukt* is. God had geboden dat, zo een van de steden Israëls tot afgoderij zou vervallen, de overigen er strijd tegen moesten voeren om de inwoners van die stad te slaan met de scherpte des zwaards, Deuteronomium 13:12 en verv. Zij waren voor deze zaak ijverig genoeg geweest, ijverig bijna tot het uiterste, in het geval van het altaar, dat door de twee en een halve stam was opgericht, Jozua 22, maar nu waren zij zo verdorven dat, als een stad met afgoderij was besmet, de overigen er zich ook door lieten besmetten, en inplaats van haar te straffen volgden zij haar na, ja gingen er nog verder in, en daar nu

zij, die de wrekers hadden moeten zijn *tot straf van degenen die dit kwaad deden*, zelf schuldig waren, of *het zwaard tevergeefs droegen*, heeft God de naburige volken over hen doen komen om hen te straffen voor hun afval.

De verdrukking van Israël door de Ammonieten, de nakomelingen van Lot, duurde:

1. Zeer lang, achttien jaren hield zij aan. Sommigen denken dat die jaren nog onder het richterschap van Jaïr vielen, die er niet in slaagde, om Israël te hervormen en te verlossen, zoals hij gewenst zou hebben. Anderen denken dat zij begonnen bij de dood van Jaïr, dat waarschijnlijker is, omdat het deel van Israël, dat het meest verontrust werd door de Ammonieten, Gilead, Jaïrs eigen land was, dat wij niet kunnen veronderstellen zoveel geleden te hebben zolang hij leefde, maar dat dit deel van het land toen tenminste hervormd en beschermd was.

2. Zeer zwaar, zij kwelden en verdrukten hen. Het was zeer grievend om verdekt te worden door zo verachtelijk een volk als de kinderen Ammons waren. Zij begonnen met de stammen, aan de andere kant van de Jordaan, die het dichtst bij hen waren, hier *het land van de Amorieten* genoemd, vers 8, omdat de Israëlieten zo ellendig ontaard waren, en zich zo gelijkvormig hadden gemaakt aan de heidenen dat zij in zekere zin volkomen Amorieten waren, Ezechiel 16:3. Of, omdat zij door hun zonde hun recht op dit land hadden verbeurd zodat het met recht weer als *het land van de Amorieten* kon worden beschouwd, van wie zij het genomen hadden. Maar langzamerhand drongen zij voorwaarts, kwamen over de Jordaan en vielen in Juda, Benjamin en Efraïm, vers 9, drie van de beroemdste stammen van Israël, die toch aldus door hen gehoond werden, toen zij God hadden verlaten, en niet instaat waren de indringer het hoofd te bieden. Nu was de bedreiging vervuld, dat zij "geslagen zouden worden voor het aangezicht van hun vijanden en voor hun aangezicht niet zouden kunnen bestaan," Leviticus 26:17, 37. Hun weg en hun handelingen hebben hun deze dingen gedaan, zij zijn droevig ontaard, en zo zijn zij in grote benauwdheid gekomen, zij waren zeer bang.

Richteren 10:10-18

I. Hier is een nederige belijdenis van schuld, die de Israëlieten in hun benauwdheid doen aan God, vers 10. Zij klaagden niet alleen over de benauwdheid, maar erkenden dat het hun zonde was, die deze benauwdheid over hen had gebracht, weshalve God rechtvaardig was, en zij geen reden hadden van ontevreden te zijn of te morren. Zij belijden hun nalaten, want daarmee begon hun zonde: "Wij hebben God verlaten", en hun doen: Wij hebben de Baäls gediend, en hierin hebben wij dwaas gedaan, verraderlijk en zeer goddeloos gehandeld".

II. De verootmoedigende boodschap, die God hierop zendt aan Israël, of het door een engel was, zoals Hoofdstuk 2:1, of dooreen profeet, zoals Hoofdstuk 6:8, is niet zeker. Het was vriendelijk en barmhartig, dat God acht gaf op hun geroep, er Zijn oor niet voor heeft gesloten, of hun in het geheel geen antwoord had gezonden. Het was ook vriendelijk dat Hij, toen zij begonnen berouw te krijgen, hun een boodschap zond, wel geschikt om hen tot hartgrondig berouw en oprechte bekering te brengen, ten einde toebereid te worden voor hun verlossing. In deze boodschap nu:

1. Verwijt Hij hun grote ondankbaarheid, herinnert Hij hen aan de grote dingen, die Hij voor hen gedaan had, hen verlossende van die en die vijanden, eerst van de Egyptenaren, uit wier land zij bevrijd werden, van de Amorieten, wier land zij veroverden en in bezit namen, en sedert hun vestiging aldaar, van de Ammonieten, die verenigd met de Moabieten, hen onderdrukten, van de Filistijnen, die hen gekweld hebben in de dagen van Samgar, en naderhand van andere vijanden, die hen hadden verontrust, op hun gebed heeft God menigmaal verlossing voor hen gewerkt, vers 11, 12. Van hun verdrukt worden door de Sidoniërs en Maonieten lezen wij nergens elders. God had hen in gerechtigheid gekastijd, en in genade verlost, en daarom heeft Hij kunnen verwachten dat zij, uit vreze of uit liefde, Hem en Zijn dienst zouden aankleven, daarom kon hun dit woord wel in het hart treffen: *Gij hebt Mij verlaten,* Mij die u uit uw gevaren en benauwdheden heb gered en verlost, *en gij hebt andere goden gediend,* en dat heeft ellende en benauwdheid over u gebracht, aldus hebben zij hun weldadigheid verlaten, om de valse ijdelheden te onderhouden.

2. Hij toont hun hoe rechtvaardiglijk Hij hen thans aan het verderf zou kunnen overlaten, door hen over te laten *aan de goden, die zij hadden gediend.* Om hen op te wekken tot een hartgrondig berouw en een wezenlijke reformatie, wijst Hij hen op hun dwaasheid om de Baäls te dienen. Zij hebben zich grote onkosten getroost om de gunst te verwerven van goden, die hen niet konden helpen, als zij hun hulp het meest behoefden. *Gaat heen en roept tot de goden, die gij verkoren hebt,* vers 14, ziet eens wat zij thans voor u kunnen doen, gij hebt hen gediend als goden, ziet nu of zij Goddelijke kracht en macht hebben, of Goddelijke goedheid, om voor u te worden aangewend. Gij hebt hun hulde bewezen als uw koningen en heren, ziet nu, of zij u zullen beschermen. Gij hebt uw lofoffers gebracht op hun altaren, als uw weldoeners, maar die waarlijk een vriend is, zal een vriend wezen in de nood, welke nuttigheid, welk goed zal hun gunst u nu aanbrengen? Bij een ware bekering is het nodig, dat er een volkomen overtuiging zij van het volstrekt ongenoegzame van die dingen om ons te helpen of weldadigheid te bewijzen, die wij vergood hebben, op de troon van ons hart hebben gezet in mededinging met God. Wij moeten ervan overtuigd zijn, dat de genoegens van de zinnen, waarop wij zo verzot waren, ons niet kunnen voldoen, evenmin als de schatten van de wereld, die wij begeerd hebben, ons deel kunnen zijn, dat wij in niets of niemand gelukkig kunnen zijn dan in God. Op hun ellende en hun gevaar door God te verlaten. "Ziet in welk een verlegenheid gij uzelf gebracht hebt, nu hebt gij niets anders te wachten, dan dat Ik tot u zal zeggen: "Ik *zal u niet*

meer verlossen, en wat zal er dan van u worden?" vers 13. Dit zegt Hij hun niet alleen als hetgeen Hij zou *kunnen* doen, maar als hetgeen Hij ook *doen zou,* indien zij het lieten blijven bij een belijdenis van hetgeen zij verkeerd gedaan hebben, en hun afgoden niet wegdeden, en in het vervolg beter zouden doen.

III. Een nederige onderwerping hierop van Israël aan Gods gerechtigheid, met een ootmoedige bede om genade, vers 15. De kinderen Israëls vergaderden zich, waarschijnlijk in een plechtige bijeenkomst aan de deur van de tabernakel, kwamen onder de indruk van de boodschap, die God hun gezonden had, werden er niet door tot wanhoop gedreven, hoewel zij zeer dreigend was, maar besloten zich aan Gods voeten te werpen, en, zo zij moeten omkomen, daar om te komen. Zij herhalen niet slechts hun belijdenis: Wij *hebben gezondigd,* maar:

1. Zij onderwerpen zich aan Godsgerechtigheid: *Doe Gij ons naar alles wat goed is in Uwe ogen.* Hiermede erkennen zij de strengste tekenen van Gods misnoegen verdiend te hebben dat zij er zeker van waren, dat Hij hun geen onrecht kon doen, wat Hij hen ook mocht opleggen, zij vernederden zich onder Zijn machtige en zware hand, en *hadden aan de straf van hun ongerechtigheid een welgevallen,* hetgeen Mozes tot voorwaarde had gesteld van Gods wederkeren tot hen in genade Leviticus 26:41. Ware boetvaardiger durven en willen zich op God verlaten om hen te kastijden naar het Hem goeddunkt, wetende dat hun zonde zeer snood is en het ergste verdiend heeft, maar dat *bij Hem goedertierenheid is.*

2. Zij smeken om Gods genade, en bidden: "*alleenlijk verlos ons toch te deze dage* van deze vijand." Zij erkennen wat zij verdiend hebben, maar bidden God niet met hen te doen naar wat zij verdiend hebben. Wij moeten ons onderwerpen aan Gods gerechtigheid met hoop op Zijn genade.

IV. Hierop is een gezegende hervorming tot stand gekomen. Zij brachten vruchten voort van de bekering waardig, vers 16. Zij *deden de goden van de vreemden uit hun midden weg* (dat is de betekenis van het oorspronkelijke) vreemde goden, aangebeden door de volken, die vreemdelingen waren voor het burgerschap Israëls en het verbond van de belofte, en zij *dienden de Heere.* De nood heeft hen tot Hem uitgedreven. Zij wisten dat het nutteloos was, om zich tot de goden te wenden, die zij hadden gediend, en daarom keerden zij terug tot de God, die zij hadden veronachtzaamd. Dat is waar berouw *over* de zonde, omdat het leidt tot bekering *van* de zonde.

V. Gods wederkeren tot hen in genade, hetgeen hier op zeer tedere wijze is uitgedrukt vers 17. *Zijn ziel werd verdrietig over de arbeid van Israël.* Niet, dat er verdriet is in God, Hij smaakt oneindige blijdschap en zaligheid in zichzelf, die noch door de zonde, noch door de ellende van Zijn schepselen verstoord kunnen worden, niet, dat er enigerlei verandering is in God, er is in God geen verandering of schaduw van omkering. Maar Zijn goedertierenheid is Zijn heerlijkheid, daarmee roept Hij Zijn naam uit, en verheerlijkt hem boven alle naam, en gelijk het Hem behaagt om zich in de betrekking te stellen van een Vader voor Zijn volk, die in verbond met Hem zijn, zo behaagt het Hem om Zijn goedertierenheid jegens hen voor te stellen door het mededogen van een vader voor zijn kinderen, want gelijk Hij de Vader van de lichten is, zo is Hij ook de Vader van de barmhartigheden. Gelijk de ongehoorzaamheid en ellende van een kind een verdriet zijn voor een teder vader, zo zijn ook de zonde en misdragingen van Zijn volk een verdriet voor Hem, Psalm 95:10. "Hij is verbroken door hun hoerachtig hart," Ezechiel 6:9 hun verdriet is ook een verdriet voor Hem. Aldus behaagt het Hem te spreken, als het Hem behaagt te verschijnen ter verlossing van

Zijn volk, verandering brengende in Zijn wijze van handelen jegens hen, zoals teder liefhebbende ouders, als zij zachter gestemd worden voor hun kinderen, op wie zij misnoegd zijn geweest. Dat zijn de barmhartigheden van onze God, en zo ver is het van Hem lust te hebben aan de dood van de zondaren.

Vl. De dingen werken nu samen voor hun verlossing van de verdrukking van de Ammonieten, vers 17, 18. God had gezegd: "Ik zal u niet meer verlossen," maar nu zijn zij niet wat zij geweest zijn, het zijn andere mensen, het zijn nieuwe mensen, en nu zal Hij hen verlossen. Die bedreiging was hun gedaan om hen van zonde te overtuigen en te verootmoedigen, en nu zij de gewenste uitwerking heeft gehad, wordt zij herroepen ten einde hen te verlossen.

1. De Ammonieten zijn verhard tot hun eigen verderf, zij vergaderden zich, om allen tezamen met een slag te worden vernietigd, Openbaring 16:16.

2. De Israëlieten worden bezield en aangemoedigd tot hun verlossing. Ook zij vergaderden zich, vers 17. Gedurende de achttien jaren van hun verdrukking werden zij evenals tevoren, als zij vreemde volken moesten dienen, tenonder gebracht en tenonder gehouden door hun vijanden, omdat zij zich niet tezamen wilden verenigen, iedere stam, ieder geslacht, iedere stad bleef op zichzelf, handelde onafhankelijk van de anderen, en zo werden zij allen een gemakkelijke prooi voor de verdrukkers uit gebrek aan een goed besef van het gemene belang, dat hen samen had moeten verbinden, maar telkens als zij zich verenigden, deden zij wèl, en zo deden zij ook nu. Als Gods Israël als een één man wordt om het algemene welzijn te bevorderen, en de algemene vijand tegen te staan, welke moeilijkheid kan hun dan nog in de weg zijn? Het volk en de oversten van Gilead bijeen vergaderd zijnde, beraadslagen zij over een generaal, die het opperbevel zou voeren over het leger, dat tegen de Ammonieten ten strijde zou uittrekken. Totnutoe hebben de meesten van de verlossers van Israël een buitengewone roeping gehad voor het ambt, zoals Ehud Barak, Gideon, maar de volgende zal nu op meer gewone wijze aangesteld worden door een vergadering van de staten van het land, die onderzoek deden naar een geschikte man om hun leger aan te voeren, en zij vonden iemand, die bij uitnemendheid geschikt was voor die taak, en God keurde hun keuze goed, door Zijn Geest over hem te doen komen, Hoofdstuk 11:29. Zodat dit voorbeeld nuttig is tot leiding en bemoediging in latere eeuwen, wanneer die buitengewone roepingen niet meer verwacht kunnen worden. Laat dezulken met onpartijdigheid tot openbare ambten verkozen worden, die God er voor bekwaam gemaakt heeft, en dan zal God genadiglijk hen erkennen, die aldus verkozen werden.

HOOFDSTUK 11

1 Jeftha nu, de Gileadiet, was een strijdbaar held, maar hij was een hoerekind; doch Gilead had Jeftha gegenereerd.
2 Gileads huisvrouw baarde hem ook zonen; en de zonen dezer vrouw, groot geworden zijnde, stieten Jeftha uit, en zeiden tot hem: Gij zult in het huis onzes vaders niet erven, want gij zijt een zoon van een andere vrouw.
3 Toen vlood Jeftha voor het aangezicht zijner broederen, en woonde in het land Tob; en ijdele mannen vergaderden zich tot Jeftha, en togen met hem uit.
4 En het geschiedde, na enige dagen, dat de kinderen Ammons tegen Israel krijgden.
5 Zo geschiedde het, als de kinderen Ammons tegen Israel krijgden, dat de oudsten van Gilead heengingen, om Jeftha te halen uit het land van Tob.
6 En zij zeiden tot Jeftha: Kom, en wees ons tot een overste, opdat wij strijden tegen de kinderen Ammons.
7 Maar Jeftha zeide tot de oudsten van Gilead: Hebt gijlieden mij niet gehaat, en mij uit mijn vaders huis verstoten? waarom zijt gij dan nu tot mij gekomen, terwijl gij in benauwdheid zijt?
8 En de oudsten van Gilead zeiden tot Jeftha: Daarom zijn wij nu tot u wedergekomen, dat gij met ons trekt, en tegen de kinderen Ammons strijdt; en gij zult ons tot een hoofd zijn, over alle inwoners van Gilead.
9 Toen zeide Jeftha tot de oudsten van Gilead: Zo gijlieden mij wederhaalt, om te strijden tegen de kinderen Ammons, en de HEERE hen voor mijn aangezicht geven zal, zal ik u dan tot een hoofd zijn?
10 En de oudsten van Gilead zeiden tot Jeftha: De HEERE zij toehoorder tussen ons, indien wij niet alzo naar uw woord doen.
11 Alzo ging Jeftha met de oudsten van Gilead, en het volk stelde hem tot een hoofd en overste over zich. En Jeftha sprak al zijn woorden voor het aangezicht des HEEREN te Mizpa.
12 Voorts zond Jeftha boden tot den koning der kinderen Ammons, zeggende: Wat hebben ik en gij met elkander te doen, dat gij tot mij gekomen zijt, om tegen mijn land te krijgen?
13 En de koning der kinderen Ammons zeide tot de boden van Jeftha: omdat Israel, als hij uit Egypte optoog, mijn land genomen heeft, van de Arnon af tot aan de Jabbok, en tot aan de Jordaan; zo geef mij dat nu weder met vrede.
14 Maar Jeftha voer wijders voort, en zond boden tot den koning der kinderen Ammons.
15 En hij zeide tot hem: Zo zegt Jeftha: Israel heeft het land der Moabieten, en het land der kinderen Ammons niet genomen;
16 want als zij uit Egypte optogen, zo wandelde Israel door de woestijn tot aan de Schelfzee, en kwam te Kades.
17 En Israel zond boden tot den koning der Edomieten, zeggende: Laat mij toch door uw land doortrekken; maar de koning der Edomieten gaf geen gehoor. En hij zond ook tot den koning der Moabieten, die ook niet wilde. Alzo bleef Israel in Kades.
18 Daarna wandelde hij in de woestijn, en toog om het land der Edomieten en het land der Moabieten, en kwam van den opgang der zon aan het land der Moabieten, en zij legerden zich op gene zijde van de Arnon; maar zij kwamen niet binnen de landpale der Moabieten; want de Arnon is de landpale der Moabieten.
19 Maar Israel zond boden tot Sihon, den koning der Amorieten, koning van Hesbon, en Israel zeide tot hem: Laat ons toch door uw land doortrekken tot aan mijn plaats.

20 Doch Sihon betrouwde Israel niet door zijn landpale door te trekken; maar Sihon verzamelde al zijn volk, en zij legerden zich te Jaza; en hij streed tegen Israel.
21 En de HEERE, de God Israels, gaf Sihon met al zijn volk in de hand van Israel, dat zij hen sloegen; alzo nam Israel erfelijk in het ganse land der Amorieten, die in datzelve land woonden.
22 En zij namen erfelijk in de ganse landpale der Amorieten, van de Arnon af tot aan de Jabbok, en van de woestijn tot aan de Jordaan.
23 Zo heeft nu de HEERE, de God Israels, de Amorieten voor het aangezicht van Zijn volk Israel uit de bezitting verdreven; en zoudt gij hunlieder erfgenaam zijn?
24 Zoudt gij niet dengene erven, dien uw god Kamos voor u uit de bezitting verdreef? Alzo zullen wij al dengene erven, dien de HEERE, onze God, voor ons aangezicht uit de bezitting verdrijft.
25 Nu voorts, zijt gij veel beter dan Balak, de zoon van Zippor, de koning der Moabieten? heeft hij ooit met Israel getwist? 518heeft hij ook ooit tegen hem gekrijgd?
26 Terwijl Israel driehonderd jaren gewoond heeft in Hesbon, en in haar stedekens, en in Aroer en in de stedekens, en in al de steden, die aan de zijde van de Arnon zijn; waarom hebt gij het dan in dien tijd niet gered?
27 Ook heb ik tegen u niet gezondigd, maar gij doet kwalijk bij mij, dat gij tegen mij krijgt; de HEERE, Die Rechter is, richte heden tussen de kinderen Israels en tussen de kinderen Ammons!
28 Maar de koning der kinderen Ammons hoorde niet naar de woorden van Jeftha, die hij tot hem gezonden had.
29 Toen kwam de Geest des HEEREN op Jeftha, dat hij Gilead en Manasse doortrok; want hij trok door tot Mizpa in Gilead, en van Mizpa in Gilead trok hij door tot de kinderen Ammons.
30 En Jeftha beloofde den HEERE een gelofte, en zeide: Indien Gij de kinderen Ammons ganselijk in mijn hand zult geven;
31 Zo zal het uitgaande, dat uit de deur van mijn huis mij tegemoet zal uitgaan, als ik met vrede van de kinderen Ammons wederkom, dat zal des HEEREN zijn, en ik zal het offeren ten brandoffer.
32 Alzo trok Jeftha door naar de kinderen Ammons, om tegen hen te strijden; en de HEERE gaf hen in zijn hand.
33 En hij sloeg hen van Aroer af tot daar gij komt te Minnith, twintig steden, en tot aan Abel-keramim, met een zeer groten slag. Alzo werden de kinderen Ammons te ondergebracht voor het aangezicht der kinderen Israels.
34 Toen nu Jeftha te Mizpa bij zijn huis kwam, ziet, zo ging zijn dochter uit hem tegemoet, met trommelen en met reien. Zij nu was alleen, een enig kind; hij had uit zich anders geen zoon of dochter.
35 En het geschiedde, als hij haar zag, zo verscheurde hij zijn klederen, en zeide: Ach, mijn dochter! gij hebt mij ganselijk nedergebogen, en gij zijt onder degenen, die mij beroeren; want ik heb mijn mond opengedaan tot den HEERE, en ik zal niet kunnen teruggaan.
36 En zij zeide tot hem: Mijn vader! hebt gij uw mond opengedaan tot den HEERE, doe mij, gelijk als uit uw mond gegaan is; naardien u de HEERE volkomene wraak gegeven heeft van uw vijanden, van de kinderen Ammons.
37 Voorts zeide zij tot haar vader: Laat deze zaak aan mij geschieden: Laat twee maanden van mij af, dat ik heenga, en ga tot de bergen, en bewene mijn maagdom, ik en mijn gezellinnen.
38 En hij zeide: Ga heen; en hij liet haar twee maanden gaan. Toen ging zij heen met haar gezellinnen, en beweende haar maagdom op de bergen.
39 En het geschiedde ten einde van twee maanden dat zij tot haar vader wederkwam, die aan haar volbracht zijn gelofte, die hij beloofd had; en zij heeft geen man bekend. Voorts werd het een gewoonheid in Israel,

40 Dat de dochteren Israels van jaar tot jaar heengingen, om de dochter van Jeftha, den Gileadiet, aan te spreken, vier dagen in het jaar.

Dit hoofdstuk geeft ons de geschiedenis van Jeftha die nog een van de richters van Israël, en die onder de helden van het Oude Testament gerekend wordt, die door het geloof grote dingen tot stand hebben gebracht, Hebreeen 11:32, hoewel hij niet zo'n buitengewone roeping heeft gehad als de overigen, die daar genoemd zijn. Hier is:

I. De nadelige omstandigheden van zijn geboorte, vers 1-3.

II. Zijn verkiezing door de Gileadieten tot opperbevelhebber van het leger tegen de Ammonieten en de voorwaarden die hij hun stelde, vers 4-14.

III. Zijn onderhandeling met de koning van Ammon, over het recht van de twee volken opdat de zaak zo mogelijk, zonder bloedvergieten tot beslissing zou komen, vers 22-23.

IV. Zijn oorlog met de Ammonieten, die hij begint met het afleggen van een plechtige gelofte, vers 29-31 met grote kloekmoedigheid voortzet, vers 32, en eindigt met een glorierijke overwinning, vers 33.

V. De moeilijkheid, waarin hij kwam toen hij terugkeerde naar huis, door de gelofte, die hij gedaan had, vers 34-40.

Richteren 11:1-3

Aan het einde van het vorige hoofdstuk lieten wij het volk en de oversten, tezamen beraadslagende over de keus van een generaal, tot het besluit gekomen zijnde, dat hij, die het op zich nam hun krijgsmacht tegen de kinderen Ammons aan te voeren, met algemene toestemming tot hoofd zou worden gesteld over al de inwoners van Gilead. De onderneming was hachelijk, en het was voegzaam, dat zo een duidelijke aanmoediging gegeven zou worden aan hem, die haar op zich nam. Nu waren allen het er over eens, dat Jeftha, de Gileadiet een strijdbaar held was, zeer geschikt voor dit doel, niemand was er zo geschikt en bekwaam voor als hij, maar er waren drie dingen tegen hem.

1. Hij was *een hoerekind,* vers 1, de zoon *van een vreemde vrouw,* vers 2, van een vrouw, die noch een echtgenote, noch een bijvrouw was. Sommigen denken dat zijn moeder een heidense vrouw was, zo noemt hem Josephus "een vreemdeling van moeders kant." Een Ismaëlietische, zeggen de Joden. Indien zijn moeder een hoer was, dan was dat niet zijn schuld, al was het ook iets schandelijks voor hem. Men moet de mensen geen smaadheid aandoen, geen verwijtingen tot hen richten wegens ongelukkige omstandigheden, verbonden aan hun maagschap of afkomst, zolang zij door hun eigen gedrag er naar streven de schande van zich af te wentelen. De zoon van een hoer zal, indien hij wedergeboren is, van boven is geboren, Gode welbehaaglijk zijn, even welkom wezen als ieder ander, aan de heerlijke vrijheden van Zijn kinderen. Jeftha kon in de wet het brandmerk niet lezen, dat daar ingedrukt is in de Ammonieten, de vijanden, tegen wie hij te strijden heeft, dat zij *in de vergadering des Heeren niet zullen komen,* of hij moest wel in dezelfde paragraaf datgene ontmoeten, wat op hemzelf ziet, namelijk dat geen bastaard in de vergadering des Heeren zal komen, Deuteronomium 23:2,3 Maar indien deze wet alleen bedoelt-hetgeen zeer waarschijnlijk is-degenen die uit bloedschande geboren zijn, maar niet uit hoererij, dan viel hij niet onder het bereik er van.

2. Hij was door zijn broederen uit het land verjaagd. De wettige kinderen van zijn vader drongen aan op strenge toepassing van de wet, verklaarden dat hij niet met hen zou erven, zonder acht te slaan op zijn buitengewone hoedanigheden, die wel een vrijstelling van deze wet verdienden, en hem tot een kracht en sieraad van hun geslacht gesteld zouden hebben, indien zij zijn onwettige geboorte hadden voorbijgezien, en hem tot een kindsdeel hadden toegelaten. Men zou niet gedacht hebben dat die verstoten jongeling bestemd was Israëls bevrijder en richter te zijn, maar God vernedert dikwijls hen, die Hij voornemens is te verhogen, en maakt die steen tot een hoofd des hoeks, die door de tempelbouwers verworpen werd, aldus zijn Jozef, Mozes en David, drie van de uitnemendsten van de herders van Israël allen uitgeworpen door de mensen, eer zie door God tot hun hoge ambt werden geroepen.

3. Hij was in zijn ballingschap aan het hoofd gekomen van een bende van gespuis. Zijn grote ziel liet hem niet toe te graven noch te bedelen, hij moest leven van zijn zwaard, en spoedig vermaard geworden zijnde om zijn dapperheid, hebben zij, die in dezelfde moeilijke omstandigheden verkeerden en door eenzelfden geest waren gedreven, zich onder zijn aanvoering geschaard. *IJdele mannen* worden zij hier genoemd, dat is mannen, die hun goed hadden doorgebracht en nu op de een of andere wijze aan de kost moesten zien te komen, zij togen met hem uit, niet om te roven of te plunderen, maar om op wilde dieren te jagen, en wellicht invallen te doen in de landen, waar Israël

recht op had, maar die nog niet in hun bezit waren gekomen, of door welke zij op de een of andere wijze benadeeld werden.

Dat is de man, die Israël moet verlossen. Dat volk had zich door hun afgoderij tot kinderen van de hoererijen gemaakt, zich vervreemd van God en zijn verbond, en daarom zullen zij tot hun vernedering, en om hen te herinneren aan hun zonde, wel door God verlost worden, maar Hij verkiest als werktuig er voor een man, die een hoerekind en een balling is.

Richteren 11:4-11

I. Wij hebben hier de benauwdheid, waarin de kinderen van Israël waren door de inval van de Ammonieten in hun land, vers 4. Dit was waarschijnlijk dezelfde inval als die, waarvan gesproken is in Hoofdstuk 10:17, *toen de kinderen Ammons bijeengeroepen werden en zich legerden in Gilead.* En de woorden: *Na enige dagen* hebben betrekking op hetgeen onmiddellijk aan de uitwerping van Jeftha voorafgaat, enige dagen-hetgeen in het tekstverband betekent *vele dagen*-nadat hij aldus met schande uitgeworpen was, werd hij met ere teruggehaald.

II. Het aanzoek van de oudsten bij Jeftha om hen te komen helpen. Zij hebben hem niet geschreven, en geen bode tot hem gezonden, maar gingen zelf om hem te halen, vast besloten zijnde, om geen afwijzend antwoord aan te nemen, en de zaak gedoogde ook geen uitstel. Zij kenden niemand in hun eigen midden, die deze belangrijke post op zich kon nemen, en daarom was hun boodschap tot hem, vers 6, *Kom, en wees ons tot een overste,* en daarmee bekennen zij, dat zij er zichzelf ongeschikt voor achtten. Hem kennen zij als een kloekmoedig, ondernemend man, die er aan gewoon is het zwaard te hanteren, en dus moet hij de man zijn. Zie hoe God de mensen toebereidt voor de dienst, waartoe Hij hen bestemt, en hun moeilijkheden doet medewerken tot hun bevordering. Indien Jeftha niet door de onvriendelijkheid van zijn broeders tot het uiterste was gebracht, dan had hij niet zo'n goede gelegenheid gehad om zijn krijgsgenie aldus te oefenen en te gebruiken, zich aldus te onderscheiden, zodat hij grote vermaardheid verkreeg, *spijze ging uit van de eter, en zoetigheid ging uit van de sterke.* De kinderen van Israël werden verzameld en legerden zich, Hoofdstuk 10:17. Maar een leger zonder een generaal is als een lichaam zonder hoofd, en daarom zeggen zij: *Kom en wees ons ten overste opdat wij strijden.* Zie het noodzakelijke van een regering, hoewel zij ijverig genoeg waren voor de zaak, erkennen zij toch, dat zij niet kunnen strijden zonder een overste, die het bevel over hen voert. Zo nodig is het voor elke maatschappij, dat er een "pars imperans" zij, en een "pars subdita", sommigen om te bevelen, en anderen om te gehoorzamen, en dat een gemeenschap veeleer nederig verzoekt om de gunst van onder bevel te mogen staan, dan dat iedereen zijn eigen heer en meester is. Geloofd zij God voor een regering, een goede regering.

III. Jeftha's bedenkingen tegen zijn aannemen van hun aanbod, vers 7. *Hebt gijlieden mij niet gehaat en mij uit mijns vaders huis verstoten?* Het schijnt dat zijn broeders tot deze oudsten behoorden, of dat deze oudsten door zijn broeders toe te laten hem te mishandelen, en hem geen recht hadden verschaft gelijk zij hadden behoren te doen, (want het is hun werk en roeping de arme en de wees recht te doen, Psalm 82:3, 4) schuld hadden aan zijn uitwerping, zodat hij het hun met recht ten laste kon leggen. "Gij hebt mij gehaat en verstoten, hoe kan ik dan nu geloven dat gij uw voorstel oprecht meent? En hoe kunt gij verwachten dat ik u enigerlei dienst zal bewijzen?" Niet dat Jeftha niet heel graag bereid was zijn land te dienen, maar hij achtte het gepast om hun hun vroegere onvriendelijkheid jegens hem onder het oog te brengen, opdat zij er berouw van zouden hebben en voor het vervolg meer besef zouden hebben van hun verplichtingen. Aldus heeft Jozef zijn broeders verootmoedigd, eer hij zich aan hen bekend heeft gemaakt. Het bijzondere geval tussen de Gileadieten en Jeftha geleek op de algemenen toestand, of stand van zaken, tussen God en Israël in die dagen, zij hadden door hun afgoderij God uitgeworpen, maar toen zij in benauwdheid waren, vroegen zij Hem om hulp, Hij zei hun, dat Hij hen met recht kon verstoten, maar heeft hen toch genadiglijk verlost. Zo heeft ook Jeftha gedaan. Velen veronachtzamen God en goede mensen totdat zij in moeilijkheid, in benauwdheid komen, en dan zijn zij begerig naar Gods genade en wensen zij het gebed van Godvruchtige mensen te hebben.

IV. Zij dringen ten zeerste bij hem aan, dat hij de regering, die zij hem aanbieden, zal aanvaarden, vers 8, "Omdat wij u vroeger dit onrecht gedaan hebben, en u te tonen, dat wij er berouw van hebben, en het graag goed willen maken, *zijn wij nu tot u weergekomen* ten einde u een eer aan te doen, die tegen de aangedane smaadheid kan opwegen." Laat dit voorbeeld ons nu:

1. Ter waarschuwing zijn, om niemand wegens zijn geringheid te verachten of te vertreden of beledigend te zijn jegens hen, tegenover wie wij in het voordeel zijn want, wat wij thans ook van hen kunnen denken, de tijd kan komen dat wij hen nodig hebben en wij hun graag verplicht zullen wezen. Het is onze wijsheid om niemand tot onze vijand te maken, want wij weten niet hoe spoedig wij in omstandigheden kunnen komen, waarin het van het hoogste belang voor ons is om hem tot onze vriend te hebben.

2. Een bemoediging zijn voor mannen van verdienste, die veronachtzaamd en slecht behandeld worden, om dit geduldig en goedsmoeds te dragen, en het aan God over te laten om uit de duistere hoek, waarin zij gedrongen werden hun licht te laten schijnen. In zijn "gezicht op Pisga" zegt Dr. Fuller van deze geschiedenis: "Eens in een eeuw zal de deugd haar eigen bevordering werken, en als het gebeurt, dat zij, die haar haten, haar nodig hebben, dan zullen zij gedwongen zijn haar te bevorderen en in ere te brengen, en dan zal die eer zoveel schitterender uitblinken."

V. Het verdrag, dat hij met hen maakt. Hij had gesproken van het kwaad, dat zij hem vroeger aangedaan hebben, maar ziende dat zij er berouw van hadden, is hij te grootmoedig van aard om er nog verder van te spreken. God had aan Israël de beledigingen vergeven, die zij Hem aangedaan hebben, Hoofdstuk 10:16, en daarom zal ook Jeftha vergeven. Maar hij acht het voorzichtig om voor de toekomst een verstandig verdrag met hen aan te gaan, daar hij te doen heeft met mannen, die hij reden heeft te wantrouwen.

1. Hij doet hun een openhartige vraag, vers 9. Hij spreekt niet met al te groot vertrouwen van zijn welslagen, wetende hoe rechtvaardig God zou kunnen toelaten, dat de Ammonieten de overhand zouden hebben ter verdere bestraffing van Israël, maar begint met een "indien". En hij spreekt in het geheel niet met vertrouwen van zichzelf, indien hij slaagt, het is *de Heere, die hen voor zijn aangezicht geven zal,* hiermede bedoelende zijn landgenoten er aan te herinneren om op God te zien als de scheidsrechter in de twist en de gever van de overwinning. "Indien ik door de zegen van God als overwinnaar wederkeer, zegt mij nu rond en openhartig: *zal ik u dan tot een hoofd zijn?* Indien ik u, als werktuig in Zijn hand, verlos, zal ik dan ook het werktuig in Zijn hand zijn om u te hervormen?" Dezelfde vraag wordt gedaan aan hen, die verlossing begeren door Christus. "Indien Hij u verlost, zijt gij dan bereid om u door Hem te laten regeren? Want op geen andere voorwaarden zal Hij u verlossen. Indien Hij u gelukkig maakt zult gij u dan ook door Hem heilig laten maken? Indien Hij uw helper is, zal Hij dan ook uw hoofd zijn?" Zij behoeven geen tijd om er over te denken, of er over te beraadslagen, de zaak was te eenvoudig om nog bespreking nodig te hebben, en de nood te dringend om uitstel te gedogen. Zij wisten gemachtigd te zijn door hen, die zij vertegenwoordigden, om een verdrag aan te gaan, en daarom bevestigden zij het met een eed: *De Heere zij toehoorder*-of getuige -*tussen ons*. Zij beroepen zich op Gods alwetendheid voor hun tegenwoordige oprechtheid, en op Zijn gerechtigheid om wraak te doen, indien zij later ontrouw zouden wezen. *De Heere zij een toehoorder*. Bij alles wat wij spreken moeten wij er aan denken, dat God een toehoorder is, teneinde dienovereenkomstig te spreken. Zo werd dus het oorspronkelijke verdrag tussen Jeftha en de Gileadieten bekrachtigd, waarin geheel Israël later

toegestemd schijnt te hebben, want in Hoofdstuk 12:7 wordt gezegd: *Jeftha richtte Israël.* Hierop ging hij met hen, vers 11, naar de plaats waar zij allen vergaderd waren Hoofdstuk 10:17, en daar werd hij met aller instemming *tot een hoofd en overste gesteld,* en heeft het volk aldus het verdrag bekrachtigd, dat zijn vertegenwoordigers met hem gesloten hadden, namelijk, dat hij niet slechts nu hun overste zijn zou, maar hun zolang hij leefde ten hoofd zou wezen. Om die kleine eer te verwerven, was Jeftha bereid zijn leven voor hen in de waagschaal te stellen, Hoofdstuk 12:3, en zullen wij dan mismoedig zijn in onze Christelijken strijd wegens de moeilijkheden, die zich aan ons kunnen voordoen, als Christus zelf toch "de kroon van het leven beloofd heeft aan hem, die overwint?"

Vl. Jeftha's Godvruchtige erkenning van God in de grote zaak, vers 11. *Hij sprak al zijn woorden voor het aangezicht des Heeren te Mizpa.* Dat is: terstond na zijn verheffing trok hij zich terug in de eenzaamheid om in het gebed geheel deze zaak voor de Heere te brengen, beide zijn verkiezing tot het ambt en zijn uitoefening van het ambt, als een, wiens oog op de Heere is, en die zonder Hem niets wil doen of ondernemen, niet steunde op zijn verstand of zijn kloekmoedigheid, maar op God en Zijn gunst. Voor de Heere stort hij al zijn gedachten uit, al zijn zorgen omtrent deze zaak legt hij voor Hem bloot, want Hij veroorlooft ons vrijmoedig met Hem te zijn.

1. "Heere, het volk heeft mij tot hun hoofd gesteld, wilt Gij hun keuze bevestigen, en mij als hun hoofd, onder U, erkennen, onder U en voor U?" God klaagt terecht over Israël, Hosea 8:4. "Zij hebben koningen gemaakt maar niet uit Mij". "Heere", zegt Jeftha, "Ik wil niet door hen tot hoofd gemaakt zijn zonder U. Ik wil de regering niet aannemen, tenzij Gij er mij verlof toe geeft." Indien Abimelech dit gedaan had, hij zou voorspoedig hebben kunnen zijn.

2. "Heere, zij hebben mij tot hun overste gesteld, om voor hun aangezicht heen te gaan in deze strijd met de Ammonieten, zult Gij met mij zijn? Zult Gij voor mijn aangezicht heengaan? Zo niet, doe mij van hier niet optrekken. Heere, geef mij de overtuiging van het recht van de zaak. Verzeker mij van voorspoed in de onderneming." Dit is een zeldzaam voorbeeld, dat door ons allen nagevolgd moet worden, inzonderheid door de groten en aanzienlijken, laat ons in al onze wegen God erkennen, Zijn gunst zoeken, Zijn mond om raad vragen, Hem met ons medenemen, dan zal onze weg voorspoedig zijn. Aldus heeft Jeftha de veldtocht geopend met gebed. En wat zo Godvruchtig begonnen is, zal zeer waarschijnlijk glorierijk eindigen.

Richteren 11:12-28

Wij hebben hier de onderhandeling tussen Jeftha, die nu richter van Israël is, en de koning van de Ammonieten, die niet genoemd wordt, opdat de twist tussen de twee volken, zo mogelijk zonder bloedvergieten beslecht worde.

I. Jeftha, als hoofd van het volk, zendt boden tot de koning van Ammon, die in deze krijg de aanvaller was, om opheldering te vragen van zijn inval in het land van Israël, vers 12. *Waarom zijt gij tot mij gekomen om tegen mijn land te krijgen?* Ware ik het eerst in uw land gekomen, om u te verontrusten in het bezit er van, dan zou dit een voldoende reden zijn, om tegen mij te strijden, want hoe zal geweld anders dan door geweld gekeerd worden? Maar wat hebt gij te doen om aldus op vijandige wijze in *mijn land* te komen?" Zo noemt hij het land beide in de naam van God en van Israël. Uit deze redelijke vraag blijkt:

1. Dat Jeftha geen behagen schiep in de strijd, ofschoon hij een strijdbaar held was, maar hem gaarne door een minnelijke schikking zou voorkomen hebben. Als hij de aanvallers door verstandige redenering er toe bewegen kan om zich terug te trekken, de zal hij er hen niet toe noodzaken door het zwaard. Oorlog moet het laatste middel zijn om geschillen te vereffenen, als alle andere middelen tevergeefs beproefd zijn. *Ratio ultima regum-Het laatste redmiddel van koningen.* Deze regel moet ook opgevolgd worden voor het voeren van een rechtsgeding. Er moet noch op het zwaard van de gerechtigheid, noch op het oorlogszwaard een beroep gedaan worden, voor en aleer de partijen, die in geschil met elkaar zijn, beproefd hebben om zich door zachtere middelen met elkaar te verstaan, en de geschillen op die wijze te beslechten. 1 Corinthiers 6:1.

2. Dat Jeftha behagen schiep in billijkheid, en niets anders op het oog had dan recht te doen. Indien de kinderen Ammons hem konden overtuigen, dat Israël hun onrecht had gedaan, dan was hij bereid het recht van de Ammonieten te herstellen. Maar zo niet, dan was het duidelijk, dat zij met hun inval Israël onrecht deden, en dan was hij bereid voor de rechten van de Israëlieten op te komen. In al onze ondernemingen moeten wij ons door het besef van recht en billijkheid laten leiden en regeren.

II. De koning van de Ammonieten doet nu zijn eis, waarmee hij voor de dag had moeten komen eer hij zijn inval deed in het land van Israël vers 13. Zijn voorwendsel is: "Israël heeft lang geleden mijn land weggenomen, geef mij dus mijn land terug." Wij hebben reden te denken, dat toen de Ammonieten Israël hebben aangevallen, zij niets anders op het oog hadden dan het land te plunderen, en zich met de buit te verrijken zoals zij tevoren onder Eglon gedaan hebben, Hoofdstuk 3:13, toen geen zodanige eis was gesteld, hoewel de zaak toen nog recent was, maar toen Jeftha hun naar de oorzaak van hun twist vroeg, en zij zich schaamden om voor hun ware bedoeling uit te komen, werden enige oude, vergeten geschriften nagesnuffeld, of oude overleveringen opgerakeld, en daaraan ontleenden zij een reden die hun nu dienst moest doen om aan hun inval een schijn van recht te geven. Zelfs zij, die het grootste onrecht doen, hebben zo’n overtuiging van recht in hun geweten, dat zij de schijn willen hebben van recht te doen. *Geef mij dat land nu weer met vrede.* Zie op wat onzekere voorwaarden wij onze wereldlijke bezittingen hebben, hetgeen wij het zekerst in ons bezit wanen, kan van ons opgeëist en aan onze handen worden ontwrongen. Zij, die in het hemelse Kanaän zijn gekomen, behoeven niet te vrezen, dat hun recht er op betwist zal worden.

III. Jeftha geeft een omstandig en bevredigend antwoord op die eis, waarin hij aantoont hoe volstrekt onrechtvaardig en onredelijk hij is, dat de Ammonieten niet het minste recht hebben op het land, dat tussen de rivieren Arnon en Jabbok is gelegen, en thans in het bezit is van de stammen Ruben en Gad. Als een man, die zeer vertrouwd is met de geschiedenis van zijn land, toont hij aan:

1. Dat Israël nooit land heeft weggenomen van de Moabieten, noch van de Ammonieten. Hij voegt hen tezamen omdat zij broeders waren, de kinderen van Lot, dicht bij elkaar woonden en gemeenschappelijke belangen hadden, zij hadden dezelfde god, Kamos, en misschien soms dezelfde koning. De landen, waarover het geschil liep, heeft Israël weggenomen, niet van Moabieten, noch van de Ammonieten, zij hadden bijzondere orders van God om hen ongemoeid te laten, hen noch hun bezittingen aan te tasten, Deuteronomium 2:9,19 en zij hebben die orders stipt en nauwkeurig opgevolgd. Maar zij vonden ze in het bezit van Sihon, koning van de Amorieten, en uit zijn hand hebben zij ze rechtvaardig en op eervolle wijze weggenomen, zoals hij later aantonen zal. Indien de Amorieten voor de komst van de Israëlieten in die streken, deze landen van de Moabieten of Ammonieten hadden weggenomen, gelijk het geval geweest schijnt te zijn, Numeri 21:26, Jozua 13:25, dan ging dat Israël niet aan Israël had zich daarvoor niet te verantwoorden. Indien de Ammonieten deze landen en hun recht er op hadden verloren, dan waren de kinderen van Israël niet verplicht ze voor hen te heroveren en hen in het bezit er van te herstellen. Wat zij te doen hadden was, landen te veroveren voor zichzelf, niet voor anderen. Dit is zijn eerste verwering: Israël heeft de Ammonieten geen onrecht gedaan.

2. Dat het zó ver van hen was om zich meester te maken van de bezittingen van andere volken dan die van de nakomelingen van de gevloekten Kanaän (tot welke ook de Amorieten behoorden, Genesis 10:16,) dat zij zich niet eens met geweld een weg wilden banen, hetzij door het land van de Edomieten, de nakomelingen van Ezau, of van de Moabieten, de nakomelingen van Lot, maar, zelfs na een vervelende mars door de woestijn, die hen ten zeerste had afgemat, vers 16, toen eerst de koning van Edom en daarna de koning van Moab, hun de doortocht door hun land geweigerd hadden, vers 17, hebben zij, moe en afgemat als zij waren, zich liever de nog meerdere vermoeienis getroost van beide het land van Edom en dat van Moab, om te trekken, dan hun aanstoot te geven of overlast aan te doen, en zo zijn zij binnen de grenzen van geen van beide landen gekomen, vers 18. Zij, wier gedrag en handelingen noch aanstotelijk, noch schadelijk zijn voor anderen, kunnen dit als verwering aanvoeren tegen hen, die hun onrechtvaardigheid of kwaaddoen ten laste leggen. "Onze gerechtigheid zal voor ons betuigen", Genesis 30:33, "en de mond stoppen aan de onwetendheid van de dwaze mensen," 1 Petrus 2:15.

3. Dat in de strijd, waarin zij dit land op Sihon, koning van de Amorieten, veroverd hebben, hij de aanvaller was en niet Israël, vers 19, 20. Zij zonden hem een nederig verzoek om door zijn land te mogen trekken, bereid zijnde om hem alle waarborgen te geven voor hun goed gedrag op deze mars. *Laat ons toch doortrekken door uw land,* zeggen zij, *tot aan mijn plaats,* dat is: tot aan het land Kanaän, dat is de enige plaats, die wij de onze noemen, en waarnaar wij heentrekken, niet voornemens zijnde ons hier te vestigen." Maar Sihon heeft hun niet alleen deze vriendelijkheid geweigerd zoals Edom en Moab haar geweigerd hadden (had hij het alleen bij die weigering laten blijven, wie weet of Israël dan niet langs een andere weg zou zijn voortgetrokken) maar hij monsterde al zijn krijgsvolk, en streed tegen Israël, vers 20, weerde hen niet slechts uit zijn land, maar wilde hen van de aarde wegvagen, Numeri 21:23, 24, had niets minder dan hun algeheel verderf op het oog, vers 20. In hun oorlog met hem stonden de Israëlieten op hun rechtmatige en

noodzakelijke verdediging, en zijn leger verslagen hebbend, mochten zij in wraak over het hun aangedane onrecht zijn land nemen, als zijnde door hem verbeurd. Aldus is Israël in het bezit gekomen van dit land en twijfelde niet aan zijn recht er op, en het is zeer onredelijk van de Ammonieten om hun recht er op te betwisten, want de Amorieten waren de inwoners van dit land geweest, en het was dus hun land, waarvan de Israëlieten zich hadden meester gemaakt, vers 21.

4. Hij pleit op een schenking van de kroon, en grondt er zijn recht op, vers 23, 24. Het waren niet de Israëlieten, -zij waren vermoeid van hun lange tocht, en ongeschikt om zo spoedig reeds strijd te voeren-maar het was de Heere, de God van Israël, die de Koning is van de volken, van wien de aarde is en haar volheid, die de Amorieten uit de bezitting verdreef en Israël in hun plaats heeft geplant. God heeft het hun door een bijzondere overdracht gegeven, die overdracht geeft er hun recht op, dat zij tegenover geheel de wereld zullen handhaven. 'Ik heb Sihon en zijn land in uw hand gegeven," Deuteronomium 2:24. Hij gaf het hun door een volkomen overwinning over de tegenwoordige bezitters te geven, in weerwil van de ongunstige omstandigheden, waarin zij verkeerden. "Kunt gij denken dat God het ons gaf op zo buitengewone wijze, met de bedoeling, dat wij het aan de Moabieten of Ammonieten terug zouden geven? Neen, wij hechten een hogere waarde aan Gods gunsten, dan om er zo gemakkelijk afstand van te doen." Ter versterking van hetgeen hij zegt, voert hij een argument "ad hominem-op de man af," tegen hem aan. *Zoudt gij niet degene erven, die uw god Kamos voor u uit de bezitting verdreef?* Hij beroept zich niet slechts op het gewone besluit van de mensen, om zich tegenover de gehele wereld staande te houden, maar op de algemene godsdienst van de volken, die, naar zij dachten, hen verplichtte om veel waarde te hechten aan hetgeen hun goden hun gaven. Niet dat Jeftha Kamos voor een god hield, alleen maar: hij is *uw god,* en de aanbidders zelfs van deze drekgoden, die goed noch kwaad konden doen, dachten toch dat zij hun verplicht waren voor hetgeen zij hadden, Hosea 2:11, o *deze zijn mij een hoerenloon, dat mij mijn boeleerders gegeven hebben,* zie ook Richteren 16:24, en maken het tot een reden, waarom zij het houden dat hun goden het hun gegeven hebben. "Dit houdt gij voor een gegrond recht op uw bezitting, en zullen wij dit dan ook niet voor ons recht houden?" De Ammonieten hadden hen, die vóór hen het land in bezit hadden, verdreven, zij dachten dat zij het door de hulp van Kamos, hun god, hadden gedaan, maar in werkelijkheid was het JAHWEH, de God van Israël die het voor hen gedaan had, zoals uitdrukkelijk gezegd is in Deuter. 2:19, 21. "Nu hebben wij," zegt Jeftha, geen even goed recht op ons land, als gij op het uwe". Een blijk van de eer en de eerbied, die wij verschuldigd zijn aan God, als onze God, is: datgene recht te bezitten, wat Hij ons geeft te bezitten het van Hem te ontvangen, en voor Hem te gebruiken, het om Zijnentwil te behouden, en het over te geven als Hij het opeist. Hij geeft het ons om het te bezitten, niet om er ons in te verlustigen, want alleen in Hem moeten wij verlustiging vinden.

5. Hij pleit op verjaring.

a. Hun recht er op werd niet betwist, toen zij voor het eerst in bezit er van kwamen, vers 25. "Balak, die toen koning was van Moab, wie het grootste deel van deze landen door de Amorieten ontnomen was en die er het meeste belang bij had ons tegen te staan, en daartoe ook het best instaat was indien hij gegronde bezwaren had tegen onze vestiging aldaar, heeft zich toch stil gehouden, en het nooit beproefd tegen Israël te strijden." Hij wist dat hij het land aan de Amorieten heeft moeten overlaten, dat hij niet in staat was het op hen te heroveren, en hij moest wel erkennen, dat Israël het in de strijd eerlijk op de Amorieten had veroverd, en daarom heeft hij al zijn zorg aangewend om te behouden wat hem nog gelaten was. Hij heeft nooit aanspraak gemaakt op hetgeen hij had verloren.

Zie Numeri 22:2, 3. "Hij heeft toen berust in Gods wijze van over koninkrijken te beschikken, zult gij er dan ook niet in berusten?"

b. Zij zijn nooit gestoord in hun bezit, vers 26. Hij wijst er op dat zij dit land als het hunne nu al ongeveer drie honderd jaren in bezit hebben gehad, en gedurende al die tijd hebben de Ammonieten nooit beproefd het hun te ontnemen, zelfs niet, toen zij het in hun macht hadden hen te verdrukken, Hoofdstuk 3:12, 13. Zodat, gesteld eens dat hun recht er op in de beginne niet klaar was (maar hij had reeds bewezen, dat hun recht er op wèl duidelijk en onbetwistbaar was) dan zou toch, nadat door zoveel afstammelingen nooit aanspraak er op gemaakt was, het bezit er van voor de kinderen Ammons voor altijd buitengesloten zijn. Een recht, dat zó lang onbetwist bleef, zal voor onbetwistbaar gehouden worden.

6. Door deze argumenten rechtvaardigt Jeftha zich en zijn zaak, vers 27 ("Ik heb tegen u niet gezondigd door te nemen of te houden hetgeen waarop ik geen recht heb. Indien dit wèl zo ware, ik zou terstond tot teruggave of vergoeding bereid zijn") en veroordeelt hij de Ammonieten: *"maar gij doet kwalijk met mij dat gij tegen mij krijgt,* en moet de gevolgen daarvan afwachten." Het komt mij voor, dat dit een bewijs is, dat de kinderen van Israël in de dagen van hun voorspoed en macht- en zulke dagen hebben zij in de tijd van de richters gehad -zich zeer betamelijk tegenover hun naburen hadden gedragen, hen niet gekweld of verdrukt hadden, (hetzij bij wijze van weerwraak of onder schijn en voorwendsel van hun Godsdienst te verbreiden) -dat de koning van de Ammonieten, toen hij een aanleiding wenste te hebben om met hen te twisten, genoodzaakt was om drie honderd jaren terug te gaan teneinde een voorwendsel te zoeken. Het betaamt Gods volk om aldus onberispelijk en oprecht te zijn, en onstraffelijk in het midden van een krom en verdraaid geslacht.

Ter beslechting van de twist verlaat hij zich op God en zijn zwaard, vers 27, 28. *De Heere, die Rechter is, richte heden tussen de kinderen van Israël en tussen de kinderen Ammons.* Met dit plechtig beroep op de Rechter van hemel en aarde bedoelt hij, of de Ammonieten ervan terug te houden om met de strijd voort te gaan, en hen te verplichten zich terug te trekken, als zij zouden inzien dat het recht van de zaak tegen hen was, of zich te rechtvaardigen in zijn onderwerping van hen, indien zij met de strijd voortgingen. De oorlog is een beroep op de hemel, op God, de Rechter van allen, wiens de uitkomsten zijn. Indien een twijfelachtig recht betwist wordt, dan wordt Hem hiermede gebeden om het te beslissen, indien blijkbaar recht geschonden of geweigerd wordt, dan wendt men zich hierdoor tot Hem om het recht te handhaven, en het onrecht te straffen. Gelijk het zwaard van de gerechtigheid gemaakt is voor onrechtvaardige en halsstarrige personen, 1 Timotheus 1:9, zo is het zwaard van de oorlog gemaakt voor onrechtvaardige en halsstarrige vorsten en volken. In de strijd moet daarom altijd het oog op God zijn gericht, en het moet altijd gevaarlijk geacht worden, om te begeren of te verwachten dat God het onrecht zal beschermen.

Noch Jeftha's verdediging, noch zijn beroep, heeft invloed op de kinderen Ammons geoefend. Zij hadden in de achttien jaren, dat zij Israël verdrukt hebben, Hoofdstuk 10:8, het zoet gesmaakt van Israëls roof, en hoopten nu zich meester te maken van de boom, met welks vruchten zij zich zo dikwijls verrijkt hadden. *Hij hoorde niet naar de woorden van Jeftha,* want zijn hart was verhard tot zijn verderf.

Richteren 11:29-40

Wie zien hier hoe Jeftha een glorierijke overwinning behaalt, maar die als door een bitteren druppel in de beker van zijn vreugde, vergald werd door de gevolgen van zijn onbedachtzame gelofte.

I. Jeftha's overwinning was onbetwistbaar en zeer glorierijk, beide tot zijn eer en tot eer van God, de zijne in zijn strijden voor, en die van God in Zijn handhaven van, een rechtvaardige zaak.

1. God gaf hem een voortreffelijken geest en hij gebruikte hem kloekmoedig, vers 29. Toen het volk hem eenstemmig tot hun overste had verkoren, en hieruit bleek dat hij zo duidelijk tot de strijd was geroepen, en toen de koning van Ammon zo hardnekkig doof bleef voor zijn voorstellen om tot een schikking te komen, en hieruit bleek dat hij voor zo rechtvaardig een zaak had te strijden, toen kwam de Geest des Heeren op hem, en heeft zijn natuurlijke bekwaamheden zeer verhoogd, hem begiftigende met kracht van boven, en hem stoutmoediger en verstandiger makende dan hij ooit geweest is, en meer aangevuurd met heilige ijver tegen de vijanden van zijn volk. Hierdoor bevestigde God hem in zijn ambt, en verzekerde Hij hem van wèl te zullen slagen in zijn onderneming. Aldus bezield zijnde verliest hij geen tijd, maar trekt onversaagd en vastberaden te velde. Er wordt bijzondere nota genomen van de wijze, waarop hij naar het leger van de vijand voorttrok, waarschijnlijk omdat de keus daarvan een blijk was van de buitengewone leiding, die de Geest Gods hem had gegeven, want zij die in oprechtheid de Geest nawandelen, zullen door Hem op de rechte weg geleid worden.

2. God schonk hem uitnemender voorspoed en ook daarvan heeft hij een kloekmoedig gebruik gemaakt, vers 32. *De Heere gaf ze in zijn hand,* en deed aldus uitspraak in het beroep ten gunste van de rechtvaardige zaak, en deed de kracht van de strijd gevoelen aan hen, die voor de kracht van de rede niet wilden wijken, want Hij heeft hun recht en hun rechtszaak afgedaan. "Hij zat op Zijn troon en richtte rechtvaardig," Psalm 9:5. Jeftha liet het voordeel, dat hem gegeven werd niet teloor gaan, maar volgde zijn overwinning op en voltooide haar. Hun krijgsmacht te velde verslagen hebbende, joeg hij hen na tot in hun steden, waar hij allen over de kling joeg, die hij vond met de wapens in de hand, zodat hij hun in een keer de macht ontnam om Israël te kwellen of overlast aan te doen, vers 33. Maar het blijkt niet dat hij het volk in een keer heeft uitgeroeid zoals Jozua de aan de vloek gewijde volken heeft uitgeroeid, of dat hij een poging deed om zich meester te maken van hun land, hoewel de aanspraken, die zij voorgaven te hebben op het land van Israël, er hem wel een schijn van reden voor gegeven konden hebben, alleenlijk droeg hij er zorg voor dat zij volkomen ten onder gebracht zouden zijn. Hoewel de poging van anderen om ons onrecht te doen ons rechtvaardigt in de verdediging van ons recht, zal zij ons toch niet machtigen hun onrecht te doen.

II. Jeftha's gelofte is duister, in nevelen gehuld. Toen hij zijn eigen huis verliet om op deze hachelijke onderneming uit te gaan, heeft hij in zijn gebed tot God om Zijn tegenwoordigheid, een geheime, maar plechtige gelofte gedaan aan God, dat zo God hem als overwinnaar wederbracht, wie of wat hem uit zijn huis het eerst tegemoet zou komen, Gode gewijd zou zijn, Hem als brandoffer geofferd zou worden. Toen nu bij zijn terugkomst de tijding van zijn overwinning hem vooruit was gegaan, ging zijn eigen dochter, zijn enig kind, hem tegemoet met gepast vreugdebetoon. Dit brengt hem in de grootst mogelijke ontsteltenis, maar de zaak is niet te verhelpen, nadat zij enige tijd had doorgebracht met haar ongelukkig lot te bewenen, onderwerpt zij zich goedsmoeds aan de volbrenging van zijn gelofte.

1. Er zijn veel goede leringen te trekken uit deze geschiedenis.

a. Dat er zelfs in het hart van oprechte en grote gelovigen nog twijfel en wantrouwen kan zijn overgebleven. Jeftha had reden genoeg om te vertrouwen dat hij voorspoed zou hebben, inzonderheid toen hij bevond dat *de Geest des Heeren op hem was* en toch, nu het tot de beslissing komen zal schijnt hij te weifelen, vers 30. "Indien *Gij de kinderen Ammons volledig in mijn hand zult geven,* dan zal ik zo en zo doen." En misschien was de strik, waarin hij door zijn gelofte geraakt is, bestemd om de zwakheid van zijn geloof te bestraffen, en zijn dwaze waan dat hij zich de overwinning niet kon beloven, of hij moest er God iets groots voor in de plaats aanbieden.

b. Dat het toch zeer goed is om, als wij een zegen begeren of verwachten, aan God de gelofte te doen van iets te doen, dat Hem welbehaaglijk is, niet om de begeerde gunst er mee te kopen of te betalen, maar als een uitdrukking van dankbaarheid aan Hem, en in het diep besef van onze verplichting om de weldaad te vergelden, die ons bewezen is. Wat in zo'n gelofte beloofd wordt, Leviticus 27:2, moet iets wezen, dat een duidelijke strekking heeft hetzij om de eer van God te bevorderen, en de belangen van Zijn koninkrijk onder de mensen, of wel ons toenemen in Zijn dienst, en in hetgeen reeds vroeger onze plicht was.

c. Dat het ons nodig is zeer voorzichtig te zijn in het doen van zulke gelofte, opdat wij niet door toe te geven aan een opkomende gemoedsbeweging, een opwelling, zelfs van vrome ijver, ons geweten verstrikken, ons niet in moeilijkheden brengen, zodat wij ten slotte genoodzaakt zouden zijn *te zeggen voor het aangezicht van de engel*, "dat het een dwaling was," Prediker 5:3-5. 'Het is een strik van de mensen, dat hij het heilige verslindt," zonder behoorlijk nadenken (quid valeant humeri quid ferre recusent-wat wij kunnen of niet kunnen doen) en zonder het nodige voorbehoud er aan toe te voegen, dat de verstrikking zou kunnen voorkomen, om dan, nadat de gelofte gedaan is, het onderzoek in te stellen, dat tevoren ingesteld had moeten worden, Spreuken 20:25. Laat Jeftha's leed ons een waarschuwing zijn in deze zaak. Zie Deuteronomium 23:22.

d. Dat hetgeen wij Gode in een plechtige gelofte gewijd hebben, stipt en nauwkeurig door ons betaald of volbracht moet worden, indien het mogelijk en geoorloofd is, al zou het dan ook nog zo moeilijk en smartelijk voor ons zijn. Jeftha's besef van het sterk verplichtende van zijn gelofte moet ook steeds het onze zijn, vers 35. *Ik heb mijn mond opengedaan tot de Heere* in een plechtige gelofte, *en ik zal niet kunnen teruggaan,* dat is: "Ik kan zelf mijn gelofte niet herroepen, daar is het te laat voor, en geen macht op aarde kan er mij van ontheffen. De zaak was van mij, in mijn macht, Handelingen 5:4, maar nu is zij dit niet." "Doet gelofte en betaalt ze," Psalm 76:12. Wij dwalen als wij denken God te kunnen bespotten. Als wij dit toepassen op onze toestemming, die wij in onze sacramentele geloften gegeven hebben aan het verbond van de genade, met arme zonderen aangegaan in Christus, welk een krachtig argument zal dit dan zijn tegen de zonden, die wij door deze geloften op ons hebben genomen te bestrijden en welk een krachtige beweegreden om de plichten te volbrengen, die wij door deze geloften op ons genomen hebben, en welk een gereed antwoord op iedere verzoeking: *ik heb mijn mond opengedaan tot de Heere, en ik zal niet kunnen teruggaan,* ik moet dus voorwaarts gaan, ik heb gezworen, en ik moet het zal het volbrengen. Laat mij het niet wagen onstandvastig te zijn voor God".

e. Dat het kinderen betaamt zich gehoorzaam en blijmoedig aan hun ouders te onderwerpen in de Heere, inzonderheid om te berusten in hun Godvruchtige besluiten tot eer van God en ter handhaving

van de Godsdienst in hun gezin, al zijn die dan ook hard of streng, zoals de Rechabieten, die gedurende vele eeuwen in hun geslachten nauwgezet de bevelen hebben opgevolgd van Jonadab, hun stamvader, om zich van wijn te onthouden, en Jeftha's dochter, die ter bevrediging van haar vaders geweten en tot eer van God en van haarland, zich overgaf als de Heere gewijd te zijn, vers 36, *"doe mij gelijk uit uw mond gegaan is,* ik weet dat ik u dierbaar ben, maar ik ben er wel mee tevreden, dat God u nog dierbaarder is." Een vader kon een gelofte, gedaan door een dochter, vernietigen, Numeri 30:5. , maar een dochter kon een gelofte, gedaan door haar vader niet breken of tenietdoen, neen, zelfs niet zo'n gelofte als deze was. Dit verheerlijkt de wet van het vijfde gebod.

f. Dat de smart van onze vrienden ook ons een smart moet wezen. Toen zij heenging om haar hard lot te bewenen, gingen de maagden, haar gezellinnen, met haar, om met haar in te stemmen in haar klacht vers 38. Met die van haar eigen sekse en leeftijd had zij zich vergezeld, en deze hebben ongetwijfeld gedacht, dat zij, nu haar vader plotseling tot zo hoog aanzien was gekomen, na zijn terugkeer spoedig op haar bruiloft zouden dansen, maar werden zeer teleurgesteld, toen zij geroepen werden om met haar in afzondering te gaan op de bergen en te delen in haar smart. Diegenen zijn de naam van vriend onwaardig, die zich alleen maar met ons willen verblijden, maar niet met ons willen wenen.

g. Deze heldhaftige ijver voor de eer van God en Israël, hoewel vermengd met zwakheid en onvoorzichtigheid, is waardig om in eeuwige gedachtenis te worden gehouden. Wèl betaamde het van de dochters van Israël, om door een jaarlijkse plechtigheid de eervolle gedachtenis te bewaren aan Jeftha's dochter, die, als een edele heldin, zelfs haar eigen leven licht geacht heeft, toen God wraak had gedaan aan Israëls vijanden, vers 36. Zulk een zeldzaam voorbeeld van iemand, die het openbare belang stelde zelfs boven het leven, moest nooit worden vergeten. Haar sekse liet niet toe dat zij mee uittoog ten strijde, om aldus haar leven te wagen, en inplaats daarvan brengt zij het nog veel meer in gevaar, en misschien heeft zij dit wel beseft, als zij enige kennis droeg van zijn gelofte, en het met voorbedachte rade gedaan, want hij zegt haar, vers 35, *gij hebt mij ganselijk neergebogen,* om zijn zegetocht op te luisteren. Zij was in zo'n vervoering van blijdschap over de overwinning, als een zegen en weldaad voor allen, dat zij bereid is zelf als een dankoffer aan God er voor geofferd te worden, en zij achtte haar leven wèl besteed, als zij het voor zo'nbijzondere gelegenheid overgaf. Zij acht het een eer te sterven, niet als een zoenoffer voor de zonden van het volk, (die eer was alleen voor Christus weggelegd) maar als een offer van dank erkentenis voor de zegeningen van het volk.

h. Uit Jeftha's kommer bij deze gelegenheid moeten wij leren het niet vreemd te achten, als de dag van onze triomf in deze wereld om de een of andere reden de dag van onze smart blijkt te wezen, en daarom moeten wij ons verheugen met beving! Wij hopen op een dag van triomf hiernamaals, die tevens een dag van onvermengde blijdschap zal wezen.

2. Er zijn echter moeilijkheden in deze geschiedenis, om welke op te lossen de pennen van vele geleerden gebruikt zijn. Ik zal er slechts weinig van zeggen, omdat Ds. Poole ze in zijn aantekeningen uitvoerig behandeld heeft.

A. Het is moeilijk te zeggen wat Jeftha, ter nakoming van zijn gelofte, aan zijn dochter eigenlijk gedaan heeft.

a. Sommigen denken dat hij haar alleen de ongehuwde staat heeft opgelegd, en dat het, een deel van zijn gelofte ongeoorloofd zijnde, namelijk haar als een brandoffer te offeren, hij haar overeenkomstig het andere deel van zijn gelofte (want deze uitleggers scheiden aldus de gelofte in twee delen) *de Heere gewijd heeft,* dat is haar geheel en al van de zaken van deze wereld heeft afgezonderd bijgevolg haar van het huwelijk heeft buitengesloten, om dan haar verdere leven in daden en oefeningen van de Godsvrucht door te brengen. Hetgeen deze mening steunt is, dat zij gezegd wordt *haar maagdom te bewenen,* vers 37, 38, en dat zij *geen man heeft bekend,* vers 39. Maar indien hij haar heeft geofferd, dan was het wel gepast voor haar, om niet haar dood te bewenen, want die was bedoeld ter eer van God, en dus zal zij hem blijmoedig ondergaan, maar de ongelukkige omstandigheid er van, die het voor haar smartelijker maakte dan voor iemand anders, omdat zij het enige kind was van haar vader, in wie hij hoopte dat zijn naam en geslacht opgebouwd zou worden, dat zij ongehuwd was, en dus geen kinderen naliet om haars vaders eer en bezitting te erven, daarom is het, dat er zo bijzonder nota van genomen wordt, vers 34, dat hij, behalve haar, geen zoon of dochter had. Maar wat mij doet denken dat Jeftha niet getracht heeft op die wijze zijn gelofte na te komen, of liever haar te ontduiken is, dat wij nergens in geheel het Oude Testament enigerlei wet of gebruik vinden, waar de ongehuwde staat als een stuk van de Godsdienst werd aangemerkt, of dat iemand hetzij man of vrouw, als heiliger beschouwd werd, meer des Heeren, of Hem meer toegewijd omdat hij of zij ongehuwd leefde. Het was geen wet, noch voor de priesters, noch voor de nazireërs. Van Debora en Hulda, die beide profetessen waren, wordt bijzonder nota genomen als zijnde gehuwde vrouwen. Daarenboven, indien zij slechts tot de ongehuwde staat was verwezen, dan zou zij niet om die twee maanden gevraagd hebben, om hem te bewenen, dan zou zij dit in geheel haar volgend leven hebben kunnen doen, indien zij er reden toe vond. Dan had zij ook zo’n droevig afscheid niet behoeven te nemen van haar gezellinnen, want zij, die van deze mening zijn, verstaan hetgeen in vers 40 gezegd is, van haar komen vier dagen in het jaar om haar aan te spreken, of met haar te spreken.

b. Daarom schijnt het meer waarschijnlijk te zijn, dat hij haar geofferd heeft overeenkomstig de letter van zijn gelofte, in misbegrip van de wet, die van personen spreekt als van het gebannene door de vloek van God, alsof dit toegepast moest worden op dezulken, die door een gelofte van mensen gewijd waren, Leviticus 27:29, "al wat verbannen is, dat van de mensen zal verbannen zijn, zal niet gelost worden, het zal zeker gedood worden, " niet beter ingelicht zijnde nopens de macht, die de wet hem gaf in dit geval om haar te lossen. Abrahams poging om Izak te offeren heeft hem wellicht aangemoedigd, en hem doen denken dat, indien God dit zijn offer niet wilde aannemen, dat hij in gelofte beloofd had, Hij een engel zou zenden om zijn hand te weerhouden, zoals Hij Abrahams hand weerhouden heeft. Indien zij hem voorbedachtelijk tegemoet was gegaan, teneinde geofferd te worden-en wie weet of zij dij niet gedaan heeft? -dan dacht hij misschien, dat dit de zaak eenvoudiger en duidelijker zou maken, "Volenti non sit injuria-aan iemand, die gewillig is voor een zaak, wordt door die zaak geen onrecht gedaan," Hij verbeeldde zich misschien ook dat, waar noch toorn, noch kwaadwilligheid was, ook geen moord was, en dat zijn goede bedoeling deze slechte daad zou heiligen, en daar hij nu deze gelofte gedaan had, achtte hij het beter zijn dochter te doden dan zijn gelofte te breken, en zo drage de Voorzienigheid dan de schuld, die haar deed uitgaan om hem te ontmoeten.

B. Maar gesteld nu, dat Jeftha zijn dochter geofferd heeft, dan is het de vraag of hij er wèl aan gedaan heeft?

a. Sommigen rechtvaardigen hem er in, en denken dat hij er wel aan gedaan heeft, en zoals het betaamde aan iemand, die de eer van God stelde boven hetgeen hem het dierbaarst was op aarde. Hij wordt genoemd onder de geloofshelden, die door het geloof grote dingen gedaan hebben, Hebreeen 11:32. En dit was een van de grote dingen, die hij gedaan heeft, het werd gedaan met voorbedachten rade, nadat hij er twee maanden lang over heeft kunnen nadenken en beraadslagen. Door geen van de door Gods Geest gedreven schrijvers is hij er om gelaakt. Hoewel dit nu het vaderlijk gezag zeer verheft, kan het toch niemand rechtvaardigen om hetzelfde te doen, hij was een buitengewoon persoon, *de Geest des Heeren kwam op hem,* veel omstandigheden, die ons nu onbekend zijn, zouden dit geheel en al tot iets buitengewoons kunnen maken en het rechtvaardigen, hoewel niet zo, dat het nu nog iets dergelijks zou rechtvaardigen. Sommige geleerden hebben dit offer als een type van Christus genomen, het grote offer. Hij was rein en onbevlekt, Hij werd door Zijn Vader de dood gewijd, en aldus een vloek, een anathema (wijgeschenk) gemaakt voor ons, evenals zij heeft Hij zich onderworpen aan de wil van Zijn Vader-"Niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt." Maar:

b. de meesten veroordelen Jeftha, hij heeft verkeerd gedaan met zo roekeloos een gelofte te doen, en nog veel verkeerder met haar na te komen. Hij kon door zijn gelofte niet verplicht worden om te doen wat God heeft verboden door de letter van het zesde gebod: Gij *zult niet doodslaan.* God had mensenoffers verboden, zodat dit-zegt Dr. Lightfoot-inderdaad een offer aan Moloch is geweest. En de reden, waarom de gewijde schrijver het zo onzeker heeft gelaten of hij haar al of niet geofferd heeft, was waarschijnlijk, opdat zij, die later hun kinderen geofferd hebben, in dit voorbeeld geen aanmoediging zouden vinden. Betreffende deze en andere dergelijke passages in de gewijde geschiedenis waarover de geleerden in het duister zijn, en waarover zij van elkaar verschillen in gevoelen en in twijfel zijn, behoeven wij ons niet te ontrusten, wat voor onze zaligheid nodig is, is, Gode zij dank, duidelijk genoeg.

HOOFDSTUK 12

1 Toen werden de mannen van Efraim bijeengeroepen, en trokken over naar het noorden; en zij zeiden tot Jeftha: Waarom zijt gij doorgetogen om te strijden tegen de kinderen Ammons, en hebt ons niet geroepen, om met u te gaan? wij zullen uw huis met u met vuur verbranden.
2 En Jeftha zeide tot hen: Ik en mijn volk waren zeer twistig met de kinderen Ammons; en ik heb ulieden geroepen, maar gij hebt mij uit hun hand niet verlost.
3 Als ik nu zag, dat gij niet verlostet, zo stelde ik mijn ziel in mijn hand, en toog door tot de kinderen Ammons, en de HEERE gaf hen in mijn hand; waarom zijt gij dan te dezen dage tot mij opgekomen, om tegen mij te strijden?
4 En Jeftha vergaderde alle mannen van Gilead, en streed met Efraim; en de mannen van Gilead sloegen Efraim, want de Gileadieten, zijnde tussen Efraim en tussen Manasse, zeiden: Gijlieden zijt vluchtelingen van Efraim.
5 want de Gileadieten namen den Efraimieten de veren van de Jordaan af; en het geschiedde, als de vluchtelingen van Efraim zeiden: Laat mij overgaan; zo zeiden de mannen van Gilead tot hem: Zijt gij een Efraimiet? wanneer hij zeide: Neen;
6 Zo zeiden zij tot hem: Zeg nu Schibboleth; maar hij zeide: Sibbolet, en kon het alzo niet recht spreken; zo grepen zij hem, en versloegen hem aan de veren van de Jordaan, dat te dier tijd van Efraim vielen twee en veertig duizend.
7 Jeftha nu richtte Israel zes jaren; en Jeftha, de Gileadiet, stierf, en werd begraven in de steden van Gilead.
8 En na hem richtte Israel Ebzan, van Bethlehem.
9 En hij had dertig zonen; en hij zond dertig dochteren naar buiten, en bracht dertig dochteren van buiten in voor zijn zonen; en hij richtte Israel zeven jaren.
10 Toen stierf Ebzan, en werd begraven te Bethlehem.
11 En na hem richtte Israel Elon, de Zebuloniet, en hij richtte Israel tien jaren.
12 En Elon, de Zebuloniet, stierf, en werd begraven te Ajalon, in het land van Zebulon.
13 En na hem richtte Israel Abdon, een zoon van Hillel, de Pirhathoniet.
14 En hij had veertig zonen, en dertig zoons zonen, rijdende op zeventig ezelveulens; en hij richtte Israel acht jaren.
15 Toen stierf Abdon, een zoon van Hillel, de Pirhathoniet; en hij werd begraven te Pirhathon, in het land van Efraim, op den berg van den Amalekiet.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Jeftha's botsing met de Efraïmieten, en het bloedvergieten, dat bij deze ongelukkige gelegenheid heeft plaats gehad vers I-6, en het einde van Jeftha's leven en regering, vers 7.

Een kort bericht omtrent nog drie van Israëls richters: Ebzan, vers 8-10, Elon, vers 11, 12, en Abdon, vers 13-15.

Richteren 12:1-7

I. Hier is het onredelijke misnoegen van de mannen van Efraïm tegen Jeftha, omdat hij hen niet te hulp had geroepen tegen de Ammonieten, teneinde met hem in de eer en de buit te delen, vers 1. Op de bodem van de twist lag hoogmoed, alleen door deze komt twisting. Hoogmoedige mensen denken dat alle eer verloren is, die hen voorbijgaat, en-wie zal voor nijdigheid bestaan? De Efraïmieten hadden dezelfde twist met Gideon, Hoofdstuk 8:I, die uit Manasse was, aan hun zijde van de Jordaan, zoals Jeftha uit Manasse was aan gene zijde van de Jordaan. Efraïm en Manasse waren nader aan elkaar verwant dan de andere stammen, daar beide zonen waren van Jozef, en toch waren zij meer dan de andere stemmen ijverzuchtig op elkaar. Jakob had zijn handen gekruist en aan Efraïm de voorrang gegeven boven Manasse, daar zijn profetische blik doordrong tot aan de tijd van het rijk van de tien stammen, waarvan Efraïm het hoofd was, na hun afval van het huis van David, en deze stam, niet tevreden met die eer in de belofte, was misnoegd als er intussen aan Manasse enigerlei eer geschiedde. Het is te betreuren dat bloedverwantschap, die een beweegreden meest zijn voor liefde en vrede, ooit een aanleiding zou zijn (gelijk dit toch maar al te dikwijls het geval is) voor twist en onenigheid. "Een broeder is wederspanniger dan een sterke stad, en de geschillen zijn als een grendel van een paleis." De toorn van de Efraïmieten op Jeftha was:

1. Zonder oorzaak en onrechtvaardig. *Waarom hebt gij ons niet geroepen, om met u te gaan?* Om een goede reden, omdat het de mannen van Gilead waren, die hem tot hun overste hadden gemaakt, en niet de mannen van Efraïm, zodat hij geen macht of verlof had om hen te roepen. Indien zijn poging mislukt ware uit gebrek aan hun hulp, dan zouden zij het terecht in hem hebben kunnen afkeuren, dat hij er niet om gevraagd heeft, maar toen het werk gedaan was, en goed gedaan was, de Ammonieten onderworpen waren, en Israël verlost was, is er niets verkeerds geschied, al waren hun handen ook niet gebruikt voor het werk.

2. Hij was wreed en beledigend, zij vergaderden samen op onstuimige wijze, trokken over de Jordaan tot aan Mizpa in Gilead, waar Jeftha woonde, en hun woede kan door niets minder tot bedaren worden gebracht dan door zijn huis te verbranden, en hem er bij. *Vervloekt zij hun toorn, want hij is heftig.* De toorn, waarvoor de minste reden bestaat, is gewoonlijk het heftigst. Jeftha was nu een overwinnaar over de gemeenschappelijke vijand van Israël, en zij hadden behoren te komen om hem geluk te wensen, en hem de dank van hun stam over te brengen voor de goede diensten door hem gedaan, maar wij moeten het niet vreemd achten als ons kwaad wedervaart van hen, jegens wie wij ons verdienstelijk hebben gemaakt. Jeftha treurde thans over de ramp in zijn gezin, en zij hadden moeten komen om hem deelneming te betuigen en te troosten, maar wrede lieden scheppen er behagen in om aan hen, die in droefheid zijn nog meer droefheid toe te voegen. In deze wereld is het einde van de ene benauwdheid dikwijls het begin van een andere, en daarom moeten wij nooit roemen, alsof wij ons harnas al hadden losgemaakt.

II. Jeftha’s warme verdediging. Hij heeft niet gepoogd hen tevreden te stellen, zoals Gideon in een gelijk geval gedaan heeft, de Efraïmieten waren nu beledigender dan zij toen waren, en Jeftha was niet zo kalm en nederig van gemoed als Gideon. Of zij zich nu al of niet willen tevreden laten stellen, Jeftha zorgt er in alle geval voor:

1. Om zich te rechtvaardigen. Hij toonde aan dat zij geen reden hadden om met hem te twisten, want:

a. Het was niet om roem te behalen, dat hij voor deze strijd was uitgetrokken, maar ter noodzakelijke verdediging van zijn land, waarmee de kinderen Ammons zeer twistig waren.

b. Hij had de Efraïmieten genodigd om zich met hem te verenigen, hoewel hij hen niet nodig had, noch onder enigerlei verplichting was om hun die eerbied te betonen, maar zij hadden de dienst geweigerd: *ik heb ulieden geroepen, maar gij hebt mij uit hun hand niet verlost.* Al zou hetgeen, waar zij hem van beschuldigden, waar zijn geweest, dan zou dit toch nog geen gegronde reden zijn geweest om met hem te twisten, maar het schijnt niet waar te zijn geweest, en zoals dus de zaak nu was, had hij meer reden om met hen te twisten, wegens hun verlaten van Israëls algemene belangen in een tijd van nood. Het is niets nieuws dat zij, die het schuldigst zijn, het luidst de onschuldigen beschuldigen.

c. De onderneming was zeer hachelijk, en zij hadden meer reden om medelijden met hem te hebben, dan om toornig op hem te zijn, *ik stelde mijn ziel in mijn hand,* dat is: "in hetgeen ik deed heb ik mij aan het uiterste gevaar blootgesteld, daar ik slechts zo'n klein leger onder mijn bevelen had." De eer, die zij hem benijdden, was duur genoeg gekocht, zij behoefden hem haar met te misgunnen, weinigen van hen zouden zich zo ver gewaagd hebben.

d. Hij eigent zich de eer niet toe van de overwinning, maar schrijft haar uitsluitend toe aan God. *De Heere gaf ze in mijn hand.* Indien het nu Gode behaagd heeft om tot Zijn eer en heerlijkheid gebruik van mij te maken, is dit dan voor u een reden om er beledigd door te zijn? Hebt gij oorzaak om *tegen mij te strijden?* Is dit niet eigenlijk een strijden tegen God, in wiens hand ik slechts een onwaardig werktuig geweest ben?"

2. Toen dit rechtmatig antwoord (wel niet zo zacht een antwoord als dat van Gideon) hun toorn niet heeft vermogen af te wenden, droeg hij zorg beide om zichzelf tegen hun woede te verdedigen, en om hun onbeschaamdheid te straffen met het zwaard, krachtens zijn gezag als richter Israëls.

A. De Efraïmieten hadden niet slechts met Jeftha getwist, maar toen zijn vrienden en naburen het voor hem opnamen, hebben zij hen beledigd en uitgescholden. "Gij Gileadieten," zeiden zij minachtend, "gij, die hier aan de andere kant van de Jordaan woont, zijt slechts de vluchtelingen, of de ontlopenen, van Efraïm het schuim en uitvaagsel van de stammen van Jozef, waarvan Efraïm het hoofd is, het uitschot of afval van het geslacht, en als zodanig wordt gij onder de Efraïmieten en Manassieten beschouwd. Wie geeft er iets om u? Wie telt u? Al uw naburen weten wat gij zijt, niets meer dan weggelopenen en vagebonden, gescheiden van uw broederen, en hier in deze hoek gejaagd." De Gileadieten waren even ware Israëlieten als alle anderen, en op dit tijdstip hadden zij zich bijzonder onderscheiden, zowel in hun verkiezing van Jeftha, als in de oorlog met Ammon, meer dan alle andere geslachten Israëls, en toch worden zij nu laaghartig en onrechtvaardig voor *vluchtelingen* uitgemaakt. Het is uitermate slecht om op smadelijke wijze te spreken van personen of landen, zoals maar al te dikwijls gedaan wordt, inzonderheid van personen of landen, die in uitwendige ongunstige omstandigheden zijn, dikwijls ontstaan hieruit twisten, zoals dit ook hier het geval was. Zie ook welk een slecht ding een beledigende tong is, die scheldnamen uit en vuile taal spreekt. zij is "een vuur, dat de loop van de natuur in brand steekt, en van de hel wordt ontstoken," Jakobus 3:6, en menigmaal zal zij aanstoten tegen zichzelf zoals dit ook hier geschiedt, Psalm 64:9. Indien deze Efraïmieten zich het armzalige genoegen hadden willen ontzeggen van de Gileadieten *vluchtelingen* te noemen, zij zouden er veel bloedvergieten mee hebben voorkomen, want "een

smartend woord doet de toorn oprijzen, " en wie weet hoe een klein vuur een grote hoop hout zal aansteken?

B. Deze belediging brengt het bloed van de Gileadieten in beweging, de smaad, hun zowel als hun overste aangedaan, moet gewroken worden.

a. Zij versloegen hen in het veld, vers 4. Zij streden met Efraïm, en Efraïm slechts een ruw samenraapsel van volk zonder aanvoerder zijnde, versloegen zij Efraïm, en sloegen hen op de vlucht.

b. Zij sneden hun de terugtocht af, en voltooiden alzo hun wrake, vers 5, 6. De Gileadieten, die misschien beter dan de Efraïmieten bekend waren met de veren van de Jordaan zetten ze af met sterke wachten, die bevel ontvingen, om ieder Efraïmiet, die ze wilde passeren, te doden. Hier was:

Ten eerste, veel wreedheid in hun verdelging. Voorzeker was de straf, door velen voltrokken toen zij hen versloegen in het veld, voldoende, deze strengheid om ook allen te doden, die ontkomen waren, was niet nodig. Zal dan het zwaard eeuwiglijk verteren? Of Jeftha hiervoor geprezen moet worden, weet ik niet, misschien zag hij dat het een daad van noodzakelijke gerechtigheid was.

Ten tweede. Veel slimheid om hen te ontdekken. Het schijnt dat de Efraïmieten, hoewel zij dezelfde taal spraken als de andere Israëlieten, zich hadden aangewend om de Hebreeuwse letter *Shin* uit te spreken zoals de letter *Samech* wordt uitgesproken, en zij hadden zich dit zo sterk aan gewend dat zij, zelfs om hun leven te redden, haar niet anders konden uitspreken. Wij leren spreken door navolging, zij, die het eerst s voor *sh* gebruikten, deden dit, òf omdat het korter was, òf omdat zij het mooier vonden, en hun kinderen leerden spreken zoals zij spraken, zodat men een Efraïmiet er aan kon kennen evenals wij in Engeland (en evenzo in alle andere landen) iemand aan zijn spraak kunnen kennen, en kunnen zeggen uit welke landstreek hij afkomstig is. Hieraan werden dus de Efraïmieten ontdekt. Als zij een man aanhielden, die zij verdachten een Efraïmiet te zijn, en hij ontkende het, dan lieten zij hem *schibboleth* zeggen, maar als hij dit niet kon, maar *sibboleth* zei, dan werd hij gekend als Efraïmiet, en terstond gedood. *Schibboleth* betekent een *rivier* of *stroom.* Vraag verlof om over schibboleth, de rivier, te gaan." Met hen, die aldus omkwamen bedroeg het volle getal van de gedoden twee en veertig duizend, vers 6. Aldus werd een nieuwe muiterij van die toornige stam voorkomen.

Letten wij nu op de rechtvaardigheid Gods in de straf van deze hoogmoediger en hartstochtelijke stam, die in verscheidene opzichten beantwoordde aan hun zonde.

1. Zij waren trots op de eer van hun stam, roemden er in dat zij Efraïmieten waren, maar hoe spoedig worden zij er toe gebracht om zich hun stam te schamen, of bevreesd te zijn om te zeggen dat zij er toe behoorden! *Zijt gij een Efraïmiet?* Neen, nu liever tot elke anderen stam behoord, dan tot dezen.

2. Zij waren in woede de Jordaan overgetrokken, om Jeftha's huis met vuur te verbranden, maar nu komen zij even gluiperd tot de Jordaan terug, als zij er in luidruchtige woede overgetrokken waren, en werd hun het wederkeren naar hun huizen voor altijd belet.

3. Zij hadden de Gileadieten smadelijk de ongelukkige ligging van hun land voor de voeten geworpen, daar het op zo verre afstand lag, en nu lijden zij onder een gebrek, dat aan hun land eigen was, door niet instaat te zijn het woord shibboleth uit te spreken.

4. Zij hadden de Gileadieten ten onrechte *vluchtelingen* genoemd, en nu zijn zij zelf in alle werkelijkheid vluchtelingen geworden, en, in het Hebreeuws wordt in vers 5 hetzelfde woord gebruikt voor de Efraïmieten, die ontkwamen, of die vloden, dat zij in minachting hadden gebruikt voor de Gileadieten, hen *vluchtelingen* noemende. Laat hem, die de steen des smaads onrechtvaardiglijk op een ander wentelt, verwachten dat hij rechtvaardig op hemzelf wederkeren zal.

Eindelijk. Wij hebben hier het einde van Jeftha's regering. Hij heeft Israël slechts zes jaren gericht, en toen is hij gestorven, vers 7. Misschien heeft de dood van zijn dochter hem zo doen vervallen, dat hij daarna nooit meer het hoofd opgericht heeft, werden zijn dagen er door verkort, en zo is hij met droefenis ten grave nedergedaald.

Richteren 12:8-15

Wij hebben hier een kort bericht van de regeringen van nog drie van de richters Israëls, van welke de eerste slechts zeven jaren regeerde, de tweede tien, en de derde acht. "Om de overtreding van het land zijn deszelfs vorsten velen," velen in korte tijd, achtereenvolgend, Spreuken 28:2. Godvruchtige mannen werden in het begin van hun nuttige loopbaan weggenomen op het ogenblik toen zij zich op hun werk en ambt gingen toeleggen.

I. Ebzan van Bethlehem, zeer waarschijnlijk Bethlehem-Juda, Davids stad, niet Bethlehem in Zebulon, dat slechts eenmaal genoemd wordt Jozua 19:15 s. Hij regeerde slechte zeven jaar maar te oordelen naar het getal van zijn kinderen, en naar de omstandigheid, dat hijzelf ze allen uitgehuwelijkt heeft, schijnt hij lang geleefd te hebben. Waarschijnlijk heeft de sterke toeneming van zijn gezin en de talrijke verbintenissen, die hij aanknoopte, aan zijn persoonlijke verdiensten nog meer waardigheid bijgezet, en hem zoveel geschikter gemaakt om hetzij, evenals Jeftha door het volk te worden verkozen, of om, evenals Gideon, onmiddellijk door God te worden geroepen om Israëls richter te zijn, en het werk van God onder hen voort te zetten. Hetgeen merkwaardig aan hem is, betreft zijn kinderen.

1. Dat hij vele kinderen had, met hun allen zestig, een pijlkoker vol van deze pijlen. Aldus was Bethlehem vanouds vermaard voor groeien en toenemen, de eigen stad, waarin Hij geboren moest worden, wiens geestelijk zaad "als de sterren des hemels" zal wezen.

2. Dat hij een gelijk aantal had van iedere sekse, dertig zonen en dertig dochteren, iets dat niet altijd in hetzelfde gezin voortkomt, maar in het grote gezin van het mensdom heeft Hij, die in de beginne twee gemaakt heeft, man en vrouw, door Zijn wijze voorzienigheid een soort van gelijkheid blijven bewaren in de opvolging van beide seksen, voorzover dit nodig is ter instandhouding van het menselijk geslacht op de aarde.

3. Dat hij er voor gezorgd heeft, dat zij allen huwden, zijn dochters zond hij uit, "et maritis dedit-(zoals de Vulgata er bijvoegt)" *hij voorzag ze allen van een echtgenoot*, en, in ruil als het ware, en op beide wijzen zijn invloed versterkende, bracht *hij dertig dochteren van buiten* als echtgenoten *voor zijn zonen.* De Joden zeggen: iedere vader is aan zijn zoon drie dingen verschuldigd-hem te leren de wet te lezen, hem een beroep of bedrijf te geven, en een vrouw voor hem te verkrijgen. Welk een verschil tussen het gezin van Ebzan en dat van zijn onmiddellijken voorganger Jeftha! Ebzan heeft zestig kinderen, en zij zijn allen gehuwd, Jeftha heeft slechts een dochter, die ongehuwd leeft en sterft. Sommigen worden vermeerderd, anderen verminderd, en beide is het doen des Heeren.

II. Elon, de Zebuloniet, uit het noorden van Kanaän, werd vervolgens opgewekt om de openbare zaken te leiden, het recht te bedelen, en misbruiken af te schaffen. Tien jaren lang is hij een zegen voor Israël geweest, en toen stierf hij, vers 11, 12. Dr. Lightfoot heeft uitgerekend, dat in het begin van zijn tijd de veertigjarige verdrukking door de Filistijnen een aanvang heeft genomen, waarvan gesproken wordt in Hoofdstuk 13:1, en dat omstreeks die tijd Simson geboren werd. Zijn woonplaats in het noorden zijnde, hebben de Filistijnen, wier land aan het zuidelijk deel van Kanaän grensde, de gelegenheid waargenomen om invallen te doen.

III. Abdon, uit de stam van Efraïm, volgde hem op, en in hem begint deze doorluchtige stam zijn reputatie te herwinnen, daar sedert Jozua geen man van naam uit hem is voortgekomen: want Abimelech, de Sichemiet, was er veeleer een schandvlek voor. Deze Abdon was vermaard wegens de talrijkheid van zijn kroost, vers 14. Hij had veertig zonen en dertig kleinzonen. die hij allen volwassen heeft gezien en zij reden op zeventig ezelsveulens, hetzij als rechters en beambten, of als personen van rang en aanzien. Het was hem een voldoening om aldus zijn kindskinderen te zien, maar het is te vrezen dat hij geen vrede heeft gezien over Israël, want omstreeks deze tijd waren de Filistijnen begonnen invallen te doen in hun land, en aldus hun vrede te verstoren.

Betreffende deze en de andere richters is, hoe kort zij ook geregeerd hebben, en hoe weinig er ook van hen gezegd wordt, toch nota genomen van de plaats, waar zij begraven werden, vers 7, 10, 12, 15-,misschien omdat de inscripties op hun graftekenen (want die waren vanouds in gebruik, 2 Koningen 23:17) konden dienen tot bevestiging en uitbreiding van hun geschiedenis, en geraadpleegd worden door hen, die nadere inlichting omtrent hen begeerden. Als Petrus spreekt van David, zegt hij: "zijn graf is onder ons tot op deze dag," Handelingen 2:29. Of misschien is dit bedoeld tot eer van de plaats, waar hun gebeente gelegd werd, maar het kan ook aangewend worden ter vermindering van de waarde, die wij hechten aan wereldlijke eer en heerlijkheid, waaraan de hovaardij door de dood en het graf ontnomen wordt. Deze richters, die voor Israël als goden waren, stierven als mensen, en al hun eer werd in het stof gelegd.

Het is vreemd dat in de geschiedenis van al deze richters, wier daden soms uitvoerig verhaald worden, geen enkele maal gewag wordt gemaakt van de hogepriester of van een andere priester of Leviet, optredende hetzij om raad te geven, of van aan een openbare handeling deel te nemen, van Pinehas, Hoofdstuk 20:28, tot Eli, een tijdsbestek, dat naar berekening twee honderd en vijftig jaar omvat, zijn alleen de namen van de hogepriesters van die tijd bewaard gebleven, 1 Kronieken 6:4-7 en Ezra 7:3-5. Hoe is dit vreemde in de schaduw blijven van dat priesterschap gedurende zo lange tijd, in de aanvang van zijn dagen, overeen te brengen met de pracht en luister, waarmee het was ingesteld, en de grootse, gewichtige plaats, die er in de wet van Mozes aan is toegekend? Voorzeker wordt er mee te kennen gegeven, dat de instelling voornamelijk typisch bedoeld was, en dat voor de grote zegeningen en weldaden, die erdoor beloofd werden, voornamelijk gezien moet worden op zijn antitype, het eeuwige priesterschap van onze Heere Jezus. In vergelijking met de uitnemende heerlijkheid daarvan, heeft dat priesterschap geen heerlijkheid gehad, 2 Corinthiers 3:10.

HOOFDSTUK 13

1 En de kinderen Israels voeren voort te doen, dat kwaad was in de ogen des HEEREN; zo gaf de HEERE hen in de hand der Filistijnen veertig jaren.
2 En er was een man van Zora, uit het geslacht van een Daniet, wiens naam was Manoach; en zijn huisvrouw was onvruchtbaar en baarde niet.
3 En een Engel des HEEREN verscheen aan deze vrouw, en Hij zeide tot haar: Zie nu, gij zijt onvruchtbaar, en hebt niet gebaard; maar gij zult zwanger worden, en een zoon baren.
4 Zo wacht u toch nu, en drink geen wijn noch sterken drank, en eet niets onreins.
5 want zie, gij zult zwanger worden, en een zoon baren, op wiens hoofd geen scheermes zal komen; want dat knechtje zal een Nazireer Gods zijn, van moeders buik af; en hij zal beginnen Israel te verlossen uit der Filistijnen hand.
6 Toen kwam deze vrouw in, en sprak tot haar man, zeggende: Er kwam een Man Gods tot mij, Wiens aangezicht was als het aangezicht van een Engel Gods, zeer vreselijk; en ik vraagde Hem niet, van waar Hij was, en Zijn naam gaf Hij mij niet te kennen.
7 Maar Hij zeide tot mij: Zie, gij zult zwanger worden, en een zoon baren; zo drink nu geen wijn noch sterken drank, en eet niets onreins; want dat knechtje zal een Nazireer Gods zijn, van moeders buik af tot op den dag zijns doods.
8 Toen aanbad Manoach den HEERE vuriglijk, en zeide: Och, HEERE! dat toch de Man Gods, Dien Gij gezonden hebt, weder tot ons kome, en ons lere, wat we dat knechtje doen zullen, dat geboren zal worden.
9 En God verhoorde de stem van Manoach; en de Engel Gods kwam wederom tot de vrouw. Zij nu zat in het veld, doch haar man Manoach was niet bij haar.
10 Zo haastte de vrouw, en liep, en gaf het haar man te kennen; en zij zeide tot hem: Zie, die Man is mij verschenen, Welke op dien dag tot mij kwam.
11 Toen stond Manoach op, en ging zijn huisvrouw na; en hij kwam tot dien Man, en zeide tot Hem: Zijt gij die Man, Dewelke tot deze vrouw gesproken hebt? En Hij zeide: Ik ben het.
12 Toen zeide Manoach: Nu, dat Uw woorden komen; maar wat zal des knechtjes wijze en zijn werk zijn?
13 En de Engel des HEEREN zeide tot Manoach: Van alles, wat Ik tot de vrouw gezegd heb, zal zij zich wachten.
14 Zij zal niet eten van iets, dat van den wijnstok des wijns voortkomt; en wijn en sterken drank zal zij niet drinken, noch iets onreins eten; al wat Ik haar geboden heb, zal zij onderhouden.
15 Toen zeide Manoach tot den Engel des HEEREN: Laat ons U toch ophouden, en een geitenbokje voor Uw aangezicht bereiden.
16 Maar de Engel des HEEREN zeide tot Manoach: Indien gij Mij zult ophouden, Ik zal van uw brood niet eten; en indien gij een brandoffer zult doen, dat zult gij den HEERE offeren. Want Manoach wist niet, dat het een Engel des HEEREN was.
17 En Manoach zeide tot den Engel des HEEREN: Wat is Uw naam, opdat wij U vereren, wanneer Uw woord zal komen.
18 En de Engel des HEEREN zeide tot hem: Waarom vraagt gij dus naar Mijn naam? Die is toch Wonderlijk.
19 Toen nam Manoach een geitenbokje, en het spijsoffer, en offerde het op den rotssteen, den HEERE. En Hij handelde wonderlijk in Zijn doen; en Manoach en zijn huisvrouw zagen toe.

20 En het geschiedde, als de vlam van het altaar opvoer naar den hemel, zo voer de Engel des HEEREN op in de vlam des altaars. Als Manoach en zijn huisvrouw dat zagen, zo vielen zij op hun aangezichten ter aarde.
21 En de Engel des HEEREN verscheen niet meer aan Manoach, en aan zijn huisvrouw. Toen bekende Manoach, dat het een Engel des HEEREN was.
22 En Manoach zeide tot zijn huisvrouw: Wij zullen zekerlijk sterven, omdat wij God gezien hebben.
23 Maar zijn huisvrouw zeide tot hem: Zo de HEERE lust had ons te doden, Hij had het brandoffer en spijsoffer van onze hand niet aangenomen, noch ons dit alles getoond, noch ons om dezen tijd laten horen, zulks als dit is.
24 Daarna baarde deze vrouw een zoon, en zij noemde zijn naam Simson; en dat knechtje werd groot, en de HEERE zegende het.
25 En de Geest des HEEREN begon hem bij wijlen te drijven in het leger van Dan, tussen Zora en tussen Esthaol.

In dit hoofdstuk begint de geschiedenis van Simson de laatste van Israëls richters, wiens geschiedenis in dit hoofdstuk staat opgetekend, voorafgaande aan die van Eli. Wat van hem verhaald wordt is van het begin tot het einde zeer verrassend en buitengewoon. Hij heeft in deze geschiedenis een wezenlijk grote figuur, maar zeer verschillend van die van zijn voorgangers. Wij vinden hem nooit aan het hoofd van een hof of van een leger, nooit op de rechterstoel of op het slagveld, toch is hij een groot patriot en alleen in zijn persoon een geduchte gesel voor de verdrukkers en vijanden zijns lands, hij was ook een groot gelovige, Hebreeen 11:32 en een heerlijk type van Hem, die door Zijn arm verlossing heeft gewerkt. De geschiedenis van de andere richters begint met hun verheffing tot dit ambt, maar die van Simson begint met zijn geboorte, ja reeds met zijn ontvangenis, en niemand minder dan een engel van de hemel leidt hem in in deze wereld, als een voorbeeld van hetgeen later met Johannes de Doper en Christus geschieden zal. Dit wordt in dit hoofdstuk verhaald.

I. De aanleiding om een verlosser te verwekken, was de verdrukking van Israël door de Filistijnen, vers 1.

II. Zijn geboorte wordt aan zijn moeder voorzegd door een engel, vers 2-5.

III. Zij deelt die voorzegging mee aan zijn vader, vers 6, 7.

IV. Aan beide wordt de voorzegging herhaald door een engel, vers 14, die zij met eerbied onthalen, vers 15-18, en die tot hun grote verbazing hun bij zijn heengaan ontdekte wat hij was, vers 19-23.

V Simson wordt geboren, vers 24, 25.

Richteren 13:1-7

Het eerste vers geeft een kort bericht, dat wij maar al te dikwijls reeds ontmoet hebben: de grote benauwdheid, waarin Israël verkeerde en de aanleiding daarvan om een verlosser te verwekken. Evenals vroeger, *deden zij wat kwaad was in de ogen des Heeren,* en toen heeft God hen, evenals vroeger, verlost uit de handen van hun vijanden. Ware er geen zonde geweest, er zou geen verlosser nodig geweest zijn, maar de zonde meerder geworden zijnde, is de genade veel meer overvloedig geweest. De vijanden, aan wie God hen nu had verkocht waren de Filistijnen, hun naaste naburen, die binnen hun land waren, het eerste en voornaamste van de volken, die aan het verderf gewijd waren, maar die de Heere liet blijven om door hen *Israël te beproeven,* Hoofdstuk 3:1-3, *de vijf vorsten van de Filistijnen,* in vergelijking met Israël een onbeduidend volk, (zij bezaten slechts vijf steden van enige betekenis) en toch waren zij, toen God gebruik van hen maakte als de roede in Zijn hand, zeer verdrukkend en zeer kwellend. En deze onderdrukking duurde langer dan een van de vorige, veertig jaren lang hield zij aan, hoewel waarschijnlijk niet altijd even sterk.

Toen Israël in die benauwdheid verkeerde, werd Simson geboren, en hier hebben wij de voorzegging van zijn geboorte door een engel. Wij hebben te letten op:

I. Zijn afkomst. Hij was uit de stam van Dan, vers 2. *Dan* betekent een *richter,* of *gericht,* Genesis 30:6. En waarschijnlijk was het met het oog op Simson, dat de stervende Jakob voorzegd heeft: "Dan zal zijn volk richten," dat is: "Hij zal een richter voortbrengen voor zijn volk, ofschoon hij een zoon is van een van de dienstmaagden, even goed als een van de andere stammen van Israël, Genesis 49:16. Het erfdeel van de stam van Dan grensde aan het land van de Filistijnen, en daarom was iemand uit die stam het meest geschikt om hen te beteugelen. Zijn ouders zijn lang kinderloos gebleven. Veel uitnemende personen zijn geboren uit moeders, aan wie gedurende lange tijd de zegen van kinderen voort te brengen was onthouden, zoals Izak, Jozef, Samuël en Johannes de Doper, opdat de zegen zoveel lieflijker voor haar zijn zou, als zij hem eindelijk deelachtig werden. "Zing vrolijk, gij onvruchtbare, die niet gebaard hebt' Jesaja 54:1. Zegeningen, die lang verbeid werden, blijken dikwijls grote, bijzondere zegeningen te zijn, wèl waardig om er op gewacht te hebben, en anderen kunnen erdoor aangemoedigd worden om op Gods genade te blijven hopen.

II. De blijde tijding, gebracht aan zijn moeder, dat zij een zoon zal hebben. De bode was *een engel des Heeren,* vers 3, maar in de gedaante van een man, met het voorkomen en het gewaad van een profeet of man van God. En deze engel was, zoals de geleerde bisschop Patrick onderstelt bij vers 18 de Heere zelf dat is: Het Woord des Heeren die de Messias zijn zal, want Zijn naam wordt genoemd *Wonderlijk,* vers 18, en *JAHWEH,* vers 19. De grote Verlosser stelde zeer bijzonder belang in deze typische verlosser. Het was niet zozeer om de wille van Manoach en zijn vrouw, onbekende Danieten, dat deze buitengewone boodschap gezonden werd, maar om Israëls wil, wier verlosser hij zijn zou, en dat niet alleen, maar daar zijn diensten aan Israël niet geheel schijnen beantwoord te hebben aan het grootse van zijn komst, ter wille van de Messias, wiens type hij zijn zal, en wiens geboorte, evenals de zijne, door een engel aangekondigd moet worden.

In de boodschap, die de engel overbrengt:

1. Neemt hij nota van haar beproeving: *Zie nu, gij zijt onvruchtbaar en hebt niet gebaard.* Hieruit kon zij afleiden, dat hij een profeet was, omdat hij, een vreemdeling, die zij nooit tevoren gezien had,

toch wist dat dit haar verdriet was. Hij spreekt er van, niet om het haar te verwijten, maar omdat zij misschien juist op dat ogenblik dacht aan deze beproeving en haar lot beklaagde als van een, die kinderloos was aangeschreven. God zendt dikwijls zeer ter rechter tijd vertroosting aan Zijn volk, juist als zij hun leed het diepst gevoelen. "Zie, *nu* zijt gij onvruchtbaar, maar gij zult het niet altoos wezen", zoals zij vreesde, of "het nog lang zijn".

2. Hij verzekert haar, dat zij *zwanger zat worden en een zoon baren,* vers 3, en herhaalt dit, vers 5. Om de kracht te tonen van een Goddelijk woord is de sterkste man, die ooit geleefd heeft, een kind van de belofte geweest, zoals Izak geboren was krachtens een belofte en door geloof in die belofte, Hebreeen 11:11, Galaten 4:23. Aan menige vrouw is door Gods voorzienigheid, nadat zij lang onvruchtbaar is geweest, een zoon geboren, maar Simson door de belofte, omdat hij een afschaduwing was van het Beloofde Zaad, dat zolang door de heiligen van het Oude Testament verwacht werd.

3. Hij beveelt dat het kind een nazireër zijn zal van zijn geboorte af, en dat de moeder daarom onderworpen moest zijn aan de wet van de nazireërs, (hoewel niet onder de gelofte er van) *geen wijn noch sterken drank moest drinken,* zolang dit kind aan haar zijn voedsel ontleende, hetzij in de moederschoot of aan de borst, vers 4, 5.

Merk op: Deze verlosser van Israël moet op de striktste wijze aan God gewijd zijn en een voorbeeld zijn van heiligheid. Er wordt van gesproken als van een vriendelijkheid jegens het volk, dat God sommigen uit hun jongelingen tot nazireërs heeft verwekt, Amos 2:11. Andere richters hadden, als het volk afvallig was geworden van God, een hervorming onder hen teweeggebracht, maar Simson moest optreden als meer dan iemand aan hun God gewijd, en niettegenstaande hetgeen wij lezen van zijn gebreken, hebben wij reden te denken dat hij, door God tot nazireër gemaakt zijnde, toch in zijn levenswandel niet slechts de ceremonie, maar de zaak, het wezen, getoond heeft van dat "de Heere afgezonderd te zijn" waarin het nazireërschap bestond, Numeri 6:2. Zij, die anderen willen behouden, moeten zich door bijzondere Godsvrucht onderscheiden. Samuël, die Israëls verlossing van de Filistijnen voortzette, was een nazireër door de gelofte van zijn moeder, 1 Samuel 1:11, zoals Simson het was door het bevel van God. De moeder van deze verlosser moet dus zichzelf verloochenen en niets onreine eten, wat op een andere tijd geoorloofd was daar moest zij zich nu van onthouden. Gelijk de belofte haar geloof beproefde, zo werd door dit gebod haar gehoorzaamheid op de proef gesteld, want die beide worden door God geëist van hen, aan wie Hij Zijn gunst wil schenken. Zwangere vrouwen moeten zich zorgvuldig onthouden van alles, wat op enigerlei wijze schadelijk kan wezen voor de gezondheid van de vrucht in haar buik. En misschien moest Simsons moeder zich onthouden van wijn en sterke drank niet alleen omdat hij bestemd was een nazireër te zijn, maar ook omdat hij bestemd was een man van grote lichaamskracht te wezen, waartoe de soberheid en matigheid van zijn moeder veel zou bijdragen.

4. Hij voorzegt de dienst, die dit kind zal bewijzen aan zijn land: *hij zal beginnen Israël te verlossen.* Het is zeer begerenswaardig, dat onze kinderen niet slechts zelf geheel en al aan God zijn toegewijd, maar ook het middel zullen wezen om het welzijn van anderen te bevorderen, en hun geslacht zullen dienen niet als kluizenaars een eenzaam, afgezonderd leven leiden, hun kaars niet onder een korenmaat maar op een kandelaar zullen zetten.

Merk op *Hij zal beginnen* Israël te verlossen. Dit gaf te kennen dat de verdrukking door de Filistijnen van lange duur zal zijn, want Israëls verlossing er van zal niet beginnen, geen enkele stap er voor zal gedaan worden, voordat dit kind, dat nu nog niet geboren is, opgegroeid zal zijn en instaat geworden om haar te beginnen. En toch moet hij de verlossing ook niet voltooien, hij zal slechts *beginnen* Israël te verlossen, hetgeen aanduidt dat de benauwdheid nog zal voortduren, God verkiest Zijn werk trapsgewijze voort te zetten en door verschillende handen. De een legt het fundement voor een goed werk, een ander bouwt er op voort, en een derde zal er misschien de uiterste hoeksteen van leggen.

Hierin nu is Simson een type geweest van Christus.

a. Als een nazireër van God, een nazireër van moeders lijf af. Want hoewel onze Heere Jezus zelf geen nazireër is geweest, is Hij toch door de nazireërs afgeschaduwd, door hen voorgesteld, als zijnde volkomen rein van alle zonde, zelfs niet in zonde ontvangen, en volkomen toegewijd aan de eer van Zijn Vader. Voor zover het vlees aangaat is Christus uit de Joodse kerk, omdat voor hun de beloften zijn, Romeinen 9:4, 5. Krachtens die belofte lag Hij, als het ware, gedurende lange tijd in de moederschoot van de kerk, die gedurende vele eeuwen zwanger van Hem was, en daarom, evenals Simsons moeder, gedurende deze zwangerschap, tot een heilig volk, een bijzonder volk was gemaakt, en het haar streng verboden was het onreine aan te raken, om de wille van Hem, die in de volheid van de tijd uit haar voort zou komen.

b. Als een verlosser Israëls, want Hij is Jezus, een Zaligmaker, of Verlosser, die Zijn volk zaligmaakt, verlost, van hun zonden. Echter met dit verschil: Simson is slechts begonnen Israël te verlossen, later werd David verwekt om de verdelging van de Filistijnen te voltooien, maar onze Heere Jezus is beide Simson en David, beide de oorzaak en de voleinder van ons geloof.

III. In een vervoering van vreugde brengt Manoachs huisvrouw in allerijl het bericht van deze verrassende boodschap aan haar man vers 6, 7. De blijde tijding werd haar gebracht toen zij alleen was, misschien wel in overpeinzing en gebed tot God, maar zij kon noch wilde haar verbergen voor haar man, maar geeft hem een bericht

1. Van de bode. Het was een man van God, vers 6. Zijn gelaat kon zij niet beschrijven, het was ontzagwekkend, er was zo'n majesteit in zijn voorkomen, hij had zo'n schitterend oog, zo'n stralend aangezicht, dat zo krachtig eerbied en ontzag afdwong, dat hij naar het denkbeeld dat zij had van een engel, er het gelaat en voorkomen van had. Maar zijn naam kan zij hem niet mededelen, noch tot welke stam of stad van Israël hij behoorde, want hij heeft niet goedgevonden haar dit te zeggen, en, wat haar betreft, door hem aan te zien kwam er zo'n ontzag over haar, dat zij het hem niet durfde vragen. Zij was er volkomen van overtuigd, dat hij een dienstknecht van God was, zijn persoon en zijn boodschap droegen het getuigenis daarvan in zich, dacht zij, en daarom heeft zij er ook maar niet naar gevraagd.

2. Van de boodschap. Zij geeft hem een nauwkeurig bericht, beide van de belofte en van het gebod, vers 7, opdat ook hij de belofte zou geloven, en bij alle gelegenheden haar zou terechtwijzen omtrent haar nakomen van het gebod. Aldus behoren zij, die elkaars levensgezellen zijn, elkaar hun ervaringen van gemeenschap met God mee te delen, opdat zij elkaar helpen om te wandelen op de weg, die ten hemel voert.

Richteren 13:8-14

Wij hebben hier een bericht van een tweede bezoek van de engel aan Manoach en zijn huisvrouw.

I. Manoach heeft er vurig om gebeden, vers 8. Het was niet dat hij geen geloof sloeg aan het verhaal, dat zijn vrouw hem had gedaan, hij wist dat zij een deugdzame vrouw was, en daarom vertrouwt het hart van haar man op haar. Hij wist dat zij hem niet zou willen bedriegen, en nog veel minder was hij, zoals Josephus hem onwaardig voorstelt, jaloers op zijn vrouw wegens haar gesprek met deze vreemdeling, maar

1. Hij houdt het voor waar, dat dit kind van de belofte hun ter bestemder tijd gegeven zal worden, en spreekt zonder aarzeling van *het jongsken, dat geboren zal worden.* Zo'n groot geloof werd niet gevonden, zelfs niet in Zacharias, een priester, die het priesterambt aan het altaar des Heeren bediende toen de engel hemzelf verscheen, als er in deze Daniet gevonden werd. Wat verborgen is voor de wijzen en verstandigen, die zich laten voorstaan op het nauwkeurige van hun onderzoek, wordt dikwijls geopenbaard aan kinderen, die Gods gaven weten te waarderen, en God op Zijn woord geloven. Zalig zijn zij die niet zullen gezien hebben, en nochtans, zoals Manoach hier zullen geloofd hebben.

2. Al zijn zorg gaat hierover: hoe te doen met het kind, dat geboren zal worden. Godvruchtige mensen zijn meer bezorgd omtrent hun plicht, meer begerig die te kennen, dan de gebeurtenissen te kennen, die hen betreffen, want het is onze plicht, aan God zijn de gebeurtenissen. Salomo speurde na, dat is, deed onderzoek naar het goed, dat de mensen zullen doen, niet naar het goed dat zij zullen hebben. Prediker 2:3.

3. Daarom bidt hij God om dezelfde gezegende bode nogmaals te zenden ten einde hem nadere instructies te geven betreffende hun leiding van deze nazireër, vrezende dat zijn vrouw, in haar blijdschap over deze belofte, misschien iets betreffende het gebod vergeten kon hebben, ten opzichte waarvan hij volkomen ingelicht wenste te worden, om in geen dwaling daarover te wezen. *"Heere, dat toch de man Gods weer tot ons kome,* want wij verlangen beter bekend met hem te worden." Zij, die van de hemel gehoord hebben, kunnen niets anders dan verlangen er meer van te horen, telkens en nogmaals de naam Gods te ontmoeten. Merk nu op: Hij gaat niet uit, noch zendt hij zijn dienaren uit, om naar deze man Gods te zoeken, neen, hoe zoekt hem op zijn knieën, bidt God hem te zenden, en, aldus zoekende, vindt hij hem. Wensen wij Gods boodschappers te hebben, de bedienaren van Zijn Evangelie, om ons een woord te brengen dat voor ons geschikt is, en tot onze onderwijzing? Bidt de Heere hen tot ons te zenden en ons te onderwijzen, Romeinen 15:30, 32.

II. God heeft zijn gebed genadig verhoord, vers 9. *God verhoorde de stem van Manoach.* God zal niet in gebreke blijven om, op de een of andere wijze, diegenen te leiden door Zijn raad, die oprecht verlangen hun plicht te kennen, en zich tot Hem wenden om onderwezen te worden, Psalm 25:8, 9.

1. Ook de tweede maal verschijnt de engel aan de vrouw als zij alleen is, waarschijnlijk bezig met de kudde te verzorgen of op een andere wijze bezig zijnde in het veld, waar zij zich teruggetrokken had. Eenzaamheid is dikwijls een goede gelegenheid om gemeenschap te oefenen met God, vrome

mensen hebben zich nooit minder eenzaam gevoeld dan wanneer zij alleen waren, zo God dan met hen was.

2. In allerijl gaat zij haar man roepen, nadat zij ongetwijfeld deze gezegenden bode nederig gebeden heeft om te blijven, totdat zij met haar man terugkwam, vers 10, 11. Zij verlangde niet van hem om met haar naar haar echtgenoot te gaan, maar wil haar echtgenoot halen om tot hem te komen. Zij, die God willen ontmoeten, moeten heengaan naar de plaats waar het Hem behaagt zich te openbaren. "0", zegt zij, in verrukking van blijdschap, "o mijn geliefde, uw gebed is verhoord, ginds is de man Gods, hij is gekomen om ons nog een bezoek te brengen, dewelke op die dag tot mij kwam, of, zoals sommigen de tekst lezen die op *deze* dag tot mij kwam, want het is waarschijnlijk, dat beide bezoeken op dezelfde dag plaatshadden, en ook op dezelfde plaats, en dat zij hem verwachtte, toen hij voor de tweede maal kwam. De man Gods wil zeer gaarne, dat zij haar echtgenoot zal roepen, Johannes 16. Zij, die zelf bekend zijn geworden met de dingen Gods, moeten anderen uitnodigen om er ook kennis mee te maken, Johannes 1:45, 46. Manoach is er niet misnoegd om dat de engel nu niet bij dit tweede bezoek aan hemzelf verschenen is, maar gaat bereidwillig zijn vrouw na tot de man Gods. Om vergoeding te doen, als het ware, voor de eerste noodlottigen misstap, toen Eva er bij Adam op aandrong om te doen wat kwaad was, en hij haar maar al te gemakkelijk toegaf, moeten echtgenoten elkaar opwekken het goede lief te hebben en te volgen, en zo de vrouw hierin wil voorgaan, moet de man dat niet minder voor zich achten, om haar te volgen in hetgeen deugdzaam en prijzenswaardig is.

3. Manoach, tot de engel gekomen zijnde, en door hem overtuigd geworden zijnde dat hij dezelfde was, die aan zijn vrouw was verschenen:

A. Heet in alle ootmoed de belofte welkom, vers 12. Nu, *dat uw woorden komen.* Dit was de taal, niet slechts van zijn begeerte, maar van zijn geloof, evenals van de gezegende moedermaagd, Lukas 1:38, "Mij geschiede naar uw woord. Heere, ik houd mij aan hetgeen Gij mij gezegd hebt, en reken er op, *dat Uwe woorden komen."*

B. Verzoekt dat de gegeven voorschriften herhaald mogen worden: *Wat zullen wij dat jongsken doen?* De bevelen, de voorschriften, waren aan zijn vrouw gegeven, maar hij acht het zijn plicht haar bij te staan in de zorgvuldige besturing en behandeling van dit beloofde zaad, want de uiterste zorg van beide ouders en hun verenigde pogingen zijn nog weinig genoeg, om aangewend te worden ter leiding en besturing van kinderen, die aan God gewijd zijn en voor Hem opgevoed moeten worden. Laat niet de een het op de ander schuiven, maar laat beiden hun best doen. In de vraag van Manoach valt op te merken:

a. In het algemeen dat, wanneer het God behaagt ons een zegen te schenken, het onze grote zorg moet wezen, om hem wèl te besteden, hem goed en naar behoren te gebruiken, omdat hij dan alleen een wezenlijke zegen is, als hij goed wordt aangewend. God heeft ons een lichaam, een ziel, bezittingen gegeven, wat zullen wij er mee doen, teneinde te beantwoorden aan de bedoeling van de Gever, en er goede rekenschap van te kunnen geven?

b. In het bijzonder. Zij, aan wie God kinderen heeft gegeven, hebben zeer zorgzaam te zijn in hun behandeling van hen, in hetgeen zij met hen doen, opdat zij de dwaasheid uitdrijven, die in hun hart gebonden is, en hun gemoed en hun manieren vormen en hen de eerste beginselen leren naar de eis

van hun weg. Godvrezende ouders zullen hiervoor om de hulp Gods bidden. Heere, leer ons hoe met onze kinderen te handelen, opdat zij nazireërs mogen zijn en levende offeranden aan U."

4. De engel herhaalt de bevelen, die hij tevoren gegeven had, vers 13, 14. *Van alles, dat* ik verboden heb, *zal zij zich wachten,* en *al wat ik haar geboden heb, zal zij onderhouden.* Er is voor een goede leiding, zowel van onszelf als van onze kinderen, zeer veel omzichtigheid nodig, en zeer veel nauwkeurig opmerken. Hoed u, en neem waar, wacht u niet alleen van *wijn en sterke drank te drinken,* maar ook van *iets onreins te eten,* of iets dat van de wijnstok komt. Zij, die wensen zich rein te bewaren, moeten zich verre houden van alles, dat naar zonde zweemt of er toe leiden kan. Toen zij zwanger was van een nazireër, moest zij *niets onreins eten*, zo moeten zij, in wie Christus een gestalte heeft verkregen, zich zorgvuldig *reinigen van alle besmettingen des vleses en des geestes* en niets doen, dat voor de nieuwe mens schadelijk kan wezen.

Richteren 13:15-23

Wij hebben hier een bericht:

I. Van hetgeen er bij dit onderhoud tussen de engel des Heeren en Manoach nog verder voorviel. Het was in vriendelijkheid voor hem dat het, zolang de engel bij hem was, verborgen voor hem bleef, dat het een engel was, want indien hij het had geweten, dan zou hem dit zo verschrikt hebben, dat hij niet zo vrij met hem had durven spreken als hij gedaan heeft, vers 16. *Manoach wist niet dat het een engel des Heeren was.* Zo was Christus in de wereld, en de wereld heeft Hem niet gekend Voorwaar, Gij zijt een God, die U verborgen houdt. Wij zouden het gezicht op de onomsluierde heerlijkheid Gods niet kunnen dragen. God besloten hebbende om tot ons te spreken door mensen gelijk wij zelf zijn, door profeten en leraren, zo was het, dat zelfs als Hij sprak door Zijn engelen of door Zijn Zoon, deze verschenen zijn in de gedaante van mensen, en dat zij slechts voor mannen Gods werden gehouden.

1. Deze engel nu weigerde het onthaal aan te nemen, en beval hem het in een offer te veranderen. Verlangend enig teken van eerbied en dankbaarheid te bewijzen aan deze eerbiedwaardige vreemdeling, die hem zo'n blijde tijding had gebracht, verzoekt Manoach hem enige verversingen met hem te willen gebruiken, vers 15. "Wij zullen spoedig *een geitebokje voor uw aangezicht bereiden."* Zij, die de boodschap welkom heten, zullen vriendelijk wezen voor de boodschappers, om diens wille, die hen gezonden heeft, 1 Thessalonicenzen 5:13 h. Maar de engel zei hem, vers 16, dat hij *van zijn brood niet zou eten,* evenmin als hij Gideons brood heeft willen eten, maar evenals toen aan Gideon, gebood hij hem het aan God te offeren, Hoofdstuk 6:20, 21. Engelen hebben geen behoefte aan spijs of drank, hun spijs en drank is God te verheerlijken, zoals dit ook Christus' spijs en drank geweest is Johannes 4:34. h En enigermate doen wij de wil van God, zoals zij hem doen, indien wij, hoewel wij niet zonder spijs en drank kunnen leven, eten en drinken ter ere Gods, en aldus zelfs onze gewone maaltijden in offeranden aan God verkeren.

2. De engel weigerde hem zijn naam te zeggen, en wilde dus zijn nieuwsgierigheid in zover niet bevredigen. Manoach wenste zijn naam te kennen, vers 17, en te weten van welke stam hij was, niet alsof hij aan de waarheid van zijn boodschap twijfelde, maar opdat zij hem een tegenbezoek konden brengen, en beter bekend met hem konden worden. Het is goed om onze bekendheid met Godvruchtige mensen en goede leraren te onderhouden, ten einde er geestelijk nut en voordeel van te hebben. En hij heeft nog een ander doel, *"opdat wij u vereren, wanneer uw woord zal komen,* u zullen vereren als een waar profeet, en anderen zullen aanraden om zich tot u te wenden voor Goddelijk onderricht, het kind, dat geboren zal worden naar uw naam zullen noemen, om u aldus eer aan te doen, of opdat wij u een geschenk kunnen zenden, en aldus hem eren, die God geëerd heeft." Maar de engel wijst zijn verzoek af, met ietwat van een bestraffing wegens zijn nieuwsgierigheid, vers 18, *Waarom vraagt gij dus naar mijn naam?* Jakob zelf heeft deze gunst niet kunnen verkrijgen, Genesis 32:29. Wij ontvangen niet wat wij vragen, als wij niet weten wat wij vragen. Manoachs verzoek was eerlijk bedoeld, maar toch werd het afgewezen. God heeft aan Mozes Zijn naam gezegd, Exodus 3:13, 14, omdat er een bijzondere reden was, waarom hij hem moest kennen, maar hier bestond die reden niet. Het onderricht, waarom Manoach verzocht, voor het vervullen van zijn plicht, werd hem geredelijk gegeven, vers 12, 13, maar wat hij vroeg ter bevrediging van zijn nieuwsgierigheid, werd hem geweigerd. God heeft ons in Zijn woord volledige instructies gegeven ten opzichte van onze plicht, maar Hij heeft nooit bedoeld om op alle vragen van

hen, die zich graag aan bespiegelingen overgeven, te antwoorden. Hij geeft hem een reden voor zijn weigering: "hij is verborgen", vers 18. De namen van de engelen waren toen nog niet geopenbaard, ten einde hun vergoding te voorkomen. Na de ballingschap, toen de kerk genezen was van afgoderij, hebben engelen zich bij hun naam bekend gemaakt aan Daniël: Michaël en Gabriël, en aan Zacharias heeft de engel, zonder er naar gevraagd te zijn, zijn naam genoemd, Lukas 1:19, "ik ben Gabriël." Maar hier is hij verborgen, of *wonderlijk,* te wonderlijk voor ons. Eén van Christus' namen is "Wonderlijk," Jesaja 9:5. Zijn naam was lang verborgen, maar door het Evangelie is hij bekend gemaakt: Jezus, een Zaligmaker. Manoach moest niet vragen, omdat hij niet meest weten. Er zijn verborgen dingen, die niet van onze zijn, ons niet toekomen te weten, en waaromtrent wij dus tevreden moeten zijn in het duister te blijven, zolang wij nog in deze wereld zijn. Daarom moeten wij ons nooit toegeven in een ijdele nieuwsgierigheid betreffende deze dingen Colossenzen 2:18. "Nescire veile quae Magister maximus docere non vult, eredita inscitia est-Gewillig onwetend te blijven omtrent die dingen, welke onze grote Meester weigert ons te leren, is tegelijk onwetend en wijs te zijn."

3. De engel was tegenwoordig bij hun offerande en nam haar aan, en bij het scheiden gaf hij hun te verstaan wie hij was. Hij had hun bevolen hun brandoffer de Heere te offeren, vers 16. Lof, aan God geofferd, is het kostelijkst onthaal voor engelen, zie Openbaring 22:9. *Aanbid God.* En daar Manoach zo goed en wettig een machtiging had, heeft hij, hoewel hij geen priester was en geen altaar had, zijn spijs in een spijsoffer veranderd, en *offerde het op de rotssteen de Heere,* vers 19, dat is: hij bracht het en legde het neer om geofferd te worden, "Heere, hier is het, doe er mee wat U behaagt." Zo moeten wij Gode ons hart brengen als levende offeranden, en ze aan de werking des Geestes onderwerpen. Alle dingen nu gereed zijnde:

a. *Heeft de engel wonderlijk gehandeld,* want Zijn naam was *Wonderlijk.* Waarschijnlijk was het wonder, dat hij deed, hetzelfde wat hij voor Gideon gedaan heeft, hij heeft vuur doen komen hetzij van boven uit de hemel, of van beneden uit de rotssteen, om het offer te verteren.

b. Hij voer op naar de hemel *in de vlam van het altaar* vers 20. Hieruit bleek dat hij niet, zoals zij dachten een gewoon mens was, maar een bode, die onmiddellijk van de hemel kwam, vandaar is hij gewis neergekomen, want daarheen is hij opgevaren, Johannes 3:13, 6:62. h Dit betekende Gods aanneming van het offer, en duidt aan wat het is, waaraan wij de aanneming van al onze offeranden verschuldigd zijn, namelijk aan het middelaarschap van de Engel van het verbond, die andere Engel, die veel reukwerk legt bij de gebeden van de heiligen en ze offert voor de troon, Openbaring 8:3. Het gebed is een opvaren van de ziel tot God. Maar het is Christus in het hart door het geloof, waardoor het een offer wordt ten lieflijke reuk, zonder Hem zijn onze diensten een walgelijke rook, maar in Hem zijn zij een welbehaaglijke vlam. Wij kunnen dit toepassen op Christus' offeren van zichzelf voor ons, Hij is opgevaren in de vlam van Zijn eigen offerande, want door Zijn eigen bloed is Hij eenmaal ingegaan in het heiligdom, Hebreeen 9:12. Tweemaal wordt gezegd, vers 19, 20, dat *Manoach en zijn huisvrouw toezagen* terwijl de engel dit deed. Dit is een bewijs van het wonder, het feit, de zaak, was waar, want uit de mond van deze twee ooggetuigen is het bericht er van bevestigd. Al wat er gedaan werd in dit offeren, werd door de engel gedaan, zij hebben slechts toegezien, maar toen de engel opvoer ten hemel is ongetwijfeld hun hart met hem opgevaren in dankzegging voor de belofte, die vandaar gekomen is, en in de verwachting van de vervulling er van, die ook vandaar komen zal. Maar toen de engel opgevaren is, durfden zij niet, evenals zij, die getuigen waren van Christus' opvaren naar de hemel, staan blijven om op te zien naar de hemel,

maar in heilige vrees en eerbied vielen zij met hun aangezicht ter aarde. En nu *wisten zij dat het een engel was,* vers 21. Het was duidelijk dat het geen menselijk lichaam was dat zij daar zagen, daar het niet aan de aarde was gekluisterd, noch geschaad werd door vuur, maar opvoer, opvoer in een vlam, en daarom kwamen zij terecht tot de gevolgtrekking dat het een engel was, want Hij maakt Zijn engelen geesten en Zijn dienaren een vlam des vuurs. Maar hij is hun niet weer verschenen, het was voor een bijzondere gelegenheid, die nu voorbij was, dat hij was gezonden, niet om een voortdurende gemeenschap te vestigen zoals de profeten dit gedaan hebben. Zij moeten zich herinneren wat de engel hun gezegd heeft, het getrouw nakomen, maar niet verwachten meer te horen.

II. Wij hebben een bericht van de indruk die door dit visioen op Manoach en zijn huisvrouw was teweeggebracht. Terwijl de engel wonderlijk handelde, zagen zij toe en zeiden niets, (zo betaamt het ons, opmerkzaam Gods wonderwerken na te gaan, en te zwijgen voor Zijn aangezicht) maar toen hij was weggegaan, zijn werk volbracht hebbende, toen hadden zij tijd om hun opmerkingen te maken.

1. In Manoachs opmerkingen is *grote vrees,* vers 22. Hij had met grote verzekerdheid gesproken van de zoon, waarvan zij weldra de blijde ouders zullen zijn, vers 8, 12, en toch is hij nu in zo'n verwarring gebracht door de eigen zaak, die zijn geloof had moeten versterken en aanmoedigen, dat hij niets anders verwacht, dan dat zij beide terstond gedood zullen worden. Wij *zullen zeker sterven.* Het was de algemene volksmening onder de oude Joden, dat God, of ook wel een engel, te zien ogenblikkelijk sterven ten gevolge had, en dit denkbeeld kreeg voor het ogenblik geheel en al de overhand over zijn geloof, zoals dit ook met Gideon het geval was, Hoofdstuk 6:22.

2. In de opmerking van zijn vrouw is groot geloof, vers 23. Hier was het zwakkere vat de krachtiger gelovige, hetgeen wellicht de reden was, waarom de engel beide malen verkozen heeft aan de vrouw te verschijnen. Manoachs moed begon hem te ontzinken, maar zijn vrouw heeft, als zijn hulpe tegenover hem, hem bemoedigd. Twee zijn beter dan een, want indien de een zich aan mismoedigheid overgeeft, zal de ander hem opwekken. Echtgenoten moeten elkanders geloof en blijdschap steunen en aanmoedigen, zo dikwijls er zich de gelegenheid toe aanbiedt. Niemand zou beter kunnen redeneren dan Manoachs huisvrouw hier redeneert. Wij *zullen zeker sterven,* zei haar echtgenoot. "Neen," zegt zij, "dat behoeven wij niet te vrezen, laat ons toch niet datgene als tegen ons beschouwen, wat in werkelijkheid voor ons is. Wij zullen niet sterven, tenzij het God behaagt ons te doden, onze dood moet van Zijn hand komen en van Zijn welbehagen. Nu verbieden ons de tekenen van zijn welgevallen, die wij hebben ontvangen, te denken dat Hij ons verderf bedoelt. Had Hij goedgevonden ons te doden, Hij zou:

a. Ons offer niet hebben aangenomen, en ons Zijn welgevallen er in niet te kennen hebben gegeven, door het tot as te maken, Psalm 20:4. Het brandoffer was het rantsoen van ons leven, en het vuur, dat het heeft aangestoken, was een duidelijke aanwijzing, een duidelijk blijk, dat Zijn toorn van ons was afgewend. Het offer van de goddelozen is een gruwel, maar gij ziet dat het onze dit niet is.

b. Hij zou ons al deze dingen niet getoond hebben, deze vreemde, buitengewone gezichten, in deze tijd nu er geen of weinig openbare visioenen zijn, 1 Samuel 3:1, noch zou Hij ons deze grote en dierbare beloften gegeven hebben van een zoon, die een nazireër zijn zal, en een verlosser van Israël. Hij zou ons zulke dingen niet gezegd hebben, indien Hij ons had willen doden. Wij behoeven het verdorren niet te vrezen van die wortelen, uit welke zo'n spruit nog moet voortkomen. Hieruit

blijkt dat God de dood van de zondaren niet bedoelt, dat Hij het grote offer heeft aangenomen, dat Christus voor hun verlossing geofferd heeft, en hen op de weg gesteld heeft om Zijn gunst te verkrijgen, en hun op hun berouw en bekering daarvan verzekerd heeft. Indien Hij hen had willen doden, Hij zou dit niet gedaan hebben. En laat de goede Christenen, die in het woord en het gebed gemeenschap hebben gehad met God, aan wie Hij zich genadiglijk heeft geopenbaard, en die reden hebben te denken dat Hij hun werken heeft aangenomen, hieraan moed ontlenen ten dage van de wolk en van de donkerheid: "God zou voor mijn ziel niet gedaan hebben wat Hij gedaan heeft, indien Hij bedoeld had mij te verlaten en mij ten slotte te laten omkomen, want Zijn werk is volkomen, en Hij zal Zijn volk door geen schijn-gunstbewijzen misleiden." Leer te redeneren zoals Manoachs huisvrouw geredeneerd heeft: "Indien God bedoeld had mij te laten omkomen onder Zijn toorn, Hij zou mij zulke bijzondere tekenen van Zijn gunst niet getoond hebben." O, vrouw, groot is uw geloof.

Richteren 13:24-25

Hier is:

1. Simsons geboorte. De vrouw, die lang onvruchtbaar is geweest, baarde een zoon, overeenkomstig de belofte, want geen woord van God zal ter aarde vallen. Zou Hij het zeggen en niet doen? Zijn naam Simson is door sommigen afgeleid van *shemesh, de zon,* tot een verkleinwoord gemaakt, *sol exiguus-de zon in miniatuur,* misschien omdat hij evenals Mozes, geboren is om een verlosser te zijn, evenals deze was hij uitnemend schoon, zijn aangezicht schitterde als een kleine zon. Of wel, ter gedachtenis aan het blinkend gelaat van die man Gods, die hun de geboorte van die zoon had aangekondigd. Ofschoon zij zijn naam niet kenden, hebben zij hem toch aldus, nu hetgeen hij voorzegd had geschied was, eer aangedaan. Een kleine zon, omdat hij een geboren nazireër was, want de nazireërs waren "als robijnen en saffieren," Klaagliederen 4:7. En vanwege zijn grote kracht, de zon wordt vergeleken bij een *sterke man*. Psalm 19:5, waarom zou dan een sterk man niet vergeleken worden bij de zon, als zij uitgaat in haar kracht? Een kleine zon, omdat hij de heerlijkheid van en een licht voor zijn volk Israël is. Een type van Christus, de Zon van de gerechtigheid.

2. Zijn kindsheid. Hij nam meer dan gewoon toe in kracht en statuur, overtrof zeer ver in groei andere kinderen van zijn leeftijd, en hierin niet alleen, maar ook in andere opzichten, bleek het dat de Heere hem zegende, hem naar ziel en lichaam bekwaam maakte voor iets groots en buitengewoons. Kinderen van de belofte zullen de zegen verkrijgen.

3. Zijn jeugd. Toen hij een weinig opgegroeid was, *begon de Geest des Heeren hem te drijven,* vers 25. Dit was een bewijs dat de Heere hem zegende. Waar God Zijn zegen geeft, daar geeft Hij Zijn Geest, om voor de zegen bekwaam te maken. Diegenen zijn in waarheid gezegend, in wie de Geest van de genade tijdig begint te werken, reeds in de dagen van hun kindsheid. Als de Geest wordt uitgestort over ons zaad, dan zullen zij uitspruiten "als de wilgen aan de waterbeken," Jesaja 44:3, 4. De Geest Gods dreef Simson in het leger van Dan, dat is: in de algemene verzameling van de weerbare mannen van die stam, die waarschijnlijk een kamp gevormd hadden tussen Zora en Esthaol nabij de plaats waar hij woonde om de invallen van de Filistijnen te keer te gaan. Daar is Simson toen hij nog een kind was, onder hen verschenen, en heeft hij zich door zeer dappere daden onderscheiden, hen alle overtreffende in mannelijke lichaamsoefeningen en proeven van lichaamskracht, en waarschijnlijk heeft hij buitengewone ijver betoond tegen de vijanden van zijn land en meer liefde voor het algemene welzijn dan in een kind verwacht kon worden. De Geest des Heeren dreef hem *bij tijd en wijlen,* niet altijd, maar gelijk de wind blaast waarheen hij wil en wanneer hij wil, om te tonen dat hetgeen hij deed niet uit hemzelf was, want dan zou hij het op iederen tijd hebben kunnen doen. Sterke mensen achten dat zij door wijn zeer opgewekt worden, Psalm 78:65, maar Simson dronk geen wijn, en toch muntte hij uit in kracht en kloekmoedigheid, en in alles wat stoutmoedig en dapper was, want de Geest Gods dreef hem, en daarom: wordt niet dronken in wijn, maar wordt vervuld met de Geest, die komen zal tot hen, die matig en sober zijn.

HOOFDSTUK 14

1 En Simson ging af naar Thimnath, en gezien hebbende een vrouw te Thimnath, van de dochteren der Filistijnen,
2 Zo ging hij opwaarts, en gaf het zijn vader en zijn moeder te kennen, en zeide: Ik heb een vrouw gezien te Thimnath, van de dochteren der Filistijnen; nu dan, neem mij die tot een vrouw.
3 Maar zijn vader zeide tot hem, mitsgaders zijn moeder: Is er geen vrouw onder de dochteren uwer broeders, en onder al mijn volk, dat gij heengaat, om een vrouw te nemen van de Filistijnen, die onbesnedenen? En Simson zeide tot zijn vader: Neem mij die, want zij is bevallig in mijn ogen.
4 Zijn vader nu en zijn moeder wisten niet, dat dit van den HEERE was, dat hij gelegenheid zocht van de Filistijnen; want de Filistijnen heersten te dier tijd over Israel.
5 Alzo ging Simson, met zijn vader en zijn moeder, henen af naar Thimnath. Als zij nu kwamen tot aan de wijngaarden van Thimnath, ziet daar, een jonge leeuw, brullende hem tegemoet.
6 Toen werd de Geest des HEEREN vaardig over hem, dat hij hem van een scheurde, gelijk men een bokje van een scheurt, en er was niets in zijn hand; doch hij gaf zijn vader en zijn moeder niet te kennen, wat hij gedaan had.
7 En hij kwam af, en sprak tot de vrouw; en zij beviel in Simsons ogen.
8 En na sommige dagen kwam hij weder, om haar te nemen; toen week hij af, om het aas van den leeuw te bezien, en ziet, een bijenzwerm was in het lichaam van den leeuw, met honig.
9 En hij nam dien in zijn handen, en ging voort, al gaande en etende; en hij ging tot zijn vader en tot zijn moeder, en gaf hun daarvan, en zij aten; doch hij gaf hun niet te kennen, dat hij den honig uit het lichaam van den leeuw genomen had.
10 Als nu zijn vader afgekomen was tot die vrouw, zo maakte Simson aldaar een bruiloft, want alzo plachten de jongelingen te doen.
11 En het geschiedde, als zij hem zagen, zo namen zij dertig metgezellen, die bij hem zouden zijn.
12 Simson dan zeide tot hen: Ik zal nu ulieden een raadsel te raden geven; indien gij mij dat in de zeven dagen dezer bruiloft wel zult verklaren en uitvinden, zo zal ik ulieden geven dertig fijne lijnwaadsklederen, en dertig wisselklederen.
13 En indien gij het mij niet zult kunnen verklaren, zo zult gijlieden mij geven dertig fijne lijnwaadsklederen, en dertig wisselklederen. En zij zeiden tot hem: Geef uw raadsel te raden, en laat het ons horen.
14 En hij zeide tot hen: Spijze ging uit van den eter, en zoetigheid ging uit van den sterke. En zij konden dat raadsel in drie dagen niet verklaren.
15 Daarna geschiedde het op den zevenden dag, dat zij tot de huisvrouw van Simson zeiden: Overreed uw man, dat hij ons dat raadsel verklare, opdat wij niet misschien u, en het huis uws vaders, met vuur verbranden. Hebt gijlieden ons genodigd, om het onze te bezitten; is het zo niet?
16 En Simsons huisvrouw weende voor hem en zeide: Gij haat mij maar, en hebt mij niet lief; gij hebt den kinderen mijns volks een raadsel te raden gegeven, en hebt het mij niet verklaard. En hij zeide tot haar: Zie, ik heb het mijn vader en mijn moeder niet verklaard, zou ik het u dan verklaren?
17 En zij weende voor hem, op den zevenden der dagen in dewelke zij deze bruiloft hadden; zo geschiedde het op den zevenden dag, dat hij het haar verklaarde, want zij perste hem; en zij verklaarde dat raadsel den kinderen haars volks.
18 Toen zeiden de mannen der stad tot hem, op den zevenden dag, eer de zon onderging: Wat is zoeter dan honig? en wat is sterker dan een leeuw? En hij zeide tot hen: Zo gij met mijn kalf niet hadt geploegd, gij zoudt mijn raadsel niet hebben uitgevonden.

19 Toen werd de Geest des HEEREN vaardig over hem, en hij ging af naar de Askelonieten, en sloeg van hen dertig man; en hij nam hun gewaad, en gaf de wisselklederen aan degenen, die dat raadsel verklaard hadden. Doch zijn toorn ontstak, en hij ging op in zijns vaders huis.
20 En de huisvrouw van Simson werd zijns metgezels, die hem vergezelschapt had.

Het denkbeeld, dat dit hoofdstuk ons geeft van Simson, is niet wat men verwacht zou hebben van iemand, die door de bijzondere aanwijzing van de hemel een nazireër Gods en een verlosser van Israël was, en toch is hij beide in werkelijkheid geweest. Hier is:

I. Simsons dingen naar de hand van een dochter van de Filistijnen, en zijn huwelijk met haar, vers 1-5, 7, 8 ,.

II. Zijn verslaan van een leeuw, en de prijs, die hij in zijn dood lichaam vond vers 5, 6, 8, 9

III. Simsons raadsel aan zijn metgezellen opgegeven, vers 10-14, en opgelost door het verraad van zijn vrouw, vers 15-18.

IV. De gelegenheid welke hij hierdoor kreeg, om dertig Filistijnen te doden, vers 19, en zijn nieuwe verbintenis te verbreken, vers 20.

Richteren 14:1-9

I. Onder de buitengewone leiding van Gods voorzienigheid zoekt Simson een aanleiding om met de Filistijnen te twisten, door in verwantschap met hen te komen. Een vreemde methode, maar Simson zelf was een raadsel een paradox van een man, die deed wat werkelijk groot en goed was, door middelen, die schijnbaar zwak en slecht waren, omdat hij bestemd was, niet om een voorbeeld voor ons te zijn (wij moeten wandelen naar wet en regel, niet naar voorbeelden) maar om een type te zijn van Hem, die, hoewel Hij geen zonde gekend heeft, zonde voor ons gemaakt is en verschenen is in gelijkheid van het zondige vlees ten einde de zonde in het vlees te veroordelen en teniet te doen.

1. Als wij de onderhandelingen over Simsons huwelijk als een gewoon geval beschouwen kunnen wij opmerken:

a. Dat het een zwakheid en dwaasheid van hem was om zijn genegenheid te vestigen op een dochter van de Filistijnen, de zaak scheen zeer onbetamelijk. Zal een man, die niet slechts een Israëliet is maar een nazireër, toegewijd aan God, begeren één te worden met een aanbidster van Dagon? Zal een man, die gestempeld is als een vurig beminnaar van zijn vaderland, een huwelijk aangaan met een vrouw, die tot de gezworen vijanden er van behoort? Hij zag deze vrouw, vers 1, en zij *was bevallig in zijn ogen,* vers 3. Het blijkt niet dat hij reden had om haar hetzij voor verstandig of deugdzaam te houden of dat zij op enigerlei wijze een hulpe kon zijn als tegenover hem, maar hij zag iets in haar gelaat, dat naar zijn smaak was, en daarom kon hij niet tevreden wezen, of zij moest zijn vrouw worden. Hij, die zich in de keus van een huisvrouw alleen laat leiden door zijn oog, en zich laat beheersen door zijn verbeelding zal het zichzelf te danken hebben indien hij later een Filistijnse in zijn armen houdt.

b. Toch was het wijs en goed van hem gehandeld, om zelf geen stap bij haar te doen om haar te verkrijgen, voordat hij zijn ouders bekend had gemaakt met de zaak. Hij deelde het hun mede, en verzocht hun *haar tot een vrouw voor hem te nemen,* vers 2. Hierin is hij een voorbeeld voor alle kinderen, in overeenstemming met de wet van het vijfde gebod. Kinderen behoren niet te huwen, geen stap te doen om tot een huwelijk te komen, zonder de raad en de toestemming van hun ouders, die dit wèl doen, zegt bisschop Hall, beroven zich van hun kindschap, en stellen hartstocht in de plaats van natuurlijke genegenheid. Ouders hebben een eigendomsrecht op hun kinderen, als zijnde een deel van henzelf. In het huwelijk wordt dit recht van eigendom overgedragen, want aldus luidt de wet voor deze betrekking, dat een man zijn vader en zijn moeder zal verlaten, en zijn vrouw aankleven, daarom is het niet slechts zeer onvriendelijk en ondankbaar, maar zeer onrechtvaardig, om dit eigendomsrecht te vervreemden zonder hun toestemming. Die zijn vader of zijn moeder berooft, zich aan hen ontsteelt, die hun nader en dierbaar is dan hun bezittingen, en zegt: het is geen overtreding, die is van de verdervende man een gezel, Spreuken 28:24.

c. Zijn ouders hebben wel gedaan met hem af te raden om aldus een ander juk aan te trekken met de ongelovigen. Laat hen, die de Godsdienst belijden, maar naar verwantschap haken met de onheiligen, een huwelijk aangaande met iemand uit een gezin, waarin, naar zij reden hebben te denken, de vreze Gods noch de aanbidding Gods is, luisteren naar de redenering van Simsons ouders, en haar toepassen op zichzelf: *"Is er geen vrouw onder de dochteren van uw broederen,* of, zo er geen is van onze eigen stam, *geen onder mijn volk,* geen Israëlietische, die u behagen kan, of die gij uw genegenheid waardig kunt achten, dat gij een vrouw van de Filistijnen moet huwen? In

de oude wereld hebben Gods zonen zichzelf en hun geslacht verdorven en ten ondergang gebracht, en met hen geheel die waarlijk oorspronkelijke kerk, door te huwen met de dochteren van de mensen, Genesis 6:2. God had aan het volk van Israël verboden om huwelijken aan te gaan met hen, die tot aan de vloek gewijde volken behoorden, en tot deze behoorden de Filistijnen, Deuteronomium 7:.3.

d. Indien er geen bijzondere reden voor geweest was, dan zou het zeker onvoegzaam in hem geweest zijn om op zijn keus aan te dringen, en in hen, om er ten slotte in toe te stemmen. Maar hun liefdevol toegeven, hun zich schikken naar zijn genegenheid, kan als een beeld beschouwd worden voor ouders, om niet op onredelijke wijze de keus van hun kinderen tegen te staan, hun toestemming niet te weigeren, inzonderheid niet aan hen, die plichtmatig en intijds er om gevraagd hebben, indien zij er geen gegronde reden voor hebben. Gelijk kinderen hun ouders gehoorzaam moeten zijn in de Heere, zo moeten ouders hun kinderen niet tergen opdat zij niet moedeloos worden. In zijn onderworpenheid aan zijn ouders, hun toestemming vragende, en niet handelende voordat hij haar verkregen had, was deze nazireër niet slechts een voorbeeld voor alle kinderen, maar ook een type van het heilig kind Jezus, die met Zijn ouders afging naar Nazareth (vanwaar Hij een Nazarener genoemd werd) en hun onderdanig was, Lukas 2:51.

2. Maar dit huwelijksverdrag wordt uitdrukkelijk gezegd *van de Heere* te zijn, vers 4. Niet slechts heeft God het later zo geleid en bestuurd, dat het Zijn doeleinden tegen de Filistijnen heeft gediend, maar Hij heeft het in Simsons hart gegeven om deze keus te doen opdat hij *gelegenheid zocht van de Filistijnen.* Het was op zichzelf geen kwaad, dat hij een Filistijnse vrouw huwde. Het was verboden vanwege het gevaar van geschaad te worden door afgodendienaars, daar er nu niet alleen geen gevaar van die aard was, maar een gewenste gelegenheid geboden werd om hun die schade te veroorzaken, die goede dienst zou bewijzen aan Israël, kon hem zeer goed vrijstelling van de wet verleend worden. In hoofdstuk 13:25 was gezegd, dat *de Geest van de Heere hem bij tijd en wijlen begon te drijven,* en wij hebben reden te denken dat hij zelf bemerkte, dat die Geest hem dreef, toen hij die keuze deed, en dat hij anders toegegeven zou hebben aan de wens van zijn ouders, die hem dit huwelijk afraden, en dat zij ook ten slotte hun toestemming niet gegeven zouden hebben, indien hij hen er niet van overtuigd had, dat het *van de Heere was.* Dit zou hem in bekendheid brengen met de Filistijnen, hem omgang met hen bezorgen, en hierdoor zou hij zodanige gelegenheid krijgen om hen te kwellen, als hem anders niet geboden zou worden. Het schijnt dat de wijze, waarop de Filistijnen Israël verdrukten, niet was door grote legers maar door de geheime invallen van hun reuzen en kleine benden van plunderaars, op diezelfde wijze moest Simson dus met hen handelen. Laat hem door zijn huwelijk slechts toegang onder hen verkrijgen, en hij zal hun *tot een prikkel worden in hun zijde.* Daar Jezus Christus ons moest verlossen van de tegenwoordige boze wereld, en er de vorst van moest uitwerpen, heeft Hij haar zelf bezocht, hoewel zij vol was van besmetting en vijandschap, en, door een lichaam aan te nemen, heeft Hij er zich in zekere zin aan verwant, opdat Hij onze geestelijke vijanden zou verderven, en Zijn arm ons heil en verlossing zou werken.

II. Door een bijzondere leiding van Gods voorzienigheid wordt Simson opgewekt en aangemoedigd om de Filistijnen aan te vallen. Daar dit de dienst was, waartoe hij door God was bestemd, heeft Hij, toen Hij hem er toe riep, hem door twee voorvallen er toe instaat gesteld.

1. Door hem op een reis naar Thimnath de kracht te geven, om *een leeuw te doden* vers 5, 6. Velen weigeren de dienst, die zij zouden kunnen doen, omdat zij *zich niet bewust zijn van hun kracht.* God laat aan Simson weten wat hij *in de kracht van de Geest van de Heere zou* kunnen doen, opdat hij nooit bevreesd zou zijn om zelfs de grootste moeilijkheden onder de ogen te zien. David die het verderf van de Filistijnen moest voltooien moest zijn kracht eerst *aan een leeuw en een beer* beproeven, waaruit hij dan kon afleiden wat wij veronderstellen, dat ook Simson er uit afgeleid heeft, dat de onbesneden Filistijnen gelijk een van die zullen zijn, 1 Samuel 17:36..

a Simsons ontmoeting van de leeuw was gevaarlijk. Het was een jonge leeuw, een van de meest woeste soort, die hem aanviel, brullende naar zijn prooi, en zijn oog inzonderheid op hem richtende, hij was *brullende hem tegemoet.* Hij was geheel alleen in de wijngaarden, waarheen hij van zijn vader en moeder was afgedwaald, (die op de grote weg waren gebleven) waarschijnlijk om druiven te eten. Kinderen bedenken niet hoe zij zich blootstellen aan de briesenden leeuw, die hen zoekt te verslinden, als zij uit dwaze zucht naar vrijheid wegdwalen van onder het oog en de bescherming van hun voorzichtige, vrome ouders. En jonge lieden bedenken ook niet welke leeuwen er in de wijngaarden schuilen, de wijngaarden van rode wijnen, even gevaarlijk als adders onder het groene gras. Had Simson die leeuw ontmoet op de weg, hij zou meer reden hebben gehad om beide van God en de mensen hulp te verwachten, dan hier in deze eenzame, afgelegen wijngaarden. Maar er was een bijzondere leiding van Gods voorzienigheid in, en, hoe gevaarlijker de ontmoeting was:

b. Hoe heerlijker de overwinning is geweest. Zij werd zonder enige moeite verkregen, hij wurgde de leeuw en scheurde zijn keel even gemakkelijk als hij het een geitebokje zou gedaan hebben, maar toch zonder enig werktuig, niet slechts had hij geen zwaard of boog, maar niet eens een stok of een mes, *er was niets in zijn hand.* Christus is de briesenden leeuw aangevallen bij het begin van Zijn openbare bediening, en heeft hem overwonnen, Mattheus 4:1 en verv, en daarna heeft Hij de overheden en machten uitgetogen en *in Hemzelf* over hen getriomfeerd, zoals sommigen die tekst, Coloss. 2:15, lezen, door generlei werktuig. *Hij is verhoogd in Zijn sterkte.* Hetgeen zeer veel bijdroeg tot de glorie van Simsons overwinning over de leeuw, was dat, toen hij die heldendaad had verricht, hij er niet op snoefde, ja niet eens *aan zijn vader en moeder te kennen gaf* wat hij gedaan had, menigeen zou het spoedig door het gehele land bekend gemaakt hebben. Bescheidenheid en nederigheid vormen de schitterendste kroon voor grote heldendaden.

2. Door hem op de volgende reis te voorzien van honing uit het lichaam van de leeuw, vers 8, 9. Toen hij de volgende maal afkwam, om zijn bruiloft te gaan vieren, en zijn ouders hem vergezelden, had hij de nieuwsgierigheid om zich ter zijde af te wenden naar de wijngaard, waar hij de leeuw gedood had, misschien wel om door het zien van deze plaats, bewogen te worden door de zegen van die grote uitredding, en er Gode plechtige dankzegging voor te brengen. Het is goed om ons aldus Gods vroegere gunstbewijzen te herinneren. Daar vond hij nu het dode lichaam van de leeuw, de roofvogels of andere roofdieren hadden er waarschijnlijk het vlees van gegeten, en in het geraamte had een zwerm bijen een honigraat gemaakt en met honing gevuld, honing was een van de voornaamste voortbrengselen van Kanaän, er was daar zo'n overvloed van, dat van het land gezegd werd *overvloeiende te zijn van melk en honing.* Simson, die meer dan wie het ook zij recht had op die honigraat, grijpt hem met zijn handen. Dit veronderstelt een ontmoeting of botsing met de bijen, maar hij, die de klauwen van de leeuw niet vreesde, had geen reden om voor *haar* angels bevreesd te zijn. Evenals hij door zijn overwinning over de leeuw aangemoedigd was om de reuzen van de Filistijnen tegen te treden als er gelegenheid voor was, in weerwil van hun sterkte en

woestheid, zo werd hem door zijn verdrijven van de bijen geleerd niet te vrezen voor de menigte van de Filistijnen, al "zouden zij hem omringen als bijen, zal hij hen toch in de naam van de Heere neerslaan," Psalm 118:12. Van de honing, die hij hier vond:

a. At hij zelf, niets ondervragende om des gewetens wil, want het dode gebeente van een onrein dier bracht niet, zoals het dode lichaam van een mens, ceremoniele onreinheid mede. Johannes de Doper, de nazireër van het Nieuwe Testament, leefde van wilde honing.

b. Gaf hij aan zijn ouders, en zij aten er van, hij heeft niet alles zelf opgegeten. "Hebt gij honing gevonden, eet dat u genoeg is, en niet meer," Spreuken 25:16. Hij liet zijn ouders met hem delen. Kinderen behoren hun oudere wedervergelding te doen met de vruchten van hun eigen vlijt, en aldus in hun eigen huis Godzaligheid oefenen 1 Timotheus 5:4. Laat hen, die door de genade Gods zelf lieflijkheid hebben gevonden in de Godsdienst, hun ervaring mededelen aan hun vrienden en betrekkingen, en hen uitnodigen om er met hen in te komen deren. Hij zei aan zijn ouders niet vanwaar hij deze honing had, uit vrees dat zij er dan uit gewetensbezwaar niet van zouden willen eten. Bisschop Hall merkt hier op dat diegenen minder wijs en meer nauwgezet zijn dan Simson die Gods gaven weigeren te gebruiken, omdat zij ze in slechte vaten vinden. Honing is nog honing, al is hij ook in een dode leeuw. Onze Heere Jezus Satan, die briesenden leeuw, overwonnen hebbende, vinden de gelovigen honing in het dode lichaam, overvloedige kracht en verzadiging uit die overwinning, genoeg voor henzelf en voor al hun vrienden.

Richteren 14:10-20

Wij hebben hier een bericht van Simsons bruiloft, en de gelegenheid, die hij er door kreeg om slaags te raken met de Filistijnen.

1. Simson gedroeg zich naar de gewoonte van het land door een feest aan te richten voor zijn bruiloft, dat zeven dagen aanhield, vers 10. Hoewel hij een nazireër was wilde hij toch voor een zaak van die aard niet zonderling schijnen, maar deed *zoals de jongelingen plachten te doen* bij zulke gelegenheden. Het behoort niet tot de Godsdienst om ons aan te kanten tegen de onschuldige gewoonten van de plaats, waarin wij wonen, ja meer, het is een versmaadheid voor de Godsdienst indien zij, die hem belijden, rechtmatige aanleiding geven aan anderen, om hen gierig, gluiperig en enghartig te noemen. Een goed man moet er naar streven om zich, in de besten zin van hte woord, een goed metgezel te tonen.

II. De bloedverwanten van zijn vrouw bewezen hem de gewone beleefdheid van de plaats bij deze gelegenheid, en brachten dertig jongelingen tot hem om hem gedurende het feest gezelschap te houden, en hem als bruidsjonkers te dienen. Als zij hem zagen, vers 11, zagen welk een schoon man hij was, en hoe bevallig en vernuftig een voorkomen hij had, brachten zij deze jongelingen tot hem om hem eer te bewijzen en van zijn omgang te profiteren, terwijl hij onder hen verbleef. Of liever, als zij hem zagen, zagen welk een sterk, kloek man hij was, brachten zij deze tot hem, schijnbaar om zijn metgezellen te zijn, maar in werkelijkheid om een wacht bij hem te wezen en hem te bespieden. Zij waren reeds naijverig genoeg op hem, maar zij zouden het nog meer geweest zijn, indien zij van zijn overwinning over de leeuw geweten hadden, die hij dus zorgvuldig voor hen verborgen hield. In de gunsten van de Filistijnen is dikwijls de een of andere boze bedoeling verborgen.

III. Om het gezelschap te onderhouden, stelt Simson hun een raadsel voor en gaat een weddenschap met hen aan, dat *zij* het in geen zeven dagen kunnen raden, vers 12-14. Het schijnt een aloud gebruik te zijn geweest, om bij zulke gelegenheden, als vrienden bij elkaar waren op onschuldige wijze vrolijk onder elkaar te zijn, en niet al de tijd in vervelend eten en drinken door te brengen, zoals bisschop Patrick het uitdrukt, of in een andere bevrediging van de zinnen, zoals muziek en dans of toneelvoorstellingen, maar vragen voor te stellen, waardoor verstand en vernuft op de proef gesteld en geoefend werden. Dit betaamt aan mannen wijze mannen, die prijs stellen op verstand en wetenschap, maar zeer ongelijk hieraan zijn de schandelijke en erger dan dierlijke feestvieringen van deze ontaarden tijd, waarbij slechts de beker rondgaat en zogenaamd op de gezondheid gedronken wordt totdat het verstand verdronken is en de wijsheid verdwijnt.

1. Simsons raadsel was van zijn eigen vinding, want het was zijn eigen heldendaad, die er het onderwerp van was. *Spijze ging uit van de eter, en zoetigheid ging uit van de sterke.* Los mijn raadsel op, wat is er de betekenis van? Roofdieren leveren geen spijs op voor de mens, en toch kwam er voedsel uit de verslinder, en dieren, die sterk zijn, terwijl zij nog leven, zullen gewoonlijk sterk rieken en op allerlei wijze walgelijk zijn als zij dood zijn zoals dit met paarden het geval is, en toch *uit de sterke* of *uit de bittere,* zoals de Syrische en Arabische overzettingen luiden, kwam *zoetigheid.* Als zij nu slechts zoveel verstand hadden om te bedenken welke eter de sterkste en welke spijs het zoetst is, zij zouden het raadsel uitgevonden hebben, en noch leeuwen noch honing waren vreemd aan hun land, zodat de gedachte er aan wèl bij hen kon opkomen. De oplossing van het raadsel zou hem gelegenheid hebben gegeven om hen te vermaken met het verhaal van het

voorval, dat er de aanleiding toe was. Dit raadsel is toepasselijk op velen van de methoden van de Goddelijke voorzienigheid en genade. Als God door Zijn besturende voorzienigheid uit kwaad goed doet voortkomen voor Zijn kerk en Zijn volk, als hetgeen hun ondergang dreigde, tot hun voordele blijkt te zijn, als hun vijanden hun dienstbaar worden gemaakt, en de grimmigheid van de mensen God loffelijk maakt, dan komt *spijs uit de eter, en zoetigheid uit de sterke.* Zie Filipp. 1:12.

2. Zijn weddenschap was hoger voor hem dan voor hen, daar hij alleen was tegenover dertig. Die weddenschap was niet op Gods voorzienigheid. of op de kansen van dobbelsteen of kaart, maar op hun vernuft, en was dus slechts een eervolle beloning voor verstand en vernuft en een schande voor domheid.

IV. Toen zijn metgezellen het raadsel niet konden verklaren, dwongen zij zijn vrouw om de uitlegging er van uit hem te verkrijgen, vers 15. Of zij nu wezenlijk beperkt van verstand waren, of toen slechts onder een bijzondere verblindheid waren, vreemd is het dat in al die tijd geen van de dertig op zo eenvoudig een zaak kon komen als: Wat is *zoeter dan honing, en wat is sterker dan een leeuw?* In vernuft, zowel als in zeden en manieren, schijnen zij barbaars te zijn geweest, voorzeker was het barbaars van hen om de bruid te dreigen, dat zij *haar en haars vaders huis* met *vuur zouden verbranden* als zij geen pogingen aanwendde bij de bruidegom om de oplossing uit hem te krijgen. Kon er iets meer dom en onmenselijk zijn? Het was laag genoeg om scherts tot ernst te maken, en zij waren een beschaafden omgang onwaardig, die, om hun onwetendheid niet te bekennen en zo klein een weddenschap niet te verliezen, de toevlucht wilden nemen tot geweld, en het zou toch ook hun eer niet gered hebben om de oplossing van het raadsel te geven, als hun die oplossing eerst was meegedeeld. En nog schandelijker was het om Simsons huisvrouw aan te zetten om haar eigen man te verraden, en te eisen dat zij meer zou geven om hen dan om hem. Nu zij gehuwd was, moest zij *haar volk vergeten.* Maar het onmenselijkst van alles was te dreigen, dat, zo zij niet bij haar man kon overmogen, zij haar en al haar bloedverwanten met vuur zouden verbranden, en dat alles uit vrees, dat zij ieder de waarde zouden verliezen van een lijnwaadskleed en een wisselkleed. *Hebt gijlieden ons genodigd* om *het onze te bezitten?* Diegenen moeten geen weddenschap aangaan, die niet met meer kalmte kunnen verliezen dan dezen.

V. Door onredelijk aandringen verkrijgt zijn vrouw de sleutel van het raadsel van hem. Het was op *de zevende dag,* dat is: de zevende dag van de week, (zoals Dr. Lightfoot gist) maar op de vierden van het feest, dat zij aanzoek bij haar deden, om haar man te verlokken, vers 15, en zij deed het:

1. Met veel list en beleid, vers 16, voorgevende niet te geloven dat hij haar liefhad tenzij hij haar hierin ter wille was. Zij wist, dat hij het niet kon dragen, dat zij twijfelde aan zijn liefde, zo er dus iets was, dat een werking op hem kon doen, dan was dit het. *Gij haat mij maar, en hebt mij niet lief,* indien gij mij dit weigert, terwijl hij veel meer reden had te zeggen: "Gij *haat mij maar, en hebt mij niet lief,* indien gij er nog verder op aandringt." En opdat zij dit niet als een proef of bewijs van zijn genegenheid zou houden, verzekert hij haar, dat hij het aan zijn eigen ouders niet heeft gezegd, niettegenstaande het vertrouwen, dat hij in hen stelde. Als dit nu niet helpt, dan zal zij het met de krachtige welsprekendheid van tranen beproeven, zij *weende voor hem op de zevende van de dagen waarop zij deze bruiloft hadden,* liever de vrolijkheid bedervende, dat de tranen van de bruid ongetwijfeld doen zouden, dan haar doel niet te bereiken en haar landgenoten te verplichten, vers 17.

2. Met groot succes. Haar aanhoudend dringen moede zijnde, zei hij haar wat de betekenis was van het raadsel, en hoewel zij naar wij kunnen veronderstellen geheimhouding beloofde, hem verzekerde dat, zo hij het haar slechts mededeelde, zij het aan niemand zeggen zou, heeft zij het toch terstond *de kinderen van haar volk verklaard.* Hij kon ook niets beters verwachten van een Filistijnse vrouw, inzonderheid als de belangen van haar volk er ook maar in het minst mee gemoeid waren. Zie Micha 7:5, 6. Het raadsel wordt ten slotte ontraadseld, vers 18. *Wat is zoeter dan honing,* of een betere spijze? Spreuken 24:13. *Wat is sterker dan een leeuw,* of een groter verslinder? Simson erkent grootmoedig dat zij de weddenschap gewonnen hebben, hoewel hij gegronde reden had om het te betwisten, omdat zij het raadsel niet verklaard hadden, zoals de overeenkomst was, vers 12, maar het hun verklaard was. Maar hij vond slechts goed hun dit te zeggen: *Zo gij met mijn kalf niet hadt geploegd,* geen gebruik hadt gemaakt van uw invloed op mijn vrouw *gij zoudt mijn raadsel niet hebben uitgevonden.* Satan zou ons in zijn verzoekingen het kwaad niet kunnen doen, dat hij ons doet, indien hij niet ploegde met het kalf van onze eigen verdorven natuur.

Vl. Simson betaalt zijn weddenschap aan deze Filistijnen met de roof van anderen van hun landgenoten, vers 19. Hij nam deze gelegenheid waar om met de Filistijnen te twisten, ging af naar Askelon, een van hun steden, waar, naar hij wist een groot feest gevierd werd omtrent deze tijd, waarop velen samenkwamen uit wie hij dertig man uitkoos, hen versloeg hun klederen nam, en ze gaf aan hen, die het raadsel verklaard hadden. Zodat, bij het opmaken van de balans, de Filistijnen de verliezers waren, want een van de levens, die zij verloren, was al de klederen waard, die zij hadden gewonnen. *De Geest van de Heere werd vaardig over hem,* zowel om hem te machtigen als om hem bekwaam te maken dit te doen.

Eindelijk. Dit blijkt een goede gelegenheid om Simson los te maken van zijn nieuwe verwanten. Hij zag hoe zijn metgezellen hem hebben bedrogen, en hoe zijn vrouw hem had verraden, en daarom *ontstak zijn toorn,* vers 19. Beter in toorn te zijn ontstoken tegen de Filistijnen, dan hen te beminnen, als wij ons met hen verenigen, dan zijn wij het meest in gevaar om door hen verstrikt te worden. En deze slechte behandeling onder hen ondervonden hebbende, *ging hij op naar zijns vaders huis.* Het zou goed voor ons zijn, indien de onvriendelijkheid die wij ervaren van de wereld, en onze teleurstelling in haar, die goede uitwerking op ons had, dat het ons uitdrijft om door geloof en gebed terug te keren naar het huis van onze hemelse Vader, om daar te rusten. De ongemakken, die wij op onze weg ontmoeten, moeten ons ons thuis doen liefhebben en doen verlangen om er te zijn. Niet zodra was hij heengegaan, of zijn vrouw werd aan een ander gegeven, vers 20. Inplaats van hem om vergeving te vragen voor het kwaad, dat zij hem gedaan had, toen hij er haar zijn rechtmatigen toorn over te kennen gaf, door zich slechts voor een tijd van haar te onttrekken, huwt zij terstond hem, die de voornaamste van zijn gasten is geweest, de vriend van de bruidegom, die zij misschien maar al te liefhad en maar al te graag wilde verplichten, toen zij haar echtgenoot er toe bracht om haar het raadsel te verklaren. Zie hoe weinig er op de mens te vertrouwen is, als diegene onze vijanden blijken te zijn, die wij als vrienden hebben behandeld.

HOOFDSTUK 15

1 En het geschiedde na sommige dagen, in de dagen van den tarweoogst, dat Simson zijn huisvrouw bezocht met een geitenbokje, en hij zeide: Laat mij tot mijn huisvrouw ingaan in de kamer; maar haar vader liet hem niet toe in te gaan.
2 want haar vader zeide: Ik sprak zeker, dat gij haar ganselijk haattet, zo heb ik haar aan uw metgezel gegeven. Is niet haar kleinste zuster schoner dan zij? Laat ze u toch zijn in de plaats van haar.
3 Toen zeide Simson tot henlieden: Ik ben ditmaal onschuldig van de Filistijnen, wanneer ik aan hen kwaad doe.
4 En Simson ging heen, en ving driehonderd vossen; en hij nam fakkelen, en keerde staart aan staart, en deed een fakkel tussen twee staarten in het midden.
5 En hij stak de fakkelen aan met vuur, en liet ze lopen in het staande koren der Filistijnen; en hij stak in brand zowel de korenhopen als het staande koren, zelfs tot de wijngaarden en olijfbomen toe.
6 Toen zeiden de Filistijnen: Wie heeft dit gedaan? En men zeide: Simson, de schoonzoon van den Thimniet, omdat hij zijn huisvrouw heeft genomen, en heeft haar aan zijn metgezel gegeven. Toen kwamen de Filistijnen op, en verbrandden haar en haar vader met vuur.
7 Toen zeide Simson tot hen: Zoudt gij alzo doen? Zeker, als ik mij aan u gewroken heb, zo zal ik daarna ophouden.
8 En hij sloeg hen, den schenkel en de heup, met een groten slag; en hij ging af, en woonde op de hoogte van de rots Etam.
9 Toen togen de Filistijnen op, en legerden zich tegen Juda, en breidden zich uit in Lechi.
10 En de mannen van Juda zeiden: Waarom zijt gijlieden tegen ons opgetogen? En zij zeiden: Wij zijn opgetogen om Simson te binden, om hem te doen, gelijk als hij ons gedaan heeft.
11 Toen kwamen drie duizend mannen af uit Juda tot het hol der rots Etam, en zeiden tot Simson: Wist gij niet, dat de Filistijnen over ons heersen? Waarom hebt gij ons dan dit gedaan? En hij zeide tot hen: Gelijk als zij mij gedaan hebben, alzo heb ik hunlieden gedaan.
12 En zij zeiden tot hem: Wij zijn afgekomen om u te binden, om u over te geven in de hand der Filistijnen. Toen zeide Simson tot hen: Zweert mij, dat gijlieden op mij niet zult aanvallen.
13 En zij spraken tot hem, zeggende: Neen, maar wij zullen u wel binden, en u in hunlieder hand overgeven; doch wij zullen u geenszins doden. En zij bonden hem met twee nieuwe touwen, en voerden hem op van de rots.
14 Als hij kwam tot Lechi, zo juichten de Filistijnen hem tegemoet; maar de Geest des HEEREN werd vaardig over hem; en de touwen, die aan zijn armen waren, werden als linnen draden, die van het vuur gebrand zijn, en zijn banden versmolten van zijn handen.
15 En hij vond een vochtig ezelskinnebakken, en hij strekte zijn hand uit, en nam het, en sloeg daarmede duizend man.
16 Toen zeide Simson: Met een ezelskinnebakken, een hoop, twee hopen, met een ezelskinnebakken heb ik duizend man geslagen.
17 En het geschiedde, als hij geeindigd had te spreken, zo wierp hij het kinnebakken uit zijn hand, en hij noemde dezelve plaats Ramath-lechi.
18 Als hem nu zeer dorstte, zo riep hij tot den HEERE, en zeide: Gij hebt door de hand van Uw knecht dit grote heil gegeven; zou ik dan nu van dorst sterven, en vallen in de hand dezer onbesnedenen?

19 Toen kloofde God de holle plaats, die in Lechi is, en er ging water uit van dezelve, en hij dronk. Toen kwam zijn geest weder, en hij werd levend. Daarom noemde hij haar naam: De fontein des aanroepers, die in Lechi is, tot op dezen dag.
20 En hij richtte Israel, in de dagen der Filistijnen, twintig jaren.

Toen Simson naar een verbintenis dong met de Filistijnen, heeft hij slechts gelegenheid van hen gezocht, Hoofdstuk 14:4. Nu hebben wij hier een verder bericht van de gelegenheden, die hij aangreep om hen te verzwakken en wraak aan hen te doen over Israëls twisten, niet over zijn eigen twist. Alles is hier verrassend. Indien iets ongelooflijk zou geacht worden, omdat het onmogelijk is, dan moeten wij ons herinneren, dat bij God niets onmogelijk is, en dat het was door de Geest des Heeren die vaardig over hem werd dat hij bestuurd en in staat was gesteld tot deze ongewone wijze van oorlogvoeren.

I.De valsheid en het verraad van zijn vrouw en haar vader gaven hem aanleiding om hun koren te verbranden vers 1-5.

II De barbaarse wreedheid van de Filistijnen, gepleegd aan zijn vrouw en haar vader, was een aanleiding voor hem om een grote slachting onder hen aan te echten, vers 6-8.

III. Het verraad van zijn eigen landgenoten, die hem gebonden aan de Filistijnen overleverden, gaf hem gelegenheid om duizend Filistijnen te doden met een vochtig ezelskinnebakken vers 17.

IV. Uit de benauwdheid, waarin hij toen was wegens gebrek aan water, nam God gelegenheid om hem gunst te betonen door hem bijtijds van water te voorzien, vers 18-20.

Richteren 15:1-8

I. Hier is Simsons terugkeer tot zijn vrouw die hij in misnoegen had verlaten, wellicht niet vernomen hebbende, dat zij aan een ander als vrouw was gegeven. Toen zijn toorn een weinig tot tot bedaren was gebracht, kwam hij tot haar terug, *bezocht hij haar met een geitebokje,* vers 1. De waarde van het geschenk was gering, maar het was bedoeld als een teken van verzoening, en werd misschien toen als zodanig gebruikt, als personen die een geschil met elkaar hadden, weer samen kwamen. Hij zond haar dit om er in haar vertrekken een avondmaaltijd van te houden met haar, en zij met hem, en aldus weer op goede en vertrouwelijke voet met haar te zijn. Het was edelmoedig van Simson dat hij dit deed, hoewel hij de beledigde partij was, en de meerdere, aan wie zij verplicht was om vrede te verzoeken, en zij de eerste stappen had moeten doen om een verzoening teweeg te brengen. Als er onenigheid is onder verwanten, dan moeten diegenen als de verstandigste beschouwd worden en als de beste, die het eerst bereid zijn beledigingen te vergeten en te vergeven en zich om des vredes wil neer te buigen.

II. De teleurstelling, die hij ondervond. Haar vader weigerde hem tot haar toe te laten, want waarlijk: hij had haar aan een ander uitgehuwelijkt, vers 2. Hij poogt:

1. Zich te rechtvaardigen in dit onrecht door hem begaan. *Ik sprak zeker dat gij haar ganselijk haatte".* Het was een zeer slechte opinie, die hij van Simson had, die nazireër afmetende naar het gewone karakter van de Filistijnen. Kon hij erger van hem denken dan te menen, dat hij, omdat hij rechtvaardiglijk vertoornd was op zijn vrouw, haar daarom ganselijk moest haten, of omdat hij reden had gevonden om voor een tijdje naar het huis van zijn vader terug te keren, hij haar daarom voor altijd wilde verlaten? Toch is dit alles wat hij ter verontschuldiging van het onrecht heeft te zeggen. Aldus gebruikte hij de zwaarste ijverzucht tot een dekmantel voor de ergerlijkste roverij. Maar het zal voor ons kwaad doen niet helpen te zeggen: Wij dachten dat anderen kwaad in de zin hadden."

2. Hij poogt Simson tevreden te stellen, door hem zijn jongere dochter aan te bieden, die Simson, naar hij dacht, wel zou aannemen, omdat zij de mooiste was, ter vergoeding van het hem aangedane onrecht. Zie welke verwarring diegenen in hun gezinnen aanrichten, die niet door de vreze Gods en door Zijn wet geregeerd en bestuurd worden, deze week een dochter ten huwelijk gevende aan de een, en in de volgende week aan een ander, eerst een dochter gevende aan een, en dan aan een andere man. Simson wees het voorstel met verachting af, hij wist beter dan om *een vrouw tot haar zuster te nemen,* Leviticus 18:18.

III. Simsons wraak op de Filistijnen wegens dit hem aangedane onrecht. Had hij bedoeld hierin slechts voor zijn eigen zaak op te komen hij zou zijn medeminnaar uitgedaagd hebben en alleen hem en zijn schoonvader gestraft hebben. Maar hij beschouwt zich als een openbaar persoon, en de belediging als aangedaan aan geheel het volk van Israël, want waarschijnlijk hebben zij hem die smaad aangedaan, omdat hij tot dat volk behoorde, en er genoegen in gevonden, en daarom besluit hij de Filistijnen kwaad te doen, en twijfelt er niet aan dat de behandeling, die hij van hen ondervonden heeft, er hem in zal rechtvaardigen vers 3. *Ik ben ditmaal onschuldig aan de Filistijnen, wanneer ik aan hen kwaad doe.* Hij had gedaan wat hem betaamde in zijn aanbod van verzoening met zijn vrouw, daar zij die verzoening echter onmogelijk heeft gemaakt, konden zij hem niet kwalijk nemen, zo hij zijn rechtmatige toorn aan de dag legde. Als geschillen ontstaan, dan behoren wij onze plicht te doen om ze te beëindigen, en dan zullen wij, welke boze gevolgen er

verder uit mogen voortkomen, onberispelijk zijn. Simson manier om wraak aan hen te oefenen was hun korenvelden in brand te steken, waardoor het land erg verzwakt en verarmd zou worden, vers 4, 5.

1. De methode, die hij hiertoe aanwendde was zeer vreemd. Hij zond honderd en vijftig paar vossen, staart aan staart gebonden, in de korenvelden, ieder paar had een aangestoken fakkel tussen hun staarten, waardoor zij, verschrikt zijnde, een toevlucht zochten in de korenvelden, en er aldus de brand in staken. Op die wijze zou het vuur op vele plaatsen tegelijk uitbreken, waardoor men het niet meester kon worden, inzonderheid als het des nachts gedaan werd, hetgeen zeer waarschijnlijk is. Hij zou hiertoe mannen hebben kunnen gebruiken, maar misschien kon hij geen Israëlieten genoeg vinden, die de moed hadden om het te doen, en hij zelf kon het slechts op een plaats tegelijk doen, waardoor hij zijn doel niet kon bereiken. Nooit zien wij dat Simson voor zijn strijd gebruik maakt van mensen, hetzij dienstknecht of krijgsman, daarom verkoos hij om voor dit plan gebruik le maken van vossen als zijn brandstichters. Zij hadden Simson benadeeld door hun listen, hun slimheid en boosaardigheid, en nu vergeldt hij het hun door slimme vossen als vuurbranden te gebruiken. Door de geringheid en verachtelijkheid van de dieren, die hij gebruikte, bedoelde hij minachting te betonen aan de vijanden, tegen welke hij streed. Op deze krijgslist wordt dikwijls gezinspeeld, om te tonen hoe de tegenstanders van de kerk, die verschillende belangen en plannen hebben, en in andere opzichten geheel tegenover elkaar staan, en naar tegenovergestelde richtingen uitgaan, zich toch dikwijls verenigd hebben tot een vuurbrand in het een of ander gevloekte plan, om de kerk Gods te verwoesten, en inzonderheid om er het vuur van de verdeeldheid in te doen ontbranden.

2. Het kwaad, dat hij de Filistijnen hierdoor berokkende, was zeer groot. Het was in de tijd van de tarweoogst, vers 1, zodat het stro droog zijnde, spoedig de korenhopen in brand stak alsmede *het nog staande koren en de wijngaarden en olijfbomen.* Dit was een verderven van goede schepselen, maar waar andere daden van vijandschap geoorloofd zijn, wordt hier terecht ook het vernielen van voedsel toe gerekend. Als hij hun het leven mocht benemen, dan mocht hij hun ook hun levensmiddelen benemen, en God was er rechtvaardig in, *het koren, en de most, en de olie,* die zij voor Dagon hadden bereid als een spijsoffer voor hem, werden dus op hun tijd tot een brandoffer gemaakt aan God gerechtigheid.

IV. Het geweld van de Filistijnen tegen Simsons verraderlijke vrouw en haar vader. Vernemende dat zij Simson tot dit kwaad tegen het land hadden geprikkeld, viel het plebs op hen aan, en verbrandde hen met vuur, misschien wel in hun eigen huizen, vers 6. Simson zelf durfden zij niet aanvallen, en daarom hebben zij, met meer rechtvaardigheid wellicht dan zij er in bedoeld hebben, wraak geoefend aan hen, die, naar zij wèl moesten erkennen, hem reden hadden gegeven om vertoornd te zijn. Inplaats van wraak te doen *aan* Simson, doen zij wraak *voor* hem, toen hij in aanmerking nemende de betrekking, waarin hij tot hen gestaan had, zichzelf niet op hen wilde wreken. Zie hier de hand in van Hem, *van wie de wraak is,* zij, die verraderlijk handelen, met hen zal verraderlijk gehandeld worden, en de *Heere is bekend geworden door dit recht, dat Hij gedaan heeft,* inzonderheid wanneer Hij, zoals hier, gebruik maakt van de vijanden van Zijn volk, als werktuigen om de twist van Zijn volk aan elkaar te wreken. Als een wrede Filistijn een valser, verraderlijker Filistijn verbrandt, "dan zal de rechtvaardige zich verblijden, als hij de wraak aanschouwt," Psalm 58:11, 12. Aldus ‘zal de grimmigheid des mensen U loffelijk maken," Psalm 76:1-1. De Filistijnen hadden Simsons huisvrouw gedreigd, *haar en haars vaders huis met vuur te verbranden,* Hoofdstuk 14:15, indien zij de verklaring van het raadsel niet uit hem wilde verkrijgen.

Om zichzelf te redden en haar landgenoten te verplichten, verried zij haar man. En wat kwam daar nu van? Hetgeen zij vreesde, en waaraan zij door zonde zocht te ontkomen, geschiedde haar, zij en haars vaders huis werden met vuur verbrand, en het waren haar landgenoten, die zij met het onrecht, dat zij haar man aandeed, zocht te verplichten, die haar dit aandeden. Het kwaad dat wij door onwettige middelen zoeken te ontwijken, halen wij ons dikwijls zelf er mee over ons hoofd. Die aldus zijn leven zal willen behouden, zal het verliezen.

V. De gelegenheid, die Simson hieruit nam om hun nog groter kwaad te doen, en dat hun vlees en bloed raakte, vers 7, 8. *"Hoewel gij hun dit gedaan hebt,* en hiermede hebt getoond wat gij mij zoudt doen, zo het in uw macht was, zal mij dit niet weerhouden van u nog meer te kwellen." Of: "Hoewel gij, door dit te doen, denkt mij voldoening te hebben gegeven voor de mij aangedanen hoon, heb ik toch, als publiek persoon, nog voor Israëls zaak op te komen, en voor het onrecht, dat hun aangedaan is, *ik zal mij aan u wreken,* en als gij dan van uw beledigingen en onrecht aflaat, *zo zal ik daarna ophouden,* daar ik slechts Israëls verlossing op het oog heb." *En zo sloeg hij hen de schenkel en de heup met een groten slag* Wij veronderstellen dat de wonden, die hij hun toebracht, dodelijk waren, zoals wonden aan de heup of dij gewoonlijk zijn, en daarom vertalen wij het door *een grote slachting.* Sommigen denken dat hij hen slechts verminkte, en hen aldus ongeschikt maakte voor de krijgsdienst, zoals aan paarden de hakpees of kniepees werd doorgesneden. Het schijnt een uitdrukking te zijn, waardoor een verwoede aanval wordt aangeduid, ieder dodende, die hem voorkwam, of hij bracht hun een volkomen nederlaag toe, hij versloeg ruiters en voetknechten. Hij sloeg hen met al de kracht, die hij had, niet in zijn armen en handen maar in zijn heupen en dijen, hen schoppende en trappende, en hen aldus vernederende, "hij trad hen in zijn toorn en vertrapte hen in zijn grimmigheid," Jesaja 63:3. En toen hij dit gedaan had, trok hij zich terug in een natuurlijke vesting, *op de hoogte van de rots Etam,* waar hij wachtte om te zien of de Filistijnen door zijn tuchtiging gedwee waren geworden.

Richteren 15:9-17

I. Hier zien wij Simson heftig vervolgd door de Filistijnen. Zij gingen allen tezamen, een geduchter legermacht dan zij op de been hadden gebracht toen Simson hen geslagen had de schenkel en de heup, en zij legerden zich in Juda, en verspreidden zich door het land om Simson te zoeken, die, naar zij gehoord hadden, die kant was uitgegaan, vers 9. Toen de mannen van Juda, die zich gedwee aan hun juk hadden onderworpen, er op pleitten, dat zij hun schatting betaald hadden, en dat niemand uit hun stam iets tegen hen misdaan had, erkenden zij volmondig dat zij met hun inval niets anders op het oog hadden dan Simson gevangen te nemen, zij wilden strijden tegen klein noch groot, maar alleen tegen die richter van Israël, vers 10, *om hem te doen gelijk als hij ons gedaan heeft*, dat is: hem slaan, de schenkel en de heup, zoals hij ons de schenkel en de heup heeft geslagen, *oog om oog* Hier was een leger, opgetrokken tegen één enkele man, maar hij was in zijn persoon een leger. Zo werd een gehele bende van mannen uitgezonden om onze Heere Jezus, die gezegende Simson, te grijpen, hoewel een tiende deel volstaan zou hebben nu Zijn ure was gekomen, en tienmaal meer niets uitgericht zouden hebben indien Hij zich niet had overgegeven.

II. Simson laaghartig verraden en overgeleverd door de mannen van Juda, vers 11. Waren zij van Juda? Ontaarde loten van die kloekmoedige stam. Volstrekt onwaardig waren zij om in hun standaard de leeuw uit de stam van Juda te voeren. Misschien waren zij ontevreden over Simson, omdat hij niet van hun stam was, uit dwaze gehechtheid aan hun verbeurde voorrang wilden zij liever verdrukt worden door de Filistijnen, dan verlost worden door een Daniet. Door zulke naijver is de verlossing van de kerk dikwijls belemmerd geworden. Maar het was veeleer omdat zij bevreesd waren voor de Filistijnen, en hen tot elke prijs uit hun land wensten te zien. Indien hun moed niet volkomen terneergeslagen en verbroken was door hun zonden en hun benauwdheden, indien zij zich niet hadden overgegeven aan een geest van vadsigheid en sluimering, zij zouden deze gelegenheid hebben aangegrepen om zich het juk van de Filistijnen van de hals te schudden. Indien er het minste vonkje van verstand en kloekmoedigheid in hen was overgebleven, zij zouden, nu zij een dapper man als Simson hadden om hen aan te voeren stoutmoedig de strijd hebben aangebonden ter verkrijging van hun vrijheid, maar het is geen wonder dat zij, die zich tot de hel toe hadden verlaagd in de aanbidding van hun afgoden, Jesaja 57:9, zich aldus tot in het stof vernederden in onderworpenheid aan hun honende verdrukkers. De zonde ontmoedigt de mensen, ja zij verdwaast hen, en verbergt voor hun ogen de dingen, die tot hun vrede dienen. Simson is waarschijnlijk naar de grens van dat land gegaan, om zijn diensten aan te bieden, *menende dat zijn broeders zouden verstaan, dat God door zijn hand hun verlossing geven zou*, zoals Mozes dit gemeend heeft Handelingen 7:25. Maar zij verwierpen hem, en:

1. Laakten hem op ondankbare, onwaardige wijze wegens hetgeen hij gedaan had, alsof hij hun grote schade en verlies had toegebracht. Zo worden zij dikwijls met ondank beloond, die hun land de grootste en gewichtigste diensten hebben bewezen. Zo heeft onze Heere Jezus vele goede werken gedaan, en zij stonden gereed Hem er voor te stenigen.

2. Verzochten hem, dat hij zich door hen zou laten binden en aan de Filistijnen overleveren. Lafhartige, ondankbare ellendelingen! Zij beminden hun boeien en hadden hun dienstbaarheid lief! Zo hebben de Joden onze Zaligmaker overgeleverd onder voorwendsel van te vrezen, dat de Romeinen anders zouden komen en hun plaats en volk wegnemen. In welk een lage, slaafse gezindheid redeneren zij: *Wist gij niet dat de Filistijnen over ons heersen?* En wiens schuld was

dat? Zij wisten dat de Filistijnen geen recht hadden om over hen te heersen, en zij zouden ook niet aan hen verkocht zijn, indien zij zich niet eerst zelf aan boosheden hadden verkocht.

III. Simson liet zich gedwee door zijn landgenoten binden, die hem toen aan zijn verwoede vijanden overleverden, vers 12, 13. Hoe gemakkelijk had hij hen van zich weg kunnen slaan, en de hoogte van zijn rots tegen deze drie duizend mannen kunnen verdedigen, en niemand hunner zou de handen aan hem hebben kunnen of durven slaan, maar hij heeft zich geduldig aan hen onderworpen:

1. Ten einde een voorbeeld te geven van grote zachtmoedigheid en nederigheid, gepaard aan grote kracht en moed, als een, die over zijn eigen geest heerst, weet hij zich te onderwerpen, zowel als te overwinnen

2. Opdat hij, overgeleverd zijnde aan de Filistijnen, gelegenheid zou hebben, om een grote slachting onder hen aan te richten.

3. Opdat hij een type zou zijn van Christus, die, nadat Hij getoond had wat Hij kon doen door hen ter aarde te werpen, die gekomen waren om Hem te grijpen, zich overgaf om gebonden te worden, en als een lam ter slachting te worden geleid. Simson rechtvaardigde zich in hetgeen hij aan de Filistijnen gedaan had: *"Gelijk zij mij gedaan hebben, alzo heb ik hun gedaan,* het was een daad van noodzakelijke gerechtigheid, en zij behoren er mij geen weervergelding voor te doen, want zij zijn begonnen." Hij komt overeen met de mannen van Juda, dat zij, als hij zich in hun handen overgeeft, niet zelf op hem zullen aanvallen, want dan zou hij in verzoeking zijn om op hen aan te vallen, waarvan hij zeer afkerig was. Dit beloven zij hem, vers 13 en toen onderwierp hij zich. De mannen van Juda zijn verraders zijnde, waren zij in waarheid zijn moordenaars, zelf wilden zij hem niet doden, maar zij deden wat erger was, zij gaven hem over in de handen van de onbesneden Filistijnen, die, naar zij wisten, erger zouden doen dan hem doden, hem ten dode zouden mishandelen en kwellen. Misschien dachten zij wat, naar sommiger mening, Judas gedacht heeft, toen hij Christus verried, dat hij zich door zijn grote kracht wel uit hun handen zou redden, maar zo hij dit deed dan was niet aan hun te danken, indien zij dachten dat hij het zou doen, dan hadden zij ook moeten denken, dat hij ook hen kon en wilde verlossen, zo zij hem wilden aankleven en hem tot hun hoofd wilden maken. Rechtvaardig wordt *hun* ellende nog gerekt, die, om hun ergste vijanden te verplichten, aldus hun beste vriend mishandelen. Nooit waren mensen zo verdwaasd, behalve zij, die evenzo onze gezegende Zaligmaker behandeld hebben.

IV. Simson, zijn zaak tegen de Filistijnen verdedigd hebbende, werd toen aan hen overgeleverd, stevig gebonden met twee nieuwe touwen. Toen de Filistijnen hem onder zich hadden, *juichten zij hem tegemoet,* vers 14. En zo zouden zij, triomferende in hun succes en hem horende, op hem geschoten hebben, zoals hun schutters op Saul geschoten hebben indien God hun handen niet vaster gebonden had, dan de mannen van Juda de zijnen gebonden hadden om hem onmiddellijk te doden, veeleer dan horende juichkreten tegen hem aan te heffen en hem tijd te geven om zichzelf te helpen. Maar hun gerustheid en hun blijdschap waren een voorteken van hun verderf. Toen zij juichten over hem als een overwonnene, in het vaste vertrouwen dat zij hem nu geheel in hun macht hadden, toen *werd de Geest des Heeren vaardig over hem,* en bezielde hem met meer dan gewone kracht en vastberadenheid. Aldus aangevuurd:

1. Bevrijdde hij zich terstond van zijn banden. Bij de eersten ruk, die hij er aan gaf, braken de twee nieuwe touwen, en *versmolten* (zoals het oorspronkelijke woord luidt) van zijn handen, tot grote verbazing en verschrikking ongetwijfeld van hen, die tegen hem gejuicht hadden, en wier juichkreten er door veranderd werden in kreten van angst. *Toen de Geest des Heeren over hem kwam, werden zijn banden losgemaakt.* Waar de Geest des Heeren is, daar is vrijheid, en zij die aldus vrijgemaakt zijn, zijn in waarheid vrij. Dit was een afschaduwing van de opstanding van Christus door de kracht van de Geest van de heiligheid, daarin heeft Hij de banden des doods ontbonden, en diens touwen, de grafklederen, vielen van Zijn handen zonder, evenals die van Lazarus, losgemaakt te zijn, omdat het onmogelijk was, dat de machtige Zaligmaker er door gehouden zou worden, en aldus heeft Hij getriomfeerd over de machten van de duisternis, die tegen Hem juichten alsof zij Hem in hun macht hadden.

2. Richtte hij een grote verwoesting onder hen aan, die zich allen rondom hem hadden vergaderd om hem te bespotten, vers 15. Zie hoe erbarmelijk hij gewapend was, hij had geen beter wapen dan een ezelskinnebakken, maar welk een slachting heeft hij er mee aangericht! Niet eerder legde hij het uit de hand, voordat hij er duizend Filistijnen mee gedood had, en aldus werd de belofte meer dan vervuld: "een enig man onder u zal er duizend jagen," Jozua 23:10 s. Een ezelskinnebakken was iets onhandigs om aan te grijpen, en men zou zo denken, dat hem gemakkelijk ontwrongen had kunnen worden, en enkele slagen, zoals hij er mee gaf, zouden het verbroken en verbrijzeld hebben, en toch bleef het goed tot het laatste toe. Als het het kinnebakken van een leeuw ware geweest, inzonderheid van die, die hij zelf verslagen had, dan zou dit hebben kunnen bijdragen om zijn verbeelding aan te vuren en hem te doen denken, dat hij er te meer geducht om was, maar het been van dat verachtelijke dier te nemen, was wonderen te doen door het dwaze van de wereld opdat de uitnemendheid van de kracht zij van God en niet uit de mens. Een van Davids helden versloeg drie honderd Filistijnen op eenmaal maar het was *met een spies,* 1 Kronieken 11:11. Een ander sloeg onder de Filistijnen, totdat zijn hand moede werd, ja aan het zwaard kleefde, 2 Samuel 23:10. Maar die allen bleven ver achter bij Simson. Wat zou te moeilijk of te veel zijn voor hem, over wie de Geest des Heeren vaardig werd? In God zullen wij kloeke daden doen. Het was vreemd dat de mannen van Juda hem nu niet te hulp kwamen, lafaards kunnen wel een vallende vijand slaan, maar hij moest een type zijn van Hem, die de pers alleen getreden heeft.

V. Simson vierde zijn eigen overwinning, daar de mannen van Juda zelfs dat niet voor hem wilden doen. Hij stelde een kort lied op, dat hij voor zichzelf zong, want de dochteren Israëls gingen hem niet tegemoet, zoals zij later Saul tegemoet gingen, om te zingen, en wel met meer reden: *Simson heeft zijn duizenden verslagen.* Het refrein van zijn lied was: *Met een ezelskinnebakken een hoop, twee hopen, met een ezelskinnebakken heb ik duizend man geslagen,* vers 16. In het Hebreeuws betekent hetzelfde woord "chamoor" een ezel, en ook een hoop, waardoor dit een sierlijke woordspeling wordt, en de Filistijnen voorgesteld worden als zo gedwee te vallen als ezels. Hij gaf ook een naam aan de plaats om de smaad van de Filistijnen in gedachtenis te doen blijven, vers 17, *Ramath-Lechi, de opheffing van het ezelskinnebakken.* Toch heeft hij niet met verwaandheid dit ezelskinnebakken bij zich gehouden om het overal te tonen, maar toen hij er mee afgedaan had, wierp hij het weg. Zo weinig waren toen relikwieën in tel.

Richteren 15:18-20

Hier is de benauwdheid, waarin Simson na zijn grote heldendaad heeft verkeerd, vers 18. *Hij had erge dorst.* Het was een natuurlijke uitwerking van de grote warmte, waarin hij gekomen was, en van zijn grote inspanning. Zijn ijver verteerde hem, verslond hem, en maakte dat hij zichzelf vergat, totdat toen hij tijd had om even op adem te komen, hij zich in de uiterste nood zag uit gebrek aan water, en hij op het punt was van te bezwijken. Misschien was daar zeer bijzonder de hand Gods in, zoals in geheel dit voorval, en wilde God hem hierdoor bewaren van hoogmoedig te worden op zijn grote kracht en zijn heldendaden en hem doen weten, dat hij slechts mens was, onderhevig aan de rampen waaraan alle mensen zijn blootgesteld. En Josephus zegt: Het was bedoeld als een kastijding voor hem, omdat hij geen melding had gemaakt van God in zijn gedachtenis van de overwinning die hij had verkregen, maar er zich al de lof van had toegeëigend, *Ik heb duizend man geslagen*. Nu hij op het punt is van dorst om te komen, is hij onder het diepe besef, dat zijn eigen arm hem geen heil had kunnen werken zonder Gods rechterhand en Zijn arm. Simson had het bloed van de Filistijnen gedronken, maar nooit zal bloed iemands dorst lessen. Gods voorzienigheid had het zo beschikt, dat er geen water in zijn nabijheid was, en hij was zo vermoeid, dat hij niet ver kon gaan om het te zoeken. Men zou zo denken dat de mannen van Juda hem, nu hij overwinnaar was gebleven, tegemoet zouden zijn gegaan *met brood en wijn,* zoals Melchizedek daar Abraham mee tegemoet is gegaan, teneinde het kwaad te vergoeden, dat zij hem gedaan hadden, maar zó weinig notitie hebben zij genomen van hun verlosser, dat hij op het punt was van te sterven uit gebrek van een teug water. Zo wordt dikwijls de meeste geringschatting betoond aan hen, die de grootste diensten hebben bewezen. Christus aan het kruis zei: Mij dorst.

II. Zijn gebed tot God in deze benauwdheid. Zij, die vergeten tot God te gaan met hun lof, kunnen wel eens genoodzaakt worden tot Hem te gaan met hun gebed. Beproevingen worden dikwijls gezonden, om ondankbare mensen tot God te brengen. In zijn gebed tot God pleit hij op twee dingen:

1. Op zijn ervaring van de macht en goedheid van God in de nu verkregen voorspoed: *Gij hebt door de hand uws knechts dit grote heil gegeven.* Hij erkent zich Gods dienstknecht in hetgeen hij gedaan heeft: "Heere, zult Gij Uw arme dienstknecht niet aanzien, die zich in Uw dienst heeft vermoeid en afgemat? *Ik ben de Uwe, red mij."* Hij noemt deze verlossing *een groot heil,* want zo God hem niet geholpen had, dan zou hij niet slechts de Filistijnen niet overwonnen hebben, maar door hen zijn verzwolgen. Hij erkent dat dit heil van God kwam, en nu herstelt hij zijn vorige vergissing, waarmee hij het te veel aan zichzelf heeft toegeschreven, en hierop pleit hij in zijn benauwdheid. Vroegere ervaringen van Gods macht en goedheid zijn voortreffelijke pleitgronden in het gebed om nog verdere hulp en zegen. "Heere, Gij hebt dikwijls verlost wilt Gij niet nog verder verlossen? 2 Corinthiers 1:10. Gij zijt begonnen. zult Gij niet voleindigen? Gij hebt het meerdere gedaan, zult Gij niet ook het mindere doen?" Psalm 56:14.

2. Dat hij nu aan zijn vijanden is blootgesteld: *zou ik dan vallen in de hand van deze onbesnedenen?* Dan zullen zij juichen, *het vertellen in Gath, en in de straten van Askelon,* en zal het niet tot oneer wezen van God als Zijn kampioen zo gemakkelijk een prooi wordt voor de onbesnedenen?" De beste pleitgronden zijn die, welke ontleend zijn aan Gods eer en heerlijkheid.

III. De tijdige hulp, die God hem zond. God verhoorde zijn gebed en zond hem water, hetzij uit het kinnebakken, of uit de aarde door het kinnebakken, vers 19. Dat kinnebakken, dat hij tot een werktuig had gemaakt voor de dienst van God, heeft God, om hem te belonen, als werktuig gebruikt om te voorzien in zijn behoefte. Maar ik neig veeleer tot de lezing in de kanttekening namelijk dat *God de holle plaats kloofde, die in Lechi is.* De plaats, waar deze handeling geschied is, werd naar het ezelskinnebakken Lechi genoemd, zelfs voordat die handeling plaatshad, vinden wij haar aldus genoemd, vers 9, 14. En daar, in dat veld, of heuvel, of vlakte, of wat het ook geweest zij, deed God plotseling en tijdig vlak bij hem een fontein ontspringen, waaruit overvloedig water opborrelde, en die altijd daarna een fontein is gebleven. Van dit frisse water dronk hij, en werd verkwikt. Wij zouden dankbaarder zijn voor de zegen van water, als wij bedachten hoe slecht wij het kunnen missen. En dit voorbeeld van hulp en verlichting voor Simson moet ons aanmoedigen om op God te vertrouwen en Hem te zoeken, want als het Hem behaagt kan Hij rivieren op de hoge plaatsen openen. Zie Jesaja 41:17, 18.

IV. De gedachtenisstichting hiervan in de naam, die Simson aan deze plotseling ontstane fontein heeft gegeven: *En Hakkore, de fontein des aanroepers,* daarmee de gedachtenis bewarende van zijn eigen benauwdheid, die hem deed roepen tot God en Gods gunst over hem in antwoord op zijn roepen. Menige bron van vertroosting opent God voor Zijn volk, die zeer gepast bij die naam genoemd kan worden: *de fontein des aanroepers.* Simson had een naam gegeven aan die plaats, die hem groot en overwinnend voorstelde: *Ramath-Lechi, de opheffing van het kinnebakken,* maar hier geeft hij er een anderen naam aan, die hem als behoeftig en afhankelijk doet kennen.

Eindelijk. De duur van Simsons regering na deze krijgsverrichtingen, vers 20. Eindelijk heeft Israël zich onderworpen aan hem, die zij hadden verraden. Nu was het onbetwistbaar dat God met hem was, zodat zij van nu voortaan hem allen erkenden, en zich door hem lieten besturen als hun richter, "de steen, die de bouwlieden verworpen hadden, is tot een hoeksteen geworden." Het geeft de zeer treurige toestand van Israël te kennen dat de regering gerekend werd naar *de dagen van de Filistijnen,* maar het was een zegen voor Israël dat zij, hoewel verdrukt door een buitenlandse vijand, toch een richter hadden, die de orde bewaarde, en hen er voor behoedde om elkaar te verderven. Twintig jaren heeft zijn regering geduurd, maar er zijn ons geen bijzonderheden van meegedeeld, behalve van het begin van zijn regering in dit hoofdstuk, en het einde er van in het volgende.

HOOFDSTUK 16

1 Simson nu ging heen naar Gaza; en hij zag aldaar een vrouw, die een hoer was; en hij ging tot haar in.
2 Toen werd den Gazieten gezegd: Simson is hier ingekomen; zo gingen zij rondom, en leiden hem den ganse nacht lagen in de stadspoort; doch zij hielden zich den ganse nacht stil, zeggende: Tot aan het morgenlicht, dan zullen wij hem doden.
3 Maar Simson lag tot middernacht toe; toen stond hij op ter middernacht, en hij greep de deuren der stadspoort met de beide posten, en nam ze weg met den grendelboom, en leide ze op zijn schouderen, en droeg ze opwaarts op de hoogte des bergs, die in het gezicht van Hebron is.
4 En het geschiedde daarna, dat hij een vrouw lief kreeg, aan de beek Sorek, welker naam was Delila.
5 Toen kwamen de vorsten der Filistijnen tot haar op, en zeiden tot haar: Overreed hem, en zie, waarin zijn grote kracht zij, en waarmede wij hem zouden machtig worden, en hem binden, om hem te plagen; zo zullen wij u geven, een iegelijk, duizend en honderd zilverlingen.
6 Delila dan zeide tot Simson: Verklaar mij toch, waarin uw grote kracht zij, en waarmede gij zoudt kunnen gebonden worden, dat men u plage.
7 En Simson zeide tot haar: Indien zij mij bonden met zeven verse zelen, die niet verdroogd zijn, zo zou ik zwak worden, en wezen als een ander mens.
8 Toen brachten de vorsten der Filistijnen tot haar op zeven verse zelen, die niet verdroogd waren; en zij bond hem daarmede.
9 De achterlage nu zat bij haar in een kamer. Zo zeide zij tot hem: De Filistijnen over u, Simson! Toen verbrak hij de zelen, gelijk als een snoertje van grof vlas verbroken wordt, als het vuur riekt. Alzo werd zijn kracht niet bekend.
10 Toen zeide Delila tot Simson: Zie, gij hebt met mij gespot, en leugenen tot mij gesproken; verklaar mij toch nu, waarmede gij zoudt kunnen gebonden worden?
11 En hij zeide tot haar: Indien zij mij vastbonden met nieuwe touwen, met dewelke geen werk gedaan is, zo zou ik zwak worden, en wezen als een ander mens.
12 Toen nam Delila nieuwe touwen, en bond hem daarmede, en zeide tot hem: De Filistijnen over u, Simson! (De achterlage nu was zittende in een kamer.) Toen verbrak hij ze van zijn armen als een draad.
13 En Delila zeide tot Simson: Tot hiertoe hebt gij met mij gespot, en leugenen tot mij gesproken; verklaar mij toch nu, waarmede gij zoudt kunnen gebonden worden. En hij zeide tot haar: Indien gij de zeven haarlokken mijns hoofds vlochtet aan een weversboom.
14 En zij maakte ze vast met een pin, en zeide tot hem: De Filistijnen over u, Simson! Toen waakte hij op uit zijn slaap, en nam weg de pin der gevlochten haarlokken, en den weversboom.
15 Toen zeide zij tot hem: Hoe zult gij zeggen: Ik heb u lief, daar uw hart niet met mij is? Gij hebt nu driemaal met mij gespot, en mij niet verklaard, waarin uw grote kracht zij.
16 En het geschiedde, als zij hem alle dagen met haar woorden perste, en hem moeilijk viel, dat zijn ziel verdrietig werd tot stervens toe;
17 Zo verklaarde hij haar zijn ganse hart, en zeide tot haar: Er is nooit een scheermes op mijn hoofd gekomen, want ik ben een Nazireer Gods van mijn moeders buik af; indien ik geschoren wierd, zo zou mijn kracht van mij wijken, en ik zou zwak worden, en wezen als alle de mensen.
18 Als nu Delila zag, dat hij haar zijn ganse hart verklaard had, zo zond zij heen, en riep de vorsten der Filistijnen, zeggende: Komt ditmaal op, want hij heeft mij zijn ganse hart verklaard. En de vorsten der Filistijnen kwamen tot haar op, en brachten dat geld in hun hand.

19 Toen deed zij hem slapen op haar knieen, en riep een man en liet hem de zeven haarlokken zijns hoofds afscheren, en zij begon hem te plagen; en zijn kracht week van hem.
20 En zij zeide: De Filistijnen over u, Simson! En hij ontwaakte uit zijn slaap, en zeide: Ik zal ditmaal uitgaan, als op andere malen, en mij uitschudden; want hij wist niet, dat de HEERE van hem geweken was.
21 Toen grepen hem de Filistijnen, en groeven zijn ogen uit; en zij voerden hem af naar Gaza, en bonden hem met twee koperen ketenen, en hij was malende in het gevangenhuis.
22 En het haar zijns hoofds begon weder te wassen, gelijk toen hij geschoren werd.
23 Toen verzamelden zich de vorsten der Filistijnen, om hun god Dagon een groot offer te offeren, en tot vrolijkheid; en zij zeiden: Onze god heeft onze vijand Simson in onze hand gegeven.
24 Desgelijks als hem het volk zag, loofden zij hun god, want zij zeiden: Onze god heeft in onze hand gegeven onzen vijand, en die ons land verwoestte, en die onzer verslagenen velen maakte!
25 En het geschiedde, als hun hart vrolijk was, dat zij zeiden: Roept Simson, dat hij voor ons spele. En zij riepen Simson uit het gevangenhuis; en hij speelde voor hun aangezichten, en zij deden hem staan tussen de pilaren.
26 Toen zeide Simson tot den jongen, die hem bij de hand hield: Laat mij gaan, dat ik de pilaren betaste, op dewelke het huis gevestigd is, dat ik daaraan leune.
27 Het huis nu was vol mannen en vrouwen; ook waren daar alle vorsten der Filistijnen; en op het dak waren omtrent drie duizend mannen en vrouwen, die toezagen, als Simson speelde.
28 Toen riep Simson tot den HEERE, en zeide: Heere, HEERE! gedenk toch mijner, en sterk mij toch alleenlijk ditmaal, o God! dat ik mij met een wrake voor mijn twee ogen aan de Filistijnen wreke.
29 En Simson vatte de twee middelste pilaren, op dewelke het huis was gevestigd, en waarop het steunde, den enen met zijn rechterhand, en den anderen met zijn linkerhand;
30 En Simson zeide: Mijn ziel sterve met de Filistijnen; en hij boog zich met kracht, en het huis viel op de vorsten, en op al het volk, dat daarin was. En de doden, die hij in zijn sterven gedood heeft, waren meer, dan die hij in zijn leven gedood had.
31 Toen kwamen zijn broeders af, en het ganse huis zijns vaders, en namen hem op, en brachten hem opwaarts, en begroeven hem tussen Zora en tussen Esthaol, in het graf van zijn vader Manoach; hij nu had Israel gericht twintig jaren.

Simsons naam (wij hebben het tevoren reeds opgemerkt) betekent *een kleine zon, sol parvus:* wij hebben deze zon zeer schitterend zien opgaan en haar morgenstralen waren helder en krachtig, en daar uit niets het tegendeel blijkt, nemen wij aan dat het midden van de dag naar evenredigheid schitterend is geweest, gedurende de twintig jaren van zijn richterschap. Maar de treurige geschiedenis van dit hoofdstuk geeft ons zo'n bericht van de avond, zoals de dag niet begonnen was. Deze kleine zon ging onder achter een wolk, en toch, in dit ondergaan schoot er nog zo'n krachtige en heerlijk schitterende straal uit, dat hij er toen ook tot een type door werd gemaakt van Christus, overwinnende door de dood. Hier is:

I. Simson in groot gevaar gebracht door zijn gemeenzaamheid met een hoer, en er ternauwernood aan ontkomende, vers 1-3. .

II Simson geheel ten verderve gebracht door zijn gemeenzaamheid met een andere hoer, Delila.

Merk op:

1. Hoe hij door haar aan zijn gezworen vijanden werd verraden, namelijk aan de Filistijnen, die door middel van haar eindelijk uit hem kregen, waarin zijn grote kracht lag, vers 5-17, en hem toen van zijn kracht beroofden, door hem de kroon van zijn afzondering van het hoofd te nemen, vers 18-20, hem grepen, de ogen uitstaken en bespotten, en bij een openbare feestelijkheid een schouwspel van hem maakten vers 21-25.

2. Hoe hij zich op hen gewroken heeft door de schouwburg boven hun hoofd te doen instorten, en aldus met hen te sterven, vers 26-31.

Richteren 16:1-3

1. Hier is: Simsons zonde, vers 1. Dat hij in het begin van zijn tijd een Filistijnse vrouw gehuwd heeft, was enigermate te verontschuldigen, maar zich te voegen bij een hoer, die hij bij geval onder hen zag, was zo'n ontwijding van zijn eer als Israëliet en nazireër, dat wij wel moeten blozen als wij het lezen. *Verkondigt het niet te Gath.* Deze lage onreinheid maakt het bevallig gelaat van deze nazireër "zwarter dan kool," Klaagliederen 4:8. Wij bevinden niet dat Simson iets te doen had te Gaza, indien hij er heenging om een hoer te zoeken, dan zou dit ons bereid maken te hopen, dat, hoe slecht overigens de zaken ook waren in Israël, er toch onder de dochteren Israëls geen prostituées gevonden werden. Sommigen denken dat hij er heenging om de toestand en de houding van de Filistijnen op te nemen, ten einde enig voordeel op hen te verkrijgen. Indien dit zo is, dan vergat hij zijn zaken, veronachtzaamde ze, en viel aldus in deze strik. Zijn zonde begon in zijn oog, waarmee hij een verbond had moeten aangaan, hij zag daar een vrouw *in hoerenversiersel,* en de begeerlijkheid ontvangen hebbende, bracht zij de zonde voort, *hij ging tot haar in.*

2. Simsons gevaar. Er werd bericht gezonden aan de magistraten van Gaza-misschien wel door de verraderlijke hoer zelf-dat Simson in de stad was, vers 2. Waarschijnlijk kwam hij er vermomd, of in het duister van de avond, en ging in een herberg, die door een hoer werd gehouden. Hierop werden de stadspoorten gesloten, wachten uitgezet, en alles werd stil en rustig gehouden, opdat Simson geen gevaar zou vermoeden. Nu dachten zij hem als in een gevangenis te hebben, en twijfelden er niet aan, of zij zouden hem de volgenden morgen ter dood brengen. Ach, mochten allen, die zich toegeven in hun zinnelijke lusten, in dronkenschap, onkuisheid of andere vleselijke lusten, zich dus omsingeld zien, zien hoe er door hun geestelijke vijanden lagen gelegd zijn tot hun verderf! Hoe vaster zij slapen en hoe veiliger zij zich wanen, hoe groter hun gevaar is.

3. Simsons ontkoming. Te middernacht stond hij op, misschien gewekt door een droom in de sluimering op het leger, Job 33:15, door zijn beschermengel, of liever door de bestraffing van zijn eigen geweten. Hij stond op met berouw en afschuw-naar wij hopen-van de zonde, die hij bedreef, en met een Godvruchtig besluit om er niet toe weer te keren, stond op onder een vermoeden van het gevaar, waarin hij verkeerde, en dat hij was als iemand, die sliep op de top van een mast, stond op met gedachten als deze: "Is dit een bed, geschikt voor een nazireër om in te slapen? Zal een tempel van de levenden God aldus verontreinigd worden?" Het was slecht dat hij zulke bestraffingen van zijn geweten niet had toen hij ging liggen, maar het zou nog erger geweest zijn, indien hij er stil onder was blijven liggen. Onmiddellijk begeeft hij zich naar de stadspoort, vindt waarschijnlijk de wachters in slaap, anders had hij hen hun laatsten slaap doen slapen, houdt zich niet op om de deuren open te breken, maar rukt de posten uit de grond, neemt deuren en grendelen en al, allen zeer groot en sterk, en zeer zwaar-op zijn schouder, en draagt ze verscheiden mijlen ver *naar de hoogte van de berg,* in minachting van hun poging om hem door deuren en grendels vast te houden, bedoelende zich aldus nog meer geducht te maken voor de Filistijnen, en meer aangenaam aan zijn volk, om aldus een bewijs te geven van de grote kracht, die God hem had geschonken, en een type te zijn van Christus' overwinning over dood en graf. Hij heeft niet slechts de steen afgewenteld van de deur van het graf en is aldus zelf uitgegaan, maar droeg de deuren weg van het graf met grendel en al, en heeft het aldus voor al de Zijnen een open gevangenis laten blijven, het zal, het kan hen niet voor altijd houden. Dood waar is uw prikkel? Waar zijn uw poorten? Dank zij Hem, die niet slechts voor zichzelf de overwinning behaald heeft, maar ook ons de overwinning geeft!

Richteren 16:4-17

Een gebrand kind wacht zich voor het vuur, maar Simson, die meer dan de kracht heeft van een man, blijft hier ver in wijsheid achter bij een kind, want hoewel hij meer dan eens in de hoogste mate kwaad heeft ondervonden van, en in gevaar is gekomen door, zijn liefde voor vrouwen en door ze begeerd te hebben, wilde hij zich toch niet laten waarschuwen, maar wordt hier in dezelfde strik gevangen, en deze derde maal moet hij voor alles tegelijk boeten. Salomo schijnt inzonderheid naar deze geschiedenis van Simson te verwijzen, als hij in zijn waarschuwing tegen onkuisheid dit bericht geeft van een hoerachtige vrouw, Spreuken 7:26 :"Zij heeft veel gewonden nedergeveld, ja veel sterke mannen zijn door haar gedood," Spreuken 7:26. en Spreuken 6:20 :'De overspeelster jaagt de kostelijke ziel." Deze slechte vrouw, die Simson ten verderve bracht, wordt hier Delila genoemd, een schandnaam, zeer gepast gebruikt om de persoon of de zaak aan te duiden, die door vleierij of leugen kwaad en verderf brengt over hen, jegens wie vriendelijkheid wordt voorgewend. Zie hier:

I. De genegenheid van Simson voor Delila. Hij kreeg haar lief, vers 4. Sommigen denken dat hij haar gehuwd had, maar dan zou hij haar in zijn eigen huis hebben doen komen, anderen dat hij naar haar hand dong en haar wilde huwen, maar er is maar al te veel reden om te denken, dat het een zondige liefde was en dat hij in onkuisheid met haar leefde. Of zij een Israëlietische of een Filistijnse vrouw was, is onzeker. Indien zij een Israëlietische was, dat nauwelijks waarschijnlijk is, dan had zij het hart van een Filistijnse.

II. De invloed, die de vorsten van de Filistijnen bij haar aanwendden, om haar te bewegen Simson te verraden vers 5.

1. Hetgeen zij haar zeiden te bedoelen, was hem te vernederen of te plagen, zij wilden wel beloven hem geen kwaad te doen, zij wilden hem slechts onbekwaam maken om hun kwaad te doen. En zo nauwgezet schenen zij om hun belofte te houden, dat zelfs toen hij geheel in hun macht was, zij hem niet wilden doden, neen, ook niet toen het scheermes, dat zijn haar afsneed hem gemakkelijker en sneller de keel zou hebben kunnen afsnijden.

2. Wat zij begeerden om hun doel te bereiken, was: te weten waarin zijn grote kracht gelegen was, en waarmee hij gebonden zou kunnen worden. Misschien dachten zij dat hij de een of andere amulet bij zich droeg, die hem de kracht gaf om deze grote dingen te doen, zo zij die slechts van hem konden krijgen, dan twijfelden zij niet of zij zouden hem meester kunnen worden, en daarom, vroeger reeds reden genoeg gehad hebbende om te weten wat zijn zwakke zijde was, hoopten zij voor de tweede maal zijn raadsel te kunnen uitvinden door met zijn kalf te ploegen, haalden zij Delila over om het uit hem te krijgen, haar voorhoudende welk een dienst zij hun hiermede zou bewijzen, en haar misschien verzekerende, dat zij er geen kwaad gebruik van zouden maken, noch ten opzichte van hem noch ten opzichte van haar.

3. Zij deden haar een hoog bod hiervoor belovende dat ieder hunner haar elf honderd zilverlingen zou geven, met hun allen dus vijf duizend vijf honderd, een som gelijk staande aan meer dan twaalf duizend gulden. Daarmee werd zij gehuurd om een man te verraden, die zij voorgaf lief te hebben, zie van welk afschuwelijk kwaad de liefde tot het geld de wortel is. Onze gezegende Heiland werd aldus verraden door iemand, die Hij vriend noemde, en dat wel met een kus, voor vuil gewin. Geen

wonder dat zij, die onkuis zijn, zoals Delila, ook onrechtvaardig zijn, zij die hun eerbaarheid verliezen in het ene, zullen haar ook verliezen in het andere.

III. De kunstgrepen, waarmee hij haar van tijd tot tijd nog kon afschepen, en nog lang zijn geheim kon bewaren. Zij vroeg hem *waarin zijn grote kracht was,* en of het mogelijk was, dat hij gebonden en geplaagd kon worden, vers 6, voorgevende dat zij alleen begeerde, dat hij haar nieuwsgierigheid hierin zou bevredigen, en dat zij het onmogelijk achtte, dat hij gebonden kon worden, behalve door haar bekoorlijkheden. Toen zij zeer bij hem aandrong, zei hij haar:

1. Dat hij gebonden zou kunnen worden met *zeven nieuwe touwen,* vers 7. De proef werd genomen, vers 8, maar het ging niet. Hij *verbrak de touwen gelijk als een snoertje van grof vlas verbroken wordt als het vuur ruikt,* vers 9.

2. Toen zij hem nog meer lastig bleef vallen vers 10, zei hij haar, dat hij met twee nieuwe touwen zó geboeid en gekneveld zou wezen dat men met hem even gemakkelijk zou kunnen handelen als met ieder ander man, vers 11. Ook die proef werd genomen, maar met even weinig succes, *de nieuwe touwen* verbrak hij van zijn armen *als een draad,* vers 12.

3. Toen zij hem nog meer perste om haar het geheim mee te delen, en het hem als een onvriendelijkheid verweet, dat hij haar zolang om de tuin geleid had, zei hij haar, dat het vlechten van de zeven haarlokken van zijn hoofd een grote verandering bij hem zou teweegbrengen, vers 13. Dit kwam meer nabij de zaak dan iets dat hij haar nog gezegd had, maar toch het hielp niet, zijn kracht bleek grotelijks in zijn haar te liggen, bij de proefneming hiervan, heeft hij zuiver en alleen door de kracht van zijn haar de pin van de gevlochten haarlokken en de weversboom weggenomen.

a: Bij al deze proefnemingen nu is het moeilijk te zeggen of er meer Simsons zwakheid of Delila's boosheid in openbaar werd. Kon iets slechter zijn dan haar rusteloos, onredelijk aandringen bij hem, om een geheim te ontdekken, dat, naar zij wist, zijn leven in gevaar zou brengen, als het nog aan iemand anders dan aan hemzelf bekend werd? Wat kon meer laaghartig en onoprecht, meer vals en verraderlijk zijn, dan zijn hoofd op haar schoot te leggen, alsof zij hem liefhad, terzelfder tijd met het plan zwanger gaande om hem te verraden en over te leveren aan hen, die hem een dodelijken haat toedroegen?

b. Kan men zich grotere zwakheid denken, dan hij betoonde door zo'n gesprek of onderhandeling voort te zetten met iemand, die, naar hij duidelijk zag het op zijn verderf had gemunt, dat hij zolang het oor zou lenen aan zo onbeschaamd een verzoek, om haar te doen weten, *hoe men hem zou kunnen plagen,* dat is hoe men hem kwaad zou kunnen doen? dat hij, toen hij bemerkte, dat er een achterlage in de kamer was, gereed om hem gevangen te nemen, zo zij kon, niet onmiddellijk de kamer verliet met het vaste besluit om er nooit in terug te keren, ja, dat hij nogmaals zijn hoofd op haar schoot legde waaruit hij zo dikwijls gewekt was met de kreet: *de Filistijnen over u, Simson?* Men kan zich nauwelijks voorstellen, hoe een man zo volkomen verdwaasd kon wezen, zo volkomen gedachteloos als Simson nu was, maar hoererij is een van de dingen, die het hart wegnemen. Het is moeilijk te zeggen wat Simson bedoelde door haar toe te laten om zo dikwijls te beproeven of zij hem kon verzwakken en plagen. Sommigen denken dat hij niet met zekerheid wist waarin zijn kracht lag, maar het schijnt dat hij dit wèl wist, want toen hij haar datgene zei wat hem werkelijk zwak en onmachtig zou maken, wordt gezegd, *dat hij haar zijn gehele hart verklaarde.*

Hij schijnt zich met haar te hebben willen vermaken, om te zien of hij er zich met een grap kon afmaken, en hen, die in achterlage lagen, teleur te stellen en voor de gek te houden, maar het was zeer onverstandig van hem, dat hij het veld niet heeft geruimd, toen hij bemerkte dat hij geen stand kon houden.

IV. Hoe hij ten laatste zijn groot geheim heeft bekend gemaakt, en zo die bekendmaking hem noodlottig is, heeft hij het zichzelf te wijten, die de kracht niet had om het te verzwijgen voor iemand, die klaarblijkelijk zijn verderf zocht. Zeker, het net wordt tevergeefs gespreid voor de ogen van allerlei gevogelte, maar voor Simsons ogen wordt het net gespreid, en hij wordt er in gevangen. Indien hij niet reeds blind was geweest voordat de Filistijnen hem de ogen uitstaken, dan zou hij gezien hebben hoe hij verraden werd. *Delila* betekent iemand die *verteert,* en zij verteerde hem.

Merk op:

1. Hoe zij hem kwelde, hem zei niet te geloven dat hij haar liefhad, tenzij hij haar hierin ter wille was, vers 15. *Hoe zult gij zeggen: ik heb u lief, daar uw hart niet met mij is?* Dat is: "als gij mij de raadslagen van uw hart niet kunt toevertrouwen?" Hartstochtelijke minnaars kunnen het niet dragen, dat er aan hun liefde getwijfeld wordt, zij zouden liever alles doen, dan dat hun oprechtheid verdacht wordt. Hier had Delila dus het overwicht op deze liefhebbende dwaas (vergeef mij, dat ik hem zo noem). Dit vertoog of beklag is wezenlijk op een grote waarheid gegrond, namelijk dat zij alleen onze liefde hebben, die-niet onze goede woorden of onze goede wensen hebben, maar ons hart hebben. Dat is liefde zonder geveinsdheid, maar het is in de hoogste mate leugen en vleierij, te zeggen: Wij hebben hen lief, met wie ons hart niet is. Hoe kunnen wij zeggen dat wij, hetzij onze broeder, die wij gezien hebben, of God, die wij niet gezien hebben, liefhebben, zo ons hart niet met hen is? Zij bleef hem vele dagen kwellen met haar persen en dringen, zodat hij ten laatste geen genot meer had in het leven met haar, *zijn ziel verdrietig werd tot stervens toe,* vers 16. Waarom heeft hij haar toen dan niet verlaten? Het was omdat hij vastgehouden werd door de kracht van de liefde, valselijk aldus genoemd, maar die in waarheid zinnelijke lust moest heten. Dit betoverde en bedwelmde hem, en zie, hoe zij door de kracht er van:

2. Hem overwon, vers 17. *Hij verklaarde haar zijn gehele hart.* God heeft hem aan zichzelf overgelaten, om deze dwaasheid te doen, om hem te straffen voor zijn toegeven aan de lusten van de onreinheid. De engel, die zijn geboorte voorzegd had zei niets van zijn grote kracht, zei alleen dat hij een nazireër moest wezen, en inzonderheid, dat *geen scheermes op zijn hoofd zou komen,* Hoofdstuk 13:5. Zijn wijding aan God moest zijn kracht zijn, want hij moest "met alle kracht bekrachtigd worden naar de heerlijke kracht van de Geest, die in hem werkte met kracht, opdat zijn kracht door belofte, niet door de natuur, een type en afschaduwing zou wezen van de geestelijke kracht van de gelovigen", Colossenzen 1:11, 29. Daarom was het kenteken van zijn wijding het onderpand van zijn kracht-verliest hij het eerste, dan weet hij dat hij het laatste verbeurt. "Als ik geschoren word, ben ik geen nazireër meer en dan is mijn kracht weg." Dat zijn lichaamskracht zozeer afhankelijk was gemaakt van zijn haar, dat er toch generlei natuurlijke invloed op kon hebben, leert ons de Goddelijke inzettingen te verheerlijken, en Gods genade en de voortduring er van te verwachten in het gebruik van deze middelen van de genade, die Hij verordineerd heeft-het Woord, de sacramenten en het gebed. In die aarden vaten is deze schat.

Richteren 16:18-21

Wij hebben hier de noodlottige gevolgen van Simsons dwaasheid in zijn verraden van zijn eigen kracht. Daar heeft hij spoedig duur voor moeten betalen. Een hoer is een diepe gracht, hij op wie de Heere vergramd is, zal daarin vallen. In die put verzinkt Simson.

Merk op:

1. Welke zorg Delila droeg om zeker te zijn van haar geld. Door zijn wijze van spreken bemerkte zij, *dat hij haar zijn gehele hart had verklaard,* en zij zendt om de vorsten van de Filistijnen, die haar gehuurd hadden om deze daad te plegen, maar zij moeten het geld meebrengen, en dat deden zij, zij *brachten het geld in hun hand,* vers 18. Zonder dat Simson het wist werd haar dus het loon van de ongerechtigheid gegeven. Het zou iemand smarten aan het hart, om aldus een van de kloekmoedigste mannen, die toen in de wereld leefden, verkocht en gekocht te zien als een schaap voor de slachtbank. Hoe wordt door deze gebeurtenis al de heerlijkheid van mensen bezoedeld, en wordt de sterke verboden om zich ooit te beroemen op zijn kracht!

2. Welke maatregel zij nam om hem volgens de overeenkomst over te leveren. Velen in de wereld zouden voor het honderdste deel dat hier aan Delila gegeven wordt, hen verkopen en verraden, voor wie zij de grootste achting voorwenden. Gelooft een vriend niet, vertrouwt niet op een voornaamste vriend of leidsman. Zie welk een verraderlijke methode zij volgde, vers 19. Zij *deed hem slapen op haar knieën.* Josephus zegt, zij gaf hem de een of andere bedwelmende drank, die hem deed inslapen. Welk verdovend of slaapwekkend middel zij nu ook heimelijk in zijn beker liet vloeien weten wij niet, maar wij kunnen niet veronderstellen, dat hij met bewustheid wijn of sterken drank gedronken zal hebben, want daarmee zou hij zijn nazireërschap evenzeer verbeurd hebben, als door het afscheren van zijn haar. Zij wendde dus de grootste vriendelijkheid voor, toen zij het grootste kwaad met hem voorhad, dat zij echter niet tot uitvoering zou hebben kunnen doen komen, als zij hem niet had kunnen doen slapen. Zie de noodlottige gevolgen van gerustheid. Satan stort de mensen in het verderf door hen in slaap te sussen, hen vleiende, totdat zij een goede mening hebben van hun eigen veiligheid om hen er aldus toe te brengen, nergens om te geven, niets te vrezen, en dan berooft hij hen van hun kracht en hun eer, en leidt hen gevangen tot zijn wil. Als wij slapen, slapen onze geestelijke vijanden niet. Toen hij in slaap was, had zij een persoon bij de hand, om zijn haar af te scheren, dat hij zo stil deed en zo snel, dat Simson er niet van ontwaakte, maar dat hem blijkbaar kwelde, zelfs in zijn slaap werd zijn geest neergebogen. Ik denk dat wij mogen aannemen, dat hem deze kwade trek gespeeld was in zijn slaap, zonder dat hij er, zoals nu, zelf aan debet was, het die vreemde uitwerking niet op hem gehad zou hebben, maar het was zijn eigen slechtheid, die hem strafte. Het was zijn ongerechtigheid, anders zou het niet zo zijn ongeluk zijn geweest.

3. Hoe weinig hij zelf er in zorg of kommer om was, vers 20. Het kon niet anders, of hij moest bij zijn ontwaken zijn haar missen, en toch zei hij: *"Ik zal ditmaal uitgaan als op andere malen,* na geslapen te hebben, *en mij uitschudden,* of, als op andere malen, wanneer de Filistijnen over mij waren, om mij tegen hen te verdedigen." Misschien dacht hij dat hij zich te gemakkelijker zou kunnen uitschudden, en dat zijn hoofd lichter zou voelen, omdat zijn haar gesneden was, en er weinig aan denkende, dat de last van de schuld veel zwaarder is dan de last van haar. Wij hebben reden te denken, dat hij spoedig een verandering in zich ontwaarde, en toch *wist hij niet, dat de Heere van hem geweken was.* Hij bedacht niet dat dit de oorzaak was van die verandering. Velen hebben de

gunstrijke tegenwoordigheid Gods verloren, en zijn er zich niet van bewust, zij hebben God er toe gebracht, om zich van hen terug te trekken, maar zij gevoelen hun verlies niet, noch klagen er over. Hun ziel kwijnt en verzwakt, hun gaven nemen af, alles gaat verkeerd met hen, maar zij schrijven het niet aan de werkelijke oorzaak toe, zij bespeuren niet dat God van hen geweken is, en zij zijn ook niet verlangend om zich met Hem te verzoenen en Zijn gunst te herkrijgen. Als God van ons geweken is, dan kunnen wij niet doen zoals anders.

4. Welk gebruik de Filistijnen spoedig maakten van het voordeel, dat zij op hem verkregen, vers 21. De Filistijnen namen hem, toen God van hem geweken was. Zij, die zich buiten Gods bescherming gesteld hebben, worden een gemakkelijke prooi voor hun vijanden. Indien wij slapen op de schoot van onze lusten, dan zullen wij zeker ontwaken in de handen van de Filistijnen. Waarschijnlijk hebben zij Delila beloofd hem niet te doden, maar zij namen afdoende maatregelen om hem het vermogen te ontnemen om hen te schaden. Het eerste wat zij deden, toen zij hem in handen hadden, en bevonden dat zij naar welgevallen met hem konden handelen, was *hem de ogen uit te steken,* door er vuur op te doen, zegt de Arabische overzetting. Zij overwogen dat hij het gezicht van zijn ogen nooit zou herkrijgen, zoals hij misschien zijn haar zou herkrijgen, en de sterkste armen zouden weinig kunnen uitrichten zonder ogen om ze te besturen, indien zij hem nu blind maken, zal hij voor altijd blind zijn. Zijn ogen hebben de zonde binnengelaten, hij zag de hoer te Gaza, en ging tot haar in, vers 1, en nu is zijn straf daar begonnen. Nu de Filistijnen hem blind gemaakt hebben, heeft hij tijd om te bedenken, hoe zijn eigen lusten hem verblind hebben. Het beste middel om de ogen te bewaren is ze af te wenden van de ijdelheden te zien. Zij *voerden hem af naar Gaza,* opdat hij in zwakheid zou verschijnen daar, waar hij kort tevoren zulke proeven had gegeven van zijn kracht, vers 3, en een spotrede zou zijn voor hen, voor wie hij zo'n verschrikking is geweest. Zij *bonden hem met twee koperen ketenen,* die te voren gehouden was in de banden van zijn eigen ongerechtigheid, en *hij was malende in het gevangenhuis,* werkte er, hetzij tot hun profijt of tot zijn straf, of wel voor beide. Zo doet de duivel ook met de zondaren, hij *verblindt de zinnen van de ongelovigen,* en maakt hen aldus dienstbaar aan zijn belangen. Arme Simson hoe zijt gij gevallen! Hoe is uw eer in het stof gelegd! Hoe is hij, die de roem en de beschermer van Israël was, de slaaf en de triomf geworden voor de Filistijnen! De kroon is van zijn hoofd gevallen, wee hem, dat hij zo gezondigd heeft! Laat allen gewaarschuwd worden door zijn val, om zorgvuldig hun reinheid te bewaren, en te waken tegen alle vleselijke lusten, want al onze eer is verloren, en onze schaduw van ons geweken, als het verbond van ons Gode afgezonderd zijn als geestelijke nazireërs, ontheiligd en verbroken wordt.

Richteren 16:22-31

Hoewel het laatste tijdperk van Simsons leven niet alleen roemloos, maar schandelijk was, en men zou kunnen wensen dat er een sluier over geworpen was, kan toch het bericht, dat hier van zijn dood wordt gegeven, wel de smaad niet geheel uitwissen, maar toch wel enigszins verminderen want er was eer in zijn dood. Ongetwijfeld heeft hij diep berouw gehad van zijn zonde, van de oneer, die hij er God mee aangedaan heeft, en van zijn verbeuren van de eer, die God op hem gelegd had, want dat God met hem verzoend was, blijkt:

1. In het terugkomen van het teken van zijn nazireërschap, vers 22, *het haar op zijn hoofd begon weer te groeien, gelijk toen hij geschoren werd,* dat is: het werd even dik en lang als toen het afgesneden werd. Het is waarschijnlijk dat hun algemene dankzegging aan Dagon niet lang uitgesteld was, eer Simsons haar weer gegroeid was, hieruit en vanwege de bijzondere nota, die er van genomen is, blijkt dat het iets buitengewoons was, en bedoeld als een bijzondere aanduiding van het wederkeren van Gods gunst over hem op zijn berouw. Want het groeien van zijn haar was noch de oorzaak, noch het teken van het weerkeren van zijn kracht, behalve in zoverre het het teken was van zijn wijding, en dat God hem, na deze onderbreking weer als nazireër heeft aangenomen, zonder de ceremoniën, die voor het herstel van een gevallen of verontreinigden nazireër voorgeschreven was, daar hij nu niet in de gelegenheid was om ze na te komen, Numeri 6:9. Het is vreemd dat de Filistijnen, in wier macht hij was, niet bevreesd waren voor het weer groeien van zijn haar en het niet hebben afgesneden, maar misschien wilden zij wel dat zijn kracht tot hem zou wederkeren, opdat zij zoveel te meer werk uit hem zouden krijgen, want nu hij blind was, vreesden zij geen kwaad van hem.

2. In het gebruik, dat God van hem maakte tot verderf van de vijanden van zijn volk, en dat wel op een tijd wanneer dit het meest tot eer van God zou zijn en ter handhaving er van, en niet onmiddellijk tot bescherming en verlossing van Israël.

Merk op:

I. Op hoe onbeschaamde wijze de Filistijnen de God Israëls beledigden.

1. Door de offeranden, die zij offerden aan Dagon. Dezen Dagon noemden zij hun god, een god van hun eigen maaksel, voorgesteld door een beeld, welks boveneinde de gedaante had van een man, het benedeneinde die van een vis, zuiver en alleen een schepsel van hun verbeelding, en toch richtten zij het op in tegenover de ware en levende God. Aan die voorgewende godheid schreven zij hun succes toe, vers 23, 24. *Onze god heeft in onze handen gegeven onze vijand, en die ons land verwoestte.* Dat verbeeldden zij zich, hoewel hij goed noch kwaad kon doen. Zij wisten dat Delila hem had verraden, en zij hadden haar er voor betaald, toch schrijven zij het toe aan hun god, en zijn er door bevestigd in hun geloof aan zijn macht om hen te beschermen. Zo zullen alle volken wandelen, elk in de naam van zijn god, zij zullen hun de lof geven van hun krijgsverrichtingen, en zullen wij dan deze hulde niet brengen aan onze God, wie koninkrijk over allen is? Maar in aanmerking genomen de goddeloze listen, die zij gebruikten om Simson in hun handen te krijgen, moet erkend worden, dat alleen zo'n drekgod als Dagon was, geschikt was om tot beschermer van hun schurkerij gemaakt te worden. Op die algemene dankdag werden offeranden geofferd en lofliederen gezongen voor de overwinning, die zij op een man verkregen hadden, er waren grote

uitdrukkingen van vreugde, en alles ter ere van Dagon. Veel meer reden hebben wij om God de lof te geven van al onze voorspoed: Gode zij dank, die ons allen tijd doet triomferen in Christus!

2. Door het spel, dat zij maakten van Simson, Gods kampioen, hebben zij God zelf gesmaad. Toen zij vrolijk waren van de wijn, moest om hen nog vrolijker te maken, Simson gehaald worden om voor hen te spelen, vers 25-27, dat is: om door hen bespot te worden. zij hadden aan hun god geofferd, hadden gegeten en gedronken, en nu stonden zij op om te spelen, zoals het het gebruik is bij afgodendienaars, 1 Corinthiers 10:7, en Simson moet de nar zijn van het spel. Zij maakten zichzelf en elkaar aan het lachen, als zij zagen hoe hij, blind zijnde, struikelde en in het blinde rondtastte. Waarschijnlijk hebben zij deze richter van Israël "met de roede op het kinnebakken geslagen," Micha 4:14, en gezegd: "Profeteer, wie is het, die u geslagen heeft?" Het was een voorbeeld van hun wreedheid om aldus een man in zijn ongeluk te vertreden, op wiens aanblik zij kort tevoren gebeefd zouden hebben. Het bracht Simson in de diepte van de ellende, en hun smaadredenen waren als een zwaard in zijn gebeente, als zij zeiden: Waar is nu uw God? Niets kon smartelijker zijn voor zo groot een man, maar een boeteling zijnde, maakt dit hem geduldig, en neemt hij het aan als een straf voor zijn ongerechtigheid. Hoe onrechtvaardig de Filistijnen ook waren, hij moest erkennen dat God rechtvaardig was. Hij had zich vermaakt met zijn misleidingen en met hen, die hem misleidden, en rechtvaardiglijk zijn nu de Filistijnen op hem losgelaten, om zich met hem te vermaken. Onreinheid is een zonde, die de mensen verlaagt en hen aan verachting blootstelt, plaag en schande zal hij vinden, wiens hart door een vrouw wordt bedrogen, en zijn smaad zal niet uitgewist worden. Eeuwige schande en verachting zal het deel wezen van hen, die door hun eigen lusten verblind en gebonden worden, de duivel, die hen bedrogen heeft, zal over hen juichen en triomferen.

II. Hoe rechtvaardig de God van Israël door de handen van Simson een plotselinge verwoesting over hen bracht. Duizenden van de Filistijnen waren samengekomen, om met hun vorsten deel te nemen aan de offeranden en de blijde feestviering van deze dag, en om de toeschouwers te zijn van deze comedie, die voor hen op een noodlottige tragedie uitliep, want allen werden zij gedood en onder de puinhopen begraven van het huis, of het een tempel of schouwburg, of misschien een licht gebouw was, dat voor dit doel was opgetrokken, is onzeker.

Merk op:

1. Wie daar verdelgd werden, *alle vorsten van de Filistijnen*, vers 27, die door steekpenningen Delila hadden omgekocht, om Simson aan hen te verraden en over te leveren. Het kwaad vervolgde deze zondaars. Ook waren er velen van het volk, tot een getal van drie duizend, en onder hen veel vrouwen, waarvan één waarschijnlijk de hoer van Gaza geweest is, vermeld in vers 1. Simson is door de Filistijnse vrouwen tot zonde verlokt, en nu wordt een grote slachting onder haar aangericht evenals op bevel van Mozes onder de Midianietische vrouwen, omdat zij het waren, "die de kinderen Israëls oorzaak tot overtreding tegen de Heere hadden gegeven in de zaak van Peor," Numeri 31:16.

2. Wanneer zij verdelgd werden,

a. Toen zij vrolijk waren, opgewekt en gerust, verre van te denken dat zij zich in enigerlei gevaar bevonden. Wij kunnen veronderstellen dat, toen zij Simson de pilaren zagen aangrijpen, ook dit hun

tot vermaak diende: *Wat doet deze amechtige Jood?* Hoe worden de zondaren in een ogenblik ten verderve gebracht! Zij worden opgeheven in hoogmoed en vrolijkheid, opdat hun val zoveel dieper en verschrikkelijker zij. Laat ons nooit delen in de vrolijkheid van goddeloze mensen, maar uit dit voorbeeld zien dat hun triomferen van korte duur is, en hun blijdschap slechts een ogenblik is.

b. Het was, toen zij Dagon, hun god, loofden en hem de eer gaven, die alleen aan God toekomt, hetgeen niets minder is dan verraad jegens de Koning van de koningen, tegen Zijn kroon en Zijn waardigheid, terecht is dus het bloed van deze verraders met hun offeranden gemengd. Belsazar werd gedood toen hij de met mensenhanden gemaakte goden prees, Daniel 5:4.

c. Het was toen zij de spot dreven met een Israëliet, een nazireër, en over hem juichten, hem vervolgden, die God had geslagen. Er is niets dat de mate van de ongerechtigheid van een volk, of van een persoon, sneller vult dan het bespotten en mishandelen van de dienstknechten Gods, al is het ook dat deze door eigen schuld naar de diepte zijn gebracht. Zij weten niet wat zij doen, noch wie zij beledigen, die een Godvruchtig man bespotten.

3. Hoe zij verdelgd werden: Simson rukte het huis boven hun hoofden omver. Ongetwijfeld heeft God het hem, als publiek persoon, in het hart gegeven, om aldus Gods twist Israëls twist en zijn eigen twist aan hen te wreken.

A. De kracht er toe verkreeg hij op het gebed, vers 28. Die kracht, welke hij verloren had door de zonde, herwint hij, als een waar boetvaardige, op het gebed, zoals David, die, toen hij de Geest van de genade er toe gebracht had, om zich van hem terug te trekken, gebeden heeft: "Geef mij weer de vreugde Uws heirs, en de vrijmoedige geest ondersteune mij,' Psalm 51:14. Wij kunnen veronderstellen dat hij slechts innerlijk heeft gebeden, en dat zijn stem niet werd gehoord (want het werd gedaan in het midden van een luidruchtige, tierende menigte van Filistijnen), maar hoewel zijn stem niet door mensen werd gehoord, werd zijn gebed toch door God gehoord en genadiglijk verhoord, en hoewel hij niet is blijven leven om zelf een bericht te geven van dit zijn gebed, zoals Nehemia van het zijne heeft God het niet slechts aangenomen in de hemel, maar, door het aan de door Gods Geest gedreven schrijver te openbaren, er in voorzien dat het geregistreerd werd in Zijn kerk. Hij bad God hem te gedenken, en hem nog ditmaal te versterken, hiermede erkennende dat hij zijn kracht voor hetgeen hij reeds gedaan had, van God had, en nu vraagt hij dat zij hem nog eenmaal verleend moge worden, ten einde hun bij het scheiden nog een slag toe te brengen. Dat het niet was uit hartstocht, of begeerte naar persoonlijke wraak, maar uit heilige ijver voor de eer en heerlijkheid van de God van Israël, dat hij dit verlangde te doen, blijkt hieruit, dat God zijn gebed aangenomen en verhoord heeft. Simson is biddende gestorven, ook onze gezegende Heiland is biddende gestorven, maar Simson bad om wraak, Christus om vergeving voor Zijn vijanden.

B. Hij kreeg gelegenheid om dit te doen door te leunen tegen de twee pilaren, die de voornaamste steun waren van het huis, en die zo dicht bij elkaar geplaatst schenen te zijn dat hij ze beide tegelijk kon aangrijpen, vers 26, 29. Ze gegrepen hebbende, wierp hij ze neer met kracht, luid roepende: *Mijn ziel sterve met de Filistijnen,* vers 30. "Animamque in vulnere ponit-De wond toebrengende, sterft hij". De grote menigte van mensen, die op het dak waren, hebben, naar wij kunnen veronderstellen, bijgedragen tot de val er van. Een gewicht, groter dan het bestemd was te dragen, zou het vanzelf hebben kunnen doen instorten, het maakte tenminste de val noodlottiger voor hen, die binnen waren, en weinigen konden voorzeker er aan ontkomen om òf verstikt, òf verpletterd te

worden. Dit werd gedaan, niet door de natuurlijke kracht van Simson, maar door de almachtige kracht van God, en is niet slechts verwonderlijk, maar wonderlijk in onze ogen.

a. De Filistijnen werd hierdoor een zware slag toegebracht. Al hun vorsten en grote mannen waren gedood, en ook zeer velen van het volk, en dat wel temidden van hun overwinningsfeest. De tempel van Dagon (velen zijn van mening, dat dit het huis was) was nedergeworpen, en Dagon er onder begraven. Dit was een grote beteugeling van de trotse onbeschaamdheid van de overlevenden, en, zo in Israël nog slechts zoveel verstand en moed was overgebleven om van het voordeel, dat deze gebeurtenis hun gaf, partij te trekken, dan zouden zij nu het juk van de Filistijnen hebben kunnen afschudden.

b. Simson kan zeer goed gerechtvaardigd worden in zijn daad en verklaard worden niet schuldig te zijn aan moord hetzij op hemzelf, of op de Filistijnen. Hij was een publiek persoon, een verklaard vijand van de Filistijnen, tegen wie hij dus van alle mogelijke voordelen gebruik mocht maken. Zij voerden nu een wrede, barbaarse oorlog tegen hem, allen, die daar tegenwoordig waren, deden hieraan mede, en rechtvaardiglijk stierven zij met hem. Ook heeft hij er geen zelfmoord mee gepleegd, want het was niet op zijn eigen leven, dat hij het toelegde, hoewel hij reden genoeg had om het moede te zijn, maar op het leven van Israëls vijanden, en om daartoe te komen, heeft hij het zijne kloekmoedig ten offer gebracht, het niet dierbaar houdende voor zichzelf, opdat hij zijn loop met ere zou volbrengen.

c. God werd grotelijks verheerlijkt door Simsons grote overtredingen te vergeven, waarvan dit het blijk en bewijs was. Men heeft gezegd dat de opdracht door een vorst gegeven aan een misdadiger gelijkstond aan diens begenadiging. Maar "hoewel Hij een vergevend God was, heeft Hij toch wraak gedaan over zijn daden," Psalm 99:8, en door Zijn kampioen in banden te laten sterven, heeft Hij allen gewaarschuwd om zich te hoeden voor die lusten en begeerlijkheden, die strijd voeren tegen de ziel. Wij hebben echter gegronde reden om te hopen dat Simson, hoewel hij stierf met de Filistijnen toch zijn eeuwig deel niet met hen gehad heeft. De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn.

d. Christus was duidelijk afgeschaduwd. Hij heeft het rijk van Satan nedergeworpen, zoals Simson Dagons tempel nedergeworpen heeft, en toen Hij stierf, heeft Hij de heerlijkste overwinning behaald over de machten van de duisternis. Toen Zijn armen uitgestrekt waren aan het kruis, zoals Simsons armen uitgestrekt waren naar de twee pilaren, heeft Hij een noodlottigen ruk gegeven aan de poorten van de hel en "door de dood teniet gedaan degene, die het geweld des doods had, dat is de duivel," Hebreeen 2:14, 15, en hierin heeft Hij Simson overtroffen, dat Hij niet alleen stierf met de Filistijnen, maar wederopgestaan is om over hen te triomferen.

Eindelijk. De geschiedenis van Simson besluit:

1. Met een bericht van zijn begrafenis. Aangemoedigd door het roemrijke van zijn dood kwamen zijn bloedverwanten om zijn lijk te zoeken onder de gedoden, zij brachten het met eerbetoon naar zijn eigen land en begroeven het in het graf van zijn vader, terwijl de Filistijnen nog in zo grote ontsteltenis verkeerden, dat zij er zich niet tegen durfden verzetten.

2. Met de herhaling van het bericht van de duur van zijn regering, dat wij tevoren reeds gehad hebben: hij nu had Israël gericht twintig jaar, en indien zij niet even laag en laf waren als hij

kloekmoedig en ondernemend is geweest dan zou hij hen vrij van het juk van de Filistijnen hebben gelaten. Zij zouden gerust, veilig en gelukkig hebben kunnen zijn, indien zij slechts God en hun richter toegelaten hadden om hen dit te maken.

HOOFDSTUK 17

1 En er was een man van het gebergte van Efraim, wiens naam was Micha.
2 Die zeide tot zijn moeder: De duizend en honderd zilverlingen, die u ontnomen zijn, om dewelke gij gevloekt hebt, en ook voor mijn oren gesproken hebt, zie, dat geld is bij mij, ik heb dat genomen. Toen zeide zijn moeder: Gezegend zij mijn zoon den HEERE!
3 Alzo gaf hij aan zijn moeder de duizend en honderd zilverlingen weder. Doch zijn moeder zeide: Ik heb dat geld den HEERE ganselijk geheiligd van mijn hand, voor mijn zoon, om een gesneden beeld en een gegoten beeld te maken; zo zal ik het u nu wedergeven.
4 Maar hij gaf dat geld aan zijn moeder weder. En zijn moeder nam tweehonderd zilverlingen, en gaf ze den goudsmid, die maakte daarvan een gesneden beeld en een gegoten beeld; dat was in het huis van Micha.
5 En de man Micha had een godshuis; en hij maakte een efod, en terafim, en vulde de hand van een uit zijn zonen, dat hij hem tot een priester ware.
6 In diezelve dagen was er geen koning in Israel; een iegelijk deed, wat recht was in zijn ogen.
7 Nu was er een jongeling van Bethlehem-juda, van het geslacht van Juda; deze was een Leviet, en verkeerde aldaar als vreemdeling.
8 En deze man was uit die stad, uit Bethlehem-juda getogen, om te verkeren, waar hij gelegenheid zou vinden. Als hij nu kwam aan het gebergte van Efraim tot aan het huis van Micha, om zijn weg te gaan,
9 Zo zeide Micha tot hem: Van waar komt gij? En hij zeide tot hem: Ik ben een Leviet, van Bethlehem-juda, en ik wandel, om te verkeren, waar ik gelegenheid zal vinden.
10 Toen zeide Micha tot hem: Blijf bij mij, en wees mij tot een vader en tot een priester; en ik zal u jaarlijks geven tien zilverlingen, en orde van klederen, en uw leeftocht; alzo ging de Leviet met hem.
11 En de Leviet bewilligde bij dien man te blijven; en de jongeling was hem als een van zijn zonen.
12 En Micha vulde de hand van den Leviet, dat hij hem tot een priester wierd; alzo was hij in het huis van Micha.
13 Toen zeide Micha: Nu weet ik, dat de HEERE mij weldoen zal, omdat ik dezen Leviet tot een priester heb.

Allen stemmen overeen in de mening, dat hetgeen in dit en de overige hoofdstukken tot aan het einde van het boek voorkomt, niet geschied is zoals het verhaal er van voorkomt, na Simson, maar lang tevoren, en wel spoedig na de dood van Jozua, in de dagen van Pinehas, de zoon van Eleazar, Hoofdstuk 20:28. Maar het wordt hier aan het einde van het boek gesteld, om in de geschiedenis van de richteren niet te onderbreken. Om te doen blijken hoe gelukkig Israël was in de richters, wordt hier aangetoond, hoe ongelukkig zij waren, als er geen was.

I. De afgoderij is begonnen in het gezin van Micha, Hoofdstuk 17

II. Vandaar verspreidde zij zich in de stam van Dan Hoofdstuk 18.

III. Toen werd schurkerij gepleegd in Gibea Benjamins, Hoofdstuk 19.

IV. Hierop werd bijna de gehele stam verwoest wegens hun ondersteuning er van, Hoofdstuk 20.

V. Er werden vreemde hulpmiddelen aangewend om die stam in wezen te houden, Hoofdstuk 21.

Geloofd zij daarom God, voor de regering, waaronder wij leven!

In dit hoofdstuk wordt ons gezegd, hoe Micha, een Efraïmiet, zich voorzag:

I. Van een beeld, om hem tot god te zijn vers 1-6. .

II Van een Leviet-zoals die dan was om hem ten priester te zijn, vers 7-13.

Richteren 17:1-6

I. Hier hebben wij Micha en zijn moeder in twist met elkaar.

1. De zoon besteelt zijn moeder. De oude vrouw had door langdurig sparen en schrapen een grote som gelds opgegaard-elf honderd zilverlingen. Waarschijnlijk was het haar bedoeling om bij haar dood dat geld aan haar zoon na te laten, maar intussen deed het haar genoegen die zilverstukken te zien en te tellen. De jonge man had een gezin van volwassen kinderen, want een van zijn zonen was al van de leeftijd om priester te zijn, vers 5. Hij weet waar het geld van zijn moeder is, denkt dat hij het meer nodig heeft dan zij, kan niet wachten tot zij sterft, maar neemt het heimelijk weg om het voor zijn eigen gebruik aan te wenden. Hoewel het verkeerd is in ouders om hun kinderen te onthouden wat betamelijk is, en hen aldus in verzoeking te brengen om te wensen hen in hun graf te zien, zal zelfs dit toch volstrekt de slechtheid niet verontschuldigen van die kinderen, welke hun ouders bestelen, en denken dat alles het hun is wat zij van hen kunnen verkrijgen, al is het ook door nog zo verkeerde middelen.

2. De moeder vloekt de zoon, of wie het ook zij, die haar geld gestolen heeft. Zij scheen haar zoon te verdenken, want toen zij vloekte, deed zij het zo luid in zijn oren en met zoveel heftigheid en hartstocht, dat zijn oren er van klonken. Zie welk een kwaad de geldgierigheid aanricht, hoe alle plichtsgevoel en lieflijkheid tussen bloedverwanten er door verdorven wordt. Het was de geldgierigheid, die Micha zozeer zijn plicht jegens zijn moeder deed vergeten, dat hij haar bestal, en die haar dus onvriendelijk maakte jegens haar zoon, dat zij hem vloekte, indien hij het had en het verborgen hield. Uitwendige verliezen drijven Godvruchtige mensen uit tot gebed, maar brengen slechte mensen aan het vloeken. Het geld van deze vrouw was haar god, zelfs vóór het nog tot een gesneden of gegoten beeld was gemaakt, want anders zou het verlies er van haar niet in zo'n drift hebben ontstoken dat zij alle regelen van betamelijkheid en Godsvrucht vergat. Het is zeer dwaas in hen, die toornig zijn, om hun vloeken daarheen te werpen, gelijk iemand, die veinst te razen vuursprankels, pijlen en dodelijke dingen werpt daar zij niet kunnen weten, of zij niet zullen nederkomen op het hoofd van hen, die hun het dierbaarst zijn.

II. Micha en zijn moeder met elkaar verzoend.

1. De zoon was zo verschrikt en beangstigd door de vloeken van de moeder, dat hij haar het geld teruggaf. Hoewel hij zó weinig genade had dat hij het nam was er toch genoeg genade in hem overgebleven, om het niet te durven houden, toen zijn moeder het een vloek achterna had gezonden. Hij kan niet geloven dat het geld van zijn moeder hem goed kon doen zonder de zegen van zijn moeder, ook durft hij de diefstal niet ontkennen, als hij er van beschuldigd werd, noch het geld behouden, als het door de eigenares opgevorderd werd. Het beste is om geen kwaad te doen, maar als het gedaan is dan is het het best om het ongedaan te maken door berouw, belijdenis van schuld en wederherstelling. Laat kinderen er voor bevreesd zijn, om de gebeden van hun ouders tegen zich te hebben, want ofschoon een vloek zonder oorzaak niet komen zal, zal toch de vloek, die verdiend is, met recht gevreesd kunnen worden al was deze ook in hartstocht en op onbetamelijke wijze geuit.

2. Het berouw van de zoon deed zoveel genoegen aan de moeder, dat zij haar vloeken herriep en ze in gebeden verkeerde voor het welzijn van haar zoon. *Gezegend zij mijn zoon de Heere*. Als zij,

die zich aan een fout, een misdrijf, hebben schuldig gemaakt, het vrijwillig en openhartig erkennen, dan behoren zij geprezen te worden voor hun berouw, veeleer dan nog veroordeeld en bestraft te worden voor hun misdrijf.

III. Micha en zijn moeder komen overeen om het geld in een god te veranderen, en afgoderij in te voeren in hun gezin, en dit schijnt het eerste voorbeeld te zijn geweest van de afval van een Israëliet van God en Zijn ingestelde eredienst na de dood van Jozua en de oudsten, die hem overleefd hebben, en daarom wordt het zo in bijzonderheden verhaald. En hoewel dit slechts de aanbidding van de ware God was door een beeld tegen het tweede gebod in, heeft het toch de deur geopend voor de aanbidding van andere goden, de Baäls en de bossen, tegen het eerste en grote gebod in.

1. Het bedenksel van de moeder in deze zaak. Toen het zilver teruggegeven was, wendt zij voor dat zij het *de Heere gewijd had*, vers 3, hetzij voordat het gestolen was, en dan zou zij wensen te doen denken, dat dit de reden was waarom het verlies er van haar zo ter harte ging, haar zo'n droefheid was, en dat zij verwensingen had uitgesproken over hem, die het gestolen had, omdat het gewijd was en daarom verbannen, of wel nadat het gestolen was had zij de gelofte gedaan, dat zij het, zo zij het terugkreeg, aan God zou wijden, en dan zou zij de leiding van Gods voorzienigheid ten gunste van haar, waardoor zij het terug gekregen had, beschouwen als een aannemen van haar gelofte door God. "Het geld behoort mij, maar gij hebt er lust in, zo laat het dan noch het mijne noch van u wezen, maar laat ons overeenkomen om er een beeld van te maken voor Godsdienstig gebruik." Indien zij het tot een gebruik had aangewend, dat inderdaad tot de dienst en de eer van God was, dan zou dit een goede manier zijn geweest om de zaak tussen hen te schikken, maar nu was haar plan goddeloos. Waarschijnlijk was deze oude vrouw een van die, welke mee opgetogen waren uit Egypte, en wenste zij een beeld te hebben, zoals zij ze daar gezien had, nu zij wat suf begon te worden, kwamen haar de dwaasheden van haar jeugd weer voor de geest en misschien zei zij aan haar zoon, dat die manier van God te aanbidden door beelden, naar haar weten, de oude Godsdienst is geweest.

2. De bewilliging van de zoon. Toen zij de zaak voorstelde, schijnt hij geaarzeld te hebben, het tweede gebod kennende, want toen zij zei, vers 3, dat zij het bestemd had voor haar zoon om er een beeld van te maken, gaf hij het geld terug aan zijn moeder (afkerig zijnde om er toe mee te werken er een beeld van te maken) en zij gaf het de goudsmid, en liet de zaak doen naar haar begeerte, misschien hem er om afkeurende, dat hij er gewetensbezwaar tegen had, vers 4. Maar toen de beelden vervaardigd waren, was Micha, door de overreding van zijn moeder, er niet alleen mee verzoend maar er uitermate mee ingenomen, zo'n vreemde betovering oefende afgoderij, en zo krachtig werd zij ondersteund door hetgeen "van de vaderen overgeleverd is," 1 Petrus 1:18, Jeremia 44:17. Maar zie hoe de geldgierigheid van de oude vrouw toch nog gedeeltelijk de bovenhand had over haar bijgeloof, zij had al het zilver gewijd om er een gesneden en gegoten beeld van te maken, vers 3, al die elf honderd zilverlingen, maar toen het er toe kwam, dat het gedaan zou worden, heeft zij er minder dan een vijfde deel voor gebruikt, *namelijk tweehonderd zilverlingen*, vers 4. Zij dacht dat dit genoeg was, en in waarheid was het te veel, om te besteden aan een beeld, dat een leugenleraar is. Indien het wezenlijk aan de eer van God was gewijd, dan zou Hij zich niet aldus hebben laten afschepen met een deel van de prijs, maar Zijn toorn hebben geopenbaard over deze belediging, zoals Hij dit gedaan heeft in de zaak van Ananias en Saffira. Merk nu op:

A. Wat het bederf was, dat hier ingevoerd werd, vers 5. De man Micha had een Godshuis, hij dacht dat het dit was, evengoed als dat te Silo, ja beter, omdat het van hem was, door hemzelf uitgedacht, en tot zijn eigen beschikking was, want de mensen hebben de Godsdienst graag in eigen hand, dat is in hun macht, om er naar welgevallen mee te handelen. "Een huis van de dwaling," zo wordt het door de Chaldeër genoemd, en dat was het ook inderdaad, want het was een afwijking van de weg van de waarheid, en een binnenlaten van alle bedrog. Afgoderij is een groot bedrog, en een van de ergste dwalingen. Wat hij met zijn afgoderij op de duur bedoelde-hetzij hij er dit in de beginne al of niet mee op het oog had-was beide Gods orakelen en Zijn inzettingen na te bootsen en er mee te wedijveren.

a. Zijn orakelen, want hij maakte *serafim,* dat is kleine beelden, om ze, als er gelegenheid voor was te raadplegen, er inlichtingen, aanwijzingen en voorzeggingen van te ontvangen. Wat de *Urim* en *Tummim* waren voor de vorst en het volk moesten deze *serafim* zijn voor zijn gezin, toch kon hij niet denken dat de ware God ze zou erkennen, of hem door deze antwoorden zou geven op zijn vragen en daarom steunde en bebouwde hij op de demonen, die de heidenen aanbaden, om ze te bezielen en ze hem dienstbaar te maken. Aldus moesten zij, terwijl ze de eer Gods voorwendden, maar Zijn inzettingen verlieten, onvermijdelijk tot rechtstreekse afgoderij en demonen aanbidding vervallen.

b. Zijn inzettingen. Een kamer, of een reeks van vertrekken in het huis van Micha werd bestemd om de tempel of het huis Gods te zijn, een efod, of heilig gewaad, werd bereid voor zijn priester, om er dienst in te doen in nabootsing van die, welke in de tabernakel Gods gebruikt werden, en één van zijn zonen waarschijnlijk de oudste, heiligde hij, om zijn priester te zijn. En toen hij een gesneden of gegoten beeld had opgericht, om het voorwerp van zijn aanbidding voor te stellen, is het niet te verwonderen, dat een priester door hem aangesteld, er de dienst bij verrichtte. Hier wordt geen melding gemaakt van altaar, offerande of reukwerk ter ere van deze zilveren goden, maar, een priester hebbende, heeft hij die allen waarschijnlijk ook gehad, tenzij wij veronderstellen dat zijn goden in het eerst slechts bedoeld waren om geraadpleegd te worden, niet om te worden aangebeden, zoals dit ook met Labans serafim was. Maar, evenals van andere zonden is het begin van afgoderij, gelijk één die het water opening geeft, verbreekt de dam, en hij veroorzaakt een overstroming. Hier is de afgoderij begonnen, en zij verspreidde zich als een invretende melaatsheid. Dr. Lightfoot doet ons opmerken dat, gelijk elf honderd zilverlingen hier gewijd werden aan het maken van een afgod, dat de Godsdienst verdierf, inzonderheid (gelijk wij later zien zullen) in de stam van Dan, die Simsons stam was, zo werden door ieder van de vorsten van de Filistijnen elf honderd zilverlingen gegeven om Simson te verderven.

B. Wat de oorzaak was van dit bederf vers 6. *Er was geen koning in Israël,* geen richter of souvereine vorst, om kennis te nemen van het oprichten van deze beelden (naar welke ongetwijfeld de inwoners van het omliggende land weldra heenstroomden) en orders te geven om ze te vernielen. Er was niemand om Micha zijn dwaling te doen inzien, hem te weerhouden van het kwaad en hem te straffen, niemand om dit kwaad intijds te fnuiken, en er aldus de verspreiding van te voorkomen. *Ieder deed wat recht was in zijn ogen,* en toen deden zij spoedig *wat kwaad was in de ogen des Heeren.* Toen zij zonder koning waren, om goede orde onder hen te bewaren, was Gods huis verlaten, werden Zijn priesters veronachtzaamd, en ging alles verkeerd en ten verderve onder hen. Zie hoe groot een zegen een goede regering is, welke redenen er zijn, dat er niet alleen "smekingen, gebeden en voorbiddingen, maar ook dankzeggingen gedaan worden voor koningen en allen, die in

hoogheid zijn," 1 Timotheus 2:1, 2. Niets draagt, onder God, meer bij tot steun en bevordering van de Godsdienst in de wereld, dan de behoorlijke bedeling van deze twee grote instellingen: de overheid, of magistratuur, en de bediening van het Evangelie.

Richteren 17:7-13

Wij hebben hier het bericht dat Micha zich van een Leviet voorzag om zijn kapelaan te zijn, hetzij omdat hij dacht, dat zijn zoon, die de erfgenaam was van zijn bezittingen te voornaam was voor deze dienst, of liever dat hij, omdat hij niet van Gods stam was, er niet waardig genoeg voor was.

Merk op:

I. Wat deze Leviet tot Micha bracht. Hij was van het geslacht van Juda, en woonde te Bethlehem onder de bloedverwanten van zijn moeder, (want Bethlehem was geen Levietenstad) of om een andere reden, als een vreemdeling, vers 7. Vandaar ging hij *om te verblijven waar hij gelegenheid zou vinden,* en op zijn reis kwam hij in het huis van Micha op het gebergte van Efraïm, vers 8.

1. Sommigen denken dat het zijn ongeluk was, dat hij in de noodzakelijkheid verkeerde van te reizen, hetzij omdat hij vervolgd en mishandeld was, of liever omdat hij veronachtzaamd was en gebrek leed te Bethlehem. God had een overvloedige voorziening gemaakt voor de Levieten, maar het volk onthield hun wat hun toekwam, en hielp hen niet aan het bezit van de hun toegewezen steden, zodat zij in bekrompen omstandigheden verkeerden, en er werd niets gedaan om hun te hulp te komen. Israëls verlaten van God begon met hun verlaten van de Levieten, waartegen zij daarom gewaarschuwd zijn, Deuteronomium 12:19. Het is een teken dat de Godsdienst in verval komt, als goede leraren veronachtzaamd worden, zodat zij niet weten hoe aan het dagelijks brood te komen. Maar:

2. Het schijnt veeleer zijn schuld geweest te zijn en zijn dwaasheid, dat hij van ronddwalen hield, de betrekking verliet, waarin hij was, en de achting verbeurde van zijn vrienden, en een zwerfzieke gezindheid hebbende heenging om, zoals wij zeggen, fortuin te zoeken. Wij kunnen ons niet voorstellen dat de zaken toen reeds zo slecht onder hen stonden dat een Leviet arm was zo dit niet zijn eigen schuld was. Gelijk diegenen gepaste voorwerpen zijn van medelijden, die zich graag zouden vestigen, maar het niet kunnen, zo behoren zij gestraft te worden, die zich zouden kunnen vestigen, maar het niet willen. Daar ongedurigheid, naar men zou denken, altijd onrust veroorzaakt, is het vreemd, dat een Israëliet, inzonderheid een Leviet, zich er aan overgeeft.

II. Welke overeenkomst Micha met hem trof. Indien hij niet tamelijk tevreden was geweest met zijn zoon tot priester te hebben, dan zou hij uitgegaan zijn om een Leviet op te sporen of iemand uitgezonden hebben om er een voor hem te zoeken, maar nu neemt hij er een, die hem als het ware toevallig in handen komt hetgeen aantoont dat hij geen zeer groter ijver had voor de zaak. Waarschijnlijk heeft deze omzwervende Leviet ergens op het land van Micha's huis gehoord, namelijk van zijn Godshuis en zijn gesneden en gegoten beeld, hetgeen, zo er iets van de geest van een Leviet in hem was, hem daarheen gevoerd zou hebben om Micha te bestraffen voor zijn afgoderij, hem te zeggen hoe dit lijnrecht in strijd was met de wet van God, en Gods oordelen over hem zou brengen. Maar, inplaats hiervan, gaat hij als een ontaarde tak van die heilige stam, er heen om zijn diensten aan te bieden, met: "*Hebt gij ook enig werk voor een Leviet?* want ik ben werkeloos en *ik wandel om te verblijven waar ik gelegenheid zal vinden."* Alles wat hij beoogde was aan brood te komen, niet om goed te doen, vers 9. Micha doet aanzoek bij hem om in zijn gezin te komen, vers 10, en belooft hem:

1. Goede bevordering. *Wees mij tot een vader en een priester.* Hoewel hij nog een jonge man was, en Micha hem om zo te zeggen van de straat had opgeraapt, zal hij hem toch als hij hem als priester aanneemt, eren en achten als een vader, zover is het denkbeeld van hem, om hem onder zijn dienstknechten te stellen. Hij vraagt niet naar zijn geloofsbrieven, neemt de tijd niet om een onderzoek in te stellen naar zijn gedrag, in de plaats waar hij het laatst gevestigd was, bedenkt niet dat hij, hoewel hij een Leviet was, toch iemand kon zijn van zulk een slecht karakter, dat hij de plaag en de schande is van zijn familie maar denkt dat hij, al was hij ook nog zo'n losbol, toch wel als priester bij een gesneden beeld kon dienen, zoals Jerobeams priesters "van de geringsten van het volk waren," 1 Koningen 12:31. Geen wonder dat zij, die van alles een god kunnen maken, iedereen tot een priester kunnen maken.

2. Een redelijk onderhoud. Hij zal hem eten en drinken, en een of meer stellen kleren geven, een gewoon stel voor alle dagen, en een beter stel voor feestdagen, en daarenboven tien zilverlingen (ongeveer vijftien gulden) per jaar, voor zakgeld, een karig salaris, vergeleken met wat God voor de Levieten voorzien had, mits zij zich goed gedroegen. Maar zij die de dienst van God verlaten, zullen nooit hun omstandigheden verbeteren, en ook geen beteren meester vinden. De Evangeliebediening is de mooiste roeping, maar het slechtste beroep in de wereld.

III. De vestiging van de Leviet bij hem, vers 11. *Hij bewilligde bij die man te blijven* hoewel zijn werk bijgelovigheid was en zijn loon schandelijk, had hij bezwaar noch tegen het een, noch tegen het ander, maar achtte zich gelukkig in zo'n goed huis te zijn aangeland. Micha, die zich heiliger achtte dan zijn naburen, neemt het op zich om deze Leviet de hand te vullen, vers 12, dat is hem tot de dienst te heiligen, alsof zijn bouwen, meubileren en begiftigen van deze kapel hem autoriseerde om niet alleen de persoon te benoemen, die er de dienst zou verrichten, maar ook hem te wijden, waartoe hij het recht niet had, evenmin als de Leviet het recht had om zich door hem te laten wijden. En nu betoont hij hem eerbied als aan een vader, en tederheid als aan een zoon, en daarmee wil hij het ongenoegzame van zijn lastbrief goed maken.

IV. Micha's voldoening met dat alles, vers 13. *Nu weet ik dat de Heere mij weldoen zal,* dat is: hij hoopte dat zijn nieuwe inrichting hem beroemd zou maken onder zijn naburen, en dat zou hem voordelig wezen, want hij zou delen in het profijt van het altaar, of liever dat God hem zou ondersteunen en zegenen in alles wat hij ondernam, omdat ik deze Leviet tot een priester heb.

1. Hij dacht dat het een teken was van Gods gunst jegens hem en zijn beelden, dat Hij hem zo ter gelegener tijd een Leviet gezonden had. Zo zullen zij, die zich in hun ijdele verzinselen verlustigen, indien Gods voorzienigheid hun iets ter hand doet komen dat hen voorthelpt op hun bozen weg, maar al te gemakkelijk hieruit afleiden dat God behagen in hen schept.

2. Hij dacht dat, nu de dwaling van zijn priesterschap hersteld was, alles wèl was, hoewel hij nog zijn gesneden en gegoten beeld behield. Velen vleien zich met een goede mening over hun staat, door een gedeeltelijke reformatie of verbetering van hun leven. Zij denken dat zij zo goed zijn als zij behoren te wezen, omdat zij in een bijzondere zaak niet meer zo slecht zijn als zij vroeger waren, alsof het verbeteren van een verkeerdheid een vergoeding was voor het aanhouden van al de andere.

3. Hij dacht dat het een zeer verdienstelijke daad was om een Leviet tot priester te maken, terwijl het in werkelijkheid een hoogmoedige overweldiging was, en zeer Godtergend. In hun hoogmoed, hun onwetendheid en zelfbehagen zullen de mensen de vermetelste goddeloosheid en het ergerlijkste aanranden van de Goddelijke kroonrechten, niet slechts verdedigen en verontschuldigen, maar hogelijk roemen en verheerlijken. Micha zou heel veel reden gehad hebben om te zeggen: "Nu kan ik vrezen dat God mij zal vloeken omdat ik iemand uit Zijn eigen stam heb verleid, en hem er toe gebracht heb een gesneden beeld te aanbidden, " en toch hoopt hij dat God er hem om zal weldoen.

4. Hij dacht dat een Leviet bij zich in huis te hebben hem als vanzelf recht zou geven op Gods gunst. Materieelgezinde mensen zijn maar al te zeer geneigd om op hun uitwendige voorrechten te bouwen en te vertrouwen, en tot de gevolgtrekking te komen dat God hen zeker zal weldoen, omdat zij geboren zijn uit Godvruchtige ouders, tot gezinnen behoren waarin gebeden wordt, verbonden zijn in de maatschappij met personen, die zeer Godvruchtig zijn, een goede en gezonde prediking bijwonen, terwijl dit alles slechts is als het hebben van een Leviet tot hun priester, dat volstrekt geen zekerheid geeft dat God hun zal weldoen, tenzij zij zelf Godvruchtig zijn, en van hun voorrechten een goed gebruik maken.

HOOFDSTUK 18

1 In die dagen was er geen koning in Israel; en in dezelve dagen zocht de stam der Danieten voor zich een erfenis om te wonen; want hun was tot op dien dag onder de stammen van Israel niet genoegzaam ter erfenis toegevallen.
2 Zo zonden de kinderen van Dan uit hun geslacht vijf mannen uit hun einden, mannen, die strijdbaar waren, van Zora en van Esthaol, om het land te verspieden, en dat te doorzoeken; en zij zeiden tot hen: Gaat, doorzoekt het land. En zij kwamen aan het gebergte van Efraim, tot aan het huis van Micha, en vernachtten aldaar.
3 Zijnde bij het huis van Micha, zo kenden zij de stem van den jongeling, den Leviet; en zij weken daarheen, en zeiden tot hem: Wie heeft u hier gebracht, en wat doet gij alhier, en wat hebt gij hier?
4 En hij zeide tot hen: Zo en zo heeft Micha mij gedaan; en hij heeft mij gehuurd, en ik ben hem tot een priester.
5 Toen zeiden zij tot hem: Vraag toch God, dat wij mogen weten, of onze weg, op welken wij wandelen, voorspoedig zal zijn.
6 En de priester zeide tot hen: Gaat in vrede; uw weg, welken gij zult heentrekken, is voor den HEERE.
7 Toen gingen die vijf mannen heen, en kwamen te Lais; en zij zagen het volk, hetwelk in derzelver midden was, zijnde gelegen in zekerheid, naar de wijze der Sidoniers, stil en zeker zijnde; en daar was geen erfheer, die iemand om enige zaak schande aandeed in dat land; ook waren zij verre van de Sidoniers, en hadden niets te doen met enigen mens.
8 En zij kwamen tot hun broederen te Zora en te Esthaol, en hun broeders zeiden tot hen: Wat zegt gijlieden?
9 En zij zeiden: Maakt u op, en laat ons tot hen optrekken; want wij hebben dat land bezien, en ziet, het is zeer goed; zoudt gij dan stil zijn? Weest niet lui om te trekken, dat gij henen inkomt, om dat land in erfelijke bezitting te nemen;
10 (Als gij daarhenen komt, zo zult gij komen tot een zorgeloos volk, en dat land is wijd van ruimte) want God heeft het in uw hand gegeven; een plaats, alwaar geen gebrek is van enig ding, dat op de aarde is.
11 Toen reisden van daar uit het geslacht der Danieten, van Zora en van Esthaol, zeshonderd man, aangegord met krijgswapenen.
12 En zij togen op, en legerden zich bij Kirjath-jearim, in Juda; daarom noemden zij deze plaats, Machane-dan, tot op dezen dag; ziet, het is achter Kirjath-jearim.
13 En van daar togen zij door naar het gebergte van Efraim, en zij kwamen tot aan het huis van Micha.
14 Toen antwoordden de vijf mannen, die gegaan waren om het land van Lais te verspieden, en zeiden tot hun broederen: Weet gijlieden ook, dat in die huizen een efod is, en terafim, en een gesneden en een gegoten beeld? Zo weet nu, wat u te doen zij.
15 Toen weken zij daarheen, en kwamen aan het huis van den jongeling, den Leviet, ten huize van Micha; en zij vraagden hem naar vrede.
16 En de zeshonderd mannen, die van de kinderen van Dan waren, met hun krijgswapenen aangegord, bleven staan aan de deur van de poort.
17 Maar de vijf mannen, die gegaan waren om het land te verspieden, gingen op, kwamen daarhenen in, en namen weg het gesneden beeld, en den efod, en de terafim, en het gegoten beeld; de priester nu bleef staan aan de deur van de poort, met de zeshonderd mannen, die met krijgswapenen aangegord waren.

18 Als die nu ten huize van Micha waren ingegaan, en het gesneden beeld, den efod, en de terafim, en het gegoten beeld weggenomen hadden, zo zeide de priester tot hen: Wat doet gijlieden?
19 En zij zeiden tot hem: Zwijg, leg uw hand op uw mond, en ga met ons, en wees ons tot een vader en tot een priester! Is het beter, dat gij een priester zijt voor het huis van een man, of dat gij een priester zijt boeten voor een stam, en een geslacht in Israel?
20 Toen werd het hart van den priester vrolijk, en hij nam den efod, en de terafim, en het gesneden beeld, en hij kwam in het midden des volks.
21 Alzo keerden zij zich, en togen voort; en zij stelden de kinderkens, en het vee, en de bagage voor zich.
22 Als zij nu verre van Micha's huis gekomen waren, zo werden de mannen, zijnde in de huizen, die bij het huis van Micha waren, bijeengeroepen, en zij achterhaalden de kinderen van Dan.
23 En zij riepen de kinderen van Dan na; dewelke hun aangezichten omkeerden, en zeiden tot Micha: Wat is u, dat gij bijeengeroepen zijt?
24 Toen zeide hij: Gijlieden hebt mijn goden, die ik gemaakt had, weggenomen, mitsgaders den priester, en zijt weggegaan; wat heb ik nu meer? Wat is het dan, dat gij tot mij zegt: Wat is u?
25 Maar de kinderen van Dan zeiden tot hem: Laat uw stem bij ons niet horen, opdat niet misschien mannen, van bitteren gemoede, op u aanvallen, en gij uw leven verliest, en het leven van uw huis.
26 Alzo gingen de kinderen van Dan huns weegs; en Micha, ziende, dat zij sterker waren dan hij, zo keerde hij om, en kwam weder tot zijn huis.
27 Zij dan namen wat Micha gemaakt had, en den priester, die hij gehad had, en kwamen te Lais, tot een stil en zeker volk, en sloegen hen met de scherpte des zwaards, en de stad verbrandden zij met vuur.
28 En er was niemand, die hen verloste; want zij was verre van Sidon, en zij hadden niets met enigen mens te doen; en zij lag in het dal, dat bij Beth-rechob is. Daarna herbouwden zij de stad, en woonden daarin.
29 En zij noemden den naam der stad Dan, naar den naam huns vaders Dan, die aan Israel geboren was; hoewel de naam dezer stad te voren Lais was.
30 En de kinderen van Dan richtten voor zich dat gesneden beeld op; en Jonathan, de zoon van Gersom, den zoon van Manasse, hij en zijn zonen waren priesters voor den stam der Danieten, tot den dag toe, dat het land gevankelijk is weggevoerd.
31 Alzo stelden zij onder zich het gesneden beeld van Micha, dat hij gemaakt had, al de dagen, dat het huis Gods te Silo was.

Hoe de afgoderij binnengeslopen is in het gezin van Micha hebben wij in het vorige hoofdstuk gelezen in dit hoofdstuk zullen wij zien, hoe zij vandaar overgebracht werd in de stam van Dan, en hoe zij vestiging verkreeg in een stad van aanzien en gewicht, hoe een klein vuur een grote hoop hout zal aansteken! Aan de stam van Dan was het laatste van al de stammen zijn erfdeel aangewezen en daar het te eng voor hen bleek te zijn, is er een aanzienlijke stad in de uiterste noordelijke uithoek van Kanaän aan toegevoegd. "Laat hen haar veroveren en in bezit nemen", zij werd Laïs, of Lesem genoemd, Jozua 19-47. Nu wordt ons hier gezegd:

I. Hoe zij verspieders uitzonden, om hun bericht te brengen van de plaats, die onderweg bekendschap verkregen met Micha's priester, vers 1-6. .

II Welk een bemoedigend rapport deze verspieders hebben uitgebracht, vers 7-10.

III. Welke krijgsmacht gezonden werd om Laïs te veroveren, vers 11 13.

IV. Hoe zij onderweg Micha van zijn goden beroofden, vers 14-25. .

V Hoe gemakkelijk zij Laïs hebben veroverd, vers 27-29, en, toen zij haar in bezit hadden genomen, er het gesneden beeld in hebben opgericht, vers 30, 31.

Richteren 18:1-6

1. Hier is, hoe deze Danieten het oog hadden op Laïs, niet de hele stam van Dan, maar een van hun geslachten, in welks lot bij de onderverdeling van Kanaän deze stad is gevallen. Totnutoe was dit geslacht onder hun broederen blijven wonen, die bezit hadden genomen van hun erfdeel, dat tussen Juda en de Filistijnen gelegen was, en hadden geweigerd om naar hun eigen stad te gaan, omdat er *geen koning in Israël was* om hen te regeren, vers 1. Die stad lag op een grote afstand, gescheiden van het overige van hun stam, zij was nog geheel in de macht van de vijand, en daarom wilden zij liever tafelschuimers zijn bij hun broederen, dan heen te gaan om voor zichzelf te zorgen. Eindelijk echter werden zij er door de noodzakelijkheid toe gedwongen, en begonnen zij te denken aan een eigen erfdeel om in te wonen. Het is beter om weinig te hebben, dat ons eigendom is, dan altijd van anderen afhankelijk te zijn.

2. Het onderzoek, dat dit geslacht van de Danieten naar Laïs instelde. *Zij zonden vijf mannen uit om het land te verspieden,* vers 2, opdat zij bekend zouden worden met de hoedanigheid van het land, of het een erfdeel was, dat het de moeite waard is om er zo ver voor te gaan, en met de houding van het volk, of het uitvoerbaar was om er zich meester van te maken, welke krijgsmacht er toe nodig was, en wat de beste manier was om er een aanval op te doen. De personen, die zij zonden, waren strijdbare mannen, die, indien zij in de handen van hun vijanden zouden vallen, het gevaar onder de ogen wisten te zien. Het is wijs om eerst goed uit te zien eer wij de sprong doen, eerst te wegen en dan te wagen. Dan had de listigheid van een slang aan de weg, Genesis 49:17, zowel als de moed van een jongen leeuw, die uit Basan voortspringt, Deuteronomium 33:22.

3. De kennismaking van deze verspieders met Micha's priester, en het gebruik, dat zij er van maakten. Zij schijnen de Leviet tevoren gekend te hebben, daar hij op zijn omzwervingen soms in hun land geweest is, en hoewel zijn gelaat of voorkomen veranderd kon zijn, herkenden zij hem toch aan zijn stem vers 3. Zij waren verwonderd hem zo ver weg te vinden, vroegen wat hem herwaarts had gebracht, en hij zei hun, vers 4, wat hij hier deed, en hoe hij hier aangemoedigd was. Vernemende dat hij een orakel onder zijn berusting had, verzochten zij hem hun te zeggen, of zij voorspoedig zouden zijn in hun onderneming, vers 5. Zie hun onverschilligheid en onachtzaamheid ten opzichte van God en Zijn voorzienigheid, zij zouden de mond des Heeren in het geheel niet gevraagd hebben, indien deze Leviet niet van de serafim had gesproken, die hij onder zijn berusting had, en het hun aldus in de gedachten gebracht had. Velen denken nooit aan de Godsdienst dan wanneer het eens in hun kraam te pas komt, of wanneer zij het niet kunnen vermijden. Zie hun onwetendheid omtrent de wet Gods, daar zij dachten dat God, die toch het Godsdienstig gebruik van gesneden beelden verboden had hen toch zou zegenen bij het raadplegen van een beeld, en hun een antwoord des vredes zou geven. "Word Ik dan ernstiglijk van hen gevraagd?" Ezechiel 14:3. Zij schijnen een hogeren dunk gehad te hebben van Micha's serafim dan van Gods urim, want zij waren Silo voorbij gekomen, maar, voorzover blijkt hadden zij daar Gods hogepriester niet geraadpleegd, maar Micha's armzalige Leviet zal een godsspraak voor hen zijn. Deze ging hiervoor naar zijn gewone methode te werk van de serafim te raadplegen, en, hetzij hij er al of niet zelf geloof aan sloeg, hij wist zich zo goed te schikken naar de zaak, dat hij hun wist te doen geloven, dat hij een antwoord van God had, hen aanmoedigende om voort te gaan, en gerust te zijn omtrent hun succes, vers 6. "*Gaat in vrede,* gij zult veilig wezen en kunt gerust zijn, uw *weg, welke gij zult heentrekken, is voor de Heere".* dat is: "Hij keurt hem goed," (zoals er gezegd is, dat de Heere de weg van de rechtvaardigen kent met welgevallen)" en daarom zal Hij hem voorspoedig maken, Zijn

oog zal op u zijn ten goede, Hij zal u leiden op de weg, en uw uitgang en uw ingang bewaren." Het moet onze grote zorg wezen, dat onze weg zodanig is, dat de Heere hem kan goedkeuren, en indien hij aldus is, dan kunnen wij ook heengaan in vrede. Als God voor ons zorgt, zo laat ons dan onze zorg werpen op Hem, en er van overtuigd wezen, dat, zo Hij voor ons heen gaat, wij onze weg niet kunnen missen.

Richteren 18:7-13

I. Hier is de waarneming van de verspieders van de stad Laïs, en van de toestand van de inwoners, vers 7. Nooit was een plaats zo slecht geregeerd en zo slecht bewaakt, waardoor zij een gemakkelijke prooi werd voor de aanvaller.

1. Zij was slecht geregeerd, want iedereen kon zo slecht wezen als hij verkoos, en er was *geen magistraat, geen erfgenaam des bedwangs,* zoals het oorspronkelijke woord luidt, *die iemand om enige zaak* ook maar *schande aandeed,* veel minder ter dood bracht, zodat zij door de verregaandste onzedelijkheid God tot toorn verwekten, en door allerlei wederzijds onrecht elkaar verzwakten en verteerden. Zie hier:

a. Wat het ambt is van de magistraten, zij moeten de erfgenamen zijn van het *bedwang* of van de beteugeling, dat is een immer voortdurende macht hebben, die van de een op de ander overgaat zoals erfgenamen van een bezitting, in de plaatsen waar zij zijn ter beteugeling van kwaad. Zij zijn *bezitters van bedwang,* hiertoe met gezag bekleed, ten einde alles wat kwaad is te onderdrukken, en *een vreze te zijn de kwaden.* Het is alleen Gods genade, die het verdorven gemoed van de mensen kan vernieuwen, en hun hart kan bekeren, of omwenden, maar de macht van de magistraten kan hun boze praktijken in toom houden, en hun handen binden, zodat de boosheid van de bozen niet zoveel kwaad aanricht, of zo besmettelijk is en zo overheersend, als anders het geval zou wezen. Hoewel het zwaard van de gerechtigheid *de wortel van de bitterheid* niet kan uitroeien, kan het toch *zijn loten en takken afsnijden,* zijn groei en zijn verspreiding verhinderen, opdat de ondeugd niet zonder teugel of bedwang zij, want dan wordt zij vermetel en gevaarlijk, en de gemeenschap deelt in haar schuld.

b. Zie welke methode gevolgd moet worden ter beteugeling van de boosheid. De zondaren moet schande aangedaan worden, opdat zij, die niet in bedwang gehouden willen worden door het schandelijke van de zonde voor God en hun eigen geweten, in bedwang gehouden zullen worden door het schandelijke van de straf voor de mensen. Alle middelen moeten beproefd worden om de zonde te ontmoedigen en haar met schande te bedekken, ten einde de mensen beschaamd te maken over hun traagheid, luiheid, dronkenschap, hun liegen en bedriegen en hun andere zonden, door eer en roem altijd aan de zijde van de deugd te brengen.

c. Zie hoe ongelukkig en hoe nabij de ondergang die plaatsen zijn die òf geen magistraten hebben, òf dezulken, die het zwaard tevergeefs dragen, "dan draven de goddelozen rondom," Psalm 12:9. En hoe gelukkig wij zijn in goede wetten en een goede regering.

2. Zij was slecht bewaakt. Het volk van Laïs was zorgeloos, stil en gerust, hun poorten bleven open, hun muren waren bouwvallig, omdat zij generlei gevaar vermoedden, of vreesden, hoewel hun goddeloosheid zo groot was dat zij alle reden hadden, om elke dag de wraak Gods te vrezen. Het was een teken dat de Israëlieten vanwege hun traagheid en lafhartigheid thans niet zo'n schrik waren voor de Kanaänieten, als toen zij voor het eerst onder hen verschenen, want anders zou de stad Laïs, die waarschijnlijk wel wist dat zij hun toegewezen was, niet zo gerust zijn geweest. Hoewel het een open landstad was, leefden zij gerust, naar de wijze van de Zidoniërs, die omringd waren door de zee, en ook wèl versterkt waren, door de kunst zowel als door de natuur. Maar zij *waren ver van de Zidoniërs,* die hun dus niet te hulp konden komen, hen niet konden verdedigen tegen het

gevaar, waarin zij, door hun zeden te verderven, zich gebracht hadden. En eindelijk: zij hadden niets te doen met enig mens, waarmee òf hun luiheid en vadsigheid wordt te kennen gegeven-zij oefenen geen beroep uit en werden aldus lui en weelderig, volstrekt onmachtig om zich te verdedigen-òf de onafhankelijkheid, waarin zij wilden leven, daar zij aan geen hunner naburen onderworpen wilden zijn, en met geen hunner een verbond wilden aangaan, en zo was er dan ook niemand om hen te beschermen, of hun enigerlei hulp aan te brengen. Zij bekommerden zich om niemand en daarom bekommerde niemand zich om hen. Zo waren de mannen van Laïs.

II. De aanmoediging, welke zij deswege gaven aan hun stamgenoten, die hen gezonden hadden, om hun aanslag op deze stad ten uitvoer te brengen, vers 8-10. De Danieten hadden waarschijnlijk gedacht dat er onoverkomelijke moeilijkheden in de weg waren voor deze onderneming, dat het onmogelijk voor hen was om zich van Laïs meester te maken, en daarom waren zij zolang buiten het bezit er van gebleven, misschien ook wel in hun ongeloof het denkbeeld opperende, dat het land niet van de moeite waard was om er zo ver voor te gaan, of er zich aan zoveel gevaar voor bloot te stellen. Op deze vrees en bezorgdheid hadden de verspieders (en hierin waren zij geen boze verspieders) het oog in hun rapport.

1. Zij stelden de plaats voor als zeer begerenswaardig. "Indien gij op ons oordeel wilt afgaan, welnu, wij *hebben dat land bezien,* en wij stemmen overeen in onze beschouwing er van, namelijk dat het *zeer goed is,* vers 9, beter dan dit bergachtig land, waarin wij hier door de Filistijnen samengedrongen zijn. Gij behoeft er niet aan te twijfelen dat gij er genoegelijk en in overvloed zult leven, want *het is een plaats, alwaar geen gebrek is van enig ding dat op de aarde is,"* vers 10. Zie, welk een goed land Kanaän was, dat deze stad, die het verst van allen noordwaarts lag, in de verste uithoek van het land, op zo’n vruchtbare plek gronds stond.

2. Zij stellen het voor als uitvoerbaar, zij twijfelen volstrekt niet, of zij zullen er, met Gods zegen, spoedig in het bezit van zijn, want *het volk is zorgeloos,* vers 10. En hoe geruster zoveel minder veilig *God heeft het in uw hand gegeven,* en gij hebt het maar voor het nemen." Zij wekken hen op tot de onderneming. *"Maakt u op, en laat ons tot hen optrekken* laat ons het spoedig en met vastberadenheid doen. Zij verwijten hun hun talmen en uitstellen, berispen hen om hun luiheid. *Zoudt gij dan stil zijn? Weest niet lui om te trekken.* De mensen hebben het nodig om aldus, zelfs om hun eigen belangen te behartigen, opgewekt te worden. De hemel is een zeer goed land, waar geen gebrek is van enig ding, onze God heeft het door de belofte in onze hand gegeven, laat ons dan niet traag zijn om ons er van te verzekeren en het eeuwige leven aan te grijpen, maar strijden om in te gaan.

III. De veldtocht van de Danieten tegen Laïs. Het geslacht van hun stam, waaraan deze stad ten deel was gevallen, maakt zich nu eindelijk op om er bezit van te gaan nemen, vers ll-13. Het aantal krijgslieden bedroeg slechts zes honderd, geen honderdste deel dus van die stam want toen zij Kanaän binnentrokken waren de getelden van de Danieten meer dan vier en zestig duizend, Numeri 26:43. Het was vreemd dat geen van hun broederen uit hun eigen stam veel minder nog van die uit andere stammen hun te hulp kwam, maar het was lang nadat Israël in Kanaän was gekomen, eer zich onder hen zorg of belangstelling openbaarde voor het algemene welzijn, hetgeen de reden was waarom zij zich zelden onder één hoofd verenigden, en hierdoor bleven zij zwak en onbeduidend. Uit vers 21 blijkt dat deze zeshonderd man het totale aantal uitmaakten van hen, die zich daar vestigden, want zij hadden hun gezinnen en hun goederen medegenomen, *de kinderen en het vee,*

zo zeker waren zij van voorspoed. De andere stammen gaven hun vrije doortocht door hun grondgebied, hun eerste dagreis bracht hen naar Kirjath-Jearim, vers 12, en zo zeldzaam waren militaire kampementen thans in Israël geworden, dat de plaats, waar zij die nacht verbleven, daarnaar *Machane-Dan, het kamp van Dan*, genoemd werd, en waarschijnlijk is de plaats, vanwaar zij hun tocht begonnen, tussen Zora en Esthaol, naar dezelfde naam genoemd, en bedoeld in Hoofdstuk 13:25. Hun tweede dagreis bracht hen naar het gebergte van Efraïm, nabij het huis van Micha, vers 13, en daar moeten wij een wijle blijven.

Richteren 18:14-26

De Danieten hadden verspieders uitgezonden om een land voor hen te vinden, en zij slaagden in hun onderzoek, maar nu zij tot deze plaats kwamen (want, eer die plaats het hun in de gedachte bracht, schijnen zij het hun broederen niet te hebben meegedeeld) verplichtten zij hen met nog een andere ontdekking, namelijk dat zij hun zeggen kunnen waar goden te vinden zijn. "Hier, *in deze huizen, zijn een efod, en serafim* en zeer veel fraaie zaken ter bevordering van vroomheid, zoals wij ze in ons land niet hebben, *zo weet nu wat u te doen* zij, vers 14. Wij hebben ze geraadpleegd, en ontvingen een gunstig antwoord, zij zijn de moeite waard om ze te hebben, ja waard om ze te stelen (dat is ze te hebben op de ergste manier) en zo wij ons slechts van deze goden meester kunnen maken, dan kunnen wij nog een betere hoop koesteren van voorspoedig te zijn en ons meester te maken van Laïs. Zij hadden inzover gelijk, dat het begerenswaardig voor hen was Gods tegenwoordigheid te hebben, maar in ellendige dwaling verkeerden zij, door deze beelden voor tekenen te houden van Gods tegenwoordigheid, die beter geschikt waren voor een poppenspel, dan om ter Godsverering te worden gebruikt. Zij dachten dat een orakel goed gezelschap voor hen zou zijn bij hun onderneming, en hun bij voorkomende moeilijkheden in de plaats kon wezen van een krijgsraad, en daar de plaats, waar zij zich gingen vestigen, zo ver was van Silo, dachten zij een godenhuis meer nodig te hebben dan Micha, die zo dicht bij Silo woonde. Zij zouden een even goede efod en serafim hebben kunnen maken als deze waren, die aan hun doel evengoed beantwoord zouden hebben, maar de roem, die er van deze al was uitgegaan-hoewel nog slechts sedert kort-boezemde er hun een verwonderlijker eerbied voor in, die zij echter wel spoedig verloren zouden hebben, indien zij verstand genoeg hadden gehad om eens een onderzoek in te stellen naar de oorsprong er van, en of er iets Goddelijks was in deze instelling.

Besloten zijnde om deze goden mee te nemen, wordt ons hier verhaald hoe zij de beelden gestolen hebben, de priester vleiden, en Micha zoveel vrees aanjoegen, dat hij van verdere pogingen, om ze terug te krijgen, afzag.

I.De vijf mannen, die het huis, en de toegangen er van kenden, en inzonderheid de vertrekken, waarin de godsdienstoefeningen gehouden werden, gingen naar binnen en haalden de beelden met de efod en de serafim en alles wat er bij behoorde, terwijl de zes honderd mannen de priester aan de praat hielden aan poort, vers 16-18. Zie hoe weinig zorg deze armzalige priester droeg voor zijn goden, terwijl hij rondslenterde aan de poort en de vreemdelingen aanstaarde, werd zijn schat (zoals die dan was) weggenomen. Zie hoe onmachtig deze armzalige goden waren, die er zich niet voor konden behoeden om gestolen te worden. Er wordt als een versmaadheid voor de afgoden melding van gemaakt, dat zij zelf in de gevangenis zijn gegaan, Jesaja 46:2. O, hoe groot is de domheid van deze Danieten! Hoe konden zij denken dat deze goden hen zouden beschermen, die er zichzelf niet tegen konden beschermen om gestolen te worden? Maar, daar zij goden genoemd werden-alsof het niet genoeg was dat de tegenwoordigheid van de onzichtbare God met hen was. of dat zij in betrekking stonden met de tabernakel, waar zelfs zichtbare tekenen waren van Zijn tegenwoordigheid-kunnen zij niet tevreden zijn, of zij moeten goden hebben, die voor hun aangezicht heengaan, wel geen goden die zij zelf gemaakt hebben, maar, hetgeen even slecht was, goden die zij zelf gestolen hebben. Hun afgoderij begon in diefstal, een gepaste inleiding voor zo’n werk. Om het tweede gebod te kunnen overtreden beginnen zij met de overtreding van het achtste, stelen goed van hun naaste om er goden van te maken. De heilige God haat de roof in het brandoffer, maar de duivel bemint hem. Hadden deze Danieten de beelden genomen om ze te schenden en te vernielen, en de

priester om hem te straffen, zij zouden gehandeld hebben als ware Israëlieten en ijverig zijn geweest voor hun God, zoals hun vaderen, Jozua 22:16, s maar ze te nemen voor hun eigen gebruik was zo'n samengestelde misdaad, dat er uit bleek dat zij God niet vreesden en geen mens ontzagen maar van alle Godsvrucht en eerlijkheid geheel ontbloot waren.

II. Zij wendden zich tot de priester en brachten hem door vleierij in een goed humeur en bewogen hem aldus, niet alleen om de goden prijs te geven, maar om zelf met hen mee te gaan, want zonder hem wisten zij niet goed hoe van hun goden gebruik te maken.

Merk op:

1. Hoe zij hem verleidden, vers 19. Zij verzekerden hem een betere bevordering dan die hij nu had. Het zou meer eervol en meer voordelig voor hem wezen om priester te zijn van een gehele groep-meer waren zij niet, al noemden zij zich ook een stam-dan slechts de huiskapelaan te wezen van een particulier. Laat hem met hen gaan, en er zullen meer offers gebracht worden op zijn altaar, en meer geld ontvangen voor het raadplegen van zijn serafim, dan hij hier had.

2. Hoe zij hem wonnen. Een weinig overredens was genoeg, *zijn hart werd vrolijk,* vers 20. Het voorstel kwam goed overeen met zijn zwerfzieke aard, die hem nooit lang aan een plaats liet blijven, en streelde zijn eerzucht en geldgierigheid. Hij kan niet anders zeggen, dan dat hij het goed had waar hij nu was. Micha had *hem niet bedrogen, noch zijn loon veranderd,* hij had geen berouw, geen gewetenswroeging wegens zijn dienst doen bij een gesneden beeld, indien hij naar Silo was gegaan om de priesters des Heeren te dienen overeenkomstig de plicht van een Leviet, hij zou er welkom hebben kunnen wezen, Deuteronomium 18:6, en dan zou zijn heengaan loffelijk zijn geweest, maar, inplaats hiervan neemt hij de beelden mede, en brengt de besmetting van de afgoderij in de hele stad. Het zou zeer onrechtvaardig en ondankbaar geweest zijn tegenover Micha, indien hij alleen zelf was heengegaan, en nog veel meer om de beelden mee te nemen, waarop, naar hij wist, Micha's hart zozeer gesteld was. Maar er was niets beters te verwachten van een verraderlijker Leviet, welk huis kan zeker zijn van hem die het huls Gods heeft verlaten? Of aan welke vriend zal hij trouw zijn, die ontrouw is geweest aan zijn God? Hij kon niet voorwenden dat hij gedwongen werd, want *zijn hart was vrolijk,* hij was blij te gaan. Indien tien zilverlingen hem wonnen (zoals bisschop Hall het uitdrukt) dan zouden elf hem verliezen, want wat is instaat hen te houden, die een zuiver geweten verloren hebben? De huurling vliedt, omdat hij een huurling is. De priester met zijn goden ging *in het midden van het volk,* daar plaatsten zij hem om zeker van hem te zijn, en hem te beletten om terug te gaan, indien hij soms van zin mocht veranderen, of om door Micha teruggehaald te worden, of misschien in navolging van de orde van Israëls tocht door de woestijn waarbij de ark en de priesters in het midden van het leger waren.

III. Zij verschrikten Micha, toen hij hen vervolgde om zijn goden terug te krijgen, zo dat hij terugkeerde. Zodra hij bemerkte dat zijn bedehuis geplunderd, en zijn priester van hem weggelopen was, verzamelde hij al de lieden, die hij kon bereiken, om de rovers te vervolgen, vers 22. Zijn naburen, en misschien zijn onderhorigen, die zich met hem verenigden in zijn godsdienstoefeningen, waren ijverig om hem bij te staan, zij kwamen bijeen en vervolgden de rovers, die, hun kinderen en hun vee voor zich hebbende, vers 21, niet zó snel voort konden gaan, of zij konden hen achterhalen, hopende, dat zij door kracht van redenen het gestolene terug zouden erlangen, want de onevenredigheid van hun getalssterkte was zo groot, dat zij niet konden hopen om het door de

kracht van hun armen terug te krijgen. De vervolgers riepen hen na, verlangende om een woord met hen te spreken. Zij, die de achterhoede vormden (waarschijnlijk hadden zij daar de sterksten van hun gezelschap geplaatst, wèl verwachtende aangevallen te zullen worden) keerden zich om, en vroegen Micha wat hem deerde, daar hij zo bekommerd was, en wat hij van hen wilde, vers 23. Hij redeneert met hen, en wijst hun op zijn recht, denkende dat dit bij hen zal overmogen, maar in antwoord hierop wijzen zij hem op hun macht, en het bleek dat dit bij hem overmocht, want het is iets gewoons, dat bij de mensen macht boven recht gaat.

1. Hij wijst op het onrecht, dat hem toch ongetwijfeld was, aangedaan, vers 24. *"Gij hebt mijn goden weggenomen,* mijn beelden van God, waar ik zo'n onbetwistbaar recht op heb, want ik heb ze zelf gemaakt, en voor welke ik zoveel liefde heb, dat het met mij gedaan is zo ik ze verlies, want wat heb ik nu meer, dat mij enig goed kan doen, indien deze weg zijn?

a.Nu ontdekken wij de dwaasheid van afgodendienaars en de macht, die Satan over hen heeft. Hoe dwaas was het van hem om dingen, die hij zelf gemaakt had, goden te noemen, als toch Hij alleen door ons als God aangebeden moet worden, die ons gemaakt heeft! Dwaas, voorwaar, om zijn hart op zulke nietige, domme dingen te zetten, en zich als ongelukkig en geheel verloren te beschouwen nu hij ze verloren heeft!

b. Dit kan ons onze geestelijke afgoderij ontdekken, het schepsel, waarvan wij ons geluk afhankelijk maken, waar wij op ongeregelde wijze onze genegenheid op stellen, en waarvan wij niet kunnen scheiden, waarvan wij zeggen, als wij het verliezen: Wat heb ik nu meer? Van dat schepsel maken wij een afgod. Dat wordt in de plaats gesteld van God, en dat is een overweldiger, waar wij bekommerd om zijn, alsof ons leven en onze vertroosting, onze hoop en ons geluk, ons alles, daarin opgesloten, daaraan verbonden waren. Maar,

c. Indien alle volken aldus zullen wandelen, een ieder in de naam van zijn God, zullen wij dan niet evenzo gezind zijn jegens onze God, de ware God? Laat ons ons deel hebben in God, onze gemeenschap met Hem, het grootste en rijkste deel achten, dat ons te beurt kan vallen. en het verlies van God als het zwaarste verlies, dat ons kan treffen, wee ons, zo Hij van ons wijkt, want wat hebben wij dan meer? Zulke verlaten zielen kunnen zich wel verwonderen, zoals Micha zich verwonderd heeft, dat gij nog zoudt vragen, wat hun is, wat hun deert? Want de tekenen van Gods gunst zijn weg, Zijn vertroostingen hun onthouden, en wat hebben zij meer?

2. Zij dreigen hem voorzeker kwaad te zullen doen, indien hij bij zijn eis blijft. Zij willen naar geen rede luisteren, hem geen recht doen, zij bieden hem zelfs niet aan hem het geld terug te geven, dat hij aan deze beelden te koste had gelegd, noch beloven vergoeding te doen voor wat zij genomen hadden, als zij het doel van hun expeditie bereikt zullen hebben en tijd zouden gevonden hebben om ze na te maken, en zelf andere dergelijke beelden te maken. En nog veel minder hadden zij enig medelijden met een verlies, dat hij zo bitter beweende, zij hadden zelfs geen goed of vriendelijk woord voor hem over, maar besluiten de diefstal door moord te rechtvaardigen, indien hij niet terstond afzag van zijn eis, vers 25. "*Laat uw stem bij ons niet horen, opdat niet misschien verbitterde mannen op u aanvallen, en gij uw leven verliest,* en dat is erger dan uw goden te verliezen." Goddeloze en onredelijke mensen duiden het zeer ten kwade, als men hun vraagt recht te doen, en ondersteunen zich door hun macht tegen alle recht en rede. Micha's misdaad was dat hij zijn eigendom terugvroeg, en daarvoor is hij in gevaar zijn leven en het leven van zijn huis te

verliezen. Micha heeft geen moed genoeg om zijn leven te wagen om zijn goden te redden, zó'n geringe dunk had hij van hun macht om hem te beschermen en door te helpen, en daarom geeft hij ze gedwee op, vers 26. *Hij keerde zich om en kwam weer tot zijn huis.* En zo het verlies van zijn afgoden hem slechts overtuigde (gelijk men zou denken dat het hem die overtuiging moest geven) van hun nietigheid en machteloosheid, en van zijn eigen dwaasheid om er zijn hart op te zetten, en hem terugbracht naar de ware God, van wie hij afvallig was geworden, dan zou hij, die ze verloor, er oneindig beter aan toe zijn geweest dan zij, die ze met geweld van wapens hadden weggevoerd. Indien het verlies van onze afgoden ons geneest van onze liefde tot hen, en ons doet zeggen: *Wat hebben wij meer met de afgoden te doen?* dan zal het verlies een onuitsprekelijk gewin zijn. Zie Jesaja 2:20, 30:22.

Richteren 18:27-31

I. Hier is Laïs veroverd door de Danieten. Zij vervolgden hun tocht, en daar hun geen ramp of onheil trof, kwamen zij misschien tot de gevolgtrekking, dat zij niet verkeerd hadden gedaan door Micha te beroven, velen rechtvaardigen zich in hun goddeloosheid met hun voorspoed.

Merk op:

1. In welke houding zij het volk van Laïs hebben gevonden, beide in de stad en op het omliggende land. Zij waren stil en zeker, niet beangstigd door de vijf verspieders, die onder hen gekomen waren om het land te bezien, ook hadden zij geen bericht van de nadering van de vijand, zodat zij een zeer gemakkelijke prooi werden voor de handvol mannen, die hen overvielen, vers 27. Velen worden door hun gerustheid ten verderve gebracht. Satan heeft het voordeel over ons als wij zorgeloos zijn en niet waken, zalig is dus de mens, die ten allen tijde vreest.

2. Welk een volkomen overwinning zij over hen behaalden, zij *sloegen hen met de scherpte des zwaards,* en verbrandden zoveel van de stad als zij geschikt oordeelden om te herbouwen, vers 27, 28, en voor zover blijkt, hebben zij geen tegenstand ontmoet, want de mate van de ongerechtigheid van de Kanaänieten was vol, en die van de Danieten begon zich pas te vullen.

3. Hoe de overwinnaars zich vestigden in hun plaats, vers 28, 29. Zij herbouwden de stad, of tenminste veel er van (de oude gebouwen waren vermolmd) en noemden haar naam Dan, om voor hen te getuigen, dat zij geboren Danieten waren, al waren zij dan ook gescheiden van hun broederen en zo ver van hen verwijderd, hetgeen anders later vanwege de afstand in twijfel getrokken zou kunnen worden. Het moet ons een zorg zijn om het voorrecht niet te verliezen van onze betrekking tot Gods Israël, en daarom moeten wij alle gelegenheden waarnemen om haar te erkennen, en er de herinnering aan te bewaren voor de onze na ons.

II. Onmiddellijk werd hier de afgoderij ingevoerd. God had genadiglijk Zijn belofte vervuld, door hen in het bezit te stellen van het hun toegewezen erfdeel, hen hierdoor verplichtende om getrouw te zijn aan Hem, die zo getrouw was geweest aan hen. Hij "gaf hun de landen van de heidenen, zodat zij in erfenis bezaten de arbeid van de volken, opdat zij Zijn inzettingen onderhielden," Psalm 105:44, 45. Maar nadat zij gevestigd zijn, is het eerste wat zij doen, Zijn inzettingen overtreden, zodra zij begonnen waren gevestigd te zijn *richtten zij het gesneden beeld op,* vers 30, hun succes ten onrechte aan die afgod toeschrijvende, hetgeen, indien God niet oneindig lankmoedig was geweest, hun verderf zou geweest zijn. Zo zal een voorspoedig afgodendienaar voortgaan met te zondigen, "deze zijn kracht aan zijn God toeschrijvende," Habakuk 1:11. Hun Leviet, die als priester diende, wordt hier eindelijk genoemd, Jonathan, de zoon van Gersom, de zoon van Manasse. In het woord Manasse is in het oorspronkelijke de letter *nun* naar boven geschoven, hetgeen volgens sommige Joodse rabbijnen te kennen geeft, dat zij uitgelaten had moeten worden, en dan zou die naam "Moshe" *Mozes* geweest zijn, en deze Leviet, zeggen zij, was een kleinzoon van de beroemden Mozes die ook inderdaad een zoon had, Gersom geheten, maar, zeggen zij, de geschiedschrijver heeft ter ere van Mozes die letter *nun* half ingeschoven, en aldus de naam in Manasse veranderd. De Vulgata geeft de naam op als *Mozes.* En indien Mozes inderdaad een liederlijke kleinzoon had, die gebruikt werd als een geschikt werktuig om afgoderij in te voeren, dan is dit niet het enige voorbeeld (God gave dat het het enige was!) van de ellendige ontaarding van de nakomelingen van

een groot en goed man. Kindskinderen zijn niet altijd de kroon van oude lieden. Maar de geleerde bisschop Patrick houdt dit voor een ijdeler waan van de rabbijnen, en veronderstelt dat deze Jonathan tot een ander geslacht van de Levieten behoorde. Aan het einde van dit hoofdstuk wordt ons gezegd hoe lang dit bederf aanhield.

1. Dat de nakomelingen van deze Jonathan als priesters bleven fungeren, voor dit geslacht van de Danieten, dat te Laïs en op het omliggende land gevestigd was, tot aan de ballingschap, vers 30. Nadat Micha's beeld was weggenomen, bleef deze familie de waardigheid van priesters behouden, als zodanig werd hun door die stad eer bewezen, en het is zeer waarschijnlijk dat Jerobeam, het oog op hen had, toen hij daar een van zijn kalveren oprichtte, (dat te Dan welkom zou geheten worden en in ere zou worden gebracht, als de priesters des Heeren er niets mee van doen wilden hebben) en dat deze familie als sommigen van zijn priesters dienst gedaan hebben.

2. Dat deze beelden daar bleven tot aan de tijd van Samuël, want zo lang is de ark Gods te Silo gebleven, en waarschijnlijk is er in zijn tijd goed en afdoend voor gezorgd om deze afgoderij te vernietigen. Zie hoe gevaarlijk het is om een besmetting toe te laten, want geestelijke krankheden worden niet zo spoedig genezen als opgedaan.

HOOFDSTUK 19

1 Het geschiedde ook in die dagen, als er geen koning was in Israel, dat er een Levietisch man was, verkerende als vreemdeling aan de zijden van het gebergte van Efraim, die zich een vrouw, een bijwijf, nam van Bethlehem-juda.
2 Maar zijn bijwijf hoereerde, bij hem zijnde, en toog van hem weg naar haars vaders huis, tot Bethlehem-juda; en zij was aldaar enige dagen, te weten vier maanden.
3 En haar man maakte zich op, en toog haar na, om naar haar hart te spreken, om haar weder te halen; en zijn jongen was bij hem, en een paar ezels. En zij bracht hem in het huis haars vaders. En als de vader van de jonge vrouw hem zag, werd hij vrolijk over zijn ontmoeting.
4 En zijn schoonvader, de vader van de jonge vrouw, behield hem, dat hij drie dagen bij hem bleef; en zij aten en dronken, en vernachtten aldaar.
5 Op den vierden dag nu geschiedde het, dat zij des morgens vroeg op waren, en hij opstond om weg te trekken; toen zeide de vader van de jonge dochter tot zijn schoonzoon: Sterk uw hart met een bete broods, en daarna zult gijlieden wegtrekken.
6 Zo zaten zij neder, en zij beiden aten te zamen, en dronken. Toen zeide de vader van de jonge vrouw tot den man: Bewillig toch en vernacht, en laat uw hart vrolijk zijn.
7 Maar de man stond op, om weg te trekken. Toen drong hem zijn schoonvader, dat hij aldaar wederom vernachtte.
8 Als hij op den vijfden dag des morgens vroeg op was, om weg te trekken, zo zeide de vader van de jonge vrouw: Sterk toch uw hart. En zij vertoefden, totdat de dag zich neigde; en zij beiden aten te zamen.
9 Toen maakte zich de man op, om weg te trekken, hij, en zijn bijwijf, en zijn jongen; en zijn schoonvader, de vader van de jonge vrouw, zeide: Zie toch, de dag heeft afgenomen, dat het avond zal worden, vernacht toch; zie, de dag legert zich, vernacht hier, en laat uw hart vrolijk zijn, en maak u morgen vroeg op uws weegs, en ga naar uw tent.
10 Doch de man wilde niet vernachten, maar stond op, en trok weg, en kwam tot tegenover Jebus (dewelke is Jeruzalem), en met hem het paar gezadelde ezelen; ook was zijn bijwijf met hem.
11 Als zij nu bij Jebus waren, zo was de dag zeer gedaald; en de jongen zeide tot zijn heer: Trek toch voort, en laat ons in deze stad der Jebusieten wijken, en daarin vernachten.
12 Maar zijn heer zeide tot hem: Wij zullen herwaarts niet wijken tot een vreemde stad, die niet is van de kinderen Israels; maar wij zullen voorttrekken tot Gibea toe.
13 Voorts zeide hij tot zijn jongen: Ga voort, dat wij tot een van die plaatsen naderen, en te Gibea of te Rama vernachten.
14 Alzo togen zij voort, en wandelden; en de zon ging hun onder bij Gibea, dewelke Benjamins is;
15 En zij weken daarheen, dat zij inkwamen, om in Gibea te vernachten. Toen hij nu inkwam, zat hij neder in een straat der stad, want er was niemand, die hen in huis nam, om te vernachten.
16 En ziet, een oud man kwam van zijn werk van het veld in den avond, welke man ook was van het gebergte van Efraim, doch als vreemdeling verkeerde te Gibea; maar de lieden dezer plaats waren kinderen van Jemini.
17 Als hij nu zijn ogen ophief, zo zag hij dien reizenden man op de straat der stad; en de oude man zeide: Waar trekt gij henen, en van waar komt gij?
18 En hij zeide tot hem: Wij trekken door van Bethlehem-juda tot aan de zijden van het gebergte van Efraim, van waar ik ben; en ik was naar Bethlehem-juda getogen, maar ik trek nu naar het huis des HEEREN; en er is niemand, die mij in huis neemt.

19 Daar toch onze ezelen zowel stro als voeder hebben, en ook brood en wijn is voor mij, en voor uw dienstmaagd, en voor den jongen, die bij uw knechten is; er is aan geen ding gebrek.
20 Toen zeide de oude man: Vrede zij u! al wat u ontbreekt, is toch bij mij; alleenlijk vernacht niet op de straat.
21 En hij bracht hem in zijn huis, en gaf aan de ezelen voeder; en hun voeten gewassen hebbende, zo aten en dronken zij.
22 Toen zij nu hun hart vrolijk maakten, ziet, zo omringden de mannen van die stad (mannen, die Belials kinderen waren) het huis, kloppende op de deur; en zij spraken tot den ouden man, den heer des huizes, zeggende: Breng den man, die in uw huis gekomen is, uit, opdat wij hem bekennen.
23 En de man, de heer des huizes, ging tot hen uit, en zeide tot hen: Niet, mijn broeders, doet toch zo kwalijk niet; naardien deze man in mijn huis gekomen is, zo doet zulke dwaasheid niet.
24 Ziet, mijn dochter die maagd is, en zijn bijwijf, die zal ik nu uitbrengen, dat gij die schendt, en haar doet, wat goed is in uw ogen; maar doet aan dezen man zulk een dwaas ding niet.
25 Maar de mannen wilden naar hem niet horen. Toen greep de man zijn bijwijf, en bracht haar uit tot hen daarbuiten; en zij bekenden haar, en waren met haar bezig den ganse nacht tot aan den morgen, en lieten haar gaan, als de dageraad oprees.
26 En deze vrouw kwam tegen het aanbreken van den morgenstond, en viel neder voor de deur van het huis des mans, waarin haar heer was, totdat het licht werd.
27 Als nu haar heer des morgens opstond en de deuren van het huis opendeed, en uitging om zijns weegs te gaan, ziet, zo lag de vrouw, zijn bijwijf, aan de deur van het huis, en haar handen op den dorpel.
28 En hij zeide tot haar: Sta op, en laat ons trekken; maar niemand antwoordde. Toen nam hij haar op den ezel, en de man maakte zich op, en toog naar zijn plaats.
29 Als hij nu in zijn huis kwam, zo nam hij een mes, en greep zijn bijwijf, en deelde haar met haar beenderen in twaalf stukken; en hij zond ze in alle landpalen van Israel.
30 En het geschiedde, dat al wie het zag, zeide: Zulks is niet geschied noch gezien, van dien dag af, dat de kinderen Israels uit Egypteland zijn opgetogen, tot op dezen dag; legt uw hart daarop en spreekt!

De laatste drie hoofdstukken van dit boek bevatten een uiterst tragisch verhaal van de goddeloosheid van de mannen van Gibea, in bescherming genomen door de stam van Benjamin, waarvoor deze stam streng gestraft en bijna geheel uitgeroeid werd door de overige stammen. Deze gebeurtenis schijnt niet lang na de dood van Jozua plaats gehad te hebben, want het was toen er geen koning, geen richter in Israël was, vers 1 en Hoofdstuk 21:25, en Pinehas hogepriester was Hoofdstuk 20:28. Deze bijzondere omstandigheden: de afgoderij van de Danieten, en de onzedelijkheid van de Benjaminieten, hebben de algemene afval ingeleid, Hoofdstuk 3:7. De mishandeling van de bijvrouw van de Leviet wordt hier zeer omstandig verhaald.

I. Haar overspelige vlucht van hem, vers 1,2.

II. Zijn verzoening met haar en zijn reis, die hij ondernam om haar tehuis te halen, vers 3.

III. Het vriendelijk onthaal, dat hij vond bij haar vader, vers 4-9.

IV. De mishandeling, die hem te Gibea werd aangedaan, waar hij, overvallen zijnde door de nacht, verplicht was te verblijven.

1.Hij werd veronachtzaamd door de mannen van Gibea, vers 10-15, en onthaald door de Efraïmiet, die onder hen woonde, vers 16-21. .

2. Zij vallen hem aan in zijn vertrek zoals de Sodomieten Lots gasten hebben aangevallen, vers 22-24. .

3. Zij verkrachten zijn bijvrouw zó dat zij er van sterft, vers 25-28. .

V. De maatregelen door hem genomen om aan al de stammen Israëls bericht hiervan te zenden, vers 29,30.

Richteren 19:1-15

De huiselijke aangelegenheden van deze Leviet zouden niet zo uitvoerig verhaald zijn, als zij niet dienen moesten ter inleiding van het volgende verhaal van het kwaad, aan hem gepleegd, en waarin geheel het volk ging belangstellen. Bisschop Halls eerste opmerking omtrent deze geschiedenis is: Dat er geen klacht is betreffende de openbare staat van zaken of er is een Leviet in betrokken, hetzij als de bedrijvende of als de lijdende partij. In Micha's afgoderij was een Leviet de bedrijvende, in de goddeloosheid van Gibea was een Leviet de lijdende partij. Geen stam zal eerder het gebrek aan een regering gevoelen dan die van Levi, en in geheel het boek van de Richteren wordt van niemand uit deze stam gewag gemaakt behalve van deze twee. Deze Leviet was van het gebergte van Efraïm, vers 1. Hij huwde een vrouw uit Bethlehem-Juda, zij wordt zijn *bijvrouw* genoemd, omdat hij haar geen bruidsschat gaf, daar hij misschien niets had om haar te geven, toen hij daar slechte als vreemdeling verkeerde, en er dus niet gevestigd was. Het blijkt echter niet dat hij nog een vrouw had, en in de kanttekening van de Engelse overzetting wordt zij een *echtgenote, een bijvrouw* genoemd. Zij kwam uit dezelfde stad, waar Micha's Leviet vandaan kwam, alsof Bethlehem-Juda een dubbel kwaad moest doen aan het gebergte van Efraïm, want zij was even slecht voor de vrouw van een Leviet, als de andere een slechte Leviet was.

I. Deze bijvrouw hoereerde en verliet haar man, vers 2. De Chaldeër geeft de lezing dat zij haar man slechts onbetamelijk en minachtend behandelde, en daar hij hierover misnoegd was, ging zij van hem weg, en (hetgeen niet juist was) werd in haars vaders huis ontvangen en onthaald. Indien haar echtgenoot haar onrechtvaardig uit zijn huis had gezet, dan had haar vader medelijden moeten hebben met haar leed, maar als zij verraderlijk haar echtgenoot verliet om een vreemdeling te gaan omhelzen, dan had haar vader haar niet moeten ondersteunen in haar zonde. Misschien zou zij haar plicht jegens haar echtgenoot niet geschonden hebben, indien zij niet maar al te goed geweten had, waar zij vriendelijk ontvangen zou worden. Het verderf van de kinderen is maar al te dikwijls aan de toegevendheid van hun ouders te wijten.

II. De Leviet ging zelf heen om haar tot terugkeren te bewegen. Het was een teken, dat er geen koning, geen richter in Israël was, want anders zou zij vervolgd zijn geworden, en ter dood gebracht als overspeelster, maar inplaats hiervan wordt haar door haar beledigde echtgenoot in vriendelijke, eerbiedige bewoordingen verzocht tot hem weer te keren, hij had een lange reis ondernomen om haar te smeken zich met hem te verzoenen, vers 3. Indien hij haar weggezonden had, en zij eens anderen mans geworden was, het zou een misdaad in hem geweest zijn om tot haar weer te keren, Jeremia 1:3. Maar daar zij weg was gegaan, was het een deugd in hem om de belediging te vergeven en, hoewel hij de verongelijkte was, de eersten stap te doen tot verzoening. Het is de hoedanigheid van de wijsheid die van boven is, dat zij vreedzaam gezeggelijk, en vol barmhartigheid is. Hij *sprak naar haar hart,* hetgeen te kennen geeft dat zij in droefheid was, berouw had van haar verkeerdheid, waarvan hij waarschijnlijk gehoord had toen hij heenging om haar terug te halen. Zo belooft God betreffende het overspelige Israël, Hosea 2:13. "Ik zal ze lokken en ze voeren in de woestijn, en Ik zal naar haar hart spreken."

III. Haar vader heette hem zeer welkom, en poogde door buitengewone vriendelijkheid jegens hem de steun, die hij zijn dochter gegeven had in haar weggaan, van hem goed te maken, en hem te bevestigen in zijn gezindheid om met haar verzoend te worden.

1. Hij onthaalt hem vriendelijk, *hij was vrolijk over zijn ontmoeting*, vers 3, verleent hem gulle gastvrijheid gedurende drie dagen, vers 4. En om te tonen dat hij volkomen verzoend was, neemt de Leviet die vriendelijkheid aan, en wij bevinden niet dat hij hem of zijn dochter verwijten maakte over hetgeen was voorgevallen, maar was even vrolijk en aangenaam als bij zijn eerste bruiloft. Het betaamt allen, maar inzonderheid Levieten, te vergeven, zoals God vergeeft. Alles gaf hun nu de blijde hoop om voor het vervolg genoegelijk samen te leven, maar hadden zij kunnen voorzien, wat hun na een paar dagen zou wedervaren, hoe zou hun blijdschap in bitterheid en rouw zijn verkeerd! Als de zaken in ons gezin op haar best zijn, dan moeten wij ons nog verheugen met beving, omdat wij niet weten welk leed een dag baren kan. Wij kunnen niet voorzien welk kwaad ons nabij is, maar wij moeten bedenken wat zou kunnen komen, opdat wij niet al te gerust zijn, "alsof de dag van morgen zal zijn als deze, ja veel groter, veel voortreffelijker,' Jesaja 56:12.

2. Hij dringt zeer bij hem aan om nog te blijven, als nog een verder bewijs hoe welkom hij hem was, de genegenheid, die hij voor hem koesterde, en het genoegen, dat hij smaakte in zijn gezelschap, kwam voort:

A. Uit achting voor hem als zijn schoonzoon en een ingeënte tak van zijn eigen huis, zijn eigen geslacht. Liefde en achting zijn wij verschuldigd aan hen, die ons door een huwelijk aanverwant zijn, zowel als aan hen, die been zijn van ons been, en zij, die, evenals deze. Leviet, vriendelijkheid betonen, kunnen verwachten, evenals hij, vriendelijkheid te ontvangen. En:

B. Uit Godvruchtigen eerbied voor hem als Leviet, een dienaar van Gods huis, indien hij zo'n Leviet was als hij behoorde te wezen (en uit niets blijkt het tegendeel) dan moet zijn schoonvader geprezen worden voor zijn dringend aanhouden om zijn verblijf bij hem te verlengen, nuttigheid vindende in zijn gesprekken en gelegenheid hebbende om van hem de goede kennis des Heeren te leren, ook hopende dat de Heere hem weldoen zal, omdat hij een Leviet tot schoonzoon heeft, hem om zijnentwil zal zegenen.

a. Hij dringt hem om de vierde dag te blijven, en dat was vriendelijk, niet wetende wanneer zij weer bij elkaar kunnen komen, nodigt hij hem dringend om te blijven, zolang het hem mogelijk was. Hoewel de Leviet nu zo gul en gastvrij ontvangen was, wenste hij toch dringend te vertrekken. Het hart van een goede man is waar zijn zaken zijn waar zijn plicht hem roept, want gelijk een vogel is, die uit zijn nest omdoolt, alzo is een man, die omdoolt uit zijn plaats. Het is een teken dat een man thuis weinig te doen heeft, of weinig hart heeft om te doen wat hij te doen heeft, als hij genoegen kan vinden om lange tijd afwezig te zijn, buitenshuis te zijn, waar hij niets te doen heeft. Het is inzonderheid goed om een Leviet te zijn, die graag naar zijn weinige schapen in de woestijn terugkeert. Maar deze Leviet werd door vriendelijke drang overreed, om langer te blijven dan hij voornemens was, vers 5-7. Wij moeten het uiterste vermijden van een al te gemakkelijk toegeven tot veronachtzaming van onze plicht aan de ene kant, en die van stuursheid en eigenzinnigheid ter veronachtzaming van onze vrienden aan de andere kant. Na Zijn opstanding hebben Zijn vrienden bij de Heiland aangedrongen om langer bij hen te blijven, dan Hij eerst voor Zijn doel voornemens is geweest, Lukas 24:28, 29.

b. Hij dringt hem om te blijven tot aan de namiddag van de vijfde dag, en dat was-zoals bleek-onvriendelijk, vers 8, 9. Hij wilde hem volstrekt niet laten gaan vóór de middagmaaltijd, belooft hem, dat die spoedig gereed zal zijn, hiermede bedoelende om hem, evenals de vorige dag, nog de nacht

terug te zullen houden, maar de Leviet wilde *naar het huis des Heeren trekken te Silo,* vers 18 en zeer verlangende om daar te komen, wilde hij nu niet langer blijven. Waren zij vroeg op reis gegaan, zij zouden misschien een herbergzamer oord gevonden hebben dan dat, waar zij nu genoodzaakt waren heen te gaan, ja misschien wel te Silo zijn aangekomen, De door onze vrienden bedoelde vriendelijkheid blijkt dikwijls, zoals hier in dit geval, schade en nadeel te zijn, wat bedoeld is tot ons welzijn, wordt een strik. Wie weet wat in dit leven goed is voor een mens? Het was onverstandig van de Leviet om zo laat te vertrekken, hij zou beter thuis gekomen zijn, indien hij een nacht langer gebleven was, en vroeg op de volgende dag was vertrokken.

IV. Op zijn terugweg was hij genoodzaakt om te Gibea te vernachten, een stad in de stam van Benjamin, later *Gibea Sauls* genoemd, dat op zijn weg naar Silo en het gebergte van Efraïm lag. Toen de dag daalde en de schaduwen van de avond langer werden, begonnen zij te denken (zoals ons betaamt te doen als de dag van ons leven ten einde spoedt) aan een plaats, waar zij konden vernachten. Toen de nacht kwam, konden zij hun reis niet vervolgen, die in de duisternis wandelt, weet niet waar hij heengaat. Zij moesten wel naar rust verlangen, waarvoor de nacht bestemd is, zoals de dag voor arbeid bestemd is.

1. De dienstknecht stelde voor om in Jebus te overnachten, dat later Jeruzalem genoemd werd, maar nu nog in het bezit was van de Jebusieten. "Kom," zei de dienstknecht, "laat ons in deze stad van de Jebusieten overnachten," vers 11. En zo zij dit gedaan hadden, dan zouden zij er waarschijnlijk een veel betere behandeling gevonden hebben dan in Gibea-Benjamins. Verdorven, ongebonden Israëlieten zijn erger, en veel gevaarlijker zelfs dan Kanaänieten.

2. Maar zoals het betaamde aan iemand van Gods stam, wilde de meester zelfs geen enkele nacht doorbrengen in een vreemde stad, vers 12, niet omdat hij aan zijn veiligheid aldaar twijfelde, maar als hij het vermijden kon, wilde hij niet in zo’n samenzijn met de vreemden komen, als het overnachten bij hen zou meebrengen, en ook wilde hij hun niet zoveel verplicht zijn. Door deze plaatste mijden, wilde hij getuigen tegen de goddeloosheid van hen, die vriendschap aangingen met deze gevloekte volken en gemeenzaam met hen omgingen. Laat Israëlieten, inzonderheid Levieten, omgaan met Israëlieten, en niet met de kinderen van vreemden.

3. Jebus voorbijgegaan zijnde, dat ongeveer anderhalf uur gelegen was van Bethlehem de plaats vanwaar zij kwamen, en geen daglicht meer hebbende om naar Rama te komen, bleven zij te Gibea, vers 13 15. Daar zaten zij neer in een straat, omdat niemand hun een nacht verblijf aanbood. Toentertijd waren er in deze landen geen herbergen, waar, zoals bij ons, vreemdelingen onthaald konden worden voor hun geld, maar zij namen hun benodigdheden met zich, zoals deze Leviet hier gedaan heeft, vers 19, en rekenden op de gastvrijheid van de inwoners voor een nachtverblijf. Laat ons hieruit aanleiding nemen om, als wij op reis zijn, God te danken voor dit, onder andere gerieflijkheden, dat er herbergen zijn om vreemdelingen te ontvangen, waar zij voor hun geld goed onthaald en verzorgd worden. Er is voorzeker geen land ter wereld, waar men met meer voldoening thuis kan blijven, of met meer gemak op reis kan gaan dan in ons eigen land. Deze reiziger ontmoette ofschoon hij een Leviet was-(en God had inzonderheid geboden dat Zijn volk voor hen, die van deze stam waren, bij alle gelegenheden vriendelijkheid moest bewijzen) een zeer koud onthaal te Gibea, *er was niemand, die hem in zijn huis nam om te vernachten.* Als zij reden hadden te denken dat hij een Leviet was, heeft dat het volk wellicht zo slecht gezind voor hem gemaakt. Er zijn

van de zodanigen, aan wie op de grote dag dit ten laste gelegd zal worden: Ik was een vreemdeling, en gij heb Mij niet geherbergd.

Richteren 19:16-21

Hoewel er niet één van Gibea was, om deze in verlegenheid verkerenden Leviet vriendelijkheid te bewijzen, was er toch één in Gibea, die dit deed. Het was vreemd dat sommigen van die goddeloze lieden, die zoveel kwaad tegen hem en zijn bijvrouw op het oog hadden, als het geheel donker zou zijn, hen niet onder voorwendsel van vriendelijke gastvrijheid in hun huis genodigd hadden, ten einde nog betere gelegenheid te hebben, om hun schurkerij te volvoeren, maar zij waren òf niet vernuftig genoeg om zo listig te zijn, òf niet slecht genoeg om zo bedrieglijk te wezen. Of, misschien heeft niemand van hun afzonderlijk aan die goddeloosheid gedacht, vóór zij in de zwarte, donkere nacht bij elkaar kwamen om te beraadslagen over het kwaad, dat zij hun zouden aandoen. Als slechte mensen in verbond zijn met elkaar, dan maken zij elkaar nog slechter dan zij anders geweest zouden zijn. Toen de Leviet, zijn vrouw en zijn dienaar begonnen te vrezen, dat zij de hele nacht op straat zouden moeten blijven, (en even goed zou het geweest zijn om in een leeuwekuil te liggen) werden zij eindelijk genodigd in een huis te komen. En hier wordt ons gezegd:

I. Wie de vriendelijke oude man was, die hen nodigde. Hij was een man van het gebergte van Efraïm, en verkeerde slechts als vreemdeling te Gibea, vers 16. Van alle stammen Israëls was er voor de Benjaminieten de meeste reden om vriendelijk te zijn voor arme reizigers, want hun voorvader, Benjamin, was op de weg geboren, daar zijn moeder toen op reis was, en zich zeer dicht bij deze plaats bevond, Genesis 35:16, 17. Maar zij waren hard voor een reiziger in kommer en verlegenheid, terwijl een eerlijk, rechtschapen Efraïmiet medelijden met hem had, en zeker nog te meer vriendelijk voor hem was, toen hij op zijn vraag vernam, dat hij een landgenoot was, evenals hij van het gebergte Efraïm. Hij, die zelf slechts als vreemdeling in Gibea verkeerde, had daarom te meer medelijden met een reiziger, want hij kende het gemoed van de vreemdeling, Exodus 23:9, Deuter. 10:19. Godvruchtige mensen, die zichzelf slechts als vreemdelingen en bijwoners in deze wereld beschouwen, moeten daarom meedogend zijn voor elkaar, want zij behoren allen tot het betere land, en zijn hier niet thuis.

1. Hij was een oud man, één die nog iets van de wegstervende deugd van een Israëliet had behouden, het opkomend geslacht was geheel verdorven, zo er nog iets goeds onder hen was, dan was het alleen in hen die oud waren en weldra heengegaan zouden zijn.

2. Hij kwam tegen de avond terug van zijn werk in het veld. De avond roept de arbeiders naar huis, Psalm 104:23. Maar het schijnt dat dit de enige arbeider was, die deze avond thuis bracht naar Gibea. De anderen hadden zich aan traagheid en weelderigheid overgegeven, en geen wonder dat er onder hen, evenals in Sodom, overvloed van onreinheid was, daar er evenals in Sodom, overvloedige ledigheid was, Ezechiel 16:49. Maar hij, die zich de gehele dag naarstig had toegelegd op zijn werk, was ‘s avonds geneigd om aan deze arme vreemdelingen edelmoedig gastvrijheid te betonen. Laat de mensen "arbeiden opdat zij hebben mee te delen degenen, die nood heeft," Efeziers 4:20. Uit vers 21 blijkt dat hij een man van enige welvaart was, en toch was hij zelf in het veld aan het werk geweest. De bezitting of het aanzien van een man geeft hem geen recht om lui of ledig te zijn.

II. Hoe gul hij was in zijn uitnodiging. Hij wachtte niet totdat zij hem om een nachtverblijf verzochten, maar toen hij hen zag, vers 17, vroeg hij naar hun omstandigheden, en kwam hun voor met zijn vriendelijkheid: aldus antwoordt onze God eer wij roepen. Een barmhartige gezindheid verwacht

slechts gelegenheid, geen drang om goed te doen, en zal op het eerste gezicht helpen, zonder er toe aangezocht te worden. Vandaar dat wij lezen van "goed van oog" te zijn, Spreuken 22:9. Indien Gibea als Sodom was, dan was deze oude man als Lot in Sodom, die in de poort zet om vreemdelingen naar binnen te nodigen, Genesis 19:1. Aldus "opende Job zijn deuren voor de reiziger en wilde niet dat de vreemdeling op de straat zou overnachten," Job 31:32.

Merk op:

1. Hoe geredelijk hij geloof schonk aan hetgeen de Leviet hem omtrent zichzelf mededeelde, toen hij geen reden zag om aan de waarheid er van te twijfelen. De barmhartigheid is niet wantrouwig, "maar hoopt alle dingen," 1 Corinthiers 13:7, en zal geen gebruik maken van Nabals verontschuldiging voor zijn gierigheid jegens David: "Daar zijn heden vele knechten, die zich afscheuren elk van zijn heer," 1 Samuel 25:10. In zijn mededeling omtrent hemzelf zegt de Leviet, dat hij nu *naar het huis des Heeren trok*, vers 18, want daar was hij voornemens te komen, hetzij met een zondoffer voor de zonden van zijn gezin, of met een dankoffer voor de goedertierenheden over zijn gezin, of met beide, eer hij naar zijn eigen huis ging. En indien de mannen van Gibea er kennis van droegen, dat hij daarheen op weg was, dan waren zij daarom reeds niet geneigd hem gastvrijheid te verlenen. de Samaritanen wilden Christus niet ontvangen, omdat Zijn aangezicht was als reizende naar Jeruzalem, Lukas 9:53. Maar juist om die reden, dat hij een Leviet was en naar het huis des Heeren trok, was deze goede oude man nog zoveel vriendelijker voor hem. Aldus ontving hij een discipel in de naam van een discipel, een dienstknecht Gods om zijns Meesters wil.

2. Hoe gul hij was in zijn gastvrijheid. De Leviet was zelf voorzien van alle benodigdheden, vers 19, had niets nodig dan een nachtverblijf, maar zijn edelmoedige gastheer wilde zelf in zijn onderhoud voorzien, vers 20. *Al wat u ontbreekt is bij mij*, en hij *bracht hem in zijn huis*, vers 21. Aldus zal God op de een of andere wijze vrienden verwekken voor Zijn volk en Zijn dienstknechten, zelfs als zij geheel verlaten schijnen te zijn.

Richteren 19:22-30

I. Hier is de grote goddeloosheid van de mannen van Gibea. Men zou zich niet kunnen voorstellen, dat het ooit zou opkomen in het hart van mannen, die het gebruik hebben van menselijk verstand, van Israëlieten, die het voorrecht hadden, dat hun een Goddelijke openbaring was geschonken, om zo'n slechtheid te bedrijven. "Heere, wat is de mens!" zei David, welk een gering schepsel is hij!" "Heere, wat is de mens!" zo kunnen wij zeggen bij het lezen van deze geschiedenis, "welk een laag schepsel is hij, als hij zich overgeeft aan de lusten en begeerten van zijn hart!

1. De zondaren worden hier *Belialskinderen* genoemd, dat is: mensen die zich niet wilden laten regeren, zich aan geen juk wilden onderwerpen. Kinderen des duivels, want hij is Belial, hem gelijkende en zich met hem verenigende in opstand tegen God en Zijn regering. Kinderen Benjamins, van wie Mozes gezegd had: "De beminde des Heeren, hij zal zeker bij Hem wonen," Deuteronomium 33:12, zijn zulke Belialskinderen geworden, dat een eerlijk man niet veilig onder hen kan overnachten.

2. De lijders waren een Leviet en zijn vrouw, en de vriendelijke man, die hun gastvrijheid verleende. Wij zijn vreemdelingen op aarde, en moeten er een vreemde behandeling verwachten. Er wordt gezegd dat zij *hun hart vrolijk maakten,* toen dit leed hun overkwam, vers 22. Als de vrolijkheid onschuldig was, dan leert het ons hoe weinig wij rekenen kunnen op het voortduren van onze genietingen op aarde, als wij veel genoegen hebben in onze vrienden, weten wij niet hoe nabij onze vijanden zijn, en als wij welvarend zijn in dit uur kunnen wij geheel niet zeker zijn dat wij het ook in het volgende uur zullen wezen. Indien de vrolijkheid zondig en overmatig was, zo laat het ons een waarschuwing zijn, om streng en nauwkeurig over onszelf te waken, opdat wij niet onmatig worden in het gebruik van geoorloofde dingen, en onze vrolijkheid niet overgaat in onbetamelijkheid, want "het laatste van die blijdschap is droefheid." God kan spoedig de toon veranderen van hen, wier hart vrolijk is, en hun lachen in treuren veranderen, en hun blijdschap in droefheid.

Laat ons zien, waarin de goddeloosheid van die Benjaminieten bestond.

A. Zij deden in de nacht een ruwe, onbeschaamde aanval op de woning van een eerlijk man, die niet slechts vreedzaam onder hen leefde, maar een goed huis hield, een zegen en een sieraad was voor hun stad. Zij omsingelden het huis tot grote schrik van hen, die er in waren, en klopten zo hard zij konden op de deur, vers 22. Het huis van een man is zijn kasteel, waarin hij veilig en rustig moet zijn, en waar wetten zijn, staat het onder de bijzondere bescherming er van. Maar er was geen koning in Israël om de rust te bewaren, en eerlijke lieden tegen de kinderen van het geweld te beveiligen.

B. Zij hadden een bijzondere wrok tegen de vreemdelingen, die zich in hun poorten bevonden, en slechts een nachtverblijf onder hen begeerden, tegen de wetten van de gastvrijheid in, die alle beschaafde volken heilig achten, en waarop de heer des huizes zich bij hen beriep, vers 23, *naardien deze man in mijn huis gekomen is.* Het zijn mensen van een laag en verachtelijk bestaan, die de hulpelozen willen vertreden, en iemand mishandelen omdat hij een vreemdeling is, van wie zij toch geen kwaad weten.

C. Zij zijn voornemens om de Leviet op de vuilste en afschuwelijkste wijze (waaraan men niet zonder afschuw en verfoeiing denken kan) te mishandelen, daar zij misschien gezien hadden dat hij jong en welgemaakt was *Breng hem uit, opdat wij hem bekennen.* Wij zouden stellig gedacht hebben dat zij slechts bedoelden te vragen vanwaar hij kwam. Teneinde iets omtrent zijn aard en karakter te weten te komen, indien de goede heer des huizes, die hun bedoeling maar al te goed begreep, ons door zijn antwoord niet liet weten, dat zij de bevrediging op het oog hadden van die uiterst onnatuurlijke en erger dan dierlijke lust, die uitdrukkelijk door de wet van Mozes was verboden, en "een gruwel" genoemd wordt, Leviticus 18:22. Zij, die er aan schuldig zijn, worden in het Nieuwe Testament onder de ergste en snoodste van de zondaren gerangschikt, 1 Timotheus 1:10, en gezegd de zodanigen te zijn, die "het koninkrijk Gods niet zullen beërven," 1 Corinthiers 6:9. Dit nu was:

a. De zonde van Sodom en vandaar *sodomie* genoemd. De Dode Zee, die het blijvend gedenkteken was van Gods wraak over Sodom vanwege haar onreinheid, was een van de grenzen van Kanaän, en lag op niet vele mijlen afstands van Gibea. Wij kunnen onderstellen dat de mannen van Gibea haar dikwijls gezien hadden, en toch wilden zij er zich niet door laten waarschuwen, maar deden erger dan Sodom, Ezechiel 16:47, en zondigden "in de gelijkheid van hun overtreding." Wie zou verwacht hebben, zegt bisschop Hall, dat zo’n gruwel uit de lenden van Jakob zou voortkomen? De ergste heidenen waren, bij hen vergeleken, nog heiligen. Wat baatte het hun dat zij de ark Gods te Silo hadden, als zij Sodom hadden in hun straten, Gods wet in de snoertjes hunner klederen, maar de duivel in hun hart? Niets dan de hel kan een erger schouwspel voortbrengen, dan een verdorven Israëliet.

b. Dit was de straf hunner afgoderij, de zonde, waartoe zij het meest geneigd waren. Omdat "het hun niet goed gedacht heeft, God in erkentenis te houden, zo heeft God hen overgegeven in een verkeerden zin om te doen dingen, die niet betamen, door welke zij zichzelf onteerden, zoals zij door hun afgoderij Hem onteerd hadden, en de heerlijkheid des onverderflijken Gods veranderd hebben in de gelijkenis van iets dat verderflijk is" Romeinen 1:23, 28. Zie en bewonder in dit voorbeeld de lankmoedigheid Gods, waarom werden deze Belialskinderen niet, evenals de Sodomieten, met blindheid geslagen? Waarom regende het geen vuur en zwavel uit de hemel op hun stad? Het was omdat God het aan Israël wilde overlaten hen te straffen door het zwaard, en Zijn eigen straf over hen wilde bewaren voor de toekomende staat, waar zij, "die ander vlees nagaan, de straf des eeuwigen vuurs zullen ondergaan," Judas: 1:7.

D. Zij waren doof voor de bestraffingen en redeneringen van de goede heer des huizes die, naar wij kunnen onderstellen, wel bekend was met de geschiedenis van Lot en de Sodomieten, de mannen van deze stad de Sodomieten ziende navolgen, er zich toe begaf om Lot na te volgen, vers 23, 24. Vergelijk Genesis 19:6-8. Evenals Lot ging hij tot hen uit, sprak hen beleefd aan, noemde hen *broeders,* verzocht hun af te laten, pleitte op de bescherming van zijn huis, waaronder zijn gasten zich bevonden, en hield hun de grote goddeloosheid voor van hun voornemen. "Doet toch zo kwalijk niet." Hij noemt het een *dwaasheid.* Maar in een ding wilde hij al te veel Lots voorbeeld volgen, (gelijk wij maar al te licht in ons navolgen van Godvruchtige mensen, hen zelfs in hun verkeerdheden navolgen) door hun zijn dochter aan te bieden om met haar te doen wat zij wilden. Hij heeft het recht niet om aldus zijn dochter te prostitueren, en hij had dit kwaad niet moeten doen opdat er goed uit zou voortkomen. Maar dit zijn slechte voorstel kan ten dele verontschuldigd worden vanwege de grote angst, waarin hij verkeerde, zijn zorg voor zijn gasten, en zijn al te veel achtgeven op wat Lot

in een gelijk geval gedaan heeft, inzonderheid wijl hij niet bevond dat de engelen die bij hem waren, hem er voor bestraft hebben. En misschien hoopte hij dat zijn melding maken hiervan als een meer natuurlijke bevrediging van hun lusten, hen terug zou gezonden hebben naar hun gewone hoeren. Maar zij *wilden naar hem niet horen,* vers 25. Hardnekkige lusten en begeerlijkheden zijn als de dove adder, die haar oor stopt, zij schroeien het geweten toe en maken het ongevoelig.

E. Zij kregen de vrouw van de Leviet in hun midden en mishandelden haar tot zij ervan stierf, vers 25. Zij sloegen geen acht op het aanbod van de oude man om hun zijn dochter prijs te geven, hetzij omdat zij niet mooi was, of omdat zij haar kenden als een vrouw van grote waardigheid en ingetogenheid, maar toen de Leviet hun zijn bijwijf bracht, voerden zij haar met geweld naar de plaats, bestemd voor de volvoering hunner gruweldaad. In zijn verhaal van deze geschiedenis stelt Josephus haar voor als de persoon, waarop zij het gemunt hadden toen zij het huis omsingelden en zegt niets van hun schurkachtige bedoeling met de Leviet zelf. Zij zagen haar, zegt hij, in de straat, toen zij in de stad kwamen en waren getroffen door haar schoonheid, en hoewel zij met haar man verzoend was, zag zij er misschien toch niet uit als iemand van grote zedigheid, velen brengen onheil van die aard over zichzelf door hun loszinnige houding en gedrag, een kleine vonk kan een groot vuur aansteken. Men zou denken dat de Leviet hen gevolgd was, om te zien wat er van zijn vrouw zou worden, maar waarschijnlijk durfde hij niet uit vrees dat zij hem kwaad zouden doen. In het treurig einde van deze vrouw kunnen wij de rechtvaardige hand Gods zien, haar straffende voor haar vroegere onreinheid, toen zij hoereerde en van haar man wegtoog, vers 2. Hoewel haar vader haar gesteund had, en haar man haar vergiffenis had geschonken, en haar misdaad, nu de twist geëindigd was, was vergelen heeft God haar tegen haar gedacht, toen Hij die goddeloze mannen toeliet haar zo ellendig te mishandelen, en, hoe onrechtvaardig zij ook waren, de Heere was er rechtvaardig in. Hare straf beantwoordde aan haar zonde, "culpa libido fuit, poena libido uit vleselijke lust was haar zonde, en vleselijke lust was haar straf." Volgens de wet van Mozes had zij voor haar overspel ter dood gebracht moeten worden, zij ontkwam aan die straf van de mensen, maar de wraak vervolgde haar, want er was wel geen koning in Israël, maar er was toch een God in Israël, een God, die recht doet op de aarde. Wij moeten het niet voldoende achten om verzoend te zijn met de mensen, die wij door onze zonden hebben verongelijkt of benadeeld, maar door bekering en geloof verzoend worden met God, die niet ziet zoals de mensen zien, en de zonde niet zo richt echt als de mensen haar achten. De gerechtigheid Gods in deze zaak vermindert of verzacht in geen enkel opzicht de gruwelijke boosheid van de mannen van Gibea, niets kon meer barbaars en onmenselijk zijn.

II. Hoe van deze goddeloosheid aan al de stammen Israëls kennis werd gegeven. De arme mishandelde vrouw begaf zich naar het verblijf van haar echtgenoot zodra het aanbrekende daglicht de Belialskinderen noodzaakte haar te laten gaan (want deze werken van de duisternis haten en vrezen het daglicht) vers 25. Zij viel neer aan de deur met haar handen op de drempel, vergeving vragende (als het ware) voor haar vroegere zonde, en in die houding van een boetvaardige, met haar mond in het stof, stierf zij. Daar vond hij haar, vers 26,27, dacht dat zij sliep, of wel overstelpt was van smart en schaamte om wat haar wedervaren was, maar weldra bemerkte hij dat zij dood was, vers 28. Hij hief haar dood lichaam op dat, naar wij kunnen onderstellen, overal de tekenen droeg van de handen, de slagen en andere mishandelingen, die haar aangedaan waren. In die droeve omstandigheid liet hij zijn voornemen varen om naar Silo te gaan maar begaf zich regelrecht naar zijn huis. Hij, die uitging in de hoop van blijde en gelukkig te zullen terugkeren, kwam treurig en mistroostig in zijn woning, zat neer, en dacht: "Is dit een onrecht, dat voorbijgezien mag worden?" Hij kan niet om vuur van de hemel roepen om de mannen van Gibea te verteren zoals de engelen

gedaan hebben, die op dezelfde wijze door de Sodomieten beledigd waren. Er was geen koning in Israël, noch (voorzoveel blijkt) een sanhedrin of grote raad, om er zich op te beroepen, of om recht aan te vragen. Pinehas is hogepriester, maar hij houdt zich ijverig bezig met de zaken van het heiligdom en zal geen rechter of scheidsman willen zijn, er blijft hem dus niets andere over dan een beroep op het volk, laat de gemeenschap rechtspreken. Hoewel zij geen geregelde algemene vergadering hadden van al de stammen, heeft toch iedere stam waarschijnlijk wel een bijeenkomst gehad van zijn hoofden. En nu zendt hij door bijzondere boden aan ieder van de stammen in hun bijeenkomst een bericht van het onrecht dat hem geschied was, met al de verzwarende omstandigheden, en met een deel van het dode lichaam van zijn vrouw, vers 29, zowel om de waarheid van het bericht te bevestigen, als om er zoveel dieper indruk door teweeg te brengen. Hij verdeelde het in twaalf delen, *overeenkomstig de beenderen*, zoals de lezing is van sommigen, dat is: naar de gewrichten, aan elke stam een zendende, zelfs aan die van Benjamin, in de hoop dat sommigen onder hen bewogen zouden worden, om zich met de anderen te verenigen in het straffen van zo groot een misdaad, en dat wel met te meer ijver, omdat zij begaan werd door lieden van hun eigen stam. Het scheen wel heel barbaars om aldus een dood lichaam te verminken, dat reeds zo gruwelijk onteerd was, en tenminste een eerlijke begrafenis had moeten hebben. Maar de leviet bedoelde hiermede:

1. Hun barbaarse behandeling van zijn vrouw te doen zien, voor wie het beter geweest zou zijn als zij haar aldus in stukken hadden gesneden, dan haar te behandelen zoals zij gedaan hadden.

2. Uitdrukking te geven aan zijn eigen diepe smart en verontwaardiging, en die ook bij hen op te wekken.

En het had de gewenste uitwerking. Allen, die de stukken van het dode lichaam zagen en vernamen hoe de zaak gelegen was, hebben er hetzelfde gevoelen over te kennen gegeven.

A. Dat de mannen van Gibea zich aan een ontzettende misdaad hebben schuldig gemaakt zoals nog nooit in Israël was voorgekomen, vers 30. Het was een samengestelde misdaad, bezwaard door allerlei gruwelijke omstandigheden. Zij waren niet zo dwaas om deze zonde gering te achten, of om er zich met een grap af te maken.

B. Dat een algemene vergadering van heel Israël samengeroepen moest worden, om te beraadslagen wat er gedaan moest worden om deze goddeloosheid te straffen, en een dam op te werpen tegen deze dreigende overstroming van losbandigheid, opdat de toorn Gods niet over het gehele volk zou worden ontstoken. Het is geen gewoon voorval, en daarom wekken zij elkaar op om bij deze gelegenheid samen te komen. en *hun hart daarop te stellen, raad te geven en te spreken.* Wij hebben hier de drie grote regels, waarnaar zij, die in de raad zitten, te werk moeten gaan bij iedere moeilijke zaak.

a. Laat ieder tot zichzelf inkeren bij zichzelf de zaak onpartijdig en ten volle nagaan, er met ernst en kalmte over denken, zonder vooroordeel jegens welke partij het ook zij, eer hij er over spreekt.

b. Laat hen haar vrij bespreken, laat ieder de raad inwinnen van zijn vriend, zijn mening te weten komen, met de redenen, die hij er voor heeft, en die dan overwegen.

c. Laat daarna ieder zijn gevoelen uitspreken, en naar de inspraak van zijn geweten zijn stem uitbrengen. In de veelheid van zulke raadslieden is behoud.

HOOFDSTUK 20

1 Toen togen alle kinderen Israels uit, en de vergadering verzamelde zich, als een enig man, van Dan af tot Ber-seba toe, ook het land van Gilead, tot den HEERE te Mizpa.
2 En uit de hoeken des ganse volks stelden zich al de stammen van Israel in de vergadering van het volk Gods, vierhonderd duizend man te voet, die het zwaard uittrokken.
3 (De kinderen Benjamins nu hoorden, dat de kinderen Israels opgetogen naar Mizpa.) En de kinderen Israels zeiden: Spreekt, hoe is dit kwaad geschied?
4 Toen antwoordde de Levietische man, de man van de vrouw, die gedood was, en zeide: Ik kwam met mijn bijwijf te Gibea, dewelke Benjamins is, om te vernachten.
5 En de burgers van Gibea maakten zich tegen mij op, en omringden tegen mij het huis bij nacht; zij dachten mij te doden, en mijn bijwijf hebben zij geschonden, dat zij gestorven is.
6 Toen greep ik mijn bijwijf, en deelde haar, en zond haar in het ganse land der erfenis van Israel, omdat zij een schandelijke daad en dwaasheid in Israel gedaan hadden.
7 Ziet, gij allen zijt kinderen Israels, geeft hier voor ulieden woord en raad!
8 Toen maakte zich al het volk op, als een enig man, zeggende: Wij zullen niet gaan, een ieder naar zijn tent, noch wijken, een ieder naar zijn huis.
9 Maar nu, dit is de zaak, die wij aan Gibea zullen doen: tegen haar bij het lot!
10 En wij zullen tien mannen nemen van honderd, van alle stammen Israels, en honderd van duizend, en duizend van tienduizend, om teerkost te nemen voor het volk, opdat zij, komende te Gibea-benjamins, haar doen naar al de dwaasheid, die zij in Israel gedaan heeft.
11 Alzo werden alle mannen van Israel verzameld tot deze stad, verbonden als een enig man.
12 En de stammen van Israel zonden mannen door den ganse stam van Benjamin, zeggende: Wat voor een kwaad is dit, dat onder ulieden geschied is?
13 Zo geeft nu die mannen, die kinderen Belials, die te Gibea zijn, dat wij hen doden, en het kwaad uit Israel wegdoen. Doch de kinderen van Benjamin wilden niet horen naar de stem van hun broederen, de kinderen Israels.
14 Maar de kinderen van Benjamin verzamelden zich uit de steden naar Gibea, om uit te trekken ten strijde tegen de kinderen Israels.
15 En de kinderen van Benjamin werden te dien dage geteld uit de steden, zes en twintig duizend mannen, die het zwaard uittrokken, behalve dat de inwoners van Gibea geteld werden, zevenhonderd uitgelezene mannen.
16 Onder al dit volk waren zevenhonderd uitgelezene mannen, welke links waren; deze allen slingerden met een steen op een haar, dat het hun niet miste.
17 En de mannen van Israel werden geteld, behalve Benjamin, vierhonderd duizend mannen, die het zwaard uittrokken; deze allen waren mannen van oorlog.
18 En de kinderen Israels maakten zich op, en togen opwaarts ten huize Gods, en vraagden God, en zeiden: Wie zal onder ons vooreerst optrekken ten strijde tegen de kinderen van Benjamin? En de HEERE zeide: Juda vooreerst.
19 Alzo maakten zich de kinderen Israels in den morgenstond op, en legerden zich tegen Gibea.
20 En de mannen van Israel togen uit ten strijde tegen Benjamin; voorts schikten de mannen Israels den strijd tegen hen bij Gibea.
21 Toen togen de kinderen van Benjamin uit van Gibea, en zij vernielden ter aarde op dien dag van Israel twee en twintig duizend man.
22 Doch het volk versterkte zich, te weten de mannen van Israel, en zij beschikten den strijd wederom ter plaatse, waar zij dien des vorigen daags geschikt hadden.

23 En de kinderen Israels togen op, en weenden voor het aangezicht des HEEREN tot op den avond, en vraagden den HEERE zeggende: Zal ik weder genaken ten strijde tegen de kinderen van Benjamin, mijn broeder? En de HEERE zeide: Trekt tegen hem op.
24 Zo naderden de kinderen Israels tot de kinderen van Benjamin, des anderen daags.
25 En die van Benjamin trokken uit hun tegemoet, uit Gibea, op den tweeden dag, en velden van de kinderen Israels nog achttien duizend man neder ter aarde; die allen trokken het zwaard uit.
26 Toen togen alle kinderen Israels en al het volk op, en kwamen ten huize Gods, en weenden, en bleven aldaar voor het aangezicht des HEEREN, en vastten dien dag tot op den avond; en zij offerden brandofferen en dankofferen voor het aangezicht des HEEREN.
27 En de kinderen Israels vraagden den HEERE, want aldaar was de ark des verbonds van God in die dagen.
28 En Pinehas, de zoon van Eleazar, den zoon van Aaron, stond voor Zijn aangezicht, in die dagen, zeggende: Zal ik nog meer uittrekken ten strijde tegen de kinderen van Benjamin, mijn broeder, of zal ik ophouden? en de HEERE zeide: Trekt op, want morgen zal Ik hem in uw hand geven.
29 Toen bestelde Israel achterlagen op Gibea rondom.
30 En de kinderen Israels togen op, aan den derden dag, tegen de kinderen van Benjamin; en zij schikten den strijd op Gibea, als op de andere malen.
31 Toen togen de kinderen van Benjamin uit, het volk tegemoet, en werden van de stad afgetrokken; en zij begonnen te slaan van het volk, en te doorsteken, gelijk de andere malen, op de straten, waarvan de een opgaat naar het huis Gods, en de ander naar Gibea, in het veld, omtrent dertig man van Israel.
32 Toen zeiden de kinderen van Benjamin: Zij zijn voor ons aangezicht geslagen, als te voren; maar de kinderen Israels zeiden: Laat ons vlieden, en hen van de stad aftrekken naar de straten.
33 Toen maakten zich alle mannen van Israel op uit hun plaatsen, en schikten den strijd te Baal-thamar; ook brak Israels achterlage op uit haar plaats, na de ontbloting van Gibea.
34 En tien duizend uitgelezen mannen van gans Israel kwamen van tegenover Gibea, en de strijd werd zwaar; doch zij wisten niet, dat het kwaad hen treffen zou.
35 Toen sloeg de HEERE Benjamin voor Israels aangezicht; dat de kinderen Israels op dien dag van Benjamin vernielden vijf en twintig duizend en honderd mannen; die allen trokken het zwaard uit.
36 En de kinderen van Benjamin zagen, dat zij geslagen waren; want de mannen van Israel gaven den Benjaminieten plaats, omdat zij vertrouwden op de achterlage, die zij tegen Gibea gesteld hadden.
37 En de achterlage haastte, en brak voorwaarts naar Gibea toe; ja, de achterlage trok recht door, en sloeg de ganse stad met de scherpte des zwaards.
38 En de mannen van Israel hadden een bestemden tijd met de achterlage, wanneer zij een grote verheffing van rook van de stad zouden doen opgaan.
39 Zo keerden zich de mannen van Israel om in den strijd; en Benjamin had begonnen te slaan en te doorsteken van de mannen van Israel omtrent dertig man; want zij zeiden: Immers is hij zekerlijk voor ons aangezicht geslagen, als in den vorigen strijd.
40 Toen begon de verheffing op te gaan van de stad, als een pilaar van rook; als nu Benjamin achter zich omzag, ziet, zo ging de brand der stad op naar den hemel.
41 En de mannen van Israel keerden zich om; en de mannen van Benjamin werden verbaasd, want zij zagen, dat het kwaad hen treffen zou.
42 Zo wendden zij zich voor het aangezicht der mannen van Israel naar den weg der woestijn; maar de strijd kleefde hen aan, en die uit de steden vernielden ze in het midden van hen.

43 Zij omringden Benjamin, zij vervolgden hem, zij vertraden hem gemakkelijk, tot voor Gibea, tegen den opgang der zon.
44 En er vielen van Benjamin achttien duizend mannen; deze allen waren strijdbare mannen.
45 Toen keerden zij zich, en vloden naar de woestijn, tot den rotssteen van Rimmon; maar zij deden een nalezing onder hen op de straten, van vijf duizend man; voorts kleefden zij hen achteraan tot aan Gideom, en sloegen van hen twee duizend man.
46 Alzo waren allen, die op dien dag van Benjamin vielen, vijf en twintig duizend mannen, die het zwaard uittrokken; die allen waren strijdbare mannen.
47 Doch zeshonderd mannen keerden zich, en vloden naar de woestijn, tot den rotssteen van Rimmon, en bleven in den rotssteen van Rimmon, vier maanden.
48 En de mannen van Israel keerden weder tot de kinderen van Benjamin, en sloegen hen met de scherpte des zwaards, die van de gehele stad tot de beesten toe, ja, al wat gevonden werd; ook zetten zij alle steden, die gevonden werden, in het vuur.

Deze geschiedenis moet geplaatst worden in het boek van de oorlogen des Heeren, maar zij is even treurig en troosteloos als ieder ander verhaal in dat boek, want er is niets in, dat een vriendelijk aanzien heeft, wij bespeuren geen ander lichtpunt dan de vrome ijver van Israël tegen de goddeloosheid van de mannen van Gibea, waardoor het van hun zijde een heilige oorlog wordt, maar de hardnekkigheid van de Benjaminieten om de misdadigers in bescherming te nemen, die de oorzaak was van de krijg, het grote verlies, dat de Israëlieten leden bij het voeren van deze oorlog, en (hoewel de rechtvaardige zaak ten laatste zegevierde) het gevolg van de krijg in de schier algehele uitroeiing van de stam van Benjamin, maken het van het begin tot het einde uiterst treurig. En toch is dit gebeurd spoedig na de glorierijke vestiging van Israël in het land van de belofte, toen men verwacht zou hebben. dat alles kalm en voorspoedig zou gaan. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De zaak van de Leviet gehoord in een algemene bijeenkomst van de stammen, vers 1-7. ,.

II. Een eenparig besluit om deze twist op de mannen van Gibea te wreken vers 8-11. .

III. De Benjaminieten treden op ter verdediging van de misdadigers, vers 12-17.

IV. De nederlaag van Israël op de eersten en tweeden dag van de veldslag, vers 18-25.

V. Hun verootmoediging voor God bij deze gelegenheid, vers 26-28.

Vl. De algehele nederlaag, die zij de Benjaminieten toebrachten bij het derde treffen, door een list, waardoor zij allen, op zes honderd man na, gedood werden vers 29-48. . En dit alles als gevolg van de schandelijkheid gepleegd jegens een arme Leviet en zijn vrouw, zó weinig bedenken zij, die goddeloosheid doen, wat er het einde van zal wezen.

Richteren 20:1-11

I. Hier is een algemene bijeenkomst van heel de vergadering Israëls om de zaak van het bijwijf van de Leviet te onderzoeken, en te overwegen wat dieswege gedaan moest worden, vers 1, 2. Het blijkt niet dat zij op het gezag van een algemeen hoofd saamgeroepen werden, maar bijeenkwamen met wederzijds goedvinden en overeenkomst, als het ware met een hart, ontstoken in heilige ijver voor de eer van God en van Israël.

1. De plaats hunner bijeenkomst *was Mizpa,* daar kwamen zij samen tot de Heere, want Mizpa was zó nabij Silo, dat men zeer goed kan denken, dat hun kamp reikte van Mizpa tot Silo. Silo was een kleine stad, daarom kozen zij, als er een algemene vergadering van het volk was om zich voor God te stellen, Mizpa tot hun hoofdkwartier, daar dit de naastbijgelegen stad van aanzien was, misschien omdat zij aan Silo die moeite niet wilden veroorzaken, welke zo groot een vergadering teweeg zou brengen, daar het de residentie was van de priesters, die in de tabernakel dienden.

2. De personen, die bij elkaar kwamen waren geheel Israël, van Dan, (de stad, die kort geleden aldus genoemd werd, Hoofdstuk 18:29) in het noorden, tot Ber-seba, in het zuiden, met het land van Gilead, dat is: de stammen aan de andere kant van de Jordaan, allen als *een enig man,* zó eensgezind waren zij in hun zorg voor het algemene welzijn. Hier was een vergadering van het volk van God, geen samenroeping van de Levieten en priesters hoewel een Leviet de voornaamste belanghebbende was bij de zaak, maar een vergadering van het volk, op welke de Leviet zich beriep met een "Appello populum-Ik beroep mij op het volk." Het volk Gods was *vier honderd duizend man te voet, die het zwaard uittrokken,* dit is: die gewapend en geoefend waren en geschikt voor de krijgsdienst, en sommigen van hen waren misschien de zodanigen, die *de krijgen Kanaäns wisten,* Hoofdstuk 3:

I. In deze vergadering van geheel Israël stelden de hoofden (of hoeken) van het volk (want de oversten zijn de hoekstenen des volks, die allen tezamen verbinden) zich als de vertegenwoordigers van de overigen, begaven zich naar hun respectieve posten aan het hoofd van de duizenden en honderden, de vijftigen en tienen, waarover zij gesteld waren, want wij kunnen onderstellen, dat er tenminste nog zoveel orde en regering onder hen was overgebleven, hoewel zij geen generaal of opperbevelhebber hadden. Zodat er:

a. Een algemeen congres was van de staten ter raadsvergadering, de hoofden des volks stelden zich om deze zaak te leiden en te regelen.

b. Een algemene verzamelplaats voor het krijgsvolk, om een oorlog aan te vangen, allen die het zwaard trokken, vers 17 mannen van oorlog, geen huurlingen of tot de dienst gepresten, maar vrijwilligers, inwoners van het land, die op hun eigen kosten uittogen.

Israël was meer dan zes maal honderd duizend, toen zij in Kanaän kwamen, en wij hebben reden te denken dat zij toen nog zeer waren toegenomen, veeleer dan verminderd: maar toenmaals waren allen tussen twintig en zestig jaren krijgslieden, nu waren, naar wij kunnen onderstellen, meer dan de helft van krijgsdienst vrijgesteld, ten einde het land te bebouwen, zodat deze het weerbaarheidskorps waren. Het krijgsvolk van de twee en een halve stam bedroeg veertig duizend man, Jozua 4:13, maar dat van de overige stammen bedroeg veel meer.

II. Aan de stam van Benjamin wordt kennis gegeven van deze bijeenkomst, vers 3. Zij *hoorden dat de kinderen Israëls opgetogen waren naar Mizpa,* waarschijnlijk hadden zij een wettelijke oproeping ontvangen om met hun broeders daar te verschijnen, opdat de zaak behoorlijk besproken zou worden, eer er een besluit omtrent werd genomen, en dan zou het kwaad, dat nu volgde, voorkomen zijn, maar het bericht, dat zij van de bijeenkomst hadden, heeft hen veeleer verbitterd en hun hart verhard, dan hen opgewekt om te denken aan wat tot hun vrede en hun eer kon dienen.

III. Er had een plechtig onderzoek plaats naar de misdaad, die de mannen van Gibea ten laste was gelegd. Een zeer afgrijselijke voorstelling er van was gedaan in het bericht van de boden, die gezonden waren om hen samen te roepen, maar het betaamde om er een nog nauwkeuriger onderzoek naar in te stellen, omdat die soort van zaken dikwijls erger voorgesteld worden dan zij zijn, er werd dus een commissie benoemd om de getuigen te verhoren onder ede ongetwijfeld-en om rapport er over uit te brengen. Alleen het getuigenis van de Leviet zelf wordt hier meegedeeld, maar waarschijnlijk zijn ook zijn dienaar en de oude man ondervraagd, en hebben deze hun getuigenis afgelegd, want dat meer dan een een verhoor onderging, blijkt uit het oorspronkelijke in vers 3, hetwelk luidt: *spreekt,* hoe is dit kwaad geschied? En de wet schreef voor dat geen mens, veel minder nog vele mensen, ter dood gebracht moest worden op het getuigenis van een enkel persoon.

De Leviet geeft een omstandig verhaal van de zaak. Dat hij slechts als reiziger te Gibea kwam om er te overnachten, zonder de minsten argwaan op te wekken, dat hij kwaad tegen hen in de zin had, vers 4. Dat de mannen van Gibea, zelfs de aanzienlijken onder hen, die een vreemdeling in hun poorten hadden te beschermen, op oproerige wijze een aanval deden op het huis, waarin hij vernachtte en *dachten hem te doden,* schaamtegevoel belette hem om de eis mee te delen, die zij schaamteloos gedaan hadden, Hoofdstuk 19:22. Zij spraken hun zonde vrijuit, gelijk Sodom, namelijk de zonde van Sodom, maar zijn ingetogenheid liet hem niet toe het te herhalen, het was genoeg te zeggen, dat zij hem gedood zouden hebben, want hij zou zich eerder hebben laten doden, dan zich aan hun beestachtigheid te onderwerpen, en indien zij hem in handen hadden gekregen, zij zouden hem ten dode toe misbruikt hebben, getuige wat zij aan zijn bijwijf hebben gedaan, *zij hebben haar geschonden, dat zij gestorven is,* vers 5.. En om in zijn volksgenoten verontwaardiging op te wekken over deze gruweldaad, heeft hij aan al de stammen delen gezonden van het geschonden lichaam, wat hen heeft doen samenkomen om te getuigen *tegen de schandelijke daad en dwaasheid in Israël gedaan,* vers 6. Alle ongebondenheid is dwaasheid, maar inzonderheid ongebondenheid in Israël, als zij hun lichaam verontreinigen, die het eervolle teken en zegel van het verbond in hun vlees hebben, als zij de Goddelijke wraak tarten, aan wie zij zo duidelijk van de hemel is geopenbaard, dan is Nabal hun naam, en dwaasheid is bij hen. Hij eindigt zijn verklaring meteen beroep op het oordeel van het hof, vers 7 :*gij allen zijt kinderen Israëls,* en *weet dus de wet en het recht,* Esther 1:13. "Gij zijt een heilig volk voor God, en hebt een afschuw van alles, wat God onteert en het land verontreinigt, gij behoort tot dezelfde gemeenschap, zijt leden van hetzelfde lichaam, en daarom lijdt gij ongetwijfeld onder de krankheden, waaraan sommige leden er van lijden, gij zijt de kinderen Israëls die bijzondere zorg behoort te dragen voor de Levieten, Gods stam onder ulieden, en daarom: spreekt uw gevoelen en geeft raad voor wat er behoort gedaan te worden."

IV. Het besluit, waartoe zij hierop kwamen hetwelk was dat zij, nu tezamen zijnde, niet uit elkaar zouden gaan, voor en aleer zij wraak geoefend hadden aan deze goddeloze stad, die de smaad en de schande was van het volk.

Merk op:

1. Hun ijver tegen de schandelijke daad, die bedreven was. Zij wilden niet naar huis terugkeren, hoezeer hun gezin en hun zaken hun tegenwoordigheid ook vereisten, vóór zij de eer van God en van Israël hadden gewroken, en voldoening hadden verkregen door hun zwaard-indien zij op geen andere wijze verkregen kon worden-voor de misdaad, die de gerechtigheid van de natie eiste, vers 8. Hiermede betoonden zij zich ware kinderen Israëls te zijn, dat zij het algemeen belang stelden vóór hun eigen bijzondere aangelegenheden.

2. Hun wijsheid door een deel van hun krijgsmacht uit te zenden om levensmiddelen te halen voor de overigen, vers 9, 10, een van tien, en die moest aangewezen worden door het lot, dus in het geheel veertig duizend mannen moesten naar hun respectieve woonplaatsen gaan vanwaar zij gekomen zijn, om brood en andere levensbehoeften te halen voor het onderhoud van dit grote leger, want toen zij van huis gingen, hebben zij alleen mondbehoeften medegenomen voor hun reis naar Mizpa, niet voor een kampement (dat wellicht van langen duur kon zijn) voor Gibea. Dit was om hun verstrooiing te voorkomen, als zijzelf zouden gaan fourageren, want als zij dit gedaan hadden, dan zou het moeilijk geweest zijn om hen weer bij elkaar te krijgen, inzonderheid om hen allen in zo goede gezindheid weer bij elkaar te krijgen. Als er in een volk een Godvruchtige ijver gezien wordt voor een goed werk, dan is het het best om het ijzer te smeden terwijl het heet is, want zulk een ijver ken spoedig afkoelen, als met het in werking brengen er van te lang gewacht wordt. Laat er nooit gezegd worden dat wij een goed werk tot morgen hebben laten wachten, als het vandaag gedaan had kunnen worden.

3. Hun eenstemmigheid in dit besluit en in de uitvoering er van. Het besluit werd genomen "Nemine contradicente-zonder iemands tegenspraak," vers 8. Het was een en al, en toen het ten uitvoer werd gebracht, *waren zij verbonden als een enig man*, vers 11. Dit was hun roem en hun kracht, dat de onderscheiden stammen geen afzonderlijke belangen hadden als het algemene welzijn behartigd moest worden.

Richteren 20:12-17

I. Hier is de billijke en rechtvaardige eis, die de stammen Israëls, welke nu voor Gibea gelegerd waren, aan de stam van Benjamin deden, om de boosdoeners van Gibea aan de gerechtigheid over te leveren, vers 12, 13.

Indien de stam van Benjamin was opgegaan naar de algemene vergadering, zoals hij had behoren te doen, en ingestemd had met het genomen besluit, dan zouden de kinderen Israëls alleen met de mannen van Gibea te doen hebben gehad, daar hij echter door weg te blijver. de partij van de misdadigers had omhelsd, moeten zij zich nu tot de hele stam wenden.

De Israëlieten waren ijverig tegen de goddeloosheid, die bedreven was, maar zij waren voorzichtig in hun ijver, en dachten niet dat het rechtvaardig zou zijn om de gehelen stam van Benjamin aan te vallen, tenzij zij door te weigeren de misdadigers uit te leveren en hen tegen de gerechtigheid te beschermen, zich schuldig zouden maken "Ex post facto-als medeplichtigen na de daad."

Zij verlangen dat zij zullen bedenken hoe groot de misdaad was, die zij hebben begaan, vers 12, en dat die misdaad onder hen gepleegd was, en hoe noodzakelijk het dus was dat zij, òf, overeenkomstig de wet van Mozes, zelf de doodstraf aan de misdadigers zouden volvoeren, òf hen aan deze algemene vergadering zouden uitleveren, ten einde nog meer openlijk en plechtig gestraft te worden, opdat het kwaad uit Israël weggedaan, de schuld van de natie weggenomen, het voortwoekeren van het kwaad belet zou worden door het verkankerde deel af te snijden, en aldus nationale oordelen zouden voorkomen worden. Want de zonde was zozeer gelijk aan die van de Sodomieten, dat zij met recht konden vrezen dat God, indien zij haar niet straften, hagel op hen zou doen regenen, zoals Hij niet alleen op Sodom, maar ook op de naburige steden hagel heeft doen regenen.

Indien de Israëlieten deze redelijken eis niet hadden gedaan, zij zouden nog veel meer reden gehad hebben om over de verwoesting, die over Benjamin kwam, te treuren. Alle middelen om tot een schikking en verzoening te komen moeten aangewend worden, eer wij de toevlucht nemen tot de krijg of tot de wet.

De eis was gelijk aan die van Joab aan Abel, 2 Samuel 20:20,21 : "lever allen de verrader, en dan zullen Wij de wapens nederleggen". Op die voorwaarden, en geen andere, zal God met ons verzoend zijn, namelijk dat wij aflaten van onze zonden, onze lusten en begeerlijkheden kruisigen en doden, dan zal alles wèl wezen en zal Zijn toorn worden afgewend.

II. De ongelukkige hardnekkigheid en boosheid van de mannen van Benjamin, die even eenstemmig en ijverig schijnen geweest te zijn in hun besluit om de misdadigers te steunen en te beschermen, als de overige stammen om hen te straffen, zo weinig besef hadden zij van hun eer en plicht en van hun belang.

1. Zij waren zo ontzettend laag, dat zij de misdaad, die gepleegd was, in bescherming namen. Zij *wilden niet horen naar de stem hunner broederen*, vers 13. Hetzij omdat zij, die tot die stam behoorden, toen over het algemeen slechter en meer verdorven waren dan de andere stammen, en er dus niet van wilden horen om datgene te straffen in anderen, waaraan zij zichzelf schuldig wisten.

Sommigen van de vruchtbaarste en aangenaamste delen van Kanaän vielen in het lot van deze stam, hun land was, evenals dat van Sodom, *als de hof des Heeren,* wat er wellicht toe bijdroeg om de inwoners als de mannen van Sodom te maken, "boos en grote zondaars tegen de Heere," Genesis 13:10, 13. Of wel omdat, zoals bisschop Patrick vermoedt, zij het euvel opnamen, dat de andere stammen zich met hun zaken bemoeiden. Zij wilden niet doen wat zij wisten hun plicht te zijn, omdat zij er door hun broederen toe aangemaand werden, en zij versmaadden het om door hen onderwezen te worden, of onder hun toezicht te staan.

Indien er wijze mannen onder hen waren, die aan de hun gedanen eis zouden willen toegeven, werden zij overstemd door die van de meerderheid, die dus de misdaad van de mannen van Gibea tot de hun maakten. Aldus hebben wij gemeenschap met de onvruchtbare werken van de duisternis, indien wij ons verbinden met hen die ze doen, en maken wij ons schuldig aan anderer zonden door hen te steunen en te verdedigen. Het schijnt dat geen zaak zo slecht is, of zij zat nog beschermers vinden, advokaten die er voor willen optreden, maar wee hun door wie deze ergernissen komen. Diegenen zullen zeer veel te verantwoorden hebben, die de loop van de noodzakelijke gerechtigheid stuiten, en de handen van de bozen sterken door te zeggen: o goddeloze, gij zult niet sterven.

2. Zij waren zo verbazend ijdel en verwaand, dat zij aan de verenigde krijgsmacht van geheel Israël het hoofd willen bieden. Nooit voorzeker waren mensen zo verdwaasd als zij, toen zij de wapens opvatten:

a. Tegen zo goed een zaak als die van Israël. Hoe konden zij verwachten voorspoedig te zijn als zij streden tegen de gerechtigheid, en bijgevolg tegen de rechtvaardigen God zelf tegen hen, die de hogepriester en het orakel aan hun zijde hadden, zodat zij in bepaalde rebellie handelden tegen het heilig oppergezag des volks?

b. Tegen zo groot een krijgsmacht als Israël had. De onevenredigheid hunner getallen was veel groter dan die, waarvan gesproken wordt in Lukas 14:31, 32, waar hij, die slechts tien duizend man had, dengenen niet durfde ontmoeten, die met twintig duizend tegen hem kwam, en daarom om vredesvoorwaarden vroeg. Daar was de vijand slechts twee tegen een, hier meer dan vijftien tegen een, en toch versmaadden zij de vredesvoorwaarden.

De gehele krijgsmacht, die zij te velde konden brengen, bedroeg slechts zes en twintig duizend man, behalve nog zeven honderd van Gibea, vers 15, en toch willen zij hiermee vier maal honderd duizend man van Israël tegentreden, vers 17.

Zo worden de zondaren verdwaasd tot hun eigen verderf, en verwekken Hem tot ijver, die oneindig sterker is dan zij, 1 Corinthiers 10:22.

Maar zij schijnen gesteund te hebben op de bekwaamheid hunner mannen, als vergoeding voor hun minderheid in aantal, inzonderheid op een regiment van slingeraars zeven honderd man sterk, die, hoewel links zo bedreven waren in het slingeren van stenen, dat zij hun doel op geen haar misten. Maar deze bekwame schutters misten al te zeer hun doel, toen zij zo slecht een zaak omhelsden.

Benjamin betekent *de zoon van de rechterhand* maar wij bevinden dat zijn nakomelingen links waren.

Richteren 20:18-25

Wij hebben hier de nederlaag van de mannen Israëls in hun eersten en tweeden veldslag tegen de Benjaminieten.

I. Vóór hun eerste treffen vroegen zij God om raad betreffende hun slagorde, en ontvingen er leiding en bestuur voor, en toch werden zij geslagen. Zij achtten het niet gepast om aan God te vragen, of zij wel moesten optrekken tegen Benjamin (de zaak was duidelijk genoeg, de mannen van Gibea moesten voor hun goddeloosheid gestraft worden, en zij waren het, die hen moesten straffen, of zij zullen ongestraft blijven) maar: "Wie zal onder ons het eerst optrekken?" en dan: "Wie vervolgens?" Maar als zij weten, dat Juda het eerst moet optrekken, dan weten zij ook dat zij allen de orders van de overste van die stam moeten nakomen. Deze eer werd aan Juda aangedaan, omdat onze Heere Jezus uit die stam zou voortkomen, die in alles de eerste zou zijn. De stam, die het eerst optrok, had de eervolste plaats, maar daarbij ook de gevaarlijkste, en waarschijnlijk heeft hij in de veldslag ook de grootste verliezen geleden. Wie zal naar de voorrang dingen, als hij er het gevaar van ziet?

Maar hoewel Juda, die sterke en dappere stam, het eerst optrekt, en al de stammen Israëls hem volgen, is toch "Benjamin de kleine" -zo wordt hij genoemd in Psalm 68:28 -hun allen te sterk. Het gehele heir legerde zich tegen Gibea, vers 19. De Benjaminieten gaan voorwaarts om het beleg te doen opbreken, en het leger maakt zich op om hun een warm onthaal te geven, vers 20. Maar tussen de Benjaminieten, die hen met ongelooflijke woede aanvielen in het front, en de mannen van Gibea die een uitval deden tegen hun achterhoede geraakten zij in verwarring, en verloren zij twee en twintig duizend man, vers 21. Hier werden geen gevangenen gemaakt, want er werd geen lijfsgenade verleend, allen werden gedood met het zwaard.

II. Vóór de tweede veldslag hebben zij weer *de Heere gevraagd*, en dat wel met nog grotere plechtigheid dan de eerste maal want zij *weenden voor het aangezicht des Heeren tot op de avond* vers 23 treurende over het verlies van zoveel dappere mannen, inzonderheid wijl het een teken was van Gods misnoegen, en aan de Benjaminieten aanleiding zou geven om te juichen in de triomf van hun goddeloosheid. Zij vroegen ditmaal ook niet: Wie zal het eerst optrekken? maar of zij in het geheel wel optrekken moesten. Zij geven een reden te kennen, waarom zij er bezwaar tegen moesten hebben, inzonderheid nu Gods voorzienigheid hun tegen was, namelijk dat Benjamin hun broeder was, en zij geven ook hun bereidwilligheid te kennen om de wapens neer te leggen, indien God het hun gebood.

God beval hun op te trekken. Hij liet dit toe, ofschoon Benjamin hun broeder was, hij was een verkankerd lid van hun lichaam, en moest afgesneden worden. Hierop grepen zij weer moed, misschien meer in hun eigen kracht dan in de opdracht Gods, en deden een tweeden aanval op de krijgsmacht van de rebellen op dezelfde plaats waar de vorige veldslag geleverd was, vers 22, in de hoop van hun eer te herwinnen op dezelfde plaats, waar zij haar verloren hadden, en die zij niet op bijgelovige wijze wilden veranderen, alsof er iets ongelukkigs in de plaats was gelegen. Maar die tweede maal werden zij met een verlies van achttien duizend man teruggeslagen, vers 25. Het verlies van de vorigen dag en van deze bedroeg veertig duizend man, juist een tiende van het gehele leger, en hetzelfde aantal dat door het lot was aangewezen om voor de proviandering van het leger te

zorgen, vers 10. Zij hadden zich voor deze dienst gedecimeerd, en nu heeft God hen wederom gedecimeerd voor de slachting.

Wat zullen wij tot deze dingen zeggen, als wij zien dat zó rechtvaardig en eervol een zaak eenmaal en nogmaals het onderspit moest delven? Streden zij dan niet Gods strijd tegen de zonde? Hadden zij Zijn opdracht niet? En dan toch zulke een mislukking!

1. Gods oordelen zijn een grote afgrond en Zijn weg is in de zee. Wolken en donkerheid zijn dikwijls rondom Hem, maar gerechtigheid en gericht zijn altijd de vastigheid zijns troons. Als wij de redenen niet zien kunnen van Gods handelingen, dan kunnen wij toch altijd zeker zijn van de rechtvaardigheid ervan.

2. God wilde hun-en ons in hen-tonen dat de loop niet is van de snellen noch de strijd van de helden, dat op getallen niet vertrouwd moet worden, en misschien hebben de Israëlieten er te veel vertrouwen op gesteld. Nooit moeten wij op een vlesen arm het gewicht leggen, dat alleen de Rots van de eeuwen vermag te dragen.

3. God bedoelde hiermede Israël te kastijden voor hun zonden. Zij deden wèl met zo’n ijver te tonen tegen de goddeloosheid van Gibea, maar waren er onder henzelf geen zonden tegen de Heere hun God? Aan hen, die ijverig zijn om de ongerechtigheden van anderen te veroordelen moeten hun eigen ongerechtigheden bekend gemaakt worden. Sommigen denken dat het een bestraffing voor hen was wegens hun niet getuigen tegen de afgoderij van Micha en de Danieten, door werke hun Godsdienst werd verdorven, zoals zij nu getuigden tegen de ongebondenheid van Gibea en de Benjaminieten, waardoor de openbare vrede werd verstoord, hoewel God hun uitdrukkelijk had geboden, om krijg te voeren tegen afgodendienaars, Deuteronomium 13:12 en verv.

4. God heeft ons hiermede willen leren het niet vreemd te achten, indien een goede zaak voor een wijle het onderspit delft, en haar niet te beoordelen naar haar succes. De belangen van de Godsdienst in de wereld en van genade in het hart kunnen tegengewerkt worden en geheel tenonder gebracht schijnen, maar ten laatste zal het oordeel uitgebracht worden ter overwinning. "Vincimur in praelio, sed non in bello" -wij delven het onderspit in een veldslag, maar niet in de gehele veldtocht. Het recht kan vallen, maar het zal wederopstaan.

Richteren 20:26-48

Wij hebben hier een volledig bericht van de volkomen overwinning, die de Israëlieten over de Benjaminieten in de derden veldslag hebben behaald, de rechtvaardige zaak heeft eindelijk gezegevierd, toen de leiders hun vorige misslagen hadden hersteld, want als een goede zaak lijdt is dit dikwijls aan een slecht bestuur of beheer te wijten. Merk dan op, hoe de overwinning werd behaald, en hoe zij werd voortgezet.

I. Hoe de overwinning werd behaald. Bij het vorig treffen met de vijand hadden zij al te veel gesteund op het goede hunner zaak, en hun meerderheid in aantal. Het is waar dat zij beide recht en kracht aan hun zijde hadden, en dat waren grote voordelen. Maar zij vertrouwden er al te veel op, zodat zij die plichten veronachtzaamden, waarop zij zich nu bij dit derde treffen, toen zij hun dwaling hadden ingezien, toelegden.

1. Zij waren tevoren zo overtuigd van het rechtmatige hunner zaak, dat zij het nodeloos achtten God om Zijn tegenwoordigheid en zegen te vragen, zij geloofden dat het-om zo te zeggen-vanzelf sprak, dat zij die zouden hebben, ja dat God hun Zijn gunst verschuldigd was, en haar hun naar gerechtigheid niet kon onthouden, daar het ter verdediging van de deugd was, dat zij de wapens hadden opgevat.

Maar nadat God hun getoond had, dat Hij onder generlei verplichting was om voorspoed te geven op hun onderneming, dat Hij hen niet nodig had noch aan hen gebonden was, dat zij Hem meer verplicht weren voor de eer van dienaren van Zijn gerechtigheid te zijn, dan Hij hun verplicht was voor hun dienst, hebben zij Hem nederig om voorspoed gebeden.

Tevoren hadden zij Gods orakel alleen gevraagd: *Wie zal onder ons het eerst optrekken?* Maar nu smeekten zij om Zijn gunst, vastten en baden, en *offerden brandofferen en dankofferen*, vers 26, om verzoening te doen over-de zonde, en bekentenis te doen van hun afhankelijkheid van God en als een uitdrukking van hun begeerte naar Hem.

Wij kunnen niet verwachten dat God met ons zal zijn, tenzij wij Hem aldus op de door Hem verordineerden weg zoeken. En toen zij in die geestesgezindheid waren, en aldus de Heere zochten, toen heeft Hij hun niets slechts bevolen om voor de derde maal tegen de Benjaminieten op te trekken, maar hun de overwinning beloofd: *Morgen zal Ik hem in uw hand geven*, vers 28.

2. Zij waren tevoren zo vol van vertrouwen op hun grote sterkte, dat zij het onnodig vonden om enigerlei list te gebruiken, een achterlage te leggen, niet twijfelende of zij zouden hen zuiver en alleen door een sterke hand meester worden, maar nu zagen zij dat het nodig was ook beleid te gebruiken, alsof zij met een vijand te doen hadden, die hen overtrof in aantal.

Dientengevolge legden zij achterlagen, vers 29, en bereikten hun doel, zoals hun vaderen voor Ai gedaan hadden, Jozua 8. Krijgslisten van die aard zullen hoogstwaarschijnlijk gelukken na een voorafgaande nederlaag, die de vijand trots en opgeblazen maakt, en de voorgewende vlucht minder verdacht doet zijn.

De wijze, waarop die krijgslist werd aangewend, wordt hier zeer uitvoerig beschreven. De verzekering, die God hun had gegeven van voorspoed op de krijgsverrichting van die dag, heeft, inplaats van hen nalatig of overmoedig te maken, alle hoofden en handen aan het werk gezet om tot stand te brengen wat God beloofd had.

Let op de methode, die zij volgden: het hoofdleger stond, evenals tevoren, tegenover Gibea, en rukte voorwaarts naar de poorten, vers 30.

De Benjaminieten, wier hoofdleger nu in Gibea lag, deden een uitval op hen, en vielen hen aan met grote dapperheid, de belegeraars keerden zich om, trokken zich in allerijl terug, alsof hun op het gezicht van de Benjaminieten de moed begaf, en in hun verwaandheid en hoogmoed wilden deze gaarne geloven dat hun vorig succes hen zo geducht had gemaakt.

Op die voorgewende vlucht leden de Israëlieten enig verlies, dertig mannen ongeveer werden in hun achterhoede gedood, vers 31, 39. Maar toen de Benjaminieten allen buiten de stad gelokt waren, trok de achterlage er terstond binnen, vers 37, gaf een signaal aan het hoofdleger, vers 38,40 dat toen onmiddellijk terugkeerde, vers 41, terwijl naar het schijnt terzelfder tijd een sterke afdeling krijgsvolk, die te Baäl-Timor had postgevat, hen overviel, zodat de Benjaminieten geheel omsingeld waren, hetgeen hen in de grootste ontsteltenis bracht, een besef van schuld deed hun nu de moed verliezen, en hoe hoger hun verwachting gespannen was zoveel smartelijker was nu hun beschaming.

In het eerst *was de strijd zwaar*, vers 34. De Benjaminieten vochten met verwoedheid, maar toen zij de strik zagen, waarin zij gevallen waren dachten zij dat een paar voeten (zoals wij zeggen) twee paar handen waard was en trachtten zij zo goed zij konden op de weg van de woestijn te komen, vers 42. Maar tevergeefs, *de strijd kleefde hen aan*, en om hun ongeluk te voltooien, hebben zij, *die uit de steden Israëls kwamen*, om naar de uitslag van de strijd te zien, zich bij de vervolgers gevoegd, en geholpen om hen te doden. Ieders hand was tegen hen.

Merk op in deze geschiedenis:

a. Dat de Benjaminieten in het begin van de veldslag dachten, dat zij de overwinning zouden behalen. Zij *zijn voor ons aangezicht geslagen*, vers 32, 39. God laat soms toe dat de goddelozen zich verheffen in hun voorspoed, opdat hun val zoveel vreeslijker zijn zal. Zie hoe kort hun vreugde is, hun triomferen slechts een ogenblik duurt. Die zich aangordt roeme niet, behalve als hij reden heeft te roemen in God.

b. Het kwaad ging hen treffen en zij wisten het niet, vers 34, maar, vers 41, toen het te laat was om het te voorkomen zagen zij *dat het kwaad hen treffen zou*. Welk kwaad ons te eniger tijd genaakt, weten wij niet, maar hoe minder het gevreesd wordt, hoe smartelijker het treft, de zondaars willen zich niet laten bewegen om te zien dat het kwaad hun genaakt, maar hoe schrikkelijk zal het zijn als het komt en er geen ontkomen aan is. 1 Thessalonicenzen 5:3 h.

c. Hoewel de mannen van Israël zich met zoveel dapperheid en beleid gedragen hebben in deze veldslag, wordt toch de overwinning aan God toegeschreven, vers 35. *De Heere sloeg Benjamin voor Israëls aangezicht*. Zijn was de krijg, en Zijn was de voorspoed.

d. *Zij vertraden Benjamin gemakkelijk*, toen God tegen hem streed, vers 43. Het is gemakkelijk hen te vertreden, die God tot hun vijand gemaakt hebben, Maleachi 4:3.

II. Hoe de overwinning voortgezet werd en gebruikt in een militaire strafoefening aan deze zondaars tegen hun eigen ziel.

1. Gibea zelf, het nest van de ongebondenheid, werd in de eerste plaats verwoest. De achterlage, die bij verrassing in de stad kwam, *trok recht door*, dat is: verspreidde zich in verschillende delen er van hetgeen hun gemakkelijk viel nu al de krijgslieden naar buiten getrokken waren, en haar achteloos zonder bescherming hadden gelaten, en zij sloegen allen, die zij vonden, zelfs de vrouwen en kinderen met de scherpte des zwaards, vers 37, en steken de stad in brand, vers 40. De zonde brengt verderf over de steden.

2. Het heir op het veld werd volkomen geslagen en gedood, achttien duizend strijdbare mannen lagen daar dood uitgestrekt, vers 44.

3. Zij, die van het slagveld ontkwamen, werden vervolgd, en gedood op hun vlucht, tot een getal van zeven duizend. Het is tevergeefs om de Goddelijke wraak te willen ontvluchten. Het kwaad vervolgt de zondaars, en zal hen achterhalen.

4. Zelfs zij, die tehuis bleven, waren in het verderf besloten. Zij lieten hun zwaard eeuwiglijk verteren, niet bedenkende dat het in het laatste bitterheid zal zijn, zoals lang daarna Abner zei, waarschijnlijk met het oog op deze geschiedenis, toen hij aan het hoofd was van een leger van Benjaminieten, 2 Samuel 2:25,26. Zij doodden alles wat ademde, en staken alle steden in brand, vers 48 Zodat voorzoveel blijkt, van de gehelen stam van Benjamin slechts zes honderd man in het leven bleven die een toevlucht hadden gezocht op de rotssteen van Rimmon, waar zij vier maanden bleven, vers 47.

a. Het is moeilijk deze strengheid te rechtvaardigen, daar zij Israëls daad was. De gehele stam van Benjamin was schuldig, maar moeten zij daarom als de Kanaänieten behandeld worden? Dat het gedaan werd in de hitte van de krijg-dat dit de manier was om overwinningen voort te zetten, waaraan Israëls zwaard gewoon was-dat de Israëlieten ten uiterste verbitterd waren op de Benjaminieten wegens de slachting, die zij in de twee vorige veldslagen onder hen hadden aangericht-zal slechts weinig de wreedheid van deze strafvoltrekking kunnen verontschuldigen. Het is waar, zij hadden gezworen dat wie niet ter vergadering tot de Heere te Mizpa zou opkomen, gedood zou worden, Hoofdstuk 21:5, maar indien deze eed al te rechtvaardigen was, dan strekte hij zich toch alleen uit tot de krijgslieden, de overigen werden er niet verwacht. Maar:

b. Het is gemakkelijk er de hand Gods in te rechtvaardigen. Benjamin had tegen Hem gezondigd, en God had gedreigd dat zij, indien zij Hem vergaten, "vergaan zouden gelijk de heidenen, die de Heere voor hun aangezicht verdaan heeft", Deuteronomium 8:20. Het is ook gemakkelijk om het te gebruiken als waarschuwing tegen het begin van de zonde, zij is als een, die het water opening geeft, daarom: verlaat haar eer zij zich vermengt, want wij weten niet wat er het einde van zijn zal. Het eeuwig verderf van de zielen zal erger zijn en meer schrikkelijk dan al die verwoesting van een stam. Van deze zaak van Gibea wordt tweemaal door de profeet Hosea gesproken als het begin van het bederf van Israël, en een voorbeeld van alles wat volgde, Hosea 9:9. "Zij hebben zich zeer diep

verdorven, als in de dagen van Gibea" en Hosea 10:9. "Sinds de dagen van Gibea hebt gij gezondigd", en er wordt bijgevoegd dat "de strijd te Gibea tegen de kinderen van de verkeerdheid hen niet" -dat is: niet dadelijk-"zal aangrijpen".

HOOFDSTUK 21

1 De mannen van Israel nu hadden te Mizpa gezworen, zeggende: Niemand van ons zal zijn dochter aan de Benjaminieten ter vrouwe geven.
2 Zo kwam het volk tot het huis Gods, en zij bleven daar tot op den avond, voor Gods aangezicht; en zij hieven hun stem op en weenden met groot geween.
3 En zeiden: O HEERE, God van Israel! Waarom is dit geschied in Israel, dat er heden een stam van Israel gemist wordt?
4 En het geschiedde des anderen daags, dat zich het volk vroeg opmaakte, en bouwde aldaar een altaar; en zij offerden brandofferen en dankofferen.
5 En de kinderen Israels zeiden: Wie is er, die niet is opgekomen in de vergadering uit al de stammen van Israel tot den HEERE? want er was een grote eed geschied aangaande dengene, die niet opkwam tot den HEERE te Mizpa, zeggende: Hij zal zekerlijk gedood worden.
6 En het berouwde den kinderen Israels over Benjamin, hun broeder; en zij zeiden: Heden is een stam van Israel afgesneden.
7 Wat zullen wij, belangende de vrouwen, doen aan degenen, die overgebleven zijn? want wij hebben bij den HEERE gezworen, dat wij hun van onze dochteren geen tot vrouwen zullen geven.
8 En zij zeiden: Is er iemand van de stammen van Israel, die niet opgekomen is tot den HEERE te Mizpa? En ziet, van Jabes in Gilead was niemand opgekomen in het leger, tot de gemeente.
9 want het volk werd geteld, en ziet, er was niemand van de inwoners van Jabes in Gilead.
10 Toen zond de vergadering daarheen twaalf duizend mannen, van de strijdbaarste; en zij geboden hun, zeggende: Trekt heen, en slaat met de scherpte des zwaards de inwoners van Jabes in Gilead, met de vrouwen en de kinderkens.
11 Doch dit is de zaak, die ge doen zult; al wat mannelijk is, en alle vrouwen, die de bijligging eens mans bekend hebben, zult gij verbannen.
12 En zij vonden onder de inwoners van Jabes in Gilead vierhonderd jonge dochters, die maagden waren, die geen man bekend hadden in bijligging des mans; en zij brachten die in het leger te Silo, dewelke is in het land Kanaan.
13 Toen zond de ganse vergadering heen, en sprak tot de kinderen van Benjamin, die in den rotssteen van Rimmon waren, en zij riepen hun vrede toe.
14 Alzo kwamen de Benjaminieten ter zelfder tijd weder; en zij gaven hun de vrouwen, die zij in het leven behouden hadden van de vrouwen van Jabes in Gilead; maar alzo waren er nog niet genoeg voor hen.
15 Toen berouwde het den volke over Benjamin, omdat de HEERE een scheur gemaakt had in de stammen van Israel.
16 En de oudsten der vergadering zeiden: Wat zullen wij, belangende de vrouwen, doen aan degenen, die overgebleven zijn? want de vrouwen zijn uit Benjamin verdelgd.
17 Wijders zeiden zij: De erfenis dergenen, die ontkomen zijn, is van Benjamin, en er moet geen stam uitgedelgd worden uit Israel.
18 Maar wij zullen hun geen vrouwen van onze dochteren kunnen geven; want de kinderen Israels hebben gezworen, zeggende: Vervloekt zij, die den Benjaminieten een vrouw geeft!
19 Toen zeiden zij: Ziet, er is een feest des HEEREN te Silo, van jaar tot jaar, dat gehouden wordt tegen het noorden van het huis Gods, tegen den opgang der zon, aan den hogen weg, die opgaat van het huis Gods naar Sichem, en tegen het zuiden van Lebona.
20 En zij geboden den kinderen van Benjamin, zeggende: Gaat heen, en loert in de wijngaarden.

21 En let er op, en zie, als de dochters van Silo zullen uitgegaan zijn om met reien te dansen, zo komt gij voort uit de wijngaarden, en schaakt u, een ieder zijn huisvrouw, uit de dochteren van Silo; en gaat heen in het land van Benjamin.
22 En het zal geschieden, wanneer haar vaders of haar broeders zullen komen, om voor ons te rechten, dat wij tot hen zullen zeggen: Zijt hun om onzentwil genadig, omdat wij geen huisvrouw voor een ieder van hen in dezen krijg genomen hebben; want gijlieden hebt ze hun niet gegeven, dat gij te dezer tijd schuldig zoudt zijn.
23 En de kinderen van Benjamin deden alzo, en voerden naar hun getal vrouwen weg, van de reiende dochters, die zij roofden, en zij togen heen, en keerden weder tot hun erfenis, en herbouwden de steden, en woonden daarin.
24 Ook togen de kinderen Israels te dier tijd van daar, een iegelijk naar zijn stam en naar zijn geslacht; alzo togen zij uit van daar, een iegelijk naar zijn erfenis.
25 In die dagen was er geen koning in Israel; een iegelijk deed, wat recht was in zijn ogen.

Van het verderf van de stam van Benjamin lazen wij in het vorige hoofdstuk, nu hebben wij hier:

I. Israëls treuren over dit verderf, vers 1 4, 6, 15.

II. De voorziening, die zij troffen tot hun herstel uit de zes honderd mannen, die ontkomen waren, aan wie zij huisvrouwen bezorgden,

1. Uit de maagden van Jabes in Gilead, toen zij die stad verwoestten omdat zij niemand naar de algemene vergadering had gezonden, vers 5, 7-14.

2. Uit de dochteren van Silo, vers 15-25. En hiermede eindigt deze droeve geschiedenis.

Richteren 21:1-15

In deze verzen kunnen wij opmerken:

I. De vuriger ijver, waaraan de Israëlieten uitdrukking hadden gegeven tegen de goddeloosheid van de mannen van Gibea, ondersteund en in bescherming genomen door de stam van Benjamin. Er is hier aanleiding om twee voorbeelden te noemen van hun ijver bij die gelegenheid, die wij tevoren niet ontmoet hebben.

1. Toen de algemene vergadering van de staten samenkwam, en wachtte tot zij voltallig was eer zij een besluit namen, verbonden zij zich met een zwaren eed, die zij *gerem* noemden om al de steden ten enenmale te verwoesten, die geen vertegenwoordigers en geen contingent van troepen naar de algemene vergadering had gezonden, of hen veroordeeld tot allen vloek, die dit geweigerd zouden hebben, vers 5, want die weigeraars zouden zij beschouwer als personen, die niet vertoornd of verontwaardigd waren over de gepleegde misdaad, geen zorg hadden om de natie te beveiligen tegen de oordelen Gods door de bedeling van het recht en geen acht sloegen op het gezag, dat hen met eenparigheid van stemmen ter vergadering opriep.

2. Toen zij bij elkaar waren en de zaak hadden onderzocht, hebben zij nog een plechtigen eed gezworen, dat niemand van al de duizenden Israëls, toen tegenwoordig, en niemand van hen, die zij vertegenwoordigden (daar zij niet bedoelden het nageslacht te binden) een dochter aan een Benjaminiet ten huwelijk zou geven, als hij het kon beletten, vers 1. Dit werd tot een artikel gemaakt van hun krijgswet, niet met het doel om de stam uit te roeien, maar omdat zij hen, die de bedrijvers en de medeplichtigen waren van deze schanddaad, in alle opzichten wilden behandelen zoals zij de gevloekte volken van Kanaän behandeld hebben, die zij niet slechts verplicht waren te verdelgen, maar met wie het hun verboden was een huwelijk aan te gaan, en inzonderheid omdat zij hen onwaardig achtten om een dochter Israëls te huwen, die zo barbaars en beledigend met een lid van de zwakkere kunne gehandeld hadden, daar niets meer laag en onmenselijk kon zijn en een stelliger aanduiding van een gemoed, dat voor alle eer en deugd gesloten was. Wij kunnen onderstellen dat het zenden van de delen van het lichaam aan de onderscheiden stammen door de Leviet zeer veel heeft bijgedragen om die toorn in hen te ontsteken, veel meer dan het blote verhaal van de feiten, al was het nog zo sterk bevestigd, gedaan zou hebben. Zo zeer doet het oog het hart aan.

II. De diepe smart, die de Israëlieten te kennen gaven wegens de verwoesting van de stam van Benjamin, toen zij geschied was. Hoe hoog de vloed van hun toorn over Benjamins misdaad tevoren ook gerezen was, de vloed hunner smart over zijn verderf rees even hoog.

Het berouwde de kinderen Israëls over Benjamin hun broeder, vers 6, 15. Zij hebben geen berouw gehad over hun ijver tegen de zonde, er is een heilige verontwaardiging tegen zonde, de vrucht van droefheid naar God, die "een onberouwelijke bekering tot zaligheid werkt", 2 Corinthiers 7:10, 11.

Maar het berouwde hun over de droeve gevolgen van hetgeen zij gedaan hadden, dat zij verder in de zaak gegaan waren dan rechtvaardig of noodzakelijk was. Het zou genoeg zijn geweest zo zij allen omgebracht hadden die zij vonden met de wapens in de hand, maar zij hadden de landbouwers en schaapherders niet behoeven te doden, noch de vrouwen en kinderen.

Er kan zelfs in weldoen een te veel doen zijn. Er moet zeer veel zorg aangewend worden in het besturen van onze ijver, opdat hetgeen bovennatuurlijk scheen in de oorzaken niet onnatuurlijk zal blijken te zijn in de uitwerking. Het is geen goede Godsvrucht, die het menselijke verslindt. Menige oorlog, die goed was begonnen, is slecht geëindigd.

Zelfs het uitoefenen van noodzakelijke gerechtigheid moet nog met mededogen gepaard gaan. God verlustigt zich niet in te straffen, en dat moeten wij ook niet. Sterke hartstochten geven aanleiding tot berouw. Wat wij zeggen en doen in drift, zullen wij bij kalmer nadenken gewoonlijk ongedaan wensen.

Volgens het gebruik onder de Romeinen moesten in geen burgeroorlog overwinningen met een zegetocht gevierd worden, omdat, welke partij de bovenhand ook heeft behouden, de gemeenschap, het vaderland, er toch door verliest, zoals *hier een stam van Israël gemist werd.* Welk goed doet het aan het lichaam, als het ene lid het andere verplettert?

Hoe hebben zij nu hun smart te kennen gegeven?

A. Door hun rouw over de breuk, die gemaakt was. Zij kwamen in het huis Gods, want daarheen gingen zij met al hun twijfelingen al hun zorgen, al hun smart. Bij deze gelegenheid werd niet de stem van de vreugde en des loflieds gehoord, maar alleen die van rouwklaag en geween.

Zij *hieven hun stem op en weenden met groot geween*, vers 2, niet zozeer om de veertig duizend man, die zij zelf hadden verloren-deze zullen niet zo uit elf stammen gemist worden-maar om de algehele verwoesting van een hele stam, want dit was de klacht, die zij voor God uitstortten vers 3, *een stam van Israël* wordt gemist. God had zorggedragen voor iedere stam, hun getal twaalf was waarmee zij bekend waren, iedere stam had zijn bepaalde plaats in het leger, en zijn steen in de borstlap van de hogepriester. Iedere stam had zijn zegen, beide van Jakob en van Mozes, en het zou een ondraaglijke smaad voor hen zijn, wanneer een van dit doorluchtig twaalftal uitviel inzonderheid Benjamin, de jongste, die aan Jakob, hun aller stamvader zo bijzonder dierbaar was en voor wie alle anderer een bijzonder tedere zorg moesten hebben.

Benjamin is niet: wat zal er nu van Jakob worden? Benjamin een Benoni geworden, de zoon van de rechterhand een zoon van de smart! In deze droefheid des harten bouwden zij een altaar, niet in mededinging maar in gemeenschap met het verordineerde altaar aan de deur van de tabernakel, dat niet groot genoeg was om al de offers te bevatten die zij wilden brengen, want zij offerden brandoffers en dankoffers, om dankzegging te doen voor hun overwinning, en ook om verzoening te doen over hun eigen dwaasheid in het vervolgen er van, en de gunst van God af te smeken in hun tegenwoordige benauwdheid. Alles wat ons smart moet ons tot God brengen.

B. Door hun vriendelijk verdrag met de arme vluchtelingen, die zich bij de rotssteen van Rimmon schuil hielden, aan wie zij een acte van straffeloosheid zonden, hun verzekerende op de openbare trouw, dat zij hen niet langer als vijanden zouden behandelen, maar hen als broeders zouden ontvangen, vers 13.

De onenigheid van vrienden behoort aldus te eindigen in de hernieuwing van de vriendschap. Zelfs zij, die gezondigd hebben, moeten, als zij eindelijk berouw tonen, vergeving erlangen en vertroost worden, 2 Corinthiers 2:7.

C. Door de zorg, die zij droegen om hen van vrouwen te voorzien, opdat hun stam wederom opgebouwd zou worden, en de bouwvallen er van hersteld zouden worden. Indien de mannen van Israël zichzelf hadden gezocht, zij zouden heimelijk vergenoegd zijn geweest met het uitsterven van Benjamins geslachten, want dan zou het hun toegewezen land aan de andere stammen zijn toegevallen, "ob defectum sanguinis-wegens gebrek aan erfgenamen", en gemakkelijk in bezit zijn genomen wegens gebrek aan bezitters, maar diegenen hebben de geest niet van ware Israëlieten, die hun eigen welstand willen opbouwen op de puinhopen van de welstand hunner naasten.

Zó ver was zo'n bedoeling van hen, dat alle hoofden zich inspanden om wegen en middelen te bedenken voor de wederopbouw van deze stam. Al de vrouwen en kinderen van Benjamin waren gedood, zij hadden gezworen hun dochters aan niemand hunner ten huwelijk te geven, het was door de wet Gods verboden, dat zij huwelijken zouden aangaan met de Kanaänieten, hen daartoe te noodzaken zou gelijk staan met hun te zeggen: gaat henen en dient andere goden.

Wat moeten zij dan doen om aan vrouwen voor hen te komen? Terwijl de arme, in benauwdheid verkerende Benjaminieten, die zich bij de rotssteen verborgen hielden, vreesden dat hun broederen hun verderf beraamden hebben deze een plan bedacht om hen te helpen, en wel dit:

a. Er moest een daad van noodzakelijke gerechtigheid geoefend worden op de stad Jabes in Gilead, die aan de stam van Gad behoorde, aan geen zijde van de Jordaan. Bij het nazien van de monsterrol (die opgemaakt was, Hoofdstuk 20:bleek dat na de algemenen oproep niemand uit die stad verschenen was, vers 8, 9, en er was besloten, vóór het nog bleek wie afwezig was, dat elke stad, die zich schuldig zou maken aan zo'n minachting van het openbaar gezag en belang als een anathema gehouden zou worden. Jabes in Gilead nu ligt onder dit strenge vonnis, dat volstrekt niet vernietigd mocht worden.

Zij, die in vele plaatsen de Kanaänieten hadden gespaard, die volgens Gods bevel aan het verderf overgegeven hadden moeten worden, konden het niet van zich verkrijgen, om hun broederen te sparen, die door hun eigen vloek aan het verderf waren gewijd. Waarom zonden zij geen mannen om de Jebusieten uit te roeien van Jeruzalem, om wie te mijden de arme Leviet genoodzaakt was naar Gibea te gaan? Hoofdstuk 19:11, 12.

De mensen zijn gewoonlijk ijveriger om hun eigen gezag dan om Gods gezag hoog te houden. Een afdeling krijgsvolk van twaalf duizend man wordt gezonden om het vonnis aan Jabes in Gilead ten uitvoer te leggen. Bevonden hebbende dat, toen heel het leger optrok naar Gibea, des volks door God te veel geacht werd, om hen in hun handen over te leveren, hebben zij nu op deze expeditie slechts weinigen uitgezonden, vers 10.

Hun opdracht luidt, dat zij allen verbannen moesten overeenkomstig de wet in Leviticus 27:29. Al "wat verbannen is, dat verbannen zal zijn van de mensen", die daartoe het gezag en de macht hebben, "zal niet gelost worden, het zal zeker gedood worden".

b. Hierin wordt een middel gevonden om de Benjaminieten van vrouwen te voorzien. Toen Mozes hetzelfde aantal mannen uitzond om de wraak des Heeren aan Midian te doen, werden dezelfde orders gegeven als hier, namelijk dat alle gehuwde vrouwen met haar echtgenoten gedood moesten worden, als zijnde een met hen maar de maagden in het leven te laten, Numeri 31:17, 18.

Dit precedent volstond om het verschil te billijken, dat hier gemaakt werd tussen een gehuwde vrouw en een maagd, vers 11, 12. Vier honderd huwbare maagden werden te Jabes in Gilead gevonden, en deze werden aan even zovelen van de overlevende Benjaminieten gehuwd, vers 14.

Hare vaders waren niet tegenwoordig, toen de gelofte gedaan werd om geen Benjaminieten te huwen, zodat zij niet onder de verplichting er van waren, en behalve dat: oorlogsbuit ziende, waren zij ter beschikking van de overwinnaars.

Misschien was de verbintenis, die nu tussen Benjamin en Jabes in Gilead gemaakt werd, de reden waarom Saul, die een Benjaminiet was, zoveel belangstelling toonde voor die plaats, 1 Samuel 11:4, hoewel zij toen door nieuwe gezinnen bewoond was.

Richteren 21:16-25

Wij hebben hier de methode, die gevolgd werd om de twee honderd Benjaminieten, die nog geen vrouw hadden, van vrouwen te voorzien. En hoewel de stam tot op een klein aantal verminderd was, hebben zij toch slechts gezorgd, dat iedere man een vrouw kreeg, niet meer onder voorwendsel van zoveel spoediger te vermenigvuldigen. Zij mogen hun hun dochters niet geven, maar om hun eed niet te breken, en toch sommigen van hun dochters met hen te doen huwen, stelden zij hen op de weg om haar bij verrassing te nemen en ze te hangen welke huwelijken dan bekrachtigd zouden zijn door de toestemming harer ouders, "ex post facto-na de daad." Hoe minder nagedacht werd voor het afleggen van een gelofte, hoe meer nadenken gewoonlijk daarna vereist wordt, om haar te kunnen houden.

I. Hetgeen hiertoe gelegenheid gaf, was een publiek bal te Silo in het veld, waarop al de jonge dochters dier stad en van de omliggende plaatsen, die er lust toe hadden, samen kwamen om te dansen ter ere van een feest des Heeren, dat toen waargenomen werd, waarschijnlijk het Loofhuttenfeest, vers 19, want alleen op dat feest-zegt bisschop Patrick-werd het aan de Joodse maagden vergund te dansen, en dat niet zozeer voor haar vermaak als wel om heilige vreugde te kennen te geven, zoals David, toen hij voor de ark gedanst heeft, want anders zou de tegenwoordige zeer treurige staat van zaken het dansen ontijdig en dus opgepast gemaakt hebben, Jesaja 22:12, 13. Dit dansen was zeer ingetogen en kuis, het was geen gemengd dansen, dat is, geen mannen dansten met deze dochters van Silo, en geen gehuwde vrouw vergat haar waardigheid om zich in die dans bij de jonge dochters te voegen. Evenwel, haar dansen in het openbaar maakte haar tot een gemakkelijke prooi voor hen die het oog op haar hadden. Weshalve bisschop Hall hierbij opmerkt dat door de listen en lagen van de boze geesten vele zielen van de dans naar een ontzettend verderf worden gevoerd.

II. De oudsten van Israël hebben de Benjaminieten volmacht gegeven om dit te doen: zij moesten zich opstellen in de wijngaarden, die het veld omringden, waar gedanst werd, en als zij in het midden van het spel waren, dan moesten zij ze overvallen, en zich ieder een vrouw nemen, en haar terstond wegvoeren naar zijn eigen land, vers 20, 21. Zij wisten dat geen van hun eigen dochters daar zijn zou zodat er niet gezegd kon worden dat zij haar gaven want zij wisten niets van de zaak. Een armzalige uitvlucht is nog beter dan geen, als er het schenden van een eed door vermeden kan worden.

Veel beter zou het zijn om zeer voorzichtig te wezen bij het doen van geloften, opdat dan later niet nodig zij te zeggen voor het aangezicht des engels, dat het een dwaling was. Hier was een zeer verkeerde manier van huwelijken aan te gaan, als zowel de wederzijdse genegenheid van de jonge lieden, als de toestemming van de ouders verondersteld worden later te komen. Het was een buitengewoon geval, en mag volstrekt niet als precedent gesteld worden. Een al te haastig gesloten huwelijk geeft maar al te dikwijls aanleiding tot langdurig naberouw en welk huwelijksgeluk kan verwacht worden van een huwelijk, dat hetzij door geweld of bedrog gesloten wordt? De maagden van Jabes in Gilead werden genomen uit het midden van bloed en doodslag, maar die te Silo uit het midden van vrolijkheid en vreugde, de eersten hadden alle reden om dankbaar te zijn dat zij haar ziel, dat is haar leven, tot een buit hadden, en het is te hopen, dat de laatsten, na een wijle, geen reden tot klagen hadden, toen zij zich gehuwd vonden aan mannen, die niet arm of berooid waren, zoals zij schenen te zijn, toen zij onlangs van uit een spelonk gehaald werden, maar aan mannen, die

de beste en ruimste bezittingen hadden van geheel het vork, zoals zij wel moesten hebben, toen het erfdeel van geheel de stam van Benjamin, die bestond uit vijf en veertig duizend zes honderd getelden Numeri 26:41, opnieuw verdeeld werd onder zes honderd, die de enig overgeblevenen waren.

III. Zij namen het op zich om de veders van deze jonge dochters tevreden te stellen. Wat betreft het inbreuk maken op hun vaderlijk gezag, dat zullen zij gemakkelijk vergeven, als zij bedenken welke rijke huwelijken hun dochters hierdoor deden, en welke moeders in Israël zij waarschijnlijk zullen worden, maar de eed, door welke zij gebonden waren, om hun dochters aan geen Benjaminieten te geven, zou misschien hen blijven bezwaren, die een teder geweten hadden. Maar deswege konden zij hierdoor gerustgesteld worden:

1. Dat de nood dringend was, vers 22, daar zij *geen huisvrouw voor een ieder van hen in deze krijg genomen hebben,* thans erkennende dat zij slecht hebben gedaan met al de vrouwen te doden, en begerende vergoeding te doen voor hun al te strenge opvatting van hun gelofte om ze te doden, door de gunstigste opvatting van hun gelofte om geen huwelijken met hen aan te gaan. "En daarom, zijt hun genadig om onzentwil, die al te streng zijn geweest, en laat hen behouden wat zij verkregen hebben." Want:

2. Strikt genomen was het geen verbreken van hun gelofte. Zij hadden gezworen hun hun dochters niet te geven, maar zij hadden niet gezworen ze terug te halen, indien zij met geweld genomen werden. Zodat, indien er iets verkeerds was, dan waren de oudsten, niet de ouders, er voor aansprakelijk, En "quod fieri non debuit, factum valet Hetgeen niet gedaan had moeten worden, is toch geldig als het gedaan is." De zaak is geschied en werd overeenkomstig de wet, Numeri 30:4 door stilzwijgen of oogluiking bekrachtigd.

Eindelijk. Aan het einde van dit alles hebben wij:
1. Dat de stam van Benjamin opnieuw gevestigd werd. De weinigen, die overgebleven waren, keerden terug naar het erfdeel van die stam, vers 23. En spoedig daarna is uit hen Ehud voortgekomen, die de tweede richter van Israël was en vermaard was in zijn tijd en geslacht, Hoofdstuk 3:15.
2. Het uit elkaar gaan van het leger Israëls, vers 21. Zij hebben zich niet tot een staand leger verklaard, en ook geen pogingen gedaan om enigerlei verandering in te voeren in de regering, maar toen de zaak afgedaan was, waarvoor zij samengeroepen waren, zijn zij in Gods vrede ieder naar zijn gezin teruggekeerd. De openbare dienst moet ons niet doen denken, dat wij verheven zijn boven onze eigen aangelegenheden en de plicht om voor ons eigen huis te voorzien.
3. Een herhaling van de oorzaak van deze beroerten, vers 25. Hoewel God hun Koning was, wilde ieder toch zijn eigen meester zijn, alsof er geen koning was. Geloofd zij God voor onze overheid.

RUTH

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET BOEK RUTH.

Deze korte geschiedenis van de huiselijke aangelegenheden van een particulier gezin volgt gevoeglijk op het boek der Richteren daar de gebeurtenissen, hier verhaald, plaatshadden in de dagen der richteren en zij gaat ook gevoeglijk aan de boeken van Samuel vooraf, omdat aan het einde er van David ingeleid wordt. De Joden scheiden het echter in hun Bijbels van beide deze boeken, en maken het tot een van de vijf megilloth, of rollen, die zij aan het einde bij elkaar plaatsen, en wel in deze volgorde: Het Hooglied, Ruth, de Klaagliederen, de Prediker, en Esther. Het is waarschijnlijk dat Samuel de schrijver is van dit boek. Het verhaalt geen wonderen of wetten, geen oorlogen en overwinningen, geen staatsomwentelingen, maar eerst de beproeving, en daarna de vertroosting van Naomi, eerst de bekering en daarna de verhoging van Ruth. Veel zulke gebeurtenissen zijn voorgevallen, die wij misschien even waardig vinden om vermeld te worden. Maar God oordeelde het goed en gepast dat deze ter onzer kennis zou gebracht worden, en zelfs gewone geschiedschrijvers achten zich vrij om hun onderwerp te kiezer. Het doel van dit boek is:

I. Ons te wijzen op Gods voorzienigheid, ons te tonen hoe zij bekend is met onze bijzondere aangelegenheden, en ons te leren om in alles het oog op haar gericht te houden, God te erkennen in al onze wegen, en in alle gebeurtenissen, die ons betreffen. Zie 1 Samuel 2:7, 8; Psalm 113:7-9.

II. Ons tot Christus te leiden, die van Ruth afstamde; een gedeelte van Zijn stamboom eindigt dit boek, vanwaar het overgebracht is in Mattheus 1. In de bekering van Ruth de Moabietische en hare vermelding in de geslachtslijst van den Messias hebben wij een type van de roeping der heidenen ter bestemder tijd, tot de gemeenschap van Christus Jezus onzen Heere. Van de beproeving van Naomi en Ruth hebben wij een bericht in Hoofdstuk 1. Voorbeelden van hare naarstigheid en nederigheid in Hoofdstuk 2. Haar in verwantschap komen met Boaz in Hoofdstuk 3. Haar gelukkige vestiging hierdoor in Hoofdstuk 4. En laat ons ons herinneren dat het toneel der gebeurtenis Bethlehem is, de stad waarin onze Verlosser is geboren.

HOOFDSTUK 1.

1 In de dagen, als de richters richtten, zo geschiedde het, dat er honger in het land was; daarom toog
een man van Bethlehem-juda, om als vreemdeling te verkeren in de velden Moabs, hij, en zijn
huisvrouw, en zijn twee zonen.
2 De naam nu dezes mans was Elimelech, en de naam zijner huisvrouw Naomi, en de naam zijner
twee zonen Machlon en Chiljon, Efrathers, van Bethlehem-juda; en zij kwamen in de velden Moabs,
en bleven aldaar.
3 En Elimelech, de man van Naomi, stierf; maar zij werd overgelaten met haar twee zonen.
4 Die namen zich Moabietische vrouwen; de naam der ene was Orpa, en de naam der andere Ruth;
en zij bleven aldaar omtrent tien jaren.
5 En die twee, Machlon en Chiljon, stierven ook; alzo werd deze vrouw overgelaten na haar twee
zonen en na haar man.
6 Toen maakte zij zich op met haar schoondochters, en keerde weder uit de velden van Moab; want
zij had gehoord in het land van Moab, dat de HEERE Zijn volk bezocht had, gevende hun brood.
7 Daarom ging zij uit van de plaats, waar zij geweest was en haar twee schoondochters met haar.
Als zij nu gingen op den weg, om weder te keren naar het land van Juda,
8 Zo zeide Naomi tot haar twee schoondochters: Gaat heen, keert weder, een iegelijk tot het huis
van haar moeder; de HEERE doe bij u weldadigheid, gelijk als gij gedaan hebt bij de doden, en bij
mij.
9 De HEERE geve u, dat gij ruste vindt, een iegelijk in het huis van haar man! En als zij haar kuste,
hieven zij haar stem op en weenden;
10 En zij zeiden tot haar: Wij zullen zekerlijk met u wederkeren tot uw volk.
11 Maar Naomi zeide: Keert weder, mijn dochters! Waarom zoudt gij met mij gaan? Heb ik nog
zonen in mijn lichaam, dat zij u tot mannen zouden zijn?
12 Keert weder, mijn dochters! Gaat heen; want ik ben te oud om een man te hebben. Wanneer ik
al zeide: Ik heb hoop, of ik ook in dezen nacht een man had, ja, ook zonen baarde;
13 Zoudt gij daarnaar wachten, totdat zij zouden groot geworden zijn; zoudt gij daarnaar
opgehouden worden, om geen man te nemen? Niet, mijn dochters! Want het is mij veel bitterder
dan u; maar de hand des HEEREN is tegen mij uitgegaan.
14 Toen hieven zij haar stem op, en weenden wederom; en Orpa kuste haar schoonmoeder, maar
Ruth kleefde haar aan.
15 Daarom zeide zij: Zie, uw zwagerin is wedergekeerd tot haar volk en tot haar goden; keer gij
ook weder, uw zwagerin na.
16 Maar Ruth zeide: Val mij niet tegen, dat ik u zou verlaten, om van achter u weder te keren; want
waar gij zult heengaan, zal ik ook heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten; uw volk
is mijn volk, en uw God mijn God.
17 Waar gij zult sterven, zal ik sterven, en aldaar zal ik begraven worden; alzo doe mij de HEERE
en alzo doe Hij daartoe, zo niet de dood alleen zal scheiding maken tussen mij en tussen u!
18 Als zij nu zag, dat zij vastelijk voorgenomen had met haar te gaan, zo hield zij op tot haar te
spreken.
19 Alzo gingen die beiden, totdat zij te Bethlehem inkwamen; en het geschiedde, als zij te Bethlehem
inkwamen, dat de ganse stad over haar beroerd werd, en zij zeiden: Is dit Naomi?
20 Maar zij zeide tot henlieden: Noemt mij niet Naomi, noemt mij Mara; want de Almachtige heeft
mij grote bitterheid aangedaan.

21 Vol toog ik weg, maar ledig heeft mij de HEERE doen wederkeren; waarom zoudt gij mij Naomi noemen, daar de HEERE tegen mij getuigt, en de Almachtige mij kwaad aangedaan heeft?
22 Alzo kwam Naomi weder, en Ruth, de Moabietische, haar schoondochter, met haar, die uit de velden Moabs wederkwam; en zij kwamen te Bethlehem in het begin van den gersteoogst.

In dit hoofdstuk hebben wij Naomi’s beproeving.

I. Als verarmde huishoudster door hongersnood gedwongen om naar het land Moabs te gaan, vers 1 2.

II. Als treurende weduwe en moeder de dood bewenende van haar echtgenoot en haar twee zonen, vers 3-5.

III. Als zorgzame schoonmoeder verlangende goed en vriendelijk te zijn voor haar twee I schoondochters, maar niet wetende hoe het te kunnen toen zij terugkeerde naar haar land, vers 6-13. Van Orpa scheidt zij met droefheid, vers 14. Ruth neemt zij met vrees mede, vers 15-18.

IV. Als een arme vrouw teruggezonden naar de plaats, waar zij het eerst gevestigd was, om ondersteund te worden door de goedheid harer vrienden, vers 19-22. Dit alles was treurig, al deze dingen schenen tegen haar, en toch hebben zij allen medegewerkt, haar ten goede.

Ruth 1:1-5

De eerste woorden geven de datum van deze geschiedenis. Het was *in de dagen als de richters richtten,* vers 1, niet in de onordelijke dagen, *toen er geen koning was in Israël.* Maar onder welke van de richters deze dingen voorvielen, wordt ons niet meegedeeld, en de gissingen van de geleerden zijn onzeker. Het moet tegen het begin zijn geweest van de tijd van de richters, want Boaz, die Ruth huwde, was geboren uit Rachab, die in Jozua's tijd de verspieders had ontvangen.

Sommigen denken dat het was in de tijd van Ehud, anderen, in allen van Debora, de geleerde bisschop Patrick is geneigd te denken dat het in de tijd van Gideon was, omdat wij in zijn tijd alleen lezen van een hongersnood, veroorzaakt door de invallen van de Midianieten, Richteren 6:3, 4.

Terwijl de richters regeerden, sommigen in de ene stad, en anderen in een andere stad, neemt Gods voorzienigheid bijzonder kennis van Bethlehem, en heeft het oog op een Koning, op de Messias zelf, die van twee moeders uit de heidenen zal afstammen, Rachab en Ruth.

I. Hier is *een hongersnood in het land,* in het land Kanaän, het land *vloeiende van melk en honing* Dit was een van de oordelen, die God gedreigd had over hen te zullen brengen vanwege hun zonden, Leviticus 26:19, 20.

Hij heeft veel pijlen in Zijn pijlkoker, in de dagen van de richteren werden zij verdrukt door hun vijanden, en als zij zich door dat oordeel niet wilden verbeteren, dan beproefde Hij dit, want als Hij oordeelt zal Hij overwinnen. Als het land rust had, had het daarom nog geen overvloed, zelfs te Bethlehem, dat *broodhuis* betekent, was er schaarste. *Een vruchtbaar land werd tot zouten grond* om de weelderigheid en brooddronkenheid in toom te houden van hen, die daarin wonen.

II. Een bericht van een particulier gezin, dat door de hongersnood zeer veel leed, het is het huisgezin van *Elimelech.* Zijn naam betekent: *mijn God een Koning,* in overeenstemming met Israëls staat toen de richters richtten want de Heere was hun Koning, en troostrijk was het voor hem en zijn gezin in hun beproeving, dat God hun God was, en dat Hij eeuwiglijk regeert. Zijn vrouw was *Naomi,* hetgeen betekent mijn beminnelijke of lieflijke. Maar de namen van zijn zonen waren *Machlon* en *Chiljon, ziekte* en *tering,* omdat zij misschien zwakkelijke kinderen waren, die waarschijnlijk niet lang zouden leven. Aldus zijn de voortbrengselen van onze aangename dingen, zwak en ziek, broos en stervend.

III. Het vertrek van dit gezin van Bethlehem naar het land van Moab, aan de andere kant van de Jordaan, om er, vanwege de honger, een bestaan te zoeken, vers 1, 2. Het schijnt dat er in het land Moabs overvloed was, toen er in het land Israëls schaarste van brood was. De gewone gaven van Gods voorzienigheid worden dikwijls in groter overvloed geschonken aan hen, die vreemdelingen zijn voor God dan aan hen, die Hem kennen en aanbidden. "Moab is van zijn jeugd aan gerust geweest" terwijl Israël "van vat in vat geledigd" Jeremia 48:11, is niet omdat God de Moabieten meer liefheeft, maar omdat zij hun deel hebben in dit leven. Daarheen gaat Elimelech, niet om er zich voor altijd te vestigen, maar om er gedurende enigen tijd als vreemdeling te verkeren, gedurende de hongersnood, zoals Abraham bij een zelfde gelegenheid naar Egypte is gegaan, en Izak naar het land van de Filistijnen. Nu was:

1. Elimelechs zorg om in de behoeften van zijn gezin te voorzien en zijn medenemen van vrouw en kinderen ongetwijfeld prijzenswaardig. "Zo iemand de zijnen, en voornamelijk zijn huisgenoten, niet verzorgt, die heeft het geloof verloochend," 1 Timotheus 5:8.

Toen hij in die verlegenheid was, heeft hij zijn huis niet verlaten om zelf fortuin te gaan zoeken, vrouw en kinderen zo goed of zo kwaad zij konden voor zichzelf latende zorgen, maar zoals het een teder echtgenoot en liefhebbend vader betaamde, heeft hij waar hij ging hen medegenomen, en niet gedaan zoals de struis, Job 39:19.. Maar:

2. Ik zie niet hoe zijn heengaan naar het land Moabs bij deze gelegenheid gerechtvaardigd kan worden. Abraham en Izak waren slechts vreemdelingen en bijwoners in het land Kanaän, en het kwam overeen met hun toestand om te vertrekken. Maar het zaad Israëls was nu gevestigd, en behoorde niet naar het grondgebied van de heidenen te gaan. Welke reden had Elimelech meer dan zijn naburen om weg te gaan?

Indien hij door een slecht beheer zijn vaderlijk erfgoed had verloren en zijn land had verkocht, of verhypothekeerd, (zoals naar Hoofdstuk 4:3, 4 het geval schijnt geweest te zijn) waardoor hij in behoeftiger omstandigheden kwam dan anderen, dan had de wet Gods zijn naburen verplicht hem te hulp te komen, Leviticus 25:35..

Maar dat was het geval niet met hem, want vol is hij weggetogen, vers 21. Door hen, die tehuis bleven, blijkt dat de hongersnood niet zo zwaar was, maar dat er nog genoeg was om lichaam en ziel bij elkaar te houden, en zijn lasten waren niet drukkend, hij had slechts twee zonen.

Indien hij echter niet tevreden kon zijn met het verminderd rantsoen, waarmee zijn naburen zich vergenoegden, en in *de dagen des hongers* niet verzadigd zou kunnen worden, of hij moet een even overvloedige tafel hebben als hij tevoren gehad heeft, indien hij niet kon leven in de hoop dat er weer jaren van overvloed zullen komen, of niet geduldig die jaren kon verbeiden, dan was dit zijn schuld, en heeft hij er God mee onteerd en het goede land, dat Hij hun had gegeven, de handen van zijn broederen verslapt, met wie hij lotgemeen had moeten wezen en een voorbeeld geven aan anderen.

Indien allen gedaan hadden wat hij deed, dan zou Kanaän ontvolkt zijn. Het is een blijk van een ontevreden, wantrouwenden, onrustiger aard, om de plaats moede te zijn, waar God ons gesteld heeft, en haar maar terstond te willen verlaten, zodra men er enig ongemak of ongerief ondervindt. Het is dwaasheid om te denken aan het kruis te zullen ontkomen dat, op onze weg gelegd zijnde, wij behoren op te nemen.

Het is onze wijsheid om ons voordeel te doen met hetgeen is, want het is maar zelden dat verandering verbetering brengt. Of, zo hij dan wilde heengaan waarom dan juist naar het land van Moab? indien hij een onderzoek had ingesteld, navraag had gedaan, hij zou waarschijnlijk in sommigen van de stammen Israëls nog overvloed gevonden hebben, bijvoorbeeld in die aan de andere kant van de Jordaan, die aan het land van Moab grensden.

Indien hij de ijver had gehad voor God en Zijn eredienst, en de genegenheid voor zijn broederen, die een Israëliet betaamden, hij zou het zo gemakkelijk niet van zich hebben kunnen verkrijgen om als vreemdeling onder de Moabieten te gaan verkeren.

IV. Het huwelijk van zijn twee zonen aan twee van de dochteren Moabs na zijn dood vers 4. Allen komen overeen dat dit slecht was. De Chaldeër zegt: Zij overtraden het gebod van het woord des Heeren door vreemde vrouwen te huwen.

Indien zij niet ongehuwd wilden blijven tot aan hun terugkeer naar het land Israëls, dan waren zij toch niet zo ver weg, of zij hadden zich vrouwen van daar kunnen halen. Weinig dacht Elimelech, toen hij heenging om als vreemdeling te verkeren in Moab, dat zijn zonen zich ooit in verwantschap met de Moabieten zouden verbinden.

Maar zij, die jonge lieden in verkeerde kennismaking brengen, en hen van de weg van de openbare inzettingen doen weggaan, weten niet hoewel zij denken goede grondbeginselen te hebben en gewapend te zijn tegen verzoeking wat zij doen, noch wat er het einde van zij zijn.

Het blijkt niet dat de vrouwen, die zij huwden, tot de Joodsen Godsdienst waren overgegaan, want Orpa wordt gezegd tot haar goden te zijn teruggekeerd, vers 15, de goden van Moab waren nog haar goden.

Het is een ongegronde overlevering van de Joden, dat Ruth de dochter was van Eglon, koning van Moab, maar toch heeft de Chaldeeuwse paraphrast haar ingelast, maar deze en hun andere tradities, die hij ook ingelast heeft, kunnen niet in overeenstemming met elkaar gebracht worden, namelijk dat Boaz, die met Ruth trouwde, dezelfde zou zijn als Ebzan, die Israël gericht heeft tweehonderd jaren na de dood van Eglon, Richteren 12.

V. De dood van Elimelech en zijn twee zonen, en de treurige toestand, waarin Naomi hierdoor gekomen is. Haar man stierf, vers 3, en haar twee zonen stierven, vers 5, kort na hun huwelijk. De Chaldeër zegt: "Hun dagen werden verkort" omdat zij de wet overtraden door vreemde vrouwen te huwen. Zie hier:

1. Dat wij, waar wij ook heengaan, de dood niet kunnen ontlopen, wiens noodlottige pijlen overal heenvliegen.

2. Dat wij niet kunnen verwachten voorspoedig te zullen zijn, als wij uit de weg des plichts gaan. Wie zijn leven door slinkse maatregelen zoekt te behouden, zal het verliezen.

3. Dat de dood, als hij een gezin binnentreedt, dikwijls breuk op breuk maakt. De een wordt weggenomen om de ander er op te bereiden hem spoedig te volgen, de een wordt weggenomen, en van die beproeving wordt geen goed gebruik gemaakt, en daarom zendt God nog een dergelijke beproeving.

Toen Naomi haar man had verloren, had zij zoveel temeer behagen in, en stelde zij zoveel temeer vertrouwen op haar zonen, onder de schaduw van hun vertroosting denkt zij onder de heidenen wel te kunnen leven, en uitermate blijde was zij met deze wonderbomen, maar zie, zeer spoedig

verdorren zij, groen en groeiende als het gras in de morgenstond, voor de avondstond afgesneden en verdord, begraven spoedig nadat zij getrouwd waren, want geen van beide heeft kinderen nagelaten.

Zo onzeker en voorbijgaand zijn al onze genietingen hier beneden. Daarom is het onze wijsheid om ons te verzekeren van die genietingen, die gewis zullen zijn, en waarvan de dood ons niet kan beroven. Maar hoe treurig was de toestand, en hoe ternedergeslagen het hart van de arme Naomi, toen zij *werd overgelaten na haar twee zonen en haar man!* Als deze beide dingen haar in een ogenblik overkomen, haar volkomen overkomen, de beroving van kinderen en weduwschap, "door wie zal zij dan vertroost worden?" Jesaja 47:9, 51:19... Het is God alleen, die instaat is deze nedergebogenen te vertroosten.

Ruth 1:6-18

I. Zie hier de genegenheid, die Naomi het land Israëls toedroeg, vers 6. Hoewel zij er niet kon blijven, zolang de hongersnood duurde, wilde zij er niet buiten blijven, toen de hongersnood had opgehouden, ofschoon het land van Moab haar een toevlucht had verleend en haar brood had gegeven in een tijd van nood, bedoelde zij toch niet dat het hare ruste zou zijn tot in eeuwigheid, geen ander dan het heilige land zal dit voor haar wezen, waar het heiligdom Gods was, waarvan Hij gezegd had: "Dit is Mijne rust tot in eeuwigheid".

Merk op:

1. God is ten laatste in genade wedergekeerd tot Zijn volk, want of schoon Hij leng twist, zal Hij toch niet in eeuwigheid twisten. Gelijk het oordeel van de verdrukking, waaronder zij in de tijd van de richteren dikwijls zuchtten, toch na een wijle eindigde, als God hun een verlosser had verwekt, zo was het hier met het oordeel van de hongersnood: eindelijk heeft God genadiglijk *Zijn volk bezocht, gevende hun brood.* Overvloed is Gods gave, en het is Zijn bezoeking, die door brood, de staf des levens onze zielen in het leven behoudt. Hoewel deze zegen zoveel treffender is, als zij na een hongersnood komt, moeten wij toch, als wij hem voortdurend genoten hebben, en nooit hebben geweten wat hongersnood betekent, er hem met te minder om waarderen.

2. Naomi is dus teruggekeerd tot haar volk. Zij had dikwijls navraag gedaan naar hun toestand: welke oogsten zij hadden, en hoe de markten waren, maar nog altijd waren de berichten ontmoedigend, maar gelijk de dienaar van de profeet, die, na zevenmalen uitgezien te hebben, geen regen had bespeurd, eindelijk een wolk ontdekte, niet groter dan eens mans hand, die weldra zich over de gehele hemel uitspreidde, zo heeft Naomi ten laatste de goede tijding ontvangen, dat er in Bethlehem weer overvloed was, en nu kan zij aan niets anders denken dan aan derwaarts weer te keren. Haar nieuwe verwantschap in het land Moabs kan haar haar betrekking tot het land Israëls niet doen vergeten. Hoewel er een reden kan zijn voor onze aanwezigheid in een slechte plaats, moeten wij toch, zodra die reden niet meer bestaat, er volstrekt niet blijver. Een gedwongen afwezigheid van Gods inzettingen en een gedwongen tegenwoordigheid onder slechte mensen zijn grote beproevingen, maar als de dwang of de noodzakelijkheid ophoudt, en zij door keuze blijven aanhouden, dan wordt dit een grote zonde. Het schijnt dat zij terstond na de dood van haar twee zonen aan terugkeren begon te denken.

a. Omdat zij die beproeving beschouwde als een oordeel over haar gezin wegens hun verwijlen in het land van Moab, en horende dat dit *de stem was van de roede van Hem, die ze besteld heeft,* gehoorzaamt zij en keert terug. Indien zij terstond na de dood haars mans was teruggekeerd, zij zou misschien het leven harer zonen gered hebben, maar *als God oordeelt, zal Hij overwinnen,* en indien de ene beproeving niet genoeg is om ons te doen ontwaken tot een besef van onze zonde en van onze plicht, dan zal het door een andere wel teweeggebracht worden. Als de dood in een gezin komt, dan moet dit een waarschuwing wezen om wat er verkeerds is in dat gezin te verbeteren. Als ons bloedverwanten ontnomen worden, dan moeten wij ons afvragen, of wij niet in een of ander opzicht buiten onze plicht zijn, ten einde er toe weer te keren. "God roept onze ongerechtigheid in gedachtenis, als Hij een zoon doodt," 1 Koningen 17:18.. En wanneer Hij aldus onze weg met doornen omtuint, dan is het om ons te noodzaken te zeggen: Wij zullen heengaan en wederkeren tot onze vorigen man, zoals Naomi hier tot haar land, Hosea 2:6.

b. Omdat het land van Moab haar nu een treurige verblijfplaats was geworden. Het is met weinig genot of genoegen, dat zij ademt in die lucht, waarin haar man en haar zonen de laatsten adem hebben uitgeblazen, of de grond betreedt waarin zij begraven liggen, weg van uit haar ogen, maar niet uit haar gedachten, en nu wil zij terugkeren naar Kanaän. Zo ontneem" ons God de vertroostingen, waarop wij al te veel gesteund hebben, er te veel ons heil en geluk in hebben gezocht in het land van onze vreemdelingschap, opdat wij te meer zouden denken aan ons tehuis in de andere wereld en er ons in geloof en hope heen zullen spoeden. De aarde is ons verbitterd opdat de hemel ons des te dierbaarder zal zijn.

II. De goede genegenheid, die haar schoondochters-inzonderheid een van haar-haar toedroegen, en haar wederkerige genegenheid voor haar.

1. Beiden waren zo vriendelijk om haar, tenminste een eind weegs, te vergezellen, toen zij naar het land van Juda terugkeerde. Haar twee schoondochters hebben niet beproefd haar te bewegen om in het land van Moab te blijven maar, zo zij besloten was naar haar vaderland terug te gaan, haar alle mogelijke vriendelijkheid en eerbied te betonen bij het scheiden. En dit was een voorbeeld er van: zij wilden haar op de weg brengen, tenminste tot aan de uiterste grens van haar land, haar helpen haar bagage te dragen, want het blijkt niet dat zij een bediende bij zich had, vers 7. Hieruit zien wij dat Naomi zeer vriendelijk en beleefd voor haar geweest was, zoals het een Israëlietische vrouw betaamde, en haar liefde had gewonnen, waarin zij een voorbeeld is voor alle schoonmoeders, en dat Orpa en Ruth een goed besef hadden van haar vriendelijkheid, want zij wilden die gaarne wederkerig aan haar bewijzen. Het was een teken dat zij in eensgezindheid samengewoond hadden, hoewel zij, door wie de verwantschap ontstaan was, dood waren. Of schoon zij genegenheid behielden voor de goden van Moab, vers 15,. en Naomi nog getrouw was aan de God van Israël, was dit aan weerszijden geen verhindering om elkaar lief te hebben en elkaar al de goede diensten te bewijzen, die de verwantschap meebracht. Schoonmoeders en schoondochters zijn maar al te dikwijls in onenigheid met elkaar, Mattheus 10:35,. en daarom is het te meer prijzenswaardig als zij in liefde tezamen leven, laat allen, die in deze betrekking tot elkaar staan, er naar streven om die lof te verdienen.

2. Toen zij een eind weegs met haar waren voortgegaan, heeft Naomi haar met grote liefde en tederheid gedrongen om terug te gaan vers 8, 9. *Gaat henen, keert weer een ieder tot het huis harer moeder.* Toen zij door Gods voorzienigheid als weduwen het huis harer echtgenoten moesten verlaten, was het een groot voorrecht voor haar, dat zij nog ouders hadden, tot wie zij konden heengaan, en er welkom en in goede omstandigheden wezen, en dus niet de wijde wereld in behoefden te gaan. Naomi spreekt de onderstelling uit, dat haar eigen moeders haar aangenamer zouden zijn dan een schoonmoeder, inzonderheid als haar eigen moeders een huis hadden om er haar in te ontvangen, terwijl haar schoonmoeder niet wist, of zij wel een plaats zou hebben om er haar hoofd neer te leggen, en die zij de hare zou kunnen noemen.

Zij zendt haar weg:

a. Met een lofbetuiging, dat is een plicht, die men verschuldigd is aan hen, die zich in enigerlei betrekking goed hebben gedragen, zij behoren er de lof voor te ontvangen, *gij hebt weldadigheid gedaan bij de doden en bij mij,* dat is: gij waart goede huisvrouwen voor uw overleden mannen, en zijt goede dochters voor mij geweest, in geen van die beide betrekkingen zijt gij tekort gekomen in

uw plicht. Als wij door de dood of op andere wijze van onze bloedverwanten gescheiden worden, dan is het zeer troostrijk, zowel hun getuigenis, als het getuigenis van ons eigen geweten te hebben, dat wij, zolang wij bij elkaar waren, er naar gestreefd hebben, onze plicht in die betrekking te vervullen. Dat zal er toe bijdragen om de smart van het scheiden te verzachten en zolang wij bij elkaar zijn moeten wij er naar streven, om ons zó te gedragen, dat wij, als wij scheiden, geen oorzaak hebben tot berouw over onze verkeerde of onvriendelijke handelingen in die betrekking.

b. Met gebed. Het is zeer gepast voor vrienden, als zij van elkaar scheiden, met elkaar te bidden. Zij zendt haar terug met haar zegen, en de zegen van een schoonmoeder is niet te versmaden. In deze zegen noemt zij twee maal de naam Jehovah, Israëls God, en de enigen waren God, om haar dochters er toe te leiden op Hem te zien als op de Fontein van alle goed. Tot Hem bidt zij in het algemeen, dat Hij haar de weldadigheid zal vergelden, die zij haar en de haren bewezen hebben. Wij kunnen verwachten en er in het geloof om bidden-dat God weldadigheid zal bewijzen aan hen, die weldadigheid hebben bewezen aan onze vrienden en bloedverwanten, die bevochtigt, zal ook zelf een vroege regen worden, en inzonderheid dat zij gelukkig zullen zijn in een tweede huwelijk: *de Heere geve u, dat gij rust vindt, een ieder in haars mans huis.* Het is zeer voegzaam dat naar het voorschrift des apostels, 1 Timotheus 2:14, de jongere vrouwen-en hij spreekt daar van jonge weduwen "kinderen telen en het huis regeren." En het zou jammer zijn als zij, die zich goede huisvrouwen betoond hebben niet wederom met goede echtgenoten gezegend werden, inzonderheid die, evenals deze weduwen, geen kinderen hebben. De huwelijkse staat is een staat van rust, van zodanige rust als deze wereld aanbiedt, rust in het huis van de echtgenoot, meer dan verwacht kan worden in het huis van een moeder of schoonmoeder. Deze rust is Gods gave. Indien enigerlei genoegen of voldoening gevonden wordt in onze uitwendige omstandigheden, dan moet God er in erkend worden. Er zijn van de zodanigen die een ander juk hebben aangetrokken met de ongelovigen, en zelfs in het huis van de echtgenoot weinig rust vinden. Hun beproeving behoort diegenen nog meer dankbaar te maken, voor wie de huwelijksbetrekking troostrijk en aangenaam is, Iaat echter God de ruste wezen van de ziel, en op deze aarde geen rust volmaakt geacht worden.

c. Zij zond haar weg *met grote liefde, zij kuste ze,* wenste dat zij haar iets beters had te geven, maar zilver en goud had zij niet. Maar deze afscheidskus zal het zegel wezen van een ware vriendschap, die zij-al zou zij haar ook noodt wederzien-haar levenlang voor haar zal behouden. Als verwanten van elkaar moeten scheiden, zo laat hen aldus in liefde van elkaar scheiden, opdat zij (indien zij elkaar nooit wederzien in deze wereld) elkaar kunnen ontmoeten in de wereld van de eeuwige liefde.

3. De twee jonge weduwen konden er niet aan denken om van haar goede schoonmoeder te scheiden, zozeer had de goede omgang van deze Godvruchtige Israëlietische vrouw haar hart gewonnen. Zij hieven niet slechts haar stem op en weenden, als afkerig zijnde om van haar te scheiden, maar zij gaven haar besluit te kennen om bij haar te blijven, vers 10,. *"Wij zullen zeker met u wederkeren tot uw volk,* en lotgemeen met u zijn." Het is een zeldzaam voorbeeld van genegenheid voor een schoonmoeder, en een blijk dat zij, om harentwil, een goede mening hadden opgevat van het volk van Israël.

Zelfs Orpa, die later terugkeerde tot haar goden, scheen nu besloten om mee te gaan met Naomi. De droeve plechtigheid van het scheiden en de tranen, die er bij gestort werden, ontlokten haar deze

betuiging, maar zij hield geen stand. Sterke hartstochten zonder een gevestigd oordeel brengen gewoonlijk zwakke besluiten voort.

4. Naomi trachtte haar van haar voornemen af te brengen om met haar te gaan, vers 11-13. Indien zij in Kanaän zonen had, of naaste bloedverwanten, van wie zij kon verwachten dat zij de weduwen zouden huwen, teneinde aan de gestorvenen zaad te verwekken, en de hypotheek van het familiegoed af te lossen, dan zou dit een aanmoediging voor haar hebben kunnen zijn om op een goede vestiging te Bethlehem te hopen. Maar zij had geen zonen, ook kon zij zich geen naasten bloedverwant herinneren, die genegen zou zijn om de plicht eens zodanigen bloedverwants te vervullen, en daarom betoogt zij dat zij wel nooit zonen zou hebben, die echtgenoten voor haar konden zijn, want zij was te oud om te hertrouwen, op haar leeftijd betaamde het haar te denken aan sterven, aan heengaan van deze wereld, niet aan een huwelijk, en de wereld wederom te beginnen. Of, al zou zij ook een man hebben, dan kon zij toch niet verwachten kinderen te zullen hebben, of al had zij zonen dan zouden deze jonge weduwen toch niet wachten tot dat die zonen opgegroeid zouden zijn.

En dit was nog niet alles, niet alleen kon zij haar schoondochters aan geen goed huwelijk helpen, maar zij kon haar ook niet naar behoren onderhouden. Haar grootste smart in de toestand van armoede, waartoe zij is vervallen, was niet instaat te zijn, om voor haar te doen wat zij zo gaarne zou willen. *Het is mij veel bitterder dan u,* het smart mij het meest om uwentwil, dat *de hand des Heeren tegen mij is uitgegaan.*

Merk op:

a. Zij oordeelt dat de beproeving voornamelijk tegen haar gericht is, dat zij het in de eerste plaats was met wie God twistte. *"De hand des Heeren is tegen mij uitgegaan.* Ik ben de zondares, het is met mij, dat God een twist heeft." Dat betaamt ons als wij onder beproeving zijn, hoewel anderen in het leed kunnen delen, dat ons treft, moeten wie toch de stem van de roede horen alsof zij alleen tot ons sprak, en tegen ons sprak, de bestraffing niet naar het huis van anderen verwijzen, maar haar voor onszelf aannemen.

b. Zij betreurt het meest het leed, dat er voor haar schoondochters door kwam. Zij was de zondares, maar zij waren de lijderessen. Het smart mij om uwentwil, vers 13.. Iemand van een edelaardig gemoed kan beter zijn eigen last dragen dan het dragen om de smart van anderen te zien, of om daardoor anderen in droefheid te zien komen. Naomi kon veel beter zelf gebrek lijden dan haar dochters gebrek te zien lijden. En daarom: *Keert weer, mijne dochters,* want helaas, ik ben niet bij machte om u goedheid of vriendelijkheid te bewijzen."

Maar heeft Naomi er wèl aan gedaan, om haar dochters aldus te ontmoedigen om met haar te gaan, als zij toch, door ze mee te nemen, haar kon redden van de afgoderij van Moab, en haar tot het geloof en de aanbidding van de God Israëls kon brengen? Naomi heeft dit ongetwijfeld begeerd. Maar:

a.a. Indien zij met haar gingen, dan wilde zij niet dat zij het om harentwil zouden doen. Zij, die een Godsdienst gaan belijden alleen maar om vrienden of bloedverwanten genoegen te doen of omdat anderen het ook doen, zullen bekeerlingen zijn van slechts weinig waardij en korten duur.

b.b. Indien zij met haar gingen, dan wilde zij, dat zij het uit eigen, wèl overwogen keuze zouden doen, zouden nederzitten om eerst de kosten te overrekenen, zoals dit nodig is voor en betaamt aan hen, die belijdenis van een Godsdienst willen afleggen. Het is goed voor ons, dat ons het ergste gezegd wordt, onze Heiland heeft aldus gehandeld met hem, die in de warmte van zijn ijver het stoute woord heeft gesproken: "Meester, ik zal U volgen, waar Gij ook heengaat." "Komaan", zegt Christus "kunt gij een leven leiden, zoals Ik het leid?

De Zoon des mensen heeft niet waar Hij het hoofd nederlegge, weet dit, en overweeg dan of gij het in uw hart hebt om lotgemeen met Hem te zijn," Mattheus 8:19, 20. Zo handelt Naomi met haar schoondochters. Gedachten, die door ernstig overwegen tot besluiten rijpen, zullen waarschijnlijk in het hart blijven, terwijl hetgeen spoedig rijpt ook spoedig rot.

5. Orpa liet zich gemakkelijk bewegen om haar eigen verdorven neiging te volgen, en terug te gaan naar haar land, haar maagschap en haars vaders huis, toen zij toch goed op weg was om dit alles door een krachtdadige roeping te verlaten. Beiden *hieven zij haar stem op en weenden wederom* vers 14,. diep bewogen zijnde door de tedere woorden, die Naomi gesproken had, maar zij hadden een verschillende uitwerking op haar, voor Orpa waren zij een reuk des doods ten dode. Naomi's voorstelling van de ongemakken, waarop zij te rekenen hadden, indien zij met haar naar Kanaän gingen, zond haar terug naar het land van Moab, en diende haar tot verontschuldiging voor haar afval. Ruths besluit daarentegen werd er door versterkt, evenals haar genegenheid voor Naomi, door wier wijsheid en liefde, en goedheid zij nooit zo bekoord was als nu bij deze gelegenheid, en zo was het haar een reuk des levens ten leven. *Orpa kuste haar schoonmoeder,* dat is: zij nam teder afscheid van haar, zei haar voor altijd vaarwel, zonder voornemen haar later te volgen, zoals hij, die zei Christus te zullen volgen als hij zijn vader begraven zou hebben of afscheid had genomen van hen, die tehuis waren. Orpa's kus toonde dat zij genegenheid had voor Naomi en wars was om van haar te scheiden, maar zij beminde haar niet: genoeg om haar vaderland voor haar te verlaten. Zo kunnen velen waardering hebben van en genegenheid voor Christus, en worden toch door Hem niet verlost en zalig gemaakt, omdat zij het niet van zich kunnen verkrijgen, om andere dingen voor Hem op te geven. Zij hebben Hem lief, en toch verlaten zij Hem, omdat zij Hem niet genoeg liefhebben, maar andere dingen meer liefhebben dan Hem. Zo is de jongeling, die van Christus is weggegaan, bedroefd van Hem weggegaan, Mattheus 19:22.. Maar:

b. *Ruth kleefde haar aan.* Of zij, toen zij van huis ging, reeds besloten was om met haar mee te gaan, blijkt niet, misschien had zij uit oprechte liefde voor de God Israëls en Zijn wet, waarvan zij door het goede onderricht van Naomi enige kennis had, tevoren reeds bij zichzelve besloten wat zij doen zou.

6. Naomi zoekt Ruth te overreden om terug te gaan, en wijst haar als nog een verdere drangreden, op het voorbeeld harer zuster, vers 15.. *Zie, uw zwagerin is wedergekeerd tot haar volk,* en natuurlijk dus *ook tot haar goden* want wat zij ook gedaan heeft zolang zij bij haar schoonmoeder woonde, het zou zo goed als onmogelijk voor haar zijn, om enigen eerbied te betonen voor de God Israëls, als zij weer onder de aanbidders van Kamos leefde. Zij, die de gemeenschap van de heiligen verlaten en tot het volk van Moab terugkeren, zullen allen gewis ook hun gemeenschap met God verbreken en de afgoden van Moab dienen. *Keer gij ook weer, uw zwagerin na,* dat is: "Indien gij ooit wilt terugkeren, zo keer nu terug. Dit is de grootste beproeving van uw standvastigheid, doorsta deze proef en dan zijt gij voor altijd de mijne." Ergernissen zoals die van Orpa's afval moeten

komen, opdat zij, die trouw en oprecht zijn, openbaar worden, zoals die van Ruth bij deze gelegenheid openbaar werd.

7. Ruth maakt een einde aandien strijd door een zeer plechtige verklaring van haar onwankelbaar besluit om haar nooit te verlaten, noch om tot haar land en vorige betrekkingen terug te keren, vers 16, 17. Niets kon schoner en kloekmoediger gezegd zijn dan dit, zij schijnt, nu haar zuster was heengegaan, van een anderen geest te zijn en een andere taal te spreken, en het is een voorbeeld van de genade Gods, het hart neigende om de betere keuze te doen. Trek ons aldus, Heere, en wij zullen U nalopen. Het afraden harer moeder maakt haar slechts zoveel vaster in haar besluit, zooal toen Jozua tot het volk zei: Gij zult de Heere niet kunnen dienen, en zij met te meer vurigheid antwoorden: Neen, maar wij zullen de Heere dienen.

A. Zij bidt haar schoonmoeder om toch niets meer te zeggen tegen haar gaan met haar. *"Smeek mij niet dat ik u zou verlaten, om van achter u weer te keren,* want al uw smekingen kunnen het besluit niet veranderen, dat uw onderricht reeds vroeger in mij heeft doen opkomen, laat mij er dus niets meer tegen horen." Het is een grote kwelling en onrust voor hen, die voor God en Godsdienst besloten hebben, om verzocht en overreed te worden om van besluit te veranderen. Zij, die er niet aan willen denken, willen er niet van horen. *Smeek mij niet.* De kanttekening geeft de lezing: *Wees niet tegen mij.* Wij moeten diegenen achten tegen ons te zijn, en hen als onze ware vijanden beschouwen, die ons willen verhinderen om de weg op te gaan naar het hemelse Kanaän. Onze bloedverwanten kunnen zij wel wezen, maar niet onze vrienden, die ons van de dienst van God willen afhouden of er ons in willen ontmoedigen.

B. Zij geeft zeer nadrukkelijk haar besluit te kennen om haar aan te kleven en haar noodt te verlaten, en zij spreekt de taal van iemand, die voor God en de hemel heeft besloten. Zij was zo ingenomen-niet met de schoonheid harer moeder, noch met haar rijkdom, dit alles was vergaan en voorbij-maar met haar wijsheid, en deugd en beminnelijkheid, die haar bijgebleven waren zelfs in haar tegenwoordigen armoedigen en treurigen toestand, dat zij besluit haar aan te kleven.

a. Zij wil met haar reizen: *waar gij zult heengaan, zal ik ook heengaan,* al is het ook naar een land, dat ik nooit gezien heb, en waarvan men mij geleerd heeft minne gedachten te koesteren, ofschoon het ver zou zijn van mijn eigen land, zal met u toch iedere weg lieflijk voor mij zijn."

b. Zij wil bij haar wonen: *Waar gij zult vernachten, zal ik vernachten,* al is het in een stulp, ja al zou het in geen beter nachtverblijf zijn dan Jakob gehad heeft, toen hij stenen tot hoofdkussen had. Waar gij uw woonplaats hebt, zal ik de mijne hebben, waar zij de ook moge wezen.

c. Zij wil haar belangen aan de heren verbinden. *Uw volk is mijn volk.* Uit Naomi's aard en karakter maakt zij de gevolgtrekking op, dat dit grote volk een wijs en verstandig volk is, zij beoordeelt allen naar hun goede moeder, die, waar zij ook heenging, een eer was voor haar land (zoals allen moeten trachten te wezen, die belijden in betrekking te staan tot het betere land, dat is: het hemelse) en daarom zal zij zich gelukkig achten tot hen te mogen behoren. "Uw volk zal mijn volk wezen om er mee om te gaan, er lieflijk en aangenaam voor te wezen, en in zijn belangen te delen."

d. Zij wil zich in de Godsdienst met haar verenigen, zo besluit zij om de hare te wezen "usque ad aras-tot zelfs aan de altaren." *Uw God is mijn God,* vaartwel dus alle goden van Moab, die ijdelheid en een leugen zijn. Ik zal de God Israëls aanbidden de enig levenden en waren God, op Hem alleen zal ik vertrouwen, Hem zal ik dienen, en in alles wil ik mij door Hem laten regeren," dit is de Heere tot onze God aan te nemen.

e. Zij wil gaarne in hetzelfde bed met haar sterven: *waar gij zult sterven, zal ik sterven.* Zij neemt aan dat zij beide moeten sterven, en dat Naomi, als de oudste, waarschijnlijk het eerst zal sterven, en zij besluit in hetzelfde huis te blijven, indien het zijn kan, totdat ook haar dagen vervuld zullen zijn, hiermede ook haar wens te kennen gevende, om in haar zaligheid te delen bij het sterven, zij wenst in dezelfde plaats te sterven, ten teken van op dezelfde wijze en in dezelfde gezindheid te sterven. "Mijne ziel sterve de dood van de oprechte Godvrezende Naomi, en mijn einde zij gelijk aan het hare." J: Zij wenst begraven te worden in hetzelfde graf, dat haar gebeente bij het gebeente harer schoonmoeder zal rusten: *aldaar zal ik begraven worden,* niet wensende dat zelfs haar dood lichaam naar Moab teruggevoerd zal worden ten teken van enigerlei overgebleven gehechtheid er aan. Daar Naomi's ziel met de hare samengevoegd is, wenst zij dat ook beider stof vermengd zal worden, in de hope van tezamen te zullen opstaan, en voor eeuwig in de andere wereld tezamen te zijn.

C. Zij bevestigde zich in haar besluit om Naomi te blijven aankleven door een plechtigen eed: *alzo doe mij de Heere, en alzo doe Hij daartoe* (dit was een aloude formule van eedzwering) *zo niet de dood alleen zal scheiding maken tussen mij en tussen u!* Een eed tot bevestiging maakte een einde aan dit tegenspreken, en liet haar onder de altijddurende verplichting, om nooit de goeden weg te verlaten, die zij nu gekozen had.

a. Er ligt in opgesloten, dat de dood voor een tijd scheiding tussen haar zal maken. Zij kon beloven in dezelfde plaats te sterven en begraven te worden, maar niet op dezelfde tijd, het zou kunnen gebeuren dat zij het eerst stierf, en dat zou dan scheiding tussen haar maken. De dood maakt scheiding tussen hen, die door niets anders gescheiden kunnen worden. De stervensure is een ure van scheiding, en moet als zodanig door ons beschouwd worden, en wij behoren ons er op te bereiden.

b. Het besluit staat vast, dat niets anders haar zal scheiden, geen vriendelijkheid van haar eigen familie of haar eigen volk, geen hoop om onder hen tot eer en aanzien te komen, geen onvriendelijkheid van Israël, geen vrees voor armoede of versmaadheid onder hen. "Neen, ik zal u nooit verlaten."

Dit nu is een voorbeeld van een oprecht bekeerling tot God en Godsdienst. Daartoe moet het met ons komen.

Ten eerste. Wij moeten de Heere aannemen tot onze God. "Deze God is *mijn God eeuwiglijk en altoos,* ik heb Hem als de mijne erkend en aangenomen.

Ten tweede. Als wij God aannemen tot onze God dan moeten wij in alle omstandigheden Zijn volk aannemen als ons volk, al zijn zij ook een arm en geminacht volk, zo zij de Zijnen zijn moeten zij ook de onze wezen.

Ten derde. Onder hen gekomen zijnde, moeten wij lotgemeen met hen willen wezen, tevreden zijn als het ons gaat, zoals het hun gaat. Wij moeten ons onderwerpen aan hetzelfde juk, het getrouw en standvastig dragen, hetzelfde kruis opnemen en het blijmoedig dragen, gaan waar God wil dat wij gaan zullen, al zou het ook in ballingschap wezen, verblijven waar Hij wil dat wij verblijven zullen, al was het ook in een gevangenis, sterven waar Hij wil dat wij zullen sterven, en ons gebeente nederleggen in de grafsteden van de oprechten, die in vrede heengaan en rusten, al zouden het ook de graven zijn van de kinderen des volks.

Ten vierde. Wij moeten besluiten voort te gaan en te volharden, en hierin moet ons aankleven aan Christus inniger zijn, dan dat van Ruth aan Naomi, zij besloot dat niets dan de dood haar zou scheiden, maar wij moeten besluiten, dat zelfs de dood ons niet zal scheiden van de liefde van Christus, en dan kunnen wij er zeker van zijn, dat zelfs de dood ons niet zal kennen scheiden van onze gelukzaligheid in Christus.

Ten vijfde. Wij moeten onze ziel onder de verbintenis brengen om nooit deze Godvruchtige besluiten te verbreken, en de Heere zweren dat wij Hem zullen aankleven. Hij, die dit eerlijk en oprecht meent, zal voor die eed niet terugdeinzen.

Eindelijk. Naomi werd hierdoor tot zwijgen gebracht. vers 18.. *Als zij nu zag dat Ruth vastelijk voorgenomen had met haar te gaan* (dat was het juist wat zij begeerde en bedoelde in alles wat zij tot haar gezegd had) toen zij zag, dat zij haar doel bereikt had, was zij tevreden, en *hield zij op tot haar te spreken.* Meer dan die plechtige betuiging, die Ruth nu gedaan had, kon zij niet begeren. Zie de kracht van de vastberadenheid, hoe zij de verzoeking tot zwijgen brengt. Zij, die besluiteloos zijn, in Godsdienstige wegen gaan met een onvaster tred, verzoeken de verzoeker, en zijn als een half-openstaande deur, die de dief naar binnen nodigt, maar vastberadenheid sluit en grendelt de deur, wederstaat de duivel, en noodzaakt hem te vlieden.

Het gesprek tussen Naomi en Ruth wordt door de Chaldeeuwsen paraphrast aldus meegedeeld. Ruth zei: Smeek mij niet u te verlaten, want ik wil een proseliet zijn. Naomi zei: Ons is geboden sabbaten en feestdagen waar te nemen, op welke wij niet meer dan twee duizend ellen mogen reizen (een sabbatsreize.) Welnu, zegt Ruth, waar gij gaat, zal ik gaan. Naomi zei: er is ons bevolen geen gehelen nacht bij heidenen te verwijlen. Welnu zegt Ruth, waar gij zult vernachten zal ik vernachten. Naomi zei: er is ons bevolen zes honderd en dertien geboden te houden. Welnu zegt Ruth, wat uw volk houdt zal ik houden, want het zal mijn volk wezen. Naomi zei: het is ons verboden een vreemden God te aanbidden. Welnu, zegt Ruth, uw God zal mijn God wezen. Naomi zei: Wij hebben vierderlei soort van dood voor kwaaddoeners, steniging, verbranding, verworging en doden met het zwaard. Welnu, zegt Ruth, waar gij sterft, zal ik sterven. Wij hebben, zegt Naomi, grafsteden. En daarin, zegt Ruth, zal ik begraven worden.

Ruth 1:19-22

Na menige moeizame voetstap, (maar wij onderstellen dat de vermoeienis van de reis verlicht werd door Naomi's goed onderwijs aan haar bekeerlinge en de goede gesprekken die zij hadden) kwamen Naomi en Ruth eindelijk te Bethlehem. En zij kwamen er juist op tijd, in het begin van de gersteoogst, die de eerste was van hun oogsten, de tarweoogst kwam daarna.

Nu konden Naomi's ogen haar overtuigen van de waarheid van wat zij in het land van Moab had gehoord namelijk *dat de Heere Zijn volk bezocht had, gevende hun brood*. En Ruth kon dit goede land in zijn beste toestand zien, en nu hadden zij gelegenheid om voorziening te maken voor de winter. Onze tijden zijn in Gods hand, zowel de gebeurtenissen, als de tijd waarin zij plaatshebben.

Er wordt hier nota genomen:

I. Van de ontsteltenis van de naburen bij deze gelegenheid, vers 19.. *De gehele stad werd over haar beroerd*. Haar oude bekenden verzamelden zich om haar heen, om te vragen naar haar toestand, haar bevinden en haar weer welkom te heten te Bethlehem.

Of misschien werden zij *over haar beroerd*, vrezende dat zij ten laste van de stad zou komen, want zij zag er zo armoedig uit! Hieruit blijkt dat zij tevoren in welstand had geleefd, want anders zou er niet zoveel notitie van haar genomen zijn. Indien zij, die welvarend zijn geweest en een hoge positie hebben ingenomen, tot armoede of oneer komen, dan is hun val des te meer opmerkelijk. En zij-de naburen-zeiden: *Is dit Naomi?* De *vrouwen* van de stad zeiden het, want het oorspronkelijke woord is vrouwelijk. Zij, met wie zij vroeger zeer bekend was, waren verbaasd haar in die toestand te zien, zij was door haar beproevingen zo gebroken zo veranderd, dat zij nauwelijks haar ogen konden geloven, of begrijpen dat dit dezelfde persoon was, die zij tevoren fris en blozend. lieflijk en vrolijk gezien hadden: *Is dit Naomi?* Zo ongelijk is de roos, als zij verdord is, aan wat zij geweest is, toen zij bloeide.

Welk een erbarmelijk figuur maakt thans Naomi, vergeleken met die zij maakte in haar voorspoed! Indien er waren, die deze vraag in minachting deden, haar haar rampspoeden verwijtende: "Is zij dat, die er geen genoegen mee kon nemen dat het haar ging zoals het haar naburen is gegaan, maar naar een vreemd land moet heenzwerven? Zie nu wat zij er mee gewonnen heeft!" dan waren deze van een lage, onbarmhartige gemoedsgesteldheid. Niets is wreder dan te triomferen over hen, die gevallen zijn. Maar wij kunnen onderstellen dat de meesten het in hartelijk medelijden gevraagd hebben. "Is zij dit, die zo in overvloed heeft geleefd, zo goed een huis heeft gehouden, en zo weldadig was voor de armen? Hoe is het goud zo verdonkerd!" Zij, die de pracht hadden gezien van de eerste tempel, weenden toen zij de geringheid van de tweede aanschouwden, en zo was het ook hier.

Beproevingen zullen in weinig tijds grote en verrassende veranderingen teweegbrengen. Als wij zien hoe ziekte en ouderdom het gelaat en het humeur van de mensen veranderen, dan kunnen wij denken aan wat de Bethlehemieten zeiden: *Is dit Naomi?* Men zou niet denken dat het dezelfde persoon is. Moge God door Zijn genade ons geschikt maken voor al zulke veranderingen, inzonderheid voor de grote verandering!

II. Van Naomi's kalmte van gemoed. Indien sommigen haar haar armoede voor de voeten wierpen, was zij toch niet tegen haar verbitterd zoals zij geweest zou zijn, indien zij arm en hoogmoedig was, maar met groot en Godvruchtig geduld droeg zij deze en alle andere treurige gevolgen van haar beproeving, vers 20 21. *Noemt mij niet Naomi, noemt mij Mara,* enz. "Naomi betekent lieflijk, of beminnelijk, maar al mijn lieflijke dingen zijn verwoest, noemt mij Mara, bitter, of bitterheid, want ik ben een vrouw, bezwaard van geest." Zo voegt zij zich naar haar toestand, wat wij allen moeten doen, als onze toestand niet in alles met onze wens overeenkomt.

Merk op:

1. De verandering van haar toestand, en hoe die beschreven wordt met een Godvruchtig achtgeven op Gods voorzienigheid, en zonder hartstochtelijk klagen of murmureren.

a. Het was een zeer treurige verandering. *Vol is zij weggetogen,* zij achtte zich vol toen zij haar man en haar twee zonen had. Veel van onze volheid in deze wereld komt voort uit lieflijke betrekkingen en bloedverwanten, maar *ledig is zij wedergekeerd*, een kinderloze weduwe. Waarschijnlijk heeft zij verkocht wat zij had, zodat zij van alles wat zij had medegenomen uit het vaderland, niets meer over had dan de klederen die zij aan het lief had. Zo onzeker is alles wat wij volheid in het schepsel noemen 1 Samuel 2:5 S. Zelfs in de volheid daarvan kunnen wij nog in benauwdheid komen. Maar er is een volheid, een geestelijke en Goddelijke volheid, waarvan wij niet ontledigd kunnen worden, een goed deel, dat van hen die het bezitten niet weggenomen zal worden.

b. Zij erkent Gods hand, Zijn machtige hand, in haar beproeving. "Het is de Heere, die mij *ledig heeft doen wederkeren,* het is de Almachtige die mij beproefd heeft." Niets kan een Godvruchtige ziel er meer toe brengen, om tevreden te zijn onder beproeving, dan er Gods hand in te zien. Het is de Heere, 1 Samuel 3:18 S. Job 1:21,. inzonderheid te bedenken, dat Hij, die ons beproeft, *El Shaddai,* de Almachtige is met wie het dwaasheid is te twisten, en aan, wie ons te onderwerpen onze plicht is en ons belang. Het is die naam van God, door welke Hij in verbond treedt met Zijn volk: "Ik ben God, de Almachtige, God, de Algenoegzame", Genesis 17:1. Hij beproeft als een God in verbond, en Zijn algenoegzaamheid kan onze steun en onze voorziening wezen onder al onze beproevingen. Hij, die ons ontledigt van het schepsel, weet ons te vervullen met zichzelf.

c. Zij spreekt met veel gevoel van de indruk die de beproeving op haar had gemaakt: *Hij heeft mij grote bitterheid aangedaan.* De beker van de beproeving is een bittere beker, en zelfs wat later een vreedzame vrucht van de gerechtigheid geeft, is tegenwoordig geen zaak van vreugde, maar van droefheid, Hebreeen 12:11.. Job klaagt: "Gij schrijft tegen mij bittere dingen", Job 13:26..

d. Zij erkent dat de beproeving van God komt als een twist: *de Heere getuigt tegen mij*. Als God ons kastijdt, dan getuigt Hij tegen ons, en twist met ons, Job 10:17,. te kennen gevende dat Hij misnoegd op ons is. Iedere roede heeft een stem, de stem van een getuige.

2. De onderworpenheid van haar geest onder deze verandering. *"Noemt mij niet Naomi, want ik ben niet meer lieflijk,* hetzij voor mijzelf of voor mijn vrienden, *noemt mij Mara,* een naam die meer overeenkomt met mijn tegenwoordigen toestand. Velen, die verlaagd en verarmd zijn willen toch nog met de ledige eretitels aangesproken worden, die zij vroeger gehad hebben. Naomi wilde dit niet, haar ootmoed verlangt naar geen glorierijken naam in een vervallen toestand, als God haar

bitterheid heeft aangedaan, dan voegt zij zich naar Zijn beschikking, en wil *Mara*, *bitterheid*, genoemd worden. Als onze toestand naar beneden is gegaan, dan behoort ons hart, ons gemoed, mee naar beneden gebracht te worden. En als wij ons gedragen naar onze beproevingen, dan worden zij aan ons geheiligd, want het is niet de beproeving zelf, maar de beproeving in de rechte gezindheid gedragen, die ons goed doet. "Perdidisti tot mala, si nondum misera esse didicisti-Zoveel rampen zijn aan u verspild, indien gij niet geleerd hebt te lijden." De beproeving werkt lijdzaamheid.

HOOFDSTUK 2

1 Naomi nu had een bloedvriend van haar man, een man, geweldig van vermogen, van het geslacht van Elimelech; en zijn naam was Boaz.
2 En Ruth, de Moabietische, zeide tot Naomi: Laat mij toch in het veld gaan, en van de aren oplezen, achter dien, in wiens ogen ik genade zal vinden. En zij zeide tot haar: Ga heen, mijn dochter!
3 Zo ging zij heen, en kwam en las op in het veld, achter de maaiers; en haar viel bij geval voor, een deel van het veld van Boaz, die van het geslacht van Elimelech was.
4 En ziet, Boaz kwam van Bethlehem, en zeide tot de maaiers: De HEERE zij met ulieden! En zij zeiden tot hem: De HEERE zegene u!
5 Daarna zeide Boaz tot zijn jongen, die over de maaiers gezet was: Wiens is deze jonge vrouw?
6 En de jongen, die over de maaiers gezet was, antwoordde en zeide: Deze is de Moabietische jonge vrouw, die met Naomi wedergekomen is uit de velden Moabs;
7 En zij heeft gezegd: Laat mij toch oplezen en aren bij de garven verzamelen, achter de maaiers; zo is zij gekomen en heeft gestaan van des morgens af tot nu toe; nu is haar te huis blijven weinig.
8 Toen zeide Boaz tot Ruth: Hoort gij niet, mijn dochter? Ga niet, om in een ander veld op te lezen; ook zult gij van hier niet weggaan, maar hier zult gij u houden bij mijn maagden.
9 Uw ogen zullen zijn op dit veld, dat zij maaien zullen, en gij zult achter haarlieden gaan; heb ik den jongens niet geboden, dat men u niet aanroere? Als u dorst, zo ga tot de vaten, en drink van hetgeen de jongens zullen geschept hebben.
10 Toen viel zij op haar aangezicht, en boog zich ter aarde, en zij zeide tot hem: Waarom heb ik genade gevonden in uw ogen, dat gij mij kent, daar ik een vreemde ben?
11 En Boaz antwoordde en zeide tot haar: Het is mij wel aangezegd alles, wat gij bij uw schoonmoeder gedaan hebt, na den dood uws mans, en hebt uw vader en uw moeder, en het land uwer geboorte verlaten, en zijt heengegaan tot een volk, dat gij van te voren niet kendet.
12 De HEERE vergelde u uw daad en uw loon zij volkomen, van den HEERE, den God Israels, onder Wiens vleugelen gij gekomen zijt om toevlucht te nemen!
13 En zij zeide: Laat mij genade vinden in uw ogen, mijn heer, dewijl gij mij getroost hebt, en dewijl gij naar het hart uwer dienstmaagd gesproken hebt, hoewel ik niet ben, gelijk een uwer dienstmaagden.
14 Als het nu etenstijd was, zeide Boaz tot haar: Kom hier bij, en eet van het brood, en doop uw bete in den azijn. Zo zat zij neder aan de zijde van de maaiers, en hij langde haar geroost koren, en zij at, en werd verzadigd, en hield over.
15 Als zij nu opstond, om op te lezen, zo gebood Boaz zijn jongens, zeggende: Laat haar ook tussen de garven oplezen, en beschaamt haar niet.
16 Ja, laat ook allengskens van de handvollen voor haar wat vallen, en laat het liggen, dat zij het opleze, en bestraft haar niet.
17 Alzo las zij op in dat veld, tot aan den avond; en zij sloeg uit, wat zij opgelezen had, en het was omtrent een efa gerst.
18 En zij nam het op, en kwam in de stad; en haar schoonmoeder zag, wat zij opgelezen had; ook bracht zij voort, en gaf haar, wat zij van haar verzadiging overgehouden had.
19 Toen zeide haar schoonmoeder tot haar: Waar hebt gij heden opgelezen, en waar hebt gij gewrocht? Gezegend zij, die u gekend heeft! En zij verhaalde haar schoonmoeder, bij wien zij gewrocht had, en zeide: De naam des mans, bij welken ik heden gewrocht heb, is Boaz.

20 Toen zeide Naomi tot haar schoondochter: Gezegend zij hij den HEERE, Die Zijn weldadigheid niet heeft nagelaten aan de levenden en aan de doden! Voorts zeide Naomi tot haar: Die man is ons nabestaande; hij is een van onze lossers.
21 En Ruth, de Moabietische, zeide: Ook, omdat hij tot mij gezegd heeft: Gij zult u houden bij de jongens, die ik heb, totdat zij den gansen oogst, die ik heb, zullen hebben voleindigd.
22 En Naomi zeide tot haar schoondochter Ruth: Het is goed, mijn dochter, dat gij met zijn maagden uitgaat, opdat zij u niet tegenvallen in een ander veld.
23 Alzo hield zij zich bij de maagden van Boaz, om op te lezen, totdat de gersteoogst en tarweoogst voleindigd waren; en zij bleef bij haar schoonmoeder.

Er is in geheel de gewijde geschiedenis nauwelijks een bladzijde, die zich zo laag nederbuigt als deze, kennis nemende van zo gering een persoon als Ruth, een arme Moabietische weduwe, van zo nietig een daad als haar aren oplezen in een naburig veld, met de kleine bijzonderheden, waarmee dit gepaard ging. Maar dit alles was vanwege haar ingeënt worden in de stamboom van Christus, haar opgenomen zijn onder Zijn voorouders, opdat zij een type zou wezen van de ondertrouw van de gemeente uit de heidenen aan Christus, Jesaja 54:1. Hierdoor wordt deze geschiedenis merkwaardig, en er is ook zeer veel uit te leren. Hier is:

I. Ruths nederigheid en vlijt in haar oplezen van korenaren, daar zij door Godsvoorzienigheid naar het veld van Boaz geleid wordt, vers 1-3..

II. De grote gunst, die Boaz haar bij onderscheiden gelegenheden heeft bewezen, vers 4-16.

III. Ruths terugkomst bij haar schoonmoeder, vers 18-23.

Ruth 2:1-3

Naomi had nu een vestiging verkregen onder haar oude vrienden te Bethlehem, en hier hebben wij een bericht:

I. Van haar rijke bloedverwant, Boaz, *een man, geweldig van vermogen*. De Chaldeër leest hier: een man *vermogend in de wet*, indien hij beide was, dan was dit een voortreffelijke en zeer zeldzame vereniging van hoedanigheden, geweldig te zijn van vermogen, en daarbij nog machtig in de Schrift, die dit zijn, zijn in waarheid rijk en machtig. Hij was een kleinzoon van Nahesson, die overste was van de stam van Juda in de woestijn, en de zoon van Salmon, een jongere zoon waarschijnlijk, bij Rachab, de hoer van Jericho. Hij voert macht in zijn naam Boaz, in hem is kracht, en hij was van het geslacht van Elimelech, dat geslacht wat nu zo vervallen was.

Merk op:

1. Hoewel Boaz een rijk en groot man was had hij toch arme bloedverwanten, iedere tak van de boom is geen hoofdtak, er zijn ook zijtakken. Laat hen, die groot zijn in de wereld zich hun arme en geringe bloedverwanten niet schamen, opdat zij hierdoor niet trots en onnatuurlijk bevonden worden.

2. Hoewel Naomi een arme, geringe weduwe was, had zij toch rijke bloedverwanten, maar zij heeft noch op hen geroemd, noch is zij hun tot last geweest, en zij heeft ook niets van hen verwacht, toen zij in kommervolle omstandigheden naar Bethlehem terugkeerde. Zij, die rijke bloedverwanten hebben, maar zelf arm zijn, moeten weten dat het de wijze voorzienigheid God is, die het verschil heeft gemaakt (waarin wij behoren te berusten) en dat het een grote zonde is om trots te zijn op de zodanigen, en een grote dwaasheid om op hen te vertrouwen.

II. Van haar arme schoondochter, Ruth.

1. Haar toestand was zeer arm, wat een grote beproeving was voor het geloof en de standvastigheid van een jonge bekeerlinge. De Bethlehemieten zouden wel gedaan hebben indien zij Naomi en haar schoondochter eerst genodigd hadden in een goed huis, en dan in een ander. Het zou een grote steun zijn geweest voor een bejaarde weduwe, en een grote bemoediging voor een jonge bekeerlinge, maar, inplaats van de lekkernijen van Kanaän te genieten, hebben zij geen ander middel om aan het noodzakelijke voedsel te komen, dan door korenaren te lezen, want anders zouden zij, voorzoveel blijkt, van honger moeten sterven. God heeft de armen van deze wereld uitverkoren, en hoewel God hen verkoren heeft, zullen zij waarschijnlijk arm zijn, gewoonlijk zien de mensen hen voorbij.

2. Haar gedrag in deze toestand was zeer goed, vers 2. Zij zei tot Naomi, niet: "Laat mij nu weer naar het land van Moab gaan, want er is hier geen brood, hier is gebrek, maar in het huis mijns vaders is overvloed van brood", neen, zij heeft niet gedacht aan het vaderland van waar zij uitgegaan was, want anders had zij nu een goede gelegenheid om er toe weer te keren. De God Israëls zal haar God zijn, en al zou Hij haar doden, zal zij toch op Hem bebouwen en Hem nooit verlaten.

Maar haar verzoek is: Laat mij toch in het veld gaan en van de aren oplezen. Zij, die van goede geboorte zijn en een goede opvoeding genoten hebben, weten niet in welke bekrompen omstandigheden zij nog komen kunnen, noch welk gering werk zij verplicht zullen zijn te verrichten om aan brood te komen, Klaagliederen 4:5. Wie in zulke treurige omstandigheden verkeert, gedenke aan Ruth, die een grootvoorbeeld is:

2-1. Van nederigheid. Toen zij door Gods voorzienigheid arm was gemaakt, heeft zij niet gezegd: "Aren op te lezen, dat eigenlijk niets anders is dan bedelen, schaam ik mij." Neen goedsmoeds buigt zij zich neer tot de geringheid van haar omstandigheden, en schikt er zich naar. Hooghartige lieden kunnen gemakkelijker verhongeren, dan zich buigen, Ruth behoorde niet tot hen. Zij zegt niet tot haar moeder dat zij niet gewoon is van kruimkens te leven. Hoewel zij er niet toe opgebracht is, is zij er toe naar beneden gebracht, en gevoelt er zich niet ongelukkig onder. Ja meer, het is haar eigen voorstel, niet het bevel harer moeder. Ootmoed is een van de schoonste sieraden van de jeugd, en is een van de beste tekenen ten goede. Vóór Ruths eer en verheffing was deze ootmoed. Let er op met wat nederigheid zij van zichzelve spreekt in haar verwachting van verlof om aren op te lezen: "Laat mij eren oprezen achter dien, in wiens ogen ik genade zal vinden." Zij zegt niet: "Ik zal gaan oplezen, en voorzeker zal niemand mij dit weigeren", maar: "Ik zal gaan oplezen in de hoop dat iemand het mij zal veroorloven." Arme mensen moeten om geen goedheid of gunst vragen, alsof men hun die verschuldigd was, maar haar nederig vragen als een onverdiende gunst al betreft het ook nog zo’n kleine zaak. het betaamt armen om smekingen te doen.

2-2. Van naarstigheid. Zij zegt niet tot haar schoonmoeder: "Laat mij nu bezoeken gaan afleggen bij de aanzienlijke vrouwen van de stad of gaan wandelen in het veld om frisse lucht in te ademen en vrolijk te zijn, ik kan niet de gehelen dag bij u zitten treuren." Neen, het is niet naar vermaak, maar naar werk, dat haar hart uitgaat. "Laat mij in het veld gaan en van de aren oplezen, en dat zal ons goed te stade komen." Zij was een van die deugdzame vrouwen, die het brood van de luiheid niet eten maar zich gaarne moeite willen geven. Dit is een voorbeeld voor jonge lieden: laat hen intijds leren werken, en wat hun hand vindt om te doen, doen met al hun macht. Een gezindheid tot naarstigheid voorspelt goeds voor deze wereld en voor de toekomende wereld. Heb de slaap niet lief, heb het vermaak niet lief, wees geen liefhebber van drentelen, maar van werk. Het is ook een voorbeeld voor arme mensen om te werken voor hun brood, en niet te bedelen om wat zij met werken kunnen verdienen. Wij moeten voor geen eerlijken arbeid terugdeinzen, al is het ook van geringer aard, "ergon ouden oneidos-Geen arbeid is schande." Zonde is iets, dat beneden ons is, maar niets waartoe Gods voorzienigheid ons roept moeten wij als beneden ons beschouwen.

2-3. Van achting voor haar schoonmoeder, hoewel deze slechts haar schoonmoeder was, en, hoewel zij, die door de dood van de wet haars mans vrij was geworden, gemakkelijk had kunnen denken, dat zij nu ook van de wet harer schoonmoeder vrij was geworden, geeft zij toch gehoorzaam en plichtmatig acht op haar. Zij wil niet gaan zonder haar schoonmoeder om verlof te vragen. Jonge mensen behoren deze eerbied te tonen aan ouders en voogden, het behoort tot de eer, die hun toekomt. Zij zei niet: "Moeder, zo gij met mij wilt gaan, dan zal ik aren gaan oplezen", maar: "Blijf gij tehuis en neem rust, ik zal uitgaan en mij moeite geven." Juniores ad labores-De jeugd behoort te werken. Laat jongelieden de ouden om raad vragen maar geen arbeid van hen vorderen.

2-4:Van steunen op Gods voorzienigheid, te kennen gegeven in dit gezegde: *ik zal oplezen achter dien, in wiens ogen ik genade zal vinden*. Zij weet niet welke weg zij gaan zal, noch naar wie te

vragen maar zij zal vertrouwen op Gods voorzienigheid, om haar een vriend te verwekken, die haar goedheid zal betonen. Laat ons altijd goede gedachten koesteren van Gods voorzienigheid en geloven dat, zolang wij wèl doen, zij ons wèl doen zal.

En zij heeft welgedaan voor Ruth, want toen zij alleen uitging zonder gids of metgezel, om aren op te lezen, *viel haar bij geval voor een deel des velds van Boaz*, vers 3. Haar scheen het toe bij geval te zijn, zij wist niet van wie dit veld was, ook had zij geen reden om eerder naar dat veld te gaan dan naar een ander, en daarom wordt gezegd: *het viel haar bij geval voor*, maar Gods voorzienigheid heeft haar schreden naar dat veld geleid. God bestuurd met wijsheid kleine gebeurtenissen, en die, welke geheel toevallig schijnen, dienen Zijn eer en heerlijkheid en het welzijn van Zijn volk. Menige grote zaak is door een kleine wending tot stand gebracht, een wending die ons toevallig scheen, maar door Gods voorzienigheid met bedoeling aldus geleid werd.

Ruth 2:4-16

Nu verschijnt Boaz zelf, en er is zeer veel waardigheid in zijn houding en gedrag zowel tegenover zijn eigen dienstknechten, als tegenover deze arme vreemdelinge.

I. Tegenover zijn eigen dienstknechten, en degenen die arbeidden om zijn koren te maaien en binnen te halen. De oogsttijd is een drukke tijd, vele handen moeten daarbij aan het werk zijn. Boaz, die veel had, daar hij een men was geweldig van vermogen, had veel te doen, en bijgevolg velen, die onder hem arbeidden en van hem leefden. Waar het goed vermenigvuldigt, daar vermenigvuldigen ook die het eten, wat nuttigheid hebben dan de bezitters er van, dan het gezicht hunner ogen? Boaz is hier een voorbeeld van een goed meester.

1. Hij had een dienaar, die over de maaiers gezet was, vers 6. In grote gezinnen is het een vereiste, dat er een persoon moet wezen, die het opzicht heeft over de andere dienstboden, aan ieder zijn deel aanwijst, zowel van werk als van spijs. Leraren zijn zulke dienstknechten in het huis Gods, en het is nodig dat zij beide wijs en getrouw zijn, zoals deze knecht van Boaz geweest is, vers 6.

2. Toch ging hijzelf uit tot de maaiers, om te zien hoe het ging met het werk, teneinde als er iets verkeerds was, dit te herstellen, en nadere orders te geven voor hetgeen gedaan moest worden. Dit was in zijn eigen belang, want wie zijn zaken geheel en al aan anderen overlaat, zal ze slechts ten halve gedaan vinden, des meesters oog maakt de paarden vet. En het was ook een aanmoediging voor zijn dienstknechten, die zoveel blijmoediger hun werk zullen doen, als hun heer hen in zoverre steunt, dat hij hun een bezoek brengt. Meesters, die op hun gemak kunnen leven moeten met vriendelijkheid denken aan hen, die voor hen werken, de last en de hitte des daags dragen.

3. Er werden vriendelijke en Godvruchtige begroetingen gewisseld tussen Boaz en zijn maaiers. Hij zei tot hen: *De Heere zij met ulieden*, en zij antwoordden: *De Heere zegene u*, vers 4. Hiermede gaven zij uitdrukking:

a. Aan hun wederkerige achting voor elkaar, hij voor hen als goede dienstknechten en zij voor hem als een goed meester. Als hij tot hen kwam, dan begon hij niet dadelijk te berispen, alsof hij alleen maar kwam om aanmerkingen te maken, en zijn gezag te tonen, maar hij bad voor hen: "De Heere zij met ulieden, make u voorspoedig, geve u gezondheid en kracht, en beware u voor ramp of leed". En zij waren niet, zodra hij buiten hun gehoor was, begonnen hem te vloeken, zoals boosaardige dienstknechten doen, die het oog huns meesters vrezen, neen, zij beantwoordden zijn beleefdheid met een: *"De Heere zegene u*, en make onze arbeid dienstbaar aan uw welvaart." De zaken zullen waarschijnlijk goed gaan in een huis, waar zo'n goede gezindheid heerst tussen meester en dienstknechten.

b. Hun afhankelijkheid van de Goddelijke voorzienigheid, zij drukten hun vriendelijkheid voor elkaar uit door voor elkaar te bidden. Zij tonen niet slechts hun beleefdheid maar hun Godsvrucht, en de erkenning, dat alle goed van de tegenwoordigheid en de zegen van God komt, die wij daarom boven alles moeten op prijs stellen en begeren, zowel voor onszelf als voor anderen. Laat ons hieruit leren:

a.a. Hoffelijke begroetingen te gebruiken als uitdrukkingen van oprechte genegenheid voor onze vrienden.

b.b. Ons hart op te heffen in gebed tot God om Zijn gunst, in korte bewoordingen, zoals waarin zij hier ook werden uitgedrukt. Maar wij moeten daarbij wel toezien, dat dit niet in formalisme ontaardt, opdat wij er de naam des Heeren niet ijdellijk in gebruiken, maar als het er ons ernst bij is, dan kunnen wij er onze gemeenschap met God door onderhouden, en er zegen en genade door ontvangen. Het schijnt toen het algemene gebruik te zijn geweest, om de maaiers op die wijze voorspoed toe te wensen, Psalm 129:7. 8.

4. Hij won van zijn maaiers bericht in betreffende een vreemdelinge, die hij in het veld ontmoet had, en gaf haar betreffende noodzakelijke orders, namelijk dat zij haar niet zullen aanroeren, vers 9, en haar niet zullen beschamen, vers 15..

Meesters moeten zorgdragen niet alleen dat zij zelf geen leed doen, maar dat ook hun onderhorigen het niet doen. Hij gaf ook bevel om vriendelijk voor haar te wezen, en van de handvollen wat voor haar te laten vallen. Hoewel het betaamt dat meesters de verkwisting hunner dienaren beteugelen en bestraffen, moeten zij hen toch niet beletten barmhartig te zijn, maar er hun vergunning voor geven, met verstandige aanwijzingen er bij.

II. Boaz was zeer vriendelijk voor Ruth en betoonde haar veel gunst, hiertoe gedrongen door hetgeen hij van haar gehoord en gezien had, en daar God ook zijn hart neigde om haar te steunen en te helpen. Onder zijn maaiers komende, zag hij deze vreemdelinge onder hen, en vroeg zijn huisbezorger om inlichtingen nopens haar, en hier is een nauwkeurig bericht van hetgeen er over haar gezegd werd.

1. De huisbezorger gaf aan Boaz zeer gunstige inlichtingen omtrent haar, wel geschikt om haar aan te bevelen in zijn gunst, vers 6, 7.

a. Dat zij een vreemdelinge was, en daarom een dergenen, die volgens de wet van God de nalezing van der. oogst mochten opzamelen, Leviticus 19:9, 10, . Zij is de Moabietische jonge vrouw.

b. Dat zij verwant was aan zijn geslacht, zij is teruggekomen met Naomi, de vrouw van Elimelech, een bloedverwant van Boaz.

c. Dat zij een bekeerlinge was, want zij kwam uit het land van Moab om zich te vestigen in het land Israël.

d. Dat zij zeer zedig en ingetogen was, en geen aren had opgelezen voor zij er om verlof toe vroeg.

e. Dat zij zeer naarstig was, en ijverig aan haar werk was gebleven van de morgen af totnutoe. En armen, die vlijtig zijn en zich moeite willen getroosten, behoren aangemoedigd te worden. Thans, nu het op het heetst van de dag is, vertoefde zij een wijle in het huis-of de tent-t), die in het veld was opgericht tot een beschutting tegen het weer, om wat uit te rusten, en sommigen opperen de mening dat zij er ging om haar gebed te doen. Maar weldra keerde zij terug tot haar werk, en behalve deze kleine tusschenpoos is zij er de gehelen dag ijverig aan gebleven, hoewel zij aan zulk werk niet gewoon was. Dienaren moeten rechtvaardig zijn in de berichten, die zij omtrent anderen aan hun meesters geven, en er zich voor wachten om iemand verkeerd voor te stellen, of zonder reden hun meesters te ootmoediger in hun liefdadigheid.

2. Hierop was Boaz uiterst vriendelijk en beleefd jegens haar in verscheidene opzichten.

a. Hij beval haar bij zijn maaiers te blijven op elk veld, waar zij maaiden, en in geen ander veld te gaan oplezen, want zij behoefde nergens anders heen te gaan om het er beter te hebben, vers 8, *hier zult gij u houden bij mijne maagden,* want die van haar eigen sekse waren het beste gezelschap voor haar.

b. Hij gebood al zijn dienstknechten zeer zorgzaam voor, en zeer eerbiedig jegens haar te zijn, en ongetwijfeld zullen zij dit wezen jegens iemand voor wie zij hun meester zo vriendelijk zagen. Zij was een vreemdelinge, en waarschijnlijk waren haar taal, haar kleding en haar voorkomen zeer verschillend van de hunne, maar hij gelastte hun haar in niets te beledigen, of onaangenaam te zijn, zoals ruwe dienstknechten allicht voor vreemdelingen zijn kunnen.

c. Hij heette haar welkom aan het maal, dat hij voor zijn dienaren bereid had. Hij beval haar niet slechts om van het water te drinken, dat voor hen geput was, want die drank schijnt hij bedoeld te hebben, vers 9, en die geput was uit de vermaarden bornput van Bethlehem, die in de poort is, naar welks water David verlangde, 2 Samuel 23:15, S. maar ook als het etenstijd is *te komen en te eten van het brood,* vers 14,. en haar bete *te dopen in de azijn* om haar smakelijk te maken, want God geeft ons niet slechts voedzame, maar ook smakelijke spijze, niet slechts het nodige, maar ook het aangename. En ter harer aanmoediging, en ter aanwijzing van zijn dienaren, heeft hij zelf, daar hij nu tegenwoordig was, toen zijn dienaren zich aan de maaltijd zetten, haar *geroost koren gelangd.* Het is voor de fraaiste hand geen verkleining om haar "uit te steken tot de nooddruftige," Spreuken 31:20. en gebruikt te worden om de armen te dienen.

Merk op: Boaz was niet karig in zijn voorziening voor de maaiers, maar zond hun zoveel, dat zij meer dan genoeg hadden, en nog een vreemdeling konden onthalen. Aldus is er een die uitstrooit, denwelken nog meer toegedaan wordt, Spreuken 11:24..

d. Hij prees haar voor haar eerbiedig gedrag jegens haar schoonmoeder, waarvan hij, hoewel hij haar van aanzien niet kende, toch gehoord had, vers 11.. Het is mij wel aangezegd alles wat gij bij uw schoonmoeder gedaan hebt. Zij, die wèl doen, behoren er de lof voor te ontvangen. Maar wat hij inzonderheid in haar loofde, was dat zij haar land had verlaten, en een bekeerlinge was geworden tot de Joodse Godsdienst, want aldus verklaart het de Chaldeer: "Gij zijt gekomen, om bekeerd te worden en te wonen onder een volk, dat gij van tevoren niet kendet." Zij, die alles verlaten om de ware Godsdienst te omhelzen, zijn dubbele eer waardig.

e. Hij bad voor haar, vers 12.. *De Heere vergelde u uw daad.* Haar sterke genegenheid voor het burgerschap Israëls, waaraan zij door haar geboorte vreemd was, was zo’n werk van Gods genade in haar, dat het voorzeker gekroond zal worden met een volle beloning door Hem, onder wiens vleugelen zij gekomen was, om toevlucht te nemen. Zij, die door het geloof onder de vleugelen van de Goddelijke genade komen, kunnen zich verzekerd houden van een volle beloning voor dit hun doen. Naar deze uitdrukking duiden de Joden een proseliet aan als iemand die vergaderd is onder de vleugelen van de Goddelijke Majesteit. Eindelijk. Hij moedigde haar aan om voort te gaan met haar oplezen van aren, en poogde niet haar daarvan af te houden want de grootste vriendelijkheid, die wij onze armen bloedverwanten kunnen bewijzen, is hen te helpen in hun naarstigheid en er hen in aan te moedigen. Boaz beval zijn dienstknechten, haar te laten oplezen tussen de garven, waar

anderen, die aren oplezen, niet mochten komen, en haar niet te beschamen dat is: haar niet dievegge te noemen, of haar te verdenken van meer te nemen dan haar vergund was. vers 15.. Dit alles toont dat Boaz een man was van een edelaardig gemoed, iemand die, overeenkomstig de wet, het gemoed eens vreemdelings kende.

3. Ruth ontving zijn gunsten met zeer grote nederigheid en dankbaarheid, en gedroeg zich met evenveel waardigheid in haar plaats als hij in de zijne, weinig denkende dat zij weldra de meesteres zou zijn van die velden, waarin zij nu aren oplas.

a. Zij betoonde hem allen mogelijken eerbied, en gaf hem eer naar het gebruik des lands, vers 10.. Zij viel op haar aangezicht, en boog zich ter aarde. Goede manieren zijn een sieraad voor de Godsdienst, en wij moeten ere geven aan wie ere toekomt.

b. Ootmoedig erkent zij zich zijn gunsten onwaardig, *ik ben een vreemde*, vers 10, *en ben niet gelijk een uwer dienstmaagden*, vers 13,. niet zo goed gekleed, noch zo wel onderwezen, noch zo netjes, noch zo handig. Het betaamt ons allen gering te denken van onszelf, en hetgeen verkleinend is in ons op te merken, anderen uitnemender achtende dan ons zelf.

c. Dankbaar erkent zij zijn goedheid jegens haar, hoewel het geen grote onkosten voor hem waren, en hij niet veel meer deed dan waartoe hij door de wet Gods verplicht was, toch acht zij het groot en bewondert zij het. Waarom heb ik genade gevonden in uw ogen? vers 10..

d. Zij verzoekt om de voortduring van zijn goedheid: Laat mij genade vinden in uw ogen, vers 13, en erkent dat wat hij gezegd had een hartsterking voor haar was dewij gij mij getroost hebt, en dewijl gij naar het hart van uw dienstmaagd gesproken hebt. Zij, die groot en aanzienlijk zijn, en een hoge plaats innemen in de maatschappij, weten niet hoeveel goed zij aan hun minderen kunnen doen door een vriendelijke blik, of door hun vriendelijk toe te spreken, en tegen zo klein een uitgaaf zullen zij-naar men zou denken-geen bezwaar hebben, als zij op de rekening hunner liefdadigheid komt.

e. Toen Boaz haar een middagmaal gat met zijn maaiers, at zij zoveel als haar genoeg was, en liet het overige staan, en toen stond zij onmiddellijk op om weer te gaan oplezen, vers 14, 15. Zij heeft niet onder voorwendsel van haar gebrek, of van de arbeid, die zij verricht had, meer gegeten dan zij nodig had, of haar ongeschikt zou gemaakt hebben om weer aan de arbeid te gaan, matigheid bevordert arbeidzaamheid, wij moeten eten en drinken om ons te versterken voor ons werk, maar niet om er ons opgeschikt voor te maken.

Ruth 2:17-23

I. Ruth voleindigt hier haar dagwerk, vers 17..

1. Zij droeg zorg geen tijd te verliezen, want zij las op tot aan de avond, Wij moeten niet moede zijn van wèl te doen, want ter bestemder tijd zullen wij oogsten. Zij heeft geen voorwendsel gezocht om stil te zitten, of om naar huis te gaan vóór de avond, laat ons het werk werken van Hem, die ons gezonden heeft, zolang het dag is. Van de vriendelijkheid van Boaz heeft zij nauwelijks gebruik, en nog veel minder misbruik gemaakt, want, hoewel hij zijn dienaren gebood handvollen voor haar te laten vallen, bleef zij toch de verstrooide aren oplezen.

2. Zij droeg zorg niet te verliezen wat zij opgezameld had, maar dorste het zelf, teneinde het gemakkelijker naar huis te dragen, en het voor het gebruik gereed te hebben. "De luiaard zal zijn jacht vangst niet braden, en zo verliest hij er het voordeel van, maar het kostelijk goed des mensen is des vlijtigen" Spreuken 12:27..

Ruth had het aar voor aar opgelezen, maar toen zij het alles uitsloeg, had zij omtrent een efa gerst. Veel kleintjes maken een groot geheel. Het is een aanmoediging voor vlijt, dat in allen arbeid, zelfs in die van aren oplezen, gewin is, maar het woord van de lippen strekt alleen tot gebrek.

Toen zij haar koren in zo klein een bestek had als zij kon, nam zij het op, en droeg het naar de stad, hoewel sommigen van Boaz' dienstknechten dit waarschijnlijk wel voor haar gedaan zouden hebben, als zij het hun gevraagd had.

Wij moeten er ons op toeleggen om zo weinig mogelijk last te veroorzaken aan hen, die vriendelijk voor ons zijn. Zij dacht niet dat dit werk te zwaar of te gering voor haar was, om zelf koren naar de staaf te dragen, maar smaakte veeleer genoegen in hetgeen zij door haar vlijt verkregen had, en was zorgzaam om het te behouden.

Laat ons aldus zorgdragen, "dat wij niet verliezen hetgeen wij gearbeid hebben, dat wij verkregen hebben", 2 Johannes : 8.

II. Zij betoonde haar eerbied voor haar schoonmoeder, ging rechtstreeks naar huis, maar bleef niet praten met de dienstknechten van Boaz, toonde haar wat zij opgelezen had, opdat zij niet zou denken dat zij lui of traag geweest is.

1. Zij onthaalde haar op hetgeen zij van haar goed middagmaal had overgelaten, dat Boaz haar gegeven had. Zij gaf haar wat zij van haar verzadiging overgehouden had, vers 18. hetgeen verwijst naar vers 14.. Indien zij iets beters gehad heeft dan een ander, dan moest haar schoonmoeder het met haar delen. Aldus haar naarstigheid getoond hebbende buitenshuis, toont zij nu haar Godsvrucht in huis, aldus is het dat het onderhouden van de ouders door hun kinderen genoemd wordt, 1 Timotheus 5:4 en het behoort tot de eer, die hun verschuldigd is naar luid van het vijfde gebod, Mattheus 15:5.

2. Zij gaf een verslag van haar dagwerk, en hoe Gods voorzienigheid er haar gunstig in is geweest, waardoor het haar zeer lieflijk was, want het weinige-het oplezen-dat de rechtvaardige heeft, is beter dan de overvloed-de oogst-van de goddelozen, Psalm 37:16..

A. Naomi vroeg haar waar zij geweest was: Waar hebt gij heden opgelezen? Ouders moeten er op bedacht zijn om navraag te doen naar het werk hunner kinderen, hoe, en waar, en in welk gezelschap zij hun tijd hebben doorgebracht, Dit kan veel ongeregeldheden voorkomen van de kinderen, waaraan dezen, indien zij aan zichzelf worden overgelaten, zich overgeven, en waardoor zij schande brengen over zichzelf en over hun ouders.

Indien wij al niet de hoeders zijn van onze broeders, dan zijn wij het toch zeker wel van onze kinderen en wij weten welk een zoon Adonia is gebleken te zijn, die zijn vader nooit bedroefd had. Ouders moeten hun kinderen ondervragen, niet om hen te verschrikken of te ontmoedigen, zodat zij een afkeer krijgen van het ouderlijk huis, of in verzoeking komen om te liegen, maar om hen te loven als zij wèl gedaan hebben zich goed hebben gedragen, en hen met zachtmoedigheid te bestraffen en te waarschuwen als hun gedrag niet goed is geweest. Het is een goede vraag, die wij onszelf aan het einde van iederen dag moeten doen: "Waar heb ik vandaag opgelezen? Welke vorderingen heb ik gemaakt in kennis en genade? Wat heb ik gedaan of verkregen, dat mij ten goede zal komen?"

B. Ruth verhaalde haar uitvoerig welke vriendelijkheid haar door Boaz was bewezen, vers 19,. en welke hoop zij koesterde van nog meer vriendelijkheid van hem te ontvangen. daar hij haar bevolen had om gedurende de gehelen oogst bij zijn knechten te blijven, vers 21.. Kinderen moeten zich verantwoordelijk houden aan hun ouders en aan hen, die over hen gesteld zijn, en het geen verkleining voor zich achten om ondervraagd te worden, laat hen goed doen, en zij zullen er voor geprezen worden. Ruth verhaalde aan haar moeder welke goedheid Boaz haar betoond heeft, opdat zij er hem bij gelegenheid dank voor kan betuigen maar zij zei haar niet welke lof Boaz haar had toegekend, vers 11.. Nederigheid leert ons niet alleen onszelf niet te prijzen, maar ook om niet ijverig te zijn om te verkondigen dat anderen ons geprezen hebben.

C. Hier wordt ons meegedeeld wat Naomi hierop zei.

a. Zij bad hartelijk voor hem, die de weldoener harer dochter is geweest, vóór zij nog wist wie hij was, vers 19.. *Gezegend zij hij* wie hij ook wezen moge-*die u gekend heeft*, de pijl des gebeds als bij geval afschietende, maar inzonderheid toen haar gezegd was wie hij was, vers 20.. *Gezegend zij hij de Heere*. De armen moeten bidden voor hen, die goed en milddadig voor hen zijn, en hun aldus vergelding doen, als zij niet instaat zijn hun op andere wijze hun goedheid te vergelden. Laat de lenden van de armen hen zegenen, die hen verkwikt hebben, Job 29:13, 31:20.... En Hij, die het geroep hoort van de armen tegen hun verdrukkers Exodus 22:27,. zal, naar wij mogen hopen, de gebeden van de armen horen voor hun weldoeners. Nu herinnerde zij zich de vroegere goedheid van Boaz, betoond aan haar man en haar zonen, en voegt die bij de tegenwoordige: hij heeft zijn weldadigheid niet nagelaten aan de levenden en de doden. Als wij edelmoedig vriendelijkheid betonen zelfs aan hen, die onze vroegere gunsten vergeten schijnen te hebben, dan kan dit wellicht een middel zijn om de herinnering te verlevendigen zelfs aan die, welke begraven schenen.

b. Zij maakt Ruth bekend met de betrekking van haar familie tot Boaz, die man is ons nabestaande. Het schijnt dat zij door haar langdurig verblijf in Moab haar maagschap in het land Israëls had

vergeten, totdat God ze haar door de leiding van Zijn voorzienigheid weer in het geheugen bracht. Zij had er tenminste Ruth niet van gesproken, hoewel dit anders wel een aanmoediging had kunnen zijn voorde jeugdige bekeerlinge. Zeer ongelijk aan Naomi zijn velen die, hoewel zelf vervallen, altijd snoeven op hun aanzienlijke verwanten. Maar let op de aaneenschakeling van gedachten, en daarin een aaneenschakeling van leidingen van de voorzienigheid Gods, om tot stand te brengen wat voor Ruth bestemd was. Ruth noemt Boaz als iemand die vriendelijk voor haar is geweest, Naomi denkt er over na wie dat zijn kan, en nu komt het haar in de gedachten: *"die man is ons nabestaande*. Nu ik zijn naam hoor, herinner ik mij hem zeer goed." Dit denkbeeld brengt een ander voort, hij is *een van onze lossers*, onze *goël*, die het recht heeft ons erfdeel, dat verpand was, te lossen, en daarom kunnen wij van hem meerdere goedheid verwachten. Dat is de man in geheel Bethlehem, van wie te hopen en te verwachten is dat hij ons helpen zal." Zo brengt God ons, soms zeer plotseling, dingen in de gedachten, die blijken zeer verwonderlijk tot ons welzijn te strekken.

c. Zij beveelt Ruth haar werk op het veld van Boaz voort te zetten, vers 22.. *Laat hen u niet tegenvallen* dat is ontmoeten-*in een ander veld*, want dat zou opgevat kunnen worden als een versmaden van zijn goedheid." Onze gezegende Heiland is onze Goël, Hij is het, die het recht heeft ons te lossen, indien wij verwachten weldadigheid van Hem te ontvangen, zo laat ons dicht en gestadig bij Hem blijven, bij Hem, bij Zijn velden en Zijn gezin, laat ons niet heengaan naar de wereld en haar velden voor hetgeen dat alleen bij Hem te vinden en van Hem te verwachten is.

Heeft de Heere ons welgedaan? Laat ons dan niet in een ander veld gezien worden, en geen geluk of voldoening in het schepsel zoeken. Kooplieden nemen het euvel op als zij, die schulden bij hen hebben naar andere winkels gaan. Als wij de gunst van God gering achten, dan verliezen wij haar. Sommigen denken dat Naomi aan haar dochter een stilzwijgende bestraffing gaf, in vers 21. had zij gesproken van zich te houden bij de *jongens*. "Neen", zegt Naomi, vers 22,. *"het is goed dat gij met zijn maagden uitgaat*, zij zijn beter gezelschap voor u dan de jongens". Maar die dit denkbeeld opperen zijn al te visachtig.

Ruth sprak van de jongens, omdat zij de voornaamste arbeiders waren, en zij waren het aan wie Boaz nopens haar bevelen had gegeven. Nu neemt Naomi aan, dat Ruth zich bij de jongens zou houden voor het werk, maar dat toch de maagden haar gezelschap zouden uitmaken.

Ruth heeft de bevelen harer moeder gehoorzaam opgevolgd. Zij bleef tot aan het einde aren oplezen, niet slechts tot aan het einde van de gersteoogst maar ook van de tarweoogst, die er op volgde, teneinde in de herfst-of in de oogst-spijs te vergaderen voor de winter, Spreuken 6:6-8. Zij hield zich ook bij de maagden van Boaz, met wie zij later een kennismaking aanhield, die haar van dienst kon zijn, vers 22.. Maar ter bestemder tijd des avonds kwam zij altijd weer tot haar schoonmoeder, zoals het een deugdzame vrouw betaamde, die des daags arbeidde, maar de avond niet in loszinnige vrolijkheid doorbracht. En toen de oogst geëindigd was, is zij niet gaan ronddwalen, maar bleef zij haar oude moeder gezelschap houden. Dina is uitgegaan om de dochteren van het land te bezien, en wij weten in welk een schande haar ijdelheid geëindigd is, Ruth bleef tehuis, en hielp haar moeder onderhouden, zij ging op geen andere boodschap uit, dan om provisie voor haar te halen, en wij zullen later zien, in welk een verhoging haar nederigheid en vlijt geëindigd is. Hebt gij een man gezien, die vaardig in zijn werk is. Er wacht hem ere.

HOOFDSTUK 3

1 En Naomi, haar schoonmoeder, zeide tot haar: Mijn dochter! zoude ik u geen rust zoeken, dat het u welga?
2 Nu dan, is niet Boaz, met wiens maagden gij geweest zijt, van onze bloedvriendschap? Zie, hij zal dezen nacht gerst op den dorsvloer wannen.
3 Zo baad u, en zalf u, en doe uw klederen aan, en ga af naar den dorsvloer; maar maak u den man niet bekend, totdat hij geeindigd zal hebben te eten en te drinken.
4 En het zal geschieden, als hij nederligt, dat gij de plaats zult merken, waar hij zal nedergelegen zijn; ga dan in, en sla zijn voetdeksel op, en leg u; zo zal hij u te kennen geven, wat gij doen zult.
5 En zij zeide tot haar: Al wat gij tot mij zegt, zal ik doen.
6 Alzo ging zij af naar den dorsvloer, en deed naar alles, wat haar schoonmoeder haar geboden had.
7 Als nu Boaz gegeten en gedronken had, en zijn hart vrolijk was, zo kwam hij om neder te liggen aan het uiterste van een koren hoop. Daarna kwam zij stilletjes in, en sloeg zijn voetdeksel op, en leide zich.
8 En het geschiedde te middernacht, dat die man verschrikte, en om zich greep; en ziet, een vrouw lag aan zijn voetdeksel.
9 En hij zeide: Wie zijt gij? En zij zeide: Ik ben Ruth, uw dienstmaagd, breid dan uw vleugel uit over uw dienstmaagd, want gij zijt de losser.
10 En hij zeide: Gezegend zijt gij den HEERE, mijn dochter! Gij hebt deze uw laatste weldadigheid beter gemaakt dan de eerste, dewijl gij geen jonge gezellen zijt nagegaan, hetzij arm of rijk.
11 En nu, mijn dochter, vrees niet; al wat gij gezegd hebt, zal ik u doen; want de ganse stad mijns volks weet, dat gij een deugdelijke vrouw zijt.
12 Nu dan, wel is waar, dat ik een losser ben; maar er is nog een losser, nader dan ik.
13 Blijf dezen nacht over; voorts in den morgen zal het geschieden, indien hij u lost, goed, laat hem lossen; maar indien het hem niet lust u te lossen, zo zal ik u lossen, zo waarachtig als de HEERE leeft; leg u neder tot den morgen toe.
14 Alzo lag zij neder aan zijn voetdeksel tot den morgen toe; en zij stond op, eer dat de een den ander kennen kon; want hij zeide: Het worde niet bekend, dat een vrouw op den dorsvloer gekomen is.
15 Voorts zeide hij: Lang den sluier, die op u is, en houd dien; en zij hield hem; en hij mat zes maten gerst, en leide ze op haar; daarna ging hij in de stad.
16 Zij nu kwam tot haar schoonmoeder, dewelke zeide: Wie zijt gij, mijn dochter? En zij verhaalde haar alles, wat die man haar gedaan had.
17 Ook zeide zij: Deze zes maten gerst heeft hij mij gegeven; want hij zeide tot mij: Kom niet ledig tot uw schoonmoeder.
18 Toen zeide zij: Zit stil, mijn dochter, totdat gij weet, hoe de zaak zal vallen; want die man zal niet rusten, tenzij dat hij heden deze zaak voleind hebbe.

Wij vonden het zeer gemakkelijk in het vorige hoofdstuk om de waardigheid van Ruths gedrag te prijzen, en te tonen welk nut wij kunnen trekken uit het bericht dat ons er van is gegeven, in dit hoofdstuk zullen wij haar echter moeten verdedigen tegen de betichting van onbetamelijkheid. Maar de goede zeden van die tijd maakte dat hetgeen hier geschiedde, niet verkeerd of slecht was, terwijl de slechte zeden van onze tijd oorzaak zijn dat zulke handelingen thans niet gerechtvaardigd zouden kunnen worden. Hier is:

I. Een aanwijzing, die Naomi gaf aan haar schoondochter om op Boaz aanspraak te maken haar echtgenoot te worden, vers 1-5., .

II. Ruths stipt opvolgen van die aanwijzingen, vers 6, 7.

III. Boaz vriendelijke en eerbare behandeling van haar, vers 8-15. Haar terugkeer tot haar schoonmoeder, vers 16-18.

Ruth 3:1-5

I. Naomi's zorg voor het welzijn harer dochter is ongetwijfeld zeer prijzenswaardig en is geschreven ter navolging. Zij dacht zelf aan geen huwelijk, Hoofdstuk 1:12.. Maar hoewel zij. die oud was, tot een altijddurend weduwschap was besloten, was het toch verre van haar, om er haar schoondochter toe te verbinden, die nog jong was. De ouderdom moet zich van de jeugd niet tot maatstaf steller. Integendeel, zij zint op middelen om haar goed gehuwd te krijgen. Haar wijsheid beraamde een plan voor haar dochter, waaraan de dochter in haar zedigheid niet voor zichzelve gedacht zou hebben, vers 1. Dit deed zij:

1. In gerechtigheid jegens de doden, om zaad te verwekken aan hen, die gestorven zijn en aldus het geslacht voor uitsterven te bewaren.

2. In vriendelijkheid en dankbaarheid jegens haar schoondochter, die zich zo gehoorzaam en eerbiedig jegens haar had gedragen. *"Mijne dochter"* (zei zij, daar zij haar in ieder opzicht als de hare beschouwde) "zou *ik u geen rust zoeken?"* dat is: een vestiging in de huwelijksstaat, zal ik geen goed echtgenoot voor u zien te krijgen, *dat het u welga?* Dat is: "opdat gij aangenaam en in overvloed kunt leven, en niet al uw dagen zult doorbrengen in de geringe en treurige omstandigheden, waarin wij ons nu bevinden". De gehuwde staat is, of behoort te wezen, een staat van rust voor jonge lieden. Omzwervende genegenheden worden dan tot een voorwerp bepaald, en het hart komt tot rust, het is tot rust in het huis van een echtgenoot, en in zijn hart, Hoofdstuk 1:9. Diegenen zijn wel zeer onbezonnen en wispelturig, die door het huwelijk tot geen bestendigheid komen. Wat begeerd en bedoeld moet wezen door hen, die zich in het huwelijk begeven, is: *dat het hun wel zal gaan*, en daartoe is nodig, dat zij een goede keuze doen, want anders zal het instede van een rust voor hen te wezen, de grootste onrust zijn. Ouders moeten, als zij over hun kinderen beschikken dit op het oog hebben: *dat het hun wel zal gaan.* En laat het steeds in gedachten worden gehouden: Datgene is het beste voor ons, wat het beste is voor onze ziel. Het is de plicht van de ouders deze rust voor hun kinderen te zoeken en te die einde alles te doen wat hun betaamt te doen. En hoe meer gehoorzaam en eerbiedig de kinderen zich jegens hen betonen, hoe meer de ouders zich alle moeite moeten geven om hen aldus gevestigd te zien, al is het ook dat het hun hard valt om van zulke kinderen te scheiden.

II. Het middel, dat zij te baat nam om haar dochter tot dat huwelijk te doen komen, was zeer buitengewoon en ziet er verdacht uit. Indien er iets onbetamelijke in was, dan lag de schuld daarvan bij Naomi, die er haar dochter toe aanzette, en die de wetten en zeden van Israël beter kende of behoorde te kennen dan Ruth.

1. Het was waar, dat Boaz, naverwant zijnde aan de overledenen, en (voorzoveel Naomi niets wist van het tegendeel) de naastverwante van allen, die nog in leven waren, door de wet Gods verplicht was de weduwe te huwen van Machlon, die de oudste zoon was van Elimelech, en gestorven was zonder kinderen na te laten, vers 2. Is niet Boaz van onze bloedvriendschap, en daarom in gemoede verplicht voor onze zaken te zorgen? Waarom zouden wij hem niet herinneren aan zijn plicht?" Het kan ons aanmoedigen om ons door het geloof aan Christus' voeten neer te leggen dat Hij onze nabestaande is, daar Hij onze natuur heeft aangenomen is Hij *been van ons been, en vlees van ons vlees.*

2. Het was een geschikte tijd om hem er aan te herinneren, nu hij door Ruths voortdurende aanwezigheid bij zijn maaiers gedurende de hele oogst, die nu voleindigd was, zo bekend met haar was geworden, en nu hij ook door zijn vriendelijkheid jegens Ruth in mindere aangelegenheden Naomi aangemoedigd had te hopen, dat hij ook in deze grotere zaak niet onvriendelijk, en nog veel minder onrechtvaardig zou wezen. En zij dacht dat het een goede gelegenheid was om zich tot hem te wenden, nu hij een feest gaf voor het wannen op zijn dorsvloer, vers 2, om daar en te dier stonde de oogstvreugde te besluiten, en als een goede en vriendelijke meester zijn werklieden te onthalen. Hij *zal deze nacht gerst wannen,* dat is: hij viert vannacht dit feest, zoals Nabal en Absalom een feest hadden bij het scheren van de schapen, zo had Boaz een feest bij het wannen.

3. Naomi dacht dat Ruth de geschiktste persoon was om dit zelf te doen, en misschien was dit het gebruik in dat land, dat de vrouw in zo'n geval de eis zou doen, zoveel wordt tenminste te kennen gegeven door de wet in Deuteronomium 25:7-9. Naomi beveelt haar dochter dus zich zindelijk en net te kleden, niet zich op te schikken, vers 3. *Baad u en zalf u*, niet blanket u zoals Isebel, *doe uw klederen aan*, geen hoerenversiersel, en *ga af naar de dorsvloer*", waar zij waarschijnlijk genodigd was om aan de avondmaaltijd deel te nemen, maar zij moet zich niet bekend maken, dat is: haar boodschap niet bekend maken (zij zelf meest wel zeer bekend zijn onder de maaiers van Boaz) totdat het gezelschap uit elkaar was gegaan, en Boaz zich had teruggetrokken. En bij die gelegenheid kon zij gemakkelijker afzonderlijk toegang tot hem verkrijgen dan in zijn eigen huis. En zover was nu alles wel en goed. Maar:

4. In haar komen om zich aan zijn voeten neer te leggen, als hij sliep in zijn bed, was zo'n schijn van kwaad, was zo'n naderen tot het kwaad, en zou er zo'n aanleiding toe hebben kunnen wezen, dat wij niet goed weten hoe het te rechtvaardigen is, inzonderheid is de uitnemende Dr. Poole van die mening. Wij moeten geen kwaad doen opdat er goed uit zal voortkomen. Het is gevaarlijk om de vonk en het tonder tot elkaar te brengen, want hoe groten hoop houts zal een klein vuur niet aansteken! Allen komen overeen dat het niet als precedent gesteld mag worden. Noch onze wetten, noch onze tijd zijn gelijk aan die van toen. Toch wil ik gaarne die zaak in een gunstig licht beschouwen.

Indien Boaz, zoals zij dachten, de naaste bloedverwant was, dan was zij voor God zijn vrouw (zoals wij zeggen) en dan waren er slechts weinige ceremoniën nodig om de bruiloft te voltooien, en Naomi heeft niet bedoeld, dat zij anders dan als zijn vrouw tot hem zou naderen. Zij wist dat Boaz niet alleen een oud man was (daarop alleen zou zij niet gewaagd hebben om haar schoondochter zo dicht tot hem te laten naderen) maar ook een ernstig, sober man, een deugdzaam en Godsdienstig man, een, die God vreesde. Zij wist dat Ruth een zedige jonge vrouw was, "kuis en het huis bewarende," Titus 2:5.

Wèl waren de Israëlieten eens door de dochteren Moabs verleid en verdorven, Numeri 25:1, maar deze Moabietische was niet als een van deze dochteren. Naomi zelf bedoelde niets dan wat eerlijk en eerbaar was, en haar liefde (die alle dingen gelooft, en alle dingen hoopt) verbande alle boze achterdocht, dat hetzij Boaz of Ruth iets anders zouden willen, dan wat eerlijk en eerbaar was. Indien hetgeen Naomi aanried toen even onbetamelijk en onzedig was (overeenkomstig het gebruik des lands) als het ons thans toeschijnt, dan kunnen wij niet denken dat-indien Naomi zo weinig deugd had, (en wij hebben geen reden haar deugd te verdenken) zij. zo weinig wijsheid had om haar

dochter hiertoe te bewegen, daar dit alleen het huwelijk in de weg zou gestaan hebben, en de genegenheid van zo ernstig en goed een man als Boaz was van haar vervreemd zou hebben.

Naomi verwees haar schoondochter naar Boaz voor verdere instructies. Als zij hem aldus haar eis gesteld heeft, zal Boaz, die meer bekend en vertrouwd was met de wetten, *haar zeggen wat zij doen moet*. Zo moeten wij ons nederleggen aan de voeten van onze Verlosser, om van Hem ons lot te vernemen: Heere! wat wilt Gij dat ik doen zal, Handelingen 9:6. Wij kunnen er zeker van zijn dat Ruth, indien zij enig kwaad gevreesd had van hetgeen haar moeder haar aanried een vrouw was van te veel deugd en te veel gezond verstand om te beloven wat zij beloofd heeft vers 5. Al wat gij tot mij zegt, zal ik doen. Aldus moeten de jongen zich onderwerpen aan de ouderen, en aan hun ernstigen en wijzen raad, als zij er niets van belang tegen inbrengen kunnen.

Ruth 3:6-13

I. Hier is Boaz' goed bestuur van zijn gewone zaken, waarschijnlijk overeenkomstig het gebruik.

1. Toen zijn dienstknechten wanden, was hij bij hen, en had zijn oog op hen, om te voorkomen, niet dat zij van zijn koren zouden stelen (hij had geen reden om hiervoor te vrezen) maar dat zij door onachtzaamheid bij het wannen er iets van teloor zouden laten gaan.

Meesters kunnen grote verliezen lijden door dienstknechten, die achteloos zijn, al zijn zij ook eerlijk, hetgeen een reden is, waarom de mensen naarstig moeten zijn om goed op de hoogte hunner zaken te wezen, en er wèl acht op te geven.

2. Toen hij meer dan gewoon werk te doen had, heeft hij zijn dienstknechten op een buitengewoon maal onthaald, en tot hun aanmoediging heeft hij met hen *gegeten en gedronken*. Het betaamt hun, die rijk en voornaam zijn, om vrijgevig te zijn voor, en ook gemeenzaam te zijn met hen, die zij in hun werk gebruiken.

3. Toen Boaz de avondmaaltijd met zijn werklieden had gebruikt en een wijle vrolijk en genoegelijk met hen had doorgebracht, ging hij ter bestemder tijd naar bed, zo vroeg dat hij te middernacht reeds zijn eersten slaap heeft gehad, vers 8, en dus geschikt kon zijn voor zijn werk op de volgenden dag. Ieder, die een goed heer des huizes is, zal vroege uren liefhebben, zich gaarne vroeg ter ruste begeven en zichzelf noch zijn gezin aan ontijdige vrolijkheid overgeven, die tot laat in de nacht aanhoudt. De Chaldeeuwse paraphrast heeft deze lezing van vers 7 :Boaz at en dronk, en zijn hart was goed, (dat is ook de betekenis van het Hebreeuwse woord) en hij loofde de naam des Heeren, die zijn gebeden had verhoord, en de hongersnood in het land Israëls had doen ophouden. Zodat hij zich sober ter ruste begaf, zijn hart was in een goede stemming, niet bezwaard door overmatig eten of door dronkenschap. En hij ging ook niet zonder gebed naar zijn legerstede. Nu hij gegeten had en verzadigd was, loofde hij de naam des Heeren, en nu hij ging rusten, beval hij zich in de hoede van de Goddelijke voorzienigheid. Het was goed dat hij dit deed, want er wachtte hem een buitengewone verzoeking, hoewel hij het niet wist.

4. Zijn bed was gespreid *aan het uiterste van een korenhoop*, niet omdat hij daar zijn hart op had gezet, noch alleen maar om hem tegen dieven te behoeden, maar het was te laat om naar zijn huis in de stad te gaan, en hier zou hij bij zijn werk wezen, en er de volgende morgen gereed voor zijn. Hij wilde ook tonen dat hij niet al te kieskeurig was voor zijn nachtverblijf, geen grootse staat wilde voeren, en niet op zijn gemak gesteld was, maar, evenals zijn vader Jakob, een eenvoudig man was die, als het nodig was, zijn bed kon hebben in een scheur, en zeer tevreden op stro kon slapen.

II. Ruths kloekmoedigheid in het ten uitvoer brengen van deze zaak. Zij volgde de orders van haar moeder, ging zich neerleggen, niet naast hem, maar dwars aan zijn voeten, in haar klederen, en bleef wakker, wachtende op de gelegenheid om te doen waarvoor zij gekomen was.

Toen hij in de nacht ontwaakte en bemerkte dat er iemand aan zijn voeten lag, en vroeg wie dit was, zei zij hem haar naam, en daarna haar boodschap, vers 9, namelijk dat zij gekomen was om zich onder zijn bescherming te stellen, daar hij de persoon was, door de wet Gods aangewezen om haar beschermer te zijn. "Gij zijt het, die het recht hebt om een geslacht en een erfbezitting te lossen, te

behoeden van om te komen en verloren te gaan, *breid dan uw vleugel over mij uit*, het behage u mij en mijne zaak te huwen." Zo moeten wij door het geloof ons wenden tot Jezus Christus als onze nabestaande, die machtig is ons te verlossen, komen onder Zijn vleugelen, waartoe wij uitgenodigd zijn, Mattheus 23:37, en Hem bidden Zijn vleugel over ons uit te breiden. "Heere Jezus, neem mij op in Uw verbond, en onder Uwe hoede, ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg."

III. De goede ontvangst, die aan Ruth van Boaz te beurt viel. Wat zij gedaan had, had geen slechte uitwerking, zodat Naomi zich niet vergist had in haar goede mening over haar bloedverwanten. Hij wist dat haar eis rechtvaardig en eerbaar was, en dienovereenkomstig behandelde hij haar, maar heeft met zijn zuster niet als met een hoer gedaan. Genesis 34:31.. Want:

1. Hij heeft niet gepoogd haar kuisheid te schenden, hoewel hij er alle gelegenheid toe had. De Chaldeeuwse paraphrast weidt er in dier voege over uit: Hij onderdrukte zijn zucht tot wellust, en naderde haar niet, maar deed als Jozef de Rechtvaardige, die zijn Egyptische meesteres niet wilde naderen, en zoals Palthiël de Vrome aan wie Saul zijn dochter Michal, Davids huisvrouw, 1 Samuel 25:44, S. had gegeven, die een zwaard legde tussen hem en haar ten einde haar niet aan te roeren. Boaz wist, dat het geen zondige lust was, die haar herwaarts heeft gebracht, en daarom heeft hij kloekmoedig zowel zijn eigen als haar eer bewaard.

2. Hij heeft geen boze uitlegging gegeven aan hetgeen zij gedaan heeft, heeft haar niet gesmaad als een schaamteloze vrouw, die ongeschikt was om de huisvrouw te zijn van een eerbaar man. Daar zij zich goed gedragen had in het veld, geheel haar houding en gedrag van zedigheid en ingetogenheid getuigden, wilde hij niet vanwege hetgeen zij nu gedaan had haar karakter verdenken, of daar de schijn van hebben. Wellicht heeft hij er zichzelf om gelaakt, dat hij aan deze in treurige omstandigheden verkerende weduwen zijn dienst als nabestaande niet had aangeboden, en was hij bereid te zeggen wat Juda van zijn schoondochter gezegd heeft: Zij *is rechtvaardiger dan ik.* Maar integendeel:

A. Hij prijst haar, sprak vriendelijk tot haar, noemde haar zijn *dochter*, en sprak met ere van haar als van een vrouw van uitnemende deugd. Zij heeft in deze zaak nog meer vriendelijkheid betoond aan haar schoonmoeder en aan de familie, waaraan zij zich door het huwelijk had verbonden, dan in alles wat zij vroeger gedaan heeft. Het was zeer goed in haar om haar vaderland te verlaten en met haar schoonmoeder naar het land Israëls te gaan om er bij haar te blijven en te helpen haar te onderhouden, daarvoor had hij haar reeds gezegend, Hoofdstuk 2:12, . maar nu zegt hij: *Gij hebt deze uw laatste weldadigheid beter gemaakt dan de eerste*, vers 10,. daar zij niet met haar eigen zin en wil is te rade gegaan voor een tweede huwelijk, maar met het geslacht van haar overleden echtgenoot. Zij had geen liefdesbetuigingen van jonge lieden aangenomen veel minder nog die gezocht hetzij van rijk of arm, maar was bereid te huwen volgens het voorschrift van de wet, al was het dan ook een oud man, omdat het voor de eer en het belang was van de familie, waarin zij gehuwd was en waaraan zij zo van harte was toegewijd. Als jonge lieden over zichzelf beschikken, dan moeten zij daarbij minder hun eigen neiging, de lust hunner ogen volgen, dan wel zoeken God en hun ouders te behagen.

B. Hij beloofde haar te zullen huwen, vers 11.. *"Vrees niet*, dat ik u zal veronachtzamen of u te schande zal maken, neen, *al wat gij gezegd hebt zal ik u doen*, want het is hetgeen door de wet vereist wordt van de nabestaande, en ik heb geen reden om het te weigeren, *want de ganse stad*

mijns volks weet dat gij een deugdelijke vrouw zijt", vers 11.. Voorbeeldige deugd moet haar lof hebben, Filipp. 4:8, en zij zal beide mannen en vrouwen aanbevelen in de achting van de wijsten en de besten. Ruth was een arme vrouw, en armoede doet dikwijls de luister van de deugd tanen, maar van Ruths deugden zelfs in kommervolle omstandigheden werd door ieder kennis genomen, zij konden niet verborgen blijven, ja haar deugden namen de smaad weg van haar armoede, als arme lieden slechts Godvruchtige lieden zijn, dan zullen zij eer ontvangen van God en van de mensen. Ruth was merkwaardig om haar nederigheid, die de weg heeft geëffend voor deze eer, hoe minder zij zelf van haar deugden sprak, hoe meer zij door haar naburen werden opgemerkt. Bij de keuze van echtgenoten, behoort inzonderheid acht geslagen te worden op deugd, bekende en bewezen deugd, laat de Godsdienst de keuze bepalen, en dan zal die keus voorzeker gekroond worden en lieflijk gemaakt. Wijsheid is beter dan goud, en als er gezegd wordt, dat zij goed is met een erfdeel, dan betekent dit, dat zonder haar een erfdeel weinig waarde heeft.

C. Hij deed zijn belofte voorwaardelijk, en dat kon hij niet anders, want er scheen een bloedverwant te zijn, die nader was dan hij, aan wie het recht van de lossing behoorde, vers 12.. Dit wist hij, maar wij kunnen redelijkerwijs onderstellen, dat Naomi (die lang buitenslands is geweest, en misschien niet nauwkeurig op de hoogte was van al de graden van bloedverwantschap van haar overleden echtgenoot) dit niet geweten heeft, want anders zou zij haar dochter nooit tot Boaz hebben gezonden, om hem haar eis te stellen. Toch zegt hij haar niet, dat zij zelf naar die anderen bloedverwant moest gaan, want dat zou zeer hard en zwaar voor haar geweest zou zijn. Maar hij belooft:

a. Dat hijzelf het voorstel aan die anderen nabestaande zal gaan doen teneinde te weten wat deze zou willen. Het Hebreeuwse woord voor weduwe betekent een die stom is. Boaz zal daarom zijn mond openen voor de stomme Spreuken 31:8, en zal voor deze weduwe zeggen wat zij zelf niet weet te zeggen.

b. Dat, zo de andere bloedverwant weigerde de plicht des naastbestaanden te vervullen, hij het zou doen, de weduwe zou huwen, het land zou lossen, en de familie weer zou oprichten. Deze belofte bevestigt hij met een plechtigen eed, want het was een voorwaardelijk huwelijksverdrag, vers 13,. zo waarachtig als de Heere leeft. De zaak aldus opschortende, zegt hij haar te wachten tot aan de morgen. In zijn overdenkingen geeft bisschop Hall deze korten inhoud van die zaak. Boaz heeft, inplaats van haar aan te raken als een wellusteling haar gezegend als een vader, haar bemoedigd ais een vriend, haar beloften gedaan als een bloedverwant, haar beloond als een beschermer en haar weggezonden, beladen met hoop en met gaven, niet minder kuis en meer gelukkig dan toen zij kwam. O bewonderenswaardige ingetogenheid, waardig de voorvader van Hem, op wiens lippen en in wiens hart geen bedrog werd gevonden."

Ruth 3:14-18

Hier wordt ons verhaald:

I. Hoe Ruth door Boaz werd weggezonden. Het zou niet veilig voor haar geweest zijn om in het holle van de nacht naar huis te gaan, daarom lag zij neer aan zijn voeten, niet naast hem, tot aan de morgen, maar zodra de dag begon aan te breken. zodat zij licht had op de weg naar huis, ging zij heen, eer dat de een de ander kennen kon, opdat, zo zij al gezien werd, zij toch niet herkend zou worden, en men dus niet zou weten dat zij op een ontijdig uur buitenshuis was. Zij was niet bevreesd om bekend te zijn als ene, die aren oplas in het veld, en zij schaamde zich niet dit blijk van armoede, maar zij zou niet gaarne bekend willen zijn als iemand, die des nachts op straat is, want haar deugd was haar grootste eer, en hetgeen haar het dierbaarst was.

Boaz zond haar heen:

1. Met de raad om te zwijgen, vers 14.. Het worde niet bekend dat een vrouw op de dorsvloer gekomen is, en de gehelen nacht zo dicht bij Boaz gelegen heeft. Niet alsof zij er zich veel om behoefden te bekommeren wat de mensen van hen zeiden, terwijl zijzelf zich bewust waren rein te zijn, maar omdat weinigen zó dicht bij het vuur konden naderen, als zij er toe genaderd waren, zonder zich te branden. Ware het bekend geweest, het zou in sommigen achterdocht hebben kunnen opwekken, en anderen zouden er aanmerkingen op gemaakt hebben. Vrome mensen zouden er door ontroerd of bedroefd zijn geweest, en slechte mensen zouden gejuicht hebben en daarom: het worde niet bekend. Wij moeten altijd zorgen niet alleen om een goed geweten te hebben, maar ook onze goeden naam te bewaren.

Wij moeten of niet doen wat, hoewel het onschuldig is, toch aanleiding kan geven om verkeerd uitgelegd te worden, of zo wij het doen, het niet bekend laten worden. Wij moeten niet alleen zonde, maar ook ergernis vermijden. Er was hier ook een bijzondere reden voor geheimhouding: indien deze zaak ruchtbaar werd, dan zou dit aan de vrijheid van keus van de anderen nabestaande kunnen schaden, hij zou het als een reden kunnen opgeven, om Ruth te weigeren, dat Boaz en zij tezamen waren geweest.

2. Hij zond haar weg met een goed geschenk in koren, dat aan haar arme moeder tehuis zeer welkom zijn zal, en haar tot bewijs zal wezen, dat hij haar niet in misnoegen had weggezonden, hetgeen Naomi had kunnen denken, indien hij haar ledig had weggezonden. Hij gaf het haar in haar sluier, of voorschoot, of schorteldoek, gaf het haar bij maten, als een wijs korenheer hield hij rekening van alles wat hij uitgaf.

Het waren zes maten, dat is: zes gomers naar verondersteld wordt, waarvan er tien in een efa gingen. Welke maat het nu ook moge geweest zijn, waarschijnlijk gaf hij haar zoveel als zij kon dragen, vers 15. En de Chaldeër zegt: De Heere gaf haar kracht om het te dragen, en voegt er bij, dat haar thans door de geest van de profetie werd meegedeeld, dat uit haar zes van de rechtvaardigste mannen van hun tijd zouden voortkomen, namelijk: David, Daniel, diens drie metgezellen en de Koning Messias.

II. Hoe zij door haar schoonmoeder werd verwelkomd. Zij vroeg haar: *"Wie zijt gij, mijn dochter?* Zijt gij een bruid, of zijt gij het niet? Moet ik u gelukwensen?" Zo zei Ruth haar dan hoe de zaak stond, vers 16, 17. Waarop haar moeder:

1. Haar aanraadde om tevreden te zijn met hetgeen geschied was: *Zit stil, mijne dochter, totdat gij weet hoe de zaak zal vallen. Hoe het besloten is in de hemel*, leest hier de Chaldeër want daar worden de huwelijken gesloten. Zij had gedaan alles wat haar paste te doen, en nu moest zij geduldig de uitslag verbeiden, en er niet in verlegenheid om zijn. Laat ons hieruit leren onze zorgen op God te werpen, Zijn leidingen te volgen en er acht op te geven, in kalmte van gemoed de gebeurtenis af te wachten, met het vaste besluit er in te berusten, hoe zij ook zijn moge, soms blijkt datgene het best voor ons gedaan te zijn, wat het minst ons eigen doen is. "Daarom, zit stil, en zie hoe de zaak zal vallen, en zeg: Hoe zij ook zal vallen, ik ben er mee tevreden, en ben er toe bereid."

2. Zij verzekerde haar dat Boaz, deze zaak op zich genomen hebbende, er zich een getrouw en zorgzaam vriend in zou betonen. Hij zal niet rusten, tenzij dat hij heden deze zaak voleindigd hebbe. Hoewel het een drukke tijd voor hem was in het veld en op de dorsvloer, zal hij toch, op zich genomen hebbende haar te dienen haar zaak niet veronachtzamen. Naomi gelooft lat Ruth zijn hart gewonnen heeft, en daarom zal hij niet rusten vóór hij weet of zij al of niet de zijne wezen kan. Dit voert zij aan als een reden, waarom Ruth stil moet zitten en er niet in kommer om moet zijn, Boaz heeft de zaak op zich genomen, en hij zal haar gewis goed ten einde brengen. Nog veel meer reden hebben goede Christenen, in geen ding bezorgd te zijn, maar hun zorg op God te werpen, omdat Hij beroofd heeft voor hen te zorgen, en als Hij het doet, is het immers niet nodig dat wij het ook doen. "Zit stil, en zie hoe de zaak zal vallen, want de Heere zal het voor u voleindigen, en zal het u ten goede doen medewerken, Psalm 37:4, 5, 138:8., Stilzitten zal uw sterkte zijn, Jesaja 30. 7.

HOOFDSTUK 4

1 En Boaz ging op in de poort, en zette zich aldaar en ziet, de losser, van welken Boaz gesproken had, ging voorbij; zo zeide hij: Wijk herwaarts, zet u hier, gij, zulk een! En hij week derwaarts, en zette zich.
2 En hij nam tien mannen van de oudsten der stad, en zeide: Zet u hier; en zij zetten zich.
3 Toen zeide hij tot dien losser: Het stuk lands, dat van onzen broeder Elimelech was, heeft Naomi, die uit der Moabieten land wedergekomen is, verkocht;
4 En ik heb gezegd: Ik zal het voor uw oor openbaren, zeggende: Aanvaard het in tegenwoordigheid der inwoners, en in tegenwoordigheid der oudsten mijns volks; zo gij het zult lossen, los het; en zo men het ook niet zou lossen, verklaar het mij, dat ik het wete; want er is niemand, behalve gij, die het losse, en ik na u. Toen zeide hij: Ik zal het lossen.
5 Maar Boaz zeide: Ten dage, als gij het land aanvaardt van de hand van Naomi, zo zult gij het ook aanvaarden van Ruth, de Moabietische, de huisvrouw des verstorvenen, om den naam des verstorvenen te verwekken over zijn erfdeel.
6 Toen zeide die losser: Ik zal het voor mij niet kunnen lossen, opdat ik mijn erfdeel niet misschien verderve; los gij mijn lossing voor u; want ik zal niet kunnen lossen.
7 Nu was dit van ouds een gewoonheid in Israel, bij de lossing en bij de verwisseling, om de ganse zaak te bevestigen, zo trok de man zijn schoen uit en gaf die aan zijn naaste; en dit was tot een getuigenis in Israel.
8 Zo zeide de losser tot Boaz: Aanvaard gij het voor u; en hij trok zijn schoen uit.
9 Toen zeide Boaz tot de oudsten en al het volk: Gijlieden zijt heden getuigen, dat ik aanvaard heb alles, wat van Elimelech geweest is, en alles, wat van Chiljon en Machlon geweest is, van de hand van Naomi.
10 Daartoe aanvaard ik mij ook Ruth, de Moabietische, de huisvrouw van Machlon, tot een vrouw, om den naam des verstorvenen over zijn erfdeel te verwekken, opdat de naam des verstorvenen niet worde uitgeroeid van zijn broederen, en van de poort zijner plaats; gijlieden zijt heden getuigen.
11 En al het volk, dat in de poort was, mitsgaders de oudsten zeiden: Wij zijn getuigen; de HEERE make deze vrouw, die in uw huis komt, als Rachel en als Lea, die beiden het huis van Israel gebouwd hebben; en handel kloekelijk in Efratha, en maak uw naam vermaard in Bethlehem!
12 En uw huis zij, als het huis van Perez (die Thamar aan Juda baarde), van het zaad, dat de HEERE u geven zal uit deze jonge vrouw.
13 Alzo nam Boaz Ruth, en zij werd hem ter vrouwe, en hij ging tot haar in; en de HEERE gaf haar, dat zij zwanger werd en een zoon baarde.
14 Toen zeiden de vrouwen tot Naomi: Geloofd zij de HEERE, Die niet heeft nagelaten u heden een losser te geven; en zijn naam worde vermaard in Israel!
15 Die zal u zijn tot een verkwikker der ziel, en om uw ouderdom te onderhouden; want uw schoondochter, die u liefheeft, heeft hem gebaard, dewelke u beter is dan zeven zonen.
16 En Naomi nam dat kind, en zette het op haar schoot, en werd zijn voedster.
17 En de naburinnen gaven hem een naam, zeggende: Aan Naomi is een zoon geboren; en zij noemden zijn naam Obed; deze is de vader van Isai, Davids vader.
18 Dit nu zijn de geboorten van Perez: Perez gewon Hezron;
19 En Hezron gewon Ram; en Ram gewon Amminadab;
20 En Amminadab gewon Nahesson; en Nahesson gewon Salma;
21 En Salmon gewon Boaz, en Boaz gewon Obed;
22 En Obed gewon Isai; en Isai gewon David.

In dit hoofdstuk hebben wij het huwelijk van Boaz met Ruth, in de omstandigheden waarvan iets buitengewoons was, dat in de geschiedenis bewaard is gebleven ter opheldering, niet slechts van de wet betreffende het huwen van de weduwe eens broeders, Deuter. 25:5, want bepaalde voorvallen kunnen helpen om wetten te verduidelijken-maar ook van het Evangelie, want van hen, die dit huwelijk aangingen, is David afgestamd, en de Zone Davids, wiens ondertrouw met de gemeente uit de heidenen hierdoor afgeschaduwd is. Hier wordt ons gezegd:

I. Hoe Boaz van zijn mededinger ontdaan werd, vers 1-8, .

II. Hoe zijn huwelijk met Ruth in het openbaar gesloten werd, en vergezeld ging van de goede wensen van zijn naburen, vers 9-12.

III. Dat uit dit huwelijk een zoon is voortgekomen, Obed, de grootvader van David, vers 13-17. En zo besluit het boek met de stamboom van David, vers 18-22. Misschien was het ten zijnen gevalle, dat de gezegende Geest dit verhaal in de Heilige Schrift heeft doen opnemen daar hij wenste dat de deugden van zijn overgrootmoeder Ruth en haar heidense afkomst aan de nakomelingschap overgeleverd zouden worden, met de bijzondere leiding van Gods voorzienigheid, die daarbij opgemerkt werd.

Ruth 4:1-8

1. Hier roept Boaz terstond een vergadering samen ter rechtszitting. Waarschijnlijk was hijzelf een van de oudsten van de stad, want hij was een man geweldig van vermogen. Misschien was hij de vader van de stad, en zat hij als voornaamste, want hij schijnt hier naar de poort te zijn opgegaan als gezaghebbende, en niet als een gewoon burger, zoals Job, Hoofdstuk 29:7 en verv. Wij kunnen ons hem niet minder voorstellen dan als een magistraat van de stad, die een kleinzoon was van Nahesson, overste van Juda, en dat hij de nacht tevoren aan het einde van een korenhoop zijn legerstede had, was in die dagen van eenvoud volstrekt niet onbestaanbaar met de eer van als rechter in de poort te zitten. Maar waarom heeft Boaz zo'n haast gemaakt, waarom was hij zo gesteld op dat huwelijk? Ruth was niet rijk, maar leefde van aalmoezen, niet in eer of aanzien, maar een arme vreemdelinge. Er wordt nergens gezegd dat zij schoon was, en al is zij het geweest dan kunnen wij wel onderstellen, dat door het vele wenen, het moeizame reizen, het werk van aren op te lezen, de lelies en rozen op haar gelaat verdord waren. Maar wat Boaz in haar liefhad en hem deed verlangen om de zaak te bespoedigen, was dat al haar naburen het er over eens waren dat zij een deugdzame vrouw was, dat maakte haar waardij voor hem ver boven de robijnen, Spreuken 31:10. En. daarom denkt hij dat, indien hij haar door haar te huwen een wezenlijke vriendelijkheid bewees, hij er zichzelf ook een zeer grote vriendelijkheid mee bewees, en daarom wil hij de zaak terstond tot een einde brengen. Het was geen rechtsdag, maar hij kreeg tien mannen uit de oudsten van de stad bij elkaar in de rechtszaal aan de poort, waar de openbare aangelegenheden behandeld werden, vers 2. Waarschijnlijk werd door dit getal een volledig hof gevormd. Hoewel Boaz een rechter was, wilde hij toch geen rechter zijn in zijn eigen zaak maar verlangde hij de medewerking en instemming van andere oudsten. Eerlijke bedoelingen schromen geen openbare kennisneming.

2. Hij roept zijn mededinger om te komen en het voorstel te horen dat hij ging doen, vers 1. "Gij zulk een, zet u hier." Hij heeft hem ongetwijfeld bij zijn naam genoemd, maar de gewijde geschiedschrijver achtte het niet gepast hem te vermelden, want, daar hij geweigerd heeft de gestorvene zaad te verwekken en dus diens naam in wezen te houden, was hij niet waard dat zijn naam voor de toekomende eeuwen en geslachten in deze geschiedenis bewaard zou blijven. Gods voorzienigheid begunstigde Boaz, door het zo te beschikken dat deze nabestaande juist voorbij kwam, toen de zaak gereed was om hem voorgesteld te worden. Grote zaken worden soms door kleine omstandigheden in de hand gewerkt, waardoor zij vergemakkelijkt en bespoedigd worden.

3. Hij stelt de anderen nabestaande de lossing voor van Naomi's land, dat waarschijnlijk verpand was voor geld om er brood voor te kopen toen de hongersnood in het land was, vers 3. "Naomi verkoopt een stak lands namelijk het recht om het te lossen uit de hand van de pandhouder, waarvan zij afstand wil doen. Of, zoals sommigen denken, het was haar weduwgift gedurende haar leven, en geld nodig hebbende, zou zij haar deel er in goedkoop aan de wettigen erfgenaam willen verkopen, die de geschiktste koper er voorwas.

Hiervan geeft hij wettelijk kennis aan de nabestaande, vers 4, teneinde hem de keus te geven om dit aanbod aan te nemen of af te slaan. Wie het verkreeg, moest er voor betalen en Boaz had kunnen zeggen: "Mijn geld is zo goed als dat van mijn bloedverwant, waarom zou ik, als ik er zin in heb, het niet in stilte kunnen kopen, daar er mij toch het eerst het aanbod van is gedaan, en er aan mijn bloedverwant niets van zeggen?" Neen, hoewel Boaz het wel gaarne zou willen kopen, wil hij toch niets doen, dat als een verkorten van eens anders recht aangemerkt zou kunnen worden en door dit

voorbeeld wordt ons geleerd, niet slechts rechtvaardig en eerlijk te zijn, maar ook billijk te zijn in onze handelingen, en niets te doen dat het licht niet mag zien

4. De bloedverwant scheen wel gaarne het land te willen lossen, totdat hem gezegd werd dat, zo hij dit deed, hij ook de weduwe moest huwen, maar toen weigerde hij het. Hij wilde wel gaarne het land hebben, en ging er misschien te gereder op in om het te lossen omdat hij hoopte dat de arme weduwe, die in de noodzakelijkheid was om het te verkopen het hem zeer goedkoop zou afstaan. *"Ik zal het lossen*, zei hij, "ik zal het van ganser harte lossen," denkende dat het een goede aanwinst zou zijn bij zijn eigen bezitting, vers 4. Maar Boaz zei hem dat er ook een jonge weduwe bij was betrokken, en zo hij het land nam, moest hij haar er bij nemen. "Terra transit cum onere-De bezitting gaat over met de daaraan verbonden verplichting." Of de Goddelijke wet, of het gebruik des lands, zou hem er toe verplichten, of wel Naomi wilde het land alleen onder deze voorwaarde verkopen, vers 5.

Sommigen denken dat dit geen betrekking heeft op de wet voor het huwen van de weduwe eens broeders (want die schijnt slechts verplichtend voor de kinderen van eenzelfden vader, Deuter. 25:5, tenzij het later door het gebruik ook uitgestrekt werd tot de naasten bloedverwant) maar dat het betrekking heeft op de wet voor het losser. van een erfdeel, Leviticus 25:24, 25, want het is een goel, een losser, die hiervoor vereist wordt, en indien dit zo is, dan was het niet door de wet, maar door Naomi's besluit, dat de koper de weduwe moest huwen. Hoe dit nu zij, toen deze nabestaande de voorwaarde van de verkoop hoorde, weigerde hij hem, vers 6. "Ik zal het voor mij niet kunnen lossen, ik wil er mij op deze voorwaarde niet mee inlaten, opdat ik mijn erfdeel niet misschien verderve," het land, dacht hij, zou een verbetering kunnen zijn voor zijn erfdeel, maar niet het land met de vrouw dat zou het schaden. Misschien dacht hij dat het een verkleining voor hem zou wezen om zo'n arme weduwe te huwen, die van een vreemd land was gekomen en schier van aalmoezen moest leven, hij verbeeldde zich dat het een blaam zou wezen voor zijn geslacht het zou zijn bloed verderven en zijn nageslacht onteren, in zijn oog konden haar grote deugden daar niet tegen opwegen. De Chaldeeuwse paraphrast geeft als reden voor zijn weigering dat hij al een andere vrouw had, en als hij Ruth er bij zou huwen, dan zou dit slechts twist en onenigheid brengen in zijn gezin, en dat zou het lieflijke van zijn erfdeel verderven. Of hij dacht dat zij hem veel kinderen zou schenken, en dat deze allen een deel van zijn erfenis zouden verwachten, waardoor zij over te veel handen verstrooid zou worden, zodat zijn geslacht dan veel minder aanzien zou hebben. Dit maakt velen bevreesd voor de grote verlossing, zij willen de Godsdienst niet omhelzen, zij hebben er veel goeds van gehoord, en hebben er niets tegen te zeggen, zij hebben er zelfs een goed woord voor over, maar terwijl zij er hun goed woord aan geven, zijn zij toch bereid om er van te scheiden, en kunnen er zich niet aan gebonden houden, uit vrees van hun eigen erfdeel in deze wereld te verderven. Zij zouden wel gaarne in de hemel willen komen, maar heiligheid kunnen zij wel missen, die zou toch ook niet overeenkomen met de lusten, die zij reeds omhelsd hebben, en dus: laat wie wil de hemel kopen op die voorwaarden, zij kunnen het niet.

5. Het recht om te lossen is nu duidelijk aan Boaz afgestaan. Indien deze opgenoemde nabestaande een goeden koop verloor, een goede bezitting en ook een goede huisvrouw, dan heeft hij dit zichzelf te danken, daar hij er niet beter over nagedacht heeft, en Boaz zal hem dankbaar zijn, omdat hij de weg voor hem geëffend heeft tot datgene, wat hij boven alles waardeerde en begeerde. In die oude tijden was het niet, zoals later, de gewoonte om de overdracht van goederen in geschrifte te doen plaatshebben, Jeremia 32:10. en verv., maar het geschiedde door het een of andere teken, de een of

andere plechtigheid, zoals bij ons door inbezitstelling, zoals wij dit gewoonlijk noemen dat is: door overgave van het bezit het bezit van een huis door de sleutel er van te geven, van land door het "even van een zode en een takje. De ceremonie, die hier gebruikt werd, bestond daarin dat hij, die de zaak overgaf, zijn schoen uittrok, (de Chaldeer zegt: het was de handschoen van zijn rechterhand.) en hem gaf aan de persoon, aan wie hij het land afstond, hiermede te kennen gevende dat, welk recht hij ook had om op dit land te gaan of het te betreden, hij het hiermede voor de bepaalden prijs aan de koper afstond.

Dit was tot een getuigenis in Israël, vers 7, en het werd ook hier in deze zaak gedaan, vers 8. Indien deze nabestaande door de wet verplicht was Ruth te huwen, en zijn weigering een minachting ware geweest van die wet, dan had Ruth hem zijn schoen moeten uittrekken en in zijn aangezicht moeten spuwen, Deuter. 25:9. Maar hoewel zijn bloedverwantschap hem enigermate hiertoe kon verplichten. kon toch de verre graad dier bloedverwantschap hem van die straf ontheffen, of Ruth kon er zeer gaarne van afzien, daar zijn weigering alles was wat zij van hem begeerde. Maar bisschop Patrick, en met hem de beste Schriftuitleggers, denkt dat dit geen betrekking had op die wet, en dat het uittrekken van de schoen hier niet, zoals daar, een schande was, maar een teken tot bevestiging van de afstand en een bewijs dat het land niet door bedrog of op slinkse wijze was verkregen. Het rond en open handelen in alle zaken van contract of koophandel is hetgeen door allen betracht moet worden, die zich willen betonen als ware Israëlieten, in wie geen bedrog is. Hoeveel meer eerlijk komt Boaz nu aan deze koop, dan wanneer hij zijn bloedverwant had zoeken te onderkruipen, of buiten hem om heimelijk met Naomi de koop had gesloten. Eerlijkheid zal bevonden worden de beste staatkunde te zijn.

Ruth 4:9-12

Boaz ziet nu zijn weg effen voor zich, en daarom stelt hij niet uit om zijn belofte aan Ruth te vervullen, dat hij de plicht van de nabestaande jegens haar zal volbrengen, maar daar, in de poort van zijn stad, in de tegenwoordigheid van de oudsten en van al het volk maakt hij het huwelijksverdrag bekend tussen hem en Ruth de Moabietische, en daarmee de koop van al het goed, dat aan het geslecht van Elimelech heeft behoord. Indien hij geen man was geweest, geweldig van vermogens, Hoofdstuk 2:1, dan zou hij niet bij machte zijn geweest om dit alles te lossen, en deze dienst aan het gezin van zijn bloedverwant niet hebben kunnen bewijzen. Waartoe dient een grote bezitting anders dan om de mens instaat te stellen zoveel meer goed te kunnen doen in zijn geslacht, inzonderheid aan hen, die tot zijn eigen familie behoren, zo hij slechts het hart, de gezindheid heeft om dit te doen?

Betreffende dit huwelijk nu blijkt:

I. Dat het gevierd, of tenminste bekend gemaakt werd voor vele getuigen, vers 9, 10, . "Gijlieden zijt heden getuigen":

1. Dat ik de bezitting gekocht heb, wie haar of een deel van haar in pand heeft, hij kome tot mij, en hij zal het geld er voor ontvangen naar de waarde van het land", die berekend werd naar het aantal jaren van allen dag af tot aan het jubeljaar, Leviticus 25:15,. want dan zou het vanzelf in het geslacht van Elimelech terugkomen. Hoe meer openlijk de verkoop van bezittingen plaats had, hoe beter zij tegen bedrog waren beschermd.

2. Dat ik de weduwe aanvaard heb als mijn vrouw. Hij ontving geen bruidsschat met haar, het weduwgoed, dat zij had, was verhypothekeerd, en hij kon het niet terug verlangen zonder er de volle waarde voor te geven, en daarom kon hij wèl zeggen, dat hij haar gekocht had, en toch achtte hij, daar zij een deugdzame vrouw was, dat hij een goede koop had gesloten. Huis en goed is een erve van de vaderen, maar een verstandige huisvrouw is meer waard, zij is van de Heere, als Zijn bijzondere gave. Met haar te hangen bedoelde hij de gedachtenis van de doden te bewaren, opdat de naam van Machlon, hoewel hij geen zoon had om die te dragen, niet worde uitgeroeid van onder zijn broederen en van de poort van zijn plaats, maar hierdoor in wezen zou blijven, en dat in het openbare register vermeld zou worden, dat Boaz Ruth heeft gehuwd, de weduwe van Machlon, de zoon van Elimelech waarvan het nageslacht, wanneer het nodig had dit register te raadplegen, inzonderheid nota zou nemen. En daar deze geschiedenis bewaard is gebleven om de wille van dat huwelijk en van het geslacht, dat er uit voortgekomen is, bleek dit een afdoend middel om de naam van Machlon te vereeuwigen tot aan het einde van de wereld, meer zelfs dan Boaz er mee bedoeld had. En merk op, omdat Boaz deze eer heeft bewezen aan de dode en deze goedheid aan de levenden, heeft God hem de eer aangedaan om hem in de stamboom van Messias een plaats te geven, waardoor zijn geslacht boven al de geslachten Israëls geëerd werd, terwijl van die andere nabestaande, die zo bevreesd was zich te verkleinen en zijn erfdeel te verderven door de weduwe te huwen, de naam en het geslacht in vergetelheid zijn verborgen. Een tedere, edelmoedige zorg voor de eer van de doden, en het welzijn van arme weduwen en vreemdelingen, die er zelf geen vergelding voor kunnen doen, Lukas 14:14,. is Gode zeer welbehaaglijk en zal voorzeker door Hem beloond worden. Onze Heere Jezus is onze Goël, onze Losser, onze eeuwige Losser. Evenals Boaz zag Hij met mededogen op de treurigen toestand van het gevallen mensdom, tot zeer duren prijs

heeft Hij het hemelse erfdeel voor ons gelost, dat door de zonde verpand was en verbeurd aan de Goddelijke gerechtigheid, en dat wij zelf nooit hadden kunnen lossen. Ook heeft Hij zich een bijzonder volk verkregen, dat Hij zich ondertrouwd heeft hoewel zij, als Ruth, vreemdeling waren, arm en veracht, opdat de naam van dit gestorven geslacht niet voor altijd uitgeroeid zou worden. Om dit te doen heeft Hij er het verderven van Zijn eigen erfdeel aan gewaagd, want hoewel Hij rijk was, is Hij om onzentwil arm geworden. Maar Hij is er overvloedig voor beloond door Zijn Vader, die Hem, omdat Hij zich zo vernederd heeft, uitermate heeft verhoogd, en Hem een naam heeft gegeven boven allen naam. Laat ons onze verplichting aan Hem erkennen en er ons steeds op toeleggen om Hem te eren.

Door zijn openlijke bekendmaking van dit huwelijk en die aankoop heeft Boaz niet alleen zijn recht beveiligd tegen allen, die er aanspraak op zouden willen maken, maar ook Ruth eer aangedaan, tonende dat hij zich harer niet schaamde, zich ook harer afkomst en armoede niet schaamde, en een getuigenis nagelaten tegen alle geheime huwelijken. Alleen hetgeen boos is haat het licht en komt niet tot het licht, Boaz riep getuigen voor hetgeen hij deed, want wat hij deed kon hij rechtvaardigen, en zou hij nooit loochenen, en in die tijd werd zelfs aan het verachte gemeen, de menigte, nog zoveel eer bewezen, dat niet slechts de oudsten, maar ook het volk dat in de poort heen en weer ging, tot getuige werd geroepen, vers 9, en dat daarnaar gehoord werd, vers 11,. toen zij zeiden: Wij zijn getuigen.

II. Dat het van vele gebeden vergezeld ging. Toen de oudsten en al het volk getuigden bij dit huwelijk, gaven zij er hun goede wensen voor te kennen, en zegenden zij het, vers 11, 12. Nu schijnt om Ruth gezonden te zijn, want zij spreken van haar, vers 12,. als zijnde tegenwoordig: deze jonge vrouw, en daar hij haar tot vrouw genomen heeft, beschouwen zij haar als reeds in zijn huis gekomen. En zeer hartelijk hebben zij voor het pasgehuwde paar gebeden. Waarschijnlijk heeft hij, die de oudste was van de oudsten, dit gebed uitgesproken, en hebben de overige oudsten en het volk er mee ingestemd, en daarom wordt er van gesproken als door hen allen gedaan, want bij openbare gebeden is er maar een die spreekt, maar wij allen moeten bidden.

Merk op:

1. Huwelijken moeten ingezegend worden met en vergezeld gaan van gebed, omdat ieder schepsel en iedere toestand datgene voor ons is, en niet meer, wat God ze doet zijn. Het is beleefd en vriendelijk om alle geluk toe te wensen aan hen, die zich in die staat gaan begeven, en het goede, dat wij hun toewensen, moeten wij voor hen bidden van de Fontein van alle goed. Gelijk de leraar, die zich wijdt aan de bediening des woords en aan het gebed, de geschiktste persoon is om te vermanen, zo is hij ook de geschiktste persoon om te zegenen, en te bidden voor hen, die zich in die staat begeven.

2. Wij behoren elkanders welvaren en voorspoed te begeren en er om te bidden, zover moet het van ons wezen om ze elkaar te benijden of te misgunnen.

A. Hier nu bidden zij voor Ruth: De Heere make deze vrouw, die in uw huis komt, als Rachel en als Lea. Dat is: God make haar een goede huisvrouw en een vruchtbare moeder. Ruth was een deugdzame vrouw, en toch had zij de gebeden harer vrienden nodig, om door Gods genade een zegen te worden voor het huisgezin, waarin zij kwam. Zij bidden dat zij als Rachel en Lea zou zijn,

veeleer dan als Sara en Rebekka, want Sara had maar een zoon, en Rebekka slechts een, die in het verbond was, de andere was Ezau, die verworpen werd, maar Rachel en Lea hebben het huis Israels gebouwd, al haar kinderen waren in de kerk, in de gemeente des Heeren, en haar nakroost was zeer talrijk. "Moge zij een bloeiende, vruchtbare *wijnstok wezen aan de zijden van uw huis*."

B. Zij bidden voor Boaz, dat hij moge voortgaan met kloekelijk te handelen in de stad, waarvan hij een sieraad was en al meer en meer vermaard zal worden. Zij wensen dat de vrouw een zegen moge worden voor de bijzondere zaken van het huis, en dat de man een zegen moge zijn voor de openbare zaken van de stad, dat zij in haar plaats en hij in de zijne was, deugdzaam en voorspoedig zijn mogen.

Merk op: het middel om vermaard te worden is kloekelijk of waardiglijk te handelen. Grote vermaardheid moet door grote verdiensten verkregen worden. Het is niet genoeg om niet onwaardiglijk te handelen, argeloos of onschadelijk te zijn, maar wij moeten waardiglijk handelen, nuttig zijn en dienstbaar aan ons geslacht, zij, die waarlijk in goeden zin vermaard willen wezen, moeten als lichten schijnen in hun plaats.

C. Zij bidden voor het gezin. Uw *huis zij als het huis van Perez*, dat is: "Het zij talrijk, het vermenigvuldige grotelijks, zoals het huis van Perez vermenigvuldigd is." De Bethlehemieten waren van het huis van Perez, en wisten hoe talrijk het was. In de verdeling van de stammen heeft deze kleinzoon van Jakob de eer gehad, die geen van de anderen, behalve Manasse en Efraïm, gehad hebben, namelijk dat zijn nakomelingen gesplitst werden in twee onderscheiden geslachten, die van Hezron en van Hamul, Numeri 26:21.. Nu bidden zij dat het geslacht van Boaz, dat een tak was van die stam, in vervolg van tijd even talrijk en groot zal worden als die gehele stam nu was.

Ruth 4:13-22

Hier is:

1. Ruth een huisvrouw. Boaz nam haar met de gebruikelijke plechtigheden in zijn huis, en zij *werd hem ter vrouwe,* vers 13.. De gehele stad heeft ongetwijfeld de verhoging toegejuicht van een deugdzame vrouw, zuiver en alleen om haar deugd. Wij hebben reden te geloven dat Orpa, die van Naomi naar haar volk en haar goden is teruggekeerd, lang niet zo bevorderd is geworden als Ruth. Hij, die alles verlaat voor Christus, zal meer dan alles in Hem vinden, het zal veelvoudig beloond worden in deze tijd. Nu kon Orpa wel wensen ook met Naomi te zijn gegaan, maar, evenals de andere nabestaande, stond zij zichzelve in het licht. Boaz had gebeden dat deze vrome bekeerlinge het volkomen loon zou ontvangen voor haar standvastigheid en moed van de God Israëls, *onder wiens vleugelen zij gekomen is om toevlucht te nemen,* en nu werd hij het werktuig hiervoor, hetgeen een verhoring was van zijn gebed, en er toe bijdroeg om zijn eigen woorden te doen uitkomen. Nu had zij te gebieden over de dienstmaagden, met wie zij zich vergezeld had, en over de velden, waar zij aren had opgelezen. "Zo is het dat God soms de geringe uit het stof opricht om te doen zitten bij de prinsen," Psalm 113:7, 8.

2. Ruth een moeder. De Heere gaf haar dat zij zwanger werd, want de vrucht des buiks is Zijn beloning, Psalm 127:3. Het is een van de sleutelen, die Hij in Zijn hand heeft, en soms maakt Hij de onvruchtbare, die dit lang geweest is, een blijde moeder van kinderen, Psalm 113:9, Jesaja 54:1.

3. Ruth nog een schoondochter, en dezelfde die zij altijd geweest is, voor Naomi, die zo weinig vergeten was, dat zij de voornaamste deelgenote was in deze nieuwe blijdschap. De goede vrouwen, die bij de geboorte van het kind tegenwoordig waren, wensten er haar nog meer geluk mee dan aan Boaz of Ruth, omdat zij het huwelijk tot stand heeft gebracht, en het het geslacht van haar man was, dat er door opgebouwd werd. Zie hier evenals tevoren, welk een waas van Godsvrucht er toen verspreid lag over de gewone uitdrukkingen van beleefdheid onder de Israëlieten! Gebed tot God vergezelde het sluiten van het huwelijk, vers 11,. en lof aan God de geboorte van het kind. Hoe jammer dat deze vrome spreekwijze in onbruik is onder de Christenen of ontaard is in formalisme. *"Geloofd Zij de Heere,* die u deze kleinzoon gezonden heeft vers 14, 15.

a. Die de bewaarder is van de naam van het geslacht, en die, hoopten zij, vermaard zou worden, omdat zijn vader dit was.

b. Die haar later, naar zij hoopten, gehoorzaamheid en vriendelijkheid zou bewijzen, omdat zijn moeder dit gedaan heeft. Indien hij op haar ging gelijken, dan zou hij een troost wezen voor zijn oude grootmoeder, een verkwikker van haar ziel en zou zo dit nodig mocht wezen, haar ouderdom onderhouden. Het is zeer troostrijk voor hen, die op jaren komen, om diegenen, die uit hen zijn voortgekomen, te zien opgroeien, en die door de zegen van God hun tot steun zullen wezen, als de jaren komen, wanneer zij die steun nodig zullen hebben, en waarvan zij zullen zeggen: wij hebben geen lust in dezelf.

Merk op: zij zeggen van Ruth, dat zij Naomi heeft liefgehad, en haar daarom beter was dan zeven zonen. Zie, hoe God in Zijn voorzienigheid soms het gebrek en het verlies vergoedt van die

bloedverwanten, van welke wij de meesten troost hebben verwacht, van diegenen, in wie wij het minst verwacht hebben. De banden van de liefde blijken sterker dan die van de natuur, en er is een vriend, een liefhebber, die meer aankleeft dan een broeder, en zo was hier een schoondochter beter dan een eigen kind. Zie wat wijsheid en genade al niet doen zullen!

Nu wordt hier:

a. Aan het kind een naam gegeven door de naburinnen, vers 17.. De goede vrouwen wilden, dat hij Obed, een dienstknecht, genoemd zou worden, hetzij ter gedachtenis aan de geringheid en armoede van de moeder, of in het vooruitzicht dat hij later een trouw en ijverig dienstknecht zo worden van zijn grootmoeder.

Het is voor degenen, die van nog zo goede geboorte zijn, geen oneer om dienstknechten te zijn van God, van hun vrienden, en van hun geslacht. Het motto van de prins van Wales is: "Ich die-Ik dien."

b. Het kind wordt verzorgd door de grootmoeder, door haar gekoesterd, toen het door zijn moeder gespeend werd, vers 16.. Zij zette het op haar schoot ten teken van haar tedere liefde en van haar zorg. Grootmoeders zijn soms zeer gehecht aan kleinkinderen.

4. Hierdoor komt Ruth op de lijst van de voorouders van David en Christus, hetgeen de grootste eer voor haar was. De geslachtslijst gaat hier van Perez door Boaz en Obed, tot David, en leidt aldus tot de Messias, en is bijgevolg geen eindeloze geslachtsrekening.

1 SAMUEL

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET EERSTE BOEK VAN SAMUEL.

Dit boek en het boek, dat er op volgt, dragen den naam van Samuel in het opschrift, niet omdat hij er de schrijver van was (behalve van hetgeen er voorviel in zijn eigen tijd, tot aan het vijf en twintigste hoofdstuk van het eerste boek, waarin wij een bericht hebben van zijn dood) maar omdat het eerste boek begint met een uitvoerig bericht nopens hem, zijne geboorte en kindsheid, zijn leven en zijne regering; en het overige van de twee boeken, die naar hem genoemd zijn, de geschiedenis bevat van de regeringen van Saul en David, die beiden door hem gezalfd zijn geworden. En omdat de geschiedenis van deze twee koningen het grootste gedeelte van deze boeken in beslag neemt, noemt de Vulgata ze het eerste en tweede Boek der Koningen, en de twee, die er op volgen, het derde en vierde. De Engelse overzetters van den Bijbel hebben daar nota van genomen met een alias," anders genoemd het eerste Boek der Koningen." De LXX noemen ze het eerste en tweede Boek der koninkrijken. Het is nutteloos om hierover te twisten; maar het is onnodig om van de Hebreeuwse waarheid af te wijken. Deze twee boeken bevatten de geschiedenis van de twee laatste der richteren, Eli en Samuel, die niet zoals de anderen, krijgslieden waren, maar priesters, en als zodanig zijn zij een aanhangsel van het boek der Richteren; en van de eerste twee koningen, en als zodanig zijn zij ene inleiding tot de geschiedenis der koningen. Zij bevatten een aanzienlijk ceel van de gewijde geschiedenis; in het Nieuwe Testament wordt er soms naar verwezen, en ook dikwijls in den titel van David's psalmen, die, indien zij naar volgorde geplaatst waren, in deze boeken zouden voorkomen. Het is onzeker wie er de schrijver van is geweest; waarschijnlijk heeft Samuel de geschiedenis van zijn eigen tijd beschreven, terwijl na hem sommigen der profeten, die bij David waren (zeer waarschijnlijk Nathan) haar vervolgd hebben. Het eerste boek geeft ons een uitvoerig bericht van Eli's val en van Samuels verheffing en goede regering, Hoofdstuk 1-8. Van Samuels afstand van de regering en Sauls bevordering en zijn slecht bestuur, Hoofdstuk 9-15. De keuze van David, zijne worstelingen met Saul. Sauls verderf ten laatste, en het effenen van den weg tot den troon voor David, Hoofdstuk 16-32. En deze dingen zijn ter onzer lering geschreven.

HOOFDSTUK 1

1 Daar was een man van Ramathaim-zofim, van het gebergte van Efraim, wiens naam was Elkana, een zoon van Jerocham, den zoon van Elihu, den zoon van Tochu, den zoon van Zuf, een Efrathiet.
2 En hij had twee vrouwen; de naam van de ene was Hanna, en de naam van de andere was Peninna. Peninna nu had kinderen, maar Hanna had geen kinderen.
3 Deze man nu ging opwaarts uit zijn stad van jaar tot jaar om te aanbidden, en om te offeren den HEERE der heirscharen te Silo; en aldaar waren priesters des HEEREN, Hofni, en Pinehas, de twee zonen van Eli.
4 En het geschiedde op dien dag, als Elkana offerde, zo gaf hij aan Peninna, zijn huisvrouw, en aan al haar zonen en haar dochteren, delen.
5 Maar aan Hanna gaf hij een aanzienlijk deel, want hij had Hanna lief; doch de HEERE had haar baarmoeder toegesloten.
6 En haar tegenpartijdige tergde haar ook met terging, om haar te vergrimmen, omdat de HEERE haar baarmoeder toegesloten had.
7 En alzo deed hij jaar op jaar; van dat zij opging tot het huis des HEEREN, zo tergde zij haar alzo; daarom weende zij en at niet.
8 Toen zeide Elkana, haar man: Hanna, waarom weent gij, en waarom eet gij niet, en waarom is uw hart kwalijk gesteld? Ben ik u niet beter dan tien zonen?
9 Toen stond Hanna op, nadat hij gegeten, en nadat hij gedronken had te Silo. En Eli, de priester, zat op een stoel bij een post van den tempel des HEEREN.
10 Zij dan viel bitterlijk bedroefd zijnde, zo bad zij tot den HEERE, en zij weende zeer.
11 En zij beloofde een gelofte, en zeide: HEERE der heirscharen, zo Gij eenmaal de ellende Uwer dienstmaagd aanziet, en mijner gedenkt, en Uw dienstmaagd niet vergeet, maar geeft aan Uw dienstmaagd een mannelijk zaad, zo zal ik dat den HEERE geven al de dagen zijns levens, en er zal geen scheermes op zijn hoofd komen.
12 Het geschiedde nu, als zij evenzeer bleef biddende voor het aangezicht des HEEREN, zo gaf Eli acht op haar mond.
13 Want Hanna sprak in haar hart; alleenlijk roerden zich haar lippen, maar haar stem werd niet gehoord; daarom hield Eli haar voor dronken.
14 En Eli zeide tot haar: Hoe lang zult gij u dronken aanstellen? Doe uw wijn van u.
15 Doch Hanna antwoordde en zeide: Neen, mijn heer! ik ben een vrouw, bezwaard van geest; ik heb noch wijn, noch sterken drank gedronken; maar ik heb mijn ziel uitgegoten voor het aangezicht des HEEREN.
16 Acht toch uw dienstmaagd niet voor een dochter Belials; want ik heb tot nu toe gesproken uit de veelheid van mijn gedachten en van mijn verdriet.
17 Toen antwoordde Eli en zeide: Ga heen in vrede, en de God Israels zal uw bede geven, die gij van Hem gebeden hebt.
18 En zij zeide: Laat uw dienstmaagd genade vinden in uw ogen! Alzo ging die vrouw haars weegs; en zij at, en haar aangezicht was haar zodanig niet meer.
19 En zij stonden des morgens vroeg op, en zij aanbaden voor het aangezicht des HEEREN, en zij keerden weder, en kwamen tot hun huis te Rama. En Elkana bekende zijn huisvrouw Hanna, en de HEERE gedacht aan haar.
20 En het geschiedde, na verloop van dagen, dat Hanna bevrucht werd, en baarde een zoon, en zij noemde zijn naam Samuel: Want, zeide zij, ik heb hem van den HEERE gebeden.

21 En die man, Elkana toog op met zijn ganse huis, om den HEERE te offeren het jaarlijkse offer, en zijn gelofte.
22 Doch Hanna toog niet op; maar zij zeide tot haar man: Als de jongen gespeend is, dan zal ik hem brengen, dat hij voor het aangezicht des HEEREN verschijne, en blijve daar tot in eeuwigheid.
23 En Elkana, haar man, zeide tot haar: Doe, wat goed is in uw ogen; blijf, totdat gij hem zult gespeend hebben; de HEERE bevestige naar Zijn woord! Alzo bleef de vrouw, en zoogde haar zoon, totdat zij hem speende.
24 Daarna, als zij hem gespeend had, bracht zij hem met zich opwaarts, met drie varren, en een efa meels, en een fles met wijn; en zij bracht hem in het huis des HEEREN te Silo; en het jongsken was zeer jong.
25 En zij slachtten een var; alzo brachten zij het kind tot Eli.
26 En zij zeide: Och, mijn heer! zo waarachtig als uw ziel leeft, mijn heer! Ik ben die vrouw, die hier bij u stond, om den HEERE te bidden.
27 Ik bad om dit kind, en de HEERE heeft mij mijn bede gegeven, die ik van Hem gebeden heb.
28 Daarom heb ik hem ook den HEERE overgegeven al de dagen, die hij wezen zal; hij is van en HEERE gebeden. En hij bad aldaar den HEERE aan.

De geschiedenis van Samuël begint hier even vroeg als die van Simson begonnen is, namelijk vóór zijn geboorte, zoals later de geschiedenis van Johannes de Doper en van onze gezegenden Zaligmaker Sommigen van de helden van de Schrift komen als het ware uit de lucht vallen, en bij hun eerste optreden verschijnen zij reeds in volle rijpheid en luister. Maar anderen worden van hun jeugd af aan beschreven, van hun geboorte, hun ontvangenis. Van allen is het waar wat God zegt van de profeet Jeremia: Eer dat Ik u in de moederschoot formeerde, heb Ik u gekend, Jeremia 1:5. Maar sommige grote mannen zijn bij hun komst in de wereld meer opgemerkt dan anderen, en werden vroeg van gewone mensen onderscheiden, zoals dit met Samuël het geval was. In deze zaak handelt God naar Zijn vrijmacht en welbehagen. De geschiedenis van Simson leidt hem in als een kind van BELOFTE, Richteren 13, maar de geschiedenis van Samuël leidt hem in als een kind van GEBED. Simsons geboorte was aan zijn moeder voorzegd door een engel, Samuël werd door zijn moeder van God gebeden, beide duiden aan welke wonderen gewrocht worden door het woord en het gebed. De moeder van Samuël was Hanna, de voornaamste persoon in de geschiedenis, vervat in dit hoofdstuk

I. Hier is haar beproeving, zij was kinderloos, en de beproeving werd verzwaard door de onbeschaamdheid harer mededingster, maar deze werd enigermate vergoed door de vriendelijkheid van haar echtgenoot, vers 1-8.

II. Haar gebed en haar gelofte aan God onder deze beproeving, waarin Eli, de hogepriester haar in het eerst laakte, maar daarna aanmoedigde, vers 9-18.

III. De geboorte en het zogen van Samuël, vers 19-23.

IV. Zijn voorstelling aan de Heere, vers 24-28.

1 Samuel 1:1-8

Wij hebben hier een bericht nopens de staat van het gezin, waarin Samuël, de profeet, geboren werd. De naam zijns vaders was Elkana een Leviet van het geslacht van de Kohathieten (het aanzienlijkste van deze stam) zoals blijkt uit 1 Kronieken 6:33, 34. Zijn voorvader Zuf was een Efrathiet, dat is: van Bethlehem-Juda, dat Efratha genoemd werd, Ruth 1:2. Daar was deze familie van Levieten het eerst gevestigd maar in verloop van tijd is een tak er van verhuisd naar het gebergte van Efraïm, en van deze tak is Elkana afgestamd. Micha's Leviet kwam van Bethlehem naar het gebergte van Efraïm, Richteren 17:8.

Gezinnen van leraren zijn evengoed als anderen onderhevig aan verplaatst te worden. Misschien wordt er nota van genomen, dat zij oorspronkelijk Efrathieten waren, om hun verwantschap met David aan te tonen. Deze Elkana woonde te Rama, of Ramathaim, hetgeen betekent: *het dubbele* Rama, de hogere en lagere stad, hetzelfde als Arimathea, waarvan Jozef was, hier genoemd Ramathaïm-Zofim. Zofim betekent wachters, waarschijnlijk was daar een van de profetenscholen, want profeten worden wachters genoemd, de Chaldeeuwse paraphrast noemt Elkana een discipel van de profeten. Het komt mij echter voor dat in Samuël de profetie is herleefd, daar er geruimer tijd vóór hem geen openbaar gezicht was, Hoofdstuk 3:1. Ook wordt van geen profeet des Heeren melding gemaakt van Mozes tot op Samuël, behalve in Richteren 6:8. Zodat wij geen reden hebben om te denken dat daar een kweekschool van profeten was, voordat Samuël zelf er een gesticht had, Hoofdstuk 19:19, 20. Dit nu is het bericht van Samuels afkomst en de plaats van zijn geboorte.

Laat ons nu kennis nemen van de toestand van zijn familie.

I. Het was een Godvruchtige familie. Alle families in Israël behoorden dit te zijn, maar wel zeer bijzonder de familie van een Leviet. Leraren moeten voorbeelden zijn voor Godsdienst in het gezin. Bij de plechtige feesten ging Elkana op naar de tabernakel te Silo om te aanbidden en om te offeren de Heere van de heirscharen. Ik meen dat dit de eerste maal is in de Schrift dat God de Heere van de heirscharen Jehovah Zebaoth, wordt genoemd, een naam bij welke Hij later zeer dikwijls genoemd werd en bekend is geweest. Waarschijnlijk is de profeet Samuël de eerste geweest, die deze titel van God gebruikt heeft ter vertroosting van Israël, toen in zijn tijd hun heirscharen weinigen en zwak waren, en die van hun vijanden talrijk en machtig, het zou hun dan tot steun wezen om te denken dat de God die zij dienden, de Heere is van de heirscharen van al de heirscharen, beide van hemel en aarde, vrijmachtig over hen gebiedt en hen Zijn welbehagen laat doen.

Elkana was een Leviet van het land, voorzoveel blijkt had hij geen plaats of ambt, waardoor zijn tegenwoordigheid in de tabernakel werd vereist, maar is hij als gewoon Israëliet derwaarts opgegaan met zijn eigen offeranden, om zijn naburen daartoe aan te moediger en hun een goed voorbeeld te geven. Als hij offerde, aanbad hij, gebeden en dankzeggingen aan zijn offeranden toevoegende. In deze Godsdienstige handeling was hij trouw en standvastig, want hij ging jaarlijks op.

En hetgeen dit te meer prijzenswaardig in hem maakte, was:

1. Dat er toen een algemeen verval en veronachtzaming was van de Godsdienst in het volk. Sommigen van hen aanbaden andere goden en de grote meerderheid was nalatig in de dienst van de

God Israëls, en toch heeft Elkana vastgehouden aan zijn oprechtheid, wat anderen ook deden, zijn besluit stond vast, dat hij en zijn huis de Heere zouden dienen.

2. Dat Hofni en Pinehas, de zonen van Eli, de mannen waren, die nu voornamelijk gebruik" werden in de dienst van het huis Gods, en zij waren mannen, die zich zeer slecht gedroegen in hun plaats en ambt, zoals wij later zien zullen, en toch ging Elkana op om te offeren. God had toen Zijn volk aan een plaats en een altaar gebonden, en hun verboden om-onder welk voorwendsel ook-elders te gaan aanbidden, en daarom is hij uit zuivere gehoorzaamheid aan dit gebod naar Silo opgegaan, indien de priesters hun plicht niet deden, wilde hij toch de zijn doen. Gode zij dank, onder het Evangelie zijn wij niet aan een plaats, noch aan een geslacht gebonden, maar de herders en leraars, die de verhoogde Heiland aan Zijn kerk heeft gegeven, zijn die alleen, wier bediening strekt tot de volmaking van de heiligen, en tot opbouwing des lichaams van Christus, Efeziers 4:11, 12. Zij hebben geen heerschappij over ons geloof, maar onze verplichting is aan hen, die de helpers zijn van onze heiligheid en blijdschap, niet aan hen, die door hun ergerlijke onzedelijkheid, zoals Hofni en Pinehas, maken dat de offeranden des Heeren veracht worden, hoewel toch de kracht en geldigheid van de sacramenten niet afhangen van de reinheid van hem. die ze bedient.

II. Toch was het een verdeeld gezin, een onenige familie, en die verdeeldheid bracht beide schuld en smart teweeg. Waar Godsvrucht is, is het wel jammer dat er niet ook eensgezindheid is. De verenigde Godsvrucht van een gezin behoort de verdeeldheid er in te doen eindigen.

1. De oorzaak van deze verdeeldheid was, dat Elkana twee vrouwen had getrouwd, dat een overtreding was van de oorspronkelijke instelling van het huwelijk, waartoe onze Zaligmaker het terugbracht, Mattheus 19:5, 8. Van de beginne is het alzo niet geweest. Dit heeft kwaad gesticht in het gezin van Abraham, en van Jakob, en nu hier in dat van Elkana. Hoeveel beter voorziet de wet Gods voor ons welzijn in deze wereld, dan wij het zouden doen indien het aan ons ware overgelaten! Waarschijnlijk heeft Elkana Hanna het eerst gehuwd en, omdat hij niet zo spoedig kinderen bij haar had als hij gehoopt heeft, huwde hij Peninna, die hem wel kinderen baarde, maar in andere zaken een kwelling voor hem was. Aldus worden de mensen dikwijls geslagen met roeden, die zij zelf gemaakt hebben.

2. Hetgeen op deze dwaling volgde was, dat de twee vrouwen niet met elkaar overweg konden. Zij hadden verschillende voorrechten. Peninna was, evenals Lea, vruchtbaar, en had veel kinderen, dat haar vreedzaam en dankbaar had moeten maken, hoewel zij slechts een tweede vrouw-een ondervrouw-was en minder bemind werd. Hanna was, evenals Rachel, kinderloos, maar zij was zeer dierbaar aan haar man,. en hij nam alle gelegenheden waar, om dit aan haar en aan anderen te doen weten, en menig aanzienlijk deel gaf hij haar, vers 5, en dit had haar gerust en dankbaar moeten maken.

Maar zij waren van verschillenden aard en karakter, Peninna kon de zegen van de vruchtbaarheid niet dragen, zij werd hoogmoedig en beledigend, Hanna kon de beproeving van de onvruchtbaarheid niet dragen, maar werd neerslachtig en ontevreden, en zo had Elkana een moeilijk leven tussen die beide.

A. In weerwil van die ongelukkige verdeeldheid in zijn gezin bleef Elkana het altaar Gods bezoeken, en nam zijn vrouwen en kinderen mede, opdat, zo zij het in andere dingen niet eens konden zijn, zij

toch eensgezind zouden wezen in de aanbidding Gods. Als de Godsdienstoefeningen van een gezin de verdeeldheid niet kunnen doen ophouden, zo laat die verdeeldheid dan toch de Godsdienstoefeningen niet doen ophouden.

B. Hij deed alles wat hij kon om Hanna te bemoedigen, en haar te steunen onder haar beproeving, vers 5. Op de feesten offerde hij dankoffers en smeekte om vrede in zijn gezin, en als hij en de leden van zijn gezin hun deel van het offer gingen eten ten teken van hun gemeenschap met God aan Zijn altaar gaf hij aan Peninna en haar kinderen wèl het hun toekomende deel, maar aan Hanna gaf hij een aanzienlijk deel, het keurigste dat op tafel kwam, en dat-waarin het ook bestond-bij zulke gelegenheden gegeven werd aan hen, voor wie men de meeste achting en waardering had. Dit deed hij ten teken van zijn liefde voor haar, en om er haar alle mogelijke bewijzen van te geven.

Merk op:

a. Elkana beminde er zijn vrouw niet minder om dat zij onvruchtbaar was. Christus heeft zijn kerk lief niettegenstaande haar zwakheden, haar onvruchtbaarheid, en zo behoren mannen hun eigen vrouwen lief te hebben, Efeziers 5:25. Onze rechtmatige liefde jegens iemand van onze betrekkingen te verminderen vanwege een zwakheid, een gebrek, waaraan zij niets kunnen doen, dat hun zonde niet is maar hun beproeving, dat is Gods voorzienigheid in strijd te brengen met Zijn gebod, en-hetgeen zeer onvriendelijk is-aan de beproefden nog meer beproeving toe te voegen.

b. Hij legde er zich op toe om haar nog zoveel te meer zijn liefde te tonen, omdat zij in beproeving was, beledigd werd en er zich ongelukkig onder gevoelde. Het is wijsheid en plicht om de zwaksten te ondersteunen en de nedergebogenen op te richten.

c. Hij toonde zijn grote liefde voor haar door het deel, dat hij haar gaf van de dankoffers. Zo moeten wij onze genegenheid tonen aan onze bloedverwanten en vrienden door veel voor hen te bidden. Hoe meer wij hen liefhebben, des te meer plaats wij hun moeten geven in ons gebed.

C. Peninna was uiterst gemelijk en tergend.

a. Zij verweet Hanna haar beproeving, verachtte haar omdat zij onvruchtbaar was, sprak smalend tot haar als tot iemand aan wie de hemel geen gunst wilde betonen.

b. Zij benijdde haar haar deel in de liefde haars mans, en hoe vriendelijker deze voor haar was, hoe meer zij zich jegens haar verbitterde, hetgeen uiterst laag en wreed was.

c. Zij was het meest aldus hatelijk en tergend, als zij opgingen naar het huis des Heeren, misschien omdat zij dan meer dan op andere tijden in elkanders gezelschap waren, of omdat Elkana dan de meeste genegenheid aan Hanna betoonde. Maar het was zeer zondig om op zulke tijden haar boosheid aan de dag te leggen, wanneer reine handen opgeheven moesten worden bij Gods altaar, zonder toorn en twisting. Het was ook zeer onvriendelijk om op zulke tijden Hanna te tergen, niet alleen omdat zij dan in gezelschap waren en anderen het zouden opmerken, maar omdat Hanna dan begeerde haar Godsdienstplichten waar te nemen, en daarbij kalm en rustig wilde zijn, en niet gestoord wenste te worden. De grote vijand van onze reinheid en onze vrede is het ijverigst in de weer om ons te ontroeren, wanneer wij de meeste behoefte hebben aan kalmte en rust. Als de

kinderen Gods komen om zich voor de Heere te stellen, dan zal Satan niet in gebreke blijven, om in het midden van hen te komen, Job 1:6. Zij bleef dit doen van jaar tot jaar, niet een of twee maal, maar het was haar voortdurende gewoonte, noch eerbied voor haar echtgenoot, noch medelijden met Hanna kon haar van die gewoonte afbrengen, en

Eindelijk. Wat zij bedoelde was, haar te vergrimmen, misschien in de hoop van haar het hart te breken, zodat zij dan het hart haars mans onverdeeld zou bezitten. Of wel, omdat zij vermaak schepte in haar droefheid, en Hanna kon haar ook niet meer genoegen doen dan door treurig te zijn. Het is een bewijs van een slechten gemoedsaard om er behagen in te vinden diegenen verdriet aan te doen, die treurig en bezwaard van geest zijn, en diegenen te vergrimmen, die reeds tot onrust en droefgeestigheid gestemd zijn. Wij behoren elkanders lasten te dragen, niet er aan toe te voegen.

D. De arme Hanna kon de terging niet dragen, zij weende en at niet, vers 7. Het maakte haar onrustig voor zichzelve en voor haar betrekkingen. Zij at niet aan het feestmaal, haar verdriet benam haar de eetlust, maakte haar ongeschikt voor het gezelschap, een wanklank in de harmonie van de vreugde van het gezin. Het was van de offermaaltijd, dat zij niet at, want zij mochten in hun leed niet eten van de heilige dingen, Deuteronomium 26:14 , Leviticus 10:19. Maar het was haar zwakheid om zich zo toe te geven in droefheid van de wereld, dat zij opgeschikt was voor heilige blijdschap in God. Zij, die droefgeestig van aard zijn en tergingen al te veel ter harte nemen, zijn vijanden van zichzelf en beroven zich veel van de vertroosting des levens en van de Godsvrucht. Wij bevinden dat God nota nam van die slechte uitwerking van ontevredenheid en geschillen in de huwelijken staat, die treurenden en ontevredenen bedekten het altaar des Heeren met tranen, met wening en met zuchting, zodat Hij niet meer het spijsoffer aanschouwen wilde, Maleachi 2:13.

E. Elkana deed wat hij kon om haar te troosten. Zij heeft hem geen onvriendelijkheid verweten in zijn huwen van een andere vrouw, zoals Sara gedaan heeft, ook heeft zij Peninna geen smaad met smaad vergolden, maar nam het verdriet geheel voor haarzelve, waardoor zij een voorwerp werd van veel medelijden. Elkana toonde dat hij smart had van haar smart, vers 8. Hanna, waarom weent gij?

a. Het gaat hem zeer ter harte haar aldus overstelpt te zien van droefheid. Zij, die door het huwelijk tot een vlees geworden zijn, moeten in zoverre ook van een geest zijn, dat zij delen in elkanders leed, zodat de een niet rustig kan zijn als de ander onrustig is.

b. Hij geeft er haar een liefdevolle bestraffing ervoor. Waarom weent gij, en waarom is uw hart kwalijk gesteld? Wie God liefheeft, bestraft Hij, en dat behoren ook wij te doen. Hij brengt haar er toe om eens onderzoek te doen naar de oorzaak van haar droefheid. Hoewel zij reden had voor haar smart, moest zij toch eens bedenken, of er reden was om in die mate bedroefd te zijn, zodat zij zelfs niet van de heilige dingen kon eten. Onze droefheid, waar het ook om zij, is zondig en onmatig, als zij ons afhoudt van onze plicht jegens God en onze vertroosting in Hem verbittert, ons ondankbaar maakt voor de zegeningen en voorrechten, die wij genieten, ons vertrouwen wegneemt voor de verdere goedertierenheden Gods over ons, als zij onze blijdschap in Christus doet afnemen, en ons verhindert om onze plicht te doen jegens onze betrekkingen, en er de vertroosting van te smaken.

c. Hij geeft haar te kennen dat hij alles doen zal wat in zijn vermogen is, om haar vergoeding te bieden voor hetgeen zij mist. "Ben ik u niet beter dan tien zonen? Gij weet dat gij ten volle mijne genegenheid bezit, laat dit u troosten." Wij behoren te letten op onze zegeningen en voorrechten, er kennis van te nemen, opdat wij ons niet overgeven aan bovenmatige smart over onze kruisen, want onze kruisen verdienen wij, maar onze zegeningen zijn verbeurd. Als wij de balans in evenwicht willen houden, dan moeten wij zien op hetgeen voor ons is, zowel als op hetgeen tegen ons is, want anders zijn wij onrechtvaardig jegens Gods voorzienigheid, en onvriendelijk voor onszelf. God maakt ook de ene tegenover de anderen, Prediker 7:14, en dat moeten ook wij doen.

1 Samuël 1:9-18

Elkana had Hanna zwaar bestraft om haar overmatige droefheid, en hier zien wij de goede uitwerking dier bestraffing.

I. Het bracht haar tot haar spijze. Zij at en dronk, vers 9. In haar droefheid heeft zij haar hart niet verhard, zij is ook niet weerstrevend geworden onder de bestraffing, maar toen zij bemerkte dat het haar echtgenoot verdriet deed, dat zij niet kwam om met hem te eten, heeft zij zo goed zij kon zichzelf opgewekt, en is aan tafel gekomen. Er behoort even grote zelfverloochening toe om onze hartstochten te bedwingen als om onze lusten in toom te houden.

II. Het bracht haar tot bidden. Het heeft haar doen nadenken. Doe ik wèl met treurig te zijn, niet toornig te wezen? Zou het niet beter zijn om, in plaats van die last aldus op mijn schouders te binden, er mij van te ontlasten door hem op de Heere te werpen in het gebed?" Elkana had gezegd: *Ben ik u niet beter dan tien zonen?* Hetgeen haar wellicht bij haarzelf heeft doen denken: "Of *hij* dit nu al of niet is, *God* is het, en daarom zal ik mij tot Hem wenden, voor Hem mijn klacht uitstorten, en zien welke vertroosting en verlichting Hij mij zal schenken." Indien zij ooit een plechtiger en vuriger gebed dan gewoonlijk voor deze zaak tot de troon der genade zal opzenden, dan is het nu de tijd hiervoor. Zij zijn te Silo, aan de deur van de tabernakel, waar God beloofd had Zijn volk te zullen ontmoeten, en dat het huis des gebeds was. Zij hadden nu kortelings hun dankoffers geofferd, om de gunst van God te verkrijgen en alle goed, en ten teken van hun gemeenschap met Hem, en de troost voor zich aannemende van Hem hierin welbehaaglijk te zijn geweest, hadden zij het offermaal genuttigd, en nu was het voegzaam om haar gebed op te zenden krachtens dat offer, want de dankoffers stelden Christus' middelaarschap voor evengoed als de zondoffers, want hierdoor werd niet alleen verzoening gedaan voor de zonde, maar er werd ook de verhoring van ons gebed door verkregen en een antwoord des vredes er op, in al onze smekingen moeten wij op dat offer het oog gericht houden.

Betreffende Hanna's gebed kunnen wij opmerken:

1. De warme en levende Godsvrucht, die er in was, welke blijkt in verschillende opzichten ter onzer besturing bij het bidden.

A. Zij wendde de tegenwoordige droefheid van haar hart aan ter opwekking van haar Godvruchtige gedachten in het bidden. *Bitter bedroefd zijnde van ziel, zo bad zij*, vers 10. Wij behoren dit goede gebruik te maken van onze beproevingen, dat zij ons opwekken in ons spreken tot God. Onze gezegende Heiland zelf, in zware strijd zijnde, bad Hij te ernstiger,.

B. Zij vermengde tranen met haar gebed. Het was geen droog bidden, zij weende zeer, als een ware Israelietische vrouw weende en smeekte zij, met het oog op de barmhartigheid van onze God, die de treurige en verslagen ziel kent, het gebed kwam uit haar hart, zoals de tranen uit haar ogen.

C. Zij was zeer nauwkeurig en toch ook zeer bescheiden in haar gebed. Zij bad om een kind, een mannelijk zaad, opdat het bevoegd zou zijn om in de tabernakel te dienen. God vergunt ons om in ons gebed niet slechts te vragen om het goede in het, algemeen, maar om in het bijzonder dat goede

te vragen, wat wij het meest behoeven en begeren. Maar zij zegt niet, zoals Rachel: Geef mij kinderen!. Zij zal zeer dankbaar zijn voor één kind.

D. Zij deed een plechtige gelofte, of belofte, dat zij, zo God haar een zoon gaf, *hem aan de Heere zal geven*, vers 11. Door zijn geboorte zal hij een Leviet zijn, en dus toegewijd aan de dienst van God, maar door haar gelofte zal hij een nazireër zijn, en tot zelfs zijn kindsheid zal Gode gewijd zijn. Waarschijnlijk heeft zij Elkana tevoren met haar voornemen bekend gemaakt, en had zij er zijn toestemming en goedkeuring voor. Ouders hebben het recht om hun kinderen aan God te wijden als levende offeranden en geestelijke priesters, en hiermee wordt hun de verplichting opgelegd om God getrouwelijk te dienen al de dagen van hun leven. Het is zeer voegzaam om, als wij enigerlei zegen begeren, onze ziel te verbinden om, als God ons het begeerde goed geeft, het te wijden aan Zijn eer en blijmoedig te gebruiken in Zijn dienst. Niet dat wij er hierdoor aanspraak op kunnen maken de gave te verdienen, maar aldus worden wij bekwaam gemaakt haar te ontvangen en er de lieflijkheid van te smaken. In de hoop op zegen moeten wij plichtsbetrachting beloven.

E. Dit alles sprak zij zachtjes, zodat niemand haar kon horen. Haar lippen bewogen *zich, maar haar stem werd niet gehoord*, vers 13. Hiermee betuigde zij haar geloof in Gods kennis van het hart en zijn begeerten. Voor Hem zijn gedachten woorden. Hij is niet als de goden, tot welke men met luider stem moet roepen, . Het was ook een blijk van haar ootmoed en heilige beschaamdheid des aangezichts in haar naderen tot God, zij was niet een van degenen, die hun stem doen horen in de hoogte,. Het was een bidden in het verborgen, ofschoon het op een openbare plaats geschiedde, en niet zoals de Farizeën baden om van de mensen gezien te worden. Het is waar: het gebed is geen zaak, die wij ons behoeven te schamen, maar wij moeten alle schijn vermijden van praalvertoning. Laat ons wat er omgaat tussenGod en onze ziel voor onszelf houden.

2. De harde berisping, die zij er om ontving. Eli was nu hogepriester en richter in Israel, hij zat op een stoel in de tempel om het oog te hebben op hetgeen er geschiedde, vers 9. De tabernakel wordt hier de tempel genoemd, omdat hij nu gevestigd was aan een vaste plaats, en aan alle doeleinden van een tempel beantwoordde. Daar zat Eli om verzoeken te ontvangen en orders of aanwijzingen te geven, en nu zag hij, ergens in een hoek waarschijnlijk, Hanna in haar gebed, en misleid door het ongewone van haar doen, dacht hij dat zij dronken was, en in dat denkbeeld sprak hij tot haar, vers 14. *Hoelang zult gij u dronken aanstellen ?* dezelfde beschuldiging, die tegen Petrus en de andere apostelen gericht werd, toen de Heilige Geest hun gaf met vreemde talen te spreken,. Misschien was het in dien ontaarde tijd niets vreemds om een dronken vrouw aan de deur van de tabernakel te zien, want anders zou men denken dat de vuile lusten van Hofni en Pinehas daar niet zo gemakkelijk een prooi zouden gevonden hebben,. Eli hield Hanna voor een van dezen. Het is een der slechte gevolgen van het overvloedig worden der ongerechtigheid, het in zwang komen ervan, dat het dikwijls aanleiding geeft om de onschuldigen te verdenken. Als een krankheid epidemisch wordt, ligt iedereen onder de verdenking van erdoor besmet te zijn.

A. Dit nu was Eli's misslag-en het was een grote misslag-om zo streng een berisping te geven zonder nauwkeuriger waarneming of inlichtiing. Indien zijn eigen ogen reeds verdonkerd waren, dan zou hij iemand van de hem omringenden hebben moeten opdragen om inlichtingen in te winnen. Dronkaards zijn gewoonlijk luidruchtig en onstuimig, maar deze arme vrouw was stil en bedaard. Zijn fout was er te groter om dat hij een priester des Heeren was, die medelijden moest hebben met de onwetenden,. Weinig voegt het ons om haastig te zijn in ons berispen van anderen, en voortvarend te zijn in ons

geloven dat mensen schuldig zijn aan slechtheid, terwijl het feit, waarop de bestraffing gegrond is, òf twijfelachtig en onbewezen is, òf voor een goede uitlegging vatbaar is. De liefde gebiedt ons het beste te hopen van allen, en verbiedt ons berispzuchtig te zijn. Paulus had zeer goede inlichtingen, toen hij toch nog maar ten dele geloofde, o, hopende dat het niet zo was. Inzonderheid moeten wij voorzichtig zijn in het beoordelen en bestraffen van het gebed van anderen, opdat wij niet datgene met de naam van geveinsdheid, dweperij of bijgelovigheid bestempelen, hetwelk in waarheid de vrucht is van oprechte ijver en welbehaaglijk is aan God.

B. Het was Hanna's beproeving, en het was een grote beproeving, die nog toegevoegd werd aan al het andere, edik in de wonden van haar ziel. Zij was door Elkana bestraft, omdat zij niet wilde eten en drinken, en nu door Eli gesmaad te worden, alsof zij te veel gegeten en gedronken had, was zeer hard. Het is niets nieuws, dat van hen die wèl doen slecht gedacht wordt, en wij moeten het niet vreemd achten, indien het te eniger tijd ons lot wordt.

3. Hanna's nederige verdediging van zichzelf tegen deze beschuldiging. Zij heeft er zich bewonderenswaardig onder gedragen, zij heeft de beschuldiging niet teruggeworpen op hem, hem de losbandigheid zijner zonen niet verweten, hem niet gezegd de hand in eigen boezem te steken, hem niet gezegd hoe weinig het iemand in zijn plaats voegde om een arme bedroefde smekelinge voor de troon der genade aldus met woorden te mishandelen. Als wij te eniger tijd onrechtvaardig bestraft worden dan is het ons nodig om een dubbele wacht te zetten voor onze lippen, opdat wij niet met een wederbeschuldiging komen, en bestraffing met bestraffing vergelden. Hanna dacht dat het genoeg was zichzelf te rechtvaardigen, en dat moeten ook wij denken, vers 15, 16.

a. In gerechtigheid jegens zichzelf, ontkent zij uitdrukkelijk de beschuldiging, spreekt tot hem met alle mogelijke eerbied, noemt hem *mijn heer*, geeft te kennen hoe gaarne zij zou willen dat hij een goede mening van haar heeft, en hoe het haar smart onder zijn afkeuring te liggen. "Neen, mijn heer, het is niet zoals gij vermoedt, ik heb noch wijn noch sterke drank gedronken, (ofschoon het wel voegzaam zou zijn om wijn te geven aan een, die zo bitterlijk bedroefd van ziel is als zij was,) en nog veel minder heb ik te veel gedronken, en daarom: *acht toch uwe dienstmaagd niet voor een dochter Belials*." Dronkaards zijn kinderen Belials, inzonderheid vrouwen, die dronkaards zijn, kinderen van de boze, kinderen der ongehoorzaamheid, kinderen die het juk niet willen dragen, (want anders zouden zij niet dronken zijn), zij, die zichzelf niet kunnen besturen, kunnen het niet dragen dat een ander hen bestuurt. Hanna erkent dat de misdaad inderdaad zeer groot zou geweest zijn, indien zij er zich schuldig aan had gemaakt, en hij zou haar dan met recht uit de voorhoven Gods hebben kunnen bannen-, maar zelfs de manier waarop zij sprak ter verdediging, volstond om te tonen dat zij niet dronken was.

b. In gerechtigheid jegens hem geeft zij een verklaring van haar wijze van doen, die aanleiding had gegeven tot de verdenking. Ik *ben een vrouw bezwaard van geest*, ternedergeslagen, ontroerd, en dat is de reden, waarom ik er niet uitzie als andere mensen, mijn ogen zijn rood, niet van wijn maar van wenen. En nu heb ik niet tot mijzelf gesproken, zoals dronkaards en dwazen doen, maar ik heb mijn ziel uitgegoten voor het aangezicht des Heeren, die de taal des harten hoort en verstaat, en dat wel uit de veelheid van mijn gedachten en van mijn verdriet!' Zij was meer dan gewoon vurig geweest in haar gebed tot God, en dat, zegt zij hem, was de ware reden van de wanorde, waarin zij scheen te zijn. Als wij onrechtvaardiglijk berispt worden, moeten wij trachten niet slechts ons te

zuiveren, maar ook onze broeders te overtuigen door hun een juiste verklaring te geven van hetgeen zij verkeerd hebben begrepen.

4. De vergoeding, die Eli deed voor zijn haastige, onvriendelijke berisping door haar vriendelijk en vaderlijk te zegenen, vers 17. Hij heeft het niet als een belediging genomen (zoals velen maar al te licht doen) dat hem aangetoond werd dat hij zich vergist had, en er van overtuigd te worden, en hij geraakte er ook niet uit zijn humeur om, integendeel, nu moedigde hij Hanna aan in haar gebed, even sterk als hij er haar tevoren in had willen hinderen. En door deze woorden: *Ga heen in vrede*, heeft hij niet slechts te kennen gegeven, dat hij overtuigd was van haar onschuld, maar als gezaghebbende, daar hij hogepriester was, zegende bij haar in de naam des Heeren. En hoewel bij niet wist om welke bijzondere, zegen zij gebeden had, voegt hij er toch zijn *Amen* aan toe, zo goed een mening had hij nu opgevat van haar wijsheid en Godsvrucht. *De God Israels zal uw bede* waarin die dan ook bestaan moge-*geven, die gij van Hem gebeden hebt*. Door onze zachtmoedige en nederige houding tegenover hen, die ons gesmaad hebben, omdat zij ons niet kenden, kunnen wij hen misschien tot onze vrienden maken, en hun berispingen in gebeden voor ons verkeren.

5. De grote voldoening des harten waarin Hanna nu heenging, vers 18. Zij verzocht om de voortduring van Eli's goede mening over haar, en toen ging zij haars weegs, en heeft gegeten van wat er over was van de dankoffers (waarvan niets tot aan de volgende morgen mocht overblijven) en *haar aangezicht was haar zodanig niet meer*, niet meer zoals het geweest is, tekenen gevende van innerlijke beroering, neen, zij zag er nu aangenaam en blijmoedig uit, en alles was wèl. Vanwaar kwam zo plotseling die gelukkige verandering? In het gebed had zij haar zaak Gode bevolen, haar aan Hem overgegeven, en nu was zij niet meer in onrust en droefheid er over. Zij had voor zichzelf gebeden, en Eli had voor haar gebeden, en zij geloofde dat God haar òf de zegen zou geven, waar zij om gebeden had, òf haar het gemis, er van op een andere wijze zou vergoeden. Voor een Godvruchtige ziel is het gebed een verlichting des harten, het zaad Jakobs heeft dit dikwijls aldus bevonden, daar zij weten dat God nooit tot hen zeggen zal: Zoekt Mij tevergeefs. Zie. Het gebed zal het gelaat verhelderen en vervrolijken, het behoort dit te doen.

1 Samuel 1:19-28

I. Hier is de terugkeer van Elkana en zijn gezin naar hun eigen woning, toen de bepaalde dagen van het feest voorbij waren, vers 19.

Merk op hoe zij van hun tijd gebruik maakten in de tabernakel. Iedere dag, die zij daar waren, zelfs de dag, die voor hun thuisreis bestemd was, aanbaden zij God, en zij stonden vroeg op om dit te doen. Het is goed om de dag met God te beginnen. Laat Hem, die de eerste is, het eerste hebben. Zij hadden een reis voor zich, en zij hadden kinderen bij zich, en toch wilden zij niet vertrekken voordat zij tezamen hadden aangebeden. Zij hadden nu verscheidene dagen met Godsdienstoefeningen doorgebracht, en toch woonden zij er nog een bij. Wij moeten niet vertragen In goeddoen.

II. De geboorte en de naam van die begeerden zoon. Eindelijk gedacht de Heere aan Hanna, dat was het wat zij had begeerd, vers 11, en meer behoefde zij niet te begeren, dat was genoeg, want toen werd zij bevrucht en baarde een zoon. Of schoon God lang de lasten het verdriet, de zorgen en de gebeden Zijns volks schijnt te vergeten, zal Hij toch eindelijk doen blijken, dat zij niet uit Zijn gedachten waren. Dezen zoon noemde de moeder Samuël vers 20. Sommigen achten dat de woordafleiding daarvan tamelijk gelijk is aan *Ismael gehoord door God*, omdat de gebeden van de moeder op merkwaardige wijze verhoord zijn, en hij de verhoring er van was. Om de reden, die zij opgeeft voor de naam, denken anderen dat de betekenis er van is: *van God gevraagd*, het komt tamelijk op hetzelfde neer. Zij bedoelde er mee de gedachtenis te bewaren van Gods gunst jegens haar in de verhoring van haar gebed.

Zij bedoelde om telkenmale als zijn naam genoemd werd er de vertroosting van te smaken, en Gode de eer te geven voor Zijn genade en goedheid. Zegeningen, verkregen op het gebed, moeten herdacht worden met bijzondere uitdrukkingen van dankbaarheid, zoals in Psalm 116:1, 2. Hoeveel tijdige uitreddingen en voorzieningen in nood en behoeften kunnen wij *Samuël* noemen, *gevraagd van God* en al wat aldus verkregen is, moeten wij zeer bijzonder Hem toewijden. Hanna bedoelde met deze naam haar zoon te herinneren aan de verplichtingen jegens God, die op hem rustten uit aanmerking dat hij van God gevraagd was en Hem terzelfder tijd was toegewijd. Een kind des gebeds is op zeer bijzondere wijze verplicht een goed kind te zijn. Lemuels moeder herinnert hem er aan, dat hij de zoon is "harer geloften", Spreuken 31:2.

III. Hanna’s nauwgezetheid in haar zogen van hem, niet slechts omdat hij haar dierbaar was, maar omdat hij toegewijd was aan God en voor Hem voedde zij hem op. Daarom heeft zij hem ook zelf gezoogd en hem niet aan de borst van een andere vrouw gegeven. Wij behoren zorg te dragen voor onze kinderen, niet slechts met het oog op de wet de natuur als onze kinderen, maar met het oog op het verbond van de genade, als kinderen, die aan God zijn gegeven. Zie Ezechiel 16:20,21. Het heiligt het zogen van hen, als het voor de Heere geschiedt.

Elkana ging ieder jaar op om te aanbidden in de tabernakel, en nu inzonderheid om zijn gelofte te betalen, misschien had hij een gelofte gedaan, onderscheiden van die van Hanna, zo God hem een zoon uit haar zou geven, vers 21. Maar hoewel Hanna een warme liefde had voor de voorhoven van Gods huis, vroeg zij haar man om verlof om tehuis te mogen blijven, want de vrouwen waren niet

verplicht om voor de drie jaarlijkse feesten op te gaan, zoals de mannen dit waren. Hanna was wel gewoon op te gaan, maar nu wenste zij er zich van te verontschuldigen:

1. Omdat zij niet zolang van haar zoogkind afwezig kon zijn. Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten? Wij kunnen onderstellen dat zij gestadig tehuis bleef, want als zij ergens heengegaan waren, het zou naar Silo geweest zijn. God wil barmhartigheid en geen offerande. Zij, die door het zogen en verzorgen van kleine kinderen van de openbare Godsdienstoefeningen teruggehouden worden, kunnen uit dit voorbeeld troost erlangen en geloven dat, zo zij dit doen met het oog op God, zij er Hem welbehagelijk in zijn zullen, en dat zij, hoewel zij tehuis blijven, toch de roof zullen delen.

2. Omdat zij niet naar Silo wilde opgaan, voordat haar zoon groot genoeg was, niet alleen om derwaarts medegenomen te worden, maar om hem er te laten, want, als zij hem daar eens had medegenomen, dan zou zij het niet van zich kunnen verkrijgen, dacht zij, om hem weer terug te brengen. Zij, die vastelijk besloten zijn hun geloften te betalen, kunnen toch goede redenen hebben om de betaling er van uit te stellen. Alles is schoon op zijn tijd. Geen dier werd als offerande aangenomen, voor het enigen tijd onder zijn moeder geweest is, Leviticus 22:27. Vruchten zijn het best als zij rijp zijn. Elkana stemt in met haar voorstel, vers 23.

Doe wat goed is in uw ogen. Zover was het van hem om er behagen in te scheppen haar tegen te staan, dat hij de zaak geheel en al aan haar overliet. Zie, hoe goed en lieflijk het is als echtgenoten eensgezind zijn, zich schikken naar elkaar, ieder denkende dat wat de andere doet, goed is, inzonderheid in werken van Godsvrucht en liefdadigheid. Hij voegt er een gebed bij: De Heere bevestige maar Zijn woord, dat is: "God behoede het kind in de gevaren van zijn kindsheid, opdat de plechtige gelofte, waarvan God Zijn aanneming heeft doen blijken door ons het kind te geven, ter bestemder tijd vervuld zal kunnen worden, en dus ook de gehele zaak vervuld zal worden." Zij, die in oprechtheid hun kinderen aan God gewijd hebben, kunnen goedsmoeds en getroost voor hen bidden, dat God het aan hen verzegelde woord zal bevestigen, dat bij hun opdracht aan Hem gesproken werd.

IV. De plechtige intrede van dit kind in de dienst van het heiligdom. Wij kunnen aannemen, als iets dat vanzelf sprak, dat hij, toen hij veertig dagen oud was, de Heere werd voorgesteld, zoals dit met alle eerstgeborenen geschiedde, Lukas 2:22, 23, maar dit wordt niet vermeld, omdat daar niets bijzonders in was, doch nu hij gespeend was, werd hij niet om gelost te worden voorgesteld.

Sommigen denken dat het geschiedde terstond nadat hij van de borst gespeend was, hetgeen, zeggen de Joden, niet gebeurde vóór hij drie jaar oud was. Er is gezegd: de vrouw zoogde hem totdat zij hem speende, vers 23.

Anderen denken dat het niet was voordat hij van kinderachtigheid gespeend was, toen hij acht of tien jaar oud was. Maar ik zie er geen bezwaar in te geloven, dat zo buitengewoon een kind reeds op driejarigen leeftijd in de tabernakel werd toegelaten, om onder de kinderen van de priesters te worden opgevoed. In vers 24 wordt gezegd: *het jongsken was zeer jong*, maar verstandig zijnde boven zijn jaren, was hij niet tot last. Niemand kan te vroeg beginnen Godsdienstig te zijn. Het kind was een kind, luidt de uitdrukking in het Hebreeuws, in zijn leerjaren. Want wie zou Hij dan de

kennis leren, en wie zou Hij het gehoorde te verstaan geven? De gespeenden van de melk, de afgetrokkenen van de borsten, Jesaja 28:9.

Merk op hoe zij haar kind voorstelde.

1. Met offerande, niet minder dan drie varren, en bij ieder een spijsoffer, vers 24, een var misschien voor elk jaar van het leven des kinds, of een ten brandoffer, een ten zondoffer, en de derde ten dankoffer. Zover was het van haar te denken dat zij door haar zoon aan God te wijden, God tot haar schuldenaar had gemaakt, dat zij het nodig vond om door deze geslachte offers Gods aanneming te verkrijgen van haar levende offerande. Al onze verbonden met God voor onszelf en voor de onze moeten gemaakt worden door offerande, het grote offer.

2. Met een dankerkentenis van Gods goedheid in de verhoring van haar gebed. Die dankerkentenis spreekt zij uit voor Eli, omdat hij haar aangemoedigd had te hopen op een antwoord des vredes, vers 26, 27. *Ik bad om dit kind.* (Hier is het verkregen op het gebed en hier wordt het afgestaan aan God, die het gebed verhoort.) "Gij hebt mij vergeten, mijn heer, maar ik, die nu zo goedsmoeds ben, ik ben dezelfde vrouw, die drie jaren geleden hier bij u stond, wenende en biddende, en dit is het kind om hetwelk ik gebeden heb." Aldus mag ter ere Gods ootmoedig gejuicht en geroemd worden in gebedsverhoring. Hier is een levend getuigenis voor God: "Ik ben Zijn getuige dat Hij genadig en goedertieren is". Zie Psalm 66:16 19. "Om deze zegen, die vertroosting, heb ik gebeden, *en Hij heeft mij geantwoord".* Zie Psalm 34 3, 5, 7. Hanna herinnert Eli er niet aan door te doelen op de verdenking, die hij van haar gehad heeft en haar te kennen heeft gegeven, zij zegt niet: Ik ben de vrouw, aan wie gij deze strenge bestraffing hebt toegediend, wat is nu uw mening van mij? Godvruchtige mensen behoort men hun zwakheden en vergissingen niet te verwijten, niet telkens voor de voeten te werpen, zij hebben er berouw van gehad, en nu moeten zij er niet meer van horen.

3. Met een volkomen overgave van haar deel in dit kind aan de Heere, vers 28. Ik heb hem de Heere geleend al de dagen, die hij wezen zal, en zij herhaalt het, omdat zij het nooit zal herroepen, hij zal een "deodand" wezen geleend of gegeven aan de Heere. Niet dat zij voornemens was hem terug te roepen, zoals wij doen met wat wij geleend hebben, maar zij gebruikt dit woord: *shaol, hij leende,* omdat het hetzelfde woord is dat zij tevoren gebruikt heeft (in vers 20, ik vroeg hem van de Heere), maar in een andere vervoeging. En in vers 27, de Heere heeft mij mijn bede gegeven die ik van Hem gebeden heb *(shaalti* in kal), daarom heb ik hem geleend, (hishilti, hetzelfde woord in hiphil) en zo geeft het een andere woordafleiding aan zijn naam, Samuël, niet alleen van God gevraagd, maar aan God geleend. En merk op:

a. Alles wat wij aan God geven is wat wij eerst van Hem gevraagd en ontvangen hebben. Al onze gaven aan Hem waren eerst Zijn gaven aan ons. Het is alles van U en wij geven het U uit Uwe hand, 1 Kronieken 29:14, 16.

b. Al wat wij aan God geven, kan dieswege gezegd worden Hem geleend te zijn, dat hoewel wij het niet mogen terug vragen als iets dat geleend is, Hij toch met interest terug zal geven tot ons onuitsprekelijk voordeel, inzonderheid wat gegeven is aan zijn armen, Spreuken 19:17. Als wij onze kinderen in de doop toewijden aan God, zo laat ons gedenken dat zij door een souverein recht tevoren reeds de Zijnen waren, en dat zij tot onze meerdere vertroosting nog de onze zijn. Hanna staat hem af aan de Heere niet voor een zeker aantal jaren, zoals kinderen, die ergens in de leer

gedaan worden maar "durante vita -zolang als hij leeft zal hij de Heere geleend zijn, een levenslange nazireër. Zo moet ons verbond zijn met God, een huwelijksverbond, zolang als wij leven moeten wij de Zijnen wezen, moeten wij Hem nooit verlaten.

Eindelijk. Het kind Samuël gedroeg zich van zijn kant boven hetgeen van iemand van zijn jaren verwacht kon worden, want het schijnt van hem gezegd: Hij bad aldaar de Heere aan, dat is: hij deed zijn gebeden. Hij was ongetwijfeld vroeg gevorderd in Godsvrucht, (wij hebben kinderen gekend, die reeds zeer jong een besef van Godsdienst hebben aan de dag gelegd) en daar zijn moeder hem bestemd had voor het heiligdom, heeft zij bijzonder zorggedragen om hem op te voeden voor hetgeen in het heiligdom zijn werk zal wezen. Kleine kinderen moeten reeds vroeg leren God te aanbidden. Hun ouders moeten hen daarin onderwijzen en er hen toe brengen, en hen aansporen om het zo goed te doen als zij kunnen, en God zal hen genadiglijk aannemen, en leren om het al beter en beter te doen.

HOOFDSTUK 2

1 Toen bad Hanna en zeide: Mijn hart springt van vreugde op in den HEERE; mijn hoorn is verhoogd in den HEERE; mijn mond is wijd opengedaan over mijn vijanden; want ik verheug mij in Uw heil.
2 Er is niemand heilig, gelijk de HEERE; want er is niemand dan Gij, en er is geen rotssteen, gelijk onze God!
3 Maakt het niet te veel, dat gij hoog, hoog zoudt spreken, dat iets hards uit uw mond zou gaan; want de HEERE is een God der wetenschappen, en Zijn daden zijn recht gedaan.
4 De boog der sterken is gebroken; en die struikelden, zijn met sterkte omgord.
5 Die verzadigd waren, hebben zich verhuurd om brood, en die hongerig waren, zijn het niet meer; totdat de onvruchtbare zeven heeft gebaard, en die vele kinderen had, krachteloos is geworden.
6 De HEERE doodt en maakt levend; Hij doet ter helle nederdalen, en Hij doet weder opkomen.
7 De HEERE maakt arm en maakt rijk; Hij vernedert, ook verhoogt Hij.
8 Hij verheft den geringe uit het stof, en den nooddruftige verhoogt Hij uit den drek, om te doen zitten bij de vorsten, dat Hij hen den stoel der ere doe beerven; want de grondvesten des aardrijks zijn des HEEREN, en Hij heeft de wereld daarop gezet.
9 Hij zal de voeten Zijner gunstgenoten bewaren; maar de goddelozen zullen zwijgen in duisternis; want een man vermag niet door kracht.
10 Die met den HEERE twisten, zullen verpletterd worden; Hij zal in den hemel over hen donderen; de HEERE zal de einden der aarde richten, en zal Zijn Koning sterkte geven, en den hoorn Zijns Gezalfden verhogen.
11 Daarna ging Elkana naar Rama in zijn huis; maar de jongeling was den HEERE dienende voor het aangezicht van den priester Eli.
12 Doch de zonen van Eli waren kinderen Belials; zij kenden den HEERE niet.
13 Want de wijze dier priesters met het volk was, dat, wanneer iemand een offerande offerde, des priesters jongen kwam, terwijl het vlees kookte, met een drietandigen krauwel in zijn hand;
14 En sloeg in de teile, of in den ketel, of in de pan, of in den pot; al wat de krauwel optrok, dat nam de priester voor zich. Alzo deden zij aan al de Israelieten, die te Silo kwamen.
15 Ook eer zij het vet aanstaken, kwam des priesters jongen, en zeide tot den man, die offerde: Geef dat vlees om te braden voor den priester; want hij zal geen gekookt vlees van u nemen, maar rauw.
16 Wanneer nu die man tot hem zeide: Zij zullen dat vet als heden ganselijk aansteken, zo neem dan voor u, gelijk als het uw ziel lusten zal; zo zeide hij tot hem: Nu zult gij het immers geven, en zo niet, ik zal het met geweld nemen.
17 Alzo was de zonde dezer jongelingen zeer groot voor het aangezicht des HEEREN; want de lieden verachtten het spijsoffer des HEEREN.
18 Doch Samuel diende voor het aangezicht des HEEREN, zijnde een jongeling, omgord met den linnen lijfrok.
19 En zijn moeder maakte hem een kleinen rok, en bracht hem dien van jaar tot jaar, als zij opkwam met haar man, om het jaarlijkse offer te offeren.
20 En Eli zegende Elkana, en zijn huisvrouw, en zeide: De HEERE geve u zaad uit deze vrouw voor de bede, die zij den HEERE afgebeden heeft. En zij gingen naar zijn plaats.
21 Want de HEERE bezocht Hanna, en zij werd bevrucht, en baarde drie zonen en twee dochters; en de jongeling Samuel werd groot bij den HEERE.

22 Doch Eli was zeer oud, en hoorde al, wat zijn zonen aan gans Israel deden, en dat zij sliepen bij de vrouwen, die met hopen samenkwamen aan de deur van de tent der samenkomst.
23 En hij zeide tot hen: Waarom doet gij al zulke dingen, dat ik deze uw boze stukken hore van dit ganse volk?
24 Niet, mijn zonen; want dit is geen goed gerucht, dat ik hoor; gij maakt, dat het volk des HEEREN overtreedt.
25 Wanneer een mens tegen een mens zondigt, zo zullen de goden hem oordelen; maar wanneer een mens tegen den HEERE zondigt, wie zal voor hem bidden? Doch zij hoorden de stem huns vaders niet, want de HEERE wilde hen doden.
26 En de jongeling Samuel nam toe, en werd groot en aangenaam beide bij den HEERE en ook bij de mensen.
27 En er kwam een man Gods tot Eli, en zeide tot hem: Zo zegt de HEERE: Heb Ik Mij klaarlijk geopenbaard aan het huis uws vaders, toen zij in Egypte waren, in het huis van Farao?
28 En Ik heb hem uit alle stammen van Israel Mij ten priester verkoren, om te offeren op Mijn altaar, om het reukwerk aan te steken, om den efod voor Mijn aangezicht te dragen; en heb aan het huis uws vaders gegeven al de vuurofferen van de kinderen Israels.
29 Waarom slaat gijlieden achteruit tegen Mijn slachtoffer, en tegen Mijn spijsoffer, hetwelk Ik geboden heb in de woning; en eert uw zonen meer dan Mij, dat gijlieden u mest van het voornaamste van alle spijsoffers van Mijn volk Israel?
30 Daarom spreekt de HEERE, de God Israels: Ik had wel klaarlijk gezegd: Uw huis en uws vaders huis zouden voor Mijn aangezicht wandelen tot in eeuwigheid; maar nu spreekt de HEERE: Dat zij verre van Mij; want die Mij eren, zal Ik eren, maar die Mij versmaden, zullen licht geacht worden.
31 Zie, de dagen komen, dat Ik uw arm zal afhouwen, en den arm van uws vaders huis, dat er geen oud man in uw huis wezen zal.
32 En gij zult aanschouwen de benauwdheid der woning Gods, in plaats van al het goede, dat Hij Israel zou gedaan hebben; en er zal te genen dage een oud man in uw huis zijn.
33 Doch de man, dien Ik u niet zal uitroeien van Mijn altaar, zou zijn om uw ogen te verteren, en om uw ziel te bedroeven; en al de menigte uws huizes zal sterven, mannen geworden zijnde.
34 Dit nu zal u een teken zijn, hetwelk over uw beide zonen, over Hofni en Pinehas, komen zal: op een dag zullen zij beiden sterven.
35 En Ik zal Mij een getrouwen priester verwekken; die zal doen, gelijk als in Mijn hart en in Mijn ziel zijn zal; dien zal Ik een bestendig huis bouwen, en hij zal altijd voor het aangezicht Mijns Gezalfden wandelen.
36 En het zal geschieden, dat al wie van uw huis zal overig zijn, zal komen, om zich voor hem neder te buigen voor een stukje gelds, en een bolle broods, en zal zeggen: Neem mij toch aan tot enige priesterlijke bediening, dat ik een bete broods moge eten.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Hanna's lied van de dankzegging aan God voor Zijn gunst jegens haar om haar Samuël te geven, vers 1-10.

II. Hun terugkeer naar hun huis met Eli's zegen, vers 11, 20. De toeneming van hun gezin, vers 21. Samuels wasdom en vordering, vers 11, 18, 21-26, en Hanna's zorg om hem te kleden, vers 19.

III. De grote goddeloosheid van Eli's zonen, vers 12-17, 22.

IV. De al te zachte bestraffing, die Eli hun er voor gaf, vers 23-25.

V. De ontzettende, maar rechtvaardige boodschap, die God hem zond door een profeet, het verderf dreigende van zijn geslacht wegens de goddeloosheid van zijn zonen, vers 21-36.

1 Samuel 2:1-10

Wij hebben hier Hanna's dankzegging, ingegeven, niet alleen door de geest des gebeds, maar door de geest van de profetie. Haar bede om de zegen, die zij begeerde, hadden wij tevoren, Hoofdstuk 1:11, en hier haar dankzegging er voor. In beide heeft uit *de overvloed des harten,* diep aangedaan, (in de eerste door hetgeen zij begeerde, maar miste, in de laatste door Gods goedheid) *haar mond gesproken.*

Merk op, in het algemeen:

1. Toen zij een zegen van God had ontvangen, erkende zij het met dankbaarheid tot Zijn lof. Niet gelijk de negen melaatsen, Lukas 17:17. Lof is onze rente, onze schatting, wij zijn onrechtvaardig als wij die rente, deze schatting, niet betalen.

2. De zegen, die zij had ontvangen, was in verhoring van haar gebed, en daarom achtte zij zich inzonderheid verplicht er dankzegging voor te doen. Wat wij winnen door het gebed, mogen wij gebruiken met genot, en moeten wij gebruiken met dankzegging.

3. Haar dankzegging wordt hier een gebed genoemd. Hanna bad, want dankzegging maakt een wezenlijk deel uit van gebed. In al ons bidden tot God moeten wij met dankbaarheid tot Hem opzien als onze weldoener. En dankzegging voor ontvangen zegeningen zal aangenomen worden als een bede om nog verdere zegeningen te ontvangen.

4. De bijzondere zegen, die zij van God had ontvangen, geeft haar aanleiding om met verheffing en verruiming des harten heerlijke dingen te spreken van God en van Zijn bestuur van de wereld tot welzijn van Zijn kerk. Alles wat ons te eniger tijd reden geeft tot lof en dankzegging, behoort ons op die wijze daartoe aan te sporen.

5. Haar gebed was innerlijk, haar stem werd niet gehoord, maar in haar dankzegging sprak zij, opdat allen haar zouden horen. Zij deed haar smeking met onuitsprekelijke zuchtingen, maar nu waren haar lippen geopend om Gods lof te verkondigen.

6. Deze dankzegging staat hier in de geschiedenis opgetekend tot bemoediging van haar, die tot de zwakkere kunne behoren, om tot de troon van de genade te gaan, God zal acht slaan op haar gebed en haar dankzegging. De lofzang van de maagd Maria heeft zeer veel overeenkomst met dit lied van Hanna, Lukas 1:46.

In deze dankzegging hebben wij te letten op drie dingen.

I. Hanna's juichen en roemen in God, in Zijn heerlijke volmaaktheden, en de grote dingen, die Hij voor haar gedaan had, vers 1-3.

Merk op:

1. Welke grote dingen zij van God zegt. Zij neemt weinig nota van de bijzonderen zegen, waarin zij zich nu verblijdde, prijst Samuël niet als het schoonste kind, het meest ontwikkelde en verstandige

kind voor zijn leeftijd, of dat zij ooit gezien had, hetgeen liefhebbende ouders zo licht geneigd zijn te doen, neen, zij ziet de gave voorbij, en looft slechts de Gever terwijl de meesten de Gever vergeten en slechts op de gave zien. Elke rivier moet ons heenleiden naar de bron, en de gunsten, die wij van God ontvangen, moeten onze bewondering opwekken van de oneindige volmaaktheden die er in God zijn. Er kunnen andere Samuels wezen, maar geen andere Jehovah. Er is niemand gelijk Gij. God moet geprezen worden als een weergaloos wezen, van ongeëvenaarde volkomenheid, die eer zijn wij verschuldigd aan Zijn naam, dat wij erkennen, niet slechts dat er niemand Hem gelijk is, maar dat er buiten Hem geen God is, alle anderen zijn leugen en bedrog, Psalm 18:32.

Vier van Gods heerlijke eigenschappen worden hier bezongen.

a. Zijn onbevlekte reinheid

Dat is de eigenschap, die het meest geprezen en geloofd wordt in de bovenwereld door hen die altijd Zijn aangezicht aanschouwen, Jesaja 6:3, Openbaring 4:8. Toen Israël triomfeerde over de Egyptenaren, werd God geloofd als verheerlijkt in eeuwigheid, Exodus 15:11. Zo ook hier in Hanna's loflied: *Daar is niemand heilig gelijk de Heere.* Het is de rechtheid van Zijn natuur, Zijn oneindige overeenstemming met zichzelf, en de billijkheid van Zijn regering en Zijn oordeel in alle bedelingen van die beide. Bij de herinnering daaraan moeten wij dankzegging doen.

b. Zijn almachtige kracht, daar is geen rotssteen (of generlei kracht want aldus wordt het woord soms overgezet:

Gelijk onze God. Hanna had een machtigen steun ervaren door zich op Hem te verlaten, en daarom spreekt zij naar haar ervaring, en zij schijnt te verwijzen naar het woord van Mozes Deuteronomium 32:31.

c. Zijn ondoorgrondelijke wijsheid.

De Heere, de Rechter van allen, is een God van wetenschap, duidelijk en volkomen ziet Hij in het karakter van iederen mens, in het goede of slechte van iedere zaak, en Hij geeft kennis en verstand aan hen, die ze van Hem begeren.

d. Zijn onfeilbare gerechtigheid, door Hem worden daden gewagen.

Zijn eigene zijn het in Zijn eeuwige raadsbesluiten, de daden van de kinderen van de mensen zijn het in de balans van Zijn oordeel, zodat Hij een ieder vergeldt naar zijn werk, en zich niet vergist in hetgeen een ieder is of doet.

2. Hoe zij zich vertroost met deze dingen. Van hetgeen, waarvan wij God de eer geven, kunnen wij voor onszelf de vertroosting van nemen. Hanna doet dit,

a. In heilige blijdschap.

Mijn hart springt op van vreugde in de Heere, niet in haar zoon, maar in haar God, Hij moet de blijdschap wezen van onze verheuging, Psalm 43:4, en onze blijdschap moet in niets minder zijn dan

in Hem. Ik verheug mij in Uw heil, niet slechts in deze bijzondere gunst over mij, maar in het heil van Uw volk Israël, het heil, de verlossing inzonderheid, waarvoor dit kind het middel zal wezen, en bovenal het heil door Christus, waarvan dit heil of die verlossing, de afschaduwing is.

b. In heiligen triomf.

"Mijn hoorn is verhoogd, niet alleen is mijne eer gered door dat ik een zoon heb, maar nog zeer verhoogd door zo'n zoon te hebben." Wij lezen van sommigen van de zangers, die David aangesteld heeft "om de hoorn te verheffen," 1 Kronieken 25:5, een muziekinstrument om God te loven, zodat: Mijn hoorn is verhoogd, dit betekent: "Mijn lof is opgeheven tot een ongewoon hogen toon." Verhoogd in de Heere, God moet de eer ontvangen van al onze verhogingen, en in Hem moeten wij roemen en juichen. *Mijn mond is wijd opengedaan,* dat is: "Nu heb ik iets te antwoorder aan hen, die mij gesmaad hebben", hij, die zijn pijlkoker vol pijlen heeft, zijn huls vol heeft van kinderen, zal niet beschaamd worden, als hij met de vijanden zal spreken in de poort, Psalm 127:5.

3. Hoe zij hiermede hen tot zwijgen brengt, die zich hebben opgeworpen als mededingers van God en rebellen tegen Hem, vers 3. Maakt het niet te veel, dat gij hoog, hoog zoudt spreken. Laat Peninna en haar kinderen haar niet langer smaden om haar vertrouwen in God en haar bidden tot Hem, zij heeft ten laatste bevonden dat dit vertrouwen niet ijdel was, en dat bidden niet tevergeefs is geschied. Zie Micha 7:10.. Mijne vijandin zal het zien, en schaamte zal haar bedekken, die tot mij zegt: Waar is de Heere uw God. Of misschien was het beneden haar om in dit lied zoveel notitie te nemen van Peninna en haar boosaardigheid, maar is dit bedoeld als een bestraffing van de schaamteloosheid van de Filistijnen en andere vijanden van God en Israël, die hun mond gezet hebben tegen de hemel, Psalm 73:9. "Laat dit hen doen zwijgen en beschaamd maken, Hij, die aldus geoordeeld heeft voor mij en tegen mijne tegenpartijders, zal ook voor Zijn volk oordelen tegen al hun tegenpartijders,"

II. Hoe zij nota neemt van de wijsheid en vrijmacht van de Goddelijke voorzienigheid in het beschikken van de zaken van de kinderen van de mensen, zij zijn zó wisselvallig en er komen zovele en plotselinge wendingen in voor, dat er dikwijls slechts een kleine stap is tussen de hoogte van voorspoed en de diepte van tegenspoed. God maakt niet slechts de een tegenover de ander, Prediker 7:14, maar Hij stelt de een zeer dicht bij de ander, zonder dat er een kloof tussen gevestigd is, opdat wij blijde zijn als niet blijde zijnde, en wenen als niet wenende.

1. De sterken worden spoedig verzwakt, en de zwakken worden spoedig bekrachtigd, als het Gode behaagt, vers 4. Van de ene kant: als Hij spreekt *wordt de boog van de sterken verbroken*, zij worden ontwapend, ongeschikt gemaakt om te doen zoals zij gedaan hebben en zoals zij voornemens waren te doen. In de krijg zijn zij verslagen geworden, die voor alles het voordeel aan hun zijde schenen te hebben, en zich zeker waanden van de overwinning, zie Psalm 46:10, 37:15, 17. Particuliere personen worden spoedig verzwakt door ziekte en ouderdom, en zij bevinden dat de boog niet lang in stevigheid blijft, menig krachtig man, die geroemd heeft in zijn sterkte, heeft haar een bedrieglijke boog bevonden, die hem begaf als hij er op steunde of betrouwde. En van de anderen kant: als de Heere het woord spreekt, zullen zij, die struikelden door zwakheid, die zó zwak waren dat zij niet rechtop konden gaan, met sterkte omgord worden, naar lichaam en ziel, en instaat zijn om grote dingen tot stand te brengen. Zij, die verzwakt zijn door ziekte, zullen tot hun kracht wederkeren, Job 33. 25, door smart zullen hun vertroosting terugvinden die "de slappe handen

versterkt en de struikelende knieen vaststelt", Jesaja 35:3. De overwinning keert zich naar die zijde, welke als verloren werd beschouwd, en "zelfs de lammen zullen de roof roven", Jesaja 33:23.

2. De rijken worden spoedig verarmd, en de armen op wonderlijke wijze plotseling verrijkt, vers 5. Soms blaast God zó in van de mensen bezittingen, weerstaat hun pogingen, en verteert door een vuur, dat niet aangeblazen is hun bezittingen, dat zij, die vol waren (hun schuren waren vol en hun zakken waren vol, "hun huizen met goed vervuld", Job 22:18, en hun buik vervuld met deze verborgen schatten, Psalm 17:14,) tot zo'n armoede zijn vervallen, dat zij gebrek hadden aan het gewone levensonderhoud, zich moesten verhuren om brood, en, daar zij zich schaamden te bedelen, moesten zij graven. "Rijkdom maakt zich vleugelen", Spreuken 23:5, en laat hen diep ongelukkig, die, toen zij hem hadden, er hun geluk in vonden, voor hen, die vol en vrij zijn geweest, moet armoede en slavernij wel dubbel smartelijk zijn. Maar van de anderen kant beschikt Gods voorzienigheid het soms zo dat zij, die hongerig waren, het niet meer zijn, dat is: zij hielden op van zich te verhuren om brood, zoals zij gedaan hadden, daar zij, door Gods zegen op hun vlijt, vooruit zijn gegaan in de wereld, genoeg hebben om van te leven, en zo zullen zij niet meer hongeren en niet meer dorsten. Dit moet niet toegeschreven worden aan het geluk, de fortuin, noch bloot aan van de mensen wijsheid of dwaasheid, "de rijkdom is niet van de verstandigen, noch gunst van de welwetenden", Prediker 9:11, ook is het niet altijd van de mensen schuld, dat zij arm worden, maar, vers 7, De Heere maakt sommigen arm, en maakt anderen rijk. De verarming van de een is de verrijking van de ander, en het is Gods doen. Aan sommigen geeft Hij het vermogen om rijk te worden, aan anderen ontneemt Hij het vermogen om de rijkdom, die zij verkregen hebben, te behouden. Zijn wij arm? God heeft ons arm gemaakt, dat een goede reden is, waarom wij tevreden moeten zijn en ons moeten verzoenen met onze staat. Zijn wij rijk? God heeft ons rijk gemaakt, dat een goede reden is, waarom wij dankbaar moeten wezen, en Hem blijmoedig moeten dienen, in de overvloed van de goede dingen, die Hij ons geeft. Het kan verstaan worden van dezelfde persoon, zij, die rijk waren, maakt God arm, en na een wijle, maakt Hij hen weer rijk, zoals Job, Hij heeft gegeven, Hij heeft genomen, en dan geeft Hij weer. Laat de rijken niet hoogmoedig zijn, hun rijkdom niet veilig wanen, want God kan hen spoedig arm maken, laat de armen niet wanhopen, want God kan hen op Zijn bestemden tijd weer verrijken.

3. Gezinnen, die ledig waren, heeft Hij vervuld, en talrijke gezinnen heeft Hij verminderd tot op slechts weinigen. Dat is het geval, dat dicht nadert tot de aanleiding van de dankzegging. De onvruchtbare heeft zeven gebaard, met wie zij zichzelf bedoelde, want, hoewel zij voor het ogenblik maar een zoon had, was hij haar, daar hij een Gode gewijde nazireër was, gebruikt in Zijn onmiddellijke dienst, even goed als zeven. Of wel: het is de taal van haar geloof, nu zij er een heeft, hoopt zij op meer en zij werd niet teleurgesteld in die hoop, zij had er nog vijf meer, vers 21, zodat, als wij Samuël slechts voor twee rekenen, wat wij wel kunnen doen, dan heeft zij het aantal dat zij zich beloofd had, de onvruchtbare heeft zeven gebaard, terwijl van de anderen kant zij, die veel kinderen had, krachteloos is geworden, opgehouden heeft te baren zij zegt niets meer Peninna is nu getuchtigd en moedeloos. De overlevering van de Joden zegt dat Peninna, als Hanna een kind baarde, er twee begroef. Er zijn veel voorbeelden beide van de toeneming van gezinnen, die gering waren in aantal, en van het uitsterven van gezinnen, die zeer aanzienlijk waren, Job 22:23, Psalm 107:38 en verv.

4. God is de vrijmachtige Heere van leven en dood, vers 6. De Heere doodt en maakt levend. Versta dit:

a. Van Gods vrijmachtige heerschappij en algemene werking in het leven en de dood van de kinderen van de mensen. Hij bestuurt geboorten en begrafenissen. Wanneer het ook is dat wij sterven, het is God, die de pijl des doods richt, de Heere doodt, de dood is Zijn bode, treft wie en wanneer Hij gebiedt, niemand wordt in het stof gelegd, of Hij is het, die er hem toe doet wederkeren, want "Hij heeft de sleutelen van de hel en des doods" Openbaring 1:18. Als iemand geboren wordt, is Hij het "die levend maakt, niemand weet welke de weg des geestes is", Prediker 11:5, maar dit weten wij, dat hij komt van de Vader van de geesten. Is iemand hersteld uit ziekte, gered uit dreigend gevaar, het is God, die doet opkomen, want bij Hem zijn uitkomsten tegen de dood.

b. Van het verschil, dat Hij maakt tussen sommigen en anderen. sommigen doodt Hij, en anderen maakt Hij levend, dat is: behoudt Hij in het leven, terwijl zij zich in dezelfde gevaren bevonden, in de oorlog bijvoorbeeld, of in pestilentie.

Twee kunnen tezamen in een bed zijn, de een wordt door de dood weggenomen, en de ander blijft in het leven, ja Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U. Sommigen, van wie men met alle waarschijnlijkheid dacht dat zij in het leven zouden blijven, zijn naar het graf gebracht, en anderen, van wie men met evenveel waarschijnlijkheid dacht dat zij zouden sterven, heeft God doen opkomen, want leven en sterven gaan niet naar waarschijnlijkheid.

Gods voorzienigheid strekt zich naar het doden van sommigen, naar hun verderf, het wegnemen van hun genietingen en vertroostingen, en terzelfder tijd richt zij zich tot de levendmaking van anderen.

c. Van de verandering, die Hij doet plaatshebben in een en dezelfde persoon. Hij doodt en doet ter helle, of in het graf, nederdalen.

Dat is: Hij brengt tot aan de rand van het graf, en dan verlevendigt en wekt Hij weer op, zelfs als er aan het leven gewanhoopt werd, en het vonnis des doods ontvangen was, 2 Corinthiers 1:8, 9. Hij "doet de mens wederkeren tot verbrijzeling", en dan zegt Hij: "Keert weer, gij mensenkinderen!" Psalm 90:3.

Niets is voor God te moeilijk om te doen, neen zelfs niet het doen herleven van de doden, leven te brengen in dorre doodsbeenderen.

5. Verhoging en vernedering zijn van Hem. Sommigen vernedert Hij, anderen verhoogt Hij, vers 7, vernedert de hoogmoedige, geeft genade en eer aan de nederige, werpt in het stof, die willen wedijveren met God, die boven hen is, en allen, die rondom hen zijn, zouden willen vertreden, Job 40:6, 7, maar verhoogt hen, die zich voor Hem vernederen, Jakobus 4:10. Of het kan verstaan worden van dezelfde personen: hen, die door Hem naar beneden gebracht werden, zal Hij, als zij genoegzaam verootmoedigd zijn, weer oprichter. Dit wordt nog verder uitgebreid, vers 8.

Hij verheft de geringe uit het stof, van een lage en geringe staat, ja uit de drek, een lage en slaafse staat, verfoeid en veracht, om te doen zitten bij de vorsten. Zie Psalm 113:7-8. Bevordering komt niet bij geval, maar van het raadsbesluit Gods, waardoor diegenen verhoogd werden, van wie men dit niet zou hebben gedacht, en die door de mensen er onwaardig voor gekeurd werden. Jozef en Daniël, Mozes en David zijn aldus verwonderlijk verhoogd, uit een gevangenis naar een paleis, van

de herdersstaf tot de scepter. De vorsten, onder wie zij gezet zijn, kunnen in verzoeking wezen hen te minachten, maar God kan de eer bevestigen, die Hij op zo verrassende wijze geeft, en hen zelfs de stoel van de ere doen beërven. Laat aan hen, die door Gods voorzienigheid aldus verhoogd zijn, het stof en de drek niet verweten worden, waaruit zij opgeheven zijn want hoe geringer hun begin was, zoveel groter was de gunst, die hun geschonken werd, en God werd verheerlijkt in hun bevordering, indien zij door wettige en eerbare middelen verkregen werd.

Eindelijk. Er wordt een reden gegeven voor al deze beschikkingen, die ons verplicht er in te berusten, hoe verrassend en vreemd zij ook zijn, want de grondvesten des aardrijks zijn des Heeren.

a. Indien wij dit in letterlijken zin verstaan, dan geeft het Gods almachtige kracht te kennen, welke niet weerstaan kan worden. Hij houdt de gehele schepping op. Hij fondeerde de aarde, en onderhoudt haar nog door het woord van Zijn kracht.

Wat kan Hij niet, ver boven onze bevatting of verwachting, doen in de zaken van geslachten en koninkrijken, die de aarde hangt aan een niet? Job 26:7. Maar:

b. Indien wij het in overdrachtelijken zin verstaan, dan betekent het Zijn onbetwistbare vrijmacht, waartegen zich niemand kan verzetten. De vorsten en groten van de aarde, de bestuurders van staten en regeringen, zijn de pilaren van de aarde, Psalm 75:4.

Op deze scharnieren schijnen de zaken van de wereld te draaien, maar zij zijn des Heeren, Psalm 47:10. Van Hem hebben zij hun macht, en daarom kan Hij bevorderen wie het Hem behaagt, en wie kan zeggen: Wat doet Gij?

III. Een voorzegging van de bewaring en verhoging van al de getrouwe vrienden Gods, en de ondergang van al Zijn vijanden. Haar blijdschap betuigd hebbende in hetgeen God gedaan heeft, en nog doet, besluit zij met het uitspreken van de blijde hoop van hetgeen Hij doen zal, vers 9, 10. Godvruchtige gemoedsbewegingen, zegt bisschop Patrick, zijn in die dagen dikwijls opgeheven tot de hoogte van profetie, waardoor God onder dat volk Zijn ware aanbidding heeft doen voortduren temidden van hun neigingen tot afgoderij. Deze profetie kan betrekking hebben:

1. Meer onmiddellijk op de regering van Israël door Samuël en David, die hij zal zalven. De Israëlieten, Gods gunstgenoten, zullen beschermd en verlost worden, de Filistijnen. hun vijanden, zullen overwonnen en tenonder gebracht worden, en wel inzonderheid door *donder,* Hoofdstuk 7:10. Hun heerschappij zal uitgebreid worden, koning David zal versterkt, bekrachtigd, en grotelijks verheven worden, en Israël (dat in de tijd van de richteren zo weinig aanzien had, zeer veel moeite had om te blijven bestaan) zal nu weldra groot en aanzienlijk worden, en aan al zijn naburen de wet stellen. Dat was wel een buitengewone verandering, en de geboorte van Samuël was, als het ware, de dageraad van die dag. Maar:

2. Wij hebben reden te geloven dat deze profetie verder ziet. en wel naar het koninkrijk van Christus, en van het bestuur van dat koninkrijk van de genade, waarvan zij nu zal spreken, na zo uitvoerig gesproken te hebben van het rijk van de voorzienigheid. En hier ontmoeten wij voor de eerste maal de naam Messias, of Zijn Gezalfde. De aloude Schriftverklaarders, Joodse zowel als Christelijke, houden het er voor, dat het verder ziet dan David, namelijk naar de Zone Davids.

Heerlijke dingen worden hier gesproken van het koninkrijk van de Middelaar zowel voor als na Zijn menswording, want de bestuursmethode er van, beide door het eeuwige Woord en door dat Woord, vlees geworden ziende, is tamelijk gelijk.

Van dat koninkrijk wordt ons hier verzekerd:

A. Dat alle getrouwe onderdanen er van zorgvuldig en krachtig beschermd zullen worden vers 9. Hij zal de voeten van Zijn gunstgenoten bewaren. Er zijn mensen in de wereld die Gods gunstgenoten zijn, Zijn uitverkorenen en geheiligden, en Hij zal hun voeten bewaren, dat is: allen, die tot hen behoren, zullen onder Zijn bescherming zijn, geheel en al, tot aan hun voeten, het laagste deel huns lichaams toe. Indien Hij hun voeten zal bewaren, dan zal Hij nog veel meer hun hoofd bewaren, en hun hart. Of: Hij zal hun voeten bewaren dat is: Hij zal de grond beveiligen, waar zij op staan, en hun gangen vastmaken. Hij zal een wacht van de genade zetten voor hun genegenheden en hun daden, opdat hun voeten niet afdwalen van de weg, of struikelen op de weg. Als hun voeten op het punt zijn van uit te wijken, Psalm 73:2, zal "Zijn goedertierenheid hen ondersteunen," Psalm 94:18, en "hen van struikelen bewaren", Judas: 24.

Zolang wij Gods wegen bewaren, zal Hij onze voeten bewaren. Zie Psalm 37:23, 24.

B. Dat al de machten, die er tegen aankomen, niet in staat zullen zijn het te verderven, een man vermag niet door kracht. Gods kracht is ten diepste van de kerk, en zo zal geen kracht des mensen er tegen vermogen. De kerk schijnt ontbloot van kracht, haar vrienden zijn weinig talrijk en zwak, maar het overmogen ligt niet in menselijke kracht, Psalm 33:16. God behoeft haar niet voor zich, Psalm 147, 10, noch vreest Hij haar tegen zich.

C. Dat al zijn vijanden gewis verbroken zullen worden en ten ondergebracht, de goddelozen zullen zwijgen in duisternis, vers 9. Zij zullen beide met blindheid en stomheid worden geslagen, niet instaat zijn om hun weg te zien, noch om iets tot hun verdediging te zeggen. Verdoemde zondaren zijn veroordeeld tot de buitenste duisternis, en daar zullen zij voor eeuwig sprakeloos zijn, Mattheus 22:12,13. De goddelozen worden gezegd met de Heere te twisten en er is voorzegd, vers 10, dat zij verpletterd zullen worden. Hun raadslagen tegen Zijn koninkrijk onder de mensen, zullen allen teniet worden, en zij zelf vernietigd, hoe zou het hun beter kunnen gaan die de wapenen hebben opgevat tegen de Almacht? Zie Lukas 19:27. God heeft vele en velerlei middelen om het te doen, en eerder dan er in te falen, zal Hij in de hemel over hen donderen, en hen aldus niet alleen in angst en verschrikking, maar tot verderf en verwoesting brengen. Wie is tegen Gods bliksemschichten bestand?

D. Dat de overwinningen en bevelen van dit koninkrijk zich naar ver verwijderde landen zullen uitstrekken. De Heere zal de einden van de aarde richten. Davids overwinning en heerschappij reikten ver, maar de uiterste einden van de aarde zijn beloofd aan de Messias tot Zijn bezitting, Psalm 2:8, om of tenonder gebracht te worden door Zijn gouden scepter, of verpletterd te worden door Zijn ijzeren scepter. God is Rechter van allen, en zal recht doen voor Zijn volk tegen Zijn en hun vijanden, Psalm 110:5, 6.

E. Dat de macht en de eer van de Messias, de Vorst, al meer en meer zullen toenemen. Hij zal Zijn Koning sterkte geven voor de volbrenging van Zijn grote onderneming, Psalm 89:22, zie Lukas

22:43, en Hem sterkte geven om door de moeilijkheden heen te gaan van Zijn vernedering, en in Zijn verhoging zal Hij "het hoofd omhoog verheffen," Psalm 110:7, de hoorn verhogen, de macht en de eer verhogen van Zijn Gezalfde, en Hem ten hoogste stellen over de koningen van de aarde, Psalm 89:28. Dit kroont de triomf, en is meer dan enig ander ding de stof van haar juichen. Haar hoorn is verhoogd, vers 1, omdat zij voorziet dat de hoorn van de Messias verhoogd zal zijn. Dit verzekert de hoop, de onderdanen van Christus' koninkrijk zullen veilig zijn, en de vijanden er van zullen tenonder worden gebracht, want de Gezalfde, de Heere Christus, is omgord met kracht, en kan volkomen zalig maken en volkomen verderven.

1 Samuel 2:11-26

In deze verzen hebben wij het goede karakter en gedrag van Elkana's gezin, en het slechte karakter en gedrag van Eli's gezin, het bericht van die beide is opmerkelijk met geheel deze paragraaf als ineengevlochten, alsof het de bedoeling was van de geschiedschrijver om ze tegenover elkaar te plaatsen als tegenhangers van elkaar. De Godsvrucht en goede orde in het gezin van Elkana verzwaarde de ongerechtigheid van Eli's huis, terwijl de goddeloosheid van Eli's zonen Samuels vroege Godsvrucht zoveel helderder deed uitblinken.

I. Laat ons zien hoe goed het ging in Elkana's gezin, en hoeveel beter dan tevoren.

1. Nadat zij hun zoontje tot het huis des Heeren hadden gebracht, zond Eli hen weg met een zegen, vers 20. Hij zegende als gezaghebbende. *De Heere geve u* meer *zaad uit deze vrouw voor de bede, die zij de Heere afgebeden heeft*. Indien Hanna toen vele kinderen had gehad, het zou niet zo'n grootmoedige daad van Godsvrucht zijn geweest, om uit die velen een af te staan voor de dienst in de tabernakel, maar toen zij er slechts een had, een enige, die zij liefhad, haar Izak, en hem de Heere gaf, was dit een daad van heldhaftige Godsvrucht, die haar loon geenszins zal verliezen. Evenals Abraham, toen hij Izak had geofferd, de belofte ontving van een talrijk zaad, Genesis 22:16, 17, zo heeft ook Hanna, toen zij Samuël als een levende offerande de Heere had voorgesteld, die belofte ontvangen. Wat de Heere gegeven, of geleend, is, zal voorzeker met interest teruggegeven worden tot ons onuitsprekelijk gewin, en dikwijls in natura. Hanna staat een kind af aan God, en wordt beloond met vijf, want Eli's zegening had kracht van uitwerking, vers 21, zij *baarde drie zonen en twee dochteren*. Men verliest er niets bij door aan God te lenen, of voor Hem te verliezen, men zal er honderdvoud voor ontvangen, Mattheus 19:29.

2. Zij gingen terug naar hun eigen woning, dit wordt tweemaal vermeld, vers 11, en nogmaals in vers 20. Het was zeer lieflijk in Gods huis te zijn, God te loven, en door Hem gezegend te worden. Maar zij hebben tehuis een gezin, dat verzorgd moet worden, en daar keren zij toe terug, de kleine goedsmoeds achterlatende, wetende dat zij hem in een goede plaats achterlieten. En het blijkt niet dat hij weende bij hun vertrek, hij was even gewillig om te blijven als zij om er hem te laten, zo spoedig reeds heeft hij teniet gedaan hetgeen eens kinds was, en zich gedragen als een man.

3. Zij bleven hun opgaan naar het huis Gods aanhouden, om het jaarlijkse offer te offeren, vers 19. Zij hebben niet gedacht dat de bediening huns zoons aldaar hen er van verontschuldigde, of dat dat offer in de plaats kon komen van andere offeranden, maar het voordeel, het weldadige ervaren hebbende van tot God te naderen, wilden zij er geen voorgeschreven tijd van verzuimen, en nu hadden zij nog een magneet in Silo om hen derwaarts heen te trekken. Wij kunnen onderstellen dat zij meer dan eens in het jaar daarheen gingen, om hun kind te zien, want het was op nog geen vier uren afstands van Rama, maar van hun jaarlijks bezoek wordt nota genomen, omdat zij dan hun jaarlijks offer brachten, en dan voorzag Hanna haar zoon (sommigen denken dat zij het vaker deed dan eenmaal per jaar) van een nieuw stel klederen, *een kleinen rok*, vers 19, met alles wat er bij behoorde. Zij nam op zich om hem, gedurende zijn leerjaren in de tabernakel van klederen te voorzien, en droeg zorg dat hij er goed van voorzien was opdat hij er netjes en aangenaam zou uitzien bij zijn bediening, en om hem aan te moediger in zijn goed begin. Ouders moeten zorgdragen dat hun kinderen geen gebrek hebben aan hetgeen passend voor hen is, hetzij zij bij hen zijn of niet

bij hen zijn, maar kinderen, die hun plicht doen en goede hoop van zich geven, moeten een dubbel deel van zorg en vriendelijkheid waardig geacht worden.

4. Het kind Samuël gedroeg zich zeer goed. Viermaal wordt hij in deze verzen genoemd en twee dingen worden ons van hem meegedeeld.

A. De dienst, die hij deed voor de Heere. Hij gedroeg zich wèl, want hij *diende voor het aangezicht des Heeren*, vers 18, naar zijn bekwaamheid was, hij leerde de beginselen van de Godsdienst, was trouw en ijverig in zijn gebeden, leerde spoedig lezen, en vond vermaak in het boek van de wet, en aldus *diende hij de Heere*. Hij *diende voor het aanschijn van de priester Eli*, vers 11, dat is: onder zijn toezicht, en zoals hij hem gebood, niet voor het aanschijn van zijn zonen, allen waren er van overtuigd, dat zij ongeschikt waren om zijn onderwijzers te zijn. Misschien verrichtte hij ook de dienst bij Eli's persoon, was hij bereid om om voor hem te gaan en te komen, naar hij hem nodig had, en dat wordt genoemd *de Heere dienen*. Misschien werd hij ook gebruikt voor kleine diensten aan het altaar, hoewel hij nog ver onder de leeftijd was, door de wet bepaald voor de dienst van de Levieten. Hij kon een kaars aansteken, of een schotel vasthouden, of een boodschap doen, of een deur sluiten, en omdat hij dit deed met een Godvruchtig gemoed, wordt het een *dienen van de Heere* genoemd, en wordt er veel nota van genomen. Na een wijle deed hij zijn werk zo goed, dat Eli bepaalde dat hij moest dienen omgord zijnde met *de linnen lijfrok*, zoals de priesters, (hoewel hij geen priester was) omdat hij zag dat God met hem was. Kleine kinderen moeten intijds leren *de Heere te dienen*, ouders moeten hen daartoe opleiden, en God zal hen aannemen. Laat hen inzonderheid leren eerbied te betonen aan hun onderwijzers, zoals Samuël aan Eli. Niemand kan te spoedig beginnen Godsdienstig te zijn. Zie Psalm 8:3, Mattheus 21:15, 16.

B. De zegen, die hij van de Heere ontving. *Hij werd groot bij den Here*, als een tedere plant, vers 21, werd groot, vers 26, *nam toe, en werd groot en aangenaam beide bij den HEERE*. De jonge lieden, die God dienen zo goed als zij kunnen, zal Hij instaatstellen om Hem nog beter te dienen. Zij, die in Gods huis geplant zijn, zullen groeien Psalm 92:14. *Hij was aangenaam, beide bij de Heere en bij de mensen*. Het is voor kinderen een grote aanmoediging om intijds volgzaam en deugdzaam en Godvruchtig te wezen, dat, zo zij het zijn, beide God en de mensen hen zullen liefhebben. Zulke kinderen zijn de lievelingen beide van de hemel en de aarde. Wat hier gezegd is van Samuël, wordt van onze gezegenden Heiland, het grote voorbeeld, gezegd, Lukas 2:52.

II. Laat ons nu zien hoe slecht het ging in Eli's gezin, hoewel het aan de eigen deur van de tabernakel gevestigd was. Hoe dichter bij de kerk, hoe verder van God.

1. De verfoeilijke slechtheid van Eli's zonen vers 12. *De zonen van Eli waren kinderen Belials*. Het is krachtig uitgedrukt. Eli zelf was een zeer Godvruchtig man-tenminste, uit niets blijkt het tegendeel. Ongetwijfeld heeft hij zijn zonen een goede opvoeding gegeven, hen goed onderwezen, is hij hun tot een goed voorbeeld geweest, en heeft hij vele gebeden voor hen tot God opgezonden. En toch, toen zij opgroeiden, bleken zij *kinderen Belials* te zijn, onheilige, goddeloze mannen, beruchte lichtmissen, zij kenden de Heere niet. Het kon niet anders of zij moesten een uitwendige kennis van God hebben en van Zijn wet, een gedaante van de kennis, Romeinen 2:20, o omdat echter hun leven er niet mee in overeenstemming was, wordt van hen gesproken als zijnde geheel en al onbekend met God, zij leefden alsof zij volstrekt niets van God wisten. Ouders kunnen hun kinderen geen genade geven, ook is genade niet in het bloed, het is geen erfgoed. Velen die zelf oprecht Godvrezend zijn,

beleven het om hen, die uit hen zijn voortgekomen, berucht goddeloos en onheilig te zien, want de loop is niet van de snellen. Eli was hogepriester en richter in Israël, zijn zonen waren priesters van geboorte, hun heilig ambt en hun eervolle geboorte verplichtten hen om de wille van hun goede naam, om zich achtbaar te gedragen. Zij woonden bij de bron, zowel van de magistratuur als van de bediening van de Godsdienst, en toch waren zij kinderen Belials, en hun eervolle positie, hun macht en hun kennis maakten hen zoveel te slechter. Zij zijn niet andere goden gaan dienen, zoals zij, die op enige afstand van het altaar woonden, want aan het huis Gods ontleenden zij hun inkomsten en hun waardigheid, maar, wat erger was, zij handelden in de dienst van God alsof zij in dienst waren van een van de drekgoden van de heidenen. Het is moeilijk te zeggen wat God meer onteert, afgoderij of onheiligheid, inzonderheid de onheiligheid van priesters.

Beschouwen wij de goddeloosheid van Eli's zonen, het is een treurig gezicht!

A. Zij ontheiligden de offeranden des Heeren, en maakten er een gewin van voor henzelf, of liever een bevrediging van hun eigen weelderigheid. God had een genoegzame voorziening voor hen gemaakt uit de offers, de vuuroffers des HEEREN vormden een aanzienlijk deel van hun inkomsten, maar dat behaagde hen niet, zij dienden niet Israël, maar hun buik, Romeinen 16:18, o zij waren dezulken als die door de profeet genoemd worden: honden, sterk van begeerte, zij kunnen niet verzadigd worden, Jesaja 56:11.

a. Zij bestalen de offeraars, en namen voor zich van hun deel van de dankoffers. De priesters hadden voor zich de *beweegborst* en de *hefschouder*, Leviticus 7:34, maar dit stelde hen niet tevreden, als het vlees aan het koken was, om de offeraar en zijn vrienden tot Godsdienstig feestmaal te dienen, dan zonden zij hun dienaar met een drietandigen krauwel, om hem in de pot te slaan, en wat die krauwel ophaalde uit de pot moest de priester hebben, vers 13, 14, en uit grote eerbied liet het volk dit toe, en zo werd het tot een gewoonte, zodat na een wijle het recht van prescriptie of van ingevoerd gebruik ingeroepen werd om dit blijkbare onrecht te dekken.

b. Zij traden voor God zelf, en maakten ook inbreuk op Zijn recht, alsof het hun te weinig was dat zij de mensen moede maakten, moesten zij ook God moede maken, Jesaja 7:13. Zij het opgemerkt tot eer van Israël dat, hoewel het volk gedwee toegaf aan hun onwettige eisen, zij toch zeer bezorgd waren om God niet te laten beroven zij zullen dat vet heden ganselijk aansteken, vers 16. Laat het altaar het zijne hebben, want dat is het voornaamste, tenzij God het vet hebbe, kunnen zij met weinig genoegen het vlees eten. Het was schande, dat de priesters aldus door het volk tot hun plicht vermaand moesten worden, maar zij sloegen geen acht op de vermaning, de priester wil het eerst bediend zijn en nemen wat hem goeddunkt, ook van het vet, want gekookt vlees is hij moede, hij moet gebraden vlees hebben, en hierom moeten zij het hem rauw geven, en zo de offeraar zich hiertegen verzet, hoewel niet in zijn eigen voordeel, (neem voor u gelijk als het uw ziel lusten zal) maar ten voordele van het altaar, (zij zullen dat vet heden ganselijk aansteken) dan was zelfs de dienaar des priesters zo gebiedend, dat hij het of dadelijk moest hebben, of het met geweld zou nemen, geen grotere belediging kon Gode aangedaan worden, en geen groter onrecht aan het volk. Het gevolg hiervan was:

Ten eerste. Dat God misnoegd was: Alzo was de zonde van deze jongelingen zeer groot voor het aangezicht des Heeren vers 17. Niets is meer Godtergend dan de ontheiliging van de heilige dingen en het dienen van van de mensen lusten met de offeranden des Heeren

Ten tweede. Dat de Godsdienst er door leed: de lieden verachtten het spijsoffer des Heeren. Alle Godvruchtige mensen verafschuwden hun doen met de offeranden, en maar al te velen kwamen er ongemerkt toe om hunnentwil de offeranden zelf te verachten. Het was de zonde des volks, kwaad te denken van Gods inzettingen, maar het was de veel grotere zonde van de priesters, dat zij er hun de aanleiding toe gaven. Niets brengt groter smaad over de Godsdienst, dan gierigheid, zinnelijkheid en heerszucht van de leraren. Temidden van dit treurig verhaal wordt nog eens melding gemaakt van Samuels Godsvrucht, doch Samuël diende voor het aangezicht des HEEREN, als een voorbeeld van de kracht van Gods genade in hem rein en Godvruchtig te bewaren, te midden van dit goddeloos gespuis, en dat droeg ertoe bij om de tanende eer van het heiligdom bij het volk op te houden, want, als zij alles wat zij konden tegen Eli's zonen gezegd hadden, konden zij toch niet anders dan de ernst bewonderen van Samuël, en om zijnentwil een goede mening hebben van de Godsdienst.

B. Zij verleidden de vrouwen, die ter Godsverering aan de deur van de tabernakel kwamen, vers 22, zij hadden zelf vrouwen, maar zij waren als welgevoederde hengsten, Jeremia 5:8. Naar de hoerenhuizen te gaan de gewone hoeren, zou afschuwelijke goddeloosheid geweest zijn, maar de invloed te gebruiken, die zij als priesters hadden op vrouwen, die van een vrome gemoedsaard waren en geneigd waren tot de Godsdienst, en deze er toe te brengen om deze goddeloosheid te bedrijven, was zo'n verfoeielijke goddeloosheid, dat men het nauwelijks mogelijk acht, dat mannen, die zich priesters noemden, er zich schuldig aan konden maken. Ontzet u hierover, gij hemelen, en beef, gij aarde! Geen woorden kunnen de eerloosheid uitdrukken van zulke handelingen.

2. De bestraffing, die Eli zijn zonen gaf wegens hun goddeloosheid. Eli was zeer oud, vers 22, en kon niet zelf toezicht houden over de dienst in de tabernakel, zoals hij vroeger gedaan had, maar liet het alles over aan zijn zonen, die vanwege de zwakheden zijns ouderdoms geen acht op hem sloegen, en deden wat zij wilden. Er werd hem echter mededeling gedaan van de goddeloosheid van zijn zonen, en wèl kunnen wij ons voorstellen welk een hartzeer dit voor hem was, en hoe dit de last zijns ouderdoms nog verzwaarde. Maar het schijnt dat hij hen niet eens bestrafte, voordat hij hoorde van hun verleiden van de vrouwen, en toen achtte hij het gepast om hun een verwijt te toen. Indien hij hen bestraft had om hun gulzigheid en weelderigheid, dan zou dit misschien voorkomen zijn. Aan jonge lieden moeten hun fouten en gebreken onder de ogen gebracht worden, zodra men bemerkt dat zij buitensporig beginnen te worden, opdat hun hart niet verhard wordt. Betreffende de bestraffing, die hij hun aar, valt op te merken:

A. Dat zij zeer rechtvaardig en billijk was. Wat hij zei was zeer gepast.

a. Hij zegt hun dat het feit te duidelijk was om ontkend te kunnen worden, en te openbaar om verborgen te kunnen blijven: "Ik hoor deze *uw boze stukken van dit ganse volk*, vers 23. Het is niet maar het vermoeden van een of twee, maar het openlijk getuigenis van velen, al uw naburen roepen schande over u, en komen met hun klachten tot mij, daar zij herstel van grieven van mij verwachten."

b. Hij toont hun de slechte gevolgen er van, dat zij niet slechts zondigden, maar Israël deden zondigen, en dat zij zich voor de zonde des volks te verantwoorden zullen hebben, zowel als voor hun eigen zonde. "Gij, die de mensen bekeren moest van hun ongerechtigheid, Maleachi 2:6, *gij maakt dat het volk des Heeren overtreedt*, gij verderft de natie, instede van haar te hervormen, gij

brengt de lieden in verzoeking om andere goden te gaan dienen, als zij zien dat de God Israëls zo slecht gediend wordt."

c. Hij waarschuwt hen voor het gevaar, waarin zij zichzelf er door brengen, vers 25, hij duidt aan wat God hem later zei, namelijk dat de ongerechtigheid door geen slachtoffer of spijsoffer verzoend zal worden, Hoofdstuk 3:14. Wanneer een mens tegen een mens zondigt, dan zal de rechter, dat is: de priester, die in vele gevallen als rechter was aangewezen, Deuteronomium 17:9, hem oordelen, zijn zaak op zich nemen, uitspraak doen, en verzoening doen voor de schuldige, maar wanneer een mens tegen de Heere zondigt, dat is: wanneer een priester de heilige dingen ontwijdt, wanneer een man, die met God handelt voor anderen, zelf Hem beledigt, wie zal voor hem bidden? Eli was zelf een rechter, en heeft dikwijls voorbede gedaan voor overtreders, maar, zegt hij: "Gij, die zondigt tegen de Heere," dat is: "tegen de wet en de eer van God in de dingen, die Hem onmiddellijk aangaan, en waarvoor verzoening gedaan moet worden, hoe kan ik voor u bidden? Hun toestand was in waarheid allertreurigst, als hun eigen vader geen goed woord voor hen kon spreken, het niet kon wagen om als hun voorspraak op te treden. Zonden tegen het geneesmiddel, de verzoening zelf, zijn hoogst gevaarlijk, het bloed des verbonds vertredende, blijft er geen slachtoffer meer over voor de zonden. Hebreeen 10:26.

B. Maar zij was te zacht. Hij had hen scherp behoren te bestraffen, hun misdaden verdienden dit, hun gemoedsgesteldheid had het nodig, zijn zachtheid heeft hun hart slechts te meer verhard. De afkeuring was te licht, toen hij zei: *dit is geen goed gerucht, dat ik hoor*, had hij moeten zeggen: "Het is een schandelijke ergerlijke zaak, en die niet geduld mag worden!" Of het nu was omdat hij hen liefhad, of omdat hij hen vreesde, dat hij zo zachtkens met hen handelde, zeker was het een bewijs van zijn gebrek aan ijver voor de eer van God en van Zijn heiligdom. Hij dagvaardde hen voor Gods gericht, maar als hogepriester en rechter had hij zelf kennis behoren te nemen van hun misdaden, hen moeten straffen en in bedwang houden. Wat hij zei was goed, maar het was niet genoeg. Het is soms nodig scherp te zijn in onze bestraffingen. Er zijn van de zodanigen, die door vrees moeten behouden worden, Judas: 23.

3. Hun hardnekkigheid onder deze bestraffing, zijn zachtmoedigheid had volstrekt geen uitwerking op hen, *Doch zij hoorden de stem huns vaders niet*, hoewel hij ook een richter was, zij sloegen geen acht op zijn gezag of op zijn liefde, hetgeen hun een bewijs was des verderfs, het was: *want de HEERE hen wilde doden*. Zij hadden lange tijd hun hart verhard, en nu heeft God in de weg van een rechtvaardig oordeel hun hart verhard, hun geweten toegeschroeid, en hun de genade onthouden, die zij weerstaan en verbeurd hebben. Zij, die doof zijn voor de bestraffingen van de wijsheid zijn blijkbaar voor het verderf getekend. De Heere "heeft besloten hen te verderven," 2 Kronieken 25:16. Zie Spreuken 29:1. Terstond hierop wordt wederom Samuels volgzaamheid vermeld, vers 26, om hun hardnekkigheid te beschamen: de jongeling Samuël nam toe. Gods genade is het Zijne, Hij onthield haar aan de zonen van de hogepriester, en gaf haar aan het kind van een onbekenden Leviet, die op het land woonde.

1 Samuel 2:27-36

Eli heeft zijn zonen te zacht bestraft, hen niet gedreigd, zoals hij had behoren te doen, en daarom zond God hem een profeet, om hem scherp te bestraffen en hem te dreigen, omdat hij door zijn toegevendheid hun handen gesterkt had in hun goddeloosheid. Indien Godvruchtige mensen tekortkomen in hun plicht, door hun onverschilligheid en nalatigheid bijdragen tot de zonde van de zondaren, dan moeten zij verwachten er van te zullen horen en er voor te zullen boeten. Eli's geslacht was toen nader bij God dan al de geslachten van de aarde, daarom zal Hij al hun ongerechtigheden over hen bezoeken, Amos 3:2. De boodschap wordt aan Eli zelf gezonden, omdat God hem tot berouw wilde brengen en hem wilde behouden, niet aan zijn zonen, die Hij besloten had te verderven. En het zou een middel hebben kunnen zijn om hem op te wekken om eindelijk zijn plicht te doen, en aldus het oordeel te voorkomen, maar wij bevinden niet dat het een grote uitwerking op hem had.

De boodschap, die deze profeet brengt van God, is zeer ernstig.

I. Hij herinnert hem aan de grote dingen, die God gedaan had voor het huis van zijn vaderen, en voor zijn geslacht. Hij is aan Aaron verschenen in Egypte, Exodus 4:27, in het diensthuis, als een teken van verdere gunsten die Hij voor hem bestemd heeft, vers 28. Hij bevorderde hem tot het priesterschap, maakte dit erflijk in zijn geslacht, en eerde dat hierdoor boven al de geslachten Israëls. Hij heeft hem eervol werk toevertrouwd, op Gods altaar te offeren, *reukwerk aan te steken*, en de efod te dragen, waarop de borstlap des gerichte was bevestigd. Hij heeft hem een goed en eervol onderhoud toegekend, een deel van al de vuurofferen, vers 28. Wat had Hij meer voor hen hebben kunnen doen om hen tot getrouwheid aan Hem op te wekken? Door de onderscheidende gunsten, die wij van God ontvangen hebben, inzonderheid die van het geestelijk priesterschap, wordt onze zonde grotelijks verzwaard, en zij zullen tegen ons gedacht worden ten dage van de verantwoording, als wij onze kroon ontheiligen en het in ons gestelde vertrouwen verraden, Deuter. 32:6, 2 Samuel 12:7, 8.

II. Hij brengt een zware beschuldiging in tegen hem en zijn geslacht, zijn kinderen handelden goddelooslijk, en hij liet het oogluikend toe, zodat hij medeplichtig werd aan hun zonde, de beschuldiging wordt derhalve tegen hen ingebracht, vers 29.

1. Zijn zonen hadden goddelooslijk de heilige dingen Gods ontwijd: *"gijlieden slaat achteruit tegen Mijn slachtoffer en tegen Mijn spijsoffer, hetwelk Ik geboden heb*, gij vertreedt de inzetting niet slechts als iets gemeens, maar gij slaat er tegen achteruit als het hatende om er aan gebonden te zijn." Zij deden de offeranden des Heeren de grootst-mogelijke smaadheid aan, toen zij al dat geweld en die roof er aan pleegden, waarvan wij lezen, de potten en pannen plunderden, waarop zo goed als "heiligheid des HEEREN" geschreven stond, Zacheria 14:20, en het vet voor zich namen, dat God geboden had op Zijn altaar te verbranden.

2. Eli had hen hierin geschraagd door hun onbeschaamdheid en goddeloosheid niet te straffen. "Wat u betreft, *gij eert uw zonen meer dan Mij*", dat is: gij wilt veeleer Mijne offeranden onteerd zien door hun ontwijding er van, dan uw zonen onteerd te zien door een wettelijke censuur over hen wegens dit hun doen, en die censuur had op hen toegepast moeten worden zelfs met schorsing en ontzetting "ab officio et beneficio uit hun ambt en bezolding". Zij, die hun kinderen steunen in een

bozen weg, en hun gezag niet aanwenden om hen te beteugelen en te straffen, eren hen meer dan God, daar zij meer zorgzaam zijn voor hun goede naam dan voor Zijn eer, en meer begerig om hun toe te geven in hun luimen dan om Hem te eren.

3. Zij hadden allen gedeeld in het gewin van de heiligschennis. Het is te vrezen dat Eli zelf, hoewel hem de misbruiken waaraan zij zich schuldig maakten, mishaagden en hij ze bestrafte, toch niet nagelaten heeft om van het gebraad te eten, dat zij op zo heiligschennende wijze verkregen hebben, vers 15, hij was een zwaar-of vet-man, Hoofdstuk 4:18, en daarom wordt dit aan de gehele familie ten laste gelegd, (ofschoon Hofni en Pinehas de voornaamste schuldigen waren) *gijlieden mest u van het voornaamste aller spijsofferen*. God heeft hun genoeg gegeven om van te leven, maar dat voldeed hen niet, zij mestten zich en dienden hun lusten met hetgeen, waarmee God gediend moest worden. Zie Hosea 4:8.

III. Hij kondigt aan dat het erfrecht van het hogepriesterschap aan zijn geslacht ontnomen zal worden, vers 30. "De Heere de God Israëls, die ijvert voor Zijn en Israels eer, zegt en doet het u weten, dat het ambt ulieden ontnomen wordt." *Ik had wel klaarlijk gezegd: Uw huis en uws vaders* (Ithamars) *huis*, (want van die jongere zoon van Aaron is Eli afgestamd) *zouden voor Mijn aangezicht wandelen tot in eeuwigheid*. Bij welke gelegenheid de waardigheid van het hogepriesterschap is overgegaan van het geslacht van Eleazar in dat van Ithamar blijkt niet, maar dit schijnt geschied te zijn, en Eli had het vooruitzicht dat die eer bestendigd zou worden in zijn geslacht. Doch merk op: de belofte ging vergezeld van haar voorwaarde: zij *zouden voor Mijn aangezicht wandelen tot in eeuwigheid*, dat is: Zij zullen die eer hebben, mits zij getrouwelijk de dienst doen, *wandelen voor Gods aangezicht* is de grote voorwaarde van het verbond, Genesis 17:1. Laat hen Mij voor hun aangezicht stellen, dan zal Ik hen voor Mijn aangezicht stellen in eeuwigheid, Psalm 41:13, maar anders niet. *Maar nu spreekt de Heere: Dat zij verre van Mij*, " Nu gij Mij verlaat, kunt gij niets anders verwachten, dan dat Ik u zal verstoten, gij wilt niet voor Mijn aangezicht wandelen, zoals het behoort, en daarom zult gij het niet, " zulke boze en beledigende dienstknechten zal God afdanken en uit Zijn dienst wegzenden. Sommigen denken dat er in deze herroeping van de schenking nog een verdere strekking is, en dat zij niet slechts binnenkort ten uitvoer zal gebracht worden in het ontzetten van Eli's nakomelingen, toen Zadok, die van Eleazar afstamde, in Abjathar plaats gesteld werd, maar ten laatste volkomen ten uitvoer gelegd zou worden in de algehele afschaffing van het Levietische priesterschap door Christus.

IV. Hij geeft een goede reden voor deze herroeping, ontleend aan een vastgestelden regel voor Gods regering, naar welke allen moeten verwachten behandeld te zullen worden (zoals die, naar welke ook met Kaïn gehandeld werd, Genesis 4:7), "Die Mij eren, zal Ik eren, maar die Mij versmaden, zullen licht geacht worden".

Merk op, in het algemeen:

1. Dat God de bron is van eer en van oneer, Hij kan de geringste verhogen, en verachting brengen over de grootsten.

2. Naar wij met God handelen, moeten wij verwachten dat Hij met ons zal handelen, maar toch nog altijd meer gunstig dan wij verdienen, Psalm 18:26, 27. Laat dit inzonderheid gesproken worden:

a. Tot eeuwige eer van de Godsdienst en van ernstige Godsvrucht, namelijk dat God er door geëerd wordt en eer gelegd wordt op de mensen. Daardoor zoeken en dienen wij de heerlijkheid Gods, en Hij zal bij niemand van hen, die dit doen, achterblijven, maar hier en hiernamaals hem eren. Zie Johannes 12:26.

b. Zij het gezegd tot eeuwige versmaadheid van goddeloosheid en onheiligheid, dat dit God onteert (het grootste en beste wezen veracht, dat door engelen wordt aangebeden) en schande zal brengen over de mensen, want die dit doen zullen licht geacht worden, niet alleen zullen zij licht geacht worden door God (daar zullen zij wellicht niet zoveel om geven, als zij er om geven, die Hem eren, Zijn eer waarderen, en van wie daarom gezegd wordt: zal hen eren), maar zij zullen ook licht geacht worden door geheel de wereld, die eer waarop zij zo hovaardig zijn, zal in het stof worden gelegd, zij zullen zich door geheel het mensdom veracht zien, hun naam zal een smaad wezen, als zij heengegaan zijn zal hun gedachtenis vergaan, en als zij wederopstaan, zal het wezen tot versmaadheden en eeuwige afgrijzing. De smaad, die hun machteloze boosheid God en Zijn almachtige gerechtigheid aandoen, zal op hun eigen hoofd wederkeren, Psalm 79:12.

V. Hij voorzegt de bijzondere oordelen, die tot haar eeuwige schande over zijn familie komen zullen. Een vloek zal rusten op zijn nageslacht, en het is een ontzettende vloek, en toont hoe God een ijverig God is in de zaken van Zijn aanbidding, en hoe euvel Hij het opneemt als zij, die door hun ambt en belijdenis verplicht zijn de belangen van Zijn heerlijkheid te bevorderen, hun roeping ontrouw zijn en die belangen verraden. Als Gods dienstknechten slecht en onheilig zijn, hoeveel te zwaarder straf zullen zij waardig geacht worden, hier en voor eeuwig, dan andere zondaren! Laat dezulken hier het oordeel lezen over Eli's huis, en beven. Zij worden er mee bedreigd:

1. Dat hun macht zal verbroken worden, vers 31, *Ik zal uw arm afhouwen, en de arm van uws vaders huis*. Zij zullen van al hun gezag worden beroofd, ontzet worden uit hun ambt, en geen invloed meer hebben op het volk: zij zullen 'verachtelijk en onwaardig gemaakt worden". Zie Maleachi 2:8, 9. De zonen hadden hun macht misbruikt om het volk te verdrukken en inbreuk te maken op zijn rechten, en de vader had geen gebruik gemaakt van zijn macht, zoals hij had behoren te doen, om hen in bedwang te houden en te straffen, en daarom wordt rechtvaardiglijk gedreigd dat de arm afgehouwen zal worden, die niet uitgestrekt was zoals hij uitgestrekt had moeten wezen.

2. Dat hun leven verkort zal worden. Hij was zelf een oud man, maar instede van de wijsheid, de ernst, de ervaring en het gezag van zijn leeftijd te gebruiken voor de dienst van God en tot steun van de Godsdienst, had hij zich door de gebreken en zwakheden van zijn leeftijd laten beheersen, zodat hij koel en nalatig is geworden in de vervulling van zijn plicht, en daarom wordt hier gedreigd dat geen van zijn nakomelingen oud zon worden, vers 31, 32. Tweemaal wordt het gezegd: *er zal geen oud man in uw huis wezen*, en wederom vers 33. Al *de menigte uws huizes*, van geslacht tot geslacht, *zal sterven, mannen geworden zijnde*, als zij in het midden van de jaren zijn van hun dienst, zodat het geslacht wel niet uitgeroeid zal zijn, maar het zal onaanzienlijk wezen, en niemand van hen zal zich onderscheiden. Bisschop Patrick deelt ons een verhaal mede, dat hij bij een van de Joodse schrijvers gevonden heeft, volgens hetwelk er lang daarna een familie te Jeruzalem woonde, waarvan geen lid ouder werd dan achttien jaren, en dat, na gedaan onderzoek is gebleken, dat zij van het huis van Eli afstamde, waarover dit oordeel is uitgesproken.

3. Dat al hun genot en lieflijkheid in bitterheid zal verkeerd worden.

a. Hun genot in het heiligdom, in zijn rijkdom en voorspoed: *gij zult een vijand in Mijne woning zijn*, vers 32. Dit werd vervuld bij de invallen van de Filistijnen en het kwaad, dat zij aan Israël deden, waardoor het land verarmd werd, Hoofdst 13:19, en ongetwijfeld werd het inkomen van de priesters hierdoor zeer verminderd. De wegvoering van de ark was zo'n daad van vijandschap, gepleegd tegen Gods woning, dat Eli's hart er van brak. Gelijk het een zegen is voor een gezin om vrede te zien over Israël, Psalm 128:5, 6, zo is het tegenovergestelde hiervan een zwaar oordeel over een gezin, inzonderheid over een gezin van priesters.

b. De vertroosting, het lieflijke van hun kinderen. *"Doch de man dien Ik u niet zal uitroeien van Mijn altaar, zou zijn om uw ogen te verteren, en om uw ziel te bedroeven, en al de menigte uws huizes zal sterven, mannen geworden zijnde*." Door een ontijdige dood, zal leven om een blaam en een last te zijn voor de familie, een ergernis en kwelling voor zijn bloedverwanten, hij zal zijn om uw ogen te verleren en uw ziel te bedroeven, hetzij om zijn dwaasheid, of zijn slechtheid, of zijn armoede." Droefheid om een gestorven kind is groot, maar om een slecht kind dikwijls veel groter.

4. Dat hun goed, hun bezitting verteerd zal worden, en zij tot de uiterste armoede zullen vervallen, vers 36. *wie van uw huis zal overig zijn*, zal weinig genot hebben in zijn leven, vanwege gebrek aan het levensonderhoud, hij zal onderdanig tot de opvolgende familie komen om een bestaan te verlangen.

a. Hij zal om de kleinste aalmoes bedelen, een beetje geld en *een bolle broods*. Zie hoe dit beantwoordt aan de zonde. Eli's zonen moesten de beste stukken hebben, maar hun zonen zullen blij zijn met *een bolle broods*. Gebrek is de rechtvaardige straf voor overdaad en brooddronkenheid. Zij, die niet tevreden konden zijn zonder lekkernijen en afwisseling in hun spijzen, zullen-zij zelf of de hunnen-er toe gebracht worden om gebrek te hebben aan het nodige, en de Heere is er rechtvaardig in.

b. Hij zal om het geringste ambt vragen: *Neem mij toch aan tot enige priesterlijke bediening, maak mij als een van de huurlingen*, de meest gepaste, de voegzaamste plaats voor de doorbrengen Overvloed en macht worden verbeurd als zij misbruikt worden. Zij zullen naar generlei bevordering kunnen staan, naar geen plaats aan het altaar, maar zullen dingen naar een lage plaats, al is het werk ook nog zo zwaar, en het loon ook nog zo klein, zo zij slechts brood krijgen. Waarschijnlijk is dit vervuld geworden, toen Abjathar, die van Eli's geslacht was, door Salomo wegens verraad uit zijn ambt ontzet werd, en uit de tempel verdreven, 1 Koningen 2:26, 27, waardoor men gemakkelijk denken kan, dat zijn nakomelingen tot die uiterste armoede zijn vervallen, welke hier beschreven wordt.

5. Dat God weldra beginnen zal deze oordelen uit te voeren in de dood van Hofni en Pinehas, Eli zelf zal het nog beleven, dat de treurige tijding daarvan komen zal: *dit zal u een teken zijn*, vers 34 Als gij haar hoort, zult gij zeggen: "Nu begint het woord des Heeren te werken, hier is een bedreiging vervuld, waaruit ik afleid dat alle anderen naar haar orde ook vervuld zullen worden." Hofni en Pinehas hadden menigmaal tezamen gezondigd, en hier wordt voorzegd, dat beide tezamen op een dag zullen sterven. Het werd vervuld, Hoofdstuk 4:11.

Eindelijk. In het midden van al deze bedreigingen tegen het huis van Eli wordt hier genade beloofd aan Israël, vers 35. *Ik zal Mij een getrouwe priester verwekken*.

1. Dit werd vervuld in Zadok, van het geslacht van Eleazar, die in de plaats kwam van Abjathar in het begin van de regering van Salomo, en getrouw was aan zijn roeping, en zolang het Levietische priesterschap duurde waren de hogepriesters uit zijn geslacht. De goddeloosheid van de bedienaren van de Godsdienst zal wel henzelf ten verderve brengen maar de bediening zal er niet door tenietgaan. Hoe slecht de dienaren ook zijn, de dienst zal in stand blijven tot aan het einde van de wereld. Indien sommigen ontrouw zijn aan hun roeping, anderen zullen verwekt worden, die er getrouw aan zullen wezen. Gods werk zal nooit ter aarde vallen uit gebrek aan handen om het voort te zetten. De hogepriester wordt hier gezegd *te wandelen voor het aangezicht van Gods gezalfde*, dat is: David en zijn zaad omdat hij de borstlap des gerichts droeg, die hij moest raadplegen, niet in gewone gevallen, maar voor de koning in staatszaken. In weerwil van de ontaarding, die wij in vele geslachten zien en betreuren, zal God toch voor een opvolging voor zich zorgen. Indien sommigen erger worden dan hun voorouders, staat hier tegenover dat anderen beter zullen worden.

2. Het werd volkomen vervuld in het priesterschap van Christus, de barmhartigen en getrouwen Hogepriester, die God verwekt heeft, toen het Levietische priesterschap weggedaan werd, die in alles Zijns Vaders welbehagen heeft gedaan, en wie God een bestendig huis zal bouwen, gebouwd op een rots zodat de poorten van de hel niet tegen hetzelve zullen overmogen.

HOOFDSTUK 3

1 En de jongeling Samuel diende den HEERE voor het aangezicht van Eli; en het woord des HEEREN was dierbaar in die dagen; er was geen openbaar gezicht.
2 En het geschiedde te dien dage, als Eli op zijn plaats nederlag (en zijn ogen begonnen donker te worden, dat hij niet zien kon),
3 En Samuel zich ook nedergelegd had, eer de lampe Gods uitgedaan werd, in den tempel des HEEREN, waar de ark Gods was,
4 Dat de HEERE, Samuel riep; en hij zeide: Zie, hier ben ik.
5 En hij liep tot Eli en zeide: Zie, hier ben ik, want gij hebt mij geroepen. Doch hij zeide: Ik heb niet geroepen, keer weder, leide u neder. En hij ging heen en legde zich neder.
6 Toen riep de HEERE Samuel wederom; en Samuel stond op; en ging tot Eli, en zeide: Zie, hier ben ik, want gij hebt mij geroepen. Hij dan zeide: Ik heb u niet geroepen, mijn zoon; keer weder, leg u neder.
7 Doch Samuel kende den HEERE nog niet; en het woord des HEEREN was aan hem nog niet geopenbaard.
8 Toen riep de HEERE Samuel wederom, ten derden maal; en hij stond op, en ging tot Eli, en zeide: Zie, hier ben ik, want gij hebt mij geroepen. Toen verstond Eli, dat de HEERE den jongeling riep.
9 Daarom zeide Eli tot Samuel: Ga heen, leg u neder, en het zal geschieden, zo Hij u roept, zo zult gij zeggen: Spreek, HEERE, want Uw knecht hoort. Toen ging Samuel heen en leide zich aan zijn plaats.
10 Toen kwam de HEERE, en stelde Zich daar, en riep gelijk de andere malen: Samuel, Samuel! En Samuel zeide: Spreek, want Uw knecht hoort.
11 En de HEERE zeide tot Samuel: Zie, Ik doe een ding in Israel, dat al wie het horen zal, dien zullen zijn beide oren klinken.
12 Te dienzelven dage zal Ik verwekken over Eli alles, wat Ik tegen zijn huis gesproken heb; Ik zal het beginnen en voleinden.
13 Want Ik heb hem te kennen gegeven, dat Ik zijn huis rechten zal tot in eeuwigheid, om der ongerechtigheids wil, die hij geweten heeft; want als zijn zonen zich hebben vervloekt gemaakt, zo heeft hij hen niet eens zuur aangezien.
14 Daarom dan heb Ik het huis van Eli gezworen: Zo de ongerechtigheid van het huis van Eli tot in eeuwigheid zal verzoend worden door slachtoffer of door spijsoffer!
15 Samuel nu lag tot aan den morgen; toen deed hij de deuren van het huis des HEEREN open; doch Samuel vreesde dit gezicht aan Eli te kennen te geven.
16 Toen riep Eli Samuel, en zeide: Mijn zoon Samuel! Hij dan zeide: Zie, hier ben ik.
17 En hij zeide: Wat is het woord, dat Hij tot u gesproken heeft? Verberg het toch niet voor mij; God doe u zo, en zo doe Hij daartoe, indien gij een woord voor mij verbergt van al de woorden, die Hij tot u gesproken heeft!
18 Toen gaf hem Samuel te kennen al die woorden, en verborg ze voor hem niet. En hij zeide: Hij is de HEERE; Hij doe, wat goed is in Zijn ogen!
19 Samuel nu werd groot; en de HEERE was met hem, en liet niet een van al Zijn woorden op de aarde vallen.
20 En gans Israel, van Dan tot Ber-seba toe, bekende, dat Samuel bevestigd was tot een profeet des HEEREN.
21 En de HEERE voer voort te verschijnen te Silo; want de HEERE openbaarde Zich aan Samuel te Silo, door het woord des HEEREN.

In het vorige hoofdstuk zagen wij Samuël als een jongen priester, hoewel hij van geboorte slechts een Leviet was, want hij diende voor het aangezicht des Heeren, omgord zijnde met de linnen lijfrok, in dit hoofdstuk zien wij hem als een jong profeet, hetgeen meer was. Op buitengewone wijze heeft God zich aan hem geopenbaard, en in hem heeft Hij de profetie in Israël doen herleven, zo niet doen beginnen. Hier is:

I. Gods eerste openbaring van zichzelf op buitengewone wijze aan Samuël. vers 1-10.

II. De boodschap, die Hij door hem zond aan Eli, vers 11-14.

III. De getrouwe overbrenging van die boodschap aan Eli, en diens onderwerping aan de gerechtigheid Gods, vers 15-18.

IV. Samuël bevestigd tot een profeet des Heeren in Israël, vers 19-21.

1 Samuel 3:1-10

Om de weg te bereiden voor het bericht dat God zich voor de eerste maal aan Samuël heeft geopenbaard, wordt ons hier gezegd in vers 1 :

1. Hoe naarstig Samuël was in het dienen van God naar zijn plaats en bekwaamheid, hoewel hij nog slechts een jongeling was, *diende hij de HEERE voor het aangezicht van Eli*. Het was een verzwaring van de goddeloosheid van Eli's zonen, dat het kind Samuël hen beschaamde. Zij rebelleerden tegen de HEERE, maar Samuël diende Hem, zij sloegen de vermaningen huns vaders in de wied, maar Samuël gaf er acht op, hij diende voor het aangezicht van Eli, onder zijn oog en zijn leiding. Het was tot lof van Samuël, dat hij wel verre van onder de invloed te komen van hun slecht voorbeeld, niet in het minst achteruitging, maar gestadig toenam. En het was een toebereiding voor de eer, die God voor hem bestemd had, hem, die als getrouw was in het minste, werd later veel meer toevertrouwd. Laat de jonge lieden ootmoedig en naarstig wezen, zij zullen het de zekersten weg bevinden tot bevordering. Diegenen zijn het meest geschikt om te regeren, die geleerd hebben te gehoorzamen.

2. Hoe schaars de profetie in die tijd was hetgeen de roeping van Samuël een zoveel grotere verrassing voor hem deed zijn, en een zoveel grotere gunst voor Israël. *Het woord des HEEREN was schaars in die dagen*. Nu en dan werd bij een buitengewone gelegenheid een man Gods als bode gebruikt, zoals in Hoofdstuk 2:27, maar dit waren geen gevestigde profeten, tot wie het volk zich kon wenden om raad, of van wie men de openbaring van Gods wil kon verwachten. En deze schaarsheid van de profetie maakte haar des te meer kostelijk in de schatting van allen, die haar op de rechte wijze wisten te waarderen Zij was schaars, want wat er was schijnt particulier geweest te zijn, ter leiding en bestiering van enkele personen, maar *er was geen openbaar gezicht*, dat is: er waren geen mannen, die openlijk bekend stonden als visioenen te hebben. Misschien hadden de goddeloosheid en onreinheid, die in de tabernakel overheersend waren en ongetwijfeld het gehele volk hadden verdorven, God er toe gebracht om als een teken van Zijn misnoegen, de geest van de profetie te onthouden, totdat het raadsbesluit was uitgegaan voor het verwekken van een getrouwen priester, en toen is, als onderpand daarvan, deze getrouwe profeet verwekt.

De wijze, waarop God zich aan Samuël openbaarde, wordt hier omstandig verhaald, want zij was buitengewoon.

I. Eli had zich ter ruste begeven, Samuël was hem hierbij behulpzaam geweest en de overigen, die bij de dienst van het heiligdom gebruikt werden, hadden zich, naar wij kunnen onderstellen, naar hun onderscheiden vertrekken begeven, vers 2. *Eli lag neer op zijn plaats*, hij ging vroeg naar bed, ongeschikt zijnde voor de zaken, en er spoedig moede van wordende, misschien hield hij ook al te veel van zijn gemak. Waarschijnlijk bleef hij veel in zijn kamer, hetgeen aan zijn zonen zoveel te meer vrijheid gaf. En te meer zocht hij de afzondering, omdat zijn ogen duister begonnen te worden, een beproeving, die rechtvaardiglijk over hem kwam, omdat hij zijn ogen voor de gebreken van zijn zonen had gesloten.

II. Samuël had zich in het een of ander vertrekje dicht bij Eli's kamer te slapen gelegd, gereed om op zijn roepen tot hem te komen, indien de oude man soms in de nacht iets nodig mocht hebben misschien wel om hem iets voor te lezen als hij niet kon slapen. Hij stelde Samuël liever aan tot deze

dienst dan iemand van zijn eigen familie vanwege de gewilliger aard, die hij in hem bespeurde. Toen zijn eigen zonen een verdriet voor hem waren, was deze jeugdige dienaar zijn vreugde. Laat hen, die smart hebben van hun kinderen, God danken, als zij iemand bij zich hebben, die hun tot troost kan wezen. *Samuël had zich ook neergelegd eer de lamp Gods uitgedaan werd*, vers 3. Het schijnt dat hij ergens neerlag, zo dicht bij de heilige plaats, dat hij bij dat licht naar bed ging, eer sommige lampen in de armen van de kandelaar uitgingen (want de voornaamste lamp ging nooit uit) hetgeen waarschijnlijk tegen middernacht was. Tot aan dat uur had Samuël zich bezig gehouden met de een of andere goede oefening met lezen of met gebed, of misschien met het reinigen en bereiden van de heilige plaats, en toen ging hij zachtjes naar bed. Wij kunnen Gods genaderijke bezoeken verwachten als wij standvastig en naarstig zijn in het vervullen van onze plicht.

III. God riep hem bij zijn naam, en hij hield het voor een roepen van Eli, en liep tot hem vers 4, 5. Samuël lag wakker in zijn bed, ongetwijfeld vervuld van goede gedachten, zoals David, Psalm 63:7 toen de HEERE hem riep uit het heilige van de heiligen, denkt bisschop Patrick, en dat is ook de lezing van de Chaldeeuwsen paraphrast, *een stem werd gehoord uit de tempel des Heeren*, maar Eli hoorde haar niet, hoewel hij waarschijnlijk dichterbij lag, maar zij kan mogelijk ook van elders gekomen zijn. Hierop hebben wij een voorbeeld van:

1. Samuels naarstigheid en bereidwilligheid om Eli te dienen. Onderstellende dat hij het was die hem riep, haastte hij zich, stond op uit zijn warm bed, en liep tot hem, om te zien of hij iets nodig had, en misschien vrezende dat hij niet wèl was. "Hier ben ik," zei hij. Een goed voorbeeld voor dienstboden, om te komen als zij geroepen worden, en voor de jongeren in jaren, om zich niet slechts aan de ouderen te onderwerpen, maar om teder en zorgzaam voor hen te zijn.

2. Van zijn zwakheid en onbekendheid met de gezichten des Almachtigen, dat hij voor Eli's roepen hield hetgeen in werkelijkheid de roepstem Gods was. Zulke vergissingen begaan wij vaker dan wij denken. God roept ons door Zijn Woord, en wij houden dit voor slechts het roepen van de leraar, en dienovereenkomstig antwoorden wij er op, Hij roept ons door de leidingen van Zijn voorzienigheid, en wij zien slechts op de middelen, de werktuigen. Zijn stem roept, en het is slechts hier en daar dat een man van wijsheid haar erkent als Zijn stem. Eli verzekert hem dat hij hem niet geroepen had, maar heeft hem toch niet berispt wijl hij hem door al te grove gedienstigheid gestoord had, hij noemde hem niet dwaas, zei hem niet dat hij droomde, maar beval hem met zachtmoedigheid zich weer neer te leggen, hij had niets voor hem te doen. Als dienstknechten gereed moeten zijn om te komen als hun meesters hen roepen, dan moeten meesters ook zorgzaam zijn voor het welzijn hunner dienstknechten, opdat uw dienstknecht en uw dienstmaagd rusten, zowel als gij. Zo ging Samuël heen en legde zich neer. God roept velen door de bediening des Woords, en, evenals Samuël, zeggen zij: "zie hier ben ik" maar niet opziende tot God, en Zijn stem niet onderkennende in de roeping, gaat de indruk er van spoedig voorbij, zij leggen zich weer neer, en hun overtuigingen lopen op niets uit.

IV. Hetzelfde roepen werd herhaald, en dezelfde vergissing begaan, een tweede en een derde maal, vers 6-9.

1. God bleef het kind roepen, vers 6, *wederom ten derden maal*, vers 8. De roeping, die de Goddelijke genade van kracht en uitwerking wil maken, zal herhaald worden. totdat zij het is, dat wil

zeggen, totdat wij de roepstem volgen, want Gods raad, naar welke wij geroepen zijn, zal zeker bestaan.

2. Samuël wist nog niet dat het de HEERE was, die hem riep, vers 7,, *Samuël kende de HEERE nog niet*. Hij kende het geschreven Woord, en was bekend met Gods wil daarin, maar hij had nog geen begrip van de wijze, waarop God zich openbaart aan Zijn dienstknechten, de profeten, inzonderheid door het suizen van een zachte stilte, dus was het hem nog geheel en al vreemd, misschien zou hij spoediger besef hebben gehad van een Goddelijke openbaring, indien zij in een droom of visioen gekomen ware maar deze wijze van Goddelijke openbaring had hij niet alleen zelf niet gekend, maar er ook nooit van gehoord. Zij, die de meeste kennis hebben van Goddelijke dingen, moeten zich de tijd herinneren toen zij nog kinderen waren, onervaren in het woord van de gerechtigheid. Toen ik een kind was, verstond ik als een kind. Doch laat ons de dag van de kleine dingen niet verachten. Zo deed Samuël (lezen wij in de kanttekening) eer hij de HEERE kende, en eer hem het woord des Heeren was geopenbaard, aldus vergiste hij zich eenmaal en andermaal maar later verstond hij het beter. Het getuigenis des Geestes in het hart van de gelovigen is dikwijls aldus verkeerd begrepen, waardoor wij er de vertroosting van verliezen. Ook het twisten des Geestes met het geweten van de zondaren wordt dikwijls verkeerd begrepen, en zo gaat dan het voordeel teloor van hun overtuiging van zonde. "God spreekt eens of tweemaal, doch men let daar niet op", Job 33:14.

3. Deze tweede en derde maal ging Samuël tot Eli, daar de stem misschien op Eli's stem geleek, en het kind zeer dicht bij hem was, en hij zegt hem met stellige zekerheid: "Gij hebt mij geroepen, vers 6-8, het kon niemand anders wezen." Samuels bereidwilligheid om te komen als hij geroepen was, al was het slechts door Eli, toonde dat hij gehoorzaam en ijverig was, en dit maakte hem bekwaam voor de gunst die hem nu bewezen zal worden, God wil de zodanigen gebruiken. Maar het was een bijzondere leiding van Gods voorzienigheid, dat hij zo dikwijls tot Eli ging, want hierdoor *verstond Eli ten laatste dat de HEERE de jongeling riep*, vers 8.. En:

a. Dit zal hem een verootmoediging zijn, hij zal begrijpen dat het een schrede is tot de vernedering van zijn geslacht, als God, wanneer Hij iets te zeggen heeft, verkiest om het aan de jongeling Samuël te zeggen, aan zijn dienaar en niet aan hemzelf. En het zal hem temeer verootmoedigen, als hij later bevindt dat de boodschap hem gold, maar hem gezonden werd door een kind. Hij had reden om dit als een verder bewijs te beschouwen van Gods misnoegen.

b. Dit zal hem doen vragen wat het was dat God aan Samuël heeft gezegd, en hem volkomen overtuigd doen zijn van de waarheid en gewisheid van hetgeen hem bekend gemaakt zal worden, er zal hem geen mogelijkheid worden gelaten om te zeggen dat het slechts verbeelding was van Samuël, want eer hem de boodschap gegeven werd, heeft hijzelf bemerkt dat God tot hem ging spreken, en toch moet hij niet weten wat, vóór hij het van Samuël hoorde. Zo zijn zelfs de zwakheden en vergissingen van hen die God in Zijn dienst gebruikt, door de oneindige wijsheid bestuurd en dienstbaar gemaakt aan Zijn doeleinden.

V. Samuël was eindelijk in de houding gebracht, om een boodschap van God te ontvangen, die hij niet voor zich moest houden, maar die hij als volkomen profeet bekend moest maken als een openbaar gezicht.

1. Toen Eli bemerkte dat het de stem van God was, die Samuël had gehoord, onderrichtte hij hem voor hetgeen hij zeggen moest, verse. Het was eerlijk van hem, dat hij, hoewel het een smaad voor hem was, dat Gods roeping hem voorbijging en tot Samuël gericht was, hem toch de weg aanwees om haar te ontvangen. Indien hij Samuël deze eer had benijd, hij zou gedaan hebben wat hij kon om er hem van te beroven, en, haar zelf niet gehoord hebbende zou hij hem gezegd hebben zich neer te leggen en te gaan slapen, en er verder geen acht op te slaan, daar het slechts een droom was, maar hij was van een beteren geest dan om op die wijze te handelen, hij gaf hem de besten raad, die hij hem geven kon, om zijn bevordering te bespoedigen. Zo moeten de ouderen zonder nijd of misgunning alles doen wat zij kunnen om de jongeren die opstaan voort te helpen en bij te staan, hoewel zij zich waarschijnlijk door hen in de schaduw gesteld zullen zien. Laat ons nooit in gebreke blijven om hen te onderrichten, die na ons zullen komen, zelfs hen aan wie weldra boven ons de voorkeur zal gegeven worden, Johannes 1:30. Het onderricht, dat Eli hem gaf, was dat hij, als God wederom zou roepen, zou zeggen: *Spreek, HEERE, want Uw knecht hoort*. Hij moet zich Gods knecht noemen, moet de wil Gods begeren te kennen. *"Spreek, HEERE,* spreek tot mij, spreek thans", en hij moet zich bereiden om te horen, en beloven acht te zullen geven. *Uw knecht hoort*. Wij kunnen verwachten dat God tot ons zal spreken, als wij ons er toe zetten om te horen, Psalm 85:9. Habakuk 2:1. Als wij komen om het Woord Gods te lezen en naar de prediking er van te horen, dan behoren wij in die gezindheid te komen, onze ziel onderwerpende aan het licht en de kracht er van: *Spreek, HEERE, want Uw knecht hoort*.

2. Het schijnt dat God de vierde maal op enigszins andere wijze gesproken heeft dan de vorige malen. Hoewel Hij hem evenals tevoren bij name geroepen heeft, *stelde Hij zich daar en riep*, wat te kennen geeft, dat er nu enigerlei zichtbare verschijning van de Goddelijke heerlijkheid was aan Samuël, een visioen, dat voor hem stond, zoals voor Elifaz hoewel hij zijn gedaante niet kende, Job 4:16. Dit gaf hem de overtuiging dat het Eli niet was, die riep, want hij zag nu de stem, die tot hem sprak, zoals het is uitgedrukt in Openbaring 1:12. Nu werd de roeping ook verdubbeld. *Samuël, Samuël!,* alsof God er zich in verlustigde om zijn naam te noemen, of om te kennen te geven dat Hij hem nu zal doen verstaan wie het is, die tot hem spreekt. "God heeft een ding gesproken, ik heb dit tweemaal gehoord", Psalm 62:12. Het was een eer voor hem, dat het Gode behaagde "hem bij name te kennen", Exodus 33:12, en Zijn roeping was krachtdadig en van uitwerking, toe Hij hem bij name riep, de roepstem bijzonder tot hem kwam zoals "Saul, Saul". Zo heeft God Abraham bij name geroepen, Genesis 22:1.

3. Samuël zei wat hem geleerd was te zeggen: *Spreek, want Uw knecht hoort*. Goede woorden behoren intijds aan de kinderen in de mond gelegd te worden, en gepaste uitdrukkingen van Godsvrucht, opdat zij er door toebereid worden voor een betere kennis van Goddelijke dingen, gewend worden om er mee vertrouwd te zijn. Onderricht de jongelieden wat zij zullen zeggen, want zij zullen niets ordelijk kunnen voorstellen vanwege de duisternis. Samuël is niet, zoals tevoren, opgestaan toen hij dacht dat Eli hem riep, maar lag stil en luisterde. Hoe meer kalm en bedaard ons gemoed is, hoe beter wij toebereid zijn voor hetgeen God ons zal openbaren. Laat alle onstuimige gedachten en hartstochten in bedwang worden gehouden, laat alles rustig en vredig zijn in onze ziel, dan zijn wij geschikt om van God te horen. Alles moet zwijgen als Hij spreekt. Doch merk op: Samuël heeft een woord uitgelaten, hij zei niet: *Spreek HEERE*, maar alleen: *Spreek, want Uw knecht hoort*, misschien, zoals bisschop Patrick vermoedt, uit onzekerheid of het al of niet God was, die sprak. Door dit antwoord: *Spreek want Uw knecht hoort,* was echter de weg voor hem bereid om de boodschap te ontvangen, en Samuël werd bekend gemaakt met de woorden Gods en

de gezichten van de Almachtige, en wel *voordat de lamp Gods werd uitgedaan*, vers 3, *in de tempel des Heeren*, waarin sommige Joodse schrijvers een verborgenheid zien voor de val van Eli en het verduisteren van de urim en tummim hierdoor voor een tijd, riep God Samuël en maakte hem tot een orakel, vanwaar zij onder hun leraars zeggen: "De zon rijst op, en de zon gaat onder", Prediker 1:5, dat is: Eer God de zon van een rechtvaardige doet ondergaan, doet Hij de zon van een anderen rechtvaardige opgaan.

1 Samuel 3:11-18

I. Hier is, na al deze voorbereiding, de boodschap, die God aan Samuël gegeven heeft betreffende Eli's huis. God kwam nu niet tot hem om hem te zeggen hoe groot een man hij zal worden, hoe hij zich zal onderscheiden, en hoe groot een zegen hij zal wezen in Israël. Jonge lieden wensen gewoonlijk zeer gaarne te weten wat hun in de toekomst wedervaren zal, maar God kwam tot Samuël, niet om zijn nieuwsgierigheid te bevredigen, maar om hem te gebruiken in Zijn dienst, en hem met een boodschap naar een ander te zenden, wat veel beter was. Toch zal deze eerste boodschap, die ongetwijfeld een diepe indruk bij hem heeft teweeggebracht, later van groot nut voor hem wezen, als zijn eigen zonen zullen blijven wel niet zo slecht te zijn als Eli's zonen, maar toch ook niet zo goed als zij behoorden te wezen, Hoofdstuk 8:3.

De boodschap is kort, volstrekt niet zo lang als die, welke de man Gods gebracht heeft, Hoofdstuk 2:27, want daar Samuël nog een kind was, was het niet te verwachten dat hij een lange boodschap zou kunnen onthouden, en God nam zijn jeugd en vatbaarheid in aanmerking. Het geheugen van kinderen moet niet overladen worden, neen, zelfs niet met Goddelijke dingen. Maar het is een treurige boodschap, een boodschap des toorns, om de vroegere boodschap te bevestigen, en het vonnis van kracht te maken, dat daarin werd uitgesproken, omdat Eli er misschien niet zoveel acht op heeft geslagen, als hij had moeten doen. Hoe minder op de bedreigingen Gods acht wordt geslagen, hoe zekerder zij ten uitvoer gelegd zullen worden, en hoe zwaarder zij zullen treffen. Er wordt hier verwezen naar hetgeen daar gezegd is beide nopens de zonde en de straf.

1. Nopens de zonde, het is de *ongerechtigheid, die hij geweten heeft*, vers 13. De man Gods heeft er hem van gesproken, en menigmaal heeft zijn eigen geweten er hem van gesproken. O hoeveel schuld en bederf is er in ons, waarvan wij kunnen zeggen: "Het is de ongerechtigheid, die ons eigen hart weet, wij zijn er ons van bewust! Kortom, dit was de ongerechtigheid: *zijn zonen hebben zich vervloekt gemaakt, zo heeft hij hen niet eens zuur aangezien*. Als hij zijn misnoegen over hun slechte daden heeft getoond, dan was het toch niet in die mate waarin hij het had behoren aan de dag te leggen, hij heeft hen bestraft, maar hij heeft hen niet gestraft voor het kwaad dat zij deden, noch hun de macht ontnomen om kwaad te kunnen doen, hetgeen hij als vader, hogepriester en richter gekund had. Zondaars maken zich door hun boosheid veracht. Zij verleiden zichzelf, want een ieder wordt verzocht, als hij van zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt, Jakobus 1:14, en hierdoor verlagen zij zich, maken zich niet slechts gering, maar hatelijk voor de heilige God, de heilige mensen en de engelen. Zonde is iets laags en maakt de mensen, meer dan iets anders, verachtelijk, Psalm 15:4. Eli's zonen hebben God licht geacht en Zijn offeranden verachtelijk gemaakt in de ogen des volks, maar de smaadheid is wedergekeerd in hun eigen boezem, zij hebben zich verachtelijk gemaakt. Zij, die de zonde van anderen niet tegengaan als zij er de macht toe hebben maken zich tot deelgenoten van hun schuld en zullen als hun medeplichtigen beschouwd en behandeld worden. Die met gezag bekleed zijn, zullen veel te verantwoorden hebben, indien zij het zwaard, dat zij dragen, niet tot een schrik doen zijn voor de boosdoeners.

2. Nopens de straf, het is *wat Ik tegen zijn huis gesproken heb*, vers 12, 13. *Ik heb hem te kennen gegeven, dat Ik zijn huis rechten zal tot in eeuwigheid*, dat is, dat er een vloek op zal rusten van geslacht tot geslacht. De bijzonderheden van deze vloek hadden wij tevoren, zij worden hier niet herhaald, maar er wordt bij gevoegd:

A. Dat, wanneer dit vonnis zal beginnen ten uitvoer gelegd te worden, het een ontzetting zal wezen voor geheel Israël, vers 11. *Al wie het horen zal, dien zullen zijn beide oren klinken*. Iedere Israëliet zal door schrik en verbazing worden bevangen, als hij horen zal dat Eli's zonen gedood zijn, Eli zijn nek gebroken heeft, en het geslacht van Eli verstrooid werd. Heere, hoe vreeslijk zijt Gij in Uwe oordelen! Indien dit aan het groene hout gedaan wordt, wat zal aan het dorre geschieden? Gods oordelen over anderen moeten heilige vrees en ontzag in ons wekken, Psalm 119:120.

B. Dat dit ontzettend begin van de strafvoltrekking een zeker onderpand zal zijn van de voortgang en de voleinding er van. *"Ik zal het beginnen*, en zal er mee voortgaan, *en voleinden* alles wat Ik gesproken heb" vers 12. Er wordt te kennen gegeven, dat het mogelijk nog enige tijd duren zal, eer Hij zal beginnen, maar laat hen dat voor geen kwijtschelden houden, noch dit uitstel voor een begenadiging, want als Hij ten laatste zal beginnen, dan zal Hij ook voleinden.

C. Dat er geen hoop zal zijn op herroeping van dit vonnis, of dat de voltrekking er van verzacht zal worden, vers 14..

a. God zal het vonnis niet herroepen, want Hij heeft het bevestigd met een eed: Ik heb de huize van Eli gezworen, en wat God gezworen heeft, zal Hij niet terugtrekken, hetzij in genade of in oordeel.

b. Dat Hij nooit tot een schikking of bemiddeling zal komen voor het verbeurde. De ongerechtigheid des huizes Eli zal tot in van de eeuwigheid niet verzoend worden doorslachtoffer of spijsoffer. Geen verzoening zal gedaan worden voor de zonde, geen verzachting toegestaan worden van de straf. Dit was de onvolkomenheid van de offeranden van de wet, dat er ongerechtigheden waren die er niet door bereikt werden, die zij mei konden uitzuiveren, maar het bloed van Christus reinigt van alle zonden en beveiligt allen, die door geloof er in delen, tegen de eeuwigen dood, die de bezolding is van de zonde.

II. De overgave van deze boodschap aan Eli.

Merk op:

1. Samuels bescheiden verbergen er van, vers 15.

a. *Hij lag tot aan de morgen*, en wij kunnen onderstellen dat hij wakker lag, peinzende over hetgeen hij gehoord had en het bij zichzelf herhalende, en overwegende welk gebruik hij er van moest maken. Als wij het geestelijk voedsel van Gods Woord hebben ontvangen, dan is het goed om kalm en rustig te zijn, en er tijd aan te geven om zijn werking te doen.

b. *Hij deed de deuren van het huis des Heeren open* in de morgen, zoals hij gewoon was te doen, daar hij het eerst op was in de tabernakel. Dat hij dit op andere tijden deed, was een voorbeeld van buitengewone gewilligheid in een kind, maar dat hij het deze morgen deed, was een voorbeeld van grote nederigheid. God had hem hoog bevoorrecht en geëerd boven al de kinderen zijns volks, toch was hij niet trots op de eer, noch er door opgeblazen, hij vond zich niet te "root en te goed om in deze geringe diensten gebruikt te worden, maar even goedsmoeds als altijd ging hij de deuren van de tabernakel opendoen. Hen, aan wie God zich openbaart, maakt en houdt Hij klein in hun eigen ogen, en gewillig om zich neer te buigen tot alles wat dienstbaar kan wezen aan Zijn heerlijkheid, al

is het ook als dorpelwachters in Zijn huis. Men zou gedacht hebben dat Samuël zó vervuld was van zijn visioen, dat hij er zijn gewonen dienst door vergat, dat hij als in verrukking tot zijn metgezellen zou zijn gegaan, om hun mee te delen welk gesprek hij die nacht met God gehad heeft, maar hij houdt het bescheiden voor zich, verhaalt het visioen aan niemand, maar gaat stil aan zijn werk. Onze verborgen gemeenschap met God moet niet van de daken verkondigd worden.

c. *Hij vreesde dit gezicht aan Eli te kennen te geven*. Indien hij vreesde dat Eli vertoornd op hem zou zijn en hem zou berispen, dan zou ons dit reden geven te denken dat Eli even streng placht te wezen voor dit gewillige, volgzame kind, als hij toegevend was voor zijn eigen slechte zonen, en dat zou zeer hard voor hem geweest zijn. Maar wij willen onderstellen dat hij veeleer vreesde de goeden grijsaard smart te veroorzaken. Indien hij terstond met deze tijding tot Eli ware gegaan het zou de schijn hebben gehad alsof hij die vreeslijken dag begeerde, en hoopte zijn eigen geslacht op te bouwen op de puinhopen van Eli's geslacht, daarom betaamde het hem niet om er ijverig mee te zijn. Geen goed man kan genoegen vinden in het brengen van slechte tijdingen, inzonderheid Samuël niet aan Eli, de leerling aan de leermeester, die hij liefheeft en eert.

2. Eli's zorgvuldig vragen er naar, vers 16, Zodra hij Samuël hoorde, riep hij hem, waarschijnlijk aan zijn legerstede, en tevoren bespeurd hebbende, dat God tot hem had gesproken, noodzaakte hij hem, niet slechts door aandringen: *Verberg het toch niet voor mij,* maar, hem vreesachtig en terughoudend ziende, ook door een bezwering: *God doe u zo, en zo doe Hij daartoe, indien gij een woord voor mij verbergt!* Hij had reden genoeg om te vrezen dat de boodschap geen goeds voor hem inhield, maar kwaad, en toch kon hij, daar het een boodschap van God was, niet tevreden wezen om er onbekend mee te blijven. Een Godvruchtig man begeert bekend te zijn met el de wil van God, hetzij die gunstig of ongunstig voor hem is. Zijn bezwering: *God doe u zo, en zo doe Hij daartoe indien gij een woord voor mij verbergt* kan het schrikkelijk oordeel aanduiden, dat over ontrouwe wachters komen zal, indien zij de zondaren niet waarschuwen, zij brengen de toorn en de vloek over zich, die zij in de naam van God hadden moeten aankondigen aan hen, die in hun schulden wandelen.

3. Samuels getrouw overbrengen van de boodschap ten laatste, vers 18. *Hij gaf hem te kennen al die woorden, en verborg ze voor hem niet.* Toen hij zag dat hij het hem zeggen moest, heeft hij de zaak niet bewimpeld, noch gepoogd haar beter te doen schijnen dan zij was, of hetgeen scherp was af te stompen, of de bittere pil te vergulden, maar gaf de boodschap zo duidelijk en volledig over als hij haar had ontvangen, *niet achterhoudende, dat hij hem niet zou verkondigd hebben al de woorden Gods*. Zo getrouw moeten ook Christus' dienaren handelen.

4. Eli's vrome berusting er in. Hij heeft niet aan Samuels oprechtheid getwijfeld, was niet boos op hem, noch had hij iets in te brengen tegen de billijkheid van het vonnist Hij heeft niet, zoals Kam, geklaagd dat de straf zwaarder was dan hij verdiende of kon dragen, maar heeft zich geduldig onderworpen en de straf van zijn ongerechtigheid aangenomen. *Hij is de Heere, Hij doe wat goed is in Zijn ogen*. Hij begreep dat het vonnis slechts een tijdelijke straf bedoelde met de erfelijken vloek van oneer en armoede op zijn nakomelingen, maar niet hun eeuwige uitsluiting van Gods gunst, en daarom heeft hij zich blijmoedig onderworpen, hij heeft niet gemord, omdat hij het wangedrag kende van zijn familie, ook heeft hij nu geen voorbede gedaan om de herroeping van het vonnis, omdat God het door een plechtigen eed had bevestigd, die Hem niet zou kunnen berouwen. daarom

bereidt hij zich tot een ootmoedige onderworpenheid aan Gods wil, evenals Aaron in een geval, dat er niet zeer ongelijk aan was, Leviticus 10:3, hij zweeg stil. In enkele woorden.

a. Spreekt hij de rustgevende waarheid uit: *"Hij is de HEERE*, Hij is het, die het oordeel uitspreekt, en van wiens gericht geen hoger beroep is, en tegen wiens uitspraak niets ingebracht kan worden. Hij is het, die het vonnis zal uitvoeren, wiens macht niet weerstaan kan worden, noch wiens vrijmacht kan worden betwist. *Hij is de HEERE*, die zich aldus zal heiligen en verheerlijken. *Hij is de HEERE*, bij wie geen ongerechtigheid is, die geen van Zijn schepselen ooit onrecht gedaan heeft, noch ooit doen zal, en niet meer eist dan hun ongerechtigheid verdient."

b. Hieruit komt hij tot de rustgevende gevolgtrekking: *Hij doe wat goed is in Zijn ogen*, ik heb niets te zeggen tegen Zijn handelingen, Hij is rechtvaardig in al Zijn wegen, en heilig in al Zijn werken, en daarom: "Zijn wil geschiede, ik zal des HEEREN gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd." Aldus behoren wij stil te zijn onder Godsbestraffingen en nooit met onze Maker te twisten.

1 Samuel 3:19-21

1 Samuel aldus bekend geworden zijnde met de gezichten Gods, hebben wij nu een nader bericht van de eer, die hem aangedaan werd als profeet.

1. God heeft hem eer aangedaan. Begonnen zijnde hem te begunstigen, heeft Hij Zijn eigen werk in hem voortgezet en gekroond, vers 19. *Samuël nu werd groot en de Heere was met hem*. Al ons toenemen in wijsheid en genade zijn wij hieraan verschuldigd, dat God met ons is, dat is alles in alles voor onze wasdom. God eerde Samuël:

a. Door zich nog verder aan hem te openbaren. Samuël had de boodschap, die hem was toevertrouwd, getrouw overgebracht, en daarom gebruikte God hem nog verder in Zijn dienst, vers 21. *De Heere openbaarde zich aan Samuël te Silo*. God zal Zijn bezoeken genadiglijk herhalen bij hen die ze op de rechte wijze ontvangen.

b. Door te vervullen wat Hij door hem had gesproken vers 19, *God liet niet een van Zijn woorden op de aarde vallen*. Al wat Samuël zei als profeet bleek waar te zijn, en werd ter bestemder tijd vervuld. Waarschijnlijk waren er merkwaardige voorbeelden van de waarheid van Samuels voorzeggingen, die spoedig daarna plaatshadden, en die bevestigden, welke later vervuld moesten worden en dus algemeen de overtuiging gaven van zijn zending. God zal het woord van Zijn knechten bevestigen, en de raad van Zijn boden volbrengen, Jesaja 44:26, en doen wat Hij gesproken heeft.

2. Israël heeft hem eer aangedaan. Zij allen wisten en erkenden *dat Samuël bevestigd was tot een profeet des HEEREN* vers 20. Hij werd vermaard, allen die te Silo kwamen om te aanbidden, namen acht op hem, bewonderden hem, en spraken van hem, al zij weer tehuis kwamen. Vroege Godsvrucht zal de grootste eer zijn voor jonge lieden, en hen even veel en even spoedig vermaard maken als wat het ook zij. Die God eren, zal Hij eren.

b. Hij werd nuttig en zeer dienstbaar aan zijn geslacht. Hij, die intijds begonnen is goed te zijn, is er spoedig toe gekomen om goed te doen. Zijn bevestigde opdracht van God en zijn bevestigde roem bij het volk gaven hem overvloedige gelegenheid om als een licht te schijnen in Israël. Toen de oude Eli was verworpen, werd de jonge Samuël bevestigd, want God zal zich nooit zonder getuigen laten blijven, noch Zijn kerk zonder gids.

HOOFDSTUK 4

1 En het woord van Samuel geschiedde aan gans Israel. En Israel toog uit, den Filistijnen tegemoet, ten strijde, en legerde zich bij Eben-haezer, maar de Filistijnen legerden zich bij Afek.
2 En de Filistijnen stelden zich in slagorden, om Israel te ontmoeten; en als zich de strijd uitspreidde, zo werd Israel voor der Filistijnen aangezicht geslagen; want zij sloegen in de slagorden in het veld omtrent vier duizend man.
3 Als het volk wederom in het leger gekomen was, zo zeiden de oudsten van Israel: Waarom heeft ons de HEERE heden geslagen voor het aangezicht der Filistijnen? Laat ons van Silo tot ons nemen de ark des verbonds des HEEREN, en laat die in het midden van ons komen, opdat zij ons verlosse van de hand onzer vijanden.
4 Het volk dan zond naar Silo, en men bracht van daar de ark des verbonds des HEEREN der heirscharen, die tussen de cherubim woont; en de twee zonen van Eli, Hofni en Pinehas, waren daar met de ark des verbonds van God.
5 En het geschiedde, als de ark des verbonds des HEEREN in het leger kwam, zo juichte gans Israel met een groot gejuich, alzo dat de aarde dreunde.
6 Als nu de Filistijnen de stem van het juichen hoorden, zo zeiden zij: Wat is de stem van dit grote juichen in het leger der Hebreen? Toen vernamen zij, dat de ark des HEEREN in het leger gekomen was.
7 Daarom vreesden de Filistijnen, want zij zeiden: God is in het leger gekomen. En zij zeiden: Wee ons, want diergelijke is gisteren en eergisteren niet geschied!
8 Wee ons, wie zal ons redden uit de hand van deze heerlijke goden? Dit zijn dezelfde goden, die de Egyptenaars met alle plagen geplaagd hebben, bij de woestijn.
9 Zijt sterk, en weest mannen, gij Filistijnen, opdat gij de Hebreen niet misschien dient, gelijk als zij ulieden gediend hebben; zo zijt mannen, en strijdt.
10 Toen streden de Filistijnen, en Israel werd geslagen, en zij vloden een iegelijk in zijn tenten; en er geschiedde een zeer grote nederlaag, zodat er van Israel vielen dertig duizend voetvolks.
11 En de ark Gods werd genomen, en de twee zonen van Eli, Hofni en Pinehas, stierven.
12 Toen liep er een Benjaminiet uit de slagorden, en kwam te Silo denzelfden dag; en zijn klederen waren gescheurd, en er was aarde op zijn hoofd.
13 En als hij kwam, ziet, zo zat Eli op een stoel aan de zijde van den weg, uitziende; want zijn hart was sidderende vanwege de ark Gods. Als die man kwam, om zulks te verkondigen in de stad, toen schreeuwde de ganse stad.
14 En als Eli de stem des geroeps hoorde, zo zeide hij: Wat is de stem dezer beroerte? Toen haastte zich die man, en hij kwam en boodschapte het aan Eli.
15 (Eli nu was een man van acht en negentig jaren, en zijn ogen stonden stijf, dat hij niet zien kon.)
16 En die man zeide tot Eli: Ik ben het, die uit de slagorden kom, en ik ben heden uit de slagorden gevloden. Hij dan zeide: Wat is er geschied, mijn zoon?
17 Toen antwoordde hij, die de boodschap bracht, en zeide: Israel is gevloden voor het aangezicht der Filistijnen, en er is ook een grote nederlaag onder het volk geschied; daarenboven zijn uw twee zonen, Hofni en Pinehas, gestorven, en de ark Gods is genomen.
18 En het geschiedde, als hij van de ark Gods vermeldde, zo viel hij achterwaarts van den stoel af, aan de zijde der poort, en brak den nek, en stierf; want de man was oud en zwaar; en hij richtte Israel veertig jaren.

19 En zijn schoondochter, de huisvrouw van Pinehas, was bevrucht, zij zou baren; als deze de tijding hoorde, dat de ark Gods genomen was, en haar schoonvader gestorven was, en haar man, zo kromde zij zich, en baarde; want haar weeen overvielen haar.
20 En omtrent den tijd van haar sterven, zo spraken de vrouwen, die bij haar stonden: Vrees niet, want gij hebt een zoon gebaard. Doch zij antwoordde niet, en nam het niet ter harte.
21 En zij noemde het jongsken Ikabod, zeggende: De eer is weggevoerd uit Israel! Omdat de ark Gods gevankelijk weggevoerd was, en om haars schoonvaders en haars mans wil.
22 En zij zeide: De eer is gevankelijk weggevoerd uit Israel, want de ark Gods is genomen.

De voorzeggingen vervat in het vorige hoofdstuk, betreffende het verderf over het huis van Eli, beginnen hier vervuld te worden hoe lang het was daarna blijkt niet, maar het was niet lang. Met zulke zondaren gaat God dikwijls spoedig te werk. Hier is:

I. De smaad en het verlies door Israël geleden in een gevecht tegen de Filistijnen, vers 1, en 2.

II. Hun dwaas plan om zich te versterken door de ark Gods op de schouders van Hofni en Pinehas in hun leger te brengen, vers 3, 4 dat hen gerust maakte, vers 5 en schrik verwekte onder de Filistijnen, maar het was een schrik, die hen tot handelen aanspoorde, vers 6-9.

III. De noodlottige gevolgen er van: Israël werd geslagen, en de ark genomen, vers 10, 11.

IV. De tijding hiervan naar Silo gehecht, en de treurige ontvangst van die tijding.

I.De stad werd in verwarring gebracht, vers 12, 13. 2. Eli viel in onmacht van zijn stoel en brak zijn nek, vers 14-18. 3. Zijn schoondochter kwam op het horen dier tijding in barensnood, beviel van een zoon, maar is terstond daarna gestorven, vers 19-22. Dat waren de dingen, die aan hen die ze hoorden, de oren deden klinken.

1 Samuel 4:1-9

De eerste woorden, die betrekking hebben op Samuël, dat *zijn woord geschiedde aan geheel Israël*, schijnen in generlei verband te staan tot de volgende geschiedenis, alsof het door zijn bestuur of aanwijzing was dat de Israëlieten uittrokken tegen de Filistijnen. Hadden zij hem geraadpleegd, het zou hun, hoewel hij pas als profeet was opgetreden, van meer nut zijn geweest dan de ark, maar wellicht hebben de oversten van Israël zijn jonkheid veracht, en wilden zij hem niet als een Godsspraak raadplegen, en in openbare zaken mengde hij zich toen nog niet. Wij vinden van nu aan ook geen vermelding van zijn naam tot enige jaren later, Hoofdstuk 7:3. Alleen: *zijn woord geschiedde tot Israël,* dat is: van alle delen des lands kwamen Godvruchtig-gezinde lieden tot hem als profeet om hem te raadplegen. Misschien is het bedoeld van zijn profetie tegen het huls van Eli, dat die algemeen bekend was en besproken werd, en allen, die ernstig en opmerkzaam waren, vergeleken de gebeurtenissen, die hier verhaald zijn, toen zij geschied waren, met die profetie, en zagen dat zij er de vervulling van waren.

1. Wij hebben hier een oorlog met de Filistijnen, vers 1. Het was een poging om het juk hunner verdrukking af te werpen, en zou beter geslaagd zijn, indien zij eerst berouw hadden gehad van hun zonden, zich bekeerd en verbeterd hadden, en aldus het werk van de rechte zijde hadden aangevat. Men heeft berekend dat dit ongeveer in het midden was van de veertigjarige heerschappij van de Filistijnen over Israël, Richteren 13:1, en spoedig na de dood van Simson aldus bisschop Patrick, die denkt dat de slachting, door Simson onder hen aangericht bij zijn dood, hen tot deze poging aangemoedigd kon hebben-maar Dr. Lightfoot acht dat het veertig jaren was na de dood van Simson, omdat Eli zolang Israël gericht heeft, vers 1-3.

II. Israëls nederlaag in die krijg, vers 2. De Israëlieten, die de aanvallers waren, werden geslagen, en vier duizend man van hen werden gedood. God had beloofd dat een enige van hen er duizend zou jagen, maar nu had het tegendeel plaats. *Israël is geslagen voor het aangezicht van de Filistijnen.* Zonde, de gevloekte zaak, was in het leger, en gaf hun vijanden al het voordeel tegen hen, dat zij slechts konden wensen.

III. De maatregelen, die zij beraamden voor een tweeden veldslag. Er werd een krijgsraad belegd, en, inplaats van het besluit te nemen om te vasten en te bidden, en hun leven te verbeteren, waren zij zo slecht onderwezen-en geen wonder, aangezien zij zulke slechte onderwijzers hadden-dat zij:

1. Met God twistten, omdat Hij niet voor hen verscheen, vers 3.

Waarom heeft ons de Heere heden geslagen voor het aangezicht van de Filistijnen? Als zij dit bedoelden als een vraag naar de oorzaak van Gods misnoegen, dan behoefden zij niet ver te gaan om haar te ontdekken, het was duidelijk genoeg dat Israël had gezondigd, hoewel zij het niet wilden zien en erkennen. Maar het schijnt veeleer bedoeld als een klacht tegen God, zij zijn misnoegd over hetgeen God gedaan heeft, en twistten er over met Hem. Zij erkenden de hand Gods in hun tegenspoed (en dat was in zoverre recht) "Het is de Heere die ons geslagen heeft", maar inplaats van er zich aan te onderwerpen, twistten zij er mede, en spreken als degenen,. die vertoornd op Hem zijn, op Hem en op de leiding van Zijn voorzienigheid, en zijn zich niet bewust dat zij er God reden toe hadden gegeven. "Waarom moeten wij, die Israëlieten zijn, geslagen worden voor het aangezicht

van de Filistijnen? Hoe ongerijmd en onrechtvaardig!" De dwaasheid des mensen verkeert zijn weg en dan "gaat zijn hart zich tegen de Heere vergrammen," Spreuken 19:3, en keurt Zijn doen af.

2. Zij beeldden zich in dat zij Hem kunnen noodzaken om in de volgenden veldslag voor hen te verschijnen, door de ark in hun leger te brengen. De oudsten van Israël waren onwetend en dwaas genoeg om dit voor te stellen, vers 3 en het volk heeft dit voorstel spoedig ten uitvoer gebracht, vers 4. Zij zonden naar Silo om de ark, en Eli had de moed niet om er zich tegen te verzetten, maar zond zijn goddeloze zonen Hofni en Pinehas er mede, of vergunde hun tenminste om mee te gaan, hoewel hij wist dat, waar zij ook heengingen, de vloek Gods hen vergezelde. Nu zien wij hier:

A. De diepen eerbied, die zij hadden voor de ark. "O zendt om de ark, zij zal wonderen voor ons doen." De ark was, als inzetting, een zichtbaar teken van Gods tegenwoordigheid. God had gezegd dat Hij tussen de cherubim zou wonen, die boven aan de ark waren en met de ark gedragen werden, nu dachten zij dat zij door deze groten eerbied te betonen voor deze heilige ark, zich als ware Israëlieten zullen bewijzen, en hierdoor God zouden nopen tot hun gunste te verschijnen. Het is iets geheel gewoons, dat zij, die vreemdelingen zijn geworden voor de innerlijke kracht van de Godsdienst, veel ophebben met de uiterlijke waarneming er van, dat zij zelfs, die de kracht van de Godzaligheid verloochenen, er de gedaante niet alleen van hebben, maar haar ook bewonderen. De tempel des Heeren wordt geroemd, voor de ark des Heeren wordt geijverd, schijnbaar met veel vuur, door velen die volstrekt geen liefde hebben voor de tempel des Heeren en voor de God van de ark, alsof een vurige zorg voor de naam des Christendoms een vergoeding kon zijn voor een onheilig verachten van de zaak, het wezen. En inderdaad hebben zij slechts een afgod gemaakt van de ark en zo beschouwden Zij haar evenzeer als een beeld van de God Israëls, als de dingen, die de heidenen aanbaden, voor hen beelden waren van hun goden. De waren God te aanbidden en Hem niet als God te aanbidden, dat is eigenlijk Hem in het geheel niet te aanbidden.

B. Hun grote dwaasheid in te denken dat, zo zij de ark in hun leger hadden, zij hen zeker zou verlossen uit de hand hunner vijanden, en de overwinning naar hun zijde zou doen overslaan. Want:

a. Als de ark optoog, bad Mozes: "Sta op, Heere, en laat Uwe vijanden verstrooid worden", wel wetende dat het niet de ark was, die met hen optrok, maar God, voor hen verschijnende, die hun voorspoed moest geven, en hier waren geen goede middelen gebruikt om God er toe te brengen hen met Zijn tegenwoordigheid te begunstigen, welk goed kon de ark hun dan doen, de schaal zonder de kern?

b. Het was er zo ver af, dat zij Gods vergunning hadden om de ark te verplaatsen dat Hij hun duidelijk genoeg in Zijn wet te kennen had gegeven dat de ark, wanneer zij in Kanaän gevestigd zouden zijn, gevestigd zou wezen aan de plaats, die Hij zou verkiezen, Deuteronomium 12:5, 11, en dat zij tot de ark moeten komen, maar de ark niet tot hen. Hoe konden zij er dan een voordeel van verwachten, als zij niet in het wettig bezit er van waren, noch enigerlei volmacht hadden om haar van haar plaats te verwijderen? Inplaats van God te eren door hetgeen zij deden, hebben zij er Hem in werkelijkheid mee beledigd. Ja meer:

c. Indien er al niets anders ware om hun verwachtingen van de ark ijdel te maken, hoe konden zij dan toch nog denken dat zij hun een zegen zou aanbrengen, als Hofni en Pinehas de mannen waren,

die haar in het leger hadden gebracht? Het ZOU hun slechtheid te veel tot steun zijn geweest, als de ark goed had gedaan aan Israël, terwijl zij in de handen van deze eerloze priesters was.

IV. De grote vreugde in het leger van Israël, toen de ark er aankwam, vers 5, *zij juichten, alzo dat de aarde dreunde*. Nu dachten zij zich zeker van de overwinning, en daarom hieven zij juichkreten aan nog vóór de strijd, alsof hunner onfeilbaar de overwinning moest wezen bedoelende om door dit groot gejuich zichzelf en hun krijgsmacht te bezielen met moed en hun vijanden vrees aan te jagen. Vleselijk-gezinde mensen juichen en roemen in de uitwendige voorrechten en verrichtingen van de Godsdienst en betrouwen erop alsof die hen zonder feil zullen behouden, en alsof de ark, Gods troon in het leger, hen naar de hemel zal brengen, ofschoon de wereld en het vlees op de troon zijn in hun hart.

V. De ontsteltenis van de Filistijnen toen de ark in het leger gebracht was. De twee heiren waren dicht bij elkaar gelegerd, dat van de Filistijnen hoorde het gejuich van de Israëlieten bij deze gelegenheid. Weldra vernamen zij er de oorzaak van, vers 6, en waren bevreesd voor de gevolgen. Want:

1. Dat was in hun tijd nooit tevoren geschied. *God is in het leger gekomen*, en daarom: *wee ons*, vers 7, en wederom: *wee ons*, vers 8. De naam van de God Israëls was geducht zelfs voor hen, die andere goden aanbaden, en zelfs ongelovigen hadden nog wel Benig besef van het gevaarlijke om met Hem te strijden. Het natuurlijk geweten fluistert, dat diegenen zich in een treurigen toestand bevinden, die God tot hun tegenstander hebben. Maar zie welke domme denkbeelden zij hadden van de Goddelijke tegenwoordigheid, alsof de God Israëls niet evenzeer in het leger was, voordat de ark er kwam, hetgeen in hen wel verontschuldigd kan worden, daar van de Israëlieten denkbeelden van die tegenwoordigheid niet beter waren. "O!" zeggen zij, "dit is een nieuw plan, dat zij tegen ons beraamd hebben, schrikkelijker dan al hun krijgslisten, want *dergelijke is gisteren en eergisteren niet geschied*, dit was de krachtigste maatregel, die zij konden nemen om onze mannen te ontmoedigen en hun handen te verslappen."

2. Toen dit vanouds geschied was, had het wonderen gedaan, vers 8. *Dit zijn de goden die de Egyptenaars met alle plagen geplaagd hebben bij de woestijn*. Hier hadden zij het even mis in de geschiedenis als in hun kennis van Goddelijke dingen, de plagen van Egypte waren gekomen voordat de ark gemaakt was, en voordat Israël in de woestijn kwam, maar er weren enige vage, verwarde overleveringen tot hen gekomen van wonderen door of voor Israël gewrocht, toen deze ark voor hen uit werd gedragen, die zij toeschreven niet aan Jehovah, maar aan de ark. Nu zeggen zij: *Wie zal ons redden uit de hand van deze heerlijke goden?* de ark voor God aanziende, dat ze wel konden doen, als Israël zelf haar vergoodde. Toch is het, alsof zij niet in ernst waren, toen zij met zoveel vrees en ontzag van deze heerlijke of machtige goden spraken, maar dat zij zich slechts schertsenderwijs of in sarkasme aldus uitlieten, want inplaats van de aftocht te blazen of vredesvoorstellen te doen, dat zij gedaan zouden hebben indien zij wezenlijk overtuigd waren van de macht van Israëls God, wekten zij elkaar op om met te meer kloekmoedigheid te strijden, deze onverwachte moeilijkheid heeft hen slechts te meer vastberaden gemaakt, vers 9. *Zijt sterk, en weest mannen*. De bevelhebbers bezielden de soldaten met moed en vastberadenheid door hen er aan te herinneren dat zij over Israël geheerst hebben, en welk een ondraaglijke smart en schande het zou zijn, als zij nu terugdeinsden, en Israël over zich lieten heersen.

1 Samuel 4:10-11

Hier is een kort bericht van de uitslag van deze krijg.

I. Israël werd geslagen, het leger verstrooid en op de vlucht gedreven, zich niet, zoals tevoren, terugtrekkende in het kamp, vers 2, toen zij hoopten zich weer te herstellen, maar ieder keerde terug naar zijn tent, zocht zo goed mogelijk naar zijn eigen huis te komen, er aan wanhopende om nog weerstand te kunnen bieden, en dertig duizend man waren gesneuveld, vers 10. Israël moest het onderspit delven.

1. Hoewel zij voor een goede zaak streden, het volk van God waren, en de Filistijnen onbesneden waren, zij waren opgestaan ter noodzakelijke verdediging van hun rechten en vrijheden tegen de aanvallers er van, hadden zij toch geen voorspoed, want hun Rotssteen had hen verkocht. Dikwijls lijdt een goede zaak om de wille van de slechte mensen, die haar voorstaan.

2. Hoewel zij meer vertrouwen hadden. Zij juichten, terwijl de Filistijnen beefden, en toch zal, als het Gode behaagt het aldus te verordineren, van de Filistijnen vrees in gejuich verkeren, en Israëls juichtoon in klaagzangen.

3. Hoewel zij de ark Gods bij zich hadden. Uitwendige voorrechten zullen hen niet beveiligen, die er misbruik van maken en er niet naar leven. De ark in het leger zal niets aan zijn sterkte toevoegen, als er een Achan in is.

II.De ark zelf werd door de Filistijnen genomen en Hofni en Pinehas, die er zich waarschijnlijk dichtbij hielden, en toen zij in gevaar was, zich ver gewaagd hebben ter harer verdediging, omdat zij er hun inkomsten door hadden, werden beide gedood, vers 11.

Naar deze treurige gebeurtenis verwijst de psalmist Psalm 78:61, 64. "Hij gaf Zijn sterkte in de gevangenis, en Zijn heerlijkheid in de hand des wederpartijders. Hun priesters vielen door het zwaard".

1. De dood van de priesters was, hun slecht karakter in aanmerking genomen, geen groot verlies voor Israël, maar hij was een schrikkelijk oordeel over het huis van Eli. Het woord, dat God had gesproken, werd er in vervuld, Hoofdstuk 2:34. *Dit zal u een teken zijn*, een voorproef van de bedreigde oordelen, uw *beide zonen zullen op een dag sterven*, en zo *zal al de menigte uws huizes sterven, mannen geworden zijnde*, vers 33. Indien Eli zijn plicht gedaan had, en hen "als onreinen van het priesterdom geweerd had", Nehemia 7:64, zij zouden wellicht in het leven gebleven zijn, al was het de ook in oneer, maar nu neemt God zelf het werk in handen, en jaagt hen door het zwaard van de onbesnedenen de wereld uit, *de Heere is bekend geworden, Hij heeft recht gedaan*. Het is waar, het zwaard verteert de een zowel als de ander, maar deze werden door het zwaard opgewacht, getekend zijnde voor de wraak. Zij waren buiten hun plaats, wat hadden zij in het leger te doen? Als de mensen de weg huns plichts verlaten, dan sluiten zij zich buiten Gods bescherming. Maar dit was niet alles, zij hadden de ark verraden door haar in gevaar te brengen zonder daar volmacht van God toe te hebben, en dit heeft de maat hunner ongerechtigheid vol doen worden. Maar:

2. Het nemen van de ark was een zeer zwaar oordeel over Israël, en een onmiskenbaar teken van Gods ongenoegen tegen hen. Nu wordt hun hun dwaasheid getoond van op hun uitwendige voorrechten te vertrouwen, als zij ze door hun goddeloosheid verbeurd hebben, en zich in re beelden dat de ark hen zou redden, als God hen had verlaten. Nu kunnen zij met groot leedwezen nadenken over hun roekeloosheid en vermetelheid in het brengen van de ark in het leger en haar aldus aan gevaar bloot te stellen, en vurig wensen, dat zij haar gelaten hadden, waar God haar had gevestigd. Nu zijn wij er van overtuigd, dat God zich door geen ijdele, dwaze mensen de wet laat stellen, en dat Hij ons wel aan de ark gebonden heeft, maar er zichzelf niet aan heeft gebonden, doch haar veeleer in de handen van Zijn gezworen vijanden zal overgeven, dan haar te laten ontheiligen door Zijn valse vrienden en hun bijgeloof te steunen. Laat niemand denken zich tegen de toorn Gods te kunnen beschutten onder de dekmantel van een uitwendige belijdenis, want er zullen in de buitenste duisternis uitgeworpen worden, die "in Christus' tegenwoordigheid hebben gegeten en gedronken".

1 Samuel 4:12-18

Hier wordt de tijding te Silo gebracht van de noodlottige afloop van de veldslag tegen de Filistijnen. Slechte tijdingen verspreiden zich snel. Deze verspreidde zich spoedig door heel Israël, iedere man, die naar zijn tent was gegaan, bracht haar mee, maar geen plaats had er zo groot belang bij als Silo, daarheen was dus terstond een expresse afgezonden. Het was een Benjaminiet, de Joden menen dat het Saul was. *Zijn klederen waren gescheurd, en er was aarde op zijn hoofd*, door deze tekenen werd aan allen, die hem zagen als hij voorbijliep, de treurige tijding bekend gemaakt, alsmede de smart, die hij er om leed vers 12. Hij ging er regelrecht mee naar Silo, en hier wordt ons gezegd:

I. Hoe de stad die tijding ontving. Eli *zat aan de zijde van de poort*, vers 18, maar de bode wilde hem niet gaarne het eerst die tijding mededelen, en daarom ging hij hem voorbij, en bracht haar naar de stad met al de verzwarende omstandigheden er van, en nu was het dat *aan allen, die haar hoorden, de beide oren klonken*, gelijk voorzegd was, Hoofdstuk 3:11 hun hart sidderde, hun aangezicht was bleek en somber. *De gehele stad schreeuwde*, vers 13, en wèl mochten zij schreeuwen, want behalve nog dat dit een ramp was voor geheel Israël, was het ook een bijzonder verlies voor Silo, de ondergang dier plaats. Want hoewel de ark spoedig uit de hand van de Filistijnen verlost werd, is zij toch nooit weer te Silo gekomen, hun kandelaar werd van zijn plaats geweerd, omdat zij *hun eerste liefde hadden verlaten*, hun stad nam al meer en meer af in aanzien en ging eindelijk teniet. Nu *verliet God de tabernakel te Silo*, daar zij Hem er uit verdreven hadden, en de stam van Efraïm, die gedurende drie honderd en veertig jaren met de tegenwoordigheid van de ark gezegend was, verloor die eer, Psalm 78:60, 67, en enige tijd daarna werd zij overgebracht naar de stam van Juda, naar *de berg Zion, die Hij liefhad*, zoals daar volgt in vers 68, omdat de mannen van Silo de dag hunner bezoeking niet hebben bekend. Lang daarna wordt Jeruzalem aan dit verlaten van Silo herinnerd, om er zich door te laten waarschuwen, Jeremia 7:12. "Gaat nu heen naar Mijne plaats, die te Silo was, en ziet wat Ik daaraan gedaan heb". Laat van die dag die noodlottigen dag, de verwoesting van Silo gedateerd worden. Zij hadden dus reden genoeg om te schreeuwen, toen zij hoorden dat de ark was genomen.

II. Welk een noodlottige slag het was voor de bejaarden Eli. Laat ons zien:

1. Met welke vrees hij de tijding verwachtte. Hoewel hij oud, blind en zwaar was, kon hij toch niet zijn kamer houden, wetende dat Israëls eer in gevaar was, maar plaatste hij zich aan de zijde des wegs, om het eerste bericht te ontvangen, *want zijn hart was sidderende vanwege de ark Gods*, vers 13. Zijn zorg en kommer stelden hem voor: welk een oneer het zou wezen voor God, en welk een onherstelbaar verlies voor Israël, als de ark de Filistijnen in handen zou vallen, met welk een Godslasterlijk gejuich dit verteld zou worden te Gath en verkondigd in de straten van Askelon. Hij begreep ook in hoe onmiddellijk een gevaar de ark was, Israël had haar verbeurd (inzonderheid zijn eigen zonen) en de Filistijnen zullen het op haar gemunt hebben, en nu komt hem de bedreiging voor de geest, dat hij *een vijand in Gods woning zou aanschouwen*, Hoofdstuk 2:32, en misschien heeft zijn eigen hart hem verweten dat hij zijn gezag niet heeft gebruikt om te beletten, dat de ark naar het leger gebracht werd, dit alles deed hem sidderen. Aan alle Godvruchtige mensen gaan de belangen van Gods kerk meer ter harte dan hun eigen wereldlijke belangen, en zij kunnen niet anders dan er in zorg over zijn. Hoe kunnen wij rust hebben, als de ark in gevaar is?

2. Met welke smart hij de tijding ontving. Hij kon wel niet zien, maar hij hoorde *de stem des geroeps en van de beroerte,* en bemerkte dat het de stem was van droefheid, en rouwklage en geweer. Als een zorgzaam magistraat vraagt hij: *Wat is de stem van deze beroerte?* vers 14.. Men zegt hem dat er een expresse uit het leger is aangekomen, die zelf hem zeer duidelijk en omstandig de zaak verhaalt, waarvan hij zelf ooggetuige is geweest, vers 16, 17. Het bericht van de nederlaag van het leger en van het sneuvelen van een zeer "root aantal krijgslieden was hem, als richter, zeer smartelijk, de tijding van de dood van zijn twee zonen, voor wie hij zo toegevend was geweest, en die, naar hij reden had te vrezen, onboetvaardig gestorven zijn, trof hem, als vader, in een zeer gevoelige plaats, toch was het niet daarom, dat zijn hart sidderde, zijn gemoed wordt door een grotere zorg gedrukt, waardoor de kleinere als het ware verslonden worden. Hij onderbreekt het verhaal niet door hartstochtelijke weeklachten over zijn zonen, zoals David over Absalom maar wacht tot aan het einde van het verhaal, niet twijfelende of de bode, een Israëliet zijnde, zou, zonder dat men hem er naar vroeg, wel iets van de ark zeggen. En zo hij slechts had kunnen zeggen: "Maar de ark Gods is in veiligheid, wij brengen haar terug", dan zou zijn vreugde dieswege de overhand gehad hebben over zijn smart wegens al de andere rampen, en hem gerust hebben gesteld, maar als de bode zijn verhaal besluit met: *de ark Gods is genomen,* wordt hij in het hart getroffen, zijn moed begeeft hem, en in onmacht valt hij van zijn zetel, en, deels tengevolge dier onmacht, deels tengevolge van de val, sterft hij, zonder een woord meer te hebben kunnen spreken. Eerst brak zijn hart, en toen brak zijn nek. Aldus viel de hogepriester en richter Israëls, aldus viel zijn zwaar hoofd, nadat hij op twee jaar na honderd jaar had geleefd, aldus viel hem de kroon van het hoofd, nadat hij Israël omstreeks veertig jaren had gericht, aldus ging zijn zon onder achter een wolk, aldus waren de dwaasheid en de goddeloosheid van deze zijn zonen, voor wie hij zo toegeeflijk was geweest, ten laatste zijn verderf. Aldus plaatst God soms in dit leven tekenen van Zijn misnoegen op Godvruchtige mensen, die zich misdragen hebben, opdat anderen het zullen horen en vrezen, en er zich door zullen laten waarschuwen. Een mens kan op ellendige wijze sterven, en toch de eeuwigen dood niet sterven, tot een ontijdig einde komen, terwijl toch zijn einde vrede is. Dr. Lightfoot zegt dat Eli de dood stierf van een niet gelosten ezel, waaraan de nek gebroken moest worden, Exodus 13:13. Hier moeten wij opmerken tot Eli’s lof, dat het het verlies van de ark was, dat hem deed sterven, niet de dood van zijn zonen. Het was alsof hij zei: "Laat mij vallen met de ark", immers, welk Godvruchtig Israëliet kan getroost en welgemoed leven, als Gods inzettingen worden weggenomen? Als de ark weg is, vaarwel dan alles in deze wereld, ja het leven zelf.

1 Samuel 4:19-22

Wij hebben hier nog een treurig verhaal, waarin de verwoesting van Eli's huls nog verder wordt meegedeeld, en de smart, die door de tijding van het gevankelijk wegvoeren van de ark werd veroorzaakt. Het betreft de huisvrouw van Pinehas, een van de goddeloze zonen van Eli, die al dit kwaad over Israël hadden gebracht. Het kostte haar het leven, hoewel zij jong was, even goed als aan haar schoonvader die oud was, want menig nog jeugdig hoofdig, evenzeer als menig hoofd met grauwe haren, met droefenis ten grave gedaald.

Uit hetgeen hier verhaald wordt blijkt:

1. Dat zij een vrouw was van een zeer teder gemoed. Gods voorzienigheid had het zo beschikt, dat juist toen het einde van haar zwangerschap nabij was, en onze Heiland heeft gezegd: 'Wee de bevruchte en de zogende vrouwen in zulke dagen", Mattheus 24:19. Zo weinig blijdschap zal er dan zijn in de geboorte, zelfs van een zoon, dat er gezegd zal worden: "Zalig zijn de onvruchtbaren en de buiken, die niet gebaard hebben", Lukas 23:29. De verpletterende tijding, juist in dat ogenblik gebracht, deed haar in barensnood komen, zoals dit soms door een groten schrik of andere sterk opgewekte hartstochten geschiedt. Toen zij hoorde van de dood haars schoonvaders die zij eerbiedigde, en haars echtgenote, die zij, slecht als hij was, liefhad, maar inzonderheid van het verlies van de ark, *zo kromde zij zich en baarde, want haar weeën overvielen haar*, vers 19, en op een tijd, toen zij allen mogelijken steun behoefde, grepen die tijdingen haar zo aan, dat zij, hoewel nog de kracht hebbende om het kind te baren, spoedig daarna bezweek en stierf, zeer gewillig zijnde om het leven te verlaten nu zij de grootste vertroosting van het leven had verloren. Zij, die tot deze ure naderen, hebben het zeer nodig, om zich schatten van vertroosting te vergaderen uit het verbond van de genade, als tegenwicht niet slechts van de gewone smarten, die er van vergezeld gaan, maar ook van het buitengewone, dat die smart nog kan vermeerderen en dat zij niet voorzien hebben. In zo'n tijd zal geloof ons voor bezwijken behoeden, Psalm 27:13.

II. Dat zij een vrouw was van een zeer Godvruchtig gemoed, hoewel zij aan een goddeloos man was gehuwd. Haar smart over de dood van haar echtgenoot en haar schoonvader was een blijk van haar natuurlijke genegenheid, maar haar nog veel diepere smart wegens het verlies van de ark was een blijk van haar oprechte, innige liefde tot God en de heilige zaken. Het eerste droeg er toe bij om de ure van haar barensnood te verhaasten, maar uit de woorden die zij stervende gesproken heeft, blijkt dat het laatste haar nader aan het hart lag, vers 22. *Zij zei: de eer is gevankelijk weggevoerd van Israël*, niet zozeer weeklagende over het tenietgaan van het bijzondere geslacht, waartoe zij behoorde, als wel over de algemene ramp, waardoor Israël was getroffen door het gevankelijk wegvoeren van de ark. Dat, dat was het, dat was haar smart, dat was haar dood!

1. Dat was het waarom zij het niet ter harte nam dat zij een zoon had gebaard, geen acht sloeg, als het ware, op haar kind. De vrouwen die bij haar waren, en waarschijnlijk tot de voornaamsten van de stad behoorden, spraken haar moed in en, denkende dat zij voornamelijk in zorg was nopens de gevolgen van haar smarten, zeiden zij, toen het kind geboren was, tot haar: *Vrees niet*, het ergste is nu voorbij, *want gij hebt een zoon gebaard*, -het was misschien haar eerstgeborene *doch zij antwoordde niet en nam het niet ter harte*. De smarten van haar barensnood zouden, als zij geen andere smarten had gehad, vergeten zijn, "om de blijdschap dat een mens ter wereld is gekomen", Johannes 16:21. Maar wat is deze blijdschap:

a. Voor een vrouw, die zich voelt sterven? Geen andere blijdschap dan die, welke geestelijk en Goddelijk is, zal ons dan te stade komen, de dood is een te ernstige zaak om toe te laten dat men nog aardse vreugde smaakt, die is dan geheel en al zonder geur of kleur. Wat is zij voor een vrouw, die treurt om het verlies van de ark? Weinig troost kan zij hebben van een kind geboren in Israël, geboren in Silo, als de ark weg is, gevankelijk weggevoerd naar het land van de Filistijnen. Welk genoegen kunnen wij smaken in de genietingen van de aarde, als wij Gods Woord en inzettingen ontberen, inzonderheid als wij de vertroosting missen van Zijn genaderijke tegenwoordigheid, het licht van Zijn aangezicht? "Als edik op salpeter, zo is hij, die liedekens zingt bij een treurig hart".

2. Dit deed haar een naam geven aan het kind, die de herinnering aan de ramp en de smart, die zij er van had, zou bestendigen. Zij heeft niets te zeggen aan het kind, maar wijl, nu haar man dood is, op haar de verplichting rust, om hem een naam te geven, beveelt zij, dat hij *Ikabod* genoemd zal worden, *Ikabod* dat is: *Waar is de eer?* Of: *helaas! de eer*, of wel: *Er is geen eer*, vers 21, wat zij aldus met haar stervende lippen verklaart: *De eer is gevankelijk weggevoerd uit Israël, want de ark Gods is genomen*. Noem het kind: *roemloos*, of *zonder eer*, want dat is hij, de schoonheid van Israël is weg, en er schijnt geen hoop haar te zullen herkrijgen, laat er nooit meer eer zijn in de naam van een Israëliet, en nog veel minder in die van een priester, nu de ark genomen is. De reinheid en het overvloedige van Gods inzettingen, en de tekenen van Zijn tegenwoordigheid er in, zijn de roem en eer van een volk, veel meer dan zijn rijkdom, zijn handel, of zijn invloed op andere volken. Niets is voor een getrouw Israëliet meer hartbrekend dan het gebrek daaraan, of het verlies er van. Als God heengaat, is de eer weg, en daarmee alle goed. Wee ons, zo Hij van ons wijkt!

HOOFDSTUK 5

1 De Filistijnen nu namen de ark Gods, en zij brachten ze van Eben-haezer tot Asdod.
2 En de Filistijnen namen de ark Gods, en zij brachten ze in het huis van Dagon, en stelden ze bij Dagon.
3 Maar als die van Asdod des anderen daags vroeg opstonden, ziet, zo was Dagon op zijn aangezicht ter aarde gevallen voor de ark des HEEREN. En zij namen Dagon en zetten hem weder op zijn plaats.
4 Toen zij nu des anderen daags des morgens vroeg opstonden, ziet, Dagon lag op zijn aangezicht ter aarde gevallen voor de ark des HEEREN; maar het hoofd van Dagon, en de beide palmen zijner handen afgehouwen, aan den dorpel; alleenlijk was Dagon daarop overgebleven.
5 Daarom treden de priesters van Dagon, en allen, die in het huis van Dagon komen, niet op den dorpel van Dagon te Asdod, tot op dezen dag.
6 Doch de hand des HEEREN was zwaar over die van Asdod, en verwoestte hen; en Hij sloeg ze met spenen, Asdod en haar landpalen.
7 Toen nu de mannen te Asdod zagen, dat het alzo toeging, zo zeiden zij: Dat de ark des Gods van Israel bij ons niet blijve; want Zijn hand is hard over ons, en over Dagon, onzen god.
8 Daarom zonden zij heen, en verzamelden tot zich al de vorsten der Filistijnen, en zij zeiden: Wat zullen wij met de ark des Gods van Israel doen? En die zeiden: Dat de ark des Gods van Israel rondom Gath ga. Alzo droegen zij de ark des Gods van Israel rondom.
9 En het geschiedde, nadat zij die hadden rondom gedragen, zo was de hand des HEEREN tegen die stad met een zeer grote kwelling; want Hij sloeg de lieden dier stad van den kleine tot den grote, en zij hadden spenen in de verborgene plaatsen.
10 Toen zonden zij de ark Gods naar Ekron; maar het geschiedde, als de ark Gods te Ekron kwam, zo riepen die van Ekron, zeggende: Zij hebben de ark des Gods van Israel tot mij rondom gebracht, om mij en mijn volk te doden.
11 En zij zonden heen, en vergaderden al de vorsten der Filistijnen, en zeiden: Zendt de ark des Gods van Israel heen, dat zij wederkere tot haar plaats, opdat zij mij en mijn volk niet dode; want er was een dodelijke kwelling in de ganse stad, en de hand Gods was er zeer zwaar.
12 En de mensen, die niet stierven, werden geslagen met spenen, zodat het geschrei der stad opklom naar den hemel.

Het is nu tijd om te vragen wat er van de ark geworden is, wij kunnen niet anders dan denken, dat wij nog van die heilige schat zullen horen. Ik zou gedacht hebben, dat het volgende bericht zou wezen, dat geheel Israël, van Dan tot Berseba zich als een man bijeenvergaderd zou hebben met het besluit haar terug te brengen, of in de poging er toe te sterven. Maar wij bevinden niet dat een dergelijk voorstel gedaan werd, zo weinig ijver of moed was er In hen overgebleven. Ja wij bevinden niet eens dat zij met de Filistijnen wilden onderhandelen over het rantsoen er van, of dat zij hun iets in de plaats er van hebben aangeboden, "Zij is weg, en zo zij zij dan weg." Velen hebben genoeg tederheid om het verlies van de ark te bewenen, die toch geen stoutmoedigheid genoeg hebben om een enkelen stap te doen, die zou kunnen leiden om haar terug te krijgen, evenmin als Israël hier die moed had. Kan de ark zichzelf helpen, zo laat haar het doen, want zij zullen haar niet helpen. Zij waren de naam van Israëlieten onwaardig, die zo gedwee van de ere Israëls konden scheiden. Daarom zal God zelf het werk in handen nemen, voor Zijn eigen zaak opkomen, daar de mensen er niet voor willen opkomen. In dit hoofdstuk wordt ons meegedeeld:

Hoe de Filistijnen zegevierden over de ark, vers 1, 2, en 11. Hoe de ark zegevierde over de Filistijnen. Over Dagon, hun god, vers 3-5. 2. Over de Filistijnen zelf, die zwaar geplaagd werden met spenen zodat zij de ark moede werden, eerst de mannen van Asdod, vers 6, 7, daarna die van Gath, vers 8, 9 en eindelijk die van Ekron, waardoor zij ten laatste genoodzaakt werden het besluit te nemen om de ark terug te zenden naar het land Israëls, want als God oordeelt, zal Hij overwinnen.

1 Samuel 5:1-5

I. Hier is de triomf van de Filistijnen over de ark, en zij waren er temeer verheugd om, en er trots op, haar in hun bezit te hebben, wijl zij hun voor de veldslag zoveel schrik en ontsteltenis had veroorzaakt, Hoofdstuk 4:7. Toen zij haar in handen hadden, heeft God hen in bedwang gehouden, zodat zij er geen geweld aan pleegden, haar niet in stukken braken, zoals aan de Israëlieten bevolen was te doen met de afgoden van de heidenen, zij betoonden er zelfs enige eerbied voor en brachten haar met zorg naar een plaats van veiligheid. Of zij de nieuwsgierigheid hadden om haar te openen en te lezen wat met de vinger Gods op de twee stenen tafelen, die er in waren, geschreven was, wordt ons niet gezegd, misschien zagen zij niet verder dan op de gouden buitenzijde er van en op de cherubim, die haar bedekten, zoals kinderen, die meer ingenomen zijn met de fraaien band van hun Bijbel, dan met de kostelijken inhoud ervan. Zij brachten haar naar Asdod, een van hun vijf steden, in welke de tempel van Dagon stond, daar stelden zij de ark Gods bij *Dagon*, vers 2. Hetzij:

1. Als een heilige zaak, waaraan zij Godsdienstigen eerbied wilden bewijzen in samenvoeging met Dagon, want de goden van de heidenen werden nooit beschouwd als afkerig te zijn van deelgenoten. De volken wilden hun goden niet veranderen, maar zij wilden ze wel vermenigvuldigen, en er nog aan toevoegen. Maar zij vergisten zich in de God Israëls, toen zij door de ark bij het beeld Dagon te stellen bedoelden Hem te eren, want Hij wordt in het geheel niet aangebeden, zo men Hem niet alleen aanbidt. *De HEERE, onze God, is een enig HEERE*.. Of liever:

2. Zij plaatsten haar daar als een trofee van overwinning, ter ere van Dagon, hun god, aan wie zij zeker een groot offer gingen brengen, zoals toen zij Simson gevangen hebben genomen. Richteren 16:23, 24, er in roemende dat zij thans over Israëls God hadden gezegevierd, gelijk toen over Israëls kampioen. Welk een smaad was dit voor Gods grote naam! Welk een nederwerping van de troon van Zijn heerlijkheid! Zal de ark, het symbool van Gods tegenwoordigheid, de gevangene zijn van de drekgod Dagon? Zo is het omdat God wil tonen van hoe weinig beduidenis of waarde de ark des verbonds is, als het verbond zelf verbroken en veronachtzaamd is, zelfs heilige zaken zijn geen zaken, waaraan Hij gebonden is of waarop wij kunnen vertrouwen. Zo is het, voor een tijd, opdat God des te meer verheerlijkt zal worden bij het afrekenen met hen die Hem aldus beledigen. Israël gestraft hebbende, dat de ark heeft verraden door haar in de handen van de Filistijnen over te leveren, zal Hij nu handelen met hen, die haar beledigden en haar uit hun handen wegnemen. Aldus zal zelfs de grimmigheid des mensen Hem loffelijk maken, en bevordert Hij Zijn eer, zelfs als Hij haar schijnt te veronachtzamen, Psalm 76:11. Spijze zal uitgaan van de eter.

II. Het triomferen van de ark over Dagon. Eenmaal en andermaal moest Dagon voor haar vallen. Indien zij bedoelden de ark eer aan te doen, dan heeft God hiermee getoond dat Hij geen prijs stelde op hun eerbewijzing, en haar niet wilde aannemen, want Hij wil geëerd worden, niet met enige god, maar boven alle goden. Hij zal schande aandoen, zegt bisschop Hall, aan hen, die samenstemming willen maken tussen Hem en Belial. Maar in werkelijkheid bedoelden zij de ark te smaden, en hoewel Dagon gedurende enige uren bij de ark stond, waarschijnlijk wel boven haar (de ark aan de voetbank van zijn voeten) bevonden toch zijn aanbidders, toen zij de volgenden morgen kwamen om hem eer te bewijzen in zijn tempel, dat hun triomf van korte duur was, Job 20:5.

1. Dagon, dat is: het beeld, want dat was geheel de god, *was op zijn aangezicht ter aarde gevallen voor de ark des Heeren*, vers 3. Het scheen alsof God Zijn ark had vergeten, maar zie,

hoe de psalmist spreekt van Zijn verschijnen ten laatste, om Zijn eer hoog te houden. Toen Hij Zijn sterkte in de gevangenis had gegeven, en alles teniet scheen te gaan, "toen ontwaakte de Heere, als een slapende, als een held, die juicht van de wijn", Psalm 78:65. En Hij voorkwam de algehele verwoesting van de Joodse kerk, omdat Hij "de toorn des vijands schroomde", Deuteronomium 32:26, 27. Er werd grote zorg gedragen om de beelden hunner goden op te richten, ze vast te stellen (de profeet merkt dit op, Jesaja 41:7, "hij maakt het vast met nagelen, dat het niet wankele", en wederom in Hoofdstuk 46:7) en toch heeft dit vaststellen en vastmaken aan Dagon niet gebaat, de ark Gods triomfeert over hem op zijn eigen mesthoop, in zijn eigen tempel, hij valt neer voor de ark, regelrecht naar haar toe (hoewel de ark aan zijn zijde was gesteld) heenwijzende, als het ware, naar de overwinnaar, voor wie hij genoodzaakt is zich te buigen. Het rijk van Satan zal gewis vallen voor het rijk van Christus, de dwaling voor de waarheid, onheiligheid voor Godsvrucht, en bederf voor genade in het hart van de gelovigen. Als de belangen van de Godsdienst nedergeworpen schijnen, kunnen wij ook dan nog vertrouwen dat de dag van hun triomf zal aanbreken? Groot is de waarheid, en zij zal zegevieren. Door op zijn aangezicht ter aarde te vallen voor de ark Gods-hetgeen de houding was van de aanbidding-heeft Dagon, als het ware, zijn aanbidders heengewezen naar de God Israëls om Hem hun hulde te brengen, als zijnde "groter dan alle goden", Exodus 18:11.

2. De priesters, die hun afgod op de grond vonden liggen, spoedden zich zoveel zij kunnen om hem weer op zijn plaats te stellen, eer het bekend werd dat hij gevallen was. Een armzalig ding, om er een god van te maken, dat, toen het gevallen was, hulp nodig had om weer op te staan, en verdwaasde ellendelingen waren zij, die om hulp konden bidden tot de afgod, die zelf hulp nodig had, ja eigenlijk hun hulp afsmeekte. Hoe konden zij hun overwinning toeschrijven aan Dagon als Dagon zelf niet bestand is voor de ark? Maar zij zijn besloten dat Dagon nog hun god zal zijn, en daarom stelden zij hem weer in zijn plaats. Bisschop Hall merkt hierbij op: Het is rechtvaardig in God dat zij, die geen genade hebben, ook geen vernuft hebben, en het is het werk van het bijgeloof, om de mensen in de stokken en stenen te veranderen die zij aanbidden. Die ze maken worden hen gelijk. En wat doen de hedendaagse voorstanders van het anti-Christendom anders dan Dagon opheffen, en zich moeite geven om hem weer op zijn plaats te stellen, en de dodelijke wonde te genezen, die aan het beest is toegebracht? Maar als de reformatie de zaak Gods is, voor welke het is begonnen te vallen, dan zal het niet overmogen, maar gewis voor haar ter aarde vallen.

3. In de volgenden nacht is Dagon ten tweeden male gevallen, vers 4.. Zij stonden vroeg op, hetzij om als gewoonlijk hun gebeden te richten tot hun god, of vroeger dan gewoonlijk, daar zij wensten te weten of Dagon in de nacht is blijven staan, en tot hun grote verbazing bevinden zij dat het nu nog erger met hem is dan tevoren. Hetzij nu de stof waarvan het beeld gemaakt was al of niet breekbaar was, het feit lag er toe: *het hoofd en de handen waren afgehouwen, en lagen aan de dorpel*. Zodat er niets van hem overbleef dan de romp, of zoals de lezing is in de kanttekening *het visachtige deel*, want (zoals de gissing is van vele geleerden) het bovenste deel van dit beeld was in menselijke gedaante, het benedenste deel in die van een vis, zoals de meerminnen voorgesteld worden. Aan zo’n kracht van de dwaling waren de afgodendienaars overgegeven, zo verijdeld zijn zij geworden in hun overleggingen, en zo ellendig verduisterd was hun dwaas hart, dat zij beelden aanbaden, niet slechts van schepselen, maar van onbestaanbare dingen, het blote verdichtsel van hun verbeelding. Wel door zijn val is nu het wanstaltig monster:

a. zeer bespottelijk en verachtelijk. Een prachtige figuur maakt Dagon thans, nu de val hem ontleed heeft, en aangetoond, hoe het menselijk deel en het vischachtige deel kunstmatig aan elkaar gevoegd

zijn, terwijl men aan zijn onwetende aanbidders misschien had doen geloven, dat het door een wonder was geschied.

b. Gebleken zeer machteloos te zijn, onwaardig om te worden aangebeden of om er op te vertrouwen, want hoofd en handen verloren hebbende bleek hij even ontbloot te zijn van wijsheid als van macht, voor altijd onbekwaam om hun te raden of hen te helpen, of voor hen te handelen. Dit hadden zij er nu van, dat zij hem weer op zijn plaats gesteld hadden, het zou beter geweest zijn hem, toen hij gevallen was, maar te laten liggen. Maar hun, die met God strijden en willen oprichten hetgeen Hij heeft nedergeworpen, kan het niet beter vergaan, Maleachi 1:4. Hierdoor heeft Hij de ark "root gemaakt en haar heerlijk gemaakt, toen zij haar gehoond en verachtelijk hadden gemaakt. Tevens heeft Hij getoond wat het einde zal wezen van al hetgeen in tegenstand met Hem wordt opgericht, "omgordt u, doch wordt verbroken", Jesaja 8:9.

4. De dorpel van Dagons tempel werd altijd daarna als heilig beschouwd, en mocht niet betreden worden, vers 5. Sommigen denken dat op dit bijgelovig gebruik van de aanbidders van Dagon gewezen wordt in Zefanja 1:9, waar God dreigt hen te zullen straffen die, in navolging van deze Dagon aanbidders, over de dorpel springen. Men zou nu gedacht hebben dat dit onbetwistbaar bewijs van de zegepraal van de ark over Dagon de Filistijnen overtuigd zou hebben van hun dwaasheid, om zo’n onzinnig ding te aanbidden, en dat zij van nu voortaan hun hulde gebracht zouden hebben aan zijn overwinnaar, maar inplaats van bekeerd te worden van hun afgoderij werden zij er in verhard en, zoals het gewoonlijk gaat met boze mensen en bedriegers, vervielen zij van kwaad tot erger, 2 Timotheus 3:13. Inplaats van Dagon te verachten om de wille van de dorpel, die hem onthoofd had, zijn zij schier bereid de dorpel te aanbidden, omdat hij het blok was waarop Dagon onthoofd was, en zullen zij nooit de voet zetten op hetgeen waar Dagon zijn hoofd op had verloren, hen beschaamd makende, die de Zoon van God vertreden en het bloed van het testament onrein achten. Maar deze hun bijgelovige handeling zal er toe bijdragen om Dagons schande te vereeuwigen, want met de gewoonte zal ook de reden er van aan het nageslacht worden overgeleverd, en als de kinderen, die geboren worden, zullen vragen waarom op de dorpel van Dagons tempel niet getreden mag worden dan zal hun gezegd worden, dat Dagon voor de ark des Heeren op zijn aangezicht ter aarde is gevallen. Aldus zal zelfs uit hun bijgeloof Gode eer worden toegebracht. Er wordt ons niet gezegd dat zij het gebroken beeld hebben gerepareerd, waarschijnlijk hebben zij eerst gemaakt dat de ark Gods wegkwam, en toen hebben zij hem saamgeflanst en weer op zijn plaats gesteld, want het schijnt dat zij "hun ziel niet konden redden, noch zeggen: Is er niet een leugen in onze rechterhand?" Jesaja 44:20.

1 Samuel 5:6-12

De val van Dagon zou (indien het volk er een goed gebruik van had gemaakt, er door tot bekering was gekomen van hun afgoderij, en tot verootmoediging voor de God Israëls, ten einde Zijn aangezicht te zoeken) de wraak hebben kunnen voorkomen, die God hier aan hen oefent wegens de hoon, die zij Zijn ark hebben aangedaan, en hun hardnekkig aankleven aan hun afgod, in weerwil van de duidelijkste en krachtigste overtuiging, "Heere, is Uwe hand verhoogd, zij zien het niet, maar zij zullen het zien", Jesaja 26:11. En indien zij de heerlijkheid niet willen zien, dan zullen zij de zwaarte gevoelen van Gods hand, want die hebben de Filistijnen gevoeld: *de hand des Heeren was zwaar over die van Asdod*, vers 6, en Hij heeft hen niet slechts overtuigd van hun dwaasheid, maar hun onbeschaamdheid streng gekastijd.

1. Hij verwoestte hen, dat is: heeft velen plotseling doen sterven, het waren, naar wij kunnen onderstellen, degenen, die het meest gejuicht hadden in de gevangenschap van de ark. Dit wordt onderscheiden van de ziekte, waarmee anderen bezocht werden. Te Gath wordt het *een zeer grote kwelling* genoemd, vers 9, en in vers 11 *een dodelijke kwelling*. En in vers 12 wordt uitdrukkelijk gezegd dat zij, *die met spenen geslagen werden, de mensen waren, die niet stierven* door de andere verwoesting, welke waarschijnlijk de pest was. Zij roemden op de grote slachting, die hun zwaard onder de Israëlieten had aangericht. Hoofdstuk 4:10. Maar God doet hun weten dat, hoewel Hij niet goed vond Israëls zwaard tegen hen te trekken, (zij waren het niet waardig om door Hem gebruikt te worden) God toch een eigen zwaard had, waarmee Hij geen mindere slachting onder hen kon aanrichten, en dat, zo Hij het wet, "en Zijn hand ten gerichte grijpt, de wraak op Zijn tegenpartijen zal doen wederkeren, en Zijn hateren zal vergelden", Deuteronomium 32:41, 42. Zij, die strijden met God, met Zijn ark en met Zijn Israël, zullen er ten laatste onfeilbaar door ten verderve gaan. Als de overtuiging niet overwint, dan zal de verwoesting overwinnen.

2. Hen, die niet verwoest werden, *sloeg Hij met spenen*, vers 6,, *in de verborgen plaatsen*, zo zwaar, *dat het geschrei van de stad opklom naar de hemel*, dat is: van zeer ver gehoord kon worden, en misschien hebben zij in het uiterste van hun pijn en ellende niet tot Dagon, maar tot de God des hemels geroepen. Dit zware oordeel over de Filistijnen wordt door de psalmist aldus beschreven: "God sloeg Zijn wederpartijders aan het achterste, Hij deed hun eeuwige smaadheid aan", Psalm 78:66. God dreigt met spenen onder de oordelen, die de vrucht zouden zijn van de vloek, Deuteronomium 28:27. Het was beide een pijnlijke en een smadelijke ziekte, een vuile ziekte voor vuile daden daarmee wilde God hun hoogmoed vernederen, hun smaadheid aandoen, zoals zij van de ark smaadheid hadden aangedaan. De ziekte was epidemisch, en onder hen misschien onbekend. *Hij sloeg Asdod en zijn landpalen*, dat is: het omliggende land. Wegens minachting van Gods inzettingen zijn "velen ziek, en velen slapen", 1 Corinthiers 11:30.

3. De mannen van Asdod werden er zich spoedig van bewust, dat het *de hand des HEEREN, des Gods van Israël*, was, vers 7. Aldus werden zij genoodzaakt Zijn macht en heerschappij te erkennen, en toch wilden zij Dagon niet verzaken, zich aan Hem niet onderwerpen, veeleer waren zij geneigd, nu Hij hun vlees en hun gebeente aanraakte, hen trof in hun gevoeligste plaatsen, Hem in het aangezicht te zegenen, dat is: te vloeken, en inplaats van zich met Hem te verzoenen en aanzoek te doen om de ark op betere voorwaarden onder hen te behouden, wensen zij haar kwijt te raken, zoals de Gadarenen, die toen zij hun zwijnen hadden verloren, begeerden dat "Christus van hen zou weggaan". Vleselijke mensen zullen als zij onder de oordelen Gods lijden, Hem liever-zo dit

mogelijk ware-ver van hen weg doen, dan in verbond en gemeenschap met Hem komen en Hem tot hun vriend maken. Zo besluiten dan de mannen van Asdod, dat *de ark des Gods van Israël niet bij hen zal blijven*.

4. Er wordt besloten de plaats harer gevangenschap te veranderen. Er werd een grote raad bijeengeroepen, en de vraag werd aan al de vorsten gesteld: "Wat zullen wij doen met de ark?" Eindelijk kwamen zij overeen haar naar Gath te brengen, vers 8. Zij hadden de bijgelovigen waan, dat het aan de plaats lag, en dat de ark beter tevreden zou zijn in een ander verblijf, verder weg van Dagons tempel, in stede dus van haar naar haar eigen plaats terug te brengen, gelijk zij hadden behoren te doen, verzinnen zij om haar naar een andere plaats te voeren. Daartoe wordt Gath gekozen, een plaats, vermaard om een reuzengeslacht, dat er woonde, maar hun kracht en statuur zijn geen beschutting tegen spenen en pestilentie. *God sloeg de lieden van deze stad van de kleine tot de grote*, vers 9, dwergen zowel als reuzen, voor Gods oordelen allen gelijk, niemand zo groot dat hij er te groot voor is, niemand zo klein om er door over het hoofd gezien te worden.

5. Allen waren zij eindelijk de ark moede, en wilden er zeer gaarne van ontslagen zijn. Van Gath werd zij naar Ekron gezonden, en, daar zij op order van de raad kwam, konden de Ekronieten haar niet weigeren, maar zij waren zeer verbitterd tegen hun oversten, wijl zij hun zo noodlottig een geschenk zonden vers 10. Zij *hebben de ark des Gods van Israël tot mij rondom gebracht, om mij en mijn volk te doden*. In de ark waren de tafelen van de wet, en niets is aan getrouwe Israëlieten meer welkom dan het Woord Gods, hun is het een reuk des levens ten leven, maar aan onbesneden Filistijnen, die volharden in vijandschap tegen God, is niets meer schrikkelijk of onwelkom hun is het een reuk des doods ten dode. Terstond wordt een algemene vergadering belegd, om te beraadslagen over het terugzenden van de ark naar haar plaats, vers 11. Terwijl zij er over beraadslagen, houdt de hand Gods executie, en hun kunstgrepen om aan het oordeel te ontkomen, werken slechts mee om het te verspreiden, velen sterven onder hen, nog meerderen lijden door de ziekte van de speren, vers 12. Wat zullen zij doen? Hun juichtonen over de gevangenschap van de ark zijn spoedig verkeerd in weeklachten, en zij zijn nu even begerig om er zich van te ontdoen, als zij eerst geweest zijn om haar te nemen. God kan Jeruzalem gemakkelijk stellen tot een lastigen steen voor allen, die zich daarmee beladen, Zacheria 12:3. Die tegen God strijden, zullen er spoedig genoeg van hebben, en vroeg of laat zullen zij te weten komen, dat nooit iemand zijn hart tegen ‘Hem verhard heeft, en voorspoedig is geweest. De rijkdom, die verkregen is door bedrog en onrechtvaardigheid, inzonderheid door heiligschennis, dat is: door God te beroven, zal, hoewel gulzig verslonden en als een lieflijke bete gegeten, weer uitgespuwd worden, want eerder zal de zondaar geen rust in zijn buik kennen, Job 20:15-20.

HOOFDSTUK 6

1 Als nu de ark des HEEREN zeven maanden in het land der Filistijnen geweest was,
2 Zo riepen de Filistijnen de priesters en de waarzeggers, zeggende: Wat zullen wij met de ark des HEEREN doen? Laat ons weten, waarmede wij ze aan haar plaats zenden zullen.
3 Zij dan zeiden: Indien gij de ark des Gods van Israel wegzendt, zendt haar niet ledig weg, maar vergeldt Hem ganselijk een schuldoffer; dan zult gij genezen worden, en ulieden zal bekend worden, waarom Zijn hand van u niet afwijkt.
4 Toen zeiden zij: Welk is dat schuldoffer, dat wij Hem vergelden zullen? En zij zeiden: Vijf gouden spenen, en vijf gouden muizen, naar het getal van de vorsten der Filistijnen; want het is enerlei plaag over u allen, en over uw vorsten.
5 Zo maakt dan beelden uwer spenen, en beelden uwer muizen, die het land verderven, en geeft den God van Israel de eer; misschien zal Hij Zijn hand verlichten van over ulieden, en van over uw god, en van over uw land.
6 Waarom toch zoudt gijlieden uw hart verzwaren, gelijk de Egyptenaars en Farao hun hart verzwaard hebben? Hebben zij niet, toen Hij wonderlijk met hen gehandeld had, hen laten trekken, dat zij heengingen?
7 Nu dan, neemt en maakt een nieuwen wagen, en twee zogende koeien, op dewelke geen juk gekomen is; spant de koeien aan den wagen, en brengt haar kalveren van achter haar weder naar huis.
8 Neemt dan de ark des HEEREN, en zet ze op den wagen, en legt de gouden kleinoden, die gij Hem ten schuldoffer vergelden zult, in een koffertje aan haar zijde; en zendt ze weg, dat zij heenga.
9 Ziet dan toe, indien zij den weg van haar landpale opgaat naar Beth-semes, zo heeft Hij ons dit groot kwaad gedaan; maar zo niet, zo zullen wij weten, dat Zijn hand ons niet geraakt heeft; het is ons een toeval geweest.
10 En die lieden deden alzo, en namen twee zogende koeien, en spanden ze aan den wagen, en haar kalveren sloten zij in huis.
11 En zij zetten de ark des HEEREN op den wagen, en het koffertje met de gouden muizen, en de beelden hunner spenen.
12 De koeien nu gingen recht in dien weg, op den weg naar Beth-semes op een straat; zij gingen steeds voort, al loeiende, en weken noch ter rechter hand noch ter linkerhand; en de vorsten der Filistijnen gingen achter dezelve tot aan de landpale van Beth-semes.
13 En die van Beth-semes maaiden den tarweoogst in het dal, en als zij hun ogen ophieven, zagen zij de ark en verblijdden zich, als zij die zagen.
14 En de wagen kwam op den akker van Jozua, den Beth-semiet, en bleef daar staande; en daar was een grote steen, en zij kloofden het hout van den wagen, en offerden de koeien den HEERE ten brandoffer.
15 En de Levieten namen de ark des HEEREN af en het koffertje, dat daarbij was, waarin de gouden kleinoden waren, en zetten ze op dien groten steen; en die lieden van Beth-semes offerden brandofferen, en slachtten slachtofferen den HEERE, op denzelven dag.
16 En als de vijf vorsten der Filistijnen zulks gezien hadden, zo keerden zij weder op denzelven dag naar Ekron.
17 Dit nu zijn de gouden spenen, die de Filistijnen aan den HEERE ten schuldoffer vergolden hebben: Voor Asdod een voor Gaza een, voor Askelon een, voor Gath een, voor Ekron een.
18 Ook gouden muizen, naar het getal van alle steden der Filistijnen, onder de vijf vorsten, van de vaste steden af tot aan de landvlekken; en tot aan Abel, den groten steen, op denwelken zij de ark

des HEEREN nedergesteld hadden, die tot op dezen dag is op den akker van Jozua, den Beth-semiet.
19 En de Heere sloeg onder die lieden van Beth-semes, omdat zij in de ark des HEEREN gezien hadden; ja, Hij sloeg van het volk zeventig mannen, en vijftig duizend mannen. Toen bedreef het volk rouw, omdat de HEERE een groten slag onder het volk geslagen had.
20 Toen zeiden de lieden van Beth-semes: Wie zou kunnen bestaan voor het aangezicht van den HEERE, dezen heiligen God? En tot wien van ons zal Hij optrekken?
21 Zo zonden zij boden tot de inwoners van Kirjath-jearim, zeggende: De Filistijnen hebben de ark des HEEREN wedergebracht; komt af, haalt ze opwaarts tot u.

In dit hoofdstuk hebben wij de terugkomst van de ark in het land Israëls, werwaarts wij haar gaarne vergezellen, en opmerken:

I. Hoe de Filistijnen haar op raad hunner priesters wegzonden, vers 1-11,, met rijke geschenken aan de God Israëls, om verzoening te doen voor hun zonde, vers 05, en toch met een plan om haar terug te brengen, tenzij Gods voorzienigheid de koeien, tegen haar neiging, naar het land Israëls zou leiden, vers 8, 9.

II. Hoe de Israëlieten haar ontvingen.

1. Met grote vreugde en offeranden van de dankzegging, vers 12-18.

2. Met al te stoutmoedige nieuwsgierigheid om er in te zien, weshalve velen van hen gedood werden. De ontsteltenis hierover bewoog hen, om haar naar een andere stad te zenden, vers 19-21.

1 Samuel 6:1-9

De eerste woorden van dit hoofdstuk zeggen ons hoelang de gevangenschap van de ark heeft geduurd-zij *was zeven maanden in het land van de Filistijnen, in het veld van de Filistijnen* luidt het oorspronkelijke, waaruit sommigen afleiden dat zij, na het met haar in al hun steden beproefd te hebben, en haar overal een plaag te hebben bevonden voor de inwoners, haar eindelijk in het open veld zonden, waarop muizen in groten getale uit de grond kwamen, het koren, dat nu bijna rijp was, vernielden en het land verdierven. Met dat oordeel werden zij geplaagd, vers 5, en toch wordt dit niet in het vorige hoofdstuk vermeld, en zo heeft God hun doen weten, dat waar zij ook de ark heenvoerden, zij haar een vloek voor zich zouden bevinden, zolang zij gevangen was. "Vervloekt zult gij zijn in de stad, en vervloekt zult gij zijn in het veld", Deuteronomium 28:16. Maar de meesten achten dat de betekenis is, zoals wij het overzetten: *het land van de Filistijnen*.

1. Zeven maanden was Israël gestraft met de *afwezigheid* de. ark, het bijzonder teken van Gods tegenwoordigheid. Hoe kaal en ledig was de tabernakel zonder haar! Hoe was de heilige stad nu een verwoesting, en het heilige land een wildernis! Een treurige tijd was het ongetwijfeld voor de Godvruchtigen onder hen, inzonderheid voor Samuël, maar zij konden zich hiermede troosten, gelijk wij er ons in dezelfde benauwdheid, als wij beroofd zijn van het genot van de openbare inzettingen, mee kunnen troosten dat, waar de ark ook moge wezen, de Heere in het paleis van Zijn heiligheid is, des Heeren troon in de hemel is, en door geloof en gebed kunnen wij daar met vrijmoedigheid tot Hem gaan. Wij kunnen God nabij ons hebben, al is de ark ook ver van ons.

2. Zeven maanden waren de Filistijnen gestraft met de *tegenwoordigheid* van de ark, zolang was zij hun een plaag, omdat zij haar niet eerder terugzonden. De zondaren verlengen zelf hun ellende door hardnekkig te weigeren om van hun zonden te scheiden. De plagen van Egypte zouden niet tot tien zijn opgeklommen, indien Farao zijn hart niet had verhard, dat hij het volk niet liet trekken.

Eindelijk wordt nu echter bepaald, dat de ark teruggezonden zou worden, het is niet te verhelpen, het is met hen gedaan zo zij haar terughouden. De priesters en de waarzeggers worden er over geraadpleegd, vers 2. Zij werden ondersteld het best bekend te zijn zowel met de regelen van de wijsheid, als met de plechtigheden van aanbidding en verzoening. En daar de Israëlieten hun naburen waren en boven alle andere volken vermaard waren om de inzettingen van hun Godsdienst, hebben zij ongetwijfeld de nieuwsgierigheid gehad, om zich bekend te maken met hun wetten en gebruiken en daarom was het gepast hun te vragen. *Wat zullen wij met de ark van Jehovah doen?* Alle volken hebben acht geslagen op hun priesters, als de mannen, wier lippen wetenschap bewaren. Hadden de Filistijnen waarzeggers? Wij hebben leraren, aan wie wij behoren te vragen: Waarmee zullen wij de HEERE tegenkomen en ons buigen voor de hoge God?

II. Zij geven hun raad zeer uitvoerig en volledig, en schijnen er eenstemmig van gevoelen in geweest te zijn. Het was vreemd dat zij, als vrienden van hun vaderland, die raad niet "ex officio, officieel", hebben gegeven eer hun er nog om gevraagd was.

1. Zij zeggen zo beslist mogelijk, dat het volstrekt noodzakelijk is de ark terug te zender, en voeren er het voorbeeld voor aan van Farao en de Egyptenaren, vers 6. Sommigen waren er misschien afkerig van om toe te geven, zich te onderwerpen, zullen het liever nog wat willen uithouden met de ark, en het is tot deze dat zij zich wenden: *Waarom toch zoudt gijlieden uw hart verzwaren*

gelijk de Egyptenaars en Farao hun hart verzwaard hebben? Zij schijnen zo wèl bekend te zijn geweest met de Mozaïsche geschiedenis, dat zij er voorbeelden uit konden aanhalen. Dit goede gebruik behoren wij te maken van hetgeen in de geschiedenis vermeld is van Gods oordelen over verharde zondaars, wij moeten er ons door laten waarschuwen om ons hart niet te verharden, zoals zij het hun verhard hebben. Het is veel goedkoper om uit anderer ervaring te leren dan uit onze eigene. De Egyptenaren waren ten laatste gedwongen Israël te laten gaan, zo laat dan de Filistijnen bijtijds toegeven en de ark laten gaan.

2. Hun raad, om als zij haar terugzonden er een schuldoffer mee te zenden, vers 3. Wat de goden van andere volken ook mochten zijn, zij wisten dat de God Israëls een ijverig God is, en hoe streng Hij is in Zijn eis van schuldoffers en zondoffers van Zijn eigen volk, en bevindende hoe euvel Hij de belediging opnam van Zijn ark gevangen te houden, moeten zij, met wie Hij deze twist had, Hem ganselijk een *schuldoffer vergelden*, op geen andere voorwaarde moeten zij genezing verwachten. De beledigde gerechtigheid eist voldoening, inzover heeft het natuurlijke licht de mensen onderwezen, maar toen zij begonnen te bedenken, waarin die voldoening moest bestaan, zijn zij allerongelukkigst verijdeld geworden in hun overleggingen. "Maar zij, die door moedwillige zonde de waarheid in ongerechtigheid te onderhouden, dat is gevangen houden" -zo als de Filistijnen de ark Romeinen 1:18, kunnen tot het besluit komen dat er geen vrede kan zijn met Hem, die zij aldus beledigd hebben, dan door een schuldoffer, en wij kennen er slechts een, dat de zonde wegneemt.

3. Zij verklaren dat dit schuldoffer de erkenning moet wezen van de straf hunner ongerechtigheid, waarover zij zich schamen als overwonnen, en dat zij schuldig zijn voor God, dat *zij de God Israëls de eer moeten geven* als hun machtige overwinnaar en rechtvaardige wreker, vers 5.. Zij moeten beeltenissen maken van de spenen, dat is van de gezwellen en zweren waarmee zij geplaagd waren, zodat zij door hun eigen daad de schande van deze smadelijke ziekte hebben vereeuwigd, Psalm 78:66, en ook beelden van *de muizen, die het land verdierven*, hiermede de almachtige kracht erkennende van de God Israëls, die hen kon kastijden en vernederen, zelfs ten dage van hun triomf en zelfs door zulke kleine verachtelijke dieren. Deze beelden moeten gemaakt worden van goud, het kostbaarste van de metalen, om te kennen te geven dat zij tot elken prijs vrede wensten te hebben met de God Israëls, en die niet te duur gekocht zouden achten met goud, ja *met veel fijn goud*. De gouden spenen moeten vijf in getal zijn, naar *het getal hunner vorsten*, die er waarschijnlijk allen mee bezocht waren, en het aldus wilden erkennen. Ook de *gouden muizen* moesten vijf in getal zijn, daar echter het gehele land er mee geplaagd was, schijnt het dat zij bij nader bedenken er meer van gezonden hebben, en wel *naar het getal aller steden van de Filistijnen, van de vaste steden af tot aan de landvlekken*, vers 18. Hun priesters herinneren hun dat *enerlei plaag over hen allen was*, zij konden elkaar niet laken of beschuldigen, want allen waren zij schuldig, hetgeen hun duidelijk aangezegd was doordat zij allen geplaagd waren. Hun voorstel om een *schuldoffer* te brengen voor hun zonde, was genoegzaam in overeenstemming met de Goddelijke openbaring in die tijd, maar zulke dingen als schuldoffers te zenden was er zeer vreemd aan, en toonde hoe grof onwetend zij waren omtrent de methode van verzoening in de wet van Mozes, want daarin blijkt steeds dat het bloed is, en geen goud, waardoor verzoening geschiedt voor de ziel.

4. Zij moedigen hen aan om te hopen dat dit een krachtig en afdoend middel zal wezen om van de plaag te worden verlost, *dan zult gij genezen worden*, vers 3. Want het schijnt dat de ziekte hardnekkig weerstand bood aan alle methodes van genezing, die door hun artsen waren voorgeschreven. "Laat hen daarom de ark terugzenden, en dan", zeggen zij, "zal *ulieden bekend*

worden waarom Zijn hand niet van u afwijkt, dat is: hieruit zal blijken of het is wegens uw terughouden van de ark, dat gij aldus geplaagd wordt, want indien dit zo is, dan zal na uw teruggave er van de plaag ophouden." God heeft soms Zijn volk zo'n proef doen nemen, of hun bekering niet hun verlichting zal zijn: "Beproeft Mij nu daarin, zegt de Heere van de heirscharen", Maleachi 3:10, Haggai 2:19. Maar zij spreken twijfelachtig, vers 5, *misschien zal Hij Zijn hand verlichten van over ulieden, alsof* zij nu begonnen te denken dat het oordeel van de hand Gods kon komen, maar toch niet onmiddellijk na de teruggave van de ark opgeheven zou kunnen worden, maar dat dit toch de beste manier was om genade te verkrijgen. Neem de oorzaak weg, en het gevolg, de uitwerking, zal ophouden.

5. Maar zij geven hun nog een ander middel aan de hand om de proef te doen, of het al of niet de hand was van de God Israëls, die hen met deze plagen had geslagen. Zij moeten, ter ere van de ark, haar op een nieuwen wagen zetten, welke getrokken moet worden door twee zogende koeien, welke kalveren hadden, nog dagelijks aan ze zuigende, de koeien moesten aan geen juk gewoon zijn, vers 7, geneigd om naar huis terug te gaan, beide om de wille van de kribbe, waaraan zij gevoederd werden, en van de kalveren, die zij zoogden. Zij moeten daarenboven geheel onbekend zijn met de weg die naar het land Israëls voert, er moet niemand wezen die ze leidt of bestuurt, maar zij moeten zelf de weg kiezen die, naar men alle reden had te verwachten, de weg zou wezen die naar huis leidt. Tenzij nu de God Israëls, na al de wonderen die Hij heeft gewrocht, ook nog dit wonder doet, en door een onzichtbare macht deze koeien, tegen haar natuurlijk instinct en neiging, naar het land Israëls, en inzonderheid naar Beth-Semes, leidt, zullen zij hun eerste mening opgeven, en geloven dat het niet de hand Gods was die hen sloeg, maar dat *het hun een toeval is geweest*, vers 8, 9. Aldus heeft God zich, na op andere wijze door deze onbesneden Filistijnen beledigd te zijn, zich door hen laten verzoeken en de wet voorschrijven. Zouden zij er genoegen mee genomen hebben dat de eer van Dagon, hun god, van zo iets afhankelijk gesteld zou worden? Zie hoe gaarne slechte mensen hun overtuiging, dat de hand Gods over hen is, van zich af willen schuiven, en geloven als zij in benauwdheid zijn, dat het hun een toeval is, en dan heeft de roede ook geen stem, waarop zij acht behoeven te geven.

1 Samuel 6:10-18

Hier wordt ons meegedeeld:

I. Hoe de Filistijnen de ark wegzonden, vers 10, 11. Zij waren even verheugd om er van te scheiden, als zij ooit geweest zijn om haar te nemen, gelijk God Israël uit het diensthuis heeft gevoerd, zo heeft Hij nu de ark uit haar gevangenschap verlost, op zo'n wijze dat Egypte blijde was, als zij uittrokken, Psalm 105:38.

1. Zij ontvingen geen geld of prijs tot haar rantsoen, zoals zij gehoopt hadden, ja meer dan een koningsrantsoen voor haar te zullen ontvangen. Aldus is geprofeteerd van Cyrus Jesaja 45:13, hij "zal Mijne gevangenen loslaten, niet voor prijs noch voor geschenk". Ja meer.

2. Zij gaven gouden kleinodiën, zoals de Egyptenaren aan de Israëlieten, om haar maar kwijt te zijn. Zo is de ark, die in het land van de Filistijnen gebracht werd als een trofee van hun overwinning, teruggebracht met haar eigen trofeeën, als eeuwige gedenktekenen van de schande van de Filistijnen. God zal tenslotte door de voorspoed van de vijanden van de kerk tegen Zijn ark niets verliezen van Zijn eer maar zich eer en heerlijkheid verwerven van hen, die Hem zoeken te onteren.

II. Hoe de koeien haar naar het land Israëls brachten, vers 12. Zij *gingen recht in die weg, op de* weg naar Beth-Semes, de naastbijliggende stad van het land Israëls, en een priesterstad, zij weken noch ter *rechter noch ter linkerhand*. Dit was een bewonderenswaardig voorbeeld van Gods macht over het redeloze vee en, alles in aanmerking genomen, niets minder dan een wonder. Dat vee, hetwelk nog niet aan het juk gewend was, zo gelijkmatig voortging, dat het zonder een voerman naar huis zou gaan, voor hetwelk tam vee steeds een neiging heeft, dat koeien zich verwijderen zouden van de kalveren, waarvoor zij een natuurlijke genegenheid hebben, dat zij zonder voerman regelrecht naar Beth-semes zouden gaan, een stad op drie of vier uren afstands, nooit van de weg zouden afdwalen, nooit zich ter zijde zouden afwenden naar het veld om er te grazen, noch terug zouden gaan om er de kalveren te zogen, de koeien gingen voort al loeiende om haar jongen, waaruit bleek dat zij ze niet hadden vergeten, maar dat de natuur het verdriet gevoelde van van ze weg te gaan, dus bleek de macht van de God van de natuur zoveel sterker in het beheersen van dit zo krachtig instinct van de natuur. Deze twee koeien, zegt Dr. Lightfoot, kenden haar bezitter, haar groten Bezitter, Jesaja 1, 3, die Hofni en Pinehas niet kenden, waar ik kan bijvoegen: zij brachten de ark terug, om de stompzinnigheid te beschamen van Israël, dat geen poging deed om haar terug te halen. Gods voorzienigheid is bekend met de bewegingen zelfs van redeloze dieren en doet ze dienen tot haar doeleinden. De vorsten van de Filistijnen-met een gepast gevolg ongetwijfeld gingen haar na, zich verwonderende over de macht van de God Israëls, en zo zijn zij, die over de ark dachten te triomferen, haar als dienaren achterna gegaan.

III. Hoe zij in het land Israëls verwelkomd werd. *Die van Beth-Semes maaiden de tarweoogst*, vers 13. Zij gingen voort met hun wereldlijke zaken, en waren in geen zorg over de ark, vroegen niet wat er van haar was geworden. Indien zij er wèl naar gevraagd hadden, zij zouden bericht gehad kunnen hebben van haar komst en haar tegemoet zijn gegaan om haar naar hun land te voeren. Maar zij waren even onverschillig als de lieden, die in hun gewelfde huizen woonden en het huis des Heeren woest lieten liggen. God zal op Zijn eigen tijd de verlossing van Zijn kerk werken, niet slechts hoewel zij bestreden wordt door haar vijanden, maar ook hoewel zij veronachtzaamd wordt

door haar vrienden. Sommigen merken op dat de terugkerende ark de mannen van Beth-Semes niet lui of ledig vond in de straten van de stad, maar druk aan de arbeid, maaiende hun koren in het veld, aldus werd de tijding van Christus' geboorte gebracht aan de herders in het veld, die de nachtwacht hielden over hun kudde. De duivel bezoekt luie mensen met zijn verzoekingen, God bezoekt arbeidzame mensen met Zijn gunsten.

Dezelfde onzichtbare hand, die de koeien leidde naar het land Israëls, bracht ze op de akker van Jozua, en op die akker bleven zij staan, sommigen denken, om de wille van de eigenaar, aan wien, daar hij een zeer Godvruchtig man was, God-naar zij onderstellen, deze eer wilde bewijzen. Ik geloof veeleer, dat het was om de wille van de groten steen die op die akker lag, waarop de ark gerieflijk geplaatst kon worden, en waarvan gesproken wordt in vers 14, 15, 18.

1. Toen de maaiers *de ark zagen, verblijdden zij zich*, vers 13, hun vreugde daarover was groter dan die over hun oogst, en daarom lieten zij hun arbeid staan, om haar welkom te heten.

Toen de Heere de gevangenschap van zijn ark wendde, toen waren zij "gelijk degenen, die dromen, toen werd hun mond vervuld met lachen", Psalm 126:1, 2. Zij hadden geen ijver genoeg om een poging te doen ten einde haar uit de gevangenschap te bevrijden, of om haar te lossen, maar toen zij kwam, hebben zij haar welkom geheten. De terugkomst van de ark en de herstelling van de heilige inzettingen na dagen van belemmering en benauwdheid kan niet anders dan stof van grote blijdschap bieden aan ieder waar Israëliet.

2. Zij offerden de koeien ten brandoffer tot eer van God, en gebruikten daarvoor het hout van de wagen tot brandstof, vers 14 , waarschijnlijk hebben de Filistijnen ze gezonden met de bedoeling, dat zij een deel zouden uitmaken van hun schuldoffer, om verzoening voor hen te doen, vers 3, 7. De mannen van Beth-Semes achtten dat dit een goed gebruik er van was daar het niet geoorloofd zou zijn ze ooit tot een ander doel te gebruiken, nooit zal die wagen iets gewoons vervoeren, die eenmaal het heilig symbool van de Goddelijke tegenwoordigheid vervoerd heeft, en de koeien waren onder zo onmiddellijke leiding des hemels geweest, dat God ze, als het ware, reeds voor zich had opgeëist, zij waren Zijn dienaressen, en daarom moeten zij Hem geofferd worden, en ongetwijfeld waren zij Hem als offer welbehaaglijk, of schoon zij wijfjes waren, daar striks genomen, voor alle brandoffers mannetjes gebruikt moesten worden.

3. Zij zetten de ark en het koffertje met de kleinodiën, dat de Filistijnen hadden gezonden op de groten steen in het open veld, een koud verblijf voor de ark des Heeren, en ook een zeer gering, zeer nederig verblijf, maar toch was zij beter daar dan in Dagons tempel of in de handen van de Filistijnen. Het is wenselijk de ark in haar woning te zien, omgeven van alle pracht en plechtigheid, maar het is beter haar te hebben op een steen en in het open veld, dan haar in het geheel niet te hebben. De eigene innerlijke majesteit van de verordineerde inzettingen moeten niet verkleind of verminderd worden in onze ogen door de geringheid, het armelijke, van de plaats waar zij bediend worden. Gelijk men in het verbranden van de wagen en de koeien, die haar terugbrachten, de betekenis kan zien van hun hoop, dat zij nooit weer weggevoerd zal worden uit het land Israëls, zo kan het stellen van haar op een groten steen hun hoop aanduiden, dat zij weer op een vast fondament gevestigd zal worden. De kerk is gebouwd op een Rotssteen.

4. Zij offerden de offeranden van de dankzegging aan God, sommigen denken dat zij het deden op de grote steen, maar het is meer waarschijnlijk, dat zij het deden op een aarden altaar dat voor dit doel werd opgericht, vers 15. En daar dit een buitengewoon geval was, achtte men er zich vrijgesteld voor van de wet, die het offeren voorschreef op het altaar in de voorhof van de tabernakel, te meer wijl Silo nu toch ontbloot was, God zelf had die plaats verlaten, en de ark, die haar voornaamste roem en heerlijkheid was, hadden zij nu hierbij zich. Hoewel Beth-Semes in het erfdeel van Dan lag, behoorde het toch aan Juda, zodat dit komen van de ark daar ter plaatse, schijnbaar toevallig, een aanduiding was, dat zij naar de bedoeling Gods in die stam na verloop van tijd gevestigd zou blijven, want toen God "de tent van Jozef verwierp, verkoos Hij de stam van Juda", Psalm 78:67, 68.. Het was een van de steden, die uit het erfdeel van Juda aan de kinderen Aarons waren toegewezen, Jozua 21:16. Waar zou de ark anders heengaan dan naar een priesterstad? En het was goed dat zij sommigen van die gewijde orde gereed hadden, (want hoewel zij hier Levieten genoemd worden, vers 15, schijnen zij toch priesters geweest te zijn) zowel om de ark van de wagen af te nemen, als om offeranden te offeren.

5. De vorsten van de Filistijnen keerden terug naar Ekron, zeer getroffen naar wij kunnen denken-door hetgeen zij van de heerlijkheid Gods hadden gezien en van de ijver van de Israëlieten zonder daarom van hun aanbidding van begon terug te komen, want zelden "heeft een volk de goden veranderd, hoewel dezelve geen goden zijn", Jeremia 2:11..

Hoewel zij niet anders kunnen dan de God Israëls verheerlijkt te achten in heiligheid, en vreeslijk in lofzangen, zijn zij toch besloten om Baäl-Zebub, de god van Ekron, tenminste even groot te achten als Hem, en hem zullen zij aankleven, omdat hij de hun is.

Eindelijk, Er wordt nota genomen van het bestaan blijven van de grote steen aan dezelfde plaats, hij is daar tot *op deze dag*, vers 18,, omdat hij er was als een blijvend gedenkteken van deze grote gebeurtenis, en tot bevestiging diende van de overgeleverde geschiedenis, die tot het nageslacht is gekomen. "Dit is de steen", zullen de vaders zeggen aan de kinderen, "op welke de ark Gods gezet werd, toen zij uit de handen van de Filistijnen is gekomen, een zaak om nooit te worden vergeten."

1 Samuel 6:19-21

1. Hier is de zonde van de lieden van Beth-semes, zij *hadden in de ark des HEEREN gezien* vers 19. Iedere Israëliet had grote dingen van de ark gehoord, waardoor hij met diepere eerbied er voor was vervuld, maar hun was gezegd dat zij binnen een voorhang was geplaatst en dat zelfs de hogepriester haar slechts eenmaal in het jaar mocht zien, en dan nog slechts door een wolk van wierook.

Dit heeft misschien velen doen zeggen, (daar wij geneigd zijn het verbodene te begeren) dat zij er zeer veel voor zouden geven om haar te zien. Wij kunnen veronderstellen dat sommige van deze lieden van Beth-Semes zich meer om die reden hebben verblijd haar te zien, vers 13,, dan vanwege het publiek belang.

Hiermee waren zij echter nog niet tevreden, zij konden haar nu zien, maar zij gingen verder zij namen er het deksel af, dat er waarschijnlijk op vastgenageld of geschroefd was, en zagen er in, ondervoorwendsel van te willen zien, of de Filistijnen er de twee stenen tafelen niet uitgenomen hadden, of haar op de een of andere wijze hadden beschadigd, maar in werkelijkheid, om hun nieuwsgierigheid te bevredigen, waardoor zij zich indrongen in dingen, die God goedvond voor hen verborgen te houden. Het is een grote belediging van God als de ijdele mens zich bemoeien wil met de verborgen dingen, die niet voor hem zijn, Deuteronomium 29:29, Coloss. 2:18.

Allen zijn wij in het verderf gestort door eerzucht naar verboden kennis. Hetgeen dit zien in de ark tot een grote zonde maakte, was dat het voortkwam uit een zeer laag denkbeeld van de ark. De gemeenzaamheid, die zij toen met haar hadden, heeft minachting teweeggebracht en oneerbiedigheid.

Misschien vertrouwden zij er op, dat zij priesters waren, maar de waardigheid van het ambt zal geen onachtzaam of oneerbiedig behandelen van heilige dingen verontschuldigen, maar wel de zonde er van verzwaren. Door hun voorbeeld hadden zij anderen moeten leren om zich bescheiden op een afstand te houden, en met heilig ontzag op de ark te zien.

Misschien hebben zij vertrouwd op hun vriendelijk ontvangen van de ark en de offeranden, die zij geofferd hadden om haar te verwelkomen, hiervoor, dachten zij, was de ark hun verplicht, en nu kon het hun voorzeker wel vergund worden zichzelf te belonen met de voldoening van er in te zien.

Niemand denke echter dat de dienst, die hij voor God doet, oneerbiedigheid jegens de dingen Gods kan rechtvaardigen. Of misschien hebben zij dit nu durven bestaan wegens de nederige, geringe omstandigheden, waarin de ark nu was, zij kwam zoëven pas uit de gevangenschap en was nog ongevestigd, zij stond daar op die kouden steen, en nu dachten zij, dat zij er wel wat gemeenzaam mee mochten zijn, waartoe zij laser noodt weer de gelegenheid zouden hebben.

Het is een belediging van God als wij gering denken over Zijn inzettingen vanwege de geringheid in de wijze waarop zij bediend worden. Hadden zij met een verstandig oog op de ark gezien, niet zuiver en alleen naar de uiterlijken schijn geoordeeld, zij zouden gedacht hebben, dat de ark nooit met groter luister heeft geschitterd dan nu.

Zij had getriomfeerd over de Filistijnen, was uit haar gevangenis gekomen (zoals Christus uit het graf) door haar eigen macht, hadden zij dit in aanmerking genomen, zij zouden er nooit in gezien hebben, alsof het een gewone kist was.

2. Hun straf voor deze zonde. *De Heere sloeg onder die lieden van Beth-Semes een groten slag*.

Hoe ijvert God voor de eer van Zijn ark! Hij wil haar niet laten ontwijden, dwaalt niet, God laat zich niet bespotten. Zij, die Zijn goedheid niet willen vrezen, de tekenen van Zijn genade niet met eerbied willen gebruiken, zullen Zijn gerechtigheid gevoelen en wegzinken onder de tekenen van Zijn misnoegen. Zij, die gluren in hetgeen verboden is, al te dicht naderen tot het heilige vuur, zullen bevinden dat zij het doen op hun gevaar. *Hij sloeg van het volk zeventig mannen en vijftig duizend mannen*.

Dit bericht van het getal van de geslagenen is in het oorspronkelijke op zeer ongewone wijze uitgedrukt, hetgeen, behalve nog de onwaarschijnlijkheid, dat er zovelen schuldig waren en zovelen geslagen werden, vele geleerden doet twijfelen, of wij de zaak wel recht opvatten.

In het oorspronkelijke is het: *Hij sloeg in* (of onder) *het volk zeventig mannen, vijftig duizend mannen*. In het Syrisch en Arabisch vinden wij de lezing *vijf duizend en zeventig mannen*. De Chaldeër geeft de lezing: *Zeventig mannen van de oudsten, en vijftig duizend van het gewone volk. Zeventig mannen, die vijftig duizend waard waren*, omdat zij priesters waren, zo wordt het door sommigen opgevat.

Sommigen denken dat de zeventig mannen de mannen waren van Beth-Semes, die geslagen waren, omdat zij in de ark hadden gezien, en de vijftig duizend die waren, door de ark geslagen in het land van de Filistijnen. *Hij sloeg zeventig mannen*, dat is: *vijftig uit duizend* wat een was in twintig, een halve decimering, zo verstaan het anderen. De lezing van de Septuaginta is tamelijk gelijk aan de onze. *Hij sloeg zeventig mannen en vijftig duizend mannen*. Josephus zegt dat slechts zeventig geslagen werden.

3. De verschrikking, die over de lieden van Beth-Semes kwam vanwege deze zware slag. Zij zeiden-en wèl mochten zij dit zeggen-*Wie zou kunnen bestaan voor het aangezicht des HEEREN, dezes heiligen Gods?* vers 20. Sommigen denken dat dit hun murmureren tegen God aanduidt, alsof Hij hard en onrechtvaardig met hen had gehandeld. Instede van te twisten met zichzelf en met hun zonde, twistten zij met God en Zijn oordelen, zoals David in een soortgelijk geval misnoegd was, 2 Samuel 6:8, 9. Ik geloof veeleer dat er hun ontzag en hun eerbiedige aanbidding van God mee te kennen wordt gegeven, als de Heere God als de heiligen Heere God, en als een God, voor wiens aangezicht niemand bestaan kan. Het ontzettend oordeel heeft hen tot die gevolgtrekking doen komen: "Wie kan bestaan voor de God van de ark?" Voor God te staan om Hem te aanbidden, is-geloofd zij Zijn naam-niet onmogelijk, in en door Christus worden wij hiertoe uitgenodigd, aangemoedigd en bekwaam gemaakt, maar voor God te staan om met Hem te twisten, daartoe zijn wij niet instaat. Wie kan staan voor de troon van Zijn onmiddellijke heerlijkheid en is instaat om erop te zien? 1 Timotheus 6:16. Wie kan beslaan voor de rechterstoel van Zijn onwrikbare gerechtigheid, Psalm 140:8, 143:2. Wie kan bestaan voor de arm van Zijn getergde macht, en er de slagen van weerstaan of dragen? Psalm 76:8.

4. Hun wens om van de ark bevrijd te worden. *Tot wie van ons zal Hij optrekken?* vroegen zij, vers 20. Zij hadden veeleer moeten vragen: "Hoe zullen wij met Hem verzoend worden, en Zijn gunst herwinnen?" Micha 6:6, 7. Maar zij beginnen de ark even moede te worden als de Filistijnen haar moede waren, terwijl zij, indien zij haar met juiste eerbied hadden behandeld, misschien voor altijd bij hen gevestigd zou zijn, en dan zouden zij om de wille van de ark gezegend zijn geworden.

Maar zo is het, dat de zondaren, wanneer het Woord Gods hun geweten verschrikt, inplaats van zichzelf te beschuldigen, en te beseffen dat hunner de beschaamdheid des aangezichts is, twisten met het Woord en het van zich weg doen, Jeremia 6:10.

Zij zonden boden naar de oudsten van Kirjath-Jearim, een versterkte stad, verder landwaarts in, met de bede dat zij zouden komen om de ark te halen, vers 21.

Zij durfden haar niet aanraken, om haar zelf derwaarts heen te brengen, maar bleven van verre, alsof zij iets gevaarlijks was. Zo gaan dwaze mensen van het een uiterste naar het andere, van vermetele stoutmoedigheid naar slaafse vrees.

Kirjath-Jearim, dat is: *de stad van de bossen* behoorde aan Juda, Jozua 15:9, 60, zij leg op de weg van Beth-Semes naar Silo, zodat zij, toen zij tot hen zonden om haar te halen misschien bedoelden, dat de oudsten van Silo haar dan van daar zouden halen. Maar God had er andere bedoelingen mede. Aldus werd zij van stad tot stad gezonden, en geen zorg werd door het publiek voor haar gedragen, een teken dat er geen koning is Israël was.

HOOFDSTUK 7

1 Toen kwamen de mannen van Kirjath-jearim, en haalden de ark des HEEREN op, en zij brachten ze in het huis van Abinadab, op den heuvel; en zij heiligden zijn zoon Eleazar, dat hij de ark des HEEREN bewaarde.
2 En het geschiedde, van dien dag af, dat de ark des Heeren te Kirjath-jearim bleef, en de dagen werden twintig jaren; en het ganse huis van Israel klaagde den HEERE achterna.
3 Toen sprak Samuel tot het ganse huis van Israel, zeggende: Indien gijlieden u met uw ganse hart tot den HEERE bekeert, zo doet de vreemde goden uit het midden van u weg, ook de Astharoths; en richt uw hart tot den HEERE, en dient Hem alleen, zo zal Hij u uit de hand der Filistijnen rukken.
4 De kinderen Israels nu deden de Baals en de Astharoths weg, en zij dienden den HEERE alleen.
5 Verder zeide Samuel: Vergadert het ganse Israel naar Mizpa, en ik zal den HEERE voor u bidden.
6 En zij werden vergaderd te Mizpa, en zij schepten water, en goten het uit voor het aangezicht des HEEREN; en zij vastten te dien dage, en zeiden aldaar: Wij hebben tegen den HEERE gezondigd. Alzo richtte Samuel de kinderen Israels te Mizpa.
7 Toen de Filistijnen hoorden, dat de kinderen Israels zich vergaderd hadden te Mizpa, zo kwamen de oversten der Filistijnen op tegen Israel. Als de kinderen Israels dat hoorden, zo vreesden zij voor het aangezicht der Filistijnen.
8 En de kinderen Israels zeiden tot Samuel: Zwijg niet van onzentwege, dat gij niet zoudt roepen tot den HEERE, onzen God, opdat Hij ons verlosse uit de hand der Filistijnen.
9 Toen nam Samuel een melklam, en hij offerde het geheel den HEERE ten brandoffer; en Samuel riep tot den HEERE voor Israel; en de HEERE verhoorde hem.
10 En het geschiedde, toen Samuel dat brandoffer offerde, zo kwamen de Filistijnen aan ten strijde tegen Israel; en de HEERE donderde te dien dage met een groten donder over de Filistijnen, en Hij verschrikte hen, zodat zij verslagen werden voor het aangezicht van Israel.
11 En de mannen van Israel togen uit van Mizpa, en vervolgden de Filistijnen, en zij sloegen hen tot onder Beth-kar.
12 Samuel nu nam een steen, en stelde dien tussen Mizpa en tussen Sen, en hij noemde diens naam Eben-haezer; en hij zeide: Tot hiertoe heeft de HEERE ons geholpen.
13 Alzo werden de Filistijnen vernederd, en kwamen niet meer in de landpalen van Israel; want de hand des HEEREN was tegen de Filistijnen al de dagen van Samuel.
14 En de steden, welke de Filistijnen van Israel genomen hadden kwamen weder aan Israel, van Ekron tot Gath toe; ook rukte Israel derzelver landpale uit de hand der Filistijnen; en er was vrede tussen Israel en tussen de Amorieten.
15 Samuel nu richtte Israel al de dagen zijns levens.
16 En hij toog van jaar tot jaar, en ging rondom naar Beth-el, en Gilgal, en Mizpa; en hij richtte Israel in al die plaatsen.
17 Doch hij keerde weder naar Rama; want daar was zijn huis, en daar richtte hij Israel; en hij bouwde aldaar den HEERE een altaar.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Het verduisteren van de heerlijkheid van de ark, door haar verblijf gedurende vele jaren te Kirjath-Jearim, vers 1, 2.

II. Het openbaren van de heerlijkheid van Samuël in zijn openbare diensten ten goede van Israël, voor hetwelk hij verwekt was als richter-hij was de laatste, die met dat ambt was bekleed. Dit hoofdstuk geeft ons al het bericht dat wij van hem hebben toen hij nog in de bloei van zijn jaren was, want wat wij tevoren van hem vernomen hebben, betrof zijn kindsheid, Hoofdstuk 2 en 3, en wat wij later van hem zullen horen betreft zijn ouderdom Hoofdstuk 8:1. Wij hebben hem hier werkzaam:

1. in Israëls bekering van de afgoderij, vers 3, 4.

2. In het opleven van de Godsdienst onder hen, vers 5, 6.

3. In het gebed voor hen tegen de invallen van de Filistijnen, vers 7-9, over wie God in antwoord op zijn gebed, hun een heerlijke overwinning gaf, vers 10, 11.

4. In het oprichten van een gedenkteken van die overwinning, vers 12.

5. In het gebruik maken van die overwinning, vers 13, 14.

6. In de bedeling van het recht, vers 15-17. En dit zijn de dingen voor welke God hem bereid en bestemd heeft in de vroege betoningen van Zijn genade aan hem.

1 Samuel 7:1-2

Wij moeten nu de ark vergezellen naar Kirjath-Jearim en haar daar dan laten, om er geen woord meer van te horen, totdat David haar meer dan veertig jaren later vandaar gehaald heeft, 1 Kronieken 13:6 behalve nog eenmaal.

I. Zeer gaarne wijlen wij haar derwaarts vergezellen, want de lieden van Beth-Semes hebben door hun eigen dwaasheid datgene tot een last voor zich gemaakt, dat een zegen voor hen had kunnen wezen, en wij zouden haar gaarne willen zien onder degenen voor wie zij *een reuk des levens ten leven* zal zijn, want in elke plaats waar zij nu onlangs geweest is, is zij een *reuk des doods ten dode* geweest.

1. De mannen van Kirjath-Jearim brachten haar met blijdschap in hun stad, vers 1. Op het eerste woord *kwamen zij en haalden de ark des HEEREN op*. Hun naburen, de lieden van Beth-Semes, waren niet meer blij haar kwijt te wezen, dan zij om haar te ontvangen, wel wetende dat de slachting, die de ark te Beth-Semes had aangericht, geen willekeurige daad van macht was maar van noodzakelijke gerechtigheid, en die er onder geleden hadden, hadden het zichzelf te wijten, niet aan de ark, wij kunnen staat maken op het woord, dat God gezegd heeft, "Vertoornt Mij niet en Ik zal u geen kwaad doen', Jeremia 25:6. De oordelen Gods over hen, die Zijn inzettingen ontheiligen, moeten ons niet bevreesd maken voor de inzettingen, maar bevreesd maken ze te ontheiligen, of er een slecht gebruik van te maken.

2. Zorgvuldig voorzien zij er in, dat zij behoorlijk onder hen ontvangen wordt, met oprechte liefde, en als een geëerde gast, met achting en eerbied.

A. Zij zorgen voor een geschikte plaats om haar te huisvesten. Zij hadden geen openbaar gebouw dat zij er mee konden versieren, maar zij brachten haar in het huis van Abinadab, dat op de hoogste grond stond, en waarschijnlijk het beste huis was in hun stad. Of wellicht was de heer van dit huis de uitnemendste onder hen door Godsvrucht, en de ark het best gezind. De mannen van Beth-Semes lieten haar blootgesteld aan weer en wind op een steen in het open veld, en hoewel het een stad was van priesters ontving haar niemand van hen in zijn huis, maar de mannen van Kirjath-Jearim hebben, hoewel zij slechts gewone Israëlieten waren haar logies gegeven, ongetwijfeld in het beste vertrek van het huis, waarin zij gebracht werd. God zal een rustplaats vinden voor Zijn ark, indien sommigen haar van zich werpen, zal toch het hart van anderen geneigd worden om haar te ontvangen. Het is iets nieuws dat Gods ark in een particulier woonhuis komt.

Christus en Zijn apostelen predikten van huis tot huis, toen zij geen openbare gebouwen tot hun beschikking konden krijgen. Priesters worden soms in Godsdienstige dingen beschaamd gemaakt en overtroffen door gewone Israëlieten.

B. Zij stelden een geschikt persoon aan om haar te verzorgen. Zij *heiligden zijn zoon Eleazar, dat hij de ark des HEEREN bewaarde*, niet de vader, misschien omdat hij oud en zwak was, of omdat hij de zaken van zijn huis en gezin had te verzorgen, waaraan zij hem niet wilden onttrekken, maar de zoon, die waarschijnlijk een zeer vroom, Godvruchtig jongeling was, vol van ijver voor het goede, werd opgedragen de ark te bewaren, niet slechts voor geroofd te worden door boosaardige Filistijnen, maar voor aangeraakt te worden door nieuwsgierige Israëlieten, die er zouden willen

inzien. Hij moest het vertrek rein en in goede orde houden, waarin de ark was, opdat zij, hoewel in een nederig verblijf gehuisvest, er toch niet als een verwaarloosd ding zou uitzien, waar niemand iets om gaf. Het blijkt niet dat deze Eleazar van de stam van Levi was, en nog veel minder dat hij van Aaron was. Dit was ook niet nodig, want hier was geen altaar, hetzij voor brandoffer of voor reukwerk, maar wel kunnen wij onderstellen dat vrome Israëlieten voor de ark kwamen om te bidden en hij was daar, om hen, die daarvoor kwamen, te ontvangen en te helpen. Tot dit doel hebben zij hem geheiligd, dat is, met zijn eigen toestemming hebben zij hem de plicht opgelegd om zich aan dit werk te geven, er voortdurend mee bezig te zijn, in de naam van al hun medeburgers hebben zij hem hiertoe afgezonderd. Dit was niet naar de regel, maar wegens de moeilijke omstandigheden, waarin men was kon dit wel verschoond worden. Als de ark pas uit de gevangenschap is wedergekeerd, kunnen wij niet verwachten dat zij zo opeens weer van de gewone plechtigheden omgeven is, maar moeten de dingen nemen zoals zij zijn.

II. Maar wij willen haar niet gaarne daar laten blijven. Wij wensen haar weer te Silo te zien, maar dit is verwoest, Jeremia 7:14, wij zouden haar te Nob wensen, of te Gibeon, of waar ook de tabernakel en de altaren zijn, maar zij schijnt daar aan de weg te moeten liggen, omdat er geen mannen waren, die genoeg ijver hadden voor de algemene zaak om haar naar haar eigen plaats te brengen.

1. De tijd van haar verblijf aldaar was lang zeer lang, meer dan veertig jaren lag zij daar in de velden van het woud, een onbekende, afgezonderde plaats, onbezocht en schier vergeten, vers 2. *Het geschiedde van die dag af. dat de ark des Heeren te Kirjath-Jearim bleef en de dagen werden vermenigvuldigd, en het werden twintig jaren*, het was lang totdat David haar vandaar haalde.

Het was zeer vreemd, dat gedurende al de tijd van Samuels regering de ark niet naar haar plaats in het heilige van de heiligen werd gebracht, een bewijs van het afnemen van heiligen ijver onder hen.

God heeft dit toegelaten om hen te straffen voor hun veronachtzaming van de ark, toen zij in haar plaats was, en om te tonen dat de grote nadruk, die door de inzetting op de ark gelegd was, slechts typisch was van Christus, en de toekomstige goederen, die niet bewogen kunnen worden, Hebreeen 9:23, 12:27.. Het was een rechtvaardige smaad voor de priesters, dat niemand van hun orde geheiligd was om de ark te bewaren.

2. Twintig jaren van die tijd gingen voorbij eer het huis Israëls de afwezigheid van de ark begon te gevoelen. De Septuaginta geven hier een enigszins duidelijker lezing van de tekst dan wij: *En het was twintig jaren, eer (dat is: toen) het gehele huis Israëls weer omzag naar de HEERE*.

Zolang bleef de ark in afzondering, zonder dat de Israëlieten haar gemis gevoelden of er een onderzoek naar instelden, hoewel, zolang zij afwezig was van de tabernakel, het teken van Gods bijzondere tegenwoordigheid ontbrak, en zij ook de verzoendag niet konden houden, zoals zij gehouden moest worden.

Zij waren tevreden met de altaren zonder de ark, zo gemakkelijk kunnen uitwendige belijders zich tevreden stellen met uitwendige ceremoniën zonder enig teken van Gods tegenwoordigheid en welbehagen.

Eindelijk begonnen zij echter na te denken, begonnen zij de Heere achterna te klagen, hiertoe opgewekt waarschijnlijk door de prediking van Samuël, waarmee Gods Geest op buitengewone wijze werking heeft geoefend.

Nu wordt in geheel Israël een gezindheid openbaar tot berouw en bekering, nu beginnen zij te zien op Hem, die zij veronachtzaamd hebben, en te rouwklagen, Zacheria 12:10. Dr. Lightfoot denkt dat deze gebeurtenis en die tijd schier even merkwaardig waren als enigerlei gebeurtenis of tijd, waarvan wij in de Schrift melding vinden gemaakt, en dat de grote bekering, verhaald in Handelingen 2 en 3 er de enige parallel van is.

Zij, die Gods inzettingen weten te waarderen kunnen niet anders dan het zeer betreurenswaardig vinden ze te ontberen. Waar berouw en oprechte bekering beginnen met de Heere achterna te klagen, wij moeten er ons van bewustzijn, dat wij Hem door onze zonde er toe gebracht hebben zich van ons terug te trekken, en dat het ons verderf zal wezen, indien wij in die toestand van verwijdering van Hem blijven, en niet rusten vóór wij Zijn gunst weer deelachtig zijn geworden, en Hij in genade tot ons is wedergekeerd.

Het stond beter met de Israëlieten toen zij de ark misten en er om treurden dan toen zij de ark hadden en er nieuwsgierig in zagen, of er zich op verhovaardigden. Het is beter de mensen verlangend te zien in de schaarsheid van de genademiddelen, dan hen er van te zien walgen als zij overvloedig zijn.

1 Samuel 7:3-5

Wij kunnen wel met verwondering vragen waar Samuël was, en wat hij gedurende al die tijd gedaan heeft, want wij zagen niet eens zijn naam vermeld sedert Hoofdstuk 4:1. Niet, alsof hem de dingen niet aangingen, maar van zijn arbeid onder het volk wordt geen melding gemaakt voordat de vruchten er van gezien werden. Toen hij bemerkte dat zij begonnen *de HEERE achterna te klagen*, smeedde hij het ijzer terwijl het heet was en als een getrouw dienstknecht Gods en een trouw vriend van het Israël Gods, trachtte hij twee dingen voor hen te doen.

I. Hij poogde scheiding te maken tussen hen en hun afgoden, want daarmee moet de hervorming, de bekering, beginnen. Hij *sprak tot het gehele huis Israëls*, vers 3, gaande, naar het schijnt, van plaats tot plaats als een reizend prediker, (want wij bevinden niet dat zij bijeenvergaderd werden tot aan vers 5) en overal waar hij kwam, luidde zijn vermaning: *Indien gij ulieden met uw gehele hart tot de Heere bekeert*, waartoe gij geneigd schijnt door uw treuren wegens uw afwijken van Hem, en Zijn afwijken van u, zo weet":

1. Dat gij uw afgoden moet verzaken en verlaten, *de vreemde goden uit het midden van u moet wegdoen*, want uw God duldt geen mededinger, doet ze van u weg, ieder van zich ja doet ze weg uit het midden van u, doet wat gij kunt in uw plaatsen om ze het land uit te krijgen. Doet de Baäls weg, de vreemde goden, en Astaroth, de vreemde godin", want ook deze hadden zij. Of, Astaroth wordt inzonderheid genoemd, omdat zij de meest beminde afgod was, waaraan zij het meest gehecht waren. Ware bekering treft de boezemzonde, en zal met bijzonderen ijver en vastberadenheid deze wegdoen, de zonde, die het meest lichtelijk omringt.

2. "Dat gij er heilig werk van moet maken om weer te keren tot God, dit moeten doen met ernstig nadenken en een standvastig besluit, want dit is begrepen in het hart te richten tot de HEERE. "

3. "Dat gij geheel en al voor God moet zijn voor Hem, en voor geen ander, *dient Hem alleen*, want anders dient gij Hem in het geheel niet, dient gij Hem niet op welbehaaglijke wijze."

4. "Dat dit de enige en zekere weg is om voorspoed en verlossing te verkrijgen. Neemt die maatregel, en Hij *zal u uit de hand van de Filistijnen rukken*, want het was omdat gij Hem hebt verlaten en andere goden zijt gaan dienen dat Hij u in hun handen heeft overgeleverd. Dit was de strekking van de prediking van Samuël, en zij had een verwonderlijk goede uitwerking, vers 4, zij *deden de Baäls en de Astaroth* weg, verlieten er niet slechts de aanbidding van, maar vernielden er de beelden van braken hun altaren af, en gaven ze geheel op, *Wat hebben wij meer met de afgoden te doen?* Hosea 14:9.

II. Hij poogde hen voor altijd aan God en Zijn dienst te verbinden. Nu hij hen in een goede gezindheid zag, deed hij al wat hij kon om er hen in te houden.

1. Hij roept geheel Israël op, tenminste door hun oudsten, als hun vertegenwoordigers om met hem samen te komen te Mizpa, vers 5, en hij beloofde daar voor hen te zullen bidden. En wel was het voor hen van de moeite waard om zelfs van de verst-verwijderde delen des lands te komen, om zich met Samuël te verenigen in het zoeken van Gods gunst. Leraren moeten bidden voor hen, voor wie zij prediken dat God door Zijn genade de prediking van kracht en uitwerking zal maken. En als wij

in onze vergaderingen ter Godsverering bijeenkomen, dan moeten wij bedenken dat wij er evengoed samenkomen om ons te verenigen in het gebed tot God, als om de leerrede aan te horen. Hij wilde voor hen bidden dat zij door Gods genade van hun afgoden gescheiden zullen worden, en dat zij dan door Gods voorzienigheid verlost zullen worden van de Filistijnen. Leraren zouden hun gemeenten meer goed doen, als zij meer voor haar baden.

2. Zij gehoorzamen aan zijn oproeping, en komen niet slechts ter vergadering, maar komen er naar de bedoeling er van, en zij schijnen zeer welgezind te zijn, vers 6.

A. *Zij schepten water, en goten het uit voor het aangezicht des HEEREN*, hiermede te kennen gevende:

a. Hun verootmoediging en hun berouw over de zonde, erkennende als water te zijn, dat op de grond is uitgestort, en niet weer verzameld wordt, 2 Samuel 14:14. Zo gering, zo ellendig voor God, Psalm 22:15. De Chaldeër geeft hier de lezing: Zij *stortten hun hart uit in berouw voor het aangezicht des HEEREN*. Zij weenden stromen van tranen, en hadden droefheid naar God, want het was voor het aangezicht des Heeren, met het oog op Hem.

b. Hun vurige gebeden en smekingen tot God om genade. In het gebed wordt de ziel voor God uitgestort, Psalm 62:9.

c. Hun algemene bekering, aldus drukten zij hun bereidwilligheid uit om van al hun zonden te scheiden, en niets meer van de smaak of geur er van te behouden dan het vat behoudt van het water nadat dit er uit gestort is. Zij waren volledig in hun belijdenis van schuld en vastberaden in hun besluit om al hun overtredingen van zich te werpen. Israël werd hier als het ware door een doop van afgoderij gereinigd, zegt Dr. Lightfoot.

d. Sommigen denken dat het hun vreugde te kennen geeft in de hoop van Gods genade, waarvan Samuël hun had verzekerd. Deze plechtigheid werd in die betekenis verricht op het Loofhuttenfeest Johannes 7:37, 38, zie ook Jesaja 12:3. Als het in die betekenis wordt genomen, dan moet het aldus gelezen worden: Zij *schepten water nadat zij hadden gevast*. Aan het einde hunner verootmoediging hebben zij aldus hun hoop uitgedrukt op vergeving en verzoening.

B. Zij *vastten*, onthielden zich van spijs drank, zij verootmoedigden hun ziel, ten einde hun vromen ijver te meer op te wekken.

C. Zij deden een openbare belijdenis van hun zonde: wij *hebben tegen de HEERE gezondigd*, gevende de eer aan God en erkennende, dat hunner de beschaamdheid des aangezichts is. En indien wij aldus onze zonden belijden, dan zullen wij God getrouw en rechtvaardig bevinden om ons onze zonden te vergeven.

3. Samuël richtte hen te dier tijd te Mizpa dat is: hij verzekerde hun in de naam van God van de vergeving hunner zonden op hun berouw, en dat God met hen verzoend was. Het was een richten of oordelen van kwijtschelding.

Of, hij ontving berichten nopens hen, die hun afgoden niet verlieten, en handelde met hen naar de wet. Hen, die zichzelf niet wilden richten, heeft hij gericht.

Of, nu vestigde hij gerechtshoven onder hen, en bepaalde de ommegangen, ter bedeling van het recht, die hij later volbracht, vers 16.

Thans bracht hij die raderen in beweging, en, terwijl hij tevoren slechts als profeet heeft gehandeld, begon hij nu als magistraat te handelen, om te voorkomen dat zij terugvielen in de zonden, die zij nu schenen verzaakt te hebben.

1 Samuel 7:7-12

I. Hier vielen de Filistijnen Israël aan, vers 7, daar deze algemene vergadering tot boetedoening en gebed hun achterdocht had gaande gemaakt, alsof het een bijeenkomst was om zich ten strijde toe te rusten, en mocht dit zo zijn, dan achtten zij het verstandig om het toneel des oorlogs buiten hun land te houden. Zij hadden geen reden voor deze verdenking, maar zij, die anderen kwaad willen doen, zullen zeer spoedig geneigd zijn te denken, dat anderen kwade bedoelingen tegen hen hebben. Zie nu hier:

1. Hoe soms goed uit kwaad schijnt voort te komen. De Godsdienstige bijeenkomst van de Israëlieten te Mizpa bracht hen in moeilijkheid met de Filistijnen, hetgeen hen wellicht in verzoeking bracht om te wensen, dat zij maar tehuis gebleven waren, en Samuël te laken omdat hij hen bijeengeroepen had. Maar wij kunnen in Gods weg zijn, en toch leed en benauwdheid hebben, ja meer, als zondaars beginnen berouw te hebben en zich te bekeren, dan moeten zij verwachten, dat Satan al zijn strijdkrachten tegen hen op de been zal brengen, en zijn werktuigen ten uiterste tegen hen zal gebruiken, ten einde hen tegen te staan en te ontmoedigen. Maar,

2. Zie ook, hoe ten laatste uit dit kwaad goed voortkomt. Nooit kon Israël meer ter rechter tijd bedreigd worden dan toen zij tot berouw en bekering zijn gekomen en tot God baden, en nooit konden zij beter toebereid zijn om de vijand te ontvangen, en de Filistijnen konden niet met meer onverstand voor zichzelf gehandeld hebben, dan op allen tijd krijg te gaan voeren tegen Israël, toen zij vrede sloten met God, maar God liet hun toe dit te doen, ten einde terstond een gelegenheid te hebben om de bekering Zijns volks te kronen met tekenen van Zijn gunst, en de woorden te bevestigen van Zijn bode, die hun verzekerd had dat, zo zij zich bekeerden, God *hen uit de handen van de Filistijnen zou verlossen*. Aldus zal de toorn des mensen Hem loffelijk maken, en de doeleinden van Zijn genade jegens Zijn volk zullen zelfs door de boze bedoelingen hunner vijanden tegen hen gediend en bevorderd worden, Micha 4:11, 12.

II. In deze benauwdheid houdt Israël zich aan Samuël als aan hun beste vriend onder God, hoewel hij geen krijgsman was, nooit als een strijdbaar held vermaard geweest is, maar bevreesd zijnde voor de Filistijnen tegen wie zij dachten niet opgewassen te zijn, verzoeken zij Samuël voor hen te blijven bidden, vers 8. *Zwijg niet van onzentwege, dat gij niet zoudt roepen tot de HEERE, onze God*. Zij waren daar ongewapend, onbereid voor de krijg, samengekomen om te vasten en te bidden, niet om te strijden, gebeden en tranen waren dus nu al de wapenen, waarvan velen hunner voorzien waren, en daartoe nemen zij dan nu hun toevlucht. En wetende dat Samuël grote invloed heeft in de hemel, verzoeken zij hem dringend en ernstig die tot hun behoeve aan te wenden. Zij hadden reden dit van hem te verwachten, want hij had hun beloofd *voor hen te zullen bidden*, vers 5, hun verlossing beloofd van de Filistijnen, vers 3, en zij hadden naar hem gehoord, acht op hem gegeven in alles wat hij van de Heere tot hen gezegd had. Zo behoeven zij, die zich in oprechtheid onderwerpen aan Christus als hun Wetgever en Rechter, niet te twijfelen aan hun deel in Zijn voorbede. Zij drongen er sterk op aan, dat Samuël niet zou ophouden voor hen te bidden, de militaire maatregelen en toebereidselen, die genomen en gemaakt moeten worden, zullen zij op zich nemen, doch laat hem volharden in de gebede voor hen, er aan denkende misschien, dat wanneer Mozes nog zo weinig zijn hand nederliet, Amalek de overhand had. O welk een troost is het voor alle gelovigen, dat onze grote Voorbidder hier boven nooit ophoudt voor ons te bidden, nooit zwijgt, maar altijd verschijnt voor het aangezicht van God voor ons!

III. Samuël treedt voor hen tussenbeide bij God, en hij doet het door offerande, vers 9, Hij nam een melklam en *offerde het geheel de Heere ten brandoffer*, en terwijl het offer brandde gingen met de rook er van zijn gebeden op ten hemel voor Israël.

Merk op:

1. Hij deed voorbede met een offer. Christus doet voorbede krachtens Zijn genoegdoening, en in al onze gebeden moeten wij het oog hebben op Zijn grote offerande, daarop steunende voor verhoring en voor welbehaaglijkheid van onze gebeden. Samuels offer zonder zijn gebed zou een lege schaduw zijn geweest, zijn gebed zonder het offer zou niet zo overmocht hebben, maar uit beide tezamen kunnen wij leren wat grote dingen wij van God kunnen verwachten in antwoord op de gebeden die gedaan worden met geloof in Christus' offerande. "Heere, help thans Uw volk, om Uws naams wil." Als wij trachten eer te geven aan God, dan kunnen wij hopen dat Hij in antwoord op ons gebed, tot Zijn eigen eer zal werken.

2. Het was slechts een melklam dat hij offerde, want het is de oprechtheid en de bedoeling des harten waar God op ziet, meer de de grootte of de hoeveelheid van de offers. Het een lam (dat een type was van het Lam Gods) was Hem meer welbehaaglijk dan duizenden van rammen en stieren geweest zouden zijn zonder gebed en geloof.
1 Samuel was geen priester, maar hij was een Leviet en een profeet, het was een buitengewoon geval, en wat hij deed, deed hij onder de bijzondere leiding van God, en was dus Gode welbehaaglijk. En rechtvaardig werd deze smaad op de priesters gelegd, omdat zij zich verdorven hadden.

IV. God gaf een genadig antwoord op Samuels gebed, vers 9, *de HEERE verhoorde hem*. Hij was zelf een Samuël, gevraagd van God, en menige Samuël, menige zegen, heeft God hem gegeven in antwoord op zijn gebed. Kinderen des gebeds moeten vermaard wezen voor hun bidden, zoals "Samuël was onder de aanroepers Zijns naams", Psalm 99:6. Het antwoord was een werkelijk antwoord. De Filistijnen werden verslagen, vers 10, 11, geheel verslagen en op de vlucht gedreven, en wel op zo'n wijze, dat Samuels gebed, de macht van God, en de kloekmoedigheid van Israël er groots door werden verheerlijkt.

1. Het gebed van Samuël werd geëerd, want op het eigen ogenblik, dat hij zijn offer offerde, begon de strijd, en heeft zich onmiddellijk tegen de Filistijnen gekeerd, zo heeft God, "terwijl hij nog sprak, gehoord en geantwoord in donder", Jesaja 65:24. God toonde dat Hij acht sloeg op Samuels gebed en offerande, en hiermede heeft Hij Israël doen weten dat, gelijk Hij in een vorige strijd met de Filistijnen rechtvaardig hun verwaand, laatdunkend vertrouwen op de tegenwoordigheid van de ark op de schouders van twee onheilige priesters had gekastijd, thans hun nederig vertrouwen in het gebed des geloofs uit de mond en het hart van een Godvruchtig profeet in genade aanzag en er een welbehagen in had.

2. De macht van God werd grotelijks geëerd want Hij nam het werk in Zijn eigen handen en versloeg hen, niet met grote hagelstenen, die hen zouden gedood hebben (zoals vermeld is in Jozua 10:1 maar met een grote donder, die hen verschrikte, zo'n angst en ontsteltenis onder hen teweegbracht, dat zij in onmacht vielen, en een gemakkelijke prooi werden voor het zwaard van Israël, voor wiens aangezicht zij geslagen werden.

Josephus voegt er bij, dat de aarde onder hen beefde, toen zij de eersten aanval deden, en zich op verscheiden plaatsen opende en hen verzwolg, en dat, behalve nog de verschrikking van de donder, hun handen geschroeid werden door de bliksem zodat zij genoodzaakt waren zich te redden door de vlucht. En toen zij aldus door de hand van God (dien zij minder vreesden dan zij Zijn ark gevreesd hebben, Hoofdstuk 4:7) op de vlucht waren gedreven, toen

3. Werd eer aangedaan aan de heirscharen Israëls, zij werden gebruikt om de overwinning te voltooien, en zij hadden de vreugde van over hun verdrukkers te zegevieren, *zij vervolgden de Filistijnen en sloegen hen*.

Hoe spoedig ondervonden ze het nut van hun berouw en hun bekering, hun wederkeren tot God! Nu zij zich aldus aan Hem verbonden hebben kan geen hunner vijanden voor hen bestaan.

V. Samuël richtte dankbaar een gedenkteken op van deze overwinning tot eer van God en tot bemoediging van Israël, vers 12. Hij richtte een *Eben-Haezer, een steen van de hulpe* op. Als ooit het harde hart des volks de indruk zou verliezen van deze leiding van de voorzienigheid Gods, dan zal deze steen of hun herinnering er aan opwekken en hen dankbaar maken, òf een blijvend getuigenis tegen hen zijn wegens hun ondankbaarheid.

1. De plaats, waar dit gedenkteken werd opgericht, was dezelfde waar twintig jaren tevoren de Israëlieten geslagen werden voor het aangezicht van de Filistijnen want dat was bij Eben-Haëzer, Hoofdstuk 1:

2. De zonde, die vroeger deze nederlaag had teweeggebracht, vergeven zijnde op hun berouw, werd die vergeving nu bezegeld door deze glorierijke overwinning op de eigen plaats waar zij toen dat verlies hebben geleden, zie Hosea 1:10.

3. Samuël zelf droeg zorg om dit gedenkteken op te richten. Hij was het middel geweest door zijn gebed om die zegen te verkrijgen, en daarom achtte hij zich inzonderheid verplicht om deze dankerkentenis tot stand te brengen.

4. De reden, die hij geeft voor de naam is: *Tot hiertoe heeft ons de HEERE geholpen*, waarin hij met dankbaarheid spreekt van wat geschied is, aan God alleen de eer gevende van de overwinning, die dit bij al Zijn vorige gunstbewijzen had gevoegd, en toch spreekt hij ietwat weifelend van de toekomst: "Tot hiertoe zijn de zaken goed gegaan, maar wat God nu verder met ons doen zal weten wij niet, dat laten wij aan Hem over, maar laat ons Hem loven voor wat Hij gedaan heeft." Het begin van zegen en uitredding moet met dankbaarheid door ons erkend worden, voorzover zij gaan, hoewel zij nog niet voltooid zijn, ja, al is zelfs het einde er van onzeker. "Hulp van God verkregen hebbende, sta ik tot op deze dag", zegt Paulus, Handelingen 26:22.

1 Samuel 7:13-17

Wij hebben hier een kort bericht van de verdere goede diensten, die Samuël aan Israël heeft bewezen. Hen van hun afgoden gescheiden en tot God teruggebracht hebbende. heeft hij hen instaat gesteld verder weldaden door zijn bediening te ontvangen. Hierin overmocht hebbende, wordt hij ook in andere opzichten een grote zegen voor hen.

Daar hij dit echter zelf schreef, is hij kort in zijn verhaal er van. Het wordt ons hier niet gezegd, maar uit 2 Kronieken 35:18 blijkt dat in de dagen van Samuël de profeet het volk van Israël de inzetting van het pascha met meer dan gewone ijver en Godsvrucht gevierd heeft, in weerwil van de afwezigheid van de ark en de verwoestingen van Silo. Ongetwijfeld heeft hij veel goede diensten voor Israël gedaan, maar hier wordt ons alleen meegedeeld hoe hij het middel was:

1. Om de vrede te verzekeren, vers 13. *In zijn dagen kwamen de Filistijnen niet meer in de landpalen Israëls*, deden geen invallen of strooptochten meer bij hen, daar zij bemerkten dat God nu voor Israël streed, en dat Zijn hand tegen de Filistijnen was. Dit hield hen in ontzag, dit heeft het overblijfsel van hun toorn opgebonden. Samuël was Israëls beschermer en verlosser, niet door het zwaard zoals Gideon, niet door sterkte van arm zoals Simson, maar door de macht des gebede tot God, en door een werk van reformatie in Israël tot stand te brengen. Godsdienst en vroomheid zijn de beste veiligheid voor een volk.

2. Om de openbare rechten te herwinnen, vers 14. Door zijn invloed had Israël de moed om de steden terug te eisen, die de Filistijnen hun wederrechtelijk ontnomen hadden en lang van hen hadden teruggehouden, en de Filistijnen, die geen strijd durfden beginnen met een man, die zo groot een invloed had in de hemel hebben gedwee aan de eis voldaan, en-naar sommigen denken-zelfs Ekron en Gath teruggegeven, twee van hun voornaamste steden, hoewel zij die later hernomen hebben. Anderen denken dat het enige kleine steden waren, tussen Ekron en Gath gelegen, die aan van de Filistijnen handen ontrukt werden. Dit verkregen zij door reformatie en Godsdienst, zij wonnen veld op hun vijanden en gingen vooruit in hun zaken. Er wordt nog bijgevoegd: *Er was vrede tussen Israël en de Amorieten*, dat is de Kanaänieten, het overblijfsel van de inboorlingen.

Niet dat Israël enig verbond met hen sloot, maar zij hielden zich rustig, en waren niet zo kwaadwillig en schadelijk voor Israël als zij geweest waren. Aldus zal "als iemands wegen de HEERE behagen, Hij ook zijn vijanden met hem bevredigen", zodat zij hem niet verontrusten, Spreuken 16:7.

3. In zijn bedeling van het openbare recht, vers 15, 16. *Hij richtte Israël* als profeet, hij leerde hen hun plicht, en bestrafte hen om hun zonden, want dat wordt richten of "recht geven" genoemd, Ezechiel 20:4, 22:2. Mozes richtte Israël, toen hij hun "Gods instellingen en Zijn wetten bekendmaakte", Exodus 18:16, en zo richtte Samuël hen ten einde toe, zelfs nadat Saul tot koning was gemaakt, gelijk hij hun beloofde toen Saul als koning werd gehuldigd, Hoofdstuk 12:23. "Ik zal u den goeden en rechten weg leren".

Als magistraat werd op hem beroep gedaan van de lagere gerechtshoven, en deed hij er uitspraak in. Hij onderzocht rechtszaken en besliste ze, verhoorde gevangenen en ontsloeg of veroordeelde hen overeenkomstig de wet. Dit deed hij al de dagen van zijn leven totdat hij oud en buiten dienst

was en afstand had gedaan van de regering ten behoeve van Saul, later oefende hij nog gezag uit, als men zich tot hem wendde, ja hij richtte zelfs Agag en Saul zelf.

Maar toen hij in de bloei van zijn jaren was, reed hij het land door als rondgaand rechter, hetzij ten gerieve van het land of tenminste van dat deel ervan dat het meest onder zijn invloed was. Hij hield gerechtshoven te Bethel, Gilgal en Mizpa, allen in de stam van Benjamin, maar zijn woonplaats was Rama, de stad van zijn vader, en daar richtte hij Israël, waar zij van alle kanten met hun klachten tot hem kwamen, vers 17.

4. In het instandhouden van de openbare Godsdienstoefeningen, want daar, waar hij woonde, bouwde hij een altaar voor de Heere, niet uit minachting voor het altaar te Nob, of te Gibeon, of waar elders de tabernakel was, maar wijl de Goddelijke gerechtigheid Silo had verwoest, en er nog geen andere plaats was verkoren, waarheen de offers gebracht moesten worden, Deuteronomium 12:11, beschouwde hij de wet, die hen tot een plaats beperkte, als voor het tegenwoordige opgeheven of opgeschort, en een profeet zijnde en zich onder Goddelijke leiding bevindende, deed hij wat de aartsvaders gedaan hebben, en bouwde een altaar waar hij woonde, beide tot gebruik van zijn eigen gezin en ten goede van het volk, dat er zich heen begaf. Aanzienlijke personen moeten hun rijkdom, hun macht en invloed gebruiken tot instandhouding van de Godsdienst in de plaats waar zij wonen.

HOOFDSTUK 8

1 Het geschiedde nu, toen Samuel oud geworden was, zo stelde hij zijn zonen tot richters over Israel.
2 De naam van zijn eerstgeborenen zoon nu was Joel, en de naam van zijn tweeden was Abia; zij waren richters te Ber-seba.
3 Doch zijn zonen wandelden niet in zijn wegen; maar zij neigden zich tot de gierigheid, en namen geschenken, en bogen het recht.
4 Toen vergaderden zich alle oudsten van Israel, en zij kwamen tot Samuel te Rama;
5 En zij zeiden tot hem: Zie, gij zijt oud geworden, en uw zonen wandelen niet in uw wegen; zo zet nu een koning over ons, om ons te richten, gelijk al de volken hebben.
6 Maar dit woord was kwaad in de ogen van Samuel, als zij zeiden: Geef ons een koning, om ons te richten. En Samuel bad den HEERE aan.
7 Doch de HEERE zeide tot Samuel: Hoor naar de stem des volks in alles, wat zij tot u zeggen zullen; want zij hebben u niet verworpen, maar zij hebben Mij verworpen, dat Ik geen Koning over hen zal zijn.
8 Naar de werken, die zij gedaan hebben, van dien dag af, toen Ik hen uit Egypte geleid heb, tot op dezen dag toe, en hebben Mij verlaten en andere goden gediend; alzo doen zij u ook.
9 Hoor dan nu naar hun stem; doch als gij hen op het hoogste zult betuigd hebben, zo zult gij hen te kennen geven de wijze des konings, die over hen regeren zal.
10 Samuel nu zeide al de woorden des HEEREN het volk aan, hetwelk een koning van hem begeerde.
11 En zeide: Dit zal des konings wijze zijn, die over u regeren zal: hij zal uw zonen nemen, dat hij hen zich stelle tot zijn wagen, en tot zijn ruiteren, dat zij voor zijn wagen henen lopen;
12 En dat hij hen zich stelle tot oversten der duizenden, en tot oversten der vijftigen; en dat zij zijn akker ploegen, en dat zij zijn oogst oogsten, en dat zij zijn krijgswapenen maken, mitsgaders zijn wagentuig.
13 En uw dochteren zal hij nemen tot apothekeressen, en tot keukenmaagden, en tot baksters.
14 En uw akkers, en uw wijngaarden, en uw olijfgaarden, die de beste zijn, zal hij nemen, en zal ze aan zijn knechten geven.
15 En uw zaad, en uw wijngaarden zal hij vertienen, en hij zal ze aan zijn hovelingen, en aan zijn knechten geven.
16 En hij zal uw knechten, en uw dienstmaagden, en uw beste jongelingen, en uw ezelen nemen, en hij zal zijn werk daarmede doen.
17 Hij zal uw kudden vertienen; en gij zult hem tot knechten zijn.
18 Gij zult wel te dien dage roepen, vanwege uw koning, dien gij u zult verkoren hebben, maar de HEERE zal u te dien dage niet verhoren.
19 Doch het volk weigerde Samuels stem te horen; en zij zeiden: Neen, maar er zal een koning over ons zijn.
20 En wij zullen ook zijn gelijk al de volken; en onze koning zal ons richten, en hij zal voor onze aangezichten uitgaan, en hij zal onze krijgen voeren.
21 Als Samuel al de woorden des volks gehoord had, zo sprak hij dezelve voor de oren des HEEREN.
22 De HEERE nu zeide tot Samuel: Hoor naar hun stem, en stel hun een koning. Toen zeide Samuel tot de mannen van Israel: Gaat heen, een iegelijk naar zijn stad.

De zaken gingen zo goed met Israël onder Samuels bestuur, gelijk wij in het vorige hoofdstuk gezien hebben, dat het, dunkt mij, jammer is, om hem zo spoedig oud te vinden in dit hoofdstuk oud en van de zaken afgaande. terwijl de dingen zich strekken naar een omwenteling. Maar zo is het: Israëls goede dagen zijn zelden van langen duur. Wij hebben hier:

I. Samuels verval vers 1.

II. De ontaarding van zijn zonen, vers 2, 3.

III. Israël ontevreden met de tegenwoordige regering en zeer verlangende naar een verandering. Want,

1. Zij verzoeken Samuël een koning over hen aan te stellen, vers 4, 5.

2. Samuël brengt de zaak tot God, vers 6

3. God zegt hem wat hun te antwoorden bij wijze van bestraffing, vers 7, 8, en bij wijze van vermaning en vertoog, door hun de gevolgen voor ogen te houden van een verandering in de regering, en hoe bezwaard zij er zich weldra onder zullen gevoelen, vers 9-18.

4. Zij blijven bij hun verzoek, vers 19, 20.

5. Samuël belooft hun van Gods wege dat hun verzoek hun spoedig toegestaan zal worden, vers 21, 22. Zo moeilijk is het voor een volk om te weten wanneer het wel met hen is.

1 Samuel 8:1-3

Twee treurige dingen vinden wij hier, maar het zijn geen vreemde dingen.

1. Een Godvruchtig en nuttig man oud wordende en ongeschikt voor de dienst, vers 1. *Samuël was oud geworden*, en kon Israël niet meer richten zoals hij placht. Hij wordt geacht nu niet ouder te zijn geweest dan zestig jaren, misschien was hij nog niet eens zo oud, maar hij is spoedig een man geweest, hij was vol van gedachten en van zorgen toen hij nog een kind was, wat wellicht de zwakheden en gebreken van de ouderdom bij hem heeft verhaast, de vruchten die het eerst rijp zijn, kunnen het minst lang goed gehouden worden. Hij had zijn kracht en zijn verstand gebruikt en verteerd in de vermoeienis van de openbare dienst, en als hij nu denkt zich uit te schudden als op andere keren, bemerkt hij dat hij zich vergist, de ouderdom heeft zijn haar afgesneden. Zij, die in de bloei hunner jaren zijn, behoren ijverig bezig te zijn in het levenswerk want als zij vorderen in jaren, zullen zij er zich minder geneigd en geschikt toe bevinden, en minder instaat om het te doen.

2. De kinderen van een Godvruchtig man, die ten verderve gaan, niet wandelen in de voetstappen huns vaders. Samuël had zijn zonen een goede opvoeding gegeven, en zij hadden hem zo goede hoop gegeven van zich wèl te gedragen, en hadden zich zo'n goeden naam in Israël verworven, dat hij hen tot rechters aanstelde, voor een tijd als zijn helpers, en later als zijn plaatsvervangers onder hem te Ber-Seba, dat ver van Rama lag, vers 2. Waarschijnlijk hebben de zuidelijke landstreken verzocht dat zij daar hun verblijf zouden vestigen, opdat zij voor hun rechtszaken niet ver zouden behoeven te reizen. Wij hebben reden te denken dat Samuël hun hun aanstelling gaf, niet omdat zij zijn zonen waren (hij had evenmin als Gideon de eerzucht om de regering erfelijk te maken in zijn geslacht) maar omdat zij, voorzoveel bleek, mannen waren, geschikt voor dit ambt, en als zijn eigen zonen, die om de wille van hun vrome vader achting genoten bij het volk, beter dan iemand instaat waren de last van de bejaarde richter te verlichten, en daar zij nu reeds bij het begin zo'n gunstige positie innamen, zouden zij ook spoedig groot zijn geworden, indien zij slechts goed waren geweest. Maar helaas, *zijn zonen wandelden niet in zijn wegen*, vers 3, en toen hun karakter en gedrag het tegenovergestelde bleken van het zijne, was hun betrekking tot zo goed een man, die hun anders tot eer zou zijn geweest nu in werkelijkheid hun schande.

"Degeneranti genus opprobrium-een goede afkomst is een smaad voor hem, die er van ontaard is". Zij, die zelf de meeste genade hebben, kunnen geen genade geven aan hun kinderen. Het is dikwijls het verdriet geweest van Godvruchtige mensen, om te zien dat hun nakomelingen inplaats van in hun voetstappen te treden, die vertreden, en, gelijk Job zegt, "hun paden afbreken". Ja, velen die goed begonnen zijn, goede hoop van zich gaven, en de rechten weg opgingen, zodat hun ouders en vrienden zich in hen hebben verblijd, zijn later afgedwaald op bijwegen, en het verdriet geworden van hen, voor wie zij de blijdschap hadden moeten wezen.

Toen Samuels zonen tot rechters waren aangesteld, en ver van hem gevestigd waren, toen hebben zij zich in hun ware gedaante getoond. Zo zijn velen, die goed opgevoed waren, zich goed hebben gedragen zolang zij onder het oog waren van hun ouders, gebleken slecht te zijn toen zij de wereld ingingen en zelfstandig werden.

Laat dan niemand zeker zijn, noch van zichzelf, noch van de zijnen maar steunen op Gods genade.

Velen, die zich goed hebben gedragen in een staat van geringheid, zijn bedorven door bevordering en verhoging en macht.

Ere-ambten veranderen van de mensen karakter en gezindheid, en maar al te dikwijls ten kwade.

Het blijkt niet dat Samuels zonen zo goddeloos en slecht waren als de zonen van Eli, maar wat zij ook in andere opzichten geweest zijn, als rechters waren zij verdorven, zij *neigden zich tot de gierigheid, naar de mammon van de ongerechtigheid*, zoals de lezing is van de Chaldeër.

Geldgierigheid is de wortel van alle kwaad, zij is verderfelijk in iedereen, maar inzonderheid in rechters. Samuël heeft geen geschenken aangenomen, Hoofdstuk 12:3, maar zijn zonen namen ze wel aan, hoewel hij er hen ongetwijfeld tegen gewaarschuwd heeft, toen hij hen tot rechters heeft aangesteld. En toen hebben zij het recht gebogen, als zij geschillen moesten beslechten hadden zij het oog, niet op de wet, maar op het geschenk, vroegen zij wie het hoogste bod deed, niet wie het recht aan zijn zijde had. Het is droevig als de openbare gerechtigheid, die recht behoort te doen, verdorven zijnde, het grootste onrecht doet.

1 Samuel 8:4-22

Wij hebben hier het opperen van een volkomen nieuwe en verrassende zaak, namelijk de invoering van een koninklijke regering in Israël. Misschien was die zaak dikwijls onder hen besproken door degenen, die naar verandering haakten, en een neiging hadden voor wat een groots aanzien had, maar wij bevinden niet dat het ooit tevoren in het openbaar besproken werd. Abimelech was weinig meer dan een titulaire koning, hoewel hij gezegd wordt over Israël geheerst te hebben, Richteren 9:22, en misschien is door zijn val de titel van koning gedurende lange tijd hatelijk geworden in Israël, zoals die van Tarquinius onder de Romeinen, maar indien dit zo was dan was het hatelijke er nu wel af, en er worden hier stoute stappen gedaan om tot zo groot een revolutie te komen, als in dit voorstel om een koning te hebben, lag opgesloten. Hier is:

I. Het verzoek door de oudsten gericht tot Samuël voor deze zaak, vers 4, 5. Zij *vergaderden zich* met onderling goedvinden, niet op een onstuimige, oproerige wijze, maar met de eerbied, verschuldigd aan zijn waardigheid. Zij kwamen tot hem in zijn huis te Rama om hem hun verzoek te doen, hetwelk inhield:

1. Een blootlegging van hun grieven, in korte woorden: Gij zijt *oud geworden, en uw zonen wandelen niet in uw wegen.* Dit volk had menigmaal een betere reden gehad om om een koning vragen, als zij verdrukt waren door hun naburen, of binnenlandse verwikkelingen hadden, omdat *er geen koning was in Israël,* maar de nietigste zaak zal aan onrustige, partijzuchtige lieden tot voorwendsel dienen voor hun begeerte naar verandering.

a. Het was waar, Samuël was oud, maar indien dit hem minder geschikt maakte om zijn rondreizen te doen of zeer langdurige rechtszittingen te houden, maakte het hem, van de anderen kant, meer ervaren in de zaken, en dus ook geschikter om te regeren.

Hij was oud, maar was hij niet oud geworden in hun dienst? En het was zeer onvriendelijk, ondankbaar, ja onrechtvaardig, om hem te verwerpen nu hij oud was, daar hij toch zijn dagen besteed had om hun goed te doen. God had zijn jeugd behoed voor verachtelijk te zijn, Hoofdstuk 3:20, maar zij maken zijn ouderdom verachtelijk, terwijl hij dubbele eer waardig geacht had moeten worden. Als aan oude lieden hun zwakheid wordt verweten, en zij er om terzijde worden geschoven dan moeten zij dit niet vreemd achten, zelfs aan Samuël is dit gebeurd.

b. Het was waar, dat zijn zonen niet wandelden in zijn wegen’ zoveel groter smart voor hem! maar zij konden niet zeggen dat het zijne schuld was. Hij had hun niet, zoals Eli, toegegeven in hun slechtheid, maar was bereid klachten over hen te ontvangen. En indien dit verlangd werd, dan kunnen wij wel onderstellen dat hij, op een bewezen aanklacht tegen hen van zich te laten omkopen, hen vervangen en gestraft zou hebben. Maar dit stelde de oudsten van Israël niet tevreden, zij hadden een ander plan in hun hoofd.

2. Een verzoek om herstel hunner grieven door een koning over hen aan te stellen. *Zet een koning over ons om ons te lichten, gelijk als de volkeren hebben.* Het was in zoverre goed, dat zij niet in opstand kwamen tegen Samuël, en niet zelf een koning over zich hebben aangesteld, "vi et armis-met geweld," maar zij wendden zich tot Samuël, Gods profeet, en hebben hem nederig verzocht het te doen.

Maar uit wat volgt blijkt dat het een slecht voorstel was, dat slecht gedaan werd en Gode heeft mishaagd. God had een koning voor hen bestemd, een man naar Zijn hart, toen Samuël was gestorven, maar zij wilden vooruitlopen op Gods raad, en wilden er een hebben nu Samuël oud was. Zij hadden een profeet om hen te richten, die onmiddellijke gemeenschap had met de hemel, en daarin waren zij groot en gelukkig boven ieder ander volk, daar geen hunner God zo nabij had als zij, Deuteronomium 4:7. Maar dit was hun niet genoeg, zij moeten een koning hebben om hen te richten in uitwendige pracht en praal, zoals *al de volken.*

Een arme profeet, in een mantel gehuld, was, ofschoon hij bekend was met de gezichten des Almachtigen, gering in de ogen van hen, die naar de uiterlijke schijn oordeelden, terwijl een koning in een purperen gewaad met zijn lijfwacht en staatsdienaren een groots en majestueus aanzien had, en zo een moeten zij hebben. Zij wisten dat het tevergeefs zou zijn om Samuël aan te zoeken zelf de koninklijke waardigheid aan te nemen en er de titel van te voeren maar dan moet hij er tenminste een aanstellen.

Zij zeggen niet: "Geef ons een koning, die wijs en Godvruchtig is, en ons beter zal richten dan uw zonen ons richten," maar: "Geef ons een koning," wie het ook zij, die slechts een groot aanzien heeft. Aldus verlaten zij dwaselijk hun eigen zegeningen en voorrechten, en onder voorwendsel van de waardigheid van hun volk te willen verheffen tot die hunner naburen hebben zij zich in werkelijkheid nedergeworpen van de hoogte hunner eigen voortreffelijkheid, hun kroon ontheiligd door haar ter aarde te werpen.

II. Samuels misnoegen over dit verzoek, vers 6. Laat ons zien hoe hij het opnam.

1. Het heeft hem diep gekrenkt. Waarschijnlijk was het hem een verrassing, was hem niets van hun voornemen bekend geworden, wat het nog te smartelijker voor hem maakte. De zaak mishaagde aan Samuël, niet dat zij hem zijn zwakheid verweten en het onregelmatige in het gedrag van zijn zonen, hij kon het geduldig aanhoren als zij zich ongunstig uitlieten over hem en zijn gezin, maar *het was kwaad in. zijn ogen als zij zeiden: Geef ons een koning om ons te richten,* omdat zij hiermede een blaam wierpen op God en Zijn eer.

2. Het bracht hem op de knieen, voor het ogenblik gaf hij hun geen antwoord, maar nam tijd om hun voorstel in beraad te nemen en bad de HEERE om leiding in wat hij doen moest, de zaak Hem voorleggende, en haar nu verder in Zijn handen overgevende, en dit gaf hem rust. Samuël was een man, die veel in het gebed was, en wij worden aangemoedigd om "onze begeerten in alles door bidden en smeken met dankzegging bekend te laten worden bij God" Filipp. 4:6. Als iets ons ontroert, dan is het ons belang zowel als onze plicht, om met onze moeilijkheid tot God te gaan, en Hij veroorlooft ons om in ootmoed vrijmoedig met Hem te zijn.

III. De instructie, die God hem gaf voor deze zaak. Zij, die in de benauwdheid God zoeken zullen bevinden dat Hij hun nabij is, bereid om hen te leiden en te besturen. Hij zegt hem:

1. Wat zijn misnoegen zal verzachten. Samuël was zeer ontroerd over dit voorstel het smartte hem grotelijks zijn profetisch ambt aldus geminacht te zien, en al zijn goede diensten aan Israël aldus met ondank te zien beloond, maar God zegt hem dat hij het noch hard noch vreemd moet vinden, dat zij hem die minachting betonen, want hiermede hebben zij die minachting betoond aan God zelf: *Zij*

hebben niet alleen u *verworpen, maar zij hebben Mij verworpen,* Ik deel met u in de belediging," vers 7.

Als God met ons deelt in de smaadheden, die ons worden aangedaan, de minachting, die ons betoond wordt, dan zijn wij wel instaat om ze met geduld te dragen, en wij behoeven er dan ook niet te erger om te denken van onszelf, als het om "Zijnentwil is, dat wij versmaadheid dragen," Psalm 69:8 , veeleer moeten wij ons dan verblijden en het een eer achten, Coloss. 1:24. Samuël moet niet klagen dat zij zijn regering moede zijn al was zij ook rechtvaardig en zacht, want in werkelijkheid waren zij Gods regering moede, deze was het, die hun mishaagde: Zij *hebben Mij verworpen, dat Ik geen Koning over hen zal zijn,* niet over hen zal regeren. God "regeert over de heidenen," Psalm 47:9, over geheel de wereld, maar de regering over Israël was totnutoe op meer bijzondere wijze geschied de iedere andere regering, het was een theocratie een Goddelijke regering, hun richters hadden hun roeping en opdracht onmiddellijk van God, de zaken van het volk stonden onder Zijn bijzondere leiding. Evenals de inrichting, zo was ook de administratie van hun regering door: Aldus spreekt de HEERE. Deze methode waren zij nu moe, hoewel zij hun eer en hun veiligheid was, zolang zij zich aan God hielden, maar zij waren zoveel te meer blootgesteld aan rampen, als zij God tot toorn verwekten door hun zonde, en zij bevonden dat zij zwaarder dan andere volken gestraft werden als zij tegen Hem overtraden, en dit was misschien de ware reden, waarom zij in dezelfde verhouding tot God wilden staan als andere volken.

Hij moet het niet vreemd achten, noch er zich over verwonderen, want zij doen slechts wat zij altijd gedaan hebben, vers 8.

Naar al de werken, die zij gedaan hebben, van die dag af toen Ik hen uit Egypte geleid heb, tot op deze dag toe, -alzo doen zij u ook. Zij waren in het begin zo eerbiedigen onderdanig jegens Samuël geweest, dat hij begon te hopen dat zij van hun oude weerstrevigheid genezen waren, maar nu vond hij zich in hen bedrogen en daar moet hij zich niet over verwonderen. Zij waren altijd ruw en lomp geweest tegenover hun regeerders, getuigen Mozes en Aaron, ja meer, zij *hebben Mij verlaten en andere goden gediend,* de grootte van hun misdaad in het streven naar andere goden, kan deze misdaad van te streven naar andere regeerders klein doen schijnen. Samuël kon verwacht hebben dat zij trouwelooslijk zullen handelen, want zij zijn "van de moederschoot af een overtreder genaamd geweest," Jesaja 48:8. "Dit was hun weg van hun jeugd af," Jeremia 22:21.

2. Hij zegt hem wat het antwoord zal zijn op hun eis. Samuël zou niet geweten hebben wat te zeggen, indien God hem niet onderricht had.

Stond hij het voorstel tegen, dan zou dit een grotere gehechtheid aan macht en heerschappij aangeduid hebben dan betaamde aan een profeet, en ook toegevendheid voor zijn zonen. Gaf hij toe aan het voorstel, het zou de schijn hebben dat hij ontrouw was aan zijn opdracht, en dan zou hij mee schuldig zijn aan al de slechte gevolgen van de verandering. Aaron heeft gezondigd door het volk ter wille te zijn toen zij zeiden: *Maak ons goden,* hij durft dus hun eis niet inwilligen als zij zeggen: *Maak ons een koning,* maar hij geeft hun het antwoord, dat God hun zond.

A. Hij moet hun zeggen *dat zij een koning zullen hebben. Hoor naar de stem des volks* vers 7. Niet dat hun verzoek God behaagde, maar gelijk Hij ons soms tegenstaat in liefde, zo geeft Hij soms wat wij wensen in toorn en zo deed Hij ook hier. Toen zij zeiden.

"Geef ons een koning, en vorsten, gaf Hij hun een koning in Zijn toorn," zie Hosea 13:10,11, zoals Hij hun kwakkelen had gegeven, Psalm 106:15, 78:29. God gebood aan Samuël hun toe te geven in deze zaak:

a. Opdat zij met hun eigen roede geslagen zouden worden, en tot hun schade het verschil zouden gevoelen tussen zijn regering en de regering van een koning. Zie 2 Kronieken 12:8. Spoedig bleek hoeveel erger hun toestand was in alle opzichten onder Saul, dan hij onder Samuël geweest is. Om iets ergers te voorkomen.

b. Indien hun eis niet werd ingewilligd, dan zouden zij of in opstand komen tegen Samuël, of algemeen afvallen van hun Godsdienst, de "oden van de volken aannemen, opdat zij evenals die volken koningen zouden hebben. Laat hen veeleer dan dat, een koning hebben.

c. God weet er zichzelf eer en heerlijkheid uit te bereiden, en zelfs hun dwaze raadslagen dienstbaar te maken aan Zijn doeleinden.

B. Maar hij moet hun daarbij ook zeggen, dat zij spoedig genoeg zullen hebben van hun koning, en berouw zullen hebben van hun keus, als het te laat is. Dit moet *hij hun op het hoogste betuigen,* vers 9, dat, als zij een koning willen hebben om over hen te heersen, zoals de oosterse koningen heersen over hun onderdanen, zij zijn juk buitengewoon zwaar zullen vinden.

Zij zagen slechts op de pracht en praal van een koning, en dachten dat dit hun volk groot en van gewicht zou maken onder hun naburen, de schrik zou slaan onder hun vijanden, maar hij moet hun zeggen, dat zij eens bij zichzelf moeten nagaan hoe het hun zou aanstaan om de lasten te dragen van al die pracht en heerlijkheid, hoe zij die willekeurige macht zouden verdragen, die de naburige koningen zich hadden toegeëigend.

Zij, die hun hart al te veel zetten op enigerlei zaak in deze wereld, moeten, om hun begeerten te matigen, het tegen er van in aanmerking nemen, zowel als het voor er van, het ongerieflijke zowel als het gerieflijke, dat er mee gepaard gaat, en in hun gedachten het een tegenover het andere stellen. Aan hen, die zich onderwerpen aan de heerschappij van de wereld en het vlees, wordt duidelijk gezegd en aangetoond wat harde meesters het zijn, en welk een tirannie de heerschappij is van de zonde, en toch willen zij Gods regering er voor uitruilen.

IV. Samuels getrouw overbrengen van Gods boodschap aan hen, vers 10.. *Hij zei al de woorden des HEEREN de volke aan,* hoe euvel Hij het opnam, dat Hij het beschouwde als een verwerping van Hemzelf, en het vergeleek bij hun dienen van andere goden, dat Hij hun hun verzoek wilde toestaan, zo zij er bij bleven, maar dat Hij hem daarbij bevolen had hun de stellige gevolgen voor te houden van hun keus, dat die gevolgen van zo’n aard zouden zijn, dat zij, zo er nog enig verstand in hen was overgebleven, zodat zij met hun eigen belangen te rade kunnen gaan, hun verzoek zouden intrekken, en zouden vragen om maar te mogen blijven zoals zij waren.

Dienovereenkomstig legt hij in bijzonderheden voor hen bloot, niet wat in het algemeen het recht zou wezen van een koning, maar wat *des konings wijze zou zijn,* die over hen zal regeren, naar het voorbeeld van de koningen van de volken, vers 11. Samuël spreekt niet (gelijk bisschop Patrick dit verklaart) van een rechtvaardig en eerlijk recht eens konings om die dingen te doen, want zijn recht

wordt geheel anders beschreven in dat gedeelte van de wet van Mozes, hetwelk handelt over de plichten eens konings, maar van zo'n recht als de koningen van de volken toen hadden verkregen of zich hadden aangematigd. Dit *zal des konings wijze zijn,* dat is:

1. "Aldus moet hij zijn staat en waardigheid ophouden ten koste van wat u het dierbaarst is."

2. "Aldus zal hij zijn macht misbruiken, waartoe degenen, die macht hebben, maar al te geneigd zijn, en daar hij over de krijgsmacht te gebieden heeft, zult gij genoodzaakt zijn u aan hem te onderwerpen."

V. Zij willen een koning hebben zoals die van de volken, zo laat hen dan bedenken:

A. Dat een koning een groten staat moet voeren, veel dienaren moet hebben, stalmeesters om zijn paarden en wagens te verzorgen, hovelingen om hem bij zijn uitrijden te vergezellen, knechten om voor zijn wagen heen te lopen. Dit is de voornaamste staatsie van een koning en de denkbeeldige heerlijkheid van aanzienlijken om vele knechten te hebben. En vanwaar moeten zij die nu hebben? "Hij zal uw zonen nemen, uw vrijgeboren zonen, die een goede opvoeding genoten hebben, en die gij nu tot uw eigen beschikking hebt, en *hij zal hen voor zich stellen,* vers 11. Zij moeten hem opwachten, hem op zijn wenken bedienen, zij die plachten te werken voor hun ouders en voor zichzelf, moeten nu werken voor hem, *zijn akker ploegen en zijn oogst oogsten,* vers 12, en dit nog wel eer en bevordering voor zich achten", vers 16. Dit zou een grote verandering zijn.

B. "Hij moet open tafel houden. Hij zal zich niet vergenoegen om met zijn naburen een offermaaltijd te nuttigen, zoals Samuël placht te doen, Hoofdstuk 9:13, maar hij moet een rijke verscheidenheid hebben van spijzen allerlei fijne gerechten en smakelijke sausen. En wie moeten hem deze bereiden? Wel, hij zal uw dochteren nemen, de vernuftigsten en handigsten van haar, die gij gehoopt hadt in haar eigen huizen en aan haar eigen tafels te zien, en of gij er in toestemt of niet, zij moeten zijn apothekeressen en keukenmaagden zijn."

C. Hij moet een staand leger hebben tot lijfwachten en voor garnizoenen, en uw zonen, inplaats van oudsten te zijn van hun stad, en in rust en eer tehuis te leven, moeten oversten zijn van duizenden en oversten van vijftigen, en zij moeten ter beschikking wezen van hun souverein".

D. "Gij kunt verwachten, dat hij grote gunstelingen zal hebben, die hij na hen geëerd en geadeld te hebben, ook moet verrijken, hun bezittingen moet geven overeenkomstig hun rang, en hoe zal hij dit anders doen, dan door die bezittingen uit uw erfdeel te nemen? vers 14. *Hij zal uw akkers en uw wijngaarden nemen* die gij van uw voorouders geërfd hebt, en die gij gehoopt hebt aan uw nakomelingen na te laten, zelfs de besten er van, en ze niet alleen voor zichzelf nemen (dit zoudt gij nog eerder kunnen dragen) maar hij zal ze *zijn knechten geven,* die uw meesters zullen zijn en heerschappij zullen voeren over wat, waarvoor gij gearbeid hebt. Hoe zal u dit aanstaan?"

E. "Hij moet grote inkomsten hebben, om er zijn macht en zijn staat mee op te houder, en vanwaar zal hij ze hebben, zo niet van u? Hij zal de vruchten van uw land vertienen vers 15, evenals uw vee, vers 17. Gij denkt dat de tienden, de dubbele tienden, die de wet van God bepaald heeft tot onderhoud van de kerk, een zware last zijn, en gij betaalt ze met tegenzin, maar als gij een koning hebt, dan moet er nog een tiende uit uw bezittingen betaald worden, dat met groter strengheid zal

worden ingevorderd, om de koninklijke waardigheid op te houden. Denkt aan wat al die pracht en staatsie zal kosten, en of gij haar tot die prijs zult willen hebben." Dit zullen hun grieven zijn, en:

a. Zij zullen met hun klachten tot niemand kunnen gaan dan tot God. Eenmaal zijn zij met hun klachten tot de vorst zelf gekomen, en hij antwoordde hun naar de wijze des konings: uw *juk is zwaar, maar ik zal boven uw juk nog daartoe doen,* 1 Koningen 12:11

b. Als zij tot God klagen, *zal Hij hen niet verhoren,* vers 18, en zij konden ook niet verwachten dat Hij hen zal verhoren, beide omdat zij doof zijn geweest voor Zijn roepingen en vermaningen, en zij deze benauwdheid inzonderheid zelf over zich gebracht hebben door Hem te verwerpen, en Hem niet wilden geloven toen Hij hun zei wat er van komen zou. Als wij onszelf in moeilijkheden brengen door onze onmatige begeerten en plannen, dan verbeuren wij rechtvaardiglijk de troost des gebeds en het voorrecht van de Goddelijke hulp, en als God niet beter voor ons is dan wij verdienen, en wij zelf voor hulp en verlichting moeten zorgen, dan is het kwalijk met ons gesteld.

V. Het volk blijft hardnekkig bij hun eis vers 19, 20. Men zou zo denken dat zo'n voorstelling van de gevolgen er van, komende van God zelf, die noch bedriegen kan door Zijn woord, noch bedrogen kan zijn in Zijn kennis, hen hun verzoek zou hebben doen intrekken, maar hun hart was er op gezet, recht of verkeerd, goed of kwaad, "wij *willen een koning over ons hebben,* wat God of Samuël er ook tegen zeggen, wij willen een koning hebben wet het ons ook moge kosten, en welk ongerief wij of onze nakomelingen er ook door zullen ondervinden." Zie hun dwaasheid:

1. Zij waren volstrekt doof voor alle rede, volstrekt blind voor hun eigen belangen. Zij konden Samuels argumenten er tegen niet wederleggen, of er de kracht van ontkennen, en toch worden zij nog heftiger en dringender in hun verzoek, en nog meer beledigend. Tevoren was het: "Wij verzoeken u een koning over ons aan te stellen, nu is het: *"Neen, maar daar zal een koning over ons zijn,* dat willen wij omdat wij het willen, en wij willen niet dulden dat er iets tegen gezegd wordt." Zie het ongerijmde van onmatige begeerten, en hoe zij de mensen van hun verstand beroven.

2. Zij konden niet wachten op Gods tijd. God had hun in de wet te kennen gegeven dat Israël ter bestemder tijd een koning zal hebben Deuteronomium 17:14, 15, en misschien hadden zij enigerlei wenk of aanduiding dat de tijd nu gekomen was, maar zij zijn allen in haast: "Wij in onze tijd, wij willen een koning over ons hebben." Hadden zij slechts tien of twaalf jaren kunnen wachten, zij zouden David gehad hebben, een koning hun gegeven in Gods goedertierenheid, en al de rampen, waarmee de verheffing van Saul gepaard ging, zouden voorkomen zijn. Plotselinge besluiten en haastige onstuimige begeerten, bereiden langdurigen tijd van naberouw.

3. Wat zij bedoelden in een koning te begeren, was niet alleen als tevoren, opdat zij als de andere volken zouden zijn, op gelijken bodem met hen zouden staan, boven wie God hen zover verheven had, maar dat zij er een zouden hebben om hen te richten, voor hun aangezicht heen te gaan als zij ten krijg uittrokken: *hun krijgen te voeren.* Dwaas en onverstandig volk! Konden zij ooit wensen dat een krijg beter voor hen gevoerd zou worden dan hun laatste krijg door Samuels gebed en Gods donder? Hoofdstuk 7:10. Was de overwinning hierdoor te zeker voor hen? En wilden zij zich liever aan de kansen van de oorlog wagen, met dezelfde onzekerheid als anderen? Zozeer schijnen zij hun voorrechten moede te zijn, en wat was het gevolg? Hun eerste koning werd in de krijg gedood,

terwijl geen hunner richteren ooit in een veldslag gesneuveld is, ook Josia, een van de laatsten en besten, is in de krijg gedood.

Vl. Zij worden heengezonden met de kennisgeving dat zij spoedig zullen hebben wat waar ze om vroegen.

1. *Samuël sprak al de woorden des volks voor de oren des HEEREN,* vers 21. Niet alsof God ze niet volkomen kende zonder Samuels rapport er van, maar aldus handelde hij gehoorzaam tussen God en Israël, als een profeet het antwoord overbrengende, dat hem was gezonden, en aldus begaf hij zich tot God om nadere instructies. Gods is volkomen bekend met de staat van de zaak, waaromtrent wij in zorg en twijfel zijn, maar Hij wil hem van ons weten. Zijn spreken van deze woorden *voor de oren des HEEREN* geeft te kennen dat dit in de afzondering geschiedde, want het volk was niet gezind om zich met hem te verenigen in het gebed tot God om leiding in deze zaak, het geeft ook een heilige gemeenzaamheid te kennen die God genadiglijk veroorlooft aan Zijn volk, zij spreken voor de oren des HEEREN, zoals een vriend fluistert met zijn vriend, hun gemeenschap met God is hun "een spijze om te eten, die de wereld niet weet," Johannes 4:32.

2. God bewilligde er in dat zij een koning zouden hebben, daar zij er zo sterk op gesteld waren, vers 22. *Stel hun een koning,* en laat hen zoveel voordeel van hem trekken als zij kunnen, maar het zichzelf wijten indien de pracht en macht, waarnaar zij zo begerig zijn in hun souverein, hun plaag en hun last worden. Zo heeft Hij hen overgegeven in het goeddunken huns harten. Samuël zei hun dit, maar zond hen voor het ogenblik naar huis, *een ieder naar zijn stad,* want de aanwijzing van de persoon moet aan God worden overgelaten, voor hen was er nu niets meer te doen. Als God het voegzaam oordeelde om de keus aan Samuël bekend te maken, dan zullen zij verder van hem horen, intussen moeten zij rustig zijn en de uitkomst afwachten.

HOOFDSTUK 9

1 Er was nu een man van Benjamin, wiens naam was Kis, een zoon van Abiel, den zoon van Zeror, den zoon van Bechorath, den zoon van Afiah, den zoon eens mans van Jemini, een dapper held.
2 Die had een zoon, wiens naam was Saul, een jongeling, en schoon, ja, er was geen schoner man dan hij onder de kinderen Israels; van zijn schouderen en opwaarts was hij hoger dan al het volk.
3 De ezelinnen nu van Kis, den vader van Saul, waren verloren; daarom zeide Kis tot zijn zoon Saul: Neem nu een van de jongens met u, en maak u op, ga heen, zoek de ezelinnen.
4 Hij dan ging door het gebergte van Efraim, en hij ging door het land van Salisa, maar zij vonden ze niet; daarna gingen zij door het land van Sahalim, maar zij waren er niet; verder ging hij door het land van Jemini, doch zij vonden ze niet.
5 Toen zij in het land van Zuf kwamen, zeide Saul tot zijn jongen, die bij hem was: Kom en laat ons wederkeren; dat niet misschien mijn vader van de ezelinnen aflate, en voor ons bekommerd zij.
6 Hij daarentegen zeide tot hem: Zie toch, er is een man Gods in deze stad, en hij is een geeerd man; al wat hij spreekt, dat komt zekerlijk; laat ons nu derwaarts gaan, misschien zal hij ons onzen weg aanwijzen, op denwelken wij gaan zullen.
7 Toen zeide Saul tot zijn jongen: Maar zie, zo wij gaan, wat zullen wij toch dien man brengen? Want het brood is weg uit onze vaten, en wij hebben geen gaven, om den man Gods te brengen; wat hebben wij?
8 En de jongen antwoordde Saul verder en zeide: Zie, er vindt zich in mijn hand het vierendeel eens zilveren sikkels; dat zal ik den man Gods geven, opdat hij ons onzen weg wijze.
9 (Eertijds zeide een ieder aldus in Israel, als hij ging om God te vragen: Komt en laat ons gaan tot den ziener; want die heden een profeet genoemd wordt, die werd eertijds een ziener genoemd.)
10 Toen zeide Saul tot zijn jongen: Uw woord is goed, kom, laat ons gaan. En zij gingen naar de stad, waar de man Gods was.
11 Als zij opklommen door den opgang der stad, zo vonden zij maagden, die uitgingen om water te putten; en zij zeiden tot haar: Is de ziener hier?
12 Toen antwoordden zij hun, en zeiden: Ziet, hij is voor uw aangezicht; haast u nu, want hij is heden in de stad gekomen, dewijl het volk heden een offerande heeft op de hoogte.
13 Wanneer gijlieden in de stad komt, zo zult gij hem vinden, eer hij opgaat op de hoogte om te eten; want het volk zal niet eten, totdat hij komt, want hij zegent het offer, daarna eten de genodigden; daarom gaat nu op, want hem, als heden zult gij hem vinden.
14 Alzo gingen zij op in de stad. Toen zij in het midden der stad kwamen, ziet, zo ging Samuel uit hun tegemoet, om op te gaan naar de hoogte.
15 Want de HEERE had het voor Samuels oor geopenbaard, een dag eer Saul kwam, zeggende:
16 Morgen omtrent dezen tijd zal Ik tot u zenden een man uit het land van Benjamin, dien zult gij ten voorganger zalven over Mijn volk Israel; en hij zal Mijn volk verlossen uit der Filistijnen hand, want Ik heb Mijn volk aangezien, dewijl deszelfs geroep tot Mij gekomen is.
17 Toen Samuel Saul aanzag, zo antwoordde hem de HEERE: Zie, dit is de man, van welken Ik u gezegd heb: Deze zal over Mijn volk heersen.
18 En Saul naderde tot Samuel in het midden der poort, en zeide: Wijs mij toch, waar is hier het huis des zieners?
19 En Samuel antwoordde Saul en zeide: Ik ben de ziener; ga op voor mijn aangezicht op de hoogte, dat gijlieden heden met mij eet; zo zal ik u morgen vroeg laten gaan, en alles, wat in uw hart is, zal ik u te kennen geven.

20 Want de ezelinnen aangaande, die gij heden den derden dag verloren hebt, zet uw hart daarop niet, want zij zijn gevonden; en wiens zal zijn al het gewenste, dat in Israel is? Is het niet van u, en van het ganse huis uws vaders?
21 Toen antwoordde Saul, en zeide: Ben ik niet een zoon van Jemini, van den kleinsten der stammen van Israel? en mijn geslacht is het niet het kleinste van al de geslachten van den stam van Benjamin? Waarom spreekt gij mij dan aan met zulke woorden?
22 Samuel dan nam Saul en zijn jongen, en hij bracht ze in de kamer; en hij gaf hun plaats aan het opperste der genodigden; die nu waren omtrent dertig man.
23 Toen zeide Samuel tot den kok: Lang dat stuk, hetwelk Ik u gegeven heb, waarvan ik tot u zeide: Zet het bij u weg.
24 De kok nu bracht een schouder op, met wat daaraan was, en zette het voor Saul; en hij zeide: Zie, dit is het overgeblevene; zet het voor u, eet, want het is ter bestemder tijd voor u bewaard, als ik zeide: Ik heb het volk genodigd. Alzo at Saul met Samuel op dien dag.
25 Daarna gingen zij af van de hoogte in de stad; en hij sprak met Saul op het dak.
26 En zij stonden vroeg op; en het geschiedde, omtrent den opgang des dageraads, zo riep Samuel Saul op het dak, zeggende: Sta op, dat ik u gaan late. Toen stond Saul op, en zij beiden gingen uit, hij en Samuel, naar buiten.
27 Toen zij afgegaan waren aan het einde der stad, zo zeide Samuel tot Saul: Zeg den jongen, dat hij voor onze aangezichten heenga; toen ging hij heen; maar sta gij als nu stil, en ik zal Gods woord doen horen.

Samuel had aan Israël van Godswege beloofd, dat zij een koning zouden hebben, het is vreemd dat wij nu niet horen van candidaten, die naar de regering dongen, invloed trachtten te verkrijgen onder het volk of zich aan Samuël, en door hem aan God, hebben bevolen om de aanstelling te verkrijgen.

Waarom stond nu de overste van de stam van Juda-wie hij nu ook moge wezen -niet op, om zich te herinneren dat Jakob het recht op de scepter aan die stam heeft vermaakt?

Is er dan geen stoutmoedig, eerzuchtig man in Israël om vooruit te treden, zeggende: "Ik wil koning zijn, zo God mij verkiest?" Neen niemand komt tevoorschijn, of schuldige lage lafhartigheid hier de oorzaak van is, of prijzenswaardige nederigheid, weet ik niet, maar het is zeker, dat niets dergelijks in de geschiedenis van enigerlei koninkrijk aangetroffen wordt, een kroon, zo'n kroon, in uitzicht gesteld, en niemand die er naar dingt!

De meeste regeringen begonnen in de eerzucht van de vorst om te heersen, maar die van Israël in de eerzucht des volks om geregeerd te worden. Indien een van de oudsten, die om een koning kwamen verzoeken, later met het verzoek gekomen was om koning te zijn, dan zou ik vermoed hebben dat de eerzucht diens mans op de bodem lag van het voorstel, maar nu (laat hen de lof hebben van hetgeen goed in hen was) was het zo niet, daar God in de wet op zich had genomen hun koning te verkiezen, Deuteronomium 17:15, blijven zij allen stil zitten, totdat zij bericht hebben uit de hemel, en dat bericht ontvangen zij in dit hoofdstuk, wat begint met de geschiedenis van Saul, hun eersten koning, die door de bijzondere leiding van Gods voorzienigheid tot Samuël gebracht wordt, om in het geheim door hem gezalfd te worden, en aldus toebereid te worden voor een verkiezing door het lot en voor een openlijke aanbeveling aan het volk, dat wij in het volgende hoofdstuk hebben. Hier is:

I. Een kort bericht van Sauls afkomst en persoon, vers 1, 2.

II. Een uitvoerig bericht van de wijze, waarop hij tot Samuël wordt gebracht, aan wie hij tevoren volkomen onbekend was.

1. God had aan Samuël door een openbaring gezegd hem te verwachten, vers 15, 16..

2. Door Zijn voorzienigheid leidt God hem tot Samuël.

a. Uitgezonden om zijns vaders ezelinnen te zoeken, was hij in verlegenheid vers 3-5

b. Op raad van zijn dienaar besloot hij Samuël te raadplegen, vers 6-10.

c. Op aanwijzing van maagden vond hij hem, vers 11-14

d. Samuël, door God omtrent hem ingelicht zijnde, vers 17 behandelde hem met achting in de poort, vers 18-21, in de eetzaal, vers 22-24, en eindelijk in het verborgen, toen hij hem voorbereidde om de verrassende tijding te horen, dat hij koning moest zijn, vers 25-27. En dit begin zou zeer hoopvol zijn geweest, indien de zonde des volks niet op de bodem dier grote zaak was geweest.

1 Samuël 9:1-2

Hier wordt ons gezegd:

1. Van welk een goede familie Saul geweest is, vers 1. Hij was van de stam van Benjamin, dat was ook de Nieuw-Testamentische Saul, die ook Paulus genaamd werd, en hij maakt hier melding van als van zijn eer, want Benjamin was een gunsteling, een bevoorrechte Romeinen 11:1, Filippenzen 3:5.

Die stam was tot op een zeer klein aantal verminderd door de noodlottigen oorlog met Gibea, en er was veel te doen geweest om vrouwen te verkrijgen voor de zes honderd mannen, die de armzalige overblijfselen waren van die verminderden stam, die zeer terecht *de kleinste van de stammen Israëls* genoemd wordt, vers 21. Saul ontsproot als een wortel uit een dorre aarde.

Die stam, hoewel de minste in aantal, was de eerste in waardigheid, daar God "overvloediger eer gaf aan hetgeen gebrek aan dezelve heeft," 1 Corinthiers 12:24. Zijn vader was Kis, *een dapper held,* of naar de lezing van de kanttekening een *man van vermogen,* stoutmoedig van aard, sterk van lichaam, rijk in goederen.

Daar het gehele erfdeel van Benjamin er toe kwam om verdeeld te worden onder zes honderd man, kunnen wij onderstellen, dat ieders erfdeel daar veel groter was dan dat van hen, die van andere stammen waren-een voordeel, dat enigszins opwoog tegen het nadeel van hun minderheid in aantal.

2. Welk een goed voorkomen Saul had, vers 2. Er wordt hier geen melding gemaakt van zijn wijsheid, of deugd, zijn geleerdheid of Godsvrucht, of van enigerlei gave van geest, maar alleen daarvan, dat hij een hoge gestalte had en schoon was van gelaat, zich goed en bevallig voordeed. *Er was geen schoner man dan hij onder de kinderen Israëls,* en alsof de natuur hem getekend had voor uitnemendheid en voorrang, was hij een hoofd groter dan enig ander man van het volk, des te geschikter om opgewassen te zijn tegen de reuzen van Gath, de kampioenen van de Filistijnen.

Toen God een koning verkoos naar Zijn hart, viel Zijn keus niet op iemand, die merkwaardig was om de hoogte van zijn statuur, noch om iets anders in zijn gelaat dan het onschuldige en lieflijke, dat er in uitblonk, Hoofdstuk 16:7, 12, maar toen Hij een koning verkoos naar het hart des volks, die op niets meer achtgeven dan op statigheid en grootsheid, verkoos Hij deze statiger man van een hoge gestalte, die, al zou hij dan ook geen andere goede hoedanigheden bezitten, toch altijd een groot aanzien zou hebben. Het blijkt niet dat hij evenzeer uitmuntte in kracht als in statuur. Met Simson was dit wel het geval, en hem hebben zij geminacht, gebonden, en overgeleverd in de handen van de Filistijnen, het was dus recht, dat zij er een kregen die, hoewel van ongewone lengte, toch zwak was als andere mensen. Zij wilden een koning hebben, zoals de volken, en de volken verkozen meestal kloek uitziende mannen tot hun koningen.

1 Samuel 9:3-10

Hier is:

I. Een groot man, uit een klein begin tot hoog aanzien gekomen. Het blijkt niet dat Saul enigerlei ambt of waardigheid bekleedde vóór hij tot koning van Israël was verkoren. De meesten, die tot aanzien komen, klimmen langzamerhand op, maar Saul is, op gelijke voet met zijn naburen, zijnde, opeens ten troon verheven, overeenkomstig het woord van Hanna, *Hij verheft den geringe uit het stof, en den nooddruftige verhoogt Hij uit den drek, om te doen zitten bij de vorsten*, 1 Samuel 2:8. Saul scheen, hoewel hij gehuwd was en volwassen kinderen had, in het huis zijns vaders te hebben gewoond en aan hem onderworpen te zijn geweest. De bevordering komt niet bij geval, noch naar menselijke berekening, maar God is Rechter.

II. Een grote gebeurtenis, voortkomende uit nietige voorvallen. Hoe laag begint de geschiedenis! Ga Saul na totdat hij op de troon komt, en wij vinden hem bezig met zo gering een werk als waar wij ooit iemand mee bezig gevonden hebben, die tot groot aanzien stond te komen.

1. Sauls vader zendt hem met een van zijn knechten om enige ezelinnen te gaan zoeken, die hij verloren had. Zij hadden toen wellicht geen middel om openlijk kennis te geven van zulk of zo'n aantal ezelinnen verdwaald, of gestolen van het erf van Kis, de Benjaminiet.

Zij hadden een zeer goede wet, die de mensen verplichtte om een os, of een ezel, die verdwaald was, terug te brengen aan de eigenaar, maar het is te vrezen dat die wet, evenals andere goede wetten, veronachtzaamd werd, of in vergetelheid was geraakt.

Het is gemakkelijk hier op te merken dat zij, die hebben, moeten verwachten te verliezen, dat het verstandig is het verlorene te zoeken, dat niemand het beneden zich moet achten om de staat of toestand van zijn kudde te kennen, dat kinderen ijverig gezind moeten zijn om de belangen hunner ouders te dienen en te bevorderen.

Saul ging bereidwillig heen om *de ezelinnen zijns vaders te zoeken*, vers 3, 4.

Zijn zorg voor de ezelinnen wordt toegeschreven, niet zozeer aan de nederigheid van zijn aard, als wel aan de eenvoudigheid van zeden in die tijd. Maar zijn gehoorzaamheid aan zijn vader is zeer prijzenswaardig. *Hebt gij een man gezien, die vaardig in zijn werk is*, gehoorzaam en eerbiedig is Jegens zijn meerderen, bereid om zich neer te buigen en zich moeite te geven?

Hij zal, zoals Saul, op weg zijn naar bevordering. De dienaar van Kis zal getrouw zijn, doch slechts als dienaar, maar Saul als een zoon, in zijn eigen zaak, zijn eigen bedrijf, en daarom heeft Kis hem mee gezonden.

Saul en zijn knecht hebben waarschijnlijk te voet gereisd, en zijn ver gegaan om de ezelinnen te zoeken, maar tevergeefs, zij vonden ze niet. Wat hij zocht, ontging hem, maar hij had geen reden van klagen over de teleurstelling, want hij vond een koninkrijk, waarvan hij nooit gedroomd had.

Toen hij ze niet kon vinden, besloot hij om terug te gaan tot zijn vader, vers 5, uit aanmerking van zijns vaders bezorgdheid over hem, denkende dat zo zij langer uitbleven, zijn vader zou beginnen te vrezen, zoals Jakob betreffende Jozef, dat een wild dier hen had verslonden of dat hun een ander ongeluk overkomen was *dat niet misschien mijn vader van de ezelinnen aflate en voor ons bekommerd zij,* hoe bezorgd hij ook om de ezelinnen geweest is. Kinderen moeten zorgdragen, dat zij niets doen om hun ouders te kwellen of te beangstigen, en hun tederheid met gelijke tederheid belonen.

2. Zijn dienaar stelde voor, (want het schijnt dat hij Godsdienstiger gezind was dan zijn meester) dat zij, nu te Rama zijnde, tot Samuël zouden gaan, om zijn raad nopens deze gewichtige zaak in te winnen.

Merk hier op:

A. Dat zij dicht bij de stad waren, waar Samuël woonde, en dat dit het hun in de gedachten bracht om hem te raadplegen, vers 6. *Daar is een man Gods in deze stad*. Waar wij ook zijn, overal moeten wij van de gelegenheid gebruik maken, om bekend te worden met hen, die wijs en Godvruchtig zijn. Maar er zijn velen, die wel een man Gods willen raadplegen als hij zich op hun weg bevindt, maar geen stap buiten hun weg zouden gaan om wijsheid te verkrijgen.

B. De dienaar sprak met zeer veel eerbied van Samuël hoewel hij hem persoonlijk niet kende maar slechts van hem gehoord had. Hij is *een man Gods, en hij is een geëerd man.*

Mannen Gods zijn geëerde, eerbare mannen, en behoren dit te wezen in onze ogen. Bekendheid met de dingen Gods, en het dienstig zijn in het koninkrijk Gods maken de mensen eerwaardig en groot. Dit was de eer van Samuël als man Gods, *dat al wat hij spreekt zeker komt.* Dit werd opgemerkt omtrent hem, toen hij een profeet was geworden, Hoofdstuk 3:19. *De HEERE liet niet een van al zijn woorden op de aarde vallen*, en zo was het nu nog.

3. Zij komen overeen om hem te raadplegen betreffende *de weg, waarop zij gaan zullen misschien zal hij ons onze weg aanwijzen.* Al het gebruik dat zij van de man Gods wilden maken, was, zich door hem raad te laten geven, of zij naar huis zouden terugkeren, of, zo er hoop was de ezelinnen te vinden, welke weg zij dan moesten inslaan-een armzalige zaak om er een profeet voor te gebruiken!

Hadden zij gezegd: "Laat ons de ezelinnen nu maar als verloren beschouwen, doch nu wij zo in de nabijheid van de man Gods zijn, laat ons tot hem gaan om van hem de goede kennis Gods te leren, laat ons hem om raad vragen hoe onze weg wèl aan te stellen, en de wet uit zijn mond vragen, daar wij misschien nooit meer zo’n gelegenheid hiertoe zullen hebben, en dan zullen wij onze reis niet tevergeefs hebben gedaan."

Zulk een voorstel zou Israëlieten betaamd hebben, maar de profetie, deze heerlijkheid en roem van Israël, tot zo laag en gering een doeleinde te doen dienen, toonde maar al te zeer van wat geest en gezindheid zij waren.

De meeste mensen zouden zich liever de toekomst laten voorspellen, dan dat men hun zegt wat hun plicht is, zouden liever willen horen hoe rijk te worden, dan hoe zalig te worden.

Indien het het werk ware van mannen Gods om raad te geven hoe verloren ezelinnen weer te vinden, zij zouden veel meer geraadpleegd worden, dan nu het hun roeping is verloren zielen te zoeken-zo dwaas, zo ongerijmd is de zorg van de meeste mensen!

4. Saul dacht er over na welk geschenk zij de man Gods zouden brengen, welk loon zij hem zouden geven voor zijn raad, vers 7. *Wat zullen wij toch die man brengen?* Zij konden hem geen broden en koeken brengen, zoals Jerobeams huisvrouw aan Ahia heeft gebracht, 1 Koningen 14:3, want hun brood was op.

Maar de dienaar bedacht, dat hij het vierde van een zilveren sikkel in zijn zak had (omstreeks f 0.375 van ons geld), en dat wilde hij de man Gods geven, om hun de weg te wijzen, vers 8. "Dat is genoeg", zegt Saul, "laat ons gaan, vers 10.

Sommigen denken dat toen Saul er sprak om aan Samuël een beloning te geven, hij hem afmat naar zichzelf, of naar zijne, dat is Samuels zonen, alsof hij ervoor betaald moest worden, om aan een eerzaam Israëliet een dienst te bewijzen, en was gelijk de valse profeten, "die waarzeggen om geld", Micha 3:11. Hij kwam tot hem als tot een waarzegger, veeleer dan als tot een profeet, en daarom dacht hij, dat het vierde deel van een sikkel genoeg was om hem te geven.

Maar het schijnt veeleer in overeenstemming te zijn met het algemeen gebruik van die tijd, evenals met de natuurlijke billijkheid, dat zij die geestelijke dingen zaaiden, niet slechts eeuwige dingen zouden oogsten van Hem, die hen in Zijn dienst gebruikt, maar ook tijdelijke dingen van hen ten wier behoeve zij gebruikt worden.

1 Samuel had hun geld niet nodig, en hij zou hun ook zijn raad niet geweigerd hebben, al hadden zij het hem niet gebracht (waarschijnlijk heeft hij het, toen hij het had aan de armen gegeven), maar zij brachten het hem als een teken van hun eerbied en van de waarde, die zij aan zijn ambt hechtten, en hij heeft ook niet geweigerd het aan te nemen, want zij konden het geven, en hoewel het weinig was, het was als het penningske van de weduwe, alles wat zij hadden.

Maar gelijk Saul er niet aan gedacht zou hebben, om tot de man Gods te gaan als zijn knecht het niet had voorgeslagen, zo schijnt hij het ontbreken van een geschenk als een bezwaar te opperen tegen hun gaan, hij wilde niet erkennen, dat hij geen geld bij zich had, maar toen zijn dienaar edelmoedig aanbood de kosten te dragen, *toen zei Saul: uw woord is goed, kom, laat ons gaan.* De meeste mensen houden van een goedkoper Godsdienst, en houden er het meest van, als zij de onkosten er van op anderen kunnen schuiven.

5. De geschiedschrijver neemt hier nota van de naam, die toen aan de profeten gegeven werd, zij noemden hen *zieners* of *ziende mannen*, vers 9, de naam *profeet* werd toen ook wel aan die personen gegeven, maar *zieners* was meer algemeen in gebruik. Zij, die profeten zijn, moeten eerst zieners wezen, zij, die tot anderer van de dingen Gods spreken, moeten zelf een inzicht hebben in die dingen.

1 Samuel 9:11-17

I. Op een gewone vraag wordt Saul naar Samuël verwezen, vers 11, 14.. Gibea Sauls lag nog geen zeven uren van Rama, waar Samuël woonde, en dicht bij Mizpa, waar hij dikwijls Israël gericht heeft, en toch schijnt Saul zo in afzondering geleefd te hebben en zo weinig kennis genomen te hebben van de publieke zaken, dat hij Samuël nooit had gezien, want toen hij hem ontmoette, vers 18, kende hij hem niet, zodat er geen reden was om te vermoeden, dat er een geheime afspraak of overeenkomst tussen hen bestond omtrent deze zaak. "Ik kende Hem niet", zegt Johannes de Doper van Christus, Johannes 1:31.

Maar ik acht niet dat het tot lof is van Saul, dat hij een vreemdeling was voor Samuël. Maar de dienstmaagden van Rama, die zij ontmoetten aan de plaats, waar water geput moest worden, konden hem en zijn dienaar inlichtingen geven omtrent Samuël, en zij waren zeer nauwkeurig in haar aanwijzingen, vers 12, 13. Wij moeten altijd bereid zijn alle hulp die wij kunnen, te geven aan hen, die naar Gods profeten vragen en hen terechthelpen naar hen.

Zelfs de dienstmaagden konden hun zeggen:

1. Dat er op die dag een offer zou wezen op de hoogte, daar het òf een gewone feestdag was, of een buitengewone dag van gebed en dankzegging, waarmee offers gepaard gingen. Daar de tabernakel van de ark beroofd was had het altaar de vroegeren roem niet meer, en zij waren er ook niet aan gebonden, zoals zij er aan gebonden zullen zijn, als God wederom een plaats zal hebben verkoren, om er Zijn naam te doen wonen, daarom was het hun nu vergund aan andere plaatsen te offeren. Samuël had een altaar gebouwd te Rama, Hoofdstuk 7:17, en hier zien wij hem gebruikmaken van dit altaar.

2. Dat Samuël die dag in de stad kwam, hetzij terugkomende van zijn rondreis of van zijn landhuis. Hij was zo’n openbaar persoon, dat zijn gaan en komen algemeen bekend waren.

3. Dat dit juist het uur was, waarop zij bijeenkwamen om de offermaaltijd te eten voor het aangezicht des HEEREN, gij zult hem nu op de straat vinden, opgaande naar de hoogte." Zij kenden het uur van de plechtigen offermaaltijd.

4. Dat het volk niet zou eten voordat Samuël kwam, niet alleen omdat hij de waardigste persoon was, en zij daarom beleefdheidshalve op hem moesten wachten en hij, naar sommigen denken, dat feestmaal aangericht had, daar het offer op zijn kosten gebracht was, en om zijnentwil, maar ook, omdat hij als een man Gods het offer moest zegenen, wie ook de aanlegger was van de offermaaltijd, dat is: die delen van het offer, die hun ten feestmaal waren, en beschouwd kunnen worden:

a. Als een gewone maaltijd, en zo is dit dan een voorbeeld van de grote plicht om een zegen te vragen over onze spijze eer wij haar nuttigen. Wij kunnen zonder die zegen geen nuttigheid verwachten van ons voedsel, en wij hebben geen reden om die zegen te verwachten zo wij er niet om bidden. Aldus moeten wij aan God eer geven als onze weldoener, onze afhankelijkheid van Hem erkennen en onze verplichtingen aan Hem. Of:

b. Als een Godsdienstige bijeenkomst. Als het offer geofferd was, wat de plechtigheid was, heeft Samuël het gezegend, dat is: er dankzegging voor gedaan, en er geestelijke offeranden mee opgezonden, en dat was de substantie, het wezen en als dan die heilige plichten vervuld waren, dan aten zij. Eerst moet de ziel bediend worden. Daar de offermaaltijd een heilige plechtigheid was, moest hij op bijzondere wijze gezegend worden, zoals het Christelijk heilig Avondmaal.

Zij aten deze offermaaltijd ten teken van hun verzoening met God krachtens het offer, en hun delen in de weldaden er van. En Samuël zegende het, dat is: hij bad God om de plechtigheid te eren met Zijn bijzondere tegenwoordigheid, opdat zij aan het grote doel er van zou beantwoorden.

Bisschop Hall merkt op, welk een bijzonder bericht deze dienstmaagden konden geven van de gebruiken bij deze heilige feestmaaltijden, en leidt er uit af, dat waar praktijk en voorbeeld van Godsvrucht bestaat onder de hogere standen, er een terugkaatsing van zal zijn onder de lagere."

Het is geen gering voorrecht om te wonen in plaatsen waar de Godsdienst in ere is en Godsvrucht wordt beoefend, en wij zullen zeer te laken zijn indien al het goede naast ons nedervalt, zonder dat wij er ons voordeel mee doen.

Saul en zijn dienaar volgden de hun gegeven aanwijzingen en ontmoetten Samuël zeer te rechter tijd toen hij opging naar de hoogte, de synagoge van de stad, vers 14.

Dit scheen zuiver toevallig, maar Gods voorzienigheid heeft het zo beschikt ter bevordering van de grote gebeurtenis. De alwijze God brengt grote en gewisse doeleinden tot stand door zeer kleine en schijnbaar toevallige zaken. Geen musje valt ter aarde zonder onze Vader.

II. Door een buitengewone openbaring ontvangt Samuël inlichtingen omtrent Saul. Hij was een ziener, en daarom moest hij in deze zaak zien op een wijze, die hem bijzonder eigen was.

1. God had hem de vorigen dag gezegd: *Morgen omtrent deze tijd zal Ik tot u zenden een man*, die het volk van Israël tot zo'n koning zal dienen, als zij begeerden te hebben, *zoals al de volken*, vers 15, 16.

Hij had het *voor Samuels oor geopenbaard*, dat is in het verborgen, door een stille toefluistering in zijn ziel, of misschien in het suizen van een zachte stilte een zacht, lieflijk geluid gebracht tot zijn oor, waarschijnlijk toen hij in het verborgen bad om leiding in deze en andere zaken van het volk.

Samuël had *voor de oren des HEEREN gesproken*, Hoofdstuk 8:21, en nu had God voor Samuels oor gesproken ten teken van vriendschap en gemeenzaamheid, want "Hij openbaart Zijn verborgenheid aan Zijn knechten de profeten", als geheimen in hun oor, Amos 3:7.

God zei het hem tevoren, opdat het geen verrassing voor hem zijn zou, en misschien was het in de verwachting hiervan, dat hij het offer en de offermaaltijd bereid heeft, teneinde Gods zegen af te smeken over deze grote en belangrijke zaak, hoewel hij de bijzondere aanleiding er toe voor zich kon houden, daar God het slechts voor zijn oor had geopenbaard.

De Hebreeuwse uitdrukking luidt: *Hij ontdekte het oor van Samuël*, dat is deed er het deksel van af, waarop sommigen zinspelen, ter verklaring van de wijze, waarop God zich aan ons openbaart Hij spreekt niet slechts, maar ontdekt ons oor doet ons oor open. Van nature hebben wij een deksel op onze oren, zodat wij niet letten op wat God zegt, het niet bespeuren, Job 33:14 , maar als God zich aan een ziel wil openbaren, dan ontdekt Hij het oor en zegt: Effatha word geopend, Hij neemt het deksel van het hart weg, 2 Corinthiers 3:16.

Hoewel God in misnoegen hun verzoek had toegestaan om een koning, spreekt Hij hier toch met tedere liefde van Israël, want zelfs in toorn gedenkt Hij des ontfermens.

a. Telkens en nogmaals noemt Hij hen *Mijn volk*, hoewel het een weerstrevend hardnekkig volk is, is het toch nog *Mijn volk*.

b. Hij zendt hun een man om hun ten voorganger te zijn, opdat zij niet een lichaam zouden wezen zonder hoofd en om *hen te verlossen uit der Filistijnen hand* wat wellicht meer was dan velen hunner op het oog hadden in hun begeren van een koning.

c. Hij doet het met een genadig achtgeven op hen en op hun geroep: *Ik heb Mijn volk aangezien, dewijl zijn geroep tot Mij gekomen* is. Hij gaf hun wat waar zij om riepen, zoals de tedere moeder toegeeft aan het ondeugende kind, opdat het zijn hart niet zal breken.

En hoewel Hij hun geroep niet wilde verhoren, zegt bisschop Patrick, om hen te verlossen van de verdrukking hunner koningen, Hoofdstuk 8:18, was Hij toch zo genadig, dat Hij die koningen tot werktuigen maakte om hen te verlossen van de verdrukking hunner naburen, wat meer was dan zij reden hadden te verwachten.

2. Toen Saul tot hem kwam op straat, fluisterde God wederom Samuël in het oor, vers 17. Zie, *dit is de man, van welke Ik u gezegd heb: deze zal over Mijn volk heersen*. Saul, een man zijnde van ongewone statuur, is het natuurlijk te denken, dat Samuël van verre zijn oog op hem gevestigd had, en misschien zag hij hem te ernstiger aan, omdat het nu de ure was, wanneer God hem de man zou zenden die koning over Israël zou zijn, en dacht hij dat deze het wel kon wezen, maar opdat hij er ten volle van overtuigd zou zijn, zei God hem uitdrukkelijk: *Dat is de man, die over Mijn volk heersen zal*.

1 Samuel 9:18-27

Gods voorzienigheid Samuël en Saul eindelijk tot elkaar gebracht hebbende, wordt ons nu hier bericht hetgeen er tussen hen voorviel in de poort, bij het feestmaal, en in het verborgene.

I. In de poort van de stad, daar door heengaande, vond Saul hem, vers 18, en, weinig denkende dat het Samuël zelf was, vroeg hij hem naar de weg naar Samuels huis. *Wijs mij toch, waar is hier het huis des zieners?* want daar dacht hij hem te vinden. Zie hoe geringer staat Samuël gevoerd heeft, hoewel hij zo'n groot man was.

Hij had geen dienaren om hem te vergezellen, geen eretekenen, die voor hem uit werden gedragen, geen onderscheidend gewaad, neen, zelfs niet als hij zich ter Godsdienstoefening begaf, maar scheen in alle opzichten zozeer een gewoon persoon, dat Saul, hoewel hem gezegd was dat hij hem zou ontmoeten, niet het flauwste vermoeden had, dat hij het was, en zo vroeg hij hem waar des zieners huis was. Aldus is grote waardigheid dikwijls verborgen onder een gering uiterlijk.

Samuël wist dat het niet het huis was, maar de man, die hij verlangde te zien, en daarom antwoordt hij hem: *"Ik ben de ziener*, de persoon, die gij zoekt", vers 19.

Samuël kende hem eer hij Samuël kende, zo is het, dat, hoewel allen, die geroepen zijn tot het koninkrijk van de heerlijkheid, er toe gebracht zijn God te kennen zij toch eerst van God gekend zijn, Galaten 4:9.

1. Samuël verplicht hem nu om tot de volgenden dag bij hem te blijven. Het grootste gedeelte van die dag was doorgebracht met offeren, en het overige er van moest doorgebracht worden met de heilige feestmaaltijd, en daarom: *zo zal ik u morgen vroeg laten gaan, en alles, wat in uw hart is, zal ik u te kennen geven*.

Saul hield zich in zijn geest met niets bezig dan met zijn ezelinnen te vinden, maar Samuël wilde hem van die zorg ontheffen, en hem neigen tot beoefening van de Godsvrucht, en daarom zegt hij hem *op te gaan naar de hoogte*, voor hem heen te gaan, omdat Samuël misschien door de een of andere zaak onder weg nog opgehouden zou worden.

2. Hij stelt hem gerust over zijn ezelinnen, vers 20. *"Zet uw hart daar niet op*, wees er niet langer in zorg om, zij *zijn gevonden*."

Hieraan kon Saul bespeuren dat hij een profeet was, dat hij hem antwoord kon geven op een vraag, die hij nog niet gedaan had, hem kon zeggen wat hij dacht, en daaruit kon hij nu afleiden: indien een man Gods dit doen kon, veel meer nog verstaat God dan van verre onze gedachten.

3. Hij verrast hem met een wenk, dat hem bevordering staat te wachten, Op wie is de gehele begeerte van Israël?

Is het niet naar een koning dat hun begeerte uitgaat? En er is geen man in Israël, die hun zo zal gevallen als gij.

Het blijkt niet dat het land reeds het oog op hem had voor de regering, omdat zij het volkomen aan God hadden overgelaten om voor hen te kiezen, maar zij wensten iemand te hebben zoals hij was, en zijn bevordering zal de bevordering wezen van zijn geslacht, zijn bloedverwanten, zoals Abner en anderer.

Op die vreemden, verbazingwekkenden wenk van Samuël, geeft Saul een nederig, bescheiden antwoord, vers 21.

Samuël schertste slechts met hem, dacht hij, omdat hij een lang man was, maar geen man van wie het waarschijnlijk is dat hij koning zal worden, want hoewel de geschiedschrijver zegt, vers 1, dat zijn vader *een dapper held was,* of een man van groot vermogen, spreekt hij toch zelf verkleinend van zijn stam en geslacht.

Toen Benjamin, de jongste zoon van Jakob, al volwassen was, werd hij nog *de kleinste* genoemd, Genesis 44:20, die stam is door de oorlog van Gibea verminderd, en *ik ben een Benjaminiet, en mijn geslacht is het kleinste,* "waarschijnlijk een jonger huis, in generlei plaats of post van eer of van vertrouwen, neen, zelfs niet in hun eigen stam. Gideon heeft zich ook in dier voege uitgelaten, Richteren 6:15. Een nederige gemoedsgesteldheid is een goed voorteken van bevordering.

II. Bij de openbaren maaltijd, derwaarts heeft Samuël hem en zijn dienaar medegenomen.

Hoewel de verhoging van Saul het aftreden van Samuël tengevolge zal hebben, was die vrome profeet er echter zo ver af hem te benijden, of er kwaadwilligheid om te koesteren jegens hem, dat hij de eerste en de ijverigste was om hem eer te bewijzen in onderworpenheid aan de wil van God.

Indien dit de man is, die God heeft verkoren, hoewel hij geen van Samuels vrienden of vertrouwelingen is, dan is hij van harte welkom aan zijn tafel, ja aan zijn hart.

Wij kunnen onderstellen dat het geen ontijdige vriendelijkheid was, die aan Saul werd bewezen, in hem aan de maaltijd te nodigen, want uit hetgeen hij gezegd heeft, vers 7, blijkt dat al hun voorraad spijs en geld op was. Maar dit was niet alles: Samuël behandelt hem niet als een gewoon persoon, maar als een persoon van rang en aanzien, om beide hem en het volk te bereiden op hetgeen volgen zou. Twee tekenen van eer gaf hij hem.

1. Hij zette hem *op de beste plaats,* als meer geëerd dan de andere gasten, tot wie hij zei: Geeft deze plaats, Lukas 14:9.

Hoewel wij kunnen onderstellen dat de magistraten daar waren, die in hun eigen stad wel aanspraak zouden maken op de voorrang, heeft toch de gastheer Saul en ook zijn dienstknecht (die, zo hij koning was, geëerd moet worden als zijn eersten staatsdienaar) *een plaats gegeven aan het opperste van de genodigden,* vers 22.

Burgerlijke beleefdheid moest bewezen worden aan hen, aan wie door de Goddelijke voorzienigheid in burgerlijke zaken de voorrang is gegeven.

2. Hij gaf hem de *besten schotel*, die hij, de dag tevoren van de hemel kennis hebbende gekregen van zijn komst, vers 16, voor hem bestemd had, en de kok had bevolen voor hem te bewaren, toen hij orders gaf voor de nodiging van de gasten, en toebereidselen voor hen te maken. En waarin zal die kostbare schotel bestaan, die met zoveel zorg voor de verkoren koning bewaard werd?

Men zou zo denken dat het iets zeer keurigs en smakelijks moet zijn, maar neen, het was een eenvoudige schouder van een schaap, vers 23, 24, de rechterschouder van het dankoffer moest aan de priesters worden gegeven, die Gods ontvangers waren, Leviticus 7:32,, het volgende in eer was de linkerschouder, die waarschijnlijk altijd toegewezen werd aan hen, die aan het boveneinde van de tafel zaten, en gewoonlijk op andere tijden Samuels schotel was, zodat zijn geven er van aan Saul een stilzwijgend afstaan was van zijn plaats aan hem. Sommigen zien een betekenis in deze schotel: de schouder duldt krachs aan en de borst die, naar sommigen menen, er mee gepaard ging, duidt genegenheid aan, hij die koning was, had *de heerschappij op zijn schouder*, want hij moest er het gewicht van dragen, en het volk in zijn borst, in zijn hart, want het moest hem dierbaar wezen.

III. Wat er tussen hen voorviel in de afzondering, in het geheim, zowel die avond, als vroeg in de volgenden morgen sprak Samuël met Saul op het platte dak van het huist vers 25, 26.

Wij kunnen onderstellen dat Samuël hem nu de gehele geschiedenis mededeelde van de begeerte des volks om een koning te hebben de grond of oorzaak van hun begeerte, en Gods bewilliging er in, hetgeen alles voor Saul, die een zeer afgezonderd leven leidde, misschien vreemd was.

Hij verzekerde hem, dat hij de persoon was, door God verkoren voor de regering, en toen Saul hier tegen inbracht, dat Samuël in het bezit was van de regering en hij haar voor niets ter wereld hem uit de hand zou willen nemen, heeft Samuël, naar wij kunnen onderstellen, hem de volle verzekering gegeven, dat hij er zeer gaarne afstand van wilde doen.

De volgende morgen vroeg zond hij hem naar huis, begeleidde hem een eindweegs, zei hem zijn dienaar vooruit te zenden, ten einde tezamen alleen te zijn, vers 27, en daar heeft hij hem, gelijk wij in het begin van het volgende hoofdstuk zien zullen, gezalfd, en hem daarin het woord Gods getoond of doen horen, dat is: hij gaf hem de volle overtuiging dat hij de persoon was, verkoren om koning te zijn, want met die heilige plechtigheid zou hij niet schertsen.

Het is door de zalving des Heiligen Geestes dat Christus, de grote profeet, ons het woord des Heeren toont " dezelfde zalving leert u van alle dingen", 1 Johannes 2:27.

HOOFDSTUK 10

1 Toen nam Samuel een oliekruik, en goot ze uit op zijn hoofd, en kuste hem, en zeide: Is het niet alzo, dat de HEERE u tot een voorganger over Zijn erfdeel gezalfd heeft?
2 Als gij heden van mij gaat, zo zult gij twee mannen vinden bij het graf van Rachel, aan de landpale van Benjamin, te Zelzah; die zullen tot u zeggen: De ezelinnen zijn gevonden, die gij zijt gaan zoeken, en zie, uw vader heeft de zaken der ezelinnen verlaten, en hij is bekommerd voor ulieden, zeggende: Wat zal ik om mijn zoon doen?
3 Als gij u van daar en verder aan begeeft, en zult komen tot aan Elon-thabor, daar zullen u drie mannen vinden, opgaande tot God naar Beth-el; een, dragende drie bokjes, en een, dragende drie bollen broods, en een, dragende een fles wijn.
4 En zij zullen u naar uw welstand vragen, en zij zullen u twee broden geven; die zult gij van hun hand nemen.
5 Daarna zult gij komen op den heuvel Gods, waar der Filistijnen bezettingen zijn; en het zal geschieden, als gij aldaar in de stad komt, zo zult gij ontmoeten een hoop profeten, van de hoogte afkomende, en voor hun aangezichten luiten, en trommelen, en pijpen, en harpen, en zij zullen profeteren.
6 En de Geest des HEEREN zal vaardig worden over u, en gij zult met hen profeteren; en gij zult in een anderen man veranderd worden.
7 En het zal geschieden, als u deze tekenen zullen komen, doe gij, wat uw hand vinden zal, want God zal met u zijn.
8 Gij nu zult voor mijn aangezicht afgaan naar Gilgal, en zie, ik zal tot u afkomen, om brandofferen te offeren, om te offeren offeranden der dankzegging; zeven dagen zult gij daar beiden, totdat ik tot u kome, en u bekend make, wat gij doen zult.
9 Het geschiedde nu, toen hij zijn schouder keerde, om van Samuel te gaan, veranderde God hem het hart in een ander; en al die tekenen kwamen ten zelven dage.
10 Toen zij daar aan den heuvel kwamen, zie, zo kwam hem een hoop profeten tegemoet; en de Geest des HEEREN werd vaardig over hem, en hij profeteerde in het midden van hen.
11 En het geschiedde, als een iegelijk, die hem van te voren gekend had, zag, dat hij, ziet, profeteerde met de profeten, zo zeide het volk, een ieder tot zijn metgezel: Wat is dit, dat den zoon van Kis geschied is? Is Saul ook onder de profeten?
12 Toen antwoordde een man van daar, en zeide: Wie is toch hun vader? Daarom is het tot een spreekwoord geworden: Is Saul ook onder de profeten?
13 Toen hij nu voleind had te profeteren, zo kwam hij op de hoogte.
14 En Sauls oom zeide tot hem en tot zijn jongen: Waar zijt gijlieden heengegaan? Hij nu zeide: Om de ezelinnen te zoeken; toen wij zagen, dat zij er niet waren, zo kwamen wij tot Samuel.
15 Toen zeide Sauls oom: Geef mij toch te kennen, wat heeft Samuel ulieden gezegd?
16 Saul nu zeide tot zijn oom: Hij heeft ons voorzeker te kennen gegeven, dat de ezelinnen gevonden waren; maar de zaak des koninkrijks, waarvan Samuel gezegd had, gaf hij hem niet te kennen.
17 Doch Samuel riep het volk te zamen tot den HEERE, te Mizpa.
18 En hij zeide tot de kinderen Israels: Alzo heeft de HEERE, de God Israels, gesproken: Ik heb Israel uit Egypte opgebracht, en Ik heb ulieden van de hand der Egyptenaren gered, en van de hand van alle koninkrijken, die u onderdrukten.
19 Maar gijlieden hebt heden uw God verworpen, Die u uit al uw ellenden en uw noden verlost heeft, en hebt tot Hem gezegd: Zet een koning over ons; nu dan, stelt u voor het aangezicht des HEEREN, naar uw stammen en naar uw duizenden.

20 Toen nu Samuel al de stammen van Israel had doen naderen, zo is de stam van Benjamin geraakt.
21 Toen hij den stam van Benjamin deed aankomen naar zijn geslachten, zo werd het geslacht van Matri geraakt; en Saul, de zoon van Kis, werd geraakt. En zij zochten hem, maar hij werd niet gevonden.
22 Toen vraagden zij verder den HEERE, of die man nog derwaarts komen zou? De HEERE dan zeide: Ziet, hij heeft zich tussen de vaten verstoken.
23 Zij nu liepen, en namen hem van daar, en hij stelde zich in het midden des volks; en hij was hoger dan al het volk, van zijn schouder en opwaarts.
24 Toen zeide Samuel tot het ganse volk: Ziet gij, dien de HEERE verkoren heeft? Want gelijk hij, is er niemand onder het ganse volk. Toen juichte het ganse volk, en zij zeiden: de koning leve!
25 Samuel nu sprak tot het volk het recht des koninkrijks, en schreef het in een boek, en leide het voor het aangezicht des HEEREN. Toen liet Samuel het ganse volk gaan, elk naar zijn huis.
26 En Saul ging ook naar zijn huis te Gibea, en van het heir gingen met hem, welker hart God geroerd had.
27 Doch de kinderen Belials zeiden: Wat zou ons deze verlossen? en zij verachtten hem, en brachten hem geen geschenk. Doch hij was als doof.

Wij verlieten Samuël en Saul tezamen wandelende waarschijnlijk op een niet-publieke weg, die van Rama over het veld ging, misschien in de paden van de wijngaarden, terwijl Saul verwachtte van Samuël het woord Gods te horen. Nu hebben wij hier:

I. De zalving van Saul, die toen en daar ter plaatse geschiedde, vers 1. De tekenen en de instructies, die Samuël hem gaf, vers 2-6, 7, 8.

II. De vervulling dier tekenen tot voldoening van Saul, vers 9-13.

III. Zijn terugkeer naar het huis zijns vaders, vers 14-16.

IV. Zijn openbare verkiezing door het lot en zijn plechtige inhuldiging, vers 17-25.

V. Zijn tweede terugkeer naar zijn eigen stad, vers 26, 27. Het is een groot werk, dat hier geschiedt, het aanstellen niet alleen van een monarch, maar de instelling van de monarchie zelf in Israël, en daarom wordt in de voortgang er van veel van God gezien.

1 Samuel 10:1-8

Samuël oefent hier het ambt uit van profeet aan Saul van Godswege de volle verzekering gevende, dat hij koning zal zijn, gelijk hij dit dan ook later overeenkomstig deze voorzegging geweest is.

I. *Hij zalfde hem* en *kuste* hem, vers 1. Dit geschiedde niet in een plechtige vergadering, maar op Goddelijk bevel geschiedende, was dit een vergoeding voor het ontbreken van alle uitwendige plechtigheden, ook was zij volstrekt niet minder geldig omdat zij in het verborgen plaats had, achter een heg, of, zoals de loden zeggen, bij een fontein. Gods inzettingen zijn groot en eerwaardig, al zijn de uiterlijke omstandigheden, waaronder zij bediend worden ook nog zo gering en verachtelijk.

1. Door Saul te zalven verzekerde Samuël hem, dat het God was, die hem koning maakte. *Is het niet alzo dat de HEERE u gezalfd heeft?*

En, ten teken daarvan, werd de hogepriester gezalfd tot zijn ambt, wat het verlenen aanduidde van die gaven, welke voor de vervulling van zijn ambt vereist werden, en hetzelfde werd te kennen gegeven in de zalving van de koningen, want hen, die God roept, maakt Hij bekwaam, en dat is een goed bewijs van een opdracht.

Deze heilige zalvingen die toen gebruikt werden, wezen op de Messias, of de Gezalfde, de Koning van de kerk en Hogepriester van onze belijdenis, die gezalfd was met de olie des Geestes, maar zonder mate, en boven alle priesters en vorsten van de Joodse kerk. Het was ongetwijfeld gewone olie, die Samuël gebruikt heeft, en wij lezen niet dat hij haar zegende of er bij gebeden heeft.

Maar het was slechts een kruik olie, waarmee hij hem zalfde, het vat de kruik-was broos, omdat zijn koninkrijk spoedig verbroken zou worden en de hoeveelheid klein, omdat hem slechts weinig van de Geest werd verleend, in vergelijking met wat aan David verleend werd, die daarom met een hoorn olie gezalfd werd, evenals ook Salomo, terwijl Jehu later, zoals nu Saul, met olie uit een kruik gezalfd werd.

2. Door hem te kussen verzekerde hij hem van zijn eigen goedkeuring van de keus, niet alleen van zijn toestemming, maar van zijn instemming er mede, zijn welgevallen er in hoewel het zijne macht verkortte, en zijn roem en de roem van zijn geslacht verduisterde.

God heeft u gezalfd, zegt Samuël, *om koning te zijn*, en ik ben er zeer verheugd om, ontvang deze kus ten teken daarvan."

Het was ook een kus van hulde en trouw hiermede erkent hij hem niet slechts als koning, maar als zijn koning, en in die betekenis wordt ons bevolen "de Zoon te kussen", Psalm 2:12.

God heeft Hem gezalfd, en daarom moeten wij Hem erkennen en Hem hulde doen. In Samuels verklaring van de plechtigheid herinnert hij hem:

a. Aan de aard van de regering, waartoe hij geroepen is, hij was gezalfd om een voorganger te zijn, een hoofdman, een gebieder, voorzeker, wat eer en macht aanduidt, maar een gebieder, een bevelhebber in de krijg, wat zorg en moeite aanduidt, en gevaar.

b. Aan de oorsprong er van, *de HEERE heeft u gezalfd.* Door Hem regeerde hij, en daarom moet hij voor Hem regeren, in afhankelijkheid van Hem, en met het oog op Zijn eer en heerlijkheid.

c. Aan het doel er van, het is over Zijn erfdeel, om er zorg voor te dragen, het te beschermen, er de zaken van ten goede te leiden, als een rentmeester, die een rijk en aanzienlijk man over zijn goederen aanstelt, om ze te besturen in zijn dienst en er hem rekenschap van te geven.

II. Tot zijn meerdere voldoening en overtuiging, geeft hij hem enige tekenen, die terstond, op deze zelfden dag zullen plaatshebben, en zij waren van zo'n aard, dat zij niet slechts het woord van Samuël zullen bevestigen in het algemeen, en hem als een waar profeet zullen doen kennen, maar ook dit woord tot Saul in het bijzonder zullen bevestigen, dat hij koning zal zijn.

1. Hij zal terstond twee mannen ontmoeten die hem tijding zullen brengen van huis, van de zorg en kommer zijns vaders over hem, vers 2 , deze mannen zal hij dicht bij Rachels graf ontmoeten.

De eerste plaats, waar hij hem heenwees, was een graf, het graf van een van zijn voorouders, want Rachel stierf in barensnood van Benjamin, daar moet hij een les leren omtrent zijn eigen sterflijkheid, en nu hij een kroon voor zich ziet, moet hij denken aan zijn graf, waarin al zijn eer in het stof zal worden gelegd. Hier zal hij twee mannen ontmoeten misschien expres uitgezonden om hem te zoeken, die hem zeggen zullen dat de ezelinnen gevonden zijn, maar dat zijn vader bekommerd is om hem, zeggende: *Wat zal ik om mijn zoon doen?*

Hij zal het gelukkig achten deze boden ontmoet te hebben, en het is goed om in gunstige voorvallen, al zijn zij nog zo gering. Gods voorzienigheid te zien, en erdoor tot vertrouwen te worden aangemoedigd in grotere zaken.

2. Vervolgens zal hij anderen ontmoeten, die naar Beth-El gaan, waar een hoogte schijnt geweest te zijn voor Godsdienstoefeningen, en deze mannen gingen er heen met hun offers, vers 3, 4.

Het was een teken ten goede voor iemand, die bestemd was om over Israël te heersen, dat hij, overal waar hij kwam, mensen ontmoette, die ter aanbidding Gods opgingen.

Er wordt verondersteld dat de bokjes de broden en de fles wijn, die zij droegen ten offer bestemd waren, met de spijsoffers en de drankoffers, waarmee het brandoffer gepaard moest gaan.

Maar Samuël zegt dat zij hem twee van hun broden zullen geven, en dat hij ze moet aannemen. Dit zou voor ons de schijn hebben van hulp te verlenen aan een bedelaar. Saul moet later gedenken aan de tijd, toen hij deze aalmoezen ontving en moet daarom nederig en barmhartig zijn jegens de armen.

Maar misschien werd dit toen beschouwd als een voegzaam geschenk aan een vorst, en als zodanig moet Saul het aannemen, het eerste geschenk, dat hem gebracht werd door degenen die niet wisten wat zij deden, noch waarom zij het deden, maar God gaf het hun in het hart, waardoor het temeer geschikt was om hem tot een teken te dienen.

Deze twee broden, die de eerste schatting waren, welke aan deze pas gezalfden koning betaald werd, konden hem ter vermaning dienen, om de rijkdom van zijn kroon niet te besteden aan weelde, maar nog met eenvoudig voedsel tevreden te wezen. Brood is de staf des levens.

3. Het merkwaardigste van al deze tekenen. was zijn ontmoeting van een gezelschap profeten, met wie hij zich onder de invloed van de geest van de profetie, die dan over hem zal komen, zal verenigen. Wat God in ons werkt door Zijn Geest, dient veel meer tot bevestiging van ons geloof, dan alles wat door Zijn voorzienigheid voor ons wordt gewerkt Hier zegt hij hem, vers 5, 6:

a. Waar dit gebeuren zal, *op de heuvel Gods, waar van de Filistijnen bezettingen zijn*, wat verondersteld wordt nabij Gibea, zijn eigen stad, te wezen, want daar lag de bezetting van de Filistijnen, Hoofdstuk 13:3.

Misschien was het een van de artikelen van Samuels overeenkomst met hen dat zij daar een bezetting zouden hebben, of liever zij hebben, na hun tenonderbrenging in het begin van zijn regering, weer veld gewonnen, zodat zij deze bezetting in die plaats konden leggen, en vandaar heeft God de man verwekt, die hen zal kastijden.

b. Er was een plaats, die *de heuvel Gods* werd genoemd, omdat daar een van de profetenscholen gebouwd was en de Filistijnen zelf hebben zoveel eerbied betoond voor de Godsdienst, dat een bezetting hunner krijgslieden toeliet dat daar een school van Gods profeten vreedzaam onder hen kon verblijven, zodat zij haar niet slechts niet verjoegen, maar de profeten niet gehinderd hebben in hun openbare Godsdienstoefeningen.

c. Bij welke gelegenheid hij een *hoop profeten zal ontmoeten, met muziek voor hun aangezichten*, en dat hij zich *bij hen zal voegen*.

Deze profeten schijnen niet onder ingeving Gods geweest te zijn om toekomstige dingen te voorzeggen, ook heeft God zich niet aan hen in dromen en nachtgezichten geopenbaard, maar zij hielden zich bezig met de studie van de wet, met hun naburen te onderwijzen en met daden van Godsvrucht, inzonderheid met God te loven, waarin zij op wondervolle wijze geholpen werden door de Geest Gods. Het was gelukkig voor Israël, dat zij niet alleen profeten hadden, maar "hopen" van profeten, die hun goed onderricht gaven, en ook een goed voorbeeld, en zeer veel bijdroegen om de Godsdienst onder hen in stand te houden.

Nu was het woord des HEEREN niet meer schaars, zoals toen Samuël pas verwekt was, die het middel was tot stichting van deze seminaries of Godshuizen, waaruit waarschijnlijk de synagogen ontstaan zijn.

Hoe jammer dat Israël de regering moe was van zo’n man, die wel niet als krijgsman de Filistijnen had verdreven, maar als man Gods de profetenscholen had opgericht, wat een grotere weldaad was voor Israël.

Muziek werd toen als een geschikt middel gebruikt om het gemoed te bereiden voor de indrukken van de goeden Geest, zoals bij Elisa, 2 Koningen 3:15 .

Maar wij hebben geen reden om er thans hetzelfde nut en voordeel van te verwachten tenzij wij er dezelfde uitwerking van bespeuren zoals in Sauls geval, om de bozen geest te verdrijven. Deze profeten waren op de hoogte geweest, waarschijnlijk om offeranden te offeren, en nu kwamen zij terug, zingende psalmen.

Als wij terugkomen van de heilige inzettingen moet ons hart grotelijks verruimd zijn in heilige blijdschap en lof. Zie Psalm 138:5.

Saul zal zich sterk gedrongen gevoelen om zich met hen te verenigen, en daardoor zal hij in *een anderen man veranderd worden* dan hij geweest is toen hij als gewoon particulier leefde.

Door Zijn inzettingen verandert de Geest Gods de mensen, doet hen op wondervolle wijze van gedaante veranderen. Door God te loven in de gemeenschap van de heiligen werd Saul een ander man, of hij een nieuw man werd kan betwijfeld worden.

III. Hij zegt hem in de administratie van zijn regering te handelen naar Gods voorzienigheid hem zou leiden, en naar Samuël hem zou raden.

1. In gewone gevallen moet hij de leiding volgen van Gods voorzienigheid, vers 7. *Doe wat uw hand zal vinden*. Neem zulke maatregelen als uw eigen verstand u aan de hand zal doen." Maar,

2. In een buitengewone verlegenheid, waarin hij zich later te Gilgal zal bevinden, wanneer het voor hem het gewichtigste, meest beslissende ogenblik zal zijn, moet hij wachten totdat Samuël tot hem zal komen, hem *zeven dagen verbeiden*, vers 8. Hoe zijn tekortkomen hierin zijn val bleek te zijn, zullen wij later zien Hoofdstuk 13:11. Hem werd duidelijk hiermede te kennen gegeven, dat hij verantwoordelijk werd gesteld voor zijn gedrag, dus nauwkeurig op zich had te letten, en dat hij, hoewel hij koning was, onder de leiding van Samuël moest handelen, moest doen wat deze hem zou bevelen. De grootste en aanzienlijkste mannen moeten onderworpen zijn aan God en Zijn woord.

1 Samuel 10:9-16

Saul had nu afscheid genomen van Samuël, zeer verbaasd, naar wij wèl kunnen onderstellen, over hetgeen hem geschied was, en schier bereid om te vragen of hij waakte of droomde. Nu wordt ons hier gezegd:

I. Wat er gebeurde op de weg, vers 9. De tekenen, die Samuël hem gegeven had, kwamen zeer nauwkeurig uit, maar wat hem de meeste voldoening gaf, was dit: hij bevond onmiddellijk dat God hem *een ander hart* had gegeven. Een nieuw vuur was in zijn borst ontstoken, dat hij nooit tevoren gekend heeft.

Het zoeken van de ezelinnen is hem nu geheel uit de gedachte, en hij denkt aan niets anders dan aan te strijden met de Filistijnen, Israëls grieven te herstellen, wetten te maken, het recht te bedelen, en voor de openbare veiligheid te zorgen, dat zijn de dingen, waarvan nu zijn hoofd vervuld is.

Hij gevoelt zich opgeheven tot zo'n hoogte van stoutmoedigheid en dapperheid, als waarvan hij zich vroeger nooit bewust wast Hij heeft niet langer het hart van een landbouwer laag en min, en eng, en slechts belangstellende in zijn koren en zijn vee, maar het hart van een staatsman, een veldoverste, een vorst.

Hem, die door God tot enigerlei dienst wordt geroepen, zal Hij er voor bekwaam maken. Als Hij ons roept tot een anderen staat, dan zal Hij ons, als wij in oprechtheid wensen met onze macht, onze gaven, onze rijkdom Hem te dienen, een ander hart geven.

II. Wat er voorviel toen hij dicht bij huis kwam. Zij kwamen aan de heuvel, dat is te *Gibea*, of *Geba*, hetgeen *heuvel* betekent, en zo neemt de Chaldeër het hier als een eigennaam, hij ontmoette er de profeten, zoals Samuël het hem gezegd had, en de Geest Gods werd vaardig over hem, krachtig en plotseling, zoals de betekenis is van het woord, maar niet zo, om op hem te rusten en in hem te blijven.

Hij kwam, als om ook spoedig weer heen te gaan. Voor het ogenblik had dit echter een vreemde uitwerking op hem, want terstond voegde hij zich bij de profeten in hun Godsverering, en dat wel met evenveel plechtigheid, en in een even grote vervoering van genegenheid als iemand hunner, *hij profeteerde onder hen.*

1. Zijn profeteren werd opgemerkt, vers 11, 12, men nam er nota van. Hij bevond zich nu onder bekenden, die, toen zij hem onder de profeten zagen, elkaar riepen om dit vreemds te aanschouwen. Het zal er hun voor bereiden om hem als hun koning aan te nemen, al was hij ook hun gelijke, nu zij gezien hebben dat God hem tot de eer van een profeet had bevorderd. De zeventig oudsten profeteerden, eer zij tot rechters werden aangesteld, Numeri 11:25.

A. Zij verwonderden zich allen Saul onder de profeten te zien. *Wat is dit dat de zoon van Kis geschied is?* Hoewel deze profetenschool dicht bij het huis zijns vaders was, had hij zich toch nooit met de profeten vergezeld, noch hun enigerlei eerbied of achting beloond misschien soms wel met minachting van hen gesproken, en hem nu te zien onder hen profeterende, was hun een verrassing, zoals lang daarna, toen zijn naamgenoot van het Nieuwe Testament het Evangelie predikte, dat hij

eerst had vervolgd, Handelingen 9:21. Waar God een ander hart geeft, zal zich dit spoedig openbaren.

B. Een hunner, die verstandiger was dan de overigen, vroeg: *Wie is hun vader*, of onderwijzer? Is het niet God? Zijn zij niet allen van Hem geleerd? Zijn zij niet allen Hem hun gave verschuldigd? En is Hij beperkt? Kan Hij Saul niet tot een profeet maken, zowel als iemand anders van hen, zo Hem dit behaagt?" Of, "Is niet Samuël hun veder?" Onder God was hij dit, en Saul was nu onlangs bij hem geweest, hetgeen hij door Sauls dienaar te weten is kunnen komen. Geen wonder, dat hij profeteert, die van nacht onder Samuels dak is geweest.

C. Het werd tot een spreekwoord, veelvuldig gebruikt in Israël, als zij hun verwondering wilden te kennen geven, wanneer een slecht man goed was geworden, of tenminste in goed gezelschap werd aangetroffen. Is *Saul onder de profeten?* Saul onder de profeten is zo vreemd, zo'n wonder, dat het tot een wonder, dat het tot een spreekwoord wordt. Laat ook aan de ergsten, de slechtsten niet gewanhoopt worden, maar laat ook op een uitwendigen schijn van Godsvrucht, een plotselinge verandering voor het ogenblik niet al te zeer vertrouwd worden, want Saul onder de profeten was nog altijd Saul. Maar,

2. Zijn gezalfd zijn werd geheim gehouden. Toen hij geëindigd had te profeteren, schijnt hij al zijn woorden voor God te hebben gesproken, en de zaak van Zijn gunst te hebben aanbevolen want hij ging terstond naar de hoogte, vers 13, om God te danken voor Zijn gunst jegens hem, en te bidden om de voortduring van Zijn gunst. Maar,

A. Hij hield de zaak zorgvuldig verborgen voor zijn bloedverwanten. Zijn oom, die hem ontmoette, hetzij op de hoogte, of terstond bij zijn thuiskomst, ondervroeg hem, vers 14. Saul erkende, want zijn dienaar wist het-dat zij bij Samuël geweest waren, en dat deze hem gezegd had dat de ezelinnen waren gevonden, maar hij zei geen woord van *het koninkrijk*, vers 14, 15. Dit was een blijk:

a. Van zijn nederigheid. Menigeen zou z60 in vervoering geweest zijn over deze plotselinge verheffing, dat hij het van de daken zou verkondigd hebben. Maar Saul, hoewel het hem in zijn hart genoegen deed, heeft er zich onder zijn naburen niet op beroemd. De erfgenamen van het koninkrijk van de heerlijkheid zijn zeer tevreden dat de wereld hen niet kent 1 Johannes 3:1.

b. Van zijn wijsheid. Ware hij ijverig geweest om het bekend te maken, hij zou benijd zijn geworden, en wie weet welke moeilijkheden hem dit zou hebben berokkend. Samuël had het hem als een geheim meegedeeld en hij wist een geheim te bewaren. Aldus bleek het dat hij een ander hart had, een hart, geschikt voor de regering.

c. Van zijn afhankelijkheid van God. Hij poogt geen invloed te verkrijgen, maar laat het aan God over om Zijn eigen werk door Samuël voort te zetten en te voltooien, hij voor zich zal stilzitten om te zien hoe de zaak zal tot stand komen.

1 Samuel 10:17-27

Sauls verheffing ten troon wordt hier openlijk bekend gemaakt in een algemene vergadering van de oudsten van Israël te Mizpa, als de vertegenwoordigers hunner onderscheiden stammen.

Waarschijnlijk werd deze bijeenkomst van de staten zo spoedig mogelijk belegd nadat Saul gezalfd was, want zo er een verandering in hun regering moest plaatshebben, dan moest dit maar hoe eerder hoe beter geschieden, het zou slechte gevolgen kunnen hebben indien er veel tijd over heenging. Het volk is saamgekomen in een plechtige vergadering, waarin God op bijzondere wijze tegenwoordig was (weshalve gezegd wordt, dat zij *samengeroepen worden tot de Heere)*. Samuël handelt voor God onder hen.

I. Hij bestraft hen wegens hun verwerping van de regering door een profeet, en hun begeerte naar een aanvoerder, een koning. Hij toont hun, vers 18, hoe gelukkig zij geweest zijn onder de Goddelijke regering, toen God hen bestuurde,

Hij *verloste hen uit de hand van hen, die hen verdrukten*, wat konden zij meer begeren? Kon de machtigste held voor hen doen wat de Almachtige voor hen gedaan heeft?

Hij toont hun ook, vers 19, welk een belediging zij God hebben aangedaan, (die zelf door Zijn eigen macht hen uit al hun ellenden en noden verlost heeft, alsmede door hen, die Hij daartoe onmiddellijk geroepen en bekwaam gemaakt heeft) in een koning te begeren om hen te verlossen.

Hij zegt hun duidelijk en onomwonden: *"Gijlieden hebt heden uw God verworpen*, gij hebt dit feitelijk gedaan, dit werkelijk gedaan, aldus verklaart Hij het, aldus neemt Hij het op, en Hij zou u rechtvaardiglijk hierom kunnen verwerpen."

Zij, die beter kunnen leven door de zinnen dan door het geloof, die liever op een vlesen arm steunen, dan op de arm des Almachtigen, verlaten een fontein van levend water voor gebroken waterbakken. En sommigen zien in hun hardnekkigheid in deze zaak het voorteken van hun verwerping van Christus in wie te verwerpen zij God hebben verworpen, dat Hij niet over hen zal heersen.

II. Hij liet hen er nu toe overgaan om hun koning te verkiezen door het lot.

Hij wist wie God had verkoren, en hij had hem reeds gezalfd, maar hij kende ook de neiging tot murmureren van het volk, en dat er onder hen waren, die niet zouden berusten in de keus indien zij alleen op zijn getuigenis steunde teneinde dus iederen stam, en elk geslacht van de verkoren stam het genoegen te geven van een kans te hebben, laat hij hen het lot werpen, vers 19.

Uit al de stammen wordt Benjamin geraakt, vers 20, en uit die stam Saul, de zoon van Kis, vers 21.

Uit deze methode zal het blijken aan het volk, wat reeds gebleken is aan Samuël, dat Saul door God bestemd was om koning te zijn, want *het lot wordt in de schoot geworpen, maar het gehele beleid daarvan is van de HEERE*. Dit zal ook alle twistingen en tegenwerpingen voorkomen, want *het lot doet de geschillen ophouden en maakt scheiding tussen machtigen*.

Toen de stam van Benjamin geraakt was, konden zij gemakkelijk voorzien, dat zij een geslacht gingen verheffen, dat spoedig weer van zijn hoogte zou afkomen, want de stervende Jakob had voorzegd, door de geest van de profetie gedreven zijnde, dat de heerschappij aan Juda zou komen, dat is de stam, die zal "heersen als een leeuw, Benjamin zal slechts verscheuren als een wolf", Genesis 49:10, 27.

Diegenen dus, die de Schrift kenden, konden niet zeer ingenomen zijn met het doen van hetgeen weldra weer ongedaan gemaakt zal worden.

III. Het is met veel moeite, en niet zonder de Heere verder te vragen, dat Saul eindelijk tevoorschijn wordt gebracht.

Toen het lot op hem viel, verwachtte ieder dat hij zou antwoorden nu zijn naam afgeroepen werd, maar inplaats daarvan wisten zijn vrienden niet eens waar hij was, en konden zij hem niet vinden vers 21, *hij had zich tussen de vaten verstoken*, vers 22.

Zo weinig was hij nu ingenomen met de macht, maar toen hij haar bezat was het blote denkbeeld om er van te scheiden hem ondraaglijk. Hij had zich teruggetrokken in de hoop, dat men bij zijn niet-verschijning tot een andere keus zou overgaan, of om aldus zijn bescheidenheid te tonen, want uit hetgeen reeds geschied was, wist hij dat hij de man moest wezen. Wij kunnen onderstellen dat hij er toen wezenlijk afkerig van was om de regering op zich te nemen:

1. Omdat hij zich bewust was ongeschikt te zijn voor zo groot en gewichtig een ambt. Hij was niet opgeleid voor geleerdheid, of voor de krijg, of voor het recht, en hij vreesde de een of andere noodlottige vergissing te begaan.

2. Omdat het hem zou blootstellen aan de nijd van zijn naburen, die hem kwalijk gezind waren.

3. Omdat hij uit hetgeen Samuël hem gezegd had begreep dat het volk zondigde met een koning te vragen, en het in toorn was, dat God hun hun verzoek toestond.

4. Omdat het toen slecht stond met Israëls staat van zaken, de Filistijnen waren sterk, de Ammonieten dreigend, en hij moet voorwaar wel een stoutmoedig man zijn, die onder zeil gaat in een storm.

Maar de vergadering, gelovende dat de keus goed moet zijn, die door God zelf gedaan was, wilde niets onbeproefd laten om hem te vinden, op wie het lot gevallen was. Zij *vroegen de HEERE*, hetzij door de hogepriester en zijn borstlap des gerichts, of door Samuël en zijn geest van de profetie, en de Heere zei hun waar zij hem konden vinden, verborgen tussen de vaten, en zij *liepen en namen hem vandaar* vers 23. Niemand zal in het einde door zijn nederigheid en bescheidenheid iets verliezen. Eer, gelijk de schaduw, volgt hen die van haar vlieden, maar vliedt van hen die haar najagen.

IV. Samuël stelt hem voor aan het volk, en zij nemen hem aan. Hij behoefde op geen bank of verhevenheid te gaan staan, staande op gelijke bodem met hen, steekt hij ver boven hen uit, want *hij was hoger dan al het volk van zijn schouder en opwaarts*, vers 23.

"Ziet," zegt Samuël, "welk een koning God voor u verkoren heeft, juist zo'n als gij begeerd hebt, *gelijk hij is er niemand onder het gehele volk*, die zoveel majesteit in zijn gelaat, zoveel statigheid heeft in zijn voorkomen, hij staat onder de menigte als een ceder onder struikgewas.

Laat uw eigen ogen oordelen, is hij niet een kloek en prachtig man?" Hierop geeft het volk zijn goedkeuring te kennen van de keus, zij juichten en zeiden: de koning leve! dat is: "lang moge hij ons regeren in gezondheid en voorspoed."

Onderdanen plachten hun genegenheid en trouw aan hun vorst te kennen te geven door hun goede wensen, en deze werden hier in een bede aan God verkeerd, Psalm 72:15. "Men zal geduriglijk voor hem bidden". Zie Psalm 20:2.

Samuël had hun gezegd, dat zij hun koning spoedig moede zullen zijn, maar in de stemming waarin zij nu zijn, denken zij dat zij hem nooit moede zullen worden: de koning leve!

V. Samuël stelt het oorspronkelijke contract tussen hen vast, en brengt het in geschrifte, vers 25.

Hij had hun tevoren gezegd *wat des konings wijze zal zijn*, Hoofdstuk 8:11, hoe hij zijn macht zal misbruiken nu *sprak hij tot het volk het recht des koninkrijks*, of liever de wet of de inrichting er van, welke macht de koning kon eisen, en welk recht de onderdanen konden vorderen.

Hij stelde de grenzen tussen hen vast, opdat zij geen inbreuk zouden maken op elkanders rechten. Laat hen eerst elkaar goed verstaan, en laat de overeenkomst tussen hen in zwart op wit wezen, dat zal dan de goede verstandhouding tussen hen duurzaam maken.

De geleerde bisschop Patrick denkt, dat hij nu herhaalde en in geschrifte bracht wat hij hun gezegd had, Hoofdstuk 8:11, van de willekeurige macht, die hun koningen zich zouden aanmatigen, opdat dit later een getuigenis tegen hen zou wezen, dat zij die ramp zelf over zich gebracht hadden, want hun was vooruit gezegd waartoe het komen zou, en toch wilden zij een koning hebben.

Vl. Toen de plechtigheid voorbij was, werd de vergadering ontbonden. Samuël *liet het gehele volk gaan, elk naar zijn huis.* Hier werd geen stemming gehouden, en, voorzoveel blijkt.

Niet eens een voorstel gedaan om geld te heffen om de waardigheid van hun pas verkoren koning op te houden, indien hij het dus later gepast oordeelt om te nemen, wat zij niet gepast achten hem te geven, (en dat hij toch noodzakelijk hebben moest) dan hebben zij dit aan zichzelf te danken.

Zij gingen, elk naar zijn huis, genoegen vindende in de naam van een koning over hen, en *Saul ging ook naar zijn huis te Gibea*, naar het huis zijns vaders, niet opgeblazen door de naam van een koninkrijk onder hem.

Te Gibea had hij geen paleis, geen boon, geen hof, toch gaat hij daarheen. Als hij koning moet zijn, dan zal hij, gedenkende aan de rotssteen, waar hij uit gehouwen was, zijn eigen stad tot koninklijke stad maken, ook zal hij zich van zijn geringe bloedverwanten niet schamen, zoals maar al te velen doen als zij tot grootheid zijn gekomen.

Zulk een nederige gemoedsgesteldheid zet schoonheid en luister bij aan grote bevordering. De staat verhoogd, en de geest, de gemoedsgesteldheid niet hoog maar klein blijvende, zie hoe goed en lieflijk het is!

Maar hoe was het volk jegens hun nieuwen koning gezind? De meerderheid scheen niet veel belangstelling in hem te hebben, zij gingen elk naar zijn huis, hun eigen huiselijke aangelegenheden schenen hun meer ter harte te gaan dan de belangen van het algemeen, dit was de algemene gezindheid. Maar.

1. Er waren sommigen zo getrouw, dat zij hem vergezelden, vers 26.. *van het heir gingen met hem, welker hart God geroerd had*.

Niet het gros van het volk, maar een kleine groep, die, hetzij omdat zij ingenomen waren met hun eigen keus van een koning te hebben, of omdat Gods keus van deze koning hun behaagde, of omdat zij zoveel verstandiger waren dan hun naburen, dat zij beseften dat, zo er een koning was, men hem eerbied behoorde te tonen, ging met hem naar Gibea als zijn lijfwacht.

Het waren degenen wier *hart God geroerd had*, om hierin hun plicht te doen. Alle goed, dat in ons is, of dat te eniger tijd door ons gedaan wordt, moet aan de genade Gods worden toegeschreven. Als het hart zich neigt naar de rechten weg, dan is het, omdat Hij het heeft geroerd. Ene aanraking is genoeg, als zij Goddelijk is.

2. Er waren anderen, die zo nijdig en boosaardig waren, dat zij hem beledigden, kinderen Belials, mannen die geen juk wilden dragen aan wie niets kop behagen van hetgeen God of Samuël deed. *Zij verachtten hem*, vers 27 wegens de geringheid van zijn stam en geslacht, de kleinheid van zijn bezitting, de afzondering waarin hij was opgevoed.

Wat zou ons deze verlossen? zeiden zij. Zij kwamen niet voor de dag, met iemand die daar meer geschiktheid voor had, maar, wie zij ook hadden, hun verlossing moest toch niet komen van de mens, maar van God. Zij wilden zich niet verenigen met hun naburen om genegenheid te betonen voor hem en zijn regering door hem geschenken te brengen, of hem gelukwensen aan te bieden bij zijn komst tot de troon.

Misschien waren deze ontevredenen het ijverigst geweest om een koning te begeren, maar nu zij er een hadden twistten zij met hem, omdat hij niet geheel en al was zoals zij waren.

Voor hen was het reden genoeg om een tegenzin in hem te hebben, dat anderen met hem ingenomen waren.

Even verschillend zijn de mensen gezind jegens onze verhoogden Verlosser.

God heeft Hem op de heiligen berg Zion tot Koning gesteld.

Er is een overblijfsel, dat zich aan Hem onderwerpt, Hem geschenken brengt Hem volgt waar Hij ook heengaat, en het zijn dezulken *wier hart God geroerd heeft*, die Hij gewillig heeft gemaakt ten dage van Zijn heirkracht.

Maar er zijn anderen, die Hem verachten en vragen: *Wat zou deze ons verlossen?* Zij zijn aan Hem geërgerd, nemen aanstoot aan Zijn uiterlijke geringheid, en zij zullen er door verpletterd worden.

Eindelijk. Hoe heeft Saul het slechte gedrag opgenomen van hen, die ontevreden waren met zijn koningschap? Hij *zweeg stil* of hij *was als doof*.

Hij was er zó ver af om er vertoornd om te zijn, dat hij het niet eens scheen op te merken. Hetgeen zowel een bewijs was van zijn nederigheid en bescheidenheid, als van zijn barmhartigen gemoedsaard, en ook daarvan, dat hij overtuigd was van zijn recht op de kroon, want diegenen zijn gewoonlijk het meest bevreesd, dat men hun eer te na komt en het wraakgierigst wegens hun aangedane beledigingen, die hun macht door onwettige middelen hebben verkregen. Christus zweeg stil, toen Hij beledigd werd, want het was de dag van Zijn lankmoedigheid, maar een dag van vergelding staat te komen.

HOOFDSTUK 11

1 Toen toog Nahas, de Ammoniet, op, en belegerde, Jabes in Gilead. En al de mannen van Jabes zeiden tot Nahas: Maak een verbond met ons, zo zullen wij u dienen.
2 Doch Nahas, de Ammoniet, zeide tot hen: Mits dezen zal ik een verbond met ulieden maken, dat ik u allen het rechteroog uitsteke; en dat ik deze schande op gans Israel legge.
3 Toen zeiden tot hem de oudsten Jabes: Laat zeven dagen van ons af, dat wij boden zenden in al de landpalen van Israel; is er dan niemand, die ons verlost, zo zullen wij tot u uitgaan.
4 Als de boden te Gibea-sauls kwamen, zo spraken zij deze woorden voor de oren van het volk. Toen hief al het volk zijn stem op, en weende.
5 En ziet, Saul kwam achter de runderen uit het veld, en Saul zeide: Wat is den volke, dat zij wenen? Toen vertelden zij hem de woorden der mannen van Jabes.
6 Toen werd de Geest Gods vaardig over Saul, als hij deze woorden hoorde; en zijn toorn ontstak zeer.
7 En hij nam een paar runderen, en hieuw ze in stukken, en hij zond ze in alle landpalen van Israel door de hand der boden, zeggende: Die niet zelf uittrekt achter Saul en achter Samuel, alzo zal men zijn runderen doen. Toen viel de vreze des HEEREN op het volk, en zij gingen uit als een enig man.
8 En hij telde hen te Bezek; en van de kinderen Israels waren driehonderd duizend, en van de mannen van Juda dertig duizend.
9 Toen zeiden zij tot de boden, die gekomen waren: Aldus zult gijlieden den mannen te Jabes in Gilead zeggen: Morgen zal u verlossing geschieden, als de zon heet worden zal. Als de boden kwamen, en verkondigden dat aan de mannen te Jabes, zo werden zij verblijd.
10 En de mannen van Jabes zeiden: Morgen zullen wij tot ulieden uitgaan, en gij zult ons doen naar alles, wat goed is in uw ogen.
11 Het geschiedde nu des anderen daags, dat Saul het volk stelde in drie hopen, en zij kwamen in het midden des legers, in de morgenwake, en zij sloegen Ammon, totdat de dag heet werd; en het geschiedde, dat de overigen alzo verstrooid werden, dat er onder hen geen twee te zamen bleven.
12 Toen zeide het volk tot Samuel: Wie is hij, die zeide: Zou Saul over ons regeren? Geeft hier die mannen, dat wij hen doden.
13 Maar Saul zeide: Er zal te dezen dage geen man gedood worden, want de HEERE heeft heden een verlossing in Israel gedaan.
14 Verder zeide Samuel tot het volk: Komt en laat ons naar Gilgal gaan, en het koninkrijk aldaar vernieuwen.
15 Toen ging al het volk naar Gilgal, en maakte Saul aldaar koning voor het aangezicht des HEEREN te Gilgal; en zij offerden aldaar dankofferen voor het aangezicht des HEEREN; en Saul verheugde zich aldaar gans zeer, met al de mannen van Israel.

In dit hoofdstuk hebben wij de eerste vruchten van Sauls regering in de glorierijke verlossing van Jabes in Gilead uit de handen van de Ammonieten. Laat Israël hier nu niet uit afleiden, dat zij wel gedaan hebben met een koning te vragen, God zou hen hebben kunnen en willen verlossen zonder een koning, maar laat hen Gods goedheid bewonderen, dat Hij hen niet heeft verworpen, toen zij Hem verwierpen, en Zijn wijsheid erkennen in de keuze van de persoon, die Hij zo Hij hem niet geschikt vond, geschikt heeft gemaakt voor het grote ambt, waartoe hij was geroepen terwijl Hij hem instaat stelde, om enigermate door zijn openbare diensten de kroon te verdienen, voordat zij nog op zijn hoofd bevestigd is door de openbare goedkeuring. Hier is:

I. De grote nood en benauwdheid waarin de stad Jabes in Gilead, aan de andere kant van de Jordaan, gebracht werd door de Ammonieten, vers 1-3

II. Sauls grote bereidwilligheid om haar te hulp te komen, waarbij hij zich heeft onderscheiden, vers 4-10,

III. De goede uitslag van zijn poging, door welke God hem heeft onderscheiden vers 11.

IV. Sauls zachtmoedigheid in weerwil hiervan Jegens hen, die hem hadden tegengestaan, vers 12,13.

V. De openbare bevestiging en erkenning van zijn verkiezing tot de regering, vers 14, 15.

1 Samuel 11:1-4

De Ammonieten waren slechte naburen voor die stammen Israëls, die in hun nabijheid lagen, hoewel zij nakomelingen waren van de rechtvaardigen Lot, en dieswege door Israël met onderscheiding werden behandeld.

Zie Deuteronomium 2:19. Jeftha had hen in zijn tijd vernederd en tenonder gebracht, maar nu had de zonde van Israël hen instaat gesteld hun weer het hoofd te bieden, en die twist te wreken. De stad in Gilead was enige eeuwen geleden verwoest door het zwaard van Israëls gerechtigheid wegens haar niet optreden tegen de goddeloosheid van Gibea, Richteren 21:10,, en nu, weer bevolkt zijnde waarschijnlijk door de nakomelingen van hen, die toen aan het zwaard ontkomen waren, is zij alsof er een noodlot over de plaats hing-in gevaar van verwoest te worden door de Ammonieten.

Nahas, koning van de kinderen Ammons, I Kronieken 19:1, sloeg er het beleg voor.

1. De belegerden onderhandelen over de overgave, vers 1. *"Maak een verbond met ons*, en wij zullen ons op eervolle voorwaarden onderwerpen, en *u dienen*." Zij hadden de kracht en deugd van Israëlieten verloren, want anders zouden zij de kloekmoedigheid van Israëlieten niet verloren hebben, noch zich gedwee willen overgeven om een Ammoniet te dienen, zonder een enkele stoutmoedige poging gewaagd te hebben om hem het hoofd te bieden. Hadden zij het verbond met God niet verbroken, Zijn dienst niet verlaten, zij zouden niet aldus om een verbond behoeven te bedelen, met een heidens volk, waarbij zij zich aanboden om hen te dienen.

2. De belegeraars bieden hun eerloze en barbaarse voorwaarden aan, zij zullen hun leven sparen, op voorwaarde dat zij *hun het rechteroog uitsteken*, vers 2.

De Gileadieten namen er genoegen mee om hun vrijheid en hun goederen te verliezen, om daardoor hun leven te behouden. Hadden de Ammonieten hen aan hun woord gehouden, de zaak zou terstond tot beslissing zijn gekomen, en de Gileadieten zouden geen hulp hebben gevraagd aan hun broederen.

Maar hun lafhartig toegeven maakte de Ammonieten des te meer beledigend in hun eisen, het is hun niet genoeg hen tot hun dienstknechten te hebben, maar:

a. Zij moeten hen pijnigen door hun een oog uit te steken.

b. Zij moeten hen ongeschikt maken voor de krijg, hen onbekwaam maken, niet om te arbeiden (dat zou schade hebben veroorzaakt aan hun heren) maar om de wapens te dragen, want in die tijden streden zij met schilden aan hun linkerhand, die hun linkeroog bedekten, zodat een soldaat zonder zijn rechteroog feitelijk blind was.

c. Zij moeten *schande leggen op geheel Israël*, als zwak en lafhartig, daar zij toelieten, dat de inwoners van een hunner voornaamste steden aldus mishandeld werden, en niet poogden hen te redden.

3. De belegerden vragen en verkrijgen zeven dagen om dit voorstel in beraad te nemen, vers 3. Indien Nahas hun dit uitstel niet had toegestaan, dat kunnen wij onderstellen, dat het afschuwelijke van zijn voorstel hen wanhopig had gemaakt, en zij liever met het zwaard in de hand zouden gestorven zijn, dan zich aan zulke onbarmhartige vijanden over te geven. Daarom heeft Nahas, het niet mogelijk achtende dat zij in zo korten tijd hulp konden verkrijgen, en zich volkomen zeker wanende van zijn voordeel over hen, in snoeverij, de zeven dagen gegeven, opdat de schande van Israël, dat hen niet verloste, zoveel groter zou zijn, en zijn overwinning des te meer schitterend. Maar het was de leiding van Gods voorzienigheid, dat hij zich zo gerust en veilig waande, opdat die gerustheid zijn verderf zou wezen.

4. Hiervan wordt bericht gezonden naar Gibea. Zij zeiden dat zij boden wilden zenden *in al de landpalen van Israël*, vers 3, hetgeen Nahas des te meer gerust deed zijn, want dat, dacht hij, zou een werk van tijd wezen, en niemand zou genegen zijn om te verschijnen indien zij niet een algemeen opperhoofd hadden. Nahas had wellicht nog niet gehoord, dat zij zich juist een koning hadden verkoren. Maar de boden zijn, hetzij uit eigen beweging of op bevel van hun meesters, regelrecht naar Gibea gegaan en, Saul niet tehuis vindende hebben zij hun bericht aan het volk meegedeeld, dat daarop in wenen uitbarstte, vers 4. Zij wilden eerder de ellende hunner broederen bewenen, dan er aan te denken hun te hulp te snellen, hun tranen voor hen storten dan hun bloed. Zij weenden, als wanhopende om de mannen van Jabes in Gilead te hulp te komen, en vrezende dat, zo die grensstad verloren was, de vijand tot in het hart huns lands zou doordringen, hetwelk nu in zeer groot gevaar scheen te zijn.

1 Samuel 11:5-11

Wat hier verhaald wordt is zeer ter ere van Saul en toont de gelukkige uitwerking van die anderen geest, met welke hij begiftigd was.

Merk op:

I. Zijn nederigheid. Hoewel hij tot koning was aangesteld en door het volk als zodanig was aangenomen, heeft hij het toch niet beneden zich geacht om de staat van zijn kudden te kennen, maar ging zelf uit om ze te bezien, en des avonds kwam hij met de dienstknechten *achter de runderen uit het veld*, vers 5.

Dat was een blijk dat hij door zijn verhoging niet was opgeblazen, zoals degenen maar al licht zijn, die van een geringer staat tot aanzien komen.

Gods voorzienigheid had hem nog geen koningswerk aangewezen, en hij liet alles over aan Samuël, veeleer dus dan lui en ledig te zijn, wilde hij zich voor het ogenblik nog met het landmansbedrijf bezighouden, ofschoon de kinderen Belials er hem misschien nog meer om zullen verachten, zullen zij die deugdzaam en verstandig zijn en zelf de arbeid beminnen er volstrekt niet te minder om denken van hem.

Er waren geen inkomsten voor hem vastgesteld om zijn waardigheid als koning op te houden, en hij wenste geen last te zijn voor het volk, weshalve hij, evenals Paulus' met zijn eigen handen arbeidde, want zo hij zijn huiselijke aangelegenheden veronachtzaamde, hoe zou hij zich en zijn gezin dan kunnen onderhouden?

Salomo geeft als reden op, waarom de mensen wel acht moet geven op hun kudden, dat "de kroon niet van geslacht tot geslacht zal zijn" Spreuken 27:23, 24.

Sauls kroon was het niet en daarom moet hij zich van iets duurzamere voorzien.

II. Zijn belangstelling in zijn naburen. Toen hij hen in tranen zag, vroeg hij: *Wat is den volke, dat zij wenen?* Laat het mij weten opdat, zo het een grief is, die hersteld kan worden, ik hen kunne helpen, en zo niet, opdat ik met hen wene". Goede magistraten gevoelen pijn als hun onderdanen wenen.

III. Zijn ijver voor de veiligheid en eer van Israël. Toen hij van de onbeschaamdheid van de Ammonieten hoorde en van het leed van een staaf, van een moeder in Israël, *werd de Geest Gods vaardig over hem*, en bezielde hem met grote gedachten, *zijn toorn ontstak zeer*.

Hij was vertoornd over de onbeschaamdheid van de Ammonieten, vertoornd, omdat zij hem niet eerder bericht hebben gezonden van de inval van de Ammonieten, en van de nood waarin zij gebracht stonden te worden.

Het vertoornde hem zijn naburen te zien wenen, als het hun beter voegde om zich ten krijg te rusten.

Het was een kloekmoedig, edelaardig vuur, dat nu in het hart van Saul was ontstoken, en dat zijn hogen rang betaamde.

IV. Het gezag en de macht, die hij bij deze gewichtige gelegenheid uitoefende.

Spoedig liet hij Israël weten, dat hij, hoewel hij zich voor het ogenblik in het private leven had teruggetrokken, zorg had voor het publiek, en over mannen wist te bevelen in het veld, evengoed als hij vee uit het veld wist te drijven vers 5, 7.

Hij zond een oproep in al de landpalen Israëls, om de uitgestrektheid te tonen van zijn macht buiten zijn eigen stam, namelijk over al de stammen, en gebood dat alle krijgslieden terstond gewapend op de algemene verzamelplaats te Bezek zouden verschijnen.

Merk op:

1. Zijn bescheidenheid, door Samuels naam bij de zijnen te voegen voor de opdracht. Hij wilde het koningsambt niet uitoefenen zonder behoorlijk acht te slaan op dat van een profeet.

2. Zijn zachtmoedigheid in de strafbedreiging tegen hen, die zijn bevelen niet zouden gehoorzamen.

Hij houwt een juk ossen in stukken, en zendt de stukken naar de onderscheiden steden Israëls met de bedreiging aan hen, die zouden weigeren het openbaar belang te dienen, niet: "Alzo zal men hem doen", maar: "Alzo zal men zijn runderen doen".

God had dit als een groot oordeel bedreigd, Deuteronomium 28:31.

Uw os zal voor uw ogen geslacht worden, maar gij zult daarvan niet eten.

Het was nodig dat aan het bevel kracht zou worden bijgezet door een strafbedreiging, maar zij was bij lange na niet zo streng als die, waarvan een gelijk bevel vergezeld ging uitgaande van de gehele vergadering, Richteren 21:5.

Saul wenste te tonen dat zijn regering zachter was dan die zij gehad hebben. De uitwerking van die oproep was dat de staande krijgsmacht van de natie *uitging als een enig man*, en de reden, die er voor aangeduid is, dat *de vreze des HEEREN op het volk viel*.

Saul heeft er niet naar gestreefd dat het volk hem zou vrezen, maar onder de invloed van de vreze Gods en uit eerbied voor Hem, die Saul tot hun koning en hen tot elkanders leden had gemaakt, hebben zij zijn orders opgevolgd.

De vreze Gods zal de mensen tot goede onderdanen maken, tot goede krijgslieden en goede vrienden van de belangen van hun land. Zij, die God vrezen, zullen er een gewetenszaak van maken om hun plicht te doen jegens alle mensen, en inzonderheid jegens hun overheid.

V. Zijn gedrag en zijn wijze maatregelen voor deze grote zaak, vers 8. Hij telde hen, die zich tot hem verzamelden, ten einde zijn kracht te kennen, en te weten hoe zijn krijgsmacht het best te verdelen naar hun getallen.

Het is de eer van vorsten om het getal hunner mannen te kennen, maar het is de eer van de Koning van de koningen, "dat er geen getal is van Zijn benden", Job 25:3.

Bij deze monstering schijnt Juda, hoewel op zichzelf geteld, geen groot figuur te hebben gemaakt, want daar hij een was van twaalf stammen bedroeg zijn getal toch slechts het elfde deel van het gehele aantal, dertig duizend drie honderd en dertig, hoewel Bezek, de algemene verzamelplaats, in die stam was, ontbrak hun echter het aantal of de moed, of de ijver, waarvoor die stam vermaard placht te zijn, zó min was hij even vóór dat in David de scepter er in kwam.

Vl. Zijn geloof en vertrouwen, en (daarop gegrond) zijn moed en vastberadenheid in deze onderneming. Het schijnt dat dezelfde boden, die de tijding van Jabes in Gilead hadden gebracht, door Saul het land ingezonden werden om het krijgsvolk op te roepen, daar deze voorzeker trouw en ijverig zouden zijn ter bevordering hunner eigen zaak, en deze worden nu door hem teruggezonden naar hun in nood verkerende medeburgers, met de verzekering (waartoe Samuël hem waarschijnlijk heeft aangemoedigd) *Morgen*, op dat en dat uur, voordat de vijand kan zeggen dat de zeven dagen om zijn, *zal u verlossing geschieden*, vers 9.

Houdt u gereed om het uw te doen, en wij zullen niet in gebreke blijven om te doen wat het onze is. Doet gij een uitval op de belegeraars, terwijl wij hen omsingelen." Saul wist dat zijn zaak rechtvaardig was, dat hij een duidelijke roeping had, en dat God op zijn zijde was, en daarom twijfelde hij niet aan de goeden uitslag. Dit was een goede tijding voor de belegerde Gileadieten wier rechterogen zich droog geweend hadden om hun rampen, en hun nu begonnen te falen in het uitzien naar hulp, en pijn te doen in de verwachting van het oordeel, dat hun de volgenden dag wachtte, wanneer zij voor het laatst zien zouden, hoe groter de nood, hoe welkomer de uitredding.

Toen zij de tijding hoorden, werden zij verblijd, vertrouwende op de verzekering, die hun was gezonden. En zij zonden naar het kamp des vijands, vers 10, om hun te zeggen dat zij de volgende dag gereed zouden zijn hen te ontmoeten, wat de vijanden opnamen als een aanduiding, dat zij er aan wanhoopten hulp te verkrijgen, en er dus nog geruster door werden. Indien zij geen zorg droegen om door verkenners uit te zenden, hun vergissing te herstellen, dan zullen zij het zichzelf te danken hebben als zij overvallen worden, de belegerden waren niet verplicht hun kennis te geven van de hulp, die hun verzekerd was.

VII. Zijn naarstigheid en ijver in deze zaak, Indien hij van zijn jeugd af voor de krijg was opgeleid, en even dikwijls regimenten had aangevoerd als hij kudden van vee heeft gevolgd, hij zou in een zaak van die aard niet met meer bekwaamheid en naarstigheid hebben kunnen handelen. Als de Geest des Heeren vaardig wordt over de mensen, dan maakt dit hen bedreven ook zonder ervaring.

Een groot heir in vergelijking met de hedendaagse legers had Saul nu onder zijn bevelen. Hij had een langen mars af te leggen, bijna twintig uren ver, en daarbij de Jordaan over te trekken. Er was geen ruiterij in zijn leger, het bestond geheel uit voetvolk, dat hij verdeeltin drie bataljons, vers 11. Merk nu op:

1. Met welk een ongelooflijke snelheid hij op de vijand afging, in een dag en nacht kwam hij op het toneel des oorlogs, waar zijn eigen lot en dat van Israël beslist moest worden.

Hij had zijn woord gegeven, en wilde het niet breken, ja hij deed meer dan hij beloofd had, want hij had hulp toegezegd vóór de volgende dag, *als de zon heet worden zal*, vers 9, maar hij bracht die hulp al vóór het aanbreken van de dag, *in de morgenwake*, vers 11.

Wien God helpt, helpt Hij vroeg, *in het aanbreken van de morgenstond* Psalm 46:6.

Met welk een ongelooflijke dapperheid hij de vijand aanviel, vroeg in de morgen, toen zij lagen te dromen van de overwinning en zegepraal, die zij die dag over de ongelukkige inwoners van Jabes in Gilead zouden behalen, eer zij het wisten was hij in het midden van hun leger, en zijn mannen, die in driekolommen tegen hen optrokken, omsingelden hen van alle kanten, zodat zij noch de moed, noch de tijd hadden om hun het hoofd te bieden.

Eindelijk. Om zijn roem te voltooien heeft God al deze hoedanigheden met voorspoed gekroond. Jabes in Gilead was ontzet, en de Ammonieten volkomen verslagen en op de vlucht gedreven. Hij had nu de dag voor zich om zijn overwinning te voltooien, en zo volkomen een overwinning was het, dat zij, die na de grote slachting nog waren overgebleven, zo verstrooid werden, *dat er onder hen geen twee tezamen bleven*, om elkaar te bemoedigen of te helpen, vers 11. Wij kunnen onderstellen dat Saul zoveel krachtiger in deze zaak is opgetreden:

1. Omdat er een soort van band bestond tussen de stam van Benjamin en de stad Jabes in Gilead. Die stad had geweigerd zich met de overigen te verenigen, om Gibea te verwoesten, hetgeen toen gestraft werd als een misdaad, maar nu misschien herdacht werd als een vriendelijkheid toen Saul zou bereidwillig en vastberaden van Gibea kwam om Jabes in Gilead bij te staan. Maar dat was niet alles, twee derden van de Benjaminieten, die toen ontkomen waren, werden uit die stad van vrouwen voorzien, Richteren 21:14, zodat de meeste moeders in Benjamin dochters waren van Jabes in Gilead, voor welke stad Saul, een Benjaminiet zijnde, dus een bijzondere genegenheid had, en wij bevinden, dat zij zijn vriendelijkheid vergolden hebben, Hoofdstuk 31:11, 12.

2. Omdat het de inval was van de Ammonieten, die het volk er toe bracht om een koning te begeren, (dit zegt Samuël, Hoofdstuk 12:12,), zodat hij, indien hij zich in deze expeditie niet goed gekweten had, hen teleurgesteld zou hebben in hun verwachting van hem, en voor altijd hun achting verloren zou hebben.

1 Samuel 11:12-15

Wij hebben hier het gebruik, dat gemaakt werd van de glorierijke overwinning, die Saul had behaald, niet het gebruik, dat er van gemaakt werd naar buiten, (hoewel wij het als een uitgemaakte zaak kunnen beschouwen, dat de mannen van Jabes in Gilead, die er zo ternauwernood aan ontkomen waren, dat hun het rechteroog werd uitgestoken, nu met dat behouden oog de gelegenheid zouden ontdekken, die zij nu hadden om wraak te nemen op hun wrede vijanden, en hun voor altijd de macht te benemen om hen nogmaals aldus in het nauw te brengen. Nu zullen zij wraak nemen op de Ammonieten voor hun rechterogen, veroordeeld om uitgestoken te worden, zoals Simson op de Filistijnen, voor zijn twee ogen, die uitgegraven waren, Richteren 16:28). Maar het bericht, hier gegeven, is van het gebruik, dat zij er tehuis, dat is: in hun eigen land, van gemaakt hebben.

I. Het volk nam de gelegenheid waar om hun ijver te tonen voor de eer van Saul, en hun toorn wegens de beledigingen, die hem waren aangedaan. Samuël schijnt tegenwoordig te zijn, indien niet bij het gevecht (de tocht zou te ver voor hem geweest zijn) maar dan toch om hun tegemoet te gaan toen zij als overwinnaars wederkeerden. En aan hem, als richter werd het voorstel gedaan-want zij wisten dat Saul geen rechter zou willen wezen in zijn eigen zaak-dat de Belialskinderen, die niet wilden dat hij koning over hen zou zijn, tevoorschijn gebracht en gedood zouden worden vers 12.

Sauls geluk (zoals dwaze mensen het noemen) deed meer bij hen om zijn recht te bevestigen dan de verkiezing door het lot en Samuels zalving. Zij hebben de moed niet gehad om aldus de vervolging voor te stellen van hen, die hem tegenstonden, toen hij zelf nog gering en onbeduidend scheen, maar nu zijn overwinning hem groot heeft gemaakt, zijn zij met niets minder tevreden dan met hen ter dood te zien brengen.

II.Saul gebruikte de gelegenheid om nog verdere bewijzen te geven van zijn goedertierenheid, want zonder te wachten op Samuels antwoord heeft hij zelf het voorstel teniet gedaan, vers 13.

Daar zal te deze dage geen man gedood werden, neen, niet deze mannen, deze slechte mannen, die hem hadden beledigd, en daarin God zelf hadden beledigd.

1. Omdat het een dag was van vreugde en triomf: *De Heere heeft heden een verlossing in Israël gedaan*, en, daar God zo goedertieren is geweest over ons allen, zo laat ons niet hard zijn voor elkaar. Nu God het hart van Israël in het algemeen zo verblijd heeft, laat ons het hart van enige particuliere Israëlieten niet bedroeven."

2. Omdat hij hoopte dat zij door hetgeen heden geschied was tot betere gedachten waren gekomen, er nu van overtuigd waren dat deze man, onder God, hen kon verlossen, hem nu zouden eren, die zij tevoren veracht hadden, en, zo zij slechts tot inkeer kwamen, de was hij ook veilig tegen verdere moeilijkheden van hen, en dan is zijn doel bereikt. Als een vijand tot een vriend wordt gemaakt. dan is dit ons nuttiger dan hem gedood te zien. En alle goede vorsten achten dat hun macht moet dienen ter opbouwing, niet ter verwoesting.

III. Samuël gebruikte deze gelegenheid om het volk samen te roepen voor het aangezicht des Heeren te Gilgal, vers 14, 15.

1. Ten einde openlijk dankzegging te brengen aan God voor de behaalde overwinning. Daar hebben zij zich *geheel zeer verheugd*, en opdat God de lof zou hebben van hetgeen waarvan zij het genot en voordeel hadden, hebben zij Hem als de Gever van al hun voorspoed, *dankofferen geofferd*.

2. Ten einde Saul te bevestigen in de regering, plechtiger dan dit tevoren geschied was, opdat hij zich nu niet weer in het private leven zou terugtrekken. Samuël wilde het koninkrijk vernieuwen, hij wilde zijn afstand vernieuwen, en het volk zou hun goedkeuring vernieuwen, en aldus hebben zij in overeenstemming met of liever ingevolge van de benoeming Gods, Saul koning gemaakt, en zich vrijwillig aan hem onderworpen.

HOOFDSTUK 12

1 Toen zeide Samuel tot gans Israel: Ziet, ik heb naar ulieder stem gehoord in alles, wat gij mij gezegd hebt, en ik heb een koning over u gezet.
2 En nu, ziet, daar trekt de koning voor uw aangezicht heen, en ik ben oud en grijs geworden, en ziet, mijn zonen zijn bij ulieden; en ik heb voor uw aangezichten gewandeld van mijn jeugd af tot dezen dag toe.
3 Ziet, hier ben ik, betuigt tegen mij voor den HEERE, en voor Zijn gezalfde, wiens os ik genomen heb, en wiens ezel ik genomen heb, en wien ik verongelijkt heb, wien ik onderdrukt heb, en van wiens hand ik een geschenk genomen heb, dat ik mijn ogen van hem zou verborgen hebben; zo zal ik het ulieden wedergeven.
4 Toen zeiden zij: Gij hebt ons niet verongelijkt, en gij hebt ons niet onderdrukt, en gij hebt van niemands hand iets genomen.
5 Toen zeide hij tot hen: De HEERE zij een Getuige tegen ulieden, en Zijn gezalfde zij te dezen dage getuige, dat gij in mijn hand niets gevonden hebt! En het volk zeide: Hij zij Getuige!
6 Verder zeide Samuel tot het volk: Het is de HEERE, Die Mozes en Aaron gemaakt heeft, en Die uw vaders uit Egypteland opgebracht heeft.
7 En nu, stelt u hier, dat ik met ulieden rechte, voor het aangezicht des HEEREN, over al de gerechtigheden des HEEREN, die Hij aan u en aan uw vaderen gedaan heeft.
8 Nadat Jakob in Egypte gekomen was, zo riepen uw vaders tot den HEERE; en de HEERE zond Mozes en Aaron, en zij leidden uw vaders uit Egypte, en deden hen aan deze plaats wonen.
9 Maar zij vergaten den HEERE, hun God; zo verkocht Hij hen in de hand van Sisera, den krijgsoverste, te Hazor, en in de hand der Filistijnen, en in de hand van den koning der Moabieten, die tegen hen streden.
10 En zij riepen tot den HEERE, en zeiden: Wij hebben gezondigd, dewijl wij den HEERE verlaten, en de Baals en Astharoths gediend hebben; en nu, ruk ons uit de hand onzer vijanden, en wij zullen U dienen.
11 En de HEERE zond Jerubbaal, en Bedan, en Jeftha, en Samuel, en Hij rukte u uit de hand uwer vijanden rondom, alzo dat gij zeker woondet.
12 Als gij nu zaagt, dat Nahas, de koning van de kinderen Ammons, tegen u kwam, zo zeidet gij tot mij: Neen, maar een koning zal over ons regeren; zo toch de HEERE, uw God, uw Koning was.
13 En nu, ziet daar den koning, dien gij verkoren hebt, dien gij begeerd hebt; en ziet, de HEERE heeft een koning over ulieden gezet.
14 Zo gij den HEERE zult vrezen, en Hem dienen, en naar Zijn stem horen, en den mond des HEEREN niet wederspannig zijt, zo zult gijlieden, zowel gij als de koning, die over u regeren zal, achter den HEERE, uw God, zijn.
15 Doch zo gij naar de stem des HEEREN niet zult horen, maar den mond des HEEREN wederspannig zijn, zo zal de hand des HEEREN, tegen u zijn, als tegen uw vaders.
16 Ook stelt u nu hier, en ziet die grote zaak, die de HEERE voor uw ogen doen zal.
17 Is het niet vandaag de tarweoogst? Ik zal tot den HEERE roepen, en Hij zal donder en regen geven; zo weet dan, en ziet, dat uw kwaad groot is, dat gij voor de ogen des HEEREN gedaan hebt, dat gij een koning voor u begeerd hebt.
18 Toen Samuel den HEERE aanriep, zo gaf de HEERE donder en regen te dien dage; daarom vreesde al het volk zeer den HEERE en Samuel.

19 En al het volk zeide tot Samuel: Bid voor uw knechten den HEERE, uw God, dat wij niet sterven; want boven al onze zonden hebben wij dit kwaad daartoe gedaan, dat wij voor ons een koning begeerd hebben.
20 Toen zeide Samuel tot het volk: Vreest niet, gij hebt al dit kwaad gedaan; doch wijkt niet van achter den HEERE af, maar dient den HEERE met uw ganse hart.
21 En wijkt niet af; want gij zoudt de ijdelheden na volgen, die niet bevorderlijk zijn, noch verlossen, want zij zijn ijdelheden.
22 Want de HEERE zal Zijn volk niet verlaten, om Zijns groten Naams wil, dewijl het den HEERE beliefd heeft, ulieden Zich tot een volk te maken.
23 Wat ook mij aangaat, het zij verre van mij, dat ik tegen den HEERE zou zondigen, dat ik zou aflaten voor ulieden te bidden; maar ik zal u den goeden en rechten weg leren.
24 Vreest slechts den HEERE, en dient Hem trouwelijk met uw ganse hart; want ziet, hoe grote dingen Hij bij ulieden gedaan heeft!
25 Maar indien gij voortaan kwaad doet, zo zult gijlieden, als ook uw koning, omkomen.

Aan het einde van het vorige hoofdstuk hebben wij de vergadering van de staten bijeengelaten, in dit hoofdstuk hebben wij Samuels rede tot hen, toen hij afstand deed van de regering en haar in Sauls handen overgaf. In deze rede:

I. Zuivert hij zich van elke verdenking of aantijging van een slecht beheer te hebben gevoerd terwijl de administratie in zijn handen was, vers 1-5.

II. Hij herinnert hen aan de grote dingen, die God voor hen gedaan heeft, en voor hun vaderen, vers 6-13.

III. Hij stelt hun goed en kwaad voor, de zegen en de vloek, vers 14, 15.

IV. Hij wekt hen op om acht te geven op hetgeen hij tot hen zei, door tot God te roepen om regen en donder, vers 16-19.

V. Hij bemoedigt hen met de hoop, dat alles wel zal wezen, vers 20-25. Dit is zijn afscheidsrede voor deze doorluchtige vergadering, en Sauls kroningsrede.

1 Samuel 12:1-5

I. Samuël geeft hun hier een kort overzicht van de onlangs plaats gehad hebbende omwenteling en van de tegenwoordigen stand van de regering, bij wijze van inleiding tot hetgeen hij verder te zeggen heeft, vers 1, 2.

1. Hem aangaande, hij had zijn degen doorgebracht in hun dienst, hij is intijds begonnen hun nuttig te wezen, en hij is het lang gebleven.

"Ik heb voor uw aangezicht gewandeld, en als een gids om u te leiden, als een herder, die zijn schapen leidt", Psalm 80:2, "van mijne jeugd af tot deze dag toe".

(Zodra hij verlicht was door het licht van de profetie, in zijn jonge jaren, begon hij een brandend en schijnend licht te wezen voor Israël) "en nu zijn mijn beste dagen voorbij, *ik ben oud en grijs*". Daarom waren zij te meer onvriendelijk in hem te verwerpen, en was hij te meer gewillig om de regering neer te leggen, daar hij het gewicht er van zwaar vindt voor zijn gebogen schouders.

Oud, en daarom te meer instaat hun raad te geven, en behoorden zij te meer acht te geven op hetgeen hij zei, want, laat de dagen spreken, en veelheid van de jaren wijsheid te kennen geven, en de ouden is men bijzondere eerbied verschuldigd, inzonderheid oude magistraatspersonen en leraren.

"Oud, en daarom zal ik waarschijnlijk niet lang meer leven, misschien zal ik nooit weer de gelegenheid hebben om tot u te spreken, geeft dus acht op hetgeen ik zeggen zal.

2. Aangaande zijn zonen. "Ziet", zegt hij, *mijne zonen zijn bij ulieden*, gij kunt, zo gij wilt, hun rekenschap vragen van wat zij verkeerds gedaan hebben. Zij zijn bij ulieden, en zijn na deze omwenteling van het staatsbestuur hun land niet ontlopen, zij staan op gelijken bodem met u, zijn onderdanen van de nieuwe koning, zowel als gij indien gij onrecht tegen hen kunt bewijzen, kunt gij hen nu naar wettig recht vervolgen, hen straffen en noodzaken vergoeding te doen".

3. Aangaande hun nieuwe koning, Samuël is hun ter wille geweest in hem aan te stellen vers 1 , *Ik heb naar ulieder stem gehoord in alles dat gij mij gezegd hebt*, verlangende u genoegen te geven, zo het mogelijk is, en u gerust te doen zijn, zij het ook ten koste van mij en mijn geslacht, wilt gijlieden nu naar mij horen en mijn raad aannemen?"

De verandering was nu voltooid, *Ziet, daar trekt de koning voor uw aangezicht heen*, vers 2, hij verschijnt in het openbaar, bereid om u in openbare zaken te dienen. Nu gij u in uw burgerlijke regering als andere volken gemaakt hebt, en de Goddelijke administratie daarin verworpen hebt, hoedt u thans er voor om u ook in de Godsdienst aan andere volken gelijk te maken en de aanbidding Gods te verwerpen.

II. Hij doet een plechtig beroep op hun getuigenis betreffende zijn oprechtheid in de administratie van zijn bestuur, vers 3. *Betuigt tegen mij, wiens os ik genomen heb*. Hiermede bedoelde hij

1. Hen te overtuigen van het leed, dat zij hem aangedaan hebben door hem op zijde te zetten, toen zij hem niets verkeerds konden ten laste leggen. Zijn regering had geen ander gebrek dan dat zij te goedkoop was, te gemakkelijk, te zacht. Ook van het kwaad, dat zij zichzelf gedaan hebben, door een man te verwijderen, die zelfs geen os of ezel van hen genomen heeft, om zich onder de macht te stellen van een man, die hun hun akkers en wijngaarden zal ontnemen, ja zelfs hun zonen en dochteren, Hoofdstuk 8:11 , zo ongelijk zal des konings wijze van doen zijn aan zijn wijze van doen.

2. Om zijn eigen goede naam te bewaren. Zij, die van Samuels verwerping hoorden, zouden allicht denken dat hij iets kwaads gedaan heeft, want anders zou hij toch niet zo slecht behandeld zijn, zodat het nodig was om dit getuigenis van hen te eisen, en het in de geschiedenis vermeld te laten, dat het niet om een ongerechtigheid van hem was, dat hij terzijde werd geschoven, maar om de gril van een lichtzinnig, wispelturig volk te bevredigen hetwelk toch erkende, dat zij door geen beter man geregeerd konden worden, maar slechts een groter man begeerden, dat is: een man die groter vertoning maakte.

Het is een dure plicht, die iedereen, maar inzonderheid personen die een openbaar ambt bekleden, aan zijn goeden naam verschuldigd is, en welke hierin bestaat, dat men zich beschermt tegen onrechtvaardige verdenking en tegen laster, opdat wij onze loop met eer, zowel als met blijdschap voleindigen.

3. Gelijk hij hiermede bedoelde een goeden naam achter te laten, zo bedoelde hij ook hiermede aan zijn opvolger een goed voorbeeld te geven, laat hem naar dit voorbeeld schrijven, en hij zal een goed schrift schrijven.

4. Samuël bedoelde aan het einde van zijn rede het volk te bestraffen, en daarom begint hij met een rechtvaardiging van zichzelf, want hij, die met gerustheid een ander van zijn zonde wil spreken, moet wèl toezien dat hijzelf rein is. Merk nu op:

A. Wat het is, waarvan Samuël zich zuiverde.

a. Hij had nooit, onder generlei voorwendsel, genomen wat het zijne niet was, os noch ezel had nooit hun vee aangeslagen voor tribuut boeten of verbeurdverklaringen, noch hun diensten gebruikt zonder er voor te betalen.

b. Hij had nooit hen bedrogen met wie hij handelde, noch degenen verdrukt, die in zijn macht waren.

c. Hij had nooit steekpenningen aangenomen, noch het recht gebogen, was noodt vooringenomen door gunst of genegenheid in zijn rechtspraak, zodat hij nooit tegen zijn geweten een oordeel heeft uitgesproken.

B. Hoe hij zich hiervoor beroept op henzelf, die hem terzijde stelden. *Ziet, hier ben ik, betuigt tegen mij,* indien gij mij jets ten laste kunt leggen, doet het thans *voor het aangezicht des Heeren en des konings,* de bevoegde rechters. Hij legt eer op Saul, door zich aan hem verantwoordelijk te erkennen, indien hij zich aan onrecht schuldig had gemaakt.

III. Op dit beroep wordt hij eervol vrijgesproken. Hij heeft niet verwacht dat zij hem bij het scheiden eer zouden aandoen, hoewel hij dit zeker verdiend heeft, en daarom maakt hij geen melding van de goede diensten, die hij hun bewezen had, waarvoor zij hem hadden behoren te danken in de naam van het volk, wier vertegenwoordigers zij waren, al wat hij verlangde was, dat zij hem recht zouden doen, en dat deden zij, vers 4, geredelijker kennende,

1. Dat hij zijn regering niet drukkend heeft gemaakt, noch zijn macht gebruikt had om hun onrecht te doen.

2. Dat hij haar niet duur voor hen gemaakt heeft, *gij hebt van niemands hand iets genomen* om uw waardigheid op te houden, evenals Nehemia heeft hij "het brood des landvoogds niet gezocht", Nehemia 5:18, is hij niet slechts rechtvaardig, maar edelmoedig geweest, had hij "niemands zilver, of goud, of kleding begeerd", Handelingen 20:33.

IV. Dit eervol getuigenis van Samuels oprechtheid is in de geschiedenis vermeld tot zijn eer, vers 5. *De HEERE zij een getuige*, die het hart doorgrondt, en Zijn gezalfde zij getuige, die open daden onderzoekt en oordeelt, en het volk stemt er mee in: *Hij zij getuige*. Het getuigenis van onze naburen, en inzonderheid het getuigenis van ons eigen geweten, dat wij in onze plaats en roeping eerlijk en oprecht geleefd hebben, zal ons ter vertroosting zijn onder de minachting, die ons wordt aangedaan. Demetrius is een gelukkig man, daar "hij getuigenis heeft van allen en van de waarheid zelf", 3 Johannes : 12.

1 Samuel 12:6-15

Nadat Samuël aldus zijn eigen goede naam beveiligd heeft, heeft hij, inplaats van het volk hun onvriendelijkheid jegens hem te verwijten, er zich toe begeven om hen te onderrichten en hen in de weg huns plichts te houden, dan zal de verandering in de regering hun het minst schadelijk zijn.

I. Hij herinnert hen aan Gods grote goedertierenheid jegens hen en hun vaderen, geeft hun een kort overzicht van de geschiedenis van hun volk, opdat zij uit overweging van de grote dingen die God voor hen gedaan heeft, zich voor altijd zouden verbinden om Hem lief te hebben en te dienen. "Komt," zegt hij, vers 7, "staat stil, ten teken van eerbied, als God tot u spreekt, staat stil, ten teken van oplettendheid en kalmte des geestes, en vergunt mij met u te redeneren."

De godsdienst heeft de rede aan zijn zijde, Jesaja 1:18. Het werk van de leraren is met het volk te redeneren, niet alleen te vermanen en te besturen, maar te overreden, van de mensen verstand te overtuigen, en aldus hun wil en genegenheid te winnen. Laat het verstand de mensen regeren, en zij zullen goed zijn.

Hij spreekt van de rechtvaardige daden des HEEREN, dat is van "de weldaden, die Hij u geschonken heeft ter vervulling van Zijn beloften, en de straffen, die Hij u opgelegd heeft voor uw zonden." Zijn gunsten worden Zijn gerechtigheden genoemd, Richteren 5:11, omdat Hij er rechtvaardig in is tot Zijn eigen eer.

Hij herinnert hen niet slechts aan hetgeen God voor hen gedaan heeft in hun dagen, maar aan hetgeen Hij vanouds gedaan heeft, in de dagen hunner vaderen, omdat de tegenwoordige tijd de weldaden geniet van Gods vroegere gunsten. Wij kunnen onderstellen, dat zijn rede veel uitvoeriger was, dan zij hier vermeld staat.

1. Hij herinnert hen aan hun bevrijding uit Egypte, in dat diensthuis zijn Jakob en zijn gezin arm en gering gekomen. Toen zij er verdrukt werden, riepen zij tot God, die Mozes en Aäron van een gering begin bevorderd heeft om hun verlossers te zijn en de grondleggers van hun staat en vestiging in Kanaän, vers 6, 8.

2. Hij herinnert hen aan de ellende en de rampen, die hun vaderen over zich gebracht hadden door God te vergeten en andere goden te dienen, vers 9, zij hebben zich tot slavernij gebracht, want zij werden als misdadigers en gevangenen verkocht in de hand van verdrukkers, zij stelden zich bloot aan de verwoestingen van de krijg, hun naburen streden tegen hen.

3. Hij herinnert hen aan hunner vaderen berouw en verootmoediging voor God vanwege hun afgoderijen. Zij zeiden: *Wij hebben gezondigd*, vers 10. Laat hen de zonden hunner vaderen niet navolgen, want zij hebben menigmaal gewenst wat zij verkeerds gedaan hebben ongedaan te maken. In de dagen hunner benauwdheid hebben zij God gezocht, en beloofd Hem te zullen dienen, laat hun kinderen dus datgene goed achten ten allen tijde, wat zij goedgevonden hebben in slechte tijden.

4. Hij herinnert hen aan de heerlijke verlossingen, die God voor hen gewrocht heeft, aan de overwinningen, waarmee Hij hen heeft gezegend, en aan hun gelukkige vestiging, menigmaal, na dagen van kommer en benauwdheid, vers 11.

Hij noemt enige van hun richters, Gideon en Jeftha, grote overwinnaars in hun tijd, onder de overigen noemt hij Bedan, van wie wij nergens lezen, misschien was hij een uitnemend persoon, die het middel was geweest voor verlossing van hen, hoewel hij in het boek Richteren niet voorkomt, iemand als Samgar, van wie gezegd is, dat hij Israël heeft verlost, maar niet dat hij Israël heeft gericht, Richteren 3:31. Misschien heeft deze Bedan hen verlost en beschut aan de ene zijde, terwijl een ander van de richteren aan de andere zijde verscheen en voor hen optrad.

Sommigen denken dat hij dezelfde is als Jaïr, dat is de mening van de geleerde Dr. Poole, anderen denken dat Simson met hem wordt bedoeld, die Ben Dan was, een zoon van Dan, van die stam, en de Geest des Heeren kwam over hem, Be-Dan, in het leger van Daniel Samuël noemt zichzelf, niet tot zijn eigen lof, maar tot eer van God, die hem tot een werktuig had gemaakt om de Filistijnen tenonder te brengen.

5. Eindelijk herinnert hij hen aan de gunst die God aan het tegenwoordig geslacht had bewezen door hun wens naar een koning in te willigen, toen zij God wilden voorschrijven dat Hij hen door de hand van zo'n uit de hand van Nahas, koning van Ammon, zou verlossen, vers 12, 13.

Nu blijkt het dat dit de onmiddellijke aanleiding was van hun begeerte om een koning te hebben. Nahas bedreigde hen, zij bewogen Samuël om een legerhoofd te benoemen, hij zei hun dat in al hun oorlogen God hun opperbevelhebber was, en dat zij geen anderen nodig hadden, wat in hen ontbrak zou door Zijn macht worden vergoed *zo toch de HEERE, uw God uw Koning was*, maar zij bleven er bij "Neen, maar daar zal een koning over ons zijn." *En nu*, zegt hij, *"ziet daar den koning, dien gij verkoren hebt, dien gij begeerd hebt, en ziet de HEERE heeft een koning over ulieden gezet.*

Laat dit gezegd zijn tot uw schande, maar een koning, die God gemaakt heeft, laat dit gezegd zijn tot Zijn eer en de roem van Zijn genade." God heeft hen niet verworpen, toen zij feitelijk Hem verworpen hebben.

II. Hij toont hun dat zij en hun koning zich nu goed hadden te gedragen. Laat hen niet denken dat zij zich nu geheel en al onafhankelijk hebben gemaakt van God, en dat zij, daar zij een koning hebben, nu zelf wel hun fortuin kunnen maken (zoals de mensen dit dwaselijk noemen), neen, hun voorspoed moet nog van de Heere komen. Hij zegt hun rond en duidelijk:

1. Dat hun gehoorzaamheid aan God hun heil zou wezen, vers 14.

Indien zij niet van God afvallen naar afgoden, en niet weerspannig tegen Hem zullen zijn door Zijn geboden te overtreden, maar in hun trouw aan Hem zullen volharden, Zijn toorn zullen vrezen, Zijn belangen zullen dienen, Zijn wil zullen gehoorzamen, dan zullen zij en hun koning voorzeker gelukkig zijn. Maar let er op, hoe die belofte wordt uitgedrukt: *gij zult achter de Heere uw God zijn,* dat is:

a. "Gij zult blijven op de weg uws plichts jegens God, hetgeen uw eer zal wezen en uw welvaart." Aan hen, die oprecht zijn in hun Godsdienst, zal God genade geven om er in te volharden, hen, die God getrouwelijk volgen, zal God bekwaam maken om Hem te blijven volgen. En merk op: God te volgen is een werk dat zichzelf beloont. Het is een belofte, zowel als een gebod.

b. "Gij zult onder de Goddelijke leiding en bescherming zijn." Gij zult *achter den HEERE, uw God, zijn*, dat is: "Hij zal voor u heengaan om u te leiden en voorspoedig te maken, en uw weg te effenen, *de HEERE is met u, zolang gij met Hem zijt.*"

2. Dat hun ongehoorzaamheid even gewis hun verderf zal wezen, vers 15. "Zo gij *wederspannig* zijt, denkt niet dat gij door een koning te hebben tegen Gods oordelen veilig zijt, en dat gij, u hierin aan andere volken gelijk gemaakt hebbende even goedkoop als zij kunt zondigen. *zo zal de hand des HEEREN, tegen u zijn, als tegen uw vaders*.

Toen zij tegen Hem overtraden in de dagen van de richteren." Wij bedriegen ons, als wij denken aan Gods oordelen te kunnen ontkomen, door ons Zijn heerschappij van de schouders te werpen. Indien God ons niet regeert, zal Hij ons toch oordelen.

1 Samuel 12:16-25

Samuël heeft hier twee dingen op het oog:

I. Het volk te overtuigen van hun zonde in een koning te begeren. Zij verheugden zich nu voor het aangezicht Gods in en met hun koning, Hoofdstuk 11:15, en offerden Gode de offeranden des lofs, die zij hoopten Gode welbehaaglijk te zijn, en dit heeft hen misschien doen denken, dat er geen kwaad was in hun vragen om een koning, maar dat zij er werkelijk goed in gedaan hebben, daarom legt Samuël het hun ten laste als hun zonde, als kwaad, *groot kwaad in de ogen des HEEREN*.

Hoewel wij voorspoed en welslagen kunnen ondervinden op een weg van zonde, moeten wij er daarom niet te gunstiger over denken. Zij hebben een koning, en als zij zich goed gedragen, kan hun koning een grote zegen voor hen zijn, en toch wil Samuël dat zij zullen begrijpen en zien, dat *hun kwaad groot is, dat zij een koning voor zich begeerd hebben*.

Wij moeten nooit gunstig denken van hetgeen God in Zijn wet ongunstig aanziet, al is het ook, dat Hij in Zijn voorzienigheid het schijnt goed te keuren.

Merk op:

1. De uitdrukking van Gods misnoegen tegen hen wegens hun vragen om een koning. Op Samuels woord zond God ontzettender donder en regen over hen, op een tijdstip van het jaar, als wanneer dit in dat land nooit tevoren gezien of gehoord is, vers 16-18.

Donder en regen hebben natuurlijke oorzaken en soms schrikkelijke uitwerkingen. Maar Samuël heeft hen doen zien, dat dit onweder door de almacht Gods gezonden was om hen er van te overtuigen, dat zij *kwaad gedaan hebben dat zij een koning begeerd hebben*, niet slechts doordat het op een ongewoner tijd kwam in de tarweoogst, maar ook op een helderen dag, als er geen teken was te bespeuren van een komend onweder behalve dat hij het vooruit aankondigde.

Indien er donder en regen ware geweest terwijl hij tot hen sprak, hij zou dit hebben kunnen gebruiken tot hun ontdekking en overtuiging, zoals wij dat in eenzelfde geval ook kunnen, maar door het niet minder de een wonder te maken:

a. Sprak hij er van tot hen, voordat donder en regen kwamen, vers 16, 17.

Stel u nu hier, en ziet die grote zaak, die de HEERE voor uw ogen doen zal.

Hij had hun gezegd: *Stelt u hier* en hoort, vers 7,,

maar wijl hij bemerkte dat zijn richten met hen, dat is: zijn redeneren met hen, hen niet aandeed, (zo stompzinnig en onnadenkend waren zij) zegt hij hun nu: "stelt u hier en ziet." Indien hetgeen hij tot hen zei met zachte stem hun hart niet trof, noch zijn leer, die vloeide als een dauw, hen aandeed, zullen zij God tot zich horen spreken in ontzettende donderslagen en de groten regen van Zijn kracht.

Hij beriep zich hierop als op een teken: *Ik zal tot den HEERE roepen, en Hij zal donder en regen geven*, ze *nu* geven, om het *woord Zijns knechts te bevestigen, en u te doen zien dat ik waarheid gesproken heb*, toen ik u zei: dat God vertoornd op u is omdat gij een koning hebt begeerd. En de uitkomst bewees dat hij een waar profeet was, het teken is geschied.

b. Hij sprak er om tot God. Samuël riep de Heere aan, en als verhoring van zijn gebed, *gaf de HEERE*, terwijl hij nog sprak, *donder en regen*.

Hiermede heeft Samuël doen zien niet alleen welk een machtigen invloed God heeft op de dingen van de aarde, daar Hij plotseling als geen natuurlijke oorzaken er toe medewerkten, deze ontzettender regen en donder kon voortbrengen uit Zijn schatkameren, Psalm 135:7, , maar ook welk een machtige invloed hij had in de hemel, dat God aldus "de stem eens mans verhoorde", Jozua 10:14, en "antwoordde uit de schuilplaats des donders", Psalm 81:8. Samuël, het kind des gebeds, was nog vermaard om zijn voorspoed in het gebed.

Nu heeft God door deze buitengewonen donder en regen, gegeven bij deze gelegenheid:

a. Zijn misnoegen betuigd tegen hen, op dezelfde wijze, als Hij het tevoren betuigd heeft-en ook op het gebed van Samuël-tegen de Filistijnen, Hoofdstuk 7:10. *De HEERE donderde te dien dage met een groten donder over de Filistijnen, en Hij verschrikte hen, zodat zij verslagen werden.*

Nu Israël weerspannig was en Zijn heilige Geest smarten aandeed, is Hij hun in een vijand verkeerd, en streed Hij tegen hen met dezelfde wapens, die Hij niet lang tevoren tegen hun vijanden had gebruikt, Jesaja 63:10.

b. Hij toonde hun hun dwaasheid in een koning te begeren, liever dan God of Samuël om hen te behouden, zich meer treil belovende van een vlesen arm, dan van de arm Gods of van de kracht des gebeds.

Kon hun koning "gelijk God met de stem donderen?" Job 40:4.

Kon hun vorst over zulke krachten gebieden als de profeet door zijn gebeden?

c. Hij gaf hun te kennen dat hoe kalm en voorspoedig een aanzien hun zaken nu hadden, nu zij een koning bezaten, evenals het weer in de tarweoogst, God toch, zo het Hem behaagde, het aanzien des hemels kon veranderen, en hen met Zijn onweder kon vervolgen, zoals de psalmist het uitdrukt.

2. De indruk, die dit maakte op het volk. Zij werden zeer verschrikt, en daar was reden toe.

a. Toen *vreesde al het volk zeer den HEERE en Samuël*. Zij dachten wel dat zij, toen zij een koning hadden, hem alleen behoefden te vrezen, maar God heeft hun doen weten dat *Hij grotelijks te vrezen is* en Zijn profeten om Zijnentwil. Nu zij zich verheugden in hun koning, leerde God hun zich te verheugen met beving.

b. Zij erkennen hun zonde en dwaasheid in een koning te begeren, vers 19. *Boven al onze zonden hebben wij dit kwaad daartoe gedaan, dat wij voor ons een koning begeerd hebben.*

Sommige mensen kunnen er niet toe gebracht worden hun zonden te zien door enigerlei zachter manier of methode dan door storm en donder. Samuël heeft hun deze belijdenis niet ontwrongen voordat de zaak beslist en de koning bevestigd was, opdat het de schijn niet zou hebben, dat hij er veeleer mee bedoelde zichzelf in de regering te bevestigen dan hen tot berouw te bewegen. Nu zij zichzelf vleien in hun ogen, bevinden zij hun ongerechtigheid, dat zij te haten is, Psalm 36:3.

c. Zij verzochten dringend om Samuels gebed, vers 19. *Bid voor uw knechten den HEERE, uw God, dat wij niet sterven.* Zij beseften hun gevaar van de toorn Gods, en konden niet verwachten dat Hij hun gebed voor henzelf zou verhoren, en daarom smeken zij Samuël voor hen te bidden.

Nu zien zij hoe nodig zij de man hebben, die zij tevoren hebben veronachtzaamd. Zo zouden velen, die niet willen dat Christus over hen zal heersen, zeer blij zijn als Hij voorbede voor hen wilde doen, om de toorn Gods van hen af te wenden.

En de tijd kan komen, als zij, die biddende mensen hebben bespot en veracht, hun gebeden op prijs zullen stellen, en er in zullen willen delen. *Bid*", zeggen zij, *den HEERE, uw God*, wij weten niet hoe Hem *onze God* te noemen, maar zo gij enige invloed bij Hem hebt, wend hem aan ten onze behoeve.

II. Hij bedoelt het volk te bevestigen in hun Godsdienst en hen te verbinden om de Heere voor altijd aan te kleven. Doel en strekking van deze rede komen grotelijks overeen met die van Jozua, Jozua 23 en 24.

1. Hij wilde niet dat de verschrikkingen des HEEREN hen van Hem weg zouden schrikken, want zij waren bedoeld om hen tot Hem heen te schrikken, vers 20. *Vreest niet, gij hebt al dit kwaad gedaan*, en hoewel God er vertoornd om is op u, moet gij daarom toch Zijn dienst niet verlaten, noch *van achter de HEERE afwijken*. Vreest niet, dat is: "Wanhoopt niet, vreest niet met schrik en ontzetting, na de storm zal het weer herder worden. *Vreest niet*, want God kan Zijn volk wel toornig aanzien, maar Hij zal het toch niet verlaten, vers 22, *om Zijns groten Naams wil* verlaat gij Hem dus niet."

Iedere overtreding van het verbond mishaagt de HEERE wel, maar daarom werpt Hij ons nog niet uit het verbond, en daarom moeten Gods rechtvaardige bestraffingen ons de hoop niet benemen op Zijn goedertierenheid.

De vastheid van Gods verkiezing komt voort uit het vrijwillige er van, en zo kunnen wij hopen, dat Hij Zijn volk niet zal verlaten, omdat het Hem beliefd heeft hen tot Zijn volk te maken. Indien Hij hen verkoren had omdat zij zo verdienstelijk zijn, dan zouden wij kunnen vrezen, dat Hij hen zal verlaten om het kwaad dat zij verdiend hebben, maar hen verkoren hebbende *om Zijns Naams wil*, zal Hij om Zijns naams wil hen niet verlaten.

2. Hij waarschuwt hen tegen afgoderij. *Wijkt niet van achter den HEERE af, maar dient den HEERE met uw ganse hart* vers 20 en weer in vers 21 "En wijkt niet af",

3. Hij vertroost hen met de verzekering, dat hij volharden zal in zijn zorg voor en zijn belangstelling in hen, vers 23. Zij wensten dat hij voor hen zou bidden, vers 19 , hij had kunnen zeggen: "Gaat tot

Saul, en laat hem voor u bidden, hem, de koning, die gij in mijn plaats hebt gesteld", maar zover is het van hem om hun hun minachting van hem te verwijten, dat hij hun veel meer belooft dan zij hem vragen.

a. Zij vroegen het hem als een gunst, hij beloofde het hun als een plicht, en schrikt bij de gedachte van die plicht na te laten.

Voor ulieden te bidden! zegt hij, *het zij verre van mij, dat ik tegen den HEERE zou zondigen, dat ik zou aflaten voor ulieden te bidden*.

Het is een zonde tegen God om niet te bidden voor het Israël Gods, inzonderheid voor diegenen van hen, die onder onze zorg en hoede zijn, en Godvruchtige mensen zijn bang voor de schuld van nalaten, of verzuim.

b. Zij vroegen hem om toen voor hen te bidden, bij deze gelegenheid, maar hij belooft hun voor hen te zullen blijven bidden, er, zolang hij leefde, niet van te zullen aflaten. Onze regel is: te bidden zonder ophouden, wij zondigen als wij het gebed in het algemeen beperken of terughouden, en in het bijzonder als wij aflaten te bidden voor de kerk.

c. Zij vroegen hem slechts voor hen te bidden, maar hij beloofde meer voor hen te doen, niet slechts voor hen te bidden, maar hen te onderwijzen, hoewel zij niet onder zijn regering als richter wilden zijn, wilde hij hun daarom zijn onderricht als profeet niet onthouden. En zij kunnen er verzekerd van zijn, dat hij hun niets anders dan den goeden en rechten weg leren, en de rechte weg is voorzeker de goede weg, de weg van de plicht, de weg van genot en van voordeel.

4. Hij besluit met een ernstige vermaning tot praktischer Godsdienst en ernstige Godsvrucht, vers 24, 25. De grote plicht, die hun hier op het hart wordt gedrukt, is: *de Heere te vrezen*. *Vreest niet*," had hij gezegd in vers 20, "vreest niet met een slaafse vrees", maar hier: "Vreest de Heere met een kinderlijke vreze.

Als vrucht en bewijs hiervan dient Hem in de plichten van de Godsverering en van een Godvruchtigen wandel, in waarheid en oprechtheid, en niet slechts in uitwendige belijdenis en vertoon, maar met uw hart, *met uw gehele hart* niet veinzende, niet met een verdeeld hart." En hij voert twee dingen aan bij wijze van beweegreden:

a. Dat zij uit dankbaarheid verplicht waren God te dienen uit aanmerking *van de grote dingen, die Hij voor hen gedaan heeft*, om hen voor altijd aan Zijn dienst te verbinden.

b. Dat hun eigen belang hun de plicht oplegde om Hem te dienen, uit aanmerking van de grote dingen, die Hij tegen hen zou doen, indien zij voortaan *kwaad zouden doen*: Gij *zult omkomen* door de oordelen Gods, *gij en uw koning*, op wie gij zo trots zijt, en van wie gij zulke grote verwachtingen hebt, en die een zegen voor u zijn zal, indien gij u aan God houdt." Zo heeft hij, als een getrouw wachter, hen gewaarschuwd, en aldus zijn eigen ziel bevrijd.

HOOFDSTUK 13

1 Saul was een jaar in zijn regering geweest, en het tweede jaar regeerde hij over Israel.
2 Toen verkoos zich Saul drie duizend mannen uit Israel; en er waren bij Saul twee duizend te Michmas en op het gebergte van Beth-el, en duizend waren er bij Jonathan te Gibea-benjamins; en het overige des volks liet hij gaan, een iegelijk naar zijn tent.
3 Doch Jonathan sloeg de bezetting der Filistijnen, die te Geba was, hetwelk de Filistijnen hoorden. Daarom blies Saul met de bazuin in het ganse land, zeggende: Laat het de Hebreen horen.
4 Toen hoorde het ganse Israel zeggen: Saul heeft de bezetting der Filistijnen geslagen, en ook is Israel stinkende geworden bij de Filistijnen. Toen werd het volk samengeroepen achter Saul, naar Gilgal.
5 En de Filistijnen werden verzameld om te strijden tegen Israel, dertig duizend wagens, en zes duizend ruiters, en volk in menigte als het zand, dat aan den oever der zee is; en zij togen op, en legerden zich te Michmas, tegen het oosten van Beth-aven.
6 Toen de mannen van Israel zagen, dat zij in nood waren (want het volk was benauwd), zo verborg zich het volk in de spelonken, en in de doornbossen, en in de steenklippen, en in de vestingen, en in de putten.
7 De Hebreen nu gingen over de Jordaan in het land van Gad en Gilead. Toen Saul nog zelf te Gilgal was, zo kwam al het volk bevende achter hem.
8 En hij vertoefde zeven dagen, tot den tijd, dien Samuel bestemd had. Als Samuel te Gilgal niet opkwam, zo verstrooide het volk van hem.
9 Toen zeide Saul: Brengt tot mij herwaarts een brandoffer, en dankofferen; en hij offerde brandoffer.
10 En het geschiedde, toen hij geeindigd had het brandoffer te offeren, ziet, zo kwam Samuel; en Saul ging uit hem tegemoet, om hem te zegenen.
11 Toen zeide Samuel: Wat hebt gij gedaan? Saul nu zeide: Omdat ik zag, dat zich het volk van mij verstrooide, en gij op den bestemden tijd der dagen niet kwaamt, en de Filistijnen te Michmas vergaderd waren,
12 Zo zeide ik: Nu zullen de Filistijnen tot mij afkomen te Gilgal, en ik heb het aangezicht des HEEREN niet ernstelijk aangebeden, zo dwong ik mijzelven, en heb brandoffer geofferd.
13 Toen zeide Samuel tot Saul: Gij hebt zottelijk gedaan; gij hebt het gebod van den HEERE, uw God, niet gehouden, dat Hij u geboden heeft; want de HEERE zou nu uw rijk over Israel bevestigd hebben tot in eeuwigheid.
14 Maar nu zal uw rijk niet bestaan. De HEERE heeft Zich een man gezocht naar Zijn hart, en de HEERE heeft hem geboden een voorganger te zijn over Zijn volk, omdat gij niet gehouden hebt, wat u de HEERE geboden had.
15 Toen maakte zich Samuel op, en hij ging op van Gilgal naar Gibea-benjamins; en Saul telde het volk, dat bij hem gevonden werd, omtrent zeshonderd man.
16 En Saul en zijn zoon Jonathan, en het volk, dat bij hen gevonden was, bleven te Gibea-benjamins; maar de Filistijnen waren te Michmas gelegerd.
17 En de verdervers gingen uit het leger der Filistijnen, in drie hopen; de ene hoop keerde zich op den weg naar Ofra, naar het land Sual;
18 En een hoop keerde zich naar den weg van Beth-horon; en een hoop keerde zich naar den weg der landpale, die naar het dal Zeboim naar de woestijn uitziet.
19 En er werd geen smid gevonden in het ganse land van Israel; want de Filistijnen hadden gezegd: Opdat de Hebreen geen zwaard noch spies maken.

20 Daarom moest gans Israel tot de Filistijnen aftrekken, opdat een iegelijk zijn ploegijzer, of zijn spade, of zijn bijl, of zijn houweel scherpen liet.
21 Maar zij hadden tandige vijlen tot hun houwelen, en tot hun spaden, en tot de drietandige vorken, en tot de bijlen, en tot het stellen der prikkelen.
22 En het geschiedde ten dage des strijds, dat er geen zwaard noch spies gevonden werd in de hand van het ganse volk, dat bij Saul en bij Jonathan was; doch bij Saul en bij Jonathan, zijn zoon, werden zij gevonden.
23 En der Filistijnen leger toog naar den doortocht van Michmas.

Zij, die een koning begeerden zoals al die volken verbeeldden zich dat ZIJ, als zij er een hadden, zeer groot en aanzienlijk zouden schijnen, maar in dit hoofdstuk bevinden wij dat dit geheel anders gebleken is.

Zolang Samuël met Saul verenigd was in het bestuur, ging alles goed, Hoofdstuk 11:7, maar nu Saul begon alleen te regeren, neigde alles tot vervel, en begonnen Samuels woorden in vervulling te gaan, *Gij zult omkomen, gijlieden, als ook uw koning*, want nooit is het volk van Israël verder op weg geweest naar het verderf dan in dit hoofdstuk.

I. Saul doet zich hier voor als een zeer onnozel vorst.

1. Verdwaasd in zijn raadsbesluiten, vers 1-3.

2. Aangevallen door zijn naburen, vers 4, 5.

3. Verlaten door zijn krijgsvolk, vers 6, 7.

4. Ontsteld en ontrust in zijn eigen gemoed, en offeranden brengende in verwarring, vers 8-10.

5. Bestraft door Samuël, vers 11-14

6. Verworpen door God om koning te zijn, vers 14. 11 Het volk vertoont zich hier als een ongelukkig, ellendig volk.

a. Ontmoedigd en verstrooid, vers 6-7.

b. Verminderd, vers 15, 16.

c. Geplunderd, vers 17, 18.

d. Ontwapend, vers 19-23.

Dit hadden zij er nu van, dat zij Gods regering verworpen hebben, en zich aan de volken gelijk hebben gemaakt, al hun heerlijkheid was van hen geweken.

1 Samuel 13:1-7

Er wordt ons niet gezegd waarin het was, dat het volk van Israël tegen God zondigde zodat zij Zijn tegenwoordigheid verbeurden, en Hij Zijn hand tegen hen gekeerd heeft, zoals Samuël gedreigd heeft, Hoofdstuk 12:15.

Maar ongetwijfeld hebben zij God verlaten, want anders zou Hij hen niet verlaten hebben zoals hier blijkt dat Hij hen heeft verlaten want:

I. Saul was zeer zwak en onstaatkundig, en heeft zijn zaken niet verstandig geregeld. *Saul was de zoon van een jaar*, zo luidt het oorspronkelijke, een uitdrukking, die wij tot de betekenis maken van de datum van zijn regering, maar gewoonlijk betekent zij de datum van iemands geboorte, en daarom verstaan sommigen het in overdrachtelijken zin: hij was even onschuldig en goed als een kind van een jaar aldus heeft het de Chaldeeuwse paraphrast *hij was schuldeloos, als een zoon van een jaar*.

Maar indien wij een overdrachtelijken zin aannemen, dan kan het even goed te kennen geven, dat hij onwetend en onvoorzichtig was en zo ongeschikt voor zaken als een kind van een jaar, en de volgende bijzonderheden tonen dat dit meer dan het overige zijn aard en karakter was. Wij vatten het echter liever op in de zin van onze overzetting: *Saul was een jaar in zijn regering geweest*, en er was niets van belang voorgevallen, het was een jaar, waarin niets gedaan werd, maar in het tweede jaar deed hij als volgt:

1. Hij verkoos zich een krijgsbende van *drie duizend man*, waarvan hij twee duizend onder zijn eigen bevelen hield, en duizend onder het bevel gaf van zijn zoon Jonathan, vers 2.

De overigen van het volk zond hij naar huis, naar hun tenten. Indien hij deze nu alleen bestemde als lijfwacht voor zijn persoon en zijn eregevolg, dan was het onstaatkundig om er zovelen te hebben, indien als een staand leger uit vrees voor gevaar van de zijde van de Filistijnen, dan was het niet minder onstaatkundig om er zo weinigen te hebben, en misschien was het vertrouwen, dat hij stelde in dit uitgelezen getal, en zijn ontslaan van de overigen van het dappere leger, waarmee hij de Ammonieten had geslagen, Hoofdstuk 11:8,11, als een belediging opgenomen van het koninkrijk, en heeft dit een algemene ontevredenheid verwekt, en was dit de reden, waarom zo weinigen op zijn oproep zijn verschenen, toen hij hen nodig had. De vorst, die op een bijzondere partij steunt, verzwakt zijn invloed op de gehele gemeenschap.

2. Hij gaf bevel aan zijn zoon Jonathan om de bezetting van de Filistijnen, die in zijn nabijheid te Geba lag, te overvallen en te doden, vers 3.

Ik wenste wel dat er geen grond was voor de onderstelling, dat dit een schending was van een verdrag met de Filistijnen en dat het dus verraderlijk, in trouweloosheid geschiedde.

De reden, waarom ik dit vermoed is, omdat er gezegd is, dat Israël dieswege stinkende is geworden bij de Filistijnen, vers 4 als mensen, ontbloot van gewone eerlijkheid en trouw, op wier woord men niet kon vertrouwen.

Indien dit zo is, dan geven wij er de schuld niet van aan Jonathan, die het gedaan heeft, maar aan Saul, zijn koning en vader, die het hem bevolen heeft, en hem wellicht er onbekend mee heeft gelaten hoe die zaak eigenlijk stond. Niets maakt de naam van Israël zo hatelijk voor hen, die buiten zijn, als het bedrog en de oneerlijkheid van hen, die deze eervoller naam dragen.

Als belijders van de Godsdienst misleiden en bedriegen, hun woord breken, het vertrouwen schenden, dat in hen gesteld wordt dan zal de Godsdienst daaronder lijden, en *stinkende worden bij de Filistijnen*. In wie zal iemand vertrouwen stellen, indien niet in een Israëliet? Iemand van wie men verwacht dat *geen bedrog in hem is?*

3. Toen hij aldus de Filistijnen verbitterd had, begon hij een leger op de been te brengen dat hij, indien hij wijs ware geweest, eerder had moeten doen.

Toen de Filistijnen gereed waren om zich met een zeer groot leger op hem te werpen, om het onrecht te wreken, dat hij hun aangedaan had toen *blies hij met de bazuin in het gehele land*, onder een onverschillig, indien al niet ontevreden volk, zeggende: *Laat het de Hebreeën horen*, vers 3 , en aldus zijn zovelen, als het gepast vonden, tot Saul gekomen te Gilgal, vers 4.

Maar nu kunnen wij onderstellen dat de meesten van hen zich terugtrokken, hetzij uit ontevredenheid over Sauls staatkunde, of uit vrees voor de macht van de Filistijnen: indien hij hen eerder had opgeroepen, zij zouden even bereid zijn geweest hem te volgen, als toen hij hen tegen de Ammonieten heeft aangevoerd. Dikwijls bevinden wij dat, zo de wijsheid, die te laat komt intijds ware gebruikt, veel onheil zou voorkomen zijn.

II. Nooit zijn de Filistijnen met zo geducht een leger opgekomen als nu zij door Saul zozeer tot toorn waren verwekt.

Wij kunnen onderstellen dat hun bondgenoten hun veel hulptroepen hadden gezonden, want, vers 5, behalve zes duizend ruiters, welke in deze tijden, toen paarden niet zoveel in de oorlog gebruikt werden als nu, een talrijke bende was, hadden zij nog een ongelooflijk aantal wagens, en wel dertig duizend, de meesten er van waren, naar wij kunnen onderstellen, bagagewagens voor zo talrijk een leger, maar geen krijgswagens.

Maar hun voetvolk dat *in menigte als het zand is, dat aan den oever der zee is*, zo ijverig waren zij voor de eer van hun volk, en zo verwoed om de laagheid van de Israëlieten, die hun bezetting hadden geslagen.

Indien Saul de mond Gods had gevraagd, eer hij de Filistijnen deze belediging had aangedaan, hij en zijn volk zouden deze dreigende benauwdheid beter hebben kunnen dragen, die zij nu door hun dwaasheid over zich gebracht hebben.

III. Nooit was het volk van Israël zo moedeloos, zo laag lafhartig, als het nu was. Enige tamelijk talrijke troepen zijn tot Saul te Gilgal gekomen, maar horende van het talrijke leger van de Filistijnen en van hun krijgstoerustingen, ontzonk hun de moed, naar sommigen denken, omdat zij Samuël niet bij Saul vonden. Zij, die een wijle tevoren hem moede waren en een koning begeerden, hadden nu weinig vreugde in hun koning, als zij hem niet onder Samuels leiding zagen.

Vroeg of laat zal het de mensen getoond worden, dat God en Zijn profeten hun beste vrienden zijn. Nu zij zagen dat de Filistijnen hun de oorlog gingen aandoen, en dat Samuël niet kwam om hen te helpen, wisten zij niet wat te doen, ontging hun het hart, en zij verschrikten. En:

1. Sommigen verborgen zich. Veeleer dan de dood tegemoet te gaan onder de Filistijnen, gingen zij zich levend begraven in spelonken en doornbossen, vers 6. Zie wat de zonde aanricht, zij stelt de mensen bloot aan gevaar, en dan berooft zij hen van hun moed. Een enkel persoon kan door het geloof zeggen: "Ik zal niet vrezen voor tienduizenden", Psalm 3:7, maar hier zijn duizenden van ontaarde Israëlieten, die sidderen op de nadering van een groot aantal Filistijnen. Schuld maakt de mensen tot lafaards.

2. Anderen vluchtten, vers 7. Zij gingen *over de Jordaan in het land van Gad en Gilead*, zover weg als zij konden van het gevaar, en naar een plaats waar zij onlangs de overwinning hadden behaald over de Ammonieten, waar zij getriomfeerd hadden, hoopten zij nu beschut te worden.

3. zij, die bij Saul bleven, *kwamen bevende achter hem*, niet anders verwachtende dan gedood te worden, hun handen en hun hart zeer verzwakt zijnde door het deserteren van zovelen van hun troepen. En hoewel Saul nog eergevoel genoeg had om stand te houden, had hij misschien toch geen moed over om er zijn sidderende krijgslieden mee te bezielen.

1 Samuel 13:8-14

I. Hier is Sauls overtreding door offeranden te offeren voordat Samuël kwam. Toen Samuël hem gezalfd heeft, heeft hij hem bevolen te Gilgal zeven dagen op hem te wachten, belovende dat hij aan het einde dier zeven dagen gewis tot hem zou komen, beide om voor hem te offeren, en om hem te zeggen wat hij doen moest. Dit hadden wij in Hoofdstuk 10:8.

Misschien was dit bevel, hoewel het daar staat opgetekend, hem later gegeven, of was het hem gegeven als een algemene regel, die voor iedere openbare samenkomst te Gilgal waargenomen moest worden of, wat zeer waarschijnlijk is, hoewel het niet weer vermeld wordt, was dit bevel onlangs herhaald met betrekking tot deze bijzondere gelegenheid, want het is duidelijk dat Saul zelf het begrepen heeft als verplicht voor hem van Gods wege, om nu te wachten totdat Samuël kwam, ander zou hij zoveel verontschuldigingen niet aangeboden hebben voor zijn niet-wachten, vers 11.

Dit bevel heeft Saul overtreden, hij wachtte tot aan de zevenden dag, maar had geen geduld om te wachten tot aan het einde van de zevenden dag. Misschien begon hij Samuël in zijn hart te verwijten, dat hij ontrouw was aan zijn woord, onverschillig voor zijn land, en oneerbiedig jegens zijn vorst, en achtte hij het voegzamer dat Samuël op hem zou wachten, dan hij op Samuël. Maar

1. Hij durfde het onderstaan te gaan offeren zonder Samuël, en deed dit zelf, want uit niets blijkt het tegendeel, hoewel hij noch profeet, noch priester was, alsof hij, omdat hij koning was, alles mocht doen, een vermetelheid, die aan koning Uzzia duur te staan is gekomen, 2 Kronieken 26:16 en verv.

2. Hij besloot de strijd met de Filistijnen te gaan strijden ‘zonder Samuels raad of aanwijzing, hoewel Samuël beloofd had hem bekend te zullen maken wat hij doen meest. Zo zelfgenoegzaam was Saul, dat hij het niet van de moeite waard achtte om op een profeet des HEEREN te wachten, die voor hem zou bidden of hem raad zou geven.

Dit was Sauls overtreding, en wat haar nog verzwaarde was:

a. Dat hij, voorzoveel blijkt, geen boden tot Samuël gezonden heeft, om zijn bedoeling te kennen, hem de zaak voor te stellen, en nieuwe aanwijzingen van hem te ontvangen, hoewel hij toen genoeg lieden bij zich had, die snelvoetig genoeg waren.

b. Dat hij, toen Samuël kwam, veeleer schijnt te roemen op wat hij gedaan heeft, dan er berouw van te tonen, blij scheen te zijn met de gelegenheid, die hij had, om aan Samuël te doen weten dat hij hem niet nodig had, het best zonder hem kon stellen.

Hij ging uit hem tegemoet, om hem te zegenen, alsof hij zichzelf nu als een volkomen priester beschouwde, gemachtigd om te zegenen zowel als te offeren, terwijl hij had moeten uitgaan om zich door hem te laten zegenen.

c. Dat hij Samuël van woordbreuk beschuldigde: *ik zag dat gij op de bestemden tijd der dagen niet kwaamt*, vers 11, en daarom, zo er iets verkeerds was, dan is dit de schuld van Samuël en Samuël was Gods dienaar, terwijl deze wèl overeenkomstig zijn woord gekomen is, eer de zeven degen om waren.

Zo denken de spotters van de laatste dagen, dat de belofte van Christus' wederkomst verbroken is, omdat Hij niet op hun tijd komt, hoewel het zeker is, dat Hij op de bestemden tijd zal komen.

d. Dat hij, toen hij van ongehoorzaamheid werd beschuldigd, zich rechtvaardigde in hetgeen hij gedaan had, en er geen het minste berouw van heeft getoond. Het is niet het zondigen, dat de mensen ten verderve brengt, maar het zondigen zonder er berouw over te hebben, het vallen zonder op te staan. Zie welke verontschuldigingen hij maakt, vers 11, 12. Hij wilde deze zijn daad van ongehoorzaamheid beschouwd zien:

a.a. Als een voorbeeld van zijn wijsheid, de meesten van het volk waren van hem verstrooid, en hem restte geen ander middel dan dit om degenen, die nog bij hem waren, bij zich te houden, en te voorkomen dat ook zij deserteerden. Zo Samuël de openbare belangen veronachtzaamde, hij, Saul, wilde dit niet doen.

b.b. Als een voorbeeld van zijn Godsvrucht, hij wilde als zeer vroom beschouwd worden, en in grote zorg om de strijd met de Filistijnen niet aan te gaan, vóór hij door gebed en offerande God aan zijn zijde heeft zoeken te verkrijgen.

"De Filistijnen, zei hij, zullen tot mij afkomen, vóór ik het aangezicht des Heeren ernstig aangebeden heb, en dan ben ik verloren".

"Hoe! ten krijg uittrekken, eer ik gebeden heb!" Zo bedekte hij zijn ongehoorzaamheid aan Gods gebod, met een voorgeven van zorg om Gods gunst te verkrijgen.

Geveinsden leggen een groten nadruk op de uitwendige verrichtingen van de Godsdienst, menende hierdoor hun veronachtzaming van het zwaarste van de wet te verontschuldigen.

En toch erkent hij dat hij het tegen zijn geweten gedaan heeft, *ik dwong mijzelf en heb brandoffer geofferd*, er zich misschien op beroemende, dat hij zijn overtuiging op zijde had gezet en ze overwonnen heeft, of tenminste denkende dat hij wist, dat hij niet had moeten doen wat hij gedaan heeft, en het daarom met tegenzin gedaan heeft.

Dwaze mens! Te denken dat God een welbehagen kon hebben in offeranden, die gebracht werden in strijd met Zijn algemeen en Zijn bijzonder gebod.

II. Het vonnis geveld over Saul wegens deze overtreding. Samuël vond hem staande bij zijn brandoffer, maar hij was, inplaats van met een antwoord des vredes, met zware tijdingen gezonden, en hij deed hem te weten dat *het offer des goddelozen de Heere een gruwel is*, en nog temeer als hij het, evenals Saul, brengt *met een schandelijk voornemen*.

1. Hij toont hem het verzwarende van zijn misdaad, en zegt tot deze koning: *Gij goddelozen*, hetgeen niemand dan een profeet betaamt te zeggen, Job 34:18.

Hij legt hem ten laste een vijand te zijn van zichzelf en van zijn eigen belangen. *Gij hebt zottelijk gedaan*, en zijt een rebel tegen God en Zijn regering. *"Gij hebt het gebod des Heeren, uws Gods, niet gehouden*, het gebod waarmee Hij uw gehoorzaamheid op de proef wilde stellen". Zij die Gods

geboden niet houden, doen zottelijk voor zichzelf. Zonde is dwaasheid, en zondaren zijn de grootste dwazen.

2. Hij kondigt hem zijn vonnis aan, vers 14. *Uw rijk* zal *niet* lang *bestaan* voor u en uw geslacht. God heeft het oog op iemand anders, *op een man naar Zijn hart*, en die u niet gelijkt niet evenals gij, zijn eigen zin wil doen". Het vonnis is feitelijk hetzelfde als Mene tekel. Nu slechts schijnt er nog plaats voor Sauls berouw waarop dit vonnis herroepen zou zijn, maar bij de volgende daad van ongehoorzaamheid is het onherroepelijk geworden, Hoofdstuk 15:20.

En nu, duizendmaal beter ware het voor hem geweest, indien hij als onbekend particulier zijn ezelinnen was blijven hoeden, dan ten troon te zijn gekomen om weer onttroond te worden.

Maar was het niet hard, om zo streng een vonnis te vellen over hem en zijn huis wegens een enkele dwaling, die zo klein scheen, en ter verontschuldiging waarvan hij zoveel kon inbrengen? Neen, de Heere is rechtvaardig in al zijn wegen en doet niemand onrecht aan, Hij is rechtvaardig in Zijn spreken en rein in Zijn richten. Hiermede toont Hij:

a. Dat geen zonde klein is, omdat God niet klein is, tegen wie gezondigd wordt, maar dat iedere zonde een verbeuren is van het hemelse koninkrijk waarheen wij goed op weg waren.

b. Hij toont dat ongehoorzaamheid aan een uitdrukkelijk gebod, al is het ook in een kleine zaak, een grote terging is, zoals in het geval van onze eerste ouders.

c. Hij waarschuwt ons om ons te wachten met onze geest, want wat aan de mensen slechts een kleine overtreding toeschijnt, kan in het oog van Hem, die weet uit welk beginsel en welke gemoedsgesteldheid zij begaan wordt, een snode misdaad zijn.

d. Door Saul te verwerpen voor een schijnbaar geringe dwaling, doet God Zijn genade, waarmee Hij grote zonden, zoals die van David, Manasse en anderen, vergeeft, zoveel sterker uitkomen.

e. Hiermede wordt ons geleerd, hoe noodzakelijk het is altijd op onze God te wachten. Saul verloor zijn koninkrijk uit gebrek aan twee of drie uur geduld.

1 Samuel 13:15-23

1. Samuël vertrekt in misnoegen. Saul heeft zelfstandig willen zijn, en nu wordt hij aan zichzelf overgelaten. *Samuël ging op van Gilgal*, vers 15, en het blijkt niet dat hij met hem gebeden of hem raad gegeven heeft.

Maar door op te gaan naar Gibea Benjamins, dat Sauls stad was, gaf hij te kennen, dat hij hem niet geheel had verlaten, maar daar wachtte, om hem op een andermaal nog vriendelijkheid te betonen.

Of, hij ging naar de profetenschool om daar voor Saul te bidden, toen hij het niet gepast oordeelde om met hem te bidden.

2. Saul volgt hem naar Gibea, monstert er zijn leger, en vindt dat het gehele getal er van slechts zes honderd man bedraagt, vers 15, 16.. Aldus waren zij om hun zonde verminderd.

3. De Filistijnen verwoestten het land, en stelden al de omliggende delen er van op brandschatting. Hun hoofdleger, of blijvend kamp, vers 23, lag in een voordelige stelling te Michmas, maar vandaar zonden zij drie onderscheiden troepen of detachementen uit op verschillende wegen, om het land te plunderen en levensmiddelen te verzamelen voor het leger, vers 17, 18.

Door die troepen kwam het land Israël onder verschrikking en werd het verarmd, de Filistijnen daarentegen werden bemoedigd en verrijkt. "Wie heeft Jakob tot een plundering overgegeven, en Israël den rovers? Is het niet de HEERE, Hij tegen Wien wij gezondigd hebben?," Jesaja 42:24.

4. De Israëlieten, die met Saul te velde trokken, waren ontwapend, hadden slechts slingers en knuppels, maar geen zwaard of spies onder hen, behalve die Saul en Jonathan zelf hadden, vers 19-22 Zie hier:

a. Hoe staatkundig de Filistijnen waren als zij de macht in handen hadden, en hoe zij naar welgevallen met Israël handelden. Zij deden alle smidsen weg, en brachten de smeden naar hun eigen land over en verboden aan alle Israëlieten onder bedreiging van zware straffen, om het beroep van smid uit te oefenen, in ijzer of koper te werken, hoewel zij van beide rijke mijnen bezaten Deuteronomium 8:9.

Dit was listig aangelegd door de Filistijnen, want hierdoor hebben zij niet alleen het volk van Israël belet om zich oorlogswapens te vervaardigen, (waardoor zij aan de wapenhandel ontwend raakten, en onvoorzien waren van wapens, als zij ze nodig hadden) maar hen ook afhankelijk van hen gemaakt zelfs voor de landbouwwerktuigen,

zij moesten tot hen gaan, dat is: naar het een of ander hunner garnizoenen, die over het land verspreid waren, om er al hun ijzeren gereedschappen te laten maken en in orde houden, een Israëliet mocht niets anders dan een vijl gebruiken, vers 20, 21 en ongetwijfeld zonden de Filistijnse smeden nog grote rekeningen aan de Israëlieten voor het werk, dat zij voor hen deden.

b. Hoe onstaatkundig Saul was, dat hij er zich in het begin van zijn regering niet toe zette om deze grief te herstellen. Dat Samuël het niet deed, was te verontschuldigen, hij streed met andere wapens,

donder en bliksem in verhoring van zijn gebed, waren hem in de plaats van zwaard en spies, maar dat Saul, die er aanspraak op maakte een koning te zijn zoals de koningen van de volken, zijn soldaten zonder zwaard en spies liet, niet gezorgd heeft om hen er van te voorzien, inzonderheid toen hij dit gekund had uit de buit van de Ammonieten, die hij in het begin van zijn regering verslagen en overwonnen heeft dat was een verzuim, hetwelk niet verontschuldigd kon worden.

c. Hoe traag en laf de Israëlieten waren, die aan de Filistijnen toelieten om hun dit op te leggen, en geen gedachte of moed hadden om er zich tegen te verzetten. Het werd geacht zeer slecht te staan met Israël, toen er onder veertig duizend in Israël *schild noch spies* gezien werd, Richteren 5:8, en thans was het niet beter, nu er geen Israëliet gezien werd met een zwaard aan zijn zijde, behalve de koning en zijn zoon, maar geen krijgsman, geen man van aanzien had er een.

Zij werden zeker hiertoe gebracht, of begonnen er toe gebracht te worden, in de tijd van Simson, want hem vinden wij nooit met een zwaard of spies in zijn hand. Indien zij niet moedeloos weren geworden, zij zouden niet ontwapend zijn geworden, maar het was zonde, die hen ontbloot heeft tot hun schande.

HOOFDSTUK 14

1 Het geschiedde nu op een dag, dat Jonathan, de zoon van Saul, tot den jongen, die zijn wapenen droeg, zeide: Kom, en laat ons tot de bezetting der Filistijnen overgaan, welke aan gene zijde is; doch hij gaf het zijn vader niet te kennen.
2 Saul nu zat aan het uiterste van Gibea onder den granatenboom, die te Migron was; en het volk, dat bij hem was, was omtrent zeshonderd man.
3 En Ahia, de zoon van Ahitub, den broeder van Ikabod, den zoon van Pinehas, den zoon van Eli, was priester des HEEREN, te Silo, dragende den efod; doch het volk wist niet, dat Jonathan heengegaan was.
4 Er was nu tussen de doortochten, waar Jonathan zocht door te gaan tot der Filistijnen bezetting, een scherpte van een steenklip aan deze zijde, en een scherpte van een steenklip aan gene zijde; en de naam der ene was Bozes, en de naam der andere Sene.
5 De ene tand was gelegen tegen het noorden, tegenover Michmas, en de andere tegen het zuiden, tegenover Geba.
6 Jonathan nu zeide tot den jongen, die zijn wapenen droeg: Kom, en laat ons tot de bezetting dezer onbesnedenen overgaan; misschien zal de HEERE voor ons werken; want bij den HEERE is geen verhindering, om te verlossen door velen of door weinigen.
7 Toen zeide zijn wapendrager tot hem: Doe al, wat in uw hart is; wend u, zie ik ben met u, naar uw hart.
8 Jonathan nu zeide: Zie, wij zullen overgaan tot die mannen, en wij zullen ons aan hen ontdekken.
9 Indien zij aldus tot ons zeggen: Staat stil, totdat wij aan ulieden komen; zo zullen wij blijven staan aan onze plaats, en tot hen niet opklimmen.
10 Maar zeggen zij aldus: Klimt tot ons op; zo zullen wij opklimmen, want de HEERE heeft hen in onze hand gegeven; en dit zal ons een teken zijn.
11 Toen zij beiden zich aan der Filistijnen bezetting ontdekten, zo zeiden de Filistijnen: Ziet, de Hebreen zijn uit de holen uitgegaan, waarin zij zich verstoken hadden.
12 Verder antwoordden de mannen der bezetting aan Jonathan en zijn wapendrager, en zeiden: Klimt op tot ons, en wij zullen het u wijs maken. En Jonathan zeide tot zijn wapendrager: Klim op achter mij, want de HEERE heeft hen gegeven in de hand van Israel.
13 Toen klom Jonathan op zijn handen en op zijn voeten, en zijn wapendrager hem na; en zij vielen voor Jonathans aangezicht, en zijn wapendrager doodde ze achter hem.
14 Deze eerste slag nu, waarmede Jonathan en zijn wapendrager omtrent twintig mannen versloegen, geschiedde omtrent in de helft eens bunders, zijnde een juk ossen lands.
15 En er was een beving in het leger, op het veld en onder het ganse volk; de bezetting en de verdervers beefden ook zelven; ja, het land werd beroerd, want het was een beving Gods.
16 Als nu de wachters van Saul te Gibea-benjamins zagen, dat, ziet, de menigte versmolt, en doorging, en geklopt werd;
17 Toen zeide Saul tot het volk, dat bij hem was: Telt toch, en beziet, wie van ons weggegaan zijn. En zij telden, en ziet, Jonathan en zijn wapendrager waren daar niet.
18 Toen zeide Saul tot Ahia: Breng de ark Gods herwaarts. Want de ark Gods was te dien dage bij de kinderen Israels.
19 En het geschiedde, toen Saul nog tot den priester sprak, dat het rumoer, hetwelk in der Filistijnen leger was, zeer toenam en vermenigvuldigde; zo zeide Saul tot den priester: Haal uw hand in.
20 Saul nu, en al het volk, dat bij hem was, werd samengeroepen, en zij kwamen ten strijde; en ziet, het zwaard des enen was tegen den anderen, er was een zeer groot gedruis.

21 Er waren ook Hebreen bij de Filistijnen, als eertijds, die met hen in het leger opgetogen waren rondom; dezen nu vervoegden zich ook met de Israelieten, die bij Saul en Jonathan waren.
22 Als alle mannen van Israel, die zich verstoken hadden in het gebergte van Efraim, hoorden, dat de Filistijnen vluchtten, zo kleefden zij ook hen achteraan in den strijd.
23 Alzo verloste de HEERE Israel te dien dage; en het leger trok over naar Beth-aven.
24 En de mannen van Israel werden mat te dien dage; want Saul had het volk bezworen, zeggende: Vervloekt zij de man, die spijze eet tot aan den avond, opdat ik mij aan mijn vijanden wreke! Daarom proefde dat ganse volk geen spijs.
25 En het ganse volk kwam in een woud; en daar was honig op het veld.
26 Toen het volk in het woud kwam, ziet, zo was er een honigvloed; maar niemand raakte met zijn hand aan zijn mond, want het volk vreesde de bezwering.
27 Maar Jonathan had het niet gehoord, toen zijn vader het volk bezworen had, en hij reikte het einde van den staf uit, die in zijn hand was, en hij doopte denzelven in een honigraat; als hij nu zijn hand tot zijn mond wendde, zo werden zijn ogen verlicht.
28 Toen antwoordde een man uit het volk, en zeide: Uw vader heeft het volk zwaarlijk bezworen, zeggende: Vervloekt zij de man, die heden brood eet! Daarom bezwijkt het volk.
29 Toen zeide Jonathan: Mijn vader heeft het land beroerd; zie toch, hoe mijn ogen verlicht zijn, omdat ik een weinig van dezen honig gesmaakt heb;
30 Hoe veel meer, indien het volk heden had mogen vrijelijk eten van den buit zijner vijanden, dien het gevonden heeft! Maar nu is die slag niet groot geweest over de Filistijnen.
31 Doch zij sloegen te dien dage de Filistijnen van Michmas tot Ajalon; en het volk was zeer moede.
32 Toen maakte zich het volk aan den buit, en zij namen schapen, en runderen, en kalveren, en zij slachtten ze tegen de aarde; en het volk at ze met het bloed.
33 En men boodschapte het Saul, zeggende: Zie, het volk verzondigt zich aan den HEERE, etende met het bloed. En hij zeide: Gij hebt trouwelooslijk gehandeld; wentelt heden een groten steen tot mij.
34 Verder sprak Saul: Verstrooit u onder het volk, en zegt tot hen: Brengt tot mij een iegelijk zijn os, en een iegelijk zijn schaap, en slacht het hier, en eet, en bezondigt u niet aan den HEERE, die etende met het bloed. Toen bracht al het volk een iegelijk zijn os met zijn hand, des nachts, en slachtte ze aldaar.
35 Toen bouwde Saul den HEERE een altaar; dit was het eerste altaar, dat hij den HEERE bouwde.
36 Daarna zeide Saul: Laat ons aftrekken de Filistijnen na, bij nacht, en laat ons dezelve beroven, totdat het morgen licht worde, en laat ons niet een man onder hen overig laten. Zij nu zeiden: Doe al wat goed is in uw ogen; maar de priester zeide: Laat ons herwaarts tot God naderen.
37 Toen vraagde Saul God: Zal ik aftrekken de Filistijnen na? Zult Gij ze in de hand van Israel overgeven? Doch Hij antwoordde hem niet te dien dage.
38 Toen zeide Saul: Komt herwaarts uit alle hoeken des volks, en verneemt, en ziet, waarin deze zonde heden geschied zij.
39 Want zo waarachtig als de HEERE leeft, Die Israel verlost, al ware het in mijn zoon Jonathan, zo zal hij den dood sterven; en niemand uit het ganse volk antwoordde hem.
40 Verder zeide hij tot het ganse Israel: Gijlieden zult aan de ene zijde zijn, en ik en mijn zoon Jonathan zullen aan de andere zijde zijn. Toen zeide het volk tot Saul: Doe, wat goed is in uw ogen.
41 Saul nu sprak tot den HEERE, den God Israels: Toon den onschuldige. Toen werd Jonathan en Saul geraakt, en het volk ging vrij uit.

42 Toen zeide Saul: Werpt het lot tussen mij en tussen mijn zoon Jonathan. Toen werd Jonathan geraakt.
43 Saul dan zeide tot Jonathan: Geef mij te kennen, wat gij gedaan hebt. Toen gaf het Jonathan hem te kennen, en zeide: Ik heb maar een weinig honigs geproefd, met het uiterste des stafs, dien ik in mijn hand had; zie hier ben ik, moet ik sterven?
44 Toen zeide Saul: Zo doe mij God, en zo doe Hij daartoe, Jonathan! gij moet den dood sterven.
45 Maar het volk zeide tot Saul: Zou Jonathan sterven, die deze grote verlossing in Israel gedaan heeft? Dat zij verre! zo waarachtig als de HEERE leeft, als er een haar van zijn hoofd op de aarde vallen zal; want hij heeft dit heden met God gedaan. Alzo verloste het volk Jonathan, dat hij niet stierf.
46 Saul nu toog op van achter de Filistijnen, en de Filistijnen trokken aan hun plaats.
47 Toen nam Saul het koninkrijk over Israel in; en hij streed rondom tegen al zijn vijanden, tegen Moab, en tegen de kinderen Ammons, en tegen Edom, en tegen de koningen van Zoba, en tegen de Filistijnen; en overal, waar hij zich wendde, oefende hij straf.
48 En hij handelde dapper, en hij sloeg de Amalekieten, en hij redde Israel uit de hand desgenen, die hem beroofde.
49 De zonen van Saul nu waren: Jonathan, en Isvi, en Malchi-sua; en de namen zijner twee dochteren waren deze: de naam der eerstgeborene was Merab, en de naam der kleinste Michal.
50 En de naam van Sauls huisvrouw was Ahinoam, een dochter van Ahimaaz; en de naam van zijn krijgsoverste was Abi-ner, een zoon van Ner, Sauls oom.
51 En Kis was Sauls vader, en Ner, Abners vader, was een zoon van Abiel.
52 En er was een sterke krijg tegen de Filistijnen al de dagen van Saul; daarom alle helden en alle kloeke mannen, die Saul zag, die vergaderde hij tot zich.

Aan het einde van het vorige hoofdstuk verlieten wij het leger Israëls in zeer benarde toestand. Wij zagen wijsheid noch kracht, noch Godsvrucht, in hen om ons grond te geven iets anders te verwachten dan dat zij allen door het leger van de Filistijnen gedood zouden worden, toch zien wij hier de oneindige macht, die werkt zonder middelen, en de oneindige goedheid, die geeft zonder dat men het verdiend heeft verheerlijkt in een gelukkige keer van de zaken, die Samuels woorden waar maakte: *Want de HEERE zal Zijn volk niet verlaten, om Zijns groten Naams wil*, Hoofdstuk 12:22. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Het leger van de Filistijnen overwonnen en vertreden door het geloof en de moed van Jonathan, die zonder weten van zijn vader, vers 1-3, alleen vergezeld door zijn wapendrager, een kloekmoedigen aanval op hen deed, zich versterkende in de Heere zijn God, vers 4-7.

Hij daagde hen uit, vers 8-12, en op hun aanneming van de uitdaging, heeft hij hen met zo'n woede, of liever met zo'n geloof aangevallen dat hij hen op vlucht joeg, en hen tegen elkaar aanzette, vers 13-15, wat aan Saul en zijn krijgsmacht en andere Israëlieten de gelegenheid gaf om de slag op te volgen en een overwinning te behalen, vers 11-23

II. Het leger Israëls ontroerd en verlegen door de roekeloosheid en dwaasheid van Saul, die het volk bezwoer geen voedsel te nuttigen vóór de avond, wat:

1. Jonathan aan strafvervolging blootstelde vers 25-30..

2. Het volk in verzoeking bracht, om toen die vastentijd voorbij was, vlees te eten met het bloed, vers 31-35.

3. Jonathans fout in onwetendheid begaan, zou hem het leven gekost hebben, maar het volk redde hem, vers 36-46.

III. In het einde hebben wij een algemeen bericht van Sauls krijgsdaden, vers 47, 48, en van zijn familie, vers 44-52.

1 Samuel 14:1-15

Hier moeten wij nota nemen:

I. Van de goedheid Gods in de Filistijnen, die een groot leger van kloeke mannen te velde hadden, te weerhouden van een aanval te doen op de handvol vreesachtige, sidderende lieden die Saul bij zich had, en die zij gemakkelijk op eenmaal hadden kunnen verdoen.

Het is een onzichtbare macht, die grenzen stelt aan de boosaardigheid van de vijanden van de kerk, en hun niet toelaat datgene te doen, wat, naar wij denken, niets hen verhindert te doen.

II. Van de zwakheid van Saul, die hier geheel verlegen scheen te staan, volstrekt onmachtig om zichzelf te helpen.

1. Hij sloeg zijn tent op onder een boom, en had slechts zes honderd man bij zich, vers 2. Waar waren nu de drie duizend mannen, die hij had verkoren, en waar hij zo op had vertrouwd? Hoofdstuk 13:2.

Zij, op wie hij al te veel had vertrouwd, verlieten hem, toen hij hen het meest nodig had. Hij durfde niet in Gibea blijven, maar begaf zich naar een onbekende plaats aan het uiterste van de stad onder een granaatboom, onder *Rimmon* zoals het in het Hebreeuws is, *Ha-Rimmon*, dat Rimmon nabij Gibea, in de spelonken waarvan de zes honderd Benjaminieten, die ontkomen waren, zich hadden verborgen, Richteren 20:47.

Sommigen denken dat Saul zich daar verborg, zo laag en verachtelijk was zijn geest, nu hij onder Gods misnoegen was gevallen, ieder uur verwachtende dat de Filistijnen hem zouden aanvallen, en dat alzo Samuels bedreiging zou vervuld worden, Hoofdstuk 13:14.

Diegenen kunnen zich nooit veilig gevoelen, die zich buiten Gods bescherming gesteld hebben.

2. Nu zond hij om een priester en de ark een priester van Silo en de ark van Kirjath-Jearim, vers 3, 18. Saul had eenmaal gezondigd door zelf te offeren, Hoofdstuk 13:9, nu besluit hij nooit weer in die dwaling te vervallen, en daarom zendt hij om een priester en hoopt de zaak door een gedeeltelijke reformatie met de Almachtige in orde te brengen, zoals velen doen, wier hart onverootmoedigd en onveranderd is. Samuël, de profeet des Heeren, had hem verlaten, maar hij denkt dat verlies te kunnen vergoeden door Ahia, des Heeren priester, te bevelen tot hem te komen, en deze zal hem niet laten wachten, noch hem bestraffen, zoals Samuël gedaan heeft maar alles doen wat hij zeggen zal, vers 18,.

Velen hebben gaarne leraren, die precies zo zijn als zij hen hebben willen, en zachte dingen tot hen spreken, en hun liefkozen van hen, omdat zij priesters zijn zal, hopen zij, hun vijandschap goed maken tegen die leraren, die getrouw en open met hen handelen.

Hij wil ook dat de ark gebracht zal worden, als een verwijt misschien aan Samuël, die, voorzoveel blijkt, er gedurende zijn regering geen openbaar gebruik van heeft gemaakt, of in de hoop, dat zij een vergoeding zal wezen voor zijn gebrek aan strijdkrachten.

Men zou gedacht hebben dat zij wel nooit weer de ark in het leger zouden brengen sedert de vorige keer, toen zij niet alleen hen niet gered heeft, maar zelf de Filistijnen in handen was gevallen.

Maar het is een geheel gewone zaak voor hen die het wezen van de Godsdienst verloren hebben, om de grootste liefde te hebben voor de schaduw er van, zoals hier een verlaten vorst een verlaten priester liefkoosde.

III. Van de dapperheid en Godsvrucht van Jonathan, de zoon van Saul, die veel geschikter was om de kroon te dragen dan zijn vader. "Een lieflijke spruit uit een wilden, oningeënten boom", zegt bisschop Hall.

1. Hij besloot incognito-onbekend aan ieder-in het kamp van de Filistijnen te gaan. Hij heeft zijn voornemen niet aan zijn veder te kennen gegeven, want hij wist dat hij het hem zou verbieden, noch aan het volk, want hij wist dat zij hem allen zouden ontmoedigen, en omdat hij besloten was geen acht te geven op hun tegenwerpingen, wilde hij hen ook niet horen, noch hun om raad vragen, vers 1, 3.

Hij had ook geen hoge mening genoeg van de priester, om hem te raadplegen, maar zich bewust zijnde van een aandrang, die van God kwam, wierp hij zich het gevaar in de mond, in de hoop er zijn land dienst mee te bewijzen.

De toegang tot het kamp des vijands wordt in vers 4 en 5 beschreven als zeer bijzonder moeilijk, en hun natuurlijke verschansingen schenen onneembaar, maar dat ontmoedigt hem niet, de sterkte en scherpte van de rotsen versterkten hem slechts in zijn besluit.

Grootmoedige mannen worden door tegenstand bezield en aangevuurd, en vinden er een genoegen in om er door heen te breken.

2. Hij bemoedigde zijn wapendrager, een jonge man, die hem vergezelde, om alleen met hem op die gevaarlijke onderneming uit te gaan, vers 6. "Kom, laat ons ons leven in onze hand stellen, en naar de bezetting des vijands overgaan, en zien wat wij kunnen doen om hen in verwarring te brengen". Zie waaruit hij moed schept.

a. "Zij zijn onbesneden, en hebben niet, zoals wij, het zegel des verbonds in hun vlees. Vrees niet, wij zullen wel klaar met hen komen, want zij zijn niet onder de bescherming van Gods verbond, zoals wij, kunnen Hem niet de hun noemen, zoals wij het door het teken van de besnijdenis kunnen." Indien zij, die onze vijanden zijn, vreemdelingen zijn voor God, dan behoeven wij hen niet te vrezen.

b. "God is machtig aan ons tweeën de overwinning te geven over hun talloze regimenten. Bij de Heere is geen verhindering, er is geen beperking in de Heilige Israëls, want voor Hem is het volkomen gelijk, om te verlossen door velen of door weinigen". Het is een waarheid, die in het algemeen gemakkelijk toegestemd wordt, dat het voor de Almacht volkomen gelijk is, door welke middelen zij werkt, en toch is het niet zo gemakkelijk om het in toepassing te brengen in een bijzonder geval, als wij slechts weinigen en zwak zijn, om dan te geloven, dat God ons niet alleen kan redden, maar door ons redding kan geven, dat is een daad van geloof, die, waar zij ook gezien wordt, getuigenis zal verkrijgen. Laat dit de zwakken versterken, de moedelozen bemoedigen, laat

er op gepleit worden bij God om kracht bij te zetten aan onze gebeden, en bij onszelf om onze vrees tot zwijgen te brengen: "Het is niets bij God om te helpen, hetzij de machtige, hetzij de krachteloze", 2 Kronieken 14:11.

c. Wie weet of Hij, die ons tot Zijn eer en heerlijkheid kan gebruiken, het ook niet zal? Misschien zal de Heere voor ons werken. met ons werken, een teken of wonder voor ons werken", aldus de Chaldeër. Wij kunnen ons bemoedigen met de hoop, dat God voor ons zal verschijnen, al hebben wij ook geen grond om er de verzekerdheid op te bouwen.

Een werkzaam geloof zal zich in Gods zaak ver wagen op een "misschien". Zijn wapendrager of schildknaap beloofde-alsof hij niet alleen zijn wapens had leren dragen, maar ook zijn hart-bij hem te blijven, en hem te volgen overal waar hij zou heengaan, vers 7.

Wij hebben reden te geloven dat Jonathan een Goddelijke aandrift gevoelde, om op deze stoute onderneming uit te gaan, waardoor hij aangemoedigd werd door de instemming en medewerking van zijn dienaar want anders zou het gevaar, dat hij tegemoet ging zo groot geweest zijn, dat hij eerder God verzocht dan op Hem vertrouwd had.

En wellicht heeft hij zeer bijzonder gelet op het woord van Jozua, Jozua 23:10 : "Een enig man onder u zal er duizend jagen", ontleend aan Mozes, Deuteronomium 32:30.

3. Hoe stoutmoedig hij nu ook was in zijn besluit, besloot hij toch Gods voorzienigheid te volgen in de uitvoering er van, die, naar hij geloofde, hem zou leiden, "Gods oog zou op hem zijn", Psalm 32:8, waarop hij dus zeer zorgvuldig zal letten om er de wenken van te ontvangen en te volgen. Zie:

A. Hoe hij zich op de leiding van Gods voorzienigheid verlaat, en vast besloten is haar te volgen. "Kom", zegt hij tot zijn dienaar "wij zullen ons aan de vijand ontdekken als degenen, die niet schromen hen in het aangezicht te zien, vers 8.

Indien zij dan zo voorzichtig zijn om ons te zeggen stil te staan dan zullen wij niet verder gaan, daar dit ons een wenk van de voorzienigheid zal wezen dat God wil dat wij verdedigenderwijs zullen handelen, en dan zullen wij ons zo goed wij kunnen bereiden om hun een warme ontvangst te geven, vers 9.

Maar als zij vermetel genoeg zijn om ons uit te dagen, en de eerste schildwacht, die wij ontmoeten, ons zegt voorwaarts te gaan, dan zullen wij voorwaarts gaan, en een stouter aanval doen, daar het ons hieruit blijkt dat het Gods wil is, dat wij aanvallenderwijs te werk zullen gaan, en dan niet twijfelen, dat God ons zal bijstaan, vers 10. Daar laat hij het dus van afhangen, vastelijk gelovende, zoals wij allen behoren te geloven:

a. Dat God het bestuur heeft over het hart en de tong van alle mensen, zelfs van hen, die Hem niet kennen, noch acht op Hem slaan, en door hen Zijn eigen doeleinden tot stand brengt, hoewel zij het zo niet menen, en hun hart alzo niet denkt. Jonathan wist dat God hem Zijn wil kon te kennen geven, zo Hem dit behaagde en het ook zou doen, daar hij op Hem steunde en bebouwde, even gewis door de mond van een Filistijn. als door de mond van een priester.

b. Dat God op de een of andere wijze de voetstappen zal leiden van hen, die Hem erkennen in al hun wegen, en op Hem zien voor leiding, met een vast voornemen des harten om Zijn leiding te volgen. Soms vinden wij de meeste vertroosting in hetgeen het minst ons eigen doen is, maar waarin wij geleid werden door de niet verwachte, maar nauwkeurig opgemerkte wendingen van Gods voorzienigheid.

B. Gods voorzienigheid gaf hem het teken dat hij verwachtte, en hij beantwoordde het sein. Hij en zijn wapendrager hebben de Filistijnen niet overvallen in hun slaap, maar zich bij daglicht aan hen ontdekt, vers 11. De wachten van de Filistijnen:

a. Minachtten hen verweten hun de lafhartigheid van velen onder hun volk, en zagen op hen als behorende tot het regiment van de sluipers.

Zie, de Hebreeën zijn uit de holen uitgegaan. Als sommigen van Christus' krijgsknechten de lafaard uithangen, kunnen anderen, die zich als mannen gedragen het verwijt er van moeten horen.

b. Zij daagden hen uit, vers 22. *Komt, wij zullen u wat laten zien*, alsof zij kwamen als kinderen om eens rond te kijken, maar bedoelende als Goliath, Hoofdstuk 17:44, dat zij *hun vlees de vogelen des hemels geven zouden*.

Zij bespotten hen, niet twijfelende of zij zouden hun ten prooi worden. Dit heeft Jonathan grotelijks aangemoedigd. Daarmee heeft hij ook zijn dienaar aangemoedigd. Hij had met onzekerheid gesproken, vers 6.

Misschien zal de Heere door ons werken, maar nu spreekt hij met verzekerdheid, vers 12. *De Heere heeft hen gegeven*, niet in onze hand-hij zocht zijn eigen eer niet-maar *in de hand Israëls*, want hij had niets dan het algemene welzijn op het oog. Zijn geloof aldus versterkt zijnde, kan geen moeilijkheid hem terughouden. Op handen en voeten klimt hij de rots op, vers 13, hoewel hij generlei bedekking had, geen hulp had van zijn dienaren, behalve van zijn wapendrager, en hij naar menselijk aanzien slechts de dood tegemoet ging.

4. Het wonderbare welslagen van deze stoute onderneming. De Filistijnen, inplaats van Jonathan aan te vallen en hem te doden of gevangen te nemen, zijn op de eersten slag, die hij hun toebracht, op onbegrijpelijke wijze voor zijn aangezicht gevallen, vers 13. Zij vielen, dat is:

A. Velen van hen werden door hem en zijn wapendrager gedood, vers 14, twintig Filistijnen zijn terstond gevallen. Het was niet zozeer de naam van Jonathan, die hen zo gedwee maakte (hoewel sommigen denken dat hij sedert hij een hunner bezettingen geslagen had, een schrik voor hen was geworden, Hoofdstuk 13:, maar het was Gods rechterhand, en Zijn arm, die hem deze overwinning gaf.

B. De overigen werden op de vlucht gedreven, en kwamen in botsing met elkaar vers 15. *Er was een beving in het leger*. Er was geen zichtbare oorzaak voor vrees, zij waren talrijk, stoutmoedig, en hadden zeer voordelige stellingen ingenomen, de Israëlieten waren gevloden voor hun aangezicht, er was geen vijand om hun het hoofd te bieden dan een enkel persoon met zijn dienaar, en toch sidderden zij als een espenblad, de ontsteltenis was algemeen, allen beefden, zelfs de verdervers, zij,

die het stoutst en het vurigst waren, deelden in de algemenen schrik, de banden hunner lenden werden los, en hun knieën stieten tegen elkaar aan, en toch kon niemand hunner zeggen waarom, het wordt een beving Gods genoemd, in de oorspronkelijke uitdrukking betekenende, niet alleen, zoals wij het overzetten: een zeer grote of sterke beving, die zij niet konden weerstaan, noch door redenering van zich af konden schudden, maar dat zij bovennatuurlijk was, en onmiddellijk van de hand Gods kwam. Hij, die het hart heeft gemaakt, weet hoe het te doen beven. Om de verwarring te voltooien, heeft ook de aarde gebeefd, zodat het hun was, alsof zij hen ging verzwelgen. Hen, die de eeuwigen God niet willen vrezen, kan Hij bevreesd maken voor een schaduw. Zie Spreuken 28:1, Jesaja 33:14.

1 Samuel 14:16-23

Wij hebben hier de vervolging en het gebruik, dat gemaakt werd van het grote voordeel, dat Jonathan en zijn wapendrager op de Filistijnen hadden behaald.

I. De Filistijnen waren door de macht van God zo verbijsterd, dat zij elkaar aanvielen en vernielden. Zij versmolten als sneeuw voor de zon, en *gingen voort met elkaar neer te slaan*, vers 16, want *het zwaard des enen was tegen de anderen*, vers 20.

Toen zij van vrees en schrik vloden, hebben zij, inplaats van zich te keren tegen hen, die hen vervolgden, slechts diegenen voor vijanden gehouden, die hun in de weg stonden, en hen als zodanig behandeld.

De Filistijnen waren zo gerust geweest, omdat al de zwaarden en spiesen in hun handen waren, Israël had er geen, behalve die Saul en Jonathan hadden, maar nu toonde God hun de dwaasheid van dat vertrouwen door hun eigen zwaarden en spiesen tot de werktuigen te maken van hun verderf en ze in hun eigen handen noodlottiger te doen zijn, dan zij in Israëls handen geweest waren.

Zie hetzelfde geschied in Richteren 7:22, 2 Kronieken 20:23.

II. Hierdoor werden de Israëlieten tegen hen bemoedigd.

1. Er werd spoedig kennis van genomen door de wachters van Saul, die op schildwacht stonden te Gibea, vers 16. Zij bespeurden dat het leger des vijands in grote verwarring was en dat er een grote slachting onder hen was aangericht, en toch bleek na onderzoek niemand van hun eigen strijdmacht afwezig, behalve Jonathan en zijn dienaar, vers 17, wat hen ongetwijfeld grotelijks heeft bemoedigd, en hun heeft verzekerd, dat het niet anders kon, of dit was van de Heere geschied, als er niets meer van van de mensen doen in was dan hetgeen deze twee tegen een groot heir hebben kunnen doen.

2. Saul begon de mond Gods te vragen, maar liet er spoedig van af. Zijn geest was nog niet zo verootmoedigd om hem er toe te brengen Samuël te raadplegen, hoewel deze waarschijnlijk in zijn nabijheid was, want wij lezen, Hoofdstuk 13:15, dat hij naar Gibea-Benjamins was opgegaan.

Maar hij liet de ark komen, vers 18, wensende te weten of het veilig voor hem was de Filistijnen aan te vallen bij de wanorde, die hij onder hen bespeurde.

Velen willen God raadplegen omtrent hun veiligheid, die Hem nooit raadplegen omtrent hun plicht. Maar horende van zijn verkenners' dat het rumoer in des vijands leger toenam, gebood hij de dienstdoenden priester plotseling af te breken. "

Haal uw hand in, vers 19, raadpleeg niet meer, wacht niet langer op een antwoord. Hij was voorwaar zeer onverstandig indien hij (zoals sommigen denken) hem verbood zijn handen op te heffen in gebed, want toen Jozua met Amalek streed, bleef Mozes zijn handen opheffen. Maar hij verbood hem veeleer de Heere nog verder te vragen, hetzij:

a. Omdat hij dacht nu geen antwoord nodig te hebben, daar de zaak duidelijk genoeg was. En toch, hoe meer blijkbaar het was dat God alles gedaan heeft, hoe meer reden hij had, om te vragen of Hij hem wilde vergunnen iets te doen. Of:

b. Omdat hij er nu niet op wilde wachten, hij was in zo'n haast om met de vallende vijand te strijden, dat hij niet wilde wachten om zijn gebeden te eindigen, of om te horen welk antwoord God hem geven zou. Een ijdel, vleselijk gezind hart zal zich door het minste en geringste laten storen in het beoefenen van Godsvrucht. Hij die gelooft zal niet haasten, zich niet op zo'n wijze haasten, noch enigerlei zaak zo dringend achten, om God de tijd niet te geven van met hem te gaan.

3. Met de kleine krijgsmacht, die hij had deed hij een krachtigen aanval op de vijand, en al het volk werd samengeroepen, vers 20, uit gebrek aan de zilveren trompetten, waarmee God hun gebood een alarm te blazen ten dage des strijds, Numeri 10:9. Zij riepen hen tezamen door gejuich, en hun aantal was niet zo groot of zij zouden spoedig bij elkaar zijn. En nu schijnen zij stoutmoedig en dapper, nu het werk reeds voor hen gedaan is.

Onze Heere Jezus heeft onze geestelijke vijanden overwonnen, verslagen en verstrooid, zodat wij in waarheid lafaards zijn, indien wij niet onder de wapens blijven, als wij toch niets anders te doen hebben dan de overwinning te vervolgen en de roof te delen.

4. Iedere Hebreeër, zelfs die, van wie men dit het minst verwacht zou hebben, keerde nu zijn hand tegen de Filistijnen.

a. Zij, die gedeserteerd hadden, en tot de vijand waren overgelopen, en zich onder hen bevonden, streden nu tegen hen, vers 21.

Sommigen denken dat het degenen waren, die door hen gevangen waren genomen, en nu als prikkels in hun zijden waren. Maar het schijnt veeleer dat zij vrijwillig tot hen gegaan waren, maar nu zij hen zagen vallen, weer het hart van Israëlieten kregen, en zich dapper kweten voor hun land.

b. Zij, die hun vaandel hadden verlaten, en zich in het gebergte hadden verscholen, keerden terug naar hun post en voegden zich bij de vervolgers, vers 22, hopende dat zij door hun grote ijver en gedienstigheid, nu het gevaar voorbid en de overwinning zeker was, hun vorige lafhartigheid goed te maken. Het was niet zeer tot hun lof, dat zij nu opkwamen. maar het zou nog groter smaad voor hen geweest zijn, indien zij niet waren opgekomen. Diegenen zijn wel waarlijk lafhartig. die in de zaak Gods niet werkzaam willen zijn, als zij haar overwinnend zowel als rechtvaardig zien.

Zo waren alle handen aan het werk tegen de Filistijnen, en ieder Israëliet versloeg er zoveel hij kon zonder zwaard of spies, maar in vers 23 wordt gezegd:

Alzo verloste de Heere Israël te dien dage. Hij deed het door hen, want zonder Hem konden zij niets doen. *Het heil is des Heeren*.

1 Samuel 14:24-35

Wij hebben hier een bericht van de moeilijke omstandigheid, waarin Israël was ten dage van zijn triomf. Aan zulke bijmengsels van smart is iedere aardse vreugde onderhevig! En zulke hinderpalen zal menige goede zaak op haar weg vinden, zelfs als zij het voorspoedigst schijnt, door het verkeerd gebruik van de middelen.

I. Saul verbood het volk, onder straffe van een vloek, om die dag voedsel te nuttigen, vers 24. Hier zullen wij onderstellen:

1. Dat hij als koning de macht had om zijn soldaten onder dit verbod te stellen, en aan dit verbod een vloek te verbinden, en dat zij er zich daarom aan onderworpen hebben, en God heeft er in zoverre Zijn goedkeuring van te kennen gegeven dat Hij door het lot liet ontdekken, dat Jonathan de schuldige was, die (hoewel onwetend) het verbod had overtreden, weshalve God toen niet wilde antwoorden op hun vragen naar Zijn wil.

2. Dat hij het met een goede bedoeling gedaan heeft, opdat het volk, dat misschien gedurende enigen tijd op rantsoen was gesteld, toen zij overvloed van levensmiddelen vonden in het kamp van de Filistijnen, er niet met gulzigheid op zouden aanvallen, en aldus tijd zouden verliezen om de vijand te vervolgen, en sommigen van hen zich zo zouden oververzadigen, dat zij tot verderen dienst op die dag ongeschikt zouden zijn. Om dit te voorkomen, verbood hij hun voedsel te gebruiken en heeft hij zich waarschijnlijk onder hetzelfde bedwang gelegd. En toch was de uitvaardiging van dit strenge bevel:

a. Onstaatkundig en onverstandig, want zo het tijd won. verloor het kracht voor de vervolging.

b. Het was heerszuchtig en onvriendelijk voor het volk, erger dan *het muilbanden van de dorsenden os*. Hun te verbieden een feestmaal te houden zou prijzenswaardig geweest zijn, maar hun te verbieden voedsel te gebruiken, hoewel zij hongerig waren, was wreed.

c. Het was goddeloos om er een vloek en een eed aan te verbinden. Had hij geen mindere straf dan een anathema, om zijn krijgstucht te handhaven? De doodstraf voor zo’n overtreding was te veel, inzonderheid de doodstraf met een vloek. Zij, die over anderen gesteld zijn, mogen wel berispen en straffen, maar zij mogen hun minderen niet vloeken, onze regel is: Zegen en vloek niet. Toen David sprak van een vijand, die hij had, "die de vloek liefhad," Psalm 109:17, 18, heeft hij misschien Saul bedoeld.

II. Het volk heeft zijn order opgevolgd, maar er was veel ongerief aan verbonden.

1. De soldaten werden getantaliseerd, want bij najagen van de vijand, gebeurde het, dat zij door een woud kwamen, dat zo vol was van wilden honing dat hij van de bomen op de grond afdroop daar de Filistijnen op hun vlucht misschien de honigraten hadden gebroken tot hun eigen verkwikking, en ze toen vloeiende hebben gelaten. Kanaän was vloeiende van honing, en hier hebben wij er een voorbeeld van. Zij zogen honing uit de rots, Deuteronomium 32:13, maar uit vrees voor de vloek, durfden zij niet eens van die honing proeven, vers 25, 26.

Diegenen zijn waardig de naam van Israëlieten te dragen, die zich en hun lusten kunnen verloochenen, zelfs als hun begeerte het sterkste is en de genieting van de zinnen het meest verleidelijk, uit vrees voor schuld en een vloek, en dat hun tafel hun tot een strik zal worden. Laat ons nooit ons voeden, en veel minder nog ons weiden, zonder vreze. Judas: 12.

2. Jonathan viel onder de vloek door onwetendheid. Hij had de last niet gehoord die zijn vader gegeven had, want kloekmoedig de liniën geforceerd hebbende, nam hij toen deel aan de vervolging, en dus kon hij beschouwd worden als niet onder de last begrepen en er niet in bedoeld te zijn.

Maar het scheen als aangenomen beschouwd te zijn, en hijzelf heeft er later niets tegen ingebracht, dat de last zich wèl tot hem uitstrekte, al was hij om zo goede redenen afwezig. Niet wetende dat er gevaar in stak, nam hij een stek van een honigraat op het uiterste van zijn staf en zoog de honing uit, vers 27, en was er merkbaar door verkwikt, *zijn ogen werden verlicht*, die dof begonnen te worden van honger en zwakheid, zijn gelaat werd er lieflijk en vrolijk door, want het was zo merkbaar dat die bij hem stonden het konden zien.

Hij dacht aan geen kwaad, en vreesde geen kwaad, totdat iemand uit het volk hem bekend maakte met de order, en toen zag hij zich in een strik. Menige goede zoon is aldus op meer dan een wijze, verstrikt en benauwd door de roekeloosheid van een onbezonnen vader. Zo heeft Jonathan de kroon verloren, waarvan hij erfgenaam was, door de dwaasheid zijns vaders, en dit was hier misschien een boos voorteken van.

3. De soldaten waren mat en verflauwden in het vervolgen van de Filistijnen. Jonathan voorzag dat dit er het gevolg van zijn zou hun moed zou wankelen, hun kracht hen begeven uit gebrek aan voedsel. Zodanig is de gesteldheid van ons lichaam, dat het spoedig ongeschikt wordt voor de dienst, indien er geen nieuwe krachten aan worden toegevoerd.

Het dagelijks werk kan niet verricht worden zonder het dagelijks brood, dat onze hemelse Vader ons daarom genadiglijk schenkt. Het is brood, dat het hart des mensen sterkt, daarom heeft Jonathan zeer goed geredeneerd: *indien het volk vrijelijk had gegeten*, de slachting onder de Filistijnen zou veel groter zijn geweest, maar nu waren zij *zeer moede en mat en al te veel vermoeid*, zoals de Chaldeeër het heeft, en begonnen zij meer te denken aan hun spijs dan aan hun werk.

4. Het ergste gevolg was, dat het volks des avonds, toen het verbod was opgeheven, en zij weer spijze namen, er zo gulzig op aanvielen, dat zij het vlees aten met het bloed, in lijnrechten strijd met de wet van God, vers 32.

Twee hongermaaltijden, zegt het spreekwoord maken de derden tot een maaltijd van gulzigaards, en zo was het hier.

Zij wilden niet wachten totdat de dieren behoorlijk geslacht waren, want zij slachtten ze op de grond en hingen ze niet op, zoals zij plachten te doen opdat al het bloed er zou uitlopen, noch totdat zij behoorlijk toebereid waren, maar vielen er gulzig op aan, vóór het vlees half gekookt en gebraden was, vers 32.

Saul, hiervan verwittigd zijnde, bestrafte hen wegens de zonde vers 33. *Gij hebt trouwelooslijk gehandeld*, maar hij heeft niet zichzelf beschuldigd, zoals hij had behoren te doen, daar hij het volk des Heeren heeft doen overtreden. Om een einde te maken aan deze onregelmatigheid, gaf Saul bevel om een groten steen tot hem te doen wentelen, en allen, die vee hadden te slachten voor hun dadelijk gebruik, moesten tot hem komen, om het onder zijn oog op die steen te slachten, vers 33, en het volk deed alzo, vers 34,

Zo gemakkelijk werden zij bedwongen en van het verkeerde teruggebracht, als hun vorst zorg droeg het zijne te doen.

Als de overheden hun macht wilden gebruiken, zoals zij het moeten en kunnen, zij zouden dikwijls een goede verandering onder het volk teweegbrengen, en dat wel gemakkelijker dan men denkt.

Eindelijk. Bij deze gelegenheid bouwde Saul een altaar, vers 35, hetzij om offeranden te offeren bij wijze van erkentelijkheid voor de overwinning, die zij hadden verkregen, of bij wijze van verzoening voor de zonde, waaraan zij zich hadden schuldig gemaakt. *Dat was het eerste altaar, dat hij de Heere bouwde*, en misschien heeft het heenwentelen naar hem van de groten steen, om er het vee op te slachten, het hem in de gedachte gebracht om hem in een altaar te verkeren, want anders zou hij er niet aan gedacht hebben.

Saul keerde zich ter zijde af van God, en toch begint hij nu altaren te bouwen, het ijverigst zijnde voor de gedaante van de Godzaligheid, toen hij de kracht er van verloochende. Zie Hosea 8:14. "Israël heeft zijn Maker vergeten en tempelen gebouwd". Sommigen lezen de zin: Hij *begon dat altaar te bouwen*, hij legde er de eerste steen van, maar was zo in haast om zijn overwinning te vervolgen, dat hij niet kon wachten, totdat het voltooid was.

1 Samuel 14:36-46

I. Hier is Sauls roemen tegen de Filistijnen. Zodra zijn soldaten hun avondmaaltijd hadden genuttigd, stelde hij voor de Filistijnen de gehelen nacht te vervolgen, en geen enkel man onder hen over te laten, vers 36. Hier toonde hij veel ijver, maar weinig wijsheid, want zijn leger, dat zo vermoeid was, kon geen nacht slapers missen, zoals eenmaal eten.

Maar het is iets geheel gewoons voor roekeloze en dwaze mensen om op niemand acht te geven dan op zichzelf, en zo zij slechts eer verkrijgen, bekommeren zij zich niet om de ontberingen, die zij hen doen lijden, over wie zij gesteld zijn.

Het volk was nu echter zo onderdanig aan hun koning, dat zij zich niet konden verzetten tegen het voorstel, maar besloten zich te schikken naar zijn wil, zo hij wil voortgaan zullen zij hem volgen. Doe al wat goed is in uw ogen. Alleen de priester achtte het geschikt om met de Godsdienstoefening voort te gaan, die begonnen was, maar zo plotseling werd afgebroken, vers 19, en het orakel te raadplegen:

Laat ons herwaarts tot God naderen. Vorsten en voorname lieden hebben mannen nodig in hun omgeving, die hen er aan herinneren, om overal waar zij heengaan, God mee te nemen. En toen de priester het voorstelde, kon Saul het voorstel niet afwijzen, maar vroeg aan God: "Zal ik aftrekken de Filistijnen na? En zal ik voorspoedig zijn?"

II. Zijn aanval op zijn zoon Jonathan, al het overige van deze paragraaf betreft hem, want, terwijl hij vervolgd wordt, ontkomen de Filistijnen. Wij weten niet welk kwaad uit een roekeloos besluit kan voortkomen.

1. God geeft Zijn misnoegen te kennen, en Saul doet nu onderzoek naar het gevloekte. Toen hij door de priester de Godsspraak raadpleegde, heeft God hem niet geantwoord, vers 37.

Als God onze gebeden afwijst, dan is het ons zeer nodig te vragen, wat de zonde is die Hem hiertoe heeft gebracht. Laat ons zien waarin deze zonde heden geschied zij, vers 38 want Gods oor is niet zwaar, dat Hij niet kan horen, maar het is zonde, die scheiding maakt tussen ons en Hem.

Als God ons gebed afwendt, dan hebben wij reden om te vermoeden dat het om een ongerechtigheid is, naar welke wij met ons hart gezien hebben zie Psalm 66:18 en die wij moeten ontdekken, opdat wij haar wegdoen, haar doden.

Saul zweert bij zijn Maker, dat wie ook de Achan moge zijn, die het leger heeft beroerd door van de verboden vrucht te eten, voorzeker zal gedood worden, al was het ook Jonathan zelf, dat is: al was hij aan hem en het volk ook nog zo dierbaar, weinig denkende dat Jonathan de man was, vers 39.

Hij zal de dood sterven, de vloek zal aan hem volvoerd worden. Maar niemand uit het volk antwoordde hem, dat is, niemand van hen, die wist dat Jonathan de order had overtreden, wilde hem verraden.

2. Jonathan werd door het lot als de overtreder aangewezen. Saul wilde dat het lot geworpen zou worden tussen hem en Jonathan aan de ene zijde, en het volk aan de andere zijde, misschien omdat hij zich even overtuigd hield van Jonathans onschuld in deze zaak, als van zijn eigen onschuld, vers 40.

Het volk hem in toorn ziende, durfde niets van hetgeen hij voorstelde tegenspreken, maar berustte. *Doe wat goed is in uw ogen*, Eer hij het lot wierp, bad hij *dat God de onschuldige zou tonen*, vers 41.

Dit had het aanzien van onpartijdige gerechtigheid. Rechters moeten begeren dat de waarheid aan het licht zal komen wie er dan ook door moge lijden.

Het lot moet biddende worden geworpen, omdat het een plechtig beroep is op de voorzienigheid, en daardoor vragen wij God ons te leiden, Handelingen 1:24, om welke reden sommigen het kansspel veroordeeld hebben, daar het zuiver en alleen van het lot of toeval afhangt en dus een misbruik maken is van een heilige zaak.

Eindelijk werd Jonathan geraakt, vers 42, waarmee Gods voorzienigheid bedoelde het wettig gezag te steunen en te handhaven, en alzo eer te leggen op de openbare bedeling van het recht in het algemeen, een ander middel voorbehoudende om een man te bevrijden, die niets gedaan had, dat des doods waardig was.

3. Openhartig bekent Jonathan het feit, en met een toornigen vloek spreekt Saul het vonnis over hem uit. Jonathan ontkent de waarheid niet, noch beproeft haar te verbergen, slechts vindt hij het hard, dat hij er voor moet sterven, vers 43.

Ik heb maar een weinig honigs geproefd, met het uiterste des stafs dien ik in mijn hand had, zie hier ben ik, moet ik sterven?

Hij zou zeer goed hebben kunnen pleiten op zijn volstrekte Onbekendheid met het gebod, of gewezen hebben op zijn verdienste, maar met een grootmoedig hart onderwerpt hij zich aan de noodzakelijkheid. "Gods wil en die mijns vaders geschiede", aldus toonde hij evenveel kloekmoedigheid in het ontvangen van de boden des doods voor zichzelf, als in ze te zenden onder de Filistijnen.

Het is even kloekmoedig om toe te geven in sommige gevallen, als om te strijden in andere. Saul wordt niet vertederd door zijn kinderlijke onderworpenheid, noch door het harde van de zaak, maar als iemand, die er naar streeft om voor een man van zijn woord gehouden te worden, en nog veelmeer als iemand. die zijn eed niet zou willen breken, zelfs wanneer het hem het zwaarst valt om hem te houden, spreekt hij met een nieuwen eed het vonnis over Jonathan uit, vers 44.

Zo doe mij God, en zo doe Hij daartoe Jonathan! zo ik de wet niet op u toepas, Jonathan, *gij moet den dood sterven*.

a. Hij sprak dit vonnis in overhaasting, zonder de Godsspraak te raadplegen. Jonathan had een zeer goeden pleitgrond om het vonnis tegen te houden, wat hij gedaan had, was geen "malum in se-geen

kwaad op zichzelf", en wat het verbod er van betreft, hij was er onkundig van zodat hem geen rebellie of ongehoorzaamheid ten laste gelegd kon worden.

b. Hij deed het in drift. Indien Jonathan des doods waardig ware geweest, dan zou het toch de rechter, en nog veel meer de vader. betaamd hebben, om het vonnis met tederheid en medelijden uit te spreken, en niet met zulk een houding van triomf, als een man, die ten enenmale ontbloot is van menselijkheid en natuurlijke liefde. Het recht wordt verlaagd als het bedeeld wordt met toorn en bitterheid.

c. Hij rugsteunde het met een vloek over zichzelf, zo hij het vonnis niet liet voltrekken, en die vloek is op zijn eigen hoofd wedergekeerd.

Jonathan ontkwam, maar God heeft aan Saul alzo gedaan, en alzo daartoe gedaan, want hij was door God verworpen en tot een anathema gemaakt.

Laat niemand ooit zulke verwensingen durven uitspreken, opdat God geen Amen er op zegge, en ‘hun eigen tong hen niet zal doen aanstoten tegen zichzelf", Psalm 64:9, die deze steen wentelt, op hem zal hij wederkeren.

Toch hebben wij reden te denken, dat Sauls ingewand ontstak tegen Jonathan, zodat hij in werkelijkheid zichzelf strafte, en wel zeer terecht toen hij zo streng scheen tegen Jonathan. God heeft hem de pijn doen gevoelen van zijn eigen roekeloos edict, dat hem kon doen vrezen er zich nogmaals aan schuldig te maken.

Door al deze pijnlijke omstandigheden heeft God hem ook bestraft wegens zijn vermetelheid om offers te offeren zonder Samuël. Een onderneming, zo slecht begonnen, kon niet zonder enigerlei bestraffing eindigen.

4. Het volk redde Jonathan uit de handen zijns vaders, vers 45

Totnutoe hadden zij zich zeer onderdanig en gehoorzaam betoond jegens Saul, met hetgeen goed in hem scheen, stemden zij in, vers 36, 40, , maar als Jonathan in gevaar is, dan is Sauls woord niet langer wet voor hen, maar verzetten zij zich met de grootsten ijver tegen de uitvoering van het vonnis. Zou *Jonathan sterven?*

Die zegen, die lieveling van zijn land? Zal dat leven opgeofferd worden aan een overdreven vorm van de wet en van de eer, dat zo kloekmoedig in de waagschaal gesteld werd voor het openbare welzijn, en waaraan wij ons leven en onze overwinning te danken hebben? Neen, wij zullen niet gedogen dat er aldus gehandeld zal worden met hem, in wiens eer God een welbehagen heeft." Het doet goed om Israëlieten ijverig te zien ter bescherming van hen, die God als werktuigen heeft gebruikt voor het welzijn van het algemeen.

Saul had gezworen dat Jonathan zou sterven, maar zij stelden hun eed tegenover de zijnen, en zweren dat hij niet zal sterven. *Zo waarachtig als de Heere leeft* zo daar-niet alleen zijn hoofd *maar een haar van zijn hoofd op de aarde vallen zal,* zij hebben hem niet verlost door geweld,

maar door verstand en vastberadenheid, en Josephus zegt dat zij een gebed tot God hebben opgezonden, dat hij van de vloek ontheven mocht worden.

Zij voeren voor hem aan *dat hij dit heden met God gedaan heeft*, dat is: hij heeft de zaak Gods omhelsd, en God heeft zijn pogingen gezegend, en daarom is zijn leven te kostelijk, om wegens een nietigheid weggeworpen te worden." Wij kunnen onderstellen dat Saul niet zo de betrekking van een vader vergeten heeft, of hij wilde Jonathan wel gaarne gered zien, en dat hij tevreden was dat gedaan werd, wat hijzelf toch niet wilde doen, en hij die het hart eens vaders kent, kan er hem niet om laken.

Eindelijk. Door dit voorval is het plan tegen de Filistijnen in duigen gevallen, vers 46. *Saul nu toog op van achter de Filistijnen*, en zo ging de gelegenheid teloor om de overwinning te voltooien. Als Israëls schilden tegen elkaar stoten, dan zal de openbare veiligheid en dienst er door verliezen.

1 Samuel 14:47-52

Hier is een algemeen bericht van Sauls hof en leger.

1. Van zijn hof en zijn familie. De naam van zijn zonen en dochteren, vers 49, van zijn huisvrouw, en van zijn vollen neef, die de opperbevelhebber was van zijn leger, vers 50.

Er wordt nog melding gemaakt van een andere vrouw van Saul, 2 Samuel 21:8, Rizpa, een bijwijf, en de kinderen, die hij bij haar had.

2. Van zijn leger en zijn krijgsbedrijven.

a. Hoe hij zijn leger aanwierf. Als hij *helden en kloeke mannen* zag, die zeer geschikt waren tot de dienst dan *vergaderde* hij hen tot zich, vers 52, zoals Samuël hen gezegd had, dat des konings wijze zou zijn, en indien hij een staand leger moest hebben, dan was het verstandig om er de geschiktste mannen in te plaatsen, die hij vinden kon.

b. Hoe hij zijn leger gebruikte, hij beschermde zijn land naar alle kanten tegen de beledigingen van zijn vijanden, en voorkwam hun invallen, vers 47, 48. Er wordt verondersteld dat hij slechts verdedigenderwijs gehandeld heeft tegen hen, die Israëls grenzen plachten aan te vallen, *en overal waar hij zich wendde*, waar de gelegenheid voorkwam, *oefende hij straf*, beteugelde hij hen, en stelde hij hen teleur.

Maar de vijanden, tegen wie hij het meest streed, waren de Filistijnen, *er was een sterke krijg tegen de Filistijnen al de dagen van Saul*, vers 52.

Weinig reden had hij om trots te zijn op zijn koninklijke waardigheid, ook had geen van zijn naburen reden om hem te benijden, want hij had voor zichzelf weinig genot, nadat hij het koninkrijk over Israël had ingenomen. Hij kon zijn vijanden niet teisteren zonder kwelling voor zichzelf, met zulke doornen zijn kronen gevuld.

HOOFDSTUK 15

1 Toen zeide Samuel tot Saul: de HEERE heeft mij gezonden, dat ik u ten koning zalfde over Zijn volk, over Israel; hoor dan nu de stem van de woorden des HEEREN.
2 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Ik heb bezocht, hetgeen Amalek aan Israel gedaan heeft, hoe hij zich tegen hem gesteld heeft op den weg, toen hij uit Egypte opkwam.
3 Ga nu heen, en sla Amalek, en verban alles, wat hij heeft, en verschoon hem niet; maar dood van den man af tot de vrouw toe, van de kinderen tot de zuigelingen, van de ossen tot de schapen, van de kemelen tot de ezelen toe.
4 Dit verkondigde Saul het volk, en hij telde hen te Telaim, tweehonderd duizend voetvolks, en tien duizend mannen van Juda.
5 Als Saul tot aan de stad Amalek kwam, zo leide hij een achterlage in het dal.
6 En Saul liet den Kenieten zeggen: Gaat weg, wijkt, trekt af uit het midden der Amalekieten, opdat ik u met hen niet wegruime; want gij hebt barmhartigheid gedaan aan al de kinderen Israels, toen zij uit Egypte opkwamen. Alzo weken de Kenieten uit het midden der Amalekieten.
7 Toen sloeg Saul de Amalekieten van Havila af, tot daar gij komt te Sur, dat voor aan Egypte is.
8 En hij ving Agag, den koning der Amalekieten, levend; maar al het volk verbande hij door de scherpte des zwaards.
9 Doch Saul en het ganse volk verschoonde Agag, en de beste schapen, en runderen, en de naast beste, en de lammeren, en al wat best was, en zij wilden ze niet verbannen; maar alle ding, dat verachtzaam, en dat verdwijnende was, verbanden zij.
10 Toen geschiedde het woord des HEEREN tot Samuel, zeggende:
11 Het berouwt Mij, dat Ik Saul tot koning gemaakt heb, dewijl hij zich van achter Mij afgekeerd heeft, en Mijn woorden niet bevestigd heeft. Toen ontstak Samuel, en hij riep tot den HEERE den gansen nacht.
12 Daarna maakte zich Samuel des morgens vroeg op, Saul tegemoet; en het werd Samuel geboodschapt, zeggende: Saul is te Karmel gekomen, en zie, hij heeft zich een pilaar gesteld; daarna is hij omgetogen, en doorgetrokken, en naar Gilgal afgekomen.
13 Samuel nu kwam tot Saul, en Saul zeide tot hem: Gezegend zijt gij den HEERE! Ik heb des HEEREN woord bevestigd.
14 Toen zeide Samuel: Wat is dan dit voor een stem der schapen in mijn oren, en een stem der runderen, die ik hoor?
15 Saul nu zeide: Zij hebben ze van de Amalekieten gebracht, want het volk heeft de beste schapen en runderen verschoond, om den HEERE, uw God, te offeren; maar het overige hebben wij verbannen.
16 Toen zeide Samuel tot Saul: Houd op, zo zal ik u te kennen geven, wat de HEERE vannacht tot mij gesproken heeft. Hij dan zeide tot hem: Spreek.
17 En Samuel zeide: Is het niet alzo, toen ge klein waart in uw ogen, dat gij het hoofd der stammen van Israel geworden zijt, en dat u de HEERE tot koning over Israel gezalfd heeft?
18 En de HEERE heeft u op den weg gezonden, en gezegd: Ga heen en verban de zondaars, de Amalekieten, en strijd tegen hen, totdat gij dezelve te niet doet.
19 Waarom toch hebt gij naar de stem des HEEREN niet gehoord, maar zijt tot den roof gevlogen, en hebt gedaan dat kwaad was in de ogen des HEEREN?
20 Toen zeide Saul tot Samuel: Ik heb immers naar de stem des HEEREN gehoord, en heb gewandeld op den weg, op denwelken mij de HEERE gezonden heeft; en ik heb Agag, den koning der Amalekieten, mede gebracht, maar de Amalekieten heb ik verbannen.

21 Het volk nu heeft genomen van den roof, schapen en runderen, het voornaamste van het verbannene, om den HEERE, uw God, op te offeren te Gilgal.
22 Doch Samuel zeide: Heeft de HEERE lust aan brandofferen, en slachtofferen, als aan het gehoorzamen van de stem des HEEREN? Zie, gehoorzamen is beter dan slachtoffer, opmerken dan het vette der rammen.
23 Want wederspannigheid is een zonde der toverij, en wederstreven is afgoderij en beeldendienst. Omdat gij des HEEREN woord verworpen hebt, zo heeft Hij u verworpen, dat gij geen koning zult zijn.
24 Toen zeide Saul tot Samuel: Ik heb gezondigd, omdat ik des HEEREN bevel en uw woorden overtreden heb; want ik heb het volk gevreesd en naar hun stem gehoord.
25 Nu dan, vergeef mij toch mijn zonde, en keer met mij wederom, dat ik den HEERE aanbidde.
26 Doch Samuel zeide tot Saul: Ik zal met u niet wederkeren; omdat gij het woord des HEEREN verworpen hebt, zo heeft u de HEERE verworpen, dat gij geen koning over Israel zult zijn.
27 Als zich Samuel omkeerde om weg te gaan, zo greep hij een slip van zijn mantel en zij scheurde.
28 Toen zeide Samuel tot hem: De HEERE heeft heden het koninkrijk van Israel van u afgescheurd, en heeft het aan uw naaste gegeven, die beter is dan gij.
29 En ook liegt Hij, Die de Overwinning van Israel is, niet, en het berouwt Hem niet; want Hij is geen mens, dat Hem iets berouwen zou.
30 Hij dan zeide: Ik heb gezondigd; eer mij toch nu voor de oudsten mijns volks, en voor Israel; en keer wederom met mij, dat ik den HEERE, uw God, aanbidde.
31 Toen keerde Samuel wederom Saul na; en Saul aanbad den HEERE.
32 Toen zeide Samuel: Breng Agag, den koning der Amalekieten, hier tot mij; Agag nu ging tot hem weeldelijk; en Agag zeide: Voorwaar, de bitterheid des doods is geweken!
33 Maar Samuel zeide: Gelijk als uw zwaard de vrouwen van haar kinderen beroofd heeft, alzo zal uw moeder van haar kinderen beroofd worden onder de vrouwen. Toen hieuw Samuel Agag in stukken, voor het aangezicht des HEEREN te Gilgal.
34 Daarna ging Samuel naar Rama; en Saul ging op naar zijn huis te Gibea-sauls.
35 En Samuel zag Saul niet meer tot den dag zijns doods toe; evenwel droeg Samuel leed om Saul; en het berouwde den HEERE, dat Hij Saul tot koning over Israel gemaakt had.

In dit hoofdstuk hebben wij de finale verwerping van Saul van het koningschap wegens zijn ongehoorzaamheid aan Gods gebod om de Amalekieten ten enenmale uit te roeien. Door zijn oorlogen en overwinningen hoopte hij zijn eigen naam en eer groot te maken en te vereeuwigen, maar door zijn verkeerde handelingen er bij, bracht hij zichzelf ten verderve en legde hij zijn eer in het stof. Hier is:

I. De opdracht, die God hem gaf om de Amalekieten volkomen te verdelgen, vers 1-3.

II. Sauls toebereidselen voor deze veldtocht, vers 4-6.

III. Zijn voorspoed en gedeeltelijke uitvoering van zijn opdracht, vers 7-9.

IV. Zijn verhoor voor Samuël, en het vonnis over hem geveld niettegenstaande de beuzelachtige redenen, die hij aanvoerde tot zijn verontschuldiging, vers 10-31.

V. De terdoodbrenging van Agag, vers 32, 33.

Vl. Samuels laatst vaarwel aan Saul, vers 34, 35.

1 Samuel 15:1-3

I. Hier zien wij, dat Samuël in de naam van God Saul plechtig opeist om aan het gebod Gods te gehoorzamen, en duidelijk geeft hij hem te kennen, dat hij in een bijzondere zaak op de proef wordt gesteld, of hij al of niet gehoorzaam zou zijn, vers 1. En dat dit zo uitdrukkelijk tot een proeve wordt gesteld van zijn gehoorzaamheid, heeft zijn ongehoorzaamheid zeer verzwaard.

1. Hij herinnert hem aan hetgeen God voor hem gedaan heeft. *De HEERE heeft mij gezonden, dat ik u ten koning zalfde*. God heeft u uw macht gegeven, en daarom verwacht Hij, dat gij uw macht voor Hem zult gebruiken.

Hij heeft eer op u gelegd, en nu moet gij u beijveren om Hem te eren. Hij heeft u tot koning gemaakt over Zijn volk, en nu moet gij Israëls zaak voorstaan, en hun twisten wreken. Gij zijt verhoogd om over Israël te gebieden, maar weet dat gij onderdaan zijt van de God Israëls en dat gij onder Zijn bevel staat".

Der mensen bevordering stelt hen niet vrij van hun gehoorzaamheid aan God, integendeel zij verplicht er hen nog temeer toe. Samuël zelf werd gebruikt om Saul te zalven en daarom was hij er zoveel geschikter voor om met deze boodschap tot hem gezonden te worden.

2. Hij zegt hem in het algemeen, dat hij uit aanmerking hiervan verplicht is te doen alles wat God hem gebiedt. *Hoor dan nu de stem van de woorden des Heeren*. Gods gunstbewijzen leggen ons de sterke verplichting op om Hem gehoorzaam te zijn. Dit moeten wij Hem vergelden, Psalm 116:12.

II. Hij draagt hem een bijzonderen dienstop, waarin hij nu meer dan in alles wat hij tot dusver gedaan heeft, zijn gehoorzaamheid aan God moet tonen. Samuël geeft hem Gods gezag voor het bevel. *Alzo zegt de HEERE van de heirscharen*, de HEERE van alle heirscharen, van Israëls heirscharen, hij geeft hem ook een reden voor het bevel, opdat de strengheid, die hij zal moeten gebruiken, hem niet hard toeschijne. *Ik heb bezocht hetgeen Amalek Israël gedaan heeft*, vers 2. God had een oude twist met de Amalekieten om het kwaad, dat zij Zijn volk Israël gedaan hebben, toen Hij dat uit Egypte heeft gevoerd. Wij hebben er de geschiedenis van in Exodus 17:8 verv, en hun misdaad is verzwaard in Deuteronomium 25:18 , hij heeft laaghartig *in de staart al de zwakken geslagen, en hij vreesde God niet*. Toen heeft God gezworen, dat Hij *krijg zou hebben met Amalek van geslacht tot geslacht* en dat Hij na verloop van tijd *de gedachtenis van Amalek van onder de hemel zal uitdelgen*. Dat is het werk dat aan Saul geboden wordt te doen, vers 3.

Ga nu heen, en sla Amalek. Israël is nu sterk, en de mate van de ongerechtigheid van Amalek is nu vol, ga nu, en ruim dit gevloekte volk volkomen uit de weg. Hem wordt uitdrukkelijk bevolen, allen en alles te doden, *van den man af tot de vrouw toe, van de kinderen tot de zuigelingen*, hen niet te sparen uit medelijden, *van de ossen tot de schapen, van de kemelen tot de ezels toe*, ze niet te sparen uit hebzucht.

Voor kwaad dat aan Gods Israël gedaan werd, zal vroeg of laat voorzeker afrekening worden gehouden, inzonderheid voor de tegenstand, die hun gegeven wordt, als zij uit Egypte komen.

God heeft dikwijls lang geduld met hen, die getekend zijn voor het verderf. Het uitgesproken vonnis wordt niet spoedig voltrokken. Maar hoewel Hij lang verdraagt, zal Hij toch niet altijd verdragen. Het jaar van de vergelding voor de twist van Israël zal eindelijk komen. De Goddelijke gerechtigheid slaat langzaam, maar zeker.

Hoe langer het oordeel wordt uitgesteld, zoveel te strenger is het, als het komt. God verkiest werktuigen om Zijn werk te doen, die er het geschiktst voor zijn.

Dit was bloedig werk, en daarom moet Saul het doen, die een ruw, streng man was.

III. Saul monstert zijn krijgsvolk en doet een aanval op het land van Amalek. Het was een zeer talrijk leger, dat hij te velde bracht, vers 4, *twee honderd duizend mannen voetvolks*.

Toen de strijd tegen de Filistijnen had, en de uitslag er van zeer hachelijk was, had hij slechts zes honderd man bij zich, Hoofdstuk 13:15.

Maar nu hij op uitdrukkelijk bevel van de hemel de Amalekieten moest aanvallen, waarbij hij zeker was van de overwinning, had hij duizenden, die zijn roepstem volgden. Maar wat het ook op andere tijden geweest moge zijn, nu was het niet tot eer van Juda, dat zijn strijdmacht afzonderlijk geteld was, want zijn aandeel was ergerlijk klein, (wat hier nu ook de reden van moge geweest zijn).

Het was slechte een twintigste deel van het geheel, want zijn strijders waren slechts tien duizend, terwijl de andere tien stammen (want Levi reken ik niet mede) twee honderd duizend man te velde brachten. De dag van Juda's eer genaakte, maar was nog niet gekomen.

Saul telde ze te *Telaïm*, hetgeen lammeren betekent. Hij telde hen *als lammeren* staat hier in de Vulgata, telde hen *naar de paaslammeren*, zo heeft het de Chaldeeër, tien voor een lam rekenende, een wijze van tellen, die later bij de Joden in zwang was.

Saul voerde zijn gehele krijgsmacht naar *de stad Amalek*, die stad was hun hoofdstad, vers 5, teneinde hen tot de slag uit te lokken.

IV. Hij gaf een vriendelijken raad aan de Kenieten, om zich af te scheiden van de Amalekieten, onder wie zij woonden, toen deze executie plaats ging hebben, vers 6.

Hierin heeft hij wijs en vroom gehandeld, waarschijnlijk naar de instructie, die Samuël hem gegeven had. De Kenieten waren de nakomelingen van Jethro, Mozes' schoonvader, een volk, dat in tenten woonde, waardoor het gemakkelijk voor hen was, om bij iedere gelegenheid naar een ander land te verhuizen, dat nog in niemands bezit was. Velen van hen woonden toen onder de Amalekieten, waar zij, hoewel in tenten wonende, door de natuur versterkt waren, want "zij hebben hun nest in een steenrots gelegd", Numeri 24:21.

Bileam had daar voorzegd, dat zij verteerd zullen worden, vers 22, Saul moet hen echter niet verteren. Maar

1. Hij erkent de vriendelijkheid, die hun voorouders aan Israël hebben bewezen, toen zij uit Egypte kwamen. Jethro en zijn familie waren hun zeer behulpzaam en van dienst geweest bij hun tocht door de woestijn, zij waren hun inplaats van ogen geweest, en dit wordt in vriendelijkheid voor hun nageslacht herdacht vele eeuwen daarna. Aldus laat een Godvruchtige de Goddelijken zegen als een erfdeel na aan zijn kindskinderen. Zij, die na ons komen, kunnen het voordeel oogsten van onze goede werken, als wij in ons graf zijn. God is niet onrechtvaardig om de vriendelijkheid te vergeten, betoom aan Zijn volk, maar zij zal op een anderen tijd herdacht worden, op zijn laatst in de groten dag, vergolden worden in de opstanding van de rechtvaardigen, "Ik ben hongerig geweest en gij hebt mij te eten gegeven".

Gods gedenken van de voorouders van de Kenieten door hun gunst te betonen terzelfder tijd dat Hij het kwaad strafte, gedaan door de voorouders van de Amalekieten, droeg er toe bij om Gods rechtvaardigheid in die bedeling in het licht te stellen. Als Hij gunsten doet beërven, waarom mag Hij dan ook niet Zijn ongenoegen op navolgende geslachten doen overgaan? Hij omhelst de zaak Zijns volks, zodat Hij "zegent die hen zegenen', en daarom ook "vervloekt die hen vervloeken", Numeri 24:9, Genesis 12:3. Zij kunnen de vriendelijkheid, die hun bewezen wordt, niet vergelden, noch het kwaad wreken, dat hun wordt aangedaan, maar God zal beide doen.

2. Hij verlangt van hen dat zij hun tenten van uit het midden van de Amalekieten zullen wegnemen. *Gaat weg, wijkt, trekt uit het midden van de Amalekieten*. Als verwoestende oordelen uitgaan, zal God zorgdragen om het kostelijke van het snode uit te trekken, en in de dag Zijns toorns de zachtmoediger van de aarde te verlossen. Het is gevaarlijk om in het gezelschap van Gods vijanden te worden gevonden, en het is onze plicht en ons belang om van hen uit te gaan, opdat wij geen gemeenschap hebben aan hun zonden en van hun plegen niet ontvangen, Openbaring 18:4. De Joden hebben een gezegde: Wee de goddeloze, en wee zijn nabuur.

V. Saul overmocht tegen de Amalekieten, want het was veeleer een terdoodbrenging van veroordeelde misdadigers, dan een oorlog tegen strijdende vijanden, de uitslag kon niet twijfelachtig wezen, als de zaak rechtvaardig en de roeping zo duidelijk was. Hij sloeg hen, vers 7, *het volk verbande hij*, vers 8. Nu komt de zonde hunner voorouders hun duur te staan. Aldus bezoekt God soms de ongerechtigheid van de vaderen aan de kinderen. Zij waren afgodendienaars, en zij waren schuldig aan veel andere zonden, waarvoor zij verdienden onder de toorn Gods te vallen maar als God met hen gaat afrekenen, dan legt Hij de nadruk op de zonde hunner voorouders in hun mishandelen van Israël, als de grond van Zijn twist met hen. Heere, hoe ondoorgrondelijk zijn Uwe oordeler, maar hoe onbetwistbaar is tevens Uwe gerechtigheid!

Vl. Maar hij deed zijn werk slechts ten halve, vers 9.

1. *Hij verschoonde Agag*, omdat hij een koning was, evenals hij, en misschien ook in de hoop van een groot rantsoen van hem te krijgen.

2. Hij verschoonde de beste schapen en runderen. en de naast-beste en de lammeren, en al wat best was, maar alle ding, dat verachtelijk en dat verdwijnende was, dat verbande hij. Wij kunnen onderstellen dat velen van het volk ontkomen zijn, en hun goederen medegenomen hebben naar andere landen, en daarom lezen wij later nog van Amalekieten maar dat was niet te verhelpen. Het was Sauls verkeerdheid dat hij niet ombracht wat hem onder de hand kwam, en in zijn macht was.

Wat nu verdelgd werd, werd in werkelijkheid geofferd aan de gerechtigheid Gods, als aan de God wiens de wraak is, en dat Saul dacht dat het verscheurde en het zieke, het kreupele en magere daar goed genoeg voor is, terwijl hij voor zijn eigen velden en zijn eigen tafel de keur van het vee wilde behouden, dat was in waarheid zichzelf meer eren dan God.

1 Samuel 15:10-23

Saul wordt hier ter verantwoording geroepen door Samuël betreffende de uitvoering van de opdracht, die hem gegeven was tegen de Amalekieten, en er worden ons hier merkwaardige voorbeelden gegeven van het strikte van de gerechtigheid Gods en de trouweloosheid en bedriegelijkheid van het hart des mensen. Er wordt ons hier meegedeeld:

I. Wat er bij deze gelegenheid tussen God en Samuël voorviel in het verborgen vers 10, 11.

1. God besluit tot Sauls verwerping, en maakt er Samuël mee bekend. *Het berouwt Mij, dat Ik Saul tot koning gemaakt heb*. Berouw in God is niet wat het is in ons, een verandering van zin en wil, maar een verandering in Zijn methode of bedeling. Hij verandert Zijn wil niet, maar Hij wil een verandering. De verandering was in Saul, *dewijl hij zich van achter Mij afgekeerd heeft*, deze verklaring geeft God aan het gedeeltelijke van zijn gehoorzaamheid, en het overheersende van zijn begeerlijkheid.

En hiermede heeft hij God tot zijn vijand gemaakt. Het berouwde God dat Hij aan Saul het koninkrijk had gegeven, en de eer en macht, die er aan verbonden zijn, maar het heeft Hem nooit berouwd, dat Hij aan enige mens wijsheid en genade, Zijn vreze en liefde heeft gegeven, die giften en roepingen Gods zijn onberouwelijk.

2. Samuël betreurt het, en bidt het af. Het smartte Samuël dat Saul Gods gunst verbeurd had, en dat God besloten had hem te verstoten, en *hij riep tot den HEERE den gansen nacht*, bracht een gehele nacht door in voorbede voor hem te doen, opdat Zijn raadsbesluit niet tegen hem mocht uitgaan. Als anderen op hun legerstede waren en sliepen, was hij op de knieën om te bidden en te worstelen met God. Hij heeft niet aldus zijn eigen uitsluiting van de regering afgebeden, ook deed het hem niet heimelijk genoegen, zoals het menigeen genoegen zou gedaan hebben, dat Saul, die hem opgevolgd was, zo spoedig op zijde werd gezet, integendeel, hij bad vurig om zijn bevestiging zo ver was het van hem om die dodelijke dag te begeren. De verwerping van de zondaren is de smart van de Godvruchtigen. God heeft geen lust in hun dood, en wij moeten er ook geen lust in hebben.

II. Wat er voorviel tussen Samuël en Saul in het openbaar. Samuël, door God met deze sombere tijdingen tot hem gezonden zijnde, ging, evenals Ezechiel, bitter bedroefd heen om hem te ontmoeten, misschien volgens een afspraak, die gemaakt werd, toen Saul op deze expeditie uitging, want Saul was te Gilgal gekomen, vers 12, de plaats, waar hij koning gemaakt was, Hoofdstuk 11:15, en waar hij nu in zijn koningschap bevestigd zou zijn, indien hij deze op-de-proefstelling van zijn gehoorzaamheid goed doorstaan had. Maar Samuël vernam dat hij zich een pilaar had gesteld, het een of ander gedenkteken van zijn overwinning, te Karmel, een stad in het gebergte van Juda zijn eer meer zoekende dan de eer van God want hij richtte deze pilaar (of hand, zoals het woord is in het Hebreeuws) op voor zichzelf. Het zou hem nodiger geweest zijn berouw te hebben over zijn zonde en verzoend te worden met God dan te roemen op zijn overwinning.

1. Dat hij met grote statigheid naar Gilgal was getogen, want dat schijnt aangeduid te zijn in de uitdrukking: *hij is omgetogen en doorgetrokken* met veel pracht en vertoon. Daar is Samuël tot hem gekomen.

A. Saul roemt bij Samuël op zijn gehoorzaamheid, omdat dit de zaak was, waardoor hij zich nu had onderscheiden, vers 13. *Gezegend zijt gij den HEERE!*, want gij hebt mij op een goede boodschap uitgezonden, waarin ik veel voorspoed heb gehad, en *Ik heb des HEEREN woord bevestigd.*

Het is zeer waarschijnlijk dat zo zijn eigen consciëntie hem toen niet van ongehoorzaamheid had beschuldigd, hij niet zo voortvarend geweest zou zijn om zijn gehoorzaamheid te verkondigen, want hierdoor hoopte hij Samuels bestraffing te voorkomen.

Zo denken de zondaren door zichzelf te rechtvaardigen er aan te ontkomen om door de Heere geoordeeld te worden, terwijl toch het enige middel daartoe is, onszelf te oordelen. Zij, die het meest roemen op hun Godsdienst, kunnen met recht verdacht worden dat zij er geveinsd in zijn, een verdeeld hart er voor hebben.

B. Samuël overtuigt hem door een overduidelijk bewijs van zijn ongehoorzaamheid. Hebt gij des Heeren woord bevestigd? *Wat is dan dit voor een stem der schapen?* vers 14. Saul wilde het doen voorkomen dat God almachtig hem zeer grotelijks was verplicht voor de goeden dienst, die hij Hem gedaan had, maar Samuël toont hem dat God zo weinig zijn schuldenaar was, dat Hij rechtvaardige oorzaak tot aanklacht tegen hem had, en als bewijs daarvan noemt hij *een stem der runderen*, die Saul misschien bevolen had om achter zijn zegetocht te doen opgaan, maar Samuël beroept er zich op als getuigen tegen hem, hij behoefde niet ver te gaan om hem te logenstraffen. Het geblaat en geloei van het vee zal evenals *het roest van het zilver*, Jakobus 5:3, tegen hem getuigen. Het is niets nieuws dat de mooi lijkende belijdenissen en betuigingen van geveinsden weersproken worden door de duidelijkste en onwederlegbaarste bewijzen. Velen roemen op hun gehoorzaamheid aan Gods gebod, maar wat betekenen dan hun toegeven aan het vlees, hun liefde tot de wereld, hun hartstocht en drift, hun liefdeloosheid en hun verzuimen van heilige plichten, die tegen hen getuigen?

C. Saul blijft bij zijn rechtvaardiging tegen deze beschuldiging, vers 15. Hij kan het feit niet ontkennen, die schapen en ossen kwamen van de Amalekieten. Maar:

a. Dat was zijn schuld niet, want *het volk heeft ze verschoond*, alsof zij dit gedurfd zouden hebben zonder een uitdrukkelijk bevel van Saul, als zij wisten dat het tegen een uitdrukkelijk bevel was van Samuël. Zij, die zichzelf willen rechtvaardigen, zijn gewoonlijk de eersten om anderen te veroordelen en zullen de schuld liever op hen werpen, dan haar op zich te nemen. Zonde is een wicht, dat niemand naar zijn eigen deur gebracht wil zien. Het is een armzalige uitvlucht van een onboetvaardig hart, dat zijn schuld niet wil bekennen, om haar te werpen op hen, die of zijn deelgenoten of alleen maar zijn volgelingen er in waren.

b. Het was met een goede bedoeling: "Het was *om den HEERE, uw God, te offeren*, Hij is uw God, en gij zult niet tegen iets zijn dat, zoals dit, voor Zijn eer is." Dit was een vals voorgeven, want zowel Saul als het volk hadden hun eigen voordeel op het oog in hun verschonen van het vee. Maar gesteld dat het zo was, dan zou dit toch beuzelachtig zijn geweest, want God haat de roof in het brandoffer. God bestemde dit vee om Hem geofferd te worden in het veld, en daarom zal Hij hun geen dank weten, die het Hem offeren op Zijn altaar, want Hij wil naar Zijn wil gediend worden en volgens de door Hem voorgeschreven regel. Ook zal een goede bedoeling geen slechte daad verontschuldigen.

D. Samuël verwerpt zijn pleit, of liever hij ziet het voorbij, en gaat er toe over om in de naam van God recht over hem te spreken. Hij stelt zijn gezag voorop, wat hij ging zeggen was wat de Heere tot hem gezegd had, vers 16, want anders zou het verre van hem geweest zijn, hem zo scherp een bestraffing te geven. Zij, die klagen dat hun leraren te hard en scherp voor hen zijn, moeten bedenken dat zij, zolang zij zich houden aan het Woord van God, slechts boodschappers zijn, en zeggen moeten wat hun bevolen is te zeggen, weshalve zij bereid moeten wezen om, evenals Saul hier geweest is, te zeggen: Spreek. Samuël brengt zijn boodschap getrouw over.

a. Hij herinnert hem aan de eer, die God hem gedaan heeft door hem koning te maken, vers 17, toen hij klein was in zijn ogen. God zag de nederheid aan van zijn staat, en beloonde de nederigheid van zijn gemoed. Zij, die tot eer en rijkdom zijn bevorderd, moeten dikwijls denken aan hun klein begin, opdat zij nooit hoog van zichzelf denken, maar er zich steeds op zullen toeleggen om grote dingen te doen voor de God, die hen bevorderd heeft.

b. Hij wijst hem op het duidelijke van de orders, die hij had uit te voeren, vers 18. *de HEERE heeft u op den weg gezonden*, u op reis gezonden. Zo gemakkelijk was de dienst, en zó zeker de voorspoed, dat het eer een reis dan een oorlog genoemd wordt. Het werk was eervol om de gezworen vijanden van God en Israël te verdelgen, en indien hij zich had verloochend de overweging van zijn voordeel en gewin op zijde gezet had, zodat hij geheel Amalek had verdelgd met alles wat er toe behoorde, hij zou er in het einde niets bij verloren hebben, noch op zijn eigen kosten op deze krijg zijn uitgegaan, God zou ze hem ongetwijfeld vergoed hebben, zodat hij geen buit nodig zou hebben gehad. En daarom:

c. Toont hij hem hoe onverschoonbaar hij was, door zich door deze krijgstocht te willen verrijken, vers 19. "Waarom zijt gij tot den roof gevlogen? hebt gij voor uw eigen gebruik genomen wat tot eer van God vernietigd had moeten worden?" Zie van welk kwaad de geldgierigheid de wortel is, maar zie ook de zondigheid van de zonde, en datgene er in, hetwelk het bovenal kwaad doet zijn in de ogen des Heeren, het is ongehoorzaamheid: *hebt gij naar de stem des HEEREN niet gehoord*.

E. Saul herhaalt zijn rechtvaardiging van zichzelf, in weerwil van de overtuiging besloot hij daarbij te blijven, vers 20, 21

Hij ontkent de beschuldiging, vers 20. *Ik heb immers naar de stem des HEEREN gehoord*, ik heb alles gedaan wat ik moest doen", want hij heeft alles gedaan wat hij dacht te moeten doen, zoveel wijzer was hij in zijn eigen ogen dan God.

God gebood hem allen en alles te doden, en hij geeft onder de voorbeelden van zijn gehoorzaamheid op, dat hij Agag levend medegebracht heeft, wat evengoed was, dacht hij, als hem gedood te hebben. Zo denken vleselijke bedrieglijke mensen zich van Gods geboden te verontschuldigen met te doen wat zij er voor in de plaats stellen.

Hij blijft er bij, dat hij *de Amalekieten zelf verbannen* heeft, dat het voornaamste was van wat bedoeld werd, maar wat de roof aangaat hij erkent dat het *verbannen had moeten worden* zodat hij *de wil des Heeren* heeft gekend, en niet in dwaling was omtrent het gebod, maar hij dacht dat dit een moedwillige verkwisting zou zijn, in Mozes' tijd werd het vee van de Midianieten tot buit genomen, Numeri 31:32, waarom nu dan niet het vee van de Amalekieten?

Het is toch beter dat het een prooi zou zijn voor de Israëlieten, dan voor de vogelen des hemels en de wilde dieren, daarom heeft hij het oogluikend toegelaten dat het volk het heeft weggevoerd, maar het was hun doen, niet het zijne, en daarenboven: het was om *het de Heere* hier te Gilgal *te offeren,* waar zij het nu heenbrachten. Zie hoe moeilijk het is om de kinderen van de ongehoorzaamheid te overtuigen van hun zonde, en hen van hun vijgebladeren te ontdoen.

F. Daar Saul bij zijn verdediging blijft wordt zij door Samuël uitvoerig en volledig beantwoord, vers 22, 23. Hij doet een beroep op zijn eigen geweten: *Heeft de Heere lust aan brandofferen en slachtofferen als aan het gehoorzamen van de stem des Heeren*?

Hoewel Saul niet zeer bekend was met de Godsdienst, kon het toch niet anders, of hij meest wel weten.

a. Dat aan God niets zo behaagt als gehoorzaamheid, neen, geen brandoffer noch slachtoffer of het vette van de rammen. Zie hier wat wij in al onze Godsdienstoefeningen op het oog moeten hebben, Gode welbehaaglijk te zijn, zodat Hij lust heeft in hetgeen wij doen. Als God een welbehagen heeft in ons en onze diensten, dan zijn wij gelukkig, dan hebben wij ons doel bereikt, maar anders: "Waartoe zal Mij zijn de veelheid uwer slachtoffers"? Jesaja 1:11. Nu wordt ons hier duidelijk gezegd dat ootmoedige, oprechte en nauwgezette gehoorzaamheid aan de wil van God Hem meer welbehaaglijk is dan alle brandofferen en slachtofferen. Een zorgvuldig nakomen van zedelijke geboden beveelt ons Gode meer dan alle waarnemen van plechtigheden, Micha 6:6, 8, Hosea 6:6.

Gehoorzaamheid wordt geboden door de eeuwige wet van de natuur, maar offerande alleen door een positieve wet, gehoorzaamheid was de wet van de onschuld, maar offerande onderstelt dat zonde in de wereld is gekomen, en is slechts een zwakke poging om datgene weg te nemen, wat gehoorzaamheid zou hebben voorkomen. God is meer verheerlijkt, en het eigen ik wordt meer verloochend door gehoorzaamheid, dan door offerande. Het is veel gemakkelijker om een ver of een lam te brengen om op het altaar verbrand te worden, dan om alle hoge gedachte tot de gehoorzaamheid aan God te brengen, en de wil te onderwerpen aan Zijn wil. Gehoorzaamheid is de roem van de engelen, Psalm 103:20, en zal ook onze roem zijn.

b. Dat niets zo Godtergend is als ongehoorzaamheid, onze wil te stellen tegenover de Zijne. Dit wordt hier *weerspannigheid en wederstreven* genoemd, en wordt gezegd even slecht te zijn als *toverij* en *afgoderij*, vers 23. Het is even slecht andere goden aan te nemen als in ongehoorzaamheid te leven aan de waren God. Zij, die geregeerd worden door hun eigen verdorven neigingen in tegenstand met het gebod Gods, raadplegen metterdaad de *serafim* (zoals het woord is, dat hier voor afgoderij gebruikt wordt) of de waarzeggers. Het was ongehoorzaamheid, die ons allen tot zondaars heeft gemaakt, Romeinen 5:19, o en het is de boosheid van de zonde, dat zij de overtreding is van de wet, en dus *vijandschap is tegen God,* Romeinen 8:7. Saul was een koning, maar als hij ongehoorzaam is aan Gods gebod zal zijn koninklijke waardigheid en macht de schuld niet van hem wegnemen van weerspannigheid en weerstrevendheid. Het is niet van de rebellie van een volk tegen hun vorst, maar van de vorst tegen God, dat deze tekst spreekt.

Eindelijk. Hij kondigt hem in korte woorden zijn oordeel aan: *Omdat gij des Heeren woord verworpen hebt-het veracht hebt*, zo leest het de Chaldeeër, het *als niets geacht hebt*, aldus de LXX, er de heerschappij van verworpen hebt, *zo heeft Hij u verworpen*, u veracht, u als niets

geacht, maar u verworpen, *dat gij geen koning zult zijn*. Hij, die u koning gemaakt heeft, heeft besloten u van het koningschap te ontzetten." Diegenen zijn ongeschikt en onwaardig om over mensen te regeren, die niet willen dat God over hen zal regeren.

1 Samuel 15:24-31

Saul is er ten laatste toe gebracht het boetekleed aan te doen, maar het is al te blijkbaar dat hij de rol speelt van een boeteling, maar het niet werkelijk is.

Merk op:

I. Hoe armzalig hij zijn berouw uitdrukt. Het was met grote moeite, dat hij er toe gebracht werd zijn fout in te zien, en niet voordat hij met onttroning was bedreigd, dat heeft een gevoelige snaar bij hem doen trillen, toen begon hij toe te geven, maar niet eerder. Toen Samuël hem zei dat hij *verworpen* was dat hij *geen koning* zou zijn, toen zei hij: *Ik heb gezondigd*, vers 24. Zijn belijdenis was niet vrijwillig, niet oprecht, maar was hem, als op de pijnbank, ontwrongen.

Hier merken wij verscheiden slechte tekenen van de geveinsdheid van zijn berouw, en dat het zelfs bij het berouw van Achab achterstond.

1. Hij wendde zich slechts tot Samuël, en scheen het meest begerig om in zijn goede mening te staan aangeschreven en zijn gunst te verwerven. Hij maakt een kleinen god van hem, om slechts zijn goeden naam onder het volk op te houden, omdat zij allen wisten dat Samuël een profeet was, en de man, die het werktuig is geweest tot zijn verheffing. Denkende dat het Samuël genoegen zou doen. en om er hem als het ware mee om te kopen zegt hij in zijn schuldbelijdenis: *omdat ik des HEEREN bevel en uw woorden overtreden heb*, alsof hij in de plaats van God was geweest, vers 24.

David, hoewel door de bediening van Nathan van zonde overtuigd, heeft in zijn belijdenis het oog op God alleen, niet op Nathan, Psalm 51:6 :"Tegen U, U alleen heb ik gezondigd", maar Saul belijdt zijn zonde-onwetend genoeg-als een overtreding van Samuels woord, terwijl toch zijn woord niets anders was dan een aankondiging of overbrenging van *het bevel des HEEREN*. Het is ook tot Samuël, dat hij zich wendt om vergeving, vers 25, *nu dan vergeef mij toch mijn zonde*, alsof iemand de zonde kon vergeven, dan alleen God.

Allerellendigst bedriegen diegenen zichzelf, die als zij in ergerlijke zonde zijn gevallen, denken dat het genoeg is om zich met de kerk te verzoenen, met de kerk en haar dienaren, door een schoonschijnende belijdenis en een vertoon van berouw, zonder zorg te dragen om met God verzoend te worden door de oprechtheid van hun berouw.

De zachtste uitlegging, die wij naar de aard van de liefde aan deze handelwijze van Saul geven kunnen, is dat hij misschien Samuël als een soort van middelaar heeft aangezien tussen hem en God, en, toen hij zich tot hem wendde om vergeving, een bede erom aan God bedoeld heeft, dit was echter zeer gebrekkig.

2. Zelfs in de belijdenis van zijn fout verontschuldigde hij haar nog, en dat is nooit de wijze van doen van iemand, die oprecht berouw heeft, vers 24. "Ik deed het, *want ik heb het volk gevreesd en naar hun stem gehoord*."

Wij hebben reden genoeg te denken dat het zuiver en alleen zijn eigen doen was, en niet het doen des volks, maar al waren zij ook genegen om het te doen, dan is het toch uit hetgeen wij tevoren

gelezen hebben duidelijk dat hij zeer goed zijn gezag onder hen kon laten gelden, en volstrekt niet bang voor hen was.

Zodat de verontschuldiging onwaar en beuzelachtig was, wat hij ook mocht voorgeven, hij was niet werkelijk bevreesd voor het volk, maar het is het gewone doen van zondaren, dat zij om hun fouten te verontschuldigen zich beroepen op hun gedachten en goede bedoelingen, want dat zijn dingen, die voor ons oog verborgen zijn, en waarvan wij dus het al of niet bestaan niet zouden kunnen bewijzen, maar zij vergeten, dat God het hart doorgrondt.

3. Al zijn zorg is zijn eer, zijn naam op te houden, zijn invloed te behouden op het volk, opdat zij niet in opstand zouden komen tegen hem, hem tenminste niet zouden verachten, daarom dringt hij er met zoveel ernst bij Samuël op aan, vers 25, dat hij met hem zal wederkeren en de openbaren dienst van de dankzegging voor de overwinning zal bijwonen. Zeer dringend was hij voor deze zaak, toen hij de slip van zijn mantel aangreep om hem terug te houden, vers 27 , niet wijl hij iets om Samuël gaf, maar hij vreesde dat, zo Samuël hem verliet, het volk hem insgelijks zou verlaten. Velen schijnen zeer ijverig gezind voor goede leraren en Godvruchtige mensen, maar het is slechts om de wille van hun eigenbelang en hun reputatie, terwijl zij hen in hun hart haten. Maar zeer grof was zijn uitdrukking toen hij zei, vers 30, *ik heb gezondigd, eer mij toch nu voor de oudsten mijns volks, en voor Israël*. Is dit de taal van een boetvaardige? Neen, integendeel, "ik heb gezondigd, maak mij toch niet beschaamd, want mijner is de beschaamdheid des aangezichts, en niemand kan groter afkeer van mij hebben, dan ik van mij heb." Maar hoe dikwijls ontmoeten wij de kopieën van deze geveinsdheid van Saul! Het is iets geheel gewoons dat zij, die overtuigd zijn geworden van zonde, zich zeer begerig tonen om geëerd te worden voor het volk. Terwijl toch hij, die de eer van de onschuldige heeft verloren, op geen andere eer aanspraak kan maken, dan op die van de boetvaardige, en het is de eer van de boetvaardige zich te schamen.

II. Hoe weinig baat hij van dit gering betoon van berouw gehad heeft. Welk doel heeft hij er mee bereikt?

1. Samuël herhaalde het vonnis dat over hem is uitgesproken, zó ver was hij er af om hem hoop te geven dat het herroepen zou worden, vers 26 hetzelfde als in vers 23.

"Die zijn overtredingen bedekt zal niet voorspoedig zijn", Spreuken 28:13. Samuël weigerde met hem weer te keren, maar *keerde zich om om weg te gaan*, vers 27. Zoals de zaak hem op de eersten aanblik toescheen, achtte hij het volstrekt onvoegzaam voor zich om iemand, die God had verworpen, inzoverre te steunen, dat hij zich met hem verenigde in dankzegging aan God voor een overwinning, die veel meer dienstbaar gemaakt werd aan Sauls geldgierigheid, dan aan Gods eer en heerlijkheid.

Maar bij nader bedenken is hij toch met hem wedergekeerd, vers 31, waarschijnlijk onder de leiding God, hetzij om een muiterij onder het volk te voorkomen, of misschien niet om Saul eer aan te doen, (want hoewel Saul de Heere aanbad, vers 31, wordt toch niet gezegd dat Samuël de dienst heeft geleid) maar om gerechtigheid te oefenen aan Agag, vers 32.

2. Hij helderde het vonnis op door een teken, dat Saul zelf door zijn ruwheid hem aan de hand deed.

Toen Samuël zich van hem afkeerde, scheurde hij zijn mantel om hem terug te houden, vers 27, Zo afkerig was hij ervan om van de profeet te scheiden.

Maar Samuël gaf aan dit voorval een uitlegging, die alleen een profeet er aan geven kon, hij gaf er de betekenis aan van *het afscheuren van het koninkrijk* van hem, vers 28, en evenals dit scheuren van de mantel was het zijn eigen doen.

De HEERE heeft heden het koninkrijk van Israël van u afgescheurd, en heeft het aan uw naaste gegeven, die beter is dan gij, namelijk aan David, die later, bij een zekere gelegenheid de slip van Sauls mantel afsneed, Hoofdstuk 24:5, waarop Saul zei: *"Ik weet dat gij voorzeker koning worden zult*, misschien gedenkende aan dit teken, het scheuren van de slip van Samuels mantel.

3. Hij bekrachtigde het door een plechtige verklaring, dat het vonnis onherroepelijk was, vers 29.

De Sterkte Israëls liegt niet. De Eeuwigheid, of de Overwinning Israëls, zo lezen sommigen de tekst. De Heilige, aldus in het Arabisch. De Verhevene, aldus in het Syrisch, de overwinnende Koning Israëls, aldus bisschop Patrick.

"Hij is vast besloten u af te zetten en Hij zal niet van voornemen veranderen. Hij is geen mens, dat Hem iets berouwen zou." Mensen zijn wispelturig en veranderen van zin, zwak, en kunnen hun doeleinden niet tot stand brengen, er gebeurt iets, dat zij niet konden voorzien, waardoor hun maatregelen worden verbroken, maar zo is het niet met God.

Soms heeft Hem op des zondaars berouw het kwaad berouwd, dat Hij dacht te zullen doen, maar hier was berouw verborgen voor Sauls ogen, en daarom verborgen voor Gods ogen, Vers 32.

Toen zei Samuël: Breng Agag, de koning van de Amalekieten, hier tot mij. Agag nu ging tot hem weeldelijk, en Agag zei: Voorwaar de bitterheid des doods is geweken, Vers 33.

Maar Samuël zei: Gelijk als uw zwaard de vrouwen van haar kinderen beroofd heeft, alzo zal uw moeder van haar kinderen beroofd worden onder de vrouwen! Toen hieuw Samuël Agag in stukken, voor het aangezicht des HEEREN te Gilgal.

Vers 34, Daarna ging Samuël naar Rama, en Saul ging op naar zijn huis te Gibea Sauls.

Vers 35, En Samuël zag Saul niet meer tot de dag zijns doods toe, evenwel droeg Samuël leed om Saul, en het berouwde de HEERE, dat Hij Saul tot koning over Israël gemaakt had.

Als profeet is Samuël hier gesteld over koningen, Jeremia 1:10.

III. Hij doodt koning Agag, ongetwijfeld door zulke aanwijzingen van boven, als waarop nu niemand aanspraak kan maken. *Hij hieuw Agag in stukken*, sommigen denken dat hij er slechts het bevel toe gaf, of, misschien deed hij het met zijn eigen handen als een offer aan Gods gerechtigheid, vers 33, en offers plachten in stukken gehouwen te worden. Merk hier nu in op:

1. Hoe de ijdele hoop van Agag teleurgesteld werd. Hij kwam *weeldelijk*, op een statige wijze, om te tonen dat hij koning was, en daarom met eerbied behandeld moest worden, of op een zachte, verwijfde manier, als iemand die nooit hardheid heeft moeten verduren, die niet beproefd heeft zijn voetzool op de aarde te zetten, omdat hij zich wellustig en teder hield, Deuteronomium 28:56, ten einde medelijden op te wekken, en hij zei: *Voorwaar, de bitterheid des doods is geweken!*, vers 32.

Ontkomen zijnde aan het zwaard van Saul, de krijgsman, dacht hij zich niet in gevaar van Samuël, een ouden profeet, een man des vredes. Er is bitterheid in de dood, voor de natuur is hij schrikkelijk. Voorwaar, de dood is bitter, zo is de lezing van deze woorden van Agag in diverse vertalingen, zoals de LXX de vorige zinsnede lezen: *Hij kwam bevende*.

De dood zal het kloekmoedigste hart verschrikken. Velen denken dat de bitterheid des doods geweken is, als het niet zo is, zij stellen die bozen dag verre van zich, die zeer nabij is. Ware gelovigen kunnen dit door genade op goede gronden zeggen, hoewel de dood niet geweken is, is toch de bitterheid er van geweken. Dood, waar is uw prikkel?

2. Hoe zijn vroegere boze praktijken nu gestraft worden. Samuël roept hem ter verantwoording, niet alleen voor de zonden van zijn voorouders, maar voor zijn eigene. *Gelijk uw zwaard de vrouwen van haar kinderen beroofd heeft*, vers 33.

Hij volgde de wreedheid na van zijn voorouders, en zijn onderhorigen hebben waarschijnlijk hetzelfde gedaan, met recht daarom wordt al het rechtvaardige bloed vergoten door Amalek, geëist van dit geslacht, Mattheus 23:36.

Agag, die zelf teder en weelderig was, was wreed en barbaars voor anderen, gewoonlijk ziet men ook, dat zij, die toegeven aan hun lusten, niet minder toegeven aan hun hartstochten. Maar van bloed zal rekenschap worden geëist, zelfs koningen zullen aan de Koning van de koningen rekenschap hebben te geven van het onschuldige bloed, dat zij hebben vergoten of hebben doen vergieten. Het was die misdaad van koning Manasse, die de Heere niet wilde vergeven, 2 Koningen 24:4 . Zie Openbaring 23:10.

IV. Hij verlaat koning Saul, neemt afscheid van hem, vers 34, en zag hem niet weer, vers 35 om hem in enigerlei zaak te raden of te helpen, omdat Saul zijn gezelschap niet verlangde en van zijn raad niet gediend wilde zijn.

Hij beschouwde hem als verworpen door God, en daarom verliet hij hem hoewel hij hem soms, als bij toeval zag, zoals in vers 24, ging hij hem toch nooit zien uit vriendelijkheid of eerbied. Toch *droeg hij leed om Saul*, daar hij het zeer droevig vond dat een man, die grote dingen had kunnen doen, zich zo dwaselijk ten verderve heeft gebracht.

Hij treurde om de slechten toestand van het land, waarvoor Saul zo'n grote zegen had kunnen zijn, daar hij geen hoop had hem tot bekering te brengen. Toen hij om hem weende, heeft hij waarschijnlijk ook voor hem gebeden maar *het berouwde den HEERE, dat Hij Saul tot koning gemaakt had*, en Hij had besloten dit Zijn werk ongedaan te maken, zodat Samuels gebeden voor hem niet overmochten. Wij moeten treuren om de verwerping van zondaren:

1. Hoewel wij ons aan hen onttrekken, en niet gemeenzaam met hen curven omgaan. Zo besluit de profeet zijn volk te verlaten, en van hen weg te gaan, en hen toch "dag en nacht te bewenen", Jeremia 9:1, 2.

2. Ofschoon zij zelf geen leed om zich dragen. Saul scheen onbekommerd om de tekenen van Gods misnoegen tegen hem, en toch droeg Samuël dag en nacht leed om hem. Jeruzalem was gerust, toen Christus over haar weende.

HOOFDSTUK 16

1 Toen zeide de HEERE tot Samuel: Hoe lang draagt gij leed om Saul, dien Ik toch verworpen heb, dat hij geen koning zij over Israel? Vul uw hoorn met olie, en ga heen; Ik zal u zenden tot Isai, den Bethlehemiet; want Ik heb Mij een koning onder zijn zonen uitgezien.
2 Maar Samuel zeide: Hoe zou ik heengaan? Saul zal het toch horen en mij doden. Toen zeide de HEERE: Neem een kalf van de runderen met u, en zeg: Ik ben gekomen, om den HEERE offerande te doen.
3 En gij zult Isai ten offer nodigen, en Ik zal u te kennen geven, wat gij doen zult, en gij zult Mij zalven, dien Ik u zeggen zal.
4 Samuel nu deed, hetgeen de HEERE gesproken had, en hij kwam te Bethlehem. Toen kwamen de oudsten der stad bevende hem tegemoet, en zeiden: Is uw komst met vrede?
5 Hij dan zeide: Met vrede; ik ben gekomen om den HEERE offerande te doen; heiligt u, en komt met mij ten offer; en hij heiligde Isai en zijn zonen, en hij nodigde hen ten offer.
6 En het geschiedde, toen zij inkwamen, zo zag hij Eliab aan, en dacht: Zekerlijk, is deze voor den HEERE, Zijn gezalfde.
7 Doch de HEERE zeide tot Samuel: Zie zijn gestalte niet aan, noch de hoogte zijner statuur, want Ik heb hem verworpen; want het is niet gelijk de mens ziet; want de mens ziet aan, wat voor ogen is, maar de HEERE ziet het hart aan.
8 Toen riep Isai, Abinadab, en hij deed hem voorbij het aangezicht van Samuel gaan; doch hij zeide: Dezen heeft de HEERE ook niet verkoren.
9 Daarna liet Isai Samma voorbijgaan; doch hij zeide: Dezen heeft de HEERE ook niet verkoren.
10 Alzo liet Isai zijn zeven zonen voorbij het aangezicht van Samuel gaan; doch Samuel zeide tot Isai: De HEERE heeft dezen niet verkoren.
11 Voorts zeide Samuel tot Isai: Zijn dit al de jongelingen? En hij zeide: De kleinste is nog overig, en zie, hij weidt de schapen. Samuel nu zeide tot Isai: Zend heen en laat hem halen; want wij zullen niet rondom aanzitten, totdat hij hier zal gekomen zijn.
12 Toen zond hij heen, en bracht hem in; hij nu was roodachtig, mitsgaders schoon van ogen en schoon van aanzien; en de HEERE zeide: Sta op, zalf hem, want deze is het.
13 Toen nam Samuel den oliehoorn, en hij zalfde hem in het midden zijner broederen. En de Geest des HEEREN werd vaardig over David van dien dag af en voortaan. Daarna stond Samuel op, en hij ging naar Rama.
14 En de Geest des HEEREN week van Saul; en een boze geest van den HEERE verschrikte hem.
15 Toen zeiden Sauls knechten tot hem: Zie toch, een boze geest Gods verschrikt u.
16 Onze heer zegge toch tot uw knechten, die voor uw aangezicht staan, dat zij een man zoeken, die op de harp spelen kan; en het zal geschieden, als de boze geest Gods op u is, dat hij met zijn hand spele, dat het beter met u worde.
17 Toen zeide Saul tot zijn knechten: Ziet mij toch naar een man uit, die wel spelen kan, en brengt hem tot mij.
18 Toen antwoordde een van de jongelingen, en zeide: Zie, ik heb gezien een zoon van Isai, den Bethlehemiet, die spelen kan en hij is een dapper held, en een krijgsman, en verstandig in zaken, en een schoon man, en de HEERE is met hem.
19 Saul nu zond boden tot Isai, en zeide: Zend uw zoon David tot mij, die bij de schapen is.
20 Toen nam Isai een ezel met brood, en een lederen zak met wijn, en een geitenbokje; en hij zond ze door de hand van zijn zoon David aan Saul.

21 Alzo kwam David tot Saul, en hij stond voor zijn aangezicht; en hij beminde hem zeer, en hij werd zijn wapendrager.
22 Daarna zond Saul tot Isai, om te zeggen: Laat toch David voor mijn aangezicht staan, want hij heeft genade in mijn ogen gevonden.
23 En het geschiedde, als de geest Gods over Saul was, zo nam David de harp, en hij speelde met zijn hand; dat was voor Saul een verademing, en het werd beter met hem, en de boze geest week van hem.

In dit hoofdstuk begint de geschiedenis van David, een man, die een even grote rol speelt in de gewijde geschiedenis als schier een van de andere helden van het Oude Testament, een man, die met zijn zwaard en zijn pen de eer van God en de belangen van Israël heeft gediend, evenzeer als de meesten ooit gedaan hebben, en doorluchtig was als type van Christus. Wij zien hier:

I. Dat aan Samuël wordt opgedragen om onder de zonen van Jesse te Bethlehem er een tot koning te zalven, vers 1-5

II. Al zijn oudere zonen worden voorbijgegaan, en David, de jongste, wordt verkoren en gezalfd, vers 6-13

III. Saul droefgeestig wordende, wordt David verkozen om hem verlichting te geven door muziek, vers 15-23 Zo gering is het begin van deze grote man.

1 Samuel 16:1-5

Samuël had zich teruggetrokken in zijn huis te Rama met het besluit om nooit weer in openbare zaken op te treden, maar zich geheel en al te wijden aan het onderwijs en de opleiding van de zonen van de profeten, over wie hij gesteld was, zoals wij zien in hoofdst. 19:20. Hij stelde zich meer genoegen voor van jonge profeten dan van jonge prinsen, en wij bevinden niet dat God hem ooit weer riep om in openbare zaken van de staat handelend op te treden, behalve hier om David te zalven.

God bestraft hem wegens zijn langdurig leed dragen om de verwerping van Saul. Hij laakt hem niet om zijn treuren bij die gelegenheid, maar om zijn langdurig beuren.

Hoelang draagt gij leed om Saul, vers 1. Wij bevinden niet dat hij leed gedragen heeft om het terzijde zetten van zijn eigen familie en het uitsluiten van zijn eigen zonen, maar bovenmate treurt hij om de verwerping van Saul en zijn zaad, want het eerste was geschied door de dwaze ontevredenheid des volks, het laatste door de rechtvaardigen toorn Gods. Maar hij moet tijd hebben om zich te herstellen en niet rouwdragende naar zijn graf te gaan.

I. Omdat God hem verworpen heeft en hij in de Goddelijke gerechtigheid behoort te berusten en zijn genegenheid voor Saul te vergeten. Indien God verheerlijkt wordt in zijn verderf, dan behoort Samuël tevreden te wezen. Daarenboven: waartoe dient het, dat hij weent? Het raadsbesluit is uitgegaan, en al zijn gebeden en tranen vermogen niet om het te herroepen, 2 Samuel 12:22, 23.

Omdat Israël er niet bij zal verliezen, en Samuël moet het openbare welzijn stellen boven zijn particuliere genegenheid voor zijn vriend. "Treur niet om Saul, want *Ik heb Mij een koning onder zijn zonen uitgezien"*.

Het volk heeft zich van een koning voorzien, en hij bleek slecht te zijn, nu zal Ik Mij van een voorzien, en het zal *een man* wezen *naar Mijn hart*". Zie Psalm 89:20, 21 , Handelingen 13:22.

Is Saul verworpen, toch zal Israël niet wezen *als schapen, die geen herder hebben*, Ik heb een anderen voor hem, laat uw vreugde over hem uw droefheid om de verworpen vorst verzwelgen".

II. Hij zendt hem naar Bethlehem, om een van de zonen te zalven van Isai, een man, die waarschijnlijk niet onbekend was aan Samuël. *Vul uw hoorn met olie*. Saul was gezalfd met olie uit een kruik, van glas of van aarde vervaardigd, en dus broos, en de olie was in kleine hoeveelheid, maar David met een hoorn olie, de olie overvloediger, en het vat duurzamer, vandaar dat wij lezen van "een hoorn van de zaligheid opgericht in het huis van David Zijn knecht', Lukas 1:69.

III. Samuël heeft bedenking wegens het gevaarlijke voor hem van deze boodschap, vers 2. *Saul zal het toch horen en mij doden*. Hieruit blijkt:

1. Dat Saul sedert zijn verwerping zeer slecht en gewelddadig was geworden, anders zou Samuël dit niet gezegd hebben. Aan welke goddeloosheid zou hij niet schuldig zijn, die Samuël zou durven doden?

2. Dat Samuels geloof niet zo sterk was als men gedacht zou hebben, want anders zou hij de woede van Saul niet zo gevreesd hebben. Zou Hij, die hem zond, hem niet beschermen en doorhelpen? Maar ook de beste mensen zijn niet volmaakt in hun geloof, ook zal aan deze zijde van de hemel de vrees nooit geheel uitgeworpen zijn. Maar dit kan verstaan worden als Samuels begeerte om onderricht te worden door God, hoe in deze zaak met wijsheid en voorzichtigheid te handelen, ten einde zich en anderen niet meer aan gevaar bloot te stellen dan nodig was.

IV. God beveelt hem zijn voornemen te bedekken met een offer. Zeg: *Ik ben gekomen om den HEERE offerande te doen*, en het was waar dat hij dit deed, en het was voegzaam, dat hij het zou doen, als hij kwam om een koning te zalven, Hoofdstuk 11:15.

Als profeet mocht hij offeren wanneer en waar God het hem beval, en het was volstrekt niet onbestaanbaar met de wetten van de waarheid om te zeggen, dat hij gekomen was om te offeren, als hij dit ook werkelijk deed, hoewel hij nog een verder doel had met zijn komst, dat hij goedvond verborgen te houden. Laat hem kennis geven van een offerande, en Isai (die waarschijnlijk de voornaamste man uit de stad was) met zijn gezin uitnodigen voor de offermaaltijd, en, zegt God: *Ik zal u te kennen geven, wat gij doen zult, en gij zult Mij zalven, dien Ik u zeggen zal*.

Zij, die zich tot Gods werk begeven op Gods weg zullen stap voor stap geleid worden, wanneer zij ook in verlegenheid zijn om het op de beste wijze te doen.

V. Dienovereenkomstig ging Samuël naar Bethlehem, niet in pracht en staatsie, niet met een groot gevolg, maar slechts met een dienaar om het kalf te drijven, dat geofferd moest worden. Toch hebben *de oudsten van de stad gebeefd bij zijn komst*, vrezende dat het een teken was van Gods misnoegen tegen hen, en dat hij kwam om een oordeel aan te kondigen wegens de ongerechtigheden van de plaats, schuld baart vrees. Maar het betaamt ons ook om ontzag te hebben voor Gods boodschappers, en te beven op Zijn Woord.

Of wel, zij vreesden dat dit een aanleiding zou wezen voor Sauls misnoegen tegen hen, want waarschijnlijk wisten zij hoe verbitterd hij was op Samuël, en vreesden zij dat hij een twist tegen hen zou zoeken, omdat zij Samuël onthaald hebben. Zij vroegen hem: *Is uw komst met vrede?* Hebt gijzelf vrede, en zijt gij niet vluchtende voor Saul? Hebt gij vrede met ons, en zijt gij niet met een boodschap des toorns gekomen?"

Wij moeten allen ernstig begeren om op goeden voet te wezen met Gods profeten, en vrezen dat het woord Gods of hun gebeden tegen ons zijn. Toen de Zone Davids, de Koning van de Joden, was geboren, was geheel Jeruzalem ontroerd, Mattheus 2:3.

Samuël bleef tehuis, en het was vreemd hem zover van zijn eigen huls te zien, daarom denken zij dat het iets buitengewoons moest wezen, dat hem herwaarts bracht, en zij vreesden het ergste, totdat hij hen geruststelde vers 5. "Ik kom *met vrede*, want *ik ben gekomen om den HEERE offerande te doen*, niet met een boodschap des toorns tegen u, maar met vrede en verzoening, en daarom kunt gij mij welkom heten, en behoeft gij mijn komst niet te vrezen, daarom *heiligt u*, en bereidt u om u met mij te verenigen in de offerande, opdat gij er het nut en voordeel van moogt hebben".

Voor een gebruik maken van een plechtige inzetting moet er een plechtige voorbereiding wezen. Als wij geestelijke offeranden gaan offeren is het ons nodig om door ons af te zonderen van de wereld en ons bij vernieuwing aan God toe te wijden, ons te heiligen.

Toen onze Heere Jezus in de wereld is gekomen, hadden de mensen reden genoeg om te beven, vrezende dat Hij kwam om de wereld te veroordelen, maar Hij gaf haar de volle verzekering, dat Zijn komst was met vrede, want Hij kwam om te offeren, en Hij bracht Zijn offerande met zich mede: *Gij hebt Mij het lichaam toebereid*, laat ons ons heiligen, opdat wij deel kunnen hebben aan Zijn offerande. Samuël zei: ik kom *met vrede*, want ik kom om te offeren." Zij, die komen om te offeren, behoren met vrede te komen. Godsdienstoefeningen moeten met geen onstuimigheid of oproerigheid gepaard gaan.

Vl. Hij had bijzonder het oog op Isai en zijn zonen, want zijn geheime zending gold hen, waarmee hij Isai bij zijn eerste komst waarschijnlijk heeft bekendgemaakt, toen hij in zijn huis ging verblijven. Hij zei tot alle oudsten, dat zij zich moesten *heiligen*, maar *hij heiligde Isai en zijn zonen*, door met hen te bidden en hen te onderwijzen. Misschien was hij al vroeger met hen bekend, en uit Hoofdstuk 20:29 (waar wij lezen dat dit geslacht een offer had) blijkt dat het een Godsdienstig gezin was Samuël hielp hen in hun toebereidselen voor het openbare offer, en het is waarschijnlijk dat hij bij die huiselijke plechtigheden David uitkoos en hem zalfde, eer het offer geofferd werd of de plechtige feestmaaltijd gehouden werd.

Misschien heeft hij, evenals Job, in het verborgen brandofferen geofferd "naar hun aller getal", Job 1:5, en hen toen allen geroepen om voor hem te verschijnen. Als zeer bijzondere zegeningen zullen komen ineen gezin, dan behoren de leden er van zich te heiligen.

1 Samuel 16:6-13

Indien aan de zonen van Isai gezegd was dat God zich onder hen een koning wilde uitzien, zoals Hij gezegd heeft, vers 1, dan kunnen wij wel veronderstellen dat allen hun best deden, om zich zo goed mogelijk voor te doen, en dat ieder hoopte dat hij het zijn zou, maar hier wordt ons gezegd:

I. Hoe al de oudere zonen, die de meeste kans schenen te hebben op de bevordering, werden voorbijgegaan. Eliab, de oudste, was afzonderlijk aan Samuël voorgesteld, terwijl waarschijnlijk niemand anders dan Isai er bij tegenwoordig was, en Samuël dacht dat deze de man moest wezen, vers 6. *Zekerlijk, is deze voor den HEERE, Zijn gezalfde*.

Zelfs de profeten die onder Goddelijke leiding spraken, waren even onderhevig aan vergissingen als andere mensen, zoals Nathan, 2 Samuel 7:3.

Maar God herstelde de vergissing van Zijn profeet door een verborgen toefluistering in zijn ziel. vers 7, *Zie zijn gestalte niet aan*.

Het was vreemd dat Samuël, die zo allerongelukkigst teleurgesteld was in Saul, wiens gelaat en gestalte hem even sterk aanbevolen hebben als die van enig ander man, zo geneigd zou zijn om iemand naar die regel te beoordelen.

Toen God het volk genoegen wilde doen met een koning, verkoos Hij een daartoe geschikt man maar toen Hij er een wilde hebben naar Zijn hart, moest hij niet gekozen worden naar zijn uiterlijk aanzien, zijn gestalte, mensen zien aan wat voor ogen is, maar dat doet God niet Jesaja 11:3. "De Heere ziet het hart aan", dat is

1. Hij kent het. Wij kunnen zeggen hoe de mensen uitzien, maar Hij kan zeggen wat zij zijn. De mens ziet op de ogen, zo luidt het oorspronkelijke, en schept behagen in het levendige en vrolijke, dat hij er in ziet, maar God ziet op het hart, ziet er de gedachten en bedoelingen van.

2. Daar beoordeelt Hij de mensen naar. De goede gezindheid van het hart, de heiligheid en goedheid daarvan, bevelen ons Gode, en zijn kostelijk voor God, 1 Petrus 3:4, niet de majesteit van de blik, of de kracht en statuur van het lichaam.

Laat ons datgene ware schoonheid achten wat van binnen is, en, voorzoveel wij het kunnen, de mensen beoordelen naar hun gemoed, niet naar hun uiterlijk voorkomen.

Nadat Eliab ter zijde was gezet, werden Abinadab en Samma, en daarna nog vier van de zonen-dus in het geheel zeven-aan Samuël voorgesteld, als waarschijnlijk wel beantwoordende aan zijn doel, maar Samuël, die nu nauwkeuriger dan in het eerst acht gaf op de Goddelijke aanwijzing, zei van hen allen: *De HEERE heeft deze niet verkoren*, vers 8-10.

De mensen verdelen hun eerbewijzen en bezittingen onder hun zonen naar hun leeftijd naar rang van ouderdom, maar dat doet God niet, de meerdere, dat is de oudere, zal de mindere, dat is de jongere, dienen. Ware het aan Samuël of aan Isai overgelaten om de keuze te doen, een van deze zou voorzeker gekozen zijn, maar God wil Zijn vrijmacht verheerlijken door hen voorbij te gaan, van

wie men het meeste zou verwacht hebben, en Zijn keus te vestigen op anderen, van wie men dit minder zou gedacht hebben.

II. Hoe eindelijk David gekozen werd. Hij was de jongste van al de zonen van Isai, zijn naam betekent *bemind*, want hij was een type van de beminde de geliefde Zoon.

Merk op:

1. Waarmee hij nu bezig was. Hij was in het veld, en weidde de schapen, vers 11, en werd er gelaten, hoewel er in het huis zijns vaders een offer en een offermaaltijd was.

Gewoonlijk zijn de jongsten de lievelingen van het gezin, maar onder al de broeders van David scheen men het minst met hem op te hebben, zij hebben of de voortreffelijken geest, die in hem was, niet bespeurd, of er geen prijs op gesteld.

Menig groot genie ligt als het ware begraven in minachting en onbekendheid, en dikwijls verhoogt God hen, die door de mensen geminacht worden, en geeft overvloediger eer aan hetgeen gebrek aan dezelve heeft.

De Zone Davids was Hij, die de mensen verachtten, "de steen, die de bouwlieden verworpen hebben", en toch heeft Hij een "naam "boven allen naam".

David werd genomen van achter de zogende schapen om Jakob te weiden, Psalm 78:71, zoals Mozes van achter de kudde van Jethro een voorbeeld van zijn nederigheid en vlijt, en God heeft er een welbehagen in om die beide hoedanigheden te eren.

Wij zouden denken dat een krijgsmansleven de beste oefenschool is voor de uitoefening van koninklijke macht, maar God achtte daar een herdersleven, (dat zich leent aan nadenken en gemeenschapsoefening met God) het geschiktst voor, tenminste voor die genadegaven des Geestes, die vereist worden om zich op de rechte wijze van zo’n gewichtig ambt te kwijten.

David weidde de schapen, hoewel het een tijd was voor offerande, want er is barmhartigheid, die de plaats inneemt van offerande.

2. Hoe dringend Samuël verlangde dat om hem gezonden zou worden.

Wij zullen niet rondom aanzitten om te eten, (het was misschien niet het offermaal, maar een gewone maaltijd) *totdat hij hier zal gekomen zijn*, want zo al de overigen ongeschikt zijn geoordeeld, dan moet hij het wezen."

Hij, voor wie men in het geheel geen plaats aan tafel had bestemd, is nu de voornaamste gast, op wie gewacht wordt eer men aanzit. Wie zal het verhinderen als God de nederiger wil verhogen?

3. Hoe hij er uitzag toen hij kwam. Er wordt geen nota genomen van zijn kledij, die was ongetwijfeld naar de aard van zijn werk, eenvoudig en grof, zoals herderskleederen gewoonlijk zijn, en hij heeft zijn klederen niet veranderd, zoals Jozef gedaan heeft, Genesis 41:14 ,

maar hij had een eerlijken oogopslag, niet statig, zoals Saul, maar zacht en lieflijk, *hij was roodachtig, mitsgaders schoon van ogen en schoon van aanzien*, vers 12 dat is: hij had een heldere gelaatskleur, een goed oog en een vriendelijk, lieflijk aangezicht, en iets bekoorlijke in geheel zijn voorkomen. Hoewel hij stellig geen kunstmiddelen gebruikte om zijn schoonheid te verhogen, en zijn herdersberoep hem blootstelde aan zon en wind, heeft de natuur zich toch bij hem gehandhaafd, en door zijn liefelijk, vriendelijk uiterlijk gaf hij duidelijke blijken van een beminnelijken gemoedsaard.

Misschien heeft zijn zedige blos, toen hij voor Samuël gebracht werd en met buitengewonen eerbied door hem ontvangen werd, hem toen nog een schoner aanzien gegeven.

4. Zijn zalving. De Heere fluisterde Samuël in het oor (evenals vroeger Hoofdstuk 9:15) dat deze het was, die hij moest zalven, vers 12.

Samuël maakt geen bezwaar of bedenking wegens zijn minne opvoeding, zijn jeugd, of de weinige achting, die hem in zijn familie werd betoond, maar in gehoorzaamheid aan het Goddelijk bevel, nam hij zijn hoorn met olie, *hij zalfde hem*, vers 13, hiermede te kennen gevende:

a. Een Goddelijke bestemming voor de regering na de dood van Saul, waarvan hij hem hierdoor de volle verzekering gaf. Niet, dat hij nu met de koninklijke macht was bekleed, maar zij werd voor hem vastgesteld ter bestemder tijd.

b. Een Goddelijke mededeling van gaven en hoedanigheden, om hem geschikt te maken voor de regering, en hem een type te doen zijn van Hem, die de Messias, de Gezalfde, zal wezen, die de Geest niet met mate, maar zonder mate ontvangen heeft. Hij wordt gezegd gezalfd te zijn *in het midden zijner broederen*, die dat echter misschien niet verstaan of opgevat hebben als een bestemming tot de regering, en David daarom niet hebben benijd, zoals Jozefs broederen hem benijd hebben, want zij zagen hem met geen andere tekenen van waardigheid bekleed, neen zelfs niet met een veelkleurigen rok.

Maar bisschop Patrick leest hier: *Hij zalfde hem van uit het midden van zijn broederen*, dat is: hij koos hem uit van de overigen, en heeft hem in het verborgen gezalfd, maar met de last om het geheim te houden en er zijn broeders niets van te laten weten, zoals, naar wij zien in Hoofdstuk 17:28, Eliab het niet geweten scheen te hebben.

Men heeft uitgerekend, dat David toen ongeveer twintig jaren oud geweest moet zijn, indien dit zo is, dan hebben de moeilijkheden, die hij van Saul te lijden, tien jaren geduurd, want hij was dertig jaren oud toen Saul gestorven is.

Dr. Lightfoot denkt dat hij nu vijf en twintig jaren oud was, en dat zijn moeilijkheden slechts vijf jaren geduurd hebben.

5. De gelukkige uitwerking van deze zalving. *De Geest des HEEREN werd vaardig over David van dien dag af en voortaan*, vers 13.

Deze zalving was geen zinledige ceremonie, er ging Goddelijke kracht gepaard met dit ingestelde teken, en hij bevond zich innerlijk vooruitgegaan in wijsheid en moed en zorg voor het openbare welzijn, met al de eigenschappen en hoedanigheden van een vorst, hoewel hij volstrekt niet bevorderd was in zijn uitwendige omstandigheden.

Hierdoor kreeg hij de volle overtuiging dat zijn verkiezing van God was. Het beste bewijs van onze voorbeschikking voor het koninkrijk van de heerlijkheid is ons verzegeld zijn met de Geest van de belofte en onze ervaring van een werk van de genade in ons hart. Sommigen denken dat zijn moed, waarmee hij de leeuw en de beer gedood heeft, en zijn buitengewone bekwaamheid in muziek de uitwerkselen waren van de Geest, die vaardig over hem was geworden, dit heeft hem "lieflijk gemaakt in psalmen Israëls", 2 Samuel 23:1.

Samuël, dit verricht hebbende, ging veilig terug naar Rama, en nog slechts eenmaal lezen wij van hem, Hoofdstuk 19:18, totdat wij lezen van zijn dood, nu trok hij zich terug om in vrede te sterven, daar zijn ogen de zaligheid hadden gezien, namelijk dat de scepter in de stam van Juda was gekomen.

1 Samuel 16:14-23

Wij zien hier hoe Saul zich ten val neigt, en David op weg is naar verhoging.

I. Saul is hier tot een verschrikking voor zichzelf geworden, vers 14.

De Geest des Heeren week van Saul, God en zijn plicht hebbende verlaten, heeft God in de weg van een rechtvaardig oordeel, hem de hulp onthouden van de goeden Geest, die hem geleid, geholpen en bemoedigd heeft in zijn regering en zijn oorlogen.

Hij verloor al zijn goede hoedanigheden. Dit was het gevolg van zijn verwerpen van God, en een blijk dat hij door Hem was verworpen. Nu heeft God Zijn goedertierenheid van Saul weggenomen, (zoals het is uitgedrukt in 2 Samuel 7:15) want als de Geest des Heeren van ons weggaat, dan gaat alle goed van ons weg.

Als de mensen door moedwillige zonde de Geest bedroeven en uitblussen, de wijkt Hij van hen, en zal niet altijd met hen twisten. Het gevolg hiervan was dat *een boze geest van den HEERE verschrikte hem*. Zij, die de goede Geest van zich wegdrijven, worden natuurlijk de prooi van de boze geest. Als God en Zijn genade niet over ons heersen, dan zullen zonde en Satan bezit van ons nemen.

Onder toelating Gods heeft de duivel Saul beroerd en verschrikt door middel van de bedorven vochten van zijn lichaam en het hartstochtelijke van zijn gemoed. Hij werd somber, wrevelig en ontevreden, vreesachtig en achterdochtig, nu en dan sprong hij op en sidderde hij. Soms zegt Josephus, was het alsof hij stikte, en bij vlagen gedroeg hij zich als een bezetene. Dit maakte hem ongeschikt voor de zaken, onbezonnen in zijn raadsbesluiten, tot minachting van zijn vijanden) en een last voor allen, die hem omringden.

II. Hier wordt David tot een arts van Saul gemaakt, en door dat middel naar het hof gebracht, een arts, die hem hulp verleende voor de ergste van alle krankheden, als niemand anders het kon. David was kortelings in het geheim gezalfd tot het koninkrijk, het zal hem nuttig wezen om naar het hof te gaan en de wereld te zien, hier wordt dit nu voor hem beschikt zonder enigerlei poging hiertoe van zichzelf of van zijn vrienden. Zij die door God tot enigerlei dienst bestemd worden, zullen door het samenwerken van Zijn voorzienigheid en genade hiertoe bereid en bekwaam gemaakt worden.

Saul is ziek, zijn dienaren hebben de eerlijkheid en de moed om hem te zeggen wat de ziekte is, waaraan hij lijdt, vers 15. Een boze geest, niet bij geval, maar van God en Zijn voorzienigheid, verschrikt u.

1. Het middel nu, dat zij hem allen aanraden tot zijn verlichting, was muziek, vers 16. "Laat een man voor u gezocht worden, die op de harp speelt. Hoe veel betere vrienden zouden zij voor hem geweest zijn, indien zij hem hadden aangeraden om, daar de boze geest, die hem verschrikte, van de Heere was, alle naarstigheid te doen om door een oprecht berouw met God verzoend te worden, om Samuël te zenden ten einde met hem te bidden en bij God voor hem te pleiten, dan zou hij niet slechte voor het ogenblik verlichting hebben gehad, maar de goede Geest Gods zou tot hem zijn wedergekeerd.

Maar hun doel is hem vrolijk te maken en hem zo te genezen. Door dergelijke methodes worden velen, wier geweten van zonde overtuigd en opgeschrikt is, ten verderve gebracht, daar zij alle zorgen van de ziel smoren in de genietingen van de zinnen. Sauls dienaren hebben niet verkeerd gedaan om muziek te doen komen als een hulpmiddel om zijn geest op te vrolijken, indien zij daarbij ook om een profeet hadden gezonden om hem goede raad te geven. En het was nog goed (zoals bisschop Hall opmerkt) dat zij niet om een toveres of waarzegger gezonden hebben om door zijn bezweringen de boze geest uit te werpen, dat de goddeloze praktijk is geweest van sommigen, die de naam van Christenen hebben gedragen, en in hun benauwdheid de duivel hebben geraadpleegd, hun toevlucht hebben genomen tot de hel. Het zal niets minder dan een wonder van Goddelijke genade wezen, indien zij, die aldus met Satan overeenkomen, ooit weer van hem bevrijd worden.

2. Een van zijn dienaren heeft hem David aanbevolen als een geschikt persoon om voor deze dienst gebruikt te worden, weinig wetende dat hij de man was, die Samuël bedoelde, toen hij zei dat aan zijn naaste, die beter was dan hij, het koninkrijk gegeven zal worden. Hoofdstuk 15:28. Het is een zeer goed getuigenis dat Sauls dienaar hier geeft van David, vers 18, namelijk dat hij een man was zeer geschikt voor dat doel niet alleen, omdat hij schoon was van persoon en goed kon spelen, maar ook een kloekmoedig, dapper man was, verstandig in zaken, zeer geschikt om bevorderd te worden en (hetgeen het voornaamste was) de Heere is met hem.

Hieruit blijkt dat, hoewel David na zijn zalving tot zijn veldarbeid is teruggekeerd, en er op zijn hoofd geen sporen waren overgebleven van de olie-zo zorgvuldig heeft hij dat geheim bewaard-de werkingen des Geestes, door de olie aangeduid, echter niet verborgen konden blijven, maar hem zelfs in zijn afzondering deden schitteren, zodat al zijn naburen met verwondering de plotselinge goede vooruitgang van zijn geestvermogens hebben waargenomen. Zelfs in zijn herdersgewaad is David een orakel geworden, een kampioen, alles wat groot is. Weldra bereikte zijn vermaardheid het hof, want Saul deed navraag naar zulke jonge mannen, Hoofdstuk 14:52. Als de Geest Gods vaardig wordt over een man, dan doet Hij zijn aangezicht blinken.

3. Hierop wordt David naar het hof ontboden. En het schijnt:

A. Dat zijn vader hem zeer gaarne wilde afstaan, hem terstond-en met een geschenk-tot Saul heeft gezonden, vers 20. Het geschenk bestond, naar het gebruik van dientijd, in brood en wijn (vergelijk Hoofdstuk 10:3, 4) en was daarom aangenaam, daar het de hulde en trouw te kennen gaf van hem, die het zond.

Waarschijnlijk begreep Isai, die wist waar zijn zoon David voor bestemd was, dat Gods voorzienigheid er hem hierdoor bekwaam voor maakte, en daarom wilde hij Gods voorzienigheid niet vooruitlopen, door hem ongevraagd naar het hof te zenden, maar heeft hij blijmoedig de leiding van Gods voorzienigheid gevolgd, duidelijk ziende hoe hij er door op weg naar bevordering werd gesteld.

Sommigen opperen het denkbeeld dat Isai, toen hij de boodschap ontving: *Zend uw zoon David tot mij*, begon te vrezen dat hij er enige kennis van had ontvangen, dat David gezalfd was, en hem ontbood om hem kwaad te doen, en dat Isai hem daarom een geschenk zond om hem te bevredigen, maar waarschijnlijk heeft de persoon, die gezonden was om hem te halen, wel bericht gegeven van het doel, waarvoor hij ontboden werd.

B. Saul was zeer vriendelijk voor hem, vers 21, *hij beminde hem zeer* en maakte hem tot zijn wapendrager, en (in tegenstelling met de wijze des konings, vers 8:11) vroeg hij zijn vader verlof om hem in zijn dienst te houden, vers 22. *Laat toch David voor mijn aangezicht staan*.

En hij had wèl reden om hem te achten en te waarderen, want hij heeft hem met zijn muziek zeer groten dienst bewezen, vers 23.

Zijn instrumentele muziek op de harp is de enige, waar melding van wordt gemaakt, maar naar het bericht, dat Josephus van hem geeft, moet hij er ook vocale muziek aan toegevoegd hebben, hymnen hebben gezongen waarschijnlijk Godgewijde hymnen, lofliederen, die hij met zijn harp begeleidde. Davids muziek was medicijn voor Saul.

a. Muziek heeft een natuurlijke strekking om de geest te vervrolijken en tot kalmte te brengen, als hij ontroerd en ternedergeslagen is. Elisa heeft haar aangewend om zijn eigen gemoed tot kalmte te brengen, 2 Koningen 3:15 . Op sommigen heeft zij meer invloed en uitwerking dan op anderen, en Saul behoorde waarschijnlijk tot hen, op wie zij grote invloed had, niet dat zij de bozen geest verdreef, maar zij kalmeerde Saul en verminderde de onstuimigheid, waardoor de duivel zo'n voordeel over hem had. De stralen van de zon-zegt de geleerde Bochart-kunnen met geen zwaard doorgesneden, door geen water uitgeblust, en door geen wind uitgewaaid worden, maar door de vensterluiken te sluiten, kan men ze buiten een kamer houden. Muziek kan op de duivel geen werking uitoefenen, maar zij kan de doortocht toesluiten, waardoor hij toegang heeft tot de geest.

b. Davids muziek was buitengewoon en een zegen voor hem. daar hij er vermaardheid door kreeg aan het hof, als iemand met wie de Heere is. God gaf aan zijn spel meer uitwerking dan anderen zouden gehad hebben. Saul vond, zelfs nadat hij vijandschap tegen David had opgevat, dat niemand anders hem dezelfde dienst kon bewijzen, Hoofdstuk 19:9, 10, wat een grote verzwaring was van zijn geweld tegen hem. Het is te betreuren dat muziek, die zo dienstbaar kon zijn aan een goede gesteldheid van het gemoed, door sommigen misbruikt wordt tot bevordering van ijdelheid en weelde, en tot een gelegenheid om het hart af te trekken van God en ernstige dingen. Als dat haar uitwerking is op sommigen, dan verdrijft zij de goede Geest, niet de boze geest.

HOOFDSTUK 17

1 En de Filistijnen verzamelden hun heir ten strijde, en verzamelden zich te Socho, dat in Juda is; en zij legerden zich tussen Socho en tussen Azeka, aan het einde van Dammim.
2 Doch Saul en de mannen van Israel verzamelden zich, en legerden zich in het eikendal; en stelden de slagorde tegen de Filistijnen aan.
3 De Filistijnen nu stonden aan een berg aan gene, en de Israelieten stonden aan een berg aan deze zijde; en de vallei was tussen hen.
4 Toen ging er een kampvechter uit, uit het leger der Filistijnen; zijn naam was Goliath, van Gath; zijn hoogte was zes ellen en een span.
5 En hij had een koperen helm op zijn hoofd, en hij had een schubachtig pantsier aan; en het gewicht van het pantsier was vijf duizend sikkelen kopers;
6 En een koperen scheenharnas boven zijn voeten, en een koperen schild tussen zijn schouders;
7 En de schacht zijner spies was als een weversboom, en het lemmer zijner spies was van zeshonderd sikkelen ijzers; en de schilddrager ging voor zijn aangezicht.
8 Deze nu stond, en riep tot de slagorden van Israel, en zeide tot hen: Waarom zoudt gijlieden uittrekken, om de slagorde te stellen? Ben ik niet een Filistijn, en gijlieden knechten van Saul? Kiest een man onder u, die tot mij afkome.
9 Indien hij tegen mij strijden en mij verslaan kan, zo zullen wij ulieden tot knechten zijn; maar indien ik hem overwin en hem sla, zo zult gij ons tot knechten zijn, en ons dienen.
10 Verder zeide de Filistijn: Ik heb heden de slagorden van Israel gehoond, zeggende: Geeft mij een man, dat wij te zamen strijden!
11 Toen Saul en het ganse Israel deze woorden van den Filistijn hoorden, zo ontzetten zij zich, en vreesden zeer.
12 David nu was de zoon van den Efrathischen man van Bethlehem-juda, wiens naam was Isai, en die acht zonen had, en in de dagen van Saul was hij een man, oud, afgaande onder de mannen.
13 En de drie grootste zonen van Isai gingen heen; zij volgden Saul na in den krijg. De namen nu zijner drie zonen, die in den krijg gingen, waren: Eliab, de eerstgeborene, en zijn tweede Abinadab, en de derde Samma.
14 En David was de kleinste; en de drie grootsten waren Saul nagevolgd.
15 Doch David ging henen, en kwam weder van Saul, om zijns vaders schapen te weiden te Bethlehem.
16 De Filistijn nu trad toe, des morgens vroeg en des avonds. Alzo stelde hij zich daar veertig dagen lang.
17 En Isai zeide tot zijn zoon David: Neem toch voor uw broeders een efa van dit geroost koren, en deze tien broden, en breng ze terloops in het leger tot uw broederen.
18 Maar breng deze tien melkkazen aan de oversten over duizend; en gij zult uw broederen bezoeken, of het hun welga, en gij zult van hen pand medenemen.
19 Saul nu, en zij, en alle mannen van Israel waren bij het eikendal met de Filistijnen strijdende.
20 Toen maakte zich David des morgens vroeg op, en hij liet de schapen bij den hoeder, en hij nam het op, en ging henen, gelijk als Isai hem bevolen had; en hij kwam aan den wagenburg, als het heir in slagorde uittoog, en men ten strijde riep.
21 En de Israelieten en Filistijnen stelden slagorde tegen slagorde.
22 David nu liet de vaten van zich, onder de hand van den bewaarder der vaten, en hij liep ter slagorde; en hij kwam en vraagde zijn broederen naar hun welstand.

23 Toen hij met hen sprak, ziet, zo kwam de kampvechter op; zijn naam was Goliath, de Filistijn van Gath, uit het heir der Filistijnen, en hij sprak achtereenvolgens die woorden; en David hoorde ze.
24 Doch alle mannen in Israel, als zij dien man zagen, zo vluchtten zij voor zijn aangezicht, en zij vreesden zeer.
25 En de mannen Israels zeiden: Hebt gijlieden dien man wel gezien, die opgekomen is? Want hij is opgekomen, om Israel te honen; en het zal geschieden, dat de koning dien man, die hem slaat, met groten rijkdom verrijken zal, en hij zal hem zijn dochter geven, en hij zal zijns vaders huis vrijmaken in Israel.
26 Toen zeide David tot de mannen, die bij hem stonden, zeggende: Wat zal men dien man doen, die dezen Filistijn slaat, en den smaad van Israel wendt? Want wie is deze onbesneden Filistijn, dat hij de slagorden van den levenden God zou honen?
27 Wederom zeide hem het volk achtervolgens dat woord, zeggende: Alzo zal men den man doen, die hem slaat.
28 Als Eliab, zijn grootste broeder, hem tot die mannen hoorde spreken, zo ontstak de toorn van Eliab tegen David, en hij zeide: Waarom zijt gij nu afgekomen, en onder wien hebt gij de weinige schapen in de woestijn gelaten? Ik ken uw vermetelheid, en de boosheid uws harten wel; want gij zijt afgekomen, opdat gij den strijd zaagt.
29 Toen zeide David: Wat heb ik nu gedaan? Is er geen oorzaak?
30 En hij wendde zich af van dien naar een anderen toe, en hij zeide achtereenvolgens dat woord; en het volk gaf hem weder antwoord, achtervolgens de eerste woorden.
31 Toen die woorden gehoord werden, die David gesproken had, en in de tegenwoordigheid van Saul verkondigd werden, zo liet hij hem halen.
32 En David zeide tot Saul: Aan geen mens ontvalle het hart, om zijnentwil. Uw knecht zal heengaan en hij zal met dezen Filistijn strijden.
33 Maar Saul zeide tot David: Gij zult niet kunnen heengaan tot dezen Filistijn, om met hem te strijden; want gij zijt een jongeling, en hij is een krijgsman van zijn jeugd af.
34 Toen zeide David tot Saul: Uw knecht weidde de schapen zijns vaders, en er kwam een leeuw en een beer, en nam een schaap van de kudde weg.
35 En ik ging uit hem na, en ik sloeg hem, en redde het uit zijn mond; toen hij tegen mij opstond, zo vatte ik hem bij zijn baard, en sloeg hem, en doodde hem.
36 Uw knecht heeft zo den leeuw als den beer geslagen; alzo zal deze onbesneden Filistijn zijn, gelijk een van die, omdat hij de slagorden van den levenden God gehoond heeft.
37 Verder zeide David: De HEERE, Die mij van de hand des leeuws gered heeft, en uit de hand des beers, Die zal mij redden uit de hand van dezen Filistijn. Toen zeide Saul tot David: Ga heen, en de HEERE zij met u!
38 En Saul kleedde David met zijn klederen, en zette een koperen helm op zijn hoofd, en kleedde hem met een pantsier.
39 En David gordde zijn zwaard aan over zijn klederen, en wilde gaan; want hij had het nooit verzocht. Toen zeide David tot Saul: Ik kan in deze niet gaan, want ik heb het nooit verzocht; en David leide ze van zich.
40 En hij nam zijn staf in zijn hand, en hij koos zich vijf gladde stenen uit de beek, en leide ze in de herderstas, die hij had, te weten in den zak, en zijn slinger was in zijn hand; alzo naderde hij tot den Filistijn.
41 De Filistijn ging ook heen, gaande en naderende tot David, en zijn schilddrager ging voor zijn aangezicht.

42 Toen de Filistijn opzag, en David zag, zo verachtte hij hem; want hij was een jongeling, roodachtig, mitsgaders schoon van aanzien.
43 De Filistijn nu zeide tot David: Ben ik een hond, dat gij tot mij komt met stokken? En de Filistijn vloekte David bij zijn goden.
44 Daarna zeide de Filistijn tot David: Kom tot mij, zo zal ik uw vlees aan de vogelen des hemels geven, en aan de dieren des velds.
45 David daarentegen zeide tot den Filistijn: gij komt tot mij met een zwaard, en met een spies, en met een schild; maar ik kom tot u in den Naam van den HEERE der heirscharen, den God der slagorden van Israel, Dien gij gehoond hebt.
46 Te dezen dage zal de HEERE u besluiten in mijn hand, en ik zal u slaan, en ik zal uw hoofd van u wegnemen, en ik zal de dode lichamen van der Filistijnen leger dezen dag aan de vogelen des hemels, en aan de beesten des velds geven; en de ganse aarde zal weten, dat Israel een God heeft.
47 En deze ganse vergadering zal weten, dat de HEERE niet door het zwaard, noch door de spies verlost; want de krijg is des HEEREN, Die zal ulieden in onze hand geven.
48 En het geschiedde, toen de Filistijn zich opmaakte, en heenging, en David tegemoet naderde, zo haastte David, en liep naar de slagorde toe, den Filistijn tegemoet.
49 En David stak zijn hand in de tas, en hij nam een steen daaruit, en hij slingerde, en trof den Filistijn in zijn voorhoofd; zodat de steen zonk in zijn voorhoofd, en hij viel op zijn aangezicht ter aarde.
50 Alzo overweldigde David den Filistijn met een slinger en met een steen; en hij versloeg den Filistijn, en doodde hem; doch David had geen zwaard in de hand.
51 Daarom liep David, en stond op den Filistijn, en nam zijn zwaard, en hij trok het uit zijn schede, en hij doodde hem, en hij hieuw hem het hoofd daarmede af. Toen de Filistijnen zagen, dat hun geweldigste dood was, zo vluchtten zij.
52 Toen maakten zich de mannen van Israel en van Juda op, en juichten, en vervolgden de Filistijnen, tot daar men komt aan de vallei, en tot aan de poorten van Ekron; en de verwonden der Filistijnen vielen op den weg van Saaraim, en tot aan Gath, en tot aan Ekron.
53 Daarna keerden de kinderen Israels om, van het hittig najagen der Filistijnen, en zij beroofden hun legers.
54 Daarna nam David het hoofd van den Filistijn, en bracht het naar Jeruzalem; maar zijn wapenen leide hij in zijn tent.
55 Toen Saul David zag uitgaan den Filistijn tegemoet, zeide hij tot Abner, den krijgsoverste: Wiens zoon is deze jongeling, Abner? En Abner zeide: Zo waarachtig als uw ziel leeft, o koning! ik weet het niet.
56 De koning nu zeide: Vraag gij het, wiens zoon deze jongeling is.
57 Als David wederkeerde van het slaan des Filistijns, zo nam hem Abner, en hij bracht hem voor het aangezicht van Saul, en het hoofd van den Filistijn was in zijn hand.
58 En Saul zeide tot hem: Wiens zoon zijt gij, jongeling? En David zeide: Ik ben een zoon van uw knecht Isai, den Bethlehemiet.

David is de man, in wie te eren God nu een welbehagen heeft, want hij is een man naar Zijn hart. In het vorige hoofdstuk lazen wij hoe Gods voorzienigheid, nadat hij gezalfd was, hem vermaard heeft gemaakt aan het hof, in dit hoofdstuk lezen wij dat Gods voorzienigheid hem nog veel meer vermaard heeft gemaakt in het leger, en hem door beide niet slechts gestempeld heeft als een groot man, maar hem geschikt heeft gemaakt voor de troon, waarvoor hij bestemd was. Aan het hof was hij Sauls arts, maar in het leger Israëls kampioen, daar heeft hij met Goliath van Gath gestreden en hem verslagen. In het verhaal merken wij op:

I. Welk een vertoning Goliath maakte, en op hoe drieste wijze hij de heirscharen Israëls uitdaagde en hoorde, vers 1-11

II. Hoe weinig vertoning David maakte, toen Gods voorzienigheid hem naar het leger heeft gebracht, vers 12-30

III. De ongeëvenaarde kloekmoedigheid, waarmee David ondernam de Filistijn tegen te treden, vers 31-39.

IV. Het Godvruchtig besluit waarmee hij hem aanviel, vers 40-47.

V. De schitterende overwinning, die hij over hem behaalde met een slinger en een steen, en het voordeel, dat de Israëlieten hierdoor verkregen over de Filistijnen, vers 48-54.

Vl. Hoe hierop zeer veel notie van David werd genomen aan het hof, vers 55-58.

1 Samuel 17:1-11

Het was niet lang geleden, dat de Filistijnen volkomen verslagen werden en het onderspit moesten delven voor Israël, en zij zouden geheel ten onder zijn gebracht, indien Sauls roekeloosheid het niet verhinderd had, maar hier zien wij hen het hoofd weer opsteken.

Merk op

I. Hoe zij hun heir ten strijde verzamelden tegen Israël, vers 1.

Zij deden een inval in het land Israëls, en schijnen zich van een gedeelte er van meester gemaakt te hebben, want zij legerden zich in een plaats, die aan Juda behoorde.

Israëls grond zou nooit door Filistijnse legers betreden zijn, indien Israël getrouw was geweest aan hun God.

De Filistijnen hadden waarschijnlijk gehoord, dat Samuël in onenigheid was met Saul en hem had verlaten, hem niet langer bijstond in de openbare aangelegenheden, en dat Saul droefgeestig was geworden en ongeschikt was voor de zaken. Dit moedigde hen aan om een poging te doen om hun verloren eer en aanzien te herwinnen.

De vijanden van de kerk staan op de loer om zich van alle gunstige gelegenheden meester te maken, en nooit is de gelegenheid voor hen gunstiger dan wanneer haar beschermers Gods Geest en Gods profeten er toe gebracht hebben om hen te verlaten. Saul monsterde zijn krijgsvolk en stelde zich in slagorde tegen hen, vers 2, 3. En hier moeten wij er op letten:

1. Dat de boze geest Saul voor het ogenblik had verlaten, Hoofdstuk 16:23. Davids harp had hem enige verlichting gegeven, en misschien was zijn hart nu zó vervuld van de zaken des krijgs, dat hij zijn droefgeestigheid van zich heeft kunnen afschudden. Druk werk is een goed tegengif voor droefgeestigheid.

Laat de geest zich met iets kunnen bezighouden, en hij zal minder in gevaar zijn om in zichzelf te wroeten. In Zijn goedertierenheid over Israël heeft God het oordeel voor een wijle opgeschort, want in welk een verwarring zouden de openbare zaken geraakt zijn, indien op dat ogenblik en in die omstandigheden het verstand van de vorst in verwarring was!

2. Dat David voor het ogenblik het hof had verlaten en naar Bethlehem was teruggekeerd, vers 15. Toen Saul hem niet meer nodig had tot verlichting van zijn ziekte was hij naar Bethlehem teruggekeerd om de schapen zijns vaders te hoeden, ofschoon hij, gezalfd zijnde, een goede persoonlijke reden had om aan het hof te blijven, en als Sauls wapendrager er ook wel recht op had, dit was in een jong man, die zulke goede kansen had op bevordering, wel een zeldzaam voorbeeld van nederigheid en liefde voor zijn ouders. Hij wist beter dan de meesten om, na begonnen te zijn met verhoogd te worden, weer af te dalen, en heeft een verwonderlijke voorkeur getoond voor de afzondering van een herdersleven boven de genoegens en vermaken van het hof. Niemand was meer geschikt voor eer, en niemand heeft haar ook meer verdiend, dan hij, en toch was niemand er meer ongevoelig voor.

II. Hoe de Filistijnen Israël hoonden door hun kampvechter Goliath, op wie zij bijna even trots waren als hij op zichzelf was hopende door hem hun krijgsroem en hun heerschappij te zullen herwinnen.

Misschien was het leger van de Israëlieten talrijker en sterker dan dat van de Filistijnen, en dat daarom de Filistijnen de veldslag ontweken, en de uitsla" van de krijg liever wilden doen afhangen van een tweegevecht, waarin zij zo'n kampvechter hebbende, de overwinning hoopten te behalen. Merk nu op betreffende deze kampvechter:

1. Zijn buitengewone grootte. Hij behoorde tot de Enakieten, die in Jozua's tijd stand hielden te Gath, Jozua 11:22, en daar een reuzengeslacht vormden, waarvan Goliath er een was en waarschijnlijk een van de grootsten. Hij was *zes ellen en een span* hoog, vers 4.

De geleerde bisschop Cumberland heeft uitgerekend dat de el van de Schrift meer was dan een en twintig duim, en de span was een halve el volgens welke berekening Goliath dus op acht duim na vier yards hoog was, dat is elf voet, vier duim, een monsterachtige grootte, die hem zeer geducht maakte, inzonderheid als zijn kracht en moed er aan geëvenredigd waren.

2. Zijn wapenrusting. De kunst zowel als de natuur maakte hem schrikkelijk. Hij was wèl voorzien van wapens ter verdediging, vers 5, 6.

Een koperen helm op zijn hoofd, een maliënkolder, vervaardigd van koperen platen, die over elkaar lagen, zoals de schubben van een vis, en, omdat zijn benen het meest binnen het bereik waren van een gewoon man, droeg hij een koperen scheenharnas, en tussen zijn schouderen droeg hij een koperen schild.

De maliënkolder had een gewicht van vijf duizend sikkelen, een sikkel was een half ons avoir du poids, dus 2 duizend vijf honderd onsen, waarvan er 16 in een Engels pond gaan, wel een zeer groot gewicht om te dragen voor een man, als al de andere stukken er evenredig aan zijn.

Maar sommigen denken dat het vertaald moet worden, niet: *het gewicht* des pantsers, maar de *waarde* er van, was vijf duizend sikkelen, zoveel heeft het gekost.

Zijn wapens ten aanval waren buitengewoon, alleen de spies wordt beschreven, vers 7. Zij was als een weversboom, zijn arm was instaat haar te hanteren. terwijl een gewoon man haar nauwelijks zou kunnen opheffen.

Alleen zijn schild, dat van al de stukken van zijn krijgsrusting het lichtst was, werd door zijn schildknaap voor hem uitgedragen, waarschijnlijk voor staatsie, want hij, die geheel in koper gekleed was, had weinig behoefte aan een schild.

3. Zijn uitdaging. De Filistijnen hem tot hun kampioen gekozen hebbende, om de gevaren van een veldslag te ontgaan, werpt hij hier de handschoen neer en trotseert al de heirscharen Israëls, vers 8-10.

Hij kwam in het dal, dat tussen de twee legers lag, en (zijne stem waarschijnlijk evenveel sterker zijnde dan die van andere mensen, als zijn arm sterker was dan die van anderen) riep hij, zodat allen het konden horen: Kiest een man om met mij te strijden.

Hij ziet met bewondering zichzelf aan, omdat hij zoveel groter en sterker was dan allen, die rondom hem waren, terwijl zijn hart-zegt bisschop Hall-niets was dan een klomp hoogmoedig vlees.

Hij ziet met minachting op Israël, omdat er onder hen niemand was van zo'n monsterachtige grootte en daagt hen uit, om een man te vinden, kloekmoedig genoeg om met hem in het strijdperk te treden.

a. Hij verwijt hun hun dwaasheid om een leger in slagorde te stellen: *Waarom zoudt gijlieden uittrekken, om de slagorde te stellen?* Hoe durft gij aan de machtige Filistijnen tegenstand bieden?" Of: "Waarom zouden de twee legers met elkaar strijden, als de twist toch spoediger beslecht kan worden door een enkel leven op te offeren, en een leven in gevaar te brengen?"

b. Hij biedt aan om de krijg geheel en al van de uitslag van het door hem voorgestelde tweegevecht te laten afhangen: "Indien uw kampioen mij doodt, dan zullen wij uw knechten zijn, zo ik hem dood, zult gijlieden onze knechten wezen." Dit-zegt bisschop Patrick-was slechts snoeverij, want geen volk zou zijn al, geheel zijn lot, op het succes van een man willen wagen, en het zou ook niet te rechtvaardigen zijn.

In weerwil van Goliaths beding hier, hebben de Filistijnen, toen hij gedood was, zijn woord niet gestand gedaan zich niet als knechten aan Israël onderworpen. Als hij snoeft: *Ik ben een Filistijn, en gij zijt knechten van Saul*, wil hij het als een grote inschikkelijkheid beschouwd hebben, dat hij, die een voornaam overste was van Gath, met een Israëliet in het strijdperk wilde treden, want hij beschouwde hen als niet meer dan slaven.

De Chaldeër stelt hem voor als er zich op beroemende dat hij de man was, die Hofni en Pinehas had gedood, en de ark had genomen, maar dat de Filistijnen hem zelfs nooit een regiment hadden gegeven om er het bevel over te voeren ter beloning van zijn diensten, terwijl Saul voor zijn diensten koning was gemaakt. "Laat hem daarom de uitdaging aannemen."

4. De schrik, die hierdoor in Israël teweeggebracht werd, vers 11.

Saul en het gehele leger *ontzetten zich en vreesden zeer*. Het volk zou niet ontzet zijn geweest, als zij niet hadden gezien dat aan Saul de moed ontzonk, en als de aanvoerder laf en versaagd is, dan kan men niet verwachten dat de volgelingen kloekmoedig zullen wezen. Tevoren hebben wij gezien dat als de Geest des Heeren vaardig werd over Saul, Hoofdstuk 11:6, niemand stoutmoediger en ijveriger kon zijn dan hij, om op de uitdaging van Nahas, de Ammoniet, te antwoorden, maar nu de Geest des Heeren van hem geweken was, kunnen de grote woorden van een enkelen Filistijn hem doen verbleken.

Maar waar was Jonathan al die tijd? Waarom heeft hij de uitdaging niet aangenomen, die in de laatste krijg zo kloekmoedig geheel een leger van Filistijnen heeft aangevallen?

Ongetwijfeld gevoelde hij zich niet door God opgewekt om het te doen, zoals hij het toen gedaan heeft. Evenals de beste, zo zijn ook de dapperste mannen niets meer dan wat God hen doet zijn.

Jonathan moet nu stilzitten, omdat de eer van met Goliath te strijden voor David is weggelegd. In grote en goede daden blaast de wind des Geestes wanneer en waar Hij wil. Nu treurden de Godvruchtige Israëlieten over de breuk, die tussen hun koning en Samuël was ontstaan.

1 Samuel 17:12-30

Veertig dagen lagen de twee heiren tegenover elkaar, beide in voordelige stellingen, maar geen van beide genegen om de strijd te beginnen. Zij hebben of onderhandelingen aangeknoopt over een verdrag, of zij wachtten op versterkingen, misschien hadden er ook schermutselingen plaats tussen afzonderlijke legerbenden. En gedurende al die tijd kwam de beledigende kampioen tweemaal per dag, des morgens en des avonds, in het veld om zijn uitdaging te herhalen, zijn eigen hart al hoogmoediger wordende, omdat zijn uitdaging niet werd aangenomen, en het volk van Israël al vreesachtiger wordende, terwijl God hiermee bedoelde hem te rijpen voor het verderf en Israëls verlossing zoveel heerlijker te maken. En gedurende al die tijd hoedt David de schapen zijns vaders, maar ten einde van veertig dagen brengt Gods voorzienigheid hem naar het toneel des oorlogs om de lauwer te winnen en te dragen, die geen ander Israëliet waagt voor zich te verkrijgen.

In deze verzen hebben wij:

I. De toenmaligen toestand van zijn familie. Zijn vader was oud, vers 12,, *afgaande onder de mannen*, er werd nota genomen van zijn hoge leeftijd, die boven de gewone jaren was in die tijd, daarom hij vrijgesteld was van openbare diensten, en niet zelf ten krijg uittrok, maar zijn zonen daartoe uitzond: hem werd de eer bewezen, die aan zijn hoge jaren verschuldigd was, de grijsheid was hem een sierlijke kroon. Davids drie oudere broeders, die hem misschien zijn plaats aan het hof benijdden, verkregen van hun vader om hem thuis te laten komen, en hen naar het leger te zenden, waar zij hoopten zich te zullen onderscheiden en hem in de schaduw te stellen, vers 13, 14, terwijl David zelf zich zo weinig verhovaardigde op de diensten, die hij zijn vorst had bewezen, en zo weinig naar verdere bevordering stond, dat hij niet slechts terugkeerde van het hof om het afgezonderde leven te leiden in het huis zijns vaders, maar ook naar de zorg en de moeite, en-zoals blijkt uit vers 34 -het gevaar dat verbonden was aan *het hoeden van de schapen zijns vaders.*

Het was de lof van deze nederigheid, dat zij kwam na de eer, die hem als hoveling was te beurt gevallen, en het loon er van, dat zij kwam voor de eer van een overwinnaar, nederigheid gaat voor de eer. Nu had hij die gelegenheid tot overpeinzing en gebeden, en andere oefeningen van de Godsvrucht welke hem geschikter maakten voor hetgeen waartoe hij bestemd was, dan al de krijgsverrichtingen van dat roemloze leger.

II. De orders, die zijn vader hem gaf, om zijn broeders in het leger te gaan bezoeken. Hij zelf heeft geen verlof gevraagd om erheen te gaan, teneinde zijn nieuwsgierigheid te bevredigen, of ervaring op te doen, maar zijn vader zond hem op een geringe en huiselijke boodschap uit, die hij aan ieder van zijn dienstknechten even goed had kunnen opdragen. Hij moet zijn broeders wat brood en kaas brengen, tien broden met wat geroost koren voor henzelf, vers 17, en tien kazen, die hij voor hen te goed schijnt te achten, maar die als geschenk aan hun kolonel genoegen zouden doen, vers 18.

David moet nog de geringsten arbeid verrichten voor het gezin, hoewel hij er het grootste sieraad van zal wezen. Hij had niet eens een ezel tot zijn beschikking om de last te dragen, maar moet hem zelf op de rug nemen en toch naar het leger lopen, er met haast heengaan.

Isai, dachten wij, wist dat hij gezalfd was, en toch houdt hij hem zo gering en in afzondering, misschien wel om hem te verbergen voor het oog van de achterdocht en van de nijd, wetende dat hij

gezalfd was voor een kroon, die hem pas zou toevallen na de dood van hem, die haar nu droeg. Hij moet naar de welstand van zijn broeders vernemen, of zij niet op rantsoen waren gesteld, nu het leger zo lang gekampeerd bleef, opdat hij, zo het nodig was, hun meer voorraad van levensmiddelen zou zenden.

En hij moet *van hen pand medenemen*, dat is: indien zij iets verpand hadden, dan moest hij het lossen, *letten op hun gezelschap*, zo lezen sommigen de zin, met wie zij omgaan, en welk soort van leven zij leiden. Misschien heeft David vroeger, evenals Jozef, hun kwaad gerucht tot zijn vader gebracht, en nu zendt hij hem om naar hun levenswijze onderzoek te doen. Zie de zorg van Godvruchtige mensen voor hun kinderen, als deze van hen verwijderd zijn, inzonderheid als zij zich in plaatsen van verzoeking bevinden, zij zijn er in zorg over hoe zij zich gedragen, en inzonderheid over het gezelschap waarmee zij verkeren. Laat kinderen hieraan denken en zich dienovereenkomstig gedragen, gedenkende dat zij, als zij niet onder het oog hunner ouders zijn, toch onder Gods oog zijn.

III. Davids kinderlijke gehoorzaamheid aan het gebod zijns vaders. Met wijsheid en zorg maakte hij zich des morgens vroeg op, vers 20, maar liet zijn schapen toch niet zonder hoeder, zo getrouw was hij in het kleine, het weinige, en dus des te meer geschikt om over veel gezet te worden, en zo goed had hij geleerd te gehoorzamen eer hij er aanspraak op maakte om te bevelen.

Gods voorzienigheid bracht hem ter rechter tijd naar het leger, toen beide zijden hun heir in slagorde hadden gesteld, en er nu meer waarschijnlijkheid was dan in al deze veertig dagen, dat het tot een treffen zou komen, vers 21.

Aan beide zijden bereidde men zich tot de strijd. Weinig dacht Isai dat hij zijn zoon juist op dat beslissende ogenblik naar het leger gezonden had, maar de alwijze God beschikt de tijd en al de omstandigheden van daden en zaken zo, dat zij Zijn doeleinden om de belangen van Israël te verzekeren zullen dienen, en de man naar Zijn hart zullen verhogen. Merk hier nu op:

1. Hoe vlug en levendig David te werk ging, vers 22. Voor de zaken, die hij meebracht had hij goed en trouw gezorgd, en nu liet hij ze onder de hoede van de bewaarders van de bagage, maar hoewel hij een lange voetreis had gedaan, beladen met een zware last, liep hij ter slagorde om te zien hoe het daar ging, en aan zijn broeders zijn eerbied te betonen. Ziet gij een man, die aldus vaardig in zijn werk is? Hij is op weg naar bevordering, en zal voor het aangezicht van de koningen gesteld worden.

2. Hoe stoutmoedig en vermetel de Filistijn was, vers 23. Nu de heirscharen in slagorde gesteld waren, verscheen hij het eerst, om zijn uitdaging te vernieuwen, zich inbeeldende dat hij op weg was naar roem en eer, terwijl hij in werkelijkheid zijn eigen verderf tegemoet ging.

3. Hoe vreesachtig en lafhartig de mannen Israëls waren. Hoewel zij nu veertig dagen lang gewend waren aan zijn hoogmoedige blikken en zijn dreigende taal, en van de ene noch van de andere enigerlei uitwerking gezien hadden, en dus nu geleerd konden hebben om beide te verachten, zijn zij toch bij zijn verschijning gevlucht, en vreesden zij zeer, vers 24. Een Filistijn zou nooit aldus duizend Israëlieten hebben kunnen jagen, en tienduizenden op de vlucht drijven, zo niet hun Rotssteen, die zij

trouwelooslijk hadden verlaten, hen rechtvaardiglijk verkocht en overgeleverd had, Deuteronomium 32:30.

4. Welk een grote beloning Saul uitloofde voor een kampioen. Hoewel hij de grootste was van al de mannen Israëls-en al ware hij dit ook niet geweest-zou hij toch, zolang hij zich dicht aan God hield, zelf veilig de handschoen hebben kunnen opnemen, die deze beledigende Filistijn had nedergeworpen, maar daar de Geest Gods van hem geweken was, durfde hij het niet, en durfde hij ook Jonathan niet dringen om het te doen, maar wie het doen wil, zal zo hoog door hem bevorderd worden als in zijn macht is, vers 25.

Indien de hoop op rijkdom en eer iemand er toe zou brengen om zich aan dit gevaar bloot te stellen, dan zal die stoutmoedige-zo luidt de bekendmaking-indien hij slaagt en het leven behoudt-des konings dochter tot vrouw krijgen, en een goeden bruidsschat met haar, maar, hetzij hij er al of niet goed afkomt, zijns vaders huis zal in elk geval vrijgemaakt worden van alle tol en schatting en diensten aan de kroon, of hij zal geadeld worden en tot de hoogsten stand in Israël worden bevorderd.

5. Hoezeer David verlangde de eer Gods en van Israël te handhaven en hoog te houden tegenover de onbeschaamde uitdaging van deze kampioen. Hij vroeg welke beloning de man zou ontvangen, die deze Filistijn zou doden, vers 26, hoewel hij het reeds wist, niet omdat hij begerig was naar die eer, maar omdat hij wilde dat er kennis van genomen en aan Saul meegedeeld zou worden, hoe vertoornd hij was wegens de smaadheid, die hiermede aan Israël en Israëls God aangedaan werd.

Hij zou, vertrouwende op zijn bekendheid en invloed aan het hof, de vrijheid hebben kunnen nemen om naar Saul te gaan en hem zijn diensten aan te bieden, maar zijn bescheidenheid liet hem dit niet toe, het was een van zijn eigen grondregelen, voor het een van de spreuken was van zijn zoon: Praal niet voor het aangezicht des konings, en sta niet in de plaats van de groten Spreuken 25:5, maar zijn ijver deed hem die methode aan de hand, welke, naar hij hoopte, hem tot die groten strijd zou voeren. Twee overwegingen schijnen David in heiligen toorn te hebben ontstoken.

a. Dat de uitdager een onbesnedene was, een vreemdeling voor God en buiten het verbond met Hem.

b. Dat de uitgedaagde de heirscharen waren van de levende God, Hem gewijd, door Hem en voor Hem gebruikt, zodat de belediging, hun aangedaan, terugstraalde op God zelf, en dat kan hij niet dragen. Toen sommigen hem dus zeiden wat de uitgeloofde beloning was voor het doden van de Filistijn, vers 27, vroeg hij het nog aan anderen, vers 39, met dezelfde uitdrukking van toorn en verontwaardiging, die hij hoopte eindelijk Sauls oren te zullen bereiken.

6. Hoe hij door zijn oudsten broeder, Eliab, met toorn en minachting toegesproken en ontmoedigd werd. Toen deze zijn ijver zag, geraakte hij in toorn en drift en sprak beledigende woorden tot David, vers 28. Beschouw dit:

A. Als de vrucht van Eliabs afgunst. Hij was de oudste broeder, en David de jongste, en misschien had hij de gewoonte (zoals maar al te dikwijls oudste broeders de gewoonte hebben) om hem te vertreden, en hem bij iedere gelegenheid te berispen. Maar zij, die zich aldus verheffen boven hun

jongeren, kunnen het beleven, zich door Gods rechtvaardige voorzienigheid vernederd, en hen, die zij vernederen en mishandelen, verhoogd te zien. De tijd kan komen, wanneer de oudere de jongere zal dienen. Maar nu ergerde het Eliab, dat zijn jongere broeder de stoutmoedige woorden sprak tegen de Filistijn, die hijzelf niet durft zeggen. Hij wist welke eer aan David ten hove reeds was te beurt gevallen, als hij nu ook nog eer verkrijgt in het leger, (waarvan hij dacht hem voor goed te hebben buitengesloten, vers 15) dan zou de roem van zijn ouderen broeder verduisterd worden, en daarom wilde hij liever (zo is de aard van de afgunst) dat Goliath over Israël zou triomferen, dan dat David de man zou wezen, die over hem triomfeert. Grimmigheid en overloping van toorn is wreedheid, maar wie zal voor nijdigheid bestaan? inzonderheid voor de nijdigheid van een broeder, waarvan Jakob en Jozef, en hier David, het scherpe gevoeld hebben. Zie Spreuken 18:19.

Het is zeer lelijke taal, die Eliab tegen hem gebruikt, zij was niet slechts onrechtvaardig en onvriendelijk maar toen ook laag ondankbaar, want David was door zijn vader gezonden, evenals Jozef door de zijnen, om een vriendelijk bezoek bij zijn broeders af te leggen. In hetgeen hij zei bedoelde Eliab niet alleen David te krenken en te ontmoedigen, en het edele vuur te blussen dat hij in zijn borst ontstoken zag maar hem aan de omstanders voor te stellen als een ijdele verwaande knaap, van wie men geen notitie behoorde te nemen. Hij geeft hem te verstaan dat hij zich met niets anders heeft te bemoeien dan met zijn werk om schapen te weiden, en leugenachtig laat hij het voorkomen dat hij een zorgeloze, ontrouwe herder was, hoewel hij de schapen in goede handen had achtergelaten, vers 20 , toch vraagt hij bits en honend: *onder wie hebt gij de weinige schapen in de woestijn gelaten?* Hoewel hij nu in gehoorzaamheid aan zijn vader en vriendelijkheid voor zijn broeders naar het leger afgekomen was, en Eliab dit wist, maakt hij er hem toch een verwijt van.

"Gij zijt afgekomen, niet om enigerlei dienst te doen, maar om uw nieuwsgierigheid te bevredigen en slechts rond te kijken", en hieruit wil hij zijn vermetelheid en boosheid des harten afleiden, en hij geeft voor die evengoed te kennen, alsof hij in zijn hart kon zien. David kon zich betreffende zijn nederigheid en oprechtheid op God beroepen, Psalm 17:3, 131:1, en hij gaf toen van beide de bewijzen, en toch kon hij aan die harde beoordeling door zijn eigen broeder niet ontkomen. Zie de dwaasheid, ongerijmdheid en boosheid van een mens, die zich door hoogmoed en wangunst laat beheersen. Hoe ongegrond is zijn achterdocht, hoe onrechtvaardig zijn afkeuring, hoe onbillijk en onjuist zijn voorstellingen, hoe bitter en onbetamelijk zijn woorden. Moge God in Zijn genade ons voor zo’n gezindheid behoeden!

B. Als een beproeving van Davids zachtmoedigheid, geduld en standvastigheid, het was een korte beproeving, en hij heeft er zich goed onder gehouden, want:

a. Hij verdroeg de harde woorden met bewonderenswaardige zachtmoedigheid, vers 29. *Wat heb ik nu gedaan?* Welke fout heb ik begaan, waarvoor ik aldus bestraft moet worden? Is *er geen oorzaak* voor mijne komst in het leger, als mijn vader mij gezonden heeft? Is *er geen oorzaak* voor mijn toorn wegens de belediging van Israëls eer door Goliaths uitdaging?" Hij had recht en rede aan zijn zijde en hij wist het, en daarom heeft hij geen scheiden voor schelden vergolden, maar met een zacht antwoord de grimmigheid zijns broeders afgekeerd. Dit heersen over zijn eigen hart was in sommige opzichten nog meer eervol dan zijn overwinning over Goliath. De lankmoedige is beter dan de sterke, en die heerst over zijn geest dan die een stad inneemt. Het was voor David geen tijd om met zijn broeder te twisten, nu de Filistijnen hen gingen aanvallen. Hoe dreigender de vijanden van de kerk zijn, hoe meer geduld haar vrienden met elkaar moeten hebben.

b. Met bewonderenswaardige standvastigheid brak hij door de ontmoediging heen. Hij wilde zich door de kwaadwilligheid van zijn broeder niet van de gedachte laten afbrengen om met de Filistijn te strijden. Zij, die grote en openbare diensten op zich nemen, moeten het niet vreemd vinden, als zij ontmoedigd en tegengestaan worden door hen, van wie zij reden hadden hulp en steun te verwachten, maar ootmoedig voortgaan met hun werk niet slechts in weerwil van de dreigementen hunner vijanden, maar ook van de kleinachting en de achterdocht hunner vrienden.

1 Samuel 17:31-39

David wordt eindelijk aan Saul als zijn kampioen voorgesteld, vers 31, en kloekmoedig neemt hij het op zich om met de Filistijn te strijden, vers 32.

Aan geen mens ontvalle het hart om zijnentwil, het zou een al te ongunstig licht geworpen hebben op de dapperheid van de vorst, indien hij gezegd had: Uw hart ontvalle u niet, daarom spreekt hij in het algemeen: *Aan niemand ontvalle het hart*.

Een kleine schaapherder, die deze morgen van achter zijn schapen gekomen was, heeft meer moed dan al de helden Israëls, en spreekt hun moed in. Zo zendt God dikwijls goede woorden aan Zijn Israël, en doet Hij grote dingen voor hen, door het zwakke en dwaze van deze wereld.

David verlangt slechts een opdracht van Saul om met de Filistijn te gaan strijden, maar spreekt niet van de beloning, die hij had uitgeloofd, omdat dit het niet was, waarnaar zijn eerzucht uitging, hij spreekt alleen van de eer om God en zijn land te dienen, ook wilde hij de schijn niet hebben van aan Sauls grootmoedigheid te twijfelen.

Twee dingen had David met Saul af te handelen.

I. Hij moet het bezwaar uit de weg ruimen dat Saul inbracht tegen zijn onderneming. "Helaas," zegt Saul, "uw wil is goed, maar gij zijt toch wezenlijk niet opgewassen tegen deze Filistijn. Met hem te gaan strijden is uw leven weg te werpen, uw leven, dat voor aangenamer diensten gespaard moet blijven. *Gij zijt een jongeling*, roekeloos en onbezonnen, zwak en ongeoefend in de krijg, hij is een man, die het hoofd en de handen heeft van een man *een krijgsman*, er toe opgeleid *van zijn jeugd af* aan, en er voor gehard, vers 33. Wat kunt gij anders verwachten dan dat hij u te sterk zal zijn?"

1. Gelijk David zijns broeders toorn met zachtmoedigheid heeft beantwoord, zo beantwoord" hij Sauls vrees met geloof, en hij geeft een reden van de hoop, die in hem is, dat hij tot tevredenheid van Saul de Filistijn zal overwinnen. Wij hebben reden te vrezen dat Saul geen grote bekendheid had met of veel acht heeft geslagen op het woord van God, en daarom heeft David in zijn redenering met hem zijn argumenten en bemoedigingen daaraan niet ontleend, hoezeer hij er voor zichzelf ook het oog op had, maar hij redeneert uit ervaring, hoewel hij slechts een jongeling was en nooit in de krijg was geweest, heeft hij misschien evenveel gedaan als waarop het doden van de Filistijn gerekend kan worden, want met de hulp van God heeft hij eens moed genoeg gehad om een leeuw tegen te treden, en kracht genoeg om hem te doden, evenals op een andermaal een beer, die hem een van zijn schapen ontroofde, vers 34-36.

Daarmee vergelijkt hij de onbesneden Filistijn. Hij beschouwt hem evenals zo’n roofdier, en daarom twijfelt hij niet, of hij zal hem even gemakkelijk ten onder brengen, en hiermede gaf hij Saul te verstaan, dat hij niet zo onervaren was in een gevaarlijke strijd te strijden, als hij dacht.

Hij doet zijn verhaal als een man van karakter, hij schaamt zich niet te erkennen dat hij zijns vaders schapen geweid heeft, dat zijn broeder hem nu juist verweten had, zover is het van hem het te willen verbergen dat hij aan zijn herdersbedrijf de ervaring ontleent, die hem nu bezielt met moed.

Maar hij laat hun, die om hem heen zijn, weten dat hij geen gewoon herder is. Wat ons beroep of bedrijf ook moge wezen, al is het ook nog zo gering, moeten wij toch trachten er in uit te munten, het op de best mogelijke wijze te beoefenen.

Toen David schapen hoedde, betoonde hij zich zorgzaam en teder voor zijn kudde, hoewel zij de zijne niet was, maar die zijns vaders. Hij kon geen lam in gevaar zien, of hij waagde zijn leven om het te redden.

Deze gemoedsaard maakte hem geschikt om koning te zijn, aan wie het leven van zijn onderdanen dierbaar en hun bloed kostelijk zal zijn, Psalm 72:14, en geschikt om een type te zijn van Christus, de goede Herder, "die de lammeren in Zijn armen vergadert en in Zijn schoot draagt", Jesaja 40:11, en die "Zijn leven niet slechts gewaagd, maar gesteld heeft voor de schapen". Zo was David ook geschikt om een voorbeeld te zijn voor leraren om met de uiterste zorg en vlijt te waken over de zielen, opdat zij de prooi niet worden van de briesenden leeuw.

Hij toonde zich stoutmoedig en dapper in de bescherming van zijn kudde. Dat was het, waarvan hij thans een blijk wilde geven, en een beter bewijs kon niet gevraagd worden dan dit: "Uw knecht heeft niet slechts de lammeren gered, maar om het hun aangedane kwaad te wreken, *zo den leeuw als den beer verslagen"*.

2. Hij maakt de toepassing van deze geschiedenis als een man des geloofs. Hij erkent vers 37 :*Het was de Heere, die mij van de macht des leeuws gered heeft, en uit de macht des beers* aan Hem geeft hij de eer van deze grote gebeurtenissen, en daaruit leidt hij nu af, dat *Hij hem ook zal redden uit de hand dezes Filistijns*.

"De leeuw en de beer waren slechts vijanden van mij en mijne schapen, en het was ter verdediging mijner eigen belangen, dat ik hen heb aangevallen, maar deze Filistijn is een vijand van God en van Israël, *hoont de slagorden des levenden Gods*, en het is voor hun eer dat ik hem aanval." Wij moeten onze ervaringen gebruiken als aanmoedigingen om op God te vertrouwen, en ons te wagen op de weg van de plicht.

Hij die verlost heeft, zal nog verder verlossen. Door de zorg van Gods gewone voorzienigheid voor de mindere schepselen, en de bescherming, waar zij zich onder bevinden, kunnen wij ons aanmoedigen om te steunen en te bebouwen op de bijzondere voorzienigheid, die Gods Israël omringt.

Hij, die grenzen stelt aan de golven van de zee, en de woede van de wilde dieren temt, kan en zal de grimmigheid van boze mensen in bedwang houden. Paulus schijnt op dit woord van David te zinspelen, als hij zegt: *Ik ben uit de muil des leeuws verlost*, en daarom vertrouw ik dat *de Heere mij zal verlossen*."

En misschien heeft David hier aan de geschiedenis van Simson gedacht, en er zich mee bemoedigd, want zijn doden van een leeuw was een gelukkig voorteken van zijn vele glorierijke overwinningen over de Filistijnen.

Zo heeft David al de bezwaren van Saul tegen zijn onderneming teniet gedaan, en de opdracht verkregen om met de Filistijn te gaan. strijden, waarmee Saul hem ook zijn hartelijke goede wensen gaf, daar hij zelf zich niet wilde wagen, bad hij voor hem die het wèl wilde: *Ga heen, en de Heere zij met u*. Een goed woord zo het niet als een gewone spreekwijze werd gebruikt, geen blote vorm was, zoals het maar al te dikwijls op die wijze gebruikt wordt.

II. Maar David had ook nog werk om van de wapenrusting bevrijd te worden, waarmee Saul hem volstrekt wilde bekleden, toen hij op die grote onderneming uitging, vers 38.

Hij kleedde David met zijn klederen, dat is deed hem zijn wapenrusting aan, niet die hij zelf droeg, het onevenredige hunner statuur liet dit niet toe, maar een die hij in zijn wapenkamer had, weinig denkende dat hij, aan wie hij nu zijn helm gaf en zijn pantser, binnenkort zijn kroon en zijn koningsgewaad zou erven.

David, nog niet besloten zijnde op wat wijze hij zijn vijand zal aanvallen, *gordde zijn zwaard aan*, niet wetende of hij er ook gebruik van zou moeten maken, maar hij bevond dat de wapenrusting hem belemmerde in zijn bewegingen, en eerder een last dan een bescherming voor hem zou zijn, en daarom vraagt hij Saul verlof om haar weer af te leggen, *ik kan in deze niet gaan, want ik heb het nooit beproefd*, dat is: Ik ben aan zo’n uitrusting niet gewoon."

Wij kunnen onderstellen dat Sauls wapenrusting zeer fraai en zeer solide was, maar welk goed kon zij doen aan David, indien zij hem niet paste, of indien hij er zich niet gemakkelijk in kon bewegen?

Zij, die streven naar dingen die boven hun opvoeding en gewoonte zijn, begeerte hebben naar het gewaad en de rusting van vorsten, vergeten dat datgene het beste voor ons is, waarvoor wij geschikt en waaraan wij gewoon zijn, als wij onze wens verkregen, dan zouden wij spoedig weer naar onze eigen klederen verlangen en zeggen: "Wij kunnen in deze niet gaan," en daarom is het ons beter ze niet te hebben.

1 Samuel 17:40-47

Thans naderen wij tot die beroemden strijd en hebben in deze verzen de toebereidselen van beide partijen, en wat zij tot elkaar gesproken hebben.

I. De wederzijdse toebereidselen voor deze strijd. De Filistijn was reeds gereed, zoals hij het veertig dagen lang dagelijks geweest is, hij kon wel gaan in zijn wapenrusting, want hij had het genoeg beproefd.

Alleen wordt ons gezegd, dat hij heenging, *gaande en naderende tot David*, een teken waarschijnlijk gegeven zijnde, dat zijn uitdaging was aangenomen, en alsof hij zijn helm en maliënkolder wantrouwde, ging: *zijn schilddrager voor zijn aangezicht*, want zijn eigen handen zijn reeds vol daar hij zijn zwaard en spies draagt, vers 45.

Maar van welke wapens en krijgsvoorraad is David voorzien? Van geen andere dan die hij als herder had medegebracht, geen borstharnas, maar een eenvoudig herdersgewaad, geen spies, maar zijn staf, geen zwaard of boog, maar zijn slinger, geen pijlkoker, maar zijn zak, geen pijlen, maar inplaats van deze vijf gladde steentjes, opgeraapt uit de beek, vers 40.

Hieruit bleek dat zijn vertrouwen zuiver en alleen in de macht van God was, en niet in enigerlei genoegzaamheid in zichzelf, en dat nu eindelijk Hij, die het in zijn hart heeft gegeven om met de Filistijn te strijden, het in zijn hoofd heeft gegeven met welke wapenen hij het moest doen.

II. Wat zij tot elkaar gesproken hebben.

Merk op:

1. Hoe zeer trots Goliath was.

a. Met welk een minachting hij neerzag op zijn tegenstander, vers 42. Hij zag op, verwachtende een sterk man van hoge gestalte te zullen zien, maar toen hij zag welk een min voorkomen de man had, met wie hij moest strijden, verachtte hij hem, vrezende dat de nietigheid, het minne, van de kampioen die hij had te bestrijden de glorie zou verminderen van zijn overwinning. Hij nam acht op zijn persoon, zag dat hij een jongeling was, die nog niet tot zijn volle kracht was gekomen, roodachtig en schoon van aanzien, meer geschikt om de maagden Israëls ten dans te leiden, (indien gemengd dansen toen in zwang was) dan de mannen Israëls aan te voeren in de krijg.

Met grote verontwaardiging nam hij nota van zijn rusting, vers 43. *"Ben ik een hond, dat gij tot mij komt met stokken?* Denkt gij mij even gemakkelijk te slaan, als gij uw herdershond slaat?

b. Met welk een vertrouwen hij rekent op zijn welslagen. Hij vloekte David bij zijn goden, de machteloze wraak van zijn afgoden tegen hem inroepende denkende dat deze vuurballen, die hij om zich heenwierp, zijn succes zouden verzekeren: in vertrouwen hierop, slingert hij dus zijn dreigementen, alsof dreigende woorden konden doden, vers 44. "Kom tot mij, zo zal ik uw vlees de vogelen des hemels geven en de dieren des velde, het zal een malse maaltijd voor hen zijn." Zo zal de gerustheid en verwaandheid van de dwazen hen verderven.

2. Hoe zeer Godvruchtig David was. Er is geen snoeverij in zijn rede, God is er alles in alles in, vers 45-47.

A. Hij ontleent zijn gezag aan God. *Ik kom tot u in den Naam van den HEERE der heirscharen, den God der slagorden Israëls*, en daarom Zijn macht zal gebruiken voor haar bescherming, en tegen u, die ze goddelooslijk hebt gehoond." David steunt en betrouwt op de naam Gods zoals Goliath op zijn zwaard en spies. Zie Psalm 20:8, 118:10, 11.

B. Hij rekent op God voor zijn welslagen. David spreekt met evenveel verzekerdheid als Goliath, maar op beteren grond, het is zijn geloof, dat zegt: *Te deze dage zal de Heere u besluiten in mijn hand*, en niet alleen uw dood lichaam, maar de dode lichamen van van de Filistijnen leger zal aan de vogelen des hemels en de dieren des velds gegeven worden.

C. Hij wijdt al de lof en al de eer aan God. Hij heeft niet, zoals Goliath, zijn eigen eer gezocht, maar de eer van God, niet twijfelende of door het succes van zijn daad:

a. De gehele wereld te weten zal komen, *dat er één God is*, en dat *de God Israëls* de ene, enig levende en ware God is, en alle andere zogenaamde goden niets zijn dan ijdelheid en bedrog.

b. Geheel Israël, dat hij niet noemt *dit leger*, maar *deze vergadering*, of kerk, omdat zij nu acht gaven op de gangen Gods, huns Konings zoals zij in het heiligdom plachten te doen geheel Israël zal weten, dat de Heere niet door het zwaard noch door de spies verlost, vers 47, maar als het Hem behaagt, zonder dezen, en tegen deze kan verlossen, Psalm 46:10.

David wendt zich tot deze strijd veeleer als een priester, die een offerande aan Gods gerechtigheid gaat offeren, dan als een krijgsman, die de vijand van zijn land slag gaat leveren.

1 Samuel 17:48-58

1. Hier is het gevecht tussen de twee kampioenen, vers 48. Tot deze strijd treedt de Filistijn toe met grote statigheid, zo hij tegen een dwerg moet gaan strijden, dat zal toch met de pracht en waardigheid geschieden van een reus en een voornaam man. Dit wordt te kennen gegeven in de wijze van uitdrukking: *hij maakte zich op, en ging heen en naderde David tegemoet*, als een voortschrijdende berg, overtrokken met koper en ijzer.

Met niet minder vlugheid en vaardigheid naderde David, als iemand, die er meer op uit was om executie te doen dan een grote vertoning te maken: *hij haastte zich en liep*, licht gekleed zijnde, *de Filistijn tegemoet*.

Wij kunnen ons voorstellen met welk een teder medelijden de Israëlieten zagen op de aanvalliger jongeling, die, als het ware het verderf in de mond ging lopen, maar hij wist wie hij had geloofd en voor wie hij had gehandeld.

2. Hoe Goliath in deze strijd gevallen is. Hij was niet in haast, omdat hij in geen vrees was, maar vertrouwde dat hij spoedig het hoofd zijns tegenstanders zou kloven, maar terwijl hij zich bereidde om dit met alle statigheid en plechtigheid te doen, heeft David zonder praal of vertoning zijn werk afdoend verricht, hij slingerde een steen, die hem trof in zijn voorhoofd, en hem in een oogwenk ter aarde wierp, vers 49.

Hij wist, dat er vermaarde slingeraars waren in Israël, Richteren 20:16, maar hij was of zo achteloos, of zo vermetel, dat hij het vizier van zijn helm omhoog liet, en daarheen, het enige deel van zijn lichaam, dat onbedekt was, heeft niet zozeer Davids kunst als wel Gods voorzienigheid de steen gericht, en hem met zoveel kracht getroffen, dat hij in zijn hoofd zonk, in weerwil van de onbeschaamdheid van dat koperen voorhoofd.

Zie hoe broos en onzeker het leven is, zelfs als het zich het meest beschermd en versterkt waant, en hoe snel, hoe gemakkelijk en door welk een kleinigheid de doortocht kan geopend worden, waar het leven uitgaat en de dood binnenkomt. Goliath zelf heeft geen heerschappij over de geest, om de geest in te houden, Prediker 8:8.

Laat de sterke zich niet beroemen in zijn sterkte, noch de gewapende in zijn wapenrusting. Zie hoe God de hoogmoediger wederstaat, en verachting uitstort over hen, die Hem en Zijn volk honen. Nooit heeft iemand zijn hart verhard tegen God en is voorspoedig geweest.

Een van de rabbijnen denkt, dat toen Goliath zei: Kom, en *ik zal uw vlees de vogelen des hemels geven*, hij zijn hoofd zo haastig ophief, dat zijn helm er af viel, en aldus zijn breed voorhoofd openliet als een goed doelwit voor Davids steen.

Om de executie te voltooien trok hij Goliaths eigen zwaard, een tweehandig wapen voor David, en hieuw hem daarmee het hoofd af, vers 51. Waartoe zou David zijn eigen zwaard medegenomen hebben? Het zwaard zijns vijands kan hem dienen, als hij er een nodig heeft. God wordt grotelijks verheerlijkt, als Zijn trotse vijanden met hun eigen zwaard gedood worden, en Hij hun tong tegen zichzelve doen aanstoten, Psalm 64:9.

Davids overwinning over Goliath was een type van de overwinning van de Zone Davids over Satan en al de machten van de duisternis, die Hij heeft uitgetogen en in het openbaar tentoongesteld, Coloss. 2:15 , en door Hem zijn wij meer dan overwinnaars.

3. De nederlaag van het Filistijnse leger hierop. Zij hadden geheel en al op de sterkte gesteund van hun kampioen, en daarom hebben zij toen zij hem gedood zagen niet, zoals Goliath had aangeboden, de wapens weggeworpen, en zich aan Israël overgegeven als hun knechten, vers 9, maar hun heil gezocht in de vlucht, geheel ontmoedigd zijnde, en het nutteloos achtende iemand tegen te staan, voor wiens aangezicht zo'n machtige was gevallen.

Zij *vluchtten*, vers 51, en dit bracht leven in de Israëlieten, zij *juichten en vervolgden de Filistijnen*, vers 52, (David hen waarschijnlijk aanvoerende in de vervolging) tot aan de poorten hunner eigen steden. Terugkomende van de vervolging namen zij al hun bagage en beroofden hun leger, of hun tenten, vers 52, en verrijkten zich met de buit.

4. Davids beschikking over zijn trofeeën vers 54. Het hoofd van de Filistijn bracht hij naar Jeruzalem, om de Jebusieten, die de burcht Zion bezet hielden, ten schrik te wezen. Waarschijnlijk heeft hij het ook in triomf naar andere steden gebracht. *Zijn wapenen leide hij in zijn tent*, alleen het zwaard werd achter de efod bewaard in de tabernakel, als gewijd aan God, en een gedenkteken van de overwinning tot Zijn eer, Hoofdstuk 21:9.

5. De opmerkzaamheid, die aan David geschonken werd. Hoewel hij tevoren aan het hof was geweest, had Saul, daar hij er gedurende enigen tijd niet meer verschenen was, hem vergeten, daar hij droefgeestig en achteloos was, en weinig dacht dat zijn speelman moed genoeg zou hebben om zijn kampioen te wezen, alsof hij hem dus nooit gezien had, vroeg hij wiens zoon hij was. Abner kende hem niet maar bracht hem zelf tot Saul, vers 57, en hij gaf een bescheiden antwoord, op de vraag, die hij hem deed, vers 58. En nu was hij onder veel voordeliger omstandigheden voorgesteld aan het hof dan tevoren, waarin hij Gods hand erkende, die alles voor hem deed.

HOOFDSTUK 18

1 Het geschiedde nu, als hij geeindigd had tot Saul te spreken, dat de ziel van Jonathan verbonden werd aan de ziel van David; en Jonathan beminde hem als zijn ziel.
2 En Saul nam hem te dien dage, en liet hem niet werderkeren tot zijns vaders huis.
3 Jonathan nu en David maakten een verbond, dewijl hij hem liefhad als zijn ziel.
4 En Jonathan deed zijn mantel af, dien hij aan had, en gaf hem aan David, ook zijn klederen, ja, tot zijn zwaard toe, en tot zijn boog toe, en tot zijn gordel toe.
5 En David toog uit, overal, waar Saul hem zond; hij gedroeg zich voorzichtiglijk, en Saul zette hem over de krijgslieden; en hij was aangenaam in de ogen des gansen volks, en ook in de ogen der knechten van Saul.
6 Het geschiedde nu, toen zij kwamen, en David wederkeerde van het slaan der Filistijnen, dat de vrouwen uitgingen uit al de steden van Israel, met gezang en reien, den koning Saul tegemoet, met trommelen, met vreugde en met muziekinstrumenten.
7 En de vrouwen, spelende, antwoordden elkander en zeiden: Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden!
8 Toen ontstak Saul zeer, en dat woord was kwaad in zijn ogen, en hij zeide: Zij hebben David tien duizend gegeven, doch mij hebben zij maar duizend gegeven; en voorzeker zal het koninkrijk nog voor hem zijn.
9 En Saul had het oog op David, van dien dag af en voortaan.
10 En het geschiedde des anderen daags, dat de boze geest Gods over Saul vaardig werd, en hij profeteerde midden in het huis, en David speelde op snarenspel met zijn hand, als van dag tot dag; Saul nu had een spies in zijn hand.
11 En Saul schoot de spies, en zeide: Ik zal David aan den wand spitten; maar David wendde zich tweemaal van zijn aangezicht af.
12 En Saul vreesde voor David, want de HEERE was met hem, en Hij was van Saul geweken.
13 Daarom deed hem Saul van zich weg, en hij zette hem zich tot een overste van duizend; en hij ging uit en hij ging in voor het aangezicht des volks.
14 En David gedroeg zich voorzichtiglijk op al zijn wegen; en de HEERE was met hem.
15 Toen nu Saul zag, dat hij zich zeer voorzichtiglijk gedroeg, vreesde hij voor zijn aangezicht.
16 Doch gans Israel en Juda had David lief; want hij ging uit en hij ging in voor hun aangezicht.
17 Derhalve zeide Saul tot David: Zie, mijn grootste dochter Merab zal ik u tot een vrouw geven; alleenlijk, wees mij een dapper zoon, en voer den krijg des HEEREN. Want Saul zeide: Dat mijn hand niet tegen hem zij, maar dat de hand der Filistijnen tegen hem zij.
18 Doch David zeide tot Saul: Wie ben ik, en wat is mijn leven, en mijns vaders huisgezin in Israel, dat ik des konings schoonzoon zou worden?
19 Het geschiedde nu ten tijde als men Merab, de dochter van Saul, aan David geven zou, zo is zij aan Adriel, den Meholathiet, ter vrouw gegeven.
20 Doch Michal, de dochter van Saul, had David lief. Toen dat Saul te kennen werd gegeven, zo was die zaak recht in zijn ogen.
21 En Saul zeide: Ik zal haar hem geven, dat zij hem tot een valstrik zij, en dat de hand der Filistijnen tegen hem zij. Daarom zeide Saul tot David: Met de andere zult gij heden mijn schoonzoon worden.
22 En Saul gebood zijn knechten: Spreekt met David in het heimelijke, zeggende: Zie, de koning heeft lust aan u, en al zijn knechten hebben u lief; word dan nu des konings schoonzoon.

23 En de knechten van Saul spraken deze woorden voor de oren van David. Toen zeide David: Is dat licht in ulieder ogen, des konings schoonzoon te worden, daar ik een arm en verachtzaam man ben?
24 En de knechten van Saul boodschapten het hem, zeggende: Zulke woorden heeft David gesproken.
25 Toen zeide Saul: Aldus zult gijlieden tot David zeggen: De koning heeft geen lust aan den bruidschat, maar aan honderd voorhuiden der Filistijnen, opdat men zich wreke aan des konings vijanden. Want Saul dacht David te vellen door de hand der Filistijnen.
26 Zijn knechten nu boodschapten David deze woorden. En die zaak was recht in de ogen van David, dat hij des konings schoonzoon zou worden; maar de dagen waren nog niet vervuld.
27 Toen maakte zich David op, en hij en zijn mannen gingen heen, en zij sloegen onder de Filistijnen tweehonderd mannen, en David bracht hun voorhuiden, en men leverde ze den koning volkomenlijk, opdat hij schoonzoon des konings worden zou. Toen gaf Saul hem zijn dochter Michal ter vrouw.
28 En Saul zag en merkte, dat de HEERE met David was; en Michal, de dochter van Saul, had hem lief.
29 Toen vreesde zich Saul nog meer voor David; en Saul was David een vijand al zijn dagen.
30 Als de vorsten der Filistijnen uittogen, zo geschiedde het, als zij uittogen, dat David kloeker was, dan al de knechten van Saul; zodat zijn naam zeer geacht was.

In de loop van het vorige hoofdstuk verlieten wij David in triomf. in dit hoofdstuk hebben wij:

I. Het gebruik, dat van zijn triomf gemaakt is, spoedig werd hij:

1. Sauls voortdurende metgezel, vers 2.

2. Jonathans boezemvriend vers 1, 3.

3. De lieveling van zijn land, vers 5, 7, 16.

II. De bijmengselen in zijn triomfen. Het is de ijdelheid, dat zelfs met een goed en recht werk verbonden is "dat het de mens nijd van zijn naaste aanbrengt," Prediker 4:4. Zo was David dan bij Saul.

1.Hij haatte hem, en zocht hem met eigen hand te doden vers 8-11.

2. Hij vreesde hem, en overlegde hoe hem kwaad te berokkenen, vers 12 16. Stelde voor hem te hangen aan zijn dochter, maar:

a. Misleidde hem nopens de oudste om hem tot toorn te verwekken, vers 19:6.

Gaf hem de jongste, maar op voorwaarden, die zijn leven in gevaar brachten, vers 20-25.

David is echter de voorwaarden kloekmoedig nagekomen, vers 26, 27, en werd al meer en meer geacht, vers 28-30.

Toch neemt David steeds toe, maar (zoals allen, die streven naar de kroon des levens, moeten verwachten) hij had met zeer veel moeilijkheid en tegenstand te worstelen.

1 Samuel 18:1-5

David was gezalfd voor de kroon, om haar uit de hand van Saul en met voorbijgang van Jonathan te nemen, en toch bevinden wij hier:

I. Dat Saul, die nu de kroon in bezit had vertrouwen in hem stelde. God heeft dit aldus beschikt, opdat hij door zijn bevordering aan het hof voor toekomstige diensten toebereid zou worden. Saul nam hem nu mee naar huls en wilde hem niet toelaten zich weer in afzondering terug te trekken, vers 2..

En daar David zich boven de krijgslieden had onderscheiden door de uitdaging aan te nemen, waarvoor zij terugdeinsden, heeft Saul hem *over de krijgslieden gesteld*, vers 5, niet dat hij hem tot generaal benoemde, die post had Abner, maar misschien tot kapitein van de lijfwacht, of hij gaf bevel dat hij, hoewel hij de jongste was, ter beloning van zijn grote diensten, de voorrang zou hebben boven de anderen.

Hij gebruikte hem in de zaken van de regering. *En David toog uit, overal, waar Saul hem zond*, zich even gehoorzaam betonende als kloekmoedig. Zij, die hopen te heersen, moeten eerst leren gehoorzamen. Hij had zich als een gehoorzaam zoon betoond voor Isai, zijn vader, en nu als een gehoorzaam dienaar voor Saul, zijn meester. Van hen, die goed zijn in de ene betrekking, kan men hopen, dat zij het ook in een andere zullen wezen.

II. Jonathan, die erfgenaam was van de kroon, ging een verbond met hem aan. God beschikte het zo, dat zijn weg des te meer geëffend zou worden, doordat zijn mededinger zijn vriend was.

1. Jonathan vatte een buitengewone genegenheid en vriendschap voor hem op, vers 1.

Toen hij geëindigd had tot Saul te spreken, kreeg hij hem lief. Of dit ziet op zijn spreken tot Saul vóór de strijd, Hoofdstuk 17:34-37, of daarna vers 58, toen waarschijnlijk veel meer gezegd was, dan hier staat aangetekend, is onzeker.

Maar beide malen heeft David zich met zoveel wijsheid, bescheidenheid en Godsvrucht uitgedrukt, en met zo gelukkig een spraakwending, met zoveel stoutmoedigheid, en toch met zoveel zachtheid en lieflijkheid, en dit alles op zo natuurlijke, ongekunstelde wijze, zoveel temeer verrassend wegens geringe opvoeding en voorkomen, dat de ziel van Jonathan onmiddellijk verbonden werd aan de ziel van David Jonathan had vroeger het Filistijnse leger aangevallen met hetzelfde geloof en dezelfde kloekmoedigheid als waarmee David nu de reus was aangevallen, zodat er tussen hen een zeer treffende gelijkenis was van neiging en gezindheid en overleg, hetgeen hun hart zo gemakkelijk aan elkaar verbond, zo snel en zo innig, dat het was, alsof er slechts een ziel in die twee lichamen huisvestte.

Niemand had zoveel reden als Jonathan om David met ongunstige blikken aan te zien, omdat hij hem van de kroon weerde, en toch heeft niemand hem meer lief. Zij, die in hun genegenheid geleid worden door beginselen van wijsheid en genade, zullen haar niet laten vervreemd worden door wereldlijke belangen of overwegingen, de grotere gedachten zullen de kleinere verdringen en tenietdoen.

2. Hij getuigde van zijn liefde voor David door een edelmoedig geschenk, vers 4. Het hinderde hem zo groot een ziel, hoewel gehuisvest in zo schoon lichaam, toch als vermomd te zien in het gering en armelijk gewaad van een schaapherder, daarom zorgt hij er voor hem spoedig in het gewaad eens hovelings te doen verschijnen, want hij gaf hem een mantel, en wel een krijgsmansmantel, want hij gaf hem inplaats van zijn staf en slinger een zwaard en een boog, en inplaats van zijn herderstas een gordel, en wat het geschenk nog aangenamer maakte, zij waren dezelfden die hijzelf had gedragen, en (als een voorteken van hetgeen zou volgen) ontdeed hij er zich van om er David mee te bekleden. Die van Saul zouden hem niet gepast hebben, maar wèl die van Jonathan, hun gestalte was ongeveer aan elkaar gelijk, een bijzonderheid, die goed voegde bij hun eenheid van zin en neiging.

Toen Saul David met deze tekenen van eer bekleedde, legde hij ze weer af, omdat hij ze eerst wilde verdienen, en dan dragen, maar nu hij bewijzen heeft gegeven dat de geest eens vorsten en eens krijgsmans in hem was, schaamde hij zich niet om het gewaad eens vorsten en krijgsmars te dragen. David wordt gezien in Jonathans klederen, opdat allen zouden weten, dat hij Jonathans tweede ik was.

Onze Heere Jezus heeft ons aldus Zijn liefde getoond, dat Hij zich ontkleedde om ons te kleden, zich arm heeft gemaakt om ons te verrijken, ja Hij deed meer dan Jonathan, Hij heeft zich bekleed met onze lompen, terwijl Jonathan Davids klederen niet heeft aangetrokken.

3. Hij streefde naar de voortduring van deze vriendschap, zo volkomen waren zij voldaan met elkaar, zelfs op het eerste gezicht, bij het eerste onderhoud, dat zij een verbond met elkaar sloten, vers 3

Hun wederzijdse genegenheid was oprecht, en een eerlijk gemoed deinst voor geen verzekeringen terug. Ware liefde wenst standvastig te zijn. Zij, die Christus liefhebben als hun eigen ziel, zullen zich gaarne in een eeuwig verbond aan Hem verbinden.

III. Dat zowel het hof als het land overeenkomen om hem te zegenen. Het is slechts zelden, dat zij overeenkomen in gunst en achting voor dezelfde persoon, maar David was *aangenaam in de ogen des gansen volks*, en ook wat vreemd was-*in de ogen der knechten van Saul* vers 5.

De eersten hadden hem hartelijk lief, de anderen zouden zich geschaamd hebben om hem niet te eren. En het was voorzeker een groot voorbeeld van de macht van Gods genade in David, dat hij instaat was al die eer en achting, die hem zo plotseling werden bewezen te dragen, zonder zich te verheffen. Zij, die zo snel klimmen, hebben een goed hoofd nodig en een goed hart, het is moeilijker te weten overvloed te hebben dan vernederd te worden.

1 Samuel 18:6-11

Nu beginnen Davids moeilijkheden, zij volgen niet slechts terstond op zijn triomfen, maar ontstaan er uit, zodanig is de ijdelheid van hetgeen in deze wereld het grootst schijnt.

I. Hij werd door het gewone volk al te zeer verheerlijkt. Enigen tijd na de overwinning deed Saul een triomftocht door de steden Israëls, die het dichtst in zijn nabijheid waren, om de gelukwensen van het land in ontvangst te nemen. En als hij zijn openbaren intocht hield in een plaats, dan waren de vrouwen het ijverigst om hem eer te bewijzen, zoals het toen de gewoonte was bij openbare triomftochten, vers 6, en het schijnt dat zij bij hun dans een lied zongen, vervaardigd door de een of anderen dichter, die een groot bewonderaar was van Davids dapperheid, en meer rechtvaardig dan verstandig was, door zijn daden in de laatsten krijg te verheffen boven die van Saul, waarvan het refrein was: *Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden.* Een verschil als dit werd door Mozes gemaakt in de getallen van Efraïm en Manasse, Deuteronomium 33:17.

II. Dit heeft Saul grotelijks mishaagd, en maakte hem afgunstig op David, vers 8, 9. Hij had moeten bedenken dat zij alleen op de laatste krijgsverrichting doelden, maar volstrekt niet bedoelden Sauls vroegere wapenfeiten te verkleinen, en dat het onbetwistbaar was, dat David in het gevecht, dat zij nu bezongen werkelijk, door Goliath te doden, al de Filistijnen gedood heeft, die op die dag zijn omgekomen, en het gehele leger verslagen heeft, zodat zij aan David slechts gaven wat hem toekwam. Het kan wezen dat hij, die het lied gedicht heeft, zich een dichterlijke vrijheid heeft veroorloofd, maar geen hatelijke vergelijking tussen Saul en David bedoeld heeft, of, zo hij het wel bedoelde, dan was het toch beneden de waardigheid van een groot vorst om notitie te nemen van zo'n blaam, geworpen op zijn persoonlijke eer, als het toch bleek dat de eer van het algemeen oprecht bedoeld was. Maar Saul was zeer vertoornd, en vermoedde dadelijk dat er verraderlijke bedoelingen achter staken: *Voorzeker zal nog het koninkrijk voor hem zijn.* Dit maakte dat *hij het oog op hem had,* als iemand op wie hij naijverig was, en tegen wie hij iets zocht, vers 9 , zijn aangezicht was niet meer voor hem zoals het geweest was. Hoogmoedige mensen kunnen het niet verdragen, dat iemand anders dan zijzelf geprezen zal worden, en zij denken dat alle eer verloren is, die langs hen heengaat. Het is een teken, dat de Geest Gods van de mensen geweken is, als zij gemelijk worden in hun toorn over beledigingen, achterdochtig en afgunstig van allen, die hen omringen, kwaadwillig in hun gedrag, want de wijsheid, die van boven is, maakt hen geheel anders.

III. In zijn woede wilde hij David doden vers 10, 11. Jaloersheid is een grimmigheid des mans, zij maakte Saul woedend op David, en ongeduldig om hem uit de weg te ruimen.

1. Zijn aanvallen van razernij keerden terug. Reeds de volgenden dag nadat hij wrok tegen David begon te koesteren, heeft de boze geest van God, die hem tevoren bezeten had, zich weer van hem meester gemaakt. Zij, die zich toegeven in nijd en liefdeloosheid, geven de duivel plaats, en bereiden zich voor het terugkeren van de onreinen geest met zeven anderen, die nog bozer zijn dan hij. Waar nijd is, daar is verwarring. Saul wendde voor in Godsdienstige vervoering te zijn *hij profeteerde midden in het huis,* dat is: hij nam de manier en houding aan van een profeet, ten einde David in een valstrik te lokken, hem niet op zijn hoede te doen zijn, met het voornemen misschien om, zo het hem gelukte hem te doden, zijn daad aan een Goddelijke aandrift toe te schrijven, haar op rekening te stellen van de geest van de profetie, waardoor hij bezield scheen, maar in werkelijkheid was het een helse woede, die hem dreef.

2. Hoewel David nu tot een veel hoger eerambt was bevorderd, heeft hij het toch niet versmaad, om ten diepste zijns meesters tot zijn harp weer te keren, hij *speelde op snarenspel met zijn hand als van dag tot dag*. Laat de hoogsten niet denken dat er iets beneden hen is, waarmee zij goed kunnen doen, en hun van dienst kunnen wezen, aan wie zij verplichting hebben.

3. Hij nam deze gelegenheid waar om op Davids leven toe te leggen. Een zwaard in de hand eens waanzinnigen is een gevaarlijk ding, inzonderheid in de hand van zo'n waanzinnige als Saul was, die waanzinnig was van kwaadaardigheid. Maar hij had een schicht of werpspies in zijn hand, waarmee hij poogde David te doden, niet in plotseling opkomende drift, maar met voorbedachten rade: *ik zal David aan de wand spitten*, met zo'n ontzettende kracht heeft hij haar geworpen. Terecht klaagt David van zijn vijanden, dat zij hem haatten met een wreveliger haat, Psalm 25:19.

Geen leven wordt te kostbaar geacht om aan kwaadaardigheid te worden opgeofferd. Indien een dankbare bewustheid van de groten dienst, die David had bewezen aan het land, Sauls woede niet tot bedaren kon brengen, dan zou men toch denken dat hij de vriendelijkheid moest in aanmerking nemen, die David hem nu persoonlijk bewees, hem verlichting gevende zoals niemand anders het kon, van de ergste van alle kwalen. Diegenen zijn waarlijk door een duivelsen geest bezeten, die goed met kwaad vergelden.

Vergelijk David met zijn harp in zijn hand pogende Saul te dienen, met Saul met zijn werpspies in zijn hand pogende David te doden, en zie de lieflijkheid en nuttigheid voor anderen van Gods vervolgd volk, en de woestheid en wreedheid van hun vervolgers.

"Bloedgierige lieden haten de vrome, maar de oprechten zoeken zijn ziel", Spreuken 29:10.

4. Tweemaal is David gelukkig aan de slag ontkomen, namelijk nu en later, Hoofdstuk 19:10. Hij heeft de spies niet op Saul teruggeworpen, hij trok zich terug, niet vechtende, maar vluchtende tot zijn eigen behoud. Hoewel hij kracht en moed genoeg had, en ook wel schijn van recht om weerstand te bieden en de belediging te wreken, heeft hij toch niets meer gedaan dan zich te beveiligen door het gevaar uit de weg te gaan. David hield ongetwijfeld een waakzaam oog op Sauls hand gericht, en op de werpspies, die er in was, en hij was even kloekmoedig in haar te ontvlieden, als hij geweest is toen hij Goliath tegemoet trad. Toch moet zijn veiligheid toegeschreven worden aan het waakzaam oog van God op hem, die Zijn dienstknecht redde van het verderflijk zwaard, en in zijn ternauwernood ontkomen bleek dat hij voor iets buitengewoons bestemd was.

1 Samuel 18:12-30

Saul had nu eigenlijk aan David de oorlog verklaard, hij begon in openlijke vijandschap, toen hij de spies naar hem wierp, nu wordt ons gezegd, hoe hij in zijn vijandschap handelde, en hoe David zich onder de aanvallen er van gedroeg.

I. Zie hoe Saul zijn boosaardigheid tegen David uitdrukte.

1. *Hij vreesde voor hem*, vers 12. Misschien wendde hij voor te vrezen dat David hem kwaad zou doen, ten einde zich een weg te banen naar de troon. Zij, die kwaad in de zin hebben tegen anderen, willen gewoonlijk doen denken dat anderen kwaad bedoelen tegen hen, maar Davids heengaan was een duidelijk bewijs, dat zo'n denkbeeld verre van hem was. Maar hij had toch werkelijk ontzag voor hem, zoals Herodes Johannes vreesde, Markus 6:20.

Saul was zich bewust dat hij zelf de gunstrijke tegenwoordigheid Gods had verloren, en dat David haar had, en daarom vreesde hij hem. Diegenen zijn waarlijk groot en te Beren, met wie God is. Hoe voorzichtiger David zich gedroeg, hoe meer Saul hem vreesde, vers 15, en wederom in vers 29.

De mensen denken dat het middel om zich gevreesd te maken is te snoeven en te dreigen, dat slechts hen door dwazen doet vrezen, maar hen bij de wijzen en goeden veracht maakt terwijl het middel om beide gevreesd en bemind te zijn, gevreesd door hen voor wie wij een schrik willen wezen, en bemind door hen voor wie wij een verlustiging wensen te zijn, is: dat wij ons voorzichtig gedragen op al onze wegen. Wijsheid doet het gelaat glinsteren en gebiedt eerbied.

2. Hij verwijderde hem van het hof en gaf hem een regiment in de provincie, vers 13. *hij zette hem zich tot een overste van duizend* ten einde niet onder zijn oog te zijn, want hij was hem hatelijk om aan te zien, en opdat hij geen invloed zou hebben op de hovelingen.

Toch heeft hij hierin onstaatkundig gehandeld want hij gaf aan David de gelegenheid om zich bemind te maken bij het volk, dat hem dan *ook liefhad*, vers 16, *want hij ging uit en hij ging in voor hun aangezicht*, dat is: hij bestuurde de zaken zijns lands, de burgerlijke zowel als de militaire, en gaf algemeen voldoening.

3. Hij porde hem aan om bij alle mogelijke gelegenheden met de Filistijnen te twisten en met hen te strijden, vers 17, hem te kennen gevende dat hij hiermede goeden dienst zou bewijzen aan zijn vorst: *wees mij een dapper zoon*, en goede dienst aan zijn God: *Voer den krijg des HEEREN*, en ook een vriendelijkheid aan hemzelf zou zien, want hierdoor zou hij zich bevoegd maken voor de eer, die hem bestemd was, namelijk de oudste dochter des konings te huwen. Dit had hij verdiend door Goliath te doden, want dit was bij proclamatie beloofd aan hem, die deze daad zou verrichten Hoofdstuk 17:25, maar David was zo bescheiden, dat hij het niet eiste, en nu stelde Saul het hem voor met de bedoeling van hem er kwaad door te berokkenen, hem te doen uitgaan op gevaarlijke ondernemingen, zeggende in zijn hart: *maar de hand der Filistijnen tegen hem zij*, hopende dat zij hem zullen doden, maar hoe kon hij dit verwachten, als hij zag dat God met hem was?

4. Hij deed wat hij kon om hem tot ontevredenheid en muiterij te brengen, door zijn hem gedane belofte te verbreken, en zijn dochter aan een ander te geven, toen de tijd gekomen was, dat hij haar aan hem zou geven, vers 19.

Dit was zo groot een belediging als hij hem met mogelijkheid kon aandoen, het trof hem beide in zijn eer en in zijn liefde, daarom dacht hij dat Davids toorn zich op de een of andere onbetamelijke wijze lucht zou geven, in woord of in daad, waardoor hij het voordeel over hem zou krijgen en hem door een proces uit de weg zou kunnen ruimen. Aldus bedenken de bozen kwaad.

5. Toen hij hierin teleurgesteld werd, bood hij hem zijn andere dochter aan, (die liefde voor David schijnt opgevat te hebben, vers 20) maar met de bedoeling, *dat zij hem ten valstrik zij*, vers 21.

A. Hij hoopte misschien dat zij, zelfs na haar huwelijk met David, de partij van haar vader zou trekken tegen haar man, en hem de gelegenheid zou geven om hem kwaad te doen.

B. Maar hij hoopte dat de voorwaarden van dit huwelijk in elk geval zijn verderf zouden wezen, want (zó ijverig wilde Saul zich betonen tegen de Filistijnen) de voorwaarde, waarop dit huwelijk gesloten zou worden, bestond hierin, dat hij honderd Filistijnen zou doden, en als bewijs dat zij, die hij gedood had, onbesneden waren, moet hij hem hun voorhuiden brengen, dit zou een rechtvaardige smaad wezen voor de Filistijnen, die de besnijdenis haatten, daar zij een inzetting Gods was, en misschien zou David door dit te doen hen te meer tegen zich verbitteren, en zouden zij zoeken zich op hem te wreken, en dat was het wat Saul begeerde en bedoelde, veel meer dan op de Filistijnen gewroken te worden. *want Saul dacht David te vellen door de hand der Filistijnen*, vers 25. Zie hier:

a. Hoe de mensen zichzelf bedriegen. Sauls geweten wilde hem niet toelaten, behalve als de boze geest over hem was, om zelf David naar het leven te staan, want zelfs hij moest het denkbeeld van moord op zo'n onschuldig en voortreffelijk man wel afschuwelijk vinden, maar hij dacht dat er niets slechts of verkeerds in was om hem aan de Filistijnen bloot te stellen: Dat mijne hand niet tegen hem zij, maar dat de hand van de Filistijnen tegen hem zij, terwijl toch dit boosaardig plan tegen hem voor God even goed moord was, alsof hij het met zijn eigen handen had gedaan.

b. Hoe zij de wereld bedriegen. Saul wendde buitengewone genegenheid voor voor David, zelfs toen hij zijn verderf beoogde, en er het plan toe beraamde. *zult gij heden mijn schoonzoon worden*, zegt hij, vers 21, hoewel hij hem een onverzoenlijker haat toedroeg.

Misschien doelt David hierop als hij in Psalm 55:22 zegt van zijn vijand, dat "zijn mond gladder is dan boter, maar zijn hart is krijg".

Toen Saul zijn dienaren zond om David tot een huwelijk met zijn dochter Michal te bewegen, heeft hij waarschijnlijk gedacht, dat hij, wegens het bedrog, dat hij aan hem gepleegd had ten opzichte van zijn oudste dochter, en de moeilijke voorwaarde, die hij hem nu oplegde, het voorstel zou afwijzen.

II. Zie hoe David zich gedroeg, toen de vloed van Sauls misnoegen tegen hem zo hoog oprees.

1. *Hij gedroeg zich voorzichtiglijk op al zijn wegen*, vers 14. Hij bemerkte Sauls naijver op hem, dat hem zeer voorzichtig en omzichtig maakte in alles wat hij zei en deed, en zorgzaam om geen ergernis te geven.

Hij klaagde niet over harde behandeling, maakte zich niet tot hoofd van een partij, maar handelde in alle zaken, die hem opgedragen waren, als iemand, die er zich op toelegt goede diensten te bewijzen aan zijn koning en zijn land, daar hij dit als het doel beschouwde van zijn verhoging. En *de Heere was met hem* om hem voorspoed te geven in alles wat hij ondernam. Hij heeft daar nu wel Sauls misnoegen mee opgewekt, maar Gods gunst verkregen. Vergelijk hiermede Psalm 101:2, waar David belooft: "Ik zal verstandelijk handelen", en die belofte heeft hij hier vervuld, en het is zijn gebed: *Wanneer zult Gij tot mij komen?* Hoe de fortuin ook moge wezen om dwazen te begunstigen, God zal hen zegenen, die zich voorzichtiglijk gedragen.

2. Toen hem voorgesteld werd des konings schoonzoon te worden, heeft hij wederom en nogmaals dit voorstel met alle mogelijke bescheidenheid en nederigheid ontvangen. Toen Saul hem voorstelde zijn oudste dochter te huwen, vers 18, zei hij: *Wie ben ik, en wat is mijn leven?* Toen de hovelingen hem voorstelden de jongere te huwen, nam hij geen notitie van de belediging door Saul hem aangedaan door de oudste aan iemand anders te geven, maar bleef hij in dezelfde gemoedsstemming, vers 23 :*Is dat licht in ulieder ogen, des konings schoonzoon te worden, daar ik een arm en verachtzaam man ben?* hij wist dat Michal hem beminde, en toch poogde hij zijn voordeel niet te doen met haar genegenheid, om haar te winnen zonder haars vaders toestemming, maar wachtte tot zij hem werd aangeboden. En zie nu:

a. Hoe hoog hij de eer stelt, die hem wordt aangeboden: Des konings schoonzoon te worden! Hoewel de koning even gering van afkomst was als hijzelf en in zijn bestuur niet beter was dan hij moest wezen, spreekt hij toch van hem als gekroond hoofd, evenals van de koninklijke familie, met alle achting en eerbied. Wel verre dat de Godsdienst ons zou leren ruw en ongemanierd te zijn, wordt dit ons juist door de Godsdienst verboden. Wij moeten eer geven aan wie eer toekomt.

b. Met welk een nederigheid hij van zichzelf spreekt. *Wie ben ik?* Dit kwam niet voort uit een lage kruipende gemoedsaard, want als het te pas kwam, heeft hij getoond een even sterk eergevoel te hebben als de meesten, ook niet uit vrees voor Saul (hoewel hij reden genoeg had om te vrezen dat er een adder was onder het groene gras) maar uit zijn wezenlijke, oprechte nederigheid. *Wie ben ik? een arm en verachtzaam man.*

David had evenveel reden als wie ook om zichzelf te achten. Hij was van een oud en aanzienlijk geslacht in Juda, had een aangenaam voorkomen, was een groot staatsman en een groot krijgsman, zijn krijgsverrichtingen waren groot, hij had Goliaths hoofd en Michals hart gewonnen, hij wist dat hij in de raad Gods voor de troon van Israël bestemd was, en toch: Wie ben ik en wat is mijn leven? Het betaamt ons om, hoe God ons ook verhoogd moge hebben, altijd gering van onszelf te denken. Die zichzelf vernedert, zal verhoogd worden. En als nu David de eer om des konings schoonzoon te zijn, zo verheerlijkt, hoe moeten wij dan de eer niet groot achten om kinderen te zijn van de Koning van de koningen! Zie hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft! Wie zijn wij, dat ons zo’n grote eer wordt aangedaan?

3. Toen het doden van honderd Filistijnen tot voorwaarde werd gesteld voor het huwen van de dochter des konings, heeft hij die voorwaarde geredelijk aangenomen, vers 26.

Die zaak was recht in de ogen van David, dat hij des konings schoonzoon zou worden op die voorwaarde, en voordat de tijd om was, die hem voor deze krijgsdaad gegeven was, heeft hij het dubbele gedaan van de eis, en twee honderd Filistijnen gedood, vers 27.

Hij wilde de schijn niet hebben van te vermoeden, dat Saul er zijn verderf mee beoogde, (hoewel hij er reden genoeg toe had) hij wilde veeleer handelen alsof Saul er zijn eer mee bedoelde, en daarom heeft hij de zaak goedsmoeds ondernomen, zoals het een dapper krijgsman betaamde, en die ook tonen wilde, dat hij Michal oprecht liefhad, hoewel haar de zaak wel enige ongerustheid gebaard zal hebben.

Tevens heeft David hierin een groot vertrouwen aan de dag gelegd in de bescherming Gods. Hij wist dat God met hem was, en daarom-wat Saul ook gehoopt moge hebben

a. David vreesde niet door de Filistijnen te zullen vallen, al moest hij zich, in een onderneming als deze, wel aan gevaar blootstellen.

b. Grote ijver voor het welzijn des lands, hij wilde niets weigeren, waarmee hij er dienst aan kon bewijzen, al is het ook met gevaar van zijn eigen leven.

c. Een juist begrip van eer, welke niet zozeer bestaat in verhoogd te worden, als wel in dit te verdienen. Het was toen recht in de ogen van David om des konings schoonzoon te worden, toen hij bevond hoe hoog de prijs was, waarvoor die eer verkregen moest worden meer in zorg zijnde hoe haar te verdienen, dan hoe haar te verkrijgen, hij zou die eer ook niet met voldoening kunnen dragen, vóór hij haar had gewonnen.

4. Zelfs nadat hij gehuwd was, volhardde hij in zijn goede diensten aan Israël. Toen de vorsten van de Filistijnen een nieuwen oorlog wilden beginnen, was David gereed om hen tegen te treden, en was hij kloeker dan al de knechten van Saul, vers 30. De wet verleende aan mannen in het eerste jaar van hun huwelijk vrijstelling van de krijgsdienst, Deuteronomium 24:5, maar David had te veel vaderlandsliefde om van die vrijstelling gebruik te maken.

Velen hebben zich ijverig betoond in de openbaren dienst, toen zij naar bevordering gestaan hebben, maar hebben er zich aan onttrokken, toen zij hun doel hadden bereikt, David heeft naar edeler grondbeginselen gehandeld.

Eindelijk.

Merk op hoe God voor David uit Sauls plannen tegen hem goed heeft laten voortkomen.

1. Saul gaf hem zijn dochter om hem ten valstrik te zijn, maar in dat opzicht was dit huwelijk een vriendelijkheid voor hem, dat, hij des konings schoonzoon zijnde, zijn opvolging er veel minder hatelijk door werd, inzonderheid toen zovelen van zijn zonen tegelijk met hem verslagen werden, Hoofdstuk 31:2.

2. Saul dacht hem uit de weg te ruimen door hem op gevaarlijke ondernemingen uit te zenden, maar juist dit bevestigde zijn invloed op het volk, want hoe meer afbreuk hij deed aan de Filistijnen, hoe meer zij hem liefhadden, *zodat zijn naam zeer geacht was*, vers 30, waardoor zijn komst op de troon gemakkelijk werd gemaakt. Zo zal God zelfs de toorn des mensen Hem loffelijk doen maken, en er Zijn vriendelijke bedoelingen jegens Zijn volk door doen dienen.

HOOFDSTUK 19

1 Derhalve sprak Saul tot zijn zoon Jonathan en tot al zijn knechten, om David te doden. Doch Jonathan, Sauls zoon, had groot welgevallen aan David.
2 En Jonathan verkondigde het David, zeggende: Mijn vader Saul zoekt u te doden; nu dan, wacht u toch des morgens, en blijf in het verborgene, en versteek u.
3 Doch ik zal uitgaan, en aan de hand mijns vaders staan op het veld, waar gij zult zijn; en ik zal van u tot mijn vader spreken, en zal zien wat het zij; dat zal ik u verkondigen.
4 Zo sprak dan Jonathan goed van David tot zijn vader Saul; en hij zeide tot hem: De koning zondige niet tegen zijn knecht David, omdat hij tegen u niet gezondigd heeft, en omdat zijn daden voor u zeer goed zijn.
5 Want hij heeft zijn ziel in zijn hand gezet, en hij heeft den Filistijn geslagen, en de HEERE heeft een groot heil aan het ganse Israel gedaan; gij hebt het gezien, en gij zijt verblijd geweest; waarom zoudt gij dan tegen onschuldig bloed zondigen, David zonder oorzaak dodende?
6 Saul nu hoorde naar de stem van Jonathan; en Saul zwoer: zo waarachtig als de HEERE leeft, hij zal niet gedood worden!
7 En Jonathan riep David, en Jonathan gaf hem al deze woorden te kennen; en Jonathan bracht David tot Saul, en hij was voor zijn aangezicht als gisteren en eergisteren.
8 En er werd wederom krijg; en David toog uit, en streed tegen de Filistijnen, en hij sloeg hen met een groten slag, en zij vloden voor zijn aangezicht.
9 Doch de boze geest des HEEREN was over Saul, en hij zat in zijn huis, en zijn spies was in zijn hand; en David speelde op snarenspel met de hand;
10 Saul nu zocht met de spies David aan den wand te spitten, doch hij ontweek van het aangezicht van Saul, die met de spies in den wand sloeg. Toen vlood David, en ontkwam in dienzelfden nacht.
11 Maar Saul zond boden heen tot Davids huis, dat zij hem bewaarden, en dat zij hem des morgens doodden. Dit gaf Michal, zijn huisvrouw, David te kennen, zeggende: Indien gij uw ziel dezen nacht niet behoedt, zo zult gij morgen gedood worden.
12 En Michal liet David door een venster neder, en hij ging heen, en vluchtte, en ontkwam.
13 En Michal nam een beeld, en zij leide het in het bed, en zij leide een geitenvel aan zijn hoofdpeluw, en dekte het met een kleed toe.
14 Saul nu zond boden, om David te halen. Zij dan zeide: Hij is ziek.
15 Toen zond Saul boden, om David te bezien, zeggende: Breng hem op het bed tot mij op, dat men hem dode.
16 Als de boden kwamen, zo ziet, er was een beeld in het bed, en er was een geitenvel aan zijn hoofdpeluw.
17 Toen zeide Saul tot Michal: Waarom hebt gij mij alzo bedrogen en hebt mijn vijand laten gaan, dat hij ontkomen is? Michal nu zeide tot Saul: Hij zeide tot mij: Laat mij gaan, waarom zou ik u doden?
18 Alzo vluchtte David en ontkwam, en hij kwam tot Samuel te Rama, en hij gaf hem te kennen al wat Saul hem gedaan had; en hij en Samuel gingen heen, en zij bleven te Najoth.
19 En men boodschapte Saul, zeggende: Zie, David is te Najoth, bij Rama.
20 Toen zond Saul boden heen, om David te halen; die zagen een vergadering van profeten, profeterende, en Samuel staande, over hen gesteld; en de Geest Gods was over Sauls boden, en die profeteerden ook.
21 Toen men het Saul boodschapte, zo zond hij andere boden, en die profeteerden ook; toen voer Saul voort en zond de derde boden, en die profeteerden ook.

22 Daarna ging hij ook zelf naar Rama, en hij kwam tot den groten waterput, die te Sechu was, en hij vraagde en zeide: Waar is Samuel, en David? Toen werd hem gezegd: Zie, zij zijn te Najoth bij Rama.
23 Toen ging hij derwaarts naar Najoth bij Rama; en dezelfde Geest Gods was ook op hem, en hij, al voortgaande, profeteerde, totdat hij te Najoth in Rama kwam.
24 En hij toog zelf ook zijn klederen uit, en hij profeteerde zelf ook, voor het aangezicht van Samuel; en hij viel bloot neder dienzelfden gansen dag, en den gansen nacht. Daarom zegt men: Is Saul ook onder de profeten?

Terstond na Davids huwelijk, dat hem de genegenheid van Saul had moeten verzekeren, bevinden wij dat zijn moeilijkheden zich vermenigvuldigden, en dat Sauls vijandschap er de oorzaak van was.

Zijn dood werd gezworen, en in dit hoofdstuk zien wij hem viermaal aan het zwaard van Saul ontkomen.

De eerste maal door de verstandige tussenkomst van Jonathan, vers 1-7.

De tweede maal door zijn eigen vlugheid, vers 8-10.

De derde maal door Michals trots, vers 11-17.

De vierde maal door Samuëls bescherming, en een verandering, die voor het ogenblik in Saul gewerkt was, vers 18-24.

Zo heeft God veel middelen om Zijn volk te bewaren. De Voorzienigheid staat nooit verlegen.

1 Samuel 19:1-7

Saul en Jonathan komen hier uit in hun verschillend karakter met betrekking tot David.

I. Nooit was een vijand zo onredelijk wreed als Saul. *Derhalve sprak Saul tot zijn zoon Jonathan en tot al zijn knechten, om David te doden*. vers 1

1. Zijn plannen om hem uit de weg te ruimen waren mislukt, en daarom verklaart hij hem buiten de wet, vogelvrij, en beveelt allen om hem heen op hun trouw, om de eerste gelegenheid waar te nemen om David te doden. Het is vreemd dat hij zich niet schaamde om voor zijn boosaardigheid uit te komen, en dat hij, wetende dat al zijn knechten David liefhadden (want dat had hijzelf gezegd, Hoofdstuk 18:2 niet bevreesd was hen door dit bloeddorstig bevel tot opstand te brengen.

De boosaardigheid was toen wellicht nog niet zo listig en het recht nog niet zo verdorven als het later geworden is, want anders zou Saul hem door valse getuigen van hoogverraad hebben laten beschuldigen, en hem onder schijn van recht uit de weg hebben geruimd, zoals dit met Naboth geschied is, maar een onverholen boosaardigheid, zoals deze, is minder gevaarlijk.

Het was vreemd dat hij, die wist hoezeer Jonathan David beminde, kon verwachten dat deze hem zou doden, maar hij dacht dat hij, omdat hij erfgenaam was van de kroon, even afgunstig op David moest zijn als hijzelf was. En Gods voorzienigheid heeft dit zo geleid opdat hij voor Davids veiligheid zou zorgen.

II. Nooit was een vriend zo verwonderlijk vriendelijk als Jonathan geweest is. In de nood leert men de vriend kennen, zo’n vriend was Jonathan voor David. Hij bleef niet slechts groot welgevallen aan David hebben, hoewel Davids roem de zijnen verduisterde, maar is kloekmoedig voor hem in de bres gaan staan nu de stroom zich zo sterk tegen hem keerde.

1. Hij droeg zorg voor zijn ogenblikkelijke veiligheid door hem met zijn gevaar bekend te maken, vers 2. "Neem u in acht, en blijf het kwaad uit de weg. Jonathan wist niet of niet sommigen van de knechten Sauls zo gedienstig zouden zijn voor de koning of zo afgunstig van David, om het bevel ten uitvoer te brengen indien zij David zouden ontmoeten.

2. Hij droeg zorg om zijn vader te bevredigen, en hem met David te verzoenen. De volgenden morgen waagde hij het om over David met hem te spreken, vers 3, niet die avond, hetzij omdat hij zag dat Saul dronken was, en hij dus niet in een toestand was dat men met hem kon spreken, of omdat hij hoopte dat hij, na er een nacht over geslapen te hebben, zelf de order zou herroepen, of omdat hij misschien vóór de volgenden morgen geen gelegenheid zou hebben om met hem te spreken. Zijn voorspraak voor David was:

A. Zeer voorzichtig. Er was grote zachtmoedigheid en wijsheid in, en hij toonde zich getrouw aan zijn vriend door goed van hem te spreken, hoewel hij gevaar liep van zich zijns vaders ongenoegen er mee op de hals te halen. Een zeldzaam voorbeeld van kostelijke vriendschap! Hij pleit

a. Op de goede diensten door David aan het land bewezen, en inzonderheid aan Saul zelf. *Zijn daden zijn voor u zeer goed*, vers 4.

Getuige de verlichting, die hij hem had gegeven tegen zijn ziekte door zijn harp, en zijn stoutmoedig gevecht met Goliath, het gedenkwaardige wapenfeit, waardoor in werkelijkheid Sauls leven en zijn koninkrijk gered werden.

Hij beroept zich hieromtrent op hemzelf, *gij hebt het gezien, en zijt verblijd geweest*.

Hierin, en bij nog andere gelegenheden, blijkt het dat David een gunstgenoot des hemels was en een vriend voor Israël, zowel als een goed en trouw dienaar van Saul, want door hem *heeft de Heere een groot heil aan geheel Israël gedaan*, zodat het bevel om hem te doden niet alleen lage ondankbaarheid was jegens zo goed en getrouw een dienaar, maar een grote belediging aan God, en een groot nadeel voor het publiek.

b. Hij pleit op zijn onschuld. Had hij vroeger ook goede diensten bewezen, maar zich thans aan enigerlei misdaad schuldig gemaakt dan zou het een andere zaak zijn, maar *omdat hij tegen u niet gezondigd heeft*, vers 4, zijn bloed is onschuldig, vers 5, en zo hij gedood wordt dan is het zonder oorzaak. En Jonathan had reden om er tegen te protesteren, omdat hij niets verderfelijkers over zijn geslacht kon brengen dan de schuld van onschuldig vergoten bloed.

B. Zijn voorspraak aldus voorzichtig zijnde heeft hij overmocht. God neigde het hart van Saul om naar Jonathans stem te horen. Wij moeten bereid wezen om naar rede te luisteren en bestraffing en goeden raad ook van onze minderen willen aannemen, ouders van hun eigen kinderen. Hoeveel kracht is er in ware woorden! Saul was voor het ogenblik in zoverre overtuigd van het onredelijke van zijn vijandschap tegen David, dat:

a. Hij zijn bloeddorstig bevel om hem ter dood te brengen herriep, vers 6. *Zo waarachtig als de HEERE leeft, hij zal niet gedood worden*.

Of Saul hier al of niet met behoorlijke plechtigheid heeft gezworen, blijkt niet, misschien heeft hij het gedaan, en de zaak was van zoveel gewicht dat zij het verdiende, en van zo'n onzekerheid, dat zij het nodig had, maar op andere tijden heeft Saul roekeloos en op onheilige wijze gezworen, waardoor de oprechtheid van zijn eed met recht betwijfeld kon worden, want het is te vrezen, dat zij, die kunnen schertsen met een eed, zodat zij er een stopwoord van maken en hem om de minste beuzeling breken niet zo'n besef hebben van het verplichtende er van, als zij moesten hebben. Sommigen denken dat Saul dit gezworen heeft met de boze bedoeling van David weer onder zijn bereik te brengen, voornemens zijnde hem bij de eerste gelegenheid te doden, maar, slecht als Saul was, kunnen wij toch nauwelijks z60 slecht van hem denken, en daarom onderstellen wij dat hij toen sprak zoals hij dacht maar weldra verzwakten deze gevoelens, en had zijn bederf de overhand.

b. Hij vernieuwde zijn aanstelling aan het hof. Jonathan bracht hem tot Saul, *en hij was voor zijn aangezicht als gisteren en eergisteren*, vers 7, hopende dat de storm nu voorbij was, en dat zijn vriend Jonathan het middel zou wezen om zijn vader altijd in deze goede gezindheid te houden.

1 Samuel 19:8-10

1. David gaat voort met goede diensten te bewijzen aan zijn koning en zijn land. Hoewel Saul hem goed met kwaad heeft vergolden, en zijn bruikbaarheid juist de zaak was om welke Saul afgunstig op hem was, heeft hij zich daarom niet in gemelijkheid teruggetrokken en de openbaren dienst geweigerd. Zij, die voor goed doen slecht beloond worden, moeten daarom toch niet vertragen in goeddoen, gedenkende welk een milde weldoener onze hemelse Vader is, zelfs voor de wederhorigen en ondankbaren.

In weerwil van de vele beledigingen, die Saul David heeft aangedaan, vinden wij hem:

a. Even kloekmoedig als altijd om zijn zwaard te gebruiken ten diepste zijns lands, vers 8. Er was weer oorlog uitgebroken met de Filistijnen hetgeen aan David gelegenheid gaf om zich te onderscheiden. Met veel beleid en dapperheid heeft hij hen aangevallen en bleef overwinnaar, velen waren gedood, en de overigen namen de vlucht.

b. Even blijmoedig als altijd zijn harp bespelende ten diepste van zijn vorst. Als Saul weer gekweld werd door vlagen van zijn vorige droefgeestigheid, *David speelde op snarenspel met de hand*, vers 9. Hij zou gezegd kunnen hebben dat deze dienst nu beneden hem was, maar een nederig Godvruchtig man acht niets beneden zich waarmee hij goed kan doen. Hij zou op het gevaar hebben kunnen wijzen, waarin hij zich bevond, toen hij de laatste maal die dienst voor Saul heeft verricht, Hoofdstuk 18:10. 11. Maar hij had geleerd kwaad met goed te vergelden, en op God te vertrouwen voor zijn veiligheid in de weg des plichts. Zie hoe het David te moede was als zijn vijand leed onder zijn ziekte Psalm 35:1-4, welke woorden wellicht verwijzen naar Sauls ziekte.

2. Saul volhardt in zijn boosaardigheid tegen David. Hij, die nog zo kort tevoren gezworen had bij zijn Maker, dat hij niet gedood zou worden, poogt nu zelf hem te doden. Zo onverzoenlijk, zo ongeneeslijk is de vijandschap van het zaad van de slang tegen het zaad van de vrouw, zo arglistig, ja dodelijk, is het hart des mensen zonder Gods genade, Jeremia 17:9.

Inplaats dat de nieuwe roem, die David in de laatsten oorlog met de Filistijnen had verkregen, gestrekt heeft om Sauls onwil tegen hem te doen ophouden, en zijn verzoening met hem te bevestigen, werd zijn afgunst er opnieuw door opgewekt, en werd hij temeer verbitterd op hem.

En daar hij zich toegaf in die boze hartstocht, is het geen wonder dat de boze geest over hem kwam, vers 9, want, als wij de zon laten ondergaan over onze toornigheid, dan geven wij de duivel plaats, Efeziers 4:26, 27, dan maken wij plaats voor hem, en nodigen hem er in te komen.

Hoewel ontsteltenis van de geest door de werking van Satan bevorderd wordt, heeft zij toch gewoonlijk haar oorsprong in des mensen eigen zonden en dwaasheden. Sauls vrees en jaloersheid maakten hem tot een kwelling van zichzelf, zodat hij niet in zijn huis kon zitten zonder een spies in zijn hand, voorgevende dat hij het deed tot zelfbehoud, maar in werkelijkheid Davids verderf bedoelende, want hij poogde hem *aan den wand te spitten*, de spies met zo'n kracht naar hem werpende, dat hij haar in de wand sloeg. Zo sterk was de duivel in hem, zo sterk waren zijn eigen woede en hartstocht.

Misschien dacht hij dat hij voor God en de mensen te verontschuldigen zou zijn, zo hij hem nu gedood had, als zijnde "non compos mentis niet bij zijn zinnen, en dus niet toerekenbaar". Maar God kan door geen voorwendsels worden bedrogen, hoe gemakkelijk de mensen er zich ook door laten misleiden.

3. God blijft zorg dragen voor David, en waakt nog over hem ten goede. Saul miste zijn slag, David was hem te vlug, en vlood, en door de goede voorzienigheid Gods *ontkwam in dienzelfde nacht*. Naar deze bewaringen, onder anderen, verwijst David dikwijls in zijn psalmen, als hij zegt dat God zijn schild en rondas is, zijn rots en zijn hoog vertrek, en zijn ziel bevrijd heeft van de dood.

1 Samuel 19:11-17

I. Hier is Sauls verdere kwade bedoeling tegen David. Toen hij aan de werpspies was ontkomen, onderstelde Saul dat hij regelrecht naar zijn eigen huis zou gaan, dat hij ook gedaan heeft, en nu zond hij enige van zijn wachten, om in hinderlaag te liggen aan zijn deur, en hem des morgens, zodra hij uit zijn huis kwam te vermoorden, vers 11.

Josephus zegt dat de bedoeling was hem te grijpen, en hem in allerijl voor een gerechtshof te brengen, dat bevel had ontvangen hem ter dood te veroordelen als een verrader, en het vonnis terstond te laten voltrekken, maar hier wordt ons gezegd, dat men sneller met hem te werk wilde gaan, zij hadden bevel ontvangen *hem te doden*.

Wel mocht David klagen dat zijn vijanden mannen des bloeds waren, zoals hij doet in de psalm, die hij in die tijd en bij deze gelegenheid gedicht heeft, Psalm 59, toen Saul gezonden had, die zijn huis bewaren zouden om hem te doden. Zie vers 2, 3 en 7. Hij klaagt dat zwaarden op hun lippen zijn, vers 8.

II. Davids wondervolle verlossing uit dat gevaar. Michal was er het middel toe, die Saul hem gegeven had om hem ten valstrik te zijn, maar die zijn beschermster en hulp bleek te wezen, de duivel schiet zich dikwijls met zijn eigen boog voorbij.

Hoe Michal het te weten kwam dat hij in gevaar was, blijkt niet, misschien was haar bericht gezonden van het hof, of liever, zij bespeurde, toen zij zich ter ruste wilde begeven, de wachten om het huis, hoewel zij zich stil en rustig hielden, zodat zij zeiden: wie hoort het? zoals David opmerkt in vers 8 van die psalm.

Haars vaders heftigen toorn tegen David kennende, vermoedde zij dadelijk wat de bedoeling was, en heeft zij voor de veiligheid haars mans gezorgd.

1. Zij kreeg David buiten gevaar. Zij zei hem hoe nabij het gevaar was, vers 11. *Indien gij uw ziel dezen nacht niet behoedt, zo zult gij morgen gedood worden*.

Zij zei hem, gelijk Josephus het omschrijft, dat, zo de zon hem de volgenden morgen daar zag, zij hem nooit meer zien zou, en toen heeft zij hem doen ontkomen.

David zelf was meer ervaren in de kunst van vechten dan van vluchten, en, zo het wettig voor hem ware geweest, hij zou zijn huis met zijn zwaard hebben kunnen zuiveren van hen, die het omsingelden, maar *Michal liet hem neder, en hij ging heen, en vluchtte, en ontkwam*. vers 12, daar alle deuren bewaakt werden, en zo vluchtte hij en ontkwam.

En nu was het, dat hij, hetzij in zijn eigen binnenkamer vóór hij vertrok, of in de schuilplaats waar hij heen gevlucht is, die negen en vijftigsten psalm schreef, die aantoont, dat hij in zijn haast en schrik toch kalm van geest was, en dat in dit grote gevaar zijn geloof in God even sterk en vast was, en terwijl het plan was hem des morgens te doden, spreekt hij met de grootste verzekerdheid, en zegt: "Maar ik zal Uw sterkte zingen, en des morgens Uw goedertierenheid vrolijk roemen, omdat Gij mij een Hoog Vertrek zijt geweest, en een Toevlucht ten dage, als mij bange was". vers 17.

2. Zij gebruikte een list om Saul en hen, die hij als werktuigen van zijn wreedheid gebruikte, te misleiden. Toen des morgens de deuren van het huis geopend werden, en David niet verscheen, hebben de boden huiszoeking naar hem gedaan.

Maar Michal zei hun dat hij ziek te bed lag, vers 14, en zo zij haar niet geloven wilden, dan konden zij zelf hem gaan zien, vers 13, want zij had een stenen beeld in het bed gelegd, en het goed en warm toegedekt, alsof het David was, die sliep en niet in een toestand was om met hem te kunnen spreken.

Het geitehaar aan het beeld moest op Davids haar gelijken, ten einde hen zoveel gemakkelijker te misleiden. Michal kan niet verontschuldigd worden wegens haar liegen, en haar leugentaal aldus door bedrog te bedekken,

Gods waarheid had haar leugen niet nodig, maar zij bedoelde er mee Saul enigen tijd in onzekerheid te houden, ten einde aan David de tijd te geven om in veiligheid te komen, niet twijfelende of de boden zouden hem vervolgen, indien zij wisten dat hij weggegaan was. De boden waren menselijk genoeg om hem niet te storen, toen zij hoorden dat hij ziek was, want aan hen, die in deze ellende zijn, moet medelijden betoond worden, maar Saul heeft, toen hij het hoorde, stellige orders gegeven om hem ziek, of niet ziek tot hem te brengen, vers 15.

Breng hem op het bed tot mij op, dat men hem dode. Het was laag en wreed, aldus over een krenken mens te triumferen, en de dood te zweren aan iemand, die, voorzoveel hij wist, stervende was door de hand van de natuur.

Zo gretig dorstte hij naar zijn bloed, en zo fel was zijn wraakzucht, dat hij niet tevreden kon wezen of hij moet zelf hem de dood geven, of schoon hij kort geleden gezegd had: *laat mijne hand niet tegen hem zijn.*

Zo worden de mensen als zij aan hun hartstochten de vrijen teugel vieren, al meer en meer gewelddadig. Toen de boden weer naar zijn huis gezonden werden, werd het bedrog ontdekt, vers 16.

Maar nu kon men hopen dat David in veiligheid was, en daarom was Michal niet zeer bekommerd om de ontdekking. Saul bestrafte haar omdat zij David geholpen had te ontvluchten, vers 17.

Waarom hebt gij mij alzo bedrogen? Welk een laag karakter had Saul, dat hij kon verwachten dat Michal, omdat zij zijn dochter was, daarom haar echtgenoot aan hem moest verraden en onrechtvaardig overleveren! Moest zij niet haar vader en haar vaders huis verlaten en vergeten om haar echtgenoot aan te hangen?

Zij, die zelf door geen banden van rede of Godsdienst gehouden willen worden, zijn altijd bereid te denken, dat ook anderen die banden even gemakkelijk afschudden.

In antwoord op Sauls bestraffing is Michal niet zo in zorg voor de goede naam haar echtgenote, als zij voor zijn persoon, zijn leven, geweest is, toen zij tot haar verontschuldiging inbracht: *Hij zeide tot mij: Laat mij gaan, waarom zou ik u doden?*

Gelijk haar voorgeven, dat zij zijn vlucht had willen verhinderen, vals was, (zij was het, die hem aanried te vluchten, en hem er bij behulpzaam was) zo was het ook een onrechtvaardige onwaardige blaam op hem, toen zij te kennen gaf, dat hij dreigde haar te zullen doden als zij hem niet wilde laten gaan, en wel geschikt om Saul in zijn woede tegen hem te versterken.

David was alles behalve zo wreed een man, en zo tiranniek een echtgenoot, zo woest en ongevoelig in zijn besluiten en zo trots in zijn bedreigingen, als zij hem hier voorstelde.

Maar David heeft zowel van vrienden als van vijanden geleden, en zo was het ook met de Zone Davids.

1 Samuel 19:18-24

I. Hier is Davids toevluchtsoord. Des nachts uit zijn eigen huis ontkomen zijnde, vluchtte hij niet naar zijn bloedverwanten te Bethlehem of naar een van de steden Israëls waar hij zo uitbundig geprezen was, om daar invloed uit te oefenen en hun bescherming in te roepen, maar hij ging tot Samuël *en gaf hem te kennen al wat Saul hem gedaan had, en hij en Samuël gingen heen, en zij bleven te Najoth* vers 18.

1. Omdat Samuël de man was, die hem de verzekering had gegeven dat hij koning zou worden, en daar nu zijn geloof in die verzekering begon te wankelen, en hij gereed was om in zijn haasten (of zoals sommigen het lezen: in zijn vluchten) te zeggen: alle mensen zijn leugenaars, niet alleen Saul, die mij mijn leven beloofde, maar ook Samuël zelf, die mij de troon beloofde-tot wie zou hij dus gaan om bemoedigd te worden in deze zijn dag van de benauwdheid, tot wie anders dan tot Samuël die zijn geloof zal ondersteunen? Door tot Samuël te vluchten, stelde hij God tot zijn schuilplaats, betrouwende in de schaduw van Zijn vleugelen, waar anders kunnen Godvruchtigen zich veilig achten?

2. Omdat Samuël, als profeet, het best instaat was hem te raden wat hij doen moest in deze dag van de benauwdheid. In de psalm, die hij de vorigen nacht geschreven had, hief hij zijn hart op in het gebed tot God, en nu gaat hij naar Samuël, ten einde leiding en onderricht van God te ontvangen. Als wij een antwoord des vredes verwachten op onze gebeden, dan moeten wij onze oren open hebben voor Gods Woord.

3. Omdat bij Samuël een school was van profeten, met wie hij zich kon verenigen om God te loven, en het genot daarvan zou hem de grootst-mogelijke verlichting zijn in zijn tegenwoordige benauwdheid. Aan Sauls hof had hij weinig rust df voldoening, en daarom ging hij die zoeken in Samuels kerk. En voorzeker is het weinige genot, dat er nog in deze wereld te vinden is, het deel van hen, die een leven leiden van gemeenschap met God, daarheen heeft David in de tijd van de benauwdheid de toevlucht genomen, Psalm 27:4-6.

II. Davids bescherming te dier plaatse. Hij en Samuël gingen heen en zij bleven (of woonden) te Najoth, waar de profetenschool was, bij Rama, als in een vrijplaats, want zelfs de Filistijnen wilden er de vergaderingen niet storen, Hoofdstuk 10:10.

Maar Saul, er kennis van bekomen hebbende door zijn verspieders vers 19,, zond beambten om David gevangen te nemen, vers 20..

Toen zij hem niet brachten, zond hij anderen, toen deze niet terugkeerden zond hij ten derden male, vers 21 , en ook van deze geen tijding horende, ging hij zelf, vers 22.

Zo ongeduldig was hij in zijn dorst naar Davids bloed, zo rusteloos om zijn doel met hem te bereiken, hoewel hij door de ene leiding van Gods voorzienigheid na de andere teleurgesteld werd, dat hij maar niet kon bemerken, dat David onder de bijzondere bescherming des hemels stond.

Het was beneden de waardigheid van de koning om zelf op zo'n boodschap uit te gaan, maar vervolgers zullen zich tot alles vernederen en voor niets terugdeinzen, om hun boosaardigheid te bevredigen.

Saul legt alle openbare zaken terzijde om jacht te gaan maken op David. Hoe werd David verlost, nu hij op het punt stond (zoals vroeger zijn lam) om in de muil des leeuws te vallen? Niet zoals hij zijn lam verloste, door de leeuw te doden, of zoals Elia verlost werd, door de boden te verteren met vuur van de hemel, maar doordat de leeuwen voor het ogenblik in lammeren werden verkeerd.

1. Toen de boden in de vergadering kwamen waar David was onder de profeten, kwam *de Geest Gods* over hen, en zij *profeteerden*, dat is: zij verenigden zich met de anderen om God te loven. Inplaats van David te grijpen, waren zij zelf gegrepen. En aldus:

a. Heeft God David beveiligd, want zij waren òf door de geest van de profetie in zodanige verrukking gekomen, dat zij aan niets anders konden denken, en hun boodschap vergaten, en geen acht sloegen op David, òf zij waren er voor het ogenblik in zo'n goede gemoedstoestand door gekomen, dat zij er niet aan konden denken zo slecht een daad te doen.

b. Hij legde eer op de zonen van de profeten en de gemeenschap van de heiligen, en toonde hoe Hij, als het Hem behaagt, de slechtste mensen in ontzag kan houden door de tekenen van Zijn tegenwoordigheid in de vergaderingen van de gelovigen, en hun de bekentenis kan ontwringen, dat "God waarlijk onder hen is," 1 Corinthiers 14:24, 25.

Zie ook het voordeel van Godsdienstige verenigingen, en welke goede indrukken door deze teweeggebracht kunnen worden op mensen, die voor zulke indrukken onvatbaar schenen te zijn. En waar anders kan de invloed des Geestes verwacht worden dan in de vergaderingen van de heiligen?

c. Hij verheerlijkte Zijn macht over de geest van de mensen. Hij, die het hart en de tong gemaakt heeft, kan beide gebruiken om Zijn eigen doeleinden tot stand te brengen. Bileam profeteerde het geluk het heil van Israël, dat hij heeft willen vloeken en sommigen van de Joodse schrijvers denken dat deze boden Davids bevordering op de troon hebben geprofeteerd.

2. Ook Saul zelf werd door de geest van de profetie aangegrepen, eer hij nog op de plaats kwam. Men zou gedacht hebben dat zo slecht een man als hij geen gevaar liep van in een profeet veranderd te worden, maar als God dit middel wil aanwenden om David te beschermen, dan is zelfs Saul niet zodra onder de reuk van de rook van Najoth gekomen (zoals bisschop Hall het uitdrukt) of hij profeteert evenals zijn boden gedaan hebben, vers 23.

Hij ontdeed zich van zijn koninklijk gewaad en zijn krijgsrusting, omdat zij of te fraai òf te zwaar waren voor deze dienst, hij scheen in een vertrekking van zinnen of in een geestvervoering te zijn geraakt, die de gehelen dag en nacht aanhield.

De heiligen te Damascus werden verlost van de woede van de NieuwTestamentische Saul, door een verandering, gewrocht in zijn geest, maar die van een anderen aard was dan deze.

Deze was slechts verbazingwekkend, maar die gaf voldoening. Deze duurde een dag, die was voor altijd. Velen hebben grote gaven, maar geen genade profeteren in de naam van Christus, maar worden toch door Hem verloochend, Mattheus 7:22, 23.

Nu wordt het spreekwoord weer gebezigd: *Is Saul ook onder de profeten?* Hoofdstuk 10:12.

Toen was hij anders dan hij geweest is, nu is hij weerspannig. Hij is verworpen door God, wordt gedreven door een boze geest, en toch is hij onder de profeten.

HOOFDSTUK 20

1 Toen vluchtte David van Najoth bij Rama, en hij kwam, en zeide voor het aangezicht van Jonathan: Wat heb ik gedaan, wat is mijn misdaad, en wat is mijn zonde voor het aangezicht uws vaders, dat hij mijn ziel zoekt?
2 Hij daarentegen zeide tot hem: Dat zij verre, gij zult niet sterven. Zie, mijn vader doet geen grote zaak, en geen kleine zaak, die hij voor mijn oor niet openbaart; waarom zou dan mijn vader deze zaak van mij verbergen? Dat is niet.
3 Toen zwoer David verder, en zeide: Uw vader weet zeer wel, dat ik genade in uw ogen gevonden heb; daarom heeft hij gezegd: Dat Jonathan dit niet wete, opdat hij zich niet bekommere; en zekerlijk, zo waarachtig als de HEERE leeft, en uw ziel leeft, er is maar als een schrede tussen mij en tussen den dood!
4 Jonathan nu zeide tot David: Wat uw ziel zegt, dat zal ik u doen.
5 En David zeide tot Jonathan: Zie, morgen is de nieuwe maan, dat ik zekerlijk met den koning zou aanzitten om te eten; zo laat mij gaan, dat ik mij op het veld verberge tot aan den derden avond.
6 Indien uw vader mij gewisselijk mist, zo zult gij zeggen: David heeft van mij zeer begeerd, dat hij tot zijn stad Bethlehem mocht lopen; want aldaar is een jaarlijks offer voor het ganse geslacht.
7 Indien hij aldus zegt: Het is goed, zo heeft uw knecht vrede; maar indien hij gans ontstoken is, zo weet, dat het kwaad bij hem ten volle besloten is.
8 Doe dan barmhartigheid aan uw knecht, want gij hebt uw knecht in een verbond des HEEREN met u gebracht; maar is er een misdaad in mij, zo dood gij mij; waarom zoudt gij mij toch tot uw vader brengen?
9 Toen zeide Jonathan: Dat zij verre van u! Maar indien ik zekerlijk merkte, dat dit kwaad bij mijn vader ten volle besloten ware, dat het u zou overkomen, zou ik dat u dan niet te kennen geven?
10 David nu zeide tot Jonathan: Wie zal het mij te kennen geven, indien uw vader u wat hards antwoordt?
11 Toen zeide Jonathan tot David: Kom, laat ons toch uitgaan in het veld; en die beiden gingen uit in het veld.
12 En Jonathan zeide tot David: De HEERE, de God Israels, indien ik mijn vader onderzocht zal hebben omtrent dezen tijd, morgen of overmorgen, en zie, het is goed voor David, en ik dan tot u niet zende, en voor uw oor openbare;
13 Alzo doe de HEERE aan Jonathan, en alzo doe Hij daartoe! Als mijn vader het kwaad over u behaagt, zo zal ik het voor uw oor ontdekken, en ik zal u trekken laten, dat gij in vrede heengaat; en de HEERE zij met u, gelijk als Hij met mijn vader geweest is.
14 En zult gij niet, indien ik dan nog leve, ja, zult gij niet de weldadigheid des HEEREN aan mij doen, dat ik niet sterve?
15 Ook zult gij uw weldadigheid niet afsnijden van mijn huis tot in eeuwigheid; ook niet wanneer de HEERE een iegelijk der vijanden van David van den aardbodem zal afgesneden hebben.
16 Alzo maakte Jonathan een verbond met het huis van David, zeggende: Dat het de HEERE eise van de hand der vijanden Davids!
17 En Jonathan voer voort, met David te doen zweren, omdat hij hem liefhad; want hij had hem lief met de liefde zijner ziel.
18 Daarna zeide Jonathan tot hem: Morgen is de nieuwe maan; dan zal men u missen, want uw zitplaats zal ledig gevonden worden.
19 En als gij de drie dagen zult uitgebleven zijn, kom haastig af, en ga tot die plaats, waar gij u verborgen hadt ten dage dezer handeling; en blijf bij den steen Ezel.

20 Zo zal ik drie pijlen ter zijde schieten, als of ik naar een teken schoot.
21 En zie, ik zal den jongen zenden, zeggende: Ga heen, zoek de pijlen, indien ik uitdrukkelijk tot den jongen zeg: Zie, de pijlen zijn van u af en herwaarts, neem hem; en kom gij, want er is vrede voor u, en er is geen ding, zo waarlijk de HEERE leeft!
22 Maar indien ik tot den jongen alzo zeg: Zie, de pijlen zijn van u af en verder; ga heen, want de HEERE heeft u laten gaan.
23 En aangaande de zaak, waarvan ik en gij gesproken hebben, zie, de HEERE zij tussen mij en tussen u, tot in eeuwigheid!
24 David nu verborg zich in het veld; en als het nieuwe maan was, zat de koning bij de spijze, om te eten.
25 Toen zich de koning gezet had op zijn zitplaats, op dit maal gelijk de andere maal, aan de stede bij den wand, zo stond Jonathan op, en Abner zat aan Sauls zijde, en Davids plaats werd ledig gevonden.
26 En Saul sprak te dien dage niets, want hij zeide: Hem is wat voorgevallen, dat hij niet rein is; voorzeker, hij is niet rein.
27 Het geschiedde nu des anderen daags, den tweeden der nieuwe maan, als Davids plaats ledig gevonden werd, zo zeide Saul tot zijn zoon Jonathan: Waarom is de zoon van Isai noch gisteren noch heden tot de spijze gekomen?
28 En Jonathan antwoordde Saul: David begeerde van mij ernstelijk naar Bethlehem te mogen gaan.
29 En hij zeide: Laat mij toch gaan; want ons geslacht heeft een offer in de stad, en mijn broeder heeft het mij zelfs geboden; heb ik nu genade in uw ogen gevonden, laat mij toch ontslagen zijn, dat ik mijn broeders zie; hierom is hij aan des konings tafel niet gekomen.
30 Toen ontstak de toorn van Saul tegen Jonathan, en hij zeide tot hem: Gij, zoon der verkeerde in wederspannigheid, weet ik het niet, dat gij den zoon van Isai verkoren hebt tot uw schande, en tot schande van de naaktheid uwer moeder?
31 Want al de dagen, die de zoon van Isai op den aardbodem leven zal, zo zult gij noch uw koninkrijk bevestigd worden; nu dan, schik heen, en haal hem tot mij, want hij is een kind des doods.
32 Toen antwoordde Jonathan Saul, zijn vader, en zeide tot hem: Waarom zal hij gedood worden? Wat heeft hij gedaan?
33 Toen schoot Saul de spies op hem, om hem te slaan. Alzo merkte Jonathan, dat dit ten volle bij zijn vader besloten was, David te doden.
34 Daarom stond Jonathan van de tafel op in hittigheid des toorns; en hij at op den tweeden dag der nieuwe maan geen brood, want hij was bekommerd om David, omdat zijn vader hem gesmaad had.
35 En het geschiedde des morgens, dat Jonathan in het veld ging, op den tijd, die David bestemd was; en er was een kleine jongen bij hem.
36 En hij zeide tot zijn jongen: Loop, zoek nu de pijlen, die ik schieten zal. De jongen liep heen, en hij schoot een pijl, dien hij deed over hem vliegen.
37 Toen de jongen tot aan de plaats des pijls, dien Jonathan geschoten had, gekomen was, zo riep Jonathan den jongen na, en zeide: Is niet de pijl van u af en verder?
38 Wederom riep Jonathan den jongen na: Haast u, spoed u, sta niet stil! De jongen van Jonathan nu raapte den pijl op, en hij kwam tot zijn heer.
39 Doch de jongen wist er niets van; Jonathan en David alleen wisten van de zaak.
40 Toen gaf Jonathan zijn gereedschap aan den jongen, dien hij had; en hij zeide tot hem: Ga heen, breng het in de stad.

41 Als de jongen heenging, zo stond David op van de zuidzijde, en hij viel op zijn aangezicht ter aarde, en hij boog zich driemaal; en zij kusten elkander, en weenden met elkander, totdat het David gans veel maakte.
42 Toen zeide Jonathan tot David: Ga in vrede; hetgeen wij beiden in den Naam des HEEREN gezworen hebben, zeggende: De HEERE zij tussen mij en tussen u, en tussen mijn zaad en tussen uw zaad, zij tot in eeuwigheid! Daarna stond hij op, en ging heen; en Jonathan kwam in de stad.

David was verscheidene malen slechts ternauwernood aan Sauls woede ontkomen, en nu begint hij te bedenken of het geen zaak voor hem is, om zich op het land terug te trekken, en de wapens op te vatten tot zijn verdediging.

Maar hij wil tot zo stoutmoedig een handelwijze niet overgaan zonder zijn trouwe vriend Jonathan er over te raadplegen. Hoe dit geschiedde en wat er tussen hen bij die gelegenheid voorviel, wordt ons bericht in dit hoofdstuk, waarin wij even wonderlijke voorbeelden vinden van bovennatuurlijke liefde, als wij in het vorige van onnatuurlijken haat hebben gehad.

I.David klaagt Jonathan de grote moeilijkheid, waarin hij zich nu bevindt, en vraagt hem zijn vriend te blijven vers 1-8.

II. Jonathan belooft hem bericht te zullen inwinnen omtrent de gemoedsgesteldheid van zijn vader jegens hem, en er hem mee bekend te maken, en hij vernieuwt het verbond van vriendschap met hem, vers 9-23.

III. Na zijn onderzoek bevindt Jonathan tot zijn smart, dat zijn vader onverzoenlijk is in zijn vijandschap tegen David, vers 24-34.

IV. Volgens de afspraak tussen hen geeft hij David hier kennis van, vers 35-42.

1 Samuel 20:1-8

I. David geeft aan Jonathan een voorstelling van de moeilijken toestand, waarin hij nu is. Terwijl Saul nog in zijn geestvervoering lag te Najoth, begaf David zich naar het hof, om Jonathan te spreken.

En het was gelukkig voor hem zo'n vriend aan het hof te hebben toen hij zo'n vijand had op de troon. Indien er zijn, die ons haten en verachten, zo laat dit ons niet ontroeren, want er zijn ook die ons liefhebben en eren, God heeft de een tegenover de ander gezet, en dat moeten ook wij doen. Jonathan was een vriend, die te allen tijde liefhad, David even liefhad in zijn benauwdheid en tegenspoed, hem even welkom heette in zijn armen, aan zijn hart, als toen hij voorspoedig en triomferend was, Hoofdstuk 18:1 en *een broeder, die in de benauwdheid geboren is*, Spreuken 17:17.

1. Nu beroept David zich op Jonathan zelf betreffende zijn onschuld, en hij behoefde ten bewijze er van niet veel tot hem te zeggen, slechts verlangt hij van hem, dat hij, zo hij wist dat hij zijn vader wezenlijk in het een of ander rechtmatig reden tot toorn had gegeven het hem zou zeggen, opdat hij zich dan voor hem kon verootmoedigen, en hem om vergeving kon vragen. Wat heb ik gedaan? vers 1. 2.

Hij tracht hem er van te overtuigen dat Saul hem, niettegenstaande zijn onschuld, naar het leven stond. Uit een beginsel van kinderlijke eerbied voor zijn vader is Jonathan er zeer afkerig van te geloven, dat hij zo slecht een daad bedoelde of ooit doen zou, vers 2.

Hij hoopte dit temeer omdat hij niets van zo'n voornemen gehoord had, en gewoonlijk met al zijn raadslagen en besluiten bekend gemaakt werd. Gelijk het een gehoorzamen zoon betaamde, poogde Jonathan dus zijns vaders schande te bedekken, voorzoveel dit bestaanbaar was met gerechtigheid jegens en trouw aan zijn vriend David.

De liefde is niet haastelijk gezind om van iemand kwaad te denken, inzonderheid niet van een ouder, 1 Corinthiers 13:5.

David verzekert hem dus met een eed van zijn eigen gevaar, klaagt Saul aan dat hij het op zijn leven toelegt. *Zo waarachtig als de HEERE leeft* -en niets is op zichzelf meer zeker dan dat-*en uw ziel leeft*, -en niets is voor u meer zeker dan dat-wat gij ook moogt denken *er is maar een schrede tussen mij en tussen den dood!* vers 3.

En het was gemakkelijk te verklaren, dat Saul dit voor Jonathan verborgen hield, hij kende de vriendschap tussen hem en David, en daarom raadpleegde hij hem wel in andere zaken, maar niet in deze.

Niemand was meer geschikt dan Jonathan om hem te dienen in alles wat rechtvaardig en eerlijk was, maar hij wist dat hij een te deugdzaam man was om zijn vertrouweling te zijn in zo laaghartig een voornemen als David te vermoorden was.

II. Jonathan biedt hem edelmoedig zijn diensten aan, vers 4.

Wat uw ziel zegt (hij behoefde er niet het beding bij te stellen: mits het wettig en geoorloofd is, want hij kende David te goed om te denken dat hij iets zou zeggen dat niet wettig en geoorloofd was) *dat zal ik u doen*.

Dat is ware vriendschap. Aldus betuigt Christus Zijn liefde jegens ons: "Zo wat gij wilt zult gij begeren, en het zal u geschieden", en wij moeten de onze jegens Hem betuigen door Zijn geboden te houden.

III. David verlangt slechts van hem, dat hij voor zichzelf zekerheid zal zien te krijgen omtrent Sauls gezindheid, of hij al of niet begeerde hem te doden, en dat hij hem dit dan zal bekendmaken. Misschien heeft David dit meer tot Jonathans overtuiging voorgesteld dan voor zijn eigen, want hij zelf wist reeds waaraan hij zich had te houden.

1. Het middel dat hij voorstelde om dit te weten te komen was zeer natuurlijk, en zal hem stellig ontdekken hoe Saul eigenlijk jegens hem gezind is.

De twee volgende dagen moest Saul open tafel houden bij gelegenheid van de feestelijkheden van de nieuwe maan, wanneer buitengewone offeranden geofferd werden en offer maaltijden plaats hadden.

Saul was verworpen door de Heere, en de Geest Gods had hem verlaten, en toch bleef hij de heilige feesten waarnemen. Er kunnen nog overblijfselen zijn van uitwendige Godsdienstigheid, als de ware deugd reeds te gronde is gegaan.

Bij deze plechtige feesten liet Saul of al zijn *kinderen* met zich aanzitten, en David zat dan mee aan als een van hen, òf al zijn grote hofdignitarissen, en dan zat David mee aan als een van hen.

Hoe dit zij, David besloot dat zijn plaats gedurende deze twee dagen ledig zou blijven (en zij placht anders op een heilig feest nooit ledig te blijven) vers 5, zich schuil te houden totdat de plechtigheden voorbij waren.

Indien Saul nu de verontschuldiging voor zijn afwezigheid aannam, dan zal hij geloven dat hij van zin veranderd en met hem verzoend was, maar indien hij er vertoornd om was, dan lag de gevolgtrekking voor de hand, dat hij kwaad tegen hem in de zin had, daar hij er zeker van was, dat hij hem niet zo beminde, dat hij zijn tegenwoordigheid voor iets anders wenste dan om de gelegenheid te hebben hem kwaad te doen, vers 7.

2. Wij hebben reden te geloven dat de reden, die hij wil dat Jonathan zal opgeven om zijn afwezigheid te verontschuldigen, waar was, dat hij door zijn oudsten broeder genodigd was om naar Bethlehem, zijn eigen stad, te komen, om dit feest van de nieuwe maan daar te vieren met zijn bloedverwanten, omdat zij, behalve de maandelijkse plechtigheid, waarin zij gemeenschap oefenden met geheel Israël, nu ook een jaarlijks offer hadden, en een heilig offermaal *voor het gehele geslacht*, vers 6.

Zij hielden in hun geslacht een dag van dankzegging voor de zegeningen en weldaden, die zij hebben genoten, en van gebed om de voortduring er van. Hieruit blijkt dat David tot een zeer Godvruchtig geslacht behoorde, tot een huis, waarin een kerk, dat is een gemeente was.

3. De argumenten die hij bij Jonathan aanvoert om hem tot deze vriendelijkheid jegens hem te bewegen, zijn zeer dringend, vers 8.

a. Dat hij in een verbond van vriendschap met hem was, en dat Jonathan zelf dit vriendschapsverbond had voorgesteld. *Gij hebt uw knecht in een verbond des HEEREN met u gebracht*.

b. Dat hij hem volstrekt niet zou dringen om zijn zaak te omhelzen, indien hij er niet zeker van was dat het een rechtvaardige zaak is, *maar is er een misdaad in mij*, dan is het zo ver van mij te wensen of te verwachten dat het verbond tussen ons u zal binden om deelgenoot met mij te zijn in die ongerechtigheid dat ik er u vrijwillig van onthef, en wens dat uw hand het eerst tegen mij zal zijn om mij te doden. Geen eerlijk man zal zijn vriend dringen om zijnentwil iets verkeerds te doen.

1 Samuel 20:9-23

I. Jonathan betuigt hier zijn trouw aan David in zijn verdrukking en benauwdheid. Niettegenstaande het sterke vertrouwen, dat David in Jonathan had, zou toch wel de vrees bij hem kunnen opkomen, dat de invloed zijns vaders en zijn eigen belang enige verkoeling bij hem konden teweegbrengen in zijn gevoelens voor hem. Daarom achtte Jonathan het nodig hem opnieuw op de plechtigste wijze van zijn trouw en vriendschap te verzekeren, vers 9.

"Dat zij verre van u te geloven, dat ik u van enigerlei misdaad verdenk, om welke ik u òf zelf zou doden, òf u aan mijn vader zou overleveren, neen, indien gij daar enigerlei vrees voor koestert, zo *kom, laat ons toch uitgaan in het veld*, vers 11, en de zaak uitvoeriger bespreken." Hij daagt hem niet uit in het veld om met hem te strijden wegens een belediging, maar om hem te bevestigen in zijn vriendschap.

Hij belooft hem dat hij hem getrouwelijk zal laten weten, hoe hij, na gedaan onderzoek, zijn vader jegens hem gezind vindt, en hem de zaak niet beter en niet erger zal voorstellen dan zij is, "indien het goed voor u is, ik zal het voor uw oor openbaren, opdat gij gerust kunt zijn, vers 12,, indien kwaad, zo zal ik het voor uw oor ontdekken, en u laten trekken, opdat gij veilig zijt, vers 13, en aldus hem zal helpen om hem te verlossen van het kwaad, indien het werkelijk bestaat, en van de vrees des kwaads, indien het slechts denkbeeldig is. Ter bevestiging van zijn belofte beroept hij zich op God:

1. Als getuige, vers 12. *O Heere, God Israëls*, Gij weet dat ik oprecht ben, en denk zoals ik spreek. Door zijn sterk gevoel spreekt hij in korte afgebroken bewoordingen.

2. Als rechter. *Alzo doe de Heere aan Jonathan, en alzo doe Hij daartoe*, vers 13, zo ik bedrieglijk spreek, of mijn woord aan mijn vriend breek." Hij drukt zich op die plechtige wijze uit, opdat David ten volle verzekerd zal zijn van zijn oprechtheid.

En aldus heeft God Zijn belofte bevestigd aan ons, opdat wij "een sterke vertroosting zouden hebben", Hebreeen 6:17. 18.

Jonathan voegt zijn hartgrondig gebed bij zijn belofte: *De HEERE zij met u*, om u te beschermen en voorspoedig te maken, *gelijk als Hij met mijn vader geweest is*, hoewel Hij zich nu van hem teruggetrokken heeft." Dit geeft zijn geloof te kennen dat David in de plaats zijns vaders zal komen, en zijn goede wensen dat hij er voorspoediger in zal zijn dan zijn vader nu is.

II. Hij laat zijn vriendschap voor David als een erfdeel na aan zijn geslacht, vers 14-16 , hij begeert van David, dat hij een vriend van zijn geslacht zal zijn als hij er niet meer is, vers 15. *"Ook zult gij uw weldadigheid niet afsnijden van mijn huis tot in eeuwigheid"*

Dit sprak hij uit natuurlijke genegenheid voor zijn kinderen, daar hij wenste dat het hun wèl mocht gaan na zijn dood, en voor wier toekomstig welvaren hij aldus zijn tegenwoordige invloed wenste te gebruiken.

Het duidt ook mee zijn vast geloof aan in Davids verhoging, en dat hij het in zijn macht zal hebben, om vriendelijkheid of onvriendelijkheid te bewijzen aan zijn zaad, want na verloop van tijd *wanneer*

de HEERE een iegelijk der vijanden van David -Saul zelf niet uitgezonderd-*van den aardbodem zal afgesneden hebben*, en dan *zult gij uw weldadigheid niet afsnijden van mijn huis*, noch het kwaad, dat mijn vader u aangedaan heeft, wreken op mijne kinderen"

Het huis van David moet ook aan het huis van Jonathan verbonden blijven van geslacht tot geslacht: *hij maakte een verbond met het huis van David*.

Ware vrienden kunnen niet anders dan begeren dat hun wederzijdse genegenheid zal overgaan op hun kinderen. Verlaat uw vriend en de vriend uws vaders niet. Deze weldadigheid noemt hij:

1. De weldadigheid des Heeren, omdat het een weldadigheid is zoals die, welke de Heere toont aan hen, die Hij opgenomen heeft in Zijn verbond, want Hij is een God voor hen en voor hun zaad, zij zijn beminden om der vaderen wil.

2. Hij verzekert of bevestigt haar door een verwensing, vers 16. *Dat het de HEERE eise van de hand der vijanden Davids!* -want David zelf verdenkt hij niet-indien zij zich in zoverre Davids vijanden betonen, dat zij onrecht doen aan de nakomelingen van Jonathan, Davids vriend.

Hij vreesde dat David, of sommigen van de zijnen, later in verzoeking zouden zijn, om ter bevestiging van hun recht op de troon aan zijn zaad te doen, wat Abimelech aan de zonen van Gideon gedaan had, Richteren 9:5, en dit wilde hij op afdoende wijze voorkomen.

Maar de reden, waarom Jonathan zo ernstig begeerde dat die vriendschap zou overgaan op zijn geslacht, was geheel en al edelmoedig, er was hoegenaamd geen zelfzucht in, het was omdat hij David liefhad, want hij had hem lief *met de liefde zijner ziel*, vers 17, en daarom begeerde hij dat hij en de zijnen door hem bemind zouden worden.

David was nu in ongenade aan het hof, en in grote benauwdheid, maar in de ogen van Jonathan was hij even beminnelijk als altijd, en hij beminde hem er niet minder om, dat zijn vader hem haatte, zo zuiver waren de beginselen, waarop die vriendschap gegrond was.

Zelf gezworen hebbende, deed hij ook David zweren, en voer hij voort met hem te doen zweren waarin David bewilligde-want een eerlijk gemoed aarzelt niet alle mogelijke verzekeringen te geven, die gewenst of nodig zijn-te zweren bij zijn liefde voor hem, die hij als iets heiligs beschouwt.

Jonathans hart was hier zo op gezet, dat hij ditmaal toen zij van elkaar scheidden, besloot met een plechtig beroep op God: *de HEERE zij tussen mij en tussen u, tot in eeuwigheid!* vers 23 , dat is: "God zelf oordele tussen ons en onze geslachten tot in eeuwigheid, indien dit verbond van vriendschap verbroken wordt."

Het was ter gedachtenis aan dit verbond, dat David weldadigheid bewees aan Mefiboseth, 2 Samuel 9:7, 21:7. Het zal een weldadigheid zijn voor ons en de onze om ons van de vriendelijke belangstelling te verzekeren van Gods gunstgenoten, Gods vrienden tot onze vrienden te maken.

III. Hij spreekt met hem af op welke wijze en door welke tekenen hij hem van zijns vaders gezindheid jegens hem bericht zal geven. Hij zal op de eersten dag gemist worden, of tenminste op de tweede dag van de nieuwe maan, en er zal navraag naar hem worden gedaan, vers 18.

Op de derde dag, wanneer hij van Bethlehem zal terug zijn, moet hij zich op een tussen hen afgesproken plaats bevinden, vers 19 en Jonathan zal aan die plaats komen met pijl en boog, om er voor zijn vermaak te schieten, vers 20.

Hij zal zijn jongen zenden om de pijlen op te rapen, en zo de pijlen aan deze zijde van de jongen vielen, dan was dit een teken voor David, dat alles wèl was, en hij niet moest vrezen zich te vertonen, vers 21,,

maar zo zij voorbij de jongen geschoten werden, dan was dit een teken van gevaar, en dan zal hij voor zijn veiligheid hebben te zorgen, vers 22.

Dit middel heeft hij bedacht uit vrees dat hij de gelegenheid niet zou hebben-die hij echter wel blijkt gehad te hebben-om met hem te spreken en hem mondeling kennis te geven hoe de zaken stonden.

1 Samuel 20:24-34

Jonathan wordt hier ten volle overtuigd van wat hij zo afkerig was te geloven, namelijk dat zijn vader een onverzoenlijke vijandschap koesterde tegen David, en stellig zijn dood zou veroorzaken, indien het in zijn macht was, en die overtuiging is hem bijna duur te staan gekomen.

I. David wordt reeds op de eerste dag bij het offermaal gemist, maar er wordt niets van gezegd. *toen zich de koning gezet had op zijn zitplaats op dit maal gelijk de andere maal,* vers 25, om van het dankoffer te eten, en toch was zijn hart vol van nijd en boosheid tegen David. Hij had zich eerst met hem behoren te verzoenen, en dan komen om zijn geve te offeren, maar inplaats daarvan hoopte hij bij dit feestmaal het bloed van David te zullen drinken. Welk een gruwel was dit offer, dat met zo'n schandelijk voornemen gebracht is! Spreuken 21:27.

Toen de koning kwam om zich naar zijn plaats te begeven, stond Jonathan op uit eerbied voor hem, beide als zijn vader en als zijn souverein. Ieder kende zijn plaats, maar die van David was ledig. Zij placht nooit ledig te zijn.

Niemand was zo standvastig en trouw als hij om heilige plichten waar te nemen, en hij zou ook nu niet afwezig geweest zijn, indien er aan zijn komst geen Levensgevaar voor hem was verbonden, het eigenbehoud verplichtte hem weg te blijven.

In onmiddellijk gevaar mag men zulke gelegenheden laten voorbijgaan, ja het is ons niet geoorloofd het gevaar in de mond te lopen. Christus zelf heeft zich dikwijls verborgen, totdat Hij wist dat Zijn ure was gekomen. Maar op die dag heeft Saul er niet openlijk notitie van genomen, dat David gemist werd, hij zei slechts bij zichzelf: *Hem is wat voorgevallen, dat hij niet rein is,* vers 26.

Hij heeft een ceremoniele onreinheid opgedaan, die hem verbiedt van de heilige dingen te eten, totdat hij *zijn klederen heeft gewassen en zijn vlees met water gebaad heeft en onrein is geweest tot aan de avond,* zie Leviticus hoofdstuk 15 ---.

Saul wist hoe nauwgezet David de wet waarnam en dat hij liever zou wegblijven van het heilig feestmaal dan er in zijn onreinheid bij aan te zitten.

Geloofd zij God dat thans geen onreinheid ons behoeft terug te houden, maar dat wij door geloof en bekering er van gewassen kunnen worden in de fontein, die geopend is, Psalm 26:6.

II. Op de tweede dag wordt naar hem gevraagd, vers 27. Saul vroeg Jonathan naar hem, want hij wist dat deze zijn vertrouweling was. *Waarom is de zoon van Isai noch gisteren noch heden tot de spijze gekomen?*

Hij vraagt naar hem, alsof het hem mishaagde dat hij van een Godsdienstige feestmaaltijd afwezig was, en dit behoort een voorbeeld te zijn voor hoofden van gezinnen, om er wèl op toe te zien dat zij, die onder hun zorg en hoede zijn, niet afwezig zijn van de aanbidding Gods, hetzij in het openbaar of bij de huisgodsdienst.

Het is slecht voor ons-behalve in gevallen van noodzakelijkheid-om de gelegenheid niet waar te nemen van het gezette bijwonen van de eredienst.

Thomas heeft er het zien van Christus door verloren, dat hij afwezig was van een bijeenkomst van de discipelen. Maar wat Saul mishaagde was, dat hij er de gelegenheid door verloor, die hij verwacht heeft, om David kwaad te doen.

III. Jonathan voert als zijn verontschuldiging aan:

1. Dat hij voor een goede gelegenheid afwezig was, het feest waarnemende in een andere plaats, al was het dan niet hier, ontboden zijnde door zijn oudsten broeder, die nu eerbiediger jegens hem was dan tevoren, Hoofdstuk 17:28, en dat hij was heengegaan om zijn bloedverwanten te begroeten, ter onderhouding van de broederlijke liefde, en geen meester zou aan zijn dienstknecht weigeren om dit op een geschikten tijd te doen. Hij voert aan:

2. Dat hij niet zonder verlof was gegaan, dit verlof nederig aan Jonathan had gevraagd en van hem had verkregen, die als zijn meerdere in rang daartoe de bevoegde persoon wast Aldus toont hij aan dat David in geen enkel opzicht tekort was gekomen in eerbied voor en gehoorzaamheid aan de regering.

IV. Hierop breekt Saul uit in geweldige drift en toorn, hij woedt als een leeuw, die men zijn prooi ontrukt heeft. David was buiten zijn bereik, maar om zijnentwil valt hij Jonathan aan, vers 30, 31, gebruikt vuile taal tegen hem die het geen welopgevoed man, geen vorst betaamde te bezigen, tegenover wie het ook zij, inzonderheid niet tegenover zijn zoon, de vermoedelijke erfgenaam van zijn kroon, een zoon, die hem diende, de grootste steun en het schoonste sieraad was van zijn geslacht, en dat nog wel in tegenwoordigheid van vele gasten op een feest, wanneer alle ongeregelde hartstochten onderdrukt behoren te worden, en toch noemt hij hem:

1. Een bastaard. *Gij zoon van de verkeerde in weerspannigheid*, dat is, naar de dwaze en vuile taal van van de mensen woeste hartstocht heden ten dage: Gij hoerekind.

Hij zegt hem dat hij tot schande van zijn moeder is geboren dat is: hij heeft de wereld reden gegeven te denken, dat hij geen wettige zoon was van Saul, omdat hij hem liefhad, die Saul haatte, en hem steunt, die het verderf zal zijn van zijn geslacht.

2. Een verrader: *Gij zoon van de verkeerde in weerspannigheid* -zoals het woord is in het Hebreeuws-dat is: *gij verkeerde of slechte rebel*.

Op andere tijden achtte hij dat hij geen raadsman of bevelhebber had meer getrouw en geliefd dan Jonathan, maar in zijn hartstocht en drift stelt hij hem nu voor als gevaarlijk voor zijn kroon en zijn leven.

3. Een dwaas: *Gij hebt de zoon van Isai verkoren als uw vriend, tot uw schande*, want zolang hij leeft, zult gij *niet bevestigd worden*.

Jonathan heeft in werkelijkheid wijs en wel voor zichzelf en zijn geslecht gehandeld door zich te verzekeren van de vriendschap van David, die de hemel bestemd had voor de troon, en toch wordt hij hierom als zeer onwijs, zeer onstaatkundig gebrandmerkt.

Het is goed om Gods volk aan te nemen voor ons volk, en met hen te zijn, met wie Hij is, het zal ten laatste blijken tot ons voordeel te zijn, hoe het voor het ogenblik ook een verkleining schijnt te wezen, en nadelig voor onze wereldlijke belangen.

Het is waarschijnlijk dat Saul wist dat David voor het koninkrijk was gezalfd door dezelfde hand, die hemzelf gezalfd heeft, en dan was niet Jonathan, maar hijzelf de dwaas, daar hij dacht het raadsbesluit Gods te kunnen vernietigen.

Maar met niets minder kan hij tevreden wezen dan met Davids dood, en Jonathan moet hem de hand lenen om hem ter dood te brengen. Zie de boosheid van Sauls hartstocht, en laat het ons ter waarschuwing zijn om ons toch in niets dergelijks toe te geven. Toorn is waanzin, en *die zijn broeder haat is een doodslager*.

V. Jonathan is uiterst bedroefd, en door de wrede toorn van zijn vader in ontsteltenis gebracht, temeer dat hij betere dingen gehoopt had, vers 2.

Het smartte hem dat zijn vader zo woest en redeloos was, het smartte hem dat zijn vriend, die hij wist een vriend Gods te zijn, zo laaghartig behandeld werd, *hij was bekommerd om David*, vers 34, ook bekommerd om zichzelf, *omdat zijn vader hem gesmaad had*, en hoewel dit ten uiterste onrechtvaardig was, moet hij er zich toch aan onderwerpen. Men zou medelijden hebben met Jonathan, als men ziet:

1. Hoe hij in gevaar werd gebracht van te zondigen. Het kostte die wijze en Godvruchtige man moeite om bij zodanige terging zijn ziel te bezitten in zijn lijdzaamheid.

Op zijns vaders smadelijke taal tegen hemzelf antwoordde hij niet, het betaamt minderen om in zachtmoedigheid en stilte de smaad te dragen, die hun meerderen in hun drift en hartstocht hun aandoen. Als gij het aanbeeld zijt zo lig stil.

Maar dat hij David ten dood doemde, kon hij niet dragen, daarop antwoordde hij ietwat heftig, vers 32 :

Waarom zal hij gedood worden? Wat heeft hij gedaan? Grootmoedige zielen kunnen veel gemakkelijker dragen zelf mishandeld te worden, dan hun vrienden te zien mishandelen.

2. In gevaar van gedood te worden. Saul was nu zo verwoed, dat hij zijn spies naar Jonathan wierp, vers 33. Hij scheen in grote zorg te zijn, vers 31, dat Jonathan in zijn koninkrijk bevestigd zou worden, en toch legt hij het nu toe op zijn leven.

Tot welke dwazen, tot welke wilde dieren, ja erger, worden de mensen gemaakt door toorn en hartstocht! Hoe nodig is het die te breidelen! Jonathan was ten volle overtuigd dat kwaad tegen David beraamd en besloten was, en het bracht hem geheel in wanorde. hij stond van de tafel op,

denkende dat het er hoog tijd voor was, als zijn leven belaagd werd, en hij at *geen brood* want zij moesten in hun leed niet van de heilige dingen eten. Wij kunnen ons voorstellen dat al de gasten ontsteld waren en dat de vrolijkheid van het feest was bedorven. "Die wreed is, beroert zijn vlees", Spreuken 11:17.

1Samuël 20:35-42.

1. Hier zien wij hoe Jonathan zijn belofte aan David, om hem bericht te geven van zijn bevinden, trouw vervult. Hij ging op de bepaalde tijd naar de plaats, in welke nabijheid hij wist dat David zich verborgen hield, vers 35, zond zijn jongen om de pijlen op te rapen, die hij zou schieten, vers 36, gaf David het noodlottige teken door een pijl voorbij de knaap te schieten, vers 37.

Is niet de pijl van u af en verder? David kende de betekenis van dat woord: *van u af en verder*, beter dan de knaap.

Jonathan zond de knaap weg, die niets wist van de zaak, en ziende dat er geen gevaar was van ontdekt te worden, waagde hij het nog een ogenblik met David te spreken, nadat hij hem gezegd had te vluchten om zijns levens wil.

2. Het uiterst droevige afscheid van deze twee vrienden, die, voorzoveel blijkt, elkaar nooit weer gezien hebben, behalve eenmaal steelsgewijze *in het woud*, Hoofdstuk 23:16.

a. David wendde zich tot Jonathan met de eerbied van een dienaar veeleer, dan met de vrijmoedigheid van een vriend, *hij viel op zijn aangezicht ter aarde, en hij boog zich driemaal*, als iemand, die een diep besef heeft van zijn verplichting aan hem voor de goede diensten, die hij hem had bewezen.

b. Met de innigste liefde en hartelijkheid namen zij afscheid van elkaar onder kussen en tranen, zij weenden met elkaar *totdat het David gans veel maakte*, vers 41.

De scheiding van twee zulke getrouwe vrienden was voor beide even smartelijk, maar Davids toestand was het treurigst, want toen Jonathan terugkeerde naar zijn gezin en zijn vrienden, verliet David elk genot, zelfs het genot en de vertroosting van Gods heiligdom, en daarom is zijn smart nog groter dan die van Jonathan, of misschien was hij meer teerhartig van aard, en had hij sterkere gewaarwordingen, gevoelde hij dieper.

3. Zij wezen elkaar op het verbond van vriendschap, dat er tussen hen was, beide zich bij dit droevig afscheid hiermede vertroostende: *"Wij in de naam des HEEREN gezworen hebben*, voor onszelf en voor onze erfgenamen, dat wij elkaar trouw en vriendschap zullen bewijzen van geslacht tot geslecht."

Zo is, terwijl wij inwonende zijn in het lichaam en nog uitwonen van de Heere, dit onze vertroosting, *dat Hij een eeuwig verbond met ons gemaakt heeft.*

HOOFDSTUK 21

1 Toen kwam David te Nob, tot den priester Achimelech; en Achimelech kwam bevende David tegemoet, en hij zeide tot hem: Waarom zijt gij alleen, en geen man met u?
2 En David zeide tot den priester Achimelech: De koning heeft mij een zaak bevolen, en zeide tot mij: Laat niemand iets van de zaak weten, om dewelke ik u gezonden heb, en die ik u geboden heb; den jongelingen nu heb ik de plaats van zulk een te kennen gegeven.
3 En nu wat is er onder uw hand? Geef mij vijf broden in mijn hand, of wat er gevonden wordt.
4 En de priester antwoordde David, en zeide: Er is geen gemeen brood onder mijn hand; maar er is heilig brood, wanneer zich de jongelingen slechts van de vrouwen onthouden hebben.
5 David nu antwoordde den priester, en zeide tot hem: Ja trouwens, de vrouwen zijn ons onthouden geweest gisteren en eergisteren, toen ik uitging, en de vaten der jongelingen zijn heilig; en het is enigerwijze gemeen brood, te meer dewijl heden ander in de vaten zal geheiligd worden.
6 Toen gaf de priester hem dat heilige brood, dewijl er geen brood was dan de toonbroden, die van voor het aangezicht des HEEREN weggenomen waren, dat men er warm brood leide, ten dage als dat weggenomen werd.
7 Daar was nu een man van de knechten van Saul, te dienzelven dage opgehouden voor het aangezicht des HEEREN, en zijn naam was Doeg, een Edomiet, de machtigste onder de herderen, die Saul had.
8 En David zeide tot Achimelech: Is hier onder uw hand geen spies of zwaard? Want ik heb noch mijn zwaard noch ook mijn wapenen in mijn hand genomen, dewijl de zaak des konings haastig was.
9 Toen zeide de priester: Het zwaard van Goliath, den Filistijn, denwelken gij sloegt in het eikendal, zie, dat is hier, gewonden in een kleed, achter den efod; indien gij u dat nemen wilt, zo neem het, want hier is geen ander dan dit. David nu zeide: Er is zijns gelijke niet; geef het mij.
10 En David maakte zich op, en vluchtte te dien dage van het aangezicht van Saul; en hij kwam tot Achis, den koning van Gath.
11 Doch de knechten van Achis zeiden tot hem: Is deze niet David, de koning des lands? Zong men niet van dezen in de reien, zeggende: Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden?
12 En David leide deze woorden in zijn hart; en hij was zeer bevreesd voor het aangezicht van Achis, den koning van Gath.
13 Daarom veranderde hij zijn gelaat voor hun ogen, en hij maakte zichzelven gek onder hun handen; en hij bekrabbelde de deuren der poort, en hij liet zijn zever in zijn baard aflopen.
14 Toen zeide Achis tot zijn knechten: Ziet, gij ziet, dat de man razende is, waarom hebt gij hem tot mij gebracht?
15 Heb ik razenden gebrek, dat gij dezen gebracht hebt, om voor mij te razen? Zal deze in mijn huis komen?

David heeft nu voor goed afscheid genomen, zowel van Sauls hof als van zijn leger, heeft vaarwel gezegd aan zijn tweede ik, de beminde Jonathan, en van nu voortaan tot aan het einde van dit boek wordt hij beschouwd en behandeld als een vogelvrijverklaarde, en als een verrader bekend gemaakt.

Wij vinden hem nog vluchtende van plaats tot plaats en Saul hem vervolgende.

Zijn moeilijkheden worden zeer uitvoerig verhaald in dit en het volgende hoofdstuk, niet alleen om als sleutel te dienen voor de psalmen, maar opdat hij, evenals andere profeten, EEN VOORBEELD zal zijn voor de heiligen in alle eeuwen van beproeving te lijden en van lijdzaamheid, en inzonderheid opdat hij een type zou zijn van Christus, die, gezalfd zijnde voor het koninkrijk, zich vernederd heeft, en daarom uitermate verhoogd is geworden.

Maar het voorbeeld van de lijdenden Jezus was zonder smet of vlek, Davids voorbeeld was dit niet, getuige hetgeen opgetekend is In dit hoofdstuk, waarin wij David vinden op zijn vlucht:

I. Achimelech, de priester, misleidende ten einde levensmiddelen en wapenen van hem te verkrijgen, vers 1-9

II. Achis de koning van Gath, misleidende door zich waanzinnig te veinzen, vers 10-15. Met recht worden beproevingen verzoekingen genoemd, want velen worden er door tot zonde gebracht.

1 Samuel 21:1-9

I. In zijn verlegenheid begeeft David zich naar de tabernakel Gods, die nu opgericht is te Nob, naar men meent een stad in de stam van Benjamin. Sedert Silo verlaten werd, is de tabernakel dikwijls in een andere plaats overgebracht, hoewel de ark nog altijd te Kirjath-Jearim was.

Hier kwam David in zijn vlucht voor Sauls woede, vers I, en wendde zich tot Achimelech, de priester. Samuël, de profeet, kon hem niet beschermen, Jonathan, de prins, evenmin, daarom neemt hij nu zijn toevlucht tot Achimelech, de priester. Hij voorziet dat hij nu een balling moet wezen, en daarom komt hij tot de tabernakel:

1. Om er een aandoenlijk afscheid van te nemen, want hij weet niet wanneer hij hem weer zal zien, en niets zal hem een grotere beproeving zijn in zijn ballingschap, dan verwijderd te zijn van het huis Gods en de openbaren eredienst niet te kunnen bijwonen, zoals blijkt in vele van zijn psalmen. Hij had hartelijk afscheid genomen van zijn vriend Jonathan, en nu kan hij niet verder gaan eer hij evenzo afscheid heeft genomen van de tabernakel.

2. Om aldaar de mond des Heeren te vragen, en te bidden dat Hij hem leiden zal beide in de weg des plichts en van de veiligheid, daar de toestand, waarin hij zich bevindt, beide moeilijk en gevaarlijk is.

Dat dit de bedoeling was van zijn komst blijkt uit Hoofdstuk 22:10,, waar gezegd wordt dat *Achimelech de HEERE voor hem vraagde*, zoals hij vroeger gedaan had, vers 15.

In de dag van de benauwdheid is het een grote troost voor ons, dat wij een God hebben, tot wie wij ons kunnen begeven, en voor wie wij onze zaak kunnen blootleggen, en van wie wij raad en leiding kunnen vragen en verwachten.

II. Achimelech, de priester, is verwonderd hem zonder gevolg te zien, gehoord hebbende dat hij aan het hof in ongenade was gevallen, zag hij hem met argwaan aan, zoals de meesten hun vrienden aanzien, als zij bij de wereld in ongunst zijn.

Hij was bevreesd zich Sauls ongenoegen op de hals te halen, zo hij hem gastvrij ontving, en hij gaf acht op het geringe van zijn uiterlijk voorkomen in vergelijking met zijn statig optreden van vroeger.

Waarom zijt gij alleen? Er waren sommige personen bij hem, zoals blijkt uit Markus 2:26, maar het waren slechts zijn eigen dienaren, hij had geen van de hovelingen bij zich, geen personen van rang of aanzien, zoals hij op andere tijden placht te hebben, als hij kwam om de mond des Heeren te vragen.

In Psalm 42:5 zegt hij, dat hij *met de schare placht heen te treden naar Gods huis*, en nu slechts twee of drie bij zich hebbende, mocht Achimelech wel vragen: *Waarom zijt gij alleen?*

Hij, die plotseling van de eenzaamheid van het herdersleven onder het gedrang en gewoel van een legerkamp is gekomen, is nu teruggebracht tot de verlaten toestand van een balling, en hij is *eenzaam als een mus op het dak*.

Zulke wisselvalligheden zijn er in deze wereld, en zo onzeker is haar gunst en vriendelijkheid! Zij, die heden gevleid en gezocht worden, kunnen morgen van ieder verlaten zijn.

III. Onder voorwendsel van door Saul op de dienst des lands te zijn uitgezonden, verzoekt hij Achimelech om in zijn ogenblikkelijke behoeften te voorzien, vers 2, 3.

Hier gedroeg David zich niet naar zijn beginselen, hij zei een grove onwaarheid aan Achimelech, dat Saul hem een geheime boodschap had opgedragen, dat zijn gevolg naar een andere plaats was bescheiden, dat hem de striktste geheim houding was bevolen, en dat hij daarom zelfs met de priester er niet over durfde spreken. Het was van het begin tot het einde een leugen. Wat zullen wij hiervan zeggen?

De Schrift verbergt haar niet, en wij durven haar niet rechtvaardigen, het was een slechte daad en zij bleek slechte gevolgen te hebben, want zij veroorzaakte de dood van de priesters des Heeren, zoals David er later met smart van gezegd heeft, Hoofdstuk 22:22.

Het was niet nodig dat hij aldus bij de priester zou veinzen, want wij mogen onderstellen dat hij, zo hij hem de waarheid had gezegd, hem even geredelijk beschut en geholpen zou hebben als Samuël hem beschut en geholpen heeft, beter instaat zou zijn geweest hem raad te geven en de mond des Heeren voor hem te vragen. De mensen behoren openhartig te zijn bij hun getrouwe leraren.

David was een man van groot geloof en groten moed, maar nu hebben beide geloof en moed hem begeven, en zo is hij door vrees en lafhartigheid diep: gevallen, en deze vrees en lafhartigheid werden veroorzaakt door de zwakheid van zijn geloof.

Had hij behoorlijk op God vertrouwd, hij zou zich niet van zo’n ellendig, zondig hulpmiddel bediend hebben tot zijn beveiliging. Het is geschreven, niet tot onze navolging, neen, zelfs niet in de grootste benauwdheid, maar tot onze waarschuwing. "Wie meent te staan, zie toe dat hij niet valle," en laat ons allen dagelijks bidden: "HEERE, leid ons niet in verzoeking". Laat het ons een aanleiding zijn om:

1. De zwakheid te betreuren van Godvruchtige mensen, aan deze zijde des hemels zijn ook de besten nog niet volmaakt. Er kan ware genade aanwezig zijn, waar toch ook nog vele tekortkomingen zijn.

2. Te treuren over de slechtheid van de tijden waardoor Godvruchtige mensen in zulke moeilijkheden en benauwdheid geraken, als die blijken verzoekingen te zijn, die hun te sterk worden. Verdrukking maakt dat een verstandig man dwaselijk handelt.

Om twee dingen verzocht David Achimelech: *brood* en een *zwaard*

A. Hij verlangde vijf *broden*, vers 3. Het reizen was lastig in die tijd, toen de mensen gewoonlijk hun mondbehoeften meenamen, daar zij weinig geld hadden en er geen herbergen waren, want anders zou David nu om geen brood hebben behoeven te vragen.

Het schijnt dat David het zaad van de rechtvaardige wel nu en dan *zoekende brood* gezien heeft, maar niet voortdurend, Psalm 37:25. Nu zei de priester:

a. Dat hij geen ander dan *heilig brood* voorhanden had, namelijk *de toonbroden*, die gedurende een week op de gouden tafel in het heiligdom hadden gelegen, en dan weggenomen werden ten gebruike van de priesters en hun gezin, vers 4.

Het schijnt dat de priesters niet goed huis hielden, maar of geen hart hadden dat tot gastvrijheid was gezind, of liever dat zij gebrek hadden aan hetgeen nodig was om gastvrij te kunnen zijn. Achimelech denkt dat de jonge mannen, die bij David waren, niet van dit brood mochten eten, tenzij zij zich gedurende enigen tijd van vrouwen hadden onthouden, zelfs van hun eigen vrouwen, dit werd geëist bij de wetgeving, Exodus 19:15, maar anders bevinden wij niet dat dit tot een zaak van ceremoniële reinheid aan de ene kant of van verontreiniging is gemaakt aan de anderen kant. En daarom schijnt de priester hier al te nauwgezet, om niet te zeggen overprecies.

b. David zegt dat het hem en degenen, die met hem zijn, in dit geval van noodzakelijkheid geoorloofd is van het heilige brood te eten, want zij konden niet slechts voldoen aan zijn voorwaarde door zich gedurende de drie laatste dagen van vrouwen te hebben onthouden, maar dat *de vaten*, dat is: de lichamen, *der jongelingen zijn heilig*, 1 Thessalonicenzen 4:4, 5, en dat daarom God bijzonder voor hen zou zorgdragen, dat hun het nodige niet ontbrak om het leven te onderhouden, en dat Hij wilde dat ook Zijn priester die zorg zou betonen.

En aldus heilig zijnde, waren hun ook geen heilige dingen verboden. Arme en Godvruchtige Israëlieten waren in werkelijkheid priesters voor God, en mochten, veeleer de te verhongeren, eten van het brood, dat voor de priesters was afgezonderd. Gelovigen zijn geestelijke priesters, en de offeranden des Heeren zullen hun erfdeel wezen, zij eten het brood van hun God.

Hij voert ook aan dat het enigerwijs gemeen brood was, nu het voornaamste Godsdienstige gebruik er van voorbij was, inzonderheid, *dewijl er geen brood was dan de toonbroden, die van voor het aangezicht des HEEREN weggenomen waren*, vers 6, en in de plaats er van op de tafel gelegd.

Dit was Davids pleitgrond, en de Zone Davids keurt hem goed, en toont er uit aan, dat barmhartigheid vóór offerande moet gaan, dat ceremoniële plechtigheden wijken moeten voor zedelijke plichten, en dat in geval van noodzakelijkheid, door Godsvoorzienigheid teweeggebracht, datgene gedaan mag worden, wat anders niet gedaan mag worden.

Hij, Christus, voert dit aan ter rechtvaardiging van Zijn discipelen in hun plukken van korenaren op de sabbat, waar de Farizeën hen om hebben gelaakt, Mattheus 12:3, 4.

B. Hierop geeft Achimelech hem het brood. *Toen gaf de priester hem dat heilige brood*, vers 6, en sommigen denken dat het hiervoor was, dat hij *de HEERE voor hem gevraagd heeft*, Hoofdstuk 22:10.

Als een getrouw dienaar wilde hij niet over zijns Meesters goed beschikken zonder zijns Meesters verlof. Wij kunnen onderstellen dat dit brood er David zoveel aangenamer om was, zo dierbaar en kostelijk waren hem alle heilige dingen. Deze toonbroden waren slechts twaalf in getal, en toch geeft hij er David vijf van vers 3, hoewel hij niets meer in huis had, maar hij vertrouwde op Gods voorzienigheid.

C. Hij vroeg om *een zwaard*. Personen van rang, al waren zij ook officieren van het leger, hadden toen hun zwaard niet zo voortdurend op zijde als nu, anders zou David er nu niet zonder geweest zijn, het was een wonder dat Jonathan hem het zijne niet heeft gegeven, zoals hij vroeger gedaan heeft, Hoofdstuk 18-4.

Hoe dit nu zij, hij had thans geen wapens bij zich, en als reden hiervoor geeft hij op dat hij in van de haast was weggegaan, vers 8.

Zij, die voorzien zijn van het zwaard des Geestes en het schild des geloofs, kunnen van die wapenen niet ontdaan worden, en zij behoeven er nooit om verlegen te zijn.

Maar de priesters schijnen geen zwaard gehad te hebben, de wapens van hun krijg waren niet vleselijk, in de tabernakel was geen zwaard te vinden behalve het zwaard van Goliath, dat achter de efod was weggelegd als een gedenkteken van de glorierijke overwinning, die David over hem heeft verkregen.

Toen zeide de priester: Het zwaard van Goliath, den Filistijn, denwelken gij sloegt in het eikendal, zie, dat is hier, gewonden in een kleed, achter den efod, indien gij u dat nemen wilt, zo neemt het, want hier is geen ander dan dit.

Sauls wapenrusting kon hij niet gebruiken, want hij had het niet verzocht, haar niet beproefd, maar dit zwaard van Goliath had hij wèl beproefd, en het goed gebruikt.

En hieruit blijkt dat hij toegenomen was in kracht en statuur, daar hij een zwaard als dit kon dragen en hanteren. God had "zijn handen ten strijde geleerd", zodat hij wonderen kon doen, Psalm 18:35. Twee dingen kunnen betreffende dit zwaard worden opgemerkt:

a. Dat God het hem genadig had gegeven, als een onderpand van Zijn bijzondere gunst, zodat, wanneer hij het ook trok, ja, wanneer hij het ook aanzag, het een grote steun zou zijn voor zijn geloof, door hem dit grote voorbeeld voor de geest te brengen van de bijzondere zorg en hulp van Gods voorzienigheid. Ervaringen zijn grote bemoedigingen.

b. Dat hij het dankbaar aan God bad teruggegeven, het wijdende aan Hem en Zijn eer als een teken van zijn dankbaarheid, en nu is het hem in zijn nood zeer te hulp gekomen.

Wat wij wijden aan Gods lof, en waarmee wij Hem dienen, zal hoogstwaarschijnlijk op de ene of andere wijze terugvloeien tot onze vertroosting en voordeel. Wat wij gaven, hebben wij van Hem ontvangen.

Zo was David dan nu wel voorzien van levensmiddelen en een wapen, maar ongelukkig was toen juist een van de knechten Sauls, Doëg genaamd, *opgehouden voor het aangezicht des HEEREN*, en deze bleek een laaghartig verrader te zijn, beide van David en Achimelech.

Van geboorte was hij een Edomiet, vers 7, en hoewel overgegaan tot de Joodse Godsdienst ten einde de betrekking te krijgen, die hij nu onder Saul had, behield hij toch de oude erfvijandschap van Edom voor Israël.

Hij was de machtigste onder de herders, die Saul had, een ambt, dat toen wellicht even voornaam was als nu dat van opperstalmeester van de koning.

De een of andere aangelegenheid had hem nu tot de priester gebracht, hetzij om gereinigd te worden van de een of andere onreinheid, of om een gelofte te betalen, maar waarvoor hij daar nu ook gekomen mocht zijn, er wordt gezegd, dat hij *was opgehouden voor het aangezicht des HEEREN*.

Hij moest daar wachten, hij kon er niets aan doen, maar de dienst verveelde hem, hij had hem kunnen wegblazen, zeggende: "Zie, wat een vermoeidheid!" Maleachi 1:13.

Hij zou liever overal anders geweest zijn dan voor het aangezicht des Heeren, en daarom heeft hij, inplaats van zich bezig te houden met de zaak, waarvoor hij gekomen was, kwaad beraamd voor David, en ook een plan beraamd om zich te wreken op Achimelech, omdat hij hem had opgehouden. Gods heiligdom heeft zich nooit kunnen beveiligen tegen zulke wolven in schaapsklederen. Zie Galaten 2:4.

1 Samuel 21:10-15

David, hoewel verkoren koning, is hier een balling, bestemd om over grote schatten te beschikken, heeft hij nu echter om brood moeten vragen, gezalfd voor de kroon, en toch nu genoodzaakt uit zijn land te vluchten. Aldus schijnen de wegen van Gods voorzienigheid soms in strijd met Zijn beloften, ter beproeving van het geloof Zijns volks en ter verheerlijking van Zijn naam in de vervulling van Zijn raadsbesluiten, in weerwil van de moeilijkheden, die in de weg liggen. Hier is:

1. Davids vlucht naar het land van de Filistijnen waar hij hoopte verborgen te kunnen zijn, en onbekend aan het hof en in het leger van Achis, koning van Gath, te kunnen verwijlen, vers 10.

Israëls lieveling is genoodzaakt Israëls land te verlaten, en hij, die de grote vijand was van de Filistijnen, gaat (ik weet niet uit welke drijfveren) een schuilplaats onder hen zoeken. Nu schijnt het dat gelijk de Israëlieten hem liefhebben, maar de koning Israëls hem een persoonlijker haat toedraagt, waardoor hij genoodzaakt werd zijn eigen land te verlaten, de Filistijnen hem hebben gehaat, ofschoon de koning van Gath een persoonlijke genegenheid voor hem heeft, daar hij zijn verdiensten op prijs stelde, misschien wel te meer om zijn doden van Goliath van Gath, die mogelijk geen vriend van Achis is geweest.

Tot hem heeft David zich nu rechtstreeks begeven als tot iemand in wie hij vertrouwen kon stellen, (zoals later, Hoofdstuk 27:2, 3,), en Achis zou hem nu beschermd hebben, als hij niet gevreesd had zijn eigen volk er misnoegd om te maken.

Gods vervolgd volk heeft dikwijls een betere behandeling ondervonden van Filistijnen dan van Israëlieten, in de schouwburgen van de heidenen dan in de synagogen van de Joden.

De koning van Juda zette Jeremia gevangen, en de koning van Babylon stelde hem in vrijheid.

2. De ergernis, die de knechten van Achis namen aan zijn tegenwoordigheid aldaar en hun klacht dieswege tot Achis, vers 11.

"Is deze niet David? is deze het niet, die getriomfeerd heeft over de Filistijnen?" Getuige het refrein van het lied, waarvan zoveel gesproken werd: *Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden?*

Ja meer, is hij het niet, die (zo onze berichten uit het land Israëls waar zijn) *koning des lands* is of zijn zal? Als zodanig moet hij een vijand zijn van ons land, en is het veilig of recht voor ons om zo'n man gastvrijheid te verlenen en te beschermen?"

Achis had hun misschien te kennen gegeven dat het staatkundig zou wezen David gastvrijheid te verlenen, omdat hij nu een vijand was van Saul, en dan later hun vriend zou zijn, gewoonlijk worden de vogelvrijverklaarden van een volk beschermd door de vijanden van dat volk. Maar de knechten van Achis hadden bezwaren tegen zijn staatkunde, en achtten het volstrekt ongepast dat David onder hen zou verblijven.

3. De angst, die dit David aanjoeg. Hoewel hij reden had om vertrouwen te stellen in Achis, begon hij, toen hij bemerkte dat de knechten van Achis hem wantrouwden, te vrezen dat Achis genoodzaakt zou zijn, hem aan hen over te leveren, en *hij was zeer bevreesd*, vers 12 , misschien was hij zich te meer bewust van zijn gevaar als hij ontdekt werd, omdat hij Goliaths zwaard droeg dat, naar wij kunnen onderstellen, te Gath welbekend was, en waarmee zij, naar hij reden had te verwachten, zijn hoofd zouden afhouwen, zoals hij er Goliaths hoofd mee afgehouwen heeft.

David leerde nu bij ervaring wat hij ons geleerd heeft in Psalm 118:9, "Het is beter tot den HEERE toevlucht te nemen, dan op prinsen te vertrouwen". De grote lieden zijn leugen, en als wij hen tot onze hoop maken, dan blijken zij onze vreze te zijn.

Toen was het, dat David de zes en vijftigsten psalm dichtte, (Michtam, een gouden kleinood) als de Filistijnen hem gegrepen hadden te Gath, en daarom, vers 12, ik zal niet vrezen, wat zou mij de mens doen, neen zelfs de zonen van de reus niet.

4. Wat hij deed om uit hun handen te komen. Hij veinsde waanzinnig te zijn, vers 13. Hij gebruikte de manieren en gebaren van een krankzinnige, iemand die zijn verstand had verloren, onderstellende dat zij geredelijk genoeg zouden geloven dat de ongenade, waarin hij gevallen was, en de moeilijkheden, waarin hij zich nu bevond, hem buiten zijn zinnen hadden gebracht.

Deze zijn veinzerij kan niet gebillijkt worden, het was laag om zich aldus te verkleinen, onbestaanbaar met de waarheid om aldus een verkeerde voorstelling van zich te geven, en betaamde dus niet aan de eer en oprechtheid van zulk een man als David was.

Toch was het geen bepaalde leugen, eerder een krijgslist, waarmee hij zijn vijanden misleidde ten einde zijn leven te redden. Wat David hier voorwendde tot zijn veiligheid, waardoor het ten dele verontschuldigd kan worden, doen dronkaards in werkelijkheid, en alleen om een lagen lust te bevredigen, zij stellen zich aan als waanzinnigen, veranderen hun gedrag en houding, hun woorden en daden zijn of even dom en bespottelijk als van een idioot, of even woest als van een krankzinnige zodat ik mijzelf dikwijls afgevraagd heb, hoe het mogelijk is dat mannen van eer en gezond verstard zich er in kunnen toegeven,

5. Hoe hij door dit middel ontkwam, vers 14, 15. Ik ben geneigd te denken dat Achis wel begreep, dat die waanzin slechts voorgewend was, maar David willende beschermen (gelijk wij hem later zeer vriendelijk voor David zullen zien, zelfs toen de vorsten van de Filistijnen hem niet gunstig gezind waren, Hoofdstuk 28:1, 2, 29:6) wendde hij tegenover zijn knechten voor dat hij hem wezenlijk voor krankzinnig hield, en daarom reden had te twijfelen, of het David wel was.

Indien hij het was, dan behoefden zij hem niet te vrezen, welk kwaad kon hij hun doen, nu hij zijn verstand had verloren? Zij vermoedden dat Achis hem bij zich wilde houden.

"Volstrekt niet", zegt hij, "het is een waanzinnige. Ik wil niets met hem van doen hebben, gij behoeft niet te vrezen dat ik hem in mijn dienst zal nemen, of hem zal steunen.

Heb ik razenden gebrek, dat gij dezen gebracht hebt, om voor mij te razen? Zal deze in mijn huis komen?

Ik zal hem geen weldadigheid bewijzen, maar dan zult gij hem ook geen kwaad doen, want, zo hij waanzinnig is, is hij te beklagen". Daarom joeg hij hem weg zoals het opschrift van Psalm 34 vermeldt welke psalm David bij die gelegenheid heeft geschreven, en een voortreffelijke psalm is het, die aantoont dat hij zijn geest niet heeft veranderd, toen hij zijn gelaat heeft veranderd, maar dat in zijn grootste moeilijkheden "zijn hart vast was, betrouwende op de HEERE", Psalm 112:7 en hij besluit die psalm met de verzekering dat "allen, die op God vertrouwen, niet verwoest of verlaten zullen worden", al kunnen zij ook, zoals hij nu was, eenzaam en in benauwdheid zijn, vervolgd, maar niet verlaten.

HOOFDSTUK 22

1 Toen ging David van daar, en ontkwam in de spelonk van Adullam. En zijn broeders hoorden het, en het ganse huis zijns vaders, en kwamen derwaarts tot hem af.
2 En tot hem vergaderde alle man, die benauwd was, en alle man, die een schuldeiser had, en alle man, wiens ziel bitterlijk bedroefd was, en hij werd tot overste over hen; zodat bij hem waren omtrent vierhonderd mannen.
3 En David ging van daar naar Mizpa der Moabieten; en hij zeide tot den koning der Moabieten: Laat toch mijn vader en mijn moeder bij ulieden uitgaan, totdat ik weet, wat God mij doen zal.
4 En hij bracht hen voor het aangezicht van den koning der Moabieten; en zij bleven bij hem al de dagen, die David in de vesting was.
5 Doch de profeet Gad zeide tot David: Blijf in de vesting niet, ga heen, en ga in het land van Juda. Toen ging David heen, en hij kwam in het woud Chereth.
6 En Saul hoorde, dat David bekend geworden was, en de mannen, die bij hem waren. Saul nu zat op een heuvel onder het geboomte te Rama, en hij had zijn spies in zijn hand, en al zijn knechten stonden bij hem.
7 Toen zeide Saul tot zijn knechten, die bij hem stonden: Hoort toch, gij, zonen van Jemini, zal ook de zoon van Isai u altegader akkers en wijnbergen geven? Zal hij u allen tot oversten van duizenden, en oversten van honderden stellen?
8 Dat gij u allen tegen mij verbonden hebt, en niemand voor mijn oor openbaart, dat mijn zoon een verbond gemaakt heeft met den zoon van Isai; en niemand is onder ulieden, dien het wee doet van mijnentwege, en die het voor mijn oor openbaart; want mijn zoon heeft mijn knecht tegen mij opgewekt, tot een lagenlegger, gelijk het te dezen dage is.
9 Toen antwoordde Doeg, de Edomiet, die bij de knechten van Saul stond, en zeide: Ik zag den zoon van Isai, komende te Nob, tot Achimelech, den zoon van Ahitub;
10 Die den HEERE voor hem vraagde, en gaf hem teerkost; hij gaf hem ook het zwaard van Goliath, den Filistijn.
11 Toen zond de koning heen, om den priester Achimelech, den zoon van Ahitub, te roepen, en zijns vaders ganse huis, de priesters, die te Nob waren; en zij kwamen allen tot den koning.
12 En Saul zeide: Hoor nu, gij, zoon van Ahitub! En hij zeide: Zie, hier ben ik, mijn heer!
13 Toen zeide Saul tot hem: Waarom hebt gijlieden samen u tegen mij verbonden, gij en de zoon van Isai, mits dat gij hem gegeven hebt brood en het zwaard, en God voor hem gevraagd, dat hij zou opstaan tegen mij tot een lagenlegger, gelijk het te dezen dage is?
14 En Achimelech antwoordde den koning en zeide: Wie is toch onder al uw knechten getrouw als David, en des konings schoonzoon, en voortgaande in uw gehoorzaamheid, en is eerlijk in uw huis?
15 Heb ik heden begonnen God voor hem te vragen? Dat zij verre van mij, de koning legge op zijn knecht geen ding, noch op het ganse huis mijns vader; want uw knecht heeft van al deze dingen niet geweten, klein noch groot.
16 Doch de koning zeide: Achimelech, gij moet den dood sterven, gij en het ganse huis uws vaders.
17 En de koning zeide tot de trawanten, die bij hem stonden: Wendt u, en doodt de priesters des HEEREN, omdat hun hand ook met David is, en omdat zij geweten hebben, dat hij vluchtte, en hebben het voor mijn oren niet geopenbaard. Doch de knechten des konings wilden hun hand niet uitsteken, om op de priesters des HEEREN aan te vallen.
18 Toen zeide de koning tot Doeg: Wend gij u, en val aan op de priesters. Toen wendde zich Doeg, de Edomiet, en hij viel aan op de priesters, en doodde te dien dage vijf en tachtig mannen, die den linnen lijfrok droegen.

19 Hij sloeg ook Nob, de stad dezer priesters, met de scherpte des zwaards, van den man tot de vrouw, van de kinderen tot de zuigelingen, zelfs de ossen en ezels, en de schapen, sloeg hij met de scherpte des zwaards.
20 Doch een der zonen van Achimelech, den zoon van Ahitub, ontkwam, wiens naam was Abjathar; die vluchtte David na.
21 En Abjathar boodschapte het David, dat Saul de priesteren des HEEREN gedood had.
22 Toen zeide David tot Abjathar: Ik wist wel te dien dage, toen Doeg, de Edomiet, daar was, dat hij het voorzeker Saul zou te kennen geven; ik heb oorzaak gegeven tegen al de zielen van uws vaders huis.
23 Blijf bij mij; vrees niet; want wie mijn ziel zoeken zal, die zal uw ziel zoeken; maar gij zult met mij in bewaring zijn.

David, weggejaagd zijnde door Achis, keert terug naar het land Israëls om door Saul achterna gejaagd te worden.

I. David richt zijn standaard op in de spelonk van Adullam, ontvangt zijn bloedverwanten vers 1, werft krijgsvolk aan, vers 2,, maar voert zijn bejaarde ouders naar een rustiger verblijfplaats, vers 3, 4, en heeft de profeet Gad tot zijn raadsman vers 5.

II. Saul besluit hem na te jagen en te ontdekken, klaagt over zijn dienaren en Jonathan, vers 6-8, en door Doëg vernemende dat Achimelech vriendelijkheid had bewezen aan David, beveelt hij dat hij en al de priesters, die bij hem zijn ten getale van vijf en tachtig, ter dood gebracht zullen worden, en dat alles wat hun behoorde verwoest zou worden. Aan deze barbaarse executie ontkomt Abjathar en vlucht tot David, vers 20-23.

1 Samuel 22:1-5

1. Hier zien wij David zich beschuttende in de spelonk van Adullam, vers 1.

Of dit een natuurlijke of door de kunst opgeworpen sterkte was, blijkt niet, waarschijnlijk was de toegang er heen zo moeilijk, dat David dacht instaat te zijn om met Goliaths zwaard hem tegen de gehele krijgsmacht van Saul te kunnen verdedigen, en daarom heeft hij er zich levend in begraven, terwijl hij wachtte om te zien (zoals hij hier zegt: *wat God mij doen zal*, vers 3.

In de belofte des koninkrijks lag de belofte van bewaring er voor opgesloten, en toch gebruikte David geschikte middelen voor zijn veiligheid anders zou hij God verzocht hebben.

Hij deel niets dat Sauls verderf ten doel had, maar alleen wat strekte om zich te beveiligen.

Hij, die zijn land goeden dienst had kunnen doen als rechter of legerhoofd, is hier opgesloten in een spelonk, weggeworpen als een vat waar men geen lust toe heeft.

Wij moeten het niet vreemd vinden als schijnende lichten soms aldus verduisterd en onder een korenmaat verborgen worden. Misschien doelt de apostel op dit voorbeeld van David, onder anderen, als hij spreekt van sommigen van de Oud-Testamentische geloofshelden die "in woestijnen hebben gedoold, en op bergen en in spelonken, en in de holen van de aarde", Hebreeen 11:38.

Toen was het dat David de 142sten Psalm heeft gedicht, die tot opschrift heeft: "Een gebed als hij in de spelonk was", en daarin klaagt hij dat er niemand was, die hem kende, en er geen ontvlieden voor hem was, maar hoopt dat weldra de rechtvaardigen hem zullen omringen.

2. Daar zijn zijn bloedverwanten tot hem gekomen, *zijn broeders* en *het ganse huis zijns vaders*, om door hem te worden beschermd, hem hulp te verlenen, en lotgemeen met hem te zijn. Een broeder wordt in de benauwdheid geboren.

Nu zijn Joab en Abisai en zijn overige bloedverwanten tot hem gekomen, om met hem te lijden en te strijden, in de hoop om weldra met hem verhoogd te worden, en zo is het ook geschied. De eerste drie van zijn helden waren zij, die hem het eerst erkend en gesteund hebben, toen hij in de spelonk was, 1 Kronieken 11:15.

3. Hier begon hij een krijgsmacht op de been te brengen tot zijn eigen verdediging, vers 2. Door zijn laatste ervaringen is hij tot de overtuiging gekomen, dat hij zich niet kon redden door de vlucht, en dus genoodzaakt is het te doen door kracht van wapenen, waarbij hij echter nooit aanvallenderwijs heeft gehandeld, nooit zijn vorst enigerlei geweld heeft aangedaan, noch de vrede des rijks heeft verstoord, maar zijn krijgsmacht slechts gebruikte als een lijfwacht voor zijn persoon.

Maar welke bescherming hij door zijn soldaten ook genoten heeft, een grote eer zijn zij niet voor hem geweest want zijn regiment bestond niet uit aanzienlijke, achtbare mannen, het waren geen rijke en geen deugdzame mannen, maar mannen die *benauwd* waren, een *schuldeiser* hadden, en *wiens ziel bitterlijk bedroefd was*, mannen die geruïneerd waren, onrustig waren van aard, zichzelf moesten zien te redden daar zij van alle hulp of steun ontbloot waren.

Toen David zijn hoofdkwartier in de spelonk van Adullam had gevestigd, kwamen dezen, ten getale van omstreeks *vier honderd*, zich scharen onder zijn banier.

Zie hoe zwakke werktuigen God soms gebruikt om er Zijn raadsbesluiten door tot stand te brengen.

De Zone Davids is bereid mensen te ontvangen, die in benauwdheid zijn, wier ziel bitterlijk bedroefd is, en die Hem tot hun aanvoerder aannemen, en zich door Hem willen laten regeren.

4. Hij droeg zorg om zijn ouders in een plaats van veiligheid te brengen. Zulk een plaats was in geheel het land Israëls, waar Saul zo verwoed was op hem, en om zijnentwil op allen, die van zijn maagschap zijn, niet te vinden, daarom gaat hij met hen tot de koning van Moab, en stelt hen onder zijn bescherming, vers 3, 4.

Merk hier op:

a. Met welk een tederheid hij voor zijn bejaarde ouders heeft gezorgd. Het was niet voegzaam dat zij blootgesteld zouden zijn aan de angsten en vermoeienissen, die hij in zijn worsteling met Saul had te verwachten, (op hun hoge leeftijd zouden zij daar niet tegen bestand zijn) en zo is dan het eerste wat hij doet voor hen een rustige verblijfplaats te zoeken, wat er dan ook van hem moge worden.

Laat kinderen hieruit leren, "aan hun eigen huis Godzaligheid te oefenen en den voorouderen wedervergelding doen", zie 1 Timotheus 5:4 , in alles hun gemak en genoegen te raadplegen, al zijn zij ook nog zo hooggeplaatst in ambt of bediening, laat hen hun bejaarde ouders niet vergeten.

b. Met welk een ootmoedig geloof hij de uitkomst verwacht uit zijn tegenwoordige benauwdheid: *totdat ik weet wat God mij doen zal*.

Op zeer bescheiden wijze drukt hij zijn hoop uit, als een die zich geheel aan God heeft overgegeven, zijn weg op Hem heeft gewenteld, een goede uitkomst verwachtende niet van zijn eigen wijsheid of kunst, van zijn wapens of zijn verdiensten, maar van wat de wijsheid, macht en goedheid van God voor hem doen zullen.

Nu hebben Davids vader en moeder hem verlaten, maar niet God, Psalm 27:10.

5. Hij had de raad en de hulp van de profeet Gad, die waarschijnlijk een van de zonen van de profeten was, welke onder Samuël waren opgeleid' en door hem aan David was aanbevolen als zijn geestelijke leidsman.

Een profeet zijnde, zal hij voor hem bidden, en hem onderrichten ten opzichte van de wil van God en hoewel David zelf een profeet was, was hij toch blijde met zijn hulp.

Hij ried hem aan in het land van Juda te gaan, vers 5, als een die zich van zijn onschuld bewust is, en wèl verzekerd is van de bescherming Gods, en begerig is om nu zelfs in zijn moeilijke omstandigheden zijn stam en vaderland van enige dienst te zijn.

Laat hem zich niet schamen voor zijn zaak uit te komen, noch de bijstand afwijzen, die hem aangeboden zal worden. Aangemoedigd door dit woord, besloot hij op te treden in het openbaar.

Aldus "worden de gangen des Godvruchtigen door de HEERE bestuurd", Psalm 37:23.

1 Samuël 22:6-19

Wij hebben de voortgang gezien van Davids moeilijkheden, en nu zien wij hier de voortgang van Sauls goddeloosheid. Hij scheen alle andere zaken ter zijde te hebben gelegd om zich geheel aan de vervolging van David te kunnen wijden.

Eindelijk hoorde hij bij algemeen gerucht, *dat David bekend geworden was*, dat is: dat hij in het openbaar was verschenen, en hierop riep hij al zijn dienaren tot zich, zat neer onder een boom, of in een bosje op de hoogte van Gibea, met zijn spies in zijn hand tot scepter, de kracht te kennen gevende, waarmee hij dacht te regeren, en zijn tegenwoordige gemoedsgesteldheid, of liever de ontsteltenis van zijn gemoed, die hem dreef om allen te doden, die hem in de weg stonden. In deze bloedraad:

I. Zocht hij getuigenissen te verkrijgen tegen David en Jonathan, vers 7, 8. Twee dingen vermoedde hij en wilde hij bewezen zien, ten einde zijn boosaardigheid te kunnen koelen op twee van de voortreffelijkste mannen, die hem omringden.

1. Dat zijn knecht David hem lagen legde, het op zijn leven had gemunt, wat ten enenmale onwaar was. In werkelijkheid legde hij het toe op Davids leven, en daarom wendde hij voor dat David hem naar het leven stond, hoewel hij hem geen openlijke daad ten laste kon leggen, die hem de minste reden tot achterdocht kon geven.

2. Dat zijn zoon Jonathan hem hiertoe had aangezet, en met hem in verbond was om de dood des konings te beramen. Ook dit was een blijkbare leugen. Een verbond van vriendschap bestond er tussen David en Jonathan, maar geen samenzwering voor enig kwaad, geen van de artikelen van hun verbond hield kwaad in tegen Saul.

Indien Jonathan vrijwillig zijn recht op de kroon, in onderworpenheid aan de geopenbaarde wil van God, na de dood van Saul, aan David heeft afgestaan, welk kwaad kon dat dan doen aan Saul?

Maar aldus zijn de beste vrienden van hun vorst en vaderland dikwijls voorgesteld als vijanden van beide, zelfs Christus is aldus voorgesteld.

Hij neemt aan als bewezen, dat Jonathan en David een komplot tegen hem smeden, tegen hem, zijn kroon en zijn waardigheid, en hij is misnoegd op zijn dienaren omdat zij er hem geen bericht van hebben gegeven, onderstellende dat het niet anders kon of zij moesten er van weten terwijl er in werkelijkheid toch niets van aan was.

Zie de aard van achterdochtige boosaardigheid, en haar erbarmelijke kunstenarijen om tot ontdekking te komen van dingen, die niet bestaan.

Hij beschouwt allen, die hem omringen, als vijanden, omdat zij niet juist zo spreken, als hij spreekt, en zegt hun:

a. Dat zij zeer onverstandig waren, en gehandeld hebben zowel tegen het belang van hun stam, (want zij zijn Benjaminieten, en als David tot de troon kwam, dan zou hij de eer in Juda brengen, die

nu in Benjamin was) als van hun geslacht, want David zou nooit in staat zijn hun zulke beloningen te geven als hij voor hen had: *akkers en wijnbergen*, en zulke bevorderingen als: *oversten van duizenden, en oversten van honderden* vers 7.

b. Dat zij ontrouw waren: *gij hebt u allen tegen mij verbonden*. In welk een voortdurende toestand van beroering en kwelling zijn zij, die zich toegeven in achterdocht! "Een heerser, die op leugentaal acht geeft, al zijn dienaars zijn goddeloos", Spreuken 29:12,, dat is: zij schijnen dit in zijn ogen.

c. Dat zij zeer onvriendelijk waren, Hij dacht door dit woord op hun goedhartigheid te werken: *niemand is onder ulieden, dien het wee doet van mijnentwege*, of om mij bezorgd is, zoals sommigen het lezen, vers 8.

Door deze redeneringen spoorde hij hen aan om krachtdadig te handelen, als werktuigen van zijn boosaardigheid, teneinde zijn verdenking van hen in hem te doen ophouden.

II. Hoewel hij niets tegen David of Jonathan kon vernemen hoorde hij toch een beschuldiging tegen Achimelech, de priester.

1. Er wordt een aanklacht ingediend tegen Achimelech door Doëg, en hijzelf is getuige tegen hem, vers 9.

Slecht als hij was, zou Doëg misschien die aanklacht niet gedaan hebben, indien Saul haar hem niet had ontwrongen, want als hij er ijverig voor geweest was, dan zou hij het bericht wel eerder tot de koning hebben gebracht, maar nu denkt hij dat allen voor verraders gehouden zullen worden, indien niemand als beschuldiger optreedt, en daarom deelt hij aan Saul mee welke vriendelijkheid Achimelech aan David had betoond, waarvan hijzelf ooggetuige was.

Hij heeft *God voor hem gevraagd* (wat de priesters niet anders dan voor openbare personen en omtrent openbare zaken behoefden te doen) en hij had hem voorzien *van brood en van een zwaard*.

Dit alles was waar, maar het was niet de hele waarheid, hij had aan Saul nog moeten zeggen dat David Achimelech heeft doen geloven, dat hij voor ‘s konings dienst was uitgegaan, zodat de dienst, die hij David deed, bedoeld was ter ere van Saul, en dit zou Achimelech hebben gezuiverd, die Saul in zijn macht had, en al de schuld hebben geworpen op David, die buiten zijn bereik was.

2. Achimelech wordt gegrepen of liever gedaagd om voor de koning te verschijnen, en op die aanklacht wordt hij in staat van beschuldiging gesteld. De koning ontbood hem en al de priesters, die toen in het heiligdom dienden, die hij verdacht van medeplichtig te zijn in de zaak, en daar zij zich van generlei schuld bewust waren, en dus geen gevaar vreesden, *kwamen zij allen tot de koning*, vers 11.

Geen hunner trachtte te ontkomen of tot David te vluchten om bescherming, zoals zij zeker gedaan zouden hebben, nu hij zijn standaard had opgericht, indien zij zijn belangen zo hadden omhelsd, als

Saul dacht. Met de uiterste minachting en toorn brengt Saul zelf de beschuldiging tegen hen in, vers 12.

Hoor nu, gij zoon van Ahitub, hem niet eens bij zijn eigen naam noemende, en nog veel minder hem bij zijn titel aansprekende. Hieruit blijkt dat hij de vreze Gods van zich had afgeschud, dat hij geen de minste eerbied betoonde aan de priesters, maar er vermaak in vond hen te beledigen en te bespotten.

Met deze woorden houdt Achimelech zijn hand op voor de balie: *Zie, hier ben ik, mijn heer*, bereid om mijn beschuldiging aan te horen, wetende dat ik geen kwaad heb gedaan".

Hij werpt geen exceptie op tegen de rechtsmacht van Sauls hof, dringt niet aan op vrijstelling als priester neen, al was hij ook de hogepriester, aan wiens ambt dat van richter of eerste magistraat niet lang geleden verbonden is geweest, maar daar nu Saul met de soevereiniteit was bekleed voor de dingen, die des konings zijn, stelt zelfs de hogepriester zich gelijk met de gewone Israëlieten.

Een ieder (ook geestelijken) zij *aan de overheden en machten onderdanig*.

3. De aanklacht tegen hem wordt hem voorgelezen, vers 13, dat hij als een valse verrader zich verbonden heeft met de zoon van Isai in een komplot om de koning te onttronen en te vermoorden. "Zijn plan", zegt Saul, "was *tegen mij op te staan*, en gij zijt hem behulpzaam geweest door hem levensmiddelen en wapenen te verschaffen".

Zie aan welke slechte uitleggingen de onschuldigste daden onderhevig zijn, hoe onveilig zij zijn, die onder een tirannieke regering leven, en welke redenen wij hebben om dankbaar te zich voor de goede constitutie en administratie van de regering, onder welke wij leven.

4. Op deze aanklacht verklaart hij zich onschuldig, vers 14, 15.

Hij erkent het feit, maar ontkent dat hij het met verraderlijke of boosaardige bedoelingen tegen de koning gedaan heeft.

Hij voert aan dat hij zo weinig van enigerlei twist geweten heeft tussen Saul en David, dat hij wezenlijk gedacht heeft dat David in even hoge gunst aan het hof was, als ooit tevoren.

Merk op:

Hij voert niet aan dat David hem een onwaarheid had gezegd, en hem daardoor heeft misleid, hoewel dit werkelijk zo was, daar hij om zichzelf te rechtvaardigen, de zwakheid van zo Godvruchtig een man niet bekend wilde maken, inzonderheid niet aan Saul, die alle gelegenheden tegen hem zocht, maar hij legt nadruk op Davids goede naam, daar iedereen wist dat hij de getrouwste was van alle Sauls dienaren, op de eer, die de koning hem aangedaan heeft door hem zijn dochter ten huwelijk te geven, dat de koning hem dikwijls in zijn dienst gebruikt heeft, groot vertrouwen in hem had gesteld, hij is *voortgaande in uw gehoorzaamheid, en is eerlijk in uw huis*, en daarom zou iedereen het een goeden dienst aan de kroon geacht hebben, om hem allen

eerbied te betonen, maar nooit gedacht hebben dat dit iemand tot misdaad kon worden aangerekend.

Hij voert aan dat hij *God voor hem placht te vragen*, als hij door Saul op een expeditie uitgezonden was, en heeft dit nu evenzeer in zijn onschuld gedaan als ooit tevoren.

Hij betuigt zijn afschuw van het denkbeeld dat hij in een komplot zou zijn tegen de koning: *"dat zij verre van mij*, ik houd mij bezig met mijn eigen zaken, en bemoei mij met geen staatszaken."

Hij verzoekt om de gunst des konings: *de koning legge op zijn knecht geen ding, noch op het ganse huis mijns vaders*, en besluit met een betuiging van zijn onschuld: *uw knecht heeft van al deze dingen niets geweten, klein noch groot*.

Zou iemand met groter bewijs van oprechtheid kunnen spreken? Indien hij voor een jury van eerlijke Israëlieten was gebracht, hij zou ongetwijfeld vrijgesproken zijn, want wie kon enigerlei schuld in hem vinden? Maar:

5. Saul spreekt zelf het vonnis over hem uit. *Achimelech, gij moet den dood sterven*, als een rebel, *gij en het gehele huis uws vaders*.

Wat kon onrechtvaardiger wezen? "Ik heb ook gezien onder de zon, ter plaatse des gerichts, aldaar was goddeloosheid", Prediker 3:16.

a. Het was onrecht dat Saul zelf, hijzelf alleen, uitspraak zou doen in zijn eigen zaak, zonder enigerlei beroep op rechter of profeet, op zijn geheimen raad of op een krijgsraad.

b. Dat zo eerlijk en openhartig een pleidooi vernietigd en verworpen werd, zonder dat er een reden voor opgegeven werd of enigerlei poging gedaan om hetgeen er in aangevoerd is te wederleggen, maar zuiver en alleen uit de hoogte, uit brutale verdrukking.

c. Dat in zo’n haast, zo’n overijling, vonnis geveld werd, de rechter zelf geen tijd nemende tot beraad, of aan de gevangene geen tijd gevende om een voorstel te doen tot schorsing van het vonnis.

d. Dat het vonnis geveld werd, niet alleen over Achimelech zelf, die de enige persoon was, die door Doëg werd aangeklaagd, maar over het gehele huis zijns vaders, waartegen geen beschuldiging was ingebracht, moeten de kinderen ter dood worden gebracht voor de vaders?

e. Dat het vonnis in drift en hartstocht werd geveld, niet ter handhaving van het recht, maar ter bevrediging van een woeste razernij.

6. Hij geeft volmacht-slechts een mondelinge-voor de onmiddellijke tenuitvoerbrenging van dit bloedige vonnis.

A. Hij gebood zijn trawanten om de uitvoerders te zijn van dit bloedige vonnis, maar zij weigerden, vers 17.

Hiermee bedoelde hij de priesters nog meer smaadheid aan te doen zij mogen niet sterven door de hand van zijn krijgslieden (zoals in 1 Koningen 2:29) of door zijn gewone dienaren des gerichts, maar zijn trawanten, zijn voetknechten, moeten over hen triomferen, en zich de handen wassen in hun bloed.

a. Nooit werd bevel eens vorsten op meer barbaarse wijze gegeven: *Wendt u, en doodt de priesters des HEEREN*.

Dit wordt met zo'n air van goddeloosheid gezegd, als waarvan nauwelijks de wedergade is te vinden.

Indien hij hun heilig ambt en hun betrekking tot God vergeten scheen te hebben, en er geen nota van genomen had, het zou enig leedwezen te kennen gegeven hebben, dat mannen van hun hoedanigheid onder zijn misnoegen moesten vallen, maar hen de priesters des Heeren te noemen, toen hij zijn voetknechten gebood hun de hals af te snijden, dat heeft het aanzien, alsof hij hen juist om hun hoedanigheid van priesters heeft gehaat. Daar God hem verworpen had, en bevolen had dat een ander in zijn plaats gezalfd zou worden, scheen hij blijde met de gelegenheid om zich op de priesters des Heeren te wreken daar God zelf buiten zijn bereik was.

Tot welke goddeloosheid zal de boze geest de mens niet aandrijven, als hij heerschappij over hem heeft verkregen! In zijn order voert hij aan hetgeen volkomen onwaar was, en hem ook volstrekt niet bewezen is, dat zij wisten van Davids vlucht, terwijl zij er hoegenaamd niets van wisten.

b. Nooit was aan het bevel van een vorst op edeler wijze gehoorzaamheid geweigerd. De voetknechten hadden meer verstand en meer genade dan hun meester. Hoewel zij konden verwachten dat zij hun betrekking zullen verliezen, indien al niet gestraft en ter dood gebracht zullen worden voor hun weigering, wilden zij toch niet-wat er ook van mocht komen-beproeven om op de priesters des Heeren aan te vallen, zo groten eerbied hadden zij voor hun ambt, en zo overtuigd waren zij van hun onschuld.

B. Hij gaf bevel aan Doëg-de beschuldiger-om de scherprechter te zijn en deze volgde het bevel op.

Men zou gedacht hebben dat de weigering van de voetknechten Sauls geweten zou hebben wakker geschud, dat hij er niet bij zou blijven om een daad te doen, zo wreed en barbaars, dat zijn voetknechten er voor terugdeinsden.

Maar zijn verstand was verblind, en zijn hart verhard, en indien zij het niet willen doen, dan zal de hand van de getuige op hen zijn, Deuteronomium 17:7.

De bloeddorstigste tirannen hebben altijd werktuigen voor hun wreedheid gevonden, even barbaars als zij zelf.

Niet zodra wordt aan Doëg bevolen om op de priesters des Heeren aan te vallen, of hij doet het met alle bereidwilligheid, en geen tegenstand ontmoetende, doodt hij-voorzoveel blijkt-met zijn eigen hand, op dienzelfde dag vijf en tachtig priesters, die van de leeftijd waren om aan het altaar te dienen dus tussen twintig en vijftig jaren, want zij droegen *de linnen lijfrok*, vers 18,

en zij waren toen misschien in hun priestergewaad voor Saul verschepen, en er in gedood. Nu zou men denken dat dit zelfs de bloeddorstigsten verzadigd moest hebben van bloed, maar de bloedzuiger van de vervolging roept nog: "Geef! geef!"

Nadat Doëg de priesters vermoord had, ging hij-op Sauls bevel ongetwijfeld-naar hun stad Nob, en joeg er alles over de kling, vers 19, *van de man tot de vrouw, van de kinderen tot de zuigelingen, ook het vee*.

Barbaarse wreedheid, waaraan men niet zonder afschuw denken kan! Het is vreemd dat het ooit in een mensenhart kon opkomen, om zo goddeloos, zo onmenselijk te wezen! Hieraan kunnen wij zien:

a. De ontzettende slechtheid, waartoe Saul gekomen is, nadat de Geest des Heeren hem had verlaten.

Er is niets zo slecht of laag, of zij kunnen er toe gedreven worden, die God er toe gebracht hebben om hen over te laten aan de begeerten huns harten.

Hij, die zo meedogend was, dat hij in ongehoorzaamheid aan het gebod van God, Agag en het vee van de Amalekieten heeft gespaard, kon nu zonder het minste medelijden de priesters des Heeren zien vermoorden, het aanzien dat niets van hetgeen hun behoord heeft gespaard bleef. Om die zonde heeft God hem overgelaten aan deze.

b. De vervulling van de bedreiging voorlang reeds uitgesproken tegen het huis van Eli, want Achimelech en zijn geslacht waren afstammelingen van hem. Hoewel Saul onrechtvaardig was in het te doen, was God toch rechtvaardig in het toe te laten.

Nu heeft God datgene tegen Eli volbracht, wat aan allen, die het horen zullen, de beide oren zal doen klinken, gelijk de Heere zei, toen Hij Zijn bedreiging vernieuwde, dat Hij *zijn huis zou richten tot in eeuwigheid*, Hoofdstuk 3:11-13. Geen woord van God zal ter aarde vallen.

c. Dit kan beschouwd worden als een zwaar oordeel over Israël, en de rechtvaardige straf voor hun begeren van een koning, vóór de tijd, wanneer God er een voor hen bestemd had. Hoe treurig was in die tijd de toestand van de Godsdienst in Israël! Hoewel de ark gedurende lange tijd als het ware verscholen bleef, was het hun toch enigszins tot troost, dat zij het altaar hadden en priesters om er aan te dienen, maar nu hun priesters zich te zien wentelen in hun eigen bloed, evenals ook de erfgenamen van het priesterschap en de priesterstad tot een verwoesting gemaakt, zodat het altaar Gods wel veronachtzaamd moest worden bij gebrek aan priesters om er aan te dienen, en dat nog wel op het onrechtvaardig en wreed bevel van hun eigen koning om zijn barbaarse woede te kunnen botvieren, -het kon niet anders of dit moest allen vromen Israëlieten ter harte gaan en hen duizend maal doen wensen om maar tevreden te zijn geweest met de regering van Samuël en zijn zonen. De ergste vijanden van hun volk hadden hun geen groter kwaad kunnen doen.

1 Samuël 22:20-23

1. Hier is de ontvluchting van Abjathar, de zoon van Achimelech, uit de verwoesting van de priesterstad. Waarschijnlijk is hij, toen zijn vader op Sauls dagvaarding ging verschijnen, thuis gelaten om het altaar te verzorgen, en zodoende is hij aan de eerste algemene slachting ontkomen, en toen Doëg en zijn bloedhonden te Nob kwamen, had hij bericht gekregen van het gevaar, en had hij nog tijd om zich in veiligheid te stellen. En tot wie anders zal hij nu heengaan dan tot David? vers 28. Laat hen die lijden voor de Zone Davids, "hun zielen Hem bevelen". 1 Petrus 4:19.

2. Davids toorn op de treurige tijding, die hij hem bracht. Hij gaf David bericht van het bloedbad, dat Saul onder de priesters des HEEREN had aangericht, vers 21, zoals de discipelen van Johannes, toen hun meester onthoofd was het "Jezus gingen boodschappen", Mattheus 14:12. En David betreurde grotelijks de ramp zelf, maar inzonderheid dat hij er de oorzaak van was: *Ik heb oorzaak gegeven tegen al de zielen van uws vaders huis*, vers 22.

Het is voor een Godvruchtige een grote smart, zich op enigerlei wijze als de oorzaak te moeten beschouwen van de rampen van de kerk of van haar dienaren David kende het karakter van Doëg zo goed dat hij vreesde dat hij wel een kwaad als dit zou aanrichten, toen hij hem bij het heiligdom zag. *Ik wist wel te dien dage, toen Doëg, de Edomiet, daar was, dat hij het voorzeker Saul zou te kennen geven*.

Hij noemt hem: *Doëg, de Edomiet*, omdat hij het hart van een Edomiet had behouden, hoewel hij door de Joodse Godsdienst te omhelzen het masker van een Israëliet had aangenomen.

3. De bescherming, die hij aan Abjathar verleende. Hij bemerkte dat hij vol angst en schrik was, waarvoor hij ook wel reden had, en daarom zegt hij hem niet te vrezen, daar hij voor hem zal zorgen als voor zichzelf: *gij zult met mij in bewaring zijn*, vers 23.

David nu tijd gehad hebbende om zich te herstellen, spreekt met verzekerdheid van zijn eigen veiligheid, en belooft dat Abjathar ten volle het voorrecht zal genieten van zijn bescherming. Het is de Zone Davids beloofd, dat God Hem onder de schaduw van Zijn hand zal bedekken, Jesaja 49:2, en met Hem kunnen ook al de Zijnen zeker wezen, dat zij "in bewaring zullen zijn", Psalm 91:1.

David had nu niet alleen een profeet, maar ook een priester, een hogepriester, bij zich, voor wie hij een zegen was, en zij voor hem, en dit was een gelukkig voorteken van zijn voorspoed. Maar uit hoofdstuk 28:6, blijkt dat Saul ook een hogepriester had, want hij had urim om te raadplegen. Men veronderstelt dat hij Ahitub, de vader van Zadok, uit het geslacht van Eleazar, tot het ambt bevorderd heeft, 1 Kronieken 6:8, want zelfs zij, die de kracht van de Godzaligheid haten, willen toch niet zonder de gedaante er van wezen. Het moet hier niet vergeten worden dat David toen de 52sten Psalm heeft geschreven, zoals blijkt uit het opschrift er van, waarin hij Doëg voorstelt niet alleen als slecht en kwaadaardig, maar als vals en bedrieglijk, omdat hetgeen hij zei in substantie wel waar was, maar hij er een valsen schijn aan had gegeven met de bedoeling om kwaad te doen. Maar zelfs toen het priesterschap als een verdorde tak was geworden, ziet hij zichzelf als *een groene olijfboom in Gods huis*, vers 8. In de beroering en afleiding, waarin David zich voortdurend bevond, vond hij toch tijd en had hij een hart voor gemeenschapsoefening met God, en smaakte hij er vertroosting in.

HOOFDSTUK 23

1 En men boodschapte David, zeggende: Zie, de Filistijnen strijden tegen Kehila, en zij beroven de schuren.
2 En David vraagde den HEERE, zeggende: Zal ik heengaan en deze Filistijnen slaan? En de HEERE zeide tot David: Ga heen, en gij zult de Filistijnen slaan en Kehila verlossen.
3 Doch de mannen Davids zeiden tot hem: Zie, wij vrezen hier in Juda; hoeveel te meer, als wij naar Kehila tegen der Filistijnen slagorden gaan zullen.
4 Toen vraagde David den HEERE nog verder; en de HEERE antwoordde hem en zeide: Maak u op, trek af naar Kehila; want Ik geef de Filistijnen in uw hand.
5 Alzo toog David en zijn mannen naar Kehila, en hij streed tegen de Filistijnen, en dreef hun vee weg, en hij sloeg onder hen een groten slag; alzo verloste David de inwoners van Kehila.
6 En het geschiedde, toen Abjathar, de zoon van Achimelech, tot David vluchtte naar Kehila, dat hij afkwam met den efod in zijn hand.
7 Als aan Saul te kennen gegeven werd, dat David te Kehila gekomen was, zo zeide Saul: God heeft hem in mijn hand overgegeven, want hij is besloten, komende in een stad met poorten en grendelen.
8 Toen liet Saul al het volk ten strijde roepen, dat zij aftogen naar Kehila, om David en zijn mannen te belegeren.
9 Als nu David verstond, dat Saul dit kwaad tegen hem heimelijk voorhad, zeide hij tot den priester Abjathar: Breng den efod herwaarts.
10 En David zeide: HEERE, God van Israel! Uw knecht heeft zekerlijk gehoord, dat Saul zoekt naar Kehila te komen, en de stad te verderven om mijnentwil.
11 Zullen mij ook de burgers van Kehila in zijn hand overgeven? Zal Saul afkomen, gelijk als Uw knecht gehoord heeft? O HEERE, God van Israel, geef het toch Uw knecht te kennen! De HEERE nu zeide: Hij zal afkomen.
12 Daarna zeide David: Zouden de burgers van Kehila mij en mijn mannen overgeven in de hand van Saul? En de HEERE zeide: Zij zouden u overgeven.
13 Toen maakte zich David en zijn mannen op, omtrent zeshonderd man, en zij gingen uit Kehila, en zij gingen heen, waar zij konden gaan. Toen aan Saul geboodschapt werd, dat David uit Kehila ontkomen was, zo hield hij op uit te trekken.
14 David nu bleef in de woestijn in de vestingen, en hij bleef op den berg in de woestijn Zif; en Saul zocht hem alle dagen, doch God gaf hem niet over in zijn hand.
15 Als David zag, dat Saul uitgetogen was, om zijn ziel te zoeken, zo was David in de woestijn Zif in een woud.
16 Toen maakte zich Jonathan, de zoon van Saul, op, en hij ging tot David in het woud; en hij versterkte zijn hand in God.
17 En hij zeide tot hem: Vrees niet, want de hand van Saul, mijn vader, zal u niet vinden, maar gij zult koning worden over Israel, en ik zal de tweede bij u zijn; ook weet mijn vader Saul zulks wel.
18 En die beiden maakten een verbond voor het aangezicht des HEEREN; en David bleef in het woud, maar Jonathan ging naar zijn huis.
19 Toen togen de Zifieten op tot Saul naar Gibea, zeggende: Heeft zich niet David bij ons verborgen in de vestingen in het woud, op den heuvel van Hachila, die aan de rechterhand der wildernis is?
20 Nu dan, o koning, kom spoedig af naar al de begeerte uwer ziel; en het komt ons toe hem over te geven in de hand des konings.

21 Toen zeide Saul: Gezegend zijt gijlieden den HEERE, dat gij u over mij ontfermd hebt!
22 Gaat toch heen, en bereidt de zaak nog meer, dat gij weet en beziet zijn plaats, waar zijn gang is, wie hem daar gezien heeft; want hij heeft tot mij gezegd, dat hij zeer listiglijk pleegt te handelen.
23 Daarom ziet toe, en verneemt naar alle schuilplaatsen, in dewelke hij schuilt; komt dan weder tot mij met vast bescheid, zo zal ik met ulieden gaan; en het zal geschieden, zo hij in het land is, zo zal ik hem naspeuren onder alle duizenden van Juda.
24 Toen maakten zij zich op, en zij gingen naar Zif voor het aangezicht van Saul. David nu en zijn mannen waren in de woestijn van Maon, in het vlakke veld, aan de rechterhand der wildernis.
25 Saul en zijn mannen gingen ook om te zoeken. Dat werd David geboodschapt, die van dien rotssteen afgegaan was, en bleef in de woestijn van Maon. Toen Saul dat hoorde, jaagde hij David na in de woestijn van Maon.
26 En Saul ging aan deze zijde des bergs, en David en zijn mannen aan gene zijde des bergs. Het geschiedde nu, dat zich David haastte, om te ontgaan van het aangezicht van Saul; en Saul en zijn mannen omsingelden David en zijn mannen, om die te grijpen.
27 Doch daar kwam een bode tot Saul, zeggende: Haast u, en kom, want de Filistijnen zijn in het land gevallen.
28 Toen keerde zich Saul van David na te jagen, en hij toog den Filistijnen tegemoet; daarom noemde men die plaats Sela-machlekoth.
29 (24:1) En David toog van daar op, en hij bleef in de vestingen van En-gedi.

Saul, zich dronken gemaakt hebbende met het bloed van de priesters des Heeren, zien wij in dit hoofdstuk Davids leven zoeken, die hier op dezelfde tijd goed scheen te doen en kwaad te lijden. Hier is:

I. De goede dienst, die hij zijn koning en vaderland bewees door de stad Kehila uit de handen van de Filistijn en te verlossen, vers 1-6

II. Het gevaar, waarin hij hierdoor gebracht werd vanwege de boosaardigheid van de vorst, die hij diende, en het verraad van de stad, die hij had gered, en zijn verlossing door Goddelijke aanwijzing, vers 7-13.

III. David in een woud, en zijn vriend Jonathan bezoekt hem daar en bemoedigt hem, vers 14—18.

IV. Het bericht, dat de Zifieten Saul gaven van Davids verblijfplaatsen, en Sauls expeditie om hem na te jagen, vers 19-25.

V. Dat David er ternauwernood aan ontkomt om in zijn handen te vallen, vers 26-28. Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen, maar uit alle die redt hem de HEERE.

1 Samuel 23:1-6

Nu zien wij waarom de profeet Gad (op Goddelijke aanwijzing ongetwijfeld) David bevolen heeft naar het land van Juda te gaan, Hoofdstuk 22:5 ,

Het was opdat hij, daar Saul de openbare veiligheid veronachtzaamde, er zorg voor zou dragen, in weerwil van de slechte behandeling, die hem was aangedaan, want hij moest kwaad met goed vergelden, en hierin een type zijn van Hem, die niet maar Zijn leven gewaagd heeft, maar Zijn leven afgelegd heeft voor hen, die Zijn vijanden waren.

1. Er worden tijdingen gebracht aan David als de beschermer van de vrijheden zijns lands, dat de Filistijnen een aanval hebben gedaan op de stad Kehila, en het omliggende land geplunderd hebben, vers 1.

Waarschijnlijk zijn de Filistijnen, doordat beide God en David Saul hadden verlaten, aangemoedigd om deze inval te doen.

Als vorsten het volk van God en Zijn dienstknechten beginnen te vervolgen zo laat hen niets anders verwachten dan van alle zijden gekweld te worden. Het middel om rust te hebben voor een land is: Gods kerk er rust in te laten hebben. Als Saul strijdt tegen David, dan zullen de Filistijnen strijden tegen zijn land.

2. David is wel zeer bereidvaardig om hun te hulp te komen, maar wil toch dienaangaande de HEERE vragen. Hier is een voorbeeld:

a. Van Davids grootmoedigheid en zijn liefde voor het algemene welzijn. Hoewel hij het hoofd en de handen vol had van zijn eigen zaken, en werks genoeg had om met zijn kleine krijgsmacht voor zijn eigen veiligheid te zorgen, ging hem toch de veiligheid van zijn land ter harte, en kon hij niet stilzitten als dit verwoest werd ja, hoewel Saul, wiens plicht het was de grenzen van zijn land te bewaken, hem haatte en hem naar het leven stond, was hij toch bereid om hem en zijn belangen met al zijn macht tegen de gemenen vijand te dienen, en verafschuwde hij het denkbeeld om het algemene welzijn aan zijn eigen wraak op te offeren. Diegenen zijn zeer ongelijk aan David, die weigeren goed te doen, omdat hun verdiensten niet behoorlijk gewaardeerd werden.

b. Van Davids vroomheid en van zijn letten op Gods wil. Hij vroeg de HEERE door de profeet Gad, want uit vers 6 blijkt dat Abjathar niet met de efod tot hem gekomen is vóór hij te Kehila was. Zijn vraag is: *Zal ik heengaan en deze Filistijnen slaan?* Hij vraagt beide met betrekking tot zijn plicht, of hij Saul het werk uit de handen mag nemen, en zonder een opdracht van hem mag handelen, en betreffende de uitkomst, of hij zich kan wagen tegen zo'n macht als waarover de Filistijnen beschikten, met zulk een handvol mannen als die zijn schreden volgen, en met zo'n gevaarlijken vijand als Saul in de rug. Het is onze plicht en het zal, wat er ook moge gebeuren, onze rust en onze vertroosting zijn, God te erkennen in al onze wegen, en bij Hem raad en leiding te zoeken.

3. God gebood hem eenmaal en andermaal om tegen de Filistijnen op te trekken, en beloofde hem voorspoed. *Ga heen, en gij zult de Filistijnen slaan*, vers 2. Zijn mannen waren er tegen, vers 3.

Niet zodra begon hij eigen krijgsvolk te hebben, of hij vond het moeilijk genoeg hen zonder tegenspreken te doen gehoorzamen. Zij wierpen tegen dat zij vijanden genoeg hadden onder hun eigen landslieden en het dus niet nodig was om ook de Filistijnen tot hun vijanden te maken.

De moed ontzonk hun al, als zij gevaar duchtten van Sauls bende van vervolgers, maar nog veel meer als zij tegenover de Filistijnse slagorden zouden staan. Om hen nu tevreden te stellen, heeft hij nogmaals de HEERE gevraagd: *Toen vraagde David den HEERE nog verder*, en nu ontving hij niet slechts een volkomen opdracht, die hem machtigde om zonder orders van Saul tegen de Filistijnen te gaan strijden:

Maak u op, trek af naar Kehila, maar ook de volle verzekering van te zullen overwinnen: *want Ik geef de Filistijnen in uw hand*.

Dit was genoeg om ook de grootste lafaard, die hij in zijn regiment had, met moed te bezielen.

4. Dienovereenkomstig trok hij op tegen de Filistijnen, versloeg hen, en verloste Kehila vers 5 , hij schijnt ook een uitval gedaan te hebben naar het land van de Filistijnen, want hij voerde hun vee weg, bij wijze van weerwraak wegens het onrecht, dat zij de mannen van Kehila hadden aangedaan door hun schuren te beroven.

Hier moet er nota van worden genomen, vers 6, dat het was toen David in Kehila verbleef, na het van de Filistijnen te hebben gezuiverd, dat Abjathar tot hem kwam met de efod in zijn hand, dat is: de efod van de hogepriesters, waarin de urim en tummim waren. Het was voor David een grote vertroosting in zijn ballingschap, toen hij niet kon opgaan naar Gods huis, dat hem sommige van de kostelijkste schatten van dat huis gebracht werden, namelijk de hogepriester met zijn borstlap van het gericht.

1 Samuël 23:7-13

I. Hier is: het plan dat Saul bij zichzelf beraamd had tot verderf van David, vers 7-8.

Als aan Saul te kennen gegeven werd, dat David te Kehila gekomen was, en werd hem er niet ook bij te kennen gegeven, waarom hij daar gekomen was? Werd hem niet bericht, dat hij Kehila kloekmoedig uit de hand van de Filistijnen had verlost? Men zou zo denken dat dit Saul moet hebben doen overwegen welke eer David hiervoor aangedaan moest worden, en met welke waardigheid hij hem bekleden moest. Maar, instede hiervan, grijpt hij het aan als een gelegenheid om hem kwaad te doen. Hij was een ondankbare ellendeling, onwaardig dat hem ooit vriendelijkheid of dienst zou bewezen worden. Wel mocht David klagen dat zijn vijanden hem *kwaad voor goed* hebben vergolden, en dat zij voor zijn liefde hem tegenstaan, Psalm 35:12, 109:4. Even laaghartig is ook Christus behandeld, Johannes 10:32. Merk nu op:

1. Hoe Saul misbruik maakte van *de God Israëls,* door Hem in de leiding van Zijn voorzienigheid tot beschermer te willen maken van zijn boze plannen, en zich dieswege succes te beloven. *God heeft hem in mijn hand overgegeven,* alsof hij, die door God was verworpen nu in deze zaak door Hem erkend en geholpen werd, en David door Hem was verdwaasd. IJdellijk roemt hij vóór hij de overwinning behaald heeft, vergetende hoe dikwijls hij betere gelegenheden heeft gehad om David te verderven, dan hij nu had, en toch altijd zijn doel gemist heeft.

Goddelooslijk verbindt hij God aan zijn zaak, omdat hij dacht zijn doel bereikt te hebben. Daarom bidt David: "Geef, HEERE! de begeerten des goddelozen niet, bevorder zijn kwaad voornemen niet, zij zouden zich verheffen", Psalm 140:9.

Als een leiding van Gods voorzienigheid soms gunstig schijnt voor onze plannen, dan moeten wij niet denken dat een onrechtvaardige zaak er rechtvaardig door wordt, of dat er het succes van die plannen door wordt verzekerd.

2. Hoe Saul *God van Israël* misbruikte door hen tot de dienaren te maken van zijn boosaardigheid tegen David. *Toen liet Saul al het volk ten strijde roepen,* in allerijl moeten zij optrekken tegen Kehila, voorgevende tegen de Filistijnen te gaan strijden, maar bedoelende David en zijn mannen te gaan belegeren, die bedoeling echter geheim houdende, want in vers 9 wordt gezegd: dat hij *dit kwaad tegen hem heimelijk voorhad*.

Ongelukkig het volk, welk vorst een tiran is, want terwijl sommigen lijden onder zijn tirannie, worden anderen-en dat is nog erger-er de dienaren en werktuigen van gemaakt.

II. David vraagt God ten opzichte van zijn eigen bewaring. Door de berichten, die hem gebracht werden, wist hij dat Saul zijn verderf beraamde, vers 9, en daarom wendt hij zich tot zijn grote beschermer om raad en leiding.

Niet zodra wordt hem de efod gebracht of hij maakt er gebruik van:

Breng de efod herwaarts. Wij hebben de Schriften, de levende orakelen Gods, in onze handen, laat ons in twijfelachtige gevallen er raad en leiding aan ontlenen. "Breng de Bijbel herwaarts". Davids spreken tot God bij deze gelegenheid is:

1. Zeer plechtig en eerbiedig. Tweemaal noemt hij God: *HEERE, God van Israël*, en driemaal noemt hij zich *Uw knecht*, vers 10, 11.. Zij, die tot God spreken, moeten weten waar zij staan, en hoever zij gaan kunnen, en tot wie zij spreken.

2. Zeer nauwkeurig en uitdrukkelijk. Zijn voorstelling van de zaak is aldus, vers 10 :*Uw knecht heeft zekerlijk gehoord*, op goed gezag, (want hij zou de efod niet laten komen op elk los gerucht) "dat Saul een aanslag voorheeft op Kehila", hij zegt niet "om mij te verderven", maar *om de stad te verderven om mijnentwil* (zoals hij onlangs met de stad Nob gedaan heeft).

Hij schijnt meer bezorgd voor hun veiligheid dan voor de zijne, en wil zich liever overal aan gevaar blootstellen, dan dat zij door zijn aanwezigheid onder hen in moeilijkheden zullen komen.

Dat is de gezindheid van een grootmoedig hart. Ook zijn vragen nopens de zaak zijn zeer nauwkeurig. God vergunt ons om dit te zijn in ons gebed tot Hem. *O HEERE, God van Israël, geef het toch Uw knecht te kennen! De HEERE nu zeide: Hij zal afkomen*".

Wel keert hij de rechte volgorde van zijn vragen om, maar in Zijn antwoord brengt God hem in de rechte methode.

Die vraag had het eerst gedaan moeten worden, die het eerst beantwoord werd: "Zal Saul afkomen gelijk als Uw knecht gehoord heeft?" "Ja", zegt het orakel, "hij zal afkomen, hij heeft het besloten, maakt er toebereidselen voor, en hij zal afkomen, tenzij hij hoort dat gij de stad verlaten hebt".

"Maar indien hij afkomt, zullen de mannen van Kehila mij bijstaan om de stad tegen hem te verdedigen, of zullen zij hem de poorten openen en mij aan hem overleveren?"

Indien hij de mannen van Kehila-dat is de magistraten of oudsten zelf gevraagd had, wat zij in zo’n geval zouden doen, zij zouden het hem niet hebben kunnen zeggen, daar zij het zelf niet wisten, hun eigen hart niet kenden, niet wisten wat zij zouden doen als het er toe kwam, en nog veel minder wat de meerderheid van hun vergadering in deze zou beslissen. Of zij zouden hem hebben kunnen zeggen, dat zij hem zullen beschermen, maar hem daarna toch overgeleverd hebben. Maar God zal hem onfeilbaar zeggen hoe de zaak staat.

"Als Saul de stad belegert, en eist dat zij u aan hem zullen overleveren, dan zullen zij, hoe zij u nu ook schijnen te beminnen als hun verlosser, u overleveren, veeleer dan zich aan Sauls woede blootstellen".

God kent alle mensen beter, dan zij zichzelf kennen kent hun kracht, weet wat in hen is, en wat zij in deze of die omstandigheden zullen doen. Daarom weet Hij niet slechts wat zijn zal, maar wat zijn zou, indien het niet voorkomen werd, en daarom weet Hij hoe de Godvruchtigen te verlossen uit verzoeking, en hoe een ieder te vergelden naar zijn werken.

David, aldus in kennis gesteld zijnde van zijn gevaar, verliet Kehila, vers 13. Zijn volgelingen waren nu aangegroeid tot een getal van zes honderd. Met deze ging hij, niet wetende waarheen maar besloten de leiding van Gods voorzienigheid te volgen en zich onder Gods bescherming te stellen.

Hij dacht dat God David in zijn handen had overgegeven, maar het bleek dat God hem uit zijn handen had verlost, als een vogel uit de strik des vogelaars.

Toen aan Saul geboodschapt werd, dat David uit Kehila ontkomen was, zo hield hij op uit te trekken met zijn legerkorps, zoals hij voornemens was vers 8, en besloot om hem slechts met zijn eigen lijfwacht te gaan zoeken. Aldus stelt God de vijanden Zijns volks teleur in hun plannen, en doet Hij hun raadslagen op niets uitlopen.

1 Samuël 23:14-18

I. Hier zien wij David zich verbergende. Hij bleef in *de woestijn*, op *den berg*, vers 14 *in een woud*, vers 15. Wij zien hier

1. Zijn uitnemende bescheidenheid, trouw aan zijn vorst, en zijn geduldig wachten op de leiding van zijn God. Hij ging zijn krijgsmacht niet aanvoeren tegen Saul, streed niet met hem in het veld, overviel hem niet door de een of andere krijgslist, om aldus zijn eigen twist en die van de priesters des HEEREN op hem te wreken, en een einde te maken aan zijn moeilijkheden en aan de rampen des lands onder zijn tirannieke regering. Neen, hij doet geen poging van die aard, hij blijft op Gods weg, wacht op Gods tijd en vergenoegt zich met zich te beveiligen in woud en wildernis hoewel het voor sommigen een smaad mocht schijnen van de kloekmoedigheid, om welke hij zo vermaard is geweest. Maar:

2. Wij moeten ook treuren om zijn hard lot dat een onschuldig man aldus verschrikt en beangstigd moet worden voor zijn leven, dat een man van eer aldus onteerd werd, een verdienstelijk man op die wijze voor zijn diensten werd beloond, en dat een man, die zich verlustigde in de dienst van God en van zijn land, aldus van beide buitengesloten is en zich verborgen moet houden. Wat zullen wij hiervan zeggen?

Laat het ons zoveel erger doen denken van deze wereld, die dikwijls haar beste mannen zo’n slechte behandeling aandoet, laat het zelfs grote en werkzame mannen verzoenen met een afgezonderd leven en bedwang, indien Gods voorzienigheid dit alzo over hen beschikt, dit tot hun lot maakt want het was Davids lot, en laat het ons doen verlangen naar dat koninkrijk, waar goedheid altijd in heerlijkheid, en heiligheid in eer zal zijn, en de rechtvaardigen zullen blinken gelijk de zon.

II. Saul hem najagende als zijn onverzoenlijke vijand. Hij zocht hem alle dagen, zo rusteloos was hij in zijn boosaardigheid, vers 14.

Niet minder zocht hij zijn ziel, dat is: zijn leven, zo wreed was zijn boosaardigheid, vers 15. Gelijk het in het begin was, zo was het nu, en zo zal het zijn: "Die naar het vlees geboren is, vervolgt degene, die naar de Geest geboren is", Galaten 4:29.

III. God hem behoedende als zijn machtige beschermer. God gaf hem niet over in zijn hand, zoals Saul hoopte, vers 7, en als God hem niet in zijn hand geeft, dan kan hij ook niet tegen hem overmogen, Johannes 19:11.

IV. Jonathan, hem troostende, als zijn getrouwe vriend. Ware vrienden zullen wel middelen vinden om tot elkaar te komen. Waarschijnlijk heeft David tijd en plaats bepaald voor deze samenkomst, en Jonathan kwam hoewel hij zich daardoor aan het ongenoegen van zijn vader blootstelde, en ware het ontdekt geworden, het zou hem het leven hebben kunnen kosten.

Ware vriendschap deinst niet terug voor gevaar, maar kan zich licht wagen, zal niet terugdeinzen om minzaamheid te betonen, maar kan zich gemakkelijk nederbuigen, het paleis verwisselen met een woud, ten einde een vriend van dienst te zijn. Reeds het zien van hem was al verkwikkend voor David, maar behalve dat, sprak hij nog woorden tot hem, die zeer bemoedigend waren.

1. Als een Godvruchtig vriend, wees hij hem op God, de bron van zijn vertrouwen en van zijn vertroosting. *Hij versterkte zijn hand in God* Hoewel David een krachtig gelovige was, had hij toch behoefte aan de hulp van zijn vrienden ter volmaking van hetgeen er aan zijn geloof ontbrak, en hierin verleende Jonathan hem bijstand, daar hij hem aan de belofte Gods herinnerde, aan de heilige olie, waarmee hij gezalfd was, aan Gods tegenwoordigheid met hem totnutoe, en aan de vele ervaringen, die hij had van Gods goedheid over hem. Aldus sterkte hij zijn handen voor handelen door zijn hart te bemoedigen, niet in het schepsel, maar in God. Jonathan was niet bij machte om iets voor hem te doen om hem te sterken, maar hij verzekerde hem dat God het doen zou.

2. Als een zelfverloochend vriend schept hij behagen in het vooruitzicht op Davids bevordering tot die eer en waardigheid, welke zijn eigen geboorterecht waren, vers 17.

Gij zult koning worden over Israël, en ik zal het voor mij bevordering genoeg achten om de tweede bij u te zijn, bij u, schoon onder u, en zal nooit uw mededinger willen zijn." Deze afstand van zijn rechten door Jonathan aan David zal hem een grote voldoening wezen, en zal zijn weg effener maken.

Dit, zegt hij hem, weet Saul zeer wel, daar Jonathan het hem soms heeft horen zeggen. Hieruit blijkt welk een goddeloos man Saul was, om een man te vervolgen, die God begunstigde, en welk een dwaas hij was om te denken datgene te kunnen verhinderen wat God bepaald had en wat voorzeker geschieden zal. Hoe kon hij tenietdoen wat God besloten had?

3. Als een standvastig vriend vernieuwde hij het verbond van vriendschap met hem. Die beide maakten, nu voor de derde maal, een verbond voor het aangezicht des HEEREN, Hem tot getuige er van aanroepende, vers 18.

Vrienden, die elkaar een ware liefde toedragen, scheppen er behagen in om elkaar telkens opnieuw de verzekering te geven van hun standvastige liefde en trouw. Wij moeten ons verbond met God dikwijls vernieuwen en daarin onze gemeenschap met Hem onderhouden.

David en Jonathan zijn nu van elkaar gescheiden, en wij bevinden niet dat zij elkaar ooit weer ontmoet hebben in deze wereld, want Jonathan zei wat hij wenste, niet wat hij grond had te verwachten, toen hij zich beloofde de tweede bij David te zullen zijn in zijn koninkrijk.

1 Samuël 23:19-28

1. Hier bieden de Zifieten Saul hun diensten aan om David aan hem over te leveren.

Hij verborg zich in de woestijn van Zif, vers 14-15, te meer vertrouwen stellende in het volk van die landstreek, omdat zij van zijn eigen stam waren.

Zij hadden reden zich gelukkig te achten met de gelegenheid om een man van dienst te zijn, die het sieraad was van hun stam, en dit waarschijnlijk nog veel meer zijn zal, een man, die wel verre van met zijn troepen het land te plunderen of te verontrusten, bereid was het te beschermen, en hun alle goede diensten te bewijzen.

Maar om zich aangenaam te maken bij Saul, gingen zij tot hem, en berichtten hem niet slechts zeer nauwkeurig waar David zich ophield, vers 19, maar nodigden hem om hem met zijn krijgsmacht in hun land te komen vervolgen, en beloofden hem David in zijn handen te zullen overleveren, vers 20.

Saul had hun geen boodschap gezonden om hen te ondervragen, of hen te dreigen, maar uit eigen beweging, en zelfs zonder om een beloning te vragen, (zoals Judas gedaan heeft: *Wat zult gij mij geven?)* boden zij aan David aan hem over te leveren, die, naar zij wisten, dorstte naar zijn bloed.

2. Met dankbaarheid ontvangt Saul hun bericht, en met blijdschap grijpt hij de gelegenheid aan, om David in hun woestijn op te sporen, in de hoop hem eindelijk tot zijn prooi te kunnen maken. Hij geeft hun te kennen, hoe goed hij het van hen opnam, vers 21.

Gezegend zijt gijlieden den HEERE (zo heeft hij God in de mond, maar ver van zijn hart) *dat gij u over mij ontfermd hebt!*

Het schijnt dat hij zichzelf een ongelukkig, beklagenswaardig man vindt, dit was hij ook door zijn eigen afgunst en boosaardigheid, want anders zou hij gerust en gelukkig geweest zijn, en niemands medelijden nodig hebben gehad. Hij geeft ook te kennen dat het volk in het algemeen weinig bekommering om hem toonde: "Gij hebt u over mij ontfermd, maar niemand anders."

Saul geeft hun instructies om nog nauwkeuriger onderzoek te doen naar zijn gangen, vers 22, *"want,"* zegt hij, "ik heb gehoord *dat hij zeer listiglijk pleegt te handelen*," hem voorstellende als een man, listig om kwaad te doen, terwijl al zijn listigheid slechts bestond in zich te beveiligen.

Het was vreemd dat hij niet onmiddellijk met hen aftrok, maar hij hoopte door hun hulp zijn wild nog secuurder in het net te krijgen, en zo heeft Gods voorzienigheid aan David de tijd gegeven om zich te redden. Maar de Zifieten hadden hun spionnen aan alle plaatsen gesteld, waar hij ontdekt kou worden, en daarom kon Saul komen en hem gevangen nemen, als hij in het land was, vers 23. Nu waande hij zich zeker van zijn prooi en verlustigde zich in het denkbeeld van haar te verslinden.

3. Het dreigend gevaar, waarin David nu gekomen was. Toen hij vernam dat de Zifieten hem hadden verraden, trok hij zich terug van de heuvel van Hachila naar de woestijn naar Maon, vers 24, en in die tijd schreef hij de 54sten Psalm, zoals blijkt uit het opschrift, waarin hij de Zifieten

vreemden noemt, hoewel zij Israëlieten waren, omdat zij hem barbaars behandelden, maar hij stelt zich onder de bescherming Gods: *Ziet God is mij een helper* en dan zal alles wèl wezen."

Saul, bericht nopens hem gekregen hebbende joeg hem na, totdat hij zo dicht bij hem kwam, dat hij slechts door een berg van hem gescheiden was, vers 26 ,

David en zijn mannen aan de ene zijde van de berg vluchtende, Saul en zijn mannen aan de andere zijde hem vervolgende, David in vrees, Saul in hoop. Maar die berg was een embleem van Gods voorzienigheid, zich stellende tussen David en de verderver, zoals de wolkkolom tussen de Israëlieten en de Egyptenaren.

David was door die berg verborgen, Saul werd er door verbijsterd David "zwerft nu heen naar zijn gebergte als een vogel", Psalm 11:1, en bevindt dat God hem is als de schaduw van een hoge rots.

Saul hoopte met zijn talrijke krijgsmacht David en zijn mannen te kunnen omsingelen maar het terrein was niet gunstig voor dit plan, en zo is het mislukt. Ter gedachtenis hieraan werd aan deze plaats een nieuwe naam gegeven, vers 28.

Sela-Mahlekoth *de rots van de scheiding*, omdat zij Saul en David van elkaar scheidde.

4. Davids verlossing uit dit gevaar. Gods voorzienigheid gaf Saul afleiding, juist toen hij op het punt was David te grijpen, er kwam een bericht tot hem, dat *de Filistijnen zijn in het land gevallen*, vers 27, waarschijnlijk in dat deel des lands, waar zijn eigen bezittingen lagen, die genomen of tenminste verwoest zouden worden door de aanvallers, want de weinige notitie, die hij genomen heeft van Kehila's benauwdheid en van de hulp en verlossing, die deze stad door David verkregen heeft in het begin van dit hoofdstuk, geven ons reden te denken, dat hij nu zijn vervolging van David niet gestaakt zou hebben om tegen de Filistijnen te gaan strijden, indien zijn bijzondere belangen niet op het spel stonden.

Hoe dit nu zij, hij vond zich in de noodzakelijkheid om tegen de Filistijnen op te trekken, vers 28, en hierdoor werd David verlost toen hij op het punt was van in het verderf te worden gestort: aan Saul was zijn prooi ontrukt, en God werd verheerlijkt als zijn wonderbare beschermer.

Met hun inval in het land hebben de Filistijnen volstrekt geen vriendelijkheid voor David bedoeld, maar de allesbesturende voorzienigheid Gods, die alle gebeurtenissen en de tijden er voor regelt, heeft die inval zeer dienstig gemaakt voor hem.

Gods wijsheid is nooit verlegen om wegen en middelen, om Zijn volk te bewaren. Gelijk deze Saul hier afgekeerd werd, zo is een andere Saul bekeerd juist op het ogenblik toen hij "dreiging en moord blies tegen de heiligen des HEEREN", Handelingen 9:1.

Eindelijk. David, aldus ontkomen zijnde, heeft een schuilplaats gezocht in een natuurlijke sterkte, en vond die in de woestijn van Engedi vers 29.

Dr. Lightfoot is van mening dat dit de woestijn van Juda is, waarin David zich bevond toen hij de 63sten Psalm schreef, want in alle plaatsen en in alle toestanden bleef hij zijn gemeenschap met God onderhouden.

HOOFDSTUK 24

23:29 (24:1) En David toog van daar op, en hij bleef in de vestingen van En-gedi.
1 (24:2) En het geschiedde, nadat Saul wedergekeerd was van achter de Filistijnen, zo gaf men hem te kennen, zeggende: Zie, David is in de woestijn van En-gedi.
2 (24:3) Toen nam Saul drie duizend uitgelezen mannen uit gans Israel, en hij toog heen, om David en zijn mannen te zoeken boven op de rotsstenen der steenbokken.
3 (24:4) En hij kwam tot de schaapskooien aan den weg, waar een spelonk was; en Saul ging daarin, om zijn voeten te dekken. David nu en zijn mannen zaten aan de zijden der spelonk.
4 (24:5) Toen zeiden de mannen van David tot hem: Zie den dag, in welken de HEERE tot u zegt: Zie, Ik geef uw vijand in uw hand, en gij zult hem doen, gelijk als het goed zal zijn in uw ogen. En David stond op, en sneed stilletjes een slip van Sauls mantel.
5 (24:6) Doch het geschiedde daarna, dat Davids hart hem sloeg, omdat hij de slip van Saul afgesneden had.
6 (24:7) En hij zeide tot zijn mannen: Dat late de HEERE ver van mij zijn, dat ik die zaak doen zou aan mijn heer, den gezalfde des HEEREN, dat ik mijn hand tegen hem uitsteken zou; want hij is de gezalfde des HEEREN!
7 (24:8) En David scheidde zijn mannen met woorden, en liet hun niet toe, dat zij opstonden tegen Saul. En Saul maakte zich op uit de spelonk, en ging op den weg.
8 (24:9) Daarna maakte zich David ook op, en ging uit de spelonk, en hij riep Saul achterna, zeggende: Mijn heer koning! Toen zag Saul achter zich om, en David boog zich met het aangezicht ter aarde en neigde zich.
9 (24:10) En David zeide tot Saul: Waarom hoort gij de woorden der mensen, zeggende: Zie, David zoekt uw kwaad?
10 (24:11) Zie, te dezen dage hebben uw ogen gezien, dat de HEERE u heden in mijn hand gegeven heeft in deze spelonk, en men zeide, dat ik u doden zou; doch mijn hand verschoonde u, want ik zeide: Ik zal mijn hand niet uitsteken tegen mijn heer, want hij is de gezalfde des HEEREN.
11 (24:12) Zie toch, mijn vader, ja, zie de slip uws mantels in mijn hand; want als ik de slip uws mantels afgesneden heb, zo heb ik u niet gedood; beken en zie, dat er in mijn hand geen kwaad, noch overtreding is, en ik tegen u niet gezondigd heb; nochtans jaagt gij mijn ziel, dat gij ze wegneemt.
12 (24:13) De HEERE zal richten tussen mij en tussen u, en de HEERE zal mij wreken aan u; maar mijn hand zal niet tegen u zijn.
13 (24:14) Gelijk als het spreekwoord der ouden zegt: Van de goddelozen komt goddeloosheid voort; maar mijn hand zal niet tegen u zijn.
14 (24:15) Naar wien is de koning van Israel uitgegaan? Wien jaagt gij na? Naar een doden hond, naar een enige vlo!
15 (24:16) Doch de HEERE zal zijn tot Rechter, en richten tussen mij en tussen u, en zien daarin, en twisten mijn twist, en richten mij van uw hand.
16 (24:17) En het geschiedde, toen David geeindigd had al deze woorden tot Saul te spreken, zo zeide Saul: Is dit uw stem, mijn zoon David? Toen hief Saul zijn stem op en weende.
17 (24:18) En hij zeide tot David: Gij zijt rechtvaardiger dan ik; want gij hebt mij goed vergolden, en ik heb u kwaad vergolden.
18 (24:19) En gij hebt mij heden aangewezen, dat gij mij goed gedaan hebt; want de HEERE had mij in uw hand besloten, en gij hebt mij niet gedood.

19 (24:20) Zo wanneer iemand zijn vijand gevonden heeft, zal hij hem op een goeden weg laten gaan? De HEERE nu vergelde u het goede, voor dezen dag, dien gij mij heden gemaakt hebt.
20 (24:21) En nu, zie, ik weet, dat gij voorzeker koning worden zult, en dat het koninkrijk van Israel in uw hand bestaan zal.
21 (24:22) Zo zweer mij dan nu bij den HEERE, zo gij mijn zaad na mij zult uitroeien, en mijn naam zult uitdelgen van mijns vaders huis!
22 (24:23) Toen zwoer David aan Saul; en Saul ging in zijn huis, maar David en zijn mannen gingen op in de vesting.

Tot nu toe hebben wij gezien hoe Saul de gelegenheid zocht om David te verderven, maar haar tot zijn beschaming nooit kon vinden. In dit hoofdstuk zullen wij zien hoe David een schone gelegenheid had om Saul te verderven, en tot zijn eer er geen gebruik van heeft gemaakt.

Dat hij Sauls leven gespaard heeft, was een even groot blijk van Gods genade in hem, als het bewaren van zijn eigen leven een blijk was van Gods zorgende voorzienigheid over hem.

Merk op:

I. Hoe boosaardig Saul Davids leven zocht, vers 1, 2.

II. Hoe grootmoedig David Sauls leven redde, toen hij hem in zijn macht had, en slechts een slip van zijn mantel afsneed, vers 3-8.

III. Hoe aandoenlijk hij met Saul redeneerde, ten einde hem tot een betere gemoedsstemming jegens hem te brengen, vers-15.

IV. De goeden indruk, die dit voor het ogenblik op Saul heeft teweeggebracht, vers 16-22.

1 Samuel 24:1-9

I. Wij zien hier hoe Saul zijn vervolgen van David hervat, vers 1,

Niet zodra is hij veilig teruggekomen van de Filistijnen te verjagen, waarbij hij voorspoedig schijnt geweest te zijn, of hij doet onderzoek naar David, om hem kwaad te doen, en hij besluit om hem wederom te vervolgen, "alsof hij verlost was om al deze gruwelen te doen", Jeremia 7:10.

Door de herhaalde invallen van de Filistijnen had hij kunnen zien hoe nodig het was om David terug te roepen uit zijn ballingschap, en hem in zijn plaats in het leger te herstellen, maar zo weinig denkt hij hieraan, dat hij nu meer dan ooit verbitterd tegen hem is, en, vernemende dat hij in de woestijn van *Engedi* is, neemt hij drie duizend uitgelezen mannen en gaat met deze op weg om David op te sporen *op de rotsstenen der steenbokken*, waar, naar men zou denken, aan David het verblijf niet misgund of benijd zou worden, noch dat Saul de lust zou hebben om hem daar te verontrusten, immers, welk kwaad kon hij vrezen van iemand, die van geen betere verblijfplaats als deze voorzien was? Maar het voldoet Saul niet, dat David aldus opgesloten is, hij kan, zolang als hij leeft, geen rust hebben.

II. Gods voorzienigheid brengt Saul in dezelfde spelonk, waarin David en zijn mannen zich hadden verborgen, vers 4. In die landen bevonden zich in de glooiingen van rotsen of bergen zeer grote spelonken, deels door de natuur gevormd, maar waarschijnlijk nog zeer vergroot en verruimd door de kunst tot beschutting van de schapen tegen de hitte van de zon, vandaar dat wij lezen van plaatsen, "waar de kudde legert op de middag", Hooglied 1:7, en van deze spelonk schijnt gesproken te worden als van een van de schaapskooien.

In deze spelonk verbleef David met zijn mannen, misschien niet al de zes honderd, maar slechts enige van zijn bijzondere vrienden, terwijl de overigen zich in gelijksoortige holen ophielden.

Saul, daar voorbijgaande, ging hij alleen naar binnen niet om David te zoeken, (want daar hij dacht dat David een rusteloos eerzuchtig man was dacht hij hem eerder te vinden met de steenbokken de rotsen beklimmende, dan met de schapen in een spelonk teruggetrokken) maar hij ging er *om zijn voeten te dekken*, dat is: om er een poos te slapen, daar het een koele en rustige plaats was, zeer verkwikkend in de hitte van de dag.

Waarschijnlijk gaf hij zijn volgelingen bevel om vooruit te gaan, slechts enkelen terughoudende om hem aan de ingang van de spelonk te wachten.

III. Davids dienaren porren hem aan om Saul te doden, nu hij er zulk een goede gelegenheid voor had, vers 5. Zij zeggen hem dat dit de dag was, waarnaar hij zolang heeft uitgezien, en waarvan God hem in het algemeen gesproken had, toen hij gezalfd werd voor het koninkrijk, die een einde zou maken aan zijn moeilijkheden en de weg zou banen voor zijn verhoging.

Saul was nu in zijn macht, en men kon zich licht voorstellen dat hij weinig barmhartigheid zou vinden bij Saul, weshalve hij weinig reden had om hem barmhartigheid te bewijzen. "Stellig moet gij hem nu de dodelijken slag toebrengen", zeggen zijn dienaren. Zie hoe onderhevig wij er aan zijn:

1. Om de beloften Gods verkeerd te begrijpen. God had aan David verzekerd dat hij hem van Saul zou verlossen, en zijn mannen vatten dit op als een volmacht om hem te doden.

2. Gods voorzienigheid verkeerd te verstaan, omdat het nu in zijn macht is hem te doden denken zij dat het hem ook geoorloofd is.

IV. David *sneed stilletjes een slip van Sauls mantel* maar had er spoedig berouw van, *dat Davids hart hem sloeg, omdat hij de slip van Saul afgesneden had*, vers 6.

Hoewel het Saul geen wezenlijk kwaad deed, en David tot bewijs diende dat hij het in zijn macht heeft gehad hem te doden, vers 12, wenste hij toch, omdat het een belediging was van Sauls koninklijke waardigheid, dat hij het niet gedaan had.

Het is goed een hart in ons binnenste te hebben, dat ons slaat om zonden, die klein schijnen, het is een teken dat het geweten ontwaakt is en teder is, en zal het middel wezen om grotere zonden te voorkomen.

V. Hij redeneert sterk, beide met zichzelf en met zijn dienstknechten, tegen het denkbeeld van Saul kwaad te doen.

1. Hij redeneert met zichzelf: *Dat late de HEERE ver van mij zijn, dat ik die zaak doen zou aan mijn heer, den gezalfde des HEEREN, dat ik mijn hand tegen hem uitsteken zou, want hij is de gezalfde des HEEREN!*.

Zonde is een zaak, waarvoor wij moeten terugdeinzen, en waarvan wij de verzoeking moeten weerstaan, niet slechts met vastberadenheid, maar met een heilige verontwaardiging.

Hij beschouwt Saul thans niet als de vijand en de enigen persoon, die hem in de weg stond voor zijn bevordering, want dan zou hij gehoor hebben gegeven aan de verzoeking, maar als Gods gezalfde, dat is: de persoon, door God aangewezen om te regeren zolang als hij leefde, en die, als zodanig, onder de bijzondere bescherming stond van de Goddelijke wet, en als zijn meester, aan wie hij trouw verschuldigd was. Laat dienstboden en onderdanen hieruit leren trouw en gehoorzaam te zijn, welke hardheden zij ook te verduren hebben, 1 Petrus 2:18.

2. Hij redeneert met zijn dienstknechten. Hij *liet hun niet toe, dat zij opstonden tegen Saul*, vers 8. Hij wilde niet alleen zelf deze slechte daad niet doen, maar ook de hem omringenden niet toelaten haar te doen.

Aldus heeft hij kwaad met goed vergolden aan hem van wie hij kwaad voor goed had ontvangen, en hierin was hij een type van Christus die Zijn vervolgers heeft verlost en zalig gemaakt, en een voorbeeld voor alle Christenen, om van het kwade niet overwonnen te worden, maar het kwade door het goede te overwinnen.

Vl. Hij volgt Saul buiten de spelonk, en ofschoon hij geen gebruik wilde maken van de gelegenheid om hem te doden, heeft hij toch wijselijk de gelegenheid gebruikt om, zo het mogelijk was, zijn

vijandschap te doden, door hem er van te overtuigen, dat hij niet zulk een man was, als waarvoor hij hem hield.

1. Zelfs door zich aan hem te vertonen getuigde hij dat hij een eervolle mening koesterde van Saul. Hij had maar al te veel reden om te geloven dat-hij mocht zeggen wat hij wilde-Saul hem terstond zou doden, zodra hij hem zag, en toch legt hij kloekmoedig die vrees af, en acht Saul een man van verstand te zijn, zodat hij naar rede kon luisteren, daar hij toch zoveel tot zijn rechtvaardiging kon aanvoeren en hem zo'n nieuw en onbetwistbaar bewijs kon geven van zijn oprechtheid en trouw.

2. Hij gedroeg zich zeer eerbiedig jegens hem, *David boog zich met het aangezicht ter aarde en neigde zich*, eer gevende aan wie eer toekwam, en ons lerende ons nederig en eerbiedig te gedragen jegens al onze meerderen, zelfs jegens hen, die hoogst beledigend en kwaadwillig voor ons zijn geweest.

1 Samuël 24:10-16

Wij hebben hier Davids warme en aandoenlijke rede tot Saul, waarin hij tracht hem te overtuigen, dat hij een zeer groot oprecht deed met hem aldus te vervolgen, en hem daarom te bewegen om met hem verzoend te zijn.

1. Hij noemt hem *vader*, vers 12, want hij was niet alleen als koning de vader van zijn land, maar hij was ook in het bijzonder zijn schoonvader. Van een vader kan men medelijden verwachten en een gunstige mening. Het is voor een vorst even onnatuurlijk het verderf van een van zijn goede onderdanen te zoeken, als het voor een vader onnatuurlijk is om het verderf van zijn eigen kinderen te zoeken.

2. Hij legt de schuld van zijn woede tegen hem op zijn slechte raadslieden: *Waarom hoort gij de woorden der mensen*, vers 10.

Het is een bewijs van achting, die men aan gekroonde hoofden verschuldigd is als zij verkeerd handelen, om er de schuld van te geven aan de personen, die hen omringen, die hun of het verkeerde aangeraden hebben, of het hun afgeraden moesten hebben.

David had reden genoeg om te denken, dat Saul hem uit zuivere afgunst en boosaardigheid vervolgde, maar op betamelijke wijze onderstelt hij dat anderen er hem toe aangezet hebben, en hem hebben doen geloven dat hij zijn vijand is en zijn kwaad zoekt.

Satan, de grote beschuldiger van de broederen, heeft zijn agenten aan alle plaatsen, en inzonderheid aan het hof van die vorsten, die de personen aanmoedigen en hun gehoor verlenen, die het volk van God voorstellen als vijanden des keizers, kortingen en landschappen schade aanbrengende, opdat zij, aldus in berenhuiden gekleed zijnde, door de jagers vervolgd zouden worden.

3. Plechtig betuigt hij zijn eigen onschuld, dat het verre was van hem schade of kwaad tegen Saul te beramen.

Beken en zie, dat er in mijn hand geen kwaad, noch overtreding is, vers 12. Geen misdaad kan mij ten laste worden gelegd, ik ben mij van geen schuld bewust, en zo gij in mijn hart kondet zien, gij zoudt zien dat ik oprecht ben in deze betuiging.

en ik tegen u niet gezondigd heb, (hoe ik ook tegen God gezondigd heb), *nochtans jaagt gij mijn ziel*, dat is "mijn leven".

Misschien was het in deze tijd, dat David de zevende psalm gedicht heeft, over de woorden van Cush, de zoon van Jemini, dat is: Saul, zoals sommigen denken, waarin hij zich beroept op God, vers 4.

Indien er onrecht in mijn handen is, zo vervolge de vijand mijne ziel en achterhale ze, in een tussenzin betreffende de geschiedenis, verhaald in dit hoofdstuk, zeggende: "Ja ik heb die gered, die mij zonder oorzaak benauwde."

4. Hij geeft een onloochenbaar bewijs van de onwaarheid van het vermoeden, waarop Sauls boosaardigheid tegen hem berustte. David was beschuldigd Sauls kwaad te zoeken.

Zie toch, mijn vader, ja, zie de slip uws mantels in mijn hand, vers 12, laat die voor mij getuigen-en zij is een onwrikbare getuige-indien het waar was, waarvan ik beschuldigd ben, dan zou ik nu uw hoofd in mijn handen hebben en niet de slip van uw mantel, want ik zou dat even gemakkelijk hebben kunnen afsnijden als die. Ter versterking van dit bewijs toont hij hem:

a. Dat de leiding van Gods voorzienigheid hem er de gelegenheid toe heeft gegeven: *dat de HEERE u heden in mijn hand gegeven heeft*, waarin menigeen een wenk zou gezien hebben, dat het Gods wil was dat hij nu de beslissenden slag zou geven aan hem, die daar weerloos voor hem lag. Toen Saul slechts een klein voordeel had op David, riep hij: *God heeft hem in mijn hand overgegeven*, Hoofdstuk 23:7,

en besloot hij dat voordeel te gebruiken, maar David deed dit niet.

b. Dat zijn raadslieden en de personen, die bij hem waren, er hem ernstig toe gedrongen hebben. *men zeide, dat ik u doden zou*. Hij heeft Saul gelaakt wegens zijn horen naar de woorden van de mensen, en met recht, "want", zegt hij, "indien ik dit gedaan had, gij zoudt nu niet meer leven".

c. Dat hij het uit een goed beginsel geweigerd had, niet omdat zijn volgelingen in de nabijheid waren, die misschien zijn dood zouden gewroken hebben, neen, het was niet uit vrees voor hen, maar door de vreze Gods, dat hij er van teruggehouden werd. "Het is mijn heer en de gezalfde des Heeren, die ik behoor te beschermen en aan wie ik hulde en trouw verschuldigd ben, en daarom zei ik: geen haar van zijn hoofd zal ik krenken". Zo gelukkig kon hij zichzelf beheersen, dat aan zijn natuur niet toegelaten werd om tegen zijn beginselen te rebelleren, al was de verzoeking er toe ook nog zo sterk.

5. Hij verklaart vast besloten te zijn, nooit zijn eigen rechter te wezen, noch zichzelf te wreken. *De Heere zal mij wreken aan u*, dat is: "mij verlossen uit uw hand, maar, wat er ook geschiede: *mijn hand zal niet tegen u zijn*, vers 13, en weer in vers 14, Gelijk het spreekwoord der ouden zegt: "Van de goddelozen komt goddeloosheid voort, maar mijn hand zal niet tegen u zijn".

De wijsheid van de ouden wordt aan het nageslacht overgeleverd door hun spreekwoordelijke gezegden, velen van die ontvangen wij bij overlevering van onze vaderen, en in de samenleving zullen de mensen er zich voor hun raadgevingen op beroepen, en hoort men dikwijls: Zoals het spreekwoord zegt." Hier is er een, dat in Davids tijd in zwang was: Van de goddelozen komt goddeloosheid voort, dat is:

a. De ongerechtigheid van de mensen zal hen ten laatste in het verderf storten. Aldus wordt het door sommigen verstaan. Wrevelige, onstuimige lieden zullen zich met hun eigen mes de hals afsnijden. Geef hun touw genoeg, en zij zullen zich verhangen. In deze zin komt het hier zeer gepast als een reden, waarom zijn hand niet tegen hem zal zijn.

b. Slechte mensen zullen slechte daden doen, naar van de mensen beginselen en neigingen zijn, zo zullen hun daden wezen: dit past in het verband. Indien David een slecht man ware geweest, zoals

men hem heeft voorgesteld, dan zou hij die slechte daad gedaan hebben, maar hij durfde haar niet doen, om de vreze Gods.

Of aldus: Wèlk kwaad de mensen ons ook aandoen (waarover wij niet verwonderd moeten zijn wie onder doornen ligt, moet verwachten gekrabd te worden) toch moeten wij geen kwaad weerom doen, nooit schelden voor schelden vergelden, hoewel goddeloosheid van de goddeloze voortkomt, zo laat haar toch niet, bij wijze van weerwraak, van ons voortkomen. Ofschoon de hond blaft tegen het schaap, blaft het schaap toch niet tegen de hond. Zie Jesaja 32:6-8.

6. Hij poogt hem te doen inzien dat, gelijk het een slechte daad was, het ook een lage, minne daad was, om zo'n onaanzienlijk persoon, als David was, aldus na te jagen, vers 15.

Naar wien is de koning van Israël uitgegaan? Wien jaagt gij na? met al die ijver en al die macht? *Naar een doden hond, naar een enige vlo!*

Het is beneden zo groot een koning, om in het strijdperk te treden met iemand, die hem zo ongelijk is in macht, een van zijn eigen dienstknechten, die opgevoed werd als een arme schaapherder, en nu een balling is, evenmin instaat als gewillig om weerstand te bieden. Hem te overwinnen zal hem niet tot eer strekken, het te beproeven is zich te verkleinen.

Als Saul met zijn eigen roem te rade wil gaan, dan zal hij zo'n vijand minachten, (gesteld eens, dat hij wezenlijk zijn vijand was) en geen gevaar van hem duchten.

David was zo ver van naar hoge dingen te staan, dat hij in zijn eigen ogen als een dode hond was, Mefiboseth noemt zich aldus, 2 Samuel 9:8.

Deze nederige taal zou indruk gemaakt hebben op Saul, zo er nog een vonkje edelmoedigheid in hem was: "Satis est prostrasse leoni-het is de leeuw genoeg zijn prooi tenonder te hebben gebracht. "

Welke eer of roem zou het voor Saul wezen om een dode hond te vertreden? Welk genoegen kon het hem doen smaken om een enige vlo te jagen? Die (zoals sommigen hebben opgemerkt) als zij gezocht wordt, niet gemakkelijk wordt gevonden, indien zij gevonden wordt, niet gemakkelijk wordt gevangen, en, als zij gevangen wordt, toch slechts een armzalig iets is, inzonderheid voor een vorst.

"Aquila non captat muscas-de adelaar maakt geen jacht op vliegen."

David denkt dat Saul niet meer reden heeft hem te vrezen, dan een vlooienbeet te vrezen.

7. Wederom en nogmaals beroept hij zich op God als op de rechtvaardigen Rechter, vers 13 en 16. Doch de HEERE zal zijn tot Rechter, en richten tussen mij en tussen en tussen u.

De gerechtigheid God is de toevlucht en troost voor de verdrukte onschuld. Doen de mensen ons onrecht, God zal ons recht doen, op zijn laatst in het oordeel van de groten dag. Aan Hem geeft David zijn zaak in handen, en aldus is hij tevreden en wacht zijn tijd af om voor Hem te verschijnen.

1 Samuël 24:17-23

I. Hier is Sauls boetvaardig antwoord op Davids rede. Het was vreemd dat hij geduld had om hem ten einde toe aan te horen, in aanmerking genomen hoe verwoed hij op hem was, en hoe snijdend Davids rede was, maar God hield hem en zijn mannen onder bedwang, en wij kunnen onderstellen dat Saul getroffen was van verbazing over het zonderlinge van het geval, en nog veel meer, toen hij bevond hoezeer hij in Davids macht is geweest. Zijn hart zou harder hebben moeten zijn dan een steen, als dit hem niet had getroffen.

1. Hij was bewogen tot tranen toe, en wij willen niet onderstellen dat zij geveinsd weren, maar de werkelijke tolken waren van wet erbij hem omging, toen hij zijn ongerechtigheid inzag, die hem zo duidelijk voor ogen was gesteld. Hij spreekt alsof hij geheel overweldigd is door Davids goedheid: *Is dit uw stem, mijn zoon David?*

En als iemand, die ontroerd wordt bij de gedachte aan zijn eigen dwaasheid en ondankbaarheid: *Toen hief Saul zijn stem op en weende*, vers 17.

Velen treuren om hun zonden, die er zich toch niet in waarheid van bekeren, er bitterlijk om wenen, en er toch in liefde aan blijven verbonden.

2. Openhartig erkent hij Davids oprechtheid en zijn eigen ongerechtigheid, vers 18.

Gij zijt rechtvaardiger dan ik. Nu heeft God aan David het woord vervuld, waarop Hij hem heeft doen hopen, dat Hij "uw gerechtigheid zal doen voortkomen als het licht", Psalm 37:6. Zij, die er voor zorgen een goede consciëntie te bewaren, kunnen het aan God overlaten om dit bekend te doen worden.

Deze oprechte bekentenis volstond om Davids onschuld te bewijzen, (zijn vijand zelf rechter zijnde) maar volstond niet om Saul als een oprecht berouwhebbende te doen kennen. Hij had moeten zeggen: Gij zijt rechtvaardig, maar ik ben goddeloos, maar het uiterste, waartoe hij kan komen, is: *Gij zijt rechtvaardiger dan ik*. Maar gewoonlijk komen slechte mensen nooit verder dan dit in hun belijdenis, zij willen wel erkennen dat zij niet zo goed zijn als sommige anderen, er zijn er wel, die beter en rechtvaardiger zijn dan zij. Nu erkent hij in dwaling te zijn omtrent David vers 19 : *En gij hebt mij heden aangewezen, dat gij mij goed gedaan hebt*.

Wij zijn al te zeer geneigd van anderen te denken dat zij ons slechter gezind zijn dan zij zijn, en dan zij misschien bewezen worden te zijn, en als wij later onze vergissing ontdekken, dan moeten wij, evenals Saul hier, ons haasten om onze verdenking ongegrond te verklaren.

3. Hij bidt God David te belonen voor deze edelmoedige vriendelijkheid jegens hem. Hij erkent dat David, door hem te sparen toen hij hem in zijn macht had, een buitengewoon en ongeëvenaard voorbeeld heeft gegeven van zachtmoedigheid jegens een vijand, niemand zou hetzelfde gedaan hebben, en daarom, hetzij dat hij zich onmachtig gevoelde zo groot een gunst naar waarde te belonen, of omdat hij niet geneigd was zelf hem te belonen, verwijst hij hem naar God voor zijn loon: *De HEERE nu vergelde u het goede, voor dezen dag*, vers 20.

Arme bedelaars kunnen niet minder doen dan bidden voor hun weldoeners, en Saul heeft niet meer gedaan.

4. Hij voorzegt zijn bevordering tot de troon, vers 21. *En nu, zie, ik weet, dat gij voorzeker koning worden zult*.

Hij wist het tevoren door hetgeen Samuël gezegd had, te vergelijken met de voortreffelijken geest, die hij in David zag, hetgeen zijn zonde van hem te vervolgen grotelijks verzwaarde, hij had evenveel reden om van David te zeggen, als David had om van hem te zeggen: *Hoe zou ik mijn hand uitsteken tegen de gezalfde des HEEREN*.

Maar nu wist hij het doordat hij zag welke invloed David had op het volk, door Gods bijzondere bescherming over hem, en door de grootmoedigen, koninklijken geest, waarvan hij blijk heeft gegeven door zijn vijand te sparen.

Nu wist hij het, dat is: nu hij in een goede gemoedsstemming was, wilde hij erkennen dat hij het wist, en er zich aan onderwerpen. Vroeg of laat zal God hen zelfs, die van de synagoge van Satan zijn, noodzaken hen te erkennen, die Hij heeft liefgehad, en te aanbidden voor hun voeten, want aldus is het beloofd, Openbaring 3:9.

Deze erkenning, die Saul deed van Davids onbetwistbaar recht op de kroon, was een grote bemoediging voor David zelf, en een steun voor zijn geloof en zijn hoop.

5. Hij verbindt David met een eed, om later dezelfde zachtmoedigheid te betonen jegens zijn zaad en zijn naam, als hij nu betoond heeft jegens zijn persoon, vers 22.

David had meer reden om Saul door een eed te verbinden, dat hij hem niet zou verderven, maar hij doet dit niet, (indien de wetten van gerechtigheid en eer hem niet binden, dan zal een eed het ook niet) maar Saul wist dat David een nauwgezet man was, en hij dus zijn belangen vellig weet, als hij ze verzekerd ziet door een eed.

Door zijn ongehoorzaamheid had Saul zijn eigen ziel in het verderf gestort, en nooit heeft hij door berouw en bekering dat verderf zoeken te voorkomen, en toch is hij zeer bezorgd voor zijn naam, dat die niet uitgedelgd, en voorzijn zaad, dat het niet uitgeroeid zal worden. Hoe dit zij: *Toen zwoer David aan Saul*, vers 23.

Hoewel hij in verzoeking kon zijn om, niet slechts uit wraak maar uit voorzichtigheid, Sauls geslacht uit te roeien, verbindt hij zich toch het niet te doen, wetende dat God aan hem en de zijnen het koninkrijk kan en zal bevestigen zonder gebruik te maken van zulk een bloedige methode.

Deze eed heeft hij later nauwgezet gehouden, hij ondersteunde Mefiboseth, en liet hen als verraders ter dood brengen, die Isboseth hebben omgebracht. Het hangen van onderscheidene leden van Sauls nageslacht om verzoening te doen over het verderf van de Gibeonieten, was Gods gebod, niet Davids daad, en was dus ook geen schenden van zijn eed.

II. Hun scheiden van elkaar in vrede.

1. Voor het ogenblik gaf Saul de vervolging op, hij ging naar huis, overtuigd, maar niet bekeerd, beschaamd over zijn afgunst van David, maar die wortel van de bitterheid toch in zijn hart behoudende, geërgerd dat hij, eindelijk David gevonden hebbende, het toch niet van zich kon verkrijgen hem te doden, zoals hij voorgenomen had. God heeft velerlei middelen om de handen van de vervolgers te binden, als Hij hun hart niet bekeert.

2. David bleef zorgdragen voor zijn eigen veiligheid, hij kende Saul te goed om hem te vertrouwen: *maar David en zijn mannen gingen op in de vestingen*.

Het is gevaarlijk om zich aan de genade van een verzoenden vijand toe te vertrouwen. Wij lezen van degenen, die in Christus geloofden, maar aan wie Hij zichzelf toch niet betrouwde, omdat Hij hen allen kende.

Zij, die als David onschuldig zijn als de duiven, moeten ook als hij voorzichtig zijn als de slangen.

HOOFDSTUK 25

1 En Samuel stierf; en gans Israel vergaderde zich, en zij bedreven rouw over hem, en begroeven hem in zijn huis te Rama. En David maakte zich op, en toog af naar de woestijn Paran.
2 En er was een man te Maon, en zijn bedrijf was te Karmel; en die man was zeer groot, en hij had drie duizend schapen, en duizend geiten; en hij was in het scheren zijner schapen te Karmel.
3 En de naam des mans was Nabal, en de naam zijner huisvrouw was Abigail; en de vrouw was goed van verstand, en schoon van gedaante; maar de man was hard en boos van daden, en hij was een Kalebiet.
4 Als David hoorde in de woestijn, dat Nabal zijn schapen schoor,
5 Zo zond David tien jongelingen; en David zeide tot de jongelingen: Gaat op naar Karmel, en als gij tot Nabal komt, zo zult gij hem in mijn naam naar den welstand vragen;
6 En zult alzo zeggen tot dien welvarende: Vrede zij u, en uw huize zij vrede, en alles, wat gij hebt, zij vrede!
7 En nu, ik heb gehoord, dat gij scheerders hebt; nu, de herders, die gij hebt, zijn bij ons geweest; wij hebben hun geen smaadheid aangedaan, en zij hebben ook niets gemist al de dagen, die zij te Karmel geweest zijn.
8 Vraag het uw jongelingen, en zij zullen het u te kennen geven. Laat dan deze jongelingen genade vinden in uw ogen, want wij zijn op een goeden dag gekomen; geef toch uw knechten, en uw zoon David, hetgeen uw hand vinden zal.
9 Toen de jongelingen van David gekomen waren, en in Davids naam naar al die woorden tot Nabal gesproken hadden, zo hielden zij stil.
10 En Nabal antwoordde den knechten van David, en zeide: Wie is David, en wie is de zoon van Isai? Er zijn heden vele knechten, die zich afscheuren, elk van zijn heer.
11 Zou ik dan mijn brood, en mijn water, en mijn geslacht vlees nemen, dat ik voor mijn scheerders geslacht heb, en zou ik het den mannen geven, die ik niet weet, van waar zij zijn?
12 Toen keerden zich de jongelingen van David naar hun weg; en zij keerden weder, en kwamen, en boodschapten hem achtervolgens al deze woorden.
13 David dan zeide tot zijn mannen: Een iegelijk gorde zijn zwaard aan. Toen gordde een iegelijk zijn zwaard aan, en David gordde ook zijn zwaard aan; en zij togen op achter David, omtrent vierhonderd man, en daar bleven er tweehonderd bij het gereedschap.
14 Doch een jongeling uit de jongelingen boodschapte het aan Abigail, de huisvrouw van Nabal, zeggende: Zie, David heeft boden gezonden uit de woestijn, om onzen heer te zegenen; maar hij is tegen hen uitgevaren.
15 Nochtans zijn zij ons zeer goede mannen geweest; en wij hebben geen smaadheid geleden, en wij hebben niets gemist al de dagen, die wij met hen verkeerd hebben, toen wij op het veld waren.
16 Zij zijn een muur om ons geweest, zo bij nacht als bij dag, al de dagen, die wij bij hen geweest zijn, weidende de schapen.
17 Weet dan nu, en zie, wat gij doen zult; want het kwaad is ten volle over onzen heer besloten, en over zijn ganse huis; en hij is een zoon Belials, dat men hem niet mag aanspreken.
18 Toen haastte zich Abigail, en nam tweehonderd broden, en twee lederzakken wijns, en vijf toebereide schapen, en vijf maten geroost koren, en honderd stukken rozijnen, en tweehonderd klompen vijgen, en leide die op ezelen.
19 En zij zeide tot haar jongelingen: Trekt heen voor mijn aangezicht; ziet, ik kom achter ulieden; doch haar man Nabal gaf zij het niet te kennen.

20 Het geschiedde nu, toen zij op den ezel reed, en dat zij afkwam in het verborgene des bergs, en ziet, David en zijn mannen kwamen af haar tegemoet, en zij ontmoette hen.
21 David nu had gezegd: Trouwens ik heb te vergeefs bewaard al wat deze in de woestijn heeft, alzo dat er niets van alles, wat hij heeft, gemist is; en hij heeft mij kwaad voor goed vergolden.
22 Zo doe God aan de vijanden van David, en zo doe Hij daartoe, indien ik van allen, die hij heeft, iets tot morgen overlaat, dat mannelijk is!
23 Toen nu Abigail David zag, zo haastte zij zich, en kwam van den ezel af, en zij viel voor het aangezicht van David op haar aangezicht, en zij boog zich ter aarde.
24 En zij viel aan zijn voeten en zeide: Och, mijn heer, mijn zij de misdaad, en laat toch uw dienstmaagd voor uw oren spreken, en hoor de woorden uwer dienstmaagd.
25 Mijn heer stelle toch zijn hart niet aan dezen Belials man, aan Nabal; want gelijk zijn naam is, alzo is hij; zijn naam is Nabal, en dwaasheid is bij hem; en ik, uw dienstmaagd, heb de jongelingen van mijn heer niet gezien, die gij gezonden hebt.
26 En nu, mijn heer! zo waarachtig als de HEERE leeft, en uw ziel leeft, het is de HEERE, Die u verhinderd heeft van te komen met bloedstorting, dat uw hand u zou verlossen; en nu, dat als Nabal worden uw vijanden, en die tegen mijn heer kwaad zoeken!
27 En nu, dit is de zegen, dien uw dienstmaagd mijn heer toegebracht heeft, dat hij gegeven worde den jongelingen, die mijns heren voetstappen nawandelen.
28 Vergeef toch aan uw dienstmaagd de overtreding, want de HEERE zal zekerlijk mijn heer een bestendig huis maken, dewijl mijn heer de oorlogen des HEEREN oorloogt, en geen kwaad bij u gevonden is van uw dagen af.
29 Wanneer een mens opstaan zal om u te vervolgen, en om uw ziel te zoeken, zo zal de ziel mijns heren ingebonden zijn in het bundeltje der levenden bij den HEERE, uw God; maar de ziel uwer vijanden zal Hij slingeren uit het midden van de holligheid des slingers.
30 En het zal geschieden, als de HEERE mijn heer naar al het goede doen zal, dat Hij over u gesproken heeft, en Hij u gebieden zal een voorganger te zijn over Israel;
31 Zo zal dit u, mijn heer, niet zijn tot wankeling, noch aanstoot des harten, te weten, dat gij bloed zonder oorzaak zoudt vergoten hebben, en dat mijn heer zichzelven zou verlost hebben; en als de HEERE mijn heer weldoen zal, zo zult gij uwer dienstmaagd gedenken.
32 Toen zeide David tot Abigail: Gezegend zij de HEERE, de God Israels, Die u te dezen dage mij tegemoet gezonden heeft!
33 En gezegend zij uw raad en gezegend zijt gij, dat gij mij te dezen dage geweerd hebt, van te komen met bloedstorting, dat mijn hand mij verlost zou hebben!
34 Want voorzeker, het is zo waarachtig als de HEERE, de God Israels, leeft, Die mij verhinderd heeft, van u kwaad te doen, dat, ten ware dat gij u gehaast hadt, en mij tegemoet gekomen waart, zo ware van Nabal niemand, die mannelijk is, overgebleven tot het morgenlicht!
35 Toen nam David uit haar hand, wat zij hem gebracht had; en hij zeide tot haar: Trek met vrede op naar uw huis; zie, ik heb naar uw stem gehoord, en heb uw aangezicht aangenomen.
36 Toen nu Abigail tot Nabal kwam, ziet, zo had hij een maaltijd in zijn huis, als eens konings maaltijd; en het hart van Nabal was vrolijk op denzelven, en hij was zeer dronken; daarom gaf zij hem niet een woord, klein noch groot, te kennen, tot aan het morgenlicht.
37 Het geschiedde nu in den morgen, toen de wijn van Nabal gegaan was, zo gaf hem zijn huisvrouw die woorden te kennen. Toen bestierf zijn hart in het binnenste van hem, en hij werd als een steen.
38 En het geschiedde omtrent na tien dagen, zo sloeg de HEERE Nabal, dat hij stierf.

39 Toen David hoorde, dat Nabal dood was, zo zeide hij: Gezegend zij de HEERE, Die den twist mijner smaadheid getwist heeft van de hand van Nabal, en heeft zijn knecht onthouden van het kwade, en dat de HEERE het kwaad van Nabal op zijn hoofd heeft doen wederkeren! En David zond heen, en liet met Abigail spreken, dat hij ze zich ter vrouwe nam.
40 Als nu de knechten van David tot Abigail gekomen waren te Karmel, zo spraken zij tot haar, zeggende: David heeft ons tot u gezonden, dat hij zich u ter vrouwe neme.
41 Toen stond zij op, en neigde zich met het aangezicht ter aarde, en zij zeide: Ziet, uw dienstmaagd zij tot een dienares, om de voeten der knechten mijns heren te wassen.
42 Abigail nu haastte, en maakte zich op, en zij reed op een ezel, met haar vijf jonge maagden, die haar voetstappen nawandelden; zij dan volgde de boden van David na, en zij werd hem ter huisvrouw.
43 Ook nam David Ahinoam van Jizreel; alzo waren ook die beiden hem tot vrouwen.
44 Want Saul had zijn dochter Michal, de huisvrouw van David, gegeven aan Palti, den zoon van Lais, die van Gallim was.

Wij hebben hier een tussenpoos in Davids moeilijkheden met Saul.

Gods voorzienigheid schonk hem een tijd van verademing, en toch verhaalt dit hoofdstuk ook moeilijkheden van David, als de ene kwelling voorbij is, dan moeten wij nog niet denken gerust te kunnen zijn, er kan een storm opsteken van een andere kant, zoals hier voor David.

I. Er komen tijdingen van Samuels dood, en het kon niet anders of dit moest een leed zijn voor David, vers 1.

II. Maar de slechte behandeling, die hij van Nabal ondervond, is uitvoerig in dit hoofdstuk meegedeeld.

1. Het karakter van Nabal, vers 2-3.

2. Het nederig verzoek, dat tot hem gezonden werd, vers 4-9.

3. Zijn lomp antwoord, vers 10-11.

4. Davids toorn hierover, vers 12,13,21,22.

5. Abigails wijze zorg om het kwaad te voorkomen, dat hierdoor over haar gezin gebracht kon worden, vers 14-20.

6. Haar toespraak tot David om hem te bevredigen. vers 23-31.

7. Davids gunstige ontvangst van haar, vers 32-35.

8. De dood van Nabal, vers 36-38.

9. Abigails huwelijk met David, vers 39-44.

1 Samuel 25:1

Wij hebben hier een kort bericht van Samuels dood en begrafenis.

1. Hoewel hij een groot man was, uitnemend geschikt en bevoegd voor de openbaren dienst, heeft hij toch het laatste gedeelte van zijn leven in afzondering doorgebracht, daar hij zich geheel uit de publieke zaken had teruggetrokken niet omdat hij er door ouderdom of zwakte ongeschikt voor was geworden, want hij kon nog in een vergadering van de profeten voorgaan, Hoofdstuk 19:20, maar omdat Israël hem had verworpen, waardoor God hen aldus rechtvaardiglijk kastijdde, en omdat het zijn begeerte was rustig te zijn, en om zich te verlustigen in God en in daden van Godsvrucht, nu hij op gevorderde leeftijd was gekomen, en die begeerte heeft God hem genadig toegestaan. Laat oude lieden gewillig zijn om te rusten, al heeft het ook de schijn alsof zij zich levend gingen begraven.

2. Hoewel hij een groot vriend was van David, en Saul hem daarom, en ook omdat hij oprecht en vrijmoedig met hem had gehandeld, haatte, is hij toch in vrede gestorven, had hij ook vrede, zelfs in de ergste dagen van de tirannie van Saul, die hem wel eens voor zijn leven deed vrezen, Hoofdstuk 16:2.

Saul beminde hem niet, maar toch vreesde hij hem, zoals Herodes Johannes gevreesd heeft, en hij vreesde het volk, want allen wisten dat hij een profeet was.

Aldus wordt Saul in bedwang gehouden om hem geen kwaad te doen.

3. Gans Israël beweende hem, en daar hadden zij reden voor, want allen verloren veel in hem. Zijn persoonlijke verdiensten geboden dat hem bij zijn dood deze eer werd bewezen zijn vroegere diensten voor het publiek, toen hij Israël heeft gericht, maakten deze hulde van eerbied voor zijn naam en gedachtenis tot een schuld, die betaald moest worden, en zeer ondankbaar zou het geweest zijn, zo hem die hulde onthouden was. De zonen van de profeten hadden de stichter en president van hun school verloren, en al wat hen verzwakte was een publiek verlies. Maar dat was niet alles.

Samuël was een voortdurende voorbidder voor Israël, hij bad dagelijks voor hen, Hoofdstuk 12:23, als hij heengaat, gaat hun beste vriend van hen heen.

Het verlies is nog te smartelijker op dit tijdstip, nu Saul zo tiranniek is geworden en David uit zijn land is verdreven, nooit was Samuël meer nodig voor land en volk, en toch IS hij weggenomen.

Wij willen hopen dat de Israëlieten Samuels dood zoveel bitterder beweenden, omdat zij aan hun eigen zonden en dwaasheid gedachten in hem te verwerpen en een koning te begeren.

Diegenen hebben wel harde harten, die hun getrouwe leraren met droge ogen kunnen begraven, geen besef hebben van het verlies van hen, die voor hen hebben gebeden, en hun de weg des HEEREN hebben geleerd. Als God in Zijn voorzienigheid onze bloedverwanten en vrienden van ons wegneemt, dan moeten wij verootmoedigd wezen wegens ons verkeerd gedrag tegenover hen terwijl zij nog bij ons waren.

4. Zij begroeven hem, niet in de profetenschool te Najoth, maar in zijn eigen huis of misschien in de tuin, die er bij behoorde, te Rama, waar hij geboren was.

5. Hierop toog David af naar de woestijn Paran, zich terugtrekkende, misschien om op plechtiger wijs de dood van Samuël te bewenen. Of liever, omdat hij, nu hij zo goed een vriend had verloren, die zo'n steun voor hem was (en naar hij hoopte ook verder voor hem zijn zou) vreesde dat zijn gevaar groter was dan ooit tevoren, en daarom trok hij zich terug in een woestijn buiten de grenzen van het land Israëls.

Nu was het, dat hij *in de tenten Kedars woonde*, Psalm 120:5. In sommige delen van deze woestijn van Paran heeft Israël gewandeld, toen zij uit Egypte kwamen. Die plaats bracht Gods zorg over hen in herinnering en David kon daar gebruik van maken tot zijn eigen bemoediging, in zijn tegenwoordigen woestijnstaat.

1 Samuël 25:2-11

Hier begint de geschiedenis van Nabal.

I. Er wordt ons een kort bericht van hem gegeven: wie en wat hij was, vers 2, 3. Een man, van wie wij nooit gehoord zouden hebben, indien hij niet voor een ogenblik in aanraking was gekomen met David.

Merk op:

1. Zijn naam: *Nabal*, een dwaas, dat is er de betekenis van. Het was een wonder, dat zijn ouders hem die naam gegeven hebben het was een slecht voorteken van wat zijn aard en karakter zou blijken te wezen. Maar eigenlijk verdienen wij allen aldus genoemd te worden, als wij in de wereld komen, want de mens is als het veulen eens woudezels geboren en de dwaasheid is in het hart des jongen gebonden.

2. Zijn geslacht: hij was een Kalebiet, maar hij was van een anderen geest dan zijn voorvader Kaleb, wiens bezitting hij erfde, want Maon en Karmel lagen nabij Hebron, dat aan Kaleb gegeven werd, Jozua 15:54, 55, 14:14 maar hij heeft alles behalve zijn deugden geërfd. Hij was een schandvlek voor zijn geslacht, en toen was zijn geslacht dus geen eer voor hem. "Degeneranti genus opprobrium-Een goede afkomst is een smaad voor hem, die er van ontaardt".

De LXX en sommige andere oude overzettingen lezen het als een soortnaam, niet: hij was een Kalebiet, maar hij was een honds man, nors en bits, altijd snauwende en grommende. Hij was "anthropos kunikos", een cynisch man.

3. Zijn rijkdom. Hij was zeer groot, dat is: zeer rijk, want rijkdom geeft een groot aanzien aan de mensen in de ogen van de wereld, maar anders had hij voor iemand, die naar een juiste maatstaf oordeelt, een zeer min aanzien. Rijkdommen zijn gewone zegeningen, die God dikwijls aan Nabals geeft, aan wie Hij noch wijsheid, noch genade schenkt.

4. Zijn vrouw: Abigail, een vrouw van groot verstand. Haar naam betekent: *de vreugde haar vaders*, maar hij kon zich toch niet veel vreugde van haar beloven, toen hij haar aan zo’n man heeft uitgehuwelijkt, meer vragende naar zijn rijkdom, dan naar zijn wijsheid.

Menig kind wordt weggeworpen op de grote hoop van het slijk van wereldse rijkdom daaraan gehuwd, maar aan niets anders dat begeerlijk is. Wijsheid is goed meteen erfdeel, maar een erfdeel is tot weinig nut zonder wijsheid.

Menige Abigail is gebonden aan een Nabal, en indien dit zo is, dan zal haar verstand, al is het ook evenals dat van Abigail nog zo groot, nog klein genoeg zijn naar verhouding van wat zij nodig heeft.

5. Zijn karakter. Hij had geen besef van eerlijkheid of van rechtschapenheid, niet van eer, want hij was lomp, nors en hard, niet van rechtschapenheid, want hij was wreef en een verdrukker, een man, die voor geen geweld of bedrog terugdeinsde om maar rijkdom te verkrijgen en te behouden. Dat is het karakter van Nabal, zoals het aangeduid is door Hem, die weet wat in alle mensen is.

II. Davids nederig verzoek aan hem, dat hij hem enige levensmiddelen zal zenden voor zich en zijn mannen.

1. David schijnt toen in zo grote verlegenheid geweest te zijn, dat hij graag op die wijze verplichting aan hem wilde hebben: feitelijk kwam hij dan ook bij hem bedelen. Hoe weinig reden hebben wij om zoveel waarde te hechten aan de rijkdom van deze wereld als zo'n vrek als Nabal was overvloed heeft, en zo groot een heilige als David was gebrek lijdt!

Eenmaal tevoren hebben wij David ook brood zien bedelen, maar toen was het bij Achimelech, de hogepriester, voor wie te buigen geen vernedering is.

Maar om aan een man als Nabal een verzoek om onderstand te doen, dat was iets, waartoe een man van Davids karakter niet de node komen kon, maar als Gods voorzienigheid hem in die verlegenheid brengt, dan zal hij niet zeggen:

te bedelen schaam ik mij. Zie echter Psalm 37:25.

2. Hij koos een geschikte tijd om die boodschap tot Nabal te zenden, toen hij vele mannen om zich heen had voor het scheren van zijn schapen, daar hij voor hun onderhoud had te zorgen, en er dus goed gegeten en gedronken werd.

Had hij op een andere tijd gezonden Nabal zou voorgewend hebben dat hij niets in huis had, maar nu kon hij met die verontschuldiging niet aankomen. De gewoonte bracht mee om bij gelegenheid van het scheren van de schapen grote maaltijden aan te richten, zoals blijkt uit Absaloms feestmaal bij die gelegenheid 2 Samuel 13:24, want wol was een van de voornaamste koopwaren van Kanaän.

3. David beval zijn mannen om hun boodschap met de grootst-mogelijke beleefdheid en eerbied over te brengen, *"Gaat op naar Karmel, en als gij tot Nabal komt, zo zult gij hem in mijn naam naar den welstand vragen*. Zegt hem dat ik u zond om hem mijn diensten aan te bieden," vers 5.

Hij legt de woorden in hun mond, vers 6. *En zult alzo zult zeggen tot dien welvarende,* (onze vertalers hebben er bijgevoegd: in voorspoed) alsof diegenen waarlijk leven, die leven zoals Nabal geleefd heeft, met overvloed van rijkdom om hen ineen, terwijl in werkelijkheid zij, die "hun wellust volgen, levende gestorven zijn". 1 Timotheus 5:6. Het was, dunkt mij, een al te grote beleefdheid aan Nabal betoond om hem *de man* te noemen *die leeft*.

David kende betere dingen, hij wist dat in Gods gunst leven is, niet in de glimlachjes van de wereld, en in het ruwe antwoord dat hij kreeg, had hij het verdiende loon voor zijn al te strelende toespraak tot zo'n vrek. Maar zijn goede wensen waren prijzenswaardig: *Vrede zij u*, alle goed voor ziel en lichaam, *en uw huize zij vrede, en alles wat gij hebt zij vrede!*.

Zegt hem dat ik hem alles goeds toewens voor zijn gezondheid en voorspoed." Hij zegt hun hem *uw zoon David* te noemen, vers 8, te kennen gevende dat David hem wegens zijn leeftijd en vermogen eerde als een vader, en daarom hoopte enige vaderlijke vriendelijkheid van hem te ontvangen.

4. Hij wees op de vriendelijkheid, die aan Nabals herders door David en zijn mannen bewezen was, en de ene dienst is de anderer waard.

Hij beroept zich op Nabals eigen dienstknechten, en toont aan dat toen Davids krijgslieden bij Nabals schaapherders gelegerd waren:

a. Zij hun geen leed of overlast hebben aangedaan, geen schrik voor hen zijn geweest, geen lam van hun kudden hebben weggenomen. In aanmerking genomen het karakter en de hoedanigheid van Davids mannen -het waren die benauwd waren, een schuldeiser hadden, en wier ziel bitterlijk bedroefd was-in aanmerking genomen ook de schaarste van levensmiddelen in zijn kamp was het niet zonder veel zorg en beleid, dat zij weerhouden werden van te plunderen.

b. Zij beschermden hen tegen kwaad, dat anderen hun aangedaan zouden hebben. David zelf geeft dit niet te kennen, want hij wilde niet roemen op zijn goede diensten: *zij hebben ook niets gemist al de dagen, die zij te Karmel geweest zijn* vers 7.

Maar Nabals dienstknechten, op wie hij zich beriep, gingen verder, vers 16. *Zij zijn een muur om ons geweest, zo bij nacht als bij dag*.

Davids krijgslieden waren een wacht voor Nabals schaapherders, toen de benden van de Filistijnen de schuren beroofden, Hoofdstuk 23:1, en ook de schaapskooien zouden beroofd hebben.

Tegen deze plunderaars werden zij door Davids zorg beschermd, en daarom: *laat dan deze jongelingen genade vinden in uw ogen*. Zij, die vriendelijkheid betonen, kunnen met recht verwachten vriendelijkheid te ontvangen.

5. Zijn verzoek was zeer bescheiden. Hoewel David tot koning was gezalfd, verlangt hij geen koninklijke lekkernijen, maar, geef *hetgeen uw hand vinden zal*, en wij zullen er dankbaar voor zijn.

Die iets vraagt moet niet kieskeurig zijn. Zij, die het waard waren het eerst bediend te worden, zullen nu blijde zijn met het overgeschotene. Zij pleiten: *want wij zijn op een goeden dag gekomen*, een feestdag, wanneer de voorraad niet slechts groter is, maar ook hart en hand meer open zijn, meer bereidwillig om mee te delen dan op andere tijden, en dus veel gegeven kan worden zonder dat het gemist wordt.

Hij eist het niet als een verschuldigd recht, hetzij bij wijze van schatting daar hij een koning was, of bij wijze van brandschatting daar hij een krijgsoverste was, maar als een gave aan een vriend, die zijn onderdanige dienaar was.

Davids knechten hebben zijn boodschap getrouw overgebracht, niet twijfelende of zij zullen beladen met een goede voorraad van levensmiddelen tot David terugkeren.

III. Op dit bescheiden verzoek zendt Nabal een nors antwoord, vers 10, 11. Men zou zich niet kunnen voorstellen dat iemand zo ruw en lomp kon zijn als Nabal was, of zo slecht van aard.

David noemde zich zijn *zoon*, en vroeg om brood en een vis, en inplaats daarvan gaf hij hem een steen en een schorpioen weigerde hij het hem niet alleen, maar mishandelde hem in woorden.

Indien hij het niet voegzaam had geacht om hem levensmiddelen te geven uit vrees voor Achimelechs lot, die zijn vriendelijkheid voor David zwaar heeft moeten boeten, zou hij hem toch een beleefd antwoord hebben kunnen geven, en de weigering even bescheiden hebben kunnen inkleden als het verzoek was.

Maar inplaats hiervan vaart hij uit in drift en woede, zoals gierige mensen licht hiertoe geneigd zijn als hun iets gevraagd wordt, denkende aldus de ene zonde met een andere te kunnen bedekken, en door de armen uit te schelden zich te verontschuldigen van hun te hulp te komen. Maar God zal zich niet aldus laten bespotten.

1. Hij spreekt minachtend van David als van een onbeduidend man, van wie men geen notitie behoeft te nemen. De Filistijnen konden van hem zeggen: Dit is *David, de koning des lands*, die zijn tienduizenden verslagen heeft, Hoofdstuk 21:11, maar Nabal zijn naaste buurman en met hem van dezelfde stam, durft zeggen, dat hij hem niet kent of, hem niet kent als een man van verdienste, *Wie is David en wie is de zoon van Isai?*

Het kon hem niet onbekend wezen, hoezeer het land hem verplicht was voor zijn openbare diensten, maar in zijn enghartigheid denkt hij er niet aan iets van die schuld aan hem te betalen, of zelfs haar te erkennen. Hij spreekt van David als van een onbeduidend, onbekend man, op wie geen echt behoefde geslagen te worden. Acht het niet vreemd als grote mannen en grote verdiensten aldus geminacht worden.

2. Hij verwijt hem zijn tegenwoordige verlegenheid, en neemt er aanleiding uit om hem voor te stellen als een slecht man, meer geschikt om in de stok te worden gezet als een landloper, dan om zich enigerlei vriendelijkheid bewezen te zien. Hoe natuurlijk gaat hem de lompe boerse taal af van de gierigaard, die het haat om iemand een aalmoes te geven! *Er zijn heden vele knechten* (alsof in vroegere dagen geen zodanigen waren), *die zich afscheuren, elk van zijn heer*, te kennen gevende dat David zelf een van deze was.

Hij had bij zijn meester Saul kunnen blijven, dan zou hij het niet nodig gehad hebben mij om levensmiddelen te vragen.

Ook dat hij vluchtelingen, zoals hij zelf er een was, ontving en bij zich hield. Het zou iemands bloed doen koken, om zo groot en goed een man als David was aldus te horen beschimpen en smaden door zo’n lage vrek als Nabal was, "want een dwaas spreekt dwaasheid", Jesaja 32:6,.

Indien mensen door hun eigen dwaasheid in benauwdheid en ellende komen, dan moet men zich toch over hen ontfermen en hen helpen maar hen niet vertrappen en laten verhongeren. Maar David is niet door eigen schuld in moeilijkheid gekomen, neen, niet door eigen onvoorzichtigheid, maar zuiver en alleen door de goede diensten, die hij zijn land had bewezen, en de eer, die hem door God werd aangedaan, en toch wordt hij nu voorgesteld als een afvallige, weggelopen knecht.

Laat dit ons helpen om zulke smaadheden en verkeerde voorstellingen met geduld en blijmoedigheid te dragen, en er rustig onder te zijn, dat dit dikwijls het lot is geweest van de uitnemendsten van de aarde. Sommigen van de beste mensen, met wie de aarde ooit gezegend en bevoorrecht werd, zijn als uitvaagsels der wereld en aller afschrapsel beschouwd en behandeld geworden, 1 Corinthiers 4:13.

3. Hij legt er sterk de nadruk op, dat de spijzen op zijn tafel zijn eigendom zijn, en hij zal er niemand in laten delen. "Het is mijn brood en mijn vlees, ja, en ook mijn water," (hoewel "usus communie aquarum -water ieders eigendom is,") en het is bereid voor mijn scheerders," er zich op verhovaardigende dat het alles van hem was.

Wie ontkende het? Wie poogde zijn recht er op te betwisten? Maar dit, denkt hij, zal hem rechtvaardigen in het alles voor zich te houden, en aan David niets te geven, immers, mag hij met het zijne niet doen wat hij wil?

Maar wij dwalen, als wij denken dat wij volstrekt heren en meesters zijn over hetgeen wij hebben, en er mee mogen doen wat ons behaagt. Neen, wij zijn slechts rentmeesters, en moeten het gebruiken zoals ons gezegd wordt het te gebruiken, gedenkende dat het niet het onze is, maar diens, die het ons toevertrouwd heeft.

De goederen van deze wereld zijn "ta allotria", volgens Lukas 16:12 zij zijn van een ander, en wij moeten er niet ai te veel van praten, dat zij van ons zijn.

1 Samuël 25:12-17

I. Hier is het rapport, dat aan David gedaan werd van de boze bejegening, die zijn boden van Nabal hadden ontvangen, vers 12, *Toen keerden zich de jongelingen van David naar hun weg*.

Zij toonden hun misnoegen, zoals het hun betaamde, door zich plotseling van zo'n lompe vrek af te wenden, maar wijselijk hebben zij zich genoeg beheerst om geen schelden voor schelden te vergelden of hem bij de naam te noemen, die hij verkende, en nog veel minder om met geweld te nemen, wat hun naar recht gegeven had moeten worden, maar zij kwamen en boodschapten het aan David-laat hem doen wat hij gepast oordeelt.

Christus' dienstknechten moeten, als zij aldus mishandeld worden, het aan Hem overlaten om voor hun zaak op te komen. De dienstknecht zei aan zijn heer welke beledigingen hem werden aangedaan, maar heeft ze niet zelf gewroken, Lukas 14:21.

II. Davids haastig besluit op dit bericht. Hij gordde zijn zwaard aan, en beval zijn mannen ten getale van vier honderd, hetzelfde te doen, vers 21.

En wat hij zei wordt ons meegedeeld in vers 21, 22.

1. Het berouwde hem van de vriendelijkheid, die hij Nabal had betoond, en hij vindt dat zij aan hem weggeworpen was: *ik heb tevergeefs bewaard al wat deze in de woestijn heeft.*

Ik dacht hem aan mij verplichtte hebben en hem tot mijn vriend te hebben gemaakt, maar ik zie dat het tevergeefs is. Hij heeft geen besef van dankbaarheid, hij is niet instaat de indruk te ontvangen dat hem goede diensten bewezen zijn, want anders zou hij mij zo niet behandeld hebben: *hij heeft mij kwaad voor goed vergolden*.

Maar als wij zulke vergelding ontvangen, dan moet het ons toch niet berouwen van het goede, dat wij gedaan hebben, noch doen vertragen om het nogmaals te doen. God is goedertieren over de slechten en ondankbaren, en waarom zouden wij het dan niet zijn?

2. Hij besloot om Nabal met alles wat hem toebehoorde te verdelgen vers 22. Hierin bleef David zich niet gelijk. Zijn besluit was wreed en bloeddorstig om al wat mannelijk was van Nabals huis om te brengen, niemand, man noch kind, van het mannelijk geslacht te sparen.

De bevestiging van zijn besluit geschiedde in drift. *Zo doe mij God, en zo doe Hij daartoe*, (hij was op het punt van te zeggen:

Zo doe mij God, maar dat paste beter in Sauls mond, Hoofdstuk 14:44, dan in die van David, en daarom heeft hij die vervloeking van zich afgewend, en zei hij slechts: *zo doe God aan de vijanden van David*.

Is dit uw stem, o David? Kan de man naar Gods hart aldus iets onbedachtelijk voortbrengen met zijn lippen? Is hij zo lang in de school van de beproeving en des tegenspoeds geweest, waar hij geduld en lankmoedigheid had moeten leren, en kan hij nu toch zo driftig en hartstochtelijk zijn? Is

hij dit, die stom en doof placht te zijn, als hij gesmaad werd? Psalm 38:14, die nog slechts kort tevoren de vijand gespaard heeft die hem naar het leven stond, en nu niets wil sparen van hetgeen behoorde aan de man, die slechts zijn boden heeft beledigd?

Hij, die anders zo kalm en bedachtzaam was, is nu door enige harde woorden zo in drift en toorn ontstoken, dat zij door niets anders verzoend kunnen worden dan door het bloed van een gehele familie.

Heere, wat is de mens! Wat zijn de beste van de mensen, als God hen aan henzelf overlaat, opdat zij zullen weten wat er in hun hart is! Van Saul verwachtte David kwaad en belediging, daarop was hij voorbereid en daartegen was hij op zijn hoede, en zo kon hij zich in toom houden, maar van Nabal verwachtte hij vriendelijkheid, en daarom was de belediging, die hij van hem ontving, een onaangename verrassing, die hem overviel zodat hij niet op zijn hoede was tegen die plotselingen aanval, en dit bracht zijn gemoed in die wanorde. Hoe nodig is het ons te bidden: Heere, leid ons niet in verzoeking.

III. Het bericht dat door een van de dienstknechten, die nadenkender was dan de anderen, hiervan gegeven werd aan Abigail, vers 14.

Had deze dienstknecht tot Nabal gesproken en hem het gevaar getoond, waaraan hij zich door zijn lompheid had blootgesteld, hij zou gezegd hebben: "knechten zijn heden ten dage zo brutaal en zo geneigd om hun heren voor te schrijven wat zij doen of laten moeten, dat zij ondraaglijk zijn geworden," en hem misschien wel de deur uitgezet hebben.

Maar Abigail, een vrouw zijnde van verstand, nam kennis van de zaak, liet zich inlichten, zelfs door een dienstknecht, die aan David recht liet wedervaren door hem en zijn mannen te loven voor hun vriendelijkheid jegens Nabals herders, vers 15,16.

"De mannen zijn zeer goed voor ons geweest en hoewel zij zelf aan gevaar waren blootgesteld, hebben zij ons toch beschermd, *Zij zijn een muur om ons geweest*."

Zij, die goed doen zullen er op de een of andere wijze de lof voor ontvangen. Nabals eigen dienstknecht zal van David getuigen, dat hij een man van eer is, nauwgezet van geweten, wat Nabal zelf ook van hem zeggen moge. En:

1. Hij deed Nabal geen onrecht door hem te veroordelen wegens zijn lompheid jegens Davids boden. *maar hij is tegen hen uitgevaren*, vers 14.

"Hij is hen aangevlogen" -dat is de betekenis van het oorspronkelijke woord-met onuitstaanbare woede, want dat is zo zijn gewoonte, *hij is een zoon Belials*, dat men hem niet mag aanspreken, vers 17, hij is zo onhandelbaar, dat men hem niet kan aanspreken of hij wordt woedend.

2. Hij heeft aan Abigail en het gehele gezin een grote vriendelijkheid bewezen, door haar te doen beseffen wat daar waarschijnlijk de gevolgen van zullen zijn.

Hij kende David zo goed, dat hij reden had te denken dat de belediging hem grotelijks zou vertoornen, en misschien had hij al bericht gekregen dat David zijn mannen bevolen had die kant op te gaan, want hij weet zeker dat *het kwaad is ten volle over onzen heer besloten, en over zijn ganse huis*, hij zelf onder de overigen zal er in betrokken zijn.

Daarom wenst hij dat zijn meesteres zal overwegen wat er voor hun aller behoud gedaan kon worden. Aan de krijgsmacht, die David tegen hen aanvoerde, zouden zij niet bij machte zijn weerstand te bieden, en de tijd ontbrak hun om naar Saul te zenden, ten einde zijn bescherming in te roepen. Er moest dus iets gedaan worden om David te bevredigen.

1 Samuël 25:18-31

Wij hebben hier een bericht van Abigails verstandige maatregelen om haar man en haar gezin te bewaren voor het verderf, dat over hen ging komen, en wij bevinden dat zij haar taak bewonderenswaardig goed volbracht heeft, geheel in overeenstemming met haar karakter. De hartstocht van dwazen doet in korten tijd breuken ontstaan, die de wijzen met al hun wijsheid slechts met grote moeite kunnen genezen.

Het is moeilijk te zeggen of Abigail ongelukkiger was in zo'n man te hebben of Nabal gelukkiger was in zo'n vrouw te bezitten. "Een kloeke huisvrouw is een kroon haars heren", Spreuken 12:4 , om hem te beschermen, zowel als te versieren, zij doet hem goed en geen kwaad. In een geval als dit was wijsheid beter dan krijgswapens.

I. Het was haar wijsheid, dat zij wat zij deed haastig deed en zonder uitstel, zij *haastte zich*, vers 18. Het was geen tijd van beuzelen of dralen, toen alles in gevaar was. Zij, "die begeren hetgeen tot vrede dient", moeten gezanten zenden, als de vijand nog verre is, Lukas 14:32.

II. Het was haar wijsheid, dat zij zelf deed wat zij deed, omdat zij, een vrouw zijnde van veel beleid en grote handigheid, die dingen beter dan enigerlei dienstknecht kon schikken en in orde brengen. De deugdelijke huisvrouw beschouwt de gangen van haar huis, en laat niet alles op anderen aankomen.

Nabal was op tweeërlei wijze hard en lomp geweest tegen Davids boden, en in hen jegens David zelf en nu moet Abigail die fouten van haar echtgenoot zien goed te maken.

a. Hij had hun de levensmiddelen geweigerd om welke zij gevraagd hebben.

b. Hij had beledigende woorden tot hen gesproken.

1. Door een zeer mild geschenk maakt Abigail zijn weigering van hun verzoek goed. Indien Nabal hun het eerste wat hem voor de hand kwam gegeven had, zij zouden dankbaar zijn heengegaan, maar Abigail bereidt het beste wat zij in huis had, en in ruime overvloed, vers 11, overeenkomstig het gebruik aller lijden.

Niet slechts *tweehonderd broden* en *vijf toebereide schapen*, maar *honderd stukken rozijnen* en *tweehonderd klompen vijgen*, die hun tot dessert dienden.

Nabal gunde hun geen *water*, maar zij nam *twee lederzakken wijns*, legde al die levensmiddelen op haar ezels en zond ze vooruit, want: "een gift in het verborgene houdt den toorn onder, en een geschenk in den schoot de sterke grimmigheid", Spreuken 21:14.

Jakob heeft er Ezau mee bevredigd. Als "eens gierigaards ganse gereedschap is kwaad, hij beraadslaagt schandelijke verdichtselen, om de ellendigen te bederven met valse redenen, en het recht, als de arme spreekt", en verliest er niets bij, Jesaja 32:7, 8 "Maar een milddadige beraadslaagt milddadigheden, en staat op milddadigheden".

Abigail heeft niet slechts wettig, maar loffelijk over al dit goed van haar man beschikt, zonder zijn voorkennis, zelfs toen zij reden had te denken dat hij, zo hij het geweten had, er niet in toegestemd zou hebben, omdat zij het niet deed om aan haar eigen hoogmoed of ijdelheid te voldoen, maar ter noodzakelijke bescherming van hem en zijn gezin, dat anders onvermijdelijk te gronde zou zijn gegaan.

Echtgenoten hebben tot beider welzijn en voordeel een gemeenschappelijk belang in hun wereldlijke bezittingen, maar indien de een het goed verkwist, of het op onbehoorlijke wijze gebruikt, dan berooft hij de ander.

2. Door een zeer beleefde en voorkomende houding, en een bekoorlijke toespraak maakt zij de beledigende woorden goed, die Nabal tot hen gericht heeft.

Zij ontmoette David op de weg, toen hij vol van toorn was en Nabals verderf in de zin had, vers 20, maar met alle mogelijke uitdrukkingen van beleefdheid en achting vraagt zij ootmoedig om zijn gunst en bidt zij hem om de belediging voorbij te zien.

Haar houding was zeer onderdanig, *zij boog zich ter aarde*, vers 23, *En zij viel aan zijn voeten en zeide: Och mijn heer, mijn zij de misdaad, en laat toch uw dienstmaagd voor uw oren spreken, en hoor de woorden uwer dienstmaagd*, vers 24..

Onderworpenheid doet grote beledigingen voorbijzien. Zij stelt zich in de plaats en houding van een boetvaardige en een smekeling, en schaamde zich dit niet, nu het tot welzijn was van haar huis, al was het ook in de tegenwoordigheid van haar eigen dienstknechten en van Davids krijgsvolk. Ootmoedig verzoekt zij David haar gehoor te verlenen: *laat toch uw dienstmaagd voor uw oren spreken.* Maar zij behoefde niet aldus om zijn aandacht en zijn geduld te vragen, wat zij zei volstond om ze te gebieden, want inderdaad, niets kon schoner of aandoenlijker wezen. Geen argument werd terzijde gelaten, alles is in goede orde geschikt en op even juiste als aandoenlijke wijze uitgedrukt, en met zoveel kracht van natuurlijke welsprekendheid, als niet licht geëvenaard kan worden.

1. Zij spreekt tot hem met de eerbied, die aan zo groot en goed een man toekomt, noemt hem telkens en nogmaals: mijn heer, om aldus goed te maken wat haar echtgenoot misdaan had in zijn zeggen: Wie is David? Zij verwijt hem zijn drift en toorn niet hoewel hij verdiende er om bestraft te worden, ook zegt zij hem niet, hoe slecht dit voegde aan zijn aard en karakter, maar doet haar best om hem zachter te stemmen en hem tot een betere gezindheid te brengen niet twijfelende, of zijn eigen consciëntie zal er hem dan over aanklagen.

2. Zij neemt de schuld van de slechte behandeling, die zijn boden hadden ondervonden op zich: *Och, mijn heer, mijn zij de misdaad*, vers 24. Indien gij vertoornd wilt zijn, zo wees vertoornd op mij, veeleer dan op mijn arme echtgenoot, en *Vergeef toch aan uw dienstmaagd de overtreding*, vers 28.

Vrekkige lieden bekommeren er zich niet om, dat anderen om hun fouten moeten lijden. Abigail toonde hier de oprechtheid en kracht van haar huwelijksliefde en haar bezorgdheid voor haar gezin. Nabal mocht wezen wat hij wilde, hij was haar echtgenoot.

3. Zij verontschuldigt de fout van haar man door haar toe te schrijven aan zijn natuurlijke zwakheid en gebrek aan verstand, vers 23.

Mijn heer lette toch niet op zijn ruwheid en slechte manieren, want die zijn hem nu eenmaal eigen. Het is niet de eerste maal, dat hij zich zo lomp en vrekkig heeft gedragen, hij moet er mee geboren zijn, want het is gebrek aan verstand, *Nabal is zijn naam*, (wat een *dwaas* betekent) *en dwaasheid is bij hem*.

Het is dus de schuld van zijn dwaasheid, niet van zijn kwaadwilligheid. Hij is onnozel, niet boosaardig. Vergeef hem, want hij weet niet wat hij doet." Wat zij zei was maar al te waar, en zij zei het om zijn fout te verschonen en zijn verderf te voorkomen, anders zou zij er niet wel aan gedaan hebben om haar man in zulke slechte kleuren te schilderen, wiens fouten en gebreken zij moest trachten te bedekken, maar van wie zij geen kwaad moest spreken.

4. Zij voert aan dat zij onkundig was van het geval. *en ik, uw dienstmaagd, heb de jongelingen van mijn heer niet gezien, die gij gezonden hebt*", vers 25, anders zouden zij een beter antwoord hebben gehad, en niet met ledige handen zijn teruggekeerd, " hiermede te kennen gevende dat haar man wel dwaas was, en ongeschikt om zelf zijn zaken te besturen, maar toch wijs genoeg was om zich door haar te laten leiden en haar raad te volgen.

5. Zij neemt aan dat zij haar doel reeds heeft bereikt, misschien aan de uitdrukking van Davids gelaat bemerkende dat hij reeds van zin begon te veranderen, vers 26. *Het is de HEERE, Die u verhinderd heeft te komen met bloedstorting*".

Zij steunt niet op haar eigen redenering, maar op Gods genade om hem te verzachten, en twijfelt niet of die genade zal krachtige werking in hem doen, en nu: *dat als Nabal worden uw vijanden*, dat is: als gij aflaat van uzelf te wreken, dan zal God u ongetwijfeld op hem wreken, zoals Hij u wreken zal op al uw vijanden."

Of wel, het geeft te kennen dat het beneden hem was om wraak te oefenen aan zo zwak en onmachtig een vijand als Nabal was, die, gelijk hij hem geen goed wilde doen, hem ook geen kwaad kon doen, want hij behoefde betreffende zijn vijanden niets anders te wensen, dan dat zij even onmachtig zijn om hem tegen te staan als Nabal was.

Misschien doelt zij op zijn kort tevoren sparen van Saul, toen hij hem in zijn macht had.

"Hebt gij u er van onthouden om u te wreken op die leeuw, die u zocht te verslinden, en zult gij het broed vergieten van die hond, die u slechts kan aanblaffen?" De blote vermelding van hetgeen hij op het punt was te doen, namelijk bloed te vergieten om zich te wreken, was genoeg om op zo’n teder, Godvruchtig gemoed als dat van David invloed te oefenen, en uit zijn antwoord, vers 33, blijkt dat hij er door getroffen was.

6. Zij biedt hem het geschenk aan, dat zij had medegebracht, maar spreekt er van als onwaardig om door David aangenomen te worden en daarom verlangt zij dat het gegeven worde aan *den jongelingen, die mijns heren voetstappen nawandelen*, vers 27, inzonderheid aan de tien, die zijn boden waren geweest bij Nabal, en die zo ruw door hem werden behandeld.

7. Zij looft David voor de goede diensten die hij tegen de gemene vijand van het land had bewezen, en zij hoopte dat hij zijn roem wegens die grote daden niet zou benevelen door een persoonlijke wraakoefening. *mijn heer de oorlogen des HEEREN oorloogt*, tegen de Filistijnen, en daarom zal hij het aan God overlaten om zijn strijd te strijden tegen hen, die hem beledigen, *geen kwaad is bij u gevonden is van uw dagen af*, vers 28.

Gij hebt nog nooit aan een uwer landgenoten onrecht gedaan, (al zijt gij ook vervolgd als een verrader) en daarom zult gij nu niet beginnen, zult gij niets doen dat door Saul gebruikt kan worden om zijn boosaardigheid tegen u te rechtvaardigen."

8. Zij voorzegt de heerlijke uitkomst van zijn tegenwoordige moeilijkheden. "*Wanneer een mens opstaan zal om u te vervolgen, en om uw ziel te zoeken, zo zal de ziel mijns heren ingebonden zijn in het bundeltje der levenden bij den HEERE, uw God*" vers 29 , (uit eerbied voor zijn tegenwoordige hoedanigheid als koning, noemt zij Saul niet) "maar gij behoeft niet met zo scherpe achterdocht een oog op iedereen te zien, die u beledigt, want al die stormen, die u thans ontrusten, zullen weldra voorbij zijn." Zij zegt het met verzekerdheid:

a. Dat God hem veilig zal bewaren: *de ziel mijns heren zal ingebonden zijn in het bundeltje der levenden bij den HEERE, uw God*, dat is: God zal uw ziel in het leven behouden (zoals de uitdrukking is in Psalm 66:9, zoals wij de dingen vasthouden, die saamgebonden zijn, of die ons kostelijk zijn, Psalm 116:15.

Uwe ziel zal als een schat opgelegd worden in de schatkamer des levens, zo heeft het de Chaldeer, onder slot en grendel, zoals onze schatten bewaard worden. Gij zult onder de bijzondere bescherming van Gods voorzienigheid zijn." *Het bundeltje der levenden bij de HEERE, uw God*, want in Zijn hand is onze adem en zijn onze tijden.

Diegenen zijn veilig en kunnen gerust zijn, die Hem tot hun beschermer hebben. De Joden verstaan dit niet alleen van het tegenwoordige leven, maar ook van het toekomende leven, namelijk van de zaligheid van de afgescheiden zielen, en daarom gebruiken zij het gemeenlijk als een opschrift op hun grafstenen. Hier hebben wij het lichaam neergelegd, maar vertrouwen dat *de ziel* ingebonden is in het bundeltje van de levenden bij de HEERE, onze God. Daar is zij veilig, terwijl het stof des lichaams verstrooid wordt.

b. Dat God hem de overwinning kon geven over zijn vijanden. Hun zielen zal Hij *uitslingeren*, vers 29. De steen is ingebonden in de slinger maar met het doel om hem er weer uit te slingeren, zo zullen de zielen van de Godvruchtigen saamgebonden worden als koren voor de korenschuur, maar de zielen van de goddelozen als onkruid voor het vuur.

c. Dat God hem vestigen zal in rijkdom en macht, *want de HEERE zal zekerlijk mijn heer een bestendig huis maken*, vers 28.

En geen vijand, die gij hebt, zal dit kunnen verhinderen, daarom "vergeef de overtreding", dat is: "betoon barmhartigheid, zoals gij hoopt barmhartigheid te zullen vinden". God zal u groot maken, en het is de roem van grote mannen overtredingen voorbij te zien.

9. Zij wenst dat hij zal bedenken hoeveel lieflijker en aangenamer het hem zijn zal bij de herinnering dat hij deze belediging heeft vergeven, dan haar te hebben gewroken, vers 30, 31. Zij heeft dit argument voor het laatst bewaard, als een argument, dat bij zo goed een man grote kracht zal hebben, dat hij, hoe minder hij toegeeft aan zijn hartstocht, hoe meer hij met zijn eigen vrede te rade gaat en met de rust van zijn geweten, waar ieder verstandig man voor zal zorgen.

a. Zij kan niet anders denken dan dat het hem, als hij zichzelf wreekt, later een grote smart en een overtreding des harten zal zijn. Velen hebben in drift datgene gedaan, dat zij later duizendmaal gewenst hebben ongedaan te kunnen maken. Het zoet van de wraak wordt spoedig in bitterheid verkeerd.

b. Zij vertrouwt dat, zo hij die belediging voorbijziet, het hem later geen smart zal zijn, maar dat het hem integendeel een grote voldoening zal wezen, dat zijn wijsheid en genade de bovenhand hebben gehad over zijn hartstocht. Als wij in verzoeking zijn om te zondigen, dan moeten wij bedenken hoe het ons bij de herinnering er aan te moede zal zijn. Laat ons toch nooit iets doen, dat onze consciëntie ons later verwijten zal, en waarop wij met leedwezen terug moeten zien.

Eindelijk. Zij beveelt zich aan in zijn gunst. *als de HEERE mijn heer weldoen zal, zo zult gij uwer dienstmaagd gedenken*, vers 31, als een, die u teruggehouden heeft van uw eer te bezwalken, uw geweten te ontrusten, een smet te werpen op uw geschiedenis." Wij hebben reden diegenen te gedenken, die het middel zijn geweest om ons terug te houden van zonde.

1 Samuël 25:32-35

"Een wijs bestraffer bij een horend oor, is een gouden oorsiersel, en een halssieraad van het fijnste goud", Spreuken 25:12.

Abigail was een wijze bestrafster van Davids drift, en hij leende een horend oor aan de bestraffing, overeenkomstig zijn eigen grondbeginsel, Psalm 141 : "De rechtvaardige sla mij, het zal weldadigheid zijn". Nooit werd zo'n vermaning beter gegeven, of beter aangenomen.

1. David dankt God, dat Hij hem zo'n gelukkige belemmering gezonden heeft op een zondigen weg, vers 32. *Gezegend zij de HEERE, de God Israëls, die u te dezen dage mij tegemoet gezonden heeft!* God moet erkend worden in al de goedheid en weldadigheid, die onze vrienden ons naar ziel en lichaam bewijzen.

In wie het zij, die ons tegemoet komt met raad, leiding, vertroosting, waarschuwing of tijdige bestraffing, wij moeten God zien, die hem zendt. Wij behoren zeer dankbaar te wezen voor die gelukkige leidingen van Gods voorzienigheid die het middel zijn om ons terug te houden van zonde.

2. Hij betuigt Abigail dank, omdat zij zich zo te juister tijd kwam stellen tussen hem en het kwaad, dat hij ging doen. *En gezegend zij uw raad, en gezegend zijt gij*, vers 33. De meeste mensen achten het voldoende, dat zij geduldig bestraffing aanhoren, maar wij ontmoeten weinigen, die haar in dank aannemen en hen zullen loven, die ze hun geeft, en haar aannemer als een gunst. Abigail was er niet meer verheugd om, dat zij het middel was geweest om haar man en haar gezin van de dood te redden, dan David zich verheugde, dat zij het middel was geweest om hem en zijn mannen voor zonde te bewaren.

3. Hij scheen zeer onder de indruk van het grote gevaar, waarin hij geweest is, hetgeen de zegen van zijn redding nog verhoogde.

a. Hij spreekt van die zonde, als zijnde zeer groot. Hij is gekomen om bloed te vergieten, een zonde, waarvan hij een grote afschuw had getuige zijn gebed: Verlos mij van bloedschulden. Hij was gekomen, om zich met zijn eigen hand te wreken, vers 33,, en dat is zich op Gods troon te plaatsen, die gezegd heeft: "ulieder God zal ter wrake komen met de vergelding Gods", Jesaja 35:4.

Hoe snoder een zonde is, hoe groter de genade is, die er ons van terughoudt. Hij schijnt het kwaad van zijn voornemen hiermede te verzwaren, dat het een kwaad zou zijn geweest voor zo wijs en goed een vrouw als Abigail was, *het is zo waarachtig als de HEERE, de God Israëls, leeft, Die mij verhinderd heeft, van u kwaad te doen* vers 34. Of misschien heeft hij op het eerste gezicht van Abigail de bewustheid gehad van haar kwaad te willen doen, omdat zij hem poogde tegen te staan, en daarom acht hij het een grote genade, dat God hem geduld heeft gegeven om haar aan te horen.

b. Hij zegt dat het gevaar van te vallen in die zonde zeer nabij was, *ten ware dat gij u gehaast hadt*, de bloedige daad zou volbracht zijn geworden. Hoe naderbij wij waren om een zonde te bedrijven, hoe groter genade het is, dat wij er tijdig van teruggehouden werden. "Bijna uitgeweken", Psalm 73:2, en toch staande gehouden.

4. Hij zond haar weg met een antwoord des vredes, vers 35. Hij erkent zich overwonnen door haar welsprekendheid, *ik heb naar uw stem gehoord*, en zal mijn voorgenomen wraak niet volvoeren, want ik *heb uw aangezicht aangenomen*, ik heb een welbehagen in u en hetgeen gij gezegd hebt."

Wijze en goede mensen zullen naar rede luisteren en er zich doorlaten leiden, al komt zij ook tot hen door personen, die in alle opzichten hun minderen zijn, en al is ook hun drift gaande gemaakt en hun gemoed getergd. Eden kunnen ons niet verbinden tot hetgeen zondig is. David had plechtig de dood gezworen van Nabal, hij deed kwaad met dit te zweren, maar hij zou erger gedaan hebben met zijn eed te houden.

Een verstandige en getrouwe bestraffing wordt dikwijls beter opgenomen, en heeft een betere uitwerking, dan wij verwachten, "Die een mens bestraft, zal achterna gunst vinden", Spreuken 28:23.

1 Samuël 25:36-44

Thans hebben wij Nabals dood en Abigails bruiloft bij te wonen.

I. Nabals dood. De apostel spreekt van sommigen, die "tweemaal verstorven zijn", Judas: 12. Hier hebben wij Nabal "driemaal" verstorven, hoewel hij nog pas wonderbaarlijk voor Davids zwaard was behoed, en van zo groot een dood verlost was, want de bewaring van goddeloze mensen is slechts een bewaren van hen voor zwaardere slagen van de toorn Gods. Hier is:

1. Nabal dood in dronkenschap, vers 26. Abigail kwam thuis, het schijnt dat hij zoveel lieden om zich heen had, en door zo grote overvloed was omringd, dat hij noch haar, noch de levensmiddelen die zij David gebracht heeft, heeft gemist. Zij vond hem temidden van zijn vrolijkheid, weinig denkende hoe nabij zijn verderf hij was door iemand die hij dwaselijk tot zijn vijand had gemaakt. Zondaren zijn dikwijls het meest gerust als zij het meest in gevaar zijn, en het verderf aan de deur is.

Merk op:

a. Hoe buitensporig hij was in het onthaal van zijn gezelschap. Hij *had een maaltijd in zijn huis als eens konings maaltijd*, zo prachtig en zo overvloedig, hoewel zijn gasten slechts zijn schaapscheerders waren.

Deze overvloed zou geoorloofd kunnen zijn, indien hij had bedacht waarvoor God hem zijn bezitting had gegeven, niet om er een groot aanzien door te hebben, maar om er goed mee te doen.

Het is iets geheel gewoons, dat zij, die het karigst zijn waar het werken van Godsvrucht of barmhartigheid geldt, het meest verkwistend zijn, als het geldt aan hun eigen grillen of boze lusten te voldoen.

Aan God en Zijn armen wordt een penningske misgund, maar om een schoon gelaat te tonen naar het vlees, wordt het goud uit de beurs verkwist.

Indien Nabal niet had beantwoord aan zijn naam, hij zou nooit zo gerust en vrolijk hebben kunnen zijn vóór hij onderzocht had of hij wel veilig was voor Davids toorn, maar zo dwaas zijn vleselijkgezinde mensen, zegt bisschop Hall, dat zij zich aan hun genoegens overgeven, eer zij er voor hebben zorggedragen om vrede te hebben met God.

b. Hoe dwaas hij was in het toegeven aan zijn dierlijke lusten:

Nabal was zeer dronken. Een teken, dat hij *Nabal*, een *dwaas* was, dat hij zijn overvloed niet kon gebruiken zonder hem te misbruiken, niet met zijn vrienden vrolijk kon zijn zonder zich tot een beest te maken.

Er is geen stelliger teken dat een man weinig verstard heeft, en geen zekerder middel om het weinige dat hij heeft ten verderve te brengen dan overmatig drinken. Nabal, die nooit dacht te weinig te kunnen uitgeven voor liefdadige doeleinden heeft nooit gedacht dat hij te veel kon uitgeven voor weelde en overdaad.

Abigail, hem in die toestand vindende, (en die hem omgaven waarschijnlijk in weinig betere toestand, daar de heer des huizes hun zo slecht een voorbeeld gaf) had zij genoeg te doen om in het verwarde huisgezin de orde een weinig te herstellen, maar zei aan Nabal niets van hetgeen zij gedaan had met betrekking tot David, niets van zijn dwaasheid om David tot toorn te verwekken, noch van zijn redding, want dronken zijnde, was hij niet instaat om naar rede te luisteren.

Goede raad te geven aan hen, die dronken zijn, dat is paarlen voor de zwijnen te werpen. Het is beter te wachten totdat zij weer sober zijn.

2. Nabal dood in droefgeestigheid, vers 37. Toen hij de volgende morgen een weinig tot zichzelf was gekomen, zei zijn vrouw hem, dat hij zijn gezin door zijn lompheid bijna in het verderf heeft gestort, en dat zij met grote moeite tussenbeiden was getreden om het te verhinderen, en *Toen bestierf zijn hart in het binnenste van hem, en hij werd als een steen*.

Sommigen opperen de mening, dat de onkosten, die gemaakt waren om David te bevredigen in het geschenk, dat Abigail hem bracht, hem het hart hebben gebroken, maar het schijnt veeleer dat het besef dat hij nu kreeg van het gevaar, waaraan hij zo ternauwernood was ontkomen, hem in die ontsteltenis heeft doen komen, hem zo heeft aangegrepen dat hij er zich niet van kon herstellen.

Hij werd naargeestig, sprak weinig, was beschaamd over zijn dwaasheid tegenover de wijsheid van zijn vrouw. Hoe is hij veranderd! Gisteravond was zijn hart vrolijk van de wijn, vanmorgen is hij als een steen, zo bedrieglijk zijn vleselijke genoegens, zo voorbijgaand is het lachen van de dwaas, het laatste van die blijdschap is droefheid.

Dronkaards zijn soms treurig, als zij nadenken over hun dwaasheid. Blijdschap in God maakt het hart altijd licht. Abigail heeft door haar wijze redeneringen Nabal nooit tot bekering kunnen brengen, maar door haar getrouwe bestraffing brengt zij hem nu tot wanhoop.

3. Nabal ten laatste in werkelijkheid dood. *Omtrent na tien dagen,* zolang onder die druk en die pijn geweest zijnde, *zo sloeg de HEERE Nabal, dat hij stierf*, vers 38, en het schijnt dat hij nooit meer zijn hoofd heeft opgehouden.

Het is rechtvaardig in God, zegt bisschop Hall dat zij, die leven zonder genade, sterven zonder vertroosting, en wij kunnen ook niets beters verwachten als wij voortgaan in onze zonden. Er wordt geen rouw bedreven over Nabal, hij ging heen zonder betreurd te zijn, ieder wenste dat het land nooit groter verlies mocht lijden. Toen David de tijding vernam van zijn dood, heeft hij er God voor gedankt, vers 39. Hij zegende God:

a. Omdat Hij hem bewaard heeft hem te doden. *Gezegend zij de HEERE, die Zijn knecht heeft onthouden van het kwade*. Hij was blij dat Nabal een natuurlijke dood gestorven is en niet door zijn hand. Wij moeten alle gelegenheden gebruiken om Gods goedheid jegens ons groot te maken, waarmee Hij ons voor zonde bewaard heeft.

b. Dat Hij het werk in Zijn eigen handen heeft genomen, en Davids eer had gewroken, hem niet ongestraft heeft gelaten, die hem beledigd had. Hierdoor zal zijn invloed worden bevestigd, en allen zullen ontzag voor hem hebben, als een man, voor wie God streed.

c. Dat Hij hem en alle anderen hierdoor bemoedigd had om hun zaak aan God over te geven, als zij op de een of andere wijze geschaad of beledigd worden met de verzekering dat Hij hen op Zijn tijd recht zal laten wedervaren, zo zij stilzwijgen en het alles aan Hem overgeven.

II.Abigails huwelijk. David was zo bekoord door haar schoonheid en haar ongemene wijsheid en bekwaamheid, dat hij, na vernomen te hebben dat zij weduwe was haar zodra het betaamde zijn genegenheid voor haar bekendmaakte, vers 39, niet twijfelende of zij, die zich zo goed een huisvrouw had betoond voor zo slecht een man als Nabal was, voor hem nog veel meer een goede echtgenote zou zijn, en haar achting voor hem opgemerkt hebbende, en haar vast geloof dat hij op de troon zal komen,

1. Liet hij door een gevolmachtigde om haar hand verzoeken, daar zijn zaken hem wellicht niet toelieten om zelf te komen.

2. Ontving zij zijn aanzoek met grote zedigheid en nederigheid, vers 41, zichzelve die eer onwaardig achtende, maar zo'n eerbied voor hem hebbende, dat zij gaarne een van de geringste dienstmaagden wilde zijn in zijn gezin, om de voeten van zijn dienstknechten te wassen. Niemand is zo geschikt om verhoogd te worden, als zij, die zichzelf aldus kunnen vernederen.

3. Stemde zij in met het voorstel, vertrok met zijn boden, nam een gevolg mee overeenkomstig haar rang, en werd *zij hem ter huisvrouw*, vers 42. Zij heeft hem zijn tegenwoordige moeilijkheden niet verweten, maar waardeerde hem:

a. Omdat zij wist, dat hij een zeer goed man was.

b. Omdat zij geloofde, dat hij ter bestemder tijd een zeer groot man zou worden, zij huwde hem in het geloof niet twijfelende of, hoewel hij thans geen huis bezat, waar hij haar durfde heenbrengen, Gods belofte aan hem ten laatste toch vervuld zou worden. Zo moeten zij, die zich met Christus verbinden, bereid zijn om thans met Hem te lijden, gelovende dat zij hiernamaals met Hem zullen heersen.

Eindelijk. Bij deze gelegenheid hebben wij een bericht van Davids vrouwen.

1. Een, die hij had verloren voordat hij Abigail huwde, Michal, Sauls dochter, zijn eerste vrouw, de huisvrouw van zijn jeugd, aan wie hij trouw gebleven zou zijn indien zij hem trouw was gebleven, maar Saul had haar aan een ander gegeven, vers 44, ten teken van zijn misnoegen jegens hem, zijn betrekking als schoonvader van zich afwerpende.

2. Een andere, die hij behalve Abigail heeft gehuwd, vers 43,

en-naar het schijnt-voordat hij haar huwde, want in Hoofdstuk 27:3 wordt zij het eerst genoemd. David was vervoerd door de verdorven zeden van die tijd, maar vanaf het begin is het niet zo geweest, en zo is het ook nu niet, nu de Messias gekomen is en de tijd van de verbetering, Mattheus 19:4, 5.

Misschien is David doordat Saul hem van zijn enige wettige vrouw beroofd heeft, tot die onregelmatigheid gekomen, want is de band van de huwelijksliefde eens losgemaakt dan is het slechts zelden, dat hij weer toegehaald wordt.

Toen David zijn eerste vrouw niet kon behouden, dacht hij dat dit hem vrijstelde van zich aan de tweede te houden. Maar wij bedriegen ons als wij denken van de fouten van anderen een dekmantel te maken, om er onze eigen fouten mee te bedekken.

HOOFDSTUK 26

1 De Zifieten nu kwamen tot Saul te Gibea, zeggende: Houdt zich David niet verborgen op den heuvel van Hachila, voor aan de wildernis?
2 Toen maakte zich Saul op, en toog af naar de woestijn Zif, en met hem drie duizend man, uitgelezenen van Israel, om David te zoeken in de woestijn Zif.
3 En Saul legerde zich op den heuvel van Hachila, die voor aan de wildernis is aan den weg, maar David bleef in de woestijn, en zag, dat Saul achter hem kwam naar de woestijn.
4 Want David had verspieders gezonden, en hij vernam, dat Saul voorzeker kwam.
5 En David maakte zich op, en kwam aan de plaats, waar Saul zich gelegerd had, en David bezag de plaats, waar Saul lag, met Abner, den zoon van Ner, zijn krijgsoverste. En Saul lag in den wagenburg, en het volk was rondom hem gelegerd.
6 Toen antwoordde David, en sprak tot Achimelech, den Hethiet, en tot Abisai, den zoon van Zeruja, den broeder van Joab, zeggende: Wie zal met mij tot Saul in het leger afgaan? Toen zeide Abisai: Ik zal met u afgaan.
7 Alzo kwamen David en Abisai tot het volk des nachts; en ziet, Saul lag te slapen in den wagenburg, en zijn spies stak in de aarde aan zijn hoofdeinde, en Abner, en het volk lag rondom hem.
8 Toen zeide Abisai tot David: God heeft heden uw vijand in uw hand besloten; laat mij toch hem nu met de spies op eenmaal ter aarde slaan, en ik zal het hem niet ten tweeden male doen.
9 David daarentegen zeide tot Abisai: Verderf hem niet; want wie heeft zijn hand aan den gezalfde des HEEREN gelegd, en is onschuldig gebleven?
10 Verder zeide David: Zo waarachtig als de HEERE leeft, maar de HEERE zal hem slaan, of zijn dag zal komen, dat hij zal sterven, of hij zal in een strijd trekken, dat hij omkome.
11 De HEERE late het verre van mij zijn, dat ik mijn hand legge aan den gezalfde des HEEREN! zo neem toch nu de spies, die aan zijn hoofdeinde is, en de waterfles, en laat ons gaan.
12 Zo nam David de spies en de waterfles van Sauls hoofdeinde, en zij gingen heen; en er was niemand, die het zag, en niemand, die het merkte, ook niemand, die ontwaakte; want zij sliepen allen; want er was een diepe slaap des HEEREN op hen gevallen.
13 Toen David over aan gene zijde gekomen was, zo stond hij op de hoogte des bergs van verre, dat er een grote plaats tussen hen was.
14 En David riep tot het volk, en tot Abner, den zoon van Ner, zeggende: Zult gij niet antwoorden, Abner? Toen antwoordde Abner en zeide: Wie zijt gij, die tot den koning roept?
15 Toen zeide David tot Abner: Zijt gij niet een man, en wie is u gelijk in Israel? Waarom dan hebt gij over uw heer, den koning, geen wacht gehouden? Want daar is een van het volk gekomen, om den koning, uw heer, te verderven.
16 Deze zaak, die gij gedaan hebt, is niet goed; zo waarachtig als de HEERE leeft, gijlieden zijt kinderen des doods, die over uw heer, den gezalfde des HEEREN, geen wacht gehouden hebt! En nu, zie, waar de spies des konings is, en de waterfles, die aan zijn hoofdeinde was.
17 Saul nu kende de stem van David, en zeide: Is dit uw stem, mijn zoon David? David zeide: Het is mijn stem, mijn heer koning!
18 Hij zeide verder: Waarom vervolgt mijn heer zijn knecht alzo achterna, want wat heb ik gedaan, en wat kwaad is er in mijn hand?
19 En nu, mijn heer de koning hore toch naar de woorden zijns knechts. Indien de HEERE u tegen mij aanport, laat Hem het spijsoffer rieken; maar indien het mensenkinderen zijn, zo zijn zij vervloekt

voor het aangezicht des HEEREN, dewijl zij mij heden verstoten, dat ik niet mag vastgehecht blijven in het erfdeel des HEEREN, zeggende: Ga heen, dien andere goden.
20 En nu, mijn bloed valle niet op de aarde van voor het aangezicht des HEEREN; want de koning van Israel is uitgegaan om een enige vlo te zoeken, gelijk als men een veldhoen op de bergen najaagt.
21 Toen zeide Saul: Ik heb gezondigd; keer weder, mijn zoon David, want ik zal u geen kwaad meer doen, voor dat mijn ziel dezen dag dierbaar in uw ogen geweest is; zie, ik heb dwaselijk gedaan, en ik heb zeer grotelijks gedwaald.
22 Toen antwoordde David, en zeide: Zie, de spies des konings; zo laat een van de jongelingen overkomen, en halen ze.
23 De HEERE dan vergelde aan een iegelijk zijn gerechtigheid en zijn getrouwheid; want de HEERE had u heden in mijn hand gegeven; maar ik heb mijn hand niet willen uitsteken, aan den gezalfde des HEEREN.
24 En zie, gelijk als te dezen dage uw ziel in mijn ogen is groot geacht geweest, alzo zij mijn ziel in de ogen des HEEREN groot geacht, en Hij verlosse mij uit allen nood.
25 Toen zeide Saul tot David: Gezegend zijt gij, mijn zoon David; gij zult het ja gewisselijk doen, en gij zult ook gewisselijk de overhand hebben. Toen ging David op zijn weg, en Saul keerde weder naar zijn plaats.

Hier beginnen Davids moeilijkheden met Saul weer na de regen komen de wolken weer, toen men gehoopt zou hebben dat de storm voorbij was, en dat de lucht zich naar die zijde had opgehelderd, maar nadat Saul zijn misdaad van David te vervolgen en diens recht op de kroon had erkend, begint hij hem nu opnieuw te vervolgen, zo volkomen had hij nu elk besef van eer en deugd verloren.

I.De Zifieten berichten hem waar David was, vers 1, waarop hij met een aanzienlijke krijgsmacht uittrekt om hem te zoeken, vers 2, 3.

II. David ontvangt bericht van zijn bewegingen, vers 4, en neemt het kamp in ogenschouw, vers 5.

III. Hij en een van zijn mannen wagen zich des nachts in het leger van Saul, en vinden hem en al zijn wachten in diepen slaap, vers 6, 7.

IV. Ook ditmaal wilde David hem niet doden, hoewel hij er door zijn metgezel sterk toe gedrongen werd, maar nam slechts zijn spies en zijn waterfles mede, vers 8-12.

V. Hij toonde deze voorwerpen als een verder bewijs, dat hij Saul geen kwaad zocht te doen en redeneerde er met hem over, vers 13-20.

Vl. Saul werd er door overtuigd van zijn dwaling, en heeft nogmaals de vervolging opgegeven, vers 21-25.

Deze geschiedenis heeft veel overeenkomst met die welke wij gehad hebben in Hoofdstuk 24. In beide wordt David verlost uit Sauls hand, en Saul uit de hand van David.

1 Samuel 26:1-5

1. Saul ontvangt bericht omtrent Davids bewegingen, en gaat aanvallenderwijs te werk. De Zifieten kwamen tot hem, en zeiden hem waar David zich nu ophield, namelijk in dezelfde plaats waar hij was, toen zij hem de vorige maal hadden verraden, Hoofdstuk 23:19

Misschien had Saul (hoewel dit niet vermeld wordt) hun heimelijk te kennen gegeven, dat hij zijn plan tegen David wilde voortzetten, en blijde zou zijn met hun hulp. Indien dit niet zo is, dan waren zij zeer gedienstig voor Saul, wel wetende wat hem genoegen zou doen, en zeer boosaardig voor David, wanhopende om ooit met hem verzoend te kunnen worden, en daarom porden zij Saul (die deze prikkel niet nodig had) tegen hem aan, vers 1.

Voorzoveel wij weten, zou Saul in de goede gezindheid, waarin hij was, gebleven zijn, Hoofdstuk 24:17, en David niet opnieuw moeilijkheden berokkend hebben, indien de Zifieten er hem niet toe aangespoord hadden.

Zie hoe nodig het ons is God te bidden dat, daar er zoveel van de zonde in ons hart is, de vonken van de verzoeking ver van ons gehouden mogen worden, opdat wij, als die vonken met de zonde in aanraking komen, niet door hellevuur in brand worden gestoken.

Saul was zeer verheugd die inlichting te ontvangen, en trok met een leger van *drie duizend man* naar de plaats waar David zich verborgen hield, vers 2.

Hoe spoedig zullen ongeheiligde harten de goede indrukken verliezen, die door hun overtuiging bij hen werden teweeggebracht, en met de hond tot hun eigen uitbraaksel wederkeren.

2. David ontvangt bericht van Sauls bewegingen en gaat verdedigenderwijs te werk. Hij is niet uitgetrokken om hem slag te gaan leveren hij zocht slechts zijn eigen veiligheid, niet Sauls verderf, *maar David bleef in de woestijn*, vers 3, zich hiermede groot geweld aandoende, en de kloekmoedigheid van zijn aard in toom houdende door een stil terugtrekken, maar meer waren moed tonende, dan hij door een aanval op Saul getoond zou hebben.

a. Hij had verspieders, die hem van Sauls komst vertelden, *dat Saul voorzeker kwam*, vers 4, want hij wilde niet geloven dat Saul zo laaghartig met hem handelde, voor hij er de stelligste bewijzen van had.

b. Hij ging persoonlijk waarnemen hoe Saul gelegerd was, vers 5.

Hij kwam tot de plaats, waar Saul en zijn mannen hun tenten hadden opgeslagen, en wel zo dicht dat hij, zonder opgemerkt te worden de wagenburg in ogenschouw nam, waarschijnlijk des avonds, toen het donker was.

1 Samuël 26:6-12

I. Hier is Davids stoutmoedig waagstuk om zich, alleen vergezeld door zijn bloedverwant Abisai, de zoon van Zeruja, des nachts naar Sauls leger te begeven. Hij stelde dit voor aan hem en nog een ander van zijn vertrouwelingen, vers 6, maar de ander weigerde, hetzij omdat de onderneming al te gevaarlijk was, of tenminste omdat hij liever wilde dat Abisai het zou doen dan hij zelf.

Of David nu hiertoe gedrongen was door zijn eigen kloekmoedigheid, of door een buitengewonen indruk in zijn hart of door het orakel, blijkt niet, maar evenals Gideon is hij door de bijzondere bescherming Gods de schildwachten voorbij gekomen zonder opgemerkt te worden.

II. Hoe hij het kamp vond. *Saul lag te slapen in den wagenburg, en zijn spies stak in de aarde aan zijn hoofdeinde*, gereed voor zijn hand, indien er alarm was in het leger, vers 7, en al de soldaten, zelfs zij, die op wacht moesten staan, waren in diepe slaap gedompeld, vers 12. Aldus waren hun ogen gesloten en hun handen gebonden, *want er was een diepe slaap des HEEREN op hen gevallen*.

Daar was iets buitengewoons in, dat zij allen tegelijk door die diepe slaap bevangen waren, zodat David en Abisai onder hen liepen en met elkaar spraken, en niemand zich bewoog. Slaap is, als God hem geeft aan Zijn beminden, hun tot rust en verkwikking, maar als het Hem behaagt kan Hij er Zijn vijanden door gevangen houden. "De stouthartigen zijn beroofd geworden, zij hebben hun slaap gesluimerd, en geen van de dappere mannen hebben hun handen gevonden, van Uw schelden, o God van Jakob, "" Psalm 76:6, 7. Het was een *diepe slaap des HEEREN*, die over de krachten van de natuur gebiedt, en ze, naar het Hem behaagt, Zijn doeleinden doet dienen. Dien God wil verderven, bindt Hij door een "geest des diepen slaaps", Romeinen 11:8.

Hoe hulpeloos liggen Saul en zijn krijgslieden daar ter neer! Allen zo goed als ontwapend en geketend, en toch is hun niets gedaan, zij zijn slechts in slaap gewiegd. Hoe gemakkelijk kan God de sterksten verzwakken, de wijsten tot dwazen maken, de waakzaamsten doen overrompelen! Laat daarom al Zijn vrienden op Hem betrouwen, en Zijn vijanden voor Hem vrezen.

III. Abisai's verzoek aan David om een opdracht van hem om Saul te doden met de spies, die aan zijn hoofdeinde in de grond stak, wat hij, nu de gelegenheid er toe zo gunstig was, op zich nam om met een enkele slag te doen, vers 8.

Hij wilde David niet dringen om het zelf te doen, omdat hij het tevoren geweigerd had, toen hij er een zelfde gelegenheid voor heeft gehad, maar hij verzocht dringend, dat hij hem verlof zou geven om het te doen, pleitende dat hij zijn vijand was, niet slechts wreed en onverzoenlijk, maar vals en trouweloos, die zich door geen verstand wilde laten regeren, geen goedheid op zich wilde laten inwerken, en *dat God hem in zijn hand besloten heeft* en hem als het ware gebood het te doen. De laatste maal was het als het ware slechts toevallig geweest, toen Saul tegelijkertijd met hem in de spelonk ging, maar nu was er iets buitengewoons in, de diepe slaap, die op Saul en al zijn wachten gevallen was, was blijkbaar van de Heere, zodat het een bijzondere leiding was van Gods voorzienigheid, die hem deze gelegenheid gaf, en die hij dus niet moest laten voorbijgaan.

IV. Davids edelmoedige weigering om aan Saul enig leed te laten geschieden, en daarin een vastberaden blijven bij zijn beginselen van trouw, vers 9. David gebood Abisai hem niet te verderven, hij wilde niet alleen het zelf niet doen, maar hij wilde ook niet toelaten dat een ander het deed. En hij heeft er twee redenen voor opgegeven.

1. Het zou een beledigen zijn van Gods ordonnantie. Saul was de gezalfde koning Israëls door uitdrukkelijke benoeming en aanstelling van de God Israëls, de door God verordineerde macht, hem te weerstaan, was dus "de verordening van God te weerstaan", Romeinen 13:2.

Niemand kan dit doen en onschuldig blijven, waar hij voor vreesde was schuld, en hij was meer bezorgd voor zijn onschuld dan voor zijn veiligheid.

2. Het zou een zondig vooruitlopen zijn van Gods voorzienigheid. In het geval van Nabal heeft God hem genoegzaam getoond, dat zo hij het aan Hem overlaat om recht te doen Hij het ter bestemder tijd ook doen zal.

Aangemoedigd dus door zijn ervaring in dat geval, besluit hij te wachten, totdat God hem recht zal doen op Saul, en wil hij volstrekt niet zichzelf wreken, vers 10.

De HEERE zal hem slaan, zoals Hij Nabal geslagen heeft, door een plotselingen slag, of *hij zal in een strijd trekken dat hij omkome* (zoals ook spoedig daarna gebeurd is), of *zijn dag zal komen, dat hij een natuurlijke dood sterve*, en David zal tevreden zijn om tot die tijd te wachten, liever de zich met geweld de weg banen tot de beloofde kroon.

Wèl was de verzoeking zeer sterk, maar als hij er aan toegeeft, zondigt hij tegen God, en daarom wederstaat hij de verzoeking met de grootst mogelijke vastberadenheid, vers 11 : *De Heere late het verre van mij zijn, dat ik mijn hand legge aan den gezalfde des HEEREN!*, neen, ik zal het nooit doen, noch toelaten dat een ander het doet." Zo kloekmoedig stelt hij dus de reinheid van zijn geweten boven zijn belang, en laat hij de uitkomst over aan God.

V. Het gebruik, dat hij van die gelegenheid heeft gemaakt tot verder bewijs van zijn oprechtheid. Hij en Abisai namen de spies en de waterfles mee van Sauls hoofdeinde, vers 12, en wat zeer vreemd was, niemand onder al die wachten heeft het bemerkt, als een arts hun het sterkste slaapmiddel had toegediend, zouden zij niet vaster in slaap kunnen geweest zijn. Sauls spies, die hij bij zich had tot zijn verdediging, en zijn waterfles, die hij bij zich had tot zijn verkwikking, werden hem ontnomen terwijl hij sliep. Aldus verliezen wij onze kracht en onze vertroosting, als wij niet waken, maar gerust zijn, en ons aan zorgeloosheid overgeven.

1 Samuël 26:13-20

David, veilig weggekomen zijnde uit Sauls leger, en genoegzame bewijzen medegenomen hebbende, dat hij er geweest was, stelt zich op een geschikte plaats, zó dat zij hem wel konden horen, maar niet bereiken, vers 13, en dan begint hij met hen te spreken over hetgeen voorgevallen is.

I. Hij spreekt ironisch met Abner, drijft openlijk de spot met hem. David wist wel dat het door de alvermogende kracht Gods was dat Abner en de overige wachten in zo'n diepe, vaste slaap waren geraakt, en dat Gods hand daarin was. Maar hij smaadt Abner als onwaardig om de kapitein van de lijfwacht te wezen daar hij kon slapen terwijl de koning, zijn heer, aan zo'n gevaar bloot lag.

Hieruit blijkt dat de hand Gods hen in deze diepe slaap hield gekluisterd, dat, zodra David buiten gevaar was, een kleinigheid hen deed ontwaken namelijk Davids stem op een grote afstand, vers 14. Abner stond op-wij kunnen onderstellen dat het vroeg was op een zomermorgen en vroeg wie het was, die riep en de koning in zijn slaap stoorde. "Ik ben het", zegt David, en verwijt hem te hebben geslapen toen hij had behoren te waken. Misschien heeft Abner David beschouwd als een gering vijand, van wie zij geen gevaar hadden te vrezen en had hij daarom verzuimd wachten uit te zetten, maar in elk geval had hij zelf waakzamer moeten wezen. Om hem te beschamen, zegt David hem:

1. Dat hij zijn eer had verloren, vers 15. Zijt gij niet een man? een beambte, door uw ambt gehouden en verplicht om het krijgsvolk te inspecteren? Hebt gij de naam niet van een dapper man te zijn? Daarvoor wilt gij gehouden worden, een man van zodanigen moed en beleid, dat u niemand gelijk is, maar nu zijt gij voor altijd te schande gemaakt. Een luiaard, die zich een generaal noemt!"

2. Dat hij verdiend heeft zijn hoofd te verliezen, vers 16 *Gijlieden zijt* naar de krijgswet, *kinderen des doods*, omdat gij niet gewaakt hebt, toen gij de koning slapende in uw midden had.

"Ecce signum-Ziet dit teken". Ziet waar de spies des konings is, in de hand van hem, die het de koning zelf behaagt zijn vijand te achten. Zij, die deze hebben weggenomen, hadden even gemakkelijk en veilig hem het leven kunnen benemen.

Ziet nu, wie des konings beste vrienden zijn, gij, die hem veronachtzaamt en hem aan gevaar blootstelt, of ik, die hem beschermd heb, toen hij aldus aan gevaar was blootgesteld. Gij vervolgt mij, als waardig te sterven, en zet Saul tegen mij op, maar wie is het nu die des doods waardig is?" Zij, die onrechtvaardiglijk anderen veroordelen, worden soms terecht overgelaten, om zelf onder veroordeling te komen.

II. Ernstig en liefdevol redeneert hij met Saul. Deze was nu zo ten volle ontwaakt, dat hij hoorde wat er gezegd werd, en onderscheiden kon wie sprak, vers 17 : *Is dit uw stem mijn zoon David?* Op diezelfde wijze had hij vroeger de vertedering van zijn gemoed te kennen gegeven, Hoofdstuk 24:17.

Hij had zijn vrouw aan een ander gegeven, en toch noemt hij hem *zoon*, hij dorstte naar zijn bloed, en toch is hij blij zijn stem te horen. Diegenen zijn in waarheid slecht, die nooit eens overtuigingen van goed hebben, voor geen goede indrukken vatbaar zijn. En nu heeft David een even goede gelegenheid om Sauls geweten te bereiken, als hij zo even gehad heeft om hem het leven te benemen.

Deze gelegenheid grijpt hij aan, hoewel hij geweigerd had van de andere gebruik te maken, en met klem van redenen spreekt hij hem van de vijandschap, die hij hem nog altijd bleef betonen en poogt hem te bewegen om van zijn vervolging af te laten en met hem verzoend te zijn.

1. Hij klaagt over de zeer treurigen toestand, waarin hij door de vijandschap van Saul gekomen was. Twee dingen betreur" hij:

a. Dat hij verdreven was van zijn heer en van zijn dienst. *Waarom vervolgt mijn heer zijn knecht*, vers 18. Hoe gaarne zou ik u evenals vroeger gediend hebben, zo mijn dienst ware aangenomen, maar instede van erkend te zijn als een dienstknecht, word ik vervolgd als een rebel, en mijn heer is mijn vijand, en dwingt mij om voor hem te vluchten, die ik met eerbied zou willen volgen.

b. Dat hij verdreven was van zijn God en van zijn Godsdienst, en dit was een veel grotere grief dan de vorige, vers 19 : *dewijl zij mij heden verstoten, dat ik niet mag vastgehecht blijven in het erfdeel des HEEREN*, hebben Kanaän, het bewoonde gedeelte er van tenminste, een gevaarlijk verblijf voor mij gemaakt, en mij gedwongen in woestijnen en op bergen te verwijlen en weldra zullen zij mij dwingen het land te verlaten".

En wat hem ontroerde was niet zozeer dat hij uit zijn eigen erfdeel verdreven was, maar dat hij uit *het erfdeel des HEEREN* was verstoten, uit het heilige land.

Het moet ons troostrijker wezen te denken aan Gods recht op onze bezittingen, dan aan ons eigen recht er op, dat wij er Hem mee mogen eren, dan dat wij er onszelf mee kunnen onderhouden.

Het was ook niet zozeer zijn droefheid, dat hij gedwongen was onder vreemdelingen te wonen, als dat hij genoodzaakt was onder de aanbidders van vreemde goden te wonen, en daardoor in verzoeking gebracht te zijn om zich met hen te verenigen in hun afgoderij.

Het was even goed, alsof zijn vijanden hem heengezonden hadden om andere goden te gaan dienen, en misschien had hij gehoord, dat sommigen van hen in dier voege van hem gesproken hebben.

Zij, die ons beletten Gods inzettingen bij te wonen, doen wat zij kunnen om ons van God te vervreemden en heidenen van ons te maken.

Indien David niet een man was van buitengewone genade en standvastige trouw aan zijn Godsdienst, dan zou de slechte behandeling, hem aangedaan door zijn eigen vorst en volk, die Israëlieten waren en aanbidders van de weren God, hem bevooroordeeld hebben tegen de Godsdienst, die zij beleden, en hem er toe gebracht hebben om in gemeenschap te komen met afgodendienaars.

"Als dit Israëlieten zijn", had hij kunnen zeggen, "zo laat mij leven en sterven met de Filistijnen", aan hen lag het niet, dat het niet alzo geweest is, die uitwerking niet gehad heeft.

Wij moeten datgene het grootste kwaad achten, dat ons gedaan kan worden, hetwelk ons blootstelt aan zonde. Van hen, die David aldus in verzoeking hebben gebracht, zegt hij hier: *Zij zijn vervloekt voor het aangezicht des HEEREN*.

Diegenen vallen onder een vloek, welke hen uitwerpen, die door God worden ontvangen, en pogen hen naar de duivel te zenden, die Gode dierbaar zijn.

2. Hij legt de nadruk op zijn onschuld. *Wat heb ik gedaan, en wat kwaad is er in mijn hand?* vers 18. Hij had het getuigenis van zijn geweten, dat hij nooit kwaad gedaan of voorgenomen had te doen tegen de persoon, de eer of de regering van zijn vorst, noch tegen de belangen van zijn land, onlangs heeft hij Sauls eigen getuigenis gehad, Hoofdstuk 24:17, 18 : *Gij zijt rechtvaardiger dan ik*. Het was zeer onredelijk en slecht van Saul, hem te vervolgen als een misdadiger, die hij geen misdaad ten laste kon leggen.

3. Hij tracht Saul er van te overtuigen, dat zijn vervolgen van hem niet slechts verkeerd was, maar ook laag, zeer beneden hem, *de koning van Israël*, wiens waardigheid groot is, en die veel ander werk te doen heeft, *is uitgegaan om een enige vlo te zoeken, gelijk als men een veldhoen op de bergen najaagt*, vers 20. Een armzalig wild om jacht op gemaakt te worden door de koning Israëls!

Hij vergelijkt zich bij een veldhoen, een zeer onschuldige, onschadelijke vogel, die, als men hem het leven wil benemen, tracht te vluchten maar geen weerstand biedt. En zal nu Saul de bloem zijns legers te velde brengen, alleen maar om opeen arm veldhoen jacht te maken? Welk een verkleining is dit voor zijn eer! Welk een schandvlek op zijn nagedachtenis! Een zo zwak en geduldig, zowel als onschuldig vijand te vertreden, Jakobus 5:6 "Gij hebt gedood den rechtvaardige, en hij wederstaat u niet".

4. Hij wenst dat naar het eigenlijke van de twist een onderzoek zal worden ingesteld en een geschikt middel gebruikt zal worden om er een einde aan te maken, vers 19. Saul zelf kon niet zeggen dat de gerechtigheid hem dreef om David aldus te vervolgen, of dat hij er om de wille van de openbare veiligheid toe verplicht was.

David wilde niet zeggen dat Sauls eigen afgunst en boosaardigheid hem er toe dreven (hoewel dit maar al te waar was) en daarom besluit hij dat het of toegeschreven moest worden aan het rechtvaardig oordeel Gods of aan de onrechtvaardige bedoelingen van boze mensen.

a. *Indien de Heere u tegen mij aanport*, hetzij in misnoegen op mij (mij op die wijze straffende voor mijne zonden tegen Hem, hoewel ik tegenover u onschuldig ben, of in misnoegen op u) indien het de uitwerking is van die bozen geest van de Heere, die u benauwt, zo laat Hem het spijsoffer rieken, laat ons ons verenigen om met God verzoend te worden, vrede met Hem te hebben, wat geschieden kan door offerande, en dan hoop ik dat de zonde waarin die ook moge bestaan, vergeven zal worden en de twist, die zo groot een kwelling is voor u en voor mij, tot een einde zal komen". Zie hier de rechte methode van vrede te maken: laat ons eerst door Christus, het grote offer, God tot onze vriend maken, en dan zal alle vijandschap gedood zijn, Efeziers 2:16, Spreuken 16:7. Maar:

b. Indien het mensenkinderen zijn, die u tegen mij aanporren, *zo zijn zij vervloekt voor het aangezicht des HEEREN*, dat is: het zijn slechte mensen, en het is voegzaam dat zij als zodanig verlaten worden, buitengesloten van des konings hof en raadsvergaderingen.

Hij geeft de schuld aan boze raadslieden, die de koning aanrieden hetgeen onbillijk en oneerlijk was, en dringt er op aan dat deze verwijderd zullen worden van zijn omgeving, uit zijn tegenwoordigheid gebannen, als mannen, die vervloekt zijn voor het aangezicht des Heeren, en dan hoopte hij zijn bede verhoord te zien welke is, vers 20 *mijn bloed valle niet op de aarde*, zoals gij gedreigd hebt, want het is *voor het aangezicht des HEEREN*, die kennis zal nemen van het onrecht en het zal wreken". Zo aandoenlijk pleit David bij Saul voor zijn leven en, opdat dit gespaard worde, om zijn gunstige mening van hem.

1 Samuël 26:21-25

I. Hier is Sauls boetvaardige belijdenis van zijn zonde en dwaasheid in David te vervolgen, en zijn belofte van het niet weer te doen.

Dit tweede voorbeeld van Davids eerbied voor hem heeft krachtiger op hem gewerkt dan het eerste, en ontwrong hem een betere bekentenis, vers 21.

1. Hij erkent zich vertederd en gewonnen door Davids goedheid jegens hem. *Mijn ziel dezen dag dierbaar in uw ogen geweest is* terwijl ik dacht, dat gij mij hebt gehaat, dat gij een afkeer van mij hadt!

2. Hij erkent zeer slecht gedaan te hebben in hem te vervolgen, dat hij hierin tegen Gods wet heeft gehandeld, ik heb gezondigd, en tegen zijn eigen belang, *ik heb dwaselijk gedaan*, in degene te vervolgen als mijn vijand, die een mijn beste vriend geweest zou zijn, als ik het mij maar had kunnen voorstellen, hierin zegt hij *ik heb zeer grotelijks gedwaald*, en beide u en mijzelf onrecht gedaan. Zij, die zondigen, doen dwaselijk en dwalen grotelijks, zij inzonderheid, die Gods volk haten en vervolgen, Job 19:28.

3. Hij nodigt hem om weer aan het hof te komen. *keer weder, mijn zoon David*. Zij, die verstandig zijn, zullen inzien dat het in hun belang is, om diegenen om zich heen te hebben, die zich voorzichtig gedragen, zoals David, en met wie God is.

4. Hij belooft dat hij hem niet meer zal vervolgen, maar hem zal beschermen: *ik zal u geen kwaad meer doen*. Wij hebben reden te geloven dat hij toen meende wat hij zei, maar toch is noch zijn belijdenis noch zijn belofte van verbetering uit een beginsel van waar berouw of bekering voortgekomen.

II. Davids gebruik van Sauls overtuiging en bekentenis, en het bewijs dat hij kon overleggen van zijn oprechtheid. Hij verlangt dat een van de jongelingen zal komen om de spies te halen, vers 22, en dan vers 23,

1. Beroept hij zich op God als Rechter van de twist. *De HEERE dan vergelde aan een iegelijk zijn gerechtigheid en zijn getrouwheid*. Door het geloof is David er zeker van, dat Hij het doen zal, want Hij kent het ware karakter van alle personen en daden, en is rechtvaardig om een ieder te vergelden naar zijn werk, en door het gebed begeert hij, dat Hij het doen zal, en hierin bidt hij in werkelijkheid tegen Saul, die onrechtvaardig en ontrouw met hem heeft gehandeld, ‘Geef hun naar hun doen", Psalm 28:4 , maar voornamelijk en in de eerste plaats bedoelt hij het als een gebed voor zichzelf, dat God hem zal beschermen in zijn gerechtigheid en getrouwheid, en er hem voor zal belonen, daar Saul ze hem zo slecht heeft vergolden.

2. Nogmaals herinnert hij Saul aan het bewijs, dat hij hem nu gegeven heeft voor zijn eerbied voor hem uit beginsel van trouw: *ik heb mijn hand niet willen uitsteken, aan de gezalfde des HEEREN*, aan Saul te kennen gevende dat zijn zalfolie zijn bescherming was, die hij aan de Heere was verschuldigd, en waarvoor hij Hem moest dankzeggen, ware hij een gewoon man geweest, hij, David, zou hem niet zo ontzien hebben, en misschien is nu Saul door het opperen van dit denkbeeld,

tot de wetenschap gekomen, of had hij tenminste reden om te denken, dat ook David de gezalfde des Heeren was, en Saul dus naar dezelfde regel evenzeer Davids leven moest ontzien, als David het zijne ontzien heeft.

3. Niet al te veel steunende op Sauls beloften, stelt hij zich onder Gods bescherming en vraagt om Zijn gunst, vers 24 : *"Gelijk als te dezen dage uw ziel in mijn ogen is groot geacht geweest, alzo zij mijn ziel in de ogen des HEEREN groot geacht, en Hij verlosse mij uit alle nood*, van hoe geringe waarde gij het ook moogt achten". Aldus neemt hij God aan voor zijn betaalmeester voor zijn goedheid tegen Saul, wat zij met vertrouwen doen kunnen, die weldoen en daarvoor lijden.

III. Sauls voorzegging van Davids verhoging. Hij prijst hem, vers 25. *Gezegend zijt gij, mijn zoon David*. Zo sterk was nu de overtuiging bij Saul van Davids oprechtheid, dat hij zich niet schaamde zichzelf te veroordelen en David te prijzen, zelfs in de tegenwoordigheid van zijn krijgslieden, die wel moesten blozen bij de gedachte, dat zij met zoveel woede waren uitgetrokken tegen een man, die hun meester, als hij hem ontmoet, aldus liefkoost.

Hij voorzegt zijn overwinning en zijn eindelijke verheffing: *gij zult het ja gewisselijk doen*.

Zij, die er nauwgezet naar streven om te doen wat waarlijk goed is, kunnen er door de hulp Gods toe komen om te doen wat waarlijk groot is.

Hij voegt er bij: *gij zult ook gewisselijk de overhand hebben*, al meer en meer, hij bedoelt tegen hemzelf, maar kon er niet toe komen om dit ronduit te zeggen.

De vorstelijke hoedanigheden, die in David gezien werden, zijn edelmoedig sparen van Saul, zijn militair gezag in zijn berisping van Abner omdat hij geslapen heeft, zijn zorg voor het openbare welzijn, en de bijzondere tekenen dat God met hem was, overtuigden Saul, dat hij gewis verhoogd zal worden op de troon, overeenkomstig de hem betreffende profetieën.

Eindelijk. De wonde aldus voor het ogenblik genezen zijnde, scheidden zij als vrienden. Saul keerde terug naar Gibea-"re infecta-zonder zijn voornemen volvoerd te hebben", beschaamd over de tocht, die hij ondernomen had, maar David wilde hem niet in zoverre op zijn woord geloven, om met hem weer te keren.

Zij die eenmaal ontrouw zijn geweest zullen niet licht voor de tweede maal vertrouwd worden, en daarom: *Toen ging David op zijn weg*.

Na deze scheiding hebben David en Saul, voorzoveel blijkt, elkaar nooit wedergezien.

HOOFDSTUK 27

1 David nu zeide in zijn hart: Nu zal ik een der dagen door Sauls hand omkomen; mij is niet beter, dan dat ik haastelijk ontkome in het land der Filistijnen, opdat Saul van mij de hoop verlieze, om mij meer te zoeken in de ganse landpale van Israel; zo zal ik ontkomen uit zijn hand.
2 Toen maakte zich David op, en hij ging door, hij en de zeshonderd mannen, die bij hem waren, tot Achis, den zoon van Maoch, den koning van Gath.
3 En David bleef bij Achis te Gath, hij en zijn mannen, een iegelijk met zijn huis; David met zijn beide vrouwen, Ahinoam, en Jizreelietische, en Abigail, de huisvrouw van Nabal, de Karmelietische.
4 Toen aan Saul geboodschapt werd, dat David gevlucht was naar Gath, zo voer hij niet meer voort hem te zoeken.
5 En David zeide tot Achis: Indien ik nu genade in uw ogen gevonden heb, men geve mij een plaats in een van de steden des lands, dat ik daar wone; want waarom zou uw knecht in de koninklijke stad bij u wonen?
6 Toen gaf Achis te dien dage Ziklag; daarom is Ziklag van de koningen van Juda geweest tot op dezen dag.
7 Het getal nu der dagen, die David in het land der Filistijnen woonde, was een jaar en vier maanden.
8 David nu toog op met zijn mannen, en zij overvielen de Gesurieten, en de Girzieten, en de Amalekieten (want deze zijn vanouds geweest de inwoners des lands), dat gij gaat naar Sur, en tot aan Egypteland.
9 En David sloeg dat land, en liet noch man noch vrouw leven; ook nam hij de schapen en runderen, en de ezelen, en kemels, en klederen, en keerde weder en kwam tot Achis.
10 Als Achis zeide: Waar zijt gijlieden heden ingevallen? zo zeide David: Tegen het zuiden van Juda, en tegen het zuiden der Jerahmeelieten, en tegen het zuiden der Kenieten.
11 En David liet noch man noch vrouw leven, om te Gath te brengen, zeggende: Dat zij misschien van ons niet boodschappen, zeggende: Alzo heeft David gedaan! En alzo was zijn wijze al de dagen, die hij in der Filistijnen land gewoond heeft.
12 En Achis geloofde David, zeggende: Hij heeft zich ten enenmaal stinkende gemaakt bij zijn volk, in Israel; daarom zal hij eeuwiglijk mij tot een knecht zijn.

David was een man naar Gods hart, en toch had hij zijn fouten en gebreken, die vermeld zijn, niet tot onze navolging, maar tot onze waarschuwing getuige de geschiedenis, vervat in dit hoofdstuk waarin wij

I. Wel bevinden, dat hij voorzichtiglijk zorg droeg voor zijn veiligheid en die van zijn gezin vers 2-4, en kloekmoedig voor Israël streed tegen de Kanaänieten, vers 8, 9 , maar,

II waar wij tot zijn oneer vinden:

1. Dat hij begon te wanhopen aan zijn verlossing, vers 1.

2. Dat hij zijn eigen land verhef, en In het land van de Filistijnen ging wonen vers 1, 5, 7.

3. Dat hij Achis misleidde door een dubbelzinnigheid, indien al niet een leugen, betreffende zijn krijgstochten, vers 10-12.

1 Samuel 27:1-7

I. Hier wordt David overmocht door vrees, die een gevolg was van de zwakheid van zijn geloof, vers 1. "Hij zei tot zijn hart" (aldus kan deze zin gelezen worden) in zijn te rade gaan er mee betreffende zijn tegenwoordigen toestand: *Nu zal ik een der dagen door Sauls hand omkomen*. Hij stelde zich de rusteloze woede en boosaardigheid voor van Saul, die in geen verzoening kon overgaan, en het verraad van zijn eigen landgenoten, getuige dat van de Zifieten, eenmaal en nogmaals. Hij zag op zijn krijgsmacht en merkte op hoe gering zij was, en dat er sedert lang geen recruten tot hem gekomen waren, hij kon ook niet zien dat hij veld won, en zo geraakte hij in een treurige stemming en zegt: *Nu zal ik een der dagen door Sauls hand omkomen*.

Maar, o gij kleingelovige, waarom wankelt gij? Was hij niet tot koning gezalfd?

Lag daar de verzekering niet in opgesloten, dat hij voor het koninkrijk bewaard zal worden? Hij had geen reden om op Sauls beloften te vertrouwen, maar had hij niet alle mogelijke redenen om op *Gods beloften* te vertrouwen? Zijn ervaring van Gods bijzondere zorg over hem had hem moeten bemoedigen.

Hij, die verlost heeft, verlost nog en zal ook later verlossen. Maar ongeloof is een zonde, die ook Godvruchtige mensen lichtelijk omringt. Als er van buiten strijd is, dan is er van binnen vrees, er. het is moeilijk die te overwinnen. Heere, vermeerder ons het geloof!

II. Het besluit waartoe hij hierop kwam. Nu Saul voor het ogenblik teruggekeerd was naar zijn plaats, wil hij gebruik maken van die gelegenheid om zich terug te trekken in het land van de Filistijnen. Alleen zijn eigen hart raadplegende, maar noch de efod, noch de profeet komt hij tot het besluit: *mij is niet beter, dan dat ik haastelijk ontkome in het land der Filistijnen*.

Door langdurige beproevingen zijn het geloof en de lijdzaamheid, zelfs van zeer Godvruchtige mensen in gevaar van te verflauwen. Nu was:

1. Saul een vijand van zichzelf en van zijn koninkrijk, door hem tot dit uiterste te drijven. Hij deed afbreuk aan zijn eigen belangen, toen hij zo bekwaam een veldoverste als David was en zo dapper een regiment als waarover die het bevel voerde, van zijn dienst uitwierp en hen dwong in de dienst van zijn vijanden te treden.

2. Was David geen vriend van zichzelf door die maatregel te nemen. God had hem bevolen zijn standaard op te richten *in het land van Juda*, Hoofdstuk 22:5, daar had God hem wonderbaar bewaard en hem soms gebruikt tot welzijn van zijn land, waarom moet hij er dan nu aan denken zijn post te verlaten?

Hoe kon hij de bescherming verwachten van de God Israëls, als hij buiten de grenzen ging van het land Israëls? Kan hij verwachten veilig te zijn onder de Filistijnen, uit wier handen hij onlangs zo ternauwernood was ontkomen door zich krankzinnig te veinzen?

Zal hij zich nu onder verplichting brengen aan hen, aan wie hij, naar hij weet, als hij koning zal zijn, geen vriendelijkheid kan vergelden, maar verplicht zal zijn hen te beoorlogen? Hiermede zal hij

genoegen doen aan zijn vijanden, die hem zeggen andere goden te gaan dienen, teneinde iets te hebben dat zij hem kunnen verwijten en de handen van zijn vrienden verzwakken, die niets zullen hebben om op dit verwijt te antwoorden. Zie hoe nodig het ons is te bidden: "HEERE, leid ons niet in verzoeking".

III. Zijn vriendelijk onthaal te Gath. Achis heette hem welkom, deels uit grootmoedigheid, daar hij er fier op was zo dapper en kloekmoedig een man gastvrijheid te verlenen, deels uit staatkundige overweging, hopende hem voor altijd aan zijn dienst te verbinden, en dat door zijn voorbeeld ook anderen er toe gebracht zullen worden hun land te verlaten en tot hem te komen.

Ongetwijfeld heeft hij aan David een plechtige belofte van bescherming gegeven waarop hij kon bebouwen, toen hij op Sauls belofte niet kon bebouwen. Het kan ons doen blozen te denken, dat het woord van een Filistijn betrouwenswaardiger is dan dat van een Israëliet, die, indien hij waarlijk een Israëliet was zonder bedrog zou wezen, en dat de stad Gath een toevlucht zou zijn voor een Godvruchtig man, als de steden Israëls hem een veilig verblijf weigeren.

1. David nam zijn mannen mee, vers 2, ten einde hem tot wacht te dienen, en zelf veilig te zijn waar hij was, en ook om zich hierdoor te meer aan te bevelen aan Achis, die hoopte diensten van hen te zullen verlangen.

2. Hij nam ook zijn gezin mee, zijn vrouwen. Ook zijn mannen brachten hun gezinnen mede, vers 2, 3. Hoofden van gezinnen behoren te zorgen voor hun gezin, hen te beschermen die van hun huis zijn, en in hun onderhoud te voorzien, bij hen te wonen met verstand.

IV. Sauls afzien van hem nog verder te vervolgen, vers 4, *zo voer hij niet meer voort hem te zoeken*. Dit geeft te kennen dat hij in weerwil van zijn betuiging van berouw die hij onlangs gedaan had, het wel beproefd zou hebben David een slag toe te brengen, indien hij hem slechts onder zijn bereik had gehad. Omdat hij echter niet durft komen waar David is, besluit hij hem maar met rust te laten. Zo schijnen velen hun zonden na te laten, terwijl in werkelijkheid hun zonden hen verlaten, zij zouden er wel in volhard hebben, zo zij het slechts gekund hadden. Saul zocht hem niet meer, zich tevreden stellende met zijn ballingschap, daar hij zijn bloed niet kon hebben, en misschien hopende, zoals vroeger, Hoofdstuk 18:25, dat hij vroeg of laat door de hand van de Filistijnen geveld zal worden, en hoewel hij liever het genoegen gesmaakt zou hebben van zelf hem te doden, zal hij tevreden zijn als anderen het doen.

V. Davids vertrek van Gath naar Ziklag.

1. Davids verzoek om verlof om heen te gaan was verstandig en zeer bescheiden, vers 5.

a. Het was wezenlijk verstandig. David wist wat het was om benijd te worden aan het hof van Saul, en had nog veel meer reden om te vrezen aan het hof van Achis, daarom weigert hij er bevordering, en wenst een vestiging op het land, waar hij in afzondering kan leven, meer met zichzelf kan zijn, en minder anderen in de weg. In een eigen stad kon hij ook in meer vrijheid zijn Godsdienst uitoefenen, er zijn mannen beter aan houden, en zal zijn rechtvaardige ziel niet, zoals te Gath, gekweld worden door de afgoderijen van de Filistijnen.

b. Zoals het aan Achis werd voorgesteld was het zeer bescheiden. Hij schrijft hem niet voor welke plaats hij hem zal toekennen, verzoekt slechts dat het een stad zal zijn ergens op het land, waar het hem zou believen. Die iets verzoeken, moeten niet kieskeurig zijn, maar hij geeft dit als reden op: *waarom zou uw knecht in de koninklijke stad bij u wonen?* Zij, die vast willen staan, moeten niet begeren hoog te staan, en nederige zielen streven er niet naar in koninklijke steden te wonen.

2. De schenking, die Achis hem deed op zijn verzoek, was zeer edelmoedig en vriendelijk, vers 6, 7. Achis gaf hem Ziklag. Hierdoor:

a. Verkreeg Israël zijn aloud recht, want Ziklag was in het lot van de stam van Juda, Jozua 15:31, en werd later uit dat lot met enige andere steden toegewezen aan Simeon, Jozua 19:5. Maar het was of nooit tenonder gebracht, of de Filistijnen hebben er zich in de een of andere worsteling met Israël meester van gemaakt. Misschien hebben zij het op onrechtvaardige wijze verkregen, en Achis, een man van verstand en van eer zijnde, nam de gelegenheid waar om het terug te geven, *De HEERE dan vergelde aan een ieglijk zijn gerechtigheid*, 1 Samuel 26:23.

b. David verkreeg een gerieflijke vestiging, niet slechts op een goede afstand van Gath, maar aan de grenzen van Israël, waar hij in gemeenschap kon blijven met zijn eigen landslieden, en waar zij tot hem konden komen in de omwenteling, die nu aanstaande was. Hoewel wij niet bevinden dat zijn krijgsmacht vermeerderd is, zolang Saul leefde, (want, Hoofdstuk 30:10 hij had nog slechts zijn zes honderd mannen) was daar toch terstond na de dood van Saul de algemene plaats van bijeenkomst voor zijn vrienden. Ja het schijnt, dat terwijl hij zich in afzondering hield vanwege Saul, er toch velen tot hem gekomen zijn, om hem tenminste van hun oprechte bedoelingen te verzekeren, 1 Kronieken 12:1-22. Ook verkreeg David nog dit voordeel, dat Ziklag aan de kroon kwam, het recht er op verbleef voortaan aan de koningen van Juda, vers 6. Door nederigheid en bescheidenheid en bereidwilligheid om zich op de achtergrond te houden zal men niets verliezen. Werkelijke voordelen vallen hun ten deel, die denkbeeldige eer afwijzen. Hier bleef David nu enigen tijd, namelijk *vier maanden* zoals het gelezen kan worden vers 7, of enige dagen meer dan vier maanden. De LXX geven de lezing *enige maanden*, zolang wachtte hij op de tijd van zijn komst op de troon, *want wie gelooft die zal niet haasten*.

1 Samuël 27:8-12

Hier is een bericht van Davids krijgsdaden terwijl hij in het land van de Filistijnen was, zijn verwoeden aanval op sommige van de overblijfselen van de gevloekte volken, zijn voorspoed daarbij, en de voorstelling, die hij er van gaf aan Achis.

1. Wij kunnen hem vrijspreken van onrechtvaardigheid en wreedheid in deze krijgsverrichting, omdat de volken, die hij uitroeide, door de hemel sinds lang aan het verderf gewijd waren en hij, die het deed, was door de hemel verordineerd tot de heerschappij, zodat het voegzaam was dat het gedaan werd, en hij, die het deed, bevoegd was om het te doen. Hem, die gezalfd was om de oorlogen des Heeren te oorlogen, paste het niet om in traagheid neer te zitten, hoe gepast hij het ook oordeelde om zich in bescheidenheid terug te trekken. Hij wenste veilig te zijn voor Saul alleen, maar zich aan gevaar te kunnen blootstellen voor Israël, hij heeft een oude twist, die God met deze volken had, gewroken, en terzelfder tijd voorraad gehaald voor zich en zijn leger, want op hun zwaard moesten zij leven. De Amalekieten moesten allen uitgeroeid worden, de Gezurieten en de Girzieten waren waarschijnlijk takken van Amalek, Saul werd verworpen omdat hij hen had gespaard, maar zijn gebrek aan gehoorzaamheid wordt door David vergoed, eer hij zelf de troon beklimt. Hij sloeg hen *en liet noch man noch vrouw leven*, vers 8, 9. Die dienst beloonde zichzelf, want zij voerden een rijke buit weg, die tot onderhoud van Davids krijgsmacht diende.

2. Maar wij kunnen hem niet vrijspreken van veinzerij bij Achis in het bericht, dat hij hem gaf van zijn expeditie.

A. David schijnt niet gewild te hebben dat Achis de waarheid zou weten, en daarom heeft hij niemand gespaard, die er de tijding van naar Gath kon brengen, vers 11, niet omdat hij zich schaamde over wat hij gedaan had, alsof het een slechte daad was, maar omdat hij vreesde dat de Filistijnen, zo zij het wisten, zich of hun bondgenoten in gevaar zouden achten, door hem in hun midden te laten wonen, en hem daarom van uit hun landpalen zouden verdrijven.

Zij zouden gemakkelijk tot de gevolgtrekking kunnen komen: Alzo heeft hij gedaan, en alzo zal hij doen, en daarom heeft hij het zorgvuldig voor hen verborgen gehouden, hetgeen hij schijnt te hebben kunnen doen, door allen over de kling te hebben gejaagd, want geen hunner naburen zou er het bericht van brengen, noch zouden zij wellicht spoedig te weten komen wat er geschied was, daar de tijdingen toen niet zo spoedig verspreid werden als nu.

B. Hij hield het verborgen voor Achis door een dubbelzinnigheid, die volstrekt niet voegde aan zijn karakter. Gevraagd zijnde naar welke zijde hij zijn inval gedaan had. antwoordde hij: *Tegen het zuiden van Juda*, vers 10. Het was waar, hij had een inval gedaan in de landen, die *ten zuiden van Juda* lagen, maar hij liet Achis geloven, dat hij een inval had gedaan in die, welke *in het zuiden van Juda* lagen, in dat van de Zifieten bijvoorbeeld, die hem twee keer hadden verraden.

En Achis geloofde David, zeggende: Hij heeft zich ten enenmaal stinkende gemaakt bij zijn volk, in Israël, vers 12, waardoor hij voorgoed aan de belangen van Achis zou verbonden blijven. Achis' trouw aan hem, de goede mening, die hij van hem had, en het vertrouwen, dat hij in hem stelde, verzwaren zijn zonde van hem aldus te bedriegen, hierover, en over nog andere dergelijke

gevallen heeft David later met berouw nagedacht, en het heeft hem doen bidden: "Wend van mij af de weg van de valsheid".

HOOFDSTUK 28

1 En het geschiedde in die dagen, als de Filistijnen hun legers vergaderden tot den strijd, om tegen Israel te strijden, zo zeide Achis tot David: Gij zult zekerlijk weten, dat gij met mij in het leger zult uittrekken, gij en uw mannen.
2 Toen zeide David tot Achis: Aldus zult gij weten, wat uw knecht doen zal. En Achis zeide tot David: Daarom zal ik u ten bewaarder mijns hoofds zetten, te allen dage.
3 Samuel nu was gestorven, en gans Israel had rouw over hem bedreven; en zij hadden hem begraven te Rama, te weten in zijn stad. En Saul had uit het land weggedaan de waarzeggers en duivelskunstenaars.
4 En de Filistijnen kwamen en vergaderden zich, en zij legerden zich te Sunem; en Saul vergaderde gans Israel, en zij legerden zich op Gilboa.
5 Toen Saul het leger der Filistijnen zag, zo vreesde hij, en zijn hart beefde zeer.
6 En Saul vraagde den HEERE; maar de HEERE antwoordde hem niet; noch door dromen, noch door de urim, noch door de profeten.
7 Toen zeide Saul tot zijn knechten: Zoekt mij een vrouw, die een waarzeggenden geest heeft, dat ik tot haar ga, en door haar onderzoeke. Zijn knechten nu zeiden tot hem: Zie, te Endor is een vrouw, die een waarzeggenden geest heeft.
8 En Saul verstelde zich, en trok andere klederen aan, en ging heen, en twee mannen met hem, en zij kwamen des nachts tot de vrouw, en hij zeide: Voorzeg mij toch door den waarzeggenden geest, en doe mij opkomen, dien ik tot u zeggen zal.
9 Toen zeide de vrouw tot hem: Zie, gij weet, wat Saul gedaan heeft, hoe hij de waarzegsters en de duivelskunstenaars uit dit land heeft uitgeroeid; waarom stelt gij dan mijn ziel een strik, om mij te doden?
10 Saul nu zwoer haar bij den HEERE, zeggende: Zo waarachtig als de HEERE leeft, indien u een straf om deze zaak zal overkomen!
11 Toen zeide de vrouw: Wien zal ik u doen opkomen? En hij zeide: Doe mij Samuel opkomen.
12 Toen nu de vrouw Samuel zag, zo riep zij met luider stem, en de vrouw sprak tot Saul, zeggende: Waarom hebt gij mij bedrogen? Want gij zijt Saul.
13 En de koning zeide tot haar: Vrees niet; maar wat ziet gij? Toen zeide de vrouw tot Saul: Ik zie goden, uit de aarde opkomende.
14 Hij dan zeide tot haar: Hoe is zijn gedaante? En zij zeide: Er komt een oud man op, en hij is met een mantel bekleed. Toen Saul vernam, dat het Samuel was, zo neigde hij zich met het aangezicht ter aarde, en hij boog zich.
15 En Samuel zeide tot Saul: Waarom hebt gij mij onrustig gemaakt, mij doende opkomen? Toen zeide Saul: Ik ben zeer beangstigd, want de Filistijnen krijgen tegen mij, en God is van mij geweken, en antwoordt mij niet meer, noch door den dienst der profeten, noch door dromen; daarom heb ik u geroepen, dat gij mij te kennen geeft, wat ik doen zal.
16 Toen zeide Samuel: Waarom vraagt gij mij toch, dewijl de HEERE van u geweken en uw vijand geworden is?
17 Want de HEERE heeft voor Zich gedaan, gelijk als Hij door mijn dienst gesproken heeft; en heeft het koninkrijk van uw hand gescheurd, en Hij heeft dat gegeven aan uw naaste, aan David.
18 Gelijk als gij naar de stem des HEEREN niet gehoord hebt, en de hittigheid Zijns toorns niet uitgericht hebt tegen Amalek; daarom heeft de HEERE u deze zaak gedaan te dezen dage.
19 En de HEERE zal ook Israel met u in de hand der Filistijnen geven, en morgen zult gij en uw zonen bij mij zijn; ook zal de HEERE het leger van Israel in de hand der Filistijnen geven.

20 Toen viel Saul haastelijk ter aarde, zo lang als hij was, en hij vreesde zeer vanwege de woorden van Samuel; ook was er geen kracht in hem; want hij had den gehelen dag en den gehelen nacht geen brood gegeten.
21 De vrouw nu kwam tot Saul, en zag, dat hij zeer verbaasd was; en zij zeide tot hem: Zie, uw dienstmaagd heeft naar uw stem gehoord, en ik heb mijn ziel in mijn hand gesteld, en ik heb uw woorden gehoord, die gij tot mij gesproken hebt.
22 Zo hoor toch gij nu ook naar de stem uwer dienstmaagd, en laat mij een bete broods voor u zetten, en eet; zo zal er kracht in u zijn, dat gij over weg gaat.
23 Doch hij weigerde het, en zeide: Ik zal niet eten. Maar zijn knechten, en ook de vrouw, hielden bij hem aan. Toen hoorde hij naar hun stem, en hij stond op van de aarde, en zette zich op het bed.
24 En de vrouw had een gemest kalf in het huis; en zij haastte zich en slachtte het; en zij nam meel, en kneedde het, en bakte daar ongezuurde koeken van.
25 En zij bracht ze voor Saul en voor zijn knechten, en zij aten; daarna stonden zij op, en gingen weg in dienzelfden nacht.

Er worden toebereidselen gemaakt voor een oorlog die een einde zal maken aan het leven en de regering van Saul, en voor David de weg zal banen tot de troon. In deze oorlog:

I. Zijn de Filistijnen de aanvallers, en Achis, hun koning, maakt David tot zijn vertrouweling, vers 1, 2.

II. De Israëlieten bereiden zich om hen te ontvangen, en Saul, hun koning, maakt de duivel tot zijn geheime raadsheer, en vult hiermee de maat van zijn ongerechtigheid.

Merk op:

1. De wanhopende toestand, waarin Saul zich bevond, vers 3-6.

2. Hoe hij een toveres heeft aangezocht om Samuël voor hem te doen opkomen, vers 7-14.

3. Zijn gesprek met de verschijning, vers 15-19.

4. De ontroering, die hem er door veroorzaakt werd, vers 20-25.

1 Samuel 28:1-6

I. Hier is het vijandig voornemen van de Filistijnen tegen Israël, zij vergaderen zich *om tegen Israël te strijden*, vers 1.

Indien de Israëlieten God niet hadden verlaten, zouden er geen Filistijnen zijn overgebleven om hen te verontrusten, indien Saul Hem niet had verlaten, zij zouden nu buiten alle gevaar van hen geweest zijn. De Filistijnen maakten gebruik van de gelegenheid, dat David onder hen was, om deze aanval te doen, want hem vreesden zij meer dan Saul met zijn gehele krijgsmacht.

II. De verwachting, die Achis had van Davids hulp in deze krijg, en de bemoediging, die David hem gaf om die hulp van hem te verwachten: *Gij zult zekerlijk weten, dat gij met mij in het leger zult uittrekken*, zegt Achis, "als ik u bescherm, dan heb ik recht dienst van u te eisen", en hij zal zich gelukkig achten om een man als David aan zijn zijde te hebben, die voorspoedig was, waar hij ook heenging. David gaf hem een dubbelzinnig antwoord, "wij zullen zien wat er gedaan zal worden, het zal later tijd genoeg wezen om daarvan te spreken, maar *aldus zult gij weten, wat uw knecht doen zal*, vers 2, dat is: ik zal zien op welke post ik het best instaat zal zijn u te dienen, zo gij mij wilt toelaten die post te kiezen." Aldus houdt hij zich vrij van een belofte om hem te dienen, en houdt hem toch in de verwachting er van.

Want Achis vatte het niet anders op dan als een verbintenis om hem te helpen, en hierop belooft hij hem, hem tot kapitein van de lijfwacht aan te stellen, of tot eerste staatsminister.

III. Het in slagorde stellen van de beide legers, vers 4. *En de Filistijnen kwamen en vergaderden zich, en zij legerden zich te Sunem*, dat in de stam van Issaschar lag, ver in het noorden van het land.

Het land Israël scheen slecht bewaakt te zijn, als de Filistijnen hun leger tot in het hart van het land konden doen oprukken. Terwijl Saul David vervolgde, liet hij het land bloot en onbeschermd. Op sommige bergen van Gilboa monstert Saul zijn krijgsmacht, en bereidt zich tot de strijd met de Filistijnen, waarvoor hij, *nu de Geest des HEEREN van hem geweken was*, weinig moed heeft.

IV. In welke vrees en verlegenheid Saul zich toen bevond. *Toen Saul het leger van de Filistijnen zag*, door zijn eigen waarneming en de berichten, die zijn verkenners hem brachten, bemerkte dat het talrijker was, beter gewapend en met meer moed bezield dan het zijne, werd hij zo bevreesd, dat *zijn hart beefde*, vers 5.

Had hij zich dicht aan God gehouden, dan had hij op het zien van een Filistijns leger niet behoeven te vrezen, maar nu hij er God toe gebracht had hem te verlaten, was zijn invloed weg, zijn leger geslonken, zodat het een armzalig aanzien had, en, wat erger was, zijn eigen moed en geestkracht begaven hem.

Een schuldig geweten deed hem sidderen op het ritselen van een blad, nu gedacht hij aan het schuldige bloed van de Amalekieten, dat hij gespaard, en het onschuldig bloed van de priesters, dat hij vergoten had, zijn zonden worden hem ordelijk voor ogen gesteld, zij brengen hem in verwarring,

verbijsteren hem in zijn raadsbesluiten, beroven hem van zijn moed, zodat hem niets overbleef dan een schrikkelijke verwachting des oordeels en de hitte des vuurs.

Benauwdheden zijn verschrikkingen voor de kinderen van de ongehoorzaamheid. *En Saul vraagde den HEERE*, vers 6. De nood drijft hen naar God, die ten dage van hun voorspoed Zijn orakelen en altaren hebben veronachtzaamd. "HEERE! in benauwdheid hebben zij U bezocht" Jesaja 26:16. Heeft ooit iemand de Heere gezocht en Hem niet gevonden? Ja, Saul deed het, *de HEERE antwoordde hem niet*, heeft noch op zijn smekingen, noch op zijn vragen acht geslagen, gaf hem geen aanwijzingen voor hetgeen hij doen moest, geen aanmoediging om te hopen dat Hij met hem zijn zal. Wordt Hij door zo iemand als Saul is ernstiglijk gevraagd? Ezechiel 14:3. Neen, hij kon geen antwoord des vredes verwachten, want:

1. Hij vroeg op zo'n wijze, dat het was, alsof hij in het geheel niet gevraagd had, niet ernstiglijk had gevraagd. Daarom wordt gezegd, dat "hij de HEERE niet gezocht heeft", 1 Kronieken 10:14, want hij deed het flauw en koud, en met het geheime voornemen om, zo God hem niet antwoordde, de duivel te raadplegen. Hij vroeg niet in het geloof, maar met een dubbelzinnig, onstandvastig hart.

2. Hij vroeg de Heere toen het te laat was toen zijn proeftijd voorbij was, en hij voor altijd was verworpen. "Zoekt den HEERE, terwijl Hij te vinden is, roept Hem aan, terwijl Hij nabij is", Jesaja 55:6, want er is een tijd, wanneer Hij niet gevonden zal worden.

3. Hij had het voorrecht verbeurd van al de methodes om God te vragen. Kon hij, die Samuël en David, die beide profeten waren haatte en vervolgde, verwachten om door profeten een antwoord te verkrijgen?

Of hij, die de hogepriester had gedood, om door de urim geantwoord te worden?

Of hij, die de Geest van de genade verzondigd had, om door dromen een antwoord te verkrijgen?

Neen. "Dwaalt niet, God laat zich niet bespotten".

V. Het vermelden van sommige dingen, die voorlang geschied waren, ter inleiding van het volgende verhaal, vers 3.

1. De dood van Samuël. Samuël was gestorven, wat de Filistijnen des te stoutmoediger en Saul des te meer bevreesd maakte, want als Samuël nog in leven zou zijn, Saul zou waarschijnlijk gedacht hebben dat zijn tegenwoordigheid en zijn steun, zijn goede raad en zijn gebeden hem nu in zijn benauwdheid van goede dienst zouden zijn.

2. Sauls edict tegen toverij. Hij had de wetten doen uitvoeren tegen de waarzeggers en de duivelskunstenaars, die niet in het leven gelaten moesten worden, Exodus 22:18. Sommigen denken dat hij dit in het begin van zijn regering gedaan heeft, toen hij nog onder Samuels invloed was, anderen denken dat het pas onlangs geschied was, want in vers 9 wordt er van gesproken als van een edict, dat pas onlangs was uitgevaardigd.

Misschien heeft Saul, toen hijzelf door een bozen geest werd benauwd, gedacht dat hij betoverd was, en om die reden alle tovenaars doen ombrengen. Velen schijnen te ijveren tegen de zonde, als zij er zelf schade door lijden, (zij zullen vloekers aanklagen, die op hen vloeken, of dronkaards, die in hun dronkenschap hen mishandelen) maar anders zich niet zouden bekommeren om de ere Gods, noch afkeer zouden hebben van de zonde als zonde.

Toch was het prijzenswaardig in Saul, dat hij zijn macht gebruikt heeft tot verschrikking en beteugeling van deze boosdoeners. Velen schijnen vijanden van zonde in anderen, terwijl zij er zichzelf in toegeven. Saul zal de duivel verdrijven uit zijn koninkrijk, terwijl hij hem door afgunst en boosaardigheid in zijn eigen hart herbergt.

1 Samuël 28:7-14

I. Saul doet navraag naar een toveres vers 7. Indien hij, toen God hem niet antwoordde, zich verootmoedigd had door berouw en bekering, en volhard had in God te zoeken, wie weet of Hij zich niet ten laatste door hem had laten verbidden, maar geen troost ontvangende noch van de hemel, noch van de aarde, Jesaja 8:21, 22, besluit hij aan te kloppen aan de deur van de hel, om te zien of daar ook iemand is, die hem wil helpen en raden. *Zoekt mij een vrouw, die een waarzeggenden geest heeft*, vers 7.

Zijn knechten waren maar al te bereid om hem in die slechte zaak van dienst te zijn, direkt bevelen zij er hem een aan, die te Endor woonde (een stad, die niet ver vandaar gelegen was) en aan de uitvoering van Sauls edict ontkomen was, en hij besluit zich tot haar te wenden. Hierin kan hem ten laste worden gelegd:

1. Minachting van de God Israëls, alsof enig schepsel hem helpen kan, als God hem heeft verlaten en vertoornd op hem is.

2. In tegenspraak te zijn met zichzelf. Hij kende de snoodheid van de zonde van toverij, anders zou hij hen niet uitgeroeid hebben, die een waarzeggende geest hadden, toch neemt hij nu de toevlucht tot datgene als een godsspraak, wat hij tevoren veroordeeld heeft als een verfoeisel.

Gewoonlijk zullen de mensen uitvaren tegen zonden, die zij niet in verzoeking zijn te bedrijven, maar er zich later toch door laten overwinnen.

Als iemand aan Saul, toen hij verderf bracht over de tovenaars, gezegd had dat hij weldra een van hen zal raadplegen, hij zou met Hazaël gezegd hebben: Wat! is uw knecht een hond? Maar wie weet in welk kwaad zij zich nog zullen storten die God verlaten en door Hem verlaten zijn.

II. Horende van ene, haast hij zich tot haar, maar gaat des nachts, vermomd, en slechts van twee dienaren vergezeld, waarschijnlijk te voet, vers 8. Zie, hoe diegenen door Satan gevangen worden geleid, die genoodzaakt zijn:

1. Zich te verkleinen. Nooit had Saul zo'n min aanzien als toen hij naar een ellendige heks sloop, om van haar te weten te komen wat hem zal wedervaren.

2. Te veinzen. Boze werken zijn werken van de duisternis, en zij haten het licht, en willen tot het licht niet komen. Saul ging tot de toveres, niet in zijn koninklijk gewaad, maar in het kleed van een gewoon krijgsman, niet alleen, omdat de toveres zelf, als zij hem gekend had, geweigerd zou hebben hem te dienen, hetzij uit vrees dat hij gekomen was om haar te verschrikken, of om zich op hem te wreken wegens zijn edict tegen hen, die van haar beroep waren, maar ook uit vrees dat zijn volk het zou te weten komen, en er hem om zou verafschuwen. Zodanig is de kracht van het natuurlijke geweten, dat zij zelfs, die kwaad doen, blozen en er zich om schamen.

III. Hij geeft haar te kennen wat hij van haar begeert, en belooft haar straffeloosheid.

1. Al wat hij van haar verlangt is, dat zij iemand van de doden zal doen opkomen, met wie hij een gesprek wil voeren. Dit was toverij of waarzeggerij door de doden, waardoor hij zijn doel hoopte te bereiken, maar het was uitdrukkelijk verboden door de wet, Deuteronomium 18:11, "Of een bezweerder, die met bezwering omgaat, of die een waarzeggenden geest vraagt, of een duivelskunstenaar, of die de doden vraagt", , Jesaja 8:19:"Wanneer zij dan tot ulieden zeggen zullen: Vraagt waarzeggers en duivelskunstenaars, die daar piepen, en binnensmonds mompelen, zo zegt: Zal niet een volk zijn God vragen? zal men voor de levenden de doden vragen?", vers 8.

Dit veronderstelt dat algemeen aangenomen werd, dat de zielen na de dood blijven bestaan, en dat er, als de mensen sterven, nog geen einde aan hen is, het veronderstelt ook dat aan de afgescheiden zielen een grote kennis werd toegeschreven.

Maar het is ongerijmd te denken, dat een, Godvruchtige ziel op de wenk van een boze geest zou opkomen, of dat God, die aan iemand het voorrecht van Zijn eigen inzettingen had ontzegd, hem zou toelaten enig wezenlijk voordeel aan een gevloekte duivelskunstenarij te ontlenen.

2. Zij geeft haar vrees te kennen voor de wet, en haar vermoeden, dat deze vreemdeling was gekomen om haar in een strik te lokken, vers 9 *Gij weet, wat Saul gedaan heeft.*

Gods voorzienigheid heeft het zo beschikt, dat aan Saul zijn edict tegen toveressen werd voorgehouden op het ogenblik, dat hij er een raadpleegde, ter meerdere verzwaring van zijn zonde. Zij blijft wijzen op het gevaar dat zij loopt door de wet, misschien wel om haar prijs te verhogen, want hoewel er geen melding wordt gemaakt van het loon dat zij ontving, heeft zij het toch ongetwijfeld geëist, en wel een zeer ruim loon.

Let er op hoe bewust zij zich is van het gevaar, waarin zij verkeerde door Sauls edict, en hoe grote zorg zij droeg om er zich voor te behoeden, maar hoegenaamd geen besef heeft van de verplichtingen van Gods wet en de verschrikkingen van Zijn toorn. Zij bedenkt wat Saul gedaan heeft, niet wat God gedaan heeft, tegen zulke praktijken en vreest meer dat haar een strik gelegd wordt om haar het leven te doen verliezen, dan dat haar een strik gelegd wordt om haar ziel te verderven. Zondaars zijn meer bevreesd voor straf van mensen dan voor Gods rechtvaardig oordeel. Maar:

3. Sauls belooft onder ede haar niet te zullen verraden, vers 10.

Het was zijn plicht als koning haar te straffen, en hij wist dit, en toch zweert hij het niet te zullen doen, alsof hij door zijn eed zich kon verbinden om niet te doen, wat hij door Gods gebod gehouden en verplicht was te doen. Maar hij beloofde meer dan hij kon volbrengen, toen hij zei: geen straf zal u om deze zaak overkomen, want hij kon zichzelf niet en nog veel minder haar beveiligen tegen de wraak Gods.

IV. Samuël, die onlangs gestorven is, is de persoon met wie Saul wenst te spreken, en door haar toverijen voldoet de toveres aan zijn begeerte, en brengt hen tezamen.

1. Zodra Saul aan de toveres de verzekering heeft gegeven dat hij haar niet verraden zal, legde zij zich toe op haar toverij en vroeg zeer vertrouwelijk: *Wien zal ik u doen opkomen?* vers 11. Hoop

op straffeloosheid maakt dat de zondaars stoutmoedig voortgaan op hun bozen weg en verhardt hun hart.

2. Saul verlangt met Samuël te spreken, *Doe mij Samuël opkomen*. Samuël had hem gezalfd tot het koninkrijk, en was vroeger zijn getrouwe vriend en raadsman geweest, en daarom wenste hij hem nu te raadplegen.

Toen Samuël te Rama woonde, dat niet ver was van Gibea Sauls, en er de profetenschool bestuurde, lezen wij nooit dat Saul tot hem was gegaan om hem te raadplegen voor enige moeilijkheden, waarin hij zich bevond, het zou zeer goed voor hem geweest zijn, als hij het gedaan had, toen heeft hij hem veronachtzaamd, en hem misschien gehaat, menende dat hij Davids belangen was toegedaan, maar nu hij gestorven is-"0 ware Samuël nog maar in leven! *Doe mij Samuël opkomen*.

Velen, die Gods heiligen en dienstknechten verachten en vervolgen als zij in leven zijn, zouden blijde wezen hen terug te hebben als zij gestorven zijn. Zend Lazarus tot mij, en zend Lazarus tot mijns vaders huis, Lukas 16:24, 27. De graven van de rechtvaardigen worden versierd.

3. Hier is een schijnbare uitlating of gaping in het verhaal. Saul zei: *Doe mij Samuël opkomen* en de woorden, die hier onmiddellijk op volgen, zijn: *Toen nu de vrouw Samuël zag*, vers 12, terwijl men verwacht zou hebben dat er gezegd zou worden, hoe zij daarbij te werk ging, welke bezweringen en toverkunsten zij gebruikte, iets meegedeeld zou zijn van wat zij zei en deed, maar het diepe stilzwijgen van de Schrift hieromtrent verbiedt ons "de diepten des satans" te willen kennen, Openbaring 2:24, of onze nieuwsgierigheid te willen bevredigen met een mededeling van de verborgenheden van de ongerechtigheid.

Men heeft van de boeken van sommige biechtvaders in de Roomse kerk gezegd, dat zij door hun beschrijvingen van zonde de mensen geleerd hebben haar te bedrijven, maar de Schrift verbergt zondige kunst, opdat wij "onnozel in het kwade" zullen zijn, Romeinen 16:19. o

4. Op het gezicht van de verschijning bespeurde de toveres dat de cliënt Saul was, de geest, met wiens hulp zij werkte, heeft er haar waarschijnlijk van onderricht, vers 12. *Waarom hebt gij mij bedrogen?* met een vermomming, *want gij zijt Saul*, de man, voor wie ik meer dan voor ieder ander bevreesd ben!"

Aldus gaf zij aan Saul de kracht te verstaan van haar kunst, daar zij hem niettegenstaande zijn vermomming herkende, en toch vreesde zij, dat hij haar, later tenminste, zou straffen voor wat zij nu deed.

Indien zij geloofd had dat het werkelijk Samuël was, die zij zag, zij zou meer reden hebben gehad voor hem bevreesd te zijn, die een goed profeet was, dan voor Saul, die een goddeloze koning wast Maar de meeste mensen vrezen de toorn van aardse vorsten meer dan de toorn van de Koning van de koningen.

5. Saul (die naar wij kunnen onderstellen in de naaste kamer op een afstand gehouden werd) zei haar niet bevreesd voor hem te zijn, maar voort te gaan met hetgeen zij deed, en vroeg haar wat zij zag, vers 13.

O, zegt de vrouw, *ik zie goden uit de aarde opkomende*, dat is: een geest, zij noemden engelen goden, omdat het geestelijke wezens zijn.

Armzalige goden, die opkomen uit de aarde! Maar zij spreekt de taal van de heidenen, die hun helse godheden hadden en deze vereerden.

Indien Saul het nodig had geacht voor zijn gesprek met Samuël, dat het lichaam van Samuël uit het graf opgeroepen zou worden, hij zou de toveres meegenomen hebben naar Rama, waar zijn graf was, maar de bedoeling gold alleen zijn ziel, die echter, zo zij zichtbaar werd verwacht werd in de gewone gelijkenis te verschijnen van zijn lichaam, en God heeft het de duivel toegelaten aan het doel te beantwoorden, Samuels gestalte aan te nemen, opdat zij, die de liefde van de waarheid niet hebben aangenomen, aan een kracht van de dwaling zullen overgegeven worden, dat zij de leugen zouden geloven.

Dat het niet de ziel van Samuël zelf kon zijn, konden zij gemakkelijk begrijpen toen zij opkwam uit de aarde, want "de geest des mensen" en nog zoveel te meer van een Godvruchtigen mens "gaat opwaarts", Prediker 3:21.

Maar als de mensen bedrogen willen zijn, dan is het rechtvaardig in God om te zeggen: "Laat hen bedrogen worden." Dat de duivel onder toelating Gods Samuël zou voorstellen, is niet vreemd, daar hij zich veranderen kan in een engel des lichts, en het is ook niet vreemd dat het hem toegelaten werd om het bij deze gelegenheid te doen, opdat Saul tot wanhoop zou worden gedreven door de duivel te vragen, daar hij niet op de rechte wijze de Heere heeft willen vragen, waardoor hij troost had kunnen verlangen.

Toen Saul vernam dat er goden opkwamen, was hij zeer begerig te weten wat de gestalte van zijn godheid was, en in welke vorm zij verscheen, zo verre was hij van er enigerlei schrik of afschuw van te gevoelen daar zijn hart allerongelukkigst verhard was door de bedriegelijkheid van de zonde.

Het schijnt dat het aan Saul niet vergund was om zelf enige gelijkenis te zien, maar dat hij de vrouw op haar woord moest geloven, dat zij een oud man zag, met een mantel bekleed, het gewaad van een rechter, dat Samuël soms gedragen heeft, en sommigen denken dat het hierom was en wegens de majesteit van zijn voorkomen, dat zij deze verschijning Elohim, een god of goden noemde, want aldus worden magistraten genoemd, Psalm 82:1.

6. Aan de beschrijving, die de vrouw van de verschijning gaf, bemerkte Saul dat het Samuël was, en toen *neigde hij zich met het aangezicht ter aarde, en hij boog zich*, wat, zoals algemeen aangenomen wordt, uit eerbied voor Samuël, hoewel hij hem niet zag, of misschien om te luisteren naar de zachte, mompelende stem, die hij nu verwachtte te horen, want zij, die een waarzeggenden geest hadden, piepten en mompelden binnensmonds, Jesaja 8:19, en Saul boog zich (waarschijnlijk volgens de aanwijzing van de vrouw) om te horen wat gefluisterd werd, en er oplettend naar te luisteren, want de stem van een, die een waarzeggenden geest heeft, wordt gezegd uit de aarde te

spreken, uit het stof voort te komen, Jesaja 29:4. Daarnaar wilde hij zich buigen, die niet wilde buigen voor het woord van God.

1 Samuël 28:15-19

Wij hebben hier het gesprek tussen Saul en Satan. Saul kwam vermomd, vers 8, maar Satan heeft hem spoedig ontdekt, vers 12. Satan komt vermomd, hij heeft zich vermomd met Samuels mantel, maar Saul kan hem niet ontdekken.

Dat is ons nadeel bij ons worstelen met de machten van de duisternis van deze eeuw, dat zij ons kennen, terwijl wij onbekend zijn met hun listen.

I. De verschijning, die Samuël voorstelde, vraagt waarom hij geroepen is, vers 15 : *Waarom hebt gij mij onrustig gemaakt, mij doende opkomen?*

Voor ons blijkt hieruit dat het een boze geest was, die Samuël voorstelde, want (zoals bisschop Patrick opmerkt) het is niet in de macht van toveressen om de rust van Godvruchtigen te storen, hen terug te brengen in deze wereld, wanneer hun dit behaagt: en de ware Samuël zou ook nooit zo'n macht van de toverij erkend hebben, maar voor Saul was dit een gepaste list van Satan om hulde en eerbied van hem te verkrijgen, hem een hogen dunk te geven van de macht van de waarzeggerij, en hem alzo geheel en al in des duivels net te verstrikken.

II. Saul doet zijn beklag aan deze nagebootsten Samuël, hem voor de waren houdende en het is een zeer treurige klacht: *Ik ben zeer beangstigd, want de Filistijnen krijgen tegen mij*, hen zou ik echter gerust kunnen tegentreden, indien ik slechts de tekenen had, dat God met mij is, maar, helaas, *God is van mij geweken*.

Hij heeft niet geklaagd over dit wijken van God van hem vóór hij er in moeilijkheid en benauwdheid door kwam, voordat de Filistijnen tegen hem krijgden, en dan begint hij over Gods wijken van hem te klagen. Hij, die in zijn voorspoed niet naar God gevraagd heeft, vond het in zijn tegenspoed hard, dat God hem niet antwoordde, generlei acht sloeg op zijn vragen, hetzij door dromen of door profeten.

Hij heeft noch zelf geantwoord, noch hem door Zijn boden een antwoord gezonden. Hij erkent niet als een boeteling, Gods rechtvaardigheid hierin, maar als een verwoed man vaart hij uit tegen God als onvriendelijk, en wendt hij zich van Hem af, *daarom heb ik u geroepen*, alsof Samuël, een dienstknecht Gods, gunst zou bewijzen aan hen, op wie God vertoornd is, of alsof een dode profeet hem meer van dienst kon zijn dan de levenden.

Hieruit zou men opmaken dat hij werkelijk begeerde de duivel te ontmoeten, en niemand anders verwachtte (hoewel onder de dekmantel van Samuels naam) want hij begeert anderen raad dan van God, dus van de duivel, die Gods mededinger is. "God verstoot mij, daarom kom ik tot u". "Flectere si nequeo superos, Adheronta movebo-Faal ik met de hemel, dan zal ik welslagen bij de hel."

III. Het is schrale troost, die deze boze geest in Samuels mantel aan Saul geeft, blijkbaar is het zijn doel om hem tot wanhoop en zelfmoord te brengen. Indien het de ware Samuël was geweest, dan zou hij, toen Saul begeerde dat hem gezegd zou worden wat hij doen moest, hem gezegd hebben zich te bekeren, zich met God te verzoenen, en David uit zijn ballingschap terug te roepen, en hem gezegd hebben, dat hij aldus mocht hopen genade van God te verkrijgen, maar inplaats hiervan stelt

hij zijn geval voor als hulpeloos en hopeloos, behandelde hij hem zoals hij Judas behandeld heeft, van wie hij eerst de verleider, en toen de pijniger was, hem eerst bewoog zijn Meester te verraden, en daarna zich te verhangen.

1. Hij werpt hem zijn tegenwoordige benauwdheid voor de voeten, vers 16, zegt hem dat God niet slechts van hem geweken is, maar dat Hij zijn vijand is geworden, en dus geen troostrijk antwoord van hem moet verwachten. *Waarom vraagt gij mij toch?* Hoe kan ik uw vriend zijn als God uw vijand is, of uw raadsman als Hij u verlaten heeft?"

2. Hij werpt hem voor de voeten dat David gezalfd is voor het koninkrijk, vers 17. Hij kon geen snaar hebben aangeraakt, die onaangenamer in Sauls oren klonk dan deze. Er wordt niets gezegd om hem met David te verzoenen, maar alles strekt om hem nog meer tegen David te verbitteren, en de breuk wijder te maken.

Om hem echter te doen geloven dat hij Samuël was, zegt hij wat God door hem gesproken heeft. De duivel weet aan zijn spreken een tint van Godsdienst te geven en kan aan valse apostelen leren zich te veranderen in apostelen van Christus en hun taal na te bootsen. Zij, die gebruik maken van toverijen en bezweringen en ter verdediging er van aanvoeren dat zij er niets dan goeds in vinden moeten gedenken welke goede woorden de duivel hier gebruikt heeft! maar met hoe boosaardig een bedoeling.

3. Hij verwijt hem zijn ongehoorzaamheid aan het gebod van God, daar hij de Amalekieten heeft gespaard, vers 18. Satan had hem geholpen om die zonde te bemantelen en te verontschuldigen, toen Samuël hem tot berouw er over zocht te brengen, maar nu verzwaart hij haar ten einde hem aan Gods genade te doen wanhopen. Zie wat zij er mee winnen, die naar Satans verzoekingen luisteren. Hijzelf zal hun beschuldiger zijn en over hen juichen. En zie op wie zij gelijken, die anderen tot kwaad verlokken, en het hun verwijten als het gedaan is.

4. Hij voorzegt zijn naderend verderf, vers 19. Dat zijn leger door de Filistijnen verslagen zal worden. Dit wordt tweemaal gezegd. *De HEERE zal ook Israël met u in de hand der Filistijnen geven, en morgen zult gij en uw zonen bij mij zijn, ook zal de HEERE het legervan Israël in de hand der Filistijnen geven*.

Dit kon hij voorzien door de meerderheid van de Filistijnen in sterkte en aantal, de zwakheid van de heirscharen Israëls, Sauls angst, en inzonderheid hierdoor dat God van hen geweken was.

Om echter een waar profeet voor te stellen schrijft hij het telkens en nogmaals toe aan God, de Heere zal het doen. Dat hij en zijn zonen in de veldslag gedood zullen worden. Morgen, dat is: binnen zeer korte tijd (en onderstellende dat het nu na middernacht was, zie ik niet in dat het niet in letterlijke zin voor de volgende dag genomen kan worden, de volgende dag na die welke nu begon) *zult gij en uw zonen bij mij zijn* dat is in het dodenrijk, afgescheiden van het lichaam.

Indien dit de echte Samuël was geweest, hij zou het niet hebben kunnen voorzeggen, tenzij de Heere het hem had geopenbaard, en hoewel het een boze geest was God kon het door hem laten voorzeggen, zoals wij lezen van een boze geest, die Achabs val voorzag en er het middel toe was te

Ramoth in Gilead, 1 Koningen 22:20 en verv, gelijk misschien deze boze geest onder Gods toelating het was voor Sauls verderf.

Die boze geest heeft Achab gevleid, deze heeft Saul verschrikt beide deden het om hen te doen vallen, zo ongelukkig zijn zij, die onder Satans macht zijn want hetzij dat hij verstoord is of lacht, zo is er toch geen rust.

1 Samuël 28:20-25

Hier wordt ons meegedeeld hoe Saul de ontzettende boodschap ontving van de geest die hij geraadpleegd had. Hij verlangde dat hem gezegd zou worden wat hij doen moest, vers 15, maar hem wordt alleen gezegd wat hij niet gedaan heeft en wat er aan hem gedaan zal worden. Zij, die goede raad en troost verwachten anders dan van God en in de weg van Zijn inzettingen, zullen even ellendig teleurgesteld worden als Saul hier was.

Merk op:

I. Hoe hij bezweek onder de last, vers 20. Hij was werkelijk niet in staat hem te dragen, daar hij de hele dag tevoren niets gegeten had, en ook in die nacht niet, hij kwam vastende uit het leger, en bleef vasten, niet uit gebrek aan voedsel, maar uit gebrek aan eetlust.

Zijn vrees voor de macht van de Filistijnen, vers 5, benam hem de eetlust, of misschien heeft de strijd met zijn eigen geweten, nadat de gedachte bij hem was opgekomen om de toveres te raadplegen, hem zelfs een afkeer doen hebben van het nodige voedsel, hoe smakelijk dit ook was.

Dit maakte hem tot een gemakkelijke prooi van deze nieuwe verschrikking, die hem nu als een gewapend man is overkomen. *Toen viel Saul haastelijk ter aarde, zo lang als hij was*, alsof de schutters van de Filistijnen hem reeds getroffen hadden, en er was geen kracht in hem om die zware tijding met moed te dragen.

Nu had hij er genoeg van om toveressen te raadplegen, want hij vond ze ellendige vertroosters. Als God in Zijn woord verschrikking spreekt tot de zondaren, dan opent Hij hun tegelijk een deur van de hope, zo zij zich bekeren, maar zij, die zich tot de poorten van de hel wenden om hulp moeten aldaar duisternis verwachten, zonder een straal van licht.

II. Met hoeveel moeite hij er toe gebracht werd om zoveel hulp aan te nemen als nodig was, om naar zijn post in het leger weer te keren. De toveres schijnt Saul met de geest alleen te hebben gelaten, om nog verder met hem te spreken, maar hem misschien horende vallen en kermen, en bemerkende dat hij in doodsangst was, vers 21, ging zij tot hem, en drong hem om enig voedsel te gebruiken, ten einde instaat te zijn haar huis te verlaten, vrezende dat, zo hij ziek mocht worden, en inzonderheid indien hij er mocht sterven, zij als verraderes gestraft zou worden, al was zij er dan ook aan ontkomen om als toveres te worden gestraft. Waarschijnlijk maakte dit, maar geen gevoel van vriendelijkheid, haar zo zorgzaam om hem te helpen. In welk een treurige toestand heeft hij zich gebracht, om zo ellendig een troosteres nodig te hebben!

1. Zij drong zeer bij hem aan om enig voedsel tot zich te nemen, zij voert aan, vers 21, dat zij van zijn stem gehoorzaam is geweest met gevaar van haar leven, waarom zou hij dan niet naar haar stem horen tot behoud van zijn leven, vers 22.

Zij had een vet kalf bij de hand, (en het woord betekent een kalf, dat gebruikt werd om koren uit te treden, en daarom moeilijk gemist kon worden) dit bereidde zij voor zijn onthaal, vers 24.

Josephus weidt uit in lof over de beleefdheid en buitengewone milddadigheid van deze vrouw, en prijst het aan als een voorbeeld van medelijden met hen, die in benauwdheid zijn, en haar bereidwilligheid om hun te hulp te komen, zonder enigerlei vooruitzicht om er voor beloond te worden.

2. Hij toonde er zich zeer afkerig van: *hij weigerde het, en zeide: ik zal niet eten*, vers 23, liever in stilte van honger willende sterven, dan met ere door het zwaard. Indien hij geleden had door uitputting van lichaamskracht, dan zou voedsel hem hebben kunnen helpen, maar, helaas, zijn toestand was buiten het bereik van zodanige hulp. Wat helpen weltoebereide spijzen voor een gewonde consciëntie? Die liedekens zingt bij een treurig hart is als edik op salpeter, even onaangenaam en even weinig welkom.

3. Met behulp van zijn knechten heeft de vrouw ten laatste overmocht om hem, tegen zijn zin, enig voedsel te doen gebruiken.

Niet met geweld maar door vriendelijke raad hielden zij bij hem aan, vers 23, dwongen zij hem, en in geen andere betekenis dan in die van vriendelijke drang moeten wij de woorden verstaan in de gelijkenis: dwing hen om in te komen, Lukas 14:23.

Hoe krachtig zijn de rechte redenen, als de mensen er door gedrongen worden tot hetgeen in hun belang is! Job 6:25. Saul werd er enigszins door verkwikt, zodat hij en zijn dienstknechten, nadat zij gegeten hadden, opstonden en weggingen, voordat het dag was, vers 25, om zich heen te spoeden naar hun zaken, en opdat men hen niet uit zo’n ergerlijk huis zou zien komen.

Josephus bewondert hier de dapperheid en grootmoedigheid van Saul, daar hij, hoewel verzekerd zijnde dat hij beide zijn eer en zijn leven zal verliezen, toch zijn leger niet heeft willen verlaten, maar vastberaden naar het kamp terugkeerde, en gereed was voor de strijd.

Ik verwonder mij meer over de hardheid van zijn hart, dat hij zich niet nogmaals tot God heeft begeven, zich niet tot Hem heeft gewend met berouw en gebed, in de hoop van tenminste nog uitstel te verkrijgen, maar wanhopig zijn verderf tegemoet liep.

Misschien was hij, nu woede en afgunst zich ten uiterste meester van hem hebben gemaakt, ook te meer verzoend met zijn hard lot, nu hem gezegd was dat zijn zonen, onder wie ook Jonathan, die hij haatte wegens zijn genegenheid voor David, met hem zullen sterven.

Indien hij moet vallen, dan was er hem niets aan gelegen dat verwoesting kwam over zijn geslacht en zijn koninkrijk, hopende dat dit zoveel erger zou zijn voor zijn opvolger, "emou thanontos gaia michtetoo puri, ik bekommer er mij niet om, dat de wereld in brand gaat", als ik er niet meer ben.

Hij bad niet, zoals David: "Laat Uwe hand tegen mij zijn, maar niet tegen Uw volk."

HOOFDSTUK 29

1 De Filistijnen nu hadden al hun legers vergaderd te Afek; en de Israelieten legerden zich bij de fontein, die bij Jizreel is.
2 En de vorsten der Filistijnen togen daarheen met honderden, en met duizenden; doch David met zijn mannen togen met Achis in den achtertocht.
3 Toen zeiden de oversten der Filistijnen: Wat zullen deze Hebreen? Zo zeide Achis tot de oversten der Filistijnen: Is deze niet David, de knecht van Saul, den koning van Israel, die deze dagen of deze jaren bij mij geweest is? En ik heb in hem niets gevonden van dien dag af, dat hij afgevallen is tot dezen dag toe.
4 Doch de oversten der Filistijnen werden zeer toornig op hem, en de oversten der Filistijnen zeiden tot hem: Doe den man wederkeren, dat hij tot zijn plaats wederkere, waar gij hem besteld hebt, en dat hij niet met ons aftrekke in den strijd, opdat hij ons niet tot een tegenpartijder worde in den strijd; want waarmede zou deze zich bij zijn heer aangenaam maken? Is het niet met de hoofden dezer mannen?
5 Is dit niet die David, van denwelken zij in den rei elkander antwoordden, zeggende: Saul heeft zijn duizenden geslagen, maar David zijn tienduizenden?
6 Toen riep Achis, David, en zeide tot hem: Het is zo waarachtig als de HEERE leeft, dat gij oprecht zijt, en uw uitgang en uw ingang met mij in het leger is goed in mijn ogen; want ik heb geen kwaad bij u gevonden, van dien dag af, dat gij tot mij zijt gekomen, tot dezen dag toe; maar gij zijt niet aangenaam in de ogen der vorsten.
7 Zo keer nu om, en ga in vrede, opdat gij geen kwaad doet in de ogen van de vorsten der Filistijnen.
8 Toen zeide David tot Achis: Maar wat heb ik gedaan? Of wat hebt gij in uw knecht gevonden, van dien dag af, dat ik voor uw aangezicht geweest ben, tot dezen dag toe, dat ik niet zal gaan en strijden tegen de vijanden van mijn heer, den koning?
9 Achis nu antwoordde en zeide tot David: Ik weet het; voorwaar, gij zijt aangenaam in mijn ogen, als een engel Gods; maar de oversten der Filistijnen hebben gezegd: Laat hem met ons in dezen strijd niet optrekken.
10 Nu dan, maak u morgen vroeg op met de knechten uws heren, die met u gekomen zijn; en als gijlieden u morgen vroeg zult opgemaakt hebben, en het ulieden licht geworden is, zo gaat heen.
11 Toen maakte zich David vroeg op, hij en zijn mannen, dat zij des morgens weggingen, om weder te keren in het land der Filistijnen; de Filistijnen daarentegen togen op naar Jizreel.

In het vorige hoofdstuk lazen wij hoe Saul, die door God verlaten was, al meer en meer verlegen en verward werd in zijn raadslagen, toen hij in benauwdheid verkeerde, in dit hoofdstuk zien wij, hoe David, die zich dicht bij God hield, in verlegenheid zijnde, door Gods voorzienigheid gered werd, zonder zijn eigen bedenkselen of hulpmiddelen. Wij zien hem:

I. Optrekken met de Filistijnen, vers 1, 2.

II. Er worden bezwaren tegen hem gemaakt door de vorsten van de Filistijnen, vers 3-5.

III. Hij wordt gelukkig door Achis weggezonden uit de dienst, die hem zo slecht voegde, maar die hij niet wist te weigeren, vers 6-11.

1 Samuel 29:1-5

I. Hier is: de grote moeilijkheid, waarin David zich bevond, wij kunnen veronderstellen, dat hij zelf er zich wel van bewust was, hoewel wij niet lezen dat hij God om raad heeft gevraagd, noch zelf enig plan heeft gemaakt om er zich uit te redden. De twee legers van de Filistijnen en van de Israëlieten waren gereed om de strijd met elkaar te beginnen, vers 1. Achis, die vriendelijk was geweest voor David, had hem verplicht om met zijn krijgsmacht in zijn dienst te komen. David kwam en werd bij een wapenschouwing van het leger bij Achis gevonden op de post, die hem in de achterhoede was aangewezen, vers 2.

1. Indien hij nu, als de legers slaags met elkaar waren, zich terugtrok en zijn post verliet dan zou de onuitwisbare smaad en schande over hem komen, niet slechts van lafhartigheid en verraad, maar ook van lage ondankbaarheid jegens Achis, die zijn beschermer en weldoener is geweest, vertrouwen in hem had gesteld, en hem een eervolle opdracht had gegeven. Tot zo'n beginselloze wijze van handelen heeft hij zich niet kunnen brengen.

2. Indien hij, zoals van hem verwacht werd, voor de Filistijnen zou strijden tegen Israël, hij zou zich het verwijt op de hals halen een vijand te zijn van Gods Israël en een verrader van zijn land, zich door zijn eigen volk hebben doen haten, dat zich eenstemmig verzet zou hebben tegen zijn komst op de troon, als zijnde de naam van Israëliet onwaardig, en nog veel meer de eer en het vertrouwen onwaardig om een koning Israëls te zijn, daar hij tegen hen onder de banier van de onbesnedenen had gestreden.

Indien Saul in deze strijd gedood werd (zoals bleek het geval te zijn) men zou gezegd hebben dat David hem gedood had, zodat aan beide zijden zowel zonde als ergernis scheen te zijn.

Dit was de moeilijkheid, waarin hij zich bevond, en voor een Godvruchtig man was het een grote moeilijkheid, erger om zonde voor zich te zien dan gevaar. In deze moeilijkheid heeft hijzelf zich gebracht door zijn onbedachtzaamheid om het land van Juda te verlaten en zich onder de onbesnedenen te begeven.

Het is wel zeer zeldzaam dat zij, die zich met goddelozen vermengen en vertrouwd met hen worden, er zonder schuld of smart afkomen. Wat hijzelf zich voorstelde te doen, blijkt niet.

Misschien was hij voornemens slechts als bewaarder van des konings hoofd -de post, die hem was opgedragen-Hoofdst. 28:2, op te treden, maar niet aanvallenderwijs tegen Israël te handelen.

Doch het zou zeer moeilijk zijn geweest, zó nabij de rand van de zonde te komen en er niet in te vallen, daarom zou God hem rechtvaardiglijk in deze moeilijkheid hebben kunnen laten, om hem te kastijden voor zijn dwaasheid, maar omdat zijn hart oprecht voor Hem was, wilde Hij hem niet laten verzacht worden boven hetgeen hij vermocht, maar heeft Hij hem met de verzoeking ook de uitkomst gegeven, 1 Corinthiers 10:13.

II. Er wordt hem een deur geopend om uit deze moeilijkheid te geraken. God neigde het hart van de oversten van de Filistijnen om er zich tegen te verzetten dat hij gebruikt werd inden krijg, en er op

aan te dringen dat hij weggezonden werd. Aldus heeft hun vijandschap hem hulp verleend, toen geen vriend nabij was om hem te helpen.

1. Het was een gepaste vraag, die zij deden bij de monstering van hun krijgsmacht: *Wat zullen deze Hebreeën?* vers 3.

Welk vertrouwen kunnen wij in hen stellen? Welken dienst kunnen wij van hen verwachten? Een Hebreeër is buiten zijn plaats, en zo hij de geest heeft van een Hebreeër, dan is hij buiten zijn element, als hij in het leger van de Filistijnen is, en hij verdient er geslagen te worden. David placht de vergadering van de boosdoeners te haten, Psalm 26:5, nu was hij echter onder hen gekomen.

2. Het was een eervol getuigenis, dat Achis toen van David heeft afgelegd. Hij beschouwde hem als een man, die voor een onrechtvaardige vervolging uit zijn land was gevlucht, en zich onder zijn bescherming had gesteld, voor wie hij dus naar recht en billijkheid had te zorgen, en die hij dacht in wijsheid te kunnen gebruiken, want, zegt hij, hij is *deze dagen of deze jaren*, dat is: geruime tijd, bij mij geweest, vele dagen aan het hof, en een jaar of twee in het land, *en ik heb in hem niets gevonden*, dat mij reden gaf om zijn trouw te verdenken of om er aan te twijfelen, dat hij van harte tot mij is overgekomen.

Hieruit blijkt dat David met grote voorzichtigheid heeft gehandeld, en wijs zijn genegenheid, die hij nog voor zijn volk had, verborgen heeft gehouden. Het is ons nodig met wijsheid te wandelen bij degenen, die buiten zijn, onze mond te bewaren terwijl de goddeloze nog tegenover ons is.

3. Maar de oversten bleven er bij dat hij weggezonden moest worden, en zij geven er goede redenen voor op,

a. Omdat hij een oud vijand was van de Filistijnen, getuige wat tot zijn eer in de rei werd gezongen: *Saul heeft zijn duizenden verslagen en David zijn tienduizenden* vers 5. "Het zou ons ten verwijt wezen, als wij zo bekend een verderver van ons volk onder ons duldden en hem vertrouwden, en het is ook niet te denken dat hij thans van harte tegen Saul zal optreden, die toen zo krachtig met hem en voor hem is opgetreden".

Wie zou gesteld zijn op volkstoejuiching, als een andermaal datgene tegen iemand wordt aangevoerd, wat toen tot zijn lof gezegd werd?

b. Omdat hij een zeer gevaarlijk vijand voor hen worden kan, en hen meer kwaad zou kunnen berokkenen dan Sauls gehele leger, vers 4. *opdat hij ons niet tot een tegenpartijder worde in den strijd*, ons verrassen en overrompelen door een aanval in de achterhoede, terwijl hun leger tegen ons strijdt in de voorhoede, en wij hebben redenen te denken dat hij dit doen zal opdat hij door ons te verraden, zich met zijn heer zou kunnen verzoenen. Wie kan vertrouwen stellen in een man, die behalve nog zijn liefde voor zijn land, het zijn belang kan achten ons ontrouw te wezen?" Het is gevaarlijk om in een verzoend vijand vertrouwen te stellen.

1 Samuël 29:6-11

Indien de redenen, die Achis had om vertrouwen te hebben in David, sterker waren dan die van de oversten om hem te wantrouwen (maar in staatkundigen zin zie ik niet dat zij sterker waren, want de oversten hadden ongetwijfeld gelijk) dan was Achis toch slechts een tegen vijf, al was hij dan ook de voornaamste en de enige, die de titel had van koning.

Dientengevolge werd hij dan ook in een krijgsraad, die toen belegd werd, overstemd, en was hij verplicht David weg te zenden, ofschoon hij hem zeer beminde. Koningen kunnen niet altijd doen wat zij willen, noch hen om zich heen hebben, die zij gaarne zien.

1. Het ontslag, dat Achis hem geeft, is zeer eervol, het is ook geen ontslag voor altijd, maar slechts uit de tegenwoordigen dienst.

a. Hij geeft hem te kennen dat hij groot genoegen en voldoening heeft gevonden in zijn omgang: *gij zijt aangenaam in mijn ogen als een engel Gods*, vers 9.

Wijze en Godvruchtige mensen zullen eerbied en achting verkrijgen, waar zij ook heengaan, van allen, die personen en zaken naar de rechte waarde weten te schatten, al zijn zij ook van een verschillende Godsdienstige belijdenis. Wat Achis zei van David, heeft God door de profeet gezegd van het huis Davids, dat het zal zijn als de engel des Heeren, Zacheria 12:8. Maar het eerste is een hoofse plichtpleging, het laatste is een Goddelijke belofte.

b. Hij geeft hem getuigenis van zijn goed gedrag, vers 6. Het is zeer volledig en in zeer vriendelijke bewoordingen vervat: "Gij zijt oprecht, geheel uw wandel was goed in mijn ogen, want ik heb geen kwaad bij u gevonden".

Saul zou hem zo’n getuigenis niet hebben gegeven, hoewel hij hem veel meer dienst bewezen heeft dan aan Achis.

Gods volk moet zich altijd zo onberispelijk gedragen, dat zij, zo het mogelijk is, het goede woord verkrijgen van allen met wie zij omgaan, en aan hen, die zich goed tegenover ons hebben gedragen, zijn wij het verschuldigd, dat wij er hun de lof voor geven.

c. Hij legt geheel de schuld van zijn ontslag op de oversten, die volstrekt niet willen dulden, dat hij in het leger zal blijven. "De koning bemint u en zou zijn leven in uw hand willen stellen maar gij zijt niet aangenaam in de ogen van de vorsten, wij moeten hen niet ontstemmen, en wij kunnen hen niet tegenstaan, zo keer nu om en ga in vrede".

Hij moet liever scheiden van zijn gunsteling, dan ontevredenheid verwekken onder zijn generaals en een muiterij in zijn leger. Hij geeft een reden op voor hun achterdocht. Zij gold niet zozeer hemzelf, als wel de krijgslieden, die hem vergezelden die tij de knechten zijns heren (namelijk van Saul) noemt, vers 10, hem konden zij vertrouwen, maar niet hen.

Hij beveelt hem vroeg heen te gaan, zodra het licht geworden is vers 10, om hun verderen toorn te voorkomen, en de achterdocht, die zij zouden kunnen opvatten, indien hij toefde.

2. David nam die rede zeer hoffelijk op, maar niet geheel zonder veinzen, vrees ik. "Hoe!" zegt hij, "moet ik mijn heer de koning verlaten, die ik door mijn ambt verplicht ben te beschermen, juist op het ogenblik, nu hij zich op het oorlogsveld in gevaar gaat begeven?

Waarom mag ik niet meegaan en strijden tegen de vijanden mijns heren des konings? vers 8.

Hij scheen verlangend om hem te dienen, op een tijdstip toen hij in werkelijkheid zeer begerig was hem te verlaten maar hij wilde niet dat Achis dit zou weten.

Niemand weet hoe sterk de verzoeking is om vleiende plichtplegingen te maken en te veinzen, waarin diegenen zich bevinden, die in dienst zijn van de groten van de aarde, en hoe moeilijk het is om dit te vermijden.

3. Gods voorzienigheid heeft het genadiglijk en wijselijk voor hem beschikt, want behalve dat de strik gebroken en hij uit het dilemma was, waarin hij zich had bevonden, bleek het een gelukkig haasten voor hem om zijn eigen stad te hulp te komen, die hem zeer nodig had, hoewel hij het niet wist. Zo is de ongenade, waarin hij bij de vorsten van de Filistijnen was, op meer dan een wijze voordelig voor hem geweest.

De gangen des Godvruchtigen worden door de Heere bestuurd, en Hij heeft lust aan zijn weg. Wat Hij met ons doet weten wij nu niet, maar wij zullen het daarna verstaan en weten, dat het ons geheel ten goede was.

HOOFDSTUK 30

1 Het geschiedde nu, als David en zijn mannen den derden dag te Ziklag kwamen, dat de Amalekieten in het zuiden en te Ziklag ingevallen waren, en Ziklag geslagen, en dezelve met vuur verbrand hadden;
2 En dat zij de vrouwen, die daarin waren, gevankelijk weggevoerd hadden; doch zij hadden niemand doodgeslagen, van den kleinste tot den grootste, maar hadden ze weggevoerd en waren huns weegs gegaan.
3 En David en zijn mannen kwamen aan de stad, en ziet, zij was met vuur verbrand; en hun vrouwen, en hun zonen en hun dochteren waren gevankelijk weggevoerd.
4 Toen hief David en het volk, dat bij hem was, hun stem op, en weenden, tot dat er geen kracht meer in hen was om te wenen.
5 Davids beide vrouwen waren ook gevankelijk weggevoerd, Ahinoam, de Jizreelietische, en Abigail, de huisvrouw van Nabal, den Karmeliet.
6 En David werd zeer bang, want het volk sprak van hem te stenigen; want de zielen van het ganse volk waren verbitterd, een iegelijk over zijn zonen en over zijn dochteren; doch David sterkte zich in den HEERE, zijn God.
7 En David zeide tot den priester Abjathar, den zoon van Achimelech: Breng mij toch den efod hier. En Abjathar bracht den efod tot David.
8 Toen vraagde David den HEERE, zeggende: Zal ik deze bende achternajagen? Zal ik ze achterhalen? En Hij zeide tot hem: Jaag na, want gij zult gewisselijk achterhalen, en gij zult gewisselijk verlossen.
9 David dan ging heen, hij en de zes honderd mannen, die bij hem waren; en als zij kwamen aan de beek Besor, zo bleven de overigen staan.
10 En David vervolgde hen, hij en die vierhonderd mannen; en tweehonderd mannen bleven staan, die zo moede waren, dat zij over de beek Besor niet konden gaan.
11 En zij vonden een Egyptischen man op het veld, en zij brachten hem tot David; en zij gaven hem brood, en hij at, en zij gaven hem water te drinken.
12 Zij gaven hem ook een stuk van een klomp vijgen, en twee stukken rozijnen; en hij at, en zijn geest kwam weder in hem; want hij had in drie dagen en drie nachten geen brood gegeten, noch water gedronken.
13 Daarna zeide David tot hem: Wiens zijt gij? En van waar zijt gij? Toen zeide de Egyptische jongen: Ik ben de knecht van een Amalekietischen man, en mijn heer heeft mij verlaten, omdat ik voor drie dagen krank geworden ben.
14 Wij waren ingevallen tegen het zuiden van de Cherethieten, en op hetgeen van Juda is, en tegen het zuiden van Kaleb; en wij hebben Ziklag met vuur verbrand.
15 Toen zeide David tot hem: Zoudt gij mij wel henen afleiden tot deze bende? Hij dan zeide: Zweer mij bij God, dat gij mij niet zult doden, en dat gij mij niet zult overleveren in de hand mijns heren! Zo zal ik u tot deze bende afleiden.
16 En hij leidde hem af, en ziet, zij lagen verstrooid over de ganse aarde, etende, en drinkende, en dansende, om al den groten buit, dien zij genomen hadden uit het land der Filistijnen, en uit het land van Juda.
17 En David sloeg hen van de schemering tot aan den avond van hunlieder anderen dag; en er ontkwam niet een man van hen, behalve vierhonderd jonge mannen, die op kemelen reden en vloden.
18 Alzo redde David al wat de Amalekieten genomen hadden; ook redde David zijn twee vrouwen.

19 En onder hen werd niet gemist van den kleinste tot aan den grootste, en tot aan de zonen en dochteren; en van den buit, ook tot alles, wat zij van hen genomen hadden; David bracht het altemaal weder.
20 David nam ook al de schapen en de runderen; zij dreven ze voor datzelve vee heen, en zeiden: Dit is Davids buit.
21 Als David tot de tweehonderd mannen kwam, die zo moede waren geweest, dat zij David niet hadden kunnen navolgen, en die zij aan de beek Besor hadden laten blijven, die gingen David tegemoet, en het volk, dat bij hem was, tegemoet; en David trad tot het volk, en hij vraagde hen naar den welstand.
22 Toen antwoordde een ieder boos en Belials man onder de mannen, die met David getogen waren, en zij zeiden: Omdat zij met ons niet getogen zijn, zullen wij hun van den buit, dien wij gered hebben, niet geven, maar aan een iegelijk zijn vrouw en zijn kinderen; laat hen die heenleiden, en weggaan.
23 Maar David zeide: Alzo zult gij niet doen, mijn broeders, met hetgeen ons de HEERE gegeven heeft, en Hij heeft ons bewaard, en heeft de bende, die tegen ons kwam, in onze hand gegeven.
24 Wie zou toch ulieden in deze zaak horen? Want gelijk het deel dergenen is, die in den strijd mede afgetogen zijn, alzo zal ook het deel dergenen zijn, die bij het gereedschap gebleven zijn; zij zullen gelijkelijk delen.
25 En dit is van dien dag af en voortaan alzo geweest; want hij heeft het tot een inzetting en tot een recht gesteld in Israel, tot op dezen dag.
26 Als nu David te Ziklag kwam, zo zond hij tot de oudsten van Juda, zijn vrienden, van den buit, zeggende: Ziet, daar is een zegen voor ulieden, van den buit der vijanden des HEEREN.
27 Namelijk tot die te Beth-el, en tot die te Ramoth tegen het zuiden, en tot die te Jather,
28 En tot die te Aroer, en tot die te Sifmoth, en tot die te Esthemoa,
29 En tot die te Rachel, en tot die, welke in de steden der Jerahmeelieten waren, en tot die, welke in de steden der Kenieten waren,
30 En tot die te Horma, en tot die te Chor-asan, en tot die te Atach,
31 En tot die te Hebron, en tot al de plaatsen, waar David gewandeld had, hij en zijn mannen.

Toen David uit het leger van de Filistijnen weggezonden was, is hij niet overgegaan naar het leger Israëls maar, uitgeworpen zijnde door Saul, heeft hij een strikte onzijdigheid in acht genomen, en zich stilzwijgend teruggetrokken naar zijn eigen stad Ziklag, de legers overlatende om de strijd te beginnen. Nu wordt ons hier gezegd:

I. In welke treurige toestand hij de stad vond, alles was verwoest door de Amalekieten, en de grote droefenis, die hierdoor aan hem en zijn mannen werd veroorzaakt, vers 1-6.

II. Welke maatregelen hij nam om het verlorene te herwinnen. Hij vroeg God, ontving een opdracht van Hem, vers 7, 8,

III. joeg de vijand na, vers 9, 10,

IV. ontving bericht door een zwerveling vers 11-15,

V. en viel de plunderaars aan, versloeg hen en hernam alles wat zij hadden weggevoerd, vers 18-20.

VI. Welke methode hij volgde voor het verdelen van de buit vers 21-31.

1 Samuel 30:1-6

I. Hier is de aanval, die de Amalekieten in Davids afwezigheid gedaan hadden op Ziklag, en de verwoestingen, die zij er hebben aangericht. Zij overvielen de stad, toen zij onbewaakt was, plunderden haar, verbrandden haar en voerden al de vrouwen en kinderen gevankelijk weg, vers 1, 2.

Zij bedoelden hiermede wraak te oefenen over een gelijke verwoesting door David onlangs aangericht in hun land Hoofdstuk 27:8. Hij, die zich zoveel vijanden heeft gemaakt, had zijn eigen belangen niet zo bloot en weerloos moeten achterlaten.

Zij, die zich verstouten anderen aan te vallen, moeten verwachten op hun beurt door anderen aangevallen te worden, en daarnaar hun maatregelen nemen. Merk hier nu in op:

1. De wreedheid van Sauls barmhartigheid in het sparen van de Amalekieten. Indien hij hen ten enenmale had verdelgd, zoals het zijn plicht was, er zouden nu geen meer in wezen zijn geweest om dit kwaad te bedrijven.

2. Hoe David gestraft werd voor zijn ijver om met de Filistijnen op te trekken tegen Israël. God toonde hem dat hij beter had gedaan met thuis te blijven en zijn eigen zaken te behartigen.

Als wij uitgaan in de weg van de plicht, dan kunnen wij ons troosten met de hoop dat God gedurende onze afwezigheid zorg zal dragen voor ons gezin, maar anders ook niet.

3. Hoe wonderbaarlijk God het hart van deze Amalekieten heeft geneigd om de vrouwen en kinderen gevankelijk weg te voeren, maar hen niet te doden. Toen David hen aanviel, heeft hij alles over de kling gejaagd, Hoofdstuk 27:9 en er kan geen andere reden opgegeven worden, waarom zij geen weerwraak hebben genomen op deze stad, dan dat God er hen van weerhouden heeft, want Hij heeft alle harten in Zijn hand, en zegt tot de wreedste mensen in hun grootste woede: Tot hiertoe zult gij komen en niet verder.

Of zij hen spaarden om een zegetocht met hen te doen, of hen te verkopen, of als slaven te gebruiken, Gods hand moet erkend worden, die bedoelde gebruik te maken van de Amalekieten tot kastijding, niet tot verdelging van het huis van David.

II. De verwarring en verbijstering, waarin David en zijn mannen waren, toen zij hun huizen in as gelegd vonden, en hun vrouwen en kinderen gevankelijk weggevoerd.

Drie dagmarsen hadden zij af te leggen om van het legerkamp van de Filistijnen te Ziklag te komen, en nu waren zij er vermoeid aangekomen, maar hoopten rust te zullen vinden in hun huizen en vreugde in hun gezin, doch een somber treurig toneel opent zich voor hun ogen, vers 3 *Toen hief David en het volk, dat bij hem was, hun stem op, en weenden, tot dat er geen kracht meer in hen was om te wenen*. vers 4.

Dat er melding wordt gemaakt van Davids vrouwen, *Ahinoam en Abigail*, en dat zij gevankelijk waren weggevoerd, geeft te kennen, dat dit hem meer de iets anders ter harte ging. Het is ook voor

de moedigsten en dappersten geen verkleining om de rampen te bewenen, waardoor bloedverwanten en vrienden getroffen werden.

Merk op:

1. Deze ramp kwam toen zij afwezig waren. Het was de aloude staatkunde van Amalek, om van Israëls ongunstige omstandigheden gebruik te maken, om hen te overvallen.

2. Zij trof hen bij hun terugkomst, en voorzoveel blijkt, hebben hun eigen ogen er hun het eerst bericht van gegeven. Als wij uitgaan, kunnen wij niet voorzien welke boze tijdingen wij bij onze terugkomst zullen ontvangen. Het uitgaan kan vrolijk zijn geweest terwijl het thuiskomen zeer treurig zal zijn.

"Beroem u niet over den dag van morgen, en ook niet over vanavond of vannacht, want gij weet niet wat de dag, of een gedeelte van de dag zal baren", Spreuken 27:1.

Als wij van een reis terugkomen, en wij vinden onze tent in vrede en niet verwoest, zoals David hier de zijne vond, dan moet de Heere er voor gedankt worden.

III. De muiterij en murmurering van Davids mannen tegen hem, vers 6. Het werd *David zeer bang*, want temidden van al zijn verliezen sprak het volk van hem te stenigen.

1. Omdat zij hem beschouwden als de oorzaak van hun rampen doordat hij de Amalekieten was aangevallen, wat hen tot weerwraak had geprikkeld, en door zijn onvoorzichtigheid om Ziklag zonder garnizoen te laten.

Zo spoedig zijn wij geneigd om, als wij in moeilijkheid zijn, in toorn uit te varen tegen hen, die ons op de een of andere wijze de moeilijkheid veroorzaakt hebben, terwijl wij Gods voorzienigheid voorbijzien, geen acht slaan op de werkingen van Gods hand er in, als wij daar wel acht op sloegen, dan zou dit onze hartstochten tot zwijgen brengen en ons geduldig maken.

2. Omdat zij nu begonnen te wanhopen aan de bevordering, die zij zich met David te volgen beloofd hadden. Zij hadden reeds gehoopt dat zij allen vorsten zouden worden, en nu vinden zij zich tot de bedelstaf gebracht, dit was hun zo’n teleurstelling, dat zij buiten zichzelf geraakten van toorn en het leven bedreigden van hem, van wie zij, onder God, het meest afhankelijk waren.

Tot welke ongerijmdheden zullen ongebreidelde hartstochten de mensen niet doen komen! Dit was een zware beproeving voor de man naar Gods hart, die hem wel zeer diep en smartelijk moest treffen.

Saul had hem het land uitgedreven, de Filistijnen hadden hem uit hun leger verdreven de Amalekieten hadden zijn stad geplunderd, zijn vrouwen waren gevangen genomen, en om nu zijn ellende nog te vergroten, hebben zijn eigen gemeenzame vrienden, die hij vertrouwd, beschermd en beschut had, en die zijn brood aten, inplaats van hem medegevoel te betonen en hem hulp te bieden, de verzenen tegen hem verheven, en gedreigd hem te stenigen.

Een groot geloof moet verwachten aldus beproefd en geoefend te worden. Maar het is opmerkelijk dat David even vóór zijn troonsbeklimming in die uitersten nood was gekomen, op het eigen ogenblik misschien toen de slag werd toegebracht, die hem de deur opende voor zijn bevordering. De zaken zijn soms op het ergst voor Gods volk en kerk juist op het ogenblik als er een keer ten goede komt.

IV. Davids Godvruchtig steunen op Gods voorzienigheid en genade in deze benauwdheid: doch David sterkte zich in de Heere zijn God.

1. Zijn mannen kwelden zich om hun verlies, *de zielen van het ganse volk waren verbitterd*, de ziel van het volk was bitter, zo luidt het oorspronkelijke, hun eigen ontevredenheid en hun ongeduld deden gal en alsem toe aan hun beproeving en ellende, en maakten ze dubbel smartelijk.

Maar David droeg het leed op betere wijze, hoewel hij meer reden had dan iemand hunner om de ramp te betreuren, zij vierden de teugel aan hun hartstochten, maar hij bracht zijn genade in werking, en door zich te sterken in God, heeft hij, terwijl zij elkaar mismoedig maakten, zijn geest kalm en bezadigd gehouden. Of:

2. Davids taal stelde zich tegenover de dreigende woorden, die zijn mannen tegen hem spraken. Zij spraken van hem te stenigen, maar hij, niet pogende de belediging te wreken, noch verschrikt zijnde door hun dreigementen, *sterkte zich in den HEERE, zijn God*, geloofde en erkende met toepassing op zijn tegenwoordigen toestand, de macht en de voorzienigheid van God, Zijn gerechtigheid en goedheid, de methode, die Hij gewoonlijk aanwendt om eerst naar de diepte te brengen, en dan op te heffen, Zijn zorg over Zijn volk, dat Hem dient en op Hem betrouwt, en de bijzondere beloften, die Hij hem gedaan heeft van hem vellig op de troon te brengen.

Met deze overwegingen steunde hij zich, niet twijfelende, of zijn tegenwoordige moeilijkheid zou een goed einde nemen. Zij, die de Heere tot hun God hebben aangenomen, kunnen ook in de zwaarste tijden moed ontlenen aan hun betrekking tot Hem. Het is de plicht en het belang van alle Godvruchtigen, om, wat er ook gebeure, zich te versterken in God als hun Heere en hun God zich er verzekerd van houdende, dat Hij licht uit de duisternis, vrede uit beroering en goed uit kwaad kan en zal doen voortkomen voor allen, die Hem liefhebben, en naar Zijn voornemen geroepen zijn. Romeinen 8:28.

Dit was Davids gewoonte, en hij had er de vertroosting van-Ten dage als ik zal vrezen, zal ik op U vertrouwen. Als hij ten einde raad was, dan was hij niet aan het einde van zijn geloof.

1 Samuël 30:7-20

Salomo merkt op: "De rechtvaardige wordt uit benauwdheid bevrijd", en "de goddeloze komt in zijn plaats", en dat "de rechtvaardige zevenmaal zal vallen en opstaan", zo was het met David.

Velen waren zijn tegenspoeden en benauwdheden, maar de Heere heeft hem uit die allen gered, inzonderheid uit de benauwdheid, waarvan wij hier het bericht hebben.

I. Hij vroeg de Heere zowel betreffende zijn plicht: *Zal ik deze bende achternajagen?* als betreffende de uitkomst: *zal ik ze achterhalen?* vers 8.

Het was een groot voorrecht en voordeel voor David, dat hij de hogepriester bij zich had en de borstlap des gerichts, die hij, als openbaar persoon, voor al zijn zaken mocht raadplegen, Numeri 27:21.

Wij kunnen niet denken dat hij Abjathar en de efod te Ziklag heeft achtergelaten, want dan zou hij, zowel als de efod, door de Amalekieten zijn weggevoerd, tenzij wij mogen onderstellen dat zij door een bijzondere leiding van Gods voorzienigheid verborgen zijn gebleven, ten einde gereed te zijn om door David bij zijn terugkomst te worden geraadpleegd.

Indien wij aannemen dat David zijn priester en efod bij zich had in het leger van de Filistijnen, dan was het voorzeker een groot verzuim van hem, dat hij er de Heere niet door gevraagd heeft betreffende zijn verbintenis met Achis.

Misschien schaamde hij zich in zoverre voor zijn Godsdienst uit te komen onder de onbesnedenen, maar nu begint hij te vrezen dat zijn benauwdheid over hem gekomen is, om hem te straffen voor dit verzuim, en daarom: het eerste wat hij nu doet is: om de efod te vragen.

Het zal wèl voor ons wezen, als wij dit goede uit onze beproeving ontvangen, dat wij erdoor herinnerd worden aan verzuimde plichten, maar inzonderheid als wij er door opgewekt worden om de Heere te vragen, zie 1 Kronieken 15:13.

David. kon er niet aan twijfelen, dat zijn oorlog tegen de Amalekieten rechtvaardig was, en zijn neiging was sterk genoeg om hen aan te vallen, nu het gold datgene terug te verlangen, wat hem het dierbaarst was in deze wereld, en toch wilde hij niet heengaan zonder God om raad te vragen, hiermee zijn afhankelijkheid erkennende van God en zijn onderworpenheid aan Hem.

Indien wij aldus in al onze wegen God erkennen, dan kunnen wij verwachten dat Hij onze gangen zal besturen, zoals Hij Davids gangen hier bestuurd heeft, hem antwoordende boven hetgeen hij had gevraagd, met de verzekering dat hij zeker zal verlossen, of alles terug zal verlangen.

II. Hij ging zelf, in eigen persoon, en nam zijn hele krijgsmacht mee, om de Amalekieten na te jagen, vers 9, 10.

Zie hoe snel, hoe gemakkelijk en hoe afdoend de muiterij onder zijn krijgsvolk door zijn lijdzaamheid en zijn geloof gestild was.

Indien hij, toen zij spraken van hem te stenigen, gesproken had van hen te laten ophangen, of bevolen had dat aan de belhamels van de factie terstond het hoofd zou afgehouwen worden, dan zou dit wel rechtvaardig zijn geweest, maar het zou verderflijke gevolgen gehad kunnen hebben voor zijn belangen in dit zo hachelijk tijdsgewricht, en, terwijl hij in strijd was tegen zijn mannen zouden de Amalekieten hun buit in veiligheid hebben gebracht, maar toen hij, als een dove, niet hoorde, zijn toorn in bedwang hield, en zich *sterkte in de HEERE, zijn God*, was het rumoer des volks gestild door zijn zachtmoedigheid en de macht van God op hun hart.

En, aldus met zachtmoedigheid behandeld zijnde zijn zij nu even gereed en bereid hem te volgen, als zij een ogenblik tevoren gereed waren hem te beledigen. Zachtheid is de veiligheid van elke regering.

Al zijn mannen waren bereid met hem te gaan om de Amalekieten te vervolgen, en hij had hen allen nodig, maar hij was genoodzaakt een derde van hen achter te laten op de weg.

Tweehonderd van de zeshonderd waren zo vermoeid van hun lange mars en zo neergebogen onder de last hun verdriet, dat zij niet over de beek Besor konden komen, maar daar achter bleven. Dit was:

1. Een grote beproeving voor Davids geloof, of hij in vertrouwen op het woord van God wel voort kon gaan, als zovelen achterbleven. Als wij teleurgesteld en ontmoedigd worden met betrekking tot ondergeschikte oorzaken of menselijke hulpmiddelen, en dan toch goedsmoeds voortgaan, vertrouwende op Gods macht, dan geven wij eer aan God, door te geloven tegen hope en in hope.

2. Een groot voorbeeld van Davids tedere zorg voor zijn mannen, daar hij hen volstrekt niet drong om boven hun kracht voort te gaan, hoewel de zaak zelf zo dringend was.

Zo neemt de Zone Davids de staat en toestand in aanmerking van Zijn volgelingen, die niet allen even sterk en krachtig zijn in hun geestelijken strijd, maar waar wij zwak zijn, daar is Hij barmhartig, ja meer, daar is Hij sterk. 2 Corinthiers 12:9, 10.

III. Gods voorzienigheid voerde iemand op hun weg, die hun inlichtingen gaf omtrent de bewegingen des vijands, en de hun leidde.

Het was een arme Egyptische knaap, in wie nog nauwelijks enig leven was, die het middel werd tot veel goed voor David. God verkiest het zwakke van de wereld om er de wijzen mee te beschamen.

Merk op:

1. De wreedheid zijns meesters jegens hem. Hij had al de dienst uit hem gekregen, die hij verlenen kon, en toen hij nu ziek werd, waarschijnlijk door overwerkt te zijn, heeft hij hem barbaars in het veld laten liggen om er om te komen, toen hij volstrekt niet zo in haast was, of hij had hem op een van de wegens kunnen leggen en hem naar huis brengen, of tenminste had hij bij hem kunnen laten wat nodig was om zijn leven te onderhouden.

Die meester heeft de aard van een Amalekiet, niet van een Israëliet, die aldus een dienstknecht slechter kan behandelen dan men een beest zou behandelen.

De barmhartigheden van de goddelozen zijn wreed. Deze Amalekiet dacht dat hij nu dienstknechten genoeg zou vinden onder de Israëlietische gevangenen, en daarom bekommerde hij zich niet om wat er van zijn Egyptischen slaaf zou worden, maar was hij volkomen bereid om hem in een sloot te laten sterven bij gebrek aan het nodige voedsel, terwijl hij zelf etende en drinkende was, vers 16.

Rechtvaardig heeft Gods voorzienigheid deze arme knecht, die zo laaghartig behandeld was, tot het middel gemaakt van het verderf van heel een leger van Amalekieten, en van zijn meester onder de rest, want God hoort het geroep van verdrukte dienstknechten.

2. Davids medelijden met hem, hoewel hij reden had te denken dat hij een dergenen was die geholpen hebben, om Ziklag te verwoesten.

Maar hem in nood vindende, heeft hij hem moedig geholpen, niet alleen met brood en water, vers 11, maar met vijgen en rozijnen vers 12.

Hoewel de Israëlieten in haast waren en zelf geen grote overvloed hadden wilden zij toch niet nalaten degene te redden die ter dood gegrepen was, noch zeggen:

Zie wij wisten dat niet, Spreuken 24:11, 12. Diegenen zijn de naam van Israëlieten onwaardig, die de ingewanden hunner barmhartigheid toesluiten voor personen, die in kommer en benauwdheid zijn.

Het was ook verstandig om deze Egyptenaar te hulp te komen, want hoewel hij in minnen toestand was, was hij toch instaat hun dienst te bewijzen, zo bleek het, hoewel zij er niet zeker van waren, toen zij hem te hulp kwamen.

Het is een goede reden, waarom wij aan geen mens enig leed moeten doen, noch een vriendelijkheid moeten weigeren, al kennen wij hem niet, omdat het vroeg of laat in zijn macht kan wezen, om hetzij de vriendelijkheid te vergelden of het leed te wreken.

3. De inlichting, die David van deze armen Egyptenaar ontving, toch hij tot zichzelf was gekomen. Hij gaf hem bericht van de bende, waartoe hij had behoord:

a. Wat zij gedaan hebben, vers 14 : *Wij waren ingevallen*. De landen, waarin David bij Achis voorwendde een inval te hebben gedaan, Hoofdstuk 27:10, hebben zij in werkelijkheid overrompeld en verwoest. Wat toen onwaar was, bleek nu maar al te waar te zijn.

b. Waar zij heen waren gegaan, vers 15. Dit beloofde hij aan David te zullen zeggen op voorwaarde, dat hij hem niet zal doden en hem niet zal overleveren aan zijn meester, die, als hij weer in zijn handen kwam, hem-naar hij dacht-met nog meer wreedheid zou behandelen dan tevoren.

Zo hoge mening koesterde deze arme Egyptenaar van het verplichtende van een eed, dat hij geen groter waarborg voor zijn leven verlangde dan deze: *Zweer mij bij God*, niet bij de goden van de Egyptenaren of van Amalek, maar bij de enige, ware God.

IV. David, naar de plaats geleid zijnde, waar zij lagen en in alle gerustheid hun triomfen vierden, overviel hen, en heeft, naar hij placht te bidden, zijn lust aan zijn vijanden gezien.

1. De plunderaars werden gedood. De Amalekieten, bevindende dat zij een rijke buit hadden verkregen, en-naar zij meenden-er mee in veiligheid gekomen waren, hebben er zich zeer vrolijk mee gemaakt, vers 19.

Zij hadden alle gedachten aan krijg ter zijde gelegd, en maakten ook geen haast om hun buit te gaan bergen, maar *lagen verstrooid over de ganse aarde*, zo zorgeloos mogelijk, en daar werden zij gevonden *etende, en drinkende, en dansende*, ter ere van hun afgoden waarschijnlijk, aan welke zij de lof gaven voor hun voorspoed.

In deze houding verraste hen David, waardoor zijn overwinning nog zoveel gemakkelijker werd voor hem, en zoveel treuriger voor hen. De zondaren zijn het dichtst bij hun verderf als zij roepen: "Vrede, vrede, en geen gevaar, en de bozen dag verre steller". Ook is er niets, dat aan onze geestelijke vijanden meer voordeel tegen ons verschaft dan zinnelijkheid en een toegeven aan het vlees. Etende en drinkende, en dansende, dat is de lieflijke en aangename weg geweest, waarop velen naar de vergadering van de doden zijn afgegaan. Hen aldus onwaakzaam en ongewapend vindende (velen van hen misschien wel dronken en buiten staat zich te verweren) heeft hij hen allen over de kling gejaagd, slechts vier honderd ontkwamen, vers 17.

Aldus is "het gejuich van de goddelozen" van korte duur, Job 20:5,, en zal toorn over hen komen, als zij, gelijk Belsazar, in het midden van hun vrolijkheid zijn.

2. De buit werd hernomen en teruggebracht. Zij hadden niets verloren, maar wel veel gewonnen.

a. Zij kregen het hun terug, vers 18, 19. David redde zijn twee vrouwen, hiervan wordt inzonderheid melding gemaakt, omdat dit David meer dan alles heeft verblijd.

De Voorzienigheid had het zo beschikt dat de Amalekieten alles wat zij genomen hadden zeer zorgvuldig hadden bewaard, in de waan dat zij het voor zichzelf bewaarden, maar in werkelijkheid hebben zij het voor de rechte eigenaars bewaard, zodat er niets gemist werd, zo bleek het, toen zij dachten, dat alles weg was, zo veel beter is God soms voor ons de onze vrees ons doet geloven.

Onze Heere Jezus was in waarheid de Zone Davids en de Zone Abrahams, hierin gelijkende op beide dat Hij de machtigen de vangst ontromen heeft, en de gevangenis gevankelijk heeft gevoerd, Abraham, Genesis 14:16, en hier David. Maar dit was niet alles.

b. Zij namen daarbij ook alles wat de Amalekieten had toebehoord, vers 20, *schapen en runderen*, hetzij ontnomen aan de Filistijnen en anderen, waarover David naar oorlogsrecht kon beschikken, of hij heeft misschien een inval gedaan in het land des vijands en deze schapen en runderen vandaar gehaald als interest voor de zijnen.

Deze kudden werden in de voorhoede van de zegetocht geplaatst, en daarbij geroepen: "*Dit is Davids buit*".

Die hebben wij hem te danken. Zij, die kort tevoren spraken van hem te stenigen, vleiden en roemden hem thans, omdat zij door hem meer hadden verkregen dan zij hadden verloren. Zo worden de wereld en haar gevoelens geregeerd door eigenbelang.

1 Samuël 30:21-31

Wij hebben hier een bericht omtrent de verdeling van de buit, die van de Amalekieten genomen was. Toen de Amalekieten een rijke buit hadden weggevoerd van het land van Juda en van de Filistijnen, hebben zij hem in zingenot doorgebracht, etende en drinkende, en er zich vrolijk mee makende, maar David heeft op andere wijze over de geroofde buit beschikt, als die wist dat gerechtigheid en liefdadigheid ons moeten besturen in ons gebruik maken van alles wat wij hebben in deze wereld. God wil dat wij met hetgeen Hij ons geeft goed zullen doen, maar niet onze lusten er mee zullen dienen. In de verdeling van de buit:

I. Was David rechtvaardig en vriendelijk voor hen, die bij het gereedschap gebleven waren. Zij gingen uit om de overwinnaars geluk te wensen met hun voorspoed, waartoe zij niet bij machte waren geweest bij te dragen, vers 21 , want wij behoren ons te verblijden als er een goed werk gedaan is, al werden wij door Gods voorzienigheid terzijde gelegd, onbekwaam gemaakt om er de hand toe te lenen.

David ontving hun toespraak zeer vriendelijk en was er zover af hun hun zwakheid te verwijten, dat hij zich bezorgd om hen toonde. Hij vroeg hun naar de welstand, omdat hij hen zwak en moe had achtergelaten, en hij wenste hun vrede, zei hun goedsmoeds te zijn, daar zij bij hun achterblijven niets zullen verliezen, want daar schenen zij voor te vrezen, dat David hun misschien aanzag.

1. Er waren onder hen, die er tegen waren, dat deze twee honderd achterblijvers in de buit zouden delen. Sommige van Davids krijgslieden, waarschijnlijk dezelfden, die gesproken hadden van hem te stenigen, spraken nu van hun broeders tekort te doen, zij worden boze mannen en Belials mannen genoemd, vers 22.

Laat de beste mensen het niet vreemd vinden dat zij zeer slechte personen bij zich hebben, en niet kunnen overmogen om hen beter te maken. Wij kunnen onderstellen dat David zijn krijgslieden heeft onderwezen, met hen heeft gebeden, en toch waren velen van hen boze mannen, Belialsmannen, dikwijls verschrikt door de vreze des doods, en toch nog boze mannen en Belialsmannen. Zij stelden voor dat de twee honderd mannen, die bij het gereedschap gebleven waren, alleen hun vrouwen en kinderen terug zouden krijgen, maar niets van hun goed. Wel mochten zij boze mannen genoemd worden, want dit doet hen kennen:

a. Als zeer hebzuchtig en begerig naar gewin, want door hun voorstel zou -als het aangenomen werd-hun eigen aandeel groter worden. Kort tevoren zouden zij gaarne de helft van het hun gegeven hebben, om de andere helft terug te kunnen krijgen, maar nu zij geheel hun eigendom terughebben, zijn zij niet tevreden, of zij moeten ook nog hebben wat van hun broeders is, zo spoedig vergeten de mensen hun nederige staat. Allen zoeken het hun, en maar al te dikwijls meer dan het hun.

b. Zeer wreed voor hun broeders, want hun wel hun vrouwen en kinderen te geven, maar niet hun goederen, dat was hun monden te geven zonder de spijs. Welke blijdschap konden zij smaken in hun gezin, als zij niets hadden om het te onderhouden? Was dit aan anderen doen, wat zij zouden wensen dat aan hen gedaan werd? Dezen zijn in waarheid Belialsmannen, die er vermaak in vinden

hard te zijn tegenover hun broeders, er zich niet om bekommeren als anderen verhongeren, zo zij zelf volop te eten hebben.

2. David wilde dit volstrekt niet toestaan, maar gebood dat zij, die bij het gereedschap gebleven waren, gelijk zouden delen in de buit met hen, die in de strijd mee afgetogen waren, vers 23, 24. Dit deed hij:

A. In dankbaarheid aan God. De buit, die wij hebben, heeft God ons gegeven, wij hebben die van Hem, en daarom moeten wij hem gebruiken onder Zijn leiding, zoals het aan goede rentmeesters betaamt.

Laat dit ons terughouden, als wij in verzoeking zijn, om hetgeen God ons toevertrouwd heeft van de goederen van deze wereld, verkeerd aan te wenden: "Neen zo moet ik niet handelen met hetgeen God mij gegeven heeft, ik moet Satan of lage lusten niet dienen met de dingen, die niet slechts de schepselen van Zijn macht zijn, maar de gaven van Zijn milddadigheid. God heeft ons recht gedaan, door de bende, die tegen ons kwam, in onze hand te geven, Iaat ons dan geen onrecht doen aan onze broederen, God is goed voor ons geweest door ons te bewaren en ons de overwinning te geven, laat ons dan niet slecht of onvriendelijk zijn voor hen." Gods barmhartigheid jegens ons moet ons barmhartig maken voor elkaar.

B. In rechtvaardigheid jegens hen. Het is waar: zij bleven achter, maar:

a. Het was niet uit gebrek aan goeden wil ten opzichte van de zaak, maar omdat zij de kracht niet hadden om met hen op te trekken. Het was niet hun schuld, maar hun ongeluk, en daarom moeten zij er niet voor lijden.

b. Hoewel zij nu achtergebleven waren, hadden zij tevoren menigen strijd mee gestreden, zich even moedig van hun plicht gekweten als hun broeders, nu er iets te verdelen en te genieten is, moeten hun vorige diensten in aanmerking worden genomen.

c. Zelfs nu hebben zij goede dienst bewezen, want zij bleven bij het gereedschap, om datgene te bewaren, waar iemand toch voor zorgen moest, en dat anders in de handen van een andere vijand had kunnen vallen.

Iedere post in de dienst is niet een gelijke post van eer, maar zij, die de algemene belangen dienen al is het dan ook op een mindere plaats, moeten in de algemene voordelen delen, zoals in het natuurlijke lichaam heeft ieder lid zijn eigen gebruik, en moet dus zijn deel van de voeding hebben. Aldus heeft David:

Ten eerste. Het voorstel van de Belialsmannen teniet gedaan, hen er van teruggebracht door kracht van redenen, maar met zeer veel zachtmoedigheid, (want de kracht van de rede volstaat zonder de kracht van de hartstocht) hij noemt hen *zijn broeders*, vers 23. De meerderen verliezen dikwijls hun gezag door hoogheid, maar zelden door beleefdheid en inschikkelijkheid.

Ten tweede. Aldus heeft hij die zaak ook voor het vervolg vastgesteld, maakte hij het tot een inzetting en recht in zijn koninkrijk (een wet van de verdeling, "primo Davidis in het eerste jaar van

Davids regering") een krijgswet, vers 25 dat, gelijk het deel is desgenen die in de strijd mee afgetogen is, en zijn leven waagt op de hoogten des velde, zo zal het deel wezen van hem, die bij het gereedschap is gebleven.

Abraham heeft de roof van Sodom aan de rechte eigenaars teruggegeven, en heeft zijn recht er op, "jure belli-ontleend aan de wetten van de oorlog" -afgestaan. Genesis 14:1-24.

Als wij anderen helpen om hun recht te herkrijgen, dan moeten wij niet denken dat hierdoor het eigendom vervreemd wordt, ons eigendom wordt.

God heeft bevolen dat de roof van Midian verdeeld zou worden tussen de krijgslieden en de gehele vergadering, Numeri 31:27.

Het geval hier was enigszins anders maar werd toch naar de algemenen regel geschikt-namelijk dat wij elkanders leden zijn.

In de beginne hadden de discipelen alle goederen gemeen, en nog moeten wij gaarne mededelende zijn, 1 Timotheus 6:18.

Toen de koningen van de heirscharen wegvloden, heeft zij, die te huis bleef, de roof uitgedeeld, Psalm 68:13.

II. David was mild en vriendelijk voor al zijn vrienden. Toen hij aan ieder het zijne had gegeven met interest, was er nog een aanzienlijk overschot, waarover David, als generaal had te beschikken. De buit uit de tenten van de Amalekieten bestond waarschijnlijk grotendeels in gouden en zilveren sieraden en vaatwerk Richteren 8:24, 26, en omdat hij dacht dat die dingen zijn krijgslieden slechts trots en verwijfd zouden maken, vond hij goed en gepast ze als geschenken te zenden aan zijn vrienden de oudsten van Juda, vers 26.

Er worden hier verscheiden plaatsen genoemd, waar hij deze geschenken heenzond, allen in of nabij de stam van Juda. De eerste plaats, die genoemd wordt is Bethel, wat betekent: het huis Gods: die plaats zal, om haars naams wil, het eerst bediend worden. Of misschien is hier niet de stad van die naam bedoeld, maar de plaats waar de ark zich bevond, en die daarom het huis Gods was. Daarheen zond David het eerste en het beste, aan hen, die daar dienden, om de wille van Hem, die de eerste en de beste is. *Hebron* wordt het laatst genoemd, vers 31, waarschijnlijk omdat hij daar het overschot heenzond, dat het ruimste deel was, daar hij op die plaats het oog had als het meest geschikt om er zijn hoofdkwartier te vestigen. 2 Samuel 2:1.

In dit zenden van deze geschenken door David, hebben wij op te merken:

1. Zijn edelmoedigheid. Het was niet zijn bedoeling zich te verrijken, maar zijn land te dienen, daarom heeft God hem later verrijkt en hem gesteld om te heersen over het land dat hij had gediend. Het betaamt Godvruchtigen milddadig te wezen, "daar is een, die uitstrooit, denwelken nog meer toegedaan wordt".

2. Zijn dankbaarheid. Hij zond geschenken *tot al de plaatsen, waar David gewandeld had, hij en zijn mannen*, vers 31, dat is: tot allen, waarvan hij vriendelijkheid had ontvangen, die hem beschut hadden, hem berichten of levensmiddelen hadden gezonden. De eerlijkheid zowel als de eer, verplicht ons de gunsten te vergelden, die ons bewezen zijn, zoveel tenminste als in ons vermogen is.

3. Zijn Godsvrucht. Hij noemt het *een zegen*, want geen geschenk, dat wij aan onze vrienden geven, zal hun nuttig of aangenaam zijn, dan wanneer het door de zegen van God aldus wordt gemaakt, het geeft te kennen dat zijn gebeden voor hen zijn geschenk vergezelden, en ook, dat hij ze zond *van den buit der vijanden des HEEREN*, (zo noemt hij hen, niet zijn vijanden) opdat zij zich zouden verblijden in de overwinning om des Heeren wil, en zich met hem zouden verenigen in dankzegging er voor.

4. Zijn staatkunde, dat hij deze geschenken zond onder zijn landgenoten, om hen te verplichten om bij zijn aanstaande troonsbestijging zich voor hem te verklaren. De gift des mensen maakt hem ruimte. Hij was geschikt om koning te zijn, die aldus koninklijke milddadigheid heeft betoond. Weldadigheid strekt de mens meer tot lof dan grootdadigheid.

De Zifieten ontvingen geen van die geschenken, evenmin als de mannen van Kehila, en daarmee toonde hij, dat hij heilig genoeg was om geen beledigingen te wreken, maar ook niet dwaas genoeg was, om ze niet op te merken.

HOOFDSTUK 31

1 De Filistijnen dan streden tegen Israel; en de mannen Israels vloden voor het aangezicht der Filistijnen, en vielen verslagen op het gebergte Gilboa.
2 En de Filistijnen hielden dicht op Saul en zijn zonen; en de Filistijnen sloegen Jonathan, en Abinadab, en Malchisua, de zonen van Saul.
3 En de strijd werd zwaar tegen Saul; en de mannen, die met den boog schieten, troffen hem aan, en hij vreesde zeer voor de schutters.
4 Toen zeide Saul tot zijn wapendrager: Trek uw zwaard uit, en doorsteek mij daarmede, dat misschien deze onbesnedenen niet komen, en mij doorsteken, en met mij den spot drijven. Maar zijn wapendrager wilde niet, want hij vreesde zeer. Toen nam Saul het zwaard, en viel daarin.
5 Toen zijn wapendrager zag, dat Saul dood was, zo viel hij ook in zijn zwaard en stierf met hem.
6 Alzo stierf Saul, en zijn drie zonen, en zijn wapendrager, ook al zijn mannen, te dienzelven dage te gelijk.
7 Als de mannen van Israel, die aan deze zijde van het dal waren, en die aan deze zijde der Jordaan waren, zagen, dat de mannen van Israel gevloden waren, en dat Saul en zijn zonen dood waren, zo verlieten zij de steden, en zij vloden. Toen kwamen de Filistijnen en woonden daarin.
8 Het geschiedde nu des anderen daags, als de Filistijnen kwamen, om de verslagenen te plunderen, zo vonden zij Saul en zijn drie zonen, liggende op het gebergte Gilboa.
9 En zij hieuwen zijn hoofd af, en zij togen zijn wapenen uit, en zij zonden ze in der Filistijnen land rondom, om te boodschappen in het huis hunner afgoden, en onder het volk.
10 En zij leiden zijn wapenen in het huis van Astharoth; en zijn lichaam hechtten zij aan den muur te Beth-san.
11 Als de inwoners van Jabes in Gilead daarvan hoorden, wat de Filistijnen Saul gedaan hadden;
12 Zo maakten zich op alle strijdbare mannen, en gingen den gehelen nacht, en zij namen het lichaam van Saul, en de lichamen zijner zonen, van den muur te Beth-san; en zij kwamen te Jabes, en brandden ze aldaar.
13 En zij namen hun beenderen, en begroeven ze onder het geboomte te Jabes; en zij vastten zeven dagen.

In het vorige hoofdstuk zagen wij David overwinnaar, ja meer dan overwinnaar. In dit hoofdstuk zien wij Saul overwonnen en erger dan een gevangene. Gods voorzienigheid heeft het zo beschikt, dat beide deze dingen op dezelfde tijd plaatshadden.

Op dezelfde dag misschien, dat David triomfeerde over de Amalekieten, hebben de Filistijnen getriomfeerd over Saul. Het een is tegenover het andere gesteld, opdat de mensen mogen zien wat er komt van op God te vertrouwen, en wat er van komt Hem te verlaten.

Wij verlieten Saul op het punt van de strijd aan te binden met de Filistijnen met een bevende hand en een kloppend hart, daar hem van uit de hel zijn oordeel was aangekondigd, waarop hij geen acht wilde slaan, toen het hem van de hemel werd aangekondigd. Laat ons nu zien wat er van hem wordt. Hier is:

I. Zijn leger verslagen, vers 1.

II. Zijn drie zonen gedood, vers 2.

III. Hijzelf gewond, vers 3.

Gedood door zijn eigen hand, vers 4

De dood van zijn wapendrager, vers 5

en van al zijn mannen, vers 6.

IV. Zijn land in bezit van de Filistijnen, vers 7.

Zijn kamp geplunderd en zijn dood lichaam verlaten, vers 8.

Er wordt gejuicht om zijn val. Zijn lichaam openlijk tentoongesteld, vers 10

en met moeite gered door de mannen van Jabes in Gilead vers 11-13.

Aldus viel de man, die door God was verworpen.

1 Samuel 31:1-7

De dag van de vergelding is nu gekomen waarin Saul rekenschap moet geven van het bloed van de Amalekieten, dat hij op zondige wijze gespaard heeft, en dat van de priesters, dat hij op nog zondiger wijze vergoten heeft, ook het bloed van David, dat hij had willen vergieten, wordt in rekening gebracht. Nu is de dag gekomen waarop hij moet vallen, zoals David voorzien heeft, wanneer hij in de strijd zal trekken en omkomen, Hoofdstuk 26:10. Kom en aanschouw de rechtvaardige oordelen Gods.

I. Hij ziet zijn krijgslieden om hem heen vallen, vers 1. Of de Filistijnen talrijker waren, betere stellingen hadden ingenomen, beter aangevoerd waren, of andere voordelen hadden boven de Israëlieten, wordt ons niet gezegd, maar het schijnt dat zij krachtiger waren, want zij deden de aanval, zij streden tegen Israël, en de mannen Israëls vloden en vielen.

De beste troepen geraakten in wanorde, zeer velen sneuvelden, waarschijnlijk wel die door Saul gebruikt waren om David te vervolgen. Aldus gaan zij, die hem gevolgd en gediend hadden in zijn zonde, hem voor in zijn val, en ontvangen zij van zijn plagen.

II. Hij ziet zijn zonen vóór hem vallen. De zegevierende Filistijnen hielden het dichtst aan op de koning Israëls, en op die hem omringden. Zijn drie zonen waren waarschijnlijk het dichtst bij hem, en alle drie werden voor zijn ogen gedood, tot zijn grote smart, want zij waren de hoop van zijn geslacht, en tot zijn grote verschrikking, want zij waren nu de wachters van zijn persoon, en hij kan niet anders denken dan dat hij nu het eerst aan de beurt zal zijn.

Zijn zonen worden genoemd, vers 2, en het smart ons Jonathan onder hen te vinden, die wijzen, kloekmoedigen, Godvruchtigen man, die evenzeer Davids vriend was, als Saul zijn vijand was, hij valt met de overigen.

Plichtgevoel tegenover zijn vader veroorloofde hem niet thuis te blijven of zich terug te trekken, toen de legers slaags waren met elkaar, en Gods voorzienigheid heeft het zo beschikt dat hij deelt in het lot van zijn geslacht, hoewel hij nooit in de schuld er van was betrokken zodat Elifaz' woord: *wie is de onschuldige, die vergaan zij?* niet opgaat, want hier was er een. Wat zullen wij er van zeggen?

1. God wilde hierdoor Sauls kwelling in zijn sterven voltooien, en het oordeel dat over zijn huis volbracht werd. Als het geslacht moet vallen dan moet Jonathan, die er toe behoort, ook vallen.

2. Hij wilde hierdoor Davids weg naar de troon effener maken. Want hoewel Jonathan zelf zijn recht er op volgaarne en goedsmoeds zou afgestaan hebben (wij hebben geen reden hier anders over te denken) zouden toch velen van het volk waarschijnlijk zijn naam hebben gebruikt, om het huis van Saul te steunen, of zij zouden tenminste slechts langzaam en schoorvoetend tot David zijn overgegaan.

Indien Isboseth (die nu thuis was gelaten als onbekwaam voor de krijg, en aldus ontkomen was) zoveel vrienden had, hoevelen zou Jonathan dan niet gehad hebben, die de lieveling van het volk was en nooit hun gunst had verbeurd? Zij, die zo begerig waren, om een koning te hebben zoals de

volken, zouden geijverd hebben voor de rechte lijn, inzonderheid als hierdoor de kroon op Jonathans hoofd was gekomen.

Dit zou David hebben belemmerd, en indien het Jonathan gelukt was om al zijn invloed op David te doen overgaan, dan zou men gezegd hebben dat Jonathan hem koning heeft gemaakt, terwijl toch aan God al de eer daarvan toekwam. Dit is van de Heere geschied. Zodat de dood van Jonathan wel een grote smart zal zijn voor David, maar door hem zijn eigen broosheid te doen gedenken, alsmede door hem zijn troonsbestijging gemakkelijker te maken, zal het toch in werkelijkheid een voordeel voor hem zijn.

3. God wilde ons hiermede tonen dat het verschil tussen goed en kwaad in de andere wereld gemaakt zal worden, niet in deze. Alle ding wedervaart hun gelijk allen anderen. Wij kunnen de geestelijke en eeuwige toestand van niemand niet beoordelen naar zijn wijze van sterven, want hierin wedervaart enerlei de rechtvaardige en de goddeloze.

III. Hijzelf is zwaar gewond door de Filistijnen, en toen heeft hij zichzelf het leven benomen.

De boogschutters troffen hem, vers 3, zodat hij noch kon strijden, noch kon vluchten en dus onvermijdelijk in hun handen moest vallen. Om hem zoveel ongelukkiger te maken, komt het verderf trapsgewijze over hem, en sterft hij zo, dat hij zich voelt sterven. Hij was nu tot zo’n uiterste gebracht, dat hij:

1. Begerig was om door de hand van zijn eigen dienaar te sterven, liever dan door die van de Filistijnen, opdat zij niet de spot met hem zouden drijven, zoals zij met Simson gedaan hebben. Ongelukkige! Hij voelt zich sterven en al zijn zorg is slechts om zijn lichaam uit de handen van de Filistijnen te houden, maar niet om zijn ziel over te geven in de handen van God, die haar gaf, Prediker 12:7.

Gelijk hij geleefd heeft, zo is hij gestorven, trots en achterdochtig, een schrik voor zichzelf en voor allen, die hem omringen. Zij, die zichzelf goed begrijpen, achten het betrekkelijk van weinig betekenis, hoe het met hen is in de dood, zo het slechts wèl met hen mag wezen na de dood.

Diegenen zijn voorwaar in een zeer beklagenswaardigen toestand, die bitter bedroefd zijn van gemoed naar de dood verlangen, maar hij is er niet Job 3:20, 21, inzonderheid zij, die evenals Judas wanhopen aan de genade Gods en zich in de hel vóór hen storten, om aan de hel in hun binnenste te ontkomen.

2. Toen hij die gunst niet kon verkrijgen is hij zijn eigen scherprechter geworden, zich inbeeldende hierdoor schande te ontgaan, maar zich in een afschuwelijke zonde stortende, en daarmee een eeuwigdurend brandmerk indrukkende op zijn naam, als "felo de se-een zelfmoordenaar."

Jonathan, die de doodwonde ontving van de hand eens Filistijns en zich kloekmoedig aan het lot van de krijg heeft onderworpen, stierf op het veld van eer maar Saul stierf zoals een dwaas sterft, zoals een lafaard sterft, een trotse dwaas, een lage lafaard. Hij stierf als een man, die noch vreze Gods had noch hoop in God, noch het verstand van een man noch de Godsdienst van een Israëliet, noch

de vastberadenheid van een krijgsman. Laat ons allen bidden: Heere, leid ons niet in verzoeking, in deze verzoeking.

Zijn wapendrager wilde hem niet doorsteken. en hij deed wel met het te weigeren, want niemands dienstknecht moet een slaaf zijn van zijns meesters lusten en hartstochten, van welke aard die ook zijn.

De reden opgegeven voor zijn weigering, is, dat hij zeer vreesde, niet voor de dood, want direkt daarna heeft hij zichzelf moedig de dood gegeven, maar een diepe eerbied hebbende voor de koning, zijn heer, kon hij die niet zo teboven komen, om hem enig leed toe te brengen, of misschien vreesde hij, dat zijn sidderende hand de slag maar half zou toebrengen, waardoor hij dan zijn ellende nog zou vermeerderen.

IV. Zijn wapendrager, die weigerde hem te doden, weigerde niet om met hem te sterven maar viel ook in zijn zwaard en stierf met hem vers 5.

Dit was een verzwarende omstandigheid van Sauls dood, dat hij door het voorbeeld van zijn eigen goddeloosheid in zelfmoord te plegen zijn dienaar medesleepte om zich aan dezelfde goddeloosheid schuldig te maken, en dus niet alleen in zijn ongerechtigheid is gestorven.

De Joden zeggen dat Sauls wapendrager Doeg was, die hij tot die waardigheid heeft verheven om hem er voor te belonen dat hij de priesters gedood heeft, indien dit zo is dan is zijn geweld rechtvaardig op zijn schedel neergedaald.

David had van hem voorzegd dat God hem zal afbreken in eeuwigheid Psalm 52:7.

V. Doordat Sauls leger verslagen was, geraakte het land in zo'n verwarring, dat de inwoners van de naburige steden aan deze zijde van de Jordaan ze verlieten, en de Filistijnen ze voor een tijd in bezit hadden, totdat de zaken in Israël gevestigd waren, vers 7.

In zo'n treurigen toestand heeft Saul door zijn goddeloosheid het land gebracht, dat in de hand van de onbesnedenen had kunnen blijven, indien David niet verwekt was om zijn breuken te herstellen.

Zie welk een koning hij bleek te zijn, voor wie zij God en Samuël hadden verworpen. Het is te vrezen dat zij nog waren voortgegaan kwaad te doen, zij, zowel als hij, en daarom moesten zij zowel als hun koning omkomen, gelijk als de profeet voorzegd had, Hoofdstuk 12:25.

En hiernaar wordt lang daarna verwezen, Hosea 13:10,11 *Waar is uw koning nu? Dat hij u behoude in al uw steden! En uw richters, waar gij van zeidet: Geef mij een koning en vorsten? Ik gaf u een koning in Mijn toorn en nam hem weg in Mijn verbolgenheid*, dat is: levende en stervende was hij een plaag voor u, gij kon niets anders verwachten.

1 Samuël 31:8-13

De Schrift maakt geen melding van de zielen van Saul en van zijn zonen, wet er na hun dood van geworden is (de verborgen dingen zijn niet voor ons), maar alleen van hun lichamen.

I. Hoe zij laaghartig door de Filistijnen mishandeld werden. De dag na de veldslag toen zij wat bekomen waren van hun vermoeienis, kwamen zij om de gesneuvelden te plunderen, en onder de overigen vonden zij de lichamen van Saul en zijn drie zonen, vers 8.

Sauls wapendrager bedoelde misschien zijn meester te eren door het voorbeeld van zijn zelfmoord te volgen, en hiermede te tonen hoezeer hij hem had bemind. Maar indien hij meer te rade was gegaan met zijn verstand dan met zijn hartstochten, hij zou dat dwaze kompliment gespaard hebben, niet alleen in gerechtigheid voor zijn eigen leven, maar ook in vriendelijkheid voor zijn meester, aan wie hij, door hem te overleven al de dienst had kunnen bewijzen, die hem na zijn dood door enige mens bewezen had kunnen worden want hij zou des nachts zijn lichaam hebben kunnen wegvoeren, evenals die van zijn zonen, om ze behoorlijk te begraven.

Maar zulke valse en dwaze denkbeelden hebben deze ijdele mensen (hoewel zij wijs willen zijn) omtrent het geven en ontvangen van eer. Ja het schijnt dat Saul zich de noodlottige slag had kunnen besparen, en dat hij had kunnen ontkomen, want de vervolgers (uit vrees voor wie hij zich het leven had benomen) kwamen niet vóór de volgende dag naar de plaats waar hij was. Maar wie God wil verderven, verdwaast Hij, beroeringen verschrikken hem van rondom. Zie Job 18:5 en verv.

Sauls lichaam vindende, (dat, nu het uitgestrekt lag op het bloedige gras, van de overigen onderscheiden kon worden door zijn lengte zoals het, toen hij nog opgericht stond, herkend werd door zijn hoogte, toen hij fier over de hoofden van de menigten heen zag), zullen zij daarin triomferen over Israëls kroon, en op armzalige wijze toegeven aan een barbaarse wraak, door het verlaten lijk te verminken van hem, voor wie zij vreesden toen hij nog in leven was.

1. *Zij hieuwen zijn hoofd af*. Hadden zij hiermede bedoeld zich te wreken over het afhouwen van Goliaths hoofd, dan hadden zij het hoofd moeten afhouwen van David, toen hij in hun land was, want deze heeft die daad volbracht.

Zij bedoelden het in het algemeen als een smaad voor Israël, die zich voorgesteld hadden dat een gekroond en gezalfd hoofd hen van de Filistijnen zou redden, en als een bijzondere versmaadheid voor Saul, die een hoofd groter was dan alle andere mannen (waarop hij zich misschien placht te beroemen) maar nu een hoofd kleiner was.

2. *Zij togen zijn wapenen uit*, vers 9, en zonden ze als een trofee van hun overwinning in het huis van Astaroth, hun godin vers 10, 1 Kronieken 10:10 hier wordt ons gezegd, hoewel dit hier niet vermeld is, dat zij zijn hoofd hechtten in het huis van Dagon.

Aldus schreven zij de eer hunner overwinning toe, niet zoals zij hadden behoren te doen, aan de werkelijke gerechtigheid van de ware God, maar aan de denkbeeldige macht van hun valse goden, en door deze eerbied betoond aan voorgewende godheden, maken zij hen beschaamd, die de eer hunner krijgsdaden niet toeschrijven aan de levende God.

Astaroth, de afgod, die Israëls menigmaal heeft nagehoereerd, triomfeert nu over hen.

3. Zij zonden ijlboden door hun gehele land, en gaven bevel dat in al de huizen hunner goden de overwinning, die zij hadden behaald, bekendgemaakt moest worden, dat openbaar vreugdebetoon moest plaatshebben, en dankzegging gebracht moest worden aan hun goden.

Dit heeft David ten zeerste betreurd, 2 Samuel 1:20. *Verkondigt het niet te Gath*.

4. *Zij lichaam hechtten zij aan den muur te Beth-San*, vers 10, en later in vers 12:*zij namen het lichaam van Saul, en de lichamen zijner zonen, van den muur te Beth-San, en zij kwamen te Jabes, en brandden ze aldaar*. (zoals blijkt uit vers 1 aan de muur te Beth-San, een stad, die niet ver van Gilboa gelegen was, en zeer dicht bij de Jordaan. Daar werden de dode lichamen heengesleept en opgehangen in ketenen, om door de roofvogels te worden verslonden.

Saul heeft zichzelf gedood om te voorkomen dat de Filistijnen hem mishandelden, maar nooit was het lijk eens konings zó mishandeld als het zijne, wellicht nog temeer, als zij begrepen, dat hij zichzelf gedood heeft, en om die reden.

Hij, die zijn eer denkt te redden door zonde zal haar zeker verliezen. Zie tot welk een hoogte van onbeschaamdheid de Filistijnen waren gekomen, even voordat David verwekt werd, die hen volkomen tenonder heeft gebracht. Nu zij Saul en zijn zonen gedood hadden, dachten zij dat het land Israëls voor altijd het hun was, maar zij hebben spoedig hun dwang bemerkt. Als God Zijn werk door hen heeft volbracht, dan zal Hij het aan hen volbrengen. Zie Jesaja 10:6, 7.

II. Hoe zij kloekmoedig gered werden door de mannen van Jabes in Gilead. Weinig meer dan de Jordaan lag tussen Beth-San en Jabes in Gilead, en aan die plaats was de Jordaan doorwaadbaar. Een stout stuk werd dus door de dappere mannen van die stad ondernomen, in de nacht trokken zij over de rivier, namen de dode lichamen van de muur, en begroeven ze, vers 11-13. Dit deden zij:

1. Uit zorg in het algemeen voor de eer van Israël, of het land van Israël dat niet verontreinigd mocht worden door het tentoonstellen van dode lichamen, en inzonderheid van de kroon Israëls, die aldus door de onbesnedenen werd ontheiligd.

2. Uit een bijzonder gevoel van dankbaarheid jegens Saul, voor de ijver, die hij betoond had om hen te redden uit de hand van de Ammonieten, toen hij pas op de troon was gekomen, Hoofdstuk 11. Het is een blijk van een edele gezindheid, en een aanmoediging om wèl te doen als de herinnering aan een weldaad aldus bewaard wordt en in een geval van grote nood aldus wordt vergolden.

De mannen van Jabes in Gilead zouden Saul betere dienst hebben bewezen, indien zij hem hun strijdbare mannen wat eerder gezonden hadden om hem tegen de Filistijnen te versterken. Maar zijn dag was gekomen, wanneer hij moest vallen, en dit is nu al de dienst, die zij hem kunnen bewijzen ter ere van zijn nagedachtenis.

Wij bevinden niet dat er een algemene rouw bedreven werd over de dood van Saul zoals over de dood van Samuël, Hoofdstuk 25:1. Alleen werd hem bij zijn dood door deze Gileadieten eer bewezen, want:

a. Zij maakten een branding voor de lichamen om ze welriekend te maken. Aldus verstaan sommigen het. Zij brandden specerijen voor hen. En dat dit de gewoonte was om aldus eer te bewijzen aan hun gestorven vrienden, of tenminste aan hun vorsten, blijkt uit het bericht van Asa's begrafenis 2 Kronieken 16:14, *zij brandden over hem een gans grote branding*, Anderen denken dat zij het vlees verbrandden, omdat het reeds tot bederf was overgegaan.

b. Zij begroeven de lichamen, nadat zij ze door over hen te branden, welriekend hadden gemaakt (of, indien zij ze verbrandden, dan begroeven zij de beenderen en de as) onder een boom, die tot grafsteen en gedenkteken diende.

Eindelijk. Zij vastten zeven dagen, dat is elke dag van de zeven vastten zij tot aan de avond, aldus treurden zij over de dood van Saul en de ontredderde toestand van Israël, en voegden misschien bij hun vasten gebeden voor de wederherstelling van hun staat.

Hoewel er gejuich is als de goddelozen vergaan (dat is het is te hopen, dat er nu een betere staat van zaken zal komen, wat een oorzaak is van vreugde) verplicht ons toch de menselijkheid om een betamelijke eerbied te hebben voor dode lichamen, speciaal voor die van vorsten.

Dit boek begon met de geboorte van Samuël en eindigt met de begrafenis van Saul, de vergelijking tussen die beide gebeurtenissen zal ons leren de eer te verkiezen, die van God komt, boven alle eer, waarover de wereld beweert te kunnen beschikken.

2 SAMUEL

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET TWEEDE BOEK VAN SAMUEL.

Dit boek behelst de geschiedenis der regering van koning David. In het vorige boek hadden wij zijn verordinering tot het koninkrijk en zijn worstelingen met Saul, die eindigden met den dood van zijn vervolgen Dit boek begint met zijn troonsbestijging, en is geheel gewijd aan de zaken der regering gedurende de veertig jaren van zijn bestuur en wordt daarom door de LXX Het tweede Boek der Koningen genoemd. Het geeft een bericht van David's overwinningen en van zijn rampen.

I. Zijn overwinningen over het huis van Saul, Hoofdstuk 1-4; over de Jebusieten en de Filistijnen, Hoofdstuk 5. Het opbrengen der ark, Hoofdstuk 6, 7; zijn overwinningen over de naburige volken, die hem tegenstonden, Hoofdstuk 8-10. En zover komt de geschiedenis overeen met hetgeen wij van David en zijn karakter konden verwachten, en van de keus, die van hem gedaan werd. Maar zijn wolk heeft een donkere zijde.

II. Wij hebben zijn rampen; de oorzaak er van: zijn zonde in de zaak van Uria, Hoofdstuk 11, 12. De moeilijkheden, ontstaan uit de zonde van Amnon, Hoofdstuk 13; de rebellie van Absalom, Hoofdstuk 14-19; en van Seba, Hoofdstuk 20; en de plaag over Israël wegens zijn telling van het volk, Hoofdstuk 24; behalve den hongersnood wegens de Gibeonieten, Hoofdstuk 21. Zijn lied hebben wij in Hoofdstuk 22, en zijn woorden en helden in Hoofdstuk 23. Vele dingen in deze geschiedenis zijn zeer leerrijk; maar wat den held aangaat, die er het onderwerp van is, wèl is hij in vele opzichten zeer groot en zeer goed, en blijkt hij de gunstgenoot des hemels; toch moeten wij erkennen, dat zijn eer glansrijker uitkomt in zijn psalmen dan in zijn annalen.

HOOFDSTUK 1

1 Voorts geschiedde het na Sauls dood, als David van den slag der Amalekieten was wedergekomen, en David twee dagen te Ziklag gebleven was;
2 Zo geschiedde het op den derden dag, dat, ziet, uit het heirleger van Saul, een man kwam, wiens klederen gescheurd waren, en aarde was op zijn hoofd; en het geschiedde, als hij tot David kwam, zo viel hij ter aarde en boog zich neder.
3 En David zeide tot hem: Van waar komt gij? En hij zeide tot hem: Ik ben ontkomen uit het heirleger van Israel.
4 Voorts zeide David tot hem: Wat is de zaak? Verhaal het mij toch. En hij zeide, dat het volk uit den strijd gevloden was, en dat er ook velen van het volk gevallen en gestorven waren, dat ook Saul en zijn zoon Jonathan dood waren.
5 En David zeide tot den jongen, die hem de boodschap bracht: Hoe weet gij, dat Saul dood is, en zijn zoon Jonathan?
6 Toen zeide de jongen, die hem de boodschap bracht: Ik kwam bij geval op het gebergte van Gilboa; en ziet, Saul leunde op zijn spies; en ziet, de wagens en ritmeesters hielden dicht op hem.
7 Zo zag hij achter zich om, en zag mij, en hij riep mij, en ik zeide: Zie, hier ben ik.
8 En hij zeide tot mij: Wie zijt gij? En ik zeide tot hem: Ik ben een Amalekiet.
9 Toen zeide hij tot mij: Sta toch bij mij, en dood mij; want deze malienkolder heeft mij opgehouden; want mijn leven is nog gans in mij.
10 Zo stond ik bij hem, en doodde hem; want ik wist, dat hij na zijn val niet leven zou; en ik nam de kroon, die op zijn hoofd was, en het armgesmijde, dat aan zijn arm was, en heb ze hier tot mijn heer gebracht.
11 Toen vatte David zijn klederen en scheurde ze; desgelijks ook al de mannen, die met hem waren.
12 En zij weeklaagden, en weenden, en vastten tot op den avond, over Saul en over Jonathan, zijn zoon, en over het volk des HEEREN, en over het huis Israels, omdat zij door het zwaard gevallen waren.
13 Voorts zeide David tot den jongen, die hem de boodschap gebracht had: Van waar zijt gij? En hij zeide: Ik ben de zoon van een vreemden man, van een Amalekiet.
14 En David zeide tot hem: Hoe, hebt gij niet gevreesd uw hand uit te strekken, om den gezalfde des HEEREN te verderven?
15 En David riep een van de jongens, en zeide: Treed toe, val op hem aan. En hij sloeg hem, dat hij stierf.
16 En David zeide tot hem: Uw bloed zij op uw hoofd; want uw mond heeft tegen u getuigd, zeggende: ik heb den gezalfde des HEEREN gedood.
17 David nu klaagde deze klage over Saul en over Jonathan, zijn zoon;
18 Als hij gezegd had, dat men den kinderen van Juda den boog zou leren; ziet, het is geschreven in het boek des Oprechten.
19 O Sieraad van Israel, op uw hoogten is hij verslagen; hoe zijn de helden gevallen!
20 Verkondigt het niet te Gath, boodschapt het niet op de straten van Askelon; opdat de dochters der Filistijnen zich niet verblijden, opdat de dochters der onbesnedenen niet opspringen van vreugde.
21 Gij, bergen van Gilboa, noch dauw noch regen moet zijn op u, noch velden der hefofferen; want aldaar is der helden schild smadelijk weggeworpen, het schild van Saul, alsof hij niet gezalfd ware geweest met olie.

22 Van het bloed der verslagenen, van het vette der helden, werd Jonathans boog niet achterwaarts gedreven; en Sauls zwaard keerde niet ledig weder.
23 Saul en Jonathan, die beminden, en die liefelijken in hun leven, zijn ook in hun dood niet gescheiden; zij waren lichter dan arenden, zij waren sterker dan leeuwen.
24 Gij, dochteren Israels, weent over Saul; die u kleedde met scharlaken, met weelde; die u sieraad van goud deed dragen over uw kleding.
25 Hoe zijn de helden gevallen in het midden van den strijd! Jonathan is verslagen op uw hoogten!
26 Ik ben benauwd om uwentwil, mijn broeder Jonathan! Gij waart mij zeer liefelijk; uw liefde was mij wonderlijker dan liefde der vrouwen.
27 Hoe zijn de helden gevallen, en de krijgswapenen verloren!

In het voorgaande boek (waarmee dit boek in verband staat als een vervolg op dezelfde geschiedenis) hadden wij Sauls aftreden van het toneel, hij ging verslagen naar de kuil, hoewel hij de schrik was van de machtigen in het land van de levenden. Thans moeten wij onze blik richten naar de opgaande zon, en vragen waar David is, en wat hij doet. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Tijdingen, die hem te Ziklag gebracht worden van de dood van Saul en Jonathan, door een Amalekiet, die het op zich nam om er hem een nauwkeurig bericht van te geven, vers 1-10.

II. Davids droefheid op het ontvangen dier tijding vers 11-12.

III. Gerechtigheid geoefend aan de boodschapper die er zich op beroemde dat hij Saul geholpen had om zich het leven te benemen, vers 13-16.

En in dit alles blijkt Davids hart zeer gelukkig vrij te zijn van wraakzucht en van eerzucht, en is hij zeer betamelijk in zijn houding en gedrag.

2 Samuël 1:1-10

I. Hier is David zich weer vestigende te Ziklag, zijn eigen stad, nadat hij zijn gezin en zijn vrienden uit de handen van de Amalekieten gered had, hij was te Ziklag gebleven, vers 1. Vandaar zond hij nu geschenken aan zijn vrienden 1 Samuel 30:26, en daar was hij gereed hen te ontvangen, die tot zijn belangen overkwamen, geen mannen, die in benauwdheid waren of een schuldeiser hadden, zoals zijn eerste volgelingen, maar personen van rang en aanzien in hun eigen land, helden krijgslieden en hoofden van de duizenden, zoals wij zien in 1 Kronieken 12:1, 8, 20.

De zodanigen kwamen dag aan dag tot hem, God neigde hun hart om dit te doen, *Want er kwamen er te dier tijd dag bij dag tot David, om hem te helpen, tot een groot leger toe, als een leger Gods,* 1 Kronieken 12:22, zoals daar gezegd is.

De verborgen oorsprongen van een staatsomwenteling zijn onnaspeurlijk, maar moeten toegeschreven worden aan de leidingen van de voorzienigheid van God, die alle harten neigt en leidt als waterbeken.

II. Daar wordt hem het bericht gebracht van Sauls dood. Het was vreemd dat hij geen verkenners heeft uitgezonden om hem vroegtijdig bericht te geven van de uitslag van het gevecht, een teken, dat hij naar de dag van Sauls ellende niet verlangd heeft, ook niet ongeduldig was om ten troon te komen, maar wilde wachten totdat die tijdingen hem gebracht werden, die menigeen meer dan halverwege tegemoet gezonden zou hebben.

Die gelooft zal niet haasten, ontvangt de goede tijding als zij komt, en is niet onrustig terwijl zij nog op weg is.

1. De bode stelt zich aan David voor als een ijlbode, in de houding van een rouwbedrijvende over de overleden vorst en een onderdaan van diens opvolger. Hij kwam met gescheurde klederen en boog zich neer voor David, vers 2, zich er mee gelukwensende dat hij de eerste was, die de eer had hem hulde te doen als zijn souverein, maar het bleek dat hij de eerste was, die een doodvonnis van hem ontving, als van zijn rechter.

Hij zei aan David dat hij uit het leger Israëls kwam, en gaf hem de staat van verwarring te kennen waarin het zich bevond toen hij, naar hij zei er uit ontkomen was, daar het hem veel moeite had gekost om levend weg te komen, vers 3.

2. Hij geeft hem een algemeen bericht omtrent de afloop van de veldslag. David was zeer begerig te weten hoe de zaak stond, daar hij meer dan iemand anders redenen had om er zorg en belangstelling voor te hebben, en hij zei hem zeer bepaald dat het leger Israëls geslagen was zeer velen gedood waren, onder wie ook Saul en Jonathan, vers 4.

Hij noemt alleen Saul en Jonathan, omdat hij wist dat David het meest bezorgd was om hun lot, daar Saul de man was, die hij het meest vreesde, en Jonathan de man, die hij het meest liefhad.

3. Hij geeft hem een omstandiger bericht van de dood van Saul. Waarschijnlijk had David reeds door het bericht van anderen gehoord wat de uitslag was van de krijg, want het schijnt dat grote

menigten op het gerucht van de nederlaag des legers tot hem gekomen waren, maar hij wilde gaarne zekerheid hebben omtrent de geruchten betreffende Saul en Jonathan, hetzij omdat hij niet haastig was om aan die geruchten geloof te schenken, of omdat hij zijn eigen aanspraken niet wilden laten gelden voordat hij er ten volle van verzekerd was.

Daarom vraagt hij: *Hoe weet gij, dat Saul dood is, en zijn zoon Jonathan?* In antwoord hierop doet de jongen hem een verhaal, waaruit met volstrekte zekerheid blijkt dat Saul dood is daar hij zelf niet slechts bij zijn sterven tegenwoordig was, maar er zelfs de hand toe geleend heeft, en David dus op zijn getuigenis aan kon. Hij zegt in zijn verhaal niets van de dood van Jonathan, wetende hoe weinig aangenaam dit aan David zijn zou, maar spreekt slechts van Saul, denkende (zoals David maar al te goed begreep, Hoofdstuk 4:10) dat hij daarmee welkom zou wezen en er voor beloond zou worden als een, die goede tijding heeft gebracht.

Het bericht, dat hier van de zaak gegeven wordt is:

A. Zeer omstandig: dat hij kwam op de plaats waar Saul was, vers 6, als een voorbijganger, niet als een krijgsknecht.

Dat hij Saul vond pogende zich met zijn spies te doorsteken, daar niemand van hen, die bij hem waren, dit wilde doen, en hij schijnt er niet in geslaagd te zijn het zelf te doen, zijn hand beefde, en de moed ontzonk hem, de ongelukkige had geen moed meer om te leven of om te sterven.

Daarom riep hij deze vreemdeling tot zich, vers 7, vroeg van welke landaard hij was, want mits hij geen Filistijn was, zou hij gaarne van hem de genadeslag ontvangen, die hem uit zijn lijden zou verlossen. Vernemende dat hij een Amalekiet was (dus noch een van zijn eigen onderdanen, noch een van zijn vijanden, vraagt hij hem om deze gunst, vers 9.

Sta toch bij mij, en dood mij. Hij is zijn waardigheid moe en is bereid om vertreden te worden, hij is het leven moede en wil graag gedood worden. Wie zou dan onmatig aan het leven of aan eer en waardigheid willen hechten? Zelfs voor hen, die geen hoop hebben in hun dood, kan het geval zo staan, dat zij begeren te sterven, en de dood van hen zal vlieden. Openbaring 9:6.

Doodsangst is over mij, zo lezen wij vers 9, als een klacht over de smart en verschrikking, die over zijn ziel gekomen waren. Indien zijn geweten hem nu de werpspies voor ogen bracht, die hij naar David heeft geworpen, zijn hoogmoed, zijn boosaardigheid en trouweloosheid, en inzonderheid de moord van de priesters, dan is het geen wonder dat doodsangst over hem gekomen was, mollen (zegt men) openen hun ogen als zij sterven. Het gevoel van onvergeven schuld zal de dood in waarheid tot de koning van de verschrikking maken.

De kanttekening geeft de lezing als een klacht over de belemmering, die zijn kledij hem veroorzaakte dat zijn maliënkolder, die hij aanhad tot zijn bescherming, of zijn geborduurde krijgsrok, die hij als sieraad droeg, hem hinderde, zodat hij de spies niet ver genoeg in zijn lichaam kon doen doordringen, of hem zo benauwde, nu zijn lichaam opzwol van angst, dat hij de geest niet kon geven. Laat toch niemand hovaardig zijn op zijn klederen, want het kan gebeuren dat zij een last en een strik voor hem worden. "Zo stond ik bij hem", zegt deze jongeling, "en doodde hem", vers 10, bij welk woord hij misschien bemerkte dat David hem met misnoegen aanzag, en daarom voegt hij er

de volgende woorden bij als verontschuldiging: want ik wist dat hij na zijn val niet leven zou, zijn leven was nog wel in hem, maar hij zou zeker de Filistijnen in handen zijn gevallen, of hij zou zichzelf nog een stoot hebben toegebracht."

B. Het is te betwijfelen of dit verhaal waar is. Indien het waar is, dan moet er Gods gerechtigheid in opgemerkt worden, dat Saul, die de Amalekieten had gespaard in minachting van het gebod Gods, van een Amalekiet zijn doodwonde ontving.

Maar de meeste Schriftuitleggers zijn van mening dat het onwaar was, en dat hij misschien wel tegenwoordig kan geweest zijn bij Sauls dood, maar er niet toe medegewerkt heeft, doch het slechts aan David zei in de hoop dat hij er hem voor zou belonen, alsof hij hem een groten dienst had bewezen. Zij, die zich verheugen over de val van een vijand zijn geneigd anderen af te meten naar zichzelf, en te denken dat ook zij er zich in zullen verblijden. Maar een man naar Gods hart moet men niet naar gewone mensen beoordelen. Het is mij niet duidelijk of het verhaal van deze jongen waar of niet waar was, het is wel overeen te brengen met het verhaal in het vorige hoofdstuk, en kan er een toevoegsel van wezen, zoals Petrus' bericht van de dood van Judas, Handelingen 1:18, een toevoegsel of aanvulling is van het verhaal in Mattheus 27:5. Wat daar een zwaard genoemd werd, kan hier een spies genoemd zijn, of, dat hij, toen hij in zijn zwaard viel, op zijn spies leunde.

Maar hij legde over wat een genoegzaam bewijs was van Sauls dood, de kroon, die op zijn hoofd was, en het armgesmijde, dat aan zijn arm was. Saul schijnt zo dwaselijk gehecht geweest te zijn aan die dingen, dat hij ze op het slagveld droeg, hetgeen hem tot een goed mikpunt maakte voor de boogschutters daar het hem onderscheidde van degenen, die hem omringden. Maar gelijk hoogmoed geen koude gevoelt (zoals wij zeggen.) zo vreest hoogmoed ook geen gevaar van hetgeen er door gestreeld wordt. Die dingen vielen in de handen van de Amalekiet. Saul had het beste van hun buit gespaard en nu kwam het beste van de zijnen in de handen van een uit die gevloekte natie. Hij bracht ze tot David als de rechtmatigen eigenaar, nu Saul dood was, niet twijfelende of hij zou zich door deze gedienstigheid bij hem aanbevelen voor de beste bevordering aan zijn hof of in zijn leger.

Volgens de overlevering van de Joden was deze Amalekiet een zoon van Doëg (want de Amalekieten waren nakomelingen van Edom), en dat Doeg die zij denken Sauls wapendrager te zijn geweest, eer hij zich het leven benam Sauls kroon en armgesmijde (de tekenen van zijn koninklijke waardigheid) aan zijn zoon gegeven heeft, en hem gebood ze tot David te brengen, ten einde er door in gunst bij hem te komen.

Maar er is generlei grond voor die waan, Doëgs zoon was waarschijnlijk zó wel bekend aan Saul, dat hij hem niet nodig had te vragen: Wie zijt gij? David heeft lang gewacht op de kroon, en nu wordt zij hem gebracht door een Amalekiet. Zie hoe God Zijn eigen voornemens van vriendelijkheid jegens Zijn volk tot stand kan brengen, zelfs door de boze bedoelingen van mensen, die niets anders op het oog hebben dan zichzelf te verheffen.

2 Samuël 1:11-16

I. Hier zien wij hoe David die tijding ontving. Zo weinig is hij in vervoering van vreugde gekomen, zoals de Amalekiet verwacht had dat hij in onbedwingbaar wenen uitbarst: *Toen vatte David zijn klederen en scheurde ze, desgelijks ook al de mannen, die met hem waren,* vers 11, *en zij weeklaagden, en weenden, en vastten tot op den avond, over Saul en over Jonathan, zijn zoon, en over het volk des HEEREN, en over het huis Israëls, omdat zij door het zwaard gevallen waren,* vers 12 niet alleen over zijn volk Israël en Jonathan, zijn vriend, maar over Saul, zijn vijand.

Dit deed hij niet alleen als man van eer, om de betamelijkheid in acht te nemen, die ons verbiedt hen te honen, die gevallen zijn, en van ons eist bloedverwanten met eerbied naar hun graf te brengen, wat wij ook door hun leven mogen hebben verloren of door hun dood zullen winnen, maar ook als een goed en Godvruchtig man, en een nauwgezet man, die de beledigingen en het kwaad, hem door Saul aangedaan, had vergeven en hem geen wrok toedroeg. Hij wist, voordat zijn zoon het had geschreven, dat, zo wij ons verblijden als onze vijand valt, de Heere het ziet, en dat het kwaad is in Zijn ogen, Spreuken 24:17, 18.

Hieruit blijkt dat die plaatsen in zijn psalmen, die zijn begeerte uitdrukken naar en zijn verblijden in het verderf van zijn vijanden, niet voortkomen uit een geest van wraakzucht of van een ongebreidelde hartstocht, maar uit heilige ijver voor de eer Gods en het openbare welzijn, want uit wat hij hier deed bij het vernemen van Sauls dood, kunnen wij bemerken, dat hij zeer teerhartig was zelfs jegens hen, die hem haatten.

Zonder enige twijfel was hij zeer oprecht in zijn weeklagen over Saul, was het niet voorgewend. Zijn gemoedsbeweging was zo sterk bij die gelegenheid, dat zij die hem omringden er door aangedaan werden, al de mannen die met hem waren hebben-tenminste uit beleefdheid voor hem-ook hun klederen gescheurd, en ten teken van hun droefheid vastten zij tot aan de avond. Het was waarschijnlijk een Godsdienstig vasten, zij verootmoedigden zich onder de hand Gods, en baden om het herstel van de breuken, die door deze nederlaag in Israël waren gekomen.

II. Het loon, dat hij gaf aan hem, die hem de tijding heeft gebracht, inplaats van hem te bevorderen, heeft hij hem gedood, uit zijn eigen mond heeft hij hem geoordeeld als een moordenaar van zijn vorst, en hij gebood dat hij terstond dieswege gedood zou worden.

Welk een ontzetting moet dit geweest zijn voor de bode, die dacht dat hem gunst zou worden betoond voor zijn moeite! Tevergeefs pleitte hij dat Saul het hem bevolen had, dat het in werkelijkheid een vriendelijkheid was die hij hem er mee had bewezen, daar hij toch onvermijdelijk had moeten sterven, al die pleitredenen worden teniet gedaan: *Uw mond heeft tegen u getuigd, zeggende: "ik heb den gezalfde des HEEREN gedood,* vers 16, en daarom moet gij sterven".

1. Nu heeft David hierin niet onrechtvaardig gehandeld. Want:

a. De man was een Amalekiet. Uit vrees van dit verkeerd begrepen te hebben in zijn verhaal, heeft hij het hem ten tweede keer doen herhalen, vers 13.

Die natie was met alles wat er toe behoorde aan het verderf gewijd, zodat David door hem te doden gedaan heeft wat zijn voorganger had moeten doen, die verworpen werd omdat hij het niet gedaan heeft, zie 1 Samuel 15:3.

b. Hij heeft de misdaad bekend, zodat er volgens alle wetten genoegzaam bewijs was om hem schuldig te verklaren. Indien hij gedaan heeft wat hij zei gedaan te hebben, dan verdiende hij te sterven wegens verraad, vers 14, doende wat hij naar alle waarschijnlijkheid Sauls eigen wapendrager had horen weigeren te doen.

Indien hij het niet gedaan had, dan toonde hij toch duidelijk door er zich op te beroemen dat hij het gedaan heeft, dat hij het gedaan zou hebben indien hij er de gelegenheid toe had gehad, en er geen bezwaar in zou hebben gevonden.

En, door er zich bij David op te beroemen, toonde hij welke mening hij van hem had, dat hij er zich in verblijd zou hebben, alsof hij geheel en alzo als hij was, wat een onduldbare belediging was voor hem, die zelf eens en nogmaals geweigerd had zijn hand uit te strekken om de gezalfde des Heeren te verderven.

En zijn liegen bij David-indien hij gelogen heeft-was hoogst misdadig, en bleek, zoals die zonde vroeg of laat altijd zal blijken -een liegen te zijn tegen zijn eigen hoofd.

2. Hij heeft eervol en wèl gehandeld. Hiermede toonde hij de oprechtheid van zijn droefheid, ontmoedigde hij alle anderen om te denken dat zij zich door hetzelfde te doen, aangenaam bij hem konden maken, en deed wat waarschijnlijk het huis van Saul aan hem zou verplichten, en hen zou winnen, en hem zou aanbevelen bij het volk als een man, die ijverde voor de openbare gerechtigheid, zonder daarbij acht te slaan op zijn bijzondere belangen. Hieruit kunnen wij leren dat iemand hulp te verlenen bij zelfmoord, middellijk of onmiddellijk, als het met bewustheid gedaan wordt, bloedschuld meebrengt, en dat het leven van vorsten ons in zeer bijzonderen zin dierbaar moet wezen.

2 Samuël 1:17-27

David had zijn klederen gescheurd, hij had geweeklaagd, en geweend en gevast om de dood van Saul, hij had gerechtigheid geoefend aan hem, die er zich schuldig aan had gemaakt, en nu zou men denken dat hij de schuld van eer aan zijn nagedachtenis ten volle had betaald, toch is dit nog niet alles, wij hebben hier ook een gedicht, dat hij bij deze gelegenheid geschreven heeft, want hij wist meesterlijk de pen te voeren zowel als het zwaard te hanteren. Door deze elegie bedoelde hij uiting te geven aan zijn eigen smart over deze grote ramp, en ook die smart teweeg te brengen bij anderen, die deze ramp ter harte moesten nemen. Door rouwklagen in dichtmaat te brengen, worden zij:

1. Aandoenlijker en maken zij meer indruk. Wat er in het hart van de dichter of zanger omgaat, wordt op verwonderlijke wijze meegedeeld aan de lezers of hoorders.

2. Duurzamer. Aldus werden zij niet slechts ver verspreid, maar bleven zij van geslacht tot geslacht. Diegenen kunnen nog kennis verkrijgen door gedichten, die geen geschiedenis willen lezen. Nu hebben wij hier:

I. De orders, die David gaf met deze elegie vers 18 :

Als hij gezegd had, dat men den kinderen van Juda (zijn eigen stam, wat anderen ook mochten doen) *den boog zou leren*, hetzij:

1. De boog, gebruikt in de krijg. Niet alsof de kinderen van Juda het gebruik van de boog niet kenden-lang tevoren werd hij reeds zo algemeen gebruikt in de krijg, dat met zwaard en boog alle krijgswapenen bedoeld werden, Genesis 48:22 -maar misschien hadden zij in de laatsten tijd meer gebruik gemaakt van slingers, zoals David toen hij Goliath gedood heeft, omdat zij goedkoper waren, en David wilde hen nu het ongerief daarvan doen zien (want het waren de boogschutters van de Filistijnen, die zo dicht aanhielden op Saul, 1 Samuel 31:3) hen weer doen terugkeren tot het algemeen gebruik van de boog, dat zij zich zouden oefenen in het hanteren van dat wapen, teneinde instaat te zijn de dood van hun vorst op de Filistijnen te wreken, en hen met hun eigen wapen te overtreffen.

Het was jammer dat zij, die zo'n goed hoofd en een goed hart hadden als de kinderen van Juda, niet goed gewapend waren. David toonde hiermede zijn gezag over en zorg voor de heirscharen Israëls en legde er zich op toe om de dwalingen en vergissingen van de vorige regering te herstellen.

Maar wij bevinden dat de troepen, die nu tot David kwamen te Ziklag, met bogen gewapend waren, 1 Kronieken 12:2. Daarom:

2. Verstaan sommigen het of van het een of ander muziekinstrument, *de boog* genaamd, waarop hij wilde dat deze treurzangen gezongen zouden worden, of wel van de elegie zelf, *hij had gezegd dat men de kinderen* van Juda "kashet", *de boog zou leren* dat is: dit lied, dat aldus genoemd werd om de wille van Jonathans boog, wiens verrichtingen er mee hier bezongen worden. Mozes gebood Israël om zijn lied te leren, Deuteronomium 31:19, en zo gebood David hun om het zijne te leren.

Waarschijnlijk beval hij de Levieten hen te onderwijzen. Het is geschreven *in het boek van Jashar*, of des oprechten, waar het bewaard werd, en vandaar overgeschreven werd in deze geschiedenis. Dat boek was waarschijnlijk een verzameling van staatsgedichten, wat gezegd wordt in dat boek geschreven te zijn, Jozua 10:13, is ook dichterlijk, een fragment van een historisch gedicht.

Zelfs liederen zouden vergeten worden en verloren gaan, indien zij niet in geschrifte werden gebracht, de beste bewaarplaats van de kennis.

II. De elegie zelf. Het is geen Goddelijke hymne, noch werd zij geschreven onder Goddelijke ingeving om bij de openbaren eredienst te worden gebruikt, er wordt ook geen melding in gemaakt van God, maar het is een menselijk gedicht, en daarom werd het niet opgenomen in het boek van de psalmen, dat, van Goddelijke oorsprong ziende, bewaard is gebleven, maar in het boek van Jashar, of des oprechten, dat, slechts een verzameling zijnde van gewone dichtstukken, reeds lang verloren is.

Deze elegie doet David kennen:

1. Als een men van een voortreffelijken geest, en wel in vier opzichten.

A. Hij was zeer edelmoedig jegens Saul, zijn gezworen vijand. Saul was zijn schoonvader, zijn souverein en de gezalfde des Heeren, daarom heeft hij, hoewel hij hem zeer veel kwaad gedaan heeft, zijn wrok niet gekoeld aan zijn nagedachtenis, toen hij in zijn graf was, maar als een Godvruchtig man en een man van eer:

a. Verbergt hij zijn fouten, en hoewel het niet te voorkomen was, dat die in zijn geschiedenis gezien zullen worden, zal er toch geen melding van worden gemaakt in deze elegie.

De liefde leert ons in iedereen het beste te zien, en van hen, van wie wij geen goeds kunnen zeggen, niets te zeggen, inzonderheid als zij niet meer zijn.

"De mortuis nil nisi bonum, (zeg van de doden niets dan goeds)." Wij moeten ons de voldoening ontzeggen van persoonlijke aanmerkingen te maken op hen, die beledigend of boosaardig voor ons geweest zijn, en nog veel meer moeten wij ons er voor wachten om hun karakter te beschrijven naar hetgeen zij jegens ons misdaan kunnen hebben, alsof iedereen noodzakelijkerwijs een slecht mens moet zijn omdat hij ons kwaad gedaan heeft.

Laat hei verdorven deel van de nagedachtenis begraven worden met het verdorven deel van de mens, de aarde tot de aarde, het stof tot het stof, laat het gebrek verborgen worden, en een sluier worden geworpen over de mismaaktheid.

b. Hij bezingt hetgeen prijzenswaardig in hem was. Hij looft hem niet voor wat hij niet was: hij zegt niets van zijn Godsvrucht of van zijn trouw. De lof in lijkredenen, die in strijd is met de waarheid, strekt hun niet tot eer aan wie hij ten onrechte toegezwaaid wordt, maar wel zeer tot oneer aan hen, die deze lof zo verkeerdelijk toepassen. Maar tot eer van Saul kan hij zeggen:

Ten eerste. Dat hij *met olie gezalfd is geweest*, vers 21, de heilige olie, die zijn verheffing tot en zijn bekwaammaking voor de regering te kennen geeft. Wat hij overigens ook moge geweest zijn, ‘de kroon van de zalfolie zijns Gods was op hem", zoals van de hogepriester gezegd wordt, Leviticus 21:12, en dieswege moest hij geëerd worden, want God, de bron en oorsprong van de eer, had hem geëerd.

Ten tweede. Dat hij een krijgsman was, *een held* vers 19 21, dat hij dikwijls heeft gezegevierd over de vijanden van Israël, en hen beroerde overal waar hij zich wendde. 1 Samuel 14:47.

Zijn ongeluk en val ten laatste moeten zijn vroegere diensten en voorspoed niet doen vergeten. Hoewel zijn zon ondergegaan is onder een wolk, was er toch een tijd dat zij helder aan de hemel heeft geschenen.

Ten derde. Dat hij in samenvoeging met Jonathan een man was van een aangenamer gemoedsaard, waardoor hij zich in de genegenheid des volks heeft aanbevolen, vers 23. *Saul en Jonathan, die beminden, en die liefelijken in hun leven, zijn ook in hun dood niet gescheiden, zij waren lichter dan arenden, zij waren sterker dan leeuwen*, Jonathan is dit altijd geweest, en Saul was het zolang als hij in eensgezindheid met hem samenwerkte. Neem hen tezamen, en in het vervolgen van de vijand, dan zijn er nooit mannen geweest stoutmoediger en dapperder dan zij, zij waren lichter of sneller dan arenden, zij waren sterker dan leeuwen.

Merk op: zij die het vurigst en geweldigst waren in de strijd, waren niet minder aangenaam en lieflijk tehuis, even beminnelijk voor de onderdaan als geducht voor de vijand, er was een zeldzame vermenging in hen van zachtheid en scherpheid, waardoor iemands gemoedsaard zeer gelukkig wordt.

Het kan verstaan worden van de harmonie en genegenheid die meestentijds tussen Saul en Jonathan bestaan hadden, zij waren lieflijk en aangenaam voor elkaar.

Jonathan was een gehoorzame zoon, Saul een liefhebbende vader, en daarom waren zij elkaar dierbaar in hun leven, en in hun dood zijn zij niet gescheiden, maar hielden zij zich dicht bij elkaar in hun weerstand tegen de Filistijnen, en zijn zij tezamen gevallen voor dezelfde zaak.

Ten vierde. Dat hij zijn land verrijkt had met de buit van de overwonnen volken, en een fraaier klederdracht had ingevoerd.

Toen zij een koning hadden zoals de volken, moesten zij ook klederen hebben zoals de volken, en hierin was hij zeer bijzonder verplichtend geweest jegens zijn vrouwelijke onderdanen, vers 24 :*Gij, dochteren Israëls, weent over Saul, die u kleedde met scharlaken, met weelde, die u sieraad van goud deed dragen over uw kleding*, dat haar een verlustiging was.

B. Hij was zeer dankbaar jegens Jonathan zijn gezworen vriend. Behalve de tranen, die hij over hem heeft geweend, en de lof, die hij hem in vereniging met Saul toegekend heeft, vermeldt hij hem nog met bijzondere onderscheiding, vers 25, *Jonathan is verslagen op uw hoogten*, vergeleken met vers 19, geeft dit te kennen dat hij hem bedoelde met het *sieraad Israëls*, dat, zegt hij hier, verslagen is op de hoogten. Hij betreurt Jonathan als zijn particulieren vriend, vers 26, *mijn broeder*

Jonathan, niet zozeer om wat hij voor hem geweest zou zijn, indien hij in het leven ware gebleven, zeer dienstbaar ongetwijfeld voor zijn bevordering op de troon, en het middel om die langdurige worsteling te voorkomen, die hij, wegens gebrek aan hulp, met het huls van Saul gehad heeft-ware dit de enige reden geweest van zijn smart, zij zou zelfzuchtig zijn geweest-maar hij betreurde hem om hetgeen hij geweest is: "*gij waart mij zeer lieflijk* maar dat lieflijke is nu weg, en daarom *ben ik benauwd om uwentwil*".

Hij had reden te zeggen dat Jonathans liefde voor hem *wonderlijk* was, nooit voorzeker was het gezien dat iemand een persoon liefhad, die hij wist de kroon te zullen dragen, waarvan hij de erfgenaam was, en zo getrouw was aan zijn mededinger, dit ging huwelijksliefde en trouw zeer verre teboven. Zie hier:

a. Dat er in deze wereld niets kostelijker en heerlijker is dan een ware vriend, een vriend, die wijs en Godvruchtig is, die onze liefde met wederliefde beantwoordt, ons trouw is voor al onze ware belangen.

b. Dat niets smartelijker is dan het verlies van zo'n vriend, het is een scheiden van een deel van onszelf. Het is een kenmerk van de ijdelheid van deze wereld, dat wij in hetgeen ons het lieflijkst is, het smartelijkst worden getroffen. Hoe meer wij liefhebben, hoe dieper onze smart is.

C. Dat hem de eer Gods zeer ter harte ging, want die is het, waarop hij het oog heeft, als hij vreest *dat de dochters van de onbesnedenen*, die buiten Gods verbond zijn, triomferen over Israël en over de God Israëls, vers 20. Godvruchtige mensen worden diep en smartelijk getroffen door de smaad van hen, die God smaden.

D. Hij was zeer bezorgd voor het openbare welzijn. Het was het sieraad Israëls, dat verslagen was, vers 19, en de openbare eer was hierdoor verduisterd. De helden zijn gevallen, driemaal wordt deze klacht aangeheven, vers 19, 25, 27, en hierdoor is de kracht des volks verzwakt. David hoopte dat hij in Gods hand het middel zal zijn om die verliezen te herstellen, en toch betreurt hij ze.

2. David betoont zich hier als een man van een grote en schone verbeeldingskracht, zowel als een wijs en heilig man. De uitdrukkingen zijn allen voortreffelijk, en wel geschikt om op het gevoel te werken.

a. Zeer sierlijk is de wijze, waarop hij beslag wenst te leggen op de faam, vers 20. *Verkondigt het niet te Gath*. Het smartte hem in zijn ziel te denken, dat dit bekend zal gemaakt worden in de steden van de Filistijnen, en dat zij er Israël om zouden honen, en dit temeer bij de herinnering aan Israëls vroegere triomfen over hen toen er gezongen werd: *Saul heeft zijn duizenden verslagen*, dat nu op hem teruggeworpen zou worden.

b. De vloek, die hij uitspreekt over de bergen van Gilboa, het toneel van deze tragedie, *noch dauw, noch regen moet zijn op u, noch velden der hefofferen*, vers 21. Dit is een dichterlijke uitdrukking, zoals die van Job: "de dag verga waarin ik geboren ben". Niet alsof David wenste, dat enig deel van het land Israëls onvruchtbaar zou zijn, maar om zijn smart uit te drukken over de zaak spreekt hij als met toorn van de plaats.

Merk op:

a. Hoe de vruchtbaarheid van de aarde afhankelijk is van de hemel. Het ergste wat hij aan de bergen van Gilboa kon toewensen was onvruchtbaarheid en nutteloosheid voor de mens, ongelukkig zijn zij, die onnut zijn, het was Christus' vloek over de vijgeboom: "uit u worde geen vrucht meer in van de eeuwigheid" en die vloek was van kracht, 'de vijgeboom verdorde terstond", deze vloek over de bergen van Gilboa heeft geen uitwerking gehad, maar toen hij ze onvruchtbaar wenste, wenste hij dat er geen regen op zou zijn, en als de hemel koper is, dan zal de aarde spoedig ijzer zijn.

b. Hoe de vruchtbaarheid van de aarde daarom toegewijd moet zijn aan de hemel, hetgeen te kennen wordt gegeven doordat hij de vruchtbare velden velden van de hefofferen noemt. Die vruchten van hun land, welke aan God geofferd werden, waren er de kroon en heerlijkheid van, en daarom is het falen van de hefofferen het treurigst gevolg van het falen van het koren. Zie Joël 1:9.

Gebrek te hebben aan hetgeen, waarmee wij God zouden eren, is erger dan gebrek te hebben aan hetgeen, waarmee wij ons moeten voeden en onderhouden. Dit is de smaad, die David uitstort over de bergen van Gilboa, dat zij, gedrenkt zijnde met koninklijk bloed, hierdoor de dauw des hemels hebben verbeurd. In deze elegie had Saul een eervoller begrafenis dan die welke de mannen van Jabes in Gilead hem hebben gegeven.

HOOFDSTUK 2

1 En het geschiedde daarna, dat David den HEERE vraagde, zeggende: Zal ik optrekken in een der steden van Juda? En de HEERE zeide tot hem: Trek op. En David zeide: Waarheen zal ik optrekken? En Hij zeide: Naar Hebron.
2 Alzo toog David derwaarts op, als ook zijn twee vrouwen, Ahinoam, de Jizreelietische, en Abigail, de huisvrouw van Nabal, de Karmeliet.
3 Ook deed David zijn mannen optrekken, die bij hem waren, een iegelijk met zijn huisgezin; en zij woonden in de steden van Hebron.
4 Daarna kwamen de mannen van Juda, en zalfden aldaar David tot een koning over het huis van Juda. Toen boodschapten zij David, zeggende: Het zijn de mannen van Jabes in Gilead, die Saul begraven hebben.
5 Toen zond David boden tot de mannen van Jabes in Gilead, en hij zeide tot hen: Gezegend zijt gij den HEERE, dat gij deze weldadigheid gedaan hebt aan uw heer, aan Saul, en hebt hem begraven.
6 Zo doe nu de HEERE aan u weldadigheid en trouw! En ik ook, ik zal aan u dit goede doen, dewijl gij deze zaak gedaan hebt.
7 En nu, laat uw handen sterk zijn, en zijt dapper, dewijl uw heer Saul gestorven is; en ook hebben mij die van het huis van Juda tot koning over zich gezalfd.
8 Abner nu, de zoon van Ner, de krijgsoverste, dien Saul gehad had, nam Isboseth, Sauls zoon, en voerde hem over naar Mahanaim,
9 En maakte hem ten koning over Gilead, en over de Aschurieten, en over Jizreel, en over Efraim, en over Benjamin, en over gans Israel.
10 Veertig jaren was Isboseth, Sauls zoon, oud, als hij koning werd over Israel; en hij regeerde het tweede jaar; alleenlijk die van het huis van Juda volgden David na.
11 Het getal nu der dagen, die David koning geweest is te Hebron, over het huis van Juda, is zeven jaren en zes maanden.
12 Toen toog Abner, de zoon van Ner, uit, met de knechten van Isboseth, den zoon van Saul, van Mahanaim naar Gibeon.
13 Joab, de zoon van Zeruja, en de knechten van David, togen ook uit; en zij ontmoetten elkander bij den vijver van Gibeon; en zij bleven, deze aan deze zijde des vijvers, en die aan gene zijde des vijvers.
14 En Abner zeide tot Joab: Laat zich nu de jongens opmaken, en voor ons aangezicht spelen. En Joab zeide: Laat hen zich opmaken.
15 Toen maakten zich op, en gingen over in getal, twaalf van Benjamin, te weten voor Isboseth, Sauls zoon, en twaalf van Davids knechten.
16 En de een greep den ander bij het hoofd, en stiet zijn zwaard in de zijde des anderen, en zij vielen te zamen; daarvan noemde men dezelve plaats Chelkath-hazurim, die bij Gibeon is.
17 En er was op dienzelfden dag een gans zeer harde strijd. Doch Abner en de mannen van Israel werden voor het aangezicht der knechten van David geslagen.
18 Nu waren aldaar drie zonen van Zeruja, Joab, en Abisai en Asahel; en Asahel was licht op zijn voeten, als een der reeen, die in het veld zijn.
19 En Asahel jaagde Abner achterna; en hij week niet, om van achter Abner ter rechter hand of ter linkerhand af te gaan.
20 Toen zag Abner achter zich om, en zeide: Zijt gij dit, Asahel? En hij zeide: Ik ben het.
21 En Abner zeide tot hem: Wijk tot uw rechterhand of tot uw linkerhand, en grijp u een van die jongens, en neem voor u hun gewaad; maar Asahel wilde niet afwijken van achter hem.

22 Toen voer Abner wijders voort, zeggende tot Asahel: Wijkt af van achter mij; waarom zal ik u ter aarde slaan? Hoe zou ik dan mijn aangezicht opheffen voor uw broeder Joab?
23 Maar hij weigerde af te wijken. Zo sloeg hem Abner met het achterste van de spies aan de vijfde rib, dat de spies van achter hem uitging; en hij viel aldaar, en stierf op zijn plaats. En het geschiedde, dat allen, die tot de plaats kwamen, alwaar Asahel gevallen en gestorven was, staan bleven.
24 Maar Joab en Abisai jaagden Abner achterna; en de zon ging onder, als zij gekomen waren tot den heuvel van Amma, dewelke is voor Giach, op den weg der woestijn van Gibeon.
25 En de kinderen van Benjamin verzamelden zich achter Abner, en werden tot een hoop; en zij stonden op de spits van een heuvel.
26 Toen riep Abner tot Joab, en zeide: Zal dan het zwaard eeuwiglijk verteren? Weet gij niet, dat het in het laatste bitterheid zal zijn? En hoe lang zult gij het volk niet zeggen, dat zij wederkeren van hun broederen te vervolgen?
27 En Joab zeide: Zo waarachtig als God leeft, ten ware dat gij gesproken hadt, zekerlijk het volk zou al toen van den morgen af weggevoerd zijn geweest, een iegelijk van zijn broeder te vervolgen!
28 Toen blies Joab met de bazuin; en al het volk stond stil, en zij jaagden Israel niet meer achterna, en voeren niet wijders voort te strijden.
29 Abner dan en zijn mannen gingen dienzelfden gansen nacht over het vlakke veld; en zij gingen over de Jordaan en wandelden het ganse Bithron door, en kwamen tot Mahanaim.
30 Joab keerde ook weder van achter Abner, en verzamelde het ganse volk. En er werden van Davids knechten gemist negentien mannen, en Asahel.
31 Maar Davids knechten hadden van Benjamin en onder Abners mannen geslagen: driehonderd en zestig mannen waren er dood gebleven.
32 En zij namen Asahel op, en begroeven hem in zijns vaders graf, dat te Bethlehem was. Joab nu en zijn mannen gingen den gansen nacht, dat hun het licht aanbrak te Hebron.

David had de betamelijke eerbied bewezen aan de nagedachtenis van Saul, zijn vorst, en aan Jonathan, zijn vriend, en wat hij deed strekte hem evenzeer als hun tot lof. Nu overweegt hij wat vervolgens gedaan moet worden. Saul is dood en daarom staat David op.

I. Door het bestuur van God ging hij naar Hebron, en werd er tot koning gezalfd vers 1-4..

II. Hij brengt dank aan de mannen van Jabes in Gilead voor hun begraven van Saul, vers 5-7.

III. Isboseth, Sauls zoon, wordt koning gemaakt tegenover hem vers 8
11.

IV. Een warm treffen tussen de partij van David en die van Isboseth, waarin:

1. Twaalf man van ieder een gevecht aangingen man tegen man en allen gedood werden, vers 12-16..

2. Sauls partij wordt geslagen, vers 17..

3. Aan Davids zijde wordt Asahel gedood door Abner vers 18-23..

4. Op Abners verzoek blaast Joab de aftocht, vers 24-23.

5. Abner trekt terug, en het verlies wordt berekend aan beide zijden, vers 30-32. Zodat wij hier een bericht hebben van een burgeroorlog in Israël, die na verloop van tijd eindigde met Davids bevestiging op de troon.

Samuël 2:1-7

Na de dood van Saul en Jonathan heeft David, die wist tot koning gezalfd te zijn en zijn weg nu effen voor zich zag, toch niet terstond boden gezonden in al de landpalen Israëls, om het volk op te roepen om hem, op straffe des doods, hulde en trouw te komen zweren, maar hij ging langzaam en bedaard te werk, want hij, die gelooft zal niet haasten maar Gods tijd afwachten voor de vervulling van Gods beloften. Terwijl hij te Ziklag verbleef, waren velen uit onderscheiden stammen tot zijn hulp opgekomen, zoals wij bevinden in I Kronieken 12:1 22, en met die macht had hij nu het rijk kunnen veroveren, maar wie regeren wil door zachtmoedigheid, zal zich niet willen verheffen door geweld.

Merk hier op:

I. De leiding, die hij in dit moeilijk en gewichtig tijdsgewricht van God vroeg en ontving, vers 1. Hij twijfelt niet aan zijn welslagen, maar hij neemt gepaste middelen, Goddelijke zowel als menselijke, te baat. De verzekerdheid van de hoop op Gods beloften, zal ons in ons Godvruchtig streven niet doen vertragen of verslappen, maar wel aanmoedigen en versterken. Indien ik verkoren ben tot de kroon des levens, dan zal ik niets doen maar: dus zal ik alles doen wat Hij mij voorschrijft, en de leiding volgen van Hem, die mij verkoren heeft. Dit goede gebruik heeft David gemaakt van zijn verkiezing, en hetzelfde zullen allen doen, die door God verkoren werden.

1. David heeft, naar het gebod, *God erkend in zijn weg.* Hij vroeg de Here door de borstlap des gerichts, die Abjathar tot hem gebracht heeft. Wij moeten tot God gaan, niet alleen als wij in benauwdheid zijn, maar ook als de wereld ons toelacht en ondergeschikte oorzaken ten gunste van ons werken. Zijn vraag was: *"Zal ik optrekken in een van de steden van Juda?* Zal ik van hier gaan?" Hoewel Ziklag in puin lag, wil hij het niet verlaten zonder aanwijzing van God. "Als ik van hier ga, *zal ik optrekken in een van de steden van Juda?* Niet dat hij God tot deze wilde beperken, indien Hij het hem aanwees, dan zal hij ook in welke van de andere steden Israëls gaan. Maar het toont zijn wijsheid, in de steden van Juda zal hij de meeste vrienden vinden, en zijn bescheidenheid, hij wilde voor het ogenblik de blik niet verder richten dan tot zijn eigen stam. In al onze bewegingen, ons verhuizen van de ene plaats naar de andere, is het troostrijk God voor ons te zien heengaan, en dat kunnen wij, als wij Hem ons door geloof en gebed voor ogen stellen.

2. Overeenkomstig de belofte heeft God zijn gangen bestuurd, Hij zei hem op te trekken zei hem waarheen hij gaan moest, en wel naar Hebron, een priesterstad, een van de vrijsteden, dit was zij voor David, en een aanduiding, dat God "zelf hem tot een klein heiligdom" zal zijn, Ezechiel 11:16. De graven van de aartsvaders in de nabijheid van Hebron zullen hem herinneren aan de aloude belofte, waarop God hem heeft doen hopen. God zond hem niet naar Bethlehem, zijn eigen stad, omdat die "klein was onder de duizenden van Juda," Micha 5:2, maar naar Hebron, een aanzienlijker stad, en die toen misschien de hoofdplaats was van die stam.

II. De zorg, die hij droeg voor zijn gezin en zijn vrienden bij dit vertrek naar Hebron.

1. Hij nam zijn vrouwen mede, vers 2, opdat zij, zijn gezellinnen geweest zijnde in de verdrukking, het ook zijn zouden in het koninkrijk. Het blijkt niet dat hij toen al kinderen had. Zijn eerstgeborene werd te Hebron geboren, Hoofdstuk 3:2.

2. Hij nam zijn vrienden en volgelingen mede, vers 3. Zij hadden hem vergezeld op zijn zwerftochten, toen hij dus een vestiging verkreeg, hebben zij zich met hem gevestigd. Zo zullen wij, "indien wij met Christus verdragen, ook met Hem heersen," 2 Timotheus 2:12. Ja, Christus doet voor Zijn goede krijgsknechten meer dan David voor de zijnen doen kon, hij vond woningen voor hen zij *woonden in de steden van Hebron,* de naburige steden, maar aan hen, "die steeds met Christus gebleven zijn in Zijn verzoekingen, verordineert Hij het koninkrijk, en zij zullen met Hem eten en drinken "aan Zijn tafel, Lukas 22:29, 30.

III. De eer, hem aangedaan door de mannen van Juda: zij *zalfden hem tot een koning over het huis van Juda,* vers 4. De stam van Juda had dikwijls, meer dan enig andere stam op zichzelf gestaan, in Sauls tijd werd hij als een afzonderlijk lichaam geteld, 1 Samuel 15:4 en hij placht ook afzonderlijk te handelen. Dat deden zij ook nu, maar alleen voor zichzelf, zij matigden zich niet aan om hem tot koning *over geheel Israël* te zalven (zoals in Richteren 9:22, maar alleen *over het huis van Juda,* de andere stammen konden doen wat hun behaagde, maar aangaande hen en hun huis, zij wilden geregeerd worden door hem, die God had verkoren. Zie hoe David trapsgewijze opklom eerst werd hij gezalfd tot koning in reversie, dat is: in opvolging na de dood van een ander daarna als koning in possessie, doch slechts over een stam, en eindelijk over al de stammen. Aldus is het koninkrijk van de Messias, de Zone Davids, trapsgewijze opgericht, Hij is door Goddelijke bestemming Here over allen, maar wij "zien nog niet dat Hem alle dingen onderworpen zijn," Hebreeen 2:8. Dat David eerst alleen over het huis van Juda geregeerd heeft was een stilzwijgend teken gegeven door de Goddelijke voorzienigheid, dat zijn koninkrijk binnen korte tijd daarop weer teruggebracht zal worden, zoals het was toen de tien stammen in opstand kwam tegen zijn kleinzoon, en het zal voor de Godvruchtige koningen van Juda een aanmoediging geweest zijn, dat David zelf in den beginne alleen over Juda geregeerd heeft.

IV. De eerbiedige boodschap, die hij zond aan de mannen van Jabes in Gilead, om hun dank te zeggen voor hun vriendelijkheid jegens Saul. Nog altijd legt hij er zich op toe om de nagedachtenis van zijn voorganger te eren, en hierdoor te tonen dat het verre van hem was om uit beginselen van eerzucht of vijandschap tegen Saul naar de kroon te staan, maar zuiver en alleen omdat hij er door God toe geroepen was. Hem werd geboodschapt dat de mannen van Jabes in Gilead Saul hadden begraven, die hem dit bericht gaven, dachten misschien dat hij er misnoegd om zou zijn, alsof hij het van de mannen van Jabes in Gilead al te gedienstig zou vinden. Maar dit was verre van hem.

1. Hij prees hen er voor, vers 5. Al naar onze verplichting was om iemand lief te hebben en te eren terwijl hij leefde, behoren wij eerbied te betonen voor zijn stoffelijk overschot, voor zijn naam en geslacht, als hij gestorven is. "Saul was uw heer," zegt David, "en daarom hebt gij er wel aan gedaan om hem deze vriendelijkheid en die eer te betonen."

2. Hij bidt God hen er voor te zegenen en te belonen. *Gezegend zijt gij de Here,* en moogt gij de Here gezegend blijven, die op bijzondere wijze weldadigheid zal doen aan hen, die weldadigheid doen bij de doden, Ruth 1:8. Achting en genegenheid te betonen aan het lichaam, de naam en het gezin van hen, die gestorven zijn, is een daad van barmhartigheid, die haar loon geenszins zal verliezen. *Zo doe nu de Here aan u weldadigheid en trouw!* vers 6, dat is: weldadigheid overeenkomstig de belofte, elke weldadigheid, die God bewijst, is in waarheid hetgeen waarop men vertrouwen kan.

3. Hij belooft er hen voor te belonen: *ik ook, ik zal aan u dit goede doen.* Hij verwijst hen niet naar God voor hun loon, om er zelf af te wezen, goede wensen zijn goede dingen en bewijzen van dankbaarheid, maar zij zijn te goedkoop om het er bij te laten blijven, waar het vermogen bestaat om meer te doen.

4. Hij maakte wijselijk gebruik van de gelegenheid om hen voor zich te winnen. vers 7. Zij hadden hun laatste eerbied aan Saul bewezen, en hij wil dat het de laatste zij. *"Die van het huis van Juda hebben mij tot koning over zich gezalfd,* en het zal uw wijsheid zijn om met hen in te stemmen en daarin sterk en dapper te zijn." Wij moeten niet zo verkleefd zijn aan de doden, hoezeer wij hoe ook gewaardeerd hebben, om de zegeningen, die wij hebben in hen, die hen overleven, voorbij te zien of te minachten, en die door God verwekt zijn om in hun plaats te komen.

Samuël 2:8-17

I. Hier is een mededinging tussen twee koningen: David, die God tot koning had gemaakt, en Isboseth, die door Abner tot koning was aangesteld. Men zou gedacht hebben dat toen Saul gedood was, en ook al zijn zonen, die verstand en moed genoeg hadden om met hem te velde te trekken, gedood waren, David zonder enige tegenstand te ontmoeten de troon had beklommen, daar toch geheel Israël wist, niet alleen hoe hij zich had onderscheiden, maar hoe blijkbaar God hem voor de troon heeft aangewezen, maar er is zo'n geest van tegenspraak in de raadslagen van de mensen tegen de raadsbesluiten Gods, dat een zwak, dwaas schepsel als Isboseth, die men niet geschikt achtte om met zijn vader ten strijde te trekken, wel geschikt wordt geacht om hem op te volgen in de regering, liever dan David er vreedzaam in het bezit van te laten komen. Hier was Davids koninkrijk een type van het rijk van de Messias, tegen hetwelk "de heidenen woeden, en de koningen van de aarde zich opstellen," Psalm 2:1, 2.

1. Abner was de man, die Isboseth in mededinging met David tot koning heeft gemaakt in zijn ijver misschien voor de opvolging in de rechte lijn, daar zij een koning moeten hebben gelijk de volken, moeten zij hierin aan hen gelijk zijn, dat de kroon van vader op zoon moet overgaan, of liever: in zijn genegenheid voor zijn eigen geslacht en zijn bloedverwanten (want hij was Sauls oom) en omdat hij geen ander middel had om de post van eer die hij bekleedde als krijgsoverste, te kunnen behouden. Zie hoeveel kwaad de hoogmoed en de eerzucht van een enkel man teweeg kan brengen. Isboseth zou nooit zichzelf opgeworpen hebben, indien Abner er hem niet toe aangespoord had, en hem niet tot het werktuig had gemaakt om zijn eigen doeleinden te dienen.

2. Mahanaim was de plaats, waar hij het eerst met zijn aanspraken voor de dag kwam. Aan de andere kant van de Jordaan, waar David, naar men dacht, de minste invloed had en men op een afstand was van zijn krijgsmacht, konden zij tijd hebben om zich te versterken. Aldaar zijn standaard opgericht hebbende, heeft het onnadenkende volk van al de stammen Israëls, dat is: de meerderheid van hen, zich aan hem onderworpen, vers 9, terwijl alleen Juda geheel voor David was. Dit was nog een verdere beproeving van Davids geloof in de belofte van God, en van zijn geduld, of hij Gods tijd voor de vervulling van die belofte kon afwachten.

3. Er bestaat enige moeilijkheid omtrent de duur van deze mededinging. David heeft alleen over Juda omstreeks zeven jaren geregeerd, vers 11, en toch heeft volgens vers 10 Isboseth slechts twee jaren geregeerd over Israël, maar hetzij voor of na die twee jaren, of wel beide voor en na deze, het was in het algemeen voor het huis van Saul, Hoofdstuk 3:6 en niet voor een bijzonder persoon uit dat huis, dat Abner zich verklaard had. Of wel, hij regeerde gedurende deze twee jaren voordat de krijg uitbrak, vers 12, die lang aanhield, namelijk gedurende de overige vijf jaren, Hoofdstuk 3:1.

II. Er had een ontmoeting plaats tussen de twee legers. Het blijkt niet dat de beide partijen hun gehele krijgsmacht te velde brachten want de verslagenen waren gering in aantal vers 30, 31. Het kan ons bevreemden:

1. Dat de mannen van Juda niet krachtiger zijn opgetreden voor David ten einde het gehele volk tot zijn gehoorzaamheid te brengen, maar waarschijnlijk heeft David hun niet willen toestaan om aanvallenderwijs te werk te gaan willende liever wachten totdat de zaak als vanzelf zou geschieden, of liever totdat God het voor hem doen zou, zonder dat er Israëlietisch bloed vergoten werd, want,

als type van Christus, was hem dit dierbaar, Psalm 72:14. Zelfs hen, die zijn tegenstanders waren, beschouwde hij als zijn onderdanen, en dienovereenkomstig wilde hij hen behandelen.

2. Dat de mannen van Israël zich in zekere zin onzijdig konden houden, en zolang gedwee konden nederzitten onder Isboseth, inzonderheid als men daarbij in aanmerking neemt welke aard en karakter toen door vele stammen getoond werden, zoals wij bevinden in 1 Kronieken 12:21, "kloeke helden, oversten in het heir," en niet dubbelhartig, en toch schenen de meesten van hen, voorzoveel ons blijkt, er onverschillig voor te zijn, in wiens handen de regering was. De Goddelijke voorzienigheid doet de domheid van de mensen soms dienen om haar eigen doeleinden tot stand te brengen, evenals op andere tijden de werkzaamheid en ijver van dezelfde personen, zij zijn zichzelf niet gelijk, en toch zijn de leidingen van Gods voorzienigheid een en dezelfde.

A. In deze veldslag was Abner de aanvaller. David zat stil om te zien hoe de zaak verlopen zou, maar het huis van Saul, met Abner aan het hoofd, deed de uitdaging en leed de nederlaag. Daarom: "vaar niet haastelijk voort om te twisten, opdat gij misschien in het laatste daarvan niet wat doet, als uw naaste u zou mogen beschaamd hebben," Spreuken 25, 8. "De lippen en de handen des zots komen in twist."

B. Het toneel van de oorlog was Gibeon. Abner koos die plaats, omdat zij in het lot van Benjamin was, waar Saul de meeste vrienden had. Daar hij nu de slag aanbond, wilde Joab Davids krijgsoverste, hem niet weigeren, maar heeft daar de strijd met hem aangebonden, en *ontmoette hem bij de vijver van Gibeon* vers 13. Davids zaak, gegrond zijnde op Gods beloften, vreesde de nadelen niet van het terrein. De vijver tussen hen gaf aan beide zijden tijd tot nadenken.

C. Abner stelde voor, en Joab nam het voorstel aan, dat het gevecht zou plaatshebben tussen twaalf man van iedere zijde.

a. Deze proeve van bekwaamheid schijnt in spel begonnen te zijn. Abner stelde voor, vers 14 :*Laat nu de jongens zich opmaken en voor ons aangezicht spelen,* als gladiatoren of zwaardvechters, Saul had zijn mannen misschien gewend aan dit barbaarse tijdverdrijf, als een waar tiran, en Abner had het van hem geleerd om met wonden en dood te schertsen, en zich met deze tonelen van bloed en afgrijzen te vermaken. Hij bedoelde: "Laat hen *vechten* voor ons aangezicht", toen hij zei: "Laat hen *spelen* voor ons aangezicht", aldus "zal elke dwaas de schuld verbloemen." Maar hij is de naam van mens onwaardig, die aldus mensenbloed kan verspillen, "vuursprankels, pijlen en dodelijke dingen werpt, en zegt: jok ik er niet mede?" Spreuken 26:18, 19. Joab, opgeleid zijnde onder David, had wijsheid genoeg om zo’n voorstel niet te doen, maar had geen vastberadenheid genoeg om het te weerstaan en tegen te spreken, als een ander het deed. Want hij stond op een punt van eer, en achtte het een smet op zijn reputatie om een uitdaging te weigeren, en daarom zei hij: *Laat hen zich opmaken* niet dat hij vermaak vond in dit spel of verwachtte dat tweegevechten beslissend zouden zijn, maar hij wilde door zijn tegenstander niet overbluft worden. Hoeveel kostbare levens zijn niet aldus aan de grillen van hoogmoedige mannen opgeofferd! Van iedere zijde werden alzo twaalf mannen opgeroepen om als kampioenen in het strijdperk te treden, een dubbele jury over het leven en de dood, niet van anderen maar van zichzelf, en de kampioenen aan Abners zijde schijnen het ijverigst geweest te zijn, want zij traden het eerst het strijdperk binnen, vers 15, daar zij wellicht opgeleid weren in de dwaze eerzucht, om aldus aan de luim van hun opperbevelhebber te voldoen. Maar:

b. Hoe het ook in spel moge begonnen zijn het eindigde in bloed, vers 16. Zij *stieten hun zwaard in elkanders zijde,* aangevuurd door eer, niet door vijandschap, en zo *vielen zij tezamen* dat is: alle vier en twintig werden gedood, zozeer waren zij tegen elkaar opgewassen, en zo vastberaden waren zij, dat geen hunner lijfsgenade wilde vragen of ontvangen, zij hebben het als het ware bij onderlinge afspraak gedaan, zegt Josephus, elkaar met gelijke wonden de dood gevende. Zij, die anderen naar het leven staan, werpen dikwijls het hunne weg, en alleen de dood overwint en zegeviert. De verwonderlijke hardnekkigheid aan beide zijden werd in gedachtenis gehouden door de naam, die aan deze plaats werd gegeven, *Helkath-Hazzurim, het volk van de rotsmannen,* mannen, die niet slechts sterk van lichaam waren maar van onwankelbare standvastigheid, die onbewogen bleven op de aanblik van de dood. Maar "de stouthartigen zijn berooid geworden, zij hebben hun slaap gesluimerd," Psalm 76:6. Arme eer voor mensen, die tot zo duren prijs gekocht moet worden, zij, die hun leven verliezen voor Christus, zullen het vinden.

D. Het gehele leger bond ten laatste de strijd aan, en Abners krijgsmacht werd verslagen, vers 17. De vorige strijd bleef onbeslist, daar aan beide zijden allen gedood werden, en daarom moet nu een nieuwe proef genomen worden, waarin-zoals dikwijls gebeurt-zij, die de aanvallers waren, de nederlaag leden. David had God aan zijn zijde, en daarom heeft zijn zijde de overwinning behaald.

Samuël 2:18-24

Wij hebben hier de strijd tussen Abner en Asahel. Asahel, de broeder van Joab, en volle neef van David, was een van de voornaamste bevelhebbers van Davids krijgsmacht, en hij was vermaard om zijn snelheid in het lopen, *hij was licht op zijn voeten als een van de reeën, die in het veld zijn,* vers 18. Die naam kreeg hij door snel vervolgen, niet door snel vlieden. Toch kunnen wij onderstellen dat hij niet opgewassen was tegen Abner, als een bekwaam, ervaren krijgsman. Wij moeten hier opmerken:

1. Hoe roekeloos hij was door Abner tot zijn gevangene te willen maken. Hij joeg Abner achterna, en niemand anders, vers 19. Trots op zijn betrekking tot David en Joab, zijn eigen vlugheid en de voorspoed van zijn partij, kon thans de jonge krijgsman met geen mindere trofee tevreden zijn dan Abner zelf, hetzij gedood of gebonden, want hij dacht dat dit een einde zou maken aan de krijg, en voor David de weg tot de troon zou openen. Dit maakte hem zo ijverig in zijn najagen, en onverschillig voor de gelegenheid, die hij had, om anderen te grijpen aan zijn rechterhand en zijn linkerhand, zijn oog is alleen op Abner gericht. Zijn doel was kloekmoedig, zo hij "par negotio" was geweest, dat is instaat om het te bereiken. Maar laat de snelvoetige zich niet beroemen op zijn snelheid, evenmin als de sterke op zijn kracht, "magnis excidit ausis" -hij kwam om in een poging, die te zwaar voor hem was.

2. Hoe rechtschapen Abner handelde door hem te waarschuwen voor het gevaar, waaraan hij zich blootstelde, en hem aan te raden "zich niet in het kwade te mengen, dat hij vallen zou," 2 Kronieken 25:19.

a. Hij zei hem zich te vergenoegen met een mindere prooi, vers 21, *"grijp u een van die jongens,* beroof hem en maak hem tot uw gevangene, meng u met iemand, die u gelijk is, tegen wie gij opgewassen zijt, maar niet met iemand, die u ver overtreft." In iedere strijd is het verstandig om onze kracht te vergelijken met die van onze tegenstanders, en er ons voor te wachten om partijdig te zijn voor onszelf bij die vergelijking, opdat wij bij de uitkomst niet blijken vijanden van onszelf te zijn, Lukas 14:31.

b. Hij vroeg hem, hem niet in de noodzakelijkheid te brengen om hem ter zijner eigen verdediging te doden, dat hij zeer ongaarne zou doen, maar toch zal moeten doen zo hij niet door hem gedood wil worden, vers 22. Abner schijnt Joab of bemind of gevreesd te hebben, want hij was er afkerig van zich zijn ongenoegen op de hals te halen, hetgeen zeker geschieden zal zo hij Asahel ombrengt. Het is loffelijk in vijanden aldus elkaar achting toe te dragen. Abners bekommernis hoe hij zijn aangezicht zou opheffen voor Joab, geeft reden om te vermoeden dat hij in werkelijkheid geloofde, dat David ten laatste het koninkrijk zou hebben overeenkomstig de bedoeling en aanwijzing Gods, maar dan heeft hij door hem tegen te staan tegen zijn eigen geweten gehandeld.

3. Hoe noodlottig Asahels roekeloosheid hem geworden is. Hij weigerde af te wijken, denkende dat Abner zo vriendelijk tot hem sprak omdat hij hem vreesde, maar wat is er van gekomen? Zodra hij tot Abner was genaderd, gaf deze hem door een achterwaartse slag zijn doodwonde, vers 23. *Hij sloeg hem met het achterste van de spies,* waarvan hij geen gevaar vreesde. Dit was een stoot waarmee Asahel niet bekend was, die hij niet geleerd had om er tegen op zijn hoede te zijn, maar

Abner had hem misschien tevoren reeds aangewend en er veel succes mee gehad. Asahel is onmiddellijk aan die wonde gestorven. Zie hier:

a. Hoe de dood dikwijls tot ons komt op een weg, waar wij hem niet verwacht hebben. Wie zou vrezen voor de hand van een vluchtende vijand of het achtereinde van een spies? Toch heeft Asahel daarvan zijn doodwonde ontvangen.

b. Hoe wij dikwijls verraden worden door de gaven of talenten, waarop wij trots zijn. Asahels snelheid, waarop hij zo vertrouwde, deed hem geen goed, maar verhaastte zijn val, hij liep er zijn dood mee tegemoet inplaats van hem te ontvlieden. Asahels val was niet slechts Abners veiligheid ten opzichte van hem, maar maakte een einde aan de vervolging des overwinnaars, en gaf aan Abner tijd om zijn leger weer te verzamelen, want allen die tot de plaats kwamen stonden stil, alleen Joab en Abisai waren, inplaats van er door ontmoedigd te zijn, er zo door vertoornd en verbitterd, dat zij Abner met des te meer woede bleven achternajagen, vers 24. Zij achterhaalden hem ten laatste toen de zon onderging, en de naderende nacht hen verplichtte zich terug te trekken.

Samuël 2:25-32

1. Abner, overwonnen zijnde, verzocht nederig om een wapenstilstand. Hij had het overschot van zijn krijgsmacht verzameld op de top van een heuvel, vers 25, alsof hij opnieuw weerstand wilde bieden, maar wordt een nederig smekeling bij Joab om een weinig tijds ten einde tot verademing te komen, vers 26. Hij, die het ijverigst was om de strijd te beginnen, was nu de eerste, die er genoeg van had. Hij, die van bloedvergieten een spel had gemaakt, vers 14. *Laat nu de jongens zich opmaken en voor ons aangezicht spelen,* kan het, nu hij aan de verliezende zijde is, niet langer aanzien, het zwaard, dat hij met zoveel lichtvaardigheid uit de schede heeft doen trekken, is hem, nu hij er zelf door bedreigd wordt, een ergernis. Let er op hoe zijn toon nu veranderd is: toen was het slechts een spelen met het zwaard, nu is het: *zal dan het zwaard eeuwiglijk verteren?* Het had slechts een dag verteerd, maar hem is het alsof het voor eeuwig verteerde omdat het tegen hem was, en zeer gaarne wil hij nu de zon niet laten ondergaan over zijn toorn. Nu kan hij een beroep doen op Joab zelf betreffende de rampzalige gevolgen van een burgeroorlog. *Weet gij niet dat het in het laatste bitterheid zal zijn?* Er zal met leedwezen op teruggezien worden, als het er toe komt om de rekening op te maken, want wie er ook wint in een burgeroorlog, de gemeenschap lijdt er door. Misschien verwijst hij naar de bitterheid, die er in de stammen Israëls was aan het einde van hun krijg met Benjamin, toen zij zo bitterlijk weenden om de verwoestingen die zij zelf hadden aangericht, Richteren 21:2. Nu verzoekt hij Joab om het sein te geven tot de aftocht, en pleit er op dat zij broederen zijn, die aldus elkaar niet behoren te bijten en te vereten, hij, die des morgens gewild zou hebben, dat Joab het volk gebood om op hun broederen aan te vallen, wil nu dat hij hun zal gebieden de wapens neer te leggen. Zier hier:

a. Hoe gemakkelijk de mensen het verstand zullen gebruiken als het in hun voordeel is, terwijl zij naar geen reden wilden luisteren, toen dit in hun nadeel was. Indien Abner de overwinnaar was geweest, dan zouden wij hem niet horen klagen over het verteren van het zwaard en de rampen van de burgeroorlog, hem er niet op horen pleiten dat beide partijen toch broeders zijn, maar nu hij geslagen is, de nederlaag heeft geleden, komen al die redenen voor de dag, en worden zij gebruikt om zijn aftocht te dekken, en er zijn verstrooide troepen voor te bewaren om allen gedood te worden.

b. Hoe de uitslag van de dingen verandering brengt in het gevoelen van de mensen. Wat in de morgen aangenaam scheen, heeft des avonds een treurig, somber aanzien. Zij, die ijverig zijn om een strijd te beginnen, zullen er misschien berouw van hebben nog voordat hij geëindigd is, en daarom zouden zij beter doen door Salomo's raad te volgen, en hem te verlaten eer hij zich vermengt. Van iedere zonde is het waar, -o dat de mensen het intijds wilden inzien! -dat zij in het einde bitterheid zal zijn in het einde zal zij hen, die zij vleide en verlokte, als een slang bijten.

2. Joab, hoewel overwinnaar, staat de wapenschorsing edelmoedig toe en geeft het sein tot de aftocht, daar hij zeer goed de bedoeling kende van zijn meester, en wist hoe afkerig hij er van was om bloed te vergieten. Wel verwijt hij Abner, en dat wel zeer rechtvaardig, zijn ijver om de strijd te beginnen, geeft hij hem de schuld van het vele bloed, dat vergoten was, vers 27, *"zo gij niet gesproken hadt",* dat is: "zo gij geen orders hadt gegeven om te strijden, de jongens niet gezegd hadt zich op te maken en voor ons aangezicht te spelen, niemand van ons zou een slag toegebracht hebben noch het zwaard getrokken hebben tegen onze broederen. Gij klaagt dat het zwaard verteert, maar wie heeft het het eerst uit de schede getrokken? Wie begon? Nu wilt gij dat het volk

gescheiden worde, maar wie heeft hen het eerst aangespoord om te strijden? Wij zouden ons in de morgen teruggetrokken hebben, zo gij de uitdaging niet hadt gedaan." Zij, die er het eerst bij zijn om kwaad te doen, zijn gewoonlijk ook de eersten om er over te klagen. Dit zou aan Joab tot verontschuldiging hebben kunnen dienen om zijn overwinning voort te zetten en Abners krijgsmacht te verdelgen, maar als een, die medelijden had met de vergissing van zijn tegenstander en het versmaadde om een leger van Israëlieten de dwaasheid van zijn bevelhebber te laten boeten, heeft hij edelmoedig door op de trompet te blazen, een einde gemaakt aan de vervolging, vers 28, en aan Abner een ordelijke aftocht toegestaan. Het is een kostelijke huishoudkunde om spaarzaam te zijn met bloed. Gelijk de krijgslieden hier zeer gehoorzaam waren aan de bevelen van de generaal, zo is deze ongetwijfeld ook de instructies van zijn vorst nagekomen, die het welzijn zocht van geheel Israël, en dus niemands leed of schade begeerde.

3. De legers gescheiden zijnde, trokken zij beide terug naar de plaats vanwaar zij kwamen, en beide marcheerden in de nacht, Abner naar Mahanaim, aan de andere kant van de Jordaan vers 29, en Joab naar Hebron, waar David zich bevond, vers 32. De gedoden aan beide zijden worden geteld, aan Davids zijde werden slechts negentien man vermist, en Asahel, vers 30, die meer waard was dan allen, aan Abners zijde drie honderd en zestig, vers 31. Tevoren werden in burgeroorlogen grote slachtingen aangericht zoals Richteren 12:6, en 20:44. In vergelijking daarmee waren thans de verliezen onbeduidend. Het is te hopen dat zij wijzer en gematigder waren geworden. Er wordt hier melding gemaakt van Asahels begrafenis de anderen werden op het slagveld begraven, maar hem brachten zij naar Bethlehem, en begroeven hem in het graf zijns vaders, vers 32. Aldus wordt er onderscheid gemaakt tussen het stof van sommigen en dat van anderen, maar in de opstanding zal geen ander onderscheid worden gemaakt dan dat tussen de Godvruchtigen en goddelozen, en dat onderscheid zal eeuwig blijven.

HOOFDSTUK 3

1 En er was een lange krijg tussen het huis van Saul, en tussen het huis van David. Doch David ging en werd sterker; maar die van het huis van Saul gingen en werden zwakker.
2 En David werden zonen geboren te Hebron. Zijn eerstgeborene nu was Amnon, van Ahinoam, de Jizreelietische;
3 En zijn tweede was Chileab, van Abigail, de huisvrouw van Nabal, den Karmeliet; en de derde, Absalom, de zoon van Maacha, de dochter van Thalmai, koning van Gesur;
4 En de vierde, Adonia, de zoon van Haggith; en de vijfde Sefatja, de zoon van Abital;
5 En de zesde, Jithream, van Egla, Davids huisvrouw. Dezen zijn David geboren te Hebron.
6 Terwijl die krijg was tussen het huis van Saul, en tussen het huis van David, zo geschiedde het, dat Abner zich sterkte in het huis van Saul.
7 Saul nu had een bijwijf gehad, welker naam was Rizpa, dochter van Aja; en Isboseth zeide tot Abner: Waarom zijt gij ingegaan tot mijns vaders bijwijf?
8 Toen ontstak Abner zeer over Isboseths woorden, en zeide: Ben ik dan een hondskop, ik, die tegen Juda, aan het huis van Saul, uw vader, aan zijn broederen en aan zijn vrienden, heden weldadigheid doe, en u niet overgeleverd heb in Davids hand, dat gij heden aan mij onderzoekt de ongerechtigheid ener vrouw?
9 God doe Abner zo, en doe hem zo daartoe! Voorzeker, gelijk als de HEERE aan David gezworen heeft, dat ik even alzo aan hem zal doen.
10 Overbrengende het koninkrijk van het huis van Saul, en oprichtende den stoel van David over Israel en over Juda, van Dan tot Ber-seba toe.
11 En hij kon Abner verder niet een woord antwoorden, omdat hij hem vreesde.
12 Toen zond Abner boden voor zich tot David, zeggende: Wiens is het land? zeggende wijders: Maak uw verbond met mij, en zie, mijn hand zal met u zijn, om gans Israel tot u om te keren.
13 En hij zeide: Wel, ik zal een verbond met u maken; doch een ding begeer ik van u, zeggende: Gij zult mijn aangezicht niet zien, tenzij dat gij Michal, Sauls dochter, te voren inbrengt, als gij komt om mijn aangezicht te zien.
14 Ook zond David boden tot Isboseth, den zoon van Saul, zeggende: Geef mij mijn huisvrouw Michal, die ik mij met honderd voorhuiden der Filistijnen ondertrouwd heb.
15 Isboseth dan zond heen, en nam haar van den man, van Paltiel, den zoon van Lais.
16 En haar man ging met haar, al gaande en wenende achter haar, tot Bahurim toe. Toen zeide Abner tot hem: Ga weg, keer weder. En hij keerde weder.
17 Abner nu had woorden met de oudsten van Israel, zeggende: Gij hebt David te voren lang tot een koning over u begeerd.
18 Zo doet het nu; want de HEERE heeft tot David gesproken, zeggende: Door de hand van David, Mijn knecht, zal Ik Mijn volk Israel verlossen van de hand der Filistijnen, en van de hand van al hun vijanden.
19 En Abner sprak ook voor de oren van Benjamin. Voorts ging Abner ook heen, om te Hebron voor Davids oren te spreken alles, wat goed was in de ogen van Israel, en in de ogen van het ganse huis van Benjamin.
20 En Abner kwam tot David te Hebron, en twintig mannen met hem. En David maakte Abner, en den mannen, die met hem waren, een maaltijd.
21 Toen zeide Abner tot David: Ik zal mij opmaken, en heengaan, en vergaderen gans Israel tot mijn heer, den koning, dat zij een verbond met u maken, en gij regeert over alles, wat uw ziel begeert. Alzo liet David Abner gaan, en hij ging in vrede.

22 En ziet, Davids knechten en Joab kwamen van een bende, en brachten met zich een groten roof. Abner nu was niet bij David te Hebron; want hij had hem laten gaan, en hij was gegaan in vrede.
23 Als nu Joab en het ganse heir, dat met hem was, aankwamen, zo gaven zij Joab te kennen, zeggende: Abner, de zoon van Ner, is gekomen tot den koning, en hij heeft hem laten gaan, en hij is gegaan in vrede.
24 Toen ging Joab tot den koning in, en zeide: Wat hebt gij gedaan? Zie, Abner is tot u gekomen; waarom nu hebt gij hem laten gaan, dat hij zo vrij is weggegaan?
25 Gij kent Abner, den zoon van Ner; dat hij gekomen is om u te overreden, en om te weten uw uitgang en uw ingang, ja, om te weten alles, wat gij doet.
26 En Joab ging uit van David, en zond Abner boden na, die hem wederom haalden van den bornput van Sira; maar David wist het niet.
27 Als nu Abner weder te Hebron kwam, zo leidde Joab hem ter zijde af in het midden der poort, om in de stilte met hem te spreken; en hij sloeg hem aldaar aan de vijfde rib, dat hij stierf, om des bloeds wil van zijn broeder Asahel.
28 Als David dat daarna hoorde, zo zeide hij: Ik ben onschuldig, en mijn koninkrijk, bij den HEERE, tot in eeuwigheid, van het bloed van Abner, den zoon van Ner.
29 Het blijve op het hoofd van Joab, en op het ganse huis zijns vaders; en er worde van het huis van Joab niet afgesneden, die een vloed hebbe, en melaats zij, en zich aan den stok houde, en door het zwaard valle, en broodsgebrek hebbe!
30 Alzo hebben Joab en zijn broeder Abisai Abner doodgeslagen, omdat hij hun broeder Asahel te Gibeon in den strijd gedood had.
31 David dan zeide tot Joab en tot al het volk, dat bij hem was: Scheurt uw klederen, en gordt zakken aan, en weeklaagt voor Abner henen; en de koning David ging achter de baar.
32 Als zij nu Abner te Hebron begroeven, zo hief de koning zijn stem op, en weende bij Abners graf; ook weende al het volk.
33 En de koning maakte een klage over Abner, en zeide: Is dan Abner gestorven, als een dwaas sterft?
34 Uw handen waren niet gebonden, noch uw voeten in koperen boeien gedaan, maar gij zijt gevallen, gelijk men valt voor het aangezicht van kinderen der verkeerdheid. Toen weende het ganse volk nog meer over hem.
35 Daarna kwam al het volk, om David brood te doen eten, als het nog dag was; maar David zwoer, zeggende: God doe mij zo, en doe er zo toe, indien ik voor het ondergaan der zon brood of iets smake!
36 Als al het volk dit vernam, zo was het goed in hun ogen, alles, zoals de koning gedaan had, was goed in de ogen van het ganse volk.
37 En al het volk en gans Israel merkten te dienzelven dage, dat het van den koning niet was, dat men Abner, den zoon van Ner, gedood had.
38 Voorts zeide de koning tot zijn knechten: Weet gij niet, dat te dezen dage een vorst, ja, een grote in Israel gevallen is?
39 Maar ik ben heden teder, en gezalfd ten koning, en deze mannen, de zonen van Zeruja, zijn harder dan ik; de HEERE zal den boosdoener vergelden naar zijn boosheid.

Het gevecht tussen Joab en Abner heeft geen einde gemaakt aan de strijd tussen de huizen van Saul en van David, maar in dit hoofdstuk loopt die strijd toch ten einde. Hier is:

I. De trapsgewijze vordering van Davids invloed, vers 1.

II. Het opbouwen van zijn geslacht, vers 2-5.

III. Abners twist met Isboseth, en zijn verdrag met David, vers 6-12.

IV. De preliminairen vastgesteld, vers 13-16..

V. Abners onderneming en poging om Israël tot David te doen overgaan, vers 17-21.

Vl. De verraderlijke moord op Abner gepleegd door Joab, toen hij hierover onderhandelde, vers 22-27.

VII. Davids grote droefheid om de dood van Abner, vers 23-36,

Samuël 3:1-6

1. Hier is Davids worsteling met het huis van Saul, eer hij voor goed op de troon bevestigd was, vers 1..

a. Beide zijden streden. Sauls huis, hoewel zonder hoofd en verminderd, wilde toch niet gedwee vallen. Het was niet vreemd dat er krijg tussen hen was, maar wel kan men zich er over verwonderen, dat die krijg zolang duurde, als toch Davids huis het recht en dus God aan zijn zijde had, maar hoewel de waarheid en het recht ten laatste zullen zegevieren, kan God toch om wijze en heilige doeleinden de strijd verlengen. De langdurigheid van deze krijg was een beproeving van het geloof en het geduld van David, en maakte hem zijn vestiging ten laatste des te meer lieflijk en welkom.

b. Davids zijde won veld. Het huis van Saul werd al zwakker en zwakker, verloor plaatsen, verloor mannen nam af in vermaardheid, werd van minder gewicht en betekenis, en werd teleurgesteld in elke onderneming. Maar het huis van David werd al sterker en sterker, velen verlieten de zaak, die aan het afnemen was, en omhelsden wijselijk Davids belangen, daar zij de overtuiging hadden dat hij ten laatste zou zegevieren. De strijd tussen de genade en het bederf in het hart van de gelovigen, die slechts ten dele geheiligd zijn, kan gevoegelijk vergeleken worden bij de strijd, die hier vermeld is. Er is een lange krijg tussen hen, het vlees begerende tegen de geest, en de geest tegen het vlees, maar als het werk van de heiligmaking voortgaat, dan wordt het bederf, gelijk het huis van Saul, al zwakker en zwakker, terwijl de genade, evenals het huis van David, al sterker en sterker wordt, totdat de mens Gods volmaakt is, en het oordeel uitgebracht wordt tot overwinning.

2. De toeneming van zijn eigen huis. Hier is een bericht van zes zonen, die hij had bij zes vrouwen, in de zeven jaren, die hij te Hebron geregeerd heeft. Misschien wordt dit hier vermeld als hetgeen, waardoor zijn invloed versterkt werd. Ieder kind, welks welzijn samenhing met de algemene veiligheid, was een nieuwe waarborg aan het koninkrijk van zijn zorg er voor. Hij wiens pijlkoker gevuld is met deze pijlen, zal met de vijanden spreken in de poort, Psalm 127:5. Gelijk de dood van Sauls zonen zijn invloed verzwakt heeft, zo heeft de geboorte van Davids zonen zijn invloed versterkt.

a. Het was Davids gebrek, om aldus in tegenspraak met de wet, Deuteronomium 17:17, de vrouwen te vermenigvuldigen, en het was een slecht voorbeeld voor zijn opvolgers.

b. Het blijkt niet, dat hij in deze zeven jaren meer dan een zoon bij iedere vrouw gehad heeft, sommigen hebben een even talrijk kroost gehad, maar met veel meer eer en lieflijkheid, bij een vrouw.

c. Wij lezen niet dat een van deze zonen beroemd is geworden, drie hunner waren eerloos, Amnon Absalom en Adonia, wij hebben dus reden om ons te verheugen met beving over de opbouwing van ons gezin.

d. Zijn zoon bij Abigail wordt *Chileab* genoemd, vers 3, terwijl hij in 1 Kronieken 3:1. Daniël wordt genoemd. Bisschop Patrick deelt ons de reden mede, die de Hebreeuwse geleerden opgeven voor deze namen: dat zijn eerste naam was *Daniel. God heeft mij gericht*, namelijk tegen Nabal, maar

Davids vijanden smaadden hem, en zeiden: "Het was Nabals, niet Davids, zoon." Om die laster te weerleggen, heeft Gods voorzienigheid het zo beschikt dat het kind, naarmate het opgroeide in zijn trekken een buitengewone gelijkenis toonde met die van David, hem meer geleek dan iemand van zijn andere kinderen, waarop hij hem de naam *Chileab* gaf, waarvan de betekenis is: *gelijk zijn vader,* of het beeld zijns vaders.

e. Absaloms moeder wordt gezegd de dochter te zijn van Thalmai, koning van Gesur een heidens vorst. Misschien hoopte Davidi hierdoor zijn invloed te versterken, maar de zoon, die uit dit huwelijk geboren werd, bleek hem tot smart en schande te zijn.

f. De laatste wordt *Davids huisvrouw* genoemd, weshalve sommigen denken dat het Michal, zijn eerste en wettige vrouw was, die hier bij een andere naam genoemd wordt, en hoewel zij geen kind had nadat zij David had bespot, kon zij er voor die tijd wel gehad hebben.

Aldus werd Davids huis versterkt maar het was Abner, *die zich sterkte in het huis van Saul,* hetgeen vermeld wordt, vers 6, om te tonen, dat zo hij hun faalde, zij als vanzelf en natuurlijkerwijs moesten vallen.

Samuël 3:7-21

I. Abner breekt met Isboseth en verlaat zijn zaak, omdat Isboseth onbedachtelijk zijn misnoegen had opgewekt. God kan de zonden en dwaasheden van de mensen dienstbaar maken aan Zijn eigen doeleinden.

1. Isboseth beschuldigde Abner van geen geringer misdaad dan van een van de bijwijven van zijn vader verleid te hebben, vers 7. Of de beschuldiging al of niet gegrond was, blijkt niet, ook niet wat aan Isboseth aanleiding gaf om hem er van te verdenken. Hoe dit zij: Isboseth zou verstandig geweest zijn, om er de ogen voor te sluiten, in aanmerking genomen van hoe groot belang het voor hem was om Abner niet te beledigen of te ontstemmen. Als de zaak niet waar was, en zijn vrees ongegrond was, dan was het laag en ondankbaar om onjuiste vermoedens te koesteren van een man, die alles voor hem op het spel had gezet, en voorzeker de beste vriend was, die hij in de wereld had.

2. Abner nam die beschuldiging zeer hoog op.

a. Of hij al of niet schuldig was *aan de ongerechtigheid van deze vrouw* zegt hij niet, vers 8. maar wij vermoeden dat hij schuldig was, want hij heeft het niet uitdrukkelijk ontkend, en al was hij het, hij geeft aan Isboseth te kennen dat hij dieswege van hem geen verwijt wij aanhoren. "Hoe!" zei hij, *"ben ik een hondskop,* een laag en verachtelijk dier dat gij mij aldus smaadt? vers 8. Is dit mijn beloning voor de weldadigheid die ik u en uws vaders huis betoond heb, en voor de goede diensten, die ik u gedaan heb?" Hij maakt zijn diensten groot hiermede, dat het tegen Juda was, de stam op welke de kroon vastgesteld was, en die haar ook gewis ten laatste hebben zal, zodat hij, door het huis van Saul te steunen, beide tegen zijn geweten en tegen zijn belang heeft gehandeld, waarvoor hij een beter loon had verdiend, dan zodanig een verwijt te moeten aanhoren. Toch zou hij misschien niet zo voor het huis van Saul geijverd hebben, indien hij er zijn eigen eerzucht niet mee bevredigd, en gehoopt had er zijn rekening bij te vinden. Hoogmoedige mensen kunnen geen bestraffing verdragen, inzonderheid niet van hen die, naar zij denken, verplichting aan hen hebben.

b. Dat hij er zich gewis om zal wreken op hem, vers 9, 10. Met de uiterste laatdunkendheid en onbeschoftheid laat hij hem weten, dat hij, gelijk hij hem ten troon had verheven, hem er weer afstoten kon en het zal doen. Hij wist dat God gezworen had aan David het koninkrijk te geven, en toch heeft hij het uit een beginsel van eerzucht met alle macht tegengestaan, maar nu zal hij er zich uit een beginsel van wraakzucht mee verenigen, onder schijn van eerbied voor de wil van God, die toch slechts voorgewend was. Zij, die de slaven zijn van hun lusten hebben vele meesters, van wie sommigen hen drijven naar de ene kant, en anderen naar de andere kant, en naarmate dan deze of die de overhand krijgt, worden de mensen in de grootste tegenstrijdigheid gebracht met zichzelf. Abners eerzucht deed hem ijveren voor Isboseth, en nu wordt hij door wraakzucht gedreven om te ijveren voor David. Indien hij in oprechtheid had acht geslagen op Gods belofte aan David, en met het oog daarop had gehandeld, dan zou hij standvastig zijn geweest in zijn besluiten, en zichzelf gelijk zijn gebleven. Maar terwijl Abner zijn eigen lusten dient, brengt God door hem Zijn eigen doeleinden tot stand, en zo zal zelfs zijn toorn en wraakzucht Hem loffelijk maken en David versterken.

Eindelijk. Zie hoe Isboseth als van de donder getroffen was door Abners onbeschoftheid, *hij kon hem niet een woord antwoorden,* vers 11. Indien Isboseth van een mannelijke, inzonderheid van

een vorstelijke geest geweest was dan zou hij hem geantwoord hebben, dat zijn verdiensten zijn misdaden verzwaarden, dat hij door zo'n slecht man niet gediend wilde wezen, en er niet aan twijfelde of hij zou het wel buiten hem kunnen stellen. Maar hij was zich bewust van zijn zwakheid, en daarom zei hij geen woord, uit vrees van wat al kwaad genoeg was nog erger te maken. De moed ontzonk hem, en hij werd wat David van zijn vijanden voorzegd had, als "een ingebogen wand, een aangestoten muur," Psalm 62:4.

II. Abner onderhandelt met David. Wij moeten onderstellen dat hij Isboseths zaak begon moede te worden, en een gelegenheid zocht om haar te verlaten, want anders zou hij, hoe hij er Isboseth ook mee dreigde ter vernietiging van de beschuldiging tegen hem, er toch niet zo spoedig toe zijn overgegaan, om zijn bedreiging ten uitvoer te brengen, vers 12. *Hij zond boden tot David,* om hem te zeggen dat hij tot zijn dienst was. "Wiens *is het land?* Is het niet het uwe? Want gij hebt het meeste recht op de regering, en het meeste deel in de genegenheid des volks". God kan middelen vinden om diegenen dienstbaar te maken aan het koninkrijk van Christus, die er toch geen ware liefde voor hebben, en er zich met alle kracht tegen hebben verzet. Vijanden worden soms tot voetbanken gemaakt, niet slechts om er op te treden, maar om er door op te klimmen. De aarde kwam de vrouw te hulp.

III. David gaat een verdrag aan met Abner maar op voorwaarde dat hij hem Michal, zijn huisvrouw, doet wedergeven, vers 13. Hiermede:

1. Toonde David de oprechtheid van zijn huwelijksliefde voor zijn eerste en wettige vrouw. Noch haar huwelijk met een ander, noch zijn huwelijk met anderen, had hem van haar vervreemd, vele wateren konden die liefde niet uitblussen.

2. Hij betuigde zijn achting voor het huis van Saul, zover was het van hem om het te vertreden nu het gevallen was, dat hij zelfs bij zijn verheffing er niet weinig prijs op stelde er toe te behoren. De eer van de troon kan hem niet behagen, tenzij hij Michal, Sauls dochter, heeft om er met hem in te delen, zo ver was het van hem om haatdragend te zijn jegens de familie van zijn vijand, Abner zond hem bericht dat hij zich tot Isboseth moest wenden voor die aangelegenheid, hetgeen hij deed, vers 14, er bij aanvoerende, dat hij haar tot een zeer dure prijs verkregen had en dat zij hem ten onrechte was ontnomen. Isboseth durfde, nu hij Abner niet had om hem te steunen, zijn eis niet afwijzen, maar nam haar van Paltiël, aan wie Saul haar ten huwelijk had gegeven, vers 15, en Abner leidde haar tot David, niet twijfelende, of hij zou hem dubbel welkom zijn, nu hij hem zijn vrouw in de ene en de kroon in de andere hand bracht. Haar laatste echtgenoot was zeer ongenegen van haar te scheiden en volgde haar *wenende,* vers 16, maar het was niet te verhelpen, hij had zijn verdriet zichzelf te verwijten, toen hij haar nam, wist hij dat een ander recht op haar had. Die zich van eens anders goed meester maken, kunnen verwachten dat zij er wederom afstand van te doen zullen hebben. Niemand zette dus zijn hart op hetgeen, waarop hij geen recht heeft. Indien er verschil is ontstaan tussen man en vrouw, zo laat hen, indien zij Gods zegen verwachten, zich met elkaar verzoenen, en weer bij elkaar komen, Iaat hen alle vorige twisten vergeten en in liefde samenwonen overeenkomstig de heilige inzetting Gods.

IV. Abner wendt zijn invloed aan bij de oudsten van Israël, om hen tot David te doen overgaan, wetende dat, waar zij zouden gaan, het volk hen zou volgen. Nu het met zijn bedoelingen strookte kan hij ten behoeve van David aanvoeren:

1. Dat hij Israëls verkorene was, vers 17. *Gij hebt David tevoren lang tot een koning over u begeerd,* toen hij zich in menig gevecht tegen de Filistijnen onderscheiden heeft en u goede dienst heeft bewezen, niemand kan op grotere persoonlijke verdiensten wijzen dan David, en niemand op mindere dan Isboseth, met beide hebt gij het beproefd, "detur digniori-Geef de kroon aan hem, die haar het meest verdient." Laat David uw koning zijn."

2. Dat hij Gods verkorene was, vers 18. *De Here heeft van David gesproken.* Vergelijk vers 9. "Toen God Samuël gebood hem te zalven, heeft Hij daarmee beloofd dat Hij door zijn hand Israël verlossen zou, want te dien einde was hij koning gemaakt. Daar God beloofd heeft Israël te verlossen door Davids hand is het beide uw plicht in onderworpenheid aan Gods wil, en uw belang met het oog op uw overwinningen over uw vijanden, u aan hem te onderwerpen, en het is de grootste dwaasheid van de wereld hem tegen te staan." Wie zou nu argumenten als deze uit Abners mond verwacht hebben? Maar aldus zal God de vijanden Zijns volks doen weten en bekennen, dat Hij hen liefheeft, Openbaring 3:9. Inzonderheid heeft hij zich gewend tot de mannen van Benjamin, die van zijn eigen stam waren, op wie hij de meeste invloed had, en die hij er toe gebracht had om zich voor het huis van Saul te verklaren. Hij was de man, die hen misleid had, en daarom was het nu zijn zorg om hen tot een beter inzicht te brengen. Aldus is het volk, de menigte, wat de leiders er van maken.

V. David gaat een verdrag aan met Abner, en hij heeft er wel aan gedaan, want wat Abner er toe bewogen moge hebben, het was een goed werk om een einde te maken aan de oorlog en de gezalfde des Heren op de troon te vestigen, en het was aan David even geoorloofd om van zijn tussenkomst gebruik te maken, als het aan een arme geoorloofd is om een aalmoes aan te nemen van een Farizeeër, die haar in hoogmoed en geveinsdheid geeft. Abner deelde aan David het gevoelen mee van het volk en het succes van zijn besprekingen met hen, vers 19. Hij kwam nu, niet zoals in het eerst, alleen en in het geheim, maar met een gevolg van twintig mannen, en David onthaalde hen aan een maaltijd, vers 20, ten teken van verzoening en blijdschap, en als een onderpand van de overeenkomst tussen hen, het was een feestmaal op een verbond, zoals dat in Genesis 26:30. "Indien uw vijand hongert zo spijzig hem," maar als hij zich onderwerpt onthaal hem op een feestmaal. Abner tevreden met zijn onthaal, tevreden de val van Sauls huis voorkomen te hebben, (die onvermijdelijk zou geweest zijn zo hij die maatregel niet genomen had) en nog veel meer met het vooruitzicht om onder David tot bevordering te komen, neemt het op zich om in korte tijd de revolutie tot stand te brengen, en geheel Israël onder Davids gehoorzaamheid te brengen, vers 21. Hij zegt aan David dat hij *regeren zal over alles wat zijn ziel begeert.* Hij wist dat Davids verheffing voortkwam uit Gods bestel en toch geeft hij te kennen dat zij voortkwam uit zijn eerzucht en zijn begeerte om te heersen, en zo heeft hij-gelijk slechte mensen dikwijls doen-die Godvruchtige man afgemeten naar zichzelf. David en hij zijn echter als goede vrienden gescheiden, en de zaak tussen hen was volkomen geregeld. Aldus betaamt het allen, die God vrezen en Zijn geboden houden, twist te vermijden, zelfs met de bozen, in vrede te leven met alle mensen, en aan de wereld te tonen dat zij kinderen des lichts zijn.

Samuël 3:22-39

Wij hebben hier een bericht van de moord op Abner door Joab, en Davids diepe smart er over.

I. Joab viel David zeer onbeschoft aan wegens zijn verdrag met Abner. Hij was afwezig voor dienst toen Abner bij David was, een bende achterna jagende, hetzij van Filistijnen, of van de partij van Saul, maar bij zijn terugkomst deelde men hem mede, dat Abner juist vertrokken was, vers 22, 23, en dat er veel vriendelijks tussen David en hem was voorgevallen. Hij had alle mogelijke redenen om overtuigd te zijn van Davids voorzichtigheid en te berusten in de door hem genomen maatregelen, hem kennende als een wijs en Godvruchtig man, die voor al zijn zaken onder Gods leiding en bestuur was, en toch bestraft hij David, alsof hij evenveel te zeggen had in Davids aangelegenheden als Abner in die van Isboseth, en verwijt hem in zijn aangezicht onstaatkundig te zijn geweest, vers 24, 25. Wat *hebt gij gedaan?* Alsof David hem rekenschap schuldig was van hetgeen hij deed: "*Waarom hebt gij hem laten gaan,* nu gij hem tot een gevangene hadt kunnen maken? Hij kwam als spion, en zal u gewis verraden." Ik weet niet of ik er mij meer over verwonderen moet, dat Joab onbeschaamdheid genoeg had om aldus zijn vorst te beledigen, of dat David geduld genoeg had om de belediging te verdragen. Eigenlijk noemt hij David een dwaas, als hij hem zegt dat hij wist dat Abner gekomen is om hem te bedriegen, maar toch vertrouwen in hem had gesteld. Wij bevinden niet dat David hem geantwoord heeft, niet omdat hij hem vreesde, zoals Isboseth Abner heeft gevreesd vers 11, maar omdat hij hem verachtte, of misschien omdat Joab niet wellevend genoeg was om op een antwoord te wachten.

II. Zeer verraderlijk liet hij Abner terughalen, en onder schijn van een afzonderlijk onderhoud met hem te willen hebben, heeft hij hem met zijn eigen hand wreedaardig vermoord. Dat hij van Davids naam gebruik maakte onder voorwendsel van hem nog nadere instructies te geven, wordt aangeduid door die woorden in vers 26 : *maar David wist het niet.* Abner, geen kwaad voorhebbende, vreesde geen kwaad maar keerde zonder argwaan terug naar Hebron, en Joab vindende, die hem opwachtte aan de poort, ging hij terzijde met hem om met hem te spreken, vergetende wat hij zelf aan Asahel had gezegd toen hij hem versloeg: "Hoe zou ik mijn aangezicht opheffen voor uw broeder Joab?" Hoofdstuk 2:22, en daar heeft Joab hem vermoord, vers 27, en in vers 30 wordt te kennen gegeven dat Abisai met het plan bekend was en er zijn broeder in behulpzaam zou geweest zijn, indien het nodig ware geweest. Daarom wordt hij van medeplichtigheid aan de moord beschuldigd: *Alzo hebben Joab en zijn broeder Abisai Abner doodgeslagen,* hoewel Hij alleen het misschien wist, die de gedachten en bedoelingen kent der mensen harten.

Hierin nu is het zeker:

1. Dat de Here rechtvaardig was. Abner had David boosaardig en tegen de overtuiging van zijn eigen geweten tegengestaan, hij had nu laaghartig Isboseth verlaten en verraden onder voorgeven van eerbied voor God en liefde tot Israël, maar in werkelijkheid uit een beginsel van hoogmoed en wraakzucht, en onwil om onder bedwang te staan, God wilde dus van zo’n slechte man geen gebruik maken in zo’n goed werk als Israël tot eenheid te brengen, hoewel David het zou kunnen. Gerichten zijn bereid voor spotters, zoals Abner er een was. Maar:

2. Even zeker is het dat Joab onrechtvaardig was, en in hetgeen hij deed goddeloos heeft gedaan. David was een man naar Gods hart maar kon geen mannen om zich heen hebben naar zijn hart,

neen, zelfs niet in de gewichtigste posten. Menig goed vorst en goed meester is genoodzaakt geweest slechte mensen te gebruiken.

a. Zelfs het voorwendsel, waarom hij het gedaan heeft, was zeer onrechtvaardig. Het is waar, Abner had zijn broeder Asahel gedood, en Joab en Abisai gaven voor de wrekers te zijn van zijn bloed, vers 27, 30, maar Abner versloeg Asahel in open krijg, waarin Abner wel de aanvaller was en de uitdager, maar Joab had de uitdaging aangenomen, en velen van Abners vrienden gedood, hij heeft het ook uit zelfverdediging gedaan, en niet voordat hij hem gewaarschuwd had, waarnaar hij niet had willen luisteren, en hij deed het met weerzin, maar Joab heeft krijgsbloed vergoten in vrede, I Koningen 2:5 .

b. Wat, naar wij reden hebben te geloven, op de bodem van Joabs vijandschap voor Abner lag, maakte de zaak nog veel erger. Joab was nu Davids krijgsoverste, maar als Abner tot zijn zijde overkomt, dan zal hij misschien boven hem bevorderd worden, daar hij meer ervaren was in de krijg. Dit wekte Joabs naijver op, en hij kon beter bloedschuld verdragen dan de gedachte aan een mededinger.

c. Hij deed het verraderlijk en onder voorgeven van een vreedzaam gesprek met hem te willen hebben, Deuteronomium 27:24. Had hij hem uitgedaagd, hij zou als een krijgsman hebben gehandeld, maar hem te vermoorden was laaghartig en lafhartig. "Zijn woorden waren zachter dan olie maar ze waren blote zwaarden," Psalm 55:22. Evenzo laaghartig heeft hij Amasa verslagen Hoofdstuk 20:9, 10.

d. Die daad was een grote belediging voor David, die nu in verdrag was met Abner, en Joab wist dit. Abner was nu in werkelijke dienst van zijn meester, zodat hij in hem op David zelf een slag heeft gericht.

e. Het was een grote verzwaring van de moord dat hij hem in de poort heeft gepleegd, openlijk, als iemand die zich niet schaamde, en niet kon blozen. De poort was de plaats des gerichts, en de plaats van de samenkomst, zodat hij het in trotsering deed van de gerechtigheid beide van het rechtvaardige oordeel van de magistraten en de rechtvaardige toorn des volks als iemand die God niet vreesde en geen mens ontzag, maar zich boven alle wet of bedwang achtte, en Hebron was een Levietenstad en een vrijstad.

III. David nam het diep ter harte, en heeft zijn afschuw voor de verfoeilijke misdaad op velerlei wijze te kennen gegeven.

1. Hij wies zijn handen van de schuld van Abners bloed. Opdat niemand zou denken dat Joab in het geheim een wenk van David had ontvangen om te doen wat hij gedaan heeft, (en dit temeer omdat hij zolang ongestraft is gebleven) verklaart hij hier plechtig voor God zijn onschuld, ik *ben onschuldig van het bloed van Abner* (en mijn koninkrijk is onschuldig omdat ik onschuldig ben) *bij de Here tot in eeuwigheid.* Het is troostrijk om, als er een slechte daad gedaan is, te kunnen zeggen dat wij er de hand niet in gehad hebben: "onze handen hebben dit bloed niet vergoten," Deuteronomium 21:7. Hoe wij ook gelaakt of verdacht mogen worden, ons hart veroordeelt ons niet.

2. Wegens die daad spreekt hij een vloek uit over Joab en zijn geslacht, vers 29. *"Het blijve op het hoofd van Joab,* laat dit bloed tegen hem roepen, en laat de Goddelijke wraak hem volgen. Laat de ongerechtigheid bezocht worden aan zijn kinderen en kindskinderen, in de een of andere erfelijke ziekte." Hoe langer de straf uitgesteld wordt, zoveel te langer dure zij, als zij komt. Laat zijn nakroost geschandvlekt zijn, onteerd door een vloeiing, of een melaatsheid, die hen buitensluit van de maatschappij, laat hen bedelaars of kreupelen zijn, of tot een ontijdig einde komen, opdat er gezegd worde: "Hier is een van Joabs geslacht." Dit geeft te kennen dat bloedschuld een vloek brengt over geslachten, indien de mensen haar niet wreken, dan zal God het doen, en de straf van de ongerechtigheid wegleggen voor de kinderen. Mij dunkt echter dat een vastberaden kloekmoedig straffen van de moordenaar zelf David beter gevoegd zou hebben dan deze hartstochtelijke inroeping van Gods oordelen over zijn nageslacht.

3. Hij riep allen die rondom hem waren, zelfs ook Joab zelf, om rouw te bedrijven over de dood van Abner, vers 31. *Scheurt uw klederen, en gordt zakken aan, en weeklaagt voor Abner heen,* dat is: voor de lijkbaar van Abner, zoals van Abraham gezegd werd, dat hij kwam "om Sara te beklagen en te bewenen," Genesis 23:2, 3, en hij geeft een reden op, waarom zij zijn begrafenis met oprecht en plechtig rouwbedrijf moesten bijwonen, vers 38. want *te deze dage is een vorst, ja een grote in Israël gevallen.* Zijn bloedverwantschap met Saul, zijn betrekking als krijgsoverste, zijn invloed, en de grote diensten, die hij tevoren bewezen had, volstonden om hem *een vorst en groot man te noemen.* Hij kon hem geen heilig en Godvruchtig man noemen, daar zweeg hij over, maar van hetgeen waar was, gaf hij hem de lof, hoewel hij zijn vijand is geweest, namelijk dat hij *een vorst en groot man was geweest,* zo'n man is gevallen in Israël, is *heden* gevallen, juist toen hij de beste daad deed, die hij in geheel zijn leven gedaan had, *heden,* nu hij waarschijnlijk zo nuttig en dienstbaar zou geweest zijn aan de openbare vrede en welvaart, en zo slecht gemist kon worden.

a. Laat hen allen treuren. De vernederende verandering, die door de dood in alle mensen wordt teweeggebracht, moet betreurd worden, inzonderheid waar het vorsten en grote mannen geldt. Wee! wee! (met toespeling op Openbaring 18:10) hoe laag, hoe klein worden zij gemaakt door de dood, die zich tot de schrik van de machtigen hebben gemaakt in het land van de levenden! Maar inzonderheid moeten wij de val betreuren van nuttige mannen, in het midden van hun arbeid weggerukt, wanneer men hen het meest nodig had. Een openbaar verlies moet iedereen tot droefheid wezen, want iedereen deelt in dit verlies. Aldus droeg David zorg dat eer zou bewezen worden aan de nagedachtenis van een man van verdienste, tot aanmoediging van anderen.

b. Laat Joab zeer bijzonder die val betreuren, die hem minder ter harte gaat, maar waarover hij toch meer dan iemand anders reden heeft om te beuren. Indien hij er toe gebracht kon worden om dit in oprechtheid te doen, dan zou dit berouw te kennen geven over zijn zonde van hem gedood te hebben. Indien hij-hetgeen waarschijnlijk is-slechts uitwendig treurde en rouw bedreef, dan was het een soort van boete, die hem opgelegd was, en een verandering van zijn straf voor het ogenblik. Als hij thans de moord niet boet met zijn bloed, zo laat hem het enigszins doen met zijn tranen. Hieraan heeft Joab, nu hij zijn doel bereikt heeft, zich misschien niet met grote weerzin onderworpen. Nu Abner op de doodsbaar ligt, kan het hem niet schelen in welke staatsie hij er ligt. "Sit divus, modo non sit vivus-Laat hem gecanoniseerd worden, mits hij gedood is."

4. David zelf volgde het lijk als voornaamste rouwdragende, en hield een lijkrede op het graf. Hij *ging achter de baar,* vers 31, *hij weende bij zijn graf,* vers 32. Abner is zijn vijand geweest, en

zou wellicht geen trouw vriend gebleven zijn, maar hij was een dapper en kloekmoedig man geweest op het slagveld, en hij zou in dit hachelijk tijdsgewricht van grote dienst geweest kunnen zijn voor het publiek in de openbare raadsvergaderingen, en daarom zijn alle vroegere twisten vergeten, en betreurt David in alle oprechtheid zijn val. Wat hij op het graf sprak, deed opnieuw stromen van tranen vloeien uit de ogen van allen, die tegenwoordig waren, toen zij hem die hulde reeds ten volle gebracht hadden, vers, 33, 34. *Is dan Abner gestorven als een dwaas sterft?*

a. Hij spreekt als iemand aan wie het grieft dat Abner uit het leven werd weggerukt, dat zo'n groot man als hij was, zo vermaard wegens beleid en moed, misleid zou worden door een schijn van vriendschap, gedood zou worden als bij verrassing, en aldus als een dwaas is gestorven. De wijste en dapperste mannen kunnen niets tegen verraad. Een man als Abner, die zich de voornaamste spil achtte om welke Israëls grote zaken draaiden, van zoveel gewicht, dat hij zich instaat achtte om de balans van de wankele regering te doen overhellen naar de zijde, die hem goeddacht, terwijl zijn hoofd vol was van grote plannen en grote vooruitzichten, zo'n man tot een dwaas te zien gemaakt door een laaghartige mededinger, tot offer te zien gebracht van diens eerzucht en naijver, dat is iets, dat de glans van alle heerlijkheid van de wereld doet tanen, en iemand voor alle wereldse grootheid onverschillig zou maken. "Vertrouwt niet op prinsen," Psalm 146:3, 4. Laat ons dus ons verzekeren van hetgeen ons niet door list of geweld ontnomen kan worden. Een mens kan beroofd worden van zijn leven en van alles wat hem dierbaar is, zonder dat hij dit met al zijn wijsheid, zorg en oprechtheid beletten of voorkomen kan, maar er is iets waar geen dief doorheen kan breken om het te stelen. Zie hier hoeveel meer wij verplicht zijn aan Gods voorzienigheid dan aan onze voorzichtigheid voor het voortduren van ons leven en hetgeen het leven lieflijk voor ons maakt. Ware het niet dat God het geweten van slechte mensen onder Zijn bedwang houdt, hoe spoedig zouden de zwakken en onschuldigen een gemakkelijke prooi worden van de sterken en onbarmhartigen, en de wijsten sterven als dwazen: Of:

b. Hij spreekt als iemand, die volhoudt dat Abner niet als een dwaas is gestorven. Is *dan Abner gestorven als een dwaas sterft?* Neen, hij is niet gestorven als een misdadiger, een verrader, die zijn leven verbeurd heeft aan de openbare gerechtigheid, zijn handen waren niet gebonden, zijn voeten niet in boeien gesloten, zoals die van boosdoeners. Abner is niet voor rechtvaardige mannen gevallen door een rechterlijk vonnis, maar als een man, een onschuldig man valt voor goddeloze mannen, voor dieven en rovers, zo zijt gij gevallen". Stierf Abner zoals Nabal gestorven is? Aldus lezen het de LXX. Nabal stierf zoals hij geleefd heeft gelijk hijzelf, gelijk een zot, maar Abners lot had het lot kunnen wezen van de wijste en beste mens ter wereld. Abner heeft zijn leven niet weggeworpen, zoals Asahel gedaan heeft, die moedwillig, na gewaarschuwd te zijn, tegen een spies inliep, maar hij werd overvallen en gedood. Het is treurig te sterven zoals een dwaas sterft, zoals zij, die op enigerlei wijze hun dagen verkorten, en nog veel meer zij, die geen voorziening maken voor een andere wereld.

5. Hij vastte die gehele dag, en wilde zich niet laten overreden om enigerlei voedsel te gebruiken voor de avond, vers 35. Het was toen de gewoonte voor rouwbedrijvenden, om zich voor het ogenblik van voedsel te onthouden, zoals Hoofdstuk 1:12, 1 Samuel 31:13. Hoe ongerijmd, hoe weinig passend is het dan niet, om het huis van de rouw in een huis van de maaltijden te veranderen! De eerbied, die David aan Abner bewees, was zeer welgevallig aan het volk, en gaf hun de overtuiging dat hij volstrekt niet medeplichtig was aan de moord, vers 36, 37, hij was zeer begerig om de verdenking er van te voorkomen, opdat Joabs schelmstuk hem niet stinkende zou maken,

zoals dat van Simeon en Levi Jakob stinkende heeft gemaakt, Genesis 34:30. Bij deze gelegenheid wordt gezegd: *alles zoals de koning gedaan had, was goed in de ogen des gehelen volks,* hetgeen aanduidt:

a. Zijn liefde voor het volk hij legde er zich op toe hun in alles welgevallig te zijn, en vermeed zorgvuldig alles wat onvriendelijk was.

b. Hun goede mening van hem, zij vonden dat alles wat hij deed wel gedaan was. Zulk een begeerte van de ene kant om genoegen te geven, en zo'n bereidwilligheid aan de andere zijde om alles van de beste kant te bezien, zal iedere betrekking en verhouding lieflijk en gemakkelijk maken.

6. Hij betreurde het dat hij niet veilig gerechtigheid kon oefenen aan de moordenaars vers 39. Hij was zwak, zijn koninkrijk was pas opgericht, de minste schudding of beroering zou het omverwerpen. Joabs geslacht had grote invloed, zij waren stoutmoedig en ondernemend, hen nu tot zijn vijanden te maken zou kwade gevolgen kunnen hebben. Deze zonen van Zeruja waren te veel, te machtig voor hem, te machtig om door de wet te worden gegrepen, en daarom hoewel het bloed van de moordenaar door de mens, door de magistraat "vergoten moet worden," Genesis 9:6, draagt David nu het zwaard tevergeefs en stelt hij zich tevreden om als een particulier persoon het oordeel aan God over te laten. *De Here zal de boosdoener vergelden naar zijn boosheid* Dit nu is:

a. Een verkleining van Davids grootheid. Hij is de gezalfde koning, en wordt toch in ontzag gehouden door zijn eigen onderdanen, en sommigen van hen zijn hem te sterk. Wie nu zou op macht gesteld zijn, als men haar in naam kan hebben en er voor verantwoordelijk is, en toch belemmerd wordt in de uitoefening ervan?

b. Van Davids Godsvrucht. Hij had zijn plicht behoren te doen, en aan God de gevolgen overlaten. "Fiat justitia, ruat caelem-Laat gerechtigheid geschieden al zou de hemel ook instorten." Indien het recht zijn loop had gehad tegen Joab, de moorden op Isboseth, Amnon en anderen zouden misschien voorkomen zijn. Het was een vleselijke staatkunde en wrede barmhartigheid, die Joab spaarde. De gerechtigheid ondersteunt de troon en zal hem nooit doen wankelen. Toch was het slechts een uitstel, dat Joab van David verkreeg, op zijn sterfbed heeft David aan Salomo bevolen gerechtigheid te oefenen Salomo kon het zwaard van de gerechtigheid beter hanteren, omdat hij het nooit nodig heeft gehad het krijgszwaard te voeren, hij moest Abners bloed wreken. Het kwaad vervolgt de zondaren, en zal hen ten laatste achterhalen. David heeft Abners zoon Jaäsiël bevorderd, 1 Kronieken 27:21.

HOOFDSTUK 4

1 Als nu Sauls zoon hoorde, dat Abner te Hebron gestorven was, werden zijn handen slap, en gans Israel werd verschrikt.
2 En Sauls zoon had twee mannen, oversten van benden; de naam des enen was Baena, en de naam des anderen Rechab, zonen van Rimmon, den Beerothiet, van de kinderen van Benjamin; want ook Beeroth werd aan Benjamin gerekend.
3 En de Beerothieten waren gevloden naar Gitthaim, en waren aldaar vreemdelingen tot op dezen dag.
4 En Jonathan, Sauls zoon, had een zoon, die geslagen was aan beide voeten; vijf jaren was hij oud als het gerucht van Saul en Jonathan uit Jizreel kwam; en zijn voedster hem opnam, en vluchtte; en het geschiedde, als zij haastte, om te vluchten, dat hij viel en kreupel werd; en zijn naam was Mefiboseth.
5 En de zonen van Rimmon: den Beerothiet, Rechab en Baena, gingen heen, en kwamen ten huize van Isboseth, als de dag heet geworden was; en hij lag op de slaapstede, in den middag.
6 En zij kwamen daarin tot het midden des huizes, als zullende tarwe halen; en zij sloegen hem aan de vijfde rib; en Rechab en zijn broeder Baena ontkwamen.
7 Want zij kwamen in huis, als hij op zijn bed lag, in zijn slaapkamer, en sloegen hem, en doodden hem, en hieuwen zijn hoofd af; en zij namen zijn hoofd, en gingen henen, den weg op het vlakke veld, den gansen nacht.
8 En zij brachten het hoofd van Isboseth tot David te Hebron, en zeiden tot den koning: Zie, daar is het hoofd van Isboseth, den zoon van Saul, uw vijand, die uw ziel zocht, alzo heeft de HEERE mijn heer den koning te dezen dage wrake gegeven van Saul en van zijn zaad.
9 Maar David antwoordde Rechab en zijn broeder Baena, den zonen van Rimmon, den Beerothiet, en zeide tot hen: Zo waarachtig als de HEERE leeft, Die mijn ziel uit alle benauwdheid verlost heeft!
10 Dewijl ik hem, die mij boodschapte, zeggende: Zie, Saul is dood; daar hij in zijn ogen was als een, die goede boodschap bracht, nochtans gegrepen en te Ziklag gedood heb, hoewel hij meende, dat ik hem bodenloon zou geven;
11 Hoeveel te meer, wanneer goddeloze mannen een rechtvaardigen man in zijn huis op zijn slaapstede hebben gedood? Nu dan, zou ik zijn bloed van uw handen niet eisen, en u van de aarde wegdoen?
12 En David gebood zijn jongens, en zij doodden hen, en hieuwen hun handen en hun voeten af, en hingen ze op bij den vijver te Hebron, maar het hoofd van Isboseth namen zij, en begroeven het in Abners graf te Hebron.

Toen Abner gedood was, was David verlegen om een vriend, om het werk van de onderwerping van de stammen te voltooien, die Isboseths zijde nog hielden, hij wist niet op wat wijze dit tot stand te brengen maar Gods voorzienigheid doet het door de wegneming van Isboseth.

I. Twee van zijn eigen dienaren doodden hem, en brachten zijn hoofd tot David vers 1-8..

II. Inplaats van hen te belonen, heeft David hen ter dood laten brengen voor hetgeen zij gedaan hadden, vers 9-12.

Samuël 4:1-8

I. Hier is zwakheid van Sauls huis, het werd al zwakker en zwakker.

1. Aangaande Isboseth, die de troon in bezit had: zijn handen werden slap, vers 1, al de kracht, die er ooit in geweest was, was ontleend aan Abners steun, maar nu deze dood was, was er in Isboseth geen moed meer. Hoewel Abner in drift en toorn zijn zijde had verlaten, hoopte hij toch door zijn bemiddeling tot goede voorwaarden met David te zullen komen, maar nu begeeft hem ook deze hoop en ziet hij zich verlaten door zijn vrienden, overgegeven aan de genade van zijn vijanden. Al de Israëlieten, die hem aanhingen, waren verschrikt, niet wetende wat te doen, of zij al of niet in hun onderhandelingen met David moesten voortgaan.

2. Wat Mefiboseth betreft, die door zijn vader Jonathan het eerste recht had op de troon, zijn voeten waren verlamd, en hij was onbekwaam tot enige dienst, vers 4. Hij was pas vijf jaar oud, toen zijn vader en grootvader gedood werden, en zijn voedster, horende van de zegepraal van de Filistijnen, vreesde dat zij terstond een bende zouden afzenden naar Sauls huis, om allen te doden, die er toe behoorden en het inzonderheid op haar jonge meester gemunt zouden hebben, die nu de naaste erfgenaam was van de kroon. Onder de invloed van deze vrees vlood zij met het kind in haar armen, hetzij om ergens in een verborgen plaats veiligheid te zoeken, waar men hem niet zou kunnen vinden, of ergens in een vreemde plaats, waar men hem niet zou kunnen bereiken, en meer haast makende dan goede voortgang viel zij met het kind, en door de val waren er enige beenderen gebroken of ontwricht, en niet goed weer gezet, zodat hij er levenslang kreupel van bleef, ongeschikt voor het hof zowel als voor het leger. Zie aan welke ongevallen kinderen blootstaan, waarvan de uitwerking levenslang door hen gevoeld wordt, zelfs de kinderen van prinsen en groten. Godvruchtige mannen, want zo een was Jonathan, kinderen, die wel verzorgd worden, en hun eigen voedsters hebben, ook zij zijn niet altijd veilig. Hoeveel reden hebben wij om God te danken voor de bewaring van ons leven en onze ledematen in al de gevaren van de zwakke en hulpeloze staat van de kindsheid, en Zijn goedheid te erkennen als Hij Zijn engelen van ons beveelt, dat zij ons bewaren in al onze wegen, ons in hun armen dragen, waaruit geen gevaar is van te zullen vallen, Psalm 91:12.

II. Er wordt ons hier betreffende de moord op Sauls zoon meegedeeld:

1. Wie de moordenaars waren, Baena en Rechab, vers 2, 3. Zij waren broeders, zoals Simeon en Levi, en deelgenoten in de ongerechtigheid. Zij waren Isboseths eigen dienaren, of waren het geweest, gebruikt in zijn dienst, zoveel te meer laag en verraderlijk was het in hen om hem leed toe te brengen. Zij waren Benjaminieten, dus van zijn eigen stam. Zij waren van de stad Beeroth. Om de een of andere reden, die wij nu niet kunnen verklaren, wordt hier zorg gedragen om ons te doen weten (in een tussenzin) dat die stad tot het lot van Benjamin behoorde (zo bevinden wij het in Jozua 18:25) maar dat de inwoners bij de een of andere gelegenheid, misschien wel bij de dood van Saul, naar Gitthaim gevloden waren, een andere stad, die niet ver afgelegen was in dezelfde stam, maar beter door de natuur versterkt, daar zij indien wij staat kunnen maken op de kaart van de heer Fuller, gelegen was tussen de twee rotsen, Bozes en Seneh. Daar waren de Beërothieten toen dit geschreven werd, en waarschijnlijk hebben zij er zich voor goed gevestigd, en zijn zij niet naar Beeroth teruggekeerd, hetgeen maakte dat Beeroth, dat een van de steden van de Gibeonieten was geweest, Jozua 9:17, vergeten werd, en Gitthaim lang daarna vermaard werd, zoals wij bevinden in Nehemia 11:33.

2. Hoe de moord gepleegd werd, vers 5-7. Zier hier:

a. Isboseths traagheid, des middags lag hij te bed. Het blijkt niet dat het op enige tijd van het jaar zo warm was in dat land, dat de inwoners genoodzaakt waren zich des middag terug te trekken, zoals ons gezegd wordt dat dit in Spanje in de zomer het geval is, maar Isboseth was een traag man, die van zijn gemak hield en een afkeer had van arbeiden, en toen hij in dit hachelijk tijdsgewricht zich aan het hoofd van zijn krijgsmacht had moeten bevinden, of aan het hoofd van zijn raadsvergaderingen, waar met David onderhandeld werd, lag hij op zijn bed te slapen, want zijn handen waren slap vers 1, en dat waren ook zijn hoofd en zijn hart. Als de moeilijkheden ons ootmoedigen, die ons veeleer moesten versterken en aansporen om alle krachten in te spannen, dan verraden wij zowel onze kroon als ons leven. Heb de slaap niet lief, opdat gij niet arm wordt. De luie ziel is een gemakkelijke prooi voor de verderver.

b. Het verraad van Baena en Rechab. Zij kwamen in het huis onder voorwendsel van tarwe te halen om hun regiment te provianderen, en zo groot was de eenvoud dier tijden, dat des konings korenkamer en slaapkamer vlak bij elkaar lagen, hetgeen hun de gelegenheid gaf om toen zij tarwe haalden, hem te vermoorden op zijn bed. Wij weten niet wanneer en waar de dood ons zal overvallen, als wij nederliggen om te slapen, zijn wij er niet zeker van, of wij niet de slaap des doods zullen slapen eer wij ontwaken, en wij weten ook niet welke onverdachte hand ons de slag zal toebrengen. Isboseths eigen mannen, die zijn leven hadden moeten beschermen, ontnamen het hem.

3. De moordenaars juichen in hetgeen zij gedaan hebben. Alsof zij een glansrijke daad hadden verricht, en haar verricht te hebben voor David, niet alleen volstond om haar te rechtvaardigen, maar te heiligen, geven zij Isboseths hoofd aan David ten geschenke, vers 8. *Zie, daar is het hoofd van Isboseth,* van uw vijand, zij dachten dat niets hem welgevalliger kon zijn, ja, zij stellen zich voor als de werktuigen van Gods gerechtigheid, dienaren, die Zijn zwaard dragen, hoewel zij er niet toe aangesteld waren: *de Here heeft mijnen heer de koning te deze dage wraak gegeven van Saul en van zijn zaad.* Niet dat zij zich ook maar in het minst bekommerden om God of om Davids eer, zij beoogden niets anders dan fortuin te maken voor zichzelf (zoals wij zeggen) en bevordering te verkrijgen aan Davids hof, maar om zich aangenaam te maken bij David, wenden zij voor zorg te hebben voor zijn leven, overtuigd te zijn van zijn recht op de kroon, en een vurige begeerte te hebben om hem voor goed op de troon bevestigd te zien. Jehu wendde ijver voor de Here der heirscharen voor, toen eerzucht om zich en zijn geslacht te verheffen de drijfveer was van zijn handelingen.

Samuël 4:9-12

Wij hebben hier gerechtigheid geoefend aan de moordenaars van Isboseth.

I. Er wordt vonnis over hen geveld. Er was geen getuigenis van node, hun eigen tong heeft tegen hen getuigd, en wel verre van het feit te ontkennen, hebben zij er in geroemd. David toont hun dus het snode van hun misdaad en dat bloed om bloed riep van zijn hand, die nu de eerste magistraat was, en door zijn ambt geroepen om de bloedwreker te zijn. En misschien is hij in die rechtsvervolging zoveel krachtiger en ijveriger geweest omdat hij om redenen van staat Joab gespaard heeft. *"Zal ik het bloed van de verslagene niet eisen van de hand van hen, die hem verslagen hebben,* en daar zij het niet kunnen wedergeven, het hunne er voor nemen?"

Merk op:

1. Hoe hij de misdaad verzwaart, vers 11. Isboseth was een rechtvaardig man, hij had hun geen onrecht gedaan, noch onrecht tegen hen bedoeld. Wat hemzelf betreft, David hield er zich van overtuigd, dat de tegenstand, die hij hem bood, niet voortkwam uit boosaardigheid, maar uit een vergissing, die hem deed denken dat hij recht had op de kroon, en ook door de invloed van anderen, die hem drongen om er aanspraak op te maken. De liefde leert ons het beste te denken, niet slechts van onze vrienden, maar ook van onze vijanden, en te denken dat zij, die ons in sommige opzichten onrecht doen, toch rechtvaardige mensen kunnen wezen. Ik moet niet terstond oordelen dat iemand slecht is, omdat ik vind dat hij slecht is voor mij. David acht Isboseth een eerlijk man te zijn al heeft hij hem ook onrechtvaardig veel moeite veroorzaakt. Door de wijze, waarop de misdaad gepleegd werd, wordt zij grotelijks verzwaard. Hem te doden in zijn eigen huis, op zijn bed, toen hij niet instaat was zich te verweren, dat is verraderlijk en wreed, en laag, het hart van ieder, die nog gevoel heeft voor eer en deugd, zal er in verontwaardiging tegen opkomen. Sluipmoord is naar ieders gevoelen de laagste en verfoeilijkste soort van moord. Vervloekt zij, die zijn naaste in het verborgen verslaat.

2. Hij haalt een precedent aan, vers 10. Hij had degene ter dood gebracht, die hem de tijding bracht van Sauls dood, omdat hij dacht dat het een goede tijding zou zijn voor David. Hier wordt er geen melding van gemaakt dat deze Amalekiet Saul geholpen had zichzelf van het leven te beroven, maar alleen van zijn brengen van de tijding er van, waaruit men zou kunnen opmaken dat, na gedaan onderzoek zijn verhaal onwaar is gebleken, en dat hij dus tegen zijn eigen hoofd heeft gelogen. "Indien ik nu," zegt David, "hem als een misdadiger heb behandeld, en niet als een gunsteling" (zoals hij verwacht had behandeld te zullen worden) "die mij Sauls kroon bracht, zullen zij dan onschuldig gehouden worden, die mij Isboseths hoofd brengen?"

3. Hij bekrachtigt het vonnis met een eed vers 9. *Zo waarachtig als de Here leeft, die mijn ziel uit alle benauwdheid verlost heeft.* Hij drukt zich aldus vastberaden uit, om te voorkomen dat iemand uit zijn omgeving zich tot voorspraak zou maken voor de misdadigers, en op die Godvruchtige wijze om te kennen te geven, dat hij van God verwachtte hem in het bezit van de beloofde troon te stellen, en dat hij aan geen mens verplicht wilde wezen om er hem op enigerlei wijze aan te helpen door onwettige middelen of praktijken. God had hem totnutoe uit alle benauwdheid verlost, hem over iedere moeilijkheid heengeholpen en door menigerlei gevaar, en daarom wil hij op Hem vertrouwen om Zijn eigen werk te kronen en te volbrengen. Hij spreekt van zijn verlossing uit alle benauwdheid

als van een zaak, die reeds geschied is, hoewel hem nog menige storm te wachten staat, omdat hij wist dat Hij, die verlost heeft, nog verder zal verlossen. Hierop tekent hij een volmacht voor de terdoodbrenging van deze mannen, vers 12. Dit schijnt wel streng te zijn, als zij in hetgeen zij gedaan hebben, vriendelijkheid voor hem bedoeld hebben, maar:

a. Hij wilde aldus zijn verfoeiing te kennen geven van die snode daad. Toen hij hoorde dat "de Here Nabal geslagen had, dat hij stierf," heeft hij God gedankt, 1 Samuel 25:38-39, want Hij is de God, wiens de wraak is maar als goddeloze mannen Isboseth doden, dan verdienen zij te sterven, omdat zij God het werk uit de handen nemen.

b. Hij wilde aldus zijn gevoeligheid tonen over de grote belediging, die zij hem hebben aangedaan door te verwachten dat hij hen zou beschermen en belonen. Zij zouden hem nauwelijks een grotere belediging hebben kunnen aandoen dan door aldus te denken dat hij ten enenmale was gelijk zij, iemand die er zich niet om bekommerde door hoeveel bloed hij moest waden om tot de troon te komen.

II. Het doodvonnis volvoerd. De moordenaars werden overeenkomstig de wet ter dood gebracht, en hun handen en voeten werden opgehangen, niet hun gehele lichaam, dat verbood de wet, maar alleen hun handen en voeten, "in terrorem-ter afschrikking van anderen," en om gedenktekenen te zijn van Davids gerechtigheid, om die ter algemene kennis te brengen, hetgeen hem zal aanbevelen in de achting des volks, als een man, geschikt om te regeren, een man, die niet zijn eigen grootheid op het oog had, noch enigerlei vijandschap koesterde tegen het huis van Saul, maar in alle oprechtheid enig en alleen het openbare welzijn bedoelde. Maar welk een beschaming was dit voor de twee moordenaars! Welk een ontzettende teleurstelling! En die zullen ook zij ervaren, die de belangen van de Zone Davids denken te dienen door onzedelijke praktijken, door oorlog en vervolging, door bedrog en roof, die, onder schijn van Godsdienst, vorsten vermoorden, plechtige overeenkomsten verbreken, landstreken verwoesten, hun broederen haten en uitwerpen, en zeggen: dat de Here heerlijk worde! hen doden, en menen Gode een dienst te doen. Hoe de mensen deze methoden van de kerk te dienen en de algemene zaak te bevorderen, ook canoniseren, Christus zal hun doen weten dat het Christendom niet bedoeld was om de mensheid te verderven, en zij, die aldus denken de hemel te verdienen, zullen aan de verdoemenis van de hel niet ontkomen!

HOOFDSTUK 5

1 Toen kwamen alle stammen van Israel tot David te Hebron; en zij spraken, zeggende: Zie, wij, uw gebeente en uw vlees zijn wij.
2 Daartoe ook te voren, toen Saul koning over ons was, waart gij Israel uitvoerende en inbrengende; ook heeft de HEERE tot u gezegd: Gij zult Mijn volk Israel weiden, en gij zult tot een voorganger zijn over Israel.
3 Alzo kwamen alle oudsten van Israel tot den koning te Hebron; en de koning David maakte een verbond met hen te Hebron, voor het aangezicht des HEEREN; en zij zalfden David tot koning over Israel.
4 Dertig jaar was David oud, als hij koning werd; veertig jaren heeft hij geregeerd.
5 Te Hebron regeerde hij over Juda zeven jaren en zes maanden; en te Jeruzalem regeerde hij drie en dertig jaren over gans Israel en Juda.
6 En de koning toog met zijn mannen naar Jeruzalem, tegen de Jebusieten, die in dat land woonden. En zij spraken tot David, zeggende: Gij zult hier niet inkomen, maar de blinden en kreupelen zullen u afdrijven; dat is te zeggen: David zal hier niet inkomen.
7 Maar David nam den burg Sion in; dezelve is de stad Davids.
8 Want David zeide ten zelfden dage: Al wie de Jebusieten slaat, en geraakt aan die watergoot, en die kreupelen, en die blinden, die van Davids ziel gehaat zijn, die zal tot een hoofd en tot een overste zijn; daarom zegt men: Een blinde en kreupele zal in het huis niet komen.
9 Alzo woonde David in den burg en noemde dien Davids stad. En David bouwde rondom van Millo af en binnenwaarts.
10 David nu ging geduriglijk voort, en werd groot; want de HEERE, de God der heirscharen, was met hem.
11 En Hiram, de koning van Tyrus, zond boden tot David, en cederenhout, en timmerlieden, en metselaars; en zij bouwden David een huis.
12 En David merkte, dat de HEERE hem tot een koning over Israel bevestigd had, en dat Hij zijn koninkrijk verheven had, om Zijns volks Israels wil.
13 En David nam meer bijwijven, en vrouwen van Jeruzalem, nadat hij van Hebron gekomen was; en David werden meer zonen en dochteren geboren.
14 En dit zijn de namen dergenen, die hem te Jeruzalem geboren zijn: Schammua, en Schobab, en Nathan, en Salomo.
15 En Ibchar, en Elischua en Nefeg, en Jafia,
16 En Elischama, en Eljada, en Elifeleth.
17 Als nu de Filistijnen hoorden, dat zij David ten koning over Israel gezalfd hadden, zo togen alle Filistijnen op om David te zoeken; en David, dat horende, toog af, naar den burg.
18 En de Filistijnen kwamen en verspreidden zich in het dal Refaim.
19 Zo vraagde David den HEERE, zeggende: Zal ik optrekken tegen de Filistijnen? Zult Gij ze in mijn hand geven? En de HEERE zeide tot David: Trek op, want Ik zal de Filistijnen zekerlijk in uw hand geven.
20 Toen kwam David te Baal-perazim; en David sloeg hen aldaar, en zeide: De HEERE heeft mijn vijanden voor mijn aangezicht gescheurd, als een scheur der wateren; daarom noemde hij den naam derzelve plaats, Baal-perazim.
21 En zij lieten hun afgoden aldaar; en David en zijn mannen namen ze op.
22 Daarna togen de Filistijnen weder op; en zij verspreidden zich in het dal Refaim.

23 En David vraagde den HEERE, Dewelke zeide: Gij zult niet optrekken; maar trek om tot achter hen, dat gij aan hen komt van tegenover de moerbezienbomen;
24 En het geschiede, als gij hoort het geruis van een gang in de toppen der moerbezienbomen, dan rep u; want alsdan is de HEERE voor uw aangezicht uitgegaan, om het heirleger der Filistijnen te slaan.
25 En David deed alzo, gelijk als de HEERE hem geboden had; en hij sloeg de Filistijnen van Geba af, totdat gij komt te Gezer.

In hoever Abners verlaten van het huis van Saul, de moord op hem en op Isboseth gepleegd, bijgedragen kunnen hebben om de omwenteling te voltooien en David als koning over Israël te bevestigen, blijkt niet, maar de gelukkige verandering, welke in dit hoofdstuk verhaald wordt, schijnt er spoedig op gevolgd te zijn. Hier is:

I. David door de stammen tot koning gezalfd, vers 1-5.

II. Hij maakt zich meester van de burcht Zion, vers 6-10.

III. Hij bouwt zich een huis, en versterkt zich in zijn koninkrijk, vers 11, 12.

IV. De kinderen, die hem daarna geboren zijn, vers 13-16..

V. Zijn overwinning over de Filistijnen, vers 17-25.

Samuël 5:1-5

I. Hier is het nederig verzoek van al de stammen aan David om de regering op zich te nemen, (want zij waren nu als schapen zonder herder) en hun erkenning van hem als hun koning. Hoewel David de moord op Isboseth volstrekt niet kon goedkeuren, kon hij toch wel gebruik maken van het voordeel, dat er door verkregen werd, en de aanbieding aannemen, die hem toen gedaan werd. Juda had zich meer dan zeven jaren geleden aan David als hun koning onderworpen, en hun gelukkige toestand onder zijn regering moedigde de overige stammen aan om hem insgelijks tot hun koning te begeren. In 1 Koningen 12:23 wordt ons meegedeeld in hoe groten getale zij uit de stammen tot hem kwamen, en in welke ijver en oprechtheid, en hoe zij gedurende drie dagen te Hebron onthaald werden, toen zij allen een van zin waren om David koning te maken. Hier wordt ons slechts hun verzoek meegedeeld, en op welke grond zij David tot hun koning maakten.

1. Hun verwantschap met hem was een van de beweegredenen: Uw *gebeente en uw vlees zijn wij,* vers 1. Niet alleen zijt gij ons gebeente en ons vlees, geen vreemdeling, onbevoegd volgens de wet om koning te zijn, Deuteronomium 17:15 maar wij zijn uwer, dat is: "wij weten, dat gij ons beschouwt als uw gebeente en uw vlees, een tedere zorg over ons hebt, zoals een mens voor zijn eigen lichaam zorg heeft, hetgeen Saul en zijn huis niet gehad hebben. *Wij zijn uw gebeente en uw vlees,* en daarom zal het u evenzeer verheugen als ons, om een einde te zien aan deze langdurige burgeroorlog, en gij zult u over ons ontfermen, ons beschermen, en alles doen wat gij kunt om ons welzijn te bevorderen." Zij, die Christus tot hun Koning aannemen, kunnen aldus bij Hem pleiten: "Wij zijn Uw gebeente, en uw vlees, Gij hebt U in alles Uw broederen gelijk gemaakt", Hebreeen 2:17, wees Gij daarom onze heerser, en laat dit verderf, of deze verwoesting onder Uw hand zijn.

2. Zijn vorige goede diensten aan het publiek waren nog een andere drijfveer, vers 2. *" Toen Saul koning was,* hij was slechts de nul, gij waart het cijfer, *waart gij Israël uitvoerende ten strijde,* en *inbrengende* in zegepraal, wie is er dus zo geschikt als gij om de ledigstaande troon te beklimmen?" Hij die getrouw is over weinig, verdient over veel te worden gezet. Goede diensten, ons vroeger bewezen, moeten als er gelegenheid toe is door ons herdacht worden.

3. Het Goddelijk bestel was de sterkste drijfveer van allen. *De Here heeft* tot u *gezegd: Gij zult Mijn volk Israël weiden,* dat is: gij zult hen besturen, want vorsten moeten hun volk weiden als herders, in alles met het voordeel en welzijn van hun onderdanen te rade gaan maar hen niet uitzuigen. "En gij zult niet slechts een koning zijn om in vrede te regeren, maar een voorganger zijn in de krijg, en blootgesteld zijn aan al de moeite en gevaren van het kamp". Daar God het gezegd heeft, worden zij nu eindelijk door de nood gedrongen om het ook te zeggen.

II. De openbare en plechtige inhuldiging van David, vers 3. Er werd een vergadering van de staten bijeengeroepen, al de oudsten van Israël kwamen tot hem, de overeenkomst werd vastgesteld, de "pacta conventa" bezworen en door beide zijden ondertekend. Hij verplichtte zich hen in vrede als hun richter te beschermen, en als hun voorganger of aanvoerder in de krijg, en zij namen de verplichting op zich hem te gehoorzamen *hij maakte een verbond met hen,* waarvan God getuige was, *het was voor het aangezicht des Heren.* Hierop werd hij-nu voor de derde maal-tot koning gezalfd. Zijn verheffing ging trapsgewijze, opdat zijn geloof zou beproefd worden, en hij ervaring zou verkrijgen. En zo is zijn koninkrijk een type geweest van dat van de Messias, hetwelk trapsgewijze

tot zijn volle hoogte moet komen, want "nu zien wij nog niet dat Hem alle dingen onderworpen zijn," Hebreeen 2:8, maar wij zullen het zien, 1 Corinthiers 15:25.

III. Een algemeen bericht van zijn regering en zijn leeftijd. Hij was dertig jaar oud toen hij begon te regeren na de dood van Saul, vers 4. Op die leeftijd werden de Levieten het eerst aangesteld om hun dienstwerk aan te vangen, Numeri 4:3. Op die leeftijd ongeveer is de Zone Davids tot Zijn openbare bediening ingegaan, Lukas 3:23. Dan komen de mensen tot hun volle rijpheid en kracht en oordeel. In het geheel regeerde hij veertig jaren en zes maanden, waarvan zeven en een half jaar te Hebron, en drie en dertig jaren te Jeruzalem, vers 5. Hebron is vermaard geweest, Jozua 14:15, het was een priester stad, maar Jeruzalem zal meer vermaard zijn, zij zal de heilige stad wezen. Grote koningen hebben zich steden gebouwd, Genesis 10:11, 36:32-35. David heeft dit gedaan, en het was Jeruzalem, de stad Davids. Het was een naam, vermaard tot aan het einde van de Bijbels, Openbaring 21, waar wij lezen van een nieuw Jeruzalem.

Samuël 5:6-10

Indien Salem, de plaats waarover Melchizedek koning was, Jeruzalem was-hetgeen volgens Psalm 76:3 waarschijnlijk is dan was zij vermaard in Abrahams tijd. Jozua vond haar in zijn tijd de voornaamste stad van het zuidelijk deel van Kanaän, Jozua 10:1 3. Zij viel in het lot van Benjamin, Jozua 18:28, maar belendde aan Juda's lot, Jozua 15:8. De kinderen van Juda hadden haar genomen, Richteren 1:8 maar de kinderen Benjamins lieten de Jebusieten onder hen wonen, Richteren 1:21, en zij namen zo over hen toe, dat zij de stad van de Jebusieten is geworden, Richteren 19:11. Nu was de eerste krijgsdaad van David, nadat hij tot koning over geheel Israël was gezalfd, Jeruzalem uit de handen van de Jebusieten te nemen, hetgeen hij, omdat die stad aan Benjamin behoorde, niet goed doen kon, voordat die stam, die lang het huis van Saul was blijven aanhangen, 1 Kronieken 12:29, zich aan hem onderwierp. Wij hebben hier:

I. Der Jebusieten uittarting van David en zijn krijgsmacht. Zij zeiden: *Tenzij gij de blinden en kreupelen wegneemt zult gij hier niet komen,* vers 6. Zij zonden David deze tergende boodschap, omdat, gelijk later bij een andere gelegenheid gezegd is, zij niet konden geloven, dat "de tegenpartijder en vijand tot de poorten van Jeruzalem zou ingaan," Klaagliederen 4:12. Zij vertrouwden, hetzij:

1. Op de bescherming hunner goden, die David in minachting *de blinden en kreupelen* had genoemd, want zij *hebben ogen en zien niet, voeten en wandelen niet.* "Maar", zeggen zij, "dezen zijn de wachters van onze stad en tenzij gij hen wegneemt (dat gij nooit zult kunnen) zult gij hier niet in komen". Sommigen denken dat het glinsterende koperen beelden waren, die zij in de nissen van de vesting hadden geplaatst, en waaraan zij de bewaring van de stad hadden opgedragen. Zij noemen hun afgoden *maüzzim* of *sterkten,* Daniel 11:38, en vertrouwden op hen als zodanig, de naam des Heren is onze sterke toren, en Zijn arm is sterk, Zijn ogen zijn doordringend. Of:

2. In de sterkte hunner fortificaties, die zij door de natuur of de, kunst, of door beide, zo onneembaar achtten, dat de blinden en de kreupelen volstonden om ze tegen de sterkste aanvaller te verdedigen. Het was voornamelijk op de burcht Zion dat zij steunden als oninneembaar. Waarschijnlijk stelden zij blinden en kreupelen, invaliden of verminkte krijgslieden, op de muren in minachting van David en zijn mannen, daar zij deze genoegzaam tegen hen opgewassen achtten. Al zouden ook slechts gewonden onder hen overig blijver, dan zouden deze toch nog volstaan om de belegeraars terug te drijven. Vergelijk Jeremia 37:10. De vijanden van Gods volk zijn dikwijls zeer overtuigd van hun eigen kracht en gevoelen zich het veiligst, als de dag van hun val nabij is.

II. Davids voorspoed tegen de Jebusieten. Hun hoogmoed en onbeschaamdheid hebben, inplaats van hem schrik in te boezemen, hem aangevuurd en bezield, en toen hij de algemene aanval deed, gaf hij zijn mannen dit bevel: "Hij, die de Jebusieten slaat, werpe ook in de gracht of de goot de kreupelen en de blinden, die op de muur gesteld zijn om ons en onze God te beledigen". Zij hebben waarschijnlijk lasterlijke dingen gesproken, en werden daarom door Davids ziel gehaat. Aldus kan vers 8 gelezen worden, wij ontlenen onze lezing er van aan 1 Kronieken 11:6, waar alleen gesproken wordt van de Jebusieten te slaan maar niet van de blinden en kreupelen. De Jebusieten hadden gezegd dat, indien deze hun beelden hen niet beschermden, *de blinden en kreupelen niet in het huis zouden komen,* dat is: zij zouden nooit meer vertrouwen stellen in hun palladium (aldus verslaat het de geleerde Gregory) en geen eerbied meer betonen aan hun beelden, en David, het fort

veroverd hebbende, zei dit ook, namelijk dat deze beelden, die hun aanbidders niet konden beschermen, daar nooit meer een plaats zouden hebben.

III. Hij vestigde zijn koninklijke zetel in Zion, hijzelf woonde in het fort (welks sterkte hem had tegengestaan en een verschrikking voor hem geweest is, maar nu bijdroeg tot zijn veiligheid, en hij bouwde er rondom huizen voor zijn dienaren en zijn lijfwacht, vers 9 van Millo, het stadhuis, af en binnenwaarts. Hij was voorspoedig in alles wat hij ondernam, werd groot in eer, kracht en rijkdom, al meer en meer achtbaar in de ogen van zijn onderdanen en geducht in de ogen van zijn vijanden, want *de Here, de God van de heirscharen, was met hem.* God heeft alle schepselen onder Zijn macht, maakt het gebruik van hen, dat Hem behaagt, en doet hen dienen tot Zijn eigen doeleinden, en Hij was met hem, om hem te besturen, te bewaren, en voorspoedig te maken. Zij, voor wie de Here der heirscharen is, behoeven voor geen heirscharen van mensen of duivelen te vrezen. Zij, die groot worden moeten dit toeschrijven aan Gods tegenwoordigheid bij hen, en er Hem de eer voor geven. De kerk wordt Zion genoemd en de stad des levenden Gods, de Jebusieten, Christus' vijanden, moeten eerst overwonnen en uit de bezitting verdreven worden, de blinden en kreupelen worden weggenomen, en dan verdeelt Christus de roof, richt er Zijn troon op, en maakt het tot de woonplaats Zijns Geestes.

Samuël 5:11-16

I. Hier wordt Davids huis gebouwd, een koninklijk paleis, geschikt om er het hof in te ontvangen, dat hij hield, en de hulde, die hem gebracht werd, vers 11. De Joden waren landbouwers en schaapherders, en hebben zich niet veel aan handel of ambacht gewijd, daarom heeft Hiram, koning van Tyrus, een rijk vorst, toen hij een gezantschap zond om David geluk te wensen met zijn troonsbestijging, hem werklieden aangeboden om hem een huis te bouwen. David nam het aanbod dankbaar aan, en Hirams werklieden bouwden David een huis naar zijn welgevallen. Velen hebben uitgemunt in kunsten en wetenschappen, die vreemdelingen waren voor het verbond van de beloften, maar Davids huis was er niet te slechter om, of minder geschikt om Gode toegewijd te worden, dat het gebouwd werd door de zonen van de vreemdeling. Er is geprofeteerd van de Evangeliekerk: "De vreemden zullen uw muren bouwen, en hun koningen zullen u dienen," Jesaja 60:10.

II. Davids regering gegrond en opgebouwd, vers 12.

1. Zijn koninkrijk was bevestigd er was niets om het te doen wankelen, niemand om hem te verontrusten of zijn recht op de kroon te betwisten. Hij, die hem koning had gemaakt, bevestigde hem, omdat hij een type moest wezen van Christus, met wie Gods hand vast zou blijven, en Zijn verbond vast zou blijven, Psalm 89:22-29. Saul werd koning gemaakt, maar niet bevestigd, evenals Adam in de staat van de onschuld. David werd als koning bevestigd evenzo de Zone Davids, en allen, die door Hem Gode tot koningen en priesters gemaakt zijn.

2. Het was verhoogd, beide in de ogen van vrienden en vijanden, nooit had het volk van Israël zo’n groot aanzien als nu. Aldus is van Christus beloofd dat Hij "ten hoogste zal wezen over de koningen van de aarde," Psalm 89:28. God heeft Hem "uitermate verhoogd," Fillipp. 2:9..

3. David bemerkte het door de wondervolle leidingen van Gods voorzienigheid om hem te bevestigen en te verhogen. "Hierbij weet ik dat Gij lust aan mij hebt" Psalm 41:12. Velen hebben de gunst en de liefde van God, en bemerken het niet, en zo derven zij er de vertroosting en het genot van, maar daartoe verhoogd te zijn, en daarin bevestigd te zijn en het te bemerken, dat is zaligheid.

4. Hij erkende dat het was *om Zijn volks Israëls wil,* dat God grote dingen voor hem gedaan had, opdat hij een zegen voor hen zijn zou, en zij gelukkig zouden zijn onder zijn bestuur. God heeft niet om zijnentwil Israël tot zijn onderdanen gemaakt, opdat hij groot, en rijk, en machtig zou zijn, maar Hij heeft hem om hunnentwil tot hun koning gemaakt, opdat hij hen zou leiden, besturen en beschermen. Koningen zijn dienaren Gods ten goede van hun volk, Romeinen 13:4. o

III. Davids gezin vermenigvuldigd en toegenomen. Al de zonen, die hem geboren werden nadat hij te Jeruzalem was gekomen, worden hier genoemd, elf in aantal, behalve de zes, die hem te Hebron geboren waren, Hoofdstuk 3:2-5. Daar werden ook de moeders genoemd, niet hier, er wordt slechts in het algemeen gezegd, dat hij *meer bijwijven en vrouwen nam,* vers 13. Zullen wij er hem voor prijzen? Wij prijzen hem niet, wij rechtvaardigen hem niet, wij kunnen hem nauwelijks verontschuldigen. Het slechte voorbeeld van de aartsvaders kon hem doen denken dat er geen kwaad in was, misschien hoopte hij door het vermenigvuldigen van zijn verbintenissen zijn invloed te versterken en de koninklijke familie te doen toenemen. Welgelukzalig is de man, die zijn pijlkoker met deze pijlen gevuld heeft. Maar een wijnstok aan de zijden van het huis kan met de zegen van

God ranken uitschieten tot aan de zee, en scheuten tot aan de rivier. Door een vrouw heeft Adam de wereld bevolkt, en Noach haar opnieuw bevolkt. David had vele vrouwen, maar dat heeft hem niet weerhouden zijns naasten vrouw te begeren en haar te verontreinigen want mannen, die eens door de heining heen zijn gebroken, zullen eindeloos voortdwalen. Van Davids bijwijven zie 2 Samuel 15:16, 16:22, 19:5. Van zijn zonen, zie 1 Kronieken 3:5.

Samuël 5:17-25

De bijzondere dienst, waarvoor David verwekt was, was *Israël te verlossen van de hand van de Filistijnen,* Hoofdstuk 3:18. Daarom geeft God in Zijn voorzienigheid hem de gelegenheid om die dienst in de eerste plaats te vervullen. Wij hebben hier het bericht van twee grote overwinningen behaald over de Filistijnen, waardoor David niet alleen de schande uitwiste en het verlies herstelde door Israël ondergaan en geleden in de veldslag, waarin Saul gedood werd, maar ook voortgang maakte tot de algehele tenonderbrenging van deze kwellende naburen, de laatste overblijfselen van de gevloekte volken.

I. In die beide krijgsverrichtingen waren de Filistijnen de aanvallers, opgewekt tot hun eigen verderf.

1. Eerst kwamen zij *om David te zoeken* vers 17, omdat zij *hoorden dat zij David ten koning over Israël gezalfd hadden*. Wat zou hij, die onder Saul zijn tienduizenden had verslagen, niet doen nu hij zelf koning is! Daarom dachten zij dat het hoog tijd was om rond te zien, en zijn regering reeds bij de aanvang te verpletteren, eer zij nog voor goed gevestigd was. Hun voorspoed tegen Saul enige jaren tevoren heeft hen misschien aangemoedigd om die aanval op David te doen, maar zij bedachten niet dat God met David was, terwijl Saul dat voorrecht had verbeurd en verloren. Het koninkrijk van de Messias werd, zodra het opgericht was in de wereld, aldus krachtig aangevallen door de machten van de duisternis, die met de verenigde krachten van Joden en heidenen er tegen opstonden om het te verderven, de heidenen woedden en de koningen van de aarde stelden zich op om het tegen te staan, maar alles tevergeefs, Psalm 2:1 en verv. Het verderf zal evenals hier, over Satans eigen rijk komen. Zij beraadslaagden tezamen, maar werden verbroken, Jesaja 8:9, 10.

2. Voor de tweede aanval *kwamen zij wederom op,* hopende te herwinnen wat zij in de vorige strijd hadden verloren, daar hun hart verhard was tot hun verderf, vers 22.

3. Beide malen *verspreidden zij zich in het dal Refaïm,* dat zeer dicht bij Jeruzalem lag, zij hoopten zich van die stad meester te maken, eer David er de vestingwerken van voltooid had. Van het begin af is Jeruzalem met zeer bijzondere vijandschap aangevallen. Dat zij zich verspreidden duidt aan, dat zij zeer talrijk waren en een zeer geducht aanzien hadden. Wij lezen van de vijanden van de kerk, "dat zij zijn opgekomen op de breedte van de aarde," Openbaring 20:9, maar hoe verder zij zich verspreiden, hoe beter doelwit zij bieden voor Gods pijlen.

II. Beide malen heeft David-hoewel hij ijverig genoeg was om tegen hen op te trekken (want zodra hij het hoorde *toog hij af naar de burcht,* om de een of ander gewichtige en voordelige stelling te beveiligen, vers 17) de strijd toch niet begonnen *voor hij de Here had gevraagd* door de borstlap des gerichts, vers 19. Zijn vraag was tweeledig.

1. Betreffende zijn plicht: *Zal ik optrekken?* Zal ik een opdracht van de hemel hebben om tegen hen te strijden?" Men zou denken dat hij hieraan niet behoefde te twijfelen, waarvoor was hij anders tot koning gemaakt, dan om de krijg des Heren en van Israël te voeren? Maar een Godvruchtig man ziet het gaarne dat bij iedere stap, die hij doet, God voor hem heengaat. "Zal ik *thans* optrekken?" Het moet geschieden, maar moet het *nu* geschieden? Erken Hem in al uw wegen. En behalve dat, hoewel de Filistijnen openbare vijanden waren, zijn sommigen van hen toch zijn bijzondere vrienden geweest, Achis had hem, toen hij in benauwdheid verkeerde, weldadigheid bewezen en beschermd.

"Moet ik nu", zegt David, "bij de herinnering daarvan niet eerder vrede met hen maken, dan krijg tegen hen voeren?" "Neen", zegt God, "zij zijn Israëls vijanden en ten verderve gewijd, heb dus geen gewetensbezwaar hieromtrent, maar *trek op".*

2. Betreffende zijn voorspoed. Zijn geweten deed de vorige vraag: *Zal ik optrekken?* Zijn voorzichtigheid vraagt: *Zult Gij ze in mijn hand geven?* Hiermede erkent hij zijn afhankelijkheid van God voor de overwinning, dat hij niet over hen kan zegevieren, tenzij God hen in zijn hand geeft, en hij onderwerpt zich aan het welbehagen Gods. *Zult Gij het doen?* Ja, zegt God, *Ik zal het zeker doen.* Als God ons zendt, zal Hij ons doorhelpen en ons bijstaan. De verzekering, die God ons gegeven heeft van de overwinning over onze geestelijke vijanden, dat Hij Satan haast onder onze voeten zal verpletteren, moet ons aansporen in onze geestelijke strijd. Wij strijden niet in het onzekere. David had nu een groot leger onder zijn bevel, dat vol was van ijver en moed maar toch steunde hij meer op Gods belofte dan op zijn krijgsmacht.

III. In het eerste van deze twee gevechten heeft David het leger van de Filistijnen verslagen, vers 20, hij *sloeg hen,* en toen hij dit gedaan had

1. Gaf hij aan zijn God de eer. Hij zei "*De Here heeft mijn vijanden voor mijn aangezicht gescheurd,* ik zou het niet hebben kunnen doen, indien Hij het niet voor mij gedaan had, Hij heeft de bres geopend, en het was zoals wanneer door een sterke vloed een dijkbreuk ontstaat, die al wijder en wijder wordt. Het voornaamste van het werk heeft God gedaan, ja Hij deed alles, wat David deed, betekende niet veel, en daarom: *Niet ons, o Here, niet ons, maar Uw naam geef eer.* Hij hoopte ook dat deze scheur, evenals die van de wateren bij de opening van een sluis, een volkomen verwoesting tot hen zou doorlaten, en om de herinnering er aan te bestendigen noemde hij de plaats *Baäl-Perazim, de heer van de scheuren,* omdat God hen zo was tegengekomen dat zij spoedig het onderspit moesten delven. Laat het nageslacht dit opmerken tot Gods eer.

2. Hij maakte *hun goden* te schande. Zij brachten de beelden hunner goden in het veld als hun beschermers in navolging van de Israëlieten, die de ark in het leger hadden gebracht, maar op de vlucht gedreven zijnde hadden zij geen tijd om hun beelden mee te nemen, want zij waren "een last voor de vermoeide beesten," Jesaja 46:1, daarom lieten zij hen over om met de rest hunner bagage in de handen van de overwinnaars te vallen. Hun beelden lieten hen in de steek, gaven hun geen hulp, en daarom lieten zij hun beelden nu ook maar voor zichzelf zorgen. God kan de mensen die dingen moede doen worden, waar hun hart het meest aan gehecht was, en hen noodzaken datgene te verlaten waar zij het meest van hielden, zodat zij zelfs "hun zilveren afgoden en hun gouden afgoden wegwerpen voor de mollen en de vleermuizen," Jesaja 2:20, 21. Het overige van de buit hebben David en zijn mannen voor hun eigen gebruik aangewend, maar de beelden hebben zij verbrand, vers 21, zoals God geboden had, Deuter. 7:5, "hun gesneden beelden zult gij met vuur verbranden, ten teken van uw afschuw van afgoderij, en opdat zij u niet tot een strik worden". Bisschop Patrick merkt hier terecht op dat de ark, toen zij in de handen van de Filistijnen is gevallen, hen heeft verteerd maar deze beelden hebben, toen zij in de handen van Israël vielen, zichzelf niet kunnen redden om verbrand en dus verteerd te worden.

IV. Bij de laatste ontmoeting met de vijand gaf God aan David enige merkbare tekenen van Zijn tegenwoordigheid. Hij gebood hem de vijand niet rechtstreeks aan te vallen, zoals hij tevoren gedaan had, maar *achter hem om te trekken,* vers 23.

1. God gebood hem terug te gaan, zoals *Israël stilstond om het heil des Heren te zien.*

2. Hij beloofde hem de vijand zelf met een onzichtbaar heir van engelen aan te vallen, vers 24. Gij zult *het geruis* horen *van een gang,* als het optrekken van een heir in de lucht *in de toppen van de moerbeziënbomen.* Engelen treden zachtkens, en Hij, die op de wolken kan wandelen, kan, als het Hem behaagt op de toppen van bomen wandelen of (zoals bisschop Patrick het opvat) aan het hoofd van de moerbeziënbomen, dat is: van het bos of de haag dier bomen. "En aan dat teken zult gij weten, dat *de Here voor uw aangezicht is uitgegaan,* hoewel gij Hem niet ziet zult gij Hem horen, en het geloof zal komen en bevestigd worden door het gehoor. Hij gaat uit *om het heirleger van de Filistijnen te slaan".* Toen David zelf hen geslagen had, vers 20, heeft hij het aan God toegeschreven: *De Here heeft mijn vijanden voor mijn aangezicht gescheurd,* om hem nu voor deze dankbare erkentenis te belonen, heeft God het de volgende maal alleen gedaan, zonder hem aan enigerlei moeite of gevaar bloot te stellen, voor hen die God erkennen in hetgeen Hij voor hen gedaan heeft zal Hij meer doen. Doch merk op: hoewel God beloofd had voor zijn aangezicht heen te gaan om de Filistijnen te slaan, moest David toch toen hij het geruis van de gang hoorde zich reppen en gereed zijn om de overwinning op te volgen. Gods genade moet ons opwekken en aanvuren in onze pogingen. Als God beide het willen en het werken in ons werkt dan volgt hieruit niet dat wij moeten stilzitten als degenen, die niets te doen hebben maar wij moeten "onze zaligheid werken met vreze en beven," met alle mogelijke zorg en naarstigheid, Filipp. 2:12, 13. Het geruis van de gang was:

a. Een teken voor David om te handelen, het is troostrijk uit te gaan als God voor ons aangezicht heengaat. En

b. Het was misschien een verschrikking voor de vijand en bracht hem in verwarring. Het optrekken van een leger horende tegen hun front trokken zij in allerijl terug, en stuitten op Davids leger, dat achter hun achterhoede lag. Van hen, tegen wie God strijdt, is gezegd dat "het geruis van een gedreven blad hen jagen zal," Leviticus 26:36.

Het succes hiervan wordt in korte bewoordingen meegedeeld, vers 25. David is zijn orders nagekomen, wachtte totdat God zich bewoog, en toen, maar niet eerder, trok hij op. Aldus werd hij geoefend in afhankelijkheid van God en Zijn voorzienigheid. God volbracht Zijn belofte, ging voor zijn aangezicht heen, en versloeg de gehele krijgsmacht van de vijand, en David bleef niet in gebreke om van zijn voordelen gebruik te maken, hij sloeg de Filistijnen tot aan de grenzen van hun eigen land. Toen het koninkrijk van de Messias opgericht moest worden, moesten de apostelen die het rijk des duivels hadden neer te werpen, niets doen of ondernemen, voor zij de belofte des Geestes hadden ontvangen, die kwam "met een geluid als van een geweldige, gedreven wind," Handelingen 2:2, en daarvan is het geruis van de gang in de toppen van de moerbeziënbomen het type geweest, en toen zij dat geluid hoorden, moesten zij aan het werk gaan, en dat hebben zij gedaan, zij zijn uitgegaan, overwinnende, en opdat zij overwonnen.

HOOFDSTUK 6

1 Daarna verzamelde David wederom alle uitgelezenen in Israel, dertig duizend.
2 En David maakte zich op, en ging heen met al het volk, dat bij hem was, van Baalim-juda, om van daar op te brengen de ark Gods, bij dewelke de Naam wordt aangeroepen, de Naam van den HEERE der heirscharen, Die daarop woont tussen de cherubim.
3 En zij voerden de ark Gods op een nieuwen wagen, en haalden ze uit het huis van Abinadab, dat op een heuvel is; en Uza en Ahio, zonen van Abinadab, leidden den nieuwen wagen.
4 Toen zij hem nu uit het huis van Abinadab, dat op den heuvel is, met de ark Gods, wegvoerden, zo ging Ahio voor de ark henen.
5 En David en het ganse huis Israels speelden voor het aangezicht des HEEREN, met allerlei snarenspel van dennenhout, als met harpen, en met luiten, en met trommelen, ook met schellen, en met cimbalen.
6 Als zij nu kwamen tot aan Nachons dorsvloer, zo strekte Uza zijn hand uit aan de ark Gods, en hield ze, want de runderen struikelden.
7 Toen ontstak de toorn des HEEREN tegen Uza, en God sloeg hem aldaar, om deze onbedachtzaamheid; en hij stierf aldaar bij de ark Gods.
8 En David ontstak, omdat de HEERE een scheur gescheurd had aan Uza; en hij noemde dezelve plaats Perez-uza, tot op dezen dag.
9 En David vreesde den HEERE ten zelven dage; en hij zeide: Hoe zal de ark des HEEREN tot mij komen?
10 David dan wilde de ark des HEEREN niet tot zich laten overbrengen in de stad Davids; maar David deed ze afwijken in het huis van Obed-edom, den Gethiet.
11 En de ark des HEEREN bleef in het huis van Obed-edom, den Gethiet, drie maanden; en de HEERE zegende Obed-edom en zijn ganse huis.
12 Toen boodschapte men den koning David, zeggende: De HEERE heeft het huis van Obed-edom, en al wat hij heeft, gezegend om der ark Gods wil; zo ging David heen en haalde de ark Gods uit het huis van Obed-edom opwaarts in de stad Davids, met vreugde.
13 En het geschiedde, als zij, die de ark des HEEREN droegen, zes treden voortgetreden waren, dat hij ossen en gemest vee offerde.
14 En David huppelde met alle macht voor het aangezicht des HEEREN; en David was omgord met een linnen lijfrok.
15 Alzo brachten David en het ganse huis Israels de ark des HEEREN op, met gejuich en met geluid der bazuinen.
16 En het geschiedde, als de ark des HEEREN in de stad Davids kwam, dat Michal, Sauls dochter, door het venster uitzag. Als zij nu den koning David zag, springende en huppelende voor het aangezicht des HEEREN, verachtte zij hem in haar hart.
17 Toen zij nu de ark des HEEREN inbrachten, stelden zij die in haar plaats, in het midden der tent, die David voor haar gespannen had; en David offerde brandofferen voor des HEEREN aangezicht, en dankofferen.
18 Als David geeindigd had het brandoffer en de dankofferen te offeren, zo zegende hij het volk in den Naam des HEEREN der heirscharen.
19 En hij deelde uit aan het ganse volk, aan de ganse menigte van Israel, van de mannen tot de vrouwen toe, aan een iegelijk een broodkoek, en een schoon stuk vlees, en een fles wijn. Toen ging al dat volk heen, een iegelijk naar zijn huis.

20 Als nu David wederkwam, om zijn huis te zegenen, ging Michal, Sauls dochter, uit, David tegemoet, en zeide: Hoe is heden de koning van Israel verheerlijkt, die zich heden voor de ogen van de dienstmaagden zijner dienstknechten heeft ontbloot, gelijk een van de ijdele lieden zich onbeschaamdelijk ontbloot?
21 Maar David zeide tot Michal: Voor het aangezicht des HEEREN, Die mij verkoren heeft voor uw vader en voor zijn ganse huis, mij instellende tot een voorganger over het volk des HEEREN, over Israel; ja, ik zal spelen voor het aangezicht des HEEREN.
22 Ook zal ik mij nog geringer houden dan alzo, en zal nederig zijn in mijn ogen, en met de dienstmaagden, waarvan gij gezegd hebt, met dezelve zal ik verheerlijkt worden.
23 Michal nu, Sauls dochter, had geen kind, tot den dag van haar dood toe.

De afzondering, waarin de ark gedurende de regering van Saul is gebleven, was voor Israël een even grote smart als de beledigingen, die zij van de Filistijnen hadden te verduren. David, de Filistijnen vernederd en getuchtigd hebbende, brengt de ark, in dankbaarheid voor die gunst, en ingevolge zijn voornemens voor het openbare welzijn naar zijn eigen stad, teneinde haar in zijn nabijheid te hebben, en opdat zij een sieraad en kracht zou zijn voor zijn nieuwe stichting. Hier is:

I. Een poging om dit te doen, die mislukt is. Het plan werd gemaakt, vers 1, 2. Maar:

1. Zij maakten zich schuldig aan een vergissing door haar te vervoeren op een wagen vers 3-5.

2. Zij werden voor die vergissing gestraft door de plotselingen dood van Uzza, vers 6, 7, hetgeen een grote verschrikking was voor David, vers 8, 9, en de zaak tot stilstand bracht, vers 10-11.

II. De grote blijdschap en voldoening, waarmee het ten laatste gedaan werd, vers 12-15. En:

1. De goede verstandhouding tussen David en het volk, vers 17-19.

2. Het ongenoegen tussen David en zijn vrouw bij die gelegenheid, vers 16, 20-23.

En als wij in aanmerking nemen, dat de ark beide het teken was van Gods tegenwoordigheid en een type van Christus, dan zullen wij zien dat dit verhaal zeer leerrijk voor ons is.

Samuël 6:1-5

Wij hebben geen woord over de ark gehoord sedert zij na haar terugkomst uit de gevangenschap onder de Filistijnen te Kirjath-Jearim was ondergebracht, 1 Samuel 7:1,2, behalve die ene maal toen Saul haar liet halen, 1 Samuel 14:18. Hetgeen in vroeger dagen van zoveel gewicht was, is nu als een veronachtzaamd ding ter zijde geworpen, en dat wel gedurende vele jaren. En zo nu de ark gedurende zo lange tijd in een huis was, laat het dan niet vreemd gevonden worden, dat wij de kerk gedurende zo lange tijd in de woestijn vinden, Openbaring 12:14. Voortdurende zichtbaarheid is geen kenmerk van de ware kerk. God is genadig met de zielen van Zijn volk, als zij de uitwendige tekenen van Zijn tegenwoordigheid ontberen. Maar nu David op de troon is bevestigd, begint de eer van de ark te herleven en Israëls zorg er voor op te bloeien, waaraan de Godvruchtigen onder hen ongetwijfeld ook wel gedacht hebben, maar "zij hebben de gelegenheid niet gehad," Filipp. 4:10.

I. Hier wordt eervolle melding gemaakt van de ark. Er is in lange tijd niet van gesproken, maar, nu er van gesproken wordt, merk op hoe zij wordt beschreven, vers 2. Het is *de ark Gods, bij welke de naam wordt aangeroepen, de naam des Heren der heirscharen, die daarop woont tussen de cherubim.* Of, op welke de naam des Heren der heirscharen wordt aangeroepen, of, om welke de naam is uitgeroepen, de naam van de Here der heirscharen, dat is: God werd grotelijks verheerlijkt in de wonderen, die voor de ark geschiedden. Of, de ark van God, die genoemd is de naam, Leviticus 24:11, 16, de naam van de Here der heirscharen, die er op gezeten is. Laat ons hieruit leren:

1. Hoog van God te denken en te spreken. Hij is de naam boven iedere naam, *de Here der heirscharen,* die alle schepselen in hemel en op aarde onder Zijn gebied heeft, van allen hulde ontvangt, en wie het toch behaagt tussen de cherubim te wonen, boven het verzoendeksel zich genadig aan Zijn volk openbaart, met hen verzoend is in de Middelaar en bereid is om hun wel te doen.

2. Met eerbied te denken aan en te spreken van de heilige inzettingen, die voor ons zijn wat de ark geweest is voor Israël, de tekenen van Gods tegenwoordigheid, Mattheus 28:20, en de middelen van onze gemeenschapsoefening met Hem, Psalm 27:4. Het is de eer van de ark dat zij de ark Gods is, Hij ijvert er voor, is er verheerlijkt in, Zijn naam wordt er over aangeroepen. De Goddelijke instelling zet schoonheid en majesteit bij aan de heilige inzettingen die anders geen gedaante of heerlijkheid zouden hebben. Christus is onze ark, in en door Hem openbaart God Zijn gunst, en deelt Hij ons Zijn genade mede, en neemt Hij onze aanbidding aan en onze gebeden.

II. Hier wordt aan de ark bij haar verplaatsing een eervol geleide gegeven. Nu wordt er eindelijk eens naar gevraagd. David deed het voorstel, 1 Kronieken 13:1-3, en de hoofden van de vergadering stemden er mee in, vers 4. Al de uitgelezen mannen Israëls worden saamgeroepen, om aan de plechtigheid luister bij te zetten en hun vreugde te kennen te geven wegens haar opvoering naar Jeruzalem. De hoge adel en de mindere adel, oudsten en ambtlieden, kwamen ten getale van dertig duizend, vers 1 , behalve nog het gewone volk, want sommigen denken dat het geschiedde bij gelegenheid van een van de drie grote jaarlijkse feesten. Dit moet een indrukwekkende optocht geweest zijn wel geschikt om de jongelieden onder het volk, die misschien nauwelijks van het bestaan van de ark gehoord hadden, een grote eerbied er voor in te boezemen, want het moest wel

een onwaardeerbare schat zijn, die de koning zelf en al de groten des lands begeleidden en tot erewacht strekten.

III. Bij het verplaatsen van de ark is hier zeer groot vreugdebetoon, vers 5. David zelf en allen die bij hem waren en behagen vonden in muziek, maakten gebruik van de muziekinstrumenten, die zij bezaten om uitdrukking te geven aan hun vreugde. Het kon hen wel in een vervoering van blijdschap brengen de ark uit die geringe, onaanzienlijke plaats tevoorschijn te zien komen om naar de plaats gebracht te worden, die God voor de openbare eredienst had bestemd. Het is beter de ark in een huis te hebben, dan haar in het geheel niet te hebben, beter in een huis dan gevangen in Dagons tempel. Maar het is zeer begeerlijk om haar in een tent te hebben, die voor dat doel is opgericht, waar de mensen er meer open en vrije toegang toe kunnen hebben. Evenals de verborgen aanbidding beter is hoe meer verborgen zij is, zo is de openbare aanbidding beter hoe meer openbaar zij is, en wij hebben reden ons te verblijden, als elk bedwang of beletsel is weggenomen, en de ark Gods welkom wordt geheten in de stad Davids, en niet slechts beschermd en geduld wordt door de burgerlijke macht, maar gesteund en aangemoedigd, uit vreugde hierover *speelden zij voor het aangezicht des Heren.* Openbare vreugde moet altijd *voor het aangezicht des Heren* zijn met het oog op Hem en eindigende in Hem en moet niet ontaarden in hetgeen vleselijk en zinnelijk is. Dr. Lightfoot denkt dat David bij die gelegenheid de 68sten psalm heeft geschreven, omdat hij begint met het aloude gebed van Mozes bij het opvoeren van de ark. Laat God opstaan en Zijn vijanden zullen verstrooid worden, en in vers 26 wordt daar nota genomen van de zangers en speellieden, die de optocht vergezelden, en in vers 28 van de vorsten van verschillende stammen. En misschien zijn de woorden in het laatste vers: *o God! Gij zijt vreeslijk uit Uw heiligdommen* er bij gelegenheid van de dood van Uzza aan toegevoegd.

IV. Hier is een vergissing, waaraan zij zich in deze zaak hebben schuldig gemaakt, namelijk dat zij de ark vervoerd hebben op een wagen, terwijl de priesters haar op hun schouders hadden moesten dragen, vers 3. Aan de Kohathieten, die met de ark belast waren, waren geen wagens toegewezen, omdat "de dienst van de heilige dingen op hen was, die zij op de schouderen droegen," Numeri 7:9. De ark was geen zo zware last, of zij konden haar onder elkaar wel op hun schouders tot aan de berg Zion gedragen hebben, zij behoefden haar niet, alsof het een gewoon ding was, op een wagen te zetten. Het was geen verontschuldiging voor hen, dat de Filistijnen dit gedaan hadden en er niet voor gestraft waren, zij wisten niet beter, en zij hadden ook geen priesters of Levieten die het op zich konden nemen om haar te dragen, beter haar te vervoeren op een wagen dan dat de priesters van Dagon haar zouden dragen. Filistijnen kunnen de ark straffeloos op een wagen vervoeren, maar als Israëlieten het doen doen zij het op hun gevaar. En de zaak werd er zeer weinig beter om, dat het een nieuwe wagen was, oud of nieuw, het was niet wat God bevolen had. Ik vraag mij af, hoe zo’n wijs en Godvruchtig man als David was, die zoveel omgang had met de wet van God, zich aan zodanige vergissing heeft kunnen schuldig maken. Wij willen in liefde hopen dat het was omdat hij zich zo bezighield met het wezen van de dienst, dat hij dit bijkomstige over het hoofd heeft gezien.

Samuël 6:6-11

Wij zien hier Uzza dood nedergeveld omdat hij de ark had aangeraakt, toen zij opgevoerd werd naar de stad Davids, een treurige gebeurtenis, die hen terneersloeg in hun vreugde, het opvoeren van de ark voor het ogenblik staakte, en deze grote vergadering, die opgekomen was om haar te begeleiden, uiteen deed gaan, en verschrikt huiswaarts deed keren.

I. Uzza's overtreding scheen zeer klein. Hij, en zijn broeder Ahio, de zonen van Abinadab in wiens huis de ark zolang verbleven was hadden er de zorg over gehad, en hun bereidwilligheid tonende om het algemene welzijn te stellen boven hun persoonlijke eer of belang, hadden zij op zich genomen om de wagen te besturen, waarop de ark vervoerd werd, daar dit waarschijnlijk de laatste dienst was, die zij er voor te doen zouden hebben want als zij in de stad Davids is, zullen waarschijnlijk anderen voor haar dienst worden aangesteld. Ahio ging vooraan om de weg vrij te houden, en, zo het nodig was, de ossen te besturen, Uzza volgde dicht aan de zijde van de wagen, en nu gebeurde het dat de ossen struikelden en de ark deden schudden vers 6. De taalgeleerden zijn het onderling niet eens over de betekenis van het oorspronkelijke woord. Zij *struikelden,* aldus is de kanttekening op de Engelse vertaling des Bijbels. Anderen geven de betekenis: zij *sloegen achteruit,* misschien tegen de prikkel, waarmee Uzza hen aandreef. Zij *bleven in de modder steken* zo lezen hier anderen. Hoe het zij, door het een of ander ongeval was de ark in gevaar van te vallen. Hierop greep Uzza haar, om haar voor vallen te bewaren, met zeer goede bedoeling naar wij reden hebben te geloven, namelijk om de eer van de ark te bewaren en een slecht voorteken te vermijden. Maar dit was zijn misdaad: Uzza was een Leviet, en alleen priesters mochten de ark aanraken. De wet gebood uitdrukkelijk dat de Kohathieten wel de ark moesten dragen aan haar handbomen, maar "het heilige niet moesten aanroeren, opdat zij niet stierven," Numeri 4:15. Uzza's langdurige gemeenzaamheid met de ark en de zorg die hij er voortdurend voor gedragen heeft, kon hem tot die vermetelheid hebben gebracht, maar verontschuldigde haar niet.

II. Zijn straf voor die overtreding schijnt zeer zwaar, vers 7. *De toorn des Heren ontstak tegen Uzza* (want in gewijde zaken is Hij een ijverig God) en *Hij sloeg hem aldaar om zijn vermetelheid,* zoals er staat in de oorspronkelijke tekst, en doodde hem te eigener plaats. Daar heeft hij gezondigd, en daar stierf hij, *bij de ark Gods,* zelfs het verzoendeksel kon hem niet behouden. Waarom was God zo streng jegens hem?

1. Het aanroeren van de ark was aan de Levieten verboden, uitdrukkelijk verboden, onder straffe des doods, *opdat zij niet sterven,* en door dit voorbeeld van strengheid heeft God willen tonen, hoe rechtvaardig Hij met onze eerste ouders had kunnen handelen, toen zij gegeten hadden wat hun evenzo op straffe des doods verboden was: *opdat gij niet sterft.*

2. God zag de vermetelheid en oneerbiedigheid van Uzza's hart. Misschien heeft hij aan deze grote vergadering eens willen tonen, hoe vrij en onbevreesd hij met de ark durfde omgaan, daar hij er reeds zolang vertrouwd mee was. Gemeenzaamheid, zelfs met het ontzaglijkste, brengt allicht minachting teweeg.

3. David heeft later erkend dat Uzza gestorven is wegens een misslag, waaraan zij allen schuldig waren, namelijk dat zij de ark op een wagen vervoerd hebben, inplaats van haar op de schouders van de Levieten te laten dragen, daarom heeft de Here onze God onder ons een scheur gemaakt, 1

Kronieken 15:13. Maar Uzza alleen werd tot een voorbeeld gesteld misschien omdat hij het ijverigst was om die wijze van vervoer aan te raden, maar hij is in nog een andere dwaling vervallen, die hierdoor veroorzaakt werd. Misschien was de ark niet bedekt, zoals zij behoorde te wezen, met een bedeksel van dassenvellen, Numeri 4:6, en dat was nog een verdere overtreding.

4. God wilde hierdoor het hart van de duizenden Israëls vervullen met ontzag, en hun de overtuiging geven dat de ark niet minder eerbiedwaardig was, omdat zij zolang in geringe omstandigheden en omgeving is geweest, en hen leren om zich te verheugen met beving en de heilige dingen altijd met eerbied en heilige vreze te behandelen.

5. God wilde ons hiermede leren dat een goede bedoeling geen slechte daad kan rechtvaardigen, het zal ons niet baten te zeggen dat hetgeen slecht gedaan werd toch goed bedoeld was. Hij wil ons doen weten, dat Hij Zijn ark kan en zal beveiligen, en de zonde des mensen niet nodig heeft om Hem daarbij behulpzaam te zijn.

6. Indien het nu zo'n grote misdaad was, dat iemand de ark des verbonds aangreep die daartoe het recht niet had, wat is het dan voor hen, die aanspraak maken op de voorrechten van het verbond en er de voorwaarden niet van nakomen? "Tot de goddeloze zegt God: Wat hebt gij Mijn inzettingen te vertellen en neemt Mijn verbond in uw mond?" Psalm 50:16. Vriend! hoe zijt gij hier ingekomen? Indien de ark zo heilig was en met geen oneerbiedige handen aangeraakt mocht worden wat is dan "het bloed des testaments?" Hebreeen 10:29.

III. David gevoelde zeer diep de slag, die toegebracht was, maar zijn gevoelens waren niet geheel en al wat zij wezen moesten. Hij had zich behoren te vernederen onder Gods hand, de dwaling moeten belijden, Gods rechtvaardigheid moeten erkennen, en de verdere tekenen van Zijn misnoegen moeten afbidden en dan moeten voortgaan met het goede werk, dat hij had begonnen. Maar wij bevinden:

1. Dat hij misnoegd was, niet omdat Uzza God beledigd had, maar omdat de Here een scheur gescheurd had aan Uzza, vers 8. *David ontstak.* Het is hetzelfde woord dat in vers 7 gebruikt is voor Gods misnoegen. Omdat God toornig was, was David toornig en uit zijn humeur. Alsof God de eer van Zijn ark niet mocht handhaven, en hen, die haar op ruwe wijze aanraakten, niet toornig mocht aanzien, zonder David om verlof te vragen. Zal de sterflijke mens beweren rechtvaardiger te zijn dan God, Zijn doen aanklagen en Hem van ongerechtigheid beschuldigen? David was nu zichzelf niet, heeft niet gehandeld als de man naar Gods hart. Het betaamt ons niet misnoegd te zijn om iets, dat God doet, hoe onaangenaam het ons ook moge wezen. De dood van Uzza was inderdaad een verduistering van de heerlijkheid van een plechtigheid, waarop David zich meer liet voorstaan dan op wat het ook zij, en zou hen, die hem niet genegen waren, kunnen doen denken dat God ook van hem geweken was, maar toch had hij zich behoren te onderwerpen aan en had hij moeten instemmen met Gods gerechtigheid en wijsheid hierin, en er niet misnoegd om moeten wezen. Als wij onder toorn liggen, dan moeten wij onze toorn tenonder houden.

2. Hij *vreesde,* vers 9. Zijn vrees schijnt met ontzetting gepaard te zijn gegaan, want hij zei: *Hoe zal de Here tot mij komen?* Alsof God iets zocht tegen allen, die rondom hem waren en zoveel zorg had voor Zijn ark, dat men er niet zonder gevaar toe kon naderen, en het dus beter voor hem was om haar op een afstand te houden. "Qui procul a Jove, procul a fulmine-Verre van Jupiter, verre van

de bliksem." Veeleer had hij moeten zeggen: "Laat de ark tot mij komen, ik zal door het gebeurde gewaarschuwd zijn om haar met meer eerbied te behandelen". "Vertoornt Mij niet, zegt God, en Ik zal u geen kwaad doen," Jeremia 25:6. Of, dit kan beschouwd worden als een goed gebruik, dat David van dit omzettend oordeel gemaakt heeft. Hij zei niet: "Voorzeker, Uzza was een zondaar boven alle mensen, omdat hij dit geleden heeft, maar hij is bezorgd voor zichzelf, zich wel bewust zijnde, niet alleen van Gods gunst onwaardig te zijn maar ook van Gods misnoegen verdiend te hebben. "God zou mij rechtvaardig kunnen doden, zoals Hij Uzza gedood heeft, het haar mijns vleses is te berge gerezen van verschrikking voor U", en ik heb gevreesd voor Uw oordelen, Psalm 119:120. God bedoelt met Zijn oordelen, dat anderen ze zullen horen en vrezen. Daarom wil David de ark niet naar zijn eigen stad brengen, vers 10, voordat hij beter bereid is haar te ontvangen.

3. Hij droeg zorg om de gedachtenis aan deze slag te bewaren door de nieuwe naam, die hij aan deze plaats gaf, *Perez-Uzza, de scheur van Uzza,* vers 8. Hij had onlangs gejuicht om de scheur, die aan zijn vijanden was gemaakt, en noemde de plaats *Baäl-Perazim,* maar hier is een scheur gemaakt aan zijn vrienden. Als wij een scheur zien, dan moeten wij bedenken dat wij niet weten waar de volgende zijn zal. De gedachtenis aan deze slag zal een waarschuwing wezen voor de nakomelingen, om alle roekeloosheid en oneerbiedigheid in het behandelen van de heilige dingen te schuwen, want God zal in degenen, die tot Hem naderen, geheiligd worden.

4. Hij bracht de ark in een goed huis, het huis van Obed-Edom, een Leviet, dat nabij de plaats was, waar die ramp is geschied, en daar:

a. Werd zij vriendelijk ontvangen en welkom geheten, en zij bleef er *drie maanden,* vers 10, 11. Obed-Edom wist welk een slachting de ark had veroorzaakt onder de Filistijnen, die haar gevangen hielden, en de Bethsemieten, die in haar gezien hadden. Hij zag Uzza dood nedergeworpen, omdat hij haar had aangeraakt, en bemerkte dat David zelf bevreesd was om er zich mee in te laten, toch heeft hij haar blijmoedig in zijn huis ontvangen, onbevreesd zijn deur voor haar geopend, wetende dat zij alleen voor hen, die kwalijk met haar handelen een reuk des doods ten dode was. "Heerlijk is de moed", zegt bisschop Hall, "van een eerlijk en getrouw hart, niets kan God anders dan lieflijk maken voor de Zijnen, zelfs Zijn gerechtigheid is hun lieflijk".

b. Zij heeft goed betaald voor haar onderhoud. *De Here zegende Obed-Edom en zijn gehele huis.* Dezelfde hand, die Uzza's trotse vermetelheid heeft gestraft, beloonde Obed-Edoms nederige vrijmoedigheid, en maakte de ark voor hem een reuk des levens ten leven. Laat niemand kwaad denken van het Evangelie om de oordelen, die gebracht worden over hen, die het verwerpen, maar er de zegeningen tegenover stellen, die het hun aanbrengt, die het behoorlijk ontvangen en aannemen. Nooit heeft iemand reden gehad, en nooit zal iemand reden hebben, om te zeggen dat het tevergeefs is God te dienen. Laat hoofden van huisgezinnen aangemoedigd zijn om de Godsdienst in ere te houden in hun gezin, God en de belangen van Zijn koninkrijk te dienen met hun huizen en hun goederen, want dat is het middel om een zegen te brengen over alles wat zij hebben. De ark is een gast bij wie niemand iets zal verliezen, die haar welkom heet. Josephus zegt dat Obed-Edom tevoren arm was, maar in die drie maanden is zijn bezitting tot wangunst van zijn naburen plotseling sterk toegenomen. Godzaligheid bevordert voorspoed. In de linkerhand van de wijsheid zijn rijkdom en eer. Zijn huisgezin deelde in zijn zegen, het is goed wonen in een gezin, dat de ark huisvest, want allen, die er toe behoren, zullen er te beter om varen.

Samuël 6:12-19

Wij hebben hier de tweede poging om de ark naar de stad Davids te brengen, en deze slaagde, hoewel de vorige mislukt was. Het schijnt dat de zegen, waarmee Obed-Edoms huis om der ark wil gezegend werd, een krachtige beweegreden voor David was om haar op te brengen, want toen hem dit gezegd werd, haastte hij zich om haar tot zich te halen, vers 1-2. Want:

1. Het was een blijk dat God met hen verzoend was, en dat Zijn toorn was afgewend. Gelijk David Gods toorn over hen allen kon zijn in de slag, die Uzza had getroffen, zo kon hij Gods gunst over hen allen bespeuren in Obed-Edoms voorspoed, en als God met hen verzoend is, dan kunnen zij goedsmoeds hun voornemen volvoeren.

2. Het was een blijk dat de ark niet zo'n lastige steen was, als waarvoor men haar gehouden had, integendeel, gelukkig de man, die haar in zijn nabijheid heeft. Christus is in waarheid een steen des aanstoots en een rotssteen van de struikeling voor hen, die ongehoorzaam zijn, maar voor hen die geloven, is Hij "een hoeksteen, uitverkoren en dierbaar," 1 Petrus 2:6-8. Toen David hoorde dat Obed-Edom zo'n vreugde had in de ark wilde hij haar in zijn eigen stad hebben. De ervaring die anderen gehad hebben van het gewin van de Godzaligheid, behoort ons aan te moedigen om Godsdienstig te zijn. Is de ark een zegen voor het huis van anderen? zo laat ons haar dan welkom heten in het onze, wij kunnen haar hebben en er de zegen van hebben, zonder haar van onze naburen te halen. Laat ons zien hoe David thans in de zaak te werk ging.

I. Hij herstelde de vorige vergissing, hij heeft thans de ark niet op een nieuwe wagen gezet, maar beval hun, wier dienst dit was haar op hun schouders te dragen. Hier wordt dit te kennen gegeven in vers 13, en uitdrukkelijk gezegd in 1 Kronieken 15:15. Wij zullen dan waarschijnlijk welslagen in onze ondernemingen, als wij beginnen met God, en ons benaarstigen vrede met Hem te hebben. Als wij tot God gaan in de heilige inzettingen, dan moet ons oog op het grote offer zijn waaraan wij het verschuldigd zijn dat wij in het verbond en de gemeenschap met God zijn opgenomen, Psalm 50:5.

II. Hij zelf woonde de plechtigheid bij met de hoogst mogelijke uitdrukking van blijdschap, vers 14. *Hij huppelde met alle macht voor het aangezicht des Heren,* hij sprong op van vreugde, als iemand die vervoerd is van blijdschap, en dat temeer vanwege de laatste teleurstelling. Het is voor een Godvruchtige een groot genoegen zijn dwalingen hersteld te zien en zich op de weg des plichts te bevinden. Ik onderste! dat zijn dansen niet kunstmatig was niet naar regel of maat, ook bevinden wij niet dat iemand met hem danste, het was een natuurlijke uitdrukking van zijn grote blijdschap en geestvervoering. Hij deed het met alle macht, zo behoren wij al onze Godsdienstige verrichtingen te doen als degenen, die er zich met allen ijver op toeleggen, en ze op de best mogelijke manier wensen te doen, al onze macht is nog weinig genoeg om gebruikt te worden in heilige plichten, het werk verdient het ten volle. Bij deze gelegenheid heeft David het koninklijk purper ter zijde gelegd, en zich met een eenvoudige linnen lijfrok bekleed, die licht en gemakkelijk was voor het huppelen, en bij Godsdienstoefeningen gebruikt werd door hen, die geen priesters waren, want Samuël droeg er een, 1 Samuel 2:18. Die grote koning achtte het geen verkleining voor zich om in het kleed eens dienaars van de ark te verschijnen.

III. Al het volk verblijdde zich wegens deze opvoering van de ark, vers 15. Zij *brachten haar op* naar de koninklijke stad *met gejuich en met geluid van de bazuinen,* aldus met luid gejubel hun

eigen blijdschap te kennen gevende, en allen die hen omringden opwekkende om zich met hen te verblijden. De openbare en vrije uitoefening van de Godsdienst, niet slechts onder de bescherming van de burgerlijke overheid maar met haar instemming, is een rechtmatige oorzaak van vreugde voor ieder volk.

IV. De ark werd veilig en met eer naar de plaats gebracht die voor haar bestemd en bereid was, vers 17. *Zij stelden haar in haar plaats in het midden van de tent, die David voor haar gespannen had,* niet in de tabernakel, die Mozes had opgericht, deze was te Gibeon 2 Kronieken 1:13, en wij kunnen onderstellen dat deze, van stof vervaardigd zijnde, na zoveel honderden van jaren nagenoeg versleten was en ongeschikt om verplaatst te worden, maar deze tent was opzettelijk opgericht om de ark te ontvangen. Hij wilde haar niet in een particulier huis brengen, zelfs niet in zijn eigen huis, opdat het de schijn niet zou hebben alsof hij haar zich alleen toeëigende, en de mensen zich er zoveel vrijer heen konden begeven om er te aanbidden. Hij wilde er ook geen huis voor bouwen, opdat dit het bouwen van een statiger tempel ter bestemder tijd niet in de weg zou wezen, daarom heeft hij haar voor het tegenwoordige tussen gordijnen geplaatst onder een verhemelte, in navolging van Mozes' tabernakel. Zodra zij nu gehuisvest was, offerde hij brandoffers en dankoffers in dank aan God, dat de zaak nu geschied was, zonder meer vergissingen en scheuringen, en in smeking aan God voor de voortduring van Zijn gunst. Al onze blijdschap moet geheiligd worden door lofzegging en gebed, want in zulke offeranden heeft God een welbehagen. Het schijnt, dat hij toen de 132sten psalm geschreven heeft.

V. Het volk werd toen met grote voldoening naar huis gezonden. Hij zond hen weg:

1. Met een Godvruchtig gebed. Hij *zegende het volk in de naam des Heren der heirscharen* vers 18, niet slechts als profeet, die veel vermocht bij God, maar als koning, gezag over hen hebbende, want "hetgeen minder is wordt gezegend van hetgeen meerder is," Hebreeen 7:7. Hij bad God hen te zegenen, inzonderheid hen te belonen voor de eerbied, die zij nu aan Zijn ark hadden betoond, hun verzekerende dat zij niets zouden verliezen bij hun reis, maar dat de zegen van God over hun zaken tehuis hun onkosten ruim zou vergoeden. Hij betuigde zijn verlangen naar hun welzijn door dit gebed voor hen, en hij liet hun weten dat zij een koning hadden, die hen liefhad.

2. Met een edelmoedig geschenk, want dit was het veeleer dan een uitdelen van aalmoezen. De voorname personen onthaalde hij waarschijnlijk in zijn eigen huis, maar aan de *gehele menigte Israëls, mannen en vrouwen* (en kinderen, zegt Josephus) deelde hij uit aan een ieder een broodkoek, *(een kruidkoek* zeggen sommigen) *een schoon stuk vlees,* (een *schoon, betamelijk stuk,* zeggen sommigen, *een deel van de dankoffers,* zegt Josephus, opdat zij een feestmaal met hem zouden houden op het offer) en *een fles wijn,* vers 19. Waarschijnlijk had hij orders gegeven, dat hun dit gegeven zou worden in hun woningen, en dit deed hij:

a. Ten teken van zijn blijdschap en dankbaarheid aan God. Als het hart verruimd is in blijdschap, dan moet hierdoor de hand geopend worden in vrijgevigheid. Het Purimfeest werd gehouden "met het zenden van delen aan elkaar," Esther 9:22. Gelijk zij jegens wie God barmhartig is, barmhartigheid moeten betonen in te vergeven, zo moeten zij, voor wie God milddadig is, milddadigheid beoefenen in te geven.

b. Om zich bij het volk aan te bevelen en zijn invloed op hen te bevestigen, want ieder is een vriend desgenen, die giften geeft. Zij, die niet gaven om zijn gebeden, zouden hem liefhebben om zijn milddadigheid, en dit zal hen aanmoedigen om ook op een ander maal tot hem te komen, als hij oorzaak had om hen weer samen te roepen.

Samuël 6:20-23

David, de vergadering heengezonden hebbende met een zegen, *kwam weer om zijn huis te zegenen,* vers 20, dat is: om met en voor zijn gezin te bidden, en met zijn gezin dankzegging te doen aan God voor die nationale zegen. Leraren moeten niet denken dat hun openbare dienst hen vrijstelt van de huisgodsdienst te leiden, maar als zij door hun onderricht en gebed de plechtige bijeenkomst hebben gezegend, dan moeten zij wederkeren om evenzo hun gezin te zegenen, waarover hun in bijzondere zin de zorg is opgedragen. Hoewel David profeten en priesters en Levieten om zich heen had om de huisgodsdienst bij hem te leiden heeft hij hun dit werk toch niet opgelegd, maar zelf *zijn huis gezegend* Het is engelenwerk God te aanbidden, en dus kan het ook voor de voornaamsten en aanzienlijksten van de mensen geen verkleining wezen.

Nooit is David met zoveel genoegen en voldoening naar zijn huis teruggekeerd, als nu hij de ark in zijn nabijheid had, en toch is zelfs die blijde dag niet zonder onrust en misnoegen voorbijgegaan, dat veroorzaakt werd door de hoogmoed en de gemelijkheid van zijn vrouw. Ook de paleizen van vorsten zijn niet vrij van huiselijk ongenoegen. David had de gehele menigte Israëls genoegen gedaan, maar aan Michal behaagde zijn huppelen voor de ark niet, dieswege heeft zij hem, toen hij nog op een afstand was, veracht, en toen hij tehuis kwam ging zij hem bekijven. Zij was niet misnoegd wegens zijn milddadigheid voor het volk, ook misgunde zij hun het onthaal niet, dat hij hun gaf, maar zij dacht dat hij zich al te veel verlaagd had door voor de ark te huppelen. Het was niet haar geldgierigheid, maar haar hoogmoed, die haar kwelde en gemelijk maakte.

I. Toen zij David op straat zag, huppelende voor het aangezicht des Heren, *verachtte zij hem in haar hart,* vers 16. Zijn buitengewone ijver voor de ark Gods en de vervoering van vreugde, waarin hij was toen zij tot hem kwam, vond zij dwaas, onvoegzaam voor zo’n vermaard krijgsman, zo’n groot staatsman en monarch, als hij was. Het zou volstaan hebben zo hij de vroomheid van anderen had aangemoedigd, maar zij achtte dat het beneden zijn waardigheid was om zelf zo vroom en Godsdienstig te zijn. "Hoe dwaas stelt mijn echtgenoot zich aan!" dacht zij. "Hoe verzot is hij op deze ark, die evengoed had kunnen blijven waar zij nu al zoveel jaren geweest is! Zo veel vroomheid heeft hem schier waanzinnig gemaakt." De oefeningen van de Godsvrucht schijnen iets zeer laags te zijn in de ogen van hen, die zelf geen of weinig Godsdienst hebben.

II. Toen hij in de beste stemming tehuis kwam, begon zij hem verwijtingen te doen, en was zij zo vervuld van minachting en verontwaardiging, dat zij zich niet kon inhouden tot zij met hem alleen was, maar hem met haar verwijtingen tegemoetging.

Merk op:

1. Hoe zij hem beschimpte, vers 20. "Hoe *is heden de koning van Israël verheerlijkt!* Welk een groots aanzien hadt gij heden temidden van het gepeupel, hoe onwaardig uw rang en hoedanigheid!" Haar minachting van hem en zijn vroomheid begon in het hart, maar uit de overvloed des harten sprak de mond. Wat haar mishaagde was zijn liefde voor de ark, zij wenste dat die liefde niet sterker zou wezen dan die welke zij er zelf voor koesterde, maar laaghartig stelt zij zijn huppelen voor de ark voor als onkies en wulps en terwijl zij er in werkelijkheid misnoegd om was, omdat zij het beneden zijn waardigheid vond, gaf zij voor dat het haar mishaagde als een vlek op zijn deugd, dat hij *zich ontbloot had voor de ogen van de dienstmaagden,* zoals niemand anders gedaan zou

hebben, die *ene van de ijdele lieden, die zich onbeschaamdelijk ontbloot*. Wij hebben geen reden om te denken dat dit waar was, David heeft ongetwijfeld de betamelijkheid in acht genomen, maar het is iets geheel gewoons dat zij, die de Godsdienst smaden, hem aldus in een vals licht plaatsen, hem in de hatelijkste kleuren schilderen. Iemand om zijn vrome ijver aldus uit te schelden zou zeer goddeloos zijn geweest, maar haar echtgenoot aldus uit te schelden, die zij behoorde te eerbiedigen en wiens wijsheid en deugd door de kwaadwilligheid zelf niet aangetast konden worden, haar echtgenoot, die zoveel genegenheid voor haar getoond heeft, dat hij de kroon niet wilde aannemen indien zij hem niet teruggegeven werd, Hoofdstuk 3:13, dat was al heel slecht en goddeloos, en toonde dat zij meer Sauls dochter dan Davids huisvrouw of Jonathans zuster was.

2. Hoe hij op haar verwijt antwoordde. Hij verweet haar niet dat zij hem trouweloos verlaten had om zich aan een vreemde man over te geven. Dat had hij vergeven en dus ook vergeten, hoewel zijn eigen geweten hem bij die gelegenheid wel zijn dwaasheid kan verweten hebben in haar weer tot zich te nemen (want daarvan wordt gezegd dat het het land ontheiligt, Jeremia 3 maar hij rechtvaardigt zich in hetgeen hij gedaan heeft.

A. Hij heeft er de eer Gods mee bedoeld, vers 21. *Het was voor het aangezicht des Heren* en met het oog op Hem. Welke hatelijke uitlegging het haar geliefde er aan te geven, hij had het getuigenis van zijn geweten voor zich, dat hij in oprechtheid de eer Gods bedoeld heeft, van Hem voor wie hij nooit genoeg doen kon. Hier herinnert hij haar aan het terzijde stellen van haars vaders huis, om voor hem plaats te maken op de troon, opdat zij zichzelve niet het meest bevoegd zou achten om te oordelen over hetgeen betamelijk is: "God *heeft mij verkoren voor uw vader en voor zijn gehele huis, mij instellende tot een voorganger over het volk des Heren, over Israël* en nu ben ik de fontein van de eer, en zo de uitdrukking van een warme toewijding aan God aan het hof uws vaders als gering en laag en onfatsoenlijk beschouwd werd, zal ik toch *spelen voor het aangezicht des Heren,* en zo zal ik haar dan weer in ere brengen. En zo dit gering is, *zal ik mij nog geringer houden dan alzo,* vers 22. Wij moeten schromen de Godsvrucht van anderen te veroordelen, al komt zij ook niet overeen met onze gevoelens, want voorzoveel wij weten kan het hart er oprecht in zijn, en wie zijn wij, dat wij diegenen zouden verachten, die God aangenomen heeft? Als wij Gode behagen in hetgeen wij doen in de Godsdienst, daar wij het doen voor het aangezicht des Heren, dan behoeven wij aan de afkeuring van de mensen geen waarde te hechten. Als wij recht zijn in Gods ogen, dan doet het er niet toe dat wij gering zijn in de ogen van de wereld. Hoe meer wij gesmaad worden voor weldoen, hoe vastberadener wij er mee moeten voortgaan, en aan onze Godsdienst des te meer vasthouden, en er ons te inniger aan te verbinden, naarmate Satans werktuigen meer pogingen in het werk stellen om er ons in te doen wankelen, en er ons van weg te schamen. *Ik zal mij nog geringer houden dan alzo.*

B. Hij bedoelde er mee zich te verootmoedigen, *"ik zal nederig zijn in mijn ogen,* en zal niets te gering achten om er mij voor de eer Gods toe neer te buigen." Op de zetel des gerichts en op het oorlogsveld zal niemand meer doen dan David om de majesteit en het gezag van een vorst hoog te houden, maar in de handelingen van de Godsvrucht legt hij de gedachte aan majesteit ter zijde, verootmoedigt hij zich in het stof voor het aangezicht des Heren, neemt hij deel aan de geringste diensten ter ere van de ark, en acht dit geen verkleining voor hem. De voornaamste onder de mensen zijn minder dan de minste inzettingen van Jezus Christus.

C. Hij twijfelde niet of zelfs dit zal strekken tot zijn eer onder degenen, wier smaad Michal voorgaf te vrezen. *Met de dienstmaagden zal ik verheerlijkt worden.* Wel verre dat het gewone volk te erger van hem zal denken wegens deze nederige en Godvruchtige handelingen zal het er hem juist te meer om achten en eren. Zij, die waarlijk Godvruchtig zijn, worden soms geopenbaard in de gewetens zelfs van hen, die kwaad van hen spreken, 2 Corinthiers 5:11. Laat ons nooit afgehouden worden van onze plicht door de vrees voor smaad, want er standvastig en vastberaden in te zijn, zal misschien meer bijdragen tot onze eer en goede naam dan wij wel denken. De Godsvrucht zal haar lof hebben, zo laat ons er dan niet onverschillig in zijn, noch vrezen, of ons schamen om er voor uit te komen.

David vergenoegde zich met zich aldus te hebben gerechtvaardigd, en heeft Michals onbeschaamdheid niet verder bestraft, maar God heeft haar er voor gestraft, daar Hij haar van nu voortaan kinderloos heeft aangeschreven vers 23. Zij heeft David onrechtvaardiglijk gesmaad om zijn Godsvrucht, en daarom heeft God haar onder de eeuwige smaad van de onvruchtbaarheid gesteld. Die God eren, zal Hij eren, maar die Hem, Zijn dienaren en Zijn dienst, versmaden, zullen licht geacht worden.

HOOFDSTUK 7

1 En het geschiedde, als de koning in zijn huis zat, en de HEERE hem rust gegeven had van al zijn vijanden rondom,
2 Zo zeide de koning tot den profeet Nathan: Zie toch, ik woon in een cederen huis, en de ark Gods woont in het midden der gordijnen.
3 En Nathan zeide tot den koning: Ga heen, doe al wat in uw hart is, want de HEERE is met u.
4 Maar het gebeurde in denzelfden nacht, dat het woord des HEEREN tot Nathan geschiedde, zeggende:
5 Ga, en zeg tot Mijn knecht, tot David: Zo zegt de HEERE: Zoudt gij Mij een huis bouwen tot Mijn woning?
6 Want Ik heb in geen huis gewoond, van dien dag af, dat Ik de kinderen Israels uit Egypte opvoerde, tot op dezen dag; maar Ik heb gewandeld in een tent en in een tabernakel.
7 Overal, waar Ik met al de kinderen Israels heb gewandeld, heb Ik wel een woord gesproken met een der stammen Israels, dien Ik bevolen heb Mijn volk Israel te weiden, zeggende: Waarom bouwt gij Mij niet een cederen huis?
8 Nu dan, alzo zult gij tot Mijn knecht, tot David, zeggen: Zo zegt de HEERE der heirscharen: Ik heb u genomen van de schaapskooi, van achter de schapen, dat gij een voorganger zoudt zijn over Mijn volk, over Israel.
9 En Ik ben met u geweest, overal, waar gij gegaan zijt, en heb al uw vijanden voor uw aangezicht uitgeroeid; en Ik heb u een groten naam gemaakt, als den naam der groten, die op de aarde zijn.
10 En Ik heb voor Mijn volk, voor Israel, een plaats besteld, en hem geplant, dat hij aan zijn plaats wone, en niet meer heen en weder gedreven worde; en de kinderen der verkeerdheid zullen hem niet meer verdrukken, gelijk als in het eerst.
11 En van dien dag af, dat Ik geboden heb richters te wezen over Mijn volk Israel. Doch u heb Ik rust gegeven van al uw vijanden. Ook geeft u de HEERE te kennen, dat de HEERE u een huis maken zal.
12 Wanneer uw dagen zullen vervuld zijn, en gij met uw vaderen zult ontslapen zijn, zo zal Ik uw zaad na u doen opstaan, dat uit uw lijf voortkomen zal, en Ik zal zijn koninkrijk bevestigen.
13 Die zal Mijn Naam een huis bouwen; en Ik zal den stoel zijns koninkrijks bevestigen tot in eeuwigheid.
14 Ik zal hem zijn tot een Vader, en hij zal Mij zijn tot een zoon; dewelke als hij misdoet, zo zal Ik hem met een mensenroede en met plagen der mensenkinderen straffen.
15 Maar Mijn goedertierenheid zal van hem niet wijken, gelijk als Ik die weggenomen heb van Saul, dien Ik van voor uw aangezicht heb weggenomen.
16 Doch uw huis zal bestendig zijn, en uw koninkrijk tot in eeuwigheid, voor uw aangezicht; uw stoel zal vast zijn tot in eeuwigheid.
17 Naar al deze woorden, en naar dit ganse gezicht, alzo sprak Nathan tot David.
18 Toen ging de koning David in, en bleef voor het aangezicht des HEEREN, en hij zeide: Wie ben ik, Heere HEERE, en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt?
19 Daartoe is dit in Uw ogen nog klein geweest, Heere HEERE, maar Gij hebt ook over het huis Uws knechts gesproken tot van verre heen; en dit naar de wet der mensen, Heere HEERE!
20 En wat zal David nog meer tot U spreken? Want Gij kent Uw knecht, Heere HEERE!
21 Om Uws woords wil, en naar Uw hart hebt Gij al deze grote dingen gedaan, om aan Uw knecht bekend te maken.

22 Daarom zijt Gij groot, HEERE God! Want er is niemand gelijk Gij, en er is geen God dan alleen Gij, naar alles, wat wij met onze oren gehoord hebben.
23 En wie is, gelijk Uw volk, gelijk Israel, een enig volk op aarde, hetwelk God is heengegaan Zich tot een volk te verlossen, en om Zich een Naam te zetten, en om voor ulieden deze grote en verschrikkelijke dingen te doen aan Uw land, voor het aangezicht Uws volks, dat Gij U uit Egypte verlost hebt, de heidenen en hun goden verdrijvende.
24 En Gij hebt Uw volk Israel U bevestigd, U tot een volk, tot in eeuwigheid; en Gij, HEERE, zijt hun tot een God geworden.
25 Nu dan, HEERE God, doe dit woord, dat Gij over Uw knecht en over zijn huis gesproken hebt, bestaan tot in eeuwigheid, en doe, gelijk als Gij gesproken hebt.
26 En Uw Naam worde groot gemaakt tot in eeuwigheid, dat men zegge: De HEERE der heirscharen is God over Israel; en het huis van Uw knecht David zal bestendig zijn voor Uw aangezicht.
27 Want Gij, HEERE der heirscharen, Gij, God Israels! Gij hebt voor het oor Uws knechts geopenbaard, zeggende: Ik zal u een huis bouwen; daarom heeft Uw knecht in zijn hart gevonden, dit gebed tot U te bidden.
28 Nu dan, Heere HEERE! Gij zijt die God, en Uw woorden zullen waarheid zijn, en Gij hebt dit goede tot Uw knecht gesproken.
29 Zo believe het U nu, en zegen het huis van Uw knecht, dat het in eeuwigheid voor uw aangezicht zij; want Gij, Heere HEERE, hebt het gesproken, en met Uw zegen zal het huis van Uw knecht gezegend worden in eeuwigheid.

Nog is de ark Davids zorg zowel als zijn blijdschap. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Davids raadpleging van Nathan ten opzichte van het bouwen van een huis er voor, hij geeft zijn voornemen daartoe te kennen, vers 1, 2 en Nathan keurt het goed, vers 3.

II. Zijn gemeenschapsoefening met God hieromtrent.

1. Een genaderijke boodschap, die God hem zendt ten opzichte van deze zaak, zijn bedoeling aannemende, maar er hem de uitvoering van ontzeggende en hem een zegen belovende over zijn geslacht, vers 4 17.

2. Een zeer ootmoedig gebed, door David opgezonden tot God, in antwoord op die genaderijke boodschap, dankbaar Gods beloften aannemende, en vurig biddende om de vervulling er van, vers 18-29. En in die beide wordt gezien op de Messias en Zijn koninkrijk.

Samuël 7:1-3

I. Hier is: David in rust. *Hij zat in zijn huls,* vers 1, kalm en ongestoord, geen aanleiding hebbende om ten strijde uit te gaan. *De Here had hem rust gegeven van al zijn vijanden rondom,* van allen, die vijanden waren van zijn bevestiging op de troon, en hij zet er zich toe om van die rust te genieten, hoewel hij een krijgsman was, was hij toch vreedzaam. Psalm 120:7, en had hij geen lust in oorlogen. Hij was nog niet lang tot rust gekomen, en het zal ook niet lang duren eer hij weer oorlog te voeren zal hebben, maar voor het ogenblik genoot hij rust en kalmte, en was hij nu in zijn element, als hij nederzat in Gods huis en de wet Gods bepeinsde.

II. Davids gedachte om tot eer van God een tempel te bouwen. Hij had een paleis gebouwd voor zichzelf en een stad voor zijn dienaren, en nu denkt hij aan het bouwen van een woning voor de ark.

1. Aldus wilde hij dankbare vergelding doen voor de eer, die God hem geschonken had. Als God in Zijn voorzienigheid veel voor ons gedaan heeft, dan moet ons dit doen bedenken wat wij voor Hem en Zijn eer doen kunnen. Wat zal ik de Here vergelden?

2. Aldus wilde hij een goed gebruik maken van de rust, die God hem gegeven heeft. Nu hij niet geroepen was om God en Israël te dienen op de hoogten des velds, wilde hij zijn gedachten, zijn tijd en zijn goederen gebruiken om Hem op een andere wijze te dienen, en zich niet toe te geven in gemak, en veel minder nog in weelde. Als God in Zijn voorzienigheid ons rust geeft, en weinig voor ons te doen heeft in wereldlijke aangelegenheden, dan moeten wij zoveel te meer doen voor God en onze ziel. Hoe verschillend waren Davids gedachten, toen hij in zijn paleis zat, van die van Nebukadnezar, toen hij op het zijne wandelde! Daniel 4:29, 30. Deze trotse man dacht aan niets dan aan de sterkte van zijn macht en de eer van zijn heerlijkheid, die ootmoedige ziel bedenkt slechts middelen om God te verheerlijken en Hem eer te geven, en de uitkomst toonde hoe God de hovaardige weerstond, genade en eer gaf aan de nederige. David dacht aan het statige van zijn eigen woning, vers 2, *ik woon in een cederen huis,* en vergeleek daarmee het geringe van de woonstede van de ark-deze *woont in het midden van de gordijnen,* en hij vond het ongerijmd dat hij in een paleis zou wonen en de ark in een tent. David heeft geen rust gehad eer hij een plaats had gevonden voor de ark, Psalm 132:4, 5, en zelfs nu kan hij geen rust hebben eer hij een betere plaats voor haar gevonden heeft. Godvruchtige, dankbare zielen denken dat zij nooit genoeg voor God kunnen doen, als zij veel gedaan hebben, bedenken zij om nog meer te doen, bedenken zij milddadigheid. Zij kunnen van hun eigen gerieflijkheden niet genieten, zolang zij de kerk Gods in nood zien en onder een wolk. David kan weinig behagen vinden in een cederen huis voor zichzelf, tenzij de ark er ook een heeft. Zij, die op elpenbenen bedsteden lagen, en zich niet bekommerden over de verbreking Jozefs, hadden wel Davids muziek, maar niet Davids geest, Amos 4:4, 6, evenmin als zij, die in hun gewelfde huizen woonden, terwijl Gods huis woest was.

III. Hij deelde zijn gedachten hieromtrent mee aan Nathan de profeet. Hij sprak er hem over als aan een vriend en vertrouweling, wie hij gewoon was te raadplegen. Kon David dit werk dan niet ter hand nemen zonder iemand er over te raadplegen? Was het niet een goed werk? Was hijzelf niet een profeet? Ja, maar de behoudenis is in de veelheid van de raadslieden. David zei het hem, opdat hij door hem de wil Gods er in zou kennen. Het was zeker een goed werk, maar het was niet zeker dat het Gods wil was, dat David het zou doen.

IV. Nathans goedkeuring er van. *Ga heen doe al wat in uw hart is, want de Here is met* u, vers 3. Wij bevinden niet dat David hem zei, dat hij een tempel wilde bouwen, maar alleen, dat het hem een verdriet was, dat er geen gebouwd was, waaruit Nathan gemakkelijk afleidde wat in zijn hart was en hem zei het te doen, en dat hij er voorspoedig in zou zijn. Wij moeten alles doen wat wij kunnen om de goede voornemens en bedoelingen van anderen aan te moedigen en te bevorderen, een goed woord spreken, als wij er de gelegenheid toe hebben om een goed werk goede voortgang te doen hebben. Nathan zei dit, niet in de naam van God maar als uit zichzelf, niet als een profeet maar als een wijs en Godvruchtig man, het was in overeenstemming met de geopenbaarde wil van God, die eist dat een ieder in zijn plaats zich te koste zal geven voor de bevordering van de dienst van God en Zijn aanbidding, hoewel de verborgen wil anders schijnt geweest te zijn, namelijk dat David dit niet doen zou. Het was Christus' kroonrecht, altijd de wil van God te spreken, die Hij volkomen kende, andere profeten spraken die alleen, als de geest van de profetie op hen was, maar als zij zich ergens in vergisten, zoals Samuël, 1 Samuël 16:6, en hier Nathan, dan heeft God hun vergissing spoedig gerectificeerd.

Samuël 7:4-17

Wij hebben hier een volledige openbaring van Gods gunst jegens David en de weldaden, die uit deze gunst zullen voortvloeien, de kennisgeving en verzekering hiervan zond God hem door de profeet Nathan, aan wie Hij deze lange boodschap aan hem toevertrouwde. De bedoeling er van is hem terug te brengen van zijn voornemen om de tempel te bouwen, en daarom werd zij gezonden:

1. Door dezelfde mond, die hem aangemoedigd had om het te doen, opdat, wanneer zij hem door iemand anders gezonden was, Nathan niet veracht en beledigd zou worden, David in verlegenheid zou zijn geweest, als zijnde aangemoedigd door de ene profeet en ontmoedigd door een andere.

2. Het gebeurde in dezelfde nacht, opdat Nathan niet lang in dwaling zou verkeren, en Davids hoofd niet verder vervuld zou wezen met gedachten aan hetgeen hij toch nooit doen moest. God zou dit onmiddellijk tot David zelf gezegd kunnen hebben, maar Hij verkoos het door Nathan te doen, om de eer van Zijn profeten op te houden, en David in zijn eerbied voor hen te doen volharden. Hoewel hij het hoofd is moeten zij toch de ogen zijn, door welke hij de gezichten des Almachtigen moet zien, en de tong, door welke hij het woord Gods moest horen. Hij, die deze lange boodschap aan Nathan gaf, hielp zijn geheugen om haar te onthouden, ten einde haar volledig over te brengen, terwijl hij besloten had haar getrouw over te brengen, zoals hij haar van de Here ontvangen had.

Nu zien wij in deze boodschap:

I. Davids voorgenomen tempelbouw door God uitgesteld. God nam nota van dat voornemen, want Hij weet wat in de mens is, en Hij heeft er een welbehagen in gehad, zoals blijkt uit 1 Koningen 8:18 . Gij *hebt welgedaan dat het in uw hart geweest* is, maar Hij verbood hem zijn voornemen te volvoeren. *Zoudt gij Mij een huis bouwen?* Neen, dat zult gij niet, zoals dit verklaard is in de parallelplaats, 1 Kronieken 17:4. "Er is u ander werk opgelegd om te doen, dat eerst gedaan moet worden." David is een krijgsman, en hij moet Israëls grenzen uitbreiden door hun veroveringen voort te zetten. David is een lieflijke psalmdichter, en hij moet psalmen schrijven ten gebruike van de tempeldienst als de tempel gebouwd is, en de afdelingen van de Levieten regelen en vaststellen, het talent van zijn zoon is beter geschikt voor het bouwen van het huis, en hij zal een beter gevulde schatkist hebben om er de onkosten van te bestrijden, laat dit werk dus voor hem weggelegd zijn. Een iegelijk, gelijk hij gave ontvangen heeft, alzo bediene hij dezelve.

Het bouwen van een tempel moest een werk van tijd wezen, en er moeten toebereidselen voor worden gemaakt, maar het was een zaak waarvan tevoren nooit gesproken is. God zegt hem:

1. Dat er totnutoe geen huis voor Hem gebouwd was, vers 6, een tabernakel heeft totnutoe volstaan voor de openbaren eredienst en kan er nog wel enige tijd langer voor gebruikt worden. God hecht geen waarde aan uitwendige pracht in Zijn eredienst, Zijn tegenwoordigheid was even gewis met Zijn volk toen de ark in een tent was, als toen zij in een tempel was. David was er ontevreden over, dat de ark zich tussen gordijnen bevond (een geringe, beweeglijke woonstede) maar God heeft er nooit over geklaagd, nooit te kennen gegeven dat Zijn tegenwoordige woning Hem mishaagde. Hij woonde niet, maar wandelde, en toch was Hij moede noch mat. Christus heeft, evenals de ark, toen Hij op aarde was, in een tent gewandeld, want Hij *ging het land door goed doende,* en woonde niet in een eigen huis, totdat Hij opgevaren is in de hoogte naar de woningen hierboven in het huis

Zijns Vaders, en daar zat Hij neer. Evenals de ark, is de kerk in deze wereld omwandelend, zij woont in een tent, omdat haar tegenwoordige staat zowel herderlijk als strijdend is, haar blijvende stad is in de toekomst. In zijn psalmen noemt David de tabernakel dikwijls een tempel, zoals in Psalm 5:8, 27:4, 29:9, Psalm 65:5, 128:2, omdat hij beantwoordde aan het doel van een tempel, hoewel hij slechts van gordijnen was vervaardigd, wijze en Godvruchtige mensen hechten geen waarde aan de uitwendige vorm, als zij het wezen hebben. David heeft misschien meer ware Godsvrucht gehad en lieflijker gemeenschap geoefend met God in een huis van gordijnen, dan iemand van zijn opvolgers in het cederen huis.

2. Dat Hij nooit orders of aanwijzingen heeft gegeven, ja zelfs niet de minste wenk aan een van de scepters van Israël, dat is: aan een van de richteren, I Kronieken 17:6 (want heersers worden "scepters" genoemd, Ezechiel 19:14, en de grote heerser wordt aldus genoemd, Numeri 24:17), betreffende het bouwen van een tempel, vers 7. Alleen die aanbidding is welbehaaglijk, die ingesteld is, waarom zou David dan iets voornemen te doen, dat God nooit bevolen of verordend heeft? Laat hem wachten op een opdracht, en het dan doen. Beter is een tent, die God verordineerd heeft, dan een tempel van eigen vinding, eigen willen en bedoelen.

II. David wordt herinnerd aan de grote dingen, die God voor hem gedaan heeft, om hem te laten weten dat hij een gunstgenoot des hemels is, hoewel hem de gunst niet wordt toegestaan om in deze dienst gebruikt te worden, alsmede dat God hem niets verschuldigd was voor zijn goede bedoelingen, maar dat, wat hij ook mocht doen tot Gods eer, God hem toch voor was, vers 8, 9.

1. Hij had hem opgeheven uit een zeer geringe, nederige staat, Hij *heeft hem genomen van de schaapskooi*. Het is goed voor hen, die tot hoog aanzien zijn gekomen, om dikwijls herinnerd te worden aan hun klein begin, opdat zij altijd nederig en dankbaar zijn.

2. Hij had hem voorspoedig gemaakt en de overwinning gegeven over zijn vijanden, vers 9. *"Ik ben met u geweest overal, waar gij gegaan zijt,* om u te beschermen als gij vervolgd werdt, en u voorspoedig te maken als gij vervolgdet, *Ik heb al uw vijanden uitgeroeid,* die u in de weg stonden voor uw bevordering en bevestiging."

3. Hij had hem gekroond, niet slechts met macht en heerschappij over Israël, maar met eer en roem onder de omwonende volken. *Ik heb u een grote naam gemaakt.* Hij is vermaard geworden om zijn moed zijn beleid en grote krijgsverrichtingen, er werd meer gesproken van hem dan van een van de andere grote mannen van zijn tijd. Zij, die een grote naam hebben, hebben grote redenen om er dankbaar voor te wezen, en zij kunnen er voor goede doeleinden een goed gebruik van maken, maar die hem niet hebben, hebben geen reden om hem te begeren, of er naar te streven, een goede naam is meer begeerlijk. Een mens kan onbekend door de wereld gaan, en toch veel lieflijkheid en genot smaken.

III. Aan Gods Israël wordt een gelukkige vestiging beloofd, vers 10, 11. Dit komt in een tussenzin, voor de beloften gedaan aan David zelf, om hem te doen verstaan dat hetgeen God voornemens was voor hem te doen, om Israëls wil was, opdat zij gelukkig zouden zijn onder zijn bestuur, en om hem de voldoening te geven vrede te voorzien voor Israël, toen hem beloofd was dat hij "zijn kindskinderen zal zien," Psalm 128:6. Een goed koning kan zich niet gelukkig vinden als zijn koninkrijk het niet is. De beloften, die volgen, hebben betrekking op zijn geslacht en zijn

nakomelingen, die dus spreken van de vestiging van Israël, bedoelen het geluk van zijn eigen regering. Er worden twee dingen beloofd.

1. Een rustige plaats, *Ik heb voor Mijn volk, voor Israël, een plaats besteld.* Zij was lang tevoren besteld en bepaald, doch zij werden teleurgesteld, maar nu zal hun die teleurstelling vergoed worden. Kanaän zal ontwijfelbaar het hunne zijn, zonder enigerlei verdrijving of overlast.

2. Het rustig bezit van die plaats: *de kinderen van de verkeerdheid,* bedoelende inzonderheid de Filistijnen, die zolang een kwelling voor hen geweest waren, *zullen hen niet meer verdrukken,* maar *zoals van die dag af dat Ik geboden heb richters te wezen over Mijn volk Israël heb Ik u rust gegeven van al uw vijanden,* aldus kan vers 11 gelezen worden, dat is: Ik zal die rust doen voortduren en haar volkomen maken, het land zal rusten van de krijg, zoals onder de richters."

IV. Er worden zegeningen vastgesteld voor het geslacht en de nakomelingen van David. David had voorgenomen Gode een huis te bouwen, en ter vergelding hiervoor belooft God *zijn huis te bouwen,* vers 11. Voor al wat wij doen voor God, of in oprechtheid voornemen voor Hem te doen, zullen wij, al worden wij door Gods voorzienigheid ook verhinderd om ons voornemen ten uitvoer te brengen, ons loon geenszins verliezen. Hij had beloofd hem *een naam* te maken, vers 9, hier belooft Hij hem een *huis* te maken, dat die naam zal ophouden. Het zal voor David, zolang als hij leefde, een voldoening geweest zijn, om de onaantastbare verzekerdheid te hebben van een Goddelijke belofte, dat zijn geslacht bloeien zal als hij heengegaan zal zijn. Na de zaligheid van onze ziel en het welzijn van de kerk, zullen wij het geluk en de voorspoed begeren van ons zaad dat zij, die uit ons voorkomen, God zullen loven op de aarde als wij Hem loven in de hemel.

1. Sommigen van deze beloften hebben betrekking op Salomo, zijn onmiddellijke opvolger, en op de koninklijke lijn van Juda.

A. Dat God hem bevorderen zal op de troon. Deze woorden: *Wanneer uw dagen zullen vervuld zijn, en gij met uw vaderen zult ontslapen zijn,* geven te kennen dat David zelf in vrede ten grave zal dalen, *dan zal Ik uw zaad na u doen opstaan.* Deze gunst was zoveel groter, omdat het meer was dan God voor Mozes gedaan had, of voor Jozua, of voor een van de richteren, die Hij geroepen had om Zijn volk te weiden. Davids regering was de eerste, die erfelijk was, want de belofte gedaan aan Christus van het koninkrijk, moest Zijn geestelijk zaad bereiken, indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen.

B. Dat Hij hem op de troon zal bevestigen, *Ik zal zijn koninkrijk bevestigen,* vers 12, *de stoel zijns koninkrijks,* vers 13. Zijn recht zal duidelijk en onbetwistbaar zijn, zijn invloed bevestigd worden, en zijn bestuur onafgebroken wezen.

C. Dat Hij hem gebruiken zal voor het goede werk van de tempel te bouwen, terwijl David alleen het genoegen had van het te hebben voorgenomen. *Die zal Mijn naam een huis bouwen,* vers 13. Het werk zal geschieden, ofschoon David het niet doen zal.

D. Dat Hij hem in het verbond van de aanneming zal opnemen, vers 14, 15. *Ik zal hem zijn tot een vader, en hij zal Mij zijn tot een zoon.* Meer hebben wij niet nodig om ons en de onzen gelukkig te maken, dan God te hebben tot een Vader voor ons en de onzen, en allen, voor wie God een

Vader is, maakt Hij door Zijn genade tot Zijn kinderen, door hun de gezindheid van kinderen te geven. Indien Hij een zorgzame, tedere, milddadige Vader voor ons is, dan moeten wij gehoorzame, volgzame kinderen voor Hem zijn. De belofte spreekt hier als tot zonen.

a. Dat Zijn Vader hem, als het nodig is, zal kastijden *want wat zoon is er die de vader niet kastijdt.* Beproevingen zijn een artikel van het verbond, en zijn niet slechts bestaanbaar met, maar vloeien voort uit Gods vaderliefde. *Als hij misdoet* (en hij heeft misdaan, zoals blijkt uit 1 Koningen 11:1) dan zal Ik *hem straffen,* om hem tot berouw en bekering te brengen, maar het zal wezen *met een mensenroede,* zo'n roede als de mensen gebruiken, maar Ik zal niet naar de grootheid Mijner macht met hem twisten, Job 23:6. Of liever: zo'n roede, als die de mensen dragen kunnen. "Ik weet wat maaksel hij is, zal gedachtig zijn dat hij stof is, en hem met alle mogelijke tederheid en mededogen kastijden, als het nodig is, en niet meer de nodig is, het zal wezen met plagen, aanrakingen, zoals de eigenlijke betekenis is van het Hebreeuwse woord, van mensenkinderen, niet met een slag, maar met een zachte aanraking.

b. Dat Hij hem echter niet zal onterven, vers 15. *Mijn goedertierenheid,* (en dat is het erfdeel van de kinderen) *zal van hem niet wijken.* De afval van de tien stammen van het huls Davids was hun kastijding wegens misdoen, maar de standvastige trouw van de twee andere stammen aan dat geslacht, waardoor de koninklijke waardigheid genoegzaam opgehouden kon worden, bestendigde Gods goedertierenheid jegens het geslacht van David overeenkomstig de belofte, dit geslacht werd verminderd, maar niet afgesneden, zoals het huis van Saul. Nooit heeft een ander geslacht dan dat van David de scepter over Juda gevoerd. Dat is het koninklijk verbond, hetwelk bezongen is in Psalm 89:4 en verv, als type van het verbond van de verlossing en van de genade.

2. Anderen hebben betrekking op Christus die dikwijls David en de Zone Davids genoemd wordt, die Zoon van David, op wie deze beloften wezen en in wie zij haar volkomen vervulling hebben. Hij was van het zaad Davids Handelingen 13:23. Aan Hem zal God de troon Zijns vaders Davids geven, Lukas 1:32, alle macht in hemel en op aarde, en alle macht om gericht te houden. Hij moest de Evangelietempel bouwen, een huis voor Gods naam, Zacheria 6:12-13. Die belofte: Ik zal hem tot een Vader zijn. en hij zal Mij tot een zoon zijn, is door de apostel uitdrukkelijk toegepast op Christus, Hebreeen 1:5. Maar de bevestiging van zijn huis en zijn troon en zijn koninkrijk tot in eeuwigheid, vers 13, en wederom, en ten derden male vers 16 tot in eeuwigheid kan op niemand anders toegepast worden dan op Christus en Zijn koninkrijk. Davids huis en koninkrijk zijn reeds lang tot een einde gekomen, alleen het koninkrijk van de Messias is tot in eeuwigheid en *van de grootheid van deze heerschappij en des vredes zal geen einde zijn.* De onderstelling van misdoen kan voorzeker niet toegepast worden op Christus, de Messias zelf, maar het is toepasselijk (en dat wel zeer troostrijk) op Zijn geestelijk zaad, ware gelovigen hebben hun gebreken, voor welke zij kunnen verwachten. gekastijd te worden, maar zij zullen niet worden verstoten. Iedere overtreding in het verbond zal ons niet uit het verbond werpen.

a. Deze boodschap nu heeft Nathan getrouw aan David overgeleverd, vers 17. Hoewel hij door hem te verbieden de tempel te bouwen, in tegenspraak was met zijn eigen woorden, was hij toch niet traag of onwillig om het te doen, toen hij beter omtrent de wil Gods was ingelicht.

b. Deze beloften heeft God getrouw ter bestemder tijd aan David en zijn zaad vervuld. Hoewel David zijn voornemen om Gods huis te bouwen niet heeft volvoerd, is God toch niet achtergebleven

om Zijn belofte te vervullen van hem een huis te bouwen. Dat is de geest van het verbond met ons: hoewel er veel tekortkomingen zijn van onze zijde in het vervullen, is er geen van Gods zijde.

Samuël 7:18-29

Wij hebben hier het plechtig gebed van David tot God in antwoord op de genaderijke boodschap, die God hem gezonden heeft. Er wordt ons niet meegedeeld wat hij tot Nathan zei. Ongetwijfeld heeft hij hem zeer vriendelijk en met grote eerbied ontvangen als Gods boodschapper, maar zijn antwoord aan God heeft hij Hem zelf gebracht, maar het Hem niet door Nathan gezonden. Als de Evangeliedienaren ons Gods boodschap overbrengen, dan is het niet aan hen, maar aan God, dat ons hart moet antwoorden. Hij verstaat de taal des harten, en tot Hem kunnen wij met vrijmoedigheid komen. Niet zodra had David de boodschap ontvangen of hij zonderde zich af, toen de indruk er van nog vers was, om het antwoord te geven. Let op:

I. De plaats, waar hij zich afzonderde. Hij *ging in en bleef voor het aangezicht des Heren* dat is: in de tabernakel waar de ark was, die het teken was van Gods tegenwoordigheid, voor deze stelde hij zich. Thans is het Gods wil dat de mensen overal zullen bidden maar waar wij ook bidden, moeten wij ons stellen voor het aangezicht des Heren, en Hem voor ogen hebben.

II. De houding, die hij aannam: *hij zat voor het aangezicht des Heren.*

1. Dit duidt de houding aan van zijn lichaam. Knielende of staande is voorzeker de meest voegzame houding in het gebed, maar naar aanleiding van dit geval zeggen de Joden: "het was aan de koningen uit het huis van David vergund om in de tempel te zitten, maar aan niemand anders". Maar dit zal toch geenszins de gewone houding van zitten bij het gebed rechtvaardigen, hoewel het in gevallen van noodzakelijkheid geoorloofd moge zijn. *David ging in, en nam plaats voor het aangezicht des Heren,* zo kan de zin ook gelezen worden maar terwijl hij bad, stond hij, zoals het de gewoonte was. Of *hij ging in, en bleef voor het aangezicht des Heren,* bleef een wijle in stille overdenking, eer hij zijn gebed begon, en toen bleef hij langer dan gewoonlijk in de tabernakel. Of:

2. Het kan zijn toenmalige geestesgestalte aanduiden. Hij ging in en bereidde zich voor het aangezicht des Heren. Dit behoren wij altijd te doen in ons naderen tot God: o *God, mijn hart is bereid, mijn hart is bereid.*

III. Het gebed zelf, hetwelk geheel en al Godvruchtige liefde tot God ademt

1. Hij spreekt zeer nederig van zichzelf en van zijn verdiensten. Hij begint als iemand die verwonderd en verbaasd is: *Wie ben ik Here Here, en wat is mijn huis,* vers 18. God had hem herinnerd aan de geringheid van zijn oorsprong, vers 8, en hij stemde er mee in. Hij had nederige gedachten,

a. Van zijn persoonlijke verdiensten. *Wie ben ik?* Hij was in alle opzichten een zeer aanzienlijk en zeer te waarderen man. Hij had buitengewone gaven van lichaam en geest. Hij had veel talenten. Hij was een man van eer, hij was voorspoedig en nuttig, hij was de lieveling van zijn volk en de schrik van zijn vijanden, en toch zegt hij, als hij van zichzelf spreekt voor het aangezicht des Heren: *Wie ben ik?* Een man wie op te merken niet van de moeite waard is".

b. Van de verdiensten van zijn geslacht. *Wat is mijn huis?* Zijn huis behoorde tot een koninklijke stam, en stamde af van de overste van die stam, hij was verwant aan de aanzienlijkste geslachten

des lands, en toch acht hij, evenals Gideon, zijn geslacht arm in Juda, en zichzelf de kleinste in zijns vaders huis, Richteren 6:15. Zo heeft David zich ook verootmoedigd, toen Sauls dochter hem ter huisvrouw was voorgesteld, 1 Samuel 18:18, maar nu met veel meer reden. Het betaamt de grootsten en besten van de mensen, om temidden van de hoogste eer en bevordering, geringe gedachten van zichzelf te koesteren. Want de grootsten van de mensen zijn wormen de besten zijn zondaren, en zij, die tot het hoogste aanzien zijn gekomen, hebben niets dan wat zij hebben ontvangen. "*Wie ben ik, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt,* mij tot het koninkrijk hebt gebracht, en tot een gevestigde toestand er in, en tot rust van al mijn vijanden?" Het geeft te kennen, dat hij door eigen kracht of beleid hiertoe niet had kunnen komen, zo God er hem niet toe gebracht had. Alles wat wij verkregen hebben, moeten wij beschouwen als gaven van God.

2. Hij spreekt met hoge roem van Gods gunsten jegens hem.

A. In hetgeen Hij voor hem gedaan heeft. *"Gij hebt mij tot hiertoe gebracht,* tot deze grote waardigheid en heerschappij. Tot hiertoe hebt Gij mij geholpen". Hoewel wij in onzekerheid kunnen gelaten worden betreffende toekomstige gunsten en zegeningen, hebben wij toch grote reden van dankbaarheid voor hetgeen tot hiertoe voor ons gedaan is, Hand 26:22.

B. In hetgeen Hij hem nog verder beloofd heeft. God had reeds grote dingen voor hem gedaan, en toch, alsof dit niets ware, heeft Hij hem beloofd nog veel meer te zullen doen vers 19. Wat God aan Zijn volk ten koste heeft gelegd, is veel, maar wat Hij voor hen heeft weggelegd, is nog oneindig meer, Psalm 31:20. De tegenwoordige genade en vertroosting van de heiligen zijn onschatbare gaven en toch, alsof deze te klein waren voor God om ze aan Zijn kinderen te geven, heeft Hij van hen tot in de verre toekomst gesproken, ja zover de eeuwigheid reikt. Daarvan moeten wij, evenals David, erkennen:

a. Dat het onze verwachting verre teboven gaat. Is *dit naar de wijze van de mensen?* Dat is:

Ten eerste. Kan de mens verwachten aldus door zijn Maker behandeld te worden? Is dit de wet van Adam? In aanmerking genomen de aard en de toestand des mensen, is het zeer verrassend en verbazingwekkend, dat God met hem handelt zoals Hij met hem handelt. De mens is een gering schepsel, en daarom onder de wet van afstand, onnut voor God, en daarom onder een wet van minachting, schuldig en aanstotelijk. en daarom onder een wet van dood en verdoemenis. Maar hoe ongelijk zijn Gods handelingen met de mens aan deze wet van Adam! Hij is Gode nabij gebracht, duur gekocht, opgenomen in het verbond en de gemeenschap met God, heeft men daar ooit aan kunnen denken?

Ten tweede. Handelen de mensen gewoonlijk aldus met elkaar? Neen, Gods wijze van doen is ver boven de wijze van doen van de mensen. Hoewel Hij hoog is, ziet Hij de nederigen aan, is dit de wijze van de mensen? Hoewel Hij door ons beledigd is, smeekt Hij ons met Hem verzoend te zijn, wacht Hij om ons genadig te wezen, vermenigvuldigt Hij de vergeving, is dit naar de wijze van de mensen? Sommigen geven hier een anderen zin aan, en lezen het aldus: En dit is de wet van de mensen, de Here Jehovah, dat is: "Deze belofte van een, wiens koninkrijk bevestigd zal zijn tot in eeuwigheid, moet verstaan worden van een, die een mens is, en toch de Here Jehovah is, dit moet de wet zijn van zulk een. Een Messias, uit mijn lenden voortgekomen, moet mens zijn, maar eeuwig regerende, moet Hij God zijn".

b. Dat er boven dit niets is, dat wij kunnen begeren. *"En wat zal David nog meer tot U spreken?* vers 20. Wat kan ik meer vragen of wensen? Gij *kent Uw knecht, Here, Here,* Gij weet wat mij gelukkig zal maken, en wat Gij belooft hebt volstaat hiertoe". De belofte van Christus omvat alles, indien deze mens, de Here Jehovah, de onze is, wat kunnen wij dan nog meer bidden of denken? Efeziers 3:20. De beloften van het verbond van de genade zijn ontworpen door Hem, die ons kent, en ze daarom weet toe te passen op al onze nooddruft. Hij kent ons beter dan wij onszelf kennen, laat ons daarom tevreden wezen met hetgeen Hij voor ons beschikt heeft, wat kunnen wij meer voor onszelf zeggen in onze gebeden, dan Hij voor ons gezegd heeft in Zijn beloften?

3. Hij schrijft alles toe aan de vrije genade van God, vers 21, beide de grote dingen, die Hij voor hem gedaan heeft, en de grote dingen, die Hij hem bekendgemaakt heeft. Het was alles:

a. Om Zijns woords wil, dat is om de wil van Christus, het eeuwige Woord, het komt alles van Zijn verdienste. Of "opdat Gij Uw woord van de belofte groot zult maken boven al Uw naam, door het tot de steun en de voorraadschuur te maken van Uw volk".

b. Naar Uw eigen hart, Uw genaderijke raadsbesluiten en bedoelingen, "ex mero motu-naar Uw eigen welbehagen". Ja, Vader, alzo is geweest het welbehagen voor U. Alles wat God doet voor Zijn volk in Zijn voorzienigheid, en hun verzekert in Zijn beloften, is naar Zijn welbehagen en tot Zijn lof, het welbehagen van Zijn wil en de lof van Zijn woord.

4. Hij aanbidt de grootheid en heerlijkheid van God, vers 22. *Gij zijt groot, Here God, want er is niemand gelijk Gij.* Gods genadige nederbuiging tot hem en de eer die Hij hem heeft aangedaan hebben de diepe eerbied niet verminderd, die hij voor de Goddelijke majesteit koesterde, want hoe meer de mensen Gode nabij worden gebracht, hoe meer zij van Zijn heerlijkheid zien, en hoe dierbaarder wij zijn in Zijn ogen, hoe groter Hij moet wezen in onze ogen. En betreffende God erkennen wij dat geen wezen Hem gelijk is, dat er buiten Hem geen God is, en dat hetgeen wij met onze ogen gezien hebben van Zijn macht en goedheid, in overeenstemming is met hetgeen wij met onze oren gehoord hebben, en dat ons toch de helft nog niet was aangezegd.

5. Hij drukt grote achting uit voor het Israël Gods, vers 23, 24. Gelijk er onder de goden niemand vergeleken kan worden met Jehovah, zo is er onder de volken geen, dat vergeleken kan worden bij Israël, in aanmerking genomen:

A. De werken, die Hij voor hen gedaan heeft. Hij is heengegaan om hen zich tot een volk te verlossen, heeft er zich op toegelegd, als op een groot werk, deed het met plechtigheid, "halchoe-elohiem", "dii iverunt-De goden gingen." Alsof er dezelfde beraadslaging was tussen en medewerking van al de personen van de Goddelijke Drieëenheid voor het werk van de verlossing, als voor het werk van de schepping toen God zei: *Laat ons mensen maken. Die zijn welke van God gezonden waren om te verlossen,* aldus de Chaldeer, bedoelende Mozes en Aaron, naar ik onderstel. De verlossing van Israël, zoals zij hier beschreven wordt, was een type van onze verlossing door Christus daar zij:

a. Verlost werden van de volken en hun goden, want zo zijn wij verlost van alle ongerechtigheid en alle gelijkvormigheid met deze wereld. Christus is gekomen om Zijn volk zalig te maken van hun zonden.

b. Zij waren verlost om Gode een volk te zijn, Hem gereinigd en toegeëigend, opdat Hij zich een grote naam zou maken, en grote dingen voor hen zou doen, de eer van God en de eeuwige zaligheid van de heiligen zijn de twee grote dingen, die beoogd zijn in hun verlossing.

B. Het verbond, dat Hij met hen gemaakt heeft, vers 24. Het was:

a. Wederzijds, zij om U een volk te zijn, en Gij om hun een God te wezen, al hun belangen toegewijd aan U, en al Uw eigenschappen aangewend voor hen."

b. Onveranderlijk, "Gij hebt hen bevestigd." Hij, die het verbond maakt, maakt het vast en zal het nakomen.

6. Hij besluit met een nederige bede aan God.

A. Hij grondt zijn bede op de boodschap, die God hem heeft gezonden, vers 27. *Gij hebt dit aan Uw knecht geopenbaard,* dat is: "Gij hebt mij naar Uw eigen wil en welbehagen deze belofte gegeven, dat Gij mij een huis zult maken, anders zou ik het nooit in mijn hart gevonden hebben om dit gebed tot U te bidden, ik zou zulke grote dingen niet hebben durven vragen, indien ik niet door Uw belofte aangemoedigd was om ze te vragen, zij zijn in werkelijkheid te groot voor mij om ze te vragen, maar niet te groot voor U om ze te geven. Uw knecht heeft in zijn hart gevonden dit gebed te bidden," zo is het in het oorspronkelijke en bij de LXX. Velen moeten, als zij zich tot bidden begeven, hun hart zoeken, maar Davids hart was gevonden, dat is: het was bereid, teruggekomen van zijn afdwalingen, geheel bereid tot zijn plicht, en er mee bezig. Het gebed, dat alleen op de tong wordt gevonden, zal Gode niet behagen, het moet in het hart gevonden zijn, dat moet opgeheven en voor God worden uitgestort. Mijn zoon, geef God uw hart.

B. Hij bouwt zijn geloof en zijn hoop op welslagen op de getrouwheid van Gods belofte vers 25. *Gij zijt die God, Gij* zijt het, namelijk die God, de Here van de heirscharen en de God Israëls, of, die God, wiens woorden waar zijn die God, op wie men steunen en vertrouwen kan, en *Gij hebt dit goede tot Uw knecht gesproken,* en daarom heb ik vrijmoedigheid om er om te bidden.

C. Daaraan ontleent hij het onderwerp van zijn gebed, daaraan houdt hij zich als de gids voor zijn gebed.

a. Hij bidt om de vervuiling van Zijn belofte, vers 25. "Laat het woord aan mij vervuld worden op "hetwelk Gij mij hebt doen hopen," Psalm 119:49, en *doe gelijk als Gij gesproken hebt,* ik begeer niets meer en ik verwacht niets minder, zo rijk is de belofte, en zo zeker." Aldus moeten wij Gods beloften in gebeden verkeren, en dan zullen zij in vervulling gaan, want voor God zijn zeggen en doen niet twee, zoals zij dit dikwijls voor de mensen zijn. God zal doen wat Hij gesproken heeft.

b. Hij bidt om de verheerlijking van Gods naam, vers 26. Uw *naam worde groot gemaakt tot in eeuwigheid.* Dit behoort de hoofdsom en het middelpunt te zijn van al onze gebeden, de alfa en de omega er van, begin met Uw naam worde geheiligd, en eindig met: Uwer is de heerlijkheid tot in eeuwigheid. Hetzij ik al of niet groot worde gemaakt-Uw naam worde groot gemaakt. En hij acht dat niets Gods naam meer groot maakt dan dit, in de rechte gemoedsgesteldheid te zeggen: De Here van de heirscharen is God over Israël. Dit geeft te kennen dat de God Israëls hoogheerlijk is en

groot, dat Hij is: de Here van de heirscharen! en dit duidt aan dat de Here van de heirscharen hoogheerlijk is en goed, dat Hij God is over Israël, laat in beide Zijn naam groot gemaakt worden tot in eeuwigheid, laat alle schepselen en alle kerken Hem voor die twee zaken de eer geven. David begeerde de vervulling van Gods belofte tot eer, niet van zijn eigen naam, maar van Gods naam. Aldus heeft de Zone Davids gebeden: Vader, verheerlijk Uw naam, Johannes 12:28, 17:1:en verheerlijk Uw Zoon, opdat ook Uw Zoon U verheerlijke.

c. Hij bidt voor zijn huis, want daarop inzonderheid ziet de belofte.

Ten eerste. Dat het gelukkig moge wezen, vers 29. *Zo believe het U nu, en zegen het huis Uws knechts*, en wederom, *dat het in eeuwigheid voor Uw aangezicht gezegend zij*. Die Gij zegent, zijn waarlijk gezegend. De zorg van de Godvruchtigen betreft in hoge mate hun gezin, en het beste wat zij er aan kunnen nalaten is de zegen van God. De herhaling dier bede is geen ijdele herhaling, maar geeft zijn waardering te kennen van de Goddelijke zegen, en zijn vurige begeerte er naar als het alles in alles voor het geluk van geslacht.

Ten tweede, Dat het geluk er van blijvend moge wezen. *Laat het huis van Uw knecht David bestendig zijn voor Uw aangezicht*, vers 26, *laat het in eeuwigheid voor Uw aangezicht zijn*, vers 29. Hij bidt:

1. Dat het erfrecht van de kroon niet vernietigd moge worden, maar in zijn geslacht moge blijven, dat niemand van de zijnen het ooit mocht verbeuren, maar dat zij mogen wandelen voor Gods aangezicht, en dat dit hun bevestiging zijn zal.

2. Dat zijn koninkrijk zijn volkomenheid en bestendigheid zou hebben in het koninkrijk van de Messias. Toen Christus voor altijd nederzat aan de rechterhand Gods, Hebreeen 10:12 en alle mogelijke verzekerdheid verkreeg, dat Zijn zaad en troon zullen wezen als de dagen des hemels, werd dit gebed van David, de zoon van Isai, voor zijn zaad overvloedig verhoord, dat *het zal zijn tot in eeuwigheid*, zie Psalm 72:17. De eeuwigdurendheid van het koninkrijk van de Messias is het geloof en de begeerte van alle Godvruchtigen.

HOOFDSTUK 8

1 En het geschiedde daarna, dat David de Filistijnen sloeg, en bracht hen ten onder; en David nam Meteg-amma uit der Filistijnen hand.
2 Ook sloeg hij de Moabieten, en mat hen met een snoer, doende hen ter aarde nederliggen; en hij mat met twee snoeren om te doden, en met een vol snoer om in het leven te laten. Alzo werden de Moabieten David tot knechten, brengende geschenken.
3 David sloeg ook Hadad-ezer, den zoon van Rechob, den koning van Zoba, toen hij heen toog, om zijn hand te wenden naar de rivier Frath.
4 En David nam hem duizend wagens af, en zevenhonderd ruiteren, en twintig duizend man te voet; en David ontzenuwde alle wagenpaarden, en hield daarvan honderd wagenen over.
5 En de Syriers van Damaskus kwamen om Hadad-ezer, den koning van Zoba, te helpen; maar David sloeg van de Syriers twee en twintig duizend man.
6 En David leide bezettingen in Syrie van Damaskus, en de Syriers werden David tot knechten, brengende geschenken; en de HEERE behoedde David overal, waar hij heentoog.
7 En David nam de gouden schilden die bij Hadad-ezers knechten geweest waren, en bracht ze te Jeruzalem.
8 Daartoe nam de koning David zeer veel kopers uit Betach, en uit Berothai, steden van Hadad-ezer.
9 Als nu Thoi, de koning van Hamath, hoorde, dat David het ganse heir van Hadad-ezer geslagen had;
10 Zo zond Thoi zijn zoon Joram tot den koning David, om hem te vragen naar zijn welstand, en om hem te zegenen, vanwege dat hij tegen Hadad-ezer gekrijgd en hem geslagen had, (want Hadad-ezer voerde steeds krijg tegen Thoi); en in zijn hand waren zilveren vaten, en gouden vaten, en koperen vaten;
11 Welke de koning David ook den HEERE heiligde, met het zilver en het goud, dat hij geheiligd had van alle heidenen, die hij zich onderworpen had;
12 Van Syrie, en van Moab, en van de kinderen Ammons, en van de Filistijnen, en van Amalek, en van den roof van Hadad-ezer, den zoon van Rechob, den koning van Zoba.
13 Ook maakte zich David een naam, als hij wederkwam, nadat hij de Syriers geslagen had, in het Zoutdal, achttien duizend.
14 En hij leide bezettingen in Edom; in gans Edom leide hij bezettingen; en alle Edomieten werden David tot knechten; en de HEERE behoedde David overal, waar hij heentoog.
15 Alzo regeerde David over gans Israel, en David deed aan zijn ganse volk recht en gerechtigheid.
16 Joab nu, de zoon van Zeruja, was over het heir; en Josafat, zoon van Achilud, was kanselier.
17 En Zadok, zoon van Ahitub, en Achimelech, zoon van Abjathar, waren priesters; en Seraja was schrijver.
18 Er was ook Benaja, zoon van Jojada, met de Krethi en de Plethi; maar Davids zonen waren prinsen.

David, eerst het koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid gezocht hebbende, daar hij de ark vestigde zodra hij zelf gevestigd was, wordt ons nu hier meegedeeld, hoe alle dingen hem werden toegeworpen. Hier is een bericht:

I. Van zijn veroveringen. Hij triomfeerde:

1. Over de Filistijnen, vers 1..

2. Over de Moabieten, vers 2.

3. Over de koning van Zoba, vers 3, 4..

4. Over de Syriërs, vers 5-8, 13..

5. Over de Edomieten, vers 14.

II. Van de geschenken, die hen, gebracht werden, en de rijkdom, die hij verkreeg van de door hem onderworpen volken welke rijkdom hij toewijdde aan God, vers 6-12.

III. Van zijn hof, het bestuur van zijn regering, vers 15, en zijn voornaamste beambten, vers 16-18. Dit geeft een algemeen denkbeeld van de voorspoed van Davids regering.

Samuël 8:1-8

God had aan David rust gegeven van al zijn vijanden, die hem tegenstonden, en daar hij van die rust een goed gebruik heeft gemaakt wordt hem nu de opdracht gegeven om krijg tegen hen te voeren, aanvallenderwijs op te treden, ten einde Israëls twist te wreken en hun rechten te verkrijgen, want totnutoe waren zij nog niet in het volle bezit van het land, waar zij door Gods belofte recht op hadden.

I. De Filistijnen bracht hij geheel en al tenonder, vers 1. Zij hadden hem aangevallen, toen zij hem zwak waanden, Hoofdstuk 5:17, en toen moesten zij het onderspit delven, maar toen hij zich sterk wist, viel hij hen aan en maakte zich meester van hun land. Zij hadden Israël lang gekweld en verdrukt, Saul kon geen veld op hen winnen, maar David voltooide Israëls verlossing, die Simson lang tevoren begonnen had, Richteren 13:5. *Meteg-Amma* was *Gath*, de voornaamste en koninklijke stad van de Filistijnen, en de steden die er toe behoorden, onder welke een blijvend garnizoen door de Filistijnen werd gehouden op de heuvel van Amma, 2 Samuel 2:24, dat *Meteg* was, een *teugel*-dat is de betekenis van het woord-of *bedwang* op het volk van Israël, deze teugel nu nam David uit hun handen, en gebruikte hem als een bedwang op hen. Zo worden, als de sterk gewapende ontwapend is, de wapenen, waarop hij vertrouwde, hem ontnomen en tegen hem gebruikt, Lukas 11:22. En na de langdurige en herhaalde worstelingen, die de heiligen met de machten van de duisternis hebben gehad, zoals Israël met de Filistijnen, zal de Zone Davids hen allen onder Zijn voeten vertreden, en zullen de heiligen meer dan overwinnaars doen zijn.

II. Hij sloeg de Moabieten en maakte hen schatplichtig aan Israël, vers 2. Hij verdeelde het land in drie delen, van welke hij twee verwoestte, de sterkten nederwerpende, en de inwoners over de kling jagende, het derde deel spaarde hij om de grond te bewerken en dienstknechten te zijn voor Israël. Dr. Lightfoot zegt: hij legde hen op de grond en mat hen met een snoer wie gedood zou worden en wie in het leven zou blijven, en dit wordt genoemd: "het afmeten van het dal Sukkoth," Psalm 60:8. De Joden zeggen, dat hij zo streng was voor de Moabieten, omdat zij zijn ouders en broeders gedood hadden, die hij gedurende zijn ballingschap onder de bescherming van de koning van de Moabieten had gesteld, 1 Samuel 22:3, 4. Hij deed het in gerechtigheid, omdat zij gevaarlijke vijanden zijn geweest van Gods Israël, en in staatkundige wijsheid, omdat zij, zo hun macht onverbroken bleef, het ook nog verder zouden zijn. Doch merk op: hoewel het nodig was dat twee derde gedood zou worden, was toch het snoer om in het leven te laten, wel slechts een snoer, maar het was een vol snoer. Geef daar genoegzame lengte aan, laat het snoer van de barmhartigheid zover mogelijk kunnen reiken, "in favorem vitae-om ten gunste van het leven" te zijn. Acten van straffeloosheid moeten zo uitgelegd worden, dat de gunst er door wordt verruimd, zovelen als maar mogelijk is er door worden bereikt. Nu kwam Bileams profetie in vervuiling: "er zal een scepter uit Israël opkomen, die zal de landpalen van de Moabieten verslaan," tot het uiterste waarvan het noodlottige snoer zich uitstrekte Numeri 24:17. De Moabieten zijn aan Israël schatplichtig gebleven tot na de dood van Achab, 2 Kronieken 3:4, 5. Toen kwamen zij in opstand, en zijn daarna nimmer meer tenonder gebracht.

III. Hij sloeg de Syriërs, of Aramieten, er waren twee onderscheiden koninkrijken van hen, zoals wij van hen gesproken zien in het opschrift van de 60sten psalm, "Aram naharaim, Syrië van de rivieren," welks hoofdstad Damascus was, (vermaard om zijn rivieren, 2 Koningen 5:1, en *Aram*

zoba, dat er aan grensde, maar zich uitstrekte tot aan de Eufraat. Deze waren de twee noordelijke kronen.

1. David begon met de Syriërs van Zoba vers 3, 4. Toen hij zijn grens aan de Eufraat ging vaststellen, (want zover strekte het land zich uit, dat door de Goddelijke schenking aan Abraham en zijn zaad was toegewezen, Genesis 15:18, heeft de koning van Zoba hem tegengestaan, daar hij in het bezit was van de landen die aan Israël toekwamen, maar David versloeg zijn krijgsmacht, en nam zijn wagenen en ruiters. Het getal van de ruiters wordt hier opgegeven als zeven honderd, maar in 1 Kronieken 18:4 als zeven duizend. Indien zij hun ruiters indeelden bij tien in een compagnie, zoals waarschijnlijk is, dan waren de kapiteins en compagnieën zevenhonderd in aantal, maar de ruiters zevenduizend. David ontzenuwde de paarden, dat is sneed hun hielpezen door en maakte ze aldus kreupel en onbruikbaar, tenminste voor de krijg, daar God hun verboden had "de paarden te vermenigvuldigen," Deuteronomium 17:16. Uit de duizend wagenen behield David slechts honderd voor zijn eigen gebruik, want hij stelde zijn kracht niet in wagenen of paarden, maar in de levende God, Psalm 20:8, en schreef uit zijn eigen opmerking, dat "het paard feilt ter overwinning," Psalm 33:17.

2. De Syriërs van Damascus, de koning van Zoba te hulp komende, zijn met hem gevallen. Twee en twintig duizend werden op het slagveld gedood, vers 5, zodat David zich gemakkelijk meester kon maken van het land, en er garnizoenen in kon leggen, vers 6. De vijanden van Gods kerk, die denken zich door hun verbintenissen te beveiligen, blijken in het einde zich door elkaar te verderven. "Vergezelt u tezamen, gij volken, doch wordt verbroken," Jesaja 8:9.

In al die oorlogen:

a. Was David beschermd. *De Here behoedde David overal waar hij heen toog.* Hij schijnt persoonlijk mee ten krijg uitgetrokken te zijn, en in de zaak voor God en Israël zijn leven in de waagschaal te hebben gesteld op de hoogten des velds maar God bedekte zijn hoofd ten dage des strijds, waarvan hij in zijn psalmen dikwijls spreekt tot eer van God.

b. Hij werd verrijkt. Hij nam de gouden schilden, die de dienaren van Hadadezer in hun bewaring hadden, vers 7, en veel koper uit de onderscheiden steden van Syrië, vers 8, waarop hij recht had, niet alleen "jure belli-naar het onbetwistbaar recht van het langste zwaard" (neem het en houd het) maar door opdracht van de hemel, en het aloude recht door de schenking van deze landen aan het zaad van Abraham.

Samuël 8:9-14

1. Hier wordt verhaald hoe Davids vriendschap gezocht werd door de koning van Hamath, die toen in oorlog schijnt geweest te zijn met de koning van Zoba. Davids succes vernemende tegen zijn vijand, zond hij zijn eigen zoon tot hem, vers 9, 10, om hem geluk te wensen met de overwinning, en hem dank te betuigen voor de dienst, die hij hem bewezen had door de macht te verbreken van een voor wie hij bevreesd was, en om zijn vriendschap te verzoeken, zodat hij zich niet slechts beveiligde, maar versterkte. En David heeft door deze kleine vorst onder zijn bescherming te nemen niets verloren, evenmin als de oude Romeinen door eenzelfde staatkunde te volgen er iets bij verloren hebben, want de schatten, die hij van de door hem veroverde landen verkreeg als oorlogsbuit, kreeg hij van dit land bij wijze van geschenk *zilveren vaten en gouden vaten*, beter om ze te verkrijgen door verdrag dan door bedwang.

2. De offerande, die David aan God deed van de buit van de heidenen en al de kostbare dingen, die hem gebracht werden. Hij heiligde het alles de Here, vers 11, 12. Dit kroonde al zijn overwinningen, en zij hebben die van Alexander of Caesar verre overtroffen, daar deze slechts hun eigen eer op het oog hadden, terwijl hij alleen Gods eer bedoelde. Al de kostbare dingen, die hij meester was, waren geheiligde dingen, dat is: zij werden bestemd voor het bouwen van de tempel, en het was een gunstig voorteken van goedertierenheid jegens de heidenen in de volheid des tijds, en het maken van Gods huis tot een huis des gebeds voor alle volken, dat de tempel gebouwd werd van de buit en de geschenken van heidense volken. In toespeling hierop vinden wij, dat "de koningen van de aarde hun heerlijkheid en eer brengen in het nieuwe Jeruzalem," Openbaring 21:24. *Hun goden van goud heeft David verbrand*, 2 Samuel 5:21, maar hun gouden vaten heeft hij geheiligd. Zo moet als een ziel door de genade van de Zone Davids overwonnen wordt, alles wat zich tegen God stelt, vernietigd worden, elke lust moet gekruisigd en gedood worden, maar wat Hem kan verheerlijken, moet geheiligd worden, de eigenschap er van worden veranderd, zelfs de koophandel en het hoerenloon moeten de Here heilig zijn, Jesaja 23:18, het gewin de Here van de gehele aarde worden verbannen, dat is toegewijd, Micha 4:13, en dan is het in waarheid het onze, en wel op zeer lieflijke wijze.

3. De naam, die hij zich maakte, inzonderheid door zijn overwinning op de Syriërs en hun bondgenoten, de Edomieten, die in verbintenis met hen hebben gehandeld, zoals blijkt uit de vergelijking van het opschrift van de 60sten psalm, die bij deze gelegenheid geschreven werd, met vers 13. *Hij maakte zich een naam* door al dat beleid en die moed, die de roem uitmaken van een groot veldheer. Waarschijnlijk was er iets buitengewoons in dit krijgsbedrijf, maar hij is zeer zorgzaam om de eer er van aan God toe te schrijven, zoals blijkt uit de psalm, die hij bij deze gelegenheid geschreven heeft, "in God zullen wij kloeke daden doen," Psalm 60:14.

4. Zijn succes tegen de Edomieten, zij werden allen David tot knechten, vers 14. Thans en niet eerder, werd Izaks zegen vervuld, door welke Jakob tot heer over Ezau werd aangesteld, Genesis 27:37-40, en de Edomieten zijn lang aan de koningen van Juda schatplichtig gebleven, evenals de Moabieten aan de koningen van Israël, totdat zij in Jorams tijd in opstand zijn gekomen, 2 Kronieken 21:8, gelijk Izak voorzegd had, dat Ezau na verloop van tijd zijn juk van zijn hals afrukken zal. Aldus heeft David door zijn overwinningen:

a. Vrede verzekerd voor zijn zoon, opdat deze de tijd zou hebben om de tempel te bouwen.

b. Rijkdom verkregen voor zijn zoon, opdat deze de middelen zou hebben om hem te bouwen. God gebruikt Zijn dienstknechten op onderscheiden wijs, de een voor dit, een ander voor wat anders, sommigen voor de geestelijke strijd, anderen voor het geestelijk bouwen, en de een bereidt het werk voor de ander, opdat God door allen verheerlijkt zal worden. Al de overwinningen van David waren typen van het succes van het Evangelie tegen het rijk van Satan, waarin de Zone Davids voorspoedig reed op het woord van de waarheid, Psalm 45:5, overwinnende en opdat Hij overwon, en Hij zal heersen, totdat Hij alle tegenstaande overheden en machten nedergeworpen zal hebben, zoals David, vers 2, een snoer om te doden en een snoer om te behouden, want hetzelfde Evangelie is voor sommigen een reuk des levens ten leven, en voor anderen een reuk des doods ten dode.

Samuël 8:15-18

David was niet zo vervuld van zijn buitenlandse oorlogen, dat hij er het binnenlandse bestuur om veronachtzaamde.

1. Zijn zorg strekte zich uit over alle deren van zijn gebied. Hij *regeerde over geheel Israël,* vers 15, hij had niet alleen het recht om over al de stammen te regeren, maar hij deed het. Zij waren allen veilig onder zijn bescherming, en deelden in de vruchten van zijn goede regering.

2. Hij deed recht zonder bevooroordeeld te zijn en met een vaste hand, *hij deed zijn gehele volk recht en gerechtigheid,* deed niemand onrecht, noch weigerde iemand recht te doen. Dit duidt aan:

a. Zijn naarstigheid en de ijver waarmee hij zich op de zaken toelegde. Het duidt ook aan dat het volk gemakkelijk toegang tot hem had, en dat hij bereid was om gehoor te verlenen aan wie hem iets wilde verzoeken, of een beroep op hem wilde doen. Geheel zijn volk, ook de geringsten onder hen, en die van de geringste stammen waren, waren hem welkom als hij in zijn raadkamer was.

b. Zijn onpartijdigheid en de billijkheid van zijn handelingen in de rechtsbedeling. Nooit heeft hij uit gunst of genegenheid het recht verkeerd. In zijn rechtspraak had hij geen aanzien des persoons. Hierin was hij een type van Christus, die getrouw en waarachtig was, en die aldus "oordeelt en krijg voert in gerechtigheid," Openbaring 19:11. Zie Psalm 72:1, 2.

3. Hij bewaarde goede orde en had goede beambten aan zijn hof. Daar David de eerste koning was, die een gevestigde regering had (want Sauls regering was kort en onvast) kon hij het bestuur regelen. Wij lezen van geen hoge ambtenaar in Sauls tijd dan van Abner, die krijgsoverste was, maar David heeft meer ambtenaren aangesteld. Hier zijn:

a. Twee militaire beambten, Joab, die overste was van de krijgsmacht te velde, en Benaja, die overste was van de Krethi en de Plethi, die òf een stadsweerbaarheidskorps waren, *boogschutters en slingeraars,* volgens de Chaldeër, of liever de lijfwacht of staande krijgsmacht die de koning vergezelden, de praetorianen. Zij hadden de binnenlandse dienst, moesten bijstand verlenen voor de bedeling des rechts, de openbare vrede bewaren, wij vinden hen gebruikt bij de uitroeping van Salomo tot koning, 1 Koningen 1:38 .

b. Twee kerkelijke grootwaardigheidsbekleders: Zadok en Achimelech waren priesters, dat is: Zij werden het meest gebruikt in het werk van de priesters, onder Abjathar, de hogepriester.

c. Twee burgerlijke beambten, de een was kanselier, of-naar de Engelse overzetting-archivaris, die de koning alle zaken van gewicht onder de aandacht moest brengen, hij was eerste staatsminister, die echter niet, zoals men zegt van onze kanselier de bewaring had van ‘s konings geweten, maar slechts van zijn geheugen, laat de koning aan de zaak herinnerd worden, en hij zal er zich toe begeven. Een ander was schrijver of staatssecretaris, die de openbare orders opstelde, en aantekening hield van besluiten en rechterlijke vonnissen.

Eindelijk. Davids zonen waren, als zij opgroeiden en geschikt werden voor zaken, tot hoofdbestuurders aangesteld, zij waren prinsen of hoofdofficieren, hun werden posten van

vertrouwen aangewezen in het huis des konings of in het leger, of in de gerechtshoven, naar hun aanleg en bekwaamheid was. Zij waren "de eersten aan de hand des konings," zoals dit nader verklaard wordt in I Kronieken 18:17, zij dienden in zijn nabijheid, zodat zij onder zijn oog waren. Onze Here Jezus heeft beambten aangesteld in Zijn koninkrijk, tot Zijn eer en tot welzijn van de gemeente, toen Hij opgevaren is in de hoogte heeft Hij deze gaven gegeven Efeziers 4:8, 11, elk zijn werk, Markus 13:34. David heeft zijn zonen tot hoofdofficieren aangesteld, maar de gelovigen, het geestelijk zaad van Christus, hebben hoger bevordering, want zij zijn Gode gemaakt tot koningen en priesters, Openbaring 1:6.

HOOFDSTUK 9

1 En David zeide: Is er nog iemand die overgebleven is van het huis van Saul, dat ik weldadigheid aan hem doe, om Jonathans wil?
2 Het huis van Saul nu had een knecht, wiens naam was Ziba; en zij riepen hem tot David. En de koning zeide tot hem: Zijt gij Ziba? En hij zeide: Uw knecht.
3 En de koning zeide: Is er nog iemand van het huis van Saul, dat ik Gods weldadigheid bij hem doe? Toen zeide Ziba tot den koning: Er is nog een zoon van Jonathan, die geslagen is aan beide voeten.
4 En de koning zeide tot hem: Waar is hij? En Ziba zeide tot den koning: Zie, hij is in het huis van Machir, den zoon van Ammiel, te Lodebar.
5 Toen zond de koning David heen, en hij nam hem uit het huis van Machir, den zoon van Ammiel, van Lodebar.
6 Als nu Mefiboseth, de zoon van Jonathan, den zoon van Saul, tot David inkwam, zo viel hij op zijn aangezicht, en boog zich neder. En David zeide: Mefiboseth! En hij zeide: Zie, hier is uw knecht.
7 En David zeide tot hem: Vrees niet, want ik zal zekerlijk weldadigheid bij u doen, om uws vaders Jonathans wil; en ik zal u alle akkers van uw vader Saul wedergeven; en gij zult geduriglijk brood eten aan mijn tafel.
8 Toen boog hij zich, en zeide: Wat is uw knecht, dat gij omgezien hebt naar een doden hond, als ik ben?
9 Toen riep de koning Ziba, Sauls jongen, en zeide tot hem: Al wat Saul gehad heeft, en zijn ganse huis, heb ik den zoon uws heren gegeven.
10 Daarom zult gij voor hem het land bearbeiden, gij, en uw zonen, en uw knechten, en zult de vruchten inbrengen, opdat de zoon uws heren brood hebbe, dat hij ete; en Mefiboseth, de zoon uws heren, zal geduriglijk brood eten aan mijn tafel. Ziba nu had vijftien zonen en twintig knechten.
11 En Ziba zeide tot den koning: Naar alles, wat mijn heer de koning zijn knecht gebiedt, alzo zal uw knecht doen. Ook zou Mefiboseth, etende aan mijn tafel, als een van des konings zonen zijn.
12 Mefiboseth nu had een kleinen zoon, wiens naam was Micha; en allen, die in het huis van Ziba woonden, waren knechten van Mefiboseth.
13 Alzo woonde Mefiboseth te Jeruzalem, omdat hij geduriglijk at aan des konings tafel; en hij was kreupel aan beide zijn voeten.

Het enige, wat in dit hoofdstuk wordt meegedeeld, is de vriendelijkheid door David betoond aan de zoon van Jonathan, om zijnentwil.

I. Het vriendelijke onderzoek door hem ingesteld naar hen, die van het huis van Saul waren overgebleven, en zijn ontdekking van Mefiboseth, vers 1-4..

II. Zijn vriendelijk ontvangen van Mefiboseth toen hij tot hem gebracht werd, vers 5-8.

III. De vriendelijke voorziening, die hij maakte voor hem en de zijnen, vers 9-13.

1 Samuel 9:1-8

I. Hier is Davids onderzoek naar het overblijfsel van het vervallen huis van Saul, vers 1. Dit was geruime tijd na zijn komst tot de troon, want aan Mefiboseth, die pas vijf jaren oud was toen Saul stierf, was nu reeds een zoon geboren, vers 12. David had zijn verplichtingen aan Jonathan al te lang vergeten, maar eindelijk worden zij hem nu voor de geest gebracht. Het is goed om soms eens bij onszelf na te gaan, of er geen beloften of verbintenissen zijn, die wij verzuimd hebben na te komen, en dan is het beter ze laat na te komen dan in het geheel niet. Het kort begrip, dat Paulus ons geeft van het leven van David, is: dat hij "in zijn tijd de wet Gods gediend heeft," Handelingen 13:36, dat is: dat hij een man was, die er zich op toelegde goed te doen, getuige dit geval, waarin wij kunnen opmerken:

1. Dat hij een gelegenheid zocht om goed te doen. Hij zou zijn geweten ten opzichte van de vervulling van zijn belofte aan Jonathan allicht tevreden hebben kunnen stellen, indien, zo iemand uit zijn geslacht zich om hulp of ondersteuning tot hem gewend had, hij bereid ware geweest die hulp of ondersteuning te verlenen. Maar hij doet meer, hij vraagt eerst aan de hem omringenden, vers 1, en toen hij iemand vond, die hem inlichting kon geven, vroeg hij hem in het bijzonder: *Is er niet nog iemand van het huis Sauls, dat ik Gods weldadigheid aan hem doe?* vers 3. Is er iemand, niet alleen aan wie ik recht kan doen, Numeri 5:8, maar aan wie ik weldadigheid kan doen? Godvruchtige mensen moeten gelegenheden zoeken om wel te doen. "Een milddadige beraadslaagt milddadigheden," Jesaja 32:8. Want de meest geschikte voorwerpen van onze weldadigheid en barmhartigheid zullen niet dikwijls gevonden worden, zonder dat er onderzoek naar gedaan wordt. Die het meest nooddruftig zijn, zijn niet degenen, die het luidst klagen.

2. Zij, naar wie hij een onderzoek instelde, waren de overblijvenden van het huis van Saul, aan wie hij weldadigheid wilde doen om Jonathans wil. *Is er nog iemand, die overgebleven is van het huis van Saul.* Saul had een zeer talrijk gezin, 1 Kronieken 8:33, groot genoeg om een land te bevolken, en toch nu zo verminderd, dat er niemand van verscheen, en het tot de vraag kwam: *Is er nog iemand overgebleven?* Zie hoe God in Zijn voorzienigheid volle gezinnen kan ontledigen, zie hoe dit door de zonde des mensen zal geschieden! Sauls huis was een huis des bloeds, geen wonder dat het aldus verminderd werd, Hoofdstuk 21:1. Maar hoewel God de ongerechtigheid van de vader bezocht aan de kinderen, wilde David dit niet doen. "Is er iemand overgebleven, aan wie ik weldadigheid kan bewijzen, niet om Sauls wil, maar om Jonathans wil?"

A. Saul was de gezworen vijand van David, en toch wilde David weldadigheid doen aan Sauls huis, en dat wel met geheel zijn hart, en hij was er ijverig in. Hij zegt niet: "Zijn er nog overgebleven van het huis van Saul, tegen wie ik een reden of een voorwendsel kan vinden, om hen uit de weg te ruimen, om te voorkomen dat zij mij of mijn opvolger last en moeite zullen veroorzaken?" Het was tegen Abimelechs zin, dat er nog iemand van het huis van Gideon was overgebleven, Richteren 9:5 en tegen Athalia's zin, dat er iemand van het koninklijk zaad was overgebleven, 2 Kronieken 22:10, 11, dat waren personen, die zich op onwettige wijze van de regering meester hadden gemaakt. David had zo snode steunselen niet nodig, hij verlangde weldadigheid te doen aan het huis van Saul, niet alleen omdat hij op God vertrouwde, en niet vreesde wat zij hem konden doen, maar omdat hij van een barmhartige aard was, en vergaf wat zij tegen hem misdaan hadden. Wij moeten de oprechtheid doen blijken van ons vergeven aan hen, die onrechtvaardig jegens ons geweest zijn, ons schade en leed hebben toegebracht, door bereid te zijn om, als wij er de gelegenheid toe hebben,

beide aan henzelf en aan de hunnen vriendelijkheid te bewijzen. Wij moeten ons niet alleen niet op hen wreken maar hen liefhebben, en hun wel doen, Mattheus 5:44, en niet traag zijn om enigerlei dienst van liefde en welwillendheid te bewijzen aan hen, die ons menigmaal kwaad gedaan hebben, I Petrus 3:9, ja hen zegenen. Dit is het middel om het kwade te overwinnen en barmhartigheid te verkrijgen voor ons en de onzen, wanneer wij of zij het nodig hebben.

B. Jonathan was Davids gezworen vriend, en daarom wilde hij weldadigheid doen aan zijn huis. Dit leert ons:

a. Indachtig te zijn aan ons verbond. De weldadigheid, die wij beloofd hebben, moeten wij nauwgezet volbrengen, al zou er ook niet om worden gevraagd. God is getrouw jegens ons, laat ons niet ontrouw zijn aan elkaar.

b. Indachtig te zijn aan onze vriendschap, onze oude vriendschap. Weldadigheid aan onze vrienden, aan hen en de hunnen is een van de wetten van onze heilige Godsdienst. "Een man die vrienden heeft, heeft zich vriendelijk te houden," Spreuken 18:24. Indien God ons verhoogd heeft, terwijl onze vrienden en hun gezin naar beneden zijn gebracht, dan moeten wij onze vroegere bekendheid met hen toch niet vergeten, maar die veeleer beschouwen als ons zoveel betere gelegenheid gevende, om vriendelijk voor hen te zijn, onze vrienden hebben ons dan het meest nodig en wij zijn het best instaat hen te helpen. Al is er ook geen plechtig verbond van vriendschap dat ons verbindt tot deze standvastigheid van de liefde, zo is er toch een heilige wet van vriendschap, die niet minder verplichtend is, dat hem, die in ellende of nood is, medelijden betoond moet worden door zijn vriend, Job 6:14, een broeder wordt in de benauwdheid geboren. Vriendschap verplicht ons kennis te nemen van de gezinnen en familiebetrekkingen van hen, die wij liefhadden, die, toen zij ons verlieten, hun lichaam, hun naam en hun nakomelingen hebben achtergelaten, om er vriendelijkheid aan te bewijzen.

3. De weldadigheid, die hij hun beloofde te doen, hij noemt haar Gods weldadigheid, niet alleen grote weldadigheid, maar:

a. Weldadigheid ingevolge het verbond, dat er was tussen hem en Jonathan waarvan God getuige was. Zie 1 Samuel 20:42.

b. Weldadigheid naar het voorbeeld van God, want wij moeten barmhartig zijn gelijk Hij barmhartig is. Hij spaart hen, die in Zijn macht zijn, en dat moeten wij ook doen. Jonathans verzoek aan David was: "Doe mij de weldadigheid des Heren dat ik niet sterve," 1 Samuel 20:14, en doe haar ook aan mijn zaad. De weldadigheid Gods is in het een of ander opzicht een grotere weldadigheid, dan men gewoonlijk van mensen kan verwachten.

c. Het is een weldadigheid naar Godvruchtige wijze en met het oog op God, Zijn eer en Zijn gunst.

II. Er wordt hem bericht gegeven betreffende Mefiboseth, de zoon van Jonathan. Ziba was een oud dienaar van de familie van Saul, en kende er de toestand van. Hij wordt ontboden en ondervraagd, en hij -bericht de koning, dat Jonathans zoon in leven maar kreupel is, vers 3. Hoe hij kreupel geworden is, hebben wij tevoren gelezen, Hoofdstuk 4:4. Verder dat hij onbekend en in afzondering leeft, waarschijnlijk bij de bloedverwanten van zijn moeder, te Lodebar in Gilead aan de andere

kant van de Jordaan, waar hij vergeten was als een dode, hetgeen hij echter te gemakkelijker kon dragen, omdat hij zich weinig kon herinneren van de grootheid en eer, waarvan hij gevallen was.

III. Hij wordt naar het hof gebracht. De koning zond (Ziba waarschijnlijk) om hem met bekwame spoed naar Jeruzalem te brengen, vers 5. Aldus heeft hij Machir ontheven van zijn last, en hem misschien beloond voor hetgeen hij voor Mefiboseth had gedaan. Deze Machir schijnt een zeer edelmoedig, ruimhartig man geweest te zijn, en Mefiboseth te hebben geherbergd, niet uit ongenegenheid voor David of zijn regering, maar uit medelijden met de verarmde zoon van een prins, want later zullen wij hem vriendelijk zien voor David zelf toen deze vluchtte voor Absalom, hij wordt, Hoofdstuk 17:27, genoemd onder hen, die de koning voorzagen van hetgeen hij nodig had te Mahanaim, hoewel hij, toen David Mefiboseth van hem liet halen, weinig gedacht heeft dat er een tijd zou komen wanneer hij zelf hem gaarne verplicht zal zijn, en misschien was Machir toen te eerder bereid om David te helpen, in vergelding voor zijn vriendelijkheid jegens Mefiboseth. Daarom moeten wij niet nalatig zijn in weldadigheid te bewijzen, want wij weten niet hoe wij zelf haar nodig kunnen hebben, Prediker 11:2, en "de zegenende ziel zal vet gemaakt worden," Spreuken 11:25.

1. Mefiboseth stelt zich aan David voor met de eerbied, die hij aan zijn hoedanigheid verschuldigd was. Zo kreupel als hij was, *viel hij op zijn aangezicht en boog zich neer,* vers 6. Die eer heeft David aan Mefiboseths vader, aan Jonathan, bewezen, toen hij de naaste aan de troon was, 1 Samuel 20:41, hij boog zich driemaal, en na de zaken zo volkomen het tegengestelde zijn van toen, wendt Mefiboseth zich op gelijke wijze tot hem. Zij, die in ondergeschikte betrekking eerbied betonen, zullen, als zij verhoogd worden, gelijke eerbied ontvangen.

2. David ontvangt hem met alle mogelijke vriendelijkheid.

a. Hij sprak tot hem alsof hij verrast was hem te zien, maar blijde was hem te ontmoeten. "Mefiboseth! Wel! is er zo’n man in leven?" Hij herinnerde zich de naam, want waarschijnlijk is Mefiboseth geboren in de tijd van Davids vertrouwelijke omgang met Jonathan.

b. Hij zei hem niet te vrezen. *Vrees niet,* vers 7. Waarschijnlijk is hij, toen hij David zag, enigszins bedremmeld geworden, daarom zegt David hem dat hij hem heeft laten halen, niet omdat hij enigerlei achterdocht jegens hem koesterde, of met enigerlei kwade bedoeling, maar om hem vriendelijkheid te betonen. Voorname personen moeten geen behagen scheppen in de schroomvalligheid waarmee hun minderen tot hen naderen (want de grote God doet dit niet) maar hen aanmoedigen.

c. Hij geeft hem, als schenking van de kroon, *alle akkers van zijn vader Saul,* dat is: zijns vaders erfgoed, dat verbeurd was door Isboseths rebellie, en bij zijn eigen inkomsten was gevoegd. Dit was een werkelijke gunst, meer dan hem een vriendelijk woord te geven. Ware vriendschap is edelmoedig.

d. Hoewel hij hem aldus een goede bezitting had gegeven, voldoende om hem te onderhouden, zal hij hem toch, om Jonathans wil (hij zag misschien enige gelijkenis met Jonathan in zijn gelaat) als een voortdurende gast aan zijn tafel ontvangen, waar hij niet slechts aangenaam gevoed zal worden maar ook gezelschap zal vinden, passende bij zijn geboorte en rang. Hoewel Mefiboseth kreupel en

wanstaltig was, geen grote geschiktheid schijnt te hebben gehad voor zaken, zal David hem toch om der wille van zijn Godvruchtige vader, als een lid van zijn gezin beschouwen en behandelen.

3. Mefiboseth neemt deze vriendelijkheid aan met veel ootmoed en zelfvernedering. Hij behoorde niet tot hen, die elke gunst als een hun verschuldigd recht beschouwen, en alles te weinig achten wat hun vrienden voor hen doen, integendeel hij spreekt alsof hij verbaasd was over de schenking, die David hem deed, vers 8. *Wat is uw knecht, dat gij omgezien hebt naar een dode hond als ik ben?* Hoe smaadt hij zichzelf! Hij is de zoon van een prins, en de kleinzoon van een koning maar er rust schuld en toorn op zijn geslacht en hijzelf is arm en kreupel, en daarom noemt hij zich voor David *een dode hond.* Het is goed om onder verootmoedigende omstandigheden een ootmoedig hart te hebben. Als God door de leidingen van Zijn voorzienigheid onze toestand omlaag brengt, en Gods genade er ons hart mee omlaag brengt, dan zullen wij gerust zijn. En zij, die zich aldus vernederen, zullen verhoogd worden. Hoe verheerlijkt hij Davids goedheid! Het zou gemakkelijk zijn geweest haar te verkleinen, indien hij neiging daartoe had gehad. Heeft David hem zijns vaders bezitting teruggegeven, hij gaf hem slechts het zijne. Ontving hij hem aan zijn tafel? Dat was staatkunde, want zo kon hij het oog op hem houden. tiaar Mefiboseth neemt alles wat David zei en deed vriendelijk op, en zichzelf acht hij minder dan de minste van zijn gunsten. Zie 1 Samuel 18:18.

Samuël 9:9-13

Hier is de zaak ten opzichte van Mefiboseth in orde gebracht en vastgesteld.

1. De schenking van zijns vaders bezitting is hem bevestigd, en Ziba wordt er tot getuige van geroepen, vers 9, en Saul scheen een zeer goede bezitting gehad te hebben, want zijn vader was een man, geweldig van vermogen, 1 Samuel 9:1, en hij had akkers en wijngaarden om te geven, 1 Samuel 22:7. Maar hoe groot die bezitting ook zij, Mefiboseth is er nu heer en meester van.

2. Het bestuur over die bezitting wordt opgedragen aan Ziba, die haar kende, er het beste gebruik van kon maken, zodat zij aan zijn meester het meeste voordeel opleverde, en daar hij zijns vaders dienaar was geweest, kon men vertrouwen in hem stellen, en daar hij een talrijk gezin had van zonen en dienstknechten, had hij genoeg handen, om voor het werk gebruikt te worden, vers 10. Aldus komt Mefiboseth in goeden doen, daar hij een goede bezitting heeft, zonder veel zorg, goed op weg om rijk te worden, daar hij veel inkomsten en weinig uitgaven heeft, hijzelf aan Davids tafel onderhouden wordende. Maar hij moet behalve zijn eigen brood, voedsel hebben voor zijn zoon en zijn dienstknechten, Ziba's zonen en dienstknechten moeten hun deel hebben van de inkomsten, om welke reden misschien hun aantal hier is opgegeven, *vijftien zonen en twintig knechten,* die bijna alles nodig zullen hebben wat er is, want "waar het goed vermenigvuldigt daar vermenigvuldigen ook die het eten, wat nuttigheid hebben dan de bezitters er van dan het gezicht hunner ogen?" Prediker 5:10. *Allen die in het huis van Ziba woonden, waren Mefiboseths knechten,* vers 12, dat is: allen leefden zij van hem, en maakten een prooi van zijn bezitting onder voorwendsel van hem te dienen. De Joden hebben een gezegde: "Wie knechten vermenigvuldigt, vermenigvuldigt dieven". Ziba is nu tevreden, want hij bemint de rijkdom en zal overvloed hebben. "Naar *alles wat mijn heer de koning zijn knecht gebiedt, alzo zal uw knecht doen,* vers 11, laat de bezitting maar aan mij over, en *aangaande Mefiboseth",* (zij schijnen Ziba's woorden te zijn, "zo het de koning behaagt behoeft hij geen last te zijn voor het hof, *hij zal eten aan mijn tafel,* en zo goed behandeld en onthaald worden *als een van des konings zonen".* Maar David wil hem aan zijn eigen tafel hebben, en Mefiboseth is even ingenomen met zijn plaats als Ziba met zijn post. Hoe ontrouw Ziba hem geweest is, zullen wij later zien, Hoofdstuk 16:3.

Omdat nu David een type was van Christus, zijn Here en zijn Zoon, zijn wortel en zijn geslacht, zo laat zijn weldadigheid aan Mefiboseth dienen om de weldadigheid en liefde voor te stellen van God, onze Zaligmaker, voor de gevallen mens, jegens wie Hij echter geen verplichting had, zoals David aan Jonathan. De mens was schuldig bevonden aan rebellie tegen God, en lag, evenals Sauls huis, onder een vonnis om door Hem verworpen te worden, hij was niet slechts verarmd en tot een lage staat gekomen, maar hij was kreupel en geslagen door zijn val, de Zone Gods doet onderzoek naar dit ontaard, vervallen geslacht, dat naar Hem niet gevraagd heeft, komt om hen te zoeken en zalig te maken. Aan hen, die zich voor Hem verootmoedigen, en zich aan Hem overgeven, geeft Hij hun verbeurd erfdeel terug, geeft hij hun recht op een beter paradijs, dan dat hetwelk Adam had verloren, en brengt hen in gemeenschap met zich, zet hen met Zijn kinderen aan Zijn tafel, en spijzigt hen met de lekkernijen des hemels. Here, wat is de mens, dat Gij hem groot acht!

HOOFDSTUK 10

1 En het geschiedde daarna, dat de koning der kinderen Ammons stierf, en zijn zoon Hanun werd koning in zijn plaats.
2 Toen zeide David: Ik zal weldadigheid doen aan Hanun, den zoon van Nahas, gelijk als zijn vader weldadigheid aan mij gedaan heeft. Zo zond David heen, om hem door den dienst zijner knechten te troosten over zijn vader. En de knechten van David kwamen in het land van de kinderen Ammons.
3 Toen zeiden de vorsten der kinderen Ammons tot hun heer Hanun: Eert David uw vader in uw ogen, omdat hij troosters tot u gezonden heeft? Heeft David zijn knechten niet daarom tot u gezonden, dat hij deze stad doorzoeke, en die verspiede, en die omkere?
4 Toen nam Hanun Davids knechten, en schoor hun baard half af, en sneed hun klederen half af, tot aan hun billen; en hij liet hen gaan.
5 Als zij dit David lieten weten, zo zond hij hun tegemoet; want deze mannen waren zeer beschaamd. En de koning zeide: Blijft te Jericho, totdat uw baard weder gewassen zal zijn, komt dan weder.
6 Toen nu de kinderen Ammons zagen, dat zij zich bij David stinkende gemaakt hadden, zonden de kinderen Ammons heen, en huurden van de Syriers van Beth-rechob, en van de Syriers van Zoba, twintig duizend voetvolks, en van den koning van Maacha duizend man, en van de mannen van Tob twaalf duizend man.
7 Als David dit hoorde, zond hij Joab heen, en het ganse heir met de helden.
8 En de kinderen Ammons togen uit, en stelden de slagorde voor de deur der poort; maar de Syriers van Zoba, en Rechob, en de mannen van Tob en Maacha waren bijzonder in het veld.
9 Als nu Joab zag, dat de spits der slagorde tegen hem was, van voren en van achteren, zo verkoos hij uit alle uitgelezenen van Israel, en stelde hen in orde tegen de Syriers aan;
10 En het overige des volks gaf hij onder de hand van zijn broeder Abisai, die het in orde stelde tegen de kinderen Ammons aan.
11 En hij zeide: Zo de Syriers mij te sterk zullen zijn, zo zult gij mij komen verlossen; en zo de kinderen Ammons u te sterk zullen zijn, zo zal ik komen om u te verlossen.
12 Wees sterk, en laat ons sterk zijn voor ons volk, en voor de steden onzes Gods; de HEERE nu doe, wat goed is in Zijn ogen.
13 Toen naderde Joab, en het volk, dat bij hem was, tot den strijd tegen de Syriers; en zij vloden voor zijn aangezicht.
14 Als de kinderen Ammons zagen, dat de Syriers vloden, vloden zij ook voor het aangezicht van Abisai, en kwamen in de stad. En Joab keerde weder van de kinderen Ammons, en kwam te Jeruzalem.
15 Toen nu de Syriers zagen, dat zij voor Israels aangezicht geslagen waren, zo vergaderden zij zich weder te zamen.
16 En Hadad-ezer zond heen, en deed de Syriers uitkomen, die op gene zijde der rivier zijn, en zij kwamen te Helam; en Sobach, Hadad-ezers krijgsoverste, toog voor hun aangezicht heen.
17 Als dat David werd aangezegd, verzamelde hij gans Israel, en toog over de Jordaan, en kwam te Helam, en de Syriers stelden de slagorde tegen David aan, en streden met hem.
18 Maar de Syriers vloden voor Israels aangezicht, en David versloeg van de Syriers zevenhonderd wagenen, en veertig duizend ruiteren; daartoe sloeg hij Sobach, hun krijgsoverste, dat hij aldaar stierf.

19 Toen nu al de koningen, die Hadad-ezers knechten waren, zagen, dat zij voor Israels aangezicht geslagen waren, maakten zij vrede met Israel, en dienden hen; en de Syriers vreesden de kinderen Ammons meer te verlossen.

Dit hoofdstuk geeft ons een bericht van een oorlog, die David gevoerd heeft met de Ammonieten en hun bondgenoten, de Syriërs, met de aanleiding er toe en de goeden uitslag er van.

I. David zendt een vriendelijk gezantschap tot Hanun, koning van de Ammonieten, vers 1, 2.

II. Op een laaghartig vermoeden dat het met slechte bedoeling gezonden was, mishandelt Hanun Davids gezanten vers 3,4.

III. Daar David dit zeer euvel opnam, vers 5, bereidden de Ammonieten zich ten krijg tegen hem vers 6.

IV. David brengt de oorlog over in hun eigen land, zendt Joab en Abisai tegen hen, die de krijg met veel dapperheid en beleid gevoerd hebben, vers 7-12..

V. De Ammonieten en de Syriërs, hun bondgenoten, werden volkomen geslagen, vers 13, 14.

Vl. De krijgsmacht van de Syriërs, die zich hersteld had, wordt ten tweedemale verslagen, vers 15-19. Aldus heeft David zijn naam opgehouden voor dankbaarheid, door vriendelijkheid te vergelden, en voor gerechtigheid, door beledigingen te wreken.

Samuël 10:1-5

I. Hier is: De grote achting, die David bewees aan zijn nabuur, de koning van de Ammonieten, vers 1, 2.

1. De beweegreden er toe was de een of andere vriendelijkheid, die hij vroeger van Nahas, de overleden koning, ontvangen had. *Hij heeft weldadigheid aan mij gedaan*, zegt David, vers 2, en daarom (onlangs genoegen hebbende gesmaakt in weldadigheid te doen aan Mefiboseth om zijn vaders wil) besluit hij weldadigheid te doen aan zijn zoon en een vriendelijke verstandhouding met hem te hebben. Zo moet het genoegen van de ene vriendelijke en edelmoedige daad ons opwekken tot een andere. Nahas is een vijand geweest van Israël, een wreed vijand, 1 Samuel 11:2, en toch had hij weldadigheid gedaan aan David, misschien wel alleen om Saul tegen te staan, die onvriendelijk voor hem was. Evenwel, als David vriendelijkheid ontvangen heeft, wil hij geen angstvallig onderzoek instellen naar de beweegreden er van, maar besluit hij haar dankbaar te vergelden. Als een Farizeër aalmoezen geeft uit hoogmoed, zal God er hem niet voor belonen, maar die de aalmoezen ontvangen hebben, moeten er hem dank voor zeggen, God kent het hart, maar wij kennen het niet.

2. De achting, door hem betoond, bestond in het zenden van een gezantschap van rouwbeklag over de dood zijns vaders, zoals dit de gewoonte is onder vorsten, die in verbond zijn met elkaar. *David zond heen om hem te troosten.* Voor kinderen, wier ouders gestorven zijn, is het een troost, te bevinden dat de vrienden hunner ouders hun vrienden zijn, en voornemens zijn de vriendschap met hen aan te houden. Het is voor rouwdragenden een troost, te bevinden dat er zijn, die met hen treuren, hun verlies beseffen en er met hen in delen. Het is een troost voor hen, die de nagedachtenis eren van hun gestorven bloedverwanten, te bevinden dat ook anderen haar eren, en waardering hadden voor hen, die zij hebben gewaardeerd.

II. De grote belediging, die Hanun, de koning van de Ammonieten, David heeft aangedaan in zijn gezanten.

1. Hij luisterde naar de kwaadaardige inblazingen van zijn vorsten, die te kennen gaven dat Davids gezanten, onder voorwendsel van rouwbeklag te komen doen, in werkelijkheid spionnen waren, vers 3. Leugenachtige mensen zijn spoedig bereid om te denken dat anderen even leugenachtig zijn als zij, en zij, die kwaadwillig zijn voor hun naburen, zijn vast besloten om niet te geloven dat hun naburen hun welgezind zijn. Zij zouden niet aldus gedacht hebben dat David veinsde, indien zij zich niet bewust waren dat zij geveinsd zouden hebben, indien dit met hun belang had gestrookt. Ongegronde achterdocht te koesteren is een blijk van een slecht karakter. Bisschop Patrick merkt hierbij aan dat niets zo goed bedoeld kan zijn, of er kan een slechte uitlegging aan worden gegeven, en dit zal gewoonlijk gedaan worden door hen, die niemand liefhebben dan zichzelf. Mensen van de grootste achtbaarheid en deugd moeten het niet vreemd vinden, indien zij aldus verkeerd worden voorgesteld. De liefde denkt geen kwaad.

2. Aan die lage inblazing gehoor gevende, heeft hij Davids gezanten op laaghartige wijze mishandeld, als een man van een lage, slechte gezindheid, die meer geschikt was om een hondenhok te regeren dan om een kroon te dragen. Indien hij redenen had om te vermoeden dat Davids boden met slechte bedoelingen zijn gekomen, dan zou hij voorzichtig genoeg gedaan hebben, zo hij terughoudend met

hen geweest was, en hen zo spoedig hij kon had weggezonden, maar het is duidelijk dat hij slechts naar een gelegenheid zocht om hun de uiterste smaadheid aan te doen, uit haat tegen hun koning en hun land. Zij waren zelf achtbare mannen, en nog temeer als de vertegenwoordigers van de vorst, die hen gezonden had, zij en hun eer waren onder de bijzondere bescherming van het volkenrecht, zij stelden vertrouwen in de Ammonieten, en kwamen ongewapend tot hen, en toch behandelde Hanun hen als schelmen en landlopers, ja erger, *hij schoor hun baard half af, en sneed hun klederen half af,* om hen prijs te geven aan de smaad en de spotternij van zijn knechten, die hen zullen beschimpen.

III. Davids tedere bekommernis over zijn dienstknechten, die aldus mishandeld waren. Hij zond hun tegemoet, en liet hun weten hoeveel belang hij stelde in hun twist, en dat hij die spoedig zou wreken, en beval hun te Jericho te blijven, een stille plaats, waar zij niet in de gelegenheid zouden zijn om in gezelschap te komen, totdat de helft van hun baard, die afgeschoren was, zo gegroeid was, dat de andere helft er voegzaam gelijk mee geknipt kon worden, vers 5. De joden droegen lange baarden, achtten het een eer om een bejaard, ernstig voorkomen te hebben, en daarom betaamde het niet dat mannen van hun rang aan het hof zouden verschijnen, terwijl zij er zo geheel anders uitzagen dan hun naburen. Waarschijnlijk hadden zij wel andere klederen bij zich om aan te doen inplaats van die, waarvan de helft afgesneden was, maar het verlies van hun baard kon niet zo spoedig hersteld worden, mettertijd zal die echter wel aangroeien en dan zal alles wel wezen. Laat ons hieruit leren om onrechtvaardige smaad niet al te zeer ter harte te nemen, na een wijle houdt hij vanzelf op, en wordt dan in schande verkeerd voor hen, die er de werkers van waren, terwijl de verkorte eer binnen weinig tijds weer toeneemt en hersteld wordt. God zal uw gerechtigheid doen voortkomen als het licht, daarom: verbeid Hem, Psalm 37:6, 7.

Sommigen waren van oordeel dat David, in de belediging hem door de koning van Ammon aangedaan, zijn loon gehad heeft voor zijn aanzoek om vriendschap met die heidense koning, die hij toch wist een onverzoenlijk vijand van Israël te zijn, en nu kon gedenken hoe hij, toen hij het rechteroog van de mannen van Jabes in Gilead wilde uitsteken, er mee bedoeld heeft "deze schande op geheel Israël te leggen," 1 Samuel 11:2. Welke betere behandeling kon hij verwachten van zo’n boosaardig geslacht en volk? Waarom moet hij naar de vriendschap dingen van een volk, waarmee Israël zo weinig te doen moet hebben, dat "geen Ammoniet in de vergadering des Heren mocht komen, tot zelfs in hun tiende geslacht?" Deuteronomium 23:3.

Samuël 10:6-14

I. Hier zien wij de toebereidselen van de Ammonieten voor de strijd, vers 6. Zij zagen dat zij zich bij David zeer gehaat hadden gemaakt zich blootgesteld hadden aan zijn rechtvaardige toorn. Dit hadden zij gemakkelijk kunnen voorzien, toen zij zijn gezanten mishandelden, hetgeen gelijk stond met een oorlogsverklaring en een stoutmoedig tarten was van hem. Het schijnt echter dat zij niet bedacht hebben, hoe weinig zij in staat waren om met hun duizenden de zijnen tegemoet te treden, en zo waren zij genoodzaakt huurtroepen van andere volken in dienst te nemen. Zo zullen de zondaren stoutmoedig God tergen, en zich blootstellen aan Zijn toorn, zonder te bedenken dat Hij sterker is dan zij, 1 Corinthiers 10:22.

De Ammonieten waren de eersten om te beledigen, en zij waren de eersten, die een leger op de been brengen om dit te rechtvaardigen. Hadden zij zich verootmoedigd en David om vergeving gevraagd, dan zou een eervolle voldoening de belediging hebben kunnen uitwissen. Maar toen zij zo roekeloos besloten te blijven bij hetgeen zij gedaan hadden, brachten zij zich ten verderve.

II. De snelle aanval, die Davids krijgsmacht op hen heeft gericht, vers 7. Toen David hoorde van hun oorlogstoebereidselen, zond hij Joab met een groot leger om hen aan te vallen vers 7. Zij, die in oorlog zijn met de Zone Davids, doen niet slechts de uitdaging, maar beginnen de krijg, want Hij wacht om genadig te zijn, maar zij versterken zich tegen Hem, en daarom: indien zij zich niet bekeren, zo zal Hij Zijn zwaard wetten, Psalm 7:13. God heeft dodelijke wapenen tegen hen, die Zijn toorn trotseren, Jesaja 5:19, die hen tot de overtuiging zullen brengen als het te laat is, dat niemand ooit zijn hart tegen God verhard heeft, en voorspoedig is geweest. Het was Davids wijsheid om de oorlog in hun eigen land over te brengen, en de strijd met hen aan te binden bij het binnengaan van de poort hunner hoofdstad *Rabba,* naar sommigen denken, of *Medeba,* een stad aan hun grenzen, voor welke zij zich legerden om hun grenzen te bewaren, 1 Kronieken 19:17. Zodanig zijn de verschrikkingen en verwoestingen van de oorlog, dat ieder goed vorst in liefde tot zijn onderdanen hem op zo verre afstand van hen zal houden als maar mogelijk is.

III. Aan beide zijden worden toebereidselen gemaakt voor een veldslag.

1. De vijand verdeelde zich in twee legercorpsen, het ene bestaande uit Ammonieten, dus uit hun eigen volk, dat aan de poort van de stad geposteerd was, het andere bestaande uit Syriërs, die zij in hun soldij hadden genomen, en die daarom op een afstand geposteerd waren in het veld, om de krijgsmacht van Israël in de flank of in de achterhoede aan te tasten, terwijl de Ammonieten hen in het front aanvielen vers 8.

2. Joab, als een bekwaam veldoverste, bemerkte spoedig wat hun bedoeling was, en verdeelde derhalve zijn krijgsmacht, de keurbenden hield hij onder zijn eigen bevel teneinde tegen de Syriërs te strijden, die hij waarschijnlijk als betere krijgslieden kende, en die, huurbenden zijnde, ook beter geoefend waren in de krijg, vers 9. Het overige van zijn krijgsmacht stelde hij onder bevel van Abisai zijn broeder, om de Ammonieten aan te vallen vers 10. Joab schijnt de vijand zo goed toebereid gevonden te hebben om hem te ontvangen, dat zijn moed en beleid nooit op zo zware proef gesteld waren als nu.

IV. Joabs rede voordat de veldslag begon, vers 11, 12. Zij is niet lang, maar ter zake en ademt moed.

1. Hij regelt de zaak wijselijk met zijn broeder Abisai zo, dat de verdeling hunner krijgsmacht hen niet zou verzwakken, maar dat de afdeling, die in gevaar zou zijn van verslagen te worden, hulp van de andere zou ontvangen. Hij onderstelt het ergste, namelijk dat een hunner tot wijken zou gebracht worden, maar in dat geval moet op een gegeven teken, de ander een detachement ter hulp zenden. Wederzijds hulpbetoon is broederlijke liefde. Indien het nodig is zult gij mij helpen, en zal ik u helpen. Aldus behoren de krijgsknechten van Christus elkanders handen te sterken in hun geestelijke strijd. De sterken moeten de zwakken ondersteunen en helpen. Zij, die door genade de overwinning hebben behaald over verzoekingen, moeten hen, die verzocht worden raden en vertroosten, en voor hen bidden. "Als gij zult bekeerd zijn, zo versterk uw broeders," Lukas 22:32. De leden van het natuurlijke lichaam helpen elkaar, 1 Corinthiers 12:21.

2. Kloekmoedig moedigt hij zichzelf, zijn broeder en de overige officieren en krijgslieden aan om alle krachten in te spannen. Grote gevaren scherpen de ware moed. Toen Joab zag dat de spits van de slagorde tegen hem was, van voren en van achteren, heeft hij, inplaats van orders te geven voor een eervolle aftocht, zijn mannen aangevuurd om zoveel krachtiger aan te vallen: *Wees sterk en laat ons sterk zijn* niet voor loon, of eer of bevordering, *maar voor ons volk en de steden onzes Gods,* voor de openbare veiligheid en welvaart, waaraan de eer van God zo nauw verbonden is, *God en ons land* was het wachtwoord. "Laat ons dapper zijn uit een beginsel van liefde voor Israël, dat ons volk is, van een zelfde oorsprong als wij, voor hetwelk wij ten strijde zijn uitgetogen, en in welks vrede wij vrede zullen hebben, en uit een beginsel van liefde tot God, want het zijn Zijn steden, om welke te beschermen wij strijden". De betrekking, waarin een persoon of een zaak tot God staat, moet ons liefde er voor geven of doen toenemen, en ons aansporen om er alles voor te doen wat wij kunnen.

3. Godvruchtig laat hij de uitkomst over aan God. "Als wij het onze gedaan hebben naar onze plaats het meebrengt, dan *doe de Here wat goed is in Zijn ogen."* Laat ons in niets tekortkomen, hoe ook de uitslag moge wezen. Gods werk worde door ons gedaan, en dan zal Gods wil aan ons gedaan worden. Als wij nauwgezet onze plicht vervullen, dan kunnen wij goedsmoeds de uitkomst aan God overlaten, niet wanende dat onze dapperheid Hem verplicht ons voorspoedig te maken, maar hopende op Zijn heil op Zijn eigen wijze en in Zijn eigen tijd.

V. De overwinning, die Joab over de verbonden legers van Syrië en Ammon heeft behaald, vers 13, 14. Hij voorzag voor het ergste, en stelde het geval dat de Syriërs of de Ammonieten te sterk voor hem zouden zijn, vers 11, maar hij bleek te sterk te zijn voor beide. Wij verhinderen ons succes niet door ons te bereiden op teleurstelling. De Syriërs werden het eerst door Joab verslagen, en toen de Ammonieten door Abisai. De laatsten schenen in het geheel niet gestreden te hebben, maar toen de Syriërs terugtrokken, in de stad gevloden te zijn. Het is voor krijgslieden een verzoeking om te vluchten, als zij een stad in hun nabijheid hebben, waarheen zij kunnen vlieden. Het is een ding, als de mannen kunnen vechten of vluchten, maar het is geheel wat anders, als zij of moeten vluchten, of moeten sterven.

Samuël 10:15-19

1. Hier is een nieuwe poging van de Syriërs om hun verloren eer te herwinnen en de voortgang van Davids zegevierende wapenen te stuiten. Het leger, dat onlangs verslagen werd, herzamelde zich, zij *vergaderden zich weer tezamen,* vers 15, de verslagen vijand zal, zolang er nog enig leven in hem is weerstand bieden, de vijanden van de Zone Davids doen dit ook, Mattheus 22:34, Openbaring 19:19. Dezen hier, zich bewust zijnde van hun ontoereikendheid, riepen de hulp in van hun bondgenoten en van degenen, die van hen afhankelijk waren aan de andere kant van de rivier vers 16, en, aldus versterkt zijnde, hoopten zij Israël te kunnen verslaan, maar zij *wisten de gedachten des Heren niet, dat Hij hen vergaderd heeft als garven voor de dorsvloer.* Zie Micha 4:11-13.

2. Het verijdelen van deze poging door de waakzaamheid en kloekmoedigheid van David, die, bericht gekregen hebbende van hun voornemen niet wachtte totdat zij hem aanvielen, maar in persoon aan het hoofd van zijn leger over de Jordaan trok vers 17, en de Syriërs in een geregelde veldslag versloeg, vers 18, zeven duizend man doodde, die tot zeven honderd wagens behoorden, en veertig duizend andere soldaten, ruiters en voetvolk, zoals blijkt uit een vergelijking met 1 Kronieken 19:18. Hun veldoverste sneuvelde, en David is ongetwijfeld zegevierend teruggekomen.

3. Het gevolg van deze overwinning over de Syriërs,

a. David verkreeg verscheidene schatplichtigen, vers 19. *De koningen,* of kleine vorsten, die aan Hadarezer onderworpen waren geweest, hebben, toen zij zagen hoe machtig David was, zeer wijselijk *vrede gemaakt met Israël,* daar zij niet instaat waren krijg met hen te voeren, en *dienden hen,* die instaat waren hun bescherming te verlenen. Aldus is de belofte gedaan aan Abraham, Genesis 15:18, en herhaald aan Jozua, Hoofdstuk 1:4, dat de grenzen van Israël zich zouden uitstrekken tot aan de Eufraat, eindelijk vervuld.

b. De Ammonieten verloren hun oude bondgenoten. *De Syriërs vreesden de kinderen Ammons meer te verlossen,* niet omdat hun zaak *onrechtvaardig* was, (een misdaad verdedigende, die bestond in een schending van het volkenrecht, maar omdat hun zaak *onvoorspoedig* was. Het is gevaarlijk hulp te verlenen aan hen, tegen wie God is want als zij vallen, zullen hun helpers met hen vallen.

Jezus Christus, de Zone Davids, zond Zijn gezanten, Zijn apostelen en dienstknechten, na al Zijn dienstknechten de profeten aan de Joodse kerk en natie, maar zij hebben hen smadelijk behandeld, zoals Hanun Davids gezanten behandeld heeft, bespotten hen, mishandelden hen, doodden hen, en dit was het dat de mate hunner ongerechtigheid vol deed worden en een onherroepelijk verderf over hen bracht, Mattheus 21:35, 41, 22:7 vergelijk 2 Kronieken 36:16. Want Christus beschouwt de beledigingen en het kwaad Zijn dienaren aangedaan, als Hemzelf aangedaan, en zal er dienovereenkomstig wrake over doen.

HOOFDSTUK 11

1 En het geschiedde met de wederkomst van het jaar, ter tijde als de koningen uittrekken, dat David Joab, en zijn knechten met hem, en gans Israel henenzond, dat zij de kinderen Ammons verderven, en Rabba belegeren zouden. Doch David bleef te Jeruzalem.
2 Zo geschiedde het tegen den avondtijd, dat David van zijn leger opstond, en wandelde op het dak van het koningshuis, en zag van het dak een vrouw, zich wassende; deze vrouw nu was zeer schoon van aanzien.
3 En David zond henen, en ondervraagde naar deze vrouw; en men zeide: Is dat niet Bathseba, de dochter van Eliam, de huisvrouw van Uria, den Hethiet?
4 Toen zond David boden henen, en liet haar halen. En als zij tot hem ingekomen was, lag hij bij haar, (zij nu had zich van haar onreinigheid gezuiverd), daarna keerde zij weder naar haar huis.
5 En die vrouw werd zwanger; zo zond zij henen, en liet David weten, en zeide: Ik ben zwanger geworden.
6 Toen zond David tot Joab, zeggende: Zend Uria, den Hethiet, tot mij. En Joab zond Uria tot David.
7 Als nu Uria tot hem kwam, zo vraagde David naar den welstand van Joab, en naar den welstand des volks, en naar den welstand des krijgs.
8 Daarna zeide David tot Uria: Ga af naar uw huis, en was uw voeten. En toen Uria uit des konings huis uitging, volgde hem een gerecht des konings achterna.
9 Maar Uria leide zich neder voor de deur van des konings huis, met al de knechten zijns heren; en hij ging niet af in zijn huis.
10 En zij gaven het David te kennen, zeggende: Uria is niet afgegaan in zijn huis. Toen zeide David tot Uria: Komt gij niet van de reis? Waarom zijt gij niet afgegaan in uw huis?
11 En Uria zeide tot David: De ark, en Israel, en Juda blijven in de tenten; en mijn heer Joab, en de knechten mijns heren zijn gelegerd op het open veld, en zou ik in mijn huis gaan, om te eten en te drinken, en bij mijn huisvrouw te liggen? Zo waarachtig als gij leeft en uw ziel leeft, indien ik deze zaak doen zal!
12 Toen zeide David tot Uria: Blijf ook heden hier, zo zal ik u morgen afzenden. Alzo bleef Uria te Jeruzalem, dien dag en den anderen dag.
13 En David nodigde hem, zodat hij voor zijn aangezicht at en dronk, en hij maakte hem dronken. Daarna ging hij in den avond uit, om zich neder te leggen op zijn leger, met zijns heren knechten, maar ging niet af in zijn huis.
14 Des morgens nu geschiedde het, dat David een brief schreef aan Joab; en hij zond dien door de hand van Uria.
15 En hij schreef in dien brief, zeggende: Stel Uria vooraan tegenover den sterksten strijd, en keer van achter hem af, opdat hij geslagen worde en sterve.
16 Zo geschiedde het, als Joab op de stad gelet had, dat hij Uria stelde aan de plaats, waarvan hij wist, dat aldaar strijdbare mannen waren.
17 Als nu de mannen der stad uittogen en met Joab streden, vielen er van het volk, van Davids knechten, en Uria, de Hethiet, stierf ook.
18 Toen zond Joab heen, en liet David den gansen handel van dezen strijd weten.
19 En hij beval den bode, zeggende: Als gij zult geeindigd hebben den gansen handel van dezen strijd tot den koning uit te spreken;
20 En het zal geschieden, indien de grimmigheid des konings opkomt, en hij tot u zegt: Waarom zijt gij zo na aan de stad gekomen om te strijden? Wist gij niet, dat zij van den muur zouden schieten?

21 Wie sloeg Abimelech, den zoon van Jerubbeseth? Wierp niet een vrouw een stuk van een molensteen op hem van den muur, dat hij te Thebez stierf? Waarom zijt gij tot den muur genaderd? Dan zult gij zeggen: Uw knecht, Uria, de Hethiet, is ook dood.
22 En de bode ging heen, en kwam in, en gaf David te kennen alles, waar hem Joab om uitgezonden had.
23 En de bode zeide tot David: Die mannen zijn ons zeker te machtig geweest, en zijn tot ons uitgetogen in het veld; maar wij zijn tegen hen aan geweest tot aan de deur der poort.
24 Toen schoten de schutters van den muur af op uw knechten, dat er van des konings knechten dood gebleven zijn; en uw knecht, Uria, de Hethiet, is ook dood.
25 Toen zeide David tot den bode: Zo zult gij tot Joab zeggen: Laat deze zaak niet kwaad zijn in uw ogen, want het zwaard verteert zowel dezen als genen; versterk uw strijd tegen de stad, en verstoor ze; versterk hem alzo.
26 Als nu de huisvrouw van Uria hoorde, dat haar man Uria dood was, zo droeg zij leed over haar heer.
27 En als de rouw was overgegaan, zond David heen, en nam haar in zijn huis; en zij werd hem ter vrouwe, en baarde hem een zoon. Doch deze zaak, die David gedaan had, was kwaad in de ogen des HEEREN.

Wat David gezegd heeft van het treurig bericht van Sauls dood, kan gevoeglijker toegepast worden op de droevige geschiedenis, die in dit hoofdstuk verhaald wordt, het overspel en de moord, waaraan David zich schuldig maakte. Verkondigt het niet te Gath, boodschapt het niet op de straten van Askelon. Wij zouden wensen er een sluier over heen te kunnen werpen, dat het nooit bekend zou worden, dat nooit gezegd zou worden dat David gedaan heeft wat hier van hem verhaald wordt, maar het kan niet, het moet niet verborgen of bedekt worden, de Schrift is getrouw in het mededelen van de fouten, zelfs van hen die zij het meest gelooft, hetgeen een blijk is van de oprechtheid van de schrijvers en een bewijs dat zij niet geschreven werd om enigerlei partij te dienen. En zelfs deze geschiedenissen zijn geschreven tot onze lering, opdat hij, die meent te staan, toezie dat hij niet valle, en anderer kwaad ons tot waarschuwing zij. Ongetwijfeld zijn velen door deze geschiedenis aangemoedigd om te zondigen, en er door verhard geworden, voor deze was zij een reuk des doods ten dode, maar velen ook zijn er door opgewekt tot een heilige waakzaamheid over zichzelf en tegen de zonde, voor hen was zij een reuk des levens ten leven. Het zijn zeer grote zonden, en die nog grotelijks verzwaard zijn, waaraan wij David hier schuldig zien.

I. Hij pleegde overspel met Bathseba, de vrouw van Uria, vers 1-5..

II. Hij poogde het vaderschap van het onechte kind, dat uit dit overspel geboren zou worden, aan Uria toe te schrijven, vers 6-13.

III. Toen dit plan mislukte, beraamde hij de dood van Uria door het zwaard van de kinderen Ammons en dit plan heeft hij ten uitvoer gebracht, vers 14-25.

IV. Hij huwde Bathseba, vers 26, 27.. Is dit David? Is dit de man naar Gods hart? Hoe is zijn gedrag veranderd, erger geworden, dan het voor Achimelech geweest is! Hoe is dit goud zo verdonkerd! Laat de lezers begrijpen wat de besten van de mensen zijn als God hen aan henzelf overlaat.

Samuël 11:1-5

I. Hier is Davids roem in zijn voortzetten van de krijg tegen de Ammonieten, vers 1. Wij kunnen nu het genoegen niet smaken in de beschouwing van dit grote krijgsbedrijf, dat wij tot nu toe gesmaakt hebben bij de beschouwing van Davids heldendaden, omdat de schoonheid er van bevlekt is door zonde, anders zouden wij Davids wijsheid en kloekmoedigheid opmerken, waarmee hij zijn slag heeft opgevolgd. Het leger van de Ammonieten op het veld verslagen hebbende, zond hij, zodra het jaargetijde er gunstig voor was, versterkingen om het land te verwoesten en de twist van zijn gezanten te wreken. Rabba, hun hoofdstad, bood weerstand en hield zich lang staande, Joab sloeg er het beleg voor, en het was gedurende de tijd dier belegering, dat David in deze zonde viel.

II. Davids schande door zelf overwonnen en gevankelijk gevoerd te zijn door zijn eigen lusten. De zonde, waaraan hij zich schuldig maakte, was overspel tegen de letter van het zevende gebod, en (naar het oordeel van de patriarchale tijd) een verfoeilijke misdaad, "een misdaad bij de rechters," Job 31:11, een zonde, die de ziel verderft en de man plaag en schande zal doen vinden, meer dan enigerlei andere zonde, en zijn smaad zal niet uitgewist worden.

1. Let op de gelegenheid, die aanleiding gaf tot die zonde.

A. Veronachtzaming van zijn zaken. Toen hij bij zijn leger in het veld had moeten zijn, de strijd des Heren strijdende, schoof hij die zorg op anderen en *bleef* zelf *te Jeruzalem,* vers 1. Naar de krijg met de Syriërs is David in eigen persoon heengegaan, Hoofdstuk 10:17. Indien hij nu op zijn post aan het hoofd van zijn krijgsmacht ware geweest. hij zou de verzoeking uit de weg zijn geweest. Als wij buiten de weg van onze plicht zijn, dan zijn wij in verzoeking.

B. Gemakzucht en het toegeven aan traagheid. *Tegen de avondtijd stond hij op van zijn leger,* vers 2. Daar had hij in luiheid de namiddag sluimerende doorgebracht, die hij had moeten doorbrengen in oefeningen tot zijn eigen nut of tot welzijn van anderen. Hij placht te bidden, niet slechts des morgens en des avonds, maar ook des middags, ten dage van zijn benauwdheid, het is te vrezen dat hij dit die middag heeft verzuimd. Luiheid geeft grote voordelen aan de verzoeker. Stilstaande wateren vergaderen vuil. Het bed van de luiheid blijkt dikwijls het bed van vleselijke lusten.

C. Een omdwalend oog. Hij *zag een vrouw zich wassende,* waarschijnlijk van de een of andere ceremoniële onreinheid overeenkomstig de wet. Evenals bij Eva kwam de zonde in door het oog. Misschien heeft hij gepoogd haar te zien, hij heeft tenminste niet gedaan naar zijn eigen gebed: *Wend mijn ogen af dat zij geen ijdelheid zien,* en de waarschuwing zijns zoons in een gelijk geval: Zie de wijn niet aan als hij zich rood vertoont. Hij had òf niet, zoals Job, een verbond gemaakt met zijn ogen, òf hij had het toen vergeten.

2. De trappen van de zonde. Toen hij haar zag, heeft de lust terstond ontvangen.

a. Hij vroeg wie zij was, vers 3, misschien alleen met het voornemen om, zo zij ongehuwd was, haar zich tot vrouw te nemen, zoals hij er verscheidene genomen had, maar geen bedoeling met haar hebbende, zo zij gehuwd was.

b. De verdorven lust werd heftiger, hoewel hem gezegd werd dat zij gehuwd was, en wiens vrouw zij was, toch zond hij om haar, misschien alleen om genoegen te vinden in haar gezelschap en gesprek. Maar:

c. Toen zij kwam, *lag hij bij haar*, zij maar al te gemakkelijk toegevende, omdat hij een groot man was, die ook vermaard was om zijn Godsvrucht, voorzeker (denkt zij) het kan geen zonde wezen, wat door een man als David wordt voorgesteld. Zie, hoe de weg van de zonde bergafwaarts gaat, als de mensen beginnen te zondigen, kunnen zij zich niet tot staan brengen. Het begin van de lust is, evenals dat des krakeels, gelijk een die het water opening geeft, daarom is het verstandig om hem te verlaten, eer hij zich vermengt. De dwaze mug zengt haar vleugels en verspeelt haar leven ten laatste door rondom de kaars te fladderen.

3. De verzwaringen van de zonde.

a. Hij was nu al op jaren, vijftig jaar tenminste, sommigen denken dat hij al ouder was, wanneer deze lusten, die eigenlijk meer tot de jeugd behoren, naar men zou denken minder heftig in hem moesten zijn.

b. Hij had zelf veel vrouwen en bijwijven, hierop wordt nadruk gelegd, Hoofdstuk 12:8.

c. Uria, die hij onrecht deed, was een van zijn eigen helden, een achtbaar, deugdzaam man, die nu uitgetogen was in zijn dienst, zijn leven wagende op de hoogten des velds voor de eer en de veiligheid van hem en zijn rijk waar hij zelf had behoren te wezen.

d. Bathseba, die hij verleidde, was een vrouw van goede naam, en had, totdat zij door hem en zijn invloed tot die goddeloosheid was gekomen, ongetwijfeld haar reinheid bewaard. Weinig heeft zij gedacht dat zij ooit zo’n slechte daad zou doen als de leidsman harer jonkheid te verlaten en het verbond haars Gods te vergeten, en misschien zou, buiten David niemand ter wereld er haar toe gebracht kunnen hebben. De overspeler verongelijkt en verderft niet slechts zijn eigen ziel, maar zoveel hij kan ook de ziel van een andere.

e. David was een koning, aan wie God het zwaard van de gerechtigheid had toevertrouwd en de tenuitvoerlegging van de wet aan misdadigers, inzonderheid aan overspelers, die, volgens de wet, ter dood gebracht meesten worden. Als hij zich dus zelf aan die misdaden schuldig maakt, dan stelt hij zich ten voorbeeld, waar hij een schrik had moeten zijn, voor de kwaaddoeners. Hoe kon hij anderen bestraffen en straffen voor hetgeen waaraan hij wist zelf schuldig te zijn? Zie Romeinen 2:22.

Nog veel meer zou aangevoerd kunnen worden om de zonde verzwaren, en ik kan slechts aan een enkele verontschuldiging er van denken welke is, dat het slechts eenmaal gedaan werd, het was er ver vandaan, dat het zijn gewone praktijk was, het was door de overrompeling van de verzoeking, dat hij er in gevallen is. Hij behoorde niet tot hen, van wie de profeet klaagt: "Zij hunkeren een ieder naar zijns naasten huisvrouw." Jeremia 5:8, maar ditmaal heeft God hem aan zichzelf overgelaten, zoals Hij met Hizkia deed, "om te weten al wat in zijn hart was," 2 Kronieken 32:31. Indien men het hem tevoren gezegd had, hij zou met Hazaël geantwoord hebben: Wat! is uw knecht een hond?

Maar door dit voorbeeld wordt ons geleerd hoe nodig het ons is dagelijks te bidden: Vader in de hemel, leid ons niet in verzoeking, en te waken, opdat wij niet in verzoeking komen.

Samuël 11:6-13

Wij kunnen onderstellen dat Uria nu gedurende enige weken afwezig is geweest van zijn huisvrouw, de veldtocht tegen de Ammonieten medemakende, en niet voornemens zijnde om voor het einde er van terug te keren. De toestand van zijn vrouw zal aan het licht brengen hetgeen in de duisternis verborgen is, en als Uria bij zijn terugkomst bevindt hoe hij verongelijkt was, en door wien, dan was het te verwachten:

1. Dat hij, overeenkomstig de wet, een vervolging zou instellen tegen zijn vrouw, en haar zou laten stenigen, want jaloersheid is een grimmigheid des mans, inzonderheid van een man van eer, en hij, die aldus verongelijkt werd, zal in de dag van de wraak niet verschonen Spreuken 6:34. Dat was het, waar Bathseba voor vreesde, toen zij David liet weten dat zij zwanger was, te kennen gevende dat het in zijn belang was haar te beschermen, daar zij waarschijnlijk hem niet ter wille zou geweest zijn, indien hij haar dit niet beloofd had (aldus ellendig misbruik makende van zijn koninklijke macht). Hoop op straffeloosheid is een grote aanmoediging tot ongerechtigheid.

2. Het was ook te verwachten dat hij, geen vervolging naar de wet kunnende instellen tegen David voor een vergrijp van die aard, zich op een andere wijze op hem zou zoeken te wreken, een opstand tegen hem zou verwekken. Er zijn voorbeelden geweest dat koningen, die soortgelijke beledigingen hadden aangedaan aan machtige onderdanen, er hun kroon door verloren hebben.

Om dit dubbele kwaad te voorkomen, poogt David aan Uria het vaderschap toe te schrijven van het kind, dat geboren stond te worden. Daarom liet hij hem terugkomen, opdat hij een paar nachten in zijn huis zou vertoeven.

Merk op:

I. Hoe het komplot beraamd was. Uria moet terugkomen uit het leger om aan David bericht te geven omtrent *de welstand des krijgs,* en hoe het ging met de belegering van Rabba, vers 7. Zo wendt hij buitengewone, zorgende belangstelling in het leger voor, toen dat voor het ogenblik het minst in zijn gedachten was. Indien hij geen ander doel had gehad, dan zou een bode van veel mindere rang volstaan hebben om hem bericht te brengen omtrent de stand des krijgs. David, genoegzame bespreking met Uria gehad hebbende om zijn eigenlijk doel bedekt te houden, zond hem naar zijn huis en teneinde het er temeer aangenaam te hebben, zond hij hem een gerecht, om er zich en zijn vrouw op te onthalen, vers 8. Voor de eerste nacht is dit plan mislukt, Uria, vermoeid van de reis, had meer behoefte aan slaap dan aan spijs, legde zich neer in de wachtkamer, en bleef er de gehele nacht. De volgende nacht *maakte hij hem dronken,* vers 13, of maakte hem vrolijk, hem verleidende om meer te drinken dan goed was, teneinde hem zijn gelofte te doen vergeten, vers 11, en hij geneigd zou zijn om naar zijn huis en zijn eigen bed te gaan, waarheen David, indien het hem gelukt ware Uria smoordronken te maken hem wellicht had laten brengen. Wee dien, die dit doet, Habakuk 2:15, 16. God zal hun, die aan anderen de beker van de dronkenschap in de handen geven, de beker van de zwijmeling te drinken geven. Een mens van zijn verstand te beroven is erger dan hem van zijn geld te beroven, en hem tot zonde te brengen erger dan hem tot moeite, van welke aard ook, te brengen. Ieder Godvruchtig man, en inzonderheid ieder magistraat, moet die zonde pogen te voorkomen, door vermaning en terughouding, en door het glas te weigeren aan hen, die zij

zich tebuiten zien gaan, maar haar te bevorderen, dat is het werk te doen van de duivel, dienst te doen als zijn agent.

II. Hoe dit komplot verijdeld werd door Uria's vast besluit, om niet naar zijn eigen bed te gaan. Beide nachten had hij met de lijfwacht geslapen, *maar ging niet af in zijn huis* hoewel zijn huisvrouw er hem waarschijnlijk even sterk toe drong als David, vers 9, 12.

1. Nu denken sommigen dat hij vermoedde wat er gaande was, bericht hebbende ontvangen dat zijn vrouw aan het hof is geweest, en daarom niet tot haar wilde naderen. Maar indien hij zodanig vermoeden had gehad, dan zou hij voorzeker de brief geopend hebben, die David hem voor Joab meegaf.

2. Hetzij hij nu al of niet iets vermoedde het was Gods voorzienigheid, die hem dit besluit in het hart gaf en hem er bij liet blijven tot ontdekking van Davids zonde, en opdat de verijdeling van zijn plan om haar te verbergen, Davids geweten zou doen ontwaken om haar te belijden en er berouw van te hebben.

3. De reden, die hij aan David opgaf voor dit zeldzaam voorbeeld van zelfverloochening was zeer betamend voor een dapper krijgsman, vers 11. Dat hij, zolang het leger in het open veld kampeerde, niet op zijn gemak wilde zijn in zijn huis. De ark is in een tent, of zij tehuis was in de tent die David voor haar had opgericht, of daarbuiten met Joab in het leger, is niet zeker. Joab en al de strijdbare mannen Israëls liggen hard en ongerieflijk, blootgesteld aan weer en wind en aan de vijand, en zal ik dan mijn gemak en genoegen gaan nemen in eigen huis? Neen, hij verklaart, dat hij dit niet doen zal. Dit nu was:

a. Een edel besluit op zichzelf en doet Uria kennen als een man, wie het openbare welzijn zeer ter harte ging, stoutmoedig en gehard, dood voor zingenot. In tijden van openbare moeilijkheid en gevaar betaamt het ons niet ons gemak te nemen in alle veiligheid, of ons over te geven aan vermaak, of zoals de koning en Haman neer te zitten en te drinken, terwijl "de stad Susan verward was," Esther 3:15. Wij moeten gewillig verdrukking en ontbering lijden, als de kerk Gods genoodzaakt is die te lijden.

b. Het zou hebben kunnen dienen om Davids geweten wakker te schudden, hebben kunnen maken dat zijn hart hem sloeg voor wat hij gedaan had:

a.a. Dat hij zo'n dapper en kloek man als Uria, die zo van harte de belangen was toegedaan van hemzelf en van zijn koninkrijk, en er zo kloek en krachtig voor streed, zo laaghartig had verongelijkt.

b.b. Dat hijzelf hem zo ongelijk was. De overweging van de ontberingen en het gevaar van het publiek, die Uria van geoorloofde genoegens terughield, kon David, hoewel hij er toch veel nader bij betrokken was, niet van onwettige genoegens terughouden. Uria's strengheid voor zichzelf had David beschaamd moeten maken wegens zijn toegeven aan zichzelf. De wet luidde: "Wanneer het leger uittrekt tegen uw vijanden dan zult gij u zeer bijzonder wachten voor alle kwade zaak," Deuter. 23:9. Uria heeft meer gedaan dan die wet eiste, maar David heeft haar geschonden.

Samuël 11:14-27

Toen Davids plan om Uria voor de vader van het kind te doen doorgaan mislukt was zodat Uria na verloop van tijd voorzeker het onrecht zou te weten komen, dat hem aangedaan was, wilde hij de vruchten van zijn wraak voorkomen, en nu gaf de duivel hem in het hart om Uria uit de weg te ruimen, want zo zal er noch voor hem noch voor Bathseba meer enig gevaar zijn, welke vervolging kan ingesteld worden, als er geen vervolger is? Daarbij blies hij hem ook in dat Uria dood zijnde, Bathseba, zo hem dit behaagde, voor altijd de zijne kon wezen. Overspel heeft dikwijls moord teweeggebracht, en de ene slechtheid moet door de andere bedekt en beveiligd worden. Daarom moet men vrezen voor het begin van de zonde, want wie weet waar zij zal eindigen?

In Davids hart (nooit zou men gedacht hebben, dat dit zo'n snode gedachte kon koesteren) is het besloten dat Uria moet sterven, die onschuldige, kloekmoedige, dappere man, die bereid was voor de eer zijns vorsten te sterven, moet sterven door de hand van zijn vorst. David heeft gezondigd, en Bathseba heeft gezondigd, en beide tegen hem, en daarom moet hij sterven. David stelt vast dat dit moet. Is dit de man, wiens hart hem sloeg omdat hij de slip van Sauls mantel had afgesneden? "Quantum mutatus ab illo! -Maar ach! hoe veranderd!" Is hij dit, die zijn gehele volke recht en gerechtigheid deed? Hoe kan hij dan nu zo'n onrechtvaardige daad doen? Zie hoe vleselijke lusten krijg voeren tegen de ziel, en welke verwoestingen zij aanrichten in die krijg, hoe zij de ogen verblinden, het hart verharden, de consciëntie toeschroeien en de mensen van alle gevoel voor eer en gerechtigheid beroven. "Die met een vrouw overspel doet is verstandeloos, verliest geheel en al zijn verstand, hij verderft zijn ziel, die dat doet," Spreuk 6:32.

Maar evenals het oog van de overspeler, zo zoekt ook de hand van de moordenaar verberging, Job 24:14, 15. Werken van de duisternis haten het licht. Toen David kloekmoedig Goliath heeft verslagen, geschiedde het in het openbaar, en hij roemde er in, maar toen hij laaghartig Uria heeft gedood, moest dit in het verborgen geschieden, want hij schaamde er zich voor, en wel mocht hij. Wie zou een daad willen doen waarvoor hij niet durft uitkomen? De duivel heeft als een giftige slang het in Davids hart gegeven om Uria te vermoorden, en als een listige slang blaast hij hem in hoe het te doen. Niet zoals Absalom Ammon versloeg door zijn knechten te bevelen hem te vermoorden, of zoals Achab Naboth versloeg door getuigen om te kopen om hem te beschuldigen, maar door hem bloot te stellen aan de vijand, een manier om het te doen, die wellicht aan het geweten en de wereld niet zo hatelijk toeschijnt, omdat krijgslieden zich natuurlijkerwijs aan gevaar blootstellen. Indien Uria niet op die gevaarlijke post was geweest, dan had er een ander moeten zijn, hij heeft-zoals wij zeggen-een kans voor zijn leven, als hij zich dapper weert, kan hij misschien ongedeerd blijven, en zo hij sterft, sterft hij op het veld van eer, waar een krijgsman zou verkiezen te sterven. En toch! dit alles neemt niet weg dat het moedwillige moord was, moord met voorbedachten rade.

I. Aan Joab worden orders gezonden om Uria vooraan tegenover de sterkste strijd te stellen, hem dan te verlaten en aan de vijand prijs te geven, vers 14, 15. Het was Davids doel om Uria uit de weg te ruimen, en dit doel werd door hem bereikt. Er zijn veel verzwarende omstandigheden bij die moord.

1. Het geschiedde met voorbedachten rade. Hij nam de tijd om er over na te denken, en hoewel hij tijd had om er over na te denken want hij schreef er een brief over, en hoewel hij tijd had om later de order te herroepen eer zij ten uitvoer kon worden gebracht, heeft hij dit toch niet gedaan.

2. Hij zond de brief door Uria zelf, en niets kon lager en wreder zijn dan hemzelf te doen medewerken tot zijn dood. En welk een paradox was het, dat hij zo'n boosaardigheid kon koesteren tegen hem, in wie hij toch zo'n vertrouwen kon stellen, dat hij brieven moet overbrengen, met welker inhoud hij onbekend moest blijven.

3. Uria's moed en ijver voor zijn koning en zijn land, die de grootste lof en de hoogste beloning verdienden, gebruikte hij om hem zoveel gemakkelijker te doen vallen. Hij was een man van zoveel gewicht, dat, zo hij niet ijverig was geweest om zich aan gevaar bloot te stellen, Joab hem niet aan gevaar had kunnen blootstellen, en dat dit edele vuur nu tegen hemzelf gericht werd, was het verfoeilijkste voorbeeld van ondankbaarheid.

4. Er moeten velen betrokken worden in die zonde, Joab, de veldoverste, aan wie het bloed van zijn krijgslieden, inzonderheid dat van zijn helden, dierbaar moest zijn, moet dit doen, hij en allen, die Uria verlieten toen zij hem hadden behoren te steunen en te helpen, dragen schuld aan zijn dood.

5. Uria kan aldus niet alleen sterven, het krijgsvolk, waarover hij het bevel voert, is in gevaar om met hem gedood te worden, en zo bleek het ook, sommigen van het volk, van Davids knechten, (zo worden zij genoemd om Davids zonde te verzwaren, waarmee hij zo roekeloos hun leven prijsgaf) zijn met hem gevallen, vers 17. Ja meer, deze moedwillig verkeerde leiding, door welke Uria verraden moest worden, zou voor het gehele leger noodlottige gevolgen kunnen hebben, hen genoodzaakt kunnen hebben om het beleg op te breken.

6. Het zal de triomf en blijdschap zijn van de Ammonieten, de gezworen vijanden van God en Israël, hun zeer grote voldoening geven. David bad voor zichzelf, dat hij niet in de handen van mensen mocht vallen, niet voor zijn vijanden zou moeten vluchten, Hoofdstuk 24, 13, 14, maar zijn knecht Uria verkoopt hij in de handen van de Ammonieten, en dat wel om generlei ongerechtigheid, die bij hem gevonden was.

II. Joab voert die orders uit. Bij de volgende aanval op de stad werd Uria op de gevaarlijkste post gesteld, maar wordt aangemoedigd door de hoop dat, zo hij door de belegerden teruggeslagen werd, Joab hem te hulp zal komen. In het vertrouwen hierop gaat hij moedig voorwaarts, maar de hulp komt niet opdagen, en hij werd gedood, vers 16, 17. Het was vreemd dat Joab zo iets deed op een bloot schriftelijk bevel, zonder dat hij er de reden van wist. Maar

1. Misschien was hij in de mening dat Uria zich aan een grote misdaad schuldig had gemaakt, dat David hem ontboden had om er onderzoek naar te doen, en dat hij, hem niet in het openbaar willende straffen, die maatregel nam om hem ter dood te brengen.

2. Joab had zich schuldig gemaakt aan moord, en wij kunnen onderstellen dat het hem veel genoegen deed David in diezelfde zonde te zien vallen, en hij dus bereid genoeg was er hem in te helpen ten einde in zijn gunst te kunnen blijven. Het is iets geheel gewoons dat zij, die zelf kwaad gedaan hebben, verlangen er in ondersteund te worden door anderen, die hetzelfde doen, inzonderheid door de zonden van hen, die uitmunten in het belijden van de Godsdienst. Of misschien wist David dat Joab wrok koesterde tegen Uria, en wel gaarne wraak op hem zou willen oefenen, want anders wist Joab, als hij er reden voor zag, des konings orders wel te betwisten zoals Hoofdstuk 19:5, 24:3 uitwijzen.

III. Hij zendt David bericht er van. Een expresse wordt terstond afgevaardigd met een bericht van deze laatste schande en het verlies, dat er bij geleden werd, vers 18. En om de zaak te bemantelen,

1. Onderstelt hij dat David zich vertoornd zou tonen over zijn slechte leiding, er rekenschap van zou vragen waarom zij zo dicht tot de muur waren genaderd, vers 20. Wisten zij niet dat Abimelech het leven had verloren door dit te doen? vers 21. Wij hadden die geschiedenis in Richteren 9:53, welk boek waarschijnlijk in Samuels tijd als deel van de gewijde geschiedenis was uitgegeven, en waarmee zelfs de krijgslieden (zij het aangetekend tot hun lof en ter navolging) wel vertrouwd waren, zodat zij gemakkelijk voorbeelden uit de Schrift konden aanhalen, om er gebruik van te maken ter vermaning van zichzelf en ter waarschuwing om niet te doen, wat voor anderen zo noodlottig is gebleken.

2. Op slimme wijze beveelt hij de bode, om de tijding te verzachten door de mededeling dat ook Uria, de Hethiet gesneuveld was, hetgeen een maar al te duidelijke wenk was voor de bode, en door hem ook voor anderen, dat David heimelijk verheugd zou zijn dit te horen, want, moord komt altijd uit. En als de mensen zulke dingen doen, dan moeten zij verwachten dat zij er, zelfs door hun minderen, om bespot zullen worden, en dat men het hun zal verwijten. De bode heeft. het bericht overeenkomstig zijn orders overgebracht, vers 22-24. Hij laat het voorkomen alsof de belegerden het eerst een uitval hadden gedaan op de belegeraars, zij *zijn tot ons uitgetogen in het veld,* stelt de belegeraars voor als uitermate kloekmoedig, wij *zijn tegen hen aan geweest tot aan de deur van de poort*, wij noodzaakten hen om in allerijl terug te gaan naar de stad, en zo besluit hij met een vermelding als terloops van de slachting die onder hen is aangericht door schutters, die van de muur op hen geschoten hebben, *enigen van des konings knechten zijn dood gebleven,* inzonderheid *Uria de Hethiet,* een officier van aanzien, was de eerste, die op de lijst van de verslagenen voorkomt.

IV. David ontvangt het bericht met heimelijke voldoening, vers 25. *Laat deze zaak niet kwaad zijn in Joabs ogen,* want zij is het niet in Davids ogen. Hij laakt zijn beleid niet, denkt niet dat zij verkeerd gedaan hebben met zo dicht tot de muur te naderen, alles is wel nu Uria uit de weg is. Dit doel bereikt hebbende, kan hij zijn verlies licht dragen, en er zich gemakkelijk met een verontschuldiging overheen zetten. *Het zwaard verteert zowel deze als gene,* het was de krijgskans, dus niets buitengewoons. Hij beveelt Joab de volgende maal de strijd te versterken, terwijl hij door zijn zonde, hem verzwakte en God als het ware uitdaagde om geheel de onderneming te doen mislukken.

Eindelijk. Binnen korte tijd huwde hij de weduwe. Zij onderwierp zich aan de ceremonie om rouw te dragen over haar man, doch slechts voor zo korte tijd als het gebruik het toeliet, vers 26, en toen nam David haar in zijn huis als zijn vrouw, en zij baarde hem een zoon. Uria's wraak werd voorkomen door zijn dood, maar de geboorte van het kind zo spoedig na het huwelijk maakte de misdaad bekend, de zonde zal te schande worden. En toch was dit nog het ergste niet. *Deze zaak, die David gedaan had, was kwaad in de ogen des Heren, de zaak van Uria de Hethiet,* zoals zij genoemd wordt in 1 Koningen 15:5, het overspel, de valsheid, de moord en dit huwelijk tenslotte, het was alles kwaad in de ogen des Heren. Hij deed wat hem behaagde, maar aan God mishaagde. God ziet en haat de zonde in Zijn volk. Ja hoe nader de mensen aan God staan in belijdenis, hoe meer hun zonden Hem mishagen, want er is meer ondankbaarheid, trouweloosheid en smaad in dan in de zonden van anderen. Laat dan niemand zich door het voorbeeld van David aanmoedigen om te

zondigen, want zij, die zondigen zoals hij gezondigd heeft, zullen onder Gods misnoegen vallen, zoals hij er onder gevallen is. Zo laat ons dan beven en niet zondigen, niet zondigen in de gelijkheid van deze overtreding.

HOOFDSTUK 12

1 En de HEERE zond Nathan tot David. Als die tot hem inkwam, zeide hij tot hem: Er waren twee mannen in een stad, de een rijk en de ander arm.
2 De rijke had zeer veel schapen en runderen.
3 Maar de arme had gans niet dan een enig klein ooilam, dat hij gekocht had, en had het gevoed, dat het groot geworden was bij hem, en bij zijn kinderen tegelijk; het at van zijn bete, en dronk van zijn beker, en sliep in zijn schoot, en het was hem als een dochter.
4 Toen nu den rijken man een wandelaar overkwam, verschoonde hij te nemen van zijn schapen en van zijn runderen, om voor den reizenden man, die tot hem gekomen was, wat te bereiden; en hij nam des armen mans ooilam, en bereidde dat voor den man, die tot hem gekomen was.
5 Toen ontstak Davids toorn zeer tegen dien man; en hij zeide tot Nathan: Zo waarachtig als de HEERE leeft, de man, die dat gedaan heeft, is een kind des doods!
6 En dat ooilam zal hij viervoudig wedergeven, daarom dat hij deze zaak gedaan, en omdat hij niet verschoond heeft.
7 Toen zeide Nathan tot David: Gij zijt die man! Zo zegt de HEERE, de God Israels: Ik heb u ten koning gezalfd over Israel, en Ik heb u uit Sauls hand gered;
8 En Ik heb u uws heren huis gegeven, daartoe uws heren vrouwen in uw schoot, ja, Ik heb u het huis van Israel en Juda gegeven; en indien het weinig is, Ik zou u alzulks en alzulks daartoe doen.
9 Waarom hebt gij dan het woord des HEEREN veracht, doende wat kwaad is in Zijn ogen? Gij hebt Uria, den Hethiet, met het zwaard verslagen, en zijn huisvrouw hebt gij u ter vrouwe genomen; en hem hebt gij met het zwaard van de kinderen Ammons doodgeslagen.
10 Nu dan, het zwaard zal van uw huis niet afwijken tot in eeuwigheid; daarom dat gij Mij veracht hebt, en de huisvrouw van Uria, den Hethiet, genomen hebt, dat zij u ter vrouwe zij.
11 Zo zegt de HEERE: Zie, Ik zal kwaad over u verwekken uit uw huis, en zal uw vrouwen nemen voor uw ogen, en zal haar aan uw naaste geven; die zal bij uw vrouwen liggen, voor de ogen dezer zon.
12 Want gij hebt het in het verborgen gedaan; maar Ik zal deze zaak doen voor gans Israel, en voor de zon.
13 Toen zeide David tot Nathan: Ik heb gezondigd tegen den HEERE! En Nathan zeide tot David: De HEERE heeft ook uw zonde weggenomen, gij zult niet sterven.
14 Nochtans, dewijl gij door deze zaak de vijanden des HEEREN grotelijks hebt doen lasteren, zal ook de zoon, die u geboren is, den dood sterven.
15 Toen ging Nathan naar zijn huis. En de HEERE sloeg het kind, dat de huisvrouw van Uria David gebaard had, dat het zeer krank werd.
16 En David zocht God voor dat jongsken; en David vastte een vasten, en ging in, en lag den nacht over op de aarde.
17 Toen maakten zich de oudsten van zijn huis op tot hem, om hem te doen opstaan van de aarde; maar hij wilde niet, en at geen brood met hen.
18 En het geschiedde op den zevenden dag, dat het kind stierf; en Davids knechten vreesden hem aan te zeggen, dat het kind dood was, want zij zeiden: Ziet, als het kind nog levend was, spraken wij tot hem, maar hij hoorde naar onze stem niet, hoe zullen wij dan tot hem zeggen: Het kind is dood? Want het mocht kwaad doen.
19 Maar David zag, dat zijn knechten mompelden; zo merkte David, dat het kind dood was. Dies zeide David tot zijn knechten: Is het kind dood? En zij zeiden: Het is dood.

20 Toen stond David op van de aarde, en wies en zalfde zich, en veranderde zijn kleding, en ging in het huis des HEEREN, en bad aan; daarna kwam hij in zijn huis, en eiste brood; en zij zetten hem brood voor, en hij at.
21 Zo zeiden zijn knechten tot hem: Wat is dit voor een ding, dat gij gedaan hebt? Om des levenden kinds wil hebt gij gevast en geweend; maar nadat het kind gestorven is, zijt gij opgestaan en hebt brood gegeten.
22 En hij zeide: Als het kind nog leefde, heb ik gevast en geweend; want ik zeide: Wie weet, de HEERE zou mij mogen genadig zijn, dat het kind levend bleve.
23 Maar nu is het dood, waarom zou ik nu vasten? Zal ik hem nog kunnen wederhalen? Ik zal wel tot hem gaan, maar hij zal tot mij niet wederkomen.
24 Daarna troostte David zijn huisvrouw Bathseba, en ging tot haar in, en lag bij haar; en zij baarde een zoon, wiens naam zij noemde Salomo; en de HEERE had hem lief,
25 En zond heen door de hand van den profeet Nathan, en noemde zijn naam Jedid-jah, om des HEEREN wil.
26 Joab nu krijgde tegen Rabba der kinderen Ammons; en hij nam de koninklijke stad in.
27 Toen zond Joab boden tot David, en zeide: Ik heb gekrijgd tegen Rabba, ook heb ik de waterstad ingenomen.
28 Zo verzamel gij nu het overige des volks, en beleger de stad, en neem ze in; opdat niet, zo ik de stad zou innemen, mijn naam over haar uitgeroepen worde.
29 Toen verzamelde David al dat volk, en toog naar Rabba; en hij krijgde tegen haar, en nam ze in.
30 En hij nam de kroon haars konings van zijn hoofd af, welker gewicht was een talent gouds, met edelgesteente, en zij werd op Davids hoofd gezet; ook voerde hij uit een zeer groten roof der stad.
31 Het volk nu, dat daarin was, voerde hij uit, en leide het onder zagen, en onder ijzeren dorswagens, en onder ijzeren bijlen, en deed hen door den ticheloven doorgaan; en alzo deed hij aan alle steden der kinderen Ammons. Daarna keerde David, en al het volk, weder naar Jeruzalem.

Het vorige hoofdstuk gaf ons het bericht van Davids zonde, dit hoofdstuk verhaalt ons zijn berouw hoewel hij gevallen was, was hij toch niet ten enenmale nedergeworpen, maar door Gods genade herstelde hij zich en vond barmhartigheid bij God. Hier is:

I. Zijn overtuiging van zonde, door een boodschap, die Nathan hem bracht van God in de vorm van een gelijkenis, waardoor hij genoodzaakt was zichzelf te veroordelen, vers 1-6. En de verklaring van de gelijkenis, waarin Nathan hem beschuldigde van de zonde, vers 7-9, en het oordeel over hem uitsprak, vers 10-12.

II. Zijn berouw en vergeving met een voorbehoud van oordeel, vers 13, 14.

III. De ziekte en de dood van het kind, zijn gedrag terwijl het ziek was en toen het was gestorven, vers 15-23, waarin David blijk gaf van zijn berouw.

IV. De geboorte van Salomo, en Gods genaderijke boodschap hem betreffende, waarin God blijk gaf van Zijn verzoening met David, vers 24, 25.

V. De inneming van Rabba, vers 26-31, die vermeld wordt als een verder bewijs, dat God niet gedaan heeft naar zijn zonden.

Samuël 12:1-14

Het schijnt lang geweest te zijn nadat David zich schuldig had gemaakt aan overspel met Bathseba eer hij tot berouw er over gebracht werd. Want toen Nathan tot hem gezonden werd, was het kind reeds geboren, vers 14. zodat het ongeveer negen maanden was, dat David onder de schuld lag van die zonde, zonder dat hij-voorzoveel blijkt tenminste-er berouw van gehad heeft. Wat zullen wij denken van Davids toestand gedurende al die tijd? Kunnen wij ons voorstellen dat zijn hart er hem nimmer om sloeg? Of dat hij in het geheim nooit voor God getreurd heeft? Ik zou gaarne willen hopen dat hij het wel deed, en dat Nathan terstond na de geboorte van het kind tot hem gezonden werd, toen de zaak hierdoor openlijk bekend en besproken werd teneinde hem een openbare bekentenis er van te ontlokken tot eer van God, ter waarschuwing van anderen, en opdat hij door Nathan kwijtschelding zou erlangen met enige beperkingen. Maar wij kunnen wel onderstellen dat gedurende deze negen maanden, zijn vertroostingen de oefeningen van zijn genadegaven gestoord werden, evenals zijn gemeenschap met God. Gedurende al die tijd heeft hij voorzeker geen psalmen geschreven, zijn harp was ontstemd en zijn ziel als een boom in de winter, die alleen in de wortel leven heeft, daarom bidt hij, nadat Nathan bij hem geweest is: *Geef mij weer de vreugde Uws heirs,* en *Here, open mijn lippen,* Psalm 51:14, 17. Laat ons letten op:

I. De bode, die God tot hem zond. In de laatste woorden van het vorige hoofdstuk werd ons gezegd, dat *de zaak, die David gedaan had, kwaad was in de ogen des Heren,* waarop, naar men zou denken, had moeten volgen dat de Here vijanden zond in zijn land, verschrikkingen, die zich van hem meester maakten, de boden des doods om hem te grijpen. Neen, Hij zendt een profeet tot hem, Nathan, zijn trouwe vriend en vertrouweling, om hem te onderrichten en raad te geven, vers 1. David heeft niet om Nathan gezonden (ofschoon hij zijn geestelijke raadsman nooit zo nodig had als nu) maar God zond Nathan tot David. God kan wel toelaten dat Zijn volk in zonde valt, maar Hij zal niet toelaten dat zij er stil in blijven liggen. *Hij ging afkerig heen in de weg zijns harten* en zo hij aan zichzelf ware overgelaten, zou hij eindeloos voortgedwaald zijn, maar (zegt God) "Ik zie zijn wegen en zal hem genezen," Jesaja 57:17, 18. Hij zoekt ons voordat wij Hem zoeken, anders zouden wij gewis verloren zijn. Nathan was de profeet, door wie God hem kennis gaf van Zijn genaderijke bedoelingen met hem, Hoofdstuk 7:4, en nu zendt Hij hem door dezelfde hand deze boodschap des toorns. Gods woord in de mond van Zijn dienaren moet ontvangen worden, hetzij het spreekt van verschrikking of van vertroosting. Nathan is het hemelse gezicht gehoorzaam geweest, en heeft Gods boodschap aan David gebracht. Hij zei niet: "David heeft gezondigd, ik zal hem niet naderen", neen "Houd hem niet als een vijand, maar vermaan hem als een broeder", 2 Thessalonicenzen 3:15 Hij zei niet: "David is een koning, en ik durf hem niet bestraffen", neen, als God hem zendt, zal hij "zijn aangezicht stellen als een keisteen," Jesaja 50:7.

II. De boodschap, die Nathan hem brengt teneinde hem van zonde te overtuigen.

1. Hij maakte een omweg door een gelijkenis voor te stellen, die aan David toescheen een klacht te zijn, die Nathan bij hem inbracht tegen een van zijn onderdanen, die zijn arme nabuur onrecht had aangedaan, teneinde aan de verongelijkte recht te verschaffen, en hem, die het onrecht deed, te doen straffen. Nathan was waarschijnlijk gewoon met dergelijke zaken tot hem te komen, waardoor deze te minder achterdocht opwekte. Het betaamt hun, die invloed hebben op vorsten en vrije toegang tot hen hebben, om de zaak te bepleiten van hen, aan wie onrecht geschied is, opdat hun recht gedaan worde.

A. Nathan stelde aan David een in het oog lopend onrecht voor, door een rijk man gedaan aan zijn eerzame nabuur, die de macht niet had om zich tegen hem te verzetten. *De rijke had zeer veel schapen en runderen,* vers 2, de arme had slechts een klein ooilam, zo ongelijk is de wereld verdeeld, en toch is het de oneindige wijsheid, rechtvaardigheid en goedheid, die de verdeling gemaakt heeft, opdat de rijke zou leren liefdadigheid te beoefenen, en de arme tevredenheid zou leren. Deze arme had slechts een lam, een ooilam, een klein ooilam, daar hij het vermogen niet had om er meer te kopen of te houden. Maar het was een mak lam, het groeide op met zijn kinderen, vers 3, hij hield er van, en het was altijd gemeenzaam met hem. De rijke, die eens een lam nodig had, om een vriend te onthalen, ontnam de arme zijn lam met geweld, en maakte er gebruik van, vers 4, hetzij uit gierigheid, omdat hij het er niet voor over had om een lam van zijn eigen kudde te nemen, of eerder uit weelde, omdat hij dacht dat het lam, dat zo teder verzorgd en gevoed werd, at en dronk als een kind, ook fijner van smaak zou zijn dan zijn eigen lammeren.

B. Hierin toonde hij hem de zonde, waaraan hij zich schuldig had gemaakt door Bathseba te verontreinigen. Hij had veel vrouwen en bijwijven, die hij op een afstand hield, zoals rijke lieden hun kudden in het veld houden. Indien hij er slechts een had gehad en indien zij hem zo lief was als het ooilam aan zijn eigenaar, ware zij hem dierbaar geweest "als een lieflijke hinde en een aangenaam steengeitje, haar borsten zouden hem ten allen tijde verzadigd hebben," Spreuken 5:19, en hij zou naar geen andere hebben omgezien. Het huwelijk is een geneesmiddel tegen hoererij, maar het huwen van velen is dit niet, want is eens de wet van de eenheid verbroken, dan zal de lust, waaraan toegegeven werd, niet meer binnen de perken zijn te houden. Evenals de arme slechts een ooilam had, zo had Uria slechts een vrouw die hem was als zijn eigen ziel, altijd in zijn schoot lag, want hij had geen andere, begeerde geen andere, om daar te liggen. De reiziger of wandelaar was, zoals bisschop Patrick het verklaart volgens de Joodse beschrijving, de boze verbeelding, neiging, of begeerte, die in Davids hart opkwam, welke hij bevredigd kon hebben met een van zijn eigen vrouwen, maar niets kan hem voldoen dan Uria's enige. Zij merken op dat die boze neiging een reiziger of wandelaar genoemd wordt, want in het begin is zij dit slechts, maar mettertijd wordt zij een gast, en tenslotte regeert zij het huis. Want hij, die aan het begin van het vers een wandelaar wordt genoemd, wordt aan het einde een man (ish-een echtgenoot) genoemd. Maar sommigen merken op dat in Davids hart lust slechts als een wandelaar was, een reiziger, die slechts een nacht blijft vertoeven, maar er niet voortdurend in woonde en heerste.

C. Door deze gelijkenis ontlokte hij aan David een vonnis over zichzelf. Want David denkende dat het een feit was en daar hij het van Nathan zelf hoorde, aan de waarheid er van niet twijfelende, sprak terstond het vonnis uit over de overtreder, en bevestigde het met een eed, vers 5, 6, dat hij om de ongerechtigheid van het lam weggenomen te hebben, het volgens de wet, Exodus 22:1, viervoudig moest vergoeden, *vier schapen voor een stuk klein vee.*

b. Dat hij om zijn tirannie en wreedheid, en het genoegen, dat hij er in vond om een arme man te verongelijken, ter dood gebracht moest worden. Als een arme steelt van een rijke, om zijn ziel te vullen, dewijl hij honger heeft, dan zal hij vergoeding doen, al kost het hem "al het goed van zijn huis," Spreuken 30, 31, en Salomo vergelijkt daar de zonde van overspel hiermede vers 32. Maar indien een rijke steelt om te stelen, niet uit gebrek, maar uit brooddronkenheid, alleen maar om te kwellen en de baas te spelen, zoals wij zeggen, dan verdient hij ervoor te sterven, want voor hem is schadevergoeding geen straf, of zo goed als geen straf. Indien het vonnis te streng wordt geacht, dan

moet dit aan Davids tegenwoordige ruwheid van gemoed toegeschreven worden, onder schuld zijnde en zelf nog geen genade verkregen hebbende.

2. Eindelijk komt hij tot de zaak met hem in de toepassing van de gelijkenis. Door te beginnen met een gelijkenis toonde hij zijn voorzichtigheid, en voorzichtigheid is zeer nodig bij het geven van bestraffing. De zaak wordt goed behandeld en met wijsheid geleid, indien de overtreder, zoals hier, er toe gebracht kan worden om, eer hij het weet, zichzelf schuldig te verklaren en te veroordelen. Maar in zijn toepassing toont hij zijn getrouwheid, en handelt hij even klaar en rondborstig met koning David zelf, alsof hij een geheel gewoon persoon was. In duidelijke bewoordingen zegt hij: *"Gij zijt die man,* die dat onrecht gedaan hebt, en nog een veel groter, aan uw naaste, en daarom verdient gij, naar uw eigen oordeel, te sterven en zult gij uit uw eigen mond geoordeeld worden. Verdiende hij te sterven, die het lam zijns naasten wegnam, en verdient gij het dan niet, die uws naasten vrouw hebt weggenomen? Hoewel hij het lam wegnam, heeft hij daarmee niet teweeggebracht dat deszelfs eigenaar zijn leven verloor, zoals gij gedaan hebt, en daarom zijt gij nog veel meer waardig de dood te sterven."

Thans spreekt hij rechtstreeks van God en in Zijn naam, hij begint met: *Zo zegt de Here de God van Israël,* een naam, heilig en eerbiedwaardig voor David, en die zijn aandacht gebood. Thans spreekt Nathan niet als een requestrant voor een arme man, maar als gezant van de grote God, bij wie geen aanneming des persoons is.

A. Door Nathan herinnert God David aan de grote dingen, die Hij voor hem gedaan en bedoeld heeft, hem tot koning zalvende, en hem voor het koninkrijk bewarende, vers 7, hem macht gevende over het huis en huisgezin van zijn voorganger, en van anderen, die zijn meerderen zijn geweest, van Nabal onder anderen, Hij had hem het huis Israëls en van Juda gegeven, de schatten van het koninkrijk waren tot zijn dienst, iedereen was bereid hem te dienen, bereid om hem alles te geven om het hem aangenaam te maken, *Ik zou u alzulks en alzulks daartoe doen,* vers 8. Zie hoe mild God is in Zijn gaven, wij zijn niet eng in Hem. Waar Hij reeds veel gegeven heeft, geeft Hij toch nog meer. En Gods milddadigheid jegens ons is een grote verzwaring van onze ontevredenheid en ons haken naar verboden vruchten. Het is ondankbaar om te begeren wat God verboden heeft, terwijl wij vrijheid hebben om te bidden om hetgeen God beloofd heeft, en dat genoeg is.

B. Hij beschuldigt hem van minachting van Gods gezag in de zonden, waaraan hij zich heeft schuldig gemaakt. *Waarom hebt gij* (vertrouwende op uw koninklijke waardigheid en macht) *het woord des Heren veracht?* vers 9. Dit is de oorsprong en de boosaardigheid van de zonde, dat zij de wet Gods van weinig belang acht, de wetgever gering acht alsof de verplichting jegens Hem slechts zwak was, de geboden beuzelachtig waren, en de bedreigingen volstrekt niet schrikkelijk of te duchten. Hoewel niemand ooit met meer eer en eerbied van de wet Gods geschreven heeft dan David, wordt hij toch in deze zaak terecht van minachting er van beschuldigd. Zijn overspel met Bathseba, waarmee het kwaad begon, wordt niet vermeld, misschien omdat hij daar reeds van overtuigd was, maar:

a. De moord op Uria wordt tweemaal vermeld. Gij *hebt Uria, de Hethiet, met het zwaard verslagen,* wel niet met uw zwaard maar met het zwaard van de kinderen Ammons, door orders te geven om hem vooraan in de strijd te stellen. Zij, die goddeloosheid bedenken en bevelen, zijn er even waarlijk schuldig aan, als zij, die haar doen. Het wordt herhaald met een verzwaring: Gij hebt

hem doodgeslagen *met het zwaard van de kinderen Ammons,* die onbesneden vijanden van God en Israël.

b. Ook het huwen van Bathseba wordt twee maal vermeld, omdat hij dacht dat daar geen kwaad in stak, vers 9, *zijn huisvrouw hebt gij u ter vrouw genomen,* en wederom in vers 10. Haar te huwen, die hij eerst verontreinigd had en wier echtgenoot hij had gedood, was een belediging van de instelling des huwelijks, daar dit een poging was, niet alleen om de slechtheid te bemantelen, maar haar in zekere zin te heiligen. In dit alles heeft hij *het woord des Heren veracht,* niet slechts Zijn gebod in het algemeen, dat zulke dingen verbood, maar het bijzondere woord van de belofte, dat God hem enige tijd tevoren door Nathan had gezonden, namelijk dat Hij hem een huis zal maken. Indien hij deze heilige belofte op de rechte prijs had gesteld, hij zou zijn huis niet aldus door vleselijke lust en door bloed verontreinigd hebben.

C. Hij dreigt met oordelen over zijn geslacht wegens deze zonde, vers 10. "Het *zwaard zal van uw huis niet afwijken tot in eeuwigheid* niet alleen in uw tijd, noch daarna, maar gij en uw nakomelingen zult meestentijds krijg hebben te voeren." Of het wijst op de slachting onder zijn kinderen. Amnon, Absalom en Adonia zijn allen gevallen door het zwaard. God had beloofd dat Zijn goedertierenheid niet zou wijken van hem en zijn huis, Hoofdstuk 7:15, maar hier dreigt Hij dat het zwaard niet zal wijken. Kunnen dan de goedertierenheid Gods en het zwaard bestaanbaar zijn met elkaar? Ja, diegenen kunnen onder grote en langdurige beproevingen zijn, die toch niet van de genade des verbonds zijn buitengesloten. De reden hiervoor opgegeven, is: *omdat gij Mij veracht hebt.* Zij, die het woord en de wet Gods verachten, verachten God zelf, en zullen licht geacht worden.

Inzonderheid luidt de bedreiging dat:

a. Zijn kinderen zijn verdriet zullen wezen, *Ik zal kwaad over u verwekken uit uw huis.* De zonde brengt onrust teweeg in een gezin, en de ene zonde wordt dikwijls de straf gemaakt van een andere zonde.

b. Dat zijn vrouwen zijn schande zullen wezen, dat zij door een voorbeeldeloze slechtheid in het openbaar voor geheel Israël onteerd en verontreinigd zullen worden, vers 11, 12. Er wordt niet gezegd dat dit door zijn eigen zoon gedaan zal worden, opdat de vervulling niet verhinderd zou worden door de al te duidelijke voorzegging, maar het werd gedaan door Absalom op raad van Achitofel, Hoofdstuk 16:21, 22. "Hij, die zijns naasten huisvrouw verontreinigd heeft, zal zijn eigen verontreinigd zien," want aldus placht die zonde gestraft te worden, zoals blijkt uit Jobs verwensing, Job 31:10. "Zo moet mijn huisvrouw met een ander malen," en de bedreiging in Hosea 4:14. De zonde was verborgen en zeer zorgvuldig geheim gehouden, maar de straf zal openbaar zijn en ijverig bekend gemaakt worden, tot schande van David, wiens zonde in de zaak van Uria, hoewel vele jaren tevoren gepleegd, dan herdacht en openlijk besproken zal worden. Gelijk in een spiegel het aangezicht is tegen het aangezicht, zo is dikwijls de straf een weerspiegeling van de zonde, hier is bloed voor bloed en onreinheid voor onreinheid. En aldus wilde God tonen hoezeer Hij de zonde haat, zelfs in Zijn eigen volk, en dat Hij haar, waar Hij haar ook vindt, niet ongestraft zal laten.

3. Davids boetvaardige belijdenis van zijn zonde. Hij zegt geen woord om zich te verontschuldigen of zijn zonde te verkleinen, maar erkent volmondig: *ik heb gezondigd tegen de Here.*

Waarschijnlijk heeft hij wel meer van alle aard gezegd, maar dit volstaat om te tonen dat hij waarlijk verootmoedigd was door hetgeen Nathan had gezegd, en zich aan de schuldigverklaring onderwierp. Hij erkent zijn schuld, *ik heb gezondigd,* en verzwaart haar, het was *tegen de Here,* hierbij verwijlt hij voortdurend in de psalm, die hij bij deze gelegenheid heeft geschreven, *tegen U, U alleen heb ik gezondigd,* Psalm 51:6.

4. Op deze boetvaardige belijdenis wordt hem zijn vergiffenis aangekondigd, doch met een voorbehoud van oordeel. Toen David zei: *Ik heb gezondigd,* en Nathan bemerkte dat hij in waarheid boetvaardig was, heeft hij hem:

A. In de naam van God verzekerd, dat zijn zonde vergeven was. *"De Here heeft ook uw zonde weggenomen,* weggedaan uit het gezicht van Zijn wrekend oog, *gij zult niet sterven* dat is: "gij zult de eeuwige dood niet sterven niet voor eeuwig weggedaan zijn van God, zoals wanneer Hij uw zonde niet had weggenomen." De verplichting om te straffen is hierdoor teniet gedaan. Hij zal niet in de verdoemenis. komen, dat is de aard van de vergeving. "Uw ongerechtigheid zal niet uw eeuwig verderf wezen. *Het zwaard zal van uw huis niet wijken,* maar:

a. "Het zal u niet doden, gij zult in vrede ten grave dalen." David verdiende te sterven als een overspeler en moordenaar maar God wilde hem niet die dood laten sterven, wat Hij rechtvaardig had kunnen doen.

b. Hoewel gij al uw dagen door de Here gekastijd zult zijn, zult gij toch niet met de wereld veroordeeld worden." Zie hoe bereid God is om de zonde te vergeven. Hiernaar verwijst David misschien in psalm 32:5 :"Ik zei: Ik zal belijdenis doen, en Gij vergaaft." Laat grote zondaren niet wanhopen om genade van God te verkrijgen, indien zij oprecht berouw hebben, want wie is een God gelijk Hij om de ongerechtigheid te vergeven?

B. Maar hij spreekt een doodvonnis uit over het kind vers 14. Zie de vrijmacht van God! De schuldige vader blijft in het leven, en het schuldeloze kind sterft, maar alle zielen zijn Zijne, en Hij kan op welke wijze het Hem ook behaagt, zich in Zijn schepselen verheerlijken.

a. David had door zijn zonde God tekort gedaan in Zijn eer, *hij heeft de vijanden des Heren grotelijks doen lasteren.* De goddelozen van dat geslacht, de ongelovigen, de afgodendienaars en onheiligen zullen juichen in Davids val, kwaadspreken van God en Zijn wet, -als zij iemand schuldig zien aan zo afschuwelijke misdaden. die zo’n eerbied beleed beide voor Hem en voor Zijn wet. "Dat zijn nu uw vrome belijders van de Godsdienst! Dat is de man, die bidt en psalmen zingt en zo buitenwoon vroom is! Wat goeds kan er wezen in zulke vrome oefeningen, als zij de mensen niet van overspel en moord terughouden?" Was Saul niet om een veel kleinere zaak verworpen? Waarom moet David dan leven en nog regeren?" Niet bedenkende dat God niet ziet zoals de mens ziet, maar het hart doorgrondt. Nog tot op de huidige dag zijn er, die door dit voorbeeld van David God smaden en zich verharden in de zonde. Hoewel het nu waar is dat niemand rechtvaardige oorzaak heeft om kwaad te spreken van God, of van Zijn woord en Zijn handelingen, om Davids wil en het hun zonde is als de mensen dit wel doen, zal hij het toch te verantwoorden hebben, die het struikelblok in hun weg gelegd heeft, en hoewel geen reden toch wel een schijn van reden gegeven heeft voor die smaad. Er is in de ergerlijke zonden van hen, die de Godsdienst belijden, dit grote

kwaad, dat zij de vijanden van God en Godsdienst stof geven tot smaad en rastering, Romeinen 2:24. o

b. God zal daarom Zijn eer hooghouden door aan David Zijn misnoegen te tonen over deze zonde, en aan de wereld te doen zien dat Hij wel David liefheeft, maar zijn zonde haat, en dit verkiest Hij te doen door de dood van het kind. De landheer kan beslag leggen op elk deel van het erf, dat hem behaagt. Misschien waren ziekte en dood onder kinderen toen niet zo algemeen als nu, waardoor dit dan een buitengewoon geval werd, een duidelijker blijk van Gods misnoegen, overeenkomstig het woord, dikwijls door Hem gesproken, dat Hij de zonden van de vaderen zal bezoeken aan de kinderen.

Samuël 12:15-25

Nathan, zijn boodschap overgeleverd hebbende, bleef niet aan het hof, maar ging naar huis, waarschijnlijk om voor David tot wie hij gepredikt had, te bidden. Door gebruik van hem te maken als het werktuig om David tot berouw en bekering te brengen, en als de heraut, beide van goedertierenheid en van oordeel, heeft God eer gelegd op de bediening en "Zijn woord boven Zijn gehele naam groot gemaakt," Psalm 138:2. David heeft een van zijn zonen bij Bathseba *Nathan* genoemd, ter ere van deze profeet, 1 Kronieken 3:5, en het was die zoon van wie Christus, de grote profeet, in rechte lijn afstamde, Lukas 3:31. Toen Nathan heenging, heeft David zich waarschijnlijk ook teruggetrokken en de 51sten psalm geschreven, waarin hij (hoewel hij verzekerd was dat zijn zonde hem was vergeven) vurig om vergeving bidt, en zijn zonde grotelijks betreurt, want ware boetvaardigen zullen zich schamen over hetgeen zij gedaan hebben, als God met hen verzoend is, Ezechiel 16:63.

I. Hier is de ziekte van het kind. *De Here sloeg het kind, dat het zeer ziek werd,* misschien door stuipen of door een andere kwaal, vers 15. De ziekte en de dood van kinderen, die niet gezondigd hebben in de gelijkheid van de overtreding van Adam, inzonderheid als zij daarbij soms in zeer treurige omstandigheden zijn, zijn duidelijk merkbare bewijzen van de erfzonde, waarin zij ontvangen zijn.

II. Davids verootmoediging onder dit teken van Gods misnoegen, en de voorbede, die hij deed bij God om het leven van het kind, vers 16, 17. *Hij vastte en lag de nacht over op de aarde,* en wilde zijn dienaren niet toelaten hem spijs te geven, of hem te helpen opstaan. Dit was een blijk van de oprechtheid van zijn berouw. Want:

1. Hieruit bleek dat hij de schande van zijn zonde wilde dragen, haar steeds voor ogen wilde hebben, dat zij hem voortdurend verweten zou worden, want dat kind zou er, als het in het leven bleef, voor hemzelf en voor anderen een voortdurende herinnering aan zijn geweest, en daarom is het zo ver van hem om zijn dood te begeren, zoals de meesten in gelijke omstandigheden doen, dat hij vurig bad om zijn leven. Ware boetvaardigen zullen geduldig de smaadheid hunner jeugd en van de lusten hunner jeugd dragen, Jeremia 31:19.

2. Er sprak een zeer tedere, meedogende gemoedsgesteldheid uit, grote menselijkheid meer dan gewoonlijk in mannen, inzonderheid in krijgslieden, gevonden wordt, jegens kleine kinderen, zelfs jegens hun eigen kinderen, en dit was nog een teken van een verslagen, verbroken hart, zij die boetvaardig zijn, zijn meedogend.

3. Hij toonde hierin grote zorg omtrent een andere wereld, hetgeen blijk is van berouw. Nathan had hem gezegd dat het kind voorzeker zal sterven, maar terwijl het nog onder het bereik is van het gebed, zendt hij vurige gebeden er voor op tot God, voornamelijk naar wij kunnen onderstellen dat de ziel des kinds veilig en zalig mocht wezen in de andere wereld, en dat zijn zonde niet aan hem zou bezocht worden, of het rampzalig zou doen zijn in de andere wereld.

4. Hij toonde hierin ook een heilige vreze voor God en Zijn misnoegen. Hij bad de dood van het kind af, voornamelijk omdat hij een teken was van Gods toorn over hem en zijn huis, en opgelegd werd ter vervulling van een bedreiging, daarom bad hij zo ernstig dat, zo het Gods wil was, het kind

mocht leven, omdat dit een teken voor hem zijn zou, dat God met hem verzoend was. "O Here! straf mij niet in Uw toorn, en kastijd mij niet in Uw grimmigheid," Psalm 6:2.

III. De dood van het kind, *het stierf op de zevende dag,* vers 18, toen het zeven dagen oud was, en dus niet besneden was, hetgeen David misschien als nog een verder blijk van Gods misnoegen beschouwde, daar het stierf eer het onder het zegel des verbonds werd gebracht, toch twijfelt hij daarom niet aan de zaligheid des kinds, want de weldaden des verbonds hangen niet af van de zegelen. Davids dienaren, hem beoordelende naar henzelf, durfden hem niet zeggen dat het kind dood was, denkende dat hem dit nog meer zal ontroeren en ontrusten, zodat hij het niet te weten kwam voor hij er naar vroeg, vers 19.

IV. Davids verwonderlijke kalmte, toen hij hoorde dat het kind dood was. Let op:

1. Hetgeen hij deed.

a. Hij legde de tekenen van zijn smart af, wies zich en zalfde zich en vroeg om schoon linnen, teneinde betamelijk voor God te verschijnen in Zijn huis.

b. Hij *ging in het huis des Heren en bad aan,* zoals Job toen hij van de dood van zijn kinderen hoorde. Hij ging om de hand Gods te erkennen in de beproeving, en er zich onder te verootmoedigen, en er zich in te onderwerpen aan Zijn wil, God te danken dat hijzelf gespaard en zijn zonde vergeven was, en te bidden dat God niet zou voortgaan met hem te twisten, en niet Zijn gehele toorn tegen hem zou opwekken. Is iemand onder u in lijden? Dat hij bidde. Het wenen moet nooit het aanbidden in de weg staan.

c. *Daarna kwam hij in zijn huis* en verkwikte zich door spijs en drank, als iemand aan wie de Godsdienst goed gedaan heeft ten dage van zijn beproeving, want aangebeden hebbende, *at hij,* en zijn aangezicht was niet meer droevig.

2. De reden, die hij opgaf voor hetgeen hij gedaan heeft. Zijn dienaren vonden het vreemd dat hij zo bedroefd was om de ziekte van het kind, terwijl hij zo kalm bleef nu het gestorven was, en zij vroegen hem naar de reden hiervan, vers 21. In antwoord hierop geeft hij deze eenvoudige verklaring van zijn gedrag.

A. Dat terwijl het kind nog leefde hij het zijn plicht achtte Gods gunst er voor af te smeken, vers 22. Nathan had wel gezegd dat het kind zou sterven, maar voor zoveel hij wist, zou de bedreiging voorwaardelijk kunnen zijn, zoals die betreffende Hizkia. Het zou kunnen zijn dat op zijn diepe verootmoediging en vurig gebed, Hij, die zo dikwijls de stem zijns geweens heeft gehoord, het vonnis genadiglijk zou willen herroepen, en het kind sparen: *Wie weet, de Here zou mij mogen genadig zijn?* God veroorlooft ons vurig en dringend bij Hem te zijn in het gebed om bijzondere zegeningen, in vertrouwen op Zijn macht en algemene genade, hoewel wij geen bijzondere belofte hebben om op te steunen, wij kunnen geen zekerheid hebben voorde verhoring, maar laat ons toch bidden, *wie weet de Here zou ons mogen genadig zijn* in deze of die bijzondere zaak. In ziekte van onze bloedverwanten en vrienden heeft het gebed des geloofs veel vermocht, zolang er leven is, is er hoop, en zolang er hoop is, is er plaats voor gebed.

B. Dat hij, nu het kind gestorven is evenzeer zijn plicht acht om te berusten in de Goddelijke beschikking, vers 23. Waarom zou ik nu vasten? Twee dingen beteugelen zijn smart.

a. *Ik zal hem niet kunnen wederhalen,* en wederom: *hij zal tot mij niet wederkomen.* De gestorvenen zijn buiten het bereik des gebeds, ook kunnen onze tranen hen niet baten, wij kunnen hen noch in dit leven terug wenen, noch in dit leven terug bidden. Waarom zouden wij dan vasten? Waartoe dit verlies? Toch heeft David gevast en geweend om Jonathan, toen hij dood was, hij deed dit ter ere van hem.

b. Ik zal tot hem gaan.

Ten eerste. Tot hem in het graf. Het denken aan onze eigen dood behoort onze smart te matigen over de dood van onze bloedverwanten en vrienden. Het is ons aller lot, laat ons, inplaats van te treuren over hun dood, aan onze eigen dood denken, en welk verlies wij nu ook in hen lijden, wij zullen weldra sterven, en tot hen gaan.

Ten tweede. Tot hem in de hemel, in de staat van de gelukzaligheid, waarvan zelfs de Oud-Testamentische heiligen wel enige verwachting hadden. Godvruchtige ouders hebben grotelijks redenen om te hopen dat het met de ziel hunner kinderen, die in hun kindsheid zijn, gestorven wel zal wezen in de andere wereld, want de belofte is aan ons en ons zaad, die vervuld zal worden aan hen, die geen grendel voor hun eigen deur schuiven, en dat doen kleine kinderen niet. "Favores sunt ampliandi-Ontvangen gunsten moeten de hoop op meerdere teweegbrengen." God noemt hen Zijn kinderen, die Hem geboren zijn, en als zij de Zijnen zijn, dan zal Hij hen behouden. Dit kan ons vertroosten, als onze kinderen door de dood van ons worden weggenomen, er is nu beter voor hen voorzien, beide ten opzichte van hun werk en van hun staat, dan in deze wereld voor hen voorzien kon worden. Weldra zullen wij met hen wezen, om nooit meer van elkaar te scheiden.

V. De geboorte van Salomo. Hoewel het de Here mishaagd had, dat David Bathseba huwde, heeft Hij hem toch niet bevolen van haar te scheiden, zo weinig was dit het geval dat God hem bij haar een zoon schonk, op wie het verbond van het koningschap zou overgaan. Bathseba was ongetwijfeld diep bedroefd onder de bewustheid van haar zonde en de tekenen van Gods misnoegen. Daar God echter aan David de vreugde Zijns heirs had wedergegeven, heeft hij haar vertroost met de vertroostingen, waarmee hij zelf van God vertroost is geworden, vers 24. *David troostte zijn huisvrouw Bathseba.* En beide hij en zij hadden reden vertroost te zijn in de tekenen, dat God met hen verzoend was.

1. In zover Hij door Zijn voorzienigheid hem een zoon heeft gegeven, niet zoals de vorige, die in toorn was gegeven en in toorn was weggenomen, maar een kind, genadig geschonken en geschreven ten leven in Jeruzalem. Zij noemden hem *Salomo, vreedzaam* omdat zijn geboorte een teken was dat God vrede met hen had, vanwege de voorspoed, die op hem zou overgaan, en omdat hij een type moest wezen van Christus, de Vredevorst. God had een zoon van hen weggenomen, maar nu gaf Hij hun een andere voor hem in de plaats, zoals Seth inplaats van Abel, Genesis 4:25. Zo vergoedt Gods dikwijls de smarten Zijns volks door hun zegeningen te geven, welke staan tegenover hun beproevingen, zodat de zegeningen opwegen tegen de beproevingen. David had zich zeer geduldig onderworpen aan de wil van God in de dood van het andere kind, en nu vergoedde God hem ruim en overvloedig het verlies er van in de geboorte van dit kind. Het middel om onze

zegeningen voortdurend te mogen genieten, of, zo wij ze verloren hebben, ze terug te verkrijgen, is ze blijmoedig aan God over te geven.

2. In zover Hij door Zijn genade deze zoon bijzonder heeft bevoorrecht. *De Here had hem lief,* vers 24, vers 25. en gebood door de profeet Nathan, dat hij *Jedid-Jah zou* genoemd worden, dat is: *Beminde des Heren,* hoewel een zaad van boosdoeners, (want dat zijn David en Bathseba geweest) maar zo goed was het verbond geordineerd, en het erfrecht van de kroon verzekerd, dat het elke schandvlek en bederf van bloed wegnam, waarmee te kennen wordt gegeven, dat zij, die van nature kinderen des toorns en van de ongehoorzaamheid waren, door het verbond van de genade niet slechts verzoend, maar gunstgenoten zullen worden. En in die naam was hij een type van Jezus Christus, de gezegende Jedidjah, de Zoon van Gods liefde, van wie God telkens en nogmaals verklaard heeft: "Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in denwelken Ik Mijn welbehagen heb."

Samuël 12:26-31

Wij hebben hier een bericht van de verovering van Rabba en andere steden van de Ammonieten. Hoewel dit hier verhaald wordt na de geboorte van Davids kind, is het toch hoogstwaarschijnlijk geruime tijd tevoren geschied en wel spoedig na de dood van Uria, misschien wel gedurende de dagen van Bathseba's rouw over hem.

Merk op:

1. God was zeer genadig door David die grote voorspoed op zijn vijanden te geven, niettegenstaande de zonde, waaraan hij zich schuldig had gemaakt, (juist in de tijd, toen hij die oorlog voerde) en het goddeloze gebruik dat hij van het zwaard van de kinderen Ammons had gemaakt in de moord op Uria. Rechtvaardig zou Hij dat zwaard van nu voortaan tot een kwelling hebben kunnen maken voor David en zijn koninkrijk, maar toch verbreekt Hij het, en maakt Davids zwaard zegevierend, zelfs voor hij nog tot berouw was gebracht over zijn zonde, opdat deze goedertierenheid Gods hem tot bekering zou brengen. Wel had David reden om te zeggen: "Hij doet ons niet naar onze zonden," Psalm 103:10.

2. Dat Joab zeer eerlijk en eervol heeft gehandeld, want toen hij *de waterstad* had ingenomen, de koninklijke stad, waar het paleis was, en van waar het overige van de stad van water voorzien werd, welk overig gedeelte van de stad daarom, toen die watertoevoer werd afgesneden, weldra genoodzaakt zou zijn zich over te geven, zond hij om David, opdat deze in persoon dit grote krijgsbedrijf zou komen voltooien, en hij er de roem van zou hebben, vers 26-28. Hierin toonde hij zich een getrouw dienaar, die zijns meesters eer zocht, en zijn eigen eer slechts na die van hem, en heeft hij een voorbeeld nagelaten aan de dienstknechten van de Here Jezus, om in alles wat zij doen Zijn eer op het oog te hebben. Niet ons, maar Uw naam geef eer.

3. Dat David bij die gelegenheid beide te hoogmoedig en te streng was, noch zo nederig noch zo teder van gemoed als hij had behoren te wezen.

a. Hij schijnt al te grote ingenomenheid gehad te hebben met de kroon van de koning van Ammon, vers 30. Omdat zij van buitengewone waardij was vanwege de edelgesteenten, die er aan waren, wil David haar op zijn eigen hoofd hebben, hoewel het beter geweest zou zijn haar aan de voeten Gods te werpen, en in die tijd zijn mond in het stof te leggen onder de bewustheid van schuld. Het hart, dat verootmoedigd is om de zonde, is dood voor wereldse eer en heerlijkheid, en ziet er met heilige verachting op neer.

b. Hij schijnt ook te hard geweest te zijn voor zijn krijgsgevangenen, vers 31. Daar hij de stad stormenderhand innam, nadat zij een langdurig en kostbaar beleg doorstaan had, zou hij, indien hij in de hitte van de strijd allen die hij met de wapens in de hand vond, met het zwaard had gedood, al streng genoeg geweest zijn, maar dat hij hen later in koelen bloede heeft gedood, en dat wel door wrede martelingen, hen met zagen en dorswagens in stukken scheurende, betaamde hem niet, die, toen hij aan de regering kwam, beloofde van goedertierenheid en recht te zullen zingen, Psalm 101:1. Indien hij alleen van hen, die zijn gezanten hadden mishandeld, die daad hadden aangeraden, of er behulpzaam in waren, voorbeelden had gemaakt, daar zij schuldig zijn geweest aan schending van het volkenrecht dan had dit als een daad van noodzakelijke gerechtigheid kunnen beschouwd

worden, ter afschrikking van andere volken, maar die strengheid te oefenen aan alle steden van de kinderen Ammons, (dat is de garnizoenen of krijgslieden van de steden) was uiterst streng, en een teken dat Davids hart niet vertederd was door berouw, want anders zouden de ingewanden van zijn barmhartigheid niet aldus toegesloten zijn geweest. Het was een teken dat hij zelf nog geen genade had gevonden, want anders zou hij wel bereid zijn geweest genade te bewijzen.

HOOFDSTUK 13

1 En het geschiedde daarna, alzo Absalom, Davids zoon, een schone zuster had, welker naam was Thamar, dat Amnon, Davids zoon, haar lief kreeg.
2 En Amnon was benauwd tot krank wordens toe, om zijner zuster Thamars wil; want zij was een maagd, zodat het in Amnons ogen zwaar was, haar iets te doen.
3 Doch Amnon had een vriend, wiens naam was Jonadab, een zoon van Simea, Davids broeder; en Jonadab was een zeer wijs man.
4 Die zeide tot hem: Waarom zijt gij van morgen tot morgen zo mager, gij koningszoon, zult gij het mij niet te kennen geven? Toen zeide Amnon tot hem: Ik heb Thamar, de zuster van mijn broeder Absalom, lief.
5 En Jonadab zeide tot hem: Leg u op uw leger, en maak u krank; als dan uw vader zal komen om u te zien, zo zult gij tot hem zeggen: Dat toch mijn zuster Thamar kome, dat zij mij met brood spijzige, en de spijze voor mijn ogen toemake, opdat ik het aanzie, en van haar hand ete.
6 Amnon dan leide zich, en maakte zich krank. Toen nu de koning kwam om hem te zien, zeide Amnon tot den koning: Dat toch mijn zuster Thamar kome, dat zij twee koekjes voor mijn ogen toemake, en ik van haar hand ete.
7 Toen zond David heen tot Thamar in het huis, zeggende: Ga toch heen in het huis van uw broeder Amnon, en maak hem een spijze.
8 En Thamar ging heen in het huis van haar broeder Amnon, (hij nu was nederliggende), en zij nam deeg, en kneedde het, en maakte koekjes toe voor zijn ogen, en bakte de koekjes.
9 En zij nam een pan, en goot ze uit voor zijn aangezicht; maar hij weigerde te eten. En Amnon zeide: Doet alle man van mij uitgaan. En alle man ging van hem uit.
10 Toen zeide Amnon tot Thamar: Breng de spijze in de kamer, dat ik van uw hand ete; zo nam Thamar de koekjes, die zij gemaakt had, en bracht ze haar broeder Amnon in de kamer.
11 Als zij ze nu tot hem nabij bracht, dat hij ate, zo greep hij haar, en zeide tot haar: Kom, lig bij mij, mijn zuster!
12 Maar zij zeide tot hem: Niet, mijn broeder, verkracht mij niet, want alzo doet men niet in Israel; doe deze dwaasheid niet.
13 Want ik, waarhenen zou ik mijn schande brengen? En gij, gij zoudt zijn als een der dwazen in Israel; zo spreek toch nu tot den koning, want hij zal mij van u niet onthouden.
14 Doch hij wilde naar haar stem niet horen; maar sterker zijnde dan zij, zo verkrachtte hij haar, en lag bij haar.
15 Daarna haatte haar Amnon met een zeer groten haat; want de haat, waarmede hij haar haatte, was groter dan de liefde, waarmede hij haar had liefgehad; en Amnon zeide tot haar: Maak u op, ga weg.
16 Toen zeide zij tot hem: Er zijn geen oorzaken om mij uit te drijven; dit kwaad zou groter zijn dan het andere, dat gij bij mij gedaan hebt; maar hij wilde naar haar niet horen.
17 En hij riep zijn jongen, die hem diende, en zeide: Drijf nu deze van mij uit naar buiten, en grendel de deur achter haar toe.
18 Zij nu had een veelvervigen rok aan; want alzo werden des konings dochteren, die maagden waren, met mantels gekleed; en zijn dienaar bracht haar uit tot buiten, en grendelde de deur achter haar toe.
19 Toen nam Thamar as op haar hoofd, en scheurde den veelvervigen rok, dien zij aanhad; en zij leide haar hand op haar hoofd, en ging vast henen en kreet.

20 En haar broeder Absalom zeide tot haar: Is uw broeder Amnon bij u geweest? Nu dan, mijn zuster, zwijg stil, hij is uw broeder; zet uw hart niet op deze zaak. Alzo bleef Thamar en was eenzaam in het huis van haar broeder Absalom.
21 Als de koning David al deze dingen hoorde, zo ontstak hij zeer.
22 Doch Absalom sprak niet met Amnon, noch kwaad noch goed; maar Absalom haatte Amnon, ter oorzake dat hij zijn zuster Thamar verkracht had.
23 En het geschiedde, na twee volle jaren, dat Absalom, schaaps scheerders had te Baal-hazor, dat bij Efraim is; zo nodigde Absalom al des konings zonen.
24 En Absalom kwam tot den koning, en zeide: Zie, nu heeft uw knecht schaaps scheerders; dat toch de koning en zijn knechten met uw knecht gaan.
25 Maar de koning zeide tot Absalom: Niet, mijn zoon, laat ons toch niet al te zamen gaan, opdat wij u niet bezwaarlijk zijn; en hij hield bij hem aan, doch hij wilde niet gaan, maar zegende hem.
26 Toen zeide Absalom: Zo niet, laat toch mijn broeder Amnon met ons gaan. Maar de koning zeide tot hem: Waarom zou hij met u gaan?
27 Als Absalom bij hem aanhield, zo liet hij Amnon en al des konings zonen met hem gaan.
28 Absalom nu gebood zijn jongens, zeggende: Let er nu op, als Amnons hart vrolijk is van den wijn, en ik tot ulieden zal zeggen: Slaat Amnon, dan zult gij hem doden; vreest niet; is het niet, omdat ik het u geboden heb? Zijt sterk en weest dapper.
29 En Absaloms jongens deden aan Amnon, gelijk als Absalom geboden had. Toen stonden alle zonen des konings op, en reden een iegelijk op zijn muildier, en vloden.
30 En het geschiedde, als zij op den weg waren, dat het gerucht tot David kwam, dat men zeide: Absalom heeft al de zonen des konings geslagen, en er is niet een van hen overgelaten.
31 Toen stond de koning op, en scheurde zijn klederen, en leide zich neder ter aarde; desgelijks stonden al zijn knechten met gescheurde klederen.
32 Maar Jonadab, de zoon van Simea, Davids broeder, antwoordde en zeide: Mijn heer zegge niet, dat zij al de jongelingen, des konings zonen, gedood hebben; maar Amnon alleen is dood; want bij Absalom is er op toegeleid, van den dag af, dat hij zijn zuster Thamar verkracht heeft.
33 Zo neme nu mijn heer de koning de zaak niet in zijn hart, denkende: al des konings zonen zijn dood; want Amnon alleen is dood.
34 Absalom nu vluchtte; en de jongen, die de wacht hield, hief zijn ogen op, en zag toe, en ziet, er kwam veel volks van den weg achter hem, aan de zijde van het gebergte.
35 Toen zeide Jonadab tot den koning: Zie, de zonen des konings komen; naar het woord uws knechts, alzo is het geschied.
36 En het geschiedde, als hij geeindigd had te spreken, ziet, zo kwamen de zonen des konings, en hieven hun stemmen op en weenden; en de koning ook en al zijn knechten weenden met een zeer groot geween.
37 (Absalom dan vluchtte, en toog tot Thalmai, den zoon van Ammihur, koning van Gesur.) En hij droeg rouw over zijn zoon, al die dagen.
38 Alzo vluchtte Absalom, en toog naar Gesur; en hij was aldaar drie jaren.
39 Toen verlangde de ziel van den koning David zeer om naar Absalom uit te trekken; want hij had zich getroost over Amnon, dat hij dood was.

De rechtvaardige God had onlangs aan David, door Nathan de profeet, doen weten dat Hij om hem te kastijden voor zijn zonde in de zaak van Uria, kwaad over hem zou verwekken uit zijn eigen huis, Hoofdstuk 12:11. En nu vinden wij reeds in het volgende hoofdstuk, dat dit kwaad begint te ontstaan, van nu voortaan wordt hij door het ene verdriet na het andere vervolgd, waardoor het laatste gedeelte van zijn regering minder roemrijk en aangenaam wordt dan het eerste. Aldus heeft God hem gekastijd met een roede van mensen, maar verzekerde hem toch, dat Hij Zijn goedertierenheid niet geheel en al van hem zal doen wijken. Overspel en moord waren Davids zonden, en die zonden onder zijn kinderen (Amnon zijn zuster Thamar verontreinigende, en Absalom zijn broeder Amnon vermoordende) waren het begin van zijn straf, die te smartelijker was, omdat hij reden had te vrezen, dat zijn slechte voorbeeld medegewerkt kan hebben om hen tot deze goddeloosheid te brengen. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Amnon Thamar verkrachtende, in zijn aanslag hiertoe geholpen door Jonadab, zijn bloedverwant, en laaghartig ten uitvoer gebracht, vers 1-20..

II. Absalom vermoordt hem dieswege, vers 21-39. Beide gebeurtenissen waren een grote smart voor David, te meer omdat hij er onbewust medeplichtig aan was door Thamar tot Amnon, en Amnon tot Absalom te zenden.

Samuël 13:1-20

Wij hebben hier een uitvoerig verhaal van de verfoeilijke goddeloosheid van Amnon in het verkrachten van zijn zuster, een onderwerp niet geschikt om er over uit te weiden, ja waarvan men niet zonder blozen kan zeggen: dat ooit een man zo laag kon wezen, en dat nog wel een zoon van David! Wij hebben reden te geloven dat Amnons karakter ook in andere opzichten slecht was, indien hij God niet had verlaten, hij zou nooit aan die lage neigingen zijn overgegeven. Godvruchtige ouders zijn dikwijls beproefd geworden door goddeloze kinderen, genade zit niet in het bloed, maar wel bederf. Wij bevinden niet dat Davids kinderen hem hebben nagevolgd in zijn vroomheid, maar wel hebben zij in zijn verkeerde voetstappen gewandeld, en daarin zijn zij verder gegaan dan hij, en zij hebben er zich niet van bekeerd. Ouders weten niet hoe noodlottig de gevolgen zijn, als zij in enigerlei geval een slecht voorbeeld geven aan hun kinderen. Let op de verschillende stappen in Amnons zonde.

I. De duivel heeft, onreine geest die hij is, hem in het hart gegeven om een onreine begeerte te hebben naar zijn zuster Thamar. Schoonheid is een strik voor velen, zij was dit voor haar, zij was schoon, en daarom begeerde Amnon haar, vers 1. Zij, die bijzonder schoon zijn, hebben geen reden om er trots op te wezen, maar wel veel reden om op hun hoede te zijn. Amnons lust was:

1. Onnatuurlijk op zichzelf. Wellustige begeerten te hebben naar zijn zuster is een zonde, waarvan zelfs het natuurlijke geweten terugschrikt, en waaraan het niet zonder afschuw denken kan. Er is in de verdorven natuur des mensen zo’n geest van tegenspraak, dat zij nog altijd hunkert naar verboden vrucht, en hoe sterker zij verboden is, hoe gulziger zij wordt begeerd. Kan hij het denkbeeld in zich laten postvatten, om die deugd en eer te verraden, waarvan hij als een broeder de beschermer had moeten zijn? Maar wat snoodheid zo laag, die geen ingang kan vinden in een ongeheiligd hart, dat aan zichzelf is overgelaten?

2. Het viel hem zwaar. Het was zo’n kwelling voor hem, dat hij geen gelegenheid kon krijgen om haar kuisheid te schenden (want de onschuldige omgang met haar was hem niet ontzegd) dat hij er ziek van werd vers 2. Vleselijke lusten brengen hun eigen straf mede, zij voeren niet alleen krijg tegen de ziel, maar ook tegen het lichaam, en zijn een verrotting van de beenderen. Zie welk een harde meester de zondaars dienen, en hoe zwaar zijn juk is.

II. Als een listige slang bracht de duivel hem in het hoofd hoe zijn boos voornemen ten uitvoer te brengen. Amnon had een vriend (zo noemde hij hem, maar in werkelijkheid was hij zijn vijand) een bloedverwant, die meer van Davids bloed had (want hij was zijn neef, de zoon zijns broeders) dan van Davids geest, want hij was een listig man, slim in het beramen en uitvoeren van boze plannen, inzonderheid voor een zaak van die aard, vers 3.

1. Hij bemerkt dat Amnon er slecht uitziet, en zijn slimheid deed hem gissen dat hij minziek was, vers 4, hij vraagt hem: *Waarom zijt gij van morgen tot morgen zo mager, gij koningszoon?* Waarom kwijnt gij, die des konings oudste zoon zijt en erfgenaam van de kroon? Des konings zoon zijnde, hebt gij:

a. "De genoegens van het hof om u te vermaken, gebruik die genoegens dan, en verdrijf er het verdriet mede, waarin dit dan ook moge bestaan". Tevredenheid en rust worden niet altijd in de

paleizen van de koningen gevonden. Met veel meer reden kunnen wij aan ternedergeslagen, troosteloze heiligen vragen, waarom zij, die de kinderen zijn van de Koning der koningen, erfgenamen zijn van de kroon des levens, van dag tot dag zo mager zijn.

b. De macht van een prins om te beschikken over hetgeen gij wenst, gebruik dan die macht, en bevredig uw verlangen. Kwijn niet weg om hetgeen gij, als zoon des konings geoorloofd of ongeoorloofd, hebben kunt. "Quicquid libet licet-Uw wil is wet". Zo sprak ook Isebel in een soortgelijk geval tot Achab, 1 Koningen 21:7 . Zoudt gij nu over het koninkrijk van Israël regeren? Het misbruiken van macht is de grootste verzoeking voor de groten der aarde.

2. Amnon had de onbeschaamdheid om zijn goddeloze lust te bekennen, die hij verkeerdelijk met de naam liefde bestempelde (ik heb Thamar lief), en nu doet Jonadab hem een middel aan de hand om zijn lust te bevredigen, vers 5. Indien hij geweest was wat hij voorgaf te zijn-Amnons vriend-hij zou verschrikt zijn geworden op het noemen van zo’n afschuwelijke goddeloosheid, hem het kwaad er van hebben voorgehouden, aangetoond hebben welk een zonde het was tegen God en welk een onrecht tegen zijn eigen ziel om aan zo’n snode, lage gedachte plaats te geven in zijn hart, welke noodlottige gevolgen het zou hebben om er gevolg aan te geven, en hij zou zijn wijsheid hebben aangewend om Amnon af te leiden van die gedachte, en hem een vrouw aan te bevelen, die hij wettig zou kunnen huwen. Maar hij schijnt er niet eens verbaasd of verwonderd over, maakt geen bezwaar wegens het ongeoorloofde of het moeilijke van de zaak, de smaad, die er het gevolg van zijn zal, ja niet eens wegens het misnoegen van zijn vader, maar geeft hem het middel aan de hand om Thamar aan zijn legerstede te krijgen, wanneer hij dan doen kon wat hij wilde. De toestand is zeer ongelukkig van die personen, wier vrienden hen vleien inplaats van hen te vermanen en te bestraffen, hen voorthelpen op hun zondige weg, hun raadslieden en helpers zijn in het bedrijven van goddeloosheid. Amnon is reeds ziek, maar is toch nog op de been, hij moet zich nu zo ziek veinzen (en hij ziet er slecht genoeg uit om aan zijn ziek-zijn te doen geloven) dat hij niet kan opstaan, en dat hij niets kan eten dan hetgeen waarin hij zeer bijzonder trek heeft, zijn ziel verfoeit de begeerlijke spijs, Job 33:20, het beste gerecht van des konings tafel kan hem niet behagen, maar als hij iets zou kunnen eten, dan zou het zijn wat zijn zuster Thamar in zijn tegenwoordigheid eigenhandig voor hem bereidt. Dat is het wat hem wordt aangeraden.

3. Amnon volgt die raad, en krijgt aldus. Thamar binnen zijn bereik. Hij *legde zich en maakte zich ziek,* vers 6. Aldus legt hij lagen in een verborgen plaats, gelijk een leeuw in zijn hol, om de ellendige te roven, en trekt hem in zijn net, Psalm 10:8-10. David heeft altijd veel van zijn kinderen gehouden, en was er bezorgd over als hun iets scheelde, niet zodra hoort hij dat Amnon ziek is, of hij gaat hem bezoeken. Laat ouders hieruit leren teder te zijn voor hun kinderen, medelijden met hen te hebben. Het is gewoonlijk de moeder, die het zieke kind troost, Jesaja 66:: 13, maar laat ook de vader er niet onverschillig, niet onbekommerd om wezen. Wij kunnen onderstellen dat David, toen hij zijn kranke zoon bezocht hem goede raad gaf om een recht gebruik te maken van zijn beproeving, en met hem heeft gebeden, hetgeen echter geen verandering bracht in zijn goddeloos voornemen. Bij het heengaan vraagt de liefdevolle inschikkelijke vader: "Is er ook iets, waar gij zin in hebt en dat ik u bezorgen kan?" "Ja, vader", zegt de veinzende zoon, "mijn maag is zwak, en ik weet niets dat ik zou kunnen eten, of het moest een koek zijn, die mijn zuster Thamar bakt, en die zal mij temeer goed doen, als ik hem uit haar hand kan eten." David zag geen reden om een boos oogmerk te vermoeden, God heeft in deze zaak zijn hart voor kloek verstand verborgen, en zo beveelt hij terstond aan Thamar om haar kranke broeder te gaan oppassen, vers 7. Hij doet dit volkomen

argeloos, maar later heeft hij er waarschijnlijk met diep leedwezen aan gedacht. Even argeloos gaat Thamar naar de kamer haars broeders, hij noch zij enig kwaad vrezende, waarom zou zij ook iets kwaads duchten van een broeder, een kranke broeder? In gehoorzaamheid aan haar vader en genegenheid voor haar broeder-hoewel hij slechts haar halve broeder is-versmaadt zij het niet zijn verpleegster te wezen, vers 8, 9, hoewel zij een koningsdochter, een grote schoonheid was, en fraaie kleren droeg, vers 18, achtte zij het toch niet beneden zich, koeken te kneden en te bakken, en zij zou het nu niet hebben kunnen doen, indien zij niet gewoon was het te doen. Goede huishoudsters te zijn is niet beneden de waardigheid van de aanzienlijkste vrouwen, en zij moeten dit ook geen verkleining voor zich achten. De deugdelijke huisvrouw "wier man zit met de oudsten des lands, werkt met lust harer handen," Spreuken 31:13. De nieuwere tijden zijn ook niet zonder voorbeelden hiervan en het is ook lang niet zo onbestaanbaar met voorname manieren, als sommigen het willen doen voorkomen. Spijzen te bereiden voor de kranken moet voor aanzienlijke vrouwen een lieflijker werk zijn dan zich bezig te houden met haar kledij.

4. Haar bij zich gekregen hebbende, maakt hij nu schikkingen om met haar alleen te zijn, want de overspeler (hoeveel temeer niet nog zulk een vuil overspeler als deze!) zorgt er voor dat "geen oog hem zal zien," Job 24:15. De spijs is gereed, maar hij kan niet eten als allen, die om hem heen zijn, hem aanstaren, zij moeten allen weggezonden worden, vers 9. Aan kranken moet men toegeven, zij denken dat het hun voorrecht is te gebieden. Thamar wil hem gaarne zijn zin geven, haar deugdzame, kuise ziel heeft niet het minste denkbeeld van hetgeen, waarvan zijn verdorven hart vervuld is, en daarom maakt zij geen bezwaar om in de kamer met hem alleen te zijn, vers 10. En nu wordt het masker afgeworpen, de boze ellendeling noemt haar *zuster*, en doet haar toch het onbeschaamde aanzoek om bij hem te liggen vers 11. Het was een laaghartige belediging harer deugd om het mogelijk te achten, dat zij zou bewilligen in die goddeloosheid, daar hij toch wist dat haar gedrag steeds voorbeeldig is geweest in zedigheid en deugd. Maar gewoonlijk denken zij, die in onkuisheid leven, dat anderen zijn zoals zij zelf zijn, dat zij tenminste tonder zijn voor hun vonken.

III. De duivel, als een sterke verzoeker, sluit zijn oor voor alle redeneringen, waarmee zij zijn aanval weerstaat en hem zoekt te overreden om van haar af te laten. Wij kunnen ons voorstellen hoe verrast en verschrikt de jonge maagd was om aldus aangevallen te worden, hoe zij bloosde en hoe zij beefde, toch kon zelfs in de verwarring dier overrompeling niets gezegd worden, dat meer voegzaam en gepast was en meer kracht van betoog had, dan wat zij tot hem zei.

1. Zij noemt hem *broeder*, hem er aan herinnerende, hoe na zij elkaar in den bloede bestaan, waardoor het ongeoorloofd is dat hij haar zou huwen, en nog veel meer, dat hij haar zou onteren. Het was uitdrukkelijk verboden, Leviticus 18:9, onder bedreiging van een zeer strenge straf, Leviticus 20:17. Er moet grote zorg voor worden gedragen dat de liefde, die onder bloedverwanten behoort te bestaan, niet ontaardt in vleselijke lust.

2. Zij smeekt hem haar niet te verkrachten waaruit blijkt dat zij er nooit in het minst in zou bewilligen, en welke voldoening kon het hem geven geweld te gebruiken?

3. Zij houdt hem de ontzettende slechtheid er van voor. Het is *dwaasheid*, alle zonde is dit, inzonderheid de zonde van de onkuisheid, het is slechtheid van de ergste soort. Zulke gruwelen moeten in Israël niet bedreven worden, onder het belijdend volk van God dat betere wetten heeft dan de heidenen. Wij zijn Israëlieten, als wij zulke dingen doen, zijn wij minder te verontschuldigen

dan anderen, en onze veroordeling zal ondraaglijker zijn, want wij smaden de Here en onteren de hoogwaardige naam, die over ons is aangeroepen.

4. Zij stelt er hem de schande van voor, die misschien meer op hem vermag dan de zonde er van. "Wat mij aangaat, *waarheen zou ik mijn schande brengen?* Al zou zij verborgen zijn, zal ik toch zolang als ik leef blozen om er aan te denken, en zo zij bekend wordt, hoe zal ik dan mijn vrienden in het aangezicht kunnen zien? En wat u aangaat: *Gij zoudt zijn als een van de dwazen in Israël"*, dat is: "gij zult beschouwd worden als een gruwelijke lichtmis, als de slechtste van de mensen, gij zult alle achting verliezen van hen, die wijs en Godvruchtig zijn, en zo zult gij op zijde worden gezet als ongeschikt om te regeren, hoewel gij de eerstgeborene zijt, want nooit zal Israël er in toestemmen om door zo'n dwaas geregeerd te worden." Het vooruitzicht op schande inzonderheid eeuwige schande, moet ons terughouden van zonde.

5. Om hem voor het ogenblik van zijn snood voornemen af te leiden, en zo mogelijk zich van hem te ontdoen, geeft zij hem te kennen dat de koning, veeleer dan hem uit liefde voor haar te laten sterven, waarschijnlijk wel vrijstelling zal verlenen van de Goddelijke wet en hem haar laten huwen, niet dat zij dacht, dat hij die macht tot vrijstelling had, of voorgaf haar te hebben, zij vertrouwde volkomen dat de koning, zo hem door Amnon zelf die snode begeerte werd meegedeeld, waaraan hij nauwelijks geloof zou hebben geslagen, zo zij hem door iemand anders bekend ware geworden, afdoende maatregelen zou nemen om haar tegen hem te beschermen.

Maar al haar zeggen en betogen baatte niet. Zijn hoogmoedig hart kan geen weigering dulden, maar haar rust, haar eer, alles wat haar dierbaar was, moet aan zijn beestachtige, vuile lust worden opgeofferd vers 14. Het is te vrezen dat Amnon, hoewel hij nog jong was, reeds lang een ontuchtig leven heeft geleid, dat zijn vader òf niet wist, of ongestraft liet, want een mens kan niet opeens en plotseling tot zo'n diepte van goddeloosheid komen. Maar is dit zijn liefde voor Thamar? Is dit de beloning, die hij haar geeft voor haar bereidwilligheid om hem op te passen in zijn ziekte? Zal hij met zijn zuster doen als met een hoer? Lage schurk! God verlosse allen, die zedig en deugdzaam zijn, van zulke goddeloze en onredelijke mannen.

IV. Als een pijniger en verrader verkeert de duivel terstond zijn liefde in haat, vers 15. Hij *haatte haar met een zeer grote haat*, hij werd even buitensporig in zijn boosaardige haat, als hij in zijn lust geweest is, laaghartig zette hij haar met geweld buiten de deur, ja, alsof hij het nu versmaadde haar aan te raken met zijn eigen handen, gebood hij zijn dienaar haar naar *buiten te drijven en de deur achter haar toe te grendelen*, vers 17.

1. De onschuldige, beledigde jonkvrouw had reden, om dit als een zeer grote belediging op te nemen, in sommige opzichten groter (zoals zij zegt, vers 16) dan de vorige, want niets wreders of schandelijkers kon haar aangedaan worden. Had hij maatregelen genomen om te verbergen wat er geschied was, haar eer zou alleen in haar eigen ogen verloren zijn geweest. Had hij zich op de knieen geworpen en haar om vergeving gevraagd, het zou een kleine vergoeding zijn geweest. Had hij haar tijd gegeven om tot kalmte te komen na de schrikkelijke ontroering, waarin zij gebracht was, zij zou bedaard hebben kunnen blijven toen zij naar buiten ging, en over de zaak hebben kunnen zwijgen. Maar door haar dus in allerijl, ruw en lomp weg te jagen, alsof zij iets heel slechts gedaan had, bracht hij haar in de noodzakelijkheid om ter haar verdediging zelf het onrecht bekend te maken, dat haar aangedaan was.

2. Hieruit kunnen wij zien beide de boosaardigheid van de zonde ongebreidelde hartstochten zijn even slecht als ongebreidelde lusten en de boze gevolgen van de zonde in het einde bijt zij als een slang, want hier bevinden wij:

a. Dat zonden, zoet in het bedrijven, daarna hatelijk en smartelijk worden, en dat het des zondaars eigen geweten is, die ze aldus maakt voor hemzelf. Amnon haatte Thamar, omdat zij niet wilde bewilligen in zijn goddeloosheid, en dus de schuld er van, zelfs niet ten dele op zich wilde nemen, maar haar tot het laatste toe weerstaan heeft, er tegen gesproken heeft en er dus de gehele schuld van op hem liet rusten. Indien hij de zonde had gehaat en er zichzelf om had verafschuwd, wij zouden hebben kunnen hopen dat hij boetvaardig was. "Droefheid naar God werkt verontwaardiging" 2 Corinthiers 7:11, o maar de persoon te haten, die hij mishandeld had, dat toonde aan dat zijn geweten wel verschrikt, maar zijn hart niet verootmoedigd was. Zie hoe bedrieglijk de genietingen zijn van het vlees, hoe spoedig zij voorbijgaan en in walging verkeren, zie Ezechiel 23:17.

b. Dat zonden, gepleegd in het verborgen, later openbaar worden, en dat ook de zondaars zelf dikwijls bekend worden, openbaar worden als zondaars. De Joodse leraren zeggen dat bij gelegenheid van deze goddeloosheid van Amnon een wet gemaakt werd, dat een jonge man en een jonge vrouw nooit tezamen alleen gelaten mochten worden, want zeiden zij, indien des konings dochter aldus behandeld werd, wat zal er dan van de kinderen van particulieren worden?

Wij moeten de misdadiger nu overlaten aan de verschrikkingen van zijn eigen schuldig geweten, en zien wat er van het arme slachtoffer wordt.

A. Bitterlijk heeft zij het haar aangedane kwaad beweend, daar het een vlek was op haar eer, hoewel er geen wezenlijke smet door kwam op haar deugd. Zij verscheurde haar fraaie klederen ten teken van haar smart, deed as op haar hoofd om zich te ontsieren, een afkeer hebbende van haar eigen schoonheid en versierselen, omdat zij Amnons ongeoorloofde liefde hadden opgewekt, en zij *ging heen en kreet* weende om de zonde van een ander, vers 19.

B. Zij trok zich terug in het huis van haar broeder Absalom omdat hij haar eigen broeder was, en daar leefde zij in eenzaamheid en smart, ten teken van haar zedigheid en haar verfoeiing van onkuisheid. Absalom sprak vriendelijk tot haar, zei haar voor het ogenblik de belediging voorbij te zien, daar hij bij zichzelf voornam haar te wreken, vers 20. Uit Absaloms vraag: *Is Amnon bij u geweest?* schijnt men te kunnen opmaken, dat Amnon bekend was om zulke ontuchtige handelingen zodat het voor een zedige vrouw gevaarlijk was om bij hem te zijn, dit kon Absalom weten, terwijl Thamar er toch geheel onkundig van was.

Samuël 13:21-29

Wat Salomo zegt van het begin des krakeels, is even waar van het begin van alle zonde, het is een opening geven aan het water, als de sluisdeuren eenmaal weg zijn, dan volgt een overstroming, het ene kwaad brengt het andere voort, en het is moeilijk te zeggen wat er het einde van zijn zal.

I. Hier wordt ons gezegd dat David zeer vertoornd was wegens de zonde van Amnon, hij *ontstak zeer,* vers 21. Hij had er wel reden toe, daar zijn eigen zoon zich aan zo'n gruwel heeft schuldig gemaakt, en er hemzelf in behulpzaam had doen zijn. Het zal een smaad wezen voor hem, dat hij hem geen betere opvoeding had gegeven, het zal een smet wezen op zijn gezin, het ongeluk van zijn dochter, een slecht voorbeeld voor zijn koninkrijk, en een onrecht aan de ziel zijns zoons. Maar was het genoeg, dat hij toornig was? Hij had er zijn zoon voor moeten straffen, hem openlijk schande moeten aandoen, beide als vader en als koning had hij er de macht toe. Maar de Septuaginta voegt er hier deze woorden aan toe: "Doch hij bedroefde het hart van zijn zoon Amnon niet, want hij had hem lief, omdat hij zijn eerstgeborene was." Hij verviel in Eli's dwaling, wiens zonen zich vervloekt hebben gemaakt, terwijl hij hen niet eens zuur heeft aangezien. Indien Amnon hem dierbaar was, dan zou, als hij hem gestraft had, dit een zoveel groter straf voor hemzelf geweest zijn voor zijn eigen onkuisheid. Maar hij kan de schande niet dragen, waaraan diegenen zich hebben te onderwerpen, die anderen bestraffen voor hetgeen waaraan zij zichzelf schuldig weten, en daarom moet zijn toorn in de plaats komen van zijn gerechtigheid. Hierdoor worden zondaren verhard, Prediker 8:11.

II. Hoe Absalom het opnam. Hij besluit reeds het werk eens rechters te doen in Israël, en daar zijn vader Amnon niet wil straffen, zal hij het doen, niet uit een beginsel van recht en gerechtigheid of ijver voor de deugd, maar van wraakzucht, omdat hij in de mishandeling die zijn zuster had ondergaan, zichzelf beledigd achtte. Hun moeder was de dochter van een heidense vorst, Hoofdstuk 3:3, dat hun misschien soms verweten werd door hun broeders, die dan zeiden dat zij kinderen waren van een vreemde. Absalom dacht dat zijn zuster nu als zo een behandeld was, en als Amnon haar geschikt vond om er een hoer van te maken, dan zal hij hem geschikt vinden om een slaaf van hem te maken, dit bracht hem in woede, en niets minder dan Amnons bloed kan zijn toorn tot bedaren brengen. Wij hebben hier:

1. Het plan geboren. *Absalom haatte Amnon,* vers 22, en die zijn broeder haat is alrede een doodslager, en is evenals Kaïn uit den boze, 1 Johannes 3:13, 15. Absaloms haat tegen zijns broeders misdaad zou loffelijk geweest zijn, en hij zou hem rechtvaardig door een behoorlijk rechtsgeding hebben kunnen vervolgen, tot een voorbeeld voor anderen, en om aan zijn beledigde zuster enigerlei vergoeding te bezorgen, maar zijn persoon te haten en het plan op te vatten hem te vermoorden, dat was God grotelijks te beledigen, door de overtreding van het zevende gebod te willen goedmaken door het zesde te overtreden, alsof al de geboden niet gelijkelijk heilig waren. Maar: "die gezegd heeft: Gij zult geen overspel doen, die heeft ook gezegd: Gij zult niet doden," Jakobus 2:11.

2. Het plan verborgen gehouden. Hij zei aan Amnon niets van deze zaak, goed noch kwaad, hield zich alsof hij er niets van wist en betoonde hem zijn gewone beleefdheid, maar slechts wachtende op een gunstige gelegenheid om hem een onheil te berokkenen. Die haat is het ergst:

a. Die verborgen word gehouden, waaraan geen opening, geen uitweg wordt gegeven. Indien Absalom de zaak met Amnon had besproken, hij zou hem hebben kunnen overtuigen van zijn zonde en hem tot berouw en bekering hebben kunnen brengen, maar daar hij niets zei werd Amnons hart verhard, en werd zijn eigen hart al meer en meer tegen hem verbitterd, daarom is het berispen van onze naaste gesteld tegenover hem in ons hart te haten, Leviticus 19:17.

b. Waaraan men de schijn geeft van vriendschap, zo was die van Absalom, zijn "woorden waren gladder dan boter, maar zijn hart was krijg, " zie Spreuken 26:26.

c. Die lang gekoesterd wordt, twee volle jaren heeft Absalom deze wortel van de bitterheid in zijn hart aangekweekt, vers 23. Misschien had hij niet dadelijk het voornemen zijn broeder te doden, (want indien hij het wel dadelijk van plan was geweest, dan zou hij er wel evengoed de gelegenheid toe gehad hebben als na die twee jaren) hij wachtte slechts op een gelegenheid om hem te schande te maken, of hem op een andere wijze kwaad te doen, maar mettertijd is zijn haat hiertoe gerijpt, dat hij met niets anders tevreden kon zijn, dan hem de dood te veroorzaken. Indien de zon eenmaal ondergegaan zijnde over de toorn, de duivel zoveel plaats geeft als te kennen wordt gegeven in Efeziers 4:26, 27, wat zullen de zonsondergangen van twee volle jaren dan niet doen!

3. Het plan beraamd.

a. Absalom geeft een feestmaal in zijn landhuis, evenals Nabal dit gedaan heeft, bij gelegenheid van het scheren van zijn schapen, vers 23. Hoeveel zorg Absalom ook droeg voor zijn persoon, Hoofdstuk 14:26, en hoe hoog hij zich ook hield, hij *kende het aangezicht van zijn schapen, en zette zijn hart op de kudden*. Zij, die geen andere zorg hebben omtrent hun goederen op het land, dan hoe ze door te brengen in de stad, slaan de rechte weg in om er spoedig het einde van te zien. Toen Absalom schaapscheerders had, wilde hij zelf er bij wezen.

b. Aan dit feestmaal nodigt hij de koning, zijn vader, en al de prinsen van den bloede, vers 24. Niet slechts om de gelegenheid te hebben hun zijn achting te betonen, maar ook om zich hierdoor meer geëerd te doen zijn onder zijn naburen. Zij, die verwant zijn aan hoge personen, zijn geneigd om zich op die verwantschap te veel te laten voorstaan.

c. De koning wilde niet zelf gaan, omdat hij hem niet op de onkosten wilde jagen van hem te onthalen, vers 26. Absalom schijnt een goed in eigen beheer gehad te hebben, de koning had het hem geschonken, en wilde dat hij het goed en zuinig zou besturen, hierin was hij een voorbeeld voor ouders, om aan hun kinderen, als zij volwassen zijn, een genoegzaam levensonderhoud te geven overeenkomstig hun rang, en dan zorg te dragen dat zij niet boven hun vermogen leven, en inzonderheid zelf er niet toe mee te werken, dat zij dit doen. Jonge lieden, die hun eigen huishouding hebben, doen wijs als zij zo beginnen, dat zij kunnen voortgaan.

d. Absalom kreeg verlof voor Amnon en al de andere zonen des konings, om bij hem aan de maaltijd in zijn landhuis te komen, vers 26, 27. Absalom had zijn vijandschap jegens Amnon zo goed verborgen gehouden, dat David geen reden had om een kwaad opzet jegens hem in die bijzondere uitnodiging te vermoeden. "Laat toch mijn broeder Amnon met ons gaan," maar de slag zal David zoveel dieper wonden, omdat hij zich liet overhalen om zijn toestemming te geven tot hetgeen er de gelegenheid toe gaf, evenals tevoren, vers 7. Het schijnt dat Davids zonen, hoewel zij volwassen

waren, die eerbied aan hun vader bleven betonen, dat zij zo'n kleine reis niet zonder zijn verlof wilden ondernemen. Aldus behoren kinderen, zelfs als zij mannen en vrouwen zijn geworden, hun ouders te eren, hen te raadplegen, en niets van belang te doen of te ondernemen zonder hun toestemming, en nog veel minder tegen hun zin.

4. Het plan ten uitvoer gebracht, vers 28, 29.

A. Absaloms onthaal was zeer gul en ruim want hij wil dat zij allen vrolijk zijn zullen van de wijn, Amnon ten minste zal dit zijn want hij wist, dat deze wel tot overmatig drinken geneigd was. Maar,

B. De order, die hij betreffende Amnon aan zijn dienaren gaf, namelijk dat zij zijn bloed moeten vermengen met de wijn, was zeer barbaars. Indien hij hem had uitgedaagd en, steunende op zijn goede zaak en de gerechtigheid Gods, zelf met hem gestreden had, dan zou dit wel zeer slecht geweest zijn, maar toch meer eerlijk en meer te verontschuldigen (onze aloude wetten hebben in sommige gevallen zo'n gevecht als Godsgericht toegestaan), maar hem te vermoorden, zoals hij gedaan heeft, dat was Kaïns voorbeeld volgen, waarin alleen de oorzaak verschillend was, Abel werd gedood omdat hij rechtvaardig was, Amnon werd gedood om zijn goddeloosheid. Let op de verzwaringen dier zonde.

a. Hij wilde Amnon doden, *als zijn hart vrolijk was van de wijn* en hij bijgevolg niet het minst aan gevaar dacht en het minst instaat was om weerstand te bieden, en ook het minst geschikt was om uit de wereld te gaan, alsof zijn boosaardige haat bedoelde beide ziel en lichaam te verderven hem geen tijd gevende om te zeggen: Here, wees mij genadig. Welk een ontzettende verrassing is de dood geweest voor velen, wier hart bezwaard was met brasserij en dronkenschap!

b. Zijn dienaren moeten gebruikt worden om dit te doen, en aldus betrokken worden in de schuld. Hij moest het woord van bevel geven: *Slaat Amnon,* en dan moeten zij in gehoorzaamheid aan hem en in het vertrouwen dat zijn gezag hen tegen vervolging zal beschermen, hem doden. Hoe goddeloos tart hij de Goddelijke wet als hij, terwijl het gebod Gods uitdrukkelijk zegt: Gij zult niet doodslaan, hun gebiedt Amnon te doden, op die volmacht: *Is het niet dat ik het u geboden heb?* Dit is genoeg. Zijt sterk, weest dapper, en vreest God noch de mensen." Die dienstknechten zijn slecht onderwezen (en hebben slechte meesters) die gehoorzamen in tegenspraak met God. Diegenen zijn al te gedienstig, die hun ziel aan de verdoemenis prijsgeven, om hun meesters te believen, wier grote woorden hen niet tegen Gods toorn kunnen beschermen. Meesters moeten altijd hun dienstknechten gebieden, als die weten, dat zij zelf een Meester hebben in de hemel.

c. Hij deed het in de tegenwoordigheid van al de zonen des konings, van wie gezegd is, Hoofdstuk 8:18, dat zij hoofdofficieren waren, zodat het een belediging was van de openbare gerechtigheid, waarvan zij de bestuurders waren, en van de koning, zijn vader, wiens vertegenwoordigers zij waren, en een minachting van het zwaard, dat een schrik had moeten wezen voor zijn slechte daden terwijl zijn slechte daden integendeel een schrik waren voor hen, die het droegen.

d. Er is reden te vermoeden dat Absalom dit deed, niet alleen om de twist van zijn zuster te wreken, maar om voor zichzelf plaats te maken op de troon, waarnaar zijn eerzucht uitging, en waarop. hij goede kansen had, als Amnon, de oudste zoon, uit de weg was.

Toen het woord van bevel gegeven was, bleven Absaloms dienstknechten niet in gebreke het uit te voeren, daar zij ondersteund werden door de mening, dat hun meester, nu de naaste erfgenaam zijnde van de kroon, (want Chileab was dood, naar bisschop Patrick onderstelt) hen wel voor kwaad zou behoeden. Nu wordt in Davids huis het zwaard getrokken, dat, naar luid van de bedreiging, er niet meer van zal wijken.

Ten eerste. Zijn oudste zoon valt er door, er zelf door zijn goddeloosheid de oorzaak van zijnde, terwijl zijn vader door zijn oogluiking van het kwaad er medeplichtig aan is.

Ten tweede. Al zijn zonen vluchten er voor, en komen verschrikt tehuis, niet wetende hoe ver het bloedig plan van hun broeder Absalom zich zou uitstrekken. Zie welk een kwaad door de zonde in een gezin wordt aangericht.

Samuël 13:30-39

I. Hier is de verschrikking, die over David kwam door een vals gerucht, te Jeruzalem verspreid, dat Absalom *al de zonen des konings had verslagen,* vers 30. Losse geruchten zullen gewoonlijk wat erg is nog erger maken, en het eerste bericht nopens een zaak als deze, stelt haar schrikkelijker voor dan zij later blijkt te wezen. Laat ons dan niet verschrikt worden door kwade tijdingen zolang zij nog niet bevestigd zijn, maar als wij het ergste horen het beste hopen, of tenminste hopen op betere. Deze valse tijdingen gaven aan David voor het ogenblik evenveel smart, alsof zij waar waren geweest, *hij scheurde zijn klederen, en legde zich neer ter aarde,* terwijl het toch nog slechts een los gerucht was, vers 31. Het was goed dat David genade had, hij had haar zeer nodig, want hij had sterke hartstochten.

II. De herstelling van de vergissing op tweeërlei wijze:

1. Door de slimme gissing van Jonadab, de zoon van Davids broeder, die hem zeggen kon: *Amnon alleen is dood,* niet al de zonen des konings, vers 32, 33, en hem ook kon zeggen, dat hij gedood was op bevel van Absalom, en dat het plan ertoe beraamd was van de dag af, dat hij zijn zuster Tamar had verkracht. Welk een slecht mens was hij, dat hij, dit alles wetende of reden hebbende om het te vermoeden, er David niet eerder mee bekend gemaakt heeft, zodat deze middelen had kunnen beramen om de twist bij te leggen! Dat zou Jonadabs plicht geweest zijn indien hij als een eerlijk man had gehandeld, David had dan tenminste Amnon niet het gevaar in de mond laten lopen, door hem verlof te geven om naar Absaloms huis te gaan. Als wij niet alles doen wat wij kunnen om kwaad te voorkomen, dan maken wij er ons medeplichtig aan. "Wanneer wij zeggen: Zie, wij weten dat niet, zal Hij die de harten weegt, dat niet merken", of wij het al of niet wisten? Zie Spreuken 24:11, 12. Laat het zijn, dat Jonadab niet zo schuldig was aan Amnons dood als aan zijn zonde, maar zulke vrienden blijken zij te wezen, naar wie men luistert als zij goddeloosheden aanraden: hij, die niet zo vriendelijk wilde wezen om Amnons zonde te voorkomen, wilde ook de vriendelijkheid niet hebben om zijn verderf te voorkomen daar hij dit toch gekund schijnt te hebben.

2. Door de behouden terugkomst van al de zonen des konings behalve Amnon. Zij en hun dienaren werden spoedig door de wacht ontdekt, vers 34, 35, en kwamen spoedig aan om te tonen dat zij in leven waren, maar de stellige tijding te brengen, dat Absalom zijn broeder Amnon had vermoord. De droefheid, die David gevoeld had om hetgeen niet was maakte hem nu te beter instaat om te dragen wat wel was door hem, toen hij beter ingelicht was, aanleiding te geven om God te danken, dat niet al zijn zonen dood waren, maar dat Amnon dood was, op zo verraderlijke barbaarse wijs vermoord door zijn eigen broeder, was toch genoeg om de koning en het hof van de koning en het koninkrijk in rouw te dompelen. Droefheid is nooit meer redelijk dan wanneer er ook zonde in het geval is.

III. Absaloms vlucht voor de gerechtigheid. *Absalom nu vluchtte* terstond, vers 34. Thans was hij even bevreesd voor de zonen des konings als zij voor hem geweest zijn, zij vloden voor zijn boosaardigheid, hij voor hun gerechtigheid. Geen deel van het land Israëls kon hem een schuilplaats verlenen. De vrijsteden gaven geen bescherming aan een moedwillige moordenaar. Hoewel David Amnons bloedschande ongestraft liet, kon Absalom zich toch niet vleien zijn vergeving te verkrijgen voor deze moord, zo uitdrukkelijk was de wet in dit geval, en zo welbekend Davids gerechtigheid en zijn vrees voor bloedschuld. Daarom begaf hij zich zo spoedig mogelijk naar de bloedverwanten van

zijn moeder, en werd ontvangen door zijn grootvader *Thalmai, koning van Gesur,* vers 37, en daar werd hij gedurende *drie jaren* beschermd, vers 38, David hem niet opeisende, en Thalmai zich niet verplicht rekenende om hem terug te zenden, behalve in het geval dat hij opgeëist werd.

IV. Davids onrust om zijn afwezigheid. Geruime tijd droeg hij rouw om Amnon, vers 37, maar mettertijd verminderde die droefheid, *hij had zich getroost over Amnon, dat hij dood was,* ook zijn verfoeiing van Absaloms zonde nam maar al te veel af, inplaats van hem te verafschuwen als een moordenaar, *verlangde zijn ziel om naar Absalom uit te trekken,* vers 39 In het eerst kon hij het niet van zich verkrijgen om recht aan hem te doen, nu is hij bijna bereid om hem weer in gunst aan te nemen. Dit was Davids zwakheid. God moet iets in zijn hart gezien hebben, dat verschil maakte anders zouden wij gedacht hebben dat hij evenzeer als Eli, zijn zonen meer eerde dan God.

HOOFDSTUK 14

1 Als nu Joab, de zoon van Zeruja, merkte, dat des konings hart over Absalom was;
2 Zo zond Joab heen naar Thekoa, en nam van daar een wijze vrouw; en hij zeide tot haar: Stel u toch, alsof gij rouw droegt, en trek nu rouwklederen aan, en zalf u niet met olie, en wees als een vrouw, die nu vele dagen rouw gedragen heeft over een dode;
3 En ga in tot den koning, en spreek tot hem naar dit woord. En Joab leide de woorden in haar mond.
4 En de Thekoietische vrouw zeide tot den koning, als zij op haar aangezicht ter aarde was gevallen, en zich nedergebogen had, zo zeide zij: Behoud, o koning!
5 En de koning zeide tot haar: Wat is u? En zij zeide: Zekerlijk, ik ben een weduwvrouw, en mijn man is gestorven.
6 Nu had uw dienstmaagd twee zonen, en deze beiden twistten in het veld, en er was geen scheider tussen hen; zo sloeg de een den ander, en doodde hem.
7 En zie, het ganse geslacht is opgestaan tegen uw dienstmaagd, en hebben gezegd: Geef dien hier, die zijn broeder geslagen heeft, dat wij hem voor de ziel zijns broeders, dien hij doodgeslagen heeft, doden, en ook den erfgenaam verdelgen; alzo zullen zij mijn kool, die overgebleven is, uitblussen, opdat zij mijn man geen naam noch overblijfsel laten op den aardbodem.
8 Toen zeide de koning tot deze vrouw: Ga naar uw huis, en ik zal voor u gebieden.
9 En de Thekoietische vrouw zeide tot den koning: Mijn heer koning, de ongerechtigheid zij op mij en op mijns vaders huis; de koning daarentegen, en zijn stoel, zij onschuldig.
10 En de koning zeide: Spreekt iemand tegen u, zo breng hem tot mij; en hij zal u voortaan niet meer aantasten.
11 En zij zeide: De koning gedenke toch aan den HEERE, uw God, dat de bloedwrekers niet te vele worden om te verderven, dat zij mijn zoon niet verdelgen. Toen zeide hij: Zo waarachtig als de HEERE leeft, indien er een van de haren uws zoons op de aarde zal vallen!
12 Toen zeide deze vrouw: Laat toch uw dienstmaagd een woord tot mijn heer den koning spreken. En hij zeide: Spreek.
13 En de vrouw zeide: Waarom hebt gij dan alzulks tegen Gods volk gedaan? Want daaruit, dat de koning dit woord gesproken heeft, is hij als een schuldige, dewijl de koning zijn verstotene niet wederhaalt.
14 Want wij zullen den dood sterven, en wezen als water, dat, ter aarde uitgestort zijnde, niet verzameld wordt. God dan zal de ziel niet wegnemen, maar Hij zal gedachten denken, dat Hij den verstotene niet van Zich verstote.
15 Nu dan, dat ik gekomen ben, om ditzelve woord tot den koning, mijn heer, te spreken, is omdat het volk mij vreesachtig gemaakt heeft; zo zeide uw dienstmaagd: Ik zal nu tot den koning spreken; misschien zal de koning het woord zijner dienstmaagd doen.
16 Want de koning zal horen, om zijn dienstmaagd te redden van de hand des mans, die voorheeft mij en mijn zoon te zamen van Gods erve te verdelgen.
17 Wijders zeide uw dienstmaagd: Het woord mijns heren, des konings, zij toch tot rust; want gelijk een Engel Gods, alzo is mijn heer de koning, om te horen het goede en het kwade; en de HEERE, uw God, zal met u zijn.
18 Toen antwoordde de koning, en zeide tot de vrouw: Verberg nu niet voor mij de zaak, die ik u vragen zal. En de vrouw zeide: Mijn heer de koning spreke toch.
19 En de koning zeide: Is Joabs hand met u in dit alles? En de vrouw antwoordde en zeide: Zo waarachtig als uw ziel leeft, mijn heer koning, indien iemand ter rechter-of ter linkerhand zou kunnen

afwijken van alles, wat mijn heer de koning gesproken heeft; want uw knecht Joab heeft het mij geboden, en die heeft al deze woorden in den mond uwer dienstmaagd gelegd;
20 Dat ik de gestalte dezer zaak alzo omwenden zou, zulks heeft uw knecht Joab gedaan; doch mijn heer is wijs, naar de wijsheid van een Engel Gods, om te merken alles, wat op de aarde is.
21 Toen zeide de koning tot Joab: Zie nu, ik heb deze zaak gedaan; zo ga henen, haal den jongeling Absalom weder.
22 Toen viel Joab op zijn aangezicht ter aarde, en boog zich, en dankte den koning; en Joab zeide: Heden heeft uw knecht gemerkt, dat ik genade gevonden heb in uw ogen, mijn heer koning! Omdat de koning het woord van zijn knecht gedaan heeft.
23 Alzo maakte zich Joab op, en toog naar Gesur; en hij bracht Absalom te Jeruzalem.
24 En de koning zeide: Dat hij in zijn huis kere, en mijn aangezicht niet zie. Alzo keerde Absalom in zijn huis, en zag des konings aangezicht niet.
25 Nu was er in gans Israel geen man zo schoon als Absalom, zeer te prijzen; van zijn voetzool af tot zijn hoofdschedel toe was er geen gebrek in hem.
26 En als hij zijn hoofd beschoor, (nu geschiedde het ten einde van elk jaar, dat hij het beschoor, omdat het hem te zwaar was, zo beschoor hij het), zo woog het haar zijns hoofds tweehonderd sikkelen, naar des konings gewicht.
27 Ook werden Absalom drie zonen geboren, en een dochter, welker naam was Thamar; deze was een vrouw, schoon van aanzien.
28 Alzo bleef Absalom twee volle jaren te Jeruzalem, dat hij des konings aangezicht niet zag.
29 Daarom zond Absalom tot Joab, dat hij hem tot den koning zond; maar hij wilde niet tot hem komen. Zo zond hij nog ten anderen male; evenwel wilde hij niet komen.
30 Zo zeide hij tot zijn knechten: Ziet, het stuk akkers van Joab is aan de zijde van het mijne, en hij heeft gerst daarop; gaat heen, en steekt het aan met vuur, en Absaloms knechten staken dat stuk akkers aan met vuur.
31 Toen maakte zich Joab op en kwam tot Absalom in het huis, en zeide tot hem: Waarom hebben uw knechten het stuk akkers, dat mijn is, met vuur aangestoken?
32 En Absalom zeide tot Joab: Zie, ik heb tot u gezonden, zeggende: Kom herwaarts, dat ik u tot den koning zende, om te zeggen: Waarom ben ik van Gesur gekomen? Het ware mij goed, dat ik nog daar ware; nu dan, laat mij het aangezicht des konings zien; is er dan nog een misdaad in mij, zo dode hij mij.
33 Toen ging Joab in tot den koning, en zeide het hem aan. Toen riep hij Absalom, en hij kwam tot den koning in, en boog zich voor hem op zijn aangezicht ter aarde, voor des konings aangezicht; en de koning kuste Absalom.

In het vorige hoofdstuk lazen wij, hoe Absalom zich buiten de bescherming en gunst zijns koninklijken vaders heeft gebracht. Wij verlieten hem als balling en vogelvrijverklaarde. In dit hoofdstuk zien wij de kunstgrepen, die aangewend werden om hem en zijn vader wederom tezamen te brengen, en hoe dit ten laatste geschied is, hetgeen hier verhaald wordt om Davids dwaasheid te tonen in hem te sparen en hem toe te geven in zijn slechtheid, waarvoor hij spoedig gestraft werd in de opstand van zijn onnatuurlijke zoon.

I. Joab brengt een gewaand rechtsgeding voor hem door het geval van een arme weduwe van Thekoa en ontlokt hem een algemene uitspraak dat er een geval kan zijn, waarin vrijstelling van je doodstraf voor een moordenaar verleend moet worden, vers 1-20..

II. Op de toepassing hiervan verkrijgt hij een order van hem om Absalom naar Jeruzalem terug te brengen, maar vooralsnog wordt aan Absalom verboden aan het hof te komen, vers 21-24.

III. Na een bericht omtrent Absalom, zijn persoon en zijn gezin wordt ons meegedeeld, dat hij ten laatste door Joab in des konings tegenwoordigheid werd gebracht, en dat de koning ten volle met hem verzoend werd vers 25-33.

Samuël 14:1-20

I. Hier is Joabs plan om Absalom uit zijn ballingschap teruggeroepen te krijgen, zijn misdaad vergeven en zijn eerverlies herroepen, vers 1. Joab was zeer ijverig in deze zaak.

1. Als een hoveling, die er zich op toelegde om zich op alle mogelijke manieren aangenaam te maken bij zijn vorst, en zijn invloed aan te wenden om al meer in gunst bij hen te komen, *hij merkte dat des konings hart over Absalom was* en dat hij, nu de hitte zijns toorns afgekoeld was, nog dezelfde genegenheid voor hem had, en slechts een vriend nodig had om hem tot verzoening aan te sporen, en hem het middel aan de hand te geven hoe dit te doen, zonder dat de eer van zijn gerechtigheid eronder leed. Joab, ziende hoe Davids gemoedsgesteldheid was, heeft die goede dienst op zich genomen.

2. Als een vriend van Absalom, voor wie hij misschien een bijzondere genegenheid had of die hij tenminste beschouwde als de opgaande zon, wie zich aan te bevelen zijn belang meebracht. Hij voorzag duidelijk dat zijn vader ten laatste wel met hem verzoend zou worden, en daarom dacht hij zich hen beide te vriend te maken, door hun verzoening tot stand te brengen.

3. Als een staatsman, wie het openbare welzijn ter harte gaat. Hij wist dat Absalom de lieveling des volks was, en mocht David sterven, terwijl Absalom nog in ballingschap was, dan zou er een burgeroorlog kunnen ontstaan tussen hen, die voor hem, en hen, die tegen hem waren, want het is waarschijnlijk dat hoewel geheel Israël omtrent zijn persoon genegen was, de gevoelens omtrent zijn zaak toch zeer verdeeld waren.

4. Als iemand, die zelf een misdadiger was wegens zijn moord op Abner, hij was zich bewust van bloedschuld, en dat hijzelf blootgesteld was aan de openbare gerechtigheid, alle gunst, die hij aan Absalom kon doen bewijzen, zou dus bijdragen tot opschorting van zijn eigen straf.

II. Hoe hij het aanlegde om zijn doel te bereiken. Hij liet de koning een enigszins soortgelijk geval voorleggen, en dit werd door de persoon, die hij hiervoor gebruikte, zo handig gedaan, dat de koning het als een werkelijk geval opnam en er een oordeel over uitsprak, zoals hij deed toen Nathan hem zijn gelijkenis voorstelde, en daar het oordeel ten gunste van de misdadiger uitviel, kon tot de toepassing worden overgegaan, waarin aangetoond werd, dat het geval zijn eigen gezin betrof, mocht echter de uitspraak des konings streng zijn, dan luidde de instructie aan de vrouw waarschijnlijk, om niet tot de toepassing over te gaan.

1. De persoon, die hij gebruikte, wordt niet genoemd, maar er wordt gezegd dat zij een vrouw was van Thekoa, een die hij wist geschikt te zijn voor die taak en het was nodig dat het toneel van de handeling op een afstand gelegd zou worden, opdat David het niet vreemd zou vinden, dat hij er nog niet van gehoord had. Er wordt gezegd dat zij *een wijze vrouw* was, een die meer vernuft en een welbespraakter tong had dan de meesten van haar geburinnen, vers 2. De waarheid van het verhaal zou te minder verdacht worden, als het, gelijk verondersteld werd, uit de mond van de persoon zelf kwam.

2. Zij stelde zich voor als een troosteloze weduwe, vers 2. Joab wist dat zo een gerede toegang zou vinden bij de koning, die altijd bereid was treurenden te troosten, inzonderheid treurende weduwen,

hijzelf had het als erenaam Gods aangeduid, dat Hij is "een rechter van de weduwen." Psalm 68:6. Gods oor en ook Zijn hart is ongetwijfeld meer open voor het geroep van de beproefden dan dat van de barmhartigste vorst op aarde zijn kan.

3. Het was een zaak van medelijden, die zij de koning moest voorleggen, een zaak waarvoor zij geen hulp kon verkrijgen dan van des konings meedogend hart, want de wet-en bijgevolg het oordeel van al de mindere gerechtshoven-was tegen haar. Zij zegt de koning dat haar man is gestorven, vers 5, dat zij twee zonen had, die de troost en steun waren van haar weduwstaat, dat deze twee twist met elkaar kregen, zoals dit meer onder jongelieden is, en streden, en dat de een de ander ongelukkig gedood heeft, vers 6, dat zij hem, die de manslag had gepleegd, gaarne zou willen beschermen, want, zoals Rebekka omtrent haar twee zonen redeneerde: "Waarom zou ik van beide beroofd worden op een dag?" Genesis 27:45. Maar hoewel zij, die de naaste bloedverwante was van de verslagene, bereid was van de eis des bloedwrekers af te zien, hebben de andere bloedverwanten er op aangedrongen, dat de overlevende broeder ter dood zou gebracht worden overeenkomstig de wet, niet uit liefde voor gerechtigheid of voor de verslagene, maar opdat, door de erfgenaam om te brengen en zij waren onbeschaamd genoeg om te bekennen dat dit hun doel was-de erfenis van hen zou zijn. En aldus wilden zij:

a. Haar van haar steun en troost beroven, *mijn kool uitblussen,* dus een einde maken aan al mijn blijdschap in dit leven.

b. De gedachtenis haars mans uitroeien. "Zijn geslacht zal geheel uitgestorven zijn, zij *zullen hem geen naam noch overblijfsel laten op de aardbodem,* vers 7.

4. De koning beloofde haar zijn gunst en zijn bescherming voor haar zoon. Let op, hoe de medelijdende inwilliging des konings al meer en meer toenam.

a. Op de voorstelling harer zaak beloofde hij haar in overweging te zullen nemen en er orders voor te geven, vers 8. Het was bemoedigend dat hij haar verzoek niet afwees met: "Curat lex Het recht hebbe zijn loop, bloed roept om bloed, en het moet hebben waar het om roept", maar hij wil tijd hebben om er een onderzoek naar in te stellen of hetgeen zij in haar verzoek aanvoert overeenkomstig de waarheid is.

b. Hiermede is de vrouw niet tevreden, maar verzoekt dat hij terstond uitspraak zal doen te harer gunste en zo de feiten niet zijn zoals zij ze voorstelt, en er bijgevolg een verkeerde uitspraak in wordt gegeven, zo wil zij de schuld dragen, maar de koning en zijn stoel zal zij van schuld bevrijden, vers 9. Dat zij dit zegt zou de koning echter niet van schuld bevrijden, indien hij een oordeel uitspreekt zonder behoorlijk kennis genomen te hebben van de zaak.

c. Aldus gedrongen zijnde, belooft hij haar nog dat zij door haar tegenstanders niet beledigd of benadeeld zal worden, maar dat hij haar tegen alle overlast zal beschermen, vers 10. Magistraten moeten de beschermers zijn van verdrukte weduwen. Dit stelt haar echter niet tevreden of zij moet ook de vergiffenis van haar zoon en zijn bescherming van hem verkrijgen. Ouders zijn niet gerust of hun kinderen moeten veilig wezen, veilig in deze en in de toekomende wereld, vers 11. *Laat de bloedwreker mijn zoon niet verdelgen,* want ik ben ongelukkig zo ik hem verlies, men zou

evengoed mijn leven kunnen nemen als het zijne. *De koning gedenke toch aan de Here, uw God.* Dat is:

A. "Hij bevestige zijn barmhartige uitspraak door een eed, de Here onze God noemende bij wijze van beroep op Hem opdat de uitspraak onbetwistbaar en onherroepelijk zij, en dan zal ik gerust wezen". Zie Hebreeen 6:17, 18.

B. "Hij bedenke welke goede redenen er zijn voor deze barmhartige uitspraak, en dan zal hij er zelf in bevestigd worden. Gedenk hoe genadig en barmhartig de Here uw God is, hoe Hij de zondaren lang verdraagt, niet met hen handelt naar dat zij verdienen, maar bereid is te vergeven. Gedenk hoe de Here uw God Kaïn gespaard heeft, die zijn broeder doodsloeg en hem tegen de bloedwrekers heeft beschermd Genesis 4:15. Gedenk hoe de Here uw God het bloed van Uria vergeven heeft, en laat de koning, die barmhartigheid verkregen heeft barmhartigheid bewijzen". Niets is geschikter om ons aan te sporen tot de vervulling van elken plicht, inzonderheid tot alle daden van barmhartigheid en weldadigheid, dan de Here onze God te gedenken.

C. Deze weduwe heeft door haar aanhoudend dringen ten laatste een volkomen vergiffenis verkregen voor haar zoon, bevestigd met een eed, zoals zij het gewenst heeft. *Zo waarachtig als de Here leeft, indien er een van de haren uws zoons op de aarde vallen zal!* dat is: ik sta er voor in dat hem om die zaak geen leed zal geschieden". De Zone Davids heeft aan allen die zich onder Zijn bescherming hebben gesteld, de verzekering gegeven dat, al zouden zij ook om Zijnentwil ter dood gebracht worden, toch "geen haar uit hun hoofd verloren zal gaan," Lukas 21:16-18, dat zij, hoewel voor Hem verliezende, toch niet door Hem zullen verliezen. Of David er wel aan gedaan heeft aldus de bescherming eens moordenaars op zich te nemen, die de vrijsteden niet konden beschermen, weet ik niet. Maar zoals de zaak hem voorkwam, was er niet alleen grote reden om ontferming te betonen aan de moeder, maar ook plaats genoeg voor een gunstig oordeel omtrent de zoon. Hij had zijn broeder verslagen, maar hij heeft hem tevoren niet gehaat. Het was op een plotselinge terging, en voorzoveel men wist kon het in zelfverdediging zijn geschied. Hijzelf heeft dit niet aangevoerd, maar de rechter moet de voorspraak zijn van de beschuldigde, en daarom: Laat ditmaal de barmhartigheid roemen tegen het oordeel.

5. De zaak aldus uitgewezen zijnde ten gunste van haar zoon, is het nu tijd om dit toe te passen op des konings zoon, Absalom. Zij begint het masker af te werpen, en nu doet zich een ander toneel voor. De koning is verrast, maar volstrekt niet misnoegd, om in deze nederige smekelinge plotseling een persoon te zien, die hem bestraft, zich als zijn raadgeefster opwerpt, en als voorspraak voor de prins, zijn zoon, als de mond des volks, om hem hun gevoelen kenbaar te maken. Zij vraagt hem om vergeving en om geduld te hebben voor hetgeen zij nog verder te zeggen heeft, vers 12, en zij verkrijgt verlof om het te zeggen, daar de koning veel behagen vindt in haar vernuft en haar wijze van spreken.

A. Zij stelt Absaloms zaak voor als in werkelijkheid gelijkstaande met die, welke zij als de zaak haars zoons had voorgesteld, en daarom: als de koning haar zoon wilde beschermen, hoewel hij zijn broeder had gedood, dan behoort hij nog veel meer zijn eigen zoon te beschermen en *zijn verstotene weer te halen,* vers 13. "Mutate nomine, de te fabula narratur-Verander slechts de namen, en van u is het verhaal." Zij noemt Absalom niet, en dat was ook niet nodig, David verlangde zo naar hem, en zijn gedachten waren zo van hem vervuld, dat hij spoedig begreep wie zij bedoelde

met zijn verstotene. En in die twee woorden waren twee argumenten, waarvan des konings teder hart de volle kracht gevoelde: "Hij is verbannen, verstoten, en heeft gedurende drie jaren de schande en de angst en al de ongemakken van de ballingschap verduurd, *de zodanige is deze bestraffing genoeg,* maar hij is uw verstotene, uw eigen zoon, een deel van uzelf, uw geliefde zoon.

Het is waar, Absaloms zaak verschilde grotelijks van die, welke zij had voorgesteld. Absalom heeft zijn broeder niet plotseling in een opwelling van toorn gedood, maar boosaardig, uit een lang-gekoesterde wrok, niet in het veld, waar geen getuigen waren, maar aan tafel, voor de ogen van zijn gasten. Absalom was ook niet, zoals haar zoon, een enige zoon, David had er nog velen, en een, die pas onlangs was geboren van wie het veel meer waarschijnlijk is dat hij zijn opvolger zal zijn, want hij was Jedid-Jah genoemd, omdat God hem liefhad. Maar David was zelf die zaak te zeer toegedaan om aanmerkingen te maken op het ongelijke in die gevallen, en was meer begerig dan zij kon zijn, om aan zijn eigen zoon het gunstig oordeel te brengen, dat hij betreffende haar zoon had gegeven.

B. Zij redeneert er over met de koning om hem te bewegen Absalom uit zijn ballingschap terug te roepen, hem vergeving te schenken en hem weer in gunst aan te nemen.

a. Zij pleit op het belang, dat het volk van Israël in hem stelt. "Wat tegen hem wordt gedaan, wordt gedaan tegen *het volk Gods,* die het oog op hem hebben als erfgenaam van de kroon, tenminste het oog hebben op het huis Davids in het algemeen, waarmee het verbond gemaakt is, en waarvan zij dus de vermindering of het verval niet kunnen aanzien, doordat zovelen van zijn loten in de bloei hunner jaren worden afgesneden. Want daaruit dat *de koning dit woord gesproken heeft, is hij als een schuldige,* want hij wil er wel in voorzien, dat de naam en de gedachtenis mijns mans niet worde afgesneden, maar heeft er geen bekommernis over dat zijn eigen naam en gedachtenis in gevaar is, terwijl die toch van veel meer waardij en gewicht zijn dan tienduizenden van ons.

b. Zij voert de sterflijkheid aan van de mens, vers 14. Wij *zullen de dood sterven,* dit is voor ons bestemd, wij kunnen er niet aan ontkomen, noch de dood verschuiven of uitstellen. Wij bevinden ons allen onder de noodlottige noodzakelijkheid van te moeten sterven, en als wij dood zijn, kunnen wij niet meer in het leven teruggeroepen worden, wij zijn dan *als water dat ter aarde uitgestort zijnde, niet verzameld wordt,* ja, terwijl wij nog leven zijn wij reeds zo, wij hebben onze onsterflijkheid verloren, en kunnen haar niet herwinnen. Amnon zou eens hebben moeten sterven al had Absalom hem niet gedood, en als Absalom nu ter dood gebracht moet worden, omdat hij hem gedood heeft, dat zal hem, Amnon, niet weer in het leven terugbrengen. Dat was een armzalige redenering, en zou kunnen dienen tegen het straffen van elke moordenaar, maar het schijnt dat Amnon weinig bemind of geacht was bij het volk, en dat zijn dood weinig betreurd werd, en algemeen vond men het hard, dat zo’n dierbaar leven als dat van Absalom gegeven zou worden voor een leven, zo weinig gewaardeerd als dat van Amnon.

c. Zij pleit op Gods barmhartigheid en Zijn goedertierenheid jegens arme schuldige zondaren. "God zal de ziel, of het leven, niet wegnemen, maar Hij zal gedachten denken, dat Hij de verstotene Zijn kinderen, die tegen Hem overtreden hebben, en onderhevig zijn aan Zijn gerechtigheid, zoals Absalom aan de uwe, niet voor altijd van zich verstote, vers 14. Hier zijn twee grote voorbeelden van Gods barmhartigheid jegens zondaren gepast aangewend als redenen om genade te betonen.

Ten eerste. De lankmoedigheid, die Hij hun betoont. Zijn wet wordt overtreden, maar Hij neemt niet terstond het leven weg van hen, die haar overtreden, doet de zondaars niet dood ter aarde vallen, dat Hij rechtvaardig zou kunnen op het ogenblik, dat zij de zonde bedrijven, maar verdraagt hen, en wacht om hun genadig te zijn. Gods wraak heeft Absalom laten leven waarom zou dan Davids gerechtigheid hem niet laten leven?

Ten tweede. De voorziening, die Hij getroffen heeft om hen in Zijn gunst te herstellen, opdat zij, die door hun zonde zich uit Zijn tegenwoordigheid hebben verbannen, toch niet voor eeuwig buitengeworpen en verstoten zullen zijn. Er kan voor de zondaars verzoening worden gedaan door offerande. Melaatsen en personen, die ceremonieel onrein waren, werden gebannen, maar er was een voorziening getroffen voor hun reiniging, opdat zij, hoewel voor een tijd buitengesloten, toch niet voor altijd verbannen zouden zijn. De toestand van zondaars is een toestand van verbannen zijn van God. Arme gebannen zondaren zouden waarschijnlijk voor eeuwig buitengeworpen worden van God, indien er geen maatregelen worden genomen om dit te voorkomen het is tegen de wil van God, dat zij dit zijn zouden, want Hij wil niet dat iemand verloren ga, de oneindige wijsheid heeft de rechte middelen beschikt om het te voorkomen zodat het de eigen schuld is van de zondaren, zo zij omkomen, buitengeworpen worden. Dit voorbeeld van Gods welwillendheid jegens ons allen, moet ons hart neigen om barmhartig en medelijdend te zijn voor elkaar, Mattheus 18:32,33.

6. Zij besluit haar toespraak met hoge loftuitingen aan de koning en sterke uitdrukkingen van haar verzekerdheid, dat hij doen zou wat recht en vriendelijk is, zowel in de ene zaak als in de andere, vers 15-17, want, alsof de zaak werkelijk bestond, blijft zij nog pleiten voor haarzelve en voor haar zoon, maar bedoelende Absalom.

A. Zij zou de koning niet lastig gevallen zijn, als het niet was dat het volk haar vreesachtig gemaakt heeft. Wordt dit opgevat van haar eigen zaak, dan wil zij zeggen dat al haar naburen haar bevreesd maakten voor het verderf, dat over haar en haar zoon stond te komen van de zijde van de bloedwrekers, en de angst, die haar dieswege vervult, heeft haar de stoutmoedigheid gegeven om zich tot de koning zelf te wenden. Wordt er Absaloms zaak mee bedoeld, dan geeft zij de koning te kennen, wat hij tevoren niet wist, namelijk dat het volk ontevreden was wegens zijn strengheid voor Absalom, en wel in zo hoge mate, dat zij wezenlijk vreesde dat er een algemene muiterij en opstand op zou voortkomen, om welk groot onheil te voorkomen zij het gewaagd heeft tot de koning zelf te spreken. De angst, waarin zij verkeerde, moet tot verontschuldiging strekken voor haar onbeleefdheid.

B. Zij wendde zich tot hem met groot vertrouwen in zijn wijsheid en goedertierenheid. "Ik zei: *ik zal* zelf *tot de koning spreken,* en niemand vragen om voor mij te spreken, want de koning zal naar rede luisteren zelfs van zo’n gering schepsel als ik ben, hij zal het geroep horen van de verdrukten, en hij zal niet toelaten, dat ook de armste van zijn onderdanen *van Gods erve verdelgd zal worden",* dat is: "verdreven uit het land Israëls, om zich een toevlucht te gaan zoeken onder de onbesnedenen, zoals Absalom heeft moeten doen, wiens geval nog zoveel te erger is, nu hij, buitengesloten zijnde van het erfdeel Gods, Gods wet en inzettingen moet missen, die er anders toe zouden kunnen bijdragen om hem tot berouw en bekering te brengen, en gevaar loopt van besmet te worden met de afgoderij van de heidenen onder wie hij verblijft, en dan die besmetting ook over ons te brengen, onder ons. Om de koning te bewegen haar verzoek toe te staan, drukt zij het vaste vertrouwen uit, dat zijn antwoord troostrijk zal zijn, zoals engelen het brengen (zoals bisschop

Patrick dit verklaart) die de boden zijn van Gods genade. Wat die vrouw zegt bij wijze van loftuiting, zegt de profeet bij wijze van belofte Zacheria 12:8, "het huis Davids zal zijn als de engel des Heren." "En om dit te doen "zal de Here uw God met u wezen om u te helpen voor deze en alle andere rechtspraken, die gij doen zult." Voor personen van eer inzonderheid zijn de grote verwachtingen, die men van hen koestert, even zoveel aansporingen om alles te doen wat zij kunnen, om hen niet teleur te stellen, die op hen rekenen.

Eindelijk. De koning vermoedt dat Joabs hand in dit alles is, en de vrouw bekent dit, vers 18-20.

A. De koning heeft dit spoedig vermoed. Want hij kon niet denken dat een vrouw als deze zich uit eigen beweging voor een zaak van zoveel gewicht tot hem gewend zou hebben. En hij kende niemand, van wie het zo waarschijnlijk was om er haar toe aangezet te hebben, dan Joab, die een staatkundig man en een vriend van Absalom was.

B. Eerlijk wordt dit door de vrouw bekend. Uw knecht Joab, die heeft het mij geboden. "Als het wel gedaan is, zo laat hem er de lof voor hebben, indien het verkeerd was, zo drage hij er de schuld van". Hoewel zij bevond dat het de koning zeer aangenaam was, wilde zij toch de lof er voor niet voor zichzelve aannemen, maar zegt de waarheid zoals zij is, en geeft ons een voorbeeld om desgelijks te doen, en nooit een leugen te spreken teneinde een goed overlegd plan te verbergen. Durf waar zijn, er is niets dat een leugen nodig hebben kan.

Samuël 14:21-27

I. Merk hier op: de orders, die gegeven worden om Absalom terug te brengen, de zaak, waarvoor de vrouw tot David gekomen was, was hem zo aangenaam, en haar beleid daarbij zo verstandig en verrassend, dat hij er door in een zeer vriendelijk, welwillend humeur kwam. "*Ga heen"* zegt hij tot Joab, "haal *de jongeling Absalom weer"*, vers 21. Hijzelf was geneigd hem gunst te betonen, maar voor de eer van zijn gerechtigheid wilde hij het niet doen dan op voorspraak van anderen, hetgeen de methode van de Goddelijke genade kan voorstellen. Het is waar, God heeft gedachten van ontferming voor arme zondaren, Hij wil niet dat zij zullen omkomen, maar Hij is met hen verzoend door de Middelaar, die voor hen bij Hem tussenbeide treedt, en aan wie Hij deze orders heeft gegeven "Ga heen, haal hen weer. God was in Christus de wereld met zichzelf verzoenende, " en Hij is in dit land van onze ballingschap gekomen, om ons tot God te brengen. Joab, deze orders ontvangen hebbende:

1. Betuigt de koning dank voor de eer, die hij hem aandeed door hem te gebruiken voor een zaak, die zo algemene voldoening schonk, vers 22. Joab beschouwde het als een vriendelijkheid jegens hemzelf en (naar sommigen denken) als een aanduiding, dat hij hem nooit ter verantwoording zou roepen voor de moord, die hij gepleegd had. Maar indien hij dit dacht, dan vergiste hij zich, zoals wij zien in 1 Koningen 2:5, 6 .

2. Stelt niet uit om Davids orders ten uitvoer te brengen, hij bracht Absalom te Jeruzalem, vers 23. Ik zie niet hoe David gerechtvaardigd kan worden in zijn schorsen van de aloude wet, Genesis 9:6, "Wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door de mens vergoten worden," waarin een rechtvaardig magistraat zelfs "zijn broederen niet moet kennen en zijn zonen niet moet achten." Gods wetten waren nooit bedoeld om als spinnewebben te zijn, die de kleine vliegen vangen, maar de grote doorlaten. God heeft Absalom rechtvaardig tot een gesel gemaakt voor hem, wiens dwaas medelijden hem aldus gespaard heeft. Maar hoewel hij hem vergunde naar zijn eigen huis terug te keren, verbood hij hem toch aan het hof te komen, en wilde zelfs hem niet zien, vers 24. Hij legde hem onder dit verbod:

a. Om der wille van zijn eigen eer, om de schijn niet te hebben van zo’n groot misdadiger te steunen, noch hem al te gemakkelijk gratie te verlenen. Misschien had hij iets gehoord van zijn gedrag toen Joab hem ging halen, dat hem maar al te veel reden gaf om te denken dat hij geen werkelijk berouw had, daarom legde hij hem onder dit teken van zijn misnoegen, teneinde hem te doen ontwaken tot het besef van zijn zonde, en tot berouw en smart er over en zich met God te verzoenen, dan zou David op het eerste teken hiervan ongetwijfeld hem terstond weer in gunst hebben aangenomen.

II. Naar aanleiding hiervan wordt een bericht gegeven omtrent Absalom. Er wordt niets gezegd van zijn wijsheid of Godsvrucht, hoewel hij de zoon was van zo’n vroom vader lezen wij niets van zijn vroomheid. Ouders kunnen aan hun kinderen geen genade geven al geven zij hun ook nog zo’n goede opvoeding. Al wat hier van hem gezegd wordt, is:

1. Dat hij een zeer schoon man was, in geheel Israël werd niemand gevonden, die hem gelijk was in schoonheid, vers 25. Een armzalige lof voor iemand in wie niets anders gevonden werd dat loffelijk was. Schoon is wie schone daden doet. Menige bevlekte, verdorven ziel huist in een schoon lichaam, getuige die van Absalom, die bevlekt was door bloed en misvormd was door onnatuurlijke

ongenegenheid voor zijn vader en vorst. In zijn lichaam was geen gebrek, maar in zijn ziel was er niets dan wonden en etterbuilen. Misschien was dit een reden, waarom zijn vader zo veel van hem hield, en hem beschermd heeft tegen de gerechtigheid. Diegenen hebben reden te vrezen, dat zij verdriet zullen hebben van hun kinderen, die meer ingenomen zijn met hun schoonheid dan met hun deugd.

2. Dat hij zeer fraai hoofdhaar had. Hetzij het de lengte er van was, of de kleur of de buitengewone zachtheid, er was iets in, waardoor het zeer kostbaar en een sieraad voor hem was, vers 26. Deze nota wordt van zijn haar genomen, niet zoals van het haar eens nazireërs-verre van hem was die strengheid van levenswijze-maar als van het haar van een pronker. Hij liet het groeien, totdat het een last voor hem was en zwaar op hem woog, maar zolang hij het enigszins kon dragen wilde hij het niet laten afknippen, gelijk hoogmoed geen koude gevoelt, zo gevoelt hij ook geen hitte, en hetgeen die hoogmoed streelt en bevredigt, daarover wordt niet geklaagd, al veroorzaakt het ook nog zoveel ongerief. Als hij van tijd tot tijd zijn hoofd toch beschoor, dan liet hij het wegen om er mee te pronken, opdat het gezien zou worden, hoe ver het het haar van andere mannen overtrof, het woog twee honderd sikkelen, naar sommiger berekening was dit gelijk aan drie pond en twee ons van ons gewicht, en met de olie en het poeder, inzonderheid als het met stofgoud gepoederd werd, (Josephus zegt dat dit toen de mode was) denkt bisschop Patrick, dat het volstrekt niet ongelooflijk is, dat het zoveel woog. Dit fraaie haar bleek zijn strop te zijn, Hoofdstuk 18:9.

3. Dat zijn gezin begon gebouwd te worden. Waarschijnlijk duurde het lang eer hij een kind had, en toen was het dat hij, wanhopende om er een te hebben, die pilaar voor zich had opgericht, vermeld in Hoofdstuk 18:18, om aan zijn naam te doen gedenken, maar daarna had hij drie zonen en een dochter, vers 27. Of misschien zijn deze zonen door de rechtvaardige hand Gods afgesneden, toen hij het komplot van zijn rebellie smeedde, en heeft hij toen die pilaar opgericht.

Samuël 14:28-33

Drie jaren had Absalom in ballingschap doorgebracht bij zijn grootvader, en twee jaren als gevangene op vrije voeten in zijn eigen huis, en in die beide toestanden wordt hij beter behandeld dan hij verdiend had, maar zijn hart is nog niet verootmoedigd, zijn hoogmoed niet ternedergeworpen, en, inplaats van dankbaar te zijn dat hem het leven gespaard is, acht hij zich grotelijks verongelijkt omdat hij niet in al zijn ereplaatsen aan het hof is hersteld. Indien hij waarlijk berouw had gehad van zijn zonde, dan zou zijn afwezigheid van de hoffeesten, en zijn eenzaamheid en afzondering in zijn eigen huis, inzonderheid wijl hij toch te Jeruzalem, de heilige stad, was, hem zeer aangenaam geweest zijn. Als een moordenaar in het leven moet blijven, zo laat hem altijd in afzondering leven. Maar Absalom kan die rechtvaardige en zachte vernedering niet dragen, hij verlangt des konings aangezicht te zien, voorgevende dat het was omdat hij hem liefhad, maar in werkelijkheid omdat hij naar een gelegenheid zocht om hem te verdringen. Hij kan zijn vader geen kwaad doen, voordat hij met hem verzoend is, dit is dus nu het eerste bedrijf van het komplot, deze adder kan niet weer bijten, voordat hij aan zijns vaders hart verwarmd is. Hij bereikte zijn doel, niet door voorgewende onderworpenheid en beloften van verbetering, maar -zou men het willen geloven? -door belediging en kwaad doen.

1. Door zijn onbeschaamdheid tegenover Joab, bracht hij deze terstond tot zich. Eenmaal en nogmaals had hij om Joab gezonden dat deze tot hem zou komen om met hem te spreken, (want tot hem gaan durfde hij niet) maar Joab wilde niet komen, vers 29, waarschijnlijk omdat Absalom hem niet zoveel dankbaarheid betoonde als hij moest voor zijn vriendelijkheid van hem weer naar Jeruzalem teruggebracht te hebben, hoogmoedige mensen beschouwen elke dienst, die men hun bewijst, als iets dat men hun verschuldigd is. Men zou gedacht hebben dat iemand in Absaloms omstandigheden een vriendelijke boodschap aan Joab gezonden zou hebben, hem een ruime beloning zou hebben aangeboden, want hovelingen verwachten dit, maar inplaats hiervan gebiedt hij zijn dienaren Joabs korenveld in brand te steken, vers 30, een daad zo boosaardig als hij maar bedenken kon. Simson heeft geen groter kwaad dan dit kunnen bedenken om aan de Filistijnen te doen. Het is vreemd dat Absalom dacht, dat hij door aan Joab kwaad te doen, hem zou bewegen om hem een vriendelijkheid te bewijzen, of zich zou aanbevelen in de gunst van zijn vorst of zijn volk, door zich zo boosaardig te tonen, en zo’n vijand van het algemene welzijn, want het vuur had zich naar andere korenvelden kunnen verspreiden. Toch heeft hij Joab hier werkelijk door tot zich gebracht, vers 38. Zo brengt God door beproevingen hen tot zich, die zich ver van Hem hebben gehouden. Absalom was door de wet verplicht schadevergoeding te geven, Exodus 22:6, maar wij bevinden niet dat hij het aangeboden of dat Joab het geëist heeft. Joab heeft misschien gedacht dat hij zijn weigering om met hem te gaan spreken niet kon rechtvaardigen, en daarom heeft Absalom gedacht dat hij deze manier om hem tot zich te doen komen wel kon rechtvaardigen. En nu ziet Joab niet slechts deze belediging over het hoofd, (misschien was hij verschrikt door Absaloms verbazende stoutmoedigheid en woede, en vrezende dat hij genoeg invloed op het volk had verkregen, dat zij hem ook in de vermetelste daden en ondernemingen zouden steunen, want anders zou hij dit nooit gewaagd hebben) maar gaat ook zijn boodschap doen bij de koning. Zie wat sommige mensen niet al doen kunnen door dreigementen, en door zich hoog en trots aan te stellen.

2. Door zijn onbeschaamde boodschap (ik kan haar met geen betere naam bestempelen) aan de koning, herkreeg hij zijn plaats aan het hof, om des konings aangezicht te zien dat is: om geheim raadsheer te worden, Esther 1:14..

a. Zijn boodschap was trots en gebiedend, zeer weinig gepast voor een zoon of voor een onderdaan, vers 32. Hij onderschatte de gunst, die hem bewezen was in zijn terugroeping uit de ballingschap en vergunning om in zijn eigen huis weer te keren en dat nog wel in Jeruzalem. *Waarom ben ik van Gesur gekomen?* Hij loochent zijn eigen misdaden hoewel zij algemeen bekend waren, en wil niet erkennen dat er enigerlei ongerechtigheid in hem was, en geeft dus te kennen dat hem onrecht was aangedaan in de bestraffing, waaronder hij lag. Hij tart des konings gerechtigheid, "hij dode mij, indien hij dit van zich kan verkrijgen", wetende dat hij hem daar al te lief voor had.

b. Toch heeft hij door deze boodschap zijn doel bereikt, vers 33. Davids sterke genegenheid voor hem heeft in dat alles de taal gezien van grote eerbied voor zijn vader en een vurige begeerte naar zijn gunst, terwijl zij, helaas, niets minder dan dat was. Zie hoe licht wijze en goede mensen bedrogen kunnen worden door hun eigen kinderen, die kwade bedoelingen hebben, inzonderheid als zij een blinde liefde voor hen koesteren. Door de houding van zijn lichaam betuigde Absalom onderdanigheid aan zijn vader, *hij boog zich voor hem op zijn aangezicht ter aarde*, en David heeft met een kus zijn vergiffenis bezegeld. Hebben de ingewanden van de barmhartigheid eens vaders hem bewogen om zich met een onboetvaardige zoon te verzoenen, en zullen dan berouwvolle, boetvaardige zondaren twijfelen aan de ontferming van Hem, die de Vader is van de barmhartigheid? Als Efraïm zich beklaagt dan zal God hem spoedig beklagen, met al de vriendelijke uitdrukkingen van een vaderlijke tederheid: "hij is mij een dierbare zoon, een troetelkind," Jeremia 31:20.

HOOFDSTUK 15

1 En het geschiedde daarna, dat Absalom zich liet bereiden wagenen en paarden, en vijftig mannen, lopende voor zijn aangezicht henen.
2 Ook maakte zich Absalom des morgens vroeg op, en stond aan de zijde van den weg der poort. En het geschiedde, dat Absalom allen man, die een geschil had, om tot den koning ten gerichte te komen, tot zich riep, en zeide: Uit welke stad zijt gij? Als hij dan zeide: Uw kencht is uit een der stammen Israels;
3 Zo zeide Absalom tot hem: Zie, uw zaken zijn goed en recht; maar gij hebt geen verhoorder van des konings wege.
4 Voorts zeide Absalom: Och, dat men mij ten rechter stelde in het land! Dat alle man tot mij kwame, die een geschil of rechtzaak heeft, dat ik hem recht sprake.
5 Het geschiedde ook, als iemand naderde, om zich voor hem te buigen, zo reikte hij zijn hand uit, en greep hem, en kuste hem.
6 En naar die wijze deed Absalom aan gans Israel, die tot den koning ten gerichte kwamen. Alzo stal Absalom het hart der mannen van Israel.
7 Ten einde nu van veertig jaren is het geschied, dat Absalom tot den koning zeide: Laat mij toch heengaan, en mijn gelofte, die ik den HEERE beloofd heb, te Hebron betalen.
8 Want uw knecht heeft een gelofte beloofd, als ik te Gesur in Syrie woonde, zeggende: Indien de HEERE mij zekerlijk weder te Jeruzalem zal brengen, zo zal ik den HEERE dienen.
9 Toen zeide de koning tot hem: Ga in vrede. Alzo maakte hij zich op, en ging naar Hebron.
10 Absalom nu had verspieders uitgezonden in alle stammen van Israel, om te zeggen: Als gij het geluid der bazuin zult horen, zo zult gij zeggen: Absalom is koning te Hebron.
11 En er gingen met Absalom van Jeruzalem tweehonderd mannen, genodigd zijnde, doch gaande in hun eenvoudigheid, want zij wisten van geen zaak.
12 Absalom zond ook om Achitofel, den Giloniet, Davids raad, uit zijn stad, uit Gilo te halen, als hij offeranden offerde. En de verbintenis werd sterk, en het volk kwam toe en vermeerderde bij Absalom.
13 Toen kwam er een boodschapper tot David, zeggende: Het hart van een iegelijk in Israel volgt Absalom na.
14 Zo zeide David tot al zijn knechten, die met hem te Jeruzalem waren: Maakt u op, en laat ons vlieden, want er zou voor ons geen ontkomen zijn voor Absaloms aangezicht; haast u, om weg te gaan, opdat hij niet misschien haaste, en ons achterhale, en een kwaad over ons drijve, en deze stad sla met de scherpte des zwaards.
15 Toen zeiden de knechten des konings tot den koning: Naar alles, wat mijn heer de koning verkiezen zal, ziet, hier zijn uw knechten.
16 En de koning ging uit met zijn ganse huis te voet; doch de koning liet tien bijwijven, om het huis te bewaren.
17 Als nu de koning met al het volk te voet was uitgegaan, zo bleven zij staan in een verre plaats.
18 En al zijn knechten gingen aan zijn zijde heen, ook al de Krethi en al de Plethi, en al de Gethieten, zeshonderd man, die van Gath te voet gekomen waren, gingen voor des konings aangezicht heen.
19 Zo zeide de koning tot Ithai, den Gethiet: Waarom zoudt gij ook met ons gaan? Keer weder, en blijf bij den koning; want gij zijt vreemd, en ook zult gij weder vertrekken naar uw plaats.
20 Gisteren zijt gij gekomen, en heden zou ik u met ons omvoeren om te gaan? Zo ik toch gaan moet, waarheen ik gaan kan, keer weder; en breng uw broederen wederom; weldadigheid en trouw zij met u.

21 Maar Ithai antwoordde den koning, en zeide: Zo waarachtig als de HEERE leeft, en mijn heer de koning leeft, in de plaats, waar mijn heer de koning zal zijn, hetzij ten dode, hetzij ten leven, daar zal uw knecht voorzeker ook zijn!
22 Toen zeide David tot Ithai: Zo kom, en ga over. Alzo ging Ithai, de Gethiet, over, en al zijn mannen, en al de kinderen die met hem waren.
23 En het ganse land weende met luider stem, als al het volk overging; ook ging de koning over de beek Kidron, en al het volk ging over, recht naar den weg der woestijn.
24 En ziet, Zadok was ook daar, en al de Levieten met hem, dragende de ark des verbonds van God, en zij zetten de ark Gods neder; en Abjathar klom op, totdat al het volk uit de stad geeindigd had over te gaan.
25 Toen zeide de koning tot Zadok: Breng de ark Gods weder in de stad; indien ik genade zal vinden in des HEEREN ogen, zo zal Hij mij wederhalen, en zal ze mij laten zien, mitsgaders Zijn woning.
26 Maar indien Hij alzo zal zeggen: Ik heb geen lust tot u; zie, hier ben ik, Hij doe mij, zo als het in Zijn ogen goed is.
27 Voorts zeide de koning tot den priester Zadok: Zijt gij niet een ziener? Keer weder in de stad met vrede; ook ulieder beide zonen, Ahimaaz, uw zoon, en Jonathan, Abjathars zoon, met u.
28 Zie, ik zal vertoeven in de vlakke velden der woestijn, totdat er een woord van ulieden kome, dat men mij aanzegge.
29 Alzo bracht Zadok, en Abjathar, de ark Gods weder te Jeruzalem, en zij bleven aldaar.
30 En David ging op door den opgang der olijven, opgaande en wenende, en het hoofd was hem bewonden; en hij zelf ging barrevoets; ook had al het volk, dat met hem was, een iegelijk zijn hoofd bedekt, en zij gingen op, opgaande en wenende.
31 Toen gaf men David te kennen, zeggende: Achitofel is onder degenen, die zich met Absalom hebben verbonden. Dies zeide David: O, HEERE! maak toch Achitofels raad tot zotheid.
32 En het geschiedde, als David tot op de hoogte kwam, dat hij aldaar God aanbad; ziet, toen ontmoette hem Husai, de Archiet, hebbende zijn rok gescheurd, en aarde op zijn hoofd.
33 En David zeide tot hem: Zo gij met mij voortgaat, zo zult gij mij tot een last zijn;
34 Maar zo gij weder in de stad gaat, en tot Absalom zegt: Uw knecht, ik zal des konings zijn; ik ben wel uws vaders knecht van te voren geweest, maar nu zal ik uw knecht zijn; zo zoudt gij mij den raad van Achitofel te niet maken.
35 En zijn niet Zadok en Abjathar, de priesters, aldaar met u? Zo zal het geschieden, dat gij alle ding, dat gij uit des konings huis zult horen, den priesteren, Zadok en Abjathar, zult te kennen geven.
36 Ziet, hun beide zonen zijn aldaar bij hen, Ahimaaz, Zadoks, en Jonathan, Abjathars zoon; zo zult gijlieden door hun hand tot mij zenden alle ding, dat gij zult horen.
37 Alzo kwam Husai, Davids vriend, in de stad; en Absalom kwam te Jeruzalem.

Absaloms naam betekent *de vrede van zijn vader* maar hij blijkt zijn grootste onrust en beroering te zijn, zo dikwijls worden wij teleurgesteld in onze verwachtingen van het schepsel. Het zwaard had tot nu toe slechts onder Davids kinderen gewoed, nu wordt het tegen hemzelf getrokken met die verzwaring dat hij het zichzelf te danken heeft, want, zo hij gerechtigheid had gedaan aan de moordenaar, hij zou de verrader voorkomen hebben. Met dit hoofdstuk begint Absaloms rebellie, maar wij zullen nog drie of vier moeten lezen, eer wij er het einde van hebben. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De kunstgrepen door Absalom aangewend om de genegenheid des volks voor zich te winnen, vers 1-6..

II. Hij maakt openlijk aanspraak op de kroon te Hebron, waar hij heen was gegaan onder voorwendsel van er een gelofte te betalen, en daar heeft een sterke partij zich voor hem verklaard, vers 7-12.

III. Hiervan wordt bericht gebracht aan David, waarop hij de vlucht nam uit Jeruzalem, vers 13-13. Er wordt ons meegedeeld:

1. wat er op zijn vlucht voorviel tussen hem en Ithai vers 19-22..

2. De bekommernis des lands over hem vers 23..

3. Zijn conferentie met Zadok, vers 24-29..

4. Zijn tranen en gebeden bij die gelegenheid, vers 30, 31..

5. Maatregelen door hem beraamd met Husai vers 32-37. Nu werd het woord Gods aan hem vervuld, dat Hij kwaad over hem verwekken zou uitzijn eigen huis, Hoofdstuk 12:11.

Samuël 15:1-6

Niet zodra is Absalom hersteld in zijn plaats aan het hof, of hij legt er zich op toe om op de troon te komen. Hij, die niet verootmoedigd werd onder zijn moeilijkheden, werd ondraaglijk hoogmoedig toen zij voorbij waren, hij kan zich niet vergenoegen met de eer van de zoon des konings te zijn en het vooruitzicht van zijn opvolger te worden, hij moet nu reeds koning zijn. Zijn moeder was een koningsdochter, daar liet hij zich misschien op voorstaan, en daarom minachtte hij zijn vader, die slechts de zoon was van Isai. Zij was de dochter van een heidense koning, waardoor hij zich te minder bekommerde om de vrede van Israël. In dit ongelukkige zaad uit dat huwelijk heeft David er voor geboet, dat hij aldus een ander juk heeft aangetrokken met de ongelovigen.

Toen Absalom in de gunst des konings hersteld was, zou hij, indien hij enig besef had van dankbaarheid, er zich op toegelegd hebben om zijn vader te verplichten en hem rust te bezorgen, maar inplaats hiervan zint hij op middelen om hem te ondermijnen door hem het hart des volks te ontstelen. Twee dingen bevelen een man aan in de achting van het volk: grootheid en goedheid.

I. Absalom heeft een groot aanzien, vers 1. Van de koning van Gesur had hij geleerd wat aan de koning Israëls niet geoorloofd was namelijk de paarden te vermenigvuldigen, waardoor hij een begerenswaardig aanzien kreeg, terwijl zijn vader op zijn muilezel een min voorkomen had. Het volk begeerde een koning zoals de volken, zulk een zal Absalom wezen in een staatsie en pracht verschijnende boven hetgeen tot nu toe in Jeruzalem gezien was. Samuël had voorzegd dat dit "de wijze des konings zijn zou: hij zal wagens hebben en ruiteren, die voor zijn aangezicht heenlopen," 1 Samuel 8:11,. en dit is Absaloms wijze. Vijftig mannen, in rijke livreien naar wij kunnen onderstellen, voor hem heenlopende om zijn nadering aan te kondigen, dat zal zijn hoogmoed en des volks dwaze zin grotelijks strelen. David denkt dat dit slechts bedoeld is om zijn hof te sieren en laat het oogluikend toe. Die ouders weten niet wat zij doen, die aan de hoogmoedige zin hunner kinderen toegeven, want ik heb meer jonge lieden in het verderf gestort gezien door hoogmoed, dan door enigerlei andere begeerlijkheid.

II. Absalom wil ook de schijn hebben van zeer goed te zijn, maar met een zeer slechte bedoeling. Had hij zich een goed zoon betoond en een goed onderdaan, en er zich toe begeven om zijns vaders belangen te dienen, hij zou zijn tegenwoordige plicht gedaan hebben en zich toekomstige eer waardig betoond hebben na de dood zijns vaders. Zij, die goed weten te gehoorzamen, weten ook te heersen. Maar om te tonen hoe goed een rechter en hoe goed een koning hij zijn zal, dat is slechts zichzelf en anderen te bedriegen. Diegenen zijn goed, die goed zijn in hun eigen plaats, niet zij die er hoog van opgeven hoe goed zij zullen zijn in anderer plaats. Maar dit is nu al de goedheid die wij in Absalom vinden.

1. Hij wenst dat hij rechter ware in Israël vers 4. Hij had al de pracht en al het genoegen, dat hij kon wensen, maar daar is hij niet mee tevreden, dat voldoet hem niet of hij moet ook macht hebben: *Och dat men mij ten rechter stelde in het land* Hij, die zelf ter dood had moeten veroordeeld worden wegens moord, heeft de onbeschaamdheid om er naar te streven rechter te zijn over anderen. Wij lezen niets van Absaloms wijsheid, deugd of bekendheid met de wetten, hij had ook geen bewijzen gegeven van zijn liefde voor gerechtigheid wel het tegendeel, maar toch wenst hij rechter te zijn. Diegenen hebben gewoonlijk de meeste eerzucht naar hoge ambten, die er het minst voor geschikt zijn, de meest-begaafden zijn het meest bescheiden en hebben de minste dunk van zichzelf, maar wie

zo gemakkelijk zegt: *Och dat men mij ten rechter stelde!* toont van geen betere geest te zijn dan die in Absalom heerste.

2. Hij gebruikt een zeer slecht middel om tot de vervulling van zijn wens te geraken. Indien hij zijn vader nederig verzocht had om hem te gebruiken in de bedeling des rechts, en gestudeerd had om er zich voor te bekwamen, naar de regel, Exodus 18:21, dan zou hij ongetwijfeld hebben kunnen rekenen op de eerste plaats van rechter, die openkwam, maar voor die hoogmoedige geest is die post te gering. Het is beneden hem om ondergeschikt te wezen, al is het ook aan de koning, zijn vader, hij moet de eerste in het land zijn of niets. Hij verlangt zo'n rechter te wezen dat ieder, die een rechtszaak heeft, tot hem zal komen, in elke zaak en over iedereen moet hij als opperste te zeggen hebben, weinig denkende aan de vermoeienis, die hem dit baren zal, als iedereen tot hem komt. Mozes zelf kon dit niet dragen. Zij weten niet wat macht is die er zo begerig naar grijpen.

Om de macht te verkrijgen, waarnaar hij haakt, poogt hij:

Aan het volk een slechte dunk te geven van de tegenwoordige rechtsbedeling, alsof de zaken des rijks ten enenmale veronachtzaamd werden en er niet de minste zorg aan werd besteed. Van allen, die iets in de raadkamer te doen hadden, verzamelde hij zovelen hij kon om zich heen, vroeg hun wat er van hun zaak was, en:

a. Na dit oppervlakkig en algemeen onderzoek, deed hij uitspraak en verklaarde hun zaak goed en rechtvaardig. Uw *zaken zijn goed en recht.* Een geschikt man, voorwaar! om rechter te zijn, die uitspraak gaf na slechts een partij in de zaak gehoord te hebben! Want hij moet wel een zeer slechte zaak hebben, die er geen schone schijn aan weet te geven, als hij haar zelf kan voordragen. Maar,

b. Hij zei hun dat het nergens toe diende om er mee tot de troon te *gaan, gij hebt geen verhoorder van des konings wege.* De koning zelf is oud, niet meer geschikt voor zaken, of hij houdt zich zo bezig met Godsdienstige oefeningen, dat hij niet meer denkt aan het afdoen van zaken, (zijn zonen hadden zich zo overgegeven aan genot en vermaak, dat zij, hoewel in naam opperofficieren, de zaken, die hun waren opgedragen, niet behartigden.) Verder schijnt hij ook te kennen te geven, dat het land een zeer groot verlies had geleden door zijn ballingschap en later door zijn gevangenschap op vrije voeten, en hoe het publiek daardoor geleden heeft. Wat zijn vader met waarheid gezegd heeft van Sauls regering, Psalm 75:4, zegt hij valselijk, *het land en al zijn inwoners waren versmolten,* het zal te gronde gaan, tenzij ik *zijn pilaren vastmaak.* Hij wilde iedereen doen geloven dat hem nooit recht gedaan zal worden, tenzij Absalom onderkoning of opperrechter is. Het is de gewoonte van woelzieke, eerzuchtige lieden, om de regering te smaden, waaronder zij leven, die lieden zijn "stout, behagen zichzelf, en schromen niet de heerlijkheden te lasteren," 2 Petrus 2:10. David zelf, de beste van de koningen, en zijn bestuur konden aan de heftigste verwijten en berispingen niet ontkomen. Zij, die bedoelen zich onrechtmatig van de regering meester te maken schreeuwen hard over grieven, en wenden voor niets anders op het oog te hebben dan die te herstellen, zoals Absalom dit hier ook voorgewend heeft.

3. Een goede dunk van zijn eigen geschiktheid om te regeren. Opdat het volk zou zeggen: "Och! was Absalom maar rechter!" (en zij hebben genoeg neiging naar verandering) beveelt hij zich aan hen:

a. Als zeer naarstig, hij stond vroeg op, en verscheen in het openbaar voordat de andere zonen des konings nog een voet buiten de deur hadden gezet, en hij stond aan de zijde van de weg van de poort, waar de gerechtshoven hun zitting hielden, als iemand die wenste dat er recht gedaan zou worden en de openbare zaken zouden worden afgedaan.

b. Als zeer belangstellend en begerig om met ieders zaken bekend te worden gemaakt. Hij wilde van ieder, die voor een rechtszaak kwam, weten van welke stad hij was, teneinde zich aldus met ieder deel van het rijk bekend te maken, op de hoogte te komen van de toestand er van vers 2.

c. Als zeer gemeenzaam en nederig. Als een Israëliet zich voor hem wilde buigen dan greep hij zijn hand en omhelsde hem als een vriend. Niemand kon meer minzame vriendelijkheid betonen, terwijl zijn hart zo trots was als dat van Lucifer. Eerzuchtige plannen worden dikwijls uitgevoerd met "een schijn van nederigheid," Coloss. 2:23. Hij wist welk een gratie bijgezet wordt aan grootheid door minzaamheid en beleefdheid, en hoezeer het hart van het gewone volk er door wordt gewonnen. Indien hij er oprecht in geweest was, het zou hem tot lof hebben gestrekt maar het volk op zo kruipende wijze te vleien, teneinde het te verraden, was afschuwelijke geveinsdheid. Hij duikt neer, hij buigt zich om hen in zijn net te trekken. Zie Psalm 10:9, 10.

Samuël 15:7-12

Wij hebben hier de uitbarsting van Absaloms opstand, die hij lang beraamd had. Er wordt gezegd, dat het geschiedde *ten einde van veertig jaren,* maar van wanneer af dat gerekend moet worden is ons niet gezegd. Wij moeten wel geloven dat hier bij het afschrijven een fout in de tekst geslopen is, dat er inplaats van "arbaïem" *veertig "arba" vier* moest staan, dat is vier jaren nadat Absalom weer te Jeruzalem gevestigd was, en al zijn kunstenarijen had aangewend om de genegenheid des volks te winnen, de eerste stap, die hij daartoe deed, was naar Hebron te gaan. Dit maakt de zin duidelijk en volledig, en die mening wordt bevestigd door de Syrische en Arabische overzetting, het oordeel van verscheidene bekwame critici en het getuigenis van Josephus, wiens woorden zijn, dat "vier jaren nadat zijn vader met hem verzoend was, deze samenzwering tot uitbarsting kwam". Calmet's commentary, Howell's history in the notes, en Josephus, Joodse oudheden. Boek 7. Hoofdstuk 8.

Absaloms komplot was nu rijp voor de uitvoering.

I. De plaats van samenkomst, die hij uitkoos voor zijn partij, was Hebron, de stad waar hij geboren was, en waar zijn vader zijn regering heeft aangevangen en verscheiden jaren heeft voortgezet, hetgeen zijn aanspraken enigszins begunstigde. Iedereen wist dat Hebron een koninklijke stad was, zij lag in het hart van Juda's erfdeel, in welke stam hij waarschijnlijk dacht groten invloed te hebben.

II. Het voorwendsel om zelf daar heen te gaan en er zijn vrienden bij zich te nodigen, was: Gode een offer te brengen ter vervulling van een gelofte, die hij gedaan had gedurende zijn ballingschap, vers 7, 8. Wij hebben genoeg reden om te vermoeden dat hij nooit zo'n gelofte gedaan heeft, het blijkt niet dat hij zo Godsdienstig gezind was, maar hij, die niet terugdeinsde voor moord en verraad, had ook geen bezwaar tegen een leugen, als zij zijn oogmerk kon bevorderen. Als hij zei dat hij zo'n gelofte gedaan had, dan kon niemand hem logenstraffen. Onder dit voorwendsel:

1. Kreeg hij verlof van zijn vader om naar Hebron te gaan. Het zal hem genoegen gedaan hebben te horen dat zijn zoon, toen hij in ballingschap verkeerde, zo verlangend was om naar Jeruzalem terug te keren, de stad zijns vaders niet alleen, maar de stad des levenden Gods, dat hij tot God opzag om er hem terug te brengen, dat hij een gelofte gedaan had, om, zo hij teruggebracht werd de Here te zullen dienen, wiens dienst hij tot nu toe veronachtzaamd had, en dat hij, teruggebracht zijnde, nu gedacht aan zijn gelofte, en besloot haar te betalen. Als hij het geschikter vindt om dit te Hebron te doen veeleer dan in Zion of te Gibeon, dan maakt de goede, inschikkelijke koning daar geen bezwaar tegen, daar de zaak zelf zozeer zijn goedkeuring wegdraagt. Zie hoe bereid tedere ouders zijn om het beste te geloven van hun kinderen, en bij de minste aanduiding van iets goeds? zelfs van hen, die ongehoorzaam waren en zich verkeerd hebben gedragen, te hopen dat zij berouw zullen hebben en tot bekering komen. Maar hoe gemakkelijk is het voor kinderen om partij te trekken van de lichtgelovigheid hunner goede ouders, en hen te bedriegen met een schijn van Godsdienst terwijl zij nog precies dezelfden zijn, die zij waren! David was verrukt van blijdschap te horen dat Absalom geneigd was *de Here te dienen,* weshalve hij hem gaarne verlof gaf om naar Hebron te gaan, en zelfs er heen te gaan met plechtigheid.

2. Hij kreeg een goed aantal van sobere degelijke burgers van Jeruzalem om hem derwaarts te vergezellen, vers 11. Twee honderd mannen de voornaamsten van Jeruzalem waarschijnlijk, had hij uitgenodigd om zich met hem te verenigen in het offermaal, en zij gingen in hun eenvoudigheid, niet

het minste vermoeden hebbende dat Absalom boze bedoelingen had met zijn reis. Hij wist dat het tevergeefs zou zijn hen te verleiden om deel te nemen in het komplot, zij waren onwankelbaar trouw aan David, maar hij wilde dat zij hem zouden vergezellen, opdat het gemene volk zou geloven dat zij zijn zaak waren toegedaan, en dat David door sommigen van zijn vrienden was verlaten. Het is niets nieuws dat listige mensen gebruik maken van zeer goede dingen om een goede schijn te geven aan hun slechte handelingen. Als Godsdienstige handelingen tot dekmantel worden gebruikt voor oproer en overweldiging, dan is het niet te verwonderen dat sommigen, die de Godsdienst welgezind zijn, zoals hier deze volgelingen van Absalom, door de schijn worden bedrogen, en er toe gebracht worden om door hun naam datgene te steunen, wat zij in hun hart verfoeien, daar zij de diepten van Satan niet gekend hebben.

III. Het plan was op een gegeven teken zich door al de stammen van Israël tot koning te laten uitroepen, vers 10. Er werden verspieders uitgezonden in alle stammen om het bericht met gejuich en vreugdebetoon te ontvangen, en het volk te doen geloven dat de tijding zeer waar en zeer heugelijk was, en dat het nu aller plicht en belang was, om voor hun nieuwe koning de wapens op te vatten. Op de plotselinge bekendmaking: *Absalom is koning te Hebron,* zullen sommigen denken, dat David gestorven is, anderen dat hij afstand had gedaan van de regering, en zo zullen zij, die in het geheim waren, velen trekken om zich voor Absalom te verklaren en hem ter hulp te komen, die, indien zij de zaak recht hadden begrepen, er het denkbeeld van verafschuwd zouden hebben, maar medegesleept zijnde, hem zullen blijven aanhangen. Zie welke kunstgrepen eerzuchtige mannen gebruiken om hun doel te bereiken, zo laat ons dan in staatszaken evenmin als in Godsdienstige zaken haastig zijn om iedere geest te geloven, maar de geesten beproeven.

IV. De persoon, die hij zeer bijzonder voor zijn zaak wilde winnen, was Achitofel, een staatkundig man met een helder hoofd, die Davids raadsman was geweest, "zijn leidsman en zijn bekende," Psalm 55:14, "zijn vriend, op wie hij vertrouwde en die zijn brood at," Psalm 41:10, maar wegens enigerlei misnoegen van David tegen hem, of van hem tegen David, was hij gebannen en leefde in afzondering op het land, daar hij zich van de openbare zaken had teruggetrokken. Hoe zouden ook een man van zulke goede beginselen als David en een van zulke verdorven beginselen als Achitofel, lang met elkaar overeen kunnen komen? In geheel het koninkrijk kon Absalom geen geschikter werktuig vinden dan in hem, die zo’n bekwaam staatsman was, en tevens zo misnoegd op de tegenwoordige regering. Terwijl Absalom zijn offer bracht ter vervulling van zijn voorgewende gelofte, zond hij om die man. Zozeer was zijn hart gezet op zijn eerzuchtige plannen, dat hij niet kon wachten totdat zijn Godsdienstige verrichtingen volbracht waren, hetgeen aantoonde waarop in dat alles zijn oog gericht was, en dat zijn langdurige offerande slechts een voorwendsel was.

V. De partij, die zich bij hem voegde, bleek ten laatste zeer aanzienlijk te zijn. Het volk, dat bij Absalom was, nam gestadig toe, waardoor de verbintenis sterk en geducht werd. leder, die hij gevleid en geliefkoosd had, (zijn zaken goed en recht verklarende, inzonderheid als daarna de uitspraak tegen hem was) kwam niet alleen zelf, maar wendde al zijn invloed aan op anderen om ook te komen, zodat het hem niet aan getallen ontbrak. De meerderheid is geen stellig bewijs van rechtmatigheid. De gehele aarde verwonderde zich achter het beest. Of Absalom dit plan had gevormd alleen uit eerzucht, of dat er ook kwaadaardigheid in was jegens zijn vader en de begeerte om zich op hem te wreken wegens zijn ballingschap en latere gevangenschap op vrije voeten, hoewel beide een veel minder kwaad voor hem waren dan hij verdiende, blijkt niet. Maar over het algemeen zal wie het op de kroon gemunt heeft, het gemunt hebben op het hoofd, dat haar draagt.

Samuël 15:13-23

I. Hier is het bericht aan David gebracht van Absaloms rebellie, vers 13. De zaak was slecht genoeg, maar toch schijnt zij hem nog slechter voorgesteld te zijn, (zoals dit gewoonlijk gaat) dan zij werkelijk was, want men zei hem, *dat het hart eens iegelijken in Israël* (dat is: van de meerderheid, of tenminste van de voornaamsten) *Absalom navolgde.* Maar David kon dit zoveel gemakkelijker geloven omdat hij zich nu Absaloms kunstgrepen herinnerde, die hij had aangewend om hem te verlokken en wellicht dacht hij er nu aan met leedwezen, dat hij niet meer gedaan had om hem tegen te werken en voor zijn eigen belangen te zorgen en ze tegen hem te beveiligen, en zijn invloed op het volk, waarop hij al te veel vertrouwde, te behouden en te versterken. Het is de wijsheid van vorsten, om zich van het hart en de genegenheid hunner onderdanen te verzekeren, want als zij die hebben, dan hebben zij hun beurs, hun wapenen en hun alles tot hun dienst.

II. De verschrikking, die dit bracht over David, en het besluit, dat hij hierop genomen heeft. Wij kunnen ons wel enigszins voorstellen, hoe verbaasd en als van de donder getroffen David geweest moet zijn, toen hij hoorde dat de zoon, die hij zo tederlijk liefhad en voor wie hij zo toegevend was geweest, zo onnatuurlijk en ondankbaar was dat hij de wapenen tegen hem had opgevat. Wel mocht hij zeggen met Caesar: "Kai su teknon-Wat! gij mijn zoon?" Laat ouders dan niet al te hoge hoop koesteren van hun kinderen, opdat zij niet teleurgesteld worden. David heeft de raad niet bijeengeroepen, maar alleen te rade gaande met God en zijn eigen hart, besloot hij Jeruzalem terstond te verlaten, vers 14. Dit vreemde besluit, dat zo weinig strookte met zijn hoedanigheid als man van moed, nam hij, hetzij:

1. Als boetvaardige, zich onderwerpende aan de roede, en zich nederleggende onder de kastijdende hand Gods. Zijn geweten herinnerde hem nu aan zijn zonde in de zaak van Uria, en het vonnis, dieswege over hem uitgesproken dat kwaad tegen hem zou verwekt worden uit zijn eigen huis. "Nu", denkt hij, "begint het woord Gods in vervulling te gaan, en het betaamt mij niet er tegen in verzet te komen, God is rechtvaardig, en ik onderwerp mij." Voor de onrechtvaardige Absalom kon hij zich rechtvaardigen en staande houden, maar voor de rechtvaardige God moet hij zich veroordelen, en zich onderwerpen aan Zijn oordelen. Aldus zal hij de straf van zijn ongerechtigheid dragen. Of:

2. Als een staatsman. Jeruzalem was een grote stad, maar niet verdedigbaar. Te oordelen naar Davids gebed in Psalm 51:20 :"Bouw de muren van Jeruzalem op," moeten toen de muren er van niet gebouwd zijn geweest, veel minder nog was de stad regelmatig versterkt, zij was te groot om bezet te worden door zo’n kleine krijgsmacht als waarover David toen kon beschikken, hij had redenen om te vrezen dat het gros van de inwoners Absalom te zeer genegen was, om hem (David) trouw te zijn. Indien hij er zich in versterkte zou hij het land kunnen verliezen, in hetwelk, inzonderheid in die delen, die het verst verwijderd lagen van Absaloms verleidingen en kuiperijen, hij hoopte de meeste vrienden te hebben. Hij had ook zo’n liefde voor Jeruzalem, dat hij er afkerig van was om het tot het toneel des oorlogs te maken en het bloot te stellen aan de rampen van een beleg, eerder zal hij het gedwee aan de rebellen overlaten. Als Godvruchtige mensen lijden, wensen zij, dat zo min mogelijk hun lijden door anderen gedeeld wordt.

III. Zijn haastige vlucht van Jeruzalem. Zijn dienaren stemden in met zijn maatregelen, bleven hem trouw aanhangen, vers 15, en verzekerden hem van hun onwankelbare trouw. Hierop:

1. Verliet hijzelf Jeruzalem te voet, terwijl zijn zoon Absalom wagens en paarden had. Het is niet altijd de waardigste man, noch de beste zaak, die het beste en waardigste aanzien heeft. Zie hier, niet slechts de knecht, maar de verrader, te paard, terwijl de vorst, de rechtmatige, wettige vorst, "als een knecht op de aarde gaat," Prediker 10:7. Dit verkoos hij te doen, om zich des te meer te vernederen onder Gods hand, en uit vriendelijke minzaamheid jegens zijn vrienden en volgelingen, met wie hij wenste te lopen, ten teken dat hij met hen wilde leven en sterven.

2. Hij nam zijn gezin mede, zijn vrouwen en kinderen, teneinde hen in deze dag des gevaars te beschermen en opdat zij hem ten troost zullen wezen ten dage van zijn smart en van zijn rampspoed. Hoofden van gezinnen moeten ook in de grootste ontroering en schrik hun gezin niet veronachtzamen. *Tien bijwijven* liet hij achter om het huis te bewaren, denkende dat de zwakheid hunner kunne haar wel tegen moord zou behoeden, en haar leeftijd en de betrekking, waarin zij tot hem stonden, voor ontering, maar God bestuurde het ter vervulling van Zijn woord.

3. Hij nam zijn lijfwacht mede, de Krethi en de Plethi, die onder bevel stonden van Benaja en de Gethieten, die onder het bevel waren van Ithai, vers 18. Deze Gethieten schijnen van geboorte Filistijnen geweest te zijn, Filistijnen van Gath, een regiment, zes honderd man sterk gekomen om dienst te nemen onder David, hem te Gath gekend hebbende, en zeer met hem ingenomen zijnde om zijn deugd en Godsvrucht en de Joodse Godsdienst omhelsd hebbende. David stelde hen aan tot zijn bijzondere lijfwacht, en in zijn tegenspoed bleven zij hem aanhangen. De Zone Davids vond zo’n groot geloof niet in Israël als Hij in een Romeinse hoofdman over honderd gevonden heeft en in een Kananese vrouw.

4. Zovelen als wilden van het volk van Jeruzalem nam hij mede, en ergens op een goede afstand van Jeruzalem hield hij halt, om hen te rangschikken, vers 17. Hij dwong niemand, zij, wier hart met Absalom was, konden tot Absalom gaan, en zo zal hun oordeel wezen, zij zullen spoedig genoeg van hem hebben. Christus neemt alleen vrijwilligers op onder Zijn banier.

IV. Zijn gesprek met Ithai, de Gethiet, die over de Filistijnse proselieten het bevel voerde.

1. David ried hem af om met hem mee te gaan, vers 19, 20. Hoewel hij en zijn mannen hem grotelijks van dienst konden zijn, wilde hij toch:

a. Zien of hij hem van harte toegedaan was, en geen neiging had voor Absalom, daarom zegt hij hem terug te keren naar zijn post te Jeruzalem en de nieuwe koning te dienen. Indien hij niets meer was dan een soldaat van fortuin, -zoals wij zeggen-dan zou hij wezen voor de partij, die hem de meeste soldij en de grootste bevordering zou geven zo laat hem zich dan tot die zijde begeven.

b. Indien hij trouw was aan David, wilde hij hem toch niet blootstellen aan de vermoeienissen en gevaren, waarop hij nu rekende. Davids teder gemoed kon het niet dragen om te denken dat een vreemdeling en balling, een pas bekeerde, die op alle mogelijke wijze aangemoedigd behoorde te worden, en wie men het leven zo gemakkelijk mogelijk moest maken, reeds terstond zoveel hardheid en ontbering zal hebben te lijden. Zou *ik u met ons omvoeren om te gaan? Neen, keer*

weer, en breng uw broederen weer. Grootmoedige zielen zijn meer bekommerd over het deel dat anderen hebben in hun moeilijkheden, dan over hetgeen zij zelf hebben te lijden. Ithai zal dus weggezonden worden met een zegen: *weldadigheid en trouw zij met u,* dat is: Gods weldadigheid en trouw, weldadigheid overeenkomstig de belofte, gedaan aan hen die andere goden verzaken en zich onder de vleugelen van de Goddelijke majesteit stellen. Dit is een zeer gepast en Godvruchtig woord van vaarwel als wij van een vriend scheiden. *"Weldadigheid en trouw zij met u,* dan zijt gij veilig, waar gij u ook bevindt." Davids vertrouwen was op de weldadigheid en trouw van God, ter vertroosting en welzijn van zichzelf en zijn vrienden. Zie Psalm 61:8.

2. Ithai besluit kloekmoedig hem niet te verlaten, vers 21. Waar David is, *hetzij ten dode hetzij ten leven,* in veiligheid of in gevaar, daar zal zijn trouwe vriend ook zijn, en hij bevestigt zijn besluit met een eed, teneinde niet in verzoeking te komen om van besluit te veranderen, zo'n waardering heeft hij voor David, niet om der wille van zijn rijkdom en grootheid, (want dan zou hij hem thans verlaten hebben, nu hij hem in zo treurige, ellendige toestand ziet gebracht) maar om wille van zijn wijsheid en Godsvrucht, die nu nog dezelfde waren, zodat, wat er ook moge geschieden, hij hem nooit zal verlaten. Het is een ware vriend, die te allen tijde liefheeft, en ons aankleeft in tegenspoed. Aldus behoren wij de Zone Davids aan te kleven met een vast voornemen des harten, zodat noch leven noch dood ons zullen scheiden van Zijn liefde.

V. Des volks medegevoel met David in zijn beproeving. Toen hij en degenen die hem vergezelden *over de beek Kidron gingen* (dezelfde beek, waarover Christus gegaan is, toen Hij inging tot Zijn lijden, Johannes 18:*naar de weg van de woestijn,* die lag tussen Jeruzalem en Jericho, *weende het gehele land met luider stemme,* vers 23. Er was oorzaak genoeg om te wenen.

1. Om een vorst tot zo'n treurige toestand te zien gebracht, genoodzaakt om zijn paleis te verlaten, in levensgevaar, met een klein gevolg, een schuilplaats zoekende in een woestijn, de stad Davids, die hijzelf veroverd, gebouwd, versterkt had, tot een onveilig verblijf voor David zelf geworden, het zou zelfs het medelijden opwekken van vreemdelingen, om een man van zo'n grote hoogte zo diep gevallen te zien, en dat wel door de slechtheid van zijn eigen zoon, het was een erbarmelijk geval. Ouders, die door hun eigen kinderen mishandeld en in het verderf worden gestort verdienen het teder medegevoel van hun vrienden evenzeer als ieder van de zonen en dochteren van de smart. Inzonderheid:

2. Hun eigen vorst aldus verongelijkt te zien, die zo'n grote zegen is geweest voor hun land, en niets gedaan had om de genegenheid des volks te verbeuren, hem in die nood te zien en niet instaat te zijn om hem te helpen, dat was genoeg om stromen van tranen uit hun ogen te doen vloeien.

Samuël 15:24-30

I. Hier is de trouw van de priesters en Levieten en hun standvastig aankleven aan David en zijn zaak. Zij kenden Davids grote liefde voor hen en hun ambt in weerwil van zijn gebreken. Absaloms methode om de genegenheid des volks te winnen, had op hen geen invloed, in hem was weinig Godsdienstzin en daarom hielden zij standvastig Davids zijde. Zadok en Abjathar en al de Levieten zullen, als hij heengaat, met hem gaan en de ark medenemen, opdat zij er God door kunnen raadplegen voor hem, vers 24. Zij, die vrienden van de ark zijn in hun voorspoed, zullen bevinden dat zij een vriendin voor hen is in tegenspoed. Vroeger kon David niet rusten voor hij een rustplaats had gevonden voor de ark, en nu zal indien de priesters hun zin hebben, de ark niet rusten voordat David tot zijn rust is wedergekeerd.

II. David zendt hen terug naar de stad, vers 25, 26. Abjathar was hogepriester, 1 Koningen 2:35, maar Zadok was zijn helper en deed meest dienst bij de ark, terwijl Abjathar zich met de openbare zaken bezighield, vers 24. Daarom richt David zijn rede tot Zadok en het is een zeer voortreffelijke rede, waaruit blijkt dat hij in een zeer goede gemoedsstemming is onder zijn beproeving, en nog vasthoudt aan zijn oprechtheid.

1. Hij is zeer bezorgd voor de veiligheid van de ark. *" Breng haar* vooral *weer in de stad.* Laat haar niet met mij omzwerven en aan gevaar zijn blootgesteld, breng haar terug in de tent, die voor haar gespannen is. Hoe slecht Absalom ook is, haar zal hij toch zeker geen kwaad doen". Davids hart, evenals het hart van Eli, beefde vanwege de ark Gods. Het toont een goed beginsel, als wij meer bezorgd zijn voor het welzijn van de kerk dan voor ons eigen welzijn, "Jeruzalem verheffen boven het hoogste van onze blijdschap," Psalm 137:6, de voorspoed van het Evangelie en de bloei van de kerk boven onze eigen rijkdom, onze eer en onze veiligheid, zelfs als die het meest in gevaar zijn.

2. Hij is zeer verlangend om wederom de voorrechten te genieten van Gods huis. Hij zal het als de grootste gunst van God jegens hem beschouwen, als hij nog eens teruggebracht wordt om het huis Gods, Zijn heilige woning weer te aanschouwen, dat zal hem grotere vreugde wezen dan om naar zijn eigen paleis en op zijn troon teruggebracht te worden. Godvruchtige personen meten hun genoegen en gerieflijkheid in deze wereld af naar de gelegenheid, die zij er door hebben, om gemeenschap te oefenen met God. Hizkia verlangt naar het herstel van zijn gezondheid, om "ten huize des Heren te kunnen opgaan," Jesaja 38:22.

3. Hij is zeer onderworpen aan de heilige wil van God betreffende de uitkomst van deze zo zware beproeving. Hij hoopt het beste, vers 25, hoopt het van de gunst van God, waarop hij ziet als de bron van alle goed. "Indien God mij in zoverre gunst verleent, dan zal ik weer evenals tevoren gevestigd zijn", maar hij voorziet het ergste. "Indien Hij mij deze gunst ontzegt, indien Hij zegt: *Ik heb geen lust tot u* -ik weet dat ik het voortduren van Zijn misnoegen verdiend heb-Zijn heilige wil geschiede." Zie hem hier wachtende op de uitkomst. Zie, hier ben ik, als een dienstknecht, wachtende op orders, en zie hem bereid om zich aan Gods wil te onderwerpen. "Hij doe mij zoals het in Zijn ogen goed is, ik heb er niets tegen in te brengen, wat God doet is wel gedaan". Zie met welk een voldoening en heilig welbehagen hij van de Goddelijke beschikking spreekt, niet slechts: "Hij kan doen wat Hij wil", zich onderwerpende aan Zijn macht, Job 9-12, of "Hij zal doen wat Hij wil", zich onderwerpende aan Zijn onveranderlijkheid, Job 23:13, 15, maar: Hij doe wat Hij wil, zich

onderwerpende aan Zijn wijsheid en goedheid. Het is zowel ons belang als onze plicht om blijmoedig te berusten in de wil van God bij alles wat ons overkomt. Laat ons, teneinde niet te klagen over hetgeen is, de hand Gods zien in alle gebeurtenissen, en teneinde niet te vrezen voor hetgeen zijn zal, alle gebeurtenissen in Gods hand zien.

III. Davids vertrouwen in de priesters, dat zij in zijn afwezigheid zijn belangen zullen voorstaan zoveel zij slechts kunnen. Hij noemt Zadok een *ziener,* vers 27, dat is: een wijs man, een man, die een blik heeft in zaken, tijden en gelegenheden kan onderscheiden: "Gij hebt uw ogen in uw hoofd, Prediker 2:14, en daarom zijt bekwaam om mij dienst te doen, inzonderheid door mij bericht te zenden van de bewegingen en besluiten des vijands". Een vriend, die een ziener is, is in zo'n nood twintig waard, die niet zo goed zien. Om een geheime verstandhouding vast te stellen met de priesters gedurende zijn afwezigheid, bepaalt hij:

1. Wie zij tot hem zullen zenden: hun twee zonen, Ahimaaz en Jonathan, wier gewaad, naar te hopen was, hun bescherming zou zijn, en van wier wijsheid en trouw hij waarschijnlijk ondervinding had.

2. Waarheen zij hem zullen zenden. Hij zal *vertoeven in de vlakke velden van de woestijn, totdat* hij van hen zal horen, vers 28, en dan zal hij zijn bewegingen richten naar de inlichting en de raad, die zij hem zullen geven. Hierop keerden zij terug naar de stad om de gebeurtenissen af te wachten. Het was droevig dat er stoornis zou komen in zo'n gelukkige toestand als deze was, nu de vorst en de priesters zo'n volkomen genegenheid hadden voor en zulk een volkomen vertrouwen in elkaar.

IV. De treurige houding, die David en zijn mannen aannamen, toen zij bij de aanvang van hun tocht *door de opgang van de olijven gingen,* vers 30.

1. David zelf, als een rouwdragende, bedekte zijn hoofd en zijn gelaat van schaamte en blozen, ging barrevoets als een gevangene of een slaaf en tot vernedering, en ging al wenende. Betaamde het een man van zijn hoedanigheid, vermaard als hij was om zijn kloekmoedigheid en grootheid van ziel, om aldus te wenen als een kind, alleen uit vrees voor een vijand in de verte, die hij gemakkelijk het hoofd kon bieden, hem misschien met een enkele stoute aanval had kunnen verslaan? Ja, het kan niet onvoegzaam in hem genoemd worden, in aanmerking genomen dat er in dit zijn verdriet:

a. Zoveel onvriendelijkheid was van zijn zoon. Hij kon slechts wenen bij de gedachte dat iemand, die uit hem was voortgekomen, zo dikwijls in zijn armen heeft gelegen, aldus de verzenen tegen hem zou opheffen. God zelf wordt gezegd smart te hebben van de rebellie van Zijn kinderen, verdriet aan hen te hebben Psalm 95:10, en zelfs "verbroken te zijn door hun hoerachtig hart," Ezechiel 6:9.

b. Er was veel in van Gods misnoegen, dit mengde alsem en gal in zijn ellende, Klaagliederen 3:19. Zijn zonde was steeds voor hem, Psalm 51:5, maar nooit zo duidelijk, nooit zo in al haar afschuwelijkheid als nu. Hij heeft nooit zo geweend als Saul hem vervolgde, maar een gewonde consciëntie maakt, dat het verdriet zwaar drukt, Psalm 38:5.

2. Toen David weende, hebben ook allen, die hem vergezelden, geweend, daar zij zeer bewogen waren door zijn smart, en er gaarne in wilden delen. Het is onze plicht om te wenen met de wenenden, inzonderheid met onze meerderen en met hen die beter zijn dan wij, want zo dit aan het groene hout geschiedt, wat zal aan het dorre geschieden? Wij moeten wenen met hen, die wenen om

de zonde. Toen Hizkia zich verootmoedigd heeft om zijn zonde, heeft geheel Jeruzalem zich met hem verenigd, 2 Kronieken 32:26. Laat ons, om niet te lijden met de zondaren, met hen treuren en wenen.

Samuël 15:31-37

Het schijnt dat aan David niets zo dreigend voorkwam in Absaloms opstand, als dat Achitofel er bij was, want in zo'n raadslag is een goed hoofd duizend goede handen waard. Absalom zelf was geen staatsman, maar hij had iemand aan zijn zijde gekregen, die het wel was, en te gevaarlijker zal zijn, omdat hij sedert lang met Davids raad en met zijn zaken bekend was, indien zijn raad dus verijdeld kan worden, dan is Absalom zo goed als verslagen, dan is het hoofd van de samenzwering afgesneden. Dit poogt David te doen:

1. Door gebed. Toen hij hoorde, dat Achitofel in het komplot was, hief hij zijn hart op tot God in dit korte gebed: O *Here! maak toch Achitofels raad tot zotheid,* vers 31. Hij had geen gelegenheid voor een lang gebed, maar hij behoorde niet tot hen, die denken verhoord te worden om hun vele spreken. Het was een vurig gebed. "Here, ik bid U, doe dit". God heeft een welbehagen in het vurig dringen van hen, die met hun gebeden tot Hem komen. David was nauwkeurig in zijn gebed, hij noemt de persoon, tegen wiens raad hij bidt. God veroorlooft ons om in ootmoed en met eerbied vrij met Hem te zijn, die bijzondere zorg, of vrees, of droefheid te noemen, die ons zwaar op het hart ligt. Hij bidt niet tegen de persoon van Achitofel, maar tegen zijn raad, dat God die *in zotheid zou verkeren,* dat hij, hoewel hij een wijs man was, ditmaal dwaze raad zal geven, of dat, zo hij wijze raad gaf, die raad als dwaas zou worden verworpen, of dat, zo hij gevolgd werd, hij door de ene of andere leiding van Gods voorzienigheid teniet gedaan zou worden, zodat er het doel niet mee bereikt wordt. David bad dit in het vaste geloof, dat God alle harten in Zijn hand heeft en ook alle tongen, dat Hij, als het Hem behaagt, het oordeel van de ouden kan wegnemen, de rechters uitzinnig kan maken, Job 12:20, 17, Jesaja 3:2, en in de hoop dat God zijn rechtvaardige zaak zal erkennen en voorstaan. Wij kunnen bidden in het geloof, en moeten bidden met vurigheid, dat God die raad in zotheid zal verkeren, die tegen Zijn volk is gericht.

2. Door staatkunde. Wij moeten ons gebed steunen door onze pogingen, want anders verzoeken wij God. Het is een goede dienst om de staatkunde van de vijanden van de kerk tegen te werken en te verijdelen. Toen David tot op de hoogte was gekomen, *aanbad hij God,* vers 32. Het wenen moet het aanbidden niet in de weg staan, maar het integendeel aanvuren. Nu schreef hij de derde psalm, zoals blijkt uit het opschrift, en sommigen denken dat in het zingen er van nu zijn aanbidding van God bestond. Juist toen heeft Gods voorzienigheid Husai tot hem gebracht, terwijl hij nog sprak hoorde God, en zond hem de persoon, die het middel zal zijn om Achitofel te verdwazen. Hij kwam om David deelneming te betonen in zijn smart, met gescheurde rok en as op zijn hoofd, maar David, die groot vertrouwen had in zijn beleid en zijn trouw, besloot gebruik van hem te maken als verspieder bij Absalom. Hij wilde hem niet medenemen, vers 33, want hij had nu meer soldaten dan raadslieden nodig maar zond hem terug naar Jeruzalem om daar de komst van Absalom af te wachten, als deserteur van David, en hem zijn diensten aan te bieden, vers 34. Aldus kon hij toegang krijgen tot zijn raad en Achitofel verslaan, hetzij door Absalom te overreden om zijn raad niet te volgen, of door hem bekend te maken aan David, opdat deze zou weten waar hij op zijn hoede had te zijn. Hoe deze grove veinzerij die David aan Husai gelastte, als een krijgslist kan gerechtvaardigd worden, zie ik niet. Het beste wat men er van maken kan, is: dat Absalom, als hij in opstand is tegen zijn vader, tegen geheel het mensdom op zijn hoede moet wezen, en, zo hij bedrogen wil wezen zo laat hem bedrogen zijn. David beveelt hem Zadok en Abjathar aan als personen, geschikt om geraadpleegd te worden, vers 35, en hun twee zonen, als betrouwbare mannen om met boodschappen tot David te worden gezonden, vers 36. Met deze instructie kwam

Husai te Jeruzalem, vers 37, waar ook spoedig daarna Absalom met zijn krijgsmacht aankwam. Hoe spoedig verwisselen koninklijke paleizen en koninklijke steden van meesters! Maar wij verwachten een koninkrijk, dat niet aldus bewogen kan worden, en in welks bezit wij niet kunnen worden gestoord.

HOOFDSTUK 16

1 Als nu David een weinig van de hoogte was voortgegaan, ziet, toen ontmoette hem Ziba, Mefiboseths jongen, met een paar gezadelde ezelen, en daarop tweehonderd broden, met honderd stukken rozijnen, en honderd stukken zomervruchten, en een lederen zak wijns.
2 En de koning zeide tot Ziba: Wat zult gij daarmede? En Ziba zeide: De ezels zijn voor het huis des konings, om op te rijden en het brood en de zomervruchten, om te eten voor de jongens; en de wijn, opdat de moeden in de woestijn drinken.
3 Toen zeide de koning: Waar is dan de zoon uws heren? En Ziba zeide tot den koning: Zie, hij blijft te Jeruzalem, want hij zeide: Heden zal mij het huis Israels mijns vaders koninkrijk wedergeven.
4 Zo zeide de koning tot Ziba: Zie, het zal het uwe zijn alles wat Mefiboseth heeft. En Ziba zeide: Ik buig mij neder, laat mij genade vinden in uw ogen, mijn heer koning!
5 Als nu de koning David tot aan Bahurim kwam, ziet, toen kwam van daar een man uit, van het geslacht van het huis van Saul, wiens naam was Simei, de zoon van Gera; hij ging steeds voort, en vloekte.
6 En hij wierp David met stenen, mitsgaders alle knechten van den koning David, hoewel al het volk en al de helden aan zijn rechter-en aan zijn linkerhand waren.
7 Aldus nu zeide Simei in zijn vloeken: Ga uit, ga uit, gij, man des bloeds, en gij, Belials man!
8 De HEERE heeft op u doen wederkomen al het bloed van Sauls huis, in wiens plaats gij geregeerd hebt; nu heeft de HEERE het koninkrijk gegeven in de hand van Absalom, uw zoon; zie nu, gij zijt in uw ongeluk, omdat gij een man des bloeds zijt.
9 Toen zeide Abisai, de zoon van Zeruja, tot den koning: Waarom zou deze dode hond mijn heer den koning vloeken? Laat mij toch overgaan en zijn kop wegnemen.
10 Maar de koning zeide: Wat heb ik met u te doen, gij zonen van Zeruja? Ja, laat hem vloeken; want de HEERE toch heeft tot hem gezegd: Vloek David; wie zou dan zeggen: Waarom hebt gij alzo gedaan?
11 Voorts zeide David tot Abisai en tot al zijn knechten: Ziet, mijn zoon, die van mijn lijf is voortgekomen, zoekt mijn ziel; hoeveel te meer dan nu deze zoon van Jemini? Laat hem geworden, dat hij vloeke, want de HEERE heeft het hem gezegd.
12 Misschien zal de HEERE mijn ellende aanzien; en de HEERE zal mij goed vergelden voor zijn vloek, te dezen dage.
13 Alzo ging David met zijn lieden op den weg; en Simei ging al voort langs de zijde des bergs tegen hem over, en vloekte, en wierp met stenen van tegenover hem, en stoof met stof.
14 En de koning kwam in, en al het volk, dat met hem was, moede zijnde; en hij verkwikte zich aldaar.
15 Absalom nu en al het volk, de mannen van Israel, kwamen te Jeruzalem, en Achitofel met hem.
16 En het geschiedde, als Husai, de Archiet, Davids vriend, tot Absalom kwam, dat Husai tot Absalom zeide: De koning leve, de koning leve!
17 Maar Absalom zeide tot Husai: Is dit uw weldadigheid aan uw vriend? Waarom zijt gij niet met uw vriend getogen?
18 En Husai zeide tot Absalom: Neen, maar welken de HEERE verkiest, en al dit volk, en alle mannen van Israel, diens zal ik zijn, en bij hem zal ik blijven.
19 En ten andere, wien zou ik dienen? Zou het niet zijn voor het aangezicht zijns zoons? Gelijk als ik voor het aangezicht uws vaders gediend heb, alzo zal ik voor uw aangezicht zijn.
20 Toen zeide Absalom tot Achitofel: Geeft onder ulieden raad, wat zullen wij doen?

21 En Achitofel zeide tot Absalom: Ga in tot de bijwijven uws vaders, die hij gelaten heeft om het huis te bewaren; zo zal gans Israel horen, dat gij bij uw vader stinkende zijt geworden, en de handen van allen, die met u zijn, zullen gesterkt worden.
22 Zo spanden zij Absalom een tent op het dak; en Absalom ging in tot de bijwijven zijns vaders, voor de ogen van het ganse Israel.
23 En in die dagen was Achitofels raad, dien hij raadde, als of men naar Gods woord gevraagd had; alzo was alle raad van Achitofel, zo bij David als bij Absalom.

Aan het einde van het vorige hoofdstuk verlieten wij David, vluchtende van Jeruzalem, en Absalom daar binnen komende. In dit hoofdstuk moeten wij:

I. David volgen op zijn treurige vlucht, en daar vinden wij hem:

1. Bedrogen door Ziba, vers 1-4..

2. Gevloekt door Simeï, dat hij met verwonderlijk geduld verdraagt vers 5-14.

II. Moeten wij Absalom ontmoeten bij zijn triomfantelijke intocht, en daar vinden wij hem:

1. Bedrogen door Husai, vers 15-19..

2. Aangeraden door Achitofel om in te gaan tot zijns vaders bijwijven vers 20-23.

Samuël 16:1-4

Wij hebben tevoren gelezen hoe vriendelijk David was voor Mefiboseth, de zoon van Jonathan, hoe hij zijn knecht Ziba belastte met het beheer van zijn goederen, terwijl hij hem zelf grootmoedig aan zijn eigen tafel onderhield Hoofdstuk 9:10. Die zaak was wel geregeld, maar het schijnt dat Ziba niet tevreden was om beheerder van die goederen te wezen, hij wil er de meester van zijn. Nu, denkt hij, is het de tijd om hiertoe te geraken, indien hij slechts een schenking van de kroon kan verkrijgen, of dan David of Absalom de overhand zullen behouden is hem volkomen gelijk, hij zal zijn prooi wel in veiligheid weten te brengen die hij hoopt te verkrijgen door in troebel water te vissen. Te dien einde:

1. Komt hij tot David met een ruim geschenk van levensmiddelen, die des te meer welkom waren, omdat zij op de goede tijd kwamen, vers 1, en hiermede bedoelde hij David voor zich te winnen, want "de gift des mensen maakt hem ruimte, en zij geleidt hem voor het aangezicht van de groten," Spreuken 18:16. Ja "waarheen het zich zal wenden, zal het wel gedijen," Spreuken 17:8. David leidde hieruit af dat Ziba een zeer bescheiden en edelmoedig man was, die hem genegen was, terwijl hij toch in dat alles niets anders dan zijn eigen voordeel op het oog had, namelijk Mefiboseths bezitting in eigendom te verkrijgen. Zal nu het vooruitzicht op voordeel in deze wereld de mensen milddadig maken voor de rijken, en zal dan het geloof aan een overvloedige beloning in de opstanding van de rechtvaardigen ons niet barmhartig maken jegens de armen? Lukas 14:14. Ziba toonde overleg in het geschenk dat hij aan David bracht, want het kon hem in zijn tegenwoordige nood zeer te stade komen vers 2.

Merk op: De wijn was bestemd voor de moeden in de woestijn, niet om door de koning te worden gedronken, of door de hovelingen, zij schijnen er gewoonlijk geen gebruik van te hebben gemaakt, maar hij moest een hartsterking wezen voor hen, die verloren gaan Spreuken 31:6. Gezegend zijt gij, o land, als uw vorsten wijn gebruiken tot versterking, zoals David, en niet tot dronkenschap, zoals Absalom Hoofdstuk 13:28. Zie Prediker 10:17. Wat Ziba nu ook moge bedoeld hebben met zijn geschenk, Gods voorzienigheid heeft het genadiglijk aan David gezonden tot zijn ondersteuning. God maakt gebruik van slechte mensen tot goede doeleinden voor Zijn volk, en zendt hun vlees door raven.

2. Daar hij nu door zijn geschenk Davids welwillendheid voor zich gewonnen heeft, is het volgende wat hij nu te doen heeft om zijn doel te bereiken, David in toorn te doen ontsteken tegen Mefiboseth, hetgeen hij doet door een valse beschuldiging, daar hij hem voorstelt als een ondankbare, die van de tegenwoordige troebelen gebruik wil maken, om de kroon, die David en zijn zoon elkaar betwisten, op zijn eigen hoofd te doen plaatsen. David vraagt naar hem als naar een lid van zijn gezin, hetgeen aan Ziba de gelegenheid geeft om hem dit leugenachtig verhaal te doen, vers 3. Welk een ontzettende schade lijden meesters dikwijls door de liegende tong hunner dienstknechten! David kende Mefiboseth niet als een eerzuchtig man, maar als iemand, die wel tevreden was met zijn plaats en positie, en die hem en zijn regering welgezind was, hij kon toch ook de zwakheid niet hebben van te denken, dat hij met zijn kreupele voeten de ladder van de bevordering zou kunnen beklimmen, toch schenkt hij geloof aan de laster, en zonder verder onderzoek of nadenken, houdt hij Mefiboseth schuldig aan verraad, verklaart hij zijn bezittingen verbeurd en schenkt ze aan Ziba: *Zie, het zal uwe zijn alles wat Mefiboseth heeft,* vers 4, een roekeloos oordeel, waarover hij zich later geschaamd heeft, toen de waarheid aan het licht kwam Hoofdstuk 19:29. Vorsten kunnen het niet heipen, maar soms zijn zij (zoals onze wet het noemt)

bedrogen in hun schenkingen, maar zij behoorden alle middelen aan te wenden om de waarheid te ontdekken, en te waken tegen boosaardige, listige mensen, die hen willen bedriegen, zoals Ziba David bedrogen heeft die, door zijn listen zijn doel bereikt hebbende, juichte over de lichtgelovigheid des konings, en zichzelf gelukwenste met zijn succes, heenging met de vleiende plichtpleging aan de koning, dat hij zijn gunst meer waardeerde dan Mefiboseths bezitting: "*Laat mij genade vinden in uw ogen, mijn heer koning,* en ik heb genoeg." Grote mannen moeten altijd wantrouwen koesteren tegen vleiers, en gedenken dat de natuur hun twee oren heeft gegeven, opdat zij beide zijden zullen horen.

Samuël 16:5-14

Hier zien wij, hoe David Simeï's vloeken veel beter verdroeg dan Ziba's vleien, door gene werd hij er toe gebracht om een verkeerd oordeel te vellen over een ander, door deze om een recht oordeel te spreken over zichzelf, de glimlachjes van de wereld zijn veel gevaarlijker dan haar norse blikken.

Merk hier op:

I. Hoe beledigend en woedend Simeï was, en hoe zijn boosaardigheid gelegenheid nam uit Davids tegenwoordige moeilijkheid om zijn beledigingen tot het uiterste te drijven. Op zijn vlucht was David te Bahurim gekomen een stad van Benjamin, in of nabij welke Simeï woonde, die uit de huize Sauls zijnde, met de val van dat huis al zijn hoop op bevordering had verloren, en daarom een onverzoenlijke vijandschap koesterde tegen David, hem ten onrechte beschouwende als de bewerker van het verderf over Saul en zijn geslacht alleen maar, omdat hij door Gods bestel zijn opvolger was. Toen David in voorspoed was en macht had, heeft Simeï hem even diep gehaat als hij hem nu haatte, maar hij durfde toen niets tegen hem zeggen. God weet wat in het hart is van hen, die Hem en Zijn regering ongenegen zijn, aardse vorsten weten dat niet, maar nu ging hij uit, en vloekte David met al de slechte woorden en wensen, die hij kon bedenken, vers 5. Hij nam deze gelegenheid waar om lucht te geven aan zijn wrok.

1. Omdat hij dacht het nu veilig te kunnen doen, en toch zou het hem het leven gekost hebben, indien David goed gevonden had de tergende belediging te straffen.

2. Omdat het nu voor David het grievendst was, smart aan zijn smart zou toedoen, als het gieten van edik in zijn wonden. David klaagt over hen,. *die een praat maken van de smart van Gods verwonden,* Psalm 69:27, als zijnde uiterst barbaars. Zo heeft Simeï gedaan, hem overladende met vloeken, die geen edelmoedig man zonder medelijden kon aanzien.

3. Omdat hij dacht dat Gods voorzienigheid zijn smaad rechtvaardigde, en dat Davids tegenwoordige beproevingen bewezen dat hij zo slecht was als Simeï hem gaarne wilde voorstellen. Op deze valse gronden werd Job door zijn vrienden veroordeeld. Zij die onder de bestraffing zijn van een genadig God, moeten het niet vreemd vinden, indien die bestraffing de smaad van de mensen over hen doet komen. "God heeft hem verlaten, jaagt na en grijpt hem want er is geen verlosser," Psalm 71:11. Maar het toont een laaghartige aard om aldus hen die gevallen zijn, te vertreden en over hen te juichen.

A. Zie wat deze ellendeling deed. *Hij wierp David met stenen,* vers 6, alsof zijn koning een hond was of de ergste misdadiger, die geheel Israël moet stenigen totdat hij sterft. Misschien hield hij zich op zo'n afstand, dat de stenen, die hij wierp, David niet konden bereiken hem noch iemand van hen, die hem vergezelden, maar hij toonde wat hij gedaan zou hebben indien het in zijn macht ware geweest. *Hij stoof met stof,* vers 13, dat hem waarschijnlijk wel zelf in de ogen woei, zoals zijn vloeken, zonder oorzaak zijnde, op zijn eigen hoofd zullen wederkeren. En zo heeft, gelijk zijn boosaardigheid hem hatelijk maakte, zijn onmacht hem bespottelijk en verachtelijk gemaakt. Hoewel zij, die tegen God strijden Hem haten kunnen zij Hem toch niet schaden. "Indien gij zondigt, wat bedrijft gij tegen Hem?" Job 35:6. Het was een verzwaring van zijn goddeloosheid, dat David zijn helden aan zijn rechter en zijn linkerzijde had, zodat hij zich niet in zo hopeloze toestand bevond

als hij dacht *(vervolgd, doch niet verlaten,)* en dat hij het bleef doen, het met temeer heftigheid en woede deed, naarmate David het geduldiger verdroeg.

B. Wat hij zei. Met de stenen schoot hij ook zijn pijlen, namelijk bittere woorden vers 7, 8, in minachting van de wet: "de goden zult gij niet vloeken," Exodus 22:28. David was een man van eer en geweten, en zeer vermaard voor alles wat rechtvaardig en goed is, wat kon deze vuile mond dan tegen hem zeggen? Wel, wat voorlang aan het huis van Saul is geschied is het enige, dat hij zich kan herinneren, en dat hij hem verwijt, omdat dit de zaak was, waar hij nadeel door leed. Zie hoe geneigd wij zijn om de mensen en hun karakter te beoordelen naar hetgeen zij voor ons zijn, en tot de gevolgtrekking te komen dat diegenen slechte mensen moeten zijn, die-al was het ook nog zo rechtvaardig-het middel geweest zijn van schade of kwaad voor ons, of die wij daar-al is het ook nog zo ten onrechte-voor houden. Zo partijdig zijn wij voor onszelf, dat geen regel bedriegelijker kan wezen dan deze. Niemand kon onschuldiger zijn aan het bloed van het huis van Saul dan David. Eenmaal en nogmaals heeft hij Sauls leven gespaard, toen Saul hem zocht. Toen Saul en zijn zonen gedood werden door de Filistijnen, was David met zijn mannen op zeer veel mijlen afstands, en toen zij het hoorden, hebben zij er om getreurd en geweend. Van de moord op Abner en Isboseth had hij zich voldoende gezuiverd, en toch moet nu al het bloed van Sauls huis hem geweten worden. Onschuld is geen beschutting tegen wrok en leugen, en wij moeten het ook niet vreemd vinden, als wij beschuldigd worden van hetgeen, waarvoor wij ons het meest gewacht hebben. Wel onzer, dat wij niet door mensen geoordeeld moeten worden, maar door Hem, die naar waarheid oordeelt.

Het bloed van Sauls huis wordt hem hier op de onrechtvaardigste wijze toegerekend:

a. Als hetgeen hem de aard gaf van een man des bloeds en een Belialsman, vers 7. Indien hij een man des bloeds is, dan is hij ongetwijfeld een Belialsman, dat is: een kind des duivels (die *Belial* genoemd wordt, 2 Corinthiers 6:15 o) die een moordenaar was van den beginne. Mannen des bloeds zijn de slechtsten van de mensen.

b. Als hetgeen zijn tegenwoordig ongeluk over hem gebracht heeft. "Nu gij onttroond zijt en uitgedreven zijt naar de woestijn, *heeft de Here op u doen wederkomen al het bloed van Sauls huis".* Zie hoe haastig boosaardige mensen zijn om Gods oordelen te pressen in hun dienst, de dienst van hun hartstochten en wraakzucht. Indien aan iemand, die naar zij denken hen verongelijkt heeft, moeite of leed overkomt, dan moet het vermeende onrecht dat hun aangedaan is, de oorzaak zijn van dat leed. Maar wij moeten voorzichtig zijn, opdat wij God geen onrecht doen door Zijn voorzienigheid voor te stellen als onze dwazen en onrechtvaardigen toorn in bescherming nemende. Gelijk de toorn des mensen Gods gerechtigheid niet werkt, zo dient de gerechtigheid Gods de toorn des mensen niet.

c. Als hetgeen nu zijn volkomen verderf zal wezen, want hij poogt hem er aan te doen wanhopen om ooit weer op de troon te komen, (nu zeiden zij: "hij heeft geen heil bij God," Psalm 3:3.) *De Here heeft het koninkrijk gegeven in de hand van Absalom uw zoon* (niet in de hand van Mefiboseth, het huis van Saul heeft er nooit aan gedacht om hem koning te maken, zoals Ziba geopperd heeft) *en gij zijt in uw ongeluk,* dat is: uw verderf, omdat gij een man des bloeds zijt". Aldus heeft Simeï gevloekt.

II. Zie hoe geduldig en onderworpen David was onder die belediging. De zonen van Zeruja, inzonderheid Abisai, waren ijverig om Davids eer op te houden met hun zwaard, zij waren ten hoogste verontwaardigd over die belediging, en terecht. *Waarom zou aan deze dode hond toegelaten worden mijn heer de koning te vloeken?* vers 9. Indien David er hun slechts verlof voor wil geven, zullen zij spoedig deze liegende, vloekende lippen tot zwijgen brengen, hem het hoofd afhouwen, want zijn werpen van stenen naar de koning was een openlijke daad, die ten duidelijkste bewees, dat hij het op zijn leven toelegde. Maar de koning wilde het volstrekt niet toestaan. *Wat heb ik met u te doen? Laat hem vloeken.* Aldus heeft Christus Zijn discipelen bestraft, die in ijver voor Zijn eer vuur van de hemel wilden doen komen over de stad, die Hem had beledigd, Lukas 9:55. Laat ons zien uit welke overwegingen David zich kalm kon houden.

1. Het voornaamste, dat hem tot zwijgen bewoog, was dat hij het verdiend heeft. Dit wordt hier wel niet gezegd, want men kan in waarheid een boetvaardige zijn zonder dat het nodig is om bij alle gelegenheden zijn boetvaardige gedachten uit te spreken. Simeï verweet hem onrechtvaardig het bloed van Saul, daarvan heeft zijn geweten hem vrijgesproken, maar tegelijkertijd verweet het hem het bloed van Uria. "De beschuldiging is maar al te waar" (denkt David) hoewel zij niet waar is, zoals hij haar bedoelt. Een nederig, teder gemoed zal verwijtingen in bestraffingen verkeren, en er aldus goed aan ontlenen, inplaats van er door verbitterd te worden.

2. Hij ziet er de hand Gods in. *De Here heeft tot hem gezegd: Vloek David,* vers 10, en wederom: *Laat hem geworden dat hij vloeke want de Here heeft het hem gezegd,* vers 11. Als Simeï's zonde was het niet van God, maar van de duivel en van zijn eigen boos hart, ook heeft Gods hand er in haar niet verontschuldigd of verminderd, en nog veel minder gerechtvaardigd, evenmin als het de zonde rechtvaardigde van hen, die Christus ter dood hebben gebracht, Handelingen 2:23, 4:28. Maar als Davids beproeving was het wel van de Here, een van de kwaden, die tegen hem verwekt werden. David zag over het werktuig van zijn beproeving heen naar de Opperbestuurder, zoals Job, toen de plunderaars hem hadden beroofd, erkent: *De Here heeft genomen.* Niets is meer geschikt om een Godvruchtige ziel tot rust te brengen onder beproeving, dan er de hand Gods in te zien, ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan. De gesel van de tong is Gods roede.

3. Hij houdt zich rustig onder de mindere beproeving bij de gedachte van de grotere, vers 12. *Mijn zoon zoekt mijn ziel,* dat is: mijn leven, *hoeveel temeer dan nu deze Benjaminiet,* vers 11. Beproeving werkt lijdzaamheid in hen, die geheiligd zijn. Hoe meer wij dragen, hoe beter wij instaat zijn om nog meer te dragen, wat ons geduld beproeft moet het versterken. Hoe meer wij gehard zijn voor beproeving, hoe minder wij er verbaasd over zullen zijn of haar vreemd zullen vinden. Verwonder u niet, als vijanden beledigend en zelfs vrienden onvriendelijk zijn, noch dat vrienden onvriendelijk zijn, als zelfs kinderen oneerbiedig en ongehoorzaam zijn.

4. Hij vertroost zich met de hoop, dat God op de een of andere wijze uit zijn beproeving goed voor hem zal doen voortkomen, en hem zal belonen voor zijn geduld er onder. *"De Here zal mij goed vergelden voor zijn vloek.* Als God aan Simeï zegt mij te grieven, dan is het opdat Hijzelf mij zoveel merkbaarder zal vertroosten. Hij heeft voorzeker genade voor mij weggelegd, en daarvoor bereidt Hij mij door deze beproeving". Wij kunnen rekenen op God als onze betaalmeester, niet slechts voor onze diensten, maar ook voor ons lijden. Laat hen vloeken, maar zegen Gij. David kwam eindelijk te Bahurim, waar hij zich kon verkwikken, en waar hij verborgen is voor deze twist van de tongen.

Samuël 16:15-23

Aan Absalom werd spoedig door sommigen van zijn vrienden te Jeruzalem bericht gezonden, dat David met een klein gevolg de stad had verlaten, zodat de weg nu voor hem open is om te Jeruzalem te komen. De poorten zijn open, en er is niemand om hem tegenstand te bieden. Dientengevolge kwam hij zonder uitstel, vers 15, in de wolken van blijdschap ongetwijfeld over dit succes al bij het begin, en dat hetgeen waarin hij, toen hij zijn plan had gevormd, waarschijnlijk de grootste moeilijkheid heeft gezien, zo gemakkelijk en volkomen uit de weg was geruimd. Nu hij meester is van Jeruzalem, acht hij alles gewonnen te hebben, het land zal wel vanzelf volgen. God laat aan boze mensen toe, om voor een wijle voorspoedig te zijn in hun boze plannen, zelfs boven hun eigen verwachting opdat later hun teleurstelling zoveel smartelijker en schandelijker voor hen zijn zal.

De beroemdste staatsmannen van die tijd waren Achitofel en Husai, de eerste brengt Absalom met zich mee naar Jeruzalem, vers 15, de andere wacht hem aldaar op, vers 16, zodat hij zich wel verzekerd moet houden van succes nu hij die beide tot zijn raadslieden heeft, op hen steunt hij en raadpleegt de ark niet, hoewel deze onder zijn bereik was. Maar ellendige raadslieden waren zij beide voor hem, want:

I. Husai zal hem hooit aanraden wijselijk te handelen, hij was in werkelijkheid zijn vijand, voornemens hem te verraden, terwijl hij voorgaf zijn belangen te zijn toegedaan, zodat hij geen gevaarlijker man in zijn nabijheid kon hebben.

1. Husai wenste hem geluk met zijn troonsbestijging, alsof hij volkomen overtuigd was van zijn recht er op, en het hem groot genoegen deed hem in het bezit er van te zien komen vers 16. Tot welke geveinsde vleierijen zullen diegenen zich al niet verlagen, die zich door vleselijke wijsheid laten besturen, en hoe gelukkig zijn zij, die deze diepten van Satan niet gekend hebben, maar hun wandel in de wereld hebben in alle eenvoudigheid en Godvruchtige oprechtheid!

2. Absalom is verwonderd Husai zijn zaak te zien toegedaan, daar hij toch bekend was als Davids innigste vriend en vertrouweling. Is *dit uw weldadigheid aan uw vriend?* vraagt hij hem, vers 17, zich vleiende met de gedachte, dat allen voor hem zijn zullen nu Husai voor hem is. Hij twijfelt niet aan zijn oprechtheid, maar gelooft gemakkelijk wat hij wenst waar te zijn, namelijk dat Davids beste vrienden zo ingenomen zijn met hem, Absalom, dat zij gebruik maakten van de eerste gelegenheid om zich voor hem te verklaren, maar "de trotsheid zijns harten heeft hem bedrogen," Obadja 1:3. Husai doet hem geloven dat hij hem van harte is toegedaan. David is wel zijn vriend, maar hij, Husai, is voor de koning in bezit, vers 19, voor de opgaande zon. Het is waar, hij had zijn Absaloms-vader bemind, maar deze heeft nu zijn dag gehad, en die is nu voorbij, waarom zou hij dan nu zijn opvolger niet evenzeer beminnen? Aldus wendt hij voor reden te geven voor een besluit, waarvan hij zelfs de gedachte verafschuwde.

II. Achitofel heeft hem aangeraden goddelooslijk te doen, en daarmee heeft hij hem evenzeer verraden als hij, die hem voorbedachtelijk ontrouw was. Want zij, die de mensen aanraden te zondigen, geven hun gewis raad tot hun verderf, en de regering, die gegrond is in zonde, is op zand gegrond. Achitofel schijnt bekend te zijn geweest als een diepzinnig staatsman, zijn raad was alsof men naar Gods woord had gevraagd, vers 23. Hij had zich zo’n naam gemaakt voor loosheid en

schranderheid ten opzichte van publieke zaken, zozeer overtrof hij alle andere raadsheren in diepte van gedachten, zo goede redenen wist hij te geven voor zijn adviezen, en zoveel voorspoed was er in het algemeen op zijn plannen, dat alle mensen, goeden en slechten David en Absalom, de grootste waardering hadden voor zijn gevoelen, veel te groot, als zij zijn raad als *een woord Gods* beschouwden, kan de wijsheid van enige sterveling in vergelijking komen met Hem, die alleen wijs is? Laat ons uit dit bericht van Achitofels roem als staatsman opmerken:

1. Dat velen uitmunten in wereldlijke wijsheid, die volkomen ontbloot zijn van hemelse genade, want zij, die zichzelf opwerpen als orakelen, zijn maar al te geneigd de orakelen Gods te minachten. God heeft het dwaze van de wereld verkoren, en de grootste staatsmannen zijn zelden de grootste heiligen.

2. Dat de grootste staatsmannen dikwijls zeer dwaselijk handelen voor zichzelf. Achitofel wordt hoog geroemd als een orakel, en toch kiest hij zeer onverstandig Absaloms zijde, die niet slechts een overweldiger was, maar een roekeloos jongeling, van wie het geheel onwaarschijnlijk is dat hij ooit tot iets goeds zal komen, wiens val, en de val van allen, die hem aanhingen, iemand die ook maar het tiende deel van de wijsheid bezat als waarop Achitofel aanspraak maakte, kon voorzien. Wel, met dat al, is eerlijkheid toch de grootste wijsheid, en zal dit op de lange duur ook blijken te zijn.

Merk op:

A. De goddeloze raad, die Achitofel gaf aan Absalom. Bevindende dat David zijn bijwijven had achtergelaten om het huis te bewaren, raadt hij hem aan, *tot haar in te gaan* vers 21, een zeer goddeloze daad, de wet Gods had haar tot een halsmisdaad gemaakt, Leviticus 20:11.. De apostel spreekt er van als van een slechtheid, "die onder de heidenen niet genoemd wordt", 1 Corinthiers 5:1. Ruben heeft er zijn eerstgeboorterecht om verloren. Maar Achitofel adviseert het als een staatkundige daad, omdat hierdoor aan geheel Israël de verzekering zal worden gegeven:

a. Dat het hem zeer ernst was met zijn aanspraken, ongetwijfeld had hij besloten zich meester te maken van al de bezittingen zijns voorgangers, toen hij begon met deze bijwijven.

b. Dat hij besloten was om onder generlei beding vrede te sluiten met zijn vader, want door deze daad zal hij zich bij zijn vader zo gehaat maken, dat hij zich wel nooit met hem zal willen verzoenen, waarvoor het volk misschien bevreesd was, daar zij dan wel aan die verzoening opgeofferd zouden worden. Het zwaard getrokken hebbende, heeft hij door deze daad de schede weggeworpen, en dat zal de handen van zijn partij sterken, en hen trouw aan hem doen blijven. Dit was zijn gevloekte staatkunde, die hem veeleer als een orakel van de duivel deed kennen, dan van God.

B. Absaloms instemming met die raad. Hij strookte volkomen met zijn ongebonden en goddeloos hart, en hij toefde niet om hem uit te voeren, vers 22. Als een onnatuurlijke rebellie de opera was, welke gepaster proloog kon er dan voor wezen dan zo’n onnatuurlijke lust? Zo bleef zijn goddeloosheid zich dan in alles gelijk, en was tot zo’n ontzettende hoogte gekomen dat iemand, wiens geweten niet geheel en al toegeschroeid was, er niet zonder de grootste afschuw aan kon denken. Ja meer, de cliënt overtreft in de uitvoering wat zijn raadsman hem voorgesteld heeft: Achitofel zegt hem het te doen, opdat geheel Israël het zou horen, maar, alsof dat nog niet genoeg was, zal hij-zo volkomen heeft hij alle gevoel voor eer en deugd verloren-het doen, en geheel Israël

zal het zien. Dientengevolge wordt dus een tent tot dat doel gespannen op het dak, zo onbeschaamd spreekt hij zijn zonde vrijuit als Sodom. Maar hierin wordt het woord Gods letterlijk vervuld, God had David door Nathan gedreigd dat, wegens zijn verontreinigen van Bathseba, zijn vrouwen openlijk onteerd zullen worden, Hoofdstuk 12:12, en sommigen denken dat Achitofel door dit aan te raden zich op David heeft willen wreken wegens het onrecht, gedaan aan Bathseba, die zijn kleindochter was, want zij was de dochter van Eliam, Hoofdstuk 11:3, die de zoon was van Achitofel, Hoofdstuk 23:34. Job spreekt van zo'n geval als van de rechtvaardige straf op overspel, Job 31:9. 10, zo ook de profeet Hosea, Hoofdstuk 4:13, 14. Wat te denken van deze bijwijven, die zich onderwierpen aan deze goddeloosheid, zou gemakkelijk zijn te zeggen, maar hoe onrechtvaardig Absalom en zij ook geweest zijn, wij moeten zeggen: de Here is rechtvaardig, ook zal geen van Zijn woorden ter aarde vallen.

HOOFDSTUK 17

1 Voorts zeide Achitofel tot Absalom: Laat mij nu twaalf duizend mannen uitlezen, dat ik mij opmake en David dezen nacht achterna jage.
2 Zo zal ik over hem komen, daar hij moede en slap van handen is, en zal hem verschrikken, en al het volk, dat met hem is, zal vluchten; dan zal ik den koning alleen slaan.
3 En ik zal al het volk tot u doen wederkeren; de man, dien gij zoekt, is gelijk het wederkeren van allen; zo zal al het volk in vrede zijn.
4 Dit woord nu was recht in Absaloms ogen, en in de ogen van alle oudsten Israels.
5 Doch Absalom zeide: Roep toch ook Husai, den Archiet, en laat ons horen, wat hij ook zegt.
6 En als Husai tot Absalom inkwam, zo sprak Absalom tot hem, zeggende: Aldus heeft Achitofel gesproken; zullen wij zijn woord doen? Zo niet, spreek gij.
7 Toen zeide Husai tot Absalom: De raad, dien Achitofel op ditmaal geraden heeft, is niet goed.
8 Wijders zeide Husai: Gij kent uw vader en zijn mannen, dat zij helden zijn, dat zij bitter van gemoed zijn, als een beer, die van de jongen beroofd is in het veld; daartoe is uw vader een krijgsman, en zal niet vernachten met het volk.
9 Zie, nu heeft hij zich verstoken in een der holen, of in een der plaatsen. En het zal geschieden, als er in het eerst sommigen onder hen vallen, dat een ieder, die het zal horen, alsdan zal zeggen: Er is een slag geschied onder het volk, dat Absalom navolgt.
10 Zo zou hij, die ook een dapper man is, wiens hart is als een leeuwenhart, te enen male smelten; want gans Israel weet, dat uw vader een held is, en het dappere mannen zijn, die met hem zijn.
11 Maar ik rade, dat in alle haast tot u verzameld worde gans Israel, van Dan tot Ber-seba toe, als zand, dat aan de zee is, in menigte; en dat uw persoon medega in den strijd.
12 Dan zullen wij tot hem komen, in een der plaatsen, waar hij gevonden wordt, en hem gemakkelijk overvallen, gelijk als de dauw op den aardbodem valt; en er zal van hem, en van al de mannen, die met hem zijn, ook niet een worden overgelaten.
13 En indien hij zich in een stad zal begeven, zo zal gans Israel koorden tot dezelve stad aandragen, en wij zullen ze tot in de beek nedertrekken, totdat ook niet een steentje aldaar gevonden worde.
14 Toen zeide Absalom, en alle man van Israel: De raad van Husai, den Archiet, is beter dan Achitofels raad. Doch de HEERE had het geboden, om den goeden raad van Achitofel te vernietigen, opdat de HEERE het kwaad over Absalom bracht.
15 En Husai zeide tot Zadok en tot Abjathar, de priesters: Alzo en alzo heeft Achitofel Absalom en den oudsten van Israel geraden, maar alzo en alzo heb ik geraden.
16 Nu dan, zendt haastelijk henen, en boodschapt David, zeggende: Vernacht dezen nacht niet in de vlakke velden der woestijn, en ook ga spoedig over; opdat de koning niet verslonden worde, en al het volk, dat met hem is.
17 Jonathan nu en Ahimaaz stonden bij de fontein Rogel; en een dienstmaagd ging henen en zeide het hun aan; en zij gingen henen en zeiden het den koning David aan; want zij mochten zich niet zien laten, dat zij in de stad kwamen.
18 Een jongen dan nog zag hen, en zeide het Absalom aan; doch die beiden gingen haastelijk, en kwamen in eens mans huis te Bahurim, dewelke een put had in zijn voorhof, en zij daalden daarin.
19 En de vrouw nam en spreidde een deksel over het opene van den put, en strooide gort daarop. Alzo werd de zaak niet bekend.
20 Toen nu Absaloms knechten tot de vrouw in het huis kwamen, zeiden zij: Waar zijn Ahimaaz en Jonathan? En de vrouw zeide tot hen: Zij zijn over dat waterriviertje gegaan. En toen zij hen gezocht en niet gevonden hadden, keerden zij weder naar Jeruzalem.

21 En het geschiedde, nadat zij weggegaan waren, zo klommen zij uit den put, en gingen henen en boodschapten het den koning David; en zij zeiden tot David: Maakt ulieden op, en gaat haastelijk over het water, want alzo heeft Achitofel tegen ulieden geraden.
22 Toen maakte zich David op, en al het volk, dat met hem was; en zij gingen over de Jordaan. Aan het morgenlicht ontbrak er niet tot een toe, die niet over de Jordaan gegaan was.
23 Als nu Achitofel zag, dat zijn raad niet gedaan was, zadelde hij den ezel, en maakte zich op, en toog naar zijn huis in zijn stad, en gaf bevel aan zijn huis, en verhing zich. Alzo stierf hij, en werd begraven in zijns vaders graf.
24 David nu kwam te Mahanaim, en Absalom toog over de Jordaan, hij en alle mannen van Israel met hem.
25 En Absalom had Amasa in Joabs plaats gesteld over het heir. Amasa nu was eens mans zoon, wiens naam was Jethra, de Israeliet, die ingegaan was tot Abigail, dochter van Nahas, zuster van Zeruja, Joabs moeder.
26 Israel nu en Absalom legerden zich in het land van Gilead.
27 En het geschiedde, als David te Mahanaim gekomen was, dat Sobi, de zoon van Nahas, van Rabba der kinderen Ammons, en Machir, de zoon van Ammiel, van Lodebar, en Barzillai, de Gileadiet, van Rogelim,
28 Beddewerk, en schalen, en aarden vaten, en tarwe, en gerst, en meel, en geroost koren, en bonen, en linzen, ook geroost,
29 En honig, en boter, en schapen, en koeienkazen, brachten tot David, en tot het volk, dat met hem was, om te eten, want zij zeiden: Dit volk is hongerig, en moede, en dorstig in de woestijn.

De strijd tussen David en Absalom nadert nu tot een crisis. Hij zal beslist moeten worden door het zwaard, en daarvoor zien wij in dit hoofdstuk de toebereidselen gemaakt.

I. Absalom belegt een krijgsraad, waarin Achitofel op spoed aandringt, vers 1-4, maar Husai raadt overleg aan, vers 5-13, en Husai's raad wordt aangenomen, vers 14, uit ergernis waarover Achitofel zich verhangt, vers 23.

II. Er wordt in het geheim bericht gezonden aan David (doch met grote moeite) van hun maatregelen, vers 15-21.

III. David begeeft zich naar de andere kant van de Jordaan, vers 22 24, en daar wordt zijn leger geproviandeerd door sommigen van zijn vrienden in die landstreek, vers 27-29.

IV. Absalom en zijn krijgsmacht volgen hem naar het land van Gilead aan de andere kant van de Jordaan, vers 25-26. En daar zullen wij in het volgende hoofdstuk de strijd beslist zien. Totnutoe hadden de zaken een zeer donker aanzien voor David, maar nu begint de dag van zijn verlossing aan te breken.

Samuël 17:1-14

Absalom is in het vreedzaam bezit van Jeruzalem, zijns is het koninkrijk paleis en de stoelen *des gerichts, de stoelen van het huis van David* Zijn Godvruchtige vader heeft meer dan zeven jaren te Hebron geregeerd, en alleen over de stam van Juda, en had geen haast om zijn mededinger te verdringen, zijn regering was gegrond op een Goddelijke belofte, van welker vervulling ter bestemder tijd hij zeker was, en daarom heeft hij geduldig gewacht. Maar de jongeling Absalom haast zich niet slechts van Hebron naar Jeruzalem, maar is daar ongeduldig, hij kan niet rusten voordat hij zijn vader had verdelgd, hij kan niet tevreden zijn met zijn troon, hij moet ook zijn leven hebben, want zijn regering is gegrond in ongerechtigheid, en voelt zich dus wankelen, en daarom denkt hij verplicht te zijn geweld te gebruiken. Dat zo'n lage ellendeling als Absalom was, het op de troon van zo'n Godvruchtige vader gemunt had is niet vreemd-er zijn hier en daar monsters in de natuur-maar dat het gros van het volk Israëls, voor hetwelk David in alle opzichten zo'n grote zegen is geweest, er zich met hem in zou verenigen, dat is zeer verbazingwekkend. Maar hun vaderen hadden dikwijls tegen Mozes gerebelleerd. De beste ouders en de beste vorsten zullen het niet vreemd vinden, als zij verontrust worden door hen, die hun steun en hun blijdschap moesten wezen, als zij bedenken welke zonen en welke onderdanen David zelf gehad heeft.

I. David en allen, die hem aanhangen, moeten gedood worden. Dat wordt besloten, voorzoveel blijkt "nemine contradicente-met algemene stemmen." Niemand durft van zijn persoonlijke verdiensten gewagen, noch van de grote diensten, die hij den lande bewezen had, in oppositie tegen dat besluit, men durft niet eens vragen: " Wat kwaads heeft hij dan gedaan om zijn kroon te verbeuren, en veel minder nog zijn hoofd?" Niemand durft met het voorstel komen, om het bij zijn verbanning te laten blijven voor het ogenblik, of dat er agenten zullen gezonden worden, om met hem te onderhandelen over de afstand van de regering, waartoe zij, wijl hij zo gedwee die stad had verlaten, konden denken hem wel bereid te zullen vinden. Het was nog niet lang geleden dat Absalom zelf gevlucht is, omdat hij een misdaad had begaan, en David vergenoegde zich met zijn ballingschap, hoewel hij de dood had verdiend, ja hij treurde over hem, en verlangde naar hem, maar zo volkomen is deze ondankbare Absalom ontbloot van alle natuurlijke liefde, dat hij ten enenmale dorst naar zijns vaders bloed. Het is onbetwistbaar: David moet verdelgd worden, de vraag is maar: Hoe zal het gedaan worden?

1. Achitofels raad is, hem terstond te vervolgen, nog in die eigen nacht, met een vliegend leger, waarover hijzelf het bevel op zich zal nemen, dat alleen de koning gedood zal worden en zijn krijgsmacht verstrooid, dan zal het volk, dat nu met hem is, naar Absalom overgaan, en zo zal er niet zo'n langdurige krijg wezen als tussen het huis van Saul en David, vers 1-3. *De man, die gij zoekt, is gelijk het wederkeren van allen.* Hieruit blijkt, dat Absalom verklaard had het op Davids leven gemunt te hebben, en Achitofel stemt met hem in: *Sla de herder en de schapen zullen verstrooid worden,* en een gemakkelijke prooi zijn voor de wolf. Aldus wil hij de oorlog tot een kleine omvang beperken, door noch met kleinen noch met groten te strijden, maar alleen met de koning Israëls, en hem binnen zeer korte tijd te beëindigen, door hem nu terstond te overvallen. Niets zou aan David noodlottiger kunnen zijn dan deze maatregelen, als zij uitgevoerd werden. Het was maar al te waar, dat hij moede en slap van handen was, dat het minste hem verschrikt zou hebben, want anders zou hij niet op het eerste schrikgerucht van Absaloms rebellie uit zijn huis gevlucht zijn. Het was waarschijnlijk genoeg dat op een verwoede aanval, inzonderheid in de nacht, zijn kleine krijgsmacht in verwarring zou worden gebracht, en dan zou het gemakkelijk wezen om *alleen de koning te*

slaan. De zaak was dan afgedaan, het gehele volk zou dan ten ondergebracht zijn, *al het volk,* zegt hij, *zal in vrede zijn.* Zie hoe een algemeen verderf door overweldigers *een algemene vrede* genoemd wordt, maar aldus is des duivels paleis in vrede, zolang hij als een sterk gewapende het bewaakt. Vergelijk hiermede het komplot van Kajafas (dien tweede Achitofel) tegen de Zone Davids, om Zijn invloed te vernietigen door Hem te doden. "Laat die ene mens sterven voor het volk," Johannes 11:50. *Laat ons de erfgenaam doden, en zijn erfenis zal onze zijn.* Maar beider raad werd in zotheid verkeerd. Toch kunnen de kinderen des lichts in hun geslacht wijsheid leren van de kinderen van deze wereld. Laat ons wat onze hand vindt om te doen, spoedig doen, en met al onze macht. Het is verstandig om krachtig en vaardig te wezen, en geen tijd te verliezen, inzonderheid niet in onze geestelijke krijg, als Satan van ons vliedt, zo laat ons onze slag opvolgen.

2. Zij, die met gekroonde hoofden getwist hebben, hebben gewoonlijk de welvoeglijkheid betracht, om zich alleen tegen hun verkeerde raadslieden te verklaren, en deze tot verantwoording te roepen, de koning kan geen kwaad doen, zij-de verkeerde raadslieden-doen het, maar Absaloms schaamteloze schurkerij treft de koning zelf, ja de koning alleen, want (zou men het willen geloven?) dat zeggen: *ik zal de koning alleen slaan,* behaagde hem, vers 4, er was zelfs niet zoveel besef van eer en deugd in hem overgebleven om voor te wenden, dat hij hiervoor terugschrikte, of zelfs te aarzelen of enigszins afkerig te zijn van dit barbaars en monsterachtig besluit. Welk goed kan bestaan blijven tegen de hitte van een heftige eerzucht?

II. Husai adviseert dat zij niet al te haastig moeten zijn om David te vervolgen, maar de tijd moeten nemen om hun gehele krijgsmacht bijeen te brengen teneinde hem door hun grotere getalssterkte te verpletteren, zoals Achitofel dit gewild had door hem plotseling te overvallen. Nu heeft Husai met die raad te geven in werkelijkheid bedoeld David te dienen en zijn belangen te bevorderen, door de tijd te hebben om David bericht te zenden van de maatregelen, die genomen werden, zodat David de tijd zou hebben om een leger te verzamelen en zich naar het Overjordaanse te begeven, want in die verwijderde landstreek zal Absalom de minste invloed hebben. Niets kon voor David toen voordeliger zijn, dan tijd te hebben, en om hem die te geven raadt Husai Absalom aan om niets roekeloos te ondernemen, maar zeer voorzichtig te werk te gaan en zijn succes te verzekeren door zich eerst te versterken.

1. Absalom gaf aan Husai de gelegenheid om zijn advies uit te brengen. Al de oudsten van Israël keurden Achitofels raad goed, maar God bestuurde het hart van Absalom om er niet naar te handelen, voordat hij Husai geraadpleegd had, vers 5, *laat ons ook horen wat hij zegt.* Hierin dacht hij wijselijk te handelen (twee hoofden zijn beter dan een) maar God vangt de wijzen in hun arglistigheid.

2. Husai voerde goede redenen aan voor hetgeen hij zei.

A. Hij sprak tegen Achitofels raad en toonde aan hoe gevaarlijk het was hem te volgen. Het is met bescheidenheid en alle mogelijke eerbied voor Achitofels algemeen erkende schranderheid, dat hij verlof vraagt om van hem te verschillen, vers 7. De raad van Achitofel is gewoonlijk de beste, en die men gerust kan volgen, maar met verlof van dit zeer geachte medelid moet hij nu de mening uitspreken, dat zijn raad ditmaal niet goed is, want het was volstrekt niet veilig om zo grote belangen waar het nu om ging in de waagschaal te stellen door met zo'n klein getal van soldaten op te trekken, en met zo'n haastige aanval als waartoe Achitofel adviseerde, laat ons gedenken aan Israëls

nederlaag voor Ai, Jozua 7:4. Er zijn dikwijls kwade gevolgen uit voortgekomen, als men de vijand te gering geacht heeft. Zie hoe schijnbaar aannemelijk Husai's redenering is.

a. Hij legt er sterk de nadruk op, dat David een zeer bekwaam en geducht krijgsman was, een man van groot beleid, moed en ervaring, iedereen wist en erkende dit, ook Absalom zelf. *Uw vader is een krijgsman,* vers 8, *een held* vers 10, en niet zo moede en slap van handen als Achitofel denkt. Zijn verlaten van Jeruzalem moet toegeschreven worden, niet aan zijn lafhartigheid, maar aan zijn voorzichtigheid.

b. De mannen die met hem zijn, zijn wel weinig in aantal, maar het zijn dappere mannen, vers 10, mannen van vermaarde kloekmoedigheid, zeer bedreven in de krijgskunst. Achitofel, die meer staatsman dan krijgsman is, zou bevinden dat hij niet tegen hen is opgewassen. *Een van hen zou er duizend jagen*.

c. Zij waren allen verbitterd op Absalom, die de bewerker was van al dat kwaad, zij zijn bitter van gemoed, en zullen met de uiterste woede strijden, zodat niemand bestand zal zijn tegen hun moed en tegen hun woede, inzonderheid niet de onbedreven soldaten, waaruit Absaloms leger bestond. Aldus stelt hij hen even geducht voor, als Achitofel hen zwak en verachtelijk had voorgesteld.

d. Hij geeft het vermoeden te kennen dat David en sommigen van zijn mannen waarschijnlijk ergens in hinderlaag liggen, in een van de holen of andere besloten plaatsen, en Absaloms soldaten plotseling zouden overvallen voordat deze het wisten, de schrik zou hen dan op de vlucht doen slaan, en die nederlaag, al was het dan ook maar van een kleine afdeling des legers, zou de overigen ontmoedigen, inzonderheid daar hun eigen geweten hen van verraad zou beschuldigen tegen een man, die zij wisten niet alleen Gods gezalfde te zijn maar ook een man naar Gods hart, vers 9. "Spoedig zal men zeggen dat er een slachting is aangericht onder Absaloms mannen, en dan zal ieder zijn heil zoeken in de vlucht, en zelfs het hart van Achitofel, dat nu als een leeuwenhart is, zal ten enenmale versmelten. Kortom, hij zal het niet zo gemakkelijk vinden om met David en zijn mannen te strijden als hij denkt en als hij het onderspit delft, dan zijn zij allen verloren".

B. Hij bracht nu zijn eigen advies uit en gaf er zijn redenen voor, en:

a. Hij adviseerde wat hij wist Absaloms ijdelheid te zullen strelen, hoewel het zijn belangen niet werkelijk bevorderde.

Ten eerste. Hij raadt aan dat geheel Israël bijeen zal vergaderd worden, dat is: de strijdmacht van al de stammen. Dat hij aanneemt dat zij allen voor hem zijn, en hem de gelegenheid geeft om hen allen onder zijn bevel te zijn, zal hem meer strelen dan wat het ook zij.

Ten tweede. Hij adviseert dat Absalom in persoon ten strijde zal trekken alsof hij hem voor een beter krijgsman hield dan Achitofel, meer geschikt om het bevel te voeren en de eer van de overwinning te hebben waarmee hij ook te kennen geeft dat Achitofel hem minachting betoond heeft door zijn aanbod om zonder hem te gaan. Zie hoe gemakkelijk het is hoogmoedige mensen te bedriegen door hun ijdelheid te strelen en hun hoogmoed te voeden.

b. Hij ried ten laatste aan wat het succes onfeilbaar scheen te verzekeren, zonder daarbij aan enigerlei gevaar te zijn blootgesteld. Want als zij zo'n groot aantal krijgslieden op de been konden brengen, als waarmee zij zich vleiden, dan zouden zij David, waar zij hem ook aantroffen, gewis verpletteren.

Ten eerste. Zo zij hem aantroffen in het veld dan zouden zij hem overvallen, gelijk als de dauw op de aardbodem valt, en al zijn mannen met hem nederhouwen, vers 12. *Niet een van hen zal overgelaten worden.* Misschien was Absalom meer ingenomen met het plan om al de mannen te doden, die bij hem waren, daar hij een bijzondere afkeer had van sommigen van Davids vrienden, dan met Achitofels plan om alleen de koning te slaan. Aldus bereikte Husai zijn doel door hem aan te moedigen in zijn wraakzucht zowel als in zijn hoogmoed.

Ten tweede. Troffen zij hem aan in een stad, dan behoefden zij niet te vrezen dat zij hem niet zouden bemachtigen. want zij zouden, indien het nodig was, handen genoeg hebben, om de stad zelf met koorden in de beek te trekken, vers 13. Dit vreemde denkbeeld, hoe onuitvoerbaar ook, vermaakte hen daar het nieuw was, het prikkelde hun verbeelding, zij zullen wel allen geglimlacht hebben over die inval.

Door al die kunstgrepen verkreeg Husai niet alleen Absaloms goedkeuring van zijn advies, maar ook de instemming van geheel die grote krijgsraad. Allen kwamen overeen dat Husai's raad beter was dan die van Achitofel, vers 14. Zie hier:

Ten eerste. Hoeveel de staatkunde van de mens vermag. Indien Husai daar niet geweest ware, dan zou Achitofels raad gewis overmocht hebben, en niets kon ook werkelijk meer in het belang van Absalom geweest zijn, dan hetgeen hij aanried, toch brengt Husai hen allen over naar zijn mening, en niemand hunner bespeurt dat hij dit alles zegt ten voordele van David en zijn zaak, maar allen zeggen wat hij zegt. Zie, hoe het niet-denkende deel van de mensheid bedrogen wordt door het listige deel van het mensdom, welke werktuigen, welke dwazen voorname mannen door hun listen en kuiperijen van elkaar maken, welke streken en behendigheden in hoven en raadsvergaderingen gebruikt worden! Diegenen zijn het gelukkigst, die er het minst mee bekend of vertrouwd zijn.

Ten tweede. Zie hoe oneindig veel meer de voorzienigheid Gods doen kan. Husai heeft met behendigheid het plan volvoerd, maar het succes wordt aan God toegeschreven, aan Zijn werking op de geest van hen, die er bij betrokken zijn: *De Here had het geboden om de goeden raad van Achitofel te vernietigen.* Zij het opgemerkt ter vertroosting van allen, die God vrezen: Hij leidt der mensen harten als waterbeken, hoewel zij de gedachten des Heren niet kennen. God staat in de vergaderingen Gods, Hij oordeelt in het midden van de goden, heeft een alles besturende hand in al hun raad, en een stem tegen al hun besluiten Hij lacht over der mensen plannen en raadslagen tegen Zijn Gezalfde.

Samuël 17:15-21

Wij moeten nu Davids vijanden verlaten terwijl zij zich streelden met de gedachte aan een stellige overwinning door Husai's raad te volgen, en ongetwijfeld een oproep zonden aan al de stammen Israëls, om op een aangewezen plaats van bijeenkomst te verschijnen, ingevolge van die raad, en nu vinden wij Davids vrienden met elkaar beraadslagende hoe hem kennis te geven van dit alles, ten einde dienovereenkomstig zijn gang te richten. Husai zegt aan de priesters wat in de raad was voorgevallen, vers 15. Maar hij schijnt er niet zeker van geweest te zijn, of Achitofels raad niet gevolgd zou worden, en daarom vreesde hij, dat *de koning,* zo hij geen spoed maakte om weg te komen, *en al het volk dat met hem is, verslonden zal worden,* vers 16. Misschien werd hij, gelijk hij binnengeroepen werd om zijn advies te geven, weggezonden voordat zij tot het besluit kwamen om zijn raad te volgen, vers 14. Of misschien vreesde hij dat zij later nog van besluit zouden veranderen. Hoe het zij, het was goed om tegen het ergste gewapend te zijn, en daarom haast te maken om die kostbare levens buiten het bereik van deze verdervers te brengen.

Zo strenge wacht heeft Absalom op al de toegangen van Jeruzalem gehouden, dat het hun grote moeite kostte om David dit noodzakelijke bericht te doen toekomen.

1. De jeugdige priesters, die de boden moesten zijn, waren genoodzaakt om heimelijk uit de stad te gaan naar de fontein Rogel, die naar sommigen zeggen, betekent: *de fontein van een verspieder.* Voorzeker stond het slecht met Jeruzalem, als twee zulke getrouwe priesters als zij waren, niet in de stad gezien mochten worden.

2. Er werden hun instructies gezonden door middel van een eenvoudige dienstmaagd, die waarschijnlijk naar die fontein ging onder voorwendsel van water te halen, vers 17. Als zij de boodschap mondeling moest overbrengen dan was er gevaar, dat zij haar door de een of andere vergissing verkeerd zou overbrengen, maar Gods voorzienigheid kan van een onwetende dienstmaagd een getrouwe bode maken en door het dwaze van de wereld Zijn wijze doeleinden dienen.

3. Door de waakzaamheid van Absaloms spionnen werden zij echter ontdekt, en werd aan Absalom bericht gegeven van hun bewegingen. *Een jongen zag hen en zei het Absalom aan,* vers 18.

4. Bespeurende dat zij ontdekt waren, verscholen zij zich in het huis eens vriends te Bahurim, waar David zich even tevoren verkwikt had, Hoofdstuk 16:14. Gelukkig werden zij verborgen in een put, die nu, in de zomer, misschien droog was, vers 18. De vrouw des huizes bedekte heel vernuftig de mond des puts met een deksel, waarop zij gort strooide om te drogen, zodat de vervolgers niet bemerkten dat daar een put was, want anders hadden zij hem wel doorzocht, vers 19. Zover heeft de vrouw welgedaan, maar wij weten niet hoe haar verder verbergen van hen door een leugen gerechtvaardigd kan worden, vers 20. Wij moeten geen kwaad doen opdat er goed uit zal voortkomen. De boden zijn er echter door beschermd en de vervolgers teleurgesteld, zodat zij zonder hun prooi naar Absalom terugkeerden. Het was goed dat Absalom hierop hun beide vaders niet is aangevallen, Zadok en Abjathar, zoals Saul Achimelech is aangevallen om zijn vriendelijkheid voor David, maar God heeft beslag op hem gelegd. Aldus bewaard zijnde, brachten zij hun boodschap getrouwelijk over aan David, vers 21, met de raad van zijn vrienden om niet te wachten met de Jordaan over te trekken, in welks nabijheid hij nu geweest schijnt te zijn. Daar heeft hij, naar

sommigen denken, de 42sten en 43sten psalm geschreven, terugziende op Jeruzalem uit het land van de Jordaan, Psalm 42:9.

Samuël 17:22-29

I. Hier zien wij David en zijn krijgsmacht over de Jordaan gaan, ingevolge de raad, die hij van zijn vrienden te Jeruzalem had ontvangen, vers 22. Hij en allen, die met hem waren, gingen over in de nacht, hetzij in veerboten, die daar waarschijnlijk altijd dienst deden, of door waadbare plaatsen. Maar er kan bijzonder nota van worden genomen, dat geen hunner ontbrak, niemand verliet hem, hoewel zijn moeilijkheid zo groot was, niemand bleef ziek of vermoeid achter, noch was iemand hunner verdronken bij het overtrekken van de rivier. Hierin achten sommigen dat hij een type was van de Messias, die op een moeilijke dag gezegd heeft: "Uit degenen, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik niemand verloren." De Jordaan overgetrokken zijnde toog hij vele mijlen voorwaarts tot aan Mahanaïm, een Levietenstad in de stam van Gad, aan de uiterste grens van die stam, en niet ver van Rabba, de voornaamste stad van de Ammonieten. In deze stad Mahanaim, die Isboseth tot zijn koninklijke stad had gemaakt, Hoofdstuk 2:8, vestigde David nu zijn hoofdkwartier, vers 24. En nu had hij tijd om een leger op de been te brengen om tegenover de rebellen te stellen en hun een warme ontvangst te bereiden.

II. De dood van Achitofel, vers 23.

I. Hij stierf door zijn eigen handen, "felo de se-een zelfmoordenaar, " hij verhing zich uit ergernis omdat zijn raad niet gevolgd was. Hiermede toonde hij dat hij zich beledigd achtte, en vond dat een ondraaglijke smet geworpen was op zijn reputatie voor wijsheid. Zijn mening placht altijd in de raad de bovenhand te hebben, maar nu wordt de mening van een ander wijzer en beter geacht dan de zijne, zijn hoogmoedig hart kan die belediging niet dragen, het verheft zich en zwelt, en hoe meer hij er aan denkt, hoe heftiger zijn toorn wordt ontstoken, totdat hij eindelijk het wanhopig besluit neemt, om niet te blijven leven om aan een ander boven hem de voorkeur te zien geven. Alle mensen denken dat hij een wijs man is, maar hij denkt dat hij de enige wijze man is, om zich dus te wreken op de mensheid wijl zij dit niet ook dacht, wil hij sterven, opdat de wijsheid met hem sterve. Zulk een orakel als hij is, is de wereld niet waardig, en daarom zal hij haar doen gevoelen wat het is hem te moeten missen. Zie hoe diegenen werkelijke vijanden zijn van zichzelf, die een al te hoge dunk hebben van zichzelf, en in welk kwaad zij zich storten, die ongeduldig zijn onder geringschatting. Datgene zal het hart van een trotsaard doen breken wat een ootmoedig man niet eens in zijn slaap zal storen.

2. Hij achtte zich in levensgevaar gebracht. Hij dacht dat wijl zijn raad niet gevolgd was, Absaloms zaak gewis schipbreuk zal lijden, en-wie dan ook bij David genade zou vinden, hij was de grootste misdadiger van allen, dacht hij, hij had Absalom geraden zijns vaders bijwijven te schenden, en daarom zal hij aan de openbare gerechtigheid worden opgeofferd. Om nu de schande en de verschrikking van een openbare, plechtige terechtstelling te voorkomen zal hijzelf gerechtigheid aan zich oefenen. En nu zal hij met dat al door deze zijn laatste daad een veel grotere smet werpen op zijn reputatie voor wijsheid, dan Absaloms raadsheer op hem geworpen heeft, en aldus beantwoorden aan zijn naam Achitofel, welke betekent *de broeder eens zotst* Niets duidt zo grote dwaasheid aan als zelfmoord.

Merk op hoe hij dit met voorbedachten rade gedaan heeft, niet in een vlaag van drift, neen, hij ging terug naar zijn stad, naar zijn huis om dit te doen, en hetgeen vreemd is, nam de tijd om erover na te denken, het bij zichzelf te overwegen, en toch deed hij het. En om te bewijzen dat hij "compos

mentis-bij zijn zinnen" was, toen hij het deed, heeft hij eerst bevel gegeven aan zijn huis, maakte hij zijn testament als een man van gezonde zinnen, regelde zijn goederen, maakte zijn rekeningen op. Maar hij, die verstand en voorzichtigheid genoeg had om dit te doen, had geen bedachtzaamheid genoeg om het vonnis te herroepen, dat hij over zichzelf geveld had in zijn hoogmoed en hartstocht, of er de uitvoering tenminste van uit te stellen, totdat hij zag hoe het met Absaloms opstand afliep. Nu kunnen wij hierin zien:

a. Verachting uitgestort over de menselijke wijsheid, hij, die meer dan alle andere mensen beroemd was voor staatkunde of beleid, stelt zich meer dan alle anderen aan als een dwaas. Zo beroeme zich een wijze dan niet in zijn wijsheid, als hij ziet hoe hij, die voor zo'n groot orakel gold, sterft zoals een dwaas sterft.

b. Eer gedaan aan de gerechtigheid Gods. Als de goddelozen aldus verstrikt worden in het werk hunner handen en vallen in de groeve die zij gemaakt hebben, dan wordt de Here bekend door het recht, dat Hij gedaan heeft, en dan moeten wij zeggen: "Higgajon, Sela, " het is een zaak waarop gelet, en waarover nagedacht moet worden. Zie Psalm 9:17, 7:16, 17. Dr. Lightfoot is van mening dat David de 55ste psalm schreef bij gelegenheid dat Achitofel in het komplot was, dat tegen hem gesmeed werd, en dat hij de man is over wie hij klaagt, vers 14, die *van zijn waardigheid, zijn leidsman en zijn bekende* was. Indien dit zo is dan was er een onmiddellijke verhoring van zijn gebed aldaar, vers 16, *dat hun de dood als een schuldeiser overvalle, dat zij levend ter helle nederdalen.* Achitofels dood was een voordeel voor Davids zaak, want zo hij de belediging geslikt had (zoals zij dikwijls moeten besluiten te doen die in deze wereld willen leven) en ware hij op zijn post bij Absalom gebleven, hij zou hem later raad hebben kunnen geven, die van verderflijker gevolg voor David geweest zou zijn. Het is goed dat die ademtocht heeft opgehouden en dat hoofd neergelegd is, waarvan niets dan kwaad verwacht kon worden. Het schijnt toen niet de gewoonte te zijn geweest om smaadheid aan te doen aan het dode lichaam van een zelfmoordenaar, want Achitofel werd begraven met eer, naar wij kunnen onderstellen, *in het graf zijns vaders,* hoewel hij niets meer dan een ezelsbegrafenis waardig was, zie Prediker 8:10.

III. Absaloms vervolging van zijn vader. Hij had nu al de mannen Israëls tot zich vergaderd, zoals Husai geadviseerd had, en hijzelf *toog* aan hun hoofd *over de Jordaan,* vers 24. Niet tevreden dat hij zijn Godvruchtige vader tot de verste uithoek van zijn rijk had gedreven, besluit hij om hem ook uit de wereld te verdrijven. Hij *legerde zich* met geheel zijn krijgsmacht *in het land Gilead,* bereid en gereed om David slag te leveren, vers 26. Absalom stelde een zekere Amasa aan tot krijgsoverste, vers 25, wiens vader, *Jether,* van *geboorte* een Ismaeliet was, 1 Kronieken 2:17, maar van Godsdienst, Jethra, zoals hij hier genoemd wordt, een Israëliet. Waarschijnlijk was hij niet alleen tot de Joodse Godsdienst bekeerd, maar een nabestaande van David gehuwd hebbende was hij genaturaliseerd, en wordt daarom een *Israëliet* genoemd. Zijn vrouw, de moeder van Amasa, was Abigail, de zuster van David, wiens andere zuster, Zeruja, Joabs moeder was, 1 Kronieken 2:16. Zodat Amasa in dezelfde betrekking stond tot David als Joab. Ter ere van zijn geslacht heeft Absalom, zelfs toen hij in oorlog was met zijn vader, hem tot opperbevelhebber aangesteld over geheel zijn krijgsmacht. Isai wordt hier Nahas genoemd, want veel personen hadden twee namen, maar het kan ook de naam van zijn vrouw geweest zijn.

IV. De vrienden, die David in deze afgelegen landstreek ontmoette. Zelfs Sobi, een jongere broeder van de koninklijke familie van de Ammonieten, betoonde hem vriendelijkheid, vers 27.

Waarschijnlijk had hij de smadelijke behandeling verfoeid, die zijn broeder Hanun Davids gezanten heeft aangedaan, en had hij dieswege gunsten ontvangen van David, die hij hem nu vergold. Zij, die hun voorspoed het meest bevestigd achten, weten niet of er niet een tijd kan komen, wanneer zij de vriendelijkheid nodig zullen hebben van hen, die nu geheel in hun macht zijn, en hun dan gaarne verplicht zullen zijn, hetgeen een reden is, waarom wij, naar wij er de gelegenheid toe hebben, goed moeten doen aan alle mensen want die bevochtigt, zal ook zelf een vroege regen worden. Machir, de zoon van Ammiel, was de man, die Mefiboseth herbergde en onderhield, Hoofdstuk 9:4, totdat David hem onthief van die last, en nu wordt David door die edelmoedige man hiervoor beloond, die de beschermer geweest schijnt te zijn van alle vorsten in nood. Van Barzillai zullen wij meer horen. Dezen, medelijden hebbende met David en zijn mannen nu zij door een lange mars moede en afgemat waren, brachten hem meubelen voor zijn huis, *beddewerk en schalen,* en levensmiddelen voor zijn tafel, *tarwe en gerst,* enz, vers 28, 29. Hij heeft hun geen brandschatting opgelegd, hen niet gedwongen om hem van levensmiddelen te voorzien, en nog veel minder heeft hij hen geplunderd, maar ten teken van hun genegenheid voor zijn persoon, en onwankelbare trouw aan zijn regering en hun zorgvolle belangstelling in zijn tegenwoordige nood, brachten zij hem alles wat hij nodig kon hebben, en wel in overvloed. Laat ons hieruit leren edelmoedig en vrijgevig te zijn naar ons vermogen is, voor allen die in nood zijn, bovenal voor aanzienlijken, op wie zulke hoon zwaar en smartelijk drukt, en voor Godvruchtigen, die een betere behandeling verdienen.

Merk op, hoe God soms aan Zijn volk de vertroosting vergoedt door vreemdelingen, die hun door hun eigen familie ontzegd wordt.

HOOFDSTUK 18

1 En David monsterde het volk, dat met hem was; en hij stelde over hen oversten van duizenden, en oversten van honderden.
2 Voorts zond David het volk uit, een derde deel onder de hand van Joab, en een derde deel onder de hand van Abisai, den zoon van Zeruja, Joabs broeder, en een derde deel onder de hand van Ithai, den Gethiet. En de koning zeide tot het volk: Ik zal ook zelf zekerlijk met ulieden uittrekken.
3 Maar het volk zeide: Gij zult niet uittrekken; want of wij te enen male vloden, zij zullen het hart op ons niet stellen; ja, of de helft van ons stierf, zij zullen het hart op ons niet stellen; maar gij zijt nu als tien duizend onzer. Zo zal het nu beter zijn, dat gij ons uit de stad ter hulpe zijt.
4 Toen zeide de koning tot hen: Ik zal doen, wat goed is in uw ogen. De koning nu stond aan de zijde van de poort, en al het volk trok uit bij honderden en bij duizenden.
5 En de koning gebood Joab, en Abisai, en Ithai, zeggende: Handelt mij zachtkens met den jongeling, met Absalom. En al het volk hoorde het, als de koning aan al de oversten van Absaloms zaak gebood.
6 Alzo toog het volk uit in het veld, Israel tegemoet, en de strijd geschiedde bij Efraims woud.
7 En het volk van Israel werd aldaar voor het aangezicht van Davids knechten geslagen; en aldaar geschiedde te dienzelven dage een grote slag, van twintig duizend.
8 Want de strijd werd aldaar verspreid over al dat land. En het woud verteerde meer van het volk, dan die het zwaard verteerde, te dienzelven dage.
9 Absalom nu ontmoette voor het aangezicht der knechten Davids; en Absalom reed op een muildier; en als het muildier kwam onder de dichte takken van een groten eik, zo werd zijn hoofd vast aan den eik, dat hij hangen bleef tussen den hemel en tussen de aarde, en het muildier, dat onder hem was, ging door.
10 Als dat een man zag, zo gaf hij het Joab te kennen, en zeide: Zie, ik heb Absalom zien hangen aan een eik.
11 Toen zeide Joab tot den man, die het hem te kennen gaf: Zie toch, gij hebt het gezien, waarom dan hebt gij hem niet aldaar ter aarde geslagen, alzo het aan mij stond om u tien zilverlingen en een gordel te geven?
12 Maar die man zeide tot Joab: En of ik al duizend zilverlingen op mijn handen mocht wegen, zo zou ik mijn hand aan des konings zoon niet slaan; want de koning heeft u, en Abisai, en Ithai, voor onze oren geboden, zeggende: Hoedt u, wie gij zijt, van den jongeling, van Absalom.
13 Of ik al valselijk tegen mijn ziel handelde, zo zou toch geen ding voor den koning verborgen worden; ook gij zelf zoudt er u van tegenover stellen.
14 Toen zeide Joab: Ik zal hier bij u alzo niet vertoeven; en hij nam drie pijlen, en stak ze in Absaloms hart, daar hij nog levend was in het midden van den eik.
15 En tien jongens, wapendragers van Joab, omringden hem, en zij sloegen Absalom, en doodden hem.
16 Toen blies Joab met de bazuin, en al het volk keerde af van Israel achterna te jagen, want Joab hield het volk terug.
17 En zij namen Absalom, en wierpen hem in het woud, in een groten kuil, en stelden op hem een zeer groten steenhoop; en gans Israel vluchtte, een iegelijk naar zijn tent.
18 Absalom nu had genomen, en in zijn leven voor zich opgericht een pilaar, die in het koningsdal is; want hij zeide: Ik heb geen zoon, om aan mijn naam te doen gedenken; en hij had dien pilaar genoemd naar zijn naam; daarom wordt hij tot op dezen dag genoemd: Absaloms hand.

19 Toen zeide Ahimaaz, Zadoks zoon: Laat mij toch heenlopen, en den koning boodschappen, dat de HEERE hem recht gedaan heeft van de hand zijner vijanden.
20 Maar Joab zeide tot hem: Gij zult dezen dag geen boodschapper zijn, maar op een anderen dag zult gij boodschappen; dezen dag nu zult gij niet boodschappen, daarom dat des konings zoon dood is.
21 En Joab zeide tot Cuschi: Ga heen, en zeg den koning aan, wat gij gezien hebt; en Cuschi boog zich voor Joab, en liep heen.
22 Doch Ahimaaz, Zadoks zoon, voer nog voort en zeide tot Joab: Wat het ook zij, laat mij toch ook Cuschi achterna lopen. En Joab zeide: Waarom zoudt gij nu heenlopen, mijn zoon! Zo gij toch geen bekwame boodschap hebt?
23 Wat het ook zij, zeide hij, laat mij heenlopen; zo zeide hij tot hem: Loop heen. En Ahimaaz liep den weg van het effen veld, en kwam Cuschi voorbij.
24 David nu zat tussen de twee poorten; en de wachter ging op het dak der poort aan den muur, en hief zijn ogen op, en zag, en ziet, er liep een man alleen.
25 Zo riep de wachter, en zeide het den koning aan; en de koning zeide: Indien hij alleen is, zo is er een boodschap in zijn mond; en hij ging al voort en naderde.
26 Toen zag de wachter een anderen man lopende, en de wachter riep tot den poortier en zeide: Zie, er loopt nog een man alleen. Toen zeide de koning: Die is ook een boodschapper.
27 Voorts zeide de wachter: Ik zie den loop des eersten aan, als den loop van Ahimaaz, Zadoks zoon. Toen zeide de koning: Dat is een goed man, en hij zal met een goede boodschap komen.
28 Ahimaaz dan riep en zeide tot den koning Vrede! En hij boog zich voor den koning met het aangezicht ter aarde, en hij zeide: Geloofd zij de HEERE, uw God, Die de mannen, dewelke hun hand tegen mijn heer den koning ophieven, heeft overgegeven.
29 Toen zeide de koning: Is het wel met den jongeling, met Absalom? En Ahimaaz zeide: Ik zag een groot rumoer, als Joab, den knecht des konings, en mij uw knecht afzond, maar ik weet niet wat.
30 En de koning zeide: Ga om, stel u hier; zo ging hij om, en bleef staan.
31 En ziet, Cuschi kwam aan; en Cuschi zeide: Mijn heer den koning wordt geboodschapt, dat u de HEERE heden heeft recht gedaan van de hand van al degenen, die tegen u opstonden.
32 Toen zeide de koning tot Cuschi: Is het wel met den jongeling, met Absalom? En Cuschi zeide: De vijanden van mijn heer den koning, en allen, die tegen u ten kwade opstaan, moeten worden als die jongeling.
33 Toen werd de koning zeer beroerd, en ging op naar de opperzaal der poort, en weende; en in zijn gaan zeide hij alzo: Mijn zoon Absalom, mijn zoon, mijn zoon Absalom! Och, dat ik, ik voor u gestorven ware, Absalom, mijn zoon, mijn zoon!

In dit hoofdstuk zien wij een einde gemaakt aan Absaloms opstand en leven, waardoor aan David de weg geopend is om zijn troon wederom te beklimmen waarop hij in het volgende hoofdstuk in vrede en triomf teruggebracht wordt. Wij hebben hier:

I. Davids toebereidselen om de rebellen slag te leveren vers 1-5..

II. De volkomen nederlaag van Absaloms partij, en haar verstrooiing, vers 6-8.

III. De dood van Absalom en zijn begrafenis, vers 9-18.

IV. Het brengen van de tijding hiervan aan David, die te Mahanaïm vertoefde, vers 19-32. Zijn bitter treuren over Absalom, vers 33.

Samuël 18:1-8

Vanwaar David hier een leger op de been bracht, en welke versterkingen hem gezonden werden, wordt ons niet gezegd. Waarschijnlijk kwamen er velen uit al de landpalen Israëls en van de naburige stammen, tot zijn hulp, zodat hij langzamerhand instaat werd gesteld Absalom het hoofd te bieden, gelijk Achitofel voorzien had. Nu hebben wij hier:

I. Zijn leger gemonsterd en gerangschikt, vers 1, 2. Ongetwijfeld had hij in het gebed zijn zaak overgegeven aan God, want dat was zijn hulp en troost in al zijn beproevingen, en daarna hield hij een revue over zijn krijgsmacht. Josephus zegt dat die slechts ongeveer vier duizend man bedroeg. Deze verdeelde hij in regimenten en compagnieën, over welke hij officieren aanstelde, en toen schikte hij hen zoals gewoonlijk gedaan wordt, in rechtervleugel, linkervleugel en centrum, twee van deze afdelingen stelde hij onder zijn twee oude ervaren generaals, Joab en Abisai, en de derde onder zijn nieuwe vriend Ithai. Goede orde en goed beleid kunnen soms van even grote dienst zijn in een leger als grote getallen. De wijsheid leert ons het best mogelijke gebruik te maken van onze middelen en ze zover mogelijk te doen reiken.

II. Hemzelf overreed om niet in persoon ten strijde uit te trekken. Het was Absaloms valse vriend, die hem overreedde wel te gaan en deze diende toen meer zijn hoogmoed dan zijn wijsheid, Davids ware vrienden wilden hem niet laten gaan, gedenkende aan hetgeen hun gezegd was van Achitofels plan, namelijk om *alleen de koning te slaan.* David toonde hun zijn genegenheid door het gevaar met hen te willen delen, vers 2. En zij toonden hem de hunne door zich hiertegen te verzetten. Wij moeten het nooit een belediging achten als wij tegengesproken worden om ons bestwil door hen, die hierin te rade gaan met ons belang.

1. Zij wilden volstrekt niet dulden dat hij zich aan gevaar blootstelde, want-zeggen zij-*Gij zijt nu als tienduizend onzer.* Aldus behoren goede vorsten gewaardeerd te worden door hun onderdanen, die gaarne bereid moeten zijn om zich voor hun veiligheid aan gevaar bloot te stellen.

2. Zij wilden de vijand niet in zover genoegen geven, die zich meer zou verheugen in zijn val dan in de nederlaag van geheel zijn leger.

3. Hij kon hun meer van dienst zijn door in de stad te blijven met een reserve van zijn krijgsmacht, vanwaar hij hun dan versterkingen kon zenden. Datgene kan een post van wezenlijke dienst zijn, dat toch geen post is van gevaar. De koning berustte in hun voorstel, en veranderde zijn voornemen, vers 4. *Ik zal doen wat goed is in uw ogen.* Het is geen blijk van wijsheid om altijd bij ons besluit te willen blijven, maar wel om naar rede te willen luisteren zelfs van onze minderen, en hun raad te volgen, als die blijkt tot ons welzijn te wezen. Of de wijsheid des volks daar nu al of niet het oog op had Gods voorzienigheid heeft het zo beschikt, dat David niet op het slagveld was, want daar zou zijn tederheid voorzeker hem gedreven hebben om Absaloms leven te redden, daar God toch besloten had hem te verderven.

III. De last, die hij betreffende Absalom gaf, vers 5. Josephus zegt dat David, toen het leger gereed was om uit te trekken, officieren en manschappen bemoedigend toesprak en voor hen bad, maar hun daarbij het bevel gaf om zich te wachten van Absalom te schaden. Hoe vergeldt hij goed voor kwaad! Absalom zou alleen David hebben willen slaan, David wilde alleen Absalom sparen. Welk

een tegenstelling van elkaar zijn deze twee mannen! Nooit was een onnatuurlijke haat jegens een vader sterker dan in Absalom, en nooit was natuurlijke genegenheid voor een kind sterker dan in David. Ieder hunner deed het uiterste van wat hij doen kon. de een toonde hoe slecht een kind kan wezen voor de besten van de vaders, de ander hoe goed een vader kan wezen voor het slechtste van de kinderen, alsof het bestemd was om een gelijkenis te wezen van des mensen slechtheid jegens God, en van Gods barmhartigheid jegens de mens, waarvan het moeilijk is te zeggen welke van die beide het verbazingwekkendst is. *"Handelt mij zachtkens,* zegt David, *handelt mij* vooral *zachtkens met de jongeling, met Absalom,* om mijnentwil, vers 5. Hij is een jongeling, roekeloos en onstuimig, zijn jeugd moet hem verontschuldigen, hij is mijn zoon, die ik liefheb, indien gij mij liefhebt, zo zijt niet streng jegens hem." Deze last onderstelt Davids sterke verwachting van succes, daar hij een goede zaak en een goede God heeft, hij twijfelt niet of Absalom zal in hun macht komen, en daarom gebiedt hij hun zachtkens met hem te handelen, zijn leven te sparen, en het de koning over te laten om recht over hem te spreken.

Bisschop Hall heeft volgenderwijs over deze zaak gesproken. "Wat betekent deze misplaatste liefde, deze onrechtvaardige barmhartigheid? Handelt zachtkens met een verrader? En, onder alle verraders, met een zoon? Onder alle zonen met een Absalom, die een vergeten lieveling van zo'n goede vader is? En dit alles om uwentwil, naar wiens kroon hij staat, naar wiens bloed hij dorst? Om wiens wil moet hij vervolgd worden als daar om uwentwil van moet worden afgelaten? Moet de oorzaak van de twist de beweegreden zijn voor barmhartigheid? Zelfs in de heiligste, meest Godvrezende ouders kan de natuur schuldig wezen aan een schadelijke tederheid, een toegeeflijkheid, die dodelijke gevolgen kan hebben. Maar is hierin niet een type van de onbegrensde barmhartigheid van de ware Koning en Verlosser Israëls, die voor Zijn vervolgers, Zijn moordenaars heeft gebeden: "Vader, vergeef hun. Handel zachtkens met hen om Mijnentwil." Als God een beproeving zendt om Zijn kinderen te kastijden, dan is het met deze last: "Handel zachtkens met hen om Mijnentwil, want Hij weet wat maaksel wij zijn."

IV. Een volkomen overwinning, behaald over Absaloms krijgsmacht. De slag werd geleverd *bij het woud van Efraïm,* vers 6, dat aldus genoemd werd naar de een of andere gedenkwaardige krijgsverrichting aldaar van de Efraïmieten, hoewel het in de stam van Gad gelegen was. David achtte het goed om met zijn krijgsmacht de vijand tegen te treden op enige afstand van Mahanaim, teneinde die stad niet in ongelegenheid te brengen, waar hij zo'n vriendelijke schuilplaats gevonden heeft. Het geschil zal beslecht worden door een geregelde veldslag, Josephus beschrijft de strijd als zeer hardnekkig, maar ten laatste werden de rebellen volkomen geslagen, en twintig duizend man van hen sneuvelden, vers 7. Nu hebben zij rechtvaardiglijk geboet voor hun verraad tegen hun wettige vorst, hun onrust onder zo'n goede regering, en hun lage ondankbaarheid jegens zo'n voortreffelijk heerser, nu ondervonden zij wat het was om de wapens op te vatten voor een overweldiger, die hen met zijn kussen en liefkozingen ten verderve heeft gebracht. Waar zijn nu de beloningen, de bevorderingen, de gouden dagen, die zij zich van hem hadden beloofd? Nu zien zij wat het is te beraadslagen tegen de Here en tegen Zijn gezalfde, en er aan te denken om hun banden te verscheuren. En opdat zij zouden zien, dat God tegen hen streed:

1. Worden zij overwonnen door weinigen, door een leger, dat naar alle waarschijnlijkheid door het hunne in getalssterkte zeer ver overtroffen werd.

2. Door de vlucht, waarmee zij zich dachten te redden, hebben zij zich in het verderf gestort, *het woud,* dat zij opzochten ter beschutting, *verteerde meer van het volk dan het zwaard:* opdat zij zouden zien dat, toen zij zich veilig waanden voor Davids mannen en zeiden: *Voorwaar de bitterheid des doods is geweken,* Gods gerechtigheid hen heeft achtervolgd, en hen niet liet leven. Welke toevlucht kunnen rebellen vinden tegen de wraak Gods? De kuilen en moerassen, de boomstompen en het kreupelhout, en, zoals de Chaldeeër het verstaat, de wilde dieren van het woud, hebben waarschijnlijk aan zeer velen van de verstrooide, verbijsterde Israëlieten de dood veroorzaakt behalve nog de twintig duizend, die door het zwaard gedood werden. Hierin heeft God voor David gestreden, maar streed Hij toch ook tegen hem, want al die verslagenen waren zijn eigen onderdanen, en het algemeen belang van zijn rijk werd er door verzwakt. De Romeinen stonden geen triomf toe voor een overwinning in een burgeroorlog.

Samuël 18:9-18

Hier is Absalom geheel in verlegenheid, eerst ten einde raad, daarna aan het einde van zijn leven. Hij, die de strijd begon in de stellige verwachting over David zelf te triumferen, met wie, zo hij hem in zijn macht kreeg, hij niet zachtkens zou handelen, is nu in de grootste ontsteltenis, als hij *het aangezicht van de knechten Davids ontmoet,* vers 9. Hoewel het hun verboden was zich met hem in te laten of hem te bemoeilijken, durfde hij hen toch niet in het aangezicht zien, maar bevindende dat zij in zijn nabijheid waren, zoekt hij een goed heenkomen, en rijdt aldus zijn verderf tegemoet. Zo "zal hij, die de vrees ontvliedt, in de kuil vallen, en die uit de kuil opkomt, zal in de strik gevangen worden," Jeremia 48:44. David is geneigd hem te sparen, maar de Goddelijke gerechtigheid velt vonnis over hem als verrader, en laat dit vonnis voltrekken dat hij gehangen wordt, levend gevangen, ontwijd en zijn lichaam smadelijk in een kuil geworpen.

I. Hij is gehangen. Woest voortrijdende, kwam hij onder een grote eik, waarvan de takken, die nooit gesnoeid werden, laag nederhingen, en waarvan sommigen misschien gaffelvormig of gespleten waren, daarin raakte zijn hoofd vast, hetzij aan de hals, of naar sommigen denken, met zijn lang haar, waarop hij zo trots is geweest, en dat nu als een strop voor hem gemaakt was en daar hing hij, zo verward en verbijsterd in zijn gemoed, dat hij zijn handen niet wist te gebruiken om zich los te maken, of zo in de takken verward, dat zijn handen hem niet konden helpen, maar hoe meer hij worstelde, hoe vaster hij beklemd raakte. Zo werd hij dan een goed doelwit voor Davids knechten, en nu had hij de verschrikking en de schande van zich aan hen blootgesteld te zien zonder dat hij iets kon doen om zich te heipen, hij kon noch vechten noch vluchten. Merk hieromtrent op:

1. Dat *zijn muildier, dat onder hem was, doorging,* alsof het blijde was van zo'n last ontdaan te zijn, en hem aan een onterende boom over te laten. Zo zucht het gehele schepsel onder de last van des mensen bederf, maar zal weldra van die last bevrijd worden, Romeinen 8:21, 22. o

2. Dat hij hing tussen de hemel en tussen de aarde, als beide onwaardig, van beide verlaten, de aarde wilde hem niet houden, de hemel wilde hem niet aannemen, daarom opent de hel haar mond om hem te ontvangen.

3. Dat dit iets zeer ongewoons, iets verbazingwekkends was, het was voegzaam, dat het dit zijn zou, omdat zijn misdaad zo monsterachtig was. Indien zijn muildier hem in zijn vlucht had afgeworpen en hem half dood op de grond had gelaten, totdat de knechten van David kwamen om hem af te maken, dan zou volkomen hetzelfde doel bereikt zijn, maar dat zou een te gewoon lot voor zo'n buitengewoon misdadiger zijn geweest. God wil hier evenals in de zaak van die andere rebellen Korach, Dathan en Abiram, iets nieuws scheppen, opdat het bekend zou worden, hoe deze man. de Here getergd heeft, Numeri 16:29, 30. Absalom is hier gehangen "in terrorem-ter verschrikking," ten einde kinderen er van af te schrikken om hun ouders ongehoorzaam te zijn. Zie Spreuken 30:17.

II. Hij wordt door een van de knechten van David levend gezien, die terstond heenging tot Joab, om hem te zeggen in welke positie hij die aartsrebel gezien heeft, vers 10. Aldus werd hij tot een toonbeeld, zowel als tot een doelwit gesteld, opdat "rechtvaardigen hem zien, en over hem lachen," Psalm 52:8, terwijl hij nog verder gekweld werd door de gedachte dat er van al de vrienden, die hij gevleid had, en die hij waande geheel aan hem en zijn belangen te zijn verknocht, niemand was, die hem te hulp kwam. Joab berispt de man, wijl hij hem niet terstond gedood heeft, vers 11, hem

zeggende, dat zo hij die ene stoute slag geslagen had, hij hem tien zilverlingen en een gordel, dat is: de rang van kapitein gegeven zou hebben, want dat wordt misschien bedoeld met het geven van een gordel. Zie Jesaja 22:21. Maar de man, hoewel hij ijverig genoeg was tegen Absalom, rechtvaardigde zich dat hij dit niet gedaan heeft. "Hem doden!" zegt hij "om de gehele wereld niet, het zou mij mijn hoofd gekost hebben, en gij zelf waart getuige van des konings last hem betreffende, vers 12, in weerwil van alles wat gij nu zegt, zoudt gij zelf mij vervolgd hebben, indien ik het gedaan had," vers 13. Joab kon dit niet ontkennen, noch de man misprijzen om zijn voorzichtigheid, daarom antwoordt hij niet, maar breekt de discussie af onder voorwendsel van haast, vers 14. *Ik zal hier alzo bij u niet vertoeven.* Superieuren moeten zich bedenken, eer zij een bestraffing geven, opdat zij er zich later niet over behoeven te schamen, en zich niet instaat vinden haar te rechtvaardigen.

III. Hij is-als ik dit zo noemen mag-ontwijd en gevierendeeld, zoals verraders, zo erbarbarmelijk is hij verminkt, terwijl hij daar hangt, en zijn dood ontvangt op zo'n wijze, dat hij er al de verschrikking van ziet en er al de pijn van gevoelt.

1. Joab werpt hem drie pijlen in het lichaam, die hem ongetwijfeld hevige pijn veroorzaakten, terwijl hij *nog levend was in het midden van de eik,* vers 14. Ik weet niet of Joab gerechtvaardigd kan worden in zijn rechtstreekse ongehoorzaamheid aan het bevel van zijn vorst. Was dit *zachthens handelen met de jongeling?* Zou David hem dit toegelaten hebben te doen, indien hij daar tegenwoordig ware geweest? Maar dit kan te zijnen gunste gezegd worden: terwijl hij het bevel van een al te toegevend vader overtrad, heeft hij beide aan zijn koning en zijn land een werkelijke dienst bewezen, en hij zou het welzijn van beide in gevaar hebben gebracht, zo hij het niet gedaan had. "Salus populi suprema lex. Het heil, de veiligheid, des volks is de hoogste wet."

2. Tien jongens, Joabs wapendragers, omringden hem eer hij gedood werd, vers 15. Zij vormden een kring om hem in triomf en toen *sloegen zij hem en doodden hem. Alzo moeten omkomen al Uw vijanden, o Here.* Hierop blaast Joab het sein tot de terugtocht, vers 16. Nu Absalom gedood is, is het gevaar voorbij, het volk zal spoedig terugkeren tot zijn trouw aan David, en daarom zal geen bloed meer vergoten worden. Er worden geen gevangenen gemaakt om als verraders terecht te staan en tot afschrikkend voorbeeld te worden gesteld. Een ieder kere terug naar zijn tent, zij zijn nog des konings onderdanen, wederom al zijn goede onderdanen.

IV. Zijn lichaam wordt met oneer begraven, vers 17, 18. Zij *wierpen het in het woud in een grote kuil.* Zij wilden het niet tot zijn vader brengen (want dat zou zijn smart vermeerderd hebben), zij wilden het ook niet bewaren om het overeenkomstig zijn bevel te begraven, maar wierpen het met afschuw in de eerste de beste kuil die zij vonden. Waar is nu de schoonheid, waarop hij zo trots is geweest en om welke hij zozeer was bewonderd? Waar zijn nu zijn eerzuchtige plannen en de luchtkastelen, die hij gebouwd had? Zijn gedachten vergaan, en hij er mede. En om te tonen hoe zwaar "zijn ongerechtigheid op zijn beenderen is," zoals de profeet zegt, Ezechiel 32.27 stelden zij *een zeer grote steenhoop op hem* om een gedenkteken te zijn van zijn slechtheid, en om aan te duiden dat hij als een weerspannige zoon gestenigd had moeten worden, Deuteronomium 21:21. Reizigers zeggen dat die plaats nog heden ten dage opgemerkt wordt, en dat het de gewoonte is dat voorbijgangers een steen werpen op de hoop, met woorden van deze strekking: Vervloekt zij de nagedachtenis van de oproerigen Absalom, en vervloekt tot in eeuwigheid zullen alle goddeloze kinderen zijn, die in rebellie opstaan tegen hun ouders. Om de smaad van Absaloms begrafenis te verzwaren, neemt de gewijde geschiedschrijver nota van een pilaar, die hij zich had opgericht in het

dal van Kidron nabij Jeruzalem, als een monument voor zichzelf, om zijn naam in gedachtenis te houden, vers 18, aan welks voet hij waarschijnlijk bedoeld heeft begraven te worden. Met hoe dwaze, onbeduidende plannen vullen hoogmoedige mensen zich het hoofd! En met welk een zorg maken velen beschikkingen voor hun lichaam als zij dood zijn, die niet de minste zorg of bekommernis hebben over hetgeen er van hun kostelijke ziel zal worden! Absalom heeft drie zonen gehad, Hoofdstuk 14:27, maar nu schijnt hij er geen meer gehad te hebben, God had hen door de dood weggenomen, en rechtvaardiglijk wordt een oproerige zoon kinderloos aangeschreven. Om nu in dit gebrek te voorzien, richt hij een pilaar op tot zijn nagedachtenis, maar ook hierin wordt hij door Gods voorzienigheid tegengewerkt, een ruwe hoop stenen zal, inplaats van deze marmeren pilaar, zijn gedenkteken wezen. Aldus zullen zij, die zich verhogen, vernederd worden. Zijn zorg was om zijn naam in gedachtenis te houden, en zij is ook in gedachtenis, maar tot zijn eeuwige schande. Hij kon zich niet vergenoegen met de nederige positie van de overige zonen van David, van wie niets vermeld wordt dan hun namen, hij wilde beroemd wezen, en wordt daarom terecht berucht. De pilaar zal zijn naam dragen, maar niet tot zijn eer, zij was bedoeld voor Absaloms roem, maar bewijst slechts Absaloms dwaasheid.

Samuël 18:19-33

Absaloms zaak is afgedaan, en nu wordt ons gezegd:

I. Hoe de tijding aan David werd meegedeeld. Hij was achtergebleven in de stad Mahanaim, op enige mijlen afstands van het woud waar de veldslag plaatshad, en aan de uiterste grens des lands. Absaloms verstrooide krijgsmacht haastte zich huiswaarts naar de kant van de Jordaan in tegenovergestelde richting van Mahanaim, zodat zijn wachters niets van de afloop des veldslags konden bemerken, totdat een expresse aankwam om bericht te brengen van de uitslag van het gevecht, waarop de koning in de poort zat te wachten, vers 24.

1. Cuschi was de man, aan wie Joab beval de tijding te gaan brengen, vers 21. Zijn naam betekent *een Ethiopier*, en sommigen denken dat hij dit van geboorte ook was, een zwarte dienaar van Joab, waarschijnlijk een van de tien, die geholpen hadden om een einde te maken aan Absaloms leven, vers 15, naar sommigen denken, hoewel het gevaarlijk was voor een van dezen om aan David die tijding te brengen, daar hij wel het lot kon delen van hen, die het bericht brachten van de dood van Saul en van Isboseth.

2. Ahimaaz, de jonge priester, (een van hen, die gebruikt werden om aan David bericht te brengen van Absaloms bewegingen, Hoofdstuk 17:17) was zeer begerig om de boodschapper te zijn van deze tijdingen, zozeer was hij vervuld van vreugde, omdat die wolk voorbij was gedreven, Iaat hem heengaan om aan de koning te zeggen, *dat de Here hem recht gedaan heeft van de hand van zijn vijanden*, vers 19. Dit begeerde hij, niet zozeer in de hoop op een beloning (daar was hij boven verheven) als wel om het genoegen en de voldoening te smaken, de koning, die hij liefhad, die goede tijding te brengen. Joab kende David beter dan Ahimaaz hem kende, en wist dat de tijding van Absaloms dood, die het verhaal zou besluiten, het aangename van al het overige zou bederven, en hij bemint Ahimaaz te zeer om hem de boodschapper van die tijding te laten wezen, vers 28, het is beter dat die tijding gebracht wordt door een knecht dan door een priester. Maar toen Cuschi was heengegaan, verzocht Ahimaaz zeer dringend verlof om hem na te lopen, dat hij door lang aanhouden verkreeg, vers 22-23. Men vraagt zich af waarom hij zo gesteld was op die dienst, waarvoor iemand anders gebruikt was.

a. Misschien was het om zijn vlugheid te tonen, ziende hoe zwaar Cuschi's gang was, en dat deze wel de naaste weg insloeg maar die ook de moeilijkste was, wilde hij doen zien hoe snel hij kon lopen, en dat hij de langste weg kon nemen en toch voor Cuschi zou aankomen. Het is voor een priester geen grote lof, dat hij snelvoetig is, maar misschien was Ahimaaz er fier op.

b. Misschien was het uit voorzichtigheid en liefde voor de koning, dat hij dit begeerde. Hij wist dat hij voor Cuschi kon aankomen, en nu wilde hij de koning door een aangenaam en belangrijk bericht voorbereiden voor het eenvoudige feit, dat Cuschi hem moest mededelen. Als slechte tijdingen moeten komen, dan is het het best dat zij trapsgewijze komen, ten einde met meer gelatenheid gedragen te kunnen worden.

3. Zij worden beide ontdekt door de wachter op de poort van Mahanaim, Ahimaaz het eerst, vers 24. Want hoewel Cuschi was vooruitgegaan, had hij die spoedig ingehaald en voorbij gelopen, maar terstond daarna verscheen ook Cuschi, vers 26..

a. Als de koning hoort dat daar een man alleen liep, maakt hij hieruit op dat het een expresse is, vers 25. *Als hij alleen is, zo is er een boodschap in zijn mond,* want indien zij geslagen waren en vluchtende voor de vijand, dan zouden er velen zijn.

b. Als hij hoort dat het Ahimaaz is, dan besluit hij dat hij goede tijding brengt, vers 27. Ahimaaz schijnt zo vermaard te zijn geweest als snel loper, dat hij op een afstand aan zijn gang herkend werd, en hij was zo goed, dat men aanneemt dat, zo hij de boodschapper is, de boodschap goed moet wezen, hij is een goed man, vol ijver voor des konings zaak en belang, hij zou geen slechte tijding brengen. De goede tijding van het Evangelie behoort altijd gebracht te worden door goede mannen, o hoe welkom behoorden zij ons te wezen om hunner boodschap wil!

4. Ahimaaz is zeer ijverig om overwinning bekend te maken, vers 28. Van verre roept hij reeds: "Vrede! er is vrede!", vrede, die na de krijg, dubbel welkom is. "Alles is wèl, o koning, het gevaar is voorbij, en wij kunnen, als het de koning behaagt, terugkeren naar Jeruzalem." En als hij naderbij komt, verhaalt hij de zaak meer in bijzonderheden. Zij zijn allen afgesneden, die hun hand tegen de koning ophieven. En, zoals het een priester betaamde, geeft hij, terwijl hij de koning de blijdschap geeft, aan God de eer er van, de God des vredes en des krijgs, de God van de verlossing en van de overwinning, "geloofd *zij de Here, uw God,* die dit voor u gedaan heeft, als uw God, ingevolge Zijn beloften om u op de troon te bevestigen," Hoofdstuk 7:16. Toen hij dit zei, *viel hij op zijn aangezicht,* niet alleen uit eerbied voor de koning, maar in nederige aanbidding van God, wiens naam hij rooft voor deze voorspoed. Door David aldus er toe te leiden om God te danken voor zijn overwinning, bereidt hij hem voor op de volgende tijding van het treurige bijmengsel. Hoe meer ons hart bereid en verruimd is in dank aan God voor onze zegeningen, hoe beter wij instaat zullen zijn om de beproevingen te dragen, die er mee vermengd zijn. David is zozeer vader, dat hij vergeet dat hij koning is, en daarom kan hij zich niet verheugen in de tijding van een overwinning voor hij weet dat *het wel is met de jongeling, met Absalom,* voor wie zijn hart schijnt te sidderen, bijna zoals Eli's hart in gelijke omstandigheden, voor de ark Gods. Ahimaaz bemerkt spoedig wat Joab hem te kennen had gegeven, namelijk dat de dood van de zoon des konings de tijding van de overwinning zeer onwelkom zal maken, daarom laat hij die zaak twijfelachtig in zijn rapport, en hoewel hij hem aanleiding geeft om te vermoeden hoe de zaak stond, wil hij verhoeden dat de donderslag de arme, verbijsterde koning al te plotseling zal treffen en daarom verwijst hij hem naar de volgende bode, die hij zag aankomen, om van hem meer bijzonderheden te vernemen. "Toen Joab des konings knecht zond, namelijk *Cuschi, en mij, uw knecht,* om de tijding te brengen, *zag ik een groot rumoer,* veroorzaakt door iets buitengewoons, zoals gij aanstonds zult horen, maar ik heb er niets van te zeggen, wat mijn boodschap was, heb ik u overgeleverd, Cuschi zal u beter kunnen inlichten dan ik. Ik wil geen boodschapper zijn van kwade tijdingen, en ik wil ook niet voorgeven te weten hetgeen, waarvan ik geen volledig bericht kan geven." Hem wordt daarom bevolen op zijde te gaan staan totdat Cuschi kwam, vers 30, en nu geeft deze, naar wij kunnen onderstellen, de koning een uitvoeriger bericht nopens de overwinning, dat was de zaak waarvan hij de tijding is komen brengen.

5. Cuschi, de langzame post, blijkt de zekere, de betrouwbare te zijn, en behalve nog de bevestiging van de tijding van de overwinning, die Ahimaaz gebracht had, vers 31 *De Here heeft u heden recht gedaan van de hand van al degenen, die tegen u opstonden*-geeft hij ook antwoord op des konings vraag naar Absalom vers 32. *Is het wel met hem?* vraagt David. "Ja", zegt Cuschi, "hij is goed en wel in zijn graf." Maar hij deelt die tijding op zo gepaste wijze mee dat, hoe onwelkom de boodschap ook zij, de boodschapper niet gelaakt kan worden. Hij zegt hem niet ronduit, dat

Absalom gehangen was, doorstoken werd, en begraven onder een hoop stenen, maar alleen, dat zijn lot was, wat hij wenste het lot te zijn van allen, die verraad plegen jegens de koning zijn kroon en zijn "aardigheid. "De *vijanden van mijn heer de koning,* wie zij ook zijn, *en allen, die tegen u ten kwade opstaan, moeten worden als die jongeling,* ik behoef hun niets ergers te wensen."

II. Er wordt ons meegedeeld hoe David die tijding ontving. Hij vergeet al de blijdschap over zijn uitredding, is geheel overstelpt van smart door dit treurig bericht van Absaloms dood, vers 33. Zodra hij uit de uitdrukking door Cuschi gebruikt, bemerkt dat Absalom dood is, vraagt hij niets meer maar vervalt in een hartstochtelijk wenen, trekt zich terug van het gezelschap, en geeft zich over aan zijn smart. Op en neer gaande in zijn kamer hoorde men hem zeggen: *"Mijn zoon Absalom,* mijn zoon, *mijn zoon Absalom!* Helaas! helaas! ik treur over u, hoe zijt gij gevallen! *Och, dat ik, ik voor u gestorven ware,* en gij heden levend gebleven waart". voegt de Chaldeër er bij, *Absalom, mijn zoon,* mijn zoon! Ik wenste dat ik reden kon zien om te geloven, dat dit voortkwam uit bezorgdheid over Absaloms eeuwige staat, en dat hij wenste voor hem te zijn gestorven, omdat hij goede hoop had op de eeuwige zaligheid voor zichzelf en op Absaloms bekering, indien hij in het leven ware gebleven, maar het schijnt veeleer onbedachtelijk te zijn gesproken en in hartstocht, en het was zijn zwakheid. Hij moet gelaakt worden:

1. Omdat hij zo’n grote liefde toonde voor een goddeloze zoon, hoe schoon en vernuftig hij ook was, die rechtvaardig van God en mensen was verlaten.

2. Voor zijn twisten, niet alleen met de Goddelijke voorzienigheid, in welker beschikkingen hij zwijgend had behoren te berusten maar ook met de Goddelijke gerechtigheid, die hij had behoren te aanbidden, en waarmee hij had moeten instemmen. Zie hoe Bildad redeneert, Job 8:3, 4. "Indien uw kinderen gezondigd hebben tegen Hem, en Hij heeft hen in de hand hunner overtreding geworpen, dan behoort gij u te onderwerpen, want zou God het recht verkeren?" Zie Leviticus 10:3.

3. Omdat hij zich stelt tegen de gerechtigheid des volks, welker bedeling hem als koning was toevertrouwd, en die hij met nog andere openbare belangen boven zijn natuurlijke genegenheid moest stellen.

4. Om zijn minachten van de zegen van zijn verlossing, en van de verlossing van zijn geslacht en zijn koninkrijk, van Absaloms boze plannen en bedoelingen, alsof dat geen zegen was, van de moeite waard om voor te danken, omdat hij Absaloms leven heeft gekost.

5. Om zijn toegeven aan een sterke hartstocht en onbedachtelijk spreken met zijn lippen. Nu vergat hij zijn eigen redenering bij de dood van een ander kind, *(Kan ik hem wederhalen?)* en zijn eigen besluit: *ik zal mijn mond met een breidel bewaren,* toen *zijn hart heet was in zijn binnenste,* zowel als zijn eigen praktijk op andere tijden, wanneer hij zijn ziel gezet en stilgehouden heeft gelijk een gespeend kind bij zijn moeder. De beste en Godvruchtigste mensen zijn niet altijd in een goede gemoedsstemming, hetgeen waarvoor wij al te grote liefde hebben gekoesterd, zullen wij allicht al te zeer bewenen, daarom is het verstandig om in iedere genegenheid onze geest te beheersen, en strenge wacht te houden over onszelf, als ons wat ons zeer dierbaar was wordt ontnomen. Zij, die verliezen lijden, denken dat zij wel vrijheid hebben om te spreken, maar hoe minder men dan zegt, hoe minder men heeft te verantwoorden. De boetvaardige, geduldige lijder zitte eenzaam en zwijge stil, Klaagliederen 3:28, of beter nog, hij zegge met Job: De naam des Heren zij geloofd

HOOFDSTUK 19

1 En Joab werd aangezegd: Zie, de koning weent, en bedrijft rouw over Absalom.
2 Toen werd de verlossing te dienzelven dage het ganse volk tot rouw; want het volk had te dienzelven dage horen zeggen: Het smart den koning over zijn zoon.
3 En het volk kwam te dienzelven dage steelsgewijze in de stad, gelijk als het volk zich wegsteelt, dat beschaamd is, wanneer zij in den strijd gevloden zijn.
4 De koning nu had zijn aangezicht toegewonden, en de koning riep met luider stem: Mijn zoon Absalom, Absalom, mijn zoon, mijn zoon!
5 Toen kwam Joab tot den koning in het huis, en zeide: Gij hebt heden beschaamd het aangezicht van al uw knechten, die uw ziel, en de ziel uwer zonen en uwer dochteren, en de ziel uwer vrouwen, en de ziel uwer bijwijven heden hebben bevrijd;
6 Liefhebbende die u haten, en hatende die u liefhebben; want gij geeft heden te kennen, dat oversten en knechten bij u niets zijn; want ik merk heden, dat zo Absalom leefde, en wij heden allen dood waren, dat het alsdan recht zou zijn in uw ogen.
7 Zo sta nu op, ga uit, en spreek naar het hart uwer knechten; want ik zweer bij den HEERE, als gij niet uitgaat, zo er een man dezen nacht bij u zal vernachten! En dit zal u kwader zijn, dan al het kwaad, dat over u gekomen is van uw jeugd af tot nu toe.
8 Toen stond de koning op, en zette zich in de poort. En zij lieten al het volk weten, zeggende: Ziet, de koning zit in de poort. Toen kwam al het volk voor des konings aangezicht, maar Israel was gevloden, een iegelijk naar zijn tenten.
9 En al het volk, in alle stammen van Israel, was onder zich twistende, zeggende: De koning heeft ons gered van de hand onzer vijanden en hij heeft ons bevrijd van de hand der Filistijnen, en nu is hij uit het land gevlucht voor Absalom;
10 En Absalom, die wij over ons gezalfd hadden, is in den strijd gestorven; nu dan, waarom zwijgt gijlieden van den koning weder te halen?
11 Toen zond de koning David tot Zadok en tot Abjathar, de priesteren, zeggende: Spreekt tot de oudsten van Juda, zeggende: Waarom zoudt gijlieden de laatsten zijn, om den koning weder te halen in zijn huis? (Want de rede van het ganse Israel was tot den koning gekomen in zijn huis.)
12 Gij zijt mijn broederen; mijn been en mijn vlees zijt gij; waarom zoudt gij dan de laatsten zijn, om den koning weder te halen?
13 En tot Amasa zult gijlieden zeggen: Zijt gij niet mijn been en mijn vlees? God doe mij zo, en doe er zo toe, zo gij niet krijgsoverste zult zijn voor mijn aangezicht, te allen dage, in Joabs plaats.
14 Alzo neigde hij het hart aller mannen van Juda, als van een enigen man; en zij zonden henen tot den koning, zeggende: Keer weder, gij en al uw knechten.
15 Toen keerde de koning weder, en kwam tot aan de Jordaan; en Juda kwam te Gilgal, om den koning tegemoet te gaan, dat zij den koning over de Jordaan voerden.
16 En Simei, de zoon van Gera, een zoon van Jemini, die van Bahurim was, haastte zich, en kwam af met de mannen van Juda, den koning David tegemoet;
17 En duizend man van Benjamin met hem; ook Ziba, de knecht van Sauls huis, en zijn vijftien zonen en zijn twintig knechten met hem; en zij togen vaardiglijk over de Jordaan, voor den koning.
18 Als nu de pont overvoer, om het huis des konings over te halen, en te doen, wat goed was in zijn ogen, zo viel Simei, de zoon van Gera, neder voor het aangezicht des konings, als hij over de Jordaan voer;

19 En hij zeide tot den koning: Mijn heer rekene mij niet toe de misdaad, en gedenke niet, wat uw knecht verkeerdelijk gedaan heeft, te dien dage, als mijn heer de koning uit Jeruzalem uitging, dat het de koning zich ter harte zoude nemen.
20 Want uw knecht weet het zekerlijk, ik heb gezondigd; doch zie, ik ben heden gekomen, de eerste van het ganse huis van Jozef, om mijn heer den koning tegemoet af te komen.
21 Toen antwoordde Abisai, de zoon van Zeruja, en zeide: Zou dan Simei hiervoor niet gedood worden? Zo hij toch den gezalfde des HEEREN gevloekt heeft.
22 Maar David zeide: Wat heb ik met ulieden te doen, gij zonen van Zeruja! Dat gij mij heden ten satan zoudt zijn? Zou heden iemand gedood worden in Israel? Want weet ik niet, dat ik heden koning geworden ben over Israel?
23 En de koning zeide tot Simei: Gij zult niet sterven. En de koning zwoer hem.
24 Mefiboseth, Sauls zoon, kwam ook af den koning tegemoet; en hij had zijn voeten niet schoon gemaakt, noch zijn knevelbaard beschoren, noch zijn klederen gewassen, van dien dag af, dat de koning was weggegaan, tot dien dag toe, dat hij met vrede wederkwam.
25 En het geschiedde, als hij te Jeruzalem den koning tegemoet kwam, dat de koning tot hem zeide: Waarom zijt gij niet met mij getogen, Mefiboseth?
26 En hij zeide: Mijn heer koning, mijn knecht heeft mij bedrogen; want uw knecht zeide: Ik zal mij een ezel zadelen, en daarop rijden, en tot den koning trekken, want uw knecht is kreupel.
27 Daartoe heeft hij uw knecht bij mijn heer den koning valselijk aangedragen; doch mijn heer de koning is als een engel Gods; doe dan, wat goed is in uw ogen.
28 Want al mijns vaders huis is niet geweest, dan maar lieden des doods voor mijn heer den koning; nochtans hebt gij uw knecht gezet onder degenen, die aan uw tafel eten; wat heb ik dan meer voor gerechtigheid, en meer te roepen aan den koning?
29 Toen zeide de koning tot hem: Waarom spreekt gij meer van uw zaken? Ik heb gezegd: Gij en Ziba, deelt het land.
30 En Mefiboseth zeide tot den koning: Hij neme het ook gans weg, naardien mijn heer de koning met vrede in zijn huis is gekomen.
31 Barzillai, de Gileadiet, kwam ook af van Rogelim; en hij toog met den koning over de Jordaan, om hem over de Jordaan te geleiden.
32 Barzillai nu was zeer oud, een man van tachtig jaren; en hij had den koning onderhouden, toen hij te Mahanaim zijn verblijf had; want hij was een zeer groot man.
33 En de koning zeide tot Barzillai: Trekt gij met mij over, en ik zal u bij mij te Jeruzalem onderhouden.
34 Maar Barzillai zeide tot den koning: Hoe veel zullen de dagen der jaren mijns levens zijn, dat ik met den koning zou optrekken naar Jeruzalem?
35 Ik ben heden tachtig jaren oud; zou ik kunnen onderscheiden tussen goed en kwaad? Zou uw knecht kunnen smaken, wat ik eet en wat ik drink? Zoude ik meer kunnen horen naar de stem der zangers en zangeressen? En waarom zou uw knecht mijn heer den koning verder tot een last zijn?
36 Uw knecht zal maar een weinig met den koning over de Jordaan gaan; waarom toch zou mij de koning zulk een vergelding doen?
37 Laat toch uw knecht wederkeren, dat ik sterve in mijn stad, bij het graf mijns vaders en mijner moeder; maar zie, daar is uw knecht Chimham, laat dien met mijn heer den koning overtrekken, en doe hem, wat goed is in uw ogen.
38 Toen zeide de koning: Chimham zal met mij overtrekken, en ik zal hem doen, wat goed is in uw ogen; ja, alles, wat gij op mij begeren zult, zal ik u doen.

39 Toen nu al het volk over de Jordaan gegaan was, en de koning ook was overgegaan, kuste de koning Barzillai, en zegende hem; alzo keerde hij weder naar zijn plaats.
40 En de koning toog voort naar Gilgal, en Chimham toog met hem voort; en al het volk van Juda had den koning overgevoerd, als ook een gedeelte van het volk Israels.
41 En ziet, alle mannen van Israel kwamen tot den koning; en zij zeiden tot den koning: Waarom hebben u onze broeders, de mannen van Juda, gestolen, en hebben den koning en zijn huis over de Jordaan gevoerd, en alle mannen Davids met hem?
42 Toen antwoordden alle mannen van Juda tegen de mannen van Israel: Omdat de koning ons na verwant is; en waarom zijt gij nu toornig over deze zaak? Hebben wij dan enigszins gegeten van des konings kost, of heeft hij ons een geschenk geschonken?
43 En de mannen van Israel antwoordden den mannen van Juda, en zeiden: Wij hebben tien delen aan den koning, en ook aan David, wij, meer dan gij; waarom hebt gij ons dan gering geacht, dat ons woord niet het eerste geweest is, om onzen koning weder te halen? Maar het woord der mannen van Juda was harder dan het woord der mannen van Israel.

Wij verlieten Davids leger in triomf, en toch David zelf in tranen, nu hebben wij hier:

I. Dat hij door Joabs redenering weer tot zichzelf komt vers 1-8.

II. Zijn terugkeer tot zijn koninkrijk uit zijn tegenwoordige ballingschap.

1. De mannen Israëls zijn zelf vol van ijver om hem terug te brengen, vers 9-10.

2. Met de mannen van Juda wordt door Davids agenten gehandeld om dit te doen vers 11—14 en zij doen het, vers 15.

III. Bij des konings komst over de Jordaan wordt aan Simeï vergeving geschonken voor zijn verraad, vers 16-23. Mefiboseths niet medegaan met de koning wordt verontschuldigd, vers 24-30. Barzillai's vriendelijkheid wordt dankbaar erkend en beloond aan zijn zoon, vers 31-40.

IV. De mannen Israëls twisten met de mannen van Juda omdat zij hen niet geroepen hadden bij de plechtigheid van des konings herstelling op de troon, hetgeen een nieuwe rebellie tengevolge heeft, die in het volgende hoofdstuk zal verhaald worden, vers 41-43.

Samuël 19:1-8

Spoedig nadat de boden de tijding van Absaloms nederlaag en dood naar het hof te Mahanaim hadden gebracht, volgden Joab en het leger ten einde des konings triomf te versieren en zijn nadere orders te ontvangen. Nu wordt ons hier gezegd:

I. Welk een teleurstelling het voor hen was om de koning in tranen te vinden wegens Absaloms dood, dat zij voor een teken hielden van zijn misnoegen over hetgeen zij gedaan hadden, daar zij hadden verwacht, dat hij hen met vreugde en dankbaarheid voor hun goede diensten was tegemoet gekomen. Het werd Joab aangezegd, vers 1. Het gerucht hiervan liep door het leger, vers 2, *het smart de koning over zijn zoon.* Het volk zal zeer bijzonder acht geven op hetgeen hun vorsten zeggen en doen, hoe meer ogen op ons gevestigd zijn, en hoe groter onze invloed is, hoe nodiger het ons is om te spreken en te handelen met wijsheid en onze hartstochten onder sterk bedwang te houden.

Toen zij in de stad kwamen, vonden zij de koning in zware rouw, vers 4. Hij *had zijn aangezicht toegewonden,* wilde niet eens opzien, geen opmerkzaamheid verlenen aan zijn generaals toen deze tot hem kwamen. Het kon niet anders, of zij moesten verbaasd wezen te zien:

1. Hoe de koning zijn hartstocht openlijk bekendmaakte, waarover hij zich veeleer had moeten schamen, en die hij had moeten trachten te bedwingen en te verbergen, zo hij met zijn roem of met zijn kloekmoedigheid ware te rade gegaan, daar deze verminderd werden door zijn laag toegeven aan zo'n ongerijmde hartstocht, of met zijn invloed op het volk, die geschaad zal worden door zijn afkeuring van hetgeen zij gedaan hadden in ijver voor zijn eer en het openbare welzijn. Maar zie hoe hij uitkomt voor zijn smart: *hij roept met luider stem: Mijn zoon Absalom, Absalom mijn zoon, mijn zoon!* "Mijn knechten zijn allen veilig en wel teruggekomen, maar waar is mijn zoon? Hij is dood, gestorven in zijn zonde, vrees ik, hij is voor eeuwig verloren. Ik kan nu niet zeggen: *ik zal tot hem gaan,* want mijn ziel zal met zulke zondaars niet vergaderd worden, wat zal voor u gedaan worden, *Absalom, o mijn zoon, mijn zoon!"*

2. Hoe hij zijn hartstocht aanhield, zelfs totdat het leger tot hem was teruggekomen, dat toch wel enige tijd na zijn ontvangen van de tijding geweest moet zijn. Als hij zich tevreden had gesteld met gedurende een paar uren lucht te geven aan zijn hartstocht op het eerste vernemen van de tijding, het zou te verontschuldigen zijn geweest, maar die smart te laten voortduren over zo'n slechte zoon als Absalom, zoals Jakob gedaan heeft over zo'n goede zoon als Jozef was, met het besluit om treurende ten grave te gaan, en zijn triomfen te bezoedelen met zijn tranen, dat was zeer onverstandig en zeer onwaardig.

Zie nu hoe kwalijk dit opgenomen werd door het volk. Het was hun tegen de borst de koning te laken, want *al wat hij deed placht goed te zijn in hun ogen,* Hoofdstuk 3:36, maar dit namen zij op als een grote vernedering voor hen. Hun overwinning werd hun tot rouw, vers 2. *Zij kwamen steelsgewijze in de stad, gelijk het volk zich wegsteelt, dat beschaamd is,* vers 3. Uit beleefdheid voor hun soeverein wilden zij zich niet verheugen in hetgeen hem, naar zij zagen, zozeer bedroefde, en toch moesten zij er wel onrustig onder zijn, dat zij aldus hun vreugde moesten verbergen. Superieuren moesten het hun minderen niet op die wijze moeilijk maken.

II. Hoe heftig en onomwonden Joab David heeft bestraft wegens deze zijn onverstandige gedraging in dit zo hachelijk tijdsgewricht. Nooit had David meer behoefte aan het hart van zijn onderdanen dan nu, nooit was het meer in zijn belang om hun genegenheid te behouden, al wat dus strekte om hen nu te ontstemmen, was wel het onverstandigste wat hij doen kon, en het grootst-mogelijke onrecht aan zijn vrienden, die hem trouw aanhingen. Joab berispt hem dus, vers 5-7, en in zijn berisping spreekt hij met veel gezond verstand, maar niet met de eerbied, die hij zijn vorst verschuldigd was. Is het voegzaam *om tot een koning te zeggen: gij goddeloze?* Een duidelijk geval kan wel besproken worden met hen, die boven ons zijn, en voor hetgeen zij verkeerd doen moeten zij bestraft worden, maar het moet niet met ruwheid en op beledigende wijze gedaan worden.

David had inderdaad nodig opgeschrikt te worden, en Joab vond het geen tijd om met hem te gekscheren. Als zij, die onze meerderen zijn, doen wat dwaas is, dan moeten zij het niet vreemd vinden of het euvel duiden dat hun minderen het hun zeggen, misschien op wel wat te lompe, of ruwe wijze.

1. Joab verheft de verdiensten van Davids krijgslieden, "Zij *hebben heden uw ziel,* dat is uw leven, *bevrijd,* en daarom verdienen zij dat nota van hen genomen wordt, en zij hebben gelijk als zij het euvel opnemen, dat dit niet gedaan wordt."‘ Hierin ligt opgesloten, dat Absalom, die hij eerde met zijn tranen, zijn verderf en het verderf van zijn geslacht heeft gezocht, terwijl zij, aan wie hij door zijn tranen minachting betoont, degenen waren, die hem en al wat hem dierbaar is van het verderf gered hebben. Groot onheil is voor vorsten voortgekomen uit hun geringschatting van grote verdiensten.

2. Hij verzwaart de ontmoediging, die David hun heeft gegeven, "gij *hebt heden beschaamd het aangezicht uwer knechten,* want terwijl zij zo’n waardering hebben getoond van uw leven, hebt gij geen waardering getoond van het hunne, daar gij een bedorven, goddeloos jongeling een valse verrader van zijn koning en zijn land, die wij nu gelukkig kwijt zijn, hoger stelt dan al uw wijze raadslieden, dappere legerbevelhebbers en trouwe onderdanen. Wat kan ongerijmder wezen dan uw vijanden lief te hebben en uw vrienden te haten?"

3. Hij raadt hem aan om zich terstond aan het hoofd van zijn troepen te vertonen, hen vriendelijk aan te zien, hen welkom te heten, hun geluk te wensen met hun overwinning en hun dank te betuigen voor hun diensten. Zelfs zij, die onder bevel staan, kunnen verwachten dat hun dank wordt gebracht, als zij zich goed hebben gekweten van hun plicht, en die dank behoort hun ook te worden gebracht.

4. Hij dreigt hem met een nieuwe opstand indien hij dit niet doen wilde, te kennen gevende dat, veeleer dan zo’n ondankbare vorst te dienen, hijzelf een opstand tegen hem zou aanvoeren, en dan-zo zeker is Joab van zijn eigen invloed op het volk-*zal niet een man deze nacht bij u vernachten.* Als ik heenga, gaan zij allen heen. Gij hebt nu niets om over te treuren, maar indien gij volhardt in uw treuren zonder reden, dan zal ik u (zoals Josefus het uitdrukt) iets werkelijks geven om over te treuren, iets om wezenlijke en bittere smart over te hebben."

III. Hoe verstandig en zachtmoedig David de bestraffing en de raad aannam, die hem zijn gegeven, vers 8. Hij schudde zijn smart af, zalfde zijn hoofd, wies zijn aangezicht teneinde aan de mannen niet de aanblik te geven van een rouwbedrijvende, en toen verscheen hij in het openbaar in de poort, die als het raadhuis van de stad was. Daar stroomde het volk naar hem toe, om zich te verheugen in zijn

en hun veiligheid, en nu was alles wèl. Als wij overtuigd worden van een verkeerdheid, dan moeten wij haar verbeteren, al wordt zij ons ook door onze minderen op ruwe onbetamelijke wijze onder het oog gebracht.

Samuël 19:9-15

Het is vreemd dat David na de nederlaag en de verstrooiing van Absaloms krijgsmacht niet in allerijl wederkeerde naar Jeruzalem, om zijn hoofdstad weer in bezit te nemen, terwijl de rebellen nog in verwarring waren en voordat zij zich wederom konden herstellen en herzamelen. Waarom was het nodig hem terug te brengen? Kon hij niet uit zichzelf teruggaan met het zegevierende leger, dat hij in Gilead had? Ongetwijfeld kon hij dit, maar:

1. Hij wilde terugkomen als een vorst met de algemene instemming en goedkeuring van het volk, niet als een veroveraar, die zich met geweld een weg baant naar de troon, hij wilde hun vrijheden herstellen, en geen aanleiding nemen om inbreuk te maken op hun rechten.

2. Hij wilde terugkomen in vrede en veiligheid, en zeker wezen, dat hij nu geen moeilijkheid op zijn weg zou ontmoeten, geen tegenstand zou ondervinden bij zijn terugkomst, om alzo de overtuiging te hebben dat het volk hem welgezind was, eer hij een voet wilde verzetten.

3. Hij wilde terugkomen met eer en in zijn eigen karakter, dus niet aan het hoofd van zijn krijgsmacht, maar in de armen van zijn onderdanen, want de vorst, die door zijn wijsheid en goedheid de lieveling zijns volks is, heeft groter, eervoller aanzien dan de vorst, die door zijn sterkte en macht de schrik zijns volks is geworden.

Er wordt dus besloten dat David met enige plechtigheid teruggebracht zal worden naar Jeruzalem, zijn eigen stad en in zijn eigen huls aldaar, en hier zien wij hoe dit plan overlegd wordt.

I. De mannen Israëls (dat is: de tien stammen) waren de eersten, die hiervan spraken, vers 9, 10. Het volk was in geschil er over het was het grote onderwerp van gesprek en geschil in geheel het land. Sommigen hebben er zich misschien tegen verzet, zeggende: "Laat hem zelf terugkomen, of blijven waar hij is." Anderen schenen er voor te ijveren, en redeneerden om het plan tot stand te brengen, als volgt:

1. Dat David hen vroeger had geholpen, hun oorlogen had gevoerd, hun vijanden tenonder had gebracht, en hun grote diensten had bewezen, daarom was het een grote schande, dat hij uit hun land gebannen zou blijven, die er zo’n grote weldoener van is geweest. Goede diensten, aan het publiek bewezen, kunnen wel voor een wijle worden vergeten, maar als de mensen tot hun zinnen komen, dan zullen zij herdacht worden.

2. Dat Absalom hen teleurgesteld had. "Wij hebben dwaselijk gewalgd van de ceder, en de doornbos verkozen om over ons te heersen, maar wij hadden nu genoeg van hem, hij is verteerd, en wij zijn er ternauwernood aan ontkomen, om met hem verleerd te worden, laat ons dus terugkeren tot onze trouw en er aan denken om de koning terug te brengen." Misschien bestond hierin de twist onder het volk, geen geschil of zij de koning al of niet zouden terugbrengen, (allen waren het eens, dat dit gedaan moest worden) maar wiens schuld het was, dat het niet gedaan was, zoals dit gewoonlijk gaat in zulke gevallen, iedereen rechtvaardigde zichzelf en laakte zijn naaste. Het volk gaf de schuld aan de oudsten, en de oudsten aan het volk, en de ene stam aan de andere stam. Wederzijdse opwekking om een goed werk te doen is loffelijk maar niet wederzijdse beschuldigingen van het niet gedaan te hebben, want als openbare diensten veronachtzaamd

worden, dan ligt gewoonlijk de schuld bij allen, ieder zou meer kunnen doen dan hij doet tot verbetering van de zeden, het bijleggen van geschillen en dergelijke zaken meer.

II. David heeft bewerkt dat de mannen van Juda de eersten waren, die het deden. Het is vreemd dat zij, die van Davids eigen stam waren, er niet zo ijverig voor waren als de anderen. David had bericht ontvangen van de goede gezindheid van al de overigen jegens hem, maar niet van Juda, ofschoon hij zich altijd zeer bijzonder aan hen gelegen had laten liggen. Maar wij ondervinden niet altijd de meeste vriendelijkheid van hen, van wie wij haar het meest konden verwachten. Maar David wilde niet terugkeren voor hij het gevoelen kende van zijn eigen stam, Juda is zijn wetgever, Psalm 60:9 opdat zijn weg naar huis geheel effen zou zijn.

1. Hij gebruikt Zadok en Abjathar, de twee voornaamste priesters, om met de oudsten van Juda te onderhandelen en hen op te wekken om de koning uit te nodigen naar zijn huis terug te keren, zijn huis, dat de glorie was van hun stam, vers 11, 12. Geen geschikter mannen om over die zaak te onderhandelen dan de twee priesters, die Davids belangen van harte waren toegedaan, mannen waren van verstand en overleg, en die grote invloed hadden bij het volk. Misschien waren de mannen van Juda nalatig en onverschillig, en hebben zij het niet gedaan, omdat niemand er hen toe aanzette, en zo was het dan goed en voegzaam om er hen toe op te wekken. Velen willen wel volgen in een goed werk, die er toch niet in willen voorgaan, het is jammer, dat deze werkeloos blijven, omdat er niemand is die hen toespreekt en aanspoort. Of misschien waren zij zich bewust, hoe groot de belediging was, die zij David hebben aangedaan door zich met Absalom te verenigen, zodat zij bevreesd waren hem terug te brengen, wanhopende aan zijn gunst, daarom geeft hij zijn agenten volmacht om hen hiervan te verzekeren met dit argument: "Gij *zijt mijn broeders, mijn been en mijn vlees zijt gij,* daarom kan ik niet streng voor u wezen." Het heeft de Zone Davids behaagd ons broeders te noemen, Zijn been en Zijn vlees, hetgeen ons aanmoedigt te hopen dat wij gunst bij Hem zullen vinden. Of misschien wilden zij zien wat de overige stammen zouden doen, voordat zij iets deden dat hun hier verweten wordt: *De rede van het gehele Israël is tot de koning gekomen* om hem uit te nodigen terug te komen, en zal dan Juda, die de eerste had moeten wezen om dit te doen, de laatste zijn? Waar is nu de beroemde kloekmoedigheid van die koninklijke stam, waar zijn trouw? Wij moeten opgewekt worden tot hetgeen groot en goed is door het voorbeeld, zowel van onze voorouders als van onze naburen, alsmede uit aanmerking van onze rang en stand. Laat hen, die de eersten zijn in waardigheid niet de laatsten wezen in plichtsbetrachting.

2. Zeer bijzonder tracht hij Amasa voor zijn zaak en belang te winnen, die Absaloms krijgsoverste is geweest, maar zijn eigen neef was, evengoed als Joab, vers 13. Hij erkent hem als zijn bloedverwant, en belooft hem dat, zo hij zich nu voor hem wilde verklaren, hij hem tot kapitein-generaal zou aanstellen over geheel zijn krijgsmacht, in de plaats van Joab, hem niet alleen vergeving zou schenken-waaraan Amasa misschien getwijfeld heeft-maar hem zou bevorderen. Soms wordt er niets bij verloren om de vriendschap te kopen van iemand, die een vijand geweest is. Amasa's invloed kon David in dit tijdsgewricht zeer ten goede komen. Maar zo David voor zichzelf wijselijk gehandeld heeft met Amasa voor die post aan te wijzen, (daar Joab zich nu ondraaglijk hoogmoedig gedroeg) heeft hij toch jegens Amasa niet vriendelijk gehandeld door dit zijn voornemen bekend te maken, want het heeft Amasa's dood door Joabs hand tengevolge gehad, Hoofdstuk 20:10.

3. Hiermede was het doel bereikt. Hij neigde het hart van alle mannen van Juda om zich eenstemmig voor de terugroeping des konings te verklaren, vers 16. Gods voorzienigheid heeft hen door de

redenen van de priesters en Amasa’s invloed tot dit besluit gebracht. David deed geen stap voor hij deze uitnodiging verkreeg, en toen keerde hij terug tot aan de Jordaan, bij welke rivier zij hem tegemoet moesten komen vers 15. Onze Here Jezus zal heersen in hen, die Hem uitnodigen bezit te nemen van de troon in hun hart, maar niet voordat Hij er toe uitgenodigd is. Eerst buigt Hij het hart, en maakt het gewillig ten dage van Zijn heirkracht, en dan "heerst Hij in het midden van Zijn vijanden," Psalm 110:2, 3.

Samuël 19:16-23

Misschien heeft er, sedert Israël onder Jozua over de Jordaan trok, nooit zo plechtstatig een tocht over deze rivier plaatsgehad, en die vergezeld ging van zo merkwaardige voorvallen. In zijn treurige vlucht heeft David God inzonderheid gedacht "uit het land van de Jordaan" Psalm 42:7, en nu werd dit land meer dan enig ander opgeluisterd door de heerlijkheid van zijn terugkeer. Davids krijgslieden verschaften zichzelf de nodige vaartuigen om de rivier over te steken, maar voor zijn eigen gezin werd expresselijk een veerboot gezonden, vers 18, een vloot van boten, zeggen sommigen, er werd een schipbrug gemaakt, zeggen anderen, het beste vervoermiddel, waarmee zij hem konden dienen.

Twee merkwaardige personen kwamen hem aan de oever van de Jordaan tegemoet, die hem schandelijk behandeld hebben toen hij vluchtte.

I. Ziba, die hem met zijn gladde tong had misleid, en door zijn meester te beschuldigen de schenking van diens land van de koning had verkregen, Hoofdstuk 16:4. Groter onrecht had hij hem niet kunnen aandoen de door hem tot een daad te bewegen, die zo'n grote onvriendelijkheid was jegens de zoon van zijn vriend Jonathan. Thans komt hij met een gevolg van zonen en knechten de koning tegemoet, ten einde des konings gunst te verkrijgen, en er beter af te komen als Mefiboseth zich weldra zal zuiveren door hem de ware toedracht van de zaak te kennen te geven, vers 26.

II. Simeï, die hem mishandeld had met zijn vuile tong, hem beschimpte en vloekte. Hoofdstuk 16. Indien David de nederlaag had geleden, hij zou ongetwijfeld zijn voortgegaan met hem te vertreden en geroemd hebben in hetgeen hij had gedaan, maar nu hij hem in triomf ziet terugkeren, terugkeren op zijn troon, acht hij het in zijn belang om zich met hem te verzoenen. Zij, die thans de Zone Davids minachten en smaden, zouden, als Hij komen zal in Zijn heerlijkheid, zich ook wel gaarne met Hem verzoenen, maar dan zal het te laat wezen. Om zich de koning aan te bevelen kwam Simeï:

1. In goed gezelschap, namelijk met de mannen van Juda, als hun belangen toegedaan.

2. Bracht hij een regiment mee van de mannen van Benjamin, duizend man sterk, waarvan hij misschien opperbevelhebber was en bood hun en zijn eigen diensten de koning aan, of misschien waren het vrijwilligers, die hij door zijn invloed bijeen had gebracht, om de koning tegemoet te gaan, hetgeen een zoveel groter beleefdheid was, omdat behalve deze en Juda, geen van de stammen Israëls verscheen om hem die eer te betonen.

3. Haastte hij zich te doen wat hij deed, hij verloor geen tijd, weest haastelijk welgezind jegens uw wederpartij, terwijl hij nog met u op de weg is. Wij zien hier:

A. Hoe de misdadiger zich onderwerpt, vers 19, 20. Hij *viel neer voor het aangezicht des konings* vers 18, als een boetvaardige, een smekeling, en om zijn oprechtheid te tonen, deed hij het in het openbaar, in tegenwoordigheid van al de knechten van David en van zijn vrienden, de mannen van Juda, ja, en van zijn eigen duizend. De belediging was in het openbaar geschied, daarom behoort ook de onderwerping in het openbaar te geschieden. Hij bekent zijn misdaad. Uw *knecht weet het zeker, ik heb gezondigd,* hij verzwaart haar *ik heb het verkeerdelijk gedaan,* hij vraagt de koning om vergeving: *Mijn heer rekene mij niet toe de misdaad,* dat is: handele niet met mij

naar ik verdiend heb, hij geeft te kennen dat het beneden des konings grote en edelmoedige ziel is, om het zich ter harte te nemen, en hij pleit er op, dat hij spoedig tot zijn trouw is wedergekeerd, dat hij de eerste was van het gehele huis van Jozef (dat is: van Israël, dat in het begin van Davids regering zich van Juda had onderscheiden door Isboseth aan te hangen, Hoofdstuk 2:10) om de koning tegemoet te komen. Hij kwam het eerst, opdat door dit zijn voorbeeld van plichtsbetrachting de overigen er ook toe gebracht zouden worden, en door zijn ervaring van des konings genade de overigen aangemoedigd zouden zijn om te volgen.

B. Dat een voorstel gedaan wordt om gerechtigheid aan hem te oefenen, vers 21. Zou *dan Simeï niet gedood worden* als een verrader? Laat hem boven ieder ander tot een voorbeeld gemaakt worden. Het voorstel werd gedaan door Abisai, die zijn leven had willen wagen om hem ter dood te brengen toen hij de koning vloekte, Hoofdstuk 16:9. David achtte het toen niet voegzaam, dat dit gedaan zou worden omdat zijn rechtsmacht toen vervallen was, maar waarom zou, nu hij er weer in hersteld was, nu ook het recht zijn loop niet hebben? Abisai ging hierin meer te rade met hetgeen hij onderstelde Davids gevoel te zijn, dan met zijn waar belang. Vorsten hebben het nodig zich te wapenen tegen verzoeking tot strengheid.

C. Dat hij op ‘s konings bevel van rechtsvervolging werd ontslagen, vers 22, 23. Hij verwierp Abisai’s voorstel en gaf er zijn misnoegen over te kennen. *Wat heb ik met u te doen, gij zonen van Zeruja?* Hoe minder wij te doen hebben met hen, die van een toornig, wraakgierig gemoed zijn en ons aanzetten tot hetgeen hard en streng is, hoe beter. Hij beschouwt deze vervolgers als satans, dat is, als tegenstanders van hem, hoewel zij vriendschap voorwenden en ijver voor zijn eer. Zij, die ons aanraden te doen wat slecht is, zijn ons in werkelijkheid tot satans, tot tegenstanders.

a. Zij waren tegenstanders van zijn neiging tot goedertierenheid en genade. Hij wist dat hij heden koning was geworden over Israël hersteld en opnieuw bevestigd in zijn koninkrijk, en daarom neigde zijn eer hem tot vergeven. Het is de roem en eer van koningen om hun vergiffenis te schenken, die ootmoedig zijn en zich onderwerpen, "satis est prostrasse leoni-het is de leeuw genoeg, dat hij zijn slachtoffer heeft ternedergeworpen." Zijn vreugde neigde hem tot vergeven, het aangename van zijn gemoedsgesteldheid bij deze grote gelegenheid verzette zich tegen alles wat zuur en gemelijk was, blijde dagen moeten dagen zijn van vergevingsgezindheid. Maar dit was niet alles. Zijn ervaring van Gods genade, waardoor hij in zijn koninkrijk hersteld was-de verbanning er van had hij toegeschreven aan zijn zonde neigde hem om aan Simeï genade te betonen. Zij die vergeving hebben verkregen, moeten vergeving schenken. David had streng wraak geoefend over de belediging, zijn gezanten aangedaan door de Ammonieten, Hoofdstuk 12:31, maar ziet gemakkelijk de belediging voorbij, die hemzelf was aangedaan door een Israëliet. Die belediging was aan geheel Israël aangedaan, en raakte de eer van zijn kroon en koninkrijk, deze was zuiver persoonlijk, en kon daarom (naar de gewone gezindheid van Godvruchtige mensen) zoveel gemakkelijker vergeven worden.

b. Zij waren tegenstanders van zijn belang. Indien hij Simeï liet ter dood brengen, die hem had gevloekt, dan zullen diegenen hetzelfde lot verwachten, die de wapenen tegen hem hadden opgevat, werkelijk oorlog tegen hem hadden gevoerd, hetgeen hen van hem weg zou drijven, terwijl hij poogde hen tot zich te trekken. Daden van strengheid zijn zelden daden van politiek beleid. Door weldadigheid ondersteunt de koning zijn troon. Hierop wordt Simeï’s vergiffenis bevestigd met een eed, doch waarschijnlijk onder voorbehoud van zijn verder goed gedrag, onderhevig blijvende aan

vervolgd te worden indien hij zich later weer misdroeg, en zo werd hij gespaard om ter bestemder tijd evenzeer een gedenkteken te zijn van de gerechtigheid van de regering, als hij het nu was van haar goedertierenheid, en in beide van haar wijsheid.

Samuël 19:24-30

De dag van Davids wederkomst is een dag des gedenkens, een dag van rekenschap geven waarop hetgeen op zijn vlucht is voorgevallen in de herinnering teruggeroepen werd, en zo komt, onder anderen, na Simeï's zaak ook die van Mefiboseth om onderzocht te worden, en hijzelf brengt haar ter tafel.

1. Hij ging met de menigte *de koning tegemoet,* vers 24, en als blijk van de oprechtheid van zijn vreugde over 's konings wederkomst, wordt ons hier gezegd hoe oprecht hij over des konings ballingschap rouw heeft gedragen. Gedurende die treurige tijd, dat Israëls heerlijkheid was geweken, bleef Mefiboseth in een toestand van rouw. Hij schoor zich niet, deed geen schoon linnen aan, maar verwaarloosde zich als iemand, die zich geheel overgeeft aan droefheid over de beproeving des konings en het ongeluk van het koninkrijk. In tijden van openbare rampen moeten wij ons beperken in de genietingen van de zinnen. Er zijn tijden wanneer God roept tot wenen, en wij moeten die roepstem volgen.

2. Toen de koning te Jeruzalem kwam, verscheen hij voor hem, want eerder had hij er geen gelegenheid toe, vers 25. En toen de koning hem vroeg waarom hij, een lid zijnde van zijn gezin, achtergebleven was, hem niet had vergezeld in zijn ballingschap, legde hij de koning de zaak volkomen bloot.

a. Hij klaagt over Ziba, zijn knecht, die zijn vriend had moeten zijn, maar op tweeërlei wijze zijn vijand geweest is: hij had hem verhinderd om met de koning te gaan door de ezel voor zichzelf te nemen die hij voor zijn meester naar diens bevel had moeten zadelen en gereed maken, vers 26, laaghartig zijn eigen voordeel doende met zijn kreupelheid en hulpeloosheid, en ten tweede, hij had hem bij David beschuldigd het plan te hebben om zich meester te maken van de regering, vers 27. Hoeveel kwaad kunnen boze dienstknechten niet veroorzaken aan de beste meesters!

b. Hij erkent dankbaar de grote vriendelijkheid des konings voor hem, toen hij en geheel het huis zijns vaders in des konings macht waren, vers 28. Toen hij rechtvaardig behandeld had kunnen worden als rebel, werd hij behandeld als een vriend, als een kind: *gij hebt uw knecht gezet onder degenen, die aan uw tafel eten.* Dit toont aan dat Ziba's beschuldiging onwaarschijnlijk was, immers kon Mefiboseth zo dwaas wezen naar hoger te streven, als hij het toch zo goed en aangenaam had? En kon hij zo onoprecht wezen om kwaad te bedoelen tegen David, van wiens grote vriendelijkheid hij zich zo wel bewust was?

c. Hij schikt zich ten enenmale naar des konings welbehagen: *doe wat goed is in uw ogen* met mij en mijn bezitting, ik verlaat mij op des konings wijsheid, en zijn gave om te kunnen onderscheiden tussen waarheid en leugen, *mijn heer de koning is als een engel Gods,* hij maakt generlei aanspraak op eigen verdienste, ik heb zoveel vriendelijkheid ontvangen, zoveel meer dan ik verdien, wat heb ik dan meer voor gerechtigheid en meer te roepen tot de koning? Waarom zou ik, die reeds zo'n last geweest ben voor de koning, hem nog verder lastig vallen met mijn klachten? Waarom zou ik, die met zoveel goedheid behandeld ben geworden, nu iets dat mij aangedaan wordt hard vinden?" Wij zijn allen lieden des doods voor God, maar Hij heeft ons niet slechts gespaard, maar ons doen aanzitten aan Zijn tafel. Hoe weinig reden hebben wij om te klagen over enigerlei moeilijkheid, die wij ondervinden, en hoeveel reden om wat God doet wel gedaan te vinden.

3. Hierop herroept David de verbeurdverklaring van Mefiboseths bezitting, bedrogen zijnde in zijn schenking, herroept hij haar, en bevestigt er de eerste beschikking van: *Ik heb gezegd: gij en Ziba deelt het land*, vers 29, dat is: "Laat het wezen, zoals ik het eerst bevolen heb Hoofdstuk 9:10, de bezitting is nog uw eigendom, maar Ziba zal het land beheren en bebouwen en er u de pacht van betalen." Aldus is Mefiboseth waar hij geweest is, er is geen kwaad gedaan, maar Ziba blijft ongestraft voor zijn leugenachtige, boosaardige aanklacht tegen zijn meester. David heeft hem òf te veel gevreesd, òf hem te veel bemind om recht aan hem te doen volgens de wet in Deuteronomium 19:18 19, en hij was in de stemming van vergevingsgezindheid, en besloot dat iedereen gerust en tevreden zal wezen.

4. Alle zorg van Mefiboseth voor zijn bezitting wordt verzwolgen in zijn blijdschap over de terugkeer des konings, vers 30. *"Hij neme het ook geheel weg*, de tegenwoordigheid en de gunst des konings zullen mij alles vergoeden." Een goed en Godvruchtig man kan weltevreden zijn eigen verlies dragen en zijn teleurstellingen, zo hij vrede ziet over Israël en de troon van de Zone Davids verhoogd en bevestigd. Ziba neme het alles, zo David vrede heeft.

Samuël 19:31-39

David had de triomfen van zijn wederherstelling reeds opgeluisterd door vergiffenis te schenken voor de beledigingen, die hem waren aangedaan, en nu zien wij hier hoe hij ze nog verder opluisterde door de niet minder edelmoedige beloning voor de vriendelijkheid, die hem was bewezen. Barzillai, de Gileadiet, die een schone bezitting had te Rogelim, niet ver van Mahanaïm, was de man, die onder al de adel en de voorname lieden van die landstreek het vriendelijkst geweest is voor David in zijn nood. Indien Absalom de overhand had gehad, dan zou Barzillai wel voor zijn vriendelijkheid jegens David geboet hebben, maar nu zullen hij en de zijnen er niets door verloren hebben. Hier is:

I. Barzillai's grote eerbied voor David niet slechts als Godvruchtig man, maar als zijn wettige soeverein. Hij had de koning en zijn gezin onderhouden, *toen hij te Mahanaim zijn verblijf had,* vers 32. God had hem een grote bezitting gegeven, *want hij was een zeer groot man,* en hij schijnt een ruim hart gehad te hebben om er goed mee te doen, waar anders is een grote bezitting ook goed voor? Een edelmoedige gezindheid dringt ons om, zoveel in ons vermogen is, steun en hulp te verlenen aan gevallen grootheid, zoals Godsvrucht ons dringt steun en hulp te bieden aan verdrukte vromen. Barzillai heeft, om te tonen dat hij David niet moede was, hoewel hij zozeer tot zijn last is geweest, hem vergezeld tot aan de Jordaan, en ging de rivier met hem over, vers 31. Laat onderdanen hieruit leren schatting te geven aan wie zij de schatting, en eer aan wie zij de eer schuldig zijn, Romeinen 13:7.

II. De vriendelijke uitnodiging, die David hem gaf om aan het hof te komen, vers 33. *Trek gij met mij over.* Hij nodigde hem:

1. Ten einde het genoegen te hebben van zijn gezelschap en het voorrecht van zijn raad, want wij kunnen onderstellen dat hij zeer wijs en Godvruchtig was, zowel als zeer rijk, want anders zou hij hier niet een zeer groot man genoemd zijn, want het is niet zozeer wat iemand heeft als wat hij is, dat hem waarlijk groot maakt.

2. Om de gelegenheid te hebben van hem zijn vriendelijkheid te vergelden. *"Ik zal u bij mij onderhouden,* gij zult het zo goed hebben als ik het zelf heb, en dat wel te Jeruzalem de koninklijke en heilige stad." David heeft Barzillai's vriendelijkheid niet opgenomen als iets dat vanzelf sprak, iets dat hij hem schuldig was, (hij behoorde niet tot die willekeurige vorsten, die denken recht te hebben op hetgeen hun onderdanen bezitten) hij nam haar aan en beloonde haar als een gunst. Wij moeten er ons altijd op toeleggen dankbaar te zijn jegens onze vrienden, inzonderheid jegens hen, die ons in onze nood hulp en steun hebben verleend.

III. Barzillai's antwoord op deze uitnodiging, waarin hij:

1. Zijn bewondering te kennen geeft voor des konings edelmoedigheid, waarmee hij hem dit aanbiedt, hij verkleint zijn dienst en verhoogt des konings beloning er voor. *Waarom toch zou mij de koning zo'n vergelding doen?* vers 36. Zal de meester de dienaar dankzeggen, die slechts doet wat zijn plicht is? Hij dacht zichzelf genoeg eer aangedaan te hebben door de koning dienst te bewijzen. Zo zullen de heiligen, als zij geroepen worden om het koninkrijk te beërven uit aanmerking van hetgeen zij voor Christus in deze wereld gedaan hebben, verbaasd zijn over de onevenredigheid

tussen hun dienst en de beloning er voor, Mattheus 25:33. "Here! wanneer hebben wij U hongerig gezien en gespijzigd?"

2. Hij neemt de uitnodiging niet aan, vraagt de koning om vergeving, dat hij zo'n edelmoedig aanbod weigert: hij zou zich zeer gelukkig achten bij de koning te zijn, maar:

a. Hij is oud en ongeschikt om zich te verplaatsen, inzonderheid naar het hof, oud en ongeschikt voor de zaken van het hof. "Waarom *zou ik met de koning optrekken naar Jeruzalem?* Ik kan hem daar van geen dienst zijn in de raad, het leger, voor de schatkist of in de gerechtshoven, want *hoeveel zullen de dagen van de jaren mijns levens zijn?* vers 34. Zal ik er aan denken mij tot zaken te begeven nu ik weldra de wereld zal verlaten?" Oud en ongeschikt voor de vermakelijkheden van het hof die slecht besteed zullen zijn aan iemand, die er zo weinig van genieten kan, vers 35. Gelijk het in Mozes tijd was, zo was het in Barzillai's tijd, en het is thans niet anders, dat, zo de mensen zeer sterk zijn, zij tot tachtig jaren komen, en het uitnemendste van die is moeite en verdriet, Psalm 90:10. Dat waren toen, en zij zijn het nog, jaren, waarvan de mensen zeggen: ik heb geen lust in dezelve, Prediker 12:1. Lekkernijen zijn smakeloos als de eetlust ontbreekt, en voor de ouden van dagen zijn liederen weinig beter dan die welke gezongen worden bij een treurig hart, namelijk zeer onaangenaam, hoe kan het anders, als al de zangeressen nedergebogen zullen worden? Laat de ouden van dagen van Barzillai leren om van de genietingen van de zinnen te zijn afgestorven, laat genade de natuur hiervoor te hulp komen en van de nood een deugd maken. Ja meer, Barzillai oud zijnde, denkt dat hij voor de koning een last zal zijn, veeleer dan hem dienst te bewijzen, en een Godvruchtig men zal niet gaan waar hij tot last is, of zo hij dit moet, dan zal het in zijn eigen huis zijn, veeleer dan in dat van een ander.

b. Hij is stervende en moet beginnen te denken aan een lange lange reis, namelijk zijn heengaan naar een andere wereld, vers 37. Het is goed voor ons allen, maar het voegt inzonderheid oude lieden om veel te denken aan en te spreken van sterven. "Spreek mij niet van naar het hof te gaan!" zegt Barzillai, "laat mij naar huis gaan, en *sterven in mijn eigen stad,* de plaats van mijns vaders graf, laat mij sterven bij het graf mijns vaders en mijner moeder, opdat mijn beenderen rustig heengebracht worden naar de plaats hunner rust. Het graf is voor mij bereid, laat mij heengaan en mij er voor bereiden."

3. Hij wenst dat de koning vriendelijkheid zal bewijzen aan zijn zoon Chimham. *Laat die met mijn heer de koning overtrekken* en bevordering hebben aan het hof. De gunst, die hem bewezen wordt, zal Barzillai achten aan hemzelf bewezen te zijn. De ouden moeten aan de jonge lieden de genietingen niet misgunnen of ontzeggen, welke voor henzelf voorbij zijn, hen niet verplichten om er zich evenals zijzelf, van terug te trekken. Barzillai zal zelf naar zijn plaats teruggaan, maar hij wil Chimham niet met hem terug doen gaan hoewel hij hem node kon missen zal hij hem denkende dat het hem genoegen zal doen en goed voor hem zal zijn, toch gaarne heen laten gaan.

IV. Davids afscheid van Barzillai.

1. Hij zendt hem terug naar zijn land met een kus en een zegen, vers 39, te kennen gevende dat hij in dankbaarheid voor zijn vriendelijkheid, hem zal liefhebben en voor hem zal bidden, en met de belofte dat, wat hij hem ook te eniger tijd mocht vragen, hij bereid zal zijn om hem van dienst te wezen, alles wat gij, als gij tehuis zult zijn, zult bedenken *om van mij te begeren, zal ik u doen,*

vers 38. Waar anders is de grote uitnemendheid van macht in gelegen, dan hierin, dat zij de mens instaat stelt om zoveel te meer goed te doen?

2. Hij laat Chimham met zich optrekken, en laat het aan Barzillai over om zijn bevordering voor hem te kiezen, *ik zal hem doen wat goed is in uw ogen*, vers 38. En het schijnt dat Barzillai, die de onschuld en de veiligheid had ervaren van afzondering, een woning voor hem verzocht heeft in de nabijheid van Jeruzalem niet in Jeruzalem, want lang daarna lezen wij van een plaats bij Bethlehem, Davids stad die genoemd wordt Chimhams woning, Jeremia 41:17, hem toegewezen waarschijnlijk niet uit de kroonlanden, of uit verbeurdverklaarde bezittingen, maar uit Davids eigen vaderlijk erfdeel.

Samuël 19:40-43

David trok over de Jordaan, vergezeld en ondersteund door de mannen van Juda. Toen hij te Gilgal aankwam de eerste pleisterplaats aan deze zijde van de Jordaan, kwam *de helft van het volk Israëls,* dat is: van hun oudsten en aanzienlijken om de koning te begroeten en hem geluk te wensen met zijn terugkomst, en nu bevonden zij dat zij te laat kwamen om getuigen te zijn van de plechtigheid van zijn eerste intocht in het land. Dit verdroot hun en veroorzaakte een twist tussen hen en de mannen van Juda waardoor de vreugde van de dag verstoord werd, en het was het begin van nog meer kwaad.

1. Wij hebben hier de klacht, die de mannen van Israël bij de koning inbrachten tegen de mannen van Juda, vers 41, namelijk dat zij de koning plechtig over de Jordaan hebben gevoerd, zonder hun kennis er van te geven zodat zij niet konden komen om aan deze plechtigheid deel te nemen. Hierdoor werd een smet op hen geworpen, alsof zij niet zo welgezind waren aan de koning en zijn wederherstelling op de troon als de mannen van Juda, terwijl toch de koning zelf wist dat zij er van gesproken hadden voordat de mannen van Juda er ook maar aan hadden gedacht, vers 11. Ook scheen het wel alsof zij de gunsten des konings wilden monopoliseren, als hij teruggekomen zou zijn, en als zijn enige vrienden beschouwd wilden worden. Zie welk een kwaad uit hoogmoed en naijver voortkomt.

2. De verontschuldiging van de mannen van Juda.

a. Zij wezen op hun betrekking tot de koning. "Hij *is ons naverwant,* weshalve wij in een zaak van blote ceremonie op de voorrang aanspraak kunnen maken. Hij moest in ons land gebracht worden, wie is er dan zo bevoegd als wij, om er hem te brengen?"

b. Zij ontkennen de beschuldiging van hun eigenbelang gezocht te hebben in hetgeen zij deden. *"Hebben wij dan enigszins gegeten van des konings kost?* Neen, wij hebben alle onkosten zelf gedragen. *Of heeft hij ons een geschenk geschonken?* Neen, wij hebben de bedoeling niet ons meester te maken van de voordelen van zijn terugkomst, gij zijt intijds genoeg gekomen om daar in te delen". Maar al te velen van hen, die vorsten volgen, doen het alleen om hetgeen zij van hen kunnen verkrijgen.

3. Hoe de mannen Israëls hun beschuldiging volhouden, vers 43. "Wij hebben tien delen aan de koning" zeggen zij. (Juda had alleen Simeon, wiens lot in hun erfdeel lag om zich met hem te verenigen) en daarom is het een geringschatting van ons, dat onze raad niet gevraagd was om de koning weer te halen. Zie hoe onstandvastig de menigte is. Kort geleden hebben zij tegen de koning gestreden om hem te verdrijven, nu strijden zij om hem, wie hunner het meest hem zal eren. Een goed man en een goede zaak zullen aldus hun eer en hun invloed herwinnen, die zij voor een wijle schijnen verloren te hebben. Zie wat gewoonlijk de oorzaak is van strijd, niets zozeer als een niet willen verdragen van minachting of wat er maar het minst op gelijkt. De mannen van Juda zouden beter gedaan hebben, zo zij het advies hunner broederen hadden ingewonnen en hun medewerking hadden gevraagd, daar zij dit echter niet gedaan hebben, waarom moeten de mannen Israëls dit nu zo zwaar opnemen? Als een goed werk gedaan is, en goed gedaan is, dan moeten wij niet ontevreden zijn, of het werk verkleinen, omdat wij er de hand niet in gehad hebben.

Eindelijk. De Schrift neemt, bij wijze van afkeuring, nota, wie van de strijdende partijen de meeste hartstochtelijkheid er bij aan de dag legde. *Het woord van de mannen van Juda was harder dan het woord van de mannen Israëls.* Als wij rede en recht aan onze zijde hebben, maar met hardheid spreken, neemt God daar nota van en is er misnoegd over.

HOOFDSTUK 20

1 Toen was daar bij geval een Belials man, wiens naam was Seba, een zoon van Bichri, een man van Jemini; die blies met de bazuin, en zeide: Wij hebben geen deel aan David, en wij hebben geen erfenis aan den zoon van Isai, een iegelijk naar zijn tenten, o Israel!
2 Toen toog alle man van Israel op van achter David, Seba, den zoon van Bichri, achterna; maar de mannen van Juda kleefden hun koning aan, van de Jordaan af tot aan Jeruzalem.
3 Toen nu David in zijn huis te Jeruzalem kwam, nam de koning de tien vrouwen, zijn bijwijven, die hij gelaten had, om het huis te bewaren, en deed ze in een huis van bewaring, en onderhield ze, maar ging tot haar niet in. En zij waren opgesloten tot op den dag van haarlieder dood, levende als weduwen.
4 Voorts zeide de koning tot Amasa: Roep mij de mannen van Juda te zamen, tegen den derden dag; en gij, stel u dan hier.
5 En Amasa ging heen, om Juda bijeen te roepen; maar hij bleef achter, boven den gezetten tijd, dien hij hem gezet had.
6 Toen zeide David tot Abisai: Nu zal ons Seba, de zoon van Bichri, meer kwaads doen, dan Absalom; neem gij de knechten uws heren, en jaag hem achterna, opdat hij niet misschien vaste steden voor zich vinde, en zich aan onze ogen onttrekke.
7 Toen togen uit, hem achterna, de mannen van Joab, en de Krethi, en de Plethi, en al de helden. Dezen togen uit van Jeruzalem, om Seba, den zoon van Bichri, achterna te jagen.
8 Als zij nu waren bij den groten steen, die bij Gibeon is, zo kwam Amasa voor hun aangezicht. En Joab was omgord over zijn kleed, dat hij aan had, en daarop was een gordel, daar het zwaard aan vastgemaakt was op zijn lenden in zijn schede; en als hij voortging, zo viel het uit.
9 En Joab zeide tot Amasa: Is het wel met u, mijn broeder? En Joab vatte met de rechterhand den baard van Amasa, om hem te kussen.
10 En Amasa hoedde zich niet voor het zwaard, dat in Joabs hand was; zo sloeg hij hem daarmede aan de vijfde rib, en hij stortte zijn ingewand ter aarde uit, en hij sloeg hem niet ten tweeden male, en hij stierf. Toen jaagden Joab en zijn broeder Abisai, Seba, den zoon van Bichri, achterna.
11 Maar een man, van Joabs jongens, bleef bij hem staan, en hij zeide: Wie is er, die lust heeft aan Joab, en wie is er, die voor David is, die volge Joab na!
12 Amasa nu lag in het bloed gewenteld, midden op de straat. Als die man zag, dat al het volk staan bleef, zo deed hij Amasa weg van de straat in het veld, en wierp een kleed op hem, dewijl hij zag, dat al wie bij hem kwam, bleef staan.
13 Toen hij nu van de straat weggenomen was, toog alle man voort, Joab na, om Seba, den zoon van Bichri, achterna te jagen.
14 En hij toog heen door alle stammen van Israel, naar Abel, te weten, Beth-maacha, en het ganse Berim; en zij verzamelden zich, en kwamen hem ook na.
15 En zij kwamen en belegerden hem in Abel Beth-maacha, en zij wierpen een wal op tegen de stad, dat hij aan den buitenmuur stond; en al het volk, dat met Joab was, verdorven den muur, om dien neder te vellen.
16 Toen riep een wijze vrouw uit de stad: Hoort, hoort, zegt toch tot Joab: Nader tot hiertoe, dat ik tot u spreke.
17 Toen hij nu tot haar naderde, zeide de vrouw: Zijt gij Joab? En hij zeide: Ik ben het; en zij zeide tot hem: Hoor de woorden uwer dienstmaagd; en hij zeide: Ik hoor.
18 Toen sprak zij, zeggende: In voortijden spraken zij gemeenlijk, zeggende: Zij zullen zonder twijfel te Abel vragen; en alzo volbrachten zij het.

19 Ik ben een van de vreedzamen, van de getrouwen in Israel, en gij zoekt te doden een stad, die
een moeder is in Israel; waarom zoudt gij het erfdeel des HEEREN verslinden?
20 Toen antwoordde Joab, en zeide: Het zij verre, het zij verre van mij, dat ik zou verslinden, en dat
ik zou verderven!
21 De zaak is niet alzo; maar een man van het gebergte van Efraim, wiens naam is Seba, de zoon
van Bichri, heeft zijn hand opgeheven tegen den koning, tegen David; lever hem alleen, zo zal ik van
deze stad aftrekken. Toen zeide de vrouw tot Joab: Zie, zijn hoofd zal tot u over den muur
geworpen worden.
22 En de vrouw kwam in tot al het volk, met haar wijsheid; en zij hieuwen Seba, den zoon van
Bichri, het hoofd af, en wierpen het tot Joab. Toen blies hij met de bazuin, en zij verstrooiden zich
van de stad, een iegelijk naar zijn tenten; en Joab keerde weder naar Jeruzalem tot den koning.
23 Joab nu was over het ganse heir van Israel; en Benaja, de zoon van Jojada, over de Krethi en
over de Plethi;
24 En Adoram was over de schatting; en Josafat, de zoon van Ahilud, was kanselier;
25 En Seja was schrijver; en Zadok en Abjathar waren priesters.
26 En ook was Ira, de Jairiet, Davids opperofficier.

Hoe keren de wolken weer na de regen! Niet zodra is een beproeving voorbij, of een andere ontstaat, komt als het ware voort uit de as van de vorige, waarin de bedreiging vervuld wordt, dat het zwaard niet zal wijken van zijn huis.

I. Voor hij nog Jeruzalem bereikt, ontstaat er een nieuwe rebellie, verwekt door Seba, vers 1,2

II. Het eerste werk, dat hij doet, als hij te Jeruzalem is aangekomen, is zijn bijwijven tot altijddurende gevangenschap te veroordelen, vers 3.

III. Amasa, die hij er mee belast een leger op de been te brengen tegen Seba, is te langzaam in zijn bewegingen, waardoor hij verschrikt wordt, vers 4-6.

IV. Een van zijn generaals vermoordt wredelijk de anderen, toen zij te velde trokken, vers 7-13..

V. Seba wordt ten laatste ingesloten in de stad Abel, vers 14, 15, maar de burgers leveren hem over aan Joab, en zo werd deze opstand onderdrukt, vers 15-22. Dit hoofdstuk besluit met een bericht over Davids hoge ambtenaren, vers 23-26.

Samuël 20:1-3

Temidden van zijn triomf heeft David het verdriet van zijn koninkrijk beroerd te zien en zijn gezin onteerd.

I. Zijn onderdanen staan tegen hem op, hiertoe aangezet zijnde door een *Belialsman,* die zij volgen, terwijl zij *de man naar Gods hart verlaten.*

Merk op:

1. Dat dit gebeurde onmiddellijk nadat de opstand van Absalom onderdrukt was. Zolang wij in deze wereld zijn moeten wij het niet vreemd vinden, dat het einde van de ene verdrietelijkheid het begin is van een andere, soms roept de afgrond tot de afgrond.

2. Dat het volk pas teruggekeerd was tot zijn trouw, om haar plotseling weer te verlaten. Een verzoening, die pas tot stand is gekomen moet met grote voorzichtigheid gehanteerd worden, opdat de vrede niet weer verbroken wordt, voor hij nog geheel hersteld is. Als een gebroken been gezet is, moet het tijd hebben om weer vast te worden.

3. Dat de aanvoerder van deze rebellie was Seba, een Benjaminiet van geboorte, vers 1, maar die zijn woning had op het gebergte van Efraïm, vers 21. Simeï en hij waren beide van Sauls stam, en in beide leefde de oude wrok van dat huis. Tegen het koninkrijk van de Messias bestaat een erfelijke vijandschap in het zaad van de slang en een opeenvolging van pogingen om het omver te werpen, Psalm 2:1, 2, maar die in de hemel zit belacht hen.

4. Dat de aanleiding er toe de dwaze twist was, waarvan wij aan het einde van het vorige hoofdstuk gelezen hebben, tussen de oudsten van Israël en de oudsten van Juda over het terugbrengen van de koning. Het punt van eer, waarover de twist onder hen liep, was wie hunner het meeste deel had aan David. "Wij zijn talrijker", zeggen de oudsten van Israël. "Wij zijn hem nader verwant", zeggen de oudsten van Juda. Nu zou men denken dat David zeer veilig en gelukkig zijn zal, als zijn onderdanen er om twisten wie hem het meest zal liefhebben en het ijverigst zal zijn om hem eerbied te betonen, maar juist die strijd blijkt de aanleiding te wezen van een opstand. De mannen van Israël klaagden bij David over geringschatting, die hun door de mannen van Juda was aangedaan, had hij nu hun klacht gebillijkt, hun ijver geprezen en er hun dank voor betuigd, hij zou hen misschien in hun trouw aan hem hebben bevestigd, maar hij scheen partijdig te zijn voorzijn eigen stam, *hun woorden hadden de overhand boven de woorden van de mannen Israëls,* zoals sommigen de laatste woorden van het vorige hoofdstuk lezen. David was geneigd hen te rechtvaardigen, hetgeen de mannen Israëls, toen zij het bemerkten, in verontwaardiging deed weggaan. "Indien de koning zich door de mannen van Juda wil laten inpalmen, welnu wel mogen zij varen met elkaar, maar wij zullen een eigen koning over ons gaan aanstellen. Wij dachten tien delen te hebben aan David, maar dat wordt ons niet toegestaan, de mannen van Juda zeggen ons dat wij eigenlijk geen *deel* aan *hem hebben,* en daarom *zullen wij* er dan ook geen deel aan hebben, en nu zullen wij hem niet verder vergezellen naar Jeruzalem, en hem niet als onze koning erkennen". Dit werd bekend gemaakt door Seba, die waarschijnlijk een man van aanzien was, en een werkzaam aandeel had genomen in Absaloms opstand. De misnoegde Israëlieten volgden de wenk, en *togen op van achter David* om

Seba te volgen, vers 2, dat is: de meerderheid deed dit, alleen de mannen van Juda bleven trouw aan David.

Leer hieruit:

a. Dat vorsten onstaatkundig handelen, als zij partijdig zijn in de opmerkzaamheid, die zij aan hun onderdanen schenken zoals het onverstandig voor ouders is, om het ene kind voor te trekken boven het andere kind.

b. Diegenen weten niet wat zij doen, die geringachting tonen voor de genegenheid hunner minderen, door er geen acht op te slaan. Van hen, wier liefde geminacht werd, kan de haat te vrezen zijn.

c. "Het begin des krakeels is gelijk een, die het water opening geeft" daarom is het verstandig hem te verlaten "eer hij zich vermengt," Spreuken 17:14. Hoe groot een hoop houts zal door een weinigje van dat vuur worden ontstoken!

d. Het verkeren of verdraaien van woorden is de verstoring van de vrede, en veel kwaad wordt gedaan door aan hetgeen gezegd of geschreven is een verkeerde uitlegging te geven, er gevolgtrekkingen uit af te leiden, die nooit bedoeld waren. De mannen van Juda hadden gezegd: *de koning is ons na verwant,* daarmee bedoelt gij, zeggen de mannen Israëls, dat wij *geen deel aan hem hebben* terwijl zij er dit volstrekt niet mee bedoeld hadden.

e. De mensen zijn zeer geneigd om in uitersten te vervallen. Wij *hebben tien delen aan de koning,* zeggen de mannen Israëls en in het volgende ogenblik, schier in een adem zeggen zij: Wij *hebben geen deel aan hem.* Heden: Hosanna! morgen: Kruis hem!

II. Zijn bijwijven opgesloten en levenslang gevangen gezet, en hijzelf in de noodzakelijkheid om dit te doen, omdat zij door Absalom verontreinigd waren, vers 3. David had, tegen de wet, de vrouwen vermenigvuldigd, en zij zijn een verdriet en een schande voor hem geworden. Haar, in wie hij een zondig genot had gevonden, was hij nu:

1. In plichtsbetrachting genoodzaakt van zich weg te doen, daar zij onrein voor hem waren geworden, door de lage onreinheid, die zijn zoon met haar bedreven had. Van haar, die hij heeft liefgehad, moet hij nu een walging hebben.

2. Uit voorzichtigheid genoodzaakt haar op te sluiten in afzondering, uit schaamte moeten zij niet buiten gezien worden, opdat het volk, door haar te zien, geen aanleiding zou hebben om te spreken van hetgeen Absalom haar gedaan heeft, hetgeen niet eens genoemd mag worden, 1 Corinthiers 5:1. Opdat die slechtheid in vergetelheid zou worden begraven, moeten zij in afzondering worden begraven.

3. In gerechtigheid genoodzaakt haar op te sluiten in de gevangenis, om haar te straffen voor haar gemakkelijk toegeven aan Absaloms lusten, toen zij misschien wanhoopten aan Davids terugkomst. Laat niemand kwaad doen en verwachten wèl te varen.

Samuël 20:4-13

Wij hebben hier Amasa's val juist toen hij begonnen was zich te verheffen. Hij was Davids neef, zoon van zijn zuster, Hoofdstuk 17:25, is Absaloms krijgsoverste geweest, opperbevelhebber van het leger van de rebellen. Maar toen dat leger verslagen was, kwam hij, op de belofte van tot krijgsoverste aangesteld te worden in Joabs plaats, tot David over. Seba's opstand gaf aan David de gelegenheid om, eerder dan hij gedacht of gewenst kon hebben, die belofte te vervullen, maar door Joabs afgunst en naijver is het beide hem en David ten kwade gekomen.

I. Amasa heeft een opdracht om een leger bijeen te roepen, teneinde Seba's rebellie te onderdrukken, en hem wordt bevolen om dit met alle mogelijke spoed te doen, vers 4. Het schijnt dat de mannen van Juda wel zeer ijverig waren om de koning te vergezellen op zijn triomftocht, maar zeer traag en achterlijk waren om voor hem te strijden, want anders zouden zij, toen zij nog allen bijeen waren om met de koning naar Jeruzalem te gaan, Seba terstond hebben kunnen vervolgen, om alzo de opstand reeds in de geboorte te smoren, maar de meesten beminnen koningsgezindheid, zowel als Godsdienst, als zij goedkoop en gemakkelijk is. Velen roemen er op Christus verwant te zijn, maar zijn zeer ongenegen om iets voor Hem te wagen. Amasa wordt gezonden om de mannen van Juda binnen drie dagen bijeen te laten komen, maar hij vindt hen zo achterlijk en weinig bereid, dat hij het niet binnen de bepaalden tijd doen kan, vers 5 hoewel de bevordering van Amasa, die hun generaal was geweest onder Absalom, hun zeer welgevallig was, ook als bewijs van de goedertierenheid van Davids regering.

II. Op Amasia's uitblijven krijgt Abisai, Joabs broeder, bevel om met de lijfwacht en het staande leger Seba te gaan vervolgen, vers 6, 7, want niets kon gevaarlijker gevolgen hebben dan hem tijd te geven. David geeft die bevelen aan Abisai, omdat hij besloten heeft Joab te vernederen en uit zijn rang te ontzetten, naar ik denk, niet zozeer omdat hij Abners bloed zo laaghartig vergoten heeft, als wel om het bloed van Absalom, dat hij rechtvaardig heeft vergoten. "Nu", zegt bisschop Hall, "heeft Joab geboet voor zijn uit getrouwheid begane ongehoorzaamheid. Hoe glibberig zijn de paden van de aardse eer, aan hoe voortdurende veranderlijkheid is zij niet blootgesteld! Zalig zij die in gunst zijn bij Hem, in wie geen verandering of schaduw is van omkering." Joab gaat zonder orders, en hoewel hij in ongenade is, met zijn broeder optrekken, wetende dat hij van dienst kon zijn aan het land, of misschien nu al zinnende op de uit-den-weg-ruiming van zijn mededinger.

III. Nabij Gibeon komt Joab Amasa tegen en vermoordt hem, vers 8 10. Het schijnt dat de grote steen bij Gibeon de aangewezen plaats was voor de algemene bijeenkomst. Daar ontmoetten de mededingers elkaar, en Amasa, steunende op zijn aanstelling, ging vooraan, als generaal beide van de pas door hem op de been gebrachte krijgsmacht, en van de veteranen, die met Abisai gekomen waren, maar Joab nam nu de gelegenheid waar om hem met zijn eigen hand te doden, en:

1. Hij deed het listiglijk, met berekening en niet plotseling er toe geprikkeld zijnde. Hij gordt zijn kleed vast om zich heen, opdat dit hem niet in de weg zou zijn, gordt daar overheen zijn draagband of degenriem, ten einde zijn zwaard gereed onder zijn hand te hebben steekt zijn zwaard in de schede, dat er echter te groot voor is, opdat zij, wanneer hij het wilde, door een kleine schudding er af zou vallen, en hij het aldus in zijn hand kon houden zonder argwaan op te wekken, alsof hij het weer in de schede ging steken, terwijl hij bedoelde het in Amasa's lichaam te steken. Hoe meer overleg er is bij het plegen van een zonde, hoe snoder zij is.

2. Hij deed het verraderlijk, onder schijn van vriendschap, opdat Amasa niet op zijn hoede zou zijn. Hij noemde hem *broeder*, want zij waren eigen neven, en vroeg hem naar zijn welstand. Is *het wel met u, mijn broeder?* en *vatte zijn baard*, als iemand, die gemeenzaam met hem was, om hem te kussen, terwijl hij het uitgetogen zwaard in zijn andere hand op zijn hart richtte. Was dit de daad van een man van eer, een krijgsman, een veldheer? Neen, het was de daad van een schurk, van een lage lafaard. Evenzo heeft hij Abner vermoord, en bleef er ongestraft voor, hetgeen hem aanmoedigde om het weer te doen.

3. Hij deed het onbeschaamd, niet in een hoek, maar aan het hoofd van zijn troepen en voor hun ogen, als iemand die zich noch schaamde, noch bevreesd was om het te doen, zo verhard was hij in bloed en moord, dat hij noch blozen noch beven kon.

4. Hij deed het met een enkele slag, gaf de noodlottige stoot zo van harte, dat hij hem geen tweede behoefde te geven met zo'n krachtige, vaste hand gaf hij die ene stoot, dat hij dodelijk was.

5. Hij deed het in minachting en trotsering van David en de opdracht, die hij aan Amasa had gegeven, want die opdracht was de enige oorzaak van zijn twist met hem, zodat de slag door Amasa heen, David zelf getroffen heeft en hem als het ware in het aangezicht gezegd was dat Joab, in weerwil van hem, generaal zal zijn.

6. Hij deed het op zeer ongeschikte tijd toen zij tegen de algemene vijand optrokken, en het hoog nodig was dat zij eensgezind waren. Deze ontijdige twist zou hun krijgsmacht hebben kunnen doen uiteenspatten, of de strijd hebben kunnen doen aanbieden tegen elkaar, zodat zij dan allen een gemakkelijke prooi voor Seba hadden kunnen worden. Zo genoegelijk kon Joab de belangen beide van de koning en van het koninkrijk aan zijn persoonlijke wraakzucht opofferen.

IV. Onmiddellijk herneemt Joab zijn plaats als generaal, en draagt zorg het leger te doen optrekken om Seba te vervolgen, ten einde zo mogelijk, te voorkomen, dat de gemene zaak nadeel zou lijden door hetgeen hij gedaan heeft.

1. Hij laat een van zijn mannen achter om een proclamatie te richten tot de troepen, die opkomen, waarin hun gezegd werd dat zij voor de zaak van David gingen strijden, maar onder bevel van Joab, vers 11. Hij wist welk een invloed hij had onder het krijgsvolk, en hoevelen hem veeleer dan Amasa genegen waren, die een verrader geweest is, en nu weer omgedraaid was, en nooit succes heeft gehad, hierop steunde hij, en riep hen allen op hem te volgen. Wat man van Juda zou niet voor zijn oude koning en zijn oude krijgsoverste zijn? Maar men kan zich verwonderd afvragen met welke houding en gelaat een moordenaar een verrader vervolgt, en hoe hij onder zo'n zware last van schuld de moed had het gevaar onder de ogen te zien, zijn geweten moet als met een gloeiend ijzer toegeschroeid zijn geweest.

2. Er wordt zorg gedragen om het dode lichaam van de weg te verwijderen, omdat zij er bij bleven staan, zoals Hoofdstuk 2:23, en het met een kleed te bedekken, vers 12, 13. Slechte mensen denken veilig te zijn in hun slechtheid, indien zij haar slechts voor het oog van de wereld kunnen bedekken, als zij verborgen is, dan is het voor hen alsof zij nooit gepleegd was. Maar het bedekken van bloed met een kleed kan niet verhinderen dat het tot God roept om wraak, het geroep zal er ook niet minder luid om zijn. Daar het echter nu de tijd niet was om Joab in staat van beschuldiging

te stellen voor hetgeen hij gedaan had, en de veiligheid van de staat spoed eiste in de krijgsverrichting, was het verstandig om datgene weg te nemen wat de opmars van het leger kon vertragen, en toen volgden allen Joab na, terwijl David, aan wie ongetwijfeld spoedig bericht was gezonden van dit tragisch voorval, slechts met leedwezen er aan terug kon denken, dat hij tevoren geen gerechtigheid heeft geoefend aan Joab wegens zijn moord op Abner, en dat hij nu Amasa aan gevaar had blootgesteld door hem te bevorderen. En wellicht herinnerde zijn geweten hem er aan, dat hij Joab gebruikt had voor de moord op Uria, dat medegewerkt heeft om hem te verharden in wreedheid.

Samuël 20:14-22

Wij zien hier het einde van Seba's opstand.

I. Toen de rebel door al de stammen Israëls omgezworven had en bevond dat zij bij nader bedenken niet zo bereid waren om David te verlaten, als zij in plotseling opkomende toom geweest waren, trok hij met de weinigen van zijn soort, die hij had kunnen verzamelen, Abel-Beth-Maacha binnen, een versterkte stad in het noorden, in het lot van Nafthali, waar wij de ligging er van vinden aangeduid in 2 Koningen 15:29 . Hier beschutte hij zich, hetzij met geweld of met toestemming van de inwoners maar zijn aanhangers waren merendeels Beërieten van Beëroth in Benjamin, vers 14. Een slecht man zal vele anderen slecht maken.

II. Joab trok zijn gehele krijgsmacht bijeen voor de stad, belegerde haar, rammeide de muren en maakte toebereidselen voor een algemene bestorming, vers 15. Volkomen terecht wordt die plaats met zo'n woede aangevallen, die een verrader durft herbergen, ook zal het niet beter vergaan aan dat hart, hetwelk toegeeft aan de rebellerende lusten, die niet willen dat Christus er in zal heersen.

III. Een verstandige, goede vrouw van de stad Abel brengt door haar wijs beleid die zaak tot een goed einde, zodat Joab tevreden is en de stad toch gespaard wordt. Hier is:

1. Haar onderhandeling met Joab en het verdrag met hem, dat hem verplicht het beleg op te heffen op voorwaarde dat hem Seba overgeleverd wordt. Het schijnt dat geen van de mannen van Abel, van de oudsten of magistraten, zich aanbood om met Joab te onderhandelen, zelfs niet toen zij tot de uiterste nood waren gebracht, hetzij omdat zij te dom waren, zich niet bekommerden om het algemeen belang of omdat zij bang waren voor Seba, of er aan wanhoopten goede voorwaarden van Joab te verkrijgen, of geen verstand genoeg hadden om het verdrag te maken. Maar die een vrouw heeft door haar wijsheid de stad gered. Er is geen verschil van sekse voor de ziel, al is de man ook het hoofd, dan volgt daar nog niet uit dat hij het monopolie heeft van de hersenen, en daarom behoort hij ook door generlei Salische wet het monopolie te hebben van de kroon, menig mannelijk hart, ja beter dan een mannelijk hart, is in een vrouwenborst gevonden, ook is de schat van de wijsheid niet minder kostelijk en te waarderen, omdat hij in het zwakkere hart huist.

In het verdrag tussen deze opgenoemde heldin en Joab:

A. Verkrijgt zij zijn gehoor en zijn aandacht vers 17. Het was zeker wel de eerste maal dat hij met een vrouw over krijgszaken heeft onderhandeld.

B. Zij redeneert met hem ten behoeve van haar stad.

a. Zij voert aan dat de stad vermaard was om haar wijsheid, vers 18, dat er sedert lang zo'n roep uitging van die stad om de bekwame, schrandere mannen, die er in woonden, dat zij de vraagbaak was geworden van het land, en iedereen zich onderwierp aan het gevoelen van haar oudsten. Hun uitspraak was een orakel, laat hen geraadpleegd worden en de zaak is ten einde en het geschil beslecht, want alle partijen berusten er in. Zal nu zo'n stad in de as gelegd worden, er niet mee worden onderhandeld?

b. Dat de inwoners over het algemeen vreedzaam en getrouw zijn in Israël, vers 19. Zij kon niet alleen voor zichzelf spreken, maar ook voor allen wier zaak zij bepleitte, dat zij niet van een woelzieke, oproerige aard waren, maar bekend waren om hun trouw aan hun vorst en hun vredelievendheid onder elkaar, dat zij dus noch oproerig noch twistziek waren.

c. Dat zij een moeder was in Israël, een leidsvrouw en voedster van de naburige steden en het omliggende land, en behoorde tot *het erfdeel des Heren,* een stad van *Israëlieten,* niet van *heidenen,* de verwoesting er van zou een vermindering en verzwakking zijn van het volk, dat God zich ten erfdeel had verkoren.

d. Dat zij verwachtten dat hij hun de vrede zou toeroepen eer hij hen aanviel, overeenkomstig de welbekende krijgswet, Deuteronomium 20:10. De kanttekening geeft deze lezing van vers 18. *In het begin* (van het beleg) *spraken zij openlijk, zeggende: Voorzeker zullen zij van Abel vragen,* dat is: "De belegeraars zullen de verrader opeisen, ons vragen hem over te leveren, en zo zij dit doen, dan zullen wij spoedig tot een overeenkomst komen, en dan is er een einde aan de zaak". Aldus verwijt zij Joab stilzwijgend, dat hij hun geen vrede toegeroepen heeft maar hoopt dat het er nog niet te laat voor is geworden.

C. Joab en Abels voorspraak komen spoedig overeen, dat Seba's hoofd het rantsoen van de stad zal zijn. Hoewel Joab in een persoonlijke twist onlangs Amasa had verzwolgen en verdorven, wil hij toch, als hij handelt als legerhoofd, volstrekt de aantijging niet verdragen, dat hij behagen schept in bloedvergieten. *Het zij verre, het zij verre van mij, dat ik* behagen zou scheppen *in verslinden en verderven* of dit op het oog heb, behalve wanneer het voor het algemene welzijn noodzakelijk is, vers 20. De zaak is niet zo, onze twist is niet met uw stad, wij zouden ons leven willen wagen om haar te beschermen: onze twist is alleen met de verrader, die door u wordt geherbergd lever hem over en wij hebben afgedaan". Zeer veel kwaad zou voorkomen worden indien twistende partijen elkaar slechts wilden begrijpen. De stad biedt hardnekkig weerstand gelovende dat Joab het op haar verderf gemunt heeft, Joab valt haar met alle kracht en woede aan, gelovende dat al haar burgers verbondenen zijn van Seba, beide verkeren in dwaling, Iaat beide uit de waan gebracht worden, en de zaak is spoedig in orde. De enige vredesvoorwaarde is: de uitlevering van de verrader, zo is het in Gods handeling met de ziel, als zij belegerd wordt door overtuiging van zonde en benauwdheid. Zonde is de verrader, de beminde lust is de rebel, scheid daarvan, werp de overtreding van u, en alles zal wèl wezen. Geen vrede op andere voorwaarden. Deze wijze vrouw neemt het voorstel terstond aan: *Zie, zijn hoofd zal tot u over de muur geworpen worden.*

2. Haar verdrag met de burgers. Zij ging tot hen met haar wijsheid (en misschien had zij die even nodig in het handelen met hen als in het handelen met Joab) en bewoog hen om Seba's hoofd af te houwen, waarschijnlijk op order van hun regering, en het werd Joab over de muur toegeworpen. Hij kende het aangezicht van de verrader, en daarom zag hij niet verder, want hij bedoelde niet een van zijn aanhangers te laten lijden. De openbare veiligheid was verzekerd, en hij had geen begeerte naar openbare wraakoefening. Hierop brak Joab het beleg op en keerde terug naar Jeruzalem, met de trofeeën des vredes veeleer dan van de overwinning.

Samuël 20:23-26

Hier is een bericht van de staat van Davids hof na zijn wederherstelling. Joab bleef krijgsoverste, daar hij te machtig was om uit zijn ambt te worden ontzet, Benaja was zoals tevoren kapitein van de lijfwacht. Een ambt wordt ingesteld, dat wij tevoren niet hadden Hoofdstuk 8:16, namelijk dat van *thesaurier* of *schatmeester*, want het was niet voor het einde van deze periode, dat hij belastingen begon te heffen. Adoram heeft lange tijd dit ambt bekleed, maar ten laatste heeft het hem het leven gekost, 1 Koningen 12:18 .

HOOFDSTUK 21

1 En er was in Davids dagen een honger, drie jaren, jaar achter jaar; en David zocht het aangezicht des HEEREN. En de HEERE zeide: Het is om Saul en om des bloedhuizes wil, omdat hij de Gibeonieten gedood heeft.
2 Toen riep de koning de Gibeonieten, en zeide tot hen: (De Gibeonieten nu waren niet van de kinderen Israels, maar van het overblijfsel der Amorieten; en de kinderen Israels hadden hun gezworen, maar Saul zocht hen te slaan in zijn ijver voor de kinderen van Israel en Juda.)
3 David dan zeide tot de Gibeonieten: Wat zal ik ulieden doen, en waarmede zal ik verzoenen, dat gij het erfdeel des HEEREN zegent?
4 Toen zeiden de Gibeonieten tot hem: Het is ons niet te doen om zilver en goud met Saul en met zijn huis; ook is het ons niet om iemand te doden in Israel. En hij zeide: Wat zegt gij dan, dat ik u doen zal?
5 En zij zeiden tot den koning: De man die ons te niet gemaakt, en tegen ons gedacht heeft, dat wij zouden verdelgd worden, zonder te kunnen bestaan in enige landpale van Israel;
6 Laat ons zeven mannen van zijn zonen gegeven worden, dat wij hen den HEERE ophangen te Gibea Sauls, o, gij verkorene des HEEREN! En de koning zeide: Ik zal hen geven.
7 Doch de koning verschoonde Mefiboseth, den zoon van Jonathan, den zoon van Saul, om den eed des HEEREN, die tussen hen was, tussen David en tussen Jonathan, Sauls zoon.
8 Maar de koning nam de twee zonen van Rizpa, dochter van Aja, die zij Saul gebaard had, Armoni en Mefiboseth; daartoe de vijf zonen van Michals zuster, Sauls dochter, die zij Adriel, den zoon van Barzillai, den Meholathiet, gebaard had;
9 En hij gaf hen in de hand der Gibeonieten, die ze ophingen op den berg voor het aangezicht des HEEREN; en die zeven vielen tegelijk; en zij werden gedood in de dagen van den oogst, in de eerste dagen, in het begin van den gersteoogst.
10 Toen nam Rizpa, de dochter van Aja, een zak, en spande dien voor zich uit op een rotssteen, van het begin van den oogst, totdat er water op hen drupte van den hemel; en zij liet het gevogelte des hemels op hen niet rusten des daags, noch het gedierte van het veld des nachts.
11 En het werd David aangezegd, wat Rizpa, de dochter van Aja, Sauls bijwijf, gedaan had.
12 Zo ging David henen, en nam de beenderen van Saul, en de beenderen van Jonathan, zijn zoon, van de burgeren van Jabes in Gilead, die dezelve gestolen hadden van de straat Beth-san, alwaar de Filistijnen ze hadden opgehangen, ten dage als de Filistijnen Saul sloegen op Gilboa.
13 En hij bracht van daar op de beenderen van Saul, en de beenderen van Jonathan, zijn zoon; ook verzamelden zij de beenderen der gehangenen.
14 En zij begroeven de beenderen van Saul en zijn zoon Jonathan in het land van Benjamin te Zela, in het graf van zijn vader Kis, en deden alles, wat de koning geboden had. Alzo werd God na dezen den lande verbeden.
15 Voorts hadden de Filistijnen nog een krijg tegen Israel. En David toog af, en zijn knechten met hem, en streden tegen de Filistijnen, dat David moede werd.
16 En Isbi Benob, die van de kinderen van Rafa was, en het gewicht zijner spies driehonderd gewicht kopers, en hij was aangegord met een nieuw zwaard; deze dacht David te slaan.
17 Maar Abisai, de zoon van Zeruja, hielp hem, en sloeg den Filistijn, en doodde hem. Toen zwoeren hem de mannen van David, zeggende: Gij zult niet meer met ons uittrekken ten strijde, opdat gij de lamp van Israel niet uitblust.
18 En het geschiedde daarna, dat er wederom een krijg was te Gob tegen de Filistijnen. Toen sloeg Sibbechai, de Husathiet, Saf, die van de kinderen van Rafa was.

19 Voorts was er nog een krijg te Gob tegen de Filistijnen; en Elhanan, de zoon van Jaare-oregim, sloeg Beth-halachmi, dewelke was met Goliath, den Gethiet, wiens spiesenhout was als een weversboom.
20 Nog was er ook een krijg te Gath; en er was een zeer lang man, die zes vingeren had aan zijn handen, en zes tenen aan zijn voeten, vier en twintig in getal, en deze was ook aan Rafa geboren.
21 En hij hoonde Israel; maar Jonathan, de zoon van Simea, Davids broeder, sloeg hem.
22 Deze vier waren aan Rafa geboren te Gath; en zij vielen door de hand van David, en door de hand zijner knechten.

Het is onzeker wanneer de gebeurtenissen hebben plaatsgehad, die in dit hoofdstuk worden verhaald. Ik ben geneigd te denken, dat zij voorvielen, zoals het verhaal hier geplaatst is, na de opstand van Absalom en van Seba in het laatste gedeelte van Davids regering. Dat de veldslagen tegen de Filistijnen, waarvan hier melding wordt gemaakt, plaatshadden lang nadat de Filistijnen tenonder waren gebracht, blijkt uit een vergelijking van 1 Kronieken 18:1 met Hoofdstuk 20:4. De volkstelling had plaats even voor het vaststellen van de plaats, waar de tempel gebouwd zou worden, zoals blijkt uit 1 Kronieken 22 en dat was tegen het einde van Davids leven, en de volkstelling schijnt plaats gehad te hebben juist voor de driejarige hongersnood vanwege de Gibeonieten want hetgeen gedreigd wordt als driejarige hongersnood, 1 Kronieken 21:12, wordt zeven jaren genoemd in 2 Samuel 24:12, 13. Met het lopende nog drie jaren aan deze drie toegevoegd. Wij hebben hier:

I. De Gibeonieten gewroken:

1. Door een honger in het land, vers 1.

2. Door de terdoodbrenging van zeven nakomelingen van Saul, vers 2-9, waarbij echter wordt zorggedragen voor hun dode lichamen en voor Sauls gebeente, vers 10-14.

II. De reuzen van de Filistijnen gedood in onderscheiden veldslagen, vers 15-22.

Samuël 21:1-9

I. Hier wordt ons het kwaad meegedeeld dat Saul lang tevoren aan de Gibeonieten gedaan had, waarvan niet gesproken werd in de geschiedenis van zijn regering, en wij zouden er nu ook niet van gehoord hebben, als het niet was, dat thans over die zonde bezoeking gedaan wordt. De Gibeonieten waren van het overblijfsel van de Amorieten, vers 2, die door een list vrede hadden gemaakt met Israël, en aan wie door Jozua de openbare trouw verpand was voor hun veiligheid. Wij hadden die geschiedenis in Jozua 9. Er werd met hen overeengekomen, vers 23, dat zij wel veilig zouden zijn maar beroofd van hun land en hun vrijheid, en dat zij en de hunnen in dienstbaarheid zouden zijn aan Israël. Het blijkt niet dat zij van hun kant ooit het verbond hadden verbroken, hetzij door hun diensten te weigeren of door pogingen te doen om weer in het bezit te komen van hun land en van hun vrijheden. Dit werd ook nooit gezegd of voorgewend maar onder schijn van ijver voor de eer van Israël, opdat er niet gezegd zou worden dat zij nog enigen van de oude inwoners onder hen lieten blijven, legde Saul het er op toe om hen geheel uit te roeien, en heeft daarom velen van hen gedood. Aldus wilde hij wijzer schijnen te zijn dan zijn voorgangers, de richteren, en ijveriger voor het openbare welzijn, en misschien bedoelde hij het als een blijk van zijn koninklijk kroonrecht en zijn macht als koning, om de besluiten van vorige regeringen te herroepen of te vernietigen, en de plechtigste verbonden nietig te verklaren. Het kan ook zijn dat hij door deze strengheid tegen de Gibeonieten zijn goedertierenheid jegens de Amalekieten goed heeft willen maken. Sommigen gissen dat hij de Gibeonieten heeft zoeken uit te roeien in dezelfde tijd dat hij de waarzeggers en de duivelskunstenaars uit het land heeft weggedaan, 1 Samuel 28:3, of misschien waren sommigen van hen zeer vroom, en zocht hij hen te verderven, toen hij de priesters, hun meesters, heeft gedood. Wat dit tot een zeer grote zonde maakte, was dat hij niet alleen onschuldig bloed vergoot, maar hiermede de plechtige eed schond, door welke de natie gehouden en verplicht was hen te beschermen Zie wat over Sauls huis verderf heeft gebracht er rustte bloedschuld op.

II. Wij zien voor deze zonde van Saul lang daarna het volk van Israël gekastijd met een zware hongersnood.

Merk op:

1. Zelfs in het land Israëls, dat vruchtbare land, en onder de regering van David, die glorierijke regering, was er een hongersnood niet buitengewoon zwaar want anders zou men er wel spoediger op gelet hebben en naar de oorzaak er van hebben gevraagd, maar er was grote droogte, en als gevolg daarvan schaarsheid van levensmiddelen, en dat wel gedurende drie achtereenvolgende jaren. Als de korenoogst het ene jaar faalt, dan wordt dit gewoonlijk in het volgende jaar vergoed, maar als hij gedurende drie achtereenvolgende jaren faalt, dan zal dit een zwaar oordeel zijn, en de man van wijsheid zal er Gods stem in horen, roepende tot het land om berouw te hebben over het misbruik maken van de overvloed.

2. David zocht het aangezicht des Heren *vroeg de Here er naar.* Hoewel hijzelf een profeet was, moest hij toch het orakel raadplegen, om naar de verordineerde wijze Gods wil te weten te komen. Als wij ons onder Gods oordelen bevinden, dan moeten wij naar de oorzaak van de twist vragen. *Doe mij weten waarover Gij met mij twist.* Het is vreemd, dat David het orakel niet eerder geraadpleegd heeft niet voor het derde jaar, maar misschien heeft hij niet eerder begrepen dat het een buitengewoon oordeel was voor de een of andere bijzondere zonde. Zelfs Godvruchtige mensen

zijn dikwijls traag en nalatig in het vervullen van hun plicht. Wij blijven in dwaling en onwetendheid, omdat wij verzuimen om de Here te vragen.

3. God was gereed met Zijn antwoord, hoewel David langzaam was om te vragen: *Het is om Saul.* Gods oordelen zien dikwijls zeer ver terug, hetgeen ons verplicht om dit ook te doen als wij onder bestraffing zijn. Het betaamt ons niet er tegen op te komen, dat het volk lijdt om de zonde huns konings, misschien hebben zij er hem in geholpen, er hem toe aangezet, of dat dit geslacht lijdt om de zonde van het vorige geslacht, God bezoekt dikwijls de zonden van de vaderen aan de kinderen, en Zijn oordelen zijn een grote afgrond, Hij geeft geen rekenschap van Zijn daden. De tijd neemt de schuld van de zonde niet weg, en wij kunnen op het uitstel van de oordelen geen hoop op straffeloosheid bouwen. Er is geen wet van bepaling of verjaring in te roepen tegen de eisen Gods. "Nullum tempus occurrit Deo-God kan straffen wanneer Hij wil."

III. Er wordt wraak geoefend aan het huis van Saul, teneinde Gods toorn af te wenden van het land, dat nu lijdt om zijn zonde.

1. Door Goddelijke ingeving waarschijnlijk hiertoe geleid, liet David het aan de Gibeonieten zelf over om te zeggen welke vergoeding of voldoening hun gegeven kan worden voor het onrecht, dat hun aangedaan is, vers 3. Zij hadden gedurende vele jaren stilgezwegen, hadden geen beroep gedaan op David, het koninkrijk niet beroerd door hun klachten en eisen, maar eindelijk spreekt nu God voor hen, *Ik ben als een man, die niet hoort-Gij zult verhoren* Psalm 38:15, 16, en zij worden beloond voor hun geduld met deze eer, dat zij tot rechters aangesteld worden in hun eigen zaak en dat hun carteblanche wordt gegeven om er hun eisen op te schrijven. *Wat gij zult zeggen, dat zal ik voor u doen,* vers 4, opdat verzoening gedaan worde, en *gij het erfdeel des Heren zegent,* vers 3. Het is treurig voor een geslacht of een volk, als de gebeden van de onschuldig verdrukten er tegen opgaan tot God, en daarom zijn de onkosten van een rechtvaardige vergoeding wel besteed om de zegen te verkrijgen dergenen, die verloren gingen, Job 29:13. "Mijn knecht Job, die gij verongelijkt hebt, zal voor u bidden", zegt God, "en dan, maar niet eerder, zal Ik met u verzoend zijn." Diegenen verstaan zichzelf niet, die de gebeden van de armen en geminachten niet op prijs stellen.

2. Zij verlangen dat zeven personen uit Sauls nageslacht ter dood gebracht zullen worden, en David stond hun eis toe.

A. Zij verlangden *geen zilver en goud,* vers 4. Geld kan geen bloed vergoeden, zie Numeri 35:31-33. Het is de aloude wet, bloed roept om bloed, Genesis 9:6, en diegenen overschatten het geld en onderschatten het leven, die het bloed hunner familieleden verkopen voor vergankelijke dingen, zoals zilver en goud. De Gibeonieten hadden nu een goede gelegenheid om van hun dienstbaarheid omslagen te worden ter vergoeding van het hun aangedane onrecht, volgens de billijkheid van de wet, Exodus 21:26. "Wanneer iemand het oog zijns dienstknechts of het oog van zijn dienstmaagd slaat en het verderft, hij zal hem vrij laten gaan voor zijn oog." Maar zij drongen hier niet op aan, hoewel het verbond door de andere zijde verbroken was zal het van hun zijde toch niet worden verbroken. Zij waren *Nethinim,* gegeven aan God en het volk Israël, en zij willen de schijn niet aannemen van de dienst moede te zijn.

B. Zij eisten geen ander leven dan van Sauls geslacht, hij had hun het onrecht gedaan, en daarom moeten zijn kinderen er voor boeten. Wij spreken de erfgenamen aan voor de schuld hunner ouders. De mensen mogen dit beginsel niet uitstrekken tot het leven, Deuteronomium 24. 16. Naar de gewone loop van het recht, moeten de *kinderen niet gedood worden voor de vaders,* maar dit geval van de Gibeonieten was geheel buitengewoon. God zelf had zich partij gesteld in de zaak, en heeft het ongetwijfeld de Gibeonieten in het hart gegeven om die eis te doen, want Hij erkende wat gedaan werd, keurde het goed, vers 14, en Zijn oordelen zijn niet onderworpen aan de regelen, waaraan der mensen oordeel onderworpen moet zijn. Laat ouders zich wachten voor zonde, inzonderheid voor de zonde van wreedheid en verdrukking, om der wille hunner arme kinderen, die er door de rechtvaardige hand van God voor kunnen lijden, als zij in hun graf zijn. Schuld en een vloek zijn een treurig erfdeel voor een geslacht. Het schijnt dat Sauls nakomelingen in zijn voetstappen hebben gewandeld, want het wordt een *bloedhuis* genoemd, vers 1, het was de geest, de aard van dit geslacht, en daarom wordt er terecht met hen afgerekend voor zijn zonde, zowel als voor hun eigen zonde.

C. Zij wilden het David niet opleggen om die straf aan hen te voltrekken. Gij *zult voor ons niemand doden in Israël,* maar wij zullen het zelf doen, wij *zullen hen de Here ophangen,* vers 6, zodat, indien er hardheid in is, zij er schuld van dragen, en niet David of zijn huis. Naar onze oude wet konden de bloedverwanten van een vermoorde, als er recht gesproken was tegen de moordenaar, de straf aan hem voltrekken.

D. Zij eisten dit niet uit boosaardigheid tegen Saul of zijn geslacht, (indien zij wraakzuchtig waren geweest, zij zouden lang tevoren dit voorstel gedaan hebben) maar uit liefde voor het volk van Israël, dat zij geplaagd zagen om het onrecht, dat hun aangedaan was. "Wij *zullen hen de Here ophangen,* vers 6, om aan Zijn gerechtigheid te voldoen, niet om onze wraakzucht te bevredigen, tot welzijn van het publiek, niet voor onze eer."

E. De aanwijzing van de personen lieten zij aan David over, die zorg droeg om Mefiboseth te beveiligen om Jonathans wil, opdat hij, het verbreken van de ene eed wrekende, niet zelf een andere eed zou breken, vers 7, maar hij leverde hun twee van Sauls zonen over, die hij had bij een bijwijf, en vijf van zijn kleinzonen, die zijn dochter Merab aan Adriël gebaard had, 1 Samuel 18:19, maar die door zijn dochter Michal opgevoed werden, vers 8. Nu was ook Sauls verraad gestraft, waarmee hij Merab aan Adriël had gegeven na haar aan David beloofd te hebben, met het doel hem te tergen en tot toorn te verwekken. "Het is gevaarlijk", zegt bisschop Hall hier, "om aan een van Gods getrouwen kwaad te doen: als hun zachtmoedigheid het gemakkelijk vergeven heeft, zal hun God het toch niet voorbijzien, maar strenge vergelding doen, al is het ook lang daarna."

F. De plaats, de tijd en de wijze van hun terdoodbrenging hebben alle bijgedragen tot de plechtigheid van hun opgeofferd worden aan Gods gerechtigheid.

a. Zij werden opgehangen als anathema's, onder een bijzonder teken van Gods misnoegen, want de wet heeft verklaard: "een opgehangene is Gode een vloek," Deuteronomium 21:23, Galaten 3:13. Christus, een vloek voor ons geworden zijnde, en stervende om te voldoen voor onze zonden en de toorn Gods af te wenden, is gehoorzaam geworden tot aan deze schandelijke dood.

b. Zij werden opgehangen te Gibea Sauls, vers 6, om te tonen dat het voor zijn zonde was, dat zij stierven. Zij werden, als het ware, opgehangen voor hun eigen deur om de schuld van het huis Sauls te verzoenen, en zo heeft God het verderf van dat geslacht voleindigd voor het bloed van de priesters en hun gezin, dat nu ongetwijfeld in gedachtenis kwam voor God, Hij heeft het gezocht, Psalm 9:13. Maar alleen van het bloed van de Gibeonieten wordt melding gemaakt, omdat dit vergoten werd in schending van een heilige eed, die, hoewel lang tevoren gezworen, en hoewel hij door een list werd verkregen, en de belofte aan Kanaänieten gedaan was, toch nu zo streng gestraft wordt. Het verachten van de eed en het verbreken van het verbond zal gegeven worden op het hoofd van hen, die aldus Gods heilige naam ontheiligen, Ezechiel 17:18, 19. En aldus wilde God tonen dat bij Hem rijken en armen elkaar ontmoeten. Zelfs koninklijk bloed moet vergoten worden om het bloed van Gibeonieten te verzoenen, die toch slechts de vazallen waren van de vergadering.

c. Zij werden ter dood gebracht *in de dagen des oogstes, in het begin des gerstenoogstes,* vers 9, om te tonen dat zij aldus opgeofferd waren om de toorn van God af te wenden, door welke hun de oogstzegeningen gedurende enige jaren onthouden waren, en Zijn gunst te verkrijgen voor de tegenwoordige oogst. Zo is er geen ander middel om Gods toorn te stillen dan door ons bederf en onze lusten te doden. Tevergeefs verwachten wij barmhartigheid van God, zo wij geen gerechtigheid oefenen aan onze zonden. Over die strafoefeningen moet niet geklaagd worden als wreed zijnde, die noodzakelijk zijn geworden voor het algemene welzijn. Het is beter dat zeven leden van Sauls bloedhuis gehangen worden, dan dat geheel Israël door hongersnood wordt geteisterd.

Samuël 21:10-14

I. Sauls zonen werden niet alleen gehangen, maar gehangen in ketenen, zodat hun dode lichamen openlijk tentoongesteld bleven totdat het oordeel zou ophouden door het zenden van regen op het land. Zij stierven als offers, en zo werden zij, in zekere zin, opgeofferd, niet terstond door vuur verteerd, maar langzamerhand door de lucht. Zij stierven als anathema's en door dit smadelijk gebruik werden zij voorgesteld als verfoeilijk, omdat ongerechtigheid op hen werd gelegd. Toen onze gezegende Heiland zonde voor ons werd gemaakt, is Hij een vloek voor ons geworden. Maar hoe zullen wij dit nu overeenbrengen met de wet, die uitdrukkelijk gebood om "het dode lichaam van gehangenen tenzelfden dage te begraven?" Deuteronomium 21:23. Een van de Joodse rabbijnen wenste dat deze passage uitgewist zou worden uit de geschiedenis, opdat de naam van God geheiligd zou worden, die hij denkt ontheiligd te zijn door Zijn aanneming van hetgeen een schending was van Zijn wet, maar dit was een geheel buitengewoon geval en viel niet onder deze wet, ja de reden zelf voor die wet is een reden voor deze uitzondering. Hij die aldus hangend gelaten wordt, is vervloekt, daarom moeten gewone misdadigers niet aldus behandeld worden, maar wel dezen, want zij waren opgeofferd, niet aan de gerechtigheid des volks, maar om de misdaad des volks, geen mindere misdaad dan schending van de openbare trouw, en ter bevrijding des volks van geen minder oordeel dan een algemene hongersnood. Aldus tot "uitvaagsel van de wereld gemaakt zijnde en aller afschrapsel, zijn zij een schouwspel geworden van de wereld," 1 Corinthiers 4:9, 13, o God dit alzo verordineerd, of tenminste toegelaten hebbende.

II. De dode lichamen worden bewaakt door Rizpa, de moeder van twee hunner, vers 10. Het was een grote beproeving voor haar in haar hoge ouderdom om haar twee zonen die, naar wij kunnen onderstellen, een troost voor haar geweest zijn, en haar waarschijnlijk ten steun zouden geweest zijn in haar afnemende jaren, op zo ontzettende wijze te zien afgesneden. Niemand weet welke smart nog voor hem weggelegd is. Zij mag hen niet op betamelijke wijze begraven zien, maar zij zorgt er voor dat zij behoorlijk worden bewaakt. Zij doet geen poging om het vonnis, dat over hen geveld is, teniet te doen, dat zij daar moeten blijven hangen totdat God regen zendt, zij steelt de lijken niet, noch voert ze weg met geweld, hoewel de wet Gods aangevoerd had kunnen worden ter harer verdediging, neen geduldig onderwerpt zij zich, slaat een tent op van zakkenlinnen in de nabijheid van de galgen, waar zij met haar dienaren en vrienden de dode lichamen beschermt tegen roofvogels en wilde dieren. Aldus:

1. Geeft zij, zoals rouwdragenden allicht doen doelloos toe aan haar smart. Als in zulke gevallen de droefheid al te zeer de overhand dreigt te krijgen, doet men beter met haar af te leiden en te matigen, dan er aan toe te geven. Waarom zouden wij ons aldus verharden in onze droefheid?

2. Legt zij getuigenis af van haar liefde. Aldus maakte zij de wereld bekend, dat haar zonen stierven, niet om hun eigen zonde, niet als weerspannige, moedwillige zonen, welker ogen de gehoorzaamheid van de moeder veracht hadden, indien dit het geval ware geweest, zij zou ze "door de raven hebben laten uitpikken en door de jonge arenden laten eten," Spreuken 30:17. Maar dat zij stierven om de zonde huns vaders en daarom kon door hun hard lot haar ziel niet van hen worden vervreemd. Of schoon zij moeten sterven, zullen zij toch beklaagd en betreurd worden.

III. Hun dode lichamen worden met het gebeente van Saul en Jonathan plechtig begraven in hun familiegraf. Wel verre dat David misnoegd was over hetgeen Rizpa gedaan had, werd hij zelf er

door opgewekt om het huis van Saul te eren, en onder andere ook deze takken er van, en zo bleek het, dat het niet uit persoonlijke misnoegdheid was op dat geslacht of uit haat, dat hij hen overgeleverd had, en dat hij de dodelijke dag niet heeft begeerd, maar dat hij verplicht was geweest het te doen voor het openbare welzijn.

1. Hij besloot nu om de dode lichamen van Saul en Jonathan weg te doen nemen van de plaats, waar de mannen van Jabes in Gilead ze wel met eerbied, doch in stilte begraven hadden *onder een boom*, 1 Samuel 31:12, 13. Het schild van Saul was smadelijk weggeworpen, alsof hij niet met olie gezalfd was, maar de koninklijke as moet toch niet verloren zijn of vermengd worden met die van het gemeen. De menselijkheid gebiedt ons menselijke lichamen te eerbiedigen, inzonderheid de lichamen van de groten en Godvruchtigen, uit aanmerking beide van wat zij geweest zijn en van wat zij zullen worden.

2. Met deze begroef hij ook de lichamen van de gehangenen, want toen Gods toorn was afgewend, moesten zij niet langer beschouwd worden als een vloek, vers 13, 14. Toen *er water op hen drupte van de hemel*, vers 10 dat is: toen God regen zond om de aarde te bevochtigen, (hetgeen misschien niet vele dagen was nadat zij waren opgehangen) werden zij afgenomen, want toen bleek het "dat God den lande verbeden was," Als op aarde gerechtigheid gedaan wordt, dan houdt de wraak des hemels op. Door Christus, die aan een hout was gehangen en aldus een vloek voor ons is gemaakt om onze schuld te verzoenen (hoewel Hijzelf schuldeloos was), is God met ons bevredigd, en is Hij ons verbeden, en in Handelingen 13:29 wordt gezegd: "als zij alles volbracht hadden wat van Hem geschreven was, namen zij ten teken daarvan en van Gods aanneming er van, Hem af van het hout en legden Hem in het graf."

Samuël 21:15-22

Wij hebben hier oorlogen met de Filistijnen die in het laatste gedeelte van Davids regering schijnen gevoerd te zijn. Hoewel hij hen zo tenonder had gebracht, dat zij niet weer talrijke legers te velde konden brengen, wilden zij zich toch, zolang er nog reuzen onder hen waren om hun kampioenen te zijn, nooit rustig houden, maar namen alle gelegenheden te baat om de vrede van Israël te verstoren, hen uit te dagen, of invallen bij hen te doen.

I. David zelf had de strijd aangebonden met een van de reuzen. De Filistijnen hadden de oorlog weer begonnen, vers 15. De vijanden van Gods Israël zijn rusteloos in hun aanslagen tegen hen. Hoewel David nu oud was, wilde hij toch niet vrijgesteld zijn van de krijgsdienst, maar ging af in eigen persoon om tegen de Filistijnen te strijden. "Senescit, non segnescit-Hij wordt oud, maar niet vadsig." Een teken dat hij streed, niet voor zijn eigen roem (op dat tijdstip was hij er mee beladen en had er geen meer nodig) maar tot welzijn van zijn rijk. Maar in dit gevecht vinden wij hem:

1. In nood en gevaar. Hij dacht dat hij de vermoeienissen van de krijg nog evengoed kon dragen als tevoren, zijn wil was goed, en hij hoopte te kunnen doen als op andere malen, maar hij vond zich teleurgesteld, de ouderdom had zijn haar afgesneden, en na een wijle *werd hij moede*. Zijn lichaam kon geen gelijke tred houden met zijn geest. De kampioen van de Filistijnen werd spoedig zijn voordeel gewaar, hij bemerkte dat Davids kracht hem begaf, en zelf sterk en welgewapend zijnde, *dacht hij David te slaan*, maar God was niet in zijn gedachten, en daarom zijn zij op die eigen dag allen omgekomen. De vijanden van Gods volk zijn dikwijls zeer sterk, zeer listig, en zeer zeker van de overwinning, zoals Isbi Benob, maar er is geen sterkte, noch raad, noch vertrouwen, tegen de Here.

2. Wonderbaarlijk gered door Abisai, die hem tijdig te hulp kwam, vers 17. Hierin moeten wij Abisai's moed en trouw aan zijn vorst erkennen, daar hij om zijn leven te redden kloekmoedig het zijne gewaagd heeft, maar nog veel meer de goede voorzienigheid Gods, die hem David te hulp deed komen op het ogenblik van zijn uiterst gevaar. Zulk een zaak en zo'n kampioen kunnen wel in nood en gevaar wezen, maar zullen niet verlaten worden. Toen Abisai hem hielp, hem een hartsterking gaf misschien, waardoor zijn falende kracht weer opgewekt werd, of hem steunde, *sloeg hij* (namelijk David, zoals ik het opvat) *de Filistijn en doodde hem*, want in vers 22 wordt gezegd dat David zelf de hand heeft gehad in het doden van de reuzen. David werd moede maar vlood niet, hoewel zijn kracht hem begaf heeft hij kloekmoedig stand gehouden, en toen zond God hem hulp in de tijd van zijn nood, die hij, hoewel zij hem gebracht werd door zijn jongere en mindere, dankbaar aannam en zo bereikte hij zijn doel en bleef overwinnaar. Christus werd in Zijn doodsbenauwdheid versterkt door een engel. In de geestelijke strijd worden zelfs krachtige heiligen soms moede, als Satan hen met woede aanvalt, maar zij, die stand houden en hem weerstaan, zullen hulp ontvangen en meer dan overwinnaars worden gemaakt.

3. Davids knechten hebben hierop besloten dat hij zich nooit meer aldus in gevaar zal begeven. Zij hebben hem gemakkelijk kunnen bewegen niet tegen Absalom te strijden, Hoofdstuk 18:3, maar tegen de Filistijnen wilde hij uittrekken, totdat, nu hij zo ternauwernood aan het gevaar ontkomen was, in de raad besloten werd en bevestigd met een eed, dat de lamp Israëls (zijn gids en zijn glorie, want dit was David) niet meer zo blootgesteld zou zijn aan het gevaar van te worden uitgeblust.

Levens zo kostbaar als dat van David, moeten met dubbele zorg bewaard worden, zowel door henzelf als door anderen.

II. De overige reuzen vielen door de hand van Davids knechten.

1. Saf werd verslagen door Sibbechai, een van Davids helden, vers 18, 1 Kronieken 11:29. h.

2. Een ander, de broeder van Goliath, werd geslagen door Elhanan, van wie melding wordt gemaakt in Hoofdstuk 23:24.

3. Een andere was van zo'n buitengewone lengte en omvang, dat hij meer vingers en tenen had dan andere mensen, vers 20 en zo weergaloos onbeschaamd en driest, dat hij, hoewel hij de val had gezien van andere reuzen, Israël toch hoonde, hij werd verslagen door *Jonathan, de zoon van Simea.* Simea had een zoon, Jonadab geheten, 2 Samuel 13:3. Ik zou hem voor dezelfde gehouden hebben als deze Jonathan, maar die was bekend voor zijn schranderheid, of liever listigheid, en deze voor zijn kloekmoedigheid. Deze reuzen waren waarschijnlijk de overblijfselen van de kinderen Enaks, die, hoewel zij lang gevreesd waren toch eindelijk gevallen zijn.

Merk nu op:

a. Dat het voor de sterke dwaasheid is te roemen in zijn kracht. Davids knechten waren niet groter of sterker dan andere mensen, maar door de hulp Gods hebben zij de ene reus na de andere overmeesterd. God verkiest door het zwakke de sterken te beschamen.

b. Het is iets gewoons dat zij *die der helden schrik zijn geweest in het land van de levenden, ter helle nederdalen,* Ezechiel 32:27.

c. De machtigste vijanden worden dikwijls voor het laatst bewaard. David begon zijn roem met de overwinning over een reus, en hier besluit hij hem met de overwinning. De dood is des Christens laatste vijand en een zoon Enaks, maar door Hem, die voor ons getriomfeerd heeft, hopen wij ten laatste ook over alle vijand meer dan overwinnaars te zullen zijn.

HOOFDSTUK 22

1 En David sprak de woorden dezes lieds tot den HEERE, ten dage als de HEERE hem verlost had uit de hand van al zijn vijanden, en uit de hand van Saul.
2 Hij zeide dan: De HEERE is mij mijn Steenrots, en mijn Burg, en mijn Uithelper.
3 God is mijn Rots, ik zal op Hem betrouwen; mijn Schild en de Hoorn mijns heils, mijn Hoog Vertrek en mijn Toevlucht, mijn Verlosser! Van geweld hebt Gij mij verlost!
4 Ik riep den HEERE aan, Die te prijzen is, en ik werd verlost van mijn vijanden.
5 Want baren des doods hadden mij omvangen; beken Belials verschrikten mij.
6 Banden der hel omringden mij; strikken des doods bejegenden mij.
7 Als mij bange was, riep ik den HEERE aan, en riep tot mijn God; en Hij hoorde mijn stem uit Zijn paleis, en mijn geroep kwam in Zijn oren.
8 Toen daverde en beefde de aarde; de fondamenten des hemels beroerden zich, en daverden, omdat Hij ontstoken was.
9 Rook ging op van Zijn neus, en een vuur uit Zijn mond verteerde; kolen werden daarvan aangestoken.
10 En Hij boog den hemel, en daalde neder; en donkerheid was onder Zijn voeten.
11 En Hij voer op een cherub, en vloog, en werd gezien op de vleugelen des winds.
12 En Hij zette duisternis rondom Zich tot tenten, een samenbinding der wateren, wolken des hemels.
13 Van den glans voor Hem henen werden kolen des vuurs aangestoken.
14 De HEERE donderde van den hemel, en de Allerhoogste gaf Zijn stem.
15 En Hij zond pijlen uit en verstrooide ze; bliksemen en verschrikte ze.
16 En de diepe kolken der zee werden gezien, de gronden der wereld werden ontdekt, door het schelden des HEEREN, van het geblaas des winds van Zijn neus.
17 Hij zond van de hoogte, Hij nam mij, Hij trok mij op uit grote wateren.
18 Hij verloste mij van mijn sterken vijand, van mijn haters, omdat zij machtiger waren dan ik.
19 Zij hadden mij bejegend ten dage mijns ongevals; maar de HEERE was mij een Steunsel.
20 En Hij voerde mij uit in de ruimte, en rukte mij uit, want Hij had lust aan mij.
21 De HEERE vergold mij naar mijn gerechtigheid; Hij gaf mij weder naar de reinigheid mijner handen.
22 Want ik heb des HEEREN wegen gehouden, en ben van mijn God niet goddelooslijk afgegaan.
23 Want al Zijn rechten waren voor mij, en Zijn inzettingen, daarvan week ik niet af.
24 Maar ik was oprecht voor Hem; en ik wachtte mij voor mijn ongerechtigheid.
25 Zo gaf mij de HEERE weder naar mijn gerechtigheid, naar mijn reinigheid, voor Zijn ogen.
26 Bij den goedertierene houdt Gij U goedertieren; bij den oprechten held houdt Gij U oprecht.
27 Bij den reine houdt Gij U rein; maar bij den verkeerde houdt Gij U verdraaid.
28 En Gij verlost het bedrukte volk; maar Uw ogen zijn tegen de hogen, Gij zult hen vernederen.
29 Want Gij zijt mijn Lamp, o HEERE, en de HEERE doet mijn duisternis opklaren.
30 Want met U loop ik door een bende; met mijn God spring ik over een muur.
31 Gods weg is volmaakt; de rede des HEEREN is doorlouterd; Hij is een Schild allen, die op Hem betrouwen.
32 Want wie is God, behalve de HEERE, en wie is een rotssteen, behalve onze God?
33 God is mijn Sterkte en Kracht; en Hij heeft mijn weg volkomen geopend.
34 Hij maakt mijn voeten gelijk als der hinden, en stelt mij op mijn hoogten.
35 Hij leert mijn handen ten strijde, zodat een stalen boog met mijn armen verbroken is.

36 Ook hebt Gij mij gegeven het schild Uws heils, en door Uw verootmoedigen hebt Gij mij groot gemaakt.
37 Gij hebt mijn voetstap ruim gemaakt onder mij; en mijn enkelen hebben niet gewankeld.
38 Ik vervolgde mijn vijanden, en verdelgde hen, en keerde niet weder, totdat ik ze verdaan had.
39 En ik verteerde hen, en doorstak ze, dat zij niet weder opstonden; maar zij vielen onder mijn voeten.
40 Want Gij omgorddet mij met kracht ten strijde; Gij deedt onder mij nederbukken, die tegen mij opstonden.
41 En Gij gaaft mij den nek mijner vijanden, mijner haters, en ik vernielde hen.
42 Zij zagen uit, maar er was geen verlosser; naar den HEERE, maar Hij antwoordde hun niet.
43 Toen vergruisde ik hen als stof der aarde; ik stampte ze, ik breidde hen uit als slijk der straten.
44 Ook hebt Gij mij uitgeholpen van de twisten mijns volks, Gij hebt mij bewaard tot een hoofd der heidenen; het volk, dat ik niet kende, heeft mij gediend.
45 Vreemden hebben zich mij geveinsdelijk onderworpen; zo haast als hun oor van mij hoorde, hebben zij mij gehoorzaamd.
46 Vreemden zijn vervallen, en hebben zich aangegord uit hun sloten.
47 De HEERE leeft, en geloofd zij mijn Rotssteen; en verhoogd zij God, de Rotssteen mijns heils!
48 De God, Die mij volkomene wraak geeft, en de volken onder mij nederwerpt;
49 En Die mij uitvoert van mijn vijanden; en Gij verhoogt mij boven degenen, die tegen mij opstaan; Gij redt mij van den man alles gewelds.
50 Daarom zal ik U, o HEERE, loven onder de heidenen, en Uw Naam zal ik psalmzingen.
51 Hij is een Toren der verlossingen Zijns konings, en Hij doet goedertierenheid aan Zijn gezalfde, aan David en aan zijn zaad, tot in eeuwigheid.

Dit hoofdstuk is een Psalm, een lofpsalm, wij vinden hem later opgenomen onder de psalmen Davids Psalm 18, met enkele wijzigingen. Wij hebben hem hier, zoals hij het eerst samengesteld werd voor zijn eigen binnenkamer en zijn eigen harp, maar daar hebben wij hem, zoals hij later aan de opperzangmeester werd overgegeven voor de dienst van de kerk, een tweede editie met sommige verbeteringen, want hoewel hij in het eerst voornamelijk bedoeld was om uiting te geven aan Davids toestand, kunnen toch ook anderen er gebruik van maken om God te danken voor hun uitreddingen. Of wel, hij was bestemd om het volk door het gebruik van deze psalm zich met hem te laten verenigen in zijn dankzegging, omdat, daar hij een openbaar persoon was, zijn uitreddingen beschouwd konden worden als openbare weldaden en zegeningen, voor welke openbare dankerkentenis moest worden uitgesproken. De gewijde geschiedschrijver heeft in dit en het vorige boek uitvoerig Davids uitreddingen verhaald, inzonderheid een aan het einde van het vorige hoofdstuk, en nu acht hij het gepast om dit gewijde lied te vermelden als een gedenkschrift van alles wat tevoren verhaald is. Sommigen denken dat David deze psalm geschreven heeft toen hij oud was, na een algemene terugblik op de zegeningen van zijn leven, en de vele wonderdadige bewaringen, die hij van God had ervaren van het begin tot het einde. In onze lofzegging behoren wij zover terug te zien als wij kunnen, en het besef van Gods gunsten niet door de tijd laten verflauwen. Anderen denken dat hij hem schreef toen hij jong was, bij gelegenheid van sommige van zijn eerste uitreddingen, en hem voor zijn eigen gebruik bij zich gehouden heeft, en dat hij de gewoonte had om dit lied bij iedere nieuwe verlossing te zingen. Maar het Boek van de Psalmen toont dat hij naar de omstandigheid was, afwisseling heeft gebracht in zijn lof, en zich niet bij een formule heeft bepaald. Hier is:

I. Het opschrift van de psalm, vers 1.

II. De psalm zelf, waarin hij met zeer warme Godsvrucht en zeer grote vloeiendheid van taal en uitdrukking:

1. Eer en heerlijkheid geeft aan God.

2. Zich in Hem vertroost, en voor beide reden vindt.

a. In zijn ervaringen van Gods vroegere gunsten.

b. In de verwachting, die hij heeft van nog verdere gunstbewijzen. Deze zijn in geheel de psalm dooreengemengd.

Samuël 22:1

Merk hier op:

1. Dat het dikwijls het lot is geweest van Gods volk om vele vijanden te hebben en in dreigend gevaar te zijn in hun handen te vallen. David was een man naar Gods hart, maar niet naar der mensen hart, velen hebben hem gehaat en zijn verderf gezocht, inzonderheid wordt Saul genoemd, hetzij:

a. Als onderscheiden van zijn vijanden onder de heidense volken, Saul haatte David, maar David heeft Saul niet gehaat, en daarom wilde hij hem niet onder zijn vijanden rekenen, of liever:

b. Als de voornaamsten van zijn vijanden, die kwaadwilliger en machtiger was dan al de anderen. Laat hen, die door God worden bemind, er zich niet over verwonderen zo de wereld hen haat.

2. Zij, die op God vertrouwen in de weg des plichts, zullen Hem een hulp vinden in benauwdheden en in de grootste gevaren. David deed dit, God heeft hem verlost uit de hand van Saul, daar neemt hij zeer bijzonder nota van, merkwaardige bewaringen moeten met bijzondere nadruk in onze dankzegging worden vermeld. Hij heeft hem ook verlost *uit de hand van al zijn vijanden,* van de ene na de andere, soms op die wijze, dan wederom op een andere wijze, en uit zijn eigen ervaring heeft David ons verzekerd: "Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen, maar uit alle die redt hem de Here," Psalm 34:20. Eer wij in de hemel zijn, zullen wij nooit van al onze vijanden verlost worden, en voor dat hemels koninkrijk zal God al de Zijnen bewaren, 2 Timotheus 4:18.

3. Zij, die veel uitnemende zegeningen van de Here hebben ontvangen, moeten er Hem de eer voor geven. Iedere nieuwe zegen in onze hand behoort een nieuw lied te leggen in onze mond, lofliederen ter ere van onze God. Waar een dankbaar hart is zal uit de overvloed van dat hart de mond spreken. David sprak niet voor zichzelf en alleen voor zijn eigen genoegen, of tot de hem omringenden, alleen tot hun onderrichting, maar *tot de Here* tot Zijn eer, *de woorden des lieds.* Wij zingen Godvruchtiglijk als wij de Here zingen. In benauwdheid "riep hij tot de Here met zijn stem," Psalm 142:2, daarom heeft hij ook met zijn stem Gode dank toegebracht. Dat is de lieflijkste muziek.

4. Wij moeten spoed maken met onze dankerkentenis aan God uit te spreken, *ten dage als de Here hem verlost had, sprak hij de woorden dezes lieds.* Laat terwijl de zegen nog nieuw is, en wij onder de indruk er van zijn, het dankoffer gebracht worden om aangestoken te worden met het vuur van onze dankbare liefde.

Samuël 22:2-51

Laat ons in dit lied des lofs opmerken:

I. Hoe David God aanbidt, en Hem de eer geeft van Zijn oneindige volmaaktheden. Er is niemand gelijk Hij, niemand, die bij Hem vergeleken kan worden, vers 32. *Wie is God behalve de Here.* Alle anderen, die als godheden worden aangebeden, zijn namaaksels en bedriegers. Buiten Hem kan op niemand gesteund of vertrouwd worden. *Wie is een rotssteen behalve onze God?* Zij zijn dood, maar *de Here leeft,* vers 47. Zij stellen hun aanbidders teleur, als die hen het meest nodig hebben. Maar *Gods weg is volmaakt,* vers 31. De mensen beginnen in vriendelijkheid, maar eindigen er niet in, zij beloven, maar volbrengen niet, maar God zal Zijn werk voleinden, Zijn woord is beproefd, wij kunnen er op vertrouwen.

II. Hoe hij juicht in zijn deel hebben in deze God en in de betrekking, waarin hij tot Hem staat, hetgeen hij beschouwt ais de grond van al de weldaden, die hij van Hem heeft ontvangen. *Hij is mijn God,* als zodanig riep hij tot Hem vers 7, en kleefde hij Hem aan, vers 33, en zo Hij *mijn God is,* dan is Hij *mijn steenrots.* vers 2, dat is: mijn *sterkte en kracht,* vers 33. De rots, onder welke ik schuil, en die mij is als de schaduw van een zware rotssteen in een dorstig land, de rots, op welke ik mijn hoop bouw, vers 3. Welke mijn kracht en mijn steun ook mogen wezen, het is *de God mijns rotssteens* die ze aldus doen zijn, ja Hij *is God, de rotssteen mijns heirs,* vers 47, mijn behoudende kracht is in Hem en van Hem. David heeft dikwijls een schuilplaats gezocht in een rots, 1 Samuel 24:2, maar God was zijn voornaamste schuilplaats. "Hij is mijn burcht, in wie ik veilig ben en mij veilig acht, mijn hoog vertrek of sterkte, waarin ik buiten het bereik ben van wezenlijk kwaad, de *toren van de verlossingen,* vers 51, die noch beklommen noch beschoten, noch ondermijnd kan worden, de behoudenis zelf behoudt mij. Ben ik in benauwdheid? Hij is mijn verlosser. Worden slagen op mij gericht, of pijlen? Hij is mijn schild. Ben ik vervolgd? Hij is mijn toevlucht. Verdrukt? Hij is mijn redder, die mij verlost uit de handen desgenen, die mijn verderf zoeken. Ja meer, Hij is *de hoorn mijns heils,* die mij krachtiglijk beschermt, maar door welke mijn vijanden krachtiglijk worden gestoten." Van Christus wordt gesproken als van *de hoorn des heils* in het huis van David Lukas 1:69. "Ben ik belast, en gereed neer te zinken? *De Here is mij een steunsel,* vers 19, door wie ik gesteund, opgehouden word. Ben ik in het duister door de nacht overvallen in verlegenheid? Gij *zijt mijn lamp, o Here,* om mij de weg te wijzen, en zult *mijn duisternis opklaren,* vers 29. Indien wij in oprechtheid de Here aannemen als onze God, dan zal Hij dit alles, en nog veel meer, voor ons zijn, alles wat wij nodig hebben of kunnen begeren.

III. Welk gebruik hij maakt van zijn deel in God. Als Hij de mijne is:

1. Dan *zal ik op Hem vertrouwen,* vers 3 :dat is: "Ik zal mij aan Hem overgeven, en dan vertrouwen op Zijn macht, en wijsheid, en goedheid om mij veilig en wel te leiden."

2. *Hem zal ik aanroepen,* vers 4, want Hij is te prijzen. Wat wij in God gevonden hebben, is waardig geprezen te worden, moet ons opwekken om tot Hem te bidden, en daarom loven wij Hem en geven Hem eer.

3. Ik zal Hem loven, vers 50, en dat wel in het openbaar, als hij onder de heidenen was, wilde hij noch vrezen, noch zich schamen om zijn verplichtingen te erkennen aan de God Israëls.

IV. De volledige en ruime rekening, die hij houdt voor zichzelf, en aan anderen mededeelt, van de grote en goede dingen, die God voor hem gedaan heeft. Dat is de voornaamste inhoud van het lied. Hij geeft Gode de eer beide van zijn uitreddingen en van zijn voorspoed, beide de gevaren tonende, waaruit hij gered was, en de macht, waartoe hij was verhoogd.

1. Hij verheerlijkt de grote verlossingen, die God voor hem heeft gewrocht. God brengt Zijn kinderen soms in zeer grote moeilijkheden en gevaren, opdat Hij de eer zou hebben van hen te verlossen, en zij de vertroosting zouden hebben van door Hem verlost te worden. Hij erkent: *van geweld hebt Gij mij verlost,* vers 3, *van mijn vijanden,* vers 4, van mijn sterke vijand, bedoelende Saul, die, zo God hem niet had ondersteund, hem te machtig zou zijn geweest, vers 18. *Gij hebt mij gegeven het schild uws heils,* vers 36. Om die verlossing te verheerlijken, merkt hij op:

A. Dat het gevaar zeer groot en dreigend was, waaruit hij verlost werd. Mannen *zijn tegen hem opgestaan,* vers 40, 49, die hem haatten, vers 41, *een man des gewelds,* vers 49 namelijk Saul, die boosaardig was in zijn bedoeling tegen hem en krachtig in zijn vervolgingen. Dit wordt uitgedrukt in overdrachtelijke bewoordingen, vers 5, 6. Aan alle zijden was hij omringd door de dood, bedreigd om overstelpt te worden, hij zag geen weg ter ontkoming. Met zo'n geweld sloegen de golven des doods tegen hem aan, zo vast hielden hem de koorden en strikken des doods dat hij zichzelf niet kon helpen, evenmin als een man, die in zijn graf is, zichzelf helpen kan. Beken Belials, dat is van de boze en zijn boze werktuigen, verschrikten hem, hij sidderde, om niet slechts de aarde, maar de dood en de hel tegen hem gewapend te zien.

B. Dat zijn verlossing een gebedsverhoring was, vers 7. Hij heeft ons hier een goed voorbeeld nagelaten om, als wij in benauwdheid zijn met aandrang tot God te roepen, zoals kinderen die bang zijn tot hun ouders roepen, en het is ons een grote bemoediging om dit te doen, dat hij God bereid heeft gevonden om in Zijn paleis in de hemel, waar Hij voortdurend gediend en aangebeden wordt, zijn gebed te horen en te verhoren.

C. Dat God op bijzondere en buitengewone wijze verschenen is voor hem en tegen zijn vijanden. de uitdrukkingen zijn ontleend aan het nederkomen van de Goddelijke majesteit op de berg Sinai, vers 8, 9 en verv. Wij bevinden niet dat God in Davids oorlogen voor hem gestreden heeft, hetzij met donder zoals in Samuels tijd, of met hagel zoals in de tijd van Jozua, of met de sterren in haar loop zoals in Debora's tijd, waar die verheven metaforen worden gebruikt:

a. Om de heerlijkheid Gods te doen uitkomen, die geopenbaard werd in zijn uitredding, Zijn wijsheid en macht, Zijn goedheid en getrouwheid, Zijn gerechtigheid en heiligheid, Zijn soevereine heerschappij over alle schepselen en alle raadslagen van mensen, die verschenen ten gunste van David, waren zo duidelijk en klaar een ontdekking voor het oog des geloofs, als die geweest zouden zijn voor het lichamelijk oog.

b. Om Gods misnoegen te doen uitkomen tegen Zijn vijanden. God heeft zozeer zijn zaak omhelsd dat Hij zich als de vijand betoonde van al zijn vijanden. Zijn toorn wordt voorgesteld door *rook, die opging uit Zijn neus,* en door *vuur uit Zijn mond,* vers 9, door *kolen des vuurs,* die *aangestoken werden,* vers 13, en doorpijlen vers 15. Wie kent de sterkte en de verschrikking van Zijn toorn?

c. Om de grote verwarring voor te stellen, waarin zijn vijanden gebracht werden en de schrik, die zich van hen meester maakte, alsof de aarde had gebeefd en de gronden van de wereld ontdekt werden, vers 8, 16. Wie kan bestaan voor Gods toorn?

d. Om te tonen hoe bereid God was om hem te helpen, Hij *voer op een cherub en vloog,* vers 11. God haastte zich tot zijn hulp, en kwam met tijdige bijstand tot hem. Hij scheen verre te zijn met Zijn hulp, maar Hij was "een God, die zich verborgen houdt," Jesaja 45:15, want *Hij zette duisternis rondom zich tot tenten,* vers 12, tot verschrikking van Zijn vijanden en ter bescherming van Zijn volk.

D. Dat God in deze verlossingen Zijn bijzondere gunst en goedertierenheid jegens hem heeft betoond, vers 20. *Hij voerde mij uit in de ruimte, en redde mij uit, want Hij had lust aan mij*. De verlossing kwam niet langs de weg van de gewone voorzienigheid, maar uit verbondsliefde, hij werd hierin behandeld als een gunsteling, dit bemerkte hij aan de mededelingen van Goddelijke genade en vertroosting aan zijn ziel met deze verlossingen, en de gemeenschap, die hij er in had met God. Hierin was hij een type van Christus, die God ondersteunde, omdat "Zijn ziel een welbehagen in Hem had," Jesaja 42:1, 2.

2. Hij verheerlijkt de grote voorspoed, waarmee God hem had gekroond. Hij had hem niet slechts bewaard, maar voorspoedig gemaakt. Hij was gezegend:

a. Met vrijheid en verruiming. Hij was *uitgevoerd in de ruimte,* vers 20, waar hij kon groeien en bloeien, en *zijn voetstap was ruim gemaakt onder hem,* vers 37, zodat hij ruimte had om zich te bewegen, hij was niet langer in de engte en beperkt.

b. Met krijgskundige bekwaamheid, en kracht, en vlugheid, hoewel hij opgevoed was voor de herdersstaf, was hij toch wèl onderwezen in de krijgskunde, en geschikt voor de vermoeienissen en gevaren van de oorlog. Daar God hem geroepen had om Zijn krijg te voeren, maakte Hij hem bekwaam voor de dienst, maakte Hij hem zeer vernuftig: *Hij leert mijn handen ten strijde,* vers 35, en dit vernuft was zo goed als kracht, want er volgt: *zodat een stalen boog met mijn armen verbroken is,* niet zozeer door kracht, als wel door behendigheid. Hij was ook zeer krachtig en kloekmoedig. *Gij omgorddet mij met kracht ten strijde* vers 40. Hij geeft God de eer voor al zijn kloekmoedigheid en bekwaamheid voor de dienst. Hij was ook zeer vaardig, Hij *maakt mijn voeten als van de hinden,* vers 34, dat van groot nut en voordeel is, zowel voor de aanval als voor het terugwijken.

c. Met de overwinning over zijn vijanden, niet alleen Saul en Absalom, maar de Filistijnen, de Moabieten, de Ammonieten de Syriërs en andere naburige volken, die hij tenonder gebracht en schatplichtig gemaakt heeft aan Israël. Zijn verwonderlijke overwinningen worden hier beschreven, vers 35-43. Het waren *snelle* overwinningen, *ik keerde niet weer totdat ik hen verdaan had,* vers 38, en *volkomen overwinningen,* de vijanden van Israël werden doorstoken, verteerd, vielen onder zijn voeten, werden vertreden, onbekwaam gemaakt om weer op te staan, hun nek in zijn macht gegeven. Zij riepen aarde en hemel om hulp aan, maar tevergeefs, *er was geen verlosser,* niemand die voor hen durfde opkomen. *God antwoordde hun niet,* want zij waren niet aan Zijn zijde, ook hebben zij niet tot Hem geroepen voor zij in de alleruiterste nood waren gekomen aldus verlaten zijnde, werden zij een gemakkelijke prooi voor Davids rechtvaardig en overwinnend

zwaard, zodat hij *hen vergruisde als stof van de aarde,* dat door de wind verstrooid en door elke voet vertreden wordt.

d. Met bevordering tot eer en macht. Daartoe was hij gezalfd eer zijn moeilijkheden begonnen, en eindelijk, "post tot discrimina rerum-na al zijn rampen en gevaren," heeft hij zijn doel bereikt. *God heeft zijn weg volkomen geopend,* vers 33, gaf hem voorspoed in al zijn ondernemingen, *stelde hem op zijn hoogten,* vers 34, waardoor beide veiligheid en waardigheid worden aangeduid. Gods *verootmoedigen,* Zijn genade en barmhartigheid, *heeft hem groot gemaakt,* vers 36, gaf hem grote rijkdom en groot gezag, en een naam zoals die van de groten van de aarde. Hij was *bewaard tot een hoofd van de heidenen,* vers 44. Zijn merkwaardige bewaringen toonden aan dat hij voor iets groots bestemd was-te heersen over Israël, niettegenstaande *de twisten des volks,* zodat *het volk, dat hij niet kende, hem heeft gediend,* velen van de verafgelegen volken. Aldus was hij *verhoogd,* verhoogd op de troon, *boven degenen, die tegen hem opstonden,* vers 49.

V. Zijn troostrijke gedachten omtrent zijn eigen oprechtheid, die God in deze wondervolle uitreddingen genadig had erkend en getuigd, vers 21-25. Hij bedoelt inzonderheid zijn oprechtheid in betrekking tot Saul en Isboseth, Absalom en Seba, en hen, die, hetzij zijn komst op de troon hebben tegengestaan, of getracht hebben hem te onttronen. Zij hebben hem valselijk beschuldigd en verkeerd voorgesteld, maar hij had het getuigenis van zijn geweten, dat hij geen eerzuchtig, naar grootheid hunkerend man was, geen vals bloeddorstig man, zoals zij hem noemden, dat hij nooit slinkse of onwettige middelen te baat heeft genomen om zich te verheffen, maar zich in al zijn handelingen op de weg zijns plichts heeft gehouden, en dat hij in geheel zijn levensloop over het algemeen zich toegelegd heeft op de Godsdienst, zodat hij Gods gunsten jegens hem kon beschouwen als het loon van zijn gerechtigheid, geen loon, dat hem verschuldigd was, maar dat hem uit genade was geschonken. God had hem beloond, niet voor zijn gerechtigheid, alsof zij iets van God verdiende, maar naar zijn gerechtigheid, waarin Hij een welgevallen had.

Zijn geweten getuigde voor hem:

1. Dat hij zich het woord Gods ten richtsnoer had gesteld, en er zich aan heeft gehouden, vers 23. Waar hij zich ook bevond overal waren Gods rechten voor hem als zijn gids, waar hij ook heenging, nam hij zijn Godsdienst mede, en hoewel hij genoodzaakt was van zijn land te wijken, heengezonden was, als het ware, om andere goden. te dienen, van Gods inzettingen is hij niet geweken, hij is op de weg des Heren gebleven en heeft er op gewandeld.

2. Dat hij zorgvuldig de bijpaden van de zonde had gemeden. Hij is van zijn God niet goddeloos afgegaan. Hij kon niet zeggen dat hij niet wel eens verkeerde stappen had gedaan maar hij heeft God niet verlaten, is van Zijn weg niet afgegaan. Van zonden van zwakheid kon hij zich niet vrijspreken, maar Gods genade had hem teruggehouden van trotsheden. Hoewel hij soms in *zijn zwakheid* van zijn plicht is afgeweken, is hij toch nooit goddeloos van God afgegaan. Hieruit bleek dat hij oprecht was voor God, of in Zijn ogen en met het oog op Hem, dat hij *zich gewacht heeft voor zijn ongerechtigheid,* niet slechts voor de bijzondere zonde van Saul te doden, toen het in zijn macht was om dit te doen, maar hij was in het algemeen bevreesd voor zonde, hij waakte er tegen, maakte zich een gewetenszaak van hetgeen hij zei en deed. De zaak van Uria is een uitzondering, 1 Koningen 15:5, zoals die in Hizkia's karakter, 2 Kronieken 32:31. Een zorgvuldig aflaten van onze eigen ongerechtigheid is een van de beste bewijzen van onze oprechtheid en het getuigenis van ons

geweten, dat wij dit gedaan hebben, zal ons zo'n blijdschap geven, dat niet alleen de smart van een toestand van beproeving er door gelenigd wordt, maar de vertroostingen er door toenemen van een vergevorderde toestand. David dacht met meer vertroosting en blijdschap aan zijn overwinningen over zijn eigen ongerechtigheid, dan aan zijn overwinning over Goliath en het gehele heir van de onbesneden Filistijnen, en het getuigenis van zijn eigen hart voor zijn oprechtheid was lieflijker, hoewel stiller, muziek dan die van hen, die zongen: *David heeft zijn tienduizenden verslagen*. Als een groot man een Godvruchtig man is, dan zal zijn Godsvrucht hem meer voldoening wezen dan zijn grootheid. Laat gunst betoond worden aan de oprechte, en zijn oprechtheid zal haar verzoeten en verdubbelen.

Vl. De troostrijke vooruitzichten, die hij heeft op Gods verdere gunst. Gelijk hij terug heeft gezien, zo ziet hij ook voorwaarts, dat is, met genoegen en hij verzekert zich van de goedertierenheid, die God weggelegd heeft voor al Zijn heiligen, voor hemzelf en voor zijn zaad.

1. Voor alle Godvruchtigen, vers 26-28. Gelijk God met hem gedaan heeft naar zijn oprechtheid, zo zal Hij ook met anderen doen. Hij neemt hier aanleiding om te wijzen op de vastgestelde regelen van Gods handelwijze met de kinderen van de mensen.

A. Dat Hij hun, die oprecht van hart zijn, goed zal doen. Naar wij voor God bevonden worden, zal Hij voor ons worden bevonden:

a. Gods goedertierenheid en genade zal de blijdschap wezen van hen, die barmhartig en genadig zijn. Zelfs de barmhartigen hebben barmhartigheid van node, en zij zullen haar verkrijgen.

b. Gods oprechtheid, Zijn gerechtigheid en getrouwheid, zullen de blijdschap wezen van hen, die oprecht, rechtvaardig en getrouw jegens God en de mensen zijn.

c. Gods reinheid en heiligheid zullen de blijdschap wezen van hen, die rein en heilig zijn, en daarom doen zij dankzegging er voor bij de herinnering er aan. En indien sommigen van deze Godvruchtigen bedrukt zijn, dan zal Hij hen verlossen, hetzij uit hun beproeving, of wel er door, en er na. Van de andere kant:

B. Hen, "die zich neigen tot hun kromme wegen, zal Hij weg doen gaan met de werkers van de ongerechtigheid", zoals hij zegt in een anderen psalm. Met de verkeerden worstelt Hij, en zij, met wie God worstelt, zullen voorzeker overwonnen worden. Wee dien, die met zijn Formeerder twist! Hij zal in tegenheid wandelen met hen, die in tegenheid wandelen met Hem, en misnoegd op hen zijn. Wat de hoogmoedigen betreft, Zijn ogen zijn op hen, hen tekenende, als het ware, om naar bereden gebracht te worden, want Hij *wederstaat de hovaardigen.*

2. Voor zichzelf. Hij voorziet dat zijn veroveringen en zijn koninkrijk nog verder uitbreid zullen worden, vers 45, 46. Zelfs *vreemden,* die het gerucht zullen horen van zijn overwinningen en van de tekenen, dat God met hem is, zullen voor hem vrezen, en genoodzaakt zijn zich-al is het ook geveinsd-aan hem te onderwerpen. De voorspoed die reeds zijn deel was, beschouwt hij als een teken en onderpand van nog meer, wie durft hem nog tegenstaan, door wie zovelen reeds ten ondergebracht werden? Aldus gaat de Zone Davids uit, overwinnende, en opdat Hij overwinne, Openbaring 6:2. Zijn Evangelie, dat gezegevierd heeft, zal al meer en meer veld winnen.

3. Voor zijn zaad. *Hij doet goedertierenheid aan Zijn Messias,* vers 51, niet alleen aan David zelf, maar aan dit zijn zaad tot in eeuwigheid. David was zelf van God gezalfd, hij was geen overweldiger, maar werd geroepen tot de regering en er toe bekwaam gemaakt en daarom twijfelde hij niet of God zou hem goedertierenheid betonen, die goedertierenheid welke Hij beloofd had niet van hem te zullen wegnemen, noch van zijn zaad, Hoofdstuk 7:15, 16. Op die belofte steunt hij met het oog op Christus, die alleen *zijn zaad is tot in eeuwigheid*, wiens troon en koninkrijk nog bestaan, en bestaan zullen blijven tot het einde, terwijl het zaad en geslacht van David reeds lang opgehouden hebben te bestaan. Zie Psalm 89:29,30. Aldus eindigen al zijn blijdschap en al zijn hoop, waar ook de onze moeten eindigen: in de grote Verlosser.

HOOFDSTUK 23

1 Voorts zijn dit de laatste woorden van David. David, de zoon van Isai zegt, en de man, die hoog is opgericht, de gezalfde van Jakobs God, en liefelijk in psalmen van Israel, zegt:
2 De Geest des HEEREN heeft door mij gesproken, en Zijn rede is op mijn tong geweest.
3 De God Israels heeft gezegd, de Rotssteen Israels heeft tot mij gesproken: Er zal zijn een Heerser over de mensen, een Rechtvaardige, een Heerser in de vreze Gods.
4 En Hij zal zijn gelijk het licht des morgens, wanneer de zon opgaat, des morgens zonder wolken, wanneer van den glans na den regen de grasscheutjes uit de aarde voortkomen.
5 Hoewel mijn huis alzo niet is bij God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles wel geordineerd en bewaard is; voorzeker is daarin al mijn heil, en alle lust, hoewel Hij het nog niet doet uitspruiten.
6 Maar de mannen Belials zullen altemaal zijn als doornen, die weggeworpen worden, omdat men ze met de hand niet kan vatten;
7 Maar een iegelijk, die ze zal aantasten, voorziet zich met ijzer en het hout ener spies; en zij zullen ganselijk met vuur verbrand worden ter zelver plaats.
8 Dit zijn de namen der helden, die David gehad heeft: Joscheb Baschebeth, de zoon van Tachkemoni, de voornaamste der hoofdlieden. Deze was Adino, de Ezniet, die zich stelde tegen achthonderd, die van hem verslagen werden op eenmaal.
9 En na hem was Eleazar, de zoon van Dodo, zoon van Ahohi, deze was onder de drie helden met David, toen zij de Filistijnen beschimpten, die aldaar ten strijde verzameld waren, en de mannen van Israel waren opgetogen.
10 Deze stond op, en sloeg onder de Filistijnen, totdat zijn hand moede werd, ja, zijn hand aan het zwaard kleefde; en de HEERE wrocht een groot heil ten zelven dage; en het volk keerde wederom hem na, alleenlijk om te plunderen.
11 Na hem nu was Samma, de zoon van Age, de Harariet. Toen de Filistijnen verzameld waren in een dorp, en aldaar een stuk akkers was vol linzen, en het volk voor het aangezicht der Filistijnen vluchtte;
12 Zo stelde hij zich in het midden van dat stuk, en verloste dat, en sloeg de Filistijnen; en de HEERE wrocht een groot heil.
13 Ook gingen af drie van de dertig hoofden, en kwamen in den oogst tot David, in de spelonk van Adullam; en de hoop der Filistijnen had zich gelegerd in het dal Rafaim.
14 En David was toen in een vesting; en de bezetting der Filistijnen was toen te Bethlehem.
15 En David kreeg lust, en zeide: Wie zal mij water te drinken geven uit Bethlehems bornput, die in de poort is?
16 Toen braken die drie helden door het leger der Filistijnen, en putten water uit Bethlehems bornput, die in de poort is, en droegen het, en kwamen tot David; doch hij wilde dat niet drinken, maar goot het uit voor den HEERE.
17 En zeide: Het zij verre van mij, o HEERE, dat ik dit zou doen; zou ik drinken het bloed der mannen, die heengegaan zijn met gevaar van hun leven? En hij wilde het niet drinken. Dit deden die drie helden.
18 Abisai, Joabs broeder, de zoon van Zeruja, die was ook een hoofd van drieen; en die hief zijn spies op tegen driehonderd, die van hem verslagen werden; en hij had een naam onder die drie.
19 Was hij niet de heerlijkste van die drie? Daarom was hij hun tot een overste. Maar hij kwam niet tot aan die eerste drie.

20 Voorts Benaja, de zoon van Jojada, de zoon van een dapperen man, groot van daden, van Kabzeel; die sloeg twee sterke leeuwen van Moab; ook ging hij af, en sloeg een leeuw in het midden van een kuil in den sneeuwtijd.
21 Daartoe sloeg hij een Egyptischen man, een man van aanzien; en in de hand des Egyptenaars was een spies, maar hij ging tot hem af met een staf; en hij rukte de spies uit de hand des Egyptenaars, en doodde hem met zijn eigen spies.
22 Die dingen deed Benaja, de zoon van Jojada; dies had hij een naam onder de drie helden.
23 Hij was de heerlijkste van de dertig, maar tot die drie eersten kwam hij niet; en David stelde hem over zijn trawanten.
24 Asahel, Joabs broeder, was onder de dertig; Elhanan, de zoon van Dodo, van Bethlehem;
25 Samma, de Harodiet; Elika, de Harodiet;
26 Helez, de Paltiet; Ira, de zoon van Ikes, de Thekoiet;
27 Abi-ezer, de Anetothiet; Mebunnai, de Husathiet;
28 Zalmon, de Ahohiet; Maharai, de Netofathiet;
29 Heleb, de zoon van Baena, de Netofathiet; Ithai, de zoon van Ribai, van Gibea der kinderen Benjamins;
30 Benaja, de Pirhathoniet; Hiddai, van de beken van Gaas;
31 Abi-albon, de Arbathiet; Azmaveth, de Barhumiet;
32 Eljachba, de Saalboniet; van de zonen van Jazen, Jonathan;
33 Samma, de Harariet; Ahiam, de zoon van Sarar, de Harariet;
34 Elifelet, de zoon van Ahasbai, de zoon van een Maachathiet; Eliam, de zoon van Achitofel, de Giloniet;
35 Hezrai, de Karmeliet; Paerai, de Arbiet;
36 Jig-al, de zoon van Nathan, van Zoba; Bani, de Gadiet;
37 Zelek, de Ammoniet; Naharai, de Beerothiet, de wapendrager van Joab, den zoon van Zeruja;
38 Ira, de Jethriet; Gareb, de Jethriet;
39 Uria, de Hethiet, zeven en dertig in alles.

De geschiedschrijver nadert tot het einde van Davids regering, en daarop geeft hij ons nu een bericht

I. Van sommige van zijn laatste woorden, die hij door Goddelijke ingeving gesproken heeft, en die betrekking schijnen te hebben op zijn zaad, dat tot in eeuwigheid zal zijn, en waarvan gesproken werd aan het einde van het vorige hoofdstuk, vers 1-7..

II. Van de grote mannen, inzonderheid de grote mannen op militair gebied, die onder hem gebruikt werden, die eerste drie vers 8-17, twee van de volgende drie, vers 18-23. En dan de dertig, vers 24-39.

Samuël 23:1-7

Wij hebben hier het testament van koning David, of een codicil dat er aan toegevoegd is, nadat hij bepaald had dat de kroon op Salomo zou overgaan, en zijn schatten gebruikt zouden worden voor het bouwen van de tempel. De laatste woorden van grote en Godvruchtige mannen zijn waardig geacht om op een bijzondere wijze opgemerkt en bewaard te worden, David wilde dat er van deze kennis zou genomen worden, en dat zij zouden worden toegevoegd, hetzij aan zijn psalmen, (zoals zij hier toegevoegd zijn aan die in het vorige hoofdstuk) of aan de kronieken van zijn regering. Wij kunnen onderstellen dat deze woorden, inzonderheid vers 5 hoewel tevoren vermeld, dikwijls door hem herhaald zijn tot zijn eigen vertroosting, en wel tot zijn laatste ademtocht, en daarom worden zij zijn *laatste woorden* genoemd. Als wij de dood zien naderen, dan moeten wij pogen God te eren met onze laatste woorden en de ons omringenden er mee te stichten. Laat hen, die een langdurige ervaring hebben gehad van Gods goedheid en het lieflijke van Zijn wijsheid, als zij er toe komen om hun loop te eindigen, een gedachtenis nalaten van die ervaring, en hun getuigenis afleggen van de waarheid van de belofte. De laatste woorden van Jakob en Mozes zijn in de geschiedenis vermeld, en hier heeft David deze zijn laatste woorden als een legaat nagelaten voor de hem overlevenden. Er wordt ons hier gezegd:

I. Wiens uiterste wil, of testament, dit is. Dit wordt meegedeeld, hetzij door de testamentmaker zelf, zoals dit de gewoonte is, of liever, door de geschiedschrijver, vers 1. Hij wordt beschreven:

1. In het geringe van zijn afkomst: hij was *de zoon van Isai.* Het is goed voor hen, die bevorderd zijn om hoekstenen te wezen, om herinnerd te worden aan de rotssteen, waar zij uit gehouwen zijn, en dit ook zelf dikwijls te gedenken.

2. Aan de hoogte, waartoe hij was opgeheven. Hij *was hoog opgericht,* als een man, die door God werd begunstigd, en door Hem tot iets groots was bestemd, opgericht als een vorst, om hoger te zitten dan zijn naasten, en als een profeet, om verder te zien, want:

a. Hij was *de gezalfde van de God Jakobs* en zo was hij dienstbaar aan het volk van God in hun burgerlijke belangen, de bescherming van hun land en de bedeling des rechts onder hen.

b. Hij was *lieflijk in psalmen Israëls,* en zo was hij hun van dienst in hun Godsdienstoefeningen, hij schreef de psalmen heeft ze getoonzet, stelde de zangers aan schreef de muziekinstrumenten voor, waardoor de Godsdienstige oefeningen van de vromen ten zeerste werden opgewekt en verruimd. Het zingen van psalmen is een liefelijke inzetting, zeer aangenaam aan hen, die er zich in verlustigen God te loven. Het wordt tot de ere-ambten gerekend, waartoe David was verheven dat hij een psalmist was, daarin was hij even waarlijk groot als in zijn hoedanigheid van *gezalfde des Gods Jakobs.* Het is ware bevordering om de kerk te dienen in daden van Godsvrucht, het werktuig te zijn om het gezegende werk van gebed en lofzegging te bevorderen.

Merk op: Was David een vorst? Hij was het voor Jakob. Was hij een psalmist? Hij was het voor Israël. Aan een ieder wordt de openbaring des Geestes gegeven tot hetgeen oorbaar is, en daarom, een ieder gelijk hij gaven ontvangen heeft, alzo bediene hij dezelve.

II. Wat er de inhoud van is. Het is een bericht omtrent zijn gemeenschap met God.

Merk op:

1. Wat God tot hem zei, zowel tot zijn besturing als tot zijn bemoediging als koning, en om op die wijze ook nuttig te zijn voor zijn opvolgers. Godvruchtige mensen scheppen er behagen in om zich te binnen te brengen wat zij van God gehoord hebben, zich Zijn woord te herinneren en het bij zichzelf te overdenken. Aldus heeft David wat God eenmaal gesproken heeft, tweemaal gehoord, ja dikwijls gehoord. Zie hier:

A. Wie sprak. *De Geest des Heren, de God Israëls,* en *de rotssteen Israëls,* hetgeen, naar sommigen denken een aanduiding is van de Drieëenheid in de Godheid, de Vader, *de God Israëls,* de Zoon, *de rotssteen Israëls* en *de Geest* uitgaande van de Vader en de Zoon, *die gesproken heeft door de profeten,* en inzonderheid door David, en wiens woord niet alleen in zijn hart was, maar op zijn tong, tot nut en voordeel van anderen. David getuigt hier van zijn Goddelijke ingeving, dat in zijn psalmen, en in hetgeen hij hier terneder schreef, *de Geest Gods door hem heeft gesproken.* Hij en andere heilige mannen spraken en schreven naar zij door de Heilige Geest gedreven werden. Het legt eer op het Boek van de Psalmen, en beveelt ons de psalmen aan tot gebruik in onze Godsdienstige oefeningen, dat het woorden zijn, die de Heilige Geest leert.

B. Wat gesproken werd. Hier schijnt een onderscheid gemaakt te zijn tussen hetgeen de Geest Gods heeft gesproken door David, en al zijn psalmen insluit, en wat de rotssteen Israëls heeft gesproken tot David, en hemzelf en zijn geslacht betrof. Laat leraren opmerken dat zij, door wie God spreekt tot anderen, moeten horen en ter harte nemen wat Hij tot hen spreekt. Zij, wier ambt het is anderen hun plicht te leren, moeten er aan denken om hun eigen plicht te leren en te doen.

Wat hier nu in vers 3 en 4 gezegd wordt kan aangemerkt worden:

a. Met toepassing op David en zijn koninklijk geslacht. En zo is hier:

Ten eerste. De plicht, die aan magistraten wordt opgelegd. Als tot een koning van Godswege wordt gesproken, dan moest hij niet gevierd worden wegens zijn hoge waardigheid en de uitgebreidheid van zijn macht, maar hem moest zijn plicht worden voorgehouden, *hij moet rechtvaardig wezen, heersen in de vreze Gods,* en dat moeten ook alle mindere magistraten in hun plaats en roeping. Laat heersers gedenken, dat zij heersen over mensen, niet over dieren, die zij naar welgevallen dienstbaar kunnen maken en gebruiken, maar over redelijke schepselen, die met hen van gelijke rang zijn. Zij heersen over mensen, die hun dwaasheden en gebreken hebben, en die men dus moet verdragen. Zij heersen over mensen maar onder God en voor Hem, en daarom:

1. *Moeten zij rechtvaardig wezen,* zowel jegens hen over wie zij heersen, door hun hun rechten en hun bezittingen toe te staan, als tussen hen, over wie zij heersen, hun macht gebruikende om recht te doen aan de verongelijkten tegenover hen, die hen verongelijkt hebben. Zie Deuteronomium 1:16, 17. Het is niet genoeg, dat zij geen onrecht doen, maar zij moeten niet toelaten dat onrecht gedaan wordt.

2. Zij moeten *heersen in de vreze Gods,* dat is: zij moeten zelf vreze Gods hebben waardoor zij krachtdadig weerhouden zullen worden van alle daden van ongerechtigheid en verdrukking. Nehemia deed dit, Nehemia 5:15. "Ik heb alzo niet gedaan, om der vreze Gods wil, " en Jozef,

Genesis 42:18. Zij moeten ook pogen de vreze Gods te bevorderen, dat is: de praktijk van de Godsdienst onder hen, over wie zij heersen. De magistraat moet de bewaarder zijn van de beide tafelen van de wet, beide godsvrucht en eerlijkheid beschermen.

Ten tweede. *Hij, die heerst in de vreze Gods, zal zijn gelijk het licht des morgens,* vers 4. Licht is lieflijk en aangenaam, en hij die zijn plicht doet zal er de vertroosting van hebben, zijn blijdschap zal het getuigenis van zijn geweten zijn. Licht is schitterend, en een goed vorst is doorluchtig, zijn rechtvaardigheid en Godsvrucht zullen zijn eer wezen. Licht is een zegen, en er zijn ook geen grotere en meer omvangrijke zegeningen voor een volk dan vorsten, die heersen *in de vreze Gods.* Het is *als het licht van de morgen,* dat te meer welkom is na de duisternis van de nacht dat was Davids regering na die van Saul, Psalm 75:4, en het neemt toe, schijnt al meer en meer tot de volle dag toe, dat is ook de toenemende luister van een goede regering. Zij wordt ook vergeleken bij de grasscheutjes, die de aarde voortbrengt ten dienste van de mens, zij brengt een oogst mee van zegeningen. Zie Psalm 72:6, 16, die ook sommigen van de laatste woorden waren van David, en naar deze hier schijnen te verwijzen.

b. Met toepassing op Christus, de Zone Davids, en dan moet het alles opgevat worden als profetie, en het oorspronkelijke laat die opvatting toe. *Er zal een Heerser zijn onder de mensen* of over de mensen, die *rechtvaardig zal wezen en heersen zal in de vreze Gods,* dat is al de zaken van de Godsdienst zal regelen, alsmede de openbare aanbidding Gods, overeenkomstig de wil Zijns Vaders, en Hij zal zijn *als het licht van de morgen,* enz, want Hij is het Licht van de wereld, en "als de grasscheutjes, want Hij is de Spruit des Heren, en de vrucht van de aarde," Jesaja 4:2. Vergelijk dit met de beloften van Christus, die spreken van Zijn *heersen in gerechtigheid* en van *Zijn rieken in de vreze des Heren,* Jesaja 11:1-5, 32:1, 2, Psalm 72:2. God heeft aan David door de Geest gegeven dit te voorzien, om hem te troosten onder de menigvuldige rampen van zijn gezin, en de treurige vooruitzichten, die hij had van de ontaarding van zijn geslacht.

2. Welk troostrijk gebruik hij heeft gemaakt van hetgeen God tot hem gesproken heeft. Het is niet ongelijk aan zijn overpeinzing bij gelegenheid van zo’n boodschap, 2 Samuel 7:18 en verv. Wat voorafgaat heeft de rotssteen Israëls tot hem gesproken, dit heeft de Geest Gods door hem gesproken, en het is een allervoortreffelijkste belijdenis van zijn geloof en zijn hoop in het eeuwig verbond. Hier is:

A. Verdriet of moeite ondersteld. *Hoewel mijn huis zo niet is bij God* en, hoewel Hij het niet doet wassen. Davids gezin was niet bij God, zoals beschreven is in vers 3 en 4, en zoals hij kon wensen, niet zo Godvruchtig en niet zo gelukkig. Het is niet zo geweest bij zijn leven, en hij voorzag dat het niet zo zijn zou als hij heengegaan zal zijn, dat zijn huis noch zo Godvruchtig, noch zo voorspoedig zou zijn, als men zou verwacht hebben dat het kroost van zo’n vader zijn zou

a. *Niet zo bij God.* Wij en de onzen zijn in werkelijkheid datgene wat wij zijn bij God. Hierop was Davids hart gezet betreffende zijn kinderen, dat zij recht mochten staan voor God, Hem getrouw mochten zijn, ijverig zouden zijn in Zijn dienst. Maar de kinderen van Godvruchtige ouders zijn dikwijls noch zo heilig, :noch zo gelukkig als men zou kunnen verwachten. Wij moeten leren begrijpen dat wel bederf, maar geen genade in het bloed is, dat de loop niet is van de snellen, maar dat God als vrijmachtige Zijn Geest geeft.

b. *Niet doet wassen* en toenemen of ze niet doet wassen, Psalm 107:41. Godvruchtige mensen hebben dikwijls het treurig vooruitzicht van een afnemend gezin. Davids huis was een type van Christus' kerk, die Zijn huis is, Hebreeen 3:3. Gesteld dat deze niet zo bij God is, als wij zouden wensen, gesteld dat zij kwijnend afnemend is, onteerd en verzwakt door dwaling en bederf, ja schier uitgestorven, maar God heeft een verbond gemaakt met het Hoofd van de kerk, de Zone Davids, dat Hij zich een zaad zal behouden, dat de poorten van de hel niet tegen Zijn huis zullen overmogen. Hiermede heeft onze Heiland zich vertroost in Zijn lijden, dat het verbond met Hem vaststond, Jesaja 53:10-12.

B. Vertroosting verzekerd. *Nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld* Welke ook de ramp of moeilijkheid zij, die een kind van God in het vooruitzicht heeft, er is de een of andere zegen, die hij er tegenover kan stellen 2 Corinthiers 4:8, 9, o en geen zo kostelijk als die van de psalmist hier.

a. Het kan verstaan worden van het verbond van het koningschap (in het type) dat God maakte met David en zijn zaad aangaande het koninkrijk, Psalm 132:11, 12, maar:

b. Het moet verder zien, naar het verbond van de genade, gemaakt met alle gelovigen, dat God, in Christus, hun God zal zijn, hetgeen afgeschaduwd werd door het verbond van het koningschap, weshalve de beloften des verbonds de gewisse weldadigheden Davids worden genoemd, Jesaja 55:3. Dit alleen is het eeuwig verbond, en het is niet te denken dat David, die in zovele van zijn psalmen zo duidelijk gesproken heeft van Christus en van de genade des Evangelies, het in zijn laatste woorden zou vergeten. God heeft een verbond van de genade met ons gemaakt in Jezus Christus en hier wordt ons gezegd:

Ten eerste. Dat het een eeuwig verbond is, van eeuwigheid in de voortduur en de gevolgen er van.

Ten tweede. Dat het geordineerd, wel geordineerd en bewaard is in alles, uitnemend wel geordineerd en bewaard om de heerlijkheid Gods te bevorderen en de eer van de Middelaar en tegelijk ook de heiligheid en vertroosting van de gelovigen. Het is hierin wel geordineerd dat al, wat in het verbond vereist wordt, beloofd is, en dat iedere overtreding ons niet buiten het verbond werpt, en dat het onze zaligheid niet in onze eigen hoede en bewaring stelt, maar in de hoede en bewaring van de Middelaar.

Ten derde. Dat het *wel bewaard*, dat is zeker is, omdat het wel geordineerd is, de algemene aanbieding er van is zeker, de beloofde zegeningen zijn zeker, als de voorwaarden er van vervuld worden. De bijzondere toepassing er van op ware gelovigen is zeker het is vast voor al het zaad.

Ten vierde. Dat daarin *al ons heil is*, niets anders dan dit kan ons heil of verlossing werken, en dit is genoegzaam, dit is het alleen, waarvan ons heil, onze zaligheid afhangt.

Ten vijfde. Dat het daarom al onze lust moet wezen. Laat mij deel hebben aan dit verbond en de beloften er van, en ik heb genoeg, meer begeer ik niet.

3. Hier is het oordeel *over de mannen Belials* uitgesproken, vers 6,
7.

A. Zij zullen weggeworpen worden als doornen, verworpen, verlaten worden. Zij zijn als doornen, die men met de handen niet moet aanraken, zo hartstochtelijk en in woede ontstoken, dat men met geen wijze en getrouwe bestraffing met hen kan handelen, maar die beteugeld, in bedwang gehouden moeten worden door de wet en het zwaard van de gerechtigheid, Psalm 32:9, en daarom zullen zij:

B. Als doornen ten laatste "ganselijk met vuur verbrand worden terzelfder plaatse," Hebreeen 6:8. Nu is dit bedoeld hetzij:

a. Als een aanwijzing voor magistraten, om hun macht te gebruiken om goddeloosheid te straffen en te onderdrukken. Laat hen de mannen Belials wegwerpen, Zie Psalm 101:8. Of:

b. Als een waarschuwing aan magistraten, en inzonderheid aan Davids zonen en opvolgers, om wel toe te zien dat zij niet zelf mannen Belials zijn, (zoals maar al te velen van hen geweest zijn) want dan zal noch de waardigheid hunner plaats noch hun betrekking tot David, hen er voor bewaren om door de rechtvaardige oordelen Gods weggeworpen te worden. Hoewel de mensen niet met hen konden handelen, zal God het. Of:

c. Als een voorzegging van het verderf over al de onverzoenlijke vijanden van Christus' koninkrijk. Er zijn vijanden van buiten, die het openlijk tegenstaan en ertegen strijden en vijanden van binnen, die het in het geheim in stilte, verraden en er ontrouw aan zijn, beide zijn mannen Belials, kinderen van de boze, van het zaad van de slang, beide zijn als doornen, kwellend en pijn veroorzakend, maar beiden zullen zo weggeworpen worden, dat Christus Zijn koninkrijk zal oprichten ten spijt van hun vijandschap, op hen zal aanvallen, Jesaja 27:4. En ter bestemder tijd zal Hij Zijn kerk zegenen met zo'n vrede, dat er geen smartende doorn noch weedoende distel zal zijn. En zij, die zich niet willen bekeren, Gode de eer niet willen geven, zullen in de oordeelsdag, (waarnaar de Chaldeeuwse paraphrast dit verwijst) met onuitblusselijk vuur verbrand worden. Zie Lukas 19:27.

Samuël 23:8-39

De lijst van de grote krijgshelden in Davids tijd, die de geschiedschrijver hier heeft opgenomen, is bedoeld:

1. Tot eer van David, die hen opgeleid heeft tot en geoefend heeft in de krijgskunst, en hun het voorbeeld heeft gegeven van moed en beleid. Het is de eer en roem, zowel als het voordeel, van een vorst, om omringd en gediend te zijn door zulke kloeke mannen als hier beschreven worden.

2. Ter ere van deze helden zelf, die medegewerkt hebben om David op de troon te brengen, er hem op bevestigd en beschermd hebben, en zijn veroveringen hebben uitgebreid. Zij, die in openbare betrekkingen hun leven aan gevaar blootstellen, zich te koste geven om de belangen van hun land te dienen, zijn dubbele eer waardig, moeten geëerd worden door hun eigen tijdgenoten en herdacht worden door het nageslacht.

3. Om hen, die later komen zullen, tot een edele wedstrijd op te wekken.

4. Om te tonen hoezeer de Godsdienst bijdraagt om de mensen met ware kloekmoedigheid te bezielen. Beide door zijn psalmen en door zijn offeranden voor de tempeldienst heeft David grotelijks de Godsvrucht bevorderd onder de groten en aanzienlijken van het rijk, 1 Kronieken 29:6, en toen zij vermaard werden om hun Godsvrucht, werden zij ook vermaard om hun dapperheid.

Deze helden worden hier in drie orden gerangschikt.

I. De eerste drie, die de grootste krijgsdaden hadden verricht, en er de grootste roem door hadden verworven: Adino, vers 8, Eleazar, vers 9, 10, en Samma, vers 11, 12. Ik herinner mij niet dat wij van deze of van hun daden iets gelezen hebben in geheel de geschiedenis van David behalve hier en in de parallelplaats 1 Kronieken 11. Veel grote en merkwaardige gebeurtenissen zijn onvermeld gebleven in de annalen, welke eerder betrekking hebben op de vlekken dan op de glans van Davids regering, inzonderheid na zijn zonde in de zaak van Uria, zodat wij kunnen denken dat zij schitterender is geweest, dan zij ons toescheen terwijl wij er de geschiedenis van lazen.

De heldendaden van dit dappere triumviraat zijn hier vermeld. Zij onderscheidden zich in de oorlogen van Israël tegen hun vijanden, inzonderheid tegen de Filistijnen.

1. Adino heeft achthonderd vijanden op eenmaal verslagen met zijn spies.

2. Eleazar hoonde de Filistijnen, zoals zij door Goliath Israël hadden gehoond, maar met meer succes en groter dapperheid, want toen de mannen Israëls weg waren gegaan is hij niet alleen stand blijven houden, maar *hij stond op en sloeg onder de Filistijnen*, over wie God een schrik deed komen, even groot als de kloekmoedigheid, waarmee deze held bezield was. Zijn hand was moede, maar zij kleefde aan zijn zwaard, zolang er nog enige kracht in hem was overgebleven hield hij zijn wapen vast en volgden zijn slagen elkaar op. Zo behoren wij in de dienst van God de gewilligheid en vastberadenheid van de geest op te houden, in weerwil van de zwakheid en vermoeidheid van het vlees, moede, nochtans vervolgende, Richteren 8:4, de hand moede, maar toch het zwaard blijvende vasthouden. Nu deze Eleazar de vijand had geslagen, zijn de mannen Israëls, die heen waren gegaan

uit de krijg, vers 9, teruggekeerd om te plunderen, vers 10. Gewoonlijk zullen zij, die het veld verlaten als er iets gedaan moet worden, er zich heen spoeden als er iets te krijgen is.

3. Samma ontmoette een bende van de vijand, die aan het plunderen was, en versloeg haar, vers 11, 12. Doch merk op betreffende deze en de vorige heldendaad, dat hier gezegd wordt: *de Here wrocht een groot heil.* Hoe groot de kloekmoedigheid ook is van de werktuigen, de lof voor de verrichting moet aan God gegeven worden. Zo beroeme de sterkte zich dan niet in zijn sterkheid, of in zijn krijgskundige verrichtingen. maar die roemt, roeme in de Here.

II. De volgende drie waren onderscheiden van, en geëerd boven de dertig, maar tot de drie eersten kwamen zij niet, vers 23. Alle grote mannen zijn niet van dezelfde statuur. Menige heldere, weldadige ster schittert aan de hemel, die toch niet van de eerste grootte is, en er is menig goed schip, dat geen schip van de eerste klasse is. Van dit tweede triumviraat worden slechts twee genoemd, Abisai en Benaja, die wij in de geschiedenis van David meermalen hebben aangetroffen, en die niet minder nuttig waren in de dienst, hoewel zij minder in waardigheid waren dan de eerste drie. Hier is:

1. Een kloeke daad door deze drie in vereniging met elkaar verricht. Zij hebben David vergezeld toen hij in moeilijkheid was en zich verborgen hield in de spelonk van Adullam, vers 13, zij hebben met hem geleden, en daarom zijn zij later door hem verhoogd. Toen David en de dappere mannen, die hem vergezelden en die zo krachtig tegen de Filistijnen waren opgetreden, door de ongerechtigheid van de tijden van Sauls regering genoodzaakt waren om zich in spelonken en vestingen te beschutten tegen zijn woede, was het niet te verwonderen dat de Filistijnen zich in het dal van Refaïm legerden, en in Bethlehem zelf een bezetting legden, vers 13, 14. Als de leidslieden van de kerk zo misleid zijn, dat zij sommigen van haar beste vrienden en kampioenen vervolgen, dan zal dit ongetwijfeld de algemene vijand zeer voordelig wezen. Indien David zijn vrijheid van beweging had gehad, dan zou Bethlehem nu niet in de handen van de Filistijnen zijn.

Maar dit zo zijnde, wordt ons hier meegedeeld:

A. Dat David vurig verlangde naar water uit Bethlehems bornput. Sommigen houden dit verlangen voor een begeerte naar het openbare welzijn, en dat zijn bedoeling was: "0 konden wij toch die Filistijnse bezetting uit Bethlehem verjagen, om aldus deze mijn geliefde stad weer tot de onze te maken", de bornput genomen zijnde voor de stad, zoals met de rivier dikwijls het land wordt aangeduid, waar zij doorheen stroomt. Maar indien hij het aldus heeft bedoeld, hebben de hem omringenden het toch zo niet begrepen, en daarom schijnt het veeleer een ogenblik van zwakheid bij hem geweest te zijn. Het was oogsttijd, het weer was warm, hij had dorst, goed drinkwater was misschien schaars, en daarom begeert hij vurig: "Kon ik slechts een enkele teug hebben van het water uit Bethlehems bornput!" Met het water uit die bron had hij zich dikwijls verkwikt, toen hij een jongeling was, en nu kan hem geen ander dan dit water bevredigen, hoewel het schier onmogelijk is om er aan te komen. Ander water zou zijn dorst even goed kunnen lessen, maar hij achtte dit water nu boven alle andere water begeerlijk. Hij gaf toe aan een lust, zonder dat hij er eigenlijk reden voor kon geven. Het is dwaas om zodanige lust te hebben, en nog dwazer is het om hem te willen bevredigen. Wij behoren onze lusten te onderdrukken, als zij zo bovenmate uitgaan naar dingen, die werkelijk aangenamer zijn dan andere dingen. Laat u niet bevredigen door smakelijke spijzen, maar nog veel meer als zij uitgaan naar dingen, die slechts een opkomende gril betreffen.

B. Hoe kloekmoedig deze drie helden, Abisai Benaja en een opgenoemde, door het leger van de Filistijnen heenbreken, het gevaar in de mond liepen, en, zonder Davids voorkennis, water uit Bethlehems bornput hebben gehaald. Toen hij er naar verlangde, was het verre van hem om te begeren dat iemand van zijn mannen zijn leven zou wagen om het te halen, maar deze drie hebben het gedaan, vers 16, om te tonen:

a. Hoe hoog zij hun vorst waardeerden, en met welk een genoegen zij zich aan het grootste gevaar blootstelden en de grootste moeilijkheden verdroegen in zijn dienst. David was wel tot koning gezalfd, maar hij was toen nog een balling, een arme vorst, die zich door geen uitwendige voordelen aan de genegenheid en achting van zijn volgelingen kon aanbevelen, en hij was toen ook niet instaat hen te bevorderen of te belonen, maar deze drie waren aldus ijverig om hem voldoening te geven, omdat zij vast geloofden dat de tijd van de beloning komen zou. Laat ons bereid zijn om alles te wagen voor de zaak van Christus, zelfs als het een lijdende zaak is, ons er van verzekerd houdende dat zij zal overmogen, en dat wij er in het einde niets bij zullen verliezen. Waren zij zo ijverig om op de minste wenk van hun vorst hun leven te wagen en was het hun eerzucht hem te behagen? En zullen wij ons de Here Jezus niet aanbevelen door een gereed volbrengen van Zijn wil, die ons te kennen wordt gegeven door Zijn woord, Zijn Geest, de leidingen van Zijn voorzienigheid?

b. Hoe weinig zij de Filistijnen vreesden. Zij waren blij met een gelegenheid om hen te tarten. Of zij heimelijk door het leger zijn gebroken met zoveel voorzichtigheid en beleid dat de Filistijnen hen niet ontdekten, of openlijk, terwijl hun blik en houding zoveel schrik en ontzag inboezemden, dat de Filistijnen hen niet durfden tegentreden, is niet zeker, maar het schijnt wel dat zij zich met het zwaard in de vuist een weg gebaand hebben. Maar zie:

C. Met hoeveel zelfverloochening David, toen hij dit van verre gehaalde en duurgekochte water verkregen had, *het heeft uitgegoten voor de Here,* vers 16..

a. Aldus wilde hij tonen hoe dierbaar hem het leven van zijn krijgslieden was, en hoe verre het van hem was om hun bloed te willen verspillen, Psalm 72:14. Kostelijk in Gods oog is de dood van Zijn gunstgenoten.

b. Aldus wilde hij zijn leedwezen er over betuigen, dat hij het dwaze woord heeft gesproken, hetwelk aan deze mannen aanleiding heeft gegeven om hun leven in de waagschaai te stellen. Grote mannen moeten voorzichtig zijn in hun spreken, opdat van hetgeen zij zeggen geen slecht gebruik worde gemaakt door degenen, die hen omringen.

c. Aldus wilde hij een dergelijke roekeloosheid voor het vervolg voorkomen.

d. Aldus wilde hij die dwaze zin in hemzelf tegengaan en er zichzelf voor straffen die wens gekoesterd te hebben, en tonen dat hij sobere gedachten had, die zijn roekeloze gedachten in toom konden houden, en dat hij zich wist te verloochenen in hetgeen waar zijn hart het meest op gesteld was. Zodanige zelfverloochening betaamt hun die wijs, groot en Godvruchtig zijn.

e. Aldus wilde hij Gode eer en heerlijkheid geven. het water, tot zo dure prijs verkregen, achtte hij te goed, te kostbaar om door hem gedronken te worden, en alleen geschikt om als een drankoffer

voor de Here te worden uitgegoten. Het was het bloed van deze mannen, het kwam aan God toe, want het bloed was altijd het Zijne.

f. Bisschop Patrick spreekt van sommigen, die denken dat David hiermede toonde dat het geen materieel water was, waarnaar hij verlangde, maar de Messias, die het water des levens had, die, naar hij wist, te Bethlehem geboren zou worden, dat de Filistijnen dus niet zullen kunnen vernietigen.

Eindelijk. Heeft David dit water als iets zeer kostelijks beschouwd, dat met gevaar van het bloed dier mannen verkregen was, en zullen wij dan niet nog veel meer de weldaden op prijs stellen, om welke te verkrijgen onze gezegende Heiland Zijn bloed heeft gestort? Laat ons het bloed des testaments niet onderschatten, zoals zij doen, die de zegeningen van het verbond onderschatten.

2. De kloeke daden van twee hunner bij andere gelegenheden. Abisai heeft op eenmaal drie honderd mannen verslagen, vers 18, 19. Benaja heeft veel grote dingen gedaan.

a. Hij versloeg twee Moabieten, die mannen waren als leeuwen, vers 20, zo stoutmoedig en sterk, zo woest en woedend als leeuwen.

b. Hij sloeg een leeuw in een kuil, hetzij in zelfverdediging zoals Simson, of misschien uit vriendelijkheid voor het land, een leeuw, die kwaad had aangericht. Daar het in de sneeuwtijd was, was hij stijver en de leeuw woedender en hongeriger, en toch overmeesterde hij hem.

c. Hij sloeg een Egyptisch man, bij welke gelegenheid wordt niet gezegd. Hij-de Egyptenaar-was goed gewapend, maar Benaja viel hem aan met geen beter wapen dan een wandelstok, ontwrong hem handig zijn spies en doodde hem er mede, vers 21. Voor dit en andere dergelijke wapenfeiten heeft David hem bevorderd tot kapitein van de lijfwacht, of staande krijgsmacht, vers 23.

III. Minder dan het tweede drietal, maar toch van groot aanzien waren de een en dertig, die hier met name genoemd zijn, vers 24 en verv. Asahel is de eerste, hij werd verslagen door Abner in het begin van Davids regering, maar verloor zijn plaats niet op deze lijst. Elhanan is de volgende, hij was een broeder van Eleazar, een van de eerste drie, vers 9. De bijnamen, die hun hier worden gegeven, schijnen ontleend te zijn aan de plaatsen hunner geboorte of hunner woning, zoals dit ook met veel bijnamen onder ons oorspronkelijk het geval is geweest. Uit alle delen des lands werden de verstandigste en dapperste mannen gekozen om de koning te dienen. Verscheidenen van degenen, die hier genoemd zijn, vinden wij als oversten van de twaalf afdelingen door David aangesteld, een voor elke maand van het jaar, 1 Kronieken 27. Zij, die goed en heldhaftig gehandeld hadden, werden naar verdiensten bevorderd. Een hunner was de zoon van Achitofel, vers 34, de zoon vermaard in het leger, zoals de vader het geweest is in de raad. Maar Uria, de Hethiet die het laatst genoemd is, brengt de zonde van David weer in herinnering, en die zonde wordt er wel zeer door verzwaard, dat een man, die zich zo verdienstelijk heeft gemaakt jegens zijn koning en zijn land, op die wijze behandeld is geworden. Onder alle deze wordt Joab niet genoemd, hetzij:

1. Omdat hij zo groot was, dat het niet nodig was hem te noemen, de eerste van de eerste drie was de voornaamste onder de kapiteins, maar Joab was boven hen allen als generaal. Of:

2. Omdat hij niet verdiende genoemd te worden, want hoewel hij ontegenzeglijk een groot krijgsman was en genoeg Godsdienstzin had om zijn buit aan het huis Gods te wijden, 1 Kronieken 26:28, heeft hij toch evenveel van zijn eer verloren door twee van Davids vrienden te doden, als hij ooit eer behaald heeft door zijn vijanden te doden.

Ook Christus, de Zone Davids, heeft Zijn helden, die evenals de helden van David geïnspireerd zijn door Zijn voorbeeld, Zijn strijd strijden tegen de geestelijke vijanden van Zijn koninkrijk, en in Zijn kracht meer dan overwinnaars zijn. Christus' apostelen zijn Zijn onmiddellijke dienaren en volgelingen geweest, hebben veel voor Hem gedaan en geleden, en zijn er eindelijk toe gekomen om met Hem te heersen. Zij worden met ere vermeld in het Nieuwe Testament, zoals die in het Oude inzonderheid in Openbaring 21:14. Ja van al de krijgsknechten van Jezus Christus zijn de namen beter bewaard dan die zelfs van deze helden, want zij zijn geschreven in de hemel. Die eer hebben al Zijn heiligen.

HOOFDSTUK 24

1 En de toorn des HEEREN voer voort te ontsteken tegen Israel; en Hij porde David aan tegen henlieden, zeggende: Ga, tel Israel en Juda.
2 De koning dan zeide tot Joab, den krijgsoverste, die bij hem was: Trek nu om, door alle stammen van Israel, van Dan tot Ber-seba toe, en tel het volk, opdat ik het getal des volks wete.
3 Toen zeide Joab tot den koning: Nu doe de HEERE, uw God, tot dit volk, zoals deze en die nu zijn, honderdmaal meer, dat de ogen van mijn heer den koning het aanzien; maar waarom heeft mijn heer de koning lust tot deze zaak?
4 Doch des konings woord nam de overhand tegen Joab, en tegen de oversten des heirs. Alzo toog Joab uit, met de oversten des heirs, van des konings aangezicht, om het volk Israel te tellen.
5 En zij gingen over de Jordaan, en legerden zich bij Aroer, ter rechterhand der stad, die in het midden is van de beek van Gad, en aan Jaezer.
6 Voorts kwamen zij in Gilead, en in het lage land Hodsi; ook kwamen zij tot Dan-jaan, en rondom bij Sidon.
7 En zij kwamen tot de vesting van Tyrus, en alle steden der Hevieten en der Kanaanieten; en zij kwamen uit aan het zuiden van Juda te Ber-seba.
8 Alzo togen zij om door het ganse land; en ten einde van negen maanden en twintig dagen kwamen zij te Jeruzalem.
9 En Joab gaf de som van het getelde volk aan den koning; en in Israel waren achthonderd duizend strijdbare mannen, die het zwaard uittrokken, en de mannen van Juda waren vijfhonderd duizend man.
10 En Davids hart sloeg hem, nadat hij het volk geteld had; en David zeide tot den HEERE: Ik heb zeer gezondigd in hetgeen ik gedaan heb; maar nu, o HEERE, neem toch de misdaad Uws knechts weg, want ik heb zeer zottelijk gedaan.
11 Als nu David des morgens opstond, zo geschiedde het woord des HEEREN tot den profeet Gad, Davids ziener, zeggende:
12 Ga heen, en spreek tot David: Alzo zegt de HEERE: Drie dingen draag Ik u voor; verkies u een uit die, dat Ik u doe.
13 Zo kwam Gad tot David, en maakte het hem bekend, en zeide tot hem: Zal u een honger van zeven jaren in uw land komen? Of wilt gij drie maanden vlieden voor het aangezicht uwer vijanden, dat die u vervolgen? Of dat er drie dagen pestilentie in uw land zij? Merk nu, en zie toe, wat antwoord ik Dien zal wederbrengen, Die mij gezonden heeft.
14 Toen zeide David tot Gad: Mij is zeer bange; laat ons toch in de hand des HEEREN vallen, want Zijn barmhartigheden zijn vele, maar laat mij in de hand van mensen niet vallen.
15 Toen gaf de HEERE een pestilentie in Israel, van den morgen af tot den gezetten tijd toe; en er stierven van het volk, van Dan tot Ber-seba toe, zeventig duizend mannen.
16 Toen nu de engel zijn hand uitstrekte over Jeruzalem, om haar te verderven, berouwde het den HEERE over dat kwaad, en Hij zeide tot den engel, die het verderf onder het volk maakte: Het is genoeg, trek uw hand nu af. De engel des HEEREN nu was bij den dorsvloer van Arauna, den Jebusiet.
17 En David, als hij den engel zag, die het volk sloeg, sprak tot den HEERE, en zeide: Zie ik, ik heb gezondigd, en ik, ik heb onrecht gehandeld, maar wat hebben deze schapen gedaan? Uw hand zij toch tegen mij en tegen mijns vaders huis.
18 En Gad kwam tot David op dienzelfden dag, en zeide tot hem: Ga op, richt den HEERE een altaar op, op den dorsvloer van Arauna, den Jebusiet.

19 Alzo ging David op naar het woord van Gad, gelijk als de HEERE geboden had.
20 En Arauna zag toe, en zag den koning en zijn knechten tot zich overkomen; zo ging Arauna uit, en boog zich voor den koning met zijn aangezicht ter aarde.
21 En Arauna zeide: Waarom komt mijn heer de koning tot zijn knecht? En David zeide: Om dezen dorsvloer van u te kopen, om den HEERE een altaar te bouwen, opdat deze plage opgehouden worde van over het volk.
22 Toen zeide Arauna tot David: Mijn heer de koning neme en offere, wat goed is in zijn ogen; zie, daar de runderen ten brandoffer, en de sleden en het rundertuig tot hout.
23 Dit alles gaf Arauna, de koning, aan den koning. Voorts zeide Arauna tot den koning: De HEERE uw God neme een welgevallen in u!
24 Doch de koning zeide tot Arauna: Neen, maar ik zal het zekerlijk van u kopen voor den prijs; want ik zal den HEERE, mijn God, niet offeren brandofferen om niet. Alzo kocht David den dorsvloer en de runderen voor vijftig zilveren sikkelen.
25 En David bouwde aldaar den HEERE een altaar, en offerde brandofferen en dankofferen. Alzo werd de HEERE den lande verbeden, en deze plage van over Israel opgehouden.

De laatste woorden van David, die wij in het vorige hoofdstuk gelezen hebben, waren zeer goed, bewonderenswaardig goed, maar in dit hoofdstuk lezen wij van sommige van zijn laatste werken, die niet van de beste waren, maar hij heeft berouw gehad en zich bekeerd en hij heeft de eerste werken weer gedaan, en zo is hij toch goed geëindigd. Wij hebben hier:

I. Zijn zonde, die bestond in het volk te tellen in de hoogmoed van zijn hart, vers 1-9..

II. Zijn overtuiging van die zonde, en zijn berouw er over vers 10.

III. Het oordeel, dat deswege over hem gekomen is, vers 11-15.

IV. Het ophouden van het oordeel, vers 16, 17..

V. Het oprichten van een altaar ten teken dat God met hem en het volk verzoend was, vers 18-25..

Samuël 24:1-9

Wij hebben hier:

I. De order, die David aan Joab gaf om het volk van Israël en Juda te tellen, vers 1, 2. Er zijn twee dingen, die hier vreemd schijnen.

1. Het zondige er van. Welk kwaad was hierin gelegen? Heeft Mozes niet zonder enigerlei zonde of misdaad het volk tweemaal geteld? Behoort politieke rekenkunde niet tot het staatkundig beleid van een vorst? Moet de herder het getal van zijn schapen niet kennen? Kent de Zone Davids niet al de Zijnen bij naam? Zou hij van deze telling of berekening geen goed gebruik kunnen maken? Welk kwaad doet hij als hij dit doet?

Antwoord. Het is zeker dat het een zonde was, een grote zonde, maar waarin het kwaad er van lag, is niet zo zeker.

A. Sommigen denken dat de verkeerdheid hierin lag, dat hij degenen telde, die onder de twintig jaren oud waren, zo zij slechts de vereiste statuur en kracht hadden om de wapenen te kunnen dragen, en dat was de reden waarom het aantal van de getelden niet in de openbare gedenkschriften is aangetekend: zij was onwettig, 1 Kronieken 27:23, 24.

B. Anderen denken dat de fout hierin lag, dat hij de halve sikkel niet eiste, die opgebracht moest worden ten dienste van het heiligdom, telkenmale als het volk geteld werd, "tot verzoening hunner ziel," Exodus 30:12.

C. Anderen denken dat hij het deed met de bedoeling om een schatting van hen te heffen voor zichzelf, om in zijn schatkist gestort te worden. Als hij hun aantal kende, dan wist hij ook hoe hoog het bedrag dier heffing zijn zou, maar hiervan blijkt niets en David heeft ook nooit belastingen opgelegd.

D. De fout bestond hierin, dat hij het deed zonder orders van God om het te doen, en dat het toen ook niet nodig was. Het was een nutteloze moeite en last voor hemzelf en voor het volk.

E. Sommigen denken dat het een belediging was voor de aloude belofte door God gedaan aan Abraham, dat zijn zaad ontelbaar zou wezen als het stof van de aarde, het rook naar wantrouwen in die belofte, of een bedoeling om aan te tonen, dat zij niet naar de letter vervuld was. Hij wilde diegenen tellen, van wie God gezegd had, dat zij niet geteld zouden kunnen worden. Zij weten niet wat zij doen, die het woord van God zoeken te logenstraffen.

F. Het ergste in deze telling van het volk was, dat David het deed in de hoogmoed zijns harten, hetgeen Hizkia’s zonde was in het tonen van zijn schatten aan de gezanten.

a. Het was een trotse waan van zijn eigen grootheid, door het gebied te hebben over zo’n talrijk volk, alsof hun toeneming aan zijn beleid te danken was, terwijl zij alleen en uitsluitend toegeschreven moest worden aan de zegen van God.

b. Het was een hoogmoedig vertrouwen op zijn eigen kracht. Door het getal van zijn volk ter kennis te brengen van de natiën, dacht hij hun zoveel te meer geducht toe te schijnen, en hij twijfelde niet of hij zou, indien er een oorlog mocht uitbreken, zijn vijanden overweldigen door het getal van zijn strijders, meer bebouwende op een vlezen arm dan hem betaamde, die zoveel geschreven heeft van op God alleen te vertrouwen. God oordeelt niet over de zonde zoals wij er over oordelen. Wat ons onschuldig en onschadelijk toeschijnt, of tenminste slechts een kleine overtreding, kan een grote zonde wezen in het oog van God, die de beginselen van de mensen ziet, en een oordeler is van de gedachten en van de overleggingen des harten.

2. De bron, waaruit het hier wordt gezegd voort te komen, is nog vreemder, vers 1. Het is niet vreemd dat *de toorn des Heren ontstoken was tegen Israël,* daar was reden genoeg voor, zij waren ondankbaar voor de zegeningen van Davids regering, hadden zich op vreemde, onverklaarbare wijze laten bewegen eerst om Absalom te volgen en aan te hangen en daarna Seba. Wij hebben redenen te geloven dat hun vrede en hun overvloed hen zinnelijk maakten zodat zij zich aan vleselijke gerustheid overgaven, en daarom was God misnoegd op hen, maar dat Hij in Zijn misnoegdheid David heeft aangepord om het volk te tellen, dat is zeer vreemd. Wij zijn er zeker van dat God de werker niet is van zonde, Hij verzoekt niemand, er wordt ons gezegd 1 Kronieken 21:1, dat Satan David aanporde om Israël te tellen. Satan als een vijand opperde het, zoals hij het in het hart van Judas heeft gegeven om Christus te verraden. God, als rechtvaardig rechter, liet het toe, met de bedoeling om met deze zonde van David ook andere zonden van Israël te straffen, waarvoor Hij hen ook zonder dit rechtvaardig had kunnen straffen. Maar, evenals Hij tevoren een hongersnood over hen bracht om de zonde van Saul, zo bracht Hij nu een pestilentie over hen om de zonde van David, opdat vorsten hieruit zullen leren om, als de oordelen Gods zijn uitgegaan, te vermoeden dat hun zonden de oorzaak zijn van de twist, en zich dus zullen bekeren en verbeteren, hetgeen dan een grote invloed zou uitoefenen op de nationale bekering en hervorming, en opdat het volk zou leren te bidden voor hen, die in hoogheid zijn, dat God hen weerhouden zal van zondigen, want als zij zondigen, zal het land er onder lijden.

II. Joabs oppositie tegen deze orders. Zelfs hij bespeurde Davids dwaasheid en ijdelheid in dit plan. Hij merkte op dat David er geen andere reden voor gaf, dan alleen deze: *Tel het volk, opdat ik het getal des volks wete,* en daarom tracht hij hem van zijn hoogmoed af te leiden, en wel op een veel behoorlijker wijze dan toen hij hem van zijn hartstocht zocht af te leiden bij de dood van Absalom, toen sprak hij op ruwe en beledigende wijze, Hoofdstuk 19:5-7, maar nu zoals het hem betaamde te spreken, vers 3. Nu *doe de Here, uw God, tot dit volk zoals deze en die nu zijn, honderdmaal meer*. Het is niet nodig hun belasting op te leggen, of hen voor de krijgsdienst te werven, of hen op enigerlei wijze te verdelen. Zij zijn allen gerust en gelukkig, en het is zijn wens dat hun getal nog mocht toenemen, en dat de koning, hoewel hij reeds oud is, dit nog beleven zal en er de voldoening van zal hebben. *Maar waarom heeft mijn heer de koning lust tot deze zaak?* Waartoe is het nodig? "Pauperis est numerare pecus-Laat het aan de armen over om hun schapen te tellen." En inzonderheid, waarom zou David, die zoveel spreekt van het zich verlustigen in God en in de oefeningen van de Godsvrucht, en die-oud zijnde-naar men zou denken, hetgeen eens kinds was teniet zou doen, lust hebben (zo noemt hij het op bescheiden wijze, maar hij bedoelt: de hoogmoed hebben) in iets van die aard? Veel dingen, die op zichzelf niet zondig zijn, worden zonde voor ons, omdat wij er bovenmatig veel genot en genoegen in hebben. Joab bespeurde Davids ijdelheid hierin, maar David was er zich niet van bewust, bemerkte het niet. Het zou goed voor ons zijn een vriend te

hebben, die ons getrouw vermaant en waarschuwt, als wij iets zeggen of doen, dat hoogmoedig en verwaand is, want dat gebeurt ons dikwijls zonder dat wij er ons van bewijst zijn.

III. De orders worden desniettemin ten uitvoer gebracht. *Des konings woord nam de overhand,* vers 4. hij stond er op dat het gedaan zou worden. Joab moet er geen bedenkingen tegen inbrengen opdat het de schijn niet zou hebben dat hij zijn tijd en moeite niet over had voor de dienst des konings. Het is voor grote mannen een ongeluk, dat zij personen in hun omgeving hebben, die hen behulpzaam willen zijn in hetgeen kwaad is. Overeenkomstig het bevel begeeft Joab er zich toe, schoon met enige weerzin, om dit onaangename werk te doen, en neemt de oversten des heirs mee om er hem bij te helpen. Zij begonnen in de verst afgelegen plaatsen, eerst in het oosten, aan de andere kant van de Jordaan, vers 5, toen togen zij naar Dan in het noorden, vers 7, en zo naar Tyrus in het oosten, en vandaar naar Berseba in het zuiden, vers 7. Meer dan negen maanden werden doorgebracht met die telling, veel moeite en verbazing werd er door veroorzaakt in het land, vers 8, en eindelijk werd de som totaal tot de koning te Jeruzalem gebracht, vers 9. Of het aantal al of niet aan Davids verwachting beantwoordde wordt ons niet gezegd, ook niet of zijn hoogmoed er door gevoed dan wel terneergeslagen werd. Zij waren zeer talrijk, maar misschien toch niet zo talrijk als hij dacht. Zij hadden zich in Kanaän niet zo vermenigvuldigd als in Egypte, en hun getal was weinig meer dan verdubbeld sedert zij ongeveer vier honderd jaren tevoren onder Jozua in Kanaän waren gekomen, toch blijkt hieruit, dat Kanaän een zeer vruchtbaar land was, daar binnen zo enge grenzen zoveel duizenden gevoed konden worden.

Samuël 24:10-17

I. Wij hebben hier Davids berouw en belijdenis van zijn zonde het volk geteld te hebben. Terwijl de zaak gedaan werd, gedurende al die negen maanden, zien wij niet dat David zich bewust werd van zijn zonde (want dan zou hij de order herroepen hebben, die hij had gegeven) maar toen de telling geschied was en de som totaal hem voorgelegd werd, toen, in diezelfde nacht, ontwaakte zijn geweten en gevoelde hij de smart op het ogenblik wanneer hij er zich het genoegen van had beloofd te smaken. Het feestmaal van de voldoening in het aantal zijns volks, werd tot gal in de aderen in zijn binnenste, schuldbesef wierp een nevel over de vreugde, vers 10.

1. Hij was tot overtuiging gekomen van zijn zonde, zijn *hart sloeg hem* eer de profeet nog tot hem gekomen was, zijn geweten toonde hem het kwaad van hetgeen hij gedaan had, nu bleek hem dat een zonde, zware zonde, te zijn, waarin hij tevoren geen kwaad had gezien. Met groot, innig leedwezen dacht hij er over na, en zijn hart sloeg hem. Het is goed dat, wanneer een mens gezondigd heeft, hij een hart heeft, dat hem er om slaat, het is een goed teken, dat er een beginsel van genade is in het hart, en een goede stap naar berouw en bekering.

2. Hij beleed het voor God, en bad vurig om vergeving er voor.

a. Hij erkent dat hij gezondigd heeft, grotelijks gezondigd heeft, hoewel er voor anderen geen of weinig zonde in scheen te zijn. Ware boetvaardigen, die een teder geweten hebben, zien het kwaad in de zonde, dat anderen er niet in zien.

b. Hij erkent *zottelijk, zeer zottelijk gedaan te hebben,* omdat hij het in de hoogmoed zijns harten gedaan heeft, en het was dwaas in hem hoogmoedig te zijn op het getal zijns volks, daar zij Gods volk waren, niet zijn volk, en hoevelen zij ook waren, God kon spoedig hun getal verminderen.

c. Hij roept tot God om vergeving: *maar nu o Here, neem toch de misdaad Uws knechts weg*. Als wij onze zonden belijden, dan mogen wij bidden in het geloof, dat God ze zal vergeven, en door vergevende genade de ongerechtigheid zal wegnemen, die wij door oprecht berouw hebben weggeworpen.

II. De rechtvaardige en noodzakelijke straf die hij voor zijn zonde heeft geleden. David was gedurende de nacht heen en weer geslingerd onder het besef van zijn zonde, hij had er geen rust om in zijn gebeente, en *des morgens stond hij op,* verwachtende Gods misnoegen tegen hem te zullen horen om hetgeen hij gedaan had, of zich voornemende om er met Gad, zijn ziener, over te spreken. Gad wordt zijn ziener genoemd, omdat hij hem altijd in zijn nabijheid had om met hem over de dingen Gods te raadplegen en gebruik van hem maakte als zijn geestelijke raadsman en gids. Maar God kwam hem voor, en bestuurde Gad in hetgeen hij tot hem zeggen moest, vers 11, en het wordt gesteld en aangenomen:

1. Dat David gestraft moet worden voor zijn verkeerdheid, het is een te grote misdaad, en doet God al te zeer oneer aan om ongestraft te kunnen blijven zelfs in David. Van de zeven dingen, die God haat, is hoogmoed het eerste, Spreuken 6:17. Zij, die waarlijk berouw hebben van hun zonden en er vergeving voor hebben ontvangen, zullen toch dikwijls in deze wereld er voor te lijden hebben.

2. De straf moet beantwoorden aan de zonde. Hij was trots op het grote aantal zijns volks, en daarom moet het oordeel, waarmee hij voor die zonde gekastijd wordt, van zo'n aard zijn, dat hun aantal vermindert. Het is rechtvaardig in God om hetgeen onze hoogmoed gaande maakt, van ons weg te nemen, of het ons tot bitterheid te maken, het op de een of andere wijze onze straf te doen zijn.

3. Het moet een straf zijn, waarin door het volk grotelijks gedeeld zal worden, want *de toorn des Heren was ontstoken tegen Israël* vers 1. Hoewel het Davids zonde was, die de sluisdeuren heeft opengezet, heeft toch de zonde des volks bijgedragen tot de overstroming.

Betreffende nu de straf, die opgelegd moet worden:

A. Wordt aan David gezegd de roede te kiezen, waarmee hij geslagen zal worden, vers 12, 13. Zijn hemelse Vader moet hem kastijden, maar om te tonen dat Hij het niet gaarne, niet van harte doet, geeft Hij aan David verlof om te kiezen of het door oorlog, hongersnood of pestilentie zal zijn, drie zware oordelen, die een volk grotelijks verzwakken en verminderen. Met hem aldus voor die keus te stellen, bedoelde God:

a. Hem temeer te verootmoedigen voor zijn zonde, die hij aldus als uitermate zondig zal leren kennen als hij zal bedenken hoe uitermate zwaar ieder van deze oordelen zijn zou.

b. Hem de trotse waan te verwijten, die hij had van zijn soevereiniteit over Israël, hij, die zo'n groot vorst is, begint te denken dat hij kan krijgen wat hij wil. "Komaan dan", zegt God, "welk van deze drie dingen wilt gij hebben?" Vergelijk Jeremia 34:17. "Ik roep een vrijheid tegen ulieden uit," maar het is een vrijheid zoals die van David, "een vrijheid ten zwaarde, ter pestilentie en ten honger," en Jeremia 15:2, "wie ten dood, ten dode." Of:

c. Om hem aan te moedigen onder de kastijding, hem latende weten dat God hem niet van Zijn gemeenschap uitstiet, maar dat Zijn verborgenheid toch nog voor hem was, en dat Hij, hem beproevende, zijn formering kende wist wat hij het best kon dragen. Of:

d. Dat hij zoveel geduldiger de roede zou verdragen, als het een roede is die hijzelf heeft gekozen. De profeet zegt hem met zichzelf te rade te gaan, en hem dan te zeggen *welk antwoord hij die zal wederbrengen die hem gezonden heeft.* Leraren worden van God tot ons gezonden, en zij moeten verslag doen van het succes hunner zending. Wij moeten dus wel bedenken, welk antwoord zij van onzentwege zullen wederbrengen, opdat zij hun rekenschap van ons zullen geven met vreugde.

B. Hij verzet zich alleen tegen het oordeel des zwaards, maar wat de twee anderen betreft, hij laat het aan God over welk het zijn zal, maar geeft te kennen, dat hij nog eerder de pestilentie zou kiezen, vers 14. Mij is *zeer bange,* en wel mocht hij, als de vrees en de kuil en de strik over hem zijn, en zo hij aan het een ontkomt, noodwendig in het andere moet vallen, Jeremia 48:43, 44. Zonde brengt de mensen in het nauw, wijze en Godvruchtige mensen brengen zich dikwijls in benauwdheid door hun eigen dwaasheid.

a. Hij vraagt dat God hem *niet in de handen van de mensen zal laten vallen,* wat er ook geschiede: *Laat mij niet drie maanden vlieden voor het aangezicht mijner vijanden,* dat zou al

de glorie bezoedelen van Davids triomfen en aan de vijanden van God en Israël aanleiding geven om zich trots te gedragen, zie Deuteronomium 32:26, 27. Hun barmhartigheden zijn wreed, en in drie maanden zullen zij de natie een schade toebrengen, die in vele jaren niet hersteld kan worden. Maar,

b. Hij geeft zich aan God over: *Laat ons toch in de hand des Heren vallen want zijn barmhartigheden zijn vele.* Mensen zijn Gods hand, zo worden zij genoemd in Psalm 17:14. Het zwaard wordt door Hem gezonden, maar toch zijn er oordelen, die meer onmiddellijk van Zijn hand komen dan andere, zoals hongersnood en pestilentie, en welk van die de gesel zal zijn, laat hij aan God over, die het oordeel zendt, dat het kortst van duur is, opdat Hij zoveel eerder kan tonen verzoend te zijn. Maar sommigen denken dat David door deze woorden zijn keus van pestilentie had te kennen gegeven. Het land had zich nog niet geheel hersteld van de hongersnood, waaronder het drie jaren lang had geleden vanwege de Gibeonieten, en daarom: laat ons met die roede niet gekastijd worden, want ook dat zal een triomf wezen voor de naburen, vandaar dat wij lezen "van de smaadheid des hongers", Ezechiel 36:30. Maar zo Israël verminderd moet worden, laat het dan door de pestilentie zijn, want dat is: *vallen in de hand des Heren,* die gewoonlijk dat oordeel deed komen door de hand van Zijn eigen, onmiddellijke dienaren, de engelen, zoals bij de dood van de eerstgeborenen in Egypte. Dat is een oordeel, waaraan David zelf en zijn eigen gezin evenzeer blootgesteld zijn als de geringste onderdaan, maar zo is het niet met hongersnood of met het zwaard en daarom kiest David, die zich diep bewust is van zijn schuld, dat oordeel. Het zwaard en de honger zullen de een zowel verteren als de ander, maar men kan zich voorstellen, dat de verderfengel zijn zwaard zal trekken tegen hen, die bij God als de schuldigsten bekend zijn. Dit oordeel zal het kortst duren, en hij schrikt terug voor de gedachte om lang onder de tekenen van Gods misnoegen te moeten zijn. "Vreeslijk is het, zegt de apostel, te vallen in de handen des levenden Gods," Hebreeen 10:31, vreeslijk inderdaad voor zondaren, die zich door hun onboetvaardigheid uitgesloten hebben van alle hoop op Zijn genade. Maar David, een boetvaardige, durft zich in Gods hand werpen, wetende dat hij zal bevinden, dat *Zijn barmhartigheden vele zijn.* Godvruchtige mensen zullen, al liggen zij ook onder Gods misnoegen, geen andere dan goede gedachten van Hem koesteren. "Zo Hij mij doodde zal ik toch op Hem vertrouwen," Job 13:15.

C. Dientengevolge wordt een pestilentie gezonden vers 15, van Dan tot Ber-Seba, van het een uiteinde des rijks tot het andere, hetgeen aantoont, dat zij onmiddellijk van de hand Gods komt en niet door natuurlijke oorzaken. David heeft zijn keus, hij lijdt door een wonder en niet door gewone middelen. Zij duurde van de morgen (die eigen morgen, toen het in Davids keus gegeven werd, welke straf hij zou lijden) tot de gezette tijd, dat is: tot aan de derde dag. Dat is het gevoelen van Dr. Poole, of alleen tot aan de avond van de eerste dag, de gezette tijd voor het avondoffer, zoals bisschop Patrick en anderen het verstaan, die uitrekenen dat de pestilentie slechts negen uur geduurd heeft, en dat God in ontferming over David de tijd, die Hij eerst genoemd had, heeft verkort. De sterfte door deze pestilentie veroorzaakt was zeer groot, *er stierven zeventig duizend mannen,* die allen in weinige uren gezond en ziek waren en stierven. Welk een ontzettend geschrei ging er toen, naar wij ons kunnen voorstellen, op in het land Israëls, zoals in Egypte toen de eerstgeborenen gedood werden, maar dat was te middernacht, nu was het overdag, Psalm 91:6. Zie de kracht van de engelen, als God hun een opdracht geeft, hetzij om te behouden of te verderven. Joab brengt negen maanden door met zijn pen, de engel slechts negen uren met zijn zwaard in al de hoeken en landpalen Israëls. Zie hoe gemakkelijk God de hoogmoedige zondaar terneer kan werpen en hoeveel wij dagelijks aan de lankmoedigheid Gods verschuldigd zijn. Davids overspel wordt voor het ogenblik gestraft met de dood van slechts een kind, zijn hoogmoed met de dood van al die

duizenden zozeer wordt hoogmoed door God gehaat. Het getal van de verslagenen klimt schier op tot een halve decimatie zeventig duizend was ongeveer een op twintig. Nu kunnen wij onderstellen dat "de haren van Davids vlees te berge zijn gerezen van verschrikking voor God, en dat hij heeft gevreesd voor Zijn oordelen," Psalm 119:120.

III. God heeft genadig het oordeel doen ophouden toen het in Jeruzalem kwam, vers 16. *De engel strekte zijn hand uit over Jeruzalem,* alsof hij daar nog grotere verwoesting wilde gaan aanrichten dan overal elders, *om het te verderven.* Het land had van de bittere beker gedronken, maar Jeruzalem moet er de droesem van drinken. Het schijnt dat Jeruzalem het laatst geteld was, en daarom bleef die stad bewaard om het laatst door de plaag getroffen te worden, misschien was er in Jeruzalem meer goddeloosheid, inzonderheid meer hoogmoed, (en dat was de zonde, die nu bezocht werd) dan elders, en daarom is de hand des verderfengels er over uitgestrekt, maar toen *berouwde het de Here over dat kwaad,* veranderde Hij, niet van zin, maar van wijze, en zei tot de verderfengel: *Het is genoeg trek uw hand nu af,* en *laat de barmhartigheid roemen tegen het oordeel.* Jeruzalem zal gespaard worden om der wille van de ark, want het is de plaats, die God verkoren heeft om er Zijn naam te stellen. Zie hier hoe bereid God is om te vergeven en hoe weinig behagen Hij vindt in te straffen, en laat het ons aanmoedigen om Hem op de weg van Zijn oordelen tegen te komen met berouw en bekering. Dit was op de berg Moria. Dr. Lightfoot merkt op dat op de eigen plaats waar Abraham door een tegenbevel uit de hemel weerhouden werd zijn zoon te slachten, deze engel door een zelfde tegenbevel weerhouden werd om Jeruzalem te verderven/ Het is om de wil van het grote offer, dat ons verbeurd leven tegen de verderfengel wordt behoed.

IV. Davids vernieuwd berouw over zijn zonde bij deze gelegenheid, vers 17. Hij zag de engel (God had er zijn ogen voor geopend) zag zijn zwaard, uitgestrekt om te verderven, een vlammend zwaard, zag hem gereed om het op de hem gegeven orders met de verdelging op te houden, in de schede te steken. Dit ziende sprak hij, niet tot de engel, (hij wist beter dan zich in de tegenwoordigheid des Meesters tot de dienaar te richten of aan het schepsel de eer te geven, die alleen aan de Schepper toekomt) maar *tot de Here, en zei: Zie, ik heb gezondigd.* Ware boetvaardigen zullen, hoe meer zij van Gods sparende, vergevende genade ontvangen, des te meer verootmoedigd zijn om de zonde en des te meer vastberaden om haar te haten en te vlieden. "Opdat gij u schaamt, wanneer Ik voor u verzoening doen zal," Ezechiel 16:63.

Merk op:

1. Hoe hij zich beschuldigt, alsof hij geen woorden genoeg had om het slechte van zijn zonde in het licht te stellen, *"ik heb gezondigd, en ik, ik heb onrecht gehandeld,* mijn is de misdaad, daarom zij op mij het kruis. Uw *hand zij toch tegen mij en tegen mijns vaders huis,* ik ben de zondaar, laat dan op mij de straf zijn", zo bereid was hij om de straf van zijn ongerechtigheid te dragen, hoewel hij tien duizend hunner waard was.

2. Hoe hij voorbede doet voor het vork, wier bitter klagen en kermen zijn hart pijn deed en zijn oren deed klinken. *Deze schapen, wat hebben zij gedaan?* Gedaan! Wel, zij hebben veel verkeerds gedaan, het was hun zonde, die God er toe bracht om David aan zichzelf over te laten om te doen wat hij gedaan heeft, maar zoals het een boetvaardige betaamt, is hij streng ten opzichte van zijn eigen schuld, terwijl hij die van hen verzacht en verkleint. Als de oordelen Gods uitgaan, zullen de meeste mensen anderen beschuldigen er de oorzaak van te zijn, er zich niet om bekommeren wie er

onder lijden zal, zo zij zelf er slechts aan ontkomen, maar in zijn boetvaardigheid en liefde voor het volk was David van een geheel andere gezindheid. Laat dit ons doen gedenken aan de genade van de Here Jezus, die zichzelf heeft overgegeven voor onze zonden en gewillig was om Gods hand tegen zich te laten zijn, opdat wij zouden ontkomen. De herder werd geslagen, opdat de schapen behouden zouden worden.

Samuël 24:18-25

I. Wij hebben hier een bevel, gezonden aan David, om een altaar op te richten op de plaats, waar hij de engel gezien had, vers 18. Dit moest aan David te kennen geven:

1. Dat op zijn onderworpenheid en herhaalde verootmoediging, God nu volkomen met hem verzoend was, want als het de Here had behaagd hem te doden, Hij zou zijn offerande niet hebben aangenomen, en hem dus niet bevolen hebben een altaar te bouwen. Dat God ons aanmoedigt om Hem geestelijke offeranden te offeren, is een troostrijk bewijs, dat Hij met ons verzoend is.

2. Dat er vrede gemaakt is tussen God en de zondaren door offeranden, maar op geen andere wijze, namelijk door Christus, het grote zoenoffer, van wie al de offers van de wet typen zijn geweest. Het is om Zijnentwil, dat aan de verderfengel geboden wordt zijn hand af te trekken.

3. Dat wij, als Gods oordelen genadig ophouden, dit met dankbaarheid moeten erkennen tot Zijn lof. Dit altaar was bestemd voor dankoffers. Zie Jesaja 12:1.

II. Davids aankoop van de grond hiervoor. Het schijnt dat de eigenaar een Jebusiet was, Arauna genaamd, die ongetwijfeld tot de Joodse Godsdienst was bekeerd, hoewel hij van geboorte een heiden was, en wie het daarom vergund was niet alleen onder de Israëlieten te wonen, maar een eigen bezitting te hebben in de stad, Leviticus 25:29, 30. Het stuk gronds was een dorsvloer, een geringe plaats, en toch aldus geëerd, een plaats van arbeid, en daarom aldus geëerd.

1. David ging in eigen persoon tot de eigenaar, om met hem te onderhandelen. Let op zijn rechtvaardigheid, dat hij het in de tegenwoordige dringende omstandigheid, hoewel de eigenaar een vreemdeling en hij zelf een koning was, en hoewel hij uitdrukkelijke orders van God had om aldaar een altaar op te richten, niet wilde gebruiken voor hij het gekocht en betaald had. God haat de roof in het brandoffer. Zie zijn nederigheid, hoever het van hem was om pracht en staatsie te vertonen. Hoewel hij koning was, was hij nu een boeteling, en daarom heeft hij, ten teken van zijn zelfvernedering, noch Arauna bij zich ontboden, noch iemand gezonden om met hem te onderhandelen, maar is hij zelf tot hem gegaan, vers 19, en hoewel het een verkleining voor hem scheen, heeft hij er toch niets bij verloren van zijn eer of waardigheid. Toen Arauna hem zag, kwam hij *en boog zich ter aarde voor de koning,* vers 20. Grote mannen zullen om hun nederigheid nooit minder geëerbiedigd worden, maar wel des te meer.

2. Toen Arauna hoorde wat de zaak was, vers 21, bood hij hem edelmoedig niet alleen de grond aan, om er het altaar op te bouwen, maar ook runderen ten brandoffer, en andere dingen, die hem nuttig konden zijn tot deze dienst, vers 22, en dit alles gratis met een goed gebed er bij: *De Here, uw God, neme een welgevallen aan u!* Dit deed hij:

a. Omdat hij met een grote bezitting een edelmoedig hart had. *Hij gaf als een koning,* vers 23, hoewel hij een gewoon onderdaan was, had hij de gezindheid van een vorst. In het Hebreeuws luidt de tekst: Hij gaf, namelijk de koning aan de koning, waaruit afgeleid wordt, dat Arauna aan die plaats koning van de Jebusieten is geweest, of een afstammeling was van hun koninklijke familie, ofschoon hij thans een schatplichtige was aan David.

b. Omdat hij David zeer vereerde, hoewel die zijn overwinnaar was, vanwege zijn persoonlijke verdiensten, en dacht dat hij nooit te veel kon doen om hem te verplichten.

c. Omdat hij genegenheid had voor Israël, en vurig begeerde *dat de plaag zou ophouden van over het volk* en de eer, dat zij ophield bij zijn dorsvloer achtte hij een zeer kostelijke vergoeding voor alles, wat hij nu aan David aanbood.

3. David besluit er de volle prijs voor te betalen, en doet dit, vers 25. Hier hebben twee edelmoedige zielen elkaar ter rechter tijd ontmoet. Arauna is gaarne bereid te geven, maar David is vast besloten te kopen, en om een goede reden, hij wil Gode niet offeren wat hem niets kost. Hij wilde zijn voordeel niet doen met des vromen Jebusiets edelmoedigheid. Ongetwijfeld betuigt hij hem dank voor zijn vriendelijk aanbod, maar betaalt hem nu *vijftig zilveren sikkelen* voor de dorsvloer en de runderen voor de tegenwoordige dienst, en later zes honderd gouden sikkelen voor de belendende grond om er de tempel op te bouwen. Diegenen weten niet wat Godsdienst is, die er alleen maar op uit zijn om hem goedkoop en gemakkelijk voor zichzelf te maken, en het meest ingenomen zijn met hetgeen hun de minste moeite en het minste geld kost. Waar anders hebben wij ons geld en goed voor dan om er God mee te eren? En hoe zou het beter besteed kunnen worden?

III. Het bouwen van het altaar en het offeren van de behoorlijke offers er op, vers 25, brandoffers ter ere van Gods gerechtigheid in het oordeel dat Hij over het volk heeft doen komen, en dankoffers ter ere van Zijn genade, waarmee Hij intijds de plaag heeft doen ophouden. Hierop toonde God (men onderstelt door vuur van de hemel om de offeranden te verteren) dat *Hij den lande verbeden was,* en dat de plaag in genade was weggenomen ten teken, dat God met vorst er. volk verzoend was. Christus is ons altaar, ons offer, alleen in Hem kunnen wij verwachten gunst en genade bij God te vinden te ontkomen aan Zijn toorn, en aan het zwaard, het vlammend zwaard van de cherubim, die de weg van de boom des levens bewaren.

1 KONINGEN

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET EERSTE BOEK DER KONINGEN.

Vele geschiedenissen zijn boeken van koningen en hun regering, waartoe de zaken van hun koninkrijk teruggebracht zijn, dat is een eer, die gemeenlijk aan gekroonde hoofden bewezen wordt. De Heilige Schrift is de geschiedenis van het koninkrijk Gods onder de mensen, zoals het onderscheidenlijk bestuurd is geworden, maar de Koning is een, en Zijn naam is een. De bijzondere geschiedenis, die nu voor ons ligt, verhaalt de zaken en aangelegenheden van de koninkrijken van Juda en Israël, maar voornamelijk met betrekking tot het koninkrijk Gods onder hen, want het is nog altijd gewijde geschiedenis, veel meer leerrijk en niet minder onderhoudend dan enigerlei geschiedenis van de koningen der aarde, aan welke zij voorafgaat in tijd, (tenminste aan die, waarvoor enige zekerheid bestaat); wèl waren er koningen van Edom, voordat er een koning was in Israël, Genesis 36:31, (in dit opzicht hebben vreemden den voorrang gehad) maar de geschiedenis van de koningen van Israël leeft, en zal leven in de Heilige Schrift, tot aan het einde der wereld, terwijl die van de koningen van Edom reeds lang in vergetelheid is begraven; want de eer, die van God komt, is duurzaam, terwijl de eer der wereld is als een paddestoel, die in een nacht opkomt en in een nacht vergaat. De Bijbel begint met de geschiedenis van patriarchen, profeten en richteren, mannen, die meer onmiddellijk met den hemel verkeerden, (het verhaal er van versterkt ons geloof,) maar zij kan niet zo gemakkelijk aangepast worden aan onzen staat en toestand, nu wij geen visioenen van den hemel meer verwachten, als de volgende geschiedenis der zaken, die, evenals de onze, onder het bestuur is der gewone voorzienigheid. Wij vinden hier wel niet zoveel typen en afschaduwingen van den Messias, maar wel grote verwachtingen van Hem; want niet alleen profeten, maar ook koningen verlangden de grote verborgenheden des Evangelies te zien, Lukas 10:24. De twee boeken van Samuel zijn inleidingen tot de boeken der koningen, daar zij den oorsprong verhalen van de koninklijke regering in Saul, en van het koninklijk geslacht in David. Deze twee boeken geven ons een bericht van David's opvolger, Salomo, de verdeling van zijn rijk, en de opvolging der onderscheidene koningen beide van Juda en Israël met een uittreksel van hun geschiedenis tot aan de ballingschap. En gelijk wij uit het boek van Genesis veel voortreffelijke huishoudelijke regelen kunnen verzamelen voor het goede bestuur van gezinnen, zo kunnen wij in deze boeken staatkundige regelen vinden voor het bestuur van openbare zaken. Er is in deze boeken inzonderheid acht gegeven op het huis en geslacht van David, waaruit Christus is voortgekomen. Sommigen van zijn zonen hebben in zijn voetstappen gewandeld, anderen hebben dit niet gedaan. De hoedanigheden der koningen van Juda kunnen kortelijk aldus aangeduid worden: David de vrome, Salomo de wijze, Rehabeam de onbedachtzame, Abia de dappere, Asa de oprechte, Josafat de godsdienstige, Joram de boze, Ahazia de onheilige, Joas de afvallige, Amazia de roekeloze, Uzzia de machtige, Jotham de vreedzame, Ahaz de afgodendienaar, Hizkia de hervormer, Manasse de boetvaardige, Amon de duistere, Josia de teerhartige, Jojakim, Jojachin en Zedekia, die allen goddeloos waren, en een snel verderf brachten over zich zelven en over hun rijk. Het getal der goeden en slechten is bijna gelijk, maar de regering der goeden was meestal lang, en die der slechter kort. De beschouwing hiervan zal den toestand van Israël in dit tijdperk niet gans en al zo slecht doen uitkomen, als hij in den beginne schijnt te zijn. In dit boek hebben wij:1. Den dood van David, Hoofdstuk I en 2. II. De glorierijke regering van Salomo, en zijn bouwen van den tempel Hoofdstuk 3-10, maar ook de wolk onder welke zijn zon is ondergegaan, Hoofdstuk 11. III. De verdeling van het rijk onder de regering van Rehabeam, zijne en Jerobeams regering, Hoofdstuk 12-14. IV. De

regeringen van Abia en Asa over Juda, van Baesa en Omri over Israël, Hoofdstuk 15 en 16. V. Elia's wonderen, Hoofdstuk 17-19. Vl. Achabs succes tegen Benhadad, zijn goddeloosheid en val, Hoofdstuk 20-22. En uit al deze geschiedenissen blijkt dat koningen, hoewel goden voor ons, voor God slechts mensen zijn, sterflijk en verantwoordelijk.

HOOFDSTUK 1

1 De koning David nu was oud, wel bedaagd; en zij dekten hem met klederen, doch hij kreeg gene warmte.
2 Toen zeiden zijn knechten tot hem: Laat ze mijn heer den koning een jonge dochter, een maagd zoeken, die voor het aangezicht des konings sta, en hem koestere; en zij slape in uw schoot, dat mijn heer de koning warm worde.
3 Zo zochten zij een schone jonge dochter in alle landpalen van Israel; en zij vonden Abisag, een Sunamietische, en brachten ze tot den koning.
4 En de jonge dochter was bovenmate schoon, en koesterde den koning, en diende hem; doch den koning bekende ze niet.
5 Adonia nu, de zoon van Haggith, verhief zich, zeggende: Ik zal koning zijn; en hij bereidde zich wagenen en ruiteren, en vijftig mannen, lopende voor zijn aangezicht.
6 En zijn vader had hem niet bedroefd van zijn dagen, zeggende: Waarom hebt gij alzo gedaan? En ook was hij zeer schoon van gedaante, en Haggith had hem gebaard na Absalom.
7 En zijn raadslagen waren met Joab, den zoon van Zeruja, en met Abjathar, den priester; die hielpen, volgende Adonia.
8 Maar Zadok, de priester, en Benaja, de zoon van Jojada, en Nathan, de profeet, en Simei, en Rei, en de helden, die David had, waren met Adonia niet.
9 En Adonia slachtte schapen en runderen, en gemest vee bij den steen Zoheleth, die bij de fontein Rogel is; en noodde al zijn broederen, de zonen des konings, en alle mannen van Juda, des konings knechten.
10 Maar Nathan, den profeet, en Benaja, en de helden, en Salomo, zijn broeder, noodde hij niet.
11 Toen sprak Nathan tot Bathseba, de moeder van Salomo, zeggende: Hebt gij niet gehoord, dat Adonia, de zoon van Haggith, koning is? En onze heer David weet dat niet.
12 Nu dan, kom, laat mij u toch een raad geven, dat gij uw ziel en de ziel van uw zoon Salomo redt.
13 Ga heen, en treed in tot den koning David, en zeg tot hem: Hebt gij niet, mijn heer koning, uw dienstmaagd gezworen, zeggende: Voorzeker, uw zoon Salomo zal na mij koning zijn, en hij zal op mijn troon zitten! Waarom dan is Adonia koning?
14 Zie, als gij daar nog met den koning spreken zult, zo zal ik na u inkomen, en zal uw woorden vervullen.
15 En Bathseba ging in tot den koning in de binnenkamer; doch de koning was zeer oud, en Abisag, de Sunamietische, diende den koning.
16 En Bathseba neigde het hoofd en boog zich neder voor den koning; en de koning zeide: Wat is u?
17 En zij zeide tot hem: Mijn heer! gij hebt uw dienstmaagd bij den HEERE, uw God, gezworen: Voorzeker Salomo, uw zoon, zal na mij koning zijn, en hij zal op mijn troon zitten!
18 En nu zie, Adonia is koning; en nu, mijn heer koning, gij weet het niet.
19 En hij heeft ossen, en gemest vee, en schapen in menigte geslacht, en genood al de zonen des konings, en Abjathar, den priester, en Joab, den krijgsoverste, maar uw knecht Salomo heeft hij niet genood.
20 Maar gij, mijn heer koning, de ogen van het ganse Israel zijn op u, dat gij hun zoudt te kennen geven, wie op den troon van mijn heer den koning na hem zitten zal.
21 Anders zal het geschieden, als mijn heer de koning met zijn vaderen zal ontslapen zijn, dat ik en mijn zoon Salomo als zondaars zullen zijn.
22 En ziet, zij sprak nog met den koning, als de profeet Nathan inkwam.

23 En zij gaven den koning te kennen, zeggende: Zie, de profeet Nathan is daar; en hij kwam voor het aangezicht des konings, en boog zich voor den koning op zijn aangezicht ter aarde.
24 En Nathan zeide: Mijn heer koning! hebt gij gezegd: Adonia zal na mij koning zijn, en hij zal op mijn troon zitten?
25 Want hij is heden afgegaan, en heeft geslacht ossen, en gemest vee, en schapen in menigte, en heeft genood al de zonen des konings, en de oversten des heirs, en Abjathar, den priester; en zie, zij eten, en drinken voor zijn aangezicht, en zeggen: De koning Adonia leve!
26 Maar mij, die uw knecht ben, en Zadok, den priester, en Benaja, den zoon van Jojada, en Salomo, uw knecht, heeft hij niet genood.
27 Is deze zaak van mijn heer den koning geschied? En hebt gij uw knecht niet bekend gemaakt, wie op den troon van mijn heer den koning na hem zitten zou?
28 En de koning David antwoordde en zeide: Roept mij Bathseba; en zij kwam voor het aangezicht des konings, en stond voor het aangezicht des konings.
29 Toen zwoer de koning, en zeide: Zo waarachtig als de HEERE leeft, die mijn ziel uit allen nood verlost heeft;
30 Voorzeker, gelijk als ik u gezworen heb bij den HEERE, den God Israels, zeggende: Voorzeker zal uw zoon Salomo na mij koning zijn, en zal op mijn troon in mijn plaats zitten; voorzeker, alzo zal ik te dezen zelfden dage doen.
31 Toen neigde zich Bathseba met het aangezicht ter aarde, en boog zich neder voor den koning, en zeide: Mijn heer de koning David leve in eeuwigheid!
32 En de koning David zeide: Roep mij Zadok, den priester, en Nathan, den profeet, en Benaja, den zoon van Jojada; en zij kwamen voor het aangezicht des konings.
33 En de koning zeide tot hen: Neemt met u de knechten uws heren, en doet mijn zoon Salomo rijden op de muilezelin, die voor mij is; en voert hem af naar Gihon.
34 En dat Zadok, de priester, met Nathan, den profeet, hem aldaar tot koning over Israel zalven. Daarna zult gij met de bazuin blazen, en zeggen: De koning Salomo leve!
35 Dan zult gij achter hem optrekken, en hij zal komen, en zal op mijn troon zitten, en hij zal koning zijn in mijn plaats; want ik heb geboden, dat hij een voorganger zou zijn over Israel en over Juda.
36 Toen antwoordde Benaja, de zoon van Jojada, den koning, en zeide: Amen; alzo zegge de HEERE, de God van mijn heer den koning!
37 Gelijk als de HEERE met mijn heer den koning geweest is, alzo zij Hij met Salomo; en Hij make zijn troon groter dan den troon van mijn heer den koning David!
38 Toen ging Zadok, de priester, af, met Nathan, den profeet, en Benaja, den zoon van Jojada, en de Krethi en de Plethi, en zij deden Salomo rijden op de muilezelin van den koning David, en geleidden hem naar Gihon.
39 En Zadok, de priester, nam den oliehoorn uit de tent, en zalfde Salomo; en zij bliezen met de bazuin, en al het volk zeide: De koning Salomo leve!
40 En al het volk kwam op achter hem, en het volk pijpte met pijpen, en verblijdde zich met grote blijdschap, zodat de aarde van hun geluid spleet.
41 En Adonia hoorde het, en al de genoden, die met hem waren, die nu geeindigd hadden te eten; ook hoorde Joab het geluid der bazuinen, en zeide: Waarom is het geroep dier stad, die in roer is?
42 Als hij nog sprak, ziet, zo kwam Jonathan, de zoon van Abjathar, den priester; en Adonia zeide: Kom in, want gij zijt een kloek man, en zult het goede boodschappen.
43 En Jonathan antwoordde en zeide tot Adonia: Ja, maar onze heer, de koning David, heeft Salomo tot koning gemaakt.

44 En de koning heeft met hem gezonden Zadok, den priester, en Nathan, den profeet, en Benaja, den zoon van Jojada, en de Krethi en de Plethi; en zij hebben hem doen rijden op de muilezelin des konings.
45 Daartoe hebben hem Zadok, de priester, en Nathan, de profeet, in Gihon tot koning gezalfd, en zijn van daar blijde opgetogen, zodat de stad in roer is; dat is het geroep, dat gij gehoord hebt.
46 En ook zit Salomo op den troon des koninkrijks.
47 Zo zijn ook de knechten des konings gekomen, om onzen heer, den koning David, te zegenen, zeggende: Uw God make den naam van Salomo beter dan uw naam, en make zijn troon groter dan uw troon; en de koning heeft aangebeden op de slaapstede.
48 Ja, ook heeft de koning aldus gezegd: Geloofd zij de HEERE, de God Israels, Die heden gegeven heeft een, zittende op mijn troon, dat het mijn ogen gezien hebben!
49 Toen verschrikten en stonden op al de genoden, die bij Adonia waren, en gingen een iegelijk zijns weegs.
50 Doch Adonia vreesde voor Salomo, en hij stond op, en ging heen, en vatte de hoornen des altaars.
51 En men maakte Salomo bekend, zeggende: Zie, Adonia vreest den koning Salomo, want zie, hij heeft de hoornen des altaars gevat, zeggende: Dat de koning Salomo mij als heden zwere, dat hij zijn knecht met het zwaard niet doden zal!
52 En Salomo zeide: Indien hij een vroom man zal zijn, daar zal niet van zijn haar op de aarde vallen; maar indien in hem kwaad bevonden zal worden, zo zal hij sterven.
53 En de koning Salomo zond heen, en zij deden hem afgaan van het altaar; en hij kwam, en boog zich neder voor den koning Salomo. En Salomo zeide tot hem: Ga heen naar uw huis.

In dit hoofdstuk zien wij:

I. Dat Davids gezondheid afneemt, vers 1-4..

II. Adonia streeft naar de regering, en onthaalt zijn partij, teneinde er toe te geraken, vers 5-10.

III. Nathan en Bathseba weten te bewerken dat de opvolging aan Salomo wordt verzekerd, en verkrijgen een order hiervoor van David vers 11-31.

IV. Salomo’s zalving dientengevolge en de vreugde des volks hierover, vers 32-40..

V. Dit maakt voorgoed een einde aan Adonia’s overweldiging, en verstrooit zijn partij, vers 41-49.

Vl. Salomo ontslaat Adonia op voorwaarde, dat hij zich verder goed zal gedragen, vers 50-53.

Koningen 1:1-4

In het laatste hoofdstuk van het vorige boek zagen wij, hoe David door de grote genade Gods aan het zwaard van de verderfengel was ontkomen, maar onze uitreddingen van gevaren en krankheden zijn slechts uitstel, als de kaars niet wordt uitgeblazen dan zal zij vanzelf uitbranden. Nu zien wij David verminderen onder de zwakheid en gebreken van de ouderdom en aan de poorten des doods gekomen. Die uit de kuil opkomt, zal in de strik gevangen worden, en op de een of andere wijze moeten wij allen sterven.

1. Het zou iemand gesmart hebben David zo zwak te zien. Hij was oud, en de natuurlijke warmte van zijn lichaam was zo verminderd, dat geen kleren hem warm konden houden, vers 1. David is een kloekmoedig, werkzaam man geweest en een man van zaken, en zeer heftig heeft de vlam altijd gebrand in zijn borst, maar nu is zijn bloed verkild, hij moet het bed houden, maar kan er geen warmte verkrijgen. Hij was nu zeventig jaren oud. Op die leeftijd zijn velen even levendig en geschikt voor zaken als ooit tevoren, maar David werd nu gekastijd voor zijn vroegere zonden, inzonderheid die in de zaak van Uria, hij had ook veel ongemakken en ontberingen verduurd in zijn leven, in zijn jeugd had hij die niet geteld, maar nu in zijn ouderdom leed hij er door. De sterke beroeme zich niet in zijn sterkheid, die spoedig verzwakt kan worden door ziekte, of tenminste verzwakt zal worden door ouderdom. Laat jonge lieden hun Schepper gedenken in de dagen hunner jongelingschap eer dat de kwade dagen komen. Laat ons wat onze hand te doen vindt voor God, en onze ziel, en ons geslacht, doen met al onze macht want de nacht komt, de nacht van de ouderdom, waarin niemand werken kan, en als onze kracht vergaan is, dan zal het ons een troost wezen te kunnen denken, dat wij haar goed besteed hebben.

2. Het zou iemand leed gedaan hebben zijn geneesheren zo zwak en onbekwaam te zien, dat zij geen andere middelen wisten om hem verlichting te bezorgen dan die uitwendig toegepast moesten worden. Geen hartsterkingen, geen verwarmende dranken schreven zij hem voor, maar:

a. *Zij dekten hem met kleren,* die, waar innerlijke warmte is, haar binnen zullen houden, en haar aldus vermeerderen maar waar zij niet is haar niet kunnen mededelen, neen, al waren het ook koninklijke kleren. Elihu vindt het moeilijk te verstaan hoe "onze kleren warm op ons worden," Job 37:17, maar als God Zijn zegen onthoudt, dan "kleden de mensen zich, maar niet tot hun verwarming," Haggaï 1:6. David werd er niet warm door.

b. Zij schreven dwaselijk een nieuw huwelijk voor aan iemand, die zich veeleer voor zijn graf had te bereiden dan voor een bruiloft, vers 2 4. Maar zij wisten wat hun eigen bederf zou strelen, en waren misschien maar al te bereid om, onder schijn van met zijn gezondheid te rade te gaan, het zijne te bevredigen. In een zaak van die aard hadden zijn profeten geraadpleegd moeten worden, zowel als zijn geneesmeesters. Het kon echter in die tijd verontschuldigd worden, toen zelfs Godvruchtige mannen in hun onwetendheid zich veroorloofden veel vrouwen te hebben. Wij hebben nu Christus alzo niet geleerd, ons is geleerd, dat een man één vrouw moet hebben, Mattheus 19:5. En voorts, dat "het een mens goed is geen vrouw aan te raken," 1 Corinthiers 7:1. Dat Abisag aan David gehuwd was eer zij bij hem lag, en dat zij zijn bijwijf was blijkt hieruit, dat het aan Adonia tot een grote misdaad werd aangerekend, dat hij haar na de dood zijns vaders begeerde te huwen, Hoofdstuk 2:22.

Koningen 1:5-10

David was zeer beproefd in zijn kinderen, Amnon en Absalom zijn beide zijn verdriet geweest, de een, zijn eerstgeborene de andere zijn derde, 2 Samuel 3:2, 3. In zijn tweede die hij bij Abigaïl had, heeft hij misschien wel vertroosting gesmaakt. Zijn vierde was Adonia 2 Samuel 3:4, hij was een dergenen die te Hebron geboren waren. Tot nu toe hadden wij nog niets van hem gehoord, en hier wordt ons gezegd dat hij een schoon man was, en dat hij in leeftijd na Absalom kwam, wiens aard en gezindheid hij ook zeer nabij kwam, en dat hij in zijns vaders ogen een juweel was, maar nu een doorn was.

I. Zijn vader had een lieveling van hem gemaakt, vers 6. Hij had hem nooit bedroefd van zijn dagen. Er wordt niet gezegd dat hij zijn vader nooit bedroefd had, waarschijnlijk heeft hij dit dikwijls gedaan, en heeft zijn vader in het verborgene verdriet gehad van zijn wangedrag en het voor God betreurd, maar zijn vader heeft hem niet bedroefd, hetzij door hem tegen te staan in zijn neigingen of hem iets te weigeren, dat hij begeerde, of door hem rekenschap te vragen van hetgeen hij gedaan had, of waar hij geweest was, of door hem bij zijn werk, zijn zaken te houden, of hem te bestraffen voor hetgeen hij gezien en gehoord of verkeerds gedaan had, nooit heeft hij tot hem gezegd: *Waarom hebt gij alzo gedaan* omdat hij zag dat hij dit niet kon dragen zonder er door verbitterd te worden. Het was de schuld van de zoon, dat hij geen bestraffing kon verdragen, en haar als een belediging opnam, waardoor hij er het voordeel, de weldaad van verloor. En het was de schuld des vaders, dat hij hem, wijl hij zag dat het hem mishaagde, niet heeft bestraft, en nu moest hij rechtvaardig lijden voor zijn toegeven aan hem. Zij, die hun zonen meer eren dan God, dat diegenen doen, die hen niet onder goede tucht houden, verbeuren de eer, die zij van hun zonen konden verwachten.

II. Hij, van zijn zijde, maakte zijn vader tot een zot. Omdat hij oud en bedlegerig was, dacht hij dat er geen acht op hem behoefde geslagen te worden, en daarom *verhief hij zich,* zeggende: *ik zal koning zijn,* vers 5. Kinderen, aan wie altijd werd toegegeven, komen er toe om trots en eerzuchtig te zijn, en dat is het verderf van veel jonge lieden. Het middel om hen nederig te houden is hen naar beneden te houden, hen kort te houden. Let op de onbeschaamdheid van Adonia:

1. Hij beschouwt de dagen van rouw over zijn vader als zeer nabij, en daarom bereidt hij zich om hem op te volgen, hoewel hij wist dat beide door de aanwijzing van God en van David Salomo de man moest wezen, want dit was door David zelf openlijk bekendgemaakt, en de opvolging was als het ware door een acte van het parlement, geregeld ingevolge het bevel van God, 1 Kronieken 22:9, 23:1. Dit erfrecht trachtte Adonia met geweld te vernietigen, in minachting beide van God en van zijn vader. Zo wordt ook het koninkrijk van Christus tegengestaan, en er zijn van de zodanigen, die zeggen: "Wij willen niet dat deze koning over ons zij".

2. Hij beschouwt zijn vader als door ouderdom ongeschikt geworden voor de regering, en daarom wil hij zich maar terstond in het bezit stellen van de troon. Hij kan niet wachten totdat zijn vader het hoofd neergelegd heeft, thans reeds moet gezegd worden: *Adonia is koning,* vers 18 en *de koning Adonia leve!* vers 25. Zijn vader is niet geschikt om te regeren, want hij is oud, en ook Salomo niet, want hij is jong en nog niet rijp er voor, en daarom zal Adonia de regering maar op zich nemen. Het toont een zeer lage en goddeloze gezindheid in kinderen, om hun ouders te beledigen omdat zij oud zijn of vanwege de gebreken van hun ouderdom.

Ingevolge van dit zijn eerzuchtig vooruitzicht:

a. Nam hij een groot gevolg, vers 5, *wagens en ruiteren*, zowel tot staatsie als voor machtsbetoon, om hem te vergezellen, te dienen en voor hem te strijden.

b. Hij wist tot zijn zijde over te halen geen minderen dan Joab de krijgsoverste, en Abjathar, de hogepriester, vers 7. Het is niet vreemd dat hij hen voor zich trachtte te winnen, die door hun invloed in de kerk en in het leger in staat waren hem van grote dienst te zijn, maar wel kunnen wij ons verwonderd afvragen door welke kunstenarijen zij er toe gebracht werden hem te volgen en te helpen. Het waren bejaarde mannen, die aan David trouw zijn geweest in de hachelijkste en moeilijkste tijden, mannen van verstand en ervaring, die zich, naar men zou denken, niet zo maar door flikflooierijen zouden laten bepraten. Zij konden er geen voordeel voor henzelf van hopen, want beiden hadden het hoogste ambt, dat voor hen openstond, en waren er in bevestigd. Het kon hun niet onbekend zijn dat het erfrecht van de kroon op Salomo was vastgesteld, en het was niet in hun macht dit te veranderen, het was dus in hun belang hem te verplichten. Maar God heeft hen in deze zaak aan henzelf overgelaten, misschien wel om henzelf te straffen voor een vroeger wangedrag, hen te kastijden met een roede, die zij zelf gemaakt hebben. In vers 8 wordt ons gezegd wie van zo’n beproefde trouw waren aan David, dat Adonia de stoutheid niet had om het hun ook maar voor te stellen om hem te volgen: Zadok, Benaja en Nathan. Een man, die bewijzen heeft gegeven van zijn standvastig aankleven van hetgeen goed is, zal niet gevraagd worden om te doen wat slecht is.

c. Hij bereidde een groot feestmaal, vers 9, bij de fontein Rogel, niet ver van Jeruzalem, zijn gasten waren de zonen des konings en de dienaren des konings, die hij onthaalde en vleide om hen tot zijn partij over te halen-maar Salomo was niet genodigd, hetzij omdat hij hem verachtte of omdat hij aan hem wanhoopte, vers 10. Zij, die hun buik dienen en de belangen willen voorstaan van hen, die hen onthalen, aan welke zijde zij ook zijn, zullen een gemakkelijke prooi wezen voor verleiders, Romeinen 16:18. Sommigen denken dat Adonia deze schapen en ossen en gemest vee slachtte tot offeranden en dat het een Godsdienstig feestmaal was, hetwelk hij aanrichtte, zijn overweldiging beginnende met een vertoon van vroomheid zoals Absalom onder schijn van een gelofte te betalen, 2 Samuel 15:7, hetgeen hij onder meer schijn van waarheid doen kon, nu hij de hogepriester zelf aan zijn zijde had. Het is te betreuren dat er ooit aanleiding gegeven werd om te zeggen: "In nomine Domine incipit omne malum-In de naam des Heren begint alle kwaad," en dat oefeningen van de Godsvrucht tot dekmantel dienden van onrechtvaardige handelingen.

Koningen 1:11-31

Wij hebben hier de krachtdadige pogingen, gedaan door Nathan en Bathseba om de bekrachtiging te verkrijgen van Salomo's opvolging, en de overweldiging van Adonia teniet te doen.

1. David zelf wist niet wat er gaande was. Ongehoorzame kinderen denken dat het volkomen goed met hen gaat, zo zij slechts hun goede bejaarde ouders onbekend kunnen houden met hun slechte handelingen, maar het gevleugelde zou het woord te kennen geven.

2. Bathseba leefde in afzondering en wist er niets van voordat Nathan het haar mededeelde. Velen gaan troostrijk door deze wereld, die er weinig van weten hoe het in de wereld toegaat.

3. Salomo heeft er waarschijnlijk wel van geweten, maar was als een dove, hij hoorde niet. Hoewel hij zijn jaren had, en wijsheid had boven zijn jaren, zien wij toch niet dat hij iets doet, om Adonia tegenstand te bieden, hij hield zich rustig en kalm, en liet het aan God en zijn vrienden over om de zaak in orde te brengen. Vandaar dat David in zijn psalm voor Salomo opmerkt, dat terwijl de mensen, die de wereld najagen, tevergeefs *vroeg opstaan en laat opblijven, God geeft Zijn beminden,* (Zijnen *Jedidjah's) slaap,* geeft hun rustig te zijn en hun doel te bereiken zonder beroering of onrust, Psalm 127:1, 2. Hoe wordt dan nu het plan ten uitvoer gebracht?

I. De profeet Nathan doet Bathseba opschrikken door haar met de zaak bekend te maken, en geeft haar het middel aan de hand om een order van de koning te verkrijging ter bevestiging van Salomo's recht op de troon. Hij stelde groot belang in de zaak, omdat hij Gods wil hieromtrent kende, en de belangen van David en Israël, het was door hem, dat God Salomo Jedidjah had genoemd, 2 Samuel 12:25, daarom kon hij niet stil toezien dat de troon overweldigd werd, waarop Salomo, naar hij wist, recht had door de wil van Hem van wie de verhoging komt. Als onmiddellijk door de hemel over kronen wordt beschikt, dan is het niet te verwonderen dat profeten er zoveel belang in stellen en gebruikt werden voor die zaak, maar thans, nu de gewone voorzienigheid de zaken bestuurt van het koninkrijk van de mensen, Daniel 4:32, moet de ondergeschikte werkzaamheid desbetreffende overgelaten worden aan gewone personen, en moeten de profeten er zich niet mee inlaten, maar zich bepalen bij de zaken van het koninkrijk Gods onder de mensen. Nathan wendt zich tot Bathseba, daar Salomo's belangen haar het meest ter harte gingen, en zij het gemakkelijkst toegang tot David kon krijgen. Hij maakte haar bekend met Adonia's onderneming, vers 11, en dat David er zijn toestemming niet voor gegeven had, ja er niet eens kennis van droeg. Hij stelt haar voor ogen dat Salomo niet slechts gevaar liep de kroon te verliezen, maar dat hij, en ook zij, in gevaar waren hun leven te verliezen indien Adonia de bovenhand behield. Voor een ootmoedig hart kan een kroon wel een onverschillige zaak zijn, maar de wet van het zelfbehoud, evenals het zesde gebod, gebiedt ons alle mogelijke pogingen aan te wenden om ons eigen en anderer leven te beveiligen. Nu dan, zegt Nathan *laat mij u toch een raad geven dat gij uw ziel en de ziel van uw zoon Salomo* dat is: uw beider leven, redt, vers 12. Zodanig is ook de raad, die Christus' dienstknechten ons geven in Zijn naam, namelijk wel toe te zien, niet alleen dat niemand onze kroon neme, Openbaring 3:11, maar dat wij ons leven behouden, namelijk het leven van onze ziel. Hij zegt haar tot de koning te gaan, vers 13, om hem te herinneren aan zijn woord en zijn eed, dat Salomo zijn opvolger zijn zal, en hem op de nederigste wijze te vragen: *Waarom dan is Adonia koning?* Hij dacht dat David niet zo oud en koud was, of dit zou hem warm maken. Het geweten en een gevoel van eer zullen leven in hem brengen bij een gelegenheid als deze, en hij belooft haar dat, terwijl zij nog met de koning zou

spreken over deze zaak, hij komen zal om haar te ondersteunen en haar woorden bevestigen, vers 14. De koning zou hierin een leiding zien van de voorzienigheid Gods, hij was iemand, die placht daarop acht te geven 1 Samuel 25:32, 33.

II. Overeenkomstig deze raad gaat Bathseba terstond tot de koning met dezelfde boodschap, waarmee Esther tot koning Ahasveros is gegaan, namelijk met de bede om haar leven. Zij behoefde niet, zoals Esther, te wachten tot zij geroepen werd, zij wist dat zij te allen tijde welkom zou zijn, maar er wordt opgemerkt dat, toen zij de koning bezocht, Abisag hem diende, vers 15, en dat Bathseba er noch op hem, noch op haar, misnoegd om was. En ook dat zij *het hoofd neigde en zich neerboog voor de koning,* vers 16, ten teken van haar eerbied voor hem, beide als haar vorst en haar echtgenoot, zo'n ware dochter was zij van Sara, die Abraham gehoorzaamde en hem haar heer noemde. Zij, die bij hun meerderen gunst wensen te vinden, moeten hun eerbied betonen en hun gehoorzaam zijn, van wie zij vriendelijkheid wensen te ontvangen. Haar toespraak tot de koning bij deze gelegenheid is zeer bescheiden.

1. Zij herinnert hem aan de belofte, die hij haar gedaan had en met een plechtige eed had bevestigd, dat Salomo hem zou opvolgen, vers 17. Zij wist hoe zo'n nauwgezet man als David was, zich hierdoor gebonden zou achten.

2. Zij geeft hem kennis van Adonia's aanslag, waarvan hij nog niets wist, vers 18. "Adonia regeert, voor het ogenblik in mededinging met u, en in tegenspraak met u voor de toekomst. Het is niet uw schuld, want gij wist het niet, maar nu gij het weet, zult gij ingevolge uw belofte zorg dragen, om er een einde aan te maken." Zij zegt hem wie zijn gasten waren, en wie tot zijn partij behoren, maar uw *knecht Salomo heeft hij niet genood* hetgeen duidelijk aantoont dat hij hem als zijn mededinger beschouwt, en hem zoekt te ondermijnen, vers 19. Het was geen vergissing geen voorbijzien, maar minachting van de acte van opvolging, dat Salomo aldus veronachtzaamd werd.

3. Zij voert aan dat het in zijn macht is, om dit kwaad teniet te doen, vers 20. *De ogen van geheel Israël zijn op u,* niet alleen als een koning, (want wij kunnen niet onderstellen dat een vorst het recht heeft zijn onderdanen bij uiterste wil te vermaken aan wie hij wil, alsof zij zijn have en goed waren) maar als een profeet, geheel Israël wist dat David niet alleen zelf de gezalfde was van de God Jakobs, maar dat de Geest des Heren door hem sprak, 2 Samuel 23:1, 2, en daarom, wachtende en vertrouwende op een Goddelijke aanwijzing voor een zaak van zoveel gewicht, zal Davids woord een Godsspraak en een wet voor hen zijn, dit verwachten zij dus, zegt Bathseba, en het zal een einde maken aan alle twist, en Adonia's pretenties de bodem inslaan. "Een Goddelijke spreuk is op de lippen des konings," Spreuken 16:10. Alle macht en invloed, die de mensen hebben, behoren zij te gebruiken ter bevordering en bewaring van het koningschap van de Messias, waarvan Salomo's koninkrijk een type is geweest.

4. Zij toont hem het dreigend gevaar, waaraan zij en haar zoon zullen blootgesteld zijn, indien deze zaak niet nog bij Davids leven geregeld werd, vers 21. Indien Adonia de overhand heeft, hetgeen wel waarschijnlijk is, daar hij Joab, de krijgsoverste, en Abjathar, de hogepriester, aan zijn zijde heeft, dan zullen Salomo en al zijn vrienden beschouwd worden als verraders, en als zodanigen worden behandeld, overweldigers zijn zeer wreed. Als Adonia op de troon ware gekomen hij zou met Salomo niet zo billijk gehandeld hebben als Salomo met hem gehandeld heeft. Diegenen

bevinden zich in zeer groot gevaar, die hen in de weg staan, die zich met geweld ergens een toegang willen verschaffen.

III. Volgens zijn belofte is Nathan de profeet, intijds gekomen om haar te steunen, terwijl zij nog sprak en eer de koning haar geantwoord had. Want als hij alleen Bathseba's voorstelling van de zaak gehoord had, dan zou zijn antwoord misschien ontwijkend zijn geweest, hij zou misschien gezegd hebben dat hij er over zou denken, maar uit de mond van twee getuigen, twee zodanige getuigen, zal het woord bestaan, en nu zal hij terstond stellige orders geven. De koning wordt gezegd dat Nathan, de profeet, gekomen is. Nathan is er zeker van de koning altijd welkom te wezen, inzonderheid als hij zich niet wel gevoelt, of over gewichtige zaken heeft te denken, want in zo'n geval zal een profeet hem zeer van dienst wezen. Nathan weet dat hij eer moet geven aan wie eer toekomt, en daarom betoont hij de koning dezelfde eerbied nu hij hem ziek te bed vindt, als hij hem betoond zou hebben, indien hij hem zittende op zijn troon had gevonden, *hij boog zich voor de koning op zijn aangezicht ter aarde,* vers 23. Hij spreekt meer openlijk en vrijmoedig met de koning dan Bathseba hetgeen strookte met zijn hoedanigheid als profeet, en noodzakelijk was vanwege de kwijnende toestand des konings, waaruit hij opgewekt moest worden.

1. Hij geeft dezelfde voorstelling van Adonia's aanslag als Bathseba, vers 25, 26. er bij voegende, dat zijn partij reeds tot zo'n hoogte van aanmatiging was gekomen, dat zij riepen: *Leve koning Adonia!* alsof koning David reeds dood was, en hij maakt ook de opmerking, dat zij hem niet op hun feestmaal hadden genodigd. *mij, die uw knecht ben, heeft hij niet genood,* waarmee zij te kennen gaven dat zij besloten waren met God noch met David te rade te gaan in die zaak, want Nathan was een "secretioribus conciliis-innig bekend en vertrouwd met beider wil en bedoeling" Hij doet David opmerken van hoeveel belang het voor hem was, om duidelijk aan te tonen dat hij er de hand niet in heeft gehad. *Hebt gij gezegd: Adonia zal na mij koning zijn?* vers 24, en wederom, vers 27:is *deze zaak van mijn heer de koning geschied?* Zo ja, dan is hij niet zo getrouw aan Gods woord en zijn eigen woord, als wij van hem geloofden, zo neen, dan is het hoog tijd, dat wij getuigen tegen de overweldiging, en verklaren dat Salomo zijn opvolger zal zijn. Indien ja, waarom is Nathan, die niet slechts in het algemeen des konings vertrouweling is, maar inzonderheid betrokken is bij deze zaak, daar hij gebruikt werd om aan David Gods wil bekend te maken nopens de opvolging, er niet van verwittigd? Maar indien mijn heer de koning niets weet van de zaak (en voorzeker is dit het geval) aan welke vermetele onbeschaamdheid hebben Adonia en zijn partij zich dan niet schuldig gemaakt!" Aldus poogt hij des konings toorn tegen hen op te wekken, opdat hij te krachtiger zal handelen ter ondersteuning van Salomo's belangen. Godvruchtige mensen zouden hun plicht doen, indien zij er aan herinnerd en er toe opgewekt werden, en als hun gezegd werd, hoe nodig het is dat zij handelend optreden, en zij, die dit doen, bewijzen hun werkelijk een vriendendienst, zoals Nathan die hier aan David heeft bewezen.

IV. Hierop heeft David plechtig verklaard dat hij vast en onwankelbaar bleef bij zijn vorig besluit, dat Salomo zijn opvolger zal zijn. Bathseba wordt binnengeroepen, vers 28, en aan haar, als handelende voor en ten behoeve van haar zoon, geeft de koning opnieuw deze verzekering.

1. Hij herhaalt zijn vorige belofte en zijn eed, erkent dat hij haar *gezworen heeft bij de Here, de Gods Israëls. dat Salomo na hem koning zal zijn,* vers 30. Hoewel hij oud is, en zijn geheugen hem begint te falen, herinnert hij zich dit toch. Een eed is zo iets heiligs, dat de verplichting, die hij

oplegt, niet verbroken kan worden, en zo iets plechtigs dat, naar men zou denken, de indruk er van niet uitgewist kan worden.

2. Hij bekrachtigt hem met een nieuwe eed, omdat de gelegenheid hem eiste. *Zo waarachtig als de Here leeft, die mijn ziel uit alle nood verlost heeft-voorzeker, alzo zal ik te deze zelfde dage doen,* zonder twisting en zonder uitstel. Deze eedsformule scheen toen bij plechtige gelegenheden in gebruik te zijn geweest, want wij vinden haar in 2 Samuel 4:9. En er is een dankbare erkentenis in opgesloten van Gods goedheid jegens hem, door hem veilig heen te brengen door al de moeilijkheden en gevaren op zijn weg, en waarvan hij nu melding maakt tot eer van God, zoals Jakob toen hij op zijn sterfbed lag, Genesis 48:16, aldus uit zijn eigen ervaring zijn zegel er op zettende, dat het waar was wat de Here door hem gesproken heeft, Psalm 34:23. "De Here verlost de ziel van Zijn knechten." Stervende heiligen behoren getuigen te zijn voor God en van Hem te spreken zoals zij Hem gevonden hebben. Misschien spreekt hij bij deze gelegenheid aldus ter aanmoediging van zijn zoon en opvolger, om in de benauwdheid, waarin ook hij komen kan, op God te vertrouwen.

Bathseba ontvangt deze verzekeringen, vers 31,.

a. Met grote eerbied voor de persoon des konings. Zij *neigde zich met het aangezicht ter aarde voor de koning,* terwijl Adonia en zijn partij hem beledigen.

b. Met hartelijke goede wensen voor de goede gezondheid des konings, *mijn heer de koning David leve.* Zo ver was het van haar te denken dat hij te lang leefde, dat zij bad dat hij voor eeuwig mocht leven, indien dat mogelijk ware, om de kroon, die hij droeg te versieren, en een zegen te wezen voor zijn volk. Wij moeten vurig begeren, dat het leven van nuttige mensen verlengd moge worden, hoezeer daar ook het uitstel van voordeel voor ons het gevolg van moge wezen.

Koningen 1:32-40

Wij zien hier hoe David afdoend heeft zorggedragen, zowel om Salomo's recht te verzekeren, als de openbare vrede te bewaren, door Adonia's plan in de geboorte te smoren.

Merk op:

I. De uitdrukkelijke orders, die hij gaf om Salomo tot koning uit te roepen. De personen, aan wie hij deze belangrijke zaak opdroeg, waren Zadok, Nathan en Benaja, mannen van kracht en invloed, in wie David altijd vertrouwen had gesteld, en die hij getrouw aan zich had bevonden, maar die Adonia in zijn uitnodigingen was voorbijgegaan, vers 10. David beveelt hen om Salomo terstond met alle mogelijke plechtigheid tot koning uit te roepen. Zij moeten *de knechten huns heren medenemen,* de lijfwacht en al de dienaren van het huis, zij moeten Salomo op de muilezelin zetten, waarop de koning placht te rijden, want hij hield niet zulke paardenstallen als zijn zoon later gehouden heeft, hij zegt hun waar zij moeten heengaan, vers 33, en wat zij moeten doen, vers 34.

1. Zadok en Nathan, de twee kerkelijke personen, moeten hem in de naam van God tot koning zalven, want hij was wel niet de eerste van zijn geslacht, zoals Saul en David geweest zijn, maar hij was een jongere zoon, werd koning door Goddelijk bestel, en zijn recht werd betwist, waardoor het noodzakelijk werd dat het aldus geregeld en vastgesteld zou worden. Deze zalving was een type van de verordinering van de Messias, de Christus, de Gezalfde, op wie de Geest, deze olie van de vreugde, zonder mate was uitgestort, Hebreeen 1:9, Psalm 89:21. En alle ware Christenen, erfgenamen zijnde des koninkrijks, Jakobus 2:5, ontvangen de zalving van Hem, 1 Johannes 2:27.

2. Aan de grootwaardigheidsbekleders, burgerlijke en militaire, wordt bevel gegeven dit ter algemene kennis te brengen, en uitdrukking te geven aan de openbare blijdschap bij deze gelegenheid door bazuingeschal, waarmee, volgens de wet van Mozes, grote plechtigheden opgeluisterd moesten worden, en daarmee moest het gejuich des volks zich paren: "De *koning Salomo leve,* hij zij voorspoedig, zijn koninkrijk worde bevestigd en bestendigd, hij hebbe er lang het bezit en genot van, dat was nopens hem beloofd, Psalm 72:15. Hij zal leven."

3. Zij moeten hem statig naar de stad Davids terugbrengen, en hij moet op de troon zijns vaders zitten, als zijn plaatsbekleder nu, of zijn onderkoning, om gedurende zijn zwakheid de openbare zaken af te doen, en zijn opvolger zijn na zijn dood, hij *zal koning zijn in mijn plaats.* Het zal voor David zelf en voor alle belanghebbenden een grote voldoening zijn als dit onmiddellijk gedaan wordt, opdat er bij het overlijden des konings geen twist zij, en geen beroering, en geen stoornis in de openbare zaken. Het was verre van David om zijn opvolger de eer te misgunnen, om reeds bij zijn leven als zodanig op te treden, maar hij was misschien op zijn ziekbed zo verdiept in oefeningen van de Godsvrucht, dat, zo hij er niet door anderen aan herinnerd ware geworden, dit grote en goede werk, dat zo nodig was voor de openbare rust, ongedaan ware gebleven.

II. De grote tevredenheid, die Benaja, in naam van de overigen, met deze orders te kennen gaf. De koning zei: "Salomo zal voor mij en na mij koning zijn", "Amen", zegt Benaja van harte, "wat de koning zegt, zeggen wij, wij zijn zeer tevreden, zeer ingenomen met die benoeming, wij stemmen in met die keus, wij geven "nemine contradicente, eenparig," onze stem aan Salomo, en daar wij niets tot stand kunnen brengen en nog veel minder bevestigen, zonder de medewerking van de gunstige

voorzienigheid Gods: *alzo zegge de Here, de God van mijn heer de koning, dit ook"*. Dit is de taal zijns geloofs in die belofte van God, waarop Salomo's regering gegrond was. Als wij spreken zoals God spreekt in Zijn woord, dan kunnen wij hopen dat Hij door Zijn voorzienigheid zal spreken zoals wij spreken. Hieraan voegt hij een gebed toe voor Salomo, vers 37, dat God met hem zal wezen, zoals Hij met David geweest is, en zijn troon groter zal maken. Hij wist dat David niet een dergenen was die aan hun kinderen hun grootheid benijden, en dat hij daarom niet ontrust zou worden door dit gebed noch het als een belediging zou opnemen, maar er van harte Amen op zou zeggen. De wijste en beste mens ter wereld begeert, dat zijn kinderen wijzer en beter zullen wezen dan hij, want hij wenst dat hijzelf wijzer en beter ware dan hij is, en wijsheid en goedheid zijn ware grootheid.

III. De onmiddellijke tenuitvoerbrenging van deze orders, vers 38-40. Men verloor geen tijd, Salomo werd statig en plechtig naar de bestemde plaats gevoerd, en daar heeft Zadok (die wel nog niet hogepriester was, maar naar wij kunnen onderstellen, suffragaan was-de Joden noemden hem de sagan of de tweede priester) hem op aanwijzing van Nathan, de profeet, en David de koning, gezalfd, vers 39. In de tabernakel, waarin nu de ark geplaatst was, werd, onder andere heilige dingen de heilige olie bewaard, die voor veel Godsdienstige doeleinden gebruikt werd, van daar heeft Zadok de oliehoorn genomen die zowel kracht als overvloed aanduidt, en daarmee heeft hij Salomo gezalfd. Wij bevinden niet dat Abjathar het op zich nam om Adonia te zalven, deze werd koning gemaakt door een maaltijd, niet door zalving, wie God roept, zal Hij bekwaam maken, hetgeen aangeduid werd door de zalving, overweldigers verkregen haar niet. Christus betekent Gezalfde en Hij is de Koning die God op Zijn heilige berg gezet heeft overeenkomstig het raadsbesluit, Psalm 2:6, 7. Ook Christenen zijn onzen Gode (en door Hem) *tot koningen gemaakt,* en zij *hebben de zalving van de Heilige,* 1 Johannes 2:20. Hierop geeft het volk grote vreugde en voldoening te kennen wegens de verheffing van Salomo, zij omringen hem met hun Hosanna's: *De koning Salomo leve!* en vergezellen hem met hun muziek en hun vreugdekreten, vers 40. Hiermede verklaarden zij hun instemming met de keus, betuigden zij dat hij hun niet opgedrongen was, maar dat zij hem met blijdschap aannamen. De macht van een vorst kan hem weinig voldoening geven, tenzij hij weet dat zij ook de voldoening is van zijn volk. Iedere Israëliet verblijdt zich in de verhoging van de Zone Davids.

Koningen 1:41-53

Wij hebben hier:

I. De tijding van Salomo's inhuldiging gebracht tot Adonia en zijn partijgenoten temidden van hun vrolijkheid. Zij *hadden geëindigd te eten,* en het schijnt, dat het zeer lang geduurd heeft eer zij er een einde aan maakten, want geheel de zaak van Salomo's zalving was bevolen, geregeld en volbracht, terwijl zij nog aan tafel waren. Aldus zijn zij, die de Here Jezus Christus niet dienen maar Hem tegenstaan, gewoonlijk dezulken, die hun buik dienen, Romeinen 16:18, en er een god van maken. Hun langdurig aanzitten aan het feestmaal geeft ook te kennen dat zij zeer gerust waren, en overtuigd van het welslagen hunner plannen, want anders zouden zij niet zoveel tijd hebben laten verloren gaan. De oude wereld en Sodom waren etende en drinkende, gerust en zinnelijk, toen de verwoesting over hen kwam, Lukas 17:26 en verv. Toen zij *geëindigd hadden te eten* en zich bereidden om hun koning uit te roepen, en hem in triomf naar de stad te brengen, *hoorden zij het geluid van de bazuinen,* vers 41, en "het was een geluid van verschrikking in hun oren," Job 15:21. Joab was een oud man, en werd er door verschrikt, vrezende dat de stad in oproer was, maar Adonia is zeer gerust, en vertrouwt dat de bode, *een kloek man zijnde, een goede boodschap zal brengen,* vers 42. Overweldigers vleien zich met de hoop op succes, en diegenen zijn gewoonlijk het minst beschroomd, wier toestand het gevaarlijkst is. Maar hoe kunnen zij, die slechte daden doen, goede tijdingen verwachten? Neen, de kloekste man zal hun de slechtste tijding brengen, zoals de zoon des priesters haar hier aan Adonia gebracht heeft, vers 43. "Ja de beste tijding, die ik u te brengen heb, is, *dat Salomo tot koning gemaakt is,* zodat er van uw aanspraken niets komen kan."

Hij verhaalt hun zeer uitvoerig:

1. Met hoe grote plechtigheid *Salomo koning was gemaakt,* vers 44, 45, en dat hij nu *op de troon des koninkrijk zit,* vers 46. Adonia dacht voor hem de troon te beklimmen, maar Salomo was hem voor.

2. Met welk een algemene voldoening Salomo koning was gemaakt, zodat hetgeen gedaan was, niet waarschijnlijk weer ongedaan gemaakt kon worden.

a. Het *volk* was tevreden, getuige hun blijde toejuichingen, vers 45.

b. De *hovelingen* waren tevreden. *De knechten des konings* zijn gekomen met een adres van gelukwensing bij deze gelegenheid. vers 47. Wij hebben hier de inhoud van hun adres, *zij zegenden de koning David,* prezen zijn wijze zorg voor het openbare welzijn, en baden hartelijk om zijn herstel. Zij baden ook voor koning Salomo, dat God zijn naam beter zou maken dan die zijns vaders, hetgeen wel kon wezen, nu hij zijns vaders voorbeeld had om op te volgen, een kind op de schouders van een reus is groter dan de reus zelf.

c. De *koning* zelf is tevreden, hij *heeft aangebeden op de slaapstede,* hij boog zich, niet alleen om te kennen te geven dat hij het adres van zijn knechten aannam, maar om zijn eigen gebed en dankzegging op te zenden tot God, vers 48. *Geloofd zij de Here, de God Israëls,* die als Israëls God, en ten goede van Israël, deze zaak tot zo'n gelukkig einde heeft gebracht, en dat *mijn ogen*

het gezien hebben. Het is voor Godvruchtige mensen een grote voldoening om, als zij de wereld gaan verlaten, de zaken van hun gezin in goede orde te zien, hun kinderen te zien opstaan om in hun plaats God en hun geslacht te dienen, en inzonderheid om vrede te zien over Israël en de bevestiging er van.

II. Hoe dit de aanslag van Adonia volkomen verijdeld heeft, het bedierf hun feest, verstrooide hun gezelschap, en noodzaakte hen om ieder voor zijn veiligheid te zorgen. "Het triomferen van de goddelozen is van korte duur." Job 20:5. Zij hebben een kasteel gebouwd in de lucht, dat, daar het geen fundamenten heeft, spoedig zal vallen en hen zal verpletteren. Zij waren bevreesd op heterdaad betrapt te zullen worden, terwijl zij nog tezamen waren om hun verraderlijk plan uit te broeien, en daarom zocht ieder hunner een goed heenkomen.

III. De verschrikking, die over Adonia zelf was gekomen, en wat hij deed om zich te beveiligen. Hij was nu even terneder geslagen, als hij tevoren opgewekt en vrolijk was, vers 42, 50. Hij had Salomo veracht, hem niet waardig geacht om zijn gast te zijn, vers 10, maar nu vreest hij hem als zijn rechter: hij *vreesde voor Salomo.* Zo zullen zij, die Christus en Zijn koninkrijk tegenstaan, weldra tot sidderen gebracht worden voor Hem, en dan tevergeefs roepen tot de rotsen en de bergen om hen te beschutten tegen Zijn toorn, *Hij vatte de hoornen des altaars,* die altijd beschouwd werden als een vrijplaats, een gewijd toevluchtsoord, Exodus 21:14, hiermede te kennen gevende, dat hij geen gerechtelijk verhoor durfde ondergaan, maar zich overgaf aan de genade van zijn vorst, in zijn afsmeken daarvan steunde hij op geen andere pleitgrond, dan de barmhartigheid Gods, die geopenbaard was in de inzetting en de aanneming van de offeranden, die op dat altaar geofferd werden, en de vergeving van de zonde deswege. Misschien heeft Adonia vroeger de dienst op het altaar veronachtzaamd, maar nu wenst hij er de bescherming van te hebben. Velen, die in de dagen van hun gerustheid op de grote zaligheid geen acht geven, zouden, als de schrik des Heren over hen is, wel gaarne verplicht zijn aan Christus en Zijn verdienste, en, als het te laat is, zullen "zij de hoornen van dat altaar vatten."

IV. Zijn nederige bede aan Salomo om genade. Door hen, die aan Salomo bericht brachten waar hij was, zond hij een verzoek om zijn leven, vers 51. *Dat de koning Salomo mij als heden zwere dat hij zijn knecht met het zwaard niet doden zal.* Hij erkent Salomo als zijn vorst, en zichzelf als zijn knecht, hij durft zich niet rechtvaardigen, maar bidt zijn rechter om genade. Dit was wel een grote verandering voor hem, hij, die des morgens naar de kroon greep, smeekt nog voor de nacht om zijn leven. Toen was het: Adonia is koning, thans beeft Adonia en kan zich niet veilig achten of Salomo moet hem onder ede beloven hem niet ter dood te brengen.

V. De orders, die Salomo hem betreffende, heeft gegeven. Hij liet hem vrij op voorwaarde, dat hij zich verder goed zou gedragen, vers 52, 53. Hij bedenkt dat hij zijn broeder is, dat het zijn eerste misdaad was, misschien zal hij, nu men hem zo spoedig zijn dwaling heeft doen inzien, en daar hij niet volhardt in zijn rebellie, tonen niet slechts een vreedzaam, maar een nuttig onderdaan te zijn, en daarom, zo hij zich in het vervolg goed gedraagt, zal het verledene vergeven zijn, maar zo het blijkt dat hij ontevreden, woelziek en eerzuchtig is dan zal deze misdaad tegen hem herdacht worden, dan zal hij er weer voor ter verantwoording worden geroepen, en de doodstraf tegen hem worden uitgesproken. Aldus ontvangt de Zone Davids hen in genade, die in opstand tegen Hem geweest zijn, indien zij terug willen keren tot hun gehoorzaamheid, en trouw willen zijn aan hun soeverein, dan zullen hun vroegere misdaden niet meer tegen hen herdacht worden, maar indien zij de belangen van

de wereld en het vlees blijven dienen, dan zal dit hun verderf wezen. Adonia wordt door Salomo ontboden, en hem wordt gezegd op welke voet hij met hem staat, waarvoor hij hem dank betuigt en zich aan hem onderwerpt, en hierop krijgt hij bevel om naar zijn huis te gaan en er in afzondering te leven. Salomo schonk hem niet alleen het leven, maar ook zijn bezitting, aldus *zijn troon bevestigende in goedertierenheid.*

HOOFDSTUK 2

1 Als nu de dagen van David nabij waren, dat hij sterven zou, zo gebood hij zijn zoon Salomo, zeggende:
2 Ik ga heen in den weg der ganse aarde, zo wees sterk, en wees een man.
3 En neem waar de wacht des HEEREN, uws Gods, om te wandelen in Zijn wegen, om te onderhouden Zijn inzettingen, en Zijn geboden, en Zijn rechten, en Zijn getuigenissen, gelijk geschreven is in de wet van Mozes; opdat gij verstandelijk handelt in al wat gij doen zult, en al waarheen gij u wenden zult;
4 Opdat de HEERE bevestige Zijn woord, dat Hij over mij gesproken heeft, zeggende: Indien uw zonen hun weg bewaren, om voor Mijn aangezicht trouwelijk, met hun ganse hart en met hun ganse ziel te wandelen, zo zal geen man, zeide Hij, u afgesneden worden van den troon Israels.
5 Zo weet gij ook, wat Joab, de zoon van Zeruja, mij gedaan heeft, en wat hij gedaan heeft aan de twee krijgsoversten van Israel, Abner, den zoon van Ner, en Amasa, den zoon van Jether, dien hij gedood heeft, en heeft krijgsbloed vergoten in vrede; en hij heeft krijgsbloed gedaan aan zijn gordel, die aan zijn lendenen was, en aan zijn schoenen, die aan zijn voeten waren.
6 Doe dan naar uw wijsheid, dat gij zijn grauwe haar niet met vrede in het graf laat dalen.
7 Maar aan de zonen van Barzillai, den Gileadiet, zult gij weldadigheid bewijzen, en zij zullen zijn onder degenen, die aan uw tafel eten; want alzo naderden zij tot mij, als ik vluchtte voor het aangezicht van uw broeder Absalom.
8 En zie, bij u is Simei, de zoon van Gera, de zoon van Jemini, uit Bahurim, die mij vloekte met een geweldige vloek, ten dage als ik ging naar Mahanaim; doch hij kwam af mij tegemoet aan de Jordaan, en ik zwoer hem bij den HEERE, zeggende: Zo ik hem met het zwaard dode!
9 Maar nu, houd hem niet onschuldig, dewijl gij een wijs man zijt; en gij zult weten, wat gij hem doen zult, opdat gij zijn grauwe haar met bloed in het graf doet dalen.
10 En David ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven in de stad Davids.
11 De dagen nu, die David geregeerd heeft over Israel, zijn veertig jaren; zeven jaren heeft hij geregeerd in Hebron, en in Jeruzalem heeft hij drie en dertig jaren geregeerd.
12 En Salomo zat op den troon van zijn vader David; en zijn koninkrijk werd zeer bevestigd.
13 Toen kwam Adonia, de zoon van Haggith, tot Bathseba, de moeder van Salomo; en zij zeide: Is uw komst vrede? En hij zeide: Vrede.
14 Daarna zeide hij: Ik heb een woord aan u. En zij zeide: Spreek.
15 Hij zeide dan: Gij weet, dat het koninkrijk mijn was, en het ganse Israel zijn aangezicht op mij gezet had, dat ik koning zijn zou; hoewel het koninkrijk omgewend en mijns broeders geworden is; want het is van den HEERE hem geworden.
16 En nu begeer ik van u een enige begeerte; wijs mijn aangezicht niet af. En zij zeide tot hem: Spreek.
17 En hij zeide: Spreek toch tot den koning Salomo, want hij zal uw aangezicht niet afwijzen, dat hij mij Abisag, de Sunamietische, ter vrouwe geve.
18 En Bathseba zeide: Het is goed, ik zal den koning voor u aanspreken.
19 Zo kwam Bathseba tot den koning Salomo, om hem voor Adonia aan te spreken. En de koning stond op, haar tegemoet, en boog zich voor haar; daarna zat hij op zijn troon, en deed een stoel voor de moeder des konings zetten; en zij zat aan zijn rechterhand.
20 Toen zeide zij: Ik begeer van u een enige kleine begeerte, wijs mijn aangezicht niet af. En de koning zeide tot haar: Begeer, mijn moeder, want ik zal uw aangezicht niet afwijzen.

21 En zij zeide: Laat Abisag, de Sunamietische, aan Adonia, uw broeder, ter vrouwe gegeven worden.
22 Toen antwoordde de koning Salomo, en zeide tot zijn moeder: En waarom begeert gij Abisag, de Sunamietische, voor Adonia? Begeer ook voor hem het koninkrijk (want hij is mijn broeder, die ouder is dan ik ben), ja, voor hem, en voor Abjathar, den priester, en voor Joab, den zoon van Zeruja.
23 En de koning Salomo zwoer bij den HEERE, zeggende: Zo doe mij God, en zo doe Hij daartoe, voorzeker Adonia zal dat woord tegen zijn leven gesproken hebben!
24 En nu, zo waarachtig als de HEERE leeft, Die mij bevestigd heeft, en mij heeft doen zitten op den troon van mijn vader David, en Die mij een huis gemaakt heeft, gelijk als Hij gesproken had; voorzeker, Adonia zal heden gedood worden!
25 En de koning Salomo zond door de hand van Benaja, den zoon van Jojada; die viel op hem aan, dat hij stierf.
26 En tot Abjathar, den priester, zeide de koning: Ga naar Anathoth, op uw akkers; want gij zijt een man des doods; maar op dezen dag zal ik u niet doden, omdat gij de ark des Heeren HEEREN voor het aangezicht van mijn vader David gedragen hebt, en omdat gij verdrukt zijt geweest, in alles, waarin mijn vader verdrukt was.
27 Salomo dan verdreef Abjathar, dat hij des HEEREN priester niet ware, om te vervullen het woord des HEEREN, hetwelk Hij over het huis van Eli te Silo gesproken had.
28 Als het gerucht tot Joab kwam (want Joab had zich gewend achter Adonia, hoewel hij zich niet had gewend achter Absalom), zo vluchtte Joab tot de tent des HEEREN, en vatte de hoornen des altaars.
29 En het werd den koning Salomo aangezegd, dat Joab tot de tent des HEEREN gevloden was, en zie, hij is bij het altaar. Toen zond Salomo Benaja, den zoon van Jojada, zeggende: Ga heen, val op hem aan.
30 En Benaja kwam tot de tent des HEEREN, en zeide tot hem: Zo zegt de koning: Kom uit. En hij zeide: Neen, maar hier zal ik sterven! En Benaja bracht het antwoord weder aan den koning, zeggende: Zo heeft Joab gesproken, en zo heeft hij mij geantwoord.
31 En de koning zeide tot hem: Doe gelijk als hij gesproken heeft, en val op hem aan, en begraaf hem, opdat gij wegdoet, van mij en van mijns vaders huis, dat bloed, dat Joab zonder oorzaak vergoten heeft.
32 Zo zal de HEERE zijn bloed op zijn hoofd doen wederkeren, omdat hij op twee mannen, rechtvaardiger en beter dan hij, aangevallen is, en die met het zwaard gedood heeft, daar het mijn vader David niet wist, Abner, den zoon van Ner, den krijgsoverste van Israel, en Amasa, den zoon van Jether, den krijgsoverste van Juda.
33 Alzo zal hun bloed wederkeren op het hoofd van Joab, en op het hoofd van zijn zaad in eeuwigheid; maar David, en zijn zaad, en zijn huis, en zijn troon zal vrede hebben van den HEERE tot in eeuwigheid.
34 En Benaja, de zoon van Jojada, ging op, en viel op hem aan, en doodde hem; en hij werd begraven in zijn huis, in de woestijn.
35 En de koning zette Benaja, den zoon van Jojada, in zijn plaats over het heir; en Zadok, den priester, zette de koning in de plaats van Abjathar.
36 Daarna zond de koning, en riep Simei, en zeide tot hem: Bouw u een huis in Jeruzalem, en woon aldaar; en ga van daar niet uit herwaarts of derwaarts.
37 Want het zal geschieden ten dage van uw uitgaan, als gij over de beek Kidron zult gaan, weet voorzeker, dat gij den dood sterven zult; uw bloed zal op uw hoofd zijn.

38 En Simei zeide tot den koning: Dat woord is goed; gelijk als mijn heer de koning gesproken heeft, alzo zal uw knecht doen. En Simei woonde te Jeruzalem vele dagen.
39 Doch het geschiedde met het einde van drie jaren, dat twee knechten van Simei wegliepen tot Achis, den zoon van Maacha, den koning van Gath; en men gaf het Simei te kennen, zeggende: Zie, uw knechten zijn in Gath.
40 Toen maakte zich Simei op, en zadelde zijn ezel, en toog heen naar Gath tot Achis, om zijn knechten te zoeken; zo toog Simei heen, en bracht zijn knechten van Gath.
41 En het werd Salomo aangezegd, dat Simei uit Jeruzalem naar Gath getogen, en wedergekomen was.
42 Toen zond de koning, en riep Simei, en zeide tot hem: Heb ik u niet beedigd bij den HEERE, en tegen u betuigd, zeggende: Ten dage van uw uitgaan, als gij zult herwaarts of derwaarts gaan, weet voorzeker, dat gij den dood zult sterven? En gij zeidet tot mij: Dat woord is goed, dat ik gehoord heb.
43 Waarom dan hebt gij den eed des HEEREN niet gehouden, en het gebod, dat ik over u geboden had?
44 Verder zeide de koning tot Simei: Gij weet al de boosheid, die uw hart weet, die gij aan mijn vader David gedaan hebt; daarom heeft de HEERE uw boosheid op uw hoofd doen wederkeren.
45 Maar de koning Salomo is gezegend; en de troon van David zal bevestigd zijn voor het aangezicht des HEEREN tot in eeuwigheid.
46 En de koning gebood Benaja, den zoon van Jojada; die ging uit, en viel op hem aan, dat hij stierf. Alzo is het koninkrijk bevestigd in de hand van Salomo.

In dit hoofdstuk zien wij David ondergaan, en Salomo opkomen.

I. Davids regering eindigt met zijn leven

1. De bevelen, die hij op zijn sterfbed geeft aan Salomo, in het algemeen: om God te dienen, vers 1-4, in het bijzonder, met betrekking tot Joab, Barzillai en Simeï, vers 5-9.

2. zijn dood en begrafenis, en de jaren van zijn regering, vers 10

II Het begin van Salomo's regering, vers 12, Hoewel hij een vredevorst moest wezen, begon hij zijn regering met enige merkwaardige daden van gerechtigheid

1. Aan Adonia die hij ter dood liet brengen wegen zijn eerzuchtig streven, vers 13-25..

2. Aan Abjathar, die hij uit zijn ambt van hogepriester ontzet wegens zijn omhelzen van de part), van Adonia, vers 26, 27..

3. Aan Joab, die hij ter dood liet brengen voor zijn onlangs gepleegd verraad en zijn vroegere moorden vers 23-35..

4. Aan Simeï, die hij wegens zijn vloeken van David gebood te Jeruzalem te blijven, vers 36-38, en drie jaren later, wegens zijn overtreden van dit gebod, ter dood liet brengen, vers 39-46.

Koningen 2:1-11

David, die grote en Godvruchtige man, is hier een stervende, vers 1, en een gestorvene, vers 10. Het is goed dat er een leven is na dit leven, want de dood bezoedelt al de heerlijkheid van dit leven, en legt haar in het stof. Wij hebben hier:

I. De last en de instructies door David, toen hij stervende was, gegeven aan zijn zoon en erkende opvolger Salomo. Hij gevoelt zich verminderen, en aarzelt niet dit te erkennen, en hij is ook niet bevreesd om van sterven te horen, of er van te spreken. *Ik ga heen in de weg van de gehele aarde,* vers 2. In het Hebreeuws: *ik wandel er in.* De dood is een weg, niet alleen een einde van dit leven, maar een overgang tot een beter leven. Het is *de weg van de gehele aarde,* van geheel de mensheid, die er op woont en zelf aarde is, en daarom tot de aarde moet terugkeren. Zelfs de kinderen en erfgenamen des hemels moeten in de weg van de gehele aarde gaan, zij moeten sterven, maar zij wandelen met genoegen in die weg, "door het dal van de schaduw des doods," Psalm 23:4. Profeten, en zelfs koningen, moeten door die weg gaan, naar helderder licht dan profetie, en schitterender eer dan soevereiniteit. David gaat die weg, en daarom geeft hij aan Salomo aanwijzingen voor hetgeen hij te doen heeft.

A. Hij beveelt hem in het algemeen Gods geboden te houden en nauwgezet zijn plichten te vervullen, vers 2-4. Hij schrijft hem:

a. Een goede regel voor, waarnaar te handelen, namelijk de wil van God, "Richt u daarnaar." Davids last aan hem is: *de wacht des Heren zijns Gods waar te nemen.* Het gezag van een stervende vader is groot, maar niets in vergelijking met dat van de levende God. Er zijn grote belangen, die ons door de Here onze God worden toevertrouwd, laat ons die zorgvuldig behartigen, als degenen, die er rekenschap van zullen hebben af te leggen, en voortreffelijke inzettingen en rechten, waarnaar wij bestuurd moeten worden, laat ons die houden en waarnemen. Het geschreven woord is onze regel: Salomo zelf moet doen wat *geschreven is in de wet van Mozes*.

b. Een goede gezindheid in zijn handelingen: *Wees sterk en wees een man,* hoewel gij naar uw jaren nog een kind zijt. Zij, die de wacht des Heren huns Gods willen waarnemen, moeten zich gorden met vastberadenheid.

c. Goede redenen voor dit alles. Dit zal krachtdadig bevorderlijk zijn:

Ten eerste. Aan de voorspoed van zijn koninkrijk, het is het middel om *voorspoedig te zijn in alles wat gij doet,* met eer en voldoening wel te slagen in alles wat gij onderneemt.

Ten tweede. Tot de bestendiging er van, *opdat de Here bevestige Zijn woord, dat Hij over mij gesproken heeft.* Zij, die de schat van de belofte recht waarderen, zullen er het erfrecht van willen behouden, en zeer begeren dat zij, die na hen komen, niets zullen doen om het te verbeuren. Laat ieder in zijn eigen leeftijd Gods wacht waarnemen, dan zal God niet in gebreke blijven om Zijn woord te bevestigen. Wij laten nooit de belofte vallen, eer wij het gebod hebben laten vallen. God had aan David beloofd dat de Messias uit zijn lenden zou voortkomen, en die belofte was volstrekt en onbepaald, maar de belofte dat er *geen man afgesneden zal worden van de troon Israëls,* was voorwaardelijk: indien zijn nakomelingen zich zullen gedragen, zoals zij zich behoren te gedragen.

Indien Salomo in zijn dag de voorwaarde vervult, dan doet hij het zijne om de belofte te bestendigen. De voorwaarde is: dat hij wandelt voor Gods aangezicht in oprechtheid, met een vast voornemen des harten, en dat hij daarom *zijn weg moet bewaren,* er acht op moet geven. Om standvastig te zijn in de Godsdienst is niets meer noodzakelijk dan voorzichtigheid en omzichtigheid.

B. Hij geeft hem bevelen ten opzichte van sommige bijzondere personen, hoe met hen te handelen, teneinde zijn (Davids) tekortkomingen en gerechtigheid aan sommigen goed te maken, en in vriendelijkheid aan anderen.

a. Betreffende Joab, vers 5. David was zich nu bewust dat hij er niet wel aan gedaan heeft hem te sparen, toen hij zich eenmaal en nogmaals strafschuldig had gemaakt eerst door de moord op Abner, en later op Amasa, beide grote en aanzienlijke mannen, *oversten van het heir Israëls.* Hij heeft hen verraderlijk gedood, *krijgsbloed vergoten in vrede,* zeer ten nadele van David, *gij weet wat hij mij* hierin *gedaan heeft.* De moord op een onderdaan is een onrecht aan de vorst, het is een verlies voor hem, is tegen de vrede van onze soevereinen heer, de koning. Deze moorden waren inzonderheid tegen David, wierpen een vlek op zijn goede naam daar hij toen in onderhandeling met hen was brachten zijn belangen in gevaar, die de vermoorden zeer in staat waren te dienen. Magistraten zijn de bloedwrekers van hen, over wie zij gesteld zijn. Het verzwaarde Joabs misdaad dat hij zich noch geschaamd heeft over de zonde, noch bevreesd is geweest voor de straf maar op drieste wijze de gordel en de schoenen heeft gedragen, die met onschuldig bloed waren bevlekt, in bravering van de gerechtigheid, beide van God en de koning. David laat hem over aan Salomo's wijsheid, vers 6, met een aanduiding, dat hij hem overliet aan zijn gerechtigheid. Zeg niet: "hij heeft grauwe haren het is jammer om dat grijze hoofd af te houwen, want het zal weldra vanzelf vallen". Neen, *laat het niet met vrede in het graf dalen.* Hoewel hem een lang uitstel is verleend, zal ten laatste toch met hem afgerekend worden, de tijd wist de schuld niet uit van de zonde, inzonderheid niet van moord.

b. Betreffende Barzillai's geslacht: Hij beveelt hem vriendelijk voor hen te wezen om Barzillai's wil, die, naar wij kunnen onderstellen, toen reeds gestorven was, vers 7. Toen David op zijn sterfbed gedacht aan het kwaad, dat hem gedaan was, kon hij ook de weldadigheden niet vergeten, die hem betoond waren, maar belast er zijn zoon mee om er vergelding voor te doen. De weldaden, die wij van onze vrienden hebben ontvangen, moeten noch in hun noch in ons graf begraven worden, maar onze kinderen moeten ze aan hun kinderen vergelden. Daaraan heeft Salomo misschien die regel ontleend: "Verlaat uw vriend en de vriend uws vaders niet," Spreuken 27:10.

c. Betreffende Simeï, vers 8, 9.

Ten eerste. Zijn misdaad wordt herdacht: *Hij vloekte mij met een geweldige vloek,* te erger, omdat hij hem beledigde toen hij in de ellende was, en edik in zijn wonden goot. De Joden zeggen dat die vloek voor David zo bijzonder smartelijk was omdat hij hem, behalve nog al hetgeen in 2 Samuël 16 vermeld is, ook nog zijn afkomst van Ruth de Moabietische verweet.

Ten tweede. Zijn vergiffenis is niet vergeten. David erkent dat hij hem gezworen heeft, dat hijzelf hem niet ter dood zou laten brengen, omdat hij zich intijds had onderworpen, en "peccavi-ik heb gezondigd," had geroepen, en hij toen vooral het zwaard van de gerechtigheid niet gaarne wilde gebruiken om een hem persoonlijk aangedaan onrecht te wreken. Maar:

Ten derde. Zijn zaak zoals die nu staat, wordt aan Salomo overgelaten, als die wist wat voegzaam was om gedaan te worden, en doen zou naar de gelegenheid het vereiste. David geeft hem te kennen, dat zijn vergiffenis niet voor altijd bedoeld was, maar dat hem slechts een uitstel gedurende Davids leven was verleend. *Houd hem niet onschuldig,* denkt niet dat hij een waar vriend is van u of van uw regering, dat hij betrouwbaar is, hij is thans niet minder boosaardig gezind, hoewel hij zijn boosaardigheid nu weet te verbergen. Nog altijd is hij een schuldenaar aan de openbare gerechtigheid voor hetgeen hij toen gedaan heeft. En hoewel ik hem beloofd heb dat ik hem niet ter dood zal laten brengen, heb ik hem dit niet voor mijn opvolger beloofd. Zijn woelziek karakter zal u spoedig aanleiding geven-en gij moet niet nalaten er gebruik van te maken-om *zijn grauwe haar met bloed in het graf te doen dalen."* Dit kwam bij David niet voort uit persoonlijke wraakzucht, maar uit voorzichtige ijver voor de eer van de regering en het verbond, dat God met zijn geslacht had aangegaan, de minachting waarvan niet ongestraft moest blijven. Zelfs een grauw hoofd behoort, als het een schuldig en verbeurd hoofd is, niet tegen de gerechtigheid te beschermen. "Een zondaar honderd jaar oud zijnde, zal vervloekt worden," Jesaja 65:20.

II. Davids dood en begrafenis, vers 10. Hij *werd begraven in de stad Davids,* niet in het graf zijns vaders, zoals Saul, maar in zijn eigen stad, die hij gesticht had. Daar werden de tronen, en daar werden de graven gesteld van het huis Davids. Nu "is David, als hij in zijn tijd de raad Gods gediend had, ontslapen en bij zijn vaderen gelegd, en heeft verderving gezien," Handelingen 13:36, en zie Handelingen 2:29. Zijn grafschrift kan genomen zijn van 2 Samuel 23:1. Hier ligt David, de zoon van Isai, de man, die hoog is opgericht, de gezalfde van de God Jakobs, en lieflijk in psalmen Israëls, hierbij voegende zijn eigen woorden: "Mijn vlees zal rusten in hope," Psalm 16:9. Josefus zegt dat behalve de gewone pracht, waarmee zijn zoon Salomo hem begroef, hij nog zeer veel geld in zijn graf heeft gelegd, en dat dertienhonderd jaren later (naar zijn berekening) Hyrkanus, de hogepriester, in de tijd van Antiochus het graf heeft geopend, en er drieduizend talenten uitgenomen heeft voor de openbare dienst. De jaren van zijn regering worden hier berekend in vers 11, als tezamen uitmakende veertig jaren, waarbij de zes maanden, die hij boven de zeven jaren te Hebron heeft geregeerd, niet geteld zijn, maar alleen de zeven jaren.

Koningen 2:12-25

I. Wij hebben hier Salomo's komst op de troon, vers 12. Hij kwam er veel gemakkelijker en vreedzamer dan David, en hij zag zijn koninkrijk veel spoediger bevestigd. Het is gelukkig voor een land, als het einde van de ene goede regering het begin is van de andere, en zo was het hier.

II. Zijn rechtvaardige en noodzakelijke uit-den-weg-ruiming van Adonia, zijn mededinger, ter bevestiging van de troon. Adonia had stoute aanspraken gemaakt op de kroon, maar werd spoedig genoodzaakt ze op te geven, en zich aan de genade van Salomo over te geven die hem van rechtsvervolging ontsloeg op voorwaarde dat hij zich verder goed zou gedragen en zo hij zich rustig had gehouden, hij zou veilig geweest zijn. Maar hier zien wij hoe hij zich verraadt in de handen van Salomo's gerechtigheid, en er door valt, de rechtvaardige God liet hem aan zichzelf over, ten einde gestraft te worden voor zijn vroeger verraad, en opdat Salomo's troon bevestigd zou worden. Velen storten zich aldus in verderf, omdat zij de voorrechten, die zij hebben niet weten te waarderen, de weldaden niet op prijs stellen, die hun worden bewezen, en de zondaren vergaderen zich toorn door misbruik te maken van Gods lankmoedigheid. Merk hier nu op:

1. Adonia's verraderlijk plan om Abisag Davids bijwijf, te huwen, niet omdat hij haar liefhad, maar omdat hij door haar zijn aanspraken op de kroon hoopte te vernieuwen, omdat toen de vrouwen van de overleden koning als de eigendom beschouwd werden van zijn opvolger, 2 Samuel 12:8. Absalom achtte zijn aanspraken sterk ondersteund, toen hij tot de bijwijven zijns vaders was ingegaan. Adonia vleit zich dat hij, door hem op te volgen op zijn legerstede, inzonderheid met de beste van zijn vrouwen, hierdoor gemakkelijk er toe kon komen, om hem op te volgen op de troon. Rusteloze, woelzieke mensen streven naar hoge dingen. En zo hoopte hij nu door een huwelijk in het bezit te komen van hetgeen hem niet gelukt was door geweld te verkrijgen.

2. Het middel dat hij aanwendde, om hiertoe te komen. Hij durfde niet onmiddellijk naar de hand van Abisag dingen (hij wist dat zij ter beschikking van Salomo was, en deze zou het met recht ten kwade duiden, indien zijn toestemming niet eerst verkregen werd, zoals Isboseth het in een zelfde geval ten kwade heeft geduid, 2 Samuel 3:7). Hij durfde zich ook niet direct tot Salomo wenden, wetende dat hij onder zijn misnoegen lag, maar hij verzocht Bathseba om hem in deze zaak te helpen, die gaarne aan zijn liefde voor Abisag zou willen geloven, en er geen politieke nevenbedoeling in zou vermoeden. Bathseba was verwonderd hem in haar vertrekken te zien, en vroeg hem of hij niet kwam met de bedoeling om haar kwaad te doen, omdat zij het middel is geweest om zijn aanslag te verijdelen. "Neen", zegt hij, "*ik kom met vrede,* vers 13, en om een gunst van u te verzoeken", vers 14, namelijk of zij de grote invloed, die zij had op haar zoon, wilde gebruiken om zijn toestemming te verkrijgen voor zijn-Adonia's-huwelijk met Abisag, vers 16, 17, zo hem dit huwelijk werd toegestaan zou hij er zeer dankbaar voor wezen:

a. Als een vergoeding voor zijn verlies van het koninkrijk. Hij geeft te kennen, vers 15, dat het koninkrijk hem toekwam. Gij *weet dat het koninkrijk mijn was,* als de oudste zoon mijns vaders, levende ten tijde van zijn dood *en het gehele Israël had zijn aangezicht op mij gezet.* Dat was onwaar, er waren slechts weinigen aan zijn zijde, maar zo wilde hij zich als een beklagenswaardig man doen voorkomen die van de kroon beroofd was, weshalve hij wel vergoeding mocht krijgen in een vrouw. Als hij zijns vaders troon niet mocht erven zo laat hem dan toch iets van waarde hebben, dat zijns vaders was, dat hij om zijnentwil zou behouden, en laat het Abisag zijn.

b. Als een beloning voor zijn berusting in dat verlies. Hij erkent Salomo's recht op het koninkrijk, *"het is van de Here hem geworden,* ik was dwaas toen ik poogde het hem te betwisten, en nu het tot hem omgewend is, ben ik tevreden". Aldus wendt hij voor wel tevreden te zijn met Salomo's komst tot de troon, terwijl hij alles doet wat hij kan om hem te verontrusten. Zijn mond is gladder dan boter, maar zijn hart is krijg.

3. Bathseba's verzoek aan Salomo ten zijnen behoeve. Zij beloofde de koning voor hem aan te spreken, vers 18, en deed het vers 19. Salomo ontving haar met al de eerbied, die aan een moeder verschuldigd is, hoewel hij koning was, *hij stond op haar tegemoet* en deed haar *zitten aan zijn rechterhand,* overeenkomstig de wet van het vijfde gebod. Kinderen moeten, niet alleen als zij volwassen zijn, maar als zij groot geworden zijn, hun ouders eren, en zich met achting en eerbied jegens hen gedragen, veracht uw moeder niet, als zij oud geworden is. Als een verder bewijs van de eerbied, die hij had voor de wijsheid en het gezag van zijn moeder, heeft hij, toen hij hoorde dat zij hem een verzoek te doen had, beloofd dat hij haar aangezicht niet zal afwijzen. Een belofte, die hij en zij verstonden met de noodzakelijke beperking: mits het rechtvaardig en billijk is het toe te staan, maar zo dit niet het geval is, dan hield hij het voor zeker, dat hij haar er van zou overtuigen dat het niet toegestaan kon worden, en dat zij het dan zou intrekken. Zij zegt hem eindelijk wat de zaak is, vers 21. *Laat Abisag aan Adonia, uw broeder, tot vrouw gegeven worden.* Het was vreemd dat zij het verraad niet heeft vermoed, maar nog vreemder dat zij de bloedschande niet verafschuwde, die in dit voorstel gelegen was, maar zij heeft of Abisag niet voor Davids bijwijf gehouden omdat het huwelijk niet was voltrokken daar David haar niet bekend had, of zij dacht dat dispensatie kon worden verleend om Adonia genoegen te doen uit aanmerking van zijn gedweeë onderwerping aan Salomo. Dit was haar zwakheid en dwaasheid, het was goed dat zij geen regentes was. Gelijk het de wijsheid is van hen, die het oor hebben van vorsten en groten van de aarde, om niet te kwistig te zijn in het gebruik maken van hun invloed, zo is het hun plicht om hem nooit te gebruiken tot hulp van de zonde of ter bevordering van een goddeloos plan. Laat aan vorsten niet gevraagd worden wat zij niet behoren toe te staan. Het voegt slecht aan een goed man om een slecht verzoek toe te staan of voor een slechte zaak op te treden.

4. Salomo's rechtvaardige en oordeelkundige afwijzing van het verzoek. Hoewel zijn moeder zelf de voorspraak was, en die het *een kleine begeerte* noemde, en het misschien de eerste was, waarmee zij hem lastig was gevallen sedert hij koning was geworden, wees hij haar toch af, zonder de algemene belofte te schenden, die hij gedaan had, vers 20. Indien Herodes niet van zins was geweest Johannes de Doper te onthoofden, hij zou zich door de algemene belofte, die hij aan Herodias had gedaan, niet verplicht hebben gerekend het te doen. De beste vriend, die wij in de wereld hebben, moet niet zo'n invloed op ons hebben om ons er toe te brengen iets slechts te doen, iets dat onrechtvaardig of onverstandig is.

a. Salomo overtuigt zijn moeder van het onredelijke van het verzoek, en toont er haar de strekking van aan, die zij tevoren niet begrepen had. Zijn antwoord is ietwat scherp: *Begeer ook voor hem het koninkrijk,* vers 22. Te vragen om de koning te mogen opvolgen op zijn legerstede staat gelijk met te vragen hem op te mogen volgen op de troon, want dat is het wat hij beoogt. Waarschijnlijk was hem bericht, of had hij gegronde reden om te vermoeden, dat Adonia met Joab en Abjathar samenspande, een complot beraamde om hem moeite en onrust te veroorzaken, hetgeen hem recht gaf om aan Adonia's verzoek deze uitlegging te geven.

b. Hij verklaart Adonia schuldig aan verraad, en veroordeelt hem om te sterven, en bekrachtigt beide de verklaring en de veroordeling met een eed. Hij oordeelt hem uit zijn eigen mond, vers 23. Zijn eigen tong zal hem doen aanstoten. Bathseba kon bedrogen en misleid worden, maar Salomo niet. hij ziet duidelijk waar hij heen wil, en hij verklaart: voorzeker, *hij zal dat woord tegen zijn leven gesproken hebben*, hij is in de woorden van zijn eigen lippen verstrikt, nu toont hij duidelijk wat zijn bedoeling is. Hij veroordeelt hem om terstond te sterven: *hij zal heden gedood worden*, vers 24. God had met een eed verklaard, dat Davids troon door Hem bevestigd zal worden, Psalm 89:36, en daarom geeft Salomo dezelfde verzekering onder ede om die bevestiging te beveiligen, door er de vijanden van te doden. "Zo waarachtig als God leeft, die mij het koninkrijk bevestigd heeft, Adonia zal sterven, die deze bevestiging teniet wilde doen." Zo is het verderf van de vijanden van Christus' koninkrijk even gewis als de vastigheid van Zijn koninkrijk, en beide zijn even gewis, als het leven van God, de grondlegger er van. Het bevel voor zijn terdoodbrenging wordt onmiddellijk getekend, en aan geen minder dan Benaja, de zoon van Jojada, generaal van het leger, wordt geboden de voltrekker van het doodvonnis te zijn, vers 25. Het is vreemd dat Adonia niet gehoord moest worden om zich te verdedigen, maar Salomo's wijsheid achtte het niet nodig een verder onderzoek naar de zaak in te stellen, het was duidelijk genoeg dat Adonia streefde naar de kroon, en zolang hij leeft kan Salomo niet veilig zijn. Eerzuchtige woelzieke lieden bereiden gewoonlijk zelf de werktuigen van hun dood. Menig hoofd ging verloren wegens het grijpen naar de kroon.

Koningen 2:26-34

Abjathar en Joab hebben beide Adonia geholpen in zijn oproerige onderneming, en waarschijnlijk waren zij de aanleggers van het plan om Abisag tot vrouw te begeren voor Adonia, en Salomo scheen er van te weten, vers 22. Dit was van beide een onduldbare belediging beide van God en van de regering, te erger vanwege hun hoge rang en de grote invloed, die hun voorbeeld zou kunnen uitoefenen op de menigte. Zij zijn dus de volgenden met wie afgerekend moet worden, zij zijn beide gelijkelijk schuldig aan verraad, maar in het vonnis, dat over hen wordt uitgesproken wordt een verschil gemaakt, en wel om een goede reden.

I. Uit aanmerking van zijn vroegere diensten wordt Abjathar slechts uit zijn ambt ontzet, vers 26, 27.

1. Salomo verklaart hem schuldig, daar hij hem in zijn grote wijsheid schuldig heeft bevonden. "Gij *zijt een man des doods,* omdat gij u bij Adonia hebt gevoegd, terwijl gij wist op wiens hoofd God bedoelde de kroon te plaatsen."

2. Hij herinnert zich de eerbied, die hij vroeger aan zijn vader David had betoond, en dat hij hem in de heilige dingen gediend heeft, *de ark des Heren voor zijn aangezicht had gedragen,* en teder medegevoel met hem heeft gehad in zijn verdrukkingen, en met hem verdrukt is geweest, inzonderheid toen hij in ballingschap en benauwdheid was, beide door Sauls vervolging en Absaloms rebellie. Aan hen, die vriendelijkheid betonen aan Gods volk zal dit vroeg of laat ten goede gedacht worden.

3. Om die reden spaart hij Abjathars leven, maar ontzet hem uit zijn ambt, en verbant hem naar zijn landgoed te Anatoth, ontzegt hem het hof, de stad, de tabernakel, het altaar, en verbiedt hem zich met enigerlei openbare zaken te bemoeien, hem daarbij te kennen gevende dat hij zich goed had te gedragen, want, dat hij hem thans wel niet ter dood liet brengen, maar het op een andermaal wel zou doen, indien hij zich misdroeg. Voor het ogenblik echter was hij slechts uit zijn ambt van hogepriester gestoten, daar hij zich die hoge bediening onwaardig had gemaakt door tegen te staan hetgeen hij wist Gods wil te zijn. Voor een onderstelde misdaad had Saul wredelijk Abjathars vader en vijf en tachtig priesters gedood met hun gezinnen, en hun stad verwoest, Salomo spaart Abjathar, hoewel hij aan een wezenlijke misdaad schuldig was. Aldus kwam verderf over Sauls regering, en werd Salomo’s regering bevestigd. Zoals de mensen zijn voor Gods dienstknechten, zo zullen zij bevinden dat Hij voor hen is.

4. Abjathars ontzetting uit zijn ambt was de vervulling van de bedreiging tegen het huls van Eli, 1 Samuel 2:30, want hij was de laatste hogepriester uit dat geslacht. Het was nu meer dan tachtig jaren sedert dat verderf werd aangekondigd, maar hoewel Gods oordelen niet altijd snel voltrokken worden, zullen zij toch zeker worden voltrokken.

II. Uit overweging van zijn vroegere misdaden wordt Joab ter dood gebracht.

1. Zijn schuldig geweten zond hem naar de hoornen van het altaar. Hij hoorde dat Adonia was ter dood gebracht en Abjathar uit zijn ambt was ontzet, weshalve hij, vrezende dat nu de beurt aan hem zijn zou, ter beschutting naar het altaar vluchtte. Velen, die in de dagen van hun gerustheid zich om de dienst van het altaar niet bekommeren, zullen ten dage hunner benauwdheid blijde zijn om er

door beschermd te worden. Sommigen denken dat Joab er mee bedoelde zich voortaan geheel aan de dienst van het altaar te wijden, in de hoop hierdoor vergiffenis te zullen erlangen, zoals sommigen die al hun dagen een losbandig leven geleid hebben, gedacht hebben hier verzoening voor te doen door in een klooster te gaan toen zij oud waren geworden, de wereld verlatende nadat zij door de wereld verlaten waren.

2. Salomo geeft bevel hem daar te doden wegens de moorden op Abner en Amasa, want dat waren de misdaden waarop hij goed vond het vonnis te gronden, veeleer dan op zijn verraderlijk aanhangen van Adonia. Joab was wel schuldig de dood te sterven voor zijn aanhangen van Adonia in minachting van Salomo en diens bestemming voor de troon, *hoewel hij zich niet gewend had achter Absalom,* vers 28. Vroegere trouw kan later verraad niet verontschuldigen, maar behalve dat had Joab zich verdienstelijk gemaakt jegens het huis van David, waaraan hij, evenals aan het land, grote en goede diensten had bewezen, uit aanmerking waarvan Salomo hem waarschijnlijk zijn misdaad van verraad jegens hem vergeven zou hebben (want goedertierenheid geeft grote roem en bevestiging aan een nog jonge regering) en hem slechts evenals Abjathar, uit zijn ambt ontzet hebben, maar hij moest sterven voor zijn vroegere moorden, waarvoor zijn vader bevolen had hem ter verantwoording te roepen. Hijzelf, namelijk David, kon aan het onschuldige bloed, dat vergoten was, de schuld niet voldoen met het bloed van hem, die het vergoten had, hijzelf kon die schuld niet betalen maar hij liet haar na aan zijn zoon om door hem betaald te worden en deze, die er de macht toe had, is niet in gebreke gebleven om het te doen. Hierop grondt hij het vonnis, en voert een verzwarende omstandigheid aan van de misdaad, vers 32, namelijk dat hij *op twee mannen is aangevallen, rechtvaardiger en beter dan hij,* die hem geen onrecht hadden gedaan noch onrecht of kwaad voor hem bedoeld hadden, en die, zo zij in het leven waren gebleven, David betere dienst hadden kunnen doen. Als het bloed, dat vergoten werd, niet alleen onschuldig maar ook zeer voortreffelijk was, het leven kostbaarder, van meer waardij was dan gewone levens, dan is de misdaad zoveel te meer verfoeilijk. Daarbij kwam nog dat David er niet van geweten heeft, terwijl toch de zaak zo stond, dat hij verdacht kon worden van het geweten en gewild te hebben, zodat Joab de goede naam en de eer van zijn vorst in gevaar bracht van bezoedeld te worden, alsof hij zijn mededingers het leven had benomen, en dit was nog een andere verzwarende omstandigheid van de misdaad.

Voor deze misdaden:

a. Moet hij sterven, sterven door het zwaard van de openbare gerechtigheid. *Door de mens moet zijn bloed vergoten worden,* en het is op zijn eigen hoofd, vers 32, zoals het bloed van hen op zijn hoofd is, die hij vermoord heeft, vers 33. Wee het hoofd, dat onder bloedschuld ligt! Het duurde lang eer de wraak voor moord tot Joab kwam, maar toen zij kwam, bleef zij zoveel langer daar zij als een erfgoed overging op zijn zaad tot in eeuwigheid, vers 33, dat, inplaats van eer te ontlenen aan zijn heldendaden, schuld, en schande, en een vloek ontleende aan zijn snode daden. Het zaad van zulke boosdoeners zal nooit beroemd worden.

b. Hij moet sterven aan het altaar, veeleer dan te ontkomen. Joab besloot niet van het aldaar te wijken, vers 30 hopende hierdoor of zich te beveiligen, of Salomo gehaat te maken bij het volk, als een ontheiliger van de gewijde plaats, zo hij hem daar ter dood liet brengen. Benaja had gewetensbezwaar om hem daar te doden, maar Salomo kende de wet, dat Gods altaar geen bescherming moest verlenen aan moedwillige moordenaars Exodus 21:14. Gij *zult hem van voor*

mijn altaar nemen, dat hij sterve, sterve als een offerande. In gevallen van zodanige zonden, als waarvoor het bloed van dieren verzoening kon doen, was het altaar een toevlucht, maar niet in Joabs geval, daarom gebiedt hij dat, zo hij vandaar niet wilde wijken, de doodstraf daar aan hem voltrokken zal worden, om te tonen dat hij de afkeuring des volks niet vreesde bij het doen van zijn plicht, maar hun vergissing zou herstellen en hun laten weten dat gerechtigheid beter is dan offerande, en dat de heiligheid van generlei plaats aan niemands goddeloosheid steun of bescherming kan verlenen. Zij, die door een levend geloof Christus en Zijn gerechtigheid aangrijpen met het besluit, zo zij moeten omkomen daar om te komen, zullen in Hem krachtiger bescherming vinden dan Joab aan de hoornen des altaars gevonden heeft. Benaja doodde hem, vers 34, met de plechtigheid ongetwijfeld van een openbare terechtstelling. Aan de wet aldus voldaan zijnde, *werd hij begraven in zijn huis in de woestijn,* in stilte als een misdadiger, niet met staatsie als een krijgsman, maar aan zijn dood lichaam wordt geen smaad aangedaan, het is niet des mensen om ongerechtigheid te leggen op de beenderen, wat God ook moge doen.

Eindelijk. Salomo heeft genoegen in deze daden van gerechtigheid, niet alsof het een bevrediging was van zijn persoonlijke wraak maar omdat het de volbrenging was van de bevelen zijns vaders, en een ware vriendelijkheid voor hemzelf en zijn regering.

1. Hierdoor werd schuld weggenomen, vers 31. Door het onschuldige bloed, dat vergoten was, te doen wederkeren op het hoofd van hem, die het gestort heeft, werd het van hem weggedaan, van hem en van zijns vaders huis, hetgeen te kennen geeft dat het bloed, hetwelk niet geëist werd van de moordenaar, geëist zal worden van de magistraat, tenminste is er gevaar dat het van hem geëist zal worden. Zij, die hun huis veilig en opgebouwd willen hebben, moeten de ongerechtigheden verre weg van zich doen.

2. Hierdoor was vrede verzekerd, vers 33 aan David, hij bedoelt niet aan zijn persoon, maar zoals hij zich in de volgende woorden nader verklaard: aan *zijn zaad, en zijn huis, en zijn troon, vrede van de Here tot in eeuwigheid,* aldus drukt hij zijn begeerte uit, dat het zo zijn moge, en zijn hoop dat het zo zijn zal. Nu gerechtigheid gedaan en het geroep om bloed gestild is, zal de regering voorspoedig zijn. Zo zullen *gerechtigheid en vrede elkaar kussen.* Nu zo’n onstuimig man als Joab uit de weg is, zal er vrede wezen. "Doe de goddeloze weg van het aangezicht des konings, en zijn troon zal door gerechtigheid bevestigd worden," Spreuken 25:5. In deze zegen van vrede op zijn huis en zijn troon, ziet Salomo vromelijk op tot God als de werker er van, en voorwaarts naar de eeuwigheid voor de volmaking er van. Het zal vrede zijn van de Here, en vrede tot in eeuwigheid van de Here. De Here des vredes zelf geve ons die vrede, die tot in eeuwigheid is.

Koningen 2:35-46

I. Hier is de bevordering van Benaja en Zadok, twee getrouwe vrienden van Salomo en zijn regering, vers 35. Joab ter dood gebracht zijnde, werd Benaja aangesteld tot opperbevelhebber van de krijgsmacht in zijn plaats, en Abjathar uit zijn ambt ontzet zijnde, werd Zadok hogepriester in zijn plaats, en hierin werd het woord van God vervuld, waarin Hij gedreigd heeft het huis van Eli af te snijden, 1 Samuel 2:35. *Ik zal Mij een getrouwe priester verwekken, die zal Ik een bestendig huis bouwen.* Heilige ambten kunnen wel onteerd maar niet vernietigd worden door de slechte bediening van hen, die er mee belast werden, en Gods werk zal nooit stilstaan uit gebrek aan handen om het te doen. Geen wonder dat een koning, die zo onmiddellijk door God tot koning was gemaakt, gemachtigd was, om hem die hij er geschikt toe vond, tot hogepriester aan te stellen, en hij deed het in billijkheid want het aloude recht was voor Zadok, daar hij van het geslacht van Eleazar was, terwijl Eli en zijn huis van Ithamar afstamden.

II. De maatregelen, die ten opzichte van Simeï genomen werden. Hij wordt door een bode van zijn huis te Bahurim opgeroepen, en verwachtte misschien geen beter lot dan dat van Adonia, zich bewust zijnde van zijn vijandschap jegens het huis van David, maar Salomo weet te onderscheiden tussen misdaden en misdadigers. David had aan Simeï zijn leven beloofd gedurende zijn tijd, Salomo is door die belofte niet gebonden, en toch wil hij niet dadelijk in strijd er mee handelen.

1. Hij beperkte hem tot Jeruzalem, en verbood hem om, onder welk voorwendsel het ook zij, verder dan tot aan de beek Kidron buiten de stad te gaan, vers 36, 37. Hij vergunde hem niet op zijn bezitting op het land te wonen, uit vrees dat hij er onheil onder zijn naburen zou stichten, maar hield hem te Jeruzalem als gevangene op vrije voeten. Dit kon Simeï's gevangenschap licht en degelijk voor hem maken want Jeruzalem was een schone stad, de vreugde van de gehele aarde, de koninklijke stad, de heilige stad, hij had geen reden tot klagen in zo'n paradijs opgesloten te zijn. Dit zou ook veiliger zijn voor Salomo, want daar had hij hem onder het oog, kon hij zijn bewegingen nagaan, en hij zegt hem klaar en duidelijk dat, zo hij niet binnen die omtrek bleef, hij er gewis voor sterven zou. Dit was een goede en geschikte beproeving van zijn gehoorzaamheid en trouw, waarover hij geen reden tot klagen had, zijn leven wordt hem op gemakkelijke voorwaarden geschonken, hij zal leven, zo hij slechts tevreden wil wezen om te Jeruzalem te leven.

2. Simeï onderwerpt zich aan die gevangenschap op vrije voeten, en neemt dankbaar zijn leven aan op die voorwaarde. Hij neemt de verplichting op zich, vers 38, om Jeruzalem niet te verlaten, en hij erkent dat het woord des konings goed is. Zelfs zij, die omkomen, kunnen niet anders dan erkennen dat de voorwaarden van vergeving en leven onwraakbaar zijn, zodat hun bloed, evenals dat van Simeï op hun eigen hoofd is. Simeï beloofde onder ede zich binnen de omtrek te zullen houden vers 42.

3. Simeï verbrak zijn woord, hetgeen Salomo wel verwacht heeft en God was rechtvaardig in het hem toe te laten, opdat hij nu de straf van zijn misdrijf zou ondergaan. Twee van zijn knechten (het schijnt dat hij, hoewel hij een gevangene was, toch zijn gewone leven leidde en zijn dienstpersoneel had behouden) liepen van hem weg naar het land van de Filistijnen, vers 39. Daarheen vervolgde hij hen, en van daar bracht hij hen terug naar Jeruzalem, vers 40. Om dit geheim te houden heeft hijzelf *zijn ezel gezadeld,* vertrok hij waarschijnlijk in de nacht en kwam-naar hij dacht-zonder ontdekt te zijn tehuis. "Zijn knechten zoekende", zegt bisschop Hall, verloor hij zichzelf. De aardse dingen zijn,

of behoorden te zijn, onze dienstknechten. Hoe gemeenlijk zien wij de mensen de perken verlaten, die hun door Gods wet gesteld zijn, teneinde ze na te jagen, totdat een ontzettend oordeel komt over hun ziel."

4. Salomo wordt er van verwittigd, dat Simeï de stad had verlaten, vers 41. De koning ontbiedt hem, en:

a. Legt hem zijn tegenwoordige misdaad ten laste, vers 42, 43, namelijk dat hij grote minachting had betoond voor het gezag en de toorn beide van God en de koning, dat hij *de eed des Heren niet heeft gehouden,* en ongehoorzaam is geweest aan het bevel van zijn vorst, dat hieruit bleek van welke geest hij was, dat hij noch door de banden van de dankbaarheid, noch door die van het geweten, gehouden kon worden. Indien hij aan Salomo de noodzakelijkheid van het geval had voorgesteld, en hem om verlof had gevraagd om naar Gath te gaan, Salomo zou hem dat verlof misschien gegeven hebben, maar te vertrouwen òf op zijn onwetendheid, òf op zijn oogluiking, dat was hem in de hoogste mate beledigen.

b. Hij veroordeelt hem voor zijn *vroegere* misdaad, David vloekende en met stenen naar hem werpende, ten dage van zijn beproeving: *de boosheid, die uw hart weet,* vers 44. Het was niet nodig getuigen te horen voor het bewijs van de zaak, zijn eigen geweten was zo goed als duizend getuigen, die boosheid, welke des mensen hart alleen weet, is genoeg, zo er behoorlijk acht op wordt geslagen, om hem met schrik en ontzetting te vervullen, in de verwachting, dat zij op hun eigen hoofd zal wederkeren, want zo hun hart het weet, God is groter dan het hart. Anderen wisten dat Simeï David heeft gevloekt, maar Simeï zelf wist welke goddeloze beginselen van haat en boosaardigheid tegen David het waren, die hij in zijn vloeken heeft geopenbaard, en dat zijn onderwerping slechts geveinsd en gedwongen was.

c. Hij verklaart zich en zijn regering gezegend, vers 45, *maar de koning Salomo is gezegend,* niettegenstaande Simeï's machteloos vloeken, waaraan hij misschien nu in zijn woede en wanhoop ten volle lucht gaf. Laat hen vloeken, maar zegen Gij. En de troon Davids zal bevestigd zijn door hen weg te doen, die hem ondermijnen. Het is met betrekking tot de vijandschap van de vijanden van de kerk een troost dat, hoe zij ook woeden het toch ijdel is wat zij bedenken: Christus troon is bevestigd, en zij kunnen hem niet doen wankelen.

d. Hij geeft bevel voor de onmiddellijke terechtstelling van Simeï, vers 46. Al het oordeel is de Here Jezus overgegeven, en hoewel Hij de Koning des vredes is, zal Hij toch ook een Koning van de gerechtigheid worden bevonden, en weldra zal dit Zijn woord van bevel zijn betreffende al Zijn vijanden, die niet willen, dat Hij koning over hen zal zijn: Brengt hen hier, en slaat hen hier voor mij dood. De smaadheden van hen, die Hem gelasterd hebben, zullen, tot hun eeuwige verdoemenis op henzelf vallen.

HOOFDSTUK 3

1 En Salomo verzwagerde zich met Farao, den koning van Egypte; en nam de dochter van Farao, en bracht ze in de stad Davids totdat hij voleind zou hebben het bouwen van zijn huis en het huis des HEEREN, en den muur van Jeruzalem rondom.
2 Alleenlijk offerde het volk op de hoogten, want geen huis was den Naam des HEEREN gebouwd, tot die dagen toe.
3 En Salomo had den HEERE lief, wandelende in de inzettingen van zijn vader David; alleenlijk offerde hij en rookte op de hoogten.
4 En de koning ging naar Gibeon, om aldaar te offeren, omdat die hoogte groot was; duizend brandofferen offerde5927 Salomo op dat altaar.
5 Te Gibeon verscheen de HEERE aan Salomo in een droom des nachts en God zeide: Begeer wat Ik u geven zal.
6 En Salomo zeide: Gij hebt aan Uw knecht David, mijn vader, grote weldadigheid gedaan, gelijk als hij voor Uw aangezicht gewandeld heeft, in waarheid, en in gerechtigheid, en in oprechtheid des harten met U; en Gij hebt hem deze grote weldadigheid gehouden, dat Gij hem gegeven hebt een zoon, zittende op zijn troon, als te dezen dage.
7 Nu dan, HEERE, mijn God! Gij hebt Uw knecht koning gemaakt in de plaats van mijn vader David; en ik ben een klein jongeling, ik weet niet uit te gaan noch in te gaan.
8 En Uw knecht is in het midden van Uw volk, dat Gij verkoren hebt, een groot volk, hetwelk niet kan geteld noch gerekend worden, vanwege de menigte.
9 Geef dan Uw knecht een verstandig hart, om Uw volk te richten, verstandelijk onderscheidende tussen goed en kwaad; want wie zou dit Uw zwaar volk kunnen richten?
10 Die zaak nu was goed in de ogen des HEEREN, dat Salomo deze zaak begeerd had.
11 En God zeide tot hem: Daarom dat gij deze zaak begeerd hebt, en niet begeerd hebt, voor u vele dagen, noch voor u begeerd hebt rijkdom, noch begeerd hebt de ziel uwer vijanden; maar hebt begeerd verstand voor u, om gerichtszaken te horen;
12 Zie, Ik heb gedaan naar uw woorden; zie, Ik heb u een wijs en verstandig hart gegeven, dat uws gelijke voor u niet geweest is, en uws gelijke na u niet opstaan zal.
13 Zelfs ook wat gij niet begeerd hebt, heb Ik u gegeven, beide rijkdom en eer; dat uws gelijke niemand onder de koningen al uw dagen zijn zal.
14 En zo gij in Mijn wegen wandelen zult, onderhoudende Mijn inzettingen en Mijn geboden, gelijk als uw vader David gewandeld heeft, zo zal Ik ook uw dagen verlengen.
15 En Salomo waakte op, en ziet, het was een droom. En hij kwam te Jeruzalem, en stond voor de ark des verbonds des HEEREN, en offerde brandofferen, en bereidde dankofferen, en maakte een maaltijd voor al zijn knechten.
16 Toen kwamen er twee vrouwen, die hoeren waren, tot den koning; en zij stonden voor zijn aangezicht.
17 En de ene vrouw zeide: Och, mijn heer. Ik en deze vrouw wonen in een huis; en ik heb bij haar in dat huis gebaard.
18 Het is nu geschied op den derden dag na mijn baren dat deze vrouw ook gebaard heeft; en wij waren te zamen, geen vreemde was met ons in dat huis, behalve ons tweeen in het huis.
19 En de zoon dezer vrouw is des nachts gestorven, omdat zij op hem gelegen had.
20 En zij stond ter middernacht op, en nam mijn zoon van bij mij, als uw dienstmaagd sliep, en leide hem in haar schoot, en haar doden zoon leide zij in mijn schoot.

21 En ik stond in de morgen op, om mijn zoon te zogen, en zie, hij was dood; maar ik lette in den morgen op hem, en zie, het was mijn zoon niet, dien ik gebaard had.
22 Toen zeide de andere vrouw: Neen, maar die levende is mijn zoon, en de dode is uw zoon; gene daarentegen zeide: Neen, maar de dode is uw zoon, en de levende is mijn zoon! Alzo spraken zij voor het aangezicht des konings.
23 Toen zeide de koning: Deze zegt: Dit is mijn zoon, die leeft, maar uw zoon is het, die dood is; en die zegt: Neen, maar de dode is uw zoon, en de levende mijn zoon.
24 Verder zeide de koning: Haalt mij een zwaard; en zij brachten een zwaard voor het aangezicht des konings.
25 En de koning zeide: Doorsnijdt dat levende kind in tweeen, en geeft de ene een helft, en de andere een helft.
26 Maar de vrouw, welker zoon de levende was, sprak tot den koning (want haar ingewand ontstak over haar zoon), en zeide: Och, mijn heer! Geef haar dat levende kind, en dood het geenszins; deze daarentegen zeide: Het zij noch het uwe noch het mijne, doorsnijdt het.
27 Toen antwoordde de koning, en zeide: Geeft aan die het levende kind, en doodt het geenszins; die is zijn moeder.
28 En geheel Israel hoorde dat oordeel, dat de koning geoordeeld had, en vreesde voor het aangezicht des konings; want zij zagen, dat de wijsheid Gods in hem was, om recht te doen.

Salomo's regering zag er bloedig uit in het vorige hoofdstuk, maar de noodwendige daden van gerechtigheid moeten niet met de naam van wreedheid worden bestempeld. In dit hoofdstuk heeft zij een geheel ander voorkomen. Wij moeten van Gods barmhartigheid jegens Zijn onderdanen niet te erger denken vanwege Zijn oordelen over rebellen. Wij hebben hier:

I. Salomo's huwelijk met de dochter van Farao, vers 1.

II. Een algemene beschouwing van zijn Godsdienst vers 2-4.

III. Een bijzonder bericht van zijn gebed tot God om wijsheid, en de verhoring van dat gebed, vers 5-15.

IV. Een bijzonder voorbeeld van zijn wijsheid in zijn uitspraak in de twist van twee hoeren, vers 16-2S. En een zeer groot aanzien heeft hij hier, beide aan het altaar en op de stoel des gerichts, groot op de stoel des gerichts, omdat hij groot was aan het altaar.

Koningen 3:1-4

Hier wordt ons betreffende Salomo gezegd:

I. Iets dat ontwijfelbaar goed was, waarvoor hij geprezen en waarin hij nagevolgd moet worden.

1. Hij *had de Here lief,* vers 3. Gods liefde tot hem werd bijzonder opgemerkt, 2 Samuel 12:24. Daar had hij zijn naam van *Jedidjah de beminde des Heren,* en hier bevinden wij dat hij die liefde met liefde beantwoordde zoals Johannes, de beminde discipel, het volst was van liefde. Salomo was een wijs man, een rijk man, een groot man, en toch is zijn schoonste lofspraak datgene wat de hoedanigheid is van alle heiligen, zelfs van de armsten: *hij had de Here lief, hij had de aanbidding des Heren lief,* zegt de Chaldeër. Allen, die God liefhebben, hebben Zijn aanbidding lief, beminnen het om van Hem te horen, en tot Hem te spreken, en aldus gemeenschap met Hem te hebben.

2. Hij *wandelde in de inzettingen zijns vaders Davids,* dat is: in de inzettingen, die David hem heeft gegeven, Hoofdstuk 2:2, 3, 1 Kronieken 28:9, 10. (De last, die zijn stervende vader hem opdroeg, was hem heilig, was hem ten wet) of wel in Gods inzettingen, waarin zijn vader David voor hem had gewandeld, hij hield zich dicht aan Gods inzettingen, nam ze nauwkeurig waar, en woonde ze gestadig bij. Zij die God waarlijk liefhebben, zullen er een gewetenszaak van maken om in Zijn inzettingen te wandelen.

3. Hij was zeer grootmoedig en vrijgevig in hetgeen hij deed ter eer van God. Toen hij offerande offerde, offerde hij als een koning, in enige evenredigheid met zijn grote rijkdom, *duizend brandofferen,* vers 4. Waar God overvloedig zaait, verwacht Hij in evenredigheid te oogsten, en zij, die God waarlijk liefhebben, zullen niet morren over de onkosten van de Godsdienst. Wij kunnen in verzoeking zijn te zeggen: Waartoe dit verlies? Had dit vee niet aan de armen gegeven kunnen worden? Maar wij moeten nooit denken dat hetgeen voor de dienst van God besteed wordt, verkwist of verspild is. Het schijnt vreemd dat zoveel dieren op een altaar en op een feest verbrand werden, al duurde dit feest ook zeven dagen, maar het vuur op dat altaar wordt ondersteld levendiger en verterender te zijn dan gewoon vuur, want het stelde de grimmige ontzaglijke toorn van God voor, die op de offers viel, opdat de offeraars zouden ontkomen. Onze God is een verterend vuur. Bisschop Patrick haalt een overlevering aan van de Joden, die zegt dat de rook van de offeranden in een rechte kolom opsteeg naar de hemel, en niet verstrooid werd, want anders zouden zij, die de dienst bijwoonden, gestikt zijn, daar er zoveel offers geofferd werden.

II. Hier is iets, waarvan het twijfelachtig is, of het al of niet goed was.

1. Zijn huwelijk met de dochter van Farao vers 1. Wij willen onderstellen dat zij tot de Joodse Godsdienst was bekeerd, anders zou het huwelijk onwettig geweest zijn, maar indien dit zo was, dan was het huwelijk toch niet raadzaam, hij, die *de Here liefhad,* had om Zijnentwil zijn keuze moeten vestigen op een vrouw uit het volk des Heren, ongelijke huwelijken van de zonen Gods met de dochteren van de mensen zijn dikwijls van verderfelijke gevolgen geweest. Maar sommigen denken dal hij dit deed op aanraden van zijn vrienden dat zij een oprecht-bekeerde was, (want de goden van Egypte worden niet genoemd onder de vreemde goden, tot wier aanbidding zijn vreemde vrouwen hem hebben bewogen, Hoofdstuk 11:5, 6) en dat het Hooglied en de 45ste psalm bij die

gelegenheid geschreven werden, door welke deze bruiloftsviering tot een type werd gemaakt van het mystieke huwelijk tussen Christus en de kerk, inzonderheid de kerk uit de heidenen.

2. Zijn aanbidding op de hoogten, waardoor het volk in verzoeking kwam om dit ook te doen, vers 2, 3. Abraham heeft zijn altaren op bergen gebouwd, Genesis 12:8, 22:2, en aanbad in een bos, Genesis 21:33, daar was de gewoonte aan ontleend, en zij was goed en betamelijk, totdat de Goddelijke wet hen tot een plaats beperkte, Deuteronomium 12:5, 6. David hield zich bij de ark, en gaf niet om hoogten, maar Salomo, hoewel hij in andere dingen *wandelde in de inzettingen van zijn vader,* bleef hierin bij hem achter, hij toonde hiermee grote ijver voor het offeren, maar gehoorzamen ware beter geweest, dit was een onregelmatigheid. Hoewel er nog geen huis gebouwd was, was er toch een tent opgericht voor de naam des Heren en de ark had het middelpunt hunner eenheid moeten wezen. Zij was dit door de Goddelijke instelling, de hoogten scheidden er zich van af, dewijl zij echter God alleen aanbaden, en het in andere dingen overeenkomstig de regel deden, heeft Hij hun zwakheid genadig voorbijgezien en hun dienst aangenomen en er wordt erkend, dat *Salomo de Here liefhad* hoewel hij rookte en offerde op de hoogten, en laat de mensen dan niet strenger zijn dan Hij is.

Koningen 3:5-15

Wij hebben hier een bericht van Gods genaderijk bezoek aan Salomo en van de gemeenschap, die hij er met God in gehad heeft, hetgeen groter eer voor Salomo was, dan hij door al de rijkdom en de macht zijns koninkrijks hebben kon.

I. De omstandigheden van dit bezoek, vers 5.

1. De plaats. Het was Gibeon, dat was de grote hoogte, en had de enige moeten zijn omdat daar de tabernakel en het koperen altaar waren, 2 Kronieken 1:3-5. Daar heeft Salomo zijn grote offeranden geofferd, en daar heeft God hem meer erkend dan op een van de andere hoge plaatsen. Hoe dichter wij bij de regel komen in onze aanbidding, hoe meer reden wij hebben om de tekenen van Gods tegenwoordigheid te verwachten, waar God Zijns naams gedachtenis sticht, daar zal Hij tot ons komen en ons zegenen.

2. De tijd. Het was des nachts, in de nacht nadat hij zijn milde offeranden geofferd had vers 4. Hoe meer overvloedig wij zijn in Gods werk, hoe meer vertroosting en geestelijk genot wij in Hem kunnen verwachten, als de dag in drukke arbeid voor Hem werd doorgebracht dan zal de nacht rustig en lieflijk zijn in Hem. Stilte en afzondering bevorderen onze gemeenschap met God, Zijn vriendelijkste bezoeken worden dikwijls gebracht in de nacht, Psalm 17:3.

3. De wijze. Het was in een droom, toen hij sliep, zijn zinnen gesloten waren, opdat Gods toegang tot zijn geest des te meer vrij en onmiddellijk zijn zou, op die wijze placht God te spreken tot de profeten, Numeri 12:6, en tot particuliere personen tot hun voordeel Job 33:15,16. Deze Goddelijke dromen onderscheidden zich ongetwijfeld van die vele, waarin ijdelheden zijn, Prediker 5:6.

II. Het genadige aanbod, dat God hem deed om te kiezen welke gunst hij van Hem zou begeren, waarin die dan ook zou bestaan, vers 5. Hij zag de heerlijkheid Gods om zich schijnen en hoorde een stem, zeggende: *Begeer wat Ik u geven zal*. Niet alsof God hem verplicht was voor zijn offers, maar aldus wilde Hij hem zijn aanneming er van te kennen geven, en hem zeggen welke grote zegen Hij voor hem had weggelegd, indien hij niet eng was in zijn vragen. Aldus wilde hij zijn neiging beproeven en eer leggen op het gebed des geloofs. Op dezelfde wijze buigt God zich neer tot ons en stelt ons op de weg om gelukkig te zijn door ons te verzekeren dat wij zullen hebben wat wij willen, zo wij er slechts om vragen Johannes 16:23, 1 Johannes 5:15. Wat willen wij meert Bidt en u zal gegeven worden.

III. Het vrome verzoek, dat Salomo hierop aan God deed. Geredelijk nam hij dit aanbod aan, waarom veronachtzamen wij eenzelfde aanbod dat ons gedaan wordt, zoals Achaz, die zei: ik zal het niet eisen, Jesaja 7:12 Salomo bad in zijn slaap, Gods genade hem helpende, maar het was een levendig gebed. Waar wij het meest in zorg over zijn en wat de grootste indruk op ons maakt als wij wakker zijn, zal ons gemeenlijk het meest aandoen en bezighouden als wij slapen, en soms kunnen wij door onze dromen weten waar ons hart naar uitgaat en hoe onze polsslag is. Maar deze moet aan een hogere oorsprong worden toegeschreven. Dat Salomo zo’n verstandige keus deed, toen hij sliep en de kracht van zijn rede het minst werkzaam was, toont aan dat zij zuiver en alleen van de genade Gods kwam, die deze Godvruchtige begeerte in hem gewerkt had. Als zijn nieren hem aldus des nachts onderwijzen, dan moet hij de Here loven, die hem raad heeft gegeven Psalm 16:7.

In dit gebed nu:

1. Erkent hij Gods grote goedheid jegens zijn vader David, vers 6. Hij spreekt met eerbied van zijns vaders Godsvrucht, zegt, dat hij *voor Gods aangezicht gewandeld heeft in oprechtheid des harten,* een sluier werpende over zijn gebreken. Het is te hopen dat zij, die hun Godvruchtige ouders prijzen, hem zullen navolgen. Maar met nog meer eerbied spreekt hij van Gods goedheid jegens zijn vader, van de genade, die Hij hem betoond heeft in zijn leven door hem te geven om oprecht Godsdienstig te zijn, en toen zijn oprechtheid heeft beloond, van de grote weldadigheid, die Hij voor hem had weggelegd, om aan zijn geslacht te worden betoond, als hij heengegaan zou zijn, door *hem een zoon te geven om op zijn troon te zitten.* Kinderen behoren God te danken voor Zijn goedertierenheid jegens hun ouders, voor de gewisse weldadigheden Davids. Gods gunsten zijn dubbel zoet en lieflijk, als wij ze op ons overgebracht zien door de handen van hen, die ons zijn voorgegaan. Het middel om het erfrecht bestendigd te zien, is: God te loven, dat het totnutoe bewaard is gebleven.

2. Erkent hij zijn eigen ongenoegzaamheid voor de rechte volvoering van de last. die hem was opgedragen, vers 7, 8. En hier is een dubbele pleitgrond om kracht bij te zetten aan zijn bede om wijsheid.

a. Dat zijn plaats, zijn positie, haar nodig maakte daar hij Davids opvolger was. *Gij hebt mij koning gemaakt in mijns vaders Davids plaats,* die een zeer wijs, Godvruchtig man was. Here, geef mij wijsheid, opdat ik in stand houde wat hij gewrocht heeft, moge voortzetten wat hij heeft begonnen", en daar hij over Israël heeft geregeerd, "Here, geef mij wijsheid om goed te regeren, want zij zijn een talrijk volk, dat niet zonder veel zorg en oplettendheid bestuurd kan worden. Zij zijn Uw volk, dat Gij verkoren hebt, en dat daarom voor U geregeerd en bestuurd moet worden, en met hoe meer wijsheid zij worden bestuurd hoe meer eer en heerlijkheid U door hen zal worden toegebracht."

b. Dat hij haar begeerde, omdat hij een nederig besef had van zijn eigen ongenoegzaamheid. *Here* pleit hij, ik *ben een klein jongeling,* zo noemt hij zichzelf, een kind in verstand, hoewel zijn vader hem *een wijs man had genoemd,* Hoofdstuk 2:9. *Ik weet niet uit te gaan noch in te gaan,* zoals het behoort, noch te doen wat door de gewone dagelijkse zaken van de regering vereist wordt, en nog veel minder hoe in een moeilijk tijdsgewricht te handelen." Zij, die een openbaar ambt bekleden, moeten zich zeer bewust zijn van het gewichtige van hun werk, en van hun eigen ongenoegzaamheid er voor en dan zijn zij bekwaam om Goddelijk onderricht te ontvangen. Paulus' vraag: Wie is tot deze dingen bekwaam? is zeer gelijk aan die van Salomo hier: *Wie zou dit Uw zwaar volk kunnen richten?* vers 9. Absalom, die een dwaas was, wenste dat hij een rechter ware, Salomo, die een wijs man was, siddert voor de onderneming, en twijfelt aan zijn geschiktheid er voor. Hoe verstandiger en bedachtzamer de mensen zijn, hoe meer zij hun eigen zwakheid kennen, en hoe naijveriger zij zijn op zichzelf.

3. Hij bidt God hem wijsheid te geven, vers 9. *Geeft dan Uw knecht een verstandig hart.* Hij noemt zich *Gods knecht,* is ingenomen met die betrekking tot God, Psalm 116:16, en pleit er op bij Hem. "Ik ben U toegewijd, houd mij bezig met Uw werk, geef mij dan wat ik nodig heb voor de dienst, waarin ik gebruikt word."

Zo heeft zijn Godvruchtige vader gebeden en zo heeft hij gepleit, Psalm 119, ik ben Uw knecht, maak mij verstandig Een verstandig hart is Gods gave, Spreuken 2:6. Wij moeten er om bidden, Jakobus 1:5, er om bidden met toepassing op onze speciale roeping, en de onderscheidene gelegenheden, waarvoor wij het nodig hebben, zoals Salomo: *Geef mij verstand,* niet om er mijn weetgierigheid door te bevredigen, of er mijn naasten door te verbijsteren, maar *om Uw volk te richten.* Dat is de beste kennis, die ons van dienst is in het doen van onze plicht, en zodanig is die kennis, welk ons in staat stelt om *te onderscheiden tussen goed en kwaad,* tussen recht en onrecht, tussen waarheid en leugen, zodat men niet misleid wordt door valse schijn in het beoordelen van de daden van anderen en van onszelf.

4. Het gunstige antwoord, dat God gaf op zijn verzoek. Het was *een welbehaaglijk gebed* vers 10. *Het was goed in de ogen des Heren.* God schept behagen in Zijn eigen werk in Zijn volk, in de begeerten, die Hijzelf opgewekt heeft, de gebeden, die door Zijn Geest werden ingegeven. Uit de keus, die Salomo gedaan heeft, bleek dat hij meer begeerde goed te zijn dan groot te zijn, meer Gods eer wenste te dienen, dan zijn eigen eer te bevorderen. Diegenen zijn Gode welbehaaglijk, die aan geestelijke zegeningen de voorkeur geven boven tijdelijke, er meer om geven om in de weg huns plichts dan op de weg van de bevordering te worden gevonden. Maar dat was niet alles het was een overmogend gebed, en hij verkreeg er meer op dan hij gevraagd had.

A. God gaf hem wijsheid, vers 12. Hij maakte hem geschikt voor het grote werk waartoe Hij hem had geroepen, gaf hem zo'n recht verstand van de wet volgens welke hij had te richten, en voor de gevallen waarin hij uitspraak had te doen, dat hij in helderheid van hoofd, in juistheid van oordeel en doordringendheid van blik door niemand geëvenaard werd. Hij had zo'n inzicht, zo'n gave van voorziening, als nooit een vorst in die mate gehad heeft.

B. Hij gaf hem rijkdom en eer nog boven dit alles, vers 13, en er was hem beloofd dat hij, evenals in wijsheid, ook hierin, zijn voorgangers, zijn opvolgers en al zijn tijdgenoten zou overtreffen. Ook deze zijn de gaven Gods, en zijn beloofd aan allen die eerst het koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid zoeken, in zoverre het goed voor hen is, Mattheus 6:33. Laat jonge lieden leren aan genade de voorkeur te geven boven goud, omdat de Godzaligheid de belofte heeft van het tegenwoordige leven, maar het tegenwoordige leven de belofte niet heeft van de Godzaligheid. Hoe volkomen gezegend was Salomo, die beide wijsheid en rijkdom had! Hij, die rijkdom en macht heeft, zonder wijsheid en genade, is in gevaar er kwaad mee te doen, hij, die wijsheid en genade heeft, zonder rijkdom en macht, is niet instaat om er zoveel goed mee te doen, als hij, die beide heeft. Wijsheid is goed, en nog te beter met een erfdeel, Prediker 7:11. Maar als wij ons van wijsheid en genade verzekeren, dan zullen die of uitwendige voorspoed medebrengen of het gemis er van verzoeten. God heeft aan Salomo onvoorwaardelijk rijkdom en eer beloofd, maar niet een lang leven, dat heeft Hij hem voorwaardelijk toegezegd, vers 14. *Zo gij in Mijn wegen wandelen zult, onderhoudende Mijn inzettingen en Mijn geboden, gelijk als uw vader David gewandeld heeft, zo zal Ik ook uw dagen verlengen,* hij heeft gefaald in de voorwaarde, en daarom heeft hij wel rijkdom en eer gehad, maar niet zolang geleefd om er van te genieten, als hij naar de loop van de natuur gekund had. Lengte van dagen is in de rechterhand van de wijsheid, dat is een zegen, die een type is van het eeuwige leven, maar rijkdom en eer zijn in haar linkerhand, Spreuken 3:16. Laat ons hier zien:

a. Dat het middel om geestelijke zegeningen te verkrijgen is er met vurigheid en aandrang om te bidden, en er met God om te worstelen in het gebed, zoals Salomo gedaan heeft om wijsheid te verkrijgen, daarom alleen vragende, als om het een nodige.

b. Dat het middel om tijdelijke zegeningen te verkrijgen is: er onverschillig voor te zijn, hieromtrent alles overlatende aan God om te doen wat Hij goed en nuttig voor ons vindt. Aan Salomo is wijsheid gegeven, omdat hij er om gevraagd heeft, en rijkdom, omdat hij er niet om gevraagd heeft.

5. Salomo's dankbare vergelding voor het bezoek, dat het Gode behaagd heeft hem te brengen, vers 15. Hij ontwaakte en was, naar wij kunnen onderstellen, in een vervoering van vreugde, hij ontwaakte, en zijn slaap was hem zoet, zoals de profeet spreekt, Jeremia 31:26 overtuigd zijnde van Gods gunst, was hij er tevreden en gelukkig mede, en hij begon te bedenken *wat hij de Here zou vergelden.* Hij had zijn gebed gedaan op de hoogte te Gibeon, en daar is God genadig tot hem gekomen, maar hij komt te Jeruzalem om dankzegging te doen *voor de ark des verbonds,* zichzelf lakende, als het ware, dat hij daar niet gebeden heeft, de ark het teken zijnde van Gods tegenwoordigheid, en er zich over verwonderende dat God elders dan daar tot hem was gekomen. Gods voorbijzien van onze vergissingen moet ons bewegen ze te herstellen. Aldaar:

A. Offerde hij een grote offerande aan God. Wij moeten God loven voor Zijn gaven in de beloften, al zijn zij nog niet volkomen vervuld. David placht Gods woord te prijzen, zowel als Zijn werken, Psalm 56:11, inzonderheid, 2 Samuel 7:18, en Salomo trad in zijn voetstappen.

B. Hij maakte een grote maaltijd op het offer, opdat zij, die hem omringden, zich met hem in de genade Gods zouden verblijden.

Koningen 3:16-28

Er wordt hier een voorbeeld gegeven van Salomo's wijsheid, om aan te tonen dat de gave, die hem kortelings geschonken was wezenlijk uitwerking op hem had. Het bewijs is ontleend, niet aan de verborgenheid van de staat, of van zijn beleid in de raad, hoewel hij ongetwijfeld ook daar uitgemunt heeft, maar van een rechtsbeslissing tussen partij en partij, al laten vorsten die ook gewoonlijk aan de rechters over, moeten zij het toch niet beneden zich achten, om er kennis van te nemen.

Merk op:

I. De zaak wordt blootgelegd, niet door advokaten, maar door partijen zelf, hoewel zij vrouwen waren, waardoor het voor zo'n scherpziend oog als dat van Salomo te gemakkelijker werd om naar hetgeen zijzelf zeiden tussen recht en onrecht te onderscheiden. Deze twee vrouwen waren hoeren, hielden een publiek huis, en haar kinderen waren, naar sommigen denken, uit hoererij geboren, omdat er geen melding wordt gemaakt van haar echtgenoten. Waarschijnlijk is die zaak al voor lagere gerechtshoven geweest, eer zij tot Salomo gebracht werd, maar kon daar niet tot beslissing worden gebracht, daar de rechters er geen uitspraak in wisten te doen, opdat Salomo's wijsheid in haar tot beslissing te brengen, des te meer opgemerkt zou worden. Deze twee vrouwen woonden samen in een huis, waar zij ieder een zoon ter wereld brachten, de ene drie dagen na de andere, vers 17,18. Zij waren zo arm, dat zij geen dienstmaagd of verzorgster hadden, zo veronachtzaamd, omdat zij hoeren waren, dat zij geen vriend of bloedverwant bij zich hadden. Een van haar lag op haar kind, en ging het in de nacht verruilen voor het andere kind, vers 19, 20, welks moeder spoedig het bedrog bemerkte en de openbare gerechtigheid inriep om recht te verkrijgen, vers 21. Zie:

1. Welke angsten veroorzaakt worden door kleine kinderen, hoe onzeker hun leven is, en aan hoeveel gevaren zij voortdurend zijn blootgesteld. De kindsheid is het dal van de schaduw des doods, en de levenslamp, die pas aangestoken is, wordt gemakkelijk uitgeblust. Het is een wonder van genade, dat zo weinigen omkomen in al die gevaren van de eerste opkweking.

2. Hoeveel beter het in die tijd was met kinderen, die in hoererij waren geboren, dan meestal tegenwoordig. Toen hebben hoeren haar kinderen liefgehad, hen verzorgd, waren wars om van hen te scheiden, terwijl zij nu dikwijls ver weggezonden, verlaten of vermoord worden. Maar aldus is voorzegd, dat "in de laatste dagen ontstaan zullen zware tijden, als de mensen zonder natuurlijke liefde zullen zijn," 2 Timotheus 3:3.

II. Het moeilijke van het geval. De vraag was: Wie is de moeder van het levende kind, dat in het hof gebracht was om ten laatste aan de een of andere toegewezen te worden. Beide moeders waren heftig in haar betuigingen en toonden de grootste belangstelling in het kind. Beiden waren even positief in haar verzekeringen. "Het is mijn kind", zegt de ene. "Neen", zegt de andere, "het kind is van mij". Geen van beide wil het dode kind erkennen, hoewel het goedkoper zou zijn het dode kind te begraven dan het levende kind te onderhouden, maar het is het levende kind, dat zij elkaar betwisten. Het levende kind is de vreugde van de ouders, omdat het hun hoop is, en kunnen dode kinderen dit niet ook zijn? Zie Jeremia 31:17. Nu bestond de moeilijkheid van de zaak hierin, dat aan beide zijden geen bewijs aanwezig was. Sommigen van de geburinnen kunnen misschien wel bij de geboorte en de besnijdenis van de kinderen tegenwoordig zijn geweest, maar hadden op de kinderen niet zo nauwkeurig acht gegeven, om verschil in hun gelaatstrekken te zien. Om de partijen

op de pijnbank te brengen, zou wreed geweest zijn. Niet zij, die het recht aan haar zijde had, maar zij, die het meest gehard was, zou een gunstige uitspraak verkregen hebben. Er moet weinig waarde gehecht worden aan een afgedwongen getuigenis. Rechters en juryleden hebben wijsheid nodig om de waarheid te ontdekken, als zij aldus verborgen ligt.

III. De beslissing van de zaak. Salomo had geduldig beide partijen aangehoord, en resumeert wat door haar werd aangevoerd, vers 23. En. nu is het gehele hof in spanning om te weten welk middel Salomo's wijsheid zal bedenken, om achter de waarheid te komen. De een weet niet wat er van te zeggen, een ander zou misschien door het lot willen laten beslissen, Salomo zegt dat hem een zwaard zal gebracht worden, en beveelt het levende kind tussen de twee moeders te verdelen.

1. Dit scheen een bespottelijke beslissing van het geding, een wreed en ruw doorhakken van de knoop, die hij niet kon losmaken. "Is dit nu", denken de wijzen van de wet, "is dit nu de wijsheid van Salomo?" Zij konden niet gissen waar hij heen wilde, wat hij op het oog had. "Aan het hart van de koningen, het hart van zulke koningen, is geen doorgronding," Spreuken 25:3. Er was een wet voor het verdelen van een levende os en een dode os, Exodus 21:35, maar die was toch niet van toepassing op dit geval. Maar:

2. Het bleek een afdoend middel om de waarheid te ontdekken. Sommigen denken dat Salomo zelf de waarheid al ontdekt had aan het gelaat van de twee vrouwen en aan haar wijze van spreken, maar hierdoor overtuigt hij allen, die tegenwoordig waren, en bracht hij de voorgewende moeder tot zwijgen. Hij kon niet nagaan aan welke van de twee vrouwen het kind het meest gehecht was, om alzo tot de ontdekking te komen wie van beide de moeder was, en daarom nam hij de proef door te zien wie van beide het kind het meest liefhad, beide wendden moederlijke liefde voor, maar de oprechtheid dier liefde zal op de proef gesteld worden, als het kind in gevaar is.

a. Zij, die wist dat het kind niet van haar was, maar voor wie het, door er om te strijden, een punt van eer geworden om het te hebben, was er mee tevreden dat het verdeeld zou worden. Zij, die haar eigen kind dood had gelegen, bekommerde er zich niet om wat er van het andere werd, zo slechts de ware moeder het niet had. *Het zij noch het uwe, noch het mijne, doorsnijdt het.* Hieruit bleek dat zij wist, dat het slecht stond met haar aanspraak er op, en dat zij vreesde dat Salomo dit zou ontdekken, hoewel zij weinig vermoedde dat zij zichzelve verried, daar zij dacht dat het Salomo volkomen ernst was. Indien zij werkelijk de moeder van het kind ware geweest, dan zou zij haar recht er op verbeurd hebben door haar zo gerede instemming met de bloedige beslissing, Maar:

b. Zij, die wist dat het kind van haar was, wil het liever aan haar tegenstandster geven dan het te zien doden. Met hoeveel gevoel roept zij: *Och mijn heer, geef haar het levende kind,* vers 26. "Laat mij het in haar bezit zien, liever dan *het in het geheel niet te zien".* Uit deze tederheid voor het kind bleek dat zij niet de zorgeloze moeder was, die haar kind had dood gelegen, maar de moeder was van het levende kind, die het niet kon verdragen dat het gedood werd, daar zij zich ontfermde over de zoon van haar schoot. "De zaak is duidelijk", zegt Salomo, er zijn geen getuigen van node. *Geeft haar het levende kind,* want gij allen ziet aan dit ongeveinsde medelijden, *dat zij er de moeder van is".* Laat ouders hun liefde tonen aan hun kinderen door zorg voor hen te dragen, inzonderheid door zorg te dragen voor hun ziel, en hen met heilig geweld als vuurbranden uit het vuur te rukken. Diegenen zullen waarschijnlijk vertroosting smaken in hun kinderen, die hun plicht aan hen doen.

Satan maakt aanspraak op het hart des mensen, maar hieruit blijkt dat hij er geen recht op heeft, dat hij tevreden zou zijn om met God te delen, terwijl de rechtmatige soeverein van het hart het geheel en al of niet wil hebben.

Eindelijk. Er wordt ons gezegd welke grote vermaardheid Salomo verwierf onder zijn volk, door dit en andere voorbeelden van zijn wijsheid, hetgeen van grote invloed zal zijn voor de rust en de goede gang van zijn regering, *het gehele Israël vreesde voor het aangezicht des konings,* vers 28. Zij hadden de grootste eerbied voor hem, durfden hem nergens in tegenstaan, en waren bevreesd om onrecht te doen, omdat zij wisten dat indien het voor hem zou komen, hij het voorzeker zou ontdekken, *want zij zagen dat de wijsheid Gods in hem was,* dat is: de wijsheid, waarmee God beloofd had hem te zullen begiftigen. "Die wijsheid heeft zijn aangezicht verlicht," Prediker 8:1, heeft hem versterkt, Prediker 7:19, die wijsheid was hem "beter dan krijgswapenen," Prediker 9:18, om die wijsheid was hij beide gevreesd en bemind.

HOOFDSTUK 4

1 Alzo was de koning Salomo koning over gans Israel.
2 En deze waren de vorsten, die hij had: Azaria, de zoon van Zadok, was opperambtman.
3 Elihoref, en Ahia, de zoon van Sisa, waren schrijvers; Josafat, de zoon van Ahilud, was kanselier.
4 En Benaja, de zoon van Jojada, was over het heir; en Zadok en Abjathar waren priesters.
5 En Azaria, de zoon van Nathan, was over de bestelmeesters; en Zabud, de zoon van Nathan, was overambtman, des konings vriend.
6 En Ahisar was hofmeester; en Adoniram, de zoon van Abda, was over de schatting.
7 En Salomo had twaalf bestelmeesters over gans Israel, die den koning en zijn huis verzorgden; voor elk was een maand in het jaar om te verzorgen.
8 En dit zijn hun namen: de zoon van Hur was in het gebergte van Efraim.
9 De zoon van Deker in Makaz, en in Saalbim, en Beth-semes, en Elon-beth-hanan.
10 De zoon van Hesed in Arubboth; hij had daartoe Socho en het ganse land Hefer.
11 De zoon van Abinadab had de ganse landstreek van Dor; deze had Tafath, de dochter van Salomo, tot een vrouw.
12 Baana, de zoon van Ahilud, had Taanach, en Megiddo, en het ganse Beth-sean, hetwelk is bij Zartana, beneden van Jizreel, van Beth-sean aan tot Abel-mehola, tot op gene zijde van Jokmeam.
13 De zoon van Geber was te Ramoth in Gilead; hij had de dorpen van Jair, den zoon van Manasse, die in Gilead zijn; ook had hij de streek van Argob, welke is in Basan, zestig grote steden, met muren en koperen grendelen.
14 Abinadab, de zoon van Iddo, was te Mahanaim.
15 Ahimaaz was in Nafthali; deze nam ook Salomo's dochter, Basmath, ter vrouwe.
16 Baana, de zoon van Husai, was in Aser en in Aloth.
17 Josafath, de zoon van Paruah, in Issaschar.
18 Simei, de zoon van Ela, in Benjamin.
19 Geber, de zoon van Uri, was in het land Gilead, het land van Sihon, den koning der Amorieten, en van Og, den koning van Basan, en hij was de enige bestelmeester, die in dat land was.
20 Juda nu en Israel waren velen, als zand, dat aan de zee is in menigte, etende, en drinkende, en blijde zijnde.
21 En Salomo was heersende over al de koninkrijken, van de rivier tot het land der Filistijnen, en tot aan de landpale van Egypte; die brachten geschenken, en dienden Salomo al de dagen zijns levens.
22 De spijze nu van Salomo was voor een dag, dertig kor meelbloem, en zestig kor meel;
23 Tien vette runderen, en twintig weiderunderen, en honderd schapen; uitgenomen de herten, en reeen, en buffelen en gemeste vogelen.
24 Want hij had heerschappij over al wat op deze zijde der rivier was van Thifsah tot aan Gaza, over alle koningen op deze zijde der rivier; en hij had vrede van al zijn zijden rondom.
25 En Juda en Israel woonden zeker, een iegelijk onder zijn wijnstok en onder zijn vijgeboom, van Dan tot Ber-seba, al de dagen van Salomo.
26 Salomo had ook veertig duizend paardenstallen tot zijn wagenen, en twaalf duizend ruiteren.
27 Die bestelmeesters nu, een ieder op zijn maand, verzorgden den koning Salomo, en al degenen, die tot de tafel van den koning Salomo naderden; zij lieten geen ding ontbreken.
28 De gerst nu en het stro voor de paarden, en voor de snelle kemelen, brachten zij aan de plaats, waar hij was, een iegelijk naar zijn last.
29 En God gaf Salomo wijsheid en zeer veel verstand, en een wijd begrip des harten, gelijk zand, dat aan den oever der zee is.

30 En de wijsheid van Salomo was groter dan de wijsheid van al die van het oosten, en dan alle wijsheid der Egyptenaren;
31 Ja, hij was wijzer dan alle mensen; dan Ethan, de Ezrahiet, en Heman, en Chalcol, en Darda, de zonen van Mahol; en zijn naam was onder alle heidenen rondom.
32 En hij sprak drie duizend spreuken; daartoe waren zijn liederen duizend en vijf.
33 Hij sprak ook van de bomen, van den cederboom af, die op den Libanon is, tot op den hysop, die aan den wand uitwast; hij sprak ook van het vee, en van het gevogelte, en van de kruipende dieren, en van de vissen.
34 En van alle volken kwamen er, om de wijsheid van Salomo te horen, van alle koningen der aarde, die van zijn wijsheid gehoord hadden.

Aan het einde van het vorige hoofdstuk hadden wij een voorbeeld van wijsheid, die God aan Salomo verleend had. In dit hoofdstuk hebben wij een bericht van zijn rijkdom en voorspoed, hetgeen het andere gedeelte uitmaakte van de belofte, die hem gedaan was. Wij hebben hier:

I. De pracht van zijn hof, zijn staatsdienaren, vers 1-6, en de verzorgers van zijn huis, vers 7-19, en hun ambt, vers 27-28.

II. De provisie voor zijn tafel, vers 22-23.

III. De uitgestrektheid van zijn heerschappij, vers 21-24.

IV. Het aantal, de welvaart e n de vrede van zij n onderdanen, vers 20
25..

V. Zijn stallen, vers 26.

Vl. Zijn grote vermaardheid voor wijsheid en wetenschap, vers 29-34.

Zo groot was Salomo maar onze Here Jezus was groter dan hij, Mattheus 12:42,23. hoewel Hij de gestaltenis eens dienstknechts had aangenomen. Want Goddelijkheid in haar diepste vernedering overtreft zeer verre koninklijke waardigheid in haar grootste verheffing.

Koningen 4:1-19

I. Hier is Salomo op zijn troon, vers 1. *Alzo was de koning Salomo koning* dat is: hij was bevestigd als koning *over geheel Israël,* en niet, zoals zijn opvolgers, over slechts twee stammen. Hij was koning, hij deed het werk en betrachtte de plicht van een koning met de wijsheid, die God hem gegeven had. Diegenen bewaren de naam en de eer van hun ambt, die er het werk van ter harte nemen, en het met ijver en nauwgezetheid volbrengen.

II. De grootwaardigheidsbekleders van zijn hof, in de keus van welke zijn wijsheid ongetwijfeld ook uitgeblonken zal hebben. Het is opmerkelijk:

1. Dat verscheidenen van hen hetzelfde ambt reeds onder zijn vader bekleed hebben. Zadok en Abjathar waren toen priesters, 2 Samuel 20:25, en dat waren zij ook nu, maar toen had Abjathar de voorrang, en nu Zadok. Josafat was toen kanselier, of grootzegelbewaarder, en dat was hij ook nu. Benaja was in zijns vaders tijd een voornaam man in krijgszaken, en dat was hij ook nu. Sisa was de schrijver zijns vaders en nu zijn het zijn zonen, vers 3. Salomo was een wijs man, maar hij wilde zich toch niet voordoen als wijzer te zijn dan zijn vader in deze aangelegenheid. Als zonen er toe komen om de erfgenamen te zijn van huns vaders rijkdom eer en macht, dan is het een daad van eerbied jegens zijn nagedachtenis, om-"caeteris paribus-waar het gevoegelijk kan-"hen te gebruiken, die bij hem in dienst waren, en vertrouwen te stellen in hen, in wie ook hij vertrouwen heeft gesteld. Velen verhovaardigen zich erop om het tegenovergestelde te zijn van wat hun Godvruchtige ouders geweest zijn.

2. De overigen waren zonen van priesters. Zijn eerste staatsdienaar was *Azaria, de zoon van Zadok, de priester,* Twee anderen van de eerste rang waren de zonen van Nathan de profeet, vers 5. Door hen te bevorderen betoonde hij de dankbare eerbied, die hij had voor hun Godvruchtige vader, die hij liefhad in de naam eens profeten

III. De verzorgers van zijn huis, die tot taak hadden om de koning uit onderscheiden delen des lands van levensmiddelen te voorzien, voor zijn tafel en zijn kelders, vers 7, en voor zijn stallen, vers 27, 28. opdat aldus:

1. Zijn huis te allen tijde goed voorzien zou zijn, en uit de beste hand. Laat voorname mannen hieruit leren goed huis te houden, maar in hun huishouding goed overleg te hebben, vrijgevig te zijn, naar hun vermogen te leven, en toch voorzichtigheid te betrachten. Het is de hoedanigheid van de deugdelijke huisvrouw dat zij "haar brood van verre doet komen" Spreuken 31:14, niet ver gezocht en duur gekocht, integendeel alles gekocht waar het het goedkoopst was.

2. Hij en degenen, die hem onmiddellijk dienden, werden aldus van veel zorg omslagen, waardoor zij zich des te meer aan de staatszaken konden wijden, niet bekommerd zijnde met veel dienens, daar zij alle benodigdheden gereed onder hun hand vonden.

3. Alle delen van zijn koninkrijk werden gelijkelijk bevoordeeld, door er de waren van te betrekken, die de voortbrengselen waren van hun land, zodat het geld in omloop kwam. De industrie werd hierdoor aangemoedigd, bijgevolg nam ook de rijkdom toe, zelfs in die stammen, die het verst van

het hof gelegen waren. Gods voorzienigheid strekt zich uit over "alle plaatsen van Zijn heerschappij," Psalm 103:22, en dat moeten ook de wijsheid en zorg van vorsten.

4. Het verdelen van die opdracht aan zovelen was verstandig, daar niemand door de voortdurende zorg voor alles een te zware taak had, en ook niemand buitensporig rijk zou worden door al de voordelen of winsten er van, en Salomo in ieder district personen zou hebben, die, afhankelijk zijnde van het trof, hem en zijn belangen zouden dienen naar de gelegenheid het meebracht.

Deze commissarissen voor de proviandering, niet van het leger of de vloot, (Salomo heeft geen enkele oorlog gevoerd) maar van de huishouding des konings, worden hier genoemd. Verscheidenen van hen bij hun toenamen, zoals aanzienlijke personen gewoonlijk hun dienaren noemen: *Ben-Hur, Ben-Deker enz.* Maar aan verscheidenen van hen is ook hun eigen naam toegevoegd. Twee hunner hebben Salomo's dochters gehuwd, Ben-Abinadab, vers 11, en Ahimaaz, vers 15, en het was geen verkleining voor haar om mannen van zaken te huwen. Het was een beter huwelijk met de beambten van haars vaders hof, die Israëlieten waren, dan met de zonen van vorsten, die vreemdelingen waren voor het verbond van de belofte. De zoon van Geber was te Ramoth in Gilead, vers 13, en Geber zelf was in het land van Sihon en Og, waarin Mahanaim lag, vers 19. Daarom wordt hij gezegd de enige bestelmeester te zijn in dat land, omdat de andere twee, die in vers 13 en 14 genoemd zijn, van hem afhankelijk en aan hem ondergeschikt waren.

Koningen 4:20-28

Zulk een koninkrijk en zo'n hof als dat van Salomo was volgens de beschrijving, die er hier van gegeven is, heeft voorzeker nooit een ander vorst gehad.

I. Zulk een koninkrijk. Nooit heeft de kroon Israëls geschitterd met zo'n luister, als toen Salomo haar droeg, nooit in de dagen zijns vaders, en nooit in de dagen van een van zijn opvolgers, en nooit ook is dat koninkrijk zo heerlijk een type geweest van het koninkrijk van de Messias, als het toen geweest is. Het bericht, dat er hier van gegeven wordt, beantwoordt volkomen aan de profetieën, die wij er van hebben in Psalm 72, die een psalm is voor Salomo, maar met betrekking tot Christus.

1. Het grondgebied van zijn rijk was groot, en zijn schatplichtigen velen, aldus was voorzegd, dat hij zou *heersen van zee tot zee,* Psalm 72:8, 11. Salomo regeerde niet alleen over geheel Israël, die zijn onderdanen waren door keus, maar over al de naburige koninkrijken, die zijn onderdanen waren door dwang. Al de vorsten, van de Eufraat in het noordoosten, tot aan de grens van Egypte in het zuidwesten, droegen niet slechts bij tot zijn eer door hem hulde te doen en hun kronen van hem te houden, maar vermeerderden ook zijn rijkdom door hem te dienen en hem geschenken te brengen, vers 21. David heeft hen door zijn voorspoedig gevoerde oorlogen tot die onderwerping gebracht, en Salomo heeft haar door zijn bewonderenswaardige wijsheid licht en redelijk gemaakt, want het is voegzaam, dat de dwaas een knecht is desgenen, die wijs van hart is. Gaven zij hem geschenken, hij gaf hun onderricht, en *leerde het volk nog wetenschap,* niet alleen zijn eigen volk maar ook andere natiën, en: *wijsheid is beter dan goud.* Hij had *vrede van alle zijden rondom,* vers 24. Geen van de volken, die hem onderworpen waren, heeft het beproefd zijn juk af te werpen of hem enigerlei moeite te veroorzaken, zij achtten zich veeleer gelukkig in hun afhankelijkheid van hem. Hierin was zijn koninkrijk een type van het koninkrijk van de Messias want Hem is beloofd, dat Hij "de heidenen zal hebben tot Zijn erfdeel,' en dat vorsten zich voor Hem zullen huigen, Jesaja 49:6, 7.

2. De onderdanen van Zijn koninkrijk en zijn inwoners waren talrijk en goedsmoeds.

a. Zij waren talrijk: het land was zeer volkrijk, vers 20. *Juda en Israël waren velen,* en dat goede land kon hen allen onderhouden. Zij waren als het zand, dat aan de zee is in menigte. Nu was de belofte vervuld, gedaan aan Abraham, betreffende de vermenigvuldiging van zijn zaad, Genesis 22:17, zowel als die betreffende de uitgestrektheid van hun heerschappij, Genesis 15:18. Dit was hun kracht en hun schoonheid, de eer van hun vorst, de schrik hunner vijanden, en een bevordering van de rijkdom des volks. Als zij zo talrijk werden, dat de plaats ergens te eng voor hen werd, dan konden zij met voordeel verhuizen naar de landen, die hen onderworpen waren. Gods geestelijk Israël zijn velen, dat zullen zij tenminste zijn als zij allen samen zullen komen, Openbaring 7:9

b. Zij waren gerust, zij woonden veilig, of met vertrouwen en verzekerdheid, vers 25, niet naijverig op hun koning, of op zijn beambten, niet ontevreden op hem, of op elkaar, noch onder enigerlei vrees voor gevaar van vijanden, van buiten of van binnen. Zij waren gelukkig, en wisten het, hadden er de bewustheid van. Zij woonden *een ieder onder zijn wijnstok en onder zijn vijgeboom.* Salomo maakte op niemands bezitting inbreuk, nam niemands wijngaard of olijfgaard, zoals soms de wijze des konings was, 1 Samuel 8:14, wat zij hadden konden zij hun eigendom noemen, hij beschermde ieder in de bezitting en het genot van zijn goed. Zij, die wijnstokken en vijgebomen

hadden, aten zelf de vruchten er van, en zo groot was de vrede des lands, dat zij, indien het hun behaagde, even veilig onder hun schaduw konden wonen, als binnen de muren van een stad. Of, omdat zij gewoonlijk wijnstokken aan de zijden van hun huis hadden, Psalm 128:3, worden zij hier gezegd onder hun wijnstok te wonen.

c. Zij waren blijmoedig in het gebruik van hun overvloed, *etende en drinkende, en blijde zijnde,* vers 20. Salomo heeft niet alleen zelf een goede tafel gehouden, maar al zijn onderdanen in staat gesteld om, overeenkomstig hun rang, hetzelfde te doen, en hen geleerd dat God hun hun overvloed heeft gegeven om er met soberheid en aangenaamheid gebruik van te maken, niet om hem op te hopen. "Het is goed voor de mens dat hij ete en drinke, en dat hij zijn ziel het goede doe genieten in zijn arbeid," Prediker 2:24, en dat wel "met vreugde en van goeder harte," Prediker 9:7. Zijn vader had in zijn psalmen het volk geleid in de vertroostende genietingen van gemeenschap met God, en nu leidde hij -Salomo-hen in het aangename gebruiken van de goede dingen dezes levens. Deze aangename toestand van Israël strekte zich uit van Dan tot Berseba, geen deel van het land was aan enigerlei gevaar blootgesteld, of, om wat het ook zij, ontrust, en hij hield lang aan, *gedurende al de dagen van Salomo* zonder een onderbreking van enige betekenis. Ga heen waar gij wilt, overal kunt gij de tekenen bespeuren van overvloed, vrede en tevredenheid. De geestelijke blijdschap, vrede en heilige gerustheid van al de getrouwe onderdanen van de Here Jezus zijn hierdoor afgeschaduwd. Het koninkrijk Gods is niet, zoals dat van Salomo geweest is, spijs en drank, maar, wat oneindig beter is, rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap, door de Heilige Geest.

II. Salomo hield een hof, dat nauwelijks geëvenaard kon worden. Wij kunnen ons van het ontzaglijk groot aantal van zijn dienaren en van de gestadige toeloop tot hem enig denkbeeld vormen naar de dagelijkse provisie voor zijn tafel. Men heeft berekend dat het meelbloem en het meel ruim voldoende waren voor het bereiden van brood voor drie duizend man, (Carellus berekent het voor meer dan acht en veertig honderd man) en de voorraad vlees, vers 23, is naar verhouding nog groter. Welke ontzaglijke hoeveelheden had men hier van rundvlees, schapevlees, en wild, en de keur van al het gemeste, zoals sommigen de woorden lezen, die wij vertalen door *gemeste vogelen*. Ahasveros heeft eens gedurende zijn regering "een maaltijd gemaakt om de rijkdom van de heerlijkheid zijns rijks te vertonen," Esther 1:3, 4. Maar het was veel meer de heerlijkheid van Salomo, dat hij voortdurend open tafel hield, rijk voorzien, niet van lekkernijen en een leugenachtig brood-hij zelf heeft daartegen getuigd, Spreuken 23:3 maar van degelijke spijzen, om hen te onthalen, die kwamen om zijn wijsheid te horen. Aldus heeft Christus hen, die Hij onderwees, gevoed, vijf duizend op eenmaal, meer dan Salomo's tafel ooit tegelijk onthalen kon, alle gelovigen hebben in Hem een voortdurend feestmaal. Hierin overtreft Hij Salomo zeer ver, dat Hij al Zijn onderdanen voedt, niet met de spijs, die vergaat, maar met de spijs, die blijft tot in het eeuwige leven.

Het droeg zeer veel bij tot de sterkte en heerlijkheid van Salomo's koninkrijk, dat hij zoveel paarden had, veertig duizend voor wagenen, en twaalf duizend voor zijn troepen, duizend ruiters misschien in elke stam om de openbare orde te bewaren, vers 26. God had geboden dat hun koning de paarden niet voor zich zou vermenigvuldigen, Deuteronomium 17:16, en naar het bericht dat hier gegeven wordt, in aanmerking genomen de uitgestrektheid en de rijkdom van Salomo's koninkrijk, heeft hij, in evenredigheid met zijn naburen, de paarden ook niet vermenigvuldigd, want wij bevinden dat zelfs de Filistijnen nog dertig duizend wagenen te velde hebben gebracht, 1 Samuël 13:5, en de Syriërs tenminste veertig duizend ruiteren, 2 Samuel 10:18. Dezelfde beambten, die zijn huis verzorgden,

verzorgden ook zijn tafel, vers 27, 28. Ieder kende zijn plaats, zijn werk en zijn tijd, en zo werd dit grote hof gehouden zonder wanorde of stoornis. Salomo die zeer ruime inkomsten had, leefde met grote onkosten, en misschien heeft hij met toepassing op zichzelf geschreven wat wij lezen in Prediker 5:10-11, "waar het goed vermenigvuldigt, daar vermenigvuldigen ook die het eten, wat nuttigheid hebben dan de bezitters daarvan dan het gezicht hunner ogen," tenzij zij daarbij de voldoening smaken van er goed mee te doen?

Koningen 4:29-34

Salomo's wijsheid was grotere heerlijkheid voor hem dan zijn rijkdom, wij hebben er hier een algemeen bericht van.

I. De bron van zijn wijsheid. God gaf ze hem, vers 29. Hij erkent dit zelf, Spreuken 2:6. "De Here geeft wijsheid Hij geeft de zin het verstand," Job 38:36, bewaart het en doet het toenemen. De gewone toeneming van het verstand zijn wij verschuldigd aan Gods voorzienigheid, en de heiliging er van aan Zijn genade, en de buitengewone hoogte, waartoe het bij Salomo was gekomen, had hij te danken aan Gods gunst over hem, in verhoring van zijn gebed.

II. De volheid er van. Hij *had wijsheid en zeer veel verstand,* grote kennis van verre landen en van de geschiedenis van vroegere tijden, grote vlugheid van begrip en sterk geheugen en helderheid van oordeel, zoals nooit enig mens gehad heeft. Het wordt *een wijd begrip des harten* genoemd of ruimte van hart, want het hart wordt dikwijls voor de verstandelijke vermogens genomen. Hij had een zeer uitgebreide kennis, kon de dingen in hun geheel overzien, en hij had een verwonderlijke gave om de dingen samen te voegen, en met elkaar in verband te brengen. Sommigen verstaan door zijn ruimte van hart zijn stoutmoedigheid, de grote zekerheid waarmee hij zijn besluiten en bepalingen te kennen gaf. Het kan ook bedoeld zijn voor zijn gezindheid om er goed mee te doen. Hij deelde zijn kennis mee aan anderen, had de gave van het woord om zijn denkbeelden te uiten, zowel als wijsheid, hij was even vrijgevig met zijn geleerdheid als met zijn spijze en onthield geen van beide aan hen, die hem omringden. Het is zeer begerenswaardig dat zij, die grote gaven hebben, van welke aard het zij, daarbij ook een ruim hart hebben om ze te gebruiken ten nutte van anderen, en dit is van de hand Gods, Prediker 2:24, Hij zal het hart verwijden. De grootheid van Salomo's wijsheid wordt in het licht gesteld door vergelijking. De Chaldeërs en Egyptenaren waren beroemd om hun geleerdheid, aan hen hebben de Grieken de hunne ontleend, maar de grootste geleerden onder deze volken bleven achter bij Salomo, vers 30. De natuur overtreft de kunst, en nog veel voortreffelijker is genade. De kennis, die God geeft door bijzondere gunst, overtreft zeer ver die, welke de mens zich door arbeid eigen maakt. Er waren sommige mannen in Salomo's tijd, die grote vermaardheid hadden verkregen, inzonderheid Heman en anderen, die Levieten waren, en door David voor de dienst van de tempelmuziek gebruikt werden, 1 Kronieken 15:19. Heman was zijn ziener in de woorden Gods, I Kronieken 25:5. Chalcol en Darda waren eigen broeders, en ook zij waren bekend om hun geleerdheid en wijsheid, maar Salomo overtrof hen allen, vers 30, zijn raad was van veel meer waarde.

III. Het gerucht er van. *Onder alle heidenen rondom* werd er van gesproken. Zijn grote rijkdom en heerlijkheid deden zijn wijsheid des te meer uitblinken, en gaven hem een gelegenheid om haar te tonen, die zij niet kunnen hebben, die in armoede en onbekendheid leven. Het juweel van de wijsheid kan grote schittering verkrijgen door zijn zetting.

IV. De vruchten er van, daaraan wordt de boom gekend. Hij heeft zijn talent niet begraven, hij toonde zijn wijsheid.

1. In zijn geschriften. Die, welke door Goddelijke ingeving samengesteld werden, worden hier niet genoemd, want zij zijn nog in wezen, en zullen tot aan het einde van de wereld monumenten zijn van

zijn wijsheid, en zijn, evenals andere delen van de Schrift, nuttig om ons wijs te maken tot zaligheid. Maar behalve deze, blijkt uit hetgeen hij sprak of dicteerde om van hem geschreven te worden:

a. Dat hij een moralist was, want *hij sprak drie duizend spreuken,* wijze gezegden, "apophthegmen" of zinrijke spreuken, bewonderenswaardig nuttig ter leiding van het menselijke levensgedrag. De wereld wordt grotendeels geregeerd door spreuken en nooit was zij beter voorzien van nuttige, dan door Salomo. Of de spreuken van Salomo, die wij hebben, deel uitmaakten van de drie duizend, is onzeker.

b. Dat hij een dichter was, en een man van groot vernuft. Zijn liederen waren duizend en vijf, waarvan slechts een nog in wezen is, omdat dit een door Goddelijke ingeving was geschreven, en daarom zijn Lied van de liederen wordt genoemd. Zijn wijze leringen werden meegedeeld door spreuken, opdat zij gemeenzaam bekend zouden zijn aan hen die hij bedoelde te onderwijzen, en voor alle gelegenheden gereed, door liederen, opdat zij aangenaam zouden zijn, en op de genegenheden zouden werken.

c. Dat hij bedreven was in de natuurwetenschappen, een man van grote geleerdheid en diep inzicht in de geheimenissen van de natuur. Uit zijn eigen en anderer waarnemingen en ervaringen schreef hij over planten en dieren, vers 33, gaf hij beschrijvingen van hun aard en hoedanigheden, en (naar sommigen denken) over het medicinale gebruik er van.

2. In zijn gesprekken. Van overal kwamen personen, die meer begerig waren naar kennis dan hun naburen, om *de wijsheid van Salomo te horen,* vers 34. Koningen, die er het gerucht van vernomen hadden, zonden hun gezanten om haar te horen, en er hun het onderricht van te brengen. Salomo’s hof was de zetel van de geleerdheid en de plaats van samenkomst voor wijsgeren, die allen kwamen om hun kaars aan zijn lamp aan te steken en van hem te leren. Laat hen, die de hedendaagse geleerdheid verheffen boven die van de ouden, ergens in de latere eeuwen zo’n schat van kennis aanwijzen als die van Salomo was, maar het doet de menselijke geleerdheid eer aan, dat Salomo er voor geprezen werd, en beveelt haar aan de groten van de aarde aan, als wel waardig om naarstig door hen onderzocht te worden. Maar eindelijk, Salomo was hierin een type van Christus, in wie al de schatten van de wijsheid en van de kennis verborgen zijn, en, verborgen ten gebruike, want Hij is geworden wijsheid van God.

HOOFDSTUK 5

1 En Hiram, de koning van Tyrus, zond zijn knechten tot Salomo (want hij had gehoord, dat zij Salomo tot koning gezalfd hadden in zijns vaders plaats), dewijl Hiram David altijd bemind had.
2 Daarna zond Salomo tot Hiram, zeggende:
3 Gij weet, dat mijn vader David den Naam des HEEREN, zijns Gods, geen huis kon bouwen, vanwege de oorlogen, waarmede zij hem omsingelden, totdat de HEERE hen onder zijn voetzolen gaf.
4 Maar nu heeft de HEERE, mijn God, mij van rondom rust gegeven; er is geen tegenpartijder, en geen bejegening van kwaad.
5 En zie, ik denk voor den Naam van den HEERE, mijn God, een huis te bouwen; gelijk als de HEERE gesproken heeft tot mijn vader David, zeggende: Uw zoon, dien Ik in uw plaats op uw troon zetten zal, die zal Mijn Naam dat huis bouwen.
6 Zo gebied nu, dat men mij cederen uit den Libanon houwe, en mijn knechten zullen met uw knechten zijn, en het loon uwer knechten zal ik u geven, naar al wat gij zeggen zult; want gij weet, dat onder ons niemand is, die weet hout te houwen, gelijk de Sidoniers.
7 En het geschiedde, als Hiram de woorden van Salomo gehoord had, dat hij zich zeer verblijdde, en zeide: Gezegend zij de HEERE heden, Die David een wijzen zoon gegeven heeft over dit grote volk!
8 En Hiram zond tot Salomo, zeggende: Ik heb gehoord, waarom gij tot mij gezonden hebt; ik zal al uw wil doen met het cederenhout, en met het dennenhout.
9 Mijn knechten zullen het afbrengen van den Libanon aan de zee; en ik zal het op vlotten over de zee doen voeren, tot die plaats, die gij aan mij ontbieden zult, en zal het aldaar los maken, en gij zult het wegnemen; gij zult ook mijn wil doen, dat gij mijn huis spijze geeft.
10 Alzo gaf Hiram aan Salomo cederenhout en dennenhout, naar al zijn wil.
11 En Salomo gaf Hiram twintig duizend kor tarwe, tot spijze van zijn huis, en twintig kor gestoten olie; zulks gaf Salomo aan Hiram jaar op jaar.
12 De HEERE dan gaf Salomo wijsheid, gelijk als Hij tot hem gesproken had; en er was vrede tussen Hiram en tussen Salomo, en zij beiden maakten een verbond.
13 En de koning Salomo deed een uitschot opkomen uit gans Israel; en het uitschot was dertig duizend man.
14 En hij zond hen naar den Libanon, tien duizend des maands bij beurten; een maand waren zij op den Libanon; twee maanden elk in zijn huis; en Adoniram was over dit uitschot.
15 Daartoe had Salomo zeventig duizend, die last droegen, en tachtig duizend houwers op het gebergte.
16 Behalve de oversten van Salomo's bestelden, die over dat werk waren, drie duizend en driehonderd, die heerschappij hadden over het volk, hetwelk dat werk deed.
17 Als de koning het nu gebood, zo voerden zij grote stenen toe, kostelijke stenen, gehouwen stenen, om den grond van dat huis te leggen.
18 En de bouwlieden van Salomo, en de bouwlieden van Hiram, en de Giblieten behieuwen ze, en bereidden het hout toe, en de stenen, om dat huis te bouwen.

Het grote werk, waartoe Salomo verwekt was, was het bouwen van de tempel, zijn rijkdom en zijn wijsheid waren hem gegeven om hem hiertoe instaat te stellen en bekwaam te maken. Inzonderheid hierin was hij een type van Christus, want Hij zal des Heren tempel bouwen, Zacheria 6:12. In dit hoofdstuk hebben wij de toebereidselen, die hij maakte voor dit en voor zijn andere gebouwen. Goud en zilver had zijn Godvruchtige vader er in overvloed voor bijeenvergaderd, maar hout en stenen moet hij in gereedheid brengen, en hiervoor zien wij hem hier in onderhandeling met Hiram, koning van Tyrus.

I. Hiram wenst hem geluk met zijn troonsbestijging, vers 1.

II. Salomo geeft hem zijn voornemen te kennen om de tempel te bouwen, en verlangt van hem dat hij hem van werklieden zal voorzien, vers 2-6.

III. Hiram komt met hem overeen om dit te doen, vers 7-9.

IV. Salomo's werk wordt bijgevolg goed gedaan en Hirams werklieden worden goed betaald, vers 10-18.

Koningen 5:1-9

Wij hebben hier een bericht van de vriendelijke omgang van Salomo met Hiram. Tyrus was een vermaarde koopstad, dicht aan de zee en aan de grens van Israël gelegen. Haar inwoners schijnen niet tot de gevloekte volken te hebben behoord, noch ooit in vijandschap geweest te zijn met Israël, daarom heeft David nooit beproefd hen te vernietigen, maar leefde in vriendschap met hen. Hier wordt van Hiram hun koning, gezegd dat hij *David altijd bemind had*, en wij hebben reden om te geloven, dat hij een aanbidder was van de ware God, en dat hij voor zich de afgodsdienst had verzaakt hoewel hij niet bij machte was hem in zijn stad af te schaffen. Davids karakter zal de genegenheid winnen van hen, die buiten zijn. Hier is:

I. Hirams gezantschap om Salomo geluk te wensen met zijn troonsbestijging. In rijkdom, eer en macht was Hiram verreweg de mindere van Salomo, maar Salomo heeft hem nu toch nodig, wil hem gaarne verplicht zijn, en verzoekt om zijn gunst. Laat ons nooit met minachting nederzien op hen, die beneden ons zijn, want wij weten niet hoe spoedig wij hen nodig kunnen hebben. In zijn brief aan Hiram maakt Salomo hem bekend:

1. Met zijn voornemen om ter ere Gods een tempel te bouwen. Sommigen denken dat de tempels bij de heidenen hun oorsprong namen in en gebouwd werden naar het model van de tabernakel, door Mozes opgericht in de woestijn, en dat er voor die tijd geen geweest zijn, maar er waren wel veel huizen gebouwd ter ere van de valse goden, voordat dit huis gebouwd werd ter ere van de God Israëls, zo weinig is uitwendige pracht een kenmerk van de ware kerk. Salomo zegt aan Hiram, die zelf geen vreemdeling was voor de zaak:

a. Dat Davids oorlogen een verhindering voor hem waren om de tempel te bouwen, hoewel hij er het voornemen toe gehad heeft, vers 3. Die oorlogen hebben veel van zijn tijd, van zijn gedachten en zorgen ingenomen, joegen hem voortdurend op onkosten, hielden zijn onderdanen voortdurend bezig, zodat hij het niet zo goed had kunnen doen, als het gedaan moest worden, en daar het niet volstrekt onmisbaar was voor de Godsdienst, heeft hij het daarom aan zijn opvolger moeten overlaten. Zie hoe nodig het ons is God te bidden, dat Hij vrede zal geven in onze tijd, omdat in oorlogstijd het bouwen van de Evangelietempel gewoonlijk slechts langzaam voortgaat.

b. Dat de vrede hem de gelegenheid gaf om de tempel te bouwen, en daarom besloot hij er onmiddellijk aan te beginnen. *God heeft mij rust gegeven* zowel binnenslands als buitenslands, er is geen tegenpartijder, vers 4, geen Satan, zoals het is in het Hebreeuws, geen werktuig van Satan om het tegen te staan, of er ons van af te leiden. Satan doet alles wat hij kan om tempelwerk te verhinderen, 1 Thessalonicenzen 2:18, Zacheria 3:1, maar als hij gebonden is, Openbaring 20:2, dan moeten wij ijverig aan de arbeid zijn. Als er geen bejegening is van kwaad, dan moeten wij krachtig en ijverig zijn in hetgeen goed is, en het vooruit brengen. Als de gemeenten rust hebben, dan moeten zij gesticht worden, Handelingen 9:31. Dagen van vrede en voorspoed bieden ons een gunstige wind, waar wij rekenschap van zullen moeten geven, als wij er geen gebruik van maken. Gods voorzienigheid heeft, door aan Salomo rijkdom en vrije tijd te geven, hem opgewekt om aan het bouwen van de tempel te denken. en Zijn belofte heeft er hem toe aangemoedigd. God had aan David gezegd, dat *zijn zoon Hem een huis zou bouwen*, vers 5, hij zal het aangenaam vinden om bezig te zijn aan dat werk, en zal de eer niet verliezen, die met deze belofte bedoeld is. Het kan ons

zeer opwekken tot goede ondernemingen, verzekerd te zijn van goede voorspoed er in. Laat Gods belofte onze pogingen aanvuren.

2. Met zijn verlangen, dat Hiram er hem behulpzaam bij zal zijn. De Libanon was de plaats vanwaar het hout komen moest, het was een schoon, groot woud in het noorden van Kanaän, uitdrukkelijk genoemd in de schenking van dat land aan Israël, "de gehele Libanon," Jozua 13:5. Zodat Salomo eigenaar was van al deszelfs voortbrengselen. Van de cederen van de Libanon wordt gesproken als in bijzondere zin de "planting des Heren te zijn," Psalm 104:16, daar zij bestemd waren voor Israëls gebruik, en inzonderheid ten dienste van de tempel. Maar Salomo erkent dat wel de bomen van hem zijn, maar dat de Israëlieten *niet weten hout te houwen gelijk de Sidoniers,* die Hirams onderdanen waren. Kanaän was "een land van tarwe en gerst," Deuteronomium 8:8, dat Israël bezighield met de landbouw, zodat zij volstrekt niet bedreven waren in het vervaardigen van dingen, waarin de Sidoniers uitmuntten. In de dingen Gods is Israël een wijs en verstandig volk, maar in kunstvaardigheid stonden zij echter bij hun naburen, ware Godsvrucht is een veel kostelijker gave des hemels dan de hoogste mate van vernuft. Het is beter een Israëliet te zijn, bedreven in de wet, dan een Sidoniër, bedreven in het houwen van hout. Maar, het geval zo staande, verzoekt Salomo aan Hiram om hem werklieden te zenden, en belooft hem, vers 6, *hen te helpen: Mijn knechten zullen met uw knechten zijn* om onder hen te werken, en *hen te betalen, het loon uwer knechten zal ik u geven,* want de arbeider, zelfs in tempelwerk, dat inderdaad zijn beloning met zich brengt, is zijn loon waardig. Als de Evangelische profeet de heerlijkheid voorzegt van de kerk in de dagen van de Messias schijnt hij te zinspelen op deze geschiedenis, Jesaja 60, waar hij profeteert:

a. Dat vreemden, (dat waren de Tyriërs en Sidoniers) de muur van de Evangelietempel zullen bouwen, vers 10. Leraren worden verwekt onder de heidenen voor de opbouwing van het lichaam van Christus.

b. Dat de heerlijkheid van de Libanon zal komen om hem te versieren, vers 13. Alle uitwendige gaven en bekwaamheden moeten dienstbaar gemaakt worden aan de belangen van Christus' koninkrijk.

3. Hirams ontvangst van en antwoord op deze boodschap.

A. Hij ontving haar met grote voldoening voor zichzelf. *Hij heeft zich zeer verblijd* vers 7, dat Salomo in de voetstappen zijns vaders wandelde, zijn plannen wilde ten uitvoer brengen en waarschijnlijk een grote zegen voor zijn land zou worden. Hirams edelmoedig hart verheugde zich hierin en niet alleen in het vooruitzicht van voordeel voor hemzelf doordat Salomo gebruik van hem maakte. Van hetgeen hij het genoegen had, daar gaf hij Gode de lof en de eer van. *Gezegend zij de Here heden, die David* (die zelf een wijs man was) *een wijze zoon heeft gegeven over dit grote volk.* Zie hier:

Met welk een genoegen Hiram van Salomo's wijsheid spreekt, en van de uitgestrektheid van zijn heerschappij. Laat ons leren anderen noch de wereldlijke voordelen noch de gaven des geestes te benijden, waarin zij ons overtreffen. Welk een groot genoegen is het voor hen, die het goede wensen voor Gods Israël, om Godsvrucht en wijsheid bewaard te zien in de families van het ene geslacht op het andere, inzonderheid in aanzienlijke families en in die, welke grote invloed uitoefenen op anderen. Waar dit zo is, moet aan God de eer er voor toegebracht worden. Indien aan

Godvruchtige ouders een Godvruchtig zaad wordt gegeven, Maleachi 2:15, dan is dit een teken ten goede, en een gelukkige aanduiding, dat het erfrecht van de zegen niet weggenomen zal worden.

B. Hij antwoordde er op met grote voldoening voor Salomo, hem toestaande wat hij verlangde, en zich zeer ijverig betonende om hem behulpzaam te zijn bij het grote en goede werk, dat hij ter hand ging nemen. Wij hebben hier zijn voorwaarden van overeenkomst met Salomo betreffende deze zaak, waarin wij kunnen opmerken: Hirams wijsheid:

a. Hij overwoog het voorstel, eer hij zijn antwoord zond, vers 8. *Ik heb de zaken overwogen.* Gewoonlijk zullen zij, die roekeloos of met overhaasting overeenkomsten aangaan, later wensen ze ongedaan te maken. De deugdelijke huisvrouw denkt om een akker, en dan koopt zij hem, Spreuken 31:16. Zij verliezen geen tijd, die tijd nemen om zich te bedenken.

b. Hij treedt in bijzonderheden omtrent die voorwaarden, opdat er geen misverstand zij, waaruit later twist zou kunnen ontstaan. Salomo had gesproken van het houwen van de bomen, en Hiram neemt genoegen met hetgeen hij daaromtrent gezegd had, vers 8, maar er was niet gesproken van het vervoer, daarom moet ook dat nog geregeld worden. Het vervoer over land zou zeer lastig en kostbaar zijn, daarom neemt hij op zich om al het hout van de Libanon af te brengen en het verder over zee te vervoeren met een kustvaart. Het vervoer te water is een groot gemak voor de handel, waarvoor God geloofd moet worden, die de mens geleerd heeft er gebruik van te maken. Let er op hoe nauwkeurig Hiram de overeenkomst regelt: Salomo moet de plaats aanwijzen, waar het hout afgeleverd moet worden, en daarom neemt Hiram op zich het te doen brengen, en hij staat in voor het veilig vervoer. Evenals de Sidoniërs de Israëlieten overtroffen in het bewerken van hout, zo overtroffen zij hen ook in zeevaartkunde, want Tyrus en Sidon "woonden aan de ingangen van de zee" Ezechiel 27:3, daarom waren zij het geschiktst om voor het vervoer te water te zorgen, "Tractant fabrilia fabri-Ieder zijn beroep."

Eindelijk: Als Hiram het werk op zich neemt, en al *Salomo's wil doet met het hout,* vers 8, dan verwacht hij terecht dat Salomo in staat voor het loon: *gij zult ook mijn wil doen, dat gij mijn huis spijs geeft,* vers 9, niet alleen aan de werklieden, maar ook aan mijn eigen gezin. Als Tyrus Israël voorziet van ambachtslieden, dan zal Israël Tyrus voorzien van koren, Ezechiel 27:17. Aldus heeft door de wijze beschikking van de voorzienigheid het ene land het andere nodig, opdat er onderlinge gemeenschap met en afhankelijkheid van elkaar zij tot eer van God, ons aller Vader.

Koningen 5:10-18

I. Hier is: de vervulling van de overeenkomst tussen Salomo en Hiram, beide partijen kwamen na wat zij op zich genomen hadden.

1. Hiram leverde aan Salomo het hout overeenkomstig het verdrag, dat hij had aangegaan, vers 10. De bomen waren Salomo's eigendom, maar, misschien-"Materiam superabat opus was het werk van meer waardij dan het hout." Daarom wordt gezegd dat Hiram aan Salomo het hout gaf.

2. Salomo leverde aan Hiram het koren, dat hij hem beloofd had, vers 11. Laat aldus gerechtigheid nagejaagd worden, zoals de uitdrukking luidt in Deuteronomium 16:20, gerechtigheid van weerszijden bij iedere overeenkomst.

II. Hierdoor werd de vriendschap tussen hen bevestigd. *God gaf aan Salomo wijsheid,* vers 12, dat was meer en beter dan iets dat Hiram voor hem deed of hem geven kon, maar dit maakte dat Hiram hem beminde, en stelde Salomo in staat om gebruik te maken van zijn vriendelijkheid, zodat zij beide bereid waren om hun wederzijdse genegenheid te doen rijpen in een verbond, opdat zij duurzaam zou zijn. Het is wijsheid om onze vriendschap te versterken met hen, die wij eerlijk en trouw bevinden, uit vrees dat nieuwe vrienden niet zo standvastig en zo vriendelijk bevonden zullen worden als de oude geweest zijn.

III. De arbeiders, die Salomo gebruikte om de materialen te bereiden voor de tempel.

1. Sommigen van hen waren Israëlieten, die gebruikt werden voor het lichtere en meer eervolle deel van het werk, het vellen van bomen en het helpen om ze te fatsoeneren en te voegen, in samenwerking met de knechten van Hiram. Hiervoor stelde hij dertig duizend man aan, maar gebruikte slechts tien duizend tegelijk, zodat zij op een maand arbeid twee maanden vacantie hadden, beide om uit te rusten, en om hun eigen zaken te behartigen, vers 13, 14. Het was tempeldienst, maar Salomo draagt zorg dat zij zich niet overwerken, voorname lieden moeten bedenken dat hun dienaren even goed rust nodig hebben als zijzelf.

2. Anderen waren gevangenen uit andere volken, die de lasten moesten dragen en de stenen moesten houwen, vers 15, en wij lezen niet dat dezen, evenals de anderen, hun rusttijden hadden, want zij waren tot dienstbaarheid veroordeeld.

3. Sommigen werden gebruikt als bestuurders en opzichters, vers 16, drie duizend en drie honderd, die heerschappij hadden over het volk, en deze waren even nodig en nuttig op hun plaats als de arbeiders op de hunne. Hier werden vele handen en vele ogen gebruikt, want er moesten nu toebereidselen worden gemaakt, niet alleen voor de tempel, maar voor alle andere gebouwen van Salomo, beide te Jeruzalem en hier in het woud van de Libanon, en in andere plaatsen van zijn gebied, zie Hoofdstuk 9:17-19. Hij spreekt van zijn grote werken, Prediker 2:4. *Ik maakte mij grote werken,* waarvoor dit grote getal werklieden nodig was.

IV. De grondlegging van de tempel, want dat is het gebouw, waar zijn hart voornamelijk op gezet is, vers 17, 18. Salomo zelf schijnt tegenwoordig te zijn geweest bij het leggen van het fundament des tempels en het bestuur er van gehad te hebben, en het schijnt dat de eerste steen (zoals gewoonlijk

bij voorname gebouwen) met enige plechtigheid gelegd is geworden. *Als nu de koning het gebood, zo voerden zij grote stenen toe, kostelijke stenen, gehouwen stenen om de grond van dat huis te leggen.* Hij wilde alles doen zoals hijzelf was, met grootheid en edelmoedigheid, en daarom wilde hij sommigen van de kostelijkste stenen gelegd, of liever begraven, hebben in het fundament, ofschoon, daar zij buiten het gezicht bleven, ook minder kostbare gebruikt hadden kunnen worden. Christus, die tot een grondsteen gelegd is, is een beproefde, kostelijke hoeksteen. en de fundamenten van de kerk worden gezegd gelegd te zijn op saffieren, Jesaja 54:11, vergelijk Openbaring 21:19. De oprechtheid, die onze Evangelievolmaaktheid is verplicht ons om een vast fundament te leggen en de meeste zorg te wijden aan dat deel van onze Godsdienst, dat buiten het gezicht van de mensen is.

HOOFDSTUK 6

1 Het geschiedde nu in het vierhonderd en tachtigste jaar, na den uitgang der kinderen Israels uit Egypte, in het vierde jaar van het koninkrijk van Salomo over Israel, in de maand Ziv (deze is de tweede maand), dat hij het huis des HEEREN bouwde.
2 En dat huis, hetwelk de koning Salomo den HEERE bouwde, was van zestig ellen in zijn lengte, en van twintig in zijn breedte, en van dertig ellen in zijn hoogte.
3 En het voorhuis, vooraan den tempel van dat huis, was in zijn lengte van twintig ellen, naar de breedte van het huis, tien ellen in zijn breedte, vooraan het huis.
4 En hij maakte vensteren aan het huis van gesloten uitzichten.
5 En rondom aan den wand van het huis bouwde hij kameren, aan de wanden van het huis rondom, beide van den tempel en van de aanspraakplaats. Alzo maakte hij zijkameren rondom.
6 De onderste kamer was van vijf ellen in haar breedte, en de middelste van zes ellen in haar breedte, en de derde van zeven ellen in haar breedte; want hij had aan het huis rondom buitenwaarts inkortingen gemaakt, opdat zij zich niet hielden in de wanden van het huis.
7 Het huis nu, als het gebouwd werd, werd met volmaakten steen, zoals dezelve toegevoerd was, gebouwd; zodat geen hameren, noch bijl of enig ijzeren gereedschap gehoord werd in het huis, als het gebouwd werd.
8 De deur der middelste zijkamer was aan de rechterzijde van het huis; en door wenteltrappen ging men tot de middelste zijkamer, en van de middelste tot de derde.
9 Alzo bouwde hij het huis, en volmaakte het; en bedekte dat huis met gewelven en rijen van cederen.
10 Hij bouwde ook de kameren aan het ganse huis, van vijf ellen in haar hoogte; en hij voegde ze vast aan dat huis met cederenhout.
11 Toen geschiedde het woord des HEEREN tot Salomo, zeggende:
12 Aangaande dit huis, dat gij bouwt, zo gij wandelt in Mijn inzettingen, en doet Mijn rechten, en onderhoudt al Mijn geboden, wandelende in dezelve; zo zal Ik Mijn woord met u bevestigen, dat Ik tot uw vader David gesproken heb;
13 En Ik zal in het midden der kinderen Israels wonen; en Ik zal Mijn volk Israel niet verlaten.
14 Alzo bouwde Salomo dat huis en volmaakte hetzelve.
15 Ook bouwde hij de wanden van het huis van binnen met cederen planken; van den vloer des huizes tot aan het dak der wanden, beschoot hij ze van binnen met hout; en overdekte den vloer van het huis met dennen planken.
16 Daartoe bouwde hij twintig ellen met cederen planken aan de zijden van het huis, van den vloer af tot de wanden; dit bouwde hij Hem van binnen tot een aanspraakplaats, tot het heilige der heiligen.
17 Dat huis nu was van veertig ellen, namelijk de tempel, die vooraan was.
18 En het ceder aan het huis inwendig was gesneden met knoppen en open bloemen; het was al ceder, geen steen werd gezien.
19 En de aanspraakplaats bereidde hij inwaarts in het huis, om de ark des verbonds des HEEREN daar te zetten.
20 En de aanspraakplaats vooraan was van twintig ellen in lengte, en van twintig ellen in breedte, en van twintig ellen in haar hoogte, en hij overtoog ze met gesloten goud; ook overtoog hij het cederen altaar.
21 En Salomo overtoog het huis van binnen met gesloten goud; en hij toog voor de aanspraakplaats een voorhang henen door met gouden ketenen, en overtoog dien met goud.

22 Alzo overtoog hij het ganse huis met goud, totdat het ganse huis volmaakt was; daartoe overtoog hij met goud het gehele altaar, dat voor de aanspraakplaats was.
23 In de aanspraakplaats nu maakte hij twee cherubs van olieachtig hout; elks hoogte was tien ellen.
24 En van vijf ellen was de ene vleugel des cherubs, en van vijf ellen de andere vleugel des cherubs; van het einde van zijn enen vleugel, tot aan het einde van zijn anderen vleugel, waren tien ellen.
25 Alzo was de andere cherub van tien ellen; beide cherubs hadden enerlei maat, en enerlei snede.
26 De hoogte van den enen cherub was van tien ellen, en alzo van den anderen cherub.
27 En hij zette deze cherubs in het midden van het binnenste huis; en de cherubs spreidden de vleugelen uit, zodat de vleugel des enen raakte aan dezen wand, en de vleugel des anderen cherubs raakte aan den anderen wand; en hun vleugelen naar het midden van het huis raakten vleugel aan vleugel.
28 En hij overtoog deze cherubs met goud.
29 En al de wanden van het huis, in het ronde, graveerde hij met uitgesneden graveringen van cherubs, en van palmbomen, en open bloemen, van binnen en van buiten.
30 Daartoe overtoog hij den vloer van het huis met goud van binnen en van buiten.
31 En aan den ingang der aanspraakplaats maakte hij deuren van olieachtig hout; de bovendorpel met de posten was het vijfde deel des wands.
32 De twee deuren ook waren van olieachtige bomen; en hij graveerde daarop graveringen van cherubs, en van palmbomen, en van open bloemen, dewelke hij met goud overtoog; ook trok hij goud over de cherubs en over de palmbomen.
33 En alzo maakte hij aan de deuren des tempels posten van olieachtige bomen, uit het vierde deel van de wand.
34 En de twee deuren waren van dennenhout; de twee zijden der ene deur waren omdraaiende; alzo waren de twee gegraveerde zijden der andere deur omdraaiende.
35 En hij graveerde ze met cherubs, en palmbomen, en open bloemen, dewelke hij met goud overtoog, gericht naar het uitgesnedene.
36 Daarna bouwde hij het binnenste voorhof van drie rijen gehouwen stenen, en een rij cederen balken.
37 In het vierde jaar werd de grond van het huis des HEEREN gelegd, in de maand Ziv;
38 En in het elfde jaar, in de maand Bul, welke is de achtste maand, was dit huis volmaakt, naar al zijn stukken en naar al zijn behoren; alzo heeft hij zeven jaren daaraan gebouwd.

Grote en langdurige toebereidselen waren gemaakt voor het bouwen van de tempel, en nu komt hier eindelijk een bericht van het bouwen er van. Een groot edel werk is het geweest, een van de wonderen van de wereld, en, genomen in zijn geestelijke betekenis, was het een van de heerlijkheden van de kerk. Hier is:

I. De tijd, wanneer hij gebouwd werd, vers 1, en hoelang het bouwen er van geduurd heeft, vers 37, 38

II. De stilte, waarmee hij gebouwd werd, vers 7.

III. De afmetingen er van, vers 2, 3.

IV. De boodschap, die God aan Salomo zond, terwijl hij gebouwd werd, vers 11-13..

V. De bijzonderheden, de vensters vers 4, de kameren, vers 5, 6, 8-10, de muren en de vloer, vers 14-18, de aanspraakplaats, vers 19-23, de cherubim, vers 23-30, de deuren, vers 31-35, en het binnenste voorhof, vers 36.

Veel geleerde mannen hebben zich moeite gegeven, om de hier gegeven beschrijving van de tempel naar de regelen van de bouwkunst te verklaren, en de moeilijkheden op te lossen, die zij bij hun onderzoek er in vonden, maar niets nieuws hieromtrent hebbende mee te delen, zullen wij in geen bijzonderheden er van treden. Toen was hij wel begrepen, en ieders ogen, die het schone gebouw aanzagen, voorzagen hem van de beste kritische verklaring van dit hoofdstuk.

Koningen 6:1-10

I. De tempel wordt hier *het huis des Heren* genoemd, vers 1. omdat hij:

1. Gebouwd was naar Gods bevel en voorschrift. De oneindige Wijsheid was de bouwmeester, en gaf aan David het plan, of voorbeeld door de Geest, niet slechts mondeling, maar tot grotere zekerheid en nauwkeurigheid, in geschrifte, 1 Kronieken 28:11, 12, 19, zoals Hij aan Mozes op de berg een schets had gegeven van de tabernakel.

2. Geheiligd en toegewijd was aan Hem en Zijn eer, om gebruikt te worden in Zijn dienst, zozeer Zijn huis als nooit een ander huis geweest is, want hij heeft er Zijn heerlijkheid in geopenbaard (zoals nooit in een ander huis) overeenkomstig de toenmalige bedeling, want toen er vleselijke inzettingen waren, was er een wereldlijk heiligdom, Hebreeen 9, 1,10. Dit gaf er de schoonheid van de heiligheid aan, dat hij *het huis des Heren was,* dat alle andere schoonheid zeer verre overtrof.

II. De tijd, wanneer aan de bouw begonnen werd, is nauwkeurig opgegeven.

1. Het was juist vierhonderd en tachtig jaren nadat de kinderen Israëls uitgevoerd werden uit Egypte, veertig jaren gevende aan Mozes, zeventien aan Jozua, tweehonderd en negen en negentig aan de richteren, veertig aan Eli, veertig aan Samuël en Saul, veertig aan David en vier aan Salomo voor hij begon te bouwen, krijgen wij nu juist de som van vierhonderd en tachtig jaren. Zolang duurde het eer die heilige staat gegrondvest, eer dat heilige huis gebouwd werd, dat na minder dan vierhonderd en dertig jaren door Nebukadnezar werd verbrand. Het werd zolang uitgesteld, omdat Israël zich door hun zonden die eer onwaardig hadden gemaakt, en omdat God wilde tonen hoe weinig waarde Hij hecht aan uitwendige pracht en praal in Zijn dienst. Hij had geen haast om een tempel te hebben. Davids tent, die rein en gerieflijk was, maar noch statig noch rijk, en, voorzoveel blijkt nooit ingewijd was, wordt "het huis des Heren" genoemd, 2 Samuel 12:20, en diende er even goed voor als Salomo’s tempel, maar toen God aan Salomo grote rijkdom gaf, heeft Hij het hem in het hart gegeven om die rijkdom aldus te gebruiken, en heeft Hij de tempel genadig aangenomen er een welgevallen in gehad, voornamelijk omdat hij een schaduw moest wezen van toekomende goederen, Hebreeen 9:9.

2. Het was in het vierde jaar van Salomo’s regering, de eerste drie ingenomen zijnde met de regeling van de zaken des rijks, opdat hij daarvan geen belemmeringen zou hebben voor zijn werk. Het is geen verloren tijd, die wij gebruiken om ons toe te bereiden voor het werk Gods, en ons los te maken van alles, wat er ons van zou kunnen afleiden. Gedurende die tijd heeft hij aan de toebereidselen zijns vaders nog toegevoegd, 1 Kronieken 22:14, de stenen houwende en het hout pasklaar makende en alles in gereedheid brengende, zodat hij niet gelaakt moet worden omdat hij er zolang mee gewacht heeft. Wij dienen God in waarheid als wij ons bereiden voor Zijn dienst, en er ons van het nodige er toe voorzien.

III. De materialen worden aangebracht, geheel gereed om geplaatst te worden, vers 7, zo gereed en toebereid, dat *noch hameren, noch bijlen of enig ijzeren gereedschap gehoord werd in het huis, als het gebouwd werd*. In al dit bouwen schrijft Salomo het als een regel van wijsheid voor, om het werk te bereiden op de akker, en daarna het huis te bouwen, Spreuken 24:27. Maar hier schijnt de toebereiding meer dan gewoon te zijn geweest, volledig en nauwkeurig in zo’n mate, dat, toen de

onderscheiden delen samengevoegd moesten worden, er geen gebrek was aan te vullen, niets verkeerds verbeterd behoefde te worden. Het moest de tempel wezen van de God des vredes, en daarom moet er geen ijzeren gereedschap in gehoord worden, rust en stilte betamen oefeningen van de Godsvrucht, en zijn er bevorderlijk aan. Gods werk moet met zoveel zorg en zo weinig rumoer gedaan worden, als maar mogelijk is. De tempel werd nedergeworpen met houwelen en beukhamers, en die het deden hebben in het midden van de vergaderplaatsen gebruld, Psalm 74:4, 6, maar gebouwd werd hij in stilte, door gedruis en geweld wordt het werk Gods wel dikwijls gehinderd, maar nooit bevorderd.

IV. De afmetingen worden opgegeven, vers 2, 3, naar de regelen van evenredigheid. Sommigen merken op dat de lengte en breedte juist het dubbele waren van de lengte en breedte van de tabernakel. Nu Israël talrijker was geworden, moest hun plaats van bijeenkomst worden verruimd, Jesaja 54:1, 2, en nu zij rijker waren geworden, waren zij beter instaat om haar te verruimen, waar God overvloedig zaait, verwacht Hij overvloedig te oogsten.

V. Een bericht van de vensters, zij waren breed van binnen en smal van buiten. Zo moeten de ogen onzes geestes zijn, meer ziende op onszelf dan op anderen, wel naar binnen ziende om onszelf te oordelen, maar weinig naar buiten ziende in berisping en bedilling van onze broederen. De engheid van die lichtvensters gaf het duistere te kennen van die bedeling, in vergelijking met de Evangeliedag.

De kamers worden beschreven, vers 5, 6, waarin de gereedschappen van de tabernakel zorgvuldig werden bewaard, de priesters zich kleedden en ontkleedden, en de kleren lieten, waarin zij gediend hadden. Waarschijnlijk hebben zij ook in sommige van die kamers de heilige spijzen gegeten. Salomo hield zich niet zo bezig met de pracht van het huis dat hij het gerieflijke vergat, dat nodig was voor de ambten ervan, zodat alles met betamelijkheid en orde gedaan kon worden. Er was zorggedragen, dat de balken niet bevestigd zouden worden in de muren, waardoor zij verzwakt zouden worden, vers 6. Laat de kracht van de kerk niet geschaad of verminderd worden onder voorwendsel van haar schoonheid of gerieflijkheid te vermeerderen.

Koningen 6:11-14

1. Hier is het woord Gods gezonden tot Salomo, toen hij bezig was het huis te bouwen. God liet hem weten, dat Hij acht gaf op wat hij deed, *dit huis dat gij bouwt,* vers 12. Niemand werkt voor God, of Zijn oog is op hem gevestigd. Ik weet uw werken, uw goede werken. Hij verzekerde hem dat, zo hij volhardde in gehoorzaamheid aan de Goddelijke wet, en op de weg des plichts en van de ware aanbidding Gods bleef wandelen, de goedertierenheid Gods van hem noch van zijn koninkrijk zou wijken. *Ik zal Mijn woord met u bevestigen.* Israël zal Ik als Mijn volk blijven erkennen, *Ik zal in het midden van de kinderen Israëls wonen* en *hen niet verlaten.* Dit woord heeft God hem waarschijnlijk gezonden door een profeet:

a. Opdat hij door de belofte aangemoedigd en vertroost zou worden voor en onder zijn werk, misschien hebben soms de grote zorg en onkosten en vermoeienissen hem schier doen wensen dat hij het maar nooit had begonnen, maar het zal hem nu door de moeilijkheden ervan heen helpen dat de beloofde bevestiging van zijn zaad en zijn koninkrijk hem een ruime beloning zal zijn voor al zijn moeite. Een blik op de belofte zal ons goedsmoeds door ons werk heenhelpen, en zij die het goede wensen en bedoelen voor land en volk, zullen niets te veel achten, dat zij kunnen doen om de tekenen van Gods tegenwoordigheid te verzekeren en te bestendigen.

b. Opdat hij door de daaraan toegevoegde voorwaarde opgewekt zou worden om te bedenken, dat al bouwde hij de tempel ook nog zo sterk, de heerlijkheid er van spoedig zou wijken, tenzij hij en zijn volk bleven *wandelen in Gods inzettingen.* God geeft hem duidelijk te kennen dat al de moeite, die hij en zijn volk zich gaven, en al de grote onkosten, die zij zich getrooostten om deze tempel op te richten, hen niet zouden vrijstellen van gehoorzaamheid aan de wet van God, noch hen zouden beschutten tegen Zijn oordelen indien zij ongehoorzaam waren. Gods geboden te houden is beter en Hem meer welbehaaglijk dan kerken te bouwen.

2. Het werk, dat Salomo voor God deed. *Alzo bouwde Salomo dat huis en voltooide hetzelve,* vers 14. Alzo was hij bezield en bemoedigd door de boodschap, die God hem had gezonden, alzo vermaand om niet te verwachten, dat God zijn bouw zou erkennen en zegenen, tenzij hij gehoorzaam is aan Zijn wetten. De strengheid van Gods regering zal nooit een Godvruchtige wegdrijven uit Zijn dienst, maar er hem ijverig in maken. Salomo bouwde en voltooide, hij ging er mee voort, en God was met hem totdat het volbracht was. Het is gezegd beide tot Gods lof en de zijne, hij werd het werk niet moede, ontmoette er geen belemmeringen in, zoals Ezra, Ezra 4:24. Hij heeft niet boven zijn vermogen gebouwd, is niet halverwege blijven steken, maar was in staat en bereid om te voleindigen, want hij was een wijs bouwmeester.

Koningen 6:15-38

I. Wij hebben hier een beschrijving van de lambrisering van het huis, zij was van cederhout, dat sterk en duurzaam was en een aangename reuk verspreidde, de lambrisering was kunstig gesneden met knoppen (als eieren of appelen) en bloemen, zoals dit toen ongetwijfeld in zwang was, vers 18.

II. Het huis was van binnen, niet verguld maar geheel met goud overtogen, vers 22, tot zelfs de vloer overtoog hij met goud, vers 30 en de aanspraakplaats overtoog hij met gesloten goud, vers 21. Salomo ontzag geen onkosten, die nodig waren, om de tempel in ieder opzicht prachtig te maken. Goud was daar onder de voet, zoals het in alle levende tempels behoort te zijn, de overvloed er van verminderde zijn waardij.

III. De aanspraakplaats, of het heilige van de heiligen, aldus genoemd omdat vandaar God tot Mozes gesproken heeft, en misschien tot de hogepriester, als hij de borstlap des gerichts raadpleegde. In die plaats moest *de ark des verbonds gezet worden*, vers 19. Salomo maakte alles nieuw en prachtiger dan het geweest is, behalve de ark, die nog dezelfde was, welke Mozes had gemaakt, met haar verzoendeksel en cherubim. Zij was het teken van Gods tegenwoordigheid, die altijd dezelfde is bij Zijn volk, of zij in een tent of in een tempel samenkomen, en verandert niet met hun toestand.

IV. De cherubim. Behalve die aan het einde van het verzoendeksel, die de ark bedekte:

1. Heeft Salomo er nog twee gesteld, zeer grote. Het waren (naar sommigen denken) beelden van jongelingen, met vleugelen van olijvenhout, en geheel met goud overtogen vers 23 en verv. Dit heilige der heiligen was veel groter dan dat in de tabernakel en daarom zou de ark er als verloren in schijnen, en de dode muur zou lelijk geweest zijn, indien hij niet aldus ware versierd.

2. Hij graveerde cherubim op al de muren van het huis, vers 29. De heidenen richtten beelden op van hun goden, en aanbaden die, deze cherubim waren bestemd om de dienaren van de God Israëls voor te stellen, de heilige engelen, niet om zelf aangebeden te worden (Zie toe dat gij dat niet doet) maar om te tonen hoe groot Hij is, die wij moeten aanbidden.

V. De deuren. De deuren die toegang geven tot de aanspraakplaats, besloegen slechts een vijfde van de muur, vers 31, die van de tempel waren er een vierde deel van, vers 33, maar zij waren versierd met cherubim, die er op gegraveerd waren, vers 32, 35.

Vl. Het binnenste voorhof, waar het koperen altaar was, waaraan de priesters dienden, dit was van het voorhof, waar het volk was, gescheiden door een lage muur, drie rijen van gehouwen stenen waarboven een rij was van cederen balken als kroonlijst, vers 36, opdat het volk er over heen zou kunnen zien naar hetgeen gedaan werd, en horen kon wat de priesters tot hen zeiden, want ook onder die bedeling werden zij niet geheel in het duister gelaten of op een afstand gehouden.

Eindelijk. De tijd, die met deze bouw werd doorgebracht. Het was slechts zeven en een half jaar van de grondlegging tot aan de voltooiing er van, vers 38. In aanmerking genomen de uitgestrektheid en de sierlijkheid van het gebouw en de vele aanhangsels er van, die nodig waren om het geschikt te maken voor het gebruik, was het spoedig gedaan. Salomo was er zeer ijverig voor, had geld

genoeg, had niets om er hem van af te leiden, en "vele handen maken licht en ook snel werk" hij voltooide het met al zijn stukken, met al de aanhangselen en de inzettingen er van. Hij bouwde niet slechts de plaats, maar hielp het werk vooruit, waarvoor zij gebouwd was.

Laat ons nu zien wat door deze tempel afgebeeld, of afgeschaduwd werd.

1. Christus is de ware tempel, Hijzelf heeft van de tempel Zijns lichaams gesproken, Johannes 2:21. God zelf heeft Hem het lichaam toebereid, Hebreeen 10:5. "In Hem heeft de volheid van de Godheid gewoond," zoals de *Shechina* in de tempel, in Hem ontmoeten zich allen, die tot het geestelijk Israël Gods behoren, door Hem hebben wij toegang met vrijmoedigheid tot God, al de engelen Gods, deze gezegende cherubim, hebben als taak Hem te aanbidden.

2. Ieder gelovige is een levende tempel, in wie de Geest Gods woont, I Corinthiers 3:16. Zelfs het lichaam is dit krachtens zijn vereniging met de ziel, I Corinthiers 6:19. Wij zijn niet alleen wonderbaarlijk gemaakt door de Goddelijke voorzienigheid, maar nog wonderbaarlijker opnieuw gemaakt door de Goddelijke genade. Deze levende tempel is gebouwd op Christus als zijn fundament, en zal ter bestemder tijd volmaakt worden.

3. De Evangeliekerk is de mystieke tempel zij "wast op tot een heilige tempel in de Here" Efeziers 2:21. Zij wordt verrijkt en versierd met de gave en genade des Geestes, zoals Salomo’s tempel met goud en kostelijke stenen. Alleen Joden hebben de tabernakel gebouwd, maar in het bouwen van de tempel hebben heidenen zich bij hen gevoegd, zelfs vreemdelingen en bijwoners zijn mee gebouwd "tot een woonstede Gods," Efeziers 2:19, 22. De tempel was verdeeld in het heilige en het heilige der heiligen, de voorhoven in een binnenste en buitenste voorhof, zo is er de zichtbare en de onzichtbare kerk. De deur van de tempel was breder de die van de aanspraakplaats, velen komen wel in, maar worden niet zalig. Deze tempel is vast gebouwd op een rots, werd niet uit elkaar genomen zoals de tabernakel van het Oude Testament. De voorbereiding voor de tempelbouw duurde lang, maar ten laatste werd hij gebouwd. De hoofdsteen van de Evangeliekerk zal ten laatste voortgebracht worden met toeroepingen, en het is te betreuren dat het gedruis van bijlen en hameren bij het bouwen er van gehoord wordt. Engelen zijn gedienstige geesten, die de kerk aan alle zijden, en al de leden er van, vergezellen en bewaren.

4. De hemel is de eeuwige tempel, daar zal de kerk gevestigd zijn en niet langer bewogen worden. Met toespeling op de vloer des tempels wordt gezegd dat de straten van het nieuwe Jeruzalem van zuiver goud zijn, Openbaring 22:21. Daar omringen de cherubim steeds de troon van de heerlijkheid. De tempel was eenvormig, en in de hemel is de volmaaktheid van de schoonheid en van de harmonie. In Salomo’s tempel was geen gedruis van bijlen en hameren, in de hemel is alles rustig en kalm, allen, die stenen zullen zijn in dat gebouw, moeten in de tegenwoordige tijd van beproeving en toebereiding er geschikt en bekwaam voor worden gemaakt, moeten door genade gehouwen en gefatsoeneerd, en aldus voor een plaats aldaar bekwaam worden gemaakt.

HOOFDSTUK 7

1 Maar aan zijn huis bouwde Salomo dertien jaren, en hij volmaakte zijn ganse huis.
2 Hij bouwde ook het huis des wouds van Libanon, van honderd ellen in zijn lengte, en vijftig ellen in zijn breedte, en dertig ellen in zijn hoogte, op vier rijen van cederen pilaren, en cederen balken op de pilaren.
3 En het was bedekt met ceder van boven op de ribben, die op vijf en veertig pilaren waren, vijftien in een rij.
4 Er waren drie rijen van uitzichten, dat het ene venster was over het andere venster, in drie orden.
5 Ook waren al de deuren en de posten vierkantig van enerlei uitzicht; en venster was tegenover venster, in drie orden.
6 Daarna maakte hij een voorhuis van pilaren; vijftig ellen was zijn lengte, en dertig ellen zijn breedte; en het voorhuis was tegenover die, en de pilaren met de dikke balken tegenover dezelve.
7 Ook maakte hij een voorhuis voor den troon, alwaar hij richtte, tot een voorhuis des gerichts, dat met ceder bedekt was, van vloer tot vloer.
8 En aan zijn huis, alwaar hij woonde, was een ander voorhof, meer inwaarts dan dat voorhuis, hetwelk aan hetzelve werk gelijk was; ook maakte hij voor de dochter van Farao, die Salomo tot vrouw genomen had, een huis, aan dat voorhuis gelijk.
9 Al deze dingen waren van kostelijke stenen, naar de maten gehouwen, van binnen en van buiten met de zaag gezaagd; en dat van den grondslag tot aan de neutstenen een palm breed, en van buiten tot het grote voorhof.
10 Het was ook gegrondvest met kostelijke stenen, grote stenen; met stenen van tien ellen, en stenen van acht ellen.
11 En bovenop kostelijke stenen, naar de winkelmaten gehouwen, en cederen.
12 En het grote voorhof was rondom van drie rijen gehouwen stenen, met een rij van cederen balken. Zo was het met het binnenste voorhof, van het huis des HEEREN, en met het voorhuis van dat huis.
13 En de koning Salomo zond heen, en liet Hiram van Tyrus halen.
14 Hij was de zoon ener weduwvrouw, uit den stam van Nafthali, en zijn vader was een man van Tyrus geweest, een koperwerker, die vervuld was met wijsheid, en met verstand, en met wetenschap, om alle werk in het koper te maken; deze kwam tot den koning Salomo, en maakte al zijn werk.
15 Want hij vormde twee koperen pilaren; de hoogte van den enen pilaar was achttien ellen, en een draad van twaalf ellen omving den anderen pilaar.
16 Hij maakte ook twee kapitelen, van gegoten koper, om op de hoofden der pilaren te zetten; vijf ellen was de hoogte van het ene kapiteel, en vijf ellen de hoogte van het andere kapiteel.
17 De netten waren van nettenwerk, de banden van ketenwerk voor de kapitelen, die op het hoofd der pilaren waren; zeven waren voor het ene kapiteel, en zeven voor het andere kapiteel.
18 Zo maakte hij de pilaren, mitsgaders twee rijen rondom over het ene net, om de kapitelen, die boven het hoofd der granaatappelen waren, te bedekken; alzo deed hij ook aan het andere kapiteel.
19 En de kapitelen, dewelke waren op het hoofd der pilaren, waren van leliewerk in het voorhuis, van vier ellen.
20 De kapitelen nu waren op de twee pilaren, ja, daarboven tegenover den buik, dewelke was nevens het net; en tweehonderd granaatappelen waren in rijen rondom, ook over het andere kapiteel.

21 Daarna richtte hij de pilaren op in het voorhuis des tempels; en den rechter pilaar opgericht hebbende, zo noemde hij zijn naam Jachin, en den linker pilaar opgericht hebbende, zo noemde hij zijn naam Boaz.
22 En op het hoofd der pilaren was het leliewerk; alzo werd het werk der pilaren volmaakt.
23 Verder maakte hij de gegotene zee; van tien ellen was zij van haar enen rand tot haar anderen rand, rondom rond, en van vijf ellen in haar hoogte, en een meetsnoer van dertig ellen omving ze rondom.
24 En onder haar rand waren knoppen, dezelve rondom omsingelende, tien in een el, omringende die zee rondom; twee rijen dezer knoppen waren in haar gieting gegoten.
25 Zij stond op twaalf runderen; drie ziende naar het noorden, en drie ziende naar het westen, en drie ziende naar het zuiden, en drie ziende naar het oosten; en de zee was boven op dezelve; en al hun achterdelen waren inwaarts.
26 Haar dikte nu was een hand breed, en haar rand als het werk van den rand eens bekers of ener leliebloem; zij hield twee duizend bath.
27 Hij maakte ook tien koperen stellingen; van vier ellen was de lengte ener stelling, en van vier ellen haar breedte, en van drie ellen haar hoogte.
28 En dit was het werk der stelling; zij hadden lijsten, en de lijsten waren tussen kransen.
29 En op de lijsten, die tussen de kransen waren, waren leeuwen, runderen en cherubs; en op de kransen was een voet boven henen; en onder de leeuwen en runderen bijvoegselen van uitgerekt werk.
30 En een stelling had vier koperen raderen, en koperen platen; en haar vier hoeken hadden schouderen; onder het wasvat waren deze gegoten schouderen ter zijde van ieders bijvoegselen.
31 En de mond daarvan was van binnen den krans, en daarboven van een el, en de mond hiervan was rond van voetwerk van een el en een halve el; en op de mond daarvan waren ook graveringen, en de lijsten daarvan waren vierkantig, niet rond.
32 De vier raderen nu waren onder de lijsten, en de assen der raderen aan de stelling; en de hoogte van een rad was een el en een halve el.
33 En het werk van die raderen was als het werk van een wagenrad; hun assen, en hun naven, en hun randen, en hun spaken waren alle gegoten.
34 En er waren vier schouderen op de vier hoeken ener stelling; haar schouderen waren uit de stelling.
35 En op het hoofd ener stelling was een ronde hoogte van een halve el rondom; ook waren op het hoofd der stelling haar handhaven, en haar lijsten uit denzelve.
36 Hij sneed nu op de platen van haar handhaven, en op haar lijsten, cherubs, leeuwen, en palmbomen, naar elks ledige plaats, en bijvoegselen rondom.
37 Dezen gelijk maakte hij de tien stellingen; enerlei gieting, enerlei maat, enerlei snede hadden zij allen.
38 Hij maakte ook tien koperen wasvaten; een wasvat hield veertig bath; een wasvat was van vier ellen; op elke stelling van die tien stellingen was een wasvat.
39 En hij zette vijf dier stellingen aan de rechterzijde van het huis, en vijf aan de linkerzijde van het huis; maar de zee zette hij aan de rechterzijde van het huis, oostwaarts tegen het zuiden.
40 Daartoe maakte Hiram de wasvaten, en de schoffelen, en de besprengbekkens; en Hiram voleindde al het werk te maken, dat hij voor den koning Salomo maakte voor het huis des HEEREN;
41 Te weten de twee pilaren, en bollen der kapitelen, die op het hoofd der twee pilaren waren, en de twee netten, om de twee bollen der kapitelen te bedekken, die op het hoofd der pilaren waren;

42 En de vierhonderd granaatappelen tot de twee netten, namelijk twee rijen van granaatappelen tot
het ene net, om de twee bollen der kapitelen te bedekken, die boven op de pilaren waren;
43 Mitsgaders de tien stellingen, en de tien wasvaten op de stellingen;
44 Daartoe de enige zee; en de twaalf runderen onder die zee.
45 De potten ook, en de schoffelen, en de besprengbekkens, en al deze vaten, die Hiram voor den
koning Salomo tot het huis des HEEREN maakte, alle van gepolijst koper.
46 In de vlakte van de Jordaan goot ze de koning, in dichte aarde, tussen Sukkoth en tussen
Zarthan.
47 En Salomo liet al deze vaten ongewogen vanwege de zeer grote menigte; het gewicht des kopers
werd niet onderzocht.
48 Ook maakte Salomo al de vaten, die voor het huis des HEEREN waren; het gouden altaar, en
de gouden tafel, op dewelke de toonbroden waren;
49 En de kandelaren, vijf aan de rechterhand, en vijf aan de linkerhand, voor de aanspraakplaats,
van gesloten goud; en de bloemen, en de lampen, en de snuiters van goud;
50 Mitsgaders de schalen, en de gaffelen, en de sprengbekkens, en de rookschalen, en de
wierookvaten, van gesloten goud; daartoe de herren der deuren van het binnenste huis, van het
heilige der heiligen, en der deuren van het huis des tempels, van goud.
51 Alzo werd al het werk volbracht, dat de koning Salomo aan het huis des HEEREN maakte.
Daarna bracht Salomo de geheiligde dingen van zijn vader David; het zilver en het goud, en de vaten
leide hij onder de schatten van het huis des HEEREN.

Gelijk in de geschiedenis van David het ene hoofdstuk over oorlogen en overwinningen volgt op het andere zo volgt in de geschiedenis van Salomo het ene hoofdstuk over bouwen op het andere. In dit hoofdstuk hebben wij:

I zijn in orde brengen van verschillende gebouwen voor zichzelf en zijn eigen gebruik, vers 1-12.

II. zijn meubileren van de tempel, die hij voor God had gebouwd. Met twee pilaren, vers 13-22.

2. Met een gegoten zee, vers 23-26.

3. Met koperen stellingen vers 27-37 en tien koperen wasvaten er op, vers 3S, 39.

4. Met al de andere gereedschappen van de tempel, vers 40-50.

5. Met de dingen, die zijn vader had geheiligd, vers 51. De bijzondere beschrijving er van was niet onnodig toen zij geschreven werd, ook is zij nu evenmin onnodig.

Koningen 7:1-12

Nooit heeft iemand zo de zin gehad voor bouwen als Salomo, en nooit heeft iemand doelmatiger gebouwd. Hij begon met de tempel, die eerst voor God gebouwd werd, en toen werd al zijn ander bouwen hem troostrijk en lieflijk. Het hechtste fundament voor een duurzame voorspoed is zulk een, dat gelegd wordt in vroege Godsvrucht, Mattheus 6:33.

1. Hij bouwde een huis voor zichzelf, vers 1, *waar hij woonde,* vers 8. Zijn vader had een goed huis gebouwd, maar het was geen blaam op zijn vader, dat hij een beter bouwde in verhouding tot de staat en het vermogen, waarmee God hem gezegend had, veel van het lieflijke en aangename van dit leven staat in verband met een goed, aangenaam huis. Dertien jaren heeft hij aan dit huis gebouwd, terwijl hij de tempel in weinig meer dan zeven jaren gebouwd heeft. Het was niet dat hij nauwkeuriger, maar wel dat hij minder vurig en ijverig was in het bouwen van zijn huis, dan in het bouwen van Gods huis. Voor zijn eigen paleis had hij niet zoveel haast, maar hij was ongeduldig om de tempel gebouwd en gereed te zien voor het gebruik. Zo behoren wij Gods eer te stellen boven ons gemak en genoegen.

2. Hij bouwde *het huis van het woud des Libanons,* vers 2, ondersteld een landhuis te zijn nabij Jeruzalem, en aldus genoemd wegens deszelfs aangename ligging en de bomen, die het omgaven. Ik denk veeleer dat het huis gebouwd was in het woud van de Libanon zelf, waar Salomo gemakkelijk dikwijls kon heengaan hoewel het op een grote afstand was van Jeruzalem, daar hij veel wagens en paarden had, verspreid in wagensteden, die waarschijnlijk zijn pleisterplaatsen waren. Het blijkt niet dat zijn troon, vermeld in vers 7, in het huis des wouds van de Libanon was, en het was niet onvoegzaam, dat hij daar zijn schilden bewaarde als in een magazijn. Er wordt uitdrukkelijk nota genomen van zijn gebouwen, niet alleen in Jeruzalem, maar in de Libanon, Hoofdstuk 9:19, en wij lezen van de toren van Libanon die tegen Damascus ziet, en waarschijnlijk deel uitmaakte van dat huis. Er wordt een bijzonder bericht gegeven van dit huis, dat, daar het gebouwd was op de Libanon, een plaats, vermaard voor cederbomen, de pilaren, en balken, en het dak geheel van cederhout waren, vers 2, 3, en daar het bestemd was om er een aangenaam uitzicht te hebben, er aan iedere zijde drie rijen vensters waren, *licht tegen licht* of uitzicht tegen uitzicht vers 4, 5. Zij, wier lot het is op het land te wonen, kunnen wel verzoend zijn met hun landleven, als zij bedenken dat sommigen van de grootste vorsten die dagen het aangenaamst van hun leven hebben geacht, die zij in hun landelijke afzondering hebben doorgebracht.

3. Hij bouwde zuilengangen voor een van zijn huizen, hetzij voor dat te Jeruzalem of voor dat in het woud van de Libanon, die zeer vermaard waren, *een voorhuis van pilaren,* vers 6, dat misschien voor wachthuis diende of waarin zij, die voor zaken tot hem kwamen, konden wandelen, totdat zij ten gehore werden toegelaten, of wel alleen voor statigheid en pracht. Hijzelf spreekt van "de opperste wijsheid, die haar huis heeft gebouwd en haar zeven pilaren heeft gehouwen," Spreuken 9:1, ter beschutting van hen die drie verzen tevoren, Hoofdstuk 8:34, gezegd worden, *dagelijks te waken aan haar poorten, waarnemende de posten harer deuren.*

4. Bij zijn huis, waarin hij woonde te Jeruzalem, bouwde hij een grote zaal of voorhuis des gerichts, waar de troon stond of des konings rechterstoel, waar rechtszaken behandeld werden, waarvoor een beroep gedaan was op hemzelf "(placita coram ipso rege tenenda rechtszaken werden in des konings tegenwoordigheid behandeld)" en dit voorhuis had een rijke lambrisering van cederhout, van

de vloer tot aan het dak, vers 7. Daar had hij ook een ander voorhof, meer binnenwaarts, waar zijn dienaren in wandelden, vers 8.

5. Hij bouwde een huis voor zijn echtgenote, waarin zij haar hof hield, vers 8. Het wordt gezegd *aan dat voorhuis gelijk te zijn* omdat het ook van cederhout gebouwd was, hoewel niet in dezelfde vorm. Dit was ongetwijfeld belendend aan zijn eigen paleis. Evenwel als het er zo nabij was geweest als het had moeten zijn, dan zou Salomo zijn vrouwen niet zo vermenigvuldigd hebben als hij gedaan heeft.

Van de verwonderlijke pracht van al deze gebouwen wordt nota genomen in vers 9 en verv. Al de materialen waren van de beste in hun soort. De fundamentstenen waren kostelijk om hun grootte, drie a vier meter in het vierkant of tenminste zo lang, vers 10, en de stenen van het gebouw waren kostelijk vanwege de bewerking, gehouwen en gezaagd, en in alle opzichten fraai bewerkt, vers 9, 11. Het voorhof van zijn eigen huis was zoals dat van de tempel, vers 12 vergelijk Hoofdstuk 6:36 zozeer behaagde hem het model van Gods voorhoven, dat hij er zijn eigen voorhof naar gemaakt heeft.

Koningen 7:13-47

Wij hebben hier een bericht omtrent het koperwerk van de tempel. Er was geen ijzer in of aan de tempel, maar wij bevinden dat David voor de tempel bereid heeft "ijzer voor ijzeren werken," 1 Kronieken 29:2. Wat die werken waren wordt ons niet gezegd, maar sommigen van de koperen werken worden hier beschreven, en de overige vermeld.

I. De koperslager, die Salomo gebruikte om dit deel van het werk te besturen, was Hiram die van moeders zijde een Israëliet van de stam van Nafthali, maar van vaders zijde een Tyriër was, vers 14. Indien hij het vernuft had van een Tyriër, en de genegenheid van een Israëliet voor het huis van God, (het hoofd van een Tyriër en het hart van een Israëliet) dan was het gelukkig dat het bloed van de twee volken zich in hem vermengde, daardoor was hij bekwaam gemaakt voor het werk, waarvoor hij bestemd was. Gelijk de tabernakel gebouwd was van de rijkdom van Egypte, zo is de tempel gebouwd met het vernuft van Tyrus. God zal zich bedienen van de gewone gaven van de kinderen der mensen.

II. Het koper, dat hij gebruikte, was het beste, dat te krijgen was, al de koperen vaten waren *van gepolijst koper,* vers 45, van goed koper, zegt de Chaldeër, dat het sterkst en het fraaist was. God, die de beste is, moet gediend en geëerd worden met het beste.

III. De plaats, waar al die koperen vaten gegoten werden, was de vlakte van de Jordaan, omdat de grond daar hard en kleiachtig was, geschikt om er vormen van te maken voor het gieten van het koper, vers 46, en Salomo wilde dit mindere werk niet in of nabij Jeruzalem laten verrichten.

IV. De hoeveelheid werd niet berekend, de vaten waren *ongeteld,* (zo kan het in vers 47 gelezen worden, zowel als *ongewogen), vanwege de zeer grote menigte,* en het zou eindeloos geweest zijn om er rekening van te houden. Ook werd het gewicht van het koper, als het aan de werklieden overgegeven was, niet onderzocht, zo eerlijk waren de werklieden en zo groot was de hoeveelheid koper, die zij hadden, dat er geen gevaar was dat zij tekort zouden komen. Wij moeten het aan Salomo's zorg toeschrijven, dat hij zoveel heeft verschaft, niet aan zijn zorgeloosheid, dat hij er geen rekening van hield.

V. Er worden enige bijzonderheden van het koperwerk beschreven.

1. Twee koperen pilaren, die opgericht werden *in het voorhuis des tempels,* vers 21, of het onder bedekking van het voorhuis was of in de open lucht, is niet zeker, het was tussen de tempel en het voorhof van de priesters. Deze pilaren dienden noch om er poorten aan op te hangen, noch om er enigerlei bouwwerk op te laten rusten, maar zuiver en alleen tot sieraad en betekenis.

a. Welk ornament zij waren kunnen wij nagaan uit het bericht, dat hier gegeven wordt van het kunstig werk, dat er aan aangebracht was, ingelegd werk, ketenwerk, netwerk, leliewerk en granaatappelen in rijen, en alles van blinkend koper, gevormd naar de beste regelen van evenredigheid, om het oog te behagen.

b. Hun betekenis wordt aangeduid door de namen, die er aan gegeven zijn, vers 21. *Jachin-Hij zal bevestigen,* en *Boaz-In hem is kracht.* Sommigen denken dat het gedenktekenen waren aan de

wolk en vuurkolom, die Israël door de woestijn geleid heeft, ik denk veeleer, dat zij bestemd waren om aan de priesters en anderen, die kwamen om aan Gods deur te aanbidden, te doen gedenken:

a.a. Dat zij alleen op God en niet op enigerlei genoegzaamheid in henzelf, moesten steunen voor kracht en bevestiging in hun oefeningen van de Godsvrucht. Als wij komen om God te aanbidden, en bevinden dat ons hart afdwaalt en ongestadig is, zo laat ons door het geloof hulp inroepen van de hemel: "Jachin-God zal dit dwaalziek hart standvastig maken, het is goed, dat het hart gesterkt worde door genade." Wij bevinden dat wij zwak en onbekwaam voor heilige plichten zijn, maar dit is ons ter bemoediging. "Boaz-In Hem is onze kracht," die beide het willen en het werken in ons werkt. Ik zal heengaan in de mogendheden des Heren Heren. Geestelijke kracht en standvastigheid kunnen verkregen worden aan de deur van Gods tempel, waar wij in het gebruik van de middelen van de genade op de gaven van de genade moeten wachten.

b.b. Het was hun een memoriaal van de sterkte en vastigheid van de tempel Gods onder hen. Laat hen zich dicht bij God houden en bij hun plicht, en zij zullen nooit hun waardigheden en voorrechten verliezen, maar de schenking zal hun bevestigd en bestendig worden. Het is de Evangeliekerk, die God zal bevestigen en versterken, en tegen welke de poorten van de hel nooit zullen vermogen. Maar wat deze tempel aangaat: toen hij verwoest werd, is bijzonder nota genomen van het afbreken van deze pilaren, 2 Koningen 25:13, 17, die de tekenen zijn geweest van zijn bevestiging, en dit zouden gebleven zijn indien het volk God niet had verlaten.

2. Een koperen zee, een zeer groot vat van ongeveer zes meter middellijn, en dat meer dan vijfhonderd ton water kon bevatten, ten gebruike van de priesters om zichzelf en de offers te wassen en de voorhoven des tempels rein te houden, vers 23 en verv. Zij stond opgeheven op twaalf koperen beelden van runderen, zo hoog, dat zij er òf langs trappen toe moesten opklimmen, òf van onderen kranen moesten hebben om er water uit te krijgen. Aan de Gibeonieten of Nethinim, die water moesten putten voor het huis Gods, was de zorg opgedragen om haar te vullen. Sommigen denken dat Salomo dit grote waterreservoir op de beelden van runderen of ossen gesteld heeft in minachting van het gouden kalf, dat Israël had aangebeden, opdat (zoals bisschop Patrick het uitdrukt, het volk zien zou dat er in die beelden niets aanbiddenswaardigs was, dat zij meer geschikt waren om tot voetstukken te dienen dan om er goden van te maken. Toch heeft dit Jerobeam niet weerhouden om de kalveren als godheden op te richten. In het voorhof van de tabernakel was slechts een koperen wasvat voor de priesters om er zich in te wassen, maar in het voorhof van de tempel een *koperen zee,* te kennen gevende dat door het Evangelie van Christus veel vollediger voorzien is voor onze reiniging dan door de wet van Mozes. Die had een wasvat, dit heeft een zee, "een fontein, die geopend is," Zacheria 13:1.

3. Tien koperen stellingen, waarop tien wasvaten geplaatst werden, om ten dienste van de tempel met water te worden gevuld, omdat er aan de gegoten zee geen plaats zou zijn voor allen, die zich daar moesten wassen. De stellingen, waarop deze wasvaten geplaatst werden, zijn hier zeer uitvoerig beschreven, vers 27 en verv. Zij waren op onderscheiden wijze versierd, en op wielen gezet, opdat zij, als dit nodig was, verplaatst konden worden, maar gewoonlijk stonden zij in twee rijen, vijf aan iedere zijde van het voorhof, vers 39. Zij, *die de vaten des Heren dragen,* moeten *zeer rein zijn.* Geestelijke priesters en geestelijke offeranden moeten gewassen worden in het wasvat van Christus' bloed en van de wedergeboorte. Wij moeten ons dikwijls wassen, want dagelijks verontreinigen wij ons, onze handen wassen en onze harten reinigen. Er is ruime

voorziening gemaakt voor onze reiniging, zodat het onze eigen schuld zal zijn, indien ons lot voor eeuwig onder de onreinen moet wezen.

4. Behalve deze was er nog een zeer groot aantal van koperen potten gemaakt, om er het vlees van de dankoffers in te koken, waarop de priesters en de offeraars tezamen voor het aangezicht des Heren onthaald werden, zie 1 Samuel 2:14, alsmede de schoffelen, waarmee zij de as van het altaar wegnamen. Sommigen denken dat het woord *vleeshaken* betekent, waarmee zij het vlees uit de pot namen. Ook de besprengbekkens, waarin zij het bloed van de offers deden, waren van koper. Deze zijn genomen voor al de gereedschappen des altaars, Exodus 38:3. Aan dit werk zijnde, hebben zij er zeer vele van gemaakt, opdat er een goede voorraad van aanwezig zou zijn, als die, welke het eerst in gebruik werden genomen, versleten zouden zijn. Aldus heeft Salomo, daar hij het benodigde er voor had, ook voor het nageslacht voorziening gemaakt.

Koningen 7:48-51

1. Hier is het maken van het gouden werk des tempels, dat het laatst schijnt gedaan te zijn, want daarmee eindigde het werk van Gods huis. Binnenshuis was alles van goud en alles opnieuw gemaakt, behalve de ark met haar verzoendeksel en cherubim, de oude zaken waren òf gesmolten, òf weggelegd-het gouden altaar, de gouden tafel, de gouden kandelaar met alles wat er toe behoorde. Het reukaltaar was nog *een*, want dat zijn ook Christus en Zijn voorbede, maar hij maakte tien gouden tafels, 2 Kronieken 4, 8, hoewel slechts de ene hier vermeld wordt, waarop de toonbroden waren, vers 48, die wij onderstellen kunnen groter te zijn geweest dan de andere, en waarvoor de andere als buffetten gebruikt werden, en *tien gouden kandelaars,* vers 49, de veel grotere overvloed aanduidende beide van geestelijke spijze en van hemels licht, waarmee het Evangelie ons gezegend heeft, dan de wet van Mozes had of kon geven. Zelfs de hengsels van de deuren waren van goud, vers 50, opdat alles even prachtig zou zijn, en het toont ook Salomo's grootmoedigheid. Sommigen opperen het denkbeeld dat alles zo prachtig was gemaakt in Gods tempel, ten einde het volk af te houden van afgoderij, want geen van de afgodstempels was zo rijk en prachtig als deze, maar hoe weinig dit middel heeft gebaat, zal door de geschiedenis worden aangetoond.

2. Het inbrengen van de geheiligde dingen, die zijn vader aan de eer Gods had gewijd vers 51. Wat niet uitgegeven werd voor het gebouw en zijn meubilering, werd in de schatkist gelegd voor herstellingen, onverwachte uitgaven en de blijvende onkosten van de tempeldienst. Wat de ouders aan God gewijd hebben, mogen de kinderen volstrekt niet vervreemden of herroepen, zij moeten blijmoedig bevestigen wat bestemd was voor Godvruchtige of barmhartige doeleinden, opdat zij met de bezitting ook de zegen beërven.

HOOFDSTUK 8

1 Toen vergaderde Salomo de oudsten van Israel, en al de hoofden der stammen, de oversten der vaderen, onder de kinderen Israels, tot den koning Salomo te Jeruzalem, om de ark des verbonds des HEEREN op te brengen uit de stad Davids, dewelke is Sion.
2 En alle mannen van Israel verzamelden zich tot den koning Salomo, in de maand Ethanim op het feest; die is de zevende maand.
3 En al de oudsten van Israel kwamen; en de priesters namen de ark op.
4 En zij brachten de ark des HEEREN en de tent der samenkomst opwaarts mitsgaders al de heilige vaten, die in de tent waren; en de priesters en de Levieten brachten dezelve opwaarts.
5 De koning Salomo nu en de ganse vergadering van Israel, die bij hem vergaderd waren, waren met hem voor de ark, offerende schapen en runderen, die vanwege de menigte niet konden geteld, noch gerekend worden.
6 Alzo brachten de priesteren de ark des verbonds des HEEREN tot haar plaats, tot de aanspraakplaats van het huis, tot het heilige der heiligen, tot onder de vleugelen der cherubim.
7 Want de cherubim spreidden beide vleugelen over de plaats der ark; en de cherubim overdekten de ark en haar handbomen van boven.
8 Daarna schoven zij de handbomen verder uit, dat de hoofden der handbomen gezien werden uit het heiligdom voor aan de aanspraakplaats, maar buiten niet gezien werden; en zij zijn aldaar tot op dezen dag.
9 Er was niets in de ark, dan alleen de twee stenen tafelen, die Mozes bij Horeb daarin gelegd had, als de HEERE een verbond maakte met de kinderen Israels, toen zij uit Egypteland uitgetogen waren.
10 En het geschiedde, als de priesters uit het heilige uitgingen, dat een wolk het huis des HEEREN vervulde.
11 En de priesters konden niet staan om te dienen, vanwege de wolk; want de heerlijkheid des HEEREN had het huis des HEEREN vervuld.
12 Toen zeide Salomo: De HEERE heeft gezegd, dat Hij in donkerheid zou wonen.
13 Ik heb immers een huis gebouwd, U ter woonstede, een vaste plaats tot Uw eeuwige woning.
14 Daarna wendde de koning zijn aangezicht om, en zegende de ganse gemeente van Israel; en de ganse gemeente van Israel stond.
15 En hij zeide: Geloofd zij de HEERE, de God Israels, Die met Zijn mond tot mijn vader David gesproken heeft, en heeft het met Zijn hand vervuld, zeggende:
16 Van dien dag af, dat Ik Mijn volk Israel uit Egypteland uitgevoerd heb, heb Ik geen stad verkoren uit alle stammen van Israel, om een huis te bouwen, dat Mijn Naam daar zou wezen; maar Ik heb David verkoren, dat hij over Mijn volk Israel wezen zou.
17 Het was ook in het hart van mijn vader David, een huis den Naam van den HEERE, den God Israels, te bouwen.
18 Maar de HEERE zeide tot David, mijn vader: Dewijl dat in uw hart geweest is Mijn Naam een huis te bouwen, gij hebt welgedaan, dat het in uw hart geweest is.
19 Evenwel gij zult dat huis niet bouwen; maar uw zoon, die uit uw lendenen voortkomen zal, die zal Mijn Naam dat huis bouwen.
20 Zo heeft de HEERE bevestigd Zijn woord, dat Hij gesproken had; want ik ben opgestaan in de plaats van mijn vader David, en ik zit op den troon van Israel, gelijk als de HEERE gesproken heeft; en ik heb een huis gebouwd den Naam des HEEREN, des Gods van Israel.

21 En ik heb daar een plaats beschikt voor de ark, waarin het verbond des HEEREN is, hetwelk Hij met onze vaderen maakte, als Hij hen uit Egypteland uitvoerde.
22 En Salomo stond voor het altaar des HEEREN, tegenover de ganse gemeente van Israel, en breidde zijn handen uit naar den hemel;
23 En hij zeide: HEERE, God van Israel, er is geen God, gelijk Gij, boven in den hemel, noch beneden op de aarde, houdende het verbond en de weldadigheid aan Uw knechten, die voor Uw aangezicht met hun ganse hart wandelen;
24 Die Uw knecht, mijn vader David, gehouden hebt, wat Gij tot hem gesproken hadt; want met Uw mond hebt Gij gesproken, en met Uw hand vervuld, gelijk het te dezen dage is.
25 En nu HEERE, God van Israel, houd Uw knecht, mijn vader David, wat Gij tot hem gesproken hebt, zeggende: Geen man zal u van voor Mijn aangezicht afgesneden worden, die op den troon van Israel zitte; alleenlijk zo uw zonen hun weg bewaren, om te wandelen voor Mijn aangezicht, gelijk als gij gewandeld hebt voor Mijn aangezicht.
26 Nu dan, o God van Israel, laat toch Uw woord waar worden, hetwelk Gij gesproken hebt tot Uw knecht, mijn vader David.
27 Maar waarlijk, zou God op de aarde wonen? Zie, de hemelen, ja, de hemel der hemelen zouden U niet begrijpen, hoeveel te min dit huis, dat ik gebouwd heb!
28 Wend U dan nog tot het gebed van Uw knecht, en tot zijn smeking, o HEERE, mijn God, om te horen naar het geroep en naar het gebed, dat Uw knecht heden voor Uw aangezicht bidt.
29 Dat Uw ogen open zijn, nacht en dag, over dit huis, over deze plaats, van dewelke Gij gezegd hebt: Mijn Naam zal daar zijn; om te horen naar het gebed, hetwelk Uw knecht bidden zal in deze plaats.
30 Hoor dan naar de smeking van Uw knecht, en van Uw volk Israel, die in deze plaats zullen bidden; en Gij, hoor in de plaats Uwer woning, in den hemel, ja, hoor, en vergeef.
31 Wanneer iemand tegen zijn naaste zal gezondigd hebben, en hij hem een eed des vloeks opgelegd zal hebben, om zichzelven te vervloeken; en de eed des vloeks voor Uw altaar in dit huis komen zal;
32 Hoor Gij dan in den hemel, en doe, en richt Uw knechten, veroordelende den ongerechtige, gevende zijn weg op zijn hoofd, en rechtvaardigende den gerechtige, gevende hem naar zijn gerechtigheid.
33 Wanneer Uw volk Israel zal geslagen worden voor het aangezicht des vijands, omdat zij tegen U gezondigd zullen hebben, en zich tot U bekeren, en Uw Naam belijden, en tot U in dit huis bidden en smeken zullen;
34 Hoor Gij dan in den hemel, en vergeef de zonde van Uw volk Israel, en breng hen weder in het land, dat Gij hun vaderen gegeven hebt.
35 Als de hemel zal gesloten zijn, dat er geen regen is, omdat zij tegen U gezondigd zullen hebben; en zij in deze plaats bidden, en Uw Naam belijden, en van hun zonden zich bekeren zullen, als Gij hen geplaagd zult hebben;
36 Hoor Gij dan in den hemel, en vergeef de zonde van Uw knechten en van Uw volk Israel, als Gij hun zult geleerd hebben den goeden weg in denwelken zij wandelen zullen; en geef regen op Uw land, dat Gij Uw volk tot een erfenis gegeven hebt.
37 Als er honger in het land wezen zal, als er pest wezen zal, als er brandkoren, honigdauw, sprinkhanen, kevers wezen zullen, als zijn vijand in het land zijner poorten hem belegeren zal, of enige plage, of enige krankheid wezen zal;
38 Alle gebed, alle smeking, die van enig mens, van al Uw volk Israel, geschieden zal; als zij erkennen, een ieder de plage zijns harten, en een ieder zijn handen in dit huis uitbreiden zal;

39 Hoor Gij dan in den hemel, de vaste plaats Uwer woning, en vergeef, en doe, en geef een iegelijk naar al zijn wegen, gelijk Gij zijn hart kent; want Gij alleen kent het hart van alle kinderen der mensen;
40 Opdat zij U vrezen al de dagen, die zij leven zullen in het land, dat Gij onzen vaderen gegeven hebt.
41 Zelfs ook aangaande den vreemde, die van Uw volk Israel niet zal zijn, maar uit verren lande om Uws Naams wil komen zal;
42 (Want zij zullen horen van Uw groten Naam, en van Uw sterke hand, en van Uw uitgestrekten arm) als hij komen en bidden zal in dit huis;
43 Hoor Gij in den hemel, de vaste plaats Uwer woning, en doe naar alles, waarom die vreemde tot U roepen zal; opdat alle volken der aarde Uw Naam kennen, om U te vrezen, gelijk Uw volk Israel, en om te weten, dat Uw Naam genoemd wordt over dit huis, hetwelk ik gebouwd heb.
44 Wanneer Uw volk in den krijg tegen zijn vijand uittrekken zal door den weg, dien Gij hen henen zenden zult, en zullen tot den HEERE bidden naar den weg dezer stad, die Gij verkoren hebt, en naar dit huis, hetwelk ik Uw Naam gebouwd heb;
45 Hoor dan in den hemel hun gebed en hun smeking, en voer hun recht uit.
46 Wanneer zij gezondigd zullen hebben tegen U (want geen mens is er, die niet zondigt), en Gij tegen hen vertoornd zult zijn, en hen leveren zult voor het aangezicht des vijands, dat degenen, die hen gevangen hebben, hen gevankelijk wegvoeren in des vijands land, dat verre of nabij is.
47 En zij in het land, waar zij gevankelijk weggevoerd zijn, weder aan hun hart brengen zullen, dat zij zich bekeren, en tot U smeken in het land dergenen, die ze gevankelijk weggevoerd hebben, zeggende: Wij hebben gezondigd, en verkeerdelijk gedaan, wij hebben goddelooslijk gehandeld;
48 En zij zich tot U bekeren, met hun ganse hart, en met hun ganse ziel, in het land hunner vijanden, die hen gevankelijk weggevoerd zullen hebben; en tot U bidden zullen naar den weg van hun land (hetwelk Gij hun vaderen gegeven hebt), naar deze stad, die Gij verkoren hebt, en naar dit huis, dat ik Uw Naam gebouwd heb;
49 Hoor dan in den hemel, de vaste plaats Uwer woning, hun gebed en hun smeking en voer hun recht uit;
50 En vergeef aan Uw volk, dat zij tegen U gezondigd zullen hebben, en al hun overtredingen, waarmede zij tegen U zullen overtreden hebben; en geef hun barmhartigheid voor het aangezicht dergenen, die ze gevangen houden, opdat zij zich hunner ontfermen;
51 Want zij zijn Uw volk en Uw erfdeel, die Gij uitgevoerd hebt uit Egypteland, uit het midden des ijzeren ovens;
52 Opdat Uw ogen open zijn tot de smeking van Uw knecht, en tot de smeking van Uw volk Israel, om naar hen te horen, in al hun roepen tot U.
53 Want Gij hebt hen U tot een erfdeel afgezonderd, uit alle volken der aarde; gelijk als Gij gesproken hebt door den dienst van Mozes, Uw knecht, als Gij onze vaderen uit Egypte uitvoerdet, Heere HEERE!
54 Het geschiedde nu, als Salomo voleind had dit ganse gebed, en deze smeking tot den HEERE te bidden, dat hij van voor het altaar des HEEREN opstond, van het knielen op zijn knieen, met zijn handen uitgebreid naar den hemel;
55 Zo stond hij, en zegende de ganse gemeente van Israel, zeggende met luider stem:
56 Geloofd zij de HEERE, Die aan Zijn volk Israel rust gegeven heeft, naar alles, wat Hij gesproken heeft! Niet een enig woord is er gevallen van al Zijn goede woorden, die Hij gesproken heeft door den dienst van Mozes, Zijn knecht.

57 De HEERE, onze God, zij met ons, gelijk als Hij geweest is met onze vaderen; Hij verlate ons niet, en begeve ons niet;
58 Neigende tot Zich ons hart, om in al Zijn wegen te wandelen, en om te houden Zijn geboden, en Zijn inzettingen, en Zijn rechten, dewelke Hij onzen vaderen geboden heeft.
59 En dat deze mijn woorden, waarmede ik voor den HEERE gesmeekt heb, mogen nabij zijn voor den HEERE, onzen God, dag en nacht; opdat Hij het recht van Zijn knecht uitvoere, en het recht van Zijn volk Israel, elkeen dagelijks op zijn dag.
60 Opdat alle volken der aarde weten, dat de HEERE die God is, niemand meer;
61 En ulieder hart volkomen zij met den HEERE, onzen God, om te wandelen in Zijn inzettingen, en Zijn geboden te houden, gelijk te dezen dage.
62 En de koning, en gans Israel met hem, offerden slachtofferen voor het aangezicht des HEEREN.
63 En Salomo offerde ten dankoffer, dat hij den HEERE offerde, twee en twintig duizend runderen, en honderd en twintig duizend schapen. Alzo hebben zij het huis des HEEREN ingewijd, de koning en al de kinderen Israels.
64 Ten zelfden dage heiligde de koning het middelste des voorhofs, dat voor het huis des HEEREN was, omdat hij aldaar het brandoffer en het spijsoffer bereid had, mitsgaders het vet der dankofferen; want het koperen altaar, dat voor het aangezicht des HEEREN was, was te klein, om de brandofferen, en de spijsofferen, en het vet der dankofferen te vatten.
65 Terzelfder tijd ook hield Salomo het feest, en gans Israel met hem, een grote gemeente, van den ingang af van Hamath tot de rivier van Egypte, voor het aangezicht des HEEREN, onzes Gods, zeven dagen en zeven dagen, zijnde veertien dagen.
66 Op den achtsten dag liet hij het volk gaan, en zij zegenden den koning; daarna gingen zij naar hun tenten, blijde en goedsmoeds over al het goede, dat de HEERE aan David, Zijn knecht, en aan Israel, Zijn volk, gedaan had.

Het gebouw en de meubilering van de tempel waren heerlijk, maar de inwijding er van overtreft die in heerlijkheid, evenals gebed en lofzegging, het werk van de heiligen, het gieten van metaal en het graveren van stenen, het werk van ambachtslieden, overtreft. De tempel was bestemd om de omgang te onderhouden tussen God en Zijn volk, en hier hebben wij een bericht van de plechtigheid van hun eerste ontmoeting aldaar.

I. De vertegenwoordigers van geheel Israël werden bijeengeroepen, vers 1, 2, om gedurende veertien dagen een feest te vieren ter ere van God, vers 65.

II. De priesters brachten de ark in het heilige van de heiligen, en stelden haar aldaar, vers 3-9.

III. God nam er bezit van door een wolk, vers 10. 11.

IV, Onder dankerkentenis aan God geeft Salomo het volk inlichting nopens de gelegenheid voor welke zij bijeengeroepen waren, vers 12-21.

V. In een lang gebed beveelt hij aan de genadige aanneming van God al de gebeden, die in of met het aangezicht naar deze plaats gedaan zullen worden, vers 22-53.

Vl. Hij zond de vergadering heen met een zegen en een vermaning, vers 54-91.

VII. Hij offerde zeer veel offeranden, op welke hij en het volk het feestmaal hielden, en zo scheidden zij met grote tevredenheid, vers 62-66. Dat waren Israëls gouden dagen, dagen van de Zoon des mensen in type.

Koningen 8:1-11

Hoewel de tempel rijk versierd was, was hij, zolang er de ark niet in was, als een lichaam zonder ziel, of een kandelaar zonder kaars, of (om in meer eigenlijke zin te spreken) als een huis zonder bewoner. Al de kosten en moeite aan dit statig gebouw besteed, zijn verloren, zo God ze niet aanneemt, en tenzij het Hem behaagt het te erkennen als de plaats, waar Hij Zijns naams gedachtenis stichten wil, is het met dat al slechts een puinhoop. Als daarom al het werk volbracht is, Hoofdstuk 7:51, blijft het een nodige nog te doen over, en dat is: het inbrengen van de ark. Dit is alzo het einde, dat het werk moet kronen, en wij hebben hier het bericht dat het met grote plechtigheid gedaan werd.

I. Salomo leidt deze dienst, zoals David de dienst geleid heeft bij het opbrengen van de ark naar Jeruzalem, en geen van beide heeft het beneden zich geacht om de ark te volgen of het volk daarbij voor te gaan. Salomo roemt in de titel van prediker, Prediker 1:1, en meester van de verzamelingen, Hoofdstuk 12:11. Deze grote verzameling roept hij op, vers 1, en hij is er het middelpunt van, want tot hem zijn zij allen verzameld, vers 2, *op* het feest in de zevende *maand*, namelijk het Loofhuttenfeest, dat gevierd moest worden op de vijftiende dag dier maand, Leviticus 23:34. Als een zeer goed man brengt David de ark naar een geschikte plaats in zijn nabijheid, als een zeer groot man brengt Salomo haar naar een prachtige plaats. Een ieder gelijk hij gaven ontvangen heeft, alzo bediene hij dezelve, en de kinderen zetten de dienst van God voort, waar hun ouders er mee gebleven zijn.

II. Gans Israël woonde de dienst bij, hun rechters en de hoofden hunner stammen en geslachten, al de beambten, burgerlijke en militaire, en, zoals zij in het hoorden spreken, de hoofden hunner clans, dat is hunner stammen in ergere zin. Een bijeenkomst van alle dezen kon wel een verzameling van geheel Israël genoemd worden. Zij kwamen nu bijeen:

1. Om eer te doen aan Salomo en hem de dank van de natie te bieden voor al de goede diensten, die hij hun in vriendelijkheid had bewezen.

2. Om eer te doen aan de ark, er eerbied aan te bewijzen, en van hun algemene vreugde te getuigen over haar vestiging. De toeneming van uitwendige pracht voor de ark is wel dikwijls een verzoeking geweest voor geveinsden om haar te volgen, daar deze echter bevorderlijk kan zijn aan haar ware belangen, moeten zij, die het goede voor haar wensen, er zich toch (met beving) in verheugen. Openbare zegeningen moeten dankbaar in het openbaar worden erkend. Zij, die voor het aangezicht des Heren kwamen, zijn niet met ledige handen gekomen, want allen offerden zij talloze schapen en runderen, vers 5. In Salomo's tijd was het volk zeer rijk, zeer gerust en zeer blijmoedig, en daarom voegde het, dat zij bij deze gelegenheid niet slechts hun blijmoedigheid, maar ook een deel van hun rijkdom aan God en Zijn eer zouden wijden.

III. De priesters volbrengen hun deel van de dienst. In de woestijn moesten de Levieten de ark dragen, omdat er toen geen priesters genoeg waren om het te doen, maar hier (het was de laatste maal dat de ark gedragen moest worden) hebben de priesters het zelf gedaan zoals hun bevolen was het te doen, toen zij rondom Jericho gedragen moest worden. Hier wordt ons gezegd:

1. Wat in de ark was, niets dan de twee tafelen, vers 9, een schat van oneindig groter en hoger waardij dan al de geheiligde dingen van David en Salomo. De kruik met manna en Aarons staf waren bij de ark, niet er in.

2. Wat met de ark opgebracht werd, vers 4, de tent van de samenkomst. Waarschijnlijk zijn die, welke Mozes heeft opgericht in de woestijn en die te Gibea was, en die, welke David gespannen heeft in Zion, beide naar de tempel gebracht, waaraan zij als het ware al haar heiligheid overgaven, ze ineen latende vloeien met die van de tempel, die van nu voortaan de plaats moet zijn, waar God gezocht moet worden. Aldus zullen al de heilige dingen van de kerk op aarde, welke zozeer haar blijdschap en heerlijkheid zijn, verzwolgen worden in de volmaaktheid van de heiligheid hierboven.

3. Waar zij op haar plaats gesteld werd, de plaats, bestemd voor haar rust na al haar omwandelingen, vers 6, tot de aanspraakplaats des huizes, vanwaar zij verwachtten dat God tot hen zou spreken, namelijk in het heilige van de heiligen, die dit werd door de aanwezigheid van de ark onder de vleugelen van de grote cherubim die Salomo er gezet had, Hoofdstuk 6:27, de bijzondere bescherming van de engelen aanduidende, onder welke Gods inzettingen en de vergaderingen Zijns volks gezet zijn. De handbomen van de ark werden uitgetrokken, zodat zij van onder de vleugelen van de cherubim gezien werden, om de hogepriester naar het verzoendeksel te wijzen boven de ark, als hij eenmaal in het jaar inging om er het bloed te sprengen, zodat zij nog van enig nut bleven, hoewel het niet langer nodig was om er de ark mee te dragen.

IV. God had een welbehagen in hetgeen gedaan was, en heeft er Zijn genadige aanneming van betoond, vers 10, 11. De priesters mochten in het heilige van de heiligen komen, totdat God er Zijn heerlijkheid openbaarde, maar van nu voortaan mocht niemand de ark naderen dan de hogepriester op de verzoendag. Het zou op hun gevaar zijn, zo zij het wèl deden. Daarom was het niet voordat de priesters uit de aanspraakplaats waren gekomen, dat de *Shechina* er bezit van nam in een wolk, die niet slechts het heilige der heiligen vervulde, maar ook de tempel, zodat de priesters, die reukwerk brandden aan het gouden altaar, het niet konden dragen. Door deze zichtbare uitstraling van de Goddelijke heerlijkheid:

1. Heeft God de eer gelegd op de ark, haar erkend als het teken van Zijn tegenwoordigheid. Haar heerlijkheid was gedurende lange tijd verminderd en verduisterd door haar veelvuldige verplaatsingen, het geringe van haar verblijf en haar al te veel blootgesteld zijn aan aller blikken, maar God wil nu tonen dat zij Hem even dierbaar is als ooit tevoren, en Hij wil dat zij met evenveel eerbied beschouwd zal worden als toen Mozes haar voor het eerst in zijn tabernakel heeft gebracht.

2. Hij betuigde Zijn aanneming van het gebouw en de meubilering van de tempel. Zijn welbehagen er in, als goede dienst gedaan aan Zijn naam en Zijn koninkrijk onder de mensen.

3. Hij bracht ontzag in deze grote vergadering, en bevestigde door hetgeen zij zagen hun geloof in hetgeen zij gelezen hadden in de boeken van Mozes betreffende de heerlijkheid van Gods verschijningen aan hun vaderen, opdat zij hierdoor, dicht bij de dienst van de God Israëls zouden gehouden worden, en versterkt zouden worden tegen de verzoeking tot afgoderij.

4. Hij toonde zich bereid om het gebed te horen, dat Salomo nu ging doen, en dat niet alleen, maar Hij vestigde Zijn woning in dit huis, opdat al Zijn biddend volk aangemoedigd zou zijn om hun

smekingen tot Hem te richten. Maar de heerlijkheid des Heren verscheen in een wolk, een donkere wolk, om te kennen te geven:

a. Het duistere van die bedeling in vergelijking met het licht des Evangelies, door hetwelk wij "met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heren als in een spiegel aanschouwen."

b. Het duistere van onze tegenwoordige staat, in vergelijking met het visioen Gods, dat de zaligheid zal zijn van de hemel, waar de Goddelijke heerlijkheid on-omsluierd is. Thans kunnen wij alleen zeggen wat Hij niet is, maar dan zullen wij Hem zien gelijk Hij is.

Koningen 8:12-21

I. Salomo bemoedigt hier de priesters, die van hun bediening uit de tempel kwamen, geheel verbaasd over de donkere wolk, die hen had overschaduwd. De discipelen van Christus "werden bevreesd als die in de wolk ingingen," hoewel het een "luchtige wolk" was, Lukas 9:34 en ook de priesters waren bevreesd toen zij zich door een donkere wolk omhuld zegen. Om hun vrees tot zwijgen te brengen:

1. Herinnert hij hen aan hetgeen zij wel moesten weten, namelijk dat dit een teken was van Gods tegenwoordigheid, vers 12. *De Here heeft gezegd dat Hij in donkerheid zou wonen.* Het is er zover vandaan dat dit een teken zou zijn van Zijn misnoegen, dat het juist een aanduiding is van Zijn gunst, want Hij heeft gezegd: "Ik verschijn in een wolk," Leviticus 16:2. Er is geen beter middel om ons met duistere bedelingen te verzoenen, dan te bedenken wat God gezegd heeft en een vergelijking te maken tussen Zijn woord en Zijn werk, zoals in Leviticus 10:3. "Dit is het wat de Here gesproken heeft." God is een licht, 1 Johannes 1:5, en Hij woont in het licht, 1 Timotheus 6:16 maar bij de mensen woont Hij in duisternis, maakt Hij haar tot Zijn tent, omdat zij het verblindend licht van Zijn heerlijkheid niet zouden kunnen dragen. Voorwaar Gij zijt een God, die zich verborgen houdt. Aldus wordt ons heilig geloof geoefend, en onze heilige vrees vermeerderd. Waar God in het licht woont wordt het geloof opgelost in aanschouwen en vrees in liefde.

2. Hijzelf heet het welkom, als alle aanneming waardig, en daar God door Zijn wolk nederkwam om bezit te nemen, spreekt hij enkele woorden om Hem bezit te geven, vers 13. *Voorzeker, Ik kom,* zegt God. *Amen,* zegt Salomo, *"ja kom, Here.* Het huis is het Uwe, geheel en volstrekt het Uwe, *ik heb immers een huis gebouwd U ter woonstede,* en het voor U gemeubileerd, het is voor altijd het Uwe, *een vaste plaats tot Uw eeuwige woning,* het zal nooit vervreemd worden of tot een ander gebruik worden aangewend, de ark zal er nooit uit worden verwijderd, zal nooit meer zwervende zijn". Het is Salomo's blijdschap dat God bezit heeft genomen, en het is zijn begeerte dat Hij in het bezit zal blijven. Laat de priesters dus niet bevreesd zijn, voor hetgeen, waarin Salomo roemt en juicht.

II. Hij onderricht het volk en geeft hun een duidelijk bericht nopens het huis, dat zij nu door God in bezit zagen genomen. Hij sprak kort tot de priesters, om hen te overtuigen (een woord tot de wijzen), maar *wendde zijn aangezicht om,* vers 14, van hen naar de vergadering, die in het buitenste voorhof stond, en richtte uitvoerig het woord tot haar.

1. Hij zegende de gehele gemeente. Toen zij de donkere wolk in de tempel zagen komen, waren zij er verbaasd over, vreesden zij dat de dikke duisternis de buitenste duisternis voor hen zijn zou. Het verbazingwekkende gezicht, dat zij nooit in hun leven gezien hadden, wekte ieder hunner-naar wij kunnen onderstellen-op om te bidden, en de lichtzinnigsten werden tot ernst gestemd. Salomo stemde dus in met hun gebeden, en zegende hen allen, als gezaghebbende (want hetgeen minder is wordt gezegend van hetgeen meerder is) in de naam van God, hij sprak van vrede tot hen en van een zegen, zoals die, waarmee de engel Gideon zegende, toen hij bij een dergelijke gelegenheid bevreesd was, Richteren 6:22, 23. "Vrede zij u, vrees niet, gij zult niet sterven." Salomo *zegende hen,* dat is, stelde hen tevreden en gerust, bevrijdde hen van de ontsteltenis, die over hen was gekomen. Om deze zegen te ontvangen, stonden zij allen op ten teken van eerbied en

bereidwilligheid om hem te horen en aan te nemen. Het is betamelijk die houding aan te nemen als de zegen wordt uitgesproken.

2. Hij gaf hun inlichting omtrent dit huis, dat hij gebouwd had en nu ging inwijden. Hij begint zijn verhaal met een dankbare erkenning van de goede hand zijns Gods over hem totnutoe: *Geloofd zij de Here, de God Israëls,* vers 15. Waar wij het genot van hebben, daar moet God de lof van hebben. Aldus wekte hij de vergadering op, om hun hart op te heffen in dankzegging aan God, hetgeen hun zou helpen om de ontroering des geestes tot bedaren te brengen, die waarschijnlijk over hen gekomen was. "Komt", zegt hij, "laat de ontzaglijke verschijningen Gods ons niet van Hem wegdrijven, maar ons tot Hem trekken *laat ons de Here, de God Israëls, loven".* Zo heeft Job in donkere omstandigheden de naam des Heren geloofd. Salomo loofde hier God:

a. Voor Zijn belofte, die Hij *met Zijn mond tot David gesproken heeft.*

b. Voor de vervulling die Hij nu met *Zijn hand vervuld heeft.* Wij hebben het beste, en voor God en onszelf aangenaamste, besef van Gods weldadigheden, als wij die stromen terugleiden naar de fontein van het verbond, en wat God doet vergelijken met wat Hij heeft gezegd.

Salomo doet nu een plechtige overgave van dit huis aan God, het door zijn eigen vrijwillige daad aan God afstaande. Schenkingen en overdrachten beginnen gewoonlijk met een verhaal van hetgeen tevoren gedaan werd en geleid heeft tot hetgeen nu gedaan wordt. Zo is dan hier ook een verhaal van de bijzondere oorzaken en overwegingen, die Salomo hebben bewogen dit huis te bouwen.

A. Hij verhaalt dat totnutoe zo’n plaats ontbroken heeft. Het was nodig dat dit vooraf gezegd zou worden, want volgens de bedeling waaronder zij leefden, moest er een plaats zijn waar zij moesten verwachten, dat God Zijn naam gedachtenis stichten zou. Indien er dus anderen gekozen werden, zou dit een overweldiging zijn. Maar hij toont aan uit hetgeen God zelf gezegd had, dat er geen andere was, vers 16. *Ik heb geen stad verkoren om een huis te bouwen, dat Mijn naam daar wezen zou,* daarom was het nodig dit te bouwen.

B. Hij verhaalt Davids voornemen om zo’n huis te bouwen. Eerst heeft God de persoon verkoren, die over Zijn volk zou heerser. *Ik heb David verkoren,* vers 16, en toen heeft Hij het in zijn hart gegeven, *om een huis voor de naam des Heren, de God Israëls, te bouwen* vers 17. Het was geen bedenksel van hemzelf, om zichzelf groot te maken, maar zijn Godvruchtige vader heeft er het eerst het plan toe gevormd, hoewel hij niet lang genoeg geleefd heeft om er de eerste steen van te leggen.

C. Hij verhaalt Gods belofte aangaande hemzelf. God heeft zijns vaders bedoeling goedgekeurd, vers 18. *Gij hebt wel gedaan, dat het in uw hart geweest is.* Oprechte voornemens om goed te doen zullen genadig door God goedgekeurd en aangenomen worden, al is het ook dat Zijn voorzienigheid de tenuitvoerbrenging er van voorkomt. "De wens des mensen is zijn weldadigheid." Zie 2 Corinthiers 8:12. God heeft Davids goede wil aangenomen, maar wilde hem niet toelaten het goede werk te doen, die eer heeft Hij weggelegd voor zijn zoon vers 19, *die zal Mijn naam dat huis bouwen,* zodat hetgeen hij gedaan heeft niet uit zijn eigen brein is voortgekomen, ook heeft hij het niet tot zijn eigen eer en heerlijkheid gedaan, maar het werk zelf was overeenkomstig het voornemen zijns vaders, en dat hij het gedaan heeft was overeenkomstig Gods aanwijzing.

D. Hij verhaalt wat hij zelf gedaan heeft en met welke bedoeling. *Ik heb een huls gebouwd* niet voor mijn eigen naam, maar *de naam des Heren, des Gods Israëls,* vers 20, *en ik heb daar een plaats beschikt voor de ark,* vers 21. Hiermede staat hij elk recht, dat hij of de zijnen op dit huis had of kon hebben, evenals op alles wat er toe behoorde, af aan God, en geeft het Hem voor altijd over. Hij is voor Zijn naam en Zijn ark. Hierin, zegt hij *heeft de Here bevestigd Zijn woord, dat Hij gesproken had.* Elk goed, dat wij doen, moeten wij beschouwen als de vervulling van Gods belofte aan ons veeleer dan als de vervulling van onze belofte aan Hem. Hoe meer wij voor God doen, hoe meer wij Hem verschuldigd zijn, want onze bekwaamheid is uit God en niet uit onszelf.

Koningen 8:22-53

Nadat Salomo de algemene overgave van dit huis gedaan had aan God, waarvan God Zijn aanneming te kennen had gegeven door er bezit van te nemen, volgt nu Salomo's gebed, waarin hij een meer bijzondere verklaring aflegt van het gebruik dier overgave, met alle ootmoed en eerbied begerende dat God er Zijn goedkeuring aan zou hechten. Kortom, het is zijn verzoek dat deze tempel beschouwd en genomen mocht worden, niet alleen als een huis van offeranden, (in dit gehele gebed wordt daar geen melding van gemaakt, dit lag er als vanzelf in opgesloten), maar als *een huis des gebeds voor alle volken,* en hierin was het een type van de Evangeliekerk. Zie Jesaja 56:7, vergeleken met Mattheus 21:13. Daarom heeft Salomo dit huis geopend niet alleen met een buitengewone offerande, maar ook met een buitengewoon gebed.

I. Het was een groot persoon, die dit gebed gebeden heeft. Salomo heeft niet een van de priesters er mee belast of een van de profeten, hij deed het zelf, *in tegenwoordigheid van de gehele gemeente Israëls,* vers 22.

1. Het was goed dat hij dit doen kon, een teken dat hij een goed gebruik had gemaakt van de vrome opvoeding, die zijn ouders hem hadden gegeven. Bij al zijn geleerdheid schijnt hij ook geleerd te hebben goed te bidden, wist hij zich op voegzame wijze voor God uit te drukken, "pro re nata" als de gelegenheid zich voordeed, zonder een voorgeschreven formule. In het gedrang van al zijn wijsgerige handelingen zijn spreuken en zijn liederen, vergat hij zijn oefeningen van de Godsvrucht niet. Hij heeft veel verkregen op het gebed, Hoofdstuk 3, 11 en verv, en hij heeft er, naar wij kunnen onderstellen, veel gebruik van gemaakt, zodat hij, gelijk wij hier zien, uitmuntte in gave des gebeds.

2. Het was goed dat hij het wilde doen, en niet schroomde om voor zo'n grote vergadering de Goddelijke eredienst te leiden. Verre was het van hem te denken, dat het een verkleining voor hem was zijn eigen kapelaan te zijn, de mond van de vergadering te wezen bij God, en zal dan iemand zich te voornaam achten om die dienst te leiden voor zijn eigen gezin? In al zijn andere heerlijkheid had Salomo niet zo'n groot aanzien als hij nu had, zelfs niet als hij op zijn ivoren troon was gezeten. Voorname mannen behoren aldus de eer van de Godsdienstoefeningen hoog te houden, en aldus God te eren met hun voornaamheid. Salomo was hierin een type van Christus, de groten voorbidder voor allen, over wie Hij heerst.

II. De houding, die hij aannam terwijl hij bad, was zeer eerbiedig, en gaf ootmoed, ernst en vurigheid in het gebed te kennen. *Hij stond voor het altaar des Heren,* te kennen gevende dat hij de verhoring van zijn gebed verwachtte krachtens het offer dat in de volheid des tijds geofferd zou worden en afgeschaduwd werd door de offers, die op dat altaar geofferd werden. Maar toen hij zich tot bidden begaf:

1. *Knielde hij,* zoals blijkt uit vers 54, waar gezegd wordt dat hij *opstond van het knielen op zijn knieen,* vergelijk 2 Kronieken 6:13. Knielen is de voegzaamste houding in het gebed, Efeziers 3:14. De grootste aanzienlijkste mannen moeten het niet beneden zich achten te knielen voor de Here, hun maker. "Knielen", zegt Herbert, "heeft nog nooit zijden kousen bedorven".

2. *Hij breidde zijn handen uit naar de hemel* en, zoals blijkt uit vers 54, bleef hij in die houding tot aan het einde van zijn gebed, hierdoor zijn verlangen te kennen gevende naar en zijn verwachting van

God, als *een Vader in de hemel.* Hij breidde zijn handen uit, om als het ware zijn gebed van uit een open, verruimd hart aan te bieden, heen te zenden naar de hemel, en ook om de zegen, om welke hij gebeden had, met beide armen vandaar te ontvangen en aan te nemen. Zulke uitwendige uitdrukkingen van standvastigheid en vurigheid van Godsvrucht moeten niet veracht of bespot worden.

III. Het gebed zelf is zeer lang, en misschien was het nog langer dan zoals het hier opgetekend is. Wij hebben vrijheid van spreken voor de troon van de genade, en van die vrijheid behoren wij gebruik te maken. Het zijn niet de lange gebeden, die Christus veroordeelt, maar wel de ijdele waan, dat iemands vroomheid naar de lengte van zijn gebed gekend of beoordeeld kan worden.

In dit voortreffelijk gebed doet Salomo wat wij in ieder gebed behoren te doen.

1. Hij geeft eer aan God. Daar begint hij mee als met de meest gepaste daad van aanbidding. Hij spreekt tot God en noemt Hem de Here, God Israëls, en God in verbond met hen. En:

a. Hij geeft Hem de lof van hetgeen Hij is, in het algemeen in zichzelf het beste van alle wezens: "Er *is geen God gelijk Gij,* geen van de machten in de hemel of op aarde kan bij U vergeleken worden", en de beste van de meesters voor Zijn volk, "houdende *het verbond en de weldadigheid aan Uw knechten.* Gij doet niet slechts naar Uw woord door het verbond te houden, maar meer dan Uw woord door de weldadigheid te houden, datgene voor hen doende, wat Gij hun niet uitdrukkelijk beloofd hebt, mits zij *met hun gehele hart voor Uw aangezicht wandelen,* ijverig zijn voor U, het oog op U hebben".

b. Hij brengt Hem dank inzonderheid voor hetgeen Hij voor zijn familie gedaan heeft, vers 24. *Gij hebt Uw knecht mijn vader David, gehouden,* evenals Uw anderen knechte, *wat Gij tot hem gesproken hebt.* De belofte was een grote gunst jegens hem, zij was zijn steun en zijn blijdschap en nu is de vervulling de kroon er van wat Gij *met Uw mond hebt gesproken, hebt Gij met Uw hand vervuld, gelijk het te dezen dage is,* Nieuwe ervaringen van de waarheid van Gods beloften sporen aan tot meerdere lof.

2. Hij vraagt om genade en gunst van God.

A. Dat God aan hem en de zijnen de weldadigheid zal houden, die Hij beloofd heeft vers 25, 26. Let er op, hoe dit hier te pas gebracht wordt, dankbaar erkent hij de vervulling van de belofte ten dele, totnutoe is God getrouw geweest aan Zijn woord: "Gij *hebt Uw knecht David gehouden wat Gij tot hem gesproken hebt,* inzover dat zijn zoon de troon inneemt en de voorgenomen tempel heeft gebouwd, *zo laat toch Uw woord waar worden hetwelk Gij* nog verder *gesproken hebt tot Uw knecht, mijn vader David,* en dat nog ter bestemder tijd vervuld moet worden." De ervaringen, die wij hebben van Gods vervulling van Zijn beloften, moeten ons aanmoedigen om er op te steunen en te vertrouwen, er op te pleiten bij God, en zij, die nog verdere weldadigheden verwachten, moeten dankbaar zijn voor vroegere weldadigheden. Tot hiertoe heeft God geholpen, 2 Corinthiers 1:10. Salomo herhaalt de belofte, vers 25, *Geen man zal u van voor Mijn aangezicht afgesneden worden, die op de troon Israëls zitte,* de voorwaarde niet weglatende, *alleenlijk zo uw zonen hun weg bewaren,* want wij kunnen de vervulling van Gods belofte niet verwachten, dan op de vervulling van de voorwaarde. En dan bidt hij ootmoedig: Nu *dan, o God Israels, laat toch Uw*

woord waar worden, vers 26. Gods beloften-wij hebben het dikwijls opgemerkt-moeten de gids zijn van onze begeerten, en de grond van onze hoop en verwachting in het gebed. David had gebeden, 2 Samuel 7:25 :"Here, doe dit woord dat Gij gesproken hebt." Kinderen moeten van hun Godvruchtige ouders leren hoe te bidden, hoe te pleiten in hun gebed.

B. Dat God letten zal op deze tempel waarvan Hij nu bezit genomen heeft, *dat Zijn ogen er voortdurend over open mogen zijn* vers 29. Dat Hij hem genadiglijk zal erkennen, en aldus eer zal aandoen. Te dien einde begint hij:

a. Met een nederige bewondering van Gods genadige nederbuigendheid, vers 27. "*Zou God op de aarde wonen?* Kunnen wij ons voorstellen dat een wezen, oneindig hoog, en heilig, en zalig, zich zo laag zal nederbuigen, dat er van Hem gezegd zou worden dat Hij *op de aarde woont,* en de aardwormen zegent met Zijn tegenwoordigheid? De aarde, die verdorven is en bedekt met zonde! Vervloekt en ten vure bewaard! *Here, hoe is dit?"*

b. Een nederige erkenning dat het huis, dat hij gebouwd heeft, hoe ruim het ook zij, God toch niet kan bevatten. *De hemel van de hemelen* kan dat niet, want geen plaats kan Hem bevatten die aan alle plaatsen is, zelfs dit huis is daar te klein toe te gering om de woonstede te zijn van Hem, Die oneindig is in wezen en in heerlijkheid. Als wij voor God het meeste hebben gedaan, dat wij kunnen doen, dan moeten wij de oneindige afstand en de onevenredigheid erkennen tussen onze diensten en Zijn volmaaktheden.

Dit vooraf gesteld zijnde, bidt hij in het algemeen:

Ten eerste. Dat God het gebed, dat hij nu ging bidden, genadig zal horen en verhoren, vers 28. Het was een ootmoedig gebed, *het gebed Uws knechts,* een vurig gebed een gebed, dat een roepen is, een gebed des geloofs, voor Uw aangezicht als de Here en mijn God. Here, *hoor het, geef er acht op,* niet als op het gebed van Israëls koning (niemands waardigheid in de wereld of eretitels zal hem Gode aanbevelen), maar als op het gebed Uws knechts.

Ten tweede. Dat God evenzo al de gebeden zal horen en verhoren, die later te eniger tijd gedaan zullen worden in of naar dit huis, dat hij nu gebouwd heeft, en waarvan God gezegd heeft: *Mijn naam zal daar zijn,* vers 29, zijn eigen gebeden: *hoor naar het gebed, hetwelk Uw knecht bidden zal in deze plaats,* en de gebeden van geheel Israël, en van ieder afzonderlijk Israëliet, vers 30, *hoor in de hemel,* die in waarheid Uw woonplaats is, en waarvan dit huis slechts een beeld, een afschaduwing is, en *als Gij hoort,* vergeef de zonde, die scheiding maakt tussen hen en God, ook *de ongerechtigheid hunner heilige dingen.*

1. Hij onderstelt, dat Gods volk steeds een biddend volk zal zijn, hij besluit om zelf die plicht altijd te vervullen.

2. Hij zegt hun in hun gebeden het oog te richten naar de plaats, alwaar het Gode behaagd heeft Zijn heerlijkheid te openbaren zoals Hij haar nergens anders op aarde heeft geopenbaard. Niemand anders dan priesters mocht in die plaats komen, maar als zij in de voorhoven des tempels aanbaden, dan moesten zij hun ogen daarheen richten, niet als op het voorwerp hunner aanbidding (dat zou afgoderij zijn) maar als het verordineerde middel hunner aanbidding, dat hun geloof te hulp kwam,

en een type was van het middelaarschap van Jezus Christus, die de ware tempel is, op wie wij het oog moeten hebben in alles, waarin wij met God te doen hebben. Zij, die op een afstand waren, richtten hun blikken naar Jeruzalem, om de wille des tempels, zelfs toen hij in puin lag, Daniel 6:11.

3. Hij bidt dat God *de gebeden zal horen* en *de zonden zal vergeven,* van allen, die derwaarts zullen heenzien in hun gebeden, niet alsof hij dacht dat al de vrome gebeden, tot God opgezonden door hen, die geen kennis van dit huis hadden of er geen acht op gaven, daarom verworpen werden, maar hij begeerde dat de merkbare tekenen van de Goddelijke tegenwoordigheid, waarmee dit huis gezegend was, aan gelovige bidders altijd merkbare vertroosting en bemoediging zouden geven.

Meer in het bijzonder stelt hij hier onderscheiden gevallen of omstandigheden, waarin hij onderstelt dat men zich tot God zou wenden in het gebed in of met het aangezicht naar dit huis des gebeds.

A. Indien op God een beroep werd gedaan door een eed ter beslissing van enigerlei betwist recht tussen man en man, en de eed voor dit altaar was afgelegd, zo bad hij dat God op de een of andere wijze de waarheid aan het licht zou brengen en tussen de strijdende partijen zou oordelen, vers 31, 32. Hij bidt dat in moeilijke zaken deze troon van de genade een troon des gerichts zal zijn, waarvan God recht zou doen aan hen, die onrecht geleden hebben en die er in het geloof een beroep op deden, en hen zou straffen, die het onrecht gedaan hebben en zich driest op God hebben durven beroepen. Het was de gewoonte geworden om bij de tempel en het altaar te zweren, Mattheus 23:16, 18, welke verkeerdheid misschien haar oorsprong genomen heeft in deze onderstelling, hoewel Salomo er alleen van spreekt, dat een eed gedaan werd, niet bij de tempel of het altaar, maar voor of nabij de tempel en het altaar, ter meerdere plechtigheid.

B. Als het volk van Israël zou zuchten onder een nationale ramp of een particulier Israëliet onder een bijzondere ramp, dan wenst hij dat de gebeden, die in of naar dit huis gedaan zouden worden, gehoord en verhoord zullen worden.

a. Ingeval van een algemeen oordeel zoals oorlog, vers 33, gebrek aan regen, vers 35, hongersnood of pestilentie, vers 37, en hij eindigt met enigerlei plaag of ziekte, want geen ramp komt over andere volken, die niet ook over Gods Israël kan komen. Nu onderstelt hij:

Ten eerste. Dat de oorzaak van het oordeel zonde zou zijn, en niets anders, *indien zij geslagen zullen worden voor het aangezicht des vijands,* indien er geen regen zal zijn, het *is omdat zij tegen U gezondigd zullen hebben,* dat is het, hetwelk al het kwaad veroorzaakt.

Ten tweede. Dat het gevolg van het oordeel zijn zou, dat zij tot God roepen, in-of naar-dit huis smekingen tot Hem zouden opzenden. Zij, die Hem tevoren veronachtzaamd hadden zouden zich dan met hun gebed tot Hem wenden: Here, in benauwdheid hebben zij U gezocht, als het hun bange zal zijn, zullen zij Mij vroeg en ernstig zoeken.

Ten derde. Dat de voorwaarde voor de opheffing van het oordeel in iets meer bestond dan er bloot om te bidden. Hij kon, hij wilde, niet vragen, dat hun gebed verhoord zou worden, tenzij zij zich ook *van hun zonde zouden bekeren*, vers 35, en zich weer tot God zouden bekeren vers 33, dat is: tenzij zij waarlijk berouw hebben en zich verbeteren. Op geen andere voorwaarden kunnen wij

verlossing verwachten in deze wereld of zaligheid in de toekomende wereld. Maar indien zij zich aldus toebereiden om barmhartigheid te verkrijgen dan bidt hij:

1. Dat God zal horen van de hemel, Zijn heilige tempel hierboven, op welke zij door deze tempel moeten heenzien.

2. Dat Hij hun zonde zal vergeven, want oordelen worden dan alleen in genade weggenomen, als de zonde vergeven is.

3. Dat Hij hun door Zijn Geest de goede weg zal leren, waarin zij moeten wandelen, door Zijn Geest, Zijn woord en Zijn profeten, en zij aldus nut en voordeel zullen hebben uit hun benauwdheid (want welgelukzalig is de man, die God tuchtigt en leert), en toebereid zouden zijn voor verlossing, die dan alleen komt in liefde, als zij ons teruggebracht ziet op de goede weg van God en plicht.

4. Dat Hij dan het oordeel zal wegnemen en de grief herstellen, waarin die dan ook moge bestaan, niet alleen het gebed zal aannemen, maar de zegen zal geven om welke gebeden werd.

b. In een geval van persoonlijke beproeving of benauwdheid, vers 38 -40. "Indien enig mens van Uw volk zich in nood bevindt en U zoekt, zo laat hem U vinden, laat hem hier gunst en genade bij U vinden". Hij treedt in geen bijzonderheden, zo talrijk, zo onderscheiden zijn de moeilijkheden van de kinderen van de mensen.

Ten eerste. Hij onderstelt dat de klagers zich zeer bewust zullen zijn van hun last, hun zaak aan God zullen blootleggen, die zij anders voor zich zouden houden zonder er iemand bekend mee te maken. *Als zij erkennen een ieder de plaag zijns harten,* wat het is, dat hem kwelt en pijnigt, als zij hun handen, dat is hun zaak uitspreiden, zoals Hizkia de brief, naar deze plaats, hetzij de beproeving van lichamelijke of geestelijke aard is, zij zullen haar voorleggen aan God. Innerlijke lasten schijnen inzonderheid bedoeld te zijn, zonde is de plaag van ons hart, ons inwonend bederf is onze geestelijke ziekte, ieder waar Israëliet tracht deze te kennen, opdat hij het bederf kunne doden, en er tegen kunne waken dat het zich weer verheft. Daarover klaagt hij dat is de last, onder welke hij zucht: ik ellendig mens! Dit drijft hem op de knieën, drijft hem heen naar het heiligdom, het betreurende, breidt hij zijn handen uit in het gebed.

Ten tweede. Hij verwijst alle dergelijke gevallen, die daarheen gebracht zullen worden, naar God.

1. Naar Zijn alwetendheid: *"Gij alleen kent het hart van alle kinderen der mensen,* niet slechts de plaag huns harten, hun verschillende noden en lasten", (die kent Hij, maar Hij wil dat wij er Hem bekend mee maken) "maar ook de begeerte en bedoeling des harten, de oprechtheid of de geveinsdheid ervan, Gij weet welk gebed uit het hart komt, en welk gebed alleen van de lippen komt". De harten van koningen zijn voor God niet ondoorgrondelijk.

2. Naar Zijn gerechtigheid: *geef een iegelijk naar al zijn wegen,* en Hij zal niet falen dit te doen naar de regelen van de genade, niet van de wet, want dan waren wij allen verloren.

3. Naar Zijn genade: hoor, en vergeef, en doe, vers 39, *opdat zij U vrezen al de dagen die zij leven zullen,* vers 40. Dit gebruik moeten wij maken van Gods genade over ons in Zijn verhoren

van onze gebeden en Zijn vergeven van onze zonden, dat wij er door opgewekt en aangespoord worden om Hem te vrezen, zolang als wij leven: vrezende komen tot de Here en tot Zijn goedheid, bij Hem is vergeving, opdat Hij gevreesd wordt.

c. Vervolgens wordt het geval genoemd van de vreemdeling die geen Israëliet is, een proseliet of Jodengenoot, die in de tempel komt om tot de God Israëls te bidden, daar hij overtuigd is van de dwaasheid en goddeloosheid om de goden van zijn land te aanbidden.

Ten eerste. Hij onderstelt dat er velen van de zodanigen zijn zullen, vers 41, 42, dat de roem van Gods grote werken, die Hij gewrocht heeft voor Israël, waarmee Hij zich bewezen heeft te zijn boven al de goden, ja alleen God te zijn, tot verre landen zou doordringen. Zij, die verre zijn, *zullen horen van Uw grote naam en van Uw sterke hand, en van Uw uitgestrekte arm,* en dit zal alle nadenkende mensen er toe leiden om te bidden naar dit huis, opdat zij de gunst verkrijgen van een God, die machtig is hun weldadigheid te doen.

Ten tweede. Hij vraagt dat God het gebed van de proseliet zal aannemen en verhoren, vers 43, *doe naar alles, waarom die vreemde tot U roepen zal.* Zo vroeg, zo al oud, waren de aanduidingen van gunst jegens de *zondaren uit de heidenen,* gelijk er toen reeds "enerlei wet was voor de ingeborene en de vreemdeling," Exodus 12:49, zo was er voor beide ook een Evangelie.

Ten derde. Hierin beoogt hij de heerlijkheid Gods en de verbreiding van Zijn kennis. "Laat de vreemdeling op bijzondere wijze welslagen in zijn roepen tot U, opdat hij een goed gerucht brenge in zijn land van de God Israëls, *opdat alle volkeren van de aarde Uw naam kennen om U ie vrezen,* (en, zo zij U recht kennen, zullen zij U vrezen) *gelijk Uw volk Israël."* Zover is het van Salomo om de kennis en de dienst van God te monopoliseren, en te wensen dat zij alleen tot Israël beperkt bleven, (dat de hartelijke begeerte was van de Joden in de dagen van Christus en Zijn apostelen) dat hij bidt dat *alle volkeren God zullen vrezen zoals Israël.* Gave God dat al de kinderen van de mensen de aanneming mochten ontvangen en tot Gods kinderen worden gemaakt. Vader, verheerlijk aldus Uw naam.

d. Vervolgens wordt een leger, dat ten strijde uittrekt, door Salomo Gode aanbevolen. Er wordt ondersteld dat een strijdmacht op verre afstand is gelegerd, daar het op Goddelijk bevel *tegen de vijand is* uitgetrokken, vers 44. "Als zij de strijd gaan aanbinden, en denken aan de gevaren en de onzekere afloop van de krijg, en dan een gebed tot U opzenden om bescherming en voorspoed, met hun oog gericht *naar deze stad en deze tempel, hoor dan hun gebed,* versterk hun handen, beschut hun hoofd, handhaaf hun zaak, en geef hun alzo de overwinning." Krijgslieden te velde moeten niet denken dat het genoeg is dat zij, die tehuis zijn, voor hen bidden, zij moeten ook zelf bidden, en hier worden zij aangemoedigd om op een gunstrijke verhoring te hopen. Strijden moet altijd met bidden gepaard gaan.

e. Het laatst wordt hier het geval van arme gevangenen genoemd als een geschikt voorwerp van het mededogen Gods.

Ten eerste. Hij onderstelt dat Israël zal zondigen. Hij kende hen, en zichzelf, en de menselijke natuur te goed om te denken dat dit een vreemde onderstelling was, *want geen mens is er, die niet zondigt,* die niet genoeg doet om God te rechtvaardigen in de strengste straffen van Zijn

voorzienigheid, geen mens, die niet in gevaar is van in grove zonde te vallen, en dit ook niet zal doen, indien God hem aan hemzelf overlaat.

Ten tweede. Hij onderstelt dat, wat wel verwacht kan worden, God, indien Israël zondigt, *tegen hen vertoornd zal zijn, en hen leveren zal voor het aangezicht huns vijands,* om gevankelijk weggevoerd te worden naar een vreemd land vers 46.

Ten derde. Dan onderstelt hij dat zij zich zullen bezinnen, hun wegen zullen overdenken, want beproevingen brengen de mensen tot nadenken en, eenmaal tot nadenken gebracht zijnde, zullen zij berouw hebben, en bidden, hun zonden belijden, en zich verootmoedigen, zeggende: *Wij hebben gezondigd en verkeerdelijk gedaan,* vers 47, en zich in het land hunner vijanden tot God bekeren, die zij in hun eigen land hadden verlaten.

Ten vierde. Hij onderstelt dat zij bij hun bidden de blik zullen richten naar hun eigen land, het heilige land, naar Jeruzalem, de heilige stad, en de tempel, het heilig huis, en hij zegt hun dit te doen, vers 48, om der wille van Hem, die hun dat land heeft gegeven, die stad heeft verkoren en tot wiens eer dit huis was gebouwd.

Ten vijfde. Hij bidt dat God alsdan *hun gebed zal horen, hun zonden zal vergeven,* en hun vijanden zal neigen om hun barmhartigheid te betonen, vers 49, 50. God heeft alle harten in Zijn hand, en als het Hem behaagt, kan Hij de sterkste stroom in tegenovergestelde richting leiden, en hen medelijden doen hebben met Zijn volk, die hun wreedste vervolgers zijn geweest. Zie hoe dit gebed verhoord is geworden in Psalm 106:46. "Hij gaf hun barmhartigheid voor het aangezicht van allen, die hen gevangen hadden," hetgeen, zo het hen al niet in vrijheid stelde, hun gevangenschap toch verlicht heeft.

Ten zesde. Hij pleit op hun betrekking tot God, en Zijn deel in hen. "Zij zijn Uw volk, dat Gij in Uw verbond hebt opgenomen, zij zijn onder Uw zorg en leiding, zij zijn Uw erfdeel, van hetwelk, meer dan van enig ander volk Uw schatting van eer en heerlijkheid voortkomt, vers 51, dat afgezonderd is van alle volken om dit te zijn, en door onderscheidende gunsten U is toegeëigend," vers 53.

Eindelijk. Na al deze bijzonderheden besluit hij met deze algemene bede, dat God naar al Zijn biddend volk zou horen *in al hun roepen tot Hem,* vers 52. Thans kan onder het Evangelie geen plaats gedacht worden, door welke gebeden, die er in of er naar gedaan worden, meer welbehaaglijk zouden zijn aan God, zoals dit toen met de tempel was, die was een schaduw, Christus is het wezen, en al wat wij bidden in Zijn naam zal ons gegeven worden.

Koningen 8:54-61

Evenals Salomo na zijn rede in het boek van de Prediker de slotsom geeft van de gehele zaak, zo doet hij dit ook hier na dit lange gebed, en die toespraak wordt genoemd *het volk zegenen,* vers 55. Hij heeft die zegen staande uitgesproken, ten einde beter gehoord te worden, en omdat hij zegende als gezaghebbende. Nooit zijn woorden meer gepast en meer ter zake gesproken, nooit werd een vergadering heengezonden met iets, dat met meer waarschijnlijkheid een goede en blijvende indruk op hen zou teweegbrengen.

I. Hij geeft God de eer voor de grote en goede dingen, die Hij voor Israël gedaan heeft, vers 56. Hij stond op *om de gemeente te zegenen,* vers 55, maar begint met God te loven, want in alles moeten wij God danken. Verwachten wij dat God ons en de onze zal wèldoen? Laat ons dan alle gelegenheden te baat nemen, om van Hem en de Zijnen wel te spreken. Hij looft God, die gegeven heeft, hij zegt niet rijkdom, en eer, en macht, en overwinning aan Israël, maar *rust,* alsof deze zegen kostelijker was dan dit alles, laat hen, die rust hebben, die zegen dan niet onderschatten, al is het ook dat zij anderen ontberen. Hij vergelijkt de zegeningen, die God hun geschonken heeft, met de beloften, die Hij hun gedaan heeft, opdat God de eer ontvange van Zijn trouw en van de waarheid Zijns woords, dat Hij *vanwege Zijn gehele naam groot gemaakt heeft.*

1. Hij verwijst naar *de beloften, gegeven door de dienst van Mozes,* zoals hij in vers 15 en 24 verwezen heeft naar die, welke aan David gegeven waren. Er waren *beloften* zowel als *geboden* door de dienst van Mozes gegeven. Het duurde lang eer God aan Israël de beloofde rust heeft gegeven, maar zij hadden haar ten laatste, na veel beproevingen en wederwaardigheden, de dag zal komen, wanneer Gods geestelijk Israël *rusten zullen van hun arbeid.*

2. Hij schrijft als het ware een volledige kwitantie op de rug van deze schuldbrieven, *niet een enig woord is er gevallen van al Zijn goede woorden, die Hij gesproken heeft.* Deze kwitantie tekent hij in de naam van geheel Israël, tot eeuwige eer van de Goddelijke trouw en ter voortdurende bemoediging van allen, die op Gods beloften steunen en betrouwen.

II. Hij zegende de gemeente, en hij drukte voor haar en voor zichzelf de begeerte naar en de hoop op deze vier dingen uit.

1. De nabijheid Gods. Dat is het alles in alles voor het geluk van een kerk en een volk en voor ieder afzonderlijk persoon. Deze grote vergadering zal nu weldra uiteengaan en het is niet waarschijnlijk dat al de leden ervan ooit weer in deze wereld bijeen zullen komen, daarom zendt Salomo hen weg met deze zegen: "De *Here, onze God, zij met ons,* en dat zal vertroosting genoeg wezen als wij afwezig zijn van elkaar. *De Here, onze God, zij met ons, gelijk als Hij geweest is met onze vaderen,* vers 57, *Hij verlate ons niet,* Hij zij heden voor ons en voor de onzen tot in eeuwigheid, wat Hij geweest is voor hen, die ons zijn voorgegaan".

2. De kracht van Zijn genade op hen. *"Hij zij met ons,* en blijve met ons, niet om onze grenzen uit te breiden en onze rijkdom te vermeerderen, maar *om ons hart tot zich te neigen, om in al Zijn wegen te wandelen, en om te houden Zijn geboden en Zijn inzettingen en Zijn rechten,* vers 58. Geestelijke zegeningen zijn de beste zegeningen, om welke wij vurig moeten bidden. Van nature

is ons hart afkerig van onze plicht en genegen om van God af te wijken, het is Zijn genade, die het neigt tot Hem, genade, die verkregen moet worden op het gebed.

3. Verhoring van het gebed, dat hij nu gedaan heeft. *Dat deze mijn woorden, waarmee ik voor de Here gesmeekt heb, mogen nabij voor de Here onze God zijn dag en nacht,* want dat is het juist waarmee onze grote voorspraak zich bezighoudt, en op Hem kunnen wij rekenen om onze zaak te bepleiten (tegen de tegenstander, die ons dag en nacht beschuldigt, Openbaring 12:10) en de gemene zaak van Zijn volk Israël ten allen tijde en bij alle gelegenheden, naar de zaak het nodig maakt, om voor ons *het woord van de dag op de dag te spreken,* zoals hier de oorspronkelijke betekenis luidt, opdat wij genoegzame, gepaste en tijdige genade ontvangen op iedere tijd en in elke nood.

4. De verheerlijking Gods in de uitbreiding van Zijn koninkrijk onder de mensen. Laat Israël aldus gezegend, aldus begunstigd zijn, niet dat alle volken ons schatplichtig worden (Salomo ziet zijn koninkrijk zo groot als hij het begeert) maar *dat alle volkeren van de aarde weten dat de Here die God is, niemand meer,* en komen om Hem te aanbidden, vers 60. Hiermede hebben de gebeden van Salomo, zoals de gebeden van zijn vader David, de zoon van Isai, een einde, Psalm 72:19-20. *De gehele aarde worde met Zijn heerlijkheid vervuld*. Wij kunnen onze gebeden niet beter en gepaster eindigen dan met dit kort begrip er van: *Vader, verheerlijk Uw naam.*

III. Plechtig vermaant hij het volk om in hun plicht jegens God te volharden. Voor hen gesproken hebbende tot God, spreekt hij nu tot hen van God, en diegenen alleen zullen nut en voordeel verkrijgen van zijn gebeden, die zijn prediking ter harte hebben genomen. *"Ulieder hart zij volkomen met de Here onze God"* luidt zijn vermaning tot hen bij het afscheid, vers 41, "uw gehoorzaamheid zij algemeen, zonder verdeeldheid, oprecht, zonder afwijking". Dit is Evangelische volmaaktheid.

Koningen 8:62-66

Wij hebben tevoren gelezen dat Juda en Israël etende en drinkende en blij waren, onder hun eigen wijnstok en vijgeboom, hier zien wij hen aldus in de voorhoven van God. Nu bevonden zij Salomo's woorden waar, dat de wegen van de wijsheid wegen van de lieflijkheid zijn.

1. Zij smaakten grote blijdschap en tevredenheid in het huis van God, want daar:

a. Offerde Salomo een grote offerande, twee en twintig duizend runderen en honderd en twintig duizend schapen, genoeg om het land van vee te ontbloten, indien het niet zo'n vruchtbaar land ware geweest. De heidenen dachten dat zij zeer grootmoedig waren, als zij hun offers *bij honderden* offerden, *(hecatomben* noemden zij ze) maar Salomo overtrof hen, hij offerde ze bij *duizenden.* Toen Mozes zijn altaar inwijdde, bestonden de dankoffers uit vier en twintig *varren,* zestig *rammen,* zestig *bokken* en zestig *eenjarige lammeren,* Numeri 7:88. Toen was het volk arm, maar nu hadden zij toegenomen in rijkdom, en dus werd er meer van hen verwacht, waar God overvloedig zaait, moet Hij naar evenredigheid oogsten. Al die offers konden niet op een dag geofferd worden, maar op de verschillende dagen van het feest. Dertig ossen per dag dienden voor Salomo's tafel, maar duizenden gaan naar het altaar. Slechts weinigen zijn aldus gezind om meer te besteden aan hun ziel dan aan hun lichaam. Op het vlees van de dankoffers, dat de offeraar behoorde, heeft Salomo waarschijnlijk het volk onthaald, Christus heeft hen gespijzigd, die Hem vergezelden. Het koperen altaar was niet groot genoeg om al die offers te bevatten, zodat zij genoodzaakt waren om voor deze gelegenheid velen er van *in het middelste voorhof* te offeren, vers 64. Sommigen denken op altaren, altaren van aarde of steen, met dit doel opgericht, en weer afgebroken toen de plechtigheid voorbij was. Anderen denken dat zij op de blote grond geofferd werden, zij, die edelmoedig willen zijn in hun dienen van God behoeven zich niet te bekrimpen uit gebrek aan plaats of gelegenheid.

b. Hij hield een feest, het Loofhuttenfeest naar het schijnt, na het feest van de inwijding, en beide samen duurden veertien dagen, vers 65 en toch zeiden zij niet: *Zie, wat een vermoeidheid!*

2. Deze blijdschap en tevredenheid namen zij mee naar hun eigen huizen. Toen zij heengezonden werden, zegenden zij de koning, vers 66, zij juichten hem toe, bewonderden hem, betuigden hem de dank van de vergadering, en toen *gingen zij naar hun tenten, blij en goedsmoeds,* gerust en wel voldaan. Gods goedheid was de oorzaak van hun blijdschap, dat moet ook ten allen tijde de oorzaak zijn van onze blijdschap. Zij verheugden zich in de zegen van God, beide in de koninklijke familie en in het koninkrijk. Zo moeten ook wij ons van het deelnamen aan de heilige inzettingen naar onze woningen begeven en onze weg gaan met blijdschap, ons verblijdende in Gods goedheid jegens onze Heere Jezus, (van wie Zijn knecht David een type was in de bevordering en bevestiging van zijn troon ingevolge het verbond van de verlossing) en jegens alle gelovigen, Zijn geestelijk Israël, in hun heiliging en vertroosting, ingevolge het verbond van de genade. Zo wij ons hierin niet ten allen tijde verblijden, dan is dit onze schuld.

HOOFDSTUK 9

1 Het geschiedde nu, als Salomo voleind had te bouwen het huis des HEEREN en het huis des konings, en al de begeerte van Salomo, die hem gelust had te maken;
2 Dat de HEERE ten anderen male aan Salomo verscheen, gelijk als Hij hem in Gibeon verschenen was.
3 En de HEERE zeide tot hem: Ik heb uw gebed en uw smeking gehoord, die gij voor Mijn aangezicht smekende gedaan hebt; Ik heb dat huis geheiligd, hetwelk gij gebouwd hebt, opdat Ik Mijn Naam aldaar tot in eeuwigheid zette; en Mijn ogen en Mijn hart zullen daar zijn te allen dage.
4 En zo gij voor Mijn aangezicht wandelen zult, gelijk als uw vader David gewandeld heeft, met volkomenheid des harten, en met oprechtheid, om te doen naar al wat Ik u geboden heb, en Mijn inzettingen en Mijn rechten houden zult;
5 Zo zal Ik den troon uws koninkrijks over Israel bevestigen in eeuwigheid; gelijk als Ik gesproken heb over uw vader David, zeggende: Geen man zal u afgesneden worden van den troon van Israel.
6 Maar zo gijlieden u te enen male afkeren zult, gij en uw kinderen, van Mij na te volgen, en niet houden zult Mijn geboden en Mijn inzettingen, die Ik voor uw aangezicht gegeven heb; maar heengaan, en andere goden dienen, en u voor dezelve nederbuigen zult;
7 Zo zal Ik Israel uitroeien van het land, dat Ik hun gegeven heb, en dit huis, hetwelk Ik Mijn Naam geheiligd heb, zal Ik van Mijn aangezicht wegwerpen; en Israel zal tot een spreekwoord en spotrede zijn onder alle volken.
8 En aangaande dit huis, dat verheven zal geweest zijn, al wie voor hetzelve zal voorbijgaan, zal zich ontzetten en fluiten; men zal zeggen: Waarom heeft de HEERE alzo gedaan aan dit land en aan dit huis?
9 En men zal zeggen: Omdat zij den HEERE, hun God, verlaten hebben, Die hun vaderen uit Egypteland uitgevoerd had, en hebben zich aan andere goden gehouden, en zich voor dezelve nedergebogen, en hen gediend; daarom heeft de HEERE al dit kwaad over hen gebracht.
10 En het geschiedde ten einde van twintig jaren, in dewelke Salomo die twee huizen gebouwd had, het huis des HEEREN en het huis des konings;
11 (Waartoe Hiram, de koning van Tyrus, Salomo van cederbomen, en van dennenbomen, en van goud, naar al zijn lust opgebracht had), dat alstoen de koning Salomo aan Hiram twintig steden gaf in het land van Galilea.
12 En Hiram toog uit van Tyrus, om de steden te bezien, die Salomo hem gegeven had, maar zij waren niet recht in zijn ogen.
13 Daarom zeide hij: Wat zijn dat voor steden, mijn broeder, die gij mij gegeven hebt? En hij noemde ze het land Kabul, tot op dezen dag.
14 En Hiram had den koning gezonden honderd en twintig talenten gouds.
15 Dit is nu de oorzaak van het uitschot, dat de koning Salomo deed opkomen, om het huis des HEEREN te bouwen, en zijn huis, en Millo, en den muur van Jeruzalem, mitsgaders Hazor, en Megiddo, en Gezer.
16 Want Farao, de koning van Egypte, was opgekomen, en had Gezer ingenomen, en haar met vuur verbrand, en de Kanaanieten, die in de stad woonden, gedood, en had haar aan zijn dochter, de huisvrouw van Salomo, tot een geschenk gegeven.
17 Alzo bouwde Salomo Gezer, en het lage Beth-horon.
18 En Baalath, en Tamor in de woestijn, in dat land;

19 En al de schatsteden, die Salomo had, en de wagensteden, en de steden der ruiteren, en wat de begeerte van Salomo begeerde te bouwen, in Jeruzalem, en op den Libanon, en in het ganse land zijner heerschappij.
20 Aangaande al het volk, dat overgebleven was van de Amorieten, Hethieten, Ferezieten, Hevieten, en Jebusieten, die niet waren van de kinderen Israels;
21 Hun kinderen, die na hen in het land overgebleven waren, die de kinderen Israels niet hadden kunnen verbannen, die heeft Salomo gebracht op slaafsen uitschot tot op dezen dag.
22 Doch van de kinderen Israels maakte Salomo geen slaaf; maar zij waren krijgslieden, en zijn knechten, en zijn vorsten, en zijn hoofdlieden, en de oversten zijner wagenen, en zijner ruiteren.
23 Dezen waren de oversten der bestelden, die over het werk van Salomo waren, vijfhonderd en vijftig, die heerschappij hadden over het volk, dat in het werk doende was.
24 Doch de dochter van Farao toog van de stad Davids op tot haar huis, hetwelk hij voor haar gebouwd had; toen bouwde hij Millo.
25 En Salomo offerde driemaal des jaars brandofferen en dankofferen, op het altaar, dat hij den HEERE gebouwd had, en rookte op dat, hetwelk voor het aangezicht des HEEREN was, als hij het huis volmaakt had.
26 De koning Salomo maakte ook schepen te Ezeon-geber, dat bij Eloth is, aan den oever der Schelfzee, in het land van Edom.
27 En Hiram zond met die schepen zijn knechten, scheepslieden, kenners van de zee, met de knechten van Salomo.
28 En zij kwamen te Ofir, en haalden van daar aan goud, vierhonderd en twintig talenten, en brachten het tot den koning Salomo.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Het antwoord, dat God in een visioen aan Salomo gaf op zijn gebed, en de voorwaarden, die Hij met hem vastgesteld heeft vers 1-9..

II. De wederzijdse vriendelijkheid tussen Salomo en Hiram, vers 10-14.

III. Zijn werklieden en gebouwen, vers 15-24.

IV. Zijn Godsvrucht vers 25. Zijn koopvaardijschepen, vers 26-28.

Koningen 9:1-9

God had onmiddellijk Salomo's gebed verhoord en tekenen gegeven van Zijn welbehagen er in, door *het vuur van de hemel,* dat de offers verteerde, zoals wij bevinden in 2 Kronieken 7:1, maar hier hebben wij een meer bepaald en duidelijk antwoord er op.

Merk op:

1. Op welke wijze God hem dit antwoord heeft gegeven, Hij verscheen hem, zoals Hij hem te Gibeon was verschenen, in het begin van zijn regering namelijk in een droom, of visioen, vers 2. Dat deze verschijning vergeleken wordt met de vorige, duidt aan, dat het in de nacht was nadat hij de plechtigheden van het feest had voleindigd, want zo was het ook toen, 2 Kronieken 1:6, 7. En zo moet dan vers 1, waar gezegd wordt dat Salomo al zijn gebouwen voleindigd had-hetgeen niet was dan na vele jaren na de inwijding van de tempel-gelezen worden, zoals in 2 Kronieken 7:11. *Alzo voltooide Salomo,* en vers 2 moet gelezen worden *en de Heere was verschenen.*

II. De strekking van dat antwoord.

1. Hij verzekert hem van Zijn bijzondere tegenwoordigheid in de tempel, die hij gebouwd had, als antwoord op het gebed, dat hij gedaan heeft, vers 3. *Ik heb dat huis geheiligd* Salomo had het ingewijd, maar het was kroonrecht van God het te heiligen, de mensen kunnen geen plaats heilig maken, maar wij kunnen hopen, dat God wat wij Hem toewijden genadig zal aannemen als het Zijne, en dat *Zijn ogen en Zijn hart daar zullen zijn.* Pas dit toe op personen, de levende tempels: zij die God heiligt, die Hij zich afzondert, hebben Zijn oog, Zijn hart, Zijn liefde en zorg, en dat wel tot in eeuwigheid.

2. Hij toont hem dat hij en zijn volk voor de toekomst verantwoordelijk gesteld zijn voor hun goed gedrag, laat hen thans niet gerust zijn, alsof zij naar het goeddunken van hun harten mochten leven, nu zij *de tempel des Heeren* hadden, Jeremia 7:4. Neen, dit huis was bestemd om hen te beschermen in hun trouw aan God, maar niet in hun rebellie of ongehoorzaamheid. God handelt open met ons, stelt ons goed en kwaad voor, de zegen en de vloek, en laat ons weten waar wij op hebben te rekenen. God zegt hier aan Salomo:

A. Dat de bevestiging van zijn koninkrijk afhing van zijn gehoorzaamheid, vers 4, 5. *"Zo gij voor Mijn aangezicht zult wandelen zoals David,* die u een goed voorbeeld heeft nagelaten en aanmoediging genoeg om het te volgen, (een voorrecht, dat gij te verantwoorden zult hebben, indien gij er geen goed gebruik van maakt) indien gij, evenals hij, zult wandelen *met volkomenheid des harten, en met oprechtheid,"* (want dat is het voornaamste geen Godsdienst dan oprechtheid) "*dan zal Ik de troon van uw koninkrijk bevestigen,* maar anders niet", want op die voorwaarde is de belofte gedaan, Psalm 132:12. Indien wij van onze zijde het verbond houden, dan zal God van Zijn zijde niet in gebreke blijven het te houden, indien wij, de genade, die God ons gegeven heeft gebruiken, dan zal Hij haar ten einde toe bevestigen. Laat de kinderen van Godvruchtige ouders het erfdeel van de zegen niet verwachten, tenzij zij treden in de voetstappen van hen, die hun voorgegaan zijn naar de hemel, en de deugd en Godsvrucht van hun voorouders beoefenen.

B. Dat de ondergang van zijn rijk het stellige gevolg zal zijn van zijn of van zijn kinderen afval van God, vers 6. Maar weet, en laat uw geslacht en uw koninkrijk het weten, en er door gewaarschuwd zijn, dat, *zo gij u ten enenmale afkeren zult van Mij na te volgen,* indien gij Mijn dienst verlaat, Mijn altaar veronachtzaamt en andere goden gaat dienen" -want dat was de zonde, die het verbond verbreekt -"indien gij of uw kinderen van Mij weggaat, dan zal dit huis u niet redden". Maar:

a. Israël zal, hoewel het een heilig volk is, uitgeroeid worden, van het land, vers 7, door het ene oordeel na het andere, totdat zij tot een spreekwoord en spotrede zullen worden, het meest verachte volk onder de zon, hoewel zij nu het meest eervolle volk zijn, dit veronderstelt ook de ondergang van de koninklijke familie, hoewel dit niet in zoveel woorden bedreigd wordt, als het rijk vernietigd is, dan is het ook met de koning gedaan.

b. De tempel, hoewel hij een heilig huis is, dat God zelf Zijn naam geheiligd heeft, zal verlaten en in puin gelegd worden, vers 8, 9. *Dit huis, dat verheven zal geweest zijn.* Zij waren trots op de statigheid en pracht van het gebouw, maar laat hen weten, dat het niet zo hoog verheven is dat het buiten het bereik is van oordelen van God, indien zij het honen en verlagen door het te verlaten voor bossen en afgodstempels, en het toch tegelijk zo verheerlijken, dat zij denken dat het hun de gunst van God verzekert, al hebben zij zichzelf ook nog zo verdorven. Dit huis, dat verheven zal geweest zijn-die het nu voorbijgaan zijn verbaasd over de grootte en schoonheid er van. Zijn rijkdom en sierlijkheid worden bewonderd door allen, die het aanzien, en het wordt een verbazingwekkend gebouw genoemd, maar zo gij God verlaat zal zijn hoogte zijn val nog ontzettender maken, en die voorbijgaan zullen even verbaasd zijn over zijn verderf, terwijl de schuldige, zichzelf veroordelende Israëlieten gedwongen zullen zijn te erkennen, te erkennen met schaamte, dat zij zelf er het verderf van zijn geweest. Want, als er gevraagd zal worden: *Waarom heeft de Heere alzo gedaan aan dit huis?* dan kunnen zij niet anders dan antwoorden: *Omdat zij de Heere hun God verlaten hebben,* zie Deuteronomium 29:24, 25. Hun zonde zal uitgedrukt worden in hun straf, zij verlieten de tempel, en daarom heeft God hem verlaten, zij hebben hem ontheiligd door hun zonden en maakten hem tot iets gewoons, daarom heeft God hem ontheiligd met Zijn oordelen en legde hem in puin. God heeft Salomo hiervoor gewaarschuwd, nu hij de tempel pas gebouwd en ingewijd heeft, opdat hij en zijn volk niet hoog-gevoelende zouden zijn, maar zouden vrezen.

Koningen 9:10-14

De overeenkomst tussen Salomo en Hiram toen het bouwwerk begonnen moest worden hebben wij gezien in Hoofdstuk 5. Hier hebben wij een bericht van hun vriendelijke verhouding toen zij scheidden, nadat het werk voltooid was.

1. Hiram heeft in alle opzichten het verdrag trouw uitgevoerd. Hij had Salomo voorzien van materialen naar al zijn begeerte, vers 11, en ook van goud, vers 14. Zover was het van hem om Salomo zijn toenemende grootheid en roem te benijden, of naijverig op hem te zijn, dat hij er het zijne toe bijdroeg om hem groot te maken. Salomo's macht met Salomo's wijsheid behoeft door geen van zijn naburen gevreesd te worden. God eert hem, en daarom zal Hiram hem ook eren.

2. Salomo van zijn kant is de overeenkomst ongetwijfeld ook trouw nagekomen, en gaf aan Hiram spijze voor zijn huis, zoals overeen was gekomen, Hoofdstuk 5:9. Maar hier wordt ons gezegd dat hij hem, behalve dat, nog twintig steden gegeven heeft, (wij kunnen veronderstellen dat het kleine steden waren, zoals die, vermeld in vers 19), in het land van Galilea, vers 11. Het schijnt dat deze aan geen van de stammen Israëls waren toegewezen, (want de grens van Aser naderde er toe, Jozua 19:27, hetgeen aanduidt, dat zij er niet in begrepen waren) maar in de macht van de inboorlingen zijn gebleven, totdat Salomo er zich meester van heeft gemaakt, en ze toen aan Hiram ten geschenke gaf, hun, die groot en goed zijn, betaamt het vrijgevig te zijn. Hiram kwam om deze steden te bezien, maar zij bevielen hem niet, vers 12 *zij waren niet recht in zijn ogen.* Hij noemde ze het land *Kabul,* een Fenicisch woord, zegt Josefus, hetwelk betekent: mishagend, vers 13. Daarom gaf hij ze terug aan Salomo, zoals wij zien in 2 Kronieken 8:2, die ze herstelde en er toen *de kinderen Israëls in deed wonen,* hetgeen aangeeft dat zij er tevoren niet in gewoond hadden. Maar toen Salomo terug ontving wat hij had gegeven, heeft hij het ongetwijfeld aan Hiram vergoed in iets anders. Maar wat zullen wij er van denken? Was Salomo zo krenterig, dat hij aan Hiram gaf wat niet van de moeite waard was om aangenomen te worden? Of was Hiram grillig en gemelijk, en moeilijk te voldoen? Ik ben geneigd er anders over te denken, namelijk dat het land en de steden, die er in waren, wel degelijk van waarde waren, maar niet naar Hirams smaak. De Tyriërs waren kooplieden, die in fraaie huizen woonden en door de zeevaart rijk waren geworden, maar geen land wisten te waarderen, dat geschikt was voor koren en weiden, dat was een beroep, dat buiten hun gezichtskring lag, en daarom verlangde Hiram dat Salomo ze zou terugnemen, hij wist niet wat er mee te doen, en zo hij hem genoegen wenste te doen, laat hem het dan zo doen, dat hij-Hiram-in zijn eigen element bleef, door zijn deelgenoot te worden in de handel, en wij bevinden dat hij dit ook gedaan heeft, vers 27. Hiram, die gewoon was aan de nette, zindelijke straten van Tyrus, kon geen behagen scheppen in de modderige wegen van het land van Kabul, terwijl toch gewoonlijk het beste land de slechtste wegen heeft. Zie hoe de voorzienigheid van God de gemakken en gelegenheden van deze aarde schikt naar de diverse neigingen van de mensen, en de neigingen van de mensen naar de diverse gemakken en gelegenheden van de aarde, en dat alles tot welzijn van het mensdom in het algemeen. Sommigen scheppen behagen in de landbouw, en vragen zich verwonderd af welk genoegen zeelieden kunnen smaken op de onstuimige zee, anderen scheppen evenveel behagen in de zeevaart, en begrijpen niet welk genot akkerlieden kunnen vinden in het vuile land, zoals het land van Kabul. Dat is zo in veel gevallen, waarin wij de wijsheid kunnen opmerken van Hem, wiens alle zielen zijn en alle landen.

Koningen 9:15-28

Wij hebben hier nog een verder bericht van Salomo's grootheid.

II. Zijn gebouwen. Hij hief een grote schatting, zowel in mensen als in geld, omdat hij zeer grote bouwplannen had, waarvoor veel handen nodig zullen zijn, en die hem zeer grote onkosten zullen veroorzaken, vers 15. En hij was een wijs bouwmeester, die eerst tijd nam om de kosten te berekenen, maar niet begon te bouwen vóór hij zich instaat wist de bouw te voltooien. Misschien waren er klachten over het drukkende van de belastingen, die de gewilde geschiedschrijver verontschuldigt met het grote van zijn ondernemingen. Hij hief geen belastingen om oorlog te gaan voeren (zoals andere vorsten deden) dat het bloed van zijn onderdanen zou kosten, maar om te bouwen, dat alleen hun arbeid en hun beurs zou vorderen. Misschien heeft David gemerkt dat Salomo's zin en neiging naar bouwen uitging en voorzag hij dat zijn hoofd er van vervuld zal zijn, toen hij dat lied van de optochten voor Salomo schreef, hetwelk begint: "Zo de Heere het huis niet bouwt, tevergeefs arbeiden de bouwlieden daar aan," Psalm 127:1, hem leidende om God te erkennen in al zijn wegen, en door gebed en geloof in Zijn voorzienigheid Hem mee te nemen in al zijn ondernemingen van die aard. En Salomo is zijn werk ook wezenlijk van de goede zijde begonnen, want hij heeft eerst Gods huis gebouwd en voltooid vóór hij aan zijn eigen huis begon. En toen heeft God hem gezegend, en is hij voorspoedig geweest in al zijn andere bouwwerken, als wij met God beginnen, dan zal Hij met ons voortgaan, laat de eerstelingen voor Hem zijn, dan zullen de latere vruchten lieflijker voor ons wezen Mattheus 6:33. Salomo heeft eerst een kerk gebouwd, en toen is hij instaat gesteld om huizen, en steden, en muren te bouwen. Diegenen gaan niet met hun eigen belangen te rade, die hetgeen zij voor Godvruchtige doeleinden bestemmen tot het laatst bewaren.

De verdere orde, die Salomo bij zijn bouwen heeft gevolgd is opmerkelijk: eerst Gods huis voor de Godsdienst, dan zijn eigen huis voor zijn eigen gerieflijkheid, daarna een huis voor zijn echtgenote, dat zij betrok, zodra het gereed voor haar was, vers 24, toen Millo het stadhuis of raadhuis, toen de muur van Jeruzalem, de koninklijke stad, daarna enige steden van aanzien en sterkte in het land, die vervallen en niet versterkt waren, Hazor, Megiddo, enz. Daar hij deze op zijn eigen kosten herbouwde en versterkte, zullen de inwoners niet alleen zijn onderdanen, maar ook zijn huurders zijn, waardoor de inkomsten van de kroon vermeerderd werden ten bate van zijn opvolgers. Onder andere bouwde hij Gezer, welke stad Farao op de Kanaänieten had veroverd, en toen ten geschenke had gegeven aan zijn dochter, Salomo's huisvrouw, vers 16. Zie hoe God *de aarde de vrouw te hulp doet komen*, Salomo zelf was geen oorlogszuchtig vorst, maar de koning van Egypte, die het wel was, veroverde steden voor hem om ze te herbouwen. Vervolgens bouwde hij steden voor gerieflijkheid, voor magazijnen, voor zijn wagens en zijn ruiters, vers 19. En eindelijk bouwde hij voor genoegen op de Libanon, misschien wel jachthuizen of huizen voor andere genoegens en ontspanning. Laat de Godsvrucht beginnen, het nut voortgaan en genot en genoegen het laatst komen.

II. Zijn werklieden en dienaren. Voor zulke grote werken moest hij wel zeer veel werklieden gebruiken. De eer van grote mannen is ontleend aan hun minderen, die doen hetgeen waar zij de eer van hebben.

1. Salomo gebruikte hen, die nog van de tenonder gebrachte en gevloekte volken overig waren, voor al het slaafse werk, vers 20, 21. Wij kunnen veronderstellen dat deze hun afgoderij verzaakt hebben en zich aan Salomo's heerschappij hebben onderworpen, zodat de eer hem verbood hen geheel uit te roeien, en zij waren zo arm, dat hij geen schatting in geld van hen kon heffen, daarom maakte hij gebruik van hun arbeid. Hierin heeft hij gehandeld overeenkomstig Gods wet. "Aangaande uw slaaf of uw slavin, die gij zult hebben, die zullen van de volkeren zijn, die rondom u zijn," Leviticus 25:44, en vervulde hij Noachs vloek op Kanaän: "een knecht van de knechten zal hij zijn voor zijn broederen," Genesis 9:25.

2. Hij gebruikte Israëlieten voor de meer eervoller dienst, vers 22-23. *Van hen maakte hij geen slaaf,* want zij waren Gods vrijen, maar hij maakte hen tot krijgslieden en hovelingen en gaf hun ambten naar hun aanleg en bekwaamheid onder zijn wagens en ruiters, sommigen aanstellende om de dienst van de mindere arbeiders te ondersteunen. Aldus hield hij de waardigheid en vrijheid van Israël in stand, en eerde hun betrekking tot God als een koninkrijk van priesters.

III. Zijn Godsvrucht, vers 25. Driemaal per jaar offerde hij buitengewone brandoffers namelijk op de drie jaarlijkse feesten, het paasfeest, het pinksterfeest en het Loofhuttenfeest, ter ere van de Goddelijke inzettingen, behalve wat hij op andere tijden offerde, zowel op gezette tijden als bij bijzondere gelegenheden. Met zijn offeranden brandde hij reukwerk, niet hijzelf (dat was de misdaad van koning Uzzia) maar de priester deed het voor hem, op zijn kosten en ten behoeve van hem. Er is gezegd: *hij offerde op het altaar dat hij* zelf *gebouwd had.* Hij droeg zorg om het te bouwen, en toen:

1. Maakte hijzelf er gebruik van. Velen zullen bevorderlijk zijn aan de Godsvrucht van anderen, terwijl zij hun eigen veronachtzamen. Salomo heeft niet gedacht dat zijn bouwen van een altaar hemzelf vrijstelde van te offeren, integendeel het spoorde er hem te meer toe aan.

2. Hijzelf had er het voordeel en de vertroosting van. Welke moeite wij ons ook geven ter ondersteuning van de Godsdienst en tot stichting van anderen, wij zelf zullen er het nut en voordeel van hebben.

IV. Zijn koophandel. Hij bouwde een vloot van koopvaardijschepen te Ezeon Geber, vers 26, een zeehaven aan de kust van de Rode Zee, de verste pleisterplaats van de Israëlieten, toen zij in de woestijn omwandelden, Numeri 33:35. Die woestijn begon nu waarschijnlijk bevolkt te worden door de Edomieten, maar is het toen niet geweest. Aan hen had die zeehaven behoord, daar echter David de Edomieten onderworpen had, behoorde zij nu aan de kroon van Juda. Die vloot voer naar Ofir in Oost-Indië dat wordt ondersteld het eiland te zijn, dat nu Ceylon heet. Goud was de handelswaar waar zij op uitgingen, degelijke rijkdom. Salomo schijnt tevoren Hirams deelgenoot te zijn geweest dat hem een winst van honderdtwintig talenten in goud opbracht, vers 14, waardoor hij aangemoedigd werd om een eigen vloot te bouwen. Het succes van anderen in enigerlei werk of onderneming moet ons aansporen tot vlijt en inspanning, want *in alle arbeid is winst.* Salomo zond zijn eigen knechten als agenten, en kooplieden, en supercargo's, maar huurde Tyriërs tot zeelieden, want zij hadden *kennis van de zee,* vers 27. Zo heeft het ene volk het andere nodig, Gods voorzienigheid heeft het zo beschikt, opdat er onderling verkeer en bijstand zij, want niet alleen als Christenen, maar ook als mensen, zijn wij elkanders leden. De vloot bracht aan Salomo vier honderd en twintig talenten goud, vers 28. In Kanaän, het heilige land, de roem van alle landen, is

geen goud, waaruit wij kunnen leren, dat dat deel van de rijkdom van deze wereld hetwelk bestemd is om opgelegd te worden of er handel mee te doen, niet het beste deel er van is, maar wel dat deel, hetwelk meer onmiddellijk strekt voor het onderhoud en de aangenaamheid van het leven, het onze en dat van anderen, en dat waren de voortbrengselen van Kanaän. Salomo verkreeg veel door zijn koophandel, maar het schijnt dat David meer verkregen heeft door zijn veroveringen. Wat waren Salomo's *vier honderd en twintig talenten* vergeleken bij Davids *honderd duizend talenten* goud? I Kronieken 22:14. Salomo verkreeg veel door zijn handel, maar heeft ons toch op een betere handel gewezen, die binnen het bereik is van de armsten, ons uit zijn eigen ervaring van beide verzekerende, dat *de koophandel van de wijsheid beter is dan de koophandel van zilver en haar inkomst dan het uitgegraven goud* Spreuken 3:14.

HOOFDSTUK 10

1 En toen de koningin van Scheba het gerucht van Salomo hoorde, aangaande den Naam des HEEREN, kwam zij, om hem met raadselen te verzoeken.
2 En zij kwam te Jeruzalem, met een zeer zwaar heir, met kemelen, dragende specerijen, en zeer veel gouds, en kostelijk gesteente; en zij kwam tot Salomo, en sprak tot hem al wat in haar hart was.
3 En Salomo verklaarde haar al haar woorden; geen ding was er verborgen voor den koning, dat hij haar niet verklaarde.
4 Als nu de koningin van Scheba zag al de wijsheid van Salomo, en het huis, hetwelk hij gebouwd had,
5 En de spijze zijner tafel, en het zitten zijner knechten, en het staan zijner dienaren, en hun kledingen, en zijn schenkers, en zijn opgang, waardoor hij henen opging in het huis des HEEREN, zo was in haar geen geest meer.
6 En zij zeide tot den koning: Het woord is waarheid geweest, dat ik in mijn land gehoord heb, van uw zaken en van uw wijsheid.
7 Ik heb die woorden niet geloofd, totdat ik gekomen ben, en mijn ogen dat gezien hebben; en zie, de helft is mij niet aangezegd; gij hebt met wijsheid en goed overtroffen het gerucht, dat ik gehoord heb.
8 Welgelukzalig zijn uw mannen, welgelukzalig deze uw knechten, die gedurig voor uw aangezicht staan, die uw wijsheid horen!
9 Geloofd zij de HEERE, uw God, Die behagen in u heeft gehad, om u op den troon van Israel te zetten! Omdat de HEERE Israel in eeuwigheid bemint, daarom heeft Hij u tot koning gesteld, om recht en gerechtigheid te doen.
10 En zij gaf den koning honderd en twintig talenten gouds, en zeer veel specerijen, en kostelijk gesteente; als deze specerij, die de koningin van Scheba den koning Salomo gaf, is er nooit meer in menigte gekomen.
11 Verder ook de schepen van Hiram, die goud uit Ofir voerden, brachten uit Ofir zeer veel almuggimhout en kostelijk gesteente.
12 En de koning maakte van dit almuggimhout steunselen voor het huis des HEEREN, en voor het huis des konings, mitsgaders harpen en luiten voor de zangers. Het almuggimhout was zo niet gekomen noch gezien geweest, tot op dezen dag.
13 En de koning Salomo gaf de koningin van Scheba al haar behagen, wat zij begeerde; behalve dat hij haar gaf naar het vermogen van den koning Salomo; zo keerde zij en toog in haar land, zij en haar knechten.
14 Het gewicht nu van het goud, dat voor Salomo op een jaar inkwam was zeshonderd zes en zestig talenten gouds;
15 Behalve dat van de kramers was, en van den handel der kruideniers, en van alle koningen van Arabie, en van de geweldigen van dat land.
16 Ook maakte de koning Salomo tweehonderd rondassen van geslagen goud; zeshonderd sikkelen gouds liet hij opwegen tot elke rondas.
17 Insgelijks driehonderd schilden van geslagen goud; drie pond gouds liet hij opwegen tot elk schild; en de koning leide ze in het huis des wouds van Libanon.
18 Nog maakte de koning een groten elpenbenen troon, en hij overtoog denzelven met dicht goud.
19 Deze troon had zes trappen, en het hoofd van den troon was van achteren rond, en aan beide zijden waren leuningen tot de zitplaats toe, en twee leeuwen stonden bij die leuningen.

20 En twaalf leeuwen stonden daar op de zes trappen aan beide zijden, desgelijks is in geen koninkrijken gemaakt geweest.
21 Ook waren alle drinkvaten van den koning Salomo van goud, en alle vaten van het huis des wouds van Libanon waren van gesloten goud; geen zilver was er aan; want het werd in de dagen van Salomo niet voor enig ding geacht.
22 Want de koning had in zee schepen van Tharsis, met de schepen van Hiram; deze schepen van Tharsis kwamen in, eenmaal in drie jaren, brengende goud, en zilver, elpenbeen, en apen, en pauwen.
23 Alzo werd de koning Salomo groter dan alle koningen der aarde, in rijkdom en in wijsheid.
24 En de ganse aarde zocht het aangezicht van Salomo, om zijn wijsheid te horen, die God in zijn hart gegeven had.
25 En zij brachten een ieder zijn geschenk, zilveren vaten, en gouden vaten, en klederen, en harnas, en specerijen, paarden en muilezelen, elk ding van jaar tot jaar.
26 Daartoe vergaderde Salomo wagenen en ruiteren, en hij had duizend en vierhonderd wagenen, en twaalf duizend ruiteren, en leide ze in de wagensteden en bij den koning in Jeruzalem.
27 En de koning maakte het zilver in Jeruzalem te zijn als stenen, en de cederen maakte hij te zijn als de wilde vijgebomen, die in de laagte zijn, in menigte.
28 En het uitbrengen der paarden was hetgeen Salomo uit Egypte had; en aangaande het linnen garen, de kooplieden des konings namen het linnen garen voor den prijs.
29 En een wagen kwam op, en ging uit van Egypte, voor zeshonderd sikkelen zilvers, en een paard voor honderd en vijftig; en alzo voerden ze die uit door hun hand voor alle koningen der Hethieten, en voor de koningen van Syrie.

Nog heeft Salomo een groot aanzien, en alles in dit hoofdstuk vermeerdert zijn luister. Wij lezen wel niets van zijn liefdadigheid, van geen hospitalen door hem gebouwd en van geen huizen voor armen, hij maakte zijn land zo rijk, dat het die niet nodig had toch zullen ongetwijfeld veel armen geholpen zijn met de overvloed ven zijn tafel. Een kerk had hij gebouwd, die nooit geëvenaard zal worden, scholen behoefde hij niet te bouwen, zijn eigen paleis is een academie, en zijn hof een verenigingsplaats voor wijze en geleerde mannen, zowel als het middelpunt van al de in omloop zijnde rijkdommen van dit deel van de wereld.

I. Hoeveel wijsheid daar was blijkt uit de komst van de koningin van Scheba tot hem, en de grote voldoening die zij smaakte in haar onthaal bij hem, vers 1-13 evenals ook anderen, vers 24.

II. Welke grote rijkdom daar was, blijkt uit het goud, dat met andere dingen jaarlijks werd ingevoerd, vers 14-15. en ook nog driejaarlijks vers 22. Goud werd ten geschenke gegeven, vers 25, en goud werd gebruikt voor rondassen en schilden vers 16, 17, en voor vaten vers 21. Er was een statige troon vervaardigd, vers 18 20. Zijn wagens en ruiters, vers 26. Zijn handel op Egypte, vers 28, 29. En de grote overvloed van zilver en cederhout onder zijn volk, vers 27. Zodat alles tezamen nemende, het erkend moet worden wat hier in vers 23 gezegd is, namelijk dat de koning Salomo groter was dan alle koningen van de aarde in rijkdom en in wijsheid. En toch, wat was hij, vergeleken bij de Koning van de koningen? Waar Christus is door Zijn woord en Geest, zie, daar is één, groter dan Salomo.

Koningen 10:1-13

Wij hebben hier een bericht van het bezoek dat de koningin van Scheba aan Salomo gebracht heeft, het was ongetwijfeld toen hij op zijn hoogste standpunt was van Godsvrucht, en ook de hoogste mate van voorspoed genoot. Onze Heiland noemt haar *de koningin van het zuiden,* want Scheba lag ten zuiden van Kanaän. Gewoonlijk denkt men dat het in Afrika lag, en tot op de huidige dag hebben de Christenen van Ethiopië de overtuiging dat zij uit hun land kwam, en dat Candace haar opvolgster was, van wie gesproken wordt in Handelingen 8:27. Meer waarschijnlijk is het dat zij uit het zuidelijk deel van gelukkig Arabië kwam. Zij schijnt regerende koningin van haar land geweest te zijn. Menig koninkrijk zou van zijn grootste zegen beroofd zijn, indien er een Salische wet geldig was.

Merk op:

I. Wat het doel van de komst van de koningin van Scheba is geweest. Zij kwam niet voor een handelsverdrag, of om hun wederzijdse grenzen te regelen, geen aanzoek te doen om een verbond met hem aan te gaan ter wederzijdse versterking, of om zijn hulp in te roepen tegen een vijand, dat zijn meestal de redenen van de samenkomsten van gekroonde hoofden, en zij maken de onderwerpen uit van hun besprekingen, maar zij kwam:

1. Om haar nieuwsgierigheid te bevredigen, want zij had gehoord van zijn roem, in het bijzonder van zijn wijsheid, en zij kwam om hem op de proef te stellen, en te zien of hij werkelijk zo'n groot man was, als waarvoor men hem hield, vers 1. Salomo's vloot voer dicht bij de kust van haar land, en kan er voor anker zijn gegaan om vers water in te nemen. Misschien was het op die wijze, dat zij *het gerucht van Salomo hoorde,* dat hij in wijsheid alle kinderen van het oosten overtrof, en zij kon niet tevreden zijn voor zij zelf heenging om zich van de waarheid er van te overtuigen.

2. Om onderricht van hem te ontvangen, zij kwam om Zijn *wijsheid te horen,* en daardoor haar eigene te vermeerderen, Mattheus 12:42, ten einde beter instaat te zijn haar eigen koninkrijk te regeren naar de grondregelen van zijn staatkunde. Zij, die door God tot enigerlei openbaar ambt geroepen zijn, in het bijzonder tot het ambt van magistraat of van bedienaar des Woords, moeten door alle mogelijke middelen zich nog oefenen in die kennis, waardoor zij er al meer en meer bekwaam voor worden gemaakt, en aldus instaat zijn om het goed en naar behoren uit te oefenen. Maar wat zij voornamelijk bedoeld scheen te hebben was onderwezen te worden in de dingen van God. Zij was Godsdienstig gezind, en had niet slechts van de roem van Salomo gehoord, maar ook *aangaande de naam des Heeren,* vers 1, de grote naam van die God, die Salomo aanbad, en van wie hij zijn wijsheid had ontvangen, met die God begeerde zij beter bekend te worden. Daarom wijst onze Heiland op haar vragen naar God door Salomo als een verzwaring van de stompzinnigheid van hen, die naar God niet vragen door onze Heere Jezus Christus, hoewel Hij, daar Hij in Zijn schoot was, veel beter instaat was hen te onderwijzen.

II. Met welke toerusting zij kwam. Zij kwam met een zeer groot gevolg overeenkomstig haar rang, bedoelende Salomo's rijkdom en edelmoedigheid op de proef te stellen, zowel als zijn wijsheid, welk een onthaal hij kon en wilde bereiden aan een koninklijke bezoekster, vers 2. Maar zij kwam toch niet als om iets te vragen of te bedelen, zij bracht genoeg mee om haar onkosten te dekken en Salomo overvloedig te belonen voor de beleefde opmerkzaamheid, die hij haar schonk, en wel met

niets gerings of gewoons, maar met goud en edelgesteenten, en specerijen, want zij kwam om te handelen voor wijsheid, die zij tot elke prijs begeerde te kopen.

III. Welk onthaal zij bij Salomo vond. Hij verachtte de zwakheid van haar sekse niet, keurde het niet af, dat zij haar werkzaamheden in haar eigen land had verlaten om zo'n verre reis te doen, zichzelf en hem moeite en onkosten veroorzakende, alleen maar om aan haar nieuwsgierigheid te voldoen, maar heette haar en haar gehele gevolg welkom, gaf haar vrijheid om hem al haar vragen te doen, hoewel sommige er van wel beuzelachtig geweest konden zijn, en sommige vitterig, en andere al te nieuwsgierig, hij stond haar toe *tot hem te spreken al wat in haar hart was,* vers 2, en hij gaf haar een bevredigend antwoord op al haar vragen, vers 3. *Hij verklaarde haar alle woorden,* hetzij over de natuur, de moraal, de staatkunde of de Godsdienst. Waren haar vragen bedoeld om hem op de proef te stellen? Hij gaf haar zo'n bescheid, dat zij overvloedig overtuigd was van zijn buitengewone kennis. Waren zij bedoeld tot haar eigen onderricht (wij veronderstellen dat de meesten dit waren)? Zij ontving overvloedig onderwijs van hem, en hij maakte de dingen verwonderlijk eenvoudig en gemakkelijk, die zij vreesde onoverkomelijk moeilijk te zijn, en overtuigde haar er van, dat een Goddelijke spreuk is op de lippen van de koning, Spreuken 16:10. Maar ongetwijfeld heeft hij haar zeer bijzonder ingelicht betreffende God, Zijn wet, en Zijn verordineerde eredienst. Hij was uitgegaan van de vaste onderstelling dat vreemden zullen horen van Gods grote naam, Hoofdstuk 8:42, en herwaarts zouden komen om naar Hem te vragen, en nu zo'n voorname vreemde was gekomen, kunnen wij er zeker van zijn, dat hij niet in gebreke is gebleven haar in haar onderzoek te helpen en aan te moedigen dat hij haar een beschrijving heeft gegeven van de tempel, van de bedienaren en de diensten er in, opdat zij bewogen zou worden de Heere te dienen, die zij nu zocht.

IV. De indruk, die zij opving van hetgeen zij zag en hoorde aan Salomo's hof. Er worden hier verscheidene dingen opgenoemd, die zij bewonderde, de gebouwen en de meubelen van zijn paleis, de dagelijkse provisie voor zijn tafel. Toen zij die zag, heeft zij zich misschien afgevraagd waar de monden waren voor al die spijze, maar toen zij de menigte zag van zijn dienaren en gasten, vroeg zij zich misschien af waar de spijs was voor al die monden. Het ordelijk zitten van zijn dienaren, ieder in zijn plaats, hoe allen hun werk verrichtten zonder enigerlei wanorde, hun rijke livreien, en de geschiktheid, waarmee zijn schenkers hem aan tafel bedienden, al die dingen bewonderde zij, als strekkende tot verhoging van zijn luister en pracht. Maar boven dit alles is het eerste, wat genoemd wordt, zijn wijsheid, vers 4, het alles overtreffende waarvan zij nu de onbetwistbare bewijzen had, en wat het laatst genoemd wordt als de kroon op alles, is zijn Godsvrucht, *zijn opgang, waardoor hij heen opging naar het huis des Heeren,* met welk een waardigheid en ernst, en een uitdrukking van Godsvrucht op zijn gelaat hij verscheen, als hij naar de tempel ging om God te aanbidden, met evenveel ootmoed in die ogenblikken als met majesteit op andere tijden. Veel oude vertalingen geven de lezing: *De brandoffers, die hij offerde in het huis des Heeren,* zij zag met welk een edelmoedige mildheid hij zijn offeranden bracht, en met welk een vrome ijver hij het offeren er van bijwoonde, nooit heeft zij zoveel vroomheid aan zoveel grootheid gepaard gezien. Alles was zo verrassend en overweldigend, dat er geen geest meer in haar was. Zij stond verbaasd, nooit had zij iets dergelijks gezien.

V. De wijze, waarop zij zich bij die gelegenheid heeft uitgedrukt.

1. Zij erkende, dat haar verwachting zeer ver was overtroffen, hoewel die hoog gespannen was geweest door het gerucht, dat zij gehoord had, vers 6, 7. Zij heeft geen spijt van haar reis of zich dwaas te vinden omdat zij haar ondernomen heeft, maar erkent dat het volkomen de moeite waard was van zo ver te zijn gekomen om datgene te zien, waarvan zij het gerucht niet had kunnen geloven. Gewoonlijk worden ons de dingen, zowel door het algemeen gerucht als door onze eigen verbeelding, veel groter voorgesteld dan wij ze bevinden als zij ons onder de ogen komen hier echter overtrof de waarheid beide gerucht en verbeelding. Zij, die door genade er toe komen om de genietingen te ervaren van gemeenschapsoefening met God, zullen zeggen dat hun de helft niet was aangezegd van de genoegens van de wegen van de wijsheid en de voordelen van haar poorten. Nog veel meer zullen de verheerlijkte heiligen zeggen dat het een waar gerucht was, dat zij van de gelukzaligheid des hemels gehoord hebben, maar dat hun toch geen duizendste deel er van was aangezegd 1 Corinthiers 2:9.

2. Zij verklaarde hen gelukzalig, die steeds bij hem waren, hem bedienden aan zijn tafel. *"Welgelukzalig zijn uw mannen, welgelukzalig deze uw knechten,* vers 8, zij kunnen hun eigen wijsheid vermeerderen door de uwe te horen". Zij was in verzoeking hen te benijden, te wensen dat zij tot hen behoorde. Het is een groot voorrecht in een goed gezin te zijn, de gelegenheid te hebben om dikwijls te spreken tot hen, die wijs, Godvruchtig en spraakzaam zijn. Velen hebben dit geluk, die het niet weten te waarderen. Met veel meer reden kunnen wij dit zeggen van Christus' dienstknechten. Welgelukzalig zijn ze, die in Zijn huis wonen, zij zullen Hem gestadig prijzen.

3. Zij loofde God, de gever van Salomo's wijsheid en rijkdom, en de werker van zijn verhoging, die hem koning gemaakt heeft.

a. In goedheid over hem, opdat hij zoveel te ruimer gelegenheid zou hebben om goed te doen met zijn wijsheid. *Hij heeft behagen in u gehad om u op de troon Israëls te zetten,* vers 9. Salomo's verhoging begon toen de profeet hem Jedidjah heeft genoemd, omdat *de Heere hem liefhad,* 2 Samuel 12:24, 25. Onze genietingen en vertroostingen worden meer dan verdubbeld, als wij reden hebben om te hopen dat zij voortkomen uit Gods welbehagen in ons. *Het was Zijn welbehagen u betreffende* (zo kan het ook gelezen worden) om u op de troon te zetten, niet ter wille van uw verdiensten, maar omdat het aldus goed was in Zijn ogen.

b. In goedheid jegens het volk, omdat de Heere Israël in eeuwigheid bemint, een duurzamer zegen voor hen bestemde, een geluk dat hem, die er de grondlegger van was, lang zou overleven. Hij heeft u koning gemaakt, niet opdat gij in pracht en weelde zoudt leven en zoudt doen wat u behaagt, maar om recht en gerechtigheid te doen. Hieraan heeft zij Salomo vriendelijk herinnerd, en hij heeft dit ongetwijfeld ook vriendelijk opgenomen. Beide magistraten en Evangeliedienaren moeten meer bezorgd zijn om de plichten van hun ambt naar behoren te vervullen, dan om zich van de eer en de voordelen er van te verzekeren. Hieraan schrijft zij zijn voorspoed toe, niet aan zijn wijsheid, want de spijs is niet altijd "van de wijzen," Prediker 9:11, maar hem, "die recht en gerechtigheid doet, zal het wel gaan," Jeremia 22:15. Aldus moet dank gezegd worden voor koningen, voor goede koningen, voor zulke koningen, zij zijn wet God hen doet zijn.

Vl. Hoe zij scheidden.

1. Zij gaf aan Salomo een aanzienlijk geschenk in *goud en specerijen*, vers 10. David had van Salomo voorzegd, dat ‘hem het goud van Scheba gegeven zal worden," Psalm 72:15. Het geschenk van goud en specerijen, dat de wijzen uit het oosten aan Christus hebben gebracht, werd hierdoor afgeschaduwd, Mattheus 2:11. Aldus betaalde zij voor de wijsheid, die zij geleerd had, en achtte niet dat zij haar te duur had gekocht. Laat hen, die van God geleerd zijn, Hem hun hart geven, en dit geschenk zal aangenamer zijn, dan dit van goud en specerijen. Er wordt melding gemaakt van de grote overvloed, die Salomo zelf er van had, en toch gaf zij hem dit goud, en nam hij het aan. Wat wij aan Christus geven, heeft Hij niet nodig, maar Hij wil dat wij Hem aldus onze dankbaarheid betonen. Van het almuggimhout wordt hier gesproken, vers 11, 12, als van iets buitengewoons, misschien wel omdat het door de koningin van Scheba zeer bewonderd werd.

2. Salomo bleef niet achter bij haar. Hij *gaf haar al wat zij begeerde*, modellen, naar wij kunnen onderstellen, van kunstige of merkwaardige dingen, zodat zij dezelfde kon laten maken. Of misschien gaf hij haar zijn regels van wijsheid en Godsvrucht op schrift, *behalve dat hij haar gaf naar het vermogen van de koning Salomo*, vers 13. Zo zullen zij, die tot de Heere Jezus gaan, Hem niet alleen groter bevinden dan Salomo, en wijzer, maar ook vriendelijker, al wat wij vragen zal ons worden gegeven, ja, naar Zijn Goddelijk vermogen, dat koninklijk vermogen, dat zelfs dat van Salomo oneindig overtreft, voor ons doen boven wat wij kunnen bidden of denken.

Koningen 10:14-29

Wij hebben hier een verder bericht van Salomo's voorspoed.

I. Hoe hij zijn rijkdom vermeerderde. Hoewel hij veel had, begeerde hij toch nog meer, daar hij tot het uiterste wilde beproeven, in hoever de dingen van deze wereld de mensen gelukkig kunnen maken.

1. Behalve het goud, dat van Ofir kwam Hoofdstuk 9:28, bracht hij van andere plaatsen nog zoveel in zijn land, dat het geheel ieder jaar *zeshonderd en zes en zestig talenten bedroeg*, vers 14, een veelbetekenend getal, vergel. Openbaring 13:18, en Ezra 2:13.

2. Hij ontving zeer veel aan inkomende rechten van de kooplieden, en in grondbelasting uit de landen, die zijn vader veroverd had en schatplichtig had gemaakt aan Israël, vers 15.

3. Hij was Hirams deelgenoot in een vloot van Tarsis, die van en naar Tyrus voer, en om de drie jaren niet alleen goud en zilver en ivoor, degelijke en nuttige zaken aanvoerde, maar ook apen om er mee te spelen, en pauwen om het oog te behagen door hun fraaie veren vers 22. Ik wenste wel dat dit geen bewijs is, dat Salomo en zijn volk overladen zijnde met voorspoed, kinderachtig en brooddronken zijn geworden.

4. Ieder jaar werden hem door de naburige vorsten en groten geschenken gebracht om de voortduur van zijn vriendschap te verzekeren, niet zozeer omdat zij hem vreesden, of naijverig op hem waren, als wel omdat zij hem liefhadden en zijn wijsheid bewonderden hem dikwijls als een godsspraak gingen raadplegen, en hem dan deze geschenken zonden als beloning voor zijn raad in de staatkunde, en (of dit nu al of niet strookte met zijn grootheid of edelmoedigheid, daar zullen wij nu geen onderzoek naar instellen) hij nam alles aan wat gebracht werd, tot zelfs kleren en specerijen, paarden en muilezels, vers 24, 25.

5. Hij handelde met Egypte voor paarden en linnen garen, of lijnwaad zoals sommigen het woord vertalen, die beide de voornaamste voortbrengselen zijn van dat land, en hij had zijn eigen kooplieden, of agenten, die hij in die handel gebruikte en die er hem rekenschap van moesten geven, vers 28, 29. De uitgaande rechten, die aan de koning van Egypte betaald moesten worden voor de uitvoer van wagens en paarden uit Egypte, waren zeer hoog, maar daar Salomo met zijn dochter was gehuwd, heeft hij een vergelijk met hem getroffen voor de uitgaande rechten, zodat hij ze goedkoper kon krijgen dan zijn naburen, die daardoor verplicht waren ze van hem te kopen, en hij was wijs genoeg, zegt bisschop Patrick, om daar zijn voordeel mee te doen. Het zet eer bij aan het handeldrijvend deel van een volk, en stelt een koopman niet zover beneden een edelman, als sommigen hem plaatsen willen dat Salomo, een van de grootste mannen, die ooit geleefd hebben, het geen verkleining voor zich geacht heeft handel te drijven. In allen arbeid is voordeel.

II. Welk gebruik hij van zijn rijkdom heeft gemaakt. Hij heeft zijn schatten niet opgestapeld, ze niet in zijn koffers gelegd, om ze nu en dan aan te zien, en ze achter te laten. In zijn boek van de Prediker heeft hij de dwaasheid van verzamelen en opleggen zozeer tentoongesteld, dat wij niet kunnen veronderstellen dat hij er zichzelf aan schuldig gemaakt heeft. Neen, God, die hem rijkdom en eer

gegeven heeft, heeft hem ook de macht gegeven om daarvan te eten, en om zijn deel te nemen. Prediker 5:18.

1. Zijn goud heeft hij besteed aan fraaie zaken voor zichzelf, dat hem eerder veroorloofd was, omdat hij tevoren zoveel heeft uitgegeven voor fraaie dingen voor het huis Gods.

a. Hij maakte tweehonderd rondassen en driehonderd schilden van geslagen goud, vers 16, 17, niet om dienst te doen, maar voor staatsie, om voor hem uit gedragen te worden, als hij in luister en pracht verscheen, bij ons wordt een *zwaard* of een *staf* voor de magistraten uit gedragen, zoals bij de Romeinen *roeden* en *bijlen* ten teken van hun macht om de bozen te kastijden en te straffen, voor wie zij een verschrikking moeten zijn. Maar Salomo liet rondassen en schilden voor zich uit dragen om te kennen te geven dat hij er meer behagen in vond om zijn macht te gebruiken ter verdediging en bescherming van de goeden, voor wie hij een lof wilde zijn. Magistraten zijn *de schilden van de aarde.*

b. Hij maakte een statiger troon, waarop hij nederzat, om zijn onderdanen wetten te geven, audiëntie te verlenen aan gezanten, en recht te spreken als er beroep op hem werd gedaan, vers 18-20. Hij was vervaardigd van ivoor, dat zeer rijk was, en toch heeft hij hem-alsof hij zoveel goud had, dat hij niet wist wat er mee te doen-*met dicht goud* -het beste goud-*overtrokken.* Maar sommigen denken dat hij het ivoor niet geheel en al, maar slechts hier en daar met goud heeft bedekt. Hij heeft hem met bloemen van goud versierd, of met goud ingelegd. De armen van die statige zetel werden ondersteund door de beelden van leeuwen uit goud vervaardigd, evenals ook de trappen, die er heen voerden, om een herinnering voor hem te wezen aan de moed en de vastberadenheid, waarmee hij gerechtigheid moest doen, zonder het aangezicht des mensen te vrezen. Op die post is *de rechtvaardige moedig als een jonge leeuw.*

c. Hij maakte al zijn drinkvaten en al zijn tafelgereedschap, zelfs in zijn landhuis, van zuiver goud, vers 21. Hij ontzegde zich niet wat hij had, maar gebruikte het tot sieraad en gerieflijkheid. Datgene is goed wat ons goed doet.

2. Hij bracht het in omloop onder zijn onderdanen, zodat het koninkrijk even rijk was als de koning, want hij behoefde met geen afzonderlijke belangen te rade te gaan, maar zocht de welvaart van zijn volk. Die vorsten handelen niet naar Salomo's beginselen, die het staatkundig achten, om hun onderdanen arm te houden. Salomo was hierin een type van Christus, die niet alleen zelf rijk is, maar ook al de Zijnen verrijkt. Door Salomo kwam zoveel goud in het land, en werd het zo verspreid dat *zilver niet voor enig ding werd geacht,* vers 21. Er was zo'n grote overvloed van te Jeruzalem, dat het als stenen was, en cederen, die een grote zeldzaamheid plachten te wezen, werden zo gewoon en algemeen als de wilde vijgebomen, vers 27. Zodanig is de aard van wereldlijke rijkdom: overvloed er van maakt hem minder waardeerbaar, veel meer behoort het bezit van geestelijke rijkdom onze waardering van alle aardse bezittingen te verminderen. Indien overvloed van goud het zilver zo minderwaardig maakt, zal dan wijsheid en genade, en de voorsmaak van de hemel, die veel beter zijn dan goud, dit niet zeer gering maken in onze ogen?

a. Wel, zo rijk, zo groot was Salomo, en zo heeft hij al de koningen van de aarde overtroffen vers 23. Laat ons dan ons herinneren, dat hij het was, die, toen hij zijn loopbaan in de wereld begon, niet om rijkdom of eer van de wereld gevraagd heeft, maar wèl om een wijs en verstandig hart. Hoe

gematigder wij zijn in onze begeerten naar de dingen van deze aarde, hoe meer wij instaat zijn ze te genieten, en hoe meer waarschijnlijk het is, dat wij ze zullen hebben. Zie in Salomo's grootheid de vervulling van Gods belofte, Hoofdstuk 3:13, en laat het ons aanmoedigen om *Eerst de gerechtigheid van Gods koninkrijk te zoeken.*

b. Dat hij het was, die na de genoegens van al die rijkdom en die grootheid gesmaakt te hebben, geheel een boek schreef om de ijdelheid aan te tonen van alle wereldlijke dingen, en de kwelling des geestes, die er mee gepaard gaat, hun ongenoegzaamheid om ons gelukkig te maken, en de dwaasheid om er ons hart op te zetten, en om ons de beoefening aan te bevelen van ernstige Godsvrucht, omdat dit het is dat de mens betaamt, Prediker 12:13, enoneindig meer zal doen om ons gerust en gelukkig te maken, dan al de rijkdom en de macht, waarover hij te beschikken had, en die, door Gods genade binnen ons bereik is, terwijl het duizendste deel van Salomo's rijkdom en grootheid nog duizend maal meer is dan wij ooit ijdel genoeg kunnen zijn om ons in deze wereld te beloven.

HOOFDSTUK 11

1 En de koning Salomo had veel vreemde vrouwen lief, en dat benevens de dochter van Farao: Moabietische, Ammonietische, Edomietische, Sidonische, Hethietische;
2 Van die volken, waarvan de HEERE gezegd had tot de kinderen Israels: Gijlieden zult tot hen niet ingaan, en zij zullen tot u niet inkomen; zij zouden zekerlijk uw hart achter hun goden neigen; aan deze hing Salomo met liefde.
3 En hij had zevenhonderd vrouwen, vorstinnen, en driehonderd bijwijven en zijn vrouwen neigden zijn hart.
4 Want het geschiedde in den tijd van Salomo's ouderdom, dat zijn vrouwen zijn hart achter andere goden neigden; dat zijn hart niet volkomen was met den HEERE, zijn God, gelijk het hart van zijn vader David.
5 Want Salomo wandelde Astoreth, den god der Sidoniers, na, en Milchom, het verfoeisel der Ammonieten.
6 Alzo deed Salomo, dat kwaad was in de ogen des HEEREN; en volhardde niet den HEERE te volgen, gelijk zijn vader David.
7 Toen bouwde Salomo een hoogte voor Kamos, het verfoeisel der Moabieten, op den berg, die voor Jeruzalem is, en voor Molech, het verfoeisel der kinderen Ammons.
8 En alzo deed hij voor al zijn vreemde vrouwen, die haar goden rookten en offerden.
9 Daarom vertoornde Zich de HEERE tegen Salomo, omdat hij zijn hart geneigd had van den HEERE, den God Israels, Die hem tweemaal verschenen was.
10 En hem van deze zaak geboden had, dat hij andere goden niet zou nawandelen; doch hij hield niet, wat de HEERE geboden had.
11 Daarom zeide de HEERE tot Salomo: Dewijl dit bij u geschied is, dat gij niet hebt gehouden Mijn verbond en Mijn inzettingen, die Ik u geboden heb; Ik zal gewisselijk dit koninkrijk van u scheuren, en datzelve uw knecht geven.
12 In uw dagen nochtans zal Ik dat niet doen, om uws vaders Davids wil, van de hand uws zoons zal Ik het scheuren.
13 Doch Ik zal het gehele koninkrijk niet afscheuren; een stam zal Ik uw zoon geven, om Mijns knechts Davids wil, en om Jeruzalems wil, dat Ik verkoren heb.
14 Zo verwekte de HEERE Salomo een tegenpartijder, Hadad, den Edomiet; hij was van des konings zaad in Edom.
15 Want het was geschied, als David in Edom was, toen Joab, de krijgsoverste, optoog, om de verslagenen te begraven, dat hij al wat mannelijk was in Edom sloeg;
16 Want Joab bleef aldaar zes maanden, met het ganse Israel, totdat hij al wat mannelijk was in Edom uitgeroeid had.
17 Doch Hadad was ontvloden, hij en enige Edomietische mannen uit zijns vaders knechten met hem, om in Egypte te komen; Hadad nu was een klein jongsken.
18 En zij maakten zich op van Midian, en kwamen tot Paran; en namen met zich mannen van Paran, en kwamen in Egypte tot Farao, den koning van Egypte, die hem een huis gaf, en hem voeding toezeide, en hem een land gaf.
19 En Hadad vond grote genade in de ogen van Farao, zodat hij hem tot een vrouw gaf de zuster zijner huisvrouw, de zuster van Tachpenes, de koningin.
20 En de zuster van Tachpenes baarde hem zijn zoon Genubath, denwelken Tachpenes optoog in het huis van Farao; zodat Genubath in het huis van Farao was, onder de zonen van Farao.

21 Toen nu Hadad in Egypte hoorde, dat David met zijn vaderen ontslapen, en dat Joab, de krijgsoverste, dood was, zeide Hadad tot Farao: Laat mij gaan, dat ik in mijn land trekke.
22 Doch Farao zeide: Maar wat ontbreekt u bij mij, dat, zie, gij in uw land zoekt te trekken? En hij zeide: Niets, maar laat mij evenwel gaan.
23 Ook verwekte God hem een wederpartijder, Rezon, den zoon van Eljada, die gevloden was van zijn heer Hadad-ezer, den koning van Zoba,
24 Tegen welken hij ook mannen vergaderd had, en werd overste ener bende, als David die doodde; en getrokken zijnde naar Damaskus, woonden zij aldaar, en regeerden in Damaskus.
25 En hij was Israels tegenpartijder al de dagen van Salomo, en dat benevens het kwaad, dat Hadad deed; want hij had een afkeer van Israel, en hij regeerde over Syrie.
26 Daartoe Jerobeam, de zoon van Nebat, een Efrathiet van Zereda, Salomo's knecht (wiens moeders naam was Zerua, een weduwvrouw), hief ook de hand op tegen den koning.
27 Dit is nu de zaak, waarom hij de hand tegen den koning ophief. Salomo bouwde Millo, en sloot de breuk der stad van zijn vader David toe.
28 En de man Jerobeam was een dapper held. Toen Salomo dezen jongeling zag, dat hij arbeidzaam was, zo stelde hij hem over al den last van het huis van Jozef.
29 Het geschiedde nu te dier tijd, als Jerobeam uit Jeruzalem uitging, dat de profeet Ahia, de Siloniet, hem op den weg vond, en hij zich een nieuw kleed aangedaan had, en zij beiden alleen op het veld waren;
30 Zo vatte Ahia het nieuwe kleed, dat aan hem was, en scheurde het, in twaalf stukken.
31 En hij zeide tot Jerobeam: Neem u tien stukken; want alzo zegt de HEERE, de God Israels: Zie, Ik zal het koninkrijk van de hand van Salomo scheuren, en u tien stammen geven.
32 Maar een stam zal hij hebben, om Mijns knechts Davids wil, en om Jeruzalems wil, de stad, die Ik verkoren heb uit alle stammen van Israel.
33 Daarom dat zij Mij verlaten, en zich nedergebogen hebben voor Astoreth, den god der Sidoniers, Kamos, den god der Moabieten, en Milchom, den god der kinderen Ammons; en niet gewandeld hebben in Mijn wegen, om te doen wat recht is in Mijn ogen, te weten Mijn inzettingen en Mijn rechten; gelijk zijn vader David.
34 Doch niets van dit koninkrijk zal Ik uit zijn hand nemen; maar Ik stel hem tot een vorst al de dagen zijns levens, om Mijns knechts Davids wil, dien Ik verkoren heb, die Mijn geboden en Mijn inzettingen gehouden heeft.
35 Maar uit de hand zijns zoons zal Ik het koninkrijk nemen; en Ik zal u daarvan tien stammen geven.
36 En zijn zoon zal Ik een stam geven; opdat Mijn knecht David altijd een lamp voor Mijn aangezicht hebbe in Jeruzalem, de stad, die Ik Mij verkoren heb, om Mijn Naam daar te stellen.
37 Zo zal Ik u nemen, en gij zult regeren over al wat uw ziel zal begeren; en gij zult koning zijn over Israel.
38 En het zal geschieden, zo gij horen zult al wat Ik u zal gebieden, en in Mijn wegen zult wandelen, en doen wat recht in Mijn ogen is, houdende Mijn inzettingen en Mijn geboden, gelijk als Mijn knecht David gedaan heeft; dat Ik met u zal zijn, en u een bestendig huis bouwen, gelijk als Ik David gebouwd heb, en zal u Israel geven.
39 En Ik zal om diens wil het zaad van David verootmoedigen; nochtans niet altijd.
40 Daarom zocht Salomo Jerobeam te doden; maar Jerobeam maakte zich op, en vlood in Egypte, tot Sisak, den koning van Egypte, en was in Egypte, totdat Salomo stierf.
41 Het overige nu der geschiedenissen van Salomo, en al wat hij gedaan heeft, en zijn wijsheid, is dat niet geschreven in het boek der geschiedenissen van Salomo?

42 De tijd nu, dien Salomo te Jeruzalem over het ganse Israel regeerde, was veertig jaar.
43 Daarna ontsliep Salomo met zijn vaderen, en werd begraven in de stad van zijn vader David; en Rehabeam, zijn zoon, werd koning in zijn plaats.

Totnutoe hebben wij van Salomo niets anders gelezen dan wat groot en goed was, maar de luister van zijn grootheid en goedheid wordt nu bezoedeld en verduisterd, en zijn zon gaat verscholen achter een wolk.

I. De heerlijkheid van zijn Godsvrucht wordt bevlekt door zijn afwijken van God en van zijn plicht in zijn laatste dagen, daar hij vreemde vrouwen huwde en vreemde goden aanbad, vers 1-8.

II. De glans van zijn voorspoed taant door Gods misnoegen tegen hem en de vruchten van dat misnoegen.

1.Hij zond hem een toornig boodschap, vers 9-13.

2.Hij verwekte hem vijanden, die hem onrust bezorgden, Hadad vers 14-22. Rezon, vers 23 -25.3. Hij ontnam aan zijn nakomelingen tien van de twaalf stammen, en gaf die aan Jerobeam, die Salomo deswege tevergeefs getracht heeft te doden, vers 26-40. En dit is alles, dat hier overblijft om van Salomo gezegd te worden behalve zijn dood en begrafenis, vers 41-43 want er is niets volmaakte onder de zon, maar alles is dit boven de zon.

Koningen 11:1-8

Het is een treurige, verbazingwekkende geschiedenis, die van Salomo's afval en ontaarding.

I. Laat ons onderzoeken naar de gelegenheden en bijzonderheden er van. Zal Salomo vallen, Salomo, die het sieraad was van Israël, en zo groot een zegen voor zijn geslacht? Ja het is maar al te waar, en de Schrift is getrouw in het te verhalen en te herhalen, en er naar te verwijzen, lang naderhand, Nehemia 13:26. *Er was geen koning gelijk Salomo, en hij was zijn God lief.... ook hem deden de vreemde vrouwen zondigen,* daar ligt het kort begrip van zijn afval, en het was de vrouw, die hem bedroog, en de eerste was in de overtreding. Hij was verzot op vreemde vrouwen, *veel vreemde vrouwen.* Hier begon zijn rebellie.

a. Hij gaf zich aan vrouwen, waartegen zijn moeder hem zeer bijzonder gewaarschuwd had, Spreuken 31:3. "Geef aan de vrouwen uw kracht niet," (misschien zinspelende op Simson, die zijn kracht verloor door er inlichting over te geven aan een vrouw) want dat is het, hetwelk evenzeer als iets anders, koningen verdelgt. De val van zijn vader David begon met de lusten van het vlees, waaraan hij zich had moeten spiegelen. "De liefde tot vrouwen heeft vele gewonden neergeveld," Spreuken 7:26. en aan velen, zegt bisschop Hall, *werd het hoofd gebroken door hun eigen ribbe*.

b. Hij nam vele vrouwen, zó vele, dat zij ten laatste tot een getal klommen van zeven honderd, met nog drie honderd bijwijven, dus duizend tezamen, en onder die allen geen enkele goede, zoals hij zelf in boetvaardige woorden erkent, Prediker 7:28, want geen deugdzame vrouw wilde tot zo'n bende behoren. God had in Zijn wet in het bijzonder de koningen verboden om hetzij paarden of vrouwen te vermenigvuldigen, Deuteronomium 17:16, 17. Hoe hij de eerste van die twee wetten overtrad, door de paarden te vermenigvuldigen, en ze nog wel uit Egypte te hebben (hetgeen in die wet uitdrukkelijk verboden was), lazen wij in Hoofdst, 10:29, en hier hoe hij de tweede overtrad, (hetgeen nog noodlottiger gevolgen bleek te hebben), door de vrouwen te vermenigvuldigen. Mindere zonden openen de deur voor grotere. David had de vrouwen al te veel vermenigvuldigd, en dat Salomo misschien doen denken dat het geoorloofd was, Indien zij, die bekend zijn om hun Godsdienstzin, ergens een slecht voorbeeld in geven, dan weten zij niet hoeveel kwaad zij er mee doen kunnen, in het bijzonder aan hun eigen kinderen. Een slechte daad van een Godvruchtig man kan van verderfelijker gevolgen zijn voor anderen, dan twintig van een goddeloos man. Toen Salomo begon de vrouwen te vermenigvuldigen, was hij waarschijnlijk niet voornemens het aantal vrouwen van zijn vader te overtreffen, maar de weg van de zonde gaat bergafwaarts, zij, die er zich op bevinden, kunnen zich niet gemakkelijk tot staan brengen. De Goddelijke wijsheid heeft een vrouw bestemd voor een man, en zij, die denken, dat één niet genoeg is, zullen twee of drie ook niet genoeg vinden, tomeloze lusten zullen bandeloos zijn. Maar dit was niet alles.

c. Het waren vreemde vrouwen, Moabietische, Ammonietische enz, behorende tot die volken, met wie huwelijken aan te gaan in het bijzonder door God was verboden, vers 2. Sommigen denken dat hij uit staatkunde die vreemde vrouwen gehuwd heeft, om door haar bericht te krijgen van de toestand van die landen. Ik vrees dat het veeleer was, omdat de dochters Israëls hem te ernstig en zedig waren, en dat deze vreemde vrouwen hem behaagden om de lichtzinnigheid en wulpsheid, die zich openbaarden in haar kleding, in haar houding en gesprekken. Of misschien werd het beschouwd als een statigheid, om, evenals zijn andere schatten, ook zijn vrouwen van verre te doen komen, alsof het ook voor de besten van zijn onderdanen een te grote eer zou geweest zijn, hetgeen

in werkelijkheid ook voor de geringsten van hen een schande zou geweest zijn-om zijn bijzit te wezen. En,

d. Om het ongeluk te voltooien: *aan deze hing Salomo met liefde,* vers 2. Hij hield ze niet slechts, maar was buitensporig op haar verzot, stelde zijn hart op haar, bracht zijn tijd onder haar door, vond alles goed wat zij zeiden en deden, en minachtte Farao's dochter, zijn wettige vrouw, die hem lief was geweest, en ook al de vrouwen van Israël, in vergelijking met haar. Salomo had ontzaglijk veel kennis, maar waartoe diende die hem, als hij zijn lusten niet beter wist te regeren?

2. Door haar werd hij er toe gebracht om vreemde goden te aanbidden zoals Israël door de dochters van Moab er toe gebracht werd om Baäl-Peor te aanbidden. Dit was het slechte gevolg van zijn vermenigvuldigen van de vrouwen. Wij hebben reden te geloven dat zijn gezondheid er door benadeeld werd, en het verval van de ouderdom bij hem heeft verhaast, het putte zijn schatten uit, die wel zeer groot waren, maar toch klein genoeg zouden bevonden worden om de hoogmoed en de ijdelheid van al die vrouwen te voldoen. Misschien heeft het hem op latere leeftijd er ook toe gebracht om zijn zaken te veronachtzamen waardoor hij de toevloed van buiten verloor, en genoodzaakt was om belastingen te heffen van zijn onderdanen, om zijn staat te kunnen ophouden, over welke belastingen zij geklaagd hebben. Hoofdstuk 12:4. Maar niets van dat alles was zo erg als dit: *zijn vrouwen neigden zijn hart om andere goden te dienen,* vers 3,4.

A. Hij werd koel en onverschillig voor zijn eigen Godsdienst, nalatig in de dienst van de God Israëls. *Zijn hart was niet volkomen met de Heere, zijn God,* vers 4, *hij volhardde niet de Heere te volgen gelijk zijn vader David,* vers 6. Wij kunnen niet veronderstellen dat hij de aanbidding van God geheel verzaakte, en nog veel minder, dat hij haar belette of verhinderde (de tempeldienst bleef als gewoonlijk voortgaan), maar zijn opgang in het huis des Heeren had niet meer zo dikwijls plaats, en hij was er niet meer zo ernstig bij, hij woonde de dienst aan zijn altaar niet zo dikwijls meer bij, hij verliet zijn eerste liefde, verloor zijn ijver voor God, en volhardde niet tot het einde zoals hij was begonnen. Daarom wordt gezegd dat zijn hart niet volkomen was, omdat hij niet standvastig was, en hij volhardde niet God te volgen, want hij volgde Hem niet ten einde toe. Zijn vader David had vele gebreken maar nooit heeft hij de aanbidding Gods veronachtzaamd, noch is hij daar ooit nalatig in geworden, zoals Salomo, wiens vrouwen al haar kunstenarijen aanwendden om hem er van af te leiden, en daar begon zijn afval.

B. Hij verdroeg en handhaafde zijn vrouwen in haar afgoderij, en had geen bezwaar er zich met haar in te verenigen. Farao's dochter was naar verondersteld wordt-tot de Joodse Godsdienst bekeerd, maar toen hijzelf lauw en onverschillig was geworden voor de dienst van God, heeft hij geen middelen gebruikt om er zijn andere vrouwen toe te bekeren. Uit beleefdheid voor haar bouwde hij kapellen voor haar goden, vers 7, 8, onderhield haar priesters, en heeft nu en dan zelf de dienst aan hun altaren bijgewoond, er mee schertsende, alsof er geen kwaad in stak, maar dat alle Godsdiensten gelijk waren, hetgeen (zegt bisschop Patrick) de kwaal was van sommige grote vernuften. Als hij de ene aldus ter wille was, dan zouden de anderen het hem kwalijk namen indien hij haar niet evenzo genoegen deed, zodat hij het alles deed voor zijn vrouwen, vers 8, totdat hij ten slotte tot zo'n hoogte van goddeloosheid was gekomen, dat hij een hoogte bouwde *voor Kamos op de berg, die voor Jeruzalem is,* de *Olijfberg,* als om tegenover de tempel te staan, die hijzelf gebouwd heeft. Deze hoogten bleven daar, werden niet volkomen neergeworpen, voor Josia het gedaan heeft, 2 Koningen 23:13. Dit is het bericht, dat hier gegeven wordt van Salomo's afval.

II. Laat ons nu een ogenblik stilstaan om Salomo's val te betreuren. Met recht kunnen wij er verbaasd over staan. 'Hoe is het goud zo verdonkerd! het goede, fijne goud zo veranderd! Ontzet u hierover, gij hemelen! en zijt verschrikt," zoals de profeet in een gelijk geval uitroept Jerem. 2:12. Het is vreemd:

1. Dat Salomo in zijn ouderdom verstrikt is door vleselijke lusten, lusten van de jeugd. Gelijk wij nooit moeten vertrouwen op de kracht van onze voornemens en besluiten, zo moeten wij ook niet vertrouwen op de zwakheid van ons bederf, zodat wij gerust zijn en er niet meer tegen waken.

2. Dat zo'n wijs man als Salomo die zo vermaard was voor zijn vlug begrip en gezond oordeel, zich door deze dwaze vrouwen zo heeft laten verdwazen.

3. Dat iemand, die zo dikwijls en zo duidelijk anderen gewaarschuwd heeft voor het gevaar van de liefde van de vrouwen, er zelf zo ellendig door betoverd werd. Het is gemakkelijker een kwaad te zien en er anderen voor te waarschuwen, dan het zelf te schuwen.

4. Dat zo'n Godvruchtig man, die zo ijverig was voor de aanbidding Gods, bekend is geweest met Goddelijke dingen, en dat uitnemende gebed heeft gebeden bij de inwijding van de tempel, die zondige dingen zou doen-is dit Salomo? Is het met al zijn wijsheid en Godsvrucht ten slotte hiertoe gekomen? Nooit heeft een prachtig schip zo ontzettend een schipbreuk geleden, nooit werd een kroon zo ontwijd.

Wat zullen wij er van zeggen?

A. Waarom God het heeft toegelaten, betaamt ons niet te onderzoeken. Zijn weg is in de zee, en Zijn pad in grote wateren, Hij wist er zich in te verheerlijken. God voorzag het toen Hij betreffende hem, die de tempel zou bouwen, gezegd heeft: *als hij misdoet*, enz, 2 Samuel 7:14.

B. Maar wèl betaamt het ons te vragen welke lering wij er uit kunnen trekken.

a. Die meent te staan, zie toe dat hij niet valle, wij zien hoe zwak wij zijn in onszelf zonder de genade Gods, laat ons dus voortdurend leven in afhankelijkheid van die genade.

b. Zie het gevaar van een toestand van voorspoed, en hoe moeilijk het is de verzoekingen er van te overwinnen. Gelijk Jeshurun werd Salomo vet, en toen sloeg hij achteruit, het brood des bescheiden deels, waar Agur om heeft gebeden, is veiliger en beter dan de overvloed van spijs, waarvan Salomo oververzadigd was.

c. Zie hoe diegenen, die een schone belijdenis van Godsvrucht hebben afgelegd en zich ijverig hebben betoond in de dienst van God, het nodig hebben om op hun hoede te zijn, want op hen zal de duivel zijn verwoedste aanvallen richten, en zo zij misdoen is de smaad nog zoveel te groter. Het is de avond, die de dag looft, laat ons dus vrezen, dat wij wèl gelopen hebbende, toch blijken achtergebleven te zijn.

Koningen 11:9-13

I. Hier is Gods toorn tegen Salomo vanwege zijn zonde. Hij deed *wat kwaad was in de ogen des Heeren.* Er was een tijd toen de Heere Salomo liefhad, 2 Samuel 12:24, en behagen in hem had Hoofdstuk 10:9, maar nu *vertoornde zich de Here tegen Salomo,* vers 9, want in zijn zonde was:

1. De laagste ondankbaarheid, hij keerde zich af van de Heere, *die hem tweemaal verschenen was,* eens vóór hij de tempel begon te bouwen, Hoofdstuk 3:5, en eens nadat hij hem had ingewijd, Hoofdstuk 9:2. God houdt rekening van de genaderijke bezoeken, die Hij ons doet, of wij dit nu al of niet doen, Hij weet hoe dikwijls Hij aan ons en voor ons is verschenen, en zal het tegen ons gedenken indien wij ons van Hem afwenden. Dat God aan Salomo verscheen was zo'n merkbare bevestiging van zijn geloof, dat het voor altijd zijn aanbidden van andere goden had moeten voorkomen. Het was ook zo'n onderscheidende gunst, en heeft hem zo'n grote eer aangedaan, dat hij haar nooit had moeten vergeten, in aanmerking wat God in die twee verschijningen tot hem gezegd heeft.

2. De moedwilligste ongehoorzaamheid. Het was juist wat God hem geboden had niet te doen, namelijk *dat hij andere goden niet zou nawandelen,* en toch is hij door die vermaning niet staande gebleven. Zij, die heerschappij hebben over de mensen, zijn maar al te geneigd om te vergeten dat God heerschappij heeft over hen, en terwijl zij van hun minderen gehoorzaamheid eisen, zelf die gehoorzaamheid te weigeren aan Hem, die de opperste is.

II. De boodschap die Hij hem hierop gezonden heeft, vers 11 *Daarom zei de Heere tot Salomo* (waarschijnlijk door een profeet) dat hij moet verwachten gestraft te worden voor zijn afval. En hier:

1. Is het vonnis rechtvaardig, dat, daar hij van God was afgevallen, een deel van zijn koninkrijk zal afvallen van zijn geslacht. Hij had Gods eer aan het schepsel gegeven, en daarom zal God zijn kroon aan zijn knecht geven. "Ik *zal dit koninkrijk van u scheuren* van u in uw nakomelingen, en zal het uw *knecht geven,* die heerschappij zal voeren over veel, waar gij voor gearbeid hebt". Dit was een grote vernedering voor Salomo, die zich ongetwijfeld gevleid heeft dat het erfrecht van zijn rijk koninkrijk voor altijd op zijn nageslacht zou overgaan. De zonde brengt verderf over geslachten, neemt erfrecht weg, vervreemdt bezittingen, en legt van de mensen eer en heerlijkheid in het stof.

2. De verzachting van dat vonnis is echter zeer liefderijk, om Davids wil, vers 12, 13, dat is: om de wille van de belofte, gedaan aan David, zo is alle gunst, die God aan de mens bewijst, om *Christus' wil,* en om ter wille van het verbond, dat met Hem gemaakt is. Het koninkrijk zal afgescheurd worden van Salomo's huis, maar:

a. Niet terstond. Salomo zal het niet beleven, dat dit gebeurt, maar *van de hand van zijn zoon* zal het gescheurd worden, van zijn zoon, die bij een van zijn vreemde vrouwen geboren werd, want zijn moeder was een Ammonietische, Hoofdstuk 14:31, die waarschijnlijk een bevorderaarster is geweest van afgoderij. Welke vertroosting kan iemand smaken in kinderen en een bezitting na te laten, indien hij geen zegen nalaat? Maar, indien oordelen komen, dan is het een gunst jegens ons, zo zij niet komen in onze dagen, zoals wij zien in 2 Koningen 20:19.

b. Niet geheel en al, een stam, die van Juda, de sterkste en talrijkste, zal aan het huis van David verblijven, vers 13, om Jeruzalems wil, dat David gebouwd had, en ter wille van de tempel aldaar, die Salomo gebouwd had, deze zullen niet in andere handen overgaan. Salomo is niet spoedig, niet geheel en al van God afgeweken, daarom heeft God niet spoedig en niet geheel en al het koninkrijk van hem weggenomen.

Wij hebben reden te hopen dat Salomo, op de boodschap, die God hem genadig zond om zijn geweten te doen ontwaken en hem tot berouw en bekering te brengen, zich voor God verootmoedigd heeft, zijn zonde heeft beleden, om vergeving heeft gevraagd, en teruggekeerd is tot zijn plicht, dat hij toen zijn bekering bekend gemaakt heeft door zijn boek van de Prediker, waarin hij zijn dwaasheid en waanzin bitter betreurt, Hoofdstuk 7:25, 26, en anderen waarschuwt om zich voor dergelijk kwaad te hoeden, hen vermaant en aanspoort om God te vrezen en Zijn geboden te houden, uit aanmerking van het komende oordeel, waarvoor hij, evenals Felix, bevreesd was geworden. Deze boetpredikatie was een even ware aanduiding van een verbroken hart om de zonde, van een hart dat zich van de zonde had afgewend, als Davids boetpsalmen, al zijn zij ook van een anderen aard. Gods genade werkt op verschillende wijze in het hart Zijns volks. En zo is dan Salomo wel gevallen, maar niet weggeworpen. Wat God, hem betreffende, tot David gezegd heeft, werd vervuld: "Ik zal hem met een mensenroede straffen, maar Mijn goedertierenheid zal van hem niet wijken," 2 Samuel 7:14, 15. God kan wel toelaten dat degenen die Hij liefheeft in zonde vallen maar Hij zal niet toelaten dat zij er stil in blijven liggen. Salomo’s afval was wel een smaad voor hemzelf en een vlek op zijn persoonlijk karakter, maar op de aard van zijn regering werd er toch geen nadelige invloed door uitgeoefend, want later werd zij als een voorbeeld gesteld van een goede regering, 2 Kronieken 11:17, waar gezegd wordt, dat zij wèl deden, *zolang zij wandelden in de weg van David en Salomo.* Maar hoewel wij al die redenen hebben om te hopen dat hij berouw heeft gehad en zich bekeerd heeft, en genade heeft gevonden, heeft het de Heiligen Geest toch niet goed gedacht om dit uitdrukkelijk te vermelden, maar heeft het in het onzekere gelaten, ter waarschuwing van anderen om niet te zondigen in het vertrouwen van wel weer tot bekering te komen, want het is slechts een misschien, dat God hun bekering zal geven, of, zo Hij het al doet, of Hij eraan hen en aan anderen het blijk en bewijs van zal geven. Grote zondaren kunnen tot bekering komen, en er het voordeel van hebben, terwijl hun toch de troost en de eer er van ontzegd blijft, de schuld kan weggenomen zijn, terwijl toch de smaad en de schande blijven.

Koningen 11:14-25

Zolang Salomo zich dicht bij God hield en bij zijn plicht, *was er geen tegenstander en geen bejegening van kwaad,* Hoofdstuk 5:4, niets om hem de minste stoornis of onrust te veroorzaken, maar hier hebben wij een bericht van twee tegenstanders, die tegen hem verschenen, het waren onbeduidende vijanden, die niets hadden kunnen uitrichten wat van de vermelding waardig is, indien Salomo niet eerst God tot zijn vijand had gemaakt. Welk kwaad zou Hadad of Rezon hebben kunnen doen aan zo groot en machtig een koning als Salomo was, indien hij zich niet door zijn zonde gering en zwak had gemaakt? En nu kunnen deze nietsbeduidende mannen hem dreigen en beledigen. Als God aan onze zijde is, dan behoeven wij de grootste tegenstander niet te vrezen, maar als Hij tegen ons is, dan kan Hij ons voor het minste en geringste bevreesd maken, en dan zal zelfs de sprinkhaan ons een last zijn.

Deze beide tegenstanders heeft God verwekt, vers 14, 23. Zij zelf werden gedreven door beginselen van eerzucht of van wraak, maar God heeft gebruik van hen gemaakt om Salomo te kastijden. Het zwaarste oordeel, dat bedreigd werd, werd uitgesteld, namelijk de afscheuring van het koninkrijk van hem, maar hijzelf moest toch ook, tot zijn grotere vernedering, de roede van de kastijding gevoelen. Wie ook op enigerlei wijze onze tegenstanders zijn, wij moeten de hand van God zien, die hen verwekt om dit te zijn, zoals Hij Simeï verwekt heeft om David te vloeken, over de werktuigen van onze moeilijkheden heen moeten wij zien op de werker er van, en er de twist des Heeren in horen.

De vijandschap van deze beide tegenstanders tegen Salomo en Israël had haar oorsprong in Davids tijd en in zijn verovering van hun respectieve landen, vers 15, 24. Salomo had het nut en het voordeel van zijns vaders succes zowel in de uitbreiding van zijn heerschappij, als in de vermeerdering van zijn schatten. en hij zou er nooit iets anders dan nut en voordeel van gekend hebben, indien hij zich dicht bij God had gehouden, maar nu bevindt hij het voordeel opgewogen door kwaad bevindt hij dat David zich vijanden gemaakt heeft, die als doornen in zijn zijde zijn. Zij, die al te gereed zijn om ergernis en toorn bij anderen op te wekken, moeten bedenken dat dit misschien later herdacht en met interest teruggegeven zal worden aan hun kinderen. Weinig vrienden in deze wereld hebbende, zal het onze wijsheid zijn, om ons niet meer vijanden te maken dan nodig is.

1. Hadad, een Edomiet, was een tegenstander van Salomo. Er wordt ons niet gezegd wat hij tegen hem gedaan heeft noch op wat wijze hij hem hinder of stoornis veroorzaakt heeft, doch slechts in het algemeen dat hij hem een tegenstander was, maar wel wordt ons gezegd:

a. Waarom hij wrok koesterde tegen Salomo. David had Edom veroverd, 2 Samuel 8:14. Joab had er al wat mannelijk was over de kling gejaagd, vers 15, 16, hij richtte een ontzettende slachting onder hen aan, aldus wraak doende over hun oude vijandschap tegen Israël, maar misschien wel met al te grote strengheid. Terwijl Joab de verslagenen begroef, (want hij liet van hun eigen volk niemand in leven om dit te doen, en begraven moesten zij toch worden, of zij zouden een hinder en kwelling worden voor het land, Ezechiel 39:1 werd Hadad een loot van de koninklijke familie, toen nog een klein kind, door sommigen van de knechten van de koning gered, en naar Egypte gebracht vers 17. Op weg daarheen hielden zij halt, eerst in Midian, en daarna in Paran, waar zij zich voorzagen van mannen, niet om voor hen te strijden of zich met geweld een weg te banen, maar om

hen te vergezellen, opdat hun jonge meester in Egypte zou komen met een gevolg overeenkomstig zijn rang en hoedanigheid. Daar werd hij vriendelijk ontvangen en beschermd door Farao, als een in nood verkerende prins en goed verzorgd, hij wist zich zo aangenaam te maken, dat hij na verloop van tijd de zuster van de koningin huwde, vers 9 en een kind bij haar had, voor hetwelk de koningin zelf zulk een genegenheid opvatte, dat zij het onder de kinderen van de koning in Farao's huis opvoedde.

b. Wat hem instaat stelde om Salomo kwaad te doen. Na de dood van Joab en David keerde hij terug in zijn eigen land, waar hij zich vestigde en rustig scheen te houden, zolang Salomo wijs en waakzaam bleef voor het algemeen belang, maar vanwaar hij gelegenheid had vijandelijke invallen te doen in het land Israëls, toch Salomo, zijn wijsheid weggezondigd hebbende zoals Simson zijn kracht, (en op dezelfde wijze), onverschillig werd voor de publieke aangelegenheden, zelf niet meer op zijn hoede was, en de bescherming van God had verbeurd. Welke kwelling hij aan Salomo veroorzaakt heeft, wordt ons hier niet gezegd, maar wel hoe ongaarne Farao zich van hem scheidde, en hoe ernstig hij bij hem aandrong om te blijven vers 22. *Wat ontbreekt u bij mij* "Niets" zegt Hadad, "maar laat mij evenwel gaan, naar mijn eigen land, mijn geboortegrond." Peter Martyr vond hier aanleiding in tot de Godvruchtige overdenking: "Dat de hemel ons tehuis is, waarvoor wij een heilige genegenheid moeten onderhouden, er naar moeten verlangen, zelfs dan, als de wereld, de plaats van onze ballingschap, ons het vriendelijkst toelacht." Vraagt zij: Wat ontbreekt u, dat gij zo verlangend zijt om weg te gaan? Dan kunnen wij antwoorden: "Niets van hetgeen de wereld voor ons doen kan, evenwel, laat ons daarheen gaan, waar onze hoop en onze eer en onze schat zijn.

2. Rezon, een Syriër, was ook een tegenstander van Salomo. Toen David de Syriërs had verslagen en overwonnen, stelde hij, Rezon, zich aan het hoofd van de overgeblevenen, leefde van plundering en roof, totdat Salomo zorgeloos werd, en toen kreeg hij bezit van Damascus en regeerde daar en over het omliggende land vers 24, 25, en hij berokkende moeilijkheden aan Israël, waarschijnlijk in verbintenis met Hadad, al de dagen van Salomo, namelijk, na zijn afval, of, hij was gedurende de gehele regering van Salomo een vijand van Israël, en koelde bij alle gelegenheden zijn, toen onmachtige, woede tegen hen. Maar vóór Salomo's rebellie, voordat zijn schaduw van hem geweken was, kon hij hem generlei kwaad doen. Er wordt van hem gezegd, dat hij een *afkeer had* van *Israël,* andere vorsten beminden en bewonderden Israël en Salomo, en begeerden hun vriendschap, maar hier was nu een, die een afkeer van hen had. De grootste en beste vorsten en volken, die nog zo geëerd worden door de meesten, zullen toch nog door sommigen gehaat en verafschuwd worden.

Koningen 11:26-40

Hier wordt voor het eerst melding gemaakt van die eerloze naam, *Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël deed zondigen,* hij wordt hier ten tonele gevoerd als een tegenstander van Salomo, aan wie God uitdrukkelijk gezegd had dat Hij het grootste deel van zijn koninkrijk aan zijn knecht zou geven, en Jerobeam was die knecht. Wij hebben hier een bericht:

I. Van zijn afkomst, vers 26. Hij was van de stam van Efraïm, de naaste in eer en aanzien na Juda. Zijn moeder was een weduwe, aan wie Gods voorzienigheid het verlies van haar man vergoed had in een zoon, die arbeidzaam en vernuftig was, en die (naar wij kunnen veronderstellen) haar zeer tot steun en troost was.

II. Van zijn verheffing. Het was Salomo's wijsheid, om als hij werk te doen had, er geschikte personen voor te gebruiken. Hij bemerkte dat Jerobeam een zeer arbeidzame jonge man was, die acht gaf op zijn werk, er behagen in schepte, en het deed met al zijn macht, daarom heeft hij hem gaandeweg verhoogd, totdat hij hem eindelijk tot ontvanger-generaal over de twee stammen van Efraïm en Manasse had aangesteld, of hem wellicht een post had gegeven die gelijk stond met gouverneur van deze twee provincies, want hij was gesteld over de last, of de schatting, dat is: hetzij van de belastingen of van de staande krijgsmacht van het huis van Jozef. Arbeidzaamheid is het middel tot bevordering. Hebt gij een man gezien, die vaardig in zijn werk is, die er zich zorg en moeite voor geeft en er in volhardt? hij zal voor het aangezicht van de koningen gesteld worden, en niet altijd op gelijke voet blijven met minderen.

Merk op het verschil tussen David en beide zijn voorganger en zijn opvolger, als Saul *kloeke mannen* zag, *vergaderde hij hen tot zich,* 1 Samuel 14:52, als Salomo een arbeidzaam man zag, bevorderde hij hem, maar Davids ogen waren op de getrouwen in den lande, om hen bij zich te doen zitten, als hij een Godvruchtige zag, verhoogde hij hem, want hij was een man naar Gods hart, wiens aangezicht de oprechte aanschouwt.

III. Van zijn bestemming voor de regering over de tien stammen na de dood van Salomo. Sommigen denken dat hij zelf een komplot smeedde tegen Salomo, dat hij streefde naar de kroon, woelziek en eerzuchtig was. De Joden zeggen dat hij, toen hij door Salomo gebruikt werd bij het bouwen van Millo, alle gelegenheden waarnam om aanmerkingen te maken op Salomo, hem voor te stellen als een verdrukker van het volk, dingen te kennen gevende, die geschikt waren om het volk te vervreemden van zijn regering. Het is wel niet waarschijnlijk dat hij heel veel van die strekking heeft kunnen zeggen, want Salomo zou er kennis van gekregen hebben, en dan zou het zijn bevordering in de weg hebben gestaan. Maar er wordt toch duidelijk te kennen gegeven dat dit in zijn gedachten was, want de profeet zegt hem: Gij zult *regeren over al dat uw ziel zal begeren,* vers 37. Maar dit was de oorzaak, of liever de geschiedenis, van het opheffen van zijn hand tegen de koning. Deze stelde hem tot overste aan over de stammen van Jozef, en toen hij bezit ging nemen van zijn gouvernement, werd hem door een profeet in de naam van God gezegd dat hij koning zal zijn, hetgeen hem verstoutte om naar hoge dingen te streven in sommige zaken de koning tegen te staan en hem kwelling en onrust te veroorzaken.

1. De profeet, door wie hem deze boodschap gezonden werd, was *Ahia* van Silo, wij zullen nog meer van hem lezen, Hoofdstuk 14:2. Het schijnt dat Silo niet zo volkomen door God verlaten en

vergeten was, of de herinnering aan vroegere dagen leefde er nog. Het was gezegend met een profeet. Hij gaf aan Jerobeam zijn boodschap over op de weg daar aan zijn dienaren waarschijnlijk bevolen was zich te verwijderen, evenals in eenzelfde geval, 1 Samuel 9:27, toen Samuël zijn boodschap overgaf aan Saul. Gods woord was er niet minder heilig en zeker om, dat het hem aldus in het verborgen, onder een heg misschien, overgeleverd werd.

2. Het teken, waarmee het hem voorgesteld werd, was het scheuren van een kleed in twaalf stukken, waarvan hem tien werden gegeven, vers 30. Het is niet zeker of het kleed van Jerobeam was, zoals gewoonlijk wordt aangenomen, of van Ahia, hetgeen waarschijnlijker is, hij, (dat is de profeet) had zich een nieuw kleed aangedaan, met het doel hem dit teken er mee te geven. Het afscheuren van het rijk van Saul werd aangeduid door het scheuren van Samuels mantel, niet van Sauls mantel, 1 Samuel 15:27, 28. En er lag meer betekenis in, dat hem tien stukken gegeven werden van hetgeen tevoren niet van hem was, dan van hetgeen wèl het zijne was. De profeten, zowel de ware als de valse, gebruikten zulke tekenen, zelfs onder het Nieuwe Testament, zoals Agabus, Handelingen 21:11.

3. De boodschap zelf, die zeer nauwkeurig is.

A. Hij verzekert hem dat hij koning zal zijn over tien van de twaalf stammen Israëls, vers 31. De geringheid van zijn afkomst en van zijn tegenwoordig ambt, zal zijn verheffing niet in de weg staan, als de God Israëls (door wie de koningen regeren), zegt: *Ik zal u tien stammen geven.*

B. Hij deelt hem de reden er van mede. Het is niet om zijn goed karakter of om zijn verdiensten, maar ter kastijding van Salomo's afval, omdat hij en zijn familie en ook velen van zijn volk met hem, Mij *hebben verlaten, en zich neergebogen hebben voor andere goden* vers 33. Het was omdat zij kwaad gedaan hebben, niet omdat het waarschijnlijk was dat hij beter zou doen. Zo moest Israël weten dat het niet *om hun gerechtigheid* was, dat zij meesters van Kanaän zijn gemaakt, maar om de goddeloosheid van de Kanaänieten, Deuteronomium 9:4. Jerobeam heeft zo'n goede post niet verdiend maar Israël verdiende zo'n slechte vorst. Door hem te zeggen dat de reden waarom Hij het koninkrijk van het huis van Salomo afscheurde, was dat zij God hadden verlaten, waarschuwt Hij hen om niet evenzo zijn verhoging weg te zondigen.

C. Hij beperkt zijn verwachtingen tot de tien stammen, en wel alleen na de dood van Salomo, opdat hij niet het geheel zou beogen en reeds terstond stoornis en onrust aan de regering zou veroorzaken. Hem wordt hier gezegd:

a. Dat twee stammen (hier slechts een stam genoemd, omdat Benjamin, de kleine zich als het ware verloor in de duizenden van Juda) aan het huis van David verzekerd zullen blijven, en dat hij dus nooit op hen een aanslag moest doen, *een stam zal hij hebben,* vers 32, en wederom, vers 36, *zijn zoon zal ik een stam geven, opdat Mijn knecht David altijd een lamp voor Mijn aangezicht hebbe,* dat is: een schitterende naam en gedachtenis, Psalm 132:17, en zijn geslacht als koninkrijk geslacht in stand blijve. Hij moet niet denken dat David, evenals Saul, verworpen was, neen, God zal Zijn goedertierenheid niet van hem wegnemen zoals Hij die van Saul weggenomen heeft. Het huis van David moet in stand en eer worden gehouden, omdat daaruit de Messias zal voortkomen. Verderf het niet, want die zegen is er in.

b. Dat Salomo gedurende zijn leven in het bezit moet blijven, vers 34, 35. Daarom moet Jerobeam niet beproeven hem te onttronen, maar geduldig wachten totdat zijn dag komt. Salomo *moet een vorst zijn al de dagen van zijn leven,* niet om zijnentwil (hij had zijn kroon aan de gerechtigheid Gods verbeurd) maar *terwille van Mijn knecht David, die Mijn geboden en Mijn inzettingen gehouden heeft.* Kinderen, die niet wandelen in de voetstappen van hun ouders, varen toch dikwijls te beter in deze wereld om de Godsvrucht van hun ouders.

D. Er wordt hem te verstaan gegeven dat hij zich goed zal hebben te gedragen. De schenking van de kroon zal gelden *quamdiu se bene gesserit*-zolang hij zich goed gedraagt. Indien gij *zult doen dat recht in Mijn ogen is, dan zal Ik u een bestendig huis bouwen,* maar anders niet, vers 38 te kennen gevende dat, zo hij God verlaat, zijn verhoging zelf op de troon zijn familie mettertijd in het stof zal leggen, terwijl het zaad van David wèl beproefd maar niet voor altijd verootmoedigd zal worden, vers 39, maar weer zal bloeien zoals dit ook geschied is in velen van de doorluchtige koningen van Juda, die met roem geregeerd hebben, toen Jerobeams geslacht uitgeroeid was.

IV. Jerobeams vlucht naar Egypte, vers 40. Op de een of andere wijze is Salomo dit te weten gekomen, waarschijnlijk doordat Jerobeam zelf er van gesproken heeft, hij kon het niet zoals Saul, verbergen noch er over zwijgen. Indien hij er wel over gezwegen had, hij zou in zijn eigen land hebben kunnen blijven, om zich daar voor zijn toekomstige verhoging te bereiden, maar daar hij het ruchtbaar maakte:

1. Heeft Salomo dwaas getracht zijn opvolger te doden. Heeft hij anderen niet geleerd dat, welke raadslagen er ook zijn in het hart van de mensen, de raad des Heeren toch bestaan zal? En denkt hijzelf nu die raad teniet te kunnen doen?

2. Jerobeam trok zich voorzichtig terug in Egypte, hoewel Gods belofte hem overal beveiligd zou hebben, wilde hij toch middelen gebruiken voor zijn veiligheid, en was hij tevreden om in ballingschap te leven voor een tijd in onbekendheid daar hij zeker was ten slotte een koninkrijk te zullen hebben. En zullen wij dit dan niet zijn, wij die weten dat ons een beter koninkrijk is weggelegd?

Koningen 11:41-43

Wij hebben hier het besluit van de geschiedenis van Salomo, en daarin:

1. Wordt verwezen naar een andere geschiedenis, die toen bestond, maar (daar zij niet door de Heiligen Geest was ingegeven) sedert verloren geraakt is, *het boek van de geschiedenissen van Salomo,* vers 41. Waarschijnlijk is dit boek geschreven door een chronograaf of geschiedschrijver, die hij gebruikte om zijn annalen te schrijven, waaraan de gewijde geschiedschrijver ontleend heeft wat God geschikt oordeelde om aan de kerk overgeleverd te worden.

2. Een opgave van de jaren van zijn regering, vers 42. *Hij regeerde te Jeruzalem* (niet zoals zijn vader, een deel van zijn tijd te Hebron en een ander deel te Jeruzalem) *over geheel Israël* (niet zoals zijn zoon en zijn vader in het begin van zijn tijd, alleen over Juda) veertig *jaren.* Zijn regering was even lang als die van zijn vader, maar hij heeft niet even lang geleefd. De zonde heeft zijn dagen verkort.

3. Zijn dood en begrafenis, en zijn opvolger, vers 43. a. Hij volgde zijn vaderen naar het graf, ontsliep met hen, en werd begraven in Davids begraafplaats, met eer ongetwijfeld.

b. Zijn zoon volgde hem op op de troon. Aldus worden de graven gevuld met de geslachten, die heengaan, en worden huizen gevuld met hen, die opkomen. Gelijk het graf roept: "Geef, geef", zo is land nooit verloren uit gebrek aan een erfgenaam.

HOOFDSTUK 12

1 En Rehabeam toog naar Sichem, want het ganse Israel was te Sichem gekomen, om hem koning te maken.
2 Het geschiedde nu, als Jerobeam, de zoon van Nebat, dit hoorde, daar hij nog in Egypte was (want hij was van het aangezicht van den koning Salomo gevloden; en Jerobeam woonde in Egypte),
3 Dat zij henen zonden, en lieten hem roepen; en Jerobeam en de ganse gemeente van Israel kwamen en spraken tot Rehabeam, zeggende:
4 Uw vader heeft ons juk hard gemaakt; gij dan nu, maak uws vaders harden dienst, en zijn zwaar juk, dat hij ons opgelegd heeft, lichter, en wij zullen u dienen.
5 En hij zeide tot hen: Gaat heen tot aan den derden dag, komt dan weder tot mij. En het volk ging heen.
6 En de koning Rehabeam hield raad met de oudsten, die gestaan hadden voor het aangezicht van zijn vader Salomo, als hij leefde, zeggende: Hoe raadt gijlieden, dat men dit volk antwoorden zal?
7 En zij spraken tot hem, zeggende: Indien gij heden knecht van dit volk wezen zult, en hen dienen, en hun antwoorden, en tot hen goede woorden spreken zult, zo zullen zij te allen dage uw knechten zijn.
8 Maar hij verliet den raad der oudsten, dien zij hem geraden hadden; en hij hield raad met de jongelingen, die met hem opgewassen waren, die voor zijn aangezicht stonden.
9 En hij zeide tot hen: Wat raadt gijlieden, dat wij dit volk antwoorden zullen, die tot mij gesproken hebben, zeggende: Maak het juk, dat uw vader ons opgelegd heeft, lichter.
10 En de jongelingen, die met hem opgewassen waren, spraken tot hem, zeggende: Alzo zult gij zeggen tot dat volk, die tot u gesproken hebben, zeggende: Uw vader heeft ons juk zwaar gemaakt, maar maak gij het over ons lichter; alzo zult gij tot hen spreken: Mijn kleinste vinger zal dikker zijn dan mijns vaders lenden.
11 Indien nu mijn vader een zwaar juk op u heeft doen laden, zo zal ik boven uw juk nog daartoe doen; mijn vader heeft u met geselen gekastijd, maar ik zal u met schorpioenen kastijden.
12 Zo kwam Jerobeam en het ganse volk tot Rehabeam op den derden dag, gelijk als de koning gesproken had, zeggende: Komt weder tot mij op den derden dag.
13 En de koning antwoordde het volk hardelijk; want hij verliet den raad der oudsten, dien zij hem geraden hadden.
14 En hij sprak tot hen naar den raad der jongelingen, zeggende: Mijn vader heeft uw juk zwaar gemaakt, maar ik zal boven uw juk nog daartoe doen; mijn vader heeft u met geselen gekastijd, maar ik zal u met schorpioenen kastijden.
15 Alzo hoorde de koning naar het volk niet; want deze omwending was van den HEERE, opdat Hij Zijn woord bevestigde, hetwelk de HEERE door den dienst van Ahia, den Siloniet, gesproken had tot Jerobeam, den zoon van Nebat.
16 Toen gans Israel zag, dat de koning naar hen niet hoorde, zo gaf het volk den koning weder antwoord, zeggende: Wat deel hebben wij aan David? Ja, geen erve hebben wij aan den zoon van Isai; naar uw tenten, o Israel! Voorzie nu uw huis, o David! Zo ging Israel naar zijn tenten.
17 Doch aangaande de kinderen van Israel, die in de steden van Juda woonden, over die regeerde Rehabeam ook.
18 Toen zond de koning Rehabeam Adoram, die over de schatting was; en het ganse Israel stenigde hem met stenen, dat hij stierf; maar de koning Rehabeam verkloekte zich om op een wagen te klimmen, dat hij naar Jeruzalem vluchtte.

19 Alzo vielen de Israelieten van het huis Davids af, tot op dezen dag.
20 En het geschiedde, als gans Israel hoorde, dat Jerobeam wedergekomen was, dat zij henen zonden, en hem in de vergadering riepen, en hem over gans Israel koning maakten; niemand volgde het huis Davids, dan de stam van Juda alleen.
21 Toen nu Rehabeam te Jeruzalem gekomen was, vergaderde hij het ganse huis van Juda en den stam van Benjamin, honderd en tachtig duizend uitgelezenen, geoefend ten oorlog, om tegen het huis Israels te strijden, opdat hij het koninkrijk weder aan Rehabeam, den zoon van Salomo, bracht.
22 Doch het woord van God geschiedde tot Semaja, den man Gods, zeggende:
23 Zeg tot Rehabeam, den zoon van Salomo, den koning van Juda, en tot het ganse huis van Juda en Benjamin, en overige des volks, zeggende:
24 Zo zegt de HEERE: Gij zult niet optrekken, noch strijden tegen uw broederen, de kinderen Israels; een ieder kere weder tot zijn huis, want deze zaak is van Mij geschied. En zij hoorden het woord des HEEREN, en keerden weder, om weg te trekken naar het woord des HEEREN.
25 Jerobeam nu bouwde Sichem op het gebergte van Efraim, en woonde daarin, en toog van daar uit, en bouwde Penuel.
26 En Jerobeam zeide in zijn hart: Nu zal het koninkrijk weder tot het huis van David keren.
27 Zo dit volk opgaan zal om offeranden te doen in het huis des HEEREN te Jeruzalem, zo zal het hart dezes volks tot hun heer, tot Rehabeam, den koning van Juda, wederkeren; ja, zij zullen mij doden, en tot Rehabeam, den koning van Juda, wederkeren.
28 Daarom hield de koning een raad, en maakte twee gouden kalveren; en hij zeide tot hen: Het is ulieden te veel om op te gaan naar Jeruzalem; zie uw goden, o Israel, die u uit Egypteland opgebracht hebben.
29 En hij zette het ene te Beth-el, en het andere stelde hij te Dan.
30 En deze zaak werd tot zonde; want het volk ging heen voor het ene, tot Dan toe.
31 Hij maakte ook een huis der hoogten; en maakte priesteren van de geringsten des volks, die niet waren uit de zonen van Levi.
32 En Jerobeam maakte een feest in de achtste maand, op den vijftienden dag der maand, gelijk het feest, dat in Juda was, en offerde op het altaar; van gelijken deed hij te Beth-el, offerende den kalveren, die hij gemaakt had; hij stelde ook te Beth-el priesteren der hoogten, die hij gemaakt had.
33 En hij offerde op het altaar, dat hij te Beth-el gemaakt had, op den vijftienden dag der achtste maand, der maand, dewelke hij uit zijn hart verdacht had; zo maakte hij den kinderen Israels een feest, en offerde op dat altaar, rokende.

De glorie van het koninkrijk van Israël was op het toppunt van volkomenheid in Salomo, het duurde lang eer het daartoe kwam, maar spoedig nam die heerlijkheid af, en reeds in de volgende regering begon zij te tanen en te verdorren, zoals wij in dit hoofdstuk bevinden, waar wij het koninkrijk verdeeld zien, en daardoor verzwakt en verkleind in vergelijking met wat het geweest is. Hier is:

I. Rehabeams troonsbestijging en Jerobeams terugkeer uit Egypte, vers 1, 2.

II. Het verzoek van het volk aan Rehabeam om herstel van grieven, en het ruwe antwoord, dat hij hun gaf op advies van zijn jonge raadslieden, vers 3-15.

III. De afval van de tien stammen, die Jerobeam tot koning over zich maken, vers 16-20.

IV. Rehabeams poging om hen tenonder te brengen, en het verbod, dat God gaf tegen die poging, vers 21-24..

V. Jerobeams vestiging van Zijn regering op afgoderij, vers 25-33. Aldus werd Juda zwak, verlaten zijnde door zijn broederen, en Israël, doordat het het huis des Heeren verliet.

Koningen 12:1-15

Salomo had duizend vrouwen en bijvrouwen en toch lezen wij slechts van een zoon, die hij had om zijn naam en gedachtenis op te houden, en die éne zoon was een dwaas. Er is gezegd, Hosea 4:10 :Zij "zullen hoereren, maar niet uitbreken in menigte." Zonde is een slecht middel om een geslacht op te bouwen. Rehabeam was de zoon van de wijste van de mensen, maar zijns vaders wijsheid heeft hij niet geërfd, en daarom was het hem van weinig nut zijn troon te erven. Wijsheid noch genade is erfgoed. Salomo is op de troon gekomen, toen hij nog zeer jong was, maar toen was hij reeds een wijs man. Toen Rehabeam op de troon kwam, was hij veertig jaren, dus op een leeftijd, wanneer de mensen wijs zijn, indien zij ooit wijs zullen zijn, en toch was hij dwaas. Wijsheid hangt niet af van de leeftijd, en zij is ook niet gelegen in de veelheid van de jaren of in het voordeel van de opvoeding. Salomo's hof was als een markt van wijsheid, en de verzamelplaats van geleerden, en Rehabeam was de lieveling van het hof, en toch was dit alles niet voldoende om een wijs man van hem te maken, de loop is niet van de snellen, noch de strijd van de helden. Rehabeams opvolging wordt niet betwist, na de dood van zijn vader werd hij terstond tot koning uitgeroepen. Maar:

1. Het volk wenst een verdrag met hem aan te gaan te Sichem, en hij bewilligt er in om daar met hen samen te komen.

1. Hun voorgeven was hem daar koning te maken, maar de bedoeling was hem koning af te maken. Zij wilden hem elders dan in de stad Davids openlijk inhuldigen, opdat het niet de schijn zou hebben, dat hij alleen koning van Juda was. Zij hebben tien delen aan hem, en willen hem, eenmaal tenminste, onder zich en, in hun eigen midden hebben, teneinde zijn rechten te erkennen.

2. De plaats was veelbetekenend, te Sichem waar Abimelech zich tot koning had opgeworpen, Richteren 9. Maar de plaats was ook vermaard vanwege de bijeenkomst van de staten aldaar, Jozua 24:1. Wij kunnen veronderstellen dat Rehabeam kennis droeg van de bedreiging, dat het koninkrijk van hem afgescheurd zal worden, en hij hoopte het te voorkomen door naar Sichem te gaan en aldaar met de tien stammen te onderhandelen, maar het bleek dat dit het meest onstaatkundige was, dat hij doen kon, en dat het de breuk heeft verhaast.

II. De vertegenwoordigers van de stammen richtten een adres tot hem, hem verzoekende om verlichting van de drukkende belastingen, die hun waren opgelegd. De samenkomst bepaald zijnde, zonden zij naar Egypte om Jerobeam, opdat hij hun woordvoerder zou zijn, hetgeen zij niet hadden behoeven te doen, hij wist wat God voor hem bestemd had, en hij zou gekomen zijn, al hadden zij hem niet geroepen, want nu was het de tijd om het bezit te verwachten van de hem beloofde kroon. In hun adres,

1. Klagen zij over de vorige regering, uw *vader heeft ons juk hard gemaakt*, vers 4. Zij klagen niet over de afgoderij en afval van zijn vader van God, wat de zwaarste grief van alles was, was geen grief voor hen, zo onbekommerd en onverschillig waren zij geworden voor de zaken van de Godsdienst, alsof God of Moloch voor hen volkomen gelijk waren, zo zij slechts op hun gemak konden leven en geen belastingen behoefden te betalen. Toch was de klacht ongegrond en onrechtvaardig. Nooit heeft een volk geruster of in groter overvloed geleefd dan zij onder de regering van Salomo. Brachten zij belastingen op? Het was ter bevordering van de sterkte en de heerlijkheid van hun land. Indien Salomo's gebouwen hun geld kostten, zij kostten hun geen bloed,

zoals dit met oorlog het geval zou geweest zijn. Werden veel dienstbare handen onder hen gebruikt? Het waren geen handen van Israëlieten. Waren de belastingen drukkend? Hoe kon dat, als Salomo in zo groten overvloed staafgoud heeft ingevoerd, dat zilver, om zo te zeggen, zo gewoon was als stenen? Zodat zij aan Salomo slechts gaven wat Salomo's was. Ja meer, gesteld eens dat hun enigerlei hardheid was opgelegd, werd het hun dan niet vooruit gezegd, dat dit de wijze van de koning zou zijn, en toch wilden zij er één hebben. De beste regering kan zich niet vrijwaren tegen smaad en afkeuring, neen, zelfs niet die van Salomo. Partijzuchtige, muitzieke geesten zijn nooit verlegen om iets, waarover zij kunnen klagen. Ik weet van niets onder het bewind van Salomo, dat het juk van het volk hard heeft kunnen maken, tenzij misschien aan de vrouwen, op wie hij in zijn latere jaren zo verzot was, oogluikend werd toegelaten hen te verdrukken.

2. Zij eisten verlichting van de druk en op die voorwaarde zullen zij het huis van David trouw blijven. Zij vragen niet om geheel en al vrijgesteld te worden van belasting te betalen, maar alleen dat hun de last lichter zal gemaakt worden, dat was al hun zorg, hun geld te sparen, hetzij dan al of niet de Godsdienst ondersteund en de regering beschermd zou zijn, dat was hun om het even. Zij zoeken allen het hun.

III. Rehabeam won de raad in van zijn omgeving betreffende het antwoord, dat hij zou geven op dit adres. Het was verstandig raad in te winnen, in het bijzonder voor iemand met zo'n zwak hoofd als het zijne. Maar bij die gelegenheid was het onstaatkundig om zelf tijd te nemen. tot beraad, want daardoor gaf hij aan het ontevreden volk ook tijd om de dingen tot een opstand te doen rijpen, en zijn beraadslaging over zo eenvoudig een zaak zal gehouden worden voor een aanduiding dat hem de welvaart van het volk weinig ter harte ging. Zij zagen wat zij hadden te verwachten, en hebben zich dienovereenkomstig bereid.

1. De ernstige, ervaren mannen van zijn raad adviseerden hem om aan hen, die het smeekschrift hadden ingediend, in elk geval een vriendelijk tegemoetkomend antwoord te geven, hun vriendelijke beloften te doen, en hen heden, op deze kritieke dag, te dienen, dat is: hun te zeggen dat hij hun dienaar was, en dat hij hun herstel zou geven van al hun grieven, er zich op toeleggen hen te behagen en gerust te stellen. "Verloochen uzelf", zeiden zij, "in zoverre, om dit voor eens te doen, en dan zullen zij *alle dagen uw knechten zijn.* Als de tegenwoordige drift en ijver bekoeld is door een zacht antwoord, en de vergadering naar huis gezonden is, dan zullen zij bij koeler nadenken verzoend zijn met het huis van Salomo en er aan gehecht blijven." Het middel om te heersen is te dienen, goed te doen en zich neer te buigen om het te doen, aan allen alles te worden, en aldus hun hart te winnen. Die machthebbenden zitten werkelijk het hoogst en het gemakkelijkst en veiligst, die dit doen.

2. De jonge mannen in zijn raad waren driftig en hoog, en rieden hem aan om een streng en dreigend antwoord te geven op de eis van het volk. Het was een blijk van Rehabeams zwakheid:

a. Dat hij aan de oude raadslieden de voorkeur niet gaf, maar een betere mening had van de jonge lieden, die met hem opgegroeid waren en met wie hij gemeenzaam was, vers 8. Dagen behoren te spreken. Het was dwaas van hem te denken dat zij, omdat zij aangename metgezellen voor hem geweest zijn in de vermaken van zijn jeugd, daarom ook geschikt waren om het bestuur te hebben over de zaken van het rijk. Grote vernuften hebben niet altijd de meeste wijsheid, ook moeten diegenen niet als onze beste vrienden beschouwd en vertrouwd worden, die het best weten hoe ons

vrolijk te maken, want dat zal niet bevorderlijk zijn aan ons waar geluk. Het is van het grootste belang voor jonge lieden, die hun loopbaan in de wereld beginnen, om geschikte personen te hebben, met wie zij omgaan, naar wie zij zich schikken en regelen, en op wie zij steunen voor goede raad. Indien zij hen hun beste vrienden achten, die hun hoogmoed voeden hun ijdelheid strelen en hen dienen in hun vermaak, dan zijn zij reeds getekend voor verderf.

b. Dat hij niet gesteld was op gematigde raad, maar behagen schiep in hen, welke hem tot strengheid en hardheid neigden, hem aanspoorden om de belastingen te verdubbelen, hetzij daar al of niet aanleiding toe bestond, en hun in duidelijke bewoordingen te zeggen dat hij dit doen zou vers 10, 11. Zij vonden de raad van de oude lieden dom en vervelend vers 7. Zij willen geestig zijn in hun raad, en laten zich daarop voorstaan. De oude raadslieden hebben het niet op zich genomen om Rehabeam de woorden in de mond te leggen zij rieden hem slechts aan goede, vriendelijke woorden te spreken, maar de jonge lieden voorzien hem van puntige, ruwe zinnebeelden: *Mijn kleinste vinger zal dikker zijn dan mijns vaders lenden,* enz. Het is niet altijd de beste zin, die de beste bewoordingen heeft.

IV. Hij antwoordde het volk overeenkomstig de raad van de jonge lieden, vers 14, 15. Hij hield zich hoog en hard en gebiedend, en verbeeldde zich, dat hij met hoogheid alles gedaan kon krijgen, en daarom wilde hij liever gevaar lopen van hen te verliezen, dan zichzelf te verloochenen om hun goede woorden te geven. Velen storten zich in het verderf door meer te rade te gaan met hun zin en neiging, dan met hun belang. Zie,

1. Hoe Rehabeam verdwaasd was in zijn raad. Hij kon niet dwazer of onstaatkundiger gehandeld hebben.

a. Hij erkende hun ongunstige beoordeling van zijns vaders regering als juist. *Mijn vader heeft uw juk zwaar gemaakt,* en daarin was hij onrechtvaardig jegens de nagedachtenis zijns vaders, die hij gemakkelijk van de aantijging had kunnen zuiveren.

b. Hij verbeeldde zich dat hij beter inslaat was hen te regeren en in ontzag te houden dan zijn vader geweest is, niet bedenkende dat hij zeer verre zijn mindere was in bekwaamheid. Kon hij denken dat men van hem de gebreken van de regering zijns vaders wel zou dragen, als hij toch volstrekt niet bij machte was om tegenover die gebreken ook de glans en roem van zijns vaders regering te stellen?

c. Hij dreigde hen niet alleen door belastingen te zullen uitzuigen, maar hen door wrede wetten te zullen tuchtigen, en met strenge toepassingen er van, die niet slechts als geselen zouden zijn, maar als scorpioenen, geselen met weerhaken er in, die bij elke slag het bloed zullen doen stromen. Kortom, hij zal met hen handelen als met dieren, hen beladen en hen slaan naar het hem lust, er zich niet om bekreunende of zij hem beminden of niet beminden, maar hij zou zich door hen doen vrezen.

d. Hij sprak die tergende woorden tot een volk, dat door langdurige vrede en voorspoed rijk, en sterk, en trots was geworden, zich niet zou laten vertreden, zoals een arm, ontmoedigd en terneergeslagen volk, en die nu geheel geneigd waren tot opstand, en reeds iemand gereed vonden om zich aan hun hoofd te stellen. Nooit voorzeker is iemand zó door hoogmoed verblind geweest, door hoogmoed en het uit zijn op willekeurig gezag, en niets is noodlottiger dan dat.

2. Hoe Gods raadsbesluit hiermede vervuld werd. *Het was van de Heere*, vers 15. Hij liet Rehabeam over aan zijn dwaasheid, en hield hetgeen tot zijn vrede diende verborgen voor zijn ogen, opdat het koninkrijk van hem afgescheurd zou worden. God bedient zich van de onvoorzichtigheid en ongerechtigheid van de mensen om Zijn eigen wijze en rechtvaardige doeleinden tot stand te brengen, en laat de zondaren verstrikt worden in het werk van hun eigen handen. Zij, die het koninkrijk van de hemelen verliezen, hebben het, evenals Rehabeam het zijne, door hun eigen dwaasheid en eigenzinnigheid weggeworpen.

Koningen 12:16-24

Wij hebben hier de afscheuring van de tien stammen van het koninkrijk van het huis van David. Om dit tot stand te brengen,

I. Was het volk stoutmoedig en vastberaden in hun opstand. De tergende taal, die Rehabeam tegen hen gevoerd had, werd zeer euvel door hen opgenomen. Zij waren in toorn ontstoken om zijn dreigementen, en kwamen tot de gevolgtrekking dat een regering, die reeds bij de aanvang zo uiterst hoogmoedig was, op den duur ondraaglijk zou wezen, en daarom kwamen zij terstond tot dit besluit: *Wat deel hebben wij aan David?* vers 16. Zij spreken hier op zeer onbetamelijke wijze van David, de grote weldoener van hun volk, hem de zoon van Isai noemende, geen groter of aanzienlijker man dan zijn naburen. Hoe spoedig zijn goede mannen en hun goede diensten aan het publiek vergeten! Ook was de roekeloosheid van hun besluit zeer afkeurenswaardig. Mettertijd en met goed beleid zouden zij het oorspronkelijk verdrag met Rehabeam hebben kunnen vaststellen ter wederzijdse voldoening. Indien zij eens een onderzoek hadden ingesteld naar de personen, die aan Rehabeam deze raad hebben gegeven, en maatregelen hadden genomen om die boze raadslieden van hem te verwijderen, de breuk zou voorkomen hebben kunnen worden, maar overigens was hun ijver voor vrijheid en eigendom wat aan een vrij volk betaamde. *Israël is geen knecht, geen ingeborene des huizes. Waarom zou hij dan ten roof worden?* Jeremia 2:14. Zij zijn gewillig en bereid geregeerd te worden, maar niet getiranniseerd te worden, bescherming wekt trouw op, maar onderdrukking kan dat niet. Geen wonder dat Israël van den huize Davids afvalt, vers 19, als het huis van David afvalt van het grote doeleinde van zijn verhoging, hetwelk was *dienaren Gods te zijn hun ten goede.* Maar aldus tegen het zaad te rebelleren van David die God tot het koninkrijk had geroepen terwijl Hij het ten erve had gegeven aan diens geslacht, en een andere koning aan te stellen tegenover dat geslacht, was een grote zonde. Zie 2 Kronieken 13:5-8. Hiernaar verwijst God, Hosea 8:4. Zij *hebben koningen gemaakt, maar niet uit Mij.* En het wordt hier vermeld tot lof van de stam van Juda, dat zij *het huis van David volgden,* vers 17, 20, en voor zoveel blijkt vonden zij Rehabeam beter dan zijn woord, en heeft hij niet geregeerd met die harde strengheid, waarmee hij eerst gedreigd had.

II. Rehabeam was onvoorzichtig in de verdere behandeling van de zaak en nog meer verdwaasd. Hij had zich dwaas in drijfzand gestort, en iedere poging om er uit te komen, deed er hem nog dieper in zinken.

1. Hij handelde zeer onbedachtzaam door Adoram te zenden, die *over de schatting was,* om met hen te onderhandelen, vers 18. De schatting was de zaak, waarover, en vanwege die schatting was Adoram de persoon over wie zij het meest klaagden. De aanblik van hem, wiens naam onder hen verafschuwd werd, verbitterde hen, en ontstak hen in woede en toorn. Hij was iemand, die zij niet eens geduldig konden aanhoren, in een volksoploop *stenigden zij hem met stenen dat hij stierf.* Rehabeam was nu even ongelukkig in de keus van zijn gezant, als hij tevoren in de keus van zijn raadslieden is geweest.

2. Sommigen denken dat het ook onbedachtzaam van hem was om af te deinzen en met zoveel haast naar Jeruzalem terug te keren, want zodoende verliet hij zijn vrienden, en gaf hij het voordeel aan zijn vijanden, die wel in ergernis en ontevredenheid naar hun tenten waren gegaan, maar niet gepoogd hebben Jerobeam koning te maken, voordat Rehabeam was weggegaan, vers 20. Zie hoe

snel deze dwaze vorst van het een uiterste naar het andere oversloeg. Hij dreigde en blufte en voerde een hoge toon, toen hij dacht heer en meester te zijn, maar sloop weg en maakte een armzalig figuur, toen hij zich in gevaar zag. Het is iets geheel gewoons dat zij, die het hooghartigst zijn in voorspoed, het laagst en verachtelijkst zijn in tegenspoed.

III. God verbood hem een poging te doen om het verlorene door het zwaard te herwinnen. Wat geschied was, was van God, die niet zou toelaten:

1. Dat het ongedaan zou worden gemaakt hetgeen geschieden zou indien Rehabeam de overhand behield en de tien stammen tot onderwerping bracht. Noch:

2. Dat meer zou gedaan worden ten nadele van het huis van David, dat geschieden zou indien Jerobeam overwinnaar bleef en de twee stammen tot onderwerping bracht. De zaak moet dus blijven zoals zij is, en daarom verbiedt God de strijd.

A. Het was kloekmoedig van Rehabeam om de muiters door kracht van wapens tenonder te willen brengen. Zijn moed keerde weer tot hem toen hij te Jeruzalem was gekomen, vers 21. Daar zag hij zich onder zijn vrienden, die hem edelmoedig bleven aanhangen en voor hem wilden optreden. Juda en Benjamin (die de Heere vreesden en de koning, en zich niet vermengden met hen, die naar verandering staan) brachten terstond een leger op de been van honderd en tachtig duizend man, tot herstel van het recht van hun koning op de tien stammen, en waren besloten om hem met hun leven en bezitting te steunen, daar zij niet zo'n neiging en gezindheid hadden tot klagen als de anderen.

B. Het was nog kloekmoediger van Rehabeam om er van af te laten, toen God hem door Zijn profeet gebood de wapens neer te leggen. Hij heeft niet gedwee een koninkrijk willen verliezen, want dan zou hij de titel van vorst onwaardig zijn geweest, maar hij wilde er niet voor strijden in tegenstand met God want dan zou hij de titel van Israëliet onwaardig zijn geweest. Voort te gaan met deze strijd zou niet slechts geweest zijn *tegen hun broederen te strijden*, vers 24 die zij behoorden lief te hebben, maar te strijden tegen God, aan wie zij zich behoorden te onderwerpen, *deze zaak is van Mij geschied*. Deze twee overwegingen moeten ons verzoenen met onze verliezen en verdrietelijkheden: dat God er de werker van is, en onze broeders er slechts de werktuigen van zijn, zo laat ons dan niet op wraak zinnen. Rehabeam en zijn volk *hoorden het woord des Heeren*, dankten het leger af, en berustten. Hoewel zij naar menselijke waarschijnlijkheid een goed uitzicht hadden op voorspoed, want hun leger was talrijk en vastberaden, Jerobeams partij zwak en wankelend, en hoewel het hun ten smaad zal zijn onder hun naburen om zoveel van hun sterkte te verliezen, zonder eer. enkele poging te wagen om het te herwinnen, hebben zij toch:

a. Acht geslagen op het bevel Gods, ofschoon het hun slechts door een arme profeet was gezonden. Als wij Gods wil kennen, moeten wij ons er aan onderwerpen, al druist dit ook nog zo in tegen onze zin en wil.

b. Gingen zij te rade met hun belang, bedenkende dat zij, hoewel alle voordelen hebbende, zelfs het voordeel van het recht aan hun zijde te hebben, toch niet voorspoedig konden zijn, als zij streden in ongehoorzaamheid aan God. Het was beter stil te zitten, dan op te staan en te vallen. Onder de volgende regering heeft God hun toegelaten te strijden, en hun de overwinning gegeven, 2 Kronieken 13, maar nu niet.

Koningen 12:25-33

Wij hebben hier het begin van de regering van Jerobeam. Eerst bouwde hij Sichem en toen Pnuel, verfraaide of versterkte ze, en had waarschijnlijk in beide plaatsen een paleis, vers 25, het eerste in Efraïm, het tweede in Gad, aan de andere kant van Jordaan. Dit kon gepast en geoorloofd zijn, maar hij vormde een ander plan tot bevestiging van zijn koninkrijk, dat noodlottig was voor de belangen van de Godsdienst er in.

I. Wat hij bedoelde was door krachtige afdoende middelen diegenen aan hem te verbinden, die hem tot hun koning hadden verkoren, en hun terugkeren tot het huis van David te verhinderen, vers 26, 27. Hij schijnt:

1. Achterdochtig te zijn geweest omtrent het volk, bevreesd dat zij hem op de een of anderen tijd zouden doden, om dan tot hun trouw aan Rehabeam weer te keren. Velen die in het een tumult werden verhoogd, zijn in een ander ter neergeworpen. Jerobeam kon generlei vertrouwen stellen in de genegenheid zijns volks, hoewel zij hem nu zo uiterst genegen schenen te zijn, want hetgeen door onrecht en overweldiging verkregen wordt, kan niet lang met gerustheid en voldoening behouden en genoten worden.

2. Hij wantrouwde de belofte Gods, kon Hem niet op Zijn woord geloven, dat Hij, zo hij zich streng en nauw aan zijn plicht hield, *hem een bestendig huis zou bouwen*, Hoofdstuk 11:38, en nu zon hij op middelen, en wel zondige middelen, om zijn veiligheid te verzekeren. Een praktisch ongeloof in Gods algenoegzaamheid ligt op de bodem van al ons trouweloos afwijken van Hem.

II. Het middel, dat hij hiertoe aanwendde, was het volk er van terug te houden om naar Jeruzalem op te gaan ter aanbidding. Jeruzalem was de plaats, die God verkoren had om er Zijn naam te stellen. Daar was Salomo's tempel, waarvan God, ten aanschouwen van geheel Israël en in de heugenis van vele nog levende personen plechtig bezit had genomen in een wolk van de heerlijkheid. Aan het altaar aldaar dienden de priesters des Heeren, daar moest geheel Israël de feesten vieren, daarheen moesten zij hun offers brengen.

1. Nu vreesde Jerobeam dat het volk, zo het dit bleef doen, mettertijd tot het huis van David zou weerkeren, aangelokt door de pracht beide van het hof en van de tempel. Als zij hun oude Godsdienst blijven aankleven, dan zullen zij ook tot hun oud koningshuis terugkeren. Wij kunnen veronderstellen dat, zo hij met Rehabeam had onderhandeld over een vrijgeleide voor hemzelf en voor zijn volk, op de vastgestelde tijden voor het vieren van de plechtige feesten, het hem niet geweigerd zou zijn. Hij vreest dus niet dat zij met geweld teruggedreven zullen worden, maar wèl dat zij tot Rehabeam zullen terugkeren.

2. Hij raadde hun dus aan om niet naar Jeruzalem op te gaan, voorgevende dat hij hiermede hun gemak en gerief bedoelde. "Het *is te veel voor u* om zover te gaan om God te aanbidden, vers 28, het is een zwaar juk, en het is tijd om het af te schudden, *gij zijt nu lang genoeg naar Jeruzalem gegaan,"* zoals sommigen dit lezen. "Nu gij aan de tempel gewoon zijt geraakt, heeft hij niet meer dat heerlijk en heilig aanzien, dat hij in het eerst voor u gehad heeft" -de heerlijkheid, die met de zinnen wordt waargenomen, neemt langzamerhand af in de schatting van de mensen. "Gij hebt u van

andere lasten bevrijd, werpt ook die last van u af, waarom zouden wij nu meer aan een plaats gebonden zijn dan in de tijd van Samuël?"

3. Hij voorzag in hetgeen hen in hun Godsverering thuis kon helpen. Na met sommigen van zijn staatslieden beraadslaagd te hebben, kwam hij tot het besluit, om twee gouden kalveren op te richten als tekenen van de Goddelijke tegenwoordigheid, en het volk te overreden dat zij evengoed tehuis konden blijven en aan die tekenen of zinnebeelden offeren, als naar Jeruzalem gaan, om voor de ark te aanbidden. En sommigen zijn zo liefderijk om te denken, dat zij het verzoendeksel voorstelden en de cherubim boven de ark. Het is echter meer waarschijnlijk, dat hij het van de Egyptenaren had geleerd, in wier land hij gedurende enige tijd gewoond had, en die hun god Apis aanbaden onder de gelijkenis van een stier of een kalf.

a. Hij wilden de onkosten niet maken om een gouden tempel te bouwen, zoals Salomo gedaan had, twee gouden kalveren is het meeste dat hij er voor over had.

b. Ongetwijfeld bedoelde hij door deze generlei valse god voor te stellen, zoals Moloch of Kamos, maar alleen de ware God, de God van Israël, de God die hen opgevoerd heeft, zoals hij verklaart in vers 28. Het was dus geen overtreding van het eerste gebod maar van het tweede. En hij trachtte de Godsdienstzin van het volk op die wijze te leiden, omdat hij wist dat velen onder hen zo verzot waren op beelden, dat zij om ter wille van de kalveren zeer graag Gods tempel zullen verlaten, waar alle beelden verboden waren.

c. Hij richtte er twee op, om het volk langzamerhand af te brengen van het geloof in de eenheid van God, hetgeen de weg zal banen tot het polytheïsme van de heidenen. Hij richtte ze op te Dan en te Bethel, het één aan de uiterste grens van zijn land ten noorden, het andere in het zuiden, alsof zij de hoeders en beschermers waren van het koninkrijk. Bethel lag dicht bij Juda, daar richtte hij een op, om diegenen van Rehabeams onderdanen te verleiden om tot hem over te komen, die tot beeldendienst geneigd waren, in de plaats van diegenen van zijn eigen onderdanen, die naar Jeruzalem bleven gaan. Het andere richtte hij op te Dan ten gerieve van hen, die het verst weg woonden, en omdat Micha's beelden daar opgericht waren, en er gedurende vele eeuwen grote eerbied aan bewezen werd, Richteren 18:30. *Bethel* betekent *het huis van God,* hetgeen aan hun bijgeloof een vrome schijn gaf, maar de profeet noemde het *Beth-aven, het huis van de ijdelheid,* of van de ongerechtigheid.

4. Het volk schikte er zich in. Zij waren zeer ingenomen met deze nieuwigheid, zij gingen *heen voor het ene, tot Dan toe,* vers 30, naar dat van Dan het eerst, hoewel het zo ver weg lag. Zij, die het te veel vonden om op te gaan naar Jeruzalem om God te aanbidden overeenkomstig Zijn inzetting, maakten geen bezwaren om nog tweemaal verder te gaan naar Dan, om Hem te aanbidden overeenkomstig hun eigen bedenksels. Of, zij worden gezegd naar één van de kalveren te Dan te gaan, omdat Abia, koning van Juda, twintig jaren later Bethel heroverde, 2 Kronieken 13:19, en waarschijnlijk het gouden kalf wegnam, of er het gebruik van verbood, en toen hadden zij slechts het een om er heen te gaan. *Deze zaak werd tot zonde,* en een grote zonde is het geweest, tegen de uitdrukkelijke letter van het tweede gebod. God had soms ontheffing verleend van de wet betreffende de aanbidding aan een plaats, maar nooit heeft Hij hun toegestaan om Hem te aanbidden in beelden. Hiermede hebben zij het maken van een kalf te Horeb door hun vaderen gerechtvaardigd, hoewel God Zijn misnoegen tegen hen daarom zo sterk en zo duidelijk getoond

had, en gedreigd had om ten dage Zijns bezoekers hun zonde over hen te bezoeken, Exodus 32:34. Zodat het een even grote minachting was van Gods toorn als van Zijn wet, en zo hebben zij zonde tot zonde toegedaan. Bisschop Patrick haalt een gezegde aan van de Joden: Dat de Israëlieten tot aan de tijd van Jerobeam maar aan een kalf gezogen hebben, maar van die tijd af zogen zij aan twee.

5. De goden opgericht hebbende, richtte hij nu hun eredienst in, en hier wordt ons gezegd in welk opzicht hij er in afweek van de Goddelijke inzetting, hetgeen te kennen geeft dat hij in andere opzichten zo goed hij kon navolgde wat in Juda gedaan werd, vers 32. Zie, hoe een dwaling vermenigvuldigd werd in vele.

A. Hij maakte een huis van de hoogten of van altaren, een tempel te Dan, naar wij kunnen onderstellen, en één te Bethel, vers 31, en in elk veel altaren, waarschijnlijk er als een ongerief over klagende, dat er in de tempel te Jeruzalem slechts één was. Het vermenigvuldigen van de altaren werd door sommigen voor grote vroomheid aangezien, maar God heeft er door de profeet een andere verklaring van gegeven "Efraïm heeft de altaren vermenigvuldigd tot zondigen," Hosea 8:11.

B. Hij maakte priesters van de geringsten van het volk, en de geringsten van het volk waren ook goed genoeg om priesters te zijn van zijn kalveren, ja nog te goed. Hij maakte priesters van de uiterste delen van het volk, dat is sommigen uit iedere hoek van het land, aan wie hij gebood onder hun naburen te wonen, om hen te onderrichten in zijn inzettingen en hen er mee te verzoenen. Aldus waren zij verstrooid zoals de Levieten, maar zij *waren niet uit de zonen van Levi*. Maar de priesters van de hoogten of van de altaren gebood hij in Bethel te wonen, zoals de priesters te Jeruzalem, vers 32, om daar de openbaren dienst waar te nemen.

C. Het feest van de loofhutten, dat God verordineerd had op de vijftiende van de zevende maand, verschoof hij naar de vijftiende van de achtste maand, vers 32, *van de maand, die hij uit zijn hart bedacht heeft*, om zijn macht in kerkelijke zaken te tonen, vers 33. Het pascha en het pinksterfeest nam hij op de gezette tijden waar of nam ze in het geheel niet waar, of, in vergelijking met dit, met weinig plechtigheid.

D. Daar hij zich de macht aanmatigde om priesters te maken, is het niet te verwonderen dat hij ook op zich nam om met zijn eigen handen het werk van de priesters te doen. Hij *offerde op het altaar*, dit wordt tweemaal vermeld, vers 32, 33, alsmede dat hij reukwerk offerde. Dit werd in hem geduld, omdat het in overeenstemming was met zijn overige onregelmatige handelingen, maar in koning Uzzia werd dit onmiddellijk gestraft met de plaag van de melaatsheid. Hij deed het zelf, om een groot aanzien te hebben onder het volk, en de naam te krijgen van een vroom man te zijn, ook om aan de plechtigheid van zijn nieuw feest luister bij te zetten, met welk feest hij waarschijnlijk het feest van de inwijding van zijn altaar verbonden heeft.

En aldus:

a. Heeft Jerobeam zelf gezondigd maar heeft zich waarschijnlijk bij de werelden zijn eigen geweten hiermede verontschuldigd, dat hij niet zo slecht deed als Salomo gedaan heeft, die andere goden heeft aangebeden.

b. Heeft hij Israël doen zondigen, hen afgetrokken van de aanbidding van God, en afgoderij als een erfdeel nagelaten aan hun zaad. En hierdoor werden zij gestraft voor hun verlaten van de troon van het huis van David.

De geleerde Ds. Whiston veronderstelt in zijn chronologie ter in-orde-brenging van de annalen van de twee koninkrijken van Juda en Israël dat Jerobeam de tijdrekening van het jaar heeft veranderd, zodat het jaar slechts elf maanden bevatte, en dat de regeringen van de koningen van Israël naar die jaren berekend zijn tot aan de omwenteling onder Jehu, maar niet langer in welk tussen tijdvak elf jaren van de annalen van Juda gelijk zijn aan twaalf van die van Israël.

HOOFDSTUK 13

1 En ziet, een man Gods kwam uit Juda, door het woord des HEEREN tot Beth-el; en Jerobeam stond bij het altaar, om te roken.
2 En hij riep tegen het altaar, door het woord des HEEREN, en zeide: Altaar, altaar, zo zegt de HEERE: Zie, een zoon zal aan het huis Davids geboren worden, wiens naam zal zijn Josia; die zal op u offeren de priesters der hoogten, die op u roken, en men zal mensenbeenderen op u verbranden.
3 En hij gaf ten zelfden dage een wonderteken, zeggende: Dit is dat wonderteken, waarvan de HEERE gesproken heeft; ziet, het altaar zal vaneen gescheurd, en de as, die daarop is, afgestort worden.
4 Het geschiedde nu, als de koning het woord van den man Gods hoorde, hetwelk hij tegen het altaar te Beth-el geroepen had, dat Jerobeam zijn hand van op het altaar uitstrekte, zeggende: Grijpt hem! Maar zijn hand, die hij tegen hem uitgestrekt had, verdorde, dat hij ze niet weder tot zich trekken kon.
5 En het altaar werd vaneen gescheurd, en de as van het altaar afgestort, naar dat wonderteken, dat de man Gods gegeven had, door het woord des HEEREN.
6 Toen antwoordde de koning, en zeide tot den man Gods: Aanbid toch het aangezicht des HEEREN, uws Gods, ernstelijk, en bid voor mij, dat mijn hand weder tot mij kome! Toen bad de man Gods het aangezicht des HEEREN ernstelijk; en de hand des konings kwam weder tot hem, en werd gelijk te voren.
7 En de koning sprak tot den man Gods: Kom met mij naar huis, en sterk u, en ik zal u een geschenk geven.
8 Maar de man Gods zeide tot den koning: Al gaaft gij mij de helft van uw huis, zo zou ik niet met u gaan, en ik zou in deze plaats geen brood eten, noch water drinken.
9 Want zo heeft mij de HEERE geboden door Zijn woord, zeggende: Gij zult geen brood eten, noch water drinken; en gij zult niet wederkeren door den weg, dien gij gegaan zijt.
10 En hij ging door een anderen weg, en keerde niet weder door den weg, door welken hij te Beth-el gekomen was.
11 Een oud profeet nu woonde te Beth-el; en zijn zoon kwam, en vertelde hem al het werk, dat de man Gods te dien dage in Beth-el gedaan had, met de woorden, die hij tot den koning gesproken had; deze vertelden zij ook hun vader.
12 En hun vader sprak tot hen: Wat weg is hij getogen? En zijn zonen hadden den weg gezien, welken de man Gods was getogen, die uit Juda gekomen was.
13 Toen zeide hij tot zijn zonen: Zadelt mij den ezel. En zij zadelden hem den ezel, en hij reed daarop.
14 En hij toog den man Gods na, en vond hem zittende onder een eik; en hij zeide tot hem: Zijt gij de man Gods, die uit Juda gekomen zijt? En hij zeide: Ik ben het.
15 Toen zeide hij tot hem: Kom met mij naar huis, en eet brood.
16 Doch hij zeide: Ik kan niet met u wederkeren, noch met u inkomen; ik zal ook geen brood eten, noch met u water drinken, in deze plaats.
17 Want een woord is tot mij geschied door het woord des HEEREN: Gij zult aldaar noch brood eten, noch water drinken; gij zult niet wederkeren, gaande door den weg, door denwelken gij gegaan zijt.
18 En hij zeide tot hem: Ik ben ook een profeet, gelijk gij, en een engel heeft tot mij gesproken door het woord des HEEREN, zeggende: Breng hem weder met u in uw huis, dat hij brood ete en water drinke. Doch hij loog hem.

19 En hij keerde met hem wederom, en at brood in zijn huis, en dronk water.
20 En het geschiedde, als zij aan de tafel zaten, dat het woord des HEEREN geschiedde tot den profeet, die hem had doen wederkeren;
21 En hij riep tot den man Gods, die uit Juda gekomen was, zeggende: Zo zegt de HEERE: Daarom dat gij den mond des HEEREN zijt wederspannig geweest, en niet gehouden hebt het gebod, dat u de HEERE, uw God, geboden had,
22 Maar zijt wedergekeerd, en hebt brood gegeten en water gedronken ter plaatse, waarvan Hij tot u gesproken had: Gij zult geen brood eten noch water drinken; zo zal uw dood lichaam in uw vaderen graf niet komen.
23 En het geschiedde, nadat hij brood gegeten, en nadat hij gedronken had, dat hij hem den ezel zadelde, te weten voor den profeet, dien hij had doen wederkeren.
24 Zo toog hij heen, en een leeuw vond hem op den weg, en doodde hem; en zijn dood lichaam lag geworpen op den weg, en de ezel stond daarbij; ook stond de leeuw bij het dode lichaam.
25 En ziet, er gingen lieden voorbij, en zagen het dode lichaam geworpen op den weg, en den leeuw, staande bij het dode lichaam; en zij kwamen en zeiden het in de stad, waarin de oude profeet woonde.
26 Als de profeet, die hem van den weg had doen wederkeren, dit hoorde, zo zeide hij: Het is de man Gods, die den mond des HEEREN wederspannig is geweest; daarom heeft de HEERE hem den leeuw overgegeven, die hem gebroken, en hem gedood heeft, naar het woord des HEEREN, dat Hij tot hem gesproken had.
27 Verder sprak hij tot zijn zonen, zeggende: Zadelt mij den ezel. En zij zadelden hem.
28 Toen toog hij heen, en vond zijn dood lichaam geworpen op den weg, en den ezel, en den leeuw, staande bij het dode lichaam; de leeuw had het dode lichaam niet gegeten, en den ezel niet gebroken.
29 Toen nam de profeet het dode lichaam van den man Gods op, en leide dat op den ezel, en voerde het wederom; zo kwam de oude profeet in de stad om rouw te bedrijven en hem te begraven.
30 En hij leide zijn dood lichaam in zijn graf; en zij maakten over hem een weeklage: Ach, mijn broeder!
31 Het geschiedde nu, nadat hij hem begraven had, dat hij sprak tot zijn zonen, zeggende: Als ik zal gestorven zijn, zo begraaft mij in dat graf, waarin de man Gods begraven is, en legt mijn beenderen bij zijn beenderen.
32 Want de zaak zal gewisselijk geschieden, die hij door het woord des HEEREN uitgeroepen heeft tegen het altaar, dat te Beth-el is, en tegen al de huizen der hoogten, die in de steden van Samaria zijn.
33 Na deze geschiedenis keerde zich Jerobeam niet van zijn bozen weg; maar maakte wederom priesters der hoogten van de geringsten des volks; wie wilde, diens hand vulde hij, en werd een van de priesters der hoogten.
34 En hij werd in deze zaak het huis van Jerobeam tot zonde, om hetzelve te doen afsnijden en te verdelgen van den aardbodem.

Aan het einde van het vorige hoofdstuk verlieten wij Jerobeam, dienende aan zijn altaar te Bethel, en daar vinden wij hem aan het begin van dit, toen hij een getuigenis van God ontving tegen zijn afgoderij en afval. Dit werd hem gezonden door een profeet, een man Gods, die in Juda woonde, en die het voornaamste onderwerp is van de geschiedenis in dit hoofdstuk, waarin ons gezegd wordt:

I. Wat er voorviel tussen hem en de nieuwe koning.

1.De profeet dreigde Jerobeams altaar, vers 1, 2, en gaf hem een teken, vers 3, dat dadelijk plaats had, vers 5..

2. De koning dreigde de profeet, en werd zelf tot een tweede teken gemaakt door het verdorren van zijn hand, vers 4, en de herstelling er van na zijn onderwerping en des profeten voorbede, vers 6..

3. De profeet wijst de vriendelijkheid af, die hem hierop werd aangeboden, vers 7-10.

II. Wat er voorviel tussen hem en de oude profeet.

1.De oude profeet deed hem terugkomen door een leugen en onthaalde hem in zijn huis, vers 11 - 19..

2. Omdat hij dit onthaal in ongehoorzaamheid aan het Goddelijk bevel heeft aangenomen, wordt hij gedreigd met de dood, vers 20-22. En:

3. De bedreiging wordt volvoerd, want hij wordt gedood door een leeuw, vers 23, 24, en begraven te Bethel, vers 25 32.

4. Jerobeam wordt verhard in zijn afgoderij, vers 33, 34. "Heere Uw oordelen zijn een grote afgrond".

Koningen 13:1-10

I. Hier wordt een bode gezonden aan Jerobeam om hem Gods misnoegen te kennen te geven wegens zijn afgoderij, vers 1. Het leger van Juda, dat hem had willen verderven, mocht niet tegen hem optrekken, mocht het zwaard niet tegen hem trekken, Hoofdstuk 12:24, maar in plaats daarvan wordt een profeet uit Juda tot hem gezonden, om hem af te brengen van zijn boze weg, en hij wordt ter rechter tijd gezonden, toen hij zijn altaar nog slechts inwijdde eer zijn hart verhard was door de bedriegelijkheid van de zonde, want God heeft geen lust in de dood van de zondaren, maar wil dat zij zich bekeren en leven. Hoe kloekmoedig was die bode, die de koning durfde aanvallen in zijn hoogmoed, en de plechtigheid durfde onderbreken, waarop hij zo trots was! Zij, die op een boodschap Gods uitgaan, moeten het aangezicht des mensen niet vrezen, zij weten wie hen zal doorhelpen. Hoe vriendelijk was Hij, die hem zond om Jerobeam te waarschuwen voor de toorn van God, die geopenbaard is van de hemel over zijn goddeloosheid en ongerechtigheid!

II. De boodschap wordt in de naam van God overgebracht, niet gefluisterd maar met luider stem uitgeroepen, waardoor de moed van de profeten wordt aangeduid, en dat hij noch bevreesd was noch zich schaamde, om er voor uit te komen, alsmede zijn wens om gehoord te worden door allen die tegenwoordig waren, en die bij deze grote gelegenheid niet weinig talrijk zijn geweest, in de hoop tevens dat zij zijn woorden ter harte zullen nemen. De boodschap is gericht, niet tegen Jerobeam, noch tegen het volk, maar tegen het altaar, waarvan de stenen eerder zullen horen dan zij, die verzot waren op hun afgoden en doof waren voor de roepstemmen Gods. Maar door zijn dreigen van het altaar, dreigt hij de stichter er van en hen, die daar aanbaden, aan wie het zo lief is als hun eigen ziel, en die er toe kunnen komen om te zeggen: "Indien Gods toorn het levenloze, schuldeloze altaar treft, hoe zullen wij dan ontvlieden?" Hetgeen voorzegd is betreffende het altaar, vers 2, is dat na verloop van tijd een vorst uit het huis van David, Josia genaamd, dit altaar zal verontreinigen door er de afgodische priesters zelf op te offeren en er de beenderen van doden op te verbranden. Jerobeam wete en zij er van verzekerd:

1. Dat het altaar, dat hij nu inwijdde ontwijd zal worden. De afgodische eredienst zal geen stand houden, maar het woord des Heeren zal bestaan tot in eeuwigheid.

2. Dat *de priesters van de hoogten,* die hij nu maakte, zelf tot offers aan de gerechtigheid Gods gemaakt zullen worden, en de eerste en enige offers op dit altaar zullen wezen, die Hem welbehaaglijk zullen zijn. Indien de offeranden een verfoeisel zijn voor God, dan zal hier vanzelf uit volgen, dat de offeraars zelf onder Zijn toorn zullen vallen, en die toorn zal op hen blijven, daar hij op geen ander offer overgebracht kan worden.

3. Dat dit gedaan zal worden door een loot *uit het huis van David.* Dat geslacht, door hem en zijn koninkrijk veracht en trouweloos verlaten, zal zoveel macht herkrijgen, dat het dit altaar, hetwelk hij dacht te bevestigen zal afbreken, zodat recht en waarheid eindelijk de overhand zullen hebben, beide in burgerlijke en heilige zaken, in weerwil van de triomf van heden van hen, die er naar staan om de vreze, beide van God en van de koning, te veranderen. Het duurde ongeveer driehonderd zes en vijftig jaren eer deze voorzegging vervuld werd, en toch werd er van gesproken als van, iets dat zeker en nabij was, want duizend jaren zijn voor God als een dag. Niets is meer toevallig en willekeurig als het geven van namen aan de mensen, toch wordt Josia hier genoemd meer dan

driehonderd jaren eer hij was geboren. Niets toekomstigs is verborgen voor God. Er zijn "namen in het boek" van de Goddelijke alwetendheid, Filipp. 3:4, namen, ‘opgeschreven in de hemel."

III. Er wordt een teken gegeven ter bevestiging van de waarheid van deze voorzegging: het altaar zal door een onzichtbare macht in stukken gescheurd en de as van het offer verstrooid worden, vers 3, hetgeen onmiddellijk geschiedde vers 5. Dit was:

1. Een bewijs, dat de profeet door God was gezonden, "die het woord bevestigde door tekenen die daarop volgden," Markus 16:20.

2. Een aanduiding van Gods misnoegen tegen deze afgodische offeranden. Hoe kon de gave welbehaaglijk zijn, als het altaar, dat haar behoorde te heiligen, een verfoeisel is?

3. Het was een verwijt aan het volk, wier harten harder waren dan deze stenen en niet scheurden onder het woord des Heeren.

4. Het was een proef van hetgeen er aan gedaan zal worden bij de vervulling van deze profetie door Josia, thans was het gescheurd ten teken, dat het alsdan neergeworpen en verdorven zal worden.

IV. Jerobeams hand verdorde, die hij uitgestrekt had om de man Gods te grijpen, of te slaan. In plaats van te sidderen bij het horen van deze boodschap, zoals hij wel had mogen sidderen, viel hij aan op hem, die haar bracht, in trotsering van de toorn, waarvoor hij gewaarschuwd werd, en in minachting van de genade, die hem de waarschuwing zond. Bestraf de zondaar en hij zal u haten, en u kwaad doen, zo hij kan, maar toch moeten Gods profeten zich eerder aan gevaar blootstellen dan ontrouw zijn aan hun opdracht, Hij, die hen gebruikt in Zijn dienst, zal hen beschermen en de toorn des mensen opbinden, zoals hier de toorn van Jerobeam door zijn hand te doen verdorren, zodat hij noch de profeet kon schaden of kwetsen, noch zichzelf kon helpen. Toen zijn hand uitgestrekt was, om reukwerk te branden voor zijn kalf, werd zij niet verdord, maar toen zij uitgestrekt was tegen de profeet, zal hij het gebruik er niet van hebben, voor hij zich verootmoedigd heeft. Van al de goddeloosheid van de goddelozen is er niets, dat God zo tergt en tot toorn verwekt, dan hun boosaardige aanslagen tegen Zijn profeten, van wie Hij gezegd heeft: "Doet hun geen kwaad". Gelijk dit een straf was voor Jerobeam, beantwoordende aan zijn zonde, zo was het de verlossing van de profeet. God heeft velerlei middelen om de vijanden van Zijn kerk de macht te benemen, om hun boze raadslagen te volvoeren. Jerobeams onmacht om zijn hand weer tot zich te trekken, maakte hem tot een schouwspel voor allen, die hem omringden, opdat zij zouden zien en vrezen. Indien God in Zijn gerechtigheid het hart van de zondaren verhardt, zodat zij de hand, die zij hebben uitgestrekt om te zondigen, niet weer tot zich kunnen trekken in berouw, dan is dit een geestelijk oordeel, voorgesteld door dit oordeel, en veel meer ontzettend.

V. De hand, die plotseling verdord was werd plotseling genezen, nadat hij zich onderworpen had, vers 6. Het woord van God, dat zijn geweten had moeten treffen, heeft hem niet verootmoedigd, maar wat zijn gebeente en zijn vlees trof, brengt zijn trots hart naar beneden. Nu zag hij uit om hulp:

1. Niet naar zijn kalveren, maar alleen naar God, naar Zijn gunst en Zijn macht. Hij heeft doorwond, en geen hand dan de Zijne kan genezen.

2. Niet door zijn eigen offer en reukwerk, maar door het gebed van de profeet, die hij zoëven had gedreigd en zoeken te verderven. De tijd kan komen, wanneer zij, die de prediking haten, blijde zouden zijn met de gebeden van getrouwe leraren. "Aanbidt toch het aangezicht des Heeren, uws Gods, ernstig", zegt Jerobeam, "gij hebt invloed bij Hem, wend die aan ten mijnen behoeve". Doch merk op: hij vraagt hem niet te bidden dat zijn zonde vergeven zal worden en zijn hart veranderd, maar alleen *dat zijn hand weer tot hem zal komen*. Zo wilde Farao, dat Mozes zou bidden, dat God "slechts deze dood van hem zou wegnemen," niet deze zonde. Zoals het een man Gods betaamde heeft de profeet kwaad met goed vergolden, hij verwijt Jerobeam zijn machteloze boosaardigheid niet, triomfeert ook niet in zijn onderwerping, maar spreekt terstond voor hem tot God. Alleen diegenen hebben recht op de zegen, die Christus uitgesproken heeft over de vervolgden, die van Hem leren te bidden voor hun vervolgers, Mattheus 5:10, 44. Toen de profeet aldus God eerde door vergevingsgezindheid te tonen, heeft God nog deze eer op hem gelegd, dat Hij op zijn woord, zijn voorbede, het oordeel herriep, en door opnieuw een wonder de verdorde hand genas, opdat Jerobeam door de goedheid Gods tot bekering mocht geleid worden, en zo hij. niet verbroken was door het oordeel, vertederd zou worden door de goedertierenheid. Door beide schijnt hij voor het ogenblik getroffen te zijn, maar de indruk verflauwde.

Vl. Des profeten weigering van Jerobeams vriendelijke uitnodiging, waarin wij moeten opmerken:

1. Dat God aan Zijn bode had verboden in Bethel te eten of te drinken, vers 9, om Zijn verfoeiing te tonen van hun afgrijselijke afgoderij en afval van God, en ons te leren geen gemeenschap te hebben met de werken van de duisternis, opdat wij er niet door besmet worden of er aanmoediging aan geven. Hij moest door *de weg, die hij gegaan was, niet wederkeren,* maar zijn boodschap als het ware "in transitu-in het voorbijgaan" overleveren. Hij moet niet expres, niet opzettelijk gezonden schijnen (zij waren zo’n gunst niet waardig) maar alsof hij slechts, op weg zijnde, even aankwam, daar evenals in Paulus, zijn geest in hem ontstoken was, toen hij hun stad doorging en hun heiligdommen aanschouwde. God wilde door dit gebod Zijn profeet op de proef stellen zoals Hij Ezechiel op de proef gesteld heeft, of hij ook "weerspannig was gelijk dat weerspannige huis," Ezechiel 2:8.

2. Dat Jerobeam zo getroffen was door de genezing van zijn hand, dat hij, hoewel wij niet lezen van zijn dankzegging aan God voor die zegen, of dat hij een offer gezonden heeft naar het altaar te Jeruzalem in dankerkentenis er voor, toch zijn dankbaarheid aan de profeet heeft willen tonen, en hem wilde betalen voor zijn gebed, vers 7. Gunsten, die het lichaam ten goede komen, zullen mensen, die geen genade hebben, nog dankbaar doen schijnen jegens goede leraren.

3. Dat de profeet, hoewel hij hongerig en vermoeid en misschien arm was, in gehoorzaamheid aan het gebod van God beide het onthaal en de beloning heeft afgewezen, die hem aangeboden waren. Hij zou hebben kunnen denken dat hij, zo hij het onthaal aannam, nog verder gelegenheid zou kunnen hebben om met de koning te spreken, en bij hem aan te dringen op bekering, nu hij overtuigd was geworden van zijn zending door God, maar hij wil niet wijzer zijn dan God, maar als een getrouwe nauwlettende bode spoedt hij zich naar huis, nu zijn boodschap volbracht is. Diegenen hebben de les van de zelfverloochening niet goed geleerd, die zich niet van een verboden maaltijd kunnen onthouden.

Koningen 13:11-22

De man Gods had eerlijk en kloekmoedig de uitnodiging van de koning geweigerd, ofschoon hij hem een beloning had toegezegd, maar door een oude profeet liet hij zich overreden om met hem terug te gaan naar Bethel en er een middagmaal te gebruiken in weerwil van het gebod, dat hem gegeven was. Wij zien hier hoe duur dit middagmaal hem te staan is gekomen. Let met verbazing op:

I. De slechtheid van de oude profeet. Ik kan niet anders dan hem een valse profeet en een slecht man noemen, daar het veel gemakkelijker is te geloven dat aan iemand van zo'n slecht karakter een bevestiging zou ontwrongen worden van hetgeen de man Gods gezegd heeft, zoals wij bevinden in vers 32, dan dat een waar profeet en een goed man zo'n opzettelijke leugen zou spreken, en haar zou toeschrijven aan God. Een goede boom zou nooit zulke verdorven vruchten voortbrengen. Misschien was hij onder de zonen van de profeten opgevoed in een van Samuels scholen niet ver van daar, vanwaar hij de naam behield van een profeet, maar wereldsgezind en onheilig geworden zijnde, was de geest van de profetie van hem geweken. Indien hij een goede profeet ware geweest, hij zou Jerobeams afgoderij hebben bestraft en zijn zonen niet hebben toegelaten om aan zijn altaren te komen, zoals hij gedaan scheen te hebben.

1. Of hij nu een goede bedoeling had met de man Gods terug te halen is niet zeker. Men kan hopen dat hij het deed uit medelijden met hem, denkende dat hij behoefte had aan spijs en drank, en uit begeerte om beter met hem bekend te worden en meer ten volle te weten te komen wat zijn boodschap was dan hij uit het bericht van zijn zonen begrijpen kon. Daar zijn zonen hem echter alles wat voorgevallen was hadden meegedeeld en in het bijzonder dat het de profeet verboden was daar te eten of te drinken, dat hij openlijk aan Jerobeam gezegd had, wordt verondersteld dat hij het met een slechte bedoeling gedaan heeft, om hem in een strik te lokken, want valse profeten zijn altijd de ergste vijanden geweest van ware profeten, het gewoonlijk er op toeleggende hen te verderven, maar soms, zoals hier, om hen te verleiden en hen van hun plicht af te brengen. Aldus hebben zij "de nazireërs wijn te drinken gegeven," Amos 2:12, ten einde te kunnen juichen in hun val.

2. Maar het is zeker dat hij een zeer slechte methode volgde om hem terug te brengen. Toen de man Gods hem zei: "Ik mag niet, en daarom wil ik niet met u terugkeren om brood te eten" (zijn besluit overeenkomende met het gebod Gods, vers 16, 17), heeft hij goddeloos voorgewend dat hij een bevel van de hemel had ontvangen om hem terug te halen. Hij deed zich aan hem voor in zijn vroegere hoedanigheid van profeet: *ik ben ook een profeet gelijk gij*. Hij gaf voor een gezicht te hebben gehad van een engel, die met deze boodschap tot hem gezonden was, maar het was alles gelogen, het was de spot drijven met profetie, en in de hoogste mate profaan. Als er van deze oude profeet gesproken wordt in 2 Koningen 23:18, dan wordt hij genoemd: "de profeet, die uit Samaria gekomen was", terwijl er toch niet dan lang daarna zodanige plaats was, Hoofdstuk 16:24, daarom houd ik het er voor dat hij daar aldus genoemd wordt, ofschoon hij van Bethel was, omdat hij was gelijk die welke naderhand "de profeten van Samaria waren, en die Gods Israël verleidden," Jeremia 23:13.

II. De zwakheid van de goede profeet in zich aldus te laten bedriegen. Hij *keerde met hem weer,* vers 19. Hij, die vastheid genoeg had om de uitnodiging van de koning te weigeren, die hem een beloning toezegde, kon het indringen niet weerstaan van iemand, die voorgaf een profeet te zijn. Godvruchtige mensen zijn meer in gevaar om van hun plicht afgetrokken te worden door een

schoonschijnend voorgeven van Godsvrucht en heiligheid, dan door uitwendige verleidingsmiddelen, daarom is het nodig, dat wij ons hoeden voor valse profeten, en niet iedere geest geloven.

III. De handelingen van de Goddelijke gerechtigheid hierop, en hier kunnen wij ons er wèl over verwonderen dat de goddeloze profeet, die de leugen sprak en het kwaad gedaan heeft, ongestraft bleef, terwijl de heilige man Gods, die door hem tot die zonde gebracht werd, er streng en plotseling voor gestraft werd. Hoe zullen wij dit verstaan? Gods oordelen zijn ondoorgrondelijk, Zijner is de dwalende en die doet dwalen, en Hij antwoordt niet van al zijn daden. Voorzeker moet er een toekomend oordeel zijn, wanneer deze dingen weer tevoorschijn gebracht zullen worden, en zij, die in deze wereld het meest gezondigd en het minst geleden hebben, ontvangen zullen naar hun werken.

1. De boodschap, die de man Gods wordt overgeleverd, was vreemd: zijn misdaad wordt genoemd, vers 21, 22, het was, in één woord, ongehoorzaamheid aan een uitdrukkelijk gebod, er wordt vonnis over hem geveld: uw *dood lichaam zal in het graf van uw vaderen niet komen,* dat is: "Gij zult uw eigen huis niet meer bereiken, maar zult spoedig een lijk zien, en uw dood lichaam zal niet *in het graf van uw vaderen komen,* om er begraven te worden."

2. Maar nog vreemder was het dat de oude profeet zelf die boodschap moest brengen, daarvan kunnen wij geen andere reden aanduiden dan deze: dat God het aldus gewild heeft zoals Hij tot Bileam gesproken heeft door zijn ezel, en aan Saul zijn oordeel heeft doen aankondigen door de duivel in de gedaante van Samuël. Wij kunnen denken dat God hiermede bedoelde:

a. De liegende profeet op te schrikken, en hem zijn zonde bekend te maken. De boodschap moest hem te dieper treffen, nu hij zelf haar moest brengen, en zijn hart was zo sterk onder de indruk er van, dat hij riep, schreeuwde, als iemand, die in doodsbenauwdheid is, vers 21. Hij had reden te denken: indien hij moet sterven voor zijn ongehoorzaamheid, die door verrassing had gezondigd, hoeveel zwaarder straf zal hij waardig geacht worden, die een engel Gods had belasterd en een man Gods door opzettelijk bedrog had misleid. Indien dit aan het groene hout geschiedde, wat zal aan het dorre geschieden? Misschien heeft het een goede uitwerking op hem gehad. Zij, die Gods toorn prediken aan anderen, hebben wel zeer harde harten zo zij zelf niet vrezen.

b. Om de profeet, die bedrogen was, nog dieper te vernederen, en te tonen wat diegenen moeten verwachten, die luisteren naar de grote bedrieger. Zij, die aan hem als verleider toegeven, zullen door hem verschrikt worden. Hen die hij nu vleit, zal hij dan aanvallen, en die hij tot zonde verlokt, zal hij dan tot wanhoop zoeken te brengen.

Koningen 13:23-34

I. Hier is de dood van de bedrogen, ongehoorzame profeet. Alsof de oude profeet, die hem misleid had, hem het kwaad, dat hij hem gedaan had, enigszins wilde vergoeden, of het bedreigde kwaad van hem wilde afwenden voorzag hij hem van een ezel om naar huis te rijden, maar op weg heeft een leeuw hem aangevallen en gedood, vers 23, 24. Hij keerde slechts terug om enige verversingen te gebruiken toen hij honger had, en zie, daar moet hij voor sterven, zie 1 Samuel 14, 43. Maar wij moeten bedenken:

1. Dat zijn zonde groot was, en het kan hem volstrekt niet rechtvaardigen dat hij ertoe gebracht was door een leugen, hij kon niet zo zeker zijn van het tegenbevel, gezonden door een ander, als hij van het bevel was, dat aan hemzelf gegeven werd. Hij had ook generlei grond om te denken dat het bevel herroepen zou worden, als de reden er voor in volle kracht bleef, welke was: zijn verfoeiing te betuigen van de goddeloosheid van deze plaats. Hij had grote reden om de eerlijkheid te betwijfelen van die oude profeet, die zelf geen getuigenis aflegde tegen de afgoderij, en God heeft het ook niet gepast geoordeeld om van hem gebruik te maken als een getuige tegen de afgoderij van de stad van zijn inwoning. Hij had ook tijd moeten nemen om God te bidden om leiding, en niet zo spoedig er in moeten bewilligen om weer te keren. Dacht hij dat het huis van deze oude profeet veiliger was dan een ander huis in Bethel om er brood in te eten, als God hem verboden had om ergens in die plaats te eten? Dat stond gelijk met wijzer te willen zijn dan God. Dacht hij er zich mee te verontschuldigen, dat hij honger had? Heeft hij dan nooit gelezen, dat de mens niet alleen van het brood leeft?

2. Dat zijn dood was ter heerlijkheid Gods, want hieruit bleek: dat niets tergender voor Hem is dan ongehoorzaamheid aan een uitdrukkelijk gebod, al is het ook in een kleine zaak, hetgeen Zijn handelwijze met onze eerste ouders wegens hun eten van verboden vruchten des te meer verklaarbaar maakt.

b. Dat God misnoegd is over de zonden van Zijn eigen volk, en dat niemand beschermd zal worden in zijn ongehoorzaamheid door de heiligheid van zijn belijdenis, de waardigheid van zijn ambt, zijn nabijheid tot God of enigerlei goede dienst, die hij voor Hem gedaan heeft. Misschien heeft God in de weg van een rechtvaardig oordeel hiermede bedoeld Jerobeams hart te verharden, daar hij niet bekeerd werd door het verdorren van zijn hand, want hij zal er allicht een slecht gebruik van maken, en zeggen dat de profeet zijn verdiende loon had voor zijn zich bemoeien met zijn altaar, en beter gedaan had met maar thuis te blijven, ja meer, hij zal zeggen dat God hem gestraft heeft voor zijn onbeschaamdheid, en dat de leeuw gedaan heeft wat zijn verdorde hand niet had mogen doen. Maar hiermede heeft Hij ook allen, die Hij in Zijn dienst gebruikt, willen waarschuwen om de orders, die zij van Hem ontvangen, strikt en nauwkeurig te volbrengen.

II. De wonderbaarlijke bewaring van zijn dood lichaam, hetgeen een teken was dat God in de toorn des ontfermens gedachtig was, de leeuw, die hem zachtkens gewurgd of verscheurd had, heeft zijn dood lichaam niet verslonden, ja niet eens de ezel verscheurd, vers 24, 25, 28. En wat meer was, hij viel ook niet aan op de voorbijgangers, die het zagen, noch op de oude profeet (die reden genoeg had om het te vrezen) toen hij kwam om het dode lichaam weg te nemen. De opdracht aan de leeuw was: de profeet te doden, tot hiertoe moest hij gaan, maar niet verder. Aldus heeft God getoond dat

Hij wel toornig op hem is geweest, maar dat Zijn toorn was afgewend, en dat de straf niet verder ging dan tot de dood.

III. De zorg, die de oude profeet droeg voor de begrafenis. Toen hij van het ongewone voorval hoorde, begreep hij dat het *de man Gods was, die ongehoorzaam was geweest* aan Zijn meester (en wiens schuld was dat?), *daarom heeft de Heere hem de leeuw overgegeven,* vers 26. Het zou hem wel betaamd hebben te vragen, waarom de leeuw niet tegen hem gezonden was, tegen hem en zijn huis veeleer, dan tegen de Godvruchtige man, die hij bedrogen had. *Hij nam het dode lichaam op,* vers 29. Indien er enige waarheid was in de volkswaan, dan is voorzeker het dode lichaam opnieuw beginnen te bloeden toen hij het aanraakte, want hij was in waarheid zijn moordenaar en het was slechts een armzalige voldoening voor het hem aangedane onrecht, om het dode lichaam te begraven. Misschien was hij, toen hij hem door zijn bedrog ten verderve bracht, van plan om hem uit te lachen, maar nu is zijn geweten in zover ontwaakt, dat hij om hem weent en zoals Joab bij Abners begrafenis, gedwongen is een rouwdragende te zijn over hem, wiens dood hij had veroorzaakt, zij zeiden: Ach mijn broeder! Het geval was inderdaad zeer treurig dat zo'n goede man, een zo getrouw profeet, die zo kloekmoedig optrad in de zaak Gods, om een enkele overtreding moest sterven als een misdadiger, terwijl een oude, liegende profeet leeft in gerustheid en een afgodisch vorst leeft in pracht en macht. O God! Uw weg was in de zee, en Uw pad in grote wateren. Wij kunnen de mensen niet beoordelen naar hun lijden, en de zonden niet naar de tegenwoordige straf, van sommigen wordt het vlees verdorven, vernietigd, opdat de geest, de ziel, behouden worde, terwijl van anderen het vlees gekoesterd wordt, opdat de ziel rijp worde voor de hel.

IV. De last, die de oude profeet gaf aan zijn zonen voor zijn eigen begrafenis, zij moesten hem begraven in hetzelfde graf, waarin de man Gods begraven was, vers 31. "Legt *mijn beenderen bij zijn beenderen,* zo dicht er bij als maar mogelijk is, opdat mijn stof zich vermenge met het zijne". Hoewel hij een liegende profeet was, begeerde hij toch de dood te sterven van een waar profeet. "Raap mijn ziel niet weg met de zondaren van Bethel, maar vergader haar met de man Gods". De reden, die hij geeft, is dat het woord des Heeren, dat hij uitgeroepen heeft tegen het altaar, dat te Bethel is, dat er mensenbeenderen op verbrand zullen worden, gewis geschieden zal, vers 32. Aldus:

1. Bevestigt hij de voorzegging, opdat uit de mond van twee getuigen (en een van hen een zodanige als door de apostel Paulus wordt aangehaald, Titus 1:12 :Een uit hen zijnde hun eigen profeet) het woord bestaan zal, ten einde, zo mogelijk, Jerobeam te overtuigen en tot bekering te brengen.

2. Hij doet de gestorven profeet eer aan als een man, wiens woord niet ter aarde zei vallen, hoewel hijzelf ter aarde gevallen is. Evangeliedienaren sterven, sterven misschien een vroege dood, maar het woord des Heeren blijft tot in eeuwigheid, en sterft niet met hen.

3. Hij gaat te rade met zijn eigen belang, er was voorzegd dat mensenbeenderen op Jerobeams altaar verbrand zullen worden. "Legt de mijne", zegt hij, "dicht bij de zijne, dan zullen zij niet verontrust worden", en dienovereenkomstig is het ook werkelijk hun beveiliging geweest, zoals wij zien in 2 Koningen 23:18. Slapend en wakend, levend en stervend, is het veilig om in goed gezelschap te zijn. Er wordt hier geen melding gemaakt van de inscriptie op het graf van de profeten, maar in 2 Koningen 23:17, vraagt Josia: "Wat is dat voor een grafteken?" En hem wordt gezegd: "Het is het graf van de man Gods, die uit Juda kwam, en deze dingen, die gij tegen dit altaar van

Bethel gedaan hebt, uitgeroepen heeft." Zodat het grafschrift op het graf van de profeten de gedachtenis aan zijn profetie heeft bewaard en een blijvend getuigenis was tegen de afgoderijen van Bethel, dat niet zo merkwaardig zou geweest zijn, indien hij elders gestorven en begraven was. De steden Israëls worden hier *steden van Samaria* genoemd, hoewel die naam toen nog niet bekend was, want, hoewel de oude profeet sprak, de gewilde geschiedschrijver schreef in de taal van zijn eigen tijd.

V. Jerobeams hardnekkig blijven bij zijn afgoderij, vers 33. Hij *keerde zich niet van zijn boze weg.* Er werd een hand gevonden, die het altaar durfde herstellen, dat God gescheurd had, en toen heeft Jerobeam er offers op geofferd, en zoveel stoutmoediger, omdat de profeet, die hem tevoren gestoord had, in zijn graf was, Openbaring 11:10, en omdat het nog lang zou duren eer de profetie vervuld zal worden. Verschillende methodes zijn gevolgd om hem van de slechte weg terug te brengen maar bedreigingen noch tekenen, oordelen noch genadebetoningen vermochten iets op hem, zo vreemd en onbegrijpelijk was hij aan zijn kalveren gehecht. Hij bekeerde zich niet, hij bracht geen verandering in zijn leven, noch in zijn priesterschap, al wie wilde vulde hij de hand en maakte hem tot priester, al was hij ook nog zo ongeletterd, of nog zo onzedelijk en van welke stam hij ook was, en dit *werd zonde,* vers 34 dat is: eerst tot een strik, en daarna tot verderf voor het huis van Jerobeam, *om het te doen afsnijden en verdelgen van de aardbodem.* De afneming, onrust en verwoesting van geslachten zijn de vruchten van de zonde. Hij vleide zich, dat door de kalveren de kroon in zijn geslacht verzekerd zou blijven, maar het bleek dat zij haar aan zijn geslacht deden verliezen, en het geslacht zelf te gronde deden gaan. Diegenen plegen verraad aan zichzelf, die zich in stand zoeken te houden door zonde.

HOOFDSTUK 14

1 Te dierzelfder tijd was Abia, de zoon van Jerobeam, krank.
2 En Jerobeam zeide tot zijn huisvrouw: Maak u nu op, en verstel u, dat men niet merkte, dat gij Jerobeams huisvrouw zijt, en ga heen naar Silo, zie, daar is de profeet Ahia, die van mij gesproken heeft, dat ik koning zou zijn over dit volk.
3 En neem in uw hand tien broden, en koeken, en een kruik honig, en ga tot hem; hij zal u te kennen geven, wat dezen jongen geschieden zal.
4 En Jerobeams huisvrouw deed alzo, en maakte zich op, en ging naar Silo, en kwam in het huis van Ahia. Ahia nu kon niet zien, want zijn ogen stonden stijf vanwege zijn ouderdom.
5 Maar de HEERE zeide tot Ahia: Zie, Jerobeams huisvrouw komt, om een zaak van u te vragen, aangaande haar zoon, want hij is krank; zo en zo zult gij tot haar spreken, en het zal zijn, als zij inkomt, dat zij zich vreemd aanstellen zal.
6 En het geschiedde, als Ahia het geruis harer voeten hoorde, toen zij ter deure inkwam, dat hij zeide: Kom in, gij huisvrouw van Jerobeam! Waarom stelt gij u dus vreemd aan? Want ik ben tot u gezonden met een harde boodschap.
7 Ga heen, zeg Jerobeam: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Daarom, dat Ik u verheven heb uit het midden des volks, en u tot een voorganger over Mijn volk Israel gesteld heb;
8 En het koninkrijk van het huis van David gescheurd, en dat u gegeven heb, en gij niet geweest zijt, gelijk Mijn knecht David, die Mijn geboden hield, en die Mij met zijn ganse hart navolgde, om te doen alleen wat recht is in Mijn ogen;
9 Maar kwaad gedaan hebt, doende des meer dan allen, die voor u geweest zijn, en henengegaan zijt, en hebt u andere goden en gegotene beelden gemaakt, om Mij tot toorn te verwekken, en hebt Mij achter uw rug geworpen;
10 Daarom, zie, Ik zal kwaad over het huis van Jerobeam brengen, en van Jerobeam uitroeien wat mannelijk is, den beslotene en verlatene in Israel; en Ik zal de nakomelingen van het huis van Jerobeam wegdoen, gelijk de drek weggedaan wordt, totdat het ganselijk vergaan zij.
11 Die van Jerobeam in de stad sterft, zullen de honden eten; en die in het veld sterft, zullen de vogelen des hemels eten; want de HEERE heeft het gesproken.
12 Gij dan maak u op, ga naar uw huis; als uw voeten in de stad zullen gekomen zijn, zo zal het kind sterven.
13 En gans Israel zal hem beklagen, en hem begraven; want deze alleen van Jerobeam zal in het graf komen, omdat in hem wat goeds voor den HEERE, den God Israels, in het huis van Jerobeam gevonden is.
14 Doch de HEERE zal Zich een koning verwekken over Israel, die het huis van Jerobeam ten zelfden dage uitroeien zal; maar wat zal het ook nu zijn?
15 De HEERE zal ook Israel slaan, gelijk een riet in het water omgedreven wordt, en zal Israel uitrukken uit dit goede land, dat Hij hun vaderen gegeven heeft, en zal hen verstrooien op gene zijde der rivier; daarom dat zij hun bossen gemaakt hebben, den HEERE tot toorn verwekkende.
16 En Hij zal Israel overgeven, om Jerobeams zonden wil, die gezondigd heeft, en die Israel heeft doen zondigen.
17 Toen maakte zich Jerobeams vrouw op, en ging heen, en kwam te Thirza; ls zij nu op den dorpel van het huis kwam, zo stierf de jongeling.
18 En zij begroeven hem, en gans Israel beklaagde hem; naar het woord des HEEREN, dat Hij gesproken had door den dienst van Zijn knecht Ahia, den profeet.

19 Het overige nu der geschiedenissen van Jerobeam, hoe hij gekrijgd, en hoe hij geregeerd heeft, ziet, die zijn geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel.
20 De dagen nu, die Jerobeam heeft geregeerd, zijn twee en twintig jaren; en hij ontsliep met zijn vaderen, en Nadab, zijn zoon, regeerde in zijn plaats.
21 Rehabeam nu, de zoon van Salomo, regeerde in Juda; een en veertig jaren was Rehabeam oud, als hij koning werd, en regeerde zeventien jaren te Jeruzalem, in de stad, die de HEERE verkoren had uit al de stammen van Israel, om Zijn Naam daar te zetten; en de naam zijner moeder was Naama, de Ammonietische.
22 En Juda deed, wat kwaad was in de ogen des HEEREN, en zij verwekten Hem tot ijver, meer dan al hun vaderen gedaan hadden, met hun zonden, die zij zondigden.
23 Want ook zij bouwden zich hoogten, en opgerichte beelden, en bossen, op allen hogen heuvel, en onder allen groenen boom.
24 Er waren ook schandjongens in het land; zij deden naar al de gruwelen der heidenen, die de HEERE van het aangezicht der kinderen Israels uit de bezitting verdreven had.
25 Het geschiedde nu in het vijfde jaar van den koning Rehabeam, dat Sisak, de koning van Egypte, optoog tegen Jeruzalem.
26 En hij nam de schatten van het huis des HEEREN, en de schatten van het huis des konings weg, ja, hij nam alles weg; hij nam ook al de gouden schilden weg, die Salomo gemaakt had.
27 En de koning Rehabeam maakte, in plaats van die, koperen schilden; en hij beval die onder de hand van de oversten der trawanten, die de deur van het huis des konings bewaarden.
28 En het geschiedde, zo wanneer de koning in het huis des HEEREN ging, dat de trawanten dezelve droegen, en die wederbrachten in der trawanten wachtkamer.
29 Het overige nu der geschiedenissen van Rehabeam, en al wat hij gedaan heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
30 En er was krijg tussen Rehabeam en tussen Jerobeam, al hun dagen.
31 En Rehabeam ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven bij zijn vaderen in de stad Davids; en de naam zijner moeder was Naama, de Ammonietische; en zijn zoon Abiam regeerde in zijn plaats.

Het koninkrijk verdeeld zijnde in dat van Juda en van Israël, zullen wij voortaan in deze boeken van de koningen hun afzonderlijke geschiedenis nagaan, de opvolging van hun koningen en de zaken van hun rijk zullen afzonderlijk worden meegedeeld. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De profetie van het huis van Jerobeam, vers 7-10. De ziekte van zijn kind was er de aanleiding toe, vers 1-6, en de dood van het kind de voorproef er van, vers 17,18, met het einde van zijn regering, vers 19, 20.

II. De geschiedenis van het verval en de vermindering van Rehabeams huis en koninkrijk, vers 21-28, en het einde van zijn regering, vers 29-31. In die beide kunnen wij de boze gevolgen zien van de zonde en de rampen, die zij over koninkrijken en geslachten brengt.

Koningen 14:1-6

Hoe Jerobeam volhardde in zijn minachting van God en Godsdienst lezen wij aan het einde van het vorige hoofdstuk, hier wordt ons gezegd hoe God gehandeld heeft in Zijn twist met hem, want als God oordeelt zal Hij overwinnen, en de zondaren zullen zich of voor Hem buigen of breken.

I. Zijn kind werd ziek, vers 1. Waarschijnlijk was hij zijn oudste zoon en de vermoedelijke erfgenaam van de kroon, want toen hij stierf, heeft geheel het koninkrijk rouw over hem gedragen, vers 13. Noch zijn waardigheid van prins, noch zijn leeftijd als jonge prins, noch zijn invloed in de hemel als Godvruchtige prins, kon hem vrijwaren van ziekte, gevaarlijke ziekte. Laat niemand zeker zijn dat zijn gezondheid zal voortduren, maar laat ons haar, zolang zij duurt, gebruiken tot de beste doeleinden. *Heere, zie, die Gij liefhebt is ziek* Uw gunstgenoot, hij, die Israël liefheeft, hun lieveling, is ziek. *Op dezelfde tijd,* toen Jerobeam het priesterschap onteerde en ontheiligde, Hoofdstuk 13:33, werd zijn kind ziek. Als er ziekte komt in ons gezin, dan moeten wij onderzoeken en nagaan, of zij niet gezonder is om ons te wijzen op een bijzondere zonde, die wij in ons huis herbergen, om er ons van af te brengen.

II. Hij zond zijn huisvrouw vermomd tot Ahia, de profeet, om hem te vragen *wat de jongen geschieden zal,* vers 2, 3. De ziekte van het kind trof hem in een teer punt, het verdorren van deze spruit van het gezin zal misschien een even pijnlijke beproeving voor hem zijn als het verdorren van zijn hand, Hoofdstuk 13:4, zodanig is de kracht van de natuurlijke liefde, onze kinderen maken een deel uit van onszelf

1. Nu is Jerobeams grote begeerte onder deze beproeving te weten *wat deze jongen geschieden zal,* of hij in het leven zal blijven of sterven zal.

a. Het zou verstandiger geweest zijn, als hij had begeerd te weten welke middelen zij moesten aanwenden tot herstel van het kind, wat zij hem moesten geven, of wat zij hem moesten doen, maar uit dit voorbeeld en dat van Ahazia, 2 Koningen 1:2, en van Benhadad, 2 Koningen 8:8, schijnt het, dat zij zulke dwaze denkbeelden koesterden van het noodlot, dat zij er het gebruik van de gewone middelen om veronachtzaamden, want als zij er zeker van waren dat de zieke in het leven zal blijven, dan dachten zij dat middelen onnodig waren, niet bedenkende dat van onze de plicht is en de uitkomst aan God moet overgelaten worden, en dat Hij, die het doel verordineerd heeft, ook de middelen heeft verordineerd. Waarom moet men van een profeet te weten willen komen, hetgeen binnen weinig tijds wel blijken zal?

b. Het zou Godvruchtiger geweest zijn als hij begeerd had te weten waarom God met hem streed, om het gebed van de profeten had verzocht en zijn afgoden van zich weggeworpen had, dan zou het kind hem misschien teruggegeven zijn, zoals hem het gebruik van zijn hand teruggegeven was. Maar de meeste mensen willen liever dat men hun de toekomst voorzegt, dan dat men hen op hun gebreken en op hun plicht wijst.

2. Om te weten wat het lot van het kind zal zijn, zond hij naar Ahia, de profeet, die onbekend en veronachtzaamd te Silo woonde blind was van ouderdom, maar gezegend was met de gezichten van de Almachtige, die geen lichamelijke ogen nodig hebben, maar veeleer begunstigd zijn door het gebrek er aan, daar de ogen van de geest dan aandachtiger zijn en minder afgeleid worden.

Jerobeam heeft niet tot hem gezonden om zijn raad in te winnen omtrent het oprichten van zijn kalveren, of de wijding van zijn priesters, maar in zijn nood begeeft hij zich tot hem, als de goden, die hij diende, hem geen hulp of verlichting konden geven. Heere, in benauwdheid hebben zij U bezocht, die U tevoren veronachtzaamd hebben. Sommigen werden door ziekte herinnerd aan hun vergeten leraren en biddende vrienden, hij zendt tot Ahia, omdat hij *van hem gesproken heeft, dat hij koning zou zijn*, vers 2. Eenmaal is hij de bode van goede tijdingen voor hem geweest, gewis, hij zal dit weer zijn. Zij, die zich door de zonde ongeschikt maken voor vertroosting, en toch verwachten dat hun leraren, omdat zij Godvruchtige mannen zijn, van vrede en vertroosting tot hen zullen spreken, doen beide aan zichzelf en aan hun leraren groot onrecht.

3. Hij zond zijn huisvrouw, om de profeet te vragen, omdat zij het best de vraag kon doen zonder namen te noemen, of enigerlei andere beschrijving te geven dan deze: "Mijn zoon is ziek, zal hij herstellen of sterven?" Het hart van haar man vertrouwt op haar, dat zij getrouw zal zijn in het doen van de boodschap, en hem het antwoord zal brengen. En het schijnt dat er onder al zijn raadslieden niemand was in wie hij dit vertrouwen kon stellen anders kon toch het zieke kind de moeder slecht missen, want moeders zijn de beste verpleegsters, en het zou veel passender voor haar geweest zijn om thuis te blijven en het kind te verzorgen, dan naar Silo te gaan om te vragen wat hem geschieden zal. Als zij gaat moet zij incognito gaan-moet zij zich vermommen, haar kleding veranderen, haar gelaat omsluieren, en onder een andere naam gaan, niet alleen om zich te verbergen van haar eigen hof en het land, waar zij doorheen moet gaan, alsof het beneden haar rang en waardigheid was, om op zo’n boodschap uit te gaan, en zij er zich voor had te schamen, zoals Nicodémus, die in de nacht tot Jezus kwam, terwijl het ook voor de grootsten, de aanzienlijksten, geen verkleining is om Gods profeten te bezoeken, maar ook om zich voor de profeet zelf te verbergen, zodat hij alleen haar vraag zou beantwoorden betreffende haar zoon, zonder het onaangename onderwerp aan te roeren van de afwijking van haar echtgenoot. Zo willen sommige mensen gaarne aan hun leraren voorschrijven wat zij moeten prediken hen bepalen tot zachte dingen, zij willen niet dat hun de gehele raad van God verkondigd zal worden, uit vrees dat er geen goed, maar wel kwaad door geprofeteerd wordt tegen hen. Maar welk een vreemd idee had Jerobeam van Gods profeet, daar hij geloofde dat hij voorzeker kon en wilde zeggen wat er met de jongen geschieden zal, en toch niet kon of niet wilde ontdekken wie de moeder was. Kon hij wel in de dikke duisternis van de toekomst zien, maar niet door de dunne sluier van haar vermomming heenzien? Dacht hij dat de God Israëls was als zijn kalveren? Dwaalt niet, God laat zich niet bespotten.

III. God gaf kennis aan Ahia van de nadering van de huisvrouw van Jerobeam en dat zij vermomd kwam, en Hij gaf hem volledige instructies omtrent hetgeen hij tot haar zeggen moet vers 5, hetgeen hem instaat stelde om haar toen zij de deur inkwam, tot haar grote verwondering bij haar naam te noemen, en aldus aan allen om hem heen te ontdekken wie zij was vers 6. *Kom in, gij huisvrouw van Jerobeam, waarom stelt gij u dus vreemd aan?* Hij sloeg geen acht, hetzij:

1. Op haar rang, zij was een koningin, maar wat ging hem dit aan, die haar een boodschap had te brengen onmiddellijk van God, voor wie alle kinderen van de mensen op gelijken bodem staan? Noch,

2. Op haar geschenk. Het was gebruikelijk dat zij, die profeten kwamen raadplegen, hun tekenen van achting brachten, die zij aannamen, zonder daarom huurlingen te zijn. Zij bracht hem een schoon

landelijk geschenk vers 3, maar hij achtte er zich niet door verplicht om in schoner taal tot haar te spreken dan de aard van haar boodschap vereiste. Noch,

3. Op haar zorgvuldige vermomming, de beleefdheid brengt mee om geen notitie te nemen van hen, die wensen dat er geen notitie van hen genomen wordt, maar de profeet was geen hoveling, en gaf geen vleiende titels. Het is het best om rond en open te zijn, en op het eerste woord zal zij reeds weten wat zij te verwachten heeft: *ik ben tot u gezonden met een harde boodschap.* Zij, die door hun vermommingen denken zich voor God te kunnen verbergen, zullen ellendig beschaamd staan, als zij ten dage van de ontdekking zich teleurgesteld zien. Zondaren verschijnen nu in het gewaad van heiligen, en worden voor de zodanigen gehouden, maar hoe zullen zij blozen en sidderen, als zij ontdaan zullen zijn van hun valse schijn en zij bij hun naam zullen genoemd worden! "Ga weg, gij valse huichelaar, Ik heb u nooit gekend, waarom veinst gij een ander te zijn?" De boodschap van een deel met de geveinsden zal een harde boodschap zijn. God zal de mensen oordelen naar hetgeen zij zijn, niet naar hetgeen zij schijnen.

Koningen 14:7-20

Als zij, die afgoden oprichten en in stand houden, gaan om de Heere te vragen, dan besluit Hij hun te antwoorden, niet naar hetgeen zij voorgeven met hun vraag, maar, naar de menigte van hun afgoden, Ezechiel 14:3, en zo wordt Jerobeam hier geantwoord. Ahia voorkwam haar vraag betreffende het kind, en voorzegt het verderf van Jerobeams huis vanwege de goddeloosheid er van. Niemand anders zou zo'n boodschap hebben durven brengen, een dienaar zou haar gesmoord hebben, maar zijn eigen vrouw kan van geen kwaadwilligheid jegens hem verdacht worden.

I. God noemt zich *de Heere, de God van Israël* of schoon Israël God had verlaten, had God hen niet verstoten, noch hun een scheidbrief gegeven vanwege hun hoererijen. Hij is Israëls God, en zal daarom wraak doen aan hem, die hun het grootste kwaad gedaan heeft, dat hij hun doen kon door hen van Hem af te trekken.

II. Hij houdt Jerobeam de grote gunst voor, die Hij hem bewezen had door hem koning te maken, hem verheffende van uit het volk, het gemene volk, om een voorganger te zijn over Gods verkoren Israël, het koninkrijk scheurende van het huis van David, om het hem te geven. Of wij nu al of niet rekening houden van Gods weldadigheid over ons, Hij doet het, en zal ze ons tot onze grote beschaming ordelijk voorstellen, als wij ondankbaar zijn, maar anders geeft Hij en verwijt niet.

III. Hij beschuldigt hem van goddeloosheid en afval, in het bijzonder van zijn afgoderij: *gij hebt kwaad gedaan, meer dan allen, die voor u geweest zijn,* vers 9. Saul, die verworpen was, heeft nooit afgoden gediend. Salomo deed het slechts nu en dan in zijn verzotheid, en heeft nooit Israël doen zondigen. Hoewel Jerobeam voorgaf zijn kalveren opgericht te hebben tot eer van de God van Israël, *die hen opgevoerd had uit Egypte,* worden zij hier toch *andere goden, of vreemde goden* genoemd, omdat hij in hen God aanbad, zoals de heidenen hun goden aanbidden, omdat hij door hen de waarheid van God veranderde in een leugen, en Hem voorstelde geheel verschillend van wat Hij is, en omdat velen van de onwetende aanbidders hun gebed bepaalden tot het beeld, en aan de God van Israël in het geheel niet dachten. Hoewel zij kalveren zijn van goud, zal het rijke van het metaal hen Gode niet aangenaam maken. Zij verwekten Hem tot toorn, Hem opzettelijk beledigende onder schijn van Hem te behagen. Dit doende had hij:

1. Zich David niet voor ogen gesteld, vers 8. *Gij zijt niet geweest gelijk Mijn knecht David,* die wel zijn fouten en gebreken had en wel sommige, die zeer slecht waren, maar toch nooit de aanbidding Gods had verlaten, of er onverschillig voor is geworden, zijn trouw aankleven daarvan won hem die eervolle naam en hoedanigheid, dat hij God navolgde met zijn gehele hart, en hierin werd hij al zijn opvolgers ten voorbeeld gesteld, diegenen handelden niet recht, die niet deden gelijk David.

2. Zich *God niet voor ogen had gesteld,* vers 9. *"Gij hebt Mij achter uw rug geworpen* Mijn wet, Mijn vreze, gij hebt Mij veronachtzaamd, vergeten, en aan uw staatkunde de voorkeur gegeven boven Mijn geboden."

IV. Hij voorzegt de algehele ondergang van Jerobeams huis, vers 10, 11. Hij dacht met zijn afgoderij zijn regering gevestigd en bevestigd te hebben, en, hij heeft haar niet alleen er door

verloren, maar verderf gebracht over zijn geslacht, het algemene verderf van al wat mannelijk was van dat geslacht, de beslotene en de verlatene, de gehuwde en de ongehuwde.

1. Schandelijke verwoesting, zij zullen gelijk de drek weggedaan worden, gelijk de drek, die afzichtelijk is, en die de mensen blijde zijn van kwijt te raken. Hij aanbad afgoden, en God nam zijn geslacht weg als een groten mesthoop, edele, koninklijke geslachten, die goddeloos zijn, worden in Gods schatting niet beter geacht dan drek.

2. Ongewone verwoesting, hun dode lichamen zullen de honden op straat en de vogelen des hemels tot spijs zijn, vers 11. Aldus vervolgt het kwaad de zondaren. Zie de vervulling hiervan in Hoofdstuk 15:29.

V. Hij voorzegt dat het kind, dat nu ziek was, terstond zal sterven, vers 12, 13.

1. In barmhartigheid jegens hem, opdat hij, zo hij in het leven bleef, niet besmet zou worden in de zonde, en aldus begrepen zou zijn in het verderf van het huis van zijn vader. Let op de hoedanigheid, die hem wordt toegeschreven: *in hem is wat goeds gevonden voor de Heere, de God van Israël, in het huis van Jerobeam.* Hij alleen had liefde voor de ware aanbidding van God, en een afkeer van de kalverendienst. Diegenen zijn goed, *in wie wat goed is voor de Heere, de God van Israël,* goede neigingen, goede voornemens, goede begeerten naar Hem. Waar slechts iets goeds is van die aard, zal het gevonden worden. God die het zoekt, vindt het, ziet het, al is het nog zo weinig, en heeft er een welbehagen in. Een weinigje gaat al heel ver bij de groten van de aarde. Het is zo zeldzaam vorsten welgezind te vinden voor de Godsdienst, dat zij, als zij het zijn, dubbele eer waardig geacht worden. Een Godvruchtige gezindheid is op zeer bijzondere wijze lieflijk en aangenaam, als zij gevonden wordt in hen die jong zijn. Het beeld van God in miniatuur heeft een zeer bijzondere schoonheid en luister. Zij, die in slechte tijden en plaatsen goed zijn, schitteren met een heldere glans in de ogen van God. Een goed kind in het huis van Jerobeam is een wonder van Gods genade, onbesmet daar te zijn is ongedeerd, onverzengd te zijn in de vurige oven. Let op de zorg, die voor hem gedragen werd, hij alleen van geheel het geslacht van Jerobeam zal in eer sterven, betreurd worden als één, die bemind was terwijl hij leefde, bemind en begeerd. Zij, die onderscheiden worden door de genade van God, zullen onderscheiden worden door Zijn voorzienigheid. Dit veelbelovende kind sterft het eerst van het gezin, want dikwijls neemt God hen het eerst tot zich, die Hij het meest liefheeft, de hemel is de geschiktste plaats voor hen, deze aarde is hen niet waardig.

2. In toorn jegens het geslacht, het was een teken, dat dit geslacht ten verderve zal gaan toen hij weggenomen werd, door wie het hervormd had kunnen worden. De rechtvaardigen worden weggenomen voor de dag des kwaads in deze wereld, voor het goede in een betere wereld. Het is een slecht teken voor een geslacht, als de besten er van begraven worden, als hetgeen van waarde was er uitgenomen is, dan is het overige voor het vuur. Het is ook een beproeving voor het gezin en het koninkrijk, door welke beide verbeterd hadden moeten worden. Voor de arme moeder was het een verzwaring van het leed, dat zij niet bijtijds thuis zou komen om haar kind nog levend te vinden. Als uw voeten in de stad komen, dan zal op dat ogenblik het kind sterven. Dit moest voor haar een teken zijn van de vervulling van de overige bedreigingen, zoals 1 Samuel 2:34.

Vl. Hij voorzegt de verheffing van een ander geslacht om over Israël te heersen, vers 14. Dit werd vervuld in Baesa van Issaschar, die een samenzwering smeedde tegen Nadab, de zoon van Jerobeam, in het tweede jaar van zijn regering, hem en zijn gehele familie vermoordde. "Maar wat zal het ook nu zijn? Waarom spreek ik er van als van iets, dat nog ver is? Het is aan de deur, het zal geschieden nu geschieden?" Soms rekent God spoedig af met de zondaren, dat deed Hij met het huis van Jerobeam. Het was nog geen vier en twintig jaren van zijn eerste verheffing tot aan de algehele uitroeiing van zijn geslacht.

VII. Hij voorzegt het oordeel, dat over het volk van Israël komen zal, omdat zij zich verenigden met de eredienst, allen Jerobeam had ingesteld. Als de blinden de blinden leiden, zullen èn de blinde leidslieden èn de blinde volgers in de gracht vallen. Hier wordt voorzegd in vers 15 :

1. Dat zij nooit gerust zullen zijn, noch goed gevestigd zullen zijn in het land, maar voortdurend geschud zijn als een riet in het water. Nadat zij het huis van David hadden verlaten, is de regering nooit lang in een familie gebleven, de ene ondermijnde en verdelgde de andere, hetgeen grote wanorde en beroering onder het volk moest teweegbrengen.

2. Dat zij eerlang geheel en al verdreven zullen zijn uit hun land, het goede land, en aan het verderf worden prijsgegeven, vers 16. Dit werd vervuld toen de tien stammen gevankelijk weggevoerd werden door de koning van Assyrië. Geslachten en koninkrijken worden ten verderve gebracht door de zonde, ten verderve gebracht door de goddeloosheid van hun hoofden. Jerobeam zondigde en heeft Israël doen zondigen. Indien voorname mannen goddeloos handelen, slepen zij anderen mee in hun schuld en in de strik, zeer velen, grote menigten zullen hun verderfenissen navolgen. Zij gaan ter helle met een groot gevolg, en hun verdoemenis zal ondraaglijker zijn voor hen die niet alleen rekenschap zullen moeten geven van hun eigen zonden, maar ook van de zonden, waartoe anderen door hun invloed verlokt en er in gehouden werden.

VIII. Jerobeams huisvrouw heeft niets in te brengen tegen het woord des Heeren, maar zij gaat met een bezwaard hart naar huis, naar hun huis te Thirza, een lieflijke, genotvolle plaats, zoals de betekenis is van de naam, vermaard om haar schoonheid, Hooglied 6:4. Maar de dood kan er niet van buitengesloten worden, die haar schoonheid zal benevelen en al haar genietingen bitter zal maken. Hier kwam zij, en hier laten wij haar om de begrafenis bij te wonen van haar zoon, en het lot van haar familie te verwachten.

1. Het kind stierf, vers 17, en terecht heeft geheel Israël rouw gedragen niet alleen over het verlies van zo’n veelbelovende prins, die zij niet waardig waren, maar omdat zijn dood de sluisdeuren opende, en een scheur maakte, waardoor een vloed van oordelen binnenstroomde.

2. Spoedig daarna stierf Jerobeam zelf, in vers 20. 2 Kronieken 13:20 wordt gezegd: *De Heere sloeg hem* met de een of andere zware ziekte, zodat hij ellendig is gestorven toen hij twee en twintig jaren geregeerd had, en liet zijn kroon na aan een zoon, die haar met zijn leven en de levens van al de leden van zijn familie twee jaren later verloor. Voor een nader bericht omtrent hem wordt de lezer verwezen naar de annalen van zijn regering, opgesteld door zijn eigen secretarissen, of naar het openbaar archief, dat hier genoemd wordt: *het boek*, of het register, of *de kronieken van de koningen van Israël*, dat men kon naslaan, maar dat, niet door Gods Geest ingegeven zijnde, sedert lang verloren is geraakt.

Koningen 14:21-31

I. De geschiedenis van Juda en die van Israël zijn in dit boek dooreengemengd. Jerobeam heeft Rehabeam vier of vijf jaren overleefd, maar zijn geschiedenis wordt het eerst ten einde gebracht, en ook het bericht van Rehabeams regering is zeer droevig.

1. Hier wordt geen goeds gezegd van de koning. Al wat ons hier van hem bericht wordt is, dat hij een en veertig jaar oud was toen hij begon te regeren, naar welke berekening hij geboren moet zijn in het laatste jaar van David en zijn opvoeding, de vorming van zijn geest in de beste dagen van Salomo gehad moet hebben, maar hij heeft er niet naar geleefd. Salomo's afwijking in zijn ouderdom deed meer om hem te verderven, dan zijn wijsheid en Godsvrucht gedaan hebben om hem goede beginselen te geven.

2. Dat hij zeventien jaren geregeerd heeft te Jeruzalem, de stad, die de Heere verkoren had uit al de stammen Israëls, om Zijn naam daar te zetten, waar hij dus gelegenheid genoeg had om zijn plicht te kennen, indien hij slechts een hart had gehad om hem te doen.

3. Dat de naam van zijn moeder was Naama een Ammonietische, dit wordt tweemaal vermeld, vers 21, 31. Het was vreemd dat David zijn zoon Salomo aan een Ammonietische wilde huwen (want dit huwelijk werd nog bij zijn leven gesloten), maar Salomo is waarschijnlijk verliefd op haar geweest, omdat zij Naama een schoonheid was, want dit is de betekenis van de naam, en zijn vader was er afkerig van hem te dwarsbomen, maar het bleek van zeer slechte invloed te zijn op zijn nageslacht. Waarschijnlijk was zij de dochter van Sobi, de Ammoniet, die aan David vriendelijkheid had betoond, 2 Samuel 17:27, en David was maar al te bereid om hem zijn vriendelijkheid te vergelden door zijn zoon in zijn familie te doen huwen. Niemand kan zich voorstellen hoe blijvend en hoe noodlottig de gevolgen kunnen zijn van zulk geen ander juk aantrekken met de ongelovigen."

4. Dat er voortdurend strijd was tussen hem en Jerobeam, vers 30, hetgeen niet anders dan een gedurige onrust voor hem zijn kon.

5. Dat hij stierf na slechts zeventien jaren geregeerd te hebben, en zijn troon naliet aan zijn zoon. Zijn vader, zijn grootvader en zijn kleinzoon, die goed geregeerd hebben, regeerden lang, ieder veertig jaren, maar de zonde verkort dikwijls van de mensen leven en genietingen.

II. Hier wordt veel gezegd ten nadele van de onderdanen, zowel betreffende hun karakter als hun toestand.

1. Zie hoe goddeloos en onheilig zij waren. Het is een uiterst treurig bericht, dat hier gegeven wordt van hun afval van God, vers 22-24. Juda, het enige belijdende volk, dat God had in de wereld, *deed wat kwaad was in Zijn ogen* in minachting en trotsering van Hem en de tekenen van Zijn bijzondere tegenwoordigheid onder hen, zij *verwekten Hem tot ijver,* zoals de overspelige vrouw haar echtgenoot tot ijver verwekt door de huwelijksband te verbreken. Hun vaderen waren reeds slecht genoeg, in het bijzonder in de tijd van de richteren, maar zij deden afschuwelijke dingen *meer dan al hun vaderen gedaan hadden.* De pracht van hun tempel, de praal van hun priesterschap en al de wereldlijke voordelen, die aan hun Godsdienst verbonden waren, vermochten niet hen er aan

te verbinden, niets minder dan de uitstorting van de Geest van boven zal Gods Israël in hun trouw aan Hem doen volharden. Het bericht, dat hier gegeven wordt van de goddeloosheid van de Joden, komt overeen met dat hetwelk de apostel geeft van de goddeloosheid van de heidenwereld, Romeinen 1:21, 24, zodat beide, "Joden en heidenen, allen gelijkelijk onder de zonde zijn," Romeinen 3:9. Zij zijn verijdeld geworden in hun overleggingen betreffende God, hebben de heerlijkheid van de onverderflijke God veranderd in de gelijkenis van een beeld, want zij bouwden zich *hoogten, en opgerichte beelden, en bossen,* vers 23, Gods naam ontheiligende door hem te verbinden aan hun beelden, en Gods inzettingen door er hun afgoden in te dienen. Zij hebben zich dwaas verbeeld God te verhogen, toen zij Hem op hoge heuvels aanbaden, en Hem te behagen, toen zij Hem onder de aangename schaduw van groene bomen aanbaden.

b. Zij gaven zich over aan lage lusten, evenals deze afgodendienaars, Romeinen 1:26, 27, want *er waren schandjongens in het land,* vers 24, *mannen met mannen schandelijkheid bedrijvende,* hetgeen waaraan niet gedacht en dat nog veel minder genoemd moet worden zonder afschuw en verontwaardiging. Zij onteerden God door de ene zonde, en toen heeft God hen overgelaten om zichzelf te onteren door een andere zonde. Zij ontwijdden de voorrechten van een heilige natie, en daarom heeft God hen overgegeven aan de begeerten van hun eigen hart om de verfoeiselen na te volgen van de gevloekte Kanaänieten, en hierin was de Heere rechtvaardig. En toen zij deden gelijk degenen, die uitgeworpen werden, konden zij toen verwachten niet evenzo uitgeworpen te worden?

2. Zie hier hoe zwak en arm zij waren, en dit was het gevolg van hetgeen voorafging. Door de zonde wordt ieder volk verarmd, verzwakt en aan gevaar blootgesteld. Sisak, koning van Egypte, toog tegen hen op, en heeft zich hetzij door geweld, of door overgave, in zoverre meester gemaakt van Jeruzalem dat hij de schatten wegnam, beide van de tempel en van de schatkist, van het huis van de Heer en van het huis van de koning, die David en Salomo vergaderd hadden, vers 25, 26. Dezen hebben hem waarschijnlijk uitgelokt om de inval te doen, en, om het overige te redden heeft Rehabeam ze misschien gedwee overgegeven, zoals Achab, Hoofdstuk 20:24. Hij nam ook de gouden schilden weg, die pas in de tijd van zijn vader gemaakt waren, vers 26, deze voerde de koning weg als trofeeën van zijn overwinning, en in de plaats er van maakte Rehabeam koperen schilden, die de lijfwachten voor hem uitdroegen, als hij in staatsie naar de tempel ging, vers 27, 28. Dit was een embleem van het tanen van zijn heerlijkheid. De zonde maakt dat het goud verdonkerd wordt, zij verandert het fijnste goud en maakt het tot koper. Wij prijzen Rehabeam voor zijn gaan naar het huis van de Heer, misschien des te vaker vanwege de bestraffing, waaronder hij lag, en veroordelen hem niet omdat hij er in staatsie heenging. Hoge personen moeten God eren met hun hoogheid en eer, en dan zijn zij zelf er het meest door geëerd.

HOOFDSTUK 15

1 In het achttiende jaar nu van den koning Jerobeam, den zoon van Nebat, werd Abiam koning over Juda.
2 Hij regeerde drie jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Maacha, een dochter van Abisalom.
3 En hij wandelde in al de zonden zijns vaders, die hij voor hem gedaan had; en zijn hart was niet volkomen met den HEERE, zijn God, gelijk het hart van zijn vader David.
4 Maar om Davids wil, gaf de HEERE, zijn God, hem een lamp in Jeruzalem, verwekkende zijn zoon na hem, en bevestigende Jeruzalem.
5 Omdat David gedaan had wat recht was in de ogen des HEEREN, en niet geweken was van alles, wat Hij hem geboden had, al de dagen zijns levens, dan alleen in de zaak van Uria, den Hethiet.
6 En er was krijg geweest tussen Rehabeam en tussen Jerobeam, al de dagen zijns levens.
7 Het overige nu der geschiedenissen van Abiam, en alles, wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda? Er was ook krijg tussen Abiam en tussen Jerobeam.
8 En Abiam ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem in de stad Davids; en Asa, zijn zoon, regeerde in zijn plaats.
9 In het twintigste jaar van Jerobeam, den koning van Israel, werd Asa koning over Juda.
10 En hij regeerde een en veertig jaren te Jeruzalem, en de naam zijner moeder was Maacha, een dochter van Abisalom.
11 En Asa deed wat recht was in de ogen des HEEREN, gelijk zijn vader David.
12 Want hij nam weg de schandjongens uit het land, en deed weg al de drekgoden, die zijn vaders gemaakt hadden.
13 Ja, zelfs zijn moeder Maacha zette hij ook af, dat zij geen koningin ware, omdat zij een afgrijselijken afgod in een bos gemaakt had; ook roeide Asa uit haar afgrijselijken afgod, en verbrandde hem aan de beek Kidron.
14 De hoogten werden wel niet weggenomen; nochtans was het hart van Asa volkomen met den HEERE, al zijn dagen.
15 En hij bracht in het huis des HEEREN de geheiligde dingen zijns vaders, en zijn geheiligde dingen, zilver, en goud, en vaten.
16 En er was krijg tussen Asa en tussen Baesa, den koning van Israel, al hun dagen.
17 Want Baesa, de koning van Israel, toog op tegen Juda, en bouwde Rama; opdat hij niemand toeliet uit te gaan en in te komen tot Asa, den koning van Juda.
18 Toen nam Asa al het zilver en goud, dat overgebleven was in de schatten van het huis des HEEREN, en de schatten van het huis des konings, en gaf ze in de hand zijner knechten; en de koning Asa zond ze tot Benhadad, den zoon van Tabrimmon, den zoon van Hezion, den koning van Syrie, die te Damaskus woonde, zeggende:
19 Er is een verbond tussen mij en tussen u, tussen mijn vader en tussen uw vader; zie, ik zend u een geschenk, zilver en goud; ga heen, maak uw verbond te niet met Baesa, den koning van Israel, dat hij aftrekke van tegen mij.
20 En Benhadad hoorde naar den koning Asa, en zond de oversten der heiren, die hij had, tegen de steden van Israel; en sloeg Ijon, en Dan, en Abel Beth-maacha, en het ganse Cinneroth, met het ganse land Nafthali.
21 En het geschiedde, als Baesa zulks hoorde, dat hij afliet van Rama te bouwen, en hij bleef te Thirza.

22 Toen liet de koning Asa door gans Juda uitroepen (niemand was vrij), dat zij de stenen van Rama, en het hout daarvan, zouden wegdragen, waarmede Baesa gebouwd had; en de koning Asa bouwde daarmede Geba-benjamins, en Mizpa.
23 Het overige nu van alle geschiedenissen van Asa, en al zijn macht, en al wat hij gedaan heeft, en de steden, die hij gebouwd heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda? Doch in den tijd zijns ouderdoms werd hij krank aan zijn voeten.
24 En Asa ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven met zijn vaderen, in de stad van zijn vader David; en zijn zoon Josafat werd koning in zijn plaats.
25 Nadab nu, de zoon van Jerobeam, werd koning over Israel, in het tweede jaar van Asa, den koning van Juda; en hij regeerde twee jaren over Israel.
26 En hij deed wat kwaad was in de ogen des HEEREN, en wandelde in den weg zijns vaders, en in zijn zonde, waarmede hij Israel had doen zondigen.
27 En Baesa, de zoon van Ahia, van het huis van Issaschar, maakte een verbintenis tegen hem, en Baesa sloeg hem te Gibbethon, hetwelk der Filistijnen is, als Nadab en gans Israel Gibbethon belegerden.
28 En Baesa doodde hem, in het derde jaar van Asa, den koning van Juda, en werd koning in zijn plaats.
29 Het geschiedde nu, als hij regeerde, dat hij het ganse huis van Jerobeam sloeg; hij liet niets over van Jerobeam, wat adem had, totdat hij hem verdelgd had, naar het woord des HEEREN, dat Hij gesproken had door den dienst van Zijn knecht Ahia, den Siloniet;
30 Om de zonden van Jerobeam, die zondigde, en die Israel zondigen deed, en om zijn terging, waarmede hij den HEERE, den God Israels, getergd had.
31 Het overige nu der geschiedenissen van Nadab, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
32 En er was oorlog tussen Asa en tussen Baesa, den koning van Israel, al hun dagen.
33 In het derde jaar van Asa, koning van Juda, werd Baesa, de zoon van Ahia, koning over gans Israel, te Thirza, en regeerde vier en twintig jaren.
34 En hij deed wat kwaad was in de ogen des HEEREN, en wandelde in den weg van Jerobeam, en in zijn zonde, waarmede hij Israel had doen zondigen.

In dit hoofdstuk hebben wij een uittreksel van de geschiedenis:

I. Van twee van de koningen van Juda, Abiam, de dagen van wiens regering weinig en kwaad waren, vers 1-8, en Asa, die goed en lang geregeerd heeft, vers 9-24..

II. Van twee van de koningen van Israël, Nadab, de zoon van Jerobeam, en Baesa, de verderver van het huis van Jerobeam, vers 25-34..

Koningen 15:1-8

Wij hebben hier een kort bericht van de korte regering van Abiam, de zoon van Rehabeam, koning van Juda. Hij maakt een betere figuur in 2 Kronieken 13, waar wij een bericht hebben van zijn strijd met Jerobeam, de rede door hem uitgesproken eer de legers slaags raakten, en de wonderbare overwinning, die hij met Gods hulp behaald heeft. Daar wordt hij *Abia* genoemd, waarvan de betekenis is: *Mijn vader is de Heere,* omdat hem daar geen goddeloosheid ten laste wordt gelegd. Maar hier, waar ons zijn fouten worden meegedeeld, is *Jah,* de naam van God, tot oneer van hem, van zijn naam weggenomen, en wordt hij *Abiam* genoemd. Er worden weinig bijzonderheden omtrent hem meegedeeld.

1. Hij begon zijn regering in het begin van het achttiende jaar van die van Jerobeam, want Rehabeam regeerde slechts zeventien jaar Hoofdstuk 14:21. Jerobeam heeft Rehabeam wel overleefd, maar Rehabeams Abia leefde om hem op te volgen en een schrik te wezen voor Jerobeam, terwijl Jerobeams Abia van wie wij lazen Hoofdstuk 14:1, vóór hem stierf.

2. Hij heeft nauwelijks drie jaren geregeerd, want hij stierf vóór het einde van Jerobeams twintigste jaar, vers 9. Hoogmoedig en gerust geworden door zijn grote overwinning over Jerobeam, 2 Kronieken 13:21, heeft God hem afgesneden, om plaats te maken voor zijn zoon Asa, die een beter man zal zijn.

3. De naam van zijn moeder was *Maächa, de dochter van Abisalom,* namelijk Absalom, de zoon van David, dat ik te eerder geneigd ben te denken, omdat twee andere vrouwen van Rehabeam ook naaste bloedverwanten van hem waren, 2 Kronieken 11:18, de ene, de dochter van Jerimoth, de zoon van David, en een andere, de dochter van Eliab, Davids broeder. Hij liet zich waarschuwen door het voorbeeld van zijn vader, om geen vreemde vrouwen te nemen, maar achtte het beneden zich om zijn onderdanen te huwen, behalve als zij tot de koninklijke familie behoorden.

4. Hij zette de oorlog van zijn vader voort met Jerobeam. Gelijk er voortdurend oorlog was tussen Rehabeam en Jerobeam, geen bepaalde veldslagen (die waren verboden Hoofdstuk 12:24) maar menigvuldige vijandelijke ontmoetingen, in het bijzonder op de grenzen, de een invallen doende bij de ander, waarop dan van weerszijden weerwraak genomen werd, zo was er ook oorlog tussen Abiam en Jerobeam vers 7, totdat Jerobeam hem met een groot leger aanviel, en toen heeft Abiam, aan wie het niet verboden was in zelfverdediging te handelen, hem verslagen en verzwakt, zodat hij genoodzaakt was om zich gedurende de overige tijd van zijn regering rustig te houden, 2 Kronieken 13:20.

Maar in het algemeen wordt ons gezegd:

A. Dat hij niet was gelijk David, geen hartelijke liefde had voor de Gods inzettingen, hoewel hij zich tegenover Jerobeam beriep op zijn bezit van de tempel en de priesterschap, als hetgeen, waarop hij zich liet voorstaan, 2 Kronieken 13:10-12. Velen roemen op hun belijdenis van de Godsdienst en van Godzaligheid, maar zijn toch vreemd aan de kracht er van, zij pleiten op de waarheid van hun Godsdienst maar zijn er niet trouw aan. *Zijn hart was niet volkomen met de Heere zijn God:* hij scheen ijver te hebben, maar hem ontbrak oprechtheid, hij begon goed, maar zakte af, en *wandelde in al de zonden van zijn vader,* volgde zijn slecht voorbeeld, hoewel hij er de slechte gevolgen van

gezien had. Hij, die al zijn dagen in oorlog was, had zo wijs behoren te zijn om vrede met God te hebben en te houden, en Hem niet tot zijn vijand te maken, inzonderheid wijl hij Hem zo goed een vriend bevonden had in zijn oorlog met Jerobeam, 2 Kronieken 13:18. "Wordt de goddeloze genade bewezen, hij leert "evenwel geen gerechtigheid, Jesaja 26:10.

B. Maar dat het om Davids wil was, dat hij bevorderd werd en op de troon bleef, het was *om zijnentwil,* vers 4, 5, dat God *zijn zoon na hem verwekte,* niet om terwille van hemzelf, noch om de wil van zijn vader, in wiens voetstappen hij wandelde, maar *om Davids wil,* wiens voorbeeld hij niet wilde volgen. Het verzwaart de zonde van een ontaard nageslacht, dat zij te beter varen om de Godsvrucht van hun voorouders, er hun zegeningen aan verschuldigd zijn en haar toch niet willen navolgen. Zij staan op die grond, maar verachten hem, en vertreden hem, bespotten en staan tegen hetgeen, waar zij de voordelen van genieten. Het koninkrijk van Juda werd staande gehouden:

a. Opdat David een lamp zou hebben, ingevolge de Goddelijke inzetting van "een toegerichte lamp voor Zijn gezalfde," Psalm 132:17.

b. Opdat Jeruzalem bevestigd zou zijn, niet alleen opdat de eer, die er in Davids en Salomo's tijd op gelegd werd, er bewaard zou blijven, maar opdat het bewaard zou blijven voor de eer, die er nog voor weggelegd was. De hoedanigheid, hier toegeschreven aan David, is zeer groot en schoon: *hij had gedaan wat recht was in de ogen des Heeren,* maar de uitzondering is opmerkelijk, *behalve in de zaak van Uria,* insluitende beide de moord en het verleiden van zijn vrouw. Dat was een slechte zaak, het was een onuitwisbare vlek op zijn naam, een balk in zijn wapenschild, en hoewel de schuld er van was weggenomen, was toch de smaad niet uitgewist. David had zich aan nog andere fouten schuldig gemaakt, maar die waren niets in vergelijking met deze, maar deze zelfs, daar hij er berouw van gehad heeft, wordt wel vermeld ter waarschuwing van anderen, maar heeft hem toch niet uit het verbond geworpen, noch het erfrecht van de belofte weggenomen van zijn zaad.

Koningen 15:9-24

Wij hebben hier een kort bericht van de regering van Asa. Wij zullen er de geschiedenis uitvoeriger van beschreven vinden in 2 Kronieken 14, 15 en 16. Hier is:

1. De duur er van: *hij regeerde een en veertig jaren te Jeruzalem.* In het bericht dat wij hebben omtrent de koningen van Juda bevinden wij, dat het getal van de goede en van de slechte koningen ongeveer gelijk is, maar tot onze vertroosting kunnen wij opmerken, dat de regering van de goede koningen over het algemeen langdurig was, en dat van de slechte kort van duur. Dit in aanmerking nemende, zien wij dat de toestand van Gods kerk in dat tijdvak niet geheel en al zo slecht was, als hij op de eerste aanblik schijnt te zijn. Lengte van de dagen is in de rechterhand van de wijsheid. Eer uw vader, en nog veel meer uw hemelse Vader, opdat uw dagen verlengd worden.

II. Het algemeen goede er van, vers 11. *En deed wat recht was in de ogen des Heeren.* Datgene is in waarheid recht, wat recht is in de ogen des Heeren. Diegenen zijn beproefd en goedgekeurd, die door Hem geprezen worden. Hij *deed gelijk zijn vader David,* hield zich dicht aan God en Zijn ingestelde eredienst was er hartelijk en ijverig in, hetgeen hem die eervolle hoedanigheid gaf, dat hij gelijk David was, hoewel hij geen profeet en geen psalmist was, zoals David geweest is. Als wij de genade evenaren van hen, die ons voorgegaan zijn, dan zal dit onze lof zijn bij God, al blijven wij dan ook achter bij hun gaven. Asa was gelijk David, hoewel hij noch zo'n krijgsheld, noch zulk een schrijver was, want *zijn hart was volkomen met de Heere al zijn dagen* vers 14, dat is: hij was standvastig en met zijn hart in zijn Godsdienst. Hij was oprecht in hetgeen hij deed voor God, zich gestadig er in gelijk blijvend, en hij handelde naar een goed beginsel met een eenvoudig oog op de heerlijkheid Gods.

III. De bijzondere voorbeelden van Asa's Godsvrucht. Zijn tijd was een tijd van reformatie van de zeden, want:

1. Hij nam weg hetgeen kwaad was. Daar begint de reformatie, en zeer veel werk van die aard had hij te doen. Want, hoewel het pas twintig jaren was na de dood van Salomo, dat hij begon te regeren, had zich toch al zeer grof zedenbederf verspreid door het land, en diep wortel geschoten. Onzedelijkheid was het kwaad, dat hij het eerst aantastte, *hij nam weg de schandjongens uit het land,* hief de bordelen op, immers hoe kan vorst of volk voorspoedig zijn, zolang deze kooien van onreine, vuile vogels, gevaarlijker dan pesthuizen, geduld worden? Daarna trok hij te velde tegen afgoderij, *hij deed weg al de afgoden, die zijn vaders gemaakt hadden,* vers 12. Daar zijn vaders ze gemaakt hadden was hij te meer bezorgd om ze weg te nemen, ten einde het erfdeel weg te nemen van de vloek, en te voorkomen, dat die ongerechtigheid aan hem en de zijnen bezocht zou worden. Ja meer (en dit strekte hem zeer tot eer en toonde dat zijn hart volkomen met God was) toen hij afgoderij vond aan het hof, heeft hij haar daar uitgeroeid, vers 12. Toen het bleek, dat Maächa zijn moeder, of liever zijn grootmoeder (maar zijn moeder genoemd omdat zij hem in zijn kindsheid had opgevoed) een afgod had in een bos, heeft hij dit volstrekt niet willen dulden of door de vingers zien, hoewel zij zijn moeder zijn grootmoeder, was, er naar alle waarschijnlijkheid zeer aan gehecht was, reeds oud was en dus die afgoderij niet lang meer kon begunstigen en die afgod alleen voor haar eigen gebruik hield. De reformatie moet in het eigen huis beginnen. Slechte praktijken zullen nooit onderdrukt worden in het land, zolang zij ondersteund worden aan het hof. In alle andere dingen zal Asa zijn moeder eren en achten hij heeft haar lief, maar hij heeft God meer lief,

en evenals de Leviet, Deuteronomium 33:9, vergeet hij kloekmoedig haar betrekking tot hem, zodra zij zijn plicht in de weg staat. Als zij een afgod dient:

a. Zal haar afgod vernield worden, aan de openbare verachting prijs gegeven, verminkt en tot as verbrand *aan de beek Kidron*, waarna hij waarschijnlijk, in navolging van Mozes, Exodus 32:20, de as er van op het water strooide, ten teken van zijn verfoeiing van afgoderij, en zijn verontwaardiging er tegen, overal waar hij haar vond. Laat er geen overblijfselen zijn van een hofafgod.

b. Hij zette haar af, dat zij geen koningin ware, of, hij verwijderde haar van de koningin, dat is: van omgang te hebben met zijn vrouw, hij verbande haar van het hof, en beperkte haar tot een stil, eenzaam leven. Zij, die macht hebben, zijn gelukkig als zij haar aldus goed gebruiken.

2. Hij richtte weer op hetgeen goed was, vers 15. Hij *bracht in het huis des Heeren de geheiligde dingen*, die hijzelf geheiligd had uit de buit van de Ethiopiërs, die hij overwonnen had en die welke zijn vader had geheiligd maar deze had niet lang genoeg geleefd, om ze ingevolge zijn gelofte in het huis des Heeren te brengen. Wij moeten niet alleen aflaten van kwaad te doen, maar leren goed te doen, niet slechts de afgoden van onze ongerechtigheid wegwerpen, maar onszelf met alles wat wij hebben wijden aan Gods eer en heerlijkheid. Als zij, die in hun kindsheid door de doop aan God gewijd werden, het tot hun eigen vrijwillige daad maken om zich aan Hem te geven, en ijverig werkzaam zijn in Zijn dienst, dan is dit een inbrengen van de geheiligde dingen, die zij en hun vaderen geheiligd hebben, het is een noodzakelijke gerechtigheid om aan God te geven wat Godes is.

IV. Zijn staatkundig gedrag. Hij bouwde zelf steden, om zijn volk aan te moedigen en te doen toenemen, vers 23, en anderen uit te nodigen door de gerieflijkheden van woning, om tot hem te komen. En hij was zeer ijverig om Baesa te verhinderen Rama te bouwen, omdat diens doel er mee was, om de gemeenschap af te snijden tussen zijn volk en Jeruzalem, en hen, die in gehoorzaamheid aan God wilden komen om Hem daar te aanbidden daarin te verhinderen. Men moet geen vijand toelaten een grensstad te versterken.

V. De fouten van zijn regering. In beide zaken, waarvoor hij geprezen werd, kwam hij tekort. Aan de beste karakters is nog het een of ander’ maar:

1. Heeft hij de afgoden weggenomen. Dat was goed, maar *de hoogten werden niet weggenomen*, vers 14. Daarin schoot zijn reformatie tekort. Hij nam alle beelden weg, die mededingers waren van de ware God, of valse voorstellingen van Hem, maar de altaren, die op de hoogten waren opgericht en op welke de offers gebracht werden, die op het altaar in de tempel geofferd hadden moeten worden, heeft hij laten staan, denkende dat er geen groot kwaad in was, daar zij toch door Godvruchtige mensen gebruikt zijn geworden voordat de tempel gebouwd was, en daar hij niet onvriendelijk wilde zijn voor het volk, dat er aan gehecht was door gewoonte en gerieflijkheid, terwijl toch in Juda en Benjamin, de enige stammen onder het bestuur en de regering van Asa, die zo dicht bij Jeruzalem en de altaren aldaar waren, minder voorwendsel bestond om ze te hebben, dan in de stammen die op verdere afstand lagen. Zij waren tegen de wet, die hen verplichtte "aan een plaats te aanbidden,’ Deuteronomium 12:11. Zij verminderden de achting van de mensen voor de tempel en de altaren aldaar, en waren een open bres, waardoor afgoderij maar al te gemakkelijk binnen kon komen, zolang het volk er zozeer aan overgegeven was. Het was niet goed dat Asa, nu

hij de zaak eenmaal ter hand genomen had, deze niet ook heeft weggenomen, *nochtans was het* hart van Asa *volkomen* met *de Heere.* Dit geeft ons de troostrijke gedachte, dat diegenen eerlijk en oprecht voor God gevonden kunnen worden en door Hem aangenomen, die in dit of dat opzicht tekort komen in het goede dat zij konden en behoorden te doen. De volmaaktheid, die tot noodzakelijke voorwaarde van het nieuwe verbond is gesteld, moet niet verstaan worden van zondeloosheid (want dan zouden wij allen verloren zijn) maar van oprechtheid.

2. Heeft hij geheiligde dingen ingebracht. Dat was goed, maar later heeft hij de geheiligde dingen vervreemd, toen hij het goud en zilver uit Gods huis nam, en het als steekpenning zond aan Benhadad, om hem te bewegen zijn verbond met Baesa te verbreken en, door een vijandelijke inval in zijn land te doen, hem af te leiden van zijn bouwen van Rama, vers 18, 19. Hier heeft hij gezondigd,

a. Door Benhadad over te halen om zijn verbond te verbreken, en aldus de openbare trouw te schenden. Als het verkeerd was van Benhadad, om dit te doen-en ongetwijfeld was het verkeerd-dan was het even verkeerd van Asa om hem er toe te bewegen.

b. Door niet op God te vertrouwen, die zoveel voor hem gedaan had, om uit die benauwdheid gered te worden, zonder gebruik te maken van zulke slinkse middelen om zichzelf te helpen.

c. Door het goud uit de schat van de tempel te nemen, waarvan alleen in buitengewone omstandigheden gebruik mocht worden gemaakt. De toeleg gelukte, Benhadad deed een inval in het land Israëls, waardoor Baesa genoodzaakt was om zich met geheel zijn strijdmacht van voor Rama terug te trekken, vers 20, 21, hetgeen aan Asa een schone gelegenheid bood om Baesa's werken aldaar af te breken, en het hout en de stenen te gebruiken voor de bouw van sommige van zijn eigen steden, vers 22. Maar hoewel het plan gelukt is, bevinden wij toch dat het Gode mishaagd heeft, en hoewel Asa zich op het beleid er van liet voorstaan, en zich vleide dat zijn vrede er voorgoed door verzekerd was, wordt hem door de profeet gezegd, dat hij zottelijk gedaan heeft, en dat *van nu voortaan oorlogen tegen hem zijn zullen.* Zie 2 Kronieken 16:7-9.

Vl. De moeilijkheden van zijn regering. Meestal was hij voorspoedig, maar:

1. Baesa, de koning van Israël, was een zeer lastige nabuur voor hem. Deze regeerde vier en twintig jaren, en al zijn dagen was hij meer of minder in oorlog met Asa, vers 16. Dit was het gevolg van de verdeling van de rijken van Juda en Israël, dat zij elkaar voortdurend kwelden, hetgeen hen beide een zoveel gemakkelijker prooi maakte voor de gezamenlijke vijand.

2. In zijn ouderdom werd hijzelf gekweld door de jicht, *hij werd ziek aan zijn voeten,* hetgeen hem minder geschikt maakte voor zaken en gemelijk voor degenen, die hem omringden.

VII. Het besluit van zijn regering. De handelingen er van zijn uitvoeriger vermeld in de gewone geschiedenis, waarnaar verwezen wordt in vers 23, dan in deze gewijde geschiedenis. Hij regeerde lang, maar eindigde ten laatste met eer, en liet zijn troon na aan een opvolger, die in geen enkel opzicht zijn mindere was.

Koningen 15:25-34

Thans moeten wij een blik slaan op de ellendige toestand van Israël, terwijl het rijk van Juda gelukkig was onder de goede regering van Asa. De bedreiging was tegen hen uitgesproken, dat zij *geslagen en gelijk een riet in het water omgedreven zullen worden,* Hoofdstuk 14:15, en dat waren zij ook, daar gedurende de enkele regering van Asa, de regering van hun rijk in zes of zeven verschillende handen is geweest, gelijk wij bevinden in dit en in het volgende hoofdstuk. In het begin van zijn regering was Jerobeam op de troon, en aan het einde er van Achab, tussen welke twee Nadab, Baesa, Ela, Zimri, Tibni en Omri waren. Dit hadden zij nu van hun verlaten van God en van het huis van David.

1. Hier is: het verderf en de algehele uitroeiing van het geslacht van Jerobeam overeenkomstig het woord des Heeren door Ahia. Zijn zoon Nadab volgde hem op. Indien de dood van zijn broeder Abia een goede invloed op hem had gehad, en de eer, die hem aangedaan was bij zijn dood, hem opgewekt had om zijn goed voorbeeld te volgen, zijn regering zou lang en glorierijk hebben kunnen zijn, maar *hij wandelde in de weg van zijn vader,* vers 26 handhaafde de kalverendienst, en verbood zijn onderdanen om ter aanbidding naar Jeruzalem op te gaan, *zondigde en deed Israël zondigen,* en daarom bracht God een snel verderf over hem in het tweede jaar van zijn regering. Hij belegerde Gibbethon, een stad, die de Filistijnen van de Danieten genomen hadden, en poogde haar te heroveren, en daar temidden van zijn leger, heeft Baesa met anderen tegen hem samengespannen en hem gedood, vers 27, en zó weinig deelde hij in de genegenheid van zijn volk, dat zijn leger niet slechts zijn dood niet heeft gewroken, maar zijn moordenaar tot zijn opvolger koos. Of Baesa dit deed uit persoonlijke wrok tegen Nadab, of om wraak te nemen op het huis van Jerobeam wegens de een of andere belediging, die zij hem hebben aangedaan, of onder voorwendsel van zijn land te bevrijden van de tirannie van een slecht vorst, of uit blote eerzucht om zich een weg te banen tot de troon, blijkt niet maar *hij doodde hem, en werd koning in zijn plaats* vers 28. En het eerste wat hij deed, toen hij op de troon kwam, was het gehele huis van Jerobeam uit te roeien, ten einde zichzelf en zijn overweldigende troon zoveel beter te beveiligen. Hij achtte het niet voldoende hen gevangen te zetten of te verbannen, maar doodde hen allen, liet niet alleen niemand die van het mannelijk geslacht was overblijven, zoals voorzegd was Hoofdstuk 14:10, maar niemand die ademde, hierin was hij barbaars, maar was God rechtvaardig. Jerobeams zonde was gestraft, vers 30, want zij, "die God verdriet aandoen, doen het tot beschaming van hun aangezicht" Jeremia 7:19. Ahia's profetie was vervuld, vers 29, want geen woord van God zal ter aarde vallen. De Goddelijke bedreigingen zijn niet enkel bedoeld om te verschrikken.

2. De verheffing van Baesa. Hij zal voor een tijd op de proef worden gesteld, zoals Jerobeam, vier en twintig jaren heeft hij geregeerd, vers 33, maar hij toonde dat het niet uit afkeer was van Jerobeams zonde, dat hij zijn geslacht heeft uitgeroeid, maar uit boosaardigheid en eerzucht, want, toen hij de zondaar had uitgeroeid, kleefde hij zelf de zonde aan, en *wandelde in de weg van Jerobeam,* vers 34, hoewel hij gezien heeft waar die weg op uitliep, zozeer was zijn hart verhard door de bedriegelijkheid van de zonde.

HOOFDSTUK 16

1 Toen geschiedde het woord des HEEREN tot Jehu, den zoon van Hanani, tegen Baesa, zeggende:
2 Daarom, dat Ik u uit het stof verheven, en u tot een voorganger over Mijn volk Israel gesteld heb, en gij gewandeld hebt in den weg van Jerobeam, en Mijn volk Israel hebt doen zondigen, Mij tot toorn verwekkende door hun zonden;
3 Zie, zo zal Ik de nakomelingen van Baesa, en de nakomelingen van zijn huis wegdoen; en Ik zal uw huis maken, gelijk het huis van Jerobeam, den zoon van Nebat.
4 Die van Baesa in de stad sterft, zullen de honden eten, en die van hem in het veld sterft, zullen de vogelen des hemels eten.
5 Het overige nu der geschiedenissen van Baesa, en wat hij gedaan heeft, en zijn macht, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
6 En Baesa ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven te Thirza; en zijn zoon Ela regeerde in zijn plaats.
7 Alzo geschiedde ook het woord des HEEREN, door den dienst van den profeet Jehu, den zoon van Hanani, tegen Baesa en tegen zijn huis; en dat om al het kwaad, dat hij gedaan had in de ogen des HEEREN, Hem tot toorn verwekkende door het werk zijner handen, omdat hij was gelijk het huis van Jerobeam, en omdat hij hetzelve verslagen had.
8 In het zes en twintigste jaar van Asa, den koning van Juda, werd Ela, de zoon van Baesa, koning over Israel, te Thirza, en regeerde twee jaren.
9 En Zimri, zijn knecht, overste van de helft der wagenen, maakte een verbintenis tegen hem, als hij te Thirza was, zich dronken drinkende in het huis van Arza, den hofmeester te Thirza;
10 Zo kwam Zimri in, en sloeg hem, en doodde hem, in het zeven en twintigste jaar van Asa, den koning van Juda; en hij werd koning in zijn plaats.
11 En het geschiedde, als hij regeerde, als hij op zijn troon zat, dat hij het ganse huis van Baesa sloeg; hij liet hem niet over die mannelijk was, noch zijn bloedverwanten, noch zijn vrienden.
12 Alzo verdelgde Zimri het ganse huis van Baesa, naar het woord des HEEREN, dat Hij over Baesa gesproken had, door den dienst van den profeet Jehu;
13 Om al de zonden van Baesa, en de zonden van Ela, zijn zoon, waarmede zij gezondigd hadden, en waarmede zij Israel hadden doen zondigen, tot toorn verwekkende den HEERE, den God Israels, door hun ijdelheden.
14 Het overige nu der geschiedenissen van Ela, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
15 In het zeven en twintigste jaar van Asa, den koning van Juda, regeerde Zimri zeven dagen te Thirza; en het volk had zich gelegerd tegen Gibbethon, dat der Filistijnen is.
16 Het volk nu, dat zich gelegerd had, hoorde zeggen: Zimri heeft een verbintenis gemaakt, ja, heeft ook den koning verslagen; daarom maakte het ganse Israel ten zelfden dage Omri, den krijgsoverste, koning over Israel, in het leger.
17 En Omri toog op, en gans Israel met hem van Gibbethon, en belegerde Thirza.
18 En het geschiedde, als Zimri zag, dat de stad ingenomen was, dat hij ging in het paleis van het huis des konings, en verbrandde boven zich het huis des konings met vuur, en stierf;
19 Om zijn zonden, die hij gezondigd had, doende wat kwaad was in de ogen des HEEREN, wandelende in den weg van Jerobeam, en in zijn zonde, die hij gedaan had, doende Israel zondigen.
20 Het overige nu der geschiedenissen van Zimri, en zijn verbintenis, die hij gemaakt heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?

21 Toen werd het volk van Israel verdeeld in twee helften; de helft des volks volgde Tibni, den zoon van Ginath, om hem koning te maken; en de helft volgde Omri.
22 Maar het volk, dat Omri volgde, was sterker dan het volk, dat Tibni, den zoon van Ginath, volgde; en Tibni stierf, en Omri regeerde.
23 In het een en dertigste jaar van Asa, den koning van Juda, werd Omri koning over Israel, en regeerde twaalf jaren; te Thirza regeerde hij zes jaren.
24 En hij kocht den berg Samaria van Semer, voor twee talenten zilvers, en bebouwde den berg; en noemde den naam der stad, die hij bouwde, naar den naam van Semer, den heer des bergs, Samaria.
25 En Omri deed wat kwaad was in de ogen des HEEREN; ja, hij deed erger dan allen, die voor hem geweest waren.
26 En hij wandelde in alle wegen van Jerobeam, den zoon van Nebat, en in zijn zonden, waarmede hij Israel had doen zondigen, verwekkende den HEERE, den God Israels, tot toorn, door hun ijdelheden.
27 Het overige nu der geschiedenissen van Omri, wat hij gedaan heeft, en zijn macht die hij gepleegd heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
28 En Omri ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven te Samaria; en zijn zoon Achab regeerde in zijn plaats.
29 En Achab, de zoon van Omri, werd koning over Israel, in het acht en dertigste jaar van Asa, den koning van Juda; en Achab, de zoon van Omri, regeerde over Israel, te Samaria, twee en twintig jaren.
30 En Achab, den zoon van Omri, deed wat kwaad was in de ogen des HEEREN, meer dan allen, die voor hem geweest waren.
31 En het geschiedde (was het een lichte zaak, dat hij wandelde in de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat?), dat hij nog ter vrouwe nam Izebel, de dochter van Eth-baal, den koning der Sidoniers, en heenging, en diende Baal, en boog zich voor hem.
32 En hij richtte voor Baal een altaar op, in het huis van Baal, hetwelk hij te Samaria gebouwd had.
33 Ook maakte Achab een bos, zodat Achab nog meer deed, om den HEERE, den God Israels, tot toorn te verwekken, dan alle koningen van Israel, die voor hem geweest waren.
34 In zijn dagen bouwde Hiel, de Betheliet, Jericho; op Abiram, zijn eerstgeborenen zoon, heeft hij haar gegrondvest, en op Segub, zijn jongsten zoon, heeft hij haar poorten gesteld; naar het woord des HEEREN, dat Hij door den dienst van Jozua, den zoon van Nun, gesproken had.

Dit hoofdstuk heeft alleen betrekking op het rijk van Israël, en de omwentelingen die er in plaats hadden vele in korte tijd. Van de algehele uitroeiing van Jerobeams geslacht, nadat het gedurende vier en twintig jaren het koninklijk geslacht is geweest, lazen wij in het vorige hoofdstuk. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Het verderf van Baesa's geslacht, nadat het gedurende zes en twintig jaren een koninklijk geslacht is geweest, voorzegd door een profeet, vers 1-7, en volvoerd door Zimri een van zijn veldoversten, vers 8-14.

II. De zevendaagse regering van Zimri, en zijn plotselinge val, vers 15 -20.

III. De worsteling tussen Omri en Tibni, en Omri's overwinning en zijn regering, vers 21-28.

IV. Het begin van de regering van Achab, van wie wij later veel zullen lezen, vers 29-33..

V. De herbouwing van Jericho, vers 34. En gedurende die tijd was alles wel in het rijk van Juda.

Koningen 16:1-14

1. Hier wordt het verderf van het geslacht van Baesa voorzegd. Hij was een man, die zijn geslacht wèl had kunnen verheffen en bevestigen, hij was actief, had veel beleid en stoutmoedigheid, maar hij was een afgodendienaar, en hiermede heeft hij verderf gebracht over zijn geslacht. God heeft er hem vooruit een waarschuwing voor gezonden, opdat:

1. Zo hij er door tot bekering en reformatie gebracht werd, het verderf voorkomen zou worden, want God dreigt opdat Hij niet zou behoeven te slaan, daar Hij geen lust heeft aan de dood van de zondaar.

2. Opdat, zo hij zich niet bekeert en verbetert, het zou blijken dat het verderf, als het komt, de daad was van Gods gerechtigheid, en de straf van de zonde wie er ook de uitvoerder van mocht wezen. De waarschuwing werd gezonden door *Jehu, de zoon van Hanani.* De vader was tegelijker tijd een ziener, of profeet, 2 Kronieken 16:7. Hij werd gezonden tot Asa, koning van Juda, maar de zoon, die jong was en meer actief, werd op deze langere en meer gevaarlijke expeditie gezonden tot Baesa, koning van Israël. *Juniores ad labores-arbeid en gevaar zijn voor de jongen.* Deze Jehu was een profeet en de zoon van een profeet. De profetie, aldus als een erfgoed overgaande van vader op zoon, was dubbele eer waardig. Deze Jehu heeft lang zijn nuttige arbeid voortgezet, want meer dan vijf en veertig jaren later vinden wij hem, Josafat bestraffende en de annalen schrijvende van die vorst, 2 Kronieken 20:34. De boodschap, die deze profeet tot Baesa bracht, is ongeveer gelijk aan die, welke Ahia aan Jerobeam door diens huisvrouw gezonden heeft.

A. Hij herinnert hem aan de grote dingen, die God voor hem gedaan heeft, vers 2. *Ik heb u uit het stof verheven* op de troon van de heerlijkheid, een groot blijk van de Goddelijke soevereiniteit en macht, 1 Samuel 2:8. Baesa scheen zichzelf verheven te hebben door zijn eigen verraad en zijn wreedheid, maar de hand van Gods voorzienigheid was er in, ten einde Gods raad betreffende het huis van Jerobeam tot stand te brengen, en dat God zijn verhoging erkent als Zijn eigen daad, betekent geenszins dat Hij zijn eerzucht en verraad in bescherming neemt of goedkeurt. Het is God die macht geeft in de handen van slechte mensen, ten einde Zijn goede doeleinden tot stand te doen komen, in weerwil van het slechte gebruik, dat zij er van maken. *Ik heb u tot een voorganger over Mijn volk Israël gesteld.* God noemt Israël nog Zijn volk, of schoon zij ellendig verdorven waren, omdat zij het verbond van de besnijdenis nog hielden, en er nog veel Godvruchtigen onder hen waren, het was niet dan lang daarna, dat zij *Lo-Ammi, niet Mijn volk,* genoemd werden, Hosea 1:9.

B. Hij beschuldigt hem van grote misdaden.

a. Dat hij *Israël heeft doen zondigen,* Gods onderdanen van hun trouw en gehoorzaamheid aan Hem had afgetrokken, hen er toe gebracht heeft om de hulde, die Hem alleen toekomt, aan afgoden te brengen, en hierin *gewandeld heeft in de weg van Jerobeam,* vers 2, en dat hij *gelijk zijn huis was,* vers 7.

b. Dat hijzelf *God tot toorn had verwekt door het werk van zijn handen,* dat is: door beelden te aanbidden, het werk van mensen handen: hoewel anderen ze gemaakt hebben, heeft hij ze misschien

gediend en daardoor het maken er van erkend, derhalve zij het werk van zijn handen genoemd worden.

c. Dat hij *het huis van Jerobeam verslagen had*, vers 7, omdat hij hem gedood heeft, namelijk de zoon van Jerobeam en al de zijnen. Indien hij dit gedaan had met het oog op God en op Zijn wil en heerlijkheid, en uit heilige verontwaardiging tegen de zonde van Jerobeam en zijn huis, hij zou Gode welbehaaglijk zijn geweest, en geprezen zijn als een dienaar van Gods gerechtigheid, maar zoals hij het deed, was hij slechts het werktuig van Gods gerechtigheid, maar een dienaar van zijn eigen lusten, en wordt hij rechtvaardig gestraft voor de boosheid en de eerzucht, die hem bestuurden bij alles wat hij deed. Zij, die op enigerlei wijze gebruikt worden om Gods gerechtigheid aan te kondigen of uit te voeren (zoals magistraten en leraren), moeten dit doen uit een goed beginsel, en op een heilige wijze, opdat het bij hen niet in zonde verkere, en zij zichzelf niet er door aan Gods gerechtigheid blootstellen.

d. Hij voorzegt dat hetzelfde verderf zal komen over zijn geslacht, dat hij gebracht heeft over het huis van Jerobeam, vers 3, 4. Zij, die op anderen gelijken in hun zonden, kunnen verwachten op hen te zullen gelijken in hun plagen, zij in het bijzonder, die ijverig schijnen tegen zulke zonden in anderen, als waaraan zij zelf toegeven. Met het huis van Jehu werd afgerekend voor het bloed van het huis van Achab, Hosea 1:4.

II. Een uitstel verleend gedurende enige tijd, zolang totdat Baesa zelf sterft in vrede en met eer in zijn eigen koninklijke stad begraven wordt, vers 6, zover is het van hem om een prooi te zijn, hetzij van de honden of van de vogelen, waarmee zijn huis bedreigd werd, vers 4. Hij beleeft het niet om de bedreigde straf te zien of te gevoelen, en toch was hijzelf de grootste schuldige. Zeer zeker moet er een toekomstige staat zijn, waarin onboetvaardige zondaars in hun eigen persoon zullen lijden en niet zullen ontkomen, zoals zij maar al te dikwijls in deze wereld ontkomen. Baesa stierf, voorzover blijkt onder geen zichtbare of merkbare slag de, wraak Gods, maar "God heeft zijn geweld weggelegd voor zijn kinderen," zoals Job spreekt, Hoofdstuk 21:19, aldus worden de zonden dikwijls door Hem bezocht.

Merk op: Baesa wordt gestraft door het verderf over zijn kinderen, na zijn dood, en zijn kinderen worden gestraft met de mishandeling van hun lichaam na hun dood, dat is het enige, dat door de bedreiging in bijzonderheden wordt vermeld, vers 4, namelijk dat de honden en de vogelen des hemels hen zullen eten, alsof hierin een stilzwijgende aanduiding lag opgesloten, dat er straffen zijn na de dood, als de dood zijn ergst gedaan heeft, en deze zullen de zwaarste straffen zijn, en die het meest gevreesd moeten worden, deze oordelen over het lichaam en het nageslacht geven de oordelen te kennen over de ziel, als zij afgescheiden is van het lichaam, door Hem die nadat Hij gedood heeft, macht heeft om in de hel te werpen.

III. De volvoering van de bedreiging. Baesa’s zoon Ela heeft, evenals Jerobeams zoon Nadab, twee jaren geregeerd, en werd toen gedood door Zimri, een van zijn eigen krijgsoversten, zoals Nadab door Baesa gedood werd, zo gelijk werd zijn huis gemaakt aan dat van Jerobeam, zoals hem bedreigd was, vers 3. Omdat zijn afgoderij gelijk was aan de zijne, en een van de zonden, waarom God met hem streed het ombrengen was van Jerobeams geslacht. Hoe meer zijn eigen verderf gelijk was aan dat verderf, hoe meer de straf gelijk was aan de zonde, zoals het aangezicht is tegen het aangezicht in het water of in een spiegel.

1. Evenals toen, zo werd ook nu de koning zelf het eerst gedood, maar Ela is met meer schande gevallen dan Nadab. Nadab werd gedood op het slagveld, het veld van eer, toen hij en zijn leger Gibbethon belegerden, Hoofdstuk 15:27. Daar echter na deze ramp het beleg opgeheven werd, en de stad in de handen van de Filistijnen is gebleven, werd nu door het leger van Israël de poging hernieuwd, vers 15, en Ela had bij dat leger behoren te wezen om het opperbevel er over te voeren, maar hij beminde zijn gemak en zijn veiligheid meer dan zijn eer en plicht, of het publieke welzijn, en daarom bleef hij achter om zich aan vermaak over te geven, en toen hij *zich dronken dronk in het huis van zijn knecht,* heeft Zimri hem gedood, vers 9, 10. Laat het een waarschuwing zijn aan dronkaards, in het bijzonder aan die welke zich opzettelijk dronken drinken, dat zij niet weten of de dood hen niet in die toestand zal overvallen.

a. De dood komt gemakkelijk, komt licht, tot de mensen als zij dronken zijn. Behalve de chronische krankheden, die de mensen dikwijls over zich brengen door sterk drinken, waardoor zij afgesneden worden in het midden van hun dagen, worden zij ook in die toestand gemakkelijker overvallen door een vijand, zoals Amnon door Absalom, en zijn zij ook meer onderhevig aan boze ongevallen, omdat zij niet bij machte zijn zichzelf te helpen.

b. De dood komt met verschrikking over mensen in die toestand, hen vindende in het bedrijven van zonde, terwijl zij tot geen gebed instaat zijn, zal hun die dag "onvoorzien overkomen als een dief", Lukas 21:34.

2. Evenals toen, werd ook nu de gehele familie gedood, uitgeroeid. De verrader was de opvolger, aan wie het onnadenkende volk zich gedwee onderwierp, alsof het hun volkomen om het even was, welke koning zij hadden, zo zij er slechts een hadden. Het eerste wat Zimri deed, was: *het gehele huis van Baesa te slaan,* en zo behield hij door wreedheid wat hij verkregen had door verraad. Zijn wreedheid schijnt zich verder te hebben uitgestrekt dan die van Baesa tegen het huis van Jerobeam, want hij liet hem *niemand over van zijn bloedverwanten en vrienden,* vers 11, *geen van zijn wrekers* luidt het oorspronkelijke, niemand van hen, die waarschijnlijk zijn dood zouden wreken, toch heeft Gods gerechtigheid hem spoedig op zo merkwaardige wijze gewroken, dat nog lang daarna als spreekwoord gezegd werd: Had Zimri vrede, die zijn heer heeft gedood? Hierin:

a. Werd het woord Gods vervuld, vers 12.

b. Werd met de zonden van Baesa en Ela afgerekend, waarmee zij *de Heere, de God Israëls, door hun ijdelheden tot toorn hadden verwekt,* vers 13. Hun afgoden worden hun *ijdelheden* genoemd, want zij kunnen geen nut doen, noch helpen. Ongelukkig zijn zij, wier goden ijdelheden zijn.

Koningen 16:15-28

Salomo merkt op, Spreuken 28:2. "Om de overtreding van het land zijn deszelfs vorsten velen (zo was het ook in Israël) maar om verstandige en wetende mensen zal insgelijks verlenging wezen." Zo was het met Juda in dezelfde tijd onder Asa. Als de mensen God verlaten, zijn zij buiten de weg van rust en bevestiging. Zimri, en Tibni, en Omri, streven hier allen naar de kroon. Hoogmoedige, eerzuchtige mensen verderven elkaar, en slepen nog anderen mee in het verderf. Deze verwarringen eindigden in de vestiging van Omri, daarom moeten wij hem meenemen in dit deel van de geschiedenis.

I. Hoe hij verkozen werd, zoals dikwijls de Romeinse keizers verkozen werden, namelijk door het leger te velde, dat nu voor Gibbethon gelegerd was. Spoedig kwam daar de tijding dat Zimri hun koning had gedood, vers 16, en zichzelf in de koninklijke stad Thirza tot koning had opgeworpen, waarop zij in het leger Omri tot koning verkozen, opdat hij onverwijld de dood van Ela zou gaan wreken op Zimri. Hoewel Ela lui en onmatig was geweest, was hij toch hun koning, en zij wilden zich niet gedwee onderwerpen aan zijn moordenaar, noch het verraad ongestraft laten blijven. Zij hebben geen poging gedaan om de dood van Nadab te wreken op Baesa, misschien omdat het huis van Baesa met meer zachtheid geregeerd heeft dan het huis van Jerobeam, maar Zimri zal de toorn gevoelen van het getergde leger, het beleg van Gibbethon wordt opgeheven-Filistijnen varen er wel bij als Israëlieten met elkaar twisten-en Zimri wordt vervolgd.

II. Hoe hij Zimri versloeg. Deze wordt gezegd zeven dagen te hebben geregeerd, vers 15, zolang totdat Omri tot koning en hijzelf tot verrader was uitgeroepen, maar wij kunnen veronderstellen, dat het langer duurde eer hij stierf, want hij leefde nog lang genoeg om te tonen dat hij neiging had om de weg van Jerobeam te volgen en blootgesteld te zijn aan de gerechtigheid Gods door zijn ondersteunen van afgoderij, vers 19. Thirza was een schone stad, maar zij was niet versterkt zodat Omri er zich spoedig meester van heeft gemaakt vers 17, Zimri naar het paleis heeft gedrongen dat hij, niet instaat zijnde om het te verdedigen en niet gezind zijnde om het over te geven, in brand stak, en zelf in de vlammen omkwam, vers 18. Niet willende dat zijn mededinger in het bezit zou komen van dat prachtige paleis, verbrandde hij het, en vrezende dat hij, zo hij levend of dood het leger in handen viel, smadelijk behandeld zou worden heeft hij zichzelf met het paleis laten verbranden. Zie tot hoe wanhopige daden de mensen soms door hun eigen slechtheid gebracht worden en naar hun verderf worden voortgejaagd, zie de gezindheid van oproermakers, die paleizen en koninkrijken in brand steken, al moeten zij ook zelf mee in de vlammen omkomen.

III. Hoe hij worstelde met Tibni, en tenslotte van hem ontslagen werd, *de helft van het volk volgde* deze *Tibni*, vers 21, waarschijnlijk waren het degenen, die Zimri's belangen waren toegedaan, bij wie zich nog anderen voegden, die geen koning wilden hebben, die door het leger gekozen was, (uit vrees dat hij door het zwaard en een staand leger zou regeren), maar door een vergadering van de staten. De strijd tussen deze twee duurde enige jaren, en heeft waarschijnlijk aan beide partijen zeer veel bloed gekost, want het was in het zeven en twintigste jaar van Asa dat Omri het eerst gekozen werd, vers 15, en het is van toen dat de twaalf jaren van zijn regering gedateerd moeten worden, maar het was niet vóór het een en dertigste jaar van Asa, dat hij begon te regeren zonder mededinger. Toen is Tibni gestorven, waarschijnlijk in een veldslag, *en Omri regeerde*, vers 22. In zijn geschiedenis van de wereld, 1.2.c. 19, 6, vraagt Sir Walter Raleigh hier hoe het kwam, dat in al die verwarringen en omwentelingen in het rijk van Israël, zij er nooit aan gedacht hebben om tot

het huis van David weer te keren en zich weer met Juda te verenigen want toen was het hun beter dan nu, en hij denkt dat de reden er van was, dat de koningen van Juda een meer absoluut gezag, en willekeurige, despotische macht hebben aangenomen dan de koningen van Israël het was over de zwaarte van het juk, dat zij geklaagd hadden toen zij zich van het huis van David afscheurden, en de vrees daarvoor heeft er hen voor altijd afkerig van gemaakt, en hen gehecht aan hun eigen koningen, die meer naar de wet regeerden en overeenkomstig de regelen van een beperkte monarchie.

IV. Hoe hij regeerde, toen hij eindelijk op de troon bevestigd was.

1. Hij maakte zich beroemd door Samaria te bouwen, (dat altijd daarna de koninklijke stad van de koningen van Israël is gebleven, nu het paleis te Thirza verbrand was) en in vervolg van tijd is het zo aanzienlijk geworden, dat het zijn naam gaf aan het middelste deel van Kanaän, gelegen tussen Galilea in het noorden en Judea in het zuiden, en aan de inwoners dier landstreek, die Samaritanen werden genoemd. Hij kocht de grond voor *twee talenten zilvers,* iets meer dan 700 pond van ons geld, want een talent was 353, 11 sh. 10.5 d, Semer, die hem de grond verkocht, gaf hem die misschien tot een zeer goedkoper prijs op voorwaarde dat de stad naar zijn naam genoemd zou worden, die anders de naam van de koper gedragen zou hebben. Zij werd *Samaria* genoemd, of *Semeren,* zoals het is in het Hebreeuws, van Semer, de vorige eigenaar, vers 24. De koningen van Israël veranderden hun koninklijke residentiën: eerst Sichem, daarna Thirza, nu Samaria, maar de koningen van Juda bleven trouw aan Jeruzalem, de stad Gods. Zij die de Heere aankleven, zijn gevestigd, zij, die Hem verlaten, blijven immer omdolen.

2. Hij maakte zich berucht door zijn goddeloosheid, want *hij deed erger dan allen die voor hem geweest waren,* vers 25. Hoewel hij met grote moeite op de troon was gekomen en Gods voorzienigheid hem in zijn verheffing op merkwaardige wijze begunstigd had, was hij onheiliger of bijgeloviger en een erger vervolger dan die van het huis van Jerobeam of van Baesa, hij ging verder dan zij om de ongerechtigheid te vestigen door de wet, en zijn onderdanen te dwingen om er zich met hem in te verenigen, want wij lezen van "de inzettingen van Omri," het onderhouden waarvan Israël tot een verwoesting heeft gesteld, Micha 6:16. Jerobeam heeft Israël doen zondigen door verleiding, voorbeeld en verlokking, maar Omri deed het door dwang.

V. Hoe hij zijn regering eindigde, vers 27-28. Hij had zich naam gemaakt door de macht, die hij tentoonspreidde, menig slecht man is een kloekmoedig man geweest. Hij stierf in zijn bed, evenals Jerobeam en Baesa, maar evenals zij, heeft hij het aan zijn nageslacht overgelaten om de maat vol te doen worden, en dan de rekening van zijn ongerechtigheid te betalen.

Koningen 16:29-34

Wij hebben hier het begin van de regering van Achab, van wie wij meer bijzonderheden vermeld vinden dan van een van de andere koningen van Israël, hier wordt ons slechts een algemeen denkbeeld van hem gegeven, als de slechtste van al de koningen, zodat wij kunnen verwachten wat de bijzonderheden zullen zijn. Hij regeerde twee en twintig jaren, lang genoeg om zeer veel kwaad te kunnen doen.

I. Hij overtrof in slechtheid al zijn voorgangers, *deed wat kwaad was in de ogen des Heeren, meer dan allen, die voor hem geweest waren,* vers 30, en alsof het in bijzondere vijandschap tegen God en Israël gedaan werd, om Hem te beledigen en hen in verderf te storten. Er wordt gezegd: *Hij deed meer,* meer opzettelijk, *om de Heere, de God van Israël, tot toorn te verwekken,* en bijgevolg om oordelen over zijn land te brengen, *dan alle koningen van Israël, die voor hem geweest waren,* vers 33. Het stond slecht met het volk, als ieder van hun koningen slechter was dan de anderen, wat zal er ten slotte van hen worden? Hij had het verderf gezien van andere slechte koningen en hun geslachten, maar, in plaats van er zich door te laten waarschuwen, werd zijn hart er door verhard en in woede ontstoken tegen God. Hij achtte het *een lichte zaak, dat hij wandelde in de zonden van Jerobeam,* vers 31. Het was niets om het tweede gebod te overtreden door beeldendienst, hij wilde ook het eerste ter zijde zetten, door andere goden in te voeren, zijn kleinste vinger zal zwaarder op Gods inzettingen vallen, dan Jerobeams lenden. Door kleinere zonden van geen betekenis te achten maakt men plaats voor grotere, en zij, die zonden van anderen zoeken te verkleinen, verzwaren slechts hun eigen zonden.

II. Hij huwde een goddeloze vrouw, die, naar hij wist, de aanbidding van Baäl zou invoeren, en hij scheen haar ook met dat doel gehuwd te hebben. *Alsof het een lichte zaak was, dat hij wandelde in de zonden van Jerobeam en nam hij nog als vrouw Isebel,* vers 31, een ijverige aanbidster van afgoden, uiterst heerszuchtig en boosaardig van gemoed, overgegeven aan hoererijen en toverijen, 2 Koningen 9:22 slecht en verdorven in alle opzichten. De valse profetes, van wie gesproken wordt in Openbaring 2:20, wordt daar *Jezabel* genoemd want een goddeloze vrouw kon bij geen slechtere naam genoemd worden dan bij de hare. Welk kwaad zij deed, en welk kwaad haar ten slotte overkwam 2 Koningen 9:3 zullen wij in het volgend verhaal zien. Deze vreemde vrouw heeft Israël meer verdorven dan al de vrouwen van Salomo.

III. Hij voerde de aanbidding in van Baäl, verliet de God van Israël, en diende de god van de Zidoniërs, Jupiter, in plaats van Jehova, de zon naar sommigen denken, een tot god verheven held van de Feniciërs, denken anderen. De gouden kalveren was hij moede hij dacht dat zij die nu al lang genoeg hadden aangebeden. Het waren zulke ijdelheden dat zij, die er het meest op verzot waren, er van begonnen te walgen, en, evenals overspelers, naar afwisseling haakten. Ter ere van de gewaande god, die zij *Baäl* noemden, dat is: *heer,* en ten gerieve van zijn eredienst:

1. Bouwde Achab een tempel in Samaria, de koninklijke stad, omdat de tempel Gods te Jeruzalem was, de koninklijke stad van het andere rijk. Hij wilde Baäls tempel in zijn nabijheid hebben, ten einde hem zoveel gemakkelijker en vaker te kunnen bezoeken, te beschermen en er eer aan te bewijzen.

2. In die tempel richtte hij een altaar op, waarop hij offeranden offerde aan Baäl, door welke zij hun afhankelijkheid van hem erkenden en zijn gunst zochten. O die domheid van afgodendienaars, die veel onkosten maken om iemand tot hun vriend te maken, van wie zij, naar hun eigen believen, al of niet een god konden maken!

3. Hij maakte een bos bij zijn tempel hetzij een natuurlijk bos, door er schaduwrijke bomen te planten, of, zo deze niet spoedig genoeg konden groeien, een kunstmatig bos in nabootsing er van, want er is niet gezegd, dat hij een bos plantte, maar dat hij er een maakte, iets dat aan zijn doel beantwoordde, hetwelk was: te verbergen, en aldus de afgrijselijke onkuisheid te steunen en aan te moedigen waarvan de vuile eredienst van Baäl vergezeld ging. Die het kwade doet, haat het licht.

IV. In navolging van zijn verwatenheid heeft een van zijn onderdanen het gewaagd Jericho te herbouwen, in trotsering van de vloek, die Jozua lang tevoren had uitgesproken over hem, die dit zou ondernemen, vers 34. Dit wordt hier vermeld als een voorbeeld van de hoogte van goddeloosheid, waartoe de mensen toen gekomen waren, inzonderheid te Bethel, waar een van de kalveren was, want de vermetele zondaar was van die stad.

Merk op:

1. Hoe slecht hij deed. Evenals Achan stak hij de hand uit naar het verbannene, wendde datgene aan tot zijn eigen gebruik wat aan de eer Gods was gewijd. Hij begon te bouwen in uittarting van de vloek, die wèl bekend was in Israël, er mee spottende misschien en hem voor een vogelverschrikker verklarende, of wel zich verbeeldende, dat die vloek door de langdurigheid van de tijd zijn kracht had verloren, want het was meer dan vijf honderd jaren geleden, dat Jozua hem uitgesproken heeft, Jozua 6:26. Hij ging voort met bouwen in weerwil van de gedeeltelijke volvoering van de vloek, want, hoewel zijn oudste zoon stierf toen hij begon, wilde hij toch voortgaan in minachting van God en Zijn toorn, geopenbaard van de hemel tegen alle goddeloosheid.

2. Hoe slecht hij geslaagd is. Hij bouwde voor zijn kinderen, maar God heeft hem kinderloos aangeschreven. Zijn oudste zoon stierf toen hij begon, de jongste toen hij voleindigd had, en-naar verondersteld wordt-tussen deze twee stierven ook al de anderen. Degenen, die God vloekt, zijn gevloekt, nooit heeft iemand zijn hart verhard tegen God en is voorspoedig geweest. God weerhoude ons van trotsheden deze zeer grote overtredingen!

HOOFDSTUK 17

1 En Elia, de Thisbiet, van de inwoneren van Gilead, zeide tot Achab: Zo waarachtig als de HEERE, de God Israels, leeft, voor Wiens aangezicht ik sta, indien deze jaren dauw of regen zijn zal, tenzij dan naar mijn woord!
2 Daarna geschiedde het woord des HEEREN tot hem, zeggende:
3 Ga weg van hier, en wend u naar het oosten, en verberg u aan de beek Krith, die voor aan de Jordaan is.
4 En het zal geschieden, dat gij uit de beek drinken zult; en Ik heb de raven geboden, dat zij u daar onderhouden zullen.
5 Hij ging dan heen, en deed naar het woord des HEEREN; want hij ging en woonde bij de beek Krith, die voor aan de Jordaan is.
6 En de raven brachten hem des morgens brood en vlees, desgelijks brood en vlees des avonds; en hij dronk uit de beek.
7 En het geschiedde ten einde van vele dagen, dat de beek uitdroogde; want geen regen was in het land geweest.
8 Toen geschiedde het woord des HEEREN tot hem, zeggende:
9 Maak u op, ga heen naar Zarfath, dat bij Sidon is, en woon aldaar; zie, Ik heb daar een weduwvrouw geboden, dat zij u onderhoude.
10 Toen maakte hij zich op, en ging naar Zarfath. Als hij nu aan de poort der stad kwam, ziet, zo was daar een weduwvrouw, hout lezende; en hij riep tot haar, en zeide: Haal mij toch een weinig waters in dit vat, dat ik drinke.
11 Toen zij nu heenging om te halen, zo riep hij tot haar, en zeide: Haal mij toch ook een bete broods in uw hand.
12 Maar zij zeide: Zo waarachtig als de HEERE, uw God, leeft, indien ik een koek heb, dan alleen een hand vol meels in de kruik, en een weinig olie in de fles! En zie ik heb een paar houten gelezen, en ik ga heen, en zal het voor mij en voor mijn zoon bereiden, dat wij het eten, en sterven.
13 En Elia zeide tot haar: Vrees niet, ga heen, doe naar uw woord; maar maak mij vooreerst een kleinen koek daarvan, en breng mij dien hier uit; doch voor u en uw zoon zult gij daarna wat maken.
14 Want zo zegt de HEERE, de God Israels: Het meel van de kruik zal niet verteerd worden, en de olie der fles zal niet ontbreken, tot op den dag, dat de HEERE regen op den aardbodem geven zal.
15 En zij ging heen, en deed naar het woord van Elia; zo at zij, en hij, en haar huis, vele dagen.
16 Het meel van de kruik werd niet verteerd, en de olie van de fles ontbrak niet, naar het woord des HEEREN, dat Hij gesproken had door den dienst van Elia.
17 En het geschiedde na deze dingen, dat de zoon dezer vrouw, der waardin van het huis, krank werd; en zijn krankheid werd zeer sterk, totdat geen adem in hem overgebleven was.
18 En zij zeide tot Elia: Wat heb ik met u te doen, gij man Gods? Zijt gij bij mij ingekomen, om mijn ongerechtigheid in gedachtenis te brengen, en om mijn zoon te doden?
19 En hij zeide tot haar: Geef mij uw zoon. En hij nam hem van haar schoot, en droeg hem boven in de opperzaal, waar hij zelf woonde, en hij leide hem neder op zijn bed.
20 En hij riep den HEERE aan, en zeide: HEERE, mijn God, hebt Gij dan ook deze weduwe, bij dewelke ik herberge, zo kwalijk gedaan, dat Gij haar zoon gedood hebt?
21 En hij mat zich driemaal uit over dat kind, en riep den HEERE aan, en zeide: HEERE, mijn God, laat toch de ziel van dit kind in hem wederkomen.
22 En de HEERE verhoorde de stem van Elia; en de ziel van het kind kwam weder in hem, dat het weder levend werd.

23 En Elia nam het kind, en bracht het af van de opperzaal in het huis, en gaf het aan zijn moeder; en Elia zeide: Zie, uw zoon leeft.
24 Toen zeide die vrouw tot Elia: Nu weet ik, dat gij een man Gods zijt, en dat het woord des HEEREN in uw mond waarheid is.

Zo slecht was het karakter, zowel van de vorsten als van het volk van Israël, zoals wij het geschetst zagen in het vorige hoofdstuk, dat men zou verwachten dat God een volk zal verwerpen dat Hem aldus verlaten had, maar als een bewijs van het tegendeel zien wij dat Israël nooit met zo goed een profeet gezegeld was, als toen het geplaagd was door zo'n slechte koning. Nooit was een koning zo vermetel in bet zondigen als Achab, nooit was een profeet zo stoutmoedig in het bestraffen en bedreigen als Elia, wiens geschiedenis in dit hoofdstuk begint, en zij is vol van wonderen. Er is nauwelijks enig deel in de Oud-Testamentische geschiedenis dat helderder schittert dan de geschiedenis van de geest en de kracht van Elia. Van al de profeten is hem alleen de eer te beurt gevallen van Henoch, de eerste profeet, om weggenomen te zijn, dat hij de dood niet zien zou, en de eer van Mozes, de grote profeet, om tegenwoordig te zijn bij de gedaanteverandering van onze Heiland. Andere profeten profeteerden en schreven, hij profeteerde en handelde, maar schreef niets, doch zijn handelingen verspreidden meer luister over zijn naam dan hun geschriften over de hunne. In dit hoofdstuk hebben wij zijn voorzegging van de hongersnood in Israël door gebrek aan regen, vers 1.

De voorziening, die voor hem in die hongersnood gemaakt was

1. Door de raven aan de beek Krith, vers 2-7

2. Toen die ophield, door een weduwe te Zarfath, die hem ontving in de naam van een profeet, en het loon van profeten verkreeg, want:

a. Hij vermenigvuldigde haar meel en haar olie, vers 8-16.

b. Hij riep haar dode zoon terug in het leven, vers 17-24. Aldus begint deze geschiedenis met oordelen en wonderen bestemd ter opwekking van het stompzinnig geslacht dat zich zo diep had verdorven.

Koningen 17:1-7

De geschiedenis van Elia begint enigszins plotseling of onvoorzien. Gewoonlijk hebben wij, als een profeet optreedt, enig bericht van zijn afkomst, wordt ons gezegd wiens zoon hij was, en van welke stam, maar Elia komt-om zo te zeggen-uit de lucht vallen alsof hij, gelijk Melchizedek, zonder vader en zonder moeder was en zonder geslachtsrekening hetgeen sommige Joden heeft doen denken dat hij een engel van de hemel was. Maar de apostel heeft ons verzekerd, dat hij "een mens was van gelijke bewegingen als wij." Jakobus 5:17 hetgeen misschien aanduidt, niet alleen dat hij aan de gewone zwakheden van de menselijke natuur onderhevig was, maar dat hij van nature een man was met sterke hartstochten, vuriger en ijveriger dan de meeste mensen, en daarom temeer geschikt om te handelen met de vermetele zondaars van zijn tijd: Zo verwonderlijk maakt God de mensen geschikt voor het werk, dat Hij voor hen bestemt. Ruwe karakters worden geroepen tot ruw werk, de hervorming van de zestiende eeuw had een man als Luther nodig om het ijs te breken. Let op:

1. Zijn naam: *Elijahoe, "Mijn God Jehovah* is Hij", dat is de betekenis er van. "Hij is het die mij zendt, mij zal erkennen en doorhelpen Hij is het, tot wie ik Israël zou willen terugbrengen, en die alleen dat grote werk tot stand kan brengen".

2. Zijn land: hij was *van de inwoners van Gilead,* aan de andere kant van de Jordaan, hetzij van de stam van Gad of van de halve stam van Manasse, want tussen hen was Gilead verdeeld, maar of hij uit een van deze stammen geboren was, is onzeker, maar het duistere van zijn afkomst stond de uitnemendheid niet in de weg waartoe hij gekomen was. Wij behoeven niet te vragen vanwaar de mensen zijn, maar wel wat zij zijn, als het iets goeds is, doet het er niet toe of het uit Nazareth komt. Israël was zwaar gewond, toen God hun deze balsem van Gilead zond en deze heelmeester vandaar. Hij wordt de Thisbiet genoemd naar Thisbe, een stad in dat land.

Aan het begin van zijn geschiedenis hebben wij hier een bericht van twee dingen.

1. Dat hij een hongersnood heeft voorzegd een langdurige en zware hongersnood, waarmee Israël gestraft zal worden voor hun zonden. Vanwege gebrek aan regen zal dat vruchtbare land in zoute grond veranderd worden om de boosheid van hen, die daarin wonen. Hij ging dit zeggen aan Achab, fluisterde het niet onder het volk om hen afkerig te maken van de regering, maar maakte het bekend aan de koning, in wiens macht het was het land te hervormen, en aldus het oordeel af te wenden. Waarschijnlijk heeft hij Achab bestraft wegens zijn afgoderij en andere goddeloosheid, en hem gezegd dat, tenzij hij berouw had en zich bekeerde, dit oordeel over zijn land zou komen. Er zal gedurende enige jaren *noch dauw noch regen zijn, tenzij dan naar mijn woord,* dat is: "Verwacht er geen totdat gij weer van mij hoort". De apostel leert ons dit te verstaan, niet alleen als het woord van profetie, maar als het woord van gebed, dat de sleutel van de wolken omdraaide, Jakobus 5:17, 18. "Hij bad een gebed" (in heilige verontwaardiging over Israëls afval en in heilige ijver voor de eer van God, wiens oordelen getrotseerd werden) "dat het niet zou regenen," en overeenkomstig zijn gebed werd de hemel als koper, totdat hij weer bad, en de hemel gaf regen. In toespeling op deze geschiedenis wordt gezegd van Gods getuigen: "Dezen hebben macht de hemel te sluiten opdat geen regen zal vallen in de dagen van hun profetie," Openbaring 11:6.

Elia doet aan Achab weten:

1. Dat *de Heere Jehovah is de God Israëls* die hij verlaten had.

2. Dat Hij de *levende God is,* en niet gelijk de goden, die hij aanbad, en die dode, stomme afgoden waren.

3. Dat hij, Elia, Zijn dienstknecht was, en als bode door Hem was gezonden. "Hij is het, *voor wiens aangezicht ik sta* om Hem te dienen," of, "dien ik nu vertegenwoordig, in wiens plaats ik sta, en in wiens naam ik spreek, in trotsering van de profeten van Baäl en van de bossen."

4. Dat, niettegenstaande de tegenwoordige vrede en voorspoed van hun rijk God misnoegd op hen was vanwege hun afgoderij, en hen er voor zal kastijden door gebrek aan regen, en als Hij die terughoudt, zal het niet in de macht zijn van de goden, die zij dienen, om hem te geven, immers: "zijn er onder de ijdelheden van de heidenen die doen regenen?" Jeremia 14:22, hetgeen hun onmacht buiten alle twijfel zal doen stellen, en de dwaasheid zal aantonen van hen, die de levende God hebben verlaten, om hun hof te gaan maken aan hen, die goed noch kwaad konden doen, en dit bevestigt hij met een plechtige eed: *zo waarachtig als de Heere, de God Israëls, leeft,* opdat Achab des te meer ontzag zal hebben voor de bedreiging, daar het leven Gods verpand is voor de vervulling er van.

5. Hij doet hem weten welke invloed hij heeft in de hemel: Het zal wezen *naar mijn woord.* Met welk een waardigheid spreekt hij als hij in de naam van God spreekt, als één, die een goed besef had van deze opdracht eens profeten: ‘Ik stel u over de volken en de koninkrijken," Jeremia 1:10. Zie de kracht van het gebed, en de waarheid van Gods woord, want Hij volbrengt de raad van Zijn boden.

II. Hoe voor hem gezorgd werd in die hongersnood.

1. Hoe hij verborgen werd. God gebood hem *heen te gaan en zich te verbergen aan de beek Krith,* vers 3. Dit was bedoeld, niet zozeer tot zijn bewaring, want het blijkt niet, dat Achab hem nu reeds naar het leven stond, maar als een oordeel over het volk, voor hetwelk hij, zo hij openlijk was opgetreden, een zegen had kunnen zijn zowel door zijn onderricht, als door zijn voorbede, en aldus de dagen van die ramp had kunnen verkorten, maar God had besloten dat zij drie en een half jaar zou duren en dus ook bepaald dat Elia zich zolang zou verbergen, opdat hij niet aangezocht zou worden om het vonnis te herroepen, welks uitvoering hij gezegd had te zullen zijn *naar zijn woord.* Als God van een natie zegt dat Hij haar zal uitrekken en verdoen, dan vindt Hij het een of andere middel om diegenen weg te nemen of te verwijderen, die in de bres zouden staan om Zijn toorn af te wenden. Het is een slecht teken voor een volk, als aan Godvruchtige mensen en getrouwe leraren bevolen wordt zich te gaan verbergen. Toen God regen op de aarde wilde zenden, gebood Hij aan Elia om zich aan Achab te gaan vertonen, Hoofdstuk 18:1. In gehoorzaamheid aan het Goddelijk bevel, ging hij voor het tegenwoordige heen, en woonde ergens in een afgelegen, weinig bezochte plaats geheel alleen, waar hij niet ontdekt werd, waarschijnlijk tussen het riet van de beek. Als Gods voorzienigheid ons roept tot eenzaamheid en afzondering, dan betaamt het ons te berusten, als wij niet nuttig kunnen zijn, dan moeten wij geduldig wezen, en als wij voor God niet kunnen arbeiden, dan moeten wij rustig stilzitten voor Hem.

2. Hoe hij gespijzigd werd. Hoewel hij daar niet kon werken, daar hij niets anders te doen had dan peinzen en bidden, (hetgeen zou bijdragen om hem toe te bereiden voor nuttigen, zegenrijke arbeid later) zal hij toch eten, want hij is in de weg van de plicht, en dus zal hij voorzeker gevoed worden, zal hij in de dagen van de honger verzadigd worden. Als de vrouw, de kerk, in de woestijn moet vluchten, dan wordt zorg gedragen, dat zij er gevoed wordt een tijd, en tijden, en een halve tijd, dat is: drie en een half jaar, hetgeen juist de tijd was, gedurende welke Elia verborgen bleef. Zie Openbaring 12:6, 14. Elia moet water drinken uit de beek en de raven was geboden hem spijs te brengen, en zij deden het, vers 6.

A. De verzorging was overvloedig, goed en geregeld, tweemaal per dag brood en vlees, dagelijks brood, geschikt voedsel. Wij kunnen veronderstellen dat hij niet zo prachtig en weelderig leefde als de profeten van de bossen, die van de tafel van Isebel aten, maar toch beter dan de overigen van de profeten des Heeren, die door Obadja *met brood en water onderhouden werden,* Hoofdstuk 18:4. Het betaamt Gods dienstknechten niet-in het bijzonder niet Zijn dienstknechten de profeten-om kieskeurig te zijn ten opzichte van hun voedsel, en op lekkernijen en verscheidenheid van spijzen gesteld te zijn, als de natuur onderhouden wordt, doet het er niet toe, of het gehemelte wordt gestreeld. In plaats van hen te benijden, die keuriger spijzen hebben, moeten wij denken aan de velen, die beter zijn dan wij en genoeglijk op grover voedsel leven, en nog blij zouden zijn met hetgeen wij overlaten. Aan Elia werd slechts een maaltijd tegelijk gebracht, iedere morgen en iedere avond, om hem te leren niet bezorgd te zijn voor de dag van morgen. Laat hen die slechts van de hand in de tand kunnen leven, leren te leven op Gods voorzienigheid en er op te vertrouwen voor het brood van de dag op zijn dag, God te danken voor het brood van deze dag, en het brood voor morgen morgen verwachten.

B. De leveranciers van de spijzen waren zij, van wie men dit weinig verwacht zou hebben: de *raven* brachten het hem. Obadja en anderen in Israël, die de knie voor Baäl niet gebogen hadden, zouden Elia graag onderhouden hebben, maar hij was een bijzonder buitengewoon man, en zal op bijzondere, buitengewone wijze gevoed worden, hij was een type van Johannes de Doper, wiens spijze uit sprinkhanen en wilde honing bestond. God kon engelen gezonden hebben om hem te dienen, zoals Hij later gedaan heeft, Hoofdstuk 19-5, en zoals Hij voor onze Heiland gedaan heeft, Mattheus 4:11. maar Hij verkoos hem het voedsel te zenden door gevleugelde boden van een andere natuur, om te tonen dat Hij, zo het Hem behaagt, Zijn doeleinden kan doen dienen door de geringste schepselen, evengoed en afdoend als door de machtigste. Indien men vraagt, hoe de raven aan die spijzen kwamen, hoe en waar zij bereid waren, en of zij er eerlijk aan gekomen zijn, dan moeten wij met Jakob antwoorden: "de Heere heeft ze (de raven) doen ontmoeten," Genesis 27:20, de Heere, van wien de aarde is met haar volheid, en zij die er in wonen. Maar waarom raven?

a. Zij zijn roofvogels, gulzige verslindende schepselen, van wie het waarschijnlijker was dat zij hem het voedsel zouden ontstelen, of zijn ogen uitgepikt zouden hebben, Spreuken 30:17, maar aldus is Simsons raadsel weer opgelost: spijze ging uit van de eter.

b. Het zijn onreine schepselen. "Alles wat naar haar aard" was door de wet verboden om gegeten te worden, Leviticus 11:15, maar Elia heeft de spijze, die zij hem brachten, er niet minder om geacht, maar at, en dankte God voor de spijze, niets ondervragende om des gewetens wil. Noachs duif was hem een getrouwer bode dan zijn raaf, maar hier zijn de raven standvastig getrouw aan Elia.

c. Raven voeden zich met insekten en aas, maar brachten aan de profeet spijze voor mensen, gezond voedsel. Het is jammer dat zij, die aan anderen het brood des levens brengen, zelf tevreden zijn met hetgeen geen brood is.

d. Raven konden slechts weinig brengen slechts resten of afval, maar Elia was tevreden met hetgeen hij had, en was dankbaar gevoed te zijn, al was het met geen feestmaal.

e. Raven veronachtzamen haar eigen jongen, en voeden ze niet, maar als het Gode behaagt, zullen zij Zijn profeet voeden, jonge leeuwen en jonge raven kunnen armoede lijden en hongeren, maar niet zij, die de Heere zoeken, Psalm 34:11.

f. Raven worden zelf door Gods bijzondere voorzienigheid gevoed, Job 39:3, Psalm 147:9, en nu voeden zij de profeet. Hebben wij Gods bijzondere goedheid ervaren over ons en de onzen? Zo laat ons er ons verplicht door achten om Zijnentwil vriendelijk te zijn voor degenen, die de Zijnen zijn. Laat ons hieruit leren:

Ten eerste. Gods soevereiniteit en macht te erkennen over al Zijn schepselen, Hij kan hen gebruiken voor hetgeen Hem behaagt, hetzij voor oordelen of voor genadebetoningen.

Ten tweede. Om ook in de grootste nood bemoedigd te zijn in God en Hem nooit te wantrouwen. Hij, die een tafel kon toerichten in de woestijn en raven tot spijsverzorgers en dienaren kon maken van Zijn profeet, is machtig om te voorzien in al onze noden naar de rijkdom van Zijn heerlijkheid.

Zo heeft dan Elia gedurende lange tijd zijn maaltijd alleen gegeten, en zijn voorraad van water die hij in de gewone, natuurlijke, weg had uit de beek, faalt hem, voordat hem hetgeen hij door een wonder verkreeg, heeft gefaald. De krachten van de natuur zijn beperkt, maar niet de krachten van de God van de natuur. Elia’s beek droogde uit, vers 7, *want er was geen regen in het land geweest.* Als de hemel faalt, zal de aarde natuurlijk ook falen. Aldus is het met al onze lichamelijke genietingen, wij verliezen ze als wij ze het meest nodig hebben zoals beken in de zomer. Maar er is een rivier, ‘die de stad Gods verblijdt, en nimmer uitdroogt", Psalm 46:5, een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven. Heere, geef ons dat levende water!

Koningen 17:8-16

Wij hebben hier een verder bericht van de bescherming, waaronder Elia zich bevond, en de verdere voorziening, die voor hem gemaakt was in zijn afzondering. Hij, die God tot zijn vriend heeft om hem te behoeden en te onderhouden, kan lachen tegen de verwoesting en de honger. De beek Krith is uitgedroogd, maar Gods zorg over Zijn volk en Zijn goedertierenheid jegens hen falen nooit en verflauwen nooit maar zijn nog altijd dezelfde, zijn nog steeds "uitgestrekt over degenen, die Hem kennen,' Psalm 36:11. Toen de beek was uitgedroogd, was de Jordaan niet uitgedroogd, waarom heeft God hem niet daarheen gezonden? Voorzeker omdat Hij wilde tonen dat Hij verscheidenheid van middelen heeft om te voorzien voor Zijn volk, en aan geen enkel er van gebonden is. God zal nu voor hem voorzien daar waar hij enig gezelschap zal hebben en een gelegenheid om nuttig te zijn, en niet meer, zoals in het eerst, levend begraven zijn. Let op:

I. De plaats, waarheen hij gezonden wordt, naar *Zarfath* of *Sarepta,* een stad van Zidon buiten de grenzen van het land Israëls, vers 9. Onze Heiland merkt dit op als een vroeg teken van de gunst, die God voor de arme heidenen in de volheid des tijds heeft weggelegd Lukas 4:25, 26. "Er waren vele weduwen in Israël in de dagen van Elia,' en sommigen van haar zouden hem waarschijnlijk welkom geheten hebben in haar huis, en toch wordt hij gezonden naar een stad van Zidon, een heidense stad om haar te eren en tot zegen te zijn door zijn tegenwoordigheid, en zo wordt hij, zegt Dr. Lightfoot, de eerste profeet van de heidenen. Israël had zich verdorven met de afgoderij van de heidenen, en was erger dan zij geworden, met recht is dus hun verwerping de rijkdom van de wereld geworden. Elia was gehaat en verdreven door zijn landgenoten, daarom: 'Zie, hij keert zich tot de heidenen,' zoals dit later de apostelen bevolen was te doen, Hand 18:6. Maar waarom naar een stad in Zidon? Misschien wel omdat de Baäldienst, die nu de schreeuwende zonde was in Israël, onlangs vandaar gekomen was met Isebel, die een Zidonische was, Hoofdstuk 16:31, en daarom moet hij derwaarts heengaan, opdat de verdelger van die afgoderij vandaar komen zou, zelfs *uit Zidon heb Ik Mijn profeet geroepen,* Mijn hervormer. Isebel was Elia's grootste vijandin, maar om haar de machteloosheid van haar boosaardigheid te tonen, zal God zelfs in haar eigen land een schuilplaats voor hem vinden. Christus is nooit naar de heidenen gegaan behalve eens 'naar de delen van Tyrus en Zidon," Mattheus 15:21.

II. De persoon, die hem daar gastvrijheid moest verlenen. Het is niet een van de rijke kooplieden of aanzienlijke mannen van Zidon, niet iemand zoals Obadja, die hofmeester was van Achab en de profeten heeft gespijzigd, maar een arme weduwe, arm en verlaten, krijgt bevel (dat is: zij wordt bekwaam en gewillig gemaakt) om hem te onderhouden. Het is Gods wijze van doen, en het is Zijn heerlijkheid, om gebruik te maken van en eer te leggen op het dwaze en zwakke van de wereld. Hij is op bijzondere wijze de God van de weduwen, en onderhoudt haar, en daarom moeten zij zich beijveren Hem Zijn weldaden te vergelden.

III. De voorziening, die aldaar voor hem gemaakt was. Gods voorzienigheid heeft haar hem juist doen ontmoeten toen hij aan de poort van de stad kwam, vers 10, en door hetgeen hier verhaald wordt van wat er voorviel tussen Elia en haar worden wij bekend:

1. Met haar toestand en karakter, en het blijkt:

A. Dat zij zeer arm en nooddruftig was. Zij had niets om van te leven dan een handvol meel en een weinigje olie, op haar best was zij nog arm, maar nu was zij door de algemene schaarsheid tot de uiterste ellende gebracht. Als het weinigje dat zij heeft op is, dan zal zij en haar zoon, voorzover zij nu ziet, wel van gebrek moeten omkomen, vers 12. Zij had geen brandstof, dan een paar houten die zij opgeraapt heeft van de straat, daar zij geen dienstbode heeft moest zij zelf het hout gaan opzoeken, vers 10. Zij is dus iemand, die meer waarschijnlijk aalmoezen zal moeten ontvangen dan gastvrijheid geven. Tot haar is Elia gezonden, opdat hij ook nog verder van Gods voorzienigheid zou leven, evenzeer als toen hij door de raven werd gevoed. Het was in ontferming jegens de nederige staat van Zijn dienstmaagd, dat God de profeet tot haar zond, niet om van haar zijn onderhoud te vragen, maar om bij haar in te wonen, en hij zal goed voor zijn onderhoud betalen.

B. Dat zij zeer nederig en naarstig was. Hij vond haar hout sprokkelend en zich gereed makende om haar eigen brood te bakken vers 10, 12. Haar geest, haar gemoed, schikt zich naar haar toestand, en zij klaagt niet over de ontbering, die zij heeft te lijden, twist niet met de Goddelijke voorzienigheid wegens het onthouden van regen, maar schikt er zich in zo goed als zij kan. Zij, die van zo’n gemoedsgesteldheid zijn in de dag van de benauwdheid, zijn het best bereid om hulp en eer van God te ontvangen.

C. Dat zij zeer liefdadig en edelmoedig was. Toen deze vreemdeling haar vroeg om een weinig water voor hem te halen om te drinken ging zij terstond, op zijn eerste woord reeds, vers 10, 11. Zij maakte geen bezwaar vanwege de tegenwoordige schaarsheid van water, vroeg hem ook niet wat hij haar voor een teug water zou kunnen geven, want thans was het geld waard, sprak er ook niet van dat hij een vreemdeling was, een Israëliet, met wie de Zidoniërs misschien, evenals later de Samaritanen, niet graag omgang wilden hebben, Johannes 4:9. Zij weigerde het ook niet vanwege haar zwakheid door de hongersnood, of omdat zij het te druk had met haar eigen zaken, zei hem niet dat zij wel wat anders te doen had dan op zijn boodschappen uit te gaan, maar zij hield op met haar sprokkelen van hout voor zichzelf, om voor hem water te gaan halen hetgeen zij misschien zoveel bereidvaardiger deed, omdat zij door de ernst van zijn voorkomen getroffen was. Wij moeten graag bereid zijn, om zelfs aan vreemdelingen liefdediensten te bewijzen. Als wij het vermogen niet hebben om te geven aan hen, die in nood zijn, dan moeten wij des te meer bereid zijn om voor hen te arbeiden, een beker koud water zal, al kost die ons ook niets meer dan de moeite van hem te halen, zijn loon geenszins verliezen.

D. Dat zij groot vertrouwen had in het woord van God. Het was een grote beproeving van haar geloof, toen de profeet, nadat zij hem gezegd had hoe klein haar voorraad meel en olie was, slechts genoeg voor haar en haar zoon, haar gebood *een koek voor hem te maken,* en *de zijne* het eerst te maken en *daarna voor haar en haar zoon wat te maken.* Als wij nadenken zullen wij zien, dat het in zo’n kleine zaak een zo groot mogelijke beproeving was. "Laat de kinderen het eerst bediend worden", had zij kunnen zeggen, "de liefde begint thuis. Men kan van mij niet verwachten dat ik zal geven, daar ik zelf zo weinig heb, en als dat weinige op is, niet weet hoe aan meer te komen." Zij had veel meer reden dan Nabal om te vragen: "Zal ik mijn spijs en mijn olie nemen, en ze geven aan iemand, die ik niet weet vanwaar hij is?" Het is waar: Elia noemde *de God Israëls,* vers 14. Maar wat betekende dat voor een Zidonische? Of indien zij eerbied had voor de naam *JAHWEH* en de God van Israël waardeerde als de ware God, welke verzekerdheid had zij dan nog, dat deze vreemdeling Zijn profeet was, of volmacht had om in Zijn naam te spreken? Het was voor een hongerige landloper gemakkelijk haar te bedriegen. Maar over al die bezwaren en tegenwerpingen

komt zij heen, gehoorzaamt het bevel in vertrouwen op de belofte, *zij ging heen en deed naar het woord van Elia,* vers 15. O vrouw, groot was uw geloof, alles in aanmerking nemende werd zelfs in Israël zo'n groot geloof niet gevonden, het overtrof nog het geloof van de weduwe, die, toen zij nog slechts twee penningskens had, ze in de schatkist wierp. Zij nam het woord van de profeet aan, dat zij er niet bij verliezen zou, maar dat het haar met interest vergoed zou worden. Zij, die zich op de belofte Gods durven wagen, zullen geen bezwaar maken om zich aan gevaar bloot te stellen, of zich te ontledigen in Zijn dienst, door Hem uit een weinigje nog het Zijne te geven en Hem het eerst Zijn deel te geven. Zij, die met God handelen, moeten op krediet handelen, eerst Zijn koninkrijk zoeken, en dan zullen de andere dingen hun toegeworpen worden. Door de wet waren voor God de eerstelingen, het tiende werd eerst genomen, en het hefoffer van de eerstelingen hun deeg werd het eerst geofferd. Numeri 15:20, 21. Maar voorzeker, de toeneming van het geloof van deze weduwe tot zo'n mate, dat zij instaat was zich aldus te verloochenen en op de belofte Gods te vertrouwen, was een even groot wonder in het rijk van de genade, als de toeneming van haar meel en haar olie het was in het rijk van de natuur, of liever van Gods voorzienigheid. Zalig zijn zij, die aldus tegen hoop geloven en gehoorzamen kunnen in hope.

2. Gods zorg over haar en haar gast. *Het meel van de kruik werd niet verteerd, en de olie van de fles ontbrak niet,* want naarmate zij er uit namen, werd er door de macht Gods meer bijgedaan, vers 16, Nooit is koren of olijf zo toegenomen in het groeien, zegt bisschop Hall, als deze in het gebruik, maar het vermenigvuldigen van het zaaisel, 2 Corinthiers 9:10, in de gewone weg van de Voorzienigheid, is een voorbeeld van de macht en goedheid van God, dat niet voorbijgezien moet worden vanwege het gewone, het dagelijks voorkomen ervan. Het meel en de olie vermenigvuldigden, niet in het sparen of verzamelen er van, maar in het gebruiken er van, want daar is een, die uitstrooit aan wie nog meer toegedaan wordt, als God het weinige zegent, zal het zeer ver gaan, boven verwachting ver, evenals in het tegenovergestelde geval er overvloed kan zijn maar zo Hij er in blaast wordt het weinig, Haggaï 1:9, 2:17.

A. Dit was een onderhoud voor de profeet, nog moeten wonderen zijn dagelijks brood wezen. Tot hiertoe was hij gevoed met brood en vlees, nu met brood en olie, dat zij gebruikten, zoals wij boter gebruiken. Het manna bestond uit beide, want "zijn smaak was als de beste vochtigheid van de olie," Numeri 11:8. Elia was er dankbaar voor, hoewel hij gewoon was geweest aan tweemaal per dag vlees, en er nu in het geheel geen had. Zij, die niet leven kunnen zonder tenminste eenmaal per dag vlees, omdat zij er aan gewoon zijn, zouden niet tevreden zijn geweest om bij Elia in de kost te wezen, neen, al was het ook, om van een wonder te leven.

B. Het was een onderhoud voor *de arme weduwe en haar zoon* en een beloning voor haar gastvrijheid aan de profeet. Men verliest niets door vriendelijk te zijn jegens Gods volk en dienstknechten, zij, die een profeet ontving had het loon van een profeet. Zij verleende hem intrek, en hij beloonde haar met voedsel voor het gezin. Christus heeft aan hen, die hun deuren voor Hem openen, beloofd dat Hij tot hen zal inkomen en "avondmaal met hen zal houden en zij met Hem," Openbaring 3:20. Evenals Elia hier, brengt Hij aan hen, die Hem welkom heten, niet slechts Zijn eigen onderhoud, maar ook het hunne. Zie hoe de beloning beantwoordde aan de dienst: zij maakte edelmoedig een kleine koek voor de profeet, en werd betaald met vele voor haarzelf en voor haar zoon. Toen Abraham zijn enige zoon aan God offerde, werd hem gezegd dat hij de vader zal zijn van menigten. Wat besteed wordt aan Godsvrucht of liefdadigheid, wordt tot de hoogste interest belegd en op de soliedste wijze. Een armoedig maal van meel gaf deze arme weduwe de profeet, en

ter beloning daarvan heeft zij en haar zoon *vele dagen gegeten*, vers 15, meer dan twee jaren in een tijd van algemene schaarste. En hun voedsel van Gods bijzondere gunst te ontvangen, en het in zo goed gezelschap te nuttigen, als Elia’s gezelschap was, maakte het meer dan dubbel zoet. Aan hen, die op God vertrouwen, is beloofd dat zij "niet beschaamd zullen worden in de kwaden tijd, en in de dagen van honger verzadigd zullen worden," Psalm 37:19.

Koningen 17:17-24

Wij hebben hier nog een andere beloning, aan de weduwe geschonken voor de vriendelijkheid, die zij aan de profeet had bewezen, alsof het een kleine zaak was in het leven behouden te zijn, wordt haar zoon, nadat hij gestorven is, in het leven teruggeroepen, en alzo aan haar weer gegeven. Let op:

I. De ziekte en de dood van het kind. Voor zover blijkt was hij haar enige zoon, de troost van haar weduwstaat. Hij werd wonderdadig gevoed, maar dit heeft hem toch niet gevrijwaard tegen ziekte en dood. "Uw vaders hebben het manna gegeten in de woestijn, en zij zijn gestorven,' maar er is brood waarvan de mens eet en niet sterft, dat gegeven is voor het leven van de wereld, Johannes 6:49-50. Deze beproeving was voor de weduwe als een doorn in het vlees, opdat zij zich niet bovenmate zou verheffen door de gunsten, die haar betoond werden, en de eer, die haar was aangedaan.

1. Zij was een verzorgster van een groot profeet, werd gebruikt om hem te onderhouden en had sterke redenen om te geloven dat de Heere haar goed zou doen, en toch verliest zij nu haar kind. Wij moeten het niet vreemd vinden dat wij scherpe, zware beproevingen hebben, zelfs als wij ons op de weg van de plicht bevinden, en uitnemend zijn in dienst aan God.

2. Zij werd zelf wonderdadig verzorgd, en hield een goed huis zonder last of zorg, door een onderscheidende zegen van de hemel, en temidden van dat alles, wordt zij aldus beproefd. Als wij de duidelijkste bewijzen hebben van Gods gunst en welbehagen in ons zo moeten wij ons ook dan bereiden op de bestraffingen van Gods voorzienigheid. Onze berg staat nooit zo vast, of hij kan wankelen, en daarom moeten wij ons in deze wereld altijd verheugen met beving.

II. Haar aandoenlijke klacht bij de profeet onder deze beproeving. Het kind schijnt plotseling te zijn gestorven, want anders zou zij zich tot Elia gewend hebben terwijl hij ziek was om hem te genezen. Maar gestorven zijnde, gestorven op haar schoot, klaagt zij er over bij de profeet, geeft zij uiting aan haar smart veeleer dan hoop te hebben op uitkomst, vers 18.

1. Zij drukt zich *hartstochtelijk uit: Wat heb ik met u te doen, gij man Gods.* Met welk een kalmte had zij gesproken van de dood van zichzelf en van haar kind, toen zij dacht van honger te zullen sterven, vers 12, *dat wij het eten en sterven!* Maar nu haar kind sterft, ofschoon niet op zo ellendige wijze als van honger, is zij er ten zeerste door ontroerd. Wij kunnen wel licht spreken van een ramp of een beproeving, die nog verre is, maar "raakt het tot ons, dan worden wij beroerd," Job 4:5. Toen sprak zij bedaard, nu in haast, de dood van het kind is haar nu een verrassing, zij was er niet op bereid, en het is moeilijk voor ons om kalm van gemoed te blijven, als het verdriet of de ramp ons plotseling overvalt temidden van onze vrede en voorspoed. Zij noemt hem *een man Gods,* en toch twist zij met hem, alsof hij de dood van het kind had veroorzaakt, en zij wenst bijna hem nooit gezien te hebben, de ontvangen zegeningen en wonderen voorbijziende, of vergetende. "Wat heb ik u gedaan?" Zo verstaan sommigen het: "waarin heb ik u beledigd, of ben ik tekort gekomen in mijn plicht? Doe mij weten waarover gij met mij twist."

2. Toch drukt zij zich ook boetvaardig uit: *"Zijt gij bij mij ingekomen om mijn ongerechtigheid in gedachtenis te brengen,* als de oorzaak van de beproeving, en haar aldus in mijn gedachtenis te brengen als de uitwerking er van?" Misschien wist zij van Elia's gebed tegen Israël en zichzelf

bewust zijnde van zonde, haar vroeger aanbidden misschien van Baäl, de god van de Zidoniërs, vreest zij dat hij tegen haar gebeden heeft. Als God wat ons lieflijk is van ons wegneemt dan gedenkt Hij onze zonde tegen ons, de ongerechtigheden van onze jeugd misschien, hoewel lang geleden, Job 13:26. Onze zonden zijn de dood van onze kinderen. Wanneer God aldus onze zonden tegen ons gedenkt, bedoelt Hij hiermede onszelf ze te doen gedenken, om er berouw van te hebben en er ons van te bekeren.

III. Het gebed van de profeet tot God bij deze gelegenheid. Hij gaf haar geen antwoord op haar beklag, maar bracht het tot God, en legde Hem de zaak voor, daar hijzelf niet wist wat er van te zeggen. Hij nam het dode kind van de schoot van zijn moeder en bracht het naar boven naar zijn eigen bed, vers 19. Waarschijnlijk had hij een bijzondere genegenheid voor het kind opgevat, en gevoelde hij de beproeving als zijn eigen beproeving, meer dan door bloot medelijden. Hij trok zich terug in zijn kamer, en:

1. Spreekt op nederige wijze met God over de dood van dit kind, vers 20. Hij ziet de dood, slaande in opdracht van God: *Hebt Gij dan ook deze weduwe zo kwalijk gedaan,* immers is er een kwaad van die soort in de stad, in het gezin, dat de Heere niet doet? Hij wijst op het zware van de beproeving voor de arme moeder, "Het is een kwaad voor de weduwe, Gij zijt de God van de weduwen, en brengt gewoonlijk geen kwaad over weduwen, het is een beproeving, die aan de reeds beproefde nog toegevoegd is." Hij wijst op zijn eigen belang bij de zaak: "Het is de weduwe *bij dewelke ik herberg,* zult Gij, die mijn God zijt, kwalijk doen bij een van mijn beste weldoensters? Er zal kwaad van mij gesproken worden, en anderen zullen bevreesd zijn mij gastvrijheid te verlenen, indien ik de dood breng in het huis waarin ik kom."

2. Hij bidt God vurig om het kind weer in het leven terug te brengen, vers 21. Vóór dit geval hebben wij niet gelezen van iemand, die uit de dood tot het leven teruggebracht werd, maar door Goddelijke aandrift bezield bidt Elia om de opstanding van dit kind, hetgeen ons toch niet machtigt om hetzelfde te doen. David heeft niet verwacht zijn kind door bidden en vasten terug te brengen tot het leven 2 Samuel 12:33, maar Elia had een macht om wonderen te werken, die David niet had. *Hij strekte zich uit over het kind,* om te tonen hoe diep hij getroffen was door het geval, en hoe vurig hij wenste dat het kind tot het leven terug zou komen. Indien hij het kon, zou hij hem met zijn eigen adem en warmte leven willen inblazen, en ook om een teken te geven van hetgeen God zou doen door Zijn macht en doet in Zijn genade door dode zielen op te wekken tot een geestelijk leven, de Heilige Geest komt tot hen, overschaduwt hen en brengt leven in hen. Hij is zeer nauwkeurig in zijn gebed: *laat toch de ziel van dit kind in hem wederkomen,* hetgeen duidelijk het bestaan van de ziel veronderstelt in een staat van afscheiding van het lichaam, en bijgevolg haar onsterfelijkheid, waarvan, naar Hugo de Groot denkt, God door dit wonder een wenk, een aanduiding, een bewijs wilde geven ter bemoediging van Zijn lijdend volk.

IV. De opstanding van het kind en de grote voldoening, die dit gaf aan de moeder, *de ziel van het kind kwam weer in hem, dat het weer levend werd,* vers 22. Zie de kracht van het gebed, en de macht van Hem, die het gebed hoort, die doodt en levend maakt. Elia bracht het aan zijn moeder, die, naar wij kunnen veronderstellen, nauwelijks haar eigen ogen kon geloven en daarom verzekert Elia haar, dat het haar eigen kind is. *Zie, uw zoon leeft,* zie het is uw eigen zoon, en geen ander, vers 23. *Nu weet ik,* riep toen de vrouw, *dat gij een man Gods zijt.* Zij wist het tevoren door de toeneming van haar meel en haar olie, maar de dood van haar kind heeft haar zo ontstemd, dat zij er

aan begon te twijfelen-een goed man zou haar toch zo niet behandelen! -maar nu was zij er ten volle van overtuigd, dat hij beide de macht en de goedheid had van een man Gods, en zij zal er nooit meer aan twijfelen, maar zich laten leiden door zijn woord, en zich wenden tot de aanbidding van de God Israëls. Aldus was de dood van dit kind, evenals die van Lazarus, Johannes 11:4, ter heerlijkheid Gods, en tot eer van Zijn profeet.

HOOFDSTUK 18

1 En het gebeurde na vele dagen, dat het woord des HEEREN geschiedde tot Elia, in het derde jaar, zeggende: Ga heen, vertoon u aan Achab; want Ik zal regen geven op den aardbodem.
2 En Elia ging heen, om zich aan Achab te vertonen. En de honger was sterk in Samaria.
3 En Achab had, Obadja, den hofmeester, geroepen; en Obadja was den HEERE zeer vrezende.
4 Want het geschiedde, als Izebel de profeten des HEEREN uitroeide, dat Obadja honderd profeten nam, en verborg ze bij vijftig man in een spelonk, en onderhield hen met brood en water.
5 En Achab had gezegd tot Obadja: Trek door het land, tot alle waterfonteinen en tot alle rivieren; misschien zullen wij gras vinden, opdat wij de paarden en de muilezelen in het leven behouden, en niets uitroeien van de beesten.
6 En zij deelden het land onder zich, dat zij het doortogen; Achab ging bijzonder op een weg, en Obadja ging ook bijzonder op een weg.
7 Als nu Obadja op den weg was, ziet, zo was hem Elia tegemoet; en hem kennende, zo viel hij op zijn aangezicht, en zeide: Zijt gij mijn heer Elia?
8 Hij zeide: Ik ben het; ga heen, zeg uw heer: Zie, Elia is hier.
9 Maar hij zeide: Wat heb ik gezondigd, dat gij uw knecht geeft in de hand van Achab, dat hij mij dode?
10 Zo waarachtig als de HEERE, uw God, leeft, zo er een volk of koninkrijk is, waar mijn heer niet gezonden heeft, om u te zoeken; en als zij zeiden: Hij is hier niet; zo nam hij dat koninkrijk en dat volk een eed af; dat zij u niet hadden gevonden.
11 En nu zegt gij: Ga heen, zeg uw heer: Zie, Elia is hier.
12 En het mocht geschieden, wanneer ik van u zou weggegaan zijn, dat de Geest des HEEREN u wegnam, ik weet niet waarheen; en ik kwam, om dat Achab aan te zeggen, en hij vond u niet, zo zou hij mij doden; ik, uw knecht, nu vrees den HEERE van mijn jonkheid af.
13 Is mijn heer niet aangezegd, wat ik gedaan heb, als Izebel de profeten des HEEREN doodde? Dat ik van de profeten des HEEREN honderd man heb verborgen, elk vijftig man in een spelonk, en die met brood en water onderhouden heb?
14 En nu zegt gij: Ga heen, zeg uw heer: Zie, Elia is hier, en hij zou mij doodslaan.
15 En Elia zeide: Zo waarachtig als de HEERE der heirscharen leeft, voor Wiens aangezicht ik sta, ik zal voorzeker mij heden aan hem vertonen!
16 Toen ging Obadja Achab tegemoet, en zeide het hem aan; en Achab ging Elia tegemoet.
17 En het geschiedde, als Achab Elia zag, dat Achab tot hem zeide: Zijt gij die beroerder van Israel?
18 Toen zeide hij: Ik heb Israel niet beroerd, maar gij en uws vaders huis, daarmede, dat gijlieden de geboden des HEEREN verlaten hebt en de Baals nagevolgd zijt.
19 Nu dan, zend heen, verzamel tot mij het ganse Israel op den berg Karmel, en de vierhonderd en vijftig profeten van Baal, en de vierhonderd profeten van het bos, die van de tafel van Izebel eten.
20 Zo zond Achab onder alle kinderen Israels, en verzamelde de profeten op den berg Karmel.
21 Toen naderde Elia tot het ganse volk, en zeide: Hoe lang hinkt gij op twee gedachten? Zo de HEERE God is, volgt Hem na, en zo het Baal is, volgt hem na! Maar het volk antwoordde hem niet een woord.
22 Toen zeide Elia tot het volk: Ik ben alleen een profeet des HEEREN overgebleven, en de profeten van Baal zijn vierhonderd en vijftig mannen.
23 Dat men ons dan twee varren geve, en dat zij voor zich den enen var kiezen, en denzelven in stukken delen, en op het hout leggen, maar geen vuur daaraan leggen; en ik zal den anderen var bereiden, en op het hout leggen, en geen vuur daaraan leggen.

24 Roept gij daarna den naam van uw god aan, en ik zal den Naam des HEEREN aanroepen; en de God, Die door vuur antwoorden zal, Die zal God zijn. En het ganse volk antwoordde en zeide: Dat woord is goed.
25 En Elia zeide tot de profeten van Baal: Kiest gijlieden voor u den enen var, en bereidt gij hem eerst, want gij zijt velen; en roept den naam uws gods aan, en legt geen vuur daaraan.
26 En zij namen den var, dien hij hun gegeven had, en bereidden hem, en riepen den naam van Baal aan, van den morgen tot op den middag, zeggende: O Baal, antwoord ons! Maar er was geen stem en geen antwoorder. En zij sprongen tegen het altaar, dat men gemaakt had.
27 En het geschiedde op den middag, dat Elia met hen spotte, en zeide: Roept met luider stem, want hij is een god; omdat hij in gepeins is, of omdat hij wat te doen heeft, of omdat hij een reize heeft; misschien slaapt hij en zal wakker worden.
28 En zij riepen met luider stem, en zij sneden zichzelven messen en met priemen, naar hun wijze, totdat zij bloed over zich uitstortten.
29 Het geschiedde nu, als de middag voorbij was, dat zij profeteerden totdat men het spijsoffer zou offeren; maar er was geen stem, en geen antwoorder, en geen opmerking.
30 Toen zeide Elia tot het ganse volk: Nadert tot mij. En al het volk naderde tot hem; en hij heelde het altaar des HEEREN, dat verbroken was.
31 En Elia nam twaalf stenen, naar het getal der stammen van de kinderen Jakobs, tot welke het woord des HEEREN geschied was, zeggende: Israel zal uw naam zijn.
32 En hij bouwde met die stenen het altaar in den Naam des HEEREN; daarna maakte hij een groeve rondom het altaar, naar de wijdte van twee maten zaads.
33 En hij schikte het hout, en deelde den var in stukken, en leide hem op het hout. En hij zeide: Vult vier kruiken met water, en giet het op het brandoffer en op het hout.
34 En hij zeide: Doet het ten tweeden male. En zij deden het ten tweeden male. Voorts zeide hij: Doet het ten derden male. En zij deden het ten derden male;
35 Dat het water rondom het altaar liep; daartoe vulde hij ook de groeve met water.
36 Het geschiedde nu, als men het spijsoffer offerde, dat de profeet Elia naderde, en zeide: HEERE, God van Abraham, Izak en Israel, dat het heden bekend worde, dat Gij God in Israel zijt, en ik Uw knecht; en dat ik al deze dingen naar Uw woord gedaan heb.
37 Antwoord mij, HEERE, antwoord mij; opdat dit volk erkenne, dat Gij, o HEERE, die God zijt, en dat Gij hun hart achterwaarts omgewend hebt.
38 Toen viel het vuur des HEEREN, en verteerde dat brandoffer, en dat hout, en die stenen, en dat stof, ja, lekte dat water op, hetwelk in de groeve was.
39 Als nu het ganse volk dat zag, zo vielen zij op hun aangezichten, en zeiden: De HEERE is God, de HEERE is God!
40 En Elia zeide tot hen: Grijpt de profeten van Baal, dat niemand van hen ontkome. En zij grepen ze; en Elia voerde hen af naar de beek Kison, en slachtte hen aldaar.
41 Daarna zeide Elia tot Achab: Trek op, eet en drink; want er is een geruis van een overvloedigen regen.
42 Alzo toog Achab op, om te eten en te drinken; maar Elia ging op naar de hoogte van Karmel, en breidde zich uit voorwaarts ter aarde; daarna leide hij zijn aangezicht tussen zijn knieen.
43 En hij zeide tot zijn jongen: Ga nu op, en zie uit naar de zee. Toen ging hij op, en zag uit, en zeide: Er is niets. Toen zeide hij: Ga weder henen, zevenmaal.
44 En het geschiedde op de zevende maal, dat hij zeide: Zie, een kleine wolk, als eens mans hand, gaat op van de zee. En hij zeide: Ga op, zeg tot Achab: Span aan, en kom af, dat u de regen niet ophoude.

45 En het geschiedde ondertussen, dat de hemel van wolken en wind zwart werd; en er kwam een grote regen; en Achab reed weg, en toog naar Jizreel.
46 En de hand des HEEREN was over Elia, en hij gordde zijn lenden, en liep voor het aangezicht van Achab henen, tot daar men te Jizreel komt.

Wij verlieten de profeet gehuld, als het ware, in onbekendheid. Het blijkt niet dat er, hetzij door de toeneming van de voorraad eten van de weduwe, of de opwekking van haar kind, notitie van hem genomen werd te Zarfath, want dan zou Achab hem ontdekt hebben. Hij wilde liever goed doen dan er voor bekend zijn. Maar in dit hoofdstuk treedt hij, evenals tevoren, op in het openbaar. De dagen van zijn verberging, (die deel uitmaakte van het oordeel over Israël) voleindigd zijnde, wordt hem nu bevolen zich aan Achab te gaan vertonen, en regen te verwachten op de aarde, vers 1. Ingevolge die order, hebben wij hier:

I. Zijn onderhoud met Obadja, een van Achabs dienaren, door wie hij aan Achab bericht zendt van zijn komst, vers 2-16.

II. Zijn onderhoud met Achab zelf, vers 17-19.

III. Zijn onderhoud met geheel Israël op de berg Karmel voor een openbaar onderzoek naar de rechten van de Heere en van Baäl, een zeer grote plechtigheid was dit, waarin:

1. Baäl en zijn profeten beschaamd en tot schande werden gemaakt.

2. God en Elia werden geëerd, vers 21-39.

IV. De terdoodbrenging van de Baälsprofeten, vers 40.

V. De zegen van de regen weergekeerd op het woord van Elia, vers 41-46. Het is een hoofdstuk, waarin zeer veel opmerkelijks voorkomt.

Koningen 18:1-16

In deze verzen vinden wij de treurige toestand van Israël in die tijd, en dat wel in tweeërlei opzicht.

1. Izebel heeft de profeten des Heeren uitgeroeid, vers 4, *hen gedood,* vers 13. Afgoden dienende, was zij een vervolgster, en maakte Achab tot een vervolger. Zelfs in die boze tijden, toen de kalveren werden aangebeden en de tempel te Jeruzalem verlaten was, waren er nog vrome lieden, die God vreesden en Hem dienden, en enige goede profeten, die hen onderwezen in Zijn kennis en hen hielpen in hun aanbidding van God. De priesters en Levieten waren naar Juda en Jeruzalem gegaan, 2 Kronieken 11:13, 14, maar in hun plaats had God deze profeten verwekt, die in geheime bijeenkomsten de wet lazen en verklaarden of dit deden in gezinnen, die in hun oprechtheid hadden volhard, want wij lezen van geen synagogen in die tijd. Zij hadden de geest van de profetie niet zoals Elia, ook hebben zij geen offeranden geofferd of reukwerk gebrand, maar zij leerden het volk goed te leven en zich dicht aan de God van Israël te houden. Dezen zocht Izebel uit te roeien, en velen van hen heeft zij ter dood gebracht, hetgeen evenzeer een openbare ramp als een openbare ongerechtigheid was, en het geringe overblijfsel van de Godsdienst in het land Israëls met algehele ondergang dreigde. De weinigen, die aan het zwaard ontkomen waren, waren genoodzaakt zich schuil te houden, zicht te verbergen in spelonken, waarin zij als levend begraven waren en afgesneden, zoal niet van het leven, maar dan toch van nuttige zegenrijke werkzaamheid, dat het doel en de lieflijkheid is van het leven, en, als de profeten vervolgd en in hoeken gedreven werden, dan zijn hun vrienden, de weinige Godvruchtigen, die nog in het land waren overgebleven, ongetwijfeld evenzo behandeld geworden.

Maar hoe slecht de zaken ook stonden:

A. Er was een zeer goed man, die een groot, een aanzienlijk man was aan het hof, *Obadja,* wiens leven en karakter beantwoordden aan zijn naam: *een dienstknecht des Heeren,* een, die God vreesde en Hem getrouw was, en toch ook Achabs hofmeester was. Let op zijn karakter: hij *was de Heere zeer vrezende,* vers 3, was niet slechts een goed man, maar ijverig en uitnemend goed, zijn hoge betrekking zette luister bij aan zijn vroomheid, en gaf hem vele gelegenheden om goed te doen. En *hij vreesde de Heere van zijn jonkheid aan,* vers 12, hij begon vroeg Godsdienstig te zijn, en is het lang gebleven. Vroege Godsvrucht zal, naar wij kunnen hopen, uitnemende Godsvrucht worden, zij die bijtijds goed zijn, zullen waarschijnlijk zeer goed worden, hij, die God vreesde van zijn jonkheid aan, is er toe gekomen de Heere *zeer vrezende* te zijn. Wie voorspoedig wil zijn moet vroeg opstaan. Maar het is vreemd zo'n uitnemend Godvrezend man als hofmeester te vinden van Achab, een ambt van grote eer, macht en vertrouwen.

a. Het was vreemd dat zo'n goddeloos man als Achab hem er toe wilde bevorderen, en er hem in wilde handhaven, voorzeker moet het geweest zijn, omdat hij een man was bekend om zijn eerlijkheid, arbeidzaamheid en vernuft iemand in wie hij vertrouwen kon stellen wiens ogen hij evengoed kon vertrouwen als zijn eigen ogen, zoals hier blijkt, vers 5. Jozef en Daniel werden verhoogd, omdat niemand zo geschikt was voor de plaats, waartoe zij bevorderd werden. Zij, die de Godsdienst belijden, moeten er naar streven om zich door hun rechtschapenheid, trouw en naarstigheid in hun werk in de achting aan te bevelen zelfs van hen, die buiten zijn.

b. Het was vreemd dat zo'n Godvruchtige man als Obadja bevordering wilde aannemen aan een hof, dat zo aan afgoderij was overgegeven en aan allerlei andere boosheid. Wij kunnen er ons van verzekerd houden, dat het niet als een noodzakelijk vereiste voor zijn bevordering gesteld was dat hij van des konings godsdienst moest wezen, zich met de inzettingen van Omri of de werken van het huis van Achab moest verenigen. Obadja zou de post niet hebben aangenomen, als hij hem niet kon hebben zonder de knie voor Baäl te buigen. Achab was ook niet zo onstaatkundig om diegenen van alle ambten buiten te sluiten, die geschikt waren om hem te dienen enkel en alleen, omdat zij zich niet met hem wilden verenigen in zijn eredienst, de man, die trouw is aan zijn God, zal ook trouw zijn aan zijn vorst. Obadja kon dus met een goed geweten zijn post waarnemen, en daarom wilde hij hem niet weigeren of hem opgeven, hoewel hij voorzag dat hij in die betrekking niet al het goed zou kunnen doen, dat hij wenste te doen. Zij, die God vrezen, behoeven niet uit de wereld te gaan, hoe slecht zij ook is.

c. Het was vreemd dat hij Achab niet tot bekering bracht of dat Achab hem niet verdierf, maar het schijnt dat zij beide standvastig waren, hij, die vuil was, zou nog vuil worden, en hij die heilig was, zou nog heilig worden. Zij, die God zeer vrezende zijn, zullen Zijn vrees bewaren ook in slechte tijden en plaatsen, en dat heeft Obadja gedaan. Onder allerlei soort van mensen heeft God Zijn overblijfsel, onder hoog en laag, er waren heiligen in het huis van Nero en in het huis van Achab.

B. Deze voorname en Godvruchtige man gebruikte zijn macht ter bescherming van Gods profeten. Honderd van hen heeft hij verborgen in twee spelonken, toen de vervolging heet was en *hen onderhouden met brood en water,* vers 4. Hij achtte het niet genoeg zelf Godvrezend te zijn, maar rijkdom en macht hebbende achtte hij zich verplicht om anderen, die God vreesden, te helpen en te ondersteunen, hij heeft ook niet gedacht dat zijn vriendelijkheid voor hen, hem vrijstelde om zelf goed en Godvrezend te zijn, neen, hij deed beide, zelf was hij God zeer vrezende, en hij beschermde hen, die Hem evenzo vreesden. Zie hoe God vrienden verwekt voor Zijn dienstknechten en Zijn volk, om hen te beschutten in moeilijke tijden, en wel daar, waar men ze het minst zou verwachten. Brood en water waren nu schaarse zaken, maar Obadja zal van beide Gods profeten genoeg voorzien om hen in het leven te behouden en hen voor latere arbeid te bewaren hoewel zij nu terzijde gezet zijn.

2. Toen Izebel Gods profeten uitroeide, sneed God hun het noodzakelijke voedsel af door de buitengewoon grote droogte. Misschien heeft Izebel Gods profeten vervolgd onder voorwendsel dat zij de oorzaak waren van het oordeel, omdat Elia het voorzegd had. "Christianos ad leones-de Christenen voor de leeuwen." Maar God deed hun het tegendeel weten, want de hongersnood hield aan totdat de profeten van Baäl geofferd waren, en er was zo'n schaarste van water, dat de koning zelf en Obadja in eigen persoon het land doortrokken om gras te zoeken voor het vee, vers 5, 6. De voorzienigheid heeft dit zo beschikt, opdat Achab met zijn eigen ogen zien zou hoe ontzettend de gevolgen waren van het oordeel, en dus eerder geneigd zou zijn te horen naar Elia, die hem het enige middel zou aanduiden om het te doen ophouden. Achabs zorg was om de beesten niet uit te roeien, velen hadden zij reeds verloren, maar hij droeg geen zorg voor zijn ziel, was niet bevreesd haar te verliezen. Hij gaf zich veel moeite om gras te zoeken, maar niet om de gunst van God te zoeken, strijdende tegen de uitwerking, maar niet vragende hoe hij de oorzaak kon wegnemen. Het land van Juda lag dicht bij het land Israëls, maar daar horen wij niet klagen over gebrek aan regen, "want Juda heerste nog met God, en was met de heiligen en de profeten getrouw," Hosea 12:1. Aan dit verschil had Israël duidelijk kunnen zien wat de grond en oorzaak was van Gods twisten met hen,

toen "God heeft doen regenen over de ene stad, maar niet over de andere," Amos 4:7, 8, maar zij sloten hun ogen en verhardden hun hart, zij wilden niet zien.

II. De maatregelen genomen tot wegneming van het leed, doordat Elia weer ten tonele verschijnt, om nu te handelen als *Thisbiet,* dat is een *hervormer van Israël,* want dat is de betekenis (naar sommigen denken) van zijn titel. Wend hen wederom tot de Heere God van de heirscharen, van wie zij zijn afgevallen, en alles zal spoedig weer goed zijn: dit moest Elia's doen wezen. Zie Lukas 1:16, 17.

1. Achab had naarstig naar hem gezocht, vers 10, had een beloning uitgeloofd aan ieder, die hem zou ontdekken, had spionnen uitgezonden in iedere stam van zijn eigen gebied, zoals sommigen het verstaan, of zoals anderen onder alle naburige volken en koninkrijken, die in verbond met hem waren. En als zij ontkenden iets omtrent hem te weten, dan wilde hij hen niet geloven, tenzij zij het bezwoeren, en, evenzo-naar het schijnt-onder ede beloofden dat zij, indien zij hem ooit onder hen ontdekten, hem zouden uitleveren. Hij schijnt dit naarstig onderzoek naar hem ingesteld te hebben, niet zozeer om hem te straffen voor hetgeen hij gedaan had door het oordeel aan te kondigen, als wel om hem te noodzaken het te herroepen, omdat hij gezegd had dat het zou wezen naar zijn woord, daar hij een mening van hem had, zoals dwaze mensen koesteren van tovenaars, namelijk dat, zo zij hen slechts kunnen noodzaken datgene te zegenen wat zij betoverd hadden, alles weer wèl zou wezen, of zoals de koning van Moab had van Bileam. Hiertoe neig ik omdat Elia, toen zij samenkwamen, wetende wat Achab van hem verlangde, hem zei, samen met hem te komen op de berg Karmel, en Achab in die samenkomst bewilligde, hoewel Elia een middel aanwendde om het vonnis te herroepen en het land te zegenen, waaraan hij weinig gedacht zal hebben.

2. God gebood eindelijk aan Elia om zich aan Achab te vertonen, omdat nu de tijd gekomen was dat Hij *regen zal geven op de aardbodem,* vers 1, of liever *op het land.* Meer dan twee jaren was hij verborgen gebleven bij de weduwe te Zarfath, nadat hij een jaar verborgen was geweest bij de beek Krith, zodat het derde jaar van zijn verblijf aldaar, waarvan gesproken wordt in vers1, het vierde jaar was van de hongersnood, die in het geheel drie jaar en zes maanden heeft geduurd, zoals wij zien in Lukas 4:25, Jakobus 5:17. en Elia's ijver tegen de afgoderij van Baäl en zijn medelijden met zijn volk waren zo groot, dat hij het ongetwijfeld lang vond om aldus in een hoek te zijn opgesloten, toch is hij niet in het openbaar verschenen, voordat God hem gezegd had: "Ga *heen, vertoon u aan Achab,* want nu is uw ure gekomen, *de tijd om Israël genadig te zijn."* Het is een goed teken voor een volk, als God Zijn dienstknechten uit hun hoeken roept, en hun gebiedt zich te vertonen, een teken dat Hij regen zal geven op het aardrijk, wij kunnen tenminste beter tevreden zijn met het brood van de benauwdheid, zolang onze ogen onze leraars zien, Jesaja 30:20, 21.

3. Elia ontdekte het eerst Obadja. Hij wist door de Geest waar hij hem kon ontmoeten, en hier wordt ons meegedeeld wat er tussen hen voorviel.

A. Obadja begroette hem met grote eerbied. Hij viel op zijn aangezicht en vroeg ootmoedig: *Zijt gij mijn heer Elia?* vers 7. Gelijk hij de tederheid van een vader had betoond aan de zonen van de profeten, zo toonde hij de eerbied van een zoon aan deze vader van de profeten, en deed hierin blijken dat hij inderdaad de Heere zeer vreesde, dat hij eer bewees aan een man, die Zijn buitengewone gezant was en grote invloed had in de hemel.

B. In zijn antwoord aan hem brengt Elia:

a. De benaming van de eer, die hij hem gaf, over op Achab. "Noem hem uw heer, niet mij", het is een gepaster titel voor een vorst dan voor een profeet, die geen eer van mensen zoekt. Profeten moeten zieners genoemd worden, en herders, en wachters, en dienstknechten, veeleer dan heren, als degenen, die meer hart hebben voor plichtsbetrachting dan voor het voeren van heerschappij.

b. Hij zegt aan Obadja de koning te gaan berichten, dat hij hier is om met hem te spreken. *Zeg uw heer, zie, Elia is hier.* Hij wil dat de koning het vooruit zou weten, opdat het hem geen verrassing zal zijn en hij er ook zeker van zou wezen dat het de eigen, vrijwillige daad was van de profeet om voor hem te verschijnen.

C. Obadja wenst voor verontschuldigd gehouden te worden om deze boodschap aan Achab te gaan brengen, want dit zou hem het leven kunnen kosten.

a. Hij deelt aan Elia mee hoe ijverige nasporingen Achab naar hem heeft laten doen, hoezeer hij zijn hart er op gezet had hem te ontdekken, vers 10.

b. Hij neemt aan als iets, dat vanzelf spreekt, dat Elia zich weer terug zal trekken, vers 12. *De Geest des Heeren zou u wegnemen,* (zoals Hij waarschijnlijk soms gedaan heeft, toen Achab dacht zich zeker meester van hem te zullen maken), *ik weet niet waarheen.* Zie 2 Koningen 2:16. Hij dacht dat het Elia geen ernst was, toen hij hem gebood aan Achab te gaan zeggen waar hij was, maar dat hij slechts de onmacht van zijn boosaardigheid aan de dag wilde laten komen, want hij wist, dat Achab niet waardig was enigerlei vriendelijkheid van de profeet te ontvangen, en het voegde niet dat de profeet enigerlei kwade bejegening van hem zou ontvangen.

c. Hij is er zeker van dat Achab verwoed zou wezen over de teleurstelling, dat hij hem te dood zou brengen omdat hij hem misleid had, of omdat hij zelf Elia niet gevangen genomen had, toen hij onder zijn bereik was, vers 12. Tirannen en vervolgers zijn dikwijls buitensporig onredelijk zelfs tegenover hun vrienden en vertrouwelingen.

d. Hij voert aan dat hij niet verdient aldus aan levensgevaar te worden blootgesteld. *Wat heb ik gezondigd?* vers 9. Ja meer, vers 13. *Is het mijn heer niet aangezegd, dat ik de profeten verborgen heb?* Hij maakt hier melding van, niet in hoogmoed of om te pralen, maar om aan Elia de overtuiging te geven dat hij wel Achabs dienaar, maar niet van zijn gezindheid was, en daarom niet verdiende om bespot te worden, als een van de werktuigen van de vervolging. Hij, die zoveel profeten beschermd had, hoopte dat zijn eigen leven niet door zo’n grote profeet in de waagschaal gesteld zal worden.

e. Elia overtuigt hem dat hij in alle veiligheid deze boodschap aan Achab zal kunnen brengen, door hem onder ede te verzekeren, dat hij zich heden aan Achab vertonen zal, vers 15. Laat Obadja slechts weten dat hij ernstig spreekt en het wezenlijk bedoelt, en dan zal hij geen bezwaar maken om aan Achab de boodschap te brengen. Elia zweert bij *de Heere van de heirscharen,* die alle macht in Zijn handen heeft, en dus instaat is om Zijn dienstknecht tegen alle de machten van de aarde en van de hel te beschermen.

f. Zo wordt dan aan Achab bericht dat Elia hem uitdaagt om hem terstond aan zulk en zo'n plaats te ontmoeten, en Achab neemt de uitdaging aan: *Achab ging hem tegemoet*. Wij kunnen veronderstellen dat het voor Achab een grote verrassing was te horen dat Elia, die hij zolang gezocht en niet gevonden had, nu zonder zoeken gevonden was. Hij ging uit om gras te zoeken, en vindt hem op wiens woord uit Gods mond hij regen verwachten moest. Doch zijn schuldig geweten geeft hem weinig reden om het te hopen, maar veeleer om nog meerdere verschrikkelijke oordelen te horen aankondigen. Indien hij door zijn spionnen Elia verrast en overvallen had, hij zou over hem getriomfeerd hebben, maar nu hij zelf aldus door hem verrast was, kunnen wij onderstellen dat hij sidderde om hem in het aangezicht te zien, hij haatte hem, maar hij vreesde hem, zoals Herodes Johannes gevreesd heeft.

Koningen 18:17-20

Wij hebben hier de ontmoeting van Achab en Elia, zo'n slechte koning, als waarmee ooit de wereld geplaagd was, en zo'n goede profeet, als waarmee ooit de kerk gezegend was.

1. Achab, zichzelf gelijk blijvende, beschuldigt laaghartig Elia. Hij durft hem niet slaan, zich herinnerende dat Jerobeams hand verdord was, toen hij haar tegen een profeet had uitgestrekt, maar spreekt scheldwoorden tot hem, hetgeen niet minder een belediging was voor Hem, die Elia had gezonden. Het is wel een zeer grof kompliment, waarmee hij hem aanspreekt: *Zijt gij die beroerder Israëls?* vers 17. Hoe weinig geleek dit op het woord, waarmee zijn dienaar Obadja hem had begroet, vers 7. *Zijt gij mijn heer Elia* Obadja was de Heere zeer vrezende, Achab had zich verkocht om goddeloosheid te doen, en beide toonden hun aard en karakter in de wijze waarop zij de profeet toespraken. Men kan wel raden hoe de mensen staan tegenover God aan de wijze, waarop zij zich gedragen jegens Zijn volk en Zijn dienaren. Elia kwam nu om aan Israël zegen te brengen, de tijding van het weerkeren van de regen, en toch wordt hij aldus beledigd. Indien het waar was geweest dat hij *de beroerder Israëls* was, Achab zou, als koning, verplicht zijn geweest hem te bestraffen. Er zijn van dezulken, die Israël beroeren door hun goddeloosheid, en zij, die voor de openbare vrede hebben te waken, zijn verplicht om een onderzoek naar hen in te stellen. Maar het was volkomen onwaar van Elia, zover was het van hem een vijand te zijn van Israëls welvaart, dat hij er de steun van was, wagens Israëls en zijn ruiters. Het is het lot geweest van de beste en nuttigste mensen om beroerders des lands te worden genoemd, en er voor te worden gehouden. Zelfs Christus en Zijn apostelen zijn aldus verkeerd voorgesteld geworden, Handelingen 17:6.

2. Elia blijft zich gelijk, en werpt de beschuldiging stoutmoedig terug op de koning, en bewees dat *hij* de beroerder Israëls was vers 18. Elia is de Achan niet, "ik *heb Israël niet beroerd,* heb hun noch enigerlei kwaad gedaan, noch enig leed voor hen bedoeld." Zij, die Gods oordelen teweegbrengen, doen het kwaad, niet hij die ze slechts voorzegt en er voor waarschuwt, opdat de natie zich bekere en de oordelen voorkomen worden. Ik zou Israël hebben genezen, maar zij wilden niet genezen worden. Achab is de Achan, de beroerder, die de Baäls navolgt, de Baäls, die gevloekte dingen. Niets brengt meer beroering teweeg in een land dan de goddeloosheid en onheiligheid van vorsten en hun geslachten.

3. Als één, die onmiddellijk door de koning van de koningen met gezag was bekleed, beveelt hij dat terstond een vergadering van de staten belegd zal worden op de berg Karmel, waar een altaar voor God gebouwd was, vers 30. Waarschijnlijk hadden zij op die berg een voorname hoogte, waar vroeger de zuivere aanbidding Gods plaats had, zo goed als zij ergens buiten Jeruzalem plaatshebben kon. Daar moet geheel Israël bijeenkomen om Elia te ontmoeten, en de profeten van Baäl, die over het gehele land verspreid waren, met die van de bossen welke Izebels huiskapelanen waren, moeten daar ook in eigen persoon verschijnen.

4. Dienovereenkomstig worden door Achab bevelschriften uitgevaardigd ter bijeenroeping van deze grote vergadering, vers 20, hetzij omdat hij Elia vreesde en hem niet durfde tegenstaan, (Saul had meer ontzag voor Samuël dan voor God), of omdat hij hoopte dat Elia het land zou zegenen en het woord zou spreken, dat zij regen mochten hebben, en op die voorwaarden zullen zij hem allen op zijn wenken gehoorzamen. Zij, die zijn raadgevingen minachtten en haatten, zullen hem nu gaarne verplicht zijn voor zijn gebeden. Nu heeft God hen, die zeiden dat zij Joden waren en het niet waren,

maar van de synagoge des Satans waren doen komen, in werkelijkheid, om voor zijn voeten te aanbidden, en te bekennen dat God hem liefhad, Openbaring 3:9.

Koningen 18:21-40

Achab en het volk verwachtten dat Elia in deze plechtige vergadering het land zou zegenen en om regen zou bidden, maar eerst heeft hij ander werk te doen. Het volk moet tot berouw en bekering worden gebracht, en dan kunnen zij de wegneming van het oordeel verwachten, maar niet eerder. Dat is de rechte methode, God zal eerst "ons hart bereiden, en dan Zijn oor doen opmerken," Psalm 17:3, eerst ons wenden tot Hem, en dan zich wenden tot ons. De verlaters van God moeten niet verwachten dat Hij hun gunst zal betonen voor zij tot hun trouw aan Hem zijn weergekeerd. Elia zou zeventig maal zeven malen naar regen hebben kunnen uitzien, en hem niet ontdekt hebben, indien hij zijn werk niet aldus van de rechte zijde had aangevat.

Drie en een half jaar van hongersnood heeft hen niet tot God teruggebracht, Elia zal nu trachten hun verstand te overtuigen, en door volmacht en leiding van boven ongetwijfeld wil hij nu de twist tussen God en Baäl door een openbare proefneming laten beslechten. Het was een grote neerbuigende goedheid in God, dat Hij zo'n eenvoudige zaak nog tot een twistgeding wilde laten worden, en wilde toelaten, dat Baäl Hem ten mededinger gesteld zou worden, maar zo wilde God dat alle mond gestopt zou worden en alle vlees voor Zijn aangezicht zou zwijgen. Gods zaak is zo onbetwistbaar recht, dat zij voor geen onderzoek naar het bewijs er van behoeft te vrezen.

I. Elia bestraft het volk voor hun vermenging van de aanbidding van God met die van Baäl. Niet slechts aanbaden sommige Israëlieten God en anderen Baäl, maar dezelfde Israëlieten aanbaden nu eens God en dan weer Baäl. Dit noemt hij *hinken op twee gedachten,* vers 21. Zij aanbaden God om aan de profeten genoegen te doen, maar aanbaden Baäl om Izebel te behagen en de gunst van het hof te winnen. Zij dachten de zaak te schikken door beide zijden voor te staan, zoals de Samaritanen, 2 Koningen 17:33. Nu toont Elia hun het ongerijmde hiervan aan. Hij dringt niet aan op hun betrekking tot God. "Is hij uw God niet en de God van uw vaderen, terwijl Baäl de god van de Zidoniërs is? "Heeft ook een volk de goden veranderd?" Jeremia 2:11. Neen, hij komt terstond tot het wezen van de zaak. Er kan slechts één God zijn, slechts één die oneindig is, één die oppermachtig is. Er behoeft ook slechts één God te zijn, één die almachtig en algenoegzaam is, kan er toevoeging nodig wezen aan hetgeen volmaakt is? Indien het nu na gedaan onderzoek blijkt, dat Baäl dat een oneindig, almachtig wezen is, die een opperheer en algenoegzame weldoener, dan behoort gij JAHWEH te verlaten en Baäl alleen aan te kleven, maar indien JAHWEH die ene God is, dan is Baäl een bedrog, en dan moet gij niets meer met hem te doen hebben.

1. Het is zeer verkeerd te hinken tussen God en Baäl. "In verschil, dat vereffend kan worden (zegt Bisschop Hall), is niets meer veilig dan onpartijdigheid in praktijk en mening, maar in gevallen van zo noodwendige vijandschap, zoals tussen God en Baäl is *hij, die niet voor God is, tegen Hem."* Vergelijk Marcus 9:38, 39 met Mattheus 12:30. De dienst van God en de dienst van de zonde, de heerschappij van Christus en de heerschappij van de lusten, dat zijn de twee gedachten, op welke te hinken gevaarlijk is. Dat doen zij, die tot geen besluit komen onder hun overtuigingen, onvast en onstandvastig zijn in hun voornemens, veel beloven maar niets volbrengen, goed beginnen maar niet voortgaan, zich ongelijk blijven, onverschillig en lauw zijn voor hetgeen goed is. 'Hun hart is verdeeld," Hosea 10:2, terwijl God het geheel of in het geheel niets wil hebben.

2. De keus wordt ons duidelijk voorgesteld *wie wij willen dienen,* Jozua 24:15. Indien wij iemand kunnen vinden, die meer recht voor ons is, of een beter meester voor ons zijn zal dan God, dan

kunnen wij dien, op ons gevaar kiezen. God eist van ons niets meer dan hetgeen, waarop Hij bewijzen kan recht te hebben.

Op Elia's redelijke voorstelling van de zaak wist het volk niets te zeggen. *Het volk antwoordde hem niet een woord.* Zij konden niets zeggen om zich te rechtvaardigen, en zij wilden niets zeggen om zich te veroordelen, maar als mensen, die beschaamd staan, lieten zij hem zeggen wat hij wilde.

II. Hij stelt voor om de zaak aan een proef te onderwerpen, en dit was zoveel billijker, omdat alle uitwendige voordelen aan de zijde van Baäl waren. De koning en het hof waren allen voor Baäl, en evenzo het gros van het volk. Die Baäls zaak moesten voorstaan waren vier honderd en vijftig man, welvarende, wèl doorvoede personen, vers 22, en nog vier honderd anderen, die hun helpers waren, vers 19. Die Gods zaak voorstond en bepleitte was slechts een enkel man, kort geleden nog een arme balling, ternauwernood voor de hongerdood bewaard, zodat Gods zaak door niets anders ondersteund werd dan door haar recht. Maar er zal nu deze proef genomen worden: "Laat er van elke zijde een offer bereid worden, en laat iedere zijde tot haar God bidden, en *de God, die door vuur antwoorden zal, die zal God zijn.* Indien geen van beide antwoordt, zo laat hen dan atheïsten worden, indien beide antwoorden, zo laat hen dan voortgaan met op twee gedachten te hinken." Elia had ongetwijfeld een bijzondere opdracht van God om die proefneming te doen, want anders had hij God verzocht en de Godsdienst beledigd. maar het was hier een buitengewoon geval, en de uitspraak zal nuttig wezen niet slechts toen maar in alle eeuwen. Het is een voorbeeld van Elia's moed, dat hij in de zaak Gods alleen durfde staan tegenover zulke machten en getallen, en de uitkomst is een bemoediging voor al Gods getuigen om nooit het aangezicht van de mensen te vrezen. Elia zegt niet: "De God die door water zal antwoorden," (hoewel dat de zaak was, die het land behoefde) maar "die *door vuur antwoordt, die zal God zijn",* omdat de verzoening geschieden zou door offerande, eer het oordeel in barmhartigheid kon weggenomen worden. De God dus, die macht heeft de zonde te vergeven, en dit aan te duiden door het zondoffer te verteren, moet de God zijn, die deze ramp van ons kan wegnemen. Hij, die vuur kan geven, kan regen geven. Zie Mattheus 9:2, 6.

III. Het volk wil zich aan de uitslag van die proefneming onderwerpen. *Dat woord is goed,* vers 24. Zij erkennen dat het voorstel billijk en onwraakbaar is. "God heeft dikwijls door vuur geantwoord, indien Baäl dat niet kan, zo laat hem als een indringer verworpen worden." Zij waren zeer begerig om die proefneming te zien, en schenen besloten om bij de uitkomst te blijven, zich er aan te houden, hoe die ook wezen mocht. Zij, die standvastig voor God waren, twijfelden niet of het zou uitlopen tot Zijn eer, zij, die onverschillig waren, wilden wel tot een beslissing komen. Achab en de Baäls profeten durfden zich niet verzetten, uit vrees voor het volk, en hoopten, òf dat zij vuur van de hemel zouden verkrijgen, (ofschoon dit hun nog nooit gebeurd was) en dit te meer omdat zij, naar sommigen denken, in Baäl de zon aanbaden, of dat Elia het niet kon, omdat hij niet in de tempel was, waar God op die wijze Zijn heerlijkheid placht te openbaren. Indien de proefneming slechts onbeslist bleef, dan zou door de voordelen, die zij aan hun zijde hadden, voor hun toch de overwinning zijn. Zo laat de proefneming dan maar voortgaan.

IV. De Baälsprofeten beproeven het het eerst met hun god, maar tevergeefs. Zij begeren de voorrang, niet slechts om de eer, maar opdat, zo zij ook maar in het minst hun doel schijnen te bereiken, Elia tot de verdere proefneming niet zou worden toegelaten. Elia geeft hun de voorrang, vers 23, staat hun tot hun grotere beschaming de leiding toe, alleen maar, wetende dat de werking

des Satans is in wonderen van de leugen, draagt hij zorg om bedrog te voorkomen. Er moet *geen vuur aan gelegd worden.* Nu is er bij hun proefneming op te merken:

1. Hoe dringend en luidruchtig de profeten van Baäl zich tot hem hebben gewend. Zij hadden hun offer bereid, en wij kunnen ons voorstellen welk een geraas die vier honderd en vijftig mannen daarbij maakten, toen zij allen, als een man, riepen, riepen met al hun macht: *O Baäl, antwoord ons,* en dit urenlang, langer dan de aanbidders van Diana schreeuwden: "Groot is de Diana van de Efeziërs!" Handelingen 19:34. Hoe onzinnig en woest waren zij in hun gebed tot Baäl. Als dwazen *sprongen zij op het altaar* vers 26, alsof zij zelf met hun var offers wilden worden of, wel omdat zij aldus aan de grote vurigheid van hun geest uiting wilden geven. Zij sprongen heen en weer, of dansten om het altaar. Zij hoopten door hun dansen hun god te behagen, zoals Herodias Herodes heeft behaagd, en daardoor hun bede te verkrijgen.

a. Als waanzinnigen *sneden zij zich met messen en met priemen,* vers 28, uit ergernis dat zij geen antwoord kregen of in een soort van profetische razernij, hopende de gunst van hun gods te verkrijgen, door hem hun eigen bloed te offeren toen zij haar niet konden verkrijgen door het bloed van hun var. God heeft van Zijn aanbidders nooit geëist Hem op die wijze te eren, maar de dienst van de duivel streeft en vertroetelt soms wel het lichaam, maar is er in andere opzichten wezenlijk wreed voor, zoals in nijd en dronkenschap. Dit schijnt de manier te zijn geweest van de Baäls-aanbidders. God heeft Zijn aanbidders uitdrukkelijk verboden zich te snijden, Deuteronomium 14:1. Hij dringt er op aan dat wij onze lusten en ons bederf doden maar lichamelijke boetedoening en strengheid zoals zij bij de papisten in gebruik zijn, die deze strekking niet hebben, zijn Hem niet welbehaaglijk. Wie heeft zulks van uw hand geëist?

2. Hoe Elia hen bespotte, vers 27. Hij stond bij hen, en had geduldig vele uren lang hun bidden tot een afgod aangehoord, hoewel met innerlijke verontwaardiging en verachting, en des middags, als de zon het heetst was, en zij toen, indien ooit, vuur verwachtten, verwees hij hun hun dwaasheid. En niettegenstaande de waardigheid van zijn ambt en het ernstige zwaarwichtige van het werk dat hem wachtte steekt hij de draak met hen. *"Roept met luider stem, want hij is een god,* een mooie god, die men niet zonder al dit gedruis en rumoer kan doen horen! Gij denkt zeker dat hij praat of peinst, in diepzinnige gedachten is verzonken of aan iets anders denkt, en op zijn eigen zaken geen acht geeft, als toch niet alleen uw reputatie, maar zijn eer op het spel staat en zijn deel en invloed in Israël. Wat hij pas veroverd heeft zal hij verliezen indien hij niet terstond goed om zich heen ziet". De aanbidding van afgoden is uiterst bespottelijk, en het is niet meer dan recht om haar als zodanig tentoon te stellen en van de verachting prijs te geven. Dit zal volstrekt hen niet rechtvaardigen, die de aanbidders van God in Christus bespotten, omdat die aanbidding niet op hun wijze geschiedt. Baäls profeten waren door de rechtvaardigen smaad, die Elia op hen wierp, zo weinig overtuigd en beschaamd gemaakt, dat het hen nog heftiger maakte en zij zich nog bespottelijker aanstelden. Het bedrogen hart heeft hen terzijde afgeleid, zij konden hun zielen niet redden door te zeggen: is er niet een leugen in onze rechterhand?

3. Hoe doof Baäl voor hen was. Elia heeft hen niet gestoord, maar liet hen hun gang gaan, totdat zij moede waren en geheel en al wanhoopten aan succes, hetgeen niet was *voor de tijd van het avondoffer,* vers 29. Gedurende al die tijd hebben sommigen van hen gebeden, terwijl anderen van hen profeteerden, hymnen zongen ter ere van Baäl misschien, of liever hen aanmoedigden, die baden, om met bidden voort te gaan, hun verzekerende, dat Baäl hen eindelijk wel zou verhoren,

maar *er was geen stem, en geen antwoorder, en geen opmerking* Afgoden konden goed noch kwaad doen. Indien God het had veroorloofd zou de overste van de macht van de lucht bij deze gelegenheid vuur van de hemel hebben kunnen doen komen, en het gaarne gedaan hebben om zijn Baäl te ondersteunen. Wij bevinden dat het beest, hetwelk de wereld bedriegt, het doet Openbaring 13:13, "het doet vuur uit de hemel afkomen op de aarde voor de mensen' en aldus verleidt het hen, vers 14. Maar God wilde de duivel niet toelaten om dit nu te doen, omdat met toestemming van beide partijen door dit wonder nu uitgemaakt zou worden wie de ware God is.

V. Elia verkrijgt spoedig van zijn God een antwoord door vuur. De aanhangers van Baäl zijn genoodzaakt hun zaak op te geven, en nu is het Elia's beurt. Laat ons zien of hij beter slaagde.

1. Hij maakte een altaar. Hij wilde geen gebruik maken van het hunne, dat verontreinigd was door hun gebeden aan Baäl, maar de overblijfselen daar vindende van een altaar, dat voormaals in de dienst des Heeren gebruikt was, wilde hij dit herstellen, vers 30, om te kennen te geven dat hij geen nieuwe Godsdienst ging invoeren, maar het geloof en de aanbidding van de God van hun vaderen wilde doen herleven, en hen wilde terugbrengen tot hun eerste liefde en hun eerste werken. Hij kon hen niet naar het altaar te Jeruzalem brengen, tenzij hij de twee rijken weer kon verenigen, (hetgeen, ter kastijding van beide, God niet wilde dat nu geschieden zou) daarom bouwt hij door zijn gezag als profeet een altaar op de berg Karmel, en erkent dus dat, hetwelk daar vroeger gebouwd was. Als wij een hervorming niet zover kunnen doorvoeren als wij wel zouden willen, dan moeten wij doen wat wij kunnen en liever het een of ander dulden dat verkeerd is, dan niet alles te doen om Baäl te verderven en geheel uit te roeien. *Hij herstelde het altaar des Heeren, dat verbroken was,* met twaalf stenen *naar hef getal van de stammen,* vers 31. Hoewel tien van de stammen waren afgevallen en Baäl dienden, zal hij hen toch beschouwen als nog behorende aan God krachtens het aloude verbond met hun vaderen, en hoewel deze tien ongelukkig van de andere twee afgescheiden waren voor burgerlijke zaken en belangen, hadden zij in de aanbidding van de God Israëls toch gemeenschap met elkaar, en waren zij twaalven één. Er wordt melding van gemaakt, dat God hun vader Jakob bij de naam Israël genoemd heeft, vers 31, een vorst Gods ter bescherming van zijn ontaarde nakomelingen, die een god aanbaden welke, naar zij zagen, hen niet kon horen noch antwoorden en de profeet te bemoedigen, die nu, evenals Jakob, met zijn God zal gaan worstelen, ook hij zal een vorst Gods zijn, Psalm 24:6, "die uw aangezicht zoeken, o Jakob. Aldaar sprak Hij met ons," Hosea 12:5.

2. Zijn altaar gebouwd hebbende in de naam des Heeren, vers 32, volgens Zijn aanwijzing, en met het oog op Hem, en niet tot zijn eigen eer, bereidde hij nu zijn offer, vers 33. "Ziedaar de var en het hout, maar waar is het vuur?" Genesis 22:7, 8, "God zal zichzelf van vuur voorzien." Als wij in oprechtheid ons hart aan God offeren, dan zal Hij er door Zijn genade een heilig vuur in ontsteken. Elia was geen priester, en zijn helpers waren geen Levieten, op de Karmel was noch tabernakel noch tempel, hij was op grote afstand van de ark van de getuigenis en de plaats, die God zich had verkoren, dit was niet het altaar, dat de gave heiligde, maar nooit was een offerande Gode meer welbehaaglijk dan deze. Van de bijzondere Levietische inzettingen werd zo dikwijls vrijstelling verleend (zoals in de tijd van de richteren, in Samuels tijd en nu) dat men geneigd zou zijn te denken dat zij meer bedoeld waren als typen om vervuld te worden in de antitypen van het Evangelie, dan om vervuld te worden in de strikte, nauwkeurige waarneming er van. Het verderven er van door het gebruik, zoals de apostel het noemt, Coloss. 2:22, moest de algehele opheffing ervan aanduiden, Heb. 8:13.

3. Hij gebood dat overvloed van water op zijn altaar uitgestort zou worden, en hij had een groeve rondom het altaar laten maken om het op te vangen, vers 32, en sommigen denken dat hij het altaar hol gemaakt heeft. Twaalf kruiken water (waarschijnlijk zeewater want de zee was nabij, en in deze tijd van droogte was zoet water te kostbaar om er zo verkwistend mee te zijn) driemaal vier, goot hij op zijn offer, om de verdenking te voorkomen dat er vuur onder verborgen was, want indien er vuur onder verborgen was, dan zou het door al dat water wel uitgeblust zijn, en om alzo het verwachte wonder nog treffender te maken.

4. Toen wendde hij zich plechtig tot God in het gebed voor zijn altaar, Hem nederig smekende "om zijn brandoffer tot as te maken," zoals de uitdrukking luidt in Psalm 20:4, en er Zijn welbehagen in te kennen te geven. Zijn gebed is niet lang, want hij gebruikte geen ijdele herhalingen, ook dacht hij niet om zijn vele spreken verhoord te zullen worden, maar het is zeer ernstig, zeer kalm en rustig, en toont dat zijn geest zeer kalm en rustig was, verre van de woeste onstuimigheid, die de profeten van Baäl vervulde, vers 36, 37. Hoewel hij niet op de bestemde plaats was, koos hij toch de bestemde tijd om het spijsoffer te offeren, ten einde hierdoor zijn gemeenschap te betuigen met het altaar te Jeruzalem. Hoewel hij een antwoord verwachtte door vuur, kwam hij toch in vrijmoedigheid tot het altaar en vreesde dat vuur niet. Hij wendde zich tot God als *de God van Abraham, Izak en Israël,* geloof oefenende in Gods oude verbond, en ook het volk herinnerende aan hun betrekking tot God en de aartsvaders. Hij pleit op twee dingen:

a. Op de eer van God: "Heere, verhoor mij, en antwoord mij, *opdat het heden bekend worde (want* het wordt nu door de meesten ontkend of vergeten) *dat Gij God in Israël zijt,* aan wie alleen de hulde en de aanbidding van Israël toekomen, en *dat ik Uw knecht ben,* en alles wat ik gedaan heb, nu doe, en nog doen zal, doe als Uw agent, *naar Uw woord* en niet ter bevrediging van mijn lust of hartstocht. Gij gebruikt mij, Heere, laat het blijken dat Gij dit doet". Zie Numeri 16:28, 29. Elia heeft zijn eigen eer niet gezocht, maar diende Gods eer.

b. De stichting van het volk, *opdat zij erkennen dat Gij, o Heere, die God zijt,* en Uw genade mogen ervaren, door dit wonder hun hart omwendende, als een middel om tot U weer te keren, opdat Gij in genade wederkeert tot hen.

5. God heeft onmiddellijk door vuur geantwoord, vers 38. Elia's God praatte niet, wandelde niet, en sliep niet, behoefde noch gewekt noch levend gemaakt te worden. Terwijl hij nog sprak *viel het vuur des Heeren* en *verteerde* niet slechts, zoals op andere tijden, Leviticus 9:24, 1 Kronieken 21:26, 2 Kronieken 7:1 *het offer en het hout* ten teken van Gods welbehagen in het offer, *maar lekte het water op dat in de groeve was,* het doende verdampen voor de regen, die nu komen zal, en de vrucht was van dit offer en dat gebed meer dan van natuurlijke oorzaken. Vergelijk Psalm 135:7. "Hij doet dampen opklimmen van het einde van de aarde, Hij maakt de bliksemen met de regen, " voor die regen heeft Hij beide gemaakt. Zij, die vallen als slachtoffers van het vuur van Gods toorn, kunnen er door geen water tegen beschut worden. Maar dit was niet alles, om het wonder te voltooien verteerde het vuur *de stenen van het altaar,* ja zelfs het *stof,* om te tonen dat het geen gewoon vuur was, en misschien ook om te kennen te geven dat, hoewel God nu het offer van dit altaar aannam, zij toch in het vervolg al de altaren op hun hoogten moesten afbreken, en alleen van het altaar te Jeruzalem gebruik moesten maken voor hun gedurige offers. Het altaar van Mozes en dat van Salomo werd geheiligd door het vuur van de hemel, maar dit altaar hier werd vernietigd, omdat het niet meer gebruikt moest worden. Wij kunnen ons voorstellen welk een schrik

en ontzetting het vuur in de schuldige Achab heeft teweeggebracht, evenals in al de aanbidders van Baäl, en hoe zij er zover zij slechts konden voor wegvluchtten, zeggende: *opdat het ook ons niet vertere,* met toespeling op Numeri 16:34.

Eindelijk. Wat de uitkomst, het gevolg was van deze proef. De profeten van Baäl hadden gefaald in het leveren van bewijs voor het rechtmatige van hun aanspraken ten behoeve van hun god, en werden volkomen afgewezen. Elia had door het overtuigendste en onmiskenbaarste bewijs het recht van zijn aanspraken getoond ten behoeve van de God van Israël. En nu:

1. Gaf het volk als jury hun uitspraak omtrent het onderzoek, en zij waren geheel eenstemmig er in. Het geval is zo eenvoudig, zo duidelijk en klaar, dat zij niet in raadskamer behoeven te gaan om over de uitspraak te beraadslagen, *zij vielen op hun aangezichten,* en allen, als een man, riepen: *JAHWEH is God,* en niet Baäl, wij zijn er geheel en al van overtuigd, *JAHWEH is God,* vers 39. En nu zou men denken dat zij hieruit tot deze gevolgtrekking zouden komen: "Indien Hij God is, dan zal Hij onze God zijn, en dan zullen wij Hem alleen dienen," zoals in Jozua 24:24. Van sommigen was, naar wij hopen, het hart aldus omgewend, maar het gros van het volk was wel overtuigd doch niet bekeerd, zij gaven de waarheid toe, dat Hij God is, maar stemden niet in met Zijn verbond, dat Hij hun God zal zijn. Zalig zij, die niet gezien hebben wat *zij* zagen, en nochtans geloofd hebben, en er meer onder de invloed van kwamen dan zij, die het gezien hebben. Laat dit nu voor altijd beschouwd worden als een uitgemaakte zaak tegenover allen (want zij werd beslist na een volledig onderzoek tegenover een van de stoutmoedigste mededingers, door wie de God Israëls ooit beledigd werd) dat Jehovah God is, Hij alleen.

2. De profeten van Baäl worden gegrepen, als misdadigers veroordeeld, en ter dood gebracht overeenkomstig de wet, vers 40. Indien JAHWEH de ware is, dan is Baäl een valse god, naar wie deze Israëlieten verraderlijk waren overgelopen, en anderen hadden verleid hem te aanbidden, en daarom moesten zij volgens de uitdrukkelijke wet van God ter dood gebracht worden, Deuteronomium 13:1-11. Er was geen bewijs nodig voor het feit, geheel Israël was er getuige van en daarom beveelt Elia-nog altijd handelende volgens een buitengewone opdracht, dat niet als precedent gesteld mag worden-dat zij allen terstond ter dood gebracht moesten worden als de beroerders van het land, en Achab zelf is zo verschrikt en ontsteld, voor het ogenblik, door het vuur van de hemel, dat hij er zich niet tegen durfde verzetten. Dat waren de vierhonderd en vijftig profeten van Baäl, de vierhonderd profeten van het bos (die, naar sommigen denken Zidoniërs waren) waren wel opgeroepen, vers 19, maar schijnen niet gekomen te zijn, en zo zijn zij aan de executie ontkomen, in welke ontkoming Achab en Izebel zich misschien gelukkig achtten, maar zij bleken de werktuigen te zijn van Achabs verderf, enige tijd daarna door hem aan te moedigen om naar Ramoth in Gilead te gaan, Hoofdstuk 22:6.

Koningen 18:41-46

Israël in zover hervormd zijnde, dat zij de Heere hadden erkend God te zijn, en bewilligd hadden in de terdoodbrenging van Baäl, ten einde niet langer door hen verleid te worden was-hoewel het allesbehalve een grondige hervorming was-in zoverre door God aangenomen, dat Hij nu de sluizen des hemels heeft geopend, en diezelfde avond (naar het schijnt) toen zij dit goede werk verricht hadden, zegeningen heeft uitgestort over het land, waardoor zij in hun hervorming bevestigd hadden moeten worden, Haggaï 2:18, 19.

1. Elia zendt Achab heen om *te eten en te drinken,* uit blijdschap dat God nu "een behagen had aan zijn werken," zie Prediker 9:7, en dat de regen kwam. Achab had de hele dag gevast, hetzij in Godsdienstig vasten, daar het een dag van gebed was, of uit gebrek aan tijd, daar het een dag was van grote verwachting, maar nu liet hij hem eten en drinken, want hoewel anderen er nog geen teken van zien, Elia hoort door het geloof *het geruis van een overvloedige regen,* vers 41. God openbaart Zijn verborgenheden aan Zijn knechten de profeten.

2. Elia zondert zich af om te bidden, want hoewel God regen beloofd had, moet hij er toch om bidden, Zacheria 10:1, en om dankzegging te door voor Gods antwoorden door vuur, thans hopende op een antwoord door water. Wat hij zei wordt ons niet meegedeeld, maar:

a. Hij trok zich terug naar *de top van de Karmel,* die zeer hoog en zeer eenzaam was. Vandaar dat wij lezen van degenen, die "zich verborgen op de hoogte van Karmel," Amos 9:3. Daar wilde hij alleen zijn. Zij, die geroepen worden om in het openbaar te verschijnen en voor God te handelen, moeten toch tijd vinden om met Hem alleen te zijn en hun gemeenschap met Hem te onderhouden in de eenzaamheid. Daar stelde hij zich als het ware, op zijn *wachttoren,* zoals de profeet, Habak. 2:1.

b. Hij wierp zich op de knieën op de aarde, ten teken van ootmoed en dringend aanhouden in het gebed, en *legde zijn aangezicht tussen zijn knieën,* dat is: boog zijn hoofd zo diep, dat het zijn knieën aanraakte, zich aldus vernederende in het besef van zijn geringheid en onwaardigheid nu God hem zodanig geëerd had.

3. Hij beveelt zijn dienaar hem bericht te brengen, zodra hij een wolk zag opkomen uit de zee, de Middellandse zee, waarover hij van de top van de Karmel een ruim uitzicht had. De hedendaagse zeelieden noemen hem Kaap Karmel. Zes maal gaat de dienaar naar het hoogste punt om uit te zien, en ontdekt niets, brengt zijn meester geen goede tijding, maar Elia blijft bidden, wil er niet eens in zoverre van afgeleid worden om zelf te gaan zien, maar zendt zijn dienaar nogmaals uit om te zien of hij geen hoopgevende wolk kon ontdekken, terwijl hij vurig blijft bidden als iemand, die tot het besluit van vader Jakob is gekomen: "Ik zal u niet laten gaan, tenzij dan Gij mij zegent." Hoewel de verhoring van onze vurige en gelovige smekingen niet snel komt, moeten wij toch volharden in de gebeden, en niet vertragen, of ophouden, want op het einde zal Hij het voortbrengen en niet liegen.

4. Eindelijk verschijnt een wolkje, niet groter dan de hand van een man, maar dat weldra zich uitspreidt over de gehele hemel en de aarde bewatert, vers 44, 45. Grote zegeningen komen dikwijls voort uit een klein begin, en overvloedige stortregens uit een wolk van een span lengte. Laat ons daarom nooit de dag van de kleine dingen verachten, maar op grote dingen er van hopen en ze verwachten. Dit was niet als een morgenwolk, die voorbijgaat (Israëls weldadigheid is dit wel

geweest) maar een, die zeer milde zegen voortbracht, Psalm 68:10, en een onderpand was van nog meer.

5. Hierop spoort Elia Achab aan om zich naar huis te spoeden, en vergezelt hem. Achab reed statig en op zijn gemak in zijn wagen, vers 45. Elia loopt te voet voor hem heen. Indien Achab aan Elia de eerbied had betoond, die hij verdiende, hij zou hem in zijn wagen meegenomen hebben, zoals de kamerling Filippus bij zich in de wagen genomen heeft, ten einde hem te eren voor de oudsten van Israël, en verder met hem te beraadslagen over de hervorming van het rijk, maar zijn bederf hield de overhand over zijn overtuiging, en hij was blij van hem af te zijn, zoals Felix van Paulus, toen hij hem wegzond en zijn gesprek met hem uitstelde, totdat hij meer gelegen tijd zou bekomen hebben. Daar Achab hem echter niet uitnodigt om mee te rijden, zal hij voor zijn aangezicht heen lopen, vers 46, als een van zijn dienaren, opdat hij zich niet zou schijnen te verheffen door de grote eer, die God hem heeft aangedaan, of te verminderen in burgerlijke beleefdheid jegens zijn vorst, hoewel hij hem getrouw heeft bestraft. Gods dienstknechten moeten doen blijken dat, hoe groots een aanzien zij ook hebben, als zij Gods boodschappen overbrengen, het toch verre van hen is, om groot te willen zijn naar de wereld, dat moeten zij aan de koningen van de aarde overlaten.

HOOFDSTUK 19

1 En Achab zeide Izebel aan al wat Elia gedaan had, en allen, die hij gedood had, te weten al de profeten, met het zwaard.
2 Toen zond Izebel een bode tot Elia, om te zeggen: Zo doen mij de goden, en doen zo daartoe, voorzeker, ik zal morgen omtrent dezen tijd uw ziel stellen, als de ziel van een hunner.
3 Toen hij dat zag, maakte hij zich op, en ging heen, om zijns levens wil, en kwam te Ber-seba, dat in Juda is, en liet zijn jongen aldaar.
4 Maar hij zelf ging henen in de woestijn een dagreis, en kwam, en zat onder een jeneverboom; en bad, dat zijn ziel stierve, en zeide: Het is genoeg; neem nu, HEERE, mijn ziel, want ik ben niet beter dan mijn vaderen.
5 En hij leide zich neder, en sliep onder een jeneverboom; en ziet, toen roerde hem een engel aan, en zeide tot hem: Sta op, eet;
6 En hij zag om, en ziet, aan zijn hoofdeinde was een koek op de kolen gebakken, en een fles met water; alzo at hij, en dronk, en leide zich wederom neder.
7 En de engel des HEEREN kwam ten anderen male weder, en roerde hem aan, en zeide: Sta op, eet, want de weg zou te veel voor u zijn.
8 Zo stond hij op, en at, en dronk; en hij ging, door de kracht derzelver spijs, veertig dagen en veertig nachten, tot aan den berg Gods, Horeb.
9 En hij kwam aldaar in een spelonk, en vernachtte aldaar; en ziet, het woord des HEEREN geschiedde tot hem, en zeide tot hem: Wat maakt gij hier, Elia?
10 En hij zeide: Ik heb zeer geijverd voor den HEERE, den God der heirscharen; want de kinderen Israels hebben Uw verbond verlaten, Uw altaren afgebroken en Uw profeten met het zwaard gedood; en ik alleen ben overgebleven, en zij zoeken mijn ziel, om die weg te nemen.
11 En Hij zeide: Ga uit, en sta op dezen berg, voor het aangezicht des HEEREN. En ziet, de HEERE ging voorbij, en een grote en sterke wind, scheurende de bergen, en brekende de steenrotsen, voor den HEERE henen; doch de HEERE was in den wind niet; en na dezen wind een aardbeving; de HEERE was ook in de aardbeving niet;
12 En na de aardbeving een vuur; de HEERE was ook in het vuur niet; en na het vuur het suizen van een zachte stilte.
13 En het geschiedde, als Elia dat hoorde, dat hij zijn aangezicht bewond met zijn mantel, en uitging, en stond in den ingang der spelonk. En ziet, een stem kwam tot hem, die zeide: Wat maakt gij hier, Elia?
14 En hij zeide: Ik heb zeer geijverd voor den HEERE, den God der heirscharen; want de kinderen Israels hebben Uw verbond verlaten, Uw altaren afgebroken en Uw profeten met het zwaard gedood; en ik alleen ben overgebleven, en zij zoeken mijn ziel, om die weg te nemen.
15 En de HEERE zeide tot hem: Ga, keer weder op uwe weg, naar de woestijn van Damaskus; en ga daar in, en zalf Hazael ten koning over Syrie.
16 Daartoe zult gij Jehu, den zoon van Nimsi, zalven ten koning over Israel; en Elisa, den zoon van Safat, van Abel-mehola, zult gij tot profeet zalven in uw plaats.
17 En het zal geschieden, dat Jehu hem, die van het zwaard van Hazael ontkomt, doden zal; en die van het zwaard van Jehu ontkomt, dien zal Elisa doden.
18 Ook heb Ik in Israel doen overblijven zeven duizend, alle knieen, die zich niet gebogen hebben voor Baal, en allen mond, die hem niet gekust heeft.
19 Zo ging hij van daar, en vond Elisa, den zoon van Safat; dezelve ploegde met twaalf juk runderen voor zich henen, en hij was bij het twaalfde; en Elia ging over tot hem, en wierp zijn mantel op hem.

20 En hij verliet de runderen, en liep Elia na, en zeide: Dat ik toch mijn vader en mijn moeder kusse,
daarna zal ik u navolgen. En hij zeide tot hem: Ga, keer weder; want wat heb ik u gedaan?
21 Zo keerde hij weder van achter hem af, en nam een juk runderen, en slachtte het, en met het
gereedschap der runderen zood hij hun vlees, hetwelk hij aan het volk gaf; en zij aten. Daarna stond
hij op, en volgde Elia na, en diende hem.

Wij verlieten Elia aan de ingang van Jizreël, nog altijd verschijnende in het openbaar, terwijl de ogen van het hele volk op hem gericht zijn. In dit hoofdstuk is hij weer genoodzaakt zich te verbergen en dat wel op een tijd, dat hij node gemist kon worden, maar dit hebben wij te beschouwen als een straf voor Israël, wegens de onoprechtheid en onstandvastigheid van hun bekering. Als de mensen niet willen leren, dan is het rechtvaardig in God om hun leraren van hen te verwijderen naar afgelegen verborgen hoeken. Merk nu op.

I. Hoe hij in ballingschap gedreven werd door de kwaadwilligheid van Izebel, zijn gezworen vijandin, vers 1-3..

II.Hoe hij in zijn ballingschap de gunst genoot van God, zijn verbondsvriend.

1. Hoe Hij hem spijzigde, vers 4-8.

2. Hoe Hij met hem sprak en zich aan hem openbaarde, vers 11-13, zijn klacht aanhoorde, vers 10, 14, hem zei wat hij doen moest, vers 15-17, en hem bemoedigde, vers 18.

III. Hoe zijn handen gesterkt werden bij zijn terugkeer uit de ballingschap doordat hem Elisa werd toegevoegd, vers 19-21.

Koningen 19:1-8

Na zo'n openbare en merkbare openbaring van de heerlijkheid Gods en zo'n duidelijke, afdoende beslissing van het geding tussen Hem en Baäl, tot eer van Elia en beschaming van de Baälsprofeten en de algemene voldoening van het volk, nadat zij beide vuur en water van de hemel hadden zien komen op Elia's gebed, en beide in goedertierenheid jegens hen, het een de aanneming te kennen gevende van hun offerande, het andere om hun erfdeel te verkwikken toen het mat was geworden, zou men verwacht hebben, dat zij nu allen als één man weergekeerd zouden zijn tot de aanbidding van de God Israëls en Elia tot hun leidsman en Godsspraak zouden genomen hebben, dat hij van nu aan eerste staatsminister zou geweest zijn, en dat zijn bevelen wet zouden geweest zijn voor de koning en voor het volk. Maar het is geheel anders, hij, die God geëerd had, wordt veronachtzaamd, geen eerbied wordt hem bewezen, generlei gebruik van hem gemaakt, geen zorg voor hem gedragen, integendeel: hij bevindt dat het onmogelijk voor hem is om in het land Israëls, waarvoor hij zo' groten zegen is geweest en nog zo'n grote zegen zijn kon, te blijven.

1. Achab ontstak Izebels toorn tegen hem. Deze gemalin van de koning schijnt in werkelijkheid regerende koningin te zijn geweest, zoals zij dat later als koningin-weduwe geweest is, een heerszuchtige vrouw, die de koning en het koninkrijk regeerde, en deed wat zij verkoos. Achabs geweten liet hem niet toe Elia te vervolgen (er was nog iets van het bloed en de geest van een Israëliet in hem overgebleven, dat hem de handen bond), maar hij zei aan Izebel alles wat Elia gedaan had, vers 1 niet om haar tot overtuiging te brengen, maar om haar in woede te ontsteken. Er wordt niet gezegd dat hij haar aanzegde wat God gedaan had, maar wat Elia gedaan had, alsof hij door het een of andere tovermiddel vuur van de hemel had doen komen en de hand des Heeren er niet in was. Inzonderheid stelde hij haar voor wat haar het meest verwoed tegen hem zou maken, namelijk dat hij de profeten van Baäl had gedood, hij noemt hen de profeten, alsof niemand dan zij die naam waardig waren. Zij waren de goden, waar zijn hart op gezet was, en hij verzwaart hun terdoodbrenging als Elia's misdaad, zonder op te merken dat het een rechtvaardige wedervergelding was van haar ter dood brengen van Gods profeten, Hoofdstuk 18:4. Zij, die uit schaamtegevoel of vrees, zelf geen kwaad kunnen doen, wekken anderen op om het te doen, maar dan zal het toch even goed voor hun rekening komen alsof zij het zelf gedaan hadden.

II. Izebel zond Elia een dreigende boodschap vers 2, namelijk dat zij gezworen had hem binnen vier en twintig uren ter dood te laten brengen. Er was iets, dat haar verhinderde om het nu te doen, maar zij besluit dat het niet ongedaan zal blijven. Vleselijk gezinde harten worden verhard en in woede ontstoken tegen God door hetgeen hen tot overtuiging en onderwerping moest brengen. Zij zweert bij haar goden en, razende als iemand die buiten zinnen is, vervloekt zij zichzelf zo zij hem niet doodt, zonder enigerlei voorbehoud van een Goddelijke toelating. Wreedheid en verwaandheid gaan dikwijls samen in vervolgers: "ik zal vervolgen, ik zal achterhalen," Exodus 15:9. Maar hoe kwam zij er toe om hem bericht te zenden van haar voornemen, en hem aldus de gelegenheid te geven om te ontkomen? Dacht zij hem zo stoutmoedig te zijn, dat hij niet zou vluchten? Of geloofde zij zich instaat zijn vlucht te beletten? Of was er een bijzondere leiding in van Gods voorzienigheid dat zij dus verdwaasd was in haar woede? Ik ben geneigd te denken dat zij, hoewel dorstende naar zijn bloed, op dit ogenblik toch niets tegen hem durfde ondernemen *uit vrees voor het volk, daar allen hem hielden voor een profeet* een groot profeet, en daarom zendt zij hem slechts een boodschap om hem te verschrikken en hem uit de weg te krijgen voor het ogenblik, opdat hij niet zou voortzetten wat hij had begonnen. Dat zij haar dreigement bekrachtigt met een eed en een

verwensing, bewijst volstrekt niet dat zij het meende of bedoelde, maar alleen, dat zij het hem wilde doen geloven. De goden, bij wie zij zwoer, konden haar geen kwaad doen.

III. In grote verschrikking is Elia toen om zijns levens wil gevlucht, waarschijnlijk ‘s nachts, en kwam te Berseba, vers 3. Zullen wij hem hiervoor prijzen? Wij prijzen hem niet. Waar was de moed, waarmee hij nog pas Achab en al de profeten van Baäl was tegengetreden, de moed, die hem bij zijn offer liet blijven toen het vuur Gods er op viel? Hij, die daar onversaagd stond temidden van de verschrikkingen beide van hemel en van aarde siddert op de machteloze dreigementen van een hoogmoedige, hartstochtelijke vrouw. Heere, wat is de mens? Een groot geloof is niet altijd even krachtig. Hij moest wel weten dat hij in dit tijdsgewricht aan Israël een grote dienst zou kunnen bewijzen, en hij had alle reden om op Gods bescherming te vertrouwen, zolang hij Gods werk deed, en toch vluchtte hij. In zijn vorig gevaar had God zelf hem bevolen zich te gaan verbergen, Hoofdstuk 17:3, en daarom dacht hij dat het hem ook nu geoorloofd was.

IV. Van BerSeba ging hij voorwaarts naar de woestijn, die grote huilende woestijn waarin Israël omgewandeld heeft. Berseba was zo ver van Jizreël, en lag binnen het gebied van zo goed een koning als Josafat was, dat hij daar wel veilig moest wezen, maar alsof zijn vrees hem vervolgde, kon hij, zelfs toen hij buiten het bereik was van gevaar, niet rusten, maar ging hij nog een dagreis de woestijn in. Maar misschien trok hij zich daarheen terug, niet zozeer om er veilig te zijn als wel om geheel en al afgezonderd te zijn van de wereld, ten einde zoveel vrijer en inniger gemeenschap te kunnen hebben met God. *Hij liet zijn jongen te Berseba,* opdat hij geheel alleen zou zijn in de woestijn, zoals Abraham zijn jongens aan de voet van de berg liet, toen hij op de berg ging om God te aanbidden, en zoals Christus in de hof zich terugtrok van Zijn discipelen. Of misschien was het, omdat hij zijn dienaar, die nog jong en teer was, niet wilde blootstellen aan de vermoeienissen en ontberingen van de woestijn, hetgeen zou wezen nieuwe wijn in oude lederzakken te doen. Zo moeten ook wij achtgeven op de lichaamsgesteldheid van onze onderhorigen, zoals God achtgeeft op het onze, wetende wat maaksel wij zijn.

V. Vermoeid zijnde van zijn reis, werd hij gemelijk (zoals kinderen als zij slaperig worden) en *bad dat hij mocht sterven,* vers 4. Hij *verzocht voor zijn leven* (zo luidt hier de kanttekening *dat hij mocht sterven,* want de dood is leven voor een Godvruchtige, de dood van het lichaam is het leven van de ziel. Maar dat was toch niet de reden, waarom hij wenste te sterven, het was niet de weloverdachte begeerte van de genade, zoals die van Paulus, "om ontbonden te zijn en met Christus te wezen," maar de hartstochtelijke begeerte van zijn bedorven natuur, zoals bij Job. Zij, die op deze wijze naar de dood verlangen, zijn er niet in de geschiktste gemoedstoestand voor. Izebel heeft hem de dood gezworen, en daarom gaat hij er nu in een verkeerde gemoedsbeweging om bidden, loopt hij van de dood naar de dood, maar toch met dit verschil, dat hij wenst te sterven door de hand des Heeren, wiens barmhartigheden groot zijn, en niet te vallen in de handen van de mensen, wier barmhartigheden wreed zijn. Hij wilde liever in de woestijn sterven, dan zoals de profeten van Baäl gestorven zijn overeenkomstig Izebels dreigement, vers 2, opdat de aanbidders van Baäl niet triomferen en de God van Israël lasteren, voor wie zij zich dan te sterk zouden denken, indien zij Zijn voorstander kunnen neerwerpen. "Het is genoeg", zegt hij, "ik heb genoeg gedaan, genoeg geleden, ik ben het leven moede". Zij, die zich van de zaligheid verzekerd weten in de andere wereld, zullen spoedig genoeg hebben van deze wereld. "Ik *ben niet beter dan mijn vaderen"* pleit hij, "noch beter in staat om die vermoeienissen te dragen, waarom zou ik er dan langer mee belast zijn dan zij? Maar is dit mijn heer Elia? Kan die grote kloekmoedige man aldus terugdeinzen voor

gevaar? God heeft hem aldus aan zichzelf overgelaten, om te tonen dat, toen hij kloek en sterk was het in de Heere was en in de sterkte van Zijn macht, maar dat hij in zichzelf niet beter was dan zijn vaderen of zijn broederen.

Vl. God heeft hem in die woestijn gespijzigd door een engel, in die woestijn, in welker gebrek en gevaar hij zich moedwillig had geworpen, en waarin hij, indien God hem niet genadig ondersteund had, omgekomen zou zijn. Hoe oneindig veel beter handelt God met Zijn gemelijke, ondeugende kinderen dan zij verdienen! In een vlaag van moedeloosheid wenst Elia te sterven. God had hem niet nodig, maar bedoelde hem nog verder te eren, en daarom zond Hij een engel om *hem in het leven te behouden.* Het zou soms zeer slecht met ons gesteld zijn, als God ons aan ons woord hield en ons ons dwaas verzoek zou toestaan. Gebeden hebbende dat hij mocht sterven, *legde hij zich neer en sliep,* vers 5, wensende misschien in zijn slaap te sterven, en niet weer te ontwaken, maar hij wordt opgewekt in zijn slaap, en vindt zich niet alleen wèl voorzien van brood en water, vers 6, maar, wat meer was, bediend door een engel, die over hem gewaakt had toen hij sliep, en hem tweemaal riep om te eten, toen het voedsel voor hem gereed was, vers 5, 7. Hij behoefde niet te klagen over de onvriendelijkheid van de mensen, als die hem aldus vergoed werd door de dienst van de engelen. Aldus voorzien zijnde, had hij reden te denken dat het hem beter ging dan *de profeten van het bos,* die van *Izebels tafel aten.* Overal waar Gods kinderen zijn, zijn zij op huns Vaders grond, en daarom ook onder huns Vaders oog en zorg. Zij kunnen dwalen in een woestijn, maar God heeft hen niet verlaten, daar kunnen zij, evenals Hagar, Hem zien, die leeft en hen ziet, Genesis 16:13.

Eindelijk. In de kracht van deze spijze wordt hij naar Horeb, *de berg Gods,* gevoerd, vers 8. Daar heeft de Geest des Heeren hem gebracht, waarschijnlijk wel tegen zijn eigen bedoeling, ten einde gemeenschap met God te oefenen in dezelfde plaats, waar Mozes gemeenschap met Hem heeft geoefend. De engel zei hem ten tweeden male te eten, omdat hij een lange reis voor zich had, vers 7. God weet waar Hij ons voor bestemt, al weten wij het niet, voor welke diensten Hij ons wil gebruiken, welke beproevingen ons nog wachten, en Hij draagt zorg voor ons, en voorziet ons van genade, die ons genoeg is. Hij, die de reis bepaalt, zal er het schip voor provianderen. Zie, hoeveel verschillende middelen God heeft gebruikt om Elia bij het leven te behouden, Hij heeft hem voedsel laten brengen door raven, heeft zijn spijze vermenigvuldigd, dan weer door een engel, en nu heeft Hij, om te tonen dat de mens niet alleen bij brood zal leven, hem veertig dagen in het leven gehouden zonder spijs, zonder rust en zonder slaap waardoor hij nog te minder naar voedsel verlangde, maar altijd de doolhof van de woestijn doorwandelende, een dag voor ieder jaar van Israëls omwandeling, maar hij heeft noch voedsel nodig, noch verlangt hij er naar. De plaats heeft hem ongetwijfeld herinnerd aan het manna, en hem aangemoedigd om te hopen dat God hem hier onderhouden zal, en hem ter bestemder tijd weer vandaar wegvoeren zal, evenals Hij er Israël van weggevoerd heeft, hoewel zij, evenals hij, gemelijk en mistrouwend waren geweest.

Koningen 19:9-18

I. Hier is Elia gehuisvest in een spelonk van de berg Horeb, die *de berg Gods* genaamd wordt, omdat God er vroeger Zijn heerlijkheid had geopenbaard, en misschien was dit wel dezelfde spelonk of kloof van de steenrots, waarin Mozes verborgen was, toen "de Heere voor zijn aangezicht voorbijging en zijn naam uitriep" Exodus 34:6. Wat Elia zich voorstelde toen hij hier kwam vernachten, weet ik niet, tenzij het was om toe te geven aan zijn droefgeestigheid of om zijn weetgierigheid te bevredigen, en een hulp te vinden voor zijn geloof en zijn Godsvrucht in de aanblik van die vermaarde plaats, waar de wet was gegeven en zoveel grote dingen gedaan werden, hopende er God zelf te ontmoeten waar Mozes Hem ontmoet heeft, of ten teken, dat Hij Zijn volk Israël had verlaten, dat niet hervormd willen worden, en zo komt dit overeen met Jeremia's wens: "Och, dat ik in de woestijn een herberg van de wandelaars had, zo zou ik mijn volk verlaten en van hen trekken, want zij zijn allen overspelers, een trouweloze hoop," Jeremia 9:2, en zo was het een slecht voorteken dat God hen ging verlaten. Of misschien dacht hij nergens anders veilig te kunnen zijn, en op dit voorbeeld van het lijden en de ontbering, waartoe deze Godvruchtige man gekomen was, wijst de apostel, Hebreeen 11:38. Zij "hebben in woestijnen gedoold en op bergen, en in spelonken, en in de holen van de aarde."

II. Het bezoek, dat God hem daar bracht, en de vraag, die Hij hem deed. *Het woord des Heeren kwam tot hem.* Nergens kunnen wij heengaan, waar wij buiten het bereik zijn van Gods oog, Zijn arm en Zijn woord. "Waar zou ik heengaan voor Uw Geest,' Psalm 139:7 en verv. God zal zorgdragen voor Zijn verstotenen, en hen, die om Zijnentwil van onder de mensen verdreven zijn, zal Hij vinden, en erkennen, en vergaderen met eeuwige goedertierenheid. Johannes heeft de gezichten des Almachtigen gezien, toen hij in ballingschap op het eiland Patmos was, Openbaring.1:9. De vraag, die God hem doet, is. *Wat doet gij hier, Elia?* vers 9, en opnieuw in vers 13. Dit is een bestraffing

1. Voor zijn herwaarts vluchten. "Wat brengt u zover weg van thuis? Vlucht gij voor Izebel? Kon gij niet op de Almachtige vertrouwen voor uw bescherming? (Leg de nadruk op gij.) Hoe, gij! Zo'n grote man, zo'n grote profeet, zo vermaard om zijn vastberadenheid, ontvlucht gij uw land, verlaat gij aldus uw vaandel?" Deze lafhartigheid zou meer te verontschuldigen zijn geweest in een ander, en dan ook niet zo'n slecht voorbeeld zijn geweest. Zou "een man als ik vlieden?" Nehemia 6:11. Huilt, gij dennen! als de cederen aldus bewogen zijn.

2. Om zijn zich vestigen aldaar. "Wat maakt gij hier in deze spelonk? Is dit een plaats voor een profeet des Heeren om in te vernachten? Is dit een tijd voor zulke mannen om zich terug te trekken, als het publiek hen zo nodig heeft?" In de afzondering, waarin God hem gezonden heeft, Hoofdstuk 17, was hij een zegen voor een arme weduwe van Zarfath, maar hier heeft hij geen gelegenheid om goed te doen. Het is ons dikwijls nodig ons af te vragen of wij in onze plaats zijn, en in de weg van onze plicht. "Ben ik waar ik behoor te zijn, waar God mij roept, waar mijn werk is, en waar ik voor anderen ten zegen kan zijn?"

III. Het bericht, dat hij geeft omtrent zichzelf in antwoord op de vraag, die hem gedaan is, en in antwoord op dezelfde vraag in vers 14. Waarin:

1. Hij zich verontschuldigt, en verlangt dat het niet toegeschreven zal worden aan gebrek aan ijver in hem voor de reformatie, maar aan zijn wanhoop aan succes. Want God wist, en zijn eigen geweten getuigt voor hem, dat hij, zolang er enige hoop was om goed te doen, *zeer geijverd heeft voor de Heere, de God van de heirscharen,* maar dat hij, nu hij tevergeefs gearbeid had, en al zijn pogingen vruchteloos waren gebleven, dacht dat het nu tijd was om de zaak maar op te geven en te treuren over hetgeen hij niet veranderen of verbeteren kon. "Abi in cellam, et dic: Miserere mei-Ga in uw cel, en roep: Ontferm u ove mij."

2. Hij klaagt over het volk, over hun hardnekkigheid in de zonde, en de diepte van goddeloosheid, waartoe zij vervallen zijn. *De kinderen van Israël hebben Uw verbond verlaten,* en dat is de reden waarom ik hen verlaten heb. Wie kan onder hen vertoeven om te zien dat al wat heilig is verdorven en verguisd wordt?" Dit noemt de apostel zijn "aanspreken van God tegen Israël," Romeinen 11:2, 3. Hij is dikwijls naar keus hun voorspraak geweest, maar nu is hij genoodzaakt hun beschuldiger te zijn bij God. Aldus in Johannes 5:45 :"Die u verklaagt is Mozes, op welke gij gehoopt hebt." Diegenen zijn in waarheid ongelukkig, die het getuigenis en de gebeden van Gods profeten tegen zich hebben.

3. Hij beschuldigt hen Gods verbond te hebben verlaten, hoewel zij de besnijdenis behielden, het teken en het zegel er van, maar zij hadden Zijn aanbidding en Zijn dienst verlaten, die er de bedoeling van waren. Zij, die Gods inzettingen veronachtzamen en hun gemeenschap met Hem afbreken, verlaten in werkelijkheid Zijn verbond. Hij legt hun ten laste dat *zij Zijn altaren hebben neergeworpen,* zij hebben ze niet slechts verlaten, en ze bouwvallig laten worden, maar in hun ijver voor de aanbidding van Baäl hebben zij ze moedwillig afgebroken. Hij doelt op altaren, die de profeten des Heeren hadden, en waar Godvruchtige mensen kwamen offeren, die niet konden opgaan naar Jeruzalem, en de kalveren niet wilden aanbidden noch Baäl. Deze altaren schenen wel inbreuk te maken op de eenheid van de kerk, daar zij echter opgericht waren door hen, die oprecht de eer Gods bedoelden en Hem in getrouwheid dienden, werd de schijnbare scheurmakerij voorbijgezien, en heeft God ze erkend als Zijn altaren, zowel als dat te Jeruzalem, en het neerwerpen er van wordt Israël ten laste gelegd als een schreiende, hemeltergende zonde. Maar dit was nog niet alles. *Zij hebben uw profeten met het zwaard gedood* die naar alle waarschijnlijkheid aan deze altaren gediend hebben. Izebel, een vreemdelinge, heeft dit gedaan, Hoofdstuk 18:4, maar het wordt aan geheel het volk ten laste gelegd, omdat de meerderheid van hen een welbehagen hadden in hun dood.

4. Hij geeft de reden op, waarom hij zich in deze woestijn had teruggetrokken, en zijn woonplaats in deze spelonk had opgeslagen.

a. Omdat hij geen nut kon doen met in het openbaar te verschijnen. "Ik *alleen ben overgebleven,* en heb niemand om mij te steunen of bij te staan in de goede zaak. Allen hebben gezegd: *De Heere is God,* maar niemand van hen wilde mij bijstaan, heeft gepoogd mij te beschutten. Wat toen gewonnen was ging terstond weer teloor, en Izebel kan meer doen om hen te verderven, dan ik om hen te hervormen. Wat vermag een man tegenover duizenden?" Wanhoop aan succes staat menige goede onderneming in de weg. Niemand is bereid zich alleen te wagen, vergetende dat wie God aan zijn zijde heeft niet alleen is.

b. Het was omdat hij niet veilig in het openbaar kon verschijnen. "Zij *zoeken mijn ziel om die weg te nemen,* en het is beter dat ik mijn leven doorbreng in een nutteloze eenzaamheid dan het te verliezen in een vruchteloze poging om hen te hervormen die niet hervormd willen zijn".

IV. God openbaart zich aan hem. Is hij hier gekomen om God te ontmoeten? Hij zal bevinden dat God niet in gebreke zal blijven om tot hem te komen. Mozes werd in de spelonk of in de kloof van de steenrots gesteld, toen Gods heerlijkheid hem voorbijging, maar Elia werd naar buiten geroepen, om *te staan op de berg voor het aangezicht des Heeren,* vers 11. Hij zag generlei gelijkenis evenmin als Israël toen God tot hen sprak op Horeb. Maar:

1. Hij hoorde een sterke wind, en zag er de verschrikkelijke uitwerkingen van, want de bergen scheurden en de steenrotsen braken. Aldus werd de bazuin geblazen voor de rechter van hemel en aarde door Zijn engelen die Hij geesten of winden maakt, en wel zo luid, dat niet slechts de aarde weerklonk, maar scheurde.

2. Hij gevoelde de schok van een aardbeving.

3. Hij zag een uitbarsting van vuur, vers 12. Dit alles moest de openbaring inleiden van de Goddelijke heerlijkheid, engelen daarvoor gebruikt zijnde, die Hij tot een vlammend vuur maakt, en die, als Zijn dienaren, voor Hem heengaan om in de wildernis een baan recht te maken voor onze God. Maar,

4. Eindelijk bespeurde hij *het suizen van een zachte stilte,* waarin *de Heere was,* dat is: waarin Hij tot hem sprak, maar niet in de wind, of de aardbeving, of het vuur, deze alle vervulden hem met ontzag, wekten zijn aandacht op, en boezemden hem eerbied in en ootmoed, maar God verkoos hem Zijn wil bekend te maken in zachte fluisteringen, niet in die ontzagwekkende geluiden. En toen hij die *stille zachte stem* hoorde:

A. *Omwond hij zijn aangezicht met zijn mantel* als een, die bevreesd is om de heerlijkheid Gods te zien, vreesde dat zij zijn ogen zou verblinden en hem zou overweldigen. De engelen "bedekken hun aangezicht" voor God, ten teken van eerbied, Jesaja 6:2. Elia bedekte zijn aangezicht, beschaamd zijnde dat hij zo lafhartig was geweest om terug te deinzen voor zijn plicht, als hij toch zo’n machtig God had om er hem in bij te staan. De wind, de aardbeving en het vuur hebben hem zijn aangezicht niet doen bewinden, maar het suizen van de zachte stilte heeft dit wèl gedaan. Godvruchtige zielen worden meer aangedaan door de barmhartigheden des Heeren dan door Zijn verschrikkingen.

B. Hij stond aan de ingang van de spelonk, gereed om te horen wat de Heere tot hem zeggen zou. Deze methode, naar welke God zich hier bij de berg Horeb openbaarde, schijnt te verwijzen naar Gods vroegere openbaringen van zichzelf te van deze plaats aan Mozes.

a. Toen was er een onweer, en een aardbeving, en vuur, Hebreeen 12:18, maar toen God aan Mozes Zijn heerlijkheid wilde ontdekken, heeft Hij Zijn goedheid voor zijn aangezicht laten voorbijgaan, zo ook hier: Hij was het Woord, was in de stille zachte stem.

b. Aldus werd toen de wet aan Israël gegeven: eerst met de verschijnselen van de verschrikking, en daarna met een stem van woorden, en Elia nu geroepen zijnde om die wet te doen herleven, in het bijzonder de eerste twee geboden er van, wordt hem hier getoond, hoe daarbij te handelen, hij moet het volk niet slechts doen ontwaken en hen verschrikken door ontzaglijke tekenen, zoals de aardbeving en het vuur maar hij moet door een zachte stille stem, het suizen van een zachte stilte, het volk pogen te overtuigen en te bewegen, en, als hij dat deed hen niet verlaten. Het geloof is door het gehoor, door het woord Gods te horen, wonderen bereiden er slechts de weg voor.

c. Toen sprak God tot het volk met verschrikking, maar in het Evangelie van Christus, dat door de geest en de kracht van Elia ingeleid zal worden, zal Hij met een stille zachte stem spreken, welke verschrikking ons niet bevreesd zal maken. Zie Hebreeen 12:18 en verv.

V. De orders, die God hem gaf uit te voeren. Hij herhaalt de vraag, die Hij hem tevoren gedaan heeft: "*Wat doet gij hier?* Dit is thans geen plaats voor u." Elia geeft hetzelfde antwoord, vers 14, klaagt over Israëls afval van God, en het verval van de Godsdienst onder hen. Hierop geeft God hem een antwoord. Toen hij wenste te sterven, vers 4, heeft God hem niet geantwoord naar zijn dwaasheid maar heeft hem zó weinig laten sterven, dat Hij hem toen niet slechts in het leven behield, maar er in heeft voorzien dat hij nooit zou sterven, maar weggenomen zou worden. Maar als hij klaagt over zijn ontmoediging (en waar zullen Gods profeten met hun klachten van die aard anders heengaan dan tot hun Meester?) heeft God hem een antwoord gegeven. Hij zendt hem terug met aanwijzingen om Hazaël tot koning over Syrië aan te stellen, vers 15 Jehu tot koning over Israël, en Elisa tot zijn opvolger in het profetisch ambt, vers 16, hetgeen bedoeld is als een voorzegging dat God door deze de ontaarde Israëlieten zal kastijden Zijn eigen zaak onder hen zal bepleiten, en de twist van Zijn verbond zal wreken, vers 17. Elia klaagde dat de goddeloosheid van Israël ongestraft bleef, het oordeel van de hongersnood was te zacht, had hen niet tot bekering gebracht, het werd weggenomen voordat zij bekeerd waren. *"Ik heb zeer geijverd "*, zegt hij, "voor Gods naam, maar Hijzelf scheen er niet ijverig over te zijn." "Welnu", zegt God, "wees tevreden, het zal alles komen op zijn tijd, gerichten zijn voor de spotters bereid, al zijn zij nu ook nog niet gezonden, de personen zijn gekozen, en zullen nu benoemd worden, want zij zijn reeds in wezen, die ze ten uitvoer zullen brengen."

1. Als Hazaël koning van Syrië zal zijn, zal hij bloedig werk doen onder het volk, 2 Koningen 8:12, en hen aldus straffen voor hun afgoderij."

2. Als Jehu koning van Israël wordt, zal hij bloedig werk doen onder de koninklijke familie, het huis van Achab ten enenmale uitroeien, dat de afgoderij had ingevoerd en staande gehouden.

3. "Elisa zal, zolang gij nog op aarde zijt, uw handen sterken, en als gij weggenomen zult wezen, zal hij uw werk voortzetten en een blijvend getuige zijn tegen Israëls afval, en zelfs zal hij de kinderen van Bethel doden, van Bethel, die afgodische stad." De goddelozen worden bewaard voor het oordeel. Het kwaad vervolgt de zondaren, en er is geen ontkomen aan, pogen te ontkomen is slechts van de punt van het een zwaard naar het andere te lopen. Zie Jeremia 48:44. "Die van de vrees ontvliedt, zal in de kuil vallen, en die uit de kuil opkomt, zal in de strik gevangen worden." Met het zwaard des Geestes zal Elisa de consciëntie verschrikken en wonden van hen, die aan het oorlogszwaard van Hazaël ontkomen, evenals aan Jehu’s zwaard van de gerechtigheid, "met de adem van zijn lippen zal hij de goddeloze doden" Jesaja 11:4, 2 Thessalonicenzen 2:8, Hosea 6:5.

Het is voor Godvruchtige mensen en vrome leraren een grote vertroosting te denken, dat God nooit verlegen zal zijn om werktuigen, om op Zijn tijd Zijn werk te doen, maar dat, als zij heengegaan zijn, anderen opgewekt zullen worden om het werk voort te zetten.

Vl. De troostrijke mededeling, die God hem doet van het getal van de Israëlieten, die nog aan hun oprechtheid vasthielden, hoewel hij dacht dat hij alleen was overgebleven, vers 18. *Ik heb in Israël doen overblijven zeven duizend,* (buiten en behalve nog Juda), *alle knieën, die zich niet gebogen hebben voor Baäl.* In tijden van de grootste ontaarding en afval heeft God nog altijd gehad, en zal Hij nog altijd hebben, een overblijfsel, dat Hem getrouw is, sommigen, die aan hun oprechtheid vasthouden, en zich niet laten meevoeren door de stroom. De apostel vermeldt dit antwoord van God aan Elia, Romeinen 11:4, en past het toe op zijn eigen tijd, toen de Joden over het algemeen het Evangelie hebben verworpen, *alzo is er dan ook in deze tegenwoordige tijd,* zegt hij, *een overblijfsel geworden,* vers 5. Het is Gods werk dat overblijfsel te bewaren, en het te onderscheiden van de overigen, want zonder Zijn genade zouden zij zich niet hebben kunnen onderscheiden. *Ik heb doen overblijven,* daarom wordt het gezegd een overblijfsel te zijn *naar de verkiezing van de genade.* Het is slechts een klein overblijfsel in vergelijking met geheel het ontaarde geslacht, wat zijn zeven duizend bij de duizenden van Israël? Maar als die van elke eeuw samenkomen, dan zullen zij bevonden worden veel meer te zijn, twaalf duizend *verzegelden uit iedere* stam, Openbaring 7:4. Gods getrouwen zijn dikwijls Zijn verborgenen, Psalm 83:4, en de zichtbare kerk is nauwelijks zichtbaar, de tarwe verloren in het kaf, en het goud in het schuim, totdat de dag van de schifting, van de loutering, van de afscheiding komt. De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn, hoewel wij hen niet kennen. Hij ziet in het verborgen. Er zijn meer Godvruchtige mensen in de wereld dan sommige wijze en heilige mannen denken. Hun ijveren over zichzelf en voor God doet hen denken dat het bederf algemeen is, maar God ziet niet zoals zij zien. Als wij in de hemel komen zullen wij zeer velen missen, die wij gedacht hebben daar te ontmoeten, en er zeer velen ontmoeten, die wij nooit gedacht hebben daar te zullen vinden. Gods liefde blijkt dikwijls ruimer te zijn dan de barmhartigheid van de mensen, en veel meer omvattend.

Koningen 19:19-21

In de orders, die God aan Elia gaf, was Elisa het laatst genoemd, maar hij wordt het eerst geroepen, door hem moesten de twee anderen geroepen worden. Hij moet in Elia's plaats komen, maar Elia is ijverig om hem te verheffen, en is verre van naijverig op zijn opvolger, veeleer verheugt hij zich dat hij het werk Gods in zulke goede handen zal laten

Betreffende Elisa's roeping valt op te merken:

l. Dat het een verrassende roeping was. Elia vond hem door Goddelijke aanwijzing, of misschien is hij tevoren met hem bekend geweest, en wist hij waar hij hem kon vinden. Hij vond hem, niet in de profetenscholen, maar *in het veld,* niet lezende, noch biddende, noch offeranden offerende, maar *ploegende,* vers 19. Hoewel hij een vermogend man was (zoals blijkt uit zijn maaltijd, vers 2, eigenaar was van de grond en de ossen, heer was van de dienstknechten, achtte hij het toch geen verkleining voor zich om zelf zijn zaken te doen niet slechts toezicht te houden over zijn dienstknechten, maar zelf zijn handen aan de ploeg te slaan. Luiheid is niemand tot eer, en het landbouwbedrijf is niemand tot schande. Een eerlijk beroep in deze wereld brengt ons volstrekt niet buiten de weg van onze hemelse roeping, evenmin als het Elisa in de weg was, die genomen werd van achter de ploeg om Israël te weiden en het zaad des woords te zaaien, zoals de apostelen van hun vissen geroepen werden om vissers van de mensen te worden. Elisa heeft naar Elia niet gevraagd, zijn roeping voorkwam hem. Wij hebben God lief, en verkiezen Hem, omdat Hij ons eerst verkoren heeft en heeft liefgehad.

2. Dat het een krachtdadige roeping was. Elia heeft slechts *zijn mantel op hem geworpen* vers 19, ten teken van vriendschap, dat hij hem onder zijn zorg en onderricht zou nemen zoals hij hem onder zijn mantel nam, om een met hem te wezen in hetzelfde gewaad, of ten teken van begiftigd te zijn met de geest van Elia, hij heeft nu iets van zijn eer op hem gelegd, zoals Mozes op Jozua, Numeri 27:20, maar toen Elia naar de hemel ging, ontving hij de hele mantel, 2 Koningen 2:13. En terstond *verliet hij de runderen,* hij liet ze gaan waarheen zij wilden, en *liep Elia na,* en verzekerde hem dat hij hem dadelijk ging volgen, vers 20. Een onzichtbare hand raakte zijn hart aan, en heeft hem op onverklaarbare wijze, door een verborgen macht en zonder uitwendige overredingsmiddelen, geneigd om zijn landbouwersbedrijf te verlaten en zich aan de dienst des Heeren te wijden. Het is ten dage van Zijn heirkracht, dat Christus' onderdanen gewillig worden gemaakt, Psalm 110:3, en niemand zou tot Christus komen, zonder aldus getrokken te zijn. Elisa kwam terstond tot een besluit, maar verzocht om een weinig tijd, niet om zijn ouders om verlof te vragen, maar om afscheid van hen te nemen. Dit was geen voorwendsel ten einde uitstel te verkrijgen, zoals Lukas 9:61, waar wij lezen van de man, die begeerde afscheid te gaan nemen van degenen, die in zijn huis zijn, maar slechts een voorbehoud om aan de plicht van de eerbied te kunnen voldoen, die hij aan zijn vader en moeder verschuldigd was. Elia zei hem terug te gaan om dit te doen, hij wilde het hem niet verhinderen, ja meer, indien hij het wilde, kon hij teruggaan en niet tot hem wederkeren. Hij wil geen dwang op hem uitoefenen, hem niet meenemen tegen zijn wil, Iaat hem nederzitten en de kosten overrekenen, en het dan tot zijn eigen vrijwillige daad maken. De kracht van Gods genade bewaart de aangeboren vrijheid van des mensen wil, zodat zij, die goed en Godvruchtig zijn, het zijn door keus en niet door dwang, het zijn geen gepresten, maar vrijwilligers.

3. Dat het hem een lieflijke, aangename roeping was, hetgeen blijkt uit het afscheidsmaal, dat hij voor zijn familie bereidde, vers 21. Toch heeft hij niet alleen al de gemakken en genoegens van zijn vaders huis verlaten, maar zich blootgesteld aan de kwaadwilligheid van Izebel en haar aanhangers, het was een ontmoedigende tijd voor profeten, om als profeten uit te gaan. Iemand, die met vlees en bloed te rade was gegaan, zou niet gesteld zijn geweest op Elia's mantel, noch gaarne zijn rok hebben gedragen. Maar Elisa verlaat blijmoedig alles, om hem te vergezellen. Zo heeft Mattheüs een groten maaltijd aangericht, toen hij het tolhuis verliet om Christus te volgen.

4. Dat het een krachtdadige roeping was. Elia bleef niet op hem wachten, opdat het de schijn niet zou hebben dat hij hem dwong, maar liet hem over aan zijn eigen keus, en weldra stond hij op, en volgde Elia na, hij heeft hem niet alleen vergezeld, *maar hij diende hem*, was hem ten dienaar, *goot water op zijn handen*, 2 Koningen 3:11. Het is voor jonge leraren zeer nuttig, om enige tijd door te brengen onder de leiding van hen, die oud en ervaren zien, wier jaren wijsheid leren, en het geen oneer achten om, als de gelegenheid het meebrengt, hen te dienen. Zij, die bekwaam willen zijn om te onderwijzen, moeten tijd hebben om te leren, en zij, die later verhoogd zullen worden, moeten eerst bereid en gewillig zijn om zich neer te buigen en te dienen.

HOOFDSTUK 20

1 En Benhadad, de koning van Syrie, vergaderde al zijn macht; en twee en dertig koningen waren met hem, en paarden en wagenen; en hij toog op, en belegerde Samaria en krijgde tegen haar.
2 En hij zond boden tot Achab, den koning van Israel, in de stad.
3 En hij zeide hem aan: Zo zegt Benhadad: Uw zilver en uw goud, dat is mijn, daartoe uw vrouwen en uw beste kinderen, die zijn mijn.
4 En de koning van Israel antwoordde en zeide: Naar uw woord, mijn heer de koning, ik ben uwe, en al wat ik heb.
5 Daarna kwamen de boden weder, en zeiden: Alzo spreekt Benhadad, zeggende: Ik heb wel tot u gezonden, zeggende: Uw zilver, en uw goud, en uw vrouwen, en uw kinderen zult gij mij geven;
6 Maar morgen om dezen tijd zal ik mijn knechten tot u zenden, dat zij uw huis en de huizen uwer knechten bezoeken; en het zal geschieden, dat zij al het begeerlijke uwer ogen in hun handen leggen en wegnemen zullen.
7 Toen riep de koning van Israel alle oudsten des lands, en zeide: Merkt toch en ziet, dat deze het kwade zoekt; want hij had tot mij gezonden, om mijn vrouwen, en om mijn kinderen, en om mijn zilver, en om mijn goud, en ik heb het hem niet geweigerd.
8 Doch al de oudsten, en het ganse volk, zeiden tot hem: Hoor niet, en bewillig niet.
9 Daarom zeide hij tot de boden van Benhadad: Zegt mijn heer den koning: Alles, waarom gij in het eerst tot uw knecht gezonden hebt, zal ik doen; maar deze zaak kan ik niet doen. Zo gingen de boden heen en brachten hem bescheid weder.
10 En Benhadad zond tot hem en zeide: De goden doen mij zo, en doen zo daartoe, indien het stof van Samaria genoeg zal zijn tot handvollen voor al het volk, dat mijn voetstappen volgt!
11 Maar de koning van Israel antwoordde en zeide: Spreekt tot hem: Die zich aangordt, beroeme zich niet, als die zich los maakt.
12 En het geschiedde, als hij dit woord hoorde, daar hij was drinkende, hij en de koningen in de tenten, dat hij zeide tot zijn knechten: Legt aan! En zij leiden aan tegen de stad.
13 En ziet, een profeet trad tot Achab, den koning van Israel, en zeide: Zo zegt de HEERE: Hebt gij gezien al deze grote menigte? Zie, Ik zal ze heden in uw hand geven, opdat gij weet, dat Ik de HEERE ben.
14 En Achab zeide: Door wie? En hij zeide: Zo zegt de HEERE: Door de jongens van de oversten der landschappen. En hij zeide: Wie zal den strijd aanbinden? En hij zeide: Gij.
15 Toen telde hij de jongens van de oversten der landschappen, en zij waren tweehonderd twee en dertig; en na hen telde hij al het volk, al de kinderen Israels, zeven duizend.
16 En zij togen uit op den middag. Benhadad nu dronk zich dronken in de tenten, hij en de koningen, de twee en dertig koningen, die hem hielpen.
17 En de jongens van de oversten der landschappen togen eerst uit. Doch Benhadad zond enigen uit, en zij boodschapten hem, zeggende: Uit Samaria zijn mannen uitgetogen.
18 En hij zeide: Hetzij dat zij tot vrede uitgetogen zijn, grijpt hen levend; hetzij ook, dat zij ten strijde uitgetogen zijn, grijpt hen levend.
19 Zo togen deze jongens van de oversten der landschappen uit de stad, en het heir, dat hen navolgde.
20 En een ieder sloeg zijn man, zodat de Syriers vloden, en Israel jaagde hen na. Doch Benhadad, de koning van Syrie, ontkwam op een paard, met enige ruiteren.
21 En de koning van Israel toog uit, en sloeg paarden en wagenen, dat hij een groten slag aan de Syriers sloeg.

22 Toen trad die profeet tot den koning van Israel, en zeide tot hem: Ga heen, sterk u; en bemerk, en zie, wat gij doen zult; want met de wederkomst des jaars zal de koning van Syrie tegen u optrekken.
23 Want de knechten van den koning van Syrie hadden tot hem gezegd: Hun goden zijn berggoden, daarom zijn zij sterker geweest dan wij; maar zeker, laat ons tegen hen op het effen veld strijden, zo wij niet sterker zijn dan zij!
24 Daarom doe deze zaak: Doe de koningen weg, elkeen uit zijn plaats, en stel landvoogden in hun plaats.
25 En gij, tel u een heir, als dat heir, dat van de uwen gevallen is, en paarden, als die paarden, en wagenen, als die wagenen; en laat ons tegen hen op het effen veld strijden, zo wij niet sterker zijn dan zij! En hij hoorde naar hun stem, en deed alzo.
26 Het geschiedde nu met de wederkomst des jaars, dat Benhadad de Syriers monsterde; en hij toog op naar Afek, ten krijge tegen Israel.
27 De kinderen Israels werden ook gemonsterd, en waren verzorgd van leeftocht, en trokken hun tegemoet; en de kinderen Israels legerden zich tegenover hen, als twee blote geitenkudden, maar de Syriers vervulden het land.
28 En de man Gods trad toe, en sprak tot den koning van Israel, en zeide: Zo zegt de HEERE: Daarom dat de Syriers gezegd hebben: De HEERE is een God der bergen, en Hij is niet een God der laagten; zo zal Ik al deze grote menigte in uw hand geven, opdat gijlieden weet, dat Ik de HEERE ben.
29 En dezen waren gelegerd tegenover die, zeven dagen; het geschiedde nu op den zevenden dag, dat de strijd aanging; en de kinderen Israels sloegen van de Syriers honderd duizend voetvolks op een dag.
30 En de overgeblevenen vloden naar Afek in de stad, en de muur viel op zeven en twintig duizend mannen, die overgebleven waren; ook vlood Benhadad, en kwam in de stad van kamer in kamer.
31 Toen zeiden de knechten tot hem: Zie toch, wij hebben gehoord, dat de koningen van het huis Israels goedertierene koningen zijn; laat ons toch zakken om onze lenden leggen, en koorden om onze hoofden, en uitgaan tot den koning van Israel; mogelijk zal hij uw ziel in het leven behouden.
32 Toen gordden zij zakken om hun lenden, en koorden om hun hoofden, en kwamen tot den koning van Israel, en zeiden: Uw knecht Benhadad zegt: Laat toch mijn ziel leven. En hij zeide: Leeft hij dan nog? Hij is mijn broeder.
33 De mannen nu namen naarstiglijk waar, en vatten het haastelijk, of het van hem ware, en zeiden: Uw broeder Benhadad leeft. En hij zeide: Komt, brengt hem. Toen kwam Benhadad tot hem uit, en hij deed hem op den wagen klimmen.
34 En hij zeide tot hem: De steden, die mijn vader van uw vader genomen heeft, zal ik wedergeven, en maak u straten in Damaskus, gelijk mijn vader in Samaria gemaakt heeft. En ik, antwoordde Achab, zal u met dit verbond dan laten gaan. Zo maakte hij een verbond met hem, en liet hem gaan.
35 Toen zeide een man uit de zonen der profeten tot zijn naaste, door het woord des HEEREN: Sla mij toch. En de man weigerde hem te slaan.
36 En hij zeide tot hem: Daarom dat gij de stem des HEEREN niet gehoorzaam zijt geweest, zie, als gij van mij weggegaan zijt, zo zal u een leeuw slaan. En als hij van bij hem weggegaan was, zo vond hem een leeuw, die hem sloeg.
37 Daarna vond hij een anderen man, en zeide: Sla mij toch. En die man sloeg hem, slaande en wondende.
38 Toen ging de profeet heen, en stond voor den koning op den weg; en hij verstelde zich met as boven zijn ogen.

39 En het geschiedde, als de koning voorbijging, dat hij tot den koning riep, en zeide: Uw knecht was uitgegaan in het midden des strijds; en zie, een man was afgeweken, en bracht tot mij een man, en zeide: Bewaar dezen man, indien hij enigszins gemist wordt, zo zal uw ziel in de plaats zijner ziel zijn, of gij zult een talent zilvers opwegen.
40 Het geschiedde nu, als uw knecht hier en daar doende was, dat hij er niet was. Toen zeide de koning van Israel tot hem: Zo is uw oordeel; gij hebt zelf het geveld.
41 Toen haastte hij zich, en deed de as af van zijn ogen; en de koning van Israel kende hem, dat hij een der profeten was.
42 En hij zeide tot hem: Zo zegt de HEERE: Omdat gij den man, dien Ik verbannen heb, uit de hand hebt laten gaan, zo zal uw ziel in de plaats van zijn ziel zijn, en uw volk in de plaats van zijn volk.
43 En de koning van Israel toog henen, gemelijk en toornig, naar zijn huis, en kwam te Samaria.

Dit hoofdstuk bevat de geschiedenis van een oorlog tussen Benhadad, koning van Syrië, en Achab, koning van Israël, waarin Achab een en andermaal de overwinning wegdroeg. In geheel deze geschiedenis lezen wij niets van Elia of Elisa. Izebels woede was waarschijnlijk tot bedaren gekomen, en de vervolging van de profeten begon af te nemen, van welke flikkering van vrede Elia gebruik maakt. Hij verschijnt niet aan het hof, maar daar hem gezegd was hoeveel duizenden van Godvruchtigen er nog waren in Israël, meer dan hij gedacht had, hield hij zich naar wij kunnen veronderstellen, bezig met het stichten van Godsdienstige huizen, profetenscholen in diverse delen van het land, om de kweekplaatsen te zijn van de Godsdienst, ten einde bij te dragen tot de hervorming van de natie, toen de koning en het hof van geen hervorming wilden weten. Terwijl zij hiermede bezig waren, begunstigde God de natie met de voorspoed, waarvan wij lazen, en die des te meer merkwaardig was, omdat hij verkregen werd op Benhadad, koning van Syrië, wiens opvolger, Hazaël, verordineerd was om een gesel te zijn voor Israël, zij zullen weldra te lijden hebben van de Syriërs, en toch triomferen zij nu over hen, opdat zij, zo mogelijk, door de goedheid Gods tot bekering zonden worden gebracht. Hier is:

I. Benhadads aanval op Israël en zijn beledigende eis, vers 1-12..

II. De nederlaag, die Achab hem toebracht, aangemoedigd en bestuurd zijnde door een profeet vers 13-21.

III. De Syriërs herzamelen zich, maar worden ten tweeden male door Achab geslagen, vers 22-30.

IV. Het verbond van vrede, gesloten met Benhadad toen hij hem in zijn macht had vers 31-34, waarvoor hij bestraft en bedreigd wordt door een profeet, vers 35-39.

Koningen 20:1-11

Hier is Benhadads dreigement om een inval te zullen doen in het rijk van Achab, en het beleg, dat hij sloeg voor Samaria, de koninklijke stad, vers 1. Wat de oorzaak van de twist was, wordt ons niet gezegd, hebzucht en eerzucht waren de voornaamste redenen, en die zijn nooit om het een of andere voorwendsel verlegen. David had in zijn tijd de Syriërs geheel tenonder gebracht en hen schatplichtig gemaakt aan Israël, maar door Israëls afval van God krijgen de Syriërs weer macht. Asa had de Syriërs eens overgehaald om een inval te doen in Israël, Hoofdstuk 15:18-20, en nu deden zij het uit eigen beweging. Het is gevaarlijk om een vreemde krijgsmacht in een land te brengen, het kan aan het nageslacht duur te staan komen. Er waren tweeën dertig koningen met Benhadad, die hem of schatplichtig waren en verplicht om hem te volgen of in verbond met hem waren, en wier belangen het dus meebrachten hem te helpen. Welk een gering, nietig aanzien had de titel van koning, als al deze kleine heersers er aanspraak op maakten!

V. Het verdrag tussen deze twee koningen, gewis moest Israëls schaduw van hen geweken zijn, want anders zouden de Syriërs niet zo gemakkelijk en met zo weinig tegenstand naar Samaria hebben kunnen oprukken, naar Samaria het hoofd en het hart van het land, een stad nog kortgeleden gebouwd, en dus-naar wij kunnen veronderstellen niet goed versterkt, en die bijgevolg spoedig de aanvallers in handen zou vallen. Van beide zijden was men zich hiervan wel bewust, en daarom:

1. Doet Benhadad in zijn hoogmoed een beledigender eis, vers 2,3. Een trompetter wordt-naar wij kunnen onderstellen-naar de stad gezonden, om aan Achab de voorwaarden bekend te maken, waarop het beleg zou worden opgebroken. Achab moet zijn vazal of nog erger zijn lijfeigene worden, hem niet slechts schatting betalen uit hetgeen hij heeft, maar zijn recht er op op Benhadad doen overgaan, alles houden naar zijn-Benhadads-wil en goedvinden, tot zelfs zijn vrouwen en kinderen de besten er van. De wijze van uitdrukking is bedoeld om hem te verbitteren: "Alles zonder uitzondering, is mijn".

2. Achab, even laf en laaghartig als Benhadad trots en laatdunkend was, wil zich schandelijk aan hem onderwerpen. Wel betuigt hij zijn onderwerping in algemene bewoordingen, hij kan er de bijzonderheden niet met evenveel genoegen van opsommen, als waarmee Benhadad ze genoemd heeft in zijn eis, maar zij is toch afdoend. *ik ben van u, en al wat ik heb,* vers 4. Zie de uitwerking van de zonde.

a. Indien hij door zijn zonde God er niet toe gebracht had hem te verlaten, zou Benhadad niet zo'n eis hebben kunnen doen. De zonde brengt de mensen in zulke engten door hen buiten de bescherming Gods te stellen. Als God niet over ons heerst zullen onze vijanden over ons heersen, een rebel tegen God is een slaaf van de mensen. Achab had zijn zilver en goud gebruikt voor Baäl, Hosea 2:7, met recht wordt het hem dus ontnomen, want zulk een vervreemden doet het verbeuren.

b. Indien hij door zijn zonde geen onrecht had gedaan aan zijn eigen geweten, hij zou niet tot zo'n laaghartige onderwerping zijn gekomen. Schuld slaat de moed van de mensen neer en maakt hen lafhartig. Hij wist dat Baäl niet kon helpen, en hij had geen reden te denken dat God hem wilde helpen, en daarom wilde hij zijn leven kopen tot iedere prijs, huid voor huid, en alles wat hem lief is, zal hij er voor geven.

Hij wil liever leven als bedelaar dan sterven als vorst.

3. Benhadads trotse ziel verheft zich, hij wordt na deze onderwerping van Achab nog meer beledigend en gebiedend, vers 5, 6. Achab had alles aan zijn voeten gelegd, alles in zijn macht gegeven, verwachtende dat de ene koning wel grootmoedig zal zijn tegenover een andere koning, en dat zijn erkenning van Benhadads soevereiniteit hem tevreden gesteld zou hebben, voor het ogenblik was de eer genoeg, later zou hij, als hij er oorzaak toe vond, gebruik er van kunnen maken, *Satis est prostrasse leoni-Het is de leeuw genoeg zijn tegenstander neergeworpen te hebben.* Maar dit was hem niet genoeg.

a. Benhadad is even hebzuchtig als trots, en kan niet heengaan of hij moet het bezit hebben, zowel als de heerschappij. Hij acht het niet genoeg het alles het zijne te noemen, hij moet het ook in handen hebben. Hij wil Achab zelfs geen dag langer het gebruik van zijn eigen goed toestaan.

b. Hij is even boosaardig als hij trots is. Indien hijzelf was gekomen om uit te kiezen wat hem behaagde, hij zou nog enige eerbied voor een gekroond hoofd betoond hebben, maar hij zal zijn dienaren zenden om de vorst te honen en te grieven, het paleis te plunderen, het van al zijn sieraden te beroven. Ja meer: om Achab nog meer ergernis te geven, wordt hun bevolen, niet slechts weg te nemen wat hun behaagde, maar als zij te weten kunnen komen aan welke personen of zaken Achab zeer bijzonder gehecht is, dan moeten zij deze wegnemen: *al het begeerlijke van uw ogen zullen zij wegnemen.* Wij worden dikwijls gegriefd in hetgeen waarop wij verzot zijn, en wat ons het dierbaarst is, blijkt het minst veilig te zijn.

c. Hij was even onredelijk als onrechtvaardig, en geeft aan de onderwerping, die Achab voor zichzelf gedaan heeft, de betekenis, dat hij haar ook voor al zijn onderdanen gedaan heeft zodat ook deze aan zijn genade zijn overgegeven. "Zij zullen niet alleen uw huis, maar ook de huizen van uw knechten bezoeken, en ze plunderen naar hun lust". Geloofd zij God voor vrede en eigendom, zodat wij wat wij hebben het onze kunnen noemen.

4. Bij deze toenemende belediging en onbeschaamdheid, begint Achabs terneergeslagen moed zich te verheffen, en zo hij al niet kloekmoedig wordt, wordt hij wanhopig, en wil nu liever zijn leven wagen, dan aldus alles op te geven.

a. Nu vraagt hij om het advies van zijn geheime raad, die hem aanmoedigt om tegenstand te bieden. Hij spreekt nog slechts op armzalige, lafhartige wijze, vers 7, vraagt hun of Benhadad niet een onredelijke vijand was, die kwaad zocht te stichten. Wat kon hij anders verwachten van iemand, die zonder dat hem reden tot misnoegen was gegeven, een inval had gedaan in zijn land en zijn hoofdstad belegerde? Hij bekent hun dat hij zich tevoren aan hem onderworpen had, en vroeg hun raad hoe hij nu in deze benauwdheid moest handelen. Zij spreken kloekmoedige taal, vers 8. *Hoor niet en bewillig niet,* hem ongetwijfeld belovende hem bij te staan en te steunen in zijn weigering.

b. Toch drukt hij zich nog met grote bescheidenheid uit in zijn weigering, vers 9. Hij erkent Benhadads heerschappij over hem. *Zegt mijn heer de koning,* het is mijn bedoeling niet hem te beledigen of terug te komen op de onderwerping, die ik hem reeds aangeboden heb, bij hetgeen ik in het eerst gezegd heb, zal ik blijven, *maar deze zaak kan ik niet doen:* ik moet niet geven wat het mijne niet is". Het was een vernedering voor Benhadad, dat iemand met zo’n lage ziel als Achab

was, hem iets durfde weigeren, maar naar de wijze, waarop hij zich uitdrukte scheen het, dat hij het niet gedurfd zou hebben, indien zijn volk er hem niet toe had aangemoedigd.

5. Benhadad zweert trots het verderf van Samaria. De dreigende golven van zijn toorn, die tegenstand ontmoetende, woeden en schuimen en bruisen, in zijn woede roept hij de machteloze wraak in van zijn goden. Indien *het stof van Samaria genoeg zal zijn tot handvollen voor zijn leger*, vers 10. Zo talrijk zo sterk een leger zal hij op de been brengen tegen Samaria, en zo overtuigd is hij van de overwinning te zullen behalen, dat het even gemakkelijk zal geschieden als het opnemen van een handvol stof, alles zal weggevoerd worden, tot de grond toe waar de stad op staat. Zo zeker is hij in zijn hoogmoed, zo wreed in zijn boosaardigheid. Dit bereidt hem voor het verderf, hoewel zo’n vorst en zo’n volk niet waardig zijn om de voldoening te hebben van zijn verderf te zien.

6. Achab zendt hem een betamelijke bestraffing voor dit overgrote vertrouwen. Hij durft zijn bedreigingen niet trotseren, hij herinnert hem slechts aan de onzekere kansen van de oorlog, vers 11. "Laat hem, die een krijg begint zijn zwaard, zijn wapenrusting aangordt, niet roemen op de overwinning, er zich niet zo zeker van wanen, alsof hij zwaard en wapenrusting weer had afgelegd en als overwinnaar was weergekeerd". Dat was een van de verstandigste woorden, die Achab ooit gesproken heeft, en voor ons allen is het goed om dat woord in gedachtenis te houden. Het is dwaasheid om vooruit op enigerlei dag te roemen daar wij toch niet weten wat hij zal opleveren, Spreuken 27:1, maar inzonderheid te roemen op een dag van strijd, die blijken kan evenzeer tegen ons te zijn, als wij ons vleiden dat hij voor ons wezen zou. Het is onstaatkundig om een vijand gering te achten, al te zeker te zijn van de overwinning is het middel om geslagen te worden. Pas dit toe op onze geestelijke strijd. Petrus viel door zijn al te groot vertrouwen op zichzelf, zolang wij op aarde zijn, gorden wij onze wapenrusting nog slechts aan, en daarom moeten wij nooit roemen alsof wij haar reeds aflegden. Zalig is de man, die gedurig vreest en nooit ophoudt te waken.

Koningen 20:12-21

De onderhandeling tussen de belegerden en de belegeraars plotseling afgebroken zijnde hebben wij hier een bericht van de veldslag, die terstond plaats had.

I. De Syriërs, de belegeraars, ontvingen hun orders van een dronken koning, die zijn bevelen gaf over de wijnbeker heen, terwijl hij dronk, vers 12, *zich dronken dronk in de tenten, hij en de twee en dertig koningen, die hem hielpen,* vers 16, en dat nog wel op de middag. Dronkenschap is een zonde, waaraan heirlegers en hun aanvoerders zich vanouds af hebben overgegeven. Zeg dus niet dat de vroegere dagen in dit opzicht beter waren dan de tegenwoordige, hoewel deze slecht genoeg zijn. Indien hij niet zo zeker en gerust was geweest, hij zou niet neergezeten zijn om te drinken, en indien hij niet dronken ware geweest, hij zou zo heel gerust niet geweest zijn, gerustheid en zinnelijkheid gingen hand aan hand in de oude wereld en in Sodom, Lukas 17:26 en verv. Benhadads dronkenschap was de voorbode van zijn val, zoals zij het ook van Belsazar was, Dan.5. Hoe kon hij voorspoed hebben, die zijn vermaak stelde boven zijn werk, en zijn koningen bij zich hield om met hem te drinken, toen zij op hun post hadden moeten zijn om voor hem te strijden? In zijn dronkenschap:

1. Geeft hij bevel om de stad in te sluiten, de werptuigen op te stellen en alles in gereedheid te brengen voor een algemene aanval, vers 12, maar hij verlaat zijn dronkemanspartij niet om te zien, of zijn orders uitgevoerd worden. Wee u, o land, als uw koning zulk een kind is.

2. Toen de belegerden een uitval deden, (en op dat ogenblik was hij zeer dronken) gaf hij orders om hen levend te grijpen, vers 18. hen niet te doden, dat gemakkelijker en veiliger had kunnen geschieden, maar hen gevangen te nemen, hetgeen hun de gelegenheid gaf om hun aanvallers te doden. Zo onvoorzichtig was hij in de orders, die hij gaf, zowel als onrechtvaardig door te bevelen om hen gevangen te nemen, al kwamen zij ook met vredesvoorstellen, of om de onderhandeling te heropenen. En, zoals het gewoonlijk gaat: hij drinkt en vergeet de inzetting, de staatkunde, zowel als de gerechtigheid van de krijg.

II. De Israëlieten, de belegerden, ontvingen hun orders van een door Gods Geest bezielde profeet, één van de profeten des Heeren, die Achab had gehaat en vervolgd. *En zie, een profeet, trad toe tot Achab, de koning Israëls,* zo zou vers 13 gelezen kunnen worden. Zie en verwonder u, dat God een profeet zou zenden met een vriendelijke boodschap tot zo goddeloos een vorst als Achab was, maar Hij deed het:

1.Ter wille van Zijn volk Israël, dat, hoe goddeloos ook ontaard, toch het zaad was van Abraham, Zijn vriend, en Jakob, Zijn uitverkorene, de kinderen van het verbond, die nog niet verstoten waren.

2. Ten einde Zijn genade groot te maken door goed te doen aan een, die zo boos was en zo ondankbaar, waardoor hij òf tot bekering kon komen, òf anders nog meer zonder verontschuldiging gelaten zou worden.

3. Ten einde de hoogmoed te vernederen van Benhadad en zijn onbeschaamdheid te bestraffen. Achabs afgoderij zal later gestraft worden, maar Benhadads hoogmoed zal nu worden gestraft, want God weerstaat de hovaardigen, en het behaagt Hem te zeggen dat "Hij de toorn van de vijand

schroomt," Deuteronomium 32:26 Er was misschien slechts een profeet in Samaria, en hij trad toe met deze boodschap te kennen gevende dat hij genoodzaakt was geweest op een afstand te blijven. In zijn tijd van voorspoed zou Achab hem niet in zijn tegenwoordigheid geduld hebben, maar nu geen van de profeten van het bos hem hulp kon bieden, heet hij hem welkom. Hij heeft naar geen profeet des Heeren gevraagd, maar God zond hem er een ongevraagd, want Hij wacht om genadig te zijn.

A. Deze profeet nu bemoedigt hem met een verzekering van overwinning, hetgeen meer was dan al de oudsten van Israël hem geven konden. Deze profeet, die niet genoemd wordt (want hij *sprak in de naam Gods),* zegt hem van Godswege, dat op deze zelfde dag het beleg opgebroken en het leger van de Syriërs verslagen zal worden, vers 13. Toen de profeet sprak: *Zo zegt de Heere*, is Achab-naar wij kunnen onderstellen-begonnen te beven, verwachtende een boodschap van toorn te zullen ontvangen, maar hij haalt weer adem, nu het blijkt een genaderijke boodschap te zijn. Hij wordt indachtig gemaakt aan het gebruik, dat hij van deze gezegende omkeer van de zaken moet maken: "Opdat *gij weet dat Ik JAHWEH ben,* de soevereine Heer van allen." Dat God iets voorzeide, dat zo onwaarschijnlijk was, bewees dat het Zijn doen was.

B. Hij onderricht hem in hetgeen hij te doen heeft om deze overwinning te behalen.

a. Hij moet niet wachten totdat de vijand hem aanvalt, maar moet een uitval doen tegen hen, en hen overvallen in hun loopgraven.

b. De personen, die gebruikt moeten worden, zijn *de jongens van de oversten van de landschappen,* de pages, de dienaren, die weinigen in aantal waren, slechts twee honderd twee en dertig volstrekt onbekend met krijgszaken, mannen aan wie men nooit voor zo’n dappere onderneming gedacht zou hebben, toch moeten deze het doen, deze zwakken moeten de werktuigen zijn om de wijzen en de sterken te beschamen, opdat, terwijl Benhadads roemen gestraft wordt, Achabs roemen buitengesloten zal zijn, en de uitnemendheid van de kracht van God zal zijn.

c. Achab moet in zoverre zijn vertrouwen op het woord van God getuigen, dat hij in persoon het bevel moet voeren, hoewel hij zich-voor het oog van het verstand-aan het grootst-mogelijke gevaar blootstelde, maar het is betamelijk, dat zij, die het voordeel van Gods beloften ontvangen zich naar Zijn voorschriften gedragen. Maar,

d. Het wordt hem vergund gebruik te maken van de krijgsmacht, die hij heeft, om de slag te vervolgen, nadat deze jongens het ijs hadden gebroken. Het hele leger, dat hij in Samaria of onder zijn bereik had, bestond slechts uit zeven duizend man, vers 15. Het is opmerkelijk dat hun getal gelijk is aan dat van hen, *die de knieën niet voor Baäl hadden gebogen,* Hoofdstuk 19:18, hoewel zij toch waarschijnlijk niet dezelfde waren.

III. De uitkomst beantwoordde aan de voorzegging, de trotse Syriërs werden geslagen, en de arme, verachte Israëlieten waren meer dan overwinnaars, de jongens, door de kleine krijgsmacht ondersteund, vielen des middags, op de tijd van het middagmaal de Syriërs aan vers 16. In het eerst heeft Benhadad hen veracht, vers 18, maar toen zij met ongeëvenaarde dapperheid en behendigheid ieder zijn man sloegen, en aldus het leger in wanorde brachten, durfde die trotsaard hen niet tegentreden, maar, dronken als hij was, steeg hij terstond te paard, en redde zich door de vlucht

vers 20. Zie hoe God de geest van de vorsten als druiven afsnijdt, en zich de koningen van de aarde vreeslijk maakt. Waar is nu het zilver en goud, dat hij van Achab eiste? Waar zijn de handvollen van het stof van Samaria? Zij, die het meest gerust zijn, zijn gewoonlijk het minst moedig. Achab verzuimde niet van dit voordeel gebruik te maken, maar *bracht een grote slag toe aan de Syriërs,* vers 21. God maakt dikwijls de ene goddeloze tot een gesel voor de andere.

Koningen 20:22-30

Wij hebben hier een bericht van nog een voorspoedige veldtocht, door Achab met hulp van God tegen de Syriërs volbracht, en waarin hij hun nog een grotere nederlaag toebracht dan de vorige keer. Vreemd! Achab is afgodisch, en toch overwinnaar, een vervolger, en toch een overwinnaar! God heeft er wijze en heilige doeleinden mee als Hij goddeloze mensen voorspoedig laat zijn, en Hij verheerlijkt er Zijn naam in.

I. Achab wordt door een profeet vermaand om zich op nog een oorlog voor te bereiden, vers 22. Hij scheen nu gerust te zijn, en zag weinig ver voor zich uit. Zij, die zorgeloos zijn omtrent hun ziel, zijn dikwijls ook even zorgeloos omtrent hun uitwendige omstandigheden, maar de profeet (aan wie God de volgende beraadslagingen van de Syriërs bekendmaakte) zei hem dat zij de poging zullen hernieuwen bij de komst van het jaar, in de hoop om hun verloren eer te herwinnen en de ondergane nederlaag te zullen wreken. Hij zei hem dus zich te versterken, zich in staat van verdediging te stellen, en zich te bereiden om hun een warm onthaal te geven. God had in Zijn raad de uitkomst, het doel vastgesteld, maar Achab moet de middelen gebruiken, want anders verzoekt hij God. "Help uzelf, versterk u, en God zal u helpen, u versterken." De vijanden van Gods Israël zijn rusteloos in hun kwaadwilligheid, en hoewel zij een weinig tijd nemen om adem te scheppen, blazen zij toch dreiging en moord tegen de kerk. Wij moeten altijd op aanvallen bedacht zijn van onze geestelijke vijanden, en dus zien wat wij doen moeten.

II. Aan Benhadad wordt door zijn omgeving aangeraden welke maatregelen hij moest nemen voor de volgende veldtocht.

1. Zij raadden hem aan om een ander terrein als slagveld te kiezen, vers 23. Zij nemen aan dat het niet Israël, maar Israëls God was, die hen verslagen heeft (zo sterk was in die tijd het algemene geloof in onzichtbare machten) maar zij spreken met grote onwetendheid van JHWH-dat Hij *velen* was terwijl Hij toch *Één is*, en Zijn naam één is-,dat Hij alleen maar *hun* God was, een lokale godheid, bijzonder eigen aan die natie, terwijl Hij toch de Schepper en Regeerder is van geheel de wereld-en dat Hij slechts een god is *van de bergen* omdat David, hun grote profeet, gezegd had "Ik hef mijn ogen op naar de bergen, vanwaar mijn hulp komen zal," Psalm 121:1, :"en Zijn grondslag is op de bergen van de heiligheid," Psalm 87:1, Psalm 78:54 en zeer veel was gesproken van "Zijn heilige berg," Psalm 15:1, Psalm 24:3, denkende dat Hij ten enenmale was gelijk hun ingebeelde godheden. Zij verbeeldden zich dat Hij aan Zijn bergen gebonden was, er niet kon of niet wilde van afkomen, daarom zou een leger in de vlakte beneden Zijn kennisneming zijn, niet onder Zijn bescherming wezen. Zo verijdeld waren de heidenen in hun overleggingen ten aanzien van God, zozeer was hun onverstandig hart verduisterd, en zijn zij, zich uitgevende voor wijzen, dwaas geworden.

2. Zij raden hem aan andere officieren te nemen, vers 24, 25, niet de koningen te gebruiken, die bevelhebbers waren van geboorte maar veeleer kapiteins die bevelhebbers waren door verdienste, gewend waren aan de strijd, geen staatsie wilden voeren als koningen, maar de zaken zouden behartigen. Laat ieder man gebruikt worden voor hetgeen, waartoe hij is opgeleid en waaraan hij gewoon is, en bevorderd worden tot hetgeen waartoe hij geschikt en bekwaam is. Syrië scheen rijk en volkrijk te zijn, daar het na zo’n nederlaag nog voldoende recruten kon opleveren, *paarden als die paarden, en wagens als die wagens.*

III. Beide legers trekken te velde. Benhadad met zijn Syriërs legert zich bij Afek in de stam van Aser, een stad, die waarschijnlijk in zijn bezit was, een van die welke zijn vader genomen had, vers 34, met het omliggende land, dat vlak en effen was, en geschikt voor zijn doel, vers 26. Achab en zijn krijgsmacht stelden zich op enige afstand tegenover hen op, vers 27. Het onevenredige van de getalsterkte van de beide legers was zeer opmerkelijk, vers 27. *De kinderen Israëls,* die in twee bataljons verdeeld waren, hadden het aanzien van *twee kleine geitenkudden,* hun aantal klein, hun uitrusting armoedig, en hun voorkomen verachtelijk, *maar de Syriërs vervulden het land* met hun getallen, hun gedruis, hun wagens en paarden, en hun bagage.

IV. Achab wordt aangemoedigd om tegen de Syriërs te strijden, niettegenstaande al hun voordelen en hun vertrouwen in de overwinning. Een man Gods wordt tot hem gezonden om hem te zeggen dat geheel dit talrijke leger in zijn hand zal gegeven worden, vers 28, maar niet om zijnentwil, hij wete dat hij, voor wie God dit doen zal, geheel en al onwaardig is. God zal het niet doen omdat Achab God heeft geprezen of tot Hem gebeden heeft (wij lezen nergens dat hij dit gedaan heeft) maar omdat de Syriërs God hadden gelasterd, gezegd hadden dat Hij *een god van de bergen is, en niet van de laagten,* daarom zal God het doen om Zijn eer hoog te houden. Indien de Syriërs hadden gezegd: "Achab en zijn volk hebben hun God verlaten, en zich dus buiten Zijn bescherming gesteld, en daarom kunnen wij het wagen hen aan te vallen", dan zou God Israël waarschijnlijk in hun handen overgeleverd hebben, maar als zij van een veronderstelling uitgaan, zo beledigend voor de Goddelijke almacht en de eer van Hem, die de Heere is van de heirscharen, niet slechts in bergen en in vlakten, maar in hemel en op aarde, waarmee zij moedwillig onbekend zijn, dan zullen zij uit de droom geholpen worden ten koste van het grote leger, waarop zij zo trots zijn en zozeer vertrouwen.

V. Nadat de legers zeven dagen tegenover elkaar gelegerd waren (de Syriërs waarschijnlijk roemende, en de Israëlieten sidderende), werden zij slaags, en leden de Syriërs een algehele nederlaag, honderd duizend man vielen door het zwaard Israëls, vers 29, op het slagveld, en zeven en twintig duizend, die zich reeds ontkomen waanden, vielen onder de muur *van Afek,* een versterkte stad (van welker muren de schutters de vijanden afbreuk konden doen, indien zij hen vervolgden, 2 Samuel 11:24) en vonden hun verderf daar, waar zij bescherming hoopten te vinden. De muur, waarschijnlijk omgeworpen door een aardbeving, viel op hen, en daar de steden van Kanaän gesterkt waren tot de hemel toe, reikten zij ver, en werden al die mannen gedood, of gewond, of geheel overstelpt van schrik. Benhadad, die dacht dat zijn stad Afek het tegen de overwinnaars zou kunnen houden, haar aldus onbemuurd vindende en het overschot van zijn krijgsmacht ontmoedigd en verstrooid, kon slechts op veiligheid hopen door zich te verbergen, en zo verschool hij zich in een *binnenkamer,* vers 30, een kamer in een kamer, uit vrees dat de vervolgers hem grijpen zouden. Zie hoe de grootste gerustheid dikwijls eindigt in de grootste lafhartigheid. "Is de God Israëls nu *de God van de laagten?* Ja of neen?" Hij zal het weten nu hij genoodzaakt is zich in een binnenkamer te verbergen. Zie Hoofdstuk 22:25.

Koningen 20:31-43

Hier is een bericht van hetgeen volgde op de overwinning, die Israël over de Syriërs had behaald.

I. Benhadads gedweeë en lage onderwerping, zelfs in zijn binnenkamer is hij nog bang, en zou, indien hij het gekund had, nog verder weg zijn gevlucht, hoewel niemand hem vervolgde. Zijn knechten hem en zichzelf tot het uiterste gebracht ziende, raden hem aan om zich op genade of ongenade over te geven, en Achab om lijfsbehoud te smeken, vers 31. De dienaren zullen hun leven in de waagschaal stellen en het eerst tot Achab gaan, en dan zal hun meester zien hoe het hun gaat en daarnaar voor zichzelf handelen. Wat hen bewoog tot deze maatregel was, dat de koningen van Israël vermaard waren om hun goedertierenheid. "Wij hebben gehoord dat de koningen Israëls goedertieren koningen zijn, hun onderdanen niet verdrukken (in vergelijking met de meeste regeringen van die tijd, was die van Israël zacht en welwillend), en daarom ook niet wreed zijn jegens hun vijanden, die in hun macht zijn." Misschien koesterden zij die mening van de koningen van Israël, omdat zij gehoord hadden, dat de God Israëls Zijn naam had uitgeroepen als genadig en barmhartig, en kwamen zij tot de gevolgtrekking dat hun koningen zich hun God ten voorbeeld zouden stellen. Het was een eer voor de koningen van Israël, dat men zich die voorstelling van hen maakte, en inderdaad is ook ieder Israëliet in het hem passend gewaad gekleed, als hij de innerlijke bewegingen van de barmhartigheid aandoet. "Zij zijn barmhartige koningen, daarom kunnen wij hopen barmhartigheid te zullen vinden, als wij ons aan hen onderworpen hebben", deze aanmoediging hebben arme zondaren om zich te bekeren en voor God te verootmoedigen: "Hebben wij niet gehoord dat de God Israëls een barmhartige God is? Hebben wij Hem niet aldus bevonden? Zo laat ons dan ons hart scheuren en ons tot Hem bekeren," Joël 2:13. Dat is Evangelisch berouw, hetwelk voortvloeit uit een besef van Gods barmhartigheid in Christus. Bij Hem is vergeving.

Zij nemen op zich om twee dingen aan Achab voor te stellen.

1. Hun meester als berouwhebbende, want *zij deden zakken om hun lenden* als rouwdragenden, en *koorden om hun hoofden* als veroordeelde misdadigers, die ter executie gaan voorgevende het te betreuren, dat zij een inval hadden gedaan in zijn land en zijn rust hadden verstoord, en te erkennen dat zij verdienden gehangen te worden, hier zijn zij, gereed en bereid om er boete voor te doen, en zich aan de voeten te werpen van hem, die zij beledigd hadden. Velen nemen op zich om berouw te hebben van hun onrecht doen, als zij er niet in geslaagd zijn, maar, zo zij er voorspoedig in waren geweest, zij zouden er in geroemd hebben.

2. Hun meester een smekeling, een smekeling om zijn leven: Uw *knecht Benhadad zegt: laat toch mijn ziel leven,* vers 31. Al moet ik ook in altijddurende ballingschap leven, ver van mijn eigen land, en als gevangene in dit land, "zo *laat mij* toch onder elk beding *leven."* Welk een grote verandering hebben wij hier:

a. In zijn toestand. Hoe is hij gevallen van de hoogte van macht en voorspoed, in de diepte van schande en ongeluk en al de ellende van armoede en slavernij! Let op het onzekere van de zaken van de mensen, aan welke veranderingen zij onderhevig zijn, zodat de spaak van het wiel, die bovenaan was, spoedig onderaan zal komen.

b. In zijn gemoedsgesteldheid. In het begin van het hoofdstuk: bluffend, zwerend en dreigend, niemand hoger in zijn eisen dan hij, maar hier zich vernederende en beklagende, en niemand nederiger in zijn beden. Hoe erbarmelijk smeekt hij om zijn leven hem, die hij vernederd en vertrapt had! Die het hoogmoedigst zijn in voorspoed, zijn gewoonlijk het laagst en verachtelijkst in tegenspoed. Zie hoe God zich verheerlijkt, als Hij "de hoogmoedigen ziet en hen tenonder brengt, en hen tezamen in het stof verbergt," Job 40:12,13.

II. Achabs dwaze aanneming van zijn onderwerping, en het verbond, dat hij nu plotseling met hem maakt. Het streelde zijn hoogmoed om zich aldus het hof gemaakt te zijn door hem, die hij had gevreesd. Met grote tederheid vraagt hij naar hem: *Leeft hij dan nog? Hij is mijn broeder*, broeder-koning, hoewel niet broeder-Israeliet. Achab liet zich meer voorstaan op zijn koningschap dan op zijn godsdienst. "Is hij uw broeder, Achab? Heeft hij u als een broeder behandeld, toen hij u die wrede boodschap zond? vers 5, 6. Zou hij u broeder genoemd hebben, indien hij de overwinnaar ware geweest? Zou hij zich nu uw knecht genoemd hebben, indien hij niet tot de uiterste nood was gekomen? Kunt gij u aldus om de tuin laten leiden door een gedwongen en valse onderwerping?" Dit woord *broeder* moedigt hen aan om hem te gaan halen en tot de koning te brengen. Hij, die hem *broeder* noemt, zal hem *laten leven.* Laat arme boetvaardigen God horen in Zijn woord hen kinderen noemende, Jeremia 31:20, en er een weerklank op geven door Hem Vader te noemen. Na zijn onderwerping zal Benhadad niet slechts op eervolle wijze vervoerd worden, *(hij deed hem op de wagen klimmen),* maar behandeld worden als bondgenoot, vers 34, *hij maakte een verbond met hem,* noch met Gods profeten, noch met de oudsten des lands te rade gaande, omtrent hetgeen goed en gepast was om tot voorwaarden te stellen van dat verbond, maar alsof Benhadad de overwinnaar was, wordt het hem overgelaten de voorwaarden aan te geven. Hij zou nu enige van Benhadads steden hebben kunnen eisen, toen zij alle in de macht waren van zijn zegevierend leger, maar hij is tevreden met de teruggave van zijn eigene. Hij zou nu de voorraad, de schatten en magazijnen van Damascus hebben kunnen eisen om de rijkdom en de sterkte van zijn eigen rijk te vermeerderen, maar hij is tevreden met het armzalig verlof om er op zijn eigen kosten straten aan te leggen, een punt van eer, maar geen voordeel, en niet meer dan de koningen van Syrië hadden in Samaria, hoewel zij nooit zo’n macht hadden als hij nu had om er de eis van te ondersteunen. Met dit verbond zond hij hem weg zonder hem ook maar te bestraffen voor zijn lasterlijke aanmerking op de God Israëls, om wiens eer Achab zich niet in het minst bekommerde. Er zijn van de zodanigen, aan wie voorspoed slecht besteed is, zij weten noch God noch hun geslecht te dienen met hun voorspoed, ja zelfs niet hun eigen belangen. Wordt de goddeloze genade bewezen, hij leert evenwel geen gerechtigheid.

III. De bestraffing aan Achab gegeven voor zijn goedertierenheid jegens Benhadad en zijn verbond met hem. Zij werd hem gegeven door een profeet in de naam des Heeren, de Joden zeggen dat het Micha was, en dat is niet onwaarschijnlijk, want Achab klaagt over hem Hoofdstuk 22:8, dat hij kwaad over hem heeft geprofeteerd. Deze profeet wilde Achab bestraffen door een gelijkenis, om hem te noodzaken zichzelf te veroordelen, zoals Nathan en de vrouw van Thekoa David op die wijze bestraft hebben. Om aan zijn gelijkenis meer waarschijnlijkheid te geven, vond hij het nodig zich als een gewond krijgsman voor te doen.

1. Het kostte hem enige moeite om gewond te worden, want hij wilde niet zichzelf wonden, hij gebood een van de andere profeten, *zijn naaste* of *zijn metgezel,* om hem te slaan en dat wel in de naam van God, vers 35 maar bevindt dat deze niet zo bereid is om hem de slag te geven als hij om

de slag te ontvangen. Hij weigerde hem te slaan, anderen waren ijverig en gewillig genoeg om profeten te slaan, het was niet nodig, dat zij elkaar sloegen. Wij kunnen niet anders denken dan dat hij het uit een goed beginsel heeft geweigerd. "Als dit moet, zo laat een ander het doen, ik doe het niet, ik kan het niet over mij verkrijgen mijn vriend te slaan". Godvruchtige mensen kunnen veel gemakkelijker een onrechtvaardiger slaag ontvangen dan geven, maar, omdat hij aan een uitdrukkelijk bevel van God ongehoorzaam was (hetgeen zoveel te slechter was, indien hijzelf een profeet was), werd hij, evenals die andere ongehoorzame profeet, Hoofdstuk 13:24, door een leeuw gedood, vers 36. Dit was bedoeld, niet alleen om aan te tonen in het algemeen, hoe Godtergend ongehoorzaamheid is, Colos. 3:6, maar om te kennen te geven aan Achab aan wie dit ongetwijfeld werd meegedeeld, dat indien een Godvruchtige profeet aldus gestraft werd omdat hij zijn en Gods vriend gespaard heeft, toen God zei: *Sla,* een goddeloze koning veel zwaarder straf waardig geacht zal worden, die zijn en Gods vijand spaarde, toen God gezegd had: *Sla.* Zal de sterfelijke mens voorgeven rechtvaardiger te zijn dan God, reiner of barmhartiger te zijn dan zijn maker? Wij moeten barmhartig zijn gelijk Hij barmhartig is, maar niet anders. De volgende persoon, die hij ontmoette, maakte geen zwarigheid om hem te slaan, "volenti non fit injuria-hem, wie om schade of letsel vraagt, wordt er geen onrecht mee gedaan,' en hij deed het zo, dat hij hem wondde, vers 37, sloeg hem, waarschijnlijk in het aangezicht, tot bloedens toe.

2. Gewond als hij was, en vermomd door as boven zijn ogen, ten einde niet als profeet herkend te worden, wendde hij zich tot de koning met een verhaal, waarin hij zichzelf een misdaad ten laste legde als die waaraan de koning zich schuldig had gemaakt door Benhadad te sparen, en hij wacht op des konings oordeel er over. De zaak is, in korte woorden, als volgt: iemand, die in de veldslag gevangen was genomen, werd hem ter bewaking overgegeven door een man, (die, naar wij kunnen veronderstellen, met gezag bekleed was als zijn meerdere in rang) met deze last: *indien hij gemist wordt, zo zal uw ziel,* dat is uw leven, *in de plaats van zijn ziel,* of van zijn leven *zijn,* vers 39. Door zijn onachtzaamheid is de gevangene ontkomen. Zou nu de koning niet voor hem tussenbeide willen komen bij zijn overste, die zijn leven eist in de plaats van het leven van de ontvluchte gevangene? "Geenszins", zegt de koning, "gij had of die post niet op u moeten nemen of er meer zorgvuldig en getrouw op moeten zijn, er is niets aan te doen "Curat lex-het recht hebbe zijn loop, " gij hebt uw leven verbeurd. *Zo is uw oordeel, gij zelf hebt het geveld ".* Nu is de profeet waar hij wezen wil, hij legt zijn vermomming af, en wordt door Achab zelf herkend als een van de profeten, vers 41, en nu zegt hij hem ronduit: "Gij *zijt de man*. Is het *mijn oordeel?* Neen, het is *het uwe, gij zelf hebt het geveld,* uit uw eigen mond zijt gij geoordeeld. God, uw meerdere, uw opperbevelhebber heeft iemand in uw hand gegeven, die duidelijk ten verderve getekend was, zowel door zijn eigen hoogmoed als door Gods voorzienigheid, en gij hebt hem niet door achteloosheid verloren, maar hebt hem willens en wetens laten gaan, en aldus hebt gij het doel van uw overwinning verloren. Verwacht dus niets anders dan dat *uw ziel in de plaats van zijn ziel zal zijn,* die gij gespaard hebt", (en zo bleek het, Hoofdstuk 22:35) "en uw *volk in de plaats van zijn volk* dat gij evenzo gespaard hebt, en zo is het later geschied, 2 Koningen 10:32, 33. Toen hun andere zonden hen naar de diepte gebracht hebben, kwam ook dit in rekening. Er is een tijd wanneer "het zwaard van het bloed te onthouden is des Heeren werk bedrieglijk te doen," Jeremia 48:10. Een dwaas medelijden verderft de stad.

3. Er wordt ons meegedeeld hoe Achab die bestraffing opnam, *hij ging gemelijk en toornig naar zijn huis,* vers 43, niet waarlijk boetvaardig of zoekende het verkeerde dat hij gedaan had ongedaan te maken, maar woedend op de profeet, verbitterd tegen God (alsof Hij te streng was in het

oordeel, dat Hij over hem uitsprak) en toch ook geërgerd over zichzelf, op alle manier verdrietig, en dat wel niettegenstaande zijn overwinning. Hij, die door Zijn voorzienigheid de hoogmoed vernederd heeft van de ene koning, heeft door Zijn woord de andere ter neergeslagen in zijn triomf. "Zo handelt dan verstandig, gij koningen, dient de Heere met vreze, en verheugt u met beving," Psalm 2:10, 11.

HOOFDSTUK 21

1 Het geschiedde nu na deze dingen, alzo Naboth, een Jizreeliet, een wijngaard had, die te Jizreel was, bij het paleis van Achab, den koning van Samaria.
2 Dat Achab sprak tot Naboth, zeggende: Geef mij uw wijngaard, opdat hij mij zij tot een kruidhof, dewijl hij nabij mijn huis is; en ik zal u daarvoor geven een wijngaard, die beter is dan die; of, zo het goed in uw ogen is, zal ik u in geld deszelfs waarde geven.
3 Maar Naboth zeide tot Achab: Dat late de HEERE verre van mij zijn, dat ik u de erve mijner vaderen geven zou!
4 Toen kwam Achab in zijn huis, gemelijk en toornig over het woord, dat Naboth, de Jizreeliet, tot hem gesproken had, en gezegd: Ik zal de erve mijner vaderen niet geven. En hij leide zich neder op zijn bed, en keerde zijn aangezicht om, en at geen brood.
5 Maar Izebel, zijn huisvrouw, kwam tot hem, en sprak tot hem: Wat is dit, dat uw geest dus gemelijk is, en dat gij geen brood eet?
6 En hij sprak tot haar: Omdat ik tot Naboth, den Jizreeliet, gesproken en hem gezegd heb: Geef mij uw wijngaard om geld, of, zo het u behaagt, zal ik u een wijngaard in zijn plaats geven; maar hij heeft gezegd: Ik zal u mijn wijngaard niet geven.
7 Toen zeide Izebel, zijn huisvrouw, tot hem: Zoudt gij nu het koninkrijk over Israel regeren? Sta op, eet brood, en uw hart zij vrolijk; ik zal u den wijngaard van Naboth, den Jizreeliet, geven.
8 Zij dan schreef brieven in den naam van Achab, en verzegelde ze met zijn signet; en zond de brieven tot de oudsten en tot de edelen, die in zijn stad waren, wonende met Naboth.
9 En zij schreef in die brieven, zeggende: Roept een vasten uit, en zet Naboth in de hoogste plaats des volks;
10 En zet tegenover hem twee mannen, zonen Belials, die tegen hem getuigen, zeggende: Gij hebt God en den koning gezegend; en voert hem uit, en stenigt hem, dat hij sterve.
11 En de mannen zijner stad, die oudsten en die edelen, die in zijn stad woonden, deden gelijk als Izebel tot hen gezonden had; gelijk als geschreven was in de brieven, die zij tot hen gezonden had.
12 Zij riepen een vasten uit; en zij zetten Naboth in de hoogste plaats des volks.
13 Toen kwamen de twee mannen, zonen Belials, en zetten zich tegenover hem; en de mannen Belials getuigden tegen hem, tegen Naboth, voor het volk, zeggende: Naboth heeft God en den koning gezegend. En zij voerden hem buiten de stad, en stenigden hem met stenen, dat hij stierf.
14 Daarna zonden zij tot Izebel, zeggende: Naboth is gestenigd en is dood.
15 Het geschiedde nu, toen Izebel hoorde, dat Naboth gestenigd en dood was, dat Izebel tot Achab zeide: Sta op, bezit den wijngaard van Naboth, den Jizreeliet, erfelijk, dien hij u weigerde om geld te geven; want Naboth leeft niet, maar is dood.
16 En het geschiedde, als Achab hoorde, dat Naboth dood was, dat Achab opstond, om naar den wijngaard van Naboth, den Jizreeliet, af te gaan, om dien erfelijk te bezitten.
17 Doch het woord des HEEREN geschiedde tot Elia, den Thisbiet, zeggende:
18 Maak u op, ga henen af, Achab, den koning van Israel, tegemoet, die in Samaria is; zie hij is in den wijngaard van Naboth, waarhenen hij afgegaan is, om dien erfelijk te bezitten.
19 En gij zult tot hem spreken, zeggende: Alzo zegt de HEERE: Hebt gij doodgeslagen, en ook een erfelijke bezitting ingenomen? Daartoe zult gij tot hem spreken, zeggende: Alzo zegt de HEERE: In plaats dat de honden het bloed van Naboth gelekt hebben, zullen de honden uw bloed lekken, ja het uwe!
20 En Achab zeide tot Elia: Hebt gij mij gevonden, o, mijn vijand? En hij zeide: Ik heb u gevonden, overmits gij uzelven verkocht hebt, om te doen dat kwaad is in de ogen des HEEREN.

21 Zie, Ik zal kwaad over u brengen, en uw nakomelingen wegdoen; en Ik zal van Achab uitroeien wat mannelijk is, mitsgaders den beslotene en verlatene in Israel.
22 En Ik zal uw huis maken gelijk het huis van Jerobeam, den zoon van Nebat, en gelijk het huis van Baesa, den zoon van Ahia; om de terging, waarmede gij Mij getergd hebt, en dat gij Israel hebt doen zondigen.
23 Verder ook over Izebel sprak de HEERE, zeggende: De honden zullen Izebel eten, aan den voorwal van Jizreel.
24 Die van Achab sterft in de stad, zullen de honden eten; en die in het veld sterft, zullen de vogelen des hemels eten.
25 Doch er was niemand geweest gelijk Achab, die zichzelven verkocht had, om te doen dat kwaad is in de ogen des HEEREN, dewijl Izebel, zijn huisvrouw, hem ophitste.
26 En hij deed zeer gruwelijk, wandelende achter de drekgoden; naar alles, wat de Amorieten gedaan hadden, die God voor het aangezicht van de kinderen Israels uit de bezitting verdreven had.
27 Het geschiedde nu, als Achab deze woorden hoorde, dat hij zijn klederen scheurde, en een zak om zijn vlees leide, en vastte; hij lag ook neder in den zak, en ging langzaam.
28 En het woord des HEEREN geschiedde tot Elia, den Thisbiet, zeggende:
29 Hebt gij gezien, dat Achab zich vernedert voor Mijn aangezicht? Daarom dewijl hij zich vernedert voor Mijn aangezicht, zo zal Ik dat kwaad in zijn dagen niet brengen; in de dagen zijns zoons zal Ik dat kwaad over zijn huis brengen.

Nog is Achab het ongelukkige onderwerp van de gewijde geschiedenis. Van de gewichtige zaken betreffende zijn leger en zijn rijk, voert dit hoofdstuk ons in zijn hof, en geeft ons een bericht van sommige boze zaken (en zeer boos bleken zij te zijn voor hemzelf) betreffende zijn huiselijke aangelegenheden.

I. Achab kwijnt van verlangen naar Naboths wijngaard, vers 1-4..

II. Naboth sterft door Izebels komplot tegen hem opdat de wijngaard aan Achab zou komen, vers 5 -14.

III. Achab gaat er bezit van nemen, vers 15, 16.

IV. Elia ontmoet hem, en kondigt Gods oordelen over hem aan wegens zijn onrechtvaardigheid vers 17-24..

V Op zijn verootmoediging wordt hem uitstel verleend, vers 25-29.

Koningen 21:1-4

I. Hier is Achabs begeren van de wijngaard van zijn naaste, die ongelukkig dicht bij zijn paleis lag, en geschikt was voor een moestuin, misschien heeft het Naboth genoegen gedaan een wijngaard te hebben, zo gunstig gelegen bij de koninklijke tuinen, en waarvan de voortbrengselen aan de koninklijke familie verkocht konden worden, maar de ligging er van bleek hem noodlottig te zijn. Indien hij geen wijngaard had gehad of indien die ergens in een afgelegen hoek was gelegen, hij zou het leven hebben behouden, maar menigmaal is de bezitting van een mens een strik voor hem geweest, en de nabuurschap van de groten van de wereld van verderflijke gevolgen. Achab zet zijn oog en zijn hart op deze wijngaard, vers 2, hij zou een mooie aanwinst zijn bij zijn domein, een gerieflijke uitgang voor zijn paleis, en hij is niet tevreden vóór hij zijn eigendom is geworden. Hij is welkom om er de vruchten van te hebben, welkom om er in te wandelen, misschien zou Naboth hem ook wel aan hem verhuurd hebben om hem genoegen te doen, maar niets kan hem genoegen doen, als hij er niet het volstrekte bezit van heeft, hij en zijn erfgenamen voor altijd. Maar hij is toch niet zo'n tiran, dat hij hem met geweld wegneemt, maar eerlijk voorstelt, om hem de volle waarde in geld te betalen of er hem een betere voor in de plaats te geven. Hij had lafhartig de voordelen prijsgegeven, die God hem geschonken had om zijn gebied te vergroten tot eer van zijn koninkrijk door zijn overwinning over de Syriërs, en nu is hij belust om zijn tuin te vergroten, alleen maar voor het gerief van zijn huis, alsof zijn zuinigheid in het kleine zijn verkwisting in het grote goed kon maken. Een gerieflijkheid te begeren voor zijn bezitting, was niet slecht, -er zou geen koop plaatshebben, indien er naar het gekochte geen begeerte was, de deugdzame huisvrouw "denkt om een akker en koopt hem," Spreuken 31:16 maar enigerlei zaak op een ongeregelde wijze te begeren, dat is-al zouden wij het ook door wettige middelen verkrijgen-een vrucht van de zelfzucht, alsof wij al de gerieflijkheden naar ons moeten toehalen, alsof niemand bij ons moet leven of aangenaam moet leven, in tegenspraak met de wet van de tevredenheid en de letter van het tiende gebod: Gij zult niet begeren uws naasten huis.

II. Zijn begeerte wordt afgewezen, Naboth wil zijn wijngaard niet afstaan, vers 3. *Dat late de Heere verre van mij zijn*. De Heere had het verboden, anders zou hij zo onbeleefd niet geweest zijn jegens zijn vorst, om hem in zo'n kleine zaak niet ter wille te zijn. Kanaän was in zeer bijzondere zin Gods land, de Israëlieten waren, om zo te zeggen, Zijn huurders, en een van de voorwaarden, waarop zij het in huur of in pacht hadden, was, dat zij niets van hetgeen hun ervan ten deel was gevallen, mochten vervreemden, ja zelfs niet aan elkaar, tenzij dan in een geval van de uiterste noodzakelijkheid, en dan nog maar alleen tot aan het jubeljaar, Leviticus 25:28. Nu voorzag Naboth dat, indien zijn wijngaard verkocht zou worden aan de kroon, hij nooit aan zijn erfgenamen zou komen, neen, zelfs niet in het jubeljaar. Hij zou gaarne de koning willen verplichten, maar hij moet God meer gehoorzamen dan de mensen, en daarom wenst hij in deze zaak voor verontschuldigd gehouden te worden. Achab kende de wet, of behoorde haar te kennen, en daarom was het slecht van hem te vragen hetgeen zijn onderdaan hem niet kon toestaan zonder te zondigen. Sommigen denken dat Naboth zijn aards erfdeel beschouwde als een onderpand van zijn deel en lot in het hemelse Kanaän, en daarom van het aardse geen afstand wilde doen, uit vrees dat dit een verbeuren van het hemelse tengevolge zou hebben. Hij schijnt een nauwgezet man te zijn geweest, die zich liever aan het ongenoegen van de koning wilde blootstellen, dan tegen God te zondigen. Waarschijnlijk was hij een van de zeven duizend, die de knieën voor Baai niet gebogen hebben, en Achab daarom misschien een wrok tegen hem had.

III. Achabs groot misnoegen en onrust hierover, evenals tevoren, Hoofdstuk 20:43, was hij *gemelijk en toornig,* vers 4, werd er neerslachtig onder, hij wierp zich op Zijn bed, wilde niet eten, noch iemand tot zich toelaten. Hij kon de belediging niet verkroppen, zijn hoogmoedig hart verzwaarde nog de smaad, die Naboth hem door zijn weigering had aangedaan alsof het iets onduldbaars was. Hij verwenste zijn overdreven nauwgezetheid van geweten, en zon op wraak. Hij kon de teleurstelling niet dragen, hij was er diep door gekrenkt dat hij in zijn begeerten gedwarsboomd werd, en hij was bepaald ziek van verdriet en ergernis er over. Ontevredenheid is een zonde, die zichzelf straft en maakt dat de mensen zichzelf kwellen en pijnigen, zij maakt de geest neerslachtig, het lichaam ziek, verzuurt elk genot, zij is de bekommernis van het hart en de verrotting van de beenderen. Het is een zonde, die zichzelf voortbrengt, zij ontstaat niet uit de toestand, maar uit het hart, gelijk wij Paulus vergenoegd vinden in een gevangenis zo vinden wij Achab onvergenoegd in een paleis. Hij had al de genietingen van Kanaän, dat lieflijke land, tot zijn dienst, de schatten van het koninkrijk, de genoegens van het hof, de eer en de macht van de troon, maar dit alles baat hem niet, als hij Naboths wijngaard niet heeft. Ongeregelde begeerten stellen de mensen bloot aan gedurige kwellingen, en zij, die geneigd zijn zich te kwellen en te verbitteren zullen wel altijd iets vinden om over verbitterd te zijn.

Koningen 21:5-16

Niets dan onheil is te verwachten, als Izebel in het verhaal optreedt, Izebel *de vervloekte,* 2 Koningen 9:34.

I. Onder voorwendsel van haar bedroefde echtgenoot te vertroosten, voedt zij zijn hoogmoed en hartstocht, en blaast het vuur aan van zijn bederf. Het voegde haar kennis te nemen van zijn verdriet en naar de oorzaak er van te vragen, vers 5. Diegenen hebben de plichten en de genegenheid van de huwelijksbetrekking vergeten, die niet in elkaars verdrietelijkheden delen. Hij zegt haar wat hem deert, vers 6, maar verzwijgt Naboths reden voor zijn weigering, die weigering voorstellende als kwaadwilligheid, terwijl zij toch slechts voortkwam uit nauwgezetheid van geweten *ik zal hem u niet geven,* terwijl hij gezegd had: *ik mag hem u niet geven.* Hoe! zegt Izebel, vers 7, *regeert gij over Israël! Sta op en eet brood.* Zij doet goed met hem op te wekken om zijn droefgeestigheid van zich af te schudden, niet neer te zinken onder zijn last, gerust en goedsmoeds te zijn, wat het ook was dat hem griefde, het tobben er over zal het niet wegnemen, terwijl opgeruimdheid hem verlichting kon aanbrengen. De reden, die zij er voor aanvoert is: *Zoudt gij nu het koninkrijk over Israël regeren?* Hieraan kan een goede betekenis worden gegeven: "Past het zo'n groot vorst als gij zijt, om terneergeslagen te zijn wegens zo'n nietige zaak? Gij maakt uzelf te schande en onteert uw kroon, het is beneden u om van zo'n nietige zaak zoveel notitie te nemen. Zijt gij geschikt om Israël te regeren, die niet beter over uw eigen hartstochten heersen kunt? Of hebt gij zo'n rijk land als koning tot uw beschikking, en kunt gij niet buiten die wijngaard?" Wij moeten leren rustig te zijn onder tegenspoed of teleurstelling door de gedachte aan de zegeningen en voorrechten, die wij genieten, inzonderheid onze hoop op het koninkrijk. Maar zij bedoelde het in een slechte zin: *"Regeert gij over Israël,* en zal iemand uit uw onderdanen u iets weigeren waar gij lust in hebt? Zijt gij een koning? Het is beneden u te kopen en te betalen, en nog veel meer om te verzoeken en te bidden, maak gebruik van uw kroonrecht, en neem met geweld, wat gij niet goedschiks kunt krijgen, wreek de belediging in plaats van er over te treuren. Indien gij de waardigheid van een koning niet weet op te houden, zo laat het maar aan mij over, sta mij slechts toe gebruik te maken van uw naam, en ik zal u spoedig *de wijngaard van Naboth geven,* terecht of ten onrechte zal hij weldra in uw bezit zijn, zonder dat hij u iets zal kosten." Ongelukkig zijn die vorsten, en zeer snel worden zij ten verderve voortgezweept, die personen in hun omgeving hebben welke hen aanzetten tot daden van tirannie, en hen leren misbruik te maken van hun macht.

II. Om hem voldoening te verschaffen, beraamt en bewerkt zij de dood van Naboth, door niets minder dan zijn bloed kan de belediging worden uitgewist, die hij Achab had aangedaan, en zij dorst te meer naar zijn bloed vanwege zijn trouw aan de wet van de God van Israël. Indien zij het alleen op zijn land gemunt had, haar valse getuigen zouden het hem hebben kunnen doen verliezen door een valse akte van verkoop, (want zij kon met zo'n zwakke eis niet zijn opgetreden, of de oudsten van Jizreël zouden hem geldig verklaard hebben), maar "een overspeelster jaagt de kostelijke ziel," Spreuken 6:26. Wraak is zoet, Naboth moet sterven, sterven als een boosdoener, om haar te bevredigen.

1. Nooit werden door een vorst goddelozer orders gegeven dan die, welke Izebel aan de magistraten van Jizreël zond, vers 8, 9, 10. Zij leent het geheimzegel, maar de koning zal niet weten wat zij er mee gaat doen, het is mogelijk, dat dit niet de eerste keer was, dat hij het haar geleend heeft, maar dat zij er ook de volmachten mee getekend had voor de terdoodbrenging van de

profeten. Zij gebruikt de naam van de koning, wetende dat de zaak hem genoegen zal doen als zij geschied is, maar zij was toch bevreesd dat hij gewetensbezwaar zou hebben tegen de wijze waarop zij geschieden moest. Kortom, zij beveelt hun op hun trouw Naboth ter dood te brengen, zonder er hun een reden voor op te geven. Indien zij getuigen had gezonden om een beschuldiging tegen hem in te brengen, de rechters zouden misleid zijn kunnen worden, en hun vonnis zou veeleer hun ongeluk dan hun misdaad zijn geweest, maar hen te noodzaken zelf de valse getuigen, zonen Belials, te vinden, zelf hen om te kopen en dan vonnis te vellen op het getuigenis, dat zij wisten vals te zijn was zo'n onbeschaamd trotseren van alles wat rechtvaardig en heilig is, als waarvan-naar wij hopen-in geen enkele geschiedenis de gelijkenis gevonden zal worden. Zij moet de oudsten van Jizreël beschouwd hebben als mannen, die alle gevoel voor eerlijkheid en deugd verloren hadden, als zij verwachtte dat die orders opgevolgd zullen worden. Maar zij geeft hun het middel aan de hand om het te doen, daar zij zowel de listigheid van de slang als haar gif in zich had.

A. Het moet gedaan worden onder een schijn van Godsdienst. *"Roept een vasten uit,* geeft aan uw stad te kennen dat gij vreest, dat een zwaar oordeel over u zal komen, dat gij moet trachten af te wenden, niet alleen door gebed maar door de ban te ontdekken en van uit uw midden weg te doen. Zegt dat gij vreest dat er een grote misdadiger onder u is, die niet bekend is, om wiens wil God vertoornd is op uw stad. Gebiedt het volk om, indien zij zo iemand kennen, hem bij deze plechtige gelegenheid aan te geven, zo hun de welvaart van de stad ter harte gaat, en dan eindelijk Naboth als de verdachte persoon aan te wijzen, waarschijnlijk omdat hij zich niet met zijn naburen verenigt in hun aanbidding. Dat kan dan tot voorwendsel dienen om hem *op de hoogste plaats van het volk te zetten,* hem voor de rechtbank te brengen. Laat dan uitgeroepen worden dat, zo iemand de rechters inlichting kan geven tegen de gevangene, en bewijzen kan dat hij de Achan is, hij gehoord zal worden, en laat dan de getuigen verschijnen om tegen hem te getuigen." Er is geen slechtheid zo laag, zo afschuwelijk, of men heeft soms de Godsdienst als dekmantel er voor gebruikt. Wij moeten volstrekt niet te erger denken van vasten en bidden, omdat dit soms zo ergerlijk misbruikt werd, maar wel zoveel te erger van de boze bedoelingen, die er soms onder verscholen waren.

B. Het moet ook onder een schijn van gerechtigheid gedaan worden, en met de formaliteiten van een wettelijk proces. Indien zij tot hen gezonden had om sommigen van hun bandieten te huren, roekeloze booswichten om hem te vermoorden, hem 's avonds, als hij op straat kwam, te doorsteken, het zou al erg genoeg zijn geweest, maar het te doen met de vormen van wet en recht, de macht te gebruiken om onschuldigen te vermoorden, die hun bescherming moest zijn, dat was een ontzettende beroving van het gericht en van de gerechtigheid, en toch wordt ons nog gezegd, dat wij er ons niet over moeten verwonderen, Prediker 5:7. De misdaad, die zij hem ten laste moeten leggen, is dat hij *God en de koning gelasterd heeft,* vers 10, een samengestelde lastering. Zij kon toch gewis geen betekenis van lastering vinden in het antwoord dat hij aan Achab had gegeven, alsof hem zijn wijngaard te weigeren gelijk stond met de koning te lasteren, en Gods wet als reden op te geven voor zijn weigering een lasteren was van God. Neen, zij brengt in het geheel geen grond bij voor de beschuldiging, al was er ook geen schijn van waarheid in. De getuigen moeten er een eed op doen, aan Naboth moet niet vergund worden iets tot zijn verdediging te zeggen, of de getuigen een kruisverhoor te doen ondergaan, onmiddellijk moet hij, onder voorwendsel van de algemene verfoeiing van de misdaad, buiten de stad gevoerd en gestenigd worden. Zijn lasteren van God zou hem zijn leven hebben doen verbeuren, maar niet zijn bezitting, daarom moet hem ook hoogverraad ten laste gelegd worden in *de koning te lasteren,* waarvoor zijn bezitting verbeurd werd verklaard, zodat Achab nu zijn wijngaard kon hebben.

Nooit zijn goddeloze orders meer goddeloos ten uitvoer gebracht, dan deze door de magistraten van Jizreël. Zij hebben de orders niet eens betwist, noch er bezwaren tegen aangevoerd, hoewel zij zo blijkbaar onrechtvaardig waren, maar ze in alle opzichten stipt uitgevoerd, hetzij omdat zij de wreedheid van Izebel vreesden, of omdat zij Naboths Godsvrucht haatten, of misschien wel om beide. *Zij deden gelijk als geschreven was in de brieven,* vers 11, 12, hebben geen bezwaar gemaakt om het te doen, en ontmoetten ook geen zwarigheid bij de uitvoering, met grote bekwaamheid hebben zij het schelmstuk volbracht. *Zij stenigden hem met stenen, dat hij stierf,* vers 13, en naar het schijnt, zijn zonen met hem, of na hem, want toen God kwam om *de bloeddorstigen te zoeken,* bevinden wij dit artikel opgegeven in de rekening: *Ik heb gezien het bloed van Naboth en het bloed van zijn zonen,* 2 Koningen 9:26. Misschien werden zij heimelijk vermoord, opdat zij huns vaders bezitting niet zouden opeisen of een klacht zouden indienen over het oprecht dat hem was aangedaan. Laat deze treurige geschiedenis ons een aanleiding wezen:

a. Om verbaasd te staan over de goddeloosheid van de goddelozen en de macht van Satan in de kinderen van de ongehoorzaamheid. Met welk een heilige verontwaardiging kunnen wij vervuld zijn, om "goddeloosheid te zien op de plaats van het gericht," Prediker 3:16.

b. Om te treuren over het harde lot van de onschuldig verdrukten, en "onze tranen te mengen met de tranen van de verdrukten en dergenen, die geen trooster hebben, terwijl aan de zijde van hun verdrukkers macht is," Prediker 4:1.

c. Ons leven en onze vertroostingen ter bewaring over te geven aan God, want de onschuld zelf zal niet altijd onze veiligheid zijn.

d. Ons te verblijden in het geloof aan een toekomend oordeel, wanneer onrechtvaardige oordelen, zoals dit, herzien zullen worden. Thans zien wij dat "er rechtvaardigen zijn, wie het wedervaart naar het werk van de goddelozen," Prediker 8:14, maar in die grote dag zal alles in orde worden gebracht.

III. Naboth uit de weg geruimd zijnde, gaat Achab bezit nemen van zijn wijngaard.

1. Geheel onverschillig en onbekommerd zenden de oudsten van Jizreël bericht aan Izebel, als een aangename tijding voor haar, *Naboth is gestenigd en is dood,* vers 14. Laat ons hier opmerken dat even onderdanig en gehoorzaam als de oudsten van Jizreël waren aan de orders van Izebel, die zij van Samaria zond om Naboth te vermoorden, de oudsten van Samaria later waren aan de orders van Jehu, die hij van Jizreël zond, om de zeventig zonen van Achab te vermoorden, behalve dat deze moord niet langs wettelijke weg plaats had, 2 Koningen 10:6, 7 Deze tirannen, die door hun goddeloze orders het geweten van hun ondergeschikte magistraten verderven, zullen misschien ten slotte bevinden dat het lot zich tegen henzelf keert, en dat zij, die niet aarzelen om een wrede daad voor hen te plegen, even bereid zullen zijn om een wrede daad tegen hen te plegen.

2. Izebel, geheel verheugd dat haar plan zo goed geslaagd is, brengt aan Achab bericht dat Naboth *niet leeft maar dood is,* zo *sta dan op, en bezit erfelijk zijn wijngaard,* vers 15. Hij zou er door een van zijn beambten bezit van hebben kunnen nemen, maar hij is zo ingenomen met deze vermeerdering van zijn bezitting, dat hijzelf naar Jizreël reist om bezit er van te nemen, en hij schijnt er zelfs in staatsie heengegaan te zijn, alsof hij een grote overwinning had behaald, want Jehu

gedenkt lang daarna dat hij en Bidkar hem toen vergezeld hebben, 2 Koningen 9:25. Indien Naboths zonen allen ter dood gebracht waren, achtte Achab zich gerechtigd tot de bezitting, *ob defectum sanguinis* (zoals onze wet het uitdrukt). Indien niet, dan eiste hij haar evenwel op *ob delictum criminis,* daar Naboth als misdadiger is gestorven. Of indien hij door geen van beide er een goed recht op had, dan zal Izebels absolute macht het hem geven, en wie durft zich daartegen verzetten? Macht gaat dikwijls boven recht, en wonderbaar is de lankmoedigheid Gods, die het toelaat. God is gewis te rein van ogen dan dat Hij de ongerechtigheid zou zien, en toch zwijgt Hij voor een poos, "als de goddeloze die verslindt, die rechtvaardiger is dan hij," Habakuk 1:13.

Koningen 21:17-29

In deze verzen kunnen wij opmerken:

I. Het zeer slechte karakter, dat aan Achab toegeschreven wordt, vers 25, 26, hetgeen hier voorkomt om God te rechtvaardigen in het zware oordeel, dat over hem wordt uitgesproken, en te tonen dat, hoewel het uitgesproken werd bij gelegenheid van zijn zonde in de zaak van Naboth (die maar al te zeer geleek op Davids zonde in de zaak van Uria), God hem toch niet zo zwaar gestraft zou hebben, indien hij niet ook schuldig was aan veel andere zonden, in het bijzonder aan afgoderij, terwijl David, behalve in die een zaak, *gedaan heeft wat recht was in de ogen des Heeren.* Maar wat Achab betreft, *er was niemand geweest gelijk Achab,* zo vernuftig en zo ijverig in de zonde en die er als het ware een beroep van maakte, er handel in dreef, hij had *zichzelf verkocht om te doen dat kwaad was in de ogen des Heeren,* dat is: hij maakte zich tot slaaf van zijn lusten, en stond evenzeer onder hun bevelen als iedere dienstknecht onder de bevelen staat van zijn meester. Hij was geheel overgegeven aan de zonde en, zo hij er slechts het genot van kon hebben, wilde hij er ook wel de bezoldiging van hebben, die de dood is, Romeinen 6:23. De uitnemende apostel Paulus klaagt, dat hij "verkocht was onder de zonde" Romeinen 7:14, als een arme gevangene tegen zijn wil, maar Achab was het vrijwillig, hij had zichzelf verkocht aan de zonde, het was zijn keus, zijn eigen vrijwillige doen, hij onderwierp zich aan de heerschappij van de zonde. Het was geen verontschuldiging voor hem, dat Izebel, zijn huisvrouw, hem ophitste om goddeloos te doen, en hem in vele opzichten nog slechter maakte dan hij anders geweest zou zijn. Tot welk een toppunt van goddeloosheid is hij niet gekomen, die zo’n tonder van bederf had in zijn hart, en zo’n verleidster aan zijn borst om er vuur in te slaan. In vele dingen heeft hij slecht gedaan, maar zeer gruwelijk deed hij door *achter de afgoden te wandelen naar alles wat de Amorieten gedaan hadden, zij* onzedelijkheid was Godtergend, maar zijn afgoderij was dit in de hoogste mate. Zeer treurig was de toestand van Israël nu een vorst van zo’n karakter over hen heerste.

II. De boodschap, waarmee Elia tot hem gezonden werd, toen hij Naboths wijngaard in bezit ging nemen, vers 17-19. Totnutoe heeft God gezwegen. Hij heeft de brieven van Izebel niet onderschept, noch het proces van de oudsten van Jizreël gestuit, maar nu wordt Achab bestraft, zijn zonde hem ordelijk voor ogen gesteld.

1. De persoon, die gezonden wordt is Elia. Een profeet van mindere rang werd met boodschappen van goedertierenheid tot hem gezonden, Hoofdstuk 20:13. Maar de vader van de profeten wordt tot hem gezonden om hem in verhoor te nemen wegens zijn moord en hem te veroordelen.

2. De plaats is Naboths wijngaard, de tijd juist het ogenblik toen hij er bezit van ging nemen, op die tijd en op die plaats moet hem zijn oordeel bekend worden gemaakt. Door bezit te gaan nemen erkende hij alles wat er geschied was, en maakte hij zich schuldig ‘ex post facto -als medeplichtige nadat de daad geschied is." Daar werd hij, als het ware, gegrepen in het bedrijven van het onrecht, op heterdaad betrapt, en daarom zal de overtuiging met des te meer kracht tot hem komen. "Wat hebt gij in deze wijngaard te doen? Welk goed kunt gij er van verwachten, nu hij met bloed verkregen is, Habakuk 2:12, en gij "de eigenaar er van het leven hebt doen verliezen?" Job 31:39. Nu hij zich ging verlustigen in zijn onrechtvaardig verkregen goed, en orders gaf om de wijngaard in een moestuin te verkeren, "zal zijn spijs in zijn ingewand veranderd worden. God zal over hem de

hitte zijns toorns zenden, over hem regenen op zijn spijs" Job 20:14, 23. Laat ons zien wat er tussen hen voorviel.

A. Achab geeft lucht aan zijn toorn tegen Elia, geraakt in drift op de aanblik van hem, en in plaats van zich voor de profeet te verootmoedigen, zoals hem gevoegd zou hebben 2 Kronieken 36-12, gaat hij hem beledigen en trotseren, hem toeroepende: *Hebt gij mij gevonden, o mijn vijand?* vers 20. Dit toont aan:

a. Dat hij hem haatte. De laatste maal, dat wij hen tezamen zagen, zijn zij als goede vrienden gescheiden, Hoofdstuk 18:46. Toen had Achab de reformatie gesteund, en daarom was toen alles wel tussen hem en de profeet maar nu was hij in de afgoderij teruggevallen, en was hij slechter dan ooit. Zijn geweten zei hem dat hij God tot zijn vijand had gemaakt, en daarom kon hij niet verwachten dat Elia zijn vriend zou zijn. Zeer ellendig is de toestand van die mens, die het woord Gods tot zijn vijand heeft gemaakt, en zeer ongelukkig is hij, die de bedienaren van dat woord tot zijn vijanden rekent, omdat zij "hem de waarheid zeggen," Galaten 4:16. Achab had zich verkocht aan de zonde, en was besloten zich aan zijn koop te houden, hij kon de man niet verdragen, die hem zou helpen om weer vrij te worden.

b. Dat hij hem vreesde. *Hebt gij mij gevonden?* Te kennen gevende dat hij hem zoveel mogelijk vermeed, en het nu angstwekkend voor hem was om hem te zien. Zijn aanblik was voor hem wat het schrift op de muur was voor Belsazar, het maakte *dat de glans van zijn gezicht zich veranderde, dat zijn gedachten hem verschrikten, de banden van zijn lenden los werden, en zijn knieën tegen elkaar aanstootten.* Nooit was een arme schuldenaar of misdadiger zo ontsteld op het gezicht van de beambte, die hem kwam arresteren. De mensen hebben het zichzelf te wijten, als zij God en Zijn woord tot een verschrikking voor zich maken.

B. Elia kondigt Gods toorn aan over Achab. *Ik heb u gevonden,* zegt hij, vers 20, *vermits gij uzelf verkocht hebt, om te doen dat kwaad is in de ogen des Heeren.* Zij, die zich overgeven aan de zonde, zullen gewis vroeg of laat gevonden, ontdekt worden en wel tot hun onuitsprekelijke verschrikking. Achab wordt nu evenals Naboth voor het gericht gesteld, en hij siddert meer dan Naboth gesidderd heeft.

a. Elia vindt de aanklacht tegen hem bewezen door de daad zelf, en verklaart hem schuldig, vers 19. *Hebt gij doodgeslagen, en ook een erfelijke bezitting ingenomen?* Hij wordt hier beschuldigd van moord op Naboth, en het kon hem niet baten te zeggen dat de wet hem gedood heeft (het verdraaide, verdorven recht is het hoogste onrecht) of dat, zo hij ten onrechte vervolgd was, het niet zijn doen is geweest, dat hij er niets van heeft geweten, want het was om hem te behagen, dat het gedaan was, en hij had getoond dat het hem welgevallig was, en zo heeft hij zich schuldig gemaakt aan alles wat in de onrechtvaardige vervolging van Naboth geschied is. Hij heeft doodgeslagen, want hij heeft een erfelijke bezitting ingenomen. Als hij die hof neemt, neemt hij er ook de schuld mede. "Terra transit cum onere-de grond met de lasten," die er aan verbonden is.

b. Hij spreekt het vonnis over hem uit: dat zijn geslacht ten verderve gebracht en uitgeroeid zal worden, vers 21. Dat zijn huis gelijk gemaakt zal worden aan de huizen van zijn goddeloze voorgangers, Jerobeam en Baesa, vers 22, dat zij, die in de stad sterven, door de honden gegeten zullen worden, en die in het veld sterven, zullen door de vogelen des hemels gegeten worden, vers

24, hetgeen voorzegd is van Jerobeams huis, Hoofdstuk 14:11, en van Baesa's huis, Hoofdstuk 16:4. Dat inzonderheid Izebel door de honden verslonden zal worden, vers 23, hetgeen vervuld werd, 2 Koningen 9:36, en wat Achab zelf betreft, de honden zullen zijn bloed lekken op de plaats waar de honden Naboths bloed gelekt hebben, vers 19, uw *bloed, ja het uwe,* al is het ook koninklijk bloed, al doet het uw aderen zwellen van hoogmoed, en al kookt het in uw hart van toorn, weldra zal het een gastmaal zijn voor de honden, hetgeen vervuld werd, Hoofdstuk 22:38. Dit duidt aan dat hij een geweldige dood zal sterven, met bloed ten grave zal dalen, en dat schande over hem zal komen, het vooruitzicht waarvan wel een grote vernedering moest wezen voor een hoogmoedig man. Het meest wordt hier de nadruk gelegd op straffen na de dood die wel alleen het lichaam betroffen, maar misschien bedoeld waren als aanduiding van de rampzalige toestand van de ziel na de dood.

III. Achabs verootmoediging onder het oordeel, dat over hem was uitgesproken, en de gunstige boodschap, die hem hierop gezonden werd.

1. Achab was een soort van boetvaardige. De boodschap, die Elia hem in de naam van God heeft overgeleverd, bracht hem voor het ogenblik in angst, zodat hij *zijn kleren scheurde en een zak om zijn lichaam legde,* vers 27. Nog was hij een trots verhard zondaar, en toch aldus tenondergebracht, God kan het hardste hart doen sidderen, en de hoogmoedigsten er toe brengen om zich te vernederen. Zijn woord is levend en krachtig, en als het Hem behaagt kan Hij het als "een vuur en een hamer" maken, Jeremia 23:29. Het heeft Felix doen sidderen. Achab nam het gewaad en het voorkomen aan van een boetvaardige, en toch was zijn hart niet veranderd, niet verootmoedigd. Een weinig later bevinden wij dat hij een getrouw profeet haat, Hoofdstuk 22:8. Het is niets nieuws een vertoning en een belijdenis van berouw en bekering te vinden, waar toch de waarheid en het wezen er van ontbreken. Achabs berouw was slechts wet door de mensen gezien kon worden: *hebt gij gezien,* zegt God tot Elia, *dat Achab zich vernedert voor Mijn aangezicht?* Het was slechts uitwendig, de kleren waren gescheurd, maar niet het hart. Een geveinsde kan zeer ver gaan in zijn uitwendig waarnemen van heilige plichten, en toch achterblijven.

2. Hierdoor verkreeg hij uitstel, dat ik een soort van vergeving kan noemen. Wel was het slechts een uitwendig berouw (treurende over het oordeel, maar niet over de zonde), wel heeft hij zijn afgoden niet verlaten, noch de wijngaard aan Naboths erfgenamen teruggegeven, maar toch heeft hij hiermede enigermate God geëerd, en daar heeft God nota van genomen, en Hij gebood aan Elia om er nota van te nemen, *Hebt gij gezien dat Achab zich vernedert?* vers 29. Uit aanmerking daarvan zal de bedreigde ondergang van zijn huis, waarvoor nog geen tijd was bepaald, uitgesteld worden *tot de dagen van zijn zonen.* Het vonnis zal niet herroepen, maar de uitvoering er van uitgesteld worden.

a. Dit openbaart de grote goedheid van God en Zijn bereidwilligheid om genade te betonen, die hier roemt tegen het oordeel. Aan deze slechte man wordt gunst betoond, opdat God Zijn goedheid groot zou maken, zegt bisschop Sanderson, op gevaar zelfs van Zijn andere Goddelijke volmaaktheden alsof, zegt hij, God nog liever zou willen dat men Hem voor onheilig, onwaar, of onrechtvaardig (hoewel Hij dit alles *niet is)* dan voor onbarmhartig zou aanzien.

b. Dit leert ons nota te nemen van hetgeen goed is, zelfs bij hen, die niet zo goed zijn als zij behoorden te wezen, laat dit goede, voorzover het gaat, geprezen worden.

c. Dit geeft een reden aan waarom slechte mensen soms lang voorspoed hebben. God beloont hun uitwendige diensten met uitwendige zegeningen.

d. Dit is een aanmoediging voor allen, die in waarheid bekeerd zijn en ongeveinsd in het heilig Evangelie geloven. Indien een man, die slechts ten dele boetvaardig is, met uitstel van straf naar huis wordt gezonden, dan voorzeker zal een oprecht boetvaardige gerechtvaardigd afgaan naar zijn huis.

HOOFDSTUK 22

1 En zij zaten drie jaren stil, dat er geen krijg was tussen Syrie en tussen Israel.
2 Maar het geschiedde in het derde jaar, als Josafat, de koning van Juda, tot den koning van Israel afgekomen was,
3 Dat de koning van Israel tot zijn knechten zeide: Weet gij, dat Ramoth in Gilead onze is? En wij zijn stil, zonder dat te nemen uit de hand van den koning van Syrie.
4 Daarna zeide hij tot Josafat: Zult gij met mij trekken in den strijd naar Ramoth in Gilead? En Josafat zeide tot den koning van Israel: Zo zal ik zijn gelijk gij zijt, zo mijn volk als uw volk, zo mijn paarden als uw paarden.
5 Verder zeide Josafat tot den koning van Israel: Vraag toch als heden naar het woord des HEEREN.
6 Toen vergaderde de koning van Israel de profeten, omtrent vierhonderd man, en hij zeide tot hen: Zal ik tegen Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zal ik het nalaten? En zij zeiden: Trek op, want de HEERE zal ze in de hand des konings geven.
7 Maar Josafat zeide: Is hier niet nog een profeet des HEEREN, dat wij het van hem vragen mochten?
8 Toen zeide de koning van Israel tot Josafat: Er is nog een man, om door hem den HEERE te vragen; maar ik haat hem, omdat hij over mij niets goeds profeteert, maar kwaad: Micha, de zoon van Jimla. En Josafat zeide: De koning zegge niet alzo!
9 Toen riep de koning van Israel een kamerling, en hij zeide: Haal haastelijk Micha, den zoon van Jimla.
10 De koning van Israel nu, en Josafat, de koning van Juda, zaten elk op zijn troon, bekleed met hun klederen, op het plein, aan de deur der poort van Samaria; en al de profeten profeteerden in hun tegenwoordigheid.
11 En Zedekia, de zoon van Kenaana, had zich ijzeren horens gemaakt; en hij zeide: Zo zegt de HEERE: Met deze zult gij de Syriers stoten, totdat gij hen gans verdaan zult hebben.
12 En al de profeten profeteerden alzo, zeggende: Trek op naar Ramoth in Gilead, en gij zult voorspoedig zijn; want de HEERE zal hen in de hand des konings geven.
13 De bode nu, die henengegaan was, om Micha te roepen, sprak tot hem, zeggende: Zie toch, de woorden der profeten zijn uit een mond goed tot den koning; dat toch uw woord zij, gelijk als het woord van een uit hen, en spreek het goede.
14 Doch Micha zeide: Zo waarachtig als de HEERE leeft, hetgeen de HEERE tot mij zeggen zal, dat zal ik spreken.
15 Als hij tot den koning gekomen was, zo zeide de koning tot hem: Micha, zullen wij naar Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zullen wij het nalaten? En hij zeide tot hem: Trek op, en gij zult voorspoedig zijn, want de HEERE zal ze in de hand des konings geven.
16 En de koning zeide tot hem: Tot hoe vele reizen zal ik u bezweren, opdat gij tot mij niet spreekt, dan alleen de waarheid, in den Naam des HEEREN?
17 En hij zeide: Ik zag het ganse Israel verstrooid op de bergen, gelijk schapen, die geen herder hebben; en de HEERE zeide: Dezen hebben geen heer; een iegelijk kere weder naar zijn huis in vrede.
18 Toen zeide de koning van Israel tot Josafat: Heb ik tot u niet gezegd: Hij zal over mij niets goed, maar kwaads profeteren?
19 Verder zeide hij: Daarom hoort het woord des HEEREN: Ik zag den HEERE, zittende op Zijn troon, en al het hemelse heir staande nevens Hem, aan Zijn rechter hand en aan Zijn linkerhand.

20 En de HEERE zeide: Wie zal Achab overreden, dat hij optrekke en valle te Ramoth in Gilead? De een nu zeide aldus, en de andere zeide alzo.
21 Toen ging een geest uit, en stond voor het aangezicht des HEEREN, en zeide: Ik zal hem overreden.
22 En de HEERE zeide tot hem: Waarmede? En hij zeide: Ik zal uitgaan, en een leugengeest zijn in den mond van al zijn profeten. En Hij zeide: Gij zult overreden, en zult het ook vermogen; ga uit en doe alzo.
23 Nu dan, zie, de HEERE heeft een leugengeest in den mond van al deze uw profeten gegeven; en de HEERE heeft kwaad over u gesproken.
24 Toen trad Zedekia, de zoon van Kenaana, toe, en sloeg Micha op het kinnebakken; en hij zeide: Door wat weg is de geest des HEEREN van mij doorgegaan, om u aan te spreken?
25 En Micha zeide: Zie, gij zult het zien, op dienzelfden dag, als gij zult gaan van kamer in kamer, om u te versteken.
26 De koning van Israel nu zeide: Neem Micha, en breng hem weder tot Amon, den overste der stad, en tot Joas, den zoon des konings;
27 En gij zult zeggen: Zo zegt de koning: Zet dezen in het gevangenhuis, en spijst hem met brood der bedruktheid, en met water der bedruktheid, totdat ik met vrede weder kom.
28 En Micha zeide: Indien gij enigszins met vrede wederkomt, zo heeft de HEERE door mij niet gesproken! Verder zeide hij: Hoort, gij volken altegaar!
29 Alzo toog de koning van Israel en Josafat, de koning van Juda, op naar Ramoth in Gilead.
30 En de koning van Israel zeide tot Josafat: Als ik mij versteld heb, zal ik in den strijd komen; maar gij, trek uw klederen aan. Alzo verstelde zich de koning van Israel, en kwam in den strijd.
31 De koning nu van Syrie had geboden aan de oversten der wagenen, van welke hij twee en dertig had, zeggende: Gij zult noch kleinen noch groten bestrijden, maar den koning van Israel alleen.
32 Het geschiedde dan, als de oversten der wagenen Josafat zagen, dat zij zeiden: Gewisselijk, die is de koning van Israel, en zij keerden zich naar hem, om te strijden; maar Josafat riep uit.
33 En het geschiedde, als de oversten der wagenen zagen, dat hij de koning van Israel niet was, dat zij zich van achter hem afkeerden.
34 Toen spande een man den boog in zijn eenvoudigheid, en schoot den koning van Israel tussen de gespen en tussen het pantsier. Toen zeide hij tot zijn voerman: Keer uw hand, en voer mij uit het leger, want ik ben zeer verwond.
35 En de strijd nam op denzelven dag toe, en de koning werd met den wagen staande gehouden tegenover de Syriers; maar hij stierf des avonds, en het bloed der wonde vloeide in den bak des wagens.
36 En er ging een uitroeping door het heirleger, als de zon onderging, zeggende: Een ieder kere naar zijn stad, en een ieder naar zijn land!
37 Alzo stierf de koning, en werd naar Samaria gebracht; en zij begroeven den koning te Samaria.
38 Als men nu den wagen in den vijver van Samaria spoelde, lekten de honden zijn bloed, waar de hoeren wiesen, naar het woord des HEEREN, dat Hij gesproken had.
39 Het overige nu der geschiedenissen van Achab, en al wat hij gedaan heeft, en het elpenbenen huis, dat hij gebouwd heeft, en al de steden, die hij gebouwd heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
40 Alzo ontsliep Achab met zijn vaderen; en zijn zoon Ahazia werd koning in zijn plaats.
41 Josafat nu, de zoon van Asa, werd koning over Juda, in het vierde jaar van Achab, den koning van Israel.

42 Josafat was vijf en dertig jaren oud, als hij koning werd, en regeerde vijf en twintig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Azuba, de dochter van Silchi.
43 En hij wandelde in al den weg van zijn vader Asa; hij week niet daarvan, doende dat recht was in de ogen des HEEREN. (22:44) Evenwel werden de hoogten niet weggenomen; het volk offerde en rookte nog op de hoogten.
44 (22:45) En Josafat maakte vrede met den koning van Israel.
45 (22:46) Het overige nu der geschiedenissen van Josafat, en zijn macht, die hij bewezen heeft, en hoe hij geoorloogd heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
46 (22:47) Ook deed hij uit het land weg de overige schandjongens, die in de dagen van zijn vader Asa overgebleven waren.
47 (22:48) Toen was er geen koning in Edom, maar een stadhouder des konings.
48 (22:49) En Josafat maakte schepen van Tharsis, om naar Ofir te gaan om goud; maar zij gingen niet, want de schepen werden gebroken te Ezeon-geber.
49 (22:50) Toen zeide Ahazia, de zoon van Achab, tot Josafat: Laat mijn knechten met uw knechten op de schepen varen; maar Josafat wilde niet.
50 (22:51) En Josafat ontsliep met zijn vaderen, en werd bij zijn vaderen begraven in de stad van zijn vader David; en zijn zoon Joram werd koning in zijn plaats.
51 (22:52) Ahazia, de zoon van Achab, werd koning over Israel te Samaria, in het zeventiende jaar van Josafat, den koning van Juda, en regeerde twee jaren over Israel.
52 (22:53) En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN; want hij wandelde in den weg van zijn vader, en in den weg van zijn moeder, en in den weg van Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed.
53 (22:54) En hij diende Baal, en boog zich voor hem, en vertoornde den HEERE, den God Israels, naar alles, wat zijn vader gedaan had.

Dit hoofdstuk eindigt de geschiedenis van Achabs regering. Aan het einde van het vorige hoofdstuk hadden wij de belofte, dat het verderf over zijn huis niet in zijn dagen zou komen, maar zijn dagen waren weldra ten einde. In dit hoofdstuk hebben wij het verhaal van zijn oorlog met de Syriërs te Ramoth in Gilead.

I. Zijn toebereidselen voor die krijg.Hij beraadslaagde:

1. Met zijn geheimen raad, vers 1-3.

2. Met Josafat, vers 4.

3. Met zijn profeten.

a. Met zijn eigen profeten, die hem deze veldtocht aanrieden, vers 11,12, inzonderheid Zedekia.

b. Een profeet des Heeren, Micha, die Josafat verzocht te komen, vers 7, en die dan ook ontboden werd, vers 9, 10, 13, 14. Deze bestrafte Achab wegens zijn vertrouwen in de valse profeten, vers 15, voorzegt zijn val in deze veldtocht vers 16 18, en verklaart hem hoe het is, dat hij aldus door zijn profeten misleid en bedrogen is, 19-23.. Hij wordt mishandeld door Zedekia en gevangen gezet door Achab, vers 26-28.

II. De veldslag zelf, waarin Josafat aan gevaar is blootgesteld. Maar Achab gedood wordt, vers 29-40.

Aan het einde van het hoofdstuk hebben wij een kort bericht

a. Van de goede regering van Josafat, koning van Juda, vers 41-50.

b. Van de slechte regering van Ahazia, koning van Israël, vers 61-63.

Koningen 22:1-14

Hoewel Achab onder schuld en toorn bleef en onder de heerschappij van zijn lusten, waaraan hij zich verkocht had, zien wij hem toch tot loon voor zijn belijdenis van berouw en verootmoediging, en hoewel de tijd naderde, dat hij in de strijd zou afgaan en omkomen, gezegend met een driejarige vrede, vers 1, en dat hem een eervol bezoek wordt gebracht door Josafat, koning van Juda, vers 2. Er was een fabelachtige waan onder de Joden, dat Achab toen hij zich verootmoedigde om zijn zonde, Josafat verzocht heeft om tot hem te komen en hem te kastijden, en dat Josafat enige tijd bij hem bleef en hem iedere dag een zeker getal geselslagen gaf. Dat is een overlevering, die hoegenaamd geen grond heeft. Hij is nu gekomen, waarschijnlijk om met hem over de zaken van hun koninkrijk te beraadslagen. Het is vreemd dat zo'n grote man als Josafat zoveel eerbied heeft betoond voor een koninkrijk, dat zich van het huis van David had afgescheurd, en dat zo'n Godvruchtig man zoveel vriendelijkheid heeft bewezen aan een koning, die van de aanbidding Gods was afgevallen. Maar hoewel hij een Godvrezend man was, had hij toch een al te meegaand karakter waardoor hij in strikken en ongelegenheden geraakte.

De Syriërs durfden Achab niet verontrusten, maar:

I. Achab zint hier op een oorlog tegen de Syriërs, en beraadslaagt er over met zijn omgeving, vers 3. De koning van Syrië gaf er hem aanleiding toe. Toen hij in Achabs macht was, beloofde hij hem zijn steden terug te zullen geven, Hoofdstuk 20:34, en Achab heeft hem dwaas op zijn woord geloofd, terwijl hij hem niet heen had moeten laten gaan, voordat die steden in zijn bezit gesteld waren. Maar nu weet hij door ervaring wat hij vooruit had moeten bedenken, namelijk dat, evenals de kussen, ook de beloften van een vijand bedrieglijk zijn, en dat er geen vertrouwen gesteld kan worden in verbonden, die door de nood zijn afgedwongen. Benhadad is een van die vorsten, die zich niet langer gebonden achten aan hun woord dan hun belang het meebrengt. Wij bevinden niet dat andere steden teruggegeven zijn, Ramoth in Gilead was het niet. Dit was een aanzienlijke stad in de stam van Gad aan de andere kant van de Jordaan, een Levietenstad en een van de vrijsteden. Achab laakt zichzelf en zijn volk, omdat zij geen poging doen om haar aan de Syriërs te ontnemen en Benhadad te tuchtigen voor zijn schending van het verbond, en hij besluit die ondankbare valse koning te doen weten dat hij, gelijk hij hem vrede had gegeven, hem ook onrust kon veroorzaken. Achab heeft een goede zaak, maar slaagt toch niet. Het recht moet niet naar voorspoed worden beoordeeld.

II. Hij bewoog Josafat om zich bij hem te voegen in deze veldtocht om Ramoth in Gilead te heroveren, vers 4. Het verwondert mij niet dat Achab de hulp begeerde van zo'n Godvruchtige en voorspoedige nabuur. Slechte mensen hebben dikwijls naar de vriendschap van de Godvruchtigen gestaan. Het is begerenswaardig gemeenschap te hebben met hen, die gemeenschap oefenen met de hemel, diegenen met ons te hebben, met wie God is. Maar het is vreemd, dat Josafat zo volkomen Achabs belangen wil voorstaan, dat hij zegt: *zo zal ik zijn gelijk gij zijt, zo mijn volk als uw volk.* Ik hoop van niet. Josafat en zijn volk zijn niet zo slecht en verdorven als Achab en zijn volk. Al te grote inschikkelijkheid voor boosdoeners heeft veel Godvruchtigen door onbehoedzaamheid in gevaarlijke gemeenschap gebracht met de onvruchtbare werken van de duisternis. Josafat had zijn kompliment bijna duur moeten betalen, toen hij in de veldslag voor Achab werd aanzien. Maar sommigen maken de opmerking dat hij, door zich met Israël te verenigen tegen Syrië, vergoeding

heeft gedaan voor de fout van zijn vader, toen deze zich met Syrië verenigde tegen Israël, Hoofdstuk 15:19, 20

III. Op bijzonder verzoek en aandringen van Josafat vraagt hij raad aan de profeten betreffende deze veldtocht. Achab achtte het voldoende om met zijn staatslieden te rade te gaan, maar Josafat stelt voor dat zij *naar* het *woord des Heeren zullen vragen,* vers 5. Overal waar een Godvruchtig man heengaat, begeert hij God mee te nemen, en zal Hem erkennen in al zijn wegen, Hem om verlof vragen, en tot Hem opzien voor welslagen. Overal waar een Godvruchtige heengaat, moet hij zijn Godsdienst meenemen, zich niet schamen om hem te belijden, ook niet als hij zich bevindt onder hen die er niet welwillend voor gezind zijn. Josafat heeft zijn liefde en eerbied voor het woord des Heeren niet te Jeruzalem achtergelaten, maar belijdt beide en tracht ze ingang te doen vinden in het hof van Achab. Als Achab hem meetroont naar zijn strijd, zal hij Achab trachten te winnen voor zijn Godsverering.

IV. Achabs vier honderd profeten, zijn staand regiment van hen *(profeten van het bos* worden zij genoemd) raden hem eenstemmig aan om die veldtocht te ondernemen en verzekeren hem wèl te zullen slagen, vers. 6. Hij stelt hun met schijnbare oprechtheid de vraag: *Zal ik ten strijde trekken, of zal ik het nalaten?* Maar zij weten waartoe hij geneigd is, en willen dus niet anders doen dan de twee koningen naar de mond spreken. Om Josafat te behagen maken zij gebruik van de naam JAHWEH *Hij zal hen in de hand van de koning geven,* zij hebben het woord van de ware profeten gestolen, Jeremia 23:30, en spraken hun taal. Om Achab te behagen, zeiden zij: *Trek op.* De waarschijnlijkheid was inderdaad aan hun zijde: Achab had niet lang geleden de Syriërs twee maal verslagen, hij had nu een goede zaak voor zich, en was zeer versterkt door zijn verbintenis met Josafat, maar zij gaven voor de taal van de profetie te spreken, maar niet naar beredeneerde gissing, door Goddelijk voorzien, niet door menselijk inzicht: "Gij zult voorzeker Ramoth in Gilead innemen." Zedekia, een leider onder deze profeten, helderde in navolging van de ware profeten-zijn valse profetie op door een teken, vers 11. Hij maakte zich een paar ijzeren hoornen, voorstellende de twee koningen met hun eer en macht (welke beiden aangeduid worden door hoornen, verhoging en kracht), en met deze moeten de Syriërs gestoten worden. Al de profeten verklaarden eenstemmig dat Achab als overwinnaar van deze veldtocht zal weerkeren, vers 12. Eenheid is niet altijd het kenmerk van de ware kerk en een getrouwe Evangeliebediening. Hier waren vier honderd mannen, die eensgezind en als uit één mond profeteerden, en toch allen in dwaling waren.

V. Josafat kon in die soort van prediking geen behagen vinden, zij was niet zoals hij haar gewoon was te horen. De valse profeten kunnen de ware niet zo nadoen, of hij, wiens geestelijke zintuigen geoefend waren moest het bedrog ontdekken, en daarom vraagt hij naar nog *een profeet des Heeren,* vers 7. Hij is te veel hoveling om iets ten nadele van de kapelanen van de koning te zeggen, maar hij wacht *om een profeet des Heeren* te zien, te kennen gevende dat hij dezen niet als zodanig kon beschouwen. Zij schenen wat te zijn (wat zij waren kon hem niet schelen), maar in de bespreking "hebben zij hem niets toegebracht," voldeden zij hem niet, Galaten 2:6. Een getrouwe profeet des Heeren was meer waard dan die allen.

Vl. Achab heeft er wel een, maar hij haat hem, hij heet Micha, en, om Josafat genoegen te doen, wil hij hem wel laten ontbieden, vers 8-10. Achab erkende dat zij door hem *de Heere konden vragen,* dat hij een waar profeet was, de wil en de bedoeling Gods kende. En toch:

1. Haatte hij hem, en schaamde zich niet om dat aan de koning van Juda te bekennen, en als reden er voor op te geven dat hij *over hem niets goeds maar kwaad profeteert*. En wiens schuld was dat? Indien Achab wèl had gedaan, hij zou dienovereenkomstig van de hemel gehoord hebben, indien hij kwaad doet, dan heeft hij de onrust, die hij onder de bestraffingen en bedreigingen van Gods woord gewaar wordt, zichzelf te wijten. Diegenen zijn ontzettend verhard in de zonde, en rijpen snel voor het verderf, die Gods dienstknechten haten, omdat zij eerlijk en open met hen handelen, en hen getrouw waarschuwen voor hun ellende en gevaar vanwege de zonde, en diegenen hun vijanden achten, die hun de waarheid zeggen.

2. Hij schijnt hem gevangen te hebben gezet want, toen hij hem in bewaring gaf, vers 26, gebood hij de beambte hem weer te brengen, namelijk naar de plaats, vanwaar hij kwam. Wij kunnen veronderstellen dat hij het was, die hem heeft bestraft wegens zijn goedertierenheid jegens Benhadad, Hoofdstuk 20:38 en verv, en dat hij daarom in de gevangenis was geworpen, waar hij dan nu al sedert drie jaren zat. Vandaar ook dat Achab hem zo gemakkelijk wist te vinden, vers 9. Maar zijn gevangenschap had Gods bezoeken aan hem niet buitengesloten, de geest van de profetie bleef er op hem rusten, hij was gebonden, maar het woord des Heeren was niet gebonden. Het heeft ook in het minst zijn moed niet terneer geslagen, of hem minder zeker en getrouw gemaakt in het overleveren van zijn boodschap. Josafat gaf een te zachte bestraffing aan Achab wegens zijn toorn tegen een getrouw profeet, *de koning zegge niet alzo*. Hij had moeten zeggen: "Gij zijt onrechtvaardig jegens de profeet, onvriendelijk voor uzelf en beledigt zijn en uw Heere door aldus te spreken." Zondaren als Achab moeten streng bestraft worden. Maar in zoverre luisterde hij toch naar de bestraffing, dat hij, uit vrees van Josafat er toe te brengen om zijn verbintenis met hem te verbreken, bevel geeft om Micha in allerijl te ontbieden, vers 9. De twee koningen zaten ieder in hun ambtsgewaad en op hun staatsiezetel in de poort van Samaria, gereed om de arme profeet te ontvangen en te horen wat hij te zeggen heeft, want velen willen het woord Gods wel horen, die er toch niet aan willen gehoorzamen. Zij waren omgeven door een menigte van vleiende profeten, die er niet aan konden denken om aan twee zulke glorierijke koningen, die nu met elkaar in verbond waren, iets anders te profeteren dat hetgeen zeer lieflijk en zeer aangenaam was. Zij die gaarne gevleid zijn, zullen om geen vleiers verlegen wezen.

Eindelijk. Micha wordt door de beambte, die hem haalde, gedrongen om met het algemene gevoelen in te stemmen, vers 13. Die beambte was de naam van Israëliet onwaardig, die een profeet wilde voorschrijven wat hij moest profeteren, maar hij dacht dat hij ten enenmale was zoals de anderen, die er zich wel op toelegden om de mensen te behagen maar niet om God te behagen. Hij zegt hem hoe eenstemmig de andere profeten het welslagen van de koning hadden voorzegd, en hoe aangenaam dit de koning was, dat het in zijn-Micha's-belang was om te spreken, zoals de anderen gesproken hebben, hij zou er niet alleen zijn vrijheid door winnen, maar kans hebben op bevordering. Zij, die zelf verzot zijn op wereldse zaken, denken dat ieder ander dit ook moet wezen, en waar of vals, recht of onrecht spreken zullen, al naar hun werelds belang het meebrengt. Hij geeft ook te kennen dat het geheel doelloos zou zijn om zich tegen een mening te verzetten, die door zovelen gedeeld wordt, hij zou slechts bespot worden als iemand, die dwaselijk voor een zonderling wil gehouden worden. Maar Micha kent betere dingen, hij betuigt en verklaart, en dat wel met een eed, dat hij met alle getrouwheid zijn boodschap van God zal overleveren, hetzij die boodschap aangenaam of onaangenaam is aan zijn vorst, vers 14, *hetgeen de Heere tot mij zeggen zal, dat zal ik spreken*, zonder er iets aan toe te voegen, er van af te doen, of aan te veranderen.

Kloekmoedig besloten! en zoals het betaamde aan iemand, wiens oog op een groter Koning gericht is dan dezen, die gekleed zijn met schitterender klederen en op een hoger troon zijn gezeten.

Koningen 22:15-28

Micha doet hier wèl, maar zoals het gewoonlijk gaat, lijdt voor zijn wèl doen.

I. Er wordt ons hier gezegd, hoe getrouw hij zijn boodschap overbracht, als iemand, die meer verlangend was Gode te behagen dan de groten van de aarde naar de mond te spreken en met de grote menigte in te stemmen. Op drieërlei wijze zegt hij zijn boodschap aan Achab, die echter allen Achab mishagen.

1. Hij spreekt als de andere profeten, maar ironisch. *Trek op, en gij zult voorspoedig zijn,* vers 15. Achab doet hem dezelfde vraag, die hij aan zijn eigen profeten gedaan heeft: *Zullen wij naar Ramoth in Gilead ten strijde trekken of zullen wij het nalaten?* Schijnbaar begerig om Gods wil te kennen, terwijl hij, evenals Bileam, er sterk op uit is, om zijn eigen zin en wil te doen hetgeen Micha duidelijk bemerkte, toen hij hem zei te gaan, maar met zo'n stem, als waardoor duidelijk bleek, dat hij het spottenderwijze zei, alsof hij gezegd had: "Ik weet dat gij besloten hebt te gaan, en ik hoor dat uw eigen profeten u eenstemmig verzekeren voorspoedig te zullen zijn, zo ga dan, en zie wat er van komen zal. Zij zeggen: *De Heere zal het in de hand van de koning geven,* maar ik zeg u niet dat Heere aldus spreekt, neen, Hij spreekt anders., " Diegenen verdienen bespot te worden, die gaarne gevleid willen worden, en het is rechtvaardig in God om diegenen aan hun eigen raadslagen over te laten, die zich overgeven aan hun eigen lusten, Prediker 11:9. In antwoord hierop bezweert Achab hem om hem de waarheid te zeggen, en niet met hem te schertsen, vers 16, alsof hij oprecht begeerde te weten wat God wilde dat hij doen zou, en tevens wat God met hem doen zal, maar toch bedoelende de profeet voor te stellen als een kwaadwillig man, die hem de waarheid niet wilde zeggen, eer hij er aldus toe bezworen werd.

2. Aldus gedrongen zijnde, heeft hij duidelijk voorzegd dat de koning in deze veldtocht gedood, en zijn leger verstrooid zal worden, vers 17. Hij zag hen in een visioen of droom, verstrooid op de bergen, als schapen, die geen herder hebben om hen te leiden. "Sla de herder, en de schapen zullen verstrooid worden," Zacheria 13:7. Dit geeft te kennen:

a. Dat Israël beroofd zal worden van hun koning, die hun herder was, God nam er nota van: *dezen hebben geen heer.*

b. Dat zij genoodzaakt zullen zijn onverrichter zake terug te gaan. Hij voorziet geen grote slachting in het leger, maar wèl dat zij een schandelijke terugtocht zullen maken. *Een ieder kere weer naar zijn huis in vrede,* voor het ogenblik in wanorde gebracht, maar toch niet veel verliezende in de dood van hun koning, hij zal vallen in de strijd, maar zij zullen in vrede weerkeren naar hun huizen. Aldus getuigde Micha in zijn profetie wat hij gezien en gehoord had (zij moeten dit nu maar opnemen zoals zij willen), terwijl de anderen slechts *uit hun hart profeteerden.* Zie Jeremia.23:28. *De profeet bij welke een droom is, die vertelle de droom* en noeme aldus zijn autoriteit, en *bij welke Mijn woord is, die spreke Mijn woord waarachtiglijk,* en niet het zijne, want *wat heeft het stro met het koren te doen?* Nu vindt Achab zich verongelijkt, hij wendt zich tot Josafat, en vraagt hem of het nu niet duidelijk is, dat Micha hem een kwaad hart toedraagt, vers 18. Zij, die kwaadwillig zijn voor anderen, willen over het algemeen gaarne geloven dat anderen kwaadwillig zijn voor hen, al hebben zij er ook geen reden voor, en daarom geven zij de slechtste betekenis aan alles wat zij zeggen. Welk kwaad heeft Micha over Achab geprofeteerd door hem te zeggen dat, zo hij die

veldtocht ondernam, hij hem noodlottig zou zijn, terwijl het toch aan hem stond of hij hem al of niet zou ondernemen? De grootste vriendelijkheid, die wij kunnen bewijzen aan iemand, die op een gevaarlijke weg gaat, is hem op zijn gevaar opmerkzaam te maken.

3. Hij deelde de koning mee hoe het kwam, dat al zijn profeten hem aanmoedigden om uit te gaan op deze expeditie. God liet aan Satan toe om hem door hen te misleiden tot zijn verderf, hij wist dit door een visioen, het was hem voorgesteld en hij stelde het Achab voor, dat de God des hemels besloten had, dat hij te Ramoth in Gilead zou vallen vers 19, 20, opdat de gunst, die hij Goddeloos aan Benhadad had bewezen, gestraft zou worden door hem en zijn Syriërs, en dat hij enigszins in twijfel zijnde of hij al of niet naar Ramoth in Gilead gaan zou, en besloten hebbende om zich door zijn profeten te laten raden, deze hem er toe zouden bewegen en overmogen, vers 21, 22, vandaar dat zij er hem met zoveel vertrouwen toe aanmoedigden vers 23, het was een leugen van de vader van de leugens, maar onder de toelating van God. De zaak is hier voorgesteld naar de wijze van de mensen. Wij moeten niet denken dat God ooit tot nieuwe raadsbesluiten wordt gebracht of ooit verlegen is om middelen om Zijn doeleinden tot stand te brengen, of dat Hij het nodig heeft om met engelen of andere schepselen te beraadslagen omtrent de methoden, die Hij moet volgen, of dat Hij de werker is van zonde of de oorzaak, dat iemand een leugen zegt of gelooft maar behalve nog hetgeen hiermede bedoeld is met betrekking tot Achab zelf, moet het ons leren:

a. Dat God een groot Koning is, boven alle koningen, en een troon heeft boven alle tronen van aardse vorsten. "Gij hebt uw tronen", zei Micha tot deze twee koningen, "en gij denkt te mogen doen wat gij wilt, en dat wij allen moeten spreken wat gij wilt dat wij spreken zullen, maar ik *zag de Heere zitten op Zijn troon,* en ieders oordeel kwam voort van Hem, en daarom moet ik zeggen wat Hij zegt, Hij is geen mens, zoals gij".

b. Dat Hij voortdurend omringd en gediend wordt door een talloze menigte van engelen, de hemelse heirscharen die bij Hem staan, gereed om te gaan waar Hij hen zendt, en te doen wat Hij hun gebiedt boden van de genade aan Zijn rechterhand, van toorn aan Zijn linkerhand.

c. Dat Hij niet alleen kennis neemt van, maar het bestuur heeft over al de zaken van deze lagere wereld en ze regelt naar de raad van Zijn wil, de opkomst en het verval van vorsten, de uitkomst van de strijd, en al de grote zaken van de staat, die het onderwerp uitmaken van de beraadslagingen van wijze en voorname mannen zijn niet meer boven Gods bestuur, dan de geringste aangelegenheden van de armste hutten of stulpen beneden Zijn aandacht zijn.

d. Dat God velerlei middelen heeft om Zijn doeleinden tot stand te brengen, in het bijzonder die betreffende de val van zondaren als zij rijp zijn voor het verderf, Hij kan het op deze of op die wijze doen.

e. Dat er boosaardige geesten en leugengeesten zijn, die steeds rondwaren, zoekende te verslinden, en te dien einde zoeken te bedriegen, en inzonderheid om leugens te leggen in de mond van de profeten, ten einde door hen velen te verleiden tot hun verderf.

f. Dat het niet zonder Gods toelating is, dat de duivel de mensen bedriegt. Hiermede dient God Zijn eigen doeleinden. Bij "Hem is kracht en wijsheid, Zijn is de dwalende en die doet dwalen." Job 12:16. Als het Hem behaagt tot straf van degenen, die de waarheid niet aannemen in liefde, laat Hij

niet alleen Satan toe hen te bedriegen en te verleiden, Openbaring 20:7, 8, maar zal hun "een kracht van de dwaling zenden om hem te geloven," 2 Thessalonicenzen 2:11,12.

g. Dat dezulken blijkbaar getekend zijn voor het verderf, de Heere heeft voorzeker kwaad gesproken betreffende hen, die Hij aldus heeft overgegeven om door leugenprofeten bedrogen te worden. Aldus heeft Micha Achab getrouw gewaarschuwd, niet slechts voor het gevaar om voort te varen met deze oorlog, maar ook voor het gevaar om hen te geloven, die hem aanmoedigden om er mee voort te varen. Zo worden wij gewaarschuwd tegen valse profeten, vermaand om de geesten te beproeven. Nooit bedriegt de leugengeest zo noodlottig als in de mond van de profeten.

II. Er wordt ons hier meegedeeld hoe hij mishandeld werd, omdat hij aldus getrouw zijn boodschap heeft overgebracht, zo duidelijk en op een wijze, die zo geschikt was om te overtuigen en indruk te maken.

1. Zedekia, een goddeloze profeet, heeft hem onbeschaamd ten aanzien van het gehele hof beledigd, *hij sloeg hem op zijn kin* om hem te smaden, hem de mond te stoppen, en aan zijn verontwaardiging jegens hem lucht te geven, (zo werd ook onze gezegende Heiland mishandeld, Mattheus 26:67 deze Richter Israëls, Micha 4:14) en alsof hij niet slechts de Geest des Heeren had maar het monopolie des Geestes, zodat die zonder zijn verlof niet mocht uitgaan, vraagt hij: *door wat weg is de Geest des Heeren van mij doorgegaan om u aan te spreken?* vers 24. De valse profeten zijn altijd de ergste vijanden geweest van de ware profeten, en hebben niet alleen de regering tegen hen opgezet, maar zelf hen mishandeld, zoals Zedekia hier Micha mishandeld heeft. Iemand te slaan binnen de omtrek van het hof, inzonderheid in de tegenwoordigheid van de koning, wordt door onze wet als een hoge misdaad beschouwd, maar deze goddeloze profeet mishandelt aldus een profeet des Heeren zonder er ook maar om berispt te worden. Aan Achab deed het genoegen, en Josafat miste de moed om het voor de beledigde profeet op te nemen, onder voorwendsel dat het niet binnen zijn rechtsgebied geschied was. Micha geeft de slag niet terug, (Gods profeten slaan niet, vervolgen niet, durven niet zichzelf wreken, vergelden geen belediging met een belediging, en willen op generlei wijze medeplichtig zijn aan vredebreuk) daar echter Zedekia zo roemde op de Geest, zoals diegenen gewoonlijk doen, die het minst weten van Zijn werkingen, maar laat hem over om door de gebeurtenis van zijn dwaling overtuigd te worden. Gij *zult het zien op die dag, als gij zult gaan van kamer in kamer om u te verbergen,* vers 25. Zedekia is waarschijnlijk met Achab afgegaan naar de strijd, en heeft zijn ijzeren horens meegenomen om de soldaten aan te moedigen, met genoegen de vervulling van zijn profetie te zien, en in triomf met de koning weer te keren. Maar het leger werd verslagen, en hij vlood met de overigen voor het zwaard van de vijand en, evenals Benhadad tevoren gedaan heeft, beschutte hij zich in een binnenkamer, een kamer in een kamer, Hoofdstuk 20:30, uit vrees van om te komen met hen, die hij bedrogen had, zoals Bileam, Numeri 31:8, gelijk hij wel wist verdiend te hebben, en dat de blinde profeet in de gracht zou vallen met de verblinde vorst, die hij misleid had. Zij, die niet willen dat zij door het Woord Gods van hun dwalingen en vergissingen bijtijds terecht worden geholpen, zullen uit de waan worden gebracht als het te laat is, door de oordelen Gods.

2. Achab, die goddeloze koning, gaf hem over in de gevangenis, vers 26. Hij gaf bevel, niet slechts om hem in verzekerde bewaring te stellen of hem terug te brengen in de gevangenis vanwaar hij kwam, maar om op brood en water gezet te worden, grof brood en modderig water, totdat hij zou terugkeren, niet twijfelende of hij zou als overwinnaar wederkeren, en dan zal hij hem als valse

profeet ter dood laten brengen, vers 27. Wèl een harde behandeling van iemand, die zijn verderf had willen voorkomen! Maar hieruit bleek dat God *besloten had hem te verderven,* zoals 2 Kronieken 25:16. Hoe vast gelooft Achab voorspoedig te zullen zijn! Hij twijfelt niet of hij zal in vrede weerkeren, vergetende hetgeen, waaraan hijzelf Benhadad had herinnerd: *Die zich aangordt beroeme zich niet.* Maar het was weinig waarschijnlijk, dat hij in vrede thuis zou komen, nu hij een van Gods profeten in de gevangenis achterliet. Micha verwijst naar de uitkomst, en roept het gehele volk tot getuige hiervan op: *Indien gij enigszins met vrede weerkomt, zo heeft de Heere door mij niet gesproken,* vers 28. Laat de smaad en de straf van een valse profeet mij ten deel vallen, als de koning levend thuis komt. Hij liep geen gevaar met dit beroep, want hij wist wie hij geloofd had, Hij die de koningen van de aarde vreeslijk is, en *over de overheden komt als over leem,* zal veeleer duizenden van hen ter aarde doen vallen, dan een enkele jota of tittel van Zijn woord. "Hij zal niet in gebreke blijven het woord van Zijn knechten te bevestigen", Jesaja 44:26.

Koningen 22:29-40

De zaak in geding tussen Gods profeet en Achabs profeten is hier spoedig beslist, en het werd nu openbaar wie gelijk had.

I. De twee koningen rukken met hun krijgsmacht op naar Ramoth in Gilead, vers 29. Dat de koning van Israël, die Gods profeten haatte zo weinig geloof sloeg aan zijn waarschuwing dat hij bij zijn voornemen bleef, is niet vreemd maar dat Josafat, die Godvruchtige vorst, die verlangd had dat *een profeet des Heeren* gevraagd zou worden, omdat hij geen vertrouwen had in Achabs profeten, toch bij zijn besluit bleef, na zo duidelijke waarschuwing te hebben ontvangen, dat is wel iets, waarover men zich moet verbazen. Maar door het meegaande van zijn temperament werd hij mee gevoerd in de begoocheling van zijn vrienden (zoals Barnabas mee afgetrokken werd door hun veinzing), Galaten 2:1. Hij gaf al te veel acht op Achabs profeten, omdat zij voorgaven ook van Godswege te spreken, en in zijn eigen land is hij nog nooit door zulke bedriegers misleid geworden. Hij was bereid met de meerderheid te stemmen, en te denken dat het vierhonderd tegen één was, dat zij voorspoedig zouden zijn. Micha had hun niet verboden op te trekken, ja meer, in het eerst had hij gezegd: *Trek op, en gij zult voorspoedig zijn.* Als het op zijn ergst kwam, was toch alleen Achabs val voorzegd, en daarom hoopte hij zich te mogen wagen.

II. Achab weet het zo aan te leggen, dat hijzelf veilig is en zijn vriend aan gevaar wordt blootgesteld, vers 30. *Als ik mij vermomd heb, zal ik in de strijd komen.* "Ik zal mij kleden als een gewoon soldaat, *maar gij, trek uw klederen aan,* om als generaal te verschijnen". Hij wendde voor hiermede Josafat te eren, door hem alleen het bevel te laten voeren over het leger in deze veldtocht, hij moet besturen en orders geven, en Achab zal als gewoon krijgsman onder hem dienen, maar hij bedoelde:

1. Een leugenaar te maken van de goede profeet, zo hoopte hij het gevaar te ontwijken en aldus de bedreiging teniet te doen, alsof hij door zich te vermommen aan de kennis van God zou kunnen ontsnappen en aan de oordelen, die hem vervolgden.

2. Om een goede koning te misleiden, die hij niet van harte liefhad, omdat hij iemand was, die God aankleefde en dus zijn afval veroordeelde. Hij wist dat zo iemand moest omkomen, het de herder moest wezen, dat had Micha voorzegd, en misschien was het tot zijn kennis gekomen, dat aan het vijandelijk leger geboden was om voornamelijk *tegen de koning van Israël te strijden,* en daarom leverde hij laaghartig Josafat over aan het gevaar ten einde zelf veilig te wezen. Achab was ten verderve opgeschreven, men zou zich voor nog zoveel niet in zijn klederen willen steken, maar hij zal deze Godvruchtige koning tegen zijn zin overreden om zijn plaats in te nemen. Zie wat zij er bij winnen, die in verwantschap willen komen met slechte mensen, wier geweten verkracht is, en die alle eer en deugd van zich afgeschud hebben. Hoe kan men verwachten dat hij trouw zal zijn aan zijn vriend, die ontrouw is aan zijn God?

III. Josafat, die meer Godvruchtig dan staatkundig was, nam de ereplaats, hoewel het de plaats was van het gevaar, waardoor hij in levensgevaar kwam, maar God heeft hem genadig verlost. De koning van Syrië had zijn krijgsoversten gelast, hun strijdmacht te richten, niet tegen de koning van Juda, daar zijn twist niet met hem was, maar alleen tegen de koning van Israël, vers 31, het op zijn persoon te munten, alsof hij een bijzondere vijandschap tegen hem koesterde. Nu werd Achab zijn

sparen van Benhadad vergolden, die zoals het zaad van de slang gewoonlijk doet, in de borst beet, waaraan hij gekoesterd was. Sommigen denken dat hij slechts bedoelde hem gevangen te nemen ten einde hem dan een even eervolle behandeling te doen ondervinden als hij van hem ondervonden had. Wat nu ook de reden was, zijn krijgsoversten ontvingen die last, en trachtten hun vorst in deze te verplichten want Josafat ziende in zijn koninklijk gewaad hielden zij hem voor de koning van Israël, en omsingelden hem.

1. Door dit gevaar heeft God hem doen weten dat Hij misnoegd op hem was wegens zijn bondgenootschap met Achab. In plichtpleging jegens Achab had hij gezegd, vers 4. *Zo zal ik zijn gelijk gij zijt,* en werd hij inderdaad voor hem aangezien, zij die zich met boosdoeners vergezellen lopen gevaar om in hun plagen te delen.

2. Door zijn redding heeft God hem doen weten dat Hij wel misnoegd op hem was, maar hem toch niet had verlaten. Sommigen van de oversten, die hem kenden, bemerkten de vergissing, en lieten toen af van hem te vervolgen. Maar in 2 Kronieken 18:31, wordt gezegd: God wendde hen van hem af (want Hij heeft alle harten in Zijn hand). Tot Hem riep hij, niet in lafhartigheid, maar in Godsvrucht en van Hem kwam zijn hulp. Achab was in geen zorg om hem bijstand te bieden, God is een vriend die ons niet zal begeven als andere vrienden ons in de steek laten.

IV In weerwil van zijn pogingen om zich te beveiligen in de kleding van een gewoon krijgsman, ontving Achab een dodelijke wonde. Laat niemand denken zich te kunnen beschutten tegen het oordeel Gods, neen zelfs niet in een vermomming, vers 34. Uw *hand zal al Uw vijanden vinden.* De Syriër, die hem schoot heeft weinig gedacht zulk een dienst te verrichten voor God en zijn koning, want *hij spande de boog in zijn eenvoudigheid,* op niemand in het bijzonder aanleggende, maar God richtte de pijl zo, dat:

1. Hij de juiste persoon trof, de man die getekend was voor het verderf, en die indien zij hem levend gevangen hadden genomen Benhadad misschien gespaard zou hebben, diegenen kunnen niet ontkomen met hun leven, die God ten dode gedoemd heeft.

2. Hij trof hem in de rechte plaats, *tussen de gespen en tussen het pantser* de enige plaats aan zijn lichaam waar deze pijl des doods ingang kon vinden. Geen wapenrusting is bestand tegen de schichten van de Goddelijke wraak, hul de misdadiger in staal, het is hem van geen nut, Hij, *die hem gemaakt heeft, kan Zijn zwaard tot hem doen naderen.* Wat voor ons geheel toevallig schijnt, geschiedt door de bepaalde raad en de voorkennis Gods.

V. Het leger werd verstrooid door de vijand en naar huis gezonden door de koning. Josafat of Achab gaf bevel tot de aftocht van de schapen, toen de herder geslagen was. *Een ieder kere naar zijn stad,* want het is doelloos de strijd voort te zetten, vers 36. Achab zelf leefde nog lang genoeg om dat deel van Micha's profetie vervuld te zien, dat geheel Israël verstrooid zal zijn *op de bergen van Gilead,* vers 17, en misschien heeft hij met stervende lippen zelf er het bevel toe gegeven, want, hoewel hij uit het leger weggevoerd wilde worden om zijn wonden te laten verbinden, vers 34, wilde hij toch *met de wagen staande gehouden worden* om te zien of zijn leger zegevierde, maar toen hij zag dat de strijd toenam tegen hem, ontzonk hem de moed, en hij stierf, maar zijn sterven ging zo langzaam, dat hij tijd had om zich te voelen sterven, en wij kunnen ons voorstellen met welk een afgrijzen hij nu dacht aan de goddeloosheid, dat hij had bedreven aan de waarschuwingen, die hij in

de wind had geslagen, aan Baäls altaren, aan Naboths wijngaard, aan Micha's gevangenschap. Nu ziet hij zich gevleid tot zijn verderf, en Zedekia's ijzeren horens niet de Syriërs, maar hemzelf ten verderve stotende. Aldus is hij tot de koning van de verschrikkingen gebracht zonder hoop in zijn dood.

Vl. Het dode lichaam van de koning wordt naar Samaria gebracht en aldaar begraven, vers 37, en daarheen werden ook de bebloede wagen en de bebloede wapenrusting gebracht, waarin hij gestorven is, vers 38. Er wordt nota genomen van een bijzondere omstandigheid, omdat er de vervulling in was van een profetie, namelijk dat, toen zij de wagen naar de vijver van Samaria brachten om er gereinigd te worden de honden (en de zwijnen, zegt de Septuaginta er zich om heen verzamelden, en, naar gewoonte *het bloed lekten*, of, naar sommigen denken het water, waarin de wagen werd schoongemaakt, waarmee het bloed vermengd was, honden maken geen verschil tussen koninklijk bloed en ander bloed. Nu was Naboths bloed gewroken, Hoofdstuk 21:19, en dat woord van David, zowel als Elia's woord werd vervuld: "opdat gij uw voet, ja de tong van uw honden moogt steken in het bloed van de vijanden," Psalm 68:24. Dat de honden het schuldig bloed lekten was misschien bedoeld om de verschrikkingen voor te stellen, waaraan de schuldige ziel ten prooi is na de dood.

Eindelijk. De geschiedenis van Achab is hier ten einde gebracht in de gewone vorm, vers 39, 40. Onder zijn werken wordt een ivoren huis genoemd, dat hij gebouwd heeft, aldus genoemd omdat vele delen er van met ivoor waren ingelegd, misschien was het bestemd om te wedijveren met het statige paleis van de koningen van Juda, dat Salomo gebouwd heeft.

Koningen 22:41-54

I. Hier is een kort bericht van de regering van Josafat koning van Juda, waarvan wij een veel vollediger bericht vinden in het boek van de Kronieken, evenals van de grootheid en Godsvrucht van die vorst, die door niets verminderd of bezoedeld werd dan door zijn gemeenzaamheid met het huis van Achab, die in verschillende opzichten een vermindering voor hem was. Zijn verbond met Achab in de strijd hebben wij reeds gevaarlijk voor hem bevonden, en zijn verbond met Achabs zoon Ahazia in koophandel was evenmin voordelig. Hij bood aan om zijn deelgenoot te zijn in een vloot van koopvaardijschepen die goud van Ofir zouden halen, zoals Salomo's schepen gedaan hadden, vers 48. Zie 2 Kronieken 20:35, 36. Maar toen zij gereed waren om onder zeil te gaan, werden zij uitermate geteisterd door een storm, *gebroken te Ezeon-Geber*, hetgeen, naar een profeet aan Josafat te kennen gaf, een bestraffing voor hem was wegens zijn verbond met de goddeloze Ahazia, 2 Kronieken 20:37. Daarom heeft hij, zoals ons hier bericht wordt, vers 49, toen Ahazia voor de tweede maal begeerde om deelgenoot met hem te zijn of, zo dat niet kon, tenminste zijn knechten met enige goederen aan boord van Josafats schepen te zenden, geweigerd, *Josafat wilde niet.* Gods roede, aangetoond door Gods woord, had hem voor goed afgebracht van een verbintenis met die goddeloze, ongelukkige vorst. Het is beter wijsheid tot een dure prijs te verkrijgen dan er zonder te blijven, maar daarom wordt gezegd dat ondervinding de leermeester is van de dwazen, omdat het dwazen zijn, die niet anders dan door ondervinding willen leren onder andere hoe gevaarlijk het is om zich met goddelozen te verbinden.

Josafats regering was geen van de langste, maar wèl een van de beste.

1. Het was geen van de langste, want hij regeerde slechts vijf en twintig jaren, vers 42, maar het was in de bloei van zijn jaren, tussen vijf en dertig en zestig, en deze vijf en twintig jaren, gevoegd bij de gelukkige een en veertig van zijn vader, geven ons een aangenaam denkbeeld van de bloeiende toestand van het rijk van Juda en van de Godsdienst er in gedurende lange tijd, terwijl de zaken in alle opzichten zeer slecht stonden in het rijk van Israël. Josafat heeft wel niet zolang geregeerd als zijn vader, maar daarentegen had hij niet de fouten, die het laatste gedeelte van de regering van zijn vaders hebben aangekleefd, 2 Kronieken 16:9,10, en het is beter voor een mens, die vermaard is geworden om wijsheid en eer, in het midden er van te sterven dan die vermaardheid te overleven.

2. Maar het was een van de beste, in Godsvrucht zowel als in voorspoed.

a. Hij deed *wat recht was in de ogen des Heeren,* vers 43 nam de geboden zijns Gods waar, trad in de voetstappen van zijn Godvruchtige vader, en volhardde hierin, *hij week daarvan niet af.* Evenwel in het karakter van iedere mens is het een of andere maar, en dit was ook in het zijne, *de hoogten werden niet weggenomen,* neen zelfs niet uit Juda en Benjamin hoewel die stammen zo dicht bij Jeruzalem lagen, dat zij gemakkelijk hun offeranden en hun reukwerk naar het altaar aldaar konden brengen, en niet, zoals sommige andere stammen, zich konden verontschuldigen met het ongerieflijke van veraf gelegen te zijn, maar oude misbruiken zijn moeilijk uit te roeien, in het bijzonder als zij vroeger gesteund werden door hen die Godvruchtig waren, zoals de hoogten gesteund werden door Samuël, Salomo en anderen.

b. Het ging goed met zijn zaken. Hij voorkwam de onheilen, die voortvloeiden uit hun oorlogen met het rijk van Israël, een duurzamer vrede vestigende, vers 44, die nog groter zegen zou geweest zijn,

indien hij zich vergenoegd had met vrede, en niet naar verwantschap met Israël gestaan had. Hij stelde een landvoogd of onderkoning aan in Edom, zodat dit koninkrijk hem schatplichtig was, vers 47, en daarin was de profetie betreffende Ezau en Jakob vervuld dat de meerdere, of de oudste, de mindere, of de jongste, zal dienen, en in het algemeen wordt melding gemaakt van zijn macht en zijn oorlogen, vers 45. Hij behaagde God, en God zegende hem met kracht en voorspoed. Van zijn dood wordt gesproken in vers 50, om zijn geschiedenis te besluiten, maar in de geschiedenis van de koningen van Israël wordt hij later vermeld, 2 Koningen 3:7.

II. Het begin van de geschiedenis van Ahazia, de zoon van Achab, vers 51-54. Zijn regering was zeer kort, nog geen twee jaren heeft zij geduurd. Met sommige zondaren rekent God spoedig af. Het is een zeer slecht karakter, dat hem hier wordt toegeschreven, hij heeft niet slechts de afgoderij van Jerobeam in stand gehouden, maar ook evenzeer de Baälsdienst, hoewel hij gehoord had van het verderf over Jerobeams geslacht, en gezien had hoe zijn vader door de profeten van Baäl ten verderve was gebracht, die dikwijls gebleken waren valse profeten te zijn, toch heeft hij er geen lering uit getrokken, heeft hij er zich niet door laten waarschuwen, maar volgde het voorbeeld van de goddeloze vader en de raad van zijn nog goddelozer moeder Izebel, die nog leefde. Ongelukkig zijn de kinderen, die niet alleen de verdorvenheden van hun ouders overnemen, maar van hen leren er handel mee te drijven, en rampzalig, driewerf rampzalig, zijn de ouders, die er toe meewerken om de ziel hunner kinderen tot verdoemenis te brengen.

2 KONINGEN

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET TWEEDE BOEK DER KONINGEN.

Dit tweede boek der Koningen, (hetwelk de Septuaginta, beginnende van Samuel, het vierde noemt) is een voortzetting van het vorige boek. Sommigen denken dat het had behoren aan te vangen met het 51ste vers van het vorige hoofdstuk, waar de regering van Ahazia begint. Het vorige boek had een luisterrijk begin in den glans en de heerlijkheid van het koninkrijk van Israël, toen het nog in zijn geheel was; dit heeft een treurig einde in de verwoesting, eerst van het rijk van Israël, en daarna in die van Juda, nadat zij reeds lang in tweeën waren verdeeld, want een koninkrijk, dat tegen zichzelf is verdeeld, kan niet bestaan. Maar gelijk Elia's krachtige werken grotendeels de heerlijkheid uitmaakten van het eerste boek in het laatste gedeelte er van, zo zijn die van Elisa de heerlijkheid van dit boek aan het begin ervan. Deze profeten overtreffen in glans hun koningen. Wij hebben hier:1. Elia vuur doende neerkomen van den hemel, en in vuur ten hemel opvarende, Hoofdstuk 1, 2. II. Elisa vele wonderen doende, beide voor het volk en den vorst, voor Israëlieten en vreemdelingen, Hoofdstuk 3-7. III. Hazaël en Jehu gezalfd, de eerste ter bestraffing van Israël, de tweede ter verwoesting van het huls van Achab en den Baälsdienst, Hoofdstuk 8-10. IV. De regering van onderscheidene koningen, beide van Juda en van Israël, Hoofdstuk 11-16. V. De gevangenschap der tien stammen, Hoofdstuk 17. Vl. De goede en glorierijke regering van Hizkia, Hoofdstuk 18-20. VII. Manasse's goddeloze regering, en de goede regering van Josia, Hoofdstuk 21-23. VIII. De verwoesting van Jeruzalem door den koning van Babel, Hoofdstuk 24, 25. Deze geschiedenis bevestigt de opmerking van Salomo: Gerechtigheid verhoogt een volk, maar de zonde is een schandvlek der natiën.

HOOFDSTUK 1

1 En Moab viel van Israel af, na Achabs dood.
2 En Ahazia viel door een tralie in zijn opperzaal, die te Samaria was, en werd krank. En hij zond boden, en zeide tot hen: Gaat heen, vraagt Baal-zebub, den god van Ekron, of ik van deze krankheid genezen zal.
3 Maar de Engel des HEEREN sprak tot Elia, den Thisbiet: Maak u op, ga op, den boden des konings van Samaria tegemoet, en spreek tot hen: Is het, omdat er geen God in Israel is, dat gijlieden heengaat, om Baal-zebub, den god van Ekron, te vragen?
4 Daarom nu zegt de HEERE alzo: Gij zult niet afkomen van dat bed, waarop gij geklommen zijt, maar gij zult den dood sterven. En Elia ging weg.
5 Zo kwamen de boden weder tot hem; en hij zeide tot hen: Wat is dit, dat gij wederkomt?
6 En zij zeiden tot hem: Een man kwam op, ons tegemoet, en zeide tot ons: Gaat heen, keert weder tot den koning die u gezonden heeft, en spreekt tot hem: Zo zegt de HEERE: Is het, omdat er geen God in Israel is, dat gij zendt, om Baal-zebub, den god van Ekron, te vragen? Daarom zult gij van dat bed, waarop gij geklommen zijt, niet afkomen, maar gij zult den dood sterven.
7 En hij sprak tot hen: Hoedanig was de gestalte des mans, die u tegemoet opgekomen is, en deze woorden tot u gesproken heeft?
8 En zij zeiden tot hem: Hij was een man met een harig kleed, en met een lederen gordel gegord om zijn lenden. Toen zeide hij: Het is Elia, de Thisbiet.
9 En hij zond tot hem een hoofdman van vijftig met zijn vijftigen. En als hij tot hem opkwam (want ziet, hij zat op de hoogte eens bergs), zo sprak hij tot hem: Gij, man Gods! de koning zegt: Kom af.
10 Maar Elia antwoordde en sprak tot den hoofdman van vijftigen: Indien ik dan een man Gods ben, zo dale vuur van den hemel, en vertere u en uw vijftigen. Toen daalde vuur van den hemel, en verteerde hem en zijn vijftigen.
11 En hij zond wederom tot hem een anderen hoofdman van vijftig met zijn vijftigen. Deze antwoordde en sprak tot hem: Gij, man Gods! zo zegt de koning: Kom haastelijk af.
12 En Elia antwoordde en sprak tot hem: Ben ik een man Gods, zo dale vuur van den hemel, en vertere u en uw vijftigen. Toen daalde vuur Gods van den hemel en verteerde hem en zijn vijftigen.
13 En wederom zond hij een hoofdman van de derde vijftigen met zijn vijftigen. Zo ging de derde hoofdman van vijftigen op, en kwam en boog zich op zijn knieen, voor Elia, en smeekte hem, en sprak tot hem: Gij, man Gods, laat toch mijn ziel en de ziel van uw knechten, van deze vijftigen, dierbaar zijn in uw ogen!
14 Zie, het vuur is van den hemel gedaald, en heeft die twee eerste hoofdmannen van vijftigen met hun vijftigen verteerd; maar nu, laat mijn ziel dierbaar zijn in uw ogen!
15 Toen sprak de Engel des HEEREN tot Elia: Ga af met hem; vrees niet voor zijn aangezicht. En hij stond op, en ging met hem af tot den koning.
16 En hij sprak tot hem: Zo zegt de HEERE: Daarom, dat gij boden gezonden hebt, om Baal-zebub, den god van Ekron, te vragen (is het, omdat er geen God in Israel is, om Zijn woord te vragen?); daarom, van dat bed, waarop gij geklommen zijt, zult gij niet afkomen, maar gij zult den dood sterven.
17 Alzo stierf hij, naar het woord des HEEREN, dat Elia gesproken had; en Joram werd koning in zijn plaats, in het tweede jaar van Joram, den zoon van Josafat, den koning van Juda; want hij had geen zoon.
18 Het overige nu der zaken van Ahazia, die hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?

Wij vinden hier Ahazia, de echte zoon en opvolger van Achab, op de troon van Israël. Zijn regering heeft nog geen twee jaren geduurd, hij stierf door een val in zijn eigen huis, waarvan wij na de vermelding van de opstand van Moab, vers 1, hier het bericht hebben.

I. De boodschap, die hij bij deze gelegenheid zond tot de god van Ekron, vers 2.

II. De boodschap, die hij ontving van de God van Israël, vers 3-8.

III. Het verderf van de boden, die hij zond om de profeet te grijpen, eenmaal en nogmaals, vers 9-12.

IV. Diens medelijden met en inschikkelijkheid jegens de derde bode op zijn onderwerping en de overgave van de boodschap aan de koning zelf, vers 13-16..

V. De dood van Ahazia, vers 17, 18 In die geschiedenis kunnen wij opmerken hoe groot het aanzien is van de profeet, en hoe klein dat van de vorst.

Koningen 1:1-8

Wij hebben hier Ahazia, de goddeloze koning van Israël, onder Gods bestraffing, beide door Zijn voorzienigheid en Zijn profeet, door Zijn roede en door Zijn woord.

I. Hij heeft tegenspoed in zijn zaken. Hoe kunnen zij verwachten voorspoedig te zijn, die doen wat kwaad is in de ogen des Heeren en Hem tot toorn verwekken? Toen hij rebelleerde tegen God, en van zijn trouw aan Hem afviel rebelleerde Moab tegen Israël, en verbrak de onderworpenheid, waarin zij lang aan de koningen van Israël geweest zijn, vers 1. De Edomieten, die aan Juda grensden, en schatplichtig waren aan de koningen van Juda, bleven dit zoals wij in het vorige hoofdstuk gezien hebben, vers 47, tot aan de slechte regering van Joram toen zij dat juk verbraken, Hoofdstuk 8:22, zoals de Moabieten dat nu deden. Als de mensen hun verbond met ons verbreken en zich onttrekken aan hun plicht, dan moeten wij nadenken over ons verbreken van het verbond met God en de veronachtzaming van onze plicht jegens Hem. De zonde verzwakt en verarmt ons. Wij zullen horen van de Moabieten in Hoofdstuk 3:5.

II. Hij wordt door lichaamskrankheid aangegrepen, niet uit een inwendige oorzaak, maar door een ernstig ongeval. *Hij viel door een tralie in zijn opperzaal* en werd zeer gekneusd door de val, waarbij misschien wel koorts kwam, vers 2. Overal waar wij gaan is er slechts een schrede tussen ons en de dood. Iemands huis is zijn kasteel, dat hem echter niet beveiligt tegen de oordelen Gods. De gebarsten tralie is de zoon even noodlottig, zo het Gode behaagt haar dit te doen zijn, als de boog, die in eenvoudigheid gespannen werd het aan de vader geweest is. Ahazia wilde geen poging doen om de Moabieten tenonder te brengen, uit vrees van te sterven op het slagveld, maar hoewel hij thuis blijft is hij toch niet veilig. Koninklijke paleizen bieden niet altijd een vast steunpunt aan voor de voet. De strik is voor de zondaar gelegd in de grond, waar hij die het minst verwacht, Job 18:9, 10. De gehele schepping, die zucht onder de last van de zonde van de mensen, zal ten slotte wegzinken en breken onder dat gewicht. Wie God tot zijn vijand heeft is nooit en nergens veilig.

III. In zijn benauwdheid zendt hij boden naar de god van Ekron om te vragen, of hij al of niet herstellen zal, vers 2.

1. Zijn vraag was zeer dwaas. *Zal ik van deze ziekte genezen?* Zelfs de natuur zou nog gevraagd hebben: "Welke middelen moet ik aanwenden om te herstellen?" Maar als iemand, die slechts begerig is te weten wat zijn lot zal zijn, maar niet om te weten wat zijn plicht is, vraagt hij slechts: *Zal ik genezen?* welke vraag binnen weinig tijds beantwoord zal worden. Wij behoren meer te denken aan hetgeen er na de dood van ons worden zal, dan te willen weten hoe, wanneer en waar wij zullen sterven, er meer begerig naar te zijn, dat ons gezegd wordt hoe wij ons behoorlijk kunnen gedragen in onze ziekte en er goeds uit verkrijgen voor onze ziel, dan of wij er uit zullen herstellen.

2. Zijn zenden naar Baäl-Zebub was zeer goddeloos. Een dode stomme afgod, die misschien pas was opgericht, (want afgodendienaars waren verzot op nieuwe goden) tot zijn orakel te maken, was niet minder een smaad voor zijn verstand dan voor zijn Godsdienst. Baäl-Zebub betekent "de heer van een vlieg," één van hun Baäls, die misschien zijn antwoorden gaf, hetzij door de kracht van de demonen of door de bedrieglijke kunstgrepen van de priesters, met een gonzend geluid als van een bromvlieg, of die naar zij zich inbeeldden, hun land bevrijd had van de zwermen van vliegen, waarmee het geplaagd was, of van de een of andere verwoestende ziekte, die door vliegen werd

veroorzaakt. Misschien was deze afgod toen even vermaard, als lang daarna het orakel van Delphi was in Griekenland. In het Nieuwe Testament wordt de overste van de duivelen Beëlzebul genoemd Mattheus 12:24, want de goden van de heidenen waren duivels, en deze was misschien een van de vermaardste geworden.

IV. Op bevel en aanwijzing van God gaat Elia de boden tegemoet, en zendt hen terug met een antwoord, dat hun de moeite bespaart om naar Ekron te gaan. Indien Ahazia om Elia had gezonden, zich had verootmoedigd, en om zijn gebed had verzocht, hij zou een antwoord van vrede gehad kunnen hebben, maar zo hij naar de god van Ekron zendt, in plaats van naar de God van Israël, dan zal dat, evenals Sauls raadplegen van de tovenares, de mate van zijn ongerechtigheid vol doen worden en een oordeel van de dood over hem doen komen. Zij die het woord Gods niet willen raadplegen tot hun vertroosting, zullen het, of zij willen of niet, moeten horen tot hun verschrikking.

1. Hij bestraft getrouw zijn zonde, vers 3. *Is het omdat er geen God in Israël is* (dat is omdat gij denkt dat er geen is) of, zoals men dit ook lezen kan: *omdat er geen God is, geen in Israël, dat gijlieden heengaat om Baäl-Zebub, de god van Ekron,* te vragen. Ekron, een verachtelijke stad van de Filistijnen, Zacheria 9:7 sedert lang door Israël veroverd.

a. Die zonde was al erg genoeg om aan de duivel de eer te geven, die aan God alleen toekomt, hetgeen evenzeer geschiedde door hun raadplegen als door hun offers. Het is zeer slecht en goddeloos om, bij wèlke gelegenheid ook en onder wèlk voorwendsel het ook zij, de duivel te raadplegen. Deze goddeloosheid heerste in de heidenwereld, Jesaja 47:12, 13, en is nog maar al te zeer zelfs in de Christenwereld overgebleven, het rijk van de duivel wordt er door ondersteund.

b. De uitlegging, die Elia er aan gaf in de naam van God, maakt haar nog erger: "Het is omdat gij denkt, niet alleen dat de God van Israël niet in staat is het u te zeggen, maar dat er in het geheel geen God is in Israël, want anders zoudt gij niet zulk een verre weg gaan om een Goddelijk antwoord te bekomen." Atheïsme in de praktijk is de oorzaak en de slechtheid van ons afwijken van God. Voorzeker denken wij dat er geen God in Israël is, als wij leven naar het goeddunken van ons hart het vlees tot onze arm stellen, en ons deel zoeken in de dingen van deze wereld.

2. In duidelijke bewoordingen spreekt hij zijn oordeel uit: "Gaat heen, en zegt hem: *gij zult de dood sterven,* vers 4. Daar hij zo begerig is zijn lot te kennen, dit is het, laat hem er zijn voordeel mee doen." De stellige verwachting van oordeel en toorn, die deze boodschap bij hem opwekken zal, moet hem wel in het hart treffen.

V. De boodschap hem door zijn knechten overgeleverd zijnde, vraagt hij hun door wie zij hem gezonden was, en uit hun beschrijving van de man maakt hij op, dat het Elia moest wezen, vers 7, 8. Want:

I. Zijn kleding was dezelfde, waarin hij hem gezien had aan het hof zijns vaders. Hij was met een harig gewaad bekleed, en droeg een leren gordel, een eenvoudige, gewone kledij. Johannes de Doper, de Elia van het Nieuwe Testament, geleek hierin op hem, want zijn kleding was van kameelhaar, en hij had een leren gordel om zijn lenden, Mattheus 3:4. Hij, die bekleed was met de Geest, versmaadde elk rijk of sierlijk gewaad.

2. Zijn boodschap was gelijk aan die, welke hij zijn vader placht over te leveren, over wie hij nooit goed, maar altijd kwaad geprofeteerd heeft. Elia is een van die getuigen, die nog altijd hen pijnigen, die op de aarde wonen, Openbaring 11:10. Hij, die een doorn was in Achabs ogen, zal het ook wezen in de ogen van zijn zoon, omdat hij in de voetstappen wandelt van zijn goddeloosheid, en evenals zijn vader is hij geneigd uit te roepen: Hebt gij mij gevonden, o mijn vijand? Laat de zondaren bedenken dat het woord, hetwelk hun vaders getroffen heeft, nog altijd even levend en krachtig is. Zie Zacheria 1:6, . Hebreeen 4:12..

Koningen 1:9-18

I. Hier zien wij hoe de koning een bevel uitvaardigt om Elia gevangen te nemen. Indien de god van Ekron hem gezegd had dat hij ging sterven, hij zou het waarschijnlijk rustig en kalm opgenomen hebben, maar nu een profeet des Heeren het hem zegt, hem daarbij bestraffende voor zijn zonde, en hem herinnert aan de God van Israël, kan hij het niet dragen. Zover is het van hem, om een goed gebruik te maken van de waarschuwing, die hem gegeven is, dat hij verwoed is op de profeet, noch zijn ziekte noch de gedachte aan de dood maakte een goede indruk op hem, boezemde hem enige vrees van God in, geen uitwendige verschrikkingen kunnen geruste zondaars doen ontwaken of hen verzachten, zij zullen hen veeleer verbitteren en vertoornen. Hield de koning Elia voor een profeet, een waar profeet? Hoe durfde hij hem dan vervolgen? Hield hij hem voor een gewoon persoon? Waartoe was het de nodig zo'n krijgsmacht te zenden om hem gevangen te nemen? Zo moest ook een bende krijgsknechten onze Heere Jezus gevangen nemen.

II. De hoofdman, die met zijn vijftig krijgsknechten gezonden was, vond Elia op de top van een berg, (sommigen denken op de Karmel), en gebood hem in naam van koning zich over te geven, vers 9. Elia heeft zich nu zo weinig verborgen, gelijk hij vroeger gedaan had, in de schuilhoeken van een spelonk, dat hij zich stoutmoedig vertoont op de top van een berg, de ervaring van Gods bescherming maakt hem stoutmoediger. De overste noemt hem een *man Gods,* niet omdat hij geloofde dat hij dit was, of omdat hij hem als zodanig eerde, maar omdat hij gewoonlijk aldus genoemd werd. Indien hij hem werkelijk als zodanig had beschouwd hij zou niet gepoogd hebben hem tot zijn gevangene te maken, en indien hij gedacht had dat hem het woord Gods was toevertrouwd, hij zou het niet gepoogd hebben, om hem met het woord eens konings te gebieden.

III. Elia roept vuur van de hemel om deze trotse, vermetele zondaar te verteren, niet om zich te beveiligen, dat zou hij wel op een andere wijze gekund hebben, noch om zich te wreken, want het was niet zijn eigen zaak, waarin hij optrad, maar om zijn zending te bewijzen, en om de toorn Gods te openbaren van de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen. Deze hoofdman had hem in minachting *een man Gods* genoemd. "Indien ik dit dan ben," zegt Elia, "dan zal het u duur te staan komen, dat gij er mee spot." Hij verhief zich op zijn opdracht *(De koning zegt: kom af),* maar Elia zal hem doen weten dat de God Israëls meerder is dan de koning Israëls, en groter macht heeft om aan Zijn bevelen kracht bij te zetten. Het was nog niet lang geleden, dat Elia vuur van de hemel heeft doen komen om het offer te verteren, 1 Koningen 18:38, ten teken van Gods aanneming van dat offer als een verzoening voor de zonde van het volk, daar zij er echter geen acht op hebben geslagen valt nu het vuur van de hemel, niet op het offer, maar op de zondaren zelf. vers 10. Zie hier:

1. Welk een invloed de profeten hadden in de hemel, wat de Geest Gods in hen eiste, de kracht Gods bewerkstelligde. Elia sprak slechts, en het was geschied. Hij, die tevoren water van de hemel heeft doen komen, laat er nu vuur van neerdalen. O hoe groot is de kracht van het gebed! "Aangaande het werk Mijner handen, geeft Mij bevel." Jesaja 45:11.

2. Welk een belangstelling de hemel had in de profeten! God was altijd bereid hun zaak voor te staan, en het kwaad, de beledigingen, die hun waren aangedaan, te wreken, nog zullen om hunnentwil koningen bestraft worden, en hun worden gelast Zijn profeten geen kwaad te doen. Een Elia is meer voor God dan tien duizend hoofdmannen met hun vijftigen. Elia heeft dit ongetwijfeld

door Goddelijke ingeving gedaan, en toch wilde onze Heiland Zijn discipelen niet toestaan, om dit als een precedent te stellen, Lukas 9:54. Zij waren toen niet ver van de plaats, waar Elia deze daad van de gerechtigheid aan de God tergende Israëlieten gedaan had, en wilden evenzo vuur van de hemel op deze Christus beledigende Samaritanen doen neerkomen. "Neen", zegt Christus, "volstrekt niet, "gij weet niet van hoedanigen geest gij zijt,"" dat is:

a. "Gij bedenkt niet van hoedanigen geest gij, als discipelen, geroepen zijt te wezen en hoe verschillend van die van de Oud-Testamentische bedeling, het was wel in overeenstemming met die bedeling van de verschrikking en van de letter, dat Elia om vuur riep, maar de bedeling des Geestes en van de genade staat dit volstrekt niet toe."

b. "Gij weet niet van welke geest gij bij deze gelegenheid gedreven zijt, hoe verschillend van die, door welke Elia heeft gehandeld, hij deed het in heilige ijver, gij in drift en hartstocht, hem ging Gods eer ter harte, gij denkt slechts aan uw eer, uw reputatie. God oordeelt over der mensen handelingen naar de beginselen, waaruit zij voortkomen, en Hij oordeelt naar waarheid.

IV. Dit wordt voor de tweede maal herhaald. Zou men het geloven?

1. Ahazia zendt voor de tweede maal om Elia gevangen te nemen, vers 11, alsof hij besloten was om zich door de Almacht zelf niet te laten teleurstellen. Stijfkoppige zondaren moeten ten laatste overtuigd en overwonnen worden door het vuur van de hel, want door het vuur van de hemel schijnt het niet te kunnen geschieden.

2. Een andere hoofdman is gereed met zijn vijftigen, die in zijn blinde woede tegen de profeet en zijn blinde gehoorzaamheid aan de koning, de dienst op zich durft nemen, die zo noodlottig is geweest voor hen, die hem het laatst ondernomen hebben. Deze is even onbeschaamd en gebiedend als de vorige, en is nog meer in haast. Het is niet slechts: "Kom kalm af en stribbel niet tegen", maar zonder enige aandacht te schenken aan wat geschied was, roept hij: *"Kom haastelijk af,* en talm niet, de zaak van de koning vereist spoed, kom af, of ik zal u naar beneden halen."

3. Elia geeft niet toe, maar roept nogmaals om een bliksemschicht, die deze hoofdman en zijn vijftig terstond dood ter aarde werpt. Zij, die als anderen willen zondigen, moeten verwachten dat zij evenzo zullen lijden. God is onkreukbaar rechtvaardig.

V. De derde hoofdman verootmoedigt zich, en werpt zich op de genade van God en van Elia. Het blijkt niet dat Ahazia hem dit bevolen heeft, dat weerstrevende hart is nog altijd even hard, zo weinig bekommert hij zich om de verschrikkingen des Heeren, zo weinig is hij getroffen door de openbaringen van Zijn toorn, en daarbij zo verkwistend met het leven van zijn onderdanen, dat hij een derde hoofdman met dezelfde boze boodschap tot Elia zond, maar hij liet zich waarschuwen door het lot, dat zijn voorgangers getroffen heeft, die daar misschien dood voor hem lagen, en, in plaats van de profeet op te roepen om naar beneden te komen viel hij op de knieën voor hem, en bad hem om zijn leven, en het leven van zijn krijgsknechten erkennende kwaad te verdienen, erkennende de macht van de profeet, vers 13, 14. *Laat mijn ziel,* dat is: mijn leven, *dierbaar zijn in uw ogen.* Er is niets te winnen door tegen God te strijden. Als wij bij Hem willen overmogen, dan moet het door smeking zijn, als wij niet voor God willen vallen, dan moeten wij ons voor Hem

buigen, en diegenen zijn wijs voor zichzelf, die uit de noodlottige gevolgen, welke anderen door hun hardnekkigheid over zich gebracht hebben, leren zich te onderwerpen.

Vl. Elia doet meer dan het verzoek van de derde hoofdman toestaan. God is niet meer streng jegens hen, die in hun rebellie tegen Hem volharden, dan Hij genade betoont aan hen, die zich bekeren en zich aan Hem onderwerpen. Nooit heeft iemand zich tevergeefs op Gods barmhartigheid geworpen. Deze hoofdman ziet niet slechts zijn leven gespaard, maar het wordt hem vergund zijn doel te bereiken. Elia, bevel daartoe van de engel gekregen hebbende, *ging met hem af tot de koning*, vers 15. Aldus toont hij, dat hij tevoren geweigerd heeft niet omdat hij de koning of het hof vreesde maar omdat hij niet gebiedend opgeroepen wilde zijn, hetgeen de eer van zijn Meester zou verkleinen, hij maakte zijn bediening heerlijk. Hij komt onbeschroomd tot de koning, en zegt hem in aangezicht (hij kan dit opnemen zoals hij wil) wat hij hem tevoren heeft doen weten door zijn boden, vers 16, namelijk dat hij gewis weldra zal sterven. Hij verzacht het vonnis niet, noch uit vrees voor het misnoegen van de koning, noch uit medelijden met zijn rampzalige toestand. De God Israëls heeft hem veroordeeld, laat hem nu zien of de god van Ekron hem kan verlossen. Zo verbaasd en ontzet is Ahazia door deze boodschap, nu zij uit de mond van de profeet zelf tot hem komt, dat noch hij noch iemand van de hen omringenden hem enigerlei geweld poogt te doen, ja zij durven hem niet eens beledigen. Ongedeerd komt hij uit die leeuwekuil tevoorschijn. Wie kan hen deren die door God beschut worden?

Eindelijk. Binnen weinige dagen wordt de voorzegging vervuld. Ahazia stierf, vers 17, en kinderloos stervende, liet hij zijn koninkrijk na aan zijn broeder Joram. Zijn vader heeft twee en twintig jaren goddeloos geregeerd, hij nog geen twee. Soms zullen de goddelozen leven en oud worden, ja geweldig worden in vermogen, maar zij, die zich daarom vleien met voorspoed in goddeloosheid zullen wellicht bedrogen uitkomen, want (zoals bisschop Hall hier opmerkt) "sommige zondaars leven lang om hun oordeel te verzwaren, anderen sterven spoedig om het te verhaasten," maar het is zeker, dat het kwaad de zondaars vervolgt, en vroeg of laat zal het hen achterhalen, ook is er niets, dat de maat spoediger vol zal doen worden, dan die samengestelde ongerechtigheid van Ahazia-des duivels orakelen te eren en Gods orakelen te haten.

HOOFDSTUK 2
1 Het geschiedde nu, als de HEERE Elia met een onweder ten hemel opnemen zou, dat Elia met Elisa ging van Gilgal.
2 En Elia zeide tot Elisa: Blijf toch hier, want de HEERE heeft mij naar Beth-el gezonden. Maar Elisa zeide: Zo waarachtig als de HEERE leeft en uw ziel leeft, ik zal u niet verlaten! Alzo gingen zij af naar Beth-el.
3 Toen gingen de zonen der profeten, die te Beth-el waren, tot Elisa uit, en zeiden tot hem: Weet gij, dat de HEERE heden uw heer van uw hoofd wegnemen zal? En hij zeide: Ik weet het ook wel, zwijgt gij stil.
4 En Elia zeide tot hem: Elisa, blijf toch hier, want de HEERE heeft mij naar Jericho gezonden. Maar hij zeide: Zo waarachtig als de HEERE leeft en uw ziel leeft, ik zal u niet verlaten! Alzo kwamen zij te Jericho.
5 Toen traden de zonen der profeten, die te Jericho waren, naar Elisa toe, en zeiden tot hem: Weet gij, dat de HEERE heden uw heer van uw hoofd wegnemen zal? En hij zeide: Ik weet het ook wel, zwijgt gij stil.
6 En Elia zeide tot hem: Blijf toch hier, want de HEERE heeft mij naar de Jordaan gezonden. Maar hij zeide: Zo waarachtig als de HEERE leeft en uw ziel leeft, ik zal u niet verlaten! En zij beiden gingen henen.
7 En vijftig mannen van de zonen der profeten gingen henen, en stonden tegenover van verre; en die beiden stonden aan de Jordaan.
8 Toen nam Elia zijn mantel, en wond hem samen, en sloeg het water, en het werd herwaarts en derwaarts verdeeld; en zij beiden gingen er door op het droge.
9 Het geschiedde nu, als zij overgekomen waren, dat Elia zeide tot Elisa: Begeer wat ik u doen zal, eer ik van bij u weggenomen worde. En Elisa zeide: Dat toch twee delen van uw geest op mij zijn!
10 En hij zeide: Gij hebt een harde zaak begeerd; indien gij mij zult zien, als ik van bij u weggenomen worde, het zal u alzo geschieden; doch zo niet, het zal niet geschieden.
11 En het gebeurde, als zij voortgingen, gaande en sprekende, ziet, zo was er een vurige wagen met vurige paarden, die tussen hen beiden scheiding maakten. Alzo voer Elia met een onweder ten hemel.
12 En Elisa zag het, en hij riep: Mijn vader, mijn vader, wagen Israels en zijn ruiteren! En hij zag hem niet meer; en hij vatte zijn klederen en scheurde ze in twee stukken.
13 Hij hief ook Elia's mantel op, die van hem afgevallen was, en keerde weder, en stond aan den oever van de Jordaan.
14 En hij nam den mantel van Elia, die van hem afgevallen was, en sloeg het water, en zeide: Waar is de HEERE, de God van Elia? Ja, Dezelve? En hij sloeg het water, en het werd herwaarts en derwaarts verdeeld, en Elisa ging er door.
15 Als nu de kinderen der profeten, die tegenover te Jericho waren, hem zagen, zo zeiden zij: De geest van Elia rust op Elisa; en zij kwamen hem tegemoet, en bogen zich voor hem neder ter aarde.
16 En zij zeiden tot hem: Zie nu, er zijn bij uw knechten vijftig dappere mannen; laat hen toch heengaan, en uw heer zoeken, of niet misschien de Geest des HEEREN hem opgenomen, en op een der bergen, of in een der dalen hem geworpen heeft. Doch hij zeide: Zendt niet.
17 Maar zij hielden bij hem aan tot schamens toe; en hij zeide: Zendt. En zij zonden vijftig mannen, die drie dagen zochten, doch hem niet vonden.
18 Toen kwamen zij weder tot hem, daar hij te Jericho gebleven was; en hij zeide tot hen: Heb ik tot ulieden niet gezegd: Gaat niet?

19 En de mannen der stad zeiden tot Elisa: Zie toch, de woning dezer stad is goed, gelijk als mijn heer ziet; maar het water is kwaad, en het land onvruchtbaar.
20 En hij zeide: Brengt mij een nieuwe schaal, en legt er zout in. En zij brachten ze tot hem.
21 Toen ging hij uit tot de waterwel, en wierp het zout daarin, en zeide: Zo zegt de HEERE: Ik heb dit water gezond gemaakt, er zal geen dood noch onvruchtbaarheid meer van worden.
22 Alzo werd dat water gezond, tot op dezen dag, naar het woord van Elisa, dat hij gesproken had.
23 En hij ging van daar op naar Beth-el. Als hij nu den weg opging, zo kwamen kleine jongens uit de stad; die bespotten hem, en zeiden tot hem: Kaalkop, ga op, kaalkop, ga op!
24 En hij keerde zich achterom, en hij zag ze, en vloekte hen, in den Naam des HEEREN. Toen kwamen twee beren uit het woud, en verscheurden van dezelve twee en veertig kinderen.
25 En hij ging van daar naar den berg Karmel; en van daar keerde hij weder naar Samaria.

In dit hoofdstuk hebben wij

I. De buitengewone gebeurtenis: de wegneming van Elia. Aan het einde van het vorige hoofdstuk zagen wij een goddeloze koning de wereld verlaten in oneer, hier zien wij een heilige profeet haar verlaten in eer, het heengaan van de eerste was zijn grootste ellende, van de tweede is het de grootste gelukzaligheid, de mensen zijn zoals hun einde is. Hier zien wij

1. Elia afscheid nemen van zijn vrienden, de zonen van de profeten, in het bijzonder van Elisa, die zich dicht bij hem hield, en met hem door de Jordaan ging, vers 1-10..

2. Zijn heenvoering naar de hemel door de dienst van de engelen, vers 11, en Elisa's klacht over het verlies dat deze aarde leed door zijn heengaan, vers 12.

II. De openbaring van Elisa als profeet in zijn plaats,
1. Door het verdelen van de Jordaan, vers 13, 14..

2. Door de eerbied, die de zonen van de profeten hem betoonden vers 15-18..

3. Door de genezing van het ongezonde water van Jericho, vers 19-22..

4. Door het verderf over de kinderen van Bethel, die hem bespotten vers 23-25. Deze omwenteling in de profetie heeft een grootser aanzien dan de omwenteling in een koninkrijk.

Koningen 2:1-8

Elia's tijden en de gebeurtenissen, die hem betroffen, zijn even weinig gedateerd als die van sommige andere grote mannen in de Schrift. Er wordt ons niets gezegd van zijn ouderdom noch in welk jaar van Achabs regering hij het eerst optrad noch in welk jaar van Joram's regering hij verdween, en daarom kunnen wij niet weten, hoelang hij gebloeid heeft, men onderstelt dat het in het geheel twintig jaren is geweest. Hier wordt ons gezegd:

I. Dat God bepaald had hem met een onweer ten hemel op te nemen, vers 1. Hij wilde het doen, en waarschijnlijk heeft Hij hem enige tijd tevoren bekendgemaakt met Zijn voornemen, om hem weldra weg te nemen van de wereld niet door de dood, maar door hem met lichaam en ziel op te nemen in de hemel, zoals Henoch, hem slechts zo'n verandering doende ondergaan om een inwoner te zijn van die wereld van de geesten, en zoals zij ondergaan zullen, die bij Christus' wederkomst levend gevonden zullen worden. Het komt ons niet toe te zeggen waarom God Elia zo bijzonder boven alle andere profeten heeft willen eren, hij was "een mens van gelijke bewegingen als wij," hij heeft zonde gekend, en toch de dood niet gesmaakt. Waarom is hij aldus verhoogd, aldus onderscheiden, als een man tot wiens eer de Koning van de koningen een welbehagen heeft? Wij kunnen onderstellen dat God hierin:

1. Terugzag op zijn vroegere diensten, die groot en buitengewoon waren, een beloning daarvan bedoelde en een aanmoediging voor de zonen van de profeten om te wandelen in zijn voetstappen van ijver en getrouwheid, en, wat het hun ook mocht kosten, te getuigen tegen het bederf van hun tijd.

2. Neerzag op de tegenwoordige donkere en ontaarde toestand van de kerk, en aldus een zeer duidelijk en merkbaar bewijs wilde geven van een leven na dit leven, om het hart van de gelovigen naar boven te trekken, naar Hem en naar dat andere leven.

3. Voorwaarts zag naar de Evangeliebedeling, en in de wegneming van Elia een type gaf van de hemelvaart van Christus en de opening van het koninkrijk van de hemelen voor alle gelovigen. Door geloof en gebed had Elia veel gemeenschap met de hemel, en nu is hij erin opgenomen om ons te verzekeren dat wij, zo onze wandel in de hemel is terwijl wij op aarde zijn, weldra daar zullen zijn, de ziel-dat is de mens-zal er zalig wezen tot in eeuwigheid.

II. Dat Elisa had besloten hem, zolang hij op aarde was, aan te kleven en hem niet te verlaten. Elia scheen verlangend zich van hem te ontdoen, wilde hem laten achterblijven te Gilgal, te Bethel, te Jericho, vers 2, 4, 6. Sommigen denken dat het was uit nederigheid. Hij wist welke eer God voor hem bestemd had maar wilde er zich niet op verheffen, begeerde niet dat zij door mensen gezien zou worden. Gods gunstgenoten staan er niet naar dat het voor de mensen uitgebazuind zal worden, dat zij dit zijn, zoals de gunstelingen van aardse vorsten zo graag doen. Of liever, het was om hem op de proef te stellen, en zijn standvastig blijven bij hem des te meer loffelijk te maken, zoals Naomi's poging om Ruth tot teruggaan te bewegen. Tevergeefs smeekt Elia hem hier te blijven, en daar te blijven, hij besluit nergens anders dan bij zijn meester te blijven totdat hij naar de hemel gaat en hem achterlaat op deze aarde, wat er ook van kome, *ik zal u niet verlaten*, en waarom wil hij hem niet verlaten? Niet alleen omdat hij hem liefheeft, maar

1. Omdat hij begeerde door zijn heilige, hemelse gesprekken gesticht te worden zolang hij op aarde bleef, die waren hem altijd nuttig geweest, maar, naar wij kunnen onderstellen, nu meer dan ooit. Wij moeten elkaar al het geestelijke nut doen dat wij kunnen, en zoveel mogelijk geestelijk nut van elkaar ontvangen, terwijl wij bij elkaar zijn, omdat wij toch slechts voor een wijle bij elkaar zijn.

2. Omdat hij overtuigd wilde zijn van zijn heengaan, hem zien toen hij opgenomen werd, opdat zijn geloof bevestigd zou worden, en zijn bekendheid met de onzichtbare wereld zou toenemen. Hij had lang Elia gevolgd, en hij wilde hem nu niet verlaten, nu hij op een zegen hoopt bij het scheiden. Laat hen, die Christus volgen, niet achterblijven door ten laatste moede te worden.

III. Dat Elia vóór zijn heengaan de profetenscholen bezocht en afscheid nam van de profeten. Het schijnt dat er in vele steden van Israël zulke scholen waren, waarschijnlijk zelfs in Samaria. Hier vinden wij *zonen van de profeten* en wel in grote getallen, zelfs te Bethel, waar een van de kalveren was opgericht, en te Jericho dat onlangs herbouwd was in trotsering van de Goddelijke vloek. Te Jeruzalem en in het rijk van Juda hadden zij priesters en Levieten en de tempeldienst, het gemis waarvan in het rijk van Israël God genadig vergoed heeft door deze scholen, waar mannen opgeleid werden voor de Godsdienst en er voor gebruikt werden, en waar vrome mensen heengingen ter viering van de plechtige feesten met gebed en het horen van het woord, als zij geen gelegenheid hadden voor offeranden en reukwerk en zo bleef in een tijd van algemene afval de Godsdienst toch nog in stand. Er was veel van God onder deze profeten, en de kinderen van de eenzame waren meer dan de kinderen van de getrouwde, geen van al de hogepriesters was te vergelijken met deze twee grote mannen Elia en Elisa, die, voorzover wij weten, nooit de dienst in de tempel hebben bijgewoond Deze kweekplaatsen van Godsdienst en deugd, voor welker stichting Elia waarschijnlijk het middel is geweest, gaat hij thans vóór zijn wegneming bezoeken om hen (de profeten, die er opgeleid werden) te onderrichten, te bemoedigen en te zegenen. Zij, die zelf naar de hemel gaan, moeten zorg hebben voor hen, die zij op aarde achterlaten, hun hun ervaringen hun getuigenis, hun raad en hun gebed nalaten 2 Petrus 1:15. Toen Christus triomferend gezegd heeft: Ik ben niet meer in de wereld, heeft Hij er met tederheid bijgevoegd: maar deze zijn in de wereld. Vader! bewaar hen.

IV. Dat de zonen van de profeten bericht hadden (hetzij van Elia zelf, of door de geest van de profetie in sommigen van hun gezelschap) of door het plechtige van Elia's afscheid vermoedden, dat hij nu weldra weggenomen zou worden, en:

1. Zij zeiden het aan Elisa, beide te Bethel vers 3, en te Jericho, vers 5. *Weet gij dat de Heere heden uw heer van uw hoofd wegnemen zal?* Dit zeiden zij, niet als om hem zijn verlies te verwijten, of omdat zij verwachtten dat hij, als zijn meester heengegaan zou zijn, met hen op gelijke voet zou komen, maar om te tonen hoe hun gedachten vervuld waren van deze zaak, dat zij in spanning waren omtrent deze gebeurtenis, en om Elisa te vermanen om zich voor te bereiden op dit verlies. Weten wij niet dat onze naaste bloedverwanten, onze dierbaarste vrienden weldra van ons weggenomen moeten worden? De Heere zal hen wegnemen, wij verliezen hen niet vóór Hij hen oproept, wiens zij zijn. Hij neemt de meerderen weg van ons hoofd, de minderen van onze voeten, de gelijken uit onze armen, laat ons daarom zorgvuldig de plicht volbrengen van elke betrekking, opdat wij er met vertroosting aan kunnen denken, als de banden aller betrekkingen los worden gemaakt. Elisa wist het maar al te goed, en te dien opzichte had droefheid zijn hart vervuld (zoals van de discipelen in een gelijk geval, Johannes 16:6, en daarom was het niet nodig het hem te

zeggen, wilde hij het ook niet graag horen, wilde hij niet gestoord worden in zijn bepeinzing van die grote gebeurtenis, of ook maar in het minst afgeleid worden van het dienen van zijn heer, *ik weet het ook wel, zwijgt gij stil*. Hij zegt dit niet gemelijk of in minachting van de zonen van de profeten, maar als een man, die zelf kalm en bedaard was, en wilde dat zij het ook zijn zullen, om in eerbiedig zwijgen de gebeurtenis af te wachten, "ik weet het, zwijgt," Zacheria 2:13.

2. Zij gingen zelf om er op een afstand getuigen van te zijn, hoewel zij er niet dichtbij mochten wezen, vers 7. *Vijftig van hen stonden van verre om te zien*, bedoelende hun nieuwsgierigheid te bevredigen, maar God heeft het zo gewild, opdat zij ooggetuigen zouden zijn van de eer, door de hemel aan die profeet aangedaan, die door de mensen veracht en verworpen was. Gods werken zijn onze aandacht wel waardig, als een deur geopend is in de hemel, dan roept de stem kom hier op, en Ik zal u tonen hetgeen geschieden moet.

V. Dat de wonderdadige verdeling van de Jordaan de inleiding was tot Elia's overbrenging in het hemelse Kanaän, zoals zij het geweest is van Israëls ingang tot het aardse Kanaän vers 8. Hij moet naar de overzijde van de Jordaan gaan, om weggenomen te worden, omdat dit zijn geboorteland was, en om dicht bij de plaats te zijn, waar Mozes gestorven is, en opdat aldus eer gelegd zou worden op dat deel van het land hetwelk het meest geminacht was. Hij en Elisa zouden in een veerboot over de Jordaan hebben kunnen gaan, zoals andere reizigers, maar God wilde Elia bij dit zijn heengaan grootmaken, zoals Hij Jozua groot gemaakt heeft door de verdeling van deze rivier bij zijn intocht in Kanaän, Jozua 3:7. Gelijk Mozes met zijn staf de zee heeft gekliefd, zo heeft Elia met zijn mantel de Jordaan gekliefd, beide waren de insignes van hun ambt. Deze wateren zijn vanouds geweken voor de ark, nu voor de mantel van de profeet, die voor hen, die de ark misten, een gelijk teken was van de Goddelijke tegenwoordigheid. Als God Zijn getrouwe gelovigen opneemt in de hemel, dan is de dood de Jordaan, die zij onmiddellijk vóór hun opneming door moeten, en zij vinden er een weg doorheen, een veilige en troostrijke weg. De dood van Christus heeft die wateren verdeeld, opdat de vrijgekochten des Heeren er doorheen kunnen gaan. Dood, waar is uw prikkel? waar is uw verschrikking?

Koningen 2:9-12

I. Elia maakt hier zijn testament en maakt Elisa tot zijn erfgenaam, hem nu zalvende om profeet te zijn in zijn plaats, meer nog dan toen hij zijn mantel op hem wierp, 1 Koningen 19:19.

1. Elia zeer ingenomen zijnde met de standvastigheid van Elisa's genegenheid en dienst, zei hem te vragen wat hij voor hem doen zou, welke zegen hij hem zou laten bij het scheiden. Hij zegt niet (zoals bisschop Hall terecht opmerkt): "Vraag mij, als ik heengegaan zal zijn in de hemel zal ik beter instaat zijn u gunst te betonen", maar: "vraag eer ik van u weggenomen zal zijn." Tot onze vrienden op aarde kunnen wij spreken, en zij kunnen ons antwoorden, maar wij weten niet dat wij toegang zullen hebben tot enigerlei vriend in de hemel, behalve tot Christus, en in Hem tot God, Abraham weet van ons niet.

2. Elisa, deze schone gelegenheid hebbende om zich te verrijken met de beste schatten, vraagt om *twee delen van zijn geest*. Hij vraagt niet om rijkdom, of eer, of om vrijgesteld te worden van verdriet en moeilijkheden, maar om geschikt te zijn voor de dienst van God en zijn geslacht. Hij vraagt:

a. Om de geest, niet alsof het in Elia's macht was de gaven en genade van de Geest te geven, daarom zegt hij niet: geef mij de Geest," -hij wist zeer goed dat die Gods gave was-maar *"dat hij op mij zij*, vraag dit voor mij van God." Christus zei aan Zijn discipelen te vragen wat zij wilden, Hij zei dit niet aan een van hen, maar aan allen en beloofde de Geest te zenden met veel meer gezag en verzekerdheid dan Elia het beloven kon.

b. Om *zijn* geest, omdat hij een profeet moest wezen in zijn plaats, om zijn werk voort te zetten, een vader te zijn voor de zonen van de profeten en hun vijanden tegen te treden, omdat hij met dezelfde moeilijkheden zal hebben te kampen, met hetzelfde verkeerde geslacht zal hebben te handelen, als hij zodat hij, indien hij zijn geest niet heeft, geen kracht zal hebben naar zijn dagen.

c. Om *twee delen van zijn geest*, hij bedoelt niet het dubbele van wat hij had, maar van hetgeen de overige profeten hadden, van wie niet zoveel verwacht zal worden als van Elisa, die onder Elia was opgeleid. Het is een heilige eerzucht om te ijveren naar de beste gaven, en die welke ons het best instaat stellen vers. 9-12 om God en onze broederen te dienen. Wij allen, leraren zowel als gemeenteleden, behoren ons het voorbeeld van onze voorgangers voor ogen te stellen ten einde te arbeiden in hun geest, en God vurig te smeken om de genade, die hen door heeft geholpen in hun arbeid en hen instaat heeft gesteld om goed te eindigen.

3. Elia belooft hem wat hij gevraagd heeft, maar onder tweeërlei voorbehoud, vers 10.

a. Mits hij het op de rechte prijs stelde, het hogelijk waardeerde, dit leert hij hem te doen door het *een harde zaak* te noemen, niet te hard of te moeilijk voor God, maar te groot voor hem om het te verwachten. Diegenen zijn het best bereid geestelijke zegeningen te ontvangen die zich bewust zijn van haar waarde en van hun onwaardigheid om ze te ontvangen.

b. Mits hij tot het laatste toe dicht bij zijn meester bleef en op hem lette. *Indien gij mij zult zien als ik van u weggenomen word, het zal u alzo geschieden, doch zo niet, het zal niet geschieden*.

Een vlijtig waarnemen van het onderricht van zijn meester, en een zorgvuldig letten op zijn voorbeeld, inzonderheid nu in het laatste samenzijn, waren de voorwaarden, en zullen het geschikte middel zijn om veel van zijn geest te verkrijgen, een strikt en nauwkeurig letten op de manier van zijn hemelvaart zal hem ook van zeer groot nut wezen. De vertroostingen van de heiligen bij hun heengaan en hun ervaringen zullen een machtige hulp voor ons wezen om onze eigen vertroostingen lieflijk voor ons te maken en ons vastberaden te maken in onze besluiten. Of misschien was dit slechts bedoeld als een teken. "Indien God u de gunst betoont, om u mij te doen zien als ik opvaar ten hemel, beschouw dit dan als een teken, dat Hij dit voor u doen zal, en reken er op." Christus' discipelen zagen Hem opvaren, en waren toen verzekerd dat zij binnen korte tijd vervuld zullen worden van de Geest, Handelingen 1:8. Wij kunnen veronderstellen dat Elisa hierop vurig heeft gebeden: Heere, geef mij dit teken ten goede.

II. Elia wordt in een vurige wagen naar de hemel gevoerd, vers 11. Evenals Henoch werd hij weggenomen *opdat hij de dood niet zien zou.* Veel vragen zou men ten opzichte van die zaak kunnen doen, waarop geen antwoord gegeven zou kunnen worden. Het volsta, dat ons hier gezegd wordt:

1. Wat zijn Heere, toen Hij kwam, hem vond doende. Hij was *sprekende met* Elisa, hem onderrichtende en bemoedigende, hem leiding gevende voor zijn werk, hem er toe aansporende tot welzijn van hen, die hij achterliet. Hij was niet in overdenking of gebed als iemand, die geheel vervuld is van de wereld, waar hij heengaat, maar in stichtelijk gesprek, als iemand die belang stelt in het koninkrijk Gods onder de mensen. Wij vergissen ons, als wij denken, dat onze toebereiding voor de hemel alleen maar geschiedt door overpeinzing en door oefeningen van de Godsvrucht. Nuttig zijn voor anderen komt even goed als iets anders op onze rekening. Aan Goddelijke dingen te denken is goed, maar er over te spreken (als het uit het hart komt) is beter, omdat het tot stichting is, 1 Corinthiers 14:4. Christus is ten hemel gevaren, als Hij Zijn discipelen zegende.

2. Welk voertuig de Heere voor hem zond: *een vurige wagen met vurige paarden,* die, hetzij tot hen schenen neer te komen van de wolken of (zoals bisschop Patrick denkt) naar hen toe liepen op de grond. In deze vorm verschenen de engelen. De zielen van al de gelovigen worden door een onzichtbare wacht van engelen naar Abrahams schoot gedragen, maar terwijl Elia zijn lichaam moest meebrengen, was de hemelse wacht zichtbaar, niet in menselijke gedaante, zoals gewoonlijk, hoewel zij hem in hun armen naar de hemel hadden kunnen dragen of als arenden op hun vleugelen, maar dat zou geweest zijn hem te dragen als een kind, als een lam, Jesaja 40:11, 31 en verschijnen zij in de gedaante van een wagen en paarden, opdat hij in staatsie, in triomf, zou rijden als een vorst, als een overwinnaar, ja meer dan overwinnaar. De engelen worden in de Schrift *cherubim en serafim* genoemd, en hun verschijning hier, hoewel die beneden hun waardigheid zou kunnen schijnen, beantwoordt aan beide benamingen want:

a. *serafim* betekent *vurigen,* en van God wordt gezegd, dat Hij *hen tot een vlammend vuur maakt,* Psalm 104:4. *Cherubim* betekent (naar velen denken) *wagenen,* en zij worden *Gods wagenen* genoemd, Psalm 68:18. En Hij wordt gezegd "te rijden op een cherub", Psalm 18:11, waar misschien op gezinspeeld wordt in Ezechiels visioen van de vier dieren en raderen, als paarden en wagenen. Aldus worden zij voorgesteld in Zacharia's visioen, Zacheria 1:8, 6:1. Vergel. Openbaring 6:2. Zie de bereidwilligheid van de engelen om de wil van God te doen zelfs in de geringste diensten ten goede van hen, die de zaligheid beërven. Elia moet naar de wereld van de

engelen overgebracht worden, en daarom moeten sommigen van hen, om te tonen hoe verlangend zij zijn naar zijn gezelschap, komen om hem te halen. De wagen en de paarden schenen als vuur, niet om te branden, maar door schittering en glans, niet om hem te pijnigen of te verteren, maar om zijn hemelvaart groots en schitterend te doen zijn in de ogen van hen, die van verre stonden om haar te zien. Elia is brandend geweest van heilige ijver voor God en Zijn eer, en nu werd hij door hemels vuur gelouterd en overgebracht naar de hemel.

3. Hoe hij gescheiden werd van Elisa, deze wagen maakte scheiding tussen hen beide. De dierbaarste vrienden moeten van elkaar scheiden, Elisa had getuigd en verklaard dat hij hem niet wilde verlaten, maar nu wordt hij door hem achtergelaten.

4. Werwaarts hij heengevoerd werd. Hij *voer met een dwarrelwind ten hemel* Het vuur richt zich opwaarts, de dwarrelwind droeg bij om hem door de atmosfeer heen te voeren, buiten het bereik van de aantrekkingskracht van de aarde, en hoe snel hij toen door de zuivere ether naar de wereld van de heilige en zalige geesten heenvloog, daar kunnen wij ons geen voorstelling van maken.

Elia had eens in hartstocht gewenst te sterven, maar God was zo genadig jegens hem, dat Hij hem toen niet slechts niet aan zijn woord hield, maar hem met dit zeer bijzondere voorrecht eerde, dat hij de dood niet zien zou, en door dit voorbeeld en dat van Henoch:

a. Toonde God, hoe de mensen de wereld verlaten zouden hebben, indien zij niet hadden gezondigd, niet door de dood, maar door verplaatsing, of wegneming.

b. Gaf Hij een blik in het leven en de onsterfelijkheid, die door het Evangelie aan het licht zijn gebracht, van de heerlijkheid, weggelegd voor de lichamen van de heiligen, en het openen van het koninkrijk van de hemelen voor alle gelovigen, zoals toen voor Elia. Het was ook een beeld, of type van Christus' hemelvaart.

III. Aandoenlijk klaagt Elisa over het verlies van deze grote profeet, maar voegt bij zijn klagen een lofrede, vers 12.

1. Hij zag het, dus ontving hij het teken, waardoor hij verzekerd was dat zijn verzoek om een dubbel deel van de geest van Elia was toegestaan. Elisa zag op naar de hemel, vanwaar hij die gave moest verwachten, zoals de discipelen hun ogen naar de hemel gericht hielden, Handelingen 1:10. Hij zag het visioen voor een poosje, maar weldra was het buiten zijn gezicht, *en hij zag hem niet meer*.

2. Hij scheurde zijn klederen, ten teken van zijn besef van het verlies, dat hij en het publiek leed. Elia was wel in triomf naar de hemel gegaan, maar deze wereld kon hem slecht missen, en daarom moest zijn wegneming betreurd worden door hen, die achterbleven. Voorzeker is het hart hard van hen, wier ogen droog zijn, als God door Zijn wegneming van trouwe, zegenrijke mensen roept tot wenen en treuren. Hoewel Elia's heengaan de weg opende voor Elisa's grootheid, inzonderheid nu hij verzekerd was van een dubbel deel van zijn geest, treurde hij toch om zijn verlies, want hij had hem lief, en zou hem altijd hebben willen dienen.

a. Hij zelf had de leidsman van zijn jeugd verloren, *Mijn vader, mijn vader,* hij beschouwde zijn eigen toestand als van een vaderloos kind, dat op de wereld is geworpen en hierover treurt hij. Toen

Christus Zijn discipelen verliet, heeft Hij hen geen wezen gelaten, Johannes 14:18, maar Elia moet dit wel.

b. Het volk had zijn beste wachter verloren, hij was *de wagen Israëls en zijn ruiteren.* Hij had hen allen naar de hemel willen brengen, zoals in deze wagen, en het was hun schuld, dat hij het niet gekund heeft. Zij gebruikten geen wagens en paarden in hun oorlogen, maar door zijn raadgevingen, zijn bestraffingen en zijn gebeden, was Elia hun meer dan de sterkste macht van wagens en paarden, en weerde hij Gods oordelen van hen af. Zijn heengaan was als de algehele nederlaag van een leger, een onherstelbaar verlies. Het zou ons beter zijn al onze krijgslieden te hebben verloren dan deze man Gods.

Koningen 2:13-18

Wij hebben hier wat er terstond na de wegneming van Elia heeft plaatsgehad.

I. De tekenen van Gods tegenwoordigheid met Elisa en van zijn verheffing om, in Elia's plaats, een vader te zijn voor de zonen van de profeten, en de wagen en ruiters van Israël.

1. Hij kwam in het bezit van Elia's mantel, het kenteken van zijn ambt, die hij, naar wij kunnen veronderstellen, omdeed en, om zijns meesters wil, droeg, vers 13. Toen Elia naar de hemel ging, heeft hij niet, zoals anderen zijn lichaam laten vallen maar in plaats daarvan liet hij zijn mantel vallen, want hij was ontkleed, ten einde met onsterflijkheid bekleed te worden. Hij ging heen naar een wereld, waar hij geen behoefte had aan een mantel, noch tot sieraad, noch ter beschutting tegen het weer, noch om er zijn gelaat mee te omwinden zoals 1 Koningen 19:13. Hij liet zijn mantel als een legaat aan Elisa. Op zichzelf was hij van geringe waarde, maar als een teken van de neerdaling van de Geest op hem was hij meer voor hem, dan wanneer hij hem duizenden van goud of zilver had vermaakt. Elisa nam hem op, niet als een heilige relikwie om vereerd en aangebeden te worden, maar als een veelbetekenend kledingstuk om te worden gedragen en als een vergoeding van zijn eigen kleren, die hij gescheurd had. Hij beminde die mantel van dat hij voor het eerst op hem geworpen was, 1 Koningen 19:19. Hij, die toen zo blijmoedig de oproeping gevolgd heeft en Elia's dienaar is geworden, wordt er nu mee verwaardigd, en hij wordt zijn opvolger. Er zijn overblijfselen van grote en Godvruchtige mannen, die, evenals deze mantel, door de overlevenden opgenomen en bewaard moeten worden, hun gezegden hun geschriften, hun voorbeeld, opdat, gelijk hun werken hen, in beloning er van, volgen deze achterblijven, om als de vruchten er van genoten te worden.

2. Hij kwam in het bezit van Elia's macht om de Jordaan te verdelen, vers 14. Gescheiden zijnde van zijn vader, keert hij terug tot zijn zonen in de scholen van de profeten. Tussen hem en hen stroomde de Jordaan, die verdeeld was om voor Elia een open weg te maken naar de heerlijkheid, nu zal hij beproeven hem te verdelen, ten einde een weg voor hem te maken naar zijn werk, en daaraan zal hij weten of God met hem is, en dat hij het dubbele deel heeft van Elia's geest. Elia's laatste wonder zal Elisa's eerste wonder zijn, aldus begint hij, waar Elia gebleven is, en is er geen leegte, geen leemte. In het verdelen van de wateren:

A. Maakte hij gebruik van Elia's mantel zoals Elia zelf het gedaan heeft, vers 8, om aan te duiden dat hij zich aan de methoden van zijn meester zal houden, niets nieuws zou invoeren zoals zij doen, die zich wijzer achten dan hun voorgangers.

B. Wendt hij zich tot Elia's God: *Waar is de Heere, de God van Elia?* Hij vraagt niet: "Waar is Elia?" hetzij als starende op zijn verlies, alsof hij niet gerust of gelukkig kon zijn nu hij is heengegaan of als een uiting van twijfel aan zijn toestand van gelukzaligheid alsof hij, evenals de zonen van de profeten hier, niet wist wat er van hem was geworden, of als nieuwsgierig naar hem vragende, en naar bijzonderheden van de staat, waarin hij was overgebracht. Neen, dat is een verborgen leven het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen, noch als hulp van hem verwachtende, neen, Elia is zalig, maar is noch alwetend, noch almachtig, maar hij vraagt: *Waar is de Heere de God van Elia?* Nu Elia in de hemel was opgenomen, heeft God zich overvloedig bewezen de God van Elia te zijn, indien Hij deze stad niet voor hem bereid had, en daar meer voor hem had gedaan, dan Hij ooit in

deze wereld voor hem gedaan heeft, "Hij zou zich geschaamd hebben zijn God genoemd te worden", Hebreeen 11:16. Nu Elia in de hemel was opgenomen, vroeg Elisa:

a. Naar God. Als onze genietingen en vertroostingen in het schepsel ons worden ontnomen, dan hebben wij God, tot wie wij heen kunnen gaan, God, die leeft tot in eeuwigheid.

b. Naar de God van Elia, de God, die Elia heeft gediend en geëerd, voor wie hij heeft gestreden, die hij is blijven aankleven, toen geheel Israël Hem had verlaten. Deze eer wordt gedaan aan hen, die in tijden van algemene afval God blijven aankleven, dat God in bijzondere zin hun God zal zijn: "De God, die Elia erkend en beschermd heeft, voor hem heeft gezorgd, en hem op velerlei wijze heeft geëerd, inzonderheid nu, aan het einde van zijn aardse loopbaan, waar is Hij? Heere, is mij Elia's geest niet beloofd? Vervul dan nu deze belofte." De woorden, die er in het oorspronkelijke onmiddellijk op volgen "af-hu", *ja dezelve,* beschouwen sommigen als een antwoord op deze vraag: *Waar is de God van Elia?* Hij is nog in wezen en geheel nabij, wij hebben Elia verloren, maar Elia's God hebben wij niet verloren, Hij heeft de aarde niet verlaten, ja Hij is het, die nog met mij is." Het is de plicht en het belang van de heiligen op aarde om naar God te vragen, en zich tot Hem te wenden als de Heere, de God van de heiligen, die hun zijn voorgegaan naar de hemel, de God van onze vaderen. Het is voor hen, die naar God vragen zeer troostrijk, dat zij weten waar Hij te vinden is, "Hij is in het paleis van Zijn heiligheid', Psalm 11:4, "en nabij allen, die Hem aanroepen," Psalm 145:18. Zij, die wandelen in de geest en de voetstappen van hun Godvruchtige, getrouwe voorgangers, zullen gewis dezelfde genade ervaren, die zij hebben ervaren. Elia's God zal ook Elisa's God wezen. De Heere, de God van de heilige profeten, is dezelfde gisteren, heden en tot in eeuwigheid, en wat zal het ons baten de mantels te hebben van hen, die heengegaan zijn hun plaatsen, hun boeken, indien wij hun geest, hun God niet hebben?

3. Hij was in het bezit gesteld van Elia's invloed op de zonen van de profeten vers 15. Sommigen van hun, van de school te Jericho, die zich op een geschikte plaats bij de Jordaan hadden gesteld om te zien wat er voorviel waren verwonderd de Jordaan voor het aangezicht van Elisa verdeeld te zien bij zijn terugkeer, en hielden dit voor een overtuigend bewijs dat *de geest van Elia op hem rustte,* en dat zij hem daarom dezelfde eerbied moesten betonen, die zij aan Elia betoond hadden. Dientengevolge gingen zij hem tegemoet, om hem hun blijdschap te betuigen wegens zijn veilig heengaan door vuur en water, en de eer, die God hem heeft aangedaan, en zij *bogen zich ter aarde voor hem.* Zij waren opgeleid in de scholen, Elisa was van achter de ploeg genomen, maar als zij bespeuren dat God met hem is, en dat hij de man is tot wiens eer Hij een welbehagen heeft, zijn zij bereid zich aan hem te onderwerpen als aan hun hoofd en vader zoals het volk zich aan Jozua onderwierp toen Mozes was gestorven, Jozua 1:17. Zij van wie het blijkt, dat zij de Geest Gods hebben en dat God met hen is, behoren onze achting en genegenheid te hebben, al zijn zij ook van geringe afkomst en opleiding. Die God eert moeten wij eren. Deze gerede onderworpenheid van de zonen van de profeten was ongetwijfeld een grote bemoediging voor Elisa en droeg er toe bij om zijn roeping duidelijk te maken.

II. Het nutteloze zoeken van de zonen van de profeten naar Elia.

1. Zij wierpen het denkbeeld op, dat hij ergens neergezet of wel gevallen was, hetzij levend of dood, ergens op een berg, of in een dal lag, en het zou hun een voldoening zijn, om enige sterke mannen, over wie zij te beschikken hadden, uit te zenden om hem te zoeken, vers 16. Sommigen van hen

stelden dit misschien voor als een exceptie tegen de keus van Elisa: "Laat ons eerst de volkomen zekerheid verkrijgen, dat Elia werkelijk heengegaan is. Kunnen wij denken dat Elia aldus veronachtzaamd is door de hemel, dat uitverkoren vat aldus is weggeworpen als een vat waar men geen lust toe heeft?"

2. Elisa stemde niet in met hun voorstel voordat zij hem door sterke aandrang overmocht hadden, vers 17. Zij hielden bij hem aan tot hij zich schaamde om hen nog langer tegen te staan, opdat men niet zou denken dat hij tekort kwam in liefde en eerbied voor zijn oude meester, of er afkerig van was om zijn mantel weer af te staan. Wijze mensen kunnen om der wille van de vrede en van de goede mening van anderen toegeven ten opzichte van hetgeen, waar hun oordeel tegen is als zijnde nutteloos en vruchteloos.

3. De uitkomst maakte hen even beschaamd over hun voorstel, als zij door hun dringend aanhouden Elisa beschaamd hadden gemaakt om zijn verzet er tegen. Na zich met hun vruchteloos zoeken vermoeid te hebben, keerden hun boden terug-met een "non est inventus-hij is niet te vinden," en gaven aan Elisa de gelegenheid om zijn vrienden hun dwaasheid te verwijten. *Heb ik tot ulieden niet gezegd: Gaat niet?* vers 18. Dit zal hen nu des te meer gewillig maken om een ander maal te berusten in zijn oordeel. Bergen en dalen te doorkruisen zal ons niet tot Elia brengen, maar wel, ter bestemder tijd, het navolgen van zijn heilig geloof en zijn ijver.

Koningen 2:19-25

Elisa had in die zin een dubbel deel van Elia's geest, dat hij meer wonderen gedaan heeft dan hij. Sommigen hebben berekend dat hun aantal juist het dubbele bedroeg. Twee er van worden in deze verzen vermeld, een wonder van genade aan Jericho, en een wonder van oordeel over Bethel, Psalm 101:1.

I. Hier is een zegen over de wateren van Jericho, die kracht oefende om ze te genezen. Jericho was gebouwd in ongehoorzaamheid aan een gebod, in trotsering van een bedreiging en ten koste van het leven van al de kinderen van de bouwer, maar toen de stad gebouwd was, werd toch niet bevolen om haar weer of te breken, het was ook aan Gods profeten of aan Zijn volk niet verboden om er te wonen, maar zelfs binnen die muren, welke door ongerechtigheid gebouwd waren, vinden wij een kweekplaats van de Godsvrucht. Dwazen, zegt men, bouwen huizen voor wijzen om er in te wonen. Hier heeft de rijkdom van de zondaar een woning voorzien voor de rechtvaardige. Wij vinden Christus te Jericho, Lukas 19:1. Hier kwam Elisa om de zielen van de discipelen te bevestigen, door hun een nauwkeuriger verhaal te doen van Elia's wegneming, dan zij hun konden geven, die het slechts van verre gezien hadden. Hier bleef hij, terwijl de vijftig mannen op hun onderzoekingstocht uit waren.

1. De mannen van Jericho klaagden hem hun nood, vers 19. Gods getrouwe profeten worden gaarne gebruikt, en het is verstandig om gebruik van hen te maken, in het korte ogenblik dat hun licht met ons is. Zij hadden zich niet tot Elia gewend omtrent deze zaak, misschien omdat hij niet zo toegankelijk was als Elisa. Maar wij kunnen hopen dat er door de invloed, die uitging van de profetenschool in hun midden, een reformatie onder hen tot stand was gekomen. De ligging van de stad was aangenaam en bood een schoon uitzicht aan, maar zij hadden noch gezond drinkwater, noch een vruchtbare grond om spijs voor hen te leveren, welk genot konden zij dan vinden in hun schoon uitzicht? Water is een algemene weldaad van God, die wij moeten waarderen naar de grootte van de ramp, die het gebrek er aan, of het ongezonde er van, zou veroorzaken. Sommigen denken dat niet al de grond rondom Jericho onvruchtbaar was en slecht water had, maar alleen sommige delen er van, en wel die, waar de zonen van de profeten woonden, die hier *de mannen van de stad* worden genoemd.

2. Hij heeft hun spoedig verlichting bezorgd van dit bezwaar. Profeten moeten pogen elke plaats waar zij komen op de een of andere wijze beter te maken door hun komst, pogen het bittere gemoed te verzoeten en de onvruchtbare ziel vruchtbaar te maken door de juiste aanwending van het Woord van God. Elisa zal hun water gezond maken, maar:

a. Zij moeten hem voorzien van zout in een nieuwe schaal, vers 20. Als zout geschikt ware om het water drinkbaar te maken, wat dan nog zou zo'n kleine hoeveelheid kunnen uitwerken, en waarom moest er een nieuwe schaal voor gebruikt worden? Maar zij, die geholpen moeten worden, moeten gebruikt worden, en hun geloof en hun gehoorzaamheid op de proef worden gesteld. Gods werken van de genade worden tot stand gebracht, niet door enigerlei werking van ons, maar in ons waarnemen van Zijn inzettingen.

b. Hij wierp het zout *in de waterbron*, en aldus genas hij de stromen en de grond, die zij bewaterden. En het middel om der mensen leven te hervormen is: hun hart te vernieuwen, Iaat dit

bereid worden met het zout van de genade, want daaruit zijn de uitgangen des levens. Maak de boom goed, en zijn vrucht zal goed zijn. Reinig het hart, en dat zal de handen reinigen.

c. Hij gaf niet voor dit te doen door zijn eigen macht of kracht, maar in de naam Gods: *Zo zegt de Heere, Ik heb dit water gezond gemaakt.* Hij is slechts het werktuig, het kanaal, waardoor het Gode behaagd heeft deze gezondmakende kracht te doen vloeien. Door hun deze vriendelijkheid te bewijzen met een: Zo zegt de Heere zullen zij later zoveel bereidwilliger zijn om een bestraffing, een vermaning, of liever, een bevel, van hem aan te nemen met deze zelfde inleiding. Indien hij hen in de naam Gods kan helpen, zo laat hem hen dan ook in de naam Gods onderwijzen en besturen. Zo zegt de Heere uit Elisa's mond, moet altijd daarna van grote kracht voor hen zijn.

d. De genezing was duurzaam, en niet slechts voor het tegenwoordige ogenblik. *Alzo werd dit water gezond tot op deze dag,* vers 22. Wat God doet, zal in eeuwigheid zijn, Prediker 3:14. Als Hij door Zijn Geest een ziel gezond maakt, dan zal er geen dood noch onvruchtbaarheid meer van wezen, de eigenschap is veranderd, wat nutteloos en schadelijk was, wordt aangenaam en dienstbaar.

II. Hier is een vloek over *de kinderen van Bethel,* die van kracht was om hen te verderven want het was geen vloek zonder oorzaak. Ook te Bethel was een profetenschool, daar gaat Elisa vervolgens heen bij deze zijn eerste bezoeken. De leerlingen van die school hebben hem ongetwijfeld met alle mogelijke eerbied welkom geheten, maar de lieden van de stad waren beledigend voor hem. Eén van Jerobeams kalveren was te Bethel, daar waren zij trots op, daaraan hingen zij met liefde. Die hen bestraften, haatten zij. De wet gaf hun geen macht om die vrome instelling te vernietigen maar wij kunnen veronderstellen dat het hun gewone doen was de profeten uit te jouwen als zij over straat gingen, hen scheldnamen na te roepen, ten einde hen aan verachting bloot te stellen, hun jongelingen en kinderen tegen hen op te zetten, ten einde hen, zo mogelijk, uit hun stad te verdrijven. Indien de belediging, Elisa aangedaan, hun eerste zonde van die aard ware geweest, waarschijnlijk zou zij niet zo zwaar gestraft zijn geworden. Maar de boden van de Heere te bespotten en de profeten te mishandelen was één van de schreeuwende zonden in Israël. Nu hebben wij hier:

1. Een voorbeeld van die zonde. De kleine kinderen van Bethel, de knapen en meisjes die op straat speelden, (daar er waarschijnlijk bericht van zijn komst in de stad was gekomen) gingen uit om hem te ontmoeten, niet met hun hosanna's, zoals zij hadden moeten doen maar met hun beschimpingen. Zij vergaderden zich om hem heen en bespotten hem, alsof hij een dwaas was of iemand, die men voor de gek kan houden. Onder de andere dingen waarmee zij gewoonlijk de profeten uitjouwden, hadden zij deze bijzondere schimp voor hem: *Kaalkop ga op! kaalkop ga op!* Het is een snood bedrijf om mensen te bespotten om een lichaamsgebrek, het is aan de beproefde nog beproeving toe te voegen, en als zij zijn zoals God hen gemaakt heeft, dan komt de smaad op Hem neer. Maar dit was iets, dat nauwelijks een gebrek genoemd kon worden, en zou hem nooit tot versmaadheid aangerekend zijn, als zij iets anders hadden gehad, waarmee zij hem konden smaden. Het was zijn hoedanigheid als profeet, die zij bedoelden te smaden. De eer waarmee God hem heeft gekroond, had voldoende moeten wezen om zijn kaalheid te bedekken en hem te beschermen tegen hun spotternijen. Zij zeiden hem op te gaan, misschien met spottende toespeling op Elia's hemelvaart. "Uw meester," zeggen zij, "is opgegaan, waarom gaat gij niet na hem op? Waar is de vurige wagen? Wanneer zullen wij ook u kwijt worden?" Deze kinderen spraken, zoals hun geleerd was, zij hadden

van hun afgodische ouders geleerd scheldnamen te geven, vuile taal te spreken, inzonderheid tot de profeten. Misschien hebben hun ouders hen uitgezonden en opgehitst, opdat zij, zo mogelijk, de profeet buiten hun stad zouden houden.

2. Een voorproef van het verderf, dat ten slotte komen zou voor hun mishandelen van Gods profeten, en waarvan dit bedoeld was om er hen voor te waarschuwen. Elisa hoorde een lange poos geduldig hun beschimpingen aan, maar eindelijk werd door de onophoudelijke terging het vuur van heilige ijver voor God in zijn hart ontstoken, en hij *keerde zich achterom en zag hen,* zag hen aan om te beproeven of een ernstige, strenge blik hen beschaamd zou maken en hen tot heengaan zou bewegen, hij zag hen aan, om te zien of er op hun gelaat ook enigerlei ongekunsteldheid of oprechtheid was te bespeuren, maar zij schaamden zich in het minst niet, wisten niet van schaamrood worden, en daarom *vloekte hij hen in de naam des Heeren,* riep het oordeel in, en kondigde het aan, niet uit persoonlijke wraak wegens de belediging hem aangedaan, maar als de mond van de Goddelijke gerechtigheid, om de smaad te straffen, die aan God was aangedaan. Aan zijn oproeping werd terstond gevolg gegeven, twee berinnen (misschien wel berinnen, die van haar jongen waren beroofd) kwamen uit een naburig woud, en verscheurden twee en veertig kinderen, vers 24. Hierin nu:

a. Moet de profeet gerechtvaardigd worden, want hij deed het door Goddelijke aandrift. Indien de vloek uit een slecht beginsel ware voortgekomen, God zou er geen amen op gezegd hebben. Wij kunnen wel denken dat het beter zou geweest zijn om twee roeden te laten komen om er deze kinderen mee te kastijden, dan twee beren om hen te verscheuren. Maar Elisa wist door de Geest, welk een slechte aard er in die kinderen was, welk een adderengebroed zij waren, en welke boosaardige vijanden zij zouden zijn van Gods profeten, indien zij lang genoeg zouden leven om mannen te worden, die reeds zo vroeg beledigend voor hen waren. Hij bedoelde hiermede de ouders te straffen, en hen bevreesd te maken voor Gods oordelen.

b. Moet God verheerlijkt worden als een rechtvaardig God, die de zonde haat, en haar zelfs in kinderen niet ongestraft zal laten. Laat de ontzettende kreten en het gekerm van deze goddeloze, ongelukkige kinderen ons vlees doen sidderen van vrees voor God. Laat kinderen bevreesd zijn om boze woorden te spreken, want God let op hetgeen zij zeggen. Laat hen niemand bespotten om enigerlei gebrek van lichaam of ziel, maar veeleer medelijden met hen hebben, die er door bezocht zijn, Iaat hen inzonderheid weten dat het op hun gevaar is, als zij Gods volk uitjouwen, of Zijn dienaren, en iemand bespotten voor wèl doen. Laat ouders, die genot en vertroosting willen hebben in hun kinderen, hen goed opvoeden, en tijdig alles doen wat zij kunnen om de dwaasheid uit te drijven, die in hun hart gebonden is, want-zoals bisschop Hall zegt-"tevergeefs zien wij uit naar goeds in die kinderen, wier opvoeding wij verwaarloosd hebben, en tevergeefs treuren wij over het wangedrag, dat onze zorg had kunnen voorkomen."

Elisa komt te Bethel en vreest de wraak niet van de ouders, die van hun kinderen beroofd zijn. God, die hem gebood te doen wat hij deed, zal hem ondersteunen en doorhelpen. Vandaar gaat hij naar de berg Karmel, vers 25, waar naar alle waarschijnlijkheid een Godsdienstig huis was, geschikt voor afzondering en nadenken. Vandaar keerde hij terug naar Samaria, waar deze vader van de profeten, daar het een publieke plaats was, het meeste nut kon stichten. Bisschop Hall merkt hier op dat hij nooit een nuttige ziener kan wezen, die òf altijd, òf nooit alleen is.

HOOFDSTUK 3

1 Joram nu, de zoon van Achab, werd koning over Israel te Samaria, in het achttiende jaar van Josafat, den koning van Juda, en hij regeerde twaalf jaren.
2 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, doch niet gelijk zijn vader en gelijk zijn moeder; want hij deed dat opgerichte beeld van Baal weg, hetwelk zijn vader gemaakt had.
3 Evenwel hing hij de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat, aan, die Israel deed zondigen; hij week daarvan niet af.
4 Mesa nu, de koning der Moabieten, was een veehandelaar, en bracht op aan den koning van Israel honderd duizend lammeren, en honderd duizend rammen met de wol.
5 Maar het geschiedde, als Achab gestorven was, dat de koning der Moabieten van den koning van Israel afviel.
6 Zo toog de koning Joram ter zelfder tijd uit Samaria, en monsterde gans Israel.
7 En hij ging heen, en zond tot Josafat, den koning van Juda, zeggende: De koning der Moabieten is van mij afgevallen, zult gij met mij trekken in den oorlog tegen de Moabieten? En hij zeide: Ik zal opkomen; zo zal ik zijn, gelijk gij zijt, zo mijn volk als uw volk, zo mijn paarden als uw paarden.
8 En hij zeide: Door welken weg zullen wij optrekken? Hij dan zeide: Door den weg der woestijn van Edom.
9 Alzo toog de koning van Israel heen, en de koning van Juda, en de koning van Edom; en als zij zeven dagreizen omgetogen waren, zo had het leger en het vee, dat hen navolgde, geen water.
10 Toen zeide de koning van Israel: Ach, dat de HEERE deze drie koningen geroepen heeft, om die in der Moabieten hand te geven!
11 En Josafat zeide: Is hier geen profeet des HEEREN, dat wij door hem den HEERE mochten vragen? Toen antwoordde een van de knechten des konings van Israel, en zeide: Hier is Elisa, de zoon van Safat, die water op Elia's handen goot.
12 En Josafat zeide: Des HEEREN woord is bij hem. Zo togen tot hem af de koning van Israel, en Josafat, en de koning van Edom.
13 Maar Elisa zeide tot den koning van Israel: Wat heb ik met u te doen? Ga heen tot de profeten uws vaders, en tot de profeten uwer moeder. Doch de koning van Israel zeide tot hem: Neen, want de HEERE heeft deze drie koningen geroepen, om die in der Moabieten hand te geven.
14 En Elisa zeide: Zo waarachtig als de HEERE der heirscharen leeft, voor Wiens aangezicht ik sta, zo ik niet het aangezicht van Josafat, den koning van Juda, opnam, ik zou u niet aanschouwen, noch u aanzien!
15 Nu dan, brengt mij een speelman. En het geschiedde, als de speelman op de snaren speelde, dat de hand des HEEREN op hem kwam.
16 En hij zeide: Zo zegt de HEERE: Maakt in dit dal vele grachten.
17 Want zo zegt de HEERE: Gijlieden zult geen wind zien, en gij zult geen regen zien; nochtans zal dit dal met water vervuld worden, zodat gij zult drinken, gij en uw vee, en uw beesten.
18 Daartoe is dat slecht in de ogen des HEEREN, Hij zal ook de Moabieten in ulieder hand geven.
19 En gij zult alle vaste steden, en alle uitgelezene steden slaan, en zult alle goede bomen vellen, en zult alle waterfonteinen stoppen; en alle goede stukken lands zult gij met stenen verderven.
20 En het geschiedde des morgens, als men het spijsoffer offert, dat er, ziet, water door den weg van Edom kwam, en het land met water vervuld werd.
21 Toen nu al de Moabieten hoorden, dat koningen opgetogen waren, om tegen hen te strijden, zo werden zij samen geroepen, van al degenen af, die den gordel aangordden en daarboven, en zij stonden aan de landpale.

22 En toen zij zich des morgens vroeg opmaakten, en de zon over dat water oprees, zagen de Moabieten dat water tegenover rood, gelijk bloed.
23 En zij zeiden: Dit is bloed; de koningen hebben voorzeker zich met het zwaard verdorven, en hebben de een den ander verslagen; nu dan aan den buit, gij Moabieten!
24 Maar als zij aan het leger van Israel kwamen, maakten zich de Israelieten op, en sloegen de Moabieten; en zij vloden van hun aangezicht; ja, zij kwamen in het land, slaande ook de Moabieten.
25 De steden nu braken zij af, en een iegelijk wierp zijn steen op alle goede stukken lands, en zij vulden ze, en stopten alle waterfonteinen, en velden alle goede bomen, totdat zij in Kir-hareseth alleen de stenen daarvan lieten overblijven; en de slingeraars omsingelden en sloegen hen.
26 Doch als de koning der Moabieten zag, dat hem de strijd te sterk was, nam hij tot zich zevenhonderd mannen, die het zwaard uittogen, om door te breken tegen den koning van Edom; maar zij konden niet.
27 Toen nam hij zijn eerstgeboren zoon, die in zijn plaats koning zou worden, en offerde hem ten brandoffer op den muur. Daaruit werd een zeer grote toorn in Israel; daarom trokken zij van hem af, en keerden weder in hun land.

Wij worden nu geroepen om acht te geven op de openbare aangelegenheden van Israël, waarin wij Elisa betrokken zullen zien. Hier is:

I. Het algemene karakter van Joram, koning van Israël, vers 1-3.

II. Een oorlog met Moab, die Joram en zijn bondgenoten hebben ondernomen, vers 4-8.

III. De verlegenheid, waarin de geallieerde legers in hun veldtocht tegen Moab geraakt zijn, in welke benauwdheid zij Elisa raadpleegden, met het antwoord des vredes, dat hij hun gaf, vers 9-19.

IV. De glorierijke uitslag van deze strijd vers 20-25, en de barbaarse methode die de koning van Moab volgde om het verbonden leger tot de aftocht te noodzaken, vers 26, 27. Het huis van Achab is ten verderve gewijd, en hoewel in dit hoofdstuk zowel het karakter als de toestand er van beter zijn dan tevoren. is het bedreigde bederf toch niet ver meer.

Koningen 3:1-5

Joram, de zoon van Achab, en broeder van Ahazia, is hier op de troon van Israël, en hoewel hij een slecht man was, worden hier toch twee goede dingen van hem vermeld.

1. Dat hij de afgoden van zijn vader wegdeed. In vele dingen deed hij kwaad, maar niet gelijk zijn vader Achab, of zijn moeder Izebel, vers 2. Slecht was hij, maar niet zó slecht, niet "al te goddeloos," zoals Salomo het uitdrukt Prediker 7:17. Misschien heeft Josafat, hoewel hij door zijn verbintenis met het huis van Achab zijn eigen familie slechter heeft gemaakt, iets gedaan om die van Achab beter maken. Joram zag zijn vader en zijn broeder uitgeroeid wegens hun aanbidding van Baäl, en liet zich door Gods oordelen over hen wijselijk waarschuwen, *hij deed het beeld van Baäl weg,* besluitende alleen de God Israëls te aanbidden, en geen anderen dan Zijn profeten te raadplegen. Zover was dit nu heel goed, maar het heeft toch het verderf over Achabs huis niet afgewend, ja meer, dat verderf kwam *in zijn dagen,* en trof hem persoonlijk, Hoofdstuk 9:24, hoewel hij één van de besten was van dat geslacht, want toen was de mate van deszelfs ongerechtigheid vol geworden. Jorams reformatie betekende zeer weinig, want:

a. Hij deed slechts het beeld van Baäl weg, *dat zijn vader gemaakt had,* waarschijnlijk om Josafat te gerieven die anders in geen verbond met hem had willen treden evenmin als met zijn broeder, 1 Koningen 22:50. Maar hij heeft de Baälsdienst onder het volk niet vernietigd, want Jehu vond hem nog overheersend, Hoofdstuk 10:19. Het was goed een reformatie in te voeren in zijn familie maar het was niet genoeg, hij had zijn macht behoren te gebruiken om zijn rijk te hervormen.

b. Hij deed het beeld van Baäl weg, maar de kalverendienst hield hij in stand, de kalverendienst, de staatkundige zonde van Jerobeam, vers 3. Hij *week daarvan niet af,* omdat dit de staatsmachine was, waardoor de verdeling van Israël in twee rijken bestendigd moest worden. Het is geen oprechte, Gode welbehaaglijke bekering, of reformatie, als men slechts de zonden opgeeft, waardoor men iets verliest, maar de zonden aanhoudt, die gewin opleveren.

c. Hij heeft het beeld van Baäl slechts *weggedaan,* het niet verbroken en vermorzeld, zoals hij had moeten doen. Hij heeft het voor het ogenblik ter zijde gelegd, niet wetende, of hij het later niet nog eens nodig kon hebben, en, om redenen van staat, heeft Izebel er in berust om haar Baäl in het geheim, binnenshuis te aanbidden.

2. Dat hij deed wat hij kon om van zijn broeders verliezen te herwinnen. Gelijk hij iets meer van de Godsdienst van een Israëliet had dan zijn vader, zo had hij ook iets meer van de geest, de gezindheid, eens konings dan zijn broeder. Onmiddellijk na de dood van zijn vader heeft Moab tegen Israël gerebelleerd, Hoofdstuk 1:1 En wij bevinden niet dat Ahazia een enkele poging heeft gedaan om de Moabieten tenonder te brengen, lafhartig heeft hij zijn belang opgegeven, veeleer dan zich aan de kansen van een oorlog met hen te wagen. Zijn dwaasheid en kleinmoedigheid hierin, en zijn onverschilligheid voor het algemene welzijn waren zoveel erger, omdat de schatting, die de koning van Moab betaalde, een zeer aanzienlijk deel uitmaakte van de inkomsten van de kroon van Israël. *Honderd duizend lammeren en honderd duizend rammen met de wol,* vers 4. De rijkdom van de koningen bestond toen meer in vee dan in geld, en zij achtten het niet beneden hun waardigheid, om *het aangezicht van hun schapen te kennen,* want Salomo zegt: "de kroon zal niet van geslacht tot geslacht zijn," Spreuken 27:23, 24. Belastingen werden toen betaald, niet zozeer in

geld als wel in de voortbrengselen van het land, hetgeen gerieflijk was voor de onderdaan, hetzij dan al of niet voordelig voor de vorst. De afval van Moab was een groot verlies voor Israël, maar Ahazia hield zijn gemak. Maar een opperzaal in zijn huis bleek even noodlottig voor hem als de hoogten van het veld geweest konden zijn, Hoofdstuk 1:2, en het breken van de tralie bracht een man op zijn troon, die van werkzamer aard was en de heerschappij over Moab niet wilde verliezen, zonder een poging te wagen om haar te behouden.

Koningen 3:6-19

Niet zodra voert Joram de scepter of hij grijpt naar het zwaard, om Moab tenonder te brengen. Kronen brengen zodanige zorgen en gevaren aan de hoofden, die ze dragen, niet zodra zijn zij in eer of zij zijn ook in oorlog. Nu hebben wij hier:

I. Hoe deze veldtocht beraamd werd tussen Joram, koning van Israël, en Josafat, koning van Juda. Joram bracht een leger op de been, vers 6, en zo'n hoge dunk had hij van de Godvruchtige koning van Juda, dat:

1. Hij hem aanzocht om zijn bondgenoot te zijn: *Zult gij met mij trekken in de oorlog tegen de Moabieten?* En hij won hem. Josafat zei: *ik zal opkomen, zo zal ik zijn gelijk gij zijt,* vers 7. Juda en Israël, hoewel ongelukkig van elkaar gescheiden, kunnen zich toch verenigen tegen Moab, de gemeenschappelijke vijand. Josafat verwijt hun hun afval niet van het huis van David, stelt ook niet tot voorwaarde van hun verbond dat zij zouden terugkeren tot hun trouw, hoewel hij goede redenen had om daar op aan te dringen, maar handelt met Israël als met een gelijkwaardig koninkrijk. Diegenen bevorderen hun eigen vrede en kracht niet, die het nooit van zich kunnen verkrijgen om een vroeger aangedaan onrecht te vergeven en te vergeten, en zich nooit kunnen verbinden en verenigen met hen, die vroeger inbreuk hebben gemaakt op hun rechten. "Quod initio non valuit, tractu temporis invalescit-Hetgeen oorspronkelijk geen recht had, zal na verloop van tijd kracht van recht verkrijgen."

2. Hij ging met hem te rade als zijn vertrouweling, vers 8. Hij won de raad in van Josafat, die meer wijsheid en ervaring had dan hij, langs welke weg zij die inval in het land van Moab zouden doen, en deze adviseerde om niet langs de kortste weg op te trekken, maar langs een omweg *door de woestijn van Edom* ten einde de koning van Edom, (die hem schatplichtig was) met zijn krijgsmacht mee te nemen, indien twee beter zijn dan een, zoveel zekerder is het, dat een drievoudig snoer niet haast verbroken wordt. Aan Josafat is het bijna duur te staan gekomen, dat hij zich met Achab had verenigd, toch verenigt hij zich nu met zijn zoon, en ook deze veldtocht is hem bijna noodlottig geworden. Men wint er niets mee als men een ander juk aantrekt met de ongelovigen.

II. De grote verlegenheid, waarin het leger van de verbondenen geraakte op deze tocht. Eer zij nog een vijand zagen, waren zij allen in gevaar van om te komen vanwege gebrek aan water, vers 9. Hieraan hadden zij moeten denken, eer zij die tocht door de woestijn ondernamen, het was dezelfde woestijn (of er zeer nabij gelegen) waar hun voorouders gebrek aan water hebben gehad, Numeri 20:2. God laat het toe dat Zijn volk zich door hun eigen gebrek aan voorzorg in moeilijkheden brengen opdat de wijsheid, macht en goedheid van Zijn voorzienigheid verheerlijkt zullen worden in hun uitredding. Wat is goedkoper en meer algemeen te verkrijgen dan water? Het "drenkt al het gedierte van het veld," Psalm 104:11 toch zal het gebrek er aan koningen en heirlegers spoedig vernederen en verderven. De koning van Israël is zeer neerslachtig en treurt over de benauwdheid, waarin zij verkeren, en het gevaar dat hen dreigt om in de handen te vallen van hun vijanden, de Moabieten, voor wie zij, nu zij verzwakt zijn door dorst, een gemakkelijke prooi zullen wezen, vers 10. Hij was het, die deze drie koningen samengeroepen heeft, toch legt hij het Gods voorzienigheid ten laste, en merkt het aan als een onvriendelijkheid, de Heere heeft hen geroepen. "Zo zal de dwaasheid van de mensen zijn weg verkeren, en dan gaat zijn hart zich tegen de Heere vergrammen," Spreuken 19:3.

III. Josafats goede voorstel om in deze nood God om raad te vragen, vers 11. De plaats, waar zij zich nu bevonden, moest hem wel de wonderen doen gedenken, die hun vaders hun verteld hadden, de wateren, die uit de rots tevoorschijn werden gebracht om in Israëls nood te voorzien. De herinnering hieraan heeft Josafat, naar wij kunnen veronderstellen, aangemoedigd om te vragen: Is *hier geen profeet des Heeren* gelijk als Mozes? Hij was te meer bezorgd, omdat het op zijn raad was, dat zij die omweg maakten door de woestijn, vers 8. Het was goed dat Josafat thans de Heere vroeg maar het zou veel beter geweest zijn als hij het eerder gedaan had, voor hij zich in deze oorlog begaf en zijn maatregelen nam, dan zou die benauwdheid voorkomen zijn. Godvruchtige mensen zijn wel eens nalatig en vergeetachtig, en verzuimen hun plicht, totdat zij door de noodzakelijkheid er toe gedreven worden.

IV. Elisa aanbevolen als de geschikte persoon om geraadpleegd te worden, vers 11. En hier kunnen wij ons er over verwonderen:

1. Dat Elisa het leger gevolgd is, inzonderheid op zo'n verdrietige tocht, vrijwillig, ongevraagd, onopgemerkt, en volstrekt niet op een post van eer, niet in het ambt van priester om het krijgsvolk toe te spreken, Deuteronomium 20:2, of als voorzitter van de krijgsraad, maar geheel onbekend, zodat geen van de koningen wist dat zij zo'n juweel in hun leger hadden, zo goede vriend in hun gevolg. Wij kunnen veronderstellen dat het door een bijzondere leiding van God was, dat Elisa mee ten strijde optrok, als de wagens van Israël en zijn ruiters. Aldus komt God Zijn volk voor met zegeningen van het goede, en voorziet Hij Zijn orakelen voor hen, die er zichzelf niet van voorzien. Het zou dikwijls slecht met ons gesteld zijn, indien God niet beter voor ons zorgde, beide voor ziel en lichaam, dan wij voor onszelf zorgen.

2. Dat een dienaar van de koning van Israël wist dat hij daar was, terwijl de koning zelf het niet wist. Waarschijnlijk was het zo'n dienaar als Obadja voor zijn vader geweest is, één die de Heere vreesde, aan zo iemand maakte Elisa zich bekend, niet aan koningen. Het bericht dat hij van hem geeft is, dat hij water op Elia's handen goot, dat wil zeggen: hij was zijn dienaar en heeft hem inzonderheid gediend als hij zijn handen wies. Wie groot wil zijn, lere te dienen, die zich hoog wil verheffen, beginne nederig te zijn.

V. De koningen wendden zich toen tot Elisa zij gingen tot hem naar zijn verblijfplaats, vers 12. Josafat had zo'n achting voor een profeet des Heeren, bij wie des Heeren woord was, dat hij zich verwaardigde om in eigen persoon tot hem te gaan, veeleer dan hem te doen ontbieden. De andere twee waren door de benauwdheid waarin zij verkeerden, bewogen de profeet buitengewone beleefdheid te betonen. Hij, die zich had vernederd, werd aldus verhoogd en had een groot aanzien, toen drie koningen aan zijn deur klopten, en om zijn hulp verzochten. Zie Openbaring 3:9.

Vl. Hoe Elisa hen ontving.

1. Hij was zeer rond en open met de goddeloze koning van Israël, vers 13. "Wat *heb ik met u te doen?* Hoe kunt gij een antwoord van vrede van mij verwachten? *Ga heen tot de profeten van uw vader en tot de profeten van uw moeder,* die gij in uw voorspoed gesteund en gehandhaafd hebt, laat die u nu helpen in uw benauwdheid." Elisa was niet, zoals Josafat, misleid door zijn gedeeltelijke en geveinsde reformatie, hij wist dat hij wel het beeld van Baäl had weggedaan, maar dat Baäls profeten hem nog dierbaar waren, en misschien waren sommigen van hen nu in zijn leger. "Ga, zei

hij, ga tot hen. Ga tot de goden, die gij verkoren hebt," Richteren 10:14. De wereld en het vlees hebben over u geheerst, laat die u nu helpen, waarom zou God dan van u gevraagd worden? Ezechiel 14:3. In heilige verontwaardiging over zijn goddeloosheid zegt Elisa hem in het aangezicht dat hij het nauwelijks van zich kan verkrijgen *hem te aanschouwen, hem aan te zien,* vers 14. Als vorst moet Joram geëerd worden maar als goddeloos man is hij een verworpene een verachte, Psalm 15:4.. Elisa zal als onderdaan hem eren, maar als profeet zal hij hem zijn ongerechtigheid bekendmaken. Voor hen, die zo'n buitengewone opdracht hadden, was het betamelijk hoewel niet voor een gewoon persoon) om tot een koning te zeggen: "Gij goddeloze," Job 34:18. Joram had zelfbeheersing genoeg om dit geduldig aan te horen, hij is er nu niet op gesteld de profeten van Baäl te horen, maar hij is een nederig smekeling bij de God van Israël en Zijn profeet, hij stelt hun toestand voor als uiterst beklagenswaardig, en beveelt hen nederig aan het medelijden van de profeet. Hij erkent zich als onwaardig, maar laat toch om zijnentwil het verderf niet over de andere koningen komen.

2. Elisa toonde grote eerbied voor de Godvruchtige koning van Juda, *nam zijn aangezicht op,* en wilde om zijnentwil de Heere voor hen allen vragen. Het is goed om met hen te zijn, over wie Gods gunst is en die de liefde hebben van Zijn profeet. Het gaat er goddelozen te beter om, dat zij vriendschappelijke omgang hebben met Godvruchtigen.

3. Hij zette er zich toe om instructies van God te ontvangen. Zijn geest was enigszins ontroerd op het zien van Joram, hoewel hij niet in zondige drift was geraakt, noch onbedachtzaam had gesproken, maar zijn ijver maakte hem voor het ogenblik ongeschikt tot bidden en voor de werkingen van de Geest, waartoe een kalm, bezadigd gemoed vereist wordt. Daarom vroeg hij om een speelman, vers 15, een Godvruchtig beoefenaar van de muziek, gewoon om op de harp te spelen en er psalmen bij te zingen. Gods lof lieflijk te horen zingen zoals het door David voorgeschreven was, zal zijn hart vervrolijken en bemoedigen, zijn geest kalmeren, en er toe bijdragen om hem in de rechte gemoedsstemming te brengen, zowel om tot God te spreken als van Hem te hoven. Wij vinden een gezelschap van profeten, profeterende "met luiten, en trommelen, en pijpen, en harpen voor hun aangezicht," 1 Samuel 10:5. Zij die gemeenschap met God willen oefenen, moeten hun gemoed kalm en rustig houden. Elisa verkwikt zijnde, en het tumult in zijn gemoed door deze Goddelijke muziek tot bedaren gebracht zijnde, *kwam de hand des Heeren op hem,* en Zijn bezoek heeft meer geëerd dan dat van de drie koningen.

4. God gaf hun door hem de verzekering, dat zij op lieflijke, heerlijke wijze uit hun benauwdheid verlost zullen worden

A. Zij zullen spoedig van water worden voorzien, vers 16, 17. Om hun geloof en gehoorzaamheid te beproeven, beveelt hij hun *vele grachten in het dal te maken* om het water te ontvangen. Zij, die Gods zegeningen verwachten, moeten er een plaats voor bereiden, graaf de poelen, om door de regen gevuld te worden, zoals zij in het dal Baca gedaan hebben, en aldus zelfs dat tot een fontein gesteld hebben, Psalm 84:7. Om hun verwondering nog hoger gaande te maken, zegt hij hun, dat zij water genoeg zullen hebben en dat er toch *wind noch regen zijn zal.* Elia heeft door het gebed water uit de wolken verkregen, maar Elisa verkrijgt het, niemand weet vanwaar. De bron van deze wateren zal een geheim zijn, zoals de bronnen van de Nijl. God is aan geen tweede of ondergeschikte oorzaken gebonden. Gewoonlijk is het door een overvloedige regen, dat God Zijn erfenis sterkt, Psalm 68:10, maar hier geschiedt het zonder regen, tenminste zonder regen aan die

plaats. Waarschijnlijk zijn bij deze gelegenheid sommige fonteinen van de grote afgrond opengebroken, en, om het wonder nog te verhogen, werd alleen dat dal, naar het schijnt, met water gevuld, en heeft geen andere plaats erin gedeeld.

B. Die voorziening van water zal een onderpand zijn van de overwinning, vers 18. "Daartoe is dat gering in de ogen des Heren, gij zult niet slechts behoed worden voor omkomen maar in triomf wederkeren." Gelijk God vrijelijk geeft aan de onwaardigen, zo geeft Hij ook rijkelijk, boven wat wij kunnen bidden of denken. Zijn schenkingen overtreffen onze gebeden en onze verwachtingen. Zij, die in oprechtheid de dauw zoeken van Gods genade, zullen hem ontvangen, en er meer dan overwinnaars door worden gemaakt. Hun wordt beloofd, dat zij meesters zullen zijn van het rebellerende land, en hun wordt toegestaan het te verwoesten, vers 19. De wet verbood hun vruchtbomen te vellen ten gebruike bij hun belegeringen Deuteronomium 20:19, maar niet, wanneer het bedoeld was in gerechtigheid om een land uit te hongeren dat zijn vruchten verbeurd heeft, door schatting te onthouden aan wie het schatting schuldig is.

Koningen 3:20-27

Wij hebben hier de Goddelijke gave van de beide zaken, die God door Elisa had beloofd, water en overwinning, het eerste niet slechts als een onderpand van het laatste, maar het middel er toe. God, die alle wateren schiepen er over gebiedt, zowel boven als beneden het uitspansel, zond hun plotseling een groten overvloed van water, dat hun een tweeledige dienst bewees.

I. Het kwam hun legers te hulp, die op het punt waren van dorst om te komen, vers 20. En, hetgeen opmerkelijk was, die hulp kwam juist ‘s morgens, als men het spijsoffer offert, op het altaar te Jeruzalem, op een bepaalde tijd, die algemeen bekend was. Die tijd koos Elisa voor zijn uur van het gebed (waarschijnlijk met de blik naar de tempel gericht, want zo moesten zij doen in hun gebed als zij in de strijd uittrokken en op een afstand gelegerd waren, 1 Koningen 8:44, ten teken van zijn gemeenschap met de tempeldienst en zijn verwachting van voorspoed krachtens de grote offerande. Thans hebben wij geen uur te kiezen, dat wel aangenamer is dan een ander uur, omdat onze Hogepriester ten allen tijde voorbede voor ons doet en op Zijn eigen offerande voor ons pleit. Die tijd koos God voor het uur van de genade en goedertierenheid om eer te leggen op het dagelijkse offer, dat veracht en versmaad werd. God verhoorde Daniëls gebed "omtrent de tijd van het avondoffer," Daniel 9:21, want Hij zal Zijn eigen inzettingen verheerlijken.

II. Het misleidde hun vijanden, die al gereed waren te juichen in hun verderf. De Moabieten ontvangen bericht van de nadering van de verbonden legers. Alle strijdbare mannen, *al degenen, die de gordel aangordden en daarboven,* werden opgeroepen en naar de grenzen gezonden om ze te weerstaan en hun een warme ontvangst te bereiden, vers 21, zich vleiende dat zij gemakkelijk een leger zouden kunnen verslaan, dat door de lange tocht door de woestijn van Edom vermoeid en afgemat moest wezen. Maar zie hier:

1. Hoe zij de prooi werden van hun eigen begoochelingen, en al verder en verder in hun zelfbedrog verstrikt werden.

A. Zij zagen het water in het dal, waar het leger van Israël gekampeerd was, en waanden dat het bloed was, vers 22, omdat zij wisten dat dit een dor, droog dal was, en daar er geen regen was geweest, konden zij zich niet voorstellen dat het water was. De zon scheen er op, waarschijnlijk was de lucht rood en somber, droevig rood, een voorbode van onweer op die dag, Mattheus 16:3, en zo bleek het ook voor hen. Daar nu dit water zo’n rood aanzien had heeft hun verbeelding, die hen gaarne deed geloven wat gunstig voor hen was, er bloed in gezien, terwijl God toeliet dat zij zichzelf aldus misleidden.

B. Indien hun kamp aldus vol was van bloed, dan moeten de koningen, dachten zij, twist met elkaar gehad hebben (wat onder bondgenoten, die verschillende belangen hebben, allicht gebeurt) en dan hebben zij *de een de ander verslagen,* vers 23 want wie anders zou hen verslagen hebben. En:

C. Indien de legers elkaar verslagen hebben, dan hebben wij niets anders te doen dan de roof te delen. Nu *dan aan de buit, gij Moabieten!* Dat waren de achtereenvolgende bedenkselen en redeneringen van sommige optimisten onder hen, die zich verstandiger en gelukkiger achtten in hun gissingen dan hun naasten, en de overigen, die zeer gaarne wilden dat het zo zijn zou, waren geheel bereid te geloven dat het zo was. "Quod volumus facile credimus-Wat wij wensen, geloven wij

geredelijk". Zo zijn zij, die verdelgd moeten worden, eerst misleid, Openbaring 20:8, en niemand is zo ten volle misleid als zij, die zichzelf misleiden.

2. Hoe noodlottig zij hun verderf tegemoet liepen. Zorgeloos stormden zij op het kamp van Israël aan, om het te plunderen, maar geraakten uit de waan toen het te laat was. De Israëlieten, bezield met moed door de verzekering, die Elisa hun had gegeven, van te zullen overwinnen, vielen hen verwoed aan, versloegen hen, en vervolgden hen tot in hun eigen land, vers 24, dat zij verwoestten, vers 25, evenals de steden. Zij bedierven de grond, stopten de waterfonteinen, velden de bomen, en lieten slechts de koninklijke stad overeind, in welker muren zij echter met hun stormrammen grote bressen maakten. Dit hadden de Moabieten nu van hun rebelleren tegen Israël. Wie heeft ooit zijn hart tegen God verhard en is voorspoedig geweest?

Aan het einde van dit hoofdstuk wordt ons gezegd wat de koning van Moab deed, toen hij zich door de belegeraars tot het uiterste zag gebracht, en bemerkte, dat zijn hoofdstad hun waarschijnlijk in handen zou vallen.

A. Hij deed een stoute, kloekmoedige poging, hij verzamelde een keurbende van zeven honderd man, en deed een uitval op de verschansingen van de koning van Edom, die, slechts een huurling zijnde in deze strijd, naar hij hoopte, niet veel weerstand zou bieden als hij krachtig werd aangevallen, en zo zou hij dan langs die weg kunnen ontkomen. Maar het gelukte niet, zelfs de koning van Edom bleek hem te sterk, en noodzaakte hem tot de terugtocht, vers 26.

B. Dit mislukt zijnde, deed hij wat woest en wreed was, hij nam zijn zoon, zijn eigen zoon, zijn oudste zoon, die hem moest opvolgen die hem en zijn volk meer dan alles dierbaar moest zijn, en *offerde hem ten brandoffer op de muur,* vers 27. Hiermede bedoelde hij:

a. De gunst te verkrijgen van Kamos, zijn god, die, een duivel zijnde, zich verlustigde in bloed en moord, en de uitroeiing van het mensdom. Hoe dierbaarder hun iets was, hoe meer welbehaaglijk, dachten deze afgodendienaars, het voor hun goden moest wezen, als het hun als brandoffer geofferd werd, daarom hebben zij ook tot hun eer hun kinderen in vuur verbrand.

b. De belegeraars te verschrikken en hen tot de aftocht te dwingen. Daarom deed hij het *op de muur,* voor hun ogen, opdat zij zouden zien tot welke daden van wanhoop hij instaat was veeleer dan zich over te geven, hoe duur hij zijn stad en zijn leven zou verkopen. Hij bedoelde hiermede hen gehaat te maken, zijn onderdanen tegen hen te verbitteren en in woede ie ontsteken. Die uitwerking heeft het ook gehad, *er werd een zeer grote toorn tegen Israël,* vers 27 omdat zij hem tot dit uiterste hadden gedreven. Hierop hebben zij het beleg opgebroken, en zijn zij weergekeerd in hun land. Teerhartige edelmoedige mensen zullen niets doen-al is het ook rechtvaardig-dat anderen tot daden van waanzin of wanhoop kan brengen.

HOOFDSTUK 4

1 Een vrouw nu uit de vrouwen van de zonen der profeten riep tot Elisa, zeggende: Uw knecht, mijn man, is gestorven, en gij weet, dat uw knecht den HEERE was vrezende; nu is de schuldheer gekomen, om mijn beide kinderen voor zich tot knechten te nemen.
2 En Elisa zeide tot haar: Wat zal ik u doen? Geef mij te kennen, wat gij in het huis hebt. En zij zeide: Uw dienstmaagd heeft niet met al in het huis, dan een kruik met olie.
3 Toen zeide hij: Ga, eis voor u vaten van buiten, van al uw naburen ledige vaten; maak er niet weinig te hebben.
4 Kom dan in, en sluit de deur voor u en voor uw zonen toe; daarna giet in al die vaten, en zet weg, dat vol is.
5 Zo ging zij van hem, en sloot de deur voor zich en voor haar zonen toe; die brachten haar de vaten toe, en zij goot in.
6 En het geschiedde, als die vaten vol waren, dat zij tot haar zoon zeide: Breng mij nog een vat aan; maar hij zeide tot haar: Er is geen vat meer. En de olie stond stil.
7 Toen kwam zij, en gaf het den man Gods te kennen; en hij zeide: Ga heen, verkoop de olie, en betaal uw schuldheer; gij dan met uw zonen, leef bij het overige.
8 Het geschiedde ook op een dag, als Elisa naar Sunem doortrok, dat aldaar een grote vrouw was, dewelke hem aanhield om brood te eten. Voorts geschiedde het, zo dikwijls hij doortrok, week hij daarin, om brood te eten.
9 En zij zeide tot haar man: Zie nu, ik heb gemerkt, dat deze man Gods heilig is, die bij ons altoos doortrekt.
10 Laat ons toch een kleine opperkamer van een wand maken, en laat ons daar voor hem zetten een bed, en tafel, en stoel, en kandelaar; zo zal het geschieden, wanneer hij tot ons komt, dat hij daar inwijke.
11 En het geschiedde op een dag, dat hij daar kwam; en hij week in die opperkamer, en leide zich daar neder.
12 Toen zeide hij tot zijn jongen Gehazi: Roep deze Sunamietische. En als hij ze geroepen had, stond zij voor zijn aangezicht.
13 (Want hij had hem gezegd: Zeg nu tot haar: Zie, gij zijt zorgvuldig voor ons geweest, met al deze zorgvuldigheid; wat is er voor u te doen? Is er iets om voor u te spreken tot den koning, of tot den krijgsoverste? En zij had gezegd: Ik woon in het midden mijns volks.
14 Toen had hij gezegd: Wat is er dan voor haar te doen? En Gehazi had gezegd: Zij heeft toch geen zoon, en haar man is oud.
15 Daarom had hij gezegd: Roep haar. En als hij ze geroepen had, stond zij in de deur.)
16 En hij zeide: Op dezen gezetten tijd, omtrent dezen tijd des levens zult gij een zoon omhelzen. En zij zeide: Neen, mijn heer, gij, man Gods, lieg tegen uw dienstmaagd niet.
17 En de vrouw werd zwanger, en baarde een zoon op dien gezette tijd, omtrent den tijd des levens, dien Elisa tot haar gesproken had.
18 Toen nu het kind groot werd, geschiedde het op een dag, dat het uitging tot zijn vader, tot de maaiers.
19 En het zeide tot zijn vader: Mijn hoofd, mijn hoofd! Hij dan zeide tot een jongen: Draag hem tot zijn moeder.
20 En hij droeg hem, en bracht hem tot zijn moeder. En hij zat op haar knieen tot aan den middag toe; toen stierf hij.

21 En zij ging op, en leide hem op het bed van den man Gods; daarna sloot zij voor hem toe, en ging uit.
22 En zij riep om haar man, en zeide: Zend mij toch een van de jongens, en een van de ezelinnen, dat ik tot den man Gods lope, en wederkome.
23 En hij zeide: Waarom gaat gij heden tot hem? Het is geen nieuwe maan, noch sabbat. En zij zeide: Het zal wel zijn.
24 Toen zadelde zij de ezelin, en zeide tot haar jongen: Drijf, en ga voort; houd mij niet op voort te rijden, tenzij dan dat ik het u zegge.
25 Alzo toog zij heen, en kwam tot den man Gods, tot den berg Karmel. En het geschiedde, als de man Gods haar van tegenover zag, dat hij tot Gehazi, zijn jongen, zeide: Zie, daar is de Sunamietische.
26 Nu loop toch haar tegemoet, en zeg tot haar: Is het wel met u? Is het wel met uw man? Is het wel met uw kind? En zij zeide: Het is wel.
27 Toen zij nu tot den man Gods op den berg kwam, vatte zij zijn voeten. Maar Gehazi trad toe, om haar af te stoten. Doch de man Gods zeide: Laat ze geworden; want haar ziel is in haar bitterlijk bedroefd, en de HEERE heeft het voor mij verborgen, en mij niet verkondigd.
28 En zij zeide: Heb ik een zoon van mijn heer begeerd? Zeide ik niet: Bedrieg mij niet?
29 En hij zeide tot Gehazi: Gord uw lenden, en neem mijn staf in uw hand, en ga henen; zo gij iemand vindt, groet hem niet; en zo u iemand groet, antwoord hem niet; en leg mijn staf op het aangezicht van den jongen.
30 Doch de moeder van den jongen zeide: Zo waarachtig als de HEERE leeft en uw ziel leeft, ik zal u niet verlaten! Hij stond dan op, en volgde haar na.
31 Gehazi nu was voor hun aangezicht doorgegaan; en hij leide den staf op het aangezicht van den jongen; doch er was geen stem, noch opmerking. Zo keerde hij weder hem tegemoet, en bracht hem boodschap, zeggende: De jongen is niet ontwaakt.
32 En toen Elisa in het huis kwam, ziet, zo was de jongen dood, zijnde gelegd op zijn bed.
33 Zo ging hij in, en sloot de deur voor hen beiden toe, en bad tot den HEERE.
34 En hij klom op, en leide zich neder op het kind, en leggende zijn mond op deszelfs mond, en zijn ogen op zijn ogen, en zijn handen op zijn handen, breidde zich over hem uit. En het vlees des kinds werd warm.
35 Daarna kwam hij weder, en wandelde in het huis eens herwaarts, en eens derwaarts, en klom weder op, en breidde zich over hem uit; en de jongen niesde tot zevenmaal toe; daarna deed de jongen zijn ogen open.
36 En hij riep Gehazi, en zeide: Roep deze Sunamietische. En hij riep ze, en zij kwam tot hem; en hij zeide: Neem uw zoon op.
37 Zo kwam zij, en viel voor zijn voeten, en boog zich ter aarde, en zij nam haar zoon op, en ging uit.
38 Als nu Elisa weder te Gilgal kwam, zo was er honger in dat land, en de zonen der profeten zaten voor zijn aangezicht; en hij zeide tot zijn jongen: Zet den groten pot aan, en zied moes voor de zonen der profeten.
39 Toen ging er een uit in het veld, om moeskruiden te lezen, en hij vond een wilden wijnstok, en las daarvan, zijn kleed vol wilde kolokwinten, en kwam, en sneed ze in den moespot; want zij kenden ze niet.
40 Daarna schepten zij voor de mannen op om te eten; en het geschiedde, als zij aten van dat moes, dat zij riepen en zeiden: Man Gods, de dood is in den pot! En zij konden het niet eten.

41 Maar hij zeide: Brengt dan meel; en hij wierp het in den pot; en hij zeide: Schep voor het volk op, dat zij eten. Toen was er niets kwaads in den pot.
42 En er kwam een man van Baal-salisa, en bracht den man Gods broden der eerstelingen, twintig gerstebroden, en groene aren in haar hulzen; en hij zeide: Geef aan het volk, dat zij eten.
43 Doch zijn dienaar zeide: Wat zou ik dat aan honderd mannen voorzetten? En hij zeide: Geef aan het volk, dat zij eten; want alzo zegt de HEERE: Men zal eten en overhouden.
44 Zo zette hij het hun voor, en zij aten, en zij hielden over, naar het woord des HEEREN.

In het vorige hoofdstuk zagen wij dat Elisa grote diensten heeft gedaan voor de drie koningen, aan zijn gebeden en profetieën hadden zij hun leven en hun overwinning te danken. Nu zou men verwacht hebben dat ons in het volgende hoofdstuk verhaald zou worden, welke eer Elisa hiervoor werd aangedaan en met welke waardigheden hij werd bekleed, dat hij terstond tot een hoge betrekking aan het hof bevorderd is geworden, tot eerste staatsminister werd aangesteld, dat Josafat hem mee naar zijn land heeft genomen, en hen tot bevordering in zijn rijk heeft gebracht. Nee, de wijze man heeft het leger verlost, maar geen mens gedacht aan die wijze man, Prediker 9:15. Of, indien hem bevordering was aangeboden, heeft hij haar geweigerd, hij wilde liever goed doen in de profetenscholen, dan in groot aanzien zijn aan het hof van vorsten. God maakte hem groot en dat was hem genoeg. Hij maakte hem waarlijk groot, want wij vinden hem hier bezig met niet minder dan vijf wonderen te doen.

I. Hij vermenigvuldigde de olie van de arme weduwe, vers 1-7.

II.Hij verkreeg voor de vrome Sunamietische de zegen van een zoon in haar ouderdom, vers 8-17.

III. Hij wekte dat kind op tot het leven nadat het was gestorven, vers 18 -37.

IV. Hij genas het vergiftige moes, vers 38-41.

V. Hij spijzigde honderd mannen met twintig kleine broden, vers 42-44.

Koningen 4:1-7

Elisa's wonderen waren tot nut, niet tot vertoning, ook dit wonder was dit, het was een wezenlijke daad van barmhartigheid. Ook Christus' wonderen waren dit, het waren niet slechts grote wonderen, maar grote weldaden voor hen, ten behoeve waarvan zij gedaan werden. God verheerlijkt Zijn goedheid met Zijn macht.

I. Elisa hoort bereidwillig de klacht aan van een arme weduwe. Zij was de weduwe van een profeet, tot wie zal zij zich dan wenden dan tot hem, die een vader was van de zonen van de profeten, en dus belang stelde in het welvaren van hun gezin? Het schijnt dat de profeten vrouwen hadden, zowel als de priesters, hoewel de profetie niet zoals het priesterschap als erfrecht overging van vader op zoon. Het huwelijk is eerbaar onder allen, en ook met de heiligste roeping niet onbestaanbaar. Nu wordt ons door de klacht van deze arme vrouw, te verstaan gegeven:

1. Dat haar echtgenoot, *één van de zonen van de profeten* zijnde, aan Elisa wel bekend was. Leraren van uitnemende gaven en positie moeten zich bekendmaken met hen, die in alle opzichten hun minderen zijn, zich bekendmaken met hun karakter en toestand.

2. Dat hij de naam had van een Godvruchtig man te zijn geweest. Elisa wist dat hij iemand was, die de Heere vreesde, anders zou hij de eer van een profeet te zijn onwaardig, en voor het werk van een profeet onbekwaam zijn geweest. Hij was iemand, die in een tijd van algemene afval aan zijn oprechtheid had vastgehouden, een van de zeven duizend, die de knieën niet voor Baäl hadden gebogen.

3. Dat hij, hoewel hij een goed man en een Godvruchtig leraar was, gestorven was. De profeten, zullen die in eeuwigheid leven? Zij die bekleed waren met de Geest van de profetie, waren hierdoor niet gewapend tegen de slag van de dood.

4. Dat hij arm gestorven was, en meer schulden had nagelaten dan bezittingen, waaruit zij betaald konden worden. Hij heeft die schulden niet gemaakt door verkwisting of zich in weelde toe te geven, want hij was iemand, die de Heere vreesde, en dus niet zo'n handelwijze durfde volgen, ja meer, de Godsdienst legt de mensen de plicht op om niet boven hun vermogen te leven, meer uit te geven dan God hun geeft, zelfs niet aan dingen, die op zichzelf geoorloofd zijn, want daardoor moeten zij wel in een toestand komen waarin zij niet instaat zijn ieder het zijne te geven, en zich dus schuldig maken aan een voortdurende daad van ongerechtigheid. Toch kan het het lot wezen van hen, die God vrezen, schulden te hebben en onmachtig te zijn om ze te betalen, door beproevingen in de leidingen van Gods voorzienigheid, door verliezen op zee of door slechte schulden, of door hun eigen onvoorzichtigheid, want de kinderen van het licht zijn niet altijd wijs in de zaken van deze wereld. Misschien was deze profeet verarmd door vervolging, toen Izebel heerste, hadden profeten moeite genoeg om te leven, in het bijzonder zij, die een gezin hadden.

5. Dat de schuldeiser zeer streng voor haar was. Zij had twee zonen om haar ten steun te zijn in haar weduwstaat, en hun arbeid wordt gerekend als nagelaten goed, waarmee schulden betaald kunnen worden, en dus moeten deze zeven jaren dienen, Exodus 21:2, om met hun arbeid die schuld af te doen. Zij, die hun gezin onder een last van schuld achterlaten, niet evenredig aan hun bezittingen, weten niet welk een erfenis van last en verdriet zij hun nalaten. In deze benauwdheid gaat de arme

weduwe tot Elisa, steunende op de belofte, dat het zaad van de rechtvaardige niet verlaten zal worden. Het geslacht van de oprechten kan hulp verwachten van Gods voorzienigheid en steun van Zijn profeten.

II. Hij verleent krachtige, afdoende hulp aan deze arme weduwe, stelt haar in de gelegenheid haar schuld te betalen en verder in het onderhoud van haar en haar gezin te voorzien. Hij zei niet: Wordt warm en wordt verzadigd. maar gaf haar wezenlijke hulp. Hij heeft haar geen kleinigheid gegeven voor haar ogenblikkelijke nood, maar zette haar in een zaak, zij moest olie verkopen, en hij bezorgde haar een voorraad er van om te beginnen. Dit deed hij door een wonder, maar voor ons is het een aanduiding van wat de beste manier is om liefdadigheid te bewijzen, en wat de grootste weldaad is, die wij aan armen doen kunnen, namelijk hen zo mogelijk te helpen om het weinige dat zij hebben te vermeerderen door hun eigen naarstigheid en verstand.

1. Hij zei haar wat zij doen moest. Hij overwoog haar toestand. *Wat zal ik u doen?* De zonen van de profeten waren arm, en het zou weinig betekenen om een collecte onder hen te houden voor haar, maar de God van de heilige profeten is machtig om in haar nood te voorzien, al haar nooddruft te vervullen, en als er een weinig onder haar beheer is, dan moet in haar nood voorzien worden door Zijn zegen en door dat weinige te vermeerderen. Elisa vraagt haar daarom wat zij heeft, dat verkocht kan worden, en bevindt dat zij niets heeft dan een kruik met olie, vers 2. Indien zij enig zilverwerk had gehad of meubelen, hij zou haar gezegd hebben die dingen te verkopen, om haar schulden te kunnen vereffenen. Wij kunnen datgene niet waarlijk, niet met gerustheid het onze noemen, dat het onze niet is als onze schulden betaald zijn. Indien zij deze kruik met olie niet had gehad, zou Gods macht voor haar hebben kunnen voorzien, maar die kruik met olie hebbende, zal Gods macht daarmee werken, om ons te leren, om zoveel mogelijk partij te trekken van hetgeen wij hebben. De profeet, wetende dat zij een goede naam heeft onder haar naburen, zegt haar *lege vaten van hen te lenen,* vers 3, want haar eigen vaten schijnen zij verkocht te hebben, om haar schuldeisers te betalen. Hij zegt haar de deur voor haar en haar zonen toe te sluiten, terwijl zij al die vaten vulde uit die een kruik. Zij moet de deur sluiten om te voorkomen, dat zij door haar schuldeisers of anderen gestoord zou worden terwijl zij er mee bezig was, opdat zij de schijn niet zou hebben van hoogmoedig te roemen op deze wonderdadige voorziening, en gelegenheid zou hebben om God bij deze buitengewone gelegenheid te loven en te danken.

Merk op:

a. De olie moest vermenigvuldigd worden bij het gieten in de vaten zoals het meel van de andere weduwe in het gebruiken. Het middel om wat wij hebben te vermeerderen, is het te gebruiken, wie heeft, aan die zal gegeven worden. Het is niet door de talenten op te garen, maar door er mee te handelen, dat zij verdubbeld worden.

b. De olie moet door haarzelf uitgegoten worden, niet door Elisa of door één van de zonen van de profeten, om te kennen te geven dat het na ons zorgvuldig naarstig streven is, dat wij moeten verwachten dat de zegen Gods ons zal verrijken beide voor deze en voor de andere wereld. Wat wij hebben zal het best in onze eigen hand toenemen.

2. Dienovereenkomstig deed zij. Zij heeft de profeet niet gezegd, dat hij slechts bedoelde met haar te schertsen, maar vast gelovende in de Goddelijke macht en goedheid, en in zuivere

gehoorzaamheid aan de profeet, leende zij veel grote en kleine vaten van haar naburen, en goot er haar olie in, één van haar zonen werd gebruikt om haar de ledige vaten aan te geven, en de andere om de gevulde zorgvuldig weg te zetten, terwijl zij allen verbaasd waren hun kruik als een fontein van levend water te zien, altijd vloeiende, en toch altijd vol, zij zien de bron niet, waaruit de toevoer komt, maar geloven dat zij in Hem is "in wie al onze fonteinen zijn." Jobs gezegde is nu naar de letter bewaarheid: "de rots goot mij oliebeken uit," Job 29:6. Dit was misschien in de stam van Aser, een deel van wiens zegen was: hij dope zijn voet in olie, Deuteronomium 43:24.

3. De olie bleef vloeien zolang zij ledige vaten had om haar te ontvangen, toen elk vat gevuld was, stond de olie stil, want het betaamde niet dat deze kostbare vloeistof zou overlopen en als water op de grond uitgestort zou worden, dat niet weer verzameld wordt. Wij zijn nooit nauw in God en in Zijn macht en milddadigheid en de rijkdom van Zijn genade, al onze nauwheid is in onszelf. Het is ons geloof dat faalt, niet Zijn belofte. Hij geeft boven ons bidden, waren er meer vaten, er zou in God genoeg zijn om ze te vullen, genoeg voor allen, genoeg voor ieder. Was deze kruik met olie uitgeput, zolang er nog vaten waren om er mee gevuld te worden? En zullen wij dan vrezen dat de gouden olie, die uit de wortel en de vettigheid van de goede olijfboom vloeit, falen zal, zolang er nog lampen zijn, die er mee voorzien moeten worden? Zacheria 4:12.

4. De profeet zei haar wat zij doen moest met de olie, die zij had verkregen, vers 7. Zij moet haar niet voor haar eigen gebruik houden, om haar aangezicht te doen blinken. Zij, die door Gods voorzienigheid arm gemaakt werden moeten zich met armoedige gerieflijkheid voor zichzelf vergenoegen-dat is: weten gebrek te lijden, zij moeten niet denken dat, als zij iets krijgen, dat beter is dan het gewone, zij het gebruiken mogen, om hun eigen zucht tot weelde te voldoen. Neen:

A. Zij moet de olie verkopen aan de rijken die instaat zijn haar voor hun eigen gebruik te kopen. Wij kunnen veronderstellen dat die olie, voortgebracht zijnde door een wonder, de allerbeste was van haar soort, zoals de wijn, die door een wonder van Christus werd voortgebracht, Johannes 2:10, zodat zij er een goede prijs voor kon maken, en er spoedig kopers voor zou vinden. Waarschijnlijk hebben de kooplieden haar gekocht voor de uitvoer, want olie was een van de voortbrengselen van hun land, waarin de Israëlieten handel dreven, Ezechiel 27:17.

B. Met het geld, dat zij voor de olie ontving, moet zij haar schuld betalen. Al was haar schuldeiser ook te streng voor haar, moet hij het hem verschuldigde toch niet verliezen. Nu zij het kan, moet haar eerste zorg wezen, die schuld af te doen, zelfs eer zij nog enigerlei voorziening maakt voor haar kinderen. Het is een van de fundamentele wetten van onze Godsdienst, dat wij aan ieder het zijne geven, iedere rechtmatige schuld betalen, al blijft er dan ook nog zo weinig voor onszelf over, en dat wel niet uit dwang, maar gewillig en zonder murmureren, niet slechts om niet gemaand of in rechten te worden aangesproken, maar om des gewetens wil. Zij, die een eerlijk gemoed hebben, kunnen hun dagelijks brood niet met genoegen eten, of het moet hun eigen brood zijn.

C. Het overige moet niet bewaard worden, maar zij moet er met haar kinderen van leven, niet van de olie, maar van het geld, dat er voor ontvangen wordt, en waarmee zij zich instaat moeten stellen een eerlijk bestaan te hebben. Ongetwijfeld heeft zij gedaan wat de man Gods haar zei, en daarom:

a. Laat hen, die arm en in kommer zijn, aangemoedigd wezen om in de weg van de plicht op God te vertrouwen ter voorziening in hun nood. Gij zult "voorzeker gevoed worden," Psalm 37:3, al is het

dan ook niet met een feestmaal. Weliswaar, wij kunnen thans geen wonderen verwachten, maar wij kunnen goedertierenheden verwachten, zo wij op God zien en Hem verbeiden. Laat in het bijzonder weduwen, en in zeer bijzondere zin, weduwen van profeten, op Hem bebouwen om haar en haar vaderloze kinderen in het leven te behouden, want Hij is de Rechter van de weduwen en de Vader van de wezen.

b. Laat hen, die door God met overvloed gezegend werden, hem gebruiken tot eer van God, en onder de leiding van Zijn woord, laat hen er rechtvaardig mee doen, zoals deze arme weduwe gedaan heeft, en God blijmoedig dienen in het gebruik er van, en, evenals Elisa bereid zijn om goed te doen aan hen, die hen nodig hebben, de blinden tot ogen, en de kreupelen tot voeten te zijn.

Koningen 4:8-17

Het geven van een zoon aan ouden van dagen die lang kinderloos waren, is vanouds een voorbeeld geweest van de Goddelijke macht en gunst, in het geval van Abraham, en Izak, en Manoach, en Elkana, hier vinden wij het als een wonder, gedaan door Elisa. Het werd gedaan ter beloning van de vriendelijke gastvrijheid, die een Godvruchtige vrouw hem had verleend, zoals de belofte van een zoon aan Abraham gegeven werd toen hij engelen onthaalde. Let hier op:

I. De vriendelijkheid van de Sunamietische vrouw voor Elisa. Het is slecht genoeg gesteld in Israël, maar toch niet zo slecht, of Gods profeet vindt nog vrienden, overal waar hij heengaat. Sunem was een stad in de stam van Issaschar, die aan de weg lag tussen Samaria en de berg Karmel, een weg, die Elisa dikwijls bereisde, zoals wij zien in Hoofdstuk 2:25. Daar woonde een aanzienlijke vrouw, die een goed huis hield en zeer gastvrij was, daar haar echtgenoot een goede bezitting had, en zijn hart op haar vertrouwde, op haar en op haar verstandig bestuur van zijn huishouding, Spreuken 31:31. Zo'n vermaarde man als Elisa kon daar niet onopgemerkt heen en weer voorbijgaan. Waarschijnlijk placht hij ergens in een afgelegen plaats van de stad zijn intrek te nemen, maar daar het eens ter kennis kwam van deze vrome vrouw, dat hij daar was, drong zij hem om bij haar in huis het middagmaal te gebruiken, waarin hij, nadat zij lang had aangehouden, toestemde, vers 9. Hij was bescheiden en wars van last of moeite te veroorzaken, nederig, en streefde niet naar omgang met hen, die tot de hoogste stand in de maatschappij behoren, zodat het niet zonder moeite was, dat hij er toe gebracht werd om met dat gezin bekend te worden, maar later heeft hij, als hij op zijn reizen daar doortrok, er altijd een bezoek gebracht. Zij was zó ingenomen met haar gast, en zó begerig naar zijn gezelschap, dat zij hem niet slechts welkom wil heten aan haar tafel, maar ook een logeerkamer voor hem gereed wil maken in haar huis, zodat hij er langer kan blijven, niet twijfelende of haar huls zou om zijnentwil gezegend worden, en allen die onder haar dak waren, gesticht worden door zijn onderricht en Godvruchtig voorbeeld. Het was een goed plan, maar zij wil het niet ten uitvoer brengen zonder er haar man mee bekend te maken, zij wil noch zijn geld uitgeven, noch vreemdelingen uitnodigen om in zijn huis te komen, zonder zijn toestemming te vragen en te verkrijgen, vers 9, 10. Zij zegt hem dat:

1. De vreemdeling, die zij wil uitnodigen *een heilige man Gods is,* die daarom goed zou doen aan hun gezin, en dat God de vriendelijkheid zou belonen, die hem bewezen werd, zij had gehoord, hoe goed de weduwe van Sarepta betaald was voor haar gastvrijheid, aan Elia bewezen.

2. Dat de vriendelijkheid, die zij hem wilde betonen, geen grote onkosten voor hen zou meebrengen. Zij zouden slechts een kleine kamer bouwen, want zij had misschien geen kamer over in haar huis, of geen, die stil en rustig genoeg was voor hem, die zoveel tijd doorbracht in overpeinzing en gebed, en niet gaarne door het rumoer van het gezin gestoord wilde worden. De meubelen zullen zeer eenvoudig wezen, geen kostbare tapijten, geen kanapé's, geen spiegels, maar een bed, een stoel, een tafel en een kandelaar, alles wat nodig was voor zijn gerief, niet alleen voor zijn rust, maar om te studeren, te lezen en te schrijven. Elisa scheen zeer ingenomen met deze gerieflijkheden, want hij ging naar binnen en legde er zich neer, vers 11, en, naar het scheen was zijn dienaar in dezelfde kamer, want hij was alles behalve op staatsie gesteld.

II. Elisa's dankbaarheid voor deze vriendelijkheid. Daar hem het rustige van zijn kamer zeer aangenaam was, en hij getroffen was door de vriendelijkheid van zijn onthaal, begon hij bij zichzelf

te overleggen, op wat wijze hij haar zou kunnen belonen. Zij, die beleefdheid en vriendelijkheid ontvangen, behoren er naar te streven om ze ook wederkerig te bewijzen, het zou mannen Gods niet betamen ondankbaar te zijn.

1. Hij biedt haar aan zijn invloed voor haar aan te wenden in het hof van de koning, vers 13. *Gij zijt zorgvuldig voor ons geweest met al deze zorgvuldigheid,* aldus maakt hij de vriendelijkheid groot, die hij had ontvangen, zoals zij, die nederig zijn, plegen te doen, hoewel het voor de beurs van iemand, die zo rijk was, en voor het hart van iemand, die zo vrijgevig was, van geen betekenis was. *Wat is er voor u te doen?* Gelijk de milddadige milddadigheden beraadslaagt, zo beraadslaagt de dankbare dankbaarheid. "*Is er iets om voor u te spreken tot de koning, of tot de krijgsoverste,* voor een burgerlijk of militair ambt voor uw echtgenoot? Hebt gij enigerlei klacht in te dienen, enigerlei verzoek te doen, een proces, dat aanhangig is waarvoor gij de steun van de groten behoeft? Waarin kan ik u van dienst zijn?" Elisa scheen door de diensten, die hij onlangs bewezen had, zulk een invloed verkregen te hebben, dat hij, hoewel niet zelf bevorderd er door willende worden, instaat was, zijn vrienden bevordering te verschaffen, een Godvruchtige kan evenveel genoegen smaken in anderen te dienen, als zichzelf tot aanzien te brengen. Maar goede diensten van die aard heeft zij niet nodig, *ik woon,* zegt zij, *in het midden van mijn volk,* dat is: "Het is ons goed genoeg, zoals wij zijn, wij streven naar geen bevordering." Het is gelukkig om *onder ons volk te wonen,* die ons beminnen en achten, en aan wie wij instaat zijn goed te doen, en nog gelukkiger is het om daarmee tevreden te zijn, rustig te zijn en het besef te hebben dat het ons goed gaat. Waarom zouden zij, die gelukkig leven onder hun eigen volk begeren weelderig te leven in de paleizen van de koningen? Het zou velen goed zijn, als zij slechts wisten wanneer zij het goed hebben. Enige jaren later bevinden wij dat deze Sunamietische het nodig had, dat er voor haar tot de koning werd gesproken, hoewel zij het nu niet nodig had, Hoofdstuk 8:3,4. Zij, die onder hun eigen volk wonen, moeten niet denken dat hun berg zó vaststaat, dat hij niet bewogen kan worden, niet kan wankelen. Zij kunnen, evenals deze Godvruchtige vrouw, genoodzaakt worden, om onder vreemden te gaan wonen, onze blijvende stad is hierboven.

2. Hij heeft zijn invloed voor haar aangewend in het hof des hemels, dat veel beter was. Elisa raadpleegde zijn dienaar om haar enigerlei goed te doen, tot zo'n vrijheid heeft deze grote profeet zijn dienaar toegelaten. Gehazi zegt hem dat zij kinderloos is, een grote bezitting heeft, maar geen zoon om die hem na te laten, en ook geen hoop meer kon koesteren om ooit een zoon te hebben, haar man is oud. Indien Elisa deze gunst van God voor haar kan verkrijgen, dan zou hierdoor het enige verdriet, dat zij heeft, weggenomen worden. Dat zijn de meest welkome weldaden, die beantwoorden aan onze behoeften. Terstond zond hij om haar, zij stond nederig en eerbiedig In de deur, vers 15, overeenkomstig haar gewone bescheidenheid, en toen verzekerde hij haar, dat zij binnen een jaar een zoon zal voortbrengen, vers 16. Zij had deze profeet ontvangen *in de naam van een profeet,* en nu had zij niet eens het loon van een hoveling en er voor haar tot de koning werd gesproken, maar het loon van een profeet, een zeer bijzondere zegen, gegeven door profeten als verhoring van het gebed. De belofte was een verrassing voor haar, en zij vraagt om er toch niet nutteloos mee gevleid te worden: *"Neen, mijn heer, gij zijt een man Gods,* en daarom hoop ik, dat gij ernstig spreekt en niet met mij schertst, en niet tegen uw dienstmaagd liegt." De gebeurtenis binnen de bepaalde tijd bevestigde de waarheid van de belofte, zij *baarde een zoon, omtrent de tijd van leven, die Elisa tot haar gesproken had,* vers 17. God bouwde haar huis, ter beloning van haar vriendelijkheid, waarmee zij een kamer had gebouwd voor de profeet. Wij kunnen ons

voorstellen welk een vreugde hierdoor in het gezin gekomen is. Zingt vrolijk, gij onvruchtbare, die niet gebaard hebt.

Koningen 4:18-37

Wij kunnen ons voorstellen dat de profeet na de geboorte van deze zoon dubbel welkom was aan deze Sunamietische. Hij had zich verplicht aan deze Godvruchtige Sunamietische. Hij had zich verplicht aan haar gerekend, maar van nu voortaan, en zolang als zij leeft, zal zij zich zijn schuldenares achten, en denken dat zij nooit genoeg voor hem doen kan. Wij kunnen ook veronderstellen dat het kind de profeet zeer dierbaar was, als het kind van zijn gebeden, en zeer dierbaar aan de ouders, als de zoon van hun ouderdom. Maar hier is nu:

I. De plotselinge dood van het kind, hoe dierbaar hij ook was. De gevaren van de kindsheid is hij in zoverre te boven, dat hij kan uitgaan in het veld tot zijn vader, die ongetwijfeld genoegen smaakte in zijn innemend gepraat, en zijn vreugde in zijn zoon is groter dan de vreugde in zijn oogst. Maar, hetzij de koude of de hitte van het open veld beving het kind, dat met tedere zorgvuldigheid was grootgebracht, en hij klaagt bij zijn vader over hoofdpijn, vers 19. Waarheen zullen wij met onze klachten gaan dan tot onze hemelse Vader? Daarheen brengt de Geest van de aanneming de gelovigen met al hun verdriet, al hun begeerten, hen lerende te roepen met onuitsprekelijke zuchtingen. "Mijn *hoofd*, mijn *hoofd*, mijn hart, mijn hart." De vader zendt hem naar de armen van zijn moeder, de schoot van zijn moeder, weinig vermoedende dat er gevaar was in zijn ongesteldheid, maar hopende dat hij op de schoot van zijn moeder in slaap zal vallen, en in welstand zal ontwaken. Maar de ongesteldheid blijkt noodlottig, hij slaapt de slaap des doods, vers 20, nog gezond en wel in de morgen, en des middags reeds dood, al de zorg en de tederheid van zijn moeder kunnen hem niet in het leven behouden, een kind van de belofte, een kind des gebeds, geschonken in liefde, en toch weggenomen, kleine kinderen zijn blootgesteld aan ziekte en dood. Maar hoe bewonderenswaardig bewaart de voorzichtige, vrome moeder haar lippen onder deze onverwachte beproeving! Geen enkel gemelijk, onbetamelijk woord komt uit haar mond, zij heeft een sterk geloof, dat het kind tot het leven teruggeroepen zal worden, als de echte dochter van Abrahams geloof, zowel als van zijn lenden, overlegde zij dat God machtig is hem ook uit de doden te verwekken. Zij had gehoord van de opwekking van de zoon van de weduwe van Sarepta, en dat de geest van Elia rustte op Elisa, en zij had zo’n vertrouwen in Gods goedheid, dat zij zeer bereid was te geloven, dat Hij, die zo spoedig wegnam wat Hij had gegeven, zou weergeven wat Hij nu genomen had, door dit geloof "hebben vrouwen haar doden wedergekregen," Hebreeen 11:35. In dit geloof maakt zij geen toebereidselen voor de begrafenis van haar gestorven kind, maar wel voor zijn opstanding, want zij *legt hem op het bed van de profeet* vers 21 verwachtende dat hij haar vriend zei zijn. O vrouw, groot is uw geloof! Hij, die het gewerkt heeft, zal het niet teleurstellen.

II. De treurende moeder wendt zich bij die gelegenheid tot de profeet, want het kwam zeer gelegen, dat hij nu juist niet ver vandaar In de profetenschool op de berg Karmel was.

1. Zij verzocht haar man om tot de profeet te mogen gaan, maar zegt hem niet wat haar boodschap bij hem was, uit vrees dat hij geen geloof genoeg zou hebben om haar te laten gaan, vers 22. *Het is geen nieuwe maan of sabbat,* wierp hij haar tegen, hetgeen aanduidt dat zij op deze feesten des Heeren placht op te gaan naar de vergadering waarin hij voorging, met andere Godvruchtige mensen, om het woord te horen en zich met hem te verenigen in gebed en lofzegging. Zij vond het niet genoeg zijn hulp soms te hebben in haar gezin, maar, hoewel zij een aanzienlijke vrouw was, woonde zij de openbare Godsverering bij. Maar nu was het geen van de bepaalde tijden daarvoor, derhalve zegt haar man: "Waarom wilt gij heden tot hem gaan? Wat is er gebeurd?" "Het is niets," zei

zij, *"het zal wel zijn,* later zult gij dit zelf zeggen." Zie hoe deze man en vrouw met elkaar wedijverden in wederkerige achting, zij was hem zo onderdanig en gehoorzaam, dat zij niet gaan wilde zonder hem kennis te geven van haar tocht, en hij was zo vriendelijk voor haar, dat hij er zich niet tegen wilde verzetten hoewel zij niet goedvond hem met het doel van haar tocht bekend te maken.

2. Zij haastte zich zoveel zij kon om tot de profeet te komen, vers 24, en hij, haar van verre ziende aankomen, zond zijn dienaar tot haar om te vernemen of er ook enig ongeval was, vers 25, 26. De vragen waren zeer nauwkeurig: Is *het wel met u, is het wel met uw man, is het wel met uw kind?* Het betaamt de mannen Gods om met tedere belangstelling te vragen naar de welstand van hun vrienden en hun gezinnen. Het antwoord was in het algemeen: *Het is wel.* Gehazi was de man niet tot wie zij kwam met haar klacht, en daarom maakt zij zich met dit algemene antwoord van hem af, zij zei weinig, en weinig gezegd is spoedig verantwoord, Psalm 39:2, 3, maar wat zij zei was zeer geduldig: "Het is wèl met mij, met mijn man, met het kind" -alles wèl, en toch is het kind dood in huis. Als God onze dierbaarste betrekkingen van ons wegroept, dan betaamt het ons kalm en rustig te zeggen: "Het is wel, beide met hen en ons, " het is wel, want alles is wèl wat God doet, alles is wel met hen, die heengegaan zijn, als zij naar de hemel zijn gegaan en alles is wèl met ons, die achterblijven, indien wij door de beproeving op de weg er heen voortgeholpen worden.

3. Toen zij tot de profeet kwam, heeft zij nederig met hem geredeneerd over haar tegenwoordige beproeving. Zij wierp zich aan zijn voeten, als in beroering en smart, die zij niet getoond heeft voor zij tot hem kwam, die, naar zij geloofde haar kon helpen, vers 27. Als het haar van dienst kon zijn, dan wist zij haar lijden te tonen, evengoed als het te verbergen als het haar slechts ondienst zou doen. Gehazi wist, dat het zijn meester zou mishagen haar aan zijn voeten te zien, en wilde haar daarom opheffen, maar Elisa wachtte om van haar te horen, daar hij het niet onmiddellijk van God te weten kwam wat de oorzaak was van haar smart. God openbaarde de zaken aan Zijn profeten, naar Hij het geschikt oordeelde, niet altijd naar dat zij het begeerden. God heeft dit niet aan de profeet bekend gemaakt, omdat hij het van de Godvrezende vrouw zelf kon vernemen. Wat zij zei was zeer aandoenlijk. Zij beroept zich op de profeet:

A. Betreffende haar niet begeren van de zegen, die haar nu ontnomen was: "*Heb ik een zoon van mijn heer begeerd?* Neen, gij weet dat ik hem niet begeerd heb. Het was mijn voorstel niet, ik heb niet getreurd en gekwijnd om het gemis van een zoon, zoals Hanna, noch er om gevraagd en geroepen, zoals Rachel: Geef mij kinderen, of ik sterf." Als ons enigerlei lieflijkheid en vertroosting in het schepsel ontnomen wordt, dan is het goed dat wij er ons hart niet op buitensporige, ongeregelde wijze op gezet hebben, want als wij dit wèl gedaan hebben, dan hebben wij reden te vrezen dat het in toorn was gegeven en in toorn was ontnomen.

B. Betreffende haar volstrekt betrouwen op het woord van de profeet: *Zei ik niet: Bedrieg mij niet.* Ja, dat heeft zij gezegd, vers 16, en dit verwijzen er naar kan beschouwd worden, hetzij:

a. Als een twisten met de profeet, alsof hij haar bedrogen had, zij was bereid te denken, dat die zegen haar gegeven was om haar te bespotten, nu hij haar zo spoedig weer was ontnomen, en dat het beter geweest zou zijn, indien dat kind haar nooit gegeven was, dan haar er van te beroven, nu zij begon vertroosting en genot in hem te smaken. Het verlies van een zegen moet ons de gave ervan niet doen onderschatten. Of:

b. Als een pleiten bij de profeet om het kind weer in het leven terug te roepen. *Ik zei: Bedrieg mij niet,* en ik weet, dat gij dat niet zult. Hoe de voorzienigheid God ons ook teleurstelling moge baren, wij kunnen er zeker van zijn dat de belofte Gods ons niet bedrogen heeft, noch ons ooit bedriegen zal. De hoop hierop zal ons niet beschaamd maken.

III. De wederopwekking van het kind tot het leven. Wij kunnen veronderstellen dat de vrouw een meer omstandig bericht aan Elisa heeft gegeven van de dood van het kind, en dat hij haar een meer uitdrukkelijke belofte heeft gegeven van zijn opstanding, dan hier verhaald is, waar ons kortelijk gezegd wordt:

1. Dat Elisa Gehazi zond, om in allerijl naar het dode kind te gaan, hem zijn staf gaf, en hem beval die op het gezicht van het kind te leggen, vers 29. Ik weet niet wat hiervan te zeggen. Elisa wist dat Elia het dode kind had opgewekt, door zich over het kind uit te strekken en te bidden, wederom en nogmaals, kon hij dan denken het kind op te wekken door zo gering een plechtigheid als het zenden van zijn staf, om die op zijn aangezicht te leggen, inzonderheid daar niets hem verhinderde zelf te komen? Zal een macht als deze overgedragen worden, en wel aan geen beter man dan Gehazi was? Bisschop Hall oppert de mening dat dit een menselijk bedenksel was maar geen Goddelijke aandrift, en daarom ook geen kracht van uitwerking had. God wil zulke grote gunsten niet al te goedkoop maken, zij zullen ook niet al te gemakkelijk verkregen worden, opdat zij niet worden onderschat.

2. De vrouw besluit niet zonder de profeet zelf terug te gaan, vers 30. *Ik zal u niet verlaten.* Zij had een grote verwachting van de staf, maar zij wil de hand hebben, en zij had gelijk. Misschien was het bedoeld ons er mee te leren, niet het vertrouwen te stellen in schepselen, die dienaren zijn, waarvan de macht van de Schepper, hun en onze Meester, alleen het gewicht zal dragen. Gehazi keert terug "re infecta, onverrichter zake," zonder de tijding van enig teken van leven in het kind vers 31. *De jongen is niet ontwaakt,* te kennen gevende dat zijn dood slechts een slaap was en dat hij verwachtte dat hij weldra zal ontwaken. In de opwekking van dode zielen tot geestelijk leven, kunnen leraren in hun eigen kracht niet meer doen dan Gehazi hier doen kon, zij leggen het woord, evenals de staf van de profeet, voor hun aangezicht, maar er is geen stem of opmerking, totdat Christus door Zijn Geest zelf komt, de letter alleen doodt, het is de Geest, die leven geeft. Het is niet het profeteren tot dorre doodsbeenderen, dat er leven in zal brengen, de adem moet van de hemel komen om op de gedoden te blazen.

3. Door vurig gebed verkrijgt de profeet van God, dat dit dode kind wederkeert tot het leven. Hij vond het kind dood op zijn eigen bed, vers 32, *en sloot de deur voor hen beide toe,* vers 32. Zelfs van het dode kind wordt gesproken als van een persoon, een van de *beide,* want het was nog in wezen. en niet verloren. Hij sloot alle gezelschap buiten, opdat hij de schijn niet zou hebben van te roemen in de macht, die God hem gegeven heeft, of haar met praalvertoon te gebruiken, en om van de mensen gezien te worden.

4.Merk op:

A. Met hoeveel zorg en nauwlettendheid hij zich op dit grote werk toelegde, zich misschien bewust zijnde, dat hij God te veel had verzocht door te denken dit te kunnen uitwerken door de staf in Gehazi's hand, waarvoor hij zich bestraft achtte door de teleurstelling. Hij vindt het nu moeilijker dan hij gedacht heeft, en daarom begeeft hij er zich nu met zoveel groter plechtigheid toe.

a. Hij *bad tot de Heere* vers 33, waarschijnlijk zoals Elia gebeden heeft *Laat toch de ziel van dit kind in hem weerkomen.* Christus heeft de doden ten leven opgewekt als gezaghebbende: "Gij dochtertje, Ik zeg u, sta op. Jongeling, Ik zeg u, sta op. Lazarus, kom uit, " want Hij was machtig en getrouw als een Zoon, de Heer des levens, maar Elia en Elisa deden het door gebed, als dienstknechten.

b. *Hij legde zich neer op het kind,* vers 34 alsof hij hem zijn levenswarmte en levensgeesten wilde meedelen, aldus drukte hij de ernst en de vurigheid uit van zijn begeerte, en gaf hij een teken van de Goddelijke macht, waarop hij betrouwde voor de volbrenging van dat grote werk. Eerst *legde hij zijn mond op de mond van het kind,* alsof hij hem in de naam van God de levensadem wilde inblazen, toen *zijn ogen op de ogen van het kind,* om ze weer voor het licht van het leven te openen, toen *zijn handen op de handen van het kind,* om er kracht in te brengen. Daarna *kwam hij weer en wandelde in het huis,* als iemand die vol zorg is, geheel ingenomen is door het werk dat hij te doen heeft, toen ging hij weer naar boven *en breidde zich weer over hem uit,* vers 35. Zij, die het middel willen wezen om geestelijk leven te brengen in de dode zielen, moeten zich aldus wijden aan hun zaak, er zich naar schikken, en veelsoortig werkzaam zijn in het gebed voor hen.

B. Hoe de werking trapsgewijze werd volbracht. Eerst *werd het lichaam van het kind warm* vers 34, hetgeen de profeet aanmoedigde om te volharden in het gebed, na een poosje niesde *de jongen tot zevenmaal toe,* hetgeen een aanduiding was, niet alleen van leven, maar van levendigheid. Sommigen merken hier op dat niezen het hoofd verheldert, en dat daar de ziekte van het kind in gelegen was.

C. Hoe vreugdevol het kind aan zijn moeder werd weergegeven, vers 36, 37, en allen, die er bij betrokken waren, "waren bovenmate vertroost," Handelingen 20:12. Zie de macht van God die doodt en levend maakt, zie de macht van het gebed, gelijk het de sleutel heeft van de wolken zo heeft het ook de sleutel van de dood, zie de macht van het geloof, die vaste, bestendige wet van de natuur (dat de dood een weg is, van waar men niet terugkomt), zal eerder opgeheven worden, dan dat deze gelovige Sunamietische teleurgesteld zal worden.

2 Koningen 4:38-44

Wij hebben hier Elisa aan deze plaats in zijn element onder de zonen van de profeten, hen onderwijzende en als een vader voor hen voorziende en gelukkig was het voor hen dat er iemand over hen gesteld was, die geheel natuurlijk belang stelde in hun toestand, onder wie zij wèl gevoed en wèl onderwezen werden. Er was honger in het land, vanwege de boosheid van degenen, die daarin woonden, dezelfde honger als die, waarvan wij lezen in Hoofdstuk 8:1. Hij hield zeven jaren aan, juist zolang als die in de tijd van Elia, er was een honger naar brood, maar "niet om te horen het woord des Heeren," Amos 8:11, want de zonen van de profeten zaten voor Elisa om zijn wijsheid te horen, zij leerden, om anderen te kunnen onderwijzen. Wij hebben hier twee voorbeelden van de zorg, die hij droeg voor hun spijze. Christus heeft hen gespijzigd voor wie hij predikte. Elisa droeg er nu temeer zorg voor vanwege de honger, opdat de zonen van de profeten in deze kwade tijd niet beschaamd zouden worden, maar zelfs "in de dagen van de honger verzadigd zouden worden," Psalm 37:19.

I. Hij maakte vergiftig voedsel onschadelijk en gezond.

1. Op zekere dag, dat hij een voordracht voor hen zou houden, en de zonen van de profeten gekomen waren om hem te horen, beval hij zijn dienaar om spijs voor hen te bereiden om hun lichaam te voeden, terwijl hij het brood des levens brak voor hun ziel. Of er enigerlei vleesspijze voor hen was, blijkt niet, hij beval slechts *de grote pot aan te zetten om moes voor hen te koken*, vers 38. De zonen van de profeten behoren voorbeelden te zijn van matigheid en doding van het vlees, niet begerig te zijn naar lekkernijen, maar tevreden te wezen met eenvoudig voedsel. Als zij noch geurig toebereide spijzen hebben, noch gebak, ja, als zij slechts een schotel moes hebben voor hun middagmaal, zo laat hen gedenken dat deze grote profeet zichzelf en zijn gasten op niets beters onthaalde.

2. Een van de dienaren, die uitgezonden was om moeskruiden te vergaren, bracht bij vergissing kruiden, die schadelijk of tenminste zeer walgelijk waren, en sneed ze in de pot *wilde kolokwinten* worden zij genoemd, vers 39. Sommigen denken dat het *coloquintida* waren een kruid van sterk purgerende eigenschap en ongewijzigd, uiterst gevaarlijk. De zonen van de profeten schenen meer bedreven te zijn in Godgeleerdheid dan in natuurlijke historie, en hun Bijbel meer te lezen dan hun boek over kruidkunde. Indien sommige vruchten van de aarde schadelijk zijn, dan moeten wij dit beschouwen als een uitwerksel van de vloek: Doornen en distelen zal zij u voortbrengen, want de oorspronkelijke zegen had alles goed gemaakt.

3. De gasten klaagden aan Elisa over het ongezonde van de spijze. De natuur heeft de mens het zintuig van de smaak gegeven, niet slechts opdat gezond voedsel aangenaam zou zijn, maar opdat het ongezonde ontdekt zou worden eer het in de maag komt, "het gehemelte smaakt de spijze," Job 12:11. Dit moes werd door de smaak er van spoedig ontdekt gevaarlijk te zijn, zodat zij uitriepen: *De dood is in de pot!* vers 40. De tafel wordt dikwijls een strik, en hetgeen ons tot welzijn meest strekken, blijkt een valstrik, hetgeen een goede reden is, waarom wij ons niet zonder vrees voeden. Als wij de steun en het lieflijke van het leven ontvangen, dan moeten wij de verwachting van de dood aanhouden, en vrees koesteren om te zondigen.

4. Elisa nam terstond de slechte smaak van de spijze weg, en voorkwam de boze gevolgen van dit ongezonde moes, zoals hij tevoren het bittere water met zout had genezen, zo genas hij nu dit bittere moes met meel, vers 41. Waarschijnlijk was er reeds meel in, maar dat was er door een gewone hand in gedaan, alleen maar om het moes te binden of smeuïg te maken, en dit meel was hetzelfde, maar nu werd het er door Elisa's hand in gedaan met de bedoeling om dit ongezonde moes gezond te maken, en hieruit bleek, dat het meel niet de verandering heeft teweeggebracht (het meel was slechts het teken, niet het middel), maar alleen de kracht en de macht Gods. Nu was alles wèl, er was nu niet slechts geen dood, maar ook niets kwaads in de pot. Wij moeten Gods goedheid erkennen, die onze spijze gezond en voedzaam maakt. Ik ben de Heere uw heelmeester.

II. Hij deed een weinig spijze vèr reiken.

1. Aan Elisa werd een geschenk gebracht van twintig gerstebroden en enige korenaren vers 42, een geschenk, dat in die tijd nooit te verachten was, nu er honger was in het land. Het wordt *gezegd broden van de eerstelingen* te zijn geweest, die uit de oogst aan God toekwamen en nu de priesters en Levieten allen te Jeruzalem waren, buiten hun bereik, hebben de vrome mensen onder hen met alle recht en rede de profeten als Gods ontvangers beschouwd, en hun eerstelingen tot hen gebracht, hetgeen bijdroeg om hun scholen in stand te houden.

2. Om niet ontvangen hebbende, gaf hij om niet, hij beval dat het alles de zonen van de profeten voorgezet zou worden, niets voor zichzelf houdende, en niets voor later, laat de morgen voor het zijne zorgen, geef het alles aan het volk, dat zij eten. Het betaamt mannen Gods edelmoedig en vrijgevig te zijn, de vaders van de profeten om vrijgevig te zijn voor de zonen van de profeten.

3. Hoewel de broden waarschijnlijk klein waren, niet groter dan een man gewoonlijk voor zijn maaltijd opeten kon, heeft hij toch met twintig er van honderd mannen verzadigd, vers 43, 44. Zijn dienaar dacht dat het slechts tandtergend was om aan zoveel mannen zo weinig spijze voor te zetten, en het een schande voor zijn meester zou zijn om zovelen op zo'n schraal maal uit te nodigen, maar hij heeft het in de naam van God een ruim voldoende maaltijd voor hen genoemd, en zo bleek het ook te zijn, zij aten, en hielden over niet uit gebrek aan eetlust, maar omdat het brood onder het eten toenam. God heeft aan Zijn kerk beloofd, dat Hij haar kost rijkelijk zal zegenen, "en haar nooddruftigen met brood zal verzadigen," Psalm 132:15, want die Hij voedt verzadigt Hij en wat Hij zegent wordt veel, zoals hetgeen waar Hij op blaast, weinig wordt, Haggaï 1:9. Het spijzigen van Zijn hoorders door Christus was een veel groter wonder dan dit, maar beide leren ons dat zij, die de Heere verbeiden in de weg van de plicht, kunnen hopen zowel beschermd als verzorgd te worden door een bijzondere zorg van Gods voorzienigheid.

HOOFDSTUK 5

1 Naaman nu, de krijgsoverste van den koning van Syrie, was een groot man voor het aangezicht zijns heren, en van hoog aanzien; want door hem had de HEERE den Syriers verlossing gegeven; zo was deze man een strijdbaar held, doch melaats.
2 En er waren benden uit Syrie getogen, en hadden een kleine jonge dochter uit het land van Israel gevankelijk gebracht, die in den dienst der huisvrouw van Naaman was.
3 Deze zeide tot haar vrouw: Och, of mijn heer ware voor het aangezicht van den profeet, die te Samaria is, dan zou hij hem van zijn melaatsheid ontledigen.
4 Toen ging hij in en gaf het zijn heer te kennen, zeggende: Zo en zo heeft de jonge dochter gesproken, die uit het land van Israel is.
5 Toen zeide de koning van Syrie: Ga heen, kom, en ik zal een brief aan den koning van Israel zenden. En hij ging heen, en nam in zijn hand tien talenten zilvers, en zes duizend sikkelen gouds, en tien wisselklederen.
6 En hij bracht den brief tot den koning van Israel, zeggende: Zo wanneer nu deze brief tot u zal gekomen zijn, zie, ik heb mijn knecht Naaman tot u gezonden, dat gij hem ontledigt van zijn melaatsheid.
7 En het geschiedde, als de koning van Israel den brief gelezen had, dat hij zijn klederen scheurde, en zeide: Ben ik dan God, om te doden en levend te maken, dat deze tot mij zendt, om een man van zijn melaatsheid te ontledigen? Want voorwaar, merkt toch, en ziet, dat hij oorzaak tegen mij zoekt.
8 Maar het geschiedde, als Elisa, de man Gods, gehoord had, dat de koning van Israel zijn klederen gescheurd had, dat hij tot den koning zond, om te zeggen: Waarom hebt gij uw klederen gescheurd? Laat hem nu tot mij komen, zo zal hij weten, dat er een profeet in Israel is.
9 Alzo kwam Naaman met zijn paarden en met zijn wagen, en stond voor de deur van het huis van Elisa.
10 Toen zond Elisa tot hem een bode, zeggende: Ga heen en was u zevenmaal in de Jordaan, en uw vlees zal u wederkomen, en gij zult rein zijn.
11 Maar Naaman werd zeer toornig, en toog weg, en zeide: Zie, ik zeide bij mij zelven: Hij zal zekerlijk uitkomen, en staan, en den Naam des HEEREN, Zijns Gods, aanroepen, en zijn hand over de plaats strijken, en den melaatse ontledigen.
12 Zijn niet Abana en Farpar, de rivieren van Damaskus, beter dan alle wateren van Israel; zou ik mij in die niet kunnen wassen en rein worden? Zo wendde hij zich, en toog weg met grimmigheid.
13 Toen traden zijn knechten toe, en spraken tot hem, en zeiden: Mijn vader, zo die profeet tot u een grote zaak gesproken had, zoudt gij ze niet gedaan hebben? Hoeveel te meer, naardien hij tot u gezegd heeft: Was u, en gij zult rein zijn?
14 Zo klom hij af, en doopte zich in de Jordaan zevenmaal, naar het woord van den man Gods; en zijn vlees kwam weder, gelijk het vlees van een kleinen jongen; en hij werd rein.
15 Toen keerde hij weder tot den man Gods, hij en zijn ganse heir, en kwam, en stond voor zijn aangezicht en zeide: Zie, nu weet ik, dat er geen God is op de ganse aarde, dan in Israel! Nu dan, neem toch een zegen van uw knecht.
16 Maar hij zeide: Zo waarachtig als de HEERE leeft, voor Wiens aangezicht ik sta, indien ik het neme! En hij hield bij hem aan, opdat hij het nam, doch hij weigerde het.
17 En Naaman zeide: Zo niet; laat toch uw knecht gegeven worden een last aarde van een juk muildieren; want uw knecht zal niet meer brandoffer of slachtoffer aan andere goden doen, maar den HEERE.

18 In deze zaak vergeve de HEERE uw knecht: wanneer mijn heer in het huis van Rimmon zal gaan, om zich daar neder te buigen, en hij op mijn hand leunen zal en ik mij in het huis van Rimmon nederbuigen zal; als ik mij alzo nederbuigen zal in het huis van Rimmon, de HEERE vergeve toch uw knecht in deze zaak.
19 En hij zeide tot hem: Ga in vrede. En hij ging van hem een kleine streek lands.
20 Gehazi nu, de jongen van Elisa, den man Gods, zeide: Zie, mijn heer heeft Naaman, dien Syrier belet, dat men uit zijn hand niet genomen heeft, wat hij gebracht had; maar zo waarachtig als de HEERE leeft, ik zal hem nalopen, en zal wat van hem nemen!
21 Zo volgde Gehazi Naaman achterna. En toen Naaman zag, dat hij hem naliep, viel hij van den wagen af, hem tegemoet, en hij zeide: Is het wel?
22 En hij zeide: Het is wel; mijn heer heeft mij gezonden, om te zeggen: Zie, nu straks zijn tot mij twee jongelingen uit de zonen der profeten, van het gebergte van Efraim gekomen; geef hun toch een talent zilvers en twee wisselklederen.
23 En Naaman zeide: Belieft het u, neem twee talenten. En hij hield aan bij hem, en bond twee talenten zilvers in twee buidels, met twee wisselklederen, en hij leide ze op twee van zijn jongens, die ze voor zijn aangezicht droegen.
24 Als hij nu op de hoogte kwam, nam hij ze van hun hand, en bestelde ze in een huis; en hij liet de mannen gaan, en zij togen heen.
25 Daarna kwam hij in, en stond voor zijn heer. En Elisa zeide tot hem: Van waar, Gehazi? En hij zeide: Uw knecht is noch herwaarts noch derwaarts gegaan.
26 Maar hij zeide tot hem: Ging niet mijn hart mede, als die man zich omkeerde van op zijn wagen u tegemoet? Was het tijd, om dat zilver te nemen, en om klederen te nemen, en olijfbomen, en wijngaarden, en schapen, en runderen, en knechten, en dienstmaagden?
27 Daarom zal u de melaatsheid van Naaman aankleven, en uw zaad in eeuwigheid! Toen ging hij uit van voor zijn aangezicht, melaats, wit als de sneeuw.

In dit hoofdstuk worden nog twee van Elisa's wonderen vermeld.

I. De reiniging van Naäman, een Syriër, een vreemdeling, van zijn melaatsheid, en daarbij:

1.Het slechte van zijn toestand vers 1..

2. Gods voorzienigheid, die hem tot Elisa bracht, daar een gevangen dienstmaagd hem bericht omtrent de profeet had gegeven, vers 2-4. Een brief van de koning van Syrië aan de koning van Israël, om hem bij hem in te leiden, vers 5-7, en de uitnodiging, die Elisa hem zond, vers 8

3. De voorgeschreven methode voor zijn genezing, zijn onderwerping er aan, na eerst tegenwerpingen gemaakt te hebben, en zijn genezing er door, vers 9-14..

4. zijn erkentelijkheid jegens Elisa, vers 15-19.

II. zijn slaan van Gehazi, zijn eigen dienaar, met deze melaatsheid.

1. Gehazi's zonden die bestonden in zijn meester te beliegen bij Naäman, vers 24-24, en bij zijn meester te liegen, toen deze hem ondervroeg, vers 25.

2. zijn straf voor die zonde. Naämans melaatsheid ging over op hem en zijn geslacht, vers 26, 27. En zo Naämans genezing beschouwd kan worden als een voorteken van de roeping van de heidenen zoals onze Heiland haar genomen schijnt te hebben, Lukas 4:27, dan kan Gehazi's straf beschouwd worden als een voorteken van de verblinding en verwerping van de Joden, die Gods genade jegens de heidenen hebben benijd zoals Gehazi Elisa's gunst, aan Naäman betoond benijd heeft.

Koningen 5:1-8

De wonderen van onze Zaligmaker waren bestemd voor de verloren schapen van het huis Israëls, maar één er van viel, als een kruimel van de tafel, aan een Kananese vrouw ten deel, zo heeft Elisa dit wonder gewrocht voor Naäman, een Syriër want God doet goed aan allen, en wil dat alle mensen zalig zullen worden. Hier is:

I. De zware beproeving, onder welke Naäman zuchtte temidden van al zijn grootheid en eer, vers 1. Hij was een groot man in een hoge betrekking, hij was niet alleen rijk en hooggeplaatst, maar in het bijzonder gelukkig om twee dingen:

1. Dat hij zijn land van grote dienst is geweest, God heeft hem dit doen zijn, *door hem had de Heere de Syriërs verlossing gegeven,* voorspoed in hun oorlogen, zelfs met Israël. De bewaring en voorspoed, zelfs van hen, die God niet kennen en dienen, moeten toegeschreven worden aan Hem, want Hij is een behouder van alle mensen, maar allermeest van de gelovigen. Israël wete dat, als de Syriërs de overhand hebben, het van de Heere is.

2. Dat hij zijn vorst zeer welgevallig was, hij was zijn gunsteling en eerste staatsminister, zo groot was hij, zo hoog in aanzien en eer, en daarbij een strijdbare held, maar hij was melaats, was aangetast door die walgelijke ziekte, waardoor hij een last was voor zichzelf. Niemands grootheid, of eer, of invloed, of dapperheid, of overwinning over vijanden, kan hem buiten het bereik brengen van de zwaarste rampen van het menselijke leven er is menig ziekelijk, zwak lichaam onder rijke sierlijke kledij. Ieder mens heeft het een of andere maar in zijn wezen, iets dat hem misvormt of verkleint, het een of andere bijmengsel, dat zijn grootheid vermindert, zijn vreugde terneerslaat, hij kan zeer gelukkig, zeer goed zijn, maar in een of ander opzicht is hij niet zo goed als hij moest wezen, noch zo gelukkig als hij wilde wezen. Naäman was zo groot als de wereld hem maken kon, en toch zou (zoals bisschop Hall het uitdrukt) de geringste slaaf in Syrië niet in zijn vel willen steken, of van huid met hem ruilen.

II. Het bericht, dat hem gegeven wordt van Elisa's macht door een jonge dienstmaagd van zijn echtgenote, vers 2, 3. Deze dienstmaagd was een Israëlitische van geboorte, door Gods voorzienigheid gevankelijk naar Syrië gevoerd, en daar verhoogd in Naämans gezin, waar zij Elisa's roem verkondigt tot eer van Israël en Israëls God. De ongelukkige verstrooiing van het volk van God is soms de gelukkige aanleiding gebleken tot de verspreiding van de kennis van God, Handelingen 8:4. Deze kleine jonge dochter ging, zoals het een ware Israëlitische betaamde te rade met de eer van haar land, kon, hoewel zij slechts een eenvoudig meisje was, een bericht geven van de beroemde profeet, die zij in hun midden hadden. Kinderen moeten bijtijds bekend worden met de wondere werken van God, opdat zij, waar zij ook heengaan, er van kunnen spreken. Zie Psalm 8:3.

1. Zoals het een goede dienstmaagd betaamde, begeerde zij de gezondheid en het welvaren van haar heer, hoewel zij een gevangene, een dienstmaagd door dwang was, en veel meer nog moeten dienstboden door keus het goede voor hun meesters begeren. De Joden in Babylon moesten de vrede zoeken van het land van hun gevangenschap, Jeremia 29:7. Elisa had geen van de melaatsen in Israël gereinigd Lukas 4:27, maar deze kleine jonge dochter leidt uit de andere wonderen, die hij gedaan heeft af dat hij haar meester kon genezen, en uit zijn gewone weldadigheid en

welwillendheid, dat hij het zou willen, hoewel deze een Syriër was. Dienstboden kunnen tot zegen zijn in het gezin waarin zij dienen, door te zeggen wat zij weten van de heerlijkheid van God en de eer van Zijn profeten.

III. Hierop wendde de koning van Syrië zich ten behoeve van Naäman tot de koning van Israël. Naäman gaf acht op dit bericht, hoewel het hem slechts door een eenvoudige dienstmaagd gegeven werd, hij heeft om haar geringheid die tijding niet geminacht, als zij bevorderlijk kon zijn aan de gezondheid van zijn lichaam. Hij zei niet: "Het is een dwaze praat van dat meisje, hoe kan een profeet in Israël voor mij doen wat al de medicijnmeesters van Syrië tevergeefs aan mij beproefd hebben?" Hij beminde noch eerde het Joodse volk, maar indien iemand uit die natie hem van zijn melaatsheid kan genezen, zal hij dankbaar de verplichting erkennen. Ach, mochten zij, die geestelijk ziek zijn, even geredelijk horen naar de tijding, die hun van de grote Heelmeester gebracht wordt!

Zie, wat Naäman deed op deze wenk.

1. Hij wilde niet om de profeet zenden, deze tot hem laten komen, maar hij wilde aan iemand, die zoveel Goddelijke kracht in zich had dat hij instaat was krankheden te genezen, de eer bewijzen van zelf tot hem te gaan, hoewel hij ziek was, ongeschikt om onder de mensen te komen, de reis lang, en het land van de profeet, dat hij wilde bezoeken, vijandig land was, vorsten, denkt hij, moeten zich neerbuigen tot profeten, als zij hen nodig hebben.

2. Hij wilde niet vermomd gaan, hoewel zijn boodschap zijn afzichtelijke kwaal bekendmaakte, maar ging in staatsie en met een groot gevolg, om de profeet nog meerdere eer aan te doen.

3. Hij wilde niet met lege handen gaan, maar nam goud, zilver en kleren mede, om die zijn geneesmeester aan te bieden. Zij, die rijkdom hebben, en gezondheid derven, tonen welke van die twee voorrechten zij het kostelijkst achten, wat zouden zij niet willen geven voor kracht en gezondheid van het lichaam?

4. Hij wilde niet gaan zonder een brief aan de koning van Israël van de koning, zijn meester, die zelf vurig zijn herstel wenste. Hij weet niet waar deze wonderwerkende profeet in Samaria te vinden is, maar denkt dat de koning hem wèl moet weten te vinden, en dat hij de profeet zal aansporen om al het mogelijke voor Naäman te doen. Hij wil tot hem gaan, gesteund door de invloed van twee koningen. Indien de koning van Syrië om zijn hulp moet verzoeken, dan hoopt hij dat de koning van Israël, als zijn opperheer, die hulp kan gebieden. De gaven en talenten van de onderdanen, denkt hij, moeten allen aangewend worden ten dienste en ter ere van de vorst, en daarom verlangt hij dat de koning *hem verlossen zal van zijn melaatsheid*, vers 6, het er voor houdende dat er een grotere vertrouwelijkheid heerste tussen de koning en de profeet, dan er werkelijk was.

IV. Hoe dit de koning van Israël deed schrikken, vers 7. Hij vreesde dat er in de brief:

1. Een grote belediging was van God, en daarom scheurde hij zijn kleren, overeenkomstig de gewoonte van de Joden, als zij hoorden of lazen wat zij dachten Godslasterlijk te zijn, en wat minder kon het wezen, als hem Goddelijke macht werd toegeschreven? *"Ben ik dan God, om te doden* met een woord, en *levend te maken* met een woord wie ik wil? Neen, ik beweer niet, die macht te hebben" (Nebukadnezar beweerde dit wel, zoals wij zien in Daniël 5:19). "Ben *ik dan God, om te*

doden met een woord, *en om levend te maken* met een woord? Neen ik maak geen aanspraak op zo'n macht. Aldus wordt die grote man, die slechte man, er toe gebracht om te erkennen dat hij slechts een mens is. Waarom heeft die overweging er hem niet toe geleid om zichzelf te bestraffen wegens zijn afgoderij, en heeft hij niet aldus geredeneerd: "Zal ik diegenen als goden aanbidden, die noch doden, noch levend kunnen maken, goed noch kwaad kunnen doen?"

2. Een slechte bedoeling voor hemzelf hij beroept zich hieromtrent op de hem omringenden: *"Merkt toch en ziet, dat hij oorzaak tegen mij zoekt.* Hij eist van mij dat ik een melaatse zal genezen, en als ik het niet doe zal hij, ofschoon ik het niet kan, dit tot voorwendsel gebruiken om mij de oorlog aan te doen, " hetgeen hij te eerder vermoedt, omdat Naäman zijn krijgsoverste is. Indien hij de bedoeling van de brief goed had begrepen namelijk dat de koning, toen hij hem schreef de melaatse te genezen, slechts bedoelde dat hij zorg zou dragen voor zijn genezing, hij zou in die angst niet zijn gekomen. Wij scheppen ons dikwijls zeer veel onrust, door aan de woorden en daden van anderen, die goed bedoeld waren, een verkeerde uitlegging te geven, het is ook jegens onszelf barmhartigheid, of liefde, om geen kwaad te denken. Indien hij aan Elisa had gedacht en aan de macht, die deze bezat, hij zou de brief gemakkelijk hebben begrepen, en geweten hebben wat hij te doen had, maar hij heeft zich in verwarring gebracht door zich van de profeet te vervreemden, de gevangen jonge dochter dacht meer aan hem dan de koning.

V. Elisa biedt hem zijn diensten aan, hij wilde alles doen om zijn vorst gerust te doen zijn, al was hij nu ook door hem veronachtzaamd, en al waren zijn vorige goede diensten ook door hem vergeten. Vernemende waarom de koning zijn kleren had gescheurd, liet hij hem weten dat, zo zijn patiënt tot hem wilde komen, hij geen vergeefse moeite zal doen, vers 8, *hij zal weten, dat er een profeet in Israël is,* (en het zou treurig met Israël gesteld zijn, indien er geen waren) dat er een profeet is in Israël, die doen kan, wat de koning Israëls niet eens durft beproeven, en waar de profeten van Syrië geen aanspraak op kunnen maken. Het was niet voor zijn eigen eer, maar voor de eer van God, dat hij begeerde hun allen te doen weten, *dat er een profeet is in Israël,* hoewel hij door de groten werd voorbijgezien.

Koningen 5:9-14

Wij hebben hier de genezing van Naämans melaatsheid.

I. Het korte en duidelijke voorschrift, dat de profeet hem gaf met verzekerdheid van goede uitslag. Naäman wilde Elisa eer bewijzen toen hij in zijn wagen en met al zijn gevolg aan Elisa's deur kwam, vers 9. Zij, die op andere tijden weinig eerbied betoonden aan profeten waren, als zij hen nodig hadden, zeer voorkomend voor hen. Hij kwam aan Elisa's deur als een bedelaar om een aalmoes. Zij, die van hun geestelijke melaatsheid gereinigd willen worden, moeten aan de deur van de Wijsheid komen, de posten van haar deuren waarnemen. Naäman verwachtte zijn beleefdheid met gelijke beleefdheid beantwoord te zien, maar Elisa gaf hem zijn antwoord zonder enigerlei formaliteit, wilde niet aan de deur tot hem gaan, opdat hij de schijn niet zou hebben al te zeer gevleid te zijn door de eer, die hem was aangedaan, maar zond hem een bode om hem te zeggen. *Ga heen en was u zevenmaal in de Jordaan,* hem belovende dat zijn ziekte, zo hij dit deed, genezen zou worden. De belofte was uitdrukkelijk en bepaald: *Gij zult rein zijn,* de voorgeschreven methode was duidelijk: *Ga heen en was u zevenmaal in de Jordaan.* Dit was niet bedoeld als een middel tot de genezing, hoewel koude baden door velen als zeer heilzaam worden aanbevolen, maar sommigen denken dat het voor een geval van melaatsheid veeleer schadelijk was. Maar het was bedoeld als een teken van de genezing, en een op-de-proefstelling van zijn gehoorzaamheid, zij, die door God geholpen willen worden, moeten doen wat hun gezegd wordt. Maar waarom heeft Elisa een bode tot hem gezonden met deze aanwijzingen?

1. Omdat hij zich toen had afgezonderd tot innig, vurig gebed om de genezing, en daarvan niet afgeleid wilde worden, of:

2. Omdat hij wist dat Naäman een hoogmoedig man was, en hij hem wilde doen weten dat voor de grote God alle mensen op gelijke bodem staan.

II. Naämans afkeer van de voorgeschreven methode, omdat zij niet was wat hij verwachtte, twee dingen ergerden hem er in.

1. Dat Elisa, naar hij dacht, hem minachting betoonde door hem orders te zenden door een dienaar, en niet zelf tot hem naar buiten te komen, vers 11. Vol van verwachting zijnde van genezen te worden, had hij zich voorgesteld hoe die genezing bewerkt zou worden. Zijn denkbeeld was: Hij zal zeker tot mij uitkomen, dat is wel het minste wat hij voor mij doen kan, voor mij, een Syrische grote, die in al deze staatsie tot hem gegaan ben, tot mij, die zo dikwijls over Israël gezegevierd heb. *Hij zal staan* en *de naam van de Heere, zijn God, aanroepen,* en mij noemen in zijn gebed, en dan zal hij *zijn hand over de plaats strijken,* en aldus de genezing tot stand brengen." En omdat dit nu niet precies aldus geschied is, geraakt hij in toorn, vergetende:

a. Dat hij een melaatse was, en de wet van Mozes, die Elisa nauwgezet waarnam de zodanigen van de samenleving buitensloot, een melaatse, en bijgevolg behoorde hij niet zo streng te staan op de vormen van de hoofse plichtplegingen. Velen hebben onder verootmoedigende leidingen van Gods voorzienigheid een onverootmoedigd hart. Zie Numeri 12:14.

b. Dat hij een smekeling was, een gunst verzocht, die hij niet kon eisen, en bedelaars hebben niet te kiezen, patiënten moeten doen wat hun geneesheer hun voorschrijft. Zie in Naäman de dwaasheid van de hoogmoed, een genezing stelt hem niet tevreden of hij moet genezen worden met ceremonie, met veel praalvertoon en staatsie, hij veracht het genezen te worden, zo hij zijn zin niet krijgt.

2. Dat Elisa, naar hij dacht, minachting betoonde aan zijn land, hij nam het euvel op, dat hij heengezonden werd om zich in de Jordaan te wassen, in de Jordaan, een rivier van Israël, terwijl hij dacht dat *Abana* en *Parpar* de *rivieren van Damascus, beter waren dan alle wateren Israëls.* Met hoeveel ophef spreekt hij van deze twee rivieren, die Damascus besproeiden, en spoedig daarna zich verenigden, en dan door de geographen "Chrysoroas-de gouden stroom-"genoemd wordt. Hoe minachtend spreekt hij van al de wateren Israëls, hoewel God het land Israëls de roem van alle landen heeft genoemd, inzonderheid wegens zijn waterbeken, fonteinen en diepten, Deuteronomium 8:7. Zo gewoon is het dat God en de mens verschillen in hun oordeel. Hoe minachtend spreekt hij van de aanwijzingen van de profeet! *Zou ik mij daarin niet kunnen wassen en rein worden?* Hij zou er zich in kunnen wassen, en rein worden van vuil maar niet van melaatsheid. Hij was er vertoornd over, dat de profeet hem gebood zich te gaan wassen om rein te worden, hij dacht dat de profeet alles moest doen, en het behaagt hem niet, dat hem gezegd wordt dat hijzelf iets doen moet. Of wèl, hij denkt dat dit al te eenvoudig, te gemakkelijk, te gewoon is voor zo’n aanzienlijke man als hij, om er door genezen te worden, of hij geloofde niet dat de genezing er door gewerkt zal worden, of indien wel, welke geneeskracht was er meer in de Jordaan dan in de rivieren van Damascus? Maar hij bedacht niet:

a. Dat de Jordaan behoorde aan Israëls God, van wie Hij de genezing moest verwachten, en niet aan de goden van Damascus, zij bewaterde het land des Heeren, het heilige land, en voor een wonderdadige genezing was de betrekking tot God van veel meer gewicht en betekenis, dan de diepte van de bedding of de schoonheid van de stroom.

b. Dat de Jordaan meer dan eens tevoren aan het gebod van de Almacht heeft gehoorzaamd, zij had vanouds een doortocht verleend aan Israël, en onlangs aan Elia en Elisa, en was dus geschikter voor zulk een doel dan de rivieren, die slechts aan de algemene wet van haar schepping hadden gehoorzaamd, en nooit aldus onderscheiden waren geworden. Maar bovenal, de Jordaan was de aangewezen rivier, en als hij genezing verwacht van de macht van God, dan moet hij berusten in de wil van God. zonder te vragen waarom of waartoe. Het is iets geheel gewoons voor hen die wijs zijn in hun eigen ogen, om minachtend neer te zien op de voorschriften van de Goddelijke wijsheid, en boven deze de voorkeur te geven aan hun eigen bedenkselen, "zij die hun eigen gerechtigheid zoeken op te richten willen zich van de rechtvaardigheid Gods niet onderwerpen," Romeinen 10:3.

Naäman geraakte door zijn redenering in zo’n toorn, dat hij zich in woede van de deur van de profeet afwendde, gereed te zweren dat hij nooit meer iets met Elisa van doen wilde hebben. En wie zou dan daarbij iets verloren hebben? "Die de valse ijdelheden onderhouden verlaten hun weldadigheid," Jona 2:8. Hoogmoedige mensen zijn de ergste vijanden van zichzelf.

III. De bescheiden raad, die zijn dienaren hem gaven, om naar het voorschrift van de profeet te handelen, waarin een stilzwijgende bestraffing van zijn toorn lag opgesloten, vers 13. Op andere tijden wisten zij tegenover hem op hun plaats te blijven, maar hoewel zij hem nu in toorn en drift zagen, wisten zij toch dat hij een man was, die altijd naar rede wilde luisteren, door wie zij hem ook

werd voorgehouden (een goede, doch zeer zeldzame hoedanigheid in aanzienlijke personen) en daarom naderden zij tot hem en gebruikten de vrijmoedigheid om de zaak met hem te bespreken. Zij hadden een hoge mening van de profeet opgevat, (daar zij misschien meer van hem gehoord hadden door hun gesprekken met het gewone volk, dan Naäman omtrent hem gehoord had van de koning en de hovelingen met wie hij gesproken had), en daarom vroegen zij hem de zaak nog eens in overweging te nemen. *Zo die profeet tot u een grote zaak gesproken had*, u een vervelende, langdurige kuur had voorgeschreven, of u aan een pijnlijke operatie had onderworpen, u trekpleisters, of koppen-zetten, of kwijling had verordineerd, *zoudt gij ze niet gedaan hebben?* Voorzeker wel. En wilt gij u dan niet aan zo'n eenvoudige en gemakkelijke methode onderwerpen als deze. *Was u en gij zult rein zijn.*

Merk op:

1. Zijn eigen knechten gaven hem deze bestraffing en die raad, hetgeen niet meer een verkleining voor hem was, dan dat hij door de dienstmaagd van zijn vrouw bericht had ontvangen omtrent iemand, die hem kon genezen, vers 2. Het is een grote weldaad om personen om ons heen te hebben, die open en vrijmoedig met ons zijn, ons getrouw onze gebreken en dwaasheden onder het oog brengen, al zijn zij ook onze minderen. Meesters moeten naar rede van hun dienaren willen horen, Job 31:13, 14. Gelijk wij doof moeten zijn voor de raad van de goddelozen, al wordt hij ook gegeven door de aanzienlijkste personen, die de meest geëerde namen dragen, zo moeten wij een open oor hebben voor goede raad, al wordt hij ons ook gegeven door degenen, die ver beneden ons zijn. Wie spreekt doet er niet toe, zo het gesprokene slechts goed is.

2. De bestraffing werd met grote bescheidenheid en eerbied gegeven. Zij noemen hem *vader*, want dienaren moeten hun meesters eren en gehoorzamen met een soort van kinderlijke genegenheid. Bij het geven van bestraffing en raad moet het blijken, dat zij voortkomen uit liefde en oprechte eerbied, en dat wij er geen smaad, maar reformatie mee bedoelen.

3. Zij was zeer redelijk en bedachtzaam. Indien de ruwe, onnadenkende dienaren toornige gevoeligheid van hun meester hadden opgewekt, en gepoogd hadden hem te wreken op de profeet, die (naar hij dacht) hem beledigd had, hoe noodlottig zouden de gevolgen geweest zijn! Vuur van de hemel waarschijnlijk op hen allen! Maar tot onze grote verrassing nemen zij de partij van de profeet. Elisa had waarschijnlijk wel bemerkt dat hetgeen hij gezegd had, Naäman uit zijn humeur heeft gebracht, maar hij deed geen poging om hem tevreden te stellen, het was op zijn gevaar zo hij volhardde in zijn toorn, maar Gods voorzienigheid maakt gebruik van zijn knechten, om hem tot bedaren te brengen. Zij redeneren met hem:

a. Uit zijn vurige begeerte naar genezing: Zoudt gij niet alles daarvoor gedaan hebben? Als zieke zondaren er toe gekomen zijn om alles te willen doen, zich aan alles te willen onderwerpen, van alles afstand te willen doen, om maar genezen te worden, dan, maar niet eerder, beginnen wij hoop voor hen te koesteren. Dan zullen zij Christus aannemen op zijn voorwaarden, als zij Christus willen hebben op elke voorwaarde.

b. Uit het gemakkelijke van de voorgeschreven methode, het is slechts: *Was u en gij zult rein zijn.* Het is te beproeven, de proefneming is goedkoop en gemakkelijk, het kan geen kwaad doen, maar zou goed kunnen doen. De methoden, voorgeschreven voor de genezing van de melaatsheid van de

zonde, zijn zo eenvoudig, dat wij volstrekt niet te verontschuldigen zijn als wij ze niet volgen. Het is slechts: "Geloof, en word behouden", "Bekeer u, en ontvang vergeving van zonde", "Was u, en gij zult rein zijn."

4. De genezing tot stand gebracht in het gebruik van het voorgeschreven middel, vers 14. Bij nader bedenken wilde Naäman de proef toch wel nemen, maar toch, naar het schijnt, met geen groot geloof of vastberadenheid, want terwijl de profeet hem gezegd had zich zeven maal te wassen in de Jordaan, heeft hij er zich slechts zeven maal in gedoopt. Maar toch behaagt het Gode zich en Zijn woord te eren door dit van kracht te doen zijn. *Zijn vlees kwam weer, gelijk het vlees van een kleine jongen,* tot zijn grote verwondering en blijdschap. Dit verkrijgt men door de wil van God te doen, door Zijn inzettingen waar te nemen. Zijn rein worden door wassing eerde de wet voor de reiniging van melaatsen, God zal Zijn woord groot maken.

Koningen 5:15-19

Van de tien melaatsen, die onze Heiland gereinigd heeft, was de enige, die terugkeerde om Hem te danken, een Samaritaan, Lukas 17:16. Deze Syriër deed het, die zich hier:

I. Overtuigd betoont van de macht van de God van Israël, niet slechts dat Hij is, maar dat Hij alleen God is, en dat er inderdaad *geen God is op de gehele aarde dan in Israël,* vers 15. Een schone, heerlijke belijdenis! maar die tevens de ellende aantoont van de heidenwereld, want de volken die vele goden hadden, hadden in werkelijkheid geen God, maar waren zonder God in de wereld. Tevoren had hij gedacht dat de goden van Syrië wezenlijke goden waren, maar nu heeft de ervaring zijn dwaling hersteld, en wist hij dat Israëls God alleen God is, de oppermachtige Heere van allen. Indien hij andere melaatsen gereinigd had gezien het zou hem misschien niet overtuigd hebben maar de weldaad van de genezing deed hem meer aan dan het wonder ervan. Diegenen zijn het best instaat om van de macht van de Goddelijke genade te spreken, die haar zelf ervaren hebben.

II. Dankbaar aan Elisa, de profeet. "Daarom heb ik om de wille van Hem, wiens dienstknecht gij zijt, een geschenk voor u, zilver, en goud, en kleren, al wat u gevallen zal aan te nemen." Hij schatte de genezing niet naar het gemakkelijke er van voor de profeet, maar naar de weldaad er van voor hemzelf, en hij zou gaarne dienoverkomstig er voor willen betalen. Maar Elisa weigert edelmoedig de beloning, hoewel hij sterk gedrongen wordt om haar aan te nemen, en, om verder dringen te voorkomen, bekrachtigde hij zijn weigering met een eed: *Zo waarachtig als de Heere leeft indien ik het neme!* vers 16, niet omdat hij het niet nodig had, want hij was arm genoeg, en wist wel wat er mee te doen, hoe het te besteden aan de zonen van de profeten, ook niet omdat hij het ongeoorloofd achtte, want hij ontving geschenken van anderen, maar hij wilde aan deze Syriër niets verplicht zijn, deze moest niet zeggen: "ik heb Elisa rijk gemaakt," Genesis 14:23. Het zal ten zeerste tot eer van God strekken, om aan deze nieuwe bekeerling te tonen, dat aan de dienstknechten van de God Israëls geleerd was, om met heilige minachting op de rijkdom van deze wereld neer te zien, hetgeen hem zou bevestigen in zijn geloof, "dat er geen God is dan in Israël." Zie 1 Corinthiers 9:18, 2 Corinthiers 11:9.

III. Bekeerd tot de aanbidding van de God Israëls. Hij wil niet slechts een offerande offeren aan de Heere uit dankbaarheid voor zijn genezing, maar hij besluit nooit aan een andere god te offeren, vers 17. Het was een gelukkige genezing van zijn melaatsheid, die hem genas van zijn afgoderij, een nog gevaarlijker ziekte. Maar hier zijn twee voorbeelden van het zwakke en gebrekkige in zijn bekering.

1. In één opzicht deed hij er te veel in, daar hij niet slechts de God Israëls wilde aanbidden, maar hij wilde aardkluiten hebben uit de tuin van de profeet, of die tenminste door hem verordineerd waren, *om er een altaar van te maken,* vers 17. Hij, die een poosje daarvoor zeer minachtend had gesproken van het water van Israël, vers 12, gaat nu over tot een ander uiterste, en overschat de aarde van Israël, veronderstellende dat (daar God geboden had een altaar van aarde te maken, Exodus 20:24) een altaar van aarde Hem het meest welgevallig zou zijn, niet bedenkende dat de gehele aarde van de Heere is, en haar volheid of misschien heeft zijn vervoering van genegenheid en eerbied voor de profeet, niet alleen vanwege zijn macht, maar ook vanwege zijn deugd en edelmoedigheid, hem-zoals wij zeggen-de grond doen liefhebben, waarop hij trad, zodat hij wenste er een weinig van mee naar huis te nemen. Het was een beleefdheid als waarmee men heden ten dage zegt: "doe mij het genoegen mijnheer, om mij uw portret te schenken".

2. In een ander opzicht deed hij echter te weinig, hierin namelijk, dat hij zich de vrijheid voorbehield om zich in het huis van Rimmon te buigen ten gerieve van de koning, zijn meester, en naar de plicht van zijn plaats aan het hof het eiste, vers 18, in deze zaak wenste hij verontschuldigd te worden. Hij erkent dat hij het niet behoorde te doen, maar dat hij, als hij het niet deed, zijn plaats aan het hof niet kon behouden, hij betuigt dat hij er zich nooit meer, zoals voorheen, ter ere van de afgod zal buigen, maar alleen ter ere van de koning, en daarom hoopt hij dat God het hem zal vergeven. Misschien kan, alles in aanmerking genomen, hiervoor enige verschoning worden aangevoerd, al kan het niet goedgekeurd of gerechtvaardigd worden. Maar wat ons betreft, ben ik er zeker van, dat wij:

a. Zo wij met God in verbond tredende, een voorbehoud maken om enigerlei ons bekende zonde aan te houden, dat voorbehoud een vernietiging is van Zijn verbond. Wij moeten al onze overtredingen wegdoen, en generlei huis van Rimmon uitzonderen.

b. Hoewel wij aangemoedigd worden om te bidden om vergeving van de zonden, die wij bedreven hebben, zou het toch een spotten zijn met God en een bedriegen van onszelf, indien wij om dispensatie vroegen om voor het vervolg met enigerlei zonde te mogen voortgaan.

c. Zij, die niet instaat zijn om een betrekking aan het hof te verlaten als zij haar niet kunnen behouden zonder te zondigen tegen God en hun eigen geweten geweld aan te doen, schatten de gunst van God niet op de juiste waarde.

d. Zij, die in waarheid het kwade haten, zullen er een gewetenszaak van maken om alle schijn van kwaad te vermijden. Naämans ontveinzen van zijn Godsdienst kan niet goedgekeurd worden, omdat echter met zijn belofte om aan geen anderen god te offeren, dan alleen aan de God Israëls, al veel gewonnen was bij een Syriër, en omdat hij door vergeving te vragen in deze zaak, zulk een mate van overtuiging en oprechtheid aan de dag legde, dat er goede hoop was op verbetering en vooruitgang, kon de profeet in vriendschap afscheid van hem nemen met een: *Ga in vrede,* vers 19. Er moet met pas bekeerden teder en voorzichtig gehandeld worden.

Koningen 5:20-27

Naäman, een Syriër, een hoveling, een krijgsman, had veel dienaren, en wij hebben gezien, hoe verstandig en goed zij waren, vers 13. Elisa, een heilige profeet, een man Gods heeft slechts een dienaar, en hij blijkt een minne leugenaar te zijn. Zij, die van Elisa op een afstand hadden gehoord, eerden hem, en ontvingen goeds uit hetgeen zij gehoord hadden, maar op hem, die gedurig voor zijn aangezicht stond om zijn wijsheid te horen, was noch door zijn leer, noch door zijn wonderen een goede indruk gemaakt. Men zou verwacht hebben dat Elisa's dienaar een heilige zou zijn, (zoals Achabs dienaar Obadja een heilige was) maar zelfs Christus had een Judas onder zijn volgelingen. De middelen van de genade kunnen geen genade geven. De beste mensen, de beste leraren hebben dikwijls personen om zich heen gehad, die hun tot smart en schande waren. Hoe dichter bij de kerk, hoe verder van God. Velen zullen komen van oosten en westen, en zullen met Abraham en Izak en Jakob aanzitten in het koninkrijk van de hemelen, en de kinderen des koninkrijks zullen uitgeworpen worden.

Hier is:

I. Gehazi's zonde. Het was een samengestelde zonde.

1. Geldgierigheid, de wortel van alle kwaad, was op de bodem er van. Zijn meester verachtte de schatten van Naäman, maar hij begeerde ze, vers 20. Zijn hart, zegt bisschop Hall, was in Naämans koffers, en hij moet hem nalopen, om het te halen. Door wereldse rijkdom te begeren, zijn zeer velen van het geloof afgedwaald, en hebben zichzelf met vele smarten doorstoken.

2. Hij keurde het af, dat zijn meester Naämans geschenk had afgewezen, hij veroordeelde hem als een dwaas, door goud te weigeren, dat hem wordt aangeboden, benijdde zijn vriendelijkheid en edelmoedigheid jegens deze vreemdeling, al was het ook tot welzijn van zijn ziel. Kortom, hij dacht wijzer te zijn dan zijn meester.

3. Toen Naäman, als iemand van fijne, beschaafde manieren van zijn wagen afklom om hem tegemoet te gaan, vers 21, zei hij hem een opzettelijke leugen, namelijk dat zijn meester hem tot hem gezonden had, en zo ontving hij voor zich wat Naäman voor zijn meester bestemd had.

4. Hij belasterde zijn meester, en stelde hem laaghartig aan Naäman voor, alsof hij spoedig berouw had van zijn edelmoedigheid, als iemand, die wispelturig was, zelf niet wist wat hij wilde, iets zei en het dan weer herriep, op iets zwoer en dan weer zijn eed terugnam, geen edelmoedige daad kon doen of hij moest haar terstond weer ongedaan maken. Zijn verhaal van de twee zonen van de profeten was even dom als leugenachtig, als hij om een teken voor twee jonge scholieren verzocht zou hebben dan zou daar waarlijk wel minder dan een talent zilver voor volstaan hebben.

5. Er was gevaar dat hij Naäman van die heilige Godsdienst zou vervreemd hebben, die hij had omhelsd en er zijn goede mening van verminderd zou hebben. Hij zal gereed zijn te zeggen, wat Paulus' vijanden omtrent hem te kennen gaven, 2 Corinthiers 12:16, 17, namelijk dat Elisa zelf hem wel niet bezwaarde, maar, listig zijnde, hem met bedrog gevangen heeft, diegenen zendende, die voordeel van hem zochten. Wij hopen dat hij later vernomen heeft, dat Elisa's hand er niet in was,

en dat Gehazi genoodzaakt werd terug te geven wet hij onrechtvaardig had verkregen, want anders zou het hem weer naar zijn afgoden hebben kunnen drijven.

6. Dat hij zijn onrechtvaardig verkregen goed zocht te verbergen heeft zijn zonde zeer verzwaard.

a. Hij verborg het, zoals Achan zijn door heiligschennis verkregen gewin verborgen heeft, in de toren, een geheime, versterkte plaats, totdat hij gelegenheid zou hebben om het te gebruiken, vers 24, hij *kwam tot de toren.* Nu dacht hij zich in het zeker en veilig bezit er van, en hij juichte zijn goed beleid bij het bedrog toe, waardoor hij niet alleen Naämans voorzichtigheid had verschalkt maar ook evenzeer Elisa's onderscheidingsvermogen, zoals Ananias en Saffira de apostelen meenden te bedriegen.

b. Hij ontkende het, hij kwam in, en stond voor zijn heer, gereed om zijn orders te ontvangen. Niemand had meer de schijn van gehecht te zijn aan zijn heer, hoewel in werkelijkheid niemand meer schadelijk voor hem was. Hij dacht zoals Efraïm: "ik ben rijk geworden, ik heb mij groot goed verkregen, in al mijn arbeid zullen zij mij geen ongerechtigheid vinden, die zonde zij", Hosea 12:8. Zijn heer vroeg hem waar hij geweest was. "Nergens, mijn heer," zei hij, "nergens buitenshuis." De ene leugen brengt gewoonlijk de andere voort, de weg van die zonde is bergafwaarts, heb dus de moed waar te zijn.

II. De straf van deze zonde. Elisa riep hem terstond tot verantwoording, en merk nu op:

1. Hoe hij van schuld overtuigd werd. Hij dacht de profeet te bedriegen, maar hem werd spoedig te verstaan gegeven, dat de Geest van de profetie niet bedrogen kan worden, en dat het tevergeefs was de Heilige Geest te liegen. Elisa kan hem zeggen:

a. Wat hij gedaan had, hoewel hij het had ontkend. Gij zegt dat gij nergens heengegaan zijt, maar *ging niet mijn hart mede?* vers 26. Moest Gehazi nu nog leren dat profeten geestelijke ogen hebben? Of dacht hij iets te kunnen verbergen voor een ziener, voor hem met wie de verborgenheid des Heeren is? Het is dwaasheid te durven zondigen in de hoop op geheimhouding. Die zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn, en een valse tong is maar voor een ogenblik. De waarheid zal uitkomen, en dikwijls komt zij op vreemde wijze aan het licht tot beschaming van hen, die de leugen tot hun toevlucht hebben gesteld.

b. Wat hij zich voornam, hoewel hij dat in zijn eigen borst verborgen hield. Hij kon hem tot zelfs de gedachten en voornemens zijns harten zeggen: dat hij, nu hij deze twee talenten zilvers verkregen had, van plan was grond te kopen en vee, Elisa's dienst te verlaten en zich voor eigen rekening te vestigen. Al de dwaze verwachtingen en bedenkselen van vleselijk-gezinde wereldlingen liggen open voor God. En hij wijst hem ook op het kwaad er van: *Was het een tijd om zilver te nemen?* Is dit een gelegenheid om u te verrijken? Kon gij geen beter middel vinden om geld te verkrijgen dan door uw meester te beliegen en een struikelblok voor de voeten eens pas bekeerden te leggen?" Zij, die wanneer en door welk middel dan ook, of het goed of slecht is, rijkdom willen verkrijgen, stellen zich bloot aan zeer veel verzoeking. Zij, die rijk willen worden "(per fas, per nefas, rem, rem, quocunque modo rem door recht of door onrecht, onverschillig voor beginselen", slechts op geld uit) "doen zich verzinken in verderf en ondergang," 1 Timotheus 6:9. Oorlog, en brand, en pestilentie, en schipbreuk zijn niet, zoals velen ze maken, gelegenheden om er geld door te verkrijgen. Het is geen

tijd om onze rijkdom te vermeerderen, wanneer wij het niet anders kunnen doen dan door middelen, die onterend zijn voor God en Godsdienst of schadelijk voor onze broederen of voor het publiek.

2. Hoe hij er voor gestraft werd. *De melaatsheid van Naäman zal u aankleven,* vers 27. Indien hij zijn geld wil hebben, zal hij er zijn ziekte bij hebben. "Transit cum onere-het gaat aan u over met de lasten". Hij bedacht akkers na te laten aan zijn geslacht, maar in plaats daarvan laat hij een walgelijke kwaal na aan zijn zaad van geslacht tot geslacht. Het vonnis werd terstond voltrokken aan hemzelf niet spoediger gezegd dan gedaan, *hij ging hij van voor zijn aangezicht, melaats, wit als de sneeuw.* Aldus is hij geschandvlekt, onteerd, en draagt hij de tekenen van zijn schande overal waar hij heengaat, aldus laadt hij op zich en zijn geslacht een vloek, die niet slechts voor het ogenblik zijn slechtheid zal bekendmaken, maar er de gedachtenis van zal vereeuwigen. "Te arbeiden om schatten met een valse tong, is een voortgedreven ijdelheid dergenen, die de dood zoeken," Spreuken 21:6. Zij, die rijkdom verkrijgen door bedrog en onrechtvaardigheid, kunnen er noch genot noch bestendigheid van verwachten. Wat was het Gehazi nut, dat hij zijn twee talenten verkregen heeft, nu hij er zijn gezondheid, zijn eer, zijn vrede, zijn dienst en-zo het niet door berouw en bekering voorkomen werd-zijn ziel door verloor? Zie Job 20:12 en verv.

HOOFDSTUK 6

1 En de kinderen der profeten zeiden tot Elisa: Zie nu, de plaats, waar wij wonen voor uw aangezicht, is voor ons te eng.
2 Laat ons toch tot aan de Jordaan gaan, en elk van daar een timmerhout halen, dat wij ons daar een plaats maken, om er te wonen. En hij zeide: Gaat heen.
3 En er zeide een: Het believe u toch te gaan met uw knechten. En hij zeide: Ik zal gaan.
4 Zo ging hij met hen. Als zij nu aan de Jordaan gekomen waren, hieuwen zij hout af.
5 En het geschiedde, als een het timmerhout velde, dat het ijzer in het water viel; en hij riep, en zeide: Ach, mijn heer, want het was geleend.
6 En de man Gods zeide: Waar is het gevallen? En toen hij hem de plaats gewezen had, sneed hij een hout af, en wierp het daarhenen, en deed het ijzer boven zwemmen.
7 En hij zeide: Neem het tot u op. Toen stak hij zijn hand uit, en nam het,
8 En de koning van Syrie voerde krijg tegen Israel, en beraadslaagde zich met zijn knechten, zeggende: Mijn legering zal zijn in de plaats van zulk een.
9 Maar de man Gods zond henen tot den koning van Israel, zeggende: Wacht u, dat gij door die plaats niet trekt, want de Syriers zijn daarhenen afgekomen.
10 Daarom zond de koning van Israel henen aan die plaats, waarvan hem de man Gods gezegd en hem gewaarschuwd had, en wachtte zich aldaar, niet eenmaal, noch tweemaal.
11 Toen werd het hart des konings van Syrie onstuimig over dezen handel; en hij riep zijn knechten, en zeide tot hen: Zult gij mij dan niet te kennen geven, wie van de onzen zij voor den koning van Israel?
12 En een van zijn knechten zeide: Neen, mijn heer koning! Maar Elisa, de profeet, die in Israel is, geeft den koning van Israel te kennen de woorden, die gij in uw binnenste slaapkamer spreekt.
13 En hij zeide: Gaat heen, en ziet, waar hij is, dat ik zende en hem halen late. En hem werd te kennen gegeven, zeggende: Zie, hij is te Dothan.
14 Toen zond hij daarhenen paarden, en wagenen, en een zwaar heir; welke des nachts kwamen, en omsingelden de stad.
15 En de dienaar van den man Gods stond zeer vroeg op, en ging uit; en ziet, een heir omringde de stad met paarden en wagenen. Toen zeide zijn jongen tot hem: Ach, mijn heer, hoe zullen wij doen.
16 En hij zeide: Vrees niet; want die bij ons zijn, zijn meer, dan die bij hen zijn.
17 En Elisa bad, en zeide: HEERE, open toch zijn ogen, dat hij zie! En de HEERE opende de ogen van den jongen, dat hij zag; en ziet, de berg was vol vurige paarden en wagenen rondom Elisa.
18 Als zij nu tot hem afkwamen, bad Elisa tot den HEERE, en zeide: Sla toch dit volk met verblindheden. En Hij sloeg hen met verblindheden, naar het woord van Elisa.
19 Toen zeide Elisa tot hen: Dit is de weg niet, en dit is de stad niet; volgt mij na, en ik zal u leiden tot den man, dien gij zoekt; en hij leidde hen naar Samaria.
20 En het geschiedde, als zij te Samaria gekomen waren, dat Elisa zeide: HEERE, open de ogen van dezen, dat zij zien! En de HEERE opende hun ogen, dat zij zagen; en ziet, zij waren in het midden van Samaria.
21 En de koning van Israel zeide tot Elisa, als hij hen zag: Zal ik hen slaan? Zal ik hen slaan, mijn vader?
22 Doch hij zeide: Gij zult hen niet slaan; zoudt gij ook slaan, die gij met uw zwaard en met uw boog gevangen hadt? Zet hun brood en water voor, dat zij eten en drinken, en tot hun heer trekken.
23 En hij bereidde hun een grote maaltijd, dat zij aten en dronken; daarna liet hij hen gaan, en zij trokken tot hun heer. Zo kwamen de benden der Syriers niet meer in het land van Israel.

24 En het geschiedde daarna, dat Benhadad, de koning van Syrie, zijn gehele leger verzamelde, en optoog, en Samaria belegerde.
25 En er werd grote honger in Samaria; want ziet, zij belegerden ze, totdat een ezelskop voor tachtig zilverlingen was verkocht, en een vierendeel van een kab duivenmest voor vijf zilverlingen.
26 En het geschiedde, als de koning op den muur voorbijging, dat een vrouw tot hem riep, zeggende: Help mij, heer koning!
27 En hij zeide: De HEERE helpt u niet; waarvan zou ik u helpen? Van den dorsvloer of van de wijnpers?
28 Verder zeide de koning tot haar: Wat is u? En zij zeide: Deze vrouw heeft tot mij gezegd: Geef uw zoon, dat wij hem heden eten, en morgen zullen wij mijn zoon eten.
29 Zo hebben wij mijn zoon gezoden, en hebben hem gegeten; maar als ik des anderen daags tot haar zeide: Geef uw zoon, dat wij hem eten, zo heeft zij haar zoon verstoken.
30 En het geschiedde, als de koning de woorden dezer vrouw gehoord had, dat hij zijn klederen scheurde, alzo hij op den muur voortging; en het volk zag, dat, ziet, een zak van binnen over zijn vlees was.
31 En hij zeide: Zo doe mij God, en doe zo daartoe, indien het hoofd van Elisa den zoon van Safat, heden op hem zal blijven staan!
32 (Elisa nu zat in zijn huis, en de oudsten zaten bij hem.) En hij zond een man van voor zijn aangezicht; maar eer de bode tot hem gekomen was, had hij gezegd tot de oudsten: Hebt gijlieden gezien, hoe die zoon des moordenaars gezonden heeft, om mijn hoofd af te nemen? Ziet toe, als die bode komt, sluit de deur toe, en dringt hem uit met de deur; is niet het geruis der voeten van zijn heer achter hem?
33 Als hij nog met hen sprak, ziet, zo kwam de bode tot hem af; en hij zeide: Zie, dat kwaad is van den HEERE; wat zou ik verder op den HEERE wachten?

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een verder bericht van Elisa's wonderen.

1. Hij deed ijzer op water drijven, vers 1 -7.

2. Hij ontdekte aan de koning van Israël de verborgen raadslagen van de koning van Syrië, vers 8-12..

3. Hij verloste zich uit de handen van hen, die gekomen waren om hem gevangen te nemen, vers 13-23.

II. De belegering van Samaria door de Syriërs, en de grote nood, waarin de stad gekomen was, vers 24-33. De verlichting van die nood is wederom een wonder, gewrocht naar Elisa's woord, waarvan wij het verhaal zullen hebben in het volgende hoofdstuk. Elisa is nog een grote zegen, beide voor de kerk en de staat, beide voor de zonen van de profeten en voor de vorst.

Koningen 6:1-7

Er zijn hier verscheidene dingen op te merken.

I. Betreffende de zonen van de profeten en hun toestand en karakter. De school, waarvan hier gesproken wordt, schijnt die van Gilgal te zijn geweest, want daar bevond zich Elisa, Hoofdstuk 4:38, en het was nabij de Jordaan. Waarschijnlijk zijn overal waar Elisa woonde, zovelen van de zonen van de profeten als slechts konden, tot hem gekomen om het voorrecht te hebben van zijn onderwijs, zijn raad en zijn gebeden. Ieder hunner begeerde bij hem te wonen in zijn nabijheid te zijn. Zij, die leraren willen worden, moeten streven naar de beste middelen om kennis te verkrijgen. Merk nu op:

1. Dat hun aantal toenam, zodat zij gebrek hadden aan ruimte. *De plaats is voor ons te eng,* vers 1. Dit was aangenaam om te horen, want er blijkt uit dat velen tot hen waren toegedaan. Ongetwijfeld hebben Elisa's wonderen velen tot hem getrokken, misschien namen zij te meer toe, nu Gehazi omslagen was, en waarschijnlijk een eerlijker man in zijn plaats was gekomen om voor hun provisie te zorgen want naar hetgeen wij lazen in Hoofdstuk 4:43 schijnt het, dat Naämans geval niet het enige was, waarin hij zijns meesters edelmoedigheid afkeurde.

2. Het waren nederige mannen, niet gesteld op sierlijkheid of grootheid. Toen zij ruimte nodig hadden, stelden zij niet voor om cederhout en marmer te laten komen, en kunstige werkmeesters, maar alleen, dat ieder van hun een timmerhout zou gaan halen, ten einde er een eenvoudig houten gebouw van op te trekken. Het betaamt de zonen van de profeten, die belijden dat zij naar grote dingen uitzien in de toekomende wereld, met eenvoudige dingen tevreden te zijn in deze wereld.

3. Het waren arme mannen, mannen, die geen invloed hadden bij de groten van de aarde. Het was een teken dat Joram koning was, en ook Izebel nog regeerde, want anders zouden de zonen van de profeten, als zij ruimte nodig hadden, zich slechts tot de regering hebben behoeven te wenden, niet onder elkaar behoeven te beraadslagen, om uitbreiding van hun gebouwen te verkrijgen. Gods profeten zijn zelden in gunst geweest bij de wereld. Ja meer, zij waren zo arm, dat zij niet eens werklieden konden aannemen, maar van hun studie voor het ogenblik moesten aflaten, om zelf het werk te doen, ja zij konden zelfs geen gereedschappen kopen, maar moesten ze van hun naburen lenen. En zo is dan armoede geen hinderpaal voor profetie.

4. Het waren naarstige mannen, bereid en gewillig om zich moeite te geven. Zij begeerden niet als luie hommels, (luie monniken had ik wel kunnen zeggen) te leven van de arbeid van anderen, maar begeerden slechts verlof van hun president om zelf de arbeid te verrichten. Gelijk de zonen van de profeten niet zo in bepeinzing verdiept moeten zijn, dat zij er ongeschikt door worden voor handelen, zo moeten zij zich nog veel minder toegeven in gemakzucht, zodat zij afkerig zijn van werken. Hij die moet eten of sterven, moet werken of verhongeren, 2 Thessalonicenzen 3:8, 10. Laat niemand eerlijke arbeid als een last of een verkleining beschouwen.

5. Het waren mannen, die grote waardering van en eerbied voor Elisa hebben gekoesterd. Hoewel zij zelf profeten waren, hebben zij hem grote achting en eerbied betoond.

a. Zij wilden volstrekt niet gaan bouwen zonder zijn toestemming, vers 2. Het is voor ons allen goed om ons eigen oordeel te wantrouwen, zelfs als wij denken dat het op alle rede berust, en begerig te zijn naar de raad van hen, die wijzer zijn en meer ervaring hebben dan wij. En het is inzonderheid aanbevelenswaardig voor de zonen van de profeten, om hun vaders mee te nemen, en in alle zaken van gewicht te handelen onder hun leiding, "permissu superiorem-met verlof van hun meerderen."

b. Zij wilden niet gaarne hun bomen gaan vellen zonder zijn gezelschap: *het believe u toch te gaan met uw knechten,* vers 3, niet alleen om ons van raad te dienen in het een of ander voorkomend geval maar om goede orde onder ons te houden, opdat wij, onder uw oog zijnde, ons gedragen zoals het ons betaamt." Goede discipelen begeren altijd onder goede discipline te zijn.

6. Het waren eerlijke mannen, mannen, die in zorg waren, om aan ieder het zijne te geven. Toen een van hun met al te heftige beweging de bijl ophief om de slag te geven, zoals zij, die slechts zelden zulk werk verrichten, allicht geneigd zijn te doen-vloog de kop van zijn bijl in het water. Nu zei hij niet: "Het was een ongeluk, en wie kan een ongeluk voorkomen? De steel was er niet goed aan vast, en de eigenaar verdient het verlies te dragen." Neen, met smartelijke bezorgdheid roept hij uit: *Ach mijn heer! want het was geleend,* vers 5. Ware de bijl zijn eigendom geweest, het zou hem slechts verdrietig gemaakt hebben, dat hij nu niet verder zijn broederen kon helpen in het werk, maar daarbij is het hem een smart, dat hij nu niet rechtvaardig kan zijn tegenover de eigenaar, tegenover wie hij niet slechts rechtvaardig maar ook dankbaar moet wezen. Wij behoren met hetgeen wij van iemand geleend hebben even zorgzaam te zijn als met onze eigen zaken, om het niet te verliezen of te beschadigen, omdat wij onze naaste moeten liefhebben als onszelf, en hem doen zoals wij wensen, dat ons gedaan zal worden. Waarschijnlijk was deze profeet arm, en had hij het geld niet om voor de bijl te betalen, hetgeen het verdriet over het verlies er van nog groter maakte. Voor mensen met een eerlijk gemoed bestaat het grievendste van de armoede hierin, dat zij niet bij machte zijn hun schulden te betalen, niet, dat zij zelf er door aan gebrek en schande zijn blootgesteld.

II. Betreffende Elisa, de vader van de profeten.

1. Dat hij een zeer inschikkelijk en medelijdend man was, hij ging met de zonen van de profeten naar het bos, toen zij zijn gezelschap begeerden, vers 3. Laat niemand, laat inzonderheid geen leraar, zich te groot of te voornaam achten om goed te doen, maar teer en vriendelijk zijn voor allen.

2. Dat hij een man was van grote macht, hij kon ijzer op het water doen drijven tegen deszelfs aard, vers 6, want de God van de natuur is niet aan haar wetten gebonden. Hij heeft de steel niet naar de bijl geworpen, maar sneed een nieuw hout af, en wierp het in de rivier. Wij behoeven het wonder niet te verdubbelen door te veronderstellen dat het hout zonk om het ijzer te halen, het was genoeg, dat het tot teken diende van de Goddelijke roepstem tot het ijzer om te komen bovendrijven. Gods genade kan aldus het steenachtige ijzeren hart opheffen, dat verzonken is in het slijk van deze wereld, en de genegenheden, die van nature uitgaan naar hetgeen aards is, verheffen en doen uitgaan naar hetgeen boven is.

Koningen 6:8-12

Hier zien wij Elisa de koning helpende met zijn geest van de profetie, zoals hij tevoren de zonen van de profeten geholpen heeft, want deze evenals andere gaven, wordt aan een ieder gegeven tot hetgeen oorbaar is, en welk vermogen iemand heeft om goed te doen, hij wordt er een schuldenaar door gemaakt, beide van de wijze en de onwijze.

Merk hier op:

1. Hoe aan de koning van Israël door Elisa bericht werd gegeven van al de plannen en bewegingen van zijn vijand, de koning van Syrië, veel nauwkeuriger dan hij het door de opmerkzaamste en getrouwste verspieders had kunnen ontvangen. Als de koning van Syrië in een geheime krijgsraad het besluit nam, om een inval in het land Israël te doen op een plaats, waar hij dacht dat men dit het minst zou verwachten en waar men het minst instaat zou zijn weerstand te bieden, dan had, eer nog zijn orders het krijgsvolk bereikten, de koning van Israël er reeds door Elisa bericht van ontvangen, en aldus had hij dan de gelegenheid om het kwaad te voorkomen, en dit geschiedde menigmaal, vers 8-10. Zie hier:

a. Dat de vijanden van Gods Israël listig zijn in hun raadslagen, en rusteloos zijn in hun pogen tegen het Israël van God. "Zij zullen het niet weten noch zien totdat wij in het midden van hen komen en slaan hen dood," Nehemia 4:11.

b. Al die raadslagen zijn bekend aan God, hoe zij ook in het verborgen worden beraamd. Hij weet niet slechts wat de mensen doen, maar ook wat zij voornemens zijn te doen, en heeft velerlei middelen om hun plannen te verijdelen.

c. Het is ons van het grootste nut om gewaarschuwd te worden voor het gevaar, waarin wij verkeren, zodat wij er tegen op onze hoede kunnen zijn. Het werk van Gods profeten is ons te waarschuwen, indien wij, gewaarschuwd zijnde, ons niet redden dan is het onze eigen schuld, en dan zal ons bloed op ons hoofd zijn. De koning van Israël wilde wèl achtgeven op Elisa's waarschuwingen tegen het gevaar, dat hem dreigde van de Syriërs, maar niet op de waarschuwingen, die hij hem gaf voor het gevaar, dat hem dreigde van zijn zonden. Op zulke waarschuwingen wordt door de meesten weinig acht geslagen, zij willen zich redden van de dood, maar niet van de hel.

2. Hoe dit de koning van Syrië vertoornde. Hij verdacht zijn senatoren van verraad, dat iemand zijn raadslagen aan de koning van Israël verried, vers 11. Maar een van zijn dienaren, die door Naäman en anderen van Elisa's wonderen gehoord had, komt tot de gevolgtrekking dat hij het moest wezen, die de koning van Israël dit bericht gaf, vers 12. Wat kon hij niet ontdekken, die aan Gehazi kon zeggen wat hij dacht? Hier wordt een bekentenis van de onbegrensde kennis, zoals tevoren van de onbegrensde macht van de God van Israël, aan Syriërs ontwrongen. Niets dat door enigerlei plaats, op enigerlei tijd gedaan, gezegd of gedacht wordt, is buiten het bereik van de kennisneming van God.

Koningen 6:13-23

I. Hier is de grote krijgsmacht, die de koning van Syrië zond om Elisa gevangen te nemen. Hij vernam waar hij zich bevond, namelijk te Dothan, dat niet ver was van Samaria, daarheen zond hij een sterk leger van krijgslieden, die hem ‘s nachts moesten overvallen, en hem dood of levend tot de koning moesten brengen, vers 14. Misschien had hij gehoord dat toen slechts een hoofdman met zijn vijftigen gezonden was om Elia gevangen te nemen, hij teleurgesteld was in zijn poging daartoe, en daarom zond hij nu een leger tegen Elisa, alsof het vuur van de hemel, dat vijftig man had verteerd, niet even gemakkelijk vijftig duizend kon verteren. Naäman kon hem zeggen dat Elisa in geen versterkte plaats woonde, noch door wachten omgeven was, noch grote invloed had onder het volk, zodat hij voor geen tumult, geen volksoploop beducht behoefde te wezen, waartoe was dan zo groot een krijgsmacht nodig? Maar aldus hoopte hij zich van hem te verzekeren, inzonderheid als hij hem aldus plotseling overviel. Dwaas! Geloofde hij, ja of neen, dat Elisa de koning van Israël zijn geheime raadslagen mededeelde? Zo neen, wat had hij dan tegen hem? Zo ja, kon hij dan zo onnozel zijn om te denken dat hij de raadslagen niet zou ontdekken, die tegen hemzelf gericht waren, en dat hij, invloed genoeg hebbende in de hemel om ze te ontdekken, geen invloed genoeg zou hebben om ze teniet te doen? Zij, die tegen God, tegen Zijn volk en Zijn profeten strijden, weten niet wat zij doen.

II. De grote vrees, die de dienaar van de profeet beving, toen hij bemerkte dat de stad door de Syriërs was ingesloten, en het krachtige middel door de profeet aangewend om hem gerust te stellen en zijn vrees weg te nemen. Elisa schijnt zijn dienaar gewend te hebben om vroeg op te staan, dat is het middel om iets tot stand te brengen, het werk van de dag op zijn dag te doen. Op zijnde, hoorde hij het gedruis van krijgsvolk, toen zag hij uit, en bemerkte dat de stad door een legermacht omsingeld was, vers 15, welk leger ongetwijfeld geheel verzekerd was van succes, en dat zij de lastige profeet weldra in handen zullen hebben. Merk nu op:

1. In welk een ontsteltenis hij kwam, hij gaat terstond tot Elisa om er hem bericht van te geven. *"Ach, mijn heer,"* zegt hij, *"hoe zullen wij doen?* Wij zijn verloren, wij kunnen er niet aan denken om te strijden of om te vluchten, wij moeten hun onvermijdelijk in handen vallen." Had hij slechts Davids psalmen bestudeerd, die toen reeds bestonden, hij zou hebben kunnen leren "niet te vrezen voor tien duizenden des volks," Psalm 3:7, ja ook dan niet, "ofschoon een leger hem belegerde," Psalm 27:3. Had hij bedacht dat hij in gezelschap was van zijn meester, door wie God grote dingen had gedaan, en die Hij nu niet in de handen van de onbesnedenen zou laten vallen, en die, anderen verlost hebbende, ongetwijfeld ook zichzelf kon verlossen, hij zou niet aldus ten einde raad geweest zijn. Indien hij slechts gezegd had: Hoe zal ik doen? het zou meer te verontschuldigen zijn geweest, zoals de noodkreet van de discipelen toen zij riepen: "Heere behoud ons, wij vergaan!" maar hij behoefde er zijn meester niet bij in te sluiten als zijnde ook in nood, zeggende: *Hoe zullen wij doen?*

2. Hoe zijn meester hem geruststelde:

A. Door woorden. Wat hij tot hem zei, vers 16, is gezegd tot alle getrouwe dienstknechten Gods, als er van buiten strijd is en van binnen vrees. Vrees niet met de vrees, die pijn heeft, *want die bij ons zijn* om ons te beschermen, *zijn meer dan die bij hen zijn* om ons te verderven, engelen, oneindig meer talrijk, God oneindig machtiger." Als wij ons de redenen van onze vrees zo groot

voorstellen, dan moeten wij heldere, grote, hoge gedachten koesteren van God en de onzichtbare wereld. "Als God voor ons is," wij weten wat volgt, Romeinen 8:31.

B. Door een visioen, vers 17..

a. Er scheen Elisa veel aan gelegen te zijn dat zijn dienaar gerustgesteld en tevreden zal zijn. Godvruchtige mensen begeren niet slechts zelf gerust te zijn, maar ook dat degenen, die hen omringen, gerust zullen wezen. Elisa had onlangs zijn vorige dienaar weggezonden, en deze, die nu pas in zijn dienst was gekomen had het voorrecht en voordeel nog niet van ervaring, daarom wenste zijn meester hem een ander overtuigend bewijs te geven van de Almacht, die hem gebruikte, en die dus ook voor hem gebruikt werd. Zij, wier geloof sterk is, moeten medelijden hebben met hen, wier geloof zwak is en die van een vreesachtige geest zijn, en doen wat zij kunnen om hun handen te sterken.

b. Hij zag zich veilig en verlangde niets meer, dan dat zijn dienaar zou zien wat hij zag, namelijk een wacht van engelen om zich heen, dezulken, die zijn meester naar de poorten van de hemel hebben gevoerd, waren zijn beschermers tegen de poorten van de hel *vurige wagens en vurige paarden.* Vuur is schrikwekkend en verterend, de macht, die gebruikt werd voor Elisa's bescherming, kon de aanvallers verschrikken en verteren. Gelijk engelen Gods boden zijn, zo zijn zij ook Zijn krijgslieden, Zijn legerscharen, Genesis 32:2 Zijn legioenen, of regimenten, Mattheus 26:53 ten goede van Zijn volk.

c. Om zijn dienaar gerust te stellen was er niets meer nodig dan dat zijn ogen geopend werden, daar heeft hij voor hem om gebeden, en dat heeft hij voor hem verkregen: *Heere, open toch zijn ogen. dat hij zie.* Zijn lichamelijke ogen waren open en daarmee zag hij het gevaar. "Heere, open de ogen van zijn geloof, opdat hij daarmee de bescherming zie, waaronder wij ons bevinden." De grootste weldaad, die wij bewijzen kunnen aan hen die vreesachtig en kleinmoedig zijn is voor hen te bidden, en hen aldus aan de machtige genade Gods te bevelen. Het openen van onze ogen zal onze vrees tot zwijgen brengen, in het donker zijn wij altijd vreesachtig, hoe helderder blik wij hebben op de soevereiniteit en macht van de hemel, hoe minder wij de rampen van deze aarde zullen vrezen.

III. De schandelijke nederlaag, die Elisa het leger toebracht, dat gekomen was om hem gevangen te nemen, zij dachten hem tot hun prooi te hebben, maar hij stak de draak met hen, zover was hij van hen, of enig kwaad van hen, te vrezen.

1. Hij bad God hen met verblindheid te slaan en allen werden zij terstond met verblindheid geslagen. Zij waren niet stekeblind, noch waren zij er zich van bewust verblind te zijn, want zij konden het licht zien, maar hun gezichtsvermogen was zó veranderd, dat zij de personen en de plaatsen niet konden herkennen waarmee zij vroeger bekend waren, vers 18. Zij waren zó in de war, dat diegenen onder hen op wie zij vertrouwden voor het bericht, niet wisten dat de plaats waar zij zich bevonden Dothan was, noch dat de persoon met wie zij spraken, Elisa was, zij "tastten en stieten zich op de middag als in de schemering," Jesaja 59:10, Job 12:24, 25, hun geheugen en hun onderscheidingsvermogen faalden. Zie de macht van God over de geest en het verstand van de mensen naar beide zijden: Hij verlichtte de ogen van Elisa's vriend, en verduisterde de ogen van zijn vijanden, zodat zij wel zagen, maar niet bemerkten, Jesaja 6:9. Voor dit tweeledig oordeel is Christus in de wereld gekomen,

namelijk "Opdat degenen, die niet zien, zien mogen, en die zien, blind worden," Johannes 9:39, voor sommigen een reuk des levens, voor anderen een reuk des doods.

2. Toen zij aldus verbijsterd en verward waren, voerde hij hen naar Samaria, vers 19, hun belovende dat hij hun de man zou tonen, die zij zochten, en hij deed het. Hij loog hun niet toen hij hun zei: *Dit is de weg niet, en dit is de stad niet,* waar Elisa is, want hij was nu buiten de stad gekomen, en, als zij hem wilden zien, dan moesten zij naar een andere stad gaan, waar hij hen heen zal leiden, zij die strijden tegen God en Zijn profeten bedriegen zichzelf, en worden rechtvaardig aan hun eigen begoocheling overgelaten.

3. Toen hij hen naar Samaria gebracht had, bad hij God dat Hij hun ogen zou openen opdat zij zouden zien waar zij waren, vers 20 en zie, tot hun grote verschrikking *waren zij in het midden van Samaria,* waar naar alle waarschijnlijkheid een genoegzame krijgsmacht aanwezig was om hen allen te verdelgen of hen tot krijgsgevangenen te maken. Satan, de god van deze wereld, verblindt der mensen ogen en misleidt hen aldus, zodat hij hen ten verderve voert, maar als God hun ogen verlicht, dan zien zij zich temidden van hun vijanden, gevangen in de macht van Satan en in gevaar van de hel, hoewel zij tevoren dachten dat hun staat goed was. De vijanden van God en Zijn kerk zullen, als zij zich verbeelden te kunnen triomferen, zichzelf overwonnen zien en bemerken dat er over hen getriomfeerd wordt.

4. Toen hij hen in zijn macht had, deed hij blijken dat hij onder de invloed was van Goddelijke goedheid, zowel als van Goddelijke macht.

1. Hij droeg zorg om hen te beschermen tegen het gevaar, waarin hij hen gebracht had, en vergenoegde zich er mee hun te tonen wat hij had kunnen doen, hij behoefde het zwaard niet van een engel om zijn twistzaak te wreken het zwaard van de koning Israëls staat hem ten dienste, zo hij er gebruik van wil maken, vers 21. *Zal ik hen slaan, mijn vader* (zo eerbiedig spreekt hij nu tot hem, hoewel hij hem spoedig daarna de dood zwoer), *zal ik hen slaan?* En wederom, alsof hij verlangde hen aan te vallen: *Zal ik hen slaan?* Misschien gedacht hij hoe misnoegd God was op zijn vader omdat hij diegenen uit zijn handen liet ontkomen, die Hij in zijn macht had gegeven om hen te verderven, en wilde hij niet op gelijke wijze overtreden. Maar hij heeft zo'n eerbied voor de profeet, dat hij geen slag wil geven zonder zijn opdracht. Maar de profeet wilde volstrekt niet dat hij zich met hen zou bemoeien, zij waren hier gebracht om overtuigd en beschaamd, niet om gedood te worden, vers 22. Indien zij zijn gevangenen waren, die hij met zijn zwaard en zijn boog gevangen had, en hem toen om lijfsgenade vroegen, het zou barbaars zijn geweest haar te weigeren, en indien hij haar hun had verleend, het zou vals en verraderlijk zijn hun leed te doen, en tegen de wetten van de eer, maar zij waren zijn gevangenen niet, zij waren Gods gevangenen en van de profeet, en daarom moet hij hun geen leed doen. Zij, die zich verootmoedigen onder de hand Gods, nemen de beste maatregelen om zich te beveiligen.

2. Hij droeg zorg om hen van spijs te voorzien, hij beval de koning hen goed te onthalen en hen dan te laten gaan, hetgeen hij deed, vers 24.

a. Het was prijzenswaardig in de koning, dat hij tegen zijn eigen neiging, en naar het scheen, tegen zijn belang, 1 Samuel 24:19, de profeet zo gehoorzaam was. Ja zo gaarne wilde hij Elisa verplichten, dat hij, terwijl hem slechts bevolen was hun *brood en water voor te zetten* (en dat is een goede

kost voor gevangenen) *hun een grote maaltijd bereidde,* om de eer op te houden van zijn hof en zijn land en van Elisa.

b. Het was loffelijk van de profeet, dat hij zo edelmoedig was jegens zijn vijanden, die, hoewel zij gekomen waren om hem gevangen te nemen, niet konden heengaan zonder hem te bewonderen als de machtigste en de vriendelijkste man die zij ooit ontmoet hadden. De grote plicht om onze vijanden lief te hebben en goed te doen aan degenen, die ons haten, was in het Oude Testament zowel geboden, Spreuken 25:21, 22. "Indien degene, die u haat, hongert, geef hem brood te eten, " Exodus 23:4, 5, als beoefend, zoals hier door Elisa. Zijn voorganger had een proeve gegeven van de Goddelijke gerechtigheid, toen hij vlammen vuur deed komen op de hoofden van zijn vervolgers om hen te verteren, maar hij gaf een proeve van Goddelijke goedertierenheid, door vurige kolen op hun hoofd te hopen, om hen te vertederen, zo laat ons dan niet overwonnen worden door het kwade, maar het kwade overwinnen door het goede.

Eindelijk. De goede uitwerking, die dit voor het ogenblik had op de Syriërs, zij *kwamen niet meer in het land Israëls,* namelijk met het doel om Elisa gevangen te nemen, zij zagen dat dit vruchteloos was, geen van hun benden wilde er zich meer toe lenen, om zo’n groot en goed man aan te vallen. De glorierijkste overwinning, behaald over een vijand is die, waardoor hij in een vriend wordt veranderd.

Koningen 6:24-33

Deze laatste paragraaf van dit hoofdstuk had eigenlijk de eerste van het volgende behoren te wezen, want zij begint een nieuwe geschiedenis, welke daar voortgezet en geëindigd wordt. Hier is:

I. Het beleg, dat de koning van Syrië voor Samaria sloeg, en de grote nood, die daardoor in de stad heerste. De Syriërs hadden spoedig de vriendelijkheid vergeten, die zij onlangs in Samaria ontvangen hadden, en zeer ondankbaar zoeken zij nu, zonder dat zij er-voorzover blijkt reden of aanleiding toe hadden, haar te verderven, vers 24. Het land was, naar wij kunnen veronderstellen, reeds geplunderd en verwoest, toen de hoofdstad tot de uiterste ellende was gebracht, vers 25. De schaarste, die kortgeleden in het land had geheerst, was waarschijnlijk de oorzaak, dat de voorraadschuren leeg waren, of de belegering moet zo plotseling en snel hebben plaatsgehad, dat zij geen tijd hadden de stad te provianderen, zodat, terwijl van buiten het zwaard verteerde de honger van binnen nog meer ellende veroorzaakte, Klaagliederen 4:9, want het schijnt dat de Syriërs geen plan hadden de stad te bestormen, maar haar wilden uithongeren. Zó groot was de schaarsheid van de levensmiddelen, dat een ezelskop, waaraan slechts weinig vlees is, en dan nog zeer onsmakelijk, ongezond en ceremonieel onrein, verkocht werd voor zestig gulden, en een kleine hoeveelheid van wikken, of linzen, of een dergelijke grove korensoort, toen duivenmest genaamd, voor vijf zilverlingen, of ongeveer negen gulden. Leer overvloed te waarderen en er dankbaar voor te zijn, zie hoe weinig geld waard is, als het in tijden van hongersnood zo geredelijk wordt afgestaan voor iets, dat eetbaar is.

II. De droeve klacht, waarmee een arme vrouw tot de koning kwam in deze ontzettende hongersnood. *Hij ging voorbij op de muur,* om orders te geven voor het betrekken van de wacht, het posteren van de schutters, het herstellen van de bressen en dergelijke zaken meer, toen een vrouw uit de stad hem toeriep: *Help mij, heer koning!* vers 26. Tot wie zal de onderdaan, die in nood is, zich om hulp wenden dan tot de koning, die door zijn ambt de beschermer is van het recht en de wreker van het onrecht? Hij geeft een droevig antwoord vers 27. *De Heere helpt u niet, waarvan zou ik u helpen?* Sommigen denken dat het een twistend woord was, de taal van zijn gemelijk gemoed. "Waarom verwacht gij iets van mij, nu God zelf hard met ons handelt?" Omdat hij haar niet kon helpen, zoals hij gaarne gewild zou hebben, van de dorsvloer of van de wijnpers, wil hij haar in het geheel niet helpen, wij moeten ons er voor wachten om door beproevingen zuur of gemelijk te worden. Maar het schijnt veeleer een kalmerend woord te zijn: "Laat ons tevreden wezen en ons voordeel doen met de beproeving door tot God op te zien, want voordat Hij ons helpt kan ik u niet helpen."

1. Hij betreurt de leegte van de dorsvloer en de wijnpers, die waren niet wat zij geweest zijn, zelfs die van de koning faalden. Wij lezen in vers 23 van de grote voorraad van levensmiddelen, waarover hij te beschikken had, voldoende om een leger te kunnen onthalen, maar nu heeft hij niets, waarmee hij een arme vrouw te hulp kon komen. Op grote overvloed volgt soms schaarste, wij kunnen er niet zeker van wezen, dat "de dag van morgen zal zijn als deze," Jesaja 56:12, Psalm 30:7.

2. Hij bekent zich hiermede onmachtig om te helpen, tenzij God hen hielp. Zonder God zijn schepselen hulpeloos want ieder schepsel is al hetgeen, maar ook alleen hetgeen God het doet zijn. Maar hoewel hij haar niet kan helpen, is hij toch bereid haar te horen, vers 28. " Wat is u? Is er iets bijzonders met u of gaat het u slechter dan uw naburen?" Gewis, zij en een van haar naburen hadden

een wrede barbaarse overeenkomst gemaakt, namelijk dat, al haar voorraad levensmiddelen op zijnde, zij eerst haar zoon zouden koken en opeten, en dan die van haar buurvrouw, de hare was gekookt en opgegeten, (wie kan er zonder afgrijzen aan denken!) en nu heeft haar buurvrouw haar zoon verborgen, vers 28, 29. Zie hier een voorbeeld van de heerschappij, die het vlees heeft verkregen over de geest, als de meest natuurlijke genegenheid van het hart aldus door de natuurlijke lusten overheerst kunnen worden, zie het woord van God vervuld, onder de bedreigingen van Gods oordelen over Israël om hun zonden, was deze, dat zij het vlees van hun eigen kinderen zullen eten, Deuteronomium 28:53-57, hetgeen men ongelooflijk zou achten, en toch is het gebeurd.

III. De toorn van de koning tegen Elisa bij die gelegenheid, hij betreurde de ramp, *scheurde zijn kleren, en had een zak over zijn vlees,* vers 30, als iemand wie de ellende van zijn volk van harte leed is, en die het betreurt dat hij de macht niet heeft hen te helpen, maar hij treurt niet over zijn eigen ongerechtigheid noch over de ongerechtigheid van zijn volk, die de oorzaak was van deze ramp, hij bemerkt niet dat zijn weg en handelingen hem deze dingen gedaan hebben, dat is zijn boosheid, dat het zo bitter is. De dwaasheid van de mensen zal zijn weg omkeren, en dan gaat zijn hart zich tegen de Heere vergrammen. In plaats van de gelofte te doen dat hij de kalveren van Dan en Bethel zal vergruizen, het recht zijn loop zal laten hebben tegen de profeten van Baäl en van het bos, zweert hij de dood van Elisa, vers 31. Maar waarom? Wat heeft Elisa gedaan? Zijn hoofd is het onschuldigste en het kostbaarste van geheel Israël, maar toch moet dit vallen, tot een anathema worden gemaakt. Zo werd in de dagen van de vervolgzieke keizers van Rome, als het rijk door een buitengewone ramp werd getroffen, aan de Christenen de schuld gegeven, en werden zij ten verderve gewijd: "Christianos ad leones! De Christenen voor de leeuwen!" Misschien was Joram aldus in toorn ontstoken tegen Elisa, omdat hij dit oordeel voorzegd had of hem bewogen had om vol te houden en de stad niet over te geven, of liever omdat hij door zijn gebeden het beleg niet heeft doen opbreken en de nood van de stad niet heeft verlicht, dat hij naar hij, Joram, dacht, kon doen maar niet wilde doen, terwijl zij, voor zij zich bekeerden, en aldus voor verlossing bereid waren gemaakt geen reden hadden om te verwachten dat de profeet voor hen zou bidden.

IV. Elisa voorzag des konings raadslag tegen hem, vers 32. Hij zat kalm en rustig in zijn huis in gezelschap van de oudsten, nuttig en Godvruchtig bezig ongetwijfeld, terwijl de koning als een wilde os in het net was of als de onstuimige zee, die niet tot bedaren kan komen. Hij zei aan de oudsten dat een beambte van de koning in aantocht was, om zijn hoofd af te hakken, en verzocht hun hem op te houden aan de deur en hem niet binnen te laten, want de koning, zijn meester, volgde hem om de order te herroepen, gelijk wij kunnen veronderstellen. Dezelfde geest van de profetie die Elisa instaat stelde om te zeggen wat er op een afstand voorviel, machtigde hem om de koning *de zoon van een moordenaar* te noemen, hetgeen wij, niet een gelijke buitengewone opdracht hebben, niet mogen navolgen, verre zij het van ons de heerschappij te verachten en de heerlijkheden te lasteren. Hij beroept zich op de oudsten of hij dit kwaad aan de koning verdiend heeft, zie of hij hierin de zoon van een moordenaar niet is. Want welk kwaad had Elisa gedaan? Hij heeft de dodelijke dag niet begeerd, Jeremia 17:16.

V. De hartstochtelijke spraak van de koning toen hij kwam om de tenuitvoerbrenging van zijn bevel om Elisa te onthoofden te voorkomen. Er schijnt een strijd te zijn geweest in zijn binnenste tussen zijn overtuiging en zijn bederf, hij wist niet wat te zeggen, maar ziende dat de zaken tot het uiterste zijn gekomen, geeft hij zich aan wanhoop over, vers 33. *Dat kwaad is van de Heere,* hierin waren zijn denkbeelden juist en goed toegepast, het is een algemene waarheid, dat alle kwaad, dat als straf

komt, van de Heere is, als de eerste oorzaak er van, en als de soevereine rechter, Amos 3:6, en dit behoren wij toe te passen op onze particuliere zaken en toestanden, indien alle kwaad, dan ook dit kwaad wèlk het ook zij, waaronder wij nu zuchten, en wie er ook de werktuigen voor zijn, God is er de eerste werker van. Maar wat hij afleidt uit deze waarheid was dwaas en goddeloos: *Wat zou ik verder op de Heere wachten?* Als Eli, en David en Job zeiden: "Het is van de Heere," dan werden zij er geduldig onder, maar deze slechte man werd er beledigend onder: "Ik zal noch erger vrezen, want erger kan er niet komen noch iets beters verwachten, want iets beters zal nooit komen, wij zijn allen verloren, en het is niet te verhelpen." Het is onredelijk om het wachten op God moede te zijn, want Hij is een God van het gericht, en zalig zijn allen, die Hem verwachten.

HOOFDSTUK 7

1 Toen zeide Elisa: Hoort het woord des HEEREN; zo zegt de HEERE: Morgen omtrent dezen tijd zal een maat meelbloem verkocht worden voor een sikkel, en twee maten gerst voor een sikkel, in de poort van Samaria.
2 Maar een hoofdman, op wiens hand de koning leunde, antwoordde den man Gods, en zeide: Zie, zo de HEERE vensteren in den hemel maakte, zou die zaak kunnen geschieden? En hij zeide: Zie, gij zult het met uw ogen zien, doch daarvan niet eten.
3 Er waren nu vier melaatse mannen voor de deur der poort; die zeiden, de een tot den ander: Wat blijven wij hier, totdat wij sterven?
4 Indien wij zeggen: Laat ons in de stad komen, zo is de honger in de stad, en wij zullen daar sterven, en indien wij hier blijven, wij zullen ook sterven; nu dan, komt, en laat ons in het leger der Syriers vallen; indien zij ons laten leven, wij zullen leven; en indien zij ons doden, wij zullen maar sterven.
5 En zij stonden op in de schemering, om in het leger der Syriers te komen. Toen zij aan het uiterste van het leger der Syriers kwamen, ziet, toen was er niemand.
6 Want de HEERE had het heir der Syriers doen horen een geluid van wagenen, en een geluid van paarden, het geluid ener grote heirkracht; zodat zij zeiden de een tot den ander: Zie, de koning van Israel heeft tegen ons gehuurd de koningen der Hethieten, en de koningen der Egyptenaren, om tegen ons te komen.
7 Derhalve hadden zij zich opgemaakt, en waren in de schemering gevloden, en hadden hun tenten gelaten, en hun paarden, en hun ezelen, het leger gelijk als het was; en waren gevloden om huns levens wil.
8 Als nu deze melaatsen aan het uiterste des legers kwamen, zo gingen zij in een tent, en aten en dronken, en namen van daar zilver, en goud, en klederen, en gingen henen, en verborgen het; daarna keerden zij weder, en kwamen in een andere tent, namen van daar ook, en gingen henen, en verborgen het.
9 Toen zeiden zij, de een tot den ander: Wij doen niet recht; deze dag is een dag van goede boodschap, en wij zwijgen stil. Indien wij vertoeven tot den lichten morgen, zo zal ons de ongerechtigheid vinden; daarom nu, komt, laat ons gaan, en dit aan het huis des konings boodschappen.
10 Zo kwamen zij, en riepen tot den poortier der stad, en boodschapten hun, zeggende: Wij zijn gekomen tot het leger der Syriers, en ziet, niemand was daar, noch eens mensen stem; maar paarden aangebonden, en ezels aangebonden, en tenten, gelijk als zij waren.
11 En hij riep de poortiers; en zij deden de boodschap binnen in het huis des konings.
12 En de koning stond op in den nacht, en zeide tot zijn knechten: Ik zal u nu te kennen geven, wat de Syriers ons gedaan hebben; zij weten, dat wij hongerig zijn; daarom zijn zij uit het leger gegaan, om zich in het veld te versteken, zeggende: Als zij uit de stad gegaan zullen zijn, dan zullen wij hen levend grijpen, en wij zullen in de stad komen.
13 Toen antwoordde een van zijn knechten, en zeide: Dat men toch neme vijf van de overige paarden, die hierbinnen overgebleven zijn (zie, zij zijn als de gehele menigte der Israelieten, die hierbinnen overgebleven zijn; zie, zij zijn als de gehele menigte der Israelieten, die vergaan zijn), laat ons die zenden, en zien.
14 Zij namen dan twee wagenpaarden. En de koning zond het leger der Syriers achterna, zeggende: Gaat henen, en ziet.

15 En zij volgden hen na tot de Jordaan toe; en ziet, de ganse weg was vol van klederen en gereedschap, die de Syriers in hun verhaasten weggeworpen hadden. De boden nu keerden weder, en boodschapten het den koning.
16 Toen ging het volk uit, en beroofde het leger der Syriers; en een maat meelbloem werd verkocht voor een sikkel, en twee maten gerst voor een sikkel, naar het woord des HEEREN.
17 De koning nu had den hoofdman, op wiens hand hij leunde, over die poort gesteld; en het volk vertrad hem in de poort, dat hij stierf, gelijk de man Gods gesproken had, die het sprak, als de koning tot hem afgekomen was.
18 Want het was geschied, gelijk de man Gods gesproken had tot den koning, zeggende: Morgen omtrent dezen tijd zullen twee maten gerst voor een sikkel, en een maat meelbloem voor een sikkel verkocht worden, in de poort van Samaria.
19 En die hoofdman had den man Gods geantwoord en gezegd: Zie, zo de HEERE vensteren in den hemel maakte, zou het ook naar dit woord geschieden kunnen? En hij had gezegd: Zie, gij zult het met uw ogen zien, doch daarvan niet eten.
20 Even alzo geschiedde hem, want het volk vertrad hem in de poort, dat hij stierf.

Er is redding gekomen voor Samaria en haar koning, toen in een zekere zin de zaken hopeloos waren en de koning wanhoopte.

I. Zij wordt voorzegd door Elisa, en een ongelovige hoofdman wordt buitengesloten van de weldaad ervan, vers 1, 2.

II. Zij komt:

1. Door een onverklaarbare verschrikking, die God over de Syriërs deed komen, vers 6 die hen in allerijl van voor de stad deed wegtrekken vers 7..

2. Dit wordt gelukkig ontdekt door vier melaatsen, vers 3-5, die van hun ontdekking bericht deden toekomen aan het hof, vers 8-11. De voorzichtige proefneming van de waarheid van het bericht door de koning, vers 12-15.

Eindelijk. De uitkomst beantwoordde aan de voorzegging, zowel in de plotselinge overvloed, vers 16, als in de dood van de ongelovige hoofdman, vers 17 20, want geen woord van God zal ter aarde vallen.

Koningen 7:1-2

1. Elisa voorzegt hier dat in weerwil van de grote nood, die in Samaria heerste, zij binnen vier en twintig uur overvloed zullen hebben, vers 1. De koning van Israël wanhoopte er aan en was het wachten moede geworden, Elisa zei dit toen de nood op het hoogst was de uiterste nood van de mens is Gods gelegenheid om Zijn macht te verheerlijken, Zijn tijd om voor Zijn volk te verschijnen is gekomen, als "hun kracht is weggegaan," Deuteronomium 32:36. Toen zij het hadden opgegeven om hulp te verwachten, kwam zij. "De Zoon des mensen, als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?" Lukas 18:8. De koning zei: *Wat zou ik verder op de Heere wachten?* En misschien waren sommigen van de oudsten bereid om het met hem te zeggen. "Welnu", zegt Elisa, "gij hoort wat deze zeggen, zo *hoort* dan nu *het woord des Heeren*, hoort wat Hij zegt, hoort het en geeft er acht op, en gelooft het: morgen zal koren tegen de gewone prijs worden verkocht in de poort van Samaria", dat is:

a. Het beleg zal opgebroken zijn, want de poort van de stad zal open wezen en de markt zal er, evenals voorheen, gehouden worden, aldus wordt het terugkeren van de vrede uitgedrukt, Richteren 5:11. *Dan zal des Heeren volk afgaan tot de poorten* om er te kopen en te verkopen.

b. Een grote overvloed zal er het gevolg van wezen. Mettertijd zal dit als vanzelf het gevolg er van zijn, maar dat het koren in zo korte tijd zo goedkoop zal worden, dat was iets, waaraan men zelfs niet kon denken. Hoewel de koning van Israël zoëven nog Elisa's leven bedreigd heeft, belooft God zijn leven te zullen redden en het leven van zijn volk want waar de zonde overvloedig was is de genade nog veel meer overvloedig geweest.

2. Een hoofdman van Israël, die daarbij tegenwoordig was, sprak openlijk zijn ongeloof uit aan deze voorzegging, vers 2. Hij was een hoveling, voor wie de koning genegenheid had als de man van zijn rechterhand, op wie hij leunde, dat is: op wiens wijsheid hij steunde en in wie hij veel vertrouwen stelde. Hij achtte het onmogelijk tenzij God koren uit de wolken zou doen regenen, zoals eens het manna, met niets minder dan de herhaling van Mozes' wonder zal hij tevreden zijn, hoewel dat van Elia: het vermenigvuldigen van het meel in de kruik, ook aan het doel zou beantwoord hebben.

3:Het rechtvaardige oordeel over hem uitgesproken wegens zijn ongeloof, dat hij tot zijn overtuiging die grote overvloed zien zou, maar er tot zijn straf niet van zou eten. Ongeloof is een zonde, waardoor de mensen God grotelijks onteren en mishagen, en zichzelf van de gunsten beroven, die Hij voor hen bestemd had. De murmurerende Israëlieten zagen Kanaän, maar konden er niet ingaan vanwege hun ongeloof, zodanig zal het deel wezen, zegt bisschop Patrick, van hen, die de belofte van het eeuwige leven niet geloven, zij zullen het van verre zien, zullen Abraham zien van verre, maar het nooit smaken, want zij verbeuren de weldaad van de belofte, zo zij het niet van zich kunnen verkrijgen om God op Zijn woord te geloven.

Koningen 7:3-11

I. Hier wordt ons meegedeeld hoe het beleg van Samaria ‘s avonds was opgebroken bij het vallen van de nacht, vers 6, 7, niet door kracht of geweld, maar door de Geest van de Heere van de heirscharen, die verschrikking deed komen over de geest van de belegeraars. Er was geen zwaard tegen hen getrokken, geen druppel bloed werd vergoten, het was niet door donder of hagelstenen, dat zij verschrikt en verslagen waren, ook werden zij niet, zoals Sanheribs leger voor Jeruzalem, door de verderfengel gedood, maar:

1. *De Heere had het heir van de Syriërs doen horen een geluid van wagens en een geluid van paarden*. De Syriërs, die Dothan belegerden, waren met verblindheid geslagen, met een *gezichtsbedrog,* Hoofdstuk 6:18, van dezen, die Samaria belegerden werd het *gehoor* misleid, want God weet op elk zintuig te werken ingevolge Zijn eigen raadsbesluiten, gelijk Hij een horend oor en een ziend oog heeft gemaakt zo maakt Hij de dove en de blinde, Exodus 4:11. Of dit geluid werkelijk door de dienst van de engelen in de lucht gemaakt werd, of slechts een geluid was in hun oren, is niet zeker, wat het ook was, het was van God, die beide de wind uit Zijn schatkamers doet voortkomen, en ‘s mensen geest in zijn binnenste formeert. Het gezicht van paarden en wagens had de dienaar van de profeet bemoedigd, Hoofdstuk 6:17 het geluid van paarden en wagenen verschrikte de heirscharen van de Syriërs, want berichten uit de onzichtbare wereld zijn of zeer troostrijk of zeer schrikkelijk, al naar de mensen vrede hebben met God of krijg tegen Hem voeren.

2. Dit geluid horende, leidden zij er uit af dat de koning van Israël hulp heeft verkregen van de een of andere vreemde mogendheid, *hij heeft tegen ons gehuurd de koningen van de Hethieten en de koningen van de Egyptenaren.* Er was voorzover wij weten, slechts één koning van Egypte, en welke koningen er waren van de Hethieten, zou niemand kunnen zeggen, maar gelijk zij misleid werden door dat verschrikkelijk geluid in hun oren, zo hebben zij zichzelf misleid door de verklaring, die zij er van gaven. Hadden zij verondersteld dat de koning van Juda met zijn krijgsmacht was aangerukt, er zou meer waarschijnlijkheid in geweest zijn dan te dromen van *koningen van de Hethieten en van de Egyptenaren,* indien de verbeelding van sommigen van hen dit schrikbeeld voor hun ogen had doen komen, dan zou hun verstand het toch spoedig hebben kunnen verdrijven, hoe zou de koning van Israël, die nauw ingesloten was door de belegeraars, verstandhouding kunnen hebben met vorsten van zo ver afgelegen landen? Wat had hij om hen ermee te huren? Het was onmogelijk dat van de bewegingen van zo groot een heirleger niet reeds vroeger bericht zou zijn gekomen, maar daar waren zij nu in vrees, zijn zij met vervaardheid vervaard geworden, waar geen vervaardheid was.

3. Hierop zijn zij allen met ongelooflijke haast gevlucht, gevlucht ter wille van hun leven. Zij verlieten hun kamp zoals het was, en zelfs hun paarden, die hun vlucht hadden kunnen verhaasten, lieten zij achter, omdat zij zich de tijd niet gaven die los te maken, vers 7. Niemand van hun had het besef om verkenners uit te zenden om de veronderstelde vijand te ontdekken, en nog veel minder moed genoeg om die vijand het hoofd te bieden, al moest deze ook vermoeid zijn van een langdurige mars, de goddelozen vluchten als niemand vervolgt. God kan, als het Hem behaagt, aan de dapperste de moed benemen, en het kloekmoedigste hart doen sidderen, en wat hen betreft, die God niet willen vrezen, Hij kan hen doen vrezen op het ritselen van een blad.

II. Hoe de vlucht van de Syriërs ontdekt was door vier melaatsen. Samaria is ontzet, verlost, maar weet het niet, de wachters op de muur hadden de aftocht van de vijand niet bespeurd, zo stil zijn zij weggeslopen, maar Gods voorzienigheid gebruikt vier melaatsen die hun woning hadden buiten de poort, daar zij, als ceremonieel onrein, buiten de stad gesloten waren, om de berichtgevers te zijn. De Joden zeggen dat het Gehazi was met zijn drie zonen. Gehazi kon wel een van hen geweest zijn, waarom hij later door de koning werd opgemerkt, Hoofdstuk 8:4. Zie hier:

1. Hoe deze melaatsen redeneerden en tot het besluit kwamen om ‘s nachts het kamp van de Syriërs te bezoeken, vers 3, 4. Zij waren op het punt van honger om te komen, niemand ging door de poort om hun hulp of bijstand te geven. Gingen zij in de stad, er was niets te krijgen, zij moeten op straat sterven, bleven zij waar zij waren, zij moeten doodhongeren in hun hut. En zo besluiten zij dan om tot de vijand te gaan, en zich aan diens genade over te geven. Indien zij hen doden, welnu, beter te sterven door het zwaard dan door de honger, één dood te sterven dan duizend doden te sterven. Maar misschien zullen zij hen bij het leven behouden als voorwerpen van mededogen. Het gewone gezond verstand zal ons de methode doen aannemen, die onze toestand wel verbeteren maar niet verergeren kan. De verloren zoon besluit om weer te keren tot zijn vader, wiens misnoegen hij reden heeft te vrezen, liever dan in het verafgelegen land te blijven en er van honger te sterven. Deze melaatsen komen tot de conclusie: *"Indien zij ons doden, wij zullen maar sterven,"* en zalig zij, die in een andere zin aldus van sterven kunnen spreken: "Wij zullen maar sterven, dat is het ergste er van, niet sterven en verdoemd wezen, niet beschadigd van de tweede dood." Overeenkomstig dit besluit gingen zij in het begin van de nacht naar het kamp van de Syriërs, en vonden het, tot hun grote verbazing, geheel verlaten, geen mens was er in te zien of te horen, vers 5. Gods voorzienigheid had het zo beschikt, dat deze melaatsen kwamen terstond nadat de Syriërs gevlucht waren, want zij vluchtten in de schemering, (de avondschemering), vers 7, en in de schemering kwamen de melaatsen, vers 5, zodat er geen tijd verloren was.

2. Hoe zij door redenering tot het besluit kwamen, om het bericht naar de stad te brengen. In de eerste tent, tot welke zij kwamen, onthaalden zij zich op spijs en drank, vers 8, en toen begonnen zij er aan te denken om zich te verrijken met de buit, maar zij komen tot betere gedachten, vers 9. Wij *doen niet recht,* om deze goede tijdingen te verbergen voor de gemeenschap, waarvan wij leden zijn, onder schijn van ons te wreken aan hen, die ons buitengesloten hebben, het was de wet die dit deed, niet zij, en daarom, laat ons hun de goede tijding brengen, al wekt het hen uit hun slaap, zal het toch als een leven uit de doden voor hen zijn. Hun eigen geweten zei hun, dat hen de ongerechtigheid vinden zou indien zij afzonderlijk handelden en alleen zichzelf zochten, zelfzuchtige, enghartige mensen kunnen niet verwachten wèl te varen, de aangenaamste, liefelijkste voorspoed is die, waarin onze broederen met ons delen. Overeenkomstig dit besluit keerden zij terug naar de poort, en maakten de schildwacht bekend met hetgeen zij ontdekt hadden, vers 10, die met deze tijding terstond naar het hof ging, vers 11, en zij was er niet minder zeer welkom om, dat zij het eerst door melaatsen gebracht was.

Koningen 7:12-20

I. Hier is de vrees van de koning, dat de terugtocht van de Syriërs slechts een krijgslist was vers 12. Hij dacht dat zij zich in een hinderlaag hadden teruggetrokken om de belegerden naar buiten te lokken, en hen dan aan te vallen. Hij wist dat hij geen reden had om te verwachten, dat God aldus wonderdadig voor hem zou verschijnen, daar hij door zijn ongeloof en ongeduld Zijn gunst had verbeurd. Hij wist niet welke reden de Syriërs konden hebben om te vluchten, want het blijkt niet dat hij of zijn dienaren het geluid van de paarden en wagens had gehoord, waardoor de Syriërs zo verschrikt waren. Laat hen, die, evenals hij, ongestadig zijn in al hun wegen, niet denken iets van de Heere te zullen ontvangen, ja een schuldig geweten maakt de mensen achterdochtig en doet hen het ergste vrezen.

II. Hun maatregelen om zich van de waarheid te vergewissen en te voorkomen, dat zij in een strik zouden vallen. Zij zonden verkenners uit, om te zien wat er van de Syriërs was geworden, en nu bevonden zij dat zij allen werkelijk gevlucht waren, de aanvoerders zowel als de gewone soldaten. Zij konden hun spoor nagaan aan de kleren, die zij weggeworpen hadden en op de weg hadden achtergelaten, om maar met des te meer spoed voort te komen, vers 15. Hij, die de raad had gegeven, om de verkenners uit te zenden, scheen zeer doordrongen van de betreurenswaardige toestand, waarin het volk verkeerde, vers 13, want sprekende van de paarden, waarvan velen dood waren, en de overigen op het punt waren om van honger te sterven, zegt hij, en herhaalt zijn gezegde: Zij *zijn als de gehele menigte van de Israëlieten.* Israël placht te roemen in hun menigte, maar nu zijn zij verminderd en tenonder gegaan. Hij adviseerde om vijf ruiters te zenden, maar het schijnt dat er slechts twee paarden waren, geschikt om gezonden te worden, en dat waren wagenpaarden, vers 14. Nu berouwde het de Heere over Zijn knechten, daar Hij zag dat hun kracht weg was, Deuteronomium 32:36.

III. De overvloed, die in Samaria kwam uit de buit van het kamp van de Syriërs, vers 16. Indien de Syriërs de hedendaagse politiek van de oorlog hadden gevolgd, zij zouden, als zij hun bagage en tenten niet mee konden nemen, ze liever verbrand hebben (zoals men gewoonlijk doet met de foerage van een land) dan ze in de handen van hun vijanden te laten vallen, maar God wilde dat de belegering van Samaria, die bedoeld was om het te verderven tot haar voordeel zou strekken, en dat Israël nu verrijkt zou worden met de roof van de Syriërs zoals vanouds met die van de Egyptenaren.

1. Hoe "het vermogen van de zondaar weggelegd is voor de rechtvaardige," Spreuken 13:22, zie ook Job 27:16, 17, en de verwoesters verwoest zien, Jesaja 33:1.

2. Hoe in Israëls nood voorzien is op een wijze waaraan zij weinig gedacht hebben, hetgeen ons moet aanmoedigen om in onze grootste benauwdheid op de macht en de goedheid van God te vertrouwen.

3. Het woord van Elisa vervuld tot in de kleinste bijzonderheden: *een maat meelbloem werd verkocht voor een sikkel*. Zij, die het kamp plunderden, hadden niet alleen genoeg voor zichzelf, maar hielden nog over, om het tegen billijke prijs te verkopen aan anderen, zodat zelfs zij, ‘die thuis bleven in de buit deelden" Psalm 68:13, Jesaja 33:23. Op Gods belofte kan gerust vertrouwd worden, want geen woord van Hem zal ter aarde vallen.

IV. De dood van de ongelovige hoveling, die de waarheid van Elisa's woord in twijfel trok. Goddelijke bedreigingen zullen even gewis vervuld worden als Goddelijke beloften. Die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden, staat even vast als: die geloofd zal hebben zal zalig worden. Deze hoveling:

1. Werd door de koning aangesteld over de wacht van de poort, vers 17, om de orde te bewaren en de openbare vrede te handhaven bij het verdelen van de buit, zoveel vertrouwen stelde de koning in hem en zijn wijsheid, en zozeer had hij een welbehagen in zijn eer, wie groot wil zijn, moet het algemene welzijn dienen.

2. Hij werd in de poort door het volk vertreden, hetzij per ongeluk, daar er een grote menigte van volk was, en hij in het midden van het gedrang was, of misschien opzettelijk, omdat hij misbruik had gemaakt van zijn macht, hoog en gebiedend was in zijn beteugelen van het volk, dat zijn honger wilde stillen. Hoe het zij, Gods gerechtigheid werd verheerlijkt en het woord van Elisa vervuld: hij zag de overvloed, om zijn ongeloof tot zwijgen te brengen en te beschamen, het koren was goedkoop zonder dat er *vensters in de hemel geopend werden*, en daarin zag hij zijn eigen dwaasheid om aan God te willen voorschrijven wat Hij doen moet, en hoe Hij het moet doen, maar van de overvloed, die hij zag, heeft hij niet gegeten, toen hij "zijn buik zou vullen, heeft God de hitte van Zijn toorn over hem gezonden," Job 20:23, en die kwam tussen de beker en de lippen. Terecht worden diegenen aldus getantaliseerd met de beloften van de wereld, die denken getantaliseerd te zijn met de beloften Gods, indien geloven geen zien zal zijn, dan zal zien nog geen genieten wezen.

Die zaak wordt herhaald, en de gebeurtenis zeer nauwkeurig vergeleken met de voorzegging vers 18-20, opdat wij er zeer bijzonder aandacht aan zullen schenken, en er uit leren:

a. Hoe diep God beledigd wordt door ons mistrouwen van Hem, van Zijn macht, Zijn voorzienigheid en Zijn belofte. Toen Israël zei: "Zou God een tafel kunnen toerichten in de woestijn? hoorde het de Heere en werd verbolgen." De oneindige wijsheid zal niet beperkt worden door onze dwaasheid. God belooft nooit het doel zonder te weten hoe in de middelen te voorzien.

b. Hoe onzeker het leven is en de genieting er van, eer en aanzien en macht kunnen de mensen niet beveiligen tegen een plotselinge en roemloze dood. Hem, op wie de koning leunde, heeft het volk vertreden, hij die waande de stut en de steun te zijn van de regering, wordt als slijk op de straten met voeten getreden, aldus is de hovaardij van alle sieraad van de mensen dikwijls verachtelijk gemaakt.

c. Hoe zeker en gewis Gods bedreigingen zijn, en hoe zeker zij de schuldigen zullen treffen, laat alle mensen vrezen voor het aangezicht van de grote God die over de overheden komt als over leem, en de koningen van de aarde vreeslijk is.

HOOFDSTUK 8

1 Elisa nu had gesproken tot die vrouw, welker zoon hij levend gemaakt had, zeggende: Maak u op, en ga heen, gij en uw huisgezin, en verkeer als vreemdeling, waar gij verkeren kunt; want de HEERE heeft een honger geroepen, die ook in het land zeven jaren komen zal.
2 En de vrouw had zich opgemaakt, en had gedaan naar het woord van den man Gods; want zij was gegaan met haar huisgezin, en had als vreemdeling verkeerd in het land der Filistijnen, zeven jaren.
3 En het geschiedde met het einde der zeven jaren, dat de vrouw uit het land der Filistijnen wederkeerde; en zij ging uit, dat zij tot den koning riep, om haar huis en om haar akker.
4 De koning nu sprak tot Gehazi, den jongen van den man Gods, zeggende: Vertel mij toch al de grote dingen, die Elisa gedaan heeft.
5 En het geschiedde, als hij den koning vertelde, hoe hij een dode had levend gemaakt, ziet, zo riep de vrouw, welker zoon hij levend gemaakt had, tot den koning, om haar huis en om haar akker. Toen zeide Gehazi: Mijn heer koning! Dit is de vrouw, en dit is haar zoon, dien Elisa heeft levend gemaakt.
6 En de koning ondervraagde de vrouw, en zij vertelde het hem. Toen gaf de koning haar een kamerling, zeggende: Doe haar wederhebben alles, wat het hare was, daartoe alle inkomsten des akkers, van den dag af, dat zij het land verlaten heeft, tot nu toe.
7 Daarna kwam Elisa te Damaskus, als Benhadad, de koning van Syrie, krank was; en men boodschapte hem, zeggende: De man Gods is herwaarts gekomen.
8 Toen zeide de koning tot Hazael: Neem een geschenk in uw hand, en ga den man Gods tegemoet; en vraag door hem den HEERE, zeggende: Zal ik van deze krankheid genezen?
9 Zo ging Hazael hem tegemoet, en nam een geschenk in zijn hand, te weten, alle goed van Damaskus, een last van veertig kemelen; en hij kwam, en stond voor zijn aangezicht, en zeide: Uw zoon Benhadad, de koning van Syrie, heeft mij tot u gezonden, om te zeggen: Zal ik van deze krankheid genezen?
10 En Elisa zeide tot hem: Ga, zeg, gij zult ganselijk niet genezen; want de HEERE heeft mij getoond, dat hij den dood sterven zal.
11 En hij hield zijn gezicht staande, en zette het vast tot schamens toe; en de man Gods weende.
12 Toen zeide Hazael: Waarom weent mijn heer? En hij zeide: omdat ik weet, wat kwaad gij den kinderen Israels doen zult; gij zult hun sterkten in het vuur zetten, en hun jonge manschap met het zwaard doden, en hun jonge kinderen verpletteren, en hun zwangere vrouwen opensnijden.
13 En Hazael zeide: Maar wat is uw knecht, die een hond is, dat hij deze grote zaak doen zou? En Elisa zeide: De HEERE heeft mij getoond, dat gij koning zijn zult over Syrie.
14 Zo ging hij weg van Elisa, en kwam tot zijn heer, die tot hem zeide: Wat heeft Elisa tot u gezegd? En hij zeide: Hij heeft tot mij gezegd: Gij zult zekerlijk genezen.
15 En het geschiedde des anderen daags, dat hij een deken nam, en in het water doopte, en over zijn aangezicht uitspreidde, dat hij stierf; en Hazael werd koning in zijn plaats.
16 In het vijfde jaar nu van Joram, den zoon van Achab, den koning van Israel, toen Josafat koning was van Juda, begon Jehoram, de zoon van Josafat, den koning van Juda, te regeren.
17 Hij was twee en dertig jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde acht jaren te Jeruzalem.
18 En hij wandelde op den weg der koningen van Israel, gelijk als het huis van Achab deed; want de dochter van Achab was hem ter vrouw geworden; en hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN.
19 Doch de HEERE wilde Juda niet verderven, om Davids Zijns knechts wil; gelijk als Hij hem gezegd had, dat Hij hem te allen tijde voor zijn zonen een lamp zou geven.

20 In zijn dagen vielen de Edomieten van onder het gebied van Juda af, en maakten een koning over zich.
21 Daarom toog Joram over naar Zair, en al de wagenen met hem; en hij maakte zich des nachts op, en sloeg de Edomieten, die rondom hem waren, daartoe de oversten der wagenen; en het volk vlood in zijn hutten.
22 De Edomieten evenwel vielen van onder het gebied van Juda af, tot op dezen dag; toen viel Libna af in denzelfden tijd.
23 Het overige nu der geschiedenissen van Joram, en alles wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
24 En Joram ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven bij zijn vaderen, in de stad Davids; en Ahazia, zijn zoon, werd koning in zijn plaats.
25 In het twaalfde jaar van Joram, den zoon van Achab, den koning van Israel, begon Ahazia, de zoon van Jeroham, den koning van Juda, te regeren.
26 Twee en twintig jaren was Ahazia oud, als hij koning werd, en regeerde een jaar te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Athalia, de dochter van Omri, den koning van Israel.
27 En hij wandelde in den weg van het huis van Achab, en deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, gelijk het huis van Achab; want hij was een schoonzoon van het huis van Achab.
28 En hij toog met Joram, den zoon van Achab, naar den strijd, te Ramoth in Gilead, tegen Hazael, den koning van Syrie; en de Syriers sloegen Joram.
29 Toen keerde Joram, de koning, wederom, opdat hij zich te Jizreel helen liet van de slagen, die hem de Syriers te Rama geslagen hadden, als hij streed tegen Hazael, den koning van Syrie; en Ahazia, de zoon van Jehoram, de koning van Juda, kwam af, om Joram, den zoon van Achab, te Jizreel te bezien, want hij was krank.

De gebeurtenissen vermeld in dit hoofdstuk, nopen ons terug te zien.

I. Wij lazen tevoren van een Sunamietische vrouw, die een soort van weldoenster van Elisa is geweest, nu wordt ons hier meegedeeld, dat zij later er te beter om gevaren is, door de raad die Elisa haar gaf, en de gunst, die de koning haar betoonde om Elisa's wil, vers 1-6.

II. Wij lazen tevoren dat Hazaël bestemd was om koning van Syrië te zijn, en hier hebben wij een bericht van zijn verheffing op de troon, en de wijze waarop hij er zich de weg naar baande, door zijn meester te doden vers 7-15.

III. Wij lazen tevoren, dat Joram zijn vader Josafat opvolgde in de regering over Juda 1 Koningen 22:51, hier hebben wij een kort en treurig verhaal van zijn korte en slechte regering, vers 16-24, en het begin van de geschiedenis van de regering van zijn zoon Ahazia, vers 25-29.

Koningen 8:1-6

Hier hebben wij, dat:

I. De boosheid van Israël gestraft wordt met een langdurige hongersnood, een van Gods zware oordelen, waarmee dikwijls in de wet gedreigd is. Kanaän, dat vruchtbare land, is tot zoute grond gemaakt, om de boosheid dergenen, die daarin wonen. De hongersnood in Samaria was spoedig geëindigd door de opbreking van het beleg, maar noch dat oordeel, noch die barmhartigheid had een goede invloed op hen, en daarom roept de Heere nog een hongersnood, want als Hij oordeelt, zal Hij overwinnen, indien de kleinere oordelen de mensen niet tot berouw en bekering brengen, dan zal Hij groter en langduriger oordelen zenden, zij staan Hem ten dienste en zullen komen, als Hij ze roept. Door Zijn dienstknechten roept Hij tot bekering en gehoorzaamheid, en zo op Zijn roepstemmen geen acht wordt geslagen, dan kunnen wij verwachten dat Hij de een of andere plaag zal roepen want Hij zal gehoord worden. Deze hongersnood duurde zeven jaren, even lang als die in Elia's tijd, indien de mensen in tegenheid met Hem willen wandelen, dan zal Hij de oven nog heter maken.

II. De vriendelijkheid van de Godvruchtige Sunamietische voor de profeet beloond door de zorg, die voor haar gedragen werd in die hongersnood, wèl werd zij niet, zoals de weduwe te Sarepta, door een wonder gevoed, maar:

1. Er werd haar kennis gegeven van die hongersnood, eer hij nog gekomen was, teneinde daarnaar haar maatregelen te kunnen nemen, en haar werd gezegd naar een ander land te verhuizen, overal zo het slechts buiten het land Israëls was, zal zij overvloed vinden. Het was in Jozefs tijd een groot voordeel voor Egypte, dat er kennis werd gegeven van de hongersnood voordat hij kwam, en evenzo was dit een voorrecht voor deze Sunamietische. Anderen zullen ten slotte tot vertrekken genoodzaakt zijn, nadat zij lange tijd van de honger geleden hadden en hun bezittingen verteerd waren, en dan konden zij zich elders niet op zo goede voorwaarden vestigen als zij, die reeds vroeg weggegaan was, voordat de grote menigte kwam, en haar voorraad dus had kunnen meenemen. Het is een geluk voor ons om een kwaad te voorzien, en het is onze wijsheid om, als wij het voorzien, ons te verbergen.

2. Door Gods voorzienigheid geleid, kon zij zich gerieflijk vestigen *in het land van de Filistijnen,* die, hoewel door David tenonder gebracht, toch niet geheel uitgeroeid waren. Het schijnt dat de hongersnood tot het land Israëls beperkt was, en dat er op de zelfde tijd in andere landen, die er aan grensden, overvloed was, hetgeen duidelijk toont dat er de hand Gods in was zoals in de plagen van Egypte, die onderscheid maakten tussen de Israëlieten en de Egyptenaren, en dat de zonden van Israël, tegen wie dit oordeel gericht was, God meer tot toorn verwekten dan de zonden van hun naburen, omdat Israël beleed tot God in betrekking te staan. "Uit alle geslachten van de aardbodem heb Ik ulieden alleen gekend, daarom zal Ik al uw ongerechtigheden over ulieden bezoeken," Amos 3:2. Andere landen hadden regen als zij er geen hadden, waren vrij van sprinkhanen en rupsen, als zij er door opgegeten werden, want sommigen denken dat dit de hongersnood was, waarvan gesproken wordt in Joël 1:3, 4. Het is vreemd dat, toen er in de naburige landen overvloed was, er geen personen waren, die er hun bedrijf van maakten koren in te voeren in het land Israëls, hetgeen voorkomen zou hebben dat de inwoners naar elders vertrokken, maar gelijk zij verdwaasd waren in hun afgoderijen, zo was hun oordeel ook verzwakt ten opzichte van hun maatschappelijke belangen.

III. Haar verzoek aan de koning bij haar terugkomst.

1. Toen de hongersnood voorbij was, keerde *zij weer uit het land van de Filistijnen,* dat land was ook geen geschikte verblijfplaats voor Israëlieten, zij moest er niet langer blijven dan volstrekt noodzakelijk was, want daar kon zij haar nieuwe maanden en haar sabbatten niet waarnemen, zoals zij in haar eigen land placht te doen onder de profetenscholen, Hoofdstuk 4:23.

2. Bij haar terugkeer vond zij zich buiten haar eigen bezitting gesloten, daar zij of aan de schatkist was verbeurd verklaard, en door de koning aan iemand was toegewezen, of misschien was de persoon, aan wie zij het beheer er over had toevertrouwd, ontrouw gebleken, zodat hij de bezitting niet weer aan haar wilde afstaan, of haar rekenschap wilde geven van het beheer, geen afrekening wilde houden van de winsten, zo moeilijk is het iemand te vinden, op wie men ten dage van de benauwdheid vertrouwen kan, Spreuken 25:19, Micha 7:5.

3. Om herstel van haar gerief te verkrijgen wendde zij zich tot de koning zelf, die-zij het opgemerkt tot zijn lof-gemakkelijk tot zich liet naderen en zelf kennis nam van de klachten van zijn benadeelde onderdanen. Er was een tijd, dat zij zo veilig en gerust onder haar volk woonde, dat zij het niet nodig had dat er voor haar tot de koning of tot de krijgsoverste gesproken werd, Hoofdstuk 4:13, maar nu bleken haar eigen, goede vrienden, op wie zij vertrouwd had, zo onrechtvaardig en onvriendelijk, dat zij blij was om zich tegen hen op de koning te beroepen. Zulk een onvastheid en onzekerheid is er in het schepsel dat hetgeen, waarop wij het meest vertrouwden, ons faalt, en datgene ons te hulp komt, dat wij dachten nooit nodig te hebben.

4. Zij vond de koning in gesprek met Gehazi over Elisa's wonderen, vers 4. Het was een schande voor hem dat hij nu nog nodig had er over ingelicht te worden, daar hij er door Elisa zelf mee bekend had kunnen worden, indien hij zijn ogen niet had willen sluiten voor het overtuigend bewijs van zijn zending, maar het was tot zijn lof, dat hij nu in een betere gezindheid was, en nog liever met een melaatse wilde spreken, die instaat was er hem een goed bericht van te geven, dan er nog langer onbekend mee te blijven. De wet verbood niet alle omgang met melaatsen, maar alleen samenwoning met hen. Daar er in Israël geen priesters waren, had misschien de koning of iemand, die door hem daartoe was aangesteld, het toezicht op of het onderzoek van de melaatsen, om een oordeel over hen te spreken, en was hij zodoende met Gehazi bekend geworden.

5. Deze gelukkige ontmoeting begunstigde zowel Gehazi's verhaal, als haar verzoek. Gods voorzienigheid moet erkend worden in de schikking van de omstandigheden van de gebeurtenissen want soms blijken zij, die op zichzelf van generlei gewicht of betekenis zijn, van het uiterste belang te wezen in de gevolgen, zoals ook hier, want:

1. Het maakte, dat de koning geloof sloeg aan Gehazi's verhaal, toen het aldus bevestigd werd door de personen die er zo van nabij in waren betrokken. "*Dit is de vrouw, en dit is haar zoon, zij* kunnen zelf getuigenis afleggen van het wonder, dat aan hen geschied is," vers 5. Zo heeft God hem genoodzaakt te geloven, wat hij in twijfel had kunnen trekken, indien hij alleen Gehazi's woord er voor had gehad, omdat die als leugenaar gebrandmerkt was, getuige zijn melaatsheid.

2. Het maakte hem gewillig haar verzoek toe te staan, want, wie zou niet bereid zijn gunst te bewijzen aan een vrouw, die aldus door de hemel werd begunstigd, en een leven te onderhouden,

dat eens en nogmaals door een wonder was gegeven? Als gevolg hiervan gaf de koning bevel, dat haar akkers haar teruggegeven zullen worden, met al de winst, die er in haar afwezigheid van verkregen was. Indien het land aan hemzelf was toegevallen met het gewin er van, dan was het vriendelijk en edelmoedig van hem om het ten volle te restitueren, hij wilde niet, (zoals Farao gedaan heeft in Jozefs tijd) de kroon verrijken door de rampen van zijn onderdanen. Indien iemand anders zich haar bezitting wederrechtelijk had toegeëigend, dan was het een daad van gerechtigheid van de koning en behoorde het tot de plichten van zijn ambt, om haar recht te doen, Psalm 82:3, 4, Spreuken 31:9. Het is niet genoeg dat zij, die met gezag en macht bekleed zijn, zelf geen kwaad doen, zij moeten ook het recht handhaven van hen, aan wie onrecht gedaan is.

Koningen 8:7-15

I. Wij mogen hier wel vragen: wat heeft Elisa naar Damascus, de hoofdstad van Syrië gevoerd? Was hij tot iemand anders dan tot de verloren schapen van het huis Israëls gezonden? Dat schijnt zo. Misschien ging hij een bezoek brengen aan Naäman, zijn bekeerling, om hem te bevestigen in zijn keus van de ware Godsdienst, hetgeen nu zoveel nodiger was, omdat hij niet meer in zijn betrekking aan het hof schijnt geweest te zijn, want Hazaël wordt nu verondersteld krijgsoverste te zijn, hetzij, dat hij zelf de post had opgegeven, of dat hij er uit ontzet was, omdat hij zich niet, of niet van harte, wilde buigen in het huis van Rimmon. Sommigen denken dat hij naar Damascus ging vanwege de hongersnood, of liever, hij ging er heen in gehoorzaamheid aan de orders, die God aan Elia had gegeven, 1 Koningen 19:15. *Ga naar Damascus en zalf Hazaël tot koning,* gij of uw opvolger.

II. Benhadad, een groot, rijk en machtig koning, was ziek. Geen eer of aanzien, geen rijkdom of macht zal de mensen beveiligen tegen de gewone kwalen en ziekten en rampen van het menselijk leven, paleizen en tronen zijn even toegankelijk voor ziekte en dood als de armoedigste hutten.

III. Het kan ons verwonderen dat de koning van Syrië in zijn ziekte Elisa tot zijn orakel aannam. Er werd hem spoedig bericht gebracht, dat *de man Gods* (bij die titel was hij sedert de genezing van Naäman welbekend in Syrië) te Damascus was gekomen, vers 7. "Hij kon op geen gelegener tijd gekomen zijn," zegt Benhadad, *"ga en vraag door hem de Heere."* Toen hij gezond was, *boog hij zich in het huis van Rimmon,* maar nu hij ziek is, mistrouwt hij zijn afgod en zendt heen om de God Israëls te vragen. Beproeving brengt diegenen tot God, die in voorspoed Hem gering achtten, ziekte opent de ogen van de mensen wel eens, en doet hen hun dwalingen inzien. Dit is des te meer opmerkelijk:

1. Omdat niet lang geleden een koning van Israël in zijn ziekte gezonden had om de god van Ekron te vragen, Hoofdstuk 1:2, alsof er geen God was in Israël. Soms verkrijgt God van vreemden de eer, die Hem door Zijn eigen volk onthouden wordt.

2. Omdat het niet lang geleden is dat deze Benhadad een grote krijgsmacht had gezonden om Elisa als vijand te behandelen Hoofdstuk 6:14, maar nu zoekt hij hem als profeet. Onder andere voorbeelden van de verandering die door ziekte en beproeving in der mensen gemoed teweeggebracht wordt, is dit er een, dat zij er dikwijls andere gedachten door krijgen van de dienstknechten Gods en dat zij er door leren de raadgevingen en gebeden op prijs te stellen van hen, die zij gehaat en veracht hebben.

Om de profeet eer te bewijzen. zond hij tot hem, niet om hem, alsof hij, evenals de hoofdman over honderd, zich niet waardig achtte dat de man Gods onder zijn dak zou komen. Hij zond tot hem door Hazaël, zijn eerste staatsminister, en niet door een gewone bode. Het is voor de grootsten en aanzienlijksten geen verkleining om tot de profeten van de Heere te gaan. Hazaël moet tot hem gaan naar de plaats waar hij zijn vrienden bescheiden had. Hij zond hem een kostbaar geschenk *van alle goed van Damascus, een gift van veertig kamelen* vers 9, hiermede zijn genegenheid betuigende voor de profeet, hem welkom hetende te Damascus, en in zijn onderhoud voorziende gedurende zijn verblijf aldaar. Elisa heeft dit geschenk waarschijnlijk aangenomen (waarom niet?) hoewel hij dat van Naäman had afgewezen. De koning beveelt Hazaël hem zijn zoon Benhadad te noemen, volgens het spraakgebruik van de Israëlieten, die de profeten vaders noemden. Hij eerde hem als een man,

die bekend was met de verborgenheden des hemels toen hij hem vroeg: *Zal ik van deze ziekte genezen?* Het is natuurlijk in ons om te willen weten wat er in de toekomst geschieden zal terwijl men aan de dingen van de eeuwigheid weinig denkt of er naar vraagt.

IV. Wat er voorviel tussen Hazaël en Elisa is zeer bijzonder merkwaardig.

1. De vraag des konings beantwoordt Elisa bevestigend: gij zoudt kunnen genezen. Hij leed aan geen dodelijke ziekte, maar hij zal op een andere wijze, door iets anders sterven, geen natuurlijke, maar een gewelddadige dood. Er zijn velerlei wegen om uit de wereld te komen, en soms gebeurt het dat de mensen de ene zoeken te vermijden, en vervallen op de anderen.

2. Hij zag Hazaël met ongewone zorg en belangstelling aan, totdat Hazaël bloosde en hij zelf weende, vers 11. Het was niet op Hazaëls gelaat, dat Elisa las wat hij doen zal, maar God heeft het hem toen geopenbaard, en het deed tranen uit zijn ogen vloeien, hoe meer inzicht de mensen hebben in de gebeurtenissen hoe meer smart zij hebben.

3. Toen Hazaël vroeg waarom hij weende zei hij hem, hoeveel kwaads hij voorzag, dat hij aan het Israël Gods doen zou, vers 12, welke verwoestingen hij zou aanrichten in hun sterkten, en welk een wrede slachting hij onder hun mannen, vrouwen en kinderen zou aanrichten. De zonden van Israël hebben God er toegebracht hen over te geven in de handen van hun wrede vijanden, maar Elisa weende bij de gedachte, dat Israëlieten ooit aldus mishandeld zullen worden, want hoewel hij de dodelijke dag heeft voorzegd, heeft hij hem toch niet begeerd. Zie welk een verwoesting de oorlog aanricht, welk een verwoesting de zonde teweegbrengt, en hoe de natuur van de mens veranderd is door de val, en zelfs van gewone menselijkheid ontbloot is geworden.

4. Hazaël is ten hoogste verwonderd over deze voorzegging, vers 15. *Wat!* zegt hij, is *uw knecht een hond, dat hij deze grote zaak doen zou!* Hij beschouwt deze grote zaak:

A. Als een daad van macht, die door niemand dan door een gekroond hoofd gedaan kan worden, het moet wel een machtige potentaat zijn, die er ook maar aan kan denken om zó de overhand te hebben over Israël, en dus kan ik dit niet zijn. Velen worden opgeheven tot een heerschappij, waaraan zij nooit gedacht hebben, en dikwijls blijkt het hun ten kwade te zijn, Prediker 8:9.

B. Als een daad van grote wreedheid, die niet gedaan kan worden dan door iemand, die alle eer en deugd afgelegd heeft, "en dus", zegt hij, zal ik het nooit van mij kunnen verkrijgen om mij daaraan schuldig te maken, *is uw knecht een hond,* om te scheuren en te verslinden? ik zou het niet kunnen, tenzij ik een hond zou zijn." Zie hier:

a. Welk een slechte dunk hij had van de zonde, hij beschouwde haar als een grote slechtheid, die eerder door een roofdier dan door een mens gedaan kon worden. Het is mogelijk, dat een goddeloos man onder overtuiging en bedwang van het natuurlijk geweten grote afschuw te kennen geeft van een zonde, die hij later toch zal plegen.

b. Welk een goede dunk hij had van zichzelf, hoeveel beter dan hij waard was. Hij dacht dat het onmogelijk was, dat hij zulke barbaarsheden kon doen, als de profeet voorzag. Wij zijn zeer geneigd

te denken dat wij voldoende gewapend zijn tegen de zonden, door welke wij later toch overmeesterd worden, zoals Petrus, Mattheus 26:35.

Eindelijk. Als antwoord hierop zei Elisa hem slechts, dat hij *koning zal zijn over Syrië*, dan zal hij macht hebben om dit te doen, en dan zal hij het van zich kunnen verkrijgen om het te doen. Hoge eerambten brengen verandering in der mensen gezindheid en manieren, maar die verandering is zelden een verbetering. "Gij weet niet wat gij doen zult, als gij er toe komt om koning te zijn, maar ik zeg u, dat gij dit doen zult." Zij die klein en onbeduidend zijn in de wereld kunnen zich niet voorstellen hoe sterk de verzoekingen zijn van macht en voorspoed, en als zij ooit daartoe geraken, dan zullen zij bevinden hoe bedrieglijk hun hart was, en hoeveel slechter dan zij vermoed hebben.

V. Welk kwaad Hazaël hierop aan zijn meester gedaan heeft. Indien hij er aanleiding toe nam uit hetgeen Elisa gezegd had, dan lag de schuld bij hem, niet in het woord.

1. Laaghartig bedroog hij zijn meester en beloog hij de profeet, vers 14. Hij *heeft tot mij gezegd: gij zult zeker genezen.* Dit was een lage leugen, hij had hem gezegd dat hij zal sterven, vers 10, maar dat hield hij verborgen, dat verzweeg hij, hetzij omdat hij de koning niet uit zijn humeur wilde brengen door een slechte tijding, of omdat hij aldus beter zijn bloedig plan kon volvoeren, dat hij gevormd had toen hem werd gezegd, dat hij zijn opvolger zal zijn. De duivel brengt de mensen ten verderve, door hun te zeggen dat zij zeker genezen zullen en wèl zullen varen, hen aldus in slaap wiegende, zodat zij gerust zijn, terwijl er niets meer noodlottig is dan dat. Dit was een kwaad voor de koning, die er het voordeel door verloor van de waarschuwing om zich op de dood te bereiden, en een kwaad voor Elisa, die men daardoor voor een vals profeet zou houden.

2. Hij heeft zijn meester wreed vermoord en aldus het woord van de profeet in vervulling gebracht, vers 15. Hij doopte een deken in koud water, en spreidde hem uit over zijn gelaat onder voorwendsel van hem verkoeling en verfrissing te bezorgen, maar hij deed het zo, dat het hem de adem afsneed en hem dadelijk smoorde, daar hij zwak was en zich niet kon verweren, of misschien was hij in slaap. Zulk een zeepbel is het leven ook van de voornaamsten van de mensen, en zozeer zijn vorsten blootgesteld aan geweld. Hazaël, die Benhadads vertrouweling was, is zijn moordenaar, en sommigen denken dat hij er nooit van verdacht werd, en het niet anders aan het licht kwam dan door de pen van de gewijde geschiedschrijver. Wij vonden deze trotse monarch 1 Koningen 20 als schrik van de helden in het land van de levenden, maar "hij daalt ter helle neer met zijn ongerechtigheid op zijn beenderen", Ezechiel 32:27.

Koningen 8:16-24

Wij hebben hier een kort bericht van het leven en de regering van Joram, een van de slechtsten van de koningen van Juda, maar de zoon en opvolger van Josafat, een van de besten. Ouders kunnen aan hun kinderen geen genade geven, velen, die zelf Godvruchtig waren, hebben het verdriet en de schande gehad om hen die uit hen zijn voortgekomen, goddeloos en slecht te zien, laat de gezinnen, die aldus beproefd worden, dit niet vreemd achten. Als de kinderen van Godvruchtige ouders slecht zijn, dan zijn zij gewoonlijk erger dan anderen, de onreine geest brengt zeven andere mede, bozer dan hij zelf, Lukas 11:26. Een volk wordt soms rechtvaardig gestraft met de ellende van een slechte regering, omdat het van de zegeningen en weldaden van een goede regering geen goed gebruik heeft gemaakt.

Let betreffende deze Joram:

I. Op het algemene denkbeeld, dat hiervan zijn slechtheid wordt gegeven, vers 18, *hij deed gelijk het huis van Achab,* en erger kon hij niet doen. Zijn karakter wordt getekend naar het slechte voorbeeld, dat hij heeft gevolgd, want de mensen zijn zoals hun gezelschap is en het voorbeeld, dat zij volgen. Geen vergissing is noodlottiger voor jonge lieden dan een vergissing in de keuze van de personen met wie zij omgaan, en naar wier goede mening zij zich schatten. Joram verkoos zich het huis van Achab ten voorbeeld te stellen, liever dan zijns vaders huis, en dat was zijn verderf. Wij vinden een bijzonder bericht van zijn goddeloosheid in 2 Kronieken 21 moord, afgoderij, vervolging, alles wat slecht was.

II. De gelegenheid van zijn slechtheid. Zijn vader was een zeer Godvruchtig man, en heeft er ongetwijfeld zorg voor gedragen hem de goede kennis des Heeren te leren, maar:

1. Het is zeker dat hij verkeerd deed door hem met de dochter van Achab te doen huwen, geen goed kon voortkomen uit een verbintenis met een afgodische familie, maar alle kwaad met zo'n dochter van zo'n moeder, als Athalia, de dochter van Izebel, was. De ontaarding van de oude wereld ontstond uit de ongelijke huwelijken van belijders met onheiligen, zij die slecht gehuwd zijn, zijn reeds half verdorven.

2. Ik vrees dat hij er niet goed aan gedaan heeft om hem nog bij zijn leven koning te maken. Er wordt hier gezegd, vers 16, hij *begon te regeren toen Josafat koning was.* Hiermede streelde hij zijn hoogmoed, (en niets is verderfelijker voor jonge lieden) gaf hem toe in zijn eerzucht in de hoop van hem door toegeven beter gezind te maken, en zo bracht hij een vloek op zijn geslacht, zoals Eli wiens zonen zich vervloekt hebben gemaakt, en hij heeft hen niet eens zuur aangezien. Josafat heeft deze slechte zoon tot onderkoning aangesteld eens toen hij met Achab naar Ramoth in Gilead aftoog, van welks Josafats zeventiende jaar 1 Koningen 22:51, Jorams tweede jaar gemaakt wordt, Hoofdstuk 1:17, en later in zijn twee en twintigste jaar, toen hij hem deelgenoot heeft gemaakt in de regering, en van dat tijdstip worden Jorams acht jaren gedateerd, drie jaren dus voor de dood van zijn vader. Het is voor vele jonge lieden schadelijk geweest al te vroeg tot hun staat en rang te komen. Samuël heeft er niets mee gewonnen, dat hij zijn zonen tot rechters heeft gemaakt.

III. De bestraffing van de Voorzienigheid, waaronder hij was vanwege zijn goddeloosheid.

1. De Edomieten, die sedert Davids tijd altijd onder de regering van de koningen van Juda zijn geweest, dus ongeveer honderd en twintig jaren, kwamen in opstand, vers 20. Hij beproefde hen tenonder te brengen, en bracht hun een nederlaag toe, maar hij kon zijn overwinning niet zo vervolgen, dat hij zijn heerschappij over hen herwon *de Edomieten vielen evenwel af*, vers 22, en daarna zijn zij bittere vijanden van de Joden geworden, zoals blijkt uit de profetie van Obadja, en Psalm 137:7. Nu werd Izaks profetie vervuld, dat deze Ezau, de oudste, Jakob, de jongste, zou dienen, maar in vervolg van tijd "zijn juk van zijn hals zal afrukken," Genesis 27:40.

2. In dezelfde tijd viel Libna af. Dat was een stad in Juda, in het hart van het land, een priesterstad. De inwoners van die stad stonden op tegen zijn regering, *omdat hij de Heere de God van zijn vaderen had verlaten*, en hen gedwongen zou hebben om dit ook te doen, 2 Kronieken 21:10, 11. Om hun Godsdienst in stand te houden, verklaarden zij zich tot een vrije staat, en misschien hebben andere steden dit ook gedaan.

3. Zijn regering was kort, God sneed hem af in het midden van zijn dagen, toen hij pas veertig jaren oud was, en slechts acht jaren had geregeerd, mannen van bloed en bedrog zullen hun dagen niet ter helft brengen.

IV. De genadige zorg van Gods voorzienigheid om het koninkrijk van Juda in het huis van David in stand te houden niettegenstaande de afval en de rampen van Jorams regering, vers 19. *Doch de Heere wilde Juda niet verderven.* Hij zou het gemakkelijk gekund hebben, Hij zou het rechtvaardig hebben kunnen doen, het zou voor Hem geen verlies zijn geweest, zo Hij het gedaan had, maar Hij wilde het niet doen om Davids wil, niet om enigerlei verdienste van hem, waardoor hij die gunst over zijn geslacht kon eisen, als een verschuldigd recht, maar terwille van een belofte, die hem gedaan was, dat Hij hem te allen tijde voor zijn zonen een lamp zou geven, dat is: een opvolging van koningen van geslacht tot geslacht, door welke zijn naam in ere zou blijven schitteren, zoals een lamp brandend wordt gehouden door een gestadige toevoer van olie. Aldus moet zijn geslacht niet uitsterven, totdat het eindigde in de Messias, die Zoon van David, aan wie men alle heerlijkheid van het huis Zijns vaders zal hangen, en in wiens eeuwig koninkrijk deze belofte aan David vervuld is: "Ik heb voor Mijn Gezalfde een lamp toegericht," Psalm 132:17.

Het einde van deze goddeloze en roemloze regering, vers 23, 24. Er wordt ons hier niets bijzonders van hem gezegd, maar in 2 Kronieken 21:19, 20 wordt ons meegedeeld, dat hij stierf aan een ernstige ziekte, en heenging zonder begeerd te zijn.

Koningen 8:25-29

Evenals er onder gewone personen mensen zijn, die wij klein of onbeduidend noemen, daar zij geen groot figuur maken en zeer weinig in tel zijn, en nog minder op enigerlei prijs worden gesteld, zo zijn er ook onder de koningen sommigen, die wij, in vergelijking met anderen, kleine koningen kunnen noemen. Zodanig een was deze Ahazia, hij maakt een klein figuur in de geschiedenis, en, omdat hij slecht is, is hij gering, van geen waarde in Gods ogen. Het is maar al te duidelijk een bewijs van de verwantschap tussen Josafat en Achab, dat zij dezelfde namen hadden in hun familie, en wel op dezelfde tijd, waarmee zij elkaar, naar wij kunnen veronderstellen, een beleefdheid wilden bewijzen. Achab had twee zonen, Ahazia en Joram, die achtereenvolgens geregeerd hebben, Josafat had een zoon Joram, en een kleinzoon Ahazia genaamd, die evenzo elkaar hebben opgevolgd in de regering. Het is waar: een naam maakt geen natuur, maar het was toch een slecht voorteken voor Josafats geslacht, dat hij namen ontleend heeft aan Achabs geslacht, of, indien deze ongelukkige familie haar namen aan hem ontleend heeft, dan werd er toch de Godvruchtige betekenis niet van meegedeeld aan de personen, die ze droegen. *Ahazia, de Heere aangrijpende,* en *Joram, de Heere is verhoogd.*

Ahazia, koning van Israël, had slechts twee jaren geregeerd, Ahazia, koning van Juda, slechts één jaar. Hier wordt ons gezegd dat zijn betrekking tot Achabs familie de aanleidende oorzaak was:

1. Van zijn goddeloosheid, vers 27. hij *wandelde in de weg van het huis van Achab,* dat afgodische bloeddorstige huis, want zijn moeder was Achabs dochter, vers 26, zodat hij de goddeloosheid met de moedermelk heeft ingezogen. "Partus sequitur ventrem-Het kind zal naar de moeder aarden." Als mannen zich vrouwen kiezen, dan moeten zij er aan denken dat zij moeders kiezen voor hun kinderen en dat het hun plicht is om daarnaar hun keus te regelen.

2. Van zijn val. Joram, de broeder van zijn moeder, heeft hem aangezocht om zich bij hem te voegen voor de herovering van Ramoth in Gilead, een poging, die Achab noodlottig is geweest, en dit was zij ook voor Joram, zijn zoon, want op deze expeditie werd hij gewond, vers 28, en hij keerde terug naar Jizreël om genezen te worden, terwijl hij zijn leger in het bezit van de plaats liet. Ook Ahazia keerde terug, maar ging naar Jizreël om Joram te bezoeken vers 29. Gods voorzienigheid heeft het zo beschikt, dat hij, die door het huis van Achab verleid en verdorven werd, met dit huis zou vergaan, als de mate van hun ongerechtigheid vol was, gelijk wij in het volgende hoofdstuk zien zullen. Zij, die delen in de zonden van de zondaren, moeten verwachten ook in hun plagen te zullen delen.

HOOFDSTUK 9

1 Toen riep de profeet Elisa een van de zonen der profeten, en hij zeide tot hem: Gord uw lenden, en neem deze oliekruik in uw hand, en ga heen naar Ramoth in Gilead.
2 Als gij daar zult gekomen zijn, zo zie, waar Jehu, de zoon van Josafat, den zoon van Nimsi, is; en ga in, en doe hem opstaan uit het midden zijner broederen, en breng hem in een binnenste kamer.
3 En neem de oliekruik, en giet ze uit op zijn hoofd, en zeg: Zo zegt de HEERE: Ik heb u tot koning gezalfd over Israel. Doe daarna de deur open, en vlied, en vertoef niet.
4 Zo ging de jongeling, die jongeling van den profeet, naar Ramoth in Gilead.
5 En toen hij inkwam, ziet, daar zaten de hoofdmannen van het heir, en hij zeide: Ik heb een woord aan u, o hoofdman! En Jehu zeide: Tot wien van ons allen? En hij zeide: Tot u, o hoofdman!
6 Toen stond hij op, en ging in huis; hij dan goot de olie op zijn hoofd, en hij zeide tot hem: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Ik heb u gezalfd tot koning over het volk des HEEREN, over Israel.
7 En gij zult het huis van Achab, uw heer, slaan, opdat Ik het bloed van Mijn knechten, de profeten, en het bloed van alle knechten des HEEREN, wreke van de hand van Izebel.
8 En het ganse huis van Achab zal omkomen; en Ik zal van Achab uitroeien, wat mannelijk is, ook den beslotene en verlatene in Israel.
9 Want Ik zal het huis van Achab maken als het huis van Jerobeam, den zoon van Nebat, en als het huis van Baesa, den zoon van Ahia.
10 Ook zullen de honden Izebel eten op het stuk lands van Jizreel, en er zal niemand zijn, die haar begrave. Toen deed hij de deur open en vlood.
11 En als Jehu uitging tot de knechten zijns heren, zeide men tot hem: Is het al wel? Waarom is deze onzinnige tot u gekomen? En hij zeide tot hen: Gij kent den man en zijn spraak.
12 Maar zij zeiden: Het is leugen; geef het ons nu te kennen. En hij zeide: Zo en zo heeft hij tot mij gesproken, zeggende: Zo zegt de HEERE: Ik heb u gezalfd tot koning over Israel.
13 Toen haastten zij zich, en een iegelijk nam zijn kleed, en leide het onder hem, op den hoogsten trap; en zij bliezen met de bazuin, en zeiden: Jehu is koning geworden!
14 Alzo maakte Jehu, de zoon van Josafat, den zoon van Nimsi, een verbintenis tegen Joram. (Joram nu had Ramoth in Gilead bewaard, hij en gans Israel, uit oorzake van Hazael, den koning van Syrie;
15 Maar de koning Joram was wedergekeerd, opdat hij zich te Jizreel helen liet van de slagen, die hem de Syriers geslagen hadden, als hij streed tegen Hazael, den koning van Syrie.) En Jehu zeide: Zo het ulieder wil is, laat niemand van de stad uittrekken, die ontkome, om dit in Jizreel te gaan verkondigen.
16 Toen reed Jehu, en toog naar Jizreel; want Joram lag aldaar; en Ahazia, de koning van Juda, was afgekomen, om Joram te bezien.
17 De wachter nu stond op den toren te Jizreel, en zag den hoop van Jehu, als hij aankwam, en zeide: Ik zie een hoop. Toen zeide Joram: Neem een ruiter, en zend dien hunlieden tegemoet, en dat hij zegge: Is het vrede?
18 En de ruiter te paard toog heen hem tegemoet, en zeide: Zo zegt de koning: Is het vrede? En Jehu zeide: Wat hebt gij met den vrede te doen? Keer om naar achter mij. En de wachter gaf het te kennen, zeggende: De bode is tot hen gekomen, maar hij komt niet weder.
19 Toen zond hij een anderen ruiter te paard; en als deze tot hen gekomen was, zeide hij: Zo zegt de koning: Is het vrede? En Jehu zeide: Wat hebt gij met den vrede te doen? Keer om naar achter mij.
20 En de wachter gaf dit te kennen, zeggende: Hij is tot aan hen gekomen, maar hij komt niet weder; en het drijven is als het drijven van Jehu, den zoon van Nimsi, want hij drijft onzinniglijk.

21 Toen zeide Joram: Span aan. En men spande zijn wagen aan. Zo toog Joram, de koning van Israel, uit, en Ahazia, de koning van Juda, een ieder op zijn wagen; en zij togen uit Jehu tegemoet, en vonden hem op het stuk lands van Naboth, den Jizreeliet.
22 Het geschiedde nu, als Joram Jehu zag, dat hij zeide: Is het ook vrede, Jehu? Maar hij zeide: Wat vrede, zo lang als de hoererijen van uw moeder Izebel, en haar toverijen zo vele zijn?
23 Toen keerde Joram zijn hand, en vlood, en zeide tot Ahazia: Het is bedrog, Ahazia!
24 Maar Jehu spande den boog met volle kracht, en schoot Joram tussen zijn armen, dat de pijl door zijn hart uitging; en hij kromde zich in zijn wagen.
25 Toen zeide Jehu tot Bidkar, zijn hoofdman: Neem, werp hem op dat stuk lands van Naboth, den Jizreeliet; want gedenk, als ik en gij nevens elkander achter zijn vader Achab reden, dat hem de HEERE dezen last opleide, zeggende:
26 Zo Ik gisteravond niet gezien heb het bloed van Naboth, en het bloed zijner zonen, zegt de HEERE, en Ik u dat niet vergelde op dit stuk lands, zegt de HEERE. Nu dan, neem, werp hem op dat stuk lands, naar het woord des HEEREN.
27 Als Ahazia, de koning van Juda, dat zag, zo vlood hij door den weg van het huis des hofs; doch Jehu vervolgde hem achterna, en zeide: Slaat hem ook op den wagen, aan den opgang naar Gur, die bij Jibleam is; en hij vlood naar Megiddo, en stierf aldaar.
28 En zijn knechten voerden hem naar Jeruzalem, en zij begroeven hem in zijn graf, bij zijn vaderen in de stad Davids.
29 In het elfde jaar nu van Joram, den zoon van Achab, was Ahazia koning geworden over Juda.
30 En Jehu kwam te Jizreel. Als Izebel dat hoorde, zo blankette zij haar aangezicht, en versierde haar hoofd, en keek ten venster uit.
31 Toen nu Jehu ter poorte inkwam, zeide zij: Is het wel, o Zimri, doodslager van zijn heer?
32 En hij hief zijn aangezicht op naar het venster, en zeide: Wie is met mij? Wie? Toen zagen op hem twee, drie kamerlingen.
33 En hij zeide: Stoot ze van boven neder. En zij stieten haar van boven neder, zodat van haar bloed aan den wand en aan de paarden gesprengd werd; en hij vertrad haar.
34 Als hij nu ingekomen was, en gegeten en gedronken had, zeide hij: Ziet nu naar die vervloekte, en begraaf ze; want zij is eens konings dochter.
35 En zij gingen heen om haar te begraven; doch zij vonden niet van haar, dan het bekkeneel, en de voeten, en de palmen harer handen.
36 Toen kwamen zij weder, en gaven het hem te kennen, en hij zeide: Dit is het woord des HEEREN, dat Hij gesproken heeft door den dienst van Zijn knecht Elia, den Thisbiet, zeggende: Op het stuk lands van Jizreel zullen de honden het vlees van Izebel eten.
37 En het dode lichaam van Izebel zal zijn gelijk mest op het veld, in het stuk lands van Jizreel, dat men niet zal kunnen zeggen: Dit is Izebel.

Hazaël en Jehu waren de mannen, die aangewezen waren om de werktuigen te zijn van Gods gerechtigheid in het straffen en uitroeien van het huis van Achab. Aan Elia was geboden hen aan te stellen tot deze dienst, maar op Achabs verootmoediging werd hem uitstel verleend, en zo werd het aan Elisa overgelaten hen aan te stellen. Van Hazaëls verheffing op de troon van Syrië lazen wij in het vorige hoofdstuk en nu zullen wij Jehu op de troon van Israël zien komen, hem, die aan het zwaard van Hazaël ontkwam zoals Joram en Ahazia, moet Jehu doden, en daarvan geeft dit hoofdstuk ons een bericht.

I. Aan Jehu wordt door de dienst van een van de profeten een opdracht gezonden om de regering op zich te nemen en het huis van Achab uit te roeien, vers 1-10.

II. Een snelle volvoering van deze opdracht.

1. Hij deelt haar mee aan zijn oversten, vers 11-15..

2. Hij trekt terstond op naar Jizreël, vers 16-20, en daar doodt hij Joram, de koning van Israël, vers 20-26, en Ahazia, de koning van Juda, vers 27-29, enIzebel, vers 30-37.

Koningen 9:1-10

Wij hebben hier de zalving van Jehu tot koning, die toen een bevelhebber was (waarschijnlijk opperbevelhebber) van de krijgsmacht die tegen Ramoth in Gilead was opgetrokken vers 14. Daar streed hij voor de koning, zijn meester, maar ontving orders van een hogere Koning om tegen hem te strijden. Het blijkt niet dat Jehu naar de regering gestaan heeft of dat hij er ooit aan heeft gedacht, de opdracht, die hem gegeven was, was hem een verrassing. Sommigen denken dat hij tevoren reeds door Elia was gezalfd, aan wie God bevolen had dit te doen, maar in het geheim en met een wenk, dat hij niet handelend moest optreden voor hij nadere orders had ontvangen zoals Samuël David heeft gezalfd lang voordat hij tot de troon kwam, maar dat is volstrekt niet waarschijnlijk, want dan moeten wij veronderstellen dat Elia ook Hazaël had gezalfd. Neen toen God hem gebood deze dingen te doen gebood Hij hem Elisa te zalven *om een profeet te zijn in zijn plaats,* en het te doen als hij heengegaan zal zijn, en naardat God hem leiden zal. Hier is:

I. De opdracht gezonden. Elisa ging niet zelf heen om Jehu te zalven, omdat hij oud was en ongeschikt voor zo'n reis, en zo welbekend, dat hij er niet in het geheim kon heengaan, niet kon komen en gaan zonder opgemerkt te worden, daarom zendt hij *één van de zonen van de profeten* om het te doen vers 1. Zij eerden hem niet alleen als hun vader, hoofdst 2:15, maar gehoorzaamden hem ook als hun vader. De dienst om Jehu te zalven:

1. Bracht gevaar mede, 1 Samuel 16:2, en daarom was het niet goed dat Elisa zelf er zich aan zou blootstellen, maar één van de zonen van de profeten, wiens leven minder kostbaar was en die het ook met minder gevaar doen kon.

2. Vereiste arbeid en moeite, en dus was een jonge man in zijn volle kracht er beter voor geschikt. Laat de jeugd arbeiden en laat de rijpheid van jaren besturen.

3. Maar het was ook een eervolle dienst om een koning te zalven, en die hem waarnam kon hopen er later voor bevorderd te zullen worden, daarom heeft Elisa ter aanmoediging van de jonge profeten er één van hen voor gebruikt, hij wilde al de eer niet voor zichzelf houden, en aan de jonge profeten een aandeel er in niet misgunnen. Toen hij hem zond:

A. Gaf hij hem de olie mede, waarmee hij Jehu moest zalven. *Neem deze oliekruik in uw hand.* Salomo werd gezalfd met *olie uit de tabernakel,* 1Kon. 1:39. Die was nu niet te krijgen, maar olie uit de hand van een profeten was van gelijke waarde als olie uit Gods huis. Het was niet de standvastige gewoonte om koningen te zalven, maar in het geval dat de opvolger betwist werd, zoals in het geval van Salomo, of bij een onderbreking in de opvolging, zoals in die van Joas, Hoofdstuk 11:12 of bij de overgang van de regering op een ander geslacht, zoals hier en in het geval van David, werd het gedaan. Het kan ook in het algemeen geschied zijn, hoewel de Schrift er geen melding van maakt.

B. Hij legde hem de woorden in de mond, die hij moest spreken, vers 3. *Ik heb u tot koning gezalfd,* en ongetwijfeld heeft hij hem ook al het overige gezegd, dat hij gesproken heeft, vers 7-10. Zij, die door God op Zijn boodschap worden uitgezonden, zullen niet zonder volledige instructies gaan.

Hij beval hem ook:

a. Het in het geheim te doen, Jehu af te zonderen van de overige hoofdlieden, en hem te zalven *in een binnenste kamer*, vers 2, opdat Jehu's vertrouwen in zijn opdracht op de proef gesteld zou worden, daar hij er geen getuigen van had om haar te bevestigen. Dat hij zo plotseling opgewekt was tot de dienst, zal een genoegzaam bewijs zijn, dat hij er toe gezalfd is, een ander bewijs was niet nodig. De zaak, die betekend werd, was het beste bewijs van het teken.

b. Het snel en vaardig te doen. Er toe heengaande moet hij *zijn lenden gorden*, als hij de daad volbracht heeft, moet hij *vlieden* en *niet vertoeven* om een beloning te ontvangen, of om onthaald te worden, of om te zien wat Jehu doen zou. Het betaamt de zonen van de profeten vlug en vaardig te zijn bij hun werk, het te doen als mannen, die het haten om te talmen en te beuzelen. Zij moeten als engelen wezen, die snellijk vliegen.

II. De opdracht overgegeven. De jonge profeet heeft zijn werk schielijk volbracht. Hij was spoedig te Ramoth in Gilead, vers 4, vond er de hoofdlieden bij elkaar, hetzij aan de maaltijd of in krijgsraad vergaderd, vers 5. Met de gerustheid en zekerheid, die betaamden aan een boodschapper Gods, in weerwil van het geringe van zijn voorkomen, onderscheidde hij Jehu van de overigen en riep hem naar buiten, niet wachtende tot het hem gelegen zou komen of hem om verschoning vragende dat hij hem stoorde maar als iemand bekleed met gezag, zei hij: *Ik heb een woord aan u, o hoofdman.* Misschien had Jehu enigerlei kennis bekomen van deze zaak, om nu de schijn niet te hebben van al te zeer naar die eer te staan, vroeg hij: *Tot wie van ons allen?* Opdat later niet gezegd zou worden, dat hij die waardigheid verkreeg door het eerst te spreken, maar allen er van overtuigd zouden zijn dat hij werkelijk de aangewezen persoon was Toen de profeet met hem alleen was, zalfde hij hem, vers 6. De zalving des Geestes is een verborgen zaak, het is de nieuwe naam, welke niemand kent, dan die hem ontvangt. Hiermede:

1. Bekleedt hij hem met de koninklijke waardigheid: *Zo zegt de Heere, de God van Israël,* wiens boodschapper ik ben en wiens woord ik spreek: *ik heb u tot koning gezalfd over Israël.* Hij geeft hem een onbetwistbaar recht, maar herinnert hem er aan dat hij koning gemaakt is:

a. Door de God Israëls, van Hem moet hij zijn macht zien afgeleid, want door Hem regeren de koningen, voor Hem moet hij haar gebruiken, en aan Hem is hij er voor verantwoordelijk. Magistraten zijn de dienaren Gods, en moeten dus handelen in afhankelijkheid van Hem, en met een algehele toewijding aan Hem en Zijn heerlijkheid.

b. Over het Israël Gods. Hoewel het volk van Israël ellendig verdorven was, en al de eer verbeurd had van tot Hem in betrekking te staan, worden zij hier toch *het volk des Heeren* genoemd, want Hij had recht op hen en had hun nog geen scheidbrief gegeven. Jehu moet het volk, waarover hij koning was gemaakt, beschouwen als *het volk des Heeren,* niet als zijn vazallen, maar als Gods vrijen, Zijn zonen, Zijn eerstgeborenen, die niet mishandeld niet getiranniseerd moeten worden, Gods volk, en daarom geregeerd voor Hem, en overeenkomstig Zijn wetten.

2. Hij geeft hem instructies voor zijn tegenwoordige dienst, die bestond in het huis van Achab uit te roeien, vers 7, niet opdat hij zich daardoor de weg naar de troon zal effenen, en er zich het bezit van zal verzekeren, maar om de oordelen Gods te volvoeren aan dat schuldig en schadelijk geslacht. Hij

noemt Achab zijn *heer*, opdat die betrekking geen bezwaar zou zijn. "Hij was uw heer, en uw hand op te heffen tegen zijn zoon en opvolger zou niet slechts lage ondankbaarheid zijn, maar verraad, muiterij. en al wat slecht is, indien gij niet onmiddellijk van God bevel hadt gekregen om het te doen, maar gij zijt onder hogere verplichtingen aan uw Heer in de hemel dan aan uw heer Achab. Hij, uw Heer in de hemel, heeft besloten dat *het gehele huis van Achab zal omkomen,* en dat wel door uw hand, vrees niet, heeft Hij het u niet geboden? Vrees niet dat het zonde is, Zijn gebod zal u rechtvaardigen en verdedigen, vrees geen gevaar, Zijn gebod zal u beveiligen en voorspoedig maken.

Opdat hij met verstand en op de rechte wijze dit grote oordeel aan het huis van Achab zal volvoeren, zegt hij hem:

a. Wat hun misdaad was, wat de grond is van de twist, en waarom God deze twist met hen had, opdat hij het oog zou hebben op hetgeen waar God het oog op had, en dat was *het bloed van Gods dienstknechten, de profeten,* en andere getrouwe aanbidders van God, dat zij vergoten hebben, en dat nu van de hand van Izebel geëist wordt. Dat zij afgodendienaars waren, was erg genoeg, en verdiende al het kwaad dat over hen gebracht werd, toch wordt daar nu geen melding van gemaakt, maar de twist, die God met hen heeft, is dat zij vervolgers zijn, niet zozeer dat zij Gods altaren hebben neergeworpen, als wel, dat zij zijn *profeten met het zwaard gedood hebben.* Door niets wordt de maat van de ongerechtigheid van een vorst of een volk zo gevuld als hierdoor, en niets brengt een zekerder en zwaarder verderf over hen. Dat was de zonde, die de eerste verwoesting over Jeruzalem heeft gebracht, 2 Kronieken 36:16 en ook de laatste verwoesting, Mattheus 23:37, 38. Izebels hoererijen en toverijen waren niet zo Godtergend als haar vervolgen van de profeten, van wie zij sommigen heeft gedood, en de overigen in hoeken en spelonken heeft gedreven, 1 Koningen 18:4..

b. Wat hun vonnis was, zij werden veroordeeld om ten enenmale uitgeroeid te worden, niet gekastijd, maar verdelgd te worden. Dit moet Jehu weten, opdat zijn oog niet zou sparen uit medelijden, gunst of genegenheid. Allen, die tot Achab behoorden moeten gedood worden, vers 8. Er wordt hem een voorbeeld gegeven van de verdelging, die bedoeld was, In de verdelging van de geslachten van Jerobeam en van Baesa, vers 9, en inzonderheid wordt hem bevolen Izebel de honden voor te werpen, vers 10. Al dat koninklijk bloed was weinig genoeg, ja te weinig, om vergoeding te doen of te boeten voor het bloed van de profeten, van de heiligen en martelaren, dat in Gods schatting van hoge waardij is.

De profeet, zijn boodschap verricht hebbende, spoedde zich naar huis terug en liet Jehu om te overwegen wat hem te doen stond, en leiding van God te vragen.

Koningen 9:11-15

Na een wijle keerde Jehu terug in het vertrek, waar de andere hoofdlieden nog bijeen waren, en hield zich alsof er niets was voorgevallen, daar hij de zaak nog voor zich scheen te willen houden, maar zij drongen hem om er hun mededeling van te doen. Laat ons dus zien wat er tussen hem en de hoofdlieden voorviel.

1. Met welk een minachting spreken deze hoofdlieden van de jonge profeet, vers 11. *Waarom is deze onzinnige tot u gekomen?* Wat had hij met u te verhandelen? En waarom betoonde gij hem de inschikkelijkheid om hem een afzonderlijk onderhoud toe te staan? Zijn profeten een geschikt gezelschap voor hoofdlieden? Zij noemen hem *een onzinnige*, omdat hij een van degenen was, die niet met hen meeliepen tot dezelfde uitgieting van de overdadigheid, 1Petr. 4:4, maar een leven leidden van zelfverloochening, doding van het vlees en minachting van de wereld, en hun tijd doorbrachten in oefeningen van de Godsvrucht, om die dingen hielden zij de profeten voor onzinnigen, *de profeet is een dwaas, de man des Geestes is onzinnig,* Hosea 9:7. Zij, die geen Godsdienst hebben, spreken gewoonlijk met minachting van Godsdienstige mensen, en beschouwen hen als waanzinnigen. Van onze Heiland werd gezegd: Hij is uitzinnig, van Johannes de Doper: Hij heeft een duivel, het is een arme droefgeestige mens, van Paulus: de grote geleerdheid brengt hem tot razernij. De hoogste wijsheid wordt aldus voorgesteld als dwaasheid, en zij, die het beste begrip hebben van zichzelf, als buiten zichzelf te zijn. Misschien heeft Jehu het als een bestraffing bedoeld voor zijn vrienden, toen hij zei: *"Gij kent de man,* gij weet dat hij een profeet is waarom noemt gij hem dan een onzinnige? *Gij kent zijn spraak,* gij weet dat zijn wijze van spreken niet voortkomt uit waanzin, maar uit inspiratie, Goddelijke ingeving." Of: "Daar hij een profeet is, kunt gij wel raden waarom hij tot mij kwam, namelijk om mij op mijn gebreken te wijzen, en mij mijn plicht te leren, daar behoef ik u dus geen mededeling van te doen." Zo dacht hij van hen af te komen, maar zij drongen hem om te zeggen wat er was voorgevallen. "Het is leugen", zeggen zij "wij kunnen niet gissen wat hij van u wilde, zeg het ons dus." Aldus er toe gedrongen zijnde, zei hij hun dat de profeet *hem tot koning gezalfd had,* en waarschijnlijk toonde hij hun de olie op zijn hoofd, vers 12. Hij wist niet of sommigen van hen hem niet misschien, hetzij uit trouw aan Joram of uit afgunst op hem, zouden tegenstaan en de opstand in de geboorte zouden smoren, maar hij steunde op het Goddelijk bestel, en vreesde niet hiervoor uit te komen, wetende op wie hij vertrouwde. Hij, die hem verhoogde, zal hem bijstaan.

2. Met welk een eerbied zij de nieuwe koning begroetten op de eerste kennisgeving van zijn bevordering tot de troon, vers 13. Hoe gering zij ook dachten over de profeet, die hem had gezalfd, en over diens ambt, toch drukten zij grote eerbied uit voor de koninklijke waardigheid van hem, die gezalfd was, en waren zij ijverig om hem met bazuingeschal tot koning uit te roepen. Ten teken van hun onderworpenheid en trouw aan hem, van hun welgezindheid voor zijn persoon en regering, legden zij hun kleren onder hem, om er op te staan of te zitten op de hoogste trap voor de ogen van de krijgslieden, die op de eerste wenk samenkwamen om de plechtigheid mee te vieren. God heeft het hun in het hart gegeven om hem aldus geredelijk te erkennen, want Hij neigt het hart van het volk, zowel als van de koningen, gelijk waterbeken naar welk kanaal het Hem behaagt. Misschien waren zij verontrust onder Jorams regering of hadden zij een bijzondere genegenheid voor Jehu. Hoe dit zij, de dingen waren rijp voor de omwenteling, en allen kwamen zij tot Jehu, en maakten *zij een verbintenis tegen* Joram, vers 14.

3. Met wat omzichtigheid Jehu te werk ging. Hij was in gunstiger conditie dan Joram, en daar wist hij goed partij van te trekken. Hij was bij het leger, Joram had het verlaten en was zwaar gewond naar huis gegaan. Jehu’s verstandig beleid bleek in twee dingen.

a. Hij was vriendschappelijk beleefd tegenover de hoofdlieden en wilde niets doen zonder hun raad en toestemming. "Zo het ulieder wil is, zullen wij zo en zo doen, maar anders niet" waarmee hij zijn eerbied te kennen gaf voor hun oordeel, en zijn vertrouwen in hun trouw, hetgeen hun genoegen deed, en waardoor hij hen aan zich verbond. Het is de wijsheid van hen, die zich willen verheffen en hun verheffing duurzaam willen maken, om hun vrienden mee te nemen.

b. Dat hij aldus het plan heeft beraamd Joram te overvallen en te die einde snel te handelen, om te voorkomen dat hij bericht kreeg van hetgeen er gebeurde. *Laat niemand van de stad uittrekken, om dit in Jizreël te gaan verkondigen* zodat het verderf als een strik over hem en zijn huis komen zal. Het plotselinge van een aanval draagt soms evenveel bij om hem te doen gelukken, als de kracht er van.

Koningen 9:16-29

Het was van Ramoth in Gilead naar Jizreël meer dan een dagmars, halverwege tussen die twee plaatsen moet over de Jordaan worden getrokken. Wij kunnen veronderstellen dat Jehu zo snel mogelijk opgerukt is, en alle mogelijke voorzorgen genomen heeft om te voorkomen dat te Jizreël tijdingen zouden aankomen voordat hij er zelf was, en eindelijk hebben wij hem, eerst binnen het gezicht, en daarna binnen het bereik van de ten verderve gewijde koning.

I. Jorams wachter ontdekt hem en zijn gevolg eerst op een afstand, en geeft de koning kennis van de nadering van een troep, maar hij weet niet of het vrienden of vijanden zijn. Maar de koning (ongeduldig om te vernemen wat er aan de hand is, en misschien bevreesd dat de Syriërs, die hem gewond hadden, door het spoor van zijn bloed geleid, hem vervolgden tot in zijn paleis, om hem gevangen te nemen) zond eerst een bode, en daarna een tweede, om hem bericht te brengen, vers 17 -19. Hij was nog nauwelijks bekomen van de schrik, die hem in de veldslag had bevangen, en zijn schuldig geweten hield hem voortdurend in angst. Iedere bode deed dezelfde vraag: "*Is het vrede?* Zijt gij van ons of van onze vijanden? Brengt gij goede of slechte tijdingen?" leder kreeg hetzelfde antwoord: *Wat hebt gij met de vrede te doen? Keer om naar achter mij,* vers 18, 19, alsof hij gezegd had: "Het is niet aan u, maar aan hem, die u gezonden heeft, dat ik antwoord zal geven op die vraag, zorg gij nu maar voor uw eigen veiligheid, *keer u naar achter mij* en schaar u onder mijn volgelingen." De wachter geeft kennis dat de boden gevangen genomen zijn, en bemerkt eindelijk dat de aanvoerder van de troep dreef gelijk Jehu, die bekend scheen te zijn om zijn onzinnig drijven, waardoor hij zich een man toonde van een vurig temperament, ijverig in hetgeen hij te doen had. Een man van zo'n heftig karakter was het meest geschikt voor de dienst, die aan Jehu was opgedragen. De wijsheid van God wordt gezien in de keus van geschikte werktuigen om voor Zijn werk gebruikt te worden. Maar het strekt niemand tot eer om voor zijn onzinnigheid of onstuimigheid bekend te zijn. Die heerschappij heeft over zijn geest is beter dan de sterke. De Chaldeeuwse paraphrast geeft een tegenovergestelde lezing: Het leiden is als het leiden van Jehu, want hij leidt bedaard. En hij schijnt ook niet zeer snel te zijn aangekomen, want dan zou er geen tijd zijn geweest voor alles wat gedaan werd. Sommigen denken dat hij verkoos langzaam te marcheren ten einde aan Joram de tijd te geven om tot hem naar buiten te komen, en hem te doden vóór hij weer in de stad kwam.

II. Joram zelf gaat uit hem tegemoet, en neemt Ahazia, de koning van Juda, mee, geen van beide uitgerust voor de strijd, daar zij geen vijand verwachtten, maar in haast om hun nieuwsgierigheid te bevredigen. Hoe wonderlijk heeft Gods voorzienigheid het soms zo beschikt, dat de mensen zich haastten om hun verderf tegemoet te gaan, als hun dag gekomen was, waarop zij zouden vallen.

1. De plaats, waar Joram Jehu ontmoette, was onheilspellend, *het stuk land van Naboth, de Jizreëliet,* vers 21. Het blote gezicht van die plek grond was genoeg om Joram te doen sidderen en Jehu te doen triomferen, want de schuld van Naboths bloed streed tegen Joram, en de kracht van Elia's vloek streed voor Jehu. De omstandigheden van de gebeurtenissen worden door de Goddelijke voorzienigheid soms zo geregeld, dat de straf beantwoordt aan de zonde, zoals in een spiegel het aangezicht is tegen het aangezicht.

2. Jorams vraag was nog dezelfde. *"Is het ook vrede, Jehu?* Is alles wel. Komt gij terug, vluchtende voor de Syriërs, of als meer dan overwinnaar over hen?" Hij schijnt vrede verwacht te

hebben, zodat hij aan niets anders kon denken. Het is iets geheel gewoons, dat grote zondaars, als zij reeds op de rand van het verderf zijn, zich nog vleien met de mening dat alles wel met hen is, en dat zij zich nog vrede toeroepen.

3. Jehu gaf een zeer onverwacht antwoord, en wel met een wedervraag: *Wat vrede* kunt gij verwachten, *zolang als de hoererijen van uw moeder Izebel,* (die hoewel koningin-weduwe, in werkelijkheid koningin-regentes was) *en haar toverijen zovele zijn?* Zie hoe open en rond Jehu met hem handelt. Vroeger durfde hij dit niet, maar nu was hij van een andere geest. Zondaren zullen niet altijd gevleid worden, er komt een tijd, wanneer hun de volle waarheid zal worden gezegd, "als men hun ongerechtigheid bevindt, die te haten is," Psalm 36:3. Merk op:

a. Hij legt hem de goddeloosheid van zijn moeder ten laste, omdat hij haar eerst geleerd had, en haar daarna met zijn koninklijke macht had beschermd. Zij staat daar nu beschuldigd van hoererij, lichamelijke en geestelijke, afgoden dienende, en die dienende met de daden van de onkuisheid en ongebondenheid, ook van toverij, bezweringen en waarzeggerijen, gebruikt ter ere van haar afgoden, en die dan nog vermenigvuldigd, de hoererijen en de toverijen, die vele zijn, want zij, die zich op een slechte weg begeven, weten niet waar zij stil kunnen staan. De ene zonde brengt de andere voort.

b. Daarom ontzegt hij hem alle recht en aanspraak op vrede. "Wat vrede kan er komen tot het huis, waarin zoveel goddeloosheid heerst, waarover nooit berouw werd betoond?" De weg van de zonde kan nooit de weg van de vrede zijn, Jesaja 57:21. Wat vrede kunnen zondaars hebben met God, wat vrede met hun eigen geweten, welk goed, welke vertroosting kunnen zij verwachten in het leven, in de dood of na de dood, die in hun schulden wandelen? Geen vrede zolang als in de zonde wordt volhard, maar zodra men er zich van bekeert en haar laat, is er vrede.

4. De straf werd terstond voltrokken. Toen Joram van de misdaden van zijn moeder hoorde, ontzonk hem de moed, terstond begreep hij dat de dag van de afrekening, waarmee lang gedreigd was, gekomen is, en hij riep: *Het is bedrog, Ahazia!* Jehu *is* onze vijand, en het is tijd voor ons om een goed heenkomen te zoeken." Beiden vluchtten, maar:

A. Joram, de koning van Israël, werd terstond gedood, vers 24. Jehu doodde hem met eigen hand. De boog werd door hem niet in zijn eenvoudigheid gespannen, zoals die, waarvan de noodlottige pijl tussen de voegen van zijns vaders harnas drong, neen, Jehu richtte de pijl tussen Jorams schouders terwijl hij vlood, (het was een van Gods pijlen, "die Hij tegen de hitsige vervolgers te werk stelt," Psalm 7:14, en hij drong door tot zijn hart, zodat hij op de plaats dood bleef. Hij was nu de opperste tak van Achabs geslacht, en werd dus het eerst afgesneden. Hij stierf als misdadiger onder het vonnis van de wet, dat Jehu, de uitvoerder nog vervolgt in de beschikking over het dode lichaam. Naboths wijngaard was daar dichtbij, hetgeen hem het oordeel voor de geest bracht dat Elia over Achab had uitgesproken: *Zo Ik gisteravond niet gezien heb het bloed van Naboth en het bloed van zijn zonen, zegt de Heere, en Ik u dat niet vergelde op dit stuk land,* vers 25, 26, het bloed van Naboth zelf, en het bloed van zijn zonen, die òf, als delende in zijn misdaad tegelijk met hem ter dood gebracht werden, òf later in het geheim werden vermoord, opdat zij geen beroep zouden doen op de wet, of op de een of andere wijze de dood van hun vader zouden wreken, òf wel van hartzeer waren gestorven over zijn verlies, of (daar zijn gehele bezitting, zowel als zijn wijngaard verbeurd verklaard was) hun middel van bestaan hadden verloren, hetgeen gelijk stond

met het verlies van hun leven. Daarvoor moet met het huis van Achab worden afgerekend, en datzelfde stuk land, waarvan hij zich met zoveel hoogmoed en genoegen had meester gemaakt ten koste van de schuld van onschuldig bloed te vergieten, werd nu de plaats, het schouwtoneel, waar het dode lichaam van zijn zoons lag, een schouwspel geworden zijnde van de wereld. Aldus is de Heere bekend geworden, Hij heeft recht gedaan.

B. Ahazia, de koning van Juda, werd vervolgd, en niet ver vandaar weldra gedood, vers 27, 28.

a. Hoewel hij nu in Jorams gezelschap was, zou hij toch niet gedood zijn, als hij niet samengevoegd was met het huis van Achab in verwantschap en ongerechtigheid, door zijn zonde had hij zich tot een hunner gemaakt, en daarom moet het hem gaan zoals het hun ging. Maar:

b. Misschien zou hij toen niet met hen gevallen zijn, indien hij niet in hun gezelschap ware gevonden. Het is gevaarlijk om verkeer te hebben met boosdoeners, wij kunnen er door verstrikt raken in hun schuld en hun ellende.

Koningen 9:30-37

De schuldigste van geheel het huis van Achab was Izebel. Zij was het, die de Baälsdienst had ingevoerd, de profeten des Heeren had gedood de moord op Naboth had beraamd, eerst haar man, en daarna haar zonen had aangepord tot goddeloosheid. Een *vervloekte* wordt zij hier genoemd, vers 34, een vloek voor het land, en voor wie allen, die het goed meenden met hun land, een vloek hadden. Haar heerschappij was over drie regeringen, maar nu is eindelijk de dag gekomen, dat zij moet vallen. Wij lezen van een valse profetes in de kerk van Thyatire die met Izebel wordt vergeleken, en met haar naam genoemd, Openbaring 2:20. Haar goddeloosheid is dezelfde, Gods dienstknechten verleidende tot afgoderij, *een* lange *tijd werd haar gegeven opdat zij zich zou bekeren,* vers 21, evenals aan Izebel, en een verschrikkelijk oordeel over haar gebracht ten slotte, zoals hierover Izebel, vers 22, 23. Zodat Izebels verderf beschouwd kan worden als een type van het verderf over afgodendienaars en vervolgers, inzonderheid over die grote hoer, die moeder van de hoererijen, die zich *dronken* heeft gemaakt met *het bloed van de heiligen* en de volken *dronken* heeft gemaakt met *de wijn van haar hoererijen* als God het in het hart van de koningen van de aarde zal geven om haar te haten, Openbaring 17:2-5, 6, 16. Nu zien wij hier:

I. Hoe Izebel het oordeel trotseert. Zij hoorde dat Jehu haar zoon had gedood, hem gedood had wegens haar hoererijen en toverijen, en zijn dood lichaam op het stuk land van Naboth had geworpen naar het woord des Heeren, en dat hij nu naar Jizreël kwam, waar zij niet anders kon verwachten, dan nu ook als slachtoffer van zijn wrekend zwaard te zullen vallen. Zie nu hoe zij haar lot tegentreedt, zij plaatste zich aan een venster aan de ingang van de poort om Jehu te beledigen en te trotseren.

1. In plaats van zich te verbergen als iemand, die bevreesd is voor de Goddelijke wraak, stelde zij er zich aan bloot en versmaadde het om te vluchten, zij lacht om vrees, en wordt niet ontsteld. Zie hoe een hart, dat verhard is tegen God, Hem tot het laatste toe tart, "tegen Hem aanloopt met de nek," Job 15:26. Maar nooit heeft iemand zich aldus tegen Hem verhard en is voorspoedig geweest.

2. In plaats van zich te verootmoedigen en zich in zware rouw te kleden over haar zoon *blankette zij haar aangezicht en versierde haar hoofd,* opdat zij zou verschijnen in haar karakter dat is, (naar zij dacht) groot en majestueus, hopende Jehu hierdoor ontzag in te boezemen, hem van zijn stuk te brengen, en hem te stuiten in zijn loop. "De Heere, de Heere van de heirscharen, riep tot geween en tot rouwklage, en tot kaalheid en tot omgorden met een zak, maar zie daar is blanketten en versieren en een wandelen in verzet met God", Jesaja 22:12, 13. Geen stelliger voorteken van verderf dan een onverootmoedigd hart onder verootmoedigende omstandigheden. Laat geblankette gezichten eens in Izebels spiegel zien, en dan zien hoe zij zich aanstaan.

3. In plaats van te sidderen voor Jehu, het werktuig van Gods wraak, denkt zij hem te doen sidderen door die dreigende vraag: *Had Zimri vrede, die zijn heer doodsloeg?*

Merk op:

a. Zij lette niet op de hand van God, die uitgegaan was tegen haar geslacht, maar beledigde en trotseerde hem, die slechts het zwaard was in Zijn hand. Als wij in benauwdheid zijn dan zijn wij

maar al te geneigd om hartstochtelijk uit te varen tegen het werktuig van onze benauwdheid, terwijl wij ons behoorden te onderwerpen aan God, en slechts toornig moesten zijn op onszelf.

b. Zij verlustigde zich in de gedachte, dat hetgeen Jehu nu deed gewis in verderf op zijn eigen hoofd zou uitlopen, en dat hij er geen vrede in zou hebben. Hij had alle aanspraken op vrede voor haar afgewezen, vers 22, en nu denkt zij, dat ook zijn vrede afgesneden is. Het is niets nieuws dat zij, die Gods werk doen, beschouwd worden als buiten de weg van de vrede te zijn. IJverige hervormers, getrouwe bestraffers worden met moeite en onrust bedreigd, maar laat hen in geen ding verschrikt worden, Filipp. 1:28.

c. Zij haalde een precedent aan om hem terug te houden van met zijn onderneming voort te gaan, "Had *Zimri vrede?* Neen, die had hij niet, door bloed en verraad kwam hij op de troon, en binnen zeven dagen was hij genoodzaakt om het paleis boven zijn hoofd te verbranden, en hemzelf er mede, en kunt gij verwachten dat het u beter zal gaan?" Indien de zaak gelijk stond, het zou zeer gepast zijn geweest om hem dit in herinnering te brengen, want de oordelen van God over hen, die ons zijn voorgegaan op een zondige weg, moeten ons tot waarschuwing strekken, om niet in hun voetstappen te treden. Maar het voorbeeld van Zimri was niet van toepassing op Jehu. Zimri was niet gemachtigd om te doen wat hij deed hij werd er slechts toe aangespoord door zijn eigen eerzucht en wreedheid, terwijl Jehu door een van de zonen van de profeten gezalfd was, en dit deed op bevel van God, die hem rechtvaardigen zal in hetgeen hij hierin deed. Bij ons vergelijken van personen en zaken moeten wij nauwkeurig het kostelijke van het snode onderscheiden, en wèl toezien dat wij in het lot van zondige mensen het oordeel niet lezen over mensen, die nuttig en tot zegen zijn.

II. Jehu vroeg om hulp tegen haar, hij zag op naar het venster, geheel niet verschrikt door de dreigementen van haar onbeschaamde doch machteloze woede, en riep: *Wie is met mij? Wie?* vers 32. Hij was geroepen om Gods werk te doen in de hervorming van het volk en hen te straffen, die het verleid en verdorven hadden, en hier roept hij om bijstand voor dat werk, zag hij, of er iemand was die ondersteunde, Jesaja 63:5. Hij richt een banier op, en roept, evenals Mozes, "Wie de Heere toebehoort kome tot mij," Exodus 32:26, en als de psalmist: ‘Wie zal voor mij staan tegen de boosdoeners?" Psalm 94:16. Als het werk van de reformatie ter hand genomen is, dan is het tijd om te vragen: "Wie kiest er de zijde van?"

III. Haar eigen dienaren leveren haar over aan zijn rechtvaardige wraak. Twee of drie kamerlingen zagen uit naar Jehu met een uitdrukking op hun gelaat, die hem aanmoedigde om te geloven dat zij aan zijn zijde waren, en hun riep hij toe, niet om haar te grijpen en gevangen te houden tot nadere orders, maar om haar terstond naar beneden te werpen, dat ook een manier was om boosdoeners te stenigen, namelijk hen van een steilte neer te werpen. Aldus werd wraak aan haar geoefend voor het stenigen van Naboth. Zij stieten haar van boven neer, vers 33. Indien Gods gebod Jehu zal rechtvaardigen, dan zal zijn gebod hen rechtvaardigen. Misschien hadden zij een stille, verborgen afkeer van Izebels slechtheid, en haatten zij haar, hoewel zij haar dienden. Of misschien was zij wreed en beledigend voor haar omgeving, en waren zij blij met de gelegenheid om aan haar gewroken te worden, of wel, ziende Jehu’s voorspoed en welslagen, hoopten zij zich aangenaam bij hem te maken, om aldus hun plaats aan het hof te behouden. Hoe dit nu zij: aldus werd zij smadelijk ter dood gebracht, verpletterd tegen de muur en op het plaveisel, en toen vertreden door de

paarden, die bespat waren met haar bloed en haar hersenen. Zie het einde van hoogmoed en wreedheid, en zeg: De Heere is rechtvaardig.

IV. Tot zelfs de honden voltooiden haar schande en haar verderf, overeenkomstig de profetie. Nadat Jehu enige spijs en drank gebruikt had in het paleis, bedacht hij om aan Izebels sekse en rang toch de eerbied te betonen van haar te laten begraven. Slecht als zij was, was zij toch een koningsdochter, echtgenote van de koning, moeder van een koning *Ziet nu naar die vervloekte en begraaf haar,* vers 34. Maar hoewel hij vergeten had wat de profeet had gezegd, vers 10 :*ook zullen de honden Izebel eten,* God had het niet vergeten. Terwijl hij at en dronk, verslonden de honden haar dood lichaam, de honden, die gaan rondom de stad, Psalm 59:7, en zich voeden met aas, zodat er niets van haar was overgebleven dan haar naakte schedel-het geblankette aangezicht was verdwenen-en haar voeten en handen. De hongerige honden hadden geen eerbied voor haar rang en afkomst, de dochter van een koning was hun niets meer dan een gewoon persoon. Als wij ons lichaam vertroetelen en er zo keurig op zijn, zo laat ons bedenken hoe gering en vernederd het is, en dat het weldra de prooi zal zijn of van de wormen onder de grond, of van de roofdieren boven de grond. Toen aan Jehu hiervan kennis werd gegeven, herinnerde hij zich de bedreiging, 1 Koningen 21:23 :*De honden zullen Izebel eten aan de voorwal van Jizreël.* Niets moest van haar overblijven dan de gedenktekenen van haar slechtheid en schande. Zij placht met grote staatsie in het openbaar te verschijnen, en dan was de roep: "Dit is Izebel! Welk een majestueuze houding en gestalte! Welk een groots schoon aanzien heeft zij!" Maar nu zal dit niet meer van haar gezegd worden. Wij hebben dikwijls de goddelozen zien begraven Prediker 8:10, maar soms hebben zij, zoals deze hier, geen begrafenis, Prediker 6:3. Izebels naam bleef in de Heilige Schrift niet anders dan als geschandvlekt bestaan. Men kon niet eens zeggen: "Dit is Izebels stof, dit is Izebels graf" of "dit is Izebels zaad." Aldus zal de naam van de goddelozen verrotten, verrotten boven de grond.

HOOFDSTUK 10

1 Achab nu had zeventig zonen te Samaria; en Jehu schreef brieven, dewelke hij zond naar Samaria, tot de oversten van Jizreel, de oudsten, en tot de voedsterheren van Achab, zeggende:
2 Zo wanneer nu deze brief tot u zal gekomen zijn, dewijl de zonen van uw heer bij u zijn, ook de wagenen en de paarden bij u zijn, mitsgaders een vaste stad, en wapenen;
3 Zo ziet naar den beste en gerechtigste van de zonen uws heren, zet dien op zijns vaders troon; en strijdt voor het huis uws heren.
4 Doch zij vreesden gans zeer, en zeiden: Ziet, twee koningen bestonden niet voor zijn aangezicht, hoe zouden wij dan bestaan?
5 Die dan over het huis was, en die over de stad was, en de oudsten, en de voedsterheren zonden tot Jehu, zeggende: Wij zijn uw knechten, en al wat gij tot ons zeggen zult, zullen wij doen; wij zullen niemand koning maken; doe wat goed is in uw ogen.
6 Toen schreef hij ten tweeden male tot hen een brief, zeggende: Zo gij mijn zijt, en gij naar mijn stem hoort, neemt de hoofden van de mannen, de zonen uws heren, en komt tot mij morgen omtrent dezen tijd naar Jizreel. (De zonen nu de konings, zeventig mannen, waren bij de groten der stad, die hen opvoedden.)
7 Het geschiedde dan, als die brief tot hen kwam, dat zij de zonen des konings namen, en zeventig mannen sloegen; en zij leiden hun hoofden in korven, die zij tot hem zonden naar Jizreel.
8 En er kwam een bode, en boodschapte hem, zeggende: Zij hebben de hoofden van de zonen des konings gebracht. En hij zeide: Legt ze in twee hopen, aan de deur der poort, tot morgen.
9 En het geschiedde des morgens, toen hij uitging, dat hij stil stond, en tot al het volk zeide: Gij zijt rechtvaardig. Ziet, ik heb een verbintenis gemaakt tegen mijn heer, en heb hem doodgeslagen; en wie heeft alle deze geslagen?
10 Weet nu, dat niets van het woord des HEEREN, hetwelk de HEERE tegen het huis van Achab gesproken heeft, zal op de aarde vallen; want de HEERE heeft gedaan, wat Hij door den dienst van Zijn knecht Elia gesproken heeft.
11 Daartoe sloeg Jehu al de overgeblevenen van het huis van Achab te Jizreel, en al zijn groten, en zijn bekenden, en zijn priesteren; totdat hij hem geen overigen liet overblijven.
12 En hij maakte zich op, en toog heen en ging naar Samaria; en zijnde te Beth-heked der herderen, op den weg,
13 Vond Jehu de broederen van Ahazia, den koning van Juda, en hij zeide: Wie zijt gijlieden? En zij zeiden: Wij zijn de broederen van Ahazia, en zijn afgekomen, om de zonen des konings en de zonen der koningin te groeten.
14 Toen zeide hij: Grijpt hen levend. En zij grepen hen levend; en zij sloegen hen bij den bornput van Beth-heked, twee en veertig mannen, en hij liet niet een van hen over.
15 En van daar gegaan zijnde, zo vond hij Jonadab, den zoon van Rechab, hem tegemoet; die hem groette; en hij zeide tot hem: Is uw hart recht, gelijk als mijn hart met uw hart is? En Jonadab zeide: Het is, ja, het is; geef uw hand. En hij gaf zijn hand, en hij deed hem tot zich op den wagen klimmen.
16 En hij zeide: Ga met mij, en zie mijn ijver aan voor den HEERE. Zo deden zij hem rijden op zijn wagen.
17 En toen hij te Samaria kwam, sloeg hij allen, die aan Achab te Samaria overgebleven waren, totdat hij hem verdelgd had, naar het woord des HEEREN, dat Hij tot Elia gesproken had.
18 En Jehu verzamelde al het volk, en zeide tot hen: Achab heeft Baal een weinig gediend; Jehu zal hem veel dienen.

19 Nu daarom roept alle profeten van Baal, al zijn dienaren, en al zijn priesteren tot mij, dat niemand gemist worde; want ik heb een grote offerande aan Baal; al wie gemist wordt, zal niet leven. Doch Jehu deed dat door listigheid, opdat hij de dienaren van Baal ombracht.
20 Verder zeide Jehu: Heiligt Baal een verbods dag. en zij riepen dien uit.
21 Ook zond Jehu in het ganse Israel; en alle Baalsdienaren kwamen, dat niet een man overbleef, die niet kwam; en zij kwamen in het huis van Baal, dat het huis van Baal vervuld werd van het ene einde tot het andere einde.
22 Toen zeide hij tot dengene, die over het klederhuis was: Breng voor alle dienaren van Baal de kleding uit. En hij bracht voor hen de kleding uit.
23 En Jehu kwam met Jonadab, den zoon van Rechab, in het huis van Baal; en hij zeide tot de dienaren van Baal: Onderzoekt, en ziet toe, dat hier misschien bij u niemand zij van de dienaren des HEEREN, maar van de dienaren van Baal alleen.
24 Toen zij nu inkwamen, om slachtofferen en brandofferen te doen, bestelde zich Jehu daarbuiten tachtig mannen, en hij zeide: Zo iemand van de mannen, die ik in uw handen gebracht heb, ontkomt, zijn ziel zal voor deszelfs ziel zijn.
25 En het geschiedde, als hij voleind had het brandoffer te doen, dat Jehu zeide tot de trawanten en tot de hoofdmannen: Komt in, slaat hen, dat niemand uitkome. En zij sloegen hen met de scherpte des zwaard; en de trawanten en hoofdmannen wierpen hen weg; daarna kwamen zij tot de stad in het huis van Baal;
26 En zij brachten de opgerichte beelden uit het huis van Baal, en verbrandden ze.
27 Zij braken ook het opgerichte beeld van Baal af; daartoe braken zij het huis van Baal af, en maakten dat tot heimelijke gemakken, tot op dezen dag.
28 Alzo verdelgde Jehu Baal uit Israel.
29 Maar van de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed, na te volgen, week Jehu niet af, te weten, van de gouden kalveren, die te Beth-el en die te Dan waren.
30 De HEERE dan zeide tot Jehu: Daarom dat gij welgedaan hebt, doende wat recht is in Mijn ogen, en hebt aan het huis van Achab gedaan, naar alles, wat in Mijn hart was, zullen u zonen tot het vierde gelid op den troon van Israel zitten.
31 Maar Jehu nam niet waar te wandelen in de wet des HEEREN, des Gods van Israel, met zijn ganse hart; hij week niet van de zonden van Jerobeam, die Israel zondigen deed.
32 In die dagen begon de HEERE Israel af te korten, want Hazael sloeg ze in alle landpalen van Israel:
33 Van de Jordaan af, tegen den opgang der zon, het ganse land van Gilead, der Gadieten, en der Rubenieten, en der Manassieten; van Aroer, dat aan de beek van Arnon is, en Gilead, en Basan.
34 Het overige nu der geschiedenissen van Jehu, en al wat hij gedaan heeft, en al zijn macht, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
35 En Jehu ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem te Samaria, en zijn zoon Joahaz werd koning in zijn plaats.
36 En de dagen, die Jehu over Israel geregeerd heeft in Samaria, zijn acht en twintig jaren.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een verder bericht van Jehu’s volvoering van zijn opdracht. Hij roeide uit:

1. Al de zonen van Achab, vers 1-10..

2. Alle bloedverwanten van Achab, vers 11-14, 17.

3. Achabs afgoderij, van zijn ijver daartegen nam hij Jonadab tot getuige, vers 15, 16, hij riep al de aanbidders van Baäl op tot een vergadering, vers 18-23, en doodde hen allen, vers 24, 25, en toen schafte hij die afgoderij af, vers 26-28.

II. Een kort bericht van de administratie van zijn regering.

1.De oude afgoderij van Israël bleef in stand namelijk de aanbidding van de kalveren, vers 29-31..

2. Dit bracht Gods oordelen over hen door Hazaël, en daarmee eindigt zijn regering, vers 32-36.

Koningen 10:1-14

Wij verlieten Jehu in het rustig bezit van Jizreël, triomferende over Joram en Izebel, en moeten hem nu volgen op zijn verdere bewegingen. Hij wist dat het gehele huis van Achab uitgeroeid moest worden, en daarom gaat hij voort met het bloedig werk, en doet het niet bedrieglijk, Jeremia 48:10, of ten halve.

I. Hij liet aan al de zonen Achabs het hoofd afhouwen door hun eigen voedsterheren of voogden te Samaria. Achab had zeventig zonen (of kleinzonen), Gideons aantal zonen, Richteren 8:30.. Met zovelen, die zijn naam droegen, was er alle waarschijnlijkheid dat zijn geslacht in stand zou blijven, en toch is het plotseling verdelgd. Zulk een pijlkoker vol van pijlen kon zijn huis toch niet beschermen tegen de wraak Gods. Talrijke gezinnen, waarin goddeloosheid heerst, moeten niet verwachten lang te zullen bloeien. Deze zonen van Achab waren nu te Samaria, een versterkte stad, misschien daarheen gebracht bij gelegenheid van de oorlog met Syrië, als een plaats van veiligheid voor hen, of misschien wel op de tijding van Jehu's opstand. Met hen waren de oversten van Jizreël, dat is: de hoge beambten van het hof, die naar Samaria gingen om zich te beveiligen of om te beraadslagen over hetgeen geschieden moest. Diegenen van hen, die nog onder opzicht waren, hadden hun onderwijzers bij zich, aan wie de zorg voor hun opvoeding en onderricht was opgedragen, overeenkomstig hun geboorte en rang, maar het is te vrezen dat zij hen opvoedden in de afgoderijen van het huis huns vaders en Baälsaanbidders van hen maakten. Jehu achtte het niet geschikt om zijn krijgsmacht naar Samaria te brengen om hen te doden, maar opdat de hand Gods er zoveel duidelijker in gezien zou worden, deed hij hen door hun voogden of voedsterheren ombrengen.

1. Hij zond een oproep, een soort van uitdaging, aan hun vrienden om voor hen op te komen, hen bij te staan, vers 2, 3. "Gij, die van harte het huis van Achab zijt toegedaan nu is het de tijd om er voor op te komen. Samaria is een versterkte stad, gij zijt in het bezit ervan, gij hebt een krijgsmacht onder uw bevel, gij kunt van de leden van de koninklijke familie de vaardigste en bekwaamste kiezen om u aan te voeren. Gij weet dat gij niet aan de oudste gebonden zijt, tenzij hij de beste en gerechtigste is van de zonen van uw heer. Indien gij enige kloekmoedigheid hebt, toont het, plaatst één van hun op de troon van zijn vader, en ondersteunt hem met uw leven en uw vermogen." Niet dat hij begeerde dat zij dit zouden doen, of verwachtte dat zij het doen zouden, maar aldus verweet hij hun hun lafhartigheid en toonde hij hun hun volslagen onmacht om tegen de raadsbesluiten Gods te strijden.' "Doet het zo gij durft, en ziet wat er van komen zal." Zij, die hun Godsdienst hebben verlaten, hebben daarmee dikwijls ook hun gezond verstand en hun moed verloren, en verdienen dat men het hun verwijt, en er hen om bestraft.

2. Hiermede verkreeg hij dat zij zich aan hem onderwierpen. Zij redeneren voorzichtig met zichzelf: Zie, *twee koningen bestonden niet voor zijn aangezicht,* maar vielen als offers van zijn woede, *hoe zouden wij dan bestaan?* vers 4. Daarom boden zij hem hun onderwerping aan. "Wij *zijn uw knechten, uw* onderdanen, *en al wat gij tot ons zeggen zal, zullen wij doen,* of het recht of onrecht is, en wij zullen niemand in mededinging met u stellen." Zij zagen dat het nutteloos was om met hem te strijden, en daarom was het in hun belang om zich aan hem te onderwerpen. Met veel meer reden kunnen wij ons door met onszelf te redeneren tot onderwerping brengen aan de grote God. Veel koningen en grote mannen zijn gevallen voor Zijn toorn om hun boosheid, hoe zullen wij

dan bestaan? Tergen wij de Heere? Zijn wij sterker dan Hij? Neen, wij moeten of buigen, of breken.

3. Hiervan wordt gebruik gemaakt om hen tot de scherprechters te maken van hen, die onder hun voogdij stonden, vers 6. *Zo gij voor mij zijt, neemt de hoofden van de zonen van uw heer, en komt tot mij morgen omtrent deze tijd.* Hij wist dat het gedaan moest worden, en was er afkerig van om het zelf te doen, maar men zou denken dat hij niet kon verwachten, dat zij het zouden doen. Konden zij aldus het in hen gestelde vertrouwen verraden? Konden zij zo wreed zijn jegens de zonen van hun heer? Het schijnt dat zij zich zó diep bogen in de aanbidding van de opgaande zon, dat zij het gedaan hebben, zij hebben de hoofden van deze zeventig prinsen afgehouwen, en zonden die in een korf als een geschenk aan Jehu, vers 7. Leer hieruit geen vriend te geloven, niet op een leidsman te vertrouwen die niet zelf door beginselen van deugd en Godsvrucht geleid wordt. Men kan nauwelijks verwachten dat hij, die ontrouw is geworden aan zijn God, ooit trouw zal zijn aan zijn vorst. Maar let op Gods gerechtigheid in hun ongerechtigheid. Deze oudsten van Jizreël waren goddeloos onderdanig en gehoorzaam geweest aan Izebels order voor de moord op Naboth, 1 Koningen 21:11. Waarschijnlijk roemde zij in de macht, die zij over hen had, en nu maakt dezelfde lage gezindheid hen even plooibaar voor Jehu, en even bereid om zijn orders uit te voeren voor de moord op de zonen van Achab. Laat niemand naar willekeurige macht staan, opdat hij niet bevonden worde een steen te wentelen, die te eniger tijd op hem zal wederkeren. Vorsten, die hun volken tot slaven maken, slaan de kortste weg in om hen tot rebellen te maken, en door, evenals Izebel, der mensen geweten geweld aan te doen, verliezen zij alle invloed op hen.

Toen de afgehouwen hoofden tot hem gebracht werden, heeft hij hun loos hun daad verweten, maar erkende er de hand Gods in.

a. Hij schijnt hen te laken, die de volvoerders zijn geweest van deze wraak. De hoofden werden op twee hopen gelegd bij de poort de gepaste plaats van het gericht. Daar heeft hij het volk voor God en de wereld vrijgesproken, vers 9. Gij zijt rechtvaardig, en naar hetgeen de oversten van Samaria nu gedaan hadden, sprak hij, vergelijkenderwijs, zichzelf vrij, "ik doodde slechts één, zij hebben deze allen gedood, ik deed het door een verbintenis en met een doel, zij hebben dit enkel uit inschikkelijkheid gedaan en met blinde gehoorzaamheid. Laat dan het volk van Samaria of iemand van de vrienden van het huis van Achab, mij nooit verwijten hetgeen ik gedaan heb, nu hun eigen oudsten en de voedsterheren zelf de wezen dit aangedaan hebben." Het is iets geheel gewoons dat zij, die iets gedaan hebben, dat zeer slecht is, ter vermindering van hun schuld trachten anderen aan te sporen om nog iets slechters te doen. Maar,

b. Hij schrijft het alles toe aan het rechtvaardig oordeel Gods, vers 10. *De Heere heeft gedaan wat Hij door de dienst van Zijn knecht Elia gesproken heeft.* God is de werker niet van der mensen zonde, maar zelfs door hetgeen zij doen uit slechte beginselen, brengt Hij Zijn eigen doeleinden tot stand, en verheerlijkt Hij Zijn naam, en Hij is rechtvaardig in hetgeen waar zij onrechtvaardig in zijn. Als de Assyriër tot de roede gemaakt wordt van Gods toom, en het werktuig van Zijn gerechtigheid, dan meent hij het zo niet en zijn hart denkt alzo niet, Jesaja 10:7.

II. Hij ging voort met allen te verdelgen, die van het huis van Achab waren overgebleven niet slechts hen, die zijn afstammelingen waren maar ook hen, die in enigerlei betrekking tot hem stonden, al de beambten van zijn huis staatsministers, die onder hem bevel voerden, en hier zijn groten genoemd

worden, vers 11, al zijn bloedverwanten en vrienden, die gedeeld hebben in zijn goddeloosheid, zijn priesters of huiskapelanen, die hij gebruikte in zijn afgodische eredienst, en die zijn handen sterkten, dat hij zich niet zou afkeren van zijn boze weg. Dit gedaan hebbende in Jizreël ging hij nu hetzelfde doen in Samaria, vers 17 *hij versloeg allen, die van Achab te Samaria overgebleven waren.* Dit was bloedig werk, en moet thans in generlei geval tot precedent gesteld worden. Laat de schuldigen lijden, maar niet om hunnentwille ook de onschuldigen. Misschien waren die ontzettende verdelgingen bedoeld als typen van de laatste verdelging van alle goddelozen. God heeft een zwaard dat dronken is geworden in de hemel, en het zal neerdalen op het volk, dat Hij verbannen heeft, en dan zal het vol zijn van bloed. Jesaja 34:5, 6, Dan zal Zijn oog niet verschonen en zal Hij niet sparen.

III. Door Gods voorzienigheid werden de broederen van Ahazia op zijn weg geleid, toen hij tot deze strafvoltrekking uitging, en hij versloeg hen desgelijks, vers 12-14. De broeders van Ahazia waren gedood door de Arabieren 2 Kronieken 22:1, maar deze waren de zonen van zijn broederen, zoals het aldaar in vers 8 verklaard wordt, en zij worden gezegd vorsten van Juda te zijn, die Ahazia dienden. Verscheidene dingen werkten samen om hen bloot te stellen aan de wraak, die Jehu thans volvoerde.

1. Zij waren takken van Achabs huis, daar zij afstamden van Athalia, en daarom waren zij in zijn opdracht begrepen.

2. Zij waren besmet met de goddeloosheid van het huis van Achab.

3. Zij waren nu op weg om hun hof te gaan maken aan de prinsen van het huis van Achab, *Wij zijn afgekomen om de zonen van de koning en de zonen van de koningin te groeten,* van Joram en Izebel, hetgeen toonde dat zij met hen verbonden waren in genegenheid, zowel als in bloedverwantschap. Deze prinsen, twee en veertig in getal, die bestemd waren als schapen ten offer, werden met plechtigheid gedood bij de bornput van Beth-Heked. De Heere is bekend geworden, Hij heeft recht gedaan.

Koningen 10:15-28

Jehu, zijn werk voortzettende:

I. Doet hier aanzoek om de vriendschap van een Godvruchtig man, *Jonadab, de zoon van Rechab,* vers 15, 16. Hoewel deze Jonadab van de wereld was afgestorven, en zich weinig inliet met haar zaken, (gelijk blijkt uit zijn last aan zijn nakomelingen, die zij nog driehonderd jaren daarna getrouw en nauwkeurig opvolgden, om geen wijn te drinken en niet in steden te wonen, Jeremia 35:6 verv.) en is hij toch bij deze gelegenheid uitgegaan om Jehu te ontmoeten, ten einde hem aan te moedigen in het werk, waar God hem toe geroepen had. De steun van een Godvruchtig man zal door grote en aanzienlijke mannen, indien zij wijs zijn gewaardeerd worden en zij zullen er zichzelf naar schatten. David bad: "Laat hen tot mij keren die U vrezen", Psalm 119:79. Deze Jonadab was geen profeet, geen priester of Leviet, geen vorst of overste, maar wij kunnen veronderstellen, dat hij een zeer uitnemend man was ten opzichte van Godsvrucht en wijsheid, en dat hij de algemene achting genoot vanwege het leven van Godsvrucht en zelfverloochening, dat hij heeft geleid. Jehu, hoewel hij een krijgsman was kende hem en had achting voor hem. Hij heeft er wel niet aan gedacht om hem te ontbieden maar toen hij hem ontmoette hield hij stil-hoewel hij toen waarschijnlijk met evenveel onstuimigheid dreef als altijd-om hem aan te spreken, en hier wordt ons meegedeeld wat er tussen hen voorviel.

1. Jehu groette hem, hij *zegende hem* luidt het oorspronkelijke, betoonde hem de eerbied en de genegenheid, die verschuldigd waren aan iemand, die zo’n groot voorbeeld was van ernstige Godsvrucht.

2. Jonadab verzekerde hem, dat hij hem oprecht was toegedaan en van harte het goede wenste voor zijn zaak. Jehu beleed dat *zijn hart met hem was,* dat hij een oprechte genegenheid voor hem koesterde, eerbied had voor de kroon van zijn nazireërschap, en wenste te weten of hij dezelfde genegenheid koesterde voor hem, en genoegen had in de kroon van de koninklijke waardigheid, die God op zijn hoofd heeft geplaatst. Is uw hart recht? Dat is een vraag, die wij dikwijls onszelf moeten doen: "ik doe een goede belijdenis, heb een goede naam verkregen onder de mensen, maar is mijn hart recht? Ben ik innerlijk oprecht voor God?" Jonadab gaf er hem zijn woord voor: Het is, ja het is, en gaf hem zijn hand als een onderpand van zijn hart, stemde met hem in, erkende hem in het werk van de wraak en van de reformatie, waaraan hij nu bezig was.

3. Jehu liet hem op zijn wagen klimmen en nam hem mee naar Samaria. Hij deed hem eer aan door hem bij zich in de wagen te nemen, -Jonadab was niet dikwijls in een wagen, en vooral niet met een koning-maar hij ontving groter eer van hem en van de steun, die hij aan zijn tegenwoordig werk verleende. Alle sobere lieden zullen er te betere gedachten om hebben van Jehu, nu zij Jonadab bij hem in de wagen zien. Dit was niet de eerste maal dat de Godsvrucht van sommigen gebruikt werd om de staatkunde van anderen te dienen, en dat listige mensen zich versterkt hebben door vrome mensen aan hun zijde te krijgen. Jonadab was vreemd aan de kunstenarijen van vleselijke wijsheid, en heeft in eenvoudigheid en oprechtheid Gods in de wereld verkeerd, en daarom: indien Jehu een dienstknecht Gods is en een vijand van Baäl, dan zal hij zijn trouwe vriend wezen. "Kom dan," zegt Jehu, "ga met mij en zie mijn ijver aan voor de Heere, en dan zult gij reden zien om mijn zaak te omhelzen." Dat wordt gewoonlijk voor niet wèl gezegd gehouden van Jehu, als reden gevende om te

vermoeden dat zijn hart niet recht was in hetgeen hij deed voor God, en dat de ijver, die hij voorwendde voor de Heere, in werkelijkheid ijver was voor hemzelf en zijn bevordering. Want:

a. Hij roemde er op, en sprak alsof God buitengewone verplichting aan hem er voor had.

b. Hij verlangde dat die ijver gezien zou worden, dat er op gelet zou worden, zoals de Farizeeën, die alles deden om van de mensen gezien te worden. Een oprecht hart wenst Gode te behagen en verlangt naar niets meer dan Zijn goedkeuring. Als wij naar de toejuiching van de mensen streven en hun lof tot ons hoogste doel maken, dan handelen wij uit een verkeerd beginsel. Of Jehu verder zag, kunnen wij niet beoordelen, hoe het zij, Jonadab ging met hem, en heeft hem waarschijnlijk aangevuurd en geholpen in de verdere volvoering van zijn opdracht, vers 17 verdelgende al de vrienden van Achab in Samaria. Een mens kan wreedheid haten en toch gerechtigheid liefhebben, kan zeer verre van bloeddorstig zijn, en toch "zijn voeten kunnen wassen in het bloed van de goddelozen," Psalm 58:11.

II. Beraamt de verdelging van al de dienaren van Baäl. De Baälsdienst was de schreeuwende zonde van het huis van Achab, die wortel van deze afgoderij was uitgerukt, maar er bleven nog zeer velen, die er mee besmet waren, en er was gevaar dat door deze anderen ermee besmet zouden worden. De wet van God gebood uitdrukkelijk dat zij ter dood gebracht moesten worden, maar zij waren zo talrijk, en zo verspreid door alle delen van het koninkrijk, en misschien zo verschrikt door Jehu's optreden, dat het moeilijk zou zijn hen allen te ontdekken, en een eindeloos werk om hen een voor een te vervolgen en ter dood te brengen. Jehu's plan is dus ze allen tegelijk te verdelgen.

1. Door een list, een bedrog, brengt hij hen allen in de tempel van Baäl. Hij gaf voor Baäl meer te willen dienen dan Achab hem ooit gediend heeft, vers 18. Misschien heeft hij dit ironisch gezegd, of om het gros van het volk op de proef te stellen, of zij zich tegen een besluit als dit zouden verzetten, zich zouden vertoornen over zijn bedreiging om de afgoderijen van zijn voorganger nog te vermeerderen, gelijk zij Rehabeams dreigement euvel opgenomen hebben, om de lasten, door zijn voorganger opgelegd, zwaarder te maken, en zouden zeggen: "indien dit gebeurt, dan hebben wij geen deel aan Jehu, geen erve aan de zoon van Nimsi." Maar het schijnt veeleer gesproken met opzet om de aanbidders van Baäl te bedriegen, en dan kan het niet gerechtvaardigd worden. De waarheid Gods heeft niemands leugen nodig. Hij liet een proclamatie uitgaan, waarin alle dienaren van Baäl opgeroepen werden om zich met hem te komen verenigen voor een offer aan Baäl, vers 19, 20, niet alleen de profeten en priesters, maar allen in geheel het koninkrijk, die Baäl aanbaden, die nu lang zo talrijk niet meer waren als in Elia's tijd. Wij kunnen veronderstellen dat Jehu's vrienden wel wisten wat hij voorhad, en zij waren er niet aan geërgerd, maar de dweepzieke, verdwaasde Baälsaanbidders begonnen zich zeer gelukkig te gevoelen, en zij dachten dat de gouden tijd voor hen terugkeerde. Joram had het beeld van Baäl weggedaan, Hoofdstuk 3:2, als Jehu het weer wil oprichten dan hebben zij hun wens, en dan zullen zij met vreugde uit alle delen van het land opgaan naar Samaria om de plechtigheid te vieren. Het deed hun genoegen het huis van Baäl vervuld te zien, vers 21, hun priesters te zien in hun ambtsgewaad, vers 22, en zelf droegen zij het een of ander teken om hun betrekking tot Baäl aan te duiden, want er was kleding voor alle dienaren van Baäl.

2. Hij droeg zorg dat geen van de dienaren des Heeren zich onder hen zou bevinden, vers 23. Dit hielden zij voor een voorzorg om de aanbidding van Baäl niet door vreemden te laten ontheiligen,

maar het was toch vreemd dat zij niet zagen, dat zij hierdoor in een val gelokt waren, niet bespeurden dat er een aanslag tegen hen gesmeed werd. Maar het is geen wonder, dat zij, die zich door Baäl lieten bedriegen, (zoals alle afgodendienaars door hun afgoden bedrogen waren) zich door Jehu lieten bedriegen tot hun verderf.

3. Hij geeft orders om hen allen ter dood te brengen, en Jonadab heeft zich hierin met hem verenigd, vers 23. Na een nauwkeurig onderzoek om zeker te zijn dat geen van de dienaren Gods daar was, hetzij om de anderen te vergezellen, of uit nieuwsgierigheid, en er dus geen tarwe onder dit onkruid gemengd was, en nadat tachtig mannen op wacht waren gesteld aan al de deuren van Baäls tempel, opdat niemand zou ontkomen, vers 24, werden de wachten naar binnen gezonden om allen te doden met de scherpte van het zwaard en *hun bloed met hun offeranden te mengen* als een rechtvaardige wraak over hetgeen zij zelf soms gedaan hadden, als zij in hun blinden ijver *zich sneden met messen en met priemen naar hun wijze, totdat zij bloed over zich uitstortten,* I Koningen 18:28. Dienovereenkomstig werd gedaan, en hoewel dit schijnbaar wreed was, was het, de natuur van hun misdaad in aanmerking genomen, in werkelijkheid rechtvaardig. De Heere is een ijverig God.

4. De afgodendienaars aldus verdelgd zijnde werd de afgoderij zelf vernietigd. De gebouwen, behorende bij het huis van Baäl (die zo talrijk waren en zo statig, dat zij hier een *stad* worden genoemd), waar de Baälspriesters met hun gezinnen woonden, werden verwoest, al de beeldjes en schilderijen, die Baäls tempel versierden, met het grote beeld van Baäl, zelf werden naar buiten gebracht en verbrand, vers 26, 27, de tempel van Baäl werd afgebroken en tot een mesthoop gemaakt, het riool of de zinkput van de stad, opdat de gedachtenis er aan te schande zou worden. Aldus werd de Baälsdienst volkomen vernietigd in Israël, voor het tegenwoordige tenminste, hoewel hij eens zo de overhand had, dat er van al de duizenden van Israël slechts zeven duizend waren, die de knieën niet voor Baäl hadden gebogen, en deze bleven nog verborgen. Aldus zal God al de goden van de heidenen teniet doen, en vroeg of laat over allen triomferen.

Koningen 10:29-36

Dit is al het bericht, dat wij hebben van Jehu's regering, hoewel zij acht en twintig jaren geduurd heeft. De voortgang er van beantwoordde niet aan het roemrijke begin. Wij hebben hier:

I. Gods goedkeuring van hetgeen Jehu gedaan heeft. Door velen zal hij waarschijnlijk gelaakt zijn als verraderlijk en wreed, zal hij een rebel, een overweldiger, een moordenaar genoemd zijn en kwaad over hem zijn voorspeld, geen geslacht op die wijze verhoogd, zal wel spoedig ten verderve gaan, " maar God zei: gij hebt wèl gedaan, vers 30, en dus betekende het weinig wat anderen zeiden.

1. God verklaarde dat hetgeen hij gedaan had recht was. Het kan met recht betwijfeld worden of hij het deed uit een goed beginsel en of hij niet enige verkeerde maatregelen genomen heeft bij het doen er van, en toch zegt God: *Gij hebt wel gedaan, doende wat recht is in Mijn ogen*. De uitroeiing van afgodendienaars en afgoderij was iets, dat recht was in Gods ogen, want het is een ongerechtigheid, waarover Hij even zeker en even streng bezoeking zal doen als over iedere andere, het was *naar alles dat in Zijn hart was,* al wat Hij begeerde, al wat Hij bedoelde, Jehu heeft zijn werk ten einde gebracht.

2. God beloofde hem ter beloning: dat zijn kinderen tot in het vierde geslacht *op de troon Israëls zullen zitten.* Dit was meer dan hetgeen plaats had met de andere koninklijke families van dat rijk. Wel waren er vier koningen van het huis van Achab: Omri, Achab, Ahazia en Joram, maar de laatste twee waren broeders, zodat de koninklijke waardigheid in dat huis bleef tot in het derde geslacht, en geheel deze dynastie heeft slechts ongeveer vijf en veertig jaren geregeerd, terwijl die van Jehu zich uitstrekte over vier geslachten, behalve hemzelf, en ongeveer honderd en twintig jaren geregeerd heeft. Geen dienst voor God gedaan zal onbeloond blijven.

II. Jehu's onachtzaamheid in hetgeen hij verder te doen had. Hieruit bleek dat zijn hart niet recht was voor God, dat hij partijdig was in zijn reformatie.

1. Hij heeft niet al het kwaad weggedaan. Hij week af van de zonden van Achab, maar niet van de zonden van Jerobeam, hij schafte Baäl af, maar bleef de kalveren aanhangen. De aanbidding van Baäl was wel een groter kwaad, snoder en misdadiger in Gods ogen, maar toch was de aanbidding van de kalveren een groot kwaad. De ware bekering is niet slechts een bekering van grove zonde, maar van alle zonde, niet alleen van valse goden, maar van valse aanbidding. De aanbidding van Baäl verzwakte en verminderde Israël, daarom kon hij daar gemakkelijk afstand van doen, maar de aanbidding van de kalveren was een politieke afgoderij, ingevoerd en in stand gehouden om redenen van staat, om de terugkeer van de tien stammen tot het huis van David te voorkomen, en daarom heeft Jehu haar in stand gehouden. De ware bekering is niet slechts een bekering van verwoestende zonden, maar ook van zonden die gewin opleveren, niet alleen van de zonden die schadelijk zijn voor wereldlijke belangen maar ook van die, welke ze bevorderen, in die te verlaten ligt het grote bewijs, dat wij onszelf kunnen verloochenen en op God vertrouwen.

2. Hij heeft kwaad weggedaan, maar op het goede geen acht geslagen, vers 31 :*Hij nam niet waar te wandelen in de wet van de Heere, de God van Israël.* De Baälsdienst schafte hij af, maar de aanbidding Gods heeft hij niet waargenomen, in Zijn wet niet gewandeld. Grote zorg en ijver heeft hij aan de dag gelegd om een valse godsdienst uit te roeien, maar voor de ware Godsdienst:

a. Toonde hij geen zorg, daarop gaf hij geen acht, hij leefde zorgeloos voort, legde er zich volstrekt niet op toe om God te behagen en zijn plicht te doen, gaf geen acht op de Schrift, op de profeten op zijn eigen geweten. Het is te vrezen dat zij, die achteloos voortleven, geen genade hebben want waar een goed beginsel in het hart is, daar zal het de mensen omzichtig maken, daar zal de begeerte zijn om God te behagen, daar zal men bevreesd zijn om iets te doen, dat Hem beledigt.

b. Hij toonde geen ijver, wat hij deed ten opzichte van de Godsdienst, deed hij niet van harte, hij deed het alsof hij het niet deed, zonder geestdrift, zonder belangstelling. Hij scheen een man te zijn, die zelf weinig Godsdienstzin had, en toch gebruikte God hem als een werktuig om in Israël een reformatie teweeg te brengen. Het is jammer dat zij, die goed doen aan anderen, zelf niet altijd goed zijn.

III. Het oordeel, dat nog onder zijn regering over Israël kwam. Wij hebben reden te vrezen dat, toen Jehu zelf geen acht nam om te wandelen in Gods wet, het volk over het algemeen even zorgeloos was als hij, zowel in het waarnemen van de Godsdienst, als in hun levenswandel. Er was een algemeen verval van vroomheid, en een toeneming van onheiligheid, en daarom is het niet te verwonderen, dat het volgende nieuws, dat wij nu horen, is: *In die dagen begon de Heere Israël in te korten,* vers 32. Aan alle zijden maakten hun naburen inbreuk op hen, zij kwamen tekort in hun plicht jegens God, en daarom heeft God hen ingekort in uitgebreidheid, welvaart en macht. Hazaël, koning van Syrië, was meer dan ieder ander kwellend en schadelijk voor hen, *sloeg hen in alle landstreken van Israël,* in het bijzonder in de landstreken aan de andere kant van de Jordaan, die het dichtst bij hem lagen, en het meest blootgesteld aan vijandelijke invallen, op deze viel hij gedurig aan, en verwoestte ze. Nu boetten de Rubenieten en Gadieten voor de keus van hun voorouders om hun erfdeel aan die zijde van de Jordaan te hebben, om welke Mozes hen bestraft had Numeri 32. Nu deed Hazaël wat Elisa voorzien en voorzegd had dat hij doen zou. Maar toch had God, omdat hij het deed, een twist met hem en zijn rijk, zoals wij zien in Amos 1:3, 4. Omdat zij van Damascus *Gilead met ijzeren dorswagens hebben gedorst, daarom,* zegt God, *zal Ik een vuur in Hazaëls huis zenden dat zal Benhadads paleizen verteren.*

Eindelijk, Het einde van Jehu's regering vers 34-36. Er wordt in het algemeen nota genomen van zijn macht, maar omdat hij niet waarnam om God te dienen, is de gedachtenis van zijn grote daden en ondernemingen terecht in vergetelheid begraven.

HOOFDSTUK 11

1 Toen nu Athalia, de moeder van Ahazia, zag, dat haar zoon dood was, zo maakte zij zich op, en bracht al het koninklijke zaad om.
2 Maar Joseba, de dochter van den koning Joram, de zuster van Ahazia, nam Joas, den zoon van Ahazia, en stal hem uit het midden van des konings zonen, die gedood werden, zettende hem en zijn voedster in een slaapkamer; en zij verborgen hem voor Athalia, dat hij niet gedood werd.
3 En hij was met haar verstoken in het huis des HEEREN zes jaren; en Athalia regeerde over het land.
4 In het zevende jaar nu zond Jojada, en nam de oversten van honderd met de hoofdmannen, en met de trawanten, en hij bracht hen tot zich, in het huis des HEEREN; en hij maakte een verbond met hen, en hij beedigde hen in het huis des HEEREN, en hij toonde hun den zoon des konings.
5 En hij gebood hun, zeggende: Dit is de zaak, die gij doen zult: een derde deel van u, die op den sabbat ingaan, zullen de wacht waarnemen van het huis des konings;
6 En een derde deel zal zijn aan de poort Sur; en een derde deel aan de poort achter de trawanten; zo zult gij waarnemen de wacht van dit huis, tegen inbreking.
7 En de twee delen van ulieden, allen, die op den sabbat uitgaan, zullen de wacht van het huis des HEEREN waarnemen bij den koning.
8 En gij zult den koning rondom omsingelen, een ieder met zijn wapenen in zijn hand, en hij, die tussen de ordeningen intreedt, zal gedood worden; en zijt gij bij den koning, als hij uitgaat, en als hij inkomt.
9 De oversten dan van honderd deden naar al wat de priester Jojada geboden had, en namen ieder zijn mannen, die op den sabbat ingingen, met degenen, die op den sabbat uitgingen; en zij kwamen tot den priester Jojada.
10 En de priester gaf aan de oversten van honderd de spiesen en de schilden, die van den koning David geweest waren, die in het huis des HEEREN geweest waren.
11 En de trawanten stonden, ieder met zijn wapenen in zijn hand, van de rechterzijde van het huis, tot de linkerzijde van het huis, naar het altaar en naar het huis toe, bij den koning rondom.
12 Daarna bracht hij des konings zoon voor, en zette hem de kroon op, en gaf hem de getuigenis; en zij maakten hem koning, en zalfden hem; daartoe klapten zij met de handen, en zeiden: De koning leve!
13 Toen Athalia hoorde de stem der trawanten en des volks, zo kwam zij tot het volk in het huis des HEEREN.
14 En zij zag toe, en ziet, de koning stond bij den pilaar, naar de wijze, en de oversten en de trompetten bij den koning; en al het volk des lands was blijde, en blies met trompetten. Toen verscheurde Athalia haar klederen, en zij riep: Verraad, verraad!
15 Maar de priester Jojada gebood aan de oversten van honderd, die over het heir gesteld waren, en zeide tot hen: Brengt haar uit tot buiten de ordeningen, en doodt, wie haar volgt, met het zwaard; want de priester had gezegd: Laat ze in het huis des HEEREN niet gedood worden.
16 En zij leiden de handen aan haar; en zij ging den weg van den ingang der paarden naar het huis des konings, en zij werd daar gedood.
17 En Jojada maakte een verbond tussen den HEERE en tussen den koning, en tussen het volk, dat het den HEERE tot een volk zou zijn; mitsgaders tussen den koning en tussen het volk.
18 Daarna ging al het volk des lands in het huis van Baal, en braken dat af; zijn altaren en zijn beelden verbraken zij recht wel; en Mattan, den priester van Baal, sloegen zij dood voor de altaren. De priester nu bestelde de ambten in het huis des HEEREN.

19 En hij nam de oversten van honderd, en de hoofdmannen, en de trawanten, en al het volk des lands; en zij brachten den koning af uit het huis des HEEREN, en kwamen door den weg van de poort der trawanten tot het huis des konings, en hij zat op den troon der koningen.
20 En al het volk des lands was blijde, en de stad werd stil, nadat zij Athalia met het zwaard gedood hadden bij des konings huis.
21 Joas was zeven jaren oud, toen hij koning werd.

De omwenteling in het rijk van Israël was spoedig voltooid in Jehu's vestiging, nu moeten wij eens nagaan hoe het stond met de zaken in het rijk van Juda, dat zijn hoofd (zoals het dan was) had verloren op dezelfde tijd en door dezelfde hand als Israël het zijne, maar daar bleven de zaken langer in verwarring dan in Israël, na enige jaren werden zij echter in goeden staat gebracht, zoals wij in dit hoofdstuk bevinden.

I. Athalia maakt zich meester van de regering en brengt geheel de koninklijke familie om het leven, vers 1..

II. Joas, een kind van een jaar, wordt wonderbaarlijk in het leven behouden vers 2, 3.

III. Toen hij zes jaren oud was, werd hij vertoond en door Jojada tot koning gemaakt, vers 4-12.

IV. Athalia wordt gedood, vers 13-16..

V. Zowel de burgerlijke als de godsdienstige belangen van het rijk zijn bij Joas in goede handen, vers 17-21. En zo werden de zaken weer in goede orde geleid.

Koningen 11:1-3

God had aan David de instandhouding beloofd van zijn geslacht, hetgeen genoemd wordt: *een lamp toerichten voor Zijn Gezalfde,* en dit moet ons wel iets groots toeschijnen, nu wij gelezen hebben van de algehele verdelging van zoveel koninklijke geslachten, het een na het andere. Nu zien wij hier Davids lamp bijna uitgeblust, maar toch wonderbaar bewaard.

I. Zij was bijna uitgeblust door de barbaarse wreedheid van Athalia, de koningin-moeder, die, vernomen hebbende dat haar zoon Ahazia door Jehu gedood was, *zich opmaakte en al het koninklijke zaad ombracht,* vers 1, allen van wie zij wist dat zij verwant waren aan de kroon. Haar echtgenoot, Joram, had al zijn broeders, de zonen van Josafat, gedood, 2 Kronieken 21:4. De Arabieren hadden al de zonen van Joram gedood, 2 Koningen 22:1. Jehu had al hun zonen gedood, 2 Kronieken 22:8, en ook Ahazia zelf. Nooit voorzeker werd koninklijk bloed zo kwistig vergoten, gelukkig de mensen van mindere rang en geboorte, die beneden de aandacht zijn van afgunst en mededinging! Maar alsof dit alles nog gering was, brengt nu Athalia nog allen om, die van het koninklijk zaad waren overgebleven. Het was vreemd dat iemand van de zwakkere kunne zo wreed was, dat een vrouw, die zelf een dochter van de koning, de echtgenote van een koning, eens de moeder van de koning was, zo wreed kon zijn voor een koninklijke familie, een familie nog wel, waarin zij zelf was opgenomen, maar zij deed het:

1. Uit eerzucht, zij dorstte naar de regering, en dacht dat zij er op geen andere wijze toe kon geraken. Opdat niemand met haar zou regeren, doodde zij zelfs de kinderen en de zuigelingen, die na haar geregeerd zouden kunnen hebben, uit vrees voor een mededinger moet niemand overblijven om haar opvolger te zijn. En

2. Uit wraakzucht en woede tegen God. Het huis van Achab geheel uitgeroeid zijnde, en ook haar zoon Ahazia, omdat hij er aan verwant was, besloot zij om, als het ware bij wijze van weerwraak, het huis van David te verdelgen, zijn geslacht uit te roeien in trotsering van Gods belofte om het te bestendigen. Het was een dwaze en vruchteloze poging, immers, wie kan Gods belofte tenietdoen? Men zegt wel eens dat grootmoeders meer houden van haar kleinkinderen dan van haar eigen kinderen, en toch is Ahazia's moeder de moedwillige moordenares van Ahazia's zonen, en dat nog wel in hun prille jeugd, toen zij meer dan iemand anders verplicht was hen te verzorgen en op te voeden, wel mocht zij genoemd worden: *Athalia de goddeloze,* 2 Kronieken 24:7, Izebels eigen dochter, maar hierin was God rechtvaardig en bezocht de ongerechtigheid van Joram en Ahazia, deze ontaarde takken van het huis van David, aan hun kinderen.

II. Het werd wonderbaarlijk bewaard door de vrome zorg van een van Jorams dochters (die de echtgenote was van Jojada, de priester, die een van de zonen van de koning, Joas genaamd, weg stal uit het midden van de zonen van de koning, en hem verborg, vers 2, 3. Die was een vuurbrand uit het vuur gerukt, hoevelen gedood werden, wordt ons niet gezegd, maar het schijnt dat dit kind in de armen van zijn voedster niet gemist werd, of dat er niet naar gevraagd of gezocht werd, tenminste dat het niet werd gevonden. De persoon, die hem redde, was zijn eigen tante, de dochter van de goddeloze Joram. Voor hen, die God beschermd wil hebben, zal Hij beschermers verwekken. De plaats, waar hij veilig verborgen was, was het huis des Heeren, een van de kamers, die tot de tempel behoorden, een plaats, die Athalia weinig bezocht. Door hem daarheen te brengen, stelde zijn tante hem onder Gods bijzondere bescherming, en zo verborg zij hem in het geloof, zo was Davids woord

bewaarheid aan één uit zijn eigen zaad: Hij "verbergt mij in Zijn hut ten dage des kwaads, Hij verbergt mij in het verborgene van Zijn tent," Psalm 27:5. Met goede reden heeft deze Joas, toen hij opgegroeid was, er zich toe begeven om de breuken van het huis des Heeren te herstellen, want het was hem een toevlucht geweest. Nu was de belofte, gedaan aan David, besloten in een enkel leven, en toch faalde zij niet. Aldus zal God aan de Zoon van David naar Zijn belofte een geestelijk zaad verzekeren, dat, hoewel het soms tot een zeer klein getal verminderd is, ja schijnbaar verloren is, toch bestendig zal worden tot aan het einde van de tijd, soms is het verborgen, wordt het niet gezien, maar verborgen in Zijn tent, en ongedeerd. Het was een bijzondere leiding van Gods voorzienigheid, dat Joram, hoewel een koning, een goddeloze koning, zijn dochter tot vrouw gaf aan Jojada, een priester, een Godvruchtige priester. Sommigen hebben het misschien een verkleining geacht voor de koninklijke familie om een dochter met een geestelijke te doen trouwen, maar het bleek een gelukkig huwelijk te zijn, waardoor de koninklijke familie van de ondergang werd gered, want Jojada's invloed in de tempel gaf haar de gelegenheid om het kind te redden, en haar invloed op de koninklijke familie, gaf hem de gelegenheid om hem op de troon te plaatsen. Zie de wijsheid en de zorg van Gods voorzienigheid, en hoe Hij toebereidselen maakt om hetgeen Hij bedoelt tot stand te brengen, en zie welke zegeningen zij bereiden voor hun geslacht, die hun kinderen uithuwelijken aan hen, die wijs en Godvruchtig zijn.

Koningen 11:4-12

Zes jaren heeft Athalia getiranniseerd. Wij hebben geen bijzonder bericht van haar regering, ongetwijfeld was zij uit één stuk met haar begin, terwijl Jehu de Baälsdienst in Israël uitroeide, heeft zij hem ingevoerd in Juda, zoals blijkt uit 2 Kronieken 24:7. Het hof en het rijk van Juda waren verdorven door bloedverwantschap met het huis van Achab, en nu is een uit dat huis een vloek en een plaag voor beide, met zondige vriendschap gaat het niet beter. En gedurende al die tijd lag Joas verborgen, recht hebbende op de kroon en ervoor bestemd, en toch levend begraven, als het ware in onbekendheid. De zonen en erfgenamen des hemels zijn nu verborgen, "de wereld kent hen niet, 1 Johannes 3:1, maar de tijd is vastgesteld wanneer zij in heerlijkheid zullen verschijnen zoals Joas in zijn zevende jaar. Toen kon hij vertoond worden, hij was nu geen klein kindje meer, maar had zijn eerste leerjaren van het leven reeds achter de rug, en, aan het eerste kritieke jaar gekomen zijnde, had hij een goede schrede vooruit gedaan naar de mannelijke leeftijd. Het volk was Athalia's tirannie toen al moede geworden en was rijp voor een omwenteling. Hoe die omwenteling tot stand kwam, wordt ons hier meegedeeld.

I. De leider in deze grote zaak was Jojada de priester, waarschijnlijk de hogepriester, of tenminste de *sagan,* (zoals de Joden hem noemden) of een onderhorige van de hogepriester. Door zijn geboorte en zijn ambt was hij een man, bekleed met gezag, wie het volk door de wet verplicht was te gehoorzamen, inzonderheid als er geen wettige koning was op de troon, Deuteronomium 17:12. Door zijn huwelijk was hij verwant aan de koninklijke familie, en indien geheel het koninklijke zaad ware omgekomen, dan zou zijn echtgenote, als dochter van Joram meer recht gehad hebben op de kroon dan Athalia. Door zijn grote gaven en zijn Godsvrucht was hij toegerust om zijn land te dienen, en betere dienst kon hij er niet aan bewijzen, dan door het te bevrijden van Athalia's overweldiging, en wij hebben reden te geloven dat hij deze zaak niet ondernomen heeft vóór hij God om raad had gevraagd en met Zijn wil was bekend geworden, hetzij door profeten, of door de urim of door beide.

II. Hij ging tewerk met groot beleid gelijk het betaamde aan zo'n wijs en Godvruchtig man als Jojada was.

1. Hij kwam overeen voor de zaak met *de oversten over honderd en de hoofdlieden,* de mannen, die een kerkelijk, burgerlijk of militair ambt bekleedden. Hij liet hen bij zich in de tempel komen, beraadslaagde met hen, legde hun de grieven voor, waaronder zij nu zuchtten, nam hun de eed van geheimhouding af, en, bevindende dat zij gewillig en bereid waren om zich met hem te verenigen, *toonde hij hun de zoon van de koning,* vers 4, en zozeer waren zij overtuigd van zijn trouw, dat zij geen reden zagen om bedrog te vermoeden. Wij kunnen ons voorstellen welk een aangename verrassing het was voor de Godvruchtigen onder hen, die vreesden dat het huis en geslacht van David uitgeroeid waren, om nog zo'n vonk onder de as te vinden.

2. Hij posteerde de priesters en Levieten, die meer onmiddellijk onder zijn bestuur stonden, aan de verschillende toegangen van de tempel om er de wacht te houden, en stelde hen onder het bevel van de *oversten over honderd,* vers 9. David had de priesters verdeeld in afdelingen, die beurtelings dienst deden, iedere sabbatmorgen kwam een nieuwe afdeling om de dienst waar te nemen, maar de afdeling van de vorige week ging niet buiten dienst vóór de sabbatavond, zodat op de sabbatdag wanneer dubbele dienst gedaan moest worden, er een dubbel aantal priesters was om dienst te

doen, beide die inkwamen en die uitgingen gebruikte Jojada om bij deze grote gelegenheid dienst te doen, hij voorzag hen van wapenen uit de magazijnen van de tempel, namelijk de spiesen en schilden van David, zijn eigene, of die hij van zijn vijanden genomen had, en aan de eer Gods had gewijd, vers 10. Waren zij oud en ouderwets-het feit dat zij van David geweest waren, kon hen, die ze gebruikten, herinneren aan Gods verbond met hem, tot welks handhaving en verdediging zij nu handelend moesten optreden.

Hun werd bevolen twee dingen te doen.

a. De jonge koning te beschermen tegen belediging, zij moeten *de wacht waarnemen van het huis van de koning,* vers 5, *hem omsingelen,* en bij hem wezen, om hem te beveiligen tegen de aanhangers van Athalia, want nog waren er van dezulken, die dorstten naar koningsbloed.

b. Zij moeten de heilige tempel er voor bewaren om ontheiligd te worden door een toeloop van volk, dat bij deze gelegenheid zal samenkomen, vers 6. *Gij zult waarnemen de wacht van dit huis,* opdat er niet ingebroken worde, en opdat het niet afgebroken worde, er geen troepen van vreemdelingen in komen of degenen, die onrein zijn. Hij was niet zo vervuld van ijver voor de beraamde omwenteling, dat hij er de Godsdienst door vergat. In tijden van de grootste beroering moet zorg gedragen worden *Ne detrimentum capiat ecclesia-Dat er op de heilige dingen Gods geen inbreuk wordt gemaakt.* Het is opmerkelijk dat Jojada aan ieder zijn plaats aanwees, zowel als zijn werk, vers 6, 7, want goede orde draagt zeer veel bij tot het welslagen van een grote onderneming, laat iedereen zijn plaats kennen en houden, en verdedigen, en dan zal het werk spoedig gedaan zijn.

3. Toen de wachten opgesteld waren, werd de koning tevoorschijn gebracht, vers 12. *Verheug u zeer, gij dochter Zions,* want uw koning verschijnt op uw heilige berg, wel nog een kind, maar niet zo'n kind, dat een wee brengt over het land, want hij is een zoon van de edelen, de zoon van David, Prediker 10:17. Wel nog een kind, maar hij had een goede voogd en opvoeder en, wat nog beter is, een goede God, tot wie hij zich kon begeven.

a. Zonder uitstel gaat Jojada over tot de kroning van deze jonge koning, want hoewel hij nog niet instaat is om de zaken van het rijk te behartigen, zal hij er toch trapsgewijs toe bekwaam worden, en dit geschiedde met grote plechtigheid, vers 12. Ten teken dat hij met de koninklijke macht werd bekleed, *zette hij hem de kroon op,* hoewel zij nog te groot en te zwaar was voor zijn hoofd. De koninklijke voorrechten werden waarschijnlijk bewaard in de tempel, en zo was dan de kroon onder hun bereik.

b. Ten teken van zijn verplichting om door de wet te regeren en zich het woord Gods tot richtsnoer te stellen, gaf hij hem de getuigenis, dat is: hij gaf hem een Bijbel in de hand, waarin "hij moest lezen al de dagen van zijn leven," Deuteronomium 17:18, 19.

c. Ten teken dat hij de Geest zou ontvangen, om hem bekwaam te maken voor het grote werk, waartoe hij was geroepen zalfde hij hem. Hoewel van de zalving van hun koningen alleen nota wordt genomen in geval van een onderbreking in de opvolging, zoals hier, en in het geval van Salomo, weet ik toch niet of die plechtigheid niet aan al hun koningen placht te geschieden, tenminste die van het

huis van David, omdat hun koningschap een type was van het koningschap van Christus, die gezalfd was boven Zijn medegenoten, boven al de zonen van David.

d. Ten teken dat het volk hem aannam en zich onderwierp aan zijn regering, klapten zij met de handen van vreugde, en gaven uitdrukking aan hun hartelijke goede wensen voor hem: *De koning leve!* En zo maakten zij hem koning, maakten zij hem hun koning, stemden zij in, en werkten samen met de Goddelijke beschikking. Zij hadden reden om zich te verblijden, dat er nu een einde kwam aan Athalia's tirannie, en in het vooruitzicht van de herstelling en bevestiging van de Godsdienst door een koning, die onder de leiding was van zo'n Godvruchtige man als Jojada. Zij hadden reden hem welkom te heten op de troon, wie hij van rechtswege toekwam, en te bidden: Hij leve, die tot hem kwam als leven uit de dood, en in wie het huis van David zou leven. Met zulke uitingen van blijdschap en voldoening moet het koninkrijk van Christus welkom worden geheten in ons hart, als Zijn troon daarin is opgericht, en Satan, de overweldiger, uitgeworpen wordt, "Hosanna, gezegend is Hij, die komt, " klap met de handen en zeg: "De Koning Jezus leve, leve in eeuwigheid, leve en regere, en heerse in mijn ziel en in geheel de wereld." Het is beloofd, Psalm 72:15. "Hij zal leven, en men zal gedurig voor Hem bidden," voor Hem en voor Zijn koninkrijk.

Koningen 11:13-16

Wij kunnen veronderstellen dat zij van plan waren om, als de plechtigheid van de inhuldiging van de koning voorbij was, een bezoek te brengen aan Athalia, om haar ter verantwoording te roepen voor de moorden, de overweldiging en de tirannie, waaraan zij zich schuldig had gemaakt, maar evenals haar moeder Izebel bespaarde zij hun die moeite, zij ging uit, hun tegemoet, en verhaastte alzo haar verderf.

1. Het gedruis horende, kwam zij verschrikt aan om te zien wat er gaande was vers 13. Jojada en zijn vrienden begonnen in stilte, maar nu zij hun kracht zagen, maakten zij bekend wat er plaatsvond. Het schijnt dat op Athalia weinig acht werd geslagen, want anders zou zij wel bericht hebben ontvangen van deze stoutmoedige aanslag, eer zij met haar eigen oren het gedruis hoorde. Indien het plan ontdekt was voordat het ten uitvoer werd gebracht, het zou vernietigd zijn kunnen worden, maar nu was het te laat. Het was vreemd dat zij, toen zij het gedruis hoorde, zo onbezonnen was om zelf te komen, en voorzover blijkt onvergezeld te komen, zij was toch zeker niet zo veronachtzaamd, dat zij niemand had, die voor haar ging zien wat er gaande was, of niemand, die haar kon vergezellen, maar zij was ellendig verdwaasd door de vervoering van vrees en toorn, die zich meester van haar had gemaakt, die God wil verderven, verdwaast Hij.

2. Ziende wat geschied was, riep zij om hulp. Zij zag de koningsplaats bij de pilaar ingenomen door iemand, aan wie de vorsten en het volk hulde deden, vers 14, en had reden om tot de gevolgtrekking te komen dat haar macht ten einde was, daar zij wist dat die macht haar niet toekwam, maar zij haar slechts door overweldiging bezat. Dit deed haar haar kleren verscheuren, als iemand die buiten zichzelve was, en uitroepen: "Verraad, verraad! Komt mij te hulp tegen de verraders!" Josefus voegt er bij, dat zij riep: Doodt hem, die de plaats van de koning inneemt. Wat nu geschiedde was de hoogste gerechtigheid, en toch wordt het gebrandmerkt als de hoogste misdaad, zij zelf was de grootste verraadster, en toch roept zij het eerst en het luidst: Verraad! verraad! Zij, die zelf de grootste schuldigen zijn, zijn gewoonlijk het heftigst in het verwijten van anderen.

3. Jojada gaf bevel om haar ter dood te brengen als afgodendienares, als overweldigster en vijandin van de openbaren vrede. Er werd zorggedragen:

a. Om haar niet in de tempel of in een van de voorhoven te doden uit eerbied voor die heilige plaats, die niet verontreinigd moest worden door het bloed van enigerlei menselijk offer, al werd het ook nog zo rechtvaardig ten offer gebracht.

b. Dat al wie voor haar zou blijken te zijn, met haar gedood zou worden. Wie haar volgt om haar te beschermen of te redden, haar dienaren, die besloten zijn haar aan te kleven en de zaak van hun rechtmatige, wettigen soeverein niet willen omhelzen, *doodt met het zwaard,* maar niet tenzij zij haar nu volgen," vers 15. Overeenkomstig deze bevelen hebben zij, toen Athalia naar het paleis trachtte te ontkomen door de stallen, haar vervolgd en haar daar gedood, vers 16. Alzo moeten omkomen al Uwe vijanden, o Heere! Geef aldus de bloeddorstige hoer bloed te drinken, want zij is het waardig.

Koningen 11:17-21

Jojada heeft nu het moeilijkste deel van zijn werk ten einde gebracht, door de dood van Athalia was de weg tot de troon voor zijn jonge vorst geëffend, nu moet hij zijn voordeel gebruiken om de omwenteling te voltooien en de regering te bevestigen.

Wij hebben hier een bericht van twee dingen.

I. Van het goede fundament, dat hij legde door een oorspronkelijk contract, vers 17. Nu vorst en volk samen waren in Gods huis, heeft hij zorggedragen dat zij, eer zij heengingen, tezamen een verbond zouden maken met God, en een wederzijds verbond met elkaar, opdat zij een recht begrip zouden hebben van hun plicht jegens God en jegens elkaar.

1. Hij poogde de belangen van de Godsdienst onder hen te verzekeren door een verbond tussen hen en God. Koning en volk zullen het sterkst aan elkaar verbonden zijn, als beide zich verbonden hebben aan de Heere. God had van Zijn kant reeds beloofd hun God te zijn-Jojada kon hun dit tonen in het boek van de getuigenis, -nu moeten koning en volk van hun zijde overeenkomen en beloven dat zij *de Heere tot een volk zullen zijn.* In dit verbond staat de koning op gelijke bodem met de onderdanen, hij is evenzeer verplicht en gehouden als iemand van hen om de Heere te dienen. Hiermede verbinden zij zich Baäl te verzaken, die velen van hun gediend hadden, en zich onder Gods bestuur te stellen. Het staat goed met een volk, als alle veranderingen, die er mee voorvallen, ertoe bijdragen om de Godsdienst onder hen te doen herleven, te versterken en te bevorderen. En diegenen zullen waarschijnlijk voorspoedig zijn, die hun loopbaan in de wereld weer beginnen onder nieuwe en merkbare verplichtingen aan God. Door ons verbond met God worden de banden van elke betrekking versterkt. Zij "gaven zichzelf eerst aan de Heere, en daarna aan ons," 2 Corinthiers 8:5.

2. Toen stelde hij zowel de kroningseed vast als de eed van trouw aan de koning, door welke de koning verplicht was te regeren overeenkomstig de wet en zijn onderdanen te beschermen, en zij zich verplichtten om, zolang als hij dat deed, hem te gehoorzamen en hem getrouw te zijn. Verbonden zijn nuttig zowel om ons te herinneren aan de verplichtingen, die reeds op ons rusten, als om de banden er van nog vaster te maken. Het is in alle betrekkingen goed, dat de partijen elkaar ten volle begrijpen, in het bijzonder in de betrekking tussen vorst en onderdaan, opdat de een wete waar de grenzen zijn van zijn macht en voorrechten, en de ander van zijn vrijheid en van zijn eigendom, en mochten de oude grenspalen, die onze vaderen gemaakt hebben, nooit teruggezet worden.

II. Het goed begin op deze grondslag.

1. Ingevolge hun verbond met God hebben zij terstond de afgoderij afgeschaft, die de vorige koningen uit inschikkelijkheid jegens het huis van Achab ingevoerd hadden, vers 18. *Al het volk des lands,* het grauw, verzamelde zich om hun ijver te tonen tegen afgoderij en, nu zij zo goed aangevoerd werden onder zo goede leiding stonden, wilde ieder de hand lenen om Baäls tempel, zijn altaren en zijn beelden neer te werpen. Al zijn aanbidders schenen hem verlaten te hebben, slechts zijn priester, Mattan, bleef alleen bij het altaar over, hoewel allen Baäl verlieten, wilde hij hem trouw blijven, en zo werd hij er gedood, het beste offer, dat ooit op dat altaar gebracht was. Baäls

tempel verwoest hebbende, stelden zij beambten aan in het huis des Heeren om toe te zien, dat de dienst van God geregeld volbracht werd, en wel door de daartoe bevoegde personen, op de bestemde tijd, en naar de voorgeschreven wijze.

2. Ingevolge hun verbond met elkaar gaven zij hun bereidwilligheid voor elkaar te kennen.

a. De koning werd in statige optocht naar het paleis gevoerd, en zat daar op de troon van het gericht, vers 19, "de stoelen van het huis van David," gereed en bereid om gehoor te verlenen aan ieder van zijn onderdanen, die een rechtszaak had en zich op hem beriep, die hij dan naar Jojada zou verwijzen om door hem beoordeeld te worden.

b. Het volk was blij en Jeruzalem was rustig, vers 20. Josefus zegt dat zij een vreugdefeest vierden van vele dagen, waardoor Salomo’s opmerking bewaarheid werd: "Een stad springt op van vreugde over het welvaren van de rechtvaardigen, en als de goddelozen vergaan is er gejuich," Spreuken 11:10.

HOOFDSTUK 12

1 In het zevende jaar van Jehu werd Joas koning, en regeerde veertig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Zibja van Ber-seba.
2 En Joas deed dat recht was in de ogen des HEEREN, al zijn dagen, in dewelke de priester Jojada hem onderwees.
3 Alleenlijk werden de hoogten niet weggenomen; het volk offerde en rookte nog op de hoogten.
4 En Joas zeide tot de priesteren: Al het geld der geheiligde dingen, dat gebracht zal worden in het huis des HEEREN, te weten het geld desgenen, die overgaat tot de getelden, het geld van een ieder der personen naar zijn schatting, en al het geld, dat in ieders hart komt, om dat te brengen in het huis des HEEREN,
5 Zullen de priesters tot zich nemen, een ieder van zijn bekende; en zij zullen de breuken van het huis verbeteren, naar alles wat er voor breuk bevonden zal worden.
6 Maar het geschiedde in het drie en twintigste jaar van den koning Joas, dat de priesters de breuken van het huis niet gebeterd hadden.
7 Toen riep de koning Joas den priester Jojada en de andere priesteren, en zeide tot hen: Waarom betert gijlieden niet de breuken van het huis? Nu dan, neemt geen geld van uw bekenden, dat gij het zoudt geven voor de breuken van het huis.
8 En de priesters bewilligden van het volk geen geld te nemen, noch de breuken van het huis te verbeteren.
9 Maar de priester Jojada nam een kist, en boorde een gat in haar deksel, en zette die bij het altaar ter rechterhand, als iemand inkwam in het huis des HEEREN; en de priesters, die den dorpel bewaarden, staken daarin al het geld, dat ten huize des HEEREN gebracht werd.
10 Het geschiedde nu, als zij zagen, dat veel gelds in de kist was, dat des konings schrijver met den hogepriester opkwam, en zij bonden het samen, en telden het geld, dat in het huis des HEEREN gevonden werd.
11 En zij gaven het geld wel gewogen in handen der verzorgers van dat werk, die gesteld waren over het huis des HEEREN; en zij besteedden het uit aan de timmerlieden en aan de bouwlieden, die het huis des HEEREN vermaakten;
12 En aan de metselaren, en aan de steenhouwers, en om hout en gehouwen stenen te kopen, om de breuken van het huis des HEEREN te verbeteren, en voor al wat uitgegeven werd voor het huis, om dat te beteren.
13 Evenwel werden niet gemaakt voor het huis des HEEREN zilveren schalen, gaffelen, sprengbekkens, trompetten, noch enig gouden vat, of zilveren vat, van het geld, dat ten huize des HEEREN gebracht werd.
14 Maar zij gaven dat aan degenen, die het werk deden; en zij verbeterden daarmede het huis des HEEREN.
15 Daartoe eisten zij geen rekening van de mannen, wien zij dat geld in hun handen gaven, om aan degenen, die het werk deden, te geven; want zij handelden trouwelijk.
16 Het geld van schuldoffer, en het geld van zondofferen werd ten huize des HEEREN niet gebracht; het was voor de priesteren.
17 Toen trok Hazael, de koning van Syrie op, en krijgde tegen Gath, en nam haar in; daarna stelde Hazael zijn aangezicht, om tegen Jeruzalem op te trekken.
18 Maar Joas, de koning van Juda, nam al de geheiligde dingen, die Josafat, en Joram, en Ahazia, zijn vaderen, de koningen van Juda, geheiligd hadden, en zijn geheiligde dingen, en al het goud, dat

gevonden werd in de schatten van het huis des HEEREN, en van het huis des konings, en zond het tot Hazael, den koning van Syrie; toen trok hij op van Jeruzalem.
19 Het overige nu der geschiedenissen van Joas, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
20 En zijn knechten stonden op, en maakten een verbintenis, en sloegen Joas, in het huis van Millo, dat afgaat naar Silla;
21 Want Jozacar, de zoon van Simeath, en Jozabad, de zoon van Somer, zijn knechten, sloegen hem, dat hij stierf; en zij begroeven hem met zijn vaderen in de stad Davids; en Amazia, zijn zoon, werd koning in zijn plaats.

In dit hoofdstuk hebben wij de geschiedenis van de regering van Joas, die niet beantwoordt aan het glorierijk begin er van, waarvan wij het bericht hadden in het vorige hoofdstuk. Op veertigjarige leeftijd was hij niet zo groot als toen hij zeven jaren oud was, toch moet zijn regering tot de betere soort gerekend worden. In 2 Kronieken 24 heeft zij een veel slechter aanzien dan hier, want daar zien wij hem schuldig aan het bloed van een van de profeten, hier wordt ons alleen gezegd:

I. Dat hij goed handelde zolang als Jojada leefde, vers 1-3..

II Dat hij zorgzaam en ijverig was voor het herstellen van de tempel, vers 4-16.

III. Dat hij na een laag verdrag met Hazaël, vers 17, 18. roemloos is gestorven, vers 19-21.

Koningen 12:1-3

Het algemene bericht, dat hier van Joas wordt gegeven, is:

1. Dat hij veertig jaren geregeerd heeft, daar hij nog zeer jong was toen hij koning is geworden, zou hij naar de loop van de natuur veel langer geregeerd kunnen hebben, maar hij werd afgesneden, toen hij pas zeven en veertig jaren oud was, vers 1.

2. Dat hij deed wat recht was, zolang als Jojada leefde om hem te onderwijzen, vers 2. Veel jonge lieden zijn te spoedig tot hun rang en staat gekomen, hebben rijkdom gehad, en macht, en vrijheid eer zij die wisten te gebruiken en dat heeft slechte gevolgen voor hen gehad, maar Joas was goed beschut tegen dit gevaar:

a. Door zo'n goede leidsman te hebben in Jojada, zo'n wijs en ervaren man, en die hem zo trouw was.

b. Door zoveel wijsheid te hebben, dat hij naar hem luisterde en zich door hem liet leiden, ook toen hij volwassen was. Het is een grote zegen voor jonge lieden, inzonderheid voor jonge vorsten en alle jonge lieden van aanzien, om onder goede leiding te wezen, en omringd te zijn van dezulken, die hen leren om te doen wat recht is in de ogen des Heeren, en zij zullen dan goed en verstandig handelen voor zichzelf, als zij zich door de zodanigen willen laten raden en leiden, een kind, dat aan zichzelf overgelaten is, beschaamt zijn moeder, maar een kind overgelaten aan zulk onderricht en zo'n leiding, kan tot eer en welstand komen.

3. Dat *de hoogten niet werden weggenomen*, vers 3. Overal in het land hadden zij altaren, beide voor offers en voor reukwerk, ter ere van de God Israëls alleen, maar in mededinging met, of tenminste in stilzwijgende minachting van Zijn altaar te Jeruzalem. Deze afzonderlijke altaren waren misschien meer in gebruik gedurende de laatste slechte regeringen dan vroeger, omdat het niet veilig was op te gaan naar Jeruzalem, en de tempeldienst ook niet naar behoren werd waargenomen, het kan ook zijn, dat Jojada ze oogluikend heeft toegelaten, omdat sommige welmenende personen er blij mee waren, als zij niets beters konden hebben, en hij hoopte dat door de reformatie in de tempeldienst, en door de zaken op de goede ordelijke voet te herstellen, het volk wel langzamerhand van hun hoogten weggetrokken zou worden, en deze dus vanzelf zouden verminderen, of misschien had noch de koning noch de priester ijver genoeg om hun hervorming zó ver uit te strekken, noch kracht of moed genoeg om zich tegen zo'n ingewortelde gewoonte te verzetten.

Koningen 12:4-16

Wij hebben hier een bericht van de herstelling van de tempel, onder de regering van Joas.

I. Het schijnt dat er herstellingen nodig waren voor de tempel, hoewel Salomo hem zeer solide gebouwd had, de beste materialen er voor gebruikt heeft, en alles op de beste manier gedaan heeft, geraakte hij na verloop van tijd toch in verval, en er werden breuken in gevonden, vers 5, op de daken, aan de muren of vloeren, de zoldering of de betimmering, aan de vensters aan de beschotten, die de voorhoven van elkaar verdeelden. Zelfs tempels lijden door slijtage, de hemelse tempel zal nooit oud worden. Maar het was niet alleen de tand des tijds, die deze breuken heeft gemaakt, *de zonen van Athalia hadden het huis Gods opengebroken*, 2 Kronieken 24:7, en uit vijandschap tegen de tempeldienst er de gebouwen van beschadigd, en de priesters hadden geen zorg gedragen om de breuken bijtijds te herstellen, zodat zij al erger en erger werden. Deze landlieden waren het niet waard, dat deze kostelijke wijngaard hun op zo gemakkelijke voorwaarden verhuurd was, die het niet konden bijbrengen om de wijnpers in behoorlijke staat te onderhouden, Mattheus 21:33. Met Terecht heeft hun grote landheer hen dus in rechten vervolgd wegens deze toegelaten verwoesting en door Zijn oordelen over hun trouweloze nalatigheid bezoeking gedaan toen deze door hen verwaarloosde tempel met de grond gelijk werd gemaakt.

II. De koning zelf schijnt de eerste en de ijverigste geweest te zijn om voor de herstelling zorg te dragen. Wij bevinden niet dat de priesters er over klaagden, of dat Jojada zelf er voor ijverde, maar de koning zelf was zeer ijverig voor de zaak.

1. Omdat hij koning was, en God eist en verwacht van hen, die macht hebben, dat zij haar gebruiken ter handhaving en tot steun van de Godsdienst, het herstel van grieven, de verbetering en wederoprichting van het vervallene, ter opwekking van de bedienaren van de Godsdienst om hun plicht te doen en van het volk om hun plicht te betrachten.

2. Omdat de tempel hem tot veilige schuilplaats heeft gestrekt in zijn kinderjaren, en in dankbare herinnering daaraan betoont hij zich nu ijverig voor de eer van de tempel. Zij, die de vertroosting en de weldaad hebben ervaren van Godsdienstige bijeenkomsten, zullen de beschimping er van tot hun last maken, Zefanja 3:18, de steun er van tot hun zorg, en de voorspoed er van tot hun voornaamste reden van blijdschap achten.

III. Aan de priesters werd bevolen geld bijeen te brengen voor deze herstellingen, en zorg te dragen dat het werk gedaan werd. De koning had de zaken van zijn rijk te behartigen en kon dus zelf geen toezicht houden op deze zaak, maar stelde de priesters er toe aan, de geschiktste personen er voor, en die, naar men zou denken, haar het meest ter harte zouden nemen.

1. Hij gaf hun orders voor het heffen van het geld voor de geheiligde dingen, zij moeten niet wachten totdat het ingebracht werd, maar zij moeten het opvragen, waar zij wisten dat het verschuldigd was in hun respectieve districten, hetzij als losgeld krachtens de wet, Exodus 30:13, of als schattingsgeld volgens de wet, Leviticus 27:2, 3, of als een vrijwillige offerande, vers 4. Dit moesten zij inzamelen, ieder van zijn bekenden, en er werd verondersteld dat er niemand was, die niet bij de een of andere priester bekend was. Wij moeten de gelegenheid waarnemen, die God ons geeft, om hen, met wie wij meer bijzonder bekend zijn, op te wekken tot hetgeen goed is.

2. Hij gaf hun orders om het geld, dat zij verzameld hadden, te besteden aan *het verbeteren van de breuken van het huis,* vers 5

IV. Deze methode heeft niet aan zijn doel beantwoord, vers 6. Er kwam weinig geld in, hetzij dat de priesters onachtzaam waren en het volk niet opgeroepen hebben om het door hen verschuldigde te komen betalen, of dat het volk zo weinig vertrouwen had in het bestuur en beheer van de priesters, dat zij nalatig waren om hun het geld in handen te geven. Indien zij hen wantrouwden zonder reden, dan was dit schande voor het volk, indien met reden dan was het schande voor de priesters. Het geld, dat inkwam, werd niet voor het aangewezen doel gebruikt, *de breuken van het huis werden niet gerestaureerd.* Het heeft nog zo'n haast niet, dachten de priesters misschien, wij kunnen de tempel, zoals hij is, nog wel wat langer gebruiken, en daarom hebben zij de zaak nog maar wat uitgesteld. Werk aan de kerk gaat gewoonlijk langzaam, maar het is jammer dat onder alle mensen het juist de mannen van de kerk zijn, die zich zo langzaam en traag betonen. Misschien vonden zij het nodig om het weinige geld, dat inkwam, aan te wenden voor het onderhoud van de priesters, wier inkomsten wel zeer verminderd moesten zijn, nu de tien stammen geheel afgevallen waren en de andere twee ellendig verdorven waren.

V. Er werden dus andere middelen beraamd, de koning had er zijn hart op gezet, dat *de breuken van het huis gerepareerd zouden worden,* vers 7. Zijn latere afval geeft ons reden om te twijfelen of hij even grote genegenheid had voor de tempeldienst als voor het gebouw. Velen hebben grote ijver aan de dag gelegd voor het bouwen en versieren van kerken, en voor andere vormen van Godzaligheid, maar waren toch vreemd aan de kracht er van. Evenwel, wij prijzen zijn ijver, en keuren het niet in hem af, dat hij zelfs zijn voogd bestraft heeft, toen hij hem nalatig zag. Zijn bestraffing had tengevolge, dat de priesters zich onwaardig erkenden om langer voor dat werk gebruikt te worden, er in bewilligden dat andere maatregelen genomen werden, en het geld, dat zij ontvangen hadden, in andere handen overgaven, vers 8. Het was eerlijk van hen dat zij, bevindende zelf geen genoegzame geestkracht te hebben voor dat werk, niet verhinderden dat anderen het deden. Men sloeg dan nu een andere weg in.

1. Het geld moest nu niet aan particulieren betaald of in handen gegeven worden, maar in een openbare kist gestort worden, en toen werd het goed en in grote overvloed door de lieden opgebracht, niet alleen betaalden zij wat zij schuldig waren, maar zij brachten vrijwillige gaven voor zo'n goed werk. De hogepriester en de staatssecretaris telden het geld, dat er in de kist was en legden het weg voor het gebruik van hetgeen, waar het voor bestemd was. Als de openbare penningen eerlijk besteed worden, dan zullen de openbare contributiën ook goed opgebracht worden. Het geld, dat gegeven werd, deden zij in de kist door een gat in het deksel, zodat het niet teruggenomen kon worden, om te kennen te geven dat wat men eens aan God heeft afgestaan niet teruggevraagd moet worden. Een ieder doe gelijk hij in zijn hart voorneemt.

b. De kist werd aan de rechterhand gesteld als men binnenkwam, waarop, naar sommigen denken, gezinspeeld wordt in het voorschrift voor het doen van aalmoezen, door onze Heiland gegeven: "laat uw linkerhand niet weten wat uw rechter doet." Maar, terwijl zij zoveel zij konden bijeenbrachten voor het herstel van de tempel maakten zij toch geen inbreuk op hetgeen vastgesteld was voor het onderhoud van de priesters vers 16, *het geld van schuldoffer en het geld van zondoffers,* dat hun gegeven was door de wet, Leviticus 5:16, 17, werd hun gegeven. Laat de dienaren van de tempel niet verhongeren onder schijn van de breuken des tempels te beteren.

2. Om het geld, dat bijeengebracht was, te besteden.

a. Zij gaven het nu niet de priesters in handen, die in zulke zaken niet bedreven waren, daar zij ander werk hadden te behartigen, maar in handen van hen, die het werk deden, of tenminste *van de verzorgers ervan* vers 11. Aan hen kon die zaak het geschiktst toevertrouwd worden, wier werk en beroep het was. "Tractant fabrilia fabri-ieder zijn vak," maar laat hen, die ten oorlog, ten heiligen oorlog, worden geroepen, zich niet inwikkelen in de zaken van dit leven. Zij, aan wie dit werk nu werd opgedragen, deden het:

a.a. Zorgzaam, zij kochten de materialen, en betaalden de werklieden, vers 12. De zaken worden met vaardigheid gedaan, als diegenen er voor gebruikt worden, die er verstand van hebben, weten wat de beste manier is om het aan te vatten

b.b. Met getrouwheid, zij waren zo bekend om hun eerlijkheid, dat het niet nodig was hun rekeningen na te zien. Laat allen, aan wie het beheer over openbare kassen wordt toevertrouwd, of aan wie openbaar werk is opgedragen hieruit leren met getrouwheid te handelen als degenen die weten, dat-al doen de mensen het niet-God rekenschap van hen zal eisen. Zij, die denken dat het geen zonde is de regering te bedriegen, of het land of de kerk, zullen er anders over gaan denken als God hun hun zonde ordelijk voorstelt.

b. Zij hebben het niet besteed aan versierselen voor de tempel, aan gouden of zilveren vaten, maar aan noodzakelijke herstellingen, vers 13, 14, waaruit wij kunnen leren om bij al onze uitgaven datgene te laten voorgaan wat het nodigst is, en handelende voor het publiek, te handelen zoals wij voor onszelf zouden handelen. Wij bevinden dat, toen de herstellingen voltooid waren, wat er over was, besteed werd aan gouden en zilveren vaatwerk ten dienste van de tempel, 2 Kronieken 24:14.

Koningen 12:17-21

Toen Joas van God was afgevallen, en zowel een afgodendienaar als een vervolger was geworden, ging de hand des Heeren tegen hem uit, en *het laatste van hem was erger dan het eerste*.

1. Zijn rijkdom en zijn eer waren een gemakkelijke prooi voor zijn naburen. Hazaël, na Israël gekastijd te hebben, Hoofdstuk 10:32 bedreigde ook Juda en Jeruzalem. Hij had Gath, een sterke stad, ingenomen, vers 17, en wilde vandaar met zijn krijgsmacht oprukken tegen Jeruzalem, de koninklijke stad, de heilige stad, maar welker schaduw vanwege haar zondigheid van haar was geweken. Joas had noch de moed, noch de kracht om hem het hoofd te bieden, maar gaf hem al de geheiligde dingen en al het goud, dat in zijn schatkist en in de schatten van de tempel gevonden werd, vers 18, om hem te bewegen naar een andere zijde op te rukken. Misschien zou dit verontschuldigd kunnen worden als zorg voor de openbare veiligheid en omdat het beter was het goud van de tempel af te staan, dan de tempel zelf aan gevaar bloot te stellen maar:

a. Zo hij God niet had verlaten en Zijn bescherming had verbeurd, dan zou hij niet in die uiterste nood zijn gekomen, maar Hazaël tot de aftocht hebben kunnen noodzaken.

b. Hij verkleinde zich, en stelde zich zeer laag aan, verloor de eer van een vorst, een krijgsman en ook van een Israëliet, door de geheiligde dingen te vervreemden.

c. Hij heeft zich en zijn rijk verarmd. En:

d. Hij heeft Hazaël uitgelokt om terug te komen, nu hij zonder slag of stoot zo'n rijke buit verkregen heeft. En die uitwerking heeft het ook gehad, want in het volgende jaar trok het leger van Syrië op tegen Jeruzalem, vernietigde de vorsten van het volk en plunderde de stad, 2 Kronieken 24:23, 24.

2. Zijn leven werd een gemakkelijke prooi voor zijn knechten. Zij maakten een verbintenis tegen hem en doodden hem, vers 20, 21. Zij beoogden niet het koninkrijk in bezit te nemen, want zij hebben er zich niet tegen verzet dat zijn zoon hem opvolgde, maar zij wilden wraak aan hem oefenen voor door hem bedreven kwaad, en in de Kronieken wordt ons meegedeeld dat zijn vermoorden van de profeet, de zoon van Jojada, er de aanleiding toe was. Hoe onrechtvaardig zij hierin nu ook waren-aan hun was de wraak niet, en aan hun was het niet te vergelden-God was er rechtvaardig in, en dit was niet de enige keer, dat Hij zelfs aan koningen heeft doen weten dat het op hun gevaar was, zo zij Zijn gezalfden aanraakten en Zijn profeten kwaad deden, en dat, als Hij komt om de bloedstortingen te zoeken, het bloed van profeten de rekening zeer hoog zal maken. Aldus viel Joas, die begon in de geest en eindigde in het vlees. God stelt gewoonlijk tekenen van Zijn ongenoegen op afvalligen, zelfs in dit leven, want van alle zondaren zijn zij het, die het meest de Heere smaden.

HOOFDSTUK 13

1 In het drie en twintigste jaar van Joas, den zoon van Ahazia, den koning van Juda, werd Joahaz, de zoon van Jehu, koning over Israel, te Samaria, en regeerde zeventien jaren.
2 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN; want hij wandelde na de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed; hij week daarvan niet af.
3 Daarom ontstak des HEEREN toorn tegen Israel; en Hij gaf hen in de hand van Hazael, den koning van Syrie, en in de hand van Benhadad, den zoon van Hazael, al die dagen.
4 Doch Joahaz bad des HEEREN aangezicht ernstelijk aan; en de HEERE verhoorde hem; want Hij zag de verdrukking van Israel, dat de koning van Syrie hen verdrukte.
5 (Zo gaf de HEERE Israel een verlosser, dat zij van onder de hand der Syriers uitkwamen; en de kinderen Israels woonden in hun tenten, als te voren.
6 Nochtans weken zij niet af van de zonden van het huis van Jerobeam, die Israel zondigen deed; maar hij wandelde daarin; en het bos bleef ook staan te Samaria.)
7 Want hij had Joahaz geen volk laten overblijven dan vijftig ruiteren en tien wagenen, en tien duizend voetvolks; want de koning van Syrie had hen omgebracht, en had hen dorsende gemaakt als stof.
8 Het overige nu der geschiedenissen van Joahaz, en al wat hij gedaan heeft, en zijn macht, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
9 En Joahaz ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem te Samaria; en Joas, zijn zoon, regeerde in zijn plaats.
10 In het zeven en dertigste jaar van Joas, den koning van Juda, werd Joas, de zoon van Joahaz, koning over Israel, te Samaria, en regeerde zestien jaren.
11 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN; hij week niet af van al de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed, maar hij wandelde daarin.
12 Het overige nu der geschiedenissen van Joas, en al wat hij gedaan heeft, en zijn macht, waarmede hij gestreden heeft tegen Amazia, den koning van Juda, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
13 En Joas ontsliep met zijn vaderen, en Jerobeam zat op zijn troon. En Joas werd begraven te Samaria, bij de koningen van Israel.
14 Elisa nu was krank geweest van zijn krankheid, van dewelke hij stierf; en Joas, de koning van Israel, was tot hem afgekomen, en had geweend over zijn aangezicht, en gezegd: Mijn vader, mijn vader, wagen Israels en zijn ruiteren!
15 En Elisa zeide tot hem: Neem een boog en pijlen. En hij nam tot zich een boog en pijlen.
16 En hij zeide tot den koning van Israel: Leg uw hand aan den boog, en hij leide zijn hand daaraan; en Elisa leide zijn handen op des konings handen.
17 En hij zeide: Doe het venster open tegen het oosten. En hij deed het open. Toen zeide Elisa: Schiet. En hij schoot. En hij zeide: Het is een pijl der verlossing des HEEREN, en een pijl der verlossing tegen de Syriers; want gij zult de Syriers slaan in Afek, tot verdoens toe.
18 Daarna zeide hij: Neem de pijlen. En hij nam ze. Toen zeide hij tot den koning van Israel: Sla tegen de aarde. En hij sloeg driemaal; daarna stond hij stil.
19 Toen werd de man Gods zeer toornig op hem, en zeide: Gij zoudt vijf maal of zesmaal geslagen hebben; dan zoudt gij de Syriers tot verdoens toe geslagen hebben; doch nu zult gij de Syriers driemaal slaan.
20 Daarna stierf Elisa, en zij begroeven hem. De benden nu der Moabieten kwamen in het land met het ingaan des jaars.

21 En het geschiedde, als zij een man begroeven, dat zij, ziet, een bende zagen; zo wierpen zij den man in het graf van Elisa; en toen de man daarin kwam, en het gebeente van Elisa aanroerde, werd hij levend, en rees op zijn voeten.
22 Hazael nu, de koning van Syrie, verdrukte Israel, al de dagen van Joahaz.
23 Doch de HEERE was hun genadig, en ontfermde Zich hunner, en wendde Zich tot hen, om Zijns verbonds wil met Abraham, Izak en Jakob; en Hij wilde hen niet verderven, en heeft hen niet verworpen van Zijn aangezicht, tot nu toe.
24 En Hazael, de koning van Syrie, stierf, en zijn zoon Benhadad werd koning in zijn plaats.
25 Joas nu, de zoon van Joahaz, nam de steden weder in, uit de hand van Benhadad, den zoon van Hazael, die hij uit de hand van Joahaz, zijn vader, met krijg genomen had; Joas sloeg hem driemaal, en bracht de steden aan Israel weder.

Dit hoofdstuk voert ons weer terug naar de geschiedenis van de koningen van Israël, en inzonderheid naar die van het geslacht van Jehu. Wij hebben hier een bericht van de regering

I. van zijn zoon Joahaz, die zeventien jaren geduurd heeft. zijn slecht karakter in het algemeen, vers 1, 2. De moeilijkheid, waarin hij gebracht werd, vers 3, en de slechte staat van zijn zaken, vers 7. Zijn verootmoediging voor God, en Gods mededogen over hem, vers 4, 5, en opnieuw vers 23. Toch volhardt hij in zijn afgoderij vers 6. Zijn dood, vers 8,9.

II. Van zijn kleinzoon Joas, die zestien jaren geduurd heeft. Hier is een algemeen bericht van zijn regering in de gewone vorm, vers 11-13, maar een bijzonder bericht van de dood van Elisa in zijn tijd. Het vriendelijk bezoek dat de koning hem bracht, vers 14, en de bemoediging, die hij de koning gaf, omtrent zijn oorlog met Syrië, vers 15-19. zijn dood en begrafenis, vers 20, en een wonder, gewrocht door de aanraking van zijn gebeente, vers 21. Eindelijk. Het voordeel, door Joas behaald op de Syriërs overeenkomstig zijn voorzegging, vers 24, 25.

Koningen 13:1-9

Dit algemene bericht van de regering van Joahaz en van de toestand van Israël gedurende deze zeventien jaren, is kort, maar toch lang genoeg, om ons twee dingen te doen zien, die zeer treffend en leerrijk zijn.

I. Israëls heerlijkheid ingerekend in de as, begraven, verloren, te schande gemaakt. Hoe weinig gelijkt Israël hier op wat het geweest is, en wat het had kunnen zijn! Hoe is zijn kroon ontheiligd, en zijn eer in het stof gelegd!

1. Het was Israëls eer, dat zij de enig levende en ware God aanbaden, die een Geest is, dat zij regelen hadden, door Hemzelf vastgesteld, waarnaar zij Hem moesten aanbidden, maar door de heerlijkheid van hun onverderflijke God te veranderen in de gelijkenis van een beeld van een os de waarheid Gods in een leugen, verloren zij deze eer, en maakten zij zich gelijk aan de volken, die het werk van hun eigen handen aanbaden. Wij bevinden hier dat de koning *wandelde in de zonden van Jerobeam* vers 2, en dat het volk er niet van afweek, maar daarin wandelde, vers 6. Geen groter smaad kon er zijn dan deze twee vergoodde kalveren waren voor een volk, dat onderwezen was in de dienst van God, en aan hetwelk de levende orakelen waren toevertrouwd. In geheel de geschiedenis van de tien stammen zien wij nooit, dat die afgoderij ook maar het minst aan het wankelen werd gebracht, onder iedere regering was het kalf nog altijd hun god, en zonderden zij zich af tot die schaamte.

2. Het was Israëls eer, dat zij onder de bijzondere bescherming van de hemel genomen waren. God zelf was hun hoog vertrek, het schild van hun hulp, en het zwaard van hun hoogheid. Welgelukzalig waart gij o Israël, te dien opzichte. Maar hier, evenals dikwijls tevoren, vinden wij hen ontdaan van deze heerlijkheid, en blootgesteld aan de smaad en de beledigingen van hun naburen. Zij hadden door hun zonden God tot toorn verwekt, en toen *gaf Hij hen in de hand van Hazaël en van Benhadad,* vers 3. *Hazaël verdrukte Israël,* vers 22. Nooit voorzeker was enig volk zo geplukt en geplunderd door zijn naburen als Israël. Dit hebben zij zelf over zich gebracht door zonde, toen zij God er toe gebracht hadden hun omheining weg te nemen, heeft de schoonheid, de vruchtbaarheid van hun land hun naburen slechts verlokt om op hen te azen. Zozeer was Israël onder deze regering naar de diepte gebracht door de vele rooftochten van de Syriërs in hun land, dat de gehele krijgsmacht van de rijken, die zij te velde konden brengen, bestond uit niet meer dan *vijftig ruiters, tien wagens, en tien duizend man voetvolk,* een armzalig leger! vers 7. Zijn de duizenden Israëls hiertoe gekomen? Hoe is het goud zo verdonkerd! De verdorvenheid van een natie zal gewis haar vernedering, haar verval veroorzaken.

II. Sommige vonken van Israëls aloude heerlijkheid gloren nog onder deze as. Niettegenstaande al deze twisten wordt het niet vergeten, dat dit volk het Israël van God is, en dat Hij Israëls God is. Want:

1. Het was de aloude eer van Israël, dat zij een biddend volk waren, en hier zien wij iets van die eer herleven, want Joahaz, hun koning heeft in deze benauwdheid *des Heeren aangezicht ernstig aangebeden,* vers 4, zich om hulp gewend, niet tot de kalveren (welke hulp konden die hem verlenen?) maar tot de Heere. Het betaamt koningen bedelaars te zijn aan Gods deur, en de

voornaamsten om ootmoedige smekelingen te zijn aan de voetbank van Zijn troon. De nood zal hen er heen drijven.

2. Het was de aloude eer van Israël, "dat de Heere hun nabij was zo dikwijls als zij Hem aanriepen," Deuteronomium 4:7, en zo was Hij hun ook nu nabij. Ofschoon Hij rechtvaardig zijn gebed had kunnen afwijzen, als zijnde Hem een gruwel, *verhoorde de Heere Joahaz,* hoorde naar zijn gebed voor zichzelf en voor zijn volk, vers 4, *en Hij gaf Israël een verlosser,* vers 5 niet in Joahaz zelf, want al zijn dagen heeft Hazaël Israël verdrukt, maar in zijn zoon, aan wie God, als verhoring van het gebed van zijn vader, voorspoed gaf tegen de Syriërs, zodat hij de steden heroverde, die zij van zijn vader genomen hadden, vers 25. God heeft het gebed van Joahaz genadig verhoord, niet om zijnentwil, noch ter wille van dat onwaardige volk, maar om Zijns verbonds wil met Abraham, vers 23. Hij had lang tevoren beloofd, dat Hij in dusdanige nood Zijn verbond zou gedenken, Leviticus 26:42. Zie hoe vaardig God is om genade te betonen, hoe bereid om het gebed te verhoren, hoe gaarne Hij een reden wil vinden om genadig te zijn, want anders zou Hij niet zó ver terugzien naar dat aloude verbond, het welk Israël zo menigmaal had verbroken, en waarvan zij alle weldaden verbeurd hadden. Laat dit ons voor altijd aan Hem verbinden, en zelfs diegenen, die Hem verlaten hebben, aanmoedigen om tot Hem weer te keren, want bij Hem is vergeving opdat Hij gevreesd wordt.

Koningen 13:10-19

Wij hebben hier Joas, de zoon van Joahaz en kleinzoon van Jehu, op de troon van Israël. Het huis van Jehu bedoelde er waarschijnlijk een beleefdheid mee te betonen aan het huis van David, dat zij aan deze vermoedelijke erfgenaam van de kroon de naam gaven van hem, die toen koning van Juda was.

I. Het algemene bericht, dat hier van hem en zijn regering gegeven wordt, is tamelijk gelijk aan dat, hetwelk wij reeds gehad hebben, en er is niet veel merkwaardigs in, vers 10-13. Hij was geen van de slechtsten en toch, omdat hij de oude en politieke afgoderij van het huis van Jerobeam in stand hield, wordt van hem gezegd: *Hij deed dat kwaad was in de ogen des Heeren.* Dat éne kwaad was genoeg om een onuitwisbaar schandmerk op zijn naam te zetten, want, hoe weinig kwaad de mensen er ook in zagen, *in de ogen des Heeren* was het een zeer groot kwaad, en wij zijn er zeker van dat Zijn oordeel naar waarheid is. Het is opmerkelijk hoe licht de gewijde schrijver zijn daden voorbijgaat, en zijn macht, waarmee hij oorlog voerde, het aan de gewone geschiedschrijvers overlatende om die te vermelden, terwijl hij alleen nota neemt van de eerbied, die hij aan Elisa betoonde. Een goede daad zal in Gods boek van meer belang zijn dan twintig grote, en in Zijn schatting verkrijgt iemand een betere reputatie door een profeet te eren, dan door een koning met zijn leger te overwinnen.

II. Er zijn in het bijzondere bericht van hetgeen tussen hem en Elisa voorviel verscheidene merkwaardige zaken.

1. Elisa werd ziek, vers 14.

Merk op:

a. Hij leefde lang, want het was nu omstreeks zestig jaren sedert hij voor het eerst geroepen werd om profeet te zijn. Het was een grote zegen voor Israël, en inzonderheid voor de zonen van de profeten, dat hij zolang gespaard bleef, en een brandende en lichtende kaars was. Elia voleindigde zijn getuigenis in het vierde deel van die tijd. Aan Gods profeten is hun tijd vastgesteld, voor sommigen is die tijd langer, voor anderen korter, al naar de Oneindige Wijsheid het goed oordeelt.

b. In het laatste gedeelte van zijn tijd, van de zalving van Jehu, die plaats had vijf en veertig jaren voordat Joas begon te regeren, vinden wij geen melding van hem gemaakt, totdat wij hem hier op zijn sterfbed vinden. Hij kon tot het laatste toe nuttig en tot zegen geweest zijn, zonder zo bekend en beroemd te zijn als hij placht te wezen. Zijn bloeitijd was korter dan zijn leeftijd. Laat oude lieden niet klagen omdat zij nu weinig bekend en gezocht zijn, maar veeleer blijde zijn om nu in afzondering te leven.

c. De geest van Elia rustte op Elisa, en toch wordt hij niet in een vurige wagen naar de hemel gehaald, zoals Elia, maar hij verlaat de wereld langs de gewone weg, en er wordt een bezoeking over hem gedaan naar aller mensen bezoeking Wie zal als God sommigen eert boven anderen, die toch in gaven van de genade hun minderen niet zijn, daar iets op te zeggen hebben? Mag Hij met het Zijne niet doen wat Hij wil?

2. Koning Joas bezocht hem in zijn ziekte, en *weende over zijn aangezicht*, vers 14. Het was een blijk dat er iets goeds in hem was, dat hij waardering en genegenheid had voor een getrouw profeet, zover was het van hem om hem te haten en te vervolgen als een beroerder Israëls, dat hij hem eerde en liefhad als een van de grootste zegeningen van zijn koninkrijk, en treurde over zijn verlies. Er zijn zodanigen geweest, die het woord Gods niet wilden gehoorzamen, maar aan wie de getrouwe dienstknechten er van toch zo geopenbaard waren in hun geweten, dat zij niet anders konden dan hen eren.

Merk hier op:

a. Toen de koning hoorde van Elisa's ziekte, kwam hij om hem te bezoeken, en om uit zijn stervende mond zijn raad en zegen te ontvangen, en het was, hoewel hij een koning was, geen verkleining voor hem om aldus hem te eren die God geëerd had. Het kan van groot geestelijk nut en voordeel voor ons zijn om aan het ziekbed en sterfbed van goede Godvruchtige leraren en van andere Godvruchtige mensen te komen, opdat wij leren te sterven, en aangemoedigd worden in de Godsdienst, door de levende vertroosting, die zij er van smaken in hun stervensuur.

b. Hoewel Elisa zeer oud was, gedurende lange tijd nuttig en tot zegen is geweest en, naar de gewone loop van de natuur niet lang meer kon leven, heeft toch de koning, toen hij zag dat hij ziek was en waarschijnlijk ging sterven, over hem geweend. De ouden van dagen hebben de meeste ervaring en kunnen dus het slechtst gemist worden. In vele gevallen is een oud getuige tien jonge waard.

c. Hij uitte zijn droefheid in dezelfde woorden, waarin Elisa zijn droefheid over de wegneming van Elia had te kennen gegeven: *Mijn vader mijn vader*. Waarschijnlijk had hij ze gehoord of gelezen in deze vermaarde geschiedenis. Zij, die rechtmatige eer geven aan het geslacht, dat voor hen heengaat, worden dikwijls beloond met een zelfde eer van het geslacht, dat na hen komt. Die bevochtigt, bevochtigt met tranen, zal ook zelf een vroege regen worden, Spreuken 11:25.

d. Deze koning was hierin zelfzuchtig: hij betreurde het verlies van Elisa, omdat hij Israëls wagen was en zijn ruiters, en daarom slecht gemist kon worden, toen Israël zo arm was aan wagens en ruiters, zoals wij gezien hebben in vers 7, daar zij met alles en alles slechts vijftig ruiters en tien wagens bezaten. Zij, die beseffen hoeveel Godvruchtige mensen bijdragen tot de bescherming van een volk en het afweren van Gods oordelen, zullen reden zien om hun heengaan te betreuren.

3. Elisa gaf de koning sterke verzekeringen van zijn voorspoed tegen de Syriërs, Israëls tegenwoordige verdrukkers, en moedigde hem aan om de oorlog met kracht tegen hen voort te zetten. Elisa wist dat hij zo ongaarne van hem scheidde, omdat hij hem beschouwde als het grote bolwerk van het koninkrijk tegen deze gemene vijand, en steunde op zijn zegen en zijn gebed in zijn plannen tegen hem. "Welnu" zegt Elisa, "als dat het is, dat u zo treurig maakt, zo laat het u niet beroeren, als ik in mijn graf ben, zult gij over de Syriërs zegevieren. *Ik sterf, maar God zal u gewis bezoeken.* Hij heeft van de Geest over, en kan andere profeten verwekken om voor u te bidden." Gods genade is niet gebonden aan een hand. Hij kan Zijn werklieden begraven, en toch Zijn werk voortzetten.

Om de koning met moed te bezielen tegen de Syriërs geeft hij hem een teken, hij beveelt hem *een boog en pijlen te nemen,* vers 15, om hem te kennen te geven dat hij, ten einde zijn koninkrijk van de Syriërs te verlossen, een krijgshaftige houding moet aannemen en besluiten, zich aan de gevaren en vermoeienissen van de krijg bloot te stellen. God zal de werker wezen, maar hij moet het werktuig zijn. En hij geeft hem een teken, dat hij voorspoedig zal zijn door hem te zeggen:

A. Dat hij een pijl moet afschieten in de richting van Syrië, vers 16, 17. Ongetwijfeld wist de koning beter een boog te hanteren dan de profeet, maar omdat de pijl, die nu afgeschoten werd, zijn betekenis kreeg van de Goddelijke inzetting, ontvangt hij, alsof hij nu gedisciplineerd moest worden, het woord van bevel van de profeet. *Leg uw hand aan de boog: Doe het venster open, Schiet.* Ja meer, alsof hij een kind was, dat nooit tevoren een boog had gespannen, *legde Elisa zijn handen op de handen van de koning,* om te kennen te geven dat hij in geheel zijn krijgstocht tegen de Syriërs moet opzien tot God om leiding en kracht, zijn eigen handen niet genoegzaam moet achten voor zijn werk, maar moet voortgaan in afhankelijkheid van de Goddelijke hulp. "Die mijn handen oefent ten strijde," Psalm 18:35, 144:1. De bevende handen van de stervende profeet die de medewerking en mededeling aanduidden van de kracht Gods, gaven aan deze pijl meer kracht dan de hand van de koning in diens volle sterkte. De Syriërs hadden zich meester gemaakt van het land, dat oostwaarts lag, Hoofdstuk 10:33. Daarheen wordt dus de pijl gericht en de profeet geeft aan het afschieten van deze pijl-hoewel hij in zekere zin in ‘t wilde weg afgeschoten werd, zo’n betekenis, dat het:

a. een opdracht werd aan de koning om de Syriërs aan te vallen in weerwil van hun macht en van hun in-bezit-zijn van het land.

b. Een belofte van voorspoed daarin, *het is een pijl van de verlossing tegen de Syriërs.* Het is God, die verlossing gebiedt, en als Hij haar werkt, wie zal haar keren? De pijl van de verlossing is van Hem. "Hij schoot Zijn pijlen " en het werk is volbracht, Psalm 18:15. "Gij *zult de Syriërs slaan in Afek,* waar zijn nu gelegerd zij, of waar zij al hun strijdkrachten zullen samentrekken, *tot verdoens toe,* diegenen van hen, die u en uw koninkrijk kwellen en verdrukken."

B. De pijlen *tegen de aarde te slaan,* vers 18, 19. De profeet, hem in de naam Gods verzekerd hebbende van de overwinning over de Syriërs, wil nu zien welk gebruik hij van zijn overwinning zal maken, of hij haar met meer kracht en ijver zal voortzetten dan Achab, toen Benhadad in zijn macht was. Om hiervan de proef te nemen, beveelt hij hem *de pijlen tegen de aarde te slaan.* "Geloof dat zij door *de pijl van des Heeren verlossing* ter aarde neergeworpen, aan uw voeten gelegd zullen worden, en toon mij nu wat gij hun doen zult als gij hen terneergeworpen ziet, of gij doen zult zoals David gedaan heeft, toen God hem "de nek van zijn vijanden heeft gegeven, hen vergruisd heeft als stof voor de wind," Psalm 18:41 -43. De koning toonde niet die vurige ijver, die men bij deze gelegenheid van hem verwacht zou hebben, hij sloeg de pijlen driemaal tegen de aarde, niet meer. Hetzij uit dwaas medelijden met de Syriërs, hun barmhartigheid willende betonen, die hem noch zijn volk ooit barmhartigheid hadden bewezen, of zouden bewijzen, sloeg hij, alsof hij bang was hun zeer te doen of tenminste hen te verderven. Of misschien heeft hij slechts driemaal, en dat nog maar zeer flauwtjes, geslagen, omdat hij het dwaas en kinderachtig vond voor een koning om met zijn pijlen tegen de grond te slaan, en driemaal was genoeg om zich zo dwaas en kinderachtig aan te stellen, alleen maar om de profeet genoegen te doen. Maar door het teken te verachten verloor hij de zaak, die betekend werd, tot grote smart van de stervende profeet, die toornig op hem was, en hem zei,

dat hij vijf of zes maal had moeten slaan. Waarom zou hij, niet nauw zijnde in de macht en de belofte Gods, nauw zijn in zijn eigen verwachtingen en pogingen? Het kan niet anders dan een smart zijn voor Godvruchtige mensen, om hen, voor wie zij het goede wensen, in hun eigen licht te zien staan, te zien hoe zij hun zegeningen opgeven, en hun voordeel verliezen tegen hun geestelijke vijanden, waardoor zij deze dan het voordeel geven over zichzelf.

Koningen 13:20-25

Wij moeten ons nu wenden naar:

I. Het graf van Elisa. Hij stierf in goede ouderdom, en zij begroeven hem, en wat hier nu volgt toont aan:

1. Welk een macht er was in zijn leven om oordelen af te wenden, want terstond na zijn dood kwamen benden van Moabieten in het land vallen, geen grote legers om hen op het slagveld tegen te treden, maar plunderende, sluipende benden, die bij verrassing roofden en moordden. God heeft velerlei middelen om een tergend volk te kastijden. De koning duchtte alleen gevaar van de zijde van de Syriërs, maar zie, de Moabieten doen invallen in zijn land. Last en moeite komen soms van die zijde vanwaar wij ze het minst verwachtten. De vermelding hiervan terstond na de dood van Elisa geeft te kennen, dat de wegneming van Gods getrouwe profeten een voorbode is van komende oordelen. Als gezanten teruggeroepen worden, dan kan men de komst van herauten verwachten.

2. Welke macht er was in zijn dood lichaam het deelde leven mee aan een ander dood lichaam, vers 21. Dit grote wonder, hoewel zeer beknopt meegedeeld, was een afdoend bewijs van zijn zending, en een bevestiging van al zijn profetieën. Het was ook een duidelijke aanwijzing van een leven na dit leven. Toen Elisa gestorven was, was er geen einde aan hem, want dan zou hij dit niet hebben kunnen doen. Uit werking kunnen wij bestaan afleiden. Hieruit bleek, dat de Heere nog de God was van Elisa, en daarom leefde Elisa nog, want Hij is "niet de God van de doden, maar van de levenden." En het kan ook misschien zien op Christus, door wiens dood en begrafenis het graf voor alle gelovigen tot een veilige en gelukkige doortocht naar het leven is gemaakt. Het gaf ook te kennen dat Elisa wel was gestorven, maar dat in de kracht van de beloften door hem gedaan, Israëls belangen, ofschoon zij nu geheel vergeten en verloren schijnen, herleven en opnieuw bloeien zullen. Het dode lichaam van een man werd door zijn naburen ten grave gebracht, toen zij op enige afstand van de plaats, waar het begraven zou worden, een troep Moabieten zagen aankomen, en vrezende in hun handen te vallen, legden zij het lijk in het naastbijzijnde graf, hetwelk het graf van Elisa bleek te zijn. Op de aanraking van zijn gebeente herleefde de dode, stond op, en ging waarschijnlijk naar huis naar zijn vrienden. Josefus verhaalt deze geschiedenis anders, en wel op de volgende manier: "Dieven hadden een eerzaam reiziger beroofd en vermoord, en zijn dood lichaam in Elisa's graf geworpen, waarop het terstond herleefde." Elia werd geëerd bij zijn heengaan, Elisa werd geëerd na zijn heengaan. God gaf aldus eer naar het Hem behaagde, maar op de een of andere wijze zal de rust van al de heiligen heerlijk zijn, Jesaja 11:10. Het is goed nabij de heiligen te zijn, ons deel met hen te hebben in het leven en in de dood.

II. Acht geven op het zwaard van Joas, koning van Israël, en wij zien het voorspoedig tegen de Syriërs.

1. De reden van zijn voorspoed was Gods gunst vers 23. *De Heere was hun genadig, en ontfermde zich over hun* in hun ellende, *en wendde zich tot hen.* De verschillende uitdrukkingen hier gebruikt, die dezelfde betekenis hebben, roepen ons om de triomfen van de Goddelijke goedheid op te merken in de verlossing van zo'n hardnekkig volk, en ze te bewonderen. Het was de goedertierenheid des Heeren, dat zij niet vernield waren, omdat Hij hen nog niet wilde verderven. Hij voorzag dat zij zich ten slotte zelf zullen verderven, maar thans wilde Hij hun nog uitstel verlenen,

hun nog tijd geven tot berouw en bekering. Het langzame van Gods handelingen tegen de zondaren moet verklaard worden tot eer van Zijn genade maar niet tot beschuldiging van Zijn gerechtigheid.

2. De uitwerking van deze voorspoed was weldadig voor Israël. Hij nam uit de handen van Benhadad de steden Israëls, die de Syriërs in bezit hadden vers 25. Dit was een ware weldaad voor die steden zelf, die hierdoor verlost werden van het juk van de verdrukking, evenals voor geheel het koninkrijk, dat zeer versterkt werd door de terugbrenging van die steden. Driemaal heeft Joas de Syriërs geslagen, juist zoveel maal als hij de pijlen tegen de grond had geslagen, en toen hielden zijn overwinningen op. Velen hebben berouw gehad van hun wantrouwen, en van hun nauw zijn in hun begeerten, toen het te laat was.

HOOFDSTUK 14

1 In het tweede jaar van Joas, den zoon van Joahaz, den koning van Israel, werd Amazia koning, de zoon van Joas, den koning van Juda.
2 Vijf en twintig jaren was hij oud, toen hij koning werd, en regeerde negen en twintig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Joaddan van Jeruzalem.
3 En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN, nochtans niet als zijn vader David; hij deed naar alles, wat zijn vader Joas gedaan had.
4 Alleenlijk werden de hoogten niet weggenomen; het volk offerde en rookte nog op de hoogten.
5 Het geschiedde nu, als het koninkrijk in zijn hand versterkt was, dat hij zijn knechten sloeg, die den koning, zijn vader, geslagen hadden,
6 Doch de kinderen der doodslagers doodde hij niet; gelijk geschreven is in het wetboek van Mozes, waar de HEERE geboden heeft, zeggende: De vaders zullen voor de kinderen niet gedood worden, en de kinderen zullen voor de vaders niet gedood worden; maar een ieder zal om zijn zonde gedood worden.
7 Hij sloeg de Edomieten in het Zoutdal tien duizend, en nam Sela in met krijg, en noemde haar naam Jokteel, tot op dezen dag.
8 Toen zond Amazia boden tot Joas, den zoon van Joahaz, den zoon van Jehu, den koning van Israel, zeggende: Kom, laat ons elkanders aangezicht zien.
9 Maar Joas, de koning van Israel, zond tot Amazia, den koning van Juda, zeggende: De distel, die op den Libanon is, zond tot den ceder, die op den Libanon is, zeggende: Geef uw dochter mijn zoon ter vrouw; maar het gedierte des velds, dat op den Libanon is, ging voorbij, en vertrad den distel.
10 Gij hebt de Edomieten dapper geslagen, daarom heeft uw hart u verheven; heb de eer, en blijf in uw huis; want waarom zoudt gij u in het kwade mengen, dat gij vallen zoudt, gij en Juda met u?
11 Doch Amazia hoorde niet; daarom toog Joas, de koning van Israel, op, zodat hij en Amazia, de koning van Juda, elkanders aangezicht zagen te Beth-semes, dat in Juda is.
12 En Juda werd geslagen voor het aangezicht van Israel, en zij vloden, een iegelijk in zijn tenten.
13 En Joas, de koning van Israel, greep Amazia, den koning van Juda, den zoon van Joas, den zoon van Ahazia, te Beth-semes, en kwam te Jeruzalem; en hij brak aan den muur van Jeruzalem, van de poort van Efraim tot aan de Hoekpoort, vierhonderd ellen.
14 En hij nam al het goud, en het zilver, en al de vaten, die gevonden werden in het huis des HEEREN, en in de schatten van des konings huis, mitsgaders gijzelaars; en hij keerde weder naar Samaria.
15 Het overige nu der geschiedenissen van Joas, wat hij gedaan heeft, en zijn macht, en hoe hij gestreden heeft tegen Amazia, den koning van Juda, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
16 En Joas ontsliep met zijn vaderen, en werd te Samaria begraven bij de koningen van Israel; en zijn zoon Jerobeam werd koning in zijn plaats.
17 Amazia nu, de zoon van Joas, koning van Juda, leefde na den dood van Joas, den zoon van Joahaz, den koning van Israel, vijftien jaren.
18 Het overige nu der geschiedenissen van Amazia, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
19 En zij maakten een verbintenis tegen hem te Jeruzalem, dat hij vluchtte naar Lachis; maar zij zonden hem na tot Lachis, en doodden hem aldaar.
20 En zij brachten hem op paarden; en hij werd te Jeruzalem begraven, bij zijn vaderen, in de stad Davids.

21 En het ganse volk van Juda nam Azaria (die nu zestien jaren oud was), en maakten hem koning in plaats van zijn vader Amazia.
22 Die bouwde Elath, en bracht haar weder aan Juda, nadat de koning met zijn vaderen ontslapen was.
23 In het vijftiende jaar van Amazia, den zoon van Joas, den koning van Juda, werd te Samaria koning, Jerobeam, de zoon van Joas, koning van Israel, en regeerde een en veertig jaren.
24 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN; hij week niet van alle zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed.
25 Hij bracht ook weder de landpale van Israel van den ingang van Hamath, tot aan de zee van het vlakke veld; naar het woord des HEEREN, des Gods van Israel, dat Hij gesproken had door den dienst van Zijn knecht Jona, den zoon van Amitthai, den profeet, die van Gath-hefer was.
26 Want de HEERE zag, dat de ellende van Israel zeer bitter was, en dat er geen opgeslotenen noch verlatenen waren, en dat Israel geen helper had.
27 En de HEERE had niet gesproken, dat Hij den naam van Israel van onder den hemel verdelgen zou; maar Hij verloste hen door de hand van Jerobeam, den zoon van Joas.
28 Het overige nu der geschiedenissen van Jerobeam, en al wat hij gedaan heeft, en zijn macht, hoe hij gekrijgd heeft, en hoe hij Damaskus en Hamath, tot Juda behorende, aan Israel wedergebracht heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
29 En Jerobeam ontsliep met zijn vaderen, met de koningen van Israel; en zijn zoon Zacharia werd koning in zijn plaats.

Dit hoofdstuk bevat de geschiedenis van de opvolging in de koninkrijken van Juda en van Israël.

I. In het koninkrijk van Juda hebben wij hier de gehele geschiedenis (zoveel er van als in dit boek vermeld is) van de regering van Amazia, zijn goed karakter, vers 1-4. De gerechtigheid, die hij oefende aan de moordenaars van zijn vader, vers 5, 6. Zijn overwinning over de Edomieten, vers 7. Zijn oorlog met Joas, en zijn nederlaag in die oorlog, vers 8-14. Zijn val ten laatste door een samenzwering, die tegen hem gesmeed werd, vers 17-20. En het begin van de regering van Azaria, vers 21, 22.

II. In het rijk van Israël, het einde van de regering van Joas, vers 15,16, en de gehele geschiedenis van Jerobeam, zijn zoon, de tweede van die naam, vers 23-29. Hoeveel grote mannen staan in een klein bestek in Gods boek!

Koningen 14:1-7

Amazia is de koning, van wie wij hier een bericht hebben, hij was de zoon en opvolger van Joas. Laat ons hem beschouwen:

1. In de tempel, daar heeft hij, tot op zekere hoogte, wèl gehandeld, zoals Joas, maar niet zoals David, vers 3, Hij begon goed, maar heeft niet volhard, *Hij deed dat recht was in de ogen des Heeren,* bezocht Gods altaren, gaf acht op Gods Woord, maar niet zoals zijn vader David. Het is niet genoeg om te doen wat onze vrome voorgangers gedaan hebben, enkel en alleen om de gewoonte aan te houden wij moeten het doen zoals zij het gedaan hebben, uit hetzelfde beginsel van geloof en Godsvrucht, en met dezelfde oprechtheid en trouw. Er wordt hier, evenals tevoren, nota van genomen, dat *de hoogten niet werden weggenomen,* vers 4. Het is moeilijk zich te ontdoen van die verdorvenheden, welke door langdurig gebruik als het ware recht van bestaan hebben verkregen.

2. Op de stoel van het gericht, en daar zien wij hem gerechtigheid oefenen aan de verraders en moordenaars van zijn vader, niet terstond nadat hij de troon had bestegen, want dan zou er allicht beroering door ontstaan zijn, hij heeft dit voorzichtig uitgesteld totdat *het koninkrijk in zijn hand versterkt was,* vers 5. Een oproerige partij trapsgewijze te verzwakken, als het niet veilig is haar te prikkelen of te verbitteren, blijkt dikwijls het beste middel om haar macht voor goed te vernietigen. Door langzaam te werk te gaan zal de gerechtigheid met zekerheid te werk gaan, en dikwijls handelt zij het wijst als zij niet terstond handelt. Hier is de wijsheid nuttig tot bestuur en leiding. Amazia deed dit:

a. Overeenkomstig de aloude wet dat: "Wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door de mens vergoten worden." Laat de verraders en moordenaars niet verwachten dat zij als andere mensen naar hun graf zullen gaan, laat hen "naar de kuil toevlieden en laat niemand hen vasthouden" Spreuken 28:17.

b. Onder de beperking van de wet. *De kinderen van de doodslagers doodde hij niet* omdat de wet van Mozes uitdrukkelijk bepaald had dat *de kinderen niet voor de vaders gedood zullen worden,* vers 6. Waarschijnlijk is hier nota van genomen, omdat hij personen in zijn omgeving had, die hem deze strengheid aanrieden, zowel in wraakoefening, omdat koningsmoord een buitengewone misdaad was als in staatkundig beleid, omdat de kinderen tegen hem konden samenspannen om de dood van hun vaderen te wreken. Maar tegenover die meningen stelde hij de uitdrukkelijke wet van God, Deuteronomium 24:16, waarnaar hij recht had te spreken, en waaraan hij besloten had zich te houden en op God te vertrouwen voor wat er de gevolgen van zijn konden. God bezoekt de ongerechtigheid van de vaderen aan de kinderen omdat ieder mens schuldig is voor Zijn aangezicht en tegenover Hem des doods schuldig is, zodat Hij geen onrecht doet wanneer Hij om de zonde van de vader een leven van hen eist, dat toch reeds verbeurd was. Maar aan aardse vorsten laat Hij niet toe dit te doen, voor hen zijn de kinderen onschuldig, en moeten dus niet lijden alsof zij schuldig waren.

3. Op het slagveld, en daar zien wij hem triomferen over de Edomieten, vers 7. *De Edomieten vielen van onder het gebied van Juda af* in de tijd van Joram, Hoofdstuk 8:22, nu voert hij oorlog tegen hen, om hen weer te onderwerpen, doodt tien duizend van hen, en neemt de hoofdstad in van

Steenachtig Arabië, genaamd *Sela, een rots,* en gaf er een nieuwe naam aan. Een uitvoeriger bericht van deze krijgstocht vinden wij in 2 Kronieken 25:5 en verv.

Koningen 14:8-14

Na de verdeling van het rijk heeft Juda gedurende verschillende opvolgingen veel geleden van de vijandschap van Israël. Na Asa's tijd heeft het onder verscheidene opvolgingen nog meer geleden van de vriendschap van Israël evenals door de verbintenis en de verwantschap met hen. Nu zien wij hen weer in vijandschap tegenover elkaar, nadat zij gedurende enige eeuwen in vriendschappelijke verhouding tot elkaar stonden.

I. Zonder enigerlei aanleiding, en zonder een reden voor de twist op te geven, daagt Amazia Joas uit om met hem te strijden, vers 8. *"Kom, laat ons elkanders aangezicht zien,* laat ons onze krachten meten in het strijdperk." Had hij hem tot een persoonlijk tweegevecht uitgedaagd, de dwaling zou hem alleen gegolden hebben, maar neen, zij moeten beide hun gehele strijdmacht te velde brengen, en van beide zijden moeten duizenden levens opgeofferd worden aan zijn gril. Hierin toonde hij zich hoogmoedig, vermetel en kwistig in bloedvergieten. Sommigen denken dat hij bedoelde het kwaad te wreken, dat de ontevreden, afgedankte Israëlieten onlangs bij hun terugkeer in zijn land hadden aangericht, 2 Kronieken 25:13, en dat hij ijdel genoeg was om te denken dat hij het rijk van Israël ten onder zou kunnen brengen, om het dan weer met Juda te verenigen. De lippen van de zot komen in twist, en zijn mond roept naar slagen. Aan hen, die uitdagen, kan het begin van het krakeel ten. laste gelegd worden, hetwelk is gelijk een, die het water opening geeft. Hij, die zo belust is op strijd of op het voeren van processen, kan er spoedig genoeg van hebben, en de eerste wezen om er berouw van te hebben.

II. Joas zond hem een ernstige bestraffing voor zijn uitdaging, met de raad om haar in te trekken, vers 9, 10.

1. Hij vernedert zijn hoogmoed door zichzelf te vergelijken bij een ceder, een statige boom, en Amazia bij een distel, een armzalig onkruid, hem zeggend dat hij, wel verre van hem te vrezen, hem verachtte, en het evenzeer beneden zich achtte om iets met hem te doen te hebben of een verbintenis aan te gaan, als de ceder om zijn dochter aan een distel te huwen. Het aloude huis van David acht hij niet waardig om op een dag met het huis van Jehu genoemd te worden, al was dit ook pas van gisteren. Hoe kan een nederig man glimlachen, als hij hoort hoe twee trotse, minachtende mannen hun vernuft te werk stellen om elkaar te onderschatten en te verlagen!

2. Hij voorzegt *zijn val, het gedierte van het veld vertrad de distel,* en maakte aldus een einde aan de onderhandeling met de ceder, zo gemakkelijk denkt Joas Amazia te kunnen verpletteren, en zo weinig instaat acht hij hem om weerstand te bieden.

3. Hij toont hem de dwaasheid van zijn uitdaging: "Gij hebt de Edomieten een zwak, ongewapend, ongedisciplineerd volk, dapper geslagen, en daarom denkt gij nu iedereen te kunnen overwinnen, het geregelde leger van Israël even gemakkelijk ten onder te kunnen brengen, uw hart heeft u verheven." Zie waar de wortel is van alle zonde, hij is in het hart, daaruit vloeit zij voort, en dat moet de schuld er van dragen. Het is niet de voorzienigheid Gods, niet de gebeurtenis, niet de gelegenheid, waarin die ook moge bestaan, die de mensen hoogmoedig, of vleselijk gerust, of ontevreden maakt, het is hun eigen hart, dat het doet. "Gij zijt trots op de slag, die gij Edom hebt toegebracht, alsof gij nu voor geheel het mensdom geducht zijt geworden." Diegenen misleiden zichzelf, die hun eigen daden

vergroten en omdat zij met een kleine voorspoed gezegend werden en een weinigje roem hebben behaald, zich nu tot alles instaat en bekwaam achten.

4. Hij raadt hem aan om tevreden te wezen met de roem, die hij verkregen had, en die niet in de waagschaal te stellen door te haken naar hetgeen buiten zijn bereik is. "Waarom zoudt gij u in het kwade mengen, zoals dwazen, die zich in twist willen mengen", Spreuken 20:3. Velen zouden genoeg eer en rijkdom gehad hebben, indien zij slechts hadden geweten wanneer zij genoeg hadden. Hij waarschuwt hem voor de gevolgen, die niet alleen voor hemzelf noodlottig zullen zijn, maar ook voor zijn rijk dat hij behoort te beschermen.

III. Amazia blijft bij zijn besluit, en de uitkomst was slecht. Hij zou beter hebben gedaan met thuis te blijven, want Joas heeft hem zo in het aangezicht gezien, dat hij hem beschaamd maakte, uitdagers blijken gewoonlijk aan de verliezende kant te staan.

1. Zijn leger werd verslagen en verstrooid, vers 12. Josefus zegt: "Toen zij de slag zouden beginnen, werden zij door zulk een angst en schrik bevangen, dat zij het zwaard niet konden trekken, en iedereen zich trachtte te redden door de vlucht."

2. Hijzelf werd gevangen genomen door de koning van Israël, en toen had hij er genoeg van om *zijn aangezicht te zien.* Amazia's stamboom wordt hier ietwat plotseling vermeld *de zoon van Joas, de zoon van Ahazia,* misschien wel omdat hij zich verhovaardigd had op de eer en waardigheid van zijn voorouders, of omdat hij nu boette voor hun ongerechtigheid.

3. De overwinnaar kwam te Jeruzalem, dat hem gedwee de poorten opende, en toch brak hij hun muur af en, zoals Josefus zegt, reed in triomf in zijn wagen door de bres, tot versmaadheid van hen, en teneinde, als het hem behaagde, bezit te nemen van de koninklijke stad.

4. Hij plunderde Jeruzalem, nam alles weg, dat van waarde was, en keerde met buit beladen terug naar Samaria, vers 14. Van Joas werd gezegd, dat hij deed *dat kwaad was in de ogen des Heeren,* en van Amazia, dat *hij deed wat recht was,* en toch triomfeert Joas aldus over Amazia, en waarom? Omdat God in Amazia's lot wilde tonen dat Hij de hovaardigen weerstaat, of omdat-wat zij overigens ook waren-Joas zich onlangs eerbiedig had betoond jegens een van Gods profeten, Hoofdstuk 13:14, en Amazia beledigend jegens een andere, 2 Kronieken 25:16, en God eren wil, die Hem en Zijn profeten eren, maar dat zij, die hen verachten, en Hem, in hen licht geacht zullen worden.

Koningen 14:15-22

In deze weinige verzen vinden wij het bericht, dat drie koningen ten grave gebracht worden.

1. Joas, koning van Israël, vers 15, 16. Wij hebben tevoren al gelezen van zijn begrafenis Hoofdstuk 13:12, 13. Maar omdat de geschiedschrijver nog een verder bericht had te geven van zijn leven en zijn daden, maakt hij hier nogmaals melding van zijn dood en begrafenis.

2. Amazia, koning van Juda, vijftien jaren heeft hij zijn overwinnaar, de koning van Israël, nog overleefd, vers 17. Een man kan nog lang leven, nadat hij te schande is gemaakt, kan diep vernederd zijn (zoals Amazia ongetwijfeld geweest is), en er toch niet van sterven. Zijn daden worden gezegd geschreven te zijn in zijn annalen, vers 18, maar niet zijn macht, want zijn wreedheid toen hij de Edomieten tenonder had gebracht, en zijn trotsheid toen hij de koning Israëls uitdaagde, toonden dat hij ontbloot was van ware moed. Hij werd gedood door zijn eigen onderdanen, die hem haatten wegens zijn wanbestuur, vers 19, en omdat hij Jeruzalem onaangenaam voor hen had gemaakt daar de smadelijke bres in hun muur aan zijn dwaasheid en vermetelheid te danken was. Hij vluchtte naar Lachis. Hoelang hij daar verborgen of beschut was, wordt ons niet gezegd maar eindelijk werd hij er vermoord, vers 19. De woede van de rebellen ging niet verder, want zij brachten hem op een wagen naar Jeruzalem en hebben er hem begraven bij zijn vaderen.

3. Azaria volgde zijn vader op, maar niet voor twaalf jaren na de dood van zijn vader, want Amazia stierf in het vijftiende jaar van Jerobeam, zoals blijkt uit de vergelijking van vers 23 met vers 2, maar Azaria begon zijn regering niet voor het zeven en twintigste jaar van Jerobeam, Hoofdstuk 15:1, want bij de dood van zijns vader was hij nog maar vier jaar oud, zodat gedurende de twaalf jaren voor hij zestien jaar was, de regering in handen was van beschermers. Hij regeerde zeer lang, Hoofdstuk 15:2, en toch wordt het bericht van zijn regering snel afgehandeld en plotseling afgebroken, vers 22. Hij bouwde Elath, dat aan de Edomieten had behoord, maar waarschijnlijk door zijn vader hernomen was, vers 17, *nadat de koning met zijn vaderen ontslapen was*, alsof dat, van alles wat hij gedaan heeft, het enige was, van de moeite waard om vermeld te worden, of liever, het wordt gezegd van koning Amazia, hij bouwde het, en spoedig daarna stierf Amazia.

Koningen 14:23-29

Hier is een bericht van de regering van Jerobeam II. Ik vrees dat het een aanduiding is van de genegenheid, die het huis van Jehu koesterde voor de zonden van *Jerobeam de zoon van Nebat, die Israël zondigen deed,* dat zij een vermoedelijke erfgenaam van de kroon naar zijn naam hebben genoemd, die naam eervol achtende, die in het boek Gods als eerloos is gebrandmerkt.

I. Zijn regering was lang, de langste van al de koningen Israëls, hij regeerde een en veertig jaren, maar zijn tijdgenoot Azaria, de koning van Juda, regeerde nog langer, namelijk twee en vijftig jaren. Deze Jerobeam regeerde even lang als Asa, 1 Koningen 15:10 en toch deed de een wat goed en de ander wat kwaad was. Wij kunnen het karakter van de mensen niet afmeten naar de lengte van hun leven of naar hun uitwendige voorspoed, enerlei wedervaart de rechtvaardige en de goddeloze.

II. Zijn karakter was gelijk aan dat van de overigen van deze koningen, *hij deed wat kwaad was,* vers 24 want *hij week niet af van alle zonden van Jerobeam,* hij handhaafde de aanbidding van de kalveren, en liet daarvan niet af denkende dat daar geen kwaad in was, omdat: het de wijze van doen was van al zijn voorouders en voorgangers, maar een zonde is er niet minder kwaad om in Gods ogen-wat zij ook in onze ogen moge zijn-omdat zij van oudsher gepleegd werd, en het is een beuzelachtige reden tegen goeddoen, dat wij gewoon zijn geweest kwaad te doen.

III. Toch was hij meer voorspoedig dan de meesten onder hen, want hoewel hij in dat opzicht deed dat kwaad was in de ogen des Heeren, zal er waarschijnlijk in andere opzichten iets goeds in hem geweest zijn, en daarom heeft God zich aan hem betuigd:

1. Door profetie. Hij verwekte Jona, de zoon van Amitthai, een Galileër (zozeer vergisten zij zich, die zeiden dat in "Galilea geen profeet is opgestaan," Johannes 7:5 en door hem gaf Hij Zijn voornemens van gunst over Israël te kennen in weerwil van hun tergingen. Hij moedigde hem en zijn rijk aan om de wapens op te vatten tot herovering van hun aloude bezittingen, en (hetgeen niet weinig bijdroeg tot hun voorspoed) verzekerde hun van de overwinning. Het is een teken, dat God Zijn volk niet verstoten heeft, als Hij getrouwe leraren onder hen laat blijven, toen Elisa, die de handen van Joas had gesterkt, was heengegaan, werd Jona gezonden, om zijn zoon te bemoedigen. Gelukkig het land, dat een opvolging heeft van profeten, die gelijklopend is met de opvolging van vorsten, opdat het woord des Heeren besta tot in eeuwigheid. Van deze Jona lezen wij veel in het kleine boek van de Schrift, dat zijn naam draagt. Waarschijnlijk was het, toen hij een jonge man was, geschikt voor zo’n expeditie, dat God hem naar Ninevé zond en dat het was, toen hij nog slechts weinig bekend was met de gezichten Gods, dat hij wegvluchtte en zich verbitterde, zoals hij gedaan heeft. Indien dit zo is, dan is het een ontwijfelbaar bewijs van de vergeving van zijn fouten en dwaasheden, dat hij later gebruikt werd als een boodschapper van de genade bij Israël. Een opdracht staat gelijk met een vergeving, en hij, die zelf genade heeft gevonden in weerwil van zijn tergingen, kon zoveel te beter hen aanmoedigen om op genade te hopen in weerwil van de hunne. Sommigen, die in het begin dwaas en driftig waren en hun werk zeer lomp en onhandig gedaan hebben, bleken later toch zeer nuttig en voortreffelijk te zijn, de mensen moeten om iedere fout niet dadelijk weggeworpen worden.

2. Door Zijn voorzienigheid, de uitkomst was *naar het woord des Heeren,* zijn wapens waren voorspoedig, *hij bracht weer de landpale Israëls,* heroverde de grenssteden en landstreken, die

lagen van Hamath in het noorden tot aan de zee van het vlakke veld, dat is de zee van Sodom in het zuiden, van welke alle de Syriërs zich meester hadden gemaakt, vers 25. Er worden hier twee redenen gegeven, waarom God hen met deze overwinningen gezegend heeft.

a. Omdat de ellende zeer bitter was en dat maakte hen tot voorwerpen van Zijn mededogen, vers 26. Hij zag generlei teken van hun berouw en reformatie, maar *Hij zag dat de ellende van Israël zeer bitter was.* Zij, die woonden in de landstreken, waarvan de vijand zich meester had gemaakt, werden ellendig verdrukt en geknecht, zij konden niets het hunne noemen. De overigen waren, naar wij kunnen veronderstellen, zeer verarmd door de herhaalde invallen van de vijanden om hen te plunderen en te beroven, en voortdurend verschrikt door hun bedreigingen, zodat er geen opgeslotenen noch verlatenen waren, stad en land werden verwoest, beroofd van hun rijkdom, en er was geen helper. In veel streken van het land waren zij in het begin van Jerobeams regering tot dit uiterste gebracht, toen God in ontferming over hen hoorde het geroep van hun benauwdheid, (want er wordt hier geen melding gemaakt van de stem van hun gebed) en bracht verlossing voor hen door de hand van Jerobeam. Laat hen, die zich in rampzalige toestand bevinden zich vertroosten met de ontferming Gods, wij lezen van Gods ingewanden van de barmhartigheid, Jesaja 63:15, Jeremia 31:20, en dat Hij barmhartig en genadig is, Psalm 86:15..

b. Omdat het raadsbesluit nog niet was uitgegaan voor hun algeheel verderf. *Hij had nog niet gesproken dat Hij de naam Israëls verdelgen zou,* vers 27, en omdat Hij het niet gesproken heeft, zal Hij het niet doen. Indien dit verstaan wordt van de verstrooiing van de tien stammen, dan heeft Hij het gezegd, en niet lang daarna gedaan (uitstel van straf is nog geen kwijtschelding) indien van de volstrekte uitdelging van de naam Israël, dan heeft Hij dit nooit gezegd, en zal Hij het ook nooit zeggen, want die naam blijft nog onder de hemel in het Evangelie-Israël, en zal blijven tot aan het einde der tijden, en omdat zij voor het ogenblik die naam droegen, die deze blijvende eer zal hebben, bewees Hij hun deze gunst, zowel als om der wille van de aloude eer diens naams, Hoofdstuk 13:23.

Eindelijk. Hier is het einde van Jerobeams regering, wij lezen in vers 28 van zijn macht en hoe hij gekrijgd heeft, maar in vers 29, dat hij *ontsliep met zijn vaderen,* want ook de machtigste moet buigen voor de dood en kan aan die strijd niet ontkomen.

Er zijn in Israël vele profeten geweest, een gestadige opvolging van hen door alle eeuwen, maar geen van hun heeft zijn profetieën in geschrifte gelaten, totdat die van deze tijd het begonnen te doen, en hun profetieën maken deel uit van de canon van de Schrift. Het was onder de regering van deze Jerobeam, dat Hosea (die gedurende lange tijd geprofeteerd heeft) begon te profeteren, en hij was de eerste, die zijn profetieën geschreven heeft, daarom wordt het woord des Heeren door hem *het begin van het woord des Heeren* genoemd, Hosea 1:2. Toen begon *dat deel van het woord des Heeren* geschreven te worden, en in die tijd profeteerde Amos, en schreef zijn profetie, spoedig daarna Micha en toen Jesaja in de dagen van Achaz en Hizkia. Zo heeft God zich nooit zonder getuigen gelaten, maar heeft Hij ook in de donkerste en meest ontaarde tijden van de kerk sommigen verwekt om er brandende en lichtende kaarsen in te zijn, voor hun eigen tijd door hun prediking en hun leven, en enkelen om door hun geschriften licht te doen afstralen op ons, op wie de einden van de eeuwen gekomen zijn.

HOOFDSTUK 15

1 In het zeven en twintigste jaar van Jerobeam, den koning van Israel, werd koning Azaria, de zoon van Amazia, den koning van Juda.
2 Hij was zestien jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde twee en vijftig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Jecholia van Jeruzalem.
3 En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN, naar al wat zijn vader Amazia gedaan had.
4 Alleenlijk werden de hoogten niet weggenomen; het volk offerde en rookte nog op de hoogten.
5 En de HEERE plaagde den koning, dat hij melaats werd tot den dag zijns doods; en hij woonde in een afgezonderd huis; doch Jotham, de zoon des konings, was over het huis, richtende het volk des lands.
6 Het overige nu der geschiedenissen van Azaria, en al wat hij gedaan heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
7 En Azaria ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem bij zijn vaderen, in de stad Davids; en zijn zoon Jotham werd koning in zijn plaats.
8 In het acht en dertigste jaar van Azaria, den koning van Juda, regeerde Zacharia, de zoon van Jerobeam, over Israel te Samaria, zes maanden.
9 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, gelijk als zijn vaderen gedaan hadden; hij week niet af van de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed.
10 En Sallum, de zoon van Jabes, maakte een verbintenis tegen hem, en sloeg hem voor het volk, en doodde hem; en hij werd koning in zijn plaats.
11 Het overige nu der geschiedenissen van Zacharia, ziet, dat is geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel.
12 Dit was het woord des HEEREN, dat Hij gesproken had tot Jehu, zeggende: U zullen zonen van het vierde gelid op den troon van Israel zitten; en het is alzo geschied.
13 Sallum, de zoon van Jabes, werd koning, in het negen en dertigste jaar van Uzzia, den koning van Juda; en hij regeerde een volle maand te Samaria.
14 Want Menahem, de zoon van Gadi, toog op van Thirza, en kwam te Samaria, en sloeg Sallum, den zoon van Jabes, te Samaria, en doodde hem, en werd koning in zijn plaats.
15 Het overige nu der geschiedenissen van Sallum, en zijn verbintenis, die hij maakte, ziet, die zijn geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel.
16 Toen sloeg Menahem Tifsah, met allen, die daarin waren, ook haar landpalen van Thirza af; omdat men niet voor hem had opengedaan, zo sloeg hij hen; al haar bevruchte vrouwen hieuw hij in stukken.
17 In het negen en dertigste jaar van Azaria, den koning van Juda, werd Menahem, de zoon van Gadi, koning over Israel, en regeerde tien jaren te Samaria.
18 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN; hij week al zijn dagen niet af van de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed.
19 Toen kwam Pul, de koning van Assyrie, tegen het land; en Menahem gaf aan Pul duizend talenten zilvers, opdat zijn hand met hem zoude zijn, om het koninkrijk in zijn hand te sterken.
20 Menahem nu bracht dit geld op van Israel, van alle geweldigen van vermogen, om den koning van Assyrie te geven, voor elk man vijftig zilveren sikkels; alzo keerde de koning van Assyrie weder, en bleef daar niet in het land.
21 Het overige nu der geschiedenissen van Menahem, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
22 Daarna ontsliep Menahem met zijn vaderen; en zijn zoon Pekahia werd koning in zijn plaats.

23 In het vijftigste jaar van Azaria, den koning van Juda, werd Pekahia, de zoon van Menahem, koning over Israel, en regeerde twee jaren te Samaria.
24 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN; hij week niet af van de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed.
25 En Pekah, de zoon van Remalia, zijn hoofdman, maakte een verbintenis tegen hem, en sloeg hem te Samaria, in het paleis van het huis des konings, met Argob en met Arje, en met hem vijftig mannen van de kinderen der Gileadieten; alzo doodde hij hem, en werd koning in zijn plaats.
26 Het overige nu der geschiedenissen van Pekahia, en al wat hij gedaan heeft, ziet, dat is geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel.
27 In het twee en vijftigste jaar van Azaria, den koning van Juda, werd Pekah, de zoon van Remalia, koning over Israel, en regeerde twintig jaren te Samaria.
28 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN; hij week niet af van de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed.
29 In de dagen van Pekah, den koning van Israel, kwam Tiglath-pilezer, de koning van Assyrie, en nam Ijon in, en Abel-beth-maacha, en Janoah, en Kedes, en Hazor, en Gilead, en Galilea, het ganse land van Nafthali; en hij voerde hen weg naar Assyrie.
30 En Hosea, de zoon van Ela, maakte een verbintenis tegen Pekah, den zoon van Remalia, en sloeg hem, en doodde hem, en werd koning in zijn plaats; in het twintigste jaar van Jotham, den zoon van Uzzia.
31 Het overige nu der geschiedenissen van Pekah, en al wat hij gedaan heeft, ziet, dat is geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel.
32 In het tweede jaar van Pekah, den zoon van Remalia, den koning van Israel, werd Jotham koning, de zoon van Uzzia, den koning van Juda.
33 Vijf en twintig jaren was hij oud, als hij koning werd, en regeerde zestien jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Jerusa, de dochter van Zadok.
34 En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN; naar alles, wat zijn vader Uzzia gedaan had, deed hij.
35 Alleenlijk werden de hoogten niet weggenomen; het volk offerde en rookte nog op de hoogten; dezelve bouwde de hoge poort aan het huis des HEEREN.
36 Het overige nu der geschiedenissen van Jotham, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
37 In die dagen begon de HEERE in Juda te zenden Rezin, den koning van Syrie, en Pekah, den zoon van Remalia.
38 En Jotham ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven bij zijn vaderen in de stad van zijn vader David; en zijn zoon Achaz werd koning in zijn plaats.

In dit hoofdstuk

I. Vinden wij de beknopte geschiedenis van twee koningen van Juda:

1. Van Azaria of Uzzia, vers 1-7..

2. Van Jotham, zijn zoon, vers 32-33.

II. De geschiedenis van velen van de koningen Israëls, die terzelfder tijd geregeerd hebben, wordt kortelijk verhaald, vijf achtereenvolgenden, die op één na allen vermoord werden, en hun moordenaars waren hun opvolgers. Zacharia, de laatste van het huis van Jehu, regeerde een maand, en werd toen gedood en opgevolgd door Menahem, vers 13-15.

3. Menahem regeerde tien jaren of liever tiranniseerde, zo barbaars was zijn wreedheid, vers 16 en zo onredelijk zijn afpersingen, vers 20 en toen stierf hij in zijn bed, zijn zoon volgde hem op, en heeft geboet voor zijn vader, vers 16-22..

4. Pekahia regeerde twee jaren en werd toen gedood en opgevolgd door Pekah vers 23-26..

5. Pekah regeerde twintig jaren, en werd toen gedood en opgevolgd door Hosea, de laatste van al de koningen van Israël vers 27-31, want de dingen haasten zich nu voorwaarts naar de eindelijke vernietiging van dat koninkrijk.

Koningen 15:1-7

Dit is een kort bericht van de regering van Azaria.

1. Het meeste ervan is algemeen, en hetzelfde, dat van anderen werd meegedeeld. Hij begon jong en regeerde lang, vers 2, deed meestal wat recht was, vers 3. Het was gelukkig voor het rijk dat een goede regering een langdurige was, maar hij had geen ijver en moed genoeg om de hoogten weg te nemen, vers 4.

2. Hetgeen bijzonder is, vers 5, (dat God hem sloeg met melaatsheid) is met de reden ervan uitvoeriger vermeld in 2 Kronieken 26:16 en verv, waar wij ook een vollediger bericht vinden van het roemrijke van het eerste gedeelte van zijn regering, zowel als van het smadelijke van het laatste gedeelte ervan. Hij deed wat recht was, zoals Amazia, evenals hij begon hij goed, maar schoot tekort vóór hij eindigde.

a. Hier wordt ons gezegd dat hij melaats werd. De grootste en voornaamste mannen zijn niet alleen onderhevig aan de gewone rampen, maar ook aan de gewone zwakheden en gebreken van de menselijke natuur, en als zij zich schuldig maken aan snode zonden, dan zijn zij zo goed als de geringsten blootgesteld aan de zwaarste slagen van de Goddelijke wraak.

b. God sloeg hem met deze melaatsheid om hem te kastijden wegens zijn hovaardig inbreuk maken op het priesterambt. Als voorname mensen hoogmoedige mensen zijn, dan zal God hen op de een of andere wijze vernederen, en hen doen weten dat Hij boven hen is, en tegen hen is, want Hij weerstaat de hovaardigen.

c. Dat hij melaats was *tot de dag van zijn dood,* hoewel wij reden hebben te geloven dat hij er berouw van heeft gehad en de zonde hem vergeven was, maar ter waarschuwing van anderen bleef hij onder dit teken van Gods misnoegen zolang als hij leefde, en misschien strekte dit tot welzijn van zijn ziel..

d. Dat hij *woonde in een afgezonderd huis,* daar hij door de wet ceremonieel onrein was, en aan deze tucht moest hij hoewel hij koning was, zich onderwerpen, hij, die hoogmoedig Gods tempel binnendrong en priester wilde zijn, wordt rechtvaardig buitengesloten uit zijn eigen paleis en voor altijd als een gevangene, of een kluizenaar, opgesloten. Wij veronderstellen dat zijn *afgezonderd huis* zo gerieflijk en aangenaam mogelijk voor hem was ingericht. Sommigen vertalen het woord door een vrij huis, waarin hij vrijheid had voor vermaak of genoegen, maar toch was het een grote vernedering voor iemand, die zozeer een man van eer is geweest, en ook een bedrijvig man, om zo van de samenleving te zijn buitengesloten, en altijd in een *afgezonderd huis* te wonen, het zou het leven tot een last maken, zelfs voor koningen, al gaan deze ook altijd slechts met hun minderen om, zelfs de meest bespiegelende, nadenkende mensen zouden het spoedig moede worden.

e. Dat zijn zoon als zijn onderkoning optrad zowel voor de zaken van zijn hof, want *hij was over het huis,* als van het rijk, want hij *richtte het volk des lands,* en het was een troost voor hem, en een zegen voor zijn rijk, dat hij zo’n zoon had, die zijn plaats kon innemen.

Koningen 15:8-31

Het waren de beste dagen van het rijk van Israël, toen Jehu's geslacht regeerde. Er waren onder zijn regering en de drie volgende wel veel afschuwelijke verdorvenheden in Israël, maar de kroon ging over van vader op zoon, de koningen stierven in hun bed, en er werd wel enige zorg gedragen voor de openbare aangelegenheden, maar nu zijn die dagen voorbij, en de geschiedenis, die wij in deze verzen hebben, en die ongeveer drie en dertig jaren omvat toont ons de zaken van dat koninkrijk in de uiterste verwarring. Wee de bevruchte vrouwen vers 16, en wee de zogende vrouwen in die dagen, want toen moesten er wel grote verdrukkingen zijn, toen *om de vele overtreding van de vorsten van het land.*

I. Laat ons nu iets opmerken in het algemeen betreffende deze ongelukkige omwentelingen, en de rampen, waarvan zij wel vergezeld moesten gaan in deze slechte tijden, zoals zij met recht genoemd kunnen worden.

1. God had het volk van Israël op de proef gesteld door oordelen zowel als door zegeningen, Zijn dienstknechten, de profeten, hadden er de roepstemmen van verklaard, en toch kwamen zij niet tot berouw en bekering, daarom heeft God rechtvaardig die rampen over hen gebracht, zoals Mozes hen gewaarschuwd had: "zo gij met Mij in tegenheid wandelen zult, zo zal Ik over u zevenvoudig slagen toevoegen," Leviticus 26:21, en verv.

2. God vervulde Zijn belofte aan Jehu, dat zijn zonen tot in het vierde geslacht na hem op de troon van Israël zouden zitten, dat een grotere gunst was dan aan een van de andere koninklijke families voor hem of na hem bewezen werd. God had gezegd dat het zo zijn zou, Hoofdstuk 10:30, en in dit hoofdstuk, vers 12, wordt ons gezegd, dat het alzo geschied is. Zie hoe stipt God Zijn beloften houdt, deze rampen had God reeds lang voor Israël bestemd, en zij verdienden ze, maar zij werden niet gezonden voordat dit woord ten volle bewaarheid was geworden. Aldus heeft God Jehu beloond voor zijn ijver om de Baälsdienst en het huis van Achab uit te roeien, en toch, toen de mate van de zonden van het huis van Jehu vol was, heeft God het bloed er aan gewroken, dat toen vergoten werd, en "de bloedschulden van Jizreël" wordt genoemd, Hosea 1:4.

3. Al deze koningen deden *dat kwaad was in de ogen des Heeren,* want zij *wandelden in de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat.* Hoewel zij onderling in strijd waren, kwamen zij toch hierin overeen, de afgoderij te bestendigen, en het volk beminde dit, hoewel zij van vat in vat geledigd waren, bleef die smaak in hen, en was die reuk niet veranderd. Het was inderdaad treurig dat, toen zij zo dikwijls van regering veranderden, hoewel die verandering nooit een verbetering was), onder al die strijdende belangen, geen van hun ooit gedacht heeft, dat het evenzeer in zijn belang was de kalveren te vernietigen, als anderen het in hun belang achtten ze in tact te houden.

4. Ieder van deze (behalve één) rebelleerde tegen zijn voorganger, en doodde hem, Sallum, Menahem, Pekah en Hosea, allen verraders en moordenaars, en toch allen koningen voor een tijd, één van hun tien, een ander twintig, en nog een ander negen jaren, want God kan toelaten dat de boosheid voorspoedig is, en voor een tijdje de rijkdom en de eer bezit, maar vroeg of laat zal bloed bloed hebben, en met hem, die verraderlijk gehandeld heeft, zal verraderlijk gehandeld worden, de ene goddeloze wordt dikwijls tot een gesel gemaakt voor de andere, en ten slotte is iedere goddeloze een verderf voor zichzelf.

5. De eerzucht van de groten maakte het volk ongelukkig, hier is Tifsah, een stad van Israël, met al haar landpalen op barbaarse wijze verwoest door een van deze kroonpretendenten, vers 16, en ongetwijfeld zijn zij allen door bloed heen gewaad naar de troon. Ook kon geen van deze koningen alleen omkomen. Geen erger pesten voor een land, geen grotere beroerders van Israël, dan zulke mannen, die er zich niet om bekommeren hoezeer de welvaart en de rust van hun land opgeofferd worden aan hun wraak en zucht tot heerschappij.

6. Terwijl de natie aldus verbrokkeld werd door binnenlandse verdeeldheden, togen de koningen van Assyrië, eerst de één, daarna een ander, vers 19, 29, er tegen op, en deden wat hun behaagde. Niets werkt er meer toe mee om een natie tot een gemakkelijke prooi te maken van de gemene vijand, dan binnenlandse woelingen en strijd om de oppermacht, gelukkig het land waar die gevestigd is.

7. Zodanig was de toestand van Israël even vóór zij geheel ten ondergang waren gebracht en gevankelijk waren weggevoerd, want dat geschiedde in het negende jaar van Hosea, de laatste van deze overweldigers. Indien zij zich in die dagen van verwarring en verbijstering voor God hadden verootmoedigd en Zijn aangezicht hadden gezocht, die eindverwoesting zou voorkomen zijn, maar als God oordeelt, zal Hij overwinnen. Deze verdeeldheid, de vrucht van een bozen geest, die onder hen gezonden was, verhaastte die gevangenschap, want een koninkrijk, aldus tegen zichzelf verdeeld, zal spoedig ten val komen.

II. Laat ons een kort overzicht nemen van deze regeringen.

1. Zacharia, de zoon van Jerobeam, begon te regeren in het acht en dertigste jaar van Azaria, of Uzzia, koning van Juda, vers 8. Sommigen van de nauwkeurigste tijdrekenkundigen achten dat tussen Jerobeam en zijn zoon Zacharia de troon twee en twintig jaren vacant is geweest, anderen zeggen elf jaren, vanwege de beroeringen en verdeeldheden, die in het rijk heersten, en dan was het niet vreemd, dat Zacharia vóór hij nog goed op de troon was gezeten, reeds afgezet werd. Hij regeerde zes maanden en toen *sloeg Sallum hem voor het volk en doodde hem,* misschien wel zoals Caesar gedood werd in de senaat, of wel, hij heeft hem openlijk gedood als een misdadiger, met de goedkeuring van het volk, bij hetwelk hij zich om het een of ander gehaat had gemaakt. Aldus eindigde de dynastie van Jehu.

2. Maar had Sallum vrede, die zijn heer heeft gedood? Neen, één maand van dagen mat zijn regering af, vers 13, en toen werd hij afgesneden. Misschien wordt door de profeet, die toen leefde, hiernaar verwezen, "nu zal hen de nieuwe maand verteren met hun delen," Hosea 5:7. Een heerschappij gefundeerd in bloed en verraad is zelden lang van duur. Menahem, hetzij daartoe aangespoord door zijn misdaad of opgewekt door zijn voorbeeld, heeft hem spoedig gedaan wat hij zijn meester gedaan heeft, *hij doodde hem en werd koning in zijn plaats,* vers 14. Waarschijnlijk was hij generaal van het leger, dat toen te Thirza gekampeerd was, en, horende van Sallums verraad en overweldiging, haastte hij zich om ze te gaan straffen zoals Omri in een gelijk geval Zimri gestraft heeft, 1 Koningen 16:17.

3. Menahem hield het rijk tien jaren in bezit, vers 17. Maar terwijl wij gehoord hebben dat *de koningen van het huis van Israël goedertieren koningen zijn,* 1 Koningen 20:31, was deze Menahem (de schande van zijn land) zo buitensporig wreed voor diegenen van zijn eigen volk, die

enigszins aarzelden om zich aan hem te onderwerpen, dat hij niet slechts een stad verwoestte met haar landpalen, maar vergetende dat hij zelf van een vrouw geboren was, heeft hij *alle bevruchte vrouwen in stukken gehouwen,* vers 16. Wèl kan het ons verbaasd doen staan, dat het ooit in het hart van enig man is opgekomen om zo barbaars te wezen, en dat iemand zo volkomen van alle menselijk gevoel ontbloot kon zijn. Door deze wrede wijze van handelen hoopte hij zich te versterken en door schrikaanjaging allen aan zijn zijde te krijgen. Hij schijnt zijn doel echter niet bereikt te hebben, want toen de koning van Assyrië tegen hem optrok, had hij:

a. Zó weinig vertrouwen in zijn volk, dat hij hem niet als vijand durfde tegemoet te treden, maar zich genoodzaakt zag om voor grote schatten de vrede van hem te kopen, en had hij:

b. Zozeer hulp nodig om *het koninkrijk in zijn hand te sterken,* dat hij in zijn verdrag met hem (een verdrag waarmee de koning van Assyrië later zeer goed zijn voordeel wist te doen) bedong dat hij hem tegen zijn eigen onderdanen te hulp zou komen, die hem niet genegen waren. Het was een zeer grote som geld, waarmee hij zijn vriendschap kocht, niet minder dan duizend talenten aan zilver vers 19, welk geld Menahem, waarschijnlijk door militaire executie, afperste van *allen met een groot vermogen,* zeer bedachtzaam de armen sparende, en-zoals betaamde-de last opleggende aan hen, die het best instaat waren om hem te dragen. Dit geld werd *de koning van Assyrië* gegeven, als soldij voor zijn leger *voor elk man vijftig zilveren sikkels.* Aldus bevrijdde hij zich voor het ogenblik van de koning van Assyrië, die *daar niet in het land bleef,* vers 20. Maar diens leger had nu met zó weinig moeite zó'n rijke buit verkregen, dat het hen aanmoedigde om weldra terug te komen, en toen hebben zij alles verwoest, en aldus was hij de verrader van zijn land, die er de beschermer van had moeten wezen.

4. Pekahia, de zoon van Menahem, volgde zijn vader op, maar regeerde slechts twee jaren en werd toen verraderlijk gedood door Pekah, vallende onder de last van zijn eigen en van de ongerechtigheid van zijn vader. Evenals tevoren wordt van hem gezegd, dat hij *niet afweek van de zonden van Jerobeam,* dit wordt nog vermeld om aan te tonen, dat God rechtvaardig was in deze verwoesting over hen te brengen, die niet lang daarna gekomen is, omdat zij zich niet wilden bekeren, vers 24. Deze Pekah scheen enige personen van aanzien aan zijn zijde te hebben gehad, twee hunner worden hier genoemd, vers 25, en met hun hulp bereikte hij zijn doel.

5. Pekah heeft het koninkrijk, hoewel hij het door verraad had verkregen, twintig jaren in bezit gehad, vers 27, zolang duurde het, eer zijn geweld op zijn eigen hoofd terugkwam, maar het kwam ten slotte toch. Deze Pekah de zoon van Remalia:

a. Wist zich naar buiten meer aanzien te verschaffen dan een van de anderen van deze overweldigers, want hij was zelfs in het laatst van zijn tijd (in de regering van Achaz, die begon in zijn zeventiende jaar) een schrik voor het rijk van Juda zoals wij zien in Jesaja 7:1 en verv.

b. Hij verloor een groot deel van zijn rijk aan de koning van Assyrië, verscheidene steden worden hier geroemd, vers 29 die hem ontnomen werden, het gehele land van Gilead aan de andere kant van de Jordaan, en Galilea in het noorden, bevattende de stammen van Nafthali en Zebulon, werden veroverd, en de inwoners gevankelijk naar Assyrië gevoerd. Door dit oordeel heeft God hem gestraft voor zijn aanslag tegen Juda en Jeruzalem. Toen werd voorzegd dat men binnen twee of drie jaar, nadat hij deze aanslag gedaan heeft, de buit van Samaria dragen zal voor het aangezicht van de

koning van Assur, eer een kind dat toen geboren was, zal kunnen roepen. "Mijn vader of mijn moeder," Jesaja 8:4, en hier hebben wij de vervulling van die voorzegging.

c. Spoedig daarna verloor hij het leven door de toorn van zijn landgenoten, die waarschijnlijk misnoegd op hem waren omdat hij hen blootgesteld liet aan een vreemde vijand, toen hij zijn inval deed in Juda. Daarvan maakte Hosea gebruik en, om de kroon te bemachtigen, *doodde hij hem en werd koning in zijn plaats.* Voorzeker moet iemand toen wel belust zijn geweest op een kroon, die er zoveel in de waagschaal voor wilde stellen, want de kroon van Israël was, nu zij haar schoonste bloemen en juwelen had verloren, meer dan ooit met doornen gevoerd en in de laatste tijd was zij noodlottig geweest voor ieder hoofd, dat haar had gedragen, zij was verbeurd aan de Goddelijke gerechtigheid, en zal nu eerlang in het stof gelegd worden. Een wijs man zou die kroon niet van de straat hebben willen oprapen, maar Hosea waagt er zich aan, en het is hem duur te staan gekomen.

Koningen 15:32-38

Wij hebben hier een kort bericht van de regering van Jotham, koning van Juda, van wie ons gezegd wordt:

1. Dat hij zeer goed regeerde, *deed dat recht was in de ogen des Heeren,* vers 34. Josefus schrijft hem een zeer schoon karakter toe, dat hij vroom was voor God, rechtvaardig jegens de mensen, en zich inspande voor het algemene welzijn, dat hij, zo iets verkeerd ging, zorg droeg het te herstellen, in één woord, dat hij geen van de deugden van een goed vorst miste. Hoewel de hoogten niet werden weggenomen, heeft hij toch, om het volk er van af te leiden en hen dicht bij Gods heiligdom te houden, grote eerbied betoond voor de tempel, en de hoge poort gebouwd, door welke hij naar de tempel ging. Als magistraten niet alles kunnen doen wat zij wensten te doen ter onderdrukking van ondeugd en onheiligheid, zo laat hen dan zoveel temeer doen ter ondersteuning en bevordering van Godsvrucht en deugd, en om deze in eer te brengen. Als zij de hoogten van de zonde niet kunnen neerwerpen, zo laat hen de hoge poort van Gods huis bouwen en versieren.

2. Dat hij stierf in het midden van zijn dagen, vers 33. Van de meesten van de koningen van Juda wordt ons gezegd, hoe oud zij waren toen zij aan de regering kwamen, en daarnaar kan dan berekend worden hoe oud zij waren toen zij stierven, maar ik herinner mij niet dat rekening is gehouden van de leeftijd van één van de koningen Israëls, maar alleen van de duur van hun regering. Deze eer heeft God gelegd op de koningen van het huis van David boven die uit andere geslachten. En uit deze opgaven blijkt dat geen van al de koningen van Juda Davids leeftijd heeft bereikt, zeventig jaar, de gewone leeftijd van de mens. Asa's leeftijd vind ik niet opgegeven, Uzzia is acht en zestig jaar oud geworden, Manasse zeven en zestig, en Josafat zestig jaar, en deze waren de drie oudsten, velen van hen, die van aanzien waren, hebben de vijftig jaar niet bereikt. Deze Jotham stierf toen hij een en veertig jaar was. Hij was een te grote zegen om lang te blijven leven onder zo'n onwaardig volk. Zijn dood was een oordeel, inzonderheid als men het karakter van zijn zoon en opvolger in aanmerking neemt.

3. Dat in zijn dagen het bondgenootschap gevormd werd tegen Juda door Rezin en de zoon van Remalia, de koning van Syrië en de koning van Israël, dat in het begin van de regering van Achaz zo geducht scheen dat, op het vernemen er van, het hart van deze vorst en van het volk zich bewoog "gelijk de bomen van het woud bewogen worden door de wind" Jesaja 7:2. De bondgenoten waren onrechtvaardig in de aanslag, en toch wordt hier gezegd: *De Heere begon hen in Juda te zenden* zoals Hij Simeï David deed vloeken, en van Job wegnam hetgeen waar de Sabeërs hem van hadden beroofd. Mensen zijn Gods hand, het zwaard is de roede in Zijn hand, waar Hij gebruik van maakt naar het Hem behaagt om er Zijn rechtvaardige raadsbesluiten mee te dienen, hoewel de mensen onrechtvaardig zijn in hun bedoelingen. Deze storm begon zich te verheffen onder de regering van de Godvruchtige Jotham, maar die daalde ten grave in vrede, en hij barstte los over zijn ontaarde zoon.

HOOFDSTUK 16

1 In het zeventiende jaar van Pekah, den zoon van Remalia, werd Achaz koning, de zoon van Jotham, den koning van Juda.
2 Twintig jaren was Achaz oud, toen hij koning werd, en hij regeerde zestien jaren te Jeruzalem; en hij deed niet dat recht was in de ogen des HEEREN zijns Gods, als zijn vader David.
3 Want hij wandelde in den weg der koningen van Israel; ja, hij deed ook zijn zoon door het vuur gaan, naar de gruwelen der heidenen, die de HEERE voor de kinderen Israels verdreven had.
4 Hij offerde ook en rookte op de hoogten en op de heuvelen, ook onder alle groen geboomte.
5 Toen toog Rezin, de koning van Syrie, op, met Pekah, den zoon van Remalia, den koning van Israel, naar Jeruzalem ten strijde; en zij belegerden Achaz, maar zij vermochten niet met strijden.
6 Te dierzelfder tijd bracht Rezin, de koning van Syrie, Elath weder aan Syrie, en wierp de Joden uit Elath; en de Syriers kwamen te Elath, en hebben daar gewoond tot op dezen dag.
7 Achaz nu zond boden tot Tiglath-pilezer, den koning van Assyrie, zeggende: Ik ben uw knecht en uw zoon; kom op, en verlos mij uit de hand van den koning van Syrie, en uit de hand van den koning van Israel, die zich tegen mij opmaken.
8 En Achaz nam het zilver en het goud, dat in het huis des HEEREN, en in de schatten van het huis des konings gevonden werd, en hij zond den koning van Assyrie een geschenk.
9 Zo hoorde de koning van Assyrie naar hem; want de koning van Assyrie toog op tegen Damaskus, en nam haar in, en voerde hen gevankelijk naar Kir, en hij doodde Rezin.
10 Toen toog de koning Achaz Tiglath-pilezer, den koning van Assyrie, tegemoet, naar Damaskus; en gezien hebbende een altaar, dat te Damaskus was, zo zond de koning Achaz aan den priester Uria de gelijkenis van het altaar, en zijn afbeelding, naar zijn ganse maaksel.
11 En Uria, de priester, bouwde een altaar, naar alles, wat de koning Achaz van Damaskus ontboden had; alzo deed de priester Uria, tegen dat de koning Achaz van Damaskus kwam.
12 Als nu de koning van Damaskus gekomen was, zag de koning het altaar en de koning naderde tot het altaar, en offerde daarop.
13 En hij stak zijn brandoffer aan, en zijn spijsoffer, en goot zijn drankoffer en sprengde het bloed zijner dankofferen op dat altaar.
14 Maar het koperen altaar, dat voor het aangezicht des HEEREN was, dat bracht hij van het voorste deel van het huis, van tussen zijn altaar, en van tussen het huis des HEEREN, en hij zette het aan de zijde zijns altaars noordwaarts.
15 En de koning Achaz gebood Uria, den priester, zeggende: Steek op het grote altaar aan het morgenbrandoffer, en het avondspijsoffer, en des konings brandoffer, en zijn spijsoffer, en het brandoffer van al het volk des lands, en hun spijsoffer, en hun drankofferen; en spreng daarop al het bloed des brandoffers, en al het bloed des slachtoffers; maar het koperen altaar zal mij zijn, om te onderzoeken.
16 En Uria, de priester, deed naar alles, wat de koning Achaz geboden had.
17 En de koning Achaz sneed de lijsten der stellingen af, en nam die van boven het wasvat weg, en deed de zee af van de koperen runderen, die daaronder waren; en hij zette die op een stenen vloer.
18 Daartoe het deksel des sabbats, dat zij in het huis gebouwd hadden, en den buitensten ingang des konings nam hij weg van het huis des HEEREN, vanwege den koning van Assyrie.
19 Het overige nu der geschiedenissen van Achaz, wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
20 En Achaz ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven bij zijn vaderen, in de stad Davids; en Hizkia, zijn zoon, werd koning in zijn plaats.

Dit hoofdstuk wordt geheel ingenomen door de geschiedenis van de regering van Achaz. Hij had een goede vader en een nog betere zoon, en toch was hij zelf een van de slechtste koningen van Juda.

I.Hij was een berucht afgodendienaar, vers 1-4..

II.Hij huurde met de schatten van de tempel en met zijn eigen schatten de koning van Assyrië om een inval te doen in Syrië en Israël, vers 5-9.

III. Naar het voorbeeld van een afgodsaltaar, dat hij te Damascus zag, maakte hij een nieuw altaar in Gods tempel vers 10-16.

IV. Hij misbruikte en verduisterde de meubelen van de tempel, vers 17, 18. En zo eindigt zijn geschiedenis, vers 19, 20.

Koningen 16:1-4

Wij hebben hier een algemene schets van de regering van Achaz, weinig en kwaad waren zijn dagen, weinig, want hij stierf op zes en dertigjarige leeftijd, kwaad, want hier wordt ons gezegd:

1. Dat hij *niet deed dat recht was, zoals David,* vers 2, dat is: hij had de belangstellende zorg en genegenheid niet voor de voor God ingestelde eredienst, waar David zo vermaard om was. Hij had geen liefde voor de tempel, legde zich niet toe op zijn plicht jegens God, en gaf geen acht op Zijn wet. Hierin was hij ongelijk aan David. Het was hem tot eer, dat hij van het huis en geslacht Davids was, en hij had het aan Gods verbond met David te danken dat hij nu op de troon was, hetgeen zijn goddeloosheid verzwaarde, dat hij een schande was voor die eervoller naam en dat geslacht, en zo werd het in werkelijkheid een schande voor hemzelf, *-Degeranti genus opprobrium-Een goede afkomst is een schande voor hem, die er van ontaardt*-en dat hij hoewel de weldaad van Davids Godsvrucht genietende, toch niet in de voetstappen ervan trad.

2. Dat hij wandelde *in de weg van de koningen Israëls,* vers 3, die allen de kalveren aanbaden. Hij was niet aan hen verwant zoals Joram en Ahazia aan het huis van Achab verwant waren, maar *ex mero motu-zonder enigerlei aansporing*-wandelde hij in hun weg. De koningen van Israël voerden politiek en redenen van staat aan voor hun afgoderij, maar Achaz bezat zo'n voorwendsel niet, in hem was het zo onredelijk en zo onstaatkundig mogelijk. Zij waren zijn vijanden, en hadden met hun afgoderij bewezen vijanden te zijn van zichzelf, en toch wandelde hij in hun weg.

3. *Hij deed ook zijn zonen door het vuur gaan* ter ere van zijn afgoden. In 2 Kronieken 28:3 wordt uitdrukkelijk van hem gezegd dat hij hen brandde in het vuur: hij verbrandde sommigen van hen, en deed anderen van hen (Hizkia zelf niet uitgezonderd, hoewel het er hem later niet slechter om is gegaan) tussen twee vuren doorgaan, of hij liet hen door een vlam trekken, ten teken dat zij de afgod gewijd waren.

4. Dat hij deed *naar de gruwelen van de heidenen, die de Heere voor de kinderen Israëls verdreven had.* Het was een blijk van zijn grote dwaasheid, dat hij zich in zijn godsdienst wilde laten leiden door hen die hij voor zijn ogen in de gracht zag vallen, en van zijn grote goddeloosheid, dat hij de zeden en gewoonten wilde volgen, waarvan God gezegd had dat zij Hem een gruwel zijn, het voorbeeld dus wilde volgen van hen, die God uitgeworpen had, zodat hij bepaald in tegenheid wandelde met God.

5. *Dat hij offerde en rookte op de hoogten* vers 4. Als zijn vader slechts ijver genoeg had gehad om ze weg te nemen, het zou het bederf van zijn zonen hebben kunnen voorkomen, maar zij, die een zonde oogluikend toelaten, weten niet welke gevaarlijke strikken zij leggen voor hen, die na hen komen. Hij verliet Gods huis, was die plaats moede, waar hij, in zijns vaders tijd, dikwijls opgehouden was voor het aangezicht des Heeren, en ging nu zijn gebeden doen op hoge heuvelen, waar hij een beter uitzicht had, en onder groene bomen, waar hij van een aangenamer schaduw genoot. Het was een godsdienst van weinig waarde, die geleid werd door luim of gevoel, niet door geloof.

Koningen 16:5-9

Hier is:

1. De aanslag van zijn verbonden naburen, de koningen van Syrië en Israël, tegen hem. Zij dachten zich meester te maken van Jeruzalem, en er iemand van hen tot koning aan te stellen, Jesaja 7:6. Daarin zijn zij niet geslaagd, maar de koning van Syrië heroverde Elath, een belangrijke haven aan de Rode Zee, die Amazia van de Syriërs had genomen, Hoofdstuk 14:22. Wat kunnen zij behouden, die hun Godsdienst hebben verloren? Laat hen verwachten van nu voortaan aan de verliezende hand te zijn.

2. Zijn plan om van hen bevrijd te worden. God hebbende verlaten, had hij moed noch kracht om zijn vijanden het hoofd te bieden, ook kon hij niet met vrijmoedigheid God om hulp vragen, maar hij maakte zijn hof aan de koning van Assyrië, en verkreeg van hem dat hij hem te hulp kwam. Zij, wier hart hen veroordeelt, zullen in de dag van de benauwdheid overal heengaan, maar niet tot God. Was het omdat er geen God in Israël was, dat hij tot de Assyriërs zond om hulp? Was de Rots van de eeuwen uit Zijn plaats bewogen, dat hij op deze gebroken rietstaf steunde? De zonde zelf was haar eigen straf. Weliswaar, hij heeft zijn doel bereikt: de koning van Assyrië hoorde naar hem, om zijn eigen belangen te dienen viel hij Damascus aan, waardoor hij een krachtige afleiding gaf aan de koning van Syrië, vers 9, en hem noodzaakte zijn aanslag tegen Achaz op te geven, voerde de Syriërs gevankelijk weg naar Kir, zoals Amos duidelijk voorzegd had, Hoofdstuk 1:5, maar alles in aanmerking genomen, heeft hij er toch een slechte koop mee gedaan, want om zijn doel te bereiken:

A. Heeft hij zichzelf geknecht, vers 7. *Ik ben uw knecht en uw zoon*, dat is: "Zo gij mij slechts deze dienst wilt bewijzen, zal ik u eren en gehoorzamen als een meester, of een vader." Indien hij zich aldus voor God had verootmoedigd en om Zijn gunst had gesmeekt, hij zou op gemakkelijker voorwaarden verlossing hebben verkregen, hij zou zijn geld hebben kunnen behouden en slechts afstand behoeven te doen van zijn zonden, maar als de verloren zoon het huis van zijn vader verlaat, wordt hij spoedig een slaaf van de hardsten van de meesters, Lukas 15:15.

B. Hij heeft zich verarmd, want hij nam het zilver en goud uit de schat van de tempel en van het rijk, en zond het aan de koning van Assyrië, vers 8. Kerk en staat moeten uitgezogen worden om deze zijn nieuwe beschermheer en voogd tevreden te stellen. Ik weet niet welk recht hij had om aldus over de publieke fondsen te beschikken, maar gewoonlijk zullen zij, die zich in verlegenheid en benauwdheid hebben gebracht door de ene zonde, er zich uit zien te redden door een andere, en zij, die zichzelf van God vervreemd hebben, zullen geen bezwaar maken om Zijn rechten te vervreemden.

Koningen 16:10-16

Hoewel Achaz zelf op hoogten geofferd had, op heuvels en onder alle groen geboomte vers 4, was Gods altaar totnutoe toch op zijn plaats blijven staan, en in gebruik gebleven, *des konings brandoffer en zijn spijsoffer,* vers 15, waren er op geofferd geworden door de priester, die er aan diende, maar hier zien wij het door de goddeloze Achaz weggenomen, en een ander, een afgodisch altaar, in de plaats ervan gesteld, een vermeteler aanslag tegen de Godsdienst dan nog ooit door de slechtste koningen gewaagd werd.

I. Het model van dit nieuwe altaar werd door de koning zelf naar één, dat te Damascus was, genomen, vers 10. De koning van Assyrië had Damascus ingenomen, en Achaz ging er heen om hem geluk te wensen met zijn succes en hem zijn dank te betuigen voor de vriendelijkheid, die hij hem met deze veldtocht had bewezen, en om, als zijn knecht en zijn zoon, zijn bevelen te ontvangen. Als hij getrouw was geweest aan zijn God, hij zou het niet nodig gehad hebben om aldus te kruipen voor een buitenlandse mogendheid. Toen hij te Damascus was en misschien de merkwaardigheden van de stad bezichtigde of liever zich met hen verenigde in hun afgodsdienst-want terwijl hij daar was, vond hij er geen kwaad in, om te doen zoals zij deden-zag hij een altaar, dat hem uitermate behaagde, niet zo'n eenvoudig, ouderwets altaar als dat, hetwelk hij door opvoeding en gewoonte te Jeruzalem bezocht, maar dat met kunstig snijwerk en beelden was versierd. Er waren vele dingen aan, die, naar hij dacht, vol van betekenis waren, hij vond ze verwonderlijk, bekoorlijk, zeer geschikt om de Godsdienstzin op te wekken. Salomo had, in vergelijking met deze geniale kunstenaar, slechts een zeer bekrompen begrip van kunst, dacht hij. Juist zo'n altaar moet hij ook hebben, met niets minder kan hij tevreden wezen. Terstond moet het model er van genomen worden, en hij kan niet wachten tot hijzelf naar Jeruzalem terugkeert, maar in allerijl zendt hij het model aan Uria de priester, met bevel om er streng nauwkeurig een altaar naar te maken, en het tegen zijn terugkomst gereed te hebben. Het voorbeeld, door God aan Mozes getoond op de berg of aan David door de Geest, was niet te vergelijken met dit voorbeeld van Damascus gezonden. Het hart van afgodendienaars wandelt hun ogen na, om welke reden het gezegd wordt hun afgoden na te hoereren, maar de ware aanbidders aanbidden de waren God door het geloof.

II. Het maken er van door Uria, de priester vers 11. Deze Uria was waarschijnlijk de hogepriester, die toen de tempeldienst bestuurde. Aan hem gaf Achaz zijn begeerte te kennen (want wij lezen niet dat hij hem uitdrukkelijke orders gezonden heeft) om naar dit model een altaar te doen maken. En zonder het minste bezwaar te maken begeeft hij zich terstond aan het werk, daar hij er misschien even verzot op was als de koning, of tenminste volkomen bereid was om de koning te behagen, en daardoor zijn gunst te winnen. Misschien zou hij voor zijn toegeven aan de koning hierin, de verontschuldiging kunnen aanvoeren, dat het een middel was, waardoor hij hem aan de tempel te Jeruzalem kon houden, om aldus zijn algehele verlaten er van voor de hoogten en de bossen te voorkomen. "Laat ons hem hierin ter wille zijn," denkt Uria, "dan zal hij al zijn offeranden tot ons brengen, want uit dit gewin hebben wij onze welvaart." Maar welk voorwendsel hij nu ook tot zijn dienst had, het was uiterst laag en slecht van hem om dit altaar te maken uit inschikkelijkheid voor een afgodische vorst, hij die een priester, een hogepriester was! Want hiermede:

1. Gaf hij zijn gezag veil, en ontwijdde hij de kroon van zijn priesterschap door zich de dienaar te maken van de lusten van de mensen. Er is geen groter schande voor de bedienaren van de Godsdienst dan slaafse onderworpenheid aan zulke goddeloze bevelen als deze.

2. Was hij ontrouw aan zijn roeping. Als priester was hij gebonden en verplicht om Gods inzettingen te handhaven en te verdedigen, en tegen alle nieuwigheden te getuigen en ze tegen te staan. En dat hij de koning hielp om een altaar op te richten tegenover het altaar, waaraan hij, naar Goddelijk bestel daartoe geheiligd zijnde, dienen meest, was zo'n daad van trouweloosheid en verraad, als waardoor hij terecht als een eerloze gebrandmerkt is voor het nageslacht. Indien hij het maken van dit altaar slechts oogluikend had toegelaten, indien hij door dreigementen er toe gedreven was, indien hij gepoogd had het de koning te ontraden of slechts het maken er van had uitgesteld tot aan de terugkomst van de koning, teneinde er eerst met hem over te spreken, het zou zo slecht niet geweest zijn, maar om zo gewillig zijn gebod op te volgen, alsof hij blij was met de gelegenheid om hem te verplichten dat was zo'n belediging van de God, die hij diende, dat er volstrekt geen verontschuldiging voor te vinden is.

III. De inwijding er van. Bemerkende dat de koning er zijn hart op gezet had, droeg Uria zorg om het gereed te hebben tegen dat hij terugkwam, en plaatste het bij het koperen altaar, meer iets verder van de deur van de tempel. De koning was er zeer mee ingenomen, naderde er toe met allen mogelijke eerbied, en offerde er zijn brandoffer enz. op, vers 12, 13. Zijn offeranden werden niet aan de God Israëls gebracht, maar aan de goden van Damascus zoals wij lezen in 2 Kronieken 28:23, en toen hij het altaar van de Syriërs overnam, is het niet te verwonderen dat hij ook hun goden overnam. Naäman, de Syriër, nam de God Israëls aan toen hij aarde van het land Israëls verkreeg om er een altaar van te maken.

IV. De wegneming van Gods altaar om er plaats voor te maken. Uria was zo bescheiden, dat hij dit altaar aan het lagere einde van het voorhof had gesteld en Gods altaar aan zijn plaats had gelaten, *tussen dit en het huis des Heeren,* vers 14. Maar Achaz was hiermede niet tevreden, hij verplaatste Gods altaar naar een afgelegen hoek aan de noordzijde van de voorhof, en zette zijn eigen altaar in de plaats ervan. Hij denkt dat zijn nieuwe altaar veel statiger is en veel fraaier, laat daarom dat oude altaar terzijde gesteld worden als een vat waaraan men geen lust heeft. Zijn bijgelovig verzinsel heeft eerst *tegen* Gods heilige inzetting gestoten, maar die ten laatste *uitgestoten.* Diegenen zullen er spoedig toe komen om van God niets te maken, die er niet mee tevreden zijn om hun alles van Hem te maken. Achaz heeft-misschien wel uit vrees voor het volk-het koperen altaar niet geheel durven vernielen, maar hij gebood dat al de offeranden op zijn nieuwe altaar geofferd moesten worden, vers 15. *Het koperen altaar,* zegt hij, *zal mij zijn om te onderzoeken.* Het uitgeworpen hebbende om het gebruik waartoe het was ingesteld, namelijk om de gaven te heiligen, die er op geofferd werden, geeft hij voor het te willen verheffen boven zijn inzetting, en dat is iets dat bijgelovige lieden gewoonlijk doen. Het altaar was nooit bestemd om een orakel te zijn, maar Achaz wil het daarvoor gebruiken. Schijnbaar verheft en verheerlijkt de Roomse kerk de sacramenten van Christus, maar verderft ze erbarmelijk. Maar sommigen geven een andere zin aan Achaz' voornemen. "Wat betreft het koperen altaar, ik zal overwegen wat daarmee gedaan moet worden, en er orders voor geven." De Joden zeggen dat hij later van het koper er van de vermaarde zonnewijzer heeft gemaakt, die *Achaz' zonnewijzer* wordt genoemd, Hoofdstuk 20:11. Van de lage inschikkelijkheid van de ellendige, lafhartige priester voor de hoogmoedige aanmatiging en overweldiging van een slechte koning wordt nogmaals nota genomen, vers i6. *Uria, de priester, deed naar alles, wat de koning Achaz geboden had.* Ellendig staat het met de groten van de aarde, als zij die hen moesten bestraffen voor hun zonden hen er in versterken en dienen.

Koningen 16:17-20

1. Hier zien wij Achaz de tempel schenden, niet het gebouw, maar de meubelen ervan.

a. Hij sneed de lijsten af van de stellingen, waarop de wasvaten gesteld waren, 1 Koningen 7:28, 29, en nam het gegoten bassin van de runderen af, vers 17. De priesters gebruikten haar voor wassingen, hij scheen dus een bijzondere wrok tegen hen te hebben. Het is een van de grootste nadelen, die men aan de Godsdienst kan toebrengen, als men de reiniging belet van de priesters, dienstknechten van de Heere.

b. Hij nam *het deksel van de sabbat weg,* dat opgericht was, hetzij ter ere van de sabbat, of ten gerieve van de priesters, als zij op de sabbat in groter aantal dienst deden dan op andere dagen. Wat dit deksel ook geweest zij, met de wegneming er van scheen hij minachting voor de sabbat bedoeld te hebben, aldus de deur wijd open stellend voor alle goddeloosheid.

c. De ingang van de koning, die ten gerieve van de koninklijke familie naar het huis des Heeren voerde, (misschien wel de opgang, die Salomo gemaakt had en die door de koningin van Scheba zozeer werd bewonderd, 1 Koningen 10:5) keerde hij naar een andere zijde, om te tonen dat hij niet voornemens was het huis des Heeren ooit weer te bezoeken. Dit deed hij om de koning van Assyrië genoegen te doen, die hem misschien een tegenbezoek had gebracht en iets aan te merken had op die ingang, als een ongerief en een ontsiering van zijn paleis. Als zij. die een betere toegang hebben tot het huis des Heeren, die, om hun naburen te believen, naar een andere zijde keren, dan gaan zij bergafwaarts naar hun verderf.

2. Achaz verliet het leven in het midden van zijn dagen, toen hij zes en dertig jaar oud was, vers 19, en liet zijn koninkrijk nu aan een beter man, Hizkia, zijn zoon, vers 20, die een even groot vriend van de tempel bleek te zijn, als zijn vader er een vijand van was. Misschien heeft hij die eigen zoon door het vuur doen gaan en hem daardoor aan Moloch gewijd maar God heeft door Zijn genade hem als een brandhout uit het vuur gerukt.

HOOFDSTUK 17

1 In het twaalfde jaar van Achaz, den koning van Juda, werd Hosea, de zoon van Ela, koning over Israel te Samaria, en regeerde negen jaren.
2 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN; evenwel niet, als de koningen van Israel, die voor hem geweest waren.
3 Tegen hem toog op Salmaneser, koning van Assyrie; en Hosea werd zijn knecht, dat hij hem een geschenk gaf.
4 Maar de koning van Assyrie bevond een verbintenis in Hosea, dat hij tot So, den koning van Egypte, boden gezonden had, en het geschenk aan den koning van Assyrie niet als te voren van jaar tot jaar opbracht; zo besloot hem de koning van Assyrie, en bond hem in het gevangenhuis.
5 Want de koning van Assyrie toog op in het ganse land; ja, hij kwam op naar Samaria, en hij belegerde haar drie jaren.
6 In het negende jaar van Hosea, nam de koning van Assyrie Samaria in, en voerde Israel weg in Assyrie, en deed ze wonen in Halah, en in Habor, aan de rivier Gozan, en in de steden der Meden.
7 Want het was geschied, dat de kinderen Israels gezondigd hadden tegen den HEERE, hun God, Die hen uit Egypteland opgebracht had, van onder de hand van Farao, den koning van Egypte; en hadden andere goden gevreesd;
8 En hadden gewandeld in de inzettingen der heidenen, die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israels verdreven had, en der koningen van Israel, die ze gemaakt hadden.
9 En de kinderen Israels hadden de zaken, die niet recht zijn, tegen den HEERE, hun God, bemanteld; en hadden zich hoogten gebouwd in al hun steden, van den wachttoren af tot de vaste steden toe.
10 En zij hadden zich staande beelden opgericht en bossen, op allen hogen heuvel en onder alle groen geboomte.
11 En zij hadden daar gerookt op alle hoogten, gelijk de heidenen, die de HEERE van hun aangezichten weggevoerd had; en zij hadden kwade dingen gedaan, om den HEERE tot toorn te verwekken.
12 En zij hadden de drekgoden gediend, waarvan de HEERE tot hen gezegd had: Gij zult deze zaak niet doen.
13 Als nu de HEERE tegen Israel en tegen Juda, door den dienst van alle profeten, van alle zieners, betuigd had, zeggende: Bekeert u van uw boze wegen en houdt Mijn geboden, en Mijn inzettingen, naar al de wet, die Ik uw vaderen geboden heb, en die Ik tot u door de hand van Mijn knechten, de profeten, gezonden heb;
14 Zo hoorden zij niet, maar zij verhardden hun nek, gelijk de nek hunner vaderen geweest was, die aan den HEERE, hun God, niet geloofd hadden.
15 Daartoe verwierpen zij Zijn inzettingen, en Zijn verbond, dat Hij met hun vaderen gemaakt had, en Zijn getuigenissen, die Hij tegen hen betuigd had, en wandelden de ijdelheid na, dat zij ijdel werden, en achter de heidenen, die rondom hen waren, van dewelke de HEERE hun geboden had, dat zij niet zouden doen gelijk die.
16 Ja, zij verlieten al de geboden des HEEREN, huns Gods, en maakten zich gegoten beelden, twee kalveren; en maakten bossen, en bogen zich voor alle heir des hemels, en dienden Baal.
17 Ook deden zij hun zonen en hun dochteren door het vuur gaan, en gebruikten waarzeggerijen, en gaven op vogelgeschrei acht, en verkochten zich, om te doen dat kwaad was in de ogen des HEEREN, om Hem tot toorn te verwekken.

18 Daarom vertoornde zich de HEERE zeer over Israel, dat Hij hen wegdeed van Zijn aangezicht; er bleef niets over, behalve de stam van Juda alleen.
19 Zelfs hield Juda de geboden des HEEREN, huns Gods, niet; maar zij wandelden in de inzettingen van Israel, die zij gemaakt hadden.
20 Zo verwierp de HEERE het ganse zaad van Israel, en bedrukte hen, en gaf ze in de hand der rovers, totdat Hij hen van Zijn aangezicht weggeworpen had.
21 Want Hij scheurde Israel van het huis van David af, en zij maakten Jerobeam, den zoon van Nebat, koning; en Jerobeam dreef Israel af van achter den HEERE, en hij deed ze een grote zonde zondigen.
22 Alzo wandelden de kinderen Israels in alle zonden van Jerobeam die hij gedaan had; zij weken daarvan niet af;
23 Totdat de HEERE Israel van Zijn aangezicht wegdeed, gelijk als Hij gesproken had door den dienst van al Zijn knechten, de profeten; alzo werd Israel weggevoerd uit zijn land naar Assyrie, tot op dezen dag.
24 De koning nu van Assyrie bracht volk van Babel, en van Chuta, en van Avva, en van Hamath, en Sefarvaim, en deed hen wonen in de steden van Samaria, in de plaats der kinderen Israels; en zij namen Samaria erfelijk in, en woonden in haar steden.
25 En het geschiedde in het begin hunner woning aldaar, dat zij den HEERE niet vreesden; zo zond de HEERE leeuwen onder hen, die enigen van hen doodden.
26 Daarom spraken zij tot den koning van Assyrie, zeggende: De volken, die gij vervoerd hebt, en hebt doen wonen in de steden van Samaria, weten de wijze des Gods van het land niet; daarom heeft Hij leeuwen onder hen gezonden, en ziet, zij doden hen, dewijl zij niet weten de wijze des Gods van het land.
27 Toen gebood de koning van Assyrie, zeggende: Brengt een der priesteren daarheen, die gijlieden van daar weggevoerd hebt, dat zij henentrekken, en wonen aldaar; en dat hij hun lere de wijze des Gods van het land.
28 Zo kwam een uit de priesteren, die zij van Samaria weggevoerd hadden, en woonde te Beth-el; en hij leerde hun, hoe zij den HEERE vrezen zouden.
29 Maar elk volk maakte zijn goden; en zij stelden ze in de huizen der hoogten, die de Samaritanen gemaakt hadden, elk volk in hun steden, waarin zij woonachtig waren.
30 Want de lieden van Babel maakten Sukkoth Benoth, en de lieden van Chut maakten Nergal, en de lieden van Hamath maakten Asima,
31 En de Avieten maakten Nibhaz en Tartak, en de Sefarvieten verbrandden hun zonen voor Adramelech en Anamelech, de goden van Sefarvaim, met vuur.
32 Ook vreesden zij den HEERE, en maakten zich van hun geringsten priesteren der hoogten, dewelke voor hen dienst deden in de huizen der hoogten.
33 Zij vreesden den HEERE, en dienden ook hun goden, naar de wijze der volken, van dewelke zij die weggevoerd hadden.
34 Tot op dezen dag toe doen die naar de eerste wijzen; zij vrezen den HEERE niet, en zij doen niet naar hun inzettingen, en naar hun rechten, en naar de wet, en naar het gebod, dat de HEERE geboden heeft aan de kinderen van Jakob, dien Hij den naam Israel gaf.
35 Nochtans had de HEERE een verbond met hen gemaakt, en had hun geboden, zeggende: Gij zult geen andere goden vrezen, noch u voor hen nederbuigen, noch hen dienen, noch hun offerande doen.
36 Maar den HEERE, Die u uit Egypteland met grote kracht en met een uitgestrekten arm opgevoerd heeft, Dien zult gij vrezen, en voor Hem zult gij u buigen, en Hem zult gij offerande doen;

37 En de inzettingen, en de rechten, en de wet, en het gebod, die Hij u geschreven heeft, zult gij waarnemen te doen te allen dag; en gij zult andere goden niet vrezen.
38 En het verbond, dat Ik met u gemaakt heb, zult gij niet vergeten; en gij zult andere goden niet vrezen.
39 Maar den HEERE, uw God, zult gij vrezen; en Hij zal u redden uit de hand van al uw vijanden.
40 Doch zij hoorden niet, maar zij deden naar hun eerste wijze.
41 Maar deze volken vreesden den HEERE, en dienden hun gesneden beelden; ook doen hun kinderen en hun kindskinderen, gelijk als hun vaders gedaan hebben, tot op dezen dag.

Dit hoofdstuk geeft ons een bericht van de gevankelijke wegvoering van de tien stammen en eindigt dus de geschiedenis van dat koninkrijk, nadat het ongeveer twee honderd en vijf en zestig jaren had bestaan, sedert de verheffing van Jerobeam, de zoon van Nebat op de troon.

I. Het bevat een kort verhaal van deze ondergang, vers 1-6.

II. Gedachten hierover en een aanduiding van de oorzaken er van ter rechtvaardiging van God, en ter waarschuwing van anderen vers 7-23.

III. Een bericht van de volken, die hen opvolgden in het bezit van het land, en het mengelmoes van Godsdienst onder hen, vers 24-41.

Koningen 17:1-6

Wij hebben hier de regering en de val van Hosea, de laatste van de koningen van Israël, betreffende wie wij opmerken:

I. Dat hij, hoewel hij zich door verraad en moord de weg heeft gebaand tot de troon zoals wij lazen in Hoofdstuk 15:30, echter niet in het bezit er van is gekomen dan zeven of acht jaren later, want het was in het vierde jaar van Achaz dat hij Pekah heeft gedood maar zelf begon hij niet vóór het twaalfde jaar van Achaz te regeren, vers 1. Of het door de koning van Assyrië of door de koning van Juda, of door sommigen van zijn eigen volk was, dat hij zolang buiten het bezit van de door hem begeerde troon bleef, blijkt niet. Met recht werd hij aldus voor zijn slechte handelingen gestraft, en zo werd het woord van de profeet vervuld: Nu *zullen zij zeggen: Wij hebben geen koning, want wij hebben de Heere niet gevreesd,* Hosea 10:3.

II. Dat hij wel slecht was, maar toch niet zo slecht als de koningen Israëls, die voor hem geweest waren, vers 2, niet zó gehecht aan de kalven als zij geweest waren. Eén ervan-dat te Dan werd, naar de Joden zeggen, tevoren door de koning van Assyrië weggevoerd in deze veldtocht, Hoofdstuk 15:29 waarnaar de profeet misschien verwijst: Uw *kalf, o Samaria! heeft u verstoten,* Hosea 8:5 hetgeen hem zoveel minder vertrouwen deed stellen in het andere. En sommigen zeggen dat Hosea het verbod had opgeheven om ter aanbidding naar Jeruzalem op te gaan, dat de vorige koningen hun onderdanen hadden opgelegd, terwijl hij het aan hen, die het wensten, heeft toegestaan. Wat zullen wij nu denken van de beschikking van Gods voorzienigheid, dat de ondergang van het rijk van Israël plaats had toen een van zijn beste koningen regeerde? Uw *oordelen,* o God, *zijn een grote afgrond.* God wilde hiermede tonen dat Hij met dit verderf over hen te brengen de bedoeling had te straffen:

1. Niet alleen de zonden van dat geslacht, maar ook die van de vorige eeuwen, en met hen af te rekenen voor de ongerechtigheden van hun vaderen, die zich toorn hadden vergaderd als een schat.

2. Niet alleen de zonden van hun koningen, maar de zonden van het volk. Mocht Hosea ook niet zo slecht wezen als de vorige koningen, het volk was even slecht als degenen, die vóór hen geweest waren, en het verzwaarde hun slechtheid en verhaastte hun ondergang, dat hun koning hun niet zo slecht een voorbeeld gaf als de vorige koningen, hun reformatie niet in de weg stond, hij veroorloofde hun beter te handelen, maar zij handelden even slecht als ooit tevoren, waardoor de schuld van hun zonde en hun verderf geheel voor hun rekening kwam.

III. Dat het verderf trapsgewijze kwam. Zij waren gedurende enige tijd schatplichtig gemaakt aan de koning van Assyrië, eer zij gevankelijk weggevoerd werden, vers 3, en indien dit kleinere oordeel hen had verootmoedigd en tot bekering had gebracht, het grotere zou voorkomen zijn.

IV. Dat zij het zelf over zich hebben gebracht door de slinkse middelen, die zij aanwendden om zich van het juk van de koning van Assyrië te bevrijden, vers 4. Indien de koning en het volk van Israël zich tot God hadden gewend, zich met Hem hadden verzoend, hun gebed tot Hem gericht hadden zij zouden hun vrijheid, hun welvaart en eer hebben herkregen, maar zij betaalden de schatting niet, en vertrouwden op de koning van Egypte, om hen bij te staan in hun afval van de koning van Assyrië, hetgeen, indien het gelukt was, hen toch slechts van meesters en verdrukkers had doen veranderen.

Maar Egypte was hun tot een gebroken rietstaf geworden. Dit heeft de koning van Assyrië er toe gebracht om strenger tegen hen op te treden. Door te worstelen in het net, waardoor men omvangen is, geraakt men er slechts te meer in verward.

V. Dat het een volkomen verwoesting was die over hen kwam.

1. De koning van Israël werd gevangen genomen, hij werd gebonden en opgesloten, waarschijnlijk bij verrassing gevangen genomen zijnde eer Samaria belegerd werd.

2. Het land Israël werd tot een prooi gemaakt. Het leger van de koning van Assyrië trok door het gehele land, maakte er zich meester van, vers 5, en handelde met het volk als met verraders, die met het zwaard van de gerechtigheid gestraft moesten worden, veeleer dan als met eerlijke vijanden.

3. De koninklijke stad van Israël werd belegerd en eindelijk ingenomen. Drie jaren hield zij nog stand, nadat het land reeds was veroverd en ongetwijfeld hebben de inwoners gedurende die tijd veel ellende doorstaan, hetgeen niet in bijzonderheden vermeld is, maar juist het beknopte van het verhaal en het lichte heengaan over deze zaak geeft, dunkt mij, te kennen dat zij van God waren verlaten, en dat Hij thans niet, zoals vroeger, de benauwdheid van Israël aanzag.

4. Het volk van Israël werd gevankelijk naar Assyrië gevoerd, vers 6. Het gros van het volk, zij die van enig aanzien waren, werden met geweld naar het land van de overwinnaars gebracht om er slaven en bedelaars te zijn.

a. Aldus behaagde het hem heerschappij over hen te voeren en te tonen dat zij volkomen in zijn macht waren.

b. Door hen van hun bezittingen, hun roerend en hun onroerend goed te beroven, en hen bloot te stellen aan al de ongemakken, ontberingen en smaad van een verplaatsing naar een vreemd land, onder de macht van een gebiedend, ruw leger, strafte hij hen voor hun rebellie en hun poging om zijn juk af te werpen.

c. Aldus heeft hij alle dergelijke pogingen belet voor het vervolg, en zich het bezit van hun land verzekerd.

d. Aldus verkreeg hij het voordeel van hun dienst in zijn eigen land, zoals Farao van hun voorouders, en zo was dit onwaardig volk verloren zoals zij gevonden waren, eindigden zij, zoals zij waren begonnen, in slavernij en onder verdrukking.

e. Aldus maakte hij plaats voor diegenen van zijn eigen land, die weinig hadden en weinig in hun eigen land te doen hadden om zich te vestigen in een goed land, een land, overvloeiende van melk en honing. In dit alles diende hij zichzelf door deze gevangenschap van de tien stammen. Hier wordt ons gezegd naar welke plaatsen in zijn rijk hij hen heengevoerd heeft, naar *Halah* en *Habor*, plaatsen, die naar wij kunnen veronderstellen, ver van elkaar gelegen waren, opdat zij geen verstandhouding met elkaar zouden hebben, zich niet zouden verenigen om aldus weer tot een geduchte macht te worden. Wij hebben reden te geloven dat zij daar, na enigen tijd, zo vermengd raakten met de volken, dat zij er in opgingen, en dus verloren waren, en *aan de naam Israël niet meer gedacht*

werd. Zij, die God vergaten, werden zelf vergeten, zij, die er zich op toelegden om als de andere volken te zijn, werden onder hen begraven, en zij, die God niet wilden dienen in hun eigen land, werden dienstbaar gemaakt aan hun vijanden in een vreemd land. Waarschijnlijk zijn het de aanzienlijken en vermogenden onder hen, die gevankelijk zijn weggevoerd, terwijl veel van de geringere lieden achtergelaten werden, velen uit iedere stam die, hetzij tot Juda overgingen, of onderdanen werden van de Assyrische kolonies, en hun nakomelingen waren de *Galileërs* en *Samaritanen.* Maar aldus eindigde Israël als volk, nu zijn zij *Lo-ammi, niet een volk,* geworden, en *Lo-ruchama, niet ontfermd,* niet begenadigd. Nu heeft Kanaän hen uitgespuwd. Wie zou toen wij lazen van hun intocht onder Hosea, de zoon van Nun, gedacht hebben dat zo hun uittocht zou wezen onder Hosea, de zoon van Ela? Aldus is Romes roem en heerlijkheid onder Augustus vele eeuwen daarna ondergegaan onder Augustulus. Gods voorzienigheid heeft het verdonkeren van de eer van de tien stammen zo beschikt, dat de eer van Juda, de koninklijke stam, en van Levi, de priesterlijke stam, die nog overbleven, er met zoveel helderder glans door zou schitteren. Toch vinden wij nog een getal van ieder van de twaalf stammen verzegeld, Openbaring 7, behalve van Daniel Jakobus schrijft aan de twaalf stammen in de verstrooiing, Jakobus 1:1, en Paulus spreekt van *de twaalf stammen, die gedurig nacht en dag God dienen,* Handelingen 26:7. Zodat, hoewel wij nooit lezen van de terugkeer van hen, die gevankelijk weggevoerd werden, en geen reden hebben om geloof te slaan aan de gissing van sommigen, dat zij nog als een afgezonderd volk ergens in een afgelegen hoek van de wereld bestaan, een overblijfsel van hen toch ontkomen is, om de naam Israël in stand te houden totdat die in de Evangeliekerk gedragen ging worden als het geestelijk Israël, waarin hij eeuwig blijven zal, Galaten 6:16.

Koningen 17:7-23

De ondergang van het rijk van Israël werd slechts kort verhaald, maar in deze verzen wordt hij door de gewijde geschiedschrijver uitvoerig besproken en verklaard, de redenen er van aangeduid, die niet ontleend zijn aan ondergeschikte oorzaken, zoals de zwakheid van Israël, hun onstaatkundig beleid, en de kracht en toenemende grootheid van de Assyrische monarch, dit alles wordt voorbijgezien, en alleen de eerste oorzaak opgegeven.

1. Het was *de Heere, die Israël wegdeed van Zijn aangezicht.* Wie er ook de werktuigen van waren, Hij was de werker van deze ramp, het was *een verwoesting van de Almachtige,* de Assyriër was slechts de roede van Zijn toorn, Jesaja 10:5. Het was *de Heere, die het zaad Israëls verwierp,* want anders zouden hun vijanden de overhand niet over hen gehad hebben vers 20. *Wie heeft Jakob tot een plundering overgegeven, en Israël de rovers? Is het niet de Heere?* Jesaja 42:24. Wij verliezen het voordeel van de nationale oordelen, als wij er de hand Gods niet in zien en de vervulling van de Schrift, want ook daarvan wordt hier nota genomen, vers 23. *De Heere deed Israël weg van Zijn aangezicht,* van Zijn gunst en uit hun land, *gelijk als Hij gesproken had door de dienst van al Zijn knechten de profeten.* Hemel en aarde zullen eerder voorbijgaan dan dat een tittel van Gods woord ter aarde zal vallen. Als Gods woord en Zijn werken met elkaar vergeleken worden, dan zal men bevinden dat zij niet slechts overeenkomen, maar dat zij elkaar verklaren en ophelderen. Maar waarom heeft God een volk willen verderven, dat verwekt en tot een maatschappij was geworden door een wonder, zoals dit toch met Israël geweest is? Waarom heeft Hij, hetgeen Hijzelf ten koste van zo heel veel gedaan heeft, weer ongedaan willen maken? Was dit zuiver en alleen een daad van vrijmacht? Neen, het was een daad van noodzakelijke gerechtigheid. Want:

2. Zij hebben Hem hiertoe verwekt door hun goddeloosheid. Was het Gods doen? Neen, het was hun eigen doen, *hun weg en hun handelingen hebben hun deze dingen gedaan,* en het was hun eigen boosheid, die hen strafte. Dit wordt hier door de gewijde schrijver uitvoerig aangetoond, opdat het zou blijken dat God hun geen onrecht heeft gedaan, en opdat anderen het zullen horen en vrezen. Komt en ziet wat het was, dat al dit kwaad heeft teweeggebracht, hun macht heeft verbroken, hun eer in het stof heeft gelegd: het was zonde, en niets anders, die scheiding heeft gemaakt tussen hen en God. Dit wordt hier treffend als de oorzaak aangetoond van de verwoestingen Israëls. Hij wijst hier:

I. Op hetgeen God voor Israël gedaan heeft om hen te verbinden aan Zijn dienst.

1. Hij gaf hun hun vrijheid, vers 7. *Hij bracht hen uit Egypteland van onder de hand van Farao,* die hen verdrukte, verklaarde dat zij een vrij volk waren-*Israël is Mijn zoon*-en bewerkte hun vrijheid met een hoge hand. Aldus waren zij uit plicht en dankbaarheid gehouden en verplicht om Zijn dienstknechten te zijn, want Hij had hun banden losgemaakt, en Hij, die hen uit de hand van de koning van Egypte had gered, zou ook niet zo in tegenspraak met zichzelf gehandeld hebben om hen in de hand van de koning van Assyrië over te leveren, als Hij gedaan heeft, indien zij niet door hun ongerechtigheid hun vrijheid hadden verraden en zichzelf hadden verkocht.

2. Hij heeft hun Zijn wet gegeven, en was zelf hun koning, zij waren onder een onmiddellijke Godsregering, zij konden niet pleiten op onwetendheid omtrent goed en kwaad, zonde en plicht,

want God had hen zeer bijzonder gewaarschuwd tegen de dingen, die Hij hun hier ten laste legt, vers 15 :*Dat zij niet zouden doen gelijk de heidenen,* vers 15. Zij konden ook volstrekt niet in twijfel zijn omtrent hun verplichting om deze last in acht te nemen, want het waren *de geboden en inzettingen van de Heere, hun God,* vers 15, zodat zij de plicht niet konden betwisten om ze te houden. *Alzo heeft Hij geen ander volk gedaan,* Psalm 147:19, 20.

3. Hij gaf hun *hun land,* want *Hij heeft de heidenen voor hun aangezicht verdreven,* vers 8, om voor hen plaats te maken, en dat Hij hen uitwierp om hun afgoderijen was een duidelijke en krachtige waarschuwing aan Israël om niet te doen zoals zij.

II. Wat zij tegen God gedaan hebben in weerwil van de verplichtingen, die Hij hun had opgelegd.

1. In het algemeen. Zij *zondigden tegen de Heere, hun God* vers 7, *zij hadden de zaken die niet recht zijn, tegen de Heere, hun God, bemanteld,* dat is: zij deden ze in het geheim zo verknocht waren zij aan hun boze praktijken, dat zij, als zij ze niet in het openbaar konden doen uit schaamtegevoel, of uit vrees ze in het geheim deden, wel een bewijs van hun atheïsme, daar zij dachten dat hetgeen in het verborgen geschiedde door het oog van God niet gezien werd, zodat zij er dan ook niet ter verantwoording om geroepen zouden worden. En wederom, zij deden slechte dingen in lijnrechte tegenspraak met de wet van God, zodat het scheen alsof zij het met voorbedachte rade deden *om de Heere tot toorn te verwekken,* vers 11, in minachting van Zijn gezag en in trotsering van Zijn gerechtigheid. Zij *verwierpen Zijn inzettingen en Zijn verbond,* vers 15 wilden zich noch gebonden achten door Zijn gebod, noch door hun eigen instemming met het verbond, maar verwierpen de verplichting van beide, en daarom heeft God rechtvaardig hen verworpen, vers 20. Zie Hosea 4:6. *Zij verlieten alle geboden van de Heere, hun God,* vers 16, verlieten de weg, verlieten het werk, die deze geboden hun voorschreven, ja eindelijk: *zij verkochten zich te doen dat kwaad was in de ogen van de Heere,* dat is: zij gaven zich geheel en al over aan de zonde, zoals slaven aan de dienst van hen, aan wie zij verkocht zijn, en door hun hardnekkig blijven in de zonde verhardden zij hun hart dermate, dat het zedelijk onmogelijk voor hen was om weer op de rechte weg te komen zoals iemand die onherroepelijk zijn vrijheid verkocht heeft.

2. In het bijzonder. Hoewel zij ongetwijfeld aan velerlei onzedelijkheid schuldig waren en al de geboden van de tweede tafel hadden overtreden, wordt hier toch niets dan hun afgoderij genoemd, die was van alles het meest Godtergend, het was het geestelijk overspel, dat het huwelijksverbond verbrak, en dat de deur opende voor alle andere goddeloosheid, dat wordt hier telkens en nogmaals aangeduid als de zonde, die het verderf over hen bracht.

a. Zij vreesden andere goden, vers 7, dat is: aanbaden die, en bewezen hun hulde, alsof zij hun misnoegen vreesden.

b. Zij *wandelden in de inzettingen van de heidenen,* die strijdig waren met Gods inzettingen, vers 8, zij *deden zoals de heidenen,* vers 11, zij *wandelden achter de heidenen, die rondom hen waren,* vers 15, gaven dus de eer veil van hun karakter als een bijzonder volk, en gingen in tegen Gods bedoeling met hen, welke was dat zij onderscheiden zouden zijn van de heidenen. Moesten zij, die van God geleerd waren, ter school gaan bij de heidenen? Moesten zij, die Gode afgezonderd waren, zich regelen naar de volken die door Hem waren verlaten?

c. Zij *wandelden in de inzettingen van de* afgodische *koningen van Israël,* vers 8, *in alle zonden van Jerobeam* vers 22. Als hun koningen zich de macht aanmatigden om de inzettingen Gods te veranderen, of er iets aan toe te voegen, dan onderwierpen zij zich aan hen, en dachten dat het gebod van hun koningen hun vrijspraak zou zijn, hen zou rechtvaardigen in hun ongehoorzaamheid aan het gebod van God.

d. *Zij hadden zich hoogten gebouwd in al hun steden,* vers 9, al was het maar een toren voor de wachter, een landstad, die geen muren maar slechts een toren had om de wacht te beschutten in tijden van gevaar, of slechts een hut voor schaapherders, dan moest zij nog geëerd worden met een hoogte, en die dan met een altaar, was het een bemuurde stad, dan moest zij nog verder versterkt worden met een hoogte, Gods heiligdom hebbende verlaten, maakten zij zich overal hoogten, die zij als heiligdommen beschouwden, en waarin ieder deed naar zijn -luim of inval, en zijn gebeden richtte tot de god, die hem behaagde. Hiermede werden heilige dingen ontheiligd en gemeen gemaakt, toen *hun altaren als steenhopen waren op de voren van de velden,* Hosea 12:12.

e. Zij hadden zich staande beelden opgericht "‘asherim", zoals sommigen denken, dat dit woord overgezet moet worden, dat wij vertalen door *bossen,* of *astaroth,* volgens anderen, vers 10 in strijd met het tweede gebod. Zij hadden drekgoden gediend, vers 12, het werk hunner eigen handen, de schepselen hunner verbeelding, hoewel God hun zeer bijzonder gezegd heeft dat zij deze zaak niet moesten doen.

f. *Zij hadden gerookt,* dat is reukwerk geofferd *op alle hoogten* ter ere van vreemde goden, want voor de ware God was dit een oneer, vers 11.

g. Zij wandelden de ijdelheid na, zo worden de afgoden genoemd, omdat zij goed noch kwaad konden doen, maar de onbeduidendste dingen waren, die men zich denken kan, zij, die hen aanbaden, waren hun gelijk, en zo werden zij ijdel en nergens van nut, vers 16, ijdel in hun godsdienstige verrichtingen, die dom en bespottelijk waren, en zo werden zij ijdel in geheel hun wandel.

h. Behalve de gegoten beelden, namelijk de twee kalveren, *aanbaden zij nog al het heir des hemels,* de zon de maan en de sterren, want het is niet bedoeld van het hemelse heir van de engelen, zij konden zich niet zover verheffen boven de zichtbare dingen, om aan deze te denken, en daarbij dienden zij ook nog Baäl, de vergoddelijkte helden van de heidenen, vers 16.

i. *Zij deden hun zonen en hun dochters door het vuur gaan,* ten teken dat zij ze aan hun afgoden gewijd hadden, en eindelijk: zij *gebruikten waarzeggerijen, en gaven op vogelgeluiden acht* om leiding en bestuur te ontvangen van de goden, die zij dienden en vereerden.

III. Welke middelen door God werden aangewend om hen af te brengen van hun afgoderijen, en met hoe weinig goed gevolg. Hij betuigde tegen hen, toonde hun hun zonden, waarschuwde hen voor de noodlottige gevolgen er van door alle profeten, en al *de zieners, (zo* werden de profeten vroeger genoemd) en had hen gedrongen, om *zich te bekeren van hun boze wegen,* vers 13. Wij hebben min of meer van profeten gelezen onder alle regeringen. Hoewel zij Gods priestergeslacht hadden verlaten, heeft Hij hen niet zonder een opvolging van profeten gelaten, die zich ten taak stelden om hen de goede kennis des Heeren te leren maar alles tevergeefs, vers 14, zij wilden niet

horen, maar verhardden hun nek, volhardden in hun afgoderijen, en waren gelijk hun vaderen die hun nek niet wilden buigen onder Gods juk, omdat zij *in Hem niet geloofden,* Zijn waarheden niet aannamen, op Zijn beloften niet durfden vertrouwen. Het schijnt te verwijzen naar hun vaderen in de woestijn, dezelfde zonde, die hen buiten Kanaän hield, heeft deze er uit verdreven, en die zonde was ongeloof.

IV. Hoe God hen voor hun zonde heeft gestraft. Hij *vertoornde zich zeer over Israël,* vers 18, want in zake Zijn aanbidding is Hij een ijverig God, en door niets acht Hij zich meer beledigd dan hierdoor, dat de eer, die Hem alleen toekomt, aan enigerlei schepsel gegeven wordt. Hij verdrukte hen, vers 20, *en gaf hen in de hand van de rovers* in de dagen van de richteren en van Saul, en daarna in de dagen van de meeste van hun koningen, om te zien of zij door de oordelen Gods ook opgewekt zouden worden om na te denken en hun wegen te verbeteren. Maar toen al deze tuchtigingen niet hebben gebaat om de dwaasheid van hen uit te drijven, heeft God eerst *Israël afgescheurd van het huis van David,* onder hetwelk zij gelukkig hadden kunnen wezen. Gelijk Juda hierdoor verzwakt werd, zo werd Israël er door verdorven, want zij maakten een man koning, die *hen wegdreef van achter de Heere en hen een grote zonde deed zondigen,* vers 21. Dit was een nationaal oordeel, en de straf voor hun vroegere afgoderijen, en, ten slotte, *deed Hij hen weg van Zijn aangezicht,* vers 18, 23, zonder hun hoop te geven om hen uit hun gevangenschap weer te brengen.

Eindelijk. Hier is temidden van dat alles een klacht tegen Juda, vers 19. *Zelfs hield Juda de geboden van de Heere, hun God, niet,* hoewel zij nog niet geheel en al zo slecht en verdorven waren als Israël, *wandelden zij toch in de inzettingen van Israël,* en dit verzwaarde de zonde van Israël, dat zij er Juda mee besmet hebben, zie Ezechiel 23:1-1. Zij, die zonde brengen in een land of in een gezin, brengen er een pest in, en zullen het kwaad. dat er uit volgt, hebben te verantwoorden.

Koningen 17:24-41

Nooit ging een land verloren (zegt men) uit gebrek aan een erfgenaam. Toen de kinderen Israëls van hun bezit beroofd en uit Kanaän verdreven waren, heeft de koning van Assyrië er spoedig de overbevolking van zijn land heengebracht, de zodanigen, die hij wel graag wilde missen, en die hem tot knechten en de nog overgebleven Israëlieten tot meesters zouden zijn, en hier hebben wij een bericht van deze nieuwe inwoners, wier geschiedenis hier verhaald wordt, opdat wij afscheid kunnen nemen van Samaria, alsmede van de Israëlieten, die gevankelijk naar Assyrië gevoerd zijn.

I. Betreffende de Assyriërs, die in het land gebracht werden, wordt ons gezegd:

1. Dat zij in het bezit waren gesteld van Samaria, en in de steden ervan woonden, vers 23. Het komt dikwijls voor dat landen van eigenaars veranderen, maar het is treurig dat het heilige land een heidens land geworden is. Zie hierin wat de zonde doet.

2. Dat God bij hun eerste komst *leeuwen onder hen zond.* Waarschijnlijk was hun aantal onvoldoende om het land te bevolken, hetgeen maakte dat *het wild gedierte boven hen vermenigvuldigde,* Exodus 23:29 :maar behalve de natuurlijke oorzaak was er blijkbaar de hand Gods in, die de Heere van de heirscharen van alle schepselen is en Zijn eigen doeleinden kan doen dienen door welke van hen Hem behaagt, door kleinen of groten, door leeuwen of door luizen. God beschikte hun dit ruwe welkom, om hun hoogmoed en onbeschaamdheid te beteugelen en hun te doen weten dat, hoewel zij Israël hadden overwonnen, de God van Israël toch macht genoeg had om met hen te handelen, dat Hij hun vestiging in dit land had kunnen voorkomen door leeuwen te gebieden tot de dienst van Israël, en dat Hij hun vestiging toeliet, niet om de wille van hun gerechtigheid, maar vanwege de slechtheid van Zijn eigen volk, en dat zij thans onder Zijn bezoeking waren. Zij hadden in hun eigen land zonder God geleefd, en werden niet met leeuwen geplaagd, maar als zij dat doen in dit land, dan doen zij het op hun gevaar.

3. Dat zij wegens deze verdrietelijkheid een vertoog zonden aan de koning, hun meester, waarin zij waarschijnlijk het verlies blootlegden dat hun jonge kolonie door de leeuwen had geleden, en wezen op de voortdurende vrees waarin zij verkeerden, dat zij het beschouwden als een oordeel over hen omdat zij de God van het land niet aanbaden, hetgeen zij niet konden doen omdat zij niet wisten hoe zij Hem moesten aanbidden, vers 26. De God Israëls was de God van geheel de wereld, maar in hun onwetendheid noemen zij Hem *de God van het land,* en dat zij begrepen dat zij binnen Zijn bereik waren en wel graag op goede voet met Hem wilden zijn, hierin de Israëlieten beschaamd makende, die niet zo gereed waren als zij, om de stem van Gods oordelen te horen, en *de God van het land* niet hadden gediend, hoewel Hij de God was van hun vaderen, en hun grote weldoener, en hoewel zij wèl onderwezen waren in de wijze van Zijn aanbidding. Assyriërs verzoeken om onderwezen te worden in hetgeen de Israëlieten haatten te leren.

4. Dat de koning van Assyrië zorg droeg om hun de wijze van de God van het land te doen onderwijzen, vers 27, 28, niet uit enigerlei genegenheid voor die God, maar om zijn onderdanen van de leeuwen te verlossen. Te dien einde zond hij een van de priesters terug, die hij gevankelijk had weggevoerd. Een profeet zou hun meer goed gedaan hebben, want dit was slechts een van de priesters van de kalveren die daarom verkoos te Bethel te wonen, ter wille van de oude bekendheid, en hoewel deze hen kon leren beter te doen dan zij deden, was het toch niet waarschijnlijk dat hij

hen goed onderwees om wezenlijk goed te doen, tenzij hij zijn eigen volk beter had onderwezen. Hoe dit zij: hij kwam onder hen wonen om hen te leren hoe zij de Heere moesten vrezen, of hij hen uit het boek van de wet onderwees of hun slechts mondeling onderricht gaf, is niet zeker.

5. Dat zij, aldus onderwezen zijnde, een gemengde godsdienst aannamen, de God Israëls aanbaden zij uit vrees, en hun eigen afgoden uit liefde, vers 33. Zij *vreesden de Heere,* maar dienden hun eigen goden, zij kwamen allen overeen om de God van het land te aanbidden naar de wijze, de Joodse feesten te houden en het ritueel van de offeranden aan te nemen, maar ieder volk maakte daarenboven ook zijn eigen goden, niet alleen voor hun eigen gebruik in hun gezinnen, maar om in de huizen van de hoogten gesteld te worden, vers 29. Van ieder land worden hier de afgoden genoemd, vers 30, 31. De geleerden weten de betekenis van verscheidene van deze namen niet aan te duiden, en zijn het onder elkaar er niet over eens onder welke voorstellingen deze goden werden aangebeden. Naar de traditie van de Joodse geleerden werd Sukkoth-Benoth aangebeden in een hen en kuikens, Nergal in een haan, Asima in een gladde geit, Nibhaz in een hond, Tartak in een ezel, Adrammelech en Anammelech waren slechts schakeringen van Moloch, de één werd voorgesteld als een pauw, de ander als een fazant. Sukkoth-Benoth (de naam betekent: *de tent van de dochters) was waarschijnlijk Venus,* Nergal, door de Perzen aangebeden, was *het vuur.* Zie hoe verijdeld afgodendienaars waren in hun verbeelding, en sta verbaasd over hun domheid. Zelfs onze onwetendheid omtrent deze afgoden leert ons de vervulling van het woord, dat God heeft gesproken: dat deze valse goden zullen vergaan, Jeremia 10:11. Zij zijn allen in vergetelheid begraven, terwijl de naam van de ware God tot in eeuwigheid zal bestaan.

6. Dit mengelmoes van bijgelovigheid wordt hier gezegd te bestaan *tot op deze dag,* vers 41, tot aan de tijd wanneer dit boek geschreven werd, en lang daarna, meer dan drie honderd jaren, tot aan de tijd van Alexander de Grote, toen Manasse, broeder van Jaddus, de hogepriester van de Joden, huwde met de dochter van Sanballat, de gouverneur of stadhouder van Samaria en tot de Samaritanen overging. Deze kreeg van Alexander verlof om een tempel op de berg Gerizim te bouwen. Daardoor trok hij velen van de Joden tot zich en bewoog de Samaritanen om al hun afgoden weg te werpen en alleen de God van Israël te aanbidden. Hun godsdienst was echter nog met zoveel bijgelovigheid vermengd, dat onze Heiland hun zegt: *Gijlieden aanbidt wat gij niet weet,* Johannes 4:22.

II. Betreffende de Israëlieten, die naar het land van Assyrië gevoerd werden: de gewijde geschiedschrijver heeft aanleiding om van hen te spreken in vers 33, aantonende dat hun opvolgers in het land deden zoals zij gedaan hebben, *naar de wijze van de volkeren, die zij weggevoerd hadden,* zij aanbaden beide de God van Israël en deze andere goden, maar wat deden de gevangenen in het land van hun verdrukking? Waren zij door hun beproeving en benauwdheid tot berouw en bekering gekomen? Neen, zij doen naar de eerste wijze, vers 34. Toen de twee stammen later gevankelijk naar Babylon gevoerd werden, zijn zij daardoor van hun afgoderij genezen, en daarom zijn zij na zeventig jaren met vreugde teruggebracht, maar de tien stammen werden in de vuuroven verhard, en daarom zijn zij er rechtvaardig in teloor gegaan, overgelaten om te vergaan.

Deze hun hardnekkigheid wordt hier verzwaard door de overweging:

1. Van de eer, die God hun heeft aangedaan als het zaad van Jakob, *wie Hij de naam Israël gaf,* en naar hem werden zij aldus genoemd, maar zij waren een smaad voor de eervolle naam, naar welke zij genoemd waren.

2. Van het verbond, dat met hen gemaakt was, en de last, die Hij hun gaf, die hier ten volle herhaald is, namelijk, dat zij *de Heere* Jehovah alleen, *die hen uit Egypteland had opgevoerd, zouden vrezen en dienen,* vers 36. Dat zij, Zijn inzettingen en rechten in geschrifte ontvangen hebbende, ze *te allen tijde zouden waarnemen en doen,* vers 37, en nooit het verbond zouden vergeten, dat God met hen gemaakt heeft, de beloften en voorwaarden van dat verbond, in het bijzonder het grote artikel er van, dat hier driemaal herhaald is, omdat het hun zo dikwijls was ingeprent, er zozeer op werd aangedrongen, dat zij *geen andere goden zullen vrezen.* Hij had hun gezegd dat Hij, zo zij zich dicht bij Hem hielden, *hen redden zou uit de hand van al hun vijanden,* vers 39, maar toen zij in de hand van hun vijanden waren en redding nodig hadden, waren zij zo stompzinnig, en hadden zij zo weinig begrip of besef van hun eigen belangen, dat zij naar de eerste wijze deden, vers 40, zij dienden de ware God en de valse goden, alsof zij er geen verschil in zagen. *Efraïm is vergezeld met de afgoden, laat hem varen.* Zo hebben zij gedaan, en zo deden de volken, die hen opvolgden, wèl mocht de apostel vragen: *Wat dan? Zijn wij uitnemender? Ganselijk niet, want beide Joden en Grieken zijn allen onder de zonde,* Romeinen 3:9.

HOOFDSTUK 18

1 Het geschiedde nu in het derde jaar van Hosea, den zoon van Ela, den koning van Israel, dat Hizkia koning werd, de zoon van Achaz, koning van Juda.
2 Vijf en twintig jaren was hij oud, toen hij koning werd, en hij regeerde negen en twintig jaren te Jeruzalem, en de naam zijner moeder was Abi, een dochter van Zacharia.
3 En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN, naar alles, wat zijn vader David gedaan had.
4 Hij nam de hoogten weg, en brak de opgerichte beelden, en roeide de bossen uit; en hij verbrijzelde de koperen slang, die Mozes gemaakt had, omdat de kinderen Israels tot die dagen toe haar gerookt hadden; en hij noemde haar Nehustan.
5 Hij betrouwde op den HEERE, den God Israels, zodat na hem zijns gelijke niet was onder alle koningen van Juda, noch die voor hem geweest waren.
6 Want hij kleefde den HEERE aan; hij week niet van Hem na te volgen, en hij hield Zijn geboden, die de HEERE aan Mozes geboden had.
7 Zo was de HEERE met hem; overal, waar hij henen uittrok, handelde hij kloekelijk; daartoe viel hij af van den koning van Assyrie, dat hij hem niet diende.
8 Hij sloeg de Filistijnen tot Gaza toe, en haar landpalen, van den wachttoren af tot de vaste steden toe.
9 Het geschiedde nu in het vierde jaar van den koning Hizkia (hetwelk was het zevende jaar van Hosea, den zoon van Ela, den koning van Israel) dat Salmaneser, de koning van Assyrie, opkwam tegen Samaria, en haar belegerde.
10 En zij namen haar in ten einde van drie jaren, in het zesde jaar van Hizkia; het was het negende jaar van Hosea, den koning van Israel, als Samaria ingenomen werd.
11 En de koning van Assyrie voerde Israel weg naar Assyrie, en deed hen leiden in Halah, en in Habor, bij de rivier Gozan, en in de steden der Meden.
12 Daarom dat zij de stem des HEEREN, huns Gods, niet waren gehoorzaam geweest, maar Zijn verbond overtreden hadden; en al wat Mozes, de knecht des HEEREN, geboden had, dat hadden zij niet gehoord, noch gedaan.
13 Maar in het veertiende jaar van den koning Hizkia kwam Sanherib, de koning van Assyrie, op tegen alle vaste steden van Juda, en nam ze in.
14 Toen zond Hizkia, de koning van Juda, tot den koning van Assyrie, naar Lachis, zeggende: Ik heb gezondigd, keer af van mij, wat gij mij opleggen zult, zal ik dragen. Toen leide de koning van Assyrie Hizkia, den koning van Juda, driehonderd talenten zilvers, en dertig talenten gouds op.
15 Alzo gaf Hizkia al het zilver, dat gevonden werd in het huis des HEEREN, en in de schatten van het huis des konings.
16 Te dier tijd sneed Hizkia het goud af van de deuren van den tempel des HEEREN, en van de posten, die Hizkia, de koning van Juda, had laten overtrekken, en gaf dat aan de koning van Assyrie.
17 Evenwel zond de koning van Assyrie Tartan, en Rabsaris, en Rabsake, van Lachis tot den koning Hizkia, met een zwaar heir naar Jeruzalem; en zij togen op, en kwamen naar Jeruzalem. En als zij optogen en gekomen waren, bleven zij staan bij den watergang des oppersten vijvers, welke is bij den hogen weg van het veld des vollers.
18 En zij riepen tot den koning; zo ging tot hen uit Eljakim, de zoon van Hilkia, de hofmeester, en Sebna, de schrijver, en Joah, de zoon van Asaf, de kanselier.
19 En Rabsake zeide tot hen: Zegt nu tot Hizkia: Zo zegt de grote koning, de koning van Assyrie: Wat vertrouwen is dit, waarmede gij vertrouwt?

20 Gij zegt (doch het is een woord der lippen): Er is raad en macht tot den oorlog; op wien vertrouwt gij nu, dat gij tegen mij rebelleert?
21 Zie nu, vertrouwt gij u op dien gebroken rietstaf, op Egypte, op denwelken zo iemand leunt, zo zal hij in zijn hand gaan, en die doorboren; alzo is Farao, de koning van Egypte, al dengenen, die op hem vertrouwen.
22 Maar zo gij tot mij zegt: Wij vertrouwen op den HEERE, onzen God; is Hij die niet, Wiens hoogten en Wiens altaren Hizkia weggenomen heeft, en tot Juda en tot Jeruzalem gezegd heeft: Voor dit altaar zult gij u buigen te Jeruzalem?
23 Nu dan, wed toch met mijn heer, den koning van Assyrie; en ik zal u twee duizend paarden geven, zo gij voor u de ruiters daarop zult kunnen geven.
24 Hoe zoudt gij dan het aangezicht van een enigen vorst van de geringste knechten mijns heren afkeren? Maar gij vertrouwt op Egypte, om de wagenen en om de ruiteren.
25 Nu, ben ik zonder den HEERE opgetogen tegen deze plaats, om die te verderven? De HEERE heeft tot mij gezegd: Trek op tegen dat land, en verderf het.
26 Toen zeide Eljakim, de zoon van Hilkia, en Sebna, en Joah tot Rabsake: Spreek toch tot uw knechten in het Syrisch, want wij verstaan het wel; en spreek met ons niet in het Joods, voor de oren des volks, dat op den muur is.
27 Maar Rabsake zeide tot hen: Heeft mijn heer mij tot uw heer en tot u gezonden, om deze woorden te spreken? Is het niet tot de mannen, die op den muur zitten, dat zij met ulieden hun drek eten, en hun water drinken zullen?
28 Alzo stond Rabsake, en riep met luider stem in het Joods; en hij sprak en zeide: Hoort het woord des groten konings, des konings van Assyrie!
29 Zo zegt de koning: Dat Hizkia u niet bedriege: want hij zal u niet kunnen redden uit zijn hand.
30 Daartoe dat Hizkia u niet doe vertrouwen op den HEERE, zeggende: De HEERE zal ons zekerlijk redden, en deze stad zal niet in de hand van den koning van Assyrie gegeven worden.
31 Hoort naar Hizkia niet; want zo zegt de koning van Assyrie: Handelt met mij door een geschenk, en komt tot mij uit, en eet, een ieder van zijn wijnstok, en een ieder van zijn vijgeboom; en drinkt een ieder het water zijns bornputs;
32 Totdat ik kom, en u haal in een land, als ulieder land, een land van koren en van most, een land van brood en van wijngaarden, een land van olijven, van olie en van honig; zo zult gij leven en niet sterven; en hoort niet naar Hizkia, want hij hitst u op, zeggende: De HEERE zal ons redden.
33 Hebben de goden der volken, ieder zijn land, enigszins gered uit de hand van den koning van Assyrie?
34 Waar zijn de goden van Hamath, en van Arpad? Waar zijn de goden van Sefarvaim, Hena en Ivva? Ja, hebben zij Samaria uit mijn hand gered?
35 Welke zijn ze onder alle goden der landen, die hun land uit mijn hand gered hebben, dat de HEERE Jeruzalem uit mijn hand redden zou?
36 Doch het volk zweeg stil en antwoordde hem niet een woord; want het gebod des konings was, zeggende: Gij zult hem niet antwoorden.
37 Toen kwam Eljakim, de zoon van Hilkia, de hofmeester, en Sebna, de schrijver, en Joah, de zoon van Asaf, de kanselier, tot Hizkia, met gescheurde klederen; en zij gaven hem de oorden van Rabsake te kennen.

Toen de profeet Efraïm had veroordeeld wegens leugen en bedrog, heeft hij zich hiermede getroost dat Juda nog heerste met God en getrouw was met de heiligen, Hosea 12:1. Het was een zeer treurig gezicht, dat het laatste hoofdstuk ons gaf op de verwoestingen van Israël, maar dit hoofdstuk toont ons de zaken van Juda in diezelfde tijd in een gunstig licht, opdat het zou blijken dat God het zaad van Abraham niet geheel had verstoten, Romeinen 11:1. Hizkia op de troon:

I. Hij hervormt zijn koninkrijk, vers 1-6.

II. Hij is voorspoedig in al zijn ondernemingen, vers 7, 8, en dat wel terzelfder tijd, dat de tien stammen gevankelijk weggevoerd werden vers 9-12.

III. Toch wordt hij aangevallen door Sanherib, de koning van Assyrië, vers 13. Er wordt aan zijn land een schatting opgelegd, vers 14-16. Jeruzalem wordt belegerd vers 17. God wordt gelasterd, hijzelf gesmaad, en zijn volk aangezocht om tegen hem te rebelleren, in een boosaardige redevoering, gehouden door Rabsake, vers 19-37. Maar hoe heerlijk het geëindigd is tot eer en vertroosting van onze grote hervormer, zal het volgende hoofdstuk ons verhalen.

Koningen 18:1-8

Wij hebben hier een algemeen bericht van de regering van Hizkia. Hier is:

I. Zijn grote Godsvrucht, die des te meer verwonderlijk is, omdat zijn vader uiterst snood en goddeloos was, een van de slechtsten van de koningen, en toch is hij-Hizkia-een van de besten, hetgeen ons te kennen kan geven,

1. Dat het goed, hetwelk in iemand gevonden wordt, niet van de natuur is, maar door genade gewerkt is, door vrije en vrijmachtige genade, die tegen nature in de goeden olijfboom inent wat van nature wild was, Romeinen 11:24.

2. Dat die genade over de grootste moeilijkheden zegeviert, Achaz heeft zijn zoon waarschijnlijk een slechte opvoeding gegeven zowel als een slecht voorbeeld. Aan Uria, de priester, was misschien opgedragen hem te onderwijzen, wij kunnen veronderstellen dat zijn dienaren en metgezellen aan afgoderij waren overgegeven, en toch werd Hizkia uitnemend goed en Godvruchtig, als Gods genade wil werken wie of wat zal het dan keren?

A. Hij was een echte zoon van David, die zeer veel ontaarde zonen had, vers 3. *Hij deed wat recht was in de ogen des Heeren, naar alles dat zijn vader David gedaan had,* met wie het verbond was gemaakt, en daarom had hij ook recht op de weldaden en voordelen ervan. Wij hebben gelezen van sommigen van hen, die deden wat recht was, *maar niet gelijk David,* Hoofdstuk 14:3. Zij hadden Gods inzettingen niet lief zoals hij, en hebben er zich niet zo aan gehouden, maar Hizkia was een tweede David, had dezelfde liefde voor Gods woord en Gods huis als hij er voor gehad heeft. Laat ons niet verschrikt worden door de vrees voor een toenemend verval van deugd en Godsvrucht alsof, wanneer de tijden en de mensen slecht zijn, zij als vanzelf al slechter en slechter moeten worden dat is volstrekt niet gezegd, want na veel slechte koningen heeft God er een verwekt, die als David zelf was.

B. Hij was een ijverig hervormer van zijn rijk, en, zoals wij bevinden in 2 Kronieken 29:3, hij begon er bijtijds mede, toog aan het werk zodra hij de troon had beklommen, en liet geen tijd verloren gaan. Hij vond zijn koninkrijk zeer verdorven, het volk zeer bijgelovig, het is dit altijd geweest, maar onder de laatste regering erger dan ooit. Door de invloed van zijn goddeloze vader was het land overstroomd van afgoderij. Wij kunnen veronderstellen dat zijn geest in hem ontstoken was, terwijl zijn vader leefde, zoals Paulus' geest in hem ontstoken was te Athene, en daarom, zodra hij de macht in handen had, begaf hij er zich toe om haar uit te roeien, vers 4, hoewel hij, in aanmerking genomen hoezeer het volk er aan verknocht was, wel kon denken dat het niet zonder tegenstand zou geschieden.

a. De beelden en de bossen waren bepaald afgodisch en van heidense oorsprong, deze verbrak en vernietigde hij, hoewel zijn eigen vader ze had opgericht en er genegenheid voor had betoond, zal dit ze toch niet beschermen. Wij moeten, om onze aardse ouders te eren, nooit God onteren.

b. De hoogten zijn bij bijzondere gelegenheden gebruikt door de profeten, en waren totnutoe door de goede koningen oogluikend toegelaten, maar zij waren een belediging voor de tempel, en in strijd met de wet, die gebood dat zij daar alleen moesten aanbidden, en daar zij niet onder het toezicht

waren van de priesters, gaven zij gelegenheid voor de invoering van afgodische gebruiken. Daarom heeft Hizkia, die zich Gods woord, niet het voorbeeld van zijn voorgangers, als regel stelde, een wet gemaakt om ze weg te nemen, de kapellen, tabernakelen en altaren, die er waren opgericht, af te breken, en het gebruik er van te verbieden, welke wet met kracht in werking werd gesteld, en het is waarschijnlijk, dat het ontzettend oordeel, dat nu over het rijk van Israël was gekomen vanwege hun afgoderij, Hizkia nog te meer ijverig deed zijn, en het volk nog te meer gewillig heeft gemaakt om zich naar hem te voegen. Het is wel, als het ongeluk van onze naburen ons ter waarschuwing is.

c. De koperen slang was oorspronkelijk op Gods bevel opgericht, maar omdat zij tot afgoderij misbruikt was, verbrijzelde hij haar. De kinderen Israëls hadden haar meegebracht naar Kanaän, waar zij haar hebben opgericht wordt ons niet gezegd, maar zij schijnen haar zorgvuldig bewaard te hebben als een gedachtenis aan Gods goedheid jegens hun vaderen in de woestijn, en als een overgeleverd bewijs van de waarheid van dat verhaal, Numeri 21:9, ter bemoediging van de zieken om zich tot God te wenden om genezing, en van boetvaardige zondaren om zich tot Hem te wenden om genade. Maar toen zij, in verloop van tijd, begonnen het schepsel meer te aanbidden dan de Schepper, werden zij die geen beelden wilden aanbidden, ontleend aan de heidenen, zoals sommigen van hun naburen gedaan hebben, door de verzoeker er toe gebracht om wierook te branden voor de koperen slang, omdat deze op bevel van God zelf gemaakt was, en een werktuig ten goede voor hen is geweest. Maar in zijn vrome ijver voor Gods eer heeft Hizkia het volk niet slechts verboden haar te aanbidden, maar opdat zij nooit meer aldus misbruikt zou worden, toonde hij het volk dat het *Nehustan,* niets anders dan *een stuk koper was,* en dat het daarom ijdel en goddeloos was om er wierook voor te branden. Toen verbrijzelde hij haar, dat is, gelijk bisschop Patrick het verklaart, hij vergruisde haar tot stof, dat hij in de lucht strooide opdat er niets van zou overblijven. Indien iemand mocht denken dat de eer, die aan deze koperen slang toekwam, verminderd werd, dan zal hij haar volkomen hersteld zien in Johannes 3:14, waar onze Heiland haar tot een type verklaart van Hemzelf. Als goede dingen vergood worden, dan is het beter ze weg te doen dan ze te houden.

C. Hierin was hij ongeëvenaard, vers 5, *na hem was zijns gelijke niet onder alle koningen van Juda, noch onder degenen, die voor hem geweest waren.* Voor twee dingen was hij uitnemend in zijn reformatie.

a. Voor moed en betrouwen op God. In die afschaffing van de afgoderij was gevaar het misnoegen van zijn onderdanen gaande te maken en hen tot rebellie tegen hem te brengen, maar *hij vertrouwde op de Heere, de God Israëls,* dat Hij hem steunen zou in hetgeen hij deed en hem zou behoeden voor kwaad. Een vast geloof in de algenoegzaamheid Gods om ons te beschermen en te belonen zal er veel toe bijdragen, om ons oprecht, stoutmoedig en krachtig te maken in de weg van onze plicht, zoals Hizkia geweest is. Toen hij tot de troon kwam, vond hij zijn koninkrijk omringd door vijanden, maar hij heeft geen vreemde hulp tegen hen gezocht, zoals zijn vader gedaan heeft, maar vertrouwde op de God van Israël om de bewaarder van Israël te zien.

b. Voor standvastigheid en volharding in zijn plichtsbetrachting, hierin was niemand hem gelijk, dat hij met een vast besluit de Heere aanhing, *niet afweek van Hem na te volgen,* vers 6. Sommigen van zijn voorgangers zijn goed begonnen, doch vielen af, maar evenals Kaleb heeft hij *volhard de Heere na te volgen.* Hij heeft niet slechts alle afgodische gebruiken afgeschaft, maar hield Gods geboden en heeft in alles nauwgezet zijn plicht betracht.

II. Zijn grote voorspoed, vers 7, 8. Hij was met God, en toen was God met hem, en daar God zo bijzonder met hem was, *handelde hij kloekelijk overal waarheen hij uittrok.* Hij had verwonderlijker voorspoed in al zijn ondernemingen, in zijn oorlogen, zijn gebouwen, en in het bijzonder in zijn reformatie, want dat goede werk werd met minder moeilijkheid voortgezet, dan hij zich heeft kunnen voorstellen. Zij, die Gods werk doen met het oog op Zijn eer en heerlijkheid en met vertrouwen op Zijn kracht, kunnen verwachten er voorspoedig in te zullen wezen, groot is de waarheid, en zij zal overmogen. Bemerkende, dat hij voorspoed had:

1. Wierp hij het juk af van de koning van Assyrië, waaraan zijn vader zich laaghartig had onderworpen. Dit wordt genoemd: *van hem af te vallen* of tegen hem te rebelleren, omdat de koning van Assyrië het zo noemde, maar het was in werkelijkheid een handhaven van de rechtmatige rechten van zijn kroon, die Achaz niet had mogen vervreemden. Indien het al onvoorzichtig was om die stoute worsteling nu reeds te beginnen, zie ik toch niet in dat het, zoals sommigen denken, onrechtvaardig was. Toen hij de afgoderij van de volken had uitgeworpen, kon hij ook wel het juk van hun verdrukking afwerpen. De zekerste weg tot de vrijheid is God te dienen.

2. Hij deed een krachtige aanval op de Filistijnen, en sloeg hen tot Gaza toe, zowel de landelijke dorpen als de vaste steden, *van de wachttoren af tot de vaste steden toe,* die plaatsen weer in zijn rijk terugbrengende, waarvan zij zich in zijns vaders tijd hadden meester gemaakt, 2 Kronieken 28:18. Toen hij het bederf had uitgezuiverd, dat zijn vader had ingevoerd, kon hij verwachten de bezittingen te herwinnen, die zijn vader verloren had. Zijn overwinningen over de Filistijnen had Jesaja geprofeteerd, Hoofdstuk 14:28 en verv.

Koningen 18:9-16

Het koninkrijk van Assyrië was nu aanzienlijk geworden, hoewel wij er voor de laatste regering nooit van gelezen hebben: zodanige veranderingen zijn er in de zaken van volken en geslachten, zij, die min en gering waren, worden geducht, terwijl daarentegen zij, die een groot aanzien hadden en veel gerucht hebben gemaakt in de wereld, naar de diepte worden gebracht. Wij hebben hier een bericht:

I. Van de voorspoed van Salmaneser, koning van Assyrië, tegen Israël, zijn belegering van Samaria, vers 9, zijn inneming van die stad, vers 10, en zijn wegvoering van het volk in gevangenschap, vers 11, met de reden, waarom God dit oordeel over hen heeft gebracht, vers 12, *omdat zij aan de stem van de Heere, hun God, niet gehoorzaam waren geweest.* In het vorige hoofdstuk werd dit uitvoeriger verhaald, maar het is hier herhaald:

1. Als hetgeen, waardoor Hizkia en zijn volk opgewekt werden om met zoveel ijver de afgoderij uit te zuiveren uit hun land, daar zij het verderf zagen, dat er over Israël door gekomen was. Toen het huis van hun buurman in brand stond, en hun eigen huis door die brand bedreigd werd, was het tijd om het gevloekte ding weg te werpen.

2. Als hetgeen Hizkia zeer betreurde, maar niet kon verhinderen, omdat hij er de macht niet toe had. De tien stammen waren afgevallen van, en waren dikwijls kwellend geweest voor, het huis van David, zelfs nog onder de regering van zijn vader, daar zij echter van het zaad Israëls waren, kon hun rampspoed hem niet verblijden.

3. Als hetgeen Hizkia en zijn rijk blootstelde aan de koning van Assyrië, daar het er veel gemakkelijker door werd voor hem om hem aan te vallen. Van de tien stammen wordt hier gezegd, dat zij Gods geboden noch wilden horen noch doen, vers 12. Velen zullen er zich mee vergenoegen gehoor te geven aan God die Hem echter niets meer willen geven, Ezechiel 33:31. Maar dezen, vast besloten hebbende hun plicht niet te doen, wilden zij ook niet van horen.

II. Van de aanslag van Sanherib, de koning van Assyrië, die Salmanezer was opgevolgd, tegen Juda, waarin hij aangemoedigd was door de voorspoed van zijn voorganger tegen Israël, met wiens eer en roem hij wilde wedijveren en wiens overwinningen hij wilde voortzetten. De inval, die hij deed was een grote ramp voor dat rijk, waarmee God het geloof van Hizkia wilde beproeven en het volk wilde kastijden, dat "een huichelachtig volk" wordt genoemd, Jesaja 10:6, omdat zij niet van harte instemden met Hizkia's reformatie, niet gewillig en gaarne afstand deden van hun afgoden, maar die in hun hart behielden en misschien ook wel in hun huizen, hoewel de hoogten waren weggenomen. Zelfs tijden van reformatie kunnen blijken zware en moeilijke tijden te zijn, zwaar en moeilijk gemaakt door hen, die de reformatie tegenstaan, en dan zal de schuld er van aan de hervormers gegeven worden. Deze ramp kan geacht worden Hizkia zwaar getroffen te hebben, als men bedenkt:

1. Hoeveel van zijn land hij er door verloor, vers 13. De koning van Assyrië nam alle-of de meeste-vaste steden van Juda weg, de grenssteden en de garnizoenssteden, en toen viel al het overige hem natuurlijk ook in handen. De verwarring, waarin het land door deze vijandelijke inval gebracht werd, wordt beschreven door de profeet Jesaja, Hoofdstuk 10:28-32.

2. Hoe duur hij de vrede gekocht heeft. Hij zag Jeruzalem zelf in gevaar van de vijand in handen te vallen, evenals Samaria, en hij was bereid de veiligheid van de stad te kopen ten koste van:

a. Een vernederende onderwerping: "ik *heb gezondigd,* door te weigeren de gewone schatting te betalen, en ben bereid de vergoeding te doen, die van mij geëist zal worden," vers 14. Waar was Hizkia's moed? Waar zijn bebouwen op God? Waarom heeft hij Jesaja niet geraadpleegd eer hij deze kruipende boodschap zond?

b. Een zeer grote som geld, drie honderd talenten zilver en dertig talenten goud, dat niet jaarlijks betaald moest worden, maar als losgeld voor het ogenblik, meer dan twee millioen vier honderd duizend gulden. Om deze som bijeen te krijgen was hij genoodzaakt niet slechts de schatkist van het land te ledigen, vers 15, maar de gouden platen van de deuren en pilaren van de tempel af te nemen, vers 16. Hoewel *de tempel het goud heiligde* dat hij er aan gewijd had, dacht hij dat, omdat de nood dringend was, hij daarmee doen mocht, zoals zijn vader David (die hij zich ten voorbeeld had gesteld) met de toonbroden gedaan heeft, en dat het noch goddeloos noch onvoorzichtig was om een deel te geven, ten einde het geheel te behouden. Zijn vader Achaz had de tempel geplunderd in minachting er van, 2 Kronieken 28:24. Hij had wat zijn vader weggenomen had met interest terugbetaald, en nu vraagt hij met alle eerbied, om het slechts in de nood en voor een beter doeleinde te mogen lenen, met het vaste voornemen om het, zodra hij er toe instaat zal zijn, ten volle terug te geven.

Koningen 18:17-37

I. Hier is Jeruzalem belegerd door het leger van Sanherib, vers 17. Hij zond drie van zijn grootste krijgsoversten met een groot leger tegen Jeruzalem. Is dit de grote koning, de koning van Assyrië? Neen, noem hem zo niet hij is een laaghartig, vals, verraderlijk man, waardig om door alle eeuwen heen eerloos verklaard te worden, laat hem nooit met ere worden genoemd, die zo eerloos kon wezen om Hizkia's geld te nemen, dat hij hem gaf op voorwaarde dat hij zijn leger zou doen wegtrekken, en toen, in plaats van, volgens de overeenkomst, het land te verlaten, naar de hoofdstad optrok en het geld ook niet terugzond. Het zijn voorwaar slechte, eerloze mensen, en zo zullen wij hen noemen, al zijn zij ook nog zo groot en voornaam, wier beginsel het is hun woord en belofte niet verder bindend te doen zijn dan met hun belangen strookt. Nu had Hizkia maar al te veel reden om berouw te hebben van zijn verdrag met Sanherib, waardoor hij wel armer maar volstrekt niet veiliger is geworden.

II. Hizkia, zijn vorsten en zijn volk beschimpt en beledigd door Rabsake, de voornaamste woordvoerder van de drie generaals en die de meest schampere taal tot zijn beschikking had. Hij had ongetwijfeld van Sanherib instructies ontvangen omtrent hetgeen hij zeggen moest, die bedoelde hierdoor een nieuwe twist met Hizkia te zoeken. Hij had beloofd om na de ontvangst van Hizkia's geld, zijn leger te doen terugtrekken, en daarom schaamt hij zich om onmiddellijk een krachtige aanval op Jeruzalem te doen, maar hij zendt Rabsake om Hizkia te bewegen de stad over te geven en, zo hij weigert, dan zal dit hem tot voorwendsel (wel een zeer armzalig voorwendsel!) dieper, om haar te belegeren en, zo zij weerstand biedt, haar stormenderhand in te nemen. Rabsake heeft de onbeschaamdheid om een audiëntie van de koning zelf te vragen bij de watergang van de bovenste vijver, buiten de muren, maar Hizkia heeft de voorzichtigheid om te weigeren persoonlijk te onderhandelen, en zendt drie commissarissen, (de voornaamste staatsdienaren) om te horen wat hij te zeggen heeft, maar met de last om die dwaas niet te antwoorden naar zijn dwaasheid, vers 36, want zij konden hem niet overtuigen, maar zouden hem gewis prikkelen, en Hizkia had van zijn vader David geleerd te geloven dat God zou horen als hij "gelijk een dove zou zijn, die niet hoort," Psalm 38:14-16. Eenmaal hebben zij zijn rede onderbroken, doch slechts om hem te verzoeken thans in het Syrisch tot hem te spreken dan zouden zij overwegen wat hij gezegd heeft en er de koning rapport van doen, en zo zij hem dan geen bevredigend antwoord brachten, dan kon hij zich op het volk beroepen door in het Joods te spreken, vers 26. Dit was een redelijk verzoek en overeenkomstig het gebruik bij onderhandelingen, namelijk dat de gevolmachtigden de zaken onder elkaar regelen en vaststellen, voordat er iets van openbaar wordt gemaakt. Maar Hizkia bedacht niet dat hij met een onredelijk man te doen had, anders zou hij dat verzoek niet gedaan hebben, want het heeft Rabsake slechts verbitterd, en hem nog ruwer en onstuimiger gemaakt, vers 27. Tegen alle regelen van welvoeglijkheid en eer ging hij in plaats van met de commissarissen te onderhandelen, dreigende taal voeren tegen het krijgsvolk, trachtte hij hen te bewegen om te deserteren of te rebelleren, dreigde dat, zo zij weerstand mochten bieden, hij hen tot het uiterste van hongersnood zou brengen, en toen ging hij voort met zijn rede, waarvan de strekking is Hizkia, zijn vorsten en zijn volk te bewegen de stad over te geven.

Merk op, hoe hij om hiertoe te komen:

1. Zijn meester, de koning van Assyrië, verheerlijkt, telkens en nogmaals noemt hij hem *de grote koning, de koning van Assyrië,* vers 19, 28. Welk een afgod maakt hij van die vorst, wiens

creatuur hij was! God is de grote Koning, maar in zijn oog was Sanherib een kleine god, en hij zou hun dezelfde eerbied voor hem willen inboezemen, die hij voor hem had, om hen aldus door verschrikking tot onderwerping aan hem te brengen, maar voor hen, die door het geloof de Koning van de koningen zien in Zijn macht en heerlijkheid, heeft zelfs de koning van Assyrië een klein, min aanzien. Wat zijn de grootsten en machtigsten van de mensen, als zij met God worden vergeleken of als God komt om met hen te strijden? Psalm 82:6, 7.

2. Hij poogt hen te doen geloven dat het zeer voordelig voor hen zijn zou om zich maar over te geven. Indien zij weerstand bieden dan moeten zij niets anders verwachten dan uit gebrek aan levensmiddelen het geringste kruid te moeten eten, want alle toevoer van levensmiddelen zal door de belegeraars worden afgesneden, maar zo zij willen capituleren zien gunst willen winnen door een geschenk en zich aan zijn genade willen overgeven, dan zullen zij een zeer goede behandeling van hem ondervinden, vers 31. Ik vraag mij af hoe Rabsake zonder te blozen van schaamte kon spreken van een overeenkomst te maken door een geschenk, als toch zijn meester zo kort geleden zijn overeenkomst met Hizkia had geschonden, die door zo'n groot geschenk verkregen was, vers 14. Kunnen diegenen verwachten dat men hen vertrouwen zal, die zich zo ergerlijk trouweloos betoond hebben? Maar: *Ad populum phaleras Verguld slechts de keten, en het volk zal zich laten binden.* Hij denkt allen te sussen met een belofte dat, zo zij zich slechts op genade of ongenade willen overgeven, zij wel verwachten moeten tot gevangenen te worden gemaakt, maar dat zal in werkelijkheid voor hun geluk wezen. Men vraagt zich af hoe hij kon denken door zulke misleidende redeneringen te zullen overmogen, maar aldus is het, dat de duivel iedere dag de zondaren misleidt door zijn verzoekingen. Hij zal hen er van moeten overtuigen:

a. Dat hun gevangenschap een geluk voor hen zijn zal, hun voordelig zal wezen, want dat *een ieder van zijn vijgeboom zal eten en van zijn wijnstok,* vers 31. Ofschoon de eigendom van hun bezittingen aan de overwinnaars zal overgaan, zullen zij er toch het vrije gebruik van hebben, maar hij zegt hun er nu niet bij, wat hij hun later zeggen zou, dat dit zou wezen met die verstarde, dat het zoveel en zolang zou wezen, als het de overwinnaars zou behagen.

b. Dat hun ballingschap hun zeer voordelig zal wezen: *totdat ik kom en haal u in een land als uw eigen land,* en in welk opzicht zal dit dan beter voor hen zijn, als zij er toch niets hun eigendom in kunnen noemen?

3. Wat hij in het bijzonder bedoelt, is hen te overtuigen dat het volstrekt nutteloos zou zijn om weerstand te bieden. *Wat vertrouwen is dit, waarmee gij vertrouwt?* Aldus beschimpt en hoont hij Hizkia, vers 19. Tot het volk zegt hij, vers 29, *Dat Hizkia u niet bedriege tot* uw verderf, *want hij zal u niet kunnen redden,* gij moet buigen of breken." Het zou goed wezen als zondaren zich wilden onderwerpen aan de kracht van dit betoog, door met God verzoend te worden, namelijk dat het onze wijsheid is ons aan Hem te onderwerpen, omdat het ijdel en nutteloos is om met Hem te strijden. Wat vertrouwen is dit waarmee zij vertrouwen, die Hem weerstaan? *Zijn wij sterker dan Hij?* Of wat zullen wij er mee winnen om distelen en doornen voor een verterend vuur te stellen? Maar Hizkia was niet zo hulpeloos en weerloos als Rabsake hem wel wilde voorstellen.

Op drie punter veronderstelt hij, dat Hizkia zou kunnen vertrouwen, en van alle drie poogt hij de ongenoegzaamheid aan te tonen.

A. Zijn eigen militaire toebereidselen. Gij zegt: *Daar is raad en macht tot de oorlog,* en wij bevinden dat hij die ook had, 2 Kronieken 32:3. Maar dat gaat hij met minachting voorbij: "*Het is een woord van de lippen,* gij zijt niet tegen ons opgewassen, vers 20.. Met de meest mogelijke hoogheid en minachting tart hij hem om van al zijn volk twee duizend man bijeen te brengen, die een paard kunnen berijden, dan zal hij hem twee duizend paarden geven. Hij geeft te kennen, doch valselijk, dat hij geen mannen had of geen, die geschikt waren voor de strijd, vers 23. Aldus denkt hij hem terneer te werpen door hoogheid en spotternij en wil met hem wedden dat een overste van de geringste knechten van zijn heer instaat is om hem en geheel zijn krijgsmacht te verslaan en te vernietigen.

B. Zijn verbond met Egypte. Hij veronderstelde dat hij op Egypte rekende voor wagens en ruiters, vers 24, omdat de koning van Israël dit gedaan had, en van dit vertrouwen zegt hij met recht: Het is *een gebroken rietstaf,* vers 21 hij zal niet slechts de man falen, die er op steunt en verwacht dat hij zijn gewicht zal kunnen dragen, maar *zal in zijn hand gaan en die doorboren* en al zijn zijden splijten, zoals de profeet deze gelijkenis nog nader uitwerkt met toepassing op Egypte, Ezechiel 29:6, 7. Zo is de koning van Egypte, zegt hij, en waarlijk, zo is de koning van Assyrië voor Achaz geweest, die op hem vertrouwde, maar hij *benauwde hem en sterkte hem niet,* 2 Kronieken 28:20. Zij, die op de menselijke arm vertrouwt, zullen hem niet beter dan een gebroken rietstaf bevinden, maar God is de rots van de eeuwen.

C. Zijn invloed bij God en zijn betrekking tot Hem. Dit was werkelijk Hizkia's fundament, vers 22. Hij hield zich staande door te steunen op de macht en de belofte van God, daarmee heeft hij zich en zijn volk bemoedigd, vers 30. *De Heere zal ons zeker redden,* en wederom vers 32. Hij wist dat dit hun grote steun was, en daarom is hij het uitvoerigst in zijn poging om dit aan het wankelen te brengen, zoals Davids vijanden, die al hun kunstgrepen in het werk stelden om hem van zijn vertrouwen op God af te brengen, Psalm 3:3, 11:1, en dat hebben ook Christus' vijanden gedaan, Mattheus 27:43.

Op drie dingen wijst Rabsake om hun vertrouwen op God aan het wankelen te brengen maar zij zijn allen onwaar.

A. Dat Hizkia Gods bescherming verbeurd had door *de hoogten en de altaren weg te nemen* vers 22. Hier meet hij de God van Israël af naar de goden van de heidenen, die zich verlustigden in de menigte van altaren en tempels, en komt hij tot de gevolgtrekking dat Hizkia de God van Israël ten zeerste had beledigd door zijn volk te verplichten om op slechts één altaar te offeren. Aldus wordt een van de beste daden, die hij ooit in zijn leven gedaan heeft, verkeerd uitgelegd en voorgesteld als goddeloos en heiligschennend, door iemand, die de wet van de God van Israël niet kende of niet wilde kennen. Indien hetgeen in werkelijkheid goed en Gode welbehagelijk is door onwetende en boosaardige mensen voorgesteld wordt als kwaad en Godtergend, dan moeten wij dat niet vreemd vinden of er ons over verbazen. Indien dit heiligschennend was, dan wenste Hizkia dit altijd te blijven.

B. Dat God nu orders had gegeven voor de verwoesting van Jeruzalem, vers 25. *Ben ik zonder de Heere opgetogen tegen deze plaats om die te verderven?* Dit is niets dan een ijdel snoeven. Hij heeft zelf niet gedacht dat hij een opdracht had van God om te doen wat hij deed, (door wie zou hij haar hebben ontvangen?) maar hij wendt dit voor om *het volk, dat op de muur was,* te

verschrikken. Indien er enige grond was voor zijn beweren, dan zou hij genomen kunnen zijn van de geschriften van de profeten, waarvan hij misschien kennis had bekomen, en die er op wezen dat de hand van God was in het verderf van de tien stammen, en nu dacht hij evengoed volmacht van God te hebben om Jeruzalem als Samaria te belegeren en in te nemen. Velen, die tegen God hebben gestreden, hebben voorgewend een opdracht van Hem te hebben.

C. Dat, al zou ook JAHWEH, de God van Israël, hen willen beschermen tegen de koning van Assyrië, Hij er toch de macht niet toe zou hebben, met deze Godslastering besluit hij zijn rede, vers 33-35. Hij vergelijkt de God van Israël met de goden van de volken die hij overwonnen en tenonder heeft gebracht, stelt Hem op een lijn met hen, en komt tot de gevolgtrekking dat, omdat zij hun aanbidders niet hebben kunnen beschermen en verlossen, de God Israëls de Zijnen evenmin zal kunnen beschermen en verlossen. Zie hier:

Ten eerste. Zijn hoogmoed. Als hij een stad veroverde, achtte hij ook over haar goden te hebben gezegevierd, en liet er zich geweldig op voorstaan. Zijn hoge dunk van de afgoden maakte dat hij een hoge dunk had van zichzelf, daar hij hun te sterk bleek.

Ten tweede. Zijn Godslastering, de God van Israël was geen lokale godheid, maar de God van de gehele aarde, de enig levende en ware God, de Oude van dagen, en had zich dikwijls bewezen boven alle goden te zijn, toch acht hij Hem niets meer te zijn dan de nieuwbakken, denkbeeldige goden van Hamath en Arpad. Volgens de overlevering van de Joden was Rabsake een afvallige Jood, hetgeen hem zo bedreven maakte in de Joodse taal. Indien dit zo is, dan was zijn onwetendheid omtrent de God van Israël zoveel minder te verontschuldigen en zijn vijandschap zoveel minder vreemd, want afvalligen zijn gewoonlijk de bitterste en boosaardigste vijanden, getuige Julianus. Het moet erkend worden dat er in deze rede van Rabsake veel beleid en kunst is, maar daarbij ook zeer veel hoogmoed, boosaardigheid, leugen en Godslastering, een greintje oprechtheid en eerlijkheid zou meer waard zijn geweest dan al dat vernuft en die redekunst.

Eindelijk. Er wordt ons gezegd wat de commissarissen van Hizkia deden.

1. Zij zwegen stil, niet omdat zij niets vanwege en voor Hizkia te zeggen hadden, zij zouden hem gemakkelijk en rechtvaardiglijk zijns meesters trouweloosheid hebben kunnen verwijten en zijn woord verbreken en hem gevraagd kunnen hebben: Welke godsdienst moedigt u aan te hopen dat dat voorspoedig zal zijn? Zij hadden hem tenminste de ernstige wenk kunnen geven, die Achab aan Benhadad gegeven heeft, toen deze hem dezelfde onbeschaamde eisen heeft gesteld: -*Die zich aangordt beroeme zich niet als die zich losmaakt* maar de koning had hun bevolen hem niet te antwoorden, en zij hielden zich aan hun instructies. Er is een tijd om te zwijgen zowel als een tijd om te spreken, en er zijn van de zodanigen, aan wie iets Godsdienstigs of redelijks te zeggen een werpen van paarlen voor de zwijnen zou wezen. Wat zou men aan een waanzinnige kunnen zeggen? Waarschijnlijk heeft hun zwijgen Rabsake nog trotser en geruster gemaakt, en zo werd zijn hart opgeheven en verhard tot zijn verderf.

2. Zij scheurden hun klederen, in verfoeiing van zijn Godslastering en in smart over de geminachten treurigen toestand van Jeruzalem, welks smaad hun een last was.

3. Zij hebben de zaak getrouwelijk de koning bekend gemaakt, en hem de woorden van Rabsake te kennen gegeven, opdat hij zou overwegen wat er gedaan moest worden, welke maatregelen genomen moesten worden, en welk antwoord zij op Rabsake's eis zouden brengen.

HOOFDSTUK 19

1 En het geschiedde, als de koning Hizkia dat hoorde, zo scheurde hij zijn klederen, en bedekte zich met een zak, en ging in het huis des HEEREN.
2 Daarna zond hij Eljakim, den hofmeester, en Sebna, den schrijver, en de oudsten der priesteren, met zakken bedekt, tot Jesaja, den profeet, den zoon van Amoz;
3 En zij zeiden tot hem: Alzo zegt Hizkia: Deze dag is een dag der benauwdheid, en der schelding, en der lastering; want de kinderen zijn gekomen tot aan de geboorte, en er is geen kracht om te baren.
4 Misschien zal de HEERE, uw God, horen al de woorden van Rabsake, denwelken zijn heer, de koning van Assyrie, gezonden heeft, om den levenden God te honen, en te schelden, met woorden, die de HEERE, uw God, gehoord heeft; hef dan een gebed op voor het overblijfsel, dat gevonden wordt.
5 En de knechten van den koning Hizkia kwamen tot Jesaja.
6 En Jesaja zeide tot hen: Zo zult gij tot uw heer zeggen: Zo zegt de HEERE: Vrees niet voor de woorden, die gij gehoord hebt, waarmede Mij de dienaars van den koning van Assyrie gelasterd hebben.
7 Zie, Ik zal een geest in hem geven, dat hij een gerucht horen zal, en weder in zijn land keren; en Ik zal hem door het zwaard in zijn land vellen.
8 Zo kwam Rabsake weder, en vond den koning van Assyrie, strijdende tegen Libna; want hij had gehoord, dat hij van Lachis vertrokken was.
9 Als hij nu hoorde van Tirhaka, den koning van Cusch, zeggen: Ziet, hij is uitgetogen om tegen u te strijden, zond hij weder boden tot Hizkia, zeggende:
10 Zo zult gij spreken tot Hizkia, den koning van Juda, zeggende: Laat u uw God niet bedriegen, op welken gij vertrouwt, zeggende: Jeruzalem zal in de hand des konings van Assyrie niet gegeven worden.
11 Zie, gij hebt gehoord, wat de koningen van Assyrie aan alle landen gedaan hebben, die verbannende; en zoudt gij gered worden?
12 Hebben de goden der volken, die mijn vaders verdorven hebben, dezelve gered, als Gozan, en Haran, en Rezef, en de kinderen van Eden, die in Telasser waren?
13 Waar is de koning van Hamath, en de koning van Arpad, en de koning der stad Sefarvaim, Hena en Ivva?
14 Als nu Hizkia de brieven uit der boden hand ontvangen, en die gelezen had, ging hij op in het huis des HEEREN, en Hizkia breidde die uit voor het aangezicht des HEEREN.
15 En Hizkia bad voor het aangezicht des HEEREN, en zeide: O HEERE, God Israels, Die tussen de cherubim woont! Gij zelf, Gij alleen zijt de God van alle koninkrijken der aarde, Gij hebt den hemel en de aarde gemaakt.
16 O, HEERE! neig Uw oor en hoor, doe, HEERE! Uw ogen open en zie, en hoor de woorden van Sanherib, die dezen gezonden heeft, om den levenden God te honen.
17 Waarlijk, HEERE, hebben de koningen van Assyrie die heidenen en hun land verwoest;
18 En hebben hun goden in het vuur geworpen; want zij waren geen goden, maar het werk van mensenhanden, hout en steen; daarom hebben zij die verdorven.
19 Nu dan, HEERE, onze God, verlos ons toch uit zijn hand; zo zullen alle koninkrijken der aarde weten, dat Gij, HEERE, alleen God zijt.
20 Toen zond Jesaja, de zoon van Amoz, tot Hizkia, zeggende: Zo spreekt de HEERE, de God Israels: Dat gij tot Mij gebeden hebt tegen Sanherib, den koning van Assyrie, heb Ik gehoord.

21 Dit is het woord, dat de HEERE over hem gesproken heeft: De jonkvrouw, de dochter van Sion, veracht u, zij bespot u, de dochter van Jeruzalem schudt het hoofd achter u.
22 Wien hebt gij gehoond en gelasterd? en tegen Wien hebt gij de stem verheven, en uw ogen omhoog opgeheven? Tegen den Heilige Israels!
23 Door middel uwer boden hebt gij den HEERE gehoond, en gezegd: Ik heb met de menigte mijner wagenen beklommen de hoogten der bergen, de zijden van den Libanon; en ik zal zijn hoge cederbomen, en zijn uitgelezen dennebomen afhouwen; en zal komen in zijn uiterste herberg, in het woud zijns schonen velds.
24 Ik heb gegraven en heb gedronken vreemde wateren; en ik heb met mijn voetzolen alle rivieren der belegerde plaatsen verdroogd.
25 Hebt gij niet gehoord, dat Ik zulks lang te voren gedaan heb en dat van oude dagen af geformeerd heb? Nu heb Ik dat doen komen, dat gij zoudt zijn, om de vaste steden te verstoren tot woeste hopen.
26 Daarom waren haar inwoners handeloos; zij waren verslagen en beschaamd; zij waren als het gras des velds, en de groene grasscheutjes, het hooi der daken, en het brandkoren, eer het over einde staat.
27 Maar Ik weet uw zitten, en uw uitgaan, en uw inkomen, en uw woeden tegen Mij.
28 Om uw woeden tegen Mij, en dat uw woeling voor Mijn oren opgekomen is, zo zal Ik Mijn haak in uw neus leggen, en Mijn gebit in uw lippen, en Ik zal u doen wederkeren door dien weg, door denwelken gij gekomen zijt.
29 En dat zij u een teken, dat men in dit jaar eten zal, wat van zelf gewassen is; en in het tweede jaar, wat daarvan weder uitspruit; maar zaait in het derde jaar, en maait, en plant wijngaarden, en eet hun vruchten.
30 Want het ontkomene, dat overgebleven is van het huis van Juda, zal wederom nederwaarts wortelen, en zal opwaarts vrucht dragen.
31 Want van Jeruzalem zal het overblijfsel uitgaan, en het ontkomene van den berg Sion; de ijver van den HEERE der heirscharen zal dit doen.
32 Daarom zo zegt de HEERE van den koning van Assyrie: Hij zal in deze stad niet komen, noch daar een pijl inschieten; ook zal hij met geen schild daarvoor komen, en zal geen wal daartegen opwerpen.
33 Door den weg, dien hij gekomen is, door dien zal hij wederkeren; maar in deze stad zal hij niet komen, zegt de HEERE.
34 Want Ik zal deze stad beschermen, om die te verlossen, om Mijnentwil, en om Davids, Mijns knechts wil.
35 Het geschiedde dan in dienzelven nacht, dat de Engel des HEEREN uitvoer, en sloeg in het leger van Assyrie honderd vijf en tachtig duizend. En toen zij zich des morgens vroeg opmaakten, ziet, die allen waren dode lichamen.
36 Zo vertrok Sanherib, de koning van Assyrie, en toog henen, en keerde weder; en hij bleef te Nineve.
37 Het geschiedde nu, als hij in het huis van Nisroch, zijn god, zich nederboog, dat Adramelech en Sarezer, zijn zonen, hem met het zwaard versloegen; doch zij ontkwamen in het land van Ararat; en Esar-haddon, zijn zoon, werd koning in zijn plaats.

In het vorige hoofdstuk lazen wij van de grote benauwdheid, waarin Jeruzalem verkeerde, en wij verlieten het belegerd, beledigd en verschrikt, op het punt om door de Assyriërs te worden verzwolgen. Maar in dit hoofdstuk hebben wij een bericht van de heerlijke verlossing niet door zwaard of boog maar door gebed en profetie en door de hand eens engels.

I. In grote bekommernis zond Hizkia tot de profeet Jesaja, en verzocht om zijn gebeden, vers 1-5, en ontving een antwoord des vredes van hem, vers 6, 7.

II. Sanherib zond een brief aan Hizkia om hem door schrikaanjaging tot onderwerping te brengen vers 13..

III. Hierop beveelt Hizkia in een zeer plechtig gebed zijn zaak aan God, de rechtvaardige rechter, en smeekt Hem om hulp, vers 14-19.

IV. Door Jesaja zendt God hem een zeer troostrijke boodschap, hem verzekerende van uitkomst en redding, vers 20-34.

V. Het leger van de Assyriërs werd gedood door een engel, en Sanherib zelf gedood zijn eigen zonen, vers 35-37. Zo heeft God zich verheerlijkt en Zijn volk verlost.

2 Koningen 19:1-7

De inhoud van Rabsake's rede aan Hizkia meegedeeld zijnde, zou men verwacht hebben-en waarschijnlijk heeft Rabsake dit verwacht dat hij een krijgsraad zou beleggen, waarin gedelibereerd zou worden of het niet het beste zou zijn om maar te capituleren. Voordat de belegering plaatshad, "had hij raad gehouden met zijn vorsten en zijn helden", 2 Kronieken 32:3, maar dat baatte thans niet. Zijn grootste troost is dat hij een God heeft, tot wie hij heen kan gaan, en wij hebben hier een bericht van hetgeen er tussen hem en zijn God voorviel bij deze gelegenheid.

I. Hizkia toonde diepe smart over de oneer, die door Rabsake's Godslastering Gode was aangedaan. Toen hij het hoorde hoewel slechts uit de tweede hand, *scheurde hij zijn klederen en bedekte zich met een zak*, vers 1. Godvruchtige mensen plachten dit te doen, als zij hoorden van enigerlei smaad, die op Gods naam werd geworpen, en voorname mensen moeten het geen verkleining voor zich achten, om aldus hun leedwezen te betonen over de belediging van de eer van de grote God. Koninklijke klederen zijn niet te kostbaar om gescheurd, en koninklijk vlees is niet te goed om met een zak bedekt te worden in verootmoediging om de smaad, die aan God werd aangedaan, en vanwege de gevaren en verschrikkingen van Jeruzalem. Hiertoe riep God thans, en Hij was misnoegd over hen, die niet alzo gezind waren, Jesaja 22:12-24. "Zie daar is vreugde en blijdschap met runderen te doden en schapen te kelen, hoewel het een dag van beroering en van vertreding en van verwarring is in het dal des gezichts", vers 5, hetgeen op deze zelfde gebeurtenis ziet. De koning in een zak, maar velen van zijn onderdanen in zachte klederen.

II. "Hij ging in het huis des Heeren", naar het voorbeeld van de psalmist die, als hij gegriefd was over de trotsheid en de voorspoed van de goddelozen, "in Gods heiligdommen inging, en op hun einde merkte", Psalm 73:17. Hij ging in het huis Gods om te overdenken en te bidden, en zijn geest tot kalmte te brengen na deze beroering. Hij overwoog niet welk antwoord hij aan Rabsake zou zenden, maar gaf de zaak Gode in handen: 'Heere, Gij zult voor mij antwoorden'.

In het huis des Heeren vond hij een rust en schuilplaats, een schatkamer, een magazijn, een raadzaal, alles wat hij behoefde, en alles in God. Als de vijanden van de kerk zeer vermetel en zeer dreigend zijn, dan is het de wijsheid en de plicht van de vrienden van de kerk om zich tot God te wenden, om zich op Hem te beroepen, en hun zaak in Zijn handen over te geven.

III. Hij zond tot de profeet Jesaja, en wel door eerbare boodschappers, ten teken van de grote eerbied, die hij voor hem koesterde, teneinde om zijn gebeden te verzoeken, vers 2-4.

Eljakim en Sebna waren twee van hen die de woorden van Rabsake hadden gehoord en het best instaat waren om Jesaja op de hoogte van de zaak te brengen. De oudsten van de priesters moesten in een tijd van benauwdheid zelf voor het volk bidden, Joël 2:17, maar zij moeten nu om Jesaja's gebed gaan vragen omdat hij beter kon bidden en meer invloed had in de hemel. De boodschappers moesten met zakken bedekt tot hem gaan, omdat zij de koning moesten vertegenwoordigen, die nu aldus gekleed was.

Hun boodschap aan Jesaja was: "Hef een gebed op voor het overblijfsel, dat gevonden wordt", dat is: voor Juda, dat slechts een overblijfsel is nu de tien stammen weg zijn, voor Jeruzalem, dat slechts een overblijfsel is nu de vaste steden van Juda genomen zijn.

Het is zeer wenselijk en hetgeen wij zeer moeten begeren als wij in benauwdheid zijn dat onze vrienden voor ons zullen bidden. Door hierom te vragen eren wij God, eren wij het gebed, eren wij onze broeders.

Als wij de gebeden van anderen voor ons begeren, dan moeten wij daarom niet aflaten van voor onszelf te bidden. Toen Hizkia tot Jesaja het verzoek zond om voor hem te bidden, "ging hij zelf in het huis des Heeren, om zelf zijn gebed tot God op te zenden". Zeer bijzonder moeten wij het gebed begeren van hen, die van God tot ons spreken. Hij is "een profeet en hij zal voor u bidden", Genesis 20:7.

De grote Profeet is de grote Voorbidder. Diegenen zullen waarschijnlijk overmogen bij God, die hun gebeden opheffen, dat is: die hun hart opheffen in het gebed. Als het zeer slecht staat met de belangen van Gods kerk, als er slechts nog een overblijfsel is, haar vrienden weinig talrijk en zwak, en daarbij nog in verwarring en verlegenheid zijn, dan is het tijd om ons gebed op te heffen voor dat overblijfsel.

1. Om Jesaja tot bidden op te wekken, wordt hem met nadruk op twee dingen gewezen.

a. Op hun vrees voor de vijand, vers 3. Hij is trots en beledigend, *het is een dag van de benauwdheid en van de schelding en van de lastering*, wij worden gesmaad.

God wordt onteerd, nooit was zo’n koning en zo’n koninkrijk zo vertreden en verguisd als wij, "onze ziel is veel te zat des spots van de weeldigen, van de verachting van de hovaardigen", en het is als een zwaard in ons gebeente om te horen hoe zij ons betrouwen op God smaden en zeggen: Waar is nu uw God?

En wat nog het ergste van alles is: wij zien niet hoe wij het kunnen verhelpen en ons van die smaad kunnen bevrijden. Onze zaak is goed, ons volk is getrouw, maar wij worden overweldigd door hun groot aantal, de kinderen zijn gekomen tot aan de geboorte, nu is het de tijd, het kritieke ogenblik, wanneer indien ooit, wij geholpen moeten worden, een enkele slag, die de vijand zou treffen, zou onze wensen vervullen.

Maar helaas, wij zijn niet bij machte die slag toe te brengen, *daar is geen kracht om te baren*. Onze toestand is allertreurigst en eist spoedige hulp, zoals een vrouw in barensnood, die geheel uitgeput is door haar weeën, zodat zij de kracht niet heeft om het kind ter wereld te brengen.

Vergelijk hiermede Hosea 13:13. Wij zijn op het punt van om te komen, "zo gij iets kunt wees met innerlijke ontferming over ons bewogen, en help ons".

b. Hun hoop op God. Tot Hem zien zij op, op Hem steunen zij, en vertrouwen dat Hij voor hen zal verschijnen, een woord van Hem zal de schaal doen overhellen en het bezwijkende overblijfsel redden, als Hij slechts de woorden van Rabsake bestraft, dat is: ze weerlegt, vers 4 , als Hij het op zich neemt de Godslasteraar te overtuigen en te schande te maken, dan zal alles wèl wezen. En zij vertrouwen dat Hij dit doen zal, niet om de wille van hun verdienste, maar om de wille van Zijn eigen eer, omdat hij "de levende God gehoond heeft" door Hem op een lijn te stellen met dove en stomme afgoden.

Zij hebben reden om te denken dat de uitkomst goed zal zijn, omdat zij God kunnen vragen om Zijn twistzaak te twisten, Psalm 74:22.

Sta op, o God! twist Uwe twistzaak. "Hij is de Heere uw God," zeggen zij tot Jesaja, "de uwe, wiens eer u ter harte gaat, en wiens gunst gij deelachtig zijt". Hij heeft de lasterlijke woorden van Rabsake gehoord, en daarom misschien zal Hij ze horen en bestraffen. Wij hopen het.

Help ons met uw gebeden om de zaak voor Hem te brengen, en dan zullen wij haar gerust aan Hem overlaten.

IV. God zond door Jesaja een boodschap aan Hizkia, om hem de verzekering te geven dat Hij zich zal verheerlijken in het verderf van de Assyriërs. Hizkia zond tot Jesaja, niet om te vragen naar hetgeen gebeuren zal, met welke boodschap velen tot de profeten hebben gezonden (zal ik van deze ziekte genezen? en dergelijke dingen meer), maar om zijn hulp te vragen bij het volbrengen van zijn plicht.

Dat was zijn zorg en zijn begeerte, en daarom liet God hem weten wat de uitkomst zijn zal ter beloning van zijn zorg om zijn plicht te doen, vers 6, 7.

1. God acht dat de zaak Hem aangaat. Zij *hebben Mij gelasterd.*

2. Hij bemoedigt Hizkia, die zeer verschrikt is: *Vrees niet voor de woorden, die gij gehoord hebt*, het zijn slechts woorden, hoewel trotse vurige woorden, en woorden zijn slechts wind.

3. Hij beloofde de koning van Assyrië erger te verschrikken dan Rabsake hem verschrikt heeft, *Ik zal een wind over hem geven*, vers 7,, een verwoestende ademtocht, die zijn leger zal vernietigen, waarop hij door schrik en angst bevangen en naar zijn land gedreven wordt, waar de dood hem zal ontmoeten. Deze korte bedreiging uit de mond van God zal werking doen, als al de machteloze dreigementen uit Rabsake’s mond in damp zullen opgaan.

2 Koningen 19:8-19

Rabsake, zijn boodschap overgeleverd en geen antwoord ontvangen hebbende of hij dit stilzwijgen voor toestemming hield, of voor minachting blijkt niet-liet zijn leger voor Jeruzalem onder het bevel van de andere generaals, en ging zelf tot de koning, zijn meester, om nadere orders. Hij vond hem Libna belegerende, een stad, die van Juda was afgevallen, Hoofdstuk 8:22.

Of hij al of niet Lachis heeft ingenomen, is niet zeker, sommigen denken dat hij er van weggetrokken is, omdat hij de inneming er van onuitvoerbaar achtte, vers 8.

Maar hij was nu verschrikt door het gerucht, dat de koning van Cusch, wiens land grensde aan dat van de Arabieren, met een groot heir tegen hem was uitgetrokken, vers 9.

Dit deed hem verlangen om zo spoedig mogelijk in het bezit van Jeruzalem te komen. Om de stad met geweld te nemen zou hem meer tijd en manschappen kosten dan hij te missen had, daarom vernieuwt hij zijn aanval op Hizkia om hem te bewegen de stad gedwee aan hem over te geven. Hem eens een inschikkelijk man gevonden hebbende, Hoofdstuk 18:14, toen hij zei: "Wat gij mij opleggen zult, zal ik dragen", hoopte hij hem weer door schrikaanjaging tot onderwerping te brengen, maar tevergeefs.

I. Sanherib zond Hizkia een brief, een beledigende, Godlasterlijke brief, om hem te bewegen Jeruzalem over te geven, daar het toch geheel nutteloos voor hem zijn zou om weerstand te bieden. Zijn brief is van dezelfde strekking als Rabsake’s redevoering, er wordt niets nieuws in aangevoerd.

Rabsake had tot het volk gezegd: "Laat Hizkia u niet bedriegen" Hoofdstuk 18:29.

Sanherib schrijft aan Hizkia. *Laat u uw God niet bedriegen* vers 10.

Zij, die "de God Jakobs tot hun hulp hebben, en wier verwachting op de Heere hun God is", behoeven niet te vrezen door Hem bedrogen te worden, zoals de heidenen door hun goden bedrogen werden. Om Hizkia te verschrikken en hem van zijn anker weg te drijven, maakt hij zich en zijn daden groot. Zie hoe trots hij roemt:

1. Op de landen, die hij veroverd heeft, vers 11, alle landen, en ten enenmale heeft verwoest! Hoe worden de molshopen van zijn overwinningen opgeblazen tot bergen! Zover was hij van alle landen verwoest te hebben dat op dit ogenblik het land van Cusch en Tirkaha, zijn koning, een verschrikking voor hem waren. Welke verbazende hyperbolen kan men verwachten in de lof, die hoogmoedige mensen zichzelf toezwaaien!

2. Van de goden, die hij overwonnen heeft, vers 12. "Ieder overwonnen volk had zijn goden, die zo weinig instaat waren ze te verlossen, dat zij met hen gevallen zijn, en zal dan uw God u verlossen?"

3. Van de koningen, die hij tenonder heeft gebracht vers 13, de koning van Hamath, en de koning van Arpad. Hetzij hij de vorst of de afgod bedoelt, hij wil zichzelf voorstellen als groter dan beide, en dus is hij zeer geducht, is hij de schrik van de machtigen in het land van de levenden.

II. Hizkia sluit die brief in een andere, een biddende, een gelovige brief, en zendt hem aan de Koning van de koningen, die oordeelt in het midden van de goden. Hizkia was niet zo hooghartig om de brief niet te willen ontvangen, hoewel wij kunnen onderstellen dat het opschrift hem zijn rechtmatige titels niet gaf, toen hij hem ontvangen had, was hij niet zo achteloos dat hij hem niet las, toen hij hem gelezen had geraakte hij niet in drift, waardoor hij hem in dezelfde tergende, beledigende taal ging beantwoorden, neen, maar hij ging onmiddellijk naar de tempel, *en breidde de brief uit voor het aangezicht des Heeren* vers 14.

Niet alsof God het nodig had dat Hem brieven getoond worden, -Hij wist wat er in stond voordat Hizkia het wist, -maar hiermee gaf hij te kennen dat hij God erkende in al zijn wegen, dat hij de beledigingen die zijn vijanden hem aandeden, niet wenste te vergroten of te verzwaren, ze niet erger wilde voorstellen dan zij waren, maar ze in haar ware licht wenste te stellen, en dat hij zich ten opzichte van geheel de zaak aan God en Zijn rechtvaardig oordeel onderwierp.

Hiermee wilde hij zich ook opwekken tot het gebed, dat hij in de tempel kwam doen, en wij hebben ook alle mogelijke hulpmiddelen nodig om ons te sterken tot die plicht.

In het gebed, dat Hizkia nu deed, terwijl die brief daar open voor hem lag:

1. Aanbidt hij God, dat Sanherib had gelasterd, vers 15 noemt Hem *de God Israels* omdat Israël Zijn bijzonder volk was, en *de God, die tussen de cherubim woont*, omdat dit de bijzondere woonstede was van Zijn heerlijkheid op aarde, maar hij geeft Hem eer als "de God van de gehele aarde", en niet, zoals Sanherib zich verbeeldde dat Hij was, alleen "de God Israëls", beperkt tot de tempel.

Laat hen zeggen wat zij willen, Gij zijt de vrijmachtige Heere, want Gij zijt God, de God van de goden de enige Heere, Gij alleen, Heere van al de koninkrijken van de aarde, en rechtmatige Heere, want Gij hebt de hemel en de aarde gemaakt. Schepper zijnde van alles zijt Gij door onbetwistbaar recht de eigenaar en regeerder van alles.

2. Hij doet een beroep op God betreffende de onbeschaamdheid en Godslastering van Sanherib, vers 16. *O, HEERE! neig Uw oor en hoor, doe, HEERE! Uw ogen open en zie*, en hoor de woorden van Sanherib, die dezen gezonden heeft, om den levenden God te honen.

Hier is het met zijn handtekening voorzien, zwart op wit. Indien Hizkia alleen beledigd en gescholden was, hij zou het voorbij hebben laten gaan, maar het is God, de levende God, die gehoond is, de ijverige God. "Heere, wat zult Gij nu Uw groten naam doen?"

3. Hij erkent Sanheribs triomfen over de goden van de heidenen, maar onderscheidt tussen hen en de God Israëls, vers 17, 18.

Zij *hebben hun goden in het vuur geworpen, want zij waren geen goden*, niet instaat zichzelf te helpen of hun aanbidders bij te staan, en daarom is het geen wonder dat zij hen vernield hebben, en in hen te vernielen hebben zij, schoon zij het niet wisten, in werkelijkheid de gerechtigheid gediend van de God Israëls, die besloten heeft al de goden van de heidenen te verdelgen.

Maar zij dwalen, die denken dat zij daarom ook Hem te sterk kunnen zijn. Hij is geen van de goden, die door mensenhanden gemaakt zijn, Hij zelf heeft alles gemaakt, Psalm 115:3, 4.

4. Hij bidt dat God zich nu zal verheerlijken in de nederlaag van Sanherib en de verlossing van Jeruzalem uit zijn handen, vers 18.

Nu dan, HEERE, onze God, verlos ons toch uit zijn hand, want als wij overwonnen worden ons land veroverd wordt zoals andere landen, dan zullen zij zeggen dat Gij overwonnen zijt zoals de goden dier landen overwonnen zijn, maar Heere, onderscheid U door ons te onderscheiden, en laat de gehele wereld weten, en tot de bekentenis gebracht worden, dat *Gij, HEERE, alleen God zijt*, de uit zichzelf bestaande, vrijmachtige God, en dat alle voorgewende goden ijdelheid en een leugen zijn.

De beste pleitgronden in het gebed zijn die, welke ontleend zijn aan Gods eer, en daarom begint ook het gebed onzes Heeren met: "Uw Naam worde geheiligd", en besluit met: "U is de heerlijkheid".

Wij hebben hier het genadig uitvoerige antwoord, dat God op het gebed van Hizkia heeft gegeven. De boodschap, die Hij hem door dezelfde hand had gezonden, vers 6, 7, zou, naar men kon denken, een voldoend antwoord op zijn gebed kunnen zijn, maar opdat hij een sterke vertroosting zou hebben, wordt hij bemoedigd door twee onveranderlijke dingen, "in welke het onmogelijk is, dat God liege", Hebreeen 6:18. God verzekert hem, in het algemeen dat zijn gebed tegen Sanherib gehoord is, vers 20. De toestand van hen, die de gebeden van Gods volk tegen zich hebben, is zeer rampzalig. Want als de verdrukten tot God roepen tegen de verdrukker, dan zal Hij hen verhoren, Exodus 22:23. God hoort en verhoort, en dan zal "het heil van Zijn rechterhand zijn met mogendheden", Psalm 20:7.

Deze boodschap spreekt van twee dingen:

I. Van schande over Sanherib en zijn krijgsmacht, hier wordt voorzegd dat hij vernederd en verbroken zal worden. De profeet richt op sierlijke wijze zijn rede tot hem, zoals in Jesaja 10:5. "O Assyriër, de roede Mijns toorns". Niet dat deze boodschap hem gezonden was maar wat hier tot hem gezegd wordt, werd hem bekend gemaakt door de gebeurtenis zelf. De Voorzienigheid sprak het tot hem met kracht en nadruk, en misschien werd zijn eigen hart genoodzaakt hem dit toe te fluisteren, want God heeft meer dan een middel om tot zondaars te spreken in Zijn toorn "en hen te verschrikken in Zijn grimmigheid", Psalm 2:5.

1. Sanherib wordt hier voorgesteld als de verachting van Jeruzalem, vers 21. Hij dacht de verschrikking te zijn van de dochter van Zion, deze kuise en schone maagd, en dat hij haar door zijn dreigementen zou dwingen zich aan hem te onderwerpen. Maar een maagd zijnde in haars Vaders huis en onder Zijn bescherming, trotseert, veracht, bespot zij u. Uw machteloze boosaardigheid is belachelijk. Hij die in de hemel zit, belacht u, en daarom doen ook zij het, die onder Zijn schaduw zijn gezeten. Met dit woord bedoelde God de vrees van Hizkia tot zwijgen te brengen, van hem en van zijn volk.

Hoewel de vijand voor het oog van de zinnen zeer geducht scheen, was hij voor het oog des geloofs geheel verachtelijk.

2. Als een vijand van God, en dat was genoeg om hem rampzalig te maken. Hizkia zei in zijn gebed: "Heere, hij heeft U gehoond", vers 16.. "Dat heeft hij, zegt God", en Ik neem het op als tegen Mijzelf", vers 22. "Wien hebt gij gehoond?" Is het niet de Heilige Israëls, wiens eer Hem dierbaar is, en die macht heeft haar te handhaven, welke macht de goden van de heidenen niet hebben? "Nemo me impune lacesset' -Niemand zal Mij ongestraft beledigen".

3. Als een hoogmoedige, verwaande dwaas die grote, opgeblazen woorden van de ijdelheid sprak, en zichzelf roemde over een valse gift, door zijn roemen, of snoeven, zowel als door zijn dreigen de Heere horende. Want

a. Hij verheerlijkte bovenmate zijn eigen daden, en verre boven hetgeen zij werkelijk waren, vers 23, 24. Dit was niet in de brief die hij schreef, maar God laat aan Hizkia weten dat Hij niet slechts zag wat daarin geschreven was maar ook hoorde wat hij elders zei, waarschijnlijk in zijn toespraken tot zijn raadslieden of tot zijn legers. God neemt nota van het roemen of snoeven van hoogmoedige mensen, en zal hen ter verantwoording roepen opdat "Hij hen ziet en tenonder brengt", Job 40:7.

Welk een prachtige, machtige figuur denkt Sanherib te maken! Zijn wagens drijvende naar de top van de hoogste bergen, zich een weg banende door bossen en stromen door alle beletselen heenbrekende, zich meester makende van alles wat hem aanstond, niets kon voor hem stand houden, niets hem worden onthouden, geen heuvels te hoog om door hem te worden beklommen, geen bomen te zwaar om door hem te worden geveld, geen wateren zo diep of hij zal ze uitdrogen, alsof hij de macht van God had, die spreekt en het geschiedt.

b. Hij eigende zich de eer toe van al deze grote dingen te doen, terwijl het in werkelijkheid alles *des Heeren doen* was, vers 25, 26.

In zijn brief had Sanherib zich beroepen op hetgeen Hizkia gehoord had, vers 11. *Gij hebt gehoord wat de koningen van Assyrië gedaan hebben*, maar in antwoord hierop wordt hij herinnerd aan hetgeen God vanouds voor Israël gedaan heeft, de Rode Zee opdrogende, hen leidende door de woestijn, hen plantende in Kanaän.

Wat betekent, hiermede vergeleken, uw doen? En wat aangaat de verwoestingen, die gij op de aarde hebt aangericht, inzonderheid in Juda, gij zijt slechts het werktuig in Gods hand, een bloot stuk gereedschap. "Ik heb dat doen komen", Ik gaf u uw macht, gaf u uw voorspoed, en maakte u wat gij zijt, Ik heb u opgewekt, om vaste steden te verwoesten, ten einde de inwoners te straffen voor hun goddeloosheid. Daarom waren haar inwoners bandeloos. Hoe dwaas en onbeschaamd was het van hem om zich boven God te verheffen, op hetgeen hij door Hem en onder Hem gedaan heeft. Sanheribs snoeverijen hier worden verklaard in Jesaja 10:13 14. "Door de kracht mijner hand heb ik het gedaan, en door mijn wijsheid", enz, en zij worden beantwoord in vers 15 :"Zal een bijl zich beroemen tegen dien, die daarmee houwt?" Het is zeker ongerijmd voor de vlieg op het wiel om te zeggen: Welk een stof maak ik! of voor het zwaard in de hand, om te zeggen: Welk een slachting richt ik aan! Als God de eerste werker is in alles wat geschiedt, dan is roemen voor altijd uitgesloten.

4. Als onder de teugel en de bestraffing van die God, die hij gelasterd had. Al zijn bewegingen waren,

a. Onder de Goddelijke kennisneming, vers 27. "Ik weet uw zitten" en wat gij in het geheim beraadslaagt en bedoelt, "uw uitgaan en uw inkomen, uw heen en weer gaan, en uw woeden tegen Mij" en Mijn volk, het tumult uwer hartstochten, het tumult uwer toebereidselen, het geraas en getier, dat gij maakt, Ik weet het alles. Dat was meer dan Hizkia wist, die bericht wenste te hebben van de bewegingen des vijands, maar waartoe was het nodig als toch het oog van God hem voortdurend gadeslaat? 2 Kronieken 16:9.

b. Onder het Goddelijk toezicht, vers 28. *Ik zal Mijn haak in uw neus leggen*, gij grote leviathan, mijn gebit in uw lippen, gij grote behemoth. Ik zal u in bedwang houden, u richten en regelen, u heenwenden waarheen Ik wil en u naar huis terugzenden, "re infecta", onverrichter zake, teleurgesteld daar gij uw doel niet hebt bereikt. Het is voor alle de vrienden van de kerk een grote troost, dat God een haak in de neus en een gebit in de lippen heeft van al haar vijanden dat zelfs hun toorn Hem kan doen dienen en loffelijk maken, en dan het overblijfsel er van kan opbinden. Hier zal Hij zich stellen tegen de hoogmoed van de golven.

II. Van redding en blijdschap voor Hizkia en zijn volk. Dit zal hun een teken zijn van Gods gunst en dat Hij met hen verzoend is, en dat "Zijn toorn is afgekeerd", Jesaja 12:1, een wonder in hun ogen (want dat is soms de betekenis van een teken), een teken ten goede, en een onderpand van de verdere zegen, die God nog voor hen heeft weggelegd, dat aan hun tegenwoordige benauwdheid in elk opzicht een goed einde zal komen.

1. De levensmiddelen waren schaars en duur, en hoe zullen zij aan voedsel komen? De vruchten van de aarde waren verteerd door het leger van de Assyriërs, Jesaja 32:9, 10 en verv. Wel, zij zullen niet slechts in het land wonen, maar ook voorzeker gevoed worden. Als God hen verlost, zal Hij hen niet laten verhongeren, hen niet, als zij aan het zwaard zijn ontkomen van honger laten sterven.

"Eet in dit jaar dat vanzelf gewassen is", en gij zult er genoeg van vinden. Hebben de Assyriërs geoogst wat gij gezaaid hebt? Gij zult oogsten wat gij niet gezaaid hebt. Maar het volgende jaar was sabbatjaar, wanneer het land moest rusten en zij noch zaaien noch oogsten mochten. Wat moeten zij in dat jaar doen? Wel "Jehove-jireh", (de Heere zal voorzien). Gods zegen zal hun zaad en arbeid besparen en ook in dat jaar zal wat vanzelf groeit dienen om hen te onderhouden, om hen er aan te herinneren dat de aarde vruchten voortbracht, voordat er een mens was om haar te bebouwen, Genesis 1:11. En dan zal in het derde jaar hun landbouw als naar gewoonte zijn, dan zullen zij zaaien en oogsten zoals zij plachten te doen.

2. Het land was verwoest, de gezinnen waren verstrooid, alles was in verwarring, hoe kon het anders, als het vertreden was door zo’n heirleger? Wat dat nu betreft: er is beloofd dat "het ontkomene, dat overgebleven is van de huize Juda", dat is de landelijke bevolking, wederom in hun eigen woonsteden geplant zullen worden, op hun eigen bezittingen worden gevestigd, er wortelen zullen schieten, zich zullen vermenigvuldigen en rijk worden, vers 30.

Zie hoe hun voorspoed beschreven wordt, het is een "nederwaarts" wortelen, en een "opwaarts" vrucht dragen, wèl gevestigd zijnde, en wèl voorzien voor zichzelf en dan goed doende aan anderen.

Zodanig is de voorspoed van de ziel, het is een nederwaarts wortelen door geloof in Christus, en dan een vruchtbaar zijn in de vruchten van de gerechtigheid.

3. De stad was ingesloten, niemand ging uit of kwam in, maar nu zal het overblijfsel in Jeruzalem en Zion vrijelijk uitgaan, en niemand zal hen hinderen of verschrikken, vers 31.

Grote verwoesting is aangericht geworden in de stad en op het land, maar zowel in de stad als op het land was een overblijfsel, dat ontkomen is, een type van het behouden overblijfsel van hen, die waarlijk Israëlieten zijn, zoals blijkt uit de vergelijking van Jesaja 10:22, 23 (waar van deze zelfde gebeurtenis gesproken wordt) met Romeinen 9:27, 28. Zij zullen uitgaan in de heerlijke vrijheid van de kinderen Gods.

4. De Assyriërs rukten voorwaarts naar Jeruzalem en zouden het binnen weinig tijds formeel belegerd hebben, en het liep groot gevaar hun in handen te vallen. Maar hier wordt beloofd dat het beleg, dat zij vreesden, voorkomen zal worden, hoewel de vijand thans (naar het schijnt) voor de stad gelegerd was, zullen zij toch nooit "in de stad komen", ja, zij zullen er niet eens *een pijl in schieten*, vers 32, 33.

Hij zal genoodzaakt zijn zich met schande terug te trekken en zal geheel zijn onderonderneming duizend maal berouwen. God zelf neemt de verdediging van de stad op zich vers 34, en die persoon, die plaats, moet wel veilig wezen, waarvan Hij de bescherming op zich genomen heeft.

5. De eer en de trouw van God zijn verpand voor het doen van dit alles. Dat zijn grote dingen, maar hoe zullen zij tot stand komen? Wel, *de ijver des Heeren van de heirscharen zal dit doen*, vers 31.

Hij is de Heere van de heirscharen, heeft alle schepselen onder Zijn bevel, tot Zijn dienst, daarom is Hij instaat om het te doen. "Hij ijvert over Jeruzalem en over Zion met een grote ijver", Zacheria 1:14, haar als een kuise maagd ondertrouwd hebbende, zal Hij haar niet laten beledigen of mishandelen, vers 21.

"Gij hebt reden te denken dat gij het niet waardig zijt, dat zulke grote dingen voor u gedaan worden, maar Gods ijver zal het doen." Zijn ijver:

a. Voor zijn eigen eer, vers 34. "Ik zal het doen om Mijnentwil, om Mij een eeuwige naam te maken." Gods redenen om genadig te zijn vloeien voort uit Hemzelf.

b. Om Zijn waarheid: "Ik zal het doen om Mijns knechts Davids wil, niet om de wille van zijn verdienste, maar om de belofte aan hem gedaan en het verbond, dat met hem gemaakt is deze gewisse weldadigheden Davids." Zo worden al de verlossingen van de kerk gewerkt om der wille van Christus, de Zone Davids.

2 Koningen 19:35-37

Soms duurde het lang eer het woord van de profetie tot vervulling kwam en wat beloofd was geschiedde, maar hier was niet zodra het woord gesproken of het werk was gedaan.

I. Het leger van de Assyriërs werd geheel verslagen. In de nacht, welke onmiddellijk volgde na het zenden van deze boodschap aan Hizkia juist toen de vijand zich voor de stad had nedergeslagen en zich gereed maakte om zoals wij nu zeggen-de loopgraven te openen, in die nacht werd het gros van hun leger verslagen door een engel, vers 35.

Hizkia had geen genoegzame krijgsmacht tot zijn beschikking om een uitval op hen te doen en hun legerkamp aan te vallen, en God wilde ook niet dat dit door zwaard of boog geschieden zou, maar in het holle van de nacht zond Hij om hen aan te vallen Zijn engel, een verderfengel, die hun schildwachten, hoe waakzaam ook, konden ontdekken noch weerstaan. Het was niet door het zwaard van een machtige, noch door het zwaard van een geringe-dat is, niet door het zwaard van enig mens maar van een engel, dat het Assyrische leger vallen moest, Jesaja 31:8, van zo'n engel als die de eerstgeborenen van Egypte verslagen heeft.

Josefus zegt dat het geschiedde door een pestilentie, die hen terstond dood neervelde. Het aantal van de verslagenen was zeer groot, honderd vijf en tachtig duizend mannen onder wie ook waarschijnlijk Rabsake was. Toen de belegerden *zich des morgens vroeg opmaakten, zie, die allen waren dode lichamen,* er was nog nauwelijks een levende onder hen te bespeuren.

Sommigen denken dat bij die gelegenheid de 76ste psalm werd geschreven, waarin wij lezen dat *de stouthartigen beroofd zijn geworden en hun slaap gesluimerd hebben,* hun laatsten, hun langdurigen slaap, vers 6.

Zie hoe groot in kracht en vermogende heilige engelen zijn, als een engel in een nacht zo'n slachting kan aanrichten. Zie hoe zwak de machtigsten van de mensen zijn voor de almachtige God. Wie heeft ooit zijn hart tegen Hem verhard en is voorspoedig geweest? De hoogmoed en de Godslastering van de koning zijn gestraft door de verdelging van zijn leger. Al deze levens opgeofferd aan de heerlijkheid van God en de veiligheid van Zion. De profeet toont aan dat die grote vergadering aldaar werd toegelaten om "als garven te zijn tot de dorsvloer," Micha 5:12, 13.

II. De koning van Assyrië werd hierdoor tot de uiterste beschaming en verlegenheid gebracht, beschaamd om zich aldus na al zijn trots roemen en grootspreken verslagen te zien, niet instaat om zijn veroveringen voort te zetten en zich wat hij had te verzekeren-want wij kunnen onderstellen dat dit de bloem was van zijn leger-en in voortdurenden angst om zelf ook door zo'n slag geveld te worden. Hij *vertrok en toog heen en keerde weer,* die wijze van uitdrukking toont de grote beroering en verbijstering aan, waarin hij verkeerde, vers 36, en het duurde niet lang voordat God ook hem afsneed door de handen van *twee van zijn zonen,* vers 37.

1. Zij, die het deden, waren zeer slecht om hun eigen vader te doden (dien zij verplicht waren te beschermen) en dat terwijl hij zijn god aanbad! Het was een afschuwelijke misdaad! Maar:

2. God was er rechtvaardig in. Rechtvaardiglijk wordt aan de zonen toegelaten om tegen hun vader, die hen teelde, te rebelleren, toen hij rebelleerde tegen de God, die hem gemaakt heeft. Zij, wier kinderen ongehoorzaam en oneerbiedig jegens hen zijn, moeten eens bedenken en nagaan of zij zelf dit niet geweest zijn jegens hun Vader in de hemel. De God Israëls heeft genoeg gedaan om hem er van te overtuigen dat Hij de enig ware God is, die hij dus behoorde te aanbidden, maar hij volhardt in zijn afgoderij en zoekt bescherming bij zijn valse god tegen een God van onweerstaanbare macht.

Rechtvaardiglijk is zijn bloed gemengd met zijn offerande, die door zo'n klaar, duur verkregen bewijs van zijn dwaasheid om afgoden te aanbidden, niet overtuigd wil worden.

Aan zijn zonen, die hem vermoord hadden, werd toegelaten te ontkomen, er werd geen vervolging tegen hen ingesteld, zijn onderdanen waren misschien de regering moede van zo hoogmoedig een man en blijde hem kwijt te wezen. En zijn zonen kunnen temeer verschoonlijk door hen geacht zijn in hetgeen zij gedaan hebben, indien het waar is (wat bisschop Patrick gist) dat hij nu de gelofte deed van hen aan zijn god te offeren, zodat het tot eigen lijfsbehoud was dat zij hem opofferden. Zijn opvolger was een andere zoon van hem, Esar-Haddon, die niet, zoals zijn vader, zijn veroveringen scheen te willen uitbreiden, maar er veeleer een goed gebruik van wilde maken, want hij was de eerste die kolonies van Assyriërs gezonden heeft om het land van Samaria te bewonen, hoewel dit tevoren al vermeld is Hoofdstuk 17:24, zoals blijkt uit Ezra 4:2, waar de Samaritanen zeggen: het was Esar-Haddon, die ons herwaarts heeft doen optrekken.

HOOFDSTUK 20

1 In die dagen werd Hizkia krank tot stervens toe; en de profeet Jesaja, de zoon van Amoz, kwam tot hem, en zeide tot hem: Zo zegt de HEERE: Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven, en niet leven.
2 Toen keerde hij zijn aangezicht om naar den wand, en hij bad tot den HEERE, zeggende:
3 Och, HEERE, gedenk toch, dat ik voor Uw aangezicht in waarheid en met een volkomen hart gewandeld, en wat goed in Uw ogen is, gedaan heb. En Hizkia weende gans zeer.
4 Het gebeurde nu, als Jesaja uit het middelvoorhof nog niet gegaan was, dat het woord des HEEREN tot hem geschiedde, zeggende:
5 Keer weder en zeg tot Hizkia, den voorganger Mijns volks: Zo zegt de HEERE, de God van uw vader David: Ik heb uw gebed gehoord, Ik heb uw tranen gezien; zie, Ik zal u gezond maken; aan den derden dag zult gij opgaan in het huis des HEEREN;
6 En Ik zal vijftien jaren tot uw dagen toedoen, en zal u uit de hand des konings van Assyrie verlossen, mitsgaders deze stad; en Ik zal deze stad beschermen om Mijnentwil, en om Mijns knechts Davids wil.
7 Daarna zeide Jesaja: Neemt een klomp vijgen; en zij namen ze, en leiden ze op de zweer, en hij werd genezen.
8 Hizkia nu had gezegd tot Jesaja: Welk is het teken, dat de HEERE mij gezond maken zal, en dat ik den derden dag in des HEEREN huis zal opgaan?
9 En Jesaja zeide: Dit zal u een teken van den HEERE zijn, dat de HEERE het woord, dat Hij gesproken heeft, doen zal: Zal de schaduw tien graden voorwaarts gaan, of tien graden achterwaarts keren?
10 Toen zeide Hizkia: Het is der schaduwe licht, tien graden nederwaarts te gaan; neen, maar dat de schaduw tien graden achterwaarts kere.
11 En Jesaja, de profeet, riep den HEERE aan; en Hij deed de schaduw tien graden achterwaarts keren in de graden, dewelke zij nederwaarts gegaan was, in de graden van Achaz' zonnewijzer.
12 Te dier tijd zond Berodach Baladan de zoon van Baladan, de koning van Babel, brieven en een geschenk aan Hizkia; want hij had gehoord, dat Hizkia krank geweest was.
13 En Hizkia hoorde naar hen, en hij toonde hun zijn ganse schathuis, het zilver, en het goud, en de specerijen, en de beste olie, en zijn wapenhuis, en al wat gevonden werd in zijn schatten; er was geen ding in zijn huis, noch in zijn ganse heerschappij, dat hij hun niet toonde.
14 Toen kwam de profeet Jesaja tot den koning Hizkia, en zeide tot hem: Wat hebben die mannen gezegd, en van waar zijn zij tot u gekomen? En Hizkia zeide: Zij zijn uit verren lande gekomen, uit Babel.
15 En hij zeide: Wat hebben zij gezien in uw huis? En Hizkia zeide: Zij hebben alles gezien, wat in mijn huis is; geen ding is er in mijn schatten, dat ik hun niet getoond heb.
16 Toen zeide Jesaja tot Hizkia: Hoor des HEEREN woord.
17 Zie, de dagen komen, dat al wat in uw huis is, en wat uw vaderen tot dezen dage toe opgelegd hebben, naar Babel weggevoerd zal worden; er zal niets overgelaten worden, zegt de HEERE.
18 Daartoe zullen zij van uw zonen, die uit u zullen voortkomen, die gij gewinnen zult, nemen, dat zij hovelingen zijn in het paleis des konings van Babel.
19 Maar Hizkia zeide tot Jesaja: Het woord des HEEREN, dat gij gesproken hebt, is goed. Ook zeide hij: Zou het niet, naardien vrede en waarheid in mijn dagen wezen zal?

20 Het overige nu der geschiedenissen van Hizkia, en al zijn macht, en hoe hij den vijver en den
watergang gemaakt heeft, en water in de stad gebracht heeft, zijn die niet geschreven in het boek der
kronieken der koningen van Juda?
21 En Hizkia ontsliep met zijn vaderen; en zijn zoon Manasse werd koning in zijn plaats.

I. In dit hoofdstuk hebben wij Hizkia's ziekte en zijn herstel in verhoring van gebed, in vervulling van een belofte, in het gebruik van middelen, en bevestigd door een teken, vers 1-11.

II. Hiskia's zonde en zijn herstel daarvan vers 12-19. In die beide aangelegenheden is Jesaja Gods boodschapper tot hem geweest.

III. Het einde van zijn regering, vers 20, 21.

Koningen 20:1-11

De gewijde geschiedschrijver had ons de Godlasterende Sanherib getoond afgesneden in het midden van zijn uitzicht op het leven, hier toont hij ons de biddende Hizkia verlost in het midden van zijn uitzicht op de dood, de dagen van de eerste verkort, die van de laatste verlengd.

I. Wij hebben hier Hizkia's ziekte. In die dagen, dat is: in hetzelfde jaar, waarin de koning van Assyrië Jeruzalem had belegerd, want hij heeft in het geheel negen en twintig jaren geregeerd, en daar hij nu nog vijftien jaren heeft geleefd, moet hij nu in het veertiende jaar van zijn regering geweest zijn, Hoofdstuk 18:13.

Sommigen denken dat dit was in de tijd, toen de Assyriërs de stad belegerden, of er toebereidselen voor maakten, omdat God belooft, vers 6 : *Ik zal deze stad beschermen* welke belofte later herhaald werd, toen het gevaar het dreigendst was, Hoofdstuk 19:34.

Anderen denken dat het kort na Sanheribs nederlaag was, en dan toont het ons het onzekere van al onze genietingen en vertroostingen in deze wereld. Hizkia wordt temidden van zijn triomferen in de gunst van God en over de strijdmacht van zijn vijanden door ziekte bevangen, en bevindt zich onder het vonnis des doods, daarom moeten wij ons altijd verheugen met beving. Hij schijnt door de pest te zijn aangetast, want wij lezen van de zweer, of pestbuil vers 7.

Dezelfde ziekte, die de Assyriërs had gedood, was ook over hem gekomen, God nam haar van hem af en legde haar op zijn vijanden. Geen grootheid of goedheid vrijwaart tegen ziekte, zware, dodelijke ziekte. Hizkia is nu onlangs boven de meeste mensen bevoorrecht door de hemel, en toch is hij in het midden van zijn dagen, -nog onder de veertig jaren-ziek en stervende, en misschien vreesde hij nog te meer dat zijn ziekte hem noodlottig zou zijn, omdat zijn vader op ongeveer die leeftijd gestorven is, nog twee of drie jaar jonger. In het midden van het leven ontmoet ons de dood.

II. Er wordt hem een boodschap gezonden om zich op de dood te bereiden. Zij wordt hem gebracht door Jesaja, die in het vorige hoofdstuk tweemaal de brenger was van een goede tijding voor hem. Wij kunnen niet verwachten van Gods profeten iets anders te ontvangen dan wat zij van de Heere hebben ontvangen, en wij moeten het welkom heten of het ons aangenaam of onaangenaam is. Hij zegt hem:

1. Dat zijn ziekte dodelijk is en, zo hij niet door een wonder van genade herstelt, stellig noodlottig zal zijn. Gij zult *sterven, en niet leven.*

2. Dat hij zich daarom zo spoedig mogelijk gereed moet maken voor de dood. Dit moeten wij ons ten sterkste verplicht achten te doen als wij nog gezond zijn, maar het sterkst komt die roepstem tot ons als wij ziek worden. Dan moeten wij het hart bereiden door vernieuwde daden van bekering en geloof en overgegevenheid aan God met een blijmoedig vaarwel aan deze wereld en een welkom aan de betere wereld, en, zo het tevoren nog niet geschied is, (dat het beste en verstandigste is) het huis bereiden. Maak uw testament, beschik over hetgeen gij hebt, breng uw zaken zo goed mogelijk in orde, tot gerief en gemak van hen die na u komen. Jesaja spreekt tot Hizkia niet van zijn *koninkrijk,* maar alleen van zijn *huis.* David, een profeet zijnde, had macht om te bepalen, wie na

hem regeren zou, maar andere koningen hebben zich niet vermeten om hun kroon, evenals hun goederen en bezittingen, te vermaken.

III. Zijn gebed, dat hij toen gebeden heeft. *Hij bad tot de Heere,* vers 2. Is iemand ziek? Laat er voor hem, laat er met hem gebeden worden, en laat hem zelf bidden. Hizkia had bevonden, zoals wij in het vorige hoofdstuk gezien hebben, dat het niet tevergeefs was om tot God te gaan, en dat op het gebed des geloofs een antwoord des vredes volgt, en daarom zal hij God aanroepen zolang als hij leeft.

Gebedsverhoring wekt ons op, moedigt ons aan, om te volharden in gebed. Hij had nu in zichzelf het vonnis des doods ontvangen, en:

1. Zo dit vonnis vernietigbaar is, dan moet het vernietigd worden door het gebed. Als God voornemens van genade heeft, dan wil Hij *er om verzocht worden,* Ezechiel 36:37. Wij hebben niet, omdat wij niet bidden, of niet recht bidden.

2. Zo het niet vernietigbaar is, dan is gebed het beste middel om zich voor de dood te bereiden, omdat wij door het gebed kracht en genade verkrijgen om ons instaat te stellen goed te eindigen.

Merk op:

A. De omstandigheden bij dit gebed.

a. *Hij keerde zijn aangezicht om naar de wand,* waarschijnlijk toen hij te bed lag. Dit deed hij misschien tot afzondering. Hij kon zich niet naar zijn binnenkamer begeven, zoals hij placht te doen, maar zo goed als hij kon zonderde hij zich af, wendde hij zich af van het gezelschap dat om hem heen was, teneinde met God te spreken. Als wij voor ons gebed niet zo alleen en afgezonderd kunnen wezen als wij wensen, of er de uitwendige vorm van eerbied en plechtigheid niet aan kunnen geven, dan moeten wij het daarom niet nalaten, maar er ons toe schikken zo goed als wij kunnen. Sommigen denken dat hij zijn aangezicht omkeerde naar de tempel, om te tonen hoe gaarne hij derwaarts op zou willen gaan, om zijn gebed te bidden, (zoals hij vroeger gedaan heeft, Hoofdstuk 19:1, 14), indien hij er toe instaat ware geweest, en gedenkende hoe grote aanmoediging gegeven was aan alle gebeden, die in, of met het aangezicht naar, dat huis gedaan zouden worden. Christus is onze tempel, op Hem moeten wij in al onze gebeden het oog hebben, want niemand, geen mens of gebed, komt tot de Vader dan door Hem.

b. *Hij weende geheel zeer.* Sommigen leiden hier uit af dat hij niet gewillig was om te sterven. Het ligt in de aard van de mens om beducht te zijn voor de scheiding van lichaam en ziel, en het was niet vreemd indien de Oud-Testamentische heiligen, aan wie de toekomende wereld slechts duister geopenbaard was, niet zo bereid waren om deze wereld te verlaten als Paulus en andere Nieuw-Testamentise heiligen. Er was ook iets bijzonders in Hizkia's geval, hij was nu in het midden van zijn zegenrijke arbeid, hij had een goed werk van reformatie begonnen, dat, vreesde hij, vanwege het bederf des volks ter aarde zou vallen, indien hij nu stierf.

Indien dit was voor de nederlaag van het Assyrische leger, zoals sommigen denken, dan kan hij afkerig zijn geweest van te sterven, omdat zijn rijk in groot, dreigend gevaar was van te gronde te

gaan. Het blijkt niet dat hij toen een zoon had, Manasse, die hem heeft opgevolgd, werd pas drie jaren later geboren, en zo hij kinderloos sterft, dan zullen beide de vrede van zijn rijk en de belofte, gedaan aan David, in gevaar zijn.

Doch misschien waren het slechts tranen van dringend smeken, uitdrukkingen van diepe aandoening in het gebed. Jakob heeft geweend en gesmeekt, en onze gezegende Heiland heeft hoewel Hij volkomen gewillig en bereid was te sterven, toch gebeden en smekingen met sterke roeping en tranen geofferd tot dengenen, "die Hem uit de dood kon verlossen," Hebreeen 5:7.

Laat Hizkia's gebed zijn tranen verklaren, en daarin vinden wij niets, dat hem aanduidt als onder een vrees voor de dood te zijn, die pijn heeft.

B. Het gebed zelf: *Heere, gedenk toch dat ik voor Uw aangezicht in waarheid en met een volkomen hart gewandeld heb,* en wil mij of in het leven sparen, opdat ik voortga met aldus voor Uw aangezicht te wandelen, of indien mijn werk afgedaan is, wil mij dan ontvangen in die heerlijkheid, welke Gij bereid hebt voor hen die aldus wandelen.

Merk hier op:

a. De beschrijving van Hizkia's Godsvrucht: hij heeft zijn wandel in de wereld gehad met oprechte bedoelingen. "Ik heb gewandeld voor Uw aangezicht, als onder Uw oog, en met het oog gericht op U, uit een recht beginsel, *in waarheid en met een volkomen hart* en naar een rechte regel, *ik heb gedaan dat goed is in Uwe ogen."*

b. De vertroosting, die hij smaakte door hieraan te denken, het maakte zijn ziekbed zacht. Het getuigenis van het geweten voor ons, dat wij in oprechtheid voor Gods aangezicht hebben gewandeld, zal ons grotelijks tot steun en blijdschap strekken als wij de dood in het aangezicht moeten zien, 2 Corinthiers 1:12.

c. Zijn nederig melding maken er van bij God. *Och Heere, gedenk toch,* niet alsof God het nodig heeft om door ons aan iets indachtig gemaakt te worden, Hij is groter dan ons hart, en weet alle dingen, of als zou de beloning verschuldigd zijn en alsof zij geëist kon worden, als iets dat de mens toekomt, alleen Christus' gerechtigheid verkrijgt ons genade en barmhartigheid, maar op onze oprechtheid mag gepleit worden als op de voorwaarde van het verbond, die God in ons gewerkt heeft. "Heere, het is het werk Uwer eigen handen, erken het, Heere."

Hizkia bidt niet: "Heere, spaar mij," of "Heere, neem mij tot U, Gods wil geschiede," maar, *Heere gedenk mij, laat mij, hetzij ik leve of sterve, de Uwe zijn.*

IV. Het antwoord, dat God onmiddellijk op dit gebed van Hizkia gegeven heeft. De profeet was nog slechts tot aan het middelvoorhof gegaan, toen hij teruggezonden werd met een andere boodschap aan Hizkia, vers 4,5, om hem te zeggen dat hij herstellen zal.

Niet dat er bij God ja en neen is of dat Hij zegt en dan weer Zijn zeggen terugroept, maar op Hizkia's gebed, dat Hij voorzag en waartoe Zijn Geest hem geneigd had, heeft God voor hem gedaan wat Hij anders niet gedaan zou hebben.

God noemt Hizkia hier *de voorganger Zijns volks,* om te kennen te geven dat Hij hem dit uitstel verleende om de wille Zijns volks, omdat zij in deze tijd van oorlog zo'n voorganger of kapitein slecht konden missen. Hij noemt zich *de God Davids* om te kennen te geven dat Hij hem uitstel verleende vanwege het verbond, gemaakt met David, en de belofte dat Hij hem altijd een lamp toerichten zal.

In Zijn antwoord:

1. Eert God zijn gebeden door de nota, die Hij er van neemt, en Zijn verwijzen er naar in deze boodschap. *Ik heb uw gebed gehoord, Ik heb uw tranen gezien.* Gebeden, waarin veel leven en aandoening des harten is, zijn zeer bijzonder welbehagelijk aan God.

2. God overtreft zijn gebeden, doet meer dan waarom hij vroeg. Hij bad slechts dat God zijn oprechtheid wilde gedenken maar God belooft hier:

a. Hem te herstellen uit zijn ziekte, *Ik zal u gezond maken.* Krankheden zijn Zijn dienaressen, gelijk zij gaan waarheen Hij ze zendt, zo komen zij als Hij ze terugroept, Mattheus 8:8, 9. 'Ik ben de HEERE uw Heelmeester!," Exodus 15:26.

b. Hem dermate gezond te maken, dat hij *ten derden dage zal opgaan in het huis des Heeren,* om dankzegging te doen. God kende Hizkia's hart, hoe innig hij de woning van Gods huis beminde en de plaats van Zijn heerlijkheid, en dat hij, zodra hij weer wèl was, de openbare inzettingen zou gaan bijwonen: daarheen heeft hij zijn aangezicht gekeerd toen hij ziek was, en daarheen zal hij zijn voeten richten zodra hij hersteld is, en daarom wijl er niets was, dat hem meer genoegen zou doen, belooft Hij hem dit. *Laat mijne ziel leven, en zij zal U loven,* de man, die door Christus genezen was, werd spoedig daarna "in de tempel gevonden," Johannes 5:14.

c. Doordat vijftien jaren aan zijn leven werden toegevoegd, is hij toch geen oud man geworden, het zal hem slechts tot vier of vijf en vijftigjarige leeftijd brengen, toch was dit langer dan hij verwacht had te zullen leven. Zijn huurceel, die hij dacht afgelopen te zijn, werd vernieuwd. Wij weten van geen enkel ander voorbeeld dat aan iemand gezegd werd hoelang hij zou leven, deze Godvruchtige heeft er ongetwijfeld een goed gebruik van gemaakt, maar God heeft ons wijselijk hieromtrent in het onzekere gelaten, opdat wij ten allen tijde bereid zouden zijn.

d. Jeruzalem te verlossen van de koning van Assyrië, vers 6.

Hierop was Hizkia's hart evenzeer gezet als op zijn herstel uit de ziekte, en daarom wordt er de belofte van herhaald.

Indien dit was na de opbreking van het beleg, dan was er toch nog wel reden om te vrezen dat Sanherib zich weer herstellen en terugkeren zou. Neen zegt God, *Ik zal deze stad beschermen.*

V. De middelen, die tot zijn herstel werden aangewend, vers 7.

Jesaja was zijn arts, hij schreef een uitwendig middel voor, iets zeer goedkoops en gewoons, "legt een *klomp vijgen op de zweer,* om haar te doen rijpen, zodat de ziektestof langs die weg

verwijderd zal worden." Dit kon iets bijdragen tot de genezing, en toch in aanmerking genomen de hoogte, waartoe de ziekte was gekomen, en hoe plotseling zij tot staan werd gebracht, was de genezing er niet minder wonderdadig om. Als wij ziek zijn, dan is het onze plicht om gebruik te maken van de middelen, die de natuur te hulp kunnen komen, want anders vertrouwen wij niet op God, maar verzoeken Hem. Eenvoudige, gewone geneesmiddelen moeten niet veracht worden, want velen van de zodanigen heeft God in Zijn genade dienstbaar gesteld voor de mens, uit aanmerking van de armen. Wat God voorschrijft zal Hij van kracht doen zijn ten goede.

Vl. Het teken, dat gegeven werd ter aanmoediging van zijn geloof.

1. Hij verzocht er om, niet uit wantrouwen in de macht of de belofte van God, of dat hij er aan twijfelde, maar omdat hij hetgeen beloofd was als zeer groot beschouwde, wel waardig was om aldus bevestigd te worden, en omdat God zich op die wijze placht te verheerlijken en gunst te betonen aan Zijn volk. En hij gedacht hoe misnoegd God geweest is op zijn vader, omdat hij geweigerd had zo'n teken te vragen, Jesaja 7:10 12.

Merk op: Hizkia vroeg: *welk is het teken,* niet dat ik zal opgaan naar de stoelen des gerichts of naar de poort, maar *dat ik in het huis des Heeren zal opgaan?"* Daarvoor wenste hij te herstellen, dat hij God mocht verheerlijken, *Zijn lof mocht vertellen in de poorten van Zion.* Het is niet de moeite waard om voor iets anders te leven dan om God te dienen.

2. Het werd hem in de keus gegeven of de zon voorwaarts of achterwaarts zou gaan, want voor de Almacht was dit gelijk, en het zou zoveel waarschijnlijker zijn geloof bevestigen, indien hij koos wat hij dacht het moeilijkst te zijn, misschien verwijst hiernaar het woord van de profeet, Jesaja 45:11, 'Vraagt Mij van toekomende dingen, van Mijne kinderen, geeft Mij bevel van het werk Mijner handen."

Men onderstelt dat de graden halve uren waren, en dat het juist middag was toen het voorstel gedaan werd, en nu is de vraag: "Zal de zon teruggaan naar haar plaats om zeven uur in de morgen of vooruitgaan naar haar plaats om vijf uur na de middag?"

3. Hij verlangt ootmoedig dat de zon tien graden achterwaarts zal gaan, omdat beide wel een groot wonder zouden zijn, maar daar het de natuurlijke loop van de zon was om voorwaarts te gaan, zal haar achterwaarts gaan nog temeer vreemd en opvallend zijn en voor Hizkia nog meer de betekenis hebben, dat hij "tot de dagen van zijn jonkheid zal wederkeren," Job 33:25, en van het verlengen van zijn levensdag. Dienovereenkomstig geschiedde het, op het gebed van Jesaja, vers 11 , hij riep op bijzondere volmacht en leiding God aan en God deed de zon tien graden achterwaarts gaan, hetgeen voor Hizkia (want voor hem was het teken bedoeld) zichtbaar was door het teruggaan van de schaduw op de zonnewijzer van Achaz, waarop hij waarschijnlijk door het venster van zijn kamer zien kon, en hetzelfde werd opgemerkt op alle andere zonnewijzers, tot zelfs in Babylon toe, 2 Kronieken 32:31.

Of die teruggaande beweging van de zon gradueel was of "per saltum" plotseling-als met een sprong, of zij terugging met dezelfde tred als waarmee zij gewoon was voorwaarts te gaan, waardoor de dag tien uren langer werd dan gewoonlijk of plotseling terugging en na een kleine wijle weer teruggebracht werd naar haar plaats, zodat er geen verandering kwam in de toestand van de

hemellichamen (zoals de geleerde bisschop Patrick denkt) wordt ons niet gezegd, maar dit wonderwerk toont de macht van God in hemel zowel als op aarde, hoezeer Hij achtslaat op het gebed, en de grote gunst, die Hij betoont aan Zijn uitverkorenen.

De schijnbaar aannemelijke afgoderij van de heidenen was hun aanbidding van de zon, maar door dit wonder werd zij tentoongesteld als de grootste dwaasheid en ongerijmdheid, want hieruit bleek dat hun god onder het bedwang was van de God Israëls.

Dr. Lightfoot oppert het denkbeeld dat de vijftien liederen Hammaälôth of van de opgangen Psalm 120 en verv. misschien aldus genoemd zijn, omdat zij door Hizkia gekozen werden om met begeleiding van zijn snarenspel gezongen te worden, Jesaja 38:20 ter herinnering aan dit wonder en aan de vijftien jaren, die aan zijn leven toegevoegd werden, en hij wijst er op dat veel in deze psalmen van toepassing is op Jeruzalems benauwdheid en verlossing en op Hizkia's ziekte en herstel.

I. Hier wordt een gezantschap aan Hizkia gezonden door de koning van Babel, om hem geluk te wensen met zijn herstel, vers 12. De koningen van Babel waren tot nu toe slechts onderkoningen geweest van de koningen van Assyrië en aan hen schatplichtig, en Nineve was de koninklijke stad. Wij vinden Babel onderworpen aan de koning van Assyrië, Hoofdstuk 17:24. Maar deze koning van Babel begon zelfstandig op te treden, en langzamerhand ondergingen de dingen zulk een verandering, dat Assyrië aan de koningen van Babel onderworpen werd. Deze koning van Babel zond een gezantschap om Hizkia te begroeten en zich in een dubbel opzicht aangenaam bij hem te maken.

1. Ten opzichte van de Godsdienst. De Babyloniërs aanbaden de zon, en bemerkende welke eer hun god Hizkia had aangedaan door om zijnentwil terug te gaan, achtten zij zich ook verplicht hem te eren. Het is goed diegenen tot onze vrienden te hebben, van wie wij bemerken dat zij gunstgenoten des hemels zijn.

2. Ten opzichte van burgerlijke belangen. Indien de koning van Babel er nu aan dacht om van de koning van Assyrië af te vallen, dan was het staatkundig beleid om Hizkia aan zijn zijde te krijgen, in verhoring van wiens gebeden en tot wiens bescherming de hemel die noodlottigen slag aan de koning van Assyrië had toegebracht. Hij achtte zich verplicht aan Hizkia en zijn God voor de verzwakking van de Assyrische krijgsmacht, en hij had reden om te geloven dat hij geen machtiger, schatbaarder bondgenoot kon hebben dan in hem, die zoveel invloed had in de bovenwereld. Daarom heeft hij hem alle mogelijke beleefdheid bewezen door hem gezanten, brieven en een geschenk te zenden.

II. Het vriendelijke onthaal, dat Hizkia deze gezanten gaf, vers 13..

Het was zijn plicht hun beleefdheid te bewijzen en hen te ontvangen met de eerbied, die aan gezanten verschuldigd is, maar hij ging er te ver in.

1. Hij *hoorde naar hen*. Hoewel zij afgodendienaars waren, werd hij toch gemeenzaam met hen, bewilligde hij er gaarne in om een verbond aan te gaan met de koning, hun meester en stond hun alles toe, waarvoor zij gekomen waren. Hij was openhartiger met hen dan hij behoorde te wezen, en was niet genoeg op zijn hoede. Welke reden had hij, die in verbond was met God, om zo gretig een

verbond aan te nemen met een heidensen vorst, of om zoveel waarde te hechten aan zijn betoon van eerbied? Welke eer kon dit gezantschap toevoegen aan iemand, die zo hogelijk door God begunstigd en geëerd werd, dat hij er zo hoog mee ingenomen was?

2. Hij was er al te zeer op gesteld om hun zijn paleis te tonen, zijn schatten en zijn magazijnen, opdat zij zouden zien en aan hun meester konden zeggen welk een groot koning hij was, en hoe wèl de eer waardig, die hun meester hem aandeed. Er is niet gezegd dat hij hun de tempel toonde, het boek van de wet, en de wijze van de Godsverering, teneinde hen voor de ware Godsdienst te winnen, waartoe hij nu een goede gelegenheid had, maar uit hoffelijkheid jegens hen, uit vrees dat zij er door beledigd zouden zijn liet hij dit na, en toonde hun de rijke meubelen van zijn huis, zijn schatten, die hij vergaderd had, nadat de koning van Assyrië zijn schatkist geledigd had, zijn *zilver en goud en specerijen.* Al de kostbaarheden, die hij bezat, toonde hij hun, hetzij in eigen persoon of door zijn beambten. En welk kwaad was daar nu in?

Wat is er, dat meer gewoonlijk en naar wij denken meer onschuldig gedaan wordt, dan om aan vreemdelingen de rijkdommen en zeldzaamheden van een land te laten zien? Onze vrienden onze huizen en de meubelen er van, onze tuinen, onze stallen en onze boekerijen te tonen? Maar zo wij dit doen in de hoogmoed van ons hart, zoals Hizkia het gedaan heeft, om de lof en de toejuiching van de mensen te verkrijgen en er God de lof niet voor geven dan wordt het zonde voor ons, zoals het zonde is geworden voor hem.

III. Hizkia wordt over deze zaak ondervraagd, vers 14, 15.

Jesaja, die dikwijls zijn vertrooster is geweest, is nu zijn bestraffer. De gezegende Geest is beide, Johannes 16:7, 8. Evangeliedienaren moeten beide zijn, al naar de gelegenheid het meebrengt. Jesaja sprak in de naam van God, en daarom roept hij hem ter verantwoording als iemand, die met gezag is bekleed. Wie zijn dezen? Vanwaar komen zij? Wat wijlen zij? Wat hebben zij gezien?"

Hizkia onderwierp zich niet alleen aan deze ondervraging, (hij vroeg hem niet: "Wat gaat het u aan, of, waar bemoeit gij u mede?") maar deed een openhartige bekentenis: *geen ding is er in mijn schatten, dat ik hun niet getoond heb.* Waarom heeft hij hen dan niet tot Jesaja gebracht en hem aan hen getoond, die zonder enige twijfel de beste schat was, die hij had in zijn gebied, en die door zijn gebeden en profetieën het middel is geweest voor al de wonderen, waarnaar deze gezanten zijn komen vragen? Ik hoop dat Hizkia thans dezelfde waardering had voor Jesaja, die hij voor hem gehad heeft in zijn benauwdheid, maar het zou hem betaamd hebben dit te tonen, door deze gezanten in de eerste plaats tot hem te brengen, waardoor de misstap, die hij deed, voorkomen zou zijn.

IV. Het vonnis over hem geveld wegens zijn hoogmoed en ijdelheid, en het al te grote behagen, dat hij had in de dingen van deze wereld, nadat hij onlangs zo innig bekend was geworden met de Goddelijke dingen. Het vonnis luidt, vers 17, 18

1. Dat de schatten, waarop hij zo trots was, later een prooi van de vijand zullen worden, die zijn geslacht er van zullen beroven. Het is rechtvaardig in God om ons datgene te ontnemen, hetwelk ons een oorzaak is tot hoogmoed en waarop wij ons vertrouwen stellen.

2. Dat de koning van Babel, met wie hij zo gaarne een verbintenis sloot, de vijand zal wezen, aan wie zijn schatten ten prooi zullen worden. Niet dat het om deze zonde was, dat dit oordeel over hen gebracht werd, de zonden van Manasse, zijn afgoderijen en moorden waren de oorzaak van deze ramp, maar zij wordt nu aan Hizkia voorzegd om hem de dwaasheid te doen zien van zijn hoogmoed en van zijn waardering van de koning van Babel, en er hem beschaamd over te maken.

Hizkia wilde de koning van Babel behulpzaam zijn om zich te verheffen en de buitensporige macht van de koningen van Assyrië te fnuiken, maar hem wordt gezegd dat de adder, die hij aan zijn boezem koestert, weldra die boezem zal bijten en dat zijn koninklijk zaad de slaven zullen worden van de koning van Babel, hetgeen vervuld werd, Daniel 1:1 en verv. Door niets kon Hizkia meer vernederd zijn dan door zo'n gedachte. Babel zal het verderf wezen van hen, die Babel beminnen. Wijs en gelukkig dus zijn zij, "die van haar uitgaan," Openbaring 18:4.

V. Hizkia's ootmoedige en geduldige onderwerping aan dit vonnis. Merk op, hoe hij door redenering met zichzelf tot die onderworpenheid komt.

1. Hij stelt het vast als een waarheid, dat *het woord des Heeren goed is,* ook dit woord hoewel het een bedreiging is want dat zijn al Zijn woorden. Het is niet slechts recht, maar goed, want gelijk Hij niemand onrecht doet zo bedoelt Hij ook geen kwaad voor Godvruchtigen. Het is goed, want Hij zal er goed uit doen voortkomen, en mij goed doen door het vooruitzicht er van. Dit behoren wij te geloven van elke beschikking van Zijn voorzienigheid, zij is goed, zij werkt mee ten goede.

2. Hij neemt nota van datgene in dit woord, dat goed was, namelijk dat hij dit kwaad niet zal beleven, en er nog veel minder in zal delen. Hij maakt het beste van dit kwade: Is het niet goed? Ja voorzeker is het goed, en beter dan ik verdien. Als oprechte boetvaardigen onder de bestraffingen Gods zijn, dan noemen zij ze niet alleen rechtvaardig, maar goed, zij onderwerpen zich niet slechts aan de straf hunner ongerechtigheid, maar nemen haar aan. Dat heeft Hizkia gedaan, en hieruit bleek dat hij zich waarlijk verootmoedigde om de verheffing zijns harten.

Als wij te eniger tijd onder duistere beschikkingen zijn van Gods voorzienigheid, als de vooruitzichten donker zijn ten opzichte van onze persoonlijke belangen of van de openbare aangelegenheden, dan moeten wij letten op hetgeen voor ons is, zowel als op wat tegen ons is, opdat wij God eren door dankzegging, en onze ziel bezitten in onze lijdzaamheid.

Wat de openbare aangelegenheden betreft, wij moeten ze goed achten, indien vrede en waarheid in onze dagen wezen zal. Dat is: wat ons overigens ook moge ontbreken, zo wij vrede en waarheid hebben, is het goed, als de ware Godsdienst beleden en beschermd wordt, als wij Bijbels en leraren hebben en er in vrede van kunnen genieten zonder verschrikt te zijn door oorlog of vervolging. Welke benauwdheid er ook kome, als wij heengegaan zullen zijn, het is goed, zo in onze degen alles wèl is.

Niet alsof wij onverschillig en onbezorgd moeten zijn omtrent het nageslacht, het is een smart om kwaad te voorzien, maar wij moeten erkennen dat de opschorting van de oordelen een grote gunst is in het algemeen, en als zij zolang uitgesteld worden, dat wij in vrede kunnen sterven, dan is dit een bijzondere gunst jegens ons. Wij weten niet hoe wij de beproeving zouden dragen, en daarom hebben wij reden om het goed te achten, zo wij slechts veilig in de hemel zijn eer zij komt.

Eindelijk. Hier is het besluit van Hizkia's leven en van zijn geschiedenis, vers 20, 21. In 2 Kronieken 29 -32 is veel meer vermeld van Hizkia's werk van reformatie dan in dit Boek van de koningen, en in de burgerlijke kronieken die nu niet meer in wezen zijn, schijnt nog veel meer verhaald te zijn van zijn macht en de goede diensten door hem bewezen aan Jeruzalem, inzonderheid van zijn brengen van water door buizen naar de stad.

Overvloed van water te hebben, zonder er om te twisten en zonder verschrikt te worden door het gedruis van de schutteren tussen de plaatsen waar men water schept, het bij-de-hand hebben ten onze gerieve, dat moet als een grote zegen en weldaad beschouwd worden, want gebrek aan water is een grote ramp. Maar hier verlaat hem deze geschiedschrijver.

Hij *ontsliep met zijn vaderen,* en zijn troon kwam in het bezit van een zoon die zeer slecht was, want oudere kunnen aan hun kinderen geen genade geven. De goddeloze Achaz was de zoon van een Godvruchtigen vader en de vader van een Godvruchtigen zoon, de heilige Hizkia was de zoon van een goddeloze vader en de vader van een goddeloze zoon.

Toen het land niet hervormd was zoals het had moeten wezen door een goede regering, werd het geteisterd en rijpte het tot verderf door een slechte, maar werd dan weer op de proef gesteld door een goede, opdat het zou blijken hoe afkerig God er van was Zijn volk te verstoten.

HOOFDSTUK 21

1 Manasse was twaalf jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde vijf en vijftig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Hefzi-bah.
2 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, naar de gruwelen der heidenen, die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israels uit de bezitting verdreven had.
3 Want hij bouwde de hoogten weder op, die Hizkia, zijn vader, verdorven had; en hij richtte Baal altaren op, en maakte een bos, gelijk als Achab, de koning van Israel, gemaakt had, en boog zich neder voor al het heir des hemels, en diende ze.
4 En hij bouwde altaren in het huis des HEEREN, waarvan de HEERE gezegd had: Te Jeruzalem zal Ik Mijn Naam zetten.
5 Daartoe bouwde hij altaren voor al het heir des hemels, in beide de voorhoven van het huis des HEEREN.
6 Ja, hij deed zijn zoon door het vuur gaan, en pleegde guichelarij en gaf op vogelgeschrei acht; en hij stelde waarzeggers en duivelskunstenaren; hij deed zeer veel kwaads in de ogen des HEEREN, om Hem tot toorn te verwekken.
7 Hij stelde ook een gesneden beeld van het bos, dat hij gemaakt had, in het huis, waarvan de HEERE gezegd had tot David, en tot zijn zoon Salomo: In dit huis, en in Jeruzalem, die Ik uit alle stammen van Israel verkoren heb, zal Ik Mijn Naam zetten in eeuwigheid.
8 En Ik zal niet voortvaren den voet van Israel te bewegen uit dit land, dat Ik hun vaderen gegeven heb; alleenlijk, zo zij waarnemen te doen, naar alles, wat Ik hun geboden heb, en naar de ganse wet, die Mijn knecht Mozes hun geboden heeft.
9 Maar zij hoorden niet; want Manasse deed hen dwalen, dat zij erger deden dan de heidenen, die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israels verdelgd had.
10 Toen sprak de HEERE door den dienst van Zijn knechten, de profeten, zeggende:
11 Dewijl dat Manasse, de koning van Juda, deze gruwelen gedaan heeft, erger doende dan al wat de Amorieten gedaan hebben, die voor hem geweest zijn, ja, ook Juda door zijn drekgoden heeft doen zondigen;
12 Daarom, alzo zegt de HEERE, de God Israels: Ziet, Ik zal een kwaad over Jeruzalem en Juda brengen, dat een ieder, die het hoort, beide zijn oren klinken zullen.
13 En Ik zal over Jeruzalem het meetsnoer van Samaria trekken, mitsgaders het paslood van het huis van Achab; en Ik zal Jeruzalem uitwissen, gelijk als men een schotel uitwist; men wist dien uit, en men keert hem om op zijn holligheid.
14 En Ik zal het overblijfsel Mijns erfdeels verlaten, en zal ze in de hand hunner vijanden geven; en zij zullen tot een roof en plundering worden al hun vijanden.
15 Daarom, dat zij gedaan hebben dat kwaad was in Mijn ogen, en Mij tot toorn verwekt hebben, van dien dag, dat hun vaderen van Egypte uitgegaan zijn, ook tot op dezen dag toe.
16 Daartoe vergoot Manasse ook zeer veel onschuldig bloed, totdat hij Jeruzalem van het ene einde tot het andere vervuld had; behalve zijn zonde, die hij Juda zondigen deed, doende wat kwaad was in de ogen des HEEREN.
17 Het overige der geschiedenissen van Manasse, en al wat hij gedaan heeft, en zijn zonde, die hij gezondigd heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
18 En Manasse ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven in den hof van zijn huis, in den hof van Uzza; en zijn zoon Amon werd koning in zijn plaats.
19 Amon was twee en twintig jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde twee jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Mesullemet, een dochter van Haruz van Jotba.

20 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN; gelijk als zijn vader Manasse gedaan had.
21 Want hij wandelde in al den weg, dien zijn vader gewandeld had, en hij diende de drekgoden, die zijn vader gediend had, en hij boog zich voor die neder.
22 Zo verliet hij den HEERE, den God zijner vaderen, en hij wandelde niet in den weg des HEEREN.
23 En de knechten van Amon maakten een verbintenis tegen hem, en zij doodden den koning in zijn huis.
24 Maar het volk des lands versloeg allen, die tegen den koning Amon een verbintenis gemaakt hadden; en het volk des lands maakte zijn zoon Josia koning in zijn plaats.
25 Het overige nu der geschiedenissen van Amon, wat hij gedaan heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
26 En men begroef hem in zijn graf, in den hof van Uzza; en zijn zoon Josia werd koning in zijn plaats.

In dit hoofdstuk hebben wij een kort maar treurig bericht van de regering van twee koningen van Juda Manasse en Amon.

I. Betreffende Manasse, al het bericht, dat wij hier van hem hebben is:

1. Dat hij zich heeft overgegeven aan zonde, aan allerlei goddeloosheid, afgoderij en moord, vers 1-9 en vers 16..

2. Dat God hem, en om zijnentwil Jeruzalem, heeft overgegeven aan het verderf, vers 10-18.

In het Boek van de Kronieken hebben wij een bericht van zijn rampen en benauwdheden, en van zijn bekering.

II. Van Amon wordt ons alleen gezegd dat hij leef de in zonde vers 19 22, spoedig gestorven is door het zwaard, en de vrome Josia tot opvolger had, vers 23-26.

Onder deze twee regeringen werd Jeruzalem zeer verdorven en verzwakt en zo ging het snel zijn verderf tegemoet.

Koningen 21:1-9

Hoe heerlijk waren onze overdenkingen over de laatste regering! Hoeveel lieflijke gezichtspunten hadden wij van Zion in haar heerlijkheid, dat is: in haar reinheid en de overwinning van *de koning in zijn schoonheid!* Want wat gezegd wordt in Jesaja 33:17 heeft betrekking op Hizkia, en naar hetgeen daar volgt in vers 20 was Jeruzalem "een geruste woonplaats, omdat zij een stad van de gerechtigheid was," Jesaja 1:26.

Maar nu hebben wij een treurig werk voor ons, moeten wij over onaangename grond reizen, en kunnen niet anders dan zwaarlijk voortvaren. *Hoe is het goud zo verdonkerd, het goede fijne goud zo veranderd!* De schoonheid van Jeruzalem is bevlekt, weg is al haar heerlijkheid, al haar blijdschap. Deze verzen geven een bericht van deze regering, dat haar doet kennen als in alle opzichten het tegenovergestelde van de laatste en, in zekeren zin, het verderf er van.

I. Manasse begon jong. Hij *was* pas *twaalf jaren oud toen hij koning werd,* vers 1, geboren toen zijn vader omstreeks twee en veertig jaren oud was, drie jaren na zijn ziekte. Indien hij tevoren zonen had, dan waren zij of dood, of terzijde gezet als onbekwaam. Zij wisten nu nog niets kwaads van hem, en zij hoopten dat hij zou blijken goed te zijn, maar hij bleek zeer slecht te wezen, en misschien heeft hiertoe bijgedragen dat hij zo jong reeds aan de regering kwam, wat hem echter volstrekt niet verontschuldigt, want zijn kleinzoon Josia was nog jonger toen hij koning werd, en heeft toch goed geregeerd. Maar nog zo jong zijnde:

1. Werd hij door deze eer opgeblazen en hoogmoedig en, denkende dat hij, omdat hij zeer groot was, ook zeer wijs was, liet hij er zich op voorstaan om alles wat zijn vader gedaan had ongedaan te maken. Het is voor nieuwelingen iets geheel gewoons om zich te verheffen door hoogmoed, en aldus *in het oordeel des duivels te vallen.*

2. Hij liet zich gemakkelijk beïnvloeden en terzijde afwenden door verleiders. Zij, die vijandig waren aan Hizkia's reformatie en genegenheid hadden behouden voor de oude afgoderijen vleiden hem, hadden dus zijn oor, en gebruikten zijn macht naar hun welgevallen. Velen zijn ten verderve gegaan, doordat zij al te vroeg tot eer en aanzien zijn gekomen.

II. Hij regeerde lang, het langst van de koningen van Juda, vijf en vijftig jaren. Dit was de enige langdurige regering, die slecht was, Joram heeft slechts acht jaren en Achaz zestien jaren geregeerd. Wat nu die van Manasse betreft, wij hopen dat in het begin de zaken gingen zoals onder zijn vader, en dat in de laatste tijd van zijn regering, na zijn bekering, de Godsdienst weer de overhand kreeg, en ongetwijfeld had God, toen de zaken op het ergst waren, toch nog Zijn overblijfsel, die nog aan hun oprechtheid vasthielden. Hoewel hij lang regeerde, heeft hij toch enige tijd als gevangene in Babel doorgebracht, die wel als een vermindering van die jaren beschouwd kan worden, maar hij wordt er toch bij gerekend, omdat toen zijn bekering is begonnen.

III. Hij regeerde zeer slecht.

1. *Hij deed dat kwaad was in de ogen des Heeren,* en daar hij goed opgevoed was, moest hij wel weten dat het kwaad was, vers 2.

Hij deed zeer veel kwaad in de ogen des Heeren als met opzet, om Hem tot toorn te verwekken, vers 6.

Hij deed naar de gruwelen van de heidenen vers 2, en zoals Achab, vers 3, zich niet latende waarschuwen door het verderf, dat over de volkeren van Kanaän en over het huis van Achab gekomen is om hun afgoderij, ja *hij deed erger dan de heidenen, die de Heere voor het aangezicht van de kinderen Israëls verdelgd had,* vers 9. Als het heilige zaad ontaardt, dan zijn zij gewoonlijk erger dan de ergste onheiligen.

Meer in het bijzonder:

A. *Hij bouwde de hoogten weer op, die zijn vader verdorven had,* vers 3..

Aldus heeft hij de nagedachtenis van zijn waardige vader beledigd, hoewel hij wist hoezeer hij door God bevoorrecht en door de mensen geëerd was. Waarschijnlijk was hij het eens met Rabsake, Hoofdstuk 18:22, dat het een slechte daad was van Hizkia om ze weg te nemen, en wendde hij voor de eer van God en de stichting des volks op het oog te hebben met ze te herbouwen. Daar begon hij mede, maar ging voort met hetgeen veel erger was, want:

B. Hij richtte afgodsbeelden op voor Baäl "‘asheret", dat wij vertalen door "bos", en "al het heir des hemels, de zon en de maan, de andere planeten en de sterrenbeelden", deze aanbad en diende hij, vers 3,, gaf hun namen aan de beelden die hij maakte, en dan bewees hij er hulde aan, en bad hen om hulp. Voor deze bouwde hij altaren, vers 5, en ongetwijfeld heeft hij op deze altaren offeranden geofferd.

C. *Hij deed zijn zoon door het vuur gaan,* waarmee hij hem wijdde aan Moloch, in minachting van het zegel van de besnijdenis, waarmee hij aan God gewijd was.

D. Hij maakte de duivel tot zijn orakel, en in minachting beide van urim en de profetie *pleegde hij guichelarij en gaf op vogelgeschrei acht,* en, evenals Saul, raadpleegde hij waarzeggers, die voorgaven door de sterren of de wolken, door geluksdagen of ongeluksdagen goede of kwade voortekenen, de vlucht van de vogels of de ingewanden van dieren de toekomst te voorspellen. Dezulken waren zeer in aanzien bij hem, het waren zijn vertrouwde vrienden. Hun kunstenarijen streelden zijn verbeeldingen wonnen zijn vertrouwen, en zijn raadsbesluiten werden door hen geleid.

E. Later bevinden wij, vers 16, dat hij veel onschuldig bloed vergoot ter bevrediging van zijn hartstocht en wraakzucht. Sommigen werden misschien in het geheim vermoord, anderen onder schijn van recht en wet gedood. Waarschijnlijk was veel van het bloed, dat hij vergoot, het bloed van hen, die zijn afgoderij tegenstonden, er tegen getuigden, en de knieen niet voor Baäl wilden buigen.

Het bloed van de profeten wordt zeer bijzonder Jeruzalem ten laste gelegd, en waarschijnlijk heeft hij velen van hen ter dood gebracht. Volgens de overlevering van de Joden heeft hij Jesaja in stukken doen zagen, en velen denken dat de apostel hiernaar verwijst, Hebreeen 11:37,, waar hij spreekt van de zodanigen, die aldus gemarteld werden.

Drie dingen worden hier vermeld als verzwaringen van Manasse's afgoderij.

a. Dat hij beelden en altaren stelde *in het huls des Heeren,* vers 4, in de twee voorhoven van de tempel, vers 5, in het huis waarvan God tot Salomo had gezegd: *hier zal ik Mijn naam zetten,* vers 7.

Aldus trotseerde hij God in Zijn aangezicht, heeft hij Hem onbeschaamd beledigd door Zijn mededingers als onder zijn oog te stellen, als iemand, die noch bevreesd was voor Gods toorn, noch zich schaamde over zijn dwaasheid en slechtheid. Aldus ontwijdde hij wat Gode geheiligd was, heeft hij eigenlijk God uit Zijn eigen huis gezet, en de rebellen in het bezit ervan gesteld.

Zo hebben de getrouwe aanbidders van God, als zij naar de plaats kwamen, die Hij had verordineerd tot de vervulling van hun plicht jegens Hem, tot hun grote smart en verschrikking andere goden gereed gevonden om hun offeranden te ontvangen. God had gezegd dat Hij hier Zijns naams gedachtenis wilde stichten, Zijn naam zou zetten tot in eeuwigheid, en hier werd hij dan ook bewaard terwijl de afgodische altaren op een afstand gehouden werden, maar Manasse heeft, door ze in Gods huis te brengen, gedaan wat hij kon om de eigendom te veranderen en de naam van de God Israëls niet meer in gedachtenis te doen zijn.

b. Dat hij hierdoor een groten smaad aandeed aan het woord van God en aan Zijn verbond met Israël. Let op de gunst, die Hij dit volk betoond had door Zijn naam onder hen te zetten-de goedheid, die Hij hun wilde bewijzen, door *hen niet uit dit goede land te bewegen,* en het redelijke van Zijn verwachtingen van hen, *alleenlijk zo zij waarnemen te doen naar alles wat Ik hun geboden heb,* vers 7, 8.

In deze goede verhouding stond Israël tot God, en zij hadden zo goed een vooruitzicht om gelukkig te zijn als enig volk kon hebben, maar zij *hoorden niet,* vers 9. Zij wilden niet dicht bij God gehouden worden, noch door Zijn geboden noch door Zijn beloften, beide hebben zij achter hun rug geworpen.

c. Dat hij hierdoor het volk van God verleid heeft, hen heeft verdorven, hen tot afgoderij heeft gebracht, vers 9 hij heeft Juda doen zondigen, vers 11, zoals Jerobeam *Israël heeft doen zondigen.*

Zijn voorbeeld was genoeg om het gros van het onnadenkende volk te verderven, die doen zouden wat hun koning deed, of het recht of onrecht was. Allen, die naar bevordering stonden, wilden doen zoals het hof deed, en anderen dachten dat het het veiligst was, om zich naar de koning te voegen uit vrees van hem tot vijand te maken.

Zo werd op deze en die wijze de heilige stad tot een hoer gemaakt, en het was Manasse, die haar aldus maakte. Diegenen zullen zeer veel te verantwoorden hebben, die niet alleen zelf slecht zijn, maar helpen om anderen slecht te maken.

2 Koningen 21:10-18

Hier wordt het oordeel over Juda en Jeruzalem uitgesproken, en het is een zwaar oordeel. De profeten waren gezonden, in de eerste plaats om hun de kennis van God te leren, hen te herinneren aan hun plicht en er hen in te leiden. Indien zij hierin niet slaagden, dan moesten zij hen bestraffen om hun zonden en hun die ordelijk voor ogen stellen, opdat zij er berouw van zouden hebben en zich zouden bekeren, en terug zouden keren tot hun plicht.

Indien zij ook hierin niet slaagden, en de zondaars volhardden in hun boosheid, dan moesten zij hun de oordelen Gods aanzeggen, opdat de verschrikking daarvan diegenen zou opwekken tot bekering, die voor de verplichtingen, welke Zijn liefde hun oplegde, ongevoelig waren, of opdat de tenuitvoerbrenging er van ter bestemder tijd het bewijs zou zijn van de Goddelijke zending van de profeten, die haar voorzegd hadden. De profeten werden als rechters gezonden tot degenen, die hen niet wilden horen en ontvangen als leraren. Wij hebben hier:

I. Het noemen van de misdaad. De beschuldiging wordt voorgelezen, waarop het vonnis gegrond is, vers 11. Manasse heeft zelf goddeloos gedaan, hoewel hij betere dingen kende, heeft zelfs de Amorieten gerechtvaardigd, wier voorbeeld hij volgde, door hen nog te overtreffen in goddeloosheid, en het volk van God verdorven, aan wie hij geleerd had te zondigen, en dat hij gedwongen had te zondigen, en daarenboven-hoewel dit al slecht genoeg was-*heeft hij Jeruzalem vervuld van onschuldig bloed,* vers 16 zijn moorden vermenigvuldigd in elke hoek van de stad, en de mate van Jeruzalems bloedschulden tot aan de rand gevuld, Mattheus 23:32 , en dit alles tegen de kroon en de majesteit van de Koning van de koningen, de vrede zijns rijke, en de wetten, die tegen zulke gevallen verordineerd waren.

II. Een voorzegging van het oordeel, dat God dieswege over hen brengen zal. Zij *hebben gedaan dat kwaad is,* en daarom *zal Ik een kwaad over hen brengen,* vers 12, het zal komen, en het is niet verre meer. Het oordeel zal

1. Zeer vreeslijk wezen, het gerucht er van zal *de mensen de oren doen klinken,* vers 12, dat is: hun hart zal beven. Het zal een groot gerucht maken in de wereld en aanleiding geven tot velerlei bespiegelingen.

2. Evenals de zonden van Jeruzalem aan die van Samaria en van het huis van Achab gelijk waren, zo zal ook het oordeel aan hun oordeel gelijk zijn, vers 13.

Als God gericht stelt naar het richtsnoer, dan zal het het richtsnoer zijn van Samaria, aan Jeruzalem toemetende wat het deel en lot is geweest van Samaria, als Hij de gerechtigheid stelt naar het paslood, dan zal het *het paslood zijn van het huis van Achab,* hetzelfde verderf aftekenende, waaraan dat rampzalig geslacht gewijd was. Zie Jesaja 28:17.

Zij, die anderen gelijken en navolgen in hun zonden, moeten verwachten dat het hun gaan zal zoals het die gegaan is.

3. Dat het een volkomen verwoesting zal zijn. *Ik zal Jeruzalem uitwissen, gelijk als men een schotel uitwist.* Dit geeft te kennen:

a. Dat alles in wanorde zal gebracht worden hun staat zal verwoest, onderstboven gekeerd worden, en zijn grondslagen zullen uit hun voegen worden gerukt.

b. Dat de stad ontledigd zal worden van haar inwoners, die er het vuil van geweest zijn, zoals een schotel geledigd is als men hem afwist, zij zullen allen gevankelijk weggevoerd worden, *het land zal aan zijn sabbaten een welgevallen hebben,* en weggelegd worden als een schotel, die afgewist is. Zie de gelijkenis van de pot in Ezechiel 24:1-14, die hieraan niet ongelijk is.

c. Dat dit echter ter uitzuivering van Jeruzalem zal zijn, niet tot algehele en volstrekte verwoesting ervan. De schotel zal niet nedergeworpen, in stukken gebroken of gesmolten worden, maar slechts afgewist. Dit zal de vrucht zijn: eerst het wegnemen van de zondaars, en dan van de zonde.

4. Dat zij verwoest zullen worden, omdat zij verlaten zijn, vers 14. *Ik zal het overblijfsel mijns erfdeels verlaten.* Rechtvaardig worden zij, die God verlaten, door Hem verlaten, nooit verlaat Hij echter de mensen voordat zij Hem verlaten hebben, maar als God een volk verlaat, dan is hun schaduw, dat is hun bescherming, van hen geweken en dan worden zij een prooi, een gemakkelijke prooi, van al hun vijanden. Van de zonde wordt hier gesproken als van de alfa en de omega van hun rampen.

a. Oude schuld kwam in gedachtenis als hetgeen, dat begon de maat te vullen, vers 15. *Zij hebben Mij tot toorn verwekt* van hun ontvangenis en geboorte als een volk af, *van die dag dat hun vaderen van Egypte uitgegaan zijn.* Met de mannen van dit geslacht, wat in de voetstappen treedt van hun vaderen, wordt rechtvaardig afgerekend voor de zonden van hun vaderen.

b. Het was de schuld van het bloed die de maat vol maakte, vers 16. Niets roept luider en brengt zekerder wraak dan dat.

Dit is alles wat wij hier van Manasse hebben, hij staat daar schuldig verklaard en veroordeeld, maar wij hopen in het boek van de Kronieken te horen van zijn berouw en zijn aanneming door God. Intussen moeten wij aan deze plaats ons vergenoegen met slechts een wenk te hebben van zijn bekering (want daarvoor willen wij het gaarne houden), dat hij, waarschijnlijk volgens zijn eigen bevel, *begraven werd in de hof van zijn huis,* vers 18 want waarlijk verootmoedigd zijnde om zijn zonden, achtte hij zich *niet meer waardig een zoon genoemd te worden,* een zoon van David, en daarom zelfs niet waardig dat zijn dood lichaam in de graven van zijn vaderen begraven zou worden. Ware boetvaardiger nemen schande voor zichzelf, geen eer, en de naam en de achting van een onschuldige hebbende verloren zal nu de naam van een boetvaardige het begerenswaardigste voor hem zijn, en beter is het, en meer eervol, voor een zondaar om boetvaardig te sterven en in een hof begraven te worden, dan onboetvaardig te sterven en in de grafstede van de koningen te worden begraven.

2 Koningen 21:19-26

Hier is een kort bericht van de korte en roemloze regering van Amon, de zoon van Manasse. Hetzij dat Manasse, in zijn blinde en domme ijver voor zijn afgoden, zijn andere zonen had opgeofferd, of dat zij, aan zijn afgoden gewijd zijnde, door het volk werden afgewezen,... zo was het, dat zijn opvolger een zoon was die pas werd geboren toen hij vijf en veertig jaren oud was. En van hem wordt ons gezegd:

1. Dat zijn regering zeer slecht was. *Hij verliet de God van zijn vaderen,* vers 22, was ongehoorzaam aan de geboden, die aan zijn vaderen waren gegeven, ontkende het verbond met zijn vaderen gemaakt, *hij wandelde niet in de weg des Heeren,* maar *in al de weg, die zijn vader gewandeld had,* vers 20, 21 22.

Hij trad in de voetstappen van zijn vaders afgoderij en heeft weer opgericht wat zijn vader in zijn laatste dagen had neergeworpen. Zij, die een slecht voorbeeld geven, kunnen wel zelf tot berouw en bekering komen, maar kunnen er volstrekt niet zeker van zijn dat degenen, die zij door hun voorbeeld tot zonde hebben gebracht, ook tot bekering zullen komen. Het is dikwijls geheel anders.

2. Dat zijn einde zeer tragisch was. Hij had tegen God gerebelleerd, en nu *maakten zijn knechten een verbintenis tegen hem, en doodden hem*, waarschijnlijk uit persoonlijke wrok, nadat hij slechts twee jaren geregeerd had, vers 23.

Zijn knechten, die hem behoorden te behoeden vermoordden hem, zijn huis, dat zijn kasteel zijn sterkte moest wezen, was de plaats van zijn terdoodbrenging. Hij had Gods huis ontheiligd door zijn afgoden, en nu liet God zijn huis verontreinigd worden door zijn bloed. Hoe onrechtvaardig zij nu ook waren, die het gedaan hebben, God was rechtvaardig in toe te laten dat het gedaan werd.

Hierop heeft het volk des lands door hun vertegenwoordigers twee dingen gedaan.

a. Zij deden gerechtigheid aan de verraders, die de koning gedood hadden, en brachten hen ter dood, want hoewel hij een slechte koning was, was hij toch hun koning, en het maakte deel uit van hun trouw om zijn dood te wreken. Aldus zuiverden zij zich van de hand gehad te hebben in de misdaad, en deden wat zij moesten doen om anderen van gelijke snode daden te weerhouden.

b. Zij deden een weldaad aan zichzelf door *zijn zoon Josia koning te maken in zijn plaats,* die de samenzweerders waarschijnlijk voorbij hadden willen gaan, maar het volk stond hem bij en vestigde hem op de troon, aangemoedigd misschien door de aanduidingen, die reeds vroeg in hem te bespeuren waren, van een goede gezindheid. Nu was er een zeer gelukkige verandering, na een van de slechtsten van al de koningen van Juda gehad te hebben, kregen zij nu een van de besten. "Nog eens", zegt God, "zal de proef met hen genomen worden door een reformatie, en zo zij slaagt, het is wel, maar zo niet, dan zal Ik hen daarna afhouwen." Amon werd begraven in dezelfde hof, waarin zijn vader begraven was, vers 26. Heeft zijn vader zichzelf onder die vernedering gebracht, het volk zal hem er onder brengen, daar het ook hem niet waardig acht om bij de koningen te worden begraven.

HOOFDSTUK 22

1 Josia was acht jaren oud, toen hij koning werd, en regeerde een en dertig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Jedida, een dochter van Adaja, van Bozkath.
2 En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN; en hij wandelde in al den weg van zijn vader David, en week niet af ter rechter hand noch ter linkerhand.
3 Het geschiedde nu in het achttiende jaar van den koning Josia, dat de koning den schrijver Safan, den zoon van Azalia, den zoon van Mesullam, zond in het huis des HEEREN, zeggende:
4 Ga op tot Hilkia, den hogepriester, opdat hij het geld opsomme, dat in het huis des HEEREN gebracht is, hetwelk de wachters des dorpels van het volk verzameld hebben;
5 En dat zij dat geven in de hand der verzorgers van het werk, die besteld zijn over het huis des HEEREN; opdat zij het geven aan degenen, die het werk doen, dat in het huis des HEEREN is, om de breuken van het huis te beteren;
6 Aan de timmerlieden en de bouwlieden, en de metselaars, en om hout en gehouwene stenen te kopen, om het huis te beteren.
7 Doch er werd met hen geen rekening gehouden van het geld, dat in hun hand geleverd was, want zij handelden trouwelijk.
8 Toen zeide de hogepriester Hilkia tot Safan, den schrijver: Ik heb het wetboek in het huis des HEEREN gevonden; en Hilkia gaf dat boek aan Safan, die las het.
9 Daarna kwam Safan, de schrijver, tot den koning, en bracht den koning bescheid weder, en hij zeide: Uw knechten hebben het geld, dat in het huis gevonden was, samengebracht, en hebben het gegeven in de hand der verzorgers van het werk, die besteld waren over het huis des HEEREN.
10 Ook gaf Safan, de schrijver, den koning te kennen, zeggende: De priester Hilkia heeft mij een boek gegeven. En Safan las dat voor het aangezicht des konings.
11 Het geschiedde nu, als de koning de woorden des wetboeks hoorde, dat hij zijn klederen scheurde.
12 En de koning gebood Hilkia, den priester, en Ahikam, den zoon van Safan, en Achbor, den zoon van Michaja, en Safan, den schrijver, en Asaja, den knecht des konings, zeggende:
13 Gaat henen, vraagt den HEERE voor mij, en voor het volk, en voor het ganse Juda, over de woorden dezes boeks, dat gevonden is; want de grimmigheid des HEEREN is groot, dewelke tegen ons aangestoken is, omdat onze vaderen niet gehoord hebben naar de woorden dezes boeks, om te doen naar al wat voor ons geschreven is.
14 Toen ging de priester Hilkia, en Ahikam, en Achbor, en Safan, en Asaja henen tot de profetes Hulda, de huisvrouw van Sallum, den zoon van Tikva, den zoon van Harhas, den klederbewaarder (zij nu woonde te Jeruzalem, in het tweede deel), en zij spraken tot haar.
15 En zij zeide tot hen: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Zegt tot den man, die u tot mij gezonden heeft:
16 Zo zegt de HEERE: Zie, Ik zal kwaad over deze plaats brengen, en over haar inwoners, namelijk al de woorden des boeks, dat de koning van Juda gelezen heeft.
17 Daarom dat zij Mij verlaten, en anderen goden gerookt hebben, opdat zij Mij tot toorn verwekten met al het werk hunner handen, zo zal Mijn grimmigheid aangestoken worden, tegen deze plaats, en niet uitgeblust worden.
18 Maar tot den koning van Juda, die u gezonden heeft, om den HEERE te vragen, alzo zult gij tot hem zeggen: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Aangaande de woorden, die gij gehoord hebt;
19 Omdat uw hart week geworden is, en gij u voor het aangezicht des HEEREN vernederd hebt, als gij hoordet, wat Ik gesproken heb tegen deze plaats en derzelver inwoners, dat zij tot een

verwoesting en vloek zullen worden, en dat gij uw klederen gescheurd en voor Mijn aangezicht geweend hebt; zo heb Ik u ook verhoord, spreekt de HEERE.
20 Daarom zie, Ik zal u verzamelen tot uw vaderen, en gij zult met vrede in uw graf verzameld worden, en uw ogen zullen al het kwaad niet zien, dat Ik over deze plaats brengen zal. En zij brachten den koning het antwoord weder.

Met dit hoofdstuk begint de regering van de Godvruchtige koning Josia, wiens Godsvrucht zoveel helderder schittert na zoveel goddeloosheid, en voordat de grote verwoesting kwam, die hij niet vermocht ai te wenden, In vers 1, 2 wordt ons zijn algemeen karakter beschreven, waarna wij een bijzonder bericht hebben van de eerbied, die hij betoonde:

I. voor Gods huis, waaraan hij herstellingen aanbracht vers 3-7.

II. voor Gods boek, door welks lezing hij diep getroffen was vers 8-11.

III. voor Godsboden, die hij hierop raadpleegde, vers 12, 14.

IV. En door wie hij een antwoord ontving van God, met de bedreiging van de verwoesting van Jeruzalem, vers 15, 17,

V. maar met de belofte van gunst voor hem, vers 18, 20.

Hierop begaf hij zich tot het heerlijke werk van de reformatie, waarvan wij het bericht hebben in het volgende hoofdstuk.

Koningen 22:1-10

Betreffende Josia wordt ons hier gezegd:

I. Dat hij zeer jong was, toen hij begon te regeren, vers 1, hij was pas acht jaren oud. Salomo zegt: *Wee u, land, welks koning een kind is*, maar gelukkig zijt gij, land, als uw koning zulk een kind is. Het Engelse Israël had eenmaal een koning, die zo'n kind was, in Eduard Vl. Josia, jong zijnde, had nog geen boze indrukken ontvangen van het slechte voorbeeld van zijn vader en zijn grootvader, maar had spoedig een oog voor hun dwalingen en God gaf hem de genade om er zich door te laten waarschuwen. Zie Ezechiel 18:14 en verv.

II. Dat *hij deed wat recht was in de ogen des Heeren*, vers 2.

Zie de vrijmacht van de Goddelijke genade: de vader voorbijgegaan en overgelaten om in zijn zonde te sterven, de zoon een uitverkoren vat.

Zie de triomf dier genade: Josia is geboren uit een goddeloze vader, er wordt hem geen goede opvoeding geen goed voorbeeld gegeven, maar wèl heeft hij velen om zich heen, die hem aanraden in zijns vaders voetstappen te treden, en weinigen, die hem goede raad geven, en toch wordt hij door Gods genade tot een uitnemend heilige gemaakt, wordt hij "afgehouwen van de wilde olijfboom, en ingeënt in de goede olijfboom," Romeinen 11:24.

Voor de genade is niets onmogelijk. Hij wandelde op een goeden weg, en keerde zich niet ter zijde af (zoals sommigen van zijn voorgangers gedaan hebben, die goed begonnen waren), noch ter rechter, noch ter linkerhand, er zijn dwalingen aan beide zijden, maar God hield hem op de rechte weg, hij verviel noch in bijgeloof, noch tot goddeloosheid.

III. Dat hij zorg droeg om de tempel te herstellen. Dit deed hij in het achttiende jaar van zijn regering, vers 3, vergel. 2 Kronieken 34:8.

Hij begon veel vroeger de Heere te zoeken, (zoals blijkt uit 2 Kronieken 34:3, maar het is te vrezen dat het werk van de reformatie slechts langzaam voortging en veel tegenstand ontmoette, zodat hij niet tot stand kon brengen wat hij wenste en bedoelde, voordat hij voor goed in zijn macht bevestigd was.

De overweging dat wij gedurende onze minderjarigheid onvermijdelijk tijd verloren hebben moet ons, als wij tot onze jaren zijn gekomen, aansporen om met des te meer kracht in de dienst van God te arbeiden. Laat begonnen zijnde, is het ons nodig hard te werken.

Hij zond Safan de secretaris van staat, tot Hilkia, de hogepriester, om een opgave van het geld, dat te dien einde verzameld was door de dorpelwachters, vers 4, want zij schijnen ongeveer dezelfde maatregelen genomen te hebben om het geld bijeen te brengen, als Joas genomen heeft, Hoofdstuk 12:9.

Als het volk weinig tegelijk gaf, was de last onmerkbaar, en de bijdragen vrijwillig gegeven zijnde, werd er niet over geklaagd. Hij gebood dat het geld, aldus bijeengebracht, besteed zou worden aan het herstellen van de tempel, vers 5, 6.

En nu schijnen de werklieden, evenals in de tijd van Joas, zich zo wèl gekweten te hebben, *dat er met hen geen rekening werd gehouden*, vers 7, hetgeen voorzeker vermeld is tot lof van de werklieden, dat zij zo'n reputatie hadden voor eerlijkheid, maar of het ook tot lof is van degenen, die hen gebruikten, weet ik niet, geld, zeggen wij, moet men zijn eigen vader natellen. Het zou niet verkeerd geweest zijn *om rekening te houden met de werklieden*, opdat ook anderen van hun eerlijkheid overtuigd zouden zijn.

IV. Dat bij die herstelling van de tempel *het wetboek* werd gevonden en tot de koning gebracht, vers 8, 10. Sommigen denken dat het de autografie of het oorspronkelijke manuscript was van de vijf boeken van Mozes door zijn eigen hand anderen denken dat het een aloude en authentieke copie was. Zeer waarschijnlijk was het het exemplaar, dat op bevel van Mozes in het heilige van de heiligen was neergelegd, Deuteronomium 31:24 en verv.

1. Het schijnt dat dit wetboek vermist en verloren was, hetzij onachtzaam verlegd of onverschillig in een hoek geworpen (zoals sommigen met hun Bijbels doen) door hen, die er de waarde niet van kenden, en toen vergeten was, of het werd boosaardig verborgen, weggestopt door een van de afgodische koningen of hun agenten, die door Gods voorzienigheid, of door hun eigen geweten, weerhouden werden om het te vernielen en te verbranden maar het begroeven in de hoop, dat het nooit weer aan het licht zou komen, of, zoals sommigen denken, het kan zorgvuldig weggeborgen zijn door sommige van zijn vrienden, opdat het niet in de handen van zijn vijanden zou vallen. Wie nu ook de instrumenten waren van zijn bewaring, wij moeten er de hand Gods in erkennen.

Indien dit het enige authentieke exemplaar was van de pentateuch, dat toen in wezen was, en er zo ternauwernood aan ontkomen is om verloren te gaan, dan vraag ik mij af, of het hart van alle Godvruchtigen niet gebeefd heeft voor die heilige schat, zoals Eli's hart gebeefd heeft voor de ark, en voorzeker hebben wij nu reden om God te danken, te danken op onze knieën, voor de gelukkige omstandigheid, dat Hilkia toen dat boek gevonden heeft, gevonden heeft toen hij "het niet zocht," Jesaja 65:1.

Indien de heilige schriften niet van God waren, zij zouden niet tot op de huldige dag bestaan. Gods zorg voor de Bijbel bewijst dat het Zijn woord is.

2. Of dit nu al of niet het authentieke exemplaar was, dat toen bestond, de dingen er in vervat schijnen beide voor de koning en de hogepriester nieuw te zijn geweest, want op de lezing er van scheurde de koning zijn klederen. Wij hebben reden te denken dat het gebod, dat de koning zich een afschrift van de wet moest maken, en dat, wat de openbare lezing van de wet ieder zevende jaar voorschreef Deuteronomium 17:18, 31:10, 11, gedurende lange tijd niet opgevolgd was, en als de ingestelde middelen om de Godsdienst in stand te houden, veronachtzaamd worden, dan zal er spoedig in de Godsdienst zelf verval komen.

Maar van de andere kant, indien het wetboek verloren was, dan schijnt het moeilijk te bepalen, aan welke regel Josia zich hield *om te doen wat recht is in de ogen des Heeren* en hoe de priesters en het volk de ceremoniën van hun Godsdienst in stand hielden.

Ik ben geneigd te denken dat het volk in het algemeen zich vergenoegde met uittreksels van de wet, (zoals onze uittreksels van landswetten) waarvan de priesters hen hadden voorzien, ten einde aan zichzelf de moeite te sparen van het hele boek af te schrijven, en aan het volk van het te lezen, een soort van ritueel, als leidraad bij het waarnemen van hun Godsdienst, maar uitlatende wat zij geschikt oordelen, inzonderheid de beloften en de bedreigingen, Leviticus 26, Deuteronomium 28 enz, want ik bemerk dat dit de gedeelten van de wet waren, die zulk een sterke indruk gemaakt hebben op Josia, vers 13, want die waren nieuw voor hem.

Geen uittreksels van de Bijbel, geen overzicht of kort begrip van zijn inhoud, -hoewel die hun nuttigheid kunnen hebben-kunnen ons werkelijk en volledig met de wil van God bekendmaken of de kennis van God bewaren, zoals de Bijbel zelf dit doet.

Het was niet te verwonderen dat het volk zo verdorven was, als het wetboek zo zeldzaam een zaak onder hen was, waar dit openbaar gezicht ontbreekt, zal het volk omkomen.

Zij, die gepoogd hebben hen te verderven, hebben ongetwijfeld alles aangewend om dat boek uit hun handen te houden. De kerk van Rome kon het gebruik van de beelden niet anders in stand houden dan door het gebruik van de Schrift te verbieden.

3. Het was een treffend blijk van Gods gunst, en een teken ten goede voor Josia en zijn volk, dat het wetboek aldus ter rechter tijd aan het licht werd gebracht, om die gezegende reformatie te leiden en aan te moediger, die Josia had begonnen.

Het is een teken, dat God genade heeft weggelegd voor een volk, als Hij Zijn wet onder hen grootmaakt, haar heerlijk. maakt, hen voorziet van middelen tot vermeerdering van de kennis van de Schrift. De overzetting van de Bijbel in de volkstalen was de roem, de kracht en de blijdschap van de hervorming van het Pausdom. Het is opmerkelijk, dat zij bezig waren met een goed werk, namelijk de herstelling van de tempel, toen zij het wetboek vonden.

Zij, die naar hun beste weten hun plicht doen, zullen hun kennis en hun weten zien toenemen, aan wie heeft, zal gegeven worden. Het wetboek was een overvloedige beloning voor al hun zorg, moeite en onkosten om de tempel te herstellen.

4. Hilkia, de priester, was uitermate verheugd over deze ontdekking. O, zegt hij tot Safan, "verheug u met mij, want ik heb het wetboek gevonden, eureka, eureka, ik heb gevonden, ik heb het juweel van onschatbare waarde gevonden, hier, breng het de koning, het is het kostbaarste juweel aan zijn kroon lees het hem voor, hij wandelt in de weg van zijn vader David, en als hij hem gelijkt, dan zal hij het wetboek liefhebben en welkom heten, dat zijn verlustiging zal zijn en zijn raadgever."

2 Koningen 22:11-20

Wij horen niets meer van het herstellen van de tempel, dat goede werk ging ongetwijfeld geregeld voort, maar het wetboek, dat er in gevonden werd, houdt ons nu bezig, en wèl mag het dit, het wordt niet weggelegd in het kabinet des konings als een zeldzaamheid, een antiquiteit, die bewonderd moet worden maar het wordt de koning voorgelezen.

Diegenen bewijzen hun Bijbel de meeste eer, die hem bestuderen, er zich dagelijks mee onderhouden, zich voeden met dat brood en wandelen bij dat licht, mannen van eer en van zaken moeten bekendheid met het woord van God als hun grootste eer en hun beste zaak beschouwen.

I. Wij hebben hier de indruk, die het lezen van de wet op Josia heeft gemaakt. Hij scheurde zijn klederen, als een, die zich schaamde over de zonde van zijn volk en bevreesd is voor de toorn Gods. Hij had reeds lang gedacht dat de toestand van zijn rijk slecht was vanwege de afgoderijen en de goddeloosheid, die er in gevonden werden, maar nooit heeft hij gedacht dat hij zo slecht was als hij nu zag dat hij was, door het wetboek, dat hem voorgelezen werd. Het scheuren van zijn klederen betekende het scheuren van zijn hart vanwege de oneer, die God was aangedaan, en het verderf, dat hij over zijn volk zeg komen.

II. Hierop wendde hij zich tot God. *Gaat heen, vraagt de Heere voor mij,* vers 13. Vraagt:

1. "Wat wij moeten doen om Gods toorn van ons af te wenden en de oordelen te voorkomen, die onze zonden verdiend hebben." Overtuiging van zonde en van Gods toorn moet ons doen vragen: *Wat zullen wij doen om behouden te worden? Waarmee zullen wij de Heere tegenkomen?* Indien gij aldus de Heere wilt vragen, doet het spoedig, eer het te laat is.

2. "Wat wij kunnen verwachten, en waar wij ons op hebben voor te bereiden." Hij erkent: *Onze vaderen hebben niet gehoord naar de woorden dezes boeks,* indien dit de regel des rechts is, dan hebben onze vaderen zeer zeker veel verkeerds gedaan. Nu *het gebod gekomen is is de zonde weer levend geworden,* bleek zij zonde te zijn.

In de spiegel van de wet zag hij de zonden zijns volks talrijker en snoder dan hij ze tevoren gezien had, en bovenmate zondig. Hieruit leidt hij met zekerheid af: *"de grimmigheid des Heeren is groot, dewelke tegen ons aangestoken is,* indien dit het woord van God is en ongetwijfeld is het dit-en als Hij getrouw is aan Zijn woord-en voorzeker zal Hij dit wezen-dan zijn wij allen verloren. Ik heb niet gedacht dat de bedreigingen van de wet zo streng en de vervloekingen van het verbond zo schrikkelijk zijn, als ik ze nu bevind te zijn, het is tijd om op onze hoede te wezen, als deze van kracht tegen ons zijn."

Zij, die in waarheid bevreesd zijn voor Gods toorn, moeten wel zeer sterk verlangen om Zijn gunst deelachtig te worden, en begerig zijn om te weten hoe zij met Hem verzoend kunnen worden. Magistraten moeten vragen voor hun volk, en zien hoe zij de oordelen Gods, waardoor zij bedreigd worden, kunnen afwenden.

Met deze vraag zond Josia:

a. Sommigen van zijn rijksgroten, die met name genoemd worden, vers 12, en nogmaals in vers 14. Aldus eerde hij het orakel door personen van de eerste rang er heen te zenden.

b. Tot Hulda, de profetes, vers 14. De geest van de profetie, deze onwaardeerbare schat, was soms gelegd, niet alleen in *aarden* vaten, maar in de *zwakkere* vaten, *opdat de uitnemendheid van de kracht zij van God*. Mirjam was behulpzaam bij het uitvoeren van Israël uit Egypte, Micha 6:4 , Debora heeft hen gericht, en nu onderwees Hulda hen omtrent de wil en de bedoeling Gods, en dat zij gehuwd was stond haar volstrekt niet in de weg om een profetes te wezen, *het huwelijk is eerlijk onder allen*.

Het was een zegen voor Jeruzalem dat zij, toen de Bijbels schaars waren, profeten hadden, zoals toen later de profetie had opgehouden, er meer Bijbels waren want God laat zich nooit zonder getuigen omdat Hij de zondaars zonder verontschuldiging wil laten.

Jeremia en Zefanja hebben in die tijd geprofeteerd, en toch hebben de boden des konings zich tot Hulda begeven, waarschijnlijk omdat haar echtgenoot een betrekking had aan het hof (want hij was klederbewaarder) zij waren beter en langer met haar bekend, en waren meer verzekerd van haar zending dan van die van anderen. Zij hadden haar waarschijnlijk bij andere gelegenheden geraadpleegd, en bevonden dat het woord Gods in haar mond waarheid was.

Zij was in de nabijheid, want zij woonde te Jeruzalem in een plaats, genaamd "mishbeh", de tweede rij van gebouwen van het koninklijk paleis. De Joden zeggen dat zij profeteerde onder de vrouwen de hofdames, daar zij zelf tot deze behoorde en die waarschijnlijk daar haar vertrekken hadden. Gelukkig het hof, dat een profetes binnen zijn omtrek had, en haar wist te waarderen!

III. Het antwoord, dat hij op zijn vraag van God ontving, niet in de taal van een hoveling: "Wil Zijnen Majesteit mijn nederigen dienst aanbieden, en hem doen weten dat dit de boodschap is, die ik voor hem heb van de God Israëls," maar in het dialect van een profetes sprekende van Hem, voor wie allen op gelijke bodem staan. *Zegt tot de man, die u tot mij gezonden heeft*, vers 15. Zelfs koningen, die voor ons goden zijn, zijn voor God mensen, en als zodanig zal met hen gehandeld worden, want *er is geen aanneming des persoons bij God.*

1. Zij laat hem weten welke oordelen God voor Juda en Jeruzalem bewaart, vers 16, 17. *Mijne grimmigheid zal aangestoken worden tegen deze plaats*, en wat is de hel zelf anders dan het vuur van Gods toorn aangestoken tegen zondaren? Let op de mate en de duur er van, zij is zo aangestoken, dat zij *niet uitgeblust zal worden*, het raadsbesluit is uitgegaan, het is nu te laat om het te voorkomen, de ongerechtigheid van Jeruzalem zal niet verzoend worden door slachtoffer of door spijsoffer. De hel is een onuitblusselijk vuur. Het verwijst:

a. Naar hun zonden. "Zij hebben ze als het ware met opzet bedreven, om Mij tot toorn te verwekken, het is een vuur, dat zij zelf ontstoken hebben, zij wilden Mij tot toorn verwekken, en nu ten laatste is Mijn toorn ook tegen hen ontstoken."

b. Naar Gods bedreigingen. "Het kwaad, dat Ik over hen breng is *naar de woorden des boeks, dat de koning van Juda gelezen heeft*, de Schrift is erin vervuld, zij, die niet gebonden wilden zijn door

het gebod, zullen gebonden worden door de straf." God zal door onboetvaardige zondaren niet minder schrikkelijk bevonden worden dan Zijn Woord Hem voorstelt.

2. Zij laat hem weten welke genade God voor hem bewaart.

a. Er wordt nota genomen van zijn grote liefde voor de eer Gods, en van zijn zorg voor het koninkrijk, vers 19. Uw *hart is week geworden.* God zal hen onderscheiden, die zichzelf onderscheiden. Het gros van het volk was verhard, hun hart was niet verootmoedigd, zo was het ook met de slechte koningen, zijn voorgangers, geweest, maar Josia's hart was week, hij ontving de indrukken van Gods woord, beefde er voor, en onderwierp er zich aan, hij was uitermate bedroefd om de smaadheid, die Gode was aangedaan door de zonden van zijn vaderen en van zijn volk, hij was bevreesd voor de oordelen Gods, die hij over Jeruzalem zag komen, en heeft ze vurig afgebeden.

Dat is weekheid van hart, en aldus *heeft hij zich voor het aangezicht des Heeren vernederd,* en uitdrukking gegeven aan zijn vrome gemoedsbeweging door zijn klederen te scheuren en voor God te wenen, waarschijnlijk in zijn binnenkamer, maar Hij, die in het verborgen ziet, zegt dat het *voor Zijn aangezicht was,* en dat Hij het gehoord heeft, en iederen traan van vertedering in Zijn fles heeft gelegd.

Zij, die het meest Gods toorn vrezen, zullen hem waarschijnlijk het minst ondervinden.

Het schijnt dat de woorden van Leviticus 26:32 :"Ik zal dat land verwoesten" Josia het meest getroffen hebben, want toen hij hoorde van *een verwoesting en vloek,* dat is: dat God hen zou verlaten en *ten kwade afscheiden*, (want voor het hiertoe kwam, waren zij noch verlaten, noch gevloekt), verscheurde hij zijn klederen, dat trof hem in het hart.

b. Dat een uitstel verleend is tot na zijn dood, vers 20. *Ik zal u verzamelen tot uw vaderen.* De heiligen hadden toen ongetwijfeld een troostrijk vooruitzicht van gelukzaligheid na de dood, want anders zou het verzameld worden tot hun vaderen niet zo dikwijls een zaak van belofte geweest zijn, als wij bevinden dat het geweest is. Josia heeft niet overmocht om het oordeel zelf te voorkomen, maar God beloofde hem dat hij het niet beleven, niet zien zou, hetgeen (inzonderheid in aanmerking genomen dat hij stierf in het midden van zijn dagen, eer hij veertig jaren oud was) slechts een geringe beloning zou geweest zijn voor zijn uitnemende Godsvrucht, indien er geen andere wereld was, waarin hij overvloedig beloond zal worden Hebreeen 11:16.

Als de rechtvaardige "weggeraapt wordt voor het kwaad, dan zal hij ingaan in de vrede," Jesaja 57:1, 2. Dit is het, wat hier aan Josia wordt beloofd, *gij zult met vrede in uw graf verzameld worden*, wat niet ziet op de manier van zijn dood, want hij is gesneuveld in de krijg, maar op de tijd er van, het was kort voor de gevangenschap in Babylon, deze grote ramp, in vergelijking waarmee al het overige als niets was, zodat van hem in waarheid gezegd kon worden dat hij in vrede gestorven is, en niet geleefd heeft om in die ramp te delen. Hij stierf in de liefde en de gunst van God, die zo'n vrede verzekeren als door geen omstandigheid in de wijze van sterven, neen, zelfs niet door het sterven op een slagveld kon veranderd of verstoord worden.

HOOFDSTUK 23

1 Toen zond de koning henen, en tot hem verzamelden al die oudsten van Juda en Jeruzalem.
2 En de koning ging op in het huis des HEEREN, en met hem alle man van Juda, en alle inwoners van Jeruzalem, en de priesters en de profeten, en al het volk, van den minste tot den meeste; en hij las voor hun oren al de woorden van het boek des verbonds, dat in het huis des HEEREN gevonden was.
3 De koning nu stond aan den pilaar, en maakte een verbond voor des HEEREN aangezicht, om den HEERE na te wandelen, en Zijn geboden, en Zijn getuigenissen, en Zijn inzettingen met ganser harte en met ganser ziele te houden, bevestigende de woorden dezes verbonds, die in dit boek geschreven zijn. En het ganse volk stond in dit verbond.
4 En de koning gebood den hogepriester Hilkia, en den priesteren der tweede ordening, en den dorpelbewaarders, dat zij uit den tempel des HEEREN alle gereedschap, dat voor Baal, en voor het beeld van het bos, en voor al het heir des hemels gemaakt was, uitbrengen zouden; en hij verbrandde dat buiten Jeruzalem in de velden van Kidron, en liet het stof daarvan naar Beth-el dragen.
5 Daartoe schafte hij de Chemarim af, die de koningen van Juda gesteld hadden, opdat men roken zou op de hoogten, in de steden van Juda, en rondom Jeruzalem, mitsgaders, die voor Baal, de zon, en de maan, en de andere planeten, en al het heir des hemels rookten.
6 Hij bracht ook het beeld van het bos uit het huis des HEEREN weg, buiten Jeruzalem, tot de beek Kidron, en verbrandde het aan de beek Kidron, en vergruisde het tot stof; en hij wierp het stof daarvan op de graven der kinderen des volks.
7 Daartoe brak hij de huizen der schandjongens af, die aan het huis des HEEREN waren, alwaar de vrouwen huisjes voor het beeld van het bos weefden.
8 En hij bracht al de priesters uit de steden van Juda, en verontreinigde de hoogten, alwaar die priesters gerookt hadden, van Geba af tot Ber-seba toe; en hij brak de hoogten der poorten af, ook die aan de deur der poort van Jozua, den overste der stad, was, welke aan iemands linkerhand was, in de stadspoort gaande.
9 Doch de priesters der hoogten offerden niet op het altaar des HEEREN te Jeruzalem; maar zij aten ongezuurde broden in het midden van hun broederen.
10 Hij verontreinigde ook Thofeth, dat in het dal der kinderen van Hinnom is, opdat niemand zijn zoon of zijn dochter voor den Molech door het vuur deed gaan.
11 En hij schafte de paarden af, die de koningen van Juda voor de zon gesteld hadden, van den ingang van het huis des HEEREN, tot de kamer van Nathan-melech, den hoveling, die in Parvarim was; en de wagenen der zon verbrandde hij met vuur.
12 Verder de altaren die op het dak der opperzaal van Achaz waren, die de koningen van Juda gemaakt hadden, mitsgaders de altaren, die Manasse in de twee voorhoven van het huis des HEEREN gemaakt had, brak de koning af; en hij verbrijzelde ze van daar, en wierp het stof daarvan in de beek Kidron.
13 De hoogten ook, die vooraan Jeruzalem waren, dewelke waren ter rechterhand van den berg Mashith, die Salomo, de koning van Israel, voor Astoreth, het verfoeisel der Sidoniers, en voor Kamos, het verfoeisel der Moabieten, en voor Milchom, den gruwel der kinderen Ammons, gebouwd had, verontreinigde de koning.
14 Insgelijks brak hij de opgerichte beelden, en roeide de bossen uit; en hij vervulde hun plaats met mensenbeenderen.

15 Daartoe ook het altaar, dat te Beth-el was, en de hoogte, die Jerobeam, de zoon van Nebat, dewelke Israel zondigen deed, gemaakt had; te zamen dat altaar en die hoogte brak hij af; ja, hij verbrandde de hoogte, hij vergruisde ze tot stof, en hij verbrandde het bos.
16 En als Josia zich omkeerde, zag hij de graven, die daar op den berg waren, en zond henen, en nam de beenderen uit de graven, en verbrandde ze op dat altaar, en verontreinigde dat; naar het woord des HEEREN, dat de man Gods uitgeroepen had, die deze woorden uitriep.
17 Verder zeide hij: Wat is dat voor een grafteken, dat ik zie? En de lieden der stad zeiden tot hem: Het is het graf van den man Gods, die uit Juda kwam, en deze dingen, die gij tegen dit altaar van Beth-el gedaan hebt, uitgeroepen heeft.
18 En hij zeide: Laat hem liggen, dat niemand zijn beenderen verroere. Zo bevrijdden zij zijn beenderen, met de beenderen van den profeet, die uit Samaria gekomen was.
19 Daartoe nam Josia ook weg al de huizen der hoogten, die in de steden van Samaria waren, die de koningen van Israel gemaakt hadden, om den HEERE tot toorn te verwekken; en hij deed dezelve naar al de daden, die hij te Beth-el gedaan had.
20 En hij slachtte al de priesteren der hoogten, die daar waren, op de altaren, en verbrandde mensenbeenderen op dezelve. Daarna keerde hij weder naar Jeruzalem.
21 En de koning gebood het ganse volk, zeggende: Houdt den HEERE, uw God, pascha, gelijk in dit boek des verbonds geschreven is.
22 Want gelijk dit pascha was er geen gehouden, van de dagen der richteren af, die Israel gericht hadden, noch in al de dagen der koningen van Israel, noch der koningen van Juda.
23 Maar in het achttiende jaar van den koning Josia, werd dit pascha den HEERE te Jeruzalem gehouden.
24 En ook deed Josia weg de waarzeggers, en de duivelskunstenaars, en de terafim, en de drekgoden, en alle verfoeiselen, die in het land van Juda en in Jeruzalem gezien werden; opdat hij bevestigde de woorden der wet, die geschreven waren in het boek, dat de priester Hilkia in het huis des HEEREN gevonden had.
25 En voor hem was geen koning zijns gelijke, die zich tot den HEERE, met zijn ganse hart, en met zijn ganse ziel, en met zijn ganse kracht, naar al de wet van Mozes, bekeerd had; en na hem stond zijns gelijke niet op.
26 Nochtans keerde zich de HEERE van den brand Zijns groten toorns niet af, waarmede Zijn toorn brandde tegen Juda, om al de tergingen, waarmede Manasse Hem getergd had.
27 En de HEERE zeide: Ik zal Juda ook van Mijn aangezicht wegdoen, gelijk als Ik Israel weggedaan heb; en Ik zal deze stad Jeruzalem verwerpen, die Ik verkoren heb, en het huis, waarvan Ik gezegd heb: Mijn Naam zal daar wezen.
28 Het overige nu der geschiedenissen van Josia, en al wat hij gedaan heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
29 In zijn dagen toog Farao Necho, de koning van Egypte, op tegen den koning van Assyrie, naar de rivier Frath; en de koning Josia toog hem tegemoet, en hij doodde hem te Megiddo, als hij hem gezien had.
30 En zijn knechten voerden hem dood op een wagen van Megiddo, en brachten hem te Jeruzalem, en begroeven hem in zijn graf; en het volk des lands nam Joahaz, den zoon van Josia, en zalfden hem, en maakten hem koning in zijns vaders plaats.
31 Drie en twintig jaren was Joahaz oud, toen hij koning werd, en hij regeerde drie maanden te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Hamutal, de dochter van Jeremia, van Libna.
32 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, naar alles, wat zijn vaderen gedaan hadden.

33 Doch Farao Necho liet hem binden te Ribla in het land van Hamath, opdat hij te Jeruzalem niet regeren zou; en hij leide het land een boete op van honderd talenten zilvers en een talent gouds.
34 Ook maakte Farao Necho Eljakim, den zoon van Josia, koning, in de plaats van zijn vader Josia, en veranderde zijn naam in Jojakim; maar Joahaz nam hij mede, en hij kwam in Egypte, en stierf aldaar.
35 En Jojakim gaf dat zilver en dat goud aan Farao; doch hij schatte het land, om dat geld naar het bevel van Farao te geven; een ieder naar zijn schatting eiste hij het zilver en goud af van het volk des lands, om aan Farao Necho te geven.
36 Vijf en twintig jaren was Jojakim oud, toen hij koning werd, en regeerde elf jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Zebudda, een dochter van Pedaja, van Ruma.
37 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, naar alles, wat zijn vaders gedaan hadden.

Wij hebben hier:

I. De gelukkige voortzetting van Josia's goede regering en de voortgang van de reformatie, die hij had begonnen, lezende de wet, vers 1, 2, vernieuwende het verbond, vers 3 reinigende de tempel, vers 4, afgoden en afgoderij, uitroeiende met al de overblijfselen ervan in alle plaatsen, waar zijn macht reikte, vers 5-20, een plechtig pascha vierende, vers 21-23, de waarzeggers en duivelskunstenaars wegdoende uit het land, vers 24, en in dat alles te werk gaande met buitengewone kracht, vers 25.

II. Het ongelukkig einde er van door zijn ontijdige dood als een teken van de voortduring van Gods toorn tegen Jeruzalem, vers 26-30.

III. De nog ongelukkiger gevolgen van zijn dood in de slechte regering van zijn twee zonen, Joahaz en Jojakim, vers 31-37.

Koningen 23:1-3

Josia had een boodschap van God ontvangen, dat het verderf van Jeruzalem niet was af te wenden, maar dat hij alleen zijn eigen ziel zou bevrijden, maar daarom gaat hij nu niet in wanhoop stil zitten, besluitende om nu maar niets te doen voor zijn land, omdat hij niet alles kon doen wat hij wenste, neen hij zal zijn plicht doen, en dan de uitkomst aan God overlaten. Er wordt besloten tot een openbare reformatie, indien iets het bedreigde verderf kon afwenden, dan moet dit het wezen en hier hebben wij de toebereidselen tot deze reformatie.

1. Hij riep een algemene vergadering van de staten bijeen, de oudsten, de magistraten, of vertegenwoordigers van Juda en Jeruzalem, om met hem samen te komen *in het huis des Heeren*, met de priesters en profeten, de gewone en de buitengewone dienaren van de Godsdienst, opdat het, daar zij allen er zich mee verenigden, een nationale daad zou worden, waardoor te meer waarschijnlijkheid zou bestaan om nationale oordelen te voorkomen. Zij werden allen opgeroepen om de vergadering bij te wonen, opdat de zaak met des te meer plechtigheid gedaan zou worden, allen hun advies zouden uitbrengen en er behulpzaam in zouden zijn, en opdat zij, die ertegen waren, er van afgebracht zouden worden om tegenstand te bieden. Parlementen zijn volstrekt geen verkorting van de eer en de macht van goede vorsten, maar wel een grote steun voor hen.

2. Inplaats van tot deze vergadering een redevoering te houden, gebood hij dat het wetboek voor haar gelezen zou worden, ja hij schijnt het zelf gelezen te hebben, vers 2, als iemand, die er diep door was aangedaan, en die verlangend was dat ook zij er door getroffen zouden worden. Josia acht het niet beneden zich om de lezer te zijn, evenmin als Salomo het beneden zich heeft geacht om een prediker, en David zelf om een dorpelwachter te zijn in het huis van God.

Behalve de bijeenkomst van de aanzienlijken, waren ook nog *alle man van Juda en de inwoners van Jeruzalem gekomen* om de wet te horen lezen. Het is in werkelijkheid in het belang van de vorsten om de kennis van de Schriften in hun gebied te bevorderen. Indien het volk slechts even vast besloten is om de wet te gehoorzamen als hij om naar de wet te regeren, dan zal het koninkrijk gelukkig zijn. Alle mensen hebben er belang bij de Schriften te kennen, en allen, die in hoogheid zijn, om er de kennis van te verspreiden.

3. Inplaats van wetten voor te stellen om hen te bevestigen in hun plicht, stelde hij voor een vereniging te vormen, om zich gezamenlijk te verbinden aan God, vers 3. Het boek van de wet was het boek des verbonds, dat, zo zij Gode een volk zouden zijn, Hij hun een God zou wezen, hier nu verbinden zij zich om te doen wat hunner was, niet twijfelende of God zou dan doen wat Zijns is.

a. Het verbond was dat zij de Heere zouden nawandelen in onderworpenheid aan Zijn wil, in Zijn inzettingen en naar Zijn beschikkingen, naar Zijn roepstemmen zouden horen, en op Zijn bewegingen acht zouden geven, dat zij al Zijn geboden, zedelijke, ceremoniëele en rechterlijke nauwgezet zouden onderhouden *met gehele harte en ganser ziele*, met alle mogelijke zorg en oplettendheid, met oprechtheid, kracht, kloekmoedigheid en standvastigheid, en aldus de voorwaarden van het verbond zouden nakomen, in vertrouwen op de beloften ervan.

b. Die het verbond aangingen, waren in eerste plaats de koning zelf, die bij zijn pilaar stond, Hoofdstuk 11:14, en openlijk zijn instemming betuigde met dit verbond, om hun het voorbeeld te

geven en hen te verzekeren, niet alleen van zijn bescherming, maar van zijn voorgang, en al de hulp, die zijn macht hun kon verlenen in hun gehoorzaamheid. Het is geen verkorting van de vrijheid, ook niet van de vorsten zelf om in banden van verplichting te zijn jegens God. Ook het *gehele volk stond in dit verbond*, dat is: zij gaven te kennen dat zij er mee instemden en beloofden dat zij er zich aan zouden houden. Het is goed en nuttig om ons met alle mogelijke plechtigheid te verbinden tot onze plicht, en het is inzonderheid goed en tijdig na een tijd van afval tot zonde, en verval van hetgeen goed is. Een eerlijk gemoed deinst niet terug voor een stellige verbintenis om te doen wat goed is, en te laten wat kwaad is.

2 Koningen 23:4-24

Wij hebben hier een bericht van een reformatie, zoals wij totnutoe in de gehele geschiedenis van de koningen van Juda er geen aangetroffen hebben, zo'n volkomen uitzuivering van al de verfoeiselen, en zulk een grondslag gelegd van een heerlijk goed werk, en hier moet ik mij verbazen over twee dingen:

1. Dat zoveel slechte dingen ingeslopen zijn en zolang in stand zijn gebleven.

2. Dat niettegenstaande de wegneming van die slechte dingen en het hoopvol vooruitzicht dat hier gegeven is op een gelukkige vestiging Jeruzalem toch binnen weinige jaren volkomen verwoest werd, en zelfs dit de stad niet heeft kunnen redden, want het gros des volks haatte de reformatie en wilde zich niet bekeren. "Tevergeefs heeft de smelter zo vlijtig gesmolten en daarom zal men hen een verworpen zilver noemen," Jeremia 29:30.

Laat ons hier letten:

I. Op de overvloed van goddeloosheid, die er was in Juda en Jeruzalem, men zou het niet mogelijk geacht hebben dat in Juda, waar God bekend was, in Israël, waar Zijn naam groot was, in Salem, in Zion, waar Zijn woning was, zulke verfoeiselen gevonden waren, als waarvan wij hier het bericht hebben. Josia had nu achttien jaren geregeerd, en had zelf het volk een goed voorbeeld gegeven, de Godsdienst in stand gehouden in overeenstemming met de wet, en toch was, toen hij een onderzoek instelde naar de afgoderij, de diepte en de omvang van mesthoop, die hij weg te voeren had, schier ongelooflijk.

1. Zelfs in het huis des Heeren, de heilige tempel, die Salomo had gebouwd en gewijd voor de eer en de aanbidding van de God Israëls, werden vaten gevonden, allerlei gereedschap voor de aanbidding van Baäl en *voor het beeld van het bos, en voor al het heir des hemels*, vers 4

Hoewel Josia de aanbidding van afgoden verboden had, werden de middelen voor die aanbidding zorgvuldig bewaard, zelfs in de tempel, om weer gebruikt te worden als het tegenwoordige verbod opgeheven zou zijn, ja zelfs stond het beeld van het bos in de tempel, vers 6. Sommigen houden het voor het beeld van Venus, dezelfde als Astaroth.

2. Juist *aan de ingang van het huis des Heeren* was een paardestal, die daar gehouden werd-zou men het geloven? -voor godsdienstige doeleinden, het waren heilige paarden die *voor de zon gesteld waren*, vers 11, alsof zij die nodig had, die vrolijk is "als een held om het pad te lopen", Psalm 19:6 , of liever, zij wilden er zich de snelheid van haar bewegingen mee voorstellen, die zij groot bewonderden, aldus door hun godsdienst de dichterlijke fabel bevestigende van de zonnewagen. Een weinig filosofie, zonder enigerlei theologie, zou hun de dwaasheid daarvan hebben kunnen aantonen, en er hen beschaamd over kunnen maken. Sommigen zeggen dat die paarden in staatsie uitgeleid werden om de opgaande zon tegemoet te gaan: anderen, dat de aanbidders van de zon er op uitreden om de opgaande zon te gaan aanbidden, het schijnt, dat zij de wagen van de zon trokken, die het volk aanbad. Het is vreemd dat mensen, die het geschreven woord van God bezaten, zo verijdeld zijn geworden in hun overleggingen!

3. Dicht *bij het huis des Heeren* waren *huizen van de schandjongens*, waarin zij zich aan allerlei ongebondenheid overgaven, zelfs aan de zonden, die tegennatuurlijk zijn, en dat alles geschiedde onder schijn van godsdienst, ter ere van hun onreine godheden, lichamelijke en geestelijke hoererij gingen samen, en de oneerlijke bewegingen waaraan zij zich hadden overgegeven waren de straf voor hun ijdele overleggingen, zij, die God onteerden, werden rechtvaardiglijk overgelaten om aldus zichzelf te onteren Romeinen 1:24 en verv. Daar waren vrouwen die *huisjes weefden voor het beeld van het bos*, vers 7, tenten voor het beeld van Venus, waar de aanbidders zich aan allerlei ongebondenheid en wellust overgaven, en dat nog wel *in het huls des Heeren*.

Diegenen hebben kwaad gedaan die het huis onzes Vaders tot een huis van koophandel hebben gemaakt, die het tot een moordenaarskuil hebben gemaakt, deden erger, maar het ergste van allen deden zij, die het "Horrendum dictu!" (Afschuwelijk om het mee te delen!) tot een bordeel hebben gemaakt, in onbeschaamde trotsering van de heiligheid van God en van Zijn tempel, wel mag de apostel dat "gruwelijke afgoderijen" noemen.

4. Er werden vele afgodische altaren gevonden, vers 12, sommigen in het paleis, *op het dak van de opperzaal van Achaz*. De daken van hun huizen waren plat, en zo maakten zij die tot hun hoogten, en stelden er altaren op, Jeremia 19:13, Zefanja 1:5, huisaltaren.

De koningen van Juda deden dit, en hoewel Josia er noodt gebruik van heeft gemaakt, zijn zij er tot aan die tijd toch gebleven. Manasse had in het huis des Heeren altaren gebouwd voor zijn afgoden, na zijn bekering heeft hij ze weggenomen en *buiten de stad geworpen*, 2 Kronieken 33:15, maar ze niet vernield.

Zijn zoon Amon schijnt ze weer in de voorhoven van de tempel gehecht te hebben, daar heeft Josia ze gevonden, en *ze vandaar verbrijzeld*, vers 12.

5. Er was ook *Thofeth in het dal van Hinnom* zeer dicht bij Jeruzalem, waar het beeld van Molech stond, de god van onnatuurlijke wreedheid zoals anderen van onnatuurlijke onreinheid waren, waarvan sommigen hun kinderen offerden, die verbrandende in het vuur, terwijl anderen hen aan hem wijdden door hen door het vuur te doen gaan, vers 10, "afmattende voor niets" Habakuk 2:13.

Men onderstelt dat dit Thofeth genoemd werd, van "thof", (een trommel), omdat zij onder het verbranden van de kinderen op trommels sloegen, opdat de kreten van de kinderen niet gehoord zouden worden.

6. Er waren *hoogten vooraan Jeruzalem*, die *Salomo gebouwd had*, vers 13. Wij kunnen veronderstellen dat de altaren en beelden van deze hoogten door sommigen van de vorige Godvruchtige koningen weggenomen waren, of misschien heeft Salomo zelf ze na zijn bekering weggenomen, maar de gebouwen, of sommige delen er van, zijn staan gebleven, evenals andere hoogten, tot aan Josia’s tijd.

Zij, die verdorvenheden invoeren in de Godsdienst, weten niet hoever zij kunnen reiken, noch hoe lang zij in stand zullen blijven, oudheid is geen stellig bewijs van waarheid. Er waren ook hoogten in geheel het rijk, *van Gibea aan tot Berseba toe*, vers 8, en *hoogten van de poorten aan de deur van de poort van de overste van de stad.*

Op deze hoogten-denkt bisschop Patrick-offerden zij reukwerk ter ere van de beschermgoden, aan wie de afgodische koningen de bescherming hunner stad hadden opgedragen, en waarschijnlijk had de overste of gouverneur van de stad een afzonderlijk altaar voor zijn "penates" of huisgoden.

7. Er waren afgodische priesters, die aan al deze afgodsaltaren dienst deden, vers 5, "chemarim", (zwarte mannen), of die zwart droegen. Zie Zefanja 1:4. Zij, die offerden aan Osiris of de Tammuz beweenden, Ezechiel 8:14, of die de helse goden aanbaden, droegen zwarte klederen als rouwbedrijvenden. Deze afgodische priesters *hadden de koningen van Juda gesteld opdat men roken zou op de hoogten,* dat is: er reukwerk zou offeren, het schijnen priesters uit het huis van Aaron geweest te zijn, die aldus hun waardigheid ontheiligden, en er waren ook anderen, die in het geheel geen recht hadden op het priesterschap, die reukwerk brandden voor Baäl.

8. Er waren waarzeggers en duivelskunstenaars, vers 24. Als zij de duivel aanbaden als hun god, dan is het niet te verwonderen dat zij hem raadpleegden als hun orakel.

II. Hoe volkomen heeft de Godvruchtige Josia al deze overblijfsen van de afgoderij vernietigd! Zo groot is zijn ijver voor de Heere van de heirscharen en zijn heilige verontwaardiging tegen alles wat Hem mishaagt, dat niets voor hem bestaan zal.

De wet gebood dat alle overblijfselen van de afgoderij van de Kanaänieten vernietigd moesten worden, Deuteronomium 7:5, en nog veel meer moesten dus de overblijfselen van de afgoderij van de Israëlieten vernietigd worden, in wie het nog zoveel meer goddeloos, onheilig en trouweloos was.

1. Hij gebiedt aan Hilkia en de andere priesters om de tempel te zuiveren. Dat behoorde tot hun werk vers 4. Weg met al de vaten die voor Baai gemaakt waren. Nooit moeten zij tot de dienst van God worden gebruikt, neen, ook niet bewaard worden tot gewoon gebruik, zij moeten allen verbrand worden, en de as er van naar Bethel worden gebracht.

Die plaats is de algemene bron geweest van de afgoderij, want daar was een van de kalveren opgericht, en daar zij naast Juda lag, was vandaar de besmetting in dat koninkrijk gekomen, en daarom maakt hij haar nu tot de mesthoop van de afgoderij, waarheen hij het vuil en afschrapsel van alles heenbrengt, opdat zij, die er zo op verzot waren, zo mogelijk een afkeer er van zouden krijgen.

2. De afgodische priesters werden allen afgezet, diegenen van hen, die niet van het huis van Aaron waren, en aan Baäl hadden geofferd of aan andere goden, liet hij volgens de wet ter dood brengen, vers 20.

Hij *slachtte hen op hun eigen altaren,* de meest welbehaaglijke offerande, die er ooit op geofferd was, een offer aan de gerechtigheid van God.

Hun, die nakomelingen waren van Aaron en toch reukwerk geofferd hadden op de hoogten, verbood hij om ooit tot het altaar des Heeren te naderen, zij hadden die eer verbeurd, vers 9.

Hij bracht hen uit de steden van Juda, vers 8, opdat zij geen kwaad zouden doen in het land door in het geheim de afgodische gebruiken in stand te houden, maar hij vergunde hun *van het ongezuurde brood te eten* (het brood van de spijsoffers) Leviticus 2:4, 5 ,

in het midden hunner broederen, bij wie zij moesten wonen opdat zij, onder hun toezicht zijnde, weerhouden zouden worden van kwaad doen en onderwezen zouden worden om goed te doen.

Dat brood, dat ongezuurde brood (zwaar en onsmakelijk als het was) was meer dan zij verdienden, en kon dienen om hen in het leven te behouden, maar of hun veroorloofd werd van al de offeranden te eten, zoals aan priesters, die een gebrek hadden, vergund was, Leviticus 21:22, wat in het algemeen *de spijs huns Gods* genoemd wordt, kan met recht betwijfeld worden.

3. Al de beelden werden in stukken gebroken en verbrand, het beeld van het bos, de een of andere godin, werd tot stof vergruisd en *het stof daarvan op de graven van de kinderen des volks geworpen,* op de algemene begraafplaats van de stad. Volgens de wet werd iemand door de aanraking van een graf ceremoniëel onrein, zodat hij door het daar te werpen het ten uiterste onrein verklaarde, en niemand het kon aanraken zonder er onrein door te worden. "Hij wierp het in de graven" zegt de Chaldeer, te kennen gevende, dat hij alle afgoderij buiten zijn gezicht begraven wilde hebben, als iets dat walging en afkeer opwekt, en vergeten moest worden, zoals doden vergeten worden.

Hij *vervulde de plaats van de bossen met mensenbeenderen,* gelijk hij de as van de beelden naar de graven bracht, om haar te vermengen met de beenderen van de doden, zo voerde hij de beenderen van de doden naar de plaats waar de beelden geweest waren opdat naar beide zijden voor de afgoderij walging en afkeer verwekt zou worden, en het volk weggehouden zou worden zowel van het stof van de beelden als van de overblijfselen van de plaatsen waar zij aangebeden werden, dode mensen en dode goden waren tamelijk gelijk aan elkaar en geschikt om samen te gaan.

4. Al de slechte huizen werden vernield, die broeinesten van de goddeloosheid, die afgodendienaars herbergden, de huizen van de schandjongens, vers 7, weg er mee! weg er mee! maak ze met de grond gelijk! Evenzo werden de hoogten afgebroken en met de grond gelijk gemaakt, vers 8, zelfs die, welke aan de gouverneur van de stad behoorde, want niemands aanzien of macht moet hem beschermen in afgoderij en onheiligheid. Laat de oversten in de eerste plaats verplicht worden zich te verbeteren, dan zal het volk er te eerder door geïnfluenceerd worden. Hij verontreinigde de hoogten, vers 8, en wederom in vers 13. Hij deed alles wat hij kon om ze verfoeilijk te maken, zodat het volk er geen behagen meer in had, zoals Jehu deed, toen hij van het huis van Baäl heimelijke gemakken maakte, 2 Koningen 10:27.

Thofeth, dat in tegenstelling met andere plaatsen van afgoderij in een dal was, terwijl de anderen op heuvelen of hoogten waren, werd evenzo verontreinigd vers 40, het werd tot een begraafplaats van de stad gemaakt. Hierover hebben wij geheel een leerrede in Jeremia 19:1-15 en verv. waarin gezegd wordt: Zij *zullen in Thofeth begraven worden,* en de hele stad wordt gedreigd Thofeth gelijk gemaakt te zullen worden.

5. De paarden, die aan de zon gegeven waren, werden weggenomen en tot gewoon gebruik aangewend, en aldus verlost van de ijdelheid, waaraan zij onderworpen waren, en de wagenen van de zon (hoe jammer, dat deze paarden en wagenen gehouden werden als de wagenen Israëls en hun ruiteren!) verbrandde hij met vuur, en indien de zon een vlam is, dan geleken zij nooit zo op haar als toen zij tot vurige wagenen werden gemaakt.

6. De waarzeggers en de duivelskunstenaars werden weggedaan, vers 24.. Waarschijnlijk werden diegenen van hen, die van toverij overtuigd werden, ter dood gebracht, en aldus anderen van die duivelse praktijken teruggehouden.

In dit alles heeft hij in oprechtheid acht geslagen op *de woorden van de wet, die geschreven waren in het boek*, dat nu onlangs gevonden was, vers 24. dit stelde hij zich ten richtsnoer, daarop hield hij in geheel zijn reformatie het oog gevestigd.

III. Hoe zijn ijver zich uitstrekte over al de steden Israëls, die binnen zijn bereik waren. De tien stammen waren gevankelijk weggevoerd, de Assyrische kolonies hebben het land niet geheel bevolkt, zodat vele steden zich waarschijnlijk onder de bescherming van de koning van Juda hebben gesteld, 2 Kronieken 30:6. Dezen bezoekt hij hier om zijn reformatie door te voeren. Zover onze invloed reikt, moeten onze pogingen gaan om goed te doen en de goddeloosheid van de goddelozen te doen eindigen.

1. Hij verontreinigde en verbrak Jerobeams altaar te Bethel met de hoogte en het bos, die er bij behoorden, vers 15, 16. Het gouden kalf scheen weg te zijn, -uw kalf, 0 Samaria! heeft u verstoten, -maar het altaar was er nog, en zij, die aan hun oude afgoderij verkleefd waren, maakten er nog gebruik van. Dit werd,

a. Verontreinigd, vers 16. In zijn vrome ijver doorzocht Josia de oude zetels van de afgoderij, en zag de graven op de berg, waarin waarschijnlijk de afgodische priesters begraven lagen, niet ver van het altaar, aan hetwelk zij dienst gedaan hadden, en waarop zij zó verzot waren, dat zij verlangden dat hun gebeente in zijn nabijheid zou rusten. Deze opende hij, nam er de beenderen uit, *en verbrandde die op het altaar*, om te tonen dat hij dit met die priesters zelf zou gedaan hebben, indien zij nog leefden, zoals hij dan ook deed met hen, die hij nog in leven vond, vers 20 , aldus ontwijdde en verontreinigde hij het altaar en maakte het verfoeilijk.

Tegen afgodendienaars wordt de bedreiging gericht, dat "hun beenderen uitgespreid zullen worden voor de zon," Jeremia 8, 1, 2 , wat daar bedreigd en hier ten uitvoer werf gelegd (aanduidende dat hun ongerechtigheid op hun beenderen is, Ezechiel 32:27), is een aanduiding van een straf na de dood, weggelegd voor hen, die in deze of een andere zonde onboetvaardig leven en sterven.

Het verbranden van de beenderen zou-indien dit alles ware-een kleine zaak zijn, maar als het wijst op de pijniging van de ziel in een heftiger vlam, Lukas 16:24, dan is het zeer schrikkelijk. Zoals dit Josia’s daad was, schijnt zij het gevolg te zijn van een plotseling opgekomen besluit.

Hij zou het niet gedaan hebben, indien hij zich toen juist niet had omgekeerd en de "raven bespeurd had, en toch was het meer dan drie honderd en vijftig jaren tevoren voorzegd, toen dit altaar het eerst door Jerobeam gebouwd was, 1 Koningen 13:2.

God heeft altijd voorzien, en soms voorzegd, als iets dat gewis geschieden zal, hetgeen ons toch geheel en al toevallig schijnt *des konings hart is in de hand des Heeren* koning Josia’s hart was dit, en Hij heeft het, (eer hij het wist, Hooglied 6:1 geneigd om dit te doen. Geen woord van God zal ter aarde vallen.

b. Het altaar werd afgebroken, hij brak het af met alles wat er toe behoorde, vers 15, verbrandde wat brandbaar was en, daar een afgod niets ter wereld is, ging hij zover met de vernietiging er van als hij kon, want hij vergruisde het tot stof, en maakte het als stof in de wind.

2. Hij vernietigde al de huizen van de hoogten, al die synagogen van Satan, die in *de steden van Samaria waren,* vers 19. Dezen hadden de koningen van Israël gebouwd, en God verwekte deze koning van Juda om ze neer te werpen tot eer van het aloude huis van David van hetwelk de tien stammen waren afgevallen. De priesters heeft hij met recht op hun eigen altaren geofferd, vers 20.

3. Zorgvuldig liet hij het graf ongeschonden van de man Gods, die uit Juda kwam om dit te voorzeggen, het was die Godvruchtige profeet, die *deze dingen tegen het altaar van Bethel heeft uitgeroepen,* maar toch zelf door een leeuw gedood werd omdat hij ongehoorzaam was aan het woord des Heeren. Om echter te tonen dat Gods misnoegen tegen hem niet verder ging, maar daar eindigde, heeft God het zo beschikt dat, toen alle graven er om heen geschonden werden, het zijne veilig was, vers 17, 18, en niemand heeft zijn beenderen weggenomen, hij is ingegaan in de vrede, en daarom zal hij rusten op zijn slaapstede, Jesaja 57:2.

De oude, liegende profeet, die begeerd had zo dicht mogelijk bij hem begraven te worden, schijnt goed geweten te hebben wat hij deed, want ook zijn stof, vermengd zijnde met dat van de goede profeet, werd om zijnentwille bewaard. Zie Numeri 23:10.

Eindelijk. Er wordt ons hier meegedeeld welk een plechtig pascha Josia en zijn volk na al deze gebeurtenissen gehouden hebben. Toen zij de oude zuurdesem uit het land hadden uitgezuiverd, hebben zij zich tot het houden van het feest begeven. Toen Jehu de eredienst van Baäl had teniet gedaan, heeft hij toch geen acht gegeven om in de geboden en inzettingen des Heeren te wandelen, maar Josia dacht dat wij leren moeten goed te doen, en niet slechts moeten laten wat kwaad is, en dat het middel om alle verfoeilijke gewoonten buiten te houden, is alle verordineerde inzettingen in stand te houden, zie Leviticus 18:30, en daarom gebood hij al het volk om het pascha te houden, dat niet slechts een gedachtenis was aan hun bevrijding uit Egypte, maar ook een teken van hun toewijding aan Hem, die hen uitgevoerd had, en van hun gemeenschap met Hem.

Dit vond hij geschreven in *het wetboek,* dat hier *het boek des verbonds wordt* genoemd, want hoewel het Goddelijk gezag met ons kan handelen in de weg van volstrekt gebod, Gods genade buigt zich neer tot verbondshandelingen, en daarom nam hij het waar. Wij hebben niet zo'n uitvoerig bericht van het houden van dit pascha als van dat, hetwelk in Hizkia's tijd gehouden werd, 2 Kronieken 30, maar in het algemeen wordt gezegd dat, *gelijk dit pascha er geen* onder de vorige regeringen *gehouden was van de dagen van de richteren af,* vers 22, wat als in het voorbijgaan aanduidt dat hoewel het bericht, dat het Boek van de Richteren ons geeft omtrent de toestand van Israël onder hun regering zeer treurig is, er toch ook toen gouden dagen waren.

Dit pascha schijnt buitengewoon te zijn ten opzichte van het aantal en de Godsvrucht van hen, die er aan deelnamen, van hun slachtoffers en spijsoffers, en hun nauwkeurig waarnemen van de wetten van het feest, en het was niet, zoals bij Hizkia's pascha, dat velen er deel aan namen, die zich niet gereinigd hadden naar de reinigheid des heiligdoms en het aan de Levieten werd toegestaan om het werk van de priesters te doen.

Wij hebben reden te geloven dat gedurende al de jaren, die Josia nog geregeerd heeft, de Godsdienst heeft gebloeid, en dat de feesten des Heeren zorgvuldig werden waargenomen, maar bij dit pascha heeft de voldoening, die zij smaakten in de vernieuwing des verbonds, de reformatie, die er het gevolg van was, en de herleving van een inzetting, waarvan zij de Goddelijke oorsprong in het wetboek hadden gevonden, en die gedurende langen tijd of geheel veronachtzaamd of slechts achteloos gehouden was, hen in een vervoering van heilige vreugde gebracht. En het heeft Gode behaagd hun ijver voor de vernietiging van de afgoderij te belonen met buitengewone tekenen van Zijn tegenwoordigheid en gunst, en dit alles werkte er toe mede, om het tot een zeer bijzonder pascha te maken.

2 Koningen 23:25-30

Na het lezen van deze verzen moeten wij zeggen: "HEERE, Uwe gerechtigheid is als de bergen Gods," duidelijk zichtbaar, onomstootbaar en onbetwistbaar, maar "Uwe oordelen zij een grote afgrond,' Psalm 36:7 Wat zullen wij hiertoe zeggen?

I. Hier wordt erkend dat Josia een van de beste koningen was, die ooit op Davids troon hebben gezeten, vers 25. Gelijk Hizkia ongeëvenaard was door geloof en bebouwen op God in benauwdheid, Hoofdstuk 18:5, zo was Josia ongeëvenaard in oprechtheid en ijver om het werk van de reformatie door te voeren. Hierin was niemand hem gelijk:

1. Dat hij *zich tot den HEERE had bekeerd*, zich tot Hem had gewend, van wie ijn vaderen waren afgevallen. Het is de ware Godsdienst om zich te wenden tot God, als die wij verkoren hebben en beminnen. Hij deed wat hij kon om ook zijn koninkrijk tot de Heere te wenden.

2. Dat hij dit deed *met zijn gehele hart en zijn gehele ziel*, zijn neigingen en bedoelingen waren recht in hetgeen hij deed. Diegenen maken niets van hun Godsdienst, die er geen werk des harten van maken.

3. Dat hij het deed *met zijn gehele kracht*, met kracht en kloekmoedigheid en vastberadenheid, want anders zou hij ook niet door de moeilijkheden zijn heengekomen, waarmee hij te worstelen had. Wat grote dingen kunnen wij tot stand brengen in de dienst van God, zo wij er slechts kloek en krachtig in zijn!

4. Dat hij dit deed *naar al de wet van Mozes* in nauwkeurige waarneming van die wet. Zijn ijver heeft hem tot geen onregelmatigheid vervoerd, in alles wat hij deed wandelde hij naar de regel van de wet.

II. In weerwil hiervan werd hij afgesneden door een gewelddadiger dood, in het midden van zijn dagen, en weinige jaren daarna ging zijn koninkrijk te gronde. Na zo'n reformatie zou men beide voor de koning en het koninkrijk niets dan voorspoed, eer en roem verwacht hebben, maar wij vinden integendeel beide onder een wolk.

1. Zelfs dit hervormde koninkrijk blijft ten verderve getekend. *Nochtans*, vers 26, *keerde zich de HEERE van den brand Zijns groten toorns niet af*. Het is zeker waar wat God gesproken heeft door de profeet Jeremia, Hoofdstuk 18 vers 7 en 8 : "In een ogenblik zal Ik spreken over een volk en over een koninkrijk, dat Ik zal uitrukken, en afbreken, en verdoen, maar indien datzelve volk, over welk Ik zulks gesproken heb, zich van zijn boosheid bekeert, zo zal Ik berouw zal hebben over het kwaad, dat Ik hetzelve gedacht te doen".

En daarom moeten wij tot de gevolgtrekking komen dat Josia's volk zich wel onderwierp aan zijn macht, maar Josia's beginselen niet van harte was toegedaan. Zij waren omgekeerd door macht, maar zij hebben zich niet vrijwillig bekeerd van hun bozen weg, maar behielden nog hun liefde voor hun afgoden, en daarom heeft Hij, die het hart van de mensen kent, het vonnis niet willen herroepen, dat Juda weggedaan werd, en ook Jeruzalem verworpen zal worden, vers 27.

Maar zelfs deze verwoesting was bedoeld tot hun krachtige, afdoende reformatie, zodat wij moeten zeggen, niet alleen dat de misdadigers hun mate van ongerechtigheid gevuld hadden en rijp waren voor het verderf, maar ook dat de ziekte tot haar hoogtepunt was gekomen, en nu genezing kon intreden, en dit zal al de vrucht wezen, namelijk de wegneming van de zonde.

2. Als een bewijs hiervan wordt zelfs de hervormende koning afgesneden in het midden van zijn zegenrijken arbeid, in barmhartigheid over hem, opdat hij het kwaad niet zien zou, dat over zijn koninkrijk ging komen, maar in toorn over zijn volk, want zijn dood baande de weg voor hun verderf.

De koning van Egypte schijnt in oorlog geweest te zijn met de koning van Assyrië (zo wordt de koning van Babel nu genoemd), Josia's rijk lag tussen die beide, daarom achtte hij het in zijn belang om de koning van Egypte tegen te staan, en de toenemende, dreigende grootheid van zijn macht te fnuiken, want, hoewel hij toen betuigde geen kwade bedoelingen te hebben tegen Josia, zou toch, indien het hem gelukte om de rivier van Egypte met de Eufraat te verenigen, het land van Juda weldra door die beide overstroomd worden, daarom *toog Josia hem tegemoet*, en werd gedood in de eersten slag, die tussen hen geleverd werd, vers 29, 30. Hier:

a. Kunnen wij Josia's gedrag niet rechtvaardigen. Hij had geen duidelijke roeping om zich in die krijg te mengen, wij bevinden ook niet dat hij God gevraagd heeft door de urim of door de profeten omtrent deze zaak. Wat had hij te doen om als vriend en bondgenoot van de koning van Assyrië op te treden en te handelen? Moest hij de goddeloze helpen, en die de HEERE haten liefhebben?

Als de koningen van Egypte en Assyrië met elkaar twisten, dan had hij reden om te geloven dat God er voor hem en zijn volk goed uit zou doen voortkomen, en dat hun twisten een middel zou wezen om elkaar te verzwakken.

Sommigen verstaan de belofte, die hem gedaan was, dat hij met vrede in zijn graf verzameld zal worden, in een zin waarin zij niet vervuld werd, omdat hij door zijn misstap in deze zaak er het voorrecht van verbeurd had. God heeft beloofd ons te bewaren in al onze wegen, maar als wij buiten onze weg gaan, dan werpen wij onszelf buiten Zijn bescherming.

Naar mijn opvatting van de belofte geloof ik dat zij wèl vervuld is, want hij stierf in vrede met God en zijn geweten, en heeft de verwoesting van Juda en van Jeruzalem door de Chaldeën niet gezien, toch begrijp ik dat deze beschikking van Gods voorzienigheid een bestraffing voor hem was wegens zijn roekeloosheid.

b. Wij moeten Gods rechtvaardigheid waarderen in het wegnemen van zulk een juweel van een ondankbaar volk, dat het niet wist te waarderen. Zij hebben zijn dood zeer betreurd, en grote rouw over hem bedreven, 2 Kronieken 35:25, hiertoe gedrongen door Jeremia, die er hun de betekenis van verklaarde, en hun zei welk een dreigend voorteken het was. Maar zij hebben van de zegeningen, die zij genoten door zijn leven, geen goed gebruik gemaakt, en nu leerde God hun de waarde er van, door ze te moeten derven.

2 Koningen 23:31-37

Nadat Josia in zijn graf was gelegd heeft Jeruzalem geen enkele goede gelukkige dag meer gezien, de moeilijkheden en benauwdheden volgden elkaar op, totdat het binnen twee en twintig jaar geheel verwoest werd.

Van de regering van twee van zijn zonen wordt hier een kort bericht gegeven, de eerste zien wij hier als gevangene, de laatste als schatplichtige van de koning van Egypte, en beide reeds in het begin hunner regering in die toestand. De koning van Egypte had Josia gedood, en hoewel hij oorspronkelijk geen bedoelingen had tegen Juda, schijnt hij nu toch, geprikkeld door de tegenstand, die Josia hem had geboden geheel zijn krijgsmacht tegen zijn geslacht en zijn land gekeerd te hebben. Indien Josia's zonen in zijn voetstappen hadden gewandeld, het zou er hun om zijn Godsvrucht te beter om gegaan zijn, maar er van afwijkende, verging het hun te slechter om zijn roekeloosheid.

I. Jóahaz, een jongere zoon, werd het eerst koning gemaakt door *het volk des lands*, waarschijnlijk omdat men bemerkte dat hij van een meer werkzamer, krijgshaftigen aard was dan zijn oudere broeder en de koning van Egypte het hoofd zou kunnen bieden, om zijns vaders dood te kunnen wreken, dat het volk misschien meer verlangde als punt van eer, de omdat zij wensten zijns vaders reformatie voort te zetten, en daarnaar was dan ook de uitkomst.

1. Hij deed kwaad, vers 32. Hoewel hij een goede opvoeding had genoten en een goed voorbeeld had ontvangen en, naar wij kunnen onderstellen, menig goed gebed voor hem was opgezonden, deed hij toch *wat kwaad was in de ogen des HEEREN*, en het is te vrezen dat hij dit reeds bij het leven zijns vaders is begonnen te doen want zijn regering was zo kort dat hij daarin niet veel van zijn slecht karakter heeft kunnen tonen.

Hij deed *naar alles, wat zijn* goddeloze *vaderen gedaan hadden*. Hij heeft geen tijd gehad om veel te doen, maar hij heelt zich zijn voorbeelden gekozen en toonde wie hij gezind was na te volgen, in wiens voetstappen hij wilde wandelen, en dit gedaan hebbende, wordt hij hier geacht gedaan te hebben naar al het kwaad, dat zij gedaan hebben, die hij zich voorstelde te zullen navolgen.

De keuze van de personen, die jongelieden zich ten voorbeeld stellen, is van groot en ernstig belang, een dwaling in die keus is noodlottig, Filipp. 3:17, 18.

2. Doende wat kwaad is, is het niet te verwonderen dat het hem slecht verging. Slechts drie maanden was hij koning, en toen werd hij reeds tot een gevangene gemaakt, en als gevangene heeft hij geleefd en is hij gestorven.

De koning van Egypte liet hem binden, vers 33 uit vrees dat hij hem nog moeilijkheden zou berokkenen, en voerde hem naar Egypte, waar hij spoedig daarna is gestorven, vers 34.

Deze Jóahaz is de jonge leeuw, waarvan Ezechiel spreekt in zijn weeklage over de vorsten Israëls die leerde roof te roven en mensen opat dat was het kwaad, dat hij deed in de ogen des HEEREN, maar de volken hoorden van hem hij werd gegrepen in hun groeve en zij brachten hem met haken naar Egypteland, Ezechiel 19:1-4. Zie Jeremia 22:10-12.

II. Eljakim, een andere zoon van Josia, werd koning gemaakt door de koning van Egypte, er wordt niet gezegd: in de plaats van Jóahaz, deze regering was zo kort, dat zij nauwelijks van de moeite waard was om er nota van te nemen, maar in de plaats van Jósia. De kroon van Juda was totnutoe altijd overgegaan van vader op zoon, en nooit voor toen van broeder op broeder, eenmaal was er een dergelijke opvolging in het huis van Achab, maar voor nu nooit in het huis van David.

De koning van Egypte, zijn macht getoond hebbende door hem koning te maken, toonde haar nog verder door zijn naam te veranderen, hij noemde hem *Jójakim*, een naam, die betrekking heeft op Jehovah, want hij bedoelde niet hem afvallig te maken van de Godsdienst van zijn land, of hem die te doen vergeten, alle volken zullen wandelen, elk in de naam zijns gods, laat hem het ook doen. De koning van Babel heeft dit niet gedaan met hen, wier namen hij veranderd heeft, Daniel 1:7.

Van deze Jójakim wordt ons hier gezegd:

1. Dat de koning van Egypte hem arm maakte, een zeer grote schatting van hem eiste, *honderd talenten zilvers en een talent gouds*, vers 33, dat hij met grote moeite zijn onderdanen afperste, en het aan Farao gaf vers 35.

Vroeger hadden de Israëlieten de Egyptenaren beroofd, nu beroven de Egyptenaren Israël, zie hoe treurige verandering de zonde teweegbrengt.

2. Dat hetgeen hem arm maakte hem toch niet goed maakte.

In weerwil van de bestraffingen van de Voorzienigheid, waaronder hij was en waardoor hij van zonde overtuigd, verootmoedigd en tot bekering gebracht had moeten worden, deed hij *dat kwaad was in de ogen des HEEREN*, vers 37, en bereidde zich aldus nog grotere oordelen, want die zal God zenden indien de mindere oordelen het werk niet doen waartoe zij gezonden waren.

HOOFDSTUK 24

1 In zijn dagen toog Nebukadnezar, de koning van Babel, op, en Jojakim werd zijn knecht drie jaren; daarna keerde hij zich om, en rebelleerde tegen hem.
2 En de HEERE zond tegen hem de benden der Chaldeen, en de benden der Syriers, en de benden der Moabieten, en de benden der kinderen Ammons, en zond hen tegen Juda, om dat te verderven, naar het woord des HEEREN, dat Hij gesproken had door den dienst Zijner knechten, de profeten.
3 Zekerlijk geschiedde dit naar het bevel des HEEREN tegen Juda, dat Hij hen van Zijn aangezicht wegdeed, om de zonden van Manasse, naar alles, wat hij gedaan had;
4 Als ook om het onschuldig bloed, dat hij vergoten had, zodat hij Jeruzalem met onschuldig bloed vervuld had; daarom wilde de HEERE niet vergeven.
5 Het overige nu der geschiedenissen van Jojakim, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
6 En Jojakim ontsliep met zijn vaderen; en zijn zoon Jojachin werd koning in zijn plaats.
7 De koning nu van Egypte toog voortaan niet meer uit zijn land; want de koning van Babel had, van de rivier van Egypte af tot aan de rivier Frath, ingenomen al wat van den koning van Egypte was.
8 Jojachin was achttien jaren oud, toen hij koning werd, en regeerde drie maanden te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Nehusta, een dochter van Elnathan, van Jeruzalem.
9 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, naar alles, wat zijn vader gedaan had.
10 Te dier tijd togen de knechten van Nebukadnezar, den koning van Babel, naar Jeruzalem; en de stad werd belegerd.
11 Zelfs kwam Nebukadnezar, de koning van Babel, tegen de stad, als zijn knechten die belegerden.
12 Toen ging Jojachin, de koning van Juda, uit tot den koning van Babel, hij, en zijn moeder, en zijn knechten, en zijn vorsten, en zijn hovelingen; en de koning van Babel nam hem gevangen in het achtste jaar zijner regering.
13 En hij bracht van daar uit al de schatten van het huis des HEEREN, en de schatten van het huis des konings; en hij hieuw alle gouden vaten af, die Salomo, de koning van Israel, in den tempel des HEEREN gemaakt had, gelijk als de HEERE gesproken had.
14 En hij voerde gans Jeruzalem weg, mitsgaders al de vorsten, en alle strijdbare helden, tien duizend gevangen, en alle timmerlieden en smeden; niemand werd overgelaten, dan het arme volk des lands.
15 Zo voerde hij Jojachin weg naar Babel, mitsgaders des konings moeder, en des konings vrouwen, en zijn hovelingen; daartoe de machtigen des lands bracht hij gevankelijk van Jeruzalem naar Babel;
16 En alle kloeke mannen tot zeven duizend, en timmerlieden en smeden tot een duizend, en alle helden, die ten oorlog geoefend waren; dezen bracht de koning van Babel gevankelijk naar Babel.
17 En de koning van Babel maakte Mattanja, deszelfs oom, koning in plaats van hem, en veranderde zijn naam in Zedekia.
18 Zedekia was een en twintig jaren oud, als hij koning werd, en hij regeerde elf jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Hamutal, een dochter van Jeremia, van Libna.
19 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, naar alles, wat Jojakim gedaan had.
20 Want het geschiedde, om den toorn des HEEREN tegen Jeruzalem en tegen Juda, totdat Hij hen van Zijn aangezicht weggeworpen had. En Zedekia rebelleerde tegen den koning van Babel.

De zaken rijpen voor en spoeden zich heen naar de algehele verwoesting van Jeruzalem. Wij lieten Jójakim op de troon, waarop hij door de koning van Egypte geplaatst was. Nu hebben wij hier:

I. De moeilijkheden van zijn regering, hoe hij in onderworpenheid werd gebracht aan de koning van Babel, en streng gekastijd werd voor zijn poging om zijn juk af te werpen, vers 2-6, en hoe ook Egypte door Nebukadnezar was veroverd, vers 7.

II. De verwoestingen onder de regering zijns zoons, die slechts drie maanden heeft geduurd, waarna hij en al zijn rijksgroten genoodzaakt zijnde zich op genade of ongenade over te geven, gevankelijk naar Babel gevoerd werden vers 8-16.

III. De toebereidselen van de volgende regering, (die de laatste was) voor de algehele verwoesting van Jeruzalem, waarvan het volgende hoofdstuk ons het bericht geeft, vers 17-20.

2 Koningen 24:1-7

Wij hebben hier de eerste vermelding van een naam, die beide in de geschiedenissen en in de profetieën van het Oude Testament een groot figuur maakt, namelijk Nebukadnezar koning van Babel, vers 1, het gouden hoofd. Een machtig vorst, die de schrik was van de machtigen in het land van de levenden, en toch zou zijn naam niet bekend zijn in de Heilige Schrift indien hij niet gebruikt zou zijn geworden in de verwoesting van Jeruzalem en de gevangenschap van de Joden.

I. Hij maakte zich Jójakim schatplichtig, en hield hem drie jaren in onderworpenheid, vers 1. Nebukadnezar begon zijn regering in het vierde jaar van Jójakim, in zijn achtste jaar maakte hij hem tot zijn gevangene, maar herstelde hem op de troon na zijn belofte van trouw, die belofte heeft hij ongeveer drie jaren gehouden maar toen kwam hij in opstand, waarschijnlijk in de hoop van hulp te zullen ontvangen van de koning van Egypte. Indien Jójakim zijn God had gediend, zoals hij Hem had moeten dienen, hij zou geen dienstknecht van de koning van Babel geweest zijn, maar God wilde hem aldus het verschil doen kennen tussen Zijn dienst en *de dienst van de koninkrijken van de landen* 2 Kronieken 12:8.

Indien hij berust had in zijn dienstbaarheid en zijn woord had gehouden, zijn toestand zou niet slechter geweest zijn, maar rebellerende tegen de koning van Babel stortte hij zich in grotere moeilijkheid.

II. Toen hij rebelleerde zond de koning van Babel zijn krijgsmacht tegen hem om zijn land te verwoesten, benden van Chaldeën, Syriërs Moabieten, Ammonieten, die nu allen in de dienst en de soldij waren van de koning van Babel, vers 2, en daarbij toonden dat zij hun oude vijandschap tegen Israël en Israëls God hadden behouden.

Toch wordt hier niet gezegd dat zij een opdracht hadden van de koning van Babel, maar wel dat de Koning van de koningen hen had gezonden. De Heere zond al deze benden tegen hem. En wederom in vers 3 :

Zekerlijk geschiedde dit naar het bevel des HEEREN tegen Juda, want anders zou het bevel van Nebukadnezar het niet gekund hebben. Velen dienen Gods doeleinden zonder er zich van bewust te zijn.

Twee dingen heeft God bedoeld door toe te laten dat Juda aldus geteisterd werd.

1. De straf van de zonden van Manasse, die God thans bezocht aan *het derde en vierde geslacht.* Zolang heeft Hij gewacht met die te bezoeken, om te zien of het volk berouw zou hebben en zich zou bekeren, maar zij bleven onboetvaardig, in weerwil van Josia's pogingen tot hervorming, en zij waren gereed en bereid om bij de eerste omkering weer in hun vroegere afgoderij te vervallen.

Nu zal het oude oordeel over hen komen, dat bij God *was opgesloten verzegeld in Zijn schatten*, Deuteronomium 32:34, Job 14:17, en gedenkende daaraan, heeft Hij Juda van voor Zijn aangezicht weggedaan, en liet Hij van de wereld weten dat de tijd de schuld van de zonde niet wegneemt, en dat uitstel van straf geen kwijtschelding is van straf.

Alles wat Manasse gedaan heeft werd herdacht, maar inzonderheid *het onschuldig bloed, dat hij heeft vergoten,* wij kunnen veronderstellen dat daar veel bloed bij was van Gods getuigen en van Zijn aanbidders, *daarom wilde de HEERE niet vergeven*.

Is er dan behalve het lasteren van de Heilige Geest nog een onvergeeflijke zonde? Dit is bedoeld van het kwijtschelden van tijdelijke straf.

Manasse heeft berouw gehad en zich bekeerd, en wij hebben reden te geloven dat zelfs de vervolgingen en de moorden, waaraan hij zich had schuldig gemaakt, hem vergeven waren, zodat hij verlost was van de toekomenden toorn, maar als nationale zonden lag de last er van nog op het land.

Misschien leefden nu nog sommigen, die er aan geholpen en er toe aangezet hadden, en ook de tegenwoordige koning had onschuldig bloed op zijn geweten, zoals blijkt uit Jeremia 22:17.

Zie welk een tergende zonde moord is, hoe luid zij roept, en hoe lang! Zie hoe nodig het is voor de volken om de zonden hunner vaderen te betreuren, opdat zij er niet voor lijden.

2. God bedoelde er de vervulling mee van de profetieën, het was naar het woord des Heeren dat Hij gesproken had door de dienst van Zijn knechten de profeten. Veeleer zal Juda *weggedaan worden van voor* Zijn aangezicht, ja veeleer zullen hemel en aarde voorbijgaan, dan dat een enig woord van God ter aarde zal vallen. Bedreigingen zullen even zeker ten uitvoer worden gelegd als beloften vervuld zullen worden, indien het niet door de bekering des zondaars voorkomen wordt.

III. Ook de koning van Egypte werd door de koning van Babel tenonder gebracht en hem een groot deel van zijn land ontnomen, vers 7.

Het was nog niet lang geleden dat hij Israël had verdrukt, Hoofdstuk 23:33 , nu wordt hij zelf naar beneden gebracht, buiten staat gesteld om iets te beproeven ter verkrijging van hetgeen hij verloren had, of om zijn bondgenoten te hulp te komen, hij durft niet meer uit zijn land komen. Later heeft hij beproefd om Zedekia enige hulp te verlenen, maar werd genoodzaakt zich terug te trekken, Jeremia 37:7.

IV. Jójakim, zijn land verwoest ziende en hij zelf in gevaar de vijand in handen te vallen, stierf van hartzeer, naar het schijnt, in het midden van zijn dagen, vers 6.

Alzo *ontsliep Jójakim met zijn vaderen,* maar er wordt niet gezegd, dat hij *begraven werd bij zijn vaderen, want ongetwijfeld* is de profetie van Jeremia vervuld geworden, dat hij niet beklaagd zal worden, zoals zijn vader, en dat hij "met een ezelsbegrafenis begraven zal worden," Jeremia 22:18, 19, en zijn dood lichaam weggeworpen worden, Jeremia 36:30.

2 Koningen 24:8-20

Dit had de geschiedenis moeten wezen van de regering van koning Jojachin, maar helaas, het is slechts de geschiedenis van koning Jojachins gevangenschap, zoals het genoemd wordt, Ezechiel 1:2.

Hij kwam tot de kroon, niet om de eer te hebben van haar te dragen maar om de schande te hebben van haar te verliezen, "Ideo tantum venerat, ut exiret", (Hij kwam slechts in, om weer uit te gaan).

I. Zijn regering was kort en onbeduidend. Hij regeerde slechts drie maanden, en toen werd hij gevankelijk naar Babel gevoerd, evenals dit met zijn vader waarschijnlijk geschied zou zijn, indien hij slechts zoveel langer geleefd had.

Welk een ongelukkige jonge vorst was dit, die in een vallend huis geworpen werd en op een nederzinkende troon!

Welk een onnatuurlijke vader had hij, die hem voortbracht om voor hem te lijden, en die door zijn eigen zonde en dwaasheid niets had om hem na te laten dan zijn eigen ellende!

Toch heeft deze jonge vorst nog lang genoeg geregeerd om te tonen dat hij rechtvaardig leed voor de zonden van zijn vaderen, want hij trad in hun voetstappen, vers 9.

Hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, zoals zij gedaan hebben, hij deed niets om de erfenis van de vloek te doen wegnemen, zijn kroon van haar lasten te ontdoen en daarom: "Transit cum onere", (gaan de lasten over met de kroon), met zijn eigen ongerechtigheid zullen die van zijn vaderen ook voor zijn rekening komen.

II. De rampen, die over hem, zijn gezin en zijn volk reeds bij het begin van zijn regering gekomen zijn, waren zeer zwaar.

1. Jeruzalem werd belegerd door de koning van Babel, vers 10, 11.

Hij had zijn krijgsmacht gezonden om het land te verwoesten, en nu kwam hij zelf en sloeg het beleg voor de stad. Nu werd het woord van God vervuld, Deuteronomium 28:49 en verv.

De HEERE zal tegen u een volk verheffen van verre.... een volk, stijf van aangezicht.... dat zal eerst de vrucht uws lands opeten en dan u belegeren in al uw poorten, vers 52.

2. Jojachin heeft zich terstond op genade of ongenade overgegeven.

Zodra hij hoorde dat de koning van Babel in persoon tegen de stad was gekomen, wiens naam toen al zeer geducht was geworden, besloot hij tot de overgave en ging tot hem uit, vers 12.

Als hij zich met God had verzoend en de methode had gevolgd die Hizkia in een gelijk geval heeft aangenomen, dan had hij de koning van Babel niet behoeven te vrezen, maar hem kloekmoedig, met ere en voorspoed hebben kunnen weerstaan, (een zou er duizend gejaagd hebben) maar daar hem

het geloof en de Godsvrucht van een Israëliet ontbrak, ontbrak hem ook de kloekmoedigheid van een man, een krijgsman, een vorst.

Hij gaf zich over met geheel de koninklijke familie, met zijn moeder, zijn vrouwen, zijn dienaren en zijn vorsten, en zo werden zij krijgsgevangenen, dit was er het gevolg van dat zij dienstknechten waren van de zonde.

3. Nebukadnezar plunderde de schatten zowel van de kerk als van de staat, en voerde van beide het goud en het zilver weg, vers 13.

Nu was het woord van God, door Jesaja, vervuld, Hoofdstuk 20:17.

Zelfs de vaten van de tempel, die Salomo gemaakt en opgelegd had, om gebruikt te worden als de oude versleten zouden zijn, nam hij weg van de tempel en begon ze in stukken te snijden, maar bij nader bedenken, bewaarde hij ze voor zijn eigen gebruik, want wij bevinden dat Belsazar er wijn uit dronk, Daniel 5:2, 3.

4. Zeer velen van de inwoners van Jeruzalem voerde hij gevankelijk weg ten einde de stad te verzwakken en zich zoveel beter de heerschappij er over te verzekeren, en deszelfs opstand te voorkomen, alsmede om zich te verrijken met de bezittingen of met de dienst van hen, die hij wegvoerde.

Sommigen waren reeds acht Jaren tevoren weggevoerd in het eerste jaar van Nebukadnezar en het derde van Jojakim, onder wie Daniel en zijn medegenoten waren. Zie Daniel 1:1, 2. Dezen hadden zich door hun edel gedrag zozeer in zijn goede mening aanbevolen, dat hij meer van hen begeerde. Nu voerde hij:

a. De jonge koning zelf en zijn gezin weg, vers 13, en wij bevinden, Hoofdstuk 25:27-27, dat hij zeven en dertig jaren in strenge gevangenschap heeft doorgebracht.

b. Al de rijksgroten, de vorsten en beambten, wier rijkdom bewaard werd tot hun eigen kwaad Prediker 5:12, daar zij de vijand er toe brachten om van hen het eerst zijn prooi te maken.

c. Al de krijgslieden, *alle strijdbare helden*, vers 14, *de machtigen des lands*, vers 15, *alle kloeke mannen, alle helden, die ten oorlog geoefend waren* vers 16.

Dezen konden zichzelf niet verdedigen, en de overwinnaar wilde hen niet achterlaten om hun land te verdedigen, maar voerde hen weg om in zijn dienst gebruikt te worden.

d. Al de handwerkslieden en smeden, die krijgswapenen vervaardigden, door deze te nemen heeft hij in werkelijkheid de stad ontwapend overeenkomstig de staatkunde van de Filistijnen, 1 Samuel 13:19.

In deze gevangenschap werd ook de profeet Ezechiël weggevoerd, Ezechiel I: 1, 2, en Mordechai, Esther 2:6.

Deze Jojachin wordt ook Jechonia genoemd, 1 Kronieken 3:16 en in minachting Chonia, Jeremia 22:24, waar zijn gevangenschap voorzegd is.

III. De opvolger door de koning van Babel aangesteld in zijn plaats. God had hem kinderloos aangeschreven, Jeremia 22:30, en daarom werd de regering toevertrouwd aan zijn oom.

De koning van Babel maakte Mattanja, de zoon van Josia, koning, en om hem er aan te herinneren en aan de gehele wereld bekend te maken, dat hij zijn afhangeling was, veranderde hij zijn naam en noemde hem "Zedekia", vers 17.

God heeft soms Zijn volk ten laste gelegd: dat zij koningen hebben gemaakt, maar niet uit Hem, Hosea 8:4, en om hen daarvoor te straffen zal nu de koning van Babel koningen over hen aanstellen.

Diegenen worden rechtvaardig van hun vrijheid beroofd, die haar gebruiken tegen Gods gezag. Deze Zedekia was de laatste van de koningen van Juda, de naam, die de koning van Babel hem gaf, betekent de gerechtigheid des Heeren, wat een voorteken was van de verheerlijking van Gods gerechtigheid in zijn verderf.

1. Zie hoe goddeloos deze Zedekia was.

Hoewel de oordelen Gods over zijn drie onmiddellijke voorgangers een waarschuwing voor hem hadden kunnen wezen, om niet in hun voetstappen te treden heeft hij toch gedaan dat kwaad was in de ogen des Heeren, evenals de anderen, vers 19.

2. Zie hoe onverstandig hij was. Gelijk zijn voorgangers hun moed hadden verloren, zo verloor hij met zijn Godsdienst zijn beleid want hij rebelleerde tegen de koning van Babel, vers 20, wiens schatplichtige hij was, en aldus beledigde hij hem, met wie hij volstrekt onmachtig was om te strijden, en die, zo hij hem trouw ware gebleven, hem beschermd zou hebben, hetgeen wel de grootste dwaasheid was, die hij doen kon, en het verderf van zijn rijk heeft verhaast.

Dit *geschiedde, om den toorn des HEEREN tegen Jeruzalem en tegen Juda, totdat Hij hen van Zijn aangezicht weggeworpen had*.

Als zij, aan wie de raadslagen van een volk zijn toevertrouwd, onverstandig en tegen hun ware belangen handelen, dan moeten wij er het misnoegen Gods in opmerken.

Het is om de zonden van een volk, dat God de getrouwen de spraak beneemt, en van de ouden oordeel wegneemt, en wat tot de openbare vrede dient voor hun ogen verbergt. Wie God wil verderven verdwaast Hij.

HOOFDSTUK 25

1 En het geschiedde in het negende jaar zijner regering, in de tiende maand, op den tienden der maand, dat Nebukadnezar, de koning van Babel, kwam tegen Jeruzalem, hij en zijn ganse heir, en legerde zich tegen haar; en zij bouwden tegen haar sterkten rondom.
2 Zo kwam de stad in belegering, tot in het elfde jaar van den koning Zedekia.
3 Op den negenden der vierde maand, als de honger in de stad sterk werd, en het volk des lands geen brood had,
4 Toen werd de stad doorgebroken, en al de krijgslieden vloden des nachts door den weg der poort, tussen de twee muren, die aan des konings hof waren (de Chaldeen nu waren tegen de stad rondom), en de koning trok door den weg des vlakken velds.
5 Doch het heir der Chaldeen jaagde den koning na, en zij achterhaalden hem in de vlakke velden van Jericho, en al zijn heir werd van bij hem verstrooid.
6 Zij dan grepen den koning, en voerden hem opwaarts tot den koning van Babel, naar Ribla; en zij spraken een oordeel tegen hem.
7 En zij slachtten de zonen van Zedekia voor zijn ogen, en men verblindde Zedekia's ogen, en zij bonden hem met twee koperen ketenen, en voerden hem naar Babel.
8 Daarna in de vijfde maand, op den zevenden der maand (dit was het negentiende jaar van Nebukadnezar, den koning van Babel) kwam Nebuzaradan, de overste der trawanten, de knecht des konings van Babel, te Jeruzalem.
9 En hij verbrandde het huis des HEEREN, en het huis des konings, mitsgaders alle huizen van Jeruzalem; en alle huizen der groten verbrandde hij met vuur.
10 En het ganse heir der Chaldeen, dat met den overste der trawanten was, brak de muren van Jeruzalem rondom af.
11 Het overige nu des volks, die in de stad overgelaten waren, en de afvalligen, die tot den koning van Babel gevallen waren, en het overige der menigte, voerde Nebuzaradan, de overste der trawanten, gevankelijk weg.
12 Maar van de armsten des lands liet de overste der trawanten enigen overig tot wijngaardeniers en tot akkerlieden.
13 Verder braken de Chaldeen de koperen pilaren, die in het huis des HEEREN waren, en de stellingen, en de koperen zee, die in het huis des HEEREN was; en zij voerden het koper daarvan naar Babel.
14 Zij namen ook de potten, en de schoffelen, en de gaffelen, en de rookschalen, en al de koperen vaten, daar men den dienst mede deed.
15 En de overste der trawanten nam weg de wierookvaten en de sprengbekkens, wat geheel goud en wat geheel zilver was.
16 De twee pilaren, de ene zee, en de stellingen, die Salomo voor het huis des HEEREN gemaakt had; het koper van al deze vaten was zonder gewicht.
17 De hoogte van een pilaar was achttien ellen, en het kapiteel daarop was koper; en de hoogte des kapiteels was drie ellen; en het net, en de granaatappelen op het kapiteel rondom, waren alle van koper; en dezen gelijk had de andere pilaar, met het net.
18 Ook nam de overste der trawanten Seraja, den hoofdpriester, en Zefanja, den tweeden priester, en de drie dorpelbewaarders.
19 En uit de stad nam hij een hoveling, die over de krijgslieden gesteld was, en vijf mannen uit degenen, die des konings aangezicht zagen, die in de stad gevonden werden, mitsgaders den

oversten schrijver des heirs, die het volk des lands ten oorlog opschreef, en zestig mannen van het volk des lands, die in de stad gevonden werden.
20 Als Nebuzaradan, de overste der trawanten, dezen genomen had, zo bracht hij hen tot den koning van Babel, naar Ribla.
21 En de koning van Babel sloeg hen, en doodde hen te Ribla, in het land van Hamath. Alzo werd Juda uit zijn land gevankelijk weggevoerd.
22 Maar aangaande het volk, dat in het land van Juda overgebleven was, dat Nebukadnezar, de koning van Babel, had laten overblijven, daarover stelde hij Gedalia, den zoon van Ahikam, den zoon van Safan.
23 Toen nu al de oversten der heiren, zij en hun mannen, hoorden, dat de koning van Babel Gedalia tot overste gesteld had, kwamen zij tot Gedalia naar Mizpa; namelijk, Ismael, de zoon van Nethanja, en Johanan, de zoon van Kareah, en Seraja, de zoon van Tanhumeth, de Netofathiet, en Jaazanja, de zoon van den Maachathiet, zij en hun mannen.
24 En Gedalia zwoer hun en hun mannen, en zeide tot hen: Vreest niet van te zijn knechten der Chaldeen, blijft in het land, en dient den koning van Babel, zo zal het u wel gaan.
25 Maar het geschiedde in de zevende maand, dat Ismael, de zoon van Nethanja, den zoon van Elisama, van koninklijk zaad, kwam, en tien mannen met hem; en zij sloegen Gedalia, dat hij stierf; mitsgaders de Joden en de Chaldeen, die met hem te Mizpa waren.
26 Toen maakte zich al het volk op, van de minste tot den meeste, en de oversten der heiren, en kwamen in Egypte; want zij vreesden voor de Chaldeen.
27 Het geschiedde daarna in het zeven en dertigste jaar der wegvoering van Jojachin, den koning van Juda, in de twaalfde maand, op den zeven en twintigsten der maand, dat Evilmerodach, de koning van Babel, in het jaar, als hij koning werd, het hoofd van Jojachin, den koning van Juda, uit het gevangenhuis, verhief.
28 En hij sprak vriendelijk met hem, en stelde zijn stoel boven den stoel der koningen, die bij hem te Babel waren.
29 En hij veranderde de klederen zijner gevangenis, en hij at geduriglijk brood voor zijn aangezicht, al de dagen zijns levens.
30 En aangaande zijn tering, een gedurige tering werd hem van den koning gegeven, elk dagelijks bestemde deel op zijn dag, al de dagen zijns levens.

Sedert de tijd van David is Jeruzalem altijd een vermaarde plaats geweest, schoon van gelegenheid was zij, een vreugde van de gehele aarde.

Zolang het Boek van de Psalmen bestaat, zal die naam een grote klank hebben.

In het Nieuwe Testament lezen wij er veel van, toen het, evenals nu, rijp voor het verderf. Aan het einde van de Bijbel lezen wij van een nieuw Jeruzalem, alles wat dus Jeruzalem betreft, is onze opmerking waardig. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De algehele verwoesting van Jeruzalem door de Chaldeers, de stad belegerd en ingenomen, vers 1-4 de huizen verbrand, vers 8, 9, de muur afgebroken vers 10, en de inwoners gevankelijk weggevoerd, vers 11, 12. De heerlijkheid van Jeruzalem was:

II. Dat het de koninklijke stad was, daar waren de stoelen des gerichts gezet, de stoelen van het huis van David, maar die heerlijkheid is nu geweken, want de vorst is tot een ellendigen gevangene gemaakt, het koninklijke zaad verdelgd, vers 5-7, en de voornaamste beambten zijn ter dood gebracht, vers 18-21.

Dat het de heilige stad was, daar was de getuigenis Israëls maar die heerlijkheid is geweken, want Salomo's tempel is tot de grond toe afgebrand, vers 9, en de heilige vaten, die nog overbleven zijn naar Babel gevoerd vers 13-17.

Aldus is Jeruzalem als een weduwe geworden, Klaagliederen 1:1. Ikabod: waar is de ere?

De verbijstering en verstrooiing van het overblijfsel, dat in Juda onder Gedalja was achtergelaten, vers 22-26.

III. De gunst, die na zeven en dertig jaren van gevangenschap aan Jojachin, de gevangen koning van Juda, werd bewezen, vers 27-30.

Koningen 25:1-7

Wij lieten koning Zedekia in opstand tegen de koning van Babel, Hoofdstuk 24:20, bedoelende en pogende zijn juk af te werpen, toen hij daartoe volstrekt niet bij machte was, en ook de rechte methode er niet toe aanwendde door eerst God tot zijn vriend te maken. Nu hebben wij hier een bericht van de noodlottige gevolgen dier poging.

I. Het leger van de koning van Babel sloeg het beleg voor Jeruzalem, vers 1. Wat kon hen hinderen, nu het land reeds in hun bezit was? Hoofdstuk 24:2.

Zij bouwden daartegen sterkten rondom, vanwaar zij door de krijgskunst, die zij toen bezaten, het beschoten, er werktuigen des doods in wierpen, en er het nodige levensonderhoud uit hielden.

Vroeger was Jeruzalem omringd door de gunst van God als met een rondas, maar nu was hun schaduw, dat is hun bescherming, van hen geweken, en hun vijanden omringden hen van alle kanten.

Zij, die door de zonde God er toe gebracht hebben om hen te verlaten, zullen bevinden dat kwaden zonder getal hen zullen omgeven.

Twee jaren heeft dit beleg geduurd, eerst trok het leger zich terug uit vrees voor de koning van Egypte, Jeremia 37:11, maar bemerkende dat hij niet zo machtig was als zij dachten, keerden zij spoedig terug met het vaste besluit niet weg te trekken van de stad, vóór zij er zich meester van gemaakt hadden.

II. Gedurende dit beleg heerste er grote hongersnood in de stad, vers 3,, zodat zij gedurende lange tijd hun brood met gewicht en met kommer aten, Ezechiel 4:16.

Aldus werden zij gestraft voor hun gulzigheid en overdaad, hun zatheid van brood en hun zich weiden zonder vreze, eindelijk was er geen brood voor het volk des lands, dat is voor het gewone volk, de krijgslieden, waardoor zij verzwakt werden en ongeschikt voor de dienst.

Uit gebrek aan voedsel aten zij nu hun eigen kinderen, zie dit voorzegd door de profeet Ezechiel 5:10, en beweend door een anderen, Klaagliederen 4:3 en verv.

Jeremia heeft de koning ernstig aangeraden om zich over te geven, Jeremia 38:17, maar zijn hart was verhard tot zijn verderf.

III. Eindelijk werd de stad stormenderhand ingenomen, zij werd doorgebroken, vers 4.

De belegeraars maakten een bres in de muur, door welke zij met geweld naar binnendroegen, de belegerden, niet instaat de stad langer te verdedigen, poogden haar zo spoedig mogelijk te verlaten, velen waren ongetwijfeld reeds over de kling gejaagd, daar het zegevierende leger zeer verbitterd was door hun hardnekkigheid.

IV. De koning, zijn gezin en al zijn rijksgroten vluchtten in de nacht langs een verborgen weg, die de belegeraars 6f niet hadden ontdekt, of waar zij nu het oog niet ophielden, vers 4.

Maar zij, die wanen aan Gods oordelen te kunnen ontkomen, misleiden zich evenzeer als zij, die denken ze te kunnen trotseren, de voeten van hem, die ze ontvlucht, zullen even gewis falen als de handen van hem, die er tegen strijdt, als God oordeelt zal Hij overwinnen.

Er werd de Chaldeën bericht gegeven van des konings vlucht, en welke weg hij had ingeslagen, zodat zij hem spoedig achterhaalden, vers 5.

Zijn lijfwacht werd verstrooid, ieder zorgde voor zijn eigen veiligheid. Had hij zich onder Gods bescherming gesteld, dan zou die hem nu niet gefaald hebben. Spoedig viel hij de vijanden in handen en nu wordt ons gezegd wat zij met hem deden.

1. Hij werd tot de koning van Babel gebracht en terechtgesteld voor een krijgsraad wegens zijn rebelleren tegen hem, die hem koning gemaakt had en aan wie hij trouw had gezworen. God en de mensen twistten met hem hierover, zie Ezechiel 17:16 en verv.

De koning van Babel lag nu te Ribla, (dat tussen Judea en Babel was gelegen) ten einde orders te kunnen geven beide aan zijn hof in zijn land en aan zijn leger daarbuiten.

2. Zijn zonen werden voor zijn ogen gedood, hoewel zij nog kinderen waren, opdat dit treurig toneel, het laatste dat zijn ogen aanschouwden, een blijvenden indruk van smart en afschuw in zijn gemoed zou teweegbrengen, en hem zijn leven lang zou bijblijven.

Door zijn zonen te doden toonden zij hun verontwaardiging over zijn trouweloosheid, feitelijk verklaarden zij dat noch hij noch een van de zijnen geschikt was om vertrouwd te worden, en dat zij dus ook niet geschikt waren om te leven.

3. Zij staken hem de ogen uit, en daarmee ontnamen zij hem het lieflijke van het menselijke leven, dat zelfs de ellendige en de bitter bedroefden van gemoed gegeven is, het licht van de zon, waardoor hij ook tot generlei dienst meer instaat was.

Hij vreesde bespot te worden, en daarom wilde hij zich niet laten bewegen om zich over te geven, Jeremia 38:19, maar wat hij vreesde kwam dubbel en dwars over hem en heeft ongetwijfeld zijn ongeluk zeer verzwaard, want gelijk doven denken dat iedereen van hen spreekt, zo denken blinden dat iedereen om hen lacht.

Hierdoor werden twee profetieën, die in tegenspraak schenen met elkaar, beide vervuld.

Jeremia profeteerde dat Zedekia naar Babel gebracht zou worden, Jeremia 32:5, 34:3.

Ezechiel profeteerde dat hij Babel niet zien zou, Ezechiel 12:13.

Hij is derwaarts heengevoerd, maar zijn ogen uitgestoken zijnde heeft hij het niet gezien, aldus eindigde hij zijn dagen eer zijn leven geëindigd was.

4. Zij bonden hem met twee koperen ketenen, en voerden hem naar Babel, hij, die blind was behoefde niet gebonden te worden zijn blindheid bond hem maar tot zijn grotere smaadheid voerden

zij hem gebonden heen, alleen maar, terwijl gewone misdadigers in ijzeren boeien geslagen werden, Psalm 105:18, 107:10, werd hij, een vorst zijnde, met koperen ketenen gebonden maar, dat het metaal ietwat edeler en lichter was, was hem, daar hij toch in boeien was, tot weinig troost.

Laat het niet vreemd geacht worden als zij, die door de boeien van de ongerechtigheid gehouden werden er toe komen om aldus vastgehouden te worden met banden van de ellende, Job 36:8.

2 Koningen 25:8-21

Hoewel wij reden hebben te geloven dat het leger van de Chaldeërs zeer verwoed was op de stad vanwege haar langdurige hardnekkige tegenstand, hebben zij daarom toch niet zodra zij de stad genomen hadden, alles te vuur en te zwaard verwoest, (wat gewoonlijk geschiedt in zulke gevallen), maar ongeveer een maand later (vergelijk vers 8 met vers 1, werd Nebuzaradan gezonden met orders om de verwoesting van Jeruzalem te voltooien.

Deze tijdsruimte gaf God hun om zich te bekeren na al de vorige dagen van Zijn lankmoedigheid, maar tevergeefs, voorzoveel blijkt was hun hart nog verhard, en daarom wordt het oordeel nu tot het uiterste voltrokken.

1. De stad en de tempel werden verbrand vers 9. Het blijkt niet dat de koning van Babel voornemens was om kolonies te zenden om Jeruzalem te bevolken, en daarom gebood hij dat het, als een nest van rebellen, in de as gelegd moest worden.

Over het verbranden van het huis des konings en van de groten kan men zich niet zeer verwonderen, (de inwoners hadden ze door hun zonden brandbaar gemaakt) maar dat het huis des Heeren in deze vlammen zou vergaan, dat dit heilig en heerlijk huis met vuur verbrand zou worden, Jesaja 64:11, is zeer vreemd, dat huis, waarvoor David toebereidselen heeft gemaakt, en dat Salomo met zo grote onkosten gebouwd heeft, dat huis, waarop te allen dage Gods hart en Zijn ogen waren, 1 Koningen 9:3, had dat niet als een vuurbrand uit dat vuur gerekt kunnen worden? Neen, het moet, tegen Gods oordelen, niet onbrandbaar zijn, dit statige, majestueuze gebouw moet in de as gelegd worden en wel waarschijnlijk met de ark, want de vijanden hadden gehoord hoe duur het misbruiken daarvan de Filistijnen te staan is gekomen, en durfden haar dus niet medenemen, ook hebben haar vrienden geen zorg gedragen om haar te behouden, want dan zouden wij wel van haar gehoord hebben in de tweede tempel.

Wel zegt ons een schrijver van een van de apocriefe boeken dat de profeet Jeremia haar uit de tempel wist te krijgen en haar in een spelonk van de berg Nebo aan de andere kant van de Jordaan heeft verborgen, 2 Macab. 2:4, 5, maar dat kon niet, daar Jeremia toen in strenge gevangenschap was.

Door het verbranden van de tempel heeft God willen tonen hoe weinig Hem gelegen is aan uitwendige pracht in Zijn eredienst, als het leven en de kracht van de Godsdienst veronachtzaamd worden.

Het volk bebouwde op de tempel, alsof die hen in hun zonden zou beschermen, Jeremia 7:4, maar hierdoor liet God hun weten dat zij, als zij hem ontheiligd hebben een leugen tot hun toevlucht gesteld hebben. Deze tempel had daar nu ongeveer vierhonderd en twintig, sommigen zeggen vierhonderd en dertig, jaren gestaan, het volk had de beloften verbeurd, die nopens hem gedaan waren, en nu moeten die beloften verstaan worden van de Evangelietempel, die Gods ruste is tot in eeuwigheid.

Het is opmerkelijk dat de tweede tempel door de Romeinen verbrand werd in dezelfde maand en op dezelfde dag dier maand, waarop de eerste tempel verbrand werd door de Chaldeen, hetgeen, zegt Josefus, de tienden Augustus is geweest.

2. De muren van Jeruzalem werden afgebroken, vers 10, alsof het zegevierende leger er zich op wilde wreken, dat zij het zolang buiten de stad hadden gehouden, of tenminste eenzelfde tegenstand voor het vervolg wilde voorkomen.

De zonde neemt de beschermende omheining weg van een volk. Deze muren werden nooit herbouwd voordat Nehemia het gedaan heeft.

3. Het overblijfsel van het volk werd gevankelijk naar Babel gevoerd, vers 11.

De meesten van de inwoners waren omgekomen door het zwaard of door de hongersnood, of waren met de koning gevlucht, want er wordt gezegd in vers 5 :*zijn heir werd van bij hem verstrooid*, zodat er slechts weinigen overgebleven waren, die met de deserteurs-allen tezamen slechts achthonderd en twee en dertig personen-zoals blijkt uit Jeremia 52:29, gevankelijk weggevoerd werden, alleen de armsten des lands werden achtergelaten, vers 12, om de grond te bebouwen en wijngaardeniers te zijn voor de Chaldeën.

Soms is armoede een bescherming, want zij, die niets hebben, hebben niets te verliezen. Als de rijke Joden, die de armen hadden verdrukt, tot vreemdelingen, ja tot gevangenen werden gemaakt in des vijands land, hadden de armen, die zij hadden veracht en verdrukt, vrijheid en vrede in hun eigen land, aldus heeft Gods voorzienigheid soms op treffende wijze hoogmoediger vernederd en nederiger bevoorrecht.

4. De koperen vaten en andere zaken, die tot de tempel behoorden, werden weggevoerd, de meeste gouden en zilveren vaten waren reeds vroeger weggevoerd, de twee vermaarde koperen pilaren, Jachin en Boaz, die sterkte en vastigheid betekenden van het huis Gods, werden in stukken gebroken, en het koper er van naar Babel gevoerd, vers 13.

Als de betekenis van de dingen verzondigd is, waartoe zouden dan de tekenen blijven? Achaz had heiligschennend de lijsten van de stellingen afgesneden, en de koperen zee op een stenen vloer gezet, Hoofdstuk 16:17, rechtvaardig worden dus de stellingen zelf en de koperen zee in des vijands hand overgeleverd.

Het is rechtvaardig in God om Zijn inzettingen weg te nemen van hen, die ze ontheiligen en misbruiken, ze verkorten of onderdrukken.

Sommige dingen van goud en zilver waren er nog, vers 15,, die nu weggevoerd werden, maar het meeste van deze buit bestond uit koper, zo groot een hoeveelheid, dat het gezegd wordt zonder gewicht te zijn vers 16.

De wegvoering van *de vaten en gereedschappen waar men de dienst mee deed*, vers 14, maakte een einde aan de dienst.

Het was rechtvaardig in God om het voorrecht van Zijn aanbidding weg te nemen van hen, die haar zolang veronachtzaamd hebben en boven haar de voorkeur aan een valsen eredienst hebben gegeven, zij, die vele altaren wilden hebben, zullen er nu geen enkel hebben.

5. Verscheidenen van de aanzienlijken werden in koelen bloede omgebracht, Seraja, de hoofdpriester, die de vader was van Ezra, (zoals blijkt uit Ezra 7:de tweede priester, die als het nodig was, de dienst voor hem waarnam, en de drie dorpelbewaarders van de tempel, vers 18, de generaal van het leger, vijf raadsheren, (later werden er zeven aangesteld, Jeremia 52:25) de minister van oorlog of betaalmeester van het leger, en zestig land edellieden, die zich in de stad schuil hadden gehouden, deze allen, personen van enig aanzien zijnde, werden tot de koning van Babel gebracht, vers 19, 20, die gebood hen allen ter dood te brengen, vers 21, toen zij redelijkerwijs konden hopen dat de bitterheid des doods voorzeker geweken was.

In zijn toorn en wraakzucht beschouwde de koning van Babel deze als het werkzaamst in de tegenstand die hem geboden was, maar wij kunnen onderstellen dat de Goddelijke gerechtigheid op hen zag als de aanvoerders in de afgoderij en goddeloosheid, die door deze verwoestingen werden gestraft. Dit voltooide de ramp.

Alzo werd Juda uit zijn land gevankelijk weggevoerd, ongeveer acht honderd en zestig jaren nadat zij er door Jozua in het bezit van waren gesteld.

Nu werd de Schrift vervuld: "De Heere zal u, mitsgaders uw koning, die gij over u gesteld zult hebben doen gaan tot een volk, dat gij niet gekend hebt", Deuteronomium 28:36.

De zonde heeft hun vaderen veertig jaren buiten Kanaän gehouden, en nu verdreef zij hen er uit, de Heere is bekend door de oordelen, die Hij uitvoert, en handhaaft het woord dat Hij gesproken heeft Amos 3:2 :"Uit alle geslachten des aardbodems heb Ik ulieden alleen gekend, daarom zal Ik alle ongerechtigheden over ulieden bezoeken".

Koningen 25:22-30

In deze verzen hebben wij:

I. De verstrooiing van het overblijvende volk. De stad Jeruzalem was geheel verwoest. In het land van Juda waren nog enige overgebleven vers 22, die de storm hadden doorstaan, en aan wie geen klein voorrecht in die tijd hun ziel, dat is hun leven, hun tot een buit was gegeven. Zie nu:

1. In welk een goede positie zij gebracht werden. De koning van Babel benoemde Gedalia, een uit hen, tot overste of gouverneur, en onder hem, tot hun beschermer. Hij was een zeer goed man. Zijn vader, Ahikam, had Jeremia gesteund en beschermd, toen de vorsten zijn dood hadden gezworen, Jeremia 26:24. Het is waarschijnlijk dat deze Gedalia op raad van Jeremia tot de Chaldeën was overgegaan en zich zo goed had gedragen dat de koning van Babel hem het gouverneurschap opdroeg. Hij woonde niet te Jeruzalem, maar te Mizpa in het land van Benjamin, een plaats, die in Samuëls tijd vermaard was. Daarheen kwamen zij, die van Zedekia gevloden waren, vers 4, en stelden zich onder zijn bescherming, vers 23 die hij hun toezegde, indien zij zich geduldig en vreedzaam onder de regering van de koning van Babel hielden, vers 24. Hoewel Gedalia de pracht en macht niet had van een regerend vorst, zou hij toch een groter zegen voor hen geweest kunnen zijn dan velen van hun koningen geweest waren inzonderheid daar hij Jeremia tot raadsman had die zich nu onder hen bevond, en groot belang stelde in hun zaken, Jeremia 40:5, 6.

2. Welk een noodlottige slag hun spoedig daarna werd toegebracht door de dood van Gedalia, twee maanden nadat hij het gouverneurschap op zich had genomen. De algehele uitroeiing van de Joden uit het land voor het tegenwoordige was vastgesteld, en daarom is het ijdel voor hen om er aan te denken om er weer wortel te schieten het gehele land moet uitgeplukt worden, Jeremia 45:4, en toch zijn het niet de Chaldeën, die deze hoopvolle moedgevende vestiging vernietigden, maar sommigen van henzelf, hetgeen tot hun vrede diende was verborgen voor hun ogen, zodat zij niet wisten wanneer zij het goed hadden, en het niet geloofden als het hun gezegd werd.

A. Zij hadden een goeden landvoogd uit hun eigen volk, en uit wrok tegen de Chaldeën doodden zij hem, omdat hij door Nebukadnezer was aangesteld, vers 25.

Ismaël, die tot de koninklijke familie behoorde, was wangunstig op zijn bevordering en de gelukkige vestiging des volks onder hem, en besloot hem ten verderve te brengen, laaghartig vermoordde hij hem en al zijn vrienden, Joden zowel als Chaldeën. Nebukadnezar zou geen boosaardiger vijand van hun vrede hebben kunnen of willen wezen dan deze ontaarde loot van het huis van David er van geweest is.

B. Zij waren nog in hun eigen goed land, maar zij verlieten het en gingen naar Egypte uit vrees voor de Chaldeën, vers 25. De Chaldeën hadden reden genoeg om beledigd te zijn wegens de moord op Gedalia, maar indien zij, die bleven, nederig betuigd en aangetoond hadden dat de daad alleen voor rekening kwam van Ismaël en zijn partij, dan kunnen wij onderstellen dat zij, die er onschuldig aan waren, ja er grotelijks door leden, er niet voor gestraft zouden zijn, maar onder voorwendsel van deze vrees gingen zij allen, tegen de raad van Jeremia, naar Egypte, waar zij zich waarschijnlijk langzamerhand met de Egyptenaren vermengden, zodat er nooit meer van hen als Israëlieten gehoord werd. Zo werd er door hun eigen dwaasheid en ongehoorzaamheid een voleinding met hen

gemaakt, opdat, na al het overige, ook het laatste vers van dat hoofdstuk van de bedreigingen in vervulling zou gaan: "De Heere zal u naar Egypte doen wederkeren" Deuter. 28:68. Deze gebeurtenissen zijn uitvoeriger verhaald door de profeet Jeremia, Hoofdstuk 40-45. "Quaeque ipse miserrima vidit, et quorum pars magna fuit" (Welke tonelen hij gedoemd was te aanschouwen, en waaraan hij een treurig aandeel nam).

II. De herleving van de gevangen vorst. Van Zedekia horen wij niet meer nadat hij blind naar Babel was gevoerd. Het is waarschijnlijk dat hij niet lang meer heeft geleefd, maar dat hij, toen hij stierf, met enig eerbetoon werd begraven, Jeremia 34:5. Van Jojachin, of Jechonia, die zich vrijwillig had onderworpen Hoofdstuk 24:12, wordt ons hier gezegd dat zodra Evilmerodach, na de dood zijns vaders Nebukadnezar, de troon besteeg, hij hem bevrijdde uit de gevangenis, waarin hij zeven en dertig jaren had doorgebracht-hij was nu vijf en vijftig jaren oud-en vriendelijk tot hem sprak, hem meer eerbied bewees dan aan een van de andere koningen, die zijn vader in gevangenschap had gevoerd, vers 28, hem vorstelijke klederen gaf inplaats van zijn gevangenisklederen, hem onderhield in zijn eigen paleis, vers 29, en hem een jaarwedde toestond voor hem en zijn gezin, die enigermate overeenkwam met zijn rang, elk dagelijks bestemd deel op zijn dag, al de dagen zijns levens. Beschouw dit:

1. Als een zeer gelukkige verandering in Jojachins toestand, eer en vrijheid te hebben, na zo langen tijd in gevangenschap en smaad te hebben doorgebracht, de overvloed en de genoegens van een hof te smaken, na zolang aan het enge en de ellende van een gevangenis gewoon te zijn geweest, was als het wederkeren van de morgen na een zeer donkeren vervelenden nacht. Laat niemand zeggen dat hij nooit meer het goede zal aanschouwen, omdat hij sedert lang weinig meer dan kwaad gezien heeft, de ongelukkigsten weten niet welk een gelukkige, gezegende wending door Gods voorzienigheid in hun zaken kan komen noch welke vertroostingen er nog voor hen zijn weggelegd, naar de jaren in dewelke zij het kwaad gezien hebben, Psalm 90:15.

De dood van beproefde heiligen zal voor hen zo’n verandering wezen als deze voor Jojachin was, hij zal hen verlossen uit hun gevangenis, het lichaam, die gevangeniskledij, van hen afwerpen, en de weg banen tot hun verhoging, hen naar de troon, naar de tafel zenden van de Koning van de koningen in de heerlijke vrijheid van de kinderen Gods.

2. Als een zeer edelmoedige daad van Evilmerodach. Hij dacht dat zijn vader het juk van zijn gevangenen te zwaar had gemaakt, en daarom heeft hij het met de teerhartigheid van een man en de eer van een vorst lichter gemaakt.

Al de koningen, die hij in zijn macht had, schijnen bevoorrecht te zijn, maar Jojachin boven die allen, sommigen denken dat het was om de oudheid van zijn geslacht en de eer van zijn beroemde voorvaderen, David en Salomo, waarschijnlijk kon geen van de koningen van de volken er op bogen af te stammen van een zo lange reeks van koningen ineen rechte lijn van opvolging en dat wel uitsluitend in de mannelijke linie, als de koningen van Juda.

De Joden zeggen dat deze Evilmerodach zelf gevangen was gezet door zijn eigen vader, nadat deze uit zijn krankzinnigheid was hersteld, wegens de een of andere verkeerdheid, waaraan hij zich in die tijd had schuldig gemaakt, en dat hij in de gevangenis vriendschap had gesloten met Jojachin, tengevolge waarvan hij hem, zodra hij er de macht toe had, deze vriendelijkheid heeft beloond.

Sommigen opperen de mening dat Evilmerodach van Daniel en zijn metgezellen de beginselen van de ware Godsdienst heeft geleerd en hun wèl genegen was, en dat hij dieswege gunst heeft bewezen aan Jojachin.

3. Als een vriendelijke beschikking van Gods voorzienigheid ter bemoediging van de Joden in hun gevangenschap en ter ondersteuning van hun geloof en hun hoop op bevrijding ter bestemder tijd.

Dit viel voor juist omstreeks de middernacht van hun gevangenschap, zes en dertig van de zeventig jaren waren nu voorbijgegaan, en bijna evenveel jaren waren nog voor hen, en thans hun koning aldus bevorderd te zien moet hun een troostrijk onderpand zijn geweest van hun eigen verlossing ter bestemder tijd.

Aldus gaat de oprechten het licht op in de duisternis, ten einde hen aan te moedigen om te hopen zelfs in een wolkigen donkeren dag, dat ten tijde des avonds het licht zal wezen. Zo laat ons dan als wij in verwarring en verlegenheid zijn niet wanhopen.

1 KRONIEKEN

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET EERSTE BOEK DER KRONIEKEN.

Herhalingen worden in gewone zaken onnodig en vervelend gevonden, maar in heilige zaken moet gebod op gebod, regel op regel zijn. Dezelfde dingen aan u te schrijven, is mij niet verdrietig, zegt de apostel, en het is u zeker, Filippenzen 3:1. Deze Boeken der Kronieken zijn in een grote mate herhaling, veel van het tweede en derde der vier Evangeliën is dit ook, en toch zijn zij geen tautologieën, noch hier, noch daar; geen ijdele herhalingen. Wij zouden geneigd zijn te denken dat wij van al de boeken der Heilige Schrift deze twee Boeken der Kronieken het best zouden kunnen missen. Het kan zijn, maar toch zouden wij ze zeer slecht kunnen missen, want er zijn vele zeer voortreffelijke en nuttige dingen in, die wij elders niet vinden. En wat nu betreft hetgeen wij hier vinden en elders reeds ontmoet hebben:

1. Het kan van groot nut geweest zijn voor hen, die leefden toen deze boeken het eerst uitgegeven werden, voordat de canon van het Oude Testament voltooid was en de onderscheidene delen er van samengevoegd waren, want het kon hun in herinnering brengen wat in de andere boeken vollediger was meegedeeld. Uittreksels, Korte Begrippen, Verwijzingen zijn in de godgeleerdheid even nuttig als in de rechtsgeleerdheid. Datgene kan wel niet tevergeefs gezegd zijn, wat tevoren reeds gezegd was.

2. Het is ook nu nog nuttig, opdat uit den mond van twee getuigen alle woord besta, en opdat het, ingeprent zijnde, in gedachtenis gehouden zal worden. Men onderstelt dat Ezra de schrijver er van is geweest, Ezra, de vaardige schriftgeleerde in de wet van Mozes, Nehemia 7:6. Er is geen grond voor het verhaal van den apocriefen schrijver, 2 Esdras 14:21 en verder., dat, geheel de wet verbrand zijnde, Ezra door den Geest Gods gedreven werd om haar geheel opnieuw te schrijven, hetgeen echter zijn oorsprong kan hebben in het Boek der Kronieken, waarin wij wel niet geheel de geschiedenis herhaald vinden, maar toch wel al de namen vinden van hen, die het onderwerp dezer geschiedenis waren. In het Hebreeuws worden deze boeken Woorden der dagen genoemd, dagboeken, of annalen, omdat zij onder Goddelijk bestuur bijeengebracht werden uit openbare en authentieke gedenkschriften. De verzameling werd gemaakt na de gevangenschap, maar toch wordt de taal van het oorspronkelijke, dat tevoren geschreven werd, soms behouden, zoals in 2 Kronieken 5:9 :zij was daar tot op dezen dag, hetgeen geschreven moet zijn voor de verwoesting van den tempel. De Septuaginta noemt het: Een boek paraleipomenoon, van overgeslagen, of door de vorige geschiedschrijvers voorbijgeziene dingen; en er zijn ook verscheidene zodanige dingen in. Het is de achterhoede, het verzamelende heir van dit heilige legerkamp, dat opzamelt en bijeenbrengt wat achtergebleven is, opdat niets verloren ga. In het eerste boek hebben wij:

I. Een verzameling van heilige geslachtsregisters, van Adam tot op David, en zij behoren niet tot die, welke de apostel oneindige geslachtsrekeningen noemt, maar hebben hun nut en doel in Christus, Hoofdstuk 1-9. Onderscheiden kleine passages van geschiedenis zijn hierin opgenomen, die wij tevoren niet gehad hebben.

II. Een herhaling der geschiedenis van het overgaan van het koninkrijk van Saul op David, en van den triomf van David’s regering met veel toevoegingen, Hoofdstuk 10-21.

III. Een oorspronkelijk bericht van de bepaling, door David gemaakt nopens kerkelijke zaken, en de toebereidselen, die hij gemaakt heeft voor het bouwen van den tempel, Hoofdstuk 22-29. Dat zijn woorden der dagen, van de oudste dagen, van de beste dagen der Oud-Testamentische kerk. De regering van koningen, en de jaartallen van koninkrijken, zowel als het leven van gewone personen worden gerekend bij dagen, want een kleine tijd geeft dikwijls een grote omwending, en alle tijd is als niets voor de eeuwigheid.

HOOFDSTUK 1

1 Adam, Seth, Enos,
2 Kenan, Mahalal-el, Jered,
3 Henoch, Methusalah, Lamech,
4 Noach, Sem, Cham en Jafeth.
5 De kinderen van Jafeth waren Gomer, en Magog, en Madai, en Javan, en Tubal, en Mesech, en Tiras.
6 En de kinderen van Gomer waren Askenaz, en Difath, en Thogarma.
7 En de kinderen van Javan waren Elisa en Tharsisa, de Chittieten en Dodanieten.
8 De kinderen van Cham waren Cusch en Mitsraim, Put, en Kanaan.
9 En de kinderen van Cusch waren Seba, en Havila, en Sabta, en Raema, en Sabtecha; en de kinderen van Raema waren Scheba en Dedan.
10 Cusch nu gewon Nimrod; die begon geweldig te zijn op aarde.
11 En Mitsraim gewon de Ludieten, en de Anamieten, en de Lehabieten, en de Naftuchieten,
12 En de Pathrusieten, en de Casluchieten, (van welke de Filistijnen zijn voortgekomen) en de Cafthorieten.
13 Kanaan nu gewon Sidon, zijn eerstgeborene, en Heth,
14 En den Jebusiet, en den Amoriet, en den Girgasiet,
15 En den Heviet, en den Arkiet, en den Siniet,
16 En den Arvadiet, en den Zemariet, en den Hamathiet.
17 De kinderen van Sem waren Elam, en Assur, en Arfachsad, en Lud, en Aram, en Uz, en Hul, en Gether, en Mesech.
18 Arfachsad nu gewon Selah, en Selah gewon Heber.
19 Aan Heber nu zijn twee zonen geboren; de naam des enen was Peleg, omdat in zijn dagen het aardrijk verdeeld is, en de naam zijns broeders was Joktan.
20 En Joktan gewon Almodad, en Selef, en Hazarmaveth, en Jerah,
21 En Hadoram, en Uzal, en Dikla,
22 En Ebal, en Abimael, en Scheba,
23 En Ofir, en Havila, en Jobab. Alle dezen waren zonen van Joktan.
24 Sem, Arfachsad, Selah,
25 Heber, Peleg, Rehu,
26 Serug, Nahor, Terah,
27 Abram; die is Abraham.
28 De kinderen van Abraham waren Izak en Ismael.
29 Dit zijn hun geboorten: de eerstgeborene van Ismael was Nebajoth, en Kedar, en Adbeel, en Mibsam,
30 Misma en Duma, Massa, Hadad en Thema,
31 Jetur, Nafis, en Kedma; deze zijn de kinderen van Ismael.
32 De kinderen nu van Ketura, Abrahams bijwijf: die baarde Zimram, en Joksan, en Medan, en Midian, en Isbak, en Suah. En de kinderen van Joksan waren Scheba en Dedan.
33 De kinderen van Midian nu waren Efa, en Efer, en Henoch, en Abida, en Eldaa. Die allen waren zonen van Ketura.
34 Abraham nu gewon Izak. De zonen van Izak waren Ezau en Israel.
35 En de kinderen van Ezau: Elifaz, Rehuel, en Jehus, en Jaelam, en Korah.

36 De kinderen van Elifaz waren Theman, en Omar, Zefi, en Gaetham, Kenaz, en Timna, en Amalek.
37 De kinderen van Rehuel waren Nahath, Zerah, Samma en Mizza.
38 De kinderen van Seir nu waren Lotan, en Sobal, en Zibeon, en Ana, en Dison, en Ezer, en Disan.
39 De kinderen van Lotan nu waren Hori en Homam; en de zuster van Lotan was Timna.
40 De kinderen van Sobal waren Aljan, en Manahath, en Ebal, Sefi en Onam; en de kinderen van Zibeon waren Aja en Ana.
41 De kinderen van Ana waren Dison; en de zonen van Dison waren Hamram, en Esban, en Jithran, en Cheran.
42 De kinderen van Ezer waren Bilhan, en Zaavan, en Jaakan. De kinderen van Disan waren Uz en Aran.
43 Dit nu zijn de koningen, die geregeerd hebben in het land van Edom, eer er een koning regeerde over de kinderen Israels: Bela, de zoon van Beor; en de naam zijner stad was Dinhaba.
44 En Bela stierf, en Jobab regeerde in zijn plaats, een zoon van Zerah, van Bozra.
45 En Jobab stierf, en Husam, uit het land der Themanieten, regeerde in zijn plaats.
46 En Husam stierf, en Hadad, de zoon van Bedad, regeerde in zijn plaats, die de Midianieten in het veld van Moab versloeg; en de naam zijner stad was Avith.
47 En Hadad stierf, en Samla, van Masreka, regeerde in zijn plaats.
48 En Samla stierf, en Saul, van Rehoboth aan de rivier, regeerde in zijn plaats.
49 En Saul stierf, en Baal-hanan, de zoon van Achbor, regeerde in zijn plaats.
50 Als Baal-hanan stierf, zo regeerde Hadad in zijn plaats, en de naam zijner stad was Pahi, en de naam zijner huisvrouw was Mehetabeel, de dochter van Matred, dochter van Mee-sahab.
51 Toen Hadad stierf, zo werden vorsten in Edom: de vorst Timna, de vorst Alja, de vorst Jetheth,
52 De vorst Aholi-bama, de vorst Ela, de vorst Pinon,
53 De vorst Kenaz, de vorst Theman, de vorst Mibzar,
54 De vorst Magdiel, de vorst Iram. Dezen waren de vorsten van Edom.

Dit hoofdstuk, en velen, die er op volgen herhalen de geslachtsregisters, die wij totnutoe in de gewijde geschiedenis ontmoet hebben, en voegen ze allen tezamen met aanmerkelijke toevoegingen.

Wij zouden in verzoeking kunnen wezen om te denken dat het wel goed zou zijn, als zij niet geschreven waren, omdat, als zij vergeleken worden met andere parallelplaatsen, er verschillen worden gevonden, die wij niet of nauwelijks tot onze voldoening kunnen vereffenen, toch moeten wij ons daarom niet ergeren aan het woord, maar God danken dat de dingen die ons ter zaligheid nodig zijn, duidelijk genoeg zijn. En daar de alwijze God het geschikt heeft geoordeeld ons deze dingen te schrijven, moeten wij ze niet opgelezen overslaan.

Alle Schrift is nuttig, hoewel niet gelijkelijk nuttig, en wij kunnen aanleiding vinden tot goede gedachten en overpeinzingen zelfs in die delen van de Schrift, die niet zo overvloedig zijn in nuttige opmerkingen als andere delen van de Schrift. Deze geslachtsregisters:

1. Waren van groot nut toen zij hier bewaard werden en de joden in handen werden gegeven na hun terugkeer uit Babel, want de gevangenschap had, evenals de zondvloed, alles in verwarring gebracht, en in hun verstrooiing en hun wanhoop zouden zij in gevaar zijn geweest dat de onderscheidingen van hun stammen en geslachten teloor zouden gaan.

Dit brengt dus de oude grenzen weer tevoorschijn zelfs van sommigen van de stammen, die gevankelijk naar Assyrië waren gevoerd. Het kon wellicht de Joden uitlokken om de Heilige Schriften te bestuderen, die veronachtzaamd waren, dat zij er de namen in vonden van hun voorouders en de opkomst van hun geslachten.

2. Zij zijn ook nu nog van enig nut ter opheldering van de geschiedenis, en inzonderheid ter verduidelijking van de stamboom van de Messias, opdat het zou blijken dat onze gezegende Zaligmaker, overeenkomstig de profetieën, de zoon was van David, de zoon van Juda, de zoon van Abraham de zoon van Adam.

En nu Hij gekomen is om wiens wil deze registers bewaard zijn gebleven hebben de Joden zozeer al hun geslachtsregisters verloren-zelfs dat van de priesters, het heiligste van allen, is vergeten-dat zij niemand ter wereld kennen, die bewijzen kan van het huis van Aaron te zijn. Als het gebouw voltooid is, worden de steigers weggenomen. Als het beloofde Zaad is gekomen, dan wordt de lijn, die tot Hem voerde, afgebroken.

In dit hoofdstuk hebben wij een uittreksel van al de geslachtsregisters, die wij in het boek van Genesis vinden, totdat wij aan Jakob komen.

I. De afstamming van Adam tot op Noach en zijn zonen uit Genesis 5 vers 1-4.

II De nakomelingen van de zonen van Noach door wie de aarde opnieuw bevolkt werd, uit Genesis 10 vers 5-23.

III. De afstamming van Sem tot op Abraham uit Genesis 11, vers 24-28.

IV. De nakomelingen van Ismaël en van Abrahams zonen bij Ketura, uit vers 25, vers 29-35.

V. Het nageslacht van Ezau uit Genesis 26 vers 36-54. Over deze is in Genesis waarschijnlijk vluchtig heengegaan, en daarom moet het werk naar de regel van de school overgedaan worden, de les, die wij niet goed geleerd hebben, nog eens geleerd worden.

Kronieken 1:1-27

Het eerste woord van deze paragraaf is "Adam", het laatste "Abraham". Tussen de schepping van de eerste en de geboorte van de laatste zijn twee duizend jaren verlopen, gedurende bijna de helft daarvan heeft Adam geleefd.

Adam was de algemene vader van ons vlees, Abraham de algemene vader van de gelovigen. Het verbreken van het verbond van de onschuld door de eerste heeft ons allen ongelukkig gemaakt, door het verbond van de genade, gemaakt met de laatste, worden wij allen, of kunnen wij allen gelukkig gemaakt worden. Van nature zijn wij allen het zaad van Adam, takken van die wilde olijfboom.

Laat ons zorgen dat wij, door het geloof, het zaad Abrahams worden, Romeinen 4:11, 12, dat wij ingeënt worden in de goede olijfboom, en zijn wortel en vettigheid deelachtig worden.

I. De eerste vier verzen van deze paragraaf, en de laatste vier, die saamverbonden zijn door Sem, vers 4, 24, bevatten de heilige linie van Christus van Adam tot op Abraham, en zijn opgenomen in Zijn stamboom, Lukas 3:34-38, waar de orde opklimt, hier is zij afdalend. Deze geslachtslijst bewijst het onware van het smadelijk verwijt: deze weten wij niet, vanwaar hij is.

Bisschop Patrick merkt hier terecht op, dat een geslachtsregister gemaakt zijnde van de geslachten van de Joden, het als een bijzondere eer van het Joodse volk beschouwd moet worden dat zij alleen instaat zijn hun afkomst te bewijzen van de eerste mens, die God geschapen heeft, iets waarop geen ander volk aanspraak heeft gemaakt, die hebben zich en hun nageslacht misleid met fabelachtige berichten van hun oorsprong, de Arcadiërs verbeeldden zich dat zij vóór de maan bestonden, het volk van Thessalië dat zij uit stenen zijn voortgekomen, de Atheners dat zij uit de aarde gegroeid zijn, tamelijk gelijk aan de ijdelen waan, die sommigen van de philosophen hadden van de oorsprong van het heelal.

Het bericht dat de Heilige Schrift geeft van de schepping van de wereld en van het ontstaan van de volken draagt even duidelijke bewijzen in zich van zijn waarheid, als deze ijdele overleveringen de kenmerken in zich dragen van haar ijdelheid en leugen.

II. Al de daartussen liggende verzen herhalen het bericht van de vervulling van de aarde door de zonen van Noach na de zondvloed.

1. Hij begint met die, welke vreemdelingen waren voor de kerk, de kinderen van Jafeth, die in de eilanden van de volken geplant werden, de westelijke delen van de wereld, de landen van Europa. Van deze geeft hij een kort bericht vers 5-7, omdat de Joden met deze totnutoe weinig te doen hadden.

2. Hij gaat over tot hen, van wie velen vijanden van de kerk zijn geweest, de kinderen van Cham, die zuidwaarts trokken naar Afrika, en naar de delen van Azië, die op die weg lagen.

Nimrod, de zoon van Cusch, begon een verdrukker te wezen, waarschijnlijk van Gods volk in zijn tijd. Maar Mizraim, van wie de Egyptenaren afstamden, en Kanaän, van wie de Kanaänieten

kwamen, zijn beide namen van grote bekendheid in de geschiedenis van de Joden want met hun nakomelingen had het Israël Gods zwaar te worstelen om uit het land van Egypte en in het land van Kanaän te komen, en daarom worden de takken van Mizraim bijzonder vermeld, vers 11, 12, en van Kanaän vers 13-16.

Zie op welk een prijs Israël wordt gesteld door God, daar Hij Egypte tot hun losgeld heeft gegeven, Jesaja 43:3 , en al die heidenen verdreven heeft van voor hun aangezicht, Psalm 80:9.

3. Daarna geeft hij een bericht van hen, die de voorouders en verbondenen van de kerk zijn geweest, het nageslacht van Sem vers 17-23.

Dezen bevolkten Azië en breidden zich uit naar het oosten, de Assyriërs, de Syriërs, de Chaldeën, de Perzen en de Arabieren stammen van deze af.

In het eerst was de oorsprong van de onderscheiden volken bekend, maar wij hebben reden te denken dat heden ten dage de volken zich zozeer met elkaar hebben vermengd door de uitbreiding van de handel en door overheersing, de overplanting van koloniën, de wegvoering van gevangenen, en vele dergelijke omstandigheden, dat geen enkel volk noch het grote deel van enig volk uit deze bronnen zijn oorsprong heeft.

Hiervan alleen zijn wij zeker, dat God uit een bloede het gehele geslacht van de mensen gemaakt heeft, allen stammen zij af van een Adam, van een Noach.

Hebben wij niet allen een vader? heeft niet een God ons geschapen? Maleachi 2:10.

Ons register spoedt zich voort naar de linie van Abraham plotseling wegbrekende van al de andere geslachten van de zonen van Noach, behalve die van Arpachsad, uit welke Christus moest voortkomen.

De grote belofte van de Messias zegt bisschop Patrick, is overgebracht van Adam op Seth, van hem op Sem, van hem op Heber, en zo op het Hebreeuwse volk, aan hetwelk boven ieder ander volk die heilige schat toevertrouwd werd totdat de belofte vervuld was, de Messias was gekomen, en toen werd die natie tot "niet een volk" gemaakt.

1 Kronieken 1:28-54

Alle volken, behalve die van het zaad Abrahams waren, zijn van dit geslachtsregister reeds weggelaten, zij hebben part noch deel aan deze zaak.

Des Heeren deel is Zijn volk, van hen houdt Hij rekening, hen kent Hij bij name, maar hen, die vreemdelingen voor Hem zijn, ziet Hij van verre.

Niet dat wij hieruit nu moeten afleiden, dat geen particuliere personen, die tot enig volk behalve het zaad Abrahams behoorden, gunst bij God gevonden hebben. Het was een waarheid, voordat Petrus haar vernomen had, dat in allen volke die Hem vreest en gerechtigheid werkt Hem aangenaam is.

Een grote schare zal uit alle natiën naar de hemel gebracht worden, Openbaring 7:9, en wij willen gaarne hopen dat er vele, ja zeer vele Godvruchtige mensen waren in de wereld, die buiten de palen was van Gods bijzonder verbond met Abraham, wier namen in het boek des levens zijn, hoewel zij niet afstamden van de volgende geslachten, die in Zijn boek geschreven zijn.

De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn. Maar Israël was een uitverkoren volk, uitverkoren in type, en geen ander volk was in zijn nationale hoedanigheid zo geëerd en bevoorrecht als het Joodse volk geweest is. Dat is het heilig volk, dat het onderwerp is van de gewijde geschiedenis, en daarom zullen wij nu vervolgens al het zaad Abrahams wegdoen behalve alleen het nageslacht van Jakob, dat tot een volk is geworden en de Heere is toegevoegd, terwijl, voorzoveel blijkt, de andere nakomelingen van Abraham vervreemd werden beide van God en van elkaar.

I. Wij zullen weinig te zeggen hebben nopens de Ismaëlieten, zij waren de kinderen van de dienstmaagd, die uitgeworpen moesten worden en met het kind van de belofte niet moesten erven, zij moesten de ongelovige Joden voorstellen, Galaten 4:22 en verv, en daarom wordt er van dat volk weinig nota genomen.

Ismaëls twaalf zonen worden hier genoemd, om de vervulling te tonen van Gods belofte aan Abraham, als verhoring van zijn gebed voor hem, dat hij om Abrahams wil tot een groot volk zal worden en inzonderheid dat twaalf vorsten uit hem zullen voortkomen, Genesis 17:20.

II. Wij zullen weinig te zeggen hebben nopens de Midianieten, die van Abrahams kinderen bij Ketura afstamden. Zij waren *kinderen van het Oosten,* (waarschijnlijk heeft Job tot hen behoord) en waren weggezonden van Izak, de erfgenaam van de belofte, Genesis 25:6 , alleen daarom worden zij hier genoemd, vers 32.

De kinderen van Joksan, de zoon van Ketura, worden ook genoemd, en de kinderen van Midian, vers 32, 33 die de voornaamsten werden, en misschien hun naam gaven aan al deze geslachten, zoals Juda aan de Joden.

III. Wij zullen niet veel te zeggen hebben nopens de Edomieten. Zij koesterden een ingewortelden haat tegen Gods Israël, omdat zij echter afstamden van Ezau, de zoon van Izak hebben wij hier een bericht van hun geslachten en de namen van sommigen van hun vermaarde mannen vers 35 tot het

einde. Enkele kleine verschillen komen voor tussen sommigen van de namen hier en zoals wij ze gehad hebben in Genesis 36, waaraan dit gehele bericht ontleend is.

Drie of vier namen, die daar met een "waw", geschreven zijn, zijn hier met een "jod" geschreven, de uitspraak waarschijnlijk veranderd zijnde, zoals dit ook in andere talen plaatsheeft. Wij schrijven thans vele woorden heel anders dan zij voor twee honderd jaren geschreven werden.

Laat ons aanleiding nemen uit de lezing van deze geslachtsregisters om te denken:

1. Aan de grote scharen van mensen, die door deze wereld zijn gegaan, er hun rol in gespeeld hebben en haar toen hebben verlaten.

In de vroege tijd reeds, waarin Job leefde, stelde hij zich de doden voor als de levenden tot zich trekkende, terwijl degenen, die vóór hem geweest waren, reeds ontelbaar waren Job 21:33.

Alle deze en al de hunnen hebben hun dag gehad, velen van hen hebben zeer veel rumoer in de wereld genaakt en een grote rol er in gespeeld, maar hun dag kwam om te vallen, en hun plaats kende hen niet meer. De paden des doods zijn begane wegen maar "Vestigia nulla retrorsum", (niemand kan op zijn schreden terugkomen).

2. Aan de voorzienigheid Gods, die de geslachten van de mensen in wezen houdt, en aldus ook dat ontaarde mensengeslacht, hoewel het schuldig en aanstotelijk is, op de aarde laat blijven. Hoe gemakkelijk zou Hij het kunnen uitroeien, hetzij door een zondvloed of een algemenen brand!

Laat slechts alle kinderen van de mensen kinderloos zijn aangeschreven, en binnen weinige jaren zal de aarde verlost zijn van de last onder welke zij zucht, maar de Goddelijke lankmoedigheid laat de bomen, die onnuttelig de aarde beslaan, niet slechts groeien, maar zich voortplanten.

"Het ene geslacht, zelfs van zondige mensen, gaat, en het andere komt," Prediker 1:4 , Numeri 32:14 en 15, en zo zal het blijven zolang als de aarde zal bestaan. Verderf ze niet, want daar is een zegen in.

HOOFDSTUK 2

1 Dezen zijn de kinderen van Israel: Ruben, Simeon, Levi en Juda, Issaschar en Zebulon,
2 Dan, Jozef en Benjamin, Nafthali, Gad en Aser.
3 De kinderen van Juda zijn: Er, en Onan, en Sela; drie zijn er hem geboren van de dochter van Sua, de Kanaanietische; en Er, de eerstgeborene van Juda, was kwaad in de ogen des HEEREN; daarom doodde Hij hem.
4 Maar Thamar, zijn schoondochter, baarde hem Perez en Zerah. Al de zonen van Juda waren vijf.
5 De kinderen van Perez waren Hezron en Hamul.
6 En de kinderen van Zerah waren Zimri, en Ethan, en Heman, en Chalcol, en Dara. Deze allen zijn vijf.
7 En de kinderen van Charmi waren Achan, de beroerder van Israel, die zich aan het verbannene vergreep.
8 De kinderen van Ethan nu waren Azaria.
9 En de kinderen van Hezron, die hem geboren zijn, waren Jerahmeel, en Ram, en Chelubai.
10 Ram nu gewon Amminadab, en Amminadab gewon Nahesson, den vorst der kinderen van Juda;
11 En Nahesson gewon Salma, en Salma gewon Boaz,
12 En Boaz gewon Obed, en Obed gewon Isai,
13 En Isai gewon Eliab, zijn eerstgeborene, en Abinadab, den tweede, en Simea, den derde,
14 Nethaneel, den vierde, Raddai, den vijfde,
15 Ozem, den zesde, David, den zevende.
16 En hun zusters waren Zeruja en Abigail. De kinderen nu van Zeruja waren Abisai, en Joab, en Asa-el; drie.
17 En Abigail baarde Amasa; en de vader van Amasa was Jether, een Ismaeliet.
18 Kaleb nu, de zoon van Hezron, gewon kinderen uit Azuba, zijn vrouw, en uit Jerioth. En de zonen van deze zijn: Jeser, en Sobab, en Ardon.
19 Als nu Azuba gestorven was, zo nam zich Kaleb Efrath, die baarde hem Hur.
20 En Hur gewon Uri, en Uri gewon Bezaleel.
21 Daarna ging Hezron in tot de dochter van Machir, den vader van Gilead, en hij nam ze, toen hij zestig jaren oud was; en zij baarde hem Segub.
22 Segub nu gewon Jair; en hij had drie en twintig steden in het land van Gilead.
23 En hij nam Gesur en Aram, met de vlekken van Jair, van dezelve, met Kenath en haar onderhorige plaatsen, zestig steden. Deze allen zijn zonen van Machir, den vader van Gilead.
24 En na den dood van Hezron, in Kaleb-efratha, heeft Abia, Hezrons huisvrouw, hem ook gebaard Asschur, de vader van Thekoa.
25 De kinderen van Jerahmeel nu, den eerstgeborene van Hezron, waren deze: de eerstgeborene was Ram, daartoe Buna, en Oren, en Ozem en Ahia.
26 Jerahmeel had nog een andere vrouw, welker naam was Atara; zij was de moeder van Onam.
27 En de kinderen van Ram, den eerstgeborene van Jerahmeel waren Maaz, en Jamin, en Eker.
28 En de kinderen van Onam waren Sammai en Jada. En de kinderen van Sammai: Nadab en Abisur.
29 De naam nu der huisvrouw van Abisur was Abihail: die baarde hem Achban en Molid.
30 En de kinderen van Nadab waren Seled en Appaim; en Seled stierf zonder kinderen.
31 En de kinderen van Appaim waren Jisei; en de kinderen van Jisei waren Sesan; en de kinderen van Sesan, Achlai.

32 En de kinderen van Jada, den broeder van Sammai, waren Jether en Jonathan; en Jether is gestorven zonder kinderen.
33 De kinderen van Jonathan nu waren Peleth en Zaza. Dit waren de kinderen van Jerahmeel.
34 En Sesan had geen zonen, maar dochteren. En Sesan had een Egyptischen knecht, wiens naam was Jarha.
35 Sesan nu gaf zijn dochter aan zijn knecht Jarha tot een vrouw; en zij baarde hem Attai.
36 Attai nu gewon Nathan, en Nathan gewon Zabad,
37 En Zabad gewon Eflal, en Eflal gewon Obed,
38 En Obed gewon Jehu, en Jehu gewon Azaria,
39 En Azaria gewon Helez, en Helez gewon Elasa,
40 En Elasa gewon Sismai, en Sismai gewon Sallum,
41 En Sallum gewon Jekamja, en Jekamja gewon Elisama.
42 De kinderen van Kaleb nu, den broeder van Jerahmeel, zijn Mesa, zijn eerstgeborene (die is de vader van Zif), en de kinderen van Maresa, den vader van Hebron.
43 De kinderen van Hebron nu waren Korah, en Tappuah, en Rekem, en Sema.
44 Sema nu gewon Raham, den vader van Jorkeam, en Rekem gewon Sammai.
45 De kinderen van Sammai nu waren Maon; en Maon was de vader van Beth-zur.
46 En Efa, het bijwijf van Kaleb, baarde Haran, en Moza, en Gazez; en Haran gewon Gazez.
47 De kinderen van Jochdai nu waren Regem, en Jotham, en Gesan, en Pelet, en Efa, en Saaf.
48 Uit het bijwijf Maacha gewon Kaleb: Seber en Tirhana.
49 En de huisvrouw van Saaf, den vader van Madmanna, baarde Seva, den vader van Machbena, en den vader van Gibea; en de dochter van Kaleb was Achsa.
50 Dit waren de kinderen van Kaleb, den zoon van Hur, den eerstgeborene van Efratha: Sobal, de vader van Kirjath-jearim;
51 Salma, de vader der Bethlehemieten; Haref, de vader van Beth-gader.
52 De kinderen van Sobal, den vader van Kirjath-jearim, waren Haroe en Hazihammenuchoth.
53 En de geslachten van Kirjath-jearim waren de Jithrieten, en de Futhieten, en de Sumathieten, en de Misraieten; van dezen zijn uitgegaan de Zoraieten en de Esthaolieten.
54 De kinderen van Salma waren de Bethlehemieten, en de Netofathieten, Atroth, Beth-joab, en de helft der Manathieten, en de Zorieten.
55 En de huisgezinnen der schrijvers, die te Jabes woonden, de Tirathieten, de Simeathieten, de Suchathieten; dezen zijn de Kenieten, die gekomen zijn van Hammath, den vader van het huis van Rechab.

Wij zijn nu gekomen tot hetgeen voornamelijk bedoeld was, hel geslachtsregister van de kinderen Israëls dat onderscheiden volk, welk alleen moest wonen en onder de heidenen niet gerekend zou worden. Wij hebben hier:

De namen van de twaalf zonen van Israël, vers 1, 2. En dan: Een bericht omtrent de stam van Juda, die de voorrang heeft, niet zozeer om Davids wil, als wel om de wille van de Zone Davids, onze Heere, die uit Juda gesproten is Hebreeen 7:14.

1. De eerste afstammelingen van Juda tot op Isai, vers 3-12.

2. De kinderen van Isai, vers 13-17.

3. Het nageslacht van Hezron, niet alleen door Ram, van wie David kwam, maar door Kaleb, vers 18-20, Segub, vers 21-24, Jerah'meel, vers 25-33, en zo tot vers 41, en meer door Kaleb, vers 43-49 met het geslacht van Kaleb, de zoon van Hur, vers 50-55.

Kronieken 2:1-17

1. Hier is het geslecht van Jakob. Zijn twaalf zonen worden hier allen genoemd, dat doorluchtige getal, zo dikwijls schier door geheel de Bijbel gevierd, van het eerste tot het laatste boek ervan. Bij iedere gelegenheid ontmoeten wij de twaalf stammen, die uit deze twaalf patriarchen zijn voortgekomen. Het persoonlijk karakter van verscheidenen van hen was alles behalve loffelijk (de eerste vier waren wel zeer te laken) en toch ging het verbond over op hun geslacht, want het was uit genade, vrije genade, dat gezegd is: "Jakob heb Ik liefgehad. Niet uit de werken, opdat niemand roeme."

2. Het geslacht van *Juda.* Die stam werd het meest geprezen, het meest vermenigvuldigd, en het meest geëerd, en daarom is zijn geslachtsregister het eerst vermeld, en het uitvoerigst van allen. In het bericht, dat hier gegeven wordt van de eerste takken van die statiger boom, waarvan Christus de bovenste tak zal zijn, vinden wij sommigen,

a. Die zeer *slecht* waren. Hier is Er, Juda's oudste zoon, die *kwaad was in de ogen des Heeren*, en afgesneden werd in het begin van zijn dagen door een slag van de Goddelijke wraak, *de Heere doodde hem*.

Zijn broeder, die op hem volgde, was niet beter, en het verging hem niet beter. Hier is Thamar, met wie Juda, haar schoonvader bloedschande bedreef, vers 4.

En hier is Achan, Achar genaamd, een beroerder, die Israël beroerde, door zich aan het verbannene te vergrijpen, vers 7. De beste en eerzaamste families kunnen leden hebben, wier karakter bevlekt is.

b. Sommigen, die zeer wijs en Godvruchtig waren, zoals Heman en Ethan, en Chalcol, en Dara, die misschien niet de eigen zonen waren van Zerah, maar van hem afstamden, en genoemd worden, omdat zij de eer waren van huns vaders huis, want als de Heilige Geest de wijsheid van Salomo wil verheffen, verklaart Hij hem wijzer dan deze vier mannen, die, hoewel zij de zonen zijn van Mahol, Ezrahieten genoemd werden, naar Zerah, 1 Koningen 4:31. Dat vier broeders uitgemunt hebben in wijsheid en genade is wel iets zeer zeldzaams.

c. Sommigen, die zeer groot waren, zoals Nahesson die vorst van de stam van Juda is geweest toen het leger Israëls in de woestijn gerangschikt werd, en dus de voorhoede leidde op die glorierijken tocht, en Salma of Salmon, die op die post van eer was, toen zij Kanaän binnentrokken, vers 10, 11.

3. Het geslacht van Isai, waarvan een bijzonder bericht wordt gegeven om de wille van David, en van de Zone Davids, die een "rijsje was, voortgekomen uit de afgehouwen tronk van Isai", Jesaja 11:1.

Hieruit blijkt dat David een zevende zoon was, en dat zijn drie grote legerhoofden, Joab, Abisai en Asahel, de zonen waren van een van zijn zusters, en Amasa de zoon was van een andere zuster. Drie van deze vier werden door het zwaard gedood.

Kronieken 2:18-55

Van de meeste personen, vermeld in de eerste zeventien verzen, hebben wij al gelezen in andere delen van de Schrift, en van de meesten hunner zelfs veel, maar van degenen, die hier genoemd zijn, zijn er slechts zeer weinigen, van wie ook elders gesproken wordt.

De stam van Juda schijnt zijn geslachtsregisters vollediger en nauwkeuriger bijgehouden te hebben dan de andere stammen, waarin wij de bijzondere leiding van Gods voorzienigheid moeten zien, om de geslachtslijst van Christus volkomen duidelijk in het licht te stellen.

1. Wij vinden hier Bezaleël, de grote kunstenaar en werkmeester bij de bouw van de tabernakel, Exodus 31:2.

2. Hezron, de zoon van Perez, vers 5. Hij is de vader van heel dit nageslacht. Zijn zonen Kaleb en Jerahmeël waren zeer vruchtbaar, evenals hijzelf, zelfs in zijn ouderdom, want toen hij stierf was zijn vrouw zwanger, vers 24.

Deze Hezron was een van de zeventig, die met Jakob naar Egypte aftogen, Genesis 46:12. Daar is zijn familie, evenals de andere verdrukte families, sterk toegenomen. Wij kunnen niet anders onderstellen dan dat hij stierf toen de Israëlieten in slavernij waren in Egypte, en toch wordt hier gezegd, dat hij stierf in Kaleb-Efratha dat is Bethlehem in het land Kanaän, vers 24.

Het kan zijn dat, hoewel het gros des volks in Egypte bleef, sommigen van hen, die actiever waren dan de overigen, soms, inzonderheid voordat hun slavernij zo uiterst streng was geworden, Kanaän hebben bezocht, en er vaste voet hebben verkregen, hoewel zij die later weer verloren hebben.

Van de krijgsbedrijven van Jaïr, die hier vermeld zijn, hadden wij het verhaal in Numeri 32:41, en men veronderstelt dat zij lang na de verovering van Kanaän verricht zijn.

De Joden zeggen dat Hezron zijn derde vrouw huwde toen hij zestig jaar oud was, vers 21, en daarna nog een andere, vers 24 omdat hij een sterke begeerte had naar een nakomelingschap in het geslacht van Perez, van wie de Messias moest afstammen.

Hier wordt melding gemaakt van iemand, die kinderloos is gestorven, vers 30, en nog een in vers 32 , en van een, die geen zonen, maar dochters had, vers 34.

Laat iemand, die op deze of die wijze beproefd is, niet denken dat dit iets nieuws of iets bijzonders is. In Zijn voorzienigheid regelt God deze zaken van de geslachten met een onbetwistbare vrijmacht, naar het Hem behaagt kinderen gevende, of ze onthoudende, of ze allen van een sekse gevende.

Hij is niet verplicht ons te behagen, maar wij zijn gehouden en verplicht om te berusten in hetgeen Hem behaagt. Aan hen, die Hem liefhebben, zal Hij beter zijn dan tien zonen, en hun een naam en een plaats geven in Zijn huis, beter dan van zonen of dochters.

Laat hen dan, die kinderloos zijn aangeschreven, de gezinnen niet benijden, die gebouwd worden. Zal ons oog boos zijn omdat Gods oog goed is? Hier wordt melding gemaakt van iemand, die een enige dochter had en haar ten huwelijk gaf aan zijn Egyptise dienstknecht, vers 34, 35.

Indien dit vermeld is tot zijn lof, dan moeten wij onderstellen dat deze Egyptenaar tot de Joodsen Godsdienst was bekeerd, en dat hij uitblonk in wijsheid en deugd, want anders zou het een waren Israëliet niet betaamd hebben zijn dochter aan hem uit te huwen, inzonderheid niet een enige dochter.

Als Egyptenaren bekeerd worden, en dienstknechten zich waardiglijk gedragen, dan moet noch hun afkomst, noch hun staat van dienstbaarheid hun bevordering in de weg staan.

Deze Egyptische dienstknecht kon zo'n man wezen, dat zij die hem huwde even gelukkig met hem kon leven, als wanneer zij een van de oversten van haar stem had gehuwd.

De stamboom van verscheidenen van deze eindigt niet in een persoon maar in een plaats of landstreek, zoals van hem, die gezegd wordt de vader te zijn van Kirjath-Jearim, vers 50, en een ander van Bethlehem, vers 51, dat later Davids stad geworden is, omdat deze plaatsen bij de verdeling des lands in hun lot vielen.

Eindelijk.

Hier zijn sommigen, van wie gezegd wordt dat zij huisgezinnen van de schrijvers waren, vers 55, de zodanigen, die geleerdheid in hun gezin bevorderden en in stand hielden, inzonderheid geleerdheid in de Schrift, en die het volk de goede kennis van God leerden.

Het verheugt ons om onder al deze grote geslachten sommigen aan te treffen, die gezinnen van de schrijvers waren.

Gave God dat al het volk des Heeren profeten waren, al de huisgezinnen van Israël huisgezinnen van de schrijvers, wel onderwezen in het koninkrijk van de hemelen, en instaat om uit hun schat nieuwe en oude dingen voort te brengen!

HOOFDSTUK 3

1 Dezen nu waren de kinderen van David, die hem te Hebron geboren zijn: de eerstgeborene Amnon, van Ahinoam, de Jizreelietische; de tweede Daniel, van Abigail, de Karmelietische;
2 De derde Absalom, de zoon van Maacha, de dochter van Thalmai, de koning te Gesur; de vierde Adonia, de zoon van Haggith;
3 De vijfde Sefatja, van Abital; de zesde Jithream, van zijn huisvrouw Egla.
4 Zes zijn hem te Hebron geboren; want hij regeerde daar zeven jaren en zes maanden; en drie en dertig jaren regeerde hij te Jeruzalem.
5 Dezen nu zijn hem te Jeruzalem geboren: Simea, en Sobab, en Nathan, en Salomo; deze vier zijn van Bath-sua, de dochter van Ammiel;
6 Daartoe Jibchar, en Elisama, en Elifelet,
7 En Nogah, en Nefeg, en Jafia,
8 En Elisama, en Eljada, en Elifelet, negen.
9 Deze allen zijn zonen van David, behalve de kinderen der bijwijven, en Thamar hun zuster.
10 Salomo's zoon nu was Rehabeam; zijn zoon was Abia; zijn zoon was Asa; zijn zoon was Josafat;
11 Zijn zoon was Joram; zijn zoon was Ahazia; zijn zoon was Joas;
12 Zijn zoon was Amazia; zijn zoon was Azaria; zijn zoon was Jotham;
13 Zijn zoon was Achaz; zijn zoon was Hizkia; zijn zoon was Manasse;
14 Zijn zoon was Amon; zijn zoon was Josia.
15 De zonen van Josia nu waren dezen: de eerstgeborene Johanan, de tweede Jojakim, de derde Zedekia, de vierde Sallum.
16 De kinderen van Jojakim nu waren: Jechonia zijn zoon, Zedekia zijn zoon.
17 En de kinderen van Jechonia waren Assir; zijn zoon was Sealthiel;
18 Dezes zonen waren Malchiram, en Pedaja, en Senazar, Jekamja, Hosama en Nedabja.
19 De kinderen van Pedaja nu waren Zerubbabel en Simei; en de kinderen van Zerubbabel waren Mesullam en Hananja; en Selomith was hunlieder zuster;
20 En Hasuba, en Ohel, en Berechja, en Hasadja, Jusabhesed; vijf.
21 De kinderen van Hananja nu waren Pelatja en Jesaja. De kinderen van Refaja, de kinderen van Arnan, de kinderen van Obadja, de kinderen van Sechanja.
22 De kinderen nu van Sechanja waren Semaja; en de kinderen van Semaja waren Hattus, en Jigeal, en Bariah, en Nearja, en Safat; zes.
23 En de kinderen van Nearja waren Eljoenai, en Hizkia, en Azrikam; drie.
24 En de kinderen van Eljoenai waren Hodajeva, en Eljasib, en Pelaja, en Akkub, en Johanan, en Delaja, en Anani; zeven.

Van al de geslachten Israëls was er geen zo doorluchtig als het geslacht van David. Dat is het geslacht, welk in vers 15 van het vorige hoofdstuk genoemd is. Hier hebben wij een volledig bericht ervan.

I. Davids zonen, vers 1-9.

Il. Zijn opvolgers Op de troon zolang het koninkrijk instand bleef, vers 10-16.

III. De overblijvenden van zijn geslacht in en na de ballingschap, vers 17-24. uit dit geslacht is, voorzoveel het vlees aangaat, Christus voortgekomen.

Kronieken 3:1-9

Wij hadden een bericht van Davids zonen in 2 Samuel 3:2 vv. en 5:14 vv.

1. Hij had vele zonen, en zeker heeft hij geschreven wat hij dacht: "Welgelukzalig is de man, die zijn pijlkoker met deze gevuld heeft", Psalm 127:5.

2. Sommigen van hen zijn een smart voor hem geweest, zoals Amnon, Absalom en Adonia. En van geen hunner lezen wij dat hij in de voetstappen van zijn vader heeft gewandeld, behalve Salomo, die echter ver bij hem achterbleef.

3. Een hunner, die Bathseba hem gebaard heeft, noemde hij Nathan, waarschijnlijk ter ere van Nathan, de profeet, die hem bestraft heeft voor zijn zonde in deze zaak, en het middel is geweest om hem tot berouw er over te brengen.

Hij schijnt er hem te meer om liefgehad te hebben, zolang als hij leefde. Het is verstandig om diegenen onze beste vrienden te achten, die getrouw jegens ons zijn. Van deze zoon van David is onze Heere afgestemd, zoals blijkt uit Lukas 3:31.

4. Hier zijn twee Elisama's en twee Elifelets, vers 6, 8. Waarschijnlijk zijn de eerste twee gestorven, en heeft David twee anderen, die hij later kreeg, naar hun namen genoemd, hetgeen hij niet gedaan zou hebben indien daar, gelijk sommigen wanen, een kwade voorbeduidenis in is.

5. David had vele bijvrouwen, maar haar kinderen worden niet met name genoemd, als zijnde deze eer niet waardig, vers 9, te meer omdat de bijvrouwen trouweloos met David gehandeld hebben in de zaak van Absalom.

6. Uit al de zonen van David werd Salomo gekozen om hem op te volgen, misschien niet om zijn persoonlijke verdiensten-zijn wijsheid was Gods gave-maar: "Vader, alzo is geweest het welbehagen voor U".

1 Kronieken 3:10-24

Daar David negentien zonen had, kunnen wij veronderstellen dat vele edele geslachten in Israël uit hen zijn voortgekomen, van wie wij nooit in de geschiedenis hebben kunnen lezen.

De Schrift geeft ons hier alleen een bericht van Salomo's nakomelingen, en in Lukas 3 van die van Nathan. De overigen hadden de eer zonen van David te zijn, maar deze alleen hadden de eer om aan de Messias verwant te wezen.

Nathans zonen waren Zijn vaderen als mens de zonen van Salomo Zijn voorgangers als koning. Wij hebben hier:

1. De grote en beroemde namen, door welke de linie van David voortgaat tot aan de ballingschap, de koningen van Juda, in rechte lijn van opvolging, van wie wij de geschiedenis uitvoerig gehad hebben in de twee boeken van de Koningen, en wederom zullen hebben in het tweede boek van de Kronieken.

Zelden is een kroon in rechte lijn door zeventien opvolgingen van vader op zoon overgegaan zoals hier. Dit was de beloning van Davids Godsvrucht. Even voor de ballingschap was de lijnrechte opvolging afgebroken, en ging de kroon van de ene broeder over op de andere broeder, en van een neef op een oom, wat een voorteken was van de verduistering van de eer van dat huis.

2. De minder beroemde, en merendeels onbekende namen van hen, die na de gevangenschap het huis van David uitmaakten. De enige beroemde man uit dat huis, die wij bij hun terugkeer uit de ballingschap aantreffen, is Zerubbabel, elders de zoon van Sealthiël genoemd, maar hier blijkt hij zijn kleinzoon te zijn, vers 17-19, dat gebruikelijk is in de Schrift.

Belsazar wordt de zoon van Nebukadnezar genoemd, maar was zijn kleinzoon.

Sealthiël wordt gezegd de zoon te zijn van Jechonia, omdat hij door hem was geadopteerd, en omdat hij, naar sommigen denken, hem opvolgde in de waardigheid, waarin hij hersteld was door Evilmerodach, maar anders was Jechonia kinderloos aangeschreven, hij was een zegelring, die God van Zijn rechterhand afrukte, Jeremia 22:24 , en in zijn plaats werd Zerubbabel gesteld, en daarom zegt God tot hem: "Ik zal u stellen als een zegelring", Haggaï 2:24.

De nakomelingen van Zerubbabel dragen hier niet dezelfde namen als in de geslachtslijst van Mattheus 1 of Lukas 3, maar deze werden ongetwijfeld uit de openbare registers afgeschreven, welke de priesters hielden van al de geslachten van Juda, inzonderheid van Davids geslacht.

De laatste persoon, die in dit hoofdstuk genoemd wordt, is Anani, van wie bisschop Patrick zegt dat de Targum er deze woorden aan toevoegt: Hij is de Koning Messias, die geopenbaard moet worden, en sommigen van de Joodse schrijvers geven er als reden voorop dat in Daniel 7:13 gezegd wordt: dat de mensenzoon kwam "im 'anani", (met de wolken des hemels).

Die reden is wel zeer ver gezocht, maar deze geleerde denkt dat er gebruik van gemaakt kan worden als een bewijs, dat hun hart altijd vervuld was van gedachten aan de Messias, en dat zij verwachtten dat niet lang na de dagen van Zerubbabel de bestemde tijd van Zijn komst daar zal zijn.

HOOFDSTUK 4

1 De kinderen van Juda waren Perez, Hezron en Charmi, en Hur, en Sobal.
2 En Reaja, de zoon van Sobal, gewon Jahath, en Jahath gewon Ahumai en Lahad; dit zijn de huisgezinnen der Zorathieten;
3 En dezen zijn van den vader Etam: Jizreel, en Isma, en Idbas; en de naam hunner zuster was Hazelelponi.
4 En Pnuel was de vader van Gedor, en Ezer de vader van Husah. Dit zijn de kinderen van Hur, den eerstgeborene van Efratha, den vader van Bethlehem.
5 Asschur nu, de vader van Thekoa, had twee vrouwen, Hela en Naara.
6 En Naara baarde hem Ahuzzam, en Hefer, en Temeni, en Haahastari. Dit zijn de kinderen van Naara.
7 En de kinderen van Hela waren Zereth, Jezohar, en Ethnan.
8 En Koz gewon Anub en Hazobeba, en de huisgezinnen van Aharlel, den zoon van Harum.
9 Jabez nu was heerlijker dan zijn broeders; en zijn moeder had zijn naam Jabez genoemd, zeggende: Want ik heb hem met smarten gebaard.
10 Want Jabez riep den God Israels aan, zeggende: Indien Gij mij rijkelijk zegenen, en mijn landpale vermeerderen zult, en Uw hand met mij zijn zal, en met het kwade alzo maakt, dat het mij niet smarte! En God liet komen, wat hij begeerde.
11 En Chelub, de broeder van Suha, gewon Mechir; hij is de vader van Eston.
12 Eston nu gewon Beth-rafa, en Pasea, en Tehinna, den vader van Ir-nahas; dit zijn de mannen van Recha.
13 En de kinderen van Kenaz waren Othniel en Seraja; en de kinderen van Othniel, Hathath.
14 En Meonothai gewon Ofra; en Seraja gewon Joab, den vader des dals der werkmeesters; want zij waren werkmeesters.
15 De kinderen van Kaleb nu, den zoon van Jefunne, waren Iru, Ela en Naam; en de kinderen van Ela, te weten Kenaz.
16 En de kinderen van Jehalelel waren Zif en Zifa, Thirea en Asareel.
17 En de kinderen van Ezra waren Jether, en Mered, en Efer, en Jalon; en zij baarde Mirjam, en Sammai, en Isbah, den vader van Esthemoa.
18 En zijn Joodse huisvrouw baarde Jered, den vader van Gedor, en Heber, den vader van Socho, en Jekuthiel, den vader van Zanoah; en die zijn kinderen van Bitja, de dochter van Farao, die Mered genomen had.
19 En de kinderen van de huisvrouw Hodija, de zuster van Naham, waren Abi-kehila, de Garmiet, en Esthemoa, de Maachathiet.
20 En de kinderen van Simon nu waren Amnon en Rinna, Ben-hanan en Tilon; en de kinderen van Isei waren Zoheth en Ben-zoheth.
21 De kinderen van Sela, den zoon van Juda, waren Er, de vader van Lecha, en Lada, de vader van Maresa; en de huisgezinnen van het huis der linnenwerkers in het huis Asbea.
22 Daartoe Jokim, en de mannen van Chozeba, en Joas, en Saraf (die over de Moabieten geheerst hebben) en de Jasubilehem; doch deze dingen zijn oud.
23 Dezen waren pottenbakkers, wonende bij plantages en tuinen; zij zijn daar gebleven bij den koning in zijn werk.
24 De kinderen van Simeon waren Nemuel en Jamin, Jarib, Zerah, Saul.
25 Sallum was zijn zoon; Mibsam was zijn zoon; Misma was zijn zoon.
26 De kinderen van Misma waren dezen: Hammuel zijn zoon, Zaccur zijn zoon, Simei zijn zoon.

27 Simei nu had zestien zonen en zes dochteren; maar zijn broeders hadden niet veel kinderen; en hun ganse huisgezin werd zo zeer niet vermenigvuldigd, als van de kinderen van Juda.
28 En zij woonden te Ber-seba, en te Molada, en te Hazar-sual,
29 En te Bilha, en te Ezem, en te Tholad,
30 En te Bethuel, en te Horma, en te Ziklag,
31 En te Beth-markaboth, en te Hazar-susim, en te Beth-biri, en te Saaraim. Dit waren hun steden, totdat David koning werd.
32 En hun dorpen waren Etam en Ain, Rimmon en Tochen, en Asan; vijf steden.
33 En al haar dorpen, die in den omloop dezer steden waren, tot Baal toe. Dit zijn hun woningen en hun geslachtsrekening voor hen.
34 Doch Mesobab, en Jamlech, en Josa, de zoon van Amazia,
35 En Joel, en Jehu, de zoon van Jesibja, den zoon van Seraja, den zoon van Asiel,
36 En Eljoenai, en Jaakoba, en Jesohaja, en Asaja, en Adiel, en Jesimeel, en Benaja,
37 En Ziza, de zoon van Sifei, den zoon van Allon, den zoon van Jedaja, den zoon van Simri, den zoon van Semaja;
38 Dezen kwamen tot namen, zijnde vorsten in hun huisgezinnen, en de huisgezinnen hunner vaderen braken uit in menigte.
39 En zij gingen tot aan den ingang van Gedor tot het oosten des dals, om weide te zoeken voor hun schapen.
40 En zij vonden vette en goede weide, en een land, wijd van begrip, en stil, en gerust; want die van Cham woonden daar te voren.
41 Dezen nu, die met namen beschreven zijn, kwamen in de dagen van Hizkia, den koning van Juda, en zij sloegen de tenten en woningen dergenen, die daar gevonden werden; en zij verbanden hen, tot op dezen dag; en zij woonden aan hun plaats, want daar was weide voor hun schapen.
42 Ook gingen uit hen, te weten uit de kinderen van Simeon, vijfhonderd mannen, tot het gebergte van Seir; en Pelatja, en Nearja, en Refaja, en Uzziel, de zonen van Isei, waren hun tot hoofden.
43 En zij sloegen de overigen der ontkomenen onder de Amalekieten, en zij woonden aldaar tot op dezen dag.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een verder bericht van de geslachtsregisters van de stam van Juda, die de talrijkste en beroemdste was van ai de stammen Het nageslacht van Sobal, de zoon van Hur, vers 1-4 , van Ashur, de zoon van Hezron (geboren na de dood zijns vaders), die in Hoofdstuk 2:24 vermeld is, met iets bijzonders omtrent Jabez, vers 5-10, van Chelub en anderen, vers 11-20, van Sela, vers 21-23.

II. Een bericht van de nakomelingen en de steden van Simeon, hun verovering van Gedor, en hun overwinning op de Amalekieten behaald, vers 24-43.

Kronieken 4:1-10

Een van de redenen, waarom Ezra hier het nauwkeurigst in het geslachtsregister van de stam van Juda, is dat het die stam met zijn aanhangselen, Simeon, Benjamin en Levi, was die het koninkrijk van Juda vormde, dat niet slechts de andere stammen in Kanaän lang heeft overleefd, maar in het vervolg van tijd, thans, toen dit geschreven werd, uit de ballingschap was teruggekeerd, terwijl het gros van de andere stammen in het koninkrijk van Assyrië verloren was.

De merkwaardigste persoon in deze paragraaf is Jabez. Er wordt niet gezegd wiens zoon hij was, ook blijkt niet in welke tijd hij geleefd heeft, maar hij schijnt de grondlegger te zijn geweest van een van de geslachten van Aharhel, vermeld in vers 8. Hier is:

I. De reden van zijn naam. Zijn moeder gaf hem die naam, zeggende: "Want ik heb hem met smart gebaard", vers 9.

Alle kinderen worden met smart gebaard, want het vonnis over de vrouw was: "Met smart zult gij kinderen baren", maar sommigen met meer smart dan anderen.

Gewoonlijk wordt de smart bij het baren later vergeten om de blijdschap, dat een mens ter wereld geboren is, maar hier schijnt zij zo buitengewoon te zijn geweest dat zij herdacht is toen het kind werd besneden, en zorg gedragen werd om de herinnering er aan te bestendigen, zolang hij leefde.

Misschien noemde de moeder hem Jabez, zo als Rachel haar zoon Benoni heeft genoemd, toen zij stervende was aan die smart. Of, indien zij er van hersteld is, dan wilde zij het vermelden:

1. Om zelf voortdurend te gedenken dat zij haar levenlang Gode dankbaar moest wezen voor Zijn ondersteuning onder die smart, en omdat Hij er haar door geholpen heeft. Het kan nuttig wezen om dikwijls herinnerd te worden aan onze smarten, ten einde altijd zulke gedachten te hebben van de dingen, als wij er van hadden ten dage van onze beproeving, en opdat wij leren ons te verheugen met beving.

2. Opdat het ook hem steeds zou doen gedenken wat deze wereld is, waarin zij hem gebaard heeft, een tranendal, waarin hij moet verwachten weinige dagen te hebben, kort van dagen te zijn en zat van onrust.

De smart, die hij in zijn naam droeg, kon er toe bijdragen om ernst te brengen in zijn gemoed. Het kon hem er ook aan herinneren zijn moeder lief te hebben en te eren, en er naar te streven om haar in alles tot steun en troost te zijn, die hem met zoveel smart ter wereld heeft gebracht. Het is vroomheid in kinderen om aldus hun ouders vergelding te doen, 1 Timotheus 5:4.

II. De uitnemendheid van zijn karakter. "Hij was heerlijker dan zijn broeders", boven hen begaafd door de Goddelijke genade, en boven hen geëerd door de Goddelijke voorzienigheid, zij hebben deugdelijk gedaan, maar hij overtrof hen allen. Nu was de smart, waarmee zijn moeder hem gebaard heeft, overvloedig vergoed. In die zoon, die haar van allen de meeste smart gekost heeft, was zij gelukkig, werd zij verblijd naar de mate van de beproeving, Psalm 90:15.

Er wordt ons niet gezegd in welk opzicht hij heerlijker was dan zijn broeders of het was omdat hij zich een grotere bezitting wist te verkrijgen, of bevorderd werd als overheidspersoon, of omdat hij zich onderscheiden heeft in de krijg, wij hebben het meest reden te denken dat het was vanwege zijn geleerdheid en Godsvrucht, niet alleen omdat deze meer dan enig ander ding een mens eren, maar omdat wij reden hebben te geloven dat Jabez in deze heeft uitgemunt.

1. In geleerdheid, omdat wij bevinden dat de huisgezinnen van de schrijvers te Jabez woonden, Hoofdstuk 2:55, een stad, die waarschijnlijk naar hem genoemd is.

De Joden zeggen dat hij een vermaard wetgeleerde was en vele discipelen heeft nagelaten. En het schijnt, dat zijn naam die hier zo plotseling genoemd wordt, wel bekend was toen Ezra dit schreef.

2. In Godsvrucht, omdat wij hier bevinden dat hij een man des gebeds was. Zijn neiging tot Godsvrucht maakte hem in waarheid heerlijk, en door het gebed verkreeg hij die zegeningen van God, die zoveel toevoegden aan zijn eer. Het middel om waarlijk groot te zijn is om wezenlijk Godvruchtig te zijn en veel te bidden.

III. Het gebed, dat hij bad, waarschijnlijk zoals Salomo’s gebed om wijsheid, toen hij zijn loopbaan in de wereld begon. Hij begaf er zich toe God te erkennen in al zijn wegen, stelde zich onder de zegen en de bescherming Gods, en dienovereenkomstig ging het hem wel.

Misschien waren dit de punten, die hij ontwikkelde in zijn dagelijkse gebed, te die einde was het zijn gewoonte om alleen te bidden en met zijn gezin te bidden, zoals Daniel. Sommigen denken dat hij bij een bijzondere gelegenheid dit gebed gebeden heeft, toen hij benauwd en bedreigd was door zijn vijanden.

Merk op:

1. Tot wie hij bad. Niet tot de goden van de heidenen, neen, hij riep de God Israëls aan de levende en ware God, die alleen het gebed kan horen en verhoren, en in het gebed zag hij op Hem als de God Israëls, een God in verbond met Zijn volk, de God met wie Jakob heeft geworsteld en bij wie hij overmocht heeft, en dieswege Israël genoemd werd.

2. Wat de aard was van zijn gebed.

a. Volgens de kanttekening was het een plechtige gelofte. "Indien Gij mij rijkelijk zegenen zult", enz. De zin is dan onvolledig maar kan gemakkelijk aangevuld worden uit Jakobs gelofte, of een dergelijke: "dan zult Gij mijn God zijn".

Hij spreekt die belofte niet uit, maar laat haar er in opgesloten zijn, hetzij omdat hij bevreesd was een belofte te doen in zijn eigen kracht of wel omdat hij besloten was zich geheel en al aan God te wijden.

Hij geeft God als het ware een papier in blanco, Iaat Hem er op schrijven wat Hem behaagt. "Heere, indien Gij mij zult zegenen en bewaren zo doe met mij wat U behaagt, ik zal altijd tot Uw dienst, ter Uwer beschikking zijn."

b. Zoals de lezing is in de tekst is het een vurige begeerte: O mocht Gij mij zegenen!

3. Wat het onderwerp was van zijn gebed. Hij bad om vier dingen:

a. Dat God hem rijkelijk zal zegenen. "Dat Gij zegenende mij zult zegenen, mij grotelijks met menigvuldige en overvloedige zegeningen zult zegenen." Misschien had hij het oog op de belofte van God aan Abraham, Genesis 22:17. Voorzeker zal Ik u grotelijks zegenen. "Laat die zegen van Abraham mijn deel zijn." Geestelijke zegeningen zijn de beste zegeningen, en diegenen zijn waarlijk gezegend, die daarmee gezegend zijn. Gods zegen zijn wezenlijke zegeningen, en brengen wezenlijke uitkomsten teweeg. Wij kunnen een zegen slechts wensen, Hij gebiedt hem, die Hij zegent zijn gezegend.

b. Dat Hij zijn landpale zal vermeerderen dat Hij zijn pogingen om wat hem ten deel viel, hetzij door zijn arbeid of door de krijg, te vermeerderen, met een goede uitslag zal bekronen.

Onze begeerte en ons gebed behoort te wezen dat God ons hart zal verruimen, ons deel in Hem en in het hemelse Kanaän zal verruimen.

c. Dat Gods hand met hem zal zijn. Het gebed van Mozes voor deze stam van Juda was: dat "zijn handen hem genoegzaam zullen zijn", Deuteronomium 33:7 , maar Jabez verwacht dit niet, tenzij Gods hand met hem is en de tegenwoordigheid van Zijn macht.

Gods hand met ons, om ons te beschermen, ons te versterken, al ons werk in ons en voor ons te werken, dat is een hand, die in waarheid genoegzaam voor ons is ja algenoegzaam.

d. Dat Hij *hem bewaren zal voor kwaad* , het kwaad van de zonde, het kwaad van benauwdheid, al de kwade bedoelingen van zijn vijanden, dat zij hem niet zullen schaden, of grieven, niet in waarheid een Jabez, een man van smart, van hem maken zullen. In het oorspronkelijke is een toespeling op zijn naam: Vader in de hemel, verlos mij van kwaad.

4. Wat het goede gevolg was van dit gebed. God liet komen wat hij begeerde, heeft hem bijzonder voorspoedig gemaakt, gaf hem voorspoed in zijn ondernemingen, in zijn studiën in zijn wereldlijke zaken, in zijn strijd met de Kanaänieten, en aldus werd hij heerlijker dan zijn broeders". God was vanouds bereid het gebed te horen, en Zijn oor is nog niet zwaar geworden.

Kronieken 4:11-23

In deze verzen kunnen wij opmerken:

1. Dat hier een gehele familie is van werkmeesters, handwerkslieden, die zich toelegden op allerlei fabrikaat, waarin zij vernuftig en vlijtig waren boven hun naburen, vers 14.

Zij woonden in een dal, dat naar hen "het dal van de werkmeesters" genoemd werd. Op hen, die handwerkslieden zijn, moet niet neergezien worden alsof zij geringe lieden zijn. Hoewel twee van eenzelfde bedrijf zelden overeenkomen, verkozen deze werkmeesters toch bij elkaar te wonen ter bevordering en verbetering van de kunsten door zich met elkaar te beraden, hun ervaringen met elkaar te vergelijken en elkanders reputatie op te houden

2. Dat een van deze de dochter van Farao huwde, vers 18 , Farao was de algemene naam van de koningen van Egypte. Indien een Israëliet in Egypte, voordat de slavernij begon, toen Jozefs verdiensten nog vers in het geheugen waren, bevorderd werd om des konings schoonzoon te zijn, dan moet dat niet vreemd geacht worden, weinige Israëlieten konden, zoals Mozes, een verbintenis met het hof afwijzen.

3. Dat een ander gezegd wordt "de vader te zijn van het huis van de linnenwevers", vers 21. Dat wordt opgenomen in hun geslachtsregister als een eer voor hen, namelijk dat zij de beste wevers waren van het koninkrijk. Zij leidden hun kinderen, van het een geslacht tot het andere, op tot hetzelfde bedrijf, er niet naar strevende om heren van hen te maken.

Deze Lada wordt gezegd de vader te zijn van hen die fijn linnen vervaardigden, zoals vóór de zondvloed Jubal gezegd wordt de vader te zijn van allen, die harpen en orgels hanteerden, en Jabal de vader van degenen, die tenten bewoonden en vee hadden, enz. Zijn nakomelingen bewoonden de stad Maresa, de voorname stapelplaats van het linnen, waarmee hun koningen en priesters bekleed waren.

4. Dat een of andere familie "heerschappij voerde in Moab", maar nu in dienstbaarheid was in Babel, vers 22, 23. Het werd ontdekt in "de oude dingen", dat zij geheerst hebben in Moab, waarschijnlijk in Davids tijd. Toen dat land veroverd was geworden, verhuisden zij daarheen, en werden er mee bekleed, welke macht zij lange tijd behouden hebben, maar dit was nu al lang geleden.

Hun nakomelingen waren nu pottenbakkers en hoveniers in Babel naar men veronderstelt, waar "zij bij de koning bleven in zijn werk", een goed levensonderhoud hadden uit hun bedrijf, en er daarom niet op gesteld waren om met hun broeders naar hun eigen land terug te keren toen de jaren hunner ballingschap voleindigd waren.

Zij, die thans heerschappij hebben weten niet waar hun nakomelingen nog toe komen zullen, welk gering bedrijf zij gaarne zullen uitoefenen, omdat het hun brood geeft.

Maar zij waren de naam van ‘Israëlieten’ onwaardig, die liever bij plantages en tuinen woonden, dan zich de moeite te geven om naar Kanaän terug te keren.

1 Kronieken 4:24-43

Wij hebben hier sommigen van de geslachtsregisters van de stam van Simeon (hoewel dit geen zeer aanzienlijke stam was), inzonderheid van de vorsten van deze stam, vers 38. Van deze stam wordt gezegd dat hij "vermenigvuldigde, doch niet gelijk de kinderen van Juda", vers 27. Zij, die door Gods gunst vermenigvuldigd worden, moeten dankbaar zijn al is het ook dat zij zien hoe anderen nog meer vermenigvuldigd worden.

Let hier op:

1. De steden, die hun ten deel vielen, vers 28. Zie hieromtrent Jozua 19:1 en verv.. Als er gezegd wordt dat zij hunner waren "totdat David koning werd", dan geeft dit te kennen dat, toen de tien stammen van het huis van David afvielen, velen van de Simeonieten deze steden verlieten, omdat zij in Juda lagen, en zich elders vestigden.

2. Hoe zij elders veld wonnen. Toen diegenen uit deze stam, die van het huis van David afvielen, met de overigen gevankelijk naar Assyrië gevoerd werden, zijn zij, die bij Juda bleven, op merkwaardige wijze door God begunstigd, zodat zij slaagden in hun pogingen om hun landpalen uit te breiden. Het was in de dagen van Hizkia, dat een geslacht van Simeonieten, van de stam, die zolang kruipend en onderworpen was geweest, met moed werd bezield om deze stoute pogingen te wagen.

a. Sommigen van hen deden een aanval op een plaats in Arabië (naar het schijnt) genaamd de ingang van Gedor, bewoond door de nakomelingen van de gevloekten Cham, vers 40, maakten er zich meester van, en gingen er wonen.

Het vermeerdert de roem van Hizkia's Godvruchtige regering dat, gelijk zijn rijk in het algemeen voorspoedig was, ook afzonderlijke families wèl zijn gevaren. Er wordt gezegd dat zij vette en goede weiden vonden, en toch was het land rustig, zelfs toen de koningen van Assyrië al hun naburen verontrustten, is dit land van die verschrikking vrij gebleven.

De inwoners herders zijnde, die niemand overlast aandeden, werden zij ook zelf niet lastig gevallen, totdat de Simeonieten kwamen en hen verdreven, hen opvolgden, niet alleen in de overvloed, maar ook in de vrede van hun land.

Zij, die (evenals wij) in een vruchtbaar land wonen, wier land ruim rustig en vreedzaam is, hebben reden tot grote dankbaarheid aan die God, die de bepalingen van hun woning heeft verordend.

b. Anderen van hen, ten getale van vijfhonderd, hebben onder bevel en aanvoering van vier broeders, die hier genoemd zijn, een aanval gedaan op het gebergte van Seir en sloegen de nog overigen van de gevloekte Amalekieten, en namen bezit van hun land, vers 42, 43.

Nu werd de vloek over Cham en Amalek nog verder vervuld toen die vloek scheen te slapen, zoal niet dood te zijn, en evenzo de vloek over Simeon, dat hij verdeeld en verstrooid zou zijn, Genesis 49:7, maar voor hem werd die vloek in een zegen verkeerd, want van de huisgezinnen van Simeon, die zich aldus naar die verre landen verplaatst hebben, wordt gezegd dat zij aldaar woonden tot op

deze dag, vers 43, waaruit men kan opmaken dat zij aan de ramp van de gevangenschap zijn ontkomen.

Gods voorzienigheid zendt soms diegenen weg uit gevaar en moeilijkheid, die bestemd zijn om bewaard te blijven.

HOOFDSTUK 5

1 De kinderen van Ruben nu, den eerstgeborene van Israel; (want hij was de eerstgeborene; maar dewijl hij zijns vaders bed ontheiligd had, werd zijn eerstgeboorte gegeven aan de kinderen van Jozef, den zoon van Israel; doch niet alzo, dat hij zich in het geslachtsregister naar de eerstgeboorte rekenen mocht;
2 Want Juda werd machtig onder zijn broederen, en die tot een voorganger was, was uit hem; doch de eerstgeboorte was van Jozef.)
3 De kinderen van Ruben, den eerstgeborene van Israel, zijn Hanoch en Pallu, Hezron en Charmi.
4 De kinderen van Joel: zijn zoon Semaja; zijn zoon Gog; zijn zoon Simei;
5 Zijn zoon Micha; zijn zoon Reaja; zijn zoon Baal;
6 Zijn zoon Beera, welken Tiglath-pilneser, de koning van Assyrie, gevankelijk wegvoerde; hij was de vorst der Rubenieten.
7 Aangaande zijn broederen in hun huisgezinnen, als zij naar hun geboorten in de geslachtsregisters gesteld werden; de hoofden zijn geweest Jehiel en Zecharja,
8 En Bela, de zoon van Azaz, den zoon van Sema, den zoon van Joel, die woonde te Aroer, en tot aan Nebo, en Baal-meon,
9 En hij woonde tegen het oosten, tot den ingang der woestijn, van de rivier Frath af; want hun vee was veel geworden in het land van Gilead.
10 En in de dagen van Saul voerden zij krijg tegen de Hagarenen, die vielen door hun hand; en zij woonden in hun tenten tegen de gehele oostzijde van Gilead.
11 De kinderen van Gad nu woonden tegen hen over, in het land van Basan, tot Salcha toe.
12 Joel was het hoofd; en Safam de tweede; maar Jaenai en Safat bleven in Basan.
13 Hun broeders nu, naar hun vaderlijke huizen, waren Michael, en Mesullam, en Seba, en Jorai, en Jachan, en Zia, en Heber: zeven.
14 Dezen zijn de kinderen van Abihail, den zoon van Huri, den zoon van Jaroah, den zoon van Gilead, den zoon van Michael, den zoon van Jesisai, den zoon van Jahdo, den zoon van Buz.
15 Ahi, de zoon van Abdiel, den zoon van Guni, was het hoofd van het huis hunner vaderen.
16 En zij woonden in Gilead, in Basan, en in haar onderhorige plaatsen, en in al de voorsteden van Saron, tot aan hun uitgangen.
17 Deze allen zijn naar hun geslachtsregisters geteld, in de dagen van Jotham, den koning van Juda, en in de dagen van Jerobeam, den koning van Israel.
18 Van de kinderen van Ruben, en van de Gadieten, en van den halven stam van Manasse, van de strijdbaarste mannen, schild en zwaard dragende, en den boog spannende, en ervaren in den krijg, waren vier en veertig duizend zevenhonderd en zestig, uitgaande in het heir.
19 En zij voerden krijg tegen de Hagarenen, en tegen Jethur, en Nafis, en Nodab.
20 Doch zij werden geholpen tegen hen, en de Hagarenen werden in hun hand gegeven, en allen, die met hen waren; omdat zij tot God riepen in den krijg, zo liet Hij Zich van hen verbidden, dewijl zij op Hem vertrouwden.
21 En zij voerden hun vee gevankelijk weg; van hun kemelen vijftig duizend, en tweehonderd en vijftig duizend schapen, en twee duizend ezelen, en honderd duizend zielen der mensen.
22 Want er vielen vele verwonden, dewijl de strijd van God was; en zij woonden in hun plaats, totdat zij gevankelijk weggevoerd werden.
23 De kinderen nu van den halven stam van Manasse woonden in dat land. Zij werden vermenigvuldigd van Basan tot aan Baal-hermon, en Senir, en den berg Hermon.

24 Dezen nu waren de hoofden hunner vaderlijke huizen, te weten: Hefer, en Jisei, en Eliel, en Azriel, en Jeremia, en Hodavja, en Jahdiel; mannen sterk van kracht, mannen van naam, hoofden der huizen hunner vaderen.
25 Maar zij hebben tegen den God hunner vaderen overtreden, en de goden der volken des lands nagehoereerd, welke God voor hun aangezichten had verdelgd.
26 Zo verwekte de God Israels den geest van Pul, den koning van Assyrie, en den geest van Tiglath-pilneser, den koning van Assyrie, die voerde hen gevankelijk weg, te weten de Rubenieten, en de Gadieten, en den halven stam van Manasse; en hij bracht hen te Halah, en Habor, en Hara, en aan de rivier Gozan, tot op dezen dag.

Dit hoofdstuk geeft ons enig bericht van de twee en een halve stam, die aan de andere kant van de Jordaan gevestigd waren.

I. Van Ruben, vers 1-10.

II. Van Gad, vers 11-17.

III. Van de halve stam van Manasse vers 23, 24.

IV. Van alle drie, handelende in vereniging met elkaar, wordt ons gezegd:

1. Dat zij krijg voerden tegen de Hagarenen en hen tenonder brachten, vers 18-22.

2. Hoe zij eindelijk zelf overwonnen zijn, en door de koning van Assyrië gevankelijk weggevoerd werden, omdat zij God hadden verlaten, vers 25, 26.

1 Kronieken 5:1-17

Wij hebben hier een uittreksel van de geslachtsregisters:

1. Van de stam van Ruben waarbij:

A. De reden is opgegeven waarom deze stem aldus achtergesteld is. Het wordt erkend dat hij Israëls eerstgeborene was, en dieswege recht op de voorrang gehad zou hebben, maar door zijns vaders bijwijf te verontreinigen, heeft hij zijn geboorterecht verbeurd en werd hij veroordeeld om niet uit te munten "de voortreffelijkste niet te zijn", Genesis 49:3, 4.

De zonde vermindert de mensen, werpt hen neer van hun hoogte. Zonden tegen het zevende gebod inzonderheid laten een onuitwisbare vlek op van de mensen naam en geslacht, een smaad die door de tijd niet weggenomen wordt.

Rubens nageslacht draagt tot het laatste toe de schande van Rubens zonde. Maar hoewel deze stam vernederd werd, werd hij toch niet buitengesloten of onterfd. Ruben verliest zijn eerstgeboorterecht, maar het gaat niet over op Simeon die op hem volgde, want het was een type, en daarom moet het niet naar de loop van de natuur gaan, maar naar de keus van de genade. De voordelen van het geboorterecht waren: heerschappij en een dubbel deel. Ruben had ze verbeurd, maar nu werd het te veel geacht, dat zij aan een enkele persoon zouden overgaan, en daarom werden zij verdeeld:

a. Jozef had het dubbele deel, want uit hem zijn twee stammen voortgekomen, Efraïm en Manasse, ieder van hen had een kindsdeel, want aldus heeft Jakob hen door het geloof gezegend, Hebreeen 11:21 , Genesis 48:15, 22, en ieder van deze twee was even aanzienlijk en van evenveel gewicht als een van de twaalf stammen, behalve Juda. Maar:

b. Juda had de heerschappij, hem heeft de stervende aartsvader de scepter vermaakt, Genesis 49:10. Uit hem kwam de voornaamste heerser, eerst David, en in de volheid des tijds Messias, de Vorst, Micha 5:1. Deze eer was voor Juda bestemd, hoewel Jozef het geboorterecht kreeg, en die eer hebbende, behoefde hij Jozef het dubbele deel niet te benijden.

B. De geslachtslijst van de vorsten van die stam, de voornaamste familie er van (velen zijn ongetwijfeld weggelaten) tot aan Beëra, die hun hoofd was, toen de koning van Assyrië hen gevankelijk wegvoerde, vers 4 -6. Misschien wordt hij vermeld als overste van de Rubenieten in die tijd, omdat hij het zijne niet deed om die ramp te voorkomen.

C. De uitbreiding van de grenzen van die stam. Zij namen toe, hun vee vermenigvuldigde, en nu verdrongen zij hun naburen, de Hagarenen, en zetten hun veroveringen voort, wel niet tot aan de Eufraat, maar toch tot aan de woestijn, die aan deze rivier paalde, vers 9, 10.

Zo heeft God voor Zijn volk gedaan wat Hij hun beloofd heeft, Hij heeft de vijand allengs voor hun aangezicht uitgestoten, en hun hun land gegeven, naardat zij er behoefte aan hadden, Exodus 23:30.

2. Van de stam van Gad. Sommige grote geslachten van die stam worden hier geroemd, vers 12. Zeven, die de kinderen waren van Abihail, wiens stamboom opwaarts gaat, van de zoon naar de vader, vers 14, 15, zoals die in vers 4, 5, afwaarts gaat van vader op zoon.

Deze geslachtsregisters werden voltooid in de dagen van Jotham, koning van Juda, maar werden enige tijd tevoren begonnen onder de regering van Jerobeam 11, koning van Israël.

Welke bijzondere redenen er voor waren om toen die registers te maken, blijkt niet, maar het was even vóór zij gevankelijk weggevoerd werden door de Assyriërs, zoals blijkt uit 2 Koningen 15:29, 32.

Toen de oordelen Gods op het punt waren om over hen los te barsten wegens hun ellendige ontaarding en afval, toen hebben zij zich in hun geslachtsregisters er op verhovaardigd, dat zij de kinderen waren des verbonds, zoals de Joden in de tijd van onze Heiland, die, toen zij rijp waren voor het verderf, roemden: "Abraham is onze vader".

Er kon ook een bijzondere leiding in zijn van Gods voorzienigheid, en een gunstige aanduiding, dat zij, voor het ogenblik wel uitgeworpen waren maar niet voor altijd waren verstoten. Wat wij voornemens zijn later terug te halen, daar maken wij een inventaris van op.

1 Kronieken 5:18-26

Hier worden de hoofden genoemd van de halve stam van Manasse, die gevestigd was aan de andere kant van de Jordaan, vers 23, 24.

In het eerst was hun erfdeel in Basan, maar later zijn zij zo toegenomen in rijkdom en macht, dat zij zich ver naar het noorden hebben uitgebreid, tot aan de berg Hermon toe.

Slechts twee dingen worden nopens deze stammen aan de andere kant van de Jordaan vermeld, waarin zij allen betrokken waren. Allen deelden zij:

1. In een glorierijke overwinning over de "Hagarenen", zoals de Ismaëlieten nu genoemd werden, om hen er aan te herinneren dat zij "de kinderen waren van de dienstmaagd", die uitgeworpen werden. Er wordt ons niet gezegd wanneer deze overwinning behaald werd, of het dezelfde is als die van de Rubenieten, waarvan in vers 10 gezegd is, dat het "in de dagen was van Saul", of dat de voorspoed van een van deze stammen de andere twee aangemoedigd en opgewekt heeft om zich met hen te verenigen in een andere expeditie, is niet zeker.

Het schijnt dat in Sauls tijd de algemene toestand des rijks wel zwak en min was, maar dat sommigen van de stammen, die afzonderlijk handelden, zich kloek en dapper hebben gedragen en voorspoed hebben gehad. Hier wordt ons gezegd:

A. Welk een prachtig leger deze stammen te velde hebben gebracht tegen de Hagarenen meer de vier en veertig duizend man, allen krachtige, strijdbare mannen, ervaren in de krijg, allen kloeke mannen, die hun wapenen wisten te hanteren, vers 18. Hoeveel groter en aanzienlijker zou Israël in de tijd van de richteren geweest kunnen zijn, indien alle stemmen eendrachtig hadden samengewerkt!

B. Welke maatregelen zij namen om Gods hulp te verkrijgen: zij "riepen tot God en vertrouwden op Hem". Nu handelden zij als ware Israëlieten.

a. Als het zaad van de gelovigen Abraham, "stelden zij hun vertrouwen op God". Hoewel zij een machtig leger hadden, steunden zij daar toch niet op, maar wel op de kracht en macht Gods. Zij steunden op de opdracht die zij van God hadden ontvangen, om krijg te voeren met hun naburen ter uitbreiding van hun landpalen, indien dit nodig was, zelfs met hen, die zeer verre van hen waren, behalve nog de gevloekte volken. Zie Deuteronomium 20:15. Zij steunden op Gods voorzienigheid om hun voorspoed te geven.

b. Als het zaad van de biddende Jakob, zij *riepen tot God*, inzonderheid *in den krijg*, toen zij wellicht in het begin gevaar liepen om overweldigd te worden. Zie hoe hetzelfde gedaan werd, 2 Kronieken 13:14. God verwacht dat wij in benauwdheid tot Hem zullen roepen, Hij legt beslag op ons voor deze hulde, deze schatting. In onze geestelijke strijd moeten wij opzien tot de hemel om kracht, en het is het gelovige gebed, dat het overmogende gebed zal zijn.

C. Er wordt ons gezegd hoe zij geslaagd zijn. God *liet zich van hen verbidden*, hoewel het de nood was, die hen tot Hem dreef, zo bereid is Hij om het gebed te horen en te verhoren. Zij werden geholpen tegen hun vijanden, want God heeft nooit iemand gefaald, die op Hem bebouwde.

En toen hebben zij het leger des vijands verslagen, hoewel het veel talrijker was dan het hun, zij hebben velen gedood, vers 22, namen honderd duizend man gevangen, verrijkten zich ruim met de buit, en vestigden zich in hun land, vers 21, 22.

En dit alles omdat *de strijd van God was*, ondernomen in Zijn vreze, en gevoerd in afhankelijkheid van Hem. Als de strijd van de Heere is, dan is er reden te hopen, dat hij met voorspoed gevoerd zal worden. Dan, en dan alleen, kunnen wij hopen wèl te slagen in een onderneming als wij God met ons medenemen.

2. Zij deelden ten laatste in een roemloze gevangenschap. Indien zij zich dicht aan God en hun plicht hadden gehouden, zij zouden in het bezit zijn gebleven van hun aloud erfdeel en van wat zij later door verovering hadden verkregen, maar zij *hebben tegen den God hunner vaderen overtreden*, vers 25.

Zij lagen aan de grens en hadden het meest omgang met de naburige volken, waardoor zij hun afgodische gewoonten leerden en de besmetting naar de andere stammen overbrachten, daarover had God een twist met hen. Hij was hun als een echtgenoot, geen wonder dat zijn ijver brandde als vuur, toen zij "de goden der volken des lands nagehoereerd" hadden.

Terecht wordt van de overspelige vrouw een scheidbrief gegeven. "God verwekte de geest van de koningen van Assyrië tegen hen", eerst van de ene, en toen van de andere, deed de raadslagen van deze eerzuchtige vorsten dienen om Zijn eigen doeleinden tot stand te brengen, gebruikte hen om eerst deze oproerlingen te kastijden, en toen dat hen niet tot onderwerping bracht, hen geheel uit te roeien uit het land, vers 26.

Deze stammen werden het eerst in het land gevestigd, en zij werden het eerst verdreven. Zij wilden het beste land hebben, niet bedenkende, dat het het meest aan vijandelijke invallen blootstond. Maar zij, die zich in hun keus meer laten leiden door de zinnen dan door verstand of geloof, kunnen verwachten dat het hun dienovereenkomstig zal vergaan.

HOOFDSTUK 6

1 De kinderen van Levi waren Gerson, Kahath en Merari.
2 De kinderen van Kahath nu waren Amram, Jizhar, en Hebron, en Uzziel.
3 En de kinderen van Amram waren Aaron, en Mozes en Mirjam; en de kinderen van Aaron waren Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar.
4 En Eleazar gewon Pinehas, Pinehas gewon Abisua;
5 En Abisua gewon Bukki, en Bukki gewon Uzzi;
6 En Uzzi gewon Zerahja, en Zerahja gewon Merajoth;
7 En Merajoth gewon Amarja, en Amarja gewon Ahitub;
8 En Ahitub gewon Zadok, en Zadok gewon Ahimaaz;
9 En Ahimaaz gewon Azarja, en Azarja gewon Johanan;
10 En Johanan gewon Azarja. Hij is het, die het priesterambt bediende in het huis, dat Salomo te Jeruzalem gebouwd had.
11 En Azarja gewon Amarja, en Amarja gewon Ahitub;
12 En Ahitub gewon Zadok, en Zadok gewon Sallum;
13 En Sallum gewon Hilkia, en Hilkia gewon Azarja;
14 En Azarja gewon Seraja, en Seraja gewon Jozadak;
15 En Jozadak ging mede, als de HEERE Juda en Jeruzalem gevankelijk wegvoerde door de hand van Nebukadnezar.
16 Zo zijn dan de kinderen van Levi: Gerson, Kahath en Merari.
17 En dit zijn de namen der zonen van Gerson: Libni en Simei.
18 En de kinderen van Kahath waren Amram, en Jizhar, en Hebron, en Uzziel.
19 De kinderen van Merari waren Maheli en Musi. En dit zijn de huisgezinnen der Levieten, naar hun vaderen.
20 Van Gerson: zijn zoon was Libni; zijn zoon Jahath; zijn zoon Zimma;
21 Zijn zoon Joah; zijn zoon Iddo; zijn zoon Zerah; zijn zoon Jeathrai.
22 De kinderen van Kahath waren: zijn zoon Amminadab; zijn zoon Korah; zijn zoon Assir;
23 Zijn zoon Elkana; en zijn zoon Ebjasaf; en zijn zoon Assir;
24 Zijn zoon Tahath; zijn zoon Uriel; zijn zoon Uzzia, en zijn zoon Saul.
25 De kinderen van Elkana nu waren Amasia en Ahimoth.
26 Elkana; dezes zoon was Elkana; zijn zoon was Zofai; en zijn zoon was Nahath;
27 Zijn zoon Eliab; zijn zoon Jeroham; zijn zoon Elkana.
28 De zonen van Samuel nu waren dezen: zijn eerstgeborene was Vasni, daarna Abia.
29 De kinderen van Merari waren Maheli; zijn zoon Libni; zijn zoon Simei; zijn zoon Uzza;
30 Zijn zoon Simea; zijn zoon Haggija; zijn zoon Asaja.
31 Dezen nu zijn het, die David gesteld heeft tot het ambt des gezangs in het huis des HEEREN, nadat de ark tot rust gekomen was.
32 En zij dienden voor den tabernakel van de tent der samenkomst met gezangen, totdat Salomo het huis des HEEREN te Jeruzalem bouwde; en zij stonden naar hun wijze in hun ambt.
33 Dezen nu zijn ze, die daar stonden met hun zonen; van de zonen der Kahathieten, Heman de zanger, de zoon van Joel, den zoon van Samuel,
34 Den zoon van Elkana, den zoon van Jeroham, den zoon van Eliel, den zoon van Toah,
35 Den zoon van Zuf, den zoon van Elkana, den zoon van Mahath, den zoon van Amasai,
36 Den zoon van Elkana, den zoon van Joel, den zoon van Azarja, den zoon van Zefanja,
37 Den zoon van Tahath, den zoon van Assir, den zoon van Ebjasaf, den zoon van Korah,

38 Den zoon van Jizhar, den zoon van Kahath, den zoon van Levi, den zoon van Israel.
39 En zijn broeder Asaf stond aan zijn rechter zijde; Asaf was de zoon van Berechja, den zoon van Simea,
40 Den zoon van Michael, den zoon van Baeseja, den zoon van Malchija,
41 Den zoon van Ethni, den zoon van Zerah, den zoon van Adaja,
42 Den zoon van Ethan, den zoon van Zimma, den zoon van Simei,
43 Den zoon van Jahath, den zoon van Gerson, den zoon van Levi.
44 Hunne broeders nu, de kinderen van Merari, stonden aan de linker zijde, namelijk Ethan, de zoon van Kisi, den zoon van Abdi, den zoon van Malluch,
45 Den zoon van Hasabja, den zoon van Amazia, den zoon van Hilkia,
46 Den zoon van Amzi, den zoon van Bani, den zoon van Semer,
47 Den zoon van Maheli, den zoon van Musi, den zoon van Merari, den zoon van Levi.
48 Hun broeders nu, de Levieten, waren gegeven tot allerlei dienst des tabernakels van het huis Gods.
49 Aaron nu en zijn zonen rookten op het altaar des brandoffers, en op het reukaltaar, zijnde besteld tot al het werk van het heilige der heiligen, en om over Israel verzoening te doen, naar alles wat Mozes, de knecht Gods, geboden had.
50 Dit nu zijn de kinderen van Aaron: Eleazar, was zijn zoon; Pinehas zijn zoon; Abisua zijn zoon;
51 Bukki zijn zoon; Uzzi zijn zoon; Serahja zijn zoon;
52 Merajoth zijn zoon; Amarja zijn zoon; Ahitub zijn zoon;
53 Zadok zijn zoon; Ahimaaz zijn zoon.
54 En dit waren hun woningen, naar hun kastelen, in hun landpalen, namelijk van de zonen van Aaron, van het huisgezin der Kahathieten, want dat lot was voor hen.
55 En zij gaven hun Hebron, in het land van Juda, en haar voorsteden rondom dezelve.
56 Maar het veld der stad, en haar dorpen, gaven zij Kaleb, den zoon van Jefunne.
57 En den kinderen van Aaron gaven zij steden van Juda, de vrijstad Hebron, en Libna en haar voorsteden, en Jattir en Esthemoa, en haar voorsteden,
58 En Hilen en haar voorsteden, en Debir en haar voorsteden,
59 En Asan en haar voorsteden, en Beth-semes en haar voorsteden.
60 Van den stam van Benjamin nu: Geba en haar voorsteden, en Allemeth en haar voorsteden, en Anathoth en haar voorsteden. Al hun steden, in hun huisgezinnen, waren dertien steden.
61 Maar de kinderen van Kahath, die overgebleven waren, hadden van het huisgezin van den stam, uit den halven stam van half Manasse, bij het lot, tien steden.
62 En de kinderen van Gerson, naar hun huisgezinnen, hadden van den stam van Issaschar, en van den stam van Aser, en van den stam van Nafthali, en van den stam van Manasse in Basan, dertien steden.
63 De kinderen van Merari, naar hun huisgezinnen, hadden van den stam van Ruben, en van den stam van Gad, en van den stam van Zebulon, bij het lot, twaalf steden.
64 Alzo gaven de kinderen Israels aan de Levieten deze steden en haar voorsteden.
65 En zij gaven ze bij het lot, van den stam der kinderen van Juda, en van den stam der kinderen van Simeon, en van den stam der kinderen van Benjamin, deze steden, dewelke zij bij namen noemden.
66 Aan de overigen nu, uit de huisgezinnen der kinderen van Kahath, dien gewerden steden hunner landpale, van den stam van Efraim.
67 Want zij gaven hun van de vrijsteden, Sichem en haar voorsteden op het gebergte van Efraim, en Gezer en haar voorsteden,
68 En Jokmeam en haar voorsteden, en Beth-horon en haar voorsteden,

69 En Ajalon en haar voorsteden, en Gath-rimmon en haar voorsteden.
70 En uit den halven stam van Manasse: Aner en haar voorsteden, en Bileam en haar voorsteden. De huisgezinnen der overige kinderen van Kahath hadden deze steden:
71 De kinderen van Gerson hadden van de huisgezinnen van den halven stam van Manasse: Golan in Basan en haar voorsteden, en Astharoth, en haar voorsteden.
72 En van den stam van Issaschar: Kedes en haar voorsteden, Dobrath en haar voorsteden,
73 En Ramoth en haar voorsteden, en Anem en haar voorsteden.
74 En van den stam van Aser: Masal en haar voorsteden, en Abdon en haar voorsteden,
75 En Hukok en haar voorsteden, en Rehob en haar voorsteden.
76 En van den stam van Nafthali: Kedes in Galilea, en haar voorsteden, en Hammon en haar voorsteden, en Kirjathaim en haar voorsteden.
77 De overige kinderen van Merari hadden van den stam van Zebulon: Rimmono en haar voorsteden, Thabor en haar voorsteden;
78 En aan gene zijde van de Jordaan tegen Jericho, tegen het oosten aan de Jordaan, van den stam van Ruben: Bezer in de woestijn, en haar voorsteden, en Jahza en haar voorsteden,
79 En Kedemoth en haar voorsteden, en Mefaath en haar voorsteden;
80 En van den stam van Gad: Ramoth in Gilead, en haar voorsteden, en Mahanaim en haar voorsteden,
81 En Hesbon en haar voorsteden, en Jaezer en haar voorsteden.

Hoewel Jozef en Juda de verbeurde eer van het geboorterecht met elkaar deelden, was toch Levi boven alle stammen verwaardigd en onderscheiden door een eer van veel groter waarde dan die van de voorrang of die van het dubbele deel, en dat was de eer van het priesterschap.

Die stam had God zich afgezonderd, het was Mozes' stam, en misschien was hij om zijnentwil aldus bevoorrecht In dit hoofdstuk hebben wij een bericht over die stam.

I. Hun stamboom, de eerste vaderen van de stam, vers 1-3, de lijn van de priesters, van Aäron tot aan de ballingschap, vers 4-15,, en van enige andere hunner geslachten, vers 16-30.

II. Hun werk, het werk van de Levieten, vers 31-48, en van de priesters, vers 49-53.

III. De steden, die hun in het land Kanaän waren toegewezen, vers 54-81.

Kronieken 6:1-30

Voor de priesters en Levieten was het van meer belang dan voor al de Israëlieten om hun stamboom duidelijk te hebben en hun afkomst te kunnen bewijzen, omdat al de eer en de voorrechten van hun ambt daarvan afhingen.

En wij lezen van dezulken die, hoewel zij misschien werkelijk kinderen van de priesters waren, toch omdat zij hun register niet konden vinden "als onreinen van het priesterdom geweerd werden" en het werd hun verboden van de heilige dingen te eten, Ezra 2:62, 63.

Het is slechts zeer weinig, dat hier van de geslachtsregisters van deze heilige stam wordt vermeld.

1. De eerste vaderen ervan worden hier twee maal genoemd, vers 1,16.. Gerson, Kahath en Merári zijn drie namen, waarmee wij gemeenzaam bekend werden in het boek van Numeri, toen de geslachten van de Levieten gerangschikt werden, en hun hun werk werd aangewezen.

Van Aäron, en Mozes, en Mirjam hebben wij veel meer geweten dan hun namen, en wij kunnen ze hier niet voorbijgaan, zonder te gedenken dat dit die Mozes en Aäron waren, die God geëerd heeft door hen tot de werktuigen te maken van Israëls verlossing en vestiging, "typen van Hem, die komen zou", Mozes als een profeet, en Aäron als een priester.

En de vermelding van Nadab en Abihu (hoewel het, daar zij geen kinderen hadden, niet nodig was hen in het geslachtsregister op te nemen) moet ons wel herinneren aan de verschrikkingen van de Goddelijke gerechtigheid, waarvan zij de monumenten waren wegens hun brengen van vreemd vuur voor het aangezicht des Heeren, opdat wij ten allen tijde voor Hem vrezen.

2. De lijn van Eleázar, de opvolger van Aäron, wordt hier getrokken tot aan de tijd van de gevangenschap, vers 4-15.

Zij begint met Eleázar, die uit het diensthuis van Egypte is gekomen, en eindigt met Józadak, die in het diensthuis van Babel gevoerd werd. Aldus werden zij, om hun zonden, gelaten zoals zij gevonden waren, hetgeen ook te kennen kan geven dat het Levietische priesterschap geen ding volmaakt heeft, dat moet geschieden door "de invoering van een betere hoop", Hebreeen 7:19.

Allen, die hier genoemd zijn, waren geen hogepriesters, want in de tijd van de richteren is die waardigheid bij de een of andere gelegenheid in het geslacht van Ithamar overgebracht, tot hetwelk Eli behoord heeft, maar met Zadok is zij weer in de rechtmatige linie gekomen. Van Azarja wordt hier gezegd, vers 10 :"hij is het die het priesterambt bediende in het huis, dat Salomo te Jeruzalem gebouwd had".

Men veronderstelt dat het deze Azarja was, die zich kloekmoedig gesteld heeft tegen de aanmatiging van koning Uzzia, toen hij inbreuk maakte op het priesterambt, 2 Kronieken 26:17 hoewel hij er zijn leven mee in de waagschaal heeft gezet.

Dit was handelen als een priester, als een, die waarlijk ijverde voor zijn God. Van hem, die aldus kloekmoedig het priesterambt hooghield en verdedigde tegen zo’n vermetele beledigende

aanranding, kan wèl gezegd worden, dat hij het ‘bediende’ of ‘volvoerde’, en deze eer wordt dieswege op hem gelegd, terwijl aan Uria, een van zijn opvolgers, wegens zijn lage inschikkelijkheid jegens Achaz in het bouwen van zijn afgodisch altaar, de schande wordt aangedaan om uit dit geslachtsregister weggelaten te worden, zoals misschien ook anderen ervan uitgelaten werden.

Maar sommigen denken dat de aantekening bij deze Azarja bij zijn grootvader, die dezelfde naam droeg, gemaakt had moeten worden, vers 9. Hij was de zoon van Ahimaäz, en deze zou het geweest zijn, die het eerst de dienst in Salomo’s tempel verricht heeft.

3. Er wordt hier ook nog van enige andere geslachten van de Levieten bericht gegeven.

Een van de geslachten van Gersom (dat van Libni) wordt tot op Samuël gebracht, die de eer had van, behalve een Leviet, ook nog een profeet te zijn. Ook van een van de huisgezinnen van Merári (dat van Mahli) worden enige afstammelingen opgegeven, vers 29, 30.

1 Kronieken 6:31-53

Toen de Levieten voor het eerst geordend waren in de woestijn, bestond veel van het werk, dat hun was aangewezen, in het dragen en verzorgen van de tabernakel en zijn gereedschappen, zolang zij op hun tocht waren door de woestijn.

In Davids tijd was hun aantal toegenomen, en hoewel de meesten van hen verspreid waren door het gehele land, om het volk de goede kennis des Heeren te leren was er toch voor hen, die dienst deden in het huis van God, niet voortdurend werk voor allen.

Daarom heeft David door bijzondere opdracht en leiding van God een nieuwe ordening gemaakt voor de Levieten, zoals wij in het laatste gedeelte van dit boek zien zullen. Hier wordt ons gezegd wat het werk was, dat hij hun aanwees.

I. Werk van zingen, vers 31. David werd hoog opgericht om de lieflijke psalmist van Israël te zijn, 2 Samuel 23:1, niet alleen om psalmen te schrijven, maar om er het zingen in het huis Gods van te verordineren, (niet zozeer omdat hij muzikaal was als wel omdat hij Godvruchtig was), en dit deed hij *nadat de ark tot rust gekomen was.*

Zolang deze in gevangenschap was of in een afgelegen plaats verbleef, ongevestigd was, waren de harpen aan de wilgen gehangen, men vond het toen geen tijd om te zingen (als de bruidegom weggenomen is, dan zullen zij vasten), maar met het opbrengen van de ark werden de harpen weer ter hand genomen, de zang herleefde en bleef beoefend worden, want wij moeten ons evenzeer verblijden in de voortduring van onze geestelijke voorrechten als in de herstelling er van.

Toen de dienst van de ark ophield, wijl zij tot niet was gekomen, werd hun ander werk te doen gegeven, (want Levieten moeten nooit lui of ledig zijn), en werden zij gebruikt in "het ambt des gezangs".

Zo zullen de kinderen Gods, als zij komen tot de rust, die voor hen overblijft hierboven, afscheid nemen van al hun lasten, en gebruikt worden in altijddurend zingen.

Deze zangers verrichtten die dienst in de tabernakel totdat de tempel gebouwd was, en toen *stonden zij daar naar hun wijze in hun ambt*, vers 32.

Toen zij in dat statige, prachtige huis kwamen, bleven zij even getrouw aan hun ambt en aan hun order, als zij in de tabernakel geweest waren. Het zou te betreuren zijn, als de bevordering van de Levieten hen nalatig zou maken in hun werk.

Wij hebben hier een bericht van de drie grote meesters, die in de dienst "des heiligen gezangs" gebruikt werden, met hun onderscheidene gezinnen, want zij "stonden daar met hun zonen", dat is: die met hen, die van hen afstamden of aan hen verwant waren, vers 33.

Heman, Asaf en Ethan waren de drie, die tot deze dienst werden aangesteld, een uit ieder van de drie huizen van de Levieten, opdat er gelijkheid zou zijn in de verdeling van dit werk van de ere, en ieder zijn plaats zou kennen, zo bewonderenswaardig een orde was er in deze koordienst.

1. Van het huis van Kahath was Heman met zijn gezin, vers 1 en 33, een man, bezwaard van geest, indien hij dezelfde Heman is, die de 88sten psalm geschreven heeft, en toch een zanger.

Hij was de kleinzoon van Samuël, de profeet, de zoon van Joël, van wie gezegd is dat hij "niet wandelde in de wegen van Samuël" 1 Samuel 8, 2, 3 , maar het schijnt dat, hoewel de zoon het niet deed, de kleinzoon het wèl deed.

Zo gebeurt het soms dat de zegen, beloofd aan het zaad van de oprechten, een geslacht voorbijgaat, om op het volgende te komen. En hoewel deze Heman de kleinzoon was van allen machtigen vorst, heeft hij het toch niet bereden zijn waardigheid geacht, om een voorzanger te zijn in het huis Gods.

David zelf had er een dorpelwachter in willen wezen. Wij kunnen deze bevordering van de kleinzoon in de kerk veeleer beschouwen als een beloning voor de nederiger, bescheiden, afstand van zijn gezag in de staat, door de grootvader gedaan. God heeft vele van zulke middelen om het verlies, dat Zijn kinderen lijden, te vergoeden.

Misschien heeft David, toen hij Heman tot opperzangmeester aanstelde, hierin wel enigen eerbied voor zijn ouden vriend Samuël willen betonen.

2. Uit het huis van Gersom was Asaf, zijn ‘broeder’ genoemd, omdat hij in hetzelfde ambt en van dezelfde stam was, zij het dan ook van een ander huis of geslacht. Hij werd aan Hemans rechterhand in het koor geplaatst, vers 39.

Verscheidene psalmen dragen zijn naam hetzij dat zij door hem geschreven zijn of door hem als opperzangmeester getoonzet werden. Het is duidelijk dat hij de schrijver was van sommige psalmen, want wij lezen van hen, die de Heere loofden met de woorden van David en van Asaf, want hij was een ziener zowel als een zanger, 2 Kronieken 29:30. Zijn stamboom gaat hier door geheel onbekende namen tot aan Levi, vers 39-43.

3. Van het huis van Merari was Ethan, vers 44, die geplaatst werd aan Hemans linkerhand. Ook zijn stamboom klimt op tot aan Levi, vers 47.

Indien deze de Heman en de Ethan waren die de 88sten en 89sten psalm geschreven hebben, dan zien wij hier geen reden waarom zij ‘Ezrahieten’ genoemd werden, (zie de opschriften van deze psalmen), zoals er wel een reden is waarom zij zo genoemd worden, zoals die in Hoofdstuk 2:6 vermeld zijn, die de zonen waren van Zerah.

II. Er was werk om te dienen, zeer veel dienst "des tabernakels van het huis Gods", vers 48, water en brandstoffen aan te dragen, te wassen en te vegen en de as weg te brengen te slachten en de offers te koken, voor al zulke diensten werden Levieten van de andere geslachten aangesteld, of misschien wel de zodanigen, die hetzij omdat zij geen goede stem of geen muzikaal oor hadden, ongeschikt waren om zangers te zijn.

Een iegelijk, gelijk hij gave ontvangen heeft, alzo bediene hij dezelve. Zij die niet konden zingen, moesten daarom niet als geheel onnut ter zijde worden gesteld hoewel zij ongeschikt waren voor deze dienst was er ander werk, waarin zij nuttig konden zijn.

III. Er was werk bij de offeranden, en dat moest alleen door de priesters verricht worden vers 49. Zij alleen moesten het bloed sprengen en het reukwerk branden, en wat betreft het werk van het heilige van de heiligen, dat moest alleen door de hogepriester verricht worden.

Ieder had zijn werk, en zij hadden elkaar er bij nodig, en zij hielpen er elkaar in. Betreffende het werk van de priesters wordt ons hier gezegd:

1. Wat het doel was, dat zij er bij in het oog moeten hebben, zij moesten verzoening doen over Israël, middelaars zijn tussen het volk en God, niet zichzelf verhogen en verrijken, maar het volk dienen. Zij waren gesteld voor de mensen.

2. Welke regel zij in het oog hadden te houden, zij gingen voor in Gods huis, maar moeten doen wat hun gezegd was te doen, naar alles wat God had geboden. Aan die wet zijn ook de hoogsten onderworpen.

1 Kronieken 6:54-81

Wij hebben hier een bericht van de steden van de Levieten, die hier hun ‘kastelen’ worden genoemd, vers 54, niet alleen omdat zij ommuurd en versterkt waren, en wèl bewaard door het omliggende land (want ieder volk heeft er belang bij om zijn leraren te beschermen), maar omdat zij en hun bezittingen in bijzonderen zin de zorg waren van de voorzienigheid Gods. Gelijk God hun deel was, zo was Hij ook hun bescherming, en een hut zal een kasteel wezen voor hen, die onder de schaduw des Almachtigen zijn gezeten.

Dit bericht is ongeveer gelijk aan dat, hetwelk wij hadden in Jozua 21. Wij behoeven niet critisch te zijn in de vergelijking van deze Schriftuurplaatsen, (welk goed zou het ons doen?) ook zal het aan de geloofwaardigheid van de Schrift niets afdoen, dat de namen van sommigen van de plaatsen hier niet precies gelijk zijn aan die daar.

Wij weten dat het iets geheel gewoons is, dat steden verscheiden namen hebben,

-Sarum en Salisbuty,

-Salop en Shrewsbury,

-zijn meer verschillend dan Hilen, vers 58,

-en Holon, Jozua 21:15,

-Asan, vers 59,

-en Ain Jozua 21:16,

-Allemeth, vers 60,

-en Almon, Jozua 21:18.

En in verloop van tijd veranderen de namen.

Slechts moeten wij opmerken dat God in de toewijzing van steden aan de Levieten zorg droeg:

1. Voor de vervulling van de stervende Jakob voorzegging betreffende deze stam, dat hij "verstrooid zal zijn onder Israël", Genesis 49:7.

2. Voor de verspreiding van de kennis van Hem en van Zijn wet naar alle delen van het land Israëls. In iedere stam waren Levietensteden, en zo werd iedere kamer voorzien van een kaars, zodat niemand onwetend behoefde te wezen omtrent zijn plicht, of het was zijn eigen schuld, of de schuld van de Levieten.

3. Voor het behoorlijk onderhoud van hen, die in het heilige dienden. Behalve hun tienden en offeranden, hadden zij nog pastorielanden, en hun eigen steden om in te wonen. Sommigen van de aanzienlijkste steden Israëls vielen de Levieten ten deel.

Iedere stam genoot het voorrecht en voordeel van de Levieten, en daarom moest iedere stam bijdragen tot hun onderhoud. Laat hem, die onderwezen wordt in het woord, medelen van alle goederen degenen, die hem onderwijst, en hij doe het blijmoedig.

HOOFDSTUK 7

1 De kinderen van Issaschar waren Thola en Pua, Jasib en Simron; vier.
2 De kinderen van Thola nu waren Uzzi, en Refaja, en Jeriel, en Jachmai, en Jibsam, en Samuel; hoofden van de huizen hunner vaderen, van Thola, kloeke helden in hun geslachten; hun getal was in de dagen van David twee en twintig duizend en zeshonderd.
3 En de kinderen van Uzzi waren Jizrahja; en de kinderen van Jizrahja waren Michael, en Obadja, en Joel, en Jisia; deze vijf waren al te zamen hoofden.
4 En met hen naar hun geslachten, naar hun vaderlijke huizen, waren de hopen des krijgsheirs zes en dertig duizend; want zij hadden vele vrouwen en kinderen.
5 En hun broeders, in alle huisgezinnen van Issaschar, kloeke helden, waren zeven en tachtig duizend, al dezelve in geslachtsregisters gesteld zijnde.
6 De kinderen van Benjamin waren Bela, en Becher, en Jediael; drie.
7 En de kinderen van Bela waren Ezbon, en Uzzi, en Uzziel, en Jerimoth, en Iri; vijf hoofden in de huizen der vaderen, kloeke helden; die, in geslachtsregisters gesteld zijnde, waren twee en twintig duizend en vier en dertig.
8 De kinderen van Becher nu waren Zemira, en Joas, en Eliezer, en Eljoenai, en Omri, en Jeremoth, en Abija, en Anathoth, en Alemeth; deze allen waren kinderen van Becher.
9 Dezen nu in geslachtsregisters gesteld zijnde, naar hun geslachten, hoofden der huizen hunner vaderen, kloeke helden, waren twintig duizend en tweehonderd.
10 De kinderen van Jediael nu waren Bilhan; en de kinderen van Bilhan waren Jeus en Benjamin, en Ehud, en Chenaana, en Zethan, en Tharsis, en Ahi-sahar.
11 Alle dezen waren kinderen van Jediael, tot hoofden der vaderen, kloeke helden, zeventien duizend en tweehonderd, uitgaande in het heir ten strijde.
12 Daartoe Suppim en Huppim waren kinderen van Ir, en Husim, kinderen van Aher.
13 De kinderen van Nafthali waren Jahziel, en Guni, en Jezer, en Sallum, kinderen van Bilha.
14 De kinderen van Manasse waren Asriel, welken de vrouw van Gilead baarde; doch zijn bijwijf, de Syrische, baarde Machir, den vader van Gilead.
15 Machir nu nam tot een vrouw de zuster van Huppim en Suppim, en haar naam was Maacha; en de naam des tweeden was Zelafead. Zelafead nu had dochters.
16 En Maacha, de huisvrouw van Machir, baarde een zoon, en zij noemde zijn naam Peres, en de naams zijns broeders was Seres, en zijn zonen waren Ulam en Rekem.
17 De kinderen van Ulam nu waren Bedan; deze zijn de kinderen van Gilead, den zoon van Machir, den zoon van Manasse.
18 Belangende nu zijn zuster Molecheth, zij baarde Ishod, en Abiezer, en Mahela.
19 De kinderen van Semida nu waren Ahjan, en Sechem, en Likhi, en Aniam.
20 En de kinderen van Efraim waren Suthelah; en zijn zoon was Bered; en zijn zoon Tahath; en zijn zoon Elada; en zijn zoon Tahath;
21 En zijn zoon was Zabad; en zijn zoon Suthelah, en Ezer, en Elad. En de mannen van Gath, die in het land geboren waren, doodden hen, omdat zij afgekomen waren om hun vee te nemen.
22 Daarom droeg Efraim, hun vader, vele dagen leed; en zijn broeders kwamen om hem te troosten.
23 Daarna ging hij in tot zijn huisvrouw, en zij werd zwanger, en baarde een zoon; en hij noemde zijn naam Beria, omdat zij in ellende was in zijn huis.
24 Zijn dochter nu was Seera, die bouwde het lage en het hoge Beth-horon, en Uzzen-seera.
25 En Refah was zijn zoon, en Resef; en zijn zoon was Telah; en zijn zoon Tahan;
26 Zijn zoon was Ladan; zijn zoon Ammihud; zijn zoon Elisama;

27 Zijn zoon was Non; zijn zoon Jozua.
28 En hun bezitting en hun woning was Beth-el, en haar onderhorige plaatsen; en tegen het oosten Naaran, en tegen het westen Gezer en haar onderhorige plaatsen; en Sichem en haar onderhorige plaatsen, tot Gaza toe, en haar onderhorige plaatsen.
29 En aan de zijden der kinderen van Manasse was Beth-sean en haar onderhorige plaatsen, Thaanach en haar onderhorige plaatsen, Megiddo en haar onderhorige plaatsen, Dor en haar onderhorige plaatsen. In deze hebben de kinderen van Jozef, den zoon van Israel, gewoond.
30 De kinderen van Aser waren Jimna, en Jisva, en Jisvi, en Beria, en Sera, hunlieder zuster.
31 De kinderen van Beria nu waren Heber en Malchiel; hij is de vader van Birzavith.
32 En Heber gewon Jaflet, en Somer, en Hotham, en Sua, hunlieder zuster.
33 De kinderen van Jaflet nu waren Pasach, en Bimhal, en Asvath; dit waren de kinderen van Jaflet.
34 En de zonen van Semer waren Ahi en Rohega, Jehubba en Aram.
35 En de kinderen van zijn broeder Helem waren Zofah, en Jimna, en Seles, en Amal.
36 De kinderen van Zofah waren Suah, en Harnefer, en Sual, en Beri, en Jimra,
37 Bezer, en Hod, en Samma, en Silsa, en Jithran, en Beera.
38 De kinderen van Jether nu waren Jefunne, en Pispa, en Ara.
39 En de kinderen van Ulla waren Arah, en Hanniel, en Rizja.
40 Deze allen waren kinderen van Aser, hoofden der vaderlijke huizen, uitgelezene kloeke helden, hoofden der vorsten; en zij werden in geslachtsregisters geteld ten heire in den krijg; hun getal was zes en twintig duizend mannen.

In dit hoofdstuk hebben wij enig bericht nopens de geslachtsregisters van:

I. Issaschar, vers 1-5..

II. Van Benjamin, vers 6-12.

III. Van Nafthali vers 13.

IV. Van Manasse, vers 14-19.

V. Van Efraïm, vers 20-29.

Vl. Van Aser, vers 30-40.

Hier is geen bericht van Zebulon noch van Daniel Waarom deze alleen uitgelaten werden, daar kunnen wij geen reden voor aanwijzen. Maar het is de schande van de stam van Dan, dat de afgoderij begon in die kolonie van Danieten, die in Laïs werd gevestigd, welke plaats zij Dan noemden, en daar was een van de gouden kalveren door Jerobeam opgericht. Dan is ook uitgelaten in Openbaring 7.

Kronieken 7:1-19

Hier is ons een kort overzicht gegeven van:

1. De stam van Issaschar, die Jakob had vergeleken bij "een sterkgebeenden ezel, nederliggende tussen de pakken", Genesis 49:14, een naarstige stam, die de zaken zijns lands zeer behartigde en "zich verheugde over zijn hutten" Deuteronomium 33:18. En hier zien wij:

a. Dat zij een talrijke stam waren, want zij hadden veel vrouwen. Hun land was zo vruchtbaar, dat zij voor geen overbevolking vreesden, en het volk was zo vernuftig en verstandig, dat zij voor alle handen werk konden vinden. Laat geen volk klagen over zijn sterk aantal, mits zij niemand toelaten lui of ledig te zijn.

b. Dat zij een moedige, dappere stam waren, "kloeke helden", vers 2, 5,, "hoofden", vers 3.

Zij die gewoon waren aan arbeid, waren boven alle anderen geschikt om hun land te dienen, als dit nodig was. Het getal van hun onderscheiden huisgezinnen, zoals het opgenomen werd in de dagen van David, wordt hier opgegeven, allen tezamen gerekend bedroeg het ruim honderd vijf en veertig duizend mannen, geschikt voor de krijg.

Sommigen denken dat deze opgaven afkomstig zijn van de volkstelling, door Joab op last van David verricht, 2 Samuel 24.

Ik geloof veeleer dat zij afkomstig zijn van een andere telling die zij misschien onder elkaar hebben gehouden, omdat in 1 Kronieken 27:24 gezegd wordt dat dit getal niet opgebracht is in de rekening van de kronieken des konings Davids, omdat die telling Gode zeer mishaagd had.

2. Van de stam van Benjamin. Er wordt hier enig bericht van die stam gegeven, maar in het volgende hoofdstuk is het bericht veel uitvoeriger. De strijdmacht van die stam was nauwelijks zestig duizend man sterk, maar zij worden "kloeke helden" genoemd, vers 7, 9, 11.

"Benjamin zal als een wolf verscheuren", Genesis 49:27. Het was de eer van deze stam dat Saul, de eerste koning, uit hem is voortgekomen, nog meer strekt het hem tot eer dat hij de rechtmatige koningen uit het huis van David bleef aanhangen toen de andere stammen afgevallen zijn.

Hier wordt melding gemaakt van Husim, de kinderen van Aher, vers 12..

Dans zonen worden gezegd Husim te zijn, Genesis 46:23, en daarom lezen sommigen Aher als gemeen zelfstandig naamwoord. "Husim, de zonen van een anderen" dat is: een anderen van Jakobs zonen, of de zonen van een vreemde die Israëlieten niet moesten wezen, maar de Danieten waren de zodanigen, toen zij Micha’s gesneden en gegoten beeld onder hen stelden.

3. Van de stam van Nafthali, vers 13. Alleen de eerste vaderen van die stam worden genoemd, geheel dezelfden, die wij vinden in Genesis 46:24, behalve dat Sillem daar, hier Sallum is.

Geen van hun nakomelingen worden genoemd, misschien wel omdat hun geslachtsregisters verloren zijn geraakt.

4. Van de stam van Manasse, van dat gedeelte ervan, dat gevestigd was aan deze zijde van de Jordaan, want van het andere gedeelte hadden wij reeds enig bericht in Hoofdstuk 5:23 en verv. Van deze stam valt op te merken:

a. Dat een hunner een Syrische huwde, vers 14. Dit was in de tijd van hun slavernij in Egypte, zo vroeg reeds begonnen zij zich met andere volken te vermengen.

b. Dat, hoewel de vader een Syrische huwde, Machir, de zoon uit dat huwelijk geboren, wellicht het ongerief ervan ziende in zijns vaders huis, een dochter van Benjamin tot vrouw nam, vers 15.

Het is goed voor de kinderen om zich door de fouten en misstappen van hun vaders te laten waarschuwen zodat zij zich niet aan dezelfde steen stoten.

c. Hier wordt melding gemaakt van Bedan, die wellicht dezelfde is als die Bedan, die als een van de verlossers van Israël vermeld is, 1 Samuel 12:11, Jair, die van Manasse was, was misschien de man, Richteren 10:3.

1 Kronieken 7:20-40

Wij hebben hier een bericht:

I. Van de stam van Efraïm. Grote dingen lazen wij van die stam toen hij tot rijpheid was gekomen. Hier hebben wij een bericht van de rampen van zijn kindsheid, toen hij nog in Egypte was, naar het schijnt, want Efraïm zelf was nog in leven toen deze dingen geschiedden, hetgeen men zich echter moeilijk kan voorstellen indien het, zoals hier opgegeven is, zeven geslachten na hem is voorgevallen. Daarom ben ik geneigd te denken dat het of een andere Efraïm was, of zij, die hier verslagen werden, de eigen zonen waren van die Efraïm, die de zoon van Jozef was. In deze passage, die hier alleen voorkomt, hebben wij:

1. De grote scheur, die gemaakt werd in het geslacht van Efraïm. De mannen van Gath, Filistijnen, reuzen, doodden velen van hen, *omdat zij afgekomen waren om hun vee te nemen*, vers 21. Het is onzeker wie hier de aanvallers waren.

a. Sommigen houden de mannen van Gath voor de aanvallers, mannen "geboren in het land van Egypte", maar nu te Gath woonachtig, dat zij een inval deden in het land Gosen, om het vee van de Efraïmieten weg te drijven, en de eigenaars doodden, omdat zij zich tegen de roof verzetten. Het leven van menigeen werd aan gevaar blootgesteld door zijn rijkdom, zover is het er vandaan dat des rijken goed een stad van zijn sterkte is.

b. Anderen denken dat de Efraïmieten een aanval deden op de mannen van Gath om hen te beroven, in de veronderstelling dat de tijd gekomen was, wanneer zij in het bezit van Kanaän gesteld zouden worden, maar zij hebben hun roekeloosheid en overijling zwaar geboet.

Zij, die Gods tijd niet kunnen afwachten, kunnen Gods zegen niet verwachten. Ik denk veeleer dat de mannen van Gath op de Efraïmieten afkwamen, omdat de Israëlieten in Egypte herders waren, geen krijgslieden, overvloed van vee hadden, en dus niet licht hun leven zouden wagen om het vee hunner naburen te roven, en de woorden kunnen ook aldus gelezen worden: "De mannen van Gath doodden hen, als zij afgekomen waren om hun vee te nemen".

Dr. Lightfoot denkt dat Zabad, de zoon van Efraïm, en Suthelah, en Ezer, en Elad, zijn kleinzonen, de mannen waren, die gedood werden. Jakob had voorzegd dat het zaad van Efraïm "een volle menigte van volkeren" zal worden, Genesis 48:19, en toch wordt die plant aldus in de kiem gesmoord.

De leidingen van Gods voorzienigheid schijnen soms in tegenspraak met Zijn beloften, maar als zij dit doen dan verheerlijken zij in werkelijkheid de belofte en maken de vervulling er van zoveel treffender. De Efraïmieten waren de nakomelingen van Jozef en toch kon zijn macht hen niet beschermen, hoewel hij, naar sommigen denken, nog in leven was. Het zwaard verteert zowel deze als genen.

2. De grote smart, die de vader van het gezin hierop aangreep. "Daarom droeg Efraïm, hun vader, vele dagen leed". Niets doet de ouden van dagen met meer leed ten grave dalen dan dit, dat zij degenen, die uit hen zijn voortgekomen, naar het graf moeten brengen, inzonderheid als deze een

geweldigen dood zijn gestorven. Het is dikwijls de smart van hen, die oud worden, dat zij diegenen voor hen zien heengaan, van wie zij zeiden: "Dezen zullen ons troosten".

Het was een broederlijke, vriendelijke dienst, die zijn broederen deden, toen zij "kwamen om hem te troosten" in zijn zware beproeving, hem hun deelneming te kennen te geven en hem te wijzen op hetgeen hem steunen en tot kalmte brengen kon onder zijn leed.

Waarschijnlijk herinnerden zij hem aan de belofte van toeneming, waarmee Jakob hem gezegend had, toen hij zijn rechterhand op zijn hoofd legde. Hoewel zijn huis alzo niet was bij God als hij gehoopt had, naar een huis van rouw een verstrooid gezin, was toch de belofte gewis, 2 Samuel 23:5.

3. De herstelling dier scheur enigermate door de toevoeging aan zijn gezin van nog een zoon, in zijn ouderdom, vers 23, zoals Seth, "een ander zaad voor Habel die Kaïn doodgeslagen heeft", Genesis 4:25.

Als God aldus Zijn treurenden vertroost, "verblijdt naar de dagen, waarin Hij gedrukt heeft", en de zegeningen stelt tegenover de kruisen, dan moeten wij hierin de vriendelijkheid en barmhartigheid opmerken van de voorzienigheid Gods, het is dan alsof "het Hem berouwde over Zijn knechten", Psalm 90:13, 15.

Maar de vreugde, dat een mens in zijn gezin was geboren, kon hem zijn smart niet doen vergeten, want hij geeft een treurigen naam aan die zoon, Beria, in ellende, want hij was geboren toen het kwaad was in zijn huis.

Het is goed om de beproeving en ellende, de gal en alsem in herinnering te houden, opdat onze ziel "zich in ons nederbukke", Klaagliederen 3:19, 20.

Welke naam is meer geschikt voor "de mens, die van een vrouw is geboren, dan Beria", omdat hij in een ellendige wereld geboren is? Als nog een verdere eer voor het huis van Efraïm wordt er bijgevoegd:

a. Dat een dochter van die stam, Seëra genaamd, ten tijde van Israëls vestiging in Kanaän enige steden heeft gebouwd, hetzij op haar kosten of door haar zorg, een er van droeg de naam van Uzzen-Seera, vers 24. Een deugdelijke vrouw kan een even grote eer en zegen zijn voor een geslacht als een krachtig en machtig man.

b. Dat een zoon van die stam gebruikt werd voor de verovering van Kanaän, Jozua, de zoon van Nun, vers 27. Ook hierin werd de scheur, gemaakt in Efraïms geslacht, geheeld, en misschien heeft de wrok over dit kwaad, voorheen door de Kanaänieten aan de Efraïmieten gedaan, hem zoveel te krachtiger gemaakt in deze krijg.

II. Van de stam van Aser. Sommige mannen van aanzien uit die stam worden hier genoemd. Hun krijgsmacht was niet talrijk in vergelijking met sommigen van. de andere stammen, met alles en alles slechts zes en twintig duizend man, maar hun vorsten waren "uitgelezen, kloeke helden", vers 40, en

misschien was het verstandig van hen, dat zij geen al te grote krijgsmacht op de been hielden doch liever weinige, maar goed geoefende troepen hadden, die zeer geschikt waren voor de dienst.

HOOFDSTUK 8

1 Benjamin nu gewon Bela, zijn eerstgeborene, Asbel, den tweede, en Ahrah, den derde,
2 Naho, den vierde, en Rafa, den vijfde,
3 Bela nu had deze kinderen: Addar, en Gera, en Abihud,
4 En Abisua, en Naaman, en Ahoah,
5 En Gera, en Sefufan, en Huram.
6 Dezen nu zijn de kinderen van Ehud; dezen waren hoofden der vaderen van de inwoners te Geba, en hij voerde hen over naar Manahath;
7 En Naaman, en Ahia, en Gera; dezen voerde hij weg; en hij gewon Uzza en Ahihud.
8 En Saharaim gewon kinderen in het land van Moab (nadat hij dezelve weggezonden had) uit Husim en Baara, zijn vrouwen;
9 En uit Hodes, zijn huisvrouw, gewon hij Jobab, en Zibja, en Mesa, en Malcham,
10 En Jeuz, en Sochja, en Mirma; dezen zijn zijne zonen, hoofden der vaderen.
11 En uit Husim gewon hij Abitub en Elpaal.
12 De kinderen van Elpaal nu waren Eber, en Misam, en Semed; deze heeft Ono gebouwd, en Lod en haar onderhorige plaatsen;
13 En Beria, en Sema; dezen waren hoofden der vaderen van de inwoners te Ajalon; dezen hebben de inwoners van Gath verdreven.
14 En Ahjo, Sasak en Jeremoth,
15 En Zebadja, en Arad, en Eder,
16 En Michael, en Jispa, en Joha waren kinderen van Beria.
17 En Zebadja, en Mesullam, en Hizki, en Heber,
18 En Jismerai, en Jizlia en Jobab, de kinderen van Elpaal.
19 En Jakim, en Zichri, en Zabdi,
20 En Eljoenai, en Zillethai, en Eliel,
21 En Adaja, en Beraja, en Simrath waren kinderen van Simei.
22 En Jispan, en Eber, en Eliel,
23 En Abdon, en Zichri, en Hanan,
24 En Hananja, en Elam, en Antothija,
25 En Jifdeja, en Pnuel waren zonen van Sasak.
26 En Samserai, en Seharja, en Athalja,
27 En Jaaresja, en Elia, en Zichri waren zonen van Jeroham.
28 Dezen waren de hoofden der vaderen, hoofden naar hun geslachten; dezen woonden te Jeruzalem.
29 En te Gibeon woonde de vader van Gibeon; en de naam zijner huisvrouw was Maacha.
30 En zijn eerstgeboren zoon was Abdon, daarna Zur, en Kis, en Baal, en Nadab,
31 En Gedor, en Ahio, en Zecher.
32 En Mikloth gewon Simea; en dezen woonden ook tegenover hun broederen te Jeruzalem, met hun broederen.
33 Ner nu gewon Kis, en Kis gewon Saul, en Saul gewon Jonathan, en Malchi-sua, Abinadab, en Esbaal.
34 En Jonathans zoon was Merib-baal, en Merib-baal gewon Micha.
35 De kinderen van Micha nu waren Pithon, en Melech, en Thaarea, en Achaz.
36 En Achaz gewon Jehoadda, en Jehoadda gewon Alemeth, en Azmaveth, en Zimri; Zimri nu gewon Moza;

37 En Moza gewon Bina; zijn zoon was Rafa; zijn zoon was Elasa; zijn zoon was Azel.
38 Azel nu had zes zonen, en dit zijn hun namen; Azrikam, Bochru, en Ismael, en Searja, en Obadja, en Hanan. Al dezen waren zonen van Azel.
39 En de zonen van Esek, zijn broeder, waren Ulam, zijn eerstgeborene, Jeus, de tweede, en Elifelet, de derde.
40 En de zonen van Ulam waren mannen, kloeke helden, den boog spannende, en zij hadden vele zonen, en zoons zonen, honderd en vijftig. Al dezen waren van de kinderen van Benjamin.

In het vorige hoofdstuk was ons enig bericht gegeven van Benjamin, hier vinden wij een uitvoeriger opgave van de grote mannen van die stam.

Omdat uit die stam Saul, de eerste koning van Israël, is voortgekomen, naar wiens geschiedenis Ezra zich voortspoedt, Hoofdstuk 7:6-12.

Omdat die stam trouw is gebleven aan Juda, een groot deel van Jeruzalem bewoonde, een van de twee stammen was, die In gevangenschap gingen en teruggekeerd zijn, en ook op die geschiedenis heeft hij het oog, Hoofdstuk 9

I. Hier worden sommige hoofden genoemd van die stam, vers 1-32.

Il. Wordt een meer bijzonder bericht gegeven nopens het geslacht van Saul, vers 33-40.

Kronieken 8:1-32

In al deze verzen komt weinig of geen geschiedenis voor, wij hebben er dus niet veel over op te merken.

1. Wat betreft de moeilijkheden, die in dit en de vorige geslachtsregisters voorkomen: het is niet nodig ons er over te kwellen. Ik vermoed dat Ezra ze heeft overgenomen uit "het boek van de koningen van Israël en Juda", Hoofdstuk 9:1, naardat zij door de onderscheidene stammen ingeleverd werden, iedere stam de methode daarbij volgende, die hem goeddocht.

Vandaar dat sommigen opklimmen, anderen afdalen, bij sommigen zijn ‘getallen’, bij anderen ‘plaatsen’ gevoegd. Bij sommigen zijn historische aantekeningen ingelast, bij anderen niet, sommigen zijn korter, anderen langer, sommigen komen overeen met andere registers, anderen verschillen ervan, sommigen waren waarschijnlijk gescheurd, uitgewist en gevlekt, anderen waren meer leesbaar.

Die van Dan en Ruben zijn geheel verloren geraakt. Deze heilige man schreef, van de Heiligen Geest gedreven zijnde maar er bestond geen noodzakelijkheid om het gebrekkige aan te vullen, neen, zelfs niet om door ingeving de vergissingen te herstellen van deze geslachtsregisters.

Het was voldoende dat hij ze afschreef zoals zij hem in handen kwamen, of zoveel er van als voor het tegenwoordige doel vereist werd, hetwelk was: de terugkerende ballingen te leiden bij hun vestiging, zoveel zij konden bij hun eigen geslacht en in hun vroegere woonplaatsen.

Wij kunnen onderstellen dat veel in deze geslachtsregisters dat ons ingewikkeld en verward schijnt, duidelijk genoeg was voor hen, (die het ontbrekende wel wisten aan te vullen), en volkomen beantwoordde aan het doel, waarmee zij in het licht werden gegeven.

2. Er waren nu vele grote en machtige volken op aarde, en tot die volken behoorden vele doorluchtige mannen, wier namen in eeuwigdurende vergetelheid zijn begraven, terwijl de namen van menigten van het Israël Gods hier zorgvuldig ter eeuwige gedachtenis bewaard zijn. Zij zijn "Jasher, Jeshurun", oprechten, rechtvaardigen, en "de gedachtenis des rechtvaardigen zal tot zegening zijn".

Wij hebben reden om te vrezen dat velen van deze de eeuwige eer niet deelachtig werden (want zelfs de goddeloze koningen van Juda komen voor in deze geslachtsregisters), maar de vereeuwiging van hun namen hier was een type van het schrijven van de namen van geheel Gods geestelijk Israël in het boek des levens des Lams.

3. Deze stam van Benjamin was eens tot een zeer lage ebbe gebracht. Het was in de tijd van de richteren bij gelegenheid van de ongerechtigheid van Gibea, toen slechts zes honderd man aan het zwaard van de gerechtigheid ontkwamen, en toch maakt hij in deze geslachtsregisters een even goed figuur als schier iedere andere stam, want het is de eer van God de zwakken te helpen, en hen op te heffen, die het meest verminderd en verlaagd zijn.

4. Hier wordt melding gemaakt van Ehud vers 6.

In het voorgaande vers van een Gera, vers 5, en in vers 8 van een, die van hem afstamde, en "kinderen gewon in het land Moab" wat mij neigt om te denken dat het de Ehud was, die de tweede richter van Israël is geweest, want hij wordt gezegd "de zoon te zijn van Gera, een Benjaminiet", Richteren 3:15, en hij verloste Israël van de verdrukking van de Moabieten, door de koning van Moab te doden, wat hem meer macht en invloed in het land van Moab gegeven kan hebben, dan waarvan wij de blijken vinden in zijn geschiedenis, en aanleiding geweest kan zijn dat sommigen van zijn nakomelingen zich daar gevestigd hebben.

5. Hier wordt melding gemaakt van sommigen van de Benjamieten, die *de inwoners van Gath verdreven hebben*, vers 13, misschien wel hen, die de Efraïmieten hadden gedood. Hoofdstuk 7:21, of misschien hun nakomelingen bij wijze van weerwraak, en een van hen, die deze daad van gerechtigheid deed, heette ook Beria, die naam, waarin de gedachtenis aan dat kwaad bewaard werd.

6. Er wordt bijzonder nota genomen van hen die "in Jeruzalem woonden", vers 28, en wederom in vers 32, opdat zij, wier voorouders daar hun woning hadden, bewogen zouden worden om na hun terugkeer uit de ballingschap zich daar ook te vestigen, wat, voorzoveel blijkt, slechts weinigen bereid waren te doen, omdat het een plaats van gevaar was, en daarom zien wij Nehemia 11:2, dat "het volk alle mannen zegende, die vrijwillig aanboden in Jeruzalem te wonen", daar de meesten aan andere steden van Juda de voorkeur gaven. Zij wier Godvruchtige ouders hun wandel hadden in het nieuwe Jeruzalem, behoren hierdoor opgewekt te worden om hun aangezicht daarheen te richten en hun weg daarheen te vervolgen, hoe duur dit hun ook te staan moge komen.

1 Kronieken 8:33-40

Het is opmerkelijk dat onder al de geslachtsregisters van de stammen geen melding wordt gemaakt van de koningen van Israël na hun afval van het huis van David, en nog veel minder van hun geslachten, geen woord van het huis van Jerobeam, of van Baesa, of van Omri, of van Jehu, want zij waren allen afgodendienaars. Maar van het geslacht van Saul dat de koninklijke familie was voor de verheffing van David, wordt ons hier een bijzonder bericht gegeven,

1. Voor Saul worden alleen Kis en Ner genoemd, zijn vader en grootvader, vers 33. In 1 Samuel 9:. In 1 Samuel 9:1, klimt zijn stamboom hoger op, maar Kis wordt daar gezegd de zoon te zijn van Abiël en hier van Ner. Hij was werkelijk de zoon van Ner, maar de kleinzoon van Abiël zoals blijkt uit 1 Samuel 14:51, waar gezegd wordt dat Ner de zoon was van Abiël, en dat Abner, die de zoon was van Ner, Sauls oom was, dat is: de broeder zijns vaders, daarom was zijn vader ook de zoon van Ner. Het is gewoon aan alle talen om kleinzonen en andere afstammelingen soms zonen te noemen, en nog veel meer is dit gebruikelijk in de taal van de Hebreën.

2. Na Saul worden verschillende van zijn zonen genoemd, maar geen nakomelingen van iemand van hen behalve alleen van Jonathan, die met een talrijk kroost gezegend was, en deze nakomelingen werden geëerd met een plaats in de heilige geslachtsregisters, om de wille van zijn oprechte vriendschap voor David. De linie van Jonathan wordt hier opgegeven tot op ongeveer tien geslachten na hem.

Misschien was David zeer bijzonder zorgzaam om die lijst zuiver te bewaren en heeft hij haar op een aparte bladzijde doen schrijven vanwege het verbond, gemaakt tussen zijn zaad en Jonathans zaad tot in eeuwigheid, 1 Samuel 20:15, 23, 42. Dit geslachtsregister eindigt in Ulam, wiens geslacht vermaard werd in de stam van Benjamin wegens de vele kloeke helden, die het voortbracht.

Uit het nageslacht van die een man schijnen eens honderdvijftig boogschutters op het oorlogsveld gebracht te zijn, en zij waren allen mannen kloeke helden, vers 40. Er wordt nota genomen van datgene in hen, dat een man meer tot lof verstrekt dan zijn macht of zijn rijkdom, namelijk dat zij instaat waren hun land te dienen.

HOOFDSTUK 9

1 En gans Israel werd in geslachtsregisters geteld, en ziet, zij zijn geschreven in het boek der koningen van Israel. En die van Juda waren weggevoerd naar Babel, om hunner overtredingen wil.
2 De eerste inwoners nu, die in hun bezitting, in hun steden kwamen, waren de Israelieten, de priesters, de Levieten, en de Nethinim.
3 Maar te Jeruzalem woonden van de kinderen van Juda, en van de kinderen van Benjamin, en van de kinderen van Efraim en Manasse;
4 Uthai, de zoon van Ammihud, den zoon van Omri, den zoon van Imri, den zoon van Bani, van de kinderen van Perez, den zoon van Juda.
5 En van de Silonieten was Asaja, de eerstgeborene, en zijn kinderen.
6 En van de kinderen van Zerah was Jeuel, en van hun broederen waren zeshonderd en negentig.
7 En van de kinderen van Benjamin waren Sallu, de zoon van Mesullam, den zoon van Hodavia, den zoon van Hassenua;
8 En Jibnea, de zoon van Jeroham, en Ela, de zoon van Uzzi, den zoon van Michri; en Mesullam, de zoon van Sefatja, den zoon van Reuel, den zoon van Jibnija;
9 En hun broederen naar hun geslachten, negenhonderd zes en vijftig; al deze mannen waren hoofden der vaderen in de huizen hunner vaderen.
10 Van de priesteren nu, Jedaja, en Jojarib, en Jachin,
11 En Azarja, de zoon van Hilkija, den zoon van Mesullam, den zoon van Zadok, den zoon van Merajoth, den zoon van Ahitub, overste van het huis Gods;
12 En Adaja, de zoon van Jeroham, den zoon van Pashur, den zoon van Malchija; en Massi, de zoon van Adiel, den zoon van Jahzera, den zoon van Mesullam, den zoon van Mesillemith, den zoon van Immer.
13 Daartoe hun broeders, hoofden in de huizen hunner vaderen, duizend zevenhonderd en zestig, kloeke helden aan het werk van den dienst van het huis Gods.
14 Van de Levieten nu waren Semaja, de zoon van Hasub, den zoon van Azrikam, den zoon van Hasabja, van de kinderen van Merari;
15 En Bakbakkar, Heres, en Galal, en Mattanja, de zoon van Micha, den zoon van Zichri, den zoon van Asaf;
16 En Obadja, de zoon van Semaja, den zoon van Galal, den zoon van Jeduthun; en Berechja, de zoon van Asa, den zoon van Elkana, woonachtig in de dorpen der Netofathieten.
17 De poortiers nu waren: Sallum, en Akkub, en Talmon, en Ahiman, en hun broeders; Sallum was het hoofd.
18 Ook tot nog toe, aan de poort des konings oostwaarts, waren dezen de poortiers onder de legers der kinderen van Levi.
19 En Sallum, de zoon van Kore, den zoon van Ebjasaf, den zoon van Korah, en zijn broeders van het huis zijns vaders, de Korahieten, waren over het werk van den dienst, wachters der dorpelen des tabernakels; gelijk hun vaders in het leger des HEEREN geweest waren bewaarders van den ingang;
20 Als Pinehas, de zoon van Eleazar, te voren voorganger bij hen was, met welken de HEERE was.
21 Zacharja, de zoon van Meselemja, was poortier aan de deur van de tent der samenkomst.
22 Allen, die uitgelezen waren tot poortiers aan de dorpelen, waren tweehonderd en twaalf. Dezen waren in het geslachtsregister gesteld naar hun dorpen. David en Samuel, de ziener, hadden hen in hun ambt bevestigd.

23 Zij dan en hun zonen waren aan de poorten van het huis des HEEREN, in het huis der tent, aan de wachten.
24 Die poortiers waren aan de vier winden, tegen het oosten, tegen het westen, tegen het noorden, en tegen het zuiden.
25 En hun broeders waren op hun dorpen, inkomende ten zevenden dage van tijd tot tijd, om met hen te dienen;
26 Want in dat ambt waren vier overste poortiers, die Levieten waren; en zij waren over de kameren en over de schatten van het huis Gods.
27 En zij bleven over nacht rondom het huis Gods; want op hen was de wacht, en zij waren over de opening, en dat allen morgen.
28 En enigen van hen waren over de vaten van den dienst; want bij getal droegen zij ze in, en bij getal droegen zij ze uit.
29 Want uit dezelve zijn er besteld over de vaten, en over al de heilige vaten, en over de meelbloem, en wijn, en olie, en wierook, en specerij.
30 En uit de zonen der priesteren waren de bereiders van het reukwerk der specerijen.
31 En Mattithja uit de Levieten, dewelke was de eerstgeborene van Sallum, den Korahiet, was in het ambt over het werk, dat in pannen gekookt wordt.
32 En uit de kinderen der Kahathieten, uit hun broederen, waren enigen over de broden der toerichting, om die alle sabbatten te bereiden.
33 Uit dezen zijn ook de zangers, hoofden der vaderen onder de Levieten in de kameren, dienstvrij; want dag en nacht was het op hen, in dat werk te zijn.
34 Dit zijn de hoofden der vaderen onder de Levieten, hoofden in hun geslachten; dezen woonden te Jeruzalem.
35 Maar te Gibeon hadden gewoond Jeiel, de vader van Gibeon; de naam zijner zuster nu was Maacha.
36 En Abdon was zijn eerstgeboren zoon, daarna Zur, en Kis, en Baal, en Ner, en Nadab.
37 En Gedor, en Ahio, en Zacharja, en Mikloth.
38 Mikloth nu gewon Simeam; dezen woonden ook te Jeruzalem, tegenover hun broederen, met hun broederen.
39 En Ner gewon Kis, en Kis gewon Saul, en Saul gewon Jonathan, en Malchi-sua, en Abinadab, en Esbaal.
40 En Jonathans zoon van Merib-baal, en Merib-baal gewon Micha.
41 De kinderen van Micha nu waren Pithon, en Melech, en Thaerea.
42 En Achaz gewon Jaera, en Jaera gewon Alemeth, en Azmaveth, en Zimri; en Zimri gewon Moza;
43 En Moza gewon Bina; wiens zoon was Refaja; wiens zoon was Elasa; wiens zoon was Azel.
44 Azel nu had zes zonen, en dit zijn hun namen: Azrikam, Bochru, en Ismael, en Searja, en Obadja, en Hanan; dezen zijn Azels zonen.

Dit hoofdstuk geeft ons te verstaan dat het vermelden van al deze geslachtsregisters ten doel had, de Joden nu zij uit de ballingschap waren teruggekeerd, te leiden in hun vestiging, hoe zij zich met elkaar hadden te verenigen om wederom tot een volk, een staat te worden, en waar zij hun woonplaatsen moesten hebben, want wij hebben hier een bericht van hen, die na hun terugkeer uit de ballingschap, het eerst bezit hebben genomen van Jeruzalem, en de stad op haar oude grondslagen begonnen te herbouwen.

I. De Israëlieten, vers 2-9.

II. De priesters, vers 10-13,

III. De Levieten en andere Nethinim, vers 14-27.

IV. Hier is de bijzondere last van sommigen der. priesters en Levieten, vers 27-34.

V. Een herhaling van Sauls geslachtsregister, vers 36-44.

Kronieken 9:1-13

Het eerste vers ziet terug op de tevoren genoemde geslachtsregisters, en deelt ons mee dat zij bijeengebracht zijn uit het boek van de koningen van Israël en Juda, niet het boek, dat wij in de kanon van de Schrift hebben, maar een ander, een burgerlijk gedenkschrift, dat authentiek was, zoals bij ons (in Engeland) des konings boeken.

Melding makende van Israël en Juda neemt hij nota van hun wegvoering naar Babel om hunner overtreding wil. Laat dat oordeel nooit worden vergeten, maar steeds in gedachtenis worden gehouden ter waarschuwing van het nageslacht, opdat zij zich wachten voor de zonden, die het over hen hebben gebracht. Telkenmale als wij spreken van een ramp, die ons getroffen heeft, is het goed om er dit bij te voegen: "het was om mijn overtreding," opdat God rechtvaardig zij in Zijn spreken en rein zij in Zijn oordelen.

Dan volgt een bericht van de eerste inwoners na hun terugkeer uit de ballingschap, die in hun steden woonden, inzonderheid te Jeruzalem.

1. De Israëlieten. Die algemene naam wordt gebruikt, vers 2.

Omdat met die van Juda en Benjamin er velen waren van Efraïm en Manasse en de andere tien stammen, vers 3 de zodanigen, die naar Juda ontkomen zijn, toen het gros van het volk gevankelijk weggevoerd werd, of na de omwentelingen in Assyrië naar Juda waren teruggekeerd en toen met Juda in ballingschap gingen of Juda ontmoet hebben toen zij in Babel waren zich met hem vergezelden, en aldus in het voorrecht deelden van hun bevrijding.

Er was voorzegd dat "de kinderen van Juda en de kinderen Israëls samenvergaderd zullen worden, en uit het land zullen optrekken", Hosea 1:11 en weer een enig volk zullen zijn, Ezechiel 37:22.

Smart en benauwdheid brengen hen tot elkaar, die onenig waren, en de stukken metaal, die gescheiden waren, zullen, als zij in dezelfde smeltkroes gesmolten worden, weer samenvloeien.

Zowel van Juda als van Israël bleven velen achter in de ballingschap, maar sommigen van beide, wier geest door God opgewekt was, vroegen weer naar de weg van Zion.

Verscheidenen worden hier genoemd, en nog meerderen geteld, die *hoofden van de vaderen waren*, vers 9, die, als ware Israëlieten, met eer herdacht moeten worden.

2. De priesters, vers 10. Het was hun tot lof, dat zij met de eersten kwamen. Wie zal voorgaan in een goed werk indien de priesters des Heeren dienaren, het niet doen? Het was tot lof des volks, dat zij zonder hen niet wilden komen, want wie anders dan de priesters zal wetenschap bewaren? Wie anders dan de priesters zal hen zegenen in de naam des Heeren?

a. Van een hunner wordt gezegd dat hij *de overste was des huizes Gods*, vers 11. Niet de voornaamste overste, want Jozua was toen de hogepriester, maar de sagen, de overste onder hem, zijn plaatsvervanger, die zich misschien nog meer op de zaken toelegde dan de hogepriester zelf. In het huis Gods moeten oversten, bestuurders, zijn, niet om nieuwe wetten te maken, maar om zorg te

dragen dat de wetten Gods behoorlijk worden nagekomen, zowel door de priesters als door het volk.

b. Van velen hunner wordt gezegd dat zij kloeke helden waren aan het werk van de dienst van het huis Gods, vers 13. Er is in het huis Gods dienst, die gedaan moet worden, voortdurende dienst, en het is gelukkig voor de kerk als zij voor die dienst gebruikt worden, die er bekwaam voor zijn, "bekwaam gemaakt om dienaren te zijn des Nieuwen Testaments", 2 Corinthiers 3:6.

Voor de dienst van de tempel werd ten allen tijde, maar inzonderheid in het moeilijk tijdsgewricht toen zij pas uit Babel waren teruggekomen, grote moed en veel geestkracht vereist, zowel als lichaamskracht, en daarom worden zij als ‘kloeke helden’ geprezen.

1 Kronieken 9:14-34

Wij hebben hier een nader bericht van de goede staat, waarin terstond na hun terugkomst uit Babel, de zaken van de Godsdienst gebracht werden. Zij hadden geboet voor hun vorige veronachtzaming van de inzettingen, en hadden geleden onder de ontbering van de inzettingen gedurende hun ballingschap, en dit maakte hen nu ijverig en voortvarend om de dienst van God te regelen en in goede orde te brengen, en zo vatten zij het werk van de rechte zijde aan. Hier hebben wij er voorbeelden van.

1. Voordat het huis des Heeren gebouwd was, hadden zij het huis van de tabernakel, een eenvoudige, verplaatsbare tent, waarvan zij gebruik maakten totdat de tempel gebouwd was. Zij, die geen tempel kunnen hebben, moeten toch niet zonder tabernakel zijn, maar dankbaar zijn die te hebben en er het beste gebruik van maken. Nooit moet Gods werk ongedaan blijven vanwege gebrek aan een plaats om het te doen.

2. Bij het toewijzen van hun werk aan de priesters en Levieten hadden zij het oog op het model, aangegeven door David en door Samuël de ziener, vers 22.

Samuël had er in zijn tij het ontwerp van gemaakt en er de grondslagen voor gelegd, hoewel de ark toen in een afgelegen plaats verbleef, en David heeft het later voltooid, beide deden het onder de onmiddellijke leiding van God.

Of wel, David heeft, zodra hij gezalfd was, die zaak in zijn hart gehad en er Samuël over geraadpleegd hoewel hij toen in benauwdheid en moeite was en het plan werd in overleg met elkaar gevormd. Misschien werd gedurende veel eeuwen hier weinig acht op geslagen, maar nu wordt het na een lange tusschenpoos weer ter hand genomen. Bij de verdeling des werks hebben zij op die aloude bakens het oog gericht.

3. De meesten van hen woonden te Jeruzalem, vers 34, maar er waren sommigen, die in de dorpen woonden, vers 16, 22.

Misschien, omdat er te Jeruzalem geen plaats voor hen was, zij werden echter wel gebruikt in de dienst van de tabernakel, vers 25.

Zij *waren inkomende ten zevenden dage van tijd tot tijd*. Zij hadden bij beurten hun week dienst.

4. Velen van de Levieten werden gebruikt als portiers aan de deuren van Gods huis, vier hoofdportiers, vers 26, en onder hen een getal van tweehonderd en twaalf, vers 22.

Zij hadden het opzicht over ‘de poorten’, vers 23, waren ‘dorpelwachters’ en ‘bewaarders van de ingang’. Dit scheen een gering ambt, maar David zou het liever gehad hebben dan "te wonen in de tenten van de goddelozen", Psalm 84:11, Hun dienst bestond in:

a. Iedere morgen de deuren van Gods huis te openen, vers 27, en ze des avonds te sluiten.

b. In het weren van alle onreinen, en het indringen te beletten van hen, aan wie door de wet was verboden binnen te komen.

c. Hen, die kwamen om te aanbidden, in de voorhoven des Heeren in te leiden, hun te zeggen waar zij moesten gaan en wat zij moesten doen ten einde zich aan geen straf bloot te stellen. Dit vereiste zorg en voortdurende oplettendheid. Evangeliedienaren hebben werk van die soort te verrichten.

5. Hier is een zekere Pinehas, een zoon van Eleazar, die tevoren een voorganger bij hen was vers 20, niet de vermaarde hogepriester van die naam, maar-naar verondersteld wordt-een uitnemende Leviet, van wie hier gezegd wordt dat *de Heere met hem was*, of zoals de lezing is van de Chaldeër: 'het woord des Heeren was zijn helper', het eeuwige Woord, hetwelk is Jehova de Almachtige, bij wie hulp besteld is. Psalm 89:20.

6. Van sommigen hunner wordt gezegd dat zij, omdat *de wacht op hen was, over nacht rondom het huis Gods bleven*, vers 27.

Het is goed voor de dienaren van de Godsdienst om dicht bij hun werk te wezen, opdat zij er zich ten volle aan kunnen geven. Op hun tocht door de woestijn legerden de Levieten zich rondom de tabernakel.

Toen waren zij dragers, daar zij de lasten van het heiligdom droegen, nu waren zij poortiers wakende aan de poorten en deuren-en in dezelfde bedieningen namen zij de wacht waar van het heiligdom.

7. leder kende zijn last:

Sommigen waren belast met het opzicht over de heilige vaten om ze bij getal in en uit te dragen vers 28, anderen waren belast met het bereiden van het meelbloem, de wijn, de olie, enz, vers 29, anderen, die priesters waren, moesten de heilige zalfolie maken, vers 30 , anderen droegen zorg voor de spijsoffers, vers 31 , anderen voor de toonbroden, vers 32.

Evenals in andere grote huizen, zo zal ook in Gods huis het werk waarschijnlijk goed gedaan worden, als ieder de plicht kent van zijn plaats, en er zijn werk zijn zaak van maakt. God is de God van orde, maar wat ieders werk is zal gewoonlijk niemands werk wezen.

8. De zangers werden dag en nacht in dat werk gebruikt, vers 33..

Zij waren *hoofden van de vaderen onder de Levieten*, die in dat werk waren, geen gewone zangers, die er een broodwinning van maakten. Zij bleven in de kamers van de tempel om er voortdurend en ijverig de dienst waar te nemen, en daarom waren zij van alle andere dienst vrijgesteld.

Sommige groepen schijnen voortdurend gezongen te hebben, tenminste op vastgestelde uren bij dag en bij nacht. Aldus werd God voortdurend geloofd zoals het betaamt dat Hij geloofd wordt, die voortdurend goed doet.

Zo konden Godvruchtige mensen ten allen tijde hulp verkrijgen voor hun beoefening van de Godsvrucht. Zo was die tempel een beeld van de hemelsen tempel waar zij geen rust hebben dag en nacht van God te loven, Openbaring 4:8. "Welgelukzalig zijn zij, die in Uw huis wonen, zij prijzen U gestadiglijk".

1 Kronieken 9:35-44

Deze verzen zijn volkomen gelijk aan die welke wij hadden in Hoofdstuk 8:29-38, een bericht gevende van de voorouders van Saul en de nakomelingen van Jonathan.

Daar is dit bericht het slot van het geslachtsregister van Benjamin, hier een inleiding tot de geschiedenis van Saul.

Wij nemen de herhaling zoals wij haar vinden, maar zo wij aannemen, dat er in het oorspronkelijke, inzonderheid in deze boeken, enige vergissingen zijn van de overschrijvers dan zou ik in verzoeking zijn te denken dat deze herhaling hier aan een vergissing te wijten is.

Iemand, die deze geslachtsregisters afschreef was gekomen tot aan de woorden in vers 34 "Dezen woonden te Jeruzalem", en nu viel zijn oog op dezelfde woorden in Hoofdstuk 8:28 : "Dezen woonden in Jeruzalem", en hij ging toen voort met hetgeen daar volgt, en toen hij zijn vergissing bemerkte wilde hij niet kladden in zijn boek, en zo liet hij het staan.

Wij hebben een regel in onze wet: ‘Redundans non nocet’ -Overtolligheden schaden niet.

HOOFDSTUK 10

1 En de Filistijnen streden tegen Israel, en de mannen van Israel vloden voor het aangezicht der Filistijnen, en zij vielen verslagen op het gebergte Gilboa.
2 En de Filistijnen hielden dicht achter Saul aan en achter zijn zonen; en de Filistijnen sloegen Jonathan, en Abinadab, en Malchi-sua, de zonen van Saul.
3 En de strijd werd zwaar tegen Saul, en de schutters met de bogen troffen hem aan; en hij vreesde zeer voor de schutters.
4 Toen zeide Saul tot zijn wapendrager: Trek uw zwaard uit en doorsteek mij daarmede, dat misschien deze onbesnedenen niet komen, en met mij den spot drijven. Maar zijn wapendrager wilde niet, want hij vreesde zeer. Toen nam Saul het zwaard, en viel daarin.
5 Toen zijn wapendrager zag, dat Saul dood was, zo viel hij ook in het zwaard en stierf.
6 Alzo stierf Saul en zijn drie zonen; ook zijn ganse huis is tegelijk gestorven.
7 Als al de mannen van Israel, die in het dal waren, zagen, dat zij gevloden waren, en dat Saul en zijn zonen dood waren, zo verlieten zij hun steden, en zij vloden. Toen kwamen de Filistijnen en woonden daarin.
8 Het geschiedde nu des anderen daags, als de Filistijnen kwamen om de verslagenen te plunderen, zo vonden zij Saul en zijn zonen, liggende op het gebergte Gilboa.
9 En zij plunderden hem, en zij namen zijn hoofd en zijn wapenen, en zij zonden ze in der Filistijnen land rondom, om dit te boodschappen aan hun afgoden, en aan het volk.
10 En zij leiden zijn wapenen in het huis huns gods; en zijn hoofd hechtten zij in het huis van Dagon.
11 Als geheel Jabes in Gilead hoorde alles, wat de Filistijnen Saul gedaan hadden,
12 Zo maakten zich alle strijdbare mannen op, en zij namen het lichaam van Saul, en de lichamen zijner zonen, en zij brachten ze te Jabes; en zij begroeven hun beenderen onder een eikenboom te Jabes, en zij vastten zeven dagen.
13 Alzo stierf Saul, in zijn overtreding, waarmede hij overtreden had tegen den HEERE, tegen het woord des HEEREN hetwelk hij niet gehouden had; en ook omdat hij de waarzegster gevraagd had, haar zoekende,
14 En den HEERE niet gezocht had; daarom doodde Hij hem, en keerde het koninkrijk tot David, den zoon van Isai.

Ezra's doel in deze boeken van de kronieken was de geschiedenis te bewaren van het huis van David, dat, hoewel het voor het natuurlijk oog zeer verminderd en gezonken was door de gevangenschap, voor hen die leefden door het geloof, in luister toenam door de naderende komst van de Zone Davids. Daarom herhaalt hij niet de geschiedenis van Sauls REGERING, maar alleen van zijn DOOD, waardoor voor David de weg was gebaand naar de troon. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De noodlottige nederlaag door de Filistijnen aan Sauls leger toegebracht, en de noodlottigen slag, die hij zichzelf toebracht vers 1-7.

II. De triomf van de Filistijnen hierin, vers 8-10.

III. De eerbied door de mannen van Jabes in Gilead betoond aan het dode lichaam des konings, vers 11, 12.

IV. De reden waarom Saul verworpen werd, vers 13, 14.

Kronieken 10:1-7

Dit bericht van Sauls dood is gelijk aan dat, hetwelk wij hadden in Samuel 31:1 en verv. Wij behoeven er de verklaring niet van te herhalen, maar zullen alleen dit opmerken:

1. Vorsten zondigen, en het volk lijdt er voor. Het was een slechte tijd voor Israël, toen zij *vloden voor het aangezicht van de Filistijnen, en verslagen vielen*, vers 1, toen zij hun steden verlieten, en *de Filistijnen kwamen en daarin woonden*, vers 7.

Wij bevinden niet dat zij zich in die tijd schuldig maakten aan afgoderij, zoals in de dagen van de richteren en later in de tijd van de koningen.

Samuël had een hervorming onder hen teweeggebracht, en zij hadden die hervorming aangenomen, en toch werden zij tot een plundering overgegeven en de rovers. Ongetwijfeld was er genoeg zonde in hen om dit te verdienen, maar wat de Goddelijke gerechtigheid voornamelijk op het oog had was de zonde van Saul.

Vorsten en aanzienlijke mannen moeten er zich zeer bijzonder voor wachten om God tot toorn te verwekken, want als zij dit vuur ontsteken, dan weten zij niet hoevelen er om hunnentwil door verleerd zullen worden.

2. Ouders zondigen, en de kinderen lijden er voor. Toen de mate van Sauls ongerechtigheid vol was en de dag was gekomen, waarop hij moest vallen (hetgeen David voorzien heeft, 1 Samuel 26:10), is hij niet alleen afgegaan in de strijd, en zelf omgekomen, maar zijn zonen (allen behalve Isboseth) zijn met hem omgekomen, ook Jonathan, die Godvruchtige edelmoedige man, want alle dingen wedervaart hun gelijk allen anderen.

Aldus werd de ongerechtigheid van de vaderen bezocht aan de kinderen, en zij vielen, als deel uitmakende van de veroordeelden vader. Zij, die hun zaad liefhebben, moeten aflaten van hun zonden, uit vrees dat zij anders niet alleen in hun ongerechtigheid zullen omkomen, maar ook verderf zullen brengen over hun geslacht, of er het erfdeel eens vloeke aan zullen nalaten als zij zijn heengegaan.

3. Zondaren zondigen, en lijden er ten laatste zelf voor, hoewel hun lang uitstel verleend was, want al wordt het vonnis niet haastelijk voltrokken, voltrokken zal het worden. Zo was het met Saul, en de wijze van zijn val was zodanig, dat hij in verscheidene opzichten beantwoordde aan zijn zonde.

a. Hij had meer de eens een spies naar David geworpen, en hem gemist, maar de boogschutters troffen hem, en hij werd door hen gewond.

b. Hij had Doëg bevolen de priesters des Heeren te doden, en nu beveelt hij in zijn wanhoop zijn wapendrager, zijn zwaard te trekken en hem te doorsteken.

c. Aan hem, die ongehoorzaam is geweest aan het gebod Gods om de Amalekieten te verdelgen, is zijn wapendrager ongehoorzaam door hem niet te doorsteken.

d. Hij die de moordenaar was van de priesters wordt rechtvaardiglijk overgelaten om zijn eigen moordenaar te zijn en het gezin wordt uitgeroeid van hem, die de stad van de priesters geslagen heeft. Aanschouw het, en zeg: *DE HEERE is rechtvaardig.*

1 Kronieken 10:8-14

1. Uit de triomf van de Filistijnen over het lichaam van Saul kunnen wij leren:

a. Dat hoe hoger de waardigheid is, waartoe de mensen bevorderd worden, hoe groter de smaad en schande is, waartoe zij kunnen vervallen. Omdat Saul een koning was, werd zijn dood lichaam meer mishandeld dan dat van de andere verslagenen. Bevordering maakt de mensen tot een doelwit voor boosaardigheid.

b. Dat zo wij Gode de eer niet geven van onze voorspoed, zelfs de Filistijnen in het gericht tegens ons zullen opstaan en ons zullen veroordelen, want toen zij een overwinning hadden behaald over Saul, zonden zij om dit te boodschappen aan hen afgoden. Arme afgoden, die niet wisten, wat er op enige mijlen afstands voorviel, voordat er hun de tijding van gebracht werd, en toen ook evenmin! Zij *legden ook Sauls wapenen in het huis huns gods*, vers 10. Zal Dagon zo groot een plaats hebben in hun triomf, en de ware en levende God vergeten worden in de onze?

2. Uit de triomf van de mannen van Jabes in Gilead in hun reading van de dode lichamen van Saul en zijn zonen leren wij, dat men eerbied verschuldigd is aan de overblijfselen van hen, die gestorven zijn, inzonderheid aan die van overleden vorsten. Wij hebben niet te vragen naar hun eeuwigen staat, dat moet aan God worden overgelaten, maar het dode lichaam moeten wij behandelen als degenen, die gedenken dat het met een onsterflijke ziel was verenigd en weer verenigd moet worden.

3. Uit de triomf van de Goddelijke gerechtigheid over Saul kunnen wij leren:

a. Dat de zonde van de zondaren hen gewis vroeg of laat vinden zal, Saul is gestorven *om zijn misdaden*, vers 13.

b. Dat niemands grootheid hem kan vrijwaren tegen de oordelen Gods.

c. Dat ongehoorzaamheid een verderflijke zonde is. Saul stierf omdat hij het woord des Heeren niet gehouden heeft, door hetwelk hem bevolen was de Amalekieten uit te roeien. Het raadplegen van waarzegsters is een zonde, die de mate van de ongerechtigheid even spoedig vult als iedere andere. Saul had een gevraagd, die een waarzegster was.

En de Heere heeft hij niet gevraagd, daarom doodde Hij hem, vers 13, 14. Saul heeft zichzelf gedood, en toch wordt gezegd: God doodde hem. Wat door goddeloze handen gedaan wordt, wordt toch gedaan door de bepaalde raad en voorkennis Gods. Zij, die zich overgeven aan de duivel, zullen aan hem overgelaten worden, zo zal hun oordeel wezen.

In 1 Samuel 28:6 wordt gezegd dat Saul de Heere vraagde, maar de Heere antwoordde hem niet, maar hier wordt gezegd dat hij de Heere niet vraagde, want hij deed het niet voordat hij tot het uiterste was gebracht, en toen was het te laat.

HOOFDSTUK 11

1 Toen vergaderde zich gans Israel tot David naar Hebron, zeggende: Zie, wij zijn uw gebeente en uw vlees.
2 Zelfs ook te voren, toen Saul nog koning was, hebt gij Israel uitgeleid en ingeleid; ook heeft de HEERE, uw God, tot u gezegd: Gij zult Mijn volk Israel weiden, en gij zult voorganger zijn van Mijn volk Israel.
3 Ook kwamen alle oudsten in Israel tot den koning naar Hebron, en David maakte een verbond met hen te Hebron, voor het aangezicht des HEEREN; en zij zalfden David ten koning over Israel, naar het woord des HEEREN, door den dienst van Samuel.
4 En David toog henen, en gans Israel, naar Jeruzalem, welke is Jebus; want daar waren de Jebusieten, de inwoners des lands.
5 En de inwoners van Jebus zeiden tot David: Gij zult hier niet inkomen. David dan nog won den burg Sion, welke is de stad Davids.
6 Want David zeide: Al wie de Jebusieten het eerst slaat, zal tot een hoofd, en tot een overste worden. Toen beklom Joab, de zoon van Zeruja, dien het eerst; daarom werd hij tot een hoofd.
7 David nu woonde op den burg; daarom heet men dien de stad Davids.
8 En hij bouwde de stad rondom, van Millo af, en rondom henen; en Joab vernieuwde het overige der stad.
9 En David ging geduriglijk voort, en werd groot, want de HEERE der heirscharen was met hem.
10 Dezen nu waren de hoofden der helden, die David had, die zich dapper bij hem gedragen hebben in zijn koninkrijk bij geheel Israel, om hem koning te maken, naar het woord des HEEREN over Israel.
11 Dezen nu zijn van het getal der helden, die David had: Jasobam, de zoon van Hachmoni, was het hoofd der dertigen, die zijn spies tegen driehonderd opheffende, hen op eenmaal versloeg.
12 En na hem was Eleazar, de zoon van Dodo, de Ahohiet; hij was onder die drie helden.
13 Hij was met David te Pas-dammim, als de Filistijnen daar ten strijde vergaderd waren, en het stuk des akkers vol gerst was, en het volk voor het aangezicht der Filistijnen vlood;
14 En zij stelden zich in het midden van dat stuk, en beschermden het, en zij sloegen de Filistijnen; en de HEERE verloste hen door een grote verlossing.
15 En drie uit de dertig hoofden togen af naar den rotssteen tot David in de spelonk van Adullam; en het leger der Filistijnen had zich gelegerd in het dal Refaim.
16 En David was toen in de vesting en de bezetting der Filistijnen was toen te Bethlehem.
17 En David kreeg lust, en zeide: Wie zal mij water te drinken geven uit Bethlehems bornput, die onder de poort is?
18 Toen braken die drie door het leger der Filistijnen, en putten water uit Bethlehems bornput, die onder de poort is, en zij droegen het en brachten het tot David. Doch David wilde het niet drinken, maar hij goot het uit voor den HEERE;
19 En hij zeide: Dat late mijn God verre van mij zijn, van zulks te doen! Zou ik het bloed dezer mannen drinken? Met gevaar huns levens, ja, met gevaar huns levens hebben zij dat gebracht. En hij wilde het niet drinken. Dit deden de drie helden.
20 Abisai nu, de broeder van Joab, was ook het hoofd van drie; en hij, verheffende zijn spies tegen driehonderd, versloeg hen; alzo had hij een naam onder die drie.
21 Uit die drie was hij geeerd boven de twee; daarom werd hij hun tot een overste; maar hij kwam tot aan de eerste drie niet.

22 Benaja, de zoon van Jojada, de zoon eens dapperen mans van Kabzeel, was groot van daden; hij versloeg twee sterke leeuwen van Moab; ook ging hij af, en versloeg een leeuw in het midden des kuils, in den sneeuwtijd.
23 Hij versloeg ook een Egyptischen man, een man van grote lengte, van vijf ellen; en die Egyptenaar had een spies in de hand, als een weversboom; maar hij ging tot hem af met een staf, en rukte de spies uit de hand des Egyptenaars, en hij doodde hem met zijn eigen spies.
24 Deze dingen deed Benaja, de zoon van Jojada; dies had hij een naam onder die drie helden.
25 Ziet, hij was de heerlijkste van die dertig; nochtans kwam hij tot aan de drie niet. En David stelde hem over zijn trawanten.
26 De helden nu der heiren waren: Asahel, de broeder van Joab; Elhanan, de zoon van Dodo, van Bethlehem;
27 Sammoth, de Harodiet; Helez, de Peloniet;
28 Ira, de zoon van Ikkes, de Thekoiet; Abiezer, de Anathothiet;
29 Sibbechai, de Husathiet; Ilai, de Ahohiet;
30 Maharai, de Netofathiet; Heled, de zoon van Baana, de Netofathiet;
31 Ithai, de zoon van Ribai, van Gibea der kinderen Benjamins; Benaja, de Pirhathoniet;
32 Hurai, van de beken van Gaas; Abiel; de Arbathiet;
33 Azmaveth, de Baharumiet; Eljahba, de Saalboniet;
34 Van de kinderen van Hasem, den Gizoniet, was Jonathan, de zoon van Sage, de Harariet;
35 Ahiam, de zoon van Sachar, de Harariet; Elifal, de zoon van Ur;
36 Hefer, de Mecherathiet; Ahia, de Peloniet;
37 Hezro, de Karmeliet; Naari, de zoon van Ezbai;
38 Joel, de broeder van Nathan; Mibhar, de zoon van Geri;
39 Zelek, de Ammoniet; Nahrai, de Berothiet, wapendrager van Joab, den zoon van Zeruja;
40 Ira, de Jithriet; Gareb, de Jithriet;
41 Uria, de Hethiet; Zabad, de zoon van Ahlai;
42 Adina, de zoon van Siza, de Rubeniet, was het hoofd der Rubenieten; nochtans waren er dertig boven hem;
43 Hanan, de zoon van Maacha, en Josafat, de Mithniet;
44 Uzzia, de Asterathiet; Sama, en Jeiel, de zoon van Hotham, den Aroeriet;
45 Jediael, de zoon van Simri, en Joha, zijn broeder, de Tiziet;
46 Eliel, Hammahavim en Jeribai, en Josavia, de zonen van Elnaam; en Jithma, de Moabiet;
47 Eliel en Obed, en Jaaziel van Mezobaja.

In dit hoofdstuk wordt herhaald

I. Davids verheffing op de troon terstond na de dood van Saul en wel met algemene instemming, vers 1-3.

II. Dat hij de burcht Zion op de Jebusieten heeft veroverd vers 4-9.

III. Een opgave van zijn helden en rijksgroten, vers 10-47.

Kronieken 11:1-9

David wordt hier in het bezit gesteld:

1. Van de troon van Israël nadat hij zeven jaren te Hebron alleen over Juda had geregeerd.

Uit aanmerking van zijn betrekking tot hen, vers 1, van zijn vorige goede diensten, vers 2 en inzonderheid van de Goddelijke aanwijzing zalfden zij hem tot hun koning. Hij kwam met hen overeen dat hij hen zou beschermen, en dat zij hem trouw en gehoorzaamheid zouden bewijzen, vers 3.

Gods raad zal bestaan, wèlke moeilijkheden er ook in de weg voor gelegd zijn. Als God gezegd heeft: David zal regeren, dan is het ijdel om zich daartegen te stellen. Als de mensen gedurende lange tijd zichzelf in het licht hebben gestaan, zich lang met valse ijdelheden onderhouden hebben, dan is het te hopen dat zij eindelijk begrijpen zullen wat tot hun vrede dient en tot hun weldadigheid zullen terugkeren.

Er is tussen vorst en volk een oorspronkelijke overeenkomst, die van beide zijden trouw en nauwkeurig moet waargenomen worden. Indien ooit een vorst op onbeperkt despotische macht aanspraak had kunnen maken, dan zou David het gekund hebben, en hem zou zo’n macht even veilig zijn toevertrouwd kunnen worden als aan wie het ook zij, en toch maakte hij een verbond met het volk, en deed de koningseed om naar de wet te regeren.

2. Van de burcht van Zion, die tot aan Davids tijd in de macht was van de Jebusieten. Hetzij dat David er bijzonder het oog op had, als een plaats, geschikt om er een koninklijke stad van te maken of dat hij een bijzondere belofte van God had, hoe het zij, een van zijn eerste krijgsdaden was zich meester te maken van die sterkte, en toen hij haar genomen had, noemde hij haar de stad Davids, vers 6.

Hiernaar verwijst Psalm 2:6. Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Zion, de berg Mijner heiligheid. Zie hier hetgeen tot vastberadenheid aanspoort in grote ondernemingen:

a. Tegenstand. Toen de Jebusieten David trotseerden, zeggende: Gij zult hier niet inkomen, besloot hij de sterkte te bemachtigen, wat het hem ook mocht kosten.

b. Vooruitzicht op bevordering. Toen David beloofde de betrekking van krijgsoverste te zullen geven aan hem, die de aanval op de burcht van Zion wilde aanvoeren werd Joab er toe aangevuurd, toen beklom Joab die het eerst, daarom werd hij tot een hoofd. Men heeft gezegd: "Neem eer en bevordering weg uit het oog van de krijgsman en gij ontneemt hem de prikkel om zich door grote daden te onderscheiden.

1 Kronieken 11:10-47

Wij hebben hier een bericht van Davids helden, de grote mannen van zijn tijd, die hem dienden en door hem verhoogd werden. De eerste editie van deze lijst hadden wij in 2 Samuel 23:8 en verv.

Deze is er ongeveer aan gelijk, behalve dat zij, die hier genoemd zijn van vers 42 tot het einde, er bijgevoegd zijn. Let op:

1. Het verband, dat er is tussen deze lijst en hetgeen van David gezegd wordt in vers 9.

a. *David ging geduriglijk voort, en werd groot*, en deze zijn zijn helden.

Veel van de kracht en eer van grote mannen is ontleend aan hun dienaren en is van hen afhankelijk, hetgeen pracht en macht wel ietwat vermindert in de ogen van hen, die wijs zijn. David is groot, omdat hij van grote mennen omringd is, neem deze weg, en hij is waar hij geweest is.

b. Hij werd groot, "want de Heere van de heirscharen was met hem", en "deze nu waren de hoofden van de helden", die David had God was met hem, en werkte voor hem, maar door mensen en middelen, en het gebruik van tweede of ondergeschikte oorzaken.

Hieruit bleek dat God met hem was, dat Hij het hart van hen, die instaat waren zijn belangen te dienen, neigde om tot hem over te gaan. Gelijk wanneer God voor ons is, niemand tegen ons kan zijn, zo zullen als God voor ons is, ook allen voor ons zijn die wij nodig hebben.

Maar toch schreef David zijn voorspoed en zijn toeneming niet toe aan het heir dat hij had, aan de helden, die hem omringden, maar aan "de Heere der heirscharen", niet aan de machtige mannen, die bij hem waren, maar aan de almachtige God, wiens tegenwoordigheid bij ons alles in alles is.

2. Het opschrift van deze lijst, vers 10. "Dit zijn de mannen, die zich met hem versterkten". Door hem te versterken, versterkten zij zichzelf en hun eigen belangen, want zijn bevordering was hun bevordering.

Wij zullen zelf winnen bij wat wij in onze plaats doen tot steun en bevordering van het koninkrijk van de zone Davids. Door dit te versterken, versterken wij onszelf. De zin kan ook gelezen worden: Zij "hielden zich sterk aan hem en aan geheel Israël". Als God werk te doen heeft, dan zal Hij geen gebrek hebben aan geschikte werktuigen om het er mee te doen. Als het werk is, waarvoor helden vereist worden, dan zullen helden of gevonden worden of gemaakt worden, om het ten uitvoer te brengen, "naar het woord des Heeren".

3. Hetgeen al deze mannen achtbaar maakte was de goede dienst, die zij hun koning en hun land bewezen, zij hielpen om David koning te maken, vers 10. Een goed werk! Zij sloegen de Filistijnen en andere openbare vijanden, en waren het middel om Israël te verlossen. Het middel om groot te zijn is goed te doen. Zij hebben die eer verkregen door zwaren arbeid en met gevaar van hun leven.

De waardigheden van Christus' koninkrijk zijn bereid voor hen die "de goede strijd des geloofs strijden", die arbeiden en lijden, en alles, ja zelfs het leven willen wagen voor Christus en een goed

geweten. Het is door geduldig volharden in goeddoen, dat wij heerlijkheid en eer en onverderfelijkheid moeten zoeken, en zij, die gebouw zijn aan de Zone Davids. zullen hun namen met veel meer eer geregistreerd zien dan zij, die in het gedenkschrift van de roem staan opgetekend.

4. Onder al de grote daden van Davids helden wordt niets groots vermeld van David zelf, behalve zijn uitgieten van het water voor de Heere, waarnaar hij verlangd had, vers 18, 19.

In deze daad van David treden vier zeer edele hoedanigheden in het licht, die, voorzoveel ik weet, haar even groot maken als de grote krijgsverrichtingen van deze helden.

a. Berouw en leedwezen over zijn eigen zwakheld. Het is in werkelijkheid zeer eervol voor een man om, als hij iets onbedachtzaams gezegd of gedaan heeft, het te herroepen en te trachten het ongedaan te maken door berouw er over, gelijk het de schande voor een man is om, als hij iets verkeerds gezegd of gedaan heeft, er bij te blijven.

b. Zelfverloochening in deze lust. Hij verlangde naar water uit Bethlehems bornput, maar toen hij het had, wilde hij het niet drinken, omdat hij zich niet wilde toegeven in een dwazen luim. Hij, die zo'n heerschappij heeft over zijn eigen geest, is beter dan een sterke, dan een held. Het is des mans eer, dat hij zich kan beheersen, maar daarbij zal hij tegen zichzelf in moeten gaan.

c. Godsvrucht. Dat water, hetwelk hij te goed, te kostelijk achtte om door hemzelf gedronken te worden, goot hij, als een drankoffer, uit voor de Heere. Als wij iets beters hebben dan een ander, laat God er mee geëerd worden, die de beste is en het beste behoort te ontvangen.

d. Welwillendheid voor zijn dienaren. Het maakte hem uiterst beschaamd, dat drie kloeke mannen hun leven hebben gewaagd om water voor hem te halen. In zijn schatting is dit water in bloed verkeerd.

Het is de eer van hoge personen om niet verkwistend te zijn met het bloed van hen, die zij in hun dienst gebruiken, maar bij alle bevelen, die zij hun geven, hun eigen ziel te stellen in de plaats van hun ziel.

5. In de grote daden van deze helden moet de macht van God erkend worden. Hoe kon een man driehonderd verslaan, en een ander hetzelfde getal, vers 11, 20, en een ander twee sterke leeuwen of mannen sterk als leeuwen en weer een ander een Egyptise reus, vers 23,, indien God niet op buitengewone wijze met hen was, overeenkomstig de belofte aan Jozua, 23:10 :"Een enig man onder u zal er duizend jagen, want het is de Heere, uw God zelf, die voor u strijdt".

6. Van een van deze helden wordt gezegd dat hij een Ammoniet was, en van een ander dat hij een Moabiet was, vers 46, en toch gebood de wet dat geen Ammoniet noch Moabiet in de vergadering des Heeren zou komen, Deuteronomium 23:3.

Waarschijnlijk hebben deze getoond de belangen van Israël zo van harte toegedaan te zijn, dat het gepast werd geoordeeld, om voor hen vrijstelling van die wet te verlenen, te meer omdat het een aanduiding was, dat de Zone Davids helden zou hebben onder de volken, want voor Hem is er Griek noch Jood.

HOOFDSTUK 12

1 Dezen nu zijn het, die tot David kwamen naar Ziklag, toen hij nog besloten was voor het aangezicht van Saul, den zoon van Kis; zij waren ook onder de helden, die tot dien krijg hielpen.
2 Gewapend met bogen, rechts en links met stenen werpende, en met pijlen schietende uit den boog; zij waren van de broederen van Saul, uit Benjamin.
3 Het hoofd was Ahiezer, en Joas, zonen van Semaa, den Gibeathiet; daarna Jeziel en Pelet, zonen van Azmaveth, en Beracha, en Jehu, de Anathothiet.
4 En Jismaja, de Gibeoniet, was een held onder de dertig, en over dertig gesteld; en Jirmeja, en Jahaziel, en Johanan, en Jozabad, de Gederathiet;
5 Eluzai, en Jerimoth, en Bealja, en Semarja, en Sefatja, de Harufiet;
6 Elkana, en Jissia, en Azareel, en Joezer, en Jasobam, de Korahieten;
7 En Joela en Zebadja, de zonen van Jeroham, van Gedor.
8 Ook scheidden zich van de Gadieten af tot David, in die vesting naar de woestijn, kloeke helden, krijgslieden ten oorlog, toegerust met rondas en schild; en hun aangezichten waren aangezichten der leeuwen; en zij waren als de reeen op de bergen in snelheid.
9 Ezer was het hoofd; Obadja de tweede; Eliab de derde;
10 Mismanna de vierde; Jirmeja de vijfde;
11 Attai de zesde; Eliel de zevende;
12 Johanan de achtste; Elzabad de negende;
13 Jormeja de tiende; Machbannai de elfde.
14 Dezen waren van de kinderen van Gad, hoofden des heirs; een van de kleinsten was over honderd, en de grootste over duizend.
15 Deze zelfden zijn het, die over de Jordaan gingen in de eerste maand, toen dezelve vol was aan al haar oevers; en zij verdreven al de inwoners der laagten, tegen het oosten en tegen het westen.
16 Er kwamen ook van de kinderen van Benjamin en Juda op de vesting tot David.
17 En David ging uit hun tegemoet, en antwoordde, en zeide tot hen: Indien gijlieden ten vrede tot mij gekomen zijt, om mij te helpen, zo zal mijn hart tegelijk over ulieden zijn; maar indien het is, om mij aan mijn vijanden bedriegelijk over te leveren, daar toch geen wrevel in mijn handen is, de God onzer vaderen zie het, en straffe het!
18 En de Geest toog Amasai aan, den overste der hoofdlieden, en hij zeide: Wij zijn uw, o David, en met u zijn wij, gij, zoon van Isai. Vrede, vrede zij u, en vrede uw helperen; want uw God helpt u. Toen nam David hen aan, en stelde hen tot hoofden der benden.
19 Er vielen ook van Manasse tot David, toen hij met de Filistijnen kwam, om tegen Saul te strijden, alhoewel zij hen niet hielpen; want de vorsten der Filistijnen verlieten hem met raad, zeggende: Met gevaar van onze hoofden zou hij tot Saul, zijn heer, vallen.
20 Toen hij naar Ziklag toog, vielen tot hem uit Manasse: Adnah, en Jozabad, en Jediael, en Michael, en Jozabad, en Elihu, en Zillethai; hoofden der duizenden, die in Manasse waren.
21 En dezen hielpen David mede tegen die benden; want alle dezen waren kloeke helden; en zij waren oversten in het heir.
22 Want er kwamen er te dier tijd dag bij dag tot David, om hem te helpen, tot een groot leger toe, als een leger Gods.
23 En dit zijn de getallen der hoofden dergenen, die toegerust waren ten heire, die tot David te Hebron kwamen, om het koninkrijk van Saul tot hem te wenden, naar den mond des HEEREN:

24 Van de kinderen van Juda, die rondassen en spiesen droegen, waren zes duizend en achthonderd toegerust ten heire;
25 Van de kinderen van Simeon, kloeke helden ten heire, zeven duizend en honderd;
26 Van de kinderen van Levi, vier duizend en zeshonderd;
27 En Jehojada was overste der Aaronieten; en met hem waren er drie duizend en zevenhonderd.
28 En Zadok was een jongeling, een kloek held; en uit zijns vaders huis waren twee en twintig oversten;
29 En van de kinderen van Benjamin, de broederen van Saul, drie duizend; want tot nog toe waren er velen van hen, die het met het huis van Saul hielden;
30 En van de kinderen van Efraim, twintig duizend en achthonderd, kloeke helden, mannen van naam in het huis hunner vaderen;
31 En van den halven stam van Manasse achttien duizend, die met namen uitgedrukt zijn, dat zij kwamen, om David koning te maken;
32 En van de kinderen van Issaschar, die ervaren waren in het verstand van de tijden, om te weten wat Israel doen moest; hun hoofden waren tweehonderd, en alle hun broeders pasten op hun woord;
33 Uit Zebulon, uitgaande in het heir, toegerust ten strijde met alle krijgswapenen, vijftig duizend; en om een slagorde te houden met een onwankelbaar hart;
34 En uit Nafthali, duizend oversten, en bij hen met rondas en spies, zeven en dertig duizend.
35 En uit de Danieten, ten strijde toegerust, acht en twintig duizend en zeshonderd;
36 En uit Aser, uitgaande in het heir, om krijgsorde te houden, waren veertig duizend;
37 En van gene zijde van de Jordaan, van de Rubenieten, en Gadieten, en den halven stam van Manasse, met allerlei krijgsgereedschap ten oorlog, honderd en twintigduizend.
38 Al deze krijgslieden, die zich in slagorde konden houden, kwamen met een volkomen hart te Hebron, om David koning te maken over gans Israel. En ook was al het overige van Israel een hart, om David tot koning te maken.
39 En zij waren daar bij David drie dagen lang, etende en drinkende; want hun broeders hadden voor hen wat toebereid.
40 En ook de naasten aan hen, tot aan Issaschar, en Zebulon, en Nafthali, brachten brood op ezelen, en op kemelen, en op muildieren, en op runderen, meelspijs, stukken vijgen, en stukken rozijnen, en wijn, en olie, en runderen, en klein vee in menigte; want er was blijdschap in Israel.

Van hetgeen de helden gedaan hebben om David koning te maken, lazen wij in het vorige hoofdstuk. Hier wordt ons gezegd wat de velen daarvoor gedaan hebben. Het was niet terstond dat David de troon kon beklimmen, maar langzamerhand, trapsgewijze. Zijn koninkrijk moest bestendig zijn, en daarom is het, gelijk vruchten, die het langst duren, langzaam gerijpt. Na lang gewacht te hebben dat de troon vacant zou worden, was het met twee stappen, en deze met een tussenruimte van zeven jaren, dat hij hem beklom. Nu wordt ons hier gezegd:

I. Welke hulp tot hem kwam te Ziklag om hem koning van Juda te maken, vers 1-22..

II. Welke hulp ruim zeven Jaren daarna tot hem kwam te Hebron, om hem koning te maken over geheel Israël, vers 23-40.

Kronieken 12:1-22

Wij hebben hier een bericht van hen, die na de dood van Saul als Davids vrienden optraden en handelden, om de omwenteling tot stand te brengen.

Zolang hij vervolgd was, bestond zijn gehele krijgsmacht uit slechte zes honderd man, die hem tot lijfwacht dienden, maar toen de tijd gekomen was dat hij aanvallenderwijs moest optreden, heeft Gods voorzienigheid hem meerderen ter hulp gezonden.

Zelfs toen hij nog *opgesloten was voor het aangezicht van Saul,* vers 1, scheen hij zijn vrienden en begunstigers niet uit te nodigen of aan te moedigen om tot hem te komen, daar hij niet voorzag dat de dood des konings zo nabij was. God heeft hen geneigd en toebereid om met tijdige hulp tot hem te komen.

Zij, die vertrouwen dat God Zijn werk voor hen doen zal op Zijn eigen tijd en Zijn eigen wijze, zullen bevinden dat Gods voorzienigheid al hun overleg en al hun berekening overtreft.

De strijd was Godes, en Hij vond helpers voor die strijd, wier ijver om te handelen voorden man, die God voor de regering had aangewezen, hier tot hun lof wordt vermeld.

1. Sommigen, zelfs uit Sauls broederen, van de stam van Benjamin en die aan hem verwant waren, zijn tot David overgekomen, vers

2. Wat hen er toe bewoog wordt ons niet gezegd waarschijnlijk heeft een edele verontwaardiging over de lage behandeling, die Saul, een uit hun stam, hem aandeed, hen bezield en opgewekt om zoveel krachtiger voor hem op te treden, opdat de schuld en de smaad ervan niet op hen zou rusten. Deze Benjaminieten worden beschreven als mannen van grote behendigheid, geoefende boogschutters en slingeraars, die beide handen gelijkelijk konden gebruiken, vernuftige, actieve mannen, een klein getal van deze kon David groten dienst bewijzen. Verscheidenen van hun voormannen worden hier genoemd. Zie Richteren 20:16.

Sommigen van de stam van Gad, hoewel gevestigd in het Overjordaanse, waren zo overtuigd van Davids recht op de boon en zijn geschiktheid voor de regering, dat zij zich afscheidden van hun broederen (dat was wel een lofwaardige afscheiding) om tot David te gaan hoewel hij toen *in de vesting was in de woestijn* vers 8, waarschijnlijk een van zijn sterkten in de woestijn van Engedi.

Het waren slechts weinigen, slechts elf in aantal, die hier genoemd worden, maar die veel bijdroegen tot Davids sterkte. De meesten van hen, die totnutoe tot zijn hulp waren gekomen, waren mannen die betere dagen gekend hadden, arm en berooid waren, ontevredenen, avonturiers, die eerder om bescherming tot hem kwamen dan om hem diensten te bewijzen, 1 Samuel 22:2. Maar deze Gadieten waren kloeke mannen, *krijgslieden, ten oorlog toegerust,* vers 8. Want:

1. Zij waren mannen van grote lichaamskracht, van ongelooflijke snelheid, niet om voor de vijand te vlieden, maar om hem aan te vallen en de verstrooide benden te vervolgen. Hierin waren zij *als de reeën op de bergen in snelheid,* zodat niemand hun ontlopen kon, en daarbij waren hun aangezichten als de *aangezichten van leeuwen,* zodat niemand de strijd met hen durfde aanbinden.

2. Zij waren gedisciplineerde mannen, geoefend in de krijgskunst, zij konden schild en rondas hanteren, wisten met wapenen van aanval en van verdediging om te gaan.

3. Zij waren officieren van de krijgsmacht van hun eigen stam, vers 14, zodat zij, hoewel geen krijgslieden medebrengende, hen toch onder hun bevelen hadden, honderden, duizenden.

4. Het waren stoutmoedige mannen, die zich door alle moeilijkheden heen wisten te breken. Bij de een of anderen krijgstocht misschien wel op deze tocht om tot David te komen-zwommen zij over de Jordaan, *toen hij vol was aan al zijn oevers,* vers 15. Diegenen zijn geschikt om in de zaak Gods gebruikt te worden, die zich aldus in vertrouwen op Gods bescherming durven wagen.

5. Zij waren mannen, die de zaak, waaraan zij zich wijdden doorzetten ten einde toe. Welke vijanden van de laagten het waren, die zij ontmoetten na de Jordaan overgetrokken te zijn, blijkt niet, maar met hun leeuwenaangezichten dreven zij hen op de vlucht, en vervolgden hen met weergaloze woede *naar het oosten en naar het westen,* naar welke kant zij zich ook heenwendden. Zij volgden de slag op en deden hun werk niet ten halve.

III. Sommigen van Juda en Benjamin kwamen tot hem, vers 16.. Hun aanvoerder was Amasai. Of hij dezelfde was als Amasa, die later de zijde van Absalom hield, 2 Samuel 17:25,, blijkt niet. Nu hebben wij hier:

1. Davids voorzichtige onderhandeling met hen, vers 17.

Hij was verwonderd hen te zien, en moest wel enige achterdocht hebben nopens de bedoeling, waarmee zij gekomen waren, daar hij zo dikwijls in gevaar was geweest door het verraad van de mannen van Zif en de mannen van Kehila, die toch allen mannen van Juda waren.

Wel kon hij schroomvallig zijn, op wiens leven men het zo dikwijls had toegelegd, kon hij achterdochtig zijn, die zich in zovelen bedrogen had gezien, dat hij zei in zijn haasten: Alle mensen zijn leugenaars.

Geen wonder dat hij deze mannen van Juda met omzichtigheid tegemoet gaat. Let op hoe hij hun de zaak voorstelt, hoe oprecht en eerlijk hij met hen handelt. Naar zij zijn, zullen zij hem vinden, zo zullen allen handelen met de Zone Davids.

A. Indien zij trouw en eerlijk zijn, dan zal hij hun beloner wezen. *Indien gijlieden ten vrede tot mij gekomen zijt, om mij te helpen,* zal ik, hoewel gij laat komt en mij lange tijd aan gevaar liet blootgesteld, en hoewel gij mij geen grote versterking aanbrengt, waardoor de schaal ten mijnen gunste kan overhellen, uw welwillendheid toch dankbaar aannemen, en mijn hart zal aan u verbonden zijn. Ik zal u liefhebben en eren, en u al de vriendelijkheid bewijzen, die in mijn macht is. Genegenheid, achting en dienstbetoon zullen bij een goed man gunst vinden, zoals zij gunst vinden bij een goeden God, al kleeft er ook nog veel zwakheid aan, en al zijn zij hem niet van veel dienst of nut. Maar:

B. Als zij vals zijn en onder schijn van vriendschap komen om hem in de handen van Saul over te leveren, dan laat hij hen aan God over om de wreker te zijn, gelijk Hij het is en zijn zal van alles wat

vals en verraderlijk is. Nooit was iemand zo heftig vervolgd als David, (behalve de Zone Davids zelf) en toch had hij het getuigenis van zijn geweten, dat er geen wrevel, geen onrecht, in zijn handen was. Hij bedoelde niemands kwaad, hetgeen zijn verheuging was ten dage des kwaads, en hem instaat stelde om, als hij verraad vreesde, zijn zaak over te geven aan Hem, die rechtvaardig oordeelt. Hij wil geen rechter zijn in zijn eigen zaak, hoewel hij een wijs man was, noch zichzelf wreken, hoewel hij een man van moed was, maar laat de rechtvaardige God, die gezegd heeft: Mijne is de wraak, beide doen. *De God onzer vaderen zie het, en straffe het!*

Merk op in dit zijn beroep:

a. Hij noemt God *de God onzer vaderen*, van zijn en hun vaderen. Aldus herinnert hij hen er aan, dat zij niet slecht jegens hem moeten handelen, want beide waren zij afstammelingen van dezelfde aartsvaders, beide hingen zij af van dezelfde God. Aldus moedigt hij zich aan om te geloven dat God hem recht doen zal, zo hij mishandeld, beledigd of belasterd mocht worden, want Hij was de God van zijn vaderen, en daarom was een zegen op hem overgegaan, en de God van geheel Israël, en daarom niet alleen een rechter van de gehele aarde, maar inzonderheid een rechter om uitspraak te doen in de geschillen van Israëlieten onder elkaar.

b. Hij roept geen schrikkelijk oordeel over hen in, al zouden zij ook verraderlijk met hem handelen, maar geeft zich nederig over aan de Goddelijke wijsheid en gerechtigheid. De Heere zie het, en oordele naar Hij ziet, (want Hij ziet het hart van de mensen) en "straffe het". Hun, die zich op God beroepen, betaamt het om zich met grote gematigdheid uit te drukken, want de toorn des mans werkt Gods gerechtigheid niet.

2. Hun hartelijke vereniging met hem, vers 18. Amasai was hun woordvoerder, *de Geest toog Amasai aan*, geen geest van profetie kwam op hem, maar een geest van wijsheid en vastberadenheid, naar de gelegenheid het vereiste woorden gevende in zijn mond, woorden, die niet vooruit bedacht waren, maar geschikt om aan David voldoening te geven en hen, die hem vergezelden, te bemoedigen.

Niets kon beter en gepaster gezegd zijn. Hij betuigt voor zichzelf en voor zijn metgezellen David en zijn belangen van harte te zijn toegedaan, en dat hij met gevaar van zijn leven en van alles wat hem dierbaar is David zal bijstaan tegen al zijn vijanden.

Wij zijn uw, o David, en met u zijn wij, gij zoon van Isai. Door hem de zoon van Isai te noemen, herinneren zij zich dat hij in rechte lijn afstamde van Nahesson en Salmon, die in hun dagen vorsten van de stam van Juda zijn geweest. Saul noemde hem aldus in minachting, 1 Samuel 20:27, 22:7, maar zij beschouwen het als een eer.

a. Zij waren er van overtuigd dat hij aan Gods zijde was, en dat God aan zijn zijde was, en daarom: Wij zijn uw, o David, wij zijn aan uw zijde. Als wij een zijde moeten kiezen, dan is het goed de zijde te kiezen van hen, die aan Gods zijde zijn en met wie God is.

b. Hij wenst voorspoed aan David en zijn zaak, niet door op zijn gezondheid te drinken, maar door hem en al zijn vrienden vrede toe te bidder: "Vrede, vrede zij u, en vrede uw helperen", onder wie wij wensen gerekend te worden, opdat ook ons vrede zij."

c. Hij verzekert hem hulp van de hemel: "Want uw God helpt u", daarom wensen wij dat vrede zij, en daarom twijfelen wij niet of er zal vrede zijn, u en uw helperen.

God is uw God, en zij, die Hem tot hun God hebben, hebben Hem ongetwijfeld ook tot hun helper in iedere tijd van nood en gevaar.

Van deze uitdrukkingen van Amasai kunnen wij leren hoe onze genegenheid en trouw te betuigen aan de Heere Jezus. Zo moeten wij wezen zonder voorbehoud, zonder macht van herroeping van onze trouw, aan Zijn zijde moeten wij optreden en handelen met ijver en liefde, voor Zijn belangen moeten wij het beste begeren, Hosanna! voorspoed aan Zijn Evangelie en koninkrijk, want Zijn God helpt Hem en zal Hem helpen, totdat Hij alle heerschappij en alle macht en kracht, die zich tegen Hem stellen teniet zal gedaan hebben.

3. Davids blijmoedige aanneming van hun dienst en hun vriendschap. De liefde en de eer leren ons onze achterdocht te laten vallen, zodra ons voldoening is gegeven. *David nam hen aan en stelde hen tot hoofden der benden*.

IV. Ook sommigen van Manasse sloten zich bij hem aan, vers 19. Gods voorzienigheid gaf hun een goede gelegenheid om dit te doen daar hij en zijn mannen toen door hun land trokken. Achis nam David mede, toen hij uittoog om tegen Saul te strijden, maar de vorsten van de Filistijnen noodzaakten hem zich terug te trekken.

Wij hadden die geschiedenis in 1 Samuel 29:4 en verv. Bij zijn terugkeer kwamen sommige grote mannen van Manasse, die geen moed hadden om met Saul tegen de Filistijnen te gaan strijden, zich met David verenigen, en dat wel zeer ter rechter tijd om hem te helpen *tegen de Amalekieten,* die Ziklag hadden geplunderd.

Zij waren niet talrijk, maar zij waren allen kloeke helden, en hebben David bij die gelegenheid goeden dienst bewezen, 1 Samuel 30. Zie hoe Gods voorzienigheid voorziet in de nood. Davids invloed nam grotelijks toe juist toen het hem nodig was er gebruik van te maken, vers 22.

Dagelijks kwamen hulptroepen tot hem, totdat hij "een groot leger" had. Als de belofte tot aan de geboorte komt, laat het dan aan God over om kracht te geven tot baren.

Kronieken 12:23-40

Wij hebben hier een bericht van hen, die werkzaam waren om Davids vestiging op de-troon te voleindigen na de dood van Isboseth. Wij lazen in Hoofdstuk 11:1, en tevoren in 2 Samuel 5:1,, dat "alle stammen van Israël" kwamen, hetzij zelf of door hun vertegenwoordigers, te Hebron om David koning te maken.

Hier nu hebben wij een bericht van het contingent van troepen, door elke stam aangebracht, *toegerust ten heire*, voor het geval dat tegenstand geboden mocht worden, vers 23. Wij kunnen hier opmerken:

1. Dat de stammen, die het dichtstbij woonden, het kleinste getal aanbrachten, Juda slechts zes duizend acht honderd, vers 24. Simeon slechts zeven duizend een honderd, vers 25,, terwijl Zebulon, die ver afgelegen was, vijftig duizend man bracht, vers 33,, Aser veertig duizend, vers 36,, en de twee en een halve stam aan geen zijde van de Jordaan honderd en twintig duizend man, vers 37,.

Niet alsof de naastbijgelegen stammen koel en koud waren in de zaak, maar zij toonden evenveel wijsheid door weinigen te brengen, daar al de overigen toch binnen hun bereik waren als de anderen hun ijver toonden door zovelen te brengen. De mannen van Juda hadden genoeg te doen om hen te onthalen, die van zo verre kwamen.

2. De Levieten zelf en de priesters, hier de Aaronieten genoemd, toonden zich van harte voor de zaak, en waren bereid om, indien het nodig was, voor David te strijden, zowel als voor hem te bidden, omdat zij wisten dat hij door God tot de regering geroepen was, vers 26-28,.

3. Zelfs sommigen uit Sauls maagschap kwamen tot David over, vers 29,, niet zovelen als van de andere stammen, omdat door een dwaze voorliefde voor hun eigen stam en ijver voor de eer er van, velen van hen de belangen van het zinkend huis van Saul bleven aankleven. Het geweten moet door geen bloedverwantschap overheerst worden. Noem in die uitgestrekten zin niemand "Vader" dan alleen God.

4. Van de meesten van hen wordt gezegd dat zij *kloeke helden* waren, vers 25, 28, 30 , van anderen, dat zij "ten strijde toegerust waren", vers 35 en van allen, dat zij zich *in slagorde konden houden*, vers 38.

Er was veel krijgsvuur in hen, en toch waren zij regeerbaar en onderworpen aan de regelen van orde, warme harten en koele hoofden.

5. Sommigen waren zo bedachtzaam om wapenen mee te brengen, allerlei krijgsgereedschap, vers 24, 33, 37, want hoe konden zij denken dat David instaat was hen er van te voorzien?

6. De mannen van Issaschar waren van allen het minst in aantal, slechts twee honderd, en toch even dienstig aan Davids belangen als zij, die het grootste aantal gebracht hadden. Deze weinigen waren inderdaad de gehele stam. Want:

a. Zij waren mannen van groot beleid boven al hun buren, mannen, die ervaren waren in het verstaan van de tijden, om te weten wat Israël doen moest.

Zij verstonden de natuurlijke tijd, konden het aanschijn van de aarde en des hemels beproeven, waren weerkundig, konden hun naburen raad geven omtrent de geschikten tijd voor ploegen, zaaien en oogsten, de ceremoniële tijden, de tijden, vastgesteld voor de plechtige feesten, daarom wordt van hen gezegd, dat zij de volken tot de berg roepen, Deuteronomium 33:19, want almanakken waren toen niet zo bekend en algemeen in gebruik als tegenwoordig.

Of liever, de staatkundige tijden, zij hadden verstand van de publieke zaken, begrepen de gezindheid des volks, en de strekking van de tegenwoordige gebeurtenissen.

Het is de omschrijving van staatslieden, dat zij de tijden verstaan, Esther 1:13.

De mannen van deze stam stelden zeer veel belang in de publieke aangelegenheden.

Zij wisten wat Israël doen moest, uit hun eigen waarneming en ervaring leerden zij wat hun eigen en anderer plicht en belang was In dit hachelijk tijdsgewricht wisten zij dat Israël David koning moest maken, dat dit niet slechts voegzaam en gepast, maar zeer noodzakelijk was, door de tegenwoordigen staat van zaken werd het geëist.

De mannen van Issaschar hielden zich het meest bezig met landbouw en bemoeiden zich niet veel met de openbare aangelegenheden, hetgeen hun gelegenheid gaf om anderen gade te slaan.

b. Zij waren mannen van groten invloed, want al hun broederen pasten op hun woord. Daar de burgerij van die stam *hun schouders* gebogen hadden om te dragen, Genesis 49:15, oefenden de groten gezag over hen uit. Vandaar dat wij lezen van de vorsten in Issaschar, Richteren 5:15.

Zij wisten te heersen en de anderen wisten te gehoorzamen. Het is inderdaad gelukkig als zij, die moeten leiden, verstandig en oordeelkundig zijn en zij, die moeten volgen, bescheiden en onderdanig zijn.

7. Van allen wordt gezegd, dat zij zich tot deze zaak verbonden met een volkomen hart, vers 38, en van de mannen van Zebulon inzonderheid, dat zij kwamen *met een onwankelbaar hart*, vers 33.

In deze zaak waren zij waarlijk Israëlieten, in wie geen bedrog was. En dit was hun volkomenheid, dat zij er allen een van hart in waren, vers 38.

Niemand hunner had afzonderlijke belangen, allen waren zij voor het algemene welzijn.

Eindelijk. De mannen van Juda en anderen van de naburige stammen maakten toebereidselen voor de proviandering van hun onderscheiden kampen toen zij naar Hebron kwamen vers 39, 40.

Zij, die de minste moeite hadden om naar dit congres van de staten heen te gaan achtten zich verplicht om zoveel te meer bij te dragen in de onkosten voor het onthaal van de overigen, opdat er

enige gelijkheid zou zijn. Er werd een grote maaltijd gemaakt (gemaakt om te lachen, Prediker 10:19) bij deze gelegenheid, want *er was blijdschap in Israël*, vers 40.

En met goede reden, want een stad springt op van vreugde over het welvaren van de rechtvaardigen.

Zo zal, als de troon van Christus opgericht is in een ziel, grote blijdschap wezen in die ziel, en er is voor gezorgd om haar feestelijk te onthalen, niet zoals hier, gedurende twee of drie dagen, maar haar levenlang, ja tot in van de eeuwigheid.

HOOFDSTUK 13

1 En David hield raad met de oversten der duizenden en der honderden, en met alle vorsten.
2 En David zeide tot de ganse gemeente van Israel: Indien het ulieden goeddunkt, en van den HEERE, onzen God, te zijn, laat ons ons uitbreiden, laat ons zenden aan onze overige broeders, in alle landen van Israel, en de priesters en Levieten, die met hen zijn in de steden, met haar voorsteden, opdat zij tot ons vergaderd worden.
3 En laat ons de ark onzes Gods tot ons wederhalen, want wij hebben ze in de dagen van Saul niet gezocht.
4 Toen zeide de ganse gemeente, dat men alzo doen zou; want die zaak was recht in de ogen des gansen volks.
5 David dan vergaderde gans Israel van het Egyptische Sichor af, tot daar men komt te Hamath, om de ark Gods te brengen van Kirjath-jearim.
6 Toen toog David op met het ganse Israel naar Baala, dat is, Kirjath-jearim, hetwelk in Juda is, dat hij van daar ophaalde de ark Gods, des HEEREN, Die tussen de cherubim woont, waar de Naam wordt aangeroepen.
7 En zij voerden de ark Gods op een nieuwen wagen uit het huis van Abinadab. Uza nu en Ahio leidden den wagen.
8 En David en gans Israel speelden voor het aangezicht Gods met alle macht, zo met liederen, als met harpen, en met luiten, en met trommelen, en met cimbalen, en met trompetten.
9 Toen zij aan den dorsvloer van Chidon gekomen waren, zo strekte Uza zijn hand uit, om de ark te houden, want de runderen struikelden.
10 Toen ontstak de toorn des HEEREN over Uza, en Hij sloeg hem, omdat hij zijn hand had uitgestrekt aan de ark; en hij stierf aldaar voor het aangezicht Gods.
11 En David ontstak, dat de HEERE een scheur gescheurd had aan Uza; daarom noemde hij diezelve plaats Perez-uza, tot op dezen dag.
12 En David vreesde den HEERE te dien dage, zeggende: Hoe zal ik de ark Gods tot mij brengen?
13 Daarom liet David de ark niet tot zich brengen in de stad Davids, maar deed ze afwijken in het huis van Obed-edom, den Gethiet.
14 Alzo bleef de ark Gods bij het huisgezin van Obed-edom, in zijn huis, drie maanden; en de HEERE zegende het huis van Obed-edom, en alles, wat hij had.

In het vorige hoofdstuk zagen wij hoe David koning werd gemaakt, waardoor de burgerlijke regering gelukkig werd gevestigd. In dit hoofdstuk zien wij hoe wordt zorggedragen voor de Godsdienst.

I. David gaat te rade met de vertegenwoordigers des volks omtrent het opbrengen van de ark uit haar tegenwoordig afgelegen verblijf naar een publieke plaats en er wordt toe besloten, vers 1-4.

II. Met grote plechtigheid en vreugde wordt zij van Kirjath-Jearim gehaald, vers 5-8.

III. Uza wordt gedood, omdat hij haar had aangeraakt, waardoor de plechtigheid verstoord wordt, en met de zaak voor het ogenblik niet wordt voortgegaan, vers 9-14.

Kronieken 13:1-8

I. Hier is Davids Godvruchtig voorstel om de ark Gods op te brengen naar Jeruzalem opdat de *koninklijke* stad de *heilige* stad zou zijn, vers 1-3. Dit gedeelte van de geschiedenis (namelijk Davids raadpleging met het volk over het opbrengen van de ark) hadden wij niet in Samuël. Omtrent dit voorstel nu kunnen wij opmerken:

1. Dat David, zodra hij wel gevestigd was op de troon, aan de ark Gods heeft gedacht. *Laat ons de ark onzes Gods tot ons wederhalen* vers 3. Twee dingen had hij hiermee op het oog.

God te eren door eerbied te betonen voor Zijn ark, het teken van Zijn tegenwoordigheid. Zodra hij de macht in handen had, wilde hij die gebruiken tot bevorderingen aanmoediging van de Godsdienst.

Het behoort de eerste en grote zorg te zijn van hen, die verrijkt en verhoogd zijn, om God te eren met hun eer, en met hun rijkdom en macht God en de belangen van Zijn koninkrijk onder de mensen te dienen. David zei niet: "Welke prachtige, pralende zaak zal ik nu doen?" of: "Welke aangename lieflijke zaak?" maar: "Welke Godvruchtige zaak, ten einde de vertroosting en het voorrecht te hebben van dit heilig orakel. Laat ons haar tot ons opbrengen, niet alleen om haar eer aan te doen, maar opdat zij een zegen voor ons zij."

Zij, die God eren, bevoordelen zichzelf. Het is de wijsheid van hen, die hun loopbaan in de wereld beginnen, om Gods ark mee te nemen, Zijn orakelen tot hun raadslieden te maken en Zijn wetten tot hun richtsnoer. Diegenen zullen waarschijnlijk toenemen in de gunst van God, die aldus beginnen in de vreze Gods.

2. Dat hij de leidslieden des volks er over raadpleegde, vers 1..

Hoewel het ontwijfelbaar een goed werk was, en hij als koning de macht had om te gebieden dat het gedaan zou worden gaf hij er toch de voorkeur aan om het met raadpleging te doen.

a. Ten einde eerbied te betonen aan de grote mannen van het koninkrijk, en hen te eren. Hoewel zij hem koning hadden "maakt, wilde hij toch niet met verdrukking over hen regeren, zeggende: "Wij willen en bevelen, en het is onze koninklijke wil, dat gij zo en zo doet, en wij willen gehoorzaamd worden". maar: "Indien het ulieden goed, en van de Heere onze God dunkt te zijn zo laat ons orders hiervoor geven."

Geen vorst, die wijs is, zal een absolute macht begeren. De trouw des volks wordt het best verzekerd door zijn medewerking in te roepen door zijn vertegenwoordigers.

b. Ten einde hun raad in te winnen omtrent de wijze, waarop het gedaan moest worden, of het nu terstond, en of het in het openbaar moest geschieden. David was zelf een man van groot verstand, en toch ging hij te rade met zijn vorsten, want "de behoudenis is in de veelheid van de raadslieden". Het is wijsheid om van de wijsheid van anderen gebruik te maken.

c. Opdat zij er zich mee verenigende, het te eerder als een nationale daad kon gelden, en dus een nationale zegen teweeg kon brengen.

3. Dat hij het gehele volk bijeen wilde roepen voor deze gelegenheid, zowel ter ere van de ark, als tot voldoening en stichting des volks, vers 2.

Merk op:

a. Hij noemt het gewone volk *broeders*, waaruit zijn nederigheid blijkt (niettegenstaande zijn verheffing) alsmede de tedere zorg, die hij voor hen had. Aldus schaamt onze Heere Jezus zich niet Zijn volk broeders te noemen, Hebreeen 2:11.

b. Hij spreekt van het volk als van een overblijfsel, dat ontkomen is: "Onze broeders, die overig zijn in het gehele land Israëls". Zij waren onder verstrooiende omstandigheden geweest. Hun oorlogen met de Filistijnen, en met het huis van Saul, hadden het land verwoest en velen gedood. Nu hopen wij een einde te zien aan al deze beroeringen, laat hen, die overgebleven zijn, door de vroegere oordelen en de tegenwoordige zegeningen opgewekt worden om God te zoeken.

c. Hij draagt zorg dat inzonderheid de priesters en Levieten opgeroepen zullen worden om de ark te vergezellen, want het behoorde zeer bijzonder tot hun ambt en plicht. Zo moet de Christelijke overheid Evangeliedienaren opwekken om hun plicht te doen, als zij hen nalatig zien.

d. Dat dit alles in de onderstelling is dat het "van de Heere hun God is". Het kan u en mij wel goeddunken, maar zo het niet van de Here onze God is, zullen wij het niet doen. Bij alles wat wij ondernemen moet dit de vraag zijn: "is het van de Heere? Is het naar Zijn wil? Kunnen wij er ons Hem behaaglijk in maken? Kunnen wij verwachten dat Hij er ons in zal zegenen?"

e. Dat het nodig was om aldus te vergoeden wat onder de laatste regering verzuimd werd: *want wij hebben ze in de dagen van Saul niet gezocht* en dat was de reden, waarom het ons zo slecht ging. Laat die dwaling hersteld worden, dan kunnen wij hopen dat het ons beter zal gaan.

Merk op: David maakt geen gemelijke aanmerkingen op Saul. Hij zegt niet: "Saul heeft zich nooit, of tenminste nooit in de laatste tijd van zijn regering, om de ark bekommerd," hij zegt slechts in het algemeen: "Wij hebben ze niet gezocht", zichzelf dus met anderen in de schuld van de veronachtzaming insluitende.

Het betaamt ons meer onszelf dan anderen te oordelen. Ootmoedige Godvruchtige mensen treuren over hun eigen aandeel in de schuld des volks, achten dat hunner de beschaamdheid des aangezichts is, Daniel 9:5, en verv.

II. Des volks gerede instemming met dit voorstel, vers 4.

Die zaak was recht in de ogen des gansen volks. Niemand kon ontkennen dat het een zeer goed werk was, en dat het tijd was om het te doen, zodat er besloten werd, "nemine contradicente" - eenstemmig, dat zij het zouden doen. Zij, die met voorzichtigheid een goed werk voorstellen en er in voorgaan, zullen er wellicht meer gerede medewerking voor vinden dan zij gedacht hebben. Grote mannen weten niet hoeveel goed zij kunnen doen door hun invloed op anderen.

III. De plechtigheid van de opbrenging van de ark, vers 5 en verv, waarvan wij tevoren gelezen hebben in 2 Samuel 6:1 en verv.. Daarom zullen wij hier slechts opmerken:

1. Dat het de moeite waard is om ver te reizen ten einde de ark Gods te vergezellen. Zij kwamen van alle delen des lands, van de rivier van Egypte, de uiterste grens in het zuiden, tot waar men komt te Hamath, dat noordelijk lag, vers 5, om deze plechtigheid bij te wonen.

2. Dat wij reden hebben ons grotelijks te verheugen in de herleving van veronachtzaamde inzettingen, en het wederkeren van de tekenen van Gods tegenwoordigheid. Als het licht van de Godsdienst schijnt uit de duisternis, als hij openlijk en vrijmoedig beleden wordt, geëerd en gesteund wordt door vorsten en aanzienlijken, dan is dit zo'n gelukkig teken voor een volk, dat het met alle mogelijke uitdrukkingen van vreugde welkom geheten moet worden.

3. Als inzettingen, na lang in onbruik te zijn geweest, weer herleven, dan gebeurt het maar al te dikwijls dat zelfs wijze en Godvruchtige mensen er vergissingen in begaan. Wie zou gedacht hebben dat David zulk een fout zou begaan om de ark op een open wagen te vervoeren? vers 7.

Omdat de Filistijnen haar zo vervoerd hebben, en de wagen door een bijzondere leiding van Gods voorzienigheid bestuurd werd, 1 Samuel 6:12, dacht hij dat zij het ook mochten doen.

Maar wij moeten wandelen naar wet en regel, niet naar voorbeeld, als dit voorbeeld afwijkt van de regel, zelfs die voorbeelden, welke door Gods voorzienigheid begunstigd werden, moeten niet gevolgd worden met schending van de vastgestelden regel.

Kronieken 13:9-14

Van deze scheur aan Uza, die al de vreugde deed ophouden, hadden wij een bericht in 2 Samuel 6:6 en verv.

1. Laat de zonde van Uza ons allen waarschuwen voor trotsheid, roekeloosheid en oneerbiedigheid in het omgaan met heilige dingen, vers 9, wij moeten niet denken dat een goede bedoeling een slechte daad zal verontschuldigen.

In onze gemeenschapsoefening met God moeten wij zorgvuldig waken over ons eigen hart, opdat gemeenzaamheid geen minachting doe ontstaan, en wij niet denken dat God ons op enigerlei wijze verplicht is.

2. Laat de straf van Uza ons er van overtuigen dat de God met wie wij te doen hebben een ijverig God is. Zijn dood evenals de dood van Nadab en Abihu, verkondigt luide dat God "in degenen, die tot Hem naderen, geheiligd zal worden", Leviticus 10:3.

En dat, hoe nader zij Hem zijn, hoe meer misnoegd Hij is over hun trotsheid en aanmatiging. Laat ons niet durven beuzelen met God in ons naderen tot Hem, en laat ons, door Christus, vrijmoedig komen tot de troon van de genade, want wij zijn onder de bedeling van vrijheid en genade, niet van dienstbaarheid en verschrikking.

3. Laat de nevel, die dit wierp over Israëls blijdschap, ons een herinnering zijn, om ons altijd te verheugen met beving, zelfs dan als wij Hem dienen met blijdschap.

4. Laat Davids misnoegen bij deze gelegenheid ons waarschuwen om wèl acht te geven op onze gemoedsgesteldheid, als wij ons onder de Goddelijke bestraffingen bevinden, opdat wij inplaats van ons aan God te onderwerpen, niet met Hem twisten. Zullen wij, als God toornig op ons is, toornig durven zijn op Hem?

5. Laat ons gewaarschuwd zijn door de stoornis van deze plechtigheid om niet weggedreven te worden van onze plicht door die leidingen van Gods voorzienigheid, die slechts bedoeld zijn om ons weg te drijven van onze zonden. David had, niettegenstaande de scheur die aan Uza gescheurd was, met zijn werk moeten voortgaan, en aldus zou de scheur geheeld kunnen zijn.

Eindelijk. Laat de zegen, die de ark in Obed-Edoms huis bracht, ons aanmoedigen om Gods inzettingen welkom te heten in ons huis, als degenen, die geloven dat de ark een gast is bij wie niemand iets zal verliezen, en laat haar er ons niet te minder dierbaar om zijn, dat zij voor sommigen een steen des aanstoots en een rots van de ergernis is.

Indien het Evangelie voor sommigen een reuk des doods ten dode is, zoals de ark het was voor Uza, zo laat ons het toch in liefde ontvangen en aannemen, en dan zal het ons een reuk des levens ten leven zijn.

HOOFDSTUK 14

1 Toen zond Hiram, de koning van Tyrus, boden tot David, en cederenhout, en metselaars, en timmerlieden, dat zij hem een huis bouwden.
2 En David merkte, dat hem de HEERE tot koning bevestigd had over Israel; want zijn koninkrijk werd ten hoogste verheven, om Zijns volks Israels wil.
3 En David nam meer vrouwen te Jeruzalem, en David gewon meer zonen en dochteren.
4 Dit nu zijn de namen der kinderen, die hij te Jeruzalem had: Sammua, en Sobab, Nathan en Salomo,
5 En Jibchar, en Elisua, en Elpelet,
6 En Nogah, en Nefeg, en Jafia,
7 En Elisama, en Beeljada, en Elifelet.
8 Toen de Filistijnen hoorden, dat David tot koning gezalfd was over het ganse Israel, zo togen al de Filistijnen op om David te zoeken. Toen David dat hoorde zo toog hij uit tegen hen.
9 Toen de Filistijnen kwamen, zo spreidden zij zich uit in de laagte van Refaim.
10 Toen vraagde David God, zeggende: Zal ik optrekken tegen de Filistijnen, en zult Gij hen in mijn hand geven? En de HEERE zeide tot hem: Trek op, want Ik zal hen in uw hand geven.
11 Toen zij nu optogen naar Baal-perazim, zo sloeg hen David daar; en David zeide: God heeft mijn vijanden door mijn hand gescheurd, als een scheur der wateren; daarom noemden zij den naam derzelver plaats Baal-perazim.
12 En daar lieten zij hun goden; en David gebood, en zij werden met vuur verbrand.
13 Doch de Filistijnen voeren nog voort, en zij verspreidden zich in dat dal.
14 En David vraagde God nog eens; en God zeide tot hem: Gij zult niet optrekken achter hen heen; maar omsingel hen van boven, en kom tot hen tegenover de moerbezienbomen.
15 En het zal geschieden, als gij hoort het geruis van een gang in de toppen der moerbezienbomen, kom dan uit ten strijde; want God zal voor uw aangezicht uitgegaan zijn, om het leger der Filistijnen te slaan.
16 David nu deed, gelijk als hem God geboden had; en zij sloegen het heir der Filistijnen van Gibeon af tot aan Gezer.
17 Alzo ging Davids naam uit in al die landen; en de HEERE gaf Zijn verschrikking over al die heidenen.

In dit hoofdstuk zien wij:

I. Davids koninkrijk bevestigd, vers 1, 2.

II. Zijn gezin opgebouwd, vers 3-7.

III. Zijn vijanden, de Filistijnen, verslagen in twee veldtochten, vers 8-17. Dit is hier herhaald van 2 Samuel 5:11 en verv..

Kronieken 14:1-7

Wij kunnen hier opmerken:

1. Dat niemand zo'n genoegzaamheid heeft in zichzelf of hij heeft toch zijn buren nodig, en hij heeft reden om dankbaar te zijn voor hun hulp. David had een zeer groot koninkrijk, Hiram een zeer klein koninkrijk, maar David kan zich geen huis bouwen naar zijn genoegen of Hiram moet hem van werklieden en materialen voorzien, vers 1, hetgeen een reden is, waarom wij niemand moeten verachten maar, naar wij er gelegenheid toe hebben, aan allen dienst moeten betonen.

2. Het is voor een wijs man een grote voldoening om gevestigd te zijn, en voor een Godvruchtig man Gods bijzondere voorzienigheid te zien in zijn vestiging.

Het volk had David koning gemaakt, maar hij kon niet gerust of gelukkig zijn voor hij bemerkte dat *de Heere hem tot koning bevestigd had over Israël*, vers 2.

3. Wij moeten al onze bevorderingen beschouwen als bedoeld om ons nuttig te doen zijn. *Davids koninkrijk werd ten hoogste verheven*, niet om zijnentwil ten einde een groot aanzien te hebben, maar om zijns volks Israëls wil, opdat hij hun ten leidsman en beschermer zou zijn.

Wij worden gezegend, opdat wij tot zegen zijn zullen. Zie Genesis 12:2. Wij worden niet geboren voor onszelf, en wij leven niet voor onszelf.

4. Het is moeilijk om voorspoedig te zijn en niet zorgeloos te worden, en toe te geven aan het vlees.

Het was Davids zwakheid dat hij, toen hij bevestigd was in zijn koninkrijk, *meer vrouwen nam*, vers 3, maar zijn talrijk kroost vermeerderde zijn aanzien en sterkte. Zie, kinderen zijn een erfdeel des Heeren. Wij hadden een bericht van Davids kinderen, niet alleen in Samuël, maar in dit boek, Hoofdstuk 3:1 en verv, en nu weer hier, want het was hun eer zo'n vader te hebben.

1 Kronieken 14:8-17

Dit verhaal van Davids triomf over de Filistijnen is ongeveer gelijk aan dat in 2 Samuël 5:17 en verv..

1. Laat de aanval van de Filistijnen op David ons er van weerhouden om zorgeloos en gerust te zijn in enigerlei bevestiging of bevordering, en ons doen gedenken dat wij overlast en kwelling te verwachten hebben in deze wereld. Als wij het meest gerust en op ons gemak zijn, dan kan er het een of ander komen, dat een verschrikking of kwelling voor ons is. Christus' koninkrijk kan aldus aangerand worden door het zaad van de slang, inzonderheid als het voorspoedig is en vooruitgaat.

2. Laat Davids vragen aan God eenmaal en nogmaals, bij gelegenheid van van de Filistijnen aanval op hem, ons er toe leiden om Hem te erkennen in al onze wegen, tot Hem onze toevlucht te nemen als wij in benauwdheid zijn, op Hem ons te beroepen als ons onrecht wordt aangedaan, en als wij ten einde raad zijn Hem om raad te vragen door Zijn orakelen, ons onder Zijn hoede te stellen, en Hem te bidden ons de rechten weg te wijzen.

3. Laat Davids voorspoed ons aanmoedigen om onze geestelijke vijanden te weerstaan in opvolging van de aanwijzingen Gods en steunende op de kracht Gods. Wedersta de duivel, en hij zal van u vlieden, zoals de Filistijnen voor David gevloden zijn.

4. Laat het geruis van een gang in de toppen van de moerbeziënbomen er ons toe leiden om op Gods bewegingen te letten in Zijn voorzienigheid en in de invloed Zijns Geestes. Als wij bespeuren dat God voor ons heengaat, zo laat ons onze lenden gorden, onze wapenrusting aangorden, en Hem volgen.

5. Laat Davids verbranden van de goden van de Filistijnen, toen zij hem in handen vielen, ons leren een heiligen toorn te koesteren tegen afgoderij en al de overblijfselen er van.

6. Laat Davids dankbare erkenning van de hand Gods in zijn voorspoed ons leiden om al onze offeranden des lofs op Gods altaar te brengen. Niet ons, o Heere! niet ons, maar Uwen naam geef eer.

Eindelijk.

Laat de naam van David, niet alleen in zijn eigen koninkrijk, maar ook onder zijn buren, beschouwd worden als een type van de verhoogde eer van de Zone Davids vers 17.

Alzo ging Davids naam uit in al die landen. Overal werd van hem gesproken, door iedereen werd hij bewonderd, *en de Heere gaf Zijn verschrikking over al die heidenen*.

Allen zagen op hem als op een geduchter vijand en een begerenswaardiger bondgenoot. Aldus heeft God onze Verlosser uitermate verhoogd, en Hem een naam gegeven, welke boven allen naam is.

HOOFDSTUK 15

1 En David maakte zich huizen in zijn stad; en hij bereidde der ark Gods een plaats, en spande een tent voor haar.
2 Toen zeide David: Niemand mag de ark Gods dragen, dan de Levieten; want die heeft de HEERE verkoren, om de ark Gods te dragen, en om Hem te dienen tot in der eeuwigheid.
3 Ook vergaderde David gans Israel te Jeruzalem, om de ark des HEEREN op te halen aan haar plaats, die hij haar bereid had.
4 En David verzamelde de kinderen van Aaron en de Levieten.
5 Van de kinderen van Kehath was Uriel overste, en van zijn broederen waren honderd en twintig.
6 Van de kinderen van Merari was Asaja overste, en van zijn broederen waren tweehonderd en twintig.
7 Van de kinderen van Gersom was Joel overste, en van zijn broederen waren honderd en dertig.
8 Uit de kinderen van Elizafan was overste Semaja, en van zijn broederen waren tweehonderd.
9 Uit de kinderen van Hebron was Eliel overste, en zijn broederen waren tachtig.
10 Uit de kinderen van Uzziel was Amminadab overste, en zijn broederen waren honderd en twaalf.
11 En David riep de priesters Zadok en Abjathar, en de Levieten Uriel, Asaja en Joel, Semaja, en Eliel, en Amminadab.
12 En hij zeide tot hen: Gijlieden zijt hoofden der vaderen onder de Levieten; heiligt u, gij en uw broeders, dat gij de ark des HEEREN, des Gods van Israel, opbrengt, ter plaatse, die ik voor haar bereid heb.
13 Want omdat gijlieden ten eerste dit niet deedt, heeft de HEERE, onze God, onder ons een scheur gedaan, omdat wij Hem niet gezocht hebben naar het recht.
14 Zo heiligden zich dan de priesters en Levieten, om de ark des HEEREN, des Gods van Israel, op te brengen.
15 En de kinderen der Levieten droegen de ark Gods op hun schouderen, met de draagbomen, die op hen waren, gelijk als Mozes geboden had naar het woord des HEEREN.
16 En David zeide tot de oversten der Levieten, dat zij hun broeders, de zangers, stellen zouden met muziekinstrumenten, met luiten, en harpen, en cimbalen, dat zij zich zouden doen horen, verheffende de stem met blijdschap.
17 Zo stelden dan de Levieten Heman, den zoon van Joel, en uit zijn broederen Asaf, den zoon van Berechja; en uit de zonen van Merari, hun broederen, Ethan, den zoon van Kusaja;
18 En met hen hun broeders van de tweede orde: Zecharja, Ben en Jaaziel, en Semiramoth, en Jehiel, en Unni, Eliab, en Benaja, en Maaseja, en Mattithja, en Elifele, en Mikneja, en Obed-edom, en Jeiel, de poortiers.
19 De zangers nu, Heman, Asaf en Ethan, lieten zich horen met koperen cimbalen;
20 En Zecharja, en Aziel, en Semiramoth, en Jehiel, en Unni, en Eliab, en Maaseja, en Benaja, met luiten op Alamoth.
21 En Mattithja, en Elifele, en Mikneja, en Obed-edom, en Jeiel, en Azazja, met harpen op de Scheminith, om den toon te versterken.
22 En Chenanja, de overste der Levieten, was over het opheffen; hij onderwees hen in het opheffen; want hij was verstandig.
23 En Berechja en Elkana waren poortiers der ark.
24 En Sebanja, en Josafat, en Nethaneel, en Amasai, en Zecharja, en Benaja, en Eliezer, de priesters, trompetten met trompetten voor de ark Gods; en Obed-edom en Jehia waren poortiers der ark.

25 Het geschiedde nu, dat David en de oudsten van Israel, en de oversten der duizenden, henengingen, om de ark des verbonds des HEEREN op te halen, uit het huis van Obed-edom, met vreugde;
26 Zo geschiedde het, doordien dat God de Levieten hielp, die de ark des verbonds des HEEREN droegen, dat zij zeven varren en zeven rammen offerden.
27 David nu was gekleed met een mantel van fijn linnen; ook al de Levieten, die de ark droegen, en de zangers, en Chenanja, de overste van het opheffen der zangers; ook had David een lijfrok aan van linnen.
28 Alzo bracht gans Israel de ark des verbonds des HEEREN op, met gejuich, en met geluid der bazuin, en met trompetten, en met cimbalen, makende geluid met luiten en met harpen.
29 Het geschiedde nu, toen de ark des verbonds des HEEREN tot aan de stad Davids gekomen was, dat Michal, de dochter van Saul, door een venster keek, en den koning David zag, springende en spelende; zo verachtte zij hem in haar hart.

Het opbrengen van de ark naar de stad Davids was een zeer goed werk, er werd toe besloten, Hoofdstuk 13, 3, het werd beproefd, maar niet volbracht, zij was in het huis van Obed-Edom.

Nu geeft dit hoofdstuk ons een bericht van de voltooiing van dat goede werk.

I. Hoe het op meer regelmatige wijze gedaan werd dan tevoren.

Er werd een plaats voor bereid, vers 1. 2.

De priesters werd bevolen haar te dragen, vers 2-15.

Aan de Levieten werd daarbij hun werk aangewezen, vers 16-24.

II. Hoe zij er beter in slaagden dan tevoren vers 25.

De Levieten maakten geen vergissing bij hun werk, vers 26..

De vreugde van David en van het volk werd niet verstoord, vers 27, 23.

En wat betreft Michals verachting van David, zij was van geen betekenis, vers 29.

Kronieken 15:1-24

Hier worden toebereidselen gemaakt om de ark van het huis van Obed-Edom naar de stad Davids te brengen.

Er wordt hier erkend dat zij bij de vorige poging er toe, hoewel het een zeer goed werk was en zij er God in gezocht hadden, Hem echter *niet naar het recht gezocht hadden*, vers 13. Wij hebben het werk niet met bedachtzaamheid gedaan, en daarom zijn wij er niet in geslaagd.

Het is niet genoeg dat wij doen hetgeen goed is, wij moeten het ook goed doen, niet genoeg, dat wij de Heere zoeken in een rechte inzetting, wij moeten Hem ook zoeken naar het recht.

Als wij om onze onregelmatigheden hebben geleden, dan moeten wij er door leren regelmatiger te zijn, dan beantwoorden wij aan het doel van de kastijding.

Laat ons nu zien hoe de zaak in orde kwam.

1. David had nu een plaats bereid voor de ark om er haar in te ontvangen, eer zij tot hem gebracht werd, en aldus zoekt hij Hem naar het recht. Hij had geen tijd om er een huis voor te bouwen, maar hij spande een tent voor haar, vers 1, waarschijnlijk naar het model, dat aan Mozes op de berg getoond was, of dit zoveel mogelijk nabij komende.

Merk op: toen hij zich huizen maakte in de stad Davids bereidde hij een plaats voor de ark. Waar wij ook huizen bouwen voor onszelf, moeten wij er op bedacht zijn plaats te maken voor Gods ark, voor een kerk, een gemeente, in huis.

2. David gebood nu dat de Levieten of priesters de ark op hun schouders zouden dragen. Nu dacht hij aan hetgeen hij tevoren ook wel heeft moeten weten, namelijk dat *niemand dan de Levieten de ark Gods mochten dragen*, vers 2.

Op hun gewone tochten hebben de Kahathieten haar gedragen, en daarom waren hun geen wagens toegewezen, want het was hun werk om "op de schouders te dragen", Numeri 7:9.

Maar bij buitengewone gelegenheden zoals toen zij over de Jordaan trokken en rondom Jericho gingen, hebben de priesters haar gedragen.

Deze regel was uitdrukkelijk, en toch heeft David zelf hem vergeten en de ark op een wagen gezet. Zelfs zij, die zeer kundig zijn in het woord van God, hebben het toch niet altijd zo duidelijk voor hun ogen alswel te wensen was, als zij er gebruik van moeten maken.

Wijze en Godvruchtige mensen kunnen zich schuldig maken aan een vergissing, die zij, zodra zij er zich van bewust worden zullen trachten te herstellen.

David heeft niet getracht hetgeen verkeerd gedaan was te rechtvaardigen, hij heeft er ook anderen de schuld niet van gegeven, hij erkent zelf eraan schuldig te zijn met anderen God niet naar het recht gezocht te hebben, en nu draagt hij zorg niet alleen om de Levieten op te roepen voor de

plechtigheid (zoals hij geheel Israël er voor opgeroepen had, vers 3, en dit ook tevoren gedaan had, Hoofdstuk 13, maar om wel toe te zien, dat zij verzameld werden, vers 4, inzonderheid de zonen van Aaron, vers 11.

Hun geeft hij die plechtigen last, vers 12 : "Gijlieden zijt hoofden van de vaderen onder de Levieten, zo brengt dan de ark des Heeren op".

Men verwacht dat zij, die boven anderen staan in waardigheid, anderen zullen voorgaan in plichtsbetrachting. "Gij zijt het hoofd, daarom wordt van u meer verwacht dan van anderen, zowel door uw eigen dienstbetoon als door uw invloed op anderen.

Gij hebt dit ten eerste niet gedaan, gij hebt zelf uw plicht niet gedaan en er niet voor gezorgd ons te onderrichten, en wij hebben er om geleden, "de Heere heeft onder ons een scheur gemaakt". Wij hebben allen geleden om uw verzuim. Zie Maleachi 1:9. "Zo heiligt u dan, en geeft acht op uw werk." Als zij, die geleden hebben voor verkeerd doen, aldus leren beter te doen, dan heeft de kastijding doel getroffen.

3. De Levieten en de priesters heiligden zich, vers 14, en waren bereid de ark op hun schouders te dragen, overeenkomstig de wet, vers 15.

Velen, die onachtzaam waren in hun plicht zouden, indien hun dit getrouw onder het oog werd gebracht, zich beteren en hun plicht beter gaan betrachten. De scheur aan Uza maakte de priesters zorgzamer om zich te heiligen, dat is zich te reinigen van alle ceremoniele onreinheid en zich toe te bereiden voor de plechtigen dienst van God, zodat eerbied werd ingeboezemd aan het volk. Van sommigen werden voorbeelden gemaakt, opdat anderen er voorbeeldig door gemaakt zullen worden, en zeer voorzichtig.

4. Er werden beambten aangesteld om de ark te verwelkomen met alle mogelijke uitdrukkingen van vreugde, vers 17.

David gebood de overste van de Levieten diegenen te benoemen, die zij zeer bedreven wisten voordien dienst. Heman, Asaf en Ethan werden nu het eerst aangesteld, vers 17.

Zij namen op zich om zich met cimbalen te doen horen, vers 19,, anderen met luiten, vers 20, anderen met harpen op de scheminith, of achtsten, acht tonen hoger of lager dan de anderen, naar de regelen van de harmonie, vers 22.

Sommigen, die priesters waren, bliezen op trompetten, vers 24,, zoals gebruikelijk was bij het optrekken van de ark, Numeri 10:8 , Psalm 81:4.

En zij, die uitmunten in gaven, moeten die niet slechts zelf gebruiken ten goede van het algemeen, maar ook anderer leren, en er geen tegenzin in hebben om anderen even bekwaam te maken als zij zelf zijn. Deze manieren om God te loven met muziekinstrumenten was totnutoe niet in gebruik, maar David, een profeet zijnde, heeft op Goddelijke aanwijzing die dienst ingesteld, en er ook nog andere vleselijke inzettingen van die bedeling, zoals de apostel ze noemt, Hebreeen 9:10, aan toegevoegd.

Het Nieuwe Testament houdt het zingen van psalmen in stand, maar heeft geen kerkmuziek verordineerd. Sommigen werden aangesteld tot portiers, vers 18, anderen tot dorpelwachters van de ark, vers 23, 24, en een hunner was Obed-Edom, die dit ongetwijfeld een post van eer heeft geacht en hem heeft aangenomen als een beloning voor de gastvrijheid, die hij aan de ark had bewezen. Drie maanden was hij de huisbewaarder, of eigenlijk de huisheer, van de ark geweest.

Maar toen hij dit niet langer zijn kon, was hij blijde-zo groot was zijn liefde voor haar-om haar portier, haar dorpelwachter te zijn.

1 Kronieken 15:25-29

Alle dingen nu gereed zijnde voor het overbrengen van de ark naar de stad Davids en voor haar ontvangst aldaar, hebben wij nu hier een bericht van de plechtigheid, waarmee zij van het huis van Obed-Edom gehaald en naar de stad Davids gebracht werd.

1. God hielp de Levieten om haar te dragen. De ark was geen zeer zware last, zodat zij die haar droegen, geen buitengewone hulp daarbij nodig hadden. Maar:

a. Het is goed om nota te nemen van de bijstand van de Goddelijke voorzienigheid, zelfs in die dingen, die binnen het bereik zijn van onze natuurlijke krachten, indien God ons niet hielp, wij zouden geen voet kunnen verzetten.

b. Wij moeten inzonderheid voor onze oefeningen van de Godsvrucht hulp van boven ontvangen. Zie Handelingen 26:22. Al onze bekwaamheid voor heilige plichten is uit God.

c. Bij de herinnering aan de scheur aan Uza konden de Levieten wel gesidderd hebben, toen zij de ark opnamen, maar God hielp hen, dat is Hij moedigde hen er toe aan, bracht hun vrees tot zwijgen en versterkte hun geloof.

d. God hielp hen om het te doen op betamelijke wijze en zonder enigerlei vergissing te begaan. Als wij Godsdienstige plichten volbrengen, en er aan ontkomen dat er een scheur aan ons gemaakt wordt, en wij er het leven afbrengen, dan moeten wij erkennen dat het God was, die ons hielp, want indien wij aan onszelf waren overgelaten, wij zouden ons aan het een of ander noodlottig wangedrag hebben schuldig gemaakt. Gods dienstknechten, die de vaten des Heeren dragen, hebben zeer bijzonder Gods hulp nodig bij hun bediening, opdat God in hen verheerlijkt en Zijn kerk door hen gesticht worde. En zo God de Levieten helpt, dan heeft het volk er het voordeel van.

2. Toen zij de tekenen bespeurden van Gods tegenwoordigheid, offerden zij offeranden om Hem te loven, vers 26.

Ook om dit te doen hielp Hij hen. Zij offerden deze varren en rammen misschien bij wijze van verzoening te doen over hun vorige vergissing, opdat die nu niet tegen hen gedacht zou worden, zowel als bij wijze van dankzegging voor de ontvangen hulp.

3. Er waren grote uitingen van vreugde, de heilige muziek speelde, David huppelde de zangers zongen en het volk juichte, vers 2i, 28. Dit hadden wij tevoren in 2 Samuel 6:14, 15. Leer hieruit:

a. Dat wij een goede Meester dienen, die er zich in verlustigt dat Zijn dienstknechten zingen bij hun werk.

b. Dat tijden van openbare reformatie zijn, en behoren te zijn, tijden van openbare verheuging. Diegenen zijn de ark niet waardig, die er niet blijde mee zijn.

c. Dat het voor de voornaamste en aanzienlijkste mensen geen verkleining is om zich vurig en ijverig te betonen in handelingen van de Godsvrucht. Michal verachtte David, vers 29 maar het feit, dat zij

hem verachtte, maakte hem niet verachtelijk. Hij zelf sloeg er geen acht op, en degenen, die verstandig en Godvruchtig waren -en waarom zouden wij van anderen dan de zodanigen achting begeren? hebben er hem niet te minder om geacht.

HOOFDSTUK 16

1 Toen zij de ark Gods inbrachten, zo stelden zij ze in het midden der tent, welke David voor haar gespannen had; en zij offerden brandofferen en dankofferen voor het aangezicht Gods.
2 Als David het brandoffer en de dankofferen geeindigd had te offeren, zo zegende hij het volk in den Naam des HEEREN.
3 En hij deelde een iegelijk in Israel, van den man tot de vrouw, een iegelijk een bol broods, en een schoon stuk vlees, en een fles wijn.
4 En hij stelde voor de ark des HEEREN sommigen uit de Levieten tot dienaars, en dat, om den HEERE, den God Israels, te vermelden, en te loven, en te prijzen.
5 Asaf was het hoofd, en Zecharja de tweede na hem; Jeiel, en Semiramoth, en Jehiel, en Mattithja, en Eliab, en Benaja, en Obed-edom, en Jeiel, met instrumenten der luiten en met harpen; en Asaf liet zich horen met cimbalen;
6 Maar Benaja en Jahaziel, de priesters, steeds met trompetten voor de ark des verbonds van God.
7 Te dienzelven dage gaf David ten eerste dezen psalm, om den HEERE te loven, door den dienst van Asaf, en zijn broederen.
8 Looft den HEERE, roept Zijn Naam aan, maakt Zijn daden bekend onder de volken.
9 Zingt Hem, psalmzingt Hem, spreekt aandachtelijk van al Zijn wonderwerken.
10 Roemt u in den Naam Zijner heiligheid; dat zich het hart dergenen, die den HEERE zoeken, verblijde.
11 Vraagt naar den HEERE en Zijn sterkte, zoekt Zijn aangezicht geduriglijk.
12 Gedenkt Zijner wonderwerken, die Hij gedaan heeft, Zijner wondertekenen, en de oordelen Zijns monds;
13 Gij, zaad van Israel, Zijn dienaar, gij, kinderen van Jakob, Zijn uitverkorenen!
14 Hij is de HEERE, onze God; Zijn oordelen zijn over de gehele aarde.
15 Gedenkt tot in der eeuwigheid Zijns verbonds, des woords, dat Hij ingesteld heeft tot in het duizendste geslacht;
16 Des verbonds, dat Hij met Abraham heeft gemaakt, en Zijns eeds aan Izak;
17 Welken Hij ook aan Jakob heeft gesteld tot een inzetting, aan Israel tot een eeuwig verbond;
18 Zeggende: Ik zal u het land Kanaan geven, een snoer van ulieder erfdeel;
19 Als gij weinige mensen in getal waart; ja, weinigen en vreemdelingen daarin.
20 En zij wandelden van volk tot volk, en van het ene koninkrijk tot een ander volk.
21 Hij liet niemand toe hen te onderdrukken; ook bestrafte Hij koningen om hunnentwil, zeggende:
22 Tast Mijn gezalfden niet aan, en doet Mijn profeten geen kwaad.
23 Zingt den HEERE, gij, ganse aarde, boodschapt Zijn heil van dag tot dag.
24 Vertelt Zijn eer onder de heidenen, Zijn wonderwerken onder alle volken.
25 Want de HEERE is groot, en zeer te prijzen, en Hij is vreselijk boven alle goden.
26 Want al de goden der volken zijn afgoden; maar de HEERE heeft de hemelen gemaakt.
27 Majesteit en heerlijkheid zijn voor Zijn aangezicht, sterkte en vrolijkheid zijn in Zijn plaats.
28 Geeft den HEERE, gij, geslachten der volken, geeft den HEERE eer en sterkte.
29 Geeft den HEERE de eer Zijns Naams, brengt offer, en komt voor Zijn aangezicht; aanbidt den HEERE in de heerlijkheid des heiligdoms.
30 Schrikt voor Zijn aangezicht, gij, gehele aarde! Ook zal de wereld bevestigd worden, dat zij niet bewogen worde.
31 Dat de hemelen zich verblijden, en de aarde verheuge zich, en dat men onder de heidenen zegge: De HEERE regeert.

32 Dat de zee bruise met haar volheid, dat het veld huppele van vreugde, met al wat daarin is.
33 Dan zullen de bomen des wouds juichen voor het aangezicht des HEEREN, omdat Hij komt, om de aarde te richten.
34 Looft den HEERE, want Hij is goed, want Zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid.
35 En zegt: Verlos ons, o God onzes heils, en verzamel ons, en red ons van de heidenen, dat wij Uw heiligen Naam loven, en dat wij ons Uws lofs roemen.
36 Geloofd zij de HEERE, de God Israels, van eeuwigheid tot eeuwigheid! En al het volk zeide: Amen! en het loofde den HEERE.
37 Alzo liet hij daar, voor de ark des verbonds des HEEREN, Asaf en zijn broederen, om geduriglijk te dienen voor de ark, naardat op elken dag besteld was.
38 Obed-edom nu, met hunlieder broederen, waren acht en zestig; en hij stelde Obed-edom, den zoon van Jeduthun, en Hosa, tot poortiers;
39 En den priester Zadok, en zijn broederen, de priesters, voor den tabernakel des HEEREN op de hoogte, welke te Gibeon is;
40 Om den HEERE de brandofferen geduriglijk te offeren op het brandofferaltaar, des morgens en des avonds; en zulks naar alles, wat er geschreven staat in de wet des HEEREN, die Hij Israel geboden had.
41 En met hen Heman en Jeduthun, en de overige uitgelezenen, die met namen uitgedrukt zijn om den HEERE te loven; want Zijn goedertierenheid is tot in der eeuwigheid.
42 Met hen dan waren Heman en Jeduthun, met trompetten en cimbalen voor degenen, die zich lieten horen, en met instrumenten der muziek Gods; maar de zonen van Jeduthun waren aan de poort.
43 Alzo toog het ganse volk henen, een iegelijk in zijn huis; en David keerde zich, om zijn huis te gaan zegenen.

Dit hoofdstuk besluit de grote zaak van de vestiging van de ark in de koninklijke stad, en daarmee de vestiging van de openbaren eredienst Gods gedurende de regering van koning David. Hier is:

I. De plechtigheid bij het vestigen van de ark, vers 1-6.

II. De psalm, die David gaf om bij deze gelegenheid gezongen te worden, vers 7-36.

III. Het regeren van de voortdurenden eredienst Gods, vers 37-43.

Kronieken 16:1-6

Het was een glorierijke dag toen de ark Gods veilig gehuisvest was in de tent, welke David voor haar had gespannen. Deze Godvruchtige man had er ten zeerste zijn hart op gezet, hij kon niet gerust slapen voordat dit geschied was, Psalm 132:4. De omstandigheden van de ark waren nu:

1. Beter dan zij geweest zijn. Zij bevond zich in een afgelegen landstad, *in de velden des wouds,* Psalm 132:6 , nu is zij naar een openbare plaats overgebracht, naar de koninklijke stad, waar allen er zich heen kunnen begeven. Zij is veronachtzaamd geweest als een veracht gebroken vat, nu begeeft men er zich met eerbied heen en wordt God door haar gevraagd. Er was haar door de welwillendheid van een particulier persoon een kamer afgestaan in een particulier huis nu heeft zij haar eigen woning, voor haar alleen, zij is in het midden dier woning gesteld, niet in een hoek gedrongen. Gods woord en inzettingen kunnen wel voor een tijd omfloerst en verduisterd zijn, maar ten laatste zullen zij uit de duisternis in het licht treden. Maar:

2. Die omstandigheden bleven nog ver achter bij wat zij zijn zullen onder de volgende regering, toen de tempel gebouwd werd. Dit was slechts een tent, de woning eens armen, maar toch was dit de tabernakel, de tempel, waarvan David dikwijls met zoveel liefde spreekt in zijn psalmen. David, die een tent had gespannen voor de ark en er trouw aan bleef deed veel beter dan Salomo, die er een tempel voor bouwde en haar in latere jaren de rug toekeerde. De armste tijden van de kerk waren haar reinste tijden.

Nu is David gerust, de ark is gevestigd, gevestigd in zijn nabijheid. Zie nu hoe hij er zorg voor draagt:

A. Dat Gode de eer er voor wordt toegebracht. Op tweeërlei wijze geeft hij Hem eer bij deze gelegenheid.

a. Door offeranden, vers 1, brandoffers in aanbidding van Zijn volmaaktheden, dankoffers, in erkenning van Zijn gunst.

b. Door liederen. Hij stelde Levieten aan om deze geschiedenis te vermelden in een lied tot welzijn van anderen, of zelf haar te bezingen, *om den Heere, de God Israëls, te vermelden en te loven en te prijzen,* vers 4. Al onze blijdschap moet zich uiten in dankzegging aan Hem, van wie wij alle goed ontvangen.

B. Dat het volk er de blijdschap van zal hebben. Zij zullen te beter varen om de plechtigheid van deze dag, want hij geeft hun allen hetgeen waarvoor het wel van de moeite waard was om te komen, een koninklijk onthaal ter ere van de dag, vers 3, waarin David zich edelmoedig betoonde jegens zijn onderdanen, naardat hij God genadig had bevonden voor hemzelf. Zij, wier hart verruimd is door heilige blijdschap behoren dit te tonen door milddadig te zijn. Maar (hetgeen nog veel beter was) hij gaf hun ook *een zegen in de naam des Heeren,* als een vader, als een profeet, vers 2 bad hij God voor hen, en beval hen aan in Zijn genade. In de naam van het Woord des Heeren, zo heeft het de Targum, het essentiële eeuwige Woord, hetwelk is Jehovah, en door hetwelk alle zegeningen tot ons komen.

1 Kronieken 16:7-36

Wij hebben hier de psalm van de dankzegging die David door de Geest heeft samengesteld, en aan de opperzangmeester heeft gegeven om gezongen te worden bij gelegenheid van de openbaren intocht van de ark in de tent, die hij voor haar gespannen had.

Sommigen denken dat hij bepaald had, dat deze hymne dagelijks in de tempeldienst gezongen zon worden, wèlke andere psalmen er ook gezongen werden, deze moest niet weggelaten worden. David had voor deze reeds vele psalmen geschreven, sommigen in de tijden van zijn moeilijkheden en gevaren door Saul.

Deze was tevoren gedicht, maar nu voor het eerst aan Asaf gegeven ten gebruike van de kerk. Hij is samengesteld uit verscheidene andere psalmen. Van het begin tot vers 23 is hij genomen uit psalm 105:1 en verv, en dan van vers 23 tot vers 31 is het de gehele 96ste psalm met weinig variatie, vers 34 is genomen uit psalm 136:1, en verscheidene anderen, en de laatste twee verzen zijn genomen uit het slot van psalm 106, hetgeen, naar sommigen denken, ons machtigt om hetzelfde te doen ten einde hymnen samen te stellen uit Davids psalmen, een deel van de een samengevoegd met een deel van een anderen, naar het het meest geschikt en gepast is om de Godsvrucht van de Christenen uit te drukken en op te wekken.

Deze psalmen zullen het best verklaard worden aan hun eigen plaats (zo de Heere wil). Hier nemen wij ze zoals zij samengevoegd zijn met het doel *om de Heere te loven,* vers 7, een grote plicht, waartoe wij opgewekt moeten worden en waarbij het ons nodig is geholpen te worden.

1. Laat God verheerlijkt worden in onze lofzeggingen, laat Zijn eer het middelpunt zijn, waarin alle lijnen samenkomen. Laat ons Hem verheerlijken met onze dankzegging, *looft de Heere,* door onze gebeden, *roept Zijn naam aan,* vers 8, door onze liederen, *zingt Hem, psalmzingt Hem,* door onze gesprekken, *spreekt aandachtiglijk van al Zijn wonderwerken,* vers 9, verheerlijkt Hem als *een groot God,* die *zeer te prijzen is,* vers 25, als een oppermachtig God (boven alle goden), als alleen God, want alle anderen zijn afgoden, vers 26. Verheerlijkt Hem als heerlijk en zalig in zichzelf, *majesteit en heerlijkheid zijn voor Zijn aangezicht, vers 27,* als Schepper, *de Heere heeft de hemelen gemaakt,* als de Regeerder van geheel de schepping, *Zijn oordelen zijn over de gehele aarde,* vers 14, en als de onze, Hij is *de Heere, onze God.* Aldus moeten wij de Heere *de ere geven van Zijn naam,* vers 28, 29, en erkennen dat die en nog veel meer Hem toekomt.

2. Laat anderen gesticht en onderwezen worden. *Maakt Zijn daden bekend onder de volken,* vers 8. *Vertelt Zijn eer onder de heidenen,* vers 24, opdat zij, die vreemdelingen voor Hem zijn, er toe gebracht worden om Hem te kennen, Hem hulde en aanbidding te brengen. Aldus moeten wij de belangen dienen van Zijn koninkrijk onder de mensen, opdat de gehele aarde *schrikke voor Zijn aangezicht,* vers 30.

3. Laat ons zelf aangemoedigd worden om te roemen in God en op Hem te vertrouwen. Aan hen, die eer geven aan Gods naam, is het vergund *er in te roemen,* vers 10, zich te laten voorstaan op hun betrekking tot God en zich te wagen op Zijn beloften aan hen. *Dat zich het hart dergenen, die de Heere zoeken verblijde,* en nog veel meer het hart van hen, die Hem gevonden hebben. Zoekt

Hem, Zijn sterkte en Zijn aangezicht, dat is: zoekt Hem door de ark van Zijn sterkte, waarin Hij zich openbaart.

4. Laat het eeuwig verbond de grote zaak wezen, het grote onderwerp van onze vreugde en Zijn lof, vers 15. *Gedenkt tot in eeuwigheid* Zijn verbond, vers 15. In de parallel plaats is het: Hij gedenkt Zijns verbonds tot in eeuwigheid, Psalm 105:8. Ziende dat God het noodt vergeet, moeten wij het ook niet vergeten. Het verbond wordt gezegd te zijn geboden, vers 15, omdat God ons verplicht heeft aan de voorwaarden er van te gehoorzamen, en omdat Hij beide het gezag heeft om de belofte te doen en het vermogen om haar te vervullen. Dit verbond was oud, maar moest nooit worden vergeten. Het werd gemaakt met Abraham, Izak en Jakob die reeds voorlang gestorven zijn, vers 16 i8, maar is nog vast al de geestelijken zade, en op de belofte er van kan nog steeds gepleit worden.

5. Laat Gods vorige goedertierenheden jegens zijn oude volk, jegens onze voorouders en hen, die ons voorgegaan zijn in de belijdenis, thans met dankbaarheid door ons herdacht worden tot Zijn lof. Laat het herdacht worden hoe God de aartsvaders beschermd heeft in hun ongevestigden toestand, toen zij als vreemdelingen naar Kanaän kwamen, en er bijwoners in geweest zijn, toen zij weinigen waren in aantal, en gemakkelijk verzwolgen hadden kunnen worden, toen zij voortdurend heen en weer reisden en aldus aan gevaren waren blootgesteld, toen velen hun kwalijk gezind waren en hun kwaad zochten te doen, terwijl het toch aan niemand toegelaten werd hun leed te doen, aan de Kanaänieten niet, aan de Filistijnen niet, aan de Egyptenaren niet, koningen werden bestraft om hunnentwil, Farao was dit en Abimelech. Zij waren *de gezalfden des Heeren,* geheiligd door Zijn genade, geheiligd tot Zijn eer, zij hadden de zalving des Geestes ontvangen. Zij waren Zijn profeten, zelf in de dingen Gods onderwezen, en aangesteld om anderen te onderwijzen, (en profeten worden gezegd *gezalfd* te zijn, 1 Koningen 19:16, Jesaja 61:en daarom: wie hen aanraakt, raakt Gods oogappel aan, wie hun leed doet, doet dit op zijn gevaar, vers 19-22.

6. Laat inzonderheid het grote heil des Heeren het onderwerp zijn van onze lof, vers 23. *Boodschapt Zijn heil van dag tot dag,* dat is, zegt bisschop Patrick, Zijn beloofd heil door Christus. Wij hebben redenen om dit van dag tot dag te bezingen, want dag aan dag ontvangen wij er de weldaden van, en het is een onderwerp, dat nooit uitgeput is.

7. Laat God geprezen worden door een dagelijks komen tot Hem in de door Hem verordineerde inzettingen, *brengt offer, toen* de vruchten van de *grond, nu,* de vrucht van de *lippen,* van het *hart* Hebreeen 13:15, en aanbidt Hem *in de schoonheid van de heiligheid,* vers 29 in de heilige plaats, en op een heilige wijze. Heiligheid is de schoonheid des Heeren, de schoonheid van alle geheiligde zielen en alle Godsdienstige verrichtingen.

8. Laat Gods algemene heerschappij de vrees en de blijdschap zijn van alle volken. Laat ons haar eerbiedigen. *Schrikt voor Zijn aangezicht, gij gehele aarde.* En laat ons er ons in verblijden, *dat de hemelen zich verblijden,* omdat *de Heere regeert,* en dat bevestigt de wereld, zodat zij, hoewel bewogen wordende, toch niet van haar plaats wordt bewogen.

9. Laat het vooruitzicht op het komende oordeel ons bezielen met een eerbiedige vreugde. Laat aarde en zee, veld en woud hoewel die in de groten dag des Heeren allen verteerd zullen worden, zich er toch in verheugen, dat Hij komt om de aarde te richten, vers 32, 33.

10. In het midden van onze lofzegging moeten wij niet vergeten te bidden om hulp en verlichting voor de heiligen en dienstknechten Gods, die in kommer en benauwdheid zijn, vers 35. *Verlos ons, verzamel ons en red ons van de heidenen,* diegenen van ons, die verstrooid en verdrukt zijn. Als wij ons verblijden in Gods gunsten jegens ons, dan moeten wij gedenken aan onze broederen onderbeproeving en bidden om hun verlossing en bevrijding als om onze eigen verlossing en bevrijding. Wij zijn elkanders leden, en daarom is het, als wij bedoelen: Heere, *verlos hen,* niet ongepast te zeggen: "Heere, verlos ons."

Eindelijk. Laat God de Alfa en de Omega zijn van al onze lofzeggingen. Hij begon met: *Looft de Heere,* vers 8, hij eindigt met: *Geloofd zij de Heere,* vers 36. En terwijl in de plaats waaraan deze lofzegging ontleend is, Psalm 100:48, er bijgevoegd is: *al het volk zegge Amen, Hallelujah,* vinden wij hier, dat zij naar die aanwijzing gedaan hebben. *Al het volk zei: Amen, en het loofde de Heere.* Toen de Levieten deze psalm des gebeds en van de lofzegging voleindigd hadden, toen en niet eerder, gaf het volk, dat de dienst had bijgewoond, hun instemming er mee te kennen door *Amen* te zeggen. En zo loofden zij de Heere, ongetwijfeld zeer getroffen zijnde door deze pas ingestelde wijze van Godsverering, die totnutoe alleen in de profetenscholen gebruikelijk was geweest, 1 Samuel 10:5. En indien deze wijze van God de Heere te loven *de Heere aangenamer is dan een os of een gehoornde var, die de klauwen verdeelt, dan zullen de zachtmoedigen, dit gezien hebbende. zich verblijden,* Psalm 69:32, 33.

1 Kronieken 16:37-43

De Godsverering is niet slechts het werk van een dag, nu en dan afgezonderd om een triomf, een overwinning of een blijde gebeurtenis te vieren, maar behoort het werk van iedere dag te zijn. David geeft er hier dus vasten en voortdurende vorm aan, en legde hun, die de dienst deden, de verplichting op om er deze methode bij te volgen, ieder op de hun aangewezen plaats.

In de tabernakel van Mozes, en later in de tempel van Salomo, waren de ark en het altaar bij elkaar, maar sedert de tijd van Eli zijn zij gescheiden geweest, en zij bleven dit totdat de tempel gebouwd was.

Ik kan niet begrijpen welke reden er voor was, waarom David, die de wet kende en er voor ijverde, niet of de ark naar Gibeon heeft gebracht, waar de tabernakel en het altaar waren, of deze naar de berg Zion heeft gebracht, waar de ark was.

Misschien waren de gordijnen en behangselen van Mozes tabernakel zo versleten door de tijd en door wind en weer, dat zij niet geschikt waren om verplaatst te worden, en niet geschikt om de ark te beschutten, en toch wilde hij niet alles nieuw maken, omdat de tijd nabij was dat de tempel gebouwd zou worden. Wat er nu ook de reden van geweest zij, gedurende al de tijd van David bleven zij gescheiden, maar hij droeg zorg dat geen van beide veronachtzaamd zou worden.

1. Te Jeruzalem, waar de ark was, waren Asaf en zijn broederen aangesteld, *om geduriglijk te dienen voor de ark* met lofliederen, *naardat op elken dag besteld was*, vers 37.

Daar werden geen offeranden geofferd, werd geen reukwerk gebrand, omdat de altaren daar niet waren, maar Davids gebeden werden *gesteld als reukwerk*, en de opheffing van zijn handen als het *avondoffer*, Psalm 141:2. Zo vroeg reeds heeft de geestelijke aanbidding de plaats ingenomen van de ceremoniële.

2. Maar de ceremoniële eredienst, door God ingesteld zijnde, moest toch volstrekt niet worden nagelaten, en daarom hadden de priesters dienst te Gibeon, waar de altaren waren, want hun werk was te offeren en reukwerk te branden, en dat deden zij geduriglijk, *des morgens en des avonds, naar alles dat er geschreven staat in de wet des Heeren*, die Hij Israël geboden had, vers 39, 40.

Deze dienst van de offeranden moesten zij blijven waarnemen, want hoewel hij achterstond bij de zedelijke dienst van gebed en lofzegging was er, omdat zij typen waren van het middelaarswerk van Christus, toch veel eer opgelegd, en het waarnemen er van was van groot gewicht en betekenis.

Hier was Zadok om de dienst aan het altaar te leiden zoals Abjathar (waarschijnlijk) te Jeruzalem gevestigd was voor de dienst bij de ark, omdat hij de borstlap des gerichts had, die voor de ark geraadpleegd moest worden, dat is de reden waarom wij lezen, dat in Davids tijd Zadok en Abjathar priesters waren, 2 Samuel 20:25, de een waar het altaar was en de ander waar de ark was. Ook te Gibeon, waar de altaren waren, stelde David zangers aan *om de Heere te loven, want Zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid*, vers 41.

Zij deden het met *instrumenten van de muziek Gods*, zulke instrumenten als voor deze dienst geschikt en aangewezen waren niet de zodanigen als zij bij andere gelegenheden gebruikten. Tussen gewone vrolijkheid en heilige blijdschap is een zeer groot verschil, en de perken en afstanden er tussen moeten zeer zorgvuldig in het oog gehouden worden.

De zaken van de Godsdienst aldus goed geregeld zijnde, ging het volk voldaan en vergenoegd heen, een ieder naar zijn huis, en keerde David zich om zijn huis te zegenen, vast besloten om zijn huisgodsdienst in stand te houden, die door de openbaren eredienst niet ter zijde gezet moet worden.

HOOFDSTUK 17

1 Het geschiedde nu, als David in zijn huis woonde, dat David tot Nathan, den profeet, zeide: Zie, ik woon in een cederen huis, maar de ark des verbonds des HEEREN onder gordijnen.
2 Toen zeide Nathan tot David: Doe alles, wat in uw hart is, want God is met u.
3 Maar het geschiedde in denzelven nacht, dat het woord Gods tot Nathan kwam, zeggende:
4 Ga heen en zeg tot David, Mijn knecht: Alzo zegt de HEERE: Gij zult Mij geen huis bouwen, om in te wonen.
5 Want Ik heb in geen huis gewoond van dien dag af, dat Ik Israel heb opgevoerd tot dezen dag toe; maar Ik ben gegaan van tent tot tent, en van tabernakel tot tabernakel.
6 Overal, waar Ik gewandeld heb met geheel Israel, heb Ik wel een woord gesproken tot een van de richters van Israel, denwelken Ik gebood Mijn volk te weiden, zeggende: Waarom bouwt gijlieden Mij geen cederen huis?
7 Nu dan, alzo zult gij zeggen tot Mijn knecht, tot David: Zo zegt de HEERE der heirscharen: Ik heb u van de schaapskooi genomen, van achter de schapen, opdat gij een voorganger over Mijn volk Israel zoudt zijn;
8 En Ik ben met u geweest overal, waar gij heengegaan zijt, en Ik heb al uw vijanden uitgeroeid van voor uw aangezicht; en Ik heb u een naam gemaakt, gelijk de naam is der groten, die op de aarde zijn.
9 En Ik heb voor Mijn volk Israel een plaats besteld, en hem geplant, dat hij aan zijn plaats wone, en niet meer heen en weder gedreven worde; en de kinderen der verkeerdheid zullen hem niet meer krenken, gelijk als in het eerst.
10 En van die dagen af, dat Ik geboden heb richters te wezen over Mijn volk Israel; en heb al uw vijanden vernederd; ook heb Ik u te kennen gegeven, dat u de HEERE een huis bouwen zal.
11 En het zal geschieden, als uw dagen zullen vervuld zijn, dat gij heengaat tot uw vaderen, zo zal Ik uw zaad na u doen opstaan, hetwelk uit uw zonen zijn zal, en Ik zal zijn koninkrijk bevestigen.
12 Die zal Mij een huis bouwen, en Ik zal zijn stoel bevestigen tot in der eeuwigheid.
13 Ik zal hem tot een Vader zijn, en hij zal Mij tot een zoon zijn; en Mijn goedertierenheid zal Ik van hem niet wenden, gelijk als Ik die weggenomen heb van dien, die voor u geweest is;
14 Maar Ik zal hem in Mijn huis bestendig maken, en in Mijn Koninkrijk tot in eeuwigheid; en zijn stoel zal vast zijn tot in eeuwigheid.
15 Naar al deze woorden, en naar dit ganse gezicht, alzo sprak Nathan tot David.
16 Toen kwam de koning David in, en bleef voor het aangezicht des HEEREN, en hij zeide: Wie ben ik, HEERE God, en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt?
17 En dit is klein in Uw ogen geweest, o God! daarom hebt Gij van het huis Uws knechts tot van verre heen gesproken, en Gij hebt mij naar menselijke wijze voorzien met deze verhoging, o HEERE God!
18 Wat zal David meer bij U daartoe voegen, vanwege de eer aan Uw knecht? Doch Gij kent Uw knecht wel.
19 HEERE, om Uws knechts wil, en naar Uw hart, hebt Gij al deze grote dingen gedaan, om al deze grote dingen bekend te maken.
20 HEERE, er is niemand gelijk Gij, en er is geen God behalve Gij, naar alles, wat wij met onze oren gehoord hebben.
21 En wie is als Uw volk Israel, een enig volk op de aarde, hetwelk God heengegaan is Zich tot een volk te verlossen, dat Gij U een Naam maaktet van grote en verschrikkelijke dingen, met de heidenen uit te stoten van het aangezicht Uws volks, hetwelk Gij uit Egypte verlost hebt?

22 En Gij hebt Uw volk Israel U ten volk gemaakt tot in der eeuwigheid; en Gij, HEERE, zijt hun tot
een God geworden.
23 Nu dan, HEERE, het woord, dat Gij over Uw knecht gesproken hebt, en over zijn huis, dat
worde waar tot in eeuwigheid; en doe, gelijk als Gij gesproken hebt.
24 Ja, het worde waar, en Uw Naam worde groot gemaakt tot in eeuwigheid, dat men zegge: De
HEERE der heirscharen, de God van Israel, is Israels God; en het huis van David, Uw knecht, zij
bestendig voor Uw aangezicht.
25 Want Gij, mijn God, hebt voor het oor Uws knechts geopenbaard, dat Gij hem een huis bouwen
zoudt; daarom heeft Uw knecht in zijn hart gevonden, om voor Uw aangezicht te bidden.
26 Nu dan, HEERE, Gij zijt die God; en Gij hebt dit goede over Uw knecht gesproken.
27 Nu dan, het heeft U beliefd te zegenen het huis Uws knechts, dat het in eeuwigheid voor Uw
aangezicht zij; want Gij, HEERE, hebt het gezegend, en het zal gezegend zijn in eeuwigheid.

Dit voortreffelijke hoofdstuk is hetzelfde als 2 Samuel 7. Het zal de moeite waard zijn om terug te zien op hetgeen daar er van gezegd is. In het algemeen hebben wij er twee dingen in:

I. Gods genadige aanneming van Davids voornemen om Hem een huis te bouwen, en de belofte die Hij hem hierop heeft gegeven, vers 1-15.

II. Davids Godvruchtig aannemen van Gods belofte om hem een huis te bouwen, en het gebed, dat hij hierop gebeden heeft, vers 16-27.

Kronieken 17:1-15

Laat ons hier opmerken:

I. Hoe verlangend Godvruchtige mensen behoren te wezen om de belangen van Gods koninkrijk in de wereld te dienen zoveel zij slechts vermogen. David kon zich niet gerust gevoelen in een cederen huis terwijl de ark onder gordijnen woonde, vers 1.

De belangen van het publiek moeten ons altijd ter harte gaan. Welk genoegen kunnen wij smaken in onze eigen voorspoed, indien wij het goede van Jeruzalem niet zien?

Zie welke zorgen en plannen David koesterde, nu hij tot rijkdom en macht gekomen is. Niet: "Wat zal ik doen voor mijn kinderen, om hun een goed erfdeel te verzekeren? Wat zal ik doen om mijn schatkist te vullen en mijn rijksgebied uit te breiden?" Maar "Wat zal ik doen voor God om Hem te dienen en te eren?" Zij, die bedenken waar zij hun gewas en hun goederen zullen opleggen, zouden wel doen met eens te vragen in welke toestand de ark is, en of het niet goed zou wezen om een deel ervan daaraan te besteden.

II. Hoe bereid Gods profeten moeten wezen, om ieder goed voornemen aan te moedigen. Niet zodra bespeurde Nathan Davids goed voornemen, of hij zei hem: *Doe alles wat in uw hart is*, vers 2, want hij had geen reden om te twijfelen dat God er met hem in zijn zou. De dienaren des Evangelies moeten de gaven opwekken, die in anderen zijn, zowel als die in henzelf zijn.

III. Hoe weinig behagen God schept in uitwendige pracht en praal in Zijn eredienst.

Zijn ark vergenoegde zich met een tabernakel, vers 5 en Hij heeft er zelfs nooit van gesproken om er een huis voor te bouwen, neen, niet toen Hij Zijn volk in grote en goede steden had gevestigd, die zij niet hadden gebouwd, Deuteronomium 6:10.

Hij gebood de richteren *Zijn volk te weiden* maar nooit heeft Hij hun gezegd Hem *een huis te bouwen*, vers 6. Wij moeten ons wel voor een wijle kunnen vergenoegen met een geringe of ongerieflijke woning, Gods ark heeft lange tijd geen betere gehad.

IV. Hoe genadig God de goede voornemens Zijns volks aanneemt, belet Hij zelf hen om ze ten uitvoer te brengen. David moet dit huis niet bouwen, vers 4. Hij moet er toebereidselen voor maken, maar het niet doen' zoals Mozes Israël binnen het gezicht van het land Kanaän moest brengen, maar het dan aan Jozua moest overlaten om hen in het bezit ervan te stellen.

Het is het kroonrecht van Christus om zowel de auteur, de oorsprong, als de voleinder van Zijn werk te wezen. Maar David moet niet denken dat, omdat het hem niet veroorloofd werd de tempel te bouwen:

1. Zijn bevordering, zijn verhoging, daarom tevergeefs was, neen, "Ik heb u van de schaapskooi genomen, wel niet om een bouwer van de tempel te zijn, maar wel om een voorganger over Mijn volk Israël te zijn, dat is eer genoeg voor u, laat de andere aan een, die na u komen zal", vers 7.

Waarom zou een man al het werk willen doen, ieder goed werk tot volkomenheid willen brengen, laat er ook iets overblijven voor hen, die hem opvolgen.

God had hem overwinningen gegeven, hem *een naam gemaakt*, vers 8, en voorts bedoeld om door hem Zijn volk Israël te bevestigen, en hen te beveiligen tegen hun vijanden, vers 9.

Dat moet zijn werk wezen, hij is een krijgsman en voor dat werk geschikt, maar het bouwen van kerken moet hij overlaten voor een man, die niet voor krijgsman geschapen was.

2. Hij moet ook niet denken dat zijn goede voornemen tevergeefs was en dat hij er het loon van verliezen zal, neen, daar het Gods daad is om de uitvoering ervan te voorkomen zal hij er even ten volle voor beloond worden, alsof hij het had gedaan.

Ik zal u een huis bouwen, en daaraan de kroon van Israël verbinden, vers 10. Als er een gewillig hart is, zal het niet alleen aangenomen, maar aldus beloond worden.

3. Hij moet ook niet denken dat, omdat hij dat goede werk niet mocht doen, het daarom ook nooit gedaan zal worden, en dat het ijdel was om er aan te denken, neen, *Ik zal uw zaad na u doen opstaan, die zal Mij een huis bouwen*, vers 11, 12.

Ter bestemder tijd zal Gods tempel gebouwd worden, hoewel wij de eer niet mogen hebben om aan het bouwen er van te helpen of de voldoening om het gebouwd te zien.

4. Hij moet zijn gedachten ook niet bepalen bij de tijdelijke voorspoed van zijn geslacht, maar zich voeden en verkwikken met het vooruitzicht op het koninkrijk van de Messias, die uit hem zou voortkomen. en wiens troon *vast zal zijn tot in eeuwigheid*, vers 14.

Salomo zelf was niet zo bevestigd in Gods huis als hij had moeten wezen, noch was zijn geslacht bevestigd in het koninkrijk. "Maar er zal een uit u voortkomen, die Ik in Mijn huis bestendig zal maken en in Mijn koninkrijk, " hetgeen te kennen geeft dat Hij beide een hogepriester zal zijn over het huis Gods, en alleen het bestuur zal hebben over de zaken van Gods koninkrijk onder de mensen, alle macht zal hebben in hemel en op aarde, in het huis en in het koninkrijk, in de kerk en in de wereld.

Hij zal *priester zijn op Zijn troon*, en *de raad des vredes zal tussen die beide wezen*, en *Hij zal de tempel des Heeren bouwen*, Zacheria 6:12, 13.

1 Kronieken 17:16-27

Wij hebben hier Davids plechtig spreken tot God in antwoord op de genaderijke boodschap die hij zoëven van Hem ontvangen had. Door het geloof ontvangt hij de beloften, omhelst ze zoals de patriarchen gedaan hebben, Hebreeen 11:13.

Hoe ootmoedig verkleint hij zich hier, erkent hij zijn eigen onwaardigheid! Hoe hoog verheft hij de naam van God, bewondert hij Zijn nederbuigende genade en gunst! Met hoe Godvruchtige genegenheid verheerlijkt hij de God Israëls, en welk een waardering heeft hij voor het Israël Gods! Met welk een verzekerdheid bouwt hij op de belofte, en met welk een levendig geloof pleit hij er op!

Welk een voorbeeld is dit voor ons van ootmoedig, gelovig vurig bidden! Moge de Heere ons allen bekwaam maken Hem aldus te zoeken! Over deze dingen werd uitvoerig gesproken bij 2 Samuël 7:18-29.

Wij zullen hier dus slechts letten op die enkele uitdrukkingen, waarin het gebed, zoals wij het hier vinden, verschilt van de vermelding ervan daar, en waaraan hier iets toegevoegd is.

1. Wat daar uitgedrukt wordt bij wijze van vraag "(is dit naar de wet van de mensen, Heere Heere?)" is hier een erkenning: "Gij hebt mij naar menselijke wijze voorzien met deze verhoging".

"Gij hebt mij tot een groot man gemaakt, en toen dienovereenkomstig met mij gedaan." Door de verbondsbetrekkingen, waarin God de gelovigen opneemt, de rechten, die Hij hun geeft, de gunsten, die Hij hun schenkt en door hetgeen Hij voor hen bereidt, beschouwt en behandelt Hij hen naar de staat van verhoging, hoewel zij gering zijn.

Daar Hij zelf hen onderscheiden heeft, behandelt Hij hen als personen van onderscheiding, naar de hoedanigheid, die het Hem behaagd heeft hun te verlenen.

Sommigen geven aan deze woorden hier een andere lezing: Gij hebt op mij gezien in de gestaltenis van een mens, die het hoogste zijt, de Heere God, of, Gij hebt mij naar de gedaante van een man de majesteit van de Heere God doen zien.

En zo duidt het op de Messias, want evenals Abraham heeft David Zijn dag gezien, en is verblijd geweest, zag Hem door het geloof, zag Hem als gedaante van een mens, het Woord, dat vlees is geworden, en toch zag hij Zijn heerlijkheid als die van de eniggeboren Zoon des Vaders.

En dit was het dat God van zijn huis tot van verre heen gesproken heeft, welk vooruitzicht hem meer dan alle andere dingen getroffen heeft.

En laat het niet vreemd geacht worden dat David zo duidelijk van de twee naturen van Christus gesproken heeft, die Hem in de Geest zijn Heere heeft genoemd, hoewel hij wist dat Hij zijn Zoon zou wezen, Psalm 110:1, en Hem voorzag "een weinig minder gemaakt dan de engelen", voor een wijle, maar daarna "met heerlijkheid en eer gekroond", Hebreeen 2:6, 7.

II. "Wat zal David meer bij U daaraan toevoegen", daar wordt hier bijgevoegd: "vanwege de eer aan Uwen knecht". De eer, die God Zijn dienstknechten aandoet, door hen in Zijn verbond op te nemen en tot gemeenschap met Hem toe te laten, is zo groot dat zij niet behoeven, niet kunnen wensen meer geëerd te worden. Als zij nederzaten om hun wensen kenbaar te maken, zij zouden niet meer voor hun eigen eer kunnen spreken dan hetgeen het woord van God gesproken heeft.

III. Het is zeer opmerkelijk, dat wat in Samuël gezegd is "om Uws woords wil", hier gezegd is: "om Uws knechts wil", vers 19. Jezus Christus is beide "het Woord Gods" Openbaring 19:13, en "de Knecht Gods", Jesaja 42:1, en het is om Zijnentwil, op rekening van Zijn middelaarschap, dat de beloften gedaan en gehouden worden aan alle gelovigen, het is in Hem, dat zij "ja en amen" zijn. Om Zijnentwil wordt het gedaan, om Zijnentwil wordt het bekend gemaakt, Hem zijn wij al deze grootheid verschuldigd, van Hem hebben wij al deze grote dingen te wachten, het is de "onnaspeurlijke rijkdom van Christus", die als wij door het geloof hem zien op zichzelf, en zien in de hand van de Heere Jezus, wij niet anders dan als groot kunnen roemen en verheerlijken, de enige ware grootheid.

IV. De Heere van de heirscharen wordt in Samuël gezegd God te zijn over "Israël", hier wordt Hij gezegd *de God Israëls* te zijn, *Israëls God* vers 24.

Dat Hij de God Israëls is, duidt aan dat Hij de naam heeft van "hun God" te zijn, dat Hij een God is ‘voor’ Israël duidt aan dat Hij beantwoordt aan die naam en alles voor hen doet wat van Hem verwacht kan worden.

Er waren zodanigen, die van die en die volken ‘goden’ genoemd werden, goden van Assyrië en Egypte, goden van Hamad en Arpad, maar zij waren hun geen goden, want zij deden hun volstrekt geen dienst, zij waren slechts nullen niets dan een naam, maar "de God Israëls" is een "God voor Israël", al Zijn eigenschappen en volmaaktheden strekken hun tot wezenlijk nut en voordeel.

"Welgelukzalig daarom is het volk, welks God Jehovah is", want Hij zal hun een God zijn, ja een algenoegzame God zijn.

V. De slotwoorden in Samuël zijn: "Laat met Uwen zegen het huis Uws knechts gezegend worden in eeuwigheid". Dat is de taal van een heilige begeerte. Maar de slotwoorden hier zijn de taal van een allerheiligst geloof: *Want Gij Heere, hebt het gezegend, en het zal gezegend zijn in eeuwigheid*, vers 27 , Genesis 12:2-3.

1. Hij is aangemoedigd om te vragen om een zegen, ‘omdat’ God hem te kennen heeft gegeven dat Hij zegeningen voor hem en zijn geslacht heeft weggelegd, "Gij, 0 Heere, zegent, daarom zal alle vlees om een zegen tot U komen, tot U kom ik, om de mij beloofden zegen te ontvangen."

Beloften zijn bedoeld om het gebed op te wekken en te leiden. Heeft God gezegd: "Ik zal zegenen?" zo laat ons hart antwoorden: "Heere, zegen mij."

2. Hij begeert de zegen daarom zo ernstig en zo vurig, omdat zij, die door God gezegend worden, in waarheid en tot in eeuwigheid gezegend zijn. "Gij, Heere, hebt het gezegend, en het zal gezegend zijn in eeuwigheid".

Mensen kunnen slechts ‘vragen’ om de zegen, het is God, die de zegen ‘gebiedt’, wat Hij voornemens is brengt Hij ten uitvoer, wat Hij belooft, doet Hij, zeggen en doen zijn bij Hem niet twee.

"Het zal gezegend zijn tot in eeuwigheid". Zijn zegeningen zullen niet herroepen worden, kunnen niet worden tegengewerkt, en de weldaden, die er door verleend worden, zullen tijden en dagen overleven.

Davids gebed eindigt, zoals Gods belofte geëindigd is, vers 14, met hetgeen "tot in eeuwigheid is". Gods woord ziet op de eeuwige dingen, en ook onze hoop en begeerte moeten naar de eeuwigheid uitgaan.

HOOFDSTUK 18

1 Het geschiedde nu na dezen, dat David de Filistijnen sloeg, en hen ten onder bracht; en hij nam Gath, en haar onderhorige plaatsen, uit der Filistijnen hand.
2 Hij sloeg ook de Moabieten, alzo dat de Moabieten Davids knechten werden, brengende geschenken.
3 David sloeg ook Hadar-ezer, den koning van Zoba, naar Hamath toe, toen hij heentoog, om zijn hand te stellen aan de rivier Frath.
4 En David nam hem duizend wagens af, en zeven duizend ruiters, en twintig duizend man te voet; en David ontzenuwde al de wagen paarden; doch hij behield honderd wagens daarvan over.
5 En de Syriers van Damaskus kwamen, om Hadar-ezer, den koning van Zoba, te helpen; maar David sloeg van de Syriers twee en twintig duizend man.
6 En David leide bezetting in Syrie van Damaskus, alzo dat de Syriers Davids knechten werden, geschenken brengende. En de HEERE behoedde David overal, waar hij heenging.
7 En David nam de gouden schilden, die bij Hadar-ezers knechten waren, en hij bracht ze te Jeruzalem.
8 Ook nam David zeer veel kopers uit Tibchath, en uit Chun, steden van Hadar-ezer; daarvan heeft Salomo de koperen zee, en de pilaren, en de koperen vaten gemaakt.
9 Toen Thou, de koning van Hamath, hoorde, dat David de ganse heirkracht van Hadar-ezer, den koning van Zoba, geslagen had;
10 Zo zond hij zijn zoon Hadoram tot den koning David, om hem naar zijn welstand te vragen, en om hem te zegenen, vanwege dat hij met Hadar-ezer gestreden, en hem verslagen had (want Hadar-ezer voerde oorlog tegen Thou), en alle gouden, en zilveren, en koperen vaten;
11 Deze heiligde de koning David ook den HEERE, met het zilver en het goud, hetwelk hij medegebracht had van al de heidenen: van de Edomieten, en van de Moabieten, en van de kinderen Ammons, en van de Filistijnen, en van de Amalekieten.
12 Ook sloeg Abisai, de zoon van Zeruja, de Edomieten in het Zoutdal, achttien duizend.
13 En hij leide bezetting in Edom, zodat al de Edomieten Davids knechten werden; en de HEERE behoedde David overal, waar hij heenging.
14 Alzo regeerde David over gans Israel, en hij deed zijn gansen volke recht en gerechtigheid.
15 Joab nu, de zoon van Zeruja, was over het heir; en Josafat, de zoon van Ahilud, was kanselier;
16 En Zadok, de zoon van Ahitub, en Abimelech, de zoon van Abjathar, waren priesters, en Sausa schrijver;
17 En Benaja, de zoon van Jojada, was over de Krethi en Plethi; maar de zonen van David waren de eersten aan de hand des konings.

In het vorige hoofdstuk hadden wij een bericht van Davids Godsvrucht en gebed, nu volgt hier onmiddellijk wat redelijkerwijs verwacht kan worden, een bericht namelijk van zijn voorspoed, want aan hen, die eerst het koninkrijk Gods en zijn gerechtigheid zoeken, zullen andere dingen worden toegeworpen, in zoverre God het goed voor hen oordeelt. Hier is

I. Zijn voorspoed buitenslands: Hij bracht de Filistijnen ten onder, vers 1 , sloeg de Moabieten, vers 2, de koning van Zoba, vers 3, 4, , de Syriërs vers 6-8, , maakte de koning van Hamath schatplichtig, vers 9-11, en de Edomieten, vers 12, 13.

II. Zijn voorspoed binnenslands. Zijn hof en zijn koninkrijk bloeiden, vers 14-17. Van dit alles hebben wij tevoren reeds bericht gehad in 2 Samuël 8.

Kronieken 18:1-8

"Na dezen", zegt vers 1, heeft David deze grote krijgsbedrijven verricht. Na de lieflijke gemeenschap, die hij geoefend heeft met God en waarvan wij in het vorige hoofdstuk gelezen hebben, ging hij voort met zijn werk met buitengewone kracht en moed, "overwinnende en opdat hij overwonne".

Aldus heeft Jakob na zijn visioen zijn voeten opgeheven, Genesis 29:1.

Over deze overwinningen hebben wij tevoren gesproken, nu zullen wij slechts opmerken:

1. Zij, die lang vijanden zijn geweest van het Israël Gods, zullen ten laatste nedergeworpen worden. De Filistijnen hadden gedurende eeuwen Israël gekweld, maar nu "heeft David hen ten ondergebracht", vers 1.

Alle Hem tegenstaande "heerschappij, kracht en macht" zullen aan het einde des tijds door de Zone Davids teniet gedaan worden, en de onverzoenlijkste vijanden zullen voor Hem vallen.

2. Zodanig is de wisselvalligheid, het ongestadige van deze wereld, dat mensen dikwijls hun rijkdom en macht verliezen, als zij denken haar te zullen bevestigen. Hadar-ezer werd geslagen, "toen hij heentoog om zijn hand te stellen", vers 3, dat is (naar de Engelse overzetting) toen hij heentoog om zijn heerschappij te vestigen.

3. Een paard is *ijdel of leugenachtig tot behoudenis*, zei David, Psalm 33:17, en hij schijnt te geloven wat hij gezegd heeft, want hij "ontzenuwde al de wagenpaarden", vers 4. Vast besloten zijnde er niet op te vertrouwen, Psalm 20:8, wilde hij ze niet gebruiken.

4. De vijanden van Gods kerk worden dikwijls ten verderve gebracht door elkaar te helpen, vers 5. De Syriërs van Damascus werden geslagen toen zij Hadar-ezer te hulp kwamen.

Hand aan hand zullen de bozen niet slechts niet onschuldig zijn, dat is niet ongestraft blijven, maar er door vergaderd worden "als garven tot de dorsvloer", Micha 4:11,12.

5. "Het vermogen des zondaars" blijkt soms "weggelegd voor de rechtvaardige". De Syriërs brachten geschenken, vers 6.

Hun gouden schilden en hun koper werden naar Jeruzalem gebracht, vers 7, 8.

Gelijk de tabernakel gebouwd werd van de roof van de Egyptenaren, zo werd de tempel gebouwd van de roof van andere heidense volken. Een gelukkig voorteken van het deel, dat de heidenen zullen hebben in de Evangeliekerk.

1 Kronieken 18:9-17

Laat ons hier leren:

1. Dat het in ons belang is diegenen tot onze vrienden te maken, met wie God is. De koning van Hamath, van Davids grote voorspoed horende, zond zijn zoon om hem geluk te wensen en zijn gunst te winnen door een zeer belangrijk geschenk vers 9, 10.

Het is tevergeefs om met de Zone Davids te strijden en daarom: "Kust de Zoon, opdat Hij niet toorne". Laat de koningen en richters van de aarde, en ook alle mindere lieden, verstandig handelen, zich laten tuchtigen, dat is: zich laten onderrichten.

De geschenken, die wij Hem moeten brengen, bestaan niet zoals hier in "gouden en zilveren vaten" (diegenen zullen Hem welkom wezen, die niet bij machte zijn zulke geschenken te brengen, omdat zij ze niet hebben), maar in ons hart en onze warme liefde, in onszelf, geheel onszelf, deze moeten wij als levende offeranden tot Hem brengen.

2. Dat wij met hetgeen, waar God ons mee zegent, Hem moeten eren. David heeft de geschenken van zijn vrienden, zowel als de roof van zijn vijanden, "de Heere geheiligd", vers 11, dat is: hij legde ze op voor het bouwen en verrijken van de tempel. Datgene is in waarheid en op liefelijke wijze het onze, hetwelk wij de Heere gewijd hebben en gebruiken tot Zijn eer. Laat "onze koophandel en ons hoerenloon de Heere heilig zijn", Jesaja 23:18.

3. Dat zij, die God medenemen overal waar zij heengaan, verwachten kunnen voorspoedig te zijn en waar zij ook heengaan bewaard te zullen worden.

Het was tevoren gezegd, in vers 6, en nu wederom hier in vers 13, dat "de Heere David behoedde overal waar hij heenging". Diegenen zijn altijd onder het oog van God, die hun ogen altijd op God gericht houden.

4. God geeft de mensen macht, niet opdat zij er een groot aanzien door zullen hebben maar opdat zij er goed mee doen zullen. Toen David over geheel Israël regeerde "deed hij zijn gehele volk recht en gerechtigheid", en beantwoordde aldus aan het doel van zijn verheffing.

Hij was niet zo ijverig bezig met zijn veroveringen buitenslands, dat hij er de bedeling des rechts door verwaarloosde in het eigen land.

Hierin diende hij de doeleinden van het rijk van de voorzienigheid en van die God die "gezeten is op de troon, richtende gerechtigheid", Psalm 9:5, en zo was hij een uitnemend type van de Messias, "de scepter van wiens koninkrijk een scepter is van de rechtmatigheid."

HOOFDSTUK 19

1 En het geschiedde na dezen, dat Nahas, de koning der kinderen Ammons, stierf, en zijn zoon werd koning in zijn plaats.
2 Toen zeide David: Ik zal weldadigheid doen aan Hanun, den zoon van Nahas; want zijn vader heeft weldadigheid aan mij gedaan. Daarom zond David boden, om hem te troosten over zijn vader. Toen de knechten van David in het land der kinderen Ammons tot Hanun kwamen, om hem te troosten,
3 Zo zeiden de vorsten der kinderen Ammons tot Hanun: Eert David uw vader in uw ogen, omdat hij troosters tot u gezonden heeft? Zijn niet zijn knechten tot u gekomen, om te doorzoeken, en om om te keren, en om het land te verspieden?
4 Daarom nam Hanun de knechten van David, en hij beschoor hen, en sneed hun klederen half af tot aan de heupen, en liet hen henengaan.
5 Zij nu gingen henen, en men boodschapte David van deze mannen; en hij zond hun tegemoet; want die mannen waren zeer beschaamd. De koning dan zeide: Blijft te Jericho, totdat ulieder baard weder gewassen zij; komt dan wederom.
6 Toen de kinderen Ammons zagen, dat zij zich stinkende gemaakt hadden bij David, zo zond Hanun en de kinderen Ammons duizend talenten zilvers, om zich wagenen en ruiters te huren uit Mesopotamie, en uit Syrie-maacha, en uit Zoba;
7 Zodat zij zich huurden twee en dertig duizend wagenen; en de koning van Maacha en zijn volk kwamen en legerden zich voor Medeba; ook vergaderden de kinderen Ammons uit hun steden, en zij kwamen ten strijde.
8 Toen het David hoorde, zo zond hij Joab en het ganse heir met de helden.
9 Als de kinderen Ammons uitgetogen waren, zo stelden zij de slagorde voor de poort der stad; maar de koningen, die gekomen waren, die waren bijzonder in het veld.
10 Toen Joab zag, dat de spits der slagorde van voren en van achteren tegen hem was, zo verkoos hij enigen uit alle uitgelezenen in Israel, en hij stelde hen in orde tegen de Syriers aan.
11 En het overige des volks gaf hij in de hand van zijn broeder Abisai, en zij stelden hen in orde tegen de kinderen Ammons aan.
12 En hij zeide: Indien mij de Syriers te sterk worden, zo zult gij mij komen verlossen; en indien de kinderen Ammons u te sterk worden, zo zal ik u verlossen.
13 Wees sterk, en laat ons sterk zijn voor ons volk, en voor de steden onzes Gods; de HEERE nu doe, wat goed is in Zijn ogen.
14 Toen naderde Joab en het volk, dat bij hem was, ten strijde voor het aangezicht der Syriers; en zij vloden voor zijn aangezicht.
15 Toen de kinderen Ammons zagen, dat de Syriers vloden, zo vloden zij ook voor het aangezicht van Abisai, zijn broeder, en zij kwamen in de stad; en Joab kwam te Jeruzalem.
16 Als de Syriers zagen, dat zij voor het aangezicht van Israel geslagen waren, zo zonden zij boden, en brachten de Syriers uit, die aan gene zijde der rivier woonden; en Sofach, de krijgsoverste van Hadar-ezer, toog voor hun aangezicht heen.
17 Toen het David werd aangezegd, zo vergaderde hij gans Israel, en hij toog over de Jordaan, en hij kwam tot hen, en hij stelde de slagorde tegen hen. Als David de slagorde tegen de Syriers gesteld had, zo streden zij met hem.
18 Doch de Syriers vloden voor het aangezicht van Israel, en David versloeg van de Syriers zeven duizend wagenen, en veertig duizend mannen te voet; daartoe doodde hij Sofach, den krijgsoverste.

19 Toen de knechten van Hadar-ezer zagen, dat zij geslagen waren, voor het aangezicht van Israel, zo maakten zij vrede met David, en dienden hem; en de Syriers wilden de kinderen Ammons niet meer verlossen.

Hier wordt de geschiedenis herhaald van Davids oorlog met de Ammonieten en hun bondgenoten, de Syriërs, en de overwinning, die hij over hen heeft behaald, die wij in 2 Samuel 10 gelezen hebben, juist zoals zij hier wordt verhaald. Hier is:

I. Davids beleefdheid jegens de koning van Ammon door hem een gezantschap van rouwbeklag te zenden bij gelegenheid van de dood zijns vaders, vers 1.2.

II. Zijn grove onbeleefdheid jegens David in de beledigende behandeling van zijn gezanten vers 3, 4.

III. Davids rechtvaardige toorn dieswege en de oorlog, die uitbrak als gevolg ervan, waarin de Ammonieten staatkundig te werk gingen, door zich van hulp van de Syriërs te verzekeren, vers 6. 7.

Joab handelde kloekmoedig, vers 8-13, en Israël behaalde de overwinning vers 14-19.

Kronieken 19:1-5

Laat ons hier opmerken:

1. Dat het Godvruchtigen betaamt goede buren te wezen, en inzonderheid dankbaar te wezen. David wil achting betonen aan Hanun, omdat hij zijn buurman is, en de Godsdienst leert ons beleefd en vriendelijk te zijn jegens allen, alle mensen te eren, en bereid te zijn om vriendelijke diensten te betonen aan hen in wier midden wij wonen, en hiervoor moet het verschil van Godsdienst geen hinderpaal zijn.

Maar behalve dat: David gedenkt aan de weldadigheid, die zijn vader hem had bewezen. Zij, die vriendelijkheid ontvangen hebben, moeten haar vergelden, van hun zijde vriendelijkheid geven naar zij er het vermogen en de gelegenheid toe hebben, die haar van de ouders ontvangen hebben, moeten haar vergelden aan de kinderen, als de ouders er niet meer zijn.

2. Dat, naar het spreekwoord van de ouden "van de goddelozen goddeloosheid voortkomt," 1 Samuel 24:14.

Een dwaas spreekt dwaasheid en eens gierigaards gehele gereedschap is kwaad, "om de ellendigen te verderven met valse redenen, en het recht, als de arme spreekt", Jesaja 32:6, 7.

Zij, die slecht zijn en zelf kwaad voorhebben, zijn geneigd tot achterdocht, en zullen anderen zonder oorzaak van kwaad verdenken. Hanuns knechten opperden de mening dat Davids gezanten spionnen waren, alsof zo groot en machtig een man, als David was, het nodig had zo min een daad te doen.

Indien hij vijandige bedoelingen had jegens de Ammonieten, hij zou er open en rond voor kunnen uitkomen, geen bedrieglijke handelingen behoeven te plegen, of alsof een man van zo grote deugd en eer zo iets laags willen doen. Maar Hanun luisterde naar de inblazing en, tegen het volkenrecht, deed hij Davids gezanten een schandelijke behandeling aan.

3. Meesters behoren hun dienaren te beschermen en hun de grootste deelneming te betonen, indien hun in hun dienst schade of nadeel wordt berokkend.

Dat deed David voor zijn gezanten, vers 5, en dat zal Christus doen voor Zijn dienstknechten, en laat alle heren aldus hun dienstknechten recht en gelijk doen.

1 Kronieken 19:6-19

Wij kunnen hier zien:

1. Hoe het hart van de zondaren, die ten verderve zijn getekend, verhard wordt tot hun verderf. De kinderen Ammons zagen dat zij "zich stinkende hadden gemaakt bij David", vers 6, en toen zouden zij verstandig hebben gehandeld zo zij vredesvoorwaarden begeerd hadden, zich hadden verootmoedigd en volkomen voldoening hadden aangeboden voor de belediging, die zij hem hadden aangedaan, te meer, daar zij zich niet alleen slinkende hadden gemaakt bij David, maar zich ook strafbaar hadden gemaakt in het oog van de rechtvaardige God, die de Koning is van de volken en het geschonden volkenrecht zal straffen. Maar inplaats hiervan bereidden zij zich ten oorlog, en aldus brachten zij door Davids hand de verwoesting over zich, die David niet voor hen bedoeld had.

2. Hoe de moed van dappere mannen verhoogd en versterkt wordt door moeilijkheden. Toen Joab zag dat de spits van de slagorde van voren en van achteren tegen hem was, vers 10, heeft hij, inplaats van aan een aftocht te denken, zijn vastberadenheid verdubbeld en, zijn leger niet kunnende verdubbelen, heeft hij het verdeeld, en niet alleen als een dapper, kloekmoedig man gesproken, maar gehandeld als een man van grote tegenwoordigheid van geest, toen hij zich omsingeld zag.

Hij kwam met zijn broeder overeen om elkaar, zo het nodig was, te hulp te komen, vers 12, wekte zichzelf en de andere bevelhebbers op om, ieder op zijn post, krachtig te handelen met het oog op de eer en de heerlijkheid Gods en het welzijn van hun land, en toen liet hij de uitkomst over aan God: "de Heere nu doe wat goed is in Zijn ogen."

3. Hoe ijdel de grootste kunst en kracht zijn tegenover gerechtigheid en billijkheid. De Ammonieten spanden alle krachten in, brachten een zo goed mogelijke krijgsmacht te velde, en handelden met het grootste beleid, maar een slechte zaak hebbende en handelende in verdediging van onrecht, hielp hun kracht noch beleid en moesten zij het onderspit delven. Het recht zal ten laatste zegevieren.

4. Hoe doelloos het is voor hen, die God niet aan hun zijde hebben, om zich weer te verzamelen en te versterken. Hoewel de Syriërs geen eigenlijk belang hadden bij de zaak en slechts als gehuurde hulptroepen van de Ammonieten dienden, achtten zij zich toch verplicht om, toen zij geslagen waren, hun verloren eer te herwinnen, en daarom riepen zij de hulp in van de Syriërs aan de andere kant van de Eufraat maar tevergeefs, zij *vloden voor het aangezicht Israëls*, vers 18.

Zij verloren zeven duizend man die in 2 Samuel 10:18 gezegd worden de mannen te zijn van zevenhonderd wagenen want gelijk thans op een oorlogsschip tien man aangewezen worden voor een kanon, zo werden toen tien man aangewezen voor een wagen.

5. Als zij, die "zich mengen in een twist die hun niet aangaat", bemerken dat zij dit tot hun eigen schade en nadeel gedaan hebben, dan doen zij wel met ten laatste wijsheid te leren en er zich niet verder in te mengen. Bevindende dat Israël aan de overwinnende zijde was, hebben de Syriërs niet alleen hun verbond met de Ammonieten verbroken, maar zij wilden hen voortaan niet meer helpen, vers 19.

Zij *maakten vrede met David, en dienden hem*. Laat hen, die zich tevergeefs verzet hebben tegen God, aldus wijs handelen voor zichzelf en spoedig welgezind jegens Hem zijn, terwijl zij nog met Hem op de weg zijn. Laat hen Hem dienen, want zij moeten wel zien dat zij verloren zijn zo zij Zijn vijanden zijn.

HOOFDSTUK 20

1 Het geschiedde nu ten tijde van de wederkomst des jaars, ten tijde als de koningen uittrokken, zo voerde Joab de heirkracht, en hij verdierf het land der kinderen Ammons; en hij kwam, en belegerde Rabba; maar David bleef te Jeruzalem. En Joab sloeg Rabba, en verwoestte ze.
2 En David nam de kroon huns konings van zijn hoofd, en hij bevond haar in gewicht een talent gouds, en daar was edelgesteente aan; en zij werd op Davids hoofd gezet, en hij voerde zeer veel roofs uit de stad.
3 Hij voerde ook al het volk uit, dat daarin was, en hij zaagde ze met de zaag, en met ijzeren dorswagens, en met bijlen; en alzo deed David aan al de steden der kinderen Ammons. Toen keerde David wederom met al het volk naar Jeruzalem.
4 En het geschiedde daarna, als de krijg met de Filistijnen te Gezer opstond, toen sloeg Sibchai, de Husathiet, Sippai, die van de kinderen van Rafa was; en zij werden ten ondergebracht.
5 Daarna was er nog een krijg tegen de Filistijnen, en Elhanan, de zoon van Jair, versloeg Lachmi, den broeder van Goliath, den Gethiet, wiens spieshout was als een weversboom.
6 Daarna was er nog een krijg te Gath; en daar was een zeer lang man, en zijn vingeren waren zes en zes, vier en twintig, en hij was ook van Rafa geboren;
7 En hij hoonde Israel, maar Jonathan, de zoon van Simea, den broeder van David, versloeg hem.
8 Dezen waren van Rafa geboren te Gath; en zij vielen door de hand van David, en door de hand zijner knechten.

Hier hebben wij een herhaling van de geschiedenis van Davids oorlogen:

I. Met de Ammonieten, en de inneming van Rabba, vers 1-3

II. Met de reuzen van de Filistijnen, vers 4-8.

Kronieken 20:1-3

Hoe het leger van de Ammonieten en hun bondgenoten verslagen werd te velde, lazen wij in de vorige hoofdstukken. Hier hebben wij de verwoesting van Rabba, de hoofdstad huns rijke, vers 1, het plaatsen van de kroon huns konings op Davids hoofd, vers 2, en de grote strengheid, waarmee gehandeld werd jegens het volk, vers 3. Wij hadden er een uitvoerig bericht van in 2 Samuel 11 en 12, en wij moeten hierbij wel gedenken dat, terwijl Joab Rabba belegerde, David in die grote zonde is gevallen in de zaak van Uria.

Maar het is opmerkelijk dat hoewel het overige van de geschiedenis herhaald wordt, die zaak stilzwijgend wordt voorbijgegaan, slechts een wenk, een aanduiding er van wordt gegeven in die woorden: *maar David bleef te Jeruzalem*, dat hier als in een tussenzin ligt.

Indien hij uitgegaan was met zijn leger, hij zou die verzoeking uit de weg zijn geweest, maar toegevende aan gemakzucht, viel hij in onkuisheid.

Gelijk nu het verhalen van de zonde waarin David gevallen is, een voorbeeld is van de onpartijdigheid en trouw van de gewijde schrijvers, zo is het niet herhalen er van, nu er gelegenheid was om er nogmaals van te spreken, bedoeld om ons te leren dat, hoewel er een goede, rechtmatige aanleiding kan zijn om van de fouten en misdragingen van anderen te spreken, wij er toch geen behagen in moeten scheppen om ze te herhalen. Dat moet altijd beschouwd worden als een onaangenaam onderwerp, dat wij wel niet kunnen vermijden om soms te ontmoeten, maar waarbij wij toch niet gaarne moeten verwijlen, evenmin als wij het aangenaam zouden vinden om een mesthoop op te rakelen. Als wij van personen of zaken geen goed kunnen zeggen, dan is het het best om er maar niets van te zeggen.

1 Kronieken 20:4-8

De Filistijnen waren bijna ten onder gebracht, Hoofdstuk 18:1 ,

maar gelijk in de verdelging van de Kanaänieten door Jozua de Enakieten het laatst tenonder werden gebracht, Jozua 11:21, zo werden ook in de oorlog tegen de Filistijnen de reuzen van Gath het laatst onderworpen.

In de strijd tussen genade en bederf zijn er sommige zonden, die, evenals deze reuzen, zeer lang stand houden, en niet zonder grote moeite en een langdurige worsteling overmeesterd kunnen worden, maar het oordeel zal ten laatste uitgebracht worden tot overwinning.

Merk op:

1. Nooit lezen wij van reuzen onder de Israëlieten, zoals wij van reuzen lezen onder de Filistijnen, de reuzen van Gath, maar geen reuzen van Jeruzalem.

De groei van Gods planten is in nuttigheid, niet in omvang. Zij, die begeren ellen tot hun lengte toe te doen, bedenken niet dat dit hen slechts zoveel te meer log en lomp zou maken. In de weegschaal van het heiligdom weegt David veel zwaarder dan Goliath.

2. Hoewel Davids knechten mannen waren van gewone statuur, waren zij de reuzen van Gath toch te sterk in elke strijd, omdat zij God aan hun zijde hadden, die er behagen in schept de hoge ogen van de mensen te vernederen en de reuzen, die op de aarde zijn te beteugelen of te verdelgen, zoals Hij het vanouds gedaan heeft door de zondvloed hoewel zij mannen van naam waren. Laat de vrienden van de kerk nooit ontmoedigd worden door de macht en kracht en hoogmoed van de vijanden van de kerk. Wij behoeven de grote mannen, die tegen ons zijn, niet te vrezen zolang de grote God voor ons is. Wat zal een vinger meer aan iedere hand of een teen meer aan elken voet uitmaken in de strijd met de Almacht?

3. Deze reus hoonde Israël, vers 7, en zijn onbeschoftheid kwam hem duur te staan. Niemand is duidelijker getekend voor het verderf, dan zij die God en Zijn Israël smaden. God zal grote dingen doen, veeleer dan toe te laten dat de vijand zich trots zal houden, Deuteronomium 32:27.

Evenals de overwinningen van David zijn ook de overwinningen van de Zone Davids gradueel. Wij "zien nog niet dat Hem alle dingen onderworpen zijn", maar weldra zal dit gezien worden, en dan zal ook de dood, de laatste vijand, evenals deze reuzen overwonnen zijn.

HOOFDSTUK 21

1 Toen stond de satan op tegen Israel, en hij porde David aan, dat hij Israel telde.
2 En David zeide tot Joab en tot de oversten des volks: Gaat heen, telt Israel van Ber-seba tot Dan toe, en brengt hen tot mij, dat ik hun getal wete.
3 Toen zeide Joab: De HEERE doe tot Zijn volk, gelijk zij nu zijn, honderdmaal meer; zijn zij niet allen, o mijn heer koning, mijn heer tot knechten? Waarom verzoekt mijn heer dit? Waarom zou het Israel tot schuld worden?
4 Doch het woord des konings nam de overhand tegen Joab; derhalve toog Joab uit, en hij doorwandelde gans Israel; daarna kwam hij weder te Jeruzalem.
5 En Joab gaf David de som van het getelde volk; en gans Israel was elfhonderd duizend man, die het zwaard uittrokken, en Juda vierhonderd duizend, en zeventig duizend man, die het zwaard uittrokken.
6 Doch Levi en Benjamin telde hij onder dezelve niet; want des konings woord was Joab een gruwel.
7 En deze zaak was kwaad in de ogen Gods; daarom sloeg Hij Israel.
8 Toen zeide David tot God: Ik heb zeer gezondigd, dat ik deze zaak gedaan heb; maar neem toch nu de misdaad Uws knechts weg, want ik heb zeer zottelijk gehandeld.
9 De HEERE nu sprak tot Gad, den ziener van David, zeggende:
10 Ga heen, en spreek tot David, zeggende: Aldus zegt de HEERE: Drie dingen leg Ik u voor; kies u een uit die, dat Ik u doe.
11 En Gad kwam tot David, en zeide tot hem: Zo zegt de HEERE: Neem u uit:
12 Of drie jaren honger, of drie maanden verteerd te worden voor het aangezicht uwer wederpartij, en dat het zwaard uwer vijanden u achterhale; of drie dagen het zwaard des HEEREN, dat is, de pestilentie in het land, en een verdervenden engel des HEEREN in al de landpalen van Israel? Zo zie nu toe, wat antwoord ik Dien zal wedergeven, Die mij gezonden heeft.
13 Toen zeide David tot Gad: Mij is zeer bange; laat mij toch in de hand des HEEREN vallen; want Zijn barmhartigheden zijn zeer vele, maar laat mij in de hand der mensen niet vallen.
14 De HEERE dan gaf pestilentie in Israel; en er vielen van Israel zeventig duizend man.
15 En God zond een engel naar Jeruzalem, om die te verderven; en als hij haar verdierf, zag het de HEERE, en het berouwde Hem over dat kwaad; en Hij zeide tot den verdervenden engel: Het is genoeg, trek nu uw hand af. De engel des HEEREN nu stond bij den dorsvloer van Ornan, den Jebusiet.
16 Als David zijn ogen ophief, zo zag hij den engel des HEEREN, staande tussen de aarde en tussen den hemel, met zijn uitgetrokken zwaard in zijn hand, uitgestrekt over Jeruzalem; toen viel David, en de oudsten, bedekt met zakken, op hun aangezichten.
17 En David zeide tot God: Ben ik het niet, die gezegd heb, dat men het volk tellen zou? Ja, ik zelf ben het, die gezondigd en zeer kwalijk gehandeld heb; maar deze schapen, wat hebben die gedaan? O HEERE, mijn God, dat toch Uw hand tegen mij, en tegen het huis mijns vaders zij, maar niet tegen Uw volk ter plage.
18 Toen zeide de engel des HEEREN tot Gad, dat hij David zeggen zou, dat David zou opgaan, om den HEERE een altaar op te richten op den dorsvloer van Ornan, den Jebusiet.
19 Zo ging dan David op naar het woord van Gad, dat hij in den Naam des HEEREN gesproken had.
20 Toen zich Ornan wendde, zo zag hij den engel; en zijn vier zonen, die bij hem waren, verstaken zich; en Ornan dorste tarwe.

21 En David kwam tot Ornan; en Ornan zag toe, en zag David; zo ging hij uit den dorsvloer, en boog zich neder voor David, met het aangezicht ter aarde.
22 En David zeide tot Ornan: Geef mij de plaats des dorsvloers, dat ik op dezelve den HEERE een altaar bouwe; geef ze mij voor het volle geld, opdat deze plage opgehouden worde van over het volk.
23 Toen zeide Ornan tot David: Neem ze maar henen, en mijn heer de koning doe wat goed is in zijn ogen; zie, ik geef deze runderen tot brandofferen, en deze sleden tot hout, en de tarwe tot spijsoffer; ik geef het al.
24 En de koning David zeide tot Ornan: Neen, maar ik zal het zekerlijk kopen voor het volle geld; want ik zal voor den HEERE niet nemen wat uw is, dat ik een brandoffer om niet offere.
25 En David gaf aan Ornan voor die plaats zeshonderd gouden sikkelen van gewicht.
26 Toen bouwde David aldaar den HEERE een altaar, en hij offerde brandofferen en dankofferen. Als hij den HEERE aanriep, zo antwoordde Hij hem door vuur uit den hemel, op het brandofferaltaar.
27 En de HEERE zeide tot den engel, dat hij zijn zwaard weder in zijn schede steken zou.
28 Ter zelfder tijd, toen David zag, dat de HEERE hem geantwoord had op den dorsvloer van Ornan, den Jebusiet, zo offerde hij aldaar;
29 Want de tabernakel des HEEREN, dien Mozes in de woestijn gemaakt had, en het altaar des brandoffers, was te dier tijd op de hoogte te Gibeon.
30 David nu kon niet heengaan voor hetzelve, om God te zoeken; want hij was verschrikt voor het zwaard van den engel des HEEREN.

Gelijk in deze herhaling geen melding wordt gemaakt van Davids zonde in de zaak van Uria, zo wordt ook geen melding gemaakt van de rampen in zijn gezin, die er op gevolgd zijn: geen woord van Absaloms rebellie, noch van die van Seba. Maar Davids zonde in het volk te tellen wordt hier verhaald, omdat in de verzoening, gedaan voor die zonde, een aanduiding is gegeven van de plek gronds, waarop de tempel gebouwd moest worden. Hier is:

I. Davids zonde in Joab te dwingen het volk te gaan tellen, vers 1-4..

II. Davids leedwezen over hetgeen hij gedaan had, zodra hij er het zondige van inzag, vers 5-8.

III. Het treurige dilemma (of liever trilemma), waarvoor hij gesteld werd, toen hij kiezen moest op wat wijze hij voor die zonde gestraft moest worden met welke roede hij geslagen zou worden, vers 9-13.

IV. De ontzettende verwoesting, die aangericht werd in het land door de pestilentie, en hoe Jeruzalem er ternauwernood aan ontkomen is om er door ontvolkt te worden, vers 14-16.

V. Davids berouw en zijn offerande bij die gelegenheid, en hoe de plaag toen ophield, vers 17-30.

Deze aangrijpend treurige geschiedenis hebben wij gelezen in 2 Samuel 24, en haar toen overdacht.

Kronieken 21:1-6

Het volk te tellen was geen slechte zaak, zou men zo denken.

Waarom zou de herder het getal van zijn schapen niet kennen, Spreuken 27:23.

Maar God ziet niet zoals de mens ziet. Het is duidelijk dat het verkeerd was van David om dit te doen, en dat het God zeer tot toorn heeft verwekt, omdat hij het deed in de hoogmoed van zijn hart, en er is geen zonde, waarin meer tegenspraak is met God en die dus ook beledigender voor Hem is, dan hoogmoed. Dat was Davids zonde, hij alleen moet er de schuld van dragen, maar nu wordt ons hier gezegd:

I. Hoe ijverig werkzaam de verzoeker er in was, vers 1. *De satan stond op tegen Israël en porde David aan* om het te doen. In 2 Samuel 24:1 wordt gezegd: "de toorn des Heeren voer voort te ontsteken tegen Israël", en "hij porde David aan" om het te doen.

De rechtvaardige oordelen Gods moeten erkend en opgemerkt worden zelfs in de zonden en ongerechtigheid van de mensen. Wij zijn er zeker van, dat God de werker niet is van zonde, Hij ‘verzoekt niemand’, als er dus gezegd is dat Hij er David toe aanporde, dan moet dit verklaard worden door hetgeen hier te kennen wordt gegeven namelijk dat Hij om wijze en heilige doeleinden de duivel toeliet het te doen. Hier kunnen wij die onreine stroom nasporen tot aan zijn oorsprong.

1. Dat Satan, de vijand van God en van alle goed, "opstaat tegen Israël", is niet vreemd. Wat hij te doen heeft, is de kracht te verzwakken het getal te verminderen, de glans van de heerlijkheid te doen tanen van Gods Israël welks gezworen vijand en tegenstander hij is. Maar:

2. Dat hij David, de man naar Gods hart kon overhalen om een slechte daad te doen, daarover kan men zich wèl verwonderen. Men zou gedacht hebben dat hij een was dergenen die de boze niet vat. Neen, totdat zij in de hemel komen, wordt het aan de beste heiligen verboden zich buiten het bereik van Satans verzoekingen te geloven.

Welke maatregelen nu heeft Satan genomen toen hij Israël kwaad wilde berokkenen? Hij heeft God niet tegen hen opgehitst om hen te verslinden zoals hij Hem tegen Job heeft opgehitst, Hoofdstuk 2:3 , maar hij heeft David de beste vriend die zij hadden, aangepord om hen te tellen, daarmee dus God te beledigen en alzo Hem tegen hen te stellen.

De duivel doet ons meer kwaad door ons te verzoeken tot zonde dan door ons bij God te beschuldigen. Hij verderft de mensen niet dan door hun eigen handen. Het grootste kwaad dat hij van de kerke Gods doen kan is, de oversten of opzieners van de kerk tot hoogmoed te verleiden, want niemand kan beseffen hoe noodlottig de gevolgen zijn van die zonde in allen maar inzonderheid in de opzieners de bestuurders van de kerk. Doch gij niet alzo! Lukas 22:26.

II. Joab was de persoon, die ervoor gebruikt werd. Hij was een bekwaam en ijverig man voor publieke zaken, maar hiertoe moest hij bepaald gedwongen worden, en hij deed het de uitersten tegenzin.

1. Hij bracht er een vertoog tegen in, eer hij er mee begon. Niemand was ijveriger en voortvarender dan hij voor hetgeen werkelijk strekte tot eer van de koning of het welzijn des rijke, maar van dit werk zou hij gaarne voor verontschuldigd gehouden willen worden. Want:

a. Het was een onnodige zaak, er bestond volstrekt geen behoefte aan. God had beloofd hen te vermenigvuldigen, en aan de vervulling dier belofte behoefde hij niet te twijfelen. Zij waren allen zijn knechten, en hun trouw en genegenheid behoefde hij niet in twijfel te trekken. Hun getal was zijn kracht zoveel als hij het slechte kon begeren.

b. Het was ook een gevaarlijke zaak. Door dit te doen kon het Israël tot schuld worden en Gods toorn tegen hen doen ontsteken. Joab begreep dit maar David zag het niet in. Die het meest geleerd zijn in de wetten Gods, hebben niet altijd het beste inzicht omtrent de toepassing dier wetten.

2. Joab was de zaak volkomen moede nog eer hij haar geheel volbracht had, want des konings woord was Joab een gruwel, vers 6.

Er was een tijd, toen alles "wat de koning David gedaan had goed was in de ogen des gehele volks", 2 Samuel 3:26, maar nu was er een algemene ontevredenheid over deze orders hetgeen Joabs afkeer er van versterkte, zodat hij, hoewel de uitkomst van deze telling werkelijk zeer groot was, de moed niet had om haar te voltooien, maar twee stammen ongeteld liet, vers 5, 6, twee aanzienlijke stammen, die van Levi en Benjamin.

Misschien was hij ook niet zeer nauwkeurig in het tellen van de overigen, omdat hij het zonder enig genoegen deed, hetgeen een oorzaak kan zijn van het verschil in de getallen hier en in 2 Samuel 24:9.

1 Kronieken 21:7-17

David bevindt zich hier onder de roede, omdat hij het volk geteld had, de tuchtroede die de dwaasheid uitdrijft, welke in het hart gebonden is, de dwaasheid van de hoogmoed. Laat ons kortelijk opmerken:

I. Hoe hij getuchtigd werd. Als Godsliefste kinderen verkeerd doen, moeten zij verwachten er voor te zullen boeten.

1. Er wordt hem te verstaan gegeven dat God misnoegd is, en dat baart aan zo Godvruchtig een man als David was, geen kleine onrust, vers 7.

God merkt de zonden Zijns volks op, en is er misnoegd over, en geen zonde mishaagt Hem meer dan hoogmoed des harten, ook is er voor een Godvruchtige ziel niets meer vernederend en smartelijk, dan zich onder Gods misnoegen te zien.

2. Het wordt hem in de keus gelaten of hij gestraft wil worden door oorlog, hongersnood of pestilentie, want gestraft moet hij worden, en wel door een van deze. Ter van zijn grotere vernedering wordt hij aldus in de engte gedreven zodat het hem zeer bange is, en de verschrikking van alle drie deze oordelen heeft hij ongetwijfeld voor ogen, terwijl hij er over nadenkt welke van de drie hij kiezen zal.

3. Hij hoort van zeventig duizend van zijn onderdanen, die binnen weinige uren gedood zijn door de pestilentie, vers 14.

Hij was hoogmoedig op de menigte zijns volks, maar de Goddelijke gerechtigheid nam maatregelen om hun aantal te verminderen.

Rechtvaardig wordt ons datgene ontnomen, verzwakt, of bitter voor ons gemaakt, waar wij ons op verhovaardigd hebben.

David wil het volk geteld hebben: "brengt het getal tot mij, dat ik hun getal wete", zegt hij. Maar nu telt God hen naar een andere wijze, telt hen ten zwaarde, Jesaja 65:12.

En er werd aan David een ander getal van hen gebracht, een getal, dat meer tot zijn beschaming is dan het andere tot zijn voldoening was, het getal van de verslagenen, namelijk, een zwarte sterftelijst, die nadelig opweegt tegen zijn monsterrol.

4. Hij ziet de verderfengel met zijn uitgetrokken zwaard, uitgestrekt over Jeruzalem, vers 16.

Dit moest wel zeer ontzettend voor hem wezen, daar het een zichtbare aanduiding was van de toorn des hemels, en de algehele verwoesting dreigde van de beminde stad.

Pestilentiën richten de grootste verwoestingen aan in de meest bevolkte plaatsen. Het zien van een engel, hoewel vreedzaam komende en met een vriendelijke boodschap, heeft zelfs helden doen sidderen, hoe vreeslijk moet dan het gezicht niet geweest zijn van een engel met een uitgetrokken

zwaard in zijn hand, een vlammend zwaard, zoals dat van de cherubim, dat zich omkeerde om de weg naar de boom des levens te bewaren! Terwijl wij onder de toorn Gods zijn, zijn de heilige engelen tegen ons gewapend, hoewel wij hen niet zien zoals David deze engel gezien heeft.

II. Hoe hij de kastijding droeg.

1. Hij deed een zeer boetvaardige belijdenis van zijn zonde en bad vurig, dat zij hem vergeven mocht worden, vers 8.

Nu erkent hij gezondigd te hebben, erg gezondigd te hebben, zeer kwalijk gehandeld te hebben, en hij smeekt dat, hoe hij er ook gekastijd voor moet worden, de ongerechtigheid er van toch mocht worden weggedaan.

2. Hij nam de straf aan van zijn ongerechtigheid: "dat toch Uw hand tegen mij en tegen het huis mijns vaders zij". Ik onderwerp mij aan de roede, alleen maar, laat mij de lijder zijn want ik ben de zondaar, mijns is het schuldige hoofd, waarop het zwaard gericht moet zijn."

3, Hij geeft zich over aan Gods barmhartigheid, (hoewel hij wist dat Hij toornig op hem was), en koesterde generlei harde gedachten van Hem.

Laat mij toch in de hand des Heeren vallen want Zijn barmhartigheden zijn zeer vele, vers 13.

Godvruchtige mensen denken goed van God, zelfs als Hij hen toornig aanziet. "Zo Hij mij doodde, toch zal ik op Hem betrouwen", Job 13:15.

4. Hij geeft een zeer tedere bezorgdheid te kennen voor het volk, het trof hem in het hart hen geplaagd te zien om zijn overtreding: "deze schapen, wat hebben die gedaan?"

1 Kronieken 21:18-30

Wij zien hier de twist geëindigd, op Davids berouw is God met hem verzoend. "Ik dank U, Heere! dat Gij toornig op mij geweest zijt, maar Uw toorn is afgekeerd."

1. De voortgang van de strafvoltrekking werd gestuit, vers 15.

Toen David berouw had van de zonde, heeft het Gode berouwd van het oordeel, en gebood Hij de verderfengel zijn hand af te trekken, en *zijn zwaard weer in zijn schede te steken*, vers 27.

2. Aan David wordt bevel gegeven om op de dorsvloer van Ornan een altaar op te richten, vers 18.

De engel gebood de profeet Gad om aan David dit bevel te brengen. Dezelfde engel, die in de naam Gods de krijg had gevoerd, is hier ijverig om het vredesverdrag tot stand te brengen, want engelen begeren de dodelijken dag niet. De engel zou die order aan David zelf hebben kunnen geven, maar hij verkoos het te doen door zijn ziener, ten einde het profetisch ambt te eren.

Zo werd de openbaring van Jezus Christus door de engel bekendgemaakt aan Johannes, en door deze aan de gemeenten. Het bevel aan David om een altaar te bouwen was een gezegend teken van verzoening, want zo God hem had willen doden, Hij zou hem niet bevolen hebben een offer te brengen, omdat Hij het niet van zijn handen zou hebben aangenomen.

3. Onmiddellijk sloot David met Ornan de koop van de dorsvloer, want hij wilde God niet dienen op kosten van anderen. Ornan heeft hem die edelmoediglijk om niet willen opstaan niet slechts uit inschikkelijkheid voor de koning maar omdat hij zelf "de engel gezien had", vers 20, wat hem zo verschrikte dat hij en zijn vier zonen zich verborgen, niet instaat zijnde om de glans van zijn heerlijkheid te dragen en bevreesd zijnde voor zijn uitgetrokken zwaard. Onder deze vrees was hij bereid alles te doen om verzoening tot stand te brengen.

Zij, die waarlijk de schrik des Heeren weten, zullen alles doen wat zij kunnen om in hun plaats de Godsdienst te bevorderen, alle methoden van verzoening volgen ten einde Gods toorn af te wenden.

4. God betuigde Zijn aanneming van Davids offer op dit altaar, Hij *antwoordde hem door vuur van de hemel*, vers 26.

Om te kennen te geven dat Gods toorn van hem was afgewend, viel het vuur, dat rechtvaardig op de zondaar had kunnen vallen, op het offer en verteerde het, en hierop werd het verdervende zwaard weer in de schede gestoken.

Zo is Christus zonde gemaakt, een vloek voor ons geworden, en behaagde het de Heere Hem te verbrijzelen, opdat God door Hem niet een verterend vuur voor ons zou zijn, maar een verzoend Vader.

5. Hij bleef offeranden offeren op dit altaar. Het koperen altaar, dat Mozes had gemaakt was te Gibeon, vers 29, en daar werden al de offers van Israël geofferd, maar David was zo verschrikt op

het gezicht van het zwaard des engels, dat hij "daarvoor niet kon heengaan om God te zoeken", vers 30.

De zaak vereiste spoed, want de plaag was begonnen. Aaron meest "haastelijk gaan" om verzoening te doen Numeri 16:46, 47.

En de zaak hier was niet minder dringend, zodat David geen tijd had om naar Gibeon te gaan, hij durfde ook de engel met zijn uitgetrokken zwaard over Jeruzalem niet laten, opdat de noodlottige slag niet gevallen zou zijn eer hij terugkwam.

En daarom heeft God, in Zijn teder mededogen voor hem, hem bevolen om aan die plaats een altaar te bouwen, vrijstelling verlenende van Zijn eigen wet betreffende een altaar, vanwege de nood van het ogenblik, en de offeranden aannemende, die op dit nieuwe altaar geofferd werden, hetwelk niet opgericht werd in minachting van dit altaar, maar in samenwerking er mede. Aan de symbolen van de eenheid werd niet zo vastgehouden als aan die eenheid zelf.

En toen de tegenwoordige benauwdheid voorbij was, bleef David (naar het schijnt) op dit altaar offeren zolang hij leefde, hoewel het altaar te Gibeon in stand bleef, want God had de offers aangenomen, die hier geofferd werden, vers 28.

Het is goed om bij de bediening te blijven, waarin wij de tekenen van Gods tegenwoordigheid hebben ervaren, bespeurd hebben dat Hij in waarheid met ons is. "Hier heeft God mij genadiglijk ontmoet, en daarom verwacht ik dat Hij mij ook nog verder hier zal ontmoeten."

HOOFDSTUK 22

1 En David zeide: Hier zal het huis Gods des HEEREN zijn, en hier zal het altaar des brandoffers voor Israel zijn.
2 En David zeide, dat men vergaderen zou de vreemdelingen, die in het land Israels waren; en hij bestelde steenhouwers, om uit te houwen stenen, welke men behouwen zou, om het huis Gods te bouwen.
3 En David bereidde ijzer in menigte, tot nagelen aan de deuren der poorten, en tot de samenvoegingen; ook koper in menigte, zonder gewicht;
4 En cederenhout zonder getal; want de Sidoniers en de Tyriers brachten tot David cederenhout in menigte.
5 Want David zeide: Mijn zoon Salomo is een jongeling en teder; en het huis, dat men den HEERE bouwen zal, zal men ten hoogste groot maken, tot een Naam en tot heerlijkheid in alle landen; ik zal hem nu voorraad bereiden. Alzo bereidde David voorraad in menigte voor zijn dood.
6 Toen riep hij zijn zoon Salomo, en gebood hem den HEERE, den God Israels, een huis te bouwen.
7 En David zeide tot Salomo: Mijn zoon, wat mij aangaat, het was in mijn hart den Naam des HEEREN, mijns Gods, een huis te bouwen;
8 Doch het woord des HEEREN geschiedde tot mij, zeggende: Gij hebt bloed in menigte vergoten, want gij hebt grote krijgen gevoerd; gij zult Mijn Naam geen huis bouwen, dewijl gij veel bloeds op de aarde voor Mijn aangezicht vergoten hebt.
9 Zie, de zoon, die u geboren zal worden, die zal een man der rust zijn, want Ik zal hem rust geven van al zijn vijanden rondom henen; want zijn naam zal Salomo zijn, en Ik zal vrede en stilte over Israel geven in zijn dagen.
10 Die zal Mijn Naam een huis bouwen, en die zal Mij tot een zoon zijn, en Ik hem tot een Vader; en Ik zal den troon zijns rijks over Israel bevestigen tot in eeuwigheid.
11 Nu, mijn zoon, de HEERE zal met u zijn, en gij zult voorspoedig zijn, en zult het huis des HEEREN, uws Gods, bouwen, gelijk als Hij van u gesproken heeft.
12 Alleenlijk de HEERE geve u kloekheid en verstand, en geve u bevel over Israel, en dat om te onderhouden de wet des HEEREN, uws Gods.
13 Dan zult gij voorspoedig zijn, als gij waarnemen zult te doen de inzettingen en de rechten, die de HEERE aan Mozes geboden heeft over Israel. Wees sterk en heb goeden moed, vrees niet, en wees niet verslagen!
14 Zie daar, ik heb in mijn verdrukking voor het huis des HEEREN bereid honderd duizend talenten gouds, en duizend maal duizend talenten zilvers; en des kopers en des ijzers is geen gewicht, want het is er in menigte; ik heb ook hout en stenen bereid; doe gij er nog meer bij.
15 Ook zijn er bij u in menigte, die het werk kunnen doen, houwers, en werkmeesters in steen en hout, en allerlei wijze lieden in allerlei werk.
16 Des gouds, des zilvers, en des kopers, en des ijzers is geen getal; maak u op, en doe het, en de HEERE zal met u zijn.
17 Ook gebood David aan alle vorsten van Israel, dat zij zijn zoon Salomo helpen zouden, zeggende:
18 Is niet de HEERE, uw God, met ulieden, en heeft u rust gegeven rondom henen? Want Hij heeft de inwoners des lands in mijn hand gegeven, en dit land is onderworpen geworden voor het aangezicht des HEEREN, en voor het aangezicht Zijns volks.

19 Zo begeeft dan nu uw hart en uw ziel, om te zoeken den HEERE, uw God, en maakt u op, en bouwt het heiligdom Gods des HEEREN; dat men de ark des verbonds des HEEREN en de heilige vaten Gods in dit huis brenge, dat den Naam des HEEREN zal gebouwd worden.

Spijze ging uit van de eter. Het was bij gelegenheid van het schrikkelijk oordeel, waardoor Israël om Davids zonde geteisterd werd, dat God de aanduiding gaf om een ander altaar op te richten, en van de plaats, waar Hij wilde dat de tempel gebouwd zou worden, waarop David opgewekt werd om met kracht en ijver toebereidselen te maken voor dit grote werk waarin hij, hoewel hij het sinds lang had voorgenomen in de laatste tijd ietwat nalatig scheen geworden te zijn, totdat hij door de verschrikking van dat oordeel wakker geschud werd. De tekenen, die hij ontving van Gods gunst, na die van Zijn misnoegen:

I. Leidden hem naar de plek, vers 1.

II. Moedigden hem aan tot het werk.

1. Hij maakte toebereidselen voor het bouwen, vers 2-5

2. Hij onderrichtte Salomo en droeg hem een last op voor dit werk, vers 6-16.

3. Hij gebood vorsten hem er behulpzaam in te zijn, vers 17-19.

Er is een zeer groot verschil tussen Davids gemoedsgesteldheid aan het begin van het vorige hoofdstuk en aan het begin van dit hoofdstuk. Daar heeft hij in de hoogmoed zijns harten het volk geteld, hier bereidt hij in ootmoed voorden dienst van God. Daar had het bederf de overhand (maar de bron van levend water in de ziel kan wei voor een wijle troebel worden, doch zal van de onreine mengselen ontdaan worden en wederom helder zijn) hier heeft de genade weer de bovenhand verkregen.

Kronieken 22:1-5

I. Hier is:

De plaats waar de tempel gebouwd moest worden, vers 1.

En David zei door ingeving van God, en als een verklaring van Zijn voornemen: *Hier zal het huis Gods des Heeren zijn*.

Als een tempel voor God gebouwd moet worden, dan is het voegzaam Hem de grond te laten kiezen, want de gehele aarde is Zijne, en dit is de plek gronds, die Hij kiest.

Zij had toebehoord aan een Jebusiet, en misschien was er in of rondom Jeruzalem geen andere plek gronds, die aan hem of aan een anderen vreemdeling toebehoorde, een gelukkig voorteken van de oprichting van de Evangelietempel onder de heidenen. Zie Handelingen 15:16,17.

De grond was een dorsvloer, want de kerk van de levenden God is Zijn dorsvloer, Zijn dorsing, en "de tarwe Zijns dorsvloers", Jesaja 21:10.

Christus' wan is in Zijn hand om Zijn dorsvloer te doorzuiveren. Dit zal het huis zijn, omdat dit het altaar is, de tempel werd gebouwd om de wille van het altaar, er waren altaren lang voordat er tempels weren.

II. Er werden toebereidselen gemaakt voor dat gebouw. David moest het niet bouwen, maar hij wilde er alles voor doen wat hij kon hij *bereidde voorraad in menigte voor zijn dood*, vers 5.

Het geeft te kennen dat de gedachte aan zijn hoge jaren en toenemende zwakheden, die hem deden zien dat zijn dood naderde, hem in de laatste tijd van zijn leven aangespoord hebben tot grote ijver in het maken van deze toebereidselen. Wat onze hand vindt om te doen voor God en onze ziel en ons geslacht, laat ons het doen met alle macht vóór onze dood want daar is geen werk noch verzinning in het graf.

Nu wordt ons hier gezegd:

1. Wat hem bewoog om die toebereidselen te maken. Hij overwoog twee dingen:

a. Dat Salomo jong en teder was, en zich waarschijnlijk niet terstond met grote kracht op die zaak zou toeleggen, zodat, tenzij hij de raderen aan de gang vindt, hij gevaar zou lopen van in het begin zeer veel tijd verloren te laten gaan, temeer omdat hij, jong zijnde, in verzoeking zou wezen om het uit te stellen, terwijl, als hij de materialen allen ten gebruike toebereid zou vinden, het moeilijkste deel van het werk gedaan ZOU zijn, en dit zou hem opwekken en aanmoedigen om het reeds aan het begin van zijn regering ter hand te nemen. Zij, die oud en ervaren zijn, moeten bedachtzaam wezen voor hen, die jong en teder zijn, en hun zoveel hulp bereiden als zij slechts kunnen, teneinde hun het werk van God zo gemakkelijk mogelijk te maken.

b. Dat het huis zeer schoon en prachtig moet worden, zeer statig en kostbaar, sterk en sierlijk, alles wat er in of aan was moest het beste wezen in zijn soort, en wel om een goede reden, het was bestemd voor de eer van de grote God, de Heere van de gehele aarde, en moest een type wezen van Christus, in wie alle volheid woont, en in wie alle schatten verborgen zijn.

De mensen moesten toenmaals door bespeurbare methodes onderwezen worden, het grootse van het huis zal de aanbidders heilig ontzag en eerbied voor God inboezemen en vreemdelingen uitnodigen om het te komen zien als het wonder van de wereld, en hierdoor zullen deze met de waren God bekend worden, daarom wordt het hier bestemd om tot een naam en tot heerlijkheid te zijn in alle landen.

David heeft die goede uitwerking van die pracht voorzegd, Psalm 68:30 :"Om Uws tempels wil te Jeruzalem zullen U de koningen geschenken brengen".

2. Welke toebereidselen hij maakte: in het algemeen: *hij bereidde voorraad in menigte,* zoals wij later zullen bevinden: cederhout en stenen, ijzer en koper worden hier in het bijzonder genoemd, vers 2-4. Cederhout had hij van de Tyriërs en Sidoniers: "de dochter van Tyrus zal Uw aangezicht met geschenk smeken," Psalm 45:13. Hij verzamelde ook werklieden *de vreemdelingen, die in het land Israëls waren.* Sommigen denken dat hij hen gebruikte, omdat zij over het algemeen betere kunstenaars waren, vernuftiger in handenarbeid dan de Israëlieten, of liever omdat hij de vrijgeboren Israëlieten niet gebruiken wilde in iets dat gering of slavenarbeid scheen te zijn. Zij waren verlost van het slavenwerk om tichelstenen te maken in Egypte, en moeten niet terugkeren tot de arbeid van stenen te houwen. Deze vreemdelingen waren proselieten van de Joodsen Godsdienst, die hoewel niet tot slaven gemaakt, toch niet van gelijke waardigheid waren als de Israëlieten.

1 Kronieken 22:6-16

Hoewel Salomo jong en teder was, was hij toch instaat om onderricht te ontvangen nopens het werk, waarvoor hij bestemd was, dienovereenkomstig geeft zijn vader hem hier onderricht. Toen David aan de regering kwam, had hij veel te doen, want de fondamenten wankelden, maar aan Salomo was slechts een last opgedragen, en die was: *het huis des Heeren, des Gods Israëls, te bouwen*, vers 6.

I. Hij, zegt hem waarom hij het zelf niet deed. Het was in zijn hart om het te doen, vers 7, maar God verbood het hem, omdat hij *veel bloed had vergoten*, vers 8.

Sommigen denken dat dit ziet op het bloed van Uria, dat zo'n vlek op hem deed kleven, dat het hem de eer onwaardig maakte om de tempel te bouwen. Maar die eer was hem ontzegd, voordat hij dat bloed had vergoten, daarom moet het bedoeld zijn, zoals het hier verklaard wordt.

Van het bloed, dat hij in zijn oorlogen had vergoten, want hij is een krijgsman geweest van zijn jeugd af aan, welk bloed, hoewel het rechtvaardig, eervol, in de dienst van God en Israël vergoten was, hem toch ongeschikt maakte om in deze dienst gebruikt te worden, of liever, minder geschikt dan een ander, die nooit tot zo bloedig werk was geroepen.

Door deze reden aan te duiden, waarom David dit werk niet doen mocht, heeft God getoond hoe dierbaar Hem het menselijk leven is, en die de tempel zal bouwen moest het type wezen van Hem, die de Evangelietempel zou bouwen, niet door van de mensen leven te verderven, maar te behouden, Lukas 9:56.

II. Hij zegt hem de reden, waarom hij hem die plicht oplegde.

1. Omdat God hem er voor bestemd had hem genoemd had als de man, die het doen moest. "Een zoon zal u geboren worden, wiens naam Salomo zal zijn, die zal Mijnen naam een huis bouwen", vers 9, 10.

Niets is krachtiger om ons te verbinden aan en te bemoedigen in enigerlei dienst voor God, dan te weten dat wij er toe verordineerd zijn.

2. Omdat hij tijd en gelegenheid zal hebben om het te doen. Hij zal een man van rust zijn, en daarom zullen zijn tijd en zijn gedachten en zijn vermogen niet afgeleid worden van deze zaak. Hij zal rust hebben van zijn vijanden buitenslands, (geen hunner zal hem aanvallen of bedreigen of beledigen) en hij zal binnenslands rust en vrede hebben, en daarom: laat hem het huis bouwen. Als God rust geeft, verwacht Hij werk.

3. Omdat God beloofd heeft zijn koninkrijk te bevestigen. Laat dit hem aanmoedigen om God te eren, dat God eer voor hem heeft weggelegd, laat hem Gods huis bouwen, en God zal zijn troon opbouwen.

Gods genaderijke beloften moeten ons opwekken en bekrachtigen tot de dienst van God.

III. Hij geeft hem een overzicht van de grote toebereidselen, die hij had gemaakt voor dit bouwwerk, vers 14, niet uit hoogmoed of verwaandheid (hij spreekt er van als van iets zeer gerings, ik heb in mijn armoede bereid zoals de kanttekening het heeft) maar als een aanmoediging voor Salomo om het werk goedsmoeds ter hand te nemen, voor hetwelk reeds zo'n degelijken grondslag aanwezig was.

De schatten, hier vermeld van honderd duizend talenten gouds en een millioen talenten zilvers, bedragen zo'n ongelooflijk grote som geld, dat de meeste uitleggers of een vergissing bij het overschrijven onderstellen of van mening zijn dat het talent hier slechts de betekenis heeft van een plaat of een stuk 'baren' of 'staven' noemen wij ze.

Ik ben geneigd te denken dat hier een zeker voor een onzeker getal genomen is, omdat in vers 16 gezegd is, dat van het goud en zilver, zowel als van het koper en ijzer geen getal was, en dat David hier al de geheiligde dingen bij insloot, Hoofdstuk 18:11, die hij bestemde voor het huis des Heeren, niet alleen voor het bouwen ervan maar voor de schatkist ervan, en dit alles tezamen voegende kan het de som wel nabijkomen, die hier genoemd is. Honderden en duizenden zijn getallen, die wij dikwijls gebruiken om uit te drukken wat zeer groot of zeer veel is, terwijl wij dan toch niet willen dat dit letterlijk zal opgevat worden.

IV. Hij beveelt hem Gods geboden te houden, en in alles zijn plicht te behartigen, vers 13. Hij moet niet denken dat hij met het bouwen van de tempel een vrijstelling koopt om te zondigen, neen, integendeel, zijn doen daarvan zal niet aangenomen worden, Gode niet welbehaaglijk zijn, indien "hij niet waarneemt te doen de inzettingen en de rechten die de Heere Mozes geboden heeft over Israël" vers 13.

Ofschoon hij koning zal zijn van Israël, moet hij toch altijd gedenken dat hij een onderdaan is van de God van Israël.

V. Hij moedigt hem aan om zich tot dit grote werk te begeven en er mee voort te gaan, vers 13. *Wees sterk en heb goeden moed*, hoewel het een zeer grote onderneming is behoeft gij niet te vrezen onder de smaad te vallen van de dwazen bouwer, die begon te bouwen maar niet instaat was er mee voort te gaan, het is Gods werk, en het zal voleindigd worden, *vrees niet, en wees niet verslagen.*

In ons geestelijk werk hebben wij moed en vastberadenheid nodig, zowel als in onze geestelijken strijd.

Vl. Hij spoort hem aan om het niet te laten blijven bij de toebereidselen, die hij had gemaakt, maar er nog aan toe te voegen, vers 14.

Zij, die ingaan tot de arbeid van anderen en voortbouwen op het door hen gelegde fondament, moeten nog naar vordering en verbetering streven.

Eindelijk. Hij bidt voor hem. *De Heere geve u kloekheid en verstand, en geve u bevel over Israël*, vers 12.

Welken last wij ook hebben, als wij zien dat God ons de last geeft en ons er toe roept, dan kunnen wij hopen dat Hij ons wijsheid zal geven om hem te volbrengen.

Misschien had Salomo het oog op dit gebed van zijn vader voor hem in het gebed, dat hij voor zichzelf opzond: "Heere geef mij een wijs en verstandig hart".

Hij besluit in vers 16 :*Maak u op en doe het, en de Heere zal met u zijn*. Hoop op Gods tegenwoordigheid moet ons niet verslappen in onze pogingen, hoewel de Heere met ons is, moeten wij ‘ons opmaken en doen’, dan hebben wij reden te geloven, dat Hij met ons is en met ons zijn zal. Werkt uws zelfs zaligheid, en God zal in u werken.

1 Kronieken 22:17-19

David beveelt de vorsten Israëls om Salomo te helpen in het grote werk, dat hij te doen had, dat ieder hunner hem de hand moest lenen in de volvoering ervan. Zij, die op de troon zijn, kunnen het goede niet doen, dat zij zouden willen doen, tenzij degenen, die de troon omringen, er zich met hen in verenigen. David begeerde dus dat de vorsten Salomo zullen bijstaan met hun raad, hem zullen opwekken en aanmoedigen, en hem het werk zo gemakkelijk zullen maken als zij kunnen, door het, ieder op zijn plaats en naar zijn vermogen, te bevorderen.

1. Hij toonde hun welke verplichtingen op hen rustten om ijverig te zijn in deze zaak, in dankbaarheid aan God voor de grote dingen die Hij voor hen gedaan heeft, Hij had hun de overwinning gegeven, Hij had hun rust gegeven en een goed land tot een erfdeel, vers 18.

Hoe meer God voor ons gedaan heeft, hoe meer wij moeten trachten voor Hem te doen.

2. Hij dringt er bij hen op aan om ijverig te zijn in de zaak, vers 19.. *Zo begeeft dan nu uw hart en uw ziel om te zoeken de Heere, uw God*, stelt uw geluk in Zijn gunst, en houdt uw oog gericht op Zijn heerlijkheid, zoekt Hem als uw voornaamste goed en uw hoogste doeleinde, en doet dit met uw hart en uw ziel, maakt de Godsdienst tot uw keus uw werk, dan zult gij geen moeite of kosten ontzien om de bouw van dit heiligdom te bevorderen. Laat slechts het hart in oprechtheid voor God zijn, dan zullen het hoofd en de hand, de bezitting en de invloed, ja alles blijmoedig voor Hem worden gebruikt.

HOOFDSTUK 23

1 Toen nu David oud was en zat van dagen, maakte hij zijn zoon Salomo tot koning over Israel.
2 En hij vergaderde al de vorsten van Israel, ook de priesters en de Levieten.
3 En de Levieten werden geteld, van dertig jaren af en daarboven; en hun getal was, naar hun hoofden, aan mannen, acht en dertig duizend.
4 Uit dezen waren er vier en twintig duizend om het werk van het huis des HEEREN aan te drijven; en zes duizend ambtlieden en rechters;
5 En vier duizend poortiers, en vier duizend lofzangers des HEEREN, met instrumenten, die ik gemaakt heb, zeide David, om lof te zingen.
6 En David verdeelde hen in verdelingen, naar de kinderen van Levi, Gerson, Kehath en Merari.
7 Uit de Gersonieten waren Ladan en Simei.
8 De kinderen van Ladan waren dezen: Jehiel, het hoofd, en Zetham, en Joel; drie.
9 De kinderen van Simei waren Selomith, en Haziel, en Haran, drie; dezen waren de hoofden der vaderen van Ladan.
10 De kinderen van Simei nu waren Jahath, Zina, en Jeus, en Beria; dezen waren de kinderen van Simei; vier.
11 En Jahath was het hoofd, en Zizza de tweede; maar Jeus en Beria hadden niet vele kinderen; daarom waren zij in het vaderlijke huis maar van een telling.
12 De kinderen van Kehath waren Amram, Jizhar, Hebron en Uzziel; vier.
13 De kinderen van Amram waren Aaron en Mozes. Aaron nu werd afgezonderd, dat hij heiligde de allerheiligste dingen, hij en zijn zonen, tot in eeuwigheid, om te roken voor het aangezicht des HEEREN, om Hem te dienen en om in Zijn Naam tot in eeuwigheid te zegenen.
14 Aangaande nu Mozes, den man Gods, zijn kinderen werden genoemd onder den stam van Levi.
15 De kinderen van Mozes waren Gersom en Eliezer.
16 Van de kinderen van Gersom was Sebuel het hoofd.
17 De kinderen van Eliezer nu waren dezen: Rehabja het hoofd; en Eliezer had geen andere kinderen, maar de kinderen van Rehabja vermeerderden ten hoogste.
18 Van de kinderen van Jizhar was Selomith het hoofd.
19 Aangaande de kinderen van Hebron: Jeria was het hoofd, Amarja de tweede, Jahaziel de derde, en Jekameam de vierde.
20 Aangaande de kinderen van Uzziel: Micha was het hoofd, en Jissia de tweede.
21 De kinderen van Merari waren Maheli en Musi; de kinderen van Maheli waren Eleazar en Kis.
22 En Eleazar stierf, en hij had geen zonen, maar dochters; en de kinderen van Kis, haar broeders, namen ze.
23 De kinderen van Musi waren Maheli, en Eder, en Jeremoth; drie.
24 Dit zijn de kinderen van Levi, naar het huis hunner vaderen, de hoofden der vaderen, naar hun gerekenden in het getal der namen naar hun hoofden, doende het werk van den dienst van het huis des HEEREN van twintig jaren oud en daarboven.
25 Want David had gezegd: De HEERE, de God Israels, heeft Zijn volk rust gegeven, en Hij zal te Jeruzalem wonen tot in eeuwigheid.
26 En ook aangaande de Levieten, dat zij den tabernakel, noch enig van deszelfs gereedschap, tot deszelfs dienst behorende, niet meer zouden dragen.
27 Want naar de laatste woorden van David werden de kinderen van Levi geteld, van twintig jaren oud en daarboven;

28 Omdat hun standplaats was aan de hand der zonen van Aaron in den dienst van het huis des HEEREN, over de voorhoven, en over de kameren, en over de reiniging van alle heilige dingen, en het werk van den dienst van het huis Gods;
29 Te weten tot het brood der toerichting, en tot de meelbloem ten spijsoffer, en tot ongezuurde vladen, en tot de pannen, en tot het gerooste, en tot alle mate en afmeting;
30 En om alle morgens te staan, om den HEERE te loven en te prijzen; en desgelijks des avonds;
31 En tot al het offeren der brandofferen des HEEREN, op de sabbatten, op de nieuwe maanden, en op de gezette hoogtijden in getal, naar de wijze onder hen, geduriglijk, voor het aangezicht des HEEREN;
32 En dat zij de wacht van de tent der samenkomst zouden waarnemen, en de wacht des heiligdoms, en de wacht der zonen van Aaron, hun broederen, in den dienst van het huis des HEEREN.

David had bevel gegeven voor het bouwen van de tempel, en nu zien wij in dit en het volgende hoofdstuk hoe hij de methode van de tempeldienst vaststelt, en er de ambten van regelt. In de vroegere ongeregelde tijden en gedurende de oorlogen in het begin van zijn regering zijn de Levietische inzettingen wel in stand gehouden, maar het was niet in de orde noch met schoonheid en nauwkeurigheid, die te wensen waren. Nu heeft David, een profeet zijnde, zowel als een vorst, onder Goddelijke volmacht en leiding HETGEEN ONTBRAK TERECHT GEBRACHT. In dit hoofdstuk:

I. Wijst hij Salomo aan als zijn opvolger, vers 1.

II. Telt hij de Levieten, en stelt hen in hun onderscheiden ambten, vers 2-5.

III. Verdeelt hij hen naar hun onderscheiden geslachten, vers 6-23.

IV. Maakt hij een nieuwe rekening van hen, van twintig jaren oud, en bepaalt hun werk, vers 24-32.

En hierin heeft hij even waarlijk toebereidselen gemaakt voor de tempel, als toen hij er het goud en zilver voor opgelegd heeft, want in vergelijking met het werk IS de plaats van weinig belang.

Kronieken 23:1-23

Hier hebben wij:

I. Het erfrecht van de kroon vastgesteld naar het Goddelijk bestel, vers 1. David maakte Salomo koning, niet om tegelijk met hem te regeren, of om onder hem te regeren, maar alleen om na hem te regeren. Dit deed hij:

1. Toen hij oud en zat van dagen was. Hij was pas zeventig jaren oud toen hij stierf, en toch was hij zat van dagen, 'satur dierum' -zat van te leven in deze wereld. Toen hij bemerkte dat hij heenging, toonde hij zijn sterk verlangen naar de voorspoed des rijke, als hij heengegaan zal zijn, en verheugde hij zich in het vooruitzicht op een gelukkige vestiging beide van de kerk en van de staat.

2. Hij deed het in een plechtige vergadering van al de vorsten Israëls, wat Adonia's poging om inbreuk te maken op Salomo's recht en dit terzijde te stellen, in weerwil van deze openbare erkenning en vaststelling ervan, zoveel te meer onbeschaamd, goddeloos en bespottelijk maakte.

Dat de belangen van de kroon en die van de kerk elkaar steunen en bevestigen is een grote zegen voor een volk en een grote voldoening voor hen, die de wereld gaan verlaten.

II. De Levieten werden geteld naar de regel in Mozes' tijd, van dertig jaren oud tot vijftig jaren, Numeri 4:2, 3.

Naar die regel was hun getal in Mozes' tijd acht duizend vijfhonderd en tachtig, Numeri 4:47, 48 , maar nu was het meer dan verviervoudigd, naar verhouding dus sterker toegenomen dan de overige stammen want het getal van de mannen uit de stam van Levi, die tot de dienst bekwaam waren, bedroeg nu acht en dertig duizend, tenzij wij onderstellen dat hier de mannen, die boven de vijftig jaren waren, mee geteld zijn, hetgeen daar het geval niet was. Joab had de Levieten niet geteld, Hoofdstuk 21:6, maar David deed het nu, niet in hoogmoed, maar voor een goed doel, en dus behoefde hij er geen toorn voor te vrezen.

III. De Levieten op hun verschillende posten gesteld, vers 4, 5, opdat iedere hand gebruikt zou worden, (want van alle mensen maakt een luie of ledige Leviet wel het slechtste figuur) en opdat ieder deel van het werk zorgvuldig gedaan zou worden.

1. Het was voor de eer van God, dat zo groot een getal van dienaren de dienst van Zijn huis waarnamen. Veel van de staatsie en luister van aanzienlijke personen is gelegen in de grootte of talrijkheid van hun gevolg.

Toen God huishield in Israël, zie welk een groot huishouden Hij had, en allen waren wèl gevoed en wel onderwezen. Maar wat waren dezen, in vergelijking met hen, die Zijn troon hier boven omringen en van de ontelbare schare van engelen?

2. Het was Israëls voorrecht en geluk, dat er zo'n groot corps van mannen in hun midden was, die door hun ambt verplicht waren de Godsdienst onder hen te bevorderen en in stand te houden. Als de eredienst Gods in verval geraakt in Israël, dan kan men niet zeggen dat het uit gebrek was van

een genoegzame voorziening om haar te steunen, neen, dan was het omdat zij die dit doen moesten zorgeloos, onverschillig en ontrouw waren.

De Levieten werd een viervoudig werk opgedragen.

a. Sommigen-en hun getal was het grootst-moesten "het werk van het huis des Heeren aandrijven", vers 4.

Vier en twintig duizend, bijna twee derden, waren tot die dienst aangewezen: de priesters te helpen in het slachten van de offers, die te wassen, in stukken te snijden, te verbranden, de spijsoffers en drankoffers te bereiden, het vuil uit te dragen al de vaten en gereedschappen van de tempel rein te houden, alles op zijn plaats te stellen en te houden, opdat de dienst geregeld en nauwkeurig kon voortgaan.

Van deze dienden duizend per week, en zo gingen zij in vier en twintig beurten aan het werk. Misschien werden sommigen van deze terwijl de tempel gebouwd werd, gebruikt om dat werk aan te drijven, de bouwers behulpzaam te zijn of hen tenminste op te wekken en aan te sporen, goede orde onder hen te houden en de welvoeglijkheid, die aan tempelwerk betaamde.

b. Anderen waren ambtlieden en rechters, niet voor de zaken van de tempel en in geschillen die daar ontstonden (want wij kunnen onderstellen dat daar de priesters het bestuur en opzicht hadden), maar in het land, zij waren magistraten, om de wetten Gods te doen uitvoeren, moeilijkheden op te lossen en geschillen te beslechten.

Van deze waren er zes duizend in de onderscheiden delen des rijke, om de vorsten en oudsten van iederen stam bij te staan in de bedeling des rechts.

c. Anderen waren portiers, om de toegangen van het huis Gods te bewaren, hen te onderzoeken die toegang begeerden, en hen, die zich met geweld wilden indringen, te weerstaan. Zij waren de lijfwacht van de tempel, en waren waarschijnlijk dienovereenkomstig gewapend.

d. Anderen waren zangers en bespelers van muziekinstrumenten, wier werk bestond in het onderhouder van dat deel van de eredienst. Dit was een nieuw ingesteld ambt.

IV. De Levieten gemonsterd en gerangschikt naar hun onderscheiden geslachten, opdat er te beter rekening van hen gehouden kon worden, en opdat zij, die hun plicht veronachtzaamden, zoveel gemakkelijker ontdekt konden worden door de monsterrol af te lezen en hen te verplichten om te antwoorden, als hun namen afgeroepen werden, hetgeen iedere familie voor zichzelve doen kon.

Als zij, die van eenzelfde gezin waren, tezamen dienden, dan zou dit hen opwekken om elkaar lief te hebben en te helpen. Toen Christus Zijn discipelen twee aan twee uitzond, voegde Hij hen samen, die broeders waren.

Hier worden twee gezinnen saamgevoegd, omdat zij niet veel kinderen hadden, vers 11.

Zij, die afzonderlijk zwak en gering zijn, kunnen saamgevoegd zijnde van betekenis worden.

Wat het opmerkelijkste is in het bericht omtrent de geslachten van de Levieten is, dat de nakomelingen van Mozes, die grote man, op gelijke voet zijn gesteld met de andere Levieten, geen waardigheden of voorrechten hadden terwijl de nakomelingen van Aaron bevorderd waren tot het priesterambt om "de allerheiligste dingen te heiligen", vers 13.

Wèl wordt van Mozes' kleinzoon, Rehabja, gezegd dat zijn kinderen ten hoogste vermeerderden, vers 17.

Toen God aan Mozes voorstelde om hem zo hij zijn voorbede voor Israël wilde nalaten tot een groot volk te maken, heeft hij dit edelmoediglijk geweigerd, en nu wordt ter beloning daarvan zijn geslacht grotelijks vermeerderd, zodat het door getalssterkte vergoedt wat het in aanzien in de stam van Levi tekort komt. Nu is:

1. De gelijkstelling van Mozes' geslacht met de overigen is een blijk van zijn zelfverloochening. Hij had zoveel invloed bij God en de mensen dat, zo hij zijn eigen geslacht tot rijkdom en macht had willen brengen, hij het gemakkelijk had kunnen doen, maar hij heeft zichzelf niet gezocht, zoals ook daaruit blijkt dat hij zijn kinderen geen tekenen van onderscheiding heeft nagelaten, hetgeen een teken was dat hij de Geest van God had, en niet de geest van de wereld.

2. De verheffing van Aarons geslacht boven de overigen was een beloning voor zijn zelfverloochening. Toen Mozes, zijn jongere broeder, tot een god gezet was over Farao, en hij slechts zijn profeet of woordvoerder was, om zijn orders op te volgen, te doen wat hem gezegd was, heeft Aaron dit noodt betwist, zich niet laten voorstaan op zijn meerderheid in jaren, maar stelde zich gewillig op de minderen post, die God hem had aangewezen, onderwierp zich aan Mozes, noemde hem bij een gelegenheid mijn "heer", en omdat hij zich aldus voor zijn eigen persoon aan zijn jongere broeder onderwierp, in gehoorzaamheid aan de wil van God, heeft God hem aldus verhoogd in zijn nageslacht, zelfs boven dat van Mozes zelf. Zij, die bereid zijn zich te buigen, zijn op de besten weg zich te verheffen. De nederigheid gaat voor de eer.

1 Kronieken 23:24-32

I. Hier wordt een verandering gemaakt in de telling van de effectieve mannen van de Levieten, terwijl zij in Mozes' tijd niet in dienst genomen werden voordat zij dertig jaren oud waren, noch tot de proeftijd werden toegelaten voor hun vijf en twintigste jaar, Numeri 8:24, heeft David, onder leiding en bestuur van God bevolen, dat zij "voor de dienst van het huis des Heeren" geteld zouden worden van twintig jaren oud en daar boven, vers 14.

Deze order bevestigde hij door zijn laatste woorden, vers 27.

Toen hij de laatste hand legde aan het ontwerp van deze inrichting, heeft hij uitdrukkelijk bevolen dat dit voor altijd later gedaan zou worden, doch niet hij, maar de Heere.

1. Daar aan de jonge Levieten geen werk was aangewezen voor zij vijf en twintig jaren oud waren, hebben velen van hen zich misschien aan luiheid en ledigheid gewend of zich overgegeven aan vermaak, wat een vlek bleek te worden op hun goede naam en hen later hinderde in hun nuttige arbeid.

Om dit nu te voorkomen, worden zij reeds op twintigjarige leeftijd aan het werk gezet en onder tucht gebracht.

Zij, die tot uitnemendheid willen komen, moeten vroeg leren zich moeite te geven en zorgvuldig te zijn.

2. Toen het werk van de Levieten bestond in het dragen van lasten, zware lasten, de tabernakel met zijn toebehoren, wilde God hen er niet toe roepen voordat zij tot hun volle kracht waren gekomen, want Hij weet wat maaksel wij zijn, en rekent er mee als Hij ons roept tot dienen zowel als tot lijden, en zal ons niet meer opleggen dan wij dragen kunnen.

Maar nu had God rust gegeven aan Zijn volk, en Jeruzalem tot Zijn eeuwige woning gesteld, zodat het nu niet meer nodig was de tabernakel met zijn gereedschappen te dragen. De dienst was veel lichter, zodat zij niet overwerkt werden indien zij er op twintigjarige leeftijd in opgenomen werden.

3. Het volk van Israël was in aantal toegenomen, er was reeds een algemene toeloop naar Jeruzalem, die nog zou toenemen als de tempel gebouwd zal zijn, meer dan ooit naar Silo, of Nob of Gibeon, er werden dus meer handen vereist voor de tempeldienst, opdat ieder Israëliet, die een offer bracht, een Leviet zou vinden, gereed en bereid om hem te helpen.

Als meer werk gedaan moet worden, dan is het billijk om meer werklieden op te roepen om het te doen. Waarom zouden de arbeiders weinigen zijn, als de oogst overvloedig is?

II. Nadere bijzonderheden omtrent het werk van de Levieten. Wat het werk van de priesters was werd ons gezegd in vers 13 : *de allerheiligste dingen te heiligen*, te roken, dat is reukwerk te branden, *voor het aangezicht des Heeren, en in Zijn naam te zegenen*.

Met dat werk hadden de Levieten zich niet te bemoeien, en toch hadden zij werk genoeg, en goed werk, naar hetgeen hun was aangewezen, vers 4, 5.

1. Diegenen, die *het werk van het huis des Heeren moesten aandrijven*, vers 4, moesten hierin wezen *aan de hand van de zonen Aarons* vers 28 , zij moesten het zware, het verachtelijke werk (indien enigerlei werk voor God verachtelijk genoemd kan worden) van het huls Gods doen, de voorhoven en de kameren rein houden, de dingen op hun plaats zetten, om ze bij de hand te hebben als zij gebruikt moesten worden.

Zij moesten de toonbroden bereiden, die de priesters op de tafel moesten leggen, het meelbloem en de vladen bezorgen voor de spijsoffers, opdat voor de priesters alles in gereedheid zou zijn bij hun werk.

2. Diegenen van hen, die rechters en ambtlieden waren, hadden het oog op *alle maat en afmeting*, vers 29.

De standaards van alle gewichten en maten werden in het heiligdom bewaard, en de Levieten hadden de zorg er over om toe te zien dat zij nauwkeurig waren, en er andere maten en gewichten aan te beproeven, door ze er mee te vergelijken als daar een beroep voor werd gedaan op hen.

3. Het werk van de zangers was *de Heere te loven en te prijzen*, vers 30, bij het offeren van het morgen en het avondoffer, en andere offeranden op de sabbaten, van de nieuwe maanden, enz, vers 31.

Mozes gebood dat zij met de trompetten moesten blazen over hun brandofferen en in hun gezette hoogtijden, Numeri 10:10.

De klank daarvan was ontzagwekkend, en kon de aanbidders aandoen en ontroeren, maar was niet zo’n redelijke dienst als door David werd verordineerd in het zingen van psalmen bij deze gelegenheden. Naarmate de Joodse kerk opgroeide uit haar kindsheid, werd zij al meer verstandelijk in haar godsdienstoefeningen, totdat zij er eindelijk toe kwam, om in het Evangelie teniet te doen wat eens kinds was, 1 Corinthiers 13:11 , Galaten 4:3, 9.

4. Het werk van de portiers was *de wacht van de tent van de samenkomst en de wacht des heiligdoms waar te nemen*, opdat niemand er toe zou naderen dan zij, aan wie dit vergund was, en deze niet dichter, dan het hun veroorloofd was, vers 32.

Zij meesten ook de wacht van de zonen Aarons waarnemen, hun ten diepste staan, hun boodschappen doen, die toch "hun broeders" genoemd worden tot een herinnering aan de priesters, dat zij, hoewel tot een hoge waardigheid bevorderd, toch "uit dezelfde rotssteen gehouwen" waren als de gewone Levieten, en dus niet de heer en meester over hen moesten spelen, maar hen bij alle gelegenheden als broeders moesten behandelen.

HOOFDSTUK 24

1 Aangaande nu de kinderen van Aaron, dit waren hun verdelingen. De zonen van Aaron waren Nadab, en Abihu, Eleazar en Ithamar.
2 Maar Nadab stierf, en Abihu, voor het aangezicht huns vaders, en zij hadden geen kinderen. En Eleazar en Ithamar bedienden het priesterambt.
3 David nu verdeelde hen, en Zadok uit de kinderen van Eleazar, en Abimelech uit de kinderen van Ithamar, naar hun ambt in hun dienst.
4 En van de kinderen van Eleazar werden meer gevonden tot hoofden der mannen, dan van de kinderen van Ithamar, als zij hen afdeelden; van de kinderen van Eleazar waren zestien hoofden der vaderlijke huizen, maar van de kinderen van Ithamar, naar hun vaderlijke huizen, acht.
5 En zij deelden hen door loten af, dezen met genen; want de oversten des heiligdoms en de oversten Gods waren uit de kinderen van Eleazar en van de kinderen van Ithamar.
6 En Semaja, de zoon van Nethaneel, de schrijver, uit de Levieten, schreef hen op, voor het aangezicht des konings, en van de vorsten, en van den priester Zadok, en van Achimelech, den zoon van Abjathar, en van de hoofden der vaderen onder de priesters en onder de Levieten; een vaderlijk huis werd genomen voor Eleazar, en desgelijks werd genomen voor Ithamar.
7 Het eerste lot nu ging uit voor Jojarib, het tweede voor Jedaja,
8 Het derde voor Harim, het vierde voor Seorim,
9 Het vijfde voor Malchia, het zesde voor Mijamin,
10 Het zevende voor Hakkoz, het achtste voor Abia,
11 Het negende voor Jesua, het tiende voor Sechanja,
12 Het elfde voor Eljasib, het twaalfde voor Jakim,
13 Het dertiende voor Huppa, het veertiende voor Jesebeab,
14 Het vijftiende voor Bilga, het zestiende voor Immer,
15 Het zeventiende voor Hezir, het achttiende voor Happizzes,
16 Het negentiende voor Petahja, het twintigste voor Jehezkel,
17 Het een en twintigste voor Jachin, het twee en twintigste voor Gamul,
18 Het drie en twintigste voor Delaja, het vier en twintigste voor Maazja.
19 Het ambt van dezen in hun dienst was te gaan in het huis des HEEREN, naar hun ordening door de hand van Aaron, huns vaders; gelijk als hem de HEERE, de God Israels, geboden had.
20 Van de overige kinderen van Levi nu, was van de kinderen van Amram Subael, van de kinderen van Subael was Jechdeja.
21 Aangaande Rehabja: van de kinderen van Rehabja was Jissia het hoofd.
22 Van de Jizharieten was Selomoth; van de kinderen van Selomoth was Jahath.
23 En van de kinderen van Hebron was Jeria de eerste, Amarja de tweede, Jahaziel de derde, Jekameam de vierde.
24 Van de kinderen van Uzziel was Micha; van de kinderen van Micha was Samir;
25 De broeder van Micha was Jissia; van de kinderen van Jissia was Zecharja.
26 De kinderen van Merari waren Maheli en Musi. De kinderen van Jaazia waren Beno.
27 De kinderen van Merari van Jaazia waren Beno, en Soham, en Zakkur, en Hibri.
28 Van Maheli was Eleazar; en die had geen kinderen.
29 Aangaande Kis: de kinderen van Kis waren Jerahmeel.
30 En de kinderen van Musi waren Maheli, en Eder, en Jeremoth. Dezen zijn de kinderen der Levieten, naar hun vaderlijke huizen.

31 En zij wierpen ook loten, nevens hun broederen, de zonen van Aaron, voor het aangezicht van den koning David, en Zadok, en Achimelech, en van de hoofden der vaderen onder de priesteren en onder de Levieten; het hoofd der vaderen tegen zijn kleinsten broeder.

Dit hoofdstuk geeft ons een meer bijzonder bericht van de verdeling van de priesters en Levieten naar hun onderscheiden orden, voor de regelmatiger uitoefening van hun ambt, naar hun geslachten.

I. Van de priesters, vers 1-19.

II. Van de Levieten, vers 20-31.

Kronieken 24:1-19

Het nauwkeurig bericht van deze inrichtingen is voor ons thans van weinig belang of nut, maar toen Ezra het in het licht gaf was het van groot nut om hen te besturen in hun kerkelijke aangelegenheden, ten einde hen na hun terugkeer uit de ballingschap weer in het oude spoor te leiden. Het opschrift van dit bericht hebben wij in vers 1.

Dit waren de verdelingen van de kinderen Aärons, niet hun verdeeldheden, waardoor zij in geschil en onmin met elkaar waren-het is zeer te betreuren, dat er ooit de zodanigen onder de zonen Israëls en inzonderheid onder de zonen Aärons zijn, -maar hun verdeling met betrekking tot het verdelen van het werk onder hen, het was een verdeling, die God had gemaakt en die gemaakt was voor Hem.

1. Deze verdeling werd gemaakt ter meerdere regelmatigheid in het uitoefenen van hun ambt. God was, en is nog, de God van orde en niet van verwarring, inzonderheid met betrekking tot de zaken van Zijn aanbidding.

Een menigte zonder orde is slechts een last een hindernis en een aanleiding tot opschudding en oproer, maar als iedereen zijn plaats en werk heeft en weet, en er zich aan houdt, hoe meer er dan zijn hoe beter. In het mystieke lichaam is ieder lid nuttig tot welzijn van het geheel, Romeinen 12:4, 5, 1 Corinthiers 12:12.

2. Zij werd gemaakt door het lot, opdat het beleid daarvan van de Heere zij, en aldus alle strijd en alle twisting voorkomen zou worden, niemand van partijdigheid kon worden beschuldigd, niemand kon zeggen dat hem onrecht geschied was. Gelijk God de God is van orde zo is Hij ook de God des vredes. Salomo zegt van het lot, dat het "de geschillen doet ophouden".

3. Het lot werd in het openbaar geworpen en met grote plechtigheid in tegenwoordigheid van de koning, de vorsten en de priesters, opdat er geen gelegenheid zou zijn voor bedrieglijke handelingen, of zelfs voor de verdenking ervan.

Het lot is een beroep op God, en er behoort dus dienovereenkomstig met eerbied en oprechtheid mee te werk gegaan te worden. Matthias werd door het lot en met gebed tot het apostelschap verkoren, Handelingen 1:24, 26, en ik weet niet of het ook thans niet in het geloof, en in gelijksoortige gevallen, als een verordineerde instelling gebruikt mag worden.

Wij hebben hier de naam van de notaris, die gebruikt werd voor het opschrijven van de namen en het trekken van de loten, vers 6, Semaja, een van de Levieten.

4. Het werk, waartoe deze priesters verkoren werden, was de zaken van het heiligdom te besturen en er het opzicht over te hebben, vers 5 in hun dagorder en beurten.

Wat door het lot beslist werd, was slechts de voorrang, niet wie zou dienen (want zij verkozen al de oversten), maar wie het eerst zou dienen, en wie vervolgens, opdat ieder zijn dagorder zou kennen en er in zou dienen. Van de vier en twintig oversten van de priesters, waren zestien van het huis van

Eleazar en acht van Ithamar, want men kan wel onderstellen dat het huis van Ithamar geslonken was na het oordeel, uitgesproken over het geslacht van Eli, die uit dat huis was.

De methode van het trekken van de loten wordt aangeduid in vers 6.

Een vaderlijk huis werd genomen voor Eleazar, en een voor Ithamar. De zestien namen van de oversten uit het huis van Eleazar werden in een urn gedaan, de acht uit het huis van Ithamar in een andere, en beurtelings trokken zij er een naam uit, zolang er van Ithamar nog waren, en toen gingen zij voort met alleen die uit de urn van Eleazar te trekken, of wel zij trokken twee voor Eleazar en een voor Ithamar van het begin tot het einde.

5. Onder deze vier en twintig ordeningen was die van Abia de achtste, vers 10, die vermeld wordt in Lukas 1:5 als de dagorde, waarvan Zacharias, de vader van Johannes de Doper, was, waaruit blijkt dat de ordeningen, door David thans vastgesteld, hoewel misschien onderbroken onder de slechte regeringen, en gedurende langen tijd afgebroken door de ballingschap, toch in opvolging is gebleven tot aan de verwoesting van de tweeden tempel door de Romeinen.

En zo’n ordening werd genoemd naar de naam van hem, in wie zij het eerst gegrond was, zoals de hogepriester hier Aäron wordt genoemd, vers 19, omdat hij die in zijn waardigheid en macht opvolgde, hoewel wij na hem van niemand lezen, die deze naam droeg.

Al wie hogepriester was, moest door de mindere priesters geëerd en gehoorzaamd worden als hun vader, Aäron hun vader.

Christus is hogepriester over het huis Gods, wie alle gelovigen, priesters gemaakt zijnde, onderworpen moeten wezen.

1 Kronieken 24:20-31

De meesten van de Levieten, die hier genoemd zijn, waren tevoren reeds vermeld Hoofdstuk 23:16. en verv.

Zij behoorden tot hen, die de priesters meesten helpen in de dienst van het huis God.

Maar hier worden zij wederom genoemd als de hoofden van de vier en twintig ordeningen van de Levieten, die de dienst hadden bij de vier en twintig ordeningen van de priesters, daarom wordt van hen gezegd, dat zij *loten wierpen nevens hun broederen* -aldus worden zij genoemd, en niet hun heren-de zonen Aarons, die geen heerschappij moesten voeren over het erfdeel des Heeren, 1 Petrus 5:3.

En opdat het gehele beleid van de zaak van de Heere zou zijn, hebben de hoofden van de vaderen loten geworpen nevens hun jongere broederen, dat is: zij die van het oudere huis waren, kwamen op gelijke voet met hen, die van de jongere geslachten waren, namen dus hun plaatsen in niet naar rang van ouderdom maar naar God ze hun aanwees door het lot.

In Christus wordt geen verschil gemaakt tussen dienstknecht en vrije, tussen ouderen en jongeren. Als de jongere broederen getrouw en oprecht zijn, dan zullen zij Christus niet minder welbehaaglijk zijn dan de hoofden van de vaderen.

HOOFDSTUK 25

1 En David, mitsgaders de oversten des heirs, scheidde af tot den dienst, van de kinderen van Asaf, en van Heman, en van Jeduthun, die met harpen, met luiten en met cimbalen profeteren zouden; en die onder hen geteld werden, waren mannen, bekwaam tot het werk van hun dienst.
2 Van de kinderen van Asaf waren Zakkur, en Jozef, en Nethanja, en Asarela, kinderen van Asaf; aan de hand van Asaf, die aan des konings handen profeteerde.
3 Aangaande Jeduthun: de kinderen van Jeduthun waren Gedalja, en Zeri, en Jesaja, Hasabja en Mattithja, zes; aan de handen van hun vader Jeduthun, op harpen profeterende met den HEERE te danken en te loven.
4 Aangaande Heman: de kinderen van Heman waren Bukkia, Mattanja, Uzziel, Sebuel, en Jerimoth, Hananja, Hanani, Eliatha, Giddalti, en Romamthi-ezer, Josbekasa, Mallothi, Hothir, Mahazioth.
5 Deze allen waren kinderen van Heman, den ziener des konings, in de woorden Gods, om den hoorn te verheffen; want God had Heman veertien zonen gegeven, en drie dochters.
6 Dezen waren altemaal aan de handen huns vaders gesteld tot het gezang van het huis des HEEREN, op cimbalen, luiten, en harpen, tot den dienst van het huis Gods, aan de handen van den koning, van Asaf, Jeduthun, en van Heman.
7 En hun getal met hun broederen, die geleerd waren in het gezang des HEEREN, allen meesters, was tweehonderd acht en tachtig.
8 En zij wierpen de loten over de wacht, tegen elkander, zo de kleinen, als de groten, den meester met den leerling.
9 Het eerste lot nu ging uit voor Asaf, namelijk voor Jozef. Het tweede voor Gedalja; hij en zijn broederen, en zijn zonen, waren twaalf.
10 Het derde voor Zakkur; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
11 Het vierde voor Jizri; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
12 Het vijfde voor Nethanja; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
13 Het zesde voor Bukkia; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
14 Het zevende voor Jesarela; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
15 Het achtste voor Jesaja; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
16 Het negende voor Mattanja; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
17 Het tiende voor Simei; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
18 Het elfde voor Azareel; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
19 Het twaalfde voor Hasabja; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
20 Het dertiende voor Subael; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
21 Het veertiende voor Mattithja; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
22 Het vijftiende voor Jeremoth; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
23 Het zestiende voor Hananja; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
24 Het zeventiende voor Josbekasa; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
25 Het achttiende voor Hanani; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
26 Het negentiende voor Mallothi; zijn zonen en zijn broederen; twaalf.
27 Het twintigste voor Eliatha; zijn zonen en zijn broederen; twaalf.
28 Het een en twintigste voor Hothir; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
29 Het twee en twintigste voor Giddalti; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
30 Het drie en twintigste voor Mahazioth; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
31 Het vier en twintigste voor Romamthi-ezer; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.

David had de ordeningen vastgesteld van de Levieten, die de priesters in hun dienstwerk moesten bijstaan en nu gaat hij in dit hoofdstuk voort met een regering te maken voor hen, die zangers en bespelers van muziekinstrumenten moesten zijn in de tempel. Hier is:

I. Een opgave van de personen, die gebruikt werden, Asaf, Heman en Jeduthun, vers 1,

van hun zonen vers 2-6,

en van andere bekwame personen vers 7.

II. De orde, waarin zij moesten dienen, werd bepaald door het lot, vers 8-31.

Kronieken 25:1-7

Merk op:

I. Het zingen van de lof Gods wordt hier "profeteren" genoemd, vers 1-3.

Niet dat al degenen, die tot deze dienst gebruikt werden, geëerd zijn geworden met de gezichten Gods of toekomstige gebeurtenissen konden voorzeggen. Van Heman wordt wel gezegd dat hij "des konings ziener was in de woorden Gods", vers 5,, maar de psalmen, die zij zongen, waren gedicht door profeten, en velen er van waren profetisch, en de stichting van de kerk was er in bedoeld, zowel als de eer van God. In Samuels tijd, gaf men aan het zingen van de lof van God de naam van "profeteren", 1 Samuel 10:5, 19:20 , en misschien wordt dat ook bedoeld met wat Paulus "profeteren" noemt, 1 Corinthiers 11:4, 14:24.

II. Dit wordt hier een dienst genoemd, en de personen, die er voor gebruikt werden, worden werklieden genoemd, vers 1, "mannen, bekwaam tot het werk van hun dienst".

Niet dat het niet de grootste vrijheid en het hoogste genot is om gebruikt te worden in het loven van God, wat is de hemel anders dan dat?

Maar het geeft te kennen dat wij er ons werk van moeten maken, alles wat binnen in ons is er toe moeten opwekken, en dat het in onze tegenwoordige staat van zwakheid en bederf niet zonder moeite en strijd naar behoren gedaan zal worden. Wij moeten moeite doen om ons hart tot dit werk te brengen, en het er bij te houden, ons er toe te begeven met alles wat in ons is.

III. Naar de aard van die bedeling was hier een grote verscheidenheid van muziekinstrumenten, "cimbalen, luiten en harpen", vers 1, 6 , en er was een, die gebruikt werd om "de hoorn te verheffen, vers 5, dat is een blaasinstrument gebruikte.

Niemand zal thans zulke concerten in de eredienst Gods willen brengen. Maar zij, die zulke concerten voor hun eigen vermaak willen hebben, moeten zich verplicht rekenen om ze vrij te houden van alles wat naar onzedelijkheid of heiligschennis zweemt door de overweging dat er een tijd was, toen zij heilig waren, en toen werden diegenen terecht veroordeeld, die ze tot gewoon gebruik aanwendden, Amos 6:5, "zichzelf gelijk David instrumenten van de muziek uitdenken".

IV. In al deze tempelmuziek, vocale of instrumentale, werd voornamelijk de eer en heerlijkheid Gods bedoeld. Het was om de *Heere te danken en te loven*, dat zij gebruikt werd vers 3. Het was "in het gezang des Heeren", dat zij onderwezen waren, vers 7, dat is: "voor gezang in het huis des Heeren", vers 6.

Dit komt overeen met de bedoeling van de bestendiging van psalmgezang in de Evangeliekerk, psalmende ‘de Heere in het hart, in vereniging met de stem", Efeziers 5:19.

V. Er wordt ook nota genomen van het bevel des konings, vers 2, en wederom in vers 6.

In die zaken handelde David wel als profeet maar zijn zorgdragen voor de behoorlijke en geregelde waarneming van de Goddelijke inzettingen is een voorbeeld voor allen, die met gezag bekleed zijn, om hun macht te gebruiken ter bevordering van de Godsdienst en het krachtige handhaven van de wetten van Christus. Laat hen aldus Gods dienaren zijn ten goede.

Vl. De vaders waren de voorgangers in deze dienst, Asaf, Heman en Jeduthun, vers 1, en *de kinderen waren onder de hand van hun vader*, vers 2. 3, 6.

Dit is een goed voorbeeld voor ouders om hun kinderen op te leiden, ja ook voor alle ouderen, om de jongeren te onderrichten in de dienst van God, inzonderheid om Hem te loven, geen deel van ons werk is nodiger, of meer waardig om aan de opvolgende geslachten overgeleverd te worden.

Het is ook een voorbeeld voor de jongeren om zich te onderwerpen aan de ouderen, (wier ervaringen waarneming hen geschikt maken om te besturen) en wat zij doen zoveel mogelijk te doen "onder hun hand".

Waarschijnlijk zijn Heman, Asaf en Jeduthun opgeleid onder Samuël, waren zij in profetenscholen opgevoed, waarvan hij de stichter en bestuurder was.

Toen waren zij leerlingen, nu zijn zij meesters geworden. Zij, die tot uitnemendheid willen komen, moeten vroeg beginnen en de tijd nemen om zich voor te bereiden. Dit goede werk om Gods lof te zingen werd door Samuël verlevendigd en aan de gang gebracht, maar hij heeft het niet beleefd om het tot de volkomenheid gebracht te zien, zoals het hier is.

Salomo voltooit wat David heeft begonnen, en zo heeft David voltooid wat Samuël had begonnen. Laat allen In hun dag doen wat zij kunnen voor God en Zijn kerk, al kunnen zij het ook niet in die mate doen als zij zouden wensen, als zij heengegaan zijn, kan God uit stenen anderen verwekken, die op hun fondament voortbouwen en de hoofdsteen voortbrengen.

VII. Behalve de zonen van deze drie grote mannen waren er nog anderen, die hun "broederen" genoemd worden, (waarschijnlijk omdat zij zich met hen verenigd hadden in de beoefening van gewijde muziek en zang) die geleerd waren in het gezang des Heeren en er bedreven in waren, vers 7.

Zij waren allen Levieten, en hun aantal bedroeg twee honderd acht en tachtig.

1. Dit was een goed en voldoend getal om de dienst in het huis van God waar te nemen, want zij waren allen bekwaam voor het werk, waartoe zij geroepen waren.

Toen David, de koning, zich zozeer aan Goddelijke dichtkunst en muziek gewijd had, hebben ook vele anderen, die er aanleg toe hadden, hun studiën en pogingen daarheen gericht.

Diegenen doen veel voor de Godsdienst, die de Godsdienstoefeningen in ere brengen.

2. Maar deze waren toch slechts een klein aantal in vergelijking met de vier duizend, die David aanstelde om aldus de Heere te loven Hoofdstuk 23:5.

Waar waren al de anderen als alleen twee honderd acht en tachtig, en deze nog bij twaalf in een ordening, tot de dienst waren afgezonderd?

Waarschijnlijk waren al de overigen in evenveel ordeningen verdeeld, en moesten zij volgen nadat deze waren voorgegaan.

Of misschien waren deze *voor het gezang van het huis des Heeren*, vers 6, met wie allen, die in de voorhoven van dat huis aanbaden, zich konden verenigen, en waren de overigen verdeeld over het gehele rijk om in het goede werk om de Heere met psalmgezang te loven voor te gaan, want hoewel de offeranden, ingesteld door de dienst van Mozes slechts aan een plaats geofferd mochten worden mochten toch de psalmen van David overal worden gezongen, 1 Timotheus 2:8.

1 Kronieken 25:8-31

Vier en twintig personen werden aan het begin van dit hoofdstuk genoemd als zonen van deze drie grote mannen: Asaf, Heman en Jeduthun. Ethan was de derde, Hoofdstuk 6:44 maar waarschijnlijk was hij gestorven eer deze inrichting tot volkomenheid was gebracht, en is Jeduthun in zijn plaats aangesteld. Gods voorzienigheid had het zo beschikt, dat van deze drie Asaf vier zonen had, Jeduthun zes en Heman veertien, dus allen tezamen vier en twintig-genoemd in vers 2-4 -die allen bekwaam waren voor het werk en er toe geroepen werden. Maar nu was de vraag: In welke volgorde moeten zij dienen? Dit werd beslist door het lot, teneinde twist om de voorrang te voorkomen, een zonde, die hen, welke anderszins vrome en Godvrezende mensen zijn, toch lichtelijk omringt.

1. Het lot werd met onpartijdigheid geworpen. Zij werden in vier en twintig groepen van ieder twaalf, verdeeld in twee rijen, twaalf groepen in een rij, en zo wierpen zij de loten *over de wacht tegen elkaar,* hen allen op gelijke voet plaatsende, klein en groot, leermeester en leerling. Het ging dus niet naar rang van ouderdom, noch naar hun rang, noch naar de graad van bedrevenheid, die zij in de muziekscholen hadden verkregen, maar het werd overgelaten aan Gods beschikking, vers 8. Klein en groot, leermeesters en leerlingen, zijn gelijk voor God, die niet handelt naar onze regelen van onderscheiding en voorrang. Zie Mattheus 20:23.

2. God beschikte het naar het Hem behaagde, waarschijnlijk de persoonlijke verdiensten van de mannen in aanmerking nemende, die van veel meer belang zijn dan rang van ouderdom of eerstgeboorte. Laat ons hen vergelijken bij de vorige lijst, en wij zullen bevinden dat:

a. Jozef de tweede zoon was van Asaf.

b. Gedalja de oudste zoon was van Jeduthun.

c. Zakkur de oudste zoon was van Asaf.

d. Jizri de tweede zoon was van Jeduthun.

e. Nethanja de derde zoon was van Asaf.

f. Bukkia de oudste zoon was van Heman.

g Jesarela de jongste zoon was van Asaf.

h. Jesaja de derde zoon was van Jeduthun.

i. Mattanja de tweede zoon was van Heman.

j. Simei de jongste zoon was van Jeduthun.

k. Azareeil de derde zoon was van Heman.

l. Hasabja de vierde zoon was Jeduthun.

m. Subael de vierde zoon was van Heman.

n. Mattithja de vijfde zoon was van Jeduthun.

o. Jeremoth de vijfde zoon was van Heman.

p. Hananja de zesde.

q. Josbehasa de elfde.

r. Hanani de zevende.

s. Mallothi de twaalfde.

t. Eliatha de achtste.

u. Hothir de dertiende.

v. Giddalti de negende.

w. Mahazioth de veertiende

x. Romamthi-Ezer de tiende was van Heman.

Zie hoe God sommigen deed toenemen, en de jongeren voor de ouderen stelde.

3. Ieder van deze had het getal twaalf in zijn koor, zij worden *hun zonen en hun broederen* genoemd, omdat zij hen beschouwden als zonen en met hen samenwerkten als broederen. Waarschijnlijk hebben twaalf, sommigen voor de stem en anderen voor de muziekinstrumenten het concert uitgemaakt. Laat ons leren een van ziel en een van mond God te verheerlijken en dat zal het beste en schoonste concert wezen.

HOOFDSTUK 26

1 Aangaande de verdelingen der poortiers: van de Korahieten was Meselemja, de zoon van Kore, van de kinderen van Asaf.
2 Meselemja nu had kinderen; Zecharja was de eerstgeborene, Jediael de tweede, Zebadja de derde, Jathniel de vierde,
3 Elam de vijfde, Johanan de zesde, Eljeoenai de zevende.
4 Obed-edom had ook kinderen: Semaja was de eerstgeborene, Jozabad de tweede, Joah de derde, en Sachar de vierde, en Nethaneel de vijfde.
5 Ammiel de zesde, Issaschar de zevende, Peullethai de achtste; want God had hem gezegend.
6 Ook werden zijn zoon Semaja kinderen geboren, heersende over het huis huns vaders; want zij waren kloeke helden.
7 De kinderen van Semaja waren Othni, en Refael, en Obed, en Elzabad, zijn broeders, kloeke lieden; Elihu, en Semachja.
8 Deze allen waren uit de kinderen van Obed-edom; zij, en hun kinderen, en hun broeders, kloeke mannen in kracht tot den dienst; daar waren er twee en zestig van Obed-edom.
9 Meselemja nu had kinderen en broeders, kloeke lieden, achttien.
10 En Hosa, uit de kinderen van Merari, had zonen; Simri was het hoofd; (alhoewel hij de eerstgeborene niet was, nochtans stelde hem zijn vader tot een hoofd).
11 Hilkia was de tweede, Tebalja de derde, Zecharja de vierde; al de kinderen en broederen van Hosa waren dertien.
12 Uit dezen waren de verdelingen der poortiers onder de hoofden der mannen, tot de wachten tegen hun broederen, om te dienen in het huis des HEEREN.
13 En zij wierpen de loten, zo de kleinen als de groten, naar hun vaderlijke huizen, tot elke poort.
14 Het lot nu tegen het oosten viel op Salemja; maar voor zijn zoon Zecharja, die een verstandig raadsman was, wierp men de loten, en zijn lot is uitgekomen tegen het noorden;
15 Obed-edom tegen het zuiden; en voor zijn kinderen het huis der schatkameren.
16 Suppim en Hosa tegen het westen, met de poort Schallechet, bij den opgaanden hogen weg, wacht tegenover wacht.
17 Tegen het oosten waren zes Levieten; tegen het noorden des daags vier; tegen het zuiden des daags vier; maar bij de schatkameren twee en twee.
18 Aan Parbar tegen het westen waren er vier bij den hogen weg, twee bij Parbar.
19 Dit zijn de verdelingen der poortiers van de kinderen der Korahieten, en der kinderen van Merari.
20 Ook was, van de Levieten, Ahia over de schatten van het huis Gods, en over de schatten der geheiligde dingen.
21 Van de kinderen van Ladan, kinderen van den Gersoniet Ladan; van Ladan, den Gersoniet, waren hoofden der vaderen Jehieli.
22 De kinderen van Jehieli waren Zetham en Joel, zijn broeder; dezen waren over de schatten van het huis des HEEREN.
23 Voor de Amramieten, van de Jizharieten, van de Hebronieten, van de Uzzielieten,
24 En Sebuel, de zoon van Gersom, den zoon van Mozes, was overste over de schatten.
25 Maar zijn broeders van Eliezer waren dezen: Rehabja was zijn zoon, en Jesaja zijn zoon, en Joram zijn zoon, en Zichri zijn zoon, en Selomith zijn zoon.

26 Deze Selomith en zijn broeders waren over al de schatten der heilige dingen, die de koning David geheiligd had, mitsgaders de hoofden der vaderen, de oversten over duizenden en honderden, en de oversten des heirs;
27 Van de krijgen en van den buit hadden zij het geheiligd, om het huis des HEEREN te onderhouden.
28 Ook alles, wat Samuel, de ziener, geheiligd had, en Saul, de zoon van Kis, en Abner, de zoon van Ner, en Joab, de zoon van Zeruja; al wat iemand geheiligd had, was onder de hand van Selomith en zijn broederen.
29 Van de Jizharieten waren Chenanja en zijn zonen tot het buitenwerk in Israel, tot ambtlieden en tot rechters.
30 Van de Hebronieten was Hasabja, en zijn broeders, kloeke mannen, duizend en zevenhonderd, over de ambten van Israel op deze zijde van de Jordaan tegen het westen, over al het werk des HEEREN, en tot den dienst des konings.
31 Van de Hebronieten was Jeria het hoofd, van de Hebronieten zijner geslachten onder de vaderen; in het veertigste jaar des koninkrijks van David zijn er gezocht en onder hen gevonden kloeke helden in Jaezer in Gilead.
32 En zijn broeders waren kloeke lieden, twee duizend en zevenhonderd hoofden der vaderen; en de koning David stelde hen over de Rubenieten, en Gadieten, en den halven stam der Manassieten, tot alle zaken Gods en de zaken des konings.

Wij hebben hier een bericht van het werk van de Levieten. Die stam was van zeer gering aanzien in de tijd van de richteren, totdat Eli en Samuël verschenen. Maar toen David de Godsdienst deed herleven, waren de Levieten het meest van allen in tel. En het was zeer gelukkig dat zij Levieten hadden, die mannen waren van verstand, zeer geschikt om de eer van hun stam op te houden. Wij hebben hier een bericht:

I. Van de Levieten, die tot priesters waren aangesteld, vers 1-19.

II. Van hen, die tot schatmeesters waren aangesteld, vers 20-28. Van hen, die ambtlieden en rechters waren op het land, aan wie de administratie van de openbare zaken was opgedragen, vers 29-32.

Kronieken 26:1-19

Merk op:

1. Er waren poortiers aangesteld voor de tempel, die de wacht moesten houden over alle toegangen, die er heenvoerden, al de buitenpoorten openden en sloten, en er de wacht hielden, niet alleen voor staatsie maar voor dienst, om allen, die zich ter aanbidding naar de voorhoven van het heiligdom begaven, de weg te wijzen en te onderrichten omtrent de wijze, waarop zij zich hadden te gedragen, hen aan te moedigen, die beschroomd of vreesachtig waren, de vreemdelingen en de onreinen terug te zenden, te waken tegen dieven en anderen, die het huis Gods vijandig waren. In toespeling op dit ambt wordt van leraren gezegd dat hun *de sleutelen van het koninkrijk*, de *hemelen* zijn toevertrouwd, Mattheus 16:19, opdat zij naar de wet van Christus toelaten of buitensluiten.

2. Van verscheidenen van hen, die tot deze dienst geroepen waren wordt opgemerkt dat zij *kloeke lieden* waren vers 6, sterke mannen, vers 7, *kloeke mannen, in kracht tot den dienst* vers 8, en van een hunner, dat hij *een verstandig raadsman was*, vers 14, die waarschijnlijk, toen hij wel gediend had en blijken had gegeven van meer dan gewone wijsheid, zich *een goeden opgang* had verkregen, en van de poort naar de raadszitting werd bevorderd, 1 Timotheus 3:13.

Wat hen betreft, die uitmuntten in lichaamskracht, kloekmoedigheid en vastberadenheid, zij werden er door bekwaam gemaakt voor de post, die hun was toegewezen, want voor iederen dienst, waartoe God de mensen roept, zal Hij hen 6f geschikt vinden of geschikt maken.

3. De zonen van Obed-Edom werden in dit ambt gesteld, er waren er twee en zestig van die familie. Hij was het, die de ark met eerbied en blijmoedigheid had geherbergd en zie nu, hoe hij er voor beloond werd.

a. Hij had acht zonen, want God had hem gezegend, vers 5. De toeneming en opbouwing van de geslachten zijn aan de zegen Gods te danken, en een grote zegen is het voor een huisgezin om vele kinderen te hebben als zij, gelijk deze hier, instaat zijn tot en uitmunten in de dienst van God.

b. Zijn zonen werden bevorderd tot posten van vertrouwen in het heiligdom. Zij hadden in hun eigen huis trouw gewaakt over de ark, en nu worden zij geroepen tot haar dienst in Gods huis. Aan wie betrouwenswaardig is in het kleine zal meer toebetrouwd worden. Hij, die Gods inzettingen houdt in zijn eigen tent, is geschikt om de bewaarder te zijn van Gods tabernakel, 1 Timotheus 3:4, 5. *Ik heb Uwe wet bewaard*, zegt David, *dat is mij geschied, omdat ik Uwe bevelen bewaard heb*, Psalm 119:55, 56.

4. Hier wordt van iemand gezegd dat, *hoewel hij de eerstgeborene niet was, zijn vader hem nochtans tot een hoofd had gesteld*, vers 10, hetzij omdat hij zeer voortreffelijk, of omdat de oudste zoon zeer zwak was. Hij werd tot een hoofd gesteld, misschien niet om de bezitting te erven- want dat was door de wet verboden, Deuteronomium 21:16, 17, maar in deze dienst, die persoonlijke bekwaamheid vereiste.

5. Aan de poortiers werd, evenals aan de zangers, hun post aangewezen door het lot, zoveel aan zo'n poort, en zoveel aan zulk een, opdat iedereen zijn post zou kennen en vervullen, vers 13. Er is

niet gezegd, zoals tevoren, dat zij in vier en twintig ordeningen werden verdeeld, maar hier zijn de namen van omstreeks vier en twintig personen, vers 1-11, en de posten, die aangewezen werden, zijn vier en twintig, vers 17, 18. Wij hebben dus reden te denken dat zij in zoveel groepen verdeeld waren. Zalig zij die in Gods huis wonen, want, gelijk zij wèl gevoed, wèl onderwezen en wèl werkzaam zijn, zo zijn zij ook wèl bewaard. *Mensen* hielden de wacht aan de poorten van de tempel, maar *engelen* aan de poorten van het nieuwe Jeruzalem, Openbaring 21:12.

1 Kronieken 26:20-28

1. Merk op: Dat er *schatten van het huis Gods* waren. Een groot huis kan niet gehouden worden, zonder dat er bergplaatsen zijn voor allerlei provisie. Veel werd iederen dag aan het altaar ten koste gelegd: meelbloem, wijn, olie, zout, brandstof, behalve de lampen, grote hoeveelheden daarvan moesten voorhanden zijn, behalve nog de heilige klederen en gereedschappen. Dat waren *de schatten van het huis Gods*. En omdat *geld alles verantwoordt,* hadden zij dit ook waarschijnlijk in overvloed, dat ontvangen was uit de offeranden des volks, waarmee zij kochten wat zij nodig hadden. En misschien werd ook veel opgelegd voor geval van nood. Deze schatten waren een type van de overvloed, die er in het huis is van onze hemelsen Vader, genoeg en nog over. In Christus, de waren tempel, zijn *de schatten van wijsheid, en kennis, en onnaspeurlijken rijkdom verborgen.*

2. Er waren *schatten van geheiligde dingen,* meestal geheiligd uit de buit in de krijg verkregen, vers 27, als een dankbare erkenning van de bescherming Gods. Abraham heeft aan Melchizedek de "tienden gegeven uit de buit," Hebreeen 7:4.

In Mozes' tijd hebben de oversten van het leger, wanneer zij als overwinnaars wederkeerden, *de Heere een offerande gebracht* uit de door hen behaalde buit, Numeri 31:50.

Dit vrome gebruik was nu onlangs weer verlevendigd, en niet alleen Samuël en David maar Saul en Abner en Joab hadden gedeelten van hun buit aan de eer en het onderhoud van het huis Gods gewijd, vers 28,.

Hoe meer God ons schenkt, hoe meer Hij van ons verwacht in werken van Godsvrucht en barmhartigheid. Grote voorspoed eist hiermede overeenkomende blijken van dankbaarheid.

Als wij het oog laten gaan over onze bezittingen, dan moet de gedachte bij ons opkomen: "Hier zijn gerieflijke dingen, kostbare dingen misschien, en fraaie dingen, maar waar zijn de aan God gewijde dingen?" Krijgslieden moeten God eren met de buit, die zij behalen.

3. Deze schatten hadden schatbewaarders, personen, die er over gesteld waren, vers 20, 26, wier werk het was ze te bewaren, opdat *mot noch roest* ze zou *verderven*, en *geen dieven zouden doorbreken om ze te stelen*, ze uit te geven naar het nodig was, en wèl toe te zien dat zij niet verspild, verduisterd, of tot gewoon gebruik vervreemd werden, en waarschijnlijk hebben zij boek gehouden van alles wat inkwam, en hoe het uitgegeven werd.

HOOFDSTUK 27

1 Dit nu zijn de kinderen Israels naar hun getal, de hoofden der vaderen, en de oversten der duizenden en der honderden, met hun ambtlieden, den koning dienende in alle zaken der verdelingen, aangaande en afgaande van maand tot maand in al de maanden des jaars; elke verdeling was vier en twintig duizend.
2 Over de eerste verdeling in de eerste maand was Jasobam, de zoon van Zabdiel; en in zijn verdeling waren er vier en twintig duizend.
3 Hij was uit de kinderen van Perez, het hoofd van al de oversten der heiren in de eerste maand.
4 En over de verdeling in de tweede maand was Dodai, de Ahohiet, en over zijn verdeling was Mikloth ook voorganger; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
5 De derde overste des heirs in de derde maand was Benaja, de zoon van Jojada, den opperambtman; die was het hoofd; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
6 Deze Benaja was een held van de dertig, en over de dertig; en over zijn verdeling was Ammizabad, zijn zoon.
7 De vierde, in de vierde maand, was Asahel, de broeder van Joab, en na hem Zebadja, zijn zoon; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
8 De vijfde, in de vijfde maand, was Samhuth, de Jizrahiet, de overste; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
9 De zesde, in de zesde maand, was Ira, de zoon van Ikkes, de Thekoiet; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
10 De zevende, in de zevende maand, was Helez, de Peloniet, uit de kinderen van Efraim; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
11 De achtste, in de achtste maand, was Sibbechai, de Husathiet, van de Zerahieten; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
12 De negende, in de negende maand, was Abiezer, de Anathothiet; van de Benjaminieten; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
13 De tiende, in de tiende maand, was Maharai, de Nethofathiet, van de Zerahieten; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
14 De elfde, in de elfde maand, was Benaja, de Pirhathoniet, van de kinderen van Efraim; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
15 De twaalfde, in de twaalfde maand, was Heldai, de Nethofathiet, van Othniel; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
16 Doch over de stammen van Israel waren dezen: over de Rubenieten was Eliezer, de zoon van Zichri, voorganger; over de Simeonieten was Sefatja, de zoon van Maacha;
17 Over de Levieten was Hasabja, de zoon van Kemuel; over de Aaronieten was Zadok;
18 Over Juda was Elihu, uit de broederen van David; over Issaschar was Omri, de zoon van Michael;
19 Over Zebulon was Jismaja, de zoon van Obadja; over Nafthali was Jerimoth, de zoon van Azriel;
20 Over de kinderen van Efraim was Hosea, de zoon van Azazja; over den halven stam van Manasse was Joel, de zoon van Pedaja;
21 Over half Manasse, in Gilead, was Jiddo, de zoon van Zecharja; over Benjamin was Jaasiel, de zoon van Abner;
22 Over Dan was Azarel, de zoon van Jeroham. Dezen waren de oversten der stammen van Israel.

23 Maar David nam het getal van die niet op, die twintig jaren oud en daar beneden waren; omdat
de HEERE gezegd had, dat Hij Israel vermenigvuldigen zou als de sterren des hemels.
24 Joab, de zoon van Zeruja, had begonnen te tellen, maar hij voleindde het niet, omdat er deshalve
een grote toorn over Israel gekomen was; daarom is het getal niet opgebracht in de rekening der
kronieken van den koning David.
25 En over de schatten des konings was Azmaveth, de zoon van Adiel; en over de schatten op het
land, in de steden, en in de dorpen, en in de torens, was Jonathan, de zoon van Uzzia.
26 En over die, die het akkerwerk deden, in de landbouwing, was Ezri, de zoon van Chelub.
27 En over de wijngaarden was Simei, de Ramathiet; maar over hetgeen dat van de wijnstokken
kwam tot de schatten des wijns, was Zabdi, de Sifmiet.
28 En over de olijfgaarden en de wilde vijgebomen, die in de laagte waren, was Baal-hanan, de
Gederiet; maar Joas was over de schatten der olie.
29 En over de runderen, die in Saron weidden, was Sitrai, de Saroniet; maar over de runderen in de
laagten, was Safat, de zoon van Adlai.
30 En over de kemelen was Obil, de Ismaeliet; en over de ezelinnen was Jechdeja, de Meronothiet.
31 En over het kleine vee was Jaziz, de Hageriet. Alle dezen waren oversten over de have, die de
koning David had.
32 En Jonathan, Davids oom, was raad, een verstandig man; hij was ook schrijver; Jehiel nu, de
zoon van Hachmoni, was bij de zonen des konings.
33 En Achitofel was raad des konings; en Husai, de Archiet, was des konings vriend.
34 En na Achitofel was Jojada, de zoon van Benaja, en Abjathar; maar Joab was des konings
krijgsoverste.

In dit hoofdstuk hebben wij de burgerlijke lijst, waarin ook de militaire begrepen is.

I. De twaalf oversten voor iedere maand van het jaar vers 1-15.

II. De vorsten van de onderscheidene stammen, vers 16-24.

III. De hofbeambten, vers 25-34.

1 Kronieken 27:1-15

Wij hebben hier een bericht omtrent de krijgsmacht des lands en haar regeling. David was zelf een krijgsman, en had met het zwaard grote dingen gedaan, hij had grote legers te velde gebracht, nu wordt ons hier gezegd, hoe hij ze gerangschikt heeft, nadat God hem rust had gegeven van al zijn vijanden. Hij heeft die gehele krijgsmacht niet voortdurend op de been gehouden, want dat zou voor de krijgslieden en voor het land een bezwaar geweest zijn, toch heeft hij haar ook niet geheel ontbonden, want dan zou hij het rijk bloot hebben gelaten, en zijn volk zou de krijgskunst verleerd hebben, daarom bedacht hij om een gedurige krijgsmacht op de been te houden zonder daarom een staand leger te hebben. Dit plan is zeer verstandig.

1. Vier en twintig duizend man hield hij gedurig onder de wapenen, verenigd en gedisciplineerd in een corps, dat zich dan hier of daar in het rijk bevond, de bezitters van een vrij goed droegen hun eigen wapenen en bekostigden zichzelf, zolang zij dienst deden. Deze krijgsmacht was voldoende om de openbare rust en de veiligheid te bewaren. Zij, die waarlijk Israëlieten zijn, moeten de krijg leren, want er zijn vijanden met wie wij te worstelen hebben en tegen wie wij voortdurend op onze hoede moeten zijn.

2. Iedere maand wisselde hij hen af, zodat de gehele krijgsmacht uit twee honderd acht en tachtig duizend man bestond, misschien een vijfde van al de valide mannen des rijks. Door aldus verdeeld te zijn in twaalf afdelingen werden zij allen onderwezen in en gewend aan militaire oefeningen, en toch werd niemand tot meer dan een maand van het jaar tot dienen en onkosten verplicht, waartoe zij zeer goed instaat konden zijn, behalve bij buitengewone gelegenheden, wanneer zij allen tezamen snel opgeroepen konden worden. Hier is de wijsheid van regeerders, en zeer tot hun lof, als zij voorziende in de openbare veiligheid, het zo aanleggen dat, terwijl die veiligheid goed verzekerd is, er toch zo weinig mogelijk lasten door opgelegd worden aan het volk, en de dienst zo gemakkelijk mogelijk wordt gemaakt.

3. Aan het hoofd van iedere afdeling stond een opperbevelhebber, behalve de mindere officieren, die oversten waren over duizenden, en honderden, en vijftigen, was er een opperbevelhebber over iedere afdeling of legioen. Al deze twaalf grote bevelhebbers zijn genoemd onder Davids helden en kampioenen in 2 Samuel 23 en in 1 Kronieken 11. Zij hadden zich eerst onderscheiden door grote daden, en toen werden zij bevorderd tot die hoge posten. Het staat goed met een land, waar verdienste aldus geëerd en beloond wordt. Benaja wordt hier een *hoofdpriester* genoemd, vers 5, maar "kohen" betekent zowel *priester* als *vorst*, en daarom zou het beter vertaald kunnen zijn door *hoofdbestuurder* of *voornaamste beambte*. Dodai had Mikloth, vers 4, tot plaatsvervanger als hij afwezig of ongesteld was, of wel tot opvolger toen hij gestorven was. Benaja had zijn zoon onder hem, vers 6.

Asahel had zijn zoon na hem, vers 7, en hieruit blijkt dat dit plan voor de regeling van de krijgsmacht in het begin van Davids regering gemaakt was, want Asahel werd door Abner gedood toen David nog te Hebron regeerde. Toen zijn oorlogen voorbij waren, heeft hij deze methode weer in werking gebracht, en liet dus de militaire zaken in goede orde voor de vreedzame regering van zijn zoon Salomo. Als wij denken het meest veilig te zijn, moeten wij ons toch, zolang wij nog hier in het lichaam zijn, gereed houden voor geestelijken strijd. *Die zich aangordt beroeme zich niet als die zich losmaakt.*

1 Kronieken 27:16-34

Wij hebben hier een bericht:

I. Van de vorsten van de stammen, iets van de oude orde, ingesteld door Mozes in de woestijn dat iedere stam zijn vorst of overste moest hebben, was nog in stand gehouden.

Waarschijnlijk was dit voortdurend in stand gebleven, hetzij door verkiezing of door opvolging in hetzelfde geslacht, en zij, die hier geroemd zijn werden in dat ambt gevonden toen dit bericht nopens hen gegeven werd. Elihu of Eliab, die vorst van Juda was, was de oudste zoon van Isai, en stamde in rechte linie af van Nahesson en Salmon de vorsten van deze stam in Mozes' tijd.

Of deze vorsten in de hoedanigheid optraden van commissaris des konings voor krijgszaken of wel als opperrechters om hun gerechtshoven te presideren, blijkt niet. Wij kunnen onderstellen dat, nu al de stammen onder een koning verenigd waren, hun macht lang zo groot niet was, als zij meestal geweest is toen de stammen afzonderlijk handelden.

Onze Godsdienst verplicht ons onderdanig te zijn, niet alleen de koning, als de opperste macht hebbende, maar ook de stadhouders, als die van hem gezonden worden, 1 Petrus 2:13, 14 de vorsten, die gerechtigheid stellen. Over Benjamin was Jaasiël, de zoon van Abner, vers 21.

Hoewel Abuer Davids vijand was en zijn komst op de troon tegenstond, wilde David toch de bevordering van zijn zoon niet tegenstaan, maar heeft hem zelf misschien op die erepost gesteld, hetgeen ons leert kwaad met goed te vergelden.

II. Van het tellen des volks, vers 23, 24. Er wordt hier gezegd dat David, toen hij gebood het volk te tellen, het tellen verboden heeft van hen die onder de twintig jaren waren, om hierdoor te voorkomen dat hij de schijn zou hebben van een blaam te werpen op de belofte, dat zij ontelbaar zullen zijn, maar het was een armzalige uitvlucht, want het is nooit gebruikelijk geweest hen te tellen, die onder de twintig jaren waren, en de belofte van hun aantal gold voornamelijk de valide mannen. Dat het opnemen van het getal des volks, door David in de hoogmoed zijns harten bevolen, geen goed resultaat heeft opgeleverd, want de telling werd niet voltooid, en ook niet met nauwkeurigheid gedaan, zij werd niet eens als een authentieke opgave geregistreerd. Joab was er uiterst afkerig van, en deed het ten halve, David schaamde zich er over, en zou haar gaarne vergeten willen zien, omdat er deswegens een grote toorn over Israël gekomen was. Bij nadenken kan geen Godvruchtig man behagen vinden in hetgeen, naar hij weet, God mishaagt, geen gebruik maken van noch genoegen smaken in hetgeen verkregen is door zonde.

III. Van de hofbeambten.

1. De *oversten over de have des konings* (zoals zij hier genoemd worden, vers 3 die het opzicht hadden over de akkerbouw des konings, over zijn wijngaarden, zijn olijfgaarden, zijn runderen, zijn kemelen, zijn ezelinnen, zijn schapen. Hier zijn geen staatsiedienaren, geen opperstalmeester, geen opperjagermeester, alles is voor nut en degelijkheid overeenkomstig de eenvoud dier tijden.

David was een groot krijgsman, een groot geleerde en een groot vorst, en toch ook een goed beheerder van zijn goederen, hij hield vele landerijen onder zich en wendde ze aan, niet voor vermaak, maar tot nut en voordeel, want "de koning zelf wordt van het veld gediend," Prediker 5:8.

De overheidspersonen, die willen dat hun onderhorigen naarstig zijn, moeten zelf het voorbeeld geven van naarstigheid in hun zaken.

Wij bevinden echter dat de armen des lands goed genoeg geacht werden om wijngaardeniers en akkerlieden te zijn, 2 Koningen 25:12. Nu heeft David zijn voorname mannen aangesteld tot opzichters over deze arbeid.

2. Des konings persoonlijke dienaren. Dat waren dezulken, die uitmuntten in wijsheid daar zij bestemd waren om dagelijks met de koning om te gaan. Zijn oom was een verstandig man en een schrijver, en niet slechts bedreven in staatkunde, maar ook zeer vertrouwd met de Schrift, deze was zijn raadsman, vers 32.

Een ander, die ongetwijfeld uitmuntte in geleerdheid en wijsheid, was de onderwijzer van zijn kinderen. Achitofel, een zeer listig man was zijn raad, maar Husai, een eerlijk man was zijn vriend en vertrouweling.

Het blijkt niet dat hij vele raadslieden had, maar die hij had, waren mannen van grote bekwaamheid. Veel van de wijsheid van vorsten wordt gezien in de keus van hun ministers. Maar hoewel David van al deze wijze raadslieden omringd was, stelde hij zijn Bijbel toch boven die allen, Psalm 119:24. Uwe *getuigenissen zijn mijn vermakingen en mijn raadslieden.*

HOOFDSTUK 28

1 Toen vergaderde David te Jeruzalem alle oversten van Israel, de oversten der stammen, en de oversten der verdelingen, den koning dienende, en de oversten der duizenden, en de oversten der honderden, en de oversten van alle have en vee des konings en zijner zonen, met de kamerlingen, en de helden, ja, allen kloeken held.
2 En de koning David stond op zijn voeten, en hij zeide: Hoort mij, mijn broeders, en mijn volk! Ik had in mijn hart een huis der rust voor de ark des verbonds des HEEREN te bouwen, en voor de voetbank der voeten onzes Gods, en ik heb gereedschap gemaakt om te bouwen.
3 Maar God heeft tot mij gezegd: Gij zult Mijn Naam geen huis bouwen, want gij zijt een krijgsman, en gij hebt veel bloeds vergoten.
4 Nu heeft mij de HEERE, de God Israels, verkoren uit mijns vaders ganse huis, dat ik tot koning over Israel wezen zou in eeuwigheid; want Hij heeft Juda tot een voorganger verkoren, en mijns vaders huis in het huis van Juda; en onder de zonen mijns vaders heeft Hij een welgevallen aan mij gehad, dat Hij mij ten koning maakte over gans Israel.
5 En uit al mijn zonen (want de HEERE heeft mij vele zonen gegeven) zo heeft Hij mijn zoon Salomo verkoren, dat hij zitten zou op den stoel des koninkrijks des HEEREN over Israel.
6 En Hij heeft tot mij gezegd: Uw zoon Salomo, die zal Mijn huis en Mijn voorhoven bouwen; want Ik heb hem Mij uitverkoren tot een zoon, en Ik zal hem tot een Vader zijn.
7 En Ik zal zijn koninkrijk bevestigen tot in eeuwigheid, indien hij sterk wezen zal, om Mijn geboden en Mijn rechten te doen, gelijk te dezen dage.
8 Nu dan, voor de ogen van het ganse Israel, de gemeente des HEEREN, en voor de oren onzes Gods, houdt en zoekt al de geboden des HEEREN, uws Gods; opdat gijlieden dit goede land erfelijk bezit, en uw kinderen na u tot in eeuwigheid doet erven.
9 En gij, mijn zoon Salomo, ken den God uws vaders, en dien Hem met een volkomen hart en met een willige ziel; want de HEERE doorzoekt alle harten, en Hij verstaat al het gedichtsel der gedachten; indien gij Hem zoekt, Hij zal van u gevonden worden; maar indien gij Hem verlaat, Hij zal u tot in eeuwigheid verstoten.
10 Zie nu toe, want de HEERE heeft u verkoren, dat gij een huis ten heiligdom bouwt; wees sterk, en doe het.
11 En David gaf zijn zoon Salomo een voorbeeld van het voorhuis, met zijn behuizingen, en zijn schatkameren, en zijn opperzalen, en zijn binnenkameren, en van het huis des verzoendeksels;
12 En een voorbeeld van alles, wat bij hem door den Geest was, namelijk van de voorhoven van het huis des HEEREN, en van alle kameren rondom; tot de schatten van het huis Gods, en tot de schatten der heilige dingen;
13 En van de verdelingen der priesteren en der Levieten, en van alle werk van den dienst van het huis des HEEREN, en van alle vaten van den dienst van het huis des HEEREN.
14 Het goud gaf hij naar het goudgewicht, tot alle vaten van elken dienst; ook zilver tot alle zilveren vaten bij gewicht, tot al de vaten van elken dienst;
15 En het gewicht tot de gouden kandelaars, en hun gouden lampen, naar het gewicht van elken kandelaar en zijn lampen; ook tot de zilveren kandelaars, naar het gewicht van een kandelaar en zijn lampen, naar den dienst van elken kandelaar.
16 Ook gaf hij het goud naar het gewicht tot de tafelen der toerichting, tot elke tafel, en het zilver tot de zilveren tafelen;
17 En louter goud tot de krauwelen, en tot de sprengbekkens, en tot de schotelen, en tot gouden bekers, het gewicht tot elken beker, desgelijks tot zilveren bekers, tot elken beker het gewicht;

18 En tot het reukaltaar gelouterd goud in gewicht; en goud tot het voorbeeld des wagens, te weten der cherubim, die de vleugels zouden uitbreiden, en de ark des verbonds des HEEREN overdekken.
19 Dit alles heeft men mij, zeide David, bij geschrift te verstaan gegeven van de hand des HEEREN, te weten al de werken dezes voorbeelds.
20 En David zeide tot zijn zoon Salomo: Wees sterk, en heb goeden moed, en doe het, vrees niet, en wees niet verslagen; want de HEERE God, mijn God, zal met u zijn; Hij zal u niet begeven, en Hij zal u niet verlaten, totdat gij al het werk tot den dienst van het huis des HEEREN zult volbracht hebben.
21 En zie, daar zijn de verdelingen der priesteren en der Levieten, tot allen dienst van het huis Gods; en bij u zijn tot alle werk allerlei vrijwilligen, met wijsheid tot allen dienst, ook de vorsten, en het ganse volk, bereid tot al uw bevelen.

In het bericht, dat wij hebben van Davids heengaan van deze wereld in het begin van het eerste boek van de koningen, zien wij zijn zon lang zo helder niet schijnen als in het bericht, dat wij in dit en het volgende hoofdstuk er van vinden, waarin wij zijn plechtig vaarwel hebben aan zijn zoon en zijn onderdanen en wij moeten el kennen dat hij een goed einde had. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De bijeenroeping van een algemene vergadering van de staten, vers 1.

II. Een plechtige verklaring, dat door Gods bestel de kroon overging op Salomo, met de eer van de tempel te bouwen, vers 2-7.

III. Een vermaning, beide aan het volk en aan Salomo, om de Godsdienst in eer te houden en te bevorderen, vers 8-10.

IV. Het model en de materialen aan Salomo overgeleverd voor het bouwen van de tempel, vers 11-19.

V. Aanmoediging hem gegeven, om dit werk te ondernemen en er mee voort te gaan, vers 20, 21.

1 Kronieken 28:1-10

David had in zijn tijd zeer veel dienst gedaan, "zijn geslacht gediend naar de wil van God," Handelingen 13:36.

Maar nu nadert de tijd dat hij moet sterven en, als een type van de Zone Davids, hoe dichter hij bij zijn einde komt, hoe ijveriger hij is, hoe meer hij zijn werk doet met alle macht.

Hij is nu een weinig hersteld uit de ziekte, waarvan gesproken wordt in 1 Koningen 1:1, toen zij hem dekten met klederen, doch hij geen warmte kreeg, maar welke remedie is er tegen ouderdom? Daarom maakt hij gebruik van zijn herstel als een gelegenheid om God en zijn land nog een weinig te dienen.

I. Hij roept al de groten van zijn rijk tot zich ten einde van allen afscheid te nemen, vers 1. Dat heeft ook Mozes gedaan, Deuteronomium 31:28, en Jozua, Hoofdstuk 23:2, 24

David wilde de overgang van de kroon bekend maken in tegenwoordigheid en tot voldoening van hen, die de vertegenwoordigers des volks waren.

II. Hij sprak hen aan met groten eerbied en liefde. Door al zijn krachten in te spannen kon hij niet slechts opstaan uit zijn bed om hen te ontvangen (bezield en opgewekt zijnde door deze plechtige gelegenheid), maar hij verhief zich van zijn zetel, en *stond op zijn voeten*, vers 12, uit eerbied voor God, wiens wil hij zou bekendmaken, en uit eerbied voor deze plechtige vergadering van het Israël Gods alsof hij, hoewel ‘major singulis’ -groter dan enig afzonderlijk persoon onder hen zich toch beschouwde als ‘minor universis’ -minder dan zij allen tezamen.

Zijn hoge leeftijd, zowel als zijn zwakheid en waardigheid, zou hem wel gerechtigd kunnen hebben om te blijven zitten, maar hij wilde tonen dat hij wezenlijk verootmoedigd was voor de hoogmoed zijns harten in het aantal zijns volks en zijn heerschappij over hen.

Toen was het hem maar al te zeer welgevallig, dat zij allen zijn dienaren waren, Hoofdstuk 21:3, thans noemt hij hen zijn *broederen*, die hij liefhad, zijn volk waarvoor hij zorgde, niet zijn knechten, over wie hij heeft te gebieden.

Hoort mij, mijn broeders en mijn volk! Het betaamt meerderen om aldus met genegenheid en minzaamheid te spreken zelfs tot hun minderen, zij zullen er niet minder om geëerd maar er wel temeer om bemind worden. Aldus vraagt hij hun aandacht voor hetgeen hij gaat zeggen.

III. Hij spreekt van het voornemen, dat hij heeft gehad, om een tempel te bouwen voor God, maar dat God hem niet toestond zijn voornemen te volvoeren, vers 2, 3. Dit had hij tevoren reeds aan Salomo te kennen gegeven, Hoofdstuk 22:7, 8.

Een huis van rust voor de ark wordt hier gezegd te zijn *voor de voetbank van de voeten onzes Gods* want de hemel is Zijn troon van de heerlijkheid, de aarde en de prachtigste tempels, die er op gebouwd kunnen worden, zijn slechts zijn voetbank.

Zoveel verschil is er tussen de openbaringen van de Goddelijke heerlijkheid in de boven en in de benedenwereld. Engelen omringen Zijn troon, Jesaja 6:1.

Wij, arme wormen *aanbidden* slechts *aan de voetbank van Zijn voeten,* Psalm 99:5, 132:7. Als een blijk van de oprechtheid van zijn voornemen, om de tempel te bouwen, zegt hij hun dat hij er toebereidselen voor heeft gemaakt, maar dat God hem niet wilde toelaten er mee voort te gaan, omdat Hij ander werk voor hem te doen had werk dat genoeg was voor een man, namelijk het voeren van de oorlogen Israëls, hij moet het algemene welzijn dienen met het zwaard een ander moet het doen met paslood en lijn. Tijden van rust zijn tijden om te bouwen, Handelingen 9:31.

IV. Hij toont eerst zijn eigen recht op de kroon, en dan Salomo's recht er op, beide waren ontwijfelbaar 'jure divino', naar Goddelijk recht. Zij konden hun recht op de troon bewijzen, zoals geen andere monarch ter wereld dit kan, de Heere, de God Israëls, heeft zelf beide verkoren, onmiddellijk door profetie niet door leidingen van de voorzienigheid, vers 4, 5. Geen aanspraak wordt gemaakt op recht naar eerstgeboorte-'Detur digniori', niet senior, -naar waardigheid, niet naar ouderdom.

1. Juda was niet de oudste zoon van Jakob, en toch heeft God die stam verkoren om de heersende stam te zijn, Jakob vermaakte er de scepter aan, Genesis 49:10.

2. Het blijkt niet dat het geslacht van Isai tot het oudste huis behoorde van die stam, tenminste niet van Juda, want Sela was vóór Perez, of het van Nahesson en Salmon afstamde, is niet zeker. Ram, de vader van Nahesson, had een ouderen broeder, 1 Kronieken 2:9, misschien ook Boaz, Obed en Isai, en toch: *"God heeft mijns vaders huis verkoren."*

3. David was de jongste zoon van Isai, en toch heeft God een welgevallen gehad aan hem om hem koning te maken. aldus was het welbehagen voor Hem. God neemt in wie Hij een welbehagen heeft, en heeft een welbehagen in hen, die Hij zich gelijk maakt, dat is: in wie Hij Zijn beeld doet zien, zoals David, die een man was naar Zijn hart.

4. Salomo was een van de jongere zonen van David, en toch heeft God hem verkoren om op de troon te zitten, omdat hij van allen de persoon was, die waarschijnlijk de tempel zou bouwen, de verstandigste was, en de beste gezindheid had.

V. Hij legt hun Gods genaderijke voornemens bloot betreffende Salomo, vers 6, 7. *Ik heb hem Mij uitverkoren tot een zoon.* Aldus maakt hij het raadsbesluit bekend, dat de Heere had gezegd tot Salomo, als een type van Christus, "Gij zijt Mijn Zoon," Psalm 2:7, de zoon Mijner liefde, want hij werd *Jedidjah* genoemd, omdat de Heere hem liefhad en Christus is Zijn geliefde Zoon. Van hem, ais type en afschaduwing van Hem, die komen zou, heeft God gezegd:

1. *Hij zal Mijn huis bouwen.* Christus is beide de grondlegger en het fondament van de Evangelietempel.

2. *Ik zal zijn koninkrijk bevestigen tot in eeuwigheid.*

Deze belofte moet haar vervulling hebben in het koninkrijk van de Messias, dat in Zijn handen zal blijven tot aan het einde des tijde, Jesaja 9:6 , Lukas 1:33, en dan aan God de Vader overgegeven zal worden.

Wat Salomo betreft: deze belofte van de bevestiging zijns koninkrijks is hier voorwaardelijk gegeven: *indien hij sterk wezen zal om Mijn geboden en Mijn rechten te doen, gelijk te dezen dage.*

Salomo was nu zeer volgzaam en goed. "Indien hij dit blijft, dan zal zijn koninkrijk in stand blijven, maar anders niet."

Als wij standvastig zijn in onze plicht, dan maar anders niet, kunnen wij de voortduring verwachten van Gods gunst. Laat hen, die wèl onderwezen zijn en goed beginnen, hiervan nota nemen-indien zij standvastig zijn in het goede, zijn zij gelukkig, volharding draagt de kroon, of schoon zij er niet door gewonnen wordt.

Vl. Hij vermaant hen God en hun plicht getrouw aan te kleven, vers 8.

Merk op:

1. Waartoe hij hen vermaant: *Houdt en zoekt al de geboden des HEEREN, uw Gods.* De Heere was hun God, Zijn geboden moeten hun richtsnoer zijn, zij moeten ze allen waarnemen en nauwgezet houden, en te die einde moeten zij ze zoeken, dat is: zij moeten weetgierig zijn omtrent hun plicht, de Schriften onderzoeken raad aannemen, de wet zoeken in de mond *van hen, wier lippen deze wetenschap bewaren,* en God bidden hen te onderwijzen en te leiden. Zonder grote zorg zullen Gods geboden niet gehouden worden.

2. Het plechtige er van. Hij vermaant hen voor de ogen van geheel Israël, dat er kennis van zal bekomen, en voor de oren Gods: God is getuige en Zijn gemeente is getuige dat hun goede raad gegeven is en dat zij behoorlijk gewaarschuwd zijn, indien zij de raad niet aannemen, dan is dit hun schuld, en dan zullen God en de mensen tegen hen getuigen. Zie in Timotheus 5:21, 2 Timotheus 4:1 T. Zij die de Godsdienst belijden, moeten, als zij de gunst van God en een goede reputatie onder de mensen willen hebben, getrouw zijn aan hun belijdenis.

3. De beweegreden om deze last te volvoeren: het was het middel om gelukkig te zijn, zelf het vreedzame bezit te hebben van dit goede land en er het erfdeel van te bewaren voor hun kinderen.

VII. Hij besluit met een vermaning, een last aan Salomo zelf, vers 9, 10. Het is zijn grootste wens dat hij een Godsdienstig man zal zijn. Hij zal een groot man wezen, maar hij moet de Godsdienst niet beneden zich achten, hij zal een wijs man zijn, en dit zal zijn wijsheid wezen.

Merk op:

1. De last, die hij hem geeft. Hij moet op God zien als de God zijns vaders, die zich aan God had gewijd, en hem voor God had opgevoed.

Hij was geboren in Gods huis, en daarom gehouden en verplicht de Zijne te wezen, opgevoed in Zijn huis, en daarom tot dankbaarheid verplicht. *Verlaat uw vriend en de vriend uws vaders niet.*

Hij moet God kennen en dienen, wij kunnen God niet recht dienen als wij Hem niet kennen, en tevergeefs kennen wij Hem, zo wij Hem niet dienen, dienen met hart en ziel.

Wij maken niets van de Godsdienst als wij er geen acht op slaan er geen werk van maken met het hart, God niet dienen met een volkomen, dat is een oprecht hart want oprechtheid is onze Evangelie-volmaaktheid, en met een gewillige ziel, uit een beginsel van liefde, en als een gewillig volk, blijmoedig en met genot.

2. De argumenten om aan deze vermaning kracht bij te zetten. Twee argumenten als algemene beweeggronden.

a. Dat de geheimen van onze ziel blootliggen voor God, Hij doorgrondt alle harten, zelfs het hart van koningen, die voor de mensen ondoorgrondelijk zijn Spreuken 25:3.

Wij moeten oprecht zijn omdat God het ziet als wij bedrieglijk handelen en er niet in bedrogen kan worden, wij moeten onze gedachten bezighouden met en gebruiken in de dienst van God, omdat Hij er al de overleggingen, goede en kwade, van kent.

b. Dat wij, al naar wij God dienen of niet dienen, in deze wereld en voor eeuwig gelukkig of rampzalig zullen zijn. Als wij Hem naarstiglijk zoeken, zal Hij van ons gevonden worden, Hebreeen 11:6.

Als wij Hem verlaten, Zijn dienst verlaten, ons afkeren van Hem te volgen, dan zal Hij ons voor altijd verstoten, en dat is genoeg om ons rampzalig te maken. God verlaat niemand, voordat hij Hem verlaten heeft.

Hier is een bijzonder argument voor Salomo, vers 10. *"De Heere heeft u verkoren, dat gij een huis ten heiligdom bouwt*, zo zoek en die dan God, opdat dit werk uit een goed beginsel gedaan worde, op de rechte wijze, en opdat het Gode welbehaaglijk zal zijn."

3. Het middel dat hiertoe voorgeschreven wordt, en dat ons allen wordt voorgeschreven.

a. Omzichtigheid. *Zie nu toe*, hoed u voor alles wat gelijkt op of leidt naar hetgeen kwaad is.

b. Moed. *Wees sterk, en doe het.* Wij kunnen ons werk niet doen, zoals wij het behoren te doen, tenzij wij vastberaden zijn en kracht zoeken in de Goddelijk genade.

1 Kronieken 28:11-21

Voor de algemenen last, die David zijn zoon gaf om God te zoeken en Hem te dienen was het boek van de wet zijn enig richtsnoer, en er was geen ander voor nodig, maar voor het bouwen van de tempel zal David hem nu drie dingen geven.

1. Een voorbeeld of model van het gebouw, want het moest een gebouw worden zoals hij noch zijn bouwmeesters er ooit een gezien hadden. Aan Mozes was een voorbeeld van de tabernakel getoond op de berg, Hebreeen 8:5, en zo werd aan David door de onmiddellijke hand Gods op hem, een voorbeeld van de tempel gegeven, vers 19.

Het was hem gegeven in schrift, waarschijnlijk door de dienst van een engel of even duidelijk en helder voorgesteld aan zijn geest, alsof hij het in schrift voor zich had.

Maar in vers 12 wordt gezegd, *dat hij dit voorbeeld had door de Geest.* In een zaak van die aard moet noch op de vinding van Davids vroomheid noch op die van Salomo's wijsheid afgegaan worden.

De tempel moest een heilige zaak zijn en een type van Christus, er moet niet slechts gerieflijkheid in zijn, maar betekenis, het was een soort van sacrament en moest dus niet aan van de mensen kunst of vinding worden overgelaten, maar naar Goddelijke aanwijzing ingericht worden.

Christus de ware tempel, de kerk de Evangelietempel, en de hemel de eeuwige tempel, zijn allen geformeerd naar de Goddelijken raad het plan er van is gelegd door de Goddelijke wijsheid, verordineerd vóór de grondlegging van de wereld, tot Gods heerlijkheid en de onze. Dit voorbeeld of model gaf David aan Salomo opdat hij zou weten wat hij te doen had en naar een vasten regel te werk kon gaan. Toen Christus Zijn discipelen de last liet om Zijn Evangeliekerk te bouwen, gaf Hij er hun een nauwkeurig voorbeeld van, hun bevelende waar te nemen wat Hij had geboden, dat, en niets anders.

De bijzondere modellen worden hier genoemd:

van het voorhuis, dat hoger moest wezen dan het overige, zoals een klokketoren, van de huizen, het heilige van de heiligen, met de daaraan belendende kamers, die gebruikt werden voor schatkamers, van de opperzalen en de binnenkamers, inzonderheid de plaats of het huis des verzoendeksels, vers 11, ook van de voorhoven en de kameren er om heen, waarin de geheiligde dingen bewaard werden.

Bisschop Patrick onderstelt dat daar, onder andere dingen, de tabernakel door Mozes opgericht, met zijn gereedschappen, die nu niet meer nodig was, bewaard werd, aanduidende dat in de volheid des tijds geheel de Mozaïsche bedeling met al haar ceremoniën eerbiedig ter zijde gelegd zal worden en er iets beters in haar plaats zal komen. Hij gaf hem een tabel van de afdelingen van de priesters, voorbeelden van de dienstvaten, vers 13, en een voorbeeld van de wagen van de cherubim, vers 18.

Behalve de twee cherubim boven het verzoendeksel, waren er nog twee veel grotere, wier vleugelen de twee overgestelde wanden raakten, 1 Koningen 6:23 en verv, en van deze gaf David hier het model, genaamd *een wagen,* aan Salomo, want de engelen zijn Gods wagens Psalm 68:18.

2. Materialen voor de kostbaarste gereedschappen van de tempel. Opdat zij niet minder zouden zijn dan het voorbeeld, woog hij de juiste hoeveelheid af voor ieder stuk gereedschap, zowel van goud als van zilver, vers 14.

In de tabernakel was slechts een gouden kandelaar, in de tempel waren er tien 1 Koningen 7:49, behalve nog zilveren die, naar men onderstelt, handkandelaren of blakers zijn geweest, vers 15.

In de tabernakel was slechts een tafel, maar in de tempel waren er behalve die, waarop de toonbroden gelegd werden, nog tien andere, die tot ander gebruik dienden, 2 Kronieken 4:8, behalve nog zilveren tafels Want, daar dit huis veel groter was dan dat eerste, zou het kaal en hol gestaan hebben, indien de meubelen er niet aan geëvenredigd waren.

Van het goud des reukaltaars wordt inzonderheid gezegd dat het van gelouterd goud was, vers 18, van zuiverder goud dan al het overige, want dat was een type van de voorbede van Christus en niets is zuiverder en meer volkomen dan zij.

3. Een aanwijzing vanwaar hij hulp moet verwachten in deze grote onderneming. "Vrees geen tegenstand, wees niet bevreesd voor de onkosten, de zorg en moeite, die er voor nodig zijn, vrees niet voor mislukking, zoals in het geval van Uza, vrees niet voor de schande van de dwazen bouwer, die begon te bouwen, maar niet kon voleindigen. Wees niet verslagen:

a. God zal u helpen, en tot Hem moet gij in de eerste plaats opzien, vers 20, de *Heere God, mijn God,* die ik verkoren en gediend heb, die al die tijd met mij geweest is, mij voorspoedig heeft gemaakt, en aan wie ik u naar mijn eigen ervaring van Zijn macht en goedheid aanbeveel, zal met u zijn om u te besturen, te bekrachtigen en voorspoedig te maken, Hij zal u niet begeven en u niet verlaten."

Wij kunnen er zeker van wezen dat God, die onze vaderen gekend en doorgeholpen heeft in de dienst van hun dag, ons, indien wij Hem getrouw zijn, evenzo zal helpen en met ons zal wezen, ons nooit zal verlaten zolang Hij nog werk in ons en voor ons te doen heeft. Dezelfde aanmoediging, die aan Jozua, Jozua 1:5, en hier aan Salomo is gegeven, wordt gegeven aan alle gelovigen, Hij *zal u niet begeven en u niet verlaten.* God verlaat de mensen niet, voordat zij Hem verlaten hebben.

b. "Goede mensen zullen u helpen, vers 21. De priesters en Levieten zullen u van raad dienen, en gij kunt met hen beraadslagen. Gij hebt goede werklieden, die zowel gewillig als bekwaam zijn," en dat zijn twee zeer goede eigenschappen in een werkman, inzonderheid in hen, die aan de tempel werken.

Eindelijk. "De vorsten en het volk zullen wel verre van het werk tegen te staan of het te vertragen, geheel tot uw dienst zijn, ieder op zijn plaats gereed en bereid zijn om het te bevorderen." Een goed werk zal waarschijnlijk goeden voortgang hebben als allen, die er belang bij hebben, er met hart en ziel in zijn, niemand het in het geheim belemmert, maar allen het van harte voorthelpen.

HOOFDSTUK 29

1 Verder zeide de koning David tot de ganse gemeente: God heeft mijn zoon Salomo alleen verkoren, een jongeling en teder; dit werk daarentegen is groot, want het is geen paleis voor een mens, maar voor God, den HEERE.
2 Ik heb nu uit al mijn kracht bereid tot het huis mijns Gods, goud tot gouden, en zilver tot zilveren, en koper tot koperen, ijzer tot ijzeren, en hout tot houten werken; sardonixstenen en vervullende stenen, versierstenen en borduursel, en allerlei kostelijke stenen, en marmerstenen in menigte.
3 En daartoe, uit mijn welgevallen tot het huis mijns Gods, geef ik het bijzonder goud en zilver, dat ik heb, tot het huis mijns Gods daarenboven, behalve al wat ik ten huize des heiligdoms bereid heb;
4 Drie duizend talenten gouds, van het goud van Ofir, en zeven duizend talenten gelouterd zilver, om de wanden der huizen te overtrekken;
5 Goud tot de gouden, en zilver tot de zilveren vaten, en tot alle werk, door de hand der werkmeesteren te maken. En wie is er willig, heden zijn hand den HEERE te vullen?
6 Toen gaven vrijwillig de oversten der vaderen, en de oversten der stammen van Israel, en de oversten der duizenden en der honderden, en de oversten van het werk des konings;
7 En zij gaven, tot den dienst van het huis Gods, vijf duizend talenten gouds, en tien duizend drachmen, en tien duizend talenten zilvers, en achttien duizend talenten kopers, en honderd duizend talenten ijzers.
8 En bij wien stenen gevonden werden, die gaven zij in den schat van het huis des HEEREN, onder de hand van Jehiel, den Gersoniet.
9 En het volk was verblijd over hun vrijwillig geven; want zij gaven met een volkomen hart den HEERE vrijwillig; en de koning David verblijdde zich ook met grote blijdschap.
10 Daarom loofde David den HEERE voor de ogen der ganse gemeente; en David zeide: Geloofd zijt Gij, HEERE, God van onzen vader Israel, van eeuwigheid tot in eeuwigheid!
11 Uw, o HEERE, is de grootheid, en de macht, en de heerlijkheid, en de overwinning, en de majesteit; want alles, wat in den hemel en op aarde is, is Uw: Uw, o HEERE, is het Koninkrijk, en Gij hebt U verhoogd tot een Hoofd boven alles.
12 En rijkdom en eer zijn voor Uw aangezicht, en Gij heerst over alles; en in Uw hand is kracht en macht; ook staat het in Uw hand alles groot te maken en sterk te maken.
13 Nu dan, onze God, wij danken U, en loven den Naam Uwer heerlijkheid.
14 Want wie ben ik, en wat is mijn volk, dat wij de macht zouden verkregen hebben, om vrijwillig te geven als dit is? Want het is alles van U, en wij geven het U uit Uw hand.
15 Want wij zijn vreemdelingen en bijwoners voor Uw aangezicht, gelijk al onze vaders; onze dagen op aarde zijn als een schaduw, en er is geen verwachting.
16 HEERE, onze God, al deze menigte, die wij bereid hebben om U een huis te bouwen, den Naam Uwer heiligheid, dat is van Uw hand, en het is alles Uw.
17 En ik weet, mijn God, dat Gij het hart proeft, en dat Gij een welgevallen hebt aan oprechtigheden. Ik heb in oprechtigheid mijns harten al deze dingen vrijwillig gegeven, en ik heb nu met vreugde Uw volk, dat hier bevonden wordt, gezien, dat het zich jegens U vrijwillig gedragen heeft.
18 O HEERE, Gij, God onzer vaderen, Abraham, Izak en Israel, bewaar dit in der eeuwigheid in den zin der gedachten van het hart Uws volks, en richt hun hart tot U.
19 En geef mijn zoon Salomo een volkomen hart, om te houden Uw geboden, Uw getuigenissen en Uw inzettingen; en om alles te doen, en om dit paleis te bouwen, hetwelk ik bereid heb.

20 Daarna zeide David tot de ganse gemeente: Looft nu den HEERE, uw God! Toen loofde de ganse gemeente den HEERE, den God hunner vaderen; en zij neigden het hoofd, en zij bogen zich neder voor den HEERE, en voor den koning.
21 En zij offerden den HEERE slachtofferen; ook offerden zij den HEERE brandofferen, des anderen morgens van dien dag, duizend varren, duizend rammen, duizend lammeren, met hun drankofferen; en slachtofferen in menigte, voor gans Israel.
22 En zij aten en dronken deszelven daags voor het aangezicht des HEEREN met grote vreugde; en zij maakten Salomo, den zoon van David, ten andere male koning, en zij zalfden hem den HEERE tot voorganger, en Zadok tot priester.
23 Alzo zat Salomo op den troon des HEEREN, als koning in zijns vaders Davids plaats, en hij was voorspoedig; en gans Israel hoorde naar hem.
24 En al de vorsten, en helden, ja, ook al de zonen van den koning David, gaven de hand, dat zij onder den koning Salomo zijn zouden.
25 En de HEERE maakte Salomo groot ten hoogste voor de ogen van gans Israel; en Hij gaf aan hem een koninklijke majesteit, zodanige aan geen koning van Israel voor hem geweest is.
26 Zo heeft dan David, de zoon van Isai, geregeerd over gans Israel.
27 De dagen nu, die hij geregeerd heeft over Israel, zijn veertig jaren; te Hebron regeerde hij zeven jaren, en te Jeruzalem regeerde hij drie en dertig.
28 En hij stierf in goeden ouderdom, zat van dagen, rijkdom en eer; en zijn zoon Salomo regeerde in zijn plaats.
29 De geschiedenissen nu van den koning David, de eerste en de laatste, ziet, die zijn geschreven in de geschiedenissen van Samuel, den ziener, en in de geschiedenissen van den profeet Nathan, en in de geschiedenissen van Gad, den ziener;
30 Met al zijn koninkrijk, en zijn macht, en de tijden, die over hem verlopen zijn, en over Israel, en over al de koninkrijken der landen.

David had aan Salomo gezegd wat hij hem te zeggen had, maar aan de vergadering, aan de gemeente, had hij nog iets meer te zeggen, eer hij van haar scheiden gaat.

I. Hij dringt er bij hen op aan om naar vermogen bij te dragen voor de bouw en de meubilering van de tempel, vers 1-5.

II. Dienovereenkomstig hebben zij met grote milddadigheid hun geschenken gegeven, vers 6-9.

III. David heeft bij die gelegenheid plechtige gebeden en dankzegging opgezonden tot God, vers 10-20, met offers, vers 21.

IV. Salomo werd hierop met groot vreugdebetoon en veel pracht en statie op de troon geplaatst, vers 22-23.

V. Spoedig daarna had David zijn loop voleindigd, vers 26-30.

En het is moeilijk te zeggen welke zon, de ondergaande of de opgaande, het helderst schijnt.

1 Kronieken 29:1-9

I. Hier kunnen wij opmerken op hoe schone wijze David de grote mannen Israëls toesprak om hen op te wekken om bijdragen te geven voor de bouw van de tempel.

Het is onze plicht acht op elkaar te nemen tot opscherping van de liefde en van de goede werken, niet alleen zelf goed te doen, zoveel wij slechts kunnen.

Er waren veel zeer rijke mannen in Israël, zij zullen allen delen in het voorrecht van de tempel en van de vreedzame dagen, die er de bouw van zullen bevorderen, daarom wilde hij hun wel niet een belasting er voor opleggen, maar hun de schone gelegenheid aanbevelen om vrijwillige gaven te brengen, omdat hetgeen voor werken van de Godsvrucht en van de barmhartigheid gedaan moet worden, vrijwillig gedaan behoort te worden en niet door dwang, want God heeft een blijmoediger gever lief.

1. Hij wilde dat zij zouden bedenken, dat Salomo nog jong en teder was en hulp nodig had, maar dat hij de persoon was, die God verkoren had om dit werk te doen, en die daarom hun hulp wel waardig was. Het is een goed werk, om diegenen tot de dienst van God aan te moediger, die nog jong en teder zijn.

2. Dat het een groot werk was en alle handen moesten medewerken om het voort te zetten. Het paleis, dat gebouwd moest worden, was niet voor een mens, maar voor de Heere God, en hoe meer bijgedragen werd tot het bouwen er van, zoveel prachtiger zal het worden en zoveel beter dus aan zijn doel beantwoorden.

3. Hij deelt hun mee welke grote toebereidselen er gemaakt zijn voor dit werk. Het was zijn bedoeling niet hen al de lasten er van te laten dragen, en ook niet dat het geheel en al uit bijdragen gebouwd zou worden, maar dat zij hun goeden wil zouden tonen door aan hetgeen gedaan was iets toe te voegen, vers 2. *Ik heb uit al mijn kracht bereid,* dat is: "ik heb er mijn voornaamste werk van gemaakt." Werk voor God moet uit al onze macht gedaan worden, of wij zullen niets tot stand brengen.

4. Hij geeft hun een goed voorbeeld. Behalve wat tot deze dienst geheiligd was uit de buit en de geschenken van de naburige volken, en bestemd was voor de bouw van het huis (dat wij tevoren hadden in Hoofdstuk 22:14), had hij uit zijn eigen aandeel mildelijk geofferd voor de versiering en verrijking ervan, drie duizend talenten gouds en zeven duizendtalenten zilvers, vers 4, 5, omdat hij zijn genegenheid, zijn hart op het huis van God gevestigd had.

Hij gaf dit alles, niet zoals de papisten kerken bouwen inplaats van hun opgelegde boetedoening voor hun zonden, noch zoals de Farizeeën aalmoezen geven, om van de mensen gezien te worden, maar zuiver en alleen omdat hij de woning van Gods huis liefhad zoals hij beleed in Psalm 26:8, en het hier bewees.

Zij, die hun genegenheid stellen op de dienst van God zullen er geen moeite of onkosten te veel voor achten. En als onze offeranden uit liefde voortkomen, zijn zij Gode welbehaaglijk. Zij, die hun

genegenheid stellen op de dingen, die boven zijn, zullen hun genegenheid stellen op het huis van God, door hetwelk onze weg naar de hemel loopt.

Diegenen inzonderheid, die boven anderen bevorderd zijn in rang en waardigheid, moeten er zich zeer bijzonder op toeleggen om hun licht te laten schijnen voor de mensen, omdat de invloed van hun voorbeeld krachtiger en uitgebreider is dan dat van andere mensen.

5. Hij wekt hen op om te doen zoals hij gedaan heeft, vers 5.

En wie is er willig heden zijn hand de Heere te vullen?

a. Wij moeten een ieder van ons, in onze onderscheiden plaatsen, de Heere dienen en Hem onze dienst wijden, hem afzonderen van andere dingen, die er vreemd aan zijn of hem belemmeren, en hem bestemmen en aanwenden tot eer en heerlijkheid Gods.

b. Wij moeten van de dienst van God ons werk maken, onze hand de Heere vullen. Zij, die zich tot de dienst van God verbinden, zullen hun handen vol hebben, er is in die dienst werk genoeg voor de gehelen mens. Het vullen van onze handen met de dienst van God geeft te kennen dat wij Hem alleen moeten dienen, Hem ruim, vrijgevig moeten dienen, Hem dienen in de kracht van de genade van Hem ontvangen.

c. Wij moeten daar vrij in zijn, het gewillig en spoedig doen, het heden doen, als wij in een goede gezindheid zijn. Wie is willig? Laat hem het nu tonen.

II. Hoe mild zij allen bijgedragen hebben tot de bouw van de tempel, toen zij er aldus toe opgewekt werden. Hoewel zij er toe bewogen werden, wordt toch gezegd: zij *gaven vrijwillig,* vers 6.

Dat zei Hij, die hun hart kende. Ja meer, zij *gaven met een volkomen hart,* uit een goed beginsel en in oprechte bedoeling voor de eer Gods, vers 9. Hoe edelmoedig zij waren blijkt uit de som totaal van hun bijdragen, vers 7, 8. Zij gaven naar zij waren, als vorsten, als vorsten Israëls. En het was een lieflijke dag werke, want:

1. Het volk was verblijd, hetgeen bedoeld kan zijn van het volk zelf, dat offerde zij waren blijde met de gelegenheid om God te eren met hun goed en blijde in het vooruitzicht van dit goede werk tot volkomenheid te brengen. Of, het gewone, het geringe, volk was blijde om de edelmoedige milddadigheid van hun vorsten, blijde zulke oversten te hebben, die ijverig waren voor dit goede werk. Iedere Israëliet is blij om tempelwerk te zien geschieden met kracht en ijver.

2. David verblijdde zich met grote blijdschap om de goede uitwerking te zien van zijn psalmen en de andere hulpmiddelen van Godsvrucht, waarvan hij hen had voorzien, verblijdde zich dat zijn zoon en opvolger omringd zal zijn van degenen, die het huis Gods zo welgezind waren, en dat dit werk, waarop hij zozeer zijn hart had gezet, waarschijnlijk voortgang zal hebben. Het is voor Godvruchtigen, die de wereld gaan verlaten, een grote verkwikking, om hen, die zij achterlaten, ijverig te zien voor de Godsdienst, die zij waarschijnlijk in stand zullen houden. Nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede.

1 Kronieken 29:10-22

Wij hebben hier:

I. Een plechtig gebed door David opgezonden tot God bij gelegenheid van deze bijdragen van de vorsten voor het bouwen van de tempel vers 10.

Daarom loofde David den HEERE, niet slechts alleen in zijn binnenkamer, maar *voor de ogen van de gehele gemeente.* Dit verwachtte ik, toen wij lazen in vers 9, dat *David zich verblijdde met grote blijdschap,* want zo'n Godvruchtig man als hij was, zal ongetwijfeld datgene tot het onderwerp van zijn dankzegging maken, wat hem zozeer stof gaf tot grote blijdschap.

Hij, die om zich heen zag met genot, zal gewis opzien met lof en dankzegging. David was nu oud en beschouwde zich ais zijn einde nabij, en aan bejaarde heiligen, die stervende zijn, betaamt het hun hart te verruimen in dankzegging en lof.

Dit zal hun klagen over zwakheid en gebreken des lichaams tot zwijgen brengen en er toe bijdragen om het vooruitzicht op de dood minder somber te maken.

Davids psalmen in het laatste gedeelte van het boek zijn meestal lofpsalmen. Hoe dichter wij naderen tot de wereld van eeuwigen lof, hoe meer wij de taal moeten spreken en het werk moeten doen van die wereld. In dit gebed:

1. Aanbidt hij God, en schrijft Hem heerlijkheid toe als de God van Israël. *Geloofd zijt Gij van eeuwigheid tot in eeuwigheid.* Het gebed onzes Heeren eindigt met een lofzegging, ongeveer gelijk aan die waarmee David hier begint, *Uwe is het koninkrijk, de kracht en de heerlijkheid.* Dit is een behoorlijk loven van God met heilig ontzag en eerbied, en de erkentenis van:

a. Zijn oneindige volmaaktheden, niet alleen dat Hij groot, machtig en heerlijk is, maar dat Zijn is de grootheid, macht en heerlijkheid, dat is: Hij heeft die in en uit zichzelf, Hij is de bron en het middelpunt van alles, wat glansrijk en gezegend is.

Op alles, wat wij Hem in onze meest verheven lof kunnen toeschrijven, heeft Hij een onbetwistbaar recht. Zijn is de *grootheid,* Zijn grootheid is ontzaglijk en onbegrijpelijk, en alle anderer zijn. klein, zijn niets, in vergelijking met Hem.

Zijn is de *macht,* en zij is almachtig en onweerstaanbaar, Hem behoort de macht, en al de macht van de schepselen is ontleend aan Hem en van Hem afhankelijk.

Zijn is de *heerlijkheid* want Zijn heerlijkheid is Zijn eigen doel en het doel van geheel de schepping. Al de heerlijkheid, die wij Hem kunnen geven met ons hart, onze lippen en ons leven, blijft oneindig ver achter bij hetgeen Hem toekomt.

Zijn is de *overwinning,* Hij overtreft allen en is machtig alles te overwinnen en aan zich te onderwerpen, en Zijn overwinningen zijn onbetwistbaar. En Zijn is de *majesteit,* werkelijke en persoonlijke, in Hem is ontzaglijke majesteit, onuitsprekelijke en onbegrijpelijke.

b. Zijn souvereine heerschappij, als rechtmatige eigenaar en bezitter van alles, *alles wat in de hemel en op de aarde is, is Uwe,* en ter Uwer beschikking door het onbetwistbare recht van de schepping en als opperste heerser en gebieder van alles. *Uwe is het koninkrijk,* en alle koningen zijn Uw onderdanen, want Gij zijt hoofd, Gij hebt U verhoogd tot een hoofd boven alles.

c. Zijn algemenen invloed en werking. Allen, die rijk en geëerd zijn onder de kinderen van de mensen, hebben hun rijkdom en eer van God. Hij wilde dat de vorsten nota zouden nemen van deze erkenning en er zich mee zouden verenigen, opdat zij niet zouden denken dat zij door hun milddadigheid iets van God verdiend hadden want van God hadden zij hun rijkdom en eer en wat zij Hem teruggaven was slechts een klein deel van hetgeen zij van Hem hadden ontvangen. Wie groot zijn onder de mensen, zijn door God groot gemaakt, en alle kracht, die wij hebben, hebben wij van God ontvangen, als van de God Israëls, onze Vader, vers 10, , en Psalm 68:36.

2. Hij erkent met dankbaarheid de genade van God, die hen instaatstelt om zo blijmoedig bij te dragen voor de bouw van de tempel, vers 13, 14.

Nu dan, onze God, wij danken U. Hoe meer wij doen voor God, hoe meer wij Hem verschuldigd zijn voor de eer om in Zijn dienst te worden gebruikt, er. voor de genade, die ons instaatstelt om Hem in enigerlei mate te dienen.

"Dankt Hij ook denzelven dienstknecht?" Lukas 17:9. Neen, maar die dienstknecht heeft zeer veel reden om Hem te danken, Hij dankt God voor de macht om vrijwillig te geven. Het is een groot blijk van de macht van Gods genade in ons om instaat te zijn het werk Gods gewillig te doen.

Hij werkt beide het willen en het werken in ons, en het is ten dage van Zijn heirkracht, dat Zijn volk zeer gewillig gemaakt wordt, Psalm 110:3.

Wij moeten Gode al de eer geven van al het goede, dat te eniger tijd door ons of door anderen gedaan wordt. Onze eigen goede werken moeten geen stof opleveren voor onze hoogmoed, noch de goede werken van anderen voor onze vleierij, maar beide moeten het onderwerp zijn van onze lof, want het is voorzeker de grootste eer en het grootste genot ter wereld om God getrouwelijk te dienen.

3. Hij spreekt met grote nederigheid van zichzelf en van zijn volk en van de offeranden die zij Gode gedaan hadden.

A. Wat hemzelf betreft en hen, die zich met hem verenigd hebben, hij verwonder" zich hoewel zij vorsten waren, dat God zulke nota van hen neemt, en zoveel voor hen doet vers 14. *Wie ben ik en wat is mijn volk?* David was de achtbaarste persoon en Israël het achtbaarste volk, dat er toen in de wereld was, en toch spreekt hij van zichzelf en van hen als onwaardig om door God gekend te zijn onwaardig Zijn gunst. David heeft nu een zeer groot aanzien, een zeer aanzienlijke vergadering presiderende, zijn opvolger aanwijzende, een groot en edelmoedig geschenk brengende voor de eer van God, en toch is hij klein en gering in zijn eigen ogen. *Wie ben ik, o Heere?* want, vers 15, wij *zijn vreemdelingen en bijwoners voor Uw aangezicht,* arme, geringe schepselen. De engelen in de hemel zijn daar tehuis, heiligen op aarde zijn slechts vreemdelingen hier. *Onze dagen zijn als een schaduw.*

In Davids dagen was evenveel substantie als in die van de meeste mensen, want hij was een groot man, een goed man, een nuttig man, en nu een oud man, een die lang leefde, en tot een goed doeleinde leefde, en toch rekent hij zich niet slechts tot hen, maar stelt hij zich in de eerste plaats van hen, die moeten erkennen, dat hun dagen op aarde als een schaduw zijn, wat te kennen geeft dat ons leven een ijdel leven is, een duister leven, een voorbijgaand leven, een leven, dat of in volkomen licht of in volkomen duisternis zijn einde zal hebben.

De volgende woorden verklaren het: daar is geen verwachting. Wij kunnen er niets groots van verwachten, ook niet verwachten dat het van lange duur zal zijn.

Dit wordt hier vermeld als wat, dat ons verbiedt te roemen op de dienst, die wij voor God doen, helaas, hij is beperkt tot een zeer weinig tijd, het is de dienst van een broos en kort leven, hoe kunnen wij dus op verdienste er door aanspraak maken?

B. Wat betreft hun offerande zegt hij: *het is alles van U, en wij geven het U uit Uw hand,* vers 14, en wederom in vers 16 : *dat is van Uw hand, en het is alles Uw.*

"Wij hebben het als een vrije gave van U, en daarom zijn wij verplicht het voor U te gebruiken, en wat wij U geven is slechts de rente van het Uwe."

"Evenzo," zegt bisschop Patrick, "behoren wij God te erkennen in al ons geestelijk goed iedere goede gedachte, elk goed voornemen of goed werk, toe te schrijven aan Zijn genade, van wie wij het ontvangen hebben." Die roemt roeme in de Heere.

C. Hij beroept zich op God betreffende zijn oprechtheid in hetgeen hij gedaan heeft, vers 17. Het is voor een Godvruchtig man een grote voldoening, te denken dat God *het hart proeft* en *een welgevallen heeft aan oprechtheden,* dat Hij de weg des rechtvaardigen kent en goedkeurt. Het was David tot troost dat God wist met welk een genoegen David het zijne offerde en de offeranden des volks zag. Hij was noch hoogmoedig op zijn eigen goed werk noch afgunstig op het goede werk van anderen.

D. Hij bidt God, beide voor het volk en voor Salomo, dat zij mochten voortgaan zoals zij begonnen zijn. In dit gebed wendt hij zich tot God als *de God van Abraham, Izak en Israël,* een God in verbond met hen, en om hunnentwil met ons. "Heere, geef ons genade om onze zijde van het verbond na te komen opdat wij er het voorrecht niet van verbeuren.' Of aldus: zij werden door de genade Gods bewaard bij hun oprechtheid, laat dezelfde genade die hun genoeg was, ook ons genoeg zijn

a. Voor het volk bad hij, dat God het goede dat Hij in hun ziel gelegd had, er altijd mocht houden, dat zij nooit slechter mochten wezen dan zij nu waren, nooit de overtuiging mochten verliezen, waaronder zij zich nu bevonden, niet koel mochten worden in hun genegenheid voor het huis van God, maar altijd dezelfde gedachten van de dingen mochten koesteren, die zij er nu van schenen te hebben.

Grote gevolgen hangen af van hetgeen het diepst in de gedachte onzes harten is, van hetgeen wij bedoelen en hetgeen waaraan wij gaarne denken. Indien er enig goed is, dat bezit heeft genomen

van ons hart of van het hart van onze vrienden, dan is het goed om het door het gebed in de bewaring te geven van Gods genade, "Heere, bewaar het daar, bewaar het daar voor eeuwig." David had materialen bereid voor de tempel, maar "Heere, bereid Gij hun harten voor zo'n voorrecht". "Bevestig hun voornemen, zij zijn nu in een goede gezindheid, houd hen daarin als ik heengegaan zal zijn, hen en de hunnen tot in eeuwigheid."

b. Voor Salomo bidt hij, vers 19. Geef hem een volkomen hart. Hij had hem bevolen, Hoofdstuk 28:9, *God te dienen meteen volkomen hart,* en nu bidt hij God hem zo'n hart te geven. Hij bidt niet: "Heere, maak hem een rijk man, een groot man, een geleerd man", maar "Heere, maak hem een eerlijk man", want dat is beter dan alles. "Heere, *geef hem een volkomen hart,* niet slechts in het algemeen *om Uwe geboden te houden,* maar in het bijzonder *om dit paleis te bouwen,* opdat hij die dienst doe met een eenvoudig oog." Maar zijn bouwen van het huis zal nog geen bewijs zijn dat hij een volkomen hart heeft, tenzij hij er een gewetenszaak van maakt om Gods geboden te houden. Het is niet ons helpen om kerken te bouwen dat ons zal behouden, als wij leven in ongehoorzaamheid aan Gods wet.

II. De blijmoedige instemming van deze grote vergadering met deze plechtigheid.

1. Zij verenigden zich met David in de aanbidding Gods. Toen hij zijn gebed gedaan had riep hij hen op om er hun instemming mee te betuigen. *Looft nu de Heere, uw God,* vers 20, hetgeen zij deden *door hun hoofd te neigen,* een gebaar van aanbidding. Wie ook de mond van de vergadering is, diegenen alleen hebben er het voorrecht en het voordeel van, die zich met hem verenigen, niet zozeer door het hoofd te buigen, als wel door de ziel op te heffen.

2. Zij betuigen hun eerbied aan de koning, hem beschouwende als het werktuig in Gods hand voor veel goeds voor hen, en in hem te eren, eerden zij God.

3. De volgende dag offerden zij vele offers aan God, vers 21,

zowel brandoffers, die geheel verteerd werden, als dankoffers, waarvan het grootste gedeelte voor de offeraar was.

Hiermede betuigden zij een edelmoedige dankbaarheid aan God voor de goeden staat, waarin hun openbare zaken zich bevonden, hoewel David nu in de weg van de gehele aarde ging.

4. Zij hielden feest, aten en dronken voor het aangezicht des Heeren met grote vreugde, vers 22. Ten teken van hun blijdschap in God en hun gemeenschap met Hem aten zij van hun dankoffers op Godsdienstige wijze voor het aangezicht des Heeren. Zij hielden een feestmaaltijd van hetgeen Gode geofferd was waardoor hun te kennen werd gegeven dat zij om hun milde bijdragen ten diepste van de tempel niet armer zullen worden.

5. Zij maakten Salomo ten tweeden male koning. Daar hij tevoren bij gelegenheid van Adonia's rebellie in haast gezalfd was, achtte men het gepast om het te herhalen, ter meerdere voldoening van het volk. Zij *zalfden hem de Heere.* Magistraten moeten op zichzelf zien als Gode afgezonderd om Zijn dienaren te zijn, en moeten dienovereenkomstig regeren in de vreze Gods. Ook Zadok werd

gezalfd om priester te zijn in de plaats van Abjathar, die nu onlangs deze eer had verbeurd. Zalig zijt gij, o Israël, onder zo’n vorst en zo’n hogepriester.

1 Kronieken 29:23-30

Deze verzen brengen koning Salomo op zijn troon en koning David naar zijn graf. Zo werpt het opkomende geslacht uit wat tevoren geweest is, en zegt: "Maak plaats voor ons." Ieder heeft zijn dag.

I. Wij zien hier Salomo verhoogd, vers 23 : *Salomo zat op de troon des HEEREN.* Niet Zijn troon, die Hij bereidde in de hemel, maar de troon Israëls wordt *de troon des HEEREN* genoemd, omdat Hij niet slechts Koning is van alle volken en alle koningen onder Hem regeren, maar omdat Hij in bijzondere zin Koning is van Israël, 1 Samuel 12:12.

Hij heeft door onmiddellijke aanwijzing hun troon gefondeerd en vervuld. De burgerlijke wetten van hun koninkrijk waren goddelijk. Urim en profeten waren de geheime raadsheren van hun vorsten daarom wordt hun troon *de troon des HEEREN* genoemd. Salomo's koninkrijk was een type van het koninkrijk van de Messias, en Zijns is in waarheid *de troon des HEEREN,* want de Vader oordeelt niemand, maar heeft Hem al het oordeel overgegeven, vandaar dat Hij Hem *Zijn Koning* noemt, Psalm 2:6.

Gezeten zijnde op *de troon des HEEREN,* de troon, waarop God hem riep, was hij voorspoedig. Zij, die de Goddelijke leiding volgen, kunnen door de Goddelijken zegen voorspoed verwachten. Salomo was voorspoedig, want:

1. Zijn volk bewees hem eer als aan een, wie eer toekomt. *Gans Israël hoorde naar hem*, dat is: was bereid hem trouw te zweren, vers 23 *de vorsten en helden*, ja ook *de zonen des konings Davids*, hoewel naar rangen ouderdom hun aanspraak op de kroon vóór de zijne was, en zij zich verongelijkt konden rekenen door zijn bevordering, achtte God het voegzaam hem koning te maken, en maakte hem geschikt om het te zijn, en daarom hebben zij zich allen aan hem onderworpen, vers 24.

God heeft hun hart geneigd om dit te doen, opdat zijn regering van de beginne af vreedzaam zou zijn.

Zijn vader was een beter man dan hij en toch is die met grote moeite, na lang uitstel en met veel langzame stappen op de troon gekomen. David had meer geloof en daarom was het meer beproefd.

Zij *gaven de hand, dat zij onder den koning Salomo zijn zouden*, dat is: verbonden zich onder ede hem bouw te zullen zijn.

Het leggen van de hand onder de heup was een ceremonie, die oudtijds gebruikt werd om te zweren, of wel, zij waren hem zo volkomen toegewijd, dat zij hun hand onder zijn voeten wilden leggen om hem te dienen.

2. God deed hem eer aan, want die Hem eren, zal Hij eren. *De HEERE maakte Salomo groot ten hoogste,* vers 25.

Ik ben geneigd te denken dat tot zelfs in zijn gelaat en voorkomen iets zeer groots en ontzaglijke was, alles wat hij zei en alles wat hij deed dwong eerbied af. Geen van al de richteren en koningen

van Israël, die zijn voorgangers waren, zijn met zoveel majesteit opgetreden als hij noch hebben zij met zoveel luister en pracht geleefd.

II. Hier is Davids heengaan van de aarde, die grote man trad af van het toneel. De geschiedschrijver brengt hem hier tot aan het einde van zijn dag, verlaat hem toen hij ontslapen was, en schuift de gordijnen rondom hem toe.

1. Hij geeft de korten inhoud op van de jaren van zijn regering, vers 26, 27. Hij heeft veertig jaren geregeerd, zoals Mozes, Othniël, Debora, Gideon, Eli, Samuël en Saul, die voor hem geweest waren, en zoals Salomo na hem.

2. Hij geeft een kort bericht van zijn dood, vers 28, dat hij stierf *zat van dagen, rijkdom en eer*, dat is: er mee beladen. Hij was zeer oud en zeer rijk, en zeer geëerd door God en de mensen.

Van zijn jeugd af is hij een krijgsman geweest, en als zodanig had hij zijn ziel, dat is zijn leven, voortdurend in zijn hand maar toch is hij niet afgesneden in het midden van zijn jaren, maar is door al de gevaren van een militair leven gespaard gebleven, hij leefde tot aan een goeden ouderdom en stierf in vrede, stierf in zijn bed, en toch op het veld van eer.

Hij was *zat van dagen, rijkdom en eer*, dat is: hij had genoeg van deze wereld, en van de rijkdom en eer ervan, en hij wist wanneer hij genoeg ervan had, want hij was zeer gewillig om te sterven en het alles te verlaten.

God zal mij opnemen, had hij gezegd, Psalm 49:16 , en *Gij zijt met mij*, Psalm 23:4. Een Godvruchtig man zal spoedig zat zijn van dagen, rijkdom en eer, maar er nooit voldoening in vinden, geen voldoening dan in Gods goedertierenheid.

3. Voor een vollediger bericht van Davids leven en regering verwijst hij zijn lezers naar de geschiedenis of gedenkschriften dier tijden geschreven door Samuël bij zijn leven, en na zijn dood voortgezet door Nathan en Gad, vers 29.

Daarin was vermeld hetgeen opmerkelijk was in zijn regering en in zijn buitenlandse oorlogen en werd gesproken van *de tijden*, dat is: de gebeurtenissen, *die over hem verlopen zijn*, vers 29, 30.

Deze gedenkschriften waren toen in wezen, maar zijn nu verloren. Van de authentieke geschiedenis van de kerk kan hoewel zij niet door de Heiligen Geest is ingegeven, een goed gebruik gemaakt worden.

2 KRONIEKEN

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET TWEEDE BOEK DER KRONIEKEN.

Dit boek begint met de regering van Salomo en het bouwen van den tempel, en zet de geschiedenis voort der koningen van Juda, van toen aan tot aan de gevangenschap, en eindigt dus met den val dier doorluchtige monarchie en de verwoesting van den tempel. Gelijk deze monarchie van het huis van David vroeger was in tijd dan de vier vermaarde monarchieën van Nebukadnezars droom, zo overtrof zij ze ook in waardij en waardigheid. De Babylonische monarchie reken ik te beginnen met Nebukadnezar zelf: Gij zijt dat gouden hoofd. Dat heeft slechts ongeveer zeventig jaren geduurd; de Perzische monarchie, in verscheidene geslachten, ongeveer honderd en dertig jaren; de Griekse in haar onderscheiden vertakkingen, ongeveer driehonderd jaren, en nog eens driehonderd jaren gingen ver voor het Romeinse rijk. Maar gelijk ik David een groter held acht dan iemand uit de stichters van deze monarchieën en Salomo een statiger vorst dan zij, die er de roem van waren, zo werd ook de opvolging in rechte lijn voortgezet door geheel de monarchie, die tussen vier en vijfhonderd jaren van groot aanbelang bleef, en na een langdurige verduistering wederom helder blonk in het koninkrijk van den Messias, en der grootheid dezer heerschappij en des vredes zal geen einde zijn. Gelijk deze geschiedenis der Joodse monarchie meer authentiek is, zo is zij ook meer onderhoudend en leerrijk dan de geschiedenissen van deze monarchieën. De geschiedenis van het huis van David hadden wij tevoren in het eerste en tweede boek der koningen, ineengestrengeld met die der koningen van Israël, die daar meer plaats innam dan die van Juda; maar hier hebben wij haar in haar geheel. Veel wordt hier herhaald wat wij tevoren reeds gehad hebben, maar vele bijzonderheden er van worden hier uitvoeriger meegedeeld, en onderscheiden zaken er aan toegevoegd, die wij tevoren niet gehad hebben, inzonderheid met betrekking tot de zaken van den Godsdienst; want het is een kerkgeschiedenis, geschreven ons ter lering, om volken en geslachten te doen weten dat zij alleen dan kunnen verwachten voorspoedig te zijn, als zij zich houden op den weg des plichts jegens God; want aldoor hebben de goede koningen voorspoed gehad en warende slechte koningen door rampen geteisterd. De vreedzame regering van Salomo hebben wij in Hoofdstuk 1-9. De bevlekte regering van Rehabeam in Hoofdstuk 10-12. De korte, maar bedrijvige regering van Abia in Hoofdstuk 13. De lange en gelukkige regering van Asa in Hoofdstuk 14-16. De Godvruchtige en voorspoedige regering van Josafat in Hoofdstuk 17-20. De goddeloze en roemloze regering van Joram en Ahazia in Hoofdstuk 21, 22. De onvaste regeringen van Joas en Amazia in Hoofdstuk 24, 25. De langdurige en voorspoedige regering van Uzzia in Hoofdstuk 26. De regelmatige regering van Jotham in Hoofdstuk 27. De goddeloze en slechte regering van Achaz in Hoofdstuk 28. De Godvruchtige, glorierijke regering van Hizkia in Hoofdstuk 29-32. De slechte regeringen van Manasse en Amon in Hoofdstuk 33. De regering der hervorming van Josia in Hoofdstuk 34, 35. De verderflijke regeringen van zijn zonen in Hoofdstuk 36. Neem dit alles tezamen, en de waarheid zal blijken van dit woord van God: Die Mij Beten, zal Ik eren, maar die Mij verachten, zullen licht geacht worden. De geleerde Dr. Whiston zegt in zijn chronologie, dat in de historische boeken, die na de ballingschap geschreven zijn, namelijk de twee boeken der kronieken, Ezra en Nehemia, meer fouten voorkomen in namen en getallen, dan in al de andere boeken van het Oude Testament, door de onachtzaamheid der overschrijvers; maar al zou men dit toegeven, dan zijn die dingen toch van zo weinig betekenis, dat wij er toch gerust op kunnen zijn dat, in weerwil hiervan, het vaste fondament Gods staat.

HOOFDSTUK 1

1 En Salomo, de zoon van David, werd versterkt in zijn koninkrijk, want de HEERE, zijn God, was met hem, en maakte hem ten hoogste groot.
2 En Salomo sprak tot het ganse Israel, tot de oversten der duizenden en der honderden, en tot de richteren, en tot alle oversten in gans Israel, de hoofden der vaderen;
3 En zij gingen henen, Salomo en de ganse gemeente met hem, naar de hoogte, die te Gibeon was; want daar was de tent der samenkomst Gods, die Mozes, de knecht des HEEREN, in de woestijn gemaakt had.
4 (Maar de ark Gods had David van Kirjath-jearim opgebracht, ter plaatse, die David voor haar bereid had; want hij had voor haar een tent te Jeruzalem gespannen.)
5 Ook was het koperen altaar, dat Bezaleel, de zoon van Uri, den zoon van Hur, gemaakt had, aldaar voor den tabernakel des HEEREN; Salomo nu en de gemeente bezochten hetzelve.
6 En Salomo offerde daar, voor het aangezicht des HEEREN, op het koperen altaar, dat aan de tent der samenkomst was; en hij offerde daarop duizend brandofferen.
7 In dienzelfden nacht verscheen God aan Salomo; en Hij zeide tot hem: Begeer, wat Ik u geven zal.
8 En Salomo zeide tot God: Gij hebt aan mijn vader David grote weldadigheid gedaan; en Gij hebt mij koning gemaakt in zijn plaats;
9 Nu, HEERE God, laat Uw woord waar worden, gedaan aan mijn vader David; want Gij hebt mij koning gemaakt over een volk, menigvuldig als het stof der aarde;
10 Geef mij nu wijsheid en wetenschap, dat ik voor het aangezicht van dit volk uitga en inga; want wie zou dit Uw groot volk kunnen richten?
11 Toen zeide God tot Salomo: Daarom, dat dit in uw hart geweest is, en gij niet begeerd hebt rijkdom, goederen, noch eer, noch de ziel uwer haters, noch ook vele dagen begeerd hebt; maar wijsheid en wetenschap voor u begeerd hebt, opdat gij Mijn volk mocht richten, waarover Ik u koning gemaakt heb;
12 De wijsheid, en de wetenschap is u gegeven; daartoe zal Ik u rijkdom, en goederen, en eer geven, dergelijke geen koningen, die voor u geweest zijn, gehad hebben, en na u zal dergelijke niet zijn.
13 Alzo kwam Salomo te Jeruzalem, van de hoogte, die te Gibeon is, van voor de tent der samenkomst; en hij regeerde over Israel.
14 En Salomo vergaderde wagenen en ruiteren, zodat hij duizend en vierhonderd wagenen, en twaalf duizend ruiteren had; en hij leide ze in de wagensteden, en bij den koning te Jeruzalem.
15 En de koning maakte het zilver en het goud in Jeruzalem te zijn als stenen, en de cederen maakte hij te zijn als wilde vijgebomen, die in de laagten zijn, in menigte.
16 En het uitbrengen der paarden was hetgeen Salomo uit Egypte had; en aangaande het linnengaren, de kooplieden des konings namen het linnengaren voor den prijs.
17 En zij brachten op, en voerden een wagen uit van Egypte voor zeshonderd sikkelen zilvers, en een paard voor eenhonderd en vijftig; en alzo voerden zij die door hun hand uit, voor alle koningen der Hethieten, en voor de koningen van Syrie.

Aan het einde van het vorige boek lazen wij hoe God Salomo groot maakte, en dat Israël hem gehoorzaamde. God en Israël werkten samen om hem te eren. Nu hebben wij hier een bericht.

I. Hoe hij God eerde door offeranden, vers 1-6, en door gebed vers 7-12.

II. Hoe hij Israël eerde door hun sterkte rijkdom en koophandel te vermeerderen, vers 13-17.

2 Kronieken 1:1-12

I. Hier is Salomo's grote voorspoed, vers 1. Hoewel hem zijn recht betwist was, werd hij toch, daar God met hem was, "versterkt in zijn koninkrijk", zijn hart en zijn handen werden gesterkt, en zijn invloed op het volk. Gods tegenwoordigheid zal onze sterkte wezen.

II. Zijn grote vroomheid en Godsvrucht. Zijn vader was een profeet en een psalmist, hij hield zich het meest bij de ark, maar Salomo, veel in zijn Bijbel gelezen hebbende van de tabernakel, die Mozes had gebouwd, en de altaren aldaar, bewees er meer eerbied aan dan David scheen gedaan te hebben. Beiden deden wèl en geen van beide moet gelaakt worden. Laat hem, wiens ijver voornamelijk naar de ene Godsdienstige richting uitgaat, hem niet verachten, wiens ijver het meest aangewend wordt in een andere richting. Laat hen elkaar noch oordelen, noch verachten.

1. Al zijn grote mannen moesten in zover Godvruchtige mannen zijn, dat zij zich met hem moesten verenigen in de aanbidding Gods. Hij sprak tot de oversten en richteren, de vorsten en hoofden van de vaderen, om met hem naar Gibeon te gaan, vers 3.

Gezag en invloed zijn goed besteed aan hen, die ze aldus gebruiken willen voor de eer en heerlijkheid Gods en ter bevordering van de Godsdienst. Het is onze plicht om hen, op wie wij invloed hebben, te doen delen in de plechtigheid van de Godsdienst, en het is zeer wenselijk dat velen zich met ons verenigen in die plechtigheden, hoe meer hoe beter en hoe meer het op de hemel gelijkt.

Salomo begon zijn regering met dit openbare, Godvruchtige bezoek aan Gods altaar, en dat was een zeer goed teken. Magistraten zullen dan waarschijnlijk wèl handelen voor zichzelf en voor hun volk, als zij aldus bij het begin van hun loopbaan en hun werk God medenemen.

2. Hij offerde aldaar zeer vele offers aan God, vers 6, duizend brandoffers, en misschien nog een groter aantal dankoffers, waarvan hij en zijn gezelschap maaltijd hielden voor het aangezicht des Heeren. Waar God overvloedig zaait, verwacht Hij dienovereenkomstig te oogsten.

Zijn vader David had hem overvloed van runderen en schapen nagelaten, 1 Kronieken 27:29, 31, en zo gaf Hij Gode wat Hem er uit toekwam.

De ark was te Jeruzalem, vers 4 maar het altaar was te Gibeon, vers 5, en daar bracht hij zijn offeranden, want het altaar heiligt de gave.

3. Hij zond een goed gebed op tot God, dat gebed met de verhoring ervan hadden wij tevoren in 1 Koningen 3:5 en verder.

A. God zei hem te vragen wat hij wilde niet alleen om hem op de rechte weg te stellen om de gunsten te verkrijgen, die voor hem waren weggelegd *(bidt en gij zult ontvangen, opdat uw blijdschap vervuld zij)* maar ook om hem te beproeven en te zien wat in zijn hart was.

Het karakter van de mensen komt uit in hun keuze en hun begeerte. Wat zoudt gij willen hebben? stelt een mens evenzeer op de proef als: Wat zoudt gij doen? Aldus heeft God Salomo op de proef

gesteld om te zien of hij een van de kinderen was van deze wereld, die zeggen: Wie zal ons het goede doen zien, of van de kinderen des lichts, die zeggen: Heere, verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns. Naar onze keus is zullen wij ontvangen, en datgene, waaraan wij de voorkeur geven, zal waarschijnlijk ons deel zijn, hetzij rijkdom of genot van deze wereld of geestelijke schatten en genietingen.

B. Als een echte zoon van David gaf hij aan geestelijke zegeningen de voorkeur boven tijdelijke zegeningen. Zijn bede is: Geef mij wijsheid en wetenschap. Hij erkent dat dit begeerlijke gaven zijn, en dat God de gever ervan is, Spreuken 2:6. Op twee dingen wordt hier gepleit, die wij niet in 1 Koningen hebben gehad.

a. "Gij hebt mij koning gemaakt in mijns vaders plaats", vers 8.

"Heere, Gij hebt mij op de plaats mijns vaders gesteld, en daarom kan ik in het geloof U om genade vragen om mij bekwaam te maken voor de plicht ervan." Als wij reden hebben om te geloven dat God ons roept tot een dienst, dan hebben wij ook reden om te hopen dat Hij er ons bekwaam toe zal maken. Maar dat is nog niet alles.

"Heere, Gij hebt mij in deze plaats van David gesteld, van die groten en Godvruchtigen man, die haar zo uitnemend vervuld heeft, geef mij dan nu wijsheid, opdat Israël geen schade lijde door die verandering. Moet ik regeren in de plaats van mijn vader? Heere, geef mij dan de geest mijns vaders."

De uitnemendheid van hen, die ons zijn voorgegaan, en de verplichting, die op ons rust om het goede werk, dat zij begonnen hebben, voort te zetten, moeten ons aansporen tot een Godvruchtigen wedijver en ons gebed tot God verlevendigen om wijsheid en genade dat wij in onze dag het werk Gods even goed en getrouw doen, als zij het in hun tijd gedaan hebben.

b. "Laat Uw woord waar worden, gedaan aan mijn vader David", vers 9.

Hij bedoelt de belofte nopens zijn opvolger: "Heere geef mij, ter vervulling van dat woord wijsheid". Wij bevinden niet dat wijsheid onder de dingen was, die beloofd waren, maar ter vervulling van wat beloofd was, was zij nodig, 2 Samuel 7:13-15.

De belofte was: Hij zal Mijn naam een huis bouwen, Ik zal de stoel van zijn koninkrijk bevestigen, hij zal Mij zijn tot een zoon en Mijn goedertierenheid zal van hem niet wijken.

"Welnu Heere, tenzij Gij mij wijsheid geeft, zal Uw huls niet gebouwd worden en zal de stoel mijns koninkrijks niet worden bevestigd, ik zal mij gedragen op een wijze, die niet betaamt aan mijn betrekking tot U als Vader, Uwe genade verbeuren, en daarom, Heere, geef mij wijsheid."

Gods beloften zijn onze beste pleitgronden in het gebed: "Gedenk des woords tot Uwen knecht gesproken". Kinderen kunnen troost smaken door de beloften van het verbond, waarop hun ouders aanspraak voor hen maakten in hun doop.

Het beste middel om de weldaad van de beloften te ontvangen en de voorrechten van het verbond, is: vurig te zijn in het gebed tot God om wijsheid en genade om er de plichten van te vervullen.

4. Zijn gebed werd genadiglijk verhoord, vers 11, 12.

a. God gaf hem de wijsheid, om welke hij gevraagd had, omdat hij er om gevraagd had.

Wijsheid is een gave, die God even vrijelijk en mildelijk geeft als ieder andere gave, aan hen die haar waarderen en er om worstelen en besloten zijn er gebruik van te maken, en Hij verwijt de armen bidders hun dwaasheid niet, Jakobus 1:5. Gods genade zal hun nooit ontbreken, die in oprechtheid begeren hun plicht te kennen en te doen.

b. God gaf hem de rijkdom en de eer, waar hij niet om had gevraagd. Zij, die de tegenwoordige dingen het ijverigst najagen, zullen ze zeer waarschijnlijk niet verkrijgen, terwijl zij, die zich aan Gods voorzienigheid toevertrouwen, indien zij de meesten van die dingen al niet verkrijgen, er toch de meeste lieflijkheid van hebben.

Zij, wier doeleinde deze wereld is, zullen de andere wereld niet bereiken en in deze wereld nog teleurgesteld worden, maar zij, wier doeleinde de andere wereld is, zullen haar niet alleen verkrijgen en er volle voldoening in smaken, maar nog van deze wereld zoveel als gerieflijk en goed voor hen is ontvangen.

2 Kronieken 1:13-17

1. Hier is: Salomo's ingaan tot de regering, vers. 13. *Hij kwam van voor de tent van de samenkomst, en hij regeerde over Israël*. Hij wilde geen regeringsdaden doen, voor hij die daad van Godsverering gedaan had, wilde geen eer nemen voor zichzelf, voor hij eer had gegeven aan God, eerst de tabernakel en dan de troon. Maar toen hij wijsheid van God had verkregen, heeft hij zijn talent niet begraven, maar de gave ontvangen hebbende, bediende hij dezelve, hij gaf zich niet over aan gemak en genot, maar legde zich toe op de zaken, hij regeerde over Israël.

2. De pracht en luister van zijn hof, vers 14. Hij *vergaderde wagens en ruiters*. Zullen wij hem hiervoor prijzen? Wij prijzen hem niet, want het was de koning verboden de paarden voor zich te vermenigvuldigen, Deuteronomium 17:16.

Ik herinner mij niet dat wij ooit zijn Godvruchtige vader in een wagen gevonden hebben of te paard, op zijn hoogst reed hij op een muilezel. Wij moeten er naar streven om hen, die ons voorgegaan zijn, te overtreffen in Godsvrucht veeleer dan in grootheid.

3. De rijkdom en de koophandel van zijn rijk. Goud en zilver maakte hij zeer goedkoop, voor ieder verkrijgbaar, vers 15.

De toeneming van goud vermindert de waarde ervan, maar de toeneming van genade verhoogt haar waarde, hoe meer de mensen daarvan hebben, hoe meer zij haar waarderen, hoeveel beter is het dus om wijsheid te verkrijgen dan goud!

Hij begon ook een handel met Egypte, vanwaar hij paarden en linnen garen invoerde en weer uitvoerde naar de koningen van Syrië met grote winst ongetwijfeld, vers 16, 17. dit hadden wij tevoren, 1 Koningen 10:28. 29.

Het is de wijsheid van vorsten, de industrie te bevorderen en de handel aan te moedigen in hun gebied. Misschien heeft Salomo de wenk begrepen om linnenfabrieken op te richten en het linnen dan uit te voeren naar andere landen, uit wat zijn eigen vlijtige moeder hem leerde toen zij onder de bezigheden van de deugdelijke huisvrouw ook dit noemde: zij maakt fijn lijnwaad en verkoopt het, en zij levert de koopman gordels, Spreuken 31:24. In alle arbeid is voordeel.

HOOFDSTUK 2

1 Salomo nu dacht voor den Naam des HEEREN een huis te bouwen, en een huis voor zijn koninkrijk.
2 En Salomo telde zeventig duizend lastdragende mannen, en tachtig duizend mannen, die houwen zouden in het gebergte; mitsgaders drie duizend en zeshonderd opzieners over dezelve.
3 En Salomo zond tot Huram, den koning van Tyrus, zeggende: Gelijk als gij met waren mijn vader David gedaan hebt, en hebt hem cederen gezonden, om voor hem een huis te bouwen, om daarin te wonen, zo doe ook met mij.
4 Zie, ik zal een huis voor den Naam des HEEREN, mijns Gods, bouwen, om Hem te heiligen, om reukwerk der welriekende specerijen voor Zijn aangezicht aan te steken, en voor de toerichting des gedurigen broods, en voor de brandofferen des morgens en des avonds, op de sabbatten, en op de nieuwe maanden, en op de gezette hoogtijden des HEEREN, onzes Gods; hetwelk voor eeuwig is in Israel.
5 En het huis, dat ik zal bouwen, zal groot zijn; want onze God is groter dan alle goden.
6 Doch wie zou de kracht hebben, om voor Hem een huis te bouwen, dewijl de hemelen, ja, de hemel der hemelen, Hem niet bevatten zouden? En wie ben ik, dat ik voor Hem een huis zou bouwen, ten ware om reukwerk voor Zijn aangezicht aan te steken?
7 Zo zend mij nu een wijzen man, om te werken in goud, en in zilver, en in koper, en in ijzer, en in purper, en karmozijn, en hemelsblauw, en die weet graveerselen te graveren, met de wijzen, die bij mij zijn in Juda en in Jeruzalem, die mijn vader David beschikt heeft.
8 Zend mij ook cederen, dennen, en algummimhout uit Libanon; want ik weet, dat uw knechten het hout van Libanon weten te houwen; en zie, mijn knechten zullen met uw knechten zijn.
9 En dat om mij hout in menigte te bereiden; want het huis, dat ik zal bouwen, zal groot en wonderlijk zijn.
10 En zie, ik zal uw knechten, den houwers, die het hout houwen, twintig duizend kor uitgeslagen tarwe, en twintig duizend kor gerst geven; daartoe twintig duizend bath wijn, en twintig duizend bath olie.
11 Huram nu, de koning van Tyrus, antwoordde door schrift, en zond tot Salomo: Daarom dat de HEERE Zijn volk lief heeft, heeft Hij u over hen tot koning gesteld.
12 Verder zeide Huram: Geloofd zij de HEERE, de God Israels, Die den hemel en de aarde gemaakt heeft, dat Hij den koning David een wijzen zoon, kloek in voorzichtigheid en verstand, gegeven heeft, die een huis voor den HEERE, en een huis voor zijn koninkrijk bouwe!
13 Zo zend ik nu een wijzen man, kloek van verstand, Huram Abi;
14 Den zoon ener vrouw uit de dochteren van Dan, en wiens vader een man geweest is van Tyrus, die weet te werken in goud, en in zilver, in koper, in ijzer, in stenen, en in hout, in purper, in hemelsblauw, en in fijn linnen, en in karmozijn, en om alle graveersels te graveren, en om te bedenken allen vernuftigen vond, die hem zal voorgesteld worden, met uw wijzen, en de wijzen van mijn heer, uw vader David.
15 Zo zende nu mijn heer zijn knechten de tarwe en de gerst, de olie en den wijn, die hij gezegd heeft.
16 En wij zullen hout houwen uit den Libanon, naar al uw nooddruft, en zullen het tot u met vlotten, over de zee, naar Jafo brengen; en gij zult het laten ophalen naar Jeruzalem.
17 En Salomo telde al de vreemde mannen, die in het land van Israel waren, achtervolgens de telling, met dewelke zijn vader David die geteld had; en er werden gevonden honderd drie en vijftig duizend en zeshonderd.

18 En hij maakte uit dezelve zeventig duizend lastdragers, en tachtig duizend houwers in het gebergte, mitsgaders drie duizend en zeshonderd opzieners, om het volk te doen arbeiden.

Salomo's koophandel, waarvan wij aan het einde van het vorige hoofdstuk gelezen hebben, en de aanmoediging, die hij gaf aan koopman en fabrikant waren zeer prijzenswaardig. Maar bouwen was het werk, waartoe hij bestemd was, en daaraan wijdt hij zich hier. Wij hebben nu:

I. Salomo's besluit om de tempel en een koninklijk paleis te bouwen en zijn aanstelling van werklieden er voor, vers 1, 2-17, 18.

II. Zijn verzoek aan Huram, koning van Tyrus, om hem van werklieden en materialen te voorzien vers 3-10. 11. Hurams vriendelijk antwoord en bereidwillig toestaan van dat verzoek, vers 11 -16.

2 Kronieken 2:1-10

Salomo's wijsheid was hem gegeven, niet bloot tot bespiegeling en voor zijn eigen vermaak (hoewel dit inderdaad een vorstelijk vermaak is) en ook niet bloos voor onderhoudende gesprekken met zijn vrienden, maar om haar in praktijk te brengen, en zo begeeft hij zich dan terstond aan het werk.

Merk op:

I. Hoe hij bij zichzelf het besluit neemt tot deze zaak, vers 1.

Hij dacht te bouwen, in de eerste plaats: *een huis voor de Naam des* HEEREN. *Het is voegzaam dat Hij, die de eerste is, het eerst bediend* wordt, eerst een tempel en dan een paleis, een huis, niet zozeer voor zichzelf en voor zijn gerief en zijn staatsie, als wel voor het koninkrijk, voor de eer ervan onder zijn naburen en tot betamelijke ontvangst van het volk, als zij zich tot hun vorst wilden wenden, zodat hij in beide het openbare welzijn op het oog had. Diegenen zijn de wijste mannen, die zich het meeste te koste geven voor de eer en de naam des Heeren en het welzijn van de gemeenten, wij zijn niet voor onszelf geboren, maar voor God en ons land.

II. Zijn gezantschap naar Huram, koning van Tyrus, om zijn hulp te verzoeken in de volvoering van zijn plannen.

De inhoud van zijn boodschap aan hem is hier tamelijk gelijk aan die van 1 Koningen 5:2 en verder.. Maar hier is zij uitvoeriger.

1. De redenen, waarom hij zich tot Huram wendt, zijn hier uitvoeriger opgegeven, zowel ter inlichting van Huram als om hem tot inwilliging te bewegen.

A. Hij pleit op zijns vaders belangstelling in Huram en de vriendschap, die hij van hem had ontvangen, vers 3. *Gelijk als gij met mijn vader David gedaan hebt*, zo doe ook met mij.

Gelijk wij vriendelijkheid moeten bewijzen aan zo kunnen wij ook vriendelijkheid verwachten van de vrienden onzes vaders, en wij behoren gemeenschap met hen te onderhouden.

B. Hij geeft een voorstelling van zijn plan om de tempel te bouwen, hij bestemde hem tot een plaats van Godsverering, vers 4, opdat al de offeranden, die God had voorgeschreven voor de eer van Zijn naam daar geofferd zouden worden.

Het huis werd gebouwd om Gode gewijd te zijn en gebruikt te worden in Zijn dienst, dat moeten wij in al ons doen op het oog hebben, alles wat wij hebben en doen moet aan de ere Gods gewijd zijn.

Hij noemt tot inlichting van Huram verschillende bijzondere diensten, die er verricht moesten worden. De verborgenheden van de waren Godsdienst hadden geen geheimhouding nodig, zoals de bijgelovige plechtigheden van de heidenen.

C. Hij poogt Huram zeer grote en hoge gedachten in te boezemen van de God Israël's, door uitdrukking te geven aan de ontzaglijke eerbied, die hij koesterde voor Zijn heiligen Naam.

Onze God is groter dan alle goden, dan alle afgoden, alle vorsten. Afgoden zijn niets, vorsten zijn gering, en beide zijn onder bestuur en bedwang van de God Israël's, en daarom:

a. Moet het huis groot zijn, niet in evenredigheid van de grootheid van die God, aan wie het gewijd zal zijn (want tussen het eindige en oneindige kan geen evenredigheid bestaan), maar in enige evenredigheid tot de grote waardering van en eerbied die wij hebben voor die God.

b. "Maar al is het ook nog zo groot, het kan toch geen woning zijn voor de grote God, Iaat Huram niet denken dat de God Israël's, zoals de goden van de heidenen, woont in tempelen met handen gemaakt, Handelingen 17:24, neen, de hemel van de hemelen kan Hem niet bevatten.

Het huis is slechts bedoeld tot gerief van de priesters en de aanbidders, opdat zij een geschikte, voegzame plaats hebben om offers voor Hem te branden.

c. Hoewel hij een machtig vorst was, zag hij op zichzelf als de eer onwaardig om in dit grote werk gebruikt te worden. *Wie ben ik, dat ik voor Hem een huis zou bouwen.* Het behoort tot de wijsheid, waarmee wij moeten wandelen bij degenen die buiten zijn, om zorgvuldig te waken tegen alle misverstand, dat door iets wat wij zeggen of doen zou kunnen ontstaan ten opzichte van God, en dat doet Salomo hier in zijn onderhandeling met Huram.

2. Het verzoek, dat hij hem doet, is hier meer gespecificeerd.

a. Hij verlangt dat Huram hem een wijzen man om te werken zal zenden, vers 7. Hij had wijze mannen bij zich in Jeruzalem en Juda, waarin David voorzien had, 1 Kronieken 22:15. Laat hen niet denken dat er ook onder de Joden geen bekwame werklieden waren, maar *zend mij een man* om hen te besturen. "Er zijn vernuftige mennen te Jeruzalem, maar niet zulke bekwame graveurs als te Tyrus, en daar tempelwerk het beste in zijn soort moet zijn, zo laat mij de beste werklieden hebben, die te krijgen zijn.

b. Met goede materialen, vers 8, cederhout en ander hout in menigte, vers 8, 9, want het huis zal *groot en wonderlijk* zijn, dat is: zeer statig en prachtig, geen kosten moeten er voor gespaard worden, geen kunst er aan ontbreken.

3. Hier is Salomo's verbintenis om de werklieden te onderhouden, vers 10, hun zo en zoveel tarwe en gerst, zo en zoveel wijn en olie te geven. Hij heeft zijn werklieden niet met water en brood gevoed, maar met overvloed en met van alles het beste. Zij, die arbeiders gebruiken, moeten zorg dragen niet alleen dat zij goed betaald worden, maar ook wel voorzien van hetgeen goed en gezond voor hen is. Laat de rijke meesters voor hun arme werklieden doen wat zij wensen dat hun gedaan zou worden, als zij in hun plaats waren.

2 Kronieken 2:11-18

I. Wij hebben hier het antwoord van Huram op Salomo's verzoek, waarin hij grote achting betoont aan Salomo en veel bereidwilligheid om hem van dienst te zijn. Personen van minder aanzien kunnen van deze groten leren om vriendelijk en inschikkelijk te zijn.

1. Hij prijst Israël gelukkig wijl zij zo'n koning hebben, vers 18..

Daarom dat de HEERE Zijn volk lief heeft, heeft Hij u over hen tot koning gesteld. Een wijze en goede regering is een grote zegen voor een volk en kan wel als een bijzonder teken van Gods gunst beschouwd worden. Hij zegt niet: "Omdat de Heere u liefheeft" (hoewel dit waar was, 2 Samuel 12:24) "heeft Hij u koning gemaakt", maar "omdat Hij Zijn volk liefheeft".

Vorsten moeten op zichzelf zien als bevorderd, verhoogd, te zijn voor het algemene welzijn, niet voor hun eigen persoonlijke voldoening, en moeten zo regeren, dat er uit blijkt dat zij in liefde werden gegeven en niet in toorn.

2. Hij looft God omdat Hij aan David zo'n opvolger heeft gegeven, vers 12. Het schijnt dat Huram niet alleen het Joodse volk zeer welgezind was en een welgevallen had aan hun voorspoed, maar dat hij zelf tot de Joodse Godsdienst bekeerd was, en "Jehova, de God Israël's" aanbad (die bij die naam niet bekend was onder de naburige volken), als de God, die de hemel en de aarde gemaakt heeft, en als de bron van macht, zowel als van bestaan, want Hij stelt koningen aan.

Nu het volk van Israël zich dicht aan de wet en de aanbidding Gods hield, en aldus hun eer bewaarde, waren de naburige volken even gewillig om door hen in de waren Godsdienst onderwezen te worden. als zij in de dagen van hun afval geweest zijn om zich door de afgoderijen en bijgelovigheden van hun naburen te laten besmetten.

Dit maakt hen hoog, dat zij aan vele volken leenden maar niet aan hen ontleenden, hun de waarheid leenden, en geen dwaling aan hen ontleenden, gelijk het hun schande was, toen het tegenovergestelde plaatsvond.

3. Hij zond hem een zeer bekwaam vernuftig werkman, die niet in gebreke zou blijven om in alles aan zijn verwachting te beantwoorden.

Het was een man die zowel Joods als heidens bloed in de aderen had, want zijn moeder was een Israëlitische vrouw, Huram dacht dat zij van de stam van Dan was, en daarom zegt hij dit hier, vers 14 :

maar zij schijnt van de stam van Nafthali te zijn geweest, 1 Koningen 7:14.

Zijn vader was een Tyriër, een goed voorteken van de vereniging van Jood en heiden in de Evangelietempel, zoals later de bouw van de tweede tempel grotelijks bevorderd werd door Darius, Ezra 6, die ondersteld werd de zoon te zijn geweest van Esther een Israëliet dus van moeders zijde.

4. Hij verbindt zich om hem al het hout te leveren, dat hij nodig had, en nam op zich om het hem af te leveren te Jaffo, en gaf daarbij te kennen dat hij op Salomo rekende voor het onderhoud van de werklieden, zoals hij beloofd had, vers 15, 16. Deze overeenkomst hadden wij in 1 Koningen 5:8, 9.

II. De orders, die Salomo gaf ten opzichte van de werklieden. Hij wilde de vrijgeboren Israëlieten niet gebruiken voor het zware werk zelfs niet van de tempel, niet eens om er opzichters over te wezen, hiervoor gebruikte hij vreemdelingen, die tot de Joodse Godsdienst bekeerd waren, geen land tot erfdeel hadden in Kanaän zoals de Israëlieten, en zich dus toelegden op ambachten en hun brood verdienden door vernuft en vlijt, er was een groot aantal van deze in het land, vers 17, die, zo zij tot de gevloekte volken behoorden, misschien in het geval en dus ook onder de wet waren van de Gibeonieten, om houthouwers te wezen voor de gemeente.

Indien zij dit niet waren, dan was in vele gevallen door de wet van Mozes voor hen voorzien en waren zij op gelijken voet met de geboren Israëlieten, deze waren uit dankbaarheid verplicht te doen wat zij konden ten diepste van de tempel. Ongetwijfeld werden zij echter goed betaald in geld of geldswaarde, want de wet luidde: "Gij zult de vreemdeling niet verdrukken".

Wij hebben hier hun verdeling (in vers 2, en nogmaals in 18), hun gehele getal bedroeg honderd vijftig duizend man.

Kanaän was een vruchtbaar land, dat spijze opleverde voor zoveel monden meer dan de talrijke inboorlingen, en de tempel een zeer groot gebouw, dat werk opleverde voor zoveel handen.

Dr. Fuller oppert de mening dat de schikking, die bijzonder voor deze bouw gemaakt was namelijk om alles vooraf klaar te maken, het werk noodwendig moest vermeerderen ik denk echter dat hierdoor zoveel te meer plaats gelaten werd voor die ontzaglijke menigte van werklieden, die er voor gebruikt werden, want in het woud van de Libanon konden zij allen tegelijk aan het werk zijn zonder elkaar in de weg te zijn, en dit hadden zij op de berg Zion niet gekund.

En indien er niet zo ontzaglijk een menigte van werklieden gebruikt was voor zo groot en kunstig een gebouw dat in zeven jaar tijds begonnen en voltooid werd, de bouw zou, voor zoveel ik weet, wel even lang hebben kunnen duren als die van de Pauluskerk in Londen.

HOOFDSTUK 3

1 En Salomo begon het huis des HEEREN te bouwen te Jeruzalem, op den berg Moria, die zijn vader David gewezen was, in de plaats, die David toebereid had, op den dorsvloer van Ornan, den Jebusiet.
2 Hij begon nu te bouwen in de tweede maand, op den tweeden dag, in het vierde jaar van zijn koninkrijk.
3 En deze zijn de grondleggingen van Salomo, om het huis Gods te bouwen: de lengte in ellen, naar de eerste mate, was zestig ellen, en de breedte twintig ellen.
4 En het voorhuis, hetwelk vooraan was, was in de lengte, naar de breedte van het huis, twintig ellen, en de hoogte honderd en twintig; hetwelk hij van binnen overtrok met louter goud.
5 Het grote huis nu overdekte hij met dennenhout; daarna overtoog hij dat met goed goud; en hij maakte daarop palmen en ketenwerk.
6 Hij overtoog ook het huis met kostelijke stenen tot versiering; het goud nu was goud van Parvaim.
7 Daartoe overdekte hij aan het huis de balken, de posten en de wanden daarvan, en de deuren daarvan met goud; en hij graveerde cherubs aan de wanden.
8 Verder maakte hij het huis van het heilige der heiligen, welks lengte, naar de breedte van het huis, was twintig ellen, en de breedte daarvan twintig ellen; en hij overtoog dat met goed goud, tot zeshonderd talenten.
9 En het gewicht der nagelen was tot vijftig sikkelen gouds; en hij overtoog de opperzalen met goud.
10 Ook maakte hij, in het huis van het heilige der heiligen, twee cherubim van uittrekkend werk, en hij overtoog die met goud.
11 Aangaande de vleugelen der cherubim, hun lengte was twintig ellen; des enen vleugel was van vijf ellen, rakende aan den wand van het huis, en de andere vleugel van vijf ellen, rakende aan den vleugel des anderen cherubs.
12 Insgelijks was de vleugel des anderen cherubs van vijf ellen, rakende aan den wand van het huis; en de andere vleugel was van vijf ellen, klevende aan den vleugel des anderen cherubs.
13 De vleugelen dezer cherubim spreidden zich uit twintig ellen; en zij stonden op hun voeten, en hun aangezichten waren huiswaarts.
14 Hij maakte ook den voorhang van hemelsblauw, en purper, en karmozijn, en fijn linnen; en hij maakte cherubs daarop.
15 Nog maakte hij voor het huis twee pilaren, van vijf en dertig ellen in lengte; en het kapiteel, dat op derzelver hoofd was, was van vijf ellen.
16 Ook maakte hij ketenen, als in de aanspraakplaats, en hij zette ze op de hoofden der pilaren; daartoe maakte hij honderd granaatappelen, en zette ze tussen de ketenen.
17 En hij richtte de pilaren op voor aan den tempel, een ter rechterhand, en een ter linkerhand; en hij noemde den naam van den rechter Jachin, en den naam van den linker Boaz.

In het boek van de koningen hadden wij een veel uitvoeriger bericht van de tempelbouw, dan wij er hier in dit boek van de kronieken van vinden. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De plaats en de tijd van de tempelbouw, vers 1, 2.

II. De afmetingen en rijke versiering er van, vers 3-9.

III. De cherubs in het heilige van de heiligen, vers 10-13.

IV. De voorhang vers 14.

V. De twee pilaren, vers 15-17. Van dit alles hadden wij reeds een bericht in 1Kon. 6, 7.

2 Kronieken 3:1-9

1. Hier is de plaats waar de tempel gebouwd werd. Salomo had geen vrijheid om die plaats te kiezen, hij was dus ook niet in verlegenheid om die keus te bepalen, zij was tevoren aangewezen, 1 Kronieken 22:1, hetgeen een verlichting was voor zijn gemoed.

a. Het moet te Jeruzalem wezen, want dat was de plaats, die God had verkoren om er zijn naam te stellen.

De koninklijke stad moet de heilige stad zijn, daar moet "de getuigenis Israël's zijn want daar zijn de stoelen des gerichts gezet", Psalm 122:4, 5.

b. Het moet op de berg Moria wezen die, naar sommigen denken, dezelfde plaats was in het land Moria, waar Abraham Izaak heeft geofferd, Genesis 22:2.

De Targoem zegt dit uitdrukkelijk en voegt er bij: "Maar hij werd verlost door het woord des Heeren, en in zijn plaats werd een ram voorzien".

Dat was een afschaduwing van Christus' offeren van zichzelf, en daarom werd de tempel, die ook een type van Hem was, gevoeglijk daar gebouwd.

c. Het moest wezen daar waar, de HEERE aan David is verschenen en hem geantwoord heeft door vuur, 1 Kronieken 21:18, 26.

Daar werd eenmaal verzoening gedaan, en daarom moet, ter gedachtenis daarvan, daar nog verzoening gedaan worden. Daar, waar God mij ontmoet heeft, kan ik hopen dat Hij mij wederom ontmoeten zal.

d. Het moet wezen in de plaats, die David bereid had, niet alleen die hij gekocht had met zijn geld, maar die hij door Goddelijke aanwijzing had gekozen. Het was Salomo's wijsheid om naar geen gerieflijker plaats te zoeken, maar te berusten in hetgeen God bepaald had, wat er ook tegen mocht wezen.

e. Het moet wezen op de dorsvloer van Oman, hetgeen daar deze een Jebusiet was, bemoediging geeft aan de heidenen, ons echter verplicht om op tempelwerk te zien als hetgeen waarvoor arbeid des geestes wordt vereist niet minder dan dorsen lichamelijk werk is.

2. De tijd, wanneer er aan begonnen werd, niet voor het vierde jaar van Salomo's regering, vers 2. Niet alsof de eerste drie jaren verbeuzeld werden of doorgebracht in beraadslaging of zij de tempel al of niet zouden bouwen, neen zij werden gebruikt in de noodzakelijke toebereidselen er voor, waarmee drie jaren spoedig genoeg heengingen, in aanmerking genomen hoeveel handen bij elkaar en aan het werk gezet moesten worden.

Sommigen maken de gissing dat dit een sabbatsjaar was, of jaar van vrijlating en rust voor het land, als het volk, ontslagen zijnde van hun landbouwbedrijf, zoveel gemakkelijker de hand kon lenen om

het werk te beginnen, en dan zou het jaar, waarin de bouw voleindigd was, ook een sabbatsjaar zijn, en zo hadden zij dan de tijd om de plechtigheid van de inwijding bij te wonen.

3. De afmetingen ervan, waaromtrent Salomo, evenals voor andere dingen, instructies had ontvangen van zijn vader.

Deze zijn de grondleggingen van Salomo, om het huis Gods te bouwen..

Naar die regelen ging hij te werk, zoveel ellen de lengte en breedte, naar de eerste maat, dat is: naar de maat, die het eerst was vastgesteld, er was geen reden om daar verandering in te brengen toen aan het werk begonnen werd, want de afmetingen waren door Goddelijke wijsheid bepaald, en "wat God doet zal in eeuwigheid zijn, daar is niet aan toe te doen, en daar is niet af te doen", Prediker 3:14. Zijn eerste maat zal de laatste zijn.

4. De versieringen van de tempel, het houtwerk was zeer fraai, en toch was het van binnen met louter goud overtrokken, vers 4, met *goed goud*, vers 5, en dit was opgewerkt met palmen en ketenwerk.

Het goud was goud *van Parvaïm*, vers 6, het beste goud. "De balken, de posten en de wanden en de deuren werden overdekt met goud", vers 7.

Het heilige van de heiligen, dat ongeveer tien meter in het vierkant was, "met goed goud overtogen", vers 8.

De opperzalen zelfs of liever de boven-vloer of zoldering, waren boven, beneden en opzij met goud overtogen. Iedere spijker of schroef waarmee de gouden platen aan de muren bevestigd waren, woog vijftig sikkelen of had er de waarde van, het werkloon daaronder begrepen.

Er werden zeer veel kostelijke stenen aan de Heere gewijd, 1 Kronieken 29:2, 8, en deze werden hier en daar geplaatst of ingevoegd, waar zij het best konden uitkomen.

De fraaiste huizen maken thans geen hogere aanspraken voor versiering, dan goede verf op zoldering en muren, maar de versieringen van de tempel waren van rijker substantie.

Hij *overtoog het huis met kostelijke stenen tot versiering*, vers 6, omdat het een type was van het nieuwe Jeruzalem, waarin geen tempel is, omdat het een en al tempel is, de muren, poorten en fondamenten er van worden gezegd van kostelijke stenen en paarlen te zijn, Openbaring 21:18, 19, 21.

2 Kronieken 3:10-17

Hier is een bericht:

1. Van de twee cherubs, die in het heilige van de heiligen gesteld waren. Er waren reeds twee boven de ark, die met hun vleugelen het verzoendeksel bedekten, dat waren kleine.

Nu het heilige van de heiligen vergroot was, bleven deze zoals zij waren, daar zij tot de ark behoorden, die niet vernieuwd moest worden, zoals al de andere gereedschappen van de tabernakel, maar die twee grote werden er bijgevoegd, op Gods bevel ongetwijfeld, om het heilige van de heilige te vullen, dat anders een leeg, kaal aanzien zou gehad hebben, zoals een kamer, die ongemeubileerd is. Deze cherubs worden gezegd *beeldhouwwerk* te zijn, vers 10, waarschijnlijk bestemd om de engelen voor te stellen, die de Goddelijke majesteit omringen en dienen. Iedere vleugel strekte zich vijf ellen uit, zodat het geheel twintig ellen bedroeg, vers 12, 13, en dat was juist de breedte van het heilige van de heiligen, vers 8. Zij stonden op hun voeten, als dienaren, hun aangezicht binnenwaarts gekeerd naar de ark, vers 13, opdat het zou blijken dat zij daar niet gesteld waren om aangebeden te worden (want dan zou hun een zittende houding gegeven zijn, als op een troon, met hun aangezicht naar de aanbidders gekeerd).

Wij moeten geen engelen aanbidden, maar aanbidden met engelen, want wij zijn in gemeenschap met hen gekomen, Hebreeen 12:22, en moeten de wil van God doen, zoals de engelen hem doen. Het denkbeeld, dat wij Hem aanbidden, voor wie de engelen hun aangezicht bedekken, kan er toe bijdragen om ons eerbied in te boezemen bij ons naderen tot God. Vergelijk 1 Corinthiers 11, 10 met 2 Kronieken vers. 6:2.

2. Van de voorhang, die de tempel van het heilige van de heiligen scheidde, vers 14.

Hierdoor werd de duisternis aangeduid van die bedeling, en de afstand, waarop de aanbidders gehouden werden, maar bij de dood van Christus werd deze voorhang gescheurd, want door Hem zijn wij nabij geworden, en hebben wij vrijmoedigheid, niet alleen om te zien maar om in te gaan in het heiligdom. Daarop heeft hij cherubs gemaakt, het oorspronkelijke Hebreeuws luidt: "hij deed ze opgaan", dat is: zij werden in verheven beeldwerk gemaakt. Of wel, hij maakte ze in opgaande houding, om de aanbidders te herinneren dat zij hun hart moeten opheffen, opwaarts moeten streven in hun Godsvrucht.

3. Van de twee pilaren, die voor de tempel opgericht werden. Beiden tezamen hadden een lengte van ongeveer vijf en dertig ellen vers 15,, dus waren zij ieder omstreeks achttien ellen hoog. Zie 1 Koningen 7:15 en verder..

Wij hebben deze pilaren daar beschouwd. Jachin en Boaz, bevestiging en kracht, in en door tempel werk.

HOOFDSTUK 4
1 Hij maakte ook een koperen altaar, van twintig ellen in zijn lengte, en twintig ellen in zijn breedte, en tien ellen in zijn hoogte.
2 Daartoe maakte hij de gegoten zee; van tien ellen was zij, van haar enen rand tot haar anderen rand, rondom rond, en van vijf ellen in haar hoogte, en een meetsnoer van dertig ellen omving ze rondom.
3 Onder dezelve nu was de gelijkenis van runderen, rondom henen, die omsingelende, tien in een el, omringende de zee rondom; twee rijen dezer runderen waren in haar gieting gegoten.
4 Zij stond op twaalf runderen, drie ziende naar het noorden, en drie ziende naar het westen, en drie ziende naar het zuiden, en drie ziende naar het oosten; en de zee was boven op dezelve; en al hun achterdelen waren inwaarts.
5 Haar dikte nu was een hand breed, en haar rand als het werk van den rand eens bekers of ener leliebloem, bevattende vele bathen; zij hield drie duizend.
6 En hij maakte tien wasvaten, en stelde vijf ter rechter hand en vijf ter linkerhand, om daarin te wassen; wat ten brandoffer behoort, staken zij daarin; maar de zee was, opdat de priesters zich daarin zouden wassen.
7 Hij maakte ook tien gouden kandelaren, naar hun wijze, en hij stelde ze in den tempel, vijf aan de rechterhand, en vijf aan de linkerhand.
8 Ook maakte hij tien tafelen, en hij zette ze in den tempel, vijf aan de rechterhand, en vijf aan de linkerhand; en hij maakte honderd gouden sprengbekkens.
9 Verder maakte hij het voorhof der priesteren, en het grote voorhof, mitsgaders de deuren voor het voorhof, en overtoog hun deuren met koper.
10 De zee nu zette hij aan de rechterzijde, naar het oosten, tegenover het zuiden.
11 Daartoe maakte Huram de potten, en de schoffelen, en de sprengbekkens; alzo voleindde Huram het werk te maken, dat hij voor den koning Salomo aan het huis Gods maakte.
12 De twee pilaren, en de bollen, en de twee kapitelen, op het hoofd der pilaren; en de twee netten, om de twee bollen der kapitelen te bedekken, die op der pilaren hoofd waren;
13 En de vierhonderd granaatappelen tot de twee netten: twee rijen van granaatappelen tot elk net, om de twee bollen der kapitelen te bedekken, die boven op de pilaren waren.
14 Hij maakte ook de stellingen; en wasvaten maakte hij op de stellingen;
15 Een zee, en de twaalf runderen daaronder.
16 Insgelijks de potten, en de schoffelen, en de krauwelen, en al hun vaten maakte Huram Abi voor den koning Salomo, voor het huis des HEEREN, van gepolijst koper.
17 In de vlakte van de Jordaan goot ze de koning, in dichte aarde, tussen Sukkoth, en tussen Zeredatha.
18 En Salomo maakte al deze vaten, in grote menigte; want het gewicht des kopers werd niet onderzocht.
19 Ook maakte Salomo alle vaten, die voor het huis Gods waren, en het gouden altaar, en de tafelen, waarop de toonbroden zijn;
20 En de kandelaren met hun lampen, van gesloten goud, om die naar de wijze aan te steken, voor de aanspraakplaats;
21 En de bloemen, en de lampen, en de snuiters, van goud; het was het volmaaktste goud;
22 Mitsgaders de gaffelen, en de sprengbekkens, en de rookschalen, en de wierookvaten, van gesloten goud; aangaande den ingang van het huis, zijn binnenste deuren, van het heilige der heiligen, en de deuren van het huis des tempels waren van goud.

Wij hebben hier een verder bericht van de meubelen van Gods huis.

I. De dingen, die van koper waren, het brandofferaltaar, vers 1, de gegoten zee en de wasvaten, om water in te doen, vers 2-6, de platen, waarmee de deuren van het voorhof overtrokken waren, vers 9, de vaten van het altaar en andere dingen, vers 11 22.

II. De dingen, die van goud waren: de kandelaars en de tafels, vers 7, 8 , het reukaltaar, vers 19, met zijn toebehoren, vers 20-22. Dit alles, behalve het koperen altaar vers 1, is uitvoeriger beschreven in 1 Koningen 1:23 en verder..

2 Kronieken 4:1-10

David spreekt dikwijls met veel liefde beide van *het huis des Heren* en van *de voorhoven onzes Gods*.

Zowel buiten als binnen de deuren was er wat een voorbeeld of type was van de genade van het Evangelie, een afschaduwing van toekomende goederen, waarvan Christus het wezen is.

I. Er waren van die dingen in het open voorhof, ten aanschouwe van al het volk, die van grote betekenis waren.

1. Het koperen altaar, vers 1. Het maken daarvan is niet vermeld in 1 Koningen 7. Daarop werden al de offers geofferd, en het heiligde de gave. Dit altaar was veel groter dan dat hetwelk Mozes in de tabernakel had gemaakt dat was vijf el in het vierkant, dit was twintig el in het vierkant.

Israël was nu beide talrijker en rijker geworden, en, het was te hopen, ook meer Godvruchtig, want iedere eeuw moet er naar streven om wijzer en beter te zijn dan de vorige-en zo was het te verwachten dat er veel meer offers op Gods altaar gebracht zouden worden dan vroeger.

Daarom is het nu zoveel ruimer gemaakt, opdat het ze allen zou kunnen bevatten, en niemand zich zou kunnen verontschuldigen van die getuigenissen hunner Godsvrucht te brengen, onder voorwendsel dat er geen plaats was om ze te ontvangen.

God had hun grenzen zeer uitgebreid, daarom voegde het, dat zij Zijn altaren zouden vergroten.

Onze dankbaarheid, onze wedervergelding, moet in enige verhouding staan tot hetgeen wij hebben ontvangen.

Het was tien ellen hoog, zodat het volk, dat in de voorhoven aanbad, de offers kon zien verbranden en hun oog hun hart kon aandoen met smart over de zonde. "Het is de goedertierenheid des Heeren, dat ik niet aldus verteerd ben, en dat dit aangenomen wordt als een verzoening mijner schuld."

Aldus konden zij er toe geleid worden om op het grote offer te zien, dat in de volheid des tijds geofferd zal worden, om de zonde weg te nemen en de dood te vernietigen, hetgeen door het broed van stieren en bokken onmogelijk gedaan kon worden. En met de rook van de offers kon hun hart zich verheffen naar de hemel in heilige begeerten naar God en Zijn gunst.

In al onze oefeningen van de Godsvrucht moeten wij het oog des geloofs op Christus, het groot zoenoffer, gericht houden.

Hoe zij opgingen tot dit altaar en er hun offers heenbrachten, wordt ons niet gezegd, sommigen denken, dat de opgang een effen glooiing was, zoals van een heuvel, indien het door trappen was, dan waren die ongetwijfeld zo gemaakt, dat aan het doel van de wet, vermeld in Exodus 20:26, beantwoord werd.

2. De gegoten zee, een zeer groot koperen vat of bassin, waarin zij water deden voor de priesters om zich te wassen, vers 2, 5.

Het werd juist aan de ingang van het voorhof van de priesters gesteld, zoals de doopvont aan de kerkdeur.

Als het tot aan de rand gevuld werd, dan kon het drie duizend bath houden zoals hier, vers 5, maar gewoonlijk waren er slechts twee duizend bath in, 1 Koningen 7:26. Hiermede heeft de Heilige Geest te kennen gegeven:

a. Ons groot Evangelie-voorrecht, dat "het bloed van Christus ons reinigt van alle zonden," 1 Johannes 1:7. Voor ons, voor alle gelovigen, is een fontein geopend, voor alle gelovigen, (die geestelijke priesters zijn, Openbaring 1:5, 6), ja voor al de inwoners van Jeruzalem, om er zich in te wassen van zonde, die onreinheid is.

Er is in Jezus Christus een volheid van verdienste voor al degenen, die zich door het geloof tot Hem wenden voor de reiniging van hun geweten, om de levende God te dienen, Hebreeen 9:14.

b. Onzen grote Evangelieplicht, welke is: ons door oprecht berouw te reinigen van alle besmetting des vlezes en het bederf, dat in de wereld is. Ons hart moet geheiligd worden, of wij kunnen de naam Gods niet heiligen. Zij, die tot God naken, moeten de handen reinigen en de harten zuiveren, Jakobus 4:5.

Indien Ik u niet was, gij hebt geen deel aan Mij, en hij, die gewassen is, heeft nog nodig de voeten te wassen, zijn bekering te vernieuwen, als hij ingaat om te dienen, Johannes 13:10.

3. Er waren *tien koperen wasvaten*, waarin zij wiesen wat ten brandoffer behoort, vers 6. Gelijk de priesters gewassen moesten worden zo moesten ook de offers gewassen worden. Wij moeten niet slechts ons reinigen in voorbereiding voor onze Godsdienstige verrichtingen, maar ook zorgvuldig alle ijdele gedachten wegdoen, en verdorven bedoelingen, die onze verrichtingen nog aankleven en ze verontreinigen.

4. De deuren van het voorhof overtoog hij met koper, vers 9 zowel voor sterkte als voor sieraad, en opdat zij niet door weer en wind zouden rotten, waaraan zij blootgesteld waren. Van koperen deuren lezen wij in Psalm 107:16.

II. Er waren in *het huis des Heeren*, (waar alleen de priesters binnengingen om te dienen) dingen van zeer grote betekenis. Daar was alles van goud. Hoe dichter wij tot God naderen, hoe reiner, zuiverder wij moeten wezen, en hoe reiner en zuiverder wij zullen wezen.

1. Er waren *tien gouden kandelaren*, naar het model van die, die in de tabernakel was, vers 7. Het geschreven woord is een lamp en een licht, schijnende in een duistere plaats. In Mozes' tijd hadden zij slechts een kandelaar, de Pentateuch, maar de toevoegingen van andere boeken van de Schrift, die in verloop van tijd gedaan werden, zouden aangeduid kunnen zijn door deze toeneming van het aantal kandelaren. Het licht nam toe. De kandelaren zijn de gemeenten, Openbaring 1:20. Mozes

stelde er slechts een, de gemeente van de Joden maar in de Evangelietempel worden niet slechts de gelovigen, maar de gemeenten vermenigvuldigd.

2. Er waren *tien gouden tafels*, vers 1, tafels, *waarop de toonbroden zijn*, vers 19. Misschien waren op ieder van deze tafels twaalf toonbroden. Naar het huis vergroot werd, was ook de huishouding groter. *In het huis mijns Vaders is overvloed van brood voor het gehele gezin*. Bij deze tafels behoorden honderd gouden schotels, want Gods tafel is wèl voorzien.

3. Er was een *gouden altaar*, vers 17, waarop zij reukwerk brandden.

Waarschijnlijk werd dit vergroot naar evenredigheid van het koperen altaar. Christus, die eenmaal voor altijd verzoening heeft gedaan voor de zonde, leeft tot in eeuwigheid, om krachtens deze verzoening voor ons te bidden.

2 Kronieken 4:11-22

Wij hebben hier de opsomming van het koperen werk en het gouden werk van de tempel, zoals wij die tevoren gehad hebben in 1 Koningen 7:13 en verder.. waarbij wij niets meer hebben op te merken dan:

a. Dat Huram de werkman, zeer nauwkeurig was. *Hij voleindigde het werk te maken, dat hij voor de koning Salomo aan het huis Gods maakte,* vers 11, en liet niets er van ongedaan blijven. *Huram Abi Huram zijn vader* wordt hij genoemd, vers 16.

Waarschijnlijk was dit een soort van bijnaam, waaronder hij bekend was. *Vader Huram,* want de koning van Tyrus noemde hem *Huram Abi, mijn vader,* in vereniging daarmee noemde Salomo hem *zijn vader,* daar hij een groot kunstenaar was, een *vader van de werkers in koper en ijzer*. Hij kweet zich wèl van zijn taak, zowel ten opzichte van vernuft als van vlijt.

b. Dat Salomo zeer mild was. Hij *maakte al deze vaten in grote menigte,* vers 18, velen van een soort, opdat vele handen gebruikt en aldus het werk met bekwamen spoed volbracht zou worden, of wel opdat sommigen er van weggelegd zouden worden om anderen, die versleten zullen zijn, te vervangen. Om niet heeft hij ontvangen, om niet zal hij geven. Toen hij genoeg vaten had gemaakt voor het tegenwoordige, wilde hij het overblijvende koper niet aanwenden voor zijn eigen gebruik, het is Gode gewijd, en voor Hem, in Zijn dienst, zal het gebruikt worden.

HOOFDSTUK 5

1 Alzo werd al het werk volbracht, dat Salomo aan het huis des HEEREN maakte. Daarna bracht Salomo de geheiligde dingen van zijn vader David; en het zilver, en het goud, en al de vaten leide hij onder de schatten van het huis Gods.
2 Toen vergaderde Salomo de oudsten van Israel, en al de hoofden der stammen, de oversten der vaderen onder de kinderen Israels, te Jeruzalem, om de ark des verbonds des HEEREN op te brengen uit de stad Davids, dewelke is Sion.
3 En alle mannen van Israel verzamelden zich tot den koning op het feest, hetwelk was in de zevende maand.
4 En al de oudsten van Israel kwamen, en de Levieten namen de ark op.
5 En zij brachten de ark, en de tent der samenkomst opwaarts, mitsgaders al de heilige vaten, die in de tent waren; deze brachten de priesters en Levieten opwaarts.
6 De koning Salomo nu, en de ganse vergadering van Israel, die bij hem vergaderd waren voor de ark, offerden schapen en runderen, die vanwege de menigte niet konden geteld noch gerekend worden.
7 Alzo brachten de priesters de ark des verbonds des HEEREN tot haar plaats, tot de aanspraakplaats van het huis, tot het heilige der heiligen, tot onder de vleugelen der cherubim.
8 Want de cherubim spreidden de beide vleugelen over de plaats der ark; en de cherubim overdekten de ark en haar handbomen van boven.
9 Daarna schoven zij de handbomen verder uit, dat de hoofden der handbomen gezien werden uit de ark, voor aan de aanspraakplaats, maar buiten niet gezien werden; en zij was daar tot op dezen dag.
10 Er was niets in de ark, dan alleen de twee tafelen, die Mozes bij Horeb daarin gedaan had als de HEERE een verbond maakte met de kinderen Israels, toen zij uit Egypte uitgetogen waren.
11 En het geschiedde, als de priesters uit het heilige uitgingen; (want al de priesters, die gevonden werden, hadden zich geheiligd, zonder de verdelingen te houden;
12 En de Levieten, die zangers waren van hen allen, van Asaf, van Heman, van Jeduthun, en van hun zonen, en van hun broederen, in fijn linnen gekleed, met cimbalen, en met luiten, en harpen, stonden tegen het oosten des altaars, en met hen tot honderd en twintig priesteren toe, trompettende met trompetten.)
13 Het geschiedde dan, als zij eenpariglijk trompetten en zongen, om een eenparige stem te laten horen, prijzende en lovende den HEERE; en als zij de stem verhieven met trompetten, en met cimbalen, en andere muzikale instrumenten, en als zij den HEERE prezen, dat Hij goed is, dat Zijn weldadigheid is tot in eeuwigheid; dat het huis met een wolk vervuld werd, namelijk het huis des HEEREN.
14 En de priesters konden, vanwege die wolk, niet staan, om te dienen; want de heerlijkheid des HEEREN had het huis Gods vervuld.

De tempel voor God nu gebouwd en gemeubileerd zijnde, hebben wij hier:

I. Dat zij God in het bezit ervan stelden door het inbrengen van de geheiligde dingen, vers 1, inzonderheid de ark, als teken van Zijn tegenwoordigheid, vers 2-10.

II. Bezit genomen door Hem in een wolk, vers 11-14. Want zo iemand de deur zijns harten voor God opent, zal Hij inkomen, Openbaring 3:20.

2 Kronieken 5:1-10

Dit komt overeen met hetgeen wij hadden in 1 Koningen 8:2 en verder, waar een bericht wordt gegeven van het plechtige inbrengen van de ark in de pas opgerichten tempel.

1. Er was geen grote plechtigheid nodig voor het inbrengen van de geheiligde dingen, vers 1. Zij vermeerderden de schat des tempels, en waren misschien zo gerangschikt, dat zij er de schoonheid van verhoogden, er glans en luister aan bijzetten, maar aan de heiligheid ervan konden zij niets toevoegen, want het was *de tempel, die het goud heiligde,* MATTHEUS. 23:17.

Zie hoe rechtvaardig Salomo was, beide tegenover God en tegenover zijn vader.

Al wat David Gode geheiligd had, heeft hij, hoezeer hij er zelf ook begeerte naar mocht hebben toch volstrekt niet willen vervreemden, maar het bij de schatten des tempels gelegd. De kinderen, die de zegen hunner Godvruchtige ouders willen beërven, moeten hun Godvruchtige voornemens en bedoelingen nauwkeurig en nauwgezet ten uitvoer brengen, maar ze niet tenietdoen.

Toen Salomo al de vaten van de tempel in groten overvloed gemaakt had, Hoofdstuk 4:18, was er nog veel over van de materialen, dat hij tot geen ander gebruik wilde aanwenden, hij legde het weg bij de schatten voor een mogelijken tijd van nood. Geheiligde dingen moeten niet vervreemd worden. Dit te doen is heiligschennis.

2. Maar wèl was het voegzaam, dat de ark met grote plechtigheid ingebracht zou worden, en zo geschiedde het dan ook. Voor al de andere vaten werden nieuwe gemaakt en, naar verhouding van het huis groter dan zij in de tabernakel geweest waren, maar de ark met het verzoendeksel en de cherubs was dezelfde, want de tegenwoordigheid en de genade Gods zijn in kleine vergaderingen dezelfde als die zij in grote vergaderingen zijn, in de armelijken toestand van de kerk dezelfde als in haar staat van voorspoed en bloei, waar het ook zij, dat twee of drie vergaderd zijn in de naam van Christus, daar is Hij even waarlijk tegenwoordig, als wanneer er twee of drie duizend waren. Het inbrengen van de ark geschiedde in tegenwoordigheid van een zeer grote vergadering van de oudsten van Israël, die ongetwijfeld een zeer groots en indrukwekkend aanzien had, vers 2-4. Zij werd gedragen door de priesters, vers 7, in het heilige van de heiligen gebracht en onder de vleugelen geplaatst van de grote cherubs, die Salomo daar gesteld had, vers 7, 8 , en zij was daar tot op deze dag, niet de dag, waarop dit boek geschreven werd, na de ballingschap, maar toen het boek geschreven was, waaraan deze geschiedenis ontleend is. Of wel: naar een betere overzetting, zij waren daar tot op deze dag, de dag van Jeruzalems verwoesting, die noodlottigen dag, Psalm 137:7. De ark was een type van Christus, en als zodanig een teken van de tegenwoordigheid Gods. Die genaderijke belofte: Ziet, "Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding van de wereld", brengt in waarheid de ark in onze Godsdienstige vergaderingen, zo wij in geloof en gebed vasthouden aan die belofte en er met vurigheid en ernst op aandringen, zeggende: Heere, waartoe zouden wij opgaan, indien Uw aangezicht niet met ons opgaat? De tempel zelf is, als Christus hem verlaat, een woeste plaats, MATTHEUS. 23:38.

3. Met de ark brachten zij ook de tabernakel op, en al de heilige vaten, die in de tabernakel waren, vers 5. Zij werden niet vervreemd, omdat zij Gode gewijd waren, niet veranderd of versmolten voor het nieuwe werk omdat zij niet meer nodig waren, maar zorgvuldig bewaard, als gedenkstukken van

de oudheid. en waarschijnlijk werden de vaten, die nog geschikt waren voor gebruik, ook nog in gebruik genomen.

4. Dit geschiedde met groot vreugdebetoon. Zij hebben bij die gelegenheid een heilig feest gehouden, vers 5, en *offerden schapen en runderen, die vanwege de menigte niet konden geteld noch gerekend worden,* vers 6.

De vestiging van de openbare eredienst Gods, overeenkomstig Zijn instelling en met de tekenen van Zijn tegenwoordigheid, is en behoort te zijn een oorzaak van grote vreugde voor ieder volk. Als Christus een gestalte heeft gekregen in de ziel, als de wet in het hart is geschreven, de ark des verbonds daar nu een vaste woonplaats in heeft, zodat het de tempel wordt van de Heiligen Geest, dan is er ware blijdschap en voldoening in die ziel.

Van alles, waar wij genot en vertroosting van hebben, moeten wij door de offeranden des lofs Gode de eer geven en daarin niet nauw zijn, want *in zulke offeranden heeft God een welbehagen.* Indien God ons begunstigt met Zijn tegenwoordigheid, moeten wij Hem eren met onze diensten, en wel met de beste, die wij Hem geven kunnen.

2 Kronieken 5:11-14

Salomo en de oudsten van Israël hadden gedaan wat zij konden, om aan de plechtigheid van het inbrengen van de ark luister bij te zetten, maar God heeft door Zijn welbehagen te tonen in hetgeen zij gedaan hebben, er de grootste eer aan bewezen. De wolk van de heerlijkheid, die het huis vervulde, versierde het meer dan al het goud, waarmee het overtogen was, of de kostelijke stenen, die er ter verfraaiing aan werden aangebracht en toch was dat geen heerlijkheid in vergelijking met de heerlijkheid van de Evangeliebedeling, 2 Corinthiers 3:8-10.

Merk op:

I. Hoe God bezit nam van de tempel, Hij *vervulde hem met een wolk*, vers 13.

1. Aldus gaf Hij Zijn aanneming te kennen van Zijn tempel, om hetzelfde voor Hem te wezen wat de tabernakel van Mozes geweest is, en verzekerde Hij hun, dat Hij er dezelfde in zijn zou, want het was door een wolk, dat Hij Zijn openbare intrede deed in de tabernakel, Exodus 40:34..

2. Aldus zag Hij de zwakheid en het gebrekkige aan van hen, aan wie Hij zich openbaarde, die de oogverblindender glans van het Goddelijk licht niet konden dragen, het zou hen overweldigd hebben, en daarom "spreidt Hij Zijn wolk daarover," Job 26:9. Christus heeft Zijn discipelen de dingen geopenbaard naarmate zij instaat waren ze te dragen, en in gelijkenissen, die de Goddelijke dingen omhulden als met een wolk.

3. Aldus wilde Hij eerbied inboezemen aan allen, die aanbaden in Zijn voorhoven. Christus' discipelen waren bevreesd toen zij overschaduwd werden door een wolk, Lukas 9:34.

4. Aldus wilde Hij het duistere aanduiden van die bedeling, waardoor zij niet sterk konden zien op het einde van hetgeen teniet gedaan wordt, 2Co 3:13.

II. Wanneer Hij hem in bezit nam.

1. Toen de priesters uit het heilige uitgingen, vers 11. Dat is de manier om bezit te geven. Allen moeten uitgaan, opdat de rechtmatige eigenaar kan inkomen. Wensen wij dat God in ons hart zal wonen? Dan moeten wij er Hem plaats laten, alle andere dingen moeten wijken. Hier wordt ons gezegd dat bij die gelegenheid het gehele geslacht van de priesters dienst deed en niet een bepaalde afdeling van hen, *al de priesters, die gevonden werden, hadden zich geheiligd*, vers 11, omdat er werk was voor allen, toen zo'n menigte van offers geofferd moest worden, en omdat het betaamde dat zij allen ooggetuigen zouden zijn van deze plechtigheid en er de indrukken van zouden ontvangen.

2. Toen de zangers en speellieden God loofden, toen was het dat een wolk het huis vervulde. Dit is zeer opmerkelijk, het was niet toen zij *offeranden offerden*, maar toen zij *de lof van God zongen*, dat God hun dit teken gaf van Zijn gunst, want de offeranden des lofs zijn de Heere aangenamer dan die van een os of van een gehoornden ver, Psalm 69:31, 32. Alle zangers en bespelers van muziekinstrumenten deden dienst, die van ieder van de drie geslachten, en om het concert te vervolledigen hebben zich honderd en twintig priesters met hun trompetten bij hen gevoegd, allen

staande aan de oostzijde van het altaar, aan die zijde van het voorhof, dat het verst naar de zijde des volks was gelegen, vers 12. En toen dit deel van de dienst begon, is de heerlijkheid des Heeren verschenen.

Merk op:

a. Het was toen zij eenparig waren, toen zij als een man waren om dit geklank voort te brengen. Toen de apostelen eendrachtelijk bijeen waren is de Heilige Geest op hen nedergedaald, Handelingen 2:1. Waar eenheid is, daar gebiedt de Heere de zegen.

b. Het was toen zij levendig en opgewekt waren, *de stem verhieven om de Heere te prijzen*. Als wij vurig van geest zijn in ons dienen van God, dan is het dat wij Hem welbehaaglijk dienen.

c. Het was toen zij in hun lofzang de eeuwige genade en goedertierenheid Gods verheerlijkten. (lelijk er geen gezegde meer dikwijls herhaald is in de Schrift dan dit: *Zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid* (zes en twintig maal in een psalm. Psalm 136, en ook dikwijls elders), zo is er ook geen, dat meer duidelijk erkend is van de hemel, want het was geen lied van hartstochtelijke geestvervoering, dat de priesters zongen, toen de heerlijkheid Gods verscheen, maar dit eenvoudig lied: Hij *is goed, Zijn goedertierenheid is in eeuwigheid.* Die moet die woorden lieflijk voor ons maken. Gods goedheid is Zijn heerlijkheid, en Hij heeft er behagen in als wij Hem de eer erven geven.

III. Wat er de uitwerking van was. *De priesters konden vanwege de wolk niet staan om te dienen*, vers 14, wat daar hieruit bleek dat de wet priesters stelde die zwakheid hadden duidelijk te kennen gaf zoals bisschop Patrick terecht opmerkt-dat het Levitische priesterschap zal ophouden en niet langer staan zal om te dienen, als de Messias zal gekomen zijn, *in wie de volheid van de Godheid lichamelijk wonen zal.* In Hem heeft de heerlijkheid Gods onder ons gewoond, maar bedekt met een wolk. Het Woord is vlees geworden, en "wie zal de dag van Zijn toekomst verdragen, en wie zal bestaan als Hij verschijnt, en als het vuur eens goudsmids tot Zijn tempel komt?" Maleachi 3:1, 2.

HOOFDSTUK 6

1 Toen zeide Salomo: De HEERE heeft gezegd, dat Hij in de donkerheid zou wonen.
2 En ik heb U een huis ter woonstede gebouwd, en een vaste plaats tot Uw eeuwige woning.
3 Daarna wendde de koning zijn aangezicht om, en zegende de ganse gemeente van Israel; en de ganse gemeente van Israel stond.
4 En hij zeide: Geloofd zij de HEERE, de God van Israel, Die met Zijn mond tot mijn vader David gesproken heeft, en heeft het met Zijn handen vervuld, zeggende:
5 Van dien dag af, dat Ik Mijn volk uit Egypteland uitgevoerd heb, heb Ik geen stad verkoren uit alle stammen van Israel, om een huis te bouwen, dat Mijn Naam daar zou wezen; en geen man verkoren om een voorganger te zijn over Mijn volk Israel.
6 Maar Ik heb Jeruzalem verkoren, dat Mijn Naam daar zou wezen; en Ik heb David verkoren, dat hij over Mijn volk Israel wezen zou.
7 Het was ook in het hart van mijn vader David, een huis te bouwen den Naam des HEEREN, des Gods van Israel.
8 Maar de HEERE zeide tot mijn vader David: Dewijl dat in uw hart geweest is, Mijn Naam een huis te bouwen, gij hebt welgedaan, dat het in uw hart geweest is.
9 Evenwel, gij zult dat huis niet bouwen, maar uw zoon, die uit uw lenden voortkomen zal, die zal Mijn Naam dat huis bouwen.
10 Zo heeft de HEERE Zijn woord bevestigd, dat Hij gesproken had; want ik ben opgestaan in de plaats van mijn vader David, en ik zit op den troon van Israel, gelijk als de HEERE gesproken heeft; en ik heb een huis gebouwd den Naam des HEEREN, des Gods van Israel.
11 En ik heb daar de ark gesteld, waarin het verbond des HEEREN is, hetwelk Hij maakte met de kinderen Israels.
12 En hij stond voor het altaar des HEEREN, tegenover de ganse gemeente van Israel; en hij breidde zijn handen uit;
13 (Want Salomo had een koperen gestoelte gemaakt, en had het gesteld in het midden des voorhofs; zijnde vijf ellen in zijn lengte en vijf ellen in zijn breedte, en drie ellen in zijn hoogte; en hij stond daarop, en knielde op zijn knieen voor de ganse gemeente van Israel, en breidde zijn handen uit naar den hemel).
14 En hij zeide: HEERE, God van Israel, er is geen God gelijk Gij, in den hemel noch op de aarde, houdende het verbond en de weldadigheid aan Uw knechten, die voor Uw aangezicht met hun ganse hart wandelen;
15 Die Uw knecht, mijn vader David, gehouden hebt, wat Gij tot hem gesproken hadt; want met Uw mond hebt Gij gesproken, en met Uw hand vervuld, gelijk het te dezen dage is.
16 En nu, HEERE, God van Israel, houd Uw knecht, mijn vader David, wat Gij tot hem gesproken hebt, zeggende: Geen man zal u van voor Mijn aangezicht afgesneden worden, die zitte op den troon van Israel; alleenlijk zo uw zonen hun weg bewaren, om te wandelen in Mijn wet, gelijk als gij gewandeld hebt voor Mijn aangezicht.
17 Nu dan, o HEERE, God van Israel! Laat Uw woord waar worden, hetwelk Gij gesproken hebt tot Uw knecht, tot David.
18 Maar waarlijk, zou God bij de mensen op de aarde wonen? Ziet de hemelen, ja, de hemel der hemelen, zouden U niet begrijpen, hoeveel te min dit huis, dat ik gebouwd heb?
19 Wend U dan nog tot het gebed Uws knechts, en tot zijn smeking, o HEERE, mijn God, om te horen naar het geroep en naar het gebed, dat Uw knecht voor Uw aangezicht bidt.

20 Dat Uw ogen open zijn, dag en nacht, over dit huis, over de plaats, van dewelke Gij gezegd hebt, Uw Naam daar te zullen zetten; om te horen naar het gebed, hetwelk Uw knecht bidden zal in deze plaats.
21 Hoor dan naar de smekingen van Uw knecht, en van Uw volk Israel, die in deze plaats zullen bidden; en hoor Gij uit de plaats Uwer woning, uit den hemel, ja, hoor, en vergeef.
22 Wanneer iemand tegen zijn naaste zal gezondigd hebben, en die hem een eed des vloeks opgelegd zal hebben, om zichzelven te vervloeken, en de eed des vloeks voor Uw altaar in dit huis komen zal;
23 Hoor Gij dan uit den hemel, en doe, en richt Uw knechten, vergeldende den goddeloze, gevende zijn weg op zijn hoofd, en rechtvaardigende den rechtvaardige, gevende hem naar zijn gerechtigheid.
24 Wanneer ook Uw volk Israel voor het aangezicht des vijands zal geslagen worden, omdat zij tegen U gezondigd zullen hebben, en zich bekeren, en Uw Naam belijden, en voor Uw aangezicht in dit huis bidden en smeken zullen,
25 Hoor Gij dan uit den hemel, en vergeef de zonden van Uw volk Israel, en breng hen weder in het land, dat Gij hun en hun vaderen gegeven hebt.
26 Als de hemel zal gesloten zijn, dat er geen regen is, omdat zij tegen U gezondigd zullen hebben; en zij in deze plaats bidden, en Uw Naam belijden, en van hun zonden zich bekeren zullen, als Gij hen geplaagd zult hebben;
27 Hoor Gij dan in den hemel, en vergeef de zonden Uwer knechten en van Uw volk Israel, als Gij hun zult geleerd hebben den goeden weg, in denwelken zij wandelen zullen; en geef regen op Uw land, dat Gij Uw volk tot een erfenis gegeven hebt.
28 Als er honger in het land wezen zal, als er pest wezen zal, als er brandkoren of honigdauw, sprinkhanen en kevers wezen zullen, als iemand van zijn vijanden in het land zijner poorten hem belegeren zal, of enige plage, of enige krankheid wezen zal;
29 Alle gebed, alle smeking, die van enig mens, of van al Uw volk Israel geschieden zal, als zij erkennen, een ieder zijn plage en zijn smarte, en een ieder zijn handen in dit huis uitbreiden zal;
30 Hoor Gij dan uit den hemel, de vaste plaats Uwer woning, en vergeef, en geef een iegelijk naar al zijn wegen, gelijk Gij zijn hart kent; want Gij alleen kent het hart van de kinderen der mensen.
31 Opdat zij U vrezen, om te wandelen in Uw wegen, al de dagen, die zij leven zullen op het land, dat Gij onzen vaderen gegeven hebt.
32 Zelfs ook aangaande den vreemde, die van Uw volk Israel niet zijn zal, maar uit verren lande, om Uws groten Naams, en Uwer sterke hand, en Uws uitgestrekten arms wil, komen zal; als zij komen, en bidden zullen in dit huis;
33 Hoor Gij dan uit den hemel, uit de vaste plaats Uwer woning, en doe naar alles, waarom die vreemde tot U roepen zal; opdat alle volken der aarde Uw Naam kennen, zo om U te vrezen, gelijk Uw volk Israel, als om te weten, dat Uw Naam genoemd wordt over dit huis, hetwelk ik gebouwd heb.
34 Wanneer Uw volk in den krijg tegen zijn vijanden uittrekken zal door den weg, dien Gij hen heenzenden zult, en zullen tot U bidden naar den weg dezer stad, die Gij verkoren hebt, en naar dit huis, hetwelk ik Uw Naam gebouwd heb;
35 Hoor dan uit den hemel hun gebed en hun smeking, en voer hun recht uit.
36 Wanneer zij gezondigd zullen hebben tegen U (want geen mens is er, die niet zondigt), en Gij tegen hen vertoornd zult zijn, en hen leveren zult voor het aangezicht des vijands, dat degenen, die hen gevangen hebben, hen gevankelijk wegvoeren in een land, dat verre of nabij is;

37 En zij in het land, waar zij gevankelijk weggevoerd zijn, weder aan hun hart brengen zullen, dat zij zich bekeren, en tot U smeken in het land hunner gevangenis, zeggende: Wij hebben gezondigd, verkeerdelijk gedaan, en goddelooslijk gehandeld;
38 En zij zich tot U bekeren, met hun ganse hart en met hun ganse ziel, in het land hunner gevangenis, waar zij hen gevankelijk weggevoerd hebben, en bidden zullen naar den weg huns lands, dat Gij hun vaderen gegeven hebt, en naar deze stad, die Gij verkoren hebt, en naar dit huis, dat ik Uw Naam gebouwd heb;
39 Hoor dan uit den hemel, uit de vaste plaats Uwer woning, hun gebed en hun smekingen, en voer hun recht uit, en vergeef Uw volk, wat zij tegen U gezondigd zullen hebben.
40 Nu, mijn God, laat toch Uw ogen open en Uw oren opmerkende zijn tot het gebed dezer plaats.
41 En nu, HEERE God, maak U op tot Uw rust, Gij en de ark Uwer kracht; laat Uw priesters, HEERE God, met heil bekleed worden, en laat Uw gunstgenoten over het goede blijde zijn.
42 O HEERE God! wend het aangezicht Uws gezalfden niet af; gedenk der weldadigheden van David, Uw knecht.

De heerlijkheid des Heeren verschenen zijnde in een wolk, die het huis vervulde, dat Salomo gebouwd had, waardoor God Zijn tegenwoordigheid aldaar te kennen gaf, maakt Salomo terstond gebruik van die gelegenheid om zich tot God te wenden als tot een God, die nu in bijzonderen zin nabij was.

I. Hij verklaart plechtig wat zijn bedoeling was met het bouwen van dit huis, namelijk de eer Gods en de voldoening des volks. Hij looft en dankt God, en zegent het volk vers 1-10.

Il. Hij zendt een plechtig gebed op tot God dat het Hem genadiglijk mocht behagen, om al de gebeden te verhoren, die in of naar dit huis tot Hem opgezonden zullen worden, vers 11-42.

Geheel dit hoofdstuk hebben wij met zeer gering verschil tevoren gehad, 1 Koningen 8:12-53. Het zal niet ondienstig zijn een terugblik daarop te werpen.

Kronieken 6:1-11

Het is in al onze Godsdienstige handelingen van groot gewicht en belang, dat ons bedoelen goed en ons oog eenvoudig is. Indien Salomo in de hoogmoed zijns harten deze tempel had gebouwd, zoals Ahasveros zijn maaltijd heeft aangericht alleen maar om de rijkdom van zijn heerlijkheid zijns rijks en de kostelijkheid des sieraads van zijn grootheid te vertonen, dan zou dit volstrekt niet ten zijnen voordele zijn uitgekomen. Maar hij verklaart hier welke beweegredenen hem tot die onderneming geleid hebben, en die zijn van zo'n aard, dat zij niet slechts de onderneming rechtvaardigen, maar verheerlijken.

1. Hij deed het tot heerlijkheid en eer van God, dit was er zijn hoogste bedoeling mede. Het was *voor de Naam des HEEREN, des Gods Israël's*, vers 10, ter woonstede, vers 2.

Wel heeft Hij ten opzichte van ons donkerheid tot Zijn woning gesteld, vers 1, maar laat dit huis de woonstede zijn dier donkerheid, want het is in de bovenwereld, dat Hij woont in het licht, een licht, dat geen sterflijk oog verdragen kan.

2. Hij deed het in onderworpenheid aan God en Zijn verkiezen van Jeruzalem als de stad waarin Hij Zijns naams gedachtenis stichten wilde, vers 6. *Ik heb Jeruzalem verkoren.* Er waren in Jeruzalem veel statige gebouwen voor de koning, zijn vorsten en de koninklijke familie. Indien God nu deze plaats verkiest, dan is het voegzaam dat er voor Hem een gebouw wezen zal, dat al de anderen overtreft. Waren mensen daar aldus geëerd, zo laat God dan aldus geëerd zijn.

3. Hij deed het ingevolge van zijns vaders voornemen, dat deze nooit heeft kunnen volvoeren. *Het was ook in het hart van mijn vader David, een huis te bouwen den Naam des HEEREN, des Gods van Israël*.

Laat het tot zijn eer bekend wezen, dat het plan van hem is uitgegaan, vers 7, en God het heeft goedgekeurd, hoewel Hij hem niet toestond het te volvoeren, vers 8.

Gij hebt wel gedaan, dat het in uw hart geweest is. Tempelwerk wordt dikwijls aldus gedaan: de een zaait, een ander maait, Johannes 4:37, 38, de ene eeuw begint wat de andere eeuw tot volkomenheid zal brengen, en laat ook de wijsten van de mensen het geen verkleining voor zich achten, om de goede plannen te volvoeren, die door hun voorgangers gemaakt zijn en op het door hen gelegde fondament voort te bouwen. Ieder goed stuk is nog geen oorspronkelijk stuk.

4. Hij deed het ter vervulling van het woord, dat God gesproken heeft:

Uw zoon zal Mijn Naam dat huis bouwen, en nu heeft hij het gedaan, vers 9, 10.

De dienst was hem aangewezen en de eer ervan voor hem bestemd door de belofte Gods, zodat hij het niet uit zichzelf gedaan heeft, maar er door God toe geroepen was. Het is voegzaam dat hij, aan wie het werk is opgedragen, er de werklieden voor aanstelt, en diegenen kunnen met grote voldoening ingaan tot hun werk, die er zich duidelijk toe geroepen weten.

2 Kronieken 6:12-42

Salomo had in de voorgaande verzen de acte van opdracht, waarmee de tempel aan de eer en de dienst van God gewijd was, getekend ten verzegeld als het ware. Nu bidt hij hier dit inwijdingsgebed, waardoor hij een type werd van Christus, de grote Middelaar, door wie wij al onze gebeden tot God moeten opzenden en alle gunsten van God moeten verwachten, en op wie wij het oog moeten hebben in alles, waarin wij met God te doen hebben.

Wij hebben de bijzonderheden van dit gebed besproken bij 1 Koningen 8, en daarom zullen wij nu slechts enkele passages oplezen, die geschikte onderwerpen kunnen zijn voor onze overdenking.

I. Nu en dan zijn hier sommige leerstellige waarheden gegeven. Zoals:

1. Dat de God Israël's een wezen is van weergaloze volkomenheid. Wij kunnen Hem niet beschrijven, maar dit weten wij: *er is in hemel noch op aarde niemand Hem gelijk*, vers 14. Alle schepselen hebben hun medeschepselen, maar de Schepper heeft geen gelijke. Hij is oneindig ver boven allen: *God te prijzen tot in eeuwigheid.*

2. Dat Hij trouw is en zijn zal aan ieder woord, dat Hij heeft gesproken, en allen, die Hem in oprechtheid dienen, zullen Hem gewis beide getrouw en goedertieren bevinden. Zij, die zich God geduriglijk voorstellen, en *met geheel hun hart voor Zijn aangezicht wandelen*, zullen Hem zo goed bevinden te zijn als Zijn woord, ja zij zullen bevinden dat Hij meer doet dan Zijn woord, Hij zal het verbond en de weldadigheid houden en hun genade bewijzen, vers 14.

3. Dat Hij een oneindig en groot wezen is, die de hemelen, ja de hemel van de hemelen niet kunnen bevatten, en aan wiens gelukzaligheid door het uiterste dat wij doen kunnen in Zijn dienst niets toegevoegd kan worden, vers 18. Hij is oneindig ver buiten de grenzen van de schepping, en oneindig ver boven de lof van alle verstandelijke wezens.

4. Dat Hij, en *Hij alleen, het hart kent van de kinderen van de mensen*, vers 30. Alle gedachten, bedoelingen en genegenheden van de mensen zijn naakt en geopend voor Hem, en hoe de overleggingen en bedoelingen van onze harten ook verborgen mogen wezen voor mensen, engelen en duivelen, voor God kunnen zij niet verborgen zijn, Hij weet niet slechts wat in het hart is, Hij kent het hart zelf, en alle roerselen ervan.

5. Dat er geen zondeloze volmaaktheid gevonden wordt in dit leven, vers 36, geen mens is er, die niet zondigt, ja meer, daar is geen mens, die goed doet en niet zondigt, zoals hij, in overeenstemming met hetgeen hij hier zegt, schrijft in Prediker 7:20.

II. Hier worden enige gevallen ondersteld, waarvan nota genomen moet worden.

1. Hij onderstelt, dat er geschillen ontstaan tussen mens en mens, en dat beide partijen er in toestemmen om een beroep te doen op God, en dat de persoon, wiens getuigenis de zaak beslissen moet, een eed opgelegd wordt, vers 22. Van oudsher werd een Godsdienstige eerbied gekoesterd voor de eed, en het mag ondersteld worden, dat dit zo blijven zal, zolang er nog geweten en verstand onder de mensen overgebleven zijn.

2. Hij onderstelt dat, hoewel Israël thans volkomen vrede en rust geniet, er toch tijden van beroering en onrust voor het volk komen kunnen. Hij dacht niet dat de berg van hun voorspoed zo vastgezet was, dat hij niet bewogen kon worden, ja meer, hij verwachtte dat hij bewogen zal worden door de zonde.

3. Hij onderstelt dat zij, die op andere tijden God niet hadden aangeroepen zich in hun benauwdheid toch tot Hem zullen wenden. Als zij in benauwdheid zijn, zullen zij hun zonden belijden en Uwen naam belijden en U smeken. Moeite, gevaar en verdriet zullen diegenen uitdrijven tot God, die tot Hem gezegd hebben: Wijk van mij, vers 24, 26, 28.

4. Hij onderstelt dat vreemden van verre zullen komen, om de God Israël's te aanbidden en Hem hulde te bewijzen, en ook dit kon redelijkerwijs verwacht worden, in aanmerking genomen wat nietige dingen de goden van de heidenen zijn, en welke bewijzen de God Israël's ervan had gegeven, dat Hij de Heere van de gehele aarde is.

III. Hier zijn zeer gepaste gebeden.

1. Dat God dit huis zal erkennen, er het oog op zal hebben als op de plaats, waarvan Hij gezegd heeft dat Hij er Zijn naam zal zetten, vers 20. Hij zou in het geloof niet hebben kunnen vragen dat God boven ieder ander huis aan dit huis zo'n bijzondere gunst zou betonen, indien Hij niet zelf gezegd had dat Hij het tot Zijn huis zal maken in eeuwigheid. Het gebed, dat voorspoedig zal zijn, moet steunen op het woord. Wij kunnen met nederig vertrouwen God bidden om in Jezus Christus een welbehagen in ons te hebben, omdat Hij zelf verklaard heeft een welbehagen te hebben in Hem: *Dit is Mijn geliefde Zoon*, maar van geen huis zegt Hij thans: "Dit is de plaats, die Ik liefheb."

2. Dat God de gebeden zou horen en verhoren, die in of naar deze plaats gedaan zouden worden, vers 21. Hij vraagt niet dat God hen zal helpen, hetzij al of niet voor zichzelf zullen bidden, maar dat God hen zal helpen in verhoring van hun gebed. Zelfs Christus' voorbede vervangt onze smekingen niet, maar moedigt ze aan. Hij bidt dat God zou horen van Zijn woning in de hemel, die nog Zijn woning is, niet deze tempel, en vandaar moet de hulp komen. *Hoor en vergeef.* De vergeving van een zonde is hetgeen plaats maakt de weg bereidt, voor al de andere verhoringen van onze gebeden. 'Removendo prohibens' -het kwaad, dat er door weggedreven wordt, wordt er door weggehouden.

3. Dat God op ieder beroep, dat op Hem gedaan wordt, naar recht zal oordelen, vers 23, 30. Hier kunnen wij in het geloof om bidden omdat wij er zeker van zijn, dat het geschieden zal. God zit op de troon richtende gerechtigheid, Psalm 9:5.

4. Dat God in genade wenden zal tot Zijn volk, als zij zich in berouw en bekering tot Hem wenden, vers 25, 27, 38, 39. Ook hierom mogen wij bidden in het geloof, steunende op de herhaalde verklaringen door God gedaan van Zijn bereidwilligheid om berouwvolle zondaren aan te nemen.

5. Dat God de vreemdelingen welkom zal heten in zijn huis en hun gebeden zal verhoren, vers 33 , want zo er ten opzichte van plicht enerlei wet is voor de vreemdeling en voor de inboorling, Leviticus 24:22, waarom dan ook niet ten opzichte van de voorrechten?

6. Dat God bij alle gelegenheden de zaak van Zijn volk Israël zal voorstaan en handhaven tegenover allen, die hen tegenstaan vers 35 : voer hun recht uit, en weer in vers 39.

Indien zij het Israël Gods zijn, dan is hun zaak Gods zaak die Hij zal omhelzen.

Eindelijk. Hij besluit zijn gebed met enige uitdrukkingen, die hij van zijn Godvruchtigen vader had geleerd en aan een van zijn psalmen heeft ontleend. Wij hadden die niet in 1 Koningen maar hier hebben wij ze in vers 41, 42.

Het gehele woord Gods is nuttig om ons te leiden in ons bidden, en hoe kunnen wij ons in betere taal bij God uitdrukken, dan in de taal van Zijn eigen Geest? Maar deze woorden zijn in bijzonderen zin nuttig, om Salomo in zijn gebed te leiden, omdat zij betrekking hebben op het werk, dat hij nu deed. Wij hebben ze in Psalm 132:8-10. Hij bidt in vers 41 :

A. Dat God bezit zal nemen van de tempel en er bezit van zal houden, dat Hij hem tot Zijn rust zal maken. Gij en de ark, wat zal de ark doen zonder de God van de ark? Inzettingen zonder de God van de inzettingen?

B. Dat Hij de dienaren van de tempel tot een openbaren zegen zal maken: laat de priesters met heil bekleed worden, dat is: behoud hen niet slechts, maar maak hen tot werktuigen om anderen te behouden door de offeranden van de gerechtigheid te offeren.

C. Dat de tempeldienst in overvloedige mate tot blijdschap en voldoening zal strekken van al het volk des Heeren, laat Uw gunstgenoten over het goede blijde zijn, dat is: over het goede van Uw huis, Psalm 65:5. Laat allen die evenals de kamerling, hier komen om te aanbidden, hun weg reizen met blijdschap. Hij pleit op twee dingen, vers 42.

a. Op zijn eigen betrekking tot God: "Wend het aangezicht Uws gezalfden niet af. Heere, Gij hebt mij koning gemaakt, zult Gij mij dan niet erkennen?"

b. Op Gods verbond met zijn vader: gedenk van de weldadigheden Davids Uws knechts. Davids vroomheid voor Gods, zo verstaan sommigen het, en zo is soms de betekenis van het woord, zijn vrome zorg voor de ark, en belangstelling er in. Zie Psalm 132:1, 2 en verder..

Of wel, de beloften van God aan David, die weldadigheden voor hem waren, zijn steun en troost in al zijn benauwdheden. Wij kunnen evenals Salomo hier, pleiten met het oog op Christus. Wij verdienen dat God ons aangezicht afwendt, dat Hij ons en onze gebeden afwijst, maar wij komen in de naam van de Heere Jezus, Uw Gezalfde, Uw Messias, zoals het woord is, Uw Christus, zoals de LXX het hebben. Hem hoort Gij altijd, Zijn aangezicht zult Gij nooit afwenden. Wij hebben geen gerechtigheid van onszelf om op te pleiten, maar Heere, gedenk de weldadigheden Davids, Uws knechts. Christus is Gods knecht, Jesaja 42:1, en wordt David genoemd, Hosea 3:5.

Heere, gedenk van Zijn weldadigheden, en neem, vanwege dezen, ons aan. Gedenk van Zijn tedere zorg voor de eer Zijns Vaders en het heil van de mensen, en wat Hij om dat beginsel gedaan en geleden heeft.

Gedenk van de beloften van het eeuwig verbond, dat uit vrije genade in Christus met ons gemaakt is, en die genoemd worden de gewisse weldadigheden Davids, Jesaja 55:3, Handelingen 13:34. Dit moet al onze begeerte zijn, al onze hoop, al ons gebed, en geheel onze pleitgrond, want het is geheel ons heil.

HOOFDSTUK 7

1 Als nu Salomo voleind had te bidden, zo daalde het vuur van den hemel, en verteerde het brandoffer en de slachtofferen; en de heerlijkheid des HEEREN vervulde het huis.
2 En de priesters konden niet ingaan in het huis des HEEREN; want de heerlijkheid des HEEREN had het huis des HEEREN vervuld.
3 En als al de kinderen Israels dat vuur zagen afdalen, en de heerlijkheid des HEEREN over het huis, zo bukten zij met hun aangezichten ter aarde op den vloer, en aanbaden en loofden den HEERE, dat Hij goedig is, dat Zijn weldadigheid is tot in eeuwigheid.
4 De koning nu en al het volk offerden slachtofferen voor het aangezicht des HEEREN.
5 En de koning Salomo offerde slachtofferen van runderen, twee en twintig duizend, en van schapen, honderd en twintig duizend. Alzo hebben de koning en het ganse volk het huis Gods ingewijd.
6 Ook stonden de priesters in hun wachten, en de Levieten met de muzikale instrumenten des HEEREN, die de koning David gemaakt had, om den HEERE te loven, dat Zijn weldadigheid is in eeuwigheid, als David door hun dienst Hem prees; en de priesters trompetten tegen hen over, en gans Israel stond.
7 En Salomo heiligde het middelste des voorhofs, hetwelk voor het huis des HEEREN was, dewijl hij daar de brandofferen en het vette der dankofferen bereid had; want het koperen altaar, dat Salomo gemaakt had, kon het brandoffer, en het spijsoffer, en het vette niet vatten.
8 Salomo hield ook ter zelfder tijd het feest zeven dagen, en gans Israel met hem, een zeer grote gemeente, van den ingang af van Hamath, tot de rivier van Egypte.
9 En ten achtsten dage hielden zij een verbodsdag; want zij hielden de inwijding des altaars zeven dagen, en het feest zeven dagen.
10 Doch op den drie en twintigsten dag der zevende maand liet hij het volk gaan tot hun hutten, blijde en goedsmoeds over het goede, dat de HEERE aan David en Salomo, en Zijn volk Israel gedaan had.
11 Alzo volbracht Salomo het huis des HEEREN, en het huis des konings; en al wat in Salomo's hart gekomen was, om in het huis des HEEREN en in zijn huis te maken, richtte hij voorspoedig uit.
12 En de HEERE verscheen Salomo des nachts, en Hij zeide tot hem: Ik heb uw gebed verhoord, en heb Mij deze plaats verkoren tot een offerhuis.
13 Zo Ik den hemel toesluite, dat er geen regen zij, of zo Ik den sprinkhaan gebiede, het land te verteren, of zo Ik pest onder Mijn volk zende;
14 En Mijn volk, over dewelken Mijn Naam genoemd wordt, zich verootmoedigt en bidt, en zij Mijn aangezicht zoeken, en zich bekeren van hun boze wegen; zo zal Ik uit den hemel horen, en hun zonden vergeven, en hun land genezen.
15 Nu zullen Mijn ogen open zijn, en Mijn oren opmerkende op het gebed dezer plaats.
16 Want Ik heb nu dit huis verkoren en geheiligd, opdat Mijn Naam daar zij tot in eeuwigheid en Mijn ogen en Mijn hart zullen daar te allen dage zijn.
17 En u aangaande, zo gij voor Mijn aangezicht wandelen zult, gelijk als uw vader David gewandeld heeft, en doen naar alles, wat Ik u geboden heb, en Mijn inzettingen en Mijn rechten houden zult;
18 Zo zal Ik den troon uws koninkrijks bevestigen, gelijk als Ik een verbond met uw vader David gemaakt heb, zeggende: Geen man zal u afgesneden worden, die in Israel heerse.
19 Maar zo gijlieden u afkeren zult, en Mijn inzettingen en Mijn geboden, die Ik voor uw aangezicht gegeven heb, verlaten, en henengaan, en andere goden dienen, en u voor die nederbuigen zult;

20 Zo zal Ik hen uitrukken uit Mijn land, dat Ik hun gegeven heb, en dit huis, dat Ik Mijn Naam geheiligd heb, zal Ik van Mijn aangezicht wegwerpen, en zal het tot een spreekwoord en spotrede onder alle volken maken.
21 En dit huis, dat verheven zal geweest zijn, daarover zal zich een ieder, die voorbijgaat, ontzetten, dat hij zal zeggen: Waarom heeft de HEERE aan dit land en aan dit huis alzo gedaan?
22 En men zal zeggen: Omdat zij den HEERE, hunner vaderen God, verlaten hebben, Die hen uit Egypteland uitgevoerd had, en hebben zich aan andere goden gehouden, en zich voor dezelve nedergebogen, en hen gediend; daarom heeft Hij al dat kwaad over hen gebracht.

In dit hoofdstuk hebben wij Gods antwoord op Salomo's gebed.

I. Zijn openbaar antwoord door vuur van de hemel, dat de offeranden verteerde, vers 1, waardoor de priesters en het volk diep werden getroffen, vers 2, 3. Door dit teken van Gods welbehagen werden zij aangemoedigd om met de plechtigheden van het feest gedurende veertien dagen voort te gaan, en werd Salomo aangemoedigd om al zijn plannen voor de eer van God te volvoeren, vers 4-11.

II. Zijn afzonderlijk antwoord, dat hem mondeling in een nachtgezicht werd gegeven, vers 12-22. Het meeste daarvan hadden wij tevoren in 1 Koningen 8 en 9.

2 Kronieken 7:1-11

I. Hier is het genaderijke antwoord, dat God terstond op Salomo's gebed heeft gegeven. *Het vuur daalde van de hemel en verteerde het brandoffer*, vers 1.

Op die wijze heeft God Zijn goedkeuring te kennen gegeven aan Mozes, Leviticus 9:24 , aan Gideon, Richteren 6:21, aan David, 1 Koningen 21:26 , aan Elia, 1 Koningen 18:38, en in het algemeen is de Hebreeuwse uitdrukking voor het aannemen van het brandoffer, *het tot as* maken, Psalm 20:4. Het vuur kwam hier neer, niet na het slachten van de offers, maar na het bidden van het gebed. Dit vuur gaf te kennen dat God:

1. Heerlijk is in zichzelf, want *onze God is een verterend vuur*, schrikkelijk is zelfs in Zijn heilige plaatsen. Dit vuur, voorkomende (zoals waarschijnlijk is) uit de dikke duisternis, werd er te ontzagwekkender door, zoals op de berg Sinaï, Exodus 24:16, 17.

De zondaren in Zion hadden reden om bevreesd te zijn op dat gezicht, en te zeggen: "Wie is er onder ons, die bij een verterend vuur wonen kan?" Jesaja 33:14. En toch:

2. Genadig is voor Israël, want dit vuur, dat hen rechtvaardiglijk had kunnen verteren, viel op het offer, dat in hun plaats geofferd werd, en verteerde dit, waarmee God hun te kennen gaf dat Hij hun offeranden aannam, en dat Zijn toorn van hen was afgewend. Laat ons dit toepassen:

a. Op het lijden van Christus, toen het de Heere behaagde Hem te verbrijzelen en Hij Hem ziek heeft gemaakt, waarin Hij fijne liefde heeft getoond voor de mensen, daar Hij van onze aller ongerechtigheid op Hem heeft doen aanlopen. Zijn dood was ons leven, en Hij is zonde en een vloek gemaakt, opdat wij gerechtigheid en een zegen zouden beërven. Dat offer werd verteerd, opdat wij zouden ontkomen. Hier ben Ik, laat deze heengaan.

b. Op de heiligmaking des Geestes, die neerkomt als vuur, onze lusten en ons bederf uitbrandende, deze dieren, die geofferd moeten worden of wij zijn verloren, en in onze ziel een heilig vuur ontsteekt van Godvruchtige begeerten en neigingen, dat altijd brandende gehouden moet worden op het altaar van ons hart. Het zekerste bewijs van Gods aanneming van onze gebeden is de nederdaling in ons van dat vuur: Was ons hart niet brandende in ons? Lukas 24:32.

Als een verder bewijs dat God Salomo's gebed aannam, bleef de heerlijkheid des Heeren het huis nog vervullen. Het hart, dat aldus vervuld wordt met heilig ontzag en eerbied voor de Goddelijke heerlijkheid, omdat Hij zich geopenbaard heeft in Zijn grootheid (die niet minder Zijn heerlijkheid is) wordt hierdoor erkend als een levenden tempel.

II. De dankerkentenis aan God voor dit genadig teken van Zijn gunst.

1. Het volk *aanbad en loofde de Heere*, vers 3. Toen zij aldus het vuur Gods van de hemel zagen nederdalen, zijn zij niet verschrikt weggevlucht, maar bleven staan in de voorhoven des Heeren en namen er aanleiding uit:

a. Om de heerlijkheid des Heeren met eerbied te aanbidden, zij *bukten met hun aangezichten ter aarde op de vloer*, aldus uitdrukking gevende aan hun ontzag voor de Goddelijke majesteit, hun blijmoedige onderworpenheid aan het Goddelijk gezag, en het besef dat zij hadden van hun eigen onwaardigheid om in Gods tegenwoordigheid te komen, en dat zij niet instaat waren om te bestaan voor de sterkte Zijns toorns.

b. Om dankbaar de goedheid Gods te erkennen, zelfs toen het vuur des Heeren nederdaalde, prezen zij Hem, zeggende: *dat Hij goed is, dat Zijn weldadigheid is tot in eeuwigheid*. Dat is een lied, hetwelk nooit ontijdig is, en voor hetwelk ons hart en onze tong altijd gestemd moeten wezen. Hoe het ook ge, God is goed. Als Hij zich aan zondaren openbaart als een verterend vuur, kan Zijn volk zich in Hem verblijden als hun licht. Ja meer, zij hadden reden te zeggen dat hierin God goed was, het zijn de goedertierenheden des Heeren dat wij niet verteerd zijn, maar het offer in onze plaats, waarvoor wij verplicht zijn zeer dankbaar te wezen.

2. De koning en al het volk offerden slachtofferen in menigte, vers 4, 5. Daarmee hebben zij dit heilige vuur gevoed en het welkom geheten op het altaar. Zij hadden tevoren reeds offeranden geofferd, maar nu voegden zij er nog velen aan toe. De tekenen van Gods gunst jegens ons moeten ons hart verruimen in Zijn dienst, en er ons al meer en meer overvloedig in maken. Het voorbeeld des konings heeft het volk opgewekt. Goed werk zal waarschijnlijk goed vorderen als de leidslieden van een volk er in voorgaan. De offeranden waren zo talrijk, dat het altaar ze niet allen kon bevatten, maar veeleer dan dat er sommigen teruggezonden zouden worden (wij kunnen onderstellen dat al het bloed er van op het altaar gesprengd was) werden het vlees van de brandoffers en het vet van de dankoffers verbrand in het middelste voorhof, vers 7, dat Salomo of tot deze dienst geheiligd had, of dat er door geheiligd werd. In een geval van noodzakelijkheid kon de vloer een altaar zijn.

3. De priesters deden hun werk, zij stonden in hun wachten, en de zangers en de bespelers van muziekinstrumenten stonden op de hun, vers 6,

met de muziekinstrumenten, die David gemaakt had, en de hymne, die David hun in handen gegeven had, zoals sommigen denken dat dit gelezen kan worden, daar dit er de bedoeling of betekenis van was, 1 Kronieken 16:7. Of, zoals wij het lezen: als David door hun dienst Hem prees. Hij gebruikte, bestuurde en bemoedigde hen in dat werk van God te prijzen, en daarom werden hun verrichtingen aangenomen als zijn daad, en wordt hij gezegd te prijzen door hun dienst.

4. De gehele gemeente drukte de grootst mogelijke blijdschap en voldoening uit. Zij hielden het feest van de inwijding zeven dagen lang, van de tweeden tot de negenden dag van de maand, de tiende dag was de verzoendag wanneer zij hun zielen moesten verootmoedigen om de zonde, en dat was niet ontijdig in het midden van hun vreugde, op de vijftienden begon het feest van de loofhutten, dat duurde tot aan de twee en twintigsten en zij gingen niet uiteen voor de drie en twintigsten. Wij moeten nooit spijt hebben van de tijd, die wij in de aanbidding van God en gemeenschapsoefening met Hem hebben doorgebracht, die tijd niet lang vinden noch hem moede worden.

5. Salomo ging voort met zijn werk, en heeft al zijn plannen voorspoedig ten uitvoer gebracht voor de versiering van Gods huis en zijn eigen huis, vers 11. Zij, die beginnen met de dienst van God, zullen waarschijnlijk voorspoedig voortgaan met hun eigen zaken. Het was tot lof van Salomo, dat

hij ten einde bracht wat hij ondernam, en het was door Gods genade, dat hij er voorspoedig in is geweest.

2 Kronieken 7:12-22

Dat God Salomo’s gebed aannam werd bewezen door het vuur van de hemel. Maar een gebed kan aangenomen zijn zonder daarom naar de letter te worden verhoord, en daarom verscheen God hem in de nacht, zoals Hij eens tevoren gedaan had, Hoofdstuk. 1:7, ook na een dag van offeranden, evenals toen, en gaf hem een nauwkeurig antwoord op zijn gebed. De substantie daarvan hadden wij tevoren in 1 Koningen 9:2-9.

1. Hij beloofde dit huis te erkennen als *een offerhuis voor Israël* en *een bedehuis voor alle volkeren,* Jesaja 56:7 , vers 12 -16.

Mijn naam zal daar zij tot in eeuwigheid, dat is: "daar zal Ik Mij bekendmaken en daar zal Ik aangeroepen worden."

2. Hij beloofde de gebeden Zijns volks te zullen verhoren, die te eniger tijd aan die plaats tot Hem opgezonden zullen worden, vers 13-15.

a. Er worden hier nationale rampen en oordelen ondersteld, vers 13, honger en pestilentie. Met de sprinkhanen, die het land verteren of verslinden, kunnen vijanden bedoeld zijn, even gulzig als sprinkhanen, die alles verwoesten.

b. Nationale bekering gebed en reformatie worden vereist, vers 14..

God verwacht dat Zijn volk, dat naar Zijn naam genoemd is, indien zij Zijn naam hebben onteerd door ongerechtigheid, hem zullen eren door de straf hunner ongerechtigheid aan te nemen.

Zij moeten zich vernederen onder Zijn hand, moeten bidden om de wegneming van het oordeel, moeten het aangezicht en de gunst van God zoeken, en toch zal dit alles niet baten tenzij zij zich afkeren van hun bozen weg, en terugkeren tot God die zij hadden verlaten en tegen wie zie hadden gerebelleerd.

c. Dan wordt nationale genade beloofd, beloofd dat God hun zonde zal vergeven, die het oordeel over hen gebracht heeft, beloofd dat Hij dan hun land zal genezen en al hun leed zal wegnemen.

Vergevende genade bereidt de weg voor genezende genade, Psalm 103:3, MATTHEUS. 9:2.

3. Hij beloofde Salomo’s koninkrijk te bestendigen op voorwaarde dat hij zal volharden in zijn plicht, vers 17, 18.

Indien hij hoopte op het voorrecht van Gods verbond met David dan moet hij Davids voorbeeld volgen.

Maar hij stelt hem de dood voor, zowel als het leven, de vloek, zowel als de zegen.

A. Hij onderstelt de mogelijkheid dat zij hoewel zij deze tempel ter ere Gods hadden gebouwd, toch ter zijde afgeleid kunnen worden, om andere goden te dienen, vers 19. Hij kende hun neiging tot die zonde.

B. Hij dreigt het als zeker, dat, zo zij dit doen, het verderf van kerk en staat er het onvermijdelijk gevolg van zijn zal.

a. Het zal het verderf wezen van hun staat, vers 20. "Hoewel zij diep wortel hebben geschoten in dit goede land en er gedurende langen tijd in gevestigd waren, zal Hij hen er toch uitrukken, de gehele natie ervan uitroeien, hen uitrukken, zoals de mensen onkruid uitrukken uit hun tuin en het op de mesthoop werpen."

b. Het zal het verderf wezen van hun kerk. Dit heiligdom zal geen toevlucht, geen vrijplaats voor hen zijn om hen te beschermen tegen de oordelen Gods, zoals zij zich inbeeldden toen zij zeiden: *Des Heeren tempel* zijn wij, Jeremia 7:4.

"Dit huis, dat verheven zal geweest zijn, niet alleen vanwege de pracht, waarmee het gebouwd is, maar vanwege het doel, waarvoor het bestemd was, zal een ontzetting wezen, het zal wonderbaarlijk omlaag gedaald zijn, Klaagliederen 1:9, tot verbazing van al de naburen."

HOOFDSTUK 8

1 Het geschiedde nu ten einde van twintig jaren, in dewelke Salomo het huis des HEEREN en zijn huis gebouwd had,
2 Dat Salomo de steden, welke Huram hem gegeven had, bouwde, en de kinderen Israels aldaar deed wonen.
3 Daarna toog Salomo naar Hamath-zoba, en hij overweldigde het.
4 Hij bouwde ook Thadmor in de woestijn, en al de schatsteden, die hij bouwde in Hamath.
5 Ook bouwde hij het hoge Beth-horon en het neder Beth-horon, vaste steden met muren, deuren en grendelen;
6 Mitsgaders Baalath, en al de schatsteden, die Salomo had, en alle wagensteden, en de steden der ruiteren, en wat de begeerte van Salomo begeerd had te bouwen, in Jeruzalem, en in den Libanon, en in het ganse land zijner heerschappij.
7 Aangaande al het volk, dat overgebleven was van de Hethieten, en de Amorieten, en de Ferezieten, en de Hevieten, en de Jebusieten, die niet uit Israel waren;
8 Uit hun kinderen, die na hen in het land overgebleven waren, welke de kinderen Israels niet verdaan hadden, die bracht Salomo op uitschot tot op dezen dag.
9 Doch uit de kinderen Israels, die Salomo niet maakte tot slaven in zijn werk; (want zij waren krijgslieden, en oversten zijner hoofdlieden, en oversten zijner wagenen en zijner ruiteren;)
10 Uit dezen dan waren oversten der bestelden, die de koning Salomo had, tweehonderd en vijftig, die over het volk heerschappij hadden.
11 Salomo nu deed de dochter van Farao opkomen uit de stad Davids, tot het huis, dat hij voor haar gebouwd had; want hij zeide: Mijn vrouw zal in het huis van David, den koning van Israel, niet wonen, omdat de plaatsen heilig zijn, tot dewelke de ark des HEEREN gekomen is.
12 Toen offerde Salomo den HEERE brandofferen op het altaar des HEEREN, hetwelk hij voor het voorhuis gebouwd had;
13 Zelfs naar den eis van elken dag, offerende, naar het gebod van Mozes, op de sabbatten, en op de nieuwe maanden, en op de gezette hoogtijden, drie malen in het jaar; op het feest van de ongezuurde broden, en op het feest der weken, en op het feest der loofhutten.
14 Hij stelde ook, naar de wijze zijns vaders Davids, de verdelingen der priesteren over hun dienst, en der Levieten over hun wachten, om God te prijzen, en voor de priesteren te dienen, naar den eis van elken dag; en de poortiers in hun verdelingen, aan elke poort; want alzo was het gebod van David, den man Gods.
15 En men week niet van des konings gebod aan de priesteren en de Levieten, aangaande alle zaken, en aangaande de schatten.
16 Alzo werd al het werk van Salomo bereid tot den dag der grondlegging van het huis des HEEREN, en tot het volbrengen van hetzelve, dat het huis des HEEREN volmaakt werd.
17 Toen toog Salomo naar Ezeon-geber, en naar Eloth, aan den oever der zee, in het land Edom.
18 En Huram zond hem, door de hand zijner knechten, schepen, mitsgaders knechten, kenners van de zee; en zij gingen met Salomo's knechten naar Ofir, en zij haalden van daar vierhonderd en vijftig talenten gouds, dewelke zij brachten tot den koning Salomo.

In dit hoofdstuk wordt ons gezegd:

I. Welke steden Salomo gebouwd heeft, vers 1-6.

II. Welke werklieden Salomo gebruikt heeft, vers 7-10.

III. Welke schikking hij getroffen heeft voor de woning van zijn huisvrouw, vers 11.

IV. In welk een goede orde hij de tempeldienst heeft geregeld, vers 12 16.

V. Welke handel hij dreef met vreemde landen, vers 17-18.

2 Kronieken 8:1-11

Dit hadden wij in 1 Koningen 9:10-24, en daarom zullen wij hier slechts opmerken:

1. Dat Salomo, hoewel hij een man was van grote geleerdheid en kennis, toch zijn dagen niet doorbracht in bespiegeling maar in handeling, niet in zijn studeervertrek maar in zijn land, in het bouwen van steden, en in ze te versterken. In tijden van vrede zich bereiden op tijden van oorlog is evenzeer het werk en de plicht van de mensen, als het hun werk en plicht is om in de zomer voedsel te voorzien voor de winter.

2. Gelijk hij zelf een bedrijvig, werkzaam man was en niet met zijn eigen gemak te rade ging, zo gebruikte hij ook veel handen en hield veel mensen aan het werk. Het is in het belang van de staat om door alle mogelijke middelen de industrie te bevorderen en aan te moediger, en de onderdanen van luiheid en ledigheid af te houden. Er bevonden zich zeer veel vreemdelingen in het land Israël's, velen, die van de Kanaänieten waren overgebleven, en zij waren welkom om er te wonen maar niet om er te wonen en niets te doen. De mannen van Laïs, die niets omhanden hadden, waren een gemakkelijke prooi voor de aanvallers, Richteren 18:7.

3. Toen Salomo het huis Gods was begonnen te bouwen en daar goede voortgang mee maakte, was hij voorspoedig in al zijn andere ondernemingen, zodat hij bouwde al wat hij begeerd had te bouwen, vers 6. Zij, die zin en lust hebben voor bouwen, vinden dat het een bouwwerk tot het andere leidt, en dan zal het laatste werk een verbetering zijn van het voorgaande. Merk nu op:

a. Hoe Gods voorzienigheid Salomo's neiging bevorderde, hem voorspoed gaf, niet alleen in hetgeen hem nodig was te bouwen en hetgeen hem voordelig was te bouwen, maar ook in alles, dat hij begeerde te bouwen.

Zo toegevend een Vader is God soms ten opzichte van de onschuldige begeerten van Zijn kinderen, die Hem dienen. Aldus heeft Hij Jakob genoegen gedaan met deze belofte: *Jozef zal zijn hand op uw ogen leggen.*

b. Salomo wist toch grenzen te stellen aan zijn begeerten. Hij behoorde niet tot hen, die zich eindeloos uitbreiden en nooit genoeg hebben maar wist zich te beperken, want hij voleindigde al wat hij begeerde, en toen begeerde hij niets meer.

Hij zat niet verdrietig neer, omdat hij nu geen steden meer had te bouwen, zoals Alexander omdat hij geen werelden meer had te veroveren, Habakuk 2:5.

4. Dat een reden, waarom Salomo een paleis bouwde voor de koningin en haar dit voor haar en haar hof als verblijf aanwees was dat hij het niet voegzaam achtte, dat zij *in het huls Davids zou wonen*, vers 11, in aanmerking genomen, dat dit een plaats van grote Godsvrucht is geweest, en misschien was haar huis eerder plaats van grote ijdelheid.

Zeer waarschijnlijk was zij tot de Joodse Godsdienst bekeerd maar het is zeer de vraag of al haar dienaressen dit ook waren.

Misschien hadden zij afgoden van Egypte bij zich en heerste grote ongebondenheid onder haar. Hoewel nu Salomo geen ijver en moed genoeg had, om wat daar verkeerd was te onderdrukken en te straffen ging hij toch in zoverre te rade met de eer van de nagedachtenis zijns vaders, dat hij die plaats niet wilde laten ontwijden, waar de ark Gods geweest is, en waar de Godvruchtige David menig goed gebed had gebeden en menige lieflijken psalm had gezongen. Niet dat al de plaatsen, waar de ark geweest is, zo heilig waren, dat zij nooit meer tot gewoon gebruik mochten dienen, want dan hadden de huizen van Abinadab en Obed-Edom aldus moeten zijn, maar de plaats, waar zij zolang is geweest en waar zij zo openlijk werd bezocht, was zó eerwaardig, dat zij niet geschikt was om de plaats te zijn van zoveel zwierigheid, om niet te zeggen goddeloosheid, als, naar ik vrees, gevonden werd in het hof, door de dochter van Farao gehouden. Tussen het heilige en het gewone moeten de oude grenspalen of bakens in stand worden gehouden. Het was een buitenste voorhof van de tempel dat *het voorhof van de vrouwen was.*

2 Kronieken 8:12-18

1. Hier is Salomo's handeling ten opzichte van de Godsdienst. Het bouwen van de tempel geschiedde voor de dienst van de tempel, welke moeite en onkosten hij ook aan de bouw besteed had, het zou nutteloos geweest zijn, indien hij de dienst had veronachtzaamd, die daar geschieden moest. Anderen te helpen in hun Godsdienstige verrichtingen zal ons eigen verzuim er van niet vergoeden of verontschuldigen. Toen Salomo de tempel gebouwd had:

A. Heeft hij er de heilige offeranden gebracht, overeenkomstig de wet van Mozes, vers 12, 13.

Tevergeefs zou het altaar gebouwd zijn, en tevergeefs het vuur van de hemel nedergedaald, indien niet voortdurend offers gebracht waren tot voedsel voor dat altaar en als brandstof om dat vuur te onderhouden. Er waren dagelijkse offers *naar de eis van elke dag*, er waren wekelijkse offers op de sabbat, wanneer het dubbele geofferd werd van de andere dagen, er waren maandelijkse offers bij de nieuwe maanden, en jaarlijkse offers op de drie plechtige feesten.

Het zijn geestelijke offeranden, die thans van ons geëist worden, die wij dagelijks en wekelijks moeten brengen, en het is goed om een vaste methode in onze Godsdienstige verrichtingen te volgen.

B. Hij hield de heilige liederen aan naar *het gebod van David*, die hier *de man Gods* wordt genoemd, zoals Mozes dit geweest is, omdat hij beide onderricht en gemachtigd was door God, om deze instellingen te maken, en Salomo droeg zorg dat zij waargenomen werden, *naar de eis van elke dag*, vers 14.

Hoewel Salomo een wijs en groot man was en de bouwer van de tempel, heeft hij toch niet gepoogd om hetgeen de man Gods in de naam Gods had geboden, te veranderen of te verbeteren, of er iets aan toe te voegen, maar er zich stipt aan gehouden, en zijn gezag gebruikt om het nauwkeurig te doen opvolgen, en toen *week men niet van des konings gebod aangaande alle zaak*, vers 15.

Hij nam Gods wetten waar en toen hebben allen zijn orders opgevolgd. Toen de tempeldienst aldus goed geregeld was toen was het dat gezegd werd, dat *het huis des Heeren volmaakt werd*, vers 16. Het werk niet de plaats, was de voorname zaak, voordat dit alles in orde was gebracht, was de tempel onvoltooid.

2. Salomo's koophandel. In eigen persoon heeft hij de zeehavens van Eloth en Ezeon-Geber bezocht, want zij, die veel in de wereld verkeren, zullen het in hun belang vinden om, zoveel zij kunnen, zelf het oog houden op hun zaken en uit hun eigen ogen te zien, vers 17.

Kanaän was een rijk land, en toch moet naar Ofir gezonden worden om goud. De Israëlieten waren een wijs en verstandig volk, en toch hebben zij de koning van Tyrus nodig om hun mannen te zenden, die kenners waren van de zee, vers 18, en toch was Kanaän Gods bijzonder land, en Israël Gods bijzonder volk, wat ons leert, dat genade, en niet goud, de beste rijkdom is, en bekendheid met God en Zijn wet, niet met kunsten en wetenschappen, de beste kennis is.

HOOFDSTUK 9

1 En toen de koningin van Scheba het gerucht van Salomo hoorde, kwam zij, om Salomo met raadselen te verzoeken, te Jeruzalem, met een zeer zwaar heir, en kemelen, dragende specerijen en goud in menigte, en kostelijk gesteente; en zij kwam tot Salomo, en sprak met hem al wat in haar hart was.
2 En Salomo verklaarde haar al haar woorden; en geen ding was er verborgen voor Salomo, dat hij haar niet verklaarde.
3 Als nu de koningin van Scheba zag de wijsheid van Salomo, en het huis, dat hij gebouwd had,
4 En de spijze zijner tafel, en het zitten zijner knechten, en het staan zijner dienaren, en hun kledingen, en zijn schenkers, en hun kledingen, en zijn opgang, waardoor hij opging in het huis des HEEREN, zo was in haar geen geest meer.
5 En zij zeide tot den koning: Het is een waarachtig woord geweest, dat ik in mijn land gehoord heb, van uw zaken en van uw wijsheid.
6 En ik heb hun woorden niet geloofd, totdat ik gekomen ben, en mijn ogen dat gezien hebben; en zie, de helft van de grootheid uwer wijsheid is mij niet aangezegd; gij hebt overtroffen het gerucht, dat ik gehoord heb.
7 Welgelukzalig zijn uw mannen, en welgelukzalig deze uw knechten, die geduriglijk voor uw aangezicht staan, en uw wijsheid horen.
8 Geloofd zij de HEERE, uw God, Die behagen in u gehad heeft, om u op Zijn troon, den HEERE, uw God, tot een koning te zetten; overmits uw God Israel bemint, om hetzelve tot in eeuwigheid op te richten, zo heeft Hij u tot een koning over hen gesteld, om recht en gerechtigheid te doen.
9 En zij gaf den koning honderd en twintig talenten gouds, en specerijen in grote menigte, en kostelijk gesteente; en er was gelijk deze specerij, die de koningin van Scheba den koning Salomo gaf, geen geweest.
10 Verder ook Hurams knechten, en Salomo's knechten, die goud brachten uit Ofir, brachten algummimhout en edelgesteente.
11 En de koning maakte van dat algummimhout hoge gangen tot het huis des HEEREN en tot het huis des konings, mitsgaders harpen en luiten voor de zangers; desgelijks ook was te voren in het land van Juda niet geweest.
12 En de koning Salomo gaf de koningin van Scheba al haar behagen, wat zij begeerde, behalve hetgeen zij tot den koning gebracht had; zo keerde zij, en toog naar haar land, zij en haar knechten.
13 Het gewicht nu van het goud, dat voor Salomo op een jaar inkwam, was zeshonderd zes en zestig talenten gouds;
14 Behalve dat zij van de kramers en de kooplieden inbrachten; ook brachten alle koningen van Arabie, en de vorsten deszelven lands, goud en zilver aan Salomo.
15 Daartoe maakte de koning Salomo tweehonderd rondassen van geslagen goud; zeshonderd sikkelen van geslagen goud liet hij opwegen tot elke rondas.
16 Insgelijks driehonderd schilden van geslagen goud; driehonderd sikkelen gouds liet hij opwegen tot elk schild; en de koning leide ze in het huis des wouds van den Libanon.
17 Nog maakte de koning een groten elpenbenen troon, en hij overtoog denzelven met louter goud.
18 En de troon had zes trappen en een voetbank van goud, aan den troon vast zijnde, en leuningen aan beide zijden, tot de zitplaats toe; en twee leeuwen stonden bij de leuningen.
19 En twaalf leeuwen stonden daar aan beide zijden, op de zes trappen; desgelijks is in geen koninkrijk gemaakt geweest.

20 Ook waren alle drinkvaten van den koning Salomo van goud, en alle vaten van het huis des wouds van den Libanon waren van gesloten goud; het zilver was in de dagen van Salomo niet voor iets geacht.
21 Want des konings schepen voeren naar Tharsis, met de knechten van Huram; eens in drie jaren kwamen de schepen van Tharsis in, brengende goud, en zilver, elpenbeen, en apen, en pauwen.
22 Alzo werd de koning Salomo groter dan alle koningen der aarde in rijkdom en wijsheid.
23 En alle koningen der aarde zochten Salomo's aangezicht, om zijn wijsheid te horen, die God in zijn hart gegeven had.
24 En zij brachten een ieder zijn geschenk, zilveren vaten, en gouden vaten, en klederen, harnas, en specerijen, paarden, en muilezelen, van elk van jaar tot jaar.
25 Ook had Salomo vier duizend paardenstallen, en wagenen, en twaalf duizend ruiteren; en hij leide ze in de wagensteden, en bij den koning te Jeruzalem.
26 En hij heerste over alle koningen, van de rivier tot aan het land der Filistijnen, en tot aan de landpale van Egypte.
27 Ook maakte de koning het zilver in Jeruzalem te zijn als stenen, en de cederen maakte hij te zijn als de wilde vijgebomen, die in de laagte zijn, in menigte.
28 En zij brachten voor Salomo paarden uit Egypte, en uit al die landen.
29 Het overige nu der geschiedenissen van Salomo, der eerste en der laatste, zijn die niet geschreven in de woorden van Nathan, den profeet, en in de profetie van Ahia, den Siloniet, en in de gezichten van Jedi, den ziener, aangaande Jerobeam, den zoon van Nebat?
30 En Salomo regeerde te Jeruzalem over gans Israel, veertig jaren.
31 En Salomo ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem in de stad zijns vaders Davids; en zijn zoon Rehabeam werd koning in zijn plaats.

Salomo blijft hier een groot aanzien houden, zowel in zijn eigen land, als daar buiten. wij hadden dit bericht van zijn grootheid in 1 Koningen 10, er wordt hier niets bijgevoegd, maar zijn afval in zijn latere jaren, die ons daar in Hoofdstuk 11 bericht wordt, is hier weggelaten, en het einde van dit hoofdstuk brengt hem met een onbevlekte roem naar het graf.

Misschien komt geen van de hoofdstukken van de kronieken zo overeen met een hoofdstuk in de koningen, als dit hoofdstuk, vers voor vers, overeenkomt met 1 Koningen 10, behalve dat de eerste twee verzen daar, hier tot een zijn saamgetrokken, en vers 25 hier is genomen van 1 Koningen 4:26, en de laatste drie verzen hier van 1 Koningen 11-41-43.

Hier is:

I. De eer, die de koningin van Scheba hem heeft aangedaan in het bezoek, dat zij hem bracht om zijn wijsheid te horen, vers 1-12.

II. Vele voorbeelden worden gegeven van de rijkdom en de pracht van Salomo’s hof, vers 13-28.

III. Het besluit van deze regering, vers 29-31.

2 Kronieken 9:1-12

Dit verhaal werd uitvoerig besproken bij 1 Koningen 10, maar omdat onze Heiland het ons ten voorbeeld heeft gesteld bij ons zoeken en vragen naar Hem, MATTHEUS. 12:42, moeten wij het niet overslaan zonder kort op te merken:

1. *Hen, die God eren, zal Hij eren,* l Samuel 2:30. Salomo had God grotelijks geëerd in het bouwen, versieren en inwijden van de tempel.

Al zijn wijsheid en al zijn rijkdom werden aangewend om dit tot een volmaakt stuk werks te maken, en nu heeft God zijn wijsheid en zijn rijkdom grotelijks doen strekken tot zijn roem. Het middel om beide de eer en de vertroosting van al onze gaven en bekwaamheden te hebben is: ze Gode te wijden, ze voor Hem te gebruiken.

2. Zij, die de waardij kennen van ware wijsheid, zullen moeite noch kosten ontzien om haar te verkrijgen. De koningin van Scheba heeft zich. zeer veel moeite en grote onkosten getroost om de wijsheid van Salomo te horen en toch heeft zij, van hem lerende God te dienen en haar plicht te betrachten, zich ruim beloond geacht voor haar moeite.

Hemelse wijsheid is de parel van grote waarde, en als wij alles verkopen om die te verkrijgen, hebben wij een goeden koop gesloten.

3. Een iegelijk, gelijk hij gave ontvangen heeft, behoort haar te bedienen tot stichting van anderen, naar hij er de gelegenheid toe heeft. Salomo was mededeelzaam met zijn wijsheid, en bereid om aan anderen te leren wat hij zelf wist. Van God geleerd zijnde, had hij om niet ontvangen, en nu gaf hij om niet.

Laat hen, die rijk zijn in wijsheid zowel als in het goed van deze wereld, leren goed te doen, gaarne mededelende zijn. Geef degenen, die iets van u bidt.

4. Goede orde in een familie, een grote familie, inzonderheid ten opzichte van de dingen Gods en een geregeld volbrengen van de plichten van de Godsverering, zijn zeer voegzaam en zeer te bewonderen, waar zij worden gevonden. De koningin van Scheba was ten uiterste getroffen, om de gepastheid te zien, waarmee Salomo's dienaren hem dienden, en waarmee zij en hij de dienst in het huis Gods bijwoonden. Davids opgang naar het huis des Heeren was ook lieflijk en belangwekkend, Psalm 42:5.

5. Diegenen zijn gelukkig, die gedurig inde gelegenheid zijn om gesprekken te hebben met hen, die kundig, ervaren, wijs en Godvruchtig zijn. De koningin van Scheba achtte Salomo's dienaren gelukkig, die geduriglijk *zijn wijsheid hoorden,* want hij schijnt zelfs jegens hen mededeelzaam er mee geweest te zijn. En het is opmerkelijk, dat de nakomelingen van degenen, die een betrekking bekleedden aan zijn hof, de namen hunner voorouders wel vergeten wilden zien, en zich genoegzaam onderscheiden achtten, als zij de kinderen van de knechten van Salomo genoemd werden, Ezra 2:55, Nehemia 7:57.

Zij waren zo uitnemend, dat het eer genoeg was om naar hen genoemd te zijn.

6. Wij behoren ons te verheugen in en Gode dank te zeggen voor de genadegaven, de talenten en de nuttigheid van anderen. De koningin van Scheba loofde God voor de eer, die Hij op Salomo gelegd heeft, en de gunst, die Hij hem betoond heeft door hem te verhogen op de troon, vers 8.

Door Gode de lof te geven van de voorspoed van anderen, delen wij in het genot ervan, terwijl wij door de voorspoed van anderen te benijden, het genot zelfs van onze eigen voorspoed verliezen. Het geluk, beide van koning en koninkrijk, leidt zij terug naar de fontein van alle zaligheid, namelijk de gunst van God.

Het was omdat God *behagen in u heeft gehad*, en omdat Hij *Israël beminde*. Die zegeningen zijn dubbel lieflijk, waarin wij de goedertierenheid en het welbehagen van God, als onze God, kunnen smaken.

7. Het betaamt hun, die wijs en goed zijn om naar hun positie en hun vermogen edelmoedig te zijn. De koningin van Scheba was dit jegens Salomo, en Salomo jegens haar, vers 9, 12.

Beiden wisten wijsheid te waarderen, en daarom waren zij niet begerig naar elkanders geld, maar kweekten zij hun pas gesloten vriendschap voor elkaar aan door wederzijdse geschenken. Onze Heere Jezus heeft beloofd ons al ons behagen te geven: *Bidt, en u zal gegeven worden.* Laat ons bedenken wat wij Hem vergelden zullen, en niets te veel achten om voor Hem te doen, of te lijden, of om Zijnentwil afstand van te doen.

2 Kronieken 9:13-31

Wij hebben hier Salomo op zijn troon, en Salomo in zijn graf, want de troon kon hem tegen het graf niet beveiligen. ‘Mors sceptra ligonibus aequot’ -De dood ontrukt de scepter aan de hand, zowel als de spade.

I. Hier is Salomo, regerende in rijkdom en macht, in rust en volheid, zoals, voorzover ik weet, nooit door enigen koning geëvenaard kon worden.

Als men de grootheid van Salomo vergelijkt bij die van sommigen van de grote vorsten van de aarde dan ziet men, dat de doorluchtigsten van hen beroemd waren om hun oorlogen, terwijl Salomo veertig jaren lang in volkomen vrede en rust heeft geregeerd.

Sommigen van degenen, van wie men zou kunnen denken dat zij met Salomo gewedijverd hebben streefden naar afzondering, hielden de mensen in ontzag door hen op een afstand te houden, niemand moest hen zien, niemand op straffe des doods tot hen naderen. Maar Salomo ging veel uit, trad op in publieke aangelegenheden, zodat, alles wèl overwogen zijnde, de belofte vervuld was, dat God hem rijkdom en eer zou geven, zoals geen koningen gehad hebben noch hebben zullen, Hoofdstuk. 1:12.

1. Nooit is een vorst met grotere pracht in het openbaar verschenen dan Salomo, hetgeen hem bij hen die, gelijk de meeste mensen, oordelen naar het gezicht van de ogen, zeer aanbevolen zal hebben. Hij had tweehonderd rondassen en driehonderd schilden, allen van geslagen goud, die voor hem uitgedragen werden vers 15, 16, en hij zat op een zeer statiger troon, vers 17-19, *desgelijks is in geen koninkrijk gemaakt geweest*.

De luister, waarin hij verscheen, was een afschaduwing van de geestelijke heerlijkheid van de Messias en slechts een flauwe voorstelling van Zijn troon, die boven iedere troon is. Salomo’s pracht was geheel kunstmatig, en daarom geeft onze Heiland boven haar de voorkeur aan de natuurlijke schoonheid van de lelies des velde, MATTHEUS. 6:29 : "Salomo in al zijn heerlijkheid is niet bekleed geweest gelijk een van deze."

2. Nooit had enig vorst groter overvloed van goud en zilver, hoewel er geen goud of zilvermijnen in zijn rijk waren. Hij heeft zich of meester gemaakt van de mijnen van andere landen en, een volkrijk land hebbende, werklieden gezonden, om deze rijke metalen op te delven, of, een vruchtbaar land hebbende, heeft hij er de voortbrengselen van uitgevoerd, en daarmee al dit goud verkregen, waarvan hier gesproken wordt, vers 13, 14, 21.

3. Nooit was er een vorst, aan wie al zijn naburen zulke geschenken brachten als aan Salomo. *Alle koningen van Arabië en de vorsten deszelf lands brachten hem goud en zilver* vers 14.

Niet als een schatting, die hij hun afdwong, maar als vrijwillige offeranden, om zijn gunst te verwerven, of bij wijze van ruil voor sommige producten van zijn landbouwbedrijf, koren, of vee. Al de koningen van de aarde brachten hem geschenken, dat is: allen van die delen van de wereld, vers 24, 28, omdat zij zijn vriendschap begeerden en omgang met hem zochten. Hierin was hij een type van Christus, aan wie, zodra Hij geboren was, de wijzen uit het Oosten geschenken brachten, "goud,

en wierook en mirre", MATTHEUS. 2:11, en aan wie allen, die rondom Hem zijn geschenken moeten brengen, Psalm 76:12, Romeinen 12:1.

4. Nooit was enig vorst zo vermaard voor wijsheid, zo gezocht, zo geraadpleegd, zo bewonderd, vers 23.

De koningen van de aarde (want het was een te grote gunst voor gewone personen, om daar aanspraak op te maken), *zochten Salomo's aangezicht om zijn wijsheid te horen*, hetzij zijn natuurkunde, of zijn kennis van geneeskunde, of zijn staatkunde, of zijn regelen van wijsheid voor het levensgedrag, of misschien de beginselen van zijn Godsdienst en de redenen er voor.

Dat zij zich toen tot Salomo gewend hebben om zijn wijsheid te horen, zal van de mensen algemene minachting van Christus en Zijn Evangelie beschamen, verzwaren en veroordelen.

Hoewel in Hem alle schatten van wijsheid en kennis verborgen zijn, is er toch niemand van de oversten van deze wereld, die ze begeert te kennen, want zij zijn hun dwaasheid, 1 Corinthiers 2:8-14.

II. Hier is Salomo stervende, ontdaan van zijn pracht en heerlijkheid, en al zijn rijkdom en macht nalatende, niet aan iemand van wie hij niet wist "of hij wijs zal zijn of dwaas", Prediker 2:19, maar die, naar hij wist, een dwaas zal zijn. Dit was niet slechts ijdelheid, maar kwelling des geestes, vers 29-31.

Het is zeer opmerkelijk dat hier geen melding wordt gemaakt van Salomo's afwijken van God in zijn latere dagen, dat er zelfs niet de minste toespeling op wordt gemaakt.

1. Omdat de Heilige Geest ons wil leren om geen behagen te scheppen in het herhalen of vermelden van de gebreken en dwaasheden van anderen. Indien zij, die vermaard waren voor wijsheid en eer, zich misdragen, kan het wel nuttig zijn om kennis te nemen van hun wangedrag ter waarschuwing van onszelf en anderen, maar wij moeten niet ijverig zijn om die kennis te verbreiden, eenmaal er van te spreken is genoeg, waarom moet die wanluidende snaar wederom aangeraakt worden? Waarom kunnen wij niet doen wat de gewijde geschiedschrijver hier doet, namelijk uitvoerig spreken van hetgeen prijzenswaardig is in anderen, zonder iets te zeggen van hun fouten, ja al waren die zelfs groot en in het oog lopend? Dit is slechts doen aan anderen, wat wij wensen dat ons gedaan zal worden.

2. Omdat hij wel gevallen was, maar toch niet weggeworpen werd. Zijn zonde werd niet ten tweede male vermeld, omdat hij er berouw van heeft gehad, zich er van bekeerd heeft, en zij hem vergeven is geworden, en zo werd zij alsof zij nooit geweest was. Het zwijgen van de Schrift is soms welsprekend.

Ik wil gaarne geloven dat haar stilzwijgen hier betreffende Salomo's zonde te kennen geeft dat geen van de zonden, die hij heeft bedreven, hem toegerekend is geworden, Ezechiel 33:16. Als God de zonde vergeeft, werpt Hij haar achter Zijn rug en gedenkt haar niet meer.

HOOFDSTUK 10

1 En Rehabeam toog naar Sichem; want het ganse Israel was te Sichem gekomen, om hem koning te maken.
2 Het geschiedde nu, als Jerobeam, de zoon van Nebat, dat hoorde (dezelve nu was in Egypte, alwaar hij van het aangezicht van den koning Salomo gevloden was), dat Jerobeam uit Egypte wederkeerde;
3 Want zij zonden henen, en lieten hem roepen; zo kwam Jerobeam met het ganse Israel, en zij spraken tot Rehabeam, zeggende:
4 Uw vader heeft ons juk hard gemaakt, nu dan, maak gij uws vaders harden dienst, en zijn zwaar juk, dat hij ons opgelegd heeft, lichter, en wij zullen u dienen.
5 En hij zeide tot hen: Komt over drie dagen weder tot mij. En het volk ging heen.
6 En de koning Rehabeam hield raad met de oudsten, die gestaan hadden voor het aangezicht van zijn vader Salomo, als hij leefde, zeggende: Hoe raadt gijlieden, dat men dit volk antwoorden zal?
7 En zij spraken tot hem, zeggende: Indien gij dit volk goedertieren en jegens hen goedwillig wezen zult, en tot hen goede woorden spreken, zo zullen zij te allen dage uw knechten zijn.
8 Maar hij verliet den raad der oudsten, dien zij hem geraden hadden; en hij hield raad met de jongelingen, die met hem opgewassen waren, die voor zijn aangezicht stonden.
9 En hij zeide tot hen: Wat raadt gijlieden, dat wij dit volk antwoorden zullen, die tot mij gesproken hebben, zeggende: Maak het juk, dat uw vader ons opgelegd heeft, lichter?
10 En de jongelingen die met hem opgewassen waren, spraken tot hem, zeggende: Alzo zult gij zeggen tot dat volk, dat tot u gesproken heeft, zeggende: Uw vader heeft ons juk zwaar gemaakt, maar maak gij het over ons lichter; alzo zult gij tot hen spreken: Mijn kleinste vinger zal dikker zijn dan mijns vaders lenden.
11 Indien nu mijn vader een zwaar juk op u heeft doen laden, zo zal ik boven uw juk nog daartoe doen; mijn vader heeft u met geselen gekastijd, maar ik zal u met schorpioenen kastijden.
12 Zo kwam Jerobeam en al het volk tot Rehabeam, op den derden dag, gelijk als de koning gesproken had, zeggende: Komt weder tot mij op den derden dag.
13 En de koning antwoordde hun hardelijk; want de koning Rehabeam verliet den raad der oudsten.
14 En hij sprak tot hen naar den raad der jongelingen, zeggende: Mijn vader heeft uw juk zwaar gemaakt, maar ik zal nog daarboven toedoen; mijn vader heeft u met geselen gekastijd, maar ik zal u met schorpioenen kastijden.
15 Alzo hoorde de koning naar het volk niet; want deze omwending was van God, opdat de HEERE Zijn woord bevestigde, hetwelk Hij door den dienst van Ahia, den Siloniet, gesproken had tot Jerobeam, den zoon van Nebat.
16 Toen het ganse volk Israel zag, dat de koning naar hen niet hoorde, zo antwoordde het volk den koning, zeggende: Wat deel hebben wij aan David? Ja, geen erve hebben wij aan den zoon van Isai; een ieder naar uw tenten, o Israel! Voorzie nu uw huis, o David! Zo ging het ganse Israel naar zijn tenten.
17 Doch aangaande de kinderen van Israel, die in de steden van Juda woonden, over die regeerde Rehabeam ook.
18 Toen zond de koning Rehabeam Hadoram, die over de schatting was; en de kinderen Israels stenigden hem met stenen, dat hij stierf; maar de koning Rehabeam verkloekte zich, om op een wagen te klimmen, dat hij naar Jeruzalem vluchtte.
19 Alzo vielen de Israelieten van het huis van David af, tot op dezen dag.

Dit hoofdstuk is schier woordelijk afgeschreven van 1 Koningen 12:1-19,, waar wij het uitvoerig besproken hebben. Salomo's afval van God werd niet nogmaals verhaald, maar wel wordt de afval van de tien stammen van zijn geslacht nog eens verhaald in dit hoofdstuk waarin wij zien

I. Hoe dwaas Rehabeam was in zijn onderhandeling met hen, vers 1, 5-14.

II. Hoe slecht het volk was in hun klagen over Salomo, vers 2-4, en in hun verlaten van Rehabeam, vers 16-19

III. Hoe rechtvaardig God was in dit alles, vers 15 zijn raad werd er door volvoerd.

Bij Hem is kracht en wijsheid, zijn is de dwalende en die doet dwalen, Johannes 12:16, dat is: Hij maakt gebruik van hen, om zijn doeleinden tot stand te brengen.

2 Kronieken 10:1-11

Wij kunnen hier opmerken:

1. Dat ook de wijsten en besten niet iedereen tevreden kunnen maken. Salomo had zijn land verrijkt en tot bloei en welvaart gebracht. Hij heeft, naar men zou denken, alles gedaan wat gedaan kon worden om hen gelukkig en welvarend te maken, en toch was hij of werkelijk onvoorzichtig door hun zware belastingen op te leggen en diensten van hen te vorderen, of er was een schijn van reden om dit van hem te denken.

Niemand is volmaakt wijs. Het is waarschijnlijk, dat toen Salomo afweek van God en zijn plicht, zijn wijsheid hem faalde en dat God hem toen aan zichzelf overliet om zo onstaatkundig te werk te gaan.

Zelfs de schatten van Salomo raakten uitgeput door zijn liefde voor vrouwen, en waarschijnlijk was het om haar en haar hoogmoed, weelde en afgoderij te onderhouden, dat hij zijn onderdanen te zwaar heeft belast.

2. Mensen van een woelzieken, ondankbaren aard zullen altijd iets aan te merken hebben op de regering, en klagen over grieven als zij er weinig reden toe hebben. Hadden zij in Salomo's tijd geen vrede? Nooit werden zij, zoals vroeger, door invallende vijanden geplunderd en beroofd, nooit beangstigd door de verschrikkingen van de krijg, nooit verplicht om hun leven in gevaar te brengen op de hoogten des velde.

Hadden zij geen overvloed? Geen spijs en geld genoeg? Wat wilden zij meer? O 'fortunatos nimium, sua si bona noriet!' -O hoe gelukkig zou het geweest zijn, als zij hun geluk hadden weten te waarderen! En toch klagen zij dat Salomo hun juk hard heeft gemaakt. Indien er zijn, die aldus klagen over het juk van Christus, ten einde een voorwendsel te hebben om Zijn banden te verscheuren en Zijn touwen van zich te werpen, dan zijn wij er toch zeker van dat Hij hun nooit reden heeft gegeven voor de klacht, wat Salomo ook gedaan mocht hebben. Zijn juk is zacht en Zijn last licht. Hij heeft ons niet doen dienen met spijsoffer, en ons niet vermoeid met wierook.

3. Velen storten zich en hun belangen in het verderf door hun minderen te vertreden en tot toorn te verwekken. Rehabeam dacht dat hij, omdat hij koning was, nu ook kon heersen zoals zijn vader geheerst heeft, kon hebben wat hij wilde, zich van alles kon meester maken, alles gedaan kon krijgen. Maar hoewel hij zijns vaders kroon droeg, had hij zijns vaders hoofd niet, en hij had moeten bedenken dat hij, een geheel ander man zijnde dan zijn vader was, ook andere maatregelen moest nemen, zo wijs een man als Salomo was, kon doen wat hij wilde, maar een dwaas, als Rehabeam, moet doen wat hij kan. Het vurige paard kan met zweep en sporen geregeerd worden door hem, die de kunst verstaat er mee om te gaan maar zo een onbekwaam ruiter dit waagt, doet hij het op zijn gevaar. Rehabeams dreigen en grootspreken is hem duur te staan gekomen. Het was Jobs wijsheid, zowel als zijn deugd, dat hij het recht zijns knechts of van zijn dienstmaagd niet versmaad heeft, als zij geschil met hem hadden, Job. 31:13, maar hen geduldig heeft aangehoord, hun redenen heeft overwogen en hun een zacht antwoord heeft gegeven. Eenzelfde vriendelijke gezindheid jegens hen, die in onderworpen toestand zijn, en een begeerte om hun het leven licht te maken, zal de troost en de lof zijn van allen, die met gezag zijn bekleed in de kerk, in de staat, en in het gezin.

4. Gematigde adviezen zijn gewoonlijk de wijste en de beste. Zachtmoedigheid zal uitwerken wat door geweld niet verkregen kan worden. De meeste mensen willen gaarne met zachtheid toegesproken worden. Rehabeams oude, ervaren raadslieden wezen hem op die methode vers 7. "Wees goedertieren en goedwillig jegens dit volk en spreek goede woorden tot hen, en gij kunt voor altijd staat op hen maken." Goede woorden kosten niets dan een weinigje zelfverloochening, en toch verkrijgen zij grote, kostelijke zaken.

5. God vervult dikwijls de raad van Zijn eigen wijsheid door mensen te verdwazen en hen over te geven aan de raad hunner eigen dwaasheid. Er is niets anders nodig om de mensen te verderven, dan hen over te laten aan henzelf, aan hun hoogmoed en hun hartstochten.

2 Kronieken 10:12-19

1. Wij kunnen hier leren dat, als er gissing is onder het volk, het door heftige maatregelen van kwaad tot erger gaat. Ruwe antwoorden, zoals Rehabeam er hier een aan het volk gaf wekken slechts toorn op en gieten olie in het vuur.

In een storm moet de stuurman het schip met vaste hand sturen. Velen zijn gedreven naar het kwaad, dat zij niet bedoeld hebben, doordat zij te streng behandeld werden wegens hetgeen zij wèl bedoeld hebben.

2. Dat, welke ook de bedenksels en raadslagen van de mensen zijn, God door die allen Zijn eigen werk doet, het woord vervult, dat Hij heeft gesproken, waarvan geen tittel of jota ter aarde zal vallen.

De oorzaak van des konings hardnekkigheid en onnadenkendheid was van God, *opdat de HEERE Zijn woord bevestigde, hetwelk Hij door de dienst van Ahia, de Siloniet, gesproken had*, vers 15.

Het is volstrekt geen verontschuldiging van Rehabeams dwaasheid vermindert de schuld niet van zijn hoogmoed en hartstocht, dat het Gode behaagd heeft er Zijn eigen doeleinden door te dienen.

3. Dat wereldse rijkdom en heerschappij zeer onbestendige zaken zijn. *Salomo regeerde over geheel Israël* en had, naar men zou denken, genoeg om geheel de monarchie gedurende vele eeuwen aan zijn geslacht te verzekeren en toch is hij nog nauwelijks koud in zijn graf of tien van de twaalf stammen zijn van zijn zoon afgevallen. Al de goede diensten, die hij aan Israël gedaan heeft, zijn nu vergeten. *Wat deel hebben wij aan David?*

Aldus wordt de heerschappij van Christus door velen verworpen, in weerwil van alles dat Hij gedaan heeft om de kinderen van de mensen voor eeuwig aan zich te verplichten: Wij willen: niet dat deze over ons koning zij! zeggen zij. Maar die rebellie zal gewis op hun verderf uitlopen.

4. Dat God dikwijls de ongerechtigheid van de vaderen bezoekt aan de kinderen. Salomo verlaat God, en daarom wordt niet hij, maar zijn zoon na hem, verlaten door het grootste deel van zijn volk.

Zo heeft God, door de straf van de zonde lang te doen duren, haar merkbaar te laten blijven na de dood des zondaars, het boze er van willen aanduiden en misschien ook een wenk willen geven van het eeuwigdurende van haar straf. Hij, die tegen God zondigt, doet niet slechts onrecht aan zijn eigen ziel, maar doet ook zijn nakomelingen misschien meer onrecht dan hij wel denkt.

5. Dat God, als Hij Zijn bedreigingen vervult, tegelijker tijd zal zorg dragen dat de beloften niet ter aarde vallen. Als Salomo’s ongerechtigheid gedacht wordt en zijn zoon er de tien stammen om verliest, dan is Davids Godsvrucht niet vergeten, noch de belofte, die hem gedaan is, maar om de wille daarvan blijven twee stammen voor zijn kleinzoon behouden.

De fouten van de heiligen zullen geen belofte verijdelen, die aan Christus, hun Hoofd, gedaan is. Zij zullen gekastijd worden, maar het verbond zal niet worden verbroken, Psalm 89:31-35.

HOOFDSTUK 11

1 Toen nu Rehabeam te Jeruzalem gekomen was, vergaderde hij het huis van Juda en Benjamin, eenhonderd en tachtig duizend uitgelezenen, geoefend ten oorlog, om tegen Israel te strijden, opdat hij het koninkrijk weder aan Rehabeam bracht.
2 Doch het woord des HEEREN geschiedde tot Semaja, den man Gods, zeggende:
3 Zeg tot Rehabeam, den zoon van Salomo, den koning van Juda, en tot het ganse Israel in Juda en Benjamin, zeggende:
4 Zo zegt de HEERE: Gij zult niet optrekken, noch strijden tegen uw broederen; een ieder kere weder tot zijn huis, want deze zaak is van Mij geschied. En zij hoorden de woorden des HEEREN, en zij keerden weder van tegen Jerobeam te trekken.
5 Rehabeam nu woonde te Jeruzalem; en hij bouwde steden tot vastigheden in Juda.
6 Hij bouwde nu Bethlehem, en Etham, en Thekoa,
7 En Beth-zur, en Socho, en Adullam,
8 En Gath, en Maresa, en Zif,
9 En Adoraim, en Lachis, en Azeka,
10 En Zora, en Ajalon, en Hebron; dewelke in Juda en in Benjamin de vaste steden waren.
11 En hij sterkte deze vastigheden, en leide oversten daarin, en schatten van spijs, en olie, en wijn;
12 En in elke stad rondassen en spiesen, en sterkte ze gans zeer; zo was Juda, en Benjamin zijne.
13 Daartoe de priesteren en de Levieten, die in het ganse Israel waren, stelden zich bij hem uit al hun landpalen.
14 Want de Levieten verlieten hun voorsteden en hun bezitting, en kwamen in Juda en in Jeruzalem; want Jerobeam en zijn zonen hadden hen verstoten, van het priesterdom des HEEREN te mogen bedienen.
15 En hij had zich priesteren gesteld voor de hoogte, en voor de duivelen, en voor de kalveren, die hij gemaakt had.
16 Na die kwamen ook uit alle stammen van Israel te Jeruzalem, die hun hart begaven, om den HEERE, den God Israels, te zoeken, dat zij den HEERE, den God hunner vaderen, offerande deden.
17 Alzo sterkten zij het koninkrijk van Juda, en bekrachtigden Rehabeam, den zoon van Salomo, drie jaren; want drie jaren wandelden zij in den weg van David, en Salomo.
18 En Rehabeam nam zich, benevens Mahalath, de dochter van Jerimoth, den zoon van David, ter vrouwe Abihail, de dochter van Eliab, den zoon van Isai,
19 Dewelke hem zonen baarde, Jeus, en Semaria, en Zaham.
20 En na haar nam hij Maacha, de dochter van Absalom; deze baarde hem Abia, en Attai, en Ziza, en Selomith.
21 En Rehabeam had Maacha, Absaloms dochter, liever dan al zijn vrouwen en zijn bijwijven; want hij had achttien vrouwen genomen, en zestig bijwijven; en hij gewon acht en twintig zonen en zestig dochteren.
22 En Rehabeam stelde Abia, den zoon van Maacha, tot een hoofd, om een overste te zijn onder zijn broederen; want het was om hem koning te maken.
23 En hij handelde verstandelijk, dat hij van al zijn zonen, door alle landen van Juda en Benjamin, in alle vaste steden verspreidde, denwelken hij spijze gaf in overvloed; en hij begeerde de veelheid van vrouwen.

Wij gaan nu voort met de geschiedenis van Rehabeam.

I. Zijn poging om de tien stammen, die zich van hem hebben afgescheurd, weer onder zijn heerschappij te brengen, en het aflaten van die poging in gehoorzaamheid aan het bevel Gods, vers 1-4.

II. Zijn streven om de twee stammen, die hem waren overgebleven, te behouden, in welk streven hij geslaagd is, vers 5-12.

III. Hoe de priesters en Levieten zich bij hem gesteld hebben, vers 13
17.

IV. Een bericht omtrent zijn vrouwen en kinderen, vers 18-22.

2 Kronieken 11:1-12

Hoe de tien stammen het huis van David verlieten, lazen wij in het vorige hoofdstuk. Zij waren tevoren al los van dat geslacht, 2 Samuel 20:1, 2, en nu verwerpen zij het gehelen el niet bedenkende hoezeer het algemeen belang er door geschaad zal worden, en hoe dit Israël naar beneden zal brengen van de hoogte van eer en heerlijkheid, waartoe het onder de laatste regering gekomen was.

Maar aldus moest het koninkrijk, zowel als het huis van David, getuchtigd worden.

1. Als een stoutmoedig man brengt Rehabeam eindelijk een leger op de been, om de opstandelingen ten onder te brengen, vers 1.

Juda en Benjamin waren niet slechts besloten hem trouw te blijven, maar waren bereid om hem krachtdadig bij te staan in de poging om zijn rechten te herwinnen.

Juda was zijn eigen stam, die hem erkende enige jaren voordat de anderen het deden, Benjamin was de stam, waarin Jeruzalem of tenminste het grootste ceel ervan, was gelegen, hetgeen misschien een reden was, waarom die stam hem bleef aanhangen.

2. Maar als een nauwgezet man heeft hij, toen God hem verbood om zijn voornemen te volvoeren, er in gehoorzaamheid aan Hem van afgelaten, hetzij omdat hij het Goddelijk gezag eerbiedigde of omdat hij wist, dat hij toch niet voorspoedig zou zijn indien hij tegen Gods bevel zou heengaan, maar in plaats van het verlorene te herwinnen, in gevaar zou zijn om ook wat hij nog had te verliezen.

Het is gevaarlijk om tegen de wil van God een zaak te ondernemen, maar inzonderheid om tegen Zijn wil oorlog te gaan voeren. God noemt hem, vers 3, *Rehabeam, de zoon van Salomo*, om te kennen te geven dat dit besloten was om de zonde van Salomo, en het zou vruchteloos zijn om zich tegen een raadsbesluit Gods te verzetten. Zij *gehoorzaamden de woorden des Heeren*, en hoewel dit een min en verachtelijk aanzien had, en het hun ten smaad zou zijn onder hun naburen, wilde God het toch aldus, en zo legden zij dan de wapenen neer.

3. Als een voorzichtig man versterkte hij zijn eigen land. Hij zag dat het doelloos was om te trachten de opstandelingen ten onder te brengen. Enige goede woorden zouden hun afval hebben kunnen voorkomen, maar nu kan de gehele krijgsmacht van zijn rijk hen niet terugbrengen, de zaak is geschied, en er moet in berust worden, het is zijn wijsheid om er zich zo goed mogelijk in te schikken. Misschien hebben dezelfde jonge raadslieden, die hem geadviseerd hebben om het volk een ruw antwoord te geven, hem aangezet om tegen hen te gaan krijg voeren, in weerwil van het verbod van God, maar hij had er reeds duur genoeg voor betaald, dat hij naar hun raad geluisterd heeft, en daarom kunnen wij onderstellen dat nu naar de oude raadslieden gehoord werd, en zij rieden hem aan zich aan de wil van God te onderwerpen betreffende hetgeen verloren was, maar er zich nu op toe te leggen om wat hij had te behouden. Het was waarschijnlijk op hun raad:

a. Dat hij zijn grenzen versterkte en velen van de voornaamste steden van zijn rijk, voor werker weerbaarheid onder Salomo’s vreedzame regering niet genoegzaam gezorgd was.

b. Hij voorzag ze van een genoegzamer voorraad levensmiddelen en wapenen, vers 11, 12.

Omdat God hem verbood te strijden, is hij niet somber en gemelijk gaan neerzitten, zeggende dat hij nu ook niets voor de openbare veiligheid wilde doen, maar heeft zich verstandig tegen aanvallen bereid. Zij, die geen veroveraars kunnen zijn, kunnen toch wel bouwers wezen.

2 Kronieken 11:13-23

I. Zie hier hoe Rehabeam versterkt werd door de komst van de priesters en Levieten en al de Godvruchtige Israëlieten, allen die trouw waren aan hun God en Godsdienst.

1. Jerobeam had hen verstoten, dat is: hij heeft een eredienst ingevoerd, waarmee zij zich, naar hij wel wist, niet konden verenigen, hetgeen hen noodzaakte zich van zijn altaar terug te trekken, en terzelfder tijd wilde hij hun ook niet toelaten op te gaan naar Jeruzalem, om aan het altaar aldaar te aanbidden, zodat hij hen ten enenmale *had verstoten van het priesterdom de HEERE te mogen bedienen*. En zeer gaarne zag hij het, dat zij hun plaatsen verlieten, ten einde plaats te maken voor de geringe en ergerlijke lieden, die hij tot *priesters voor de hoogten had gemaakt*, vers 15. Vergelijk 1 Koningen 12:31. Geen wonder dat hij die God verwierp, ook Zijn dienaren verwierp zij dienden zijn doeleinden niet, wilden niet alles doen wat hij hun gebood te doen, wilden *zijn goden niet eren, en het gouden beeld, dat hij had opgericht, niet aanbidden.*

2. Hierop *verlieten zij hun voorsteden en hun bezitting*, vers 14.

Uit het erfdeel van iedere stam waren aan de Levieten steden toegewezen, waar goed in hun behoeften voorzien was en zij gelegenheid hadden om veel goed te doen. Maar nu werden zij uit el hun steden verdreven, behalve uit die van Juda en Benjamin.

Men zou denken dat hun onderhoud voor goed vastgesteld en verzekerd was, en toch verloren zij het. Het was hun tot troost dat de wet hen er zo dikwijls aan herinnerde dat *de Heere hun erfdeel was*, en dat zij, toen zij uit huis en bezitting verdreven waren, Hem als zodanig zouden vinden. Maar waarom verlieten zij hun bezitting?

a. Omdat zij zagen dat zij geen goed konden doen onder hun naburen, in wie-nu Jerobeam zijn kalveren had opgericht-de oude neiging tot afgoderij weer bovenkwam.

b. Omdat zij zelf voortdurend in verzoeking zouden zijn tot de een of andere lage inwilliging, en in gevaar om ongemerkt heengetrokken te worden naar het kwade. Als wij in oprechtheid bidden niet in verzoeking te worden gebracht, dan zullen wij de verzoeking zover mogelijk uit de weg gaan en blijven.

c. Omdat, zo zij in hun oprechtheid volhardden, zij reden hadden om van Jerobeam en zijn zonen vervolging te verwachten. De priesters, die zij maakten voor de duivelen, zouden de priesters des Heeren niet lang onder zich dulden.

Geen wereldlijk voordeel van welke aard ook moet ons heentrekken naar de plaats, waar wij in gevaar zijn om schipbreuk te lijden aan ons ge: loof en een goede consciëntie.

3. Zij kwamen in Juda en Jeruzalem, vers 14 en *stelden zich bij Rehabeam*, vers 13. Waar anders zullen Gods priesters en Levieten zijn, dan waar Zijn altaar is? Daarheen kwamen zij, omdat het hun plicht was om op de gestelde tijd hun dienst waar te nemen.

a. Het was een zegen voor hen, dat zij een toevlucht hadden, waarheen zij zich konden begeven en er hun onderhoud konden vinden, toen Jerobeam hen had verstoten. Daar waren van dezulken, die hen gastvrij zouden ontvangen en hen welkom zouden heten, en zij werden niet naar de landen van de heidenen ineengedrongen.

b. Het was een bewijs dat zij hun werk meer liefhadden dan hun onderhoud, daar zij *hun voorsteden en bezitting in het land verlieten* (waar zij gemakkelijk hadden kunnen leven van hun eigen goed) omdat zij daar van de dienst Gods afgehouden werden, en wierpen zich op Gods voorzienigheid en de liefdadigheid hunner broederen door te komen naar een plaats, waar zij vrijelijk Gods inzettingen konden waarnemen.

Aan armoede in de weg des plichts moet de voorkeur gegeven worden boven overvloed in de weg van de zonde. Het is beter om met een goed geweten van aalmoezen te leven, of in een gevangenis te sterven, dan om zich met een verkracht geweten in overvloed en genot te beden.

c. Het was verstandig en tot lof van Rehabeam en zijn volk, dat zij hen welkom heetten, hoewel zij zich misschien moesten samendringen om plaats voor hen te maken. Godvruchtige vluchtelingen zullen een zegen brengen in de landen, die hen gastvrij ontvangen, en een vloek achterlaten onder hen, die hen hebben uitgeworpen. *Doet de poorten open, dat het rechtvaardige volk daar inga, welk de getrouwheden bewaart*. Dat is goede staatkunde, Jesaja 26:1, 2.

4. Toen de priesters en Levieten naar Jeruzalem kwamen, werden zij door alle Godvruchtige Israëlieten uit alle stammen gevolgd. Zij, *die hun hart begaven om de Heere, de God Israels, te zoeken*, en oprecht waren in dit hun voornemen, verlieten het erfdeel hunner vaderen en vestigden zich te Jeruzalem, ten einde vrijen toegang te hebben tot het altaar Gods en buiten de verzoeking te zijn om de kalveren te aanbidden, vers 16.

Datgene is het beste voor ons, wat het beste is voor onze ziel, en bij iedere keus, die wij doen, moet hetgeen voordelig is voor de Godsdienst de voorrang hebben boven alles wat slechts tot ons uitwendig gemak of gerief strekt. Waar Gods getrouwe priesters zijn, daar behoort Gods getrouwe volk ook te wezen. Als Jerobeam Gods dienstknechten uitwerpt, dan zal ieder waar Israëliet zich verplicht achten om hen te erkennen en bij te staan.

"Verlaat de Leviet niet, de uitgeworpen Leviet, al uw dagen. Wanneer gij de ark des verbonds des Heeren uws Gods ziet, en de Levietische priesters dezelve dragende, verreist gijlieden ook van uw plaats en volgt haar na", Jozua 3:3..

5. Zij *sterkten het koninkrijk van Juda,* vers 17, niet alleen door de toevoeging er aan van zoveel personen, die waarschijnlijk zoveel zij konden van hun goed medebrachten, maar door hun Godsvrucht en hun gebeden brachten zij een zegen over het rijk, dat hun een toevlucht bood. Zie Zacheria 12:5.

Het is het belang van een volk om de Godsdienst en Godsdienstige mensen aan te moediger en te beschermen en het wordt er meer door versterkt dan door wat het ook zij. Zij *bekrachtigden Rehabeam* en zijn volk *drie jaren,* want *zolang wandelden zij in de weg van David en Salomo,* hun *goeden* weg, maar toen zij die verlieten, en zich dus buiten Gods gunst en bescherming stelden,

konden hun beste vrienden hen niet langer helpen en versterken. Wij behouden onze kracht, zolang wij getrouw blijven aan God en onze plicht, maar niet langer.

II. Hoe Rehabeam verzwakt werd door zich toe te geven in zingenot. Evenals zijn vader *begeerde hij de veelheid van vrouwen*, vers 23. Maar:

1. Hierin was hij wijzer dan zijn vader, dat hij naar het schijnt geen vreemde vrouwen gehuwd heeft.

De vrouwen, die hier genoemd zijn waren niet slechts dochteren Israëls, maar zij behoorden tot het geslacht van David, de een stamde af van Eliab, Davids broeder, vers 18, een andere van Absalom, waarschijnlijk Davids zoon vers 20, een andere van Jerimoth, Davids zoon.

2. Hierin was hij gelukkiger dan zijn vader dat hij veel zonen en dochteren had, terwijl die zijn vader had. Men kan zich nauwelijks voorstellen dat hij er niet meer had, maar zo hij er meer had, dan waren zij van de vermelding niet waardig, terwijl verscheidenen van Rehabeams zonen hier genoemd worden, vers 19, 20, als mannen van aanzien, en zulke bekwame, werkzame mannen, dat hij het verstandig oordeelde hen te verspreiden door alle landen van Juda en Benjamin, vers 23. Het zij:

A. Opdat zij geen mededingers zouden Zijn van zijn zoon Abia, die hij bestemde om zijn opvolger te zijn of liever:

B. Omdat hij vertrouwen in hen kon stellen voor het bewaren van de openbare vrede en de veiligheid, hun vaste steden kon toevertrouwen, die hij goed van levensmiddelen voorzag, opdat zij hem goede dienst zouden doen in geval van een vijandelijker inval.

Zo heeft hij, die in het begin dwaas heeft gehandeld, later wijs gehandeld. Late wijsheid is beter dan in het geheel geen wijsheid, je meer: het spreekwoord zegt, dat vernuft of schranderheid nooit goed is, voor men haar gekocht heeft. Die van Rehabeam was duur genoeg gekocht, zij kostte hem een koninkrijk.

HOOFDSTUK 12

1 Het geschiedde nu, als Rehabeam het koninkrijk bevestigd had, en hij sterk geworden was, dat hij de wet des HEEREN verliet, en gans Israel met hem.
2 Daarom geschiedde het, in het vijfde jaar van den koning Rehabeam, dat Sisak, de koning van Egypte, tegen Jeruzalem optoog (want zij hadden overtreden tegen den HEERE),
3 Met duizend en tweehonderd wagenen, en met zestig duizend ruiteren; en des volks was geen getal, dat met hem kwam uit Egypte, Libyers, Suchieten en Moren;
4 En hij nam de vaste steden in, die Juda had, en hij kwam tot Jeruzalem toe.
5 Toen kwam Semaja, de profeet, tot Rehabeam en de oversten van Juda, die te Jeruzalem verzameld waren, uit oorzaak van Sisak, en hij zeide tot hen: Alzo zegt de HEERE: Gij hebt Mij verlaten, daarom heb Ik u ook verlaten in de hand van Sisak.
6 Toen verootmoedigden zich de oversten van Israel en de koning, en zij zeiden: De HEERE is rechtvaardig.
7 Als nu de HEERE zag, dat zij zich verootmoedigden, geschiedde het woord des HEEREN tot Semaja, zeggende: Zij hebben zich verootmoedigd, Ik zal hen niet verderven; maar Ik zal hun in kort ontkoming geven, dat Mijn grimmigheid over Jeruzalem door de hand van Sisak niet zal uitgegoten worden.
8 Doch zij zullen hem tot knechten zijn, opdat zij onderkennen Mijn dienst, en den dienst van de koninkrijken der landen.
9 Zo toog Sisak, de koning van Egypte, op tegen Jeruzalem; en hij nam de schatten van het huis des HEEREN en de schatten van het huis des konings weg; hij nam alles weg; hij nam ook al de gouden schilden weg, die Salomo gemaakt had.
10 En de koning Rehabeam maakte, in plaats van die, koperen schilden; en hij beval die onder de hand van de oversten der trawanten, die de deur van het huis des konings bewaarden.
11 En het geschiedde, zo wanneer de koning in het huis des HEEREN ging, dat de trawanten kwamen, en die droegen, en die wederbrachten in der trawanten wachtkamer.
12 En als hij zich verootmoedigde, keerde de toorn des HEEREN van hem af, opdat Hij hem niet ten uiterste toe verdierf; ook waren in Juda nog goede dingen.
13 Zo versterkte zich de koning Rehabeam in Jeruzalem, en regeerde; want Rehabeam was een en veertig jaren oud, als hij koning werd, en hij regeerde zeventien jaren in Jeruzalem, de stad, die de HEERE uit alle stammen van Israel verkoren had, om Zijn Naam daar te zetten; en de naam zijner moeder was Naama, een Ammonietische.
14 En hij deed dat kwaad was, dewijl hij zijn hart niet richtte, om den HEERE te zoeken.
15 De geschiedenissen nu van Rehabeam, de eerste en de laatste, zijn die niet geschreven in de woorden van Semaja, den profeet, en Iddo, den ziener, verhalende de geslachtsregisteren; daartoe de krijgen van Rehabeam en Jerobeam in al hun dagen?
16 En Rehabeam ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven in de stad Davids; en zijn zoon Abia werd koning in zijn plaats.

Dit hoofdstuk geeft ons een vollediger bericht van de regering van Rehabeam dan wij er in 1 Koningen van gehad hebben, en het is een zeer treurig bericht. Het is mij, of wij wederom terug zijn in het boek van de richteren, want:

I. Rehabeam en zijn volk deden wat kwaad was in de ogen des Heeren, vers 1,.

II. Hierop heeft God hen verkocht in de hand van Sisak, koning van Egypte, die hen grotelijks verdrukte, vers 2-4.

III. God zond hun een profeet, om hun het oordeel te verklaren en hen tot bekering te roepen, vers 5.

IV. Hierop hebben zij zich verootmoedigd, vers 6.

V. Op hun berouw heeft God Zijn toorn afgewend, vers 7, 12,

maar liet hen toch nog onder de tekenen van Zijn misnoegen, vers 8-11.

Eindelijk, hier is een algemene aanduiding van Rehabeams karakter en regering, en het besluit ervan, vers 13-16.

2 Kronieken 12:1-12

Israëls was zeer onteerd en verzwakt door in twee rijken verdeeld te zijn, maar het riek van Juda, in het bezit zijnde van de tempel en van de koninklijke stad, zou toch zowel het huis van David als het huis van Aaron de oude roem en luister behouden hebben, indien zij op de weg huns plichts gebleven waren, maar hier zien wij hoe alles uit de voegen is geraakt.

I. Rehabeam en zijn volk verlieten God. Hij verliet de wet des Heeren, en aldus verliet hij in werkelijkheid God, en geheel Israël met hem vers 1.

Hij had zijn gelukkig 'triennium', drie jaren van voorspoed, toen hij wandelde in de weg van David en Salomo, Hoofdstuk 11:7 maar het ging voorbij, hij werd nalatig in de aanbidding Gods, op wat wijze wordt ons niet gezegd, maar hij viel af, en Juda met hem, dat hier Israël genoemd wordt, omdat zij wandelden in de boze weg, waarop Jerobeam het rijk van Israël had gevoerd.

Dit deed hij, toen hij het koninkrijk bevestigd had en sterk was geworden. Zolang hij dacht dat zijn troon wankelend was, bleef hij bij zijn plicht, ten einde God tot zijn vriend te maken, maar toen hij bevond dat zijn troon vast stond, dacht hij de Godsdienst niet meer nodig te hebben, dat hij ook zonder de Godsdienst wel veilig was.

Zo zal de voorspoed van de zotten hen verderven. Jeshurun werd vet en sloeg achteruit. Als de mensen voorspoedig zijn en geen moeilijkheden vrezen, dan zijn zij bereid om tot God te zeggen: *Wijk van ons.*

II. God heeft hen spoedig in moeilijkheden gebracht, om hen te doen ontwaken en tot bekering te brengen, voordat hun hart verhard was.

Het was pas in het vierde jaar van Rehabeam, dat zij begonnen zich te verderven en in het vijfde jaar trok de koning van Egypte tegen hen op met een zeer groot leger, nam de vaste steden in, die Juda had, en kwam tot Jeruzalem toe, vers 2-4.

Deze grote ramp kwam zo spoedig over hen, nadat zij de eredienst Gods hadden verlaten, door een hand van welke zij weinig reden hadden het te verwachten (onder de laatste regering waren er immers zeer vriendelijke betrekkingen met Egypte onderhouden), en zij kwam met zo'n geweld, (al de vaste steden van Juda, die Rehabeam kort geleden nog had versterkt, en waarin hij garnizoenen had gelegd, en waarop hij zozeer vertrouwde voor de veiligheid van zijn koninkrijk vielen snel in de handen van de vijand, zonder enige tegenstand te bieden), dat het alles blijkbaar van de Heere was omdat zij tegen Hem overtreden hadden.

III. Uit vrees dat zij deze handeling van Gods voorzienigheid niet geredelijk of niet recht zouden begrijpen, geeft God hun door het woord een verklaring van de gesel, vers 5.

Toen de oversten van Juda allen te Jeruzalem bijeen waren gekomen, waarschijnlijk voor het houden van een groten krijgsraad, om in dit hachelijk tijdsgewricht middelen te beramen voor hun veiligheid, zond Hij hun een profeet, dezelfde, die hun het bevel van God had gebracht om af te laten van tegen de tien stammen te strijden, Hoofdstuk 11, Semaja geheten.

Hij zei hun duidelijk en onomwonden dat de reden, waarom Sisak tegen hen had overmocht, niet daarin gelegen was dat zij onstaatkundig gehandeld hadden, (een denkbeeld, dat de oversten op dit congres misschien geopperd hebben) maar omdat zij God hadden verlaten. Nooit verlaat God de mensen voordat zij Hem hebben verlaten.

IV. De bestraffingen van het woord en van de roede aldus saamgevoegd zijnde, hebben de koning en de oversten zich voor God verootmoedigd om hun ongerechtigheid, boetvaardig en berouwvol de zonde erkennende, en met lijdzaamheid de straf er voor aannemende zeggende: *De HEERE is rechtvaardig*, vers 6. "Wij hebben er niemand van te beschuldigen dan onszelf.

God is rechtvaardig in Zijn spreken, en rein in Zijn oordelen." Aldus betaamt het ons, als wij onder de bestraffingen Gods zijn, God te rechtvaardigen en onszelf te oordelen, zelfs kortingen en oversten moeten of buigen voor God, of breken, of verootmoedigd worden, of aan het verderf worden overgegeven.

V. Op hun belijdenis van berouw heeft God hun enige gunst betoond, hen van de ondergang gered, maar liet hen toch nog onder enige vrees voor het oordeel, om te voorkomen dat zij opnieuw zouden afvallen.

1. In Zijn barmhartigheid heeft God het verderf van hen afgewend, op welks rand zij zich bevonden. Met zijn ontzaglijk groot en nu reeds zegevierend leger had Sisak zich reeds meester gemaakt van al de vaste steden, wat anders kon verwacht worden, dan dat het gehele land en Jeruzalem zelf binnen weinig tijds in zijn macht zouden zijn? Maar als God zegt: *Tot hiertoe zult gij komen en niet verder*, dan zal de dreigendste krijgsmacht op vreemde wijze verminderen, verschrompelen en machteloos worden.

Ook hier wordt aan de verderfengel, als hij Jeruzalem nadert, verboden om dat te verderven: *Mijn grimmigheid zal over Jeruzalem door de hand van Sisak niet uitgegoten worden*, vers 7, 12.

Zij, die Gods rechtvaardigheid erkennen in hun beproeving, zullen bevinden dat Hij genadig is. Zij, die zich voor Hem verootmoedigen, zullen gunst bij Hem vinden. Zo gereed en bereid is de God van barmhartigheid om bij de eerste gelegenheid genade te betonen. Als wij onder vernederende omstandigheden ons hart hebben verootmoedigd dan heeft de beproeving haar werk gedaan, en dan zal zij of weggenomen worden, of de aard er van zal worden veranderd.

2. Hij schonk hun enige verlossing, geen volkomene, maar een gedeeltelijke. Hij gaf hun enig voordeel op de vijand, zodat zij een weinig tot adem kwamen, *Hij gaf hun verlossing voor een wille*, lezen hier sommigen. Hun bekering en hervorming was slechts ten dele en voor een kleine wijle, daar zij spoedig daarna wederom afvielen, en zoals hun hervorming was, zo was hun verlossing. Toch wordt gezegd: *In Juda gingen de zaken goed*, vers 12 begonnen de zaken een beter aanzien te hebben.

a. Ten opzichte van Godsvrucht. *Ook waren er in Juda nog goede dingen*, zoals de Engelse kanttekening het heeft, goede leraren, goede mensen, goede gezinnen, die door de rampen van hun land beter gemaakt werden. In tijden van groot bederf en ontaarding is het een troost, dat er nog een overblijfsel is, onder hetwelk goede dingen gevonden worden, dit is een grond van hoop voor Israël.

b. Ten opzichte van welvaart. De zaken gingen slecht in Juda toen al de vaste steden genomen waren, vers 4, maar toen zij berouw hadden en zich bekeerden, veranderde de staat van zaken en ging het goed. Als de zaken niet zo goed gaan als wij zouden wensen, dan hebben wij toch reden om er met dankbaarheid nota van te nemen als het er beter mee gaat dan wij verwacht hebben, beter dan vroeger, en beter dan wij verdienen. Wij moeten Gods goedheid erkennen, als Hij ons reeds enige verlossing schenkt.

3. Maar Hij liet hen toch de hand van Sisak zwaar en smartelijk gevoelen, beide in hun vrijheid en in hun welvaart, hun vermogen.

A. In hun vrijheid, vers 8. Zij *zullen hem tot knechten zijn*, dat is: zij zullen grotendeels in zijn macht zijn, hij zal hun een schatting opleggen, sommigen van hen zullen misschien door hem gevangen worden genomen en in gevangenschap worden gehouden, *opdat zij onderkennen Mijn dienst en de dienst van de koninkrijken van de landen*. Zij klaagden wellicht over het strikte en strenge van hun Godsdienst, en daarom *verlieten zij de wet des Heeren*, vers 1,, want zij dachten dat zij hun een te hard te zwaar juk oplegde. "Welnu", zegt God, "laat hen het dan eens met een anderen dienst beproeven. Laat de naburige vorsten voor een wijle over hen heersen, daar zij niet willen dat Ik over hen heers, en laat hen dan eens zien hoe dit hun aanstaat. Zij zouden *God hebben kunnen dienen met vrolijkheid en goedheid des harten*, maar wilden niet, laat hen dan nu "hun vijanden dienen in honger en in dorst" Deuteronomium 28:47, 48,, totdat zij er aan denken om tot hun vorigen Meester weer te keren, omdat het hun toen beter was dan nu, Hosea 2:6. Dit is, naar sommigen denken, de betekenis van het woord in Ezechiel, Hoofdstuk 20:24, 25 : *Omdat zij Mijn inzettingen verworpen hebben, gaf Ik hun ook beschikkingen, die niet goed waren.* Hoe meer de dienst van God vergeleken wordt met de dienst van anderen, hoe meer redelijk en gemakkelijk hij ons zal voorkomen. Welke moeilijkheden en ontberingen wij ons ook voorstellen op de weg van de gehoorzaamheid, toch is het duizend maal beter om daar doorheen te gaan, dan ons bloot te stellen aan de straf van de ongehoorzaamheid. Denkt men dat de wetten van de matigheid hard zijn? De uitwerking, de gevolgen van onmatigheid zullen bevonden worden veel harder te zijn. De dienst van de deugd is volmaakte vrijheid, de dienst van de lusten en begeerlijkheden volmaakte slavernij.

B. In hun welvaart, hun vermogen. De koning van Egypte plunderde beide de tempel en de schatkist. De schatten van beide heeft Salomo wel voorzien gelaten, maar *hij nam ze weg, hij nam alles weg,* alles waar hij de hand op kon leggen, vers 9.

Daar is hij voor gekomen. David en Salomo, die wandelden in de weg van God, vulden de schatkisten, de een door krijg, de ander door koophandel maar Rehabeam, die de wet van God verliet ledigde ze.

Van het wegnemen van de gouden schilden en hun vervanging door koperen, vers 9-11, hadden wij een bericht in 1 Koningen 14:25 -28.

2 Kronieken 12:13-16

De geschiedenis van Rehabeams regering wordt hier op tamelijk gelijke wijze ten einde gebracht als die van andere regeringen. Twee dingen inzonderheid zijn hier opmerkelijk

1. Dat hij ten laatste zich *versterkte in zijn koninkrijk* vers 13.. Zijn vaste steden in Juda hebben niet beantwoord aan zijn verwachting en zo *versterkte hij zich dan nu in Jeruzalem* en stelde het zich ten plicht die stad te versterken, en daar regeerde hij zeventien jaren in *de stad, die de Heere verkoren had om Zijn naam daar te zetten*.

Hiermede wordt zijn eer en zijn voorrecht aangeduid, dat hij zijn koninklijke zetel had in de heilige stad, wat echter een verzwaring was van zijn goddeloosheid, nabij de tempel, maar ver van God.

Herhaaldelijk waren er schermutselingen tussen zijn onderdanen en die van Jerobeam, zodat er een staat van voortdurende krijg tussen hen was, vers 15, maar hij handhaafde zich en regeerde, en hij schijnt niet zo grof de wet van God verlaten te hebben als hij in het vierde jaar van zijn regering gedaan heeft, vers 1.

2. Dat hij nooit volkomen bevestigd was in zijn Godsdienst, vers 14.. Hij heeft God nooit geheel verworpen, en toch deed hij dat kwaad was, *dewijl hij zijn hart niet richtte, om den HEERE te zoeken*. Zie waar de schuld op gelegd wordt.

a. Hij heeft de Heere niet gediend, omdat hij de Heere niet gezocht heeft. Hij heeft niet zoals Salomo, gebeden om wijsheid en genade. Als wij beter baden, wij zouden in alle opzichten beter zijn. Of hij heeft het woord van God niet geraadpleegd, heeft dat niet gezocht als zijn orakel, noch er leiding en bestuur aan ontleend.

b. Hij maakte niets van zijn Godsdienst, omdat hij er zijn hart niet toe begaf, er nooit een hartelijke neiging toe heeft gehad er nooit kloek en vast in is geweest. Het weinigje Godsdienst, dat hij had, ging voorbij als een morgenwolk. En hij deed kwaad, omdat hij nooit vastbesloten was voor het goede. Diegenen worden door Satan gemakkelijk heengetrokken naar ieder kwaad, die wankelend en aarzelend zijn voor hetgeen goed is, en er nooit toe bewogen worden om ernstig werk te maken van de Godsdienst.

HOOFDSTUK 13

1 In het achttiende jaar van den koning Jerobeam, zo werd Abia koning over Juda.
2 Hij regeerde drie jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Michaja, de dochter van Uriel, van Gibea; en er was krijg tussen Abia en tussen Jerobeam.
3 En Abia bond den strijd aan met een heir van strijdbare helden, vierhonderd duizend uitgelezen mannen; en Jerobeam stelde tegen hem de slagorde, met achthonderd duizend uitgelezen mannen, kloeke helden.
4 En Abia maakte zich op van boven den berg Zemaraim, dewelke is in het gebergte van Efraim; en hij zeide: Hoort mij toe, Jerobeam, en gans Israel!
5 Staat het u niet toe te weten, dat de HEERE, de God Israels, het koninkrijk over Israel aan David gegeven heeft, tot in eeuwigheid, hem en zijn zonen, met een zoutverbond?
6 Evenwel is Jerobeam, de zoon van Nebat, de knecht van Salomo, den zoon van David, opgestaan, en heeft gerebelleerd tegen zijn heer.
7 Daartoe hebben zich ijdele mannen, kinderen Belials, tot hem vergaderd, en hebben zich sterk gemaakt tegen Rehabeam, den zoon van Salomo, als Rehabeam jong was en teder van hart, dat hij zich tegen hen niet kon versterken.
8 En nu, gij denkt u te versterken tegen het koninkrijk des HEEREN, hetwelk in de hand is der zonen van David; gij zijt wel een grote menigte, maar gij hebt gouden kalveren bij u, die u Jerobeam tot goden gemaakt heeft.
9 Hebt gij niet de priesteren des HEEREN, de zonen van Aaron, en de Levieten uitgedreven, en hebt u priesteren gemaakt, gelijk de volken der landen? Een iegelijk, die komt om zijn hand te vullen met een jong rund en zeven rammen, die wordt priester dergenen, die geen goden zijn.
10 Maar ons aangaande, de HEERE is onze God, en wij hebben Hem niet verlaten; en de priesters, die den HEERE dienen, zijn de zonen van Aaron, en de Levieten zijn in het werk.
11 En zij steken aan voor den HEERE brandofferen, op elken morgen en op elken avond, ook reukwerk van welriekende specerijen, nevens de toerichting des broods op de reine tafel, en den gouden kandelaar en zijn lampen, om die op elken avond te doen branden; want wij nemen waar de wacht des HEEREN, onzes Gods; maar gij hebt Hem verlaten.
12 Daarom ziet, God is met ons aan de spitse, en Zijn priesteren met de trompetten des geklanks, om tegen u alarmgeklank te maken; o kinderen Israels, strijdt niet tegen den HEERE, den God uwer vaderen, want gij zult geen voorspoed hebben.
13 Maar Jerobeam deed een achterlage omwenden, om van achter hen te komen; zo waren zij voor het aangezicht van Juda, en de achterlage was achter hen.
14 Toen nu Juda omzag, ziet, zo hadden zij den strijd voor en achter; en zij riepen tot den HEERE, en de priesters trompetten met de trompetten.
15 En de mannen van Juda maakten een alarmgeschrei; en het geschiedde, als de mannen van Juda een alarmgeschrei maakten, dat God Jerobeam en het ganse Israel sloeg voor Abia en Juda.
16 En de kinderen Israels vloden voor het aangezicht van Juda; en God gaf hen in hun hand.
17 Abia dan, en zijn volk, sloeg hen met een groten slag; want uit Israel vielen verslagen vijfhonderd duizend uitgelezen mannen.
18 Alzo werden de kinderen Israels vernederd te dier tijd; maar de kinderen van Juda werden machtig, dewijl zij op den HEERE, hunner vaderen God, gesteund hadden.
19 En Abia jaagde Jerobeam achterna, en nam van hem de steden, Beth-el met haar onderhorige plaatsen, en Jesana met haar onderhorige plaatsen, en Efron met haar onderhorige plaatsen.

20 En Jerobeam behield geen kracht meer in de dagen van Abia; maar de HEERE sloeg hem, dat hij stierf.
21 Zo versterkte zich Abia; en hij nam zich veertien vrouwen, en gewon twee en twintig zonen en zestien dochteren.
22 Het overige nu der geschiedenissen van Abia, zo zijn wegen als zijn woorden, zijn beschreven in de historie van den profeet Iddo.

Wij hebben hier een veel vollediger bericht van de regering van Abia, de zoon van Rehabeam, dan wij er in de Koningen van gehad hebben.

Daar zagen wij dat zijn karakter niet beter was dan dat van zijn vader, *hij wandelde in de zonden zijns vaders, en zijn hart was niet volkomen met de Heere zijn God,* 1 Koningen 15:2, 3.

Maar hier vinden wij hem moediger en meer voorspoedig in de oorlog dan zijn vader geweest was.

Hij regeerde slechts drie jaren en was voornamelijk vermaard om een glorierijke overwinning, die hij over de krijgsmacht van Jerobeam had behaald. Hier zien wij:

I. De legers van beide zijden te velde gebracht, vers 3.

II. Abia's redevoering voordat de slag begon, waarin hij het rechtvaardige van zijn zaak aantoonde, vers 4-12..

III. De benauwdheid, waarin Juda gebracht was door het krijgsbeleid van Jerobeam, vers 13, 14.

IV. De overwinning, die zij niettemin behaald hebben door de macht van God, vers 15-20.

V. Het besluit van Abia's regering, vers 21, 22.

2 Kronieken 13:1-12

In hoofdstuk 11:20, werd Abia's moeder *Maächa*, de dochter van Absalom genoemd hier heet zij *Michaja*, de dochter van Uriël. Hoogstwaarschijnlijk was zij een kleindochter van Absalom, bij zijn dochter Thamar, 2 Samuel 14:27, en dat haar eigen vader deze Uriel was. Maar wij moeten thans Abia vergezellen naar de oorlog met Jerobeam, koning van Israël.

I. God gaf hem verlof om krijg te voeren tegen Jerobeam, en gaf er hem voorspoed in, hoewel Hij het Rehabeam niet wilde toelaten Hoofdstuk 11:4.

1. Waarschijnlijk is Jerobeam nu de aanvaller geweest, en heeft Abia in noodzakelijke zelfverdediging gehandeld. Jerobeam, die Rehabeam had overleefd, heeft misschien op de kroon van Juda aanspraak gemaakt op grond van de staat van overleving, of hoopte haar tenminste van deze jongen koning bij zijn troonsbeklimming te verkrijgen. Het was kloekmoedig van Abia om bij deze onbeschaamden eis de wapens op te vatten, en God stond hem bij.

2. Toen Rehabeam beproefde de tien stammen weer onder zijn heerschappij te brengen was Jerobeam nog in zijn proeftijd ten opzichte van zijn gedrag tegenover God en Godsdienst, maar nu hij getoond had hoedanig een man hij was door de kalveren op te richten en de priesters te verstoten, wordt het aan Abia vergund hem te kastijden, en het blijkt niet, dat hij iets meer bedoelde, terwijl Rehabeam niets minder op het oog had dan de algehele tenonderbrenging van de tien stammen, hetgeen tegen het raadsbesluit Gods was.

II. Jerobeams leger was dubbel zo sterk als dat van Abia, vers 3, want hij had tien stammen waaruit hij zijn leger kon aanwerven, en Abia had er slechts twee. Toch zal het kleinste leger de overwinning behalen, want de strijd is niet altijd van de helden, evenmin als de goede zaak altijd bij de meerderheid is.

III. Eer hij de strijd met hen aanbond, heeft Abia met hen geredeneerd, om hen te bewegen niet om onder de heerschappij van het huls van David terug te keren (die zaak was door het Goddelijk raadsbesluit vastgesteld) maar om er van af te laten tegen het huis van David te strijden. Hij wilde dat zij *zich niet zouden versterken tegen het koninkrijk des Heeren, dat in de hand van de zonen Davids is*, vers 8, maar tevreden zouden zijn met hetgeen zij hadden.

Het is goed om te beproeven wat de rede vermag eer tot geweld wordt overgegaan. Als het doei bereikt kan worden door redeneren, door kracht van bewijs, dan is dit beter dan het te bereiken door middel van het zwaard.

Nooit moeten wij tot heftige maatregelen de toevlucht nemen, voordat alle argumenten tevergeefs zijn aangewend. De oorlog, deze 'ultima ratio regum' -deze laatste toevlucht van de koningen-moet voorafgegaan worden door elk middel om hem te voorkomen. Een goede billijke redenering kan veel goed doen, en veel kwaad voorkomen.

Hoe krachtig zijn rechte woorden! Abia was met zijn leger doorgedrongen tot het hart van hun land, want hij sprak zijn redevoering uit op een heuvel van het gebergte Efraïm, waar hij door Jerobeam

gehoord kon worden, alsmede door de voornaamste bevelhebbers, met wie hij waarschijnlijk een onderhandeling wilde openen, om-zo mogelijk-tot een verdrag te komen.

Grote krijgsoversten plachten een rede te houden voor hun eigen soldaten om hen te bemoedigen en aan te vuren, deze rede van Abia had die strekking, maar was gericht tot Jerobeam en geheel Israël.

Abia wijst op twee dingen ter voldoening van zijn eigen mannen, en ter overtuiging van de vijand.

1. Dat het recht aan zijn zijde was, een 'jus divinum' -een goddelijk recht. Gij weet of behoort te weten, dat *God het koninkrijk over Israël aan David gegeven heeft tot in eeuwigheid, hem en zijn zonen*, vers 6 niet door de gewone loop van de voorzienigheid, Zijn gewone wijze om over koninkrijken te beschikken maar door een zoutverbond een eeuwig verbond, een verbond gemaakt door offerande, die altijd gezouten was, aldus bisschop Patrick.

Gans Israël had erkend dat David een koning was, door God aangesteld, en dat God de kroon erfelijk had verklaard in zijn geslacht, zodat het zich meester maken van de kroon door Jerobeam niet te rechtvaardigen was. Het is echter niet zeker dat hij voornamelijk die daad op het oog heeft, want hij wist dat de tien stammen door God aan Jerobeam gegeven waren, maar zijn poging om nu de vrede te verstoren en de bezitting van de koning van Juda te betwisten, was volstrekt niet te verontschuldigen, want de tien stammen waren hem wel gegeven maar twee stammen bleven voor het huis van David bewaard. Hij toont aan:

a. Dat hij bij zijn eerste optreden zeer oneerlijk heeft gehandeld, *hij heeft gerebelleerd tegen zijn heer*, die hem verhoogd had, 1 Koningen 11:28, en laaghartig zijn voordeel gedaan met Rehabeams zwakheid toen hij in moeilijke omstandigheden was, terwijl hij uit dankbaarheid aan zijn vroegeren heer en uit eerbied voor zijn rechten, hem veeleer had moeten bijstaan en had moeten trachten het volk bij hun trouw aan hem te houden, dan zich aan het hoofd van een partij tegen hem te stellen en hem tot zijn prooi te maken, hetgeen een onwaardig bedrijf was waarin hij niet kon hopen voorspoedig te zullen zijn.

Zij, die hem steunden worden hier *ijdele mannen* genoemd, (een aanduiding van karakter misschien ontleend aan Richteren 11:mannen die niet uit een vast beginsel handelden maar naar verandering haakten, en *kinderen Belials,* die zich van het juk van de regering trachtten te ontdoen, en diegenen over zich begeerden te zetten, die precies deden wat hun behaagde.

b. Dat er zeer veel goddeloosheid was in zijn tegenwoordig streven, want door tegen het huls van David te strijden, streed hij tegen *het koninkrijk des Heeren*. Zij, die het recht tegenstaan, staan de rechtvaardigen God tegen, die gezeten *is op de troon richtende gerechtigheid*, Psalm 9:5, en op dit hun doen kunnen zij geen voorspoed verwachten. Het recht kan wel voor een tijd onderdrukt worden, maar ten laatste zal het zegevieren.

2. Dat hij God aan zijn zijde had. Zeer nadrukkelijk wijst hij er op, dat de godsdienst van Jerobeam en zijn leger vals en afgodisch was, maar wat hem en zijn volk, de mannen van Juda, betreft, zij aanbaden de waren en levenden God.

Uit de hoedanigheid, die in 1 Koningen 15:3 aan Abia wordt toegeschreven, blijkt dat hijzelf niet wezenlijk Godsdienstig was, en toch heeft hij in deze krijg voornamelijk moed ontleend aan het feit, dat in zijn rijk de zuivere aanbidding Gods gevonden werd. Want,

a. Wat hij overigens ook geweest moge zijn, hij schijnt geen afgodendienaar te zijn geweest of, zo hij de hoogten en de zonnebeelden ook oogluikend heeft toegelaten, Hoofdstuk 14:3, 5, de tempeldienst heeft hij toch voortdurend in stand gehouden.

b. Wèlk bederf er in het rijk van Juda ook geweest moge zijn, de toestand van de Godsdienst was er beter dan in het rijk van Israël, waarmee zij nu in oorlog waren.

c. Zij, die de kracht van de Godzaligheid verloochenen, zullen gewoonlijk roemen op de gedaante ervan.

d. Het was de zaak zijns rijke, die hij bepleitte, en hoewel hijzelf niet zo goed was als hij moest wezen, hoopte hij toch dat om de wille van de goede mensen en goede dingen, die in Juda waren, God thans voor hem zou verschijnen.

Er zijn velen, die zelf weinig Godsdienst hebben, maar toch verstand en genade genoeg bezitten om hem in anderen te waarderen. Zie hoe hij:

A. Israëls afval van God beschrijft. Gij *zijt een grote menigte,"* zegt hij, "gij overtreft ons zeer ver in getalsterkte, maar wij behoeven u niet te vrezen, want gij hebt datgene onder u, dat volstaat om u te verderven. Want:

Ten eerste, "gij hebt gouden kalveren tot uw goden, vers 8, die niet instaat zijn u te beschermen en te helpen, maar om wier wille de ware en levende God zich gewis tegen u zal stellen. Dat zullen de Achans, de beroerders van uw leger zijn."

Ten tweede. Gij hebt geringe, slechte mannen tot priesters, vers 9. Gij hebt de stam van Levi en het huis van Aaron verworpen, die door God aangesteld zijn om in het heilige te dienen, en naar de gewoonte van de afgodische volken maakt gij iedereen priester, die zin heeft in het ambt en zich de kosten van de wijding getroost, al is hij dan ook nog zo’n schande voor het ambt."

Maar hoewel deze ongeschikt weren om priesters te wezen, waren zij van allen toch het meest geschikt om *hun* priesters te zijn, want wat is er meer in overeenstemming met goden die geen goden zijn, dan priesters, die geen priesters zijn? Soort zoekt soort.

B. Juda’s getrouw blijven aan God. "Maar *ons aangaande,* vers 10, wij *hebben God niet verlaten*.

Jehovah is onze God, de God van onze vaderen, de God Israëls, die machtig is ons te beschermen en ons voorspoed te geven. Hij is met ons, want wij zijn met Hem."

Ten eerste. Tehuis in Zijn tempel, wij *nemen Zijn wacht waar,* vers 10, 11. Wij aanbidden geen beelden hebben geen andere priesters dan de door Hem verordineerde, geen eredienst of

plechtigheden, dan die door Hem zijn voorgeschreven, beide tempeldienst en tempelgereedschappen zijn door Hem verordineerd, aan hetgeen Hij verordineerd heeft houden wij ons, wij voegen er niets aan toe, wij doen er niets van af.

Daar hebben wij de vertroosting van, om deze te verdedigen hebben wij ons nu ten krijg toegerust, zodat ten opzichte van de Godsdienst zowel als van het burgerlijk recht onze zaak de goede zaak is.

Ten tweede. Hier in het leger is Hij onze aanvoerder, en daarom kunnen wij er zeker van zijn dat Hij met ons is, want wij zijn met Hem, vers 12.

En als een teken van Zijn tegenwoordigheid hebben wij hier Zijn priesteren onder ons, met de trompetten des geklanks overeenkomstig Zijn wet, als een getuigenis tegen u, en een verzekering voor ons, dat *van onze gedacht zal worden voor het aangezicht des Heeren en dat wij van onze vijanden verlost zullen worden*, overeenkomstig Zijn belofte, Numeri 10:9.

Niets is krachtiger om de mensen te bezielen met moed dan de zekerheid dat God met hen is. Hij besluit met een eerlijke waarschuwing aan zijn vijanden: *"Strijdt niet tegen de Heere, de God uwer vaderen,* het is dwaasheid om tegen de God van almachtige kracht te strijden, maar het is verraad en lage ondankbaarheid om te strijden tegen de God uwer vaderen, en gij kunt niet verwachten voorspoedig te zullen zijn."

2 Kronieken 13:13-22

Wij bevinden niet dat Jerobeam het ondernomen heeft om Abia's rede te beantwoorden, hij besloot er geen antwoord op te geven, en daarom hoorde hij haar alsof hij haar niet hoorde. Hij kwam om te strijden, niet om te redetwisten, het langste zwaard, denkt hij, zal de zaak beslissen, niet het recht, laat ons dan nu de uitslag zien, zien of Godsdienst en recht al of niet de overwinning zullen wegdragen.

I. Jerobeam, die op zijn krijgskundig beleid vertrouwde, werd geslagen. Zoverre was hij van trouw en eerlijk te willen redeneren, dat hij niet eens op eerlijke wijze wilde strijden. Wij kunnen ons voorstellen dat hij een souvereine minachting gevoelde voor Abia's redevoering.

"Een krijgslist", denkt hij, "is beter dan twintig van zulke redevoeringen, wij zullen zijn argumenten spoedig genoeg beantwoorden, hij zal zich overweldigd zien door ons aantal van alle kanten omsingeld door de werktuigen des doods, en laat hem dan nog roemen op zijn Godsdienst en zijn recht op de kroon."

Het is waarschijnlijk dat beide zijden in die bespreking of onderhandeling hadden toegestemd, maar Jerobeam doet er laaghartig zijn voordeel mede, en heeft, terwijl zij plaatshad, zijn achterlage omgewend, tegen de eer van de krijgswetten. Welke eer was er ook te verwachten van een knecht als hij regeert? Abia was vreedzaam, maar als hij sprak waren zij voor de oorlog, Psalm 120:7.

II. Abia en zijn volk, die op God vertrouwden, bleven overwinnaars, in weerwil van de onevenredigheid hunner strijdkrachten.

1. Zij waren in grote verlegenheid en angst gebracht, want zij *hadden de strijd voor en achter*. Een goede zaak, een die bestemd is om te zegevieren, kan toch voor een wijle in grote verlegenheid komen. Dat was Davids geval. Zij hadden mij omringd als bijen, Psalm 118:10-12.

2. Toen zij in die benauwdheid waren, het gevaar hen van alle kanten dreigde, vanwaar anders konden zij toen hulp verwachten dan van boven? Het is een onuitsprekelijke vertroosting, dat geen vijand, hoe machtig ook of hoe listig, geen krijgslist, geen hinderlaag, onze gemeenschap kan afsnijden met de hemel, onze weg daarheen is altijd open.

a. Zij riepen tot de Heere, vers 14. Wij hopen dat zij dit deden vóór zij die krijg ondernamen, maar de benauwdheid, waarin zij verkeerden heeft hen opnieuw tot bidden uitgedreven, hen aangespoord tot dringend, vurig smeken. God brengt Zijn volk in benauwdheid om hen te leren tot Hem te roepen. Vurig, dringend bidden is roepen.

b. Zij steunden op de Heere, "hunner vaderen God", steunden op Zijn macht om hen te helpen, en gaven zich geheel aan Hem over, vers 18.

Het gebed des geloofs is overmogend, en dit is de overwinning, die de wereld overwint namelijk ons geloof 1 Johannes 5:4

De priesters trompetten met de trompetten om hen aan te vuren, met moed te bezielen, hun de verzekering gevende dat God met hen was. Het was niet slechts een krijgsgeluid, maar een heilig geklank, dat leven bracht in hun geloof.

Zij juichten in vertrouwen op de overwinning. "Onzer is de zege, want God is met ons." Aan het geroep des gebeds paarde zich het krijgsgeschrei, het juichen des geloofs, en zo waren zij meer dan overwinnaars.

3. Aldus behaalden zij een volkomen overwinning. Toen de mannen van Juda kreten van blijdschap aanhieven in Gods heil, sloeg God Jerobeam en zijn leger met zo'n verschrikking en ontzetting, dat zij geen slag konden doen, maar in allerijl de vlucht namen, en de overwinnaars gaven geen lijfsgenade, zodat zij vijfhonderd duizend uitgelezen mannen over de kling joegen, vers 17 , meer, zegt men, de wij in enigerlei geschiedenis gelezen hebben ooit in een veldslag te zijn gedood, maar de strijd was des Heeren, die aldus de afgoderij van Israël wilde straffen en het huis van David wilde erkennen en zegenen.

Maar zie het treurige gevolg van verdeeldheid, het was het bloed van Israëlieten, dat aldus door Israëlieten vergoten werd als water, terwijl de heidenen hun naburen, voor wie de naam van Israël vroeger een verschrikking is geweest, riepen: Heah! onze ziel, zo is het naar onze wens! zo wilden wij het hebben!

4. Het gevolg hiervan was dat de kinderen Israëls wel niet onder de heerschappij van het huis Davids terugkeerden, wat na zo zwaar een nederlaag gewis zou zijn geschied, indien de bepaalde raad Gods het niet anders gewild had, maar toch vernederd werden, vers 18.

Vele steden werden hun ontnomen en bleven in het bezit van de koning van Juda, zoals inzonderheid Beth-el, vers 19.

Wat er van het gouden kalf aldaar is geworden toen het de koning van Juda in handen viel, wordt ons niet gezegd, misschien hebben zij het naar een veiliger plaats gebracht en eindelijk naar Samaria heengevoerd, Hosea 8:5, maar in Jehu's tijd vinden wij het te Beth-el, 2 Koningen 10:29.

Misschien heeft Abia het laten staan, toen het in zijn macht was het te vernielen, want zijn hart was niet volkomen met de Heere zijn God, en geen gebruik makende van hetgeen hij voor de ere Gods had verkregen, heeft hij het spoedig wederom verloren.

Eindelijk. De dood van de overwinnaar en van de overwonnene niet lang daarna.

1. Jerobeam heeft na deze nederlaag zijn hoofd nooit meer opgeheven, hoewel hij nog drie jaren daarna heeft geleefd. Hij behield geen kracht meer, vers 20.

De Heere sloeg hem, hetzij met de ene of andere lichaamskrankheid, waaraan tril wegkwijnde, of met droefgeestigheid, zijn hart was gebroken, en het verdriet over zijn verlies deed zijn hoofd, dat nu waarschijnlijk al vergrijsd was, met droefheid ten grave dalen. Hij ontkwam aan het zwaard van Abia, maar God sloeg hem, er is geen ontkomen aan Zijn zwaard.

2. Abia versterkte zich. Hoeveel vrouwen en kinderen hij voor die oorlog heeft gehad, blijkt niet, maar nu bracht hij het aantal van zijn vrouwen op veertien, bij wie hij acht en dertig kinderen had, vers 21..

Zalig de man, die zijn pijlkoker vol heeft van deze pijlen.

Hij schijnt eigenaardige manieren en gezegden gehad te hebben, die met zijn daden vermeld werden in de geschiedenis dier tijden, vers 22.

Maar het getal van zijn maanden werd afgesneden, en kort na zijn triomf heeft de dood die overwinnaar overwonnen.

Misschien heeft hij zich te veel verhovaardigd op zijn overwinningen, en wilde God hem daarom niet lang laten leven om er de eer van te genieten.

HOOFDSTUK 14

1 Zo ontsliep Abia met zijn vaderen, en zij begroeven hem in de stad Davids, en zijn zoon Asa werd koning in zijn plaats. In zijn dagen was het land tien jaren stil.
2 En Asa deed dat goed en dat recht was in de ogen des HEEREN, zijns Gods.
3 Want hij nam de altaren der vreemden, en de hoogten weg, en brak de opgerichte beelden, en hieuw de bossen af.
4 En hij zeide tot Juda, dat zij den HEERE, den God hunner vaderen, zoeken, en dat zij de wet en het gebod doen zouden.
5 Hij nam ook weg uit alle steden van Juda de hoogten en de zonnebeelden; en het koninkrijk was voor hem stil.
6 Daartoe bouwde hij vaste steden in Juda; want het land was stil, en er was geen oorlog in die jaren tegen hem, dewijl de HEERE hem rust gaf.
7 Want hij zeide tot Juda: Laat ons deze steden bouwen, en muren daarom trekken, en torens, deuren en grendelen, terwijl het land nog is voor ons aangezicht; want wij hebben den HEERE, onzen God, gezocht, wij hebben Hem gezocht, en Hij heeft ons rondom henen rust gegeven. Zo bouwden zij en hadden voorspoed.
8 Asa nu had een heir van driehonderd duizend uit Juda, rondas en spies dragende, en tweehonderd en tachtig duizend uit Benjamin, het schild dragende en den boog spannende; al dezen waren kloeke helden.
9 En Zerah, de Moor, kwam tegen hen uit, met een heir van duizend maal duizend, en driehonderd wagenen; en hij kwam tot Maresa toe.
10 Toen toog Asa tegen hem uit; en zij stelden de slagorde in het dal Zefatha bij Maresa.
11 En Asa riep tot den HEERE, zijn God, en zeide: HEERE, het is niets bij U, te helpen hetzij den machtige, hetzij den krachteloze; help ons, o HEERE, onze God! Want wij steunen op U, en in Uw Naam zijn wij gekomen tegen deze menigte; o HEERE! Gij zijt onze God; laat den sterfelijken mens tegen U niets vermogen.
12 En de HEERE plaagde de Moren voor Asa en voor Juda; en de Moren vloden.
13 Asa nu en het volk, dat met hem was, jaagden hen na tot Gerar toe; en zo velen vielen er van de Moren, dat er voor hen geen hervatting was; want zij waren verbroken voor den HEERE en voor Zijn leger; en zij droegen zeer veel roofs daarvan.
14 En zij sloegen alle steden rondom Gerar; want de verschrikking des HEEREN was over hen; en zij beroofden al de steden, omdat veel roofs in dezelve was.
15 En zij sloegen ook de tenten van het vee, en voerden weg schapen in menigte, en kemelen; en kwamen weder te Jeruzalem.

In dit en het volgende hoofdstuk hebben wij de geschiedenis van de regering van Asa, een goede en langdurige regering. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Zijn Godsvrucht, vers 1-8.

II. Zijn staatkunde en inzonderheid een glorierijke overwinning door hem behaald over een groot leger van Ethiopiërs, dat tegen hem optrok, vers 9-15.

2 Kronieken 14:1-8

I. Hier is: Asa's algemeen karakter, vers 2. *Asia deed dat goed en dat recht was in de ogen des HEEREN, zijns Gods*.

1. Hij streefde er naar God te behagen. Zalig zij, die wandelen naar deze regel: te doen wat recht is, niet in hun eigen ogen, of in de ogen van de wereld, maar wat recht is in Gods ogen.

2. Hij zag altijd Gods oog op zich, en dat droeg er zeer veel toe bij om hem te houden bij hetgeen recht en goed is.

3. God had genadiglijk een welbehagen in hetgeen hij deed en keurde het goed en recht.

II. Een gezegend werk van reformatie, dat hij terstond na zijn troonsbeklimming ter hand heeft genomen.

1. Hij weerde en vernietigde afgoderij. Van dat Salomo haar in de laatste jaren van zijn regering heeft toegelaten, werd niets gedaan om haar te verbieden of tegen te gaan, en aldus had zij, naar wij vermoeden, veld gewonnen, vreemde goden werden aangebeden, zij hadden hun altaren, beelden en bossen, en de tempeldienst, die door de priesters wel werd in stand gehouden, Hoofdst, 13:10, werd toch door velen van het volk veronachtzaamd.

Zodra Asa de macht in handen had, stelde hij het zich ten taak om al deze afgodische altaren en beelden te vernietigen, daar zij voor de ijveriger God een grote terging waren en een grote verzoeking voor een zorgeloos onnadenkend volk. Hij hoopte door de afgoden te vernietigen de afgodendienaars tot bekering te brengen, hetgeen zijn doel was veeleer dan hen te verderven.

2. Hij deed de zuivere aanbidding Gods herleven en bevestigde haar, en daar de priesters hun plicht deden door aan Gods altaren te dienen, gebood hij het volk om de hun te doen vers 4. Hij *zei tot Juda, dat zij de Heere, de God hunner vaderen, zoeken zouden,* en niet de goden van de heidenen, en dat zij *de wet en het gebod doen zouden,* dat is: dat zij alle Goddelijke inzettingen zouden waarnemen, die door velen ten enenmale veronachtzaamd waren. Dit doende, *was het koninkrijk voor hem stil* vers 5 , hoewel zij zeer verzot waren op hun afgoden, en er zeer afkerig van waren om ze te verlaten, hield de overtuiging van hun geweten het toch met de bevelen van Asa, en schaamden zij zich om er gehoorzaamheid aan te weigeren.

Zij, die de macht in handen hebben en haar met kracht willen aanwenden tot wering van onheiligheid en tot reformatie van de zeden, zullen daar niet zoveel moeilijkheid en tegenstand bij ontmoeten als zij wellicht gevreesd hebben. Ondeugd is iets sluipende, en de deugd heeft genoeg rede aan haar zijde om "aan alle ongerechtigheid de mond te stoppen", Psalm 107:42.

III. De rust van zijn rijk na voortdurende verschrikkingen van oorlog onder de twee vorige regeringen. *In zijn dagen was het land tien jaren stil,* vers 1, geen oorlog met het rijk van Israël, dat zich nog niet hersteld had van de slag, die er onder de vorige regering aan was toegebracht. Abia's overwinning, die, onder God, door zijn dapperheid en moed verkregen was heeft de grondslag gelegd voor Asa's vrede, die het loon was van zijn Godsvrucht en reformatie.

Hoewel Abia zelf weinig Godsdienstig was, is hij toch het middel geweest om de weg te bereiden voor enen, die veel Godsdienst had.

Indien Abia niet gedaan had wat hij deed om het land tot rust te brengen Asa kon niet hebben gedaan wat hij deed om er een hervorming in tot stand te brengen want, ‘Infer arma, silent leges’, onder wapengekletter wordt de stem van de wet niet gehoord.

IV. Het verstandig gebruik, dat hij maakte van die rust. *Het land was stil, dewijl de Heere hem rust gaf*. Als God stilt, wie zal dan beroeren? Job 34:39. Diegenen hebben waarlijk rust, aan wie God rust geeft, waarlijk vrede, aan wie Christus vrede geeft, niet zoals de wereld hem geeft, Johannes 14:27.

1. Asa neemt nota van de rust, die zij hebben als van de gave van God. Hij heeft ons rondom heen rust gegeven, vers 6.

God moet met dankbaarheid erkend worden in de rust, waarmee wij gezegend zijn naar lichaam en ziel in ons gezin en in ons land. De rust was het loon van de aangevangen reformatie, Want wij hebben de Heere, onze God, gezocht, en Hij heeft ons rondom rust gegeven. Gelijk de bestraffingen van Gods voorzienigheid opgemerkt moeten worden om ons terug te houden van een bozen weg, zo moet ook van de goedkeuring van God nota genomen worden om ons aan te moediger in het goede. Zie Haggaï 2:18,19 , Maleachi 3:10.

Wij weten bij ondervinding dat het goed is de Here te zoeken, het geeft ons rust, zolang wij de wereld najagen, ondervinden wij niets dan kwelling en onrust.

2. Hij beraadslaagt met zijn volk door hun vertegenwoordigers, hoe zij van de vrede, die zij genieten een goed gebruik zullen maken, en komt met hen tot het besluit:

A. Dat zij niet lui en ledig moeten nederzitten, maar ijverig werkzaam moeten zijn. Tijden van rust van de krijg moeten gebruikt worden om te arbeiden, want wij moeten altijd bezig zijn. In de jaren, dat hij geen oorlog had, zei hij: "Laat ons bouwen." Toen "de gemeenten vrede hadden, werden zij gesticht", Handelingen 9:31.

Als het zwaard in de schede is gestoken, zo neem de truffel ter hand.

B. Dat zij niet gerust moeten wezen, maar zich op oorlog moeten voorbereiden. In tijden van vrede moeten wij ons voorbereiden op beroering, haar verwachten en er maatregelen tegen beramen.

a. Hij versterkte zijn voornaamste steden met *muren, torens, deuren en grendelen*, vers 7. "Laat ons dit doen," zegt hij, terwijl het land nog is voor ons aangezicht, " dat is, terwijl wij er de gelegenheid toe hebben, en er niets is om er ons in te verhinderen."

Hij spreekt alsof hij verwachtte, dat er op de een of andere wijze onrust en benauwdheid zal ontstaan, wanneer het dan te laat zou wezen om te versterken, en wanneer zij zouden wensen het gedaan te hebben. Zo bouwden zij en hadden voorspoed.

b. Hij had een goed leger gereed om te velde te brengen, vers 8,, geen staand leger, maar de gewone krijgsmacht van het land.

Juda en Benjamin werden ieder afzonderlijk gemonsterd, en Benjamin, die niet lang geleden nog de kleine genoemd werd Psalm 68:28, had bijna evenveel soldaten als Juda, in een verhouding van 28 tot 30, zo verwonderlijk was die stam in de laatsten tijd toegenomen. De zegen van God kan een kleine tot duizend doen worden.

Het schijnt dat deze twee stammen verschillend gewapend waren, zowel met wapenen van aanval als van verdediging. De mannen van Juda beschutten zich met rondassen, de mannen van Benjamin met schilden, de eersten waren veel groter dan de laatsten, 1 Koningen 10:16, 17.

De mannen van Juda streden met spiesen als zij handgemeen werden met de vijand, de mannen van Benjamin spanden de boog om de vijand op een afstand te treffen, beide deden goede diensten, en geen van beide kon tot de ander zeggen: ik heb u niet van node. Onderscheiden gaven en werkzaamheden komen het algemeen ten goede.

2 Kronieken 14:9-15

1. Wij zien hier hoe de vrede van Asa's koninkrijk verstoord werd door een zeer geducht leger van Moren, of Ethiopiërs, dat hen aanviel, vers 9, 10.

Hoewel zij God nog zochten, kwam toch deze verschrikking over hen, opdat hun geloof in God beproefd zou worden, en opdat God de gelegenheid zou hebben grote dingen voor hen te doen.

Het was een ontzaglijke menigte, waarmee Zerah tegen hen optrok, *duizend maal duizend mannen*, en nu had hij het voordeel van een leger gereed te hebben voor zo'n tijd van nood. De voorziening, die wij onnodig achtten, kan spoedig blijken van groot nut en voordeel te zijn.

2. Hoe Asa zich tot God wendde, toen deze wolken zich boven zijn hoofd samenpakten, vers 11. Hij, die God heeft gezocht in de degen van zijn vrede en voorspoed, kon met heilige vrijmoedigheid tot God roepen ten dage van zijn benauwdheid, en Hem *zijn God* noemen. Zijn gebed is kort, maar veelbetekenend.

a. Hij geeft Gode de eer van Zijn oneindige macht en soevereiniteit. *Het is niets bij U te helpen* en te behouden door velen of door weinigen, door hen die machtig zijn of door de krachtelozen. Zie 1 Samuel 14:6.

God werkt in Zijn eigen kracht, niet in de kracht van werktuigen of middelen, Psalm 21:14, ja het is Zijn heerlijkheid de zwaksten te helpen, en zich uit de mond van kinderen en zuigelingen lof te bereiden. "Wij zeggen niet: Heere, stel U aan onze zijde, want wij hebben een goed leger waardoor Gij kunt werken, maar, stel U aan onze zijde, want zonder U hebben wij geen kracht."

b. Hij legt de hand op hun verbondsbetrekking tot God als hun God. *O Heere, onze God*, en wederom: *"Gij zijt onze God*, die wij hebben verkoren, en die wij aanhangen als onze God, en die beloofd hebt onze God te zijn.

c. Hij pleit op hun steunen en bebouwen op God, en dat zij in deze krijgstocht het oog op Hem gericht hebben. Hij was er goed op toebereid, maar toch vertrouwde hij niet op zijn toebereidselen, maar, "Heere, wij steunen op U, en in Uw naam zijn wij gekomen tegen deze menigte, krachtens Uw volmacht, bedoelende Uw eer, en betrouwende op Uw sterkte."

d. Hij maakt hun zaak tot Gods zaak. "Laat de sterfelijke mens tegen U niets vermogen. Indien hij tegen ons zou overmogen, dan zou er gezegd worden dat hij tegen U overmocht heeft, omdat Gij onze God zijt en wij op U steunen en uitgaan in Uw naam, waartoe Gij ons hebt aangemoedigd. De vijand is een sterfelijk mens, doe het blijken dat hij niet opgewassen is tegen een onsterfelijken God. Heere, handhaaf Uw eer, Uw Naam worde geheiligd."

3. De glorierijke overwinning, die God hem gaf over zijn vijanden.

A. God versloeg de vijand en bracht hun leger in verwarring, vers 12. *De Heere plaagde de Moren*, sloeg hen met verschrikking, een onverklaarbare ontzetting, zodat zij vloden zonder te weten waarom of waarheen.

B. Asa en zijn krijgslieden maakten gebruik van het voordeel, dat God hun gaf op de vijand.

a. Zij vernietigden hem. Zij waren verbroken, vielen voor de Heere, want wie kan bestaan voor Hen' en voor Zijn leger, hetzij een onzichtbaar heirleger van engelen, die gebruikt werden om hen te verderven, of het leger Israëls, *Gods leger* genoemd, omdat het door Hem erkend werd?

b. Zij roofden de buit van hun leger, zij *droegen zeer veel roof weg* van de verslagenen en van de bagage.

c. *Zij sloegen de steden*, die in verbond waren met de vijand en waarheen zij gevloden waren om er zich te beschutten, en voerden er de buit van weg vers 14, en zij waren niet instaat weerstand te bieden, want de verschrikking des Heeren was over hen, dat is, een verschrikking, waarmee God hen sloeg, en wel in zo'n mate, dat zij geen moed hadden om weerstand te bieden aan de overwinnaars.

d. Zij voerden het vee weg uit des vijands land in groten getale vers 15.

Aldus is het vermogen des zondaars weggelegd voor de rechtvaardige.

HOOFDSTUK 15

1 Toen kwam de Geest Gods op Azaria, den zoon van Oded.
2 En hij ging uit, Asa tegen, en hij zeide tot hem: Hoort mij, Asa, en gans Juda, en Benjamin! De HEERE is met ulieden, terwijl gij met Hem zijt; en zo gij Hem zoekt, Hij zal van u gevonden worden; maar zo gij Hem verlaat, Hij zal u verlaten.
3 Israel nu is vele dagen geweest zonder den waren God, en zonder een lerenden priester, en zonder de wet.
4 Maar als zij zich in hun nood bekeerden tot den HEERE, den God Israels, en Hem zochten, zo werd Hij van hen gevonden.
5 En in die tijden was er geen vrede voor dengene, die uitging, en dengene, die inkwam; maar vele beroerten waren over al de inwoners van die landen;
6 Dat volk tegen volk, en stad tegen stad in stukken gestoten werden; want God had hen met allen angst verschrikt.
7 Daarom weest gij sterk, en laat uw handen niet verslappen; want er is loon naar uw werk.
8 Als nu Asa deze woorden hoorde, en de profetie van den profeet Oded, sterkte hij zich, en hij deed weg de verfoeiselen uit het ganse land van Juda en Benjamin, en uit de steden, die hij van het gebergte van Efraim genomen had, en vernieuwde het altaar des HEEREN, dat voor het voorhuis des HEEREN was.
9 En hij vergaderde het ganse Juda en Benjamin, en de vreemdelingen met hen uit Efraim, en Manasse, en uit Simeon; want uit Israel vielen zij tot hem in menigte, als zij zagen, dat de HEERE, zijn God, met hem was.
10 En zij vergaderden zich te Jeruzalem, in de derde maand, in het vijftiende jaar van het koninkrijk van Asa.
11 En zij offerden den HEERE ten zelfden dage van den roof, dien zij gebracht hadden, zevenhonderd runderen en zeven duizend schapen.
12 En zij traden in een verbond, dat zij den HEERE, den God hunner vaderen, zoeken zouden met hun ganse hart en met hun ganse ziel.
13 En al wie den HEERE, den God Israels, niet zou zoeken, zou gedood worden, van den kleine tot den grote, en van den man tot de vrouw toe.
14 En zij zwoeren den HEERE met luider stem en met gejuich, desgelijks met trompetten en met bazuinen.
15 En gans Juda was verblijd over dezen eed; want zij hadden met hun ganse hart gezworen, en met hun gansen wil Hem gezocht; en Hij werd van hen gevonden, en de HEERE gaf hun rust rondom henen.
16 Aangaande ook Maacha, de moeder van den koning Asa, hij zette haar af, dat zij geen koningin ware, omdat zij een afgrijselijken afgod in een bos gemaakt had; ook roeide Asa haar afgrijselijken afgod uit, en verbrijzelde en verbrandde hem aan de beek Kidron.
17 De hoogten werden wel niet weggenomen uit Israel, het hart van Asa nochtans was volkomen al zijn dagen.
18 En hij bracht in het huis Gods de geheiligde dingen zijns vaders, en zijn geheiligde dingen, zilver en goud, en vaten.
19 En er was geen oorlog tot in het vijf en dertigste jaar van het koninkrijk van Asa.

Asa en zijn leger keren nu in triomf terug van het slagveld, beladen met buit, en versierd met de trofeeën van de overwinning, terwijl de Godvruchtige vorst bedenkt, naar wij kunnen onderstellen, wat hij God vergelden zal voor deze Zijn grote gunst. Hij weet dat de reformatie, die hij in zijn koninkrijk is begonnen, nog niet voltooid is, zijn buitenlandse vijanden waren tenonder gebracht, maar er waren nog gevaarlijker vijanden in zijn eigen land, die nog niet overwonnen waren: afgoden in Juda en Benjamin, zijn zegepraal over de eersten moedigt hem aan tot een krachtige vernieuwing van zijn aanval op de laatsten. Nu hebben wij hier:

I. De boodschap, die God hem zond door een profeet, om hem aan te sporen en te bemoedigen om zijn reformatie voort te zetten, vers 1-7.

II. Hoe door deze boodschap leven gebracht werd in die goede zaak, en hun handelingen ingevolge ervan. De afgoden worden weggedaan, vers 8.

III. De buit aan God gewijd, vers 9-11.

IV. Een verbond aangegaan met God, en een wet gemaakt om afgodendienaars te straffen, vers 12-15.

V. Een hervorming aan het hof, vers 16.

VI. De geheiligde dingen in het huis Gods gebracht, vers 18.

VII. Alles goed en kostelijk, behalve dat de hoogten nog vergund bleven, vers 17.

VIII. En het gevolg van dit alles was grote vrede, vers 19.

2 Kronieken 15:1-7

I. Het was een groot geluk voor Israël, dat er profeten onder hen waren, en toch waren zij, toen zij aldus gezegend waren, op vreemde wijze geneigd tot afgoderij, terwijl zij, toen de geest van de profetie had opgehouden onder de tweede tempel, en de canon des Ouden Testaments voltooid was (die gedurig in hun synagogen gelezen werd) vrij waren van afgoderij, want de Schrift is het meest vaste woord van de profetie, en het krachtigste in uitwerking, en de gemeente kan niet zo gemakkelijk bedrogen worden door een nagemaakte Bijbel als door een nagemaakte profeet.

Hier was een profeet, gezonden tot Asa en zijn leger toen zij zegevierend terugkeerden van de krijg met de Ethiopiërs, niet om hen te complimenteren en geluk te wensen met hun succes, maar om hen aan te sporen tot hun plicht, dat is het gepaste werk van Godsdienstknechten dat zij te doen hebben zelfs bij vorsten en de groten van de aarde. De Geest Gods kwam op de profeet, vers 1, om hem instructies te geven voor wat hij te zeggen had, en om hem de gave te verlenen om het duidelijk en met vrijmoedigheid te zeggen.

1. Hij zei hun duidelijk hoe zij stonden voor God. Laat hen niet denken dat, nu zij deze overwinning hebben behaald, alles nu voor altijd het hun was, neen, hij laat hun weten dat zij zich te verantwoorden zullen hebben voor hun gedrag. Laat hen wèl doen, en het zal wel met hen wezen, maar anders niet.

a. *De HEERE is met ulieden, terwijl gij met Hem zijt*. Dit is een woord van troost, dat zij, die zich dicht aan God houden, altijd Zijn tegenwoordigheid zullen genieten, maar ook een woord van waarschuwing: *Hij is met u terwijl gij met Hem zijt*, maar niet langer. Gij hebt nu een merkbaar teken van Zijn tegenwoordigheid, maar de voortduring daarvan hangt af van uw volharding in de weg des plichts."

b. *Zo gij Hem zoekt, Hij zal van u gevonden worden*. Begeer oprecht Zijn gunst, streef er naar, en gij zult haar verwerven. Bid, en gij zult overmogen. Nooit heeft Hij gezegd, en nooit zal Hij zeggen: "Zoekt Mij tevergeefs." Hebreeen 11:6. Maar:

c. Indien gij Hem verlaat, Hem en Zijn inzettingen, Hij is niet aan u gebonden, maar zal gewis u verlaten, en dan zijt gij verloren, uw tegenwoordige triomf zal u geen veiligheid bieden, wee u als God van u weggaat."

II. Hij stelt hun de gevaarlijke gevolgen voor van God en Zijn inzettingen te verlaten en dat er geen ander middel is om onheilen te voorkomen of rampen weggenomen te zien dan door berouwvol wederkeren tot God. Toen Israël zijn plicht verzaakte, werden zij overstelpt door een vloed van atheïsme, goddeloosheid, ongodsdienstigheid en alle ongeregeldheid vers 3 , werden zij voortdurend gekweld door verwoestende oorlogen, buitenlandse en burgeroorlogen, vers 5, 6.

Maar toen hun benauwdheid hen uitdreef tot God, bevonden zij dat het niet tevergeefs is om Hem te zoeken vers 4. Maar nu is de vraag: op welke tijd ziet dit?

1. Sommigen denken dat dit terugziet naar de tijd van de richteren.

Vele dagen is Israël zonder de waren God geweest, want zij aanbaden valse goden. Het was een tijd van onwetendheid, want hoewel zij priesters hadden, hadden zij geen lerende priesters, hoewel zij oudsten hadden, hadden zij toch geen wet want zij werd niet gehandhaafd, en dus ook niet gehoorzaamd, vers 3.

Het waren treurige tijden, toen zij dikwijls, nu eens door deze dan weer door die vijand verdrukt werden, gekweld en geteisterd door Moabieten, Midianieten, Ammonieten en andere volken, zij waren met *allen ernst verschrikt*, vers 6, maar als zij zich in hun verlegenheid met berouw, gebed en bekering des harten tot God wendden, dan heeft Hij hun verlossers verwekt.

Toen werd die grondstelling dikwijls bewaarheid, dat God met ons is terwijl wij met Hem zijn. Alle dingen van die aard, die tevoren geschreven zijn, zijn tot onze lering geschreven.

2. Anderen denken dat het de toestand beschrijft van de tien stammen, (die nu in eigenlijke zin Israël genoemd worden) in de tijd van Asa. Sedert Jerobeam zijn kalveren had opgericht, heeft hij wel voorgewend God te eren, die hen uit Egypte had uitgevoerd, maar zijn afgoderij heeft hen naar volstrekt ongeloof heengevoerd, zij zijn nu zonder de ware God en geen wonder, nu zij zonder lerende priesters zijn.

Jerobeams priesters waren geen leraren, en zo kwamen zij er toe zonder wet te zijn, het is zo goed als onmogelijk dat iets van de godsdienst in stand kan blijven zonder predikende leraren. In die tijd was er geen vrede, vers 5.

Hun oorlog met Juda gaf hun menigvuldige verschrikkingen, evenals nu onlangs de opstand van Baesa en andere voorvallen, die niet genoemd zijn.

Zij tergden God met allerlei ongerechtigheid, en *Hij verschrikte hen* met *angst*, maar als zij zich tot God wendden, dan liet Hij zich van hen verbidden.

Laat Juda dit opmerken, laat het leed hunner naburen hun tot waarschuwing strekken. Heb geen liefde tot gesneden beelden, gij ziet welk kwaad zij teweegbrengen.

3. Anderen denken dat die gehele passage in de toekomende tijd gelezen kan worden. Later zal Israël zonder de ware God zijn en zonder een lerende priester, en zij zullen door het een oordeel in het andere getroffen worden, totdat zij wederkeren tot God en Hem zoeken, zie Hosea 3:4, 5.

III. Hierop grondde hij zijn vermaning om het werk van de reformatie met kracht voort te zetten, vers 7. Weest gij sterk en laat uw handen niet verslappen, want daar is loon naar uw werk. Gods werk moet vlijtig en blijmoedig gedaan worden, maar zal niet gedaan worden zonder vastberadenheid.

Het moet ons opwekken voor het werk van de Godsdienst, dat wij de zekerheid hebben er in het einde niets bij te verliezen. Het zal niet onbeloond blijven. Hoe kan dit ook, daar toch het werk zijn eigen beloning is?

2 Kronieken 15:8-19

Hier wordt ons gezegd welke goede uitwerking de bovenvermelde prediking op Asa gehad heeft.

I. Hij werd moediger voor God dan hij geweest is. Zijn overwinning kon hem wel nieuwe goede besluiten hebben doen opvatten maar deze boodschap van God deed dit nog veel meer.

Nu greep hij moed, hij zag hoe noodzakelijk het was voort te gaan met de hervorming, en hoe God met hem was in dit werk, en dit maakte hem stoutmoedig, hielp hem heen over de moeilijkheden, die hem tevoren afgeschrikt hadden, en hem van de onderneming verder hadden teruggehouden.

Nu waagde hij het om al de gruwelijke afgoden te vernietigen (en alle afgoderijen zijn gruwelijk, 1 Petrus 4:3) zo ver zijn macht slechts reikte. Weg met die allen!

Hij *vernieuwde ook het altaar des Heeren*, dat zich in slechte toestand schijnt bevonden te hebben, hoewel het niet meer dan vijf en dertig jaren geleden was sedert Salomo, die het had opgericht, zijn hoofd had neergelegd. Zo spoedig begonnen deze ceremoniëele inzettingen oud te worden, als dingen, die in de volheid des tijds verdwijnen moesten, Hebreeen 8:13.

II. Hij strekte zijn invloed nog verder uit dan tevoren, vers 9. Hij riep een plechtige vergadering bijeen, en liet haar inzonderheid bijwonen door de vreemdelingen, die uit de tien stammen tot hen waren overgekomen.

1. Hun komst was een grote aanmoediging voor hem, omdat zij *zagen dat de Heere, zijn God, met hem was*.

Het is goed om met hen te zijn, met wie God is, in betrekking te komen en vriendschap te sluiten met hen, die in de vreze en de gunst Gods leven. Wij zullen met ulieden gaan, want wij hebben gehoord, dat God met ulieden is, Zacheria 8:23

2. Zijn kennisnemen van hen en de uitnodiging, die hij hun gaf om de algemene vergadering bij te wonen, waren een grote bemoediging voor hen. Alle vreemdelingen moeten geholpen worden, maar zij, die zich aan Gods goede voorzienigheid toevertrouwen, zuiver en alleen om een goede consciëntie te bewaren, zijn dubbele eer waardig.

Asaf gaf orders voor hun vergadering, vers 1, maar er wordt gezegd in vers 10, zij *vergaderden zich*, zij maakten het tot hun eigen daad, zo ijverig en gewillig waren zij om de orders des konings op te volgen.

Deze bijeenkomst werd gehouden in de derde maand, waarschijnlijk op het pinksterfeest, dat in die maand gevierd moest worden.

III. Hij en zijn volk offerden offeranden aan God, als hun deel van de buit, die zij hadden verkregen, vers 11.

Hun offeranden hier waren niets in vergelijking met die van Salomo, Hoofdst, 7:5, wat toe te schrijven was aan de afneming, hetzij van hun ijver of van hun rijkdom, of van beide. Deze offers werden gebracht bij wijze van dankzegging voor de gunsten, die zij hadden ontvangen, en van smeking om verdere gunstbewijzen.

Gebed en lofzegging zijn thans onze geestelijke offeranden. En gelijk hij er zorg voor droeg dat het altaar zijn gave zou hebben, zo droeg hij er ook zorg voor, dat de tempel zijn goud zou hebben. Hij *bracht in het huis Gods de geheiligde dingen*, vers 18.

Het is eerlijk om Gode te geven wat Godes is. Wat reeds lang voor Hem bestemd was en sedert lang voor Hem was weggelegd, zoals dit met deze geheiligde dingen het geval schijnt geweest te zijn, moet eindelijk voor Hem te koste gelegd worden.

Zal iemand God beroven of uitstellen om Hem te betalen, die altijd gereed en bereid is ons goed te doen?

IV. Zij *traden in een verbond met God*, berouw ervan hebbende dat zij hun vorige verbintenissen en verplichtingen aan Hem geschonden hadden, en zich vast voornemende om in het vervolg beter te doen. Het is voegzaam en gepast voor berouwhebbenden, voor bekeerlingen, om hun verbond te vernieuwen.

Het voorstel schijnt niet van Asa maar van het volk zelf gekomen te zijn, laat ieder, die een verbond met God aangaat een vrijwilliger zijn. Uw "volk zal zeer gewillig zijn," Psalm 110:3.

Merk op:

1. Wat de inhoud was van dat verbond. Niets anders dan waartoe zij tevoren reeds verplicht waren, en hoewel geen gelofte, of belofte van hen, hun een hogere verplichting kon opleggen dan die, waaronder zij reeds waren door het Goddelijk gebod en voorschrift zal zij er toch toe bijdragen om hun besef van die verplichting sterker en dieper te maken, hen te wapenen tegen verzoeking, en een getuigenis zijn van het billijke en goede van het gebod. En door zich allen te verenigen in dit verbond, hebben zij elkanders handen gesterkt. Tot twee dingen verbonden zij zich.

a. Dat zij zelf naarstiglijk God zouden zoeken, Zijn geboden zouden zoeken, Zijn gunst zouden zoeken. Wat is Godsdienst anders dan een zoeken van God, een vragen naar Hem, een zich wenden tot Hem, en dat wel bij alle gelegenheden? Wij zullen God niet genieten vóór wij in de hemel komen, zolang wij hier zijn moeten wij Hem zoeken. Dat zij Hem zullen zoeken als *de God hunner vaderen*, zoals hun vaderen Hem gezocht hebben, en vertrouwende op de belofte, gedaan aan hun vaderen, en dat zij dit zullen doen met hun gehele hart en hun gehele ziel, want alleen diegenen zoeken God op Hem welbehaaglijke wijze, die innig en hartelijk met Hem zijn, geheel en al voor Hem zijn in hun zoeken van Hem. Wij maken niets van onze Godsdienst, zo wij er geen hartewerk van maken, God wil het gehele hart of niets, en als een juweel van zo onschatbare waarde gevonden moet worden als Gods gunst is, dan is het wel van de moeite waard om het te zoeken met onze gehele ziel.

b. Dat zij, zoveel dit slechts in hun vermogen was, anderen zullen verplichten Hem te zoeken, vers 13. Zij kwamen overeen dat *al wie de Heere, de God Israëls, niet zou zoeken,* dat is: of andere goden zou aanbidden, of weigeren om zich met hen te verenigen in de aanbidding van de waren God, (die dus of een hardnekkige afgodendienaar of een hardnekkige atheïst was) ter dood gebracht zou worden.

Dit was geen nieuwe wet van hun eigen maaksel, maar een order om de desbetreffende wet van God, Deuteronomium 17:2 en vervolgens, ten uitvoer te doen brengen. Indien deze wet behoorlijk was nagekomen, er zouden niet zoveel gruwelijke afgoden in Juda en Benjamin gevonden zijn, vers 8.

Of de mensen thans, onder het Evangelie, naar die methode genoodzaakt mogen worden om de Heere te zoeken, wordt met recht betwijfeld want de wapenen van onze krijg zijn niet vleselijk, maar toch krachtig.

2. Op wat wijze zij dit verbond gemaakt hebben.

a. Met grote blijmoedigheid en alle mogelijke uitdrukkingen van vreugde.

Zij *zwoeren de Heere,* niet heimelijk alsof zij zich schaamden over hetgeen zij deden, of bevreesd waren om zich met al te sterke banden aan Hem te verbinden, maar met luider stem om hun eigen ijver kenbaar te maken en elkaar te bemoedigen en aan te vuren, en allen waren verblijd over deze eed, vers 14,15.

Zij hebben Gode niet met tegenzin gezworen, maar met alle mogelijke genoegen en voldoening, zoals een bruidegom trouw belooft aan zijn bruid in het huwelijksverbond. Ieder eerlijk Israëliet smaakte genoegen in zijn eigen verbintenis aan God, en allen waren zij tevreden over elkanders verbintenis.

De tijd van de vernieuwing van ons verbond met God moet een tijd wezen van blijdschap en verheuging. En een nationale hervorming kan niet anders dan voldoening geven aan allen, die goed, dat is die Godvruchtig zijn. Het is een eer voor ons, en het maakt ons gelukkig om aan God verbonden te zijn.

b. Zij deden het in grote oprechtheid, met ijver en vastberadenheid, zij *hadden met hun gehele hart gezworen* en *met hun gehele wil Hem gezocht*.

De Israëlieten waren nu in een buitengewoon goede gemoedsstemming, o, dat er altijd zo'n hart in hen geweest ware! Dit wordt hier vermeld als een reden waarom zij zich zozeer verblijdden in hetgeen zij deden, het was omdat zij het van harte deden.

Diegenen alleen smaken het genot en de vertroosting van de Godsdienst, die er oprecht in zijn. Wat in geveinsdheid gedaan wordt is slavenwerk. Maar als God het hart heeft, dan hebben wij de blijdschap.

Eindelijk. Er wordt ons gezegd wat de uitwerking was van dit plechtig verbondsluiten met God.

1. God heeft hun wèl gedaan. *Hij werd van hen gevonden,* en Hij *gaf hun rust van rondom,* vers 15 zodat er nog lange tijd daarna geen oorlog was, vers 19, geen open, algemene krijg, hoewel er voortdurend gekrakeel was tussen Juda en Israël aan de grenzen, 1 Koningen 15:16. Nationale Godsvrucht brengt nationale zegeningen teweeg.

2. Zij hebben over het algemeen wèlgedaan tegenover Hem.

Zij hebben de reformatie zo ver doorgevoerd, dat Maächa, de koningin-moeder, afgezet werd wegens afgoderij, en haar afgod vernield werd, vers 16.

Het was een kloeke daad van Asa, dat hij in hen, die hem het naast waren, geen afgoderij oogluikend wilde toelaten, zoals Levi, die tot zijn vader en zijn moeder zei: "ik zie hem niet", Deuteronomium 33:9.

Asa wist dat hij God meer moest eren dan zijn grootmoeder, en durfde geen afgod in een vertrek van het paleis laten blijven, terwijl hij de afgoden in de steden van zijn rijk vernielde.

Wij mogen onderstellen dat deze Maächa in zover overtuigd was van haar zonde, dat zij bereid was in te stemmen met het verbond waarvan in vers 12 en 13 wordt gesproken, zich verbindende om de Heere te zoeken, en daarom werd zij niet ter dood gebracht, zoals degenen, die weigerden het te ondertekenen, van de kleine tot de grote, van de man tol de vrouw toe.

Misschien hebben zij vrouwen bepaald genoemd met het oog op haar, maar omdat zij een afgodendienares was geweest, achtte Asa het voegzaam haar uit haar waardigheid te ontzetten, en waarschijnlijk heeft hij haar verbannen van het hof en haar in afzondering geplaatst, opdat zij geen invloed zou uitoefenen op anderen of hen zou besmetten.

Toch was de reformatie niet volkomen, de hoogten werden niet weggenomen, wèl velen ervan, Hoofdstuk 14:3, 5.

Die in de steden waren, werden weggenomen, maar niet die in de dorpen van het platteland, of wèl, die in de steden van Juda maar niet die in de steden van Israël, die weer onder het huis van David waren gekomen, of wel, die, welke gebruikt werden in de dienst van de valse goden, maar niet die, welke gebruikt werden in de dienst van de God Israëls, deze liet hij oogluikend toe, en toch was zijn hart volkomen, al zijn dagen. Er kunnen tekortkomingen zijn in sommige bijzondere plichten, waar toch over het geheel het hart oprecht is voor God, oprechtheid is nog iets minder dan zondeloze volmaaktheid.

HOOFDSTUK 16

1 In het zes en dertigste jaar van het koninkrijk van Asa, toog Baesa, de koning van Israel, op tegen Juda, en bouwde Rama, opdat hij niemand toeliet uit te gaan en in te komen tot Asa, den koning van Juda.
2 Toen bracht Asa het zilver en het goud voort, uit de schatten van het huis des HEEREN en van het huis des konings, en zond tot Benhadad, den koning van Syrie, die te Damaskus woonde, zeggende:
3 Er is een verbond tussen mij en tussen u, en tussen mijn vader en tussen uw vader; zie, ik zend u zilver en goud, ga heen, maak uw verbond te niet met Baesa, den koning van Israel, dat hij van tegen mij aftrekke.
4 En Benhadad hoorde naar den koning Asa, en zond de oversten der heiren, die hij had, tegen de steden van Israel, en zij sloegen Ijon, en Dan, en Abel-maim, en alle schatsteden van Nafthali.
5 En het geschiedde, als Baesa zulks hoorde, dat hij afliet van Rama te bouwen, en zijn werk staakte.
6 Toen nam de koning Asa gans Juda, en zij droegen weg de stenen van Rama, en het hout daarvan, waarmede Baesa gebouwd had; en hij bouwde daarmede Geba en Mizpa.
7 En in denzelfden tijd kwam de ziener Hanani tot Asa, den koning van Juda, en hij zeide tot hem: Omdat gij gesteund hebt op den koning van Syrie, en niet gesteund hebt op den HEERE, uw God, daarom is het heir des konings van Syrie uit uw hand ontkomen.
8 Waren niet de Moren en de Libyers een groot heir met zeer veel wagenen en ruiteren? Toen gij nochtans op den HEERE steundet, heeft Hij hen in uw hand gegeven.
9 Want den HEERE aangaande, Zijn ogen doorlopen de ganse aarde, om Zich sterk te bewijzen aan degenen, welker hart volkomen is tot Hem; gij hebt hierin zottelijk gedaan; want van nu af zullen oorlogen tegen u zijn.
10 Doch Asa werd toornig tegen den ziener, en leidde hem in het gevangenhuis; want hij was hierover tegen hem ontsteld; daartoe onderdrukte Asa enigen uit het volk ter zelfder tijd.
11 En ziet, de geschiedenissen van Asa, de eerste met de laatste, ziet, zij zijn beschreven in het boek der koningen van Juda en Israel.
12 Asa nu werd, in het negen en dertigste jaar van zijn koninkrijk, krank aan zijn voeten; tot op het hoogste toe was zijn krankheid; daartoe ook zocht hij den HEERE niet in zijn krankheid, maar de medicijnmeesters.
13 Alzo ontsliep Asa met zijn vaderen; en hij stierf in het een en veertigste jaar zijner regering.
14 En zij begroeven hem in zijn graf, dat hij voor zich gegraven had in de stad Davids, en leiden hem op het bed, hetwelk hij gevuld had met specerijen, en dat van verscheidene soorten, naar apothekerskunst toebereid; en zij brandden over hem een gans grote branding.

Dit hoofdstuk eindigt de geschiedenis van de regering van Asa, maar geeft ons niet zo'n lieflijk denkbeeld van zijn einde als van zijn begin.

I. Hier is een dwaas verdrag met Benhadad, koning van Syrië, vers 1-6.

II. De bestraffing, die God hem dieswege gezonden heeft door een profeet, vers 7-9,

III. Asa's misnoegen tegen de profeet om zijn getrouwheid, vers 10.

IV. De ziekte, dood en begrafenis van Asa, vers 11-14.

2 Kronieken 16:1-6

Hoe de datum van deze gebeurtenis overeen is te brengen met de geschiedenis van de koningen, zou ik bij geen mogelijkheid weten te zeggen: Baesa stierf in het zes en twintigste jaar van Asa, 1 Koningen 16:8.

Hoe kon dit dan gedaan worden in zijn zes en dertigste jaar, toen het geslacht van Baesa reeds geheel uitgeroeid was en Omri op de troon van Israël was? Over het algemeen zegt men dat dit bedoeld was van het zes en dertigste jaar van het koninkrijk van Asa, namelijk dat van Juda, beginnende van het eerste jaar van Rehabeam en dan komt het overeen met het zestiende jaar van Asa's regering.

Maar dan moet vers 19 van hoofdst. 15 aldus verstaan worden, en hoe kon er dan van gesproken worden als van iets groots, dat er tot in het vijftiende jaar van Asa geen krijg meer was, als toch de onmiddellijk voorafgaande plaats tot zijn vijftiende jaar behoort, Hoofdstuk 15:10, en hij na zijn hier vermelden misstap oorlogen had, vers 9 ?

Josefus plaatst de gebeurtenis in zijn zes en twintigste jaar, en dan moeten wij hier aan een vergissing denken van de overschrijver, evenals in Hoofdstuk 15:19. Indien wij die toelaten, dan is de berekening gemakkelijk.

Wij hebben dit verhaal tevoren gehad in 1 Koningen 15:17 en verv..

Asa heeft in die geschiedenis in verscheidene opzichten verkeerd gehandeld.

1. Het was niet recht van hem, om een verbond te maken met Benhadad, een heidensen koning, en er zich zo op te laten voorstaan, vers 3.

Had hij meer gesteund op zijn en zijns vaders verbond met God, hij zou op zijn en zijns vaders verbond met de koninklijke familie van Syrië niet zo geroemd hebben.

2. Indien hij behoorlijk acht had geslagen op Israëls eer in het algemeen, hij zou wel een ander middel hebben gevonden om Baesa van zijn bouwen van Rama af te leiden, dan door een vreemde macht te hulp te roepen en de gemenen vijand in het land te halen, hetgeen in verloop van tijd ook voor Juda een plaag kon worden.

3. Het was ongetwijfeld een zonde in Benhadad om zijn verbond met Baesa te verbreken zonder dat deze er hem aanleiding of reden voor gegeven had, alleen maar door de invloed van omkoping, en indien dit zo was, dan was het voorzeker een zonde in Asa om hem er toe te bewegen, inzonderheid om er hem toe om te kopen. De openbare trouw van koningen en koninkrijken moet niet zo licht geacht worden.

4. Het zilver en goud voor dat doel uit het huis des Heeren te nemen was een grote verzwaring van die zonde, vers 2. Moet de tempel geplunderd worden om zijn vleselijke staatkunde te dienen? Hij zou beter gedaan hebben gaven en offeranden met gebed en smeking in het huis des Heeren te

brengen, ten einde God aan zijn zijde te krijgen, Hem tot zijn vriend te maken, dan had hij die kosten niet behoeven te doen om Benhadad tot zijn vriend te maken.

5. Wat zou het voor Asa geweest zijn, als hij ter verantwoording was geroepen voor al het kwaad, dat Benhadads leger onrechtvaardiglijk de steden van Israël heeft aangedaan, voor al het bloed, dat zij vergoten hebben en al de buit, die zij hebben geroofd, vers 4 ? Misschien heeft Asa niet bedoeld, dat zij zo ver zouden gaan met de zaak. Maar zij, die anderen tot zonde brengen, weten niet wat zij doen noch waar het zal eindigen. Het begin van de zonde is gelijk een, die het water opening geeft.

Hoe dit zij: het plan gelukte. Benhadad heeft Baesa een geduchte afleiding gegeven van zijn bouwen van Rama en noodzaakte hem dit te staken, om zich noordwaarts te begeven ter verdediging van zijn eigen land, hetgeen aan Asa de gelegenheid gaf, niet alleen om die sterkten af te breken, maar om de materialen weg te nemen, en ze tot zijn eigen gebruik aan te wenden.

2 Kronieken 16:7-14

I. Hier wordt een rondborstige en getrouwe bestraffing gegeven aan Asa door een profeet des Heeren wegens deze verbintenis tegen Baesa. De bestraffer was Hanani de ziener, de vader van Jehu een anderen profeet van wie wij lazen in 1 Koningen 16:1, en wederom zullen lezen in 2 Kronieken 19:2.

Wij hebben gezien dat er in Asa's verbond met Benhadad verscheidene dingen verkeerd waren. Maar wat de profeet hem als de grootste fout in deze zaak ten laste legt is zijn steunen op de koning van Syrië inplaats van te steunen op de Heere, zijn God, vers 7.

Hij dacht dat, al was God ook aan zijn zijde, hem dit niet helpen zou, tenzij hij ook Benhadad aan zijn zijde had, dat God hem niet kon of niet wilde helpen, en dat hij dus al is het ook door een verkeerd middel, zichzelf moest zien te helpen. God is zeer misnoegd als Hij gewantrouwd wordt, en men meer steunt op een vlesen arm dan op Zijn macht en goedheid. Door ons vertrouwen te stellen in God, geven wij Hem eer, en daarom acht Hij zich beledigd als wij die eer aan een ander geven.

Onomwonden zegt Hanani de koning dat hij hierin zottelijk gedaan heeft vers 9. Het is dwaas om op een gebroken rietstaf te steunen als wij de Rots van de eeuwen hebben om op te vertrouwen. Om hem van die dwaasheid te overtuigen, toont hij hem:

1. Dat hij tegen zijn eigen ervaring heeft gehandeld, vers 8.

Van alle mensen had hij wel de minste reden om God te mistrouwen daar hij Hem een machtigen helper had bevonden, door wie hij getriomfeerd heeft over een dreigenden vijand, evenals zijn veder vóór hem omdat hij *op de Heere, zijn God, had gesteund*, Hoofdstuk 13:18, 14:11.

"Hoe!" zegt de profeet. "waren niet de Moren en de Libiërs een groot heir, sterk genoeg om een koninkrijk te verslinden? En toch, omdat gij op de Heere steunde, heeft Hij hen in uw hand gegeven, was Hij dan niet machtig om u tegen Baesa te helpen?"

De vele ervaringen, die wij hebben van Gods goedheid over ons, verzwaren ons wantrouwen van Hem. Heeft Hij ons niet in zes benauwdheden geholpen?

Hebben wij dan enigerlei reden om te denken dat Hij ons in de zevende niet zal helpen? Maar zie hoe bedrieglijk ons hart is. Wij vertrouwen op God als wij niets anders hebben om op te vertrouwen, als de nood ons tot Hem uitdrijft, maar als wij andere dingen hebben om op te steunen, dan zijn wij geneigd om er al te veel op te steunen, en op ons eigen verstand te steunen, zolang dat ons nog iets aan te bieden heeft, maar een gelovig vertrouwen zal op de Heere gevestigd blijven, als de glimlachjes van de wereld ons het meest verlokken om tot haar de toevlucht te nemen.

2. Dat hij gehandeld heeft tegen zijn kennis van God en Zijn voorzienigheid, vers 9.

Het kon Asa niet onbekend zijn dat de ogen des Heeren de gehele aarde doorlopen om zich sterk te bewijzen aan degenen, werker hart volkomen is tot Hem, dat is:

a. Dat God de wereld regeert in oneindige wijsheid, en dat de schepselen met al hun handelingen voortdurend onder Zijn oog zijn. Het oog van de voorzienigheid Gods is scherpziend, het doorloopt de gehele aarde, geen hoek ervan, zelfs niet het donkerste en het afgelegenste, is er aan onttrokken, en Zijn oog bestuurt Zijn hand en de arm van Zijn macht, want Hij bewijst zich sterk.

Doorwandelt Satan de aarde? Gods voorzienigheid doorloopt haar, is nooit uit de weg, is nooit zoek, nooit in verlegenheid.

b. Dat God de wereld regeert tot welzijn van Zijn volk, Hij doet alles ingevolge de raad van Zijn liefde betreffende hun zaligheid, alles "om Jakobs Zijns knechts, en Israëls Zijns uitverkorenen wil", Jesaja 45:4.

Christus is gegeven tot een hoofd boven alle dingen van Zijn kerk, Efeziers 1:22.

c. Dat zij wier hart oprecht voor Hem is, zeker kunnen wezen van Zijn bescherming, en alle reden hebben om er op te bebouwen. Hij is machtig hen te beschermen op de weg van hun plicht want wijsheid en kracht zijn Zijne, en Hij heeft hun bescherming op het oog, een practisch ongeloof hieraan is op de bodem van al ons afwijken van God, en al ons bedriegen van Hem. Asa kon niet op God vertrouwen, en daarom heeft hij Benhadad het hof gemaakt.

3. Dat hij gehandeld heeft tegen zijn eigen belang.

a. Hij heeft de gelegenheid verloren om de toenemende grootheid van de koning van Syrië te fnuiken, vers 7.

Zijn heir is uit uw hand ontkomen, dat anders zich met dat van Baesa verenigd zou hebben, en er mee gevallen zou zijn.

b. Hij heeft Gods misnoegen verwekt, en van nu voortaan heeft hij geen vrede te verwachten, maar voortdurende verschrikking van de krijg, vers 9.

Zij, die er niet toe kunnen besluiten om op God te vertrouwen, verbeuren Zijn bescherming.

II. Asa's misnoegen over deze bestraffing. Hoewel zij van God kwam door iemand, die bekend was als Zijn bode, hoewel de bestraffing rechtvaardig en de redenering juist was, en geheel tot zijn welzijn bedoeld, werd hij toch *toornig tegen de ziener*, omdat hij hem zijn dwaasheid onder het oog bracht, ja hij was *tegen hem ontsteld*, vers 10.

Is dit Asa? Is hij dit, wiens hart volkomen is voor de Heere zijn God al zijn dagen? Welaan, hij die meent te staan, zie toe dat hij niet valle. Een wijs man, en toch ontsteld in woede ontstoken!

Een Israëliet, en toch in woede tegen een profeet! Een goed man, en toch ongeduldig onder bestraffing, het niet kunnende verdragen, dat hem zijn fouten onder het oog worden gebracht! Heere, wat is de mens, als Gij hem aan zichzelf overlaat?

Zij, die hun eigen gedrag of beleid vergoden, kunnen geen tegenspraak velen, en zij, die zich toegeven in een gemelijk hartstochtelijk humeur, kunnen er door vervoerd worden tot goddeloosheid zowel als tot onbetamelijkheid, en er nog toe komen om God zelf te weerstaan en te beledigen. Zie wat gal en alsem deze wortel van de bitterheid heeft voortgebracht.

1. In zijn woede zette hij de profeet in het gevangenhuis, als een kwaaddoener, in de boeien, zoals sommigen het lezen. Gods profeten ontmoeten velen, die geen bestraffing kunnen verdragen, maar haar zeer kwalijk nemen, en toch moeten zij hun plicht doen.

2. Zover gegaan zijnde, *onderdrukte hij ook enigen uit het volk*, waarschijnlijk dezulken, die de profeet steunden in zijn lijden, of als zijn bijzondere vrienden bekend stonden. Hij, die zijn macht misbruikte om Gods profeet te vervolgen, werd aan zichzelf overgelaten om haar nog verder te misbruiken tot onderdrukking van zijn eigen onderdanen, waardoor hij zichzelf verzwakte en zijn invloed verloor. De meeste vervolgers zijn tirannen geweest.

III. Zijn ziekte. Twee jaren voor zijn dood werd hij ziek aan zijn voeten vers 12, in hoge mate door jicht gekweld. Hij had de profeet in boeien geslagen, en nu sloeg God hem in boeien, en zo beantwoordde zijn straf aan zijn zonde. Tot op het hoogste toe was zijn ziekte, zij kwam naar de hoogte, lezen sommigen, zij ging naar zijn hoofd, volgens anderen, en toen was zij dodelijk.

Dit was zijn beproeving, maar zijn zonde was, dat hij inplaats van in zijn ziekte de Heere te zoeken om van Hem verlichting te verkrijgen, de medicijnmeesters zocht. Zijn gebruik maken van medicijnmeesters was zijn plicht, maar op hen te vertrouwen, en datgene van hen te verwachten wat alleen van God te verkrijgen is, was zijn zonde en dwaasheid.

De hulp van schepselen moet altijd gebruikt worden met het oog op de Schepper en in afhankelijkheid van Hem, die elk schepsel voor ons maakt wat het is, en zonder wie de bekwaamsten en getrouwsten nietige medicijnmeesters zijn.

Sommigen denken dat deze medicijnmeesters vervreemd waren van het burgerschap Israëls, een soort van bezweerders, tot wie hij zich wendde, alsof er geen God was in Israël.

IV. Zijn dood en begrafenis. Er was iets buitengewoon plechtige in zijn begrafenis, vers 14.

Zij hebben een grote branding voor hem gemaakt. Ik ben er afkerig van te denken (zoals sommigen) dat hijzelf deze pracht bij zijn begrafenis verordineerd heeft, en dat het een blijk was van zijn ijdelheid, dat hij begraven wilde worden als de heidenen en niet naar de wijze van de Joden.

Er wordt wel gezegd dat hij zich zijn graf gegraven heeft, als iemand, aan wie er veel aan gelegen was dat het een statig aanzien zou hebben, maar ik neig ertoe om te geloven, dat het veeleer een uitdrukking was van de grote eerbied, die zijn volk voor hem behouden heeft in weerwil van de zwakheden en gebreken van zijn latere dagen. Men kwam overeen om hem te eren in zijn dood.

De hoge Godsvrucht en verdiensten van vrome mensen moeten herdacht worden tot hun lof, al hebben zij ook hun fouten en gebreken gehad. Laat hun fouten begraven worden in hun graf, terwijl hun diensten herdacht worden boven hun graf. Hij, die gezegd heeft: Daar is geen mens rechtvaardig

op aarde, die goed doet en niet zondigt, heeft ook gezegd: De gedachtenis des rechtvaardigen zal tot zegening zijn, en moge zij zo wezen.

HOOFDSTUK 17

1 En zijn zoon Josafat werd koning in zijn plaats, en hij sterkte zich tegen Israel.
2 En hij leide krijgsvolk in alle vaste steden van Juda, en leide bezettingen in het land van Juda, en in de steden van Efraim, die zijn vader Asa ingenomen had.
3 En de HEERE was met Josafat; want hij wandelde in de vorige wegen zijns vaders Davids, en zocht de Baals niet.
4 Maar hij zocht den God zijns vaders, en wandelde in Zijn geboden, en niet naar het doen van Israel.
5 En de HEERE bevestigde het koninkrijk in zijn hand, en gans Juda gaf Josafat geschenken; en hij had rijkdom en eer in menigte.
6 En zijn hart verhief zich in de wegen des HEEREN; en hij nam verder de hoogten en de bossen uit Juda weg.
7 In het derde jaar nu zijner regering zond hij tot zijn vorsten, tot Ben-chail, en tot Obadja, en tot Zecharja, en tot Nathaneel, en tot Michaja, opdat men zou leren in de steden van Juda.
8 En met hen de Levieten, Semaja en Nethanja, en Zebadja, en Asael, en Semiramoth, en Jonathan, en Adonia, en Tobia, en Tob-adonia, de Levieten, en met hen de priesters Elisama en Joram.
9 En zij leerden in Juda, en het wetboek des HEEREN was bij hen; en zij gingen rondom in alle steden van Juda, en leerden onder het volk.
10 En een verschrikking des HEEREN werd over alle koninkrijken der landen, die rondom Juda waren, dat zij niet krijgden tegen Josafat.
11 En van de Filistijnen brachten zij Josafat geschenken met het opgelegde geld; ook brachten hem de Arabieren klein vee, zeven duizend en zevenhonderd rammen, en zeven duizend en zevenhonderd bokken.
12 Alzo nam Josafat toe, en werd ten hoogste groot; daartoe bouwde hij in Juda burchten en schatsteden.
13 En hij had veel werks in de steden van Juda, en krijgslieden, kloeke helden in Jeruzalem.
14 Dit nu is hun telling, naar de huizen hunner vaderen. In Juda waren oversten der duizenden: Adna de overste, en met hem waren driehonderd duizend kloeke helden.
15 Naast hem nu was de overste Johanan; en met hem waren tweehonderd en tachtig duizend;
16 Naast hem was Amasia, de zoon van Zichri, die zich vrijwillig den HEERE overgegeven had; en met hem waren tweehonderd duizend kloeke helden.
17 En uit Benjamin was Eljada, een kloek held; en met hem tweehonderd duizend, die met boog en schild gewapend waren.
18 En naast hem was Jozabad; en met hem waren honderd en tachtig duizend, ten krijge toegerust.
19 Dezen waren in den dienst des konings; behalve degenen, die de koning in de vaste steden door gans Juda gezet had.

Hier beginnen het leven en de regering van Josafat, die een van de eerste drie was van de koninklijke helden, een van de besten, die de scepter over Juda gevoerd hebben, sedert David zijn hoofd had neergelegd. Hij was de goede zoon van een goede vader, zodat toen genade in het bloed was, zelfs in koninklijk bloed.

Gelukkig de zoon, die zo'n vader had, om een goed fondament te leggen in teem en voor hem! Gelukkig de vader, die zo'n zoon had, die op het door hem gelegde fondament zo goed heeft voortgebouwd! gelukkig het koninkrijk, dat gezegend was met twee zulke koningen, met twee zulke regeringen na elkaar! In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Zijn opvolging en bevestiging op de troon, vers 1, 2, 5.

II. Zijn persoonlijke Godsvrucht, vers 3, 4, 6.

III. Zijn maatregelen ter bevordering van de Godsdienst in zijn rijk, vers 7-9.

IV. Zijn machtigen invloed op zijn naburen, vers 10, 11.

V. De grote sterkte van zijn rijk, zowel in garnizoenen als in een staande krijgsmacht, vers 12-19.

Zo was zijn voorspoed het loon van zijn Godsvrucht, en zijn Godsvrucht het schoonste sieraad van zijn voorspoed.

2 Kronieken 17:1-9

Hier zien wij betreffende Josafat:

I. Welk een wijs man hij was. Zodra hij aan de regering kwam, *sterkte hij zich tegen Israël*, vers 1.

De troon van Israël werd nu sedert drie jaren ingenomen door Achab, een werkzaam, krijgshaftig vorst, wiens krachtig begin samenviel met het verval van Asa's einde en zo is het waarschijnlijk dat het rijk van Israël in de laatste tijd veld gewonnen had op het rijk van Juda, en begon daar geducht voor te worden, zodat het eerste wat Josafat te doen had, was zich van zijn kant te versterken en de toenemende grootheid van de koning van Israël te fnuiken, wat hij deed zonder bloedvergieten, maar toch met zo goed gevolg, dat Achab spoedig zich met hem zocht te verbinden, zover was het van hem om hem onrust te bezorgen. Maar hij bleek gevaarlijker als vriend dan hij als vijand geweest zou zijn.

Josafat sterkte zich, niet om aanvallenderwijs tegen Israël te werk te gaan, maar slechts om zich in het zijne te handhaven, wat hij deed door zijn grenssteden te versterker en talrijker bezettingen te leggen in de steden van Efraïm die hij in bezit had, dan er vroeger in geweest waren, vers 2.

Hij heeft zich niet gesterkt, zoals zijn vader, door een verbond met de koning van Syrië, maar door goede en eerlijke maatregelen, op welke hij de zegen van God kon verwachten, en in welke hij op God vertrouwde.

II. Welk een goed en Godvruchtig man hij was. Er wordt hem hier een voortreffelijk en zeer opmerkelijk karakter toegeschreven.

1. *Hij wandelde in de vorige wegen zijns vaders Davids*. Voor het karakter en de hoedanigheid van de koningen worden Davids wegen dikwijls ten maatstaf gesteld, zoals 1 Koningen 15:3, 11, 2 Koningen 14:3, 16:2, 18:3 .

Maar nergens is de onderscheiding zo sterk getekend als hier, tussen zijn vorige en zijn laatste wegen, want de laatste waren niet zo goed als de vorige, de eerste. Zijn wegen, voordat hij zo schandelijk gevallen is in de zaak van Uria, (waarvan lang daarna gesproken wordt als van een balk in zijn wapenschild, 1 Koningen 15:5) waren goede wegen, en hoewel hij zich gelukkig hersteld heeft van die val, heeft hij toch in geheel zijn verder leven misschien nooit de geestelijke kracht en vertroosting herkregen, die hij er door verloren had.

Josafat volgde David na in zoverre hij God navolgde, maar niet verder. Paulus beperkt aldus ons navolgen van hem, 1 Corinthiers 11:1 "Weest mijn navolgers gelijk ook ik van Christus", en niet anders. Vele Godvruchtigen hebben hun eerste wegen gehad, die hun beste waren, hun eerste liefde, die hun sterkste liefde was. Gelijk wij in elk voorbeeld, dat wij ons ter navolging stellen, alleen datgene moeten uitkiezen wat goed is, zo moeten wij daarvan voornamelijk nemen wat het beste is. De woorden hier laten een andere lezing toe. Zij staan aldus in de grondtekst: Hij *wandelde in de wegen van David zijn vader* "harishoniem" -*de eerste wegen*, of deze *oude wegen*, hij stelde zich

de eerste, de oorspronkelijke tijden van de koninklijke familie ten voorbeeld, die zuiverste tijden, voordat het bederf van de laatste regeringen was binnengeslopen. Zie Jeremia 6:16.

De LXX laten David uit, en zo heeft het betrekking op Asa: hij wandelde in de eerste of vorige wegen zijns vaders, en heeft hem niet nagevolgd in wat hij verkeerds deed in het laatste gedeelte van zijn leven.

Het is goed om in ons navolgen ook van de beste mensen voorzichtig te zijn, opdat wij ons niet met hen ter zijde afwenden.

2. Dat hij de Baäls niet zocht, maar de God zijns vaders zocht, vers 3, 4. De naburige volken hadden hun Baäls, het een had dezen, een ander had een anderen, maar hij verafschuwde hen allen, had niets met hen van doen, hij aanbad de Heere, de God zijns vaders, Hem alleen, bad tot Hem alleen, en vroeg alleen naar Hem, dit ligt opgesloten in Hem te zoeken.

3. Dat hij wandelde in Gods geboden, niet alleen de waren God aanbad, maar Hem aanbad volgens Zijn inzettingen, en niet naar het doen van Israël, vers 4.

Hoewel de koning van Israël zijn buurman en bondgenoot was, heeft hij toch zijn weg niet geleerd.

Welke omgang hij ook met hem had voor burgerlijke zaken, hij wilde geen gemeenschap met hem hebben noch met hem instemmen in zijn godsdienst. Te die opzichte hield hij zich aan de regel:

4. Dat zijn hart zich verhief in de wegen des Heeren, vers 6 of, hij hief zijn hart op.

Hij bracht zijn hart in zijn werk, en hief er zijn hart in op, dat is: hij had er in oprechtheid daarin God voor ogen. Tot U, o Heere, hef ik mijn ziel op.

Zijn hart was verruimd in wat goed was, Nooit dacht hij genoeg te kunnen doen voor God.

Hij was opgewekt en liefdevol in zijn Godsdienst, vol van geest, dienende de Heere, blijmoedig en vriendelijker in, hij werkte voort met wakkere vrolijkheid, evenals Jakob, die na zijn visioen van God te Beth-el zijn voeten ophief, Genesis 29:1.

Hij was kloek en vastberaden in de wegen Gods, en ging moedig voorwaarts, zijn hart verhief zich boven de moeilijkheden, die op de weg van zijn plicht waren, hij is gemakkelijk heengekomen over die allen en was door geen wind of wolken weggeschrikt van zaaien en maaien, Prediker 11:4. Laat ons in dienzelfde geest wandelen.

III. Welk een nuttig man hij was, hij was niet alleen een goed man, maar een goed koning, hij was niet slechts zelf goed, maar deed goed in zijn tijd en geslacht, zeer veel goed.

1. Hij nam de *leugenleraars* weg, zoals in Habakuk 2:18 beelden genoemd worden, *de hoogten en de bossen*, vers 6.

Bedoeld worden de zodanigen, waarin afgoden aangebeden werden, want die, welke aan de ware God gewild waren, werden niet weggenomen, Hoofdstuk 20:33.

Het was alleen afgoderij, die hij vernietigde, niets verdierf het volk meer dan deze afgodische bossen of beelden, die hij wegnam.

2. Hij zond leraren van de waarheid uit. Toen hij een onderzoek instelde naar de Godsdienstige toestand van zijn rijk, vond hij het volk over het algemeen zeer onwetend, zij wisten niet dat zij kwaad deden, zelfs onder de laatste goede regering was er weinig zorg gedragen om hen te onderrichten nopens hun plicht, en daarom besluit Josafat om zijn werk van de rechte zijde aan te vatten, hij handelt met hen als met redelijke wezens, wil hen niet blindelings leiden, neen, zelfs niet naar een reformatie, maar streeft er naar om hen wèl onderwezen te zien, wetende, dat dit het middel was om hen goed genezen te zien. Voor dit goede werk gebruikte hij:

A. Tot zijn vorsten, die in zijn nabijheid waren, stuurde hij Levieten uit om te leren *in de steden van Juda*, vers 7.

Hij gebood hun om het volk in de bedeling des rechts niet slechts te bestraffen als zij kwaad deden, maar hen te leren beter te doen, hun een reden te geven voor hetgeen zij deden, opdat het volk het verschil zou leren inzien tussen goed en kwaad.

De vorsten en de rechters op hun rechterstoel hebben een goede, ruime gelegenheid om het volk hun plicht te leren jegens God en de mensen, en dat is volstrekt niet buiten hun gebied of bevoegdheid, want de wetten Gods moeten beschouwd worden als wetten van het land.

B. De Levieten en priesters gingen naar de vorsten, zij leerden in Juda, en *het wetboek des Heeren* was bij hen, vers 8, 9.

Zij waren leraren door hun ambt, Deuteronomium 33:10, het behoorde tot het werk waarvoor zij hun levensonderhoud ontvingen, de priesters en Levieten hadden weinig anders te doen.

Maar het schijnt dat zij dit werk veronachtzaamd hebben, zij wendden misschien voor dat zij het volk niet konden bewegen om naar hen te horen. "Welnu", zegt Josafat", gij zult met de vorsten gaan, en zij zullen met hun gezag het volk verplichten om te komen en te horen, en dan zal het uw schuld zijn, zo zij niet wel onderwezen zijn."

Hoe ontzaglijk veel goed kan gedaan worden als Mozes en Aaron hand aan hand gaan om het te doen, als vorsten met hun macht, en priesters en Levieten met hun kennis van de Schrift overeenkomen, om het volk de goede kennis des Heeren en hun plicht te leren!

Deze omgaande rechters en omgaande predikers waren tezamen het middel om door alle steden van Juda een gezegend licht te verspreiden. Maar er wordt gezegd: *het wetboek des Heeren was bij hen*.

a. Ter hunner eigene leiding, opdat zij daaraan het onderricht zouden ontlenen, dat zij aan het volk gaven, en geen leringen zouden leren, die geboden van mensen zijn.

b. Ter overtuiging van het volk, opdat zij zouden zien dat zij een Goddelijke volmacht hadden voor hetgeen zij zeiden, en hun alleen datgene overleverden, wat zij zelf van de Heere ontvangen hadden. Als de bedienaren van de Godsdienst uitgaan om het volk te leren, dan behoren zijn hun Bijbel bij zich te hebben.

IV. Hoe gelukkig hij was in de gunst van zijn God, die hem merkbaar zegende. *De Heere was met hem. Het woord des Heeren was zijn helper*, aldus de Chaldeeuwse paraphrast.

De Heere bevestigde het koninkrijk in zijn hand, vers 5. Zij, met wie God is, staan vast.

Indien de lieflijkheid des Heeren, onzes Gods, over ons is, dan zal dit *het werk van onze handen bevestigen*, en ons bevestigen in onze oprechtheid.

V. Hoe gelukkig hij was *in de liefde van zijn volk*, vers 5.

Gans Juda gaf hem geschenken uit dankbaarheid voor zijn vriendelijkheid om predikers onder hen te zenden.

Hoe meer ware Godsdienst er is onder een volk, des te meer nauwgezette trouw onder hen gevonden zal worden.

Een regering, die aan het doel van een regering beantwoordt, zal gesteund worden. Het gevolg van de gunst, die hij beide van God en van zijn land genoot was, dat hij rijkdom en eer had in menigte.

Het is ontwijfelbaar waar, hoewel weinigen het willen geloven, dat Godsdienst en vroomheid de beste vrienden zijn van uitwendige welvaart.

En merk op: onmiddellijk volgt hierop: zijn hart verhief zich in de wegen des Heeren. Rijkdom en eer in menigte zijn voor velen een hindernis in de wegen des Heeren, een aanleiding tot hoogmoed en valse gerustheid en zinnelijkheid, maar op Josafat hadden zij een geheel tegenovergestelde uitwerking, zijn overvloed was olie voor de raderen van zijn gehoorzaamheid, en hoe meer hij had van de rijkdom van deze wereld, hoe meer zijn hart opgeheven was in de wegen des Heeren.

2 Kronieken 17:10-19

Wij hebben hier een verder bericht van Josafats groten voorspoed en de bloeienden staat van zijn rijk.

1. Hij had een goeden invloed op de naburige vorsten en volken. Hoewel hij misschien niet zo groot een krijgsman was als David (waardoor hij hun schrik zou geweest zijn) noch zo groot een geleerde als Salomo (waardoor hij hun ten orakel had kunnen zijn) is *toch een verschrikking des Heeren over hen gekomen*, dat is: God heeft zo'n invloed geoefend op hun geest en hun hart geneigd, dat zij allen eerbied voor hem hadden, vers 10. En:

a. Niemand hunner *krijgde tegen Josafat.* God heeft het in Zijn voorzienigheid zo beschikt dat, terwijl de vorsten en de priesters het volk onderrichtten en hervormden, geen van zijn naburen hem overlast aandeed, om hem van dat goede werk af te leiden. Zo was ook toen Jakob en zijn zonen naar Beth-el gingen om te aanbidden, Gods verschrikking over de steden, die rondom hen waren, *zodat zij de zonen Jakobs niet achterna joegen,* Genesis 35:5. Zie ook Exodus 34:24.

b. Velen hunner brachten hem geschenken, vers 11, om zich van zijn vriendschap te verzekeren. Misschien was het een schatting, hun opgelegd door Asa, die zich meester had gemaakt van de steden van de Filistijnen en de tenten van de Arabieren, Hoofdstuk 14:14, 15.

Met de zeven duizend zeven honderd rammen en hetzelfde aantal bokken, die de Arabieren brachten, was waarschijnlijk een evenredig getal van ooien en lammeren, van geiten en jonge geiten.

2. Hij heeft zeer aanzienlijke voorraden opgelegd in de steden van Juda, hij brak zijn schuren af en bouwde grotere, vers 12, *burchten en schatsteden* voor wapenen en levensmiddelen. Hij was een man van zaken, en in al zijn ondernemingen streefde hij naar het algemene welzijn, hetzij om de vrede te bewaren of zich ten oorlog toe te rusten.

3. Hij had de krijgsmacht in goede orde, nooit was zij, sedert David haar gevormd heeft in een betere. Vijf bevelhebbers worden hier genoemd met het aantal manschappen onder hun bevelen, mannen, geschikt voor de krijg in hun onderscheiden districten, drie in Juda en twee in Benjamin. Van een van deze grote krijgsoversten wordt gezegd, namelijk van *Amasia,* dat hij *zich vrijwillig de Heere overgegeven had,* vers 18, niet alleen aan de koning om hem te dienen op deze post, maar aan de Heere om er Hem te verheerlijken.

Hij was onder hen de uitnemendste ten opzichte van de Godsdienst, hij nam de betrekking aan, niet voor de eer of de macht of het voordeel ervan, maar om des gewetens wil voor God, ten einde zijn land te dienen. Het was toen de gewoonte onder grote generaals, dat zij de Heere van hun buit offerden, 1 Koningen 26:26 maar deze vrome man offerde eerst zichzelf aan de Heere, en daarna zijn geheiligde dingen.

Het aantal krijgslieden onder deze vijf generaals bedroeg een millioen honderd zestig duizend man. Een zeer groot getal voor zo klein een grondgebied als Juda's en Benjamins erfdeel besloeg, om toe te rusten en te onderhouden. Abia kon slechte vier honderd duizend man te velde brengen, Hoofdstuk 13:3, Asa nog geen zes honderd duizend, Hoofdstuk 14:8, maar Josafat heeft bijna een

millioen twee honderd duizend man onder zijn bevelen. Maar men moet daarbij in aanmerking nemen:

a. Dat God beloofd had het zaad van Abraham als het zand van de zee te doen zijn in menigte.

b. Dat er nu een langdurige vrede was geweest.

c. Dat wij kunnen onderstellen dat de stad Jeruzalem zeer vergroot was.

d. Dat velen uit het rijk van Israël tot hen waren overgekomen, Hoofdstuk 15:9, waardoor het aantal des volks was toegenomen.

e. Dat Josafat zeer bijzonder onder de zegen van God was, waardoor zijn zaken zeer voorspoedig waren. Wij kunnen onderstellen dat die legers over het gehele land verspreid waren, dat ieder man meestal op zijn eigen bezitting verbleef, maar dat zij dikwijls opkwamen om gemonsterd en geoefend te worden en gereed waren om te verschijnen als het nodig was hen op te roepen. De bevelhebbers waren in de dienst des konings als beambten van zijn hof, raadsheren en staatsministers.

Maar eindelijk. Het was niet door dit geduchte leger, dat een verschrikking kwam over de naburige volken, waardoor zij er van teruggehouden werden om iets tegen Israël te ondernemen of dat hen verplichtte om schatting te betalen, maar de verschrikking Gods viel op hen, toen Josafat zijn rijk hervormde en een predikdienst instelde, vers 10. De inzettingen Gods strekken meer tot de kracht en veiligheid van een rijk, dan de krijgsmacht, de Godsmannen meer dan de krijgslieden.

HOOFDSTUK 18

1 Josafat nu had rijkdom en eer in overvloed; en hij verzwagerde zich aan Achab.
2 En ten einde van enige jaren toog hij af tot Achab naar Samaria; en Achab slachtte schapen en runderen voor hem in menigte, en voor het volk, dat met waren hem was; en hij porde hem aan, om op te trekken naar Ramoth in Gilead.
3 Want Achab, de koning van Israel, zeide tot Josafat, den koning van Juda: Zult gij met mij gaan naar Ramoth in Gilead? En hij zeide tot hem: Zo zal ik zijn, gelijk gij zijt, en gelijk uw volk is, zal mijn volk zijn, en wij zullen met u zijn in dezen krijg.
4 Verder zeide Josafat tot den koning van Israel: Vraag toch als heden naar het woord des HEEREN.
5 Toen vergaderde de koning van Israel de profeten, vierhonderd mannen, en hij zeide tot hen: Zullen wij tegen Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zal ik het nalaten? En zij zeiden: Trek op, want God zal hen in de hand des konings geven.
6 Maar Josafat zeide: Is hier niet nog een profeet des HEEREN, dat wij van hem vragen mochten?
7 Toen zeide de koning van Israel tot Josafat: Er is nog een man, om door hem den HEERE te vragen; maar ik haat hem, want hij profeteert over mij niets goeds, maar altijd kwaad; deze is Micha, de zoon van Jimla. En Josafat zeide: de koning zegge niet alzo.
8 Toen riep de koning van Israel een kamerling, en hij zeide: Haal haastelijk Micha, den zoon van Jimla.
9 De koning van Israel nu en Josafat, de koning van Juda, zaten elk op zijn troon, bekleed met hun klederen, en zij zaten op het plein, aan de deur der poort van Samaria; en al de profeten profeteerden in hun tegenwoordigheid.
10 En Zedekia, de zoon van Kenaana, had zich ijzeren hoornen gemaakt, en hij zeide: Zo zegt de HEERE: Met deze zult gij de Syriers stoten, totdat gij hen gans verdaan zult hebben.
11 En al de profeten profeteerden alzo, zeggende: Trek op naar Ramoth in Gilead, en gij zult voorspoedig zijn, want de HEERE zal hen in de hand des konings geven.
12 De bode nu, die heengegaan was, om Micha te roepen, sprak tot hem, zeggende: Zie, de woorden der profeten zijn, uit een mond, goed tot den koning; dat nu toch uw woord zij, gelijk als van een uit hen, en spreek het goede.
13 Doch Micha zeide: Zo waarachtig als de HEERE leeft, hetgeen mijn God zeggen zal, dat zal ik spreken!
14 Als hij tot den koning gekomen was, zo zeide de koning tot hem: Micha, zullen wij naar Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zal ik het nalaten? En hij zeide: Trekt op, en gijlieden zult voorspoedig zijn, want zij zullen in uw hand gegeven worden.
15 En de koning zeide tot hem: Tot hoevele reizen zal ik u bezweren, opdat gij tot mij niet spreekt, dan de waarheid, in den Naam des HEEREN?
16 En hij zeide: Ik zag het ganse Israel verstrooid op de bergen, gelijk schapen, die geen herder hebben; en de HEERE zeide: Dezen hebben geen heer; een iegelijk kere weder naar zijn huis in vrede.
17 Toen zeide de koning van Israel tot Josafat: Heb ik tot u niet gezegd: Hij zal over mij niets goeds, maar kwaad profeteren?
18 Verder zeide hij: Daarom hoort het woord des HEEREN: Ik zag den HEERE, zittende op Zijn troon, en al het hemelse heir, staande aan Zijn rechter hand en Zijn linkerhand.
19 En de HEERE zeide: Wie zal Achab, den koning van Israel, overreden, dat hij optrekke, en valle te Ramoth in Gilead? Daarna zeide Hij: Deze zegt aldus, en die zegt alzo.

20 Toen kwam een geest voort, en stond voor het aangezicht des HEEREN, en zeide: Ik zal hem overreden. En de HEERE zeide tot hem: Waarmede?
21 En Hij zeide: Ik zal uitgaan, en een leugengeest zijn in den mond van al zijn profeten. En Hij zeide: Gij zult overreden, en zult ook vermogen; ga uit, en doe alzo.
22 Nu dan, zie, de HEERE heeft een leugengeest in den mond van deze uw profeten gegeven, en de HEERE heeft kwaad over u gesproken.
23 Toen trad Zedekia, de zoon van Kenaana, toe, en sloeg Micha op het kinnebakken, en hij zeide: Door wat weg is de Geest des HEEREN van mij doorgegaan, om u aan te spreken?
24 En Micha zeide: Zie, gij zult het zien aan dienzelfden dag, als gij zult gaan van kamer in kamer, om u te versteken.
25 De koning van Israel nu zeide: Neemt Micha, en brengt hem weder tot Amon, den overste der stad, en tot Joas, den zoon des konings;
26 En gijlieden zult zeggen: Zo zegt de koning: Zet dezen in het gevangenhuis, en spijst hem met brood der bedruktheid, en met water der bedruktheid, totdat ik met vrede wederkom.
27 En Micha zeide: Indien gij enigszins met vrede wederkomt, zo heeft de HEERE door mij niet gesproken. Verder zeide hij: Hoort, gij volken altegaar!
28 Alzo toog de koning van Israel, en Josafat, de koning van Juda, op naar Ramoth in Gilead.
29 En de koning van Israel zeide tot Josafat: Als ik mij versteld heb, zal ik in den strijd komen; maar gij, trek uw klederen aan. Alzo verstelde zich de koning van Israel, en zij kwamen in den strijd.
30 De koning nu van Syrie had geboden aan de oversten der wagenen, die hij had, zeggende: Gijlieden zult niet strijden tegen kleinen noch groten, maar tegen den koning van Israel alleen.
31 Het geschiedde dan, als de oversten der wagenen Josafat zagen, dat zij zeiden: Die is de koning van Israel; en zij togen rondom hem, om te strijden; maar Josafat riep, en de HEERE hielp hem, en God wendde hen van hem af.
32 Want het geschiedde, als de oversten der wagenen zagen, dat het de koning van Israel niet was, dat zij van achter hem afkeerden.
33 Toen spande een man den boog in zijn eenvoudigheid, en schoot den koning van Israel tussen de gespen en tussen het pantsier. Toen zeide hij tot den voerman: Keer uw hand en voer mij uit het leger, want ik ben verwond.
34 En de strijd nam op dien dag toe, en de koning van Israel deed zich met den wagen staande houden tegenover de Syriers, tot den avond toe; en hij stierf ter tijd, als de zon onderging.

De geschiedenis in dit hoofdstuk verhaald hadden wij evenzo in de geschiedenis van de regering van Achab, koning van Israël, in 1 Koningen 22.

Terwijl het Achab tot eer strekt meer dan iets anders dat van hem vermeld staat, dat hij in verbond was met een goed en Godvruchtig man als Josafat, is het een grote smet op de regering van Josafat dat hij zich aldus verbond met zo slecht een man ais Achab was, Hier is:

I. Zijn verzwagering met Achab, vers 1.

II. Zijn toestemming om zich met hem te verenigen in een krijgstocht tot herovering van Ramoth in Gilead op de Syriërs, vers 2, 3.

III. Hun raadplegen van de profeten, valse en ware, eer zij optrokken vers 4-27.

IV. De uitslag van de expeditie. Josafat is er ternauwernood aan ontkomen gedood te worden in de slag, en Achab heeft zijn doodwonde ontvangen, vers 33, 34.

2 Kronieken 18:1-3

1. Hier is Josafat toenemende in grootheid. In Hoofdstuk 17 werd gezegd: hij had rijkdom en eer in menigte, en hier wordt het wederom gezegd, zijn rijkdom en eer namen toe door Godsvrucht en goed beleid.

2. Maar hij nam niet toe in wijsheid, want dan zou hij zich niet verenigd hebben met Achab, die ontaarden Israëliet, die zich verkocht had om te doen dat kwaad was in de ogen des Heeren. Welk goed kon hij verkrijgen door een man, die zo slecht was?

Welk goed kon hij doen aan een man, die zo'n hardnekkig afgodendienaar en vervolger was? Met hem verzwagerde hij zich, dat is: hij huwde zijn zoon Joram aan Achabs dochter Athalia, het slechtste huwelijk, dat ooit door iemand uit het huis van David was aangegaan, ik vraag mij af welk goed Josafat er zich van voorstelde.

a. Misschien was het hoogmoed, die tot het sluiten van dit huwelijk aanzette, zoals menig ander huwelijk uit hoogmoed werd aangegaan, waarvan. de boze gevolgen dan niet zijn uitgebleven. Zijn Godsdienst verbood hem zijn zoon uit te huwelijken aan een dochter van een van de heidense vorsten, die rondom hem waren.

Gij zult hun dochters niet nemen voor uw zonen, en daar hij *rijkdom en eer had in menigte,* achtte hij het een verkleining voor hem om zijn zoon met de dochter van een van de onderdanen te doen trouwen. Het moest een koningsdochter wezen, en dus de dochter van Achab, weinig bedenkende wat Isebel, haar moeder, was. Sommigen denken dat hij het deed uit staatkunde, hopende hierdoor de twee rijken te verenigen in zijn zoon daar Achab hem misschien vleide met de belofte hem tot zijn erfgenaam te zullen maken, terwijl hij dit toch volstrekt niet van plan was.

Dit huwelijk bracht Josafat:

a.a. In vertrouwelijke gemeenzaamheid met Achab, hij bracht hem een bezoek te Samaria. En Achab trots op de eer, die Josafat hem aandeed, richtte een prachtig feestmaal aan tot zijn eer overeenkomstig de pracht van die tijden *hij slachtte schapen en runderen voor hem in menigte*, overvloed van eenvoudige spijzen, vers 2.

Hierin wandelde Josafat niet zo nauwgezet in de wegen van zijn vader David als hij had behoren te doen, want David haatte de vergadering van de boosdoeners, en bij de goddelozen zat hij niet Psalm 26:5, noch begeerde hij van hun lekkernijen te eten, Psalm 141:4.

b.b. In een verbond met Achab tegen de Syriërs. Achab bewoog hem om zijn krijgsmacht te verenigen met de zijne in een expeditie ter herovering van Ramoth in Gilead, een stad in de stam van Gad aan de andere kant van de Jordaan. Wist Achab niet dat deze en alle andere steden Israëls naar recht behoorden aan Josafat als erfgenaam van het huis van David? Hoe kon hij dan de onbeschaamdheid hebben om aan Josafat te vragen hem behulpzaam te zijn in haar herovering voor zichzelf, wiens recht op de kroon door overweldiging was verkregen en zeer wankel stond? Maar Josafat, die een zeer inschikkelijk man was, belooft met hem te gaan: *ik zal zijn gelijk gij zijt,* vers 3.

De vriendelijkheid van sommige mensen is even gevaarlijk als hun gezelschap besmettelijk is. De maaltijd, die Achab voor Josafat had aangericht, was bestemd om hem mee te tronen op deze veldtocht. De kussen des haters zijn af te bidden.

2 Kronieken 18:4-27

Dit is schier woord voor woord gelijk aan wat wij hadden in 1 Koningen 22. Wij zullen niet herhalen wat daar gezegd is, en wij hebben er ook niet veel bij te voegen, maar zullen aanleiding nemen om te denken

1. Aan de grote plicht om God te erkennen in al onze wegen, en naar het woord des Heeren te vragen voor alles wat wij ondernemen.

Josafat wilde niet voortgaan met de zaak eer hij dit gedaan had, vers 4.

Door gelovig gebed, door een onpartijdig raadplegen van de Schrift en van ons eigen geweten, en door een nauwkeurig letten op de wenken van de voorzienigheid kunnen wij dit onderzoek instellen en wel zeer tot onze voldoening.

2. Aan het grote gevaar van slecht gezelschap zelfs voor Godvruchtige mensen, zij die de meeste wijsheid, genade en standvastigheid hebben, kunnen er niet zeker van zijn dat zij gemeenzaam kunnen omgaan met goddeloze mensen, zonder dat dit hun kwaad doet.

Uit inschikkelijkheid voor Achab zit Josafat hier, bekleed met zijn koninklijke klederen, geduldig aanhorende hoe de valse profeten in de naam des Heeren leugens spreker, verse, en kan er nauwelijks toe besluiten om hem een maar al te zachte bestraffing te geven voorzijn haten van de profeet des Heeren, vers 7.

Hij durft de valsen profeet niet bestraffen die de getrouwen ziener laaghartig mishandel" noch Achab tegenstaan, die hem naar de gevangenis zendt.

Zij, die zich wagen in het gestoelte van de spotters, kunnen er niet van wegkomen zonder dat hun grote schuld aankleeft, tenminste wegens het nalaten van hun plicht, tenzij zij zo’n grote mate van wijsheid en kloekmoedigheid bezitten, als waarop slechts weinigen aanspraak kunnen maken.

3. Aan de rampzaligheid van hen, die omringd zijn van vleiers, inzonderheid van vleiende profeten, die hun vrede, vrede toeroepen en niets dan zachte dingen profeteren. Aldus werd Achab misleid tot zijn verderf, en terecht, want hij luisterde naar dezulken en gaf aan hen, die hem vleiden, de voorkeur boven een goeden profeet, die hem eerlijk waarschuwde voor zijn gevaar.

Diegenen handelen het best voor zichzelf, die hun vrienden, en inzonderheid hun leraren, verlof geven om rondborstig en getrouw met hen te spreken, en dit niet slechts geduldig aanhoren maar het vriendelijk opnemen. De raad, die ons aangenaamst is, is niet altijd de beste voor ons.

4. Aan de macht van Satan, onder Goddelijke toelating over de kinderen van de ongehoorzaamheid.

Een leugengeest kan vierhonderd leugenprofeten maken, en gebruik van hen maken om Achab te bedriegen, vers 21.

De duivel wordt een moordenaar door een leugenaar te zijn, en verderft de mensen door hen te bedriegen.

5. Aan de rechtvaardigheid Gods door diegenen over te geven aan een kracht van de dwaling om een leugen te geloven, die de waarheid niet willen ontvangen in liefde, maar er in opstand tegen zijn, vers 21.

Laat de leugengeest overmogen om diegenen te verlokken tot hun verderf, die niet bewogen willen worden tot hun plicht en hun geluk.

6. Aan het harde lot van getrouwe leraren, wier deel het dikwijls geweest is om gehaat vervolgd en mishandeld te worden, omdat zij getrouw zijn aan hun God, rechtvaardig en vriendelijk zijn voor de zielen van de mensen. Omdat hij een goede consciëntie wilde behouden, werd Micha in het aangezicht geslagen, gekerkerd en tot brood en water van de bedruktheid veroordeeld. Maar hij kon met vertrouwen zich beroepen op de uitkomst, zoals al degenen kunnen doen, die vervolgd worden om hun getrouwheid aan God, vers 27.

De dag zal komen, wanneer het openbaar zal worden wie gelijk en wie ongelijk heeft, als Christus zal verschijnen tot onuitsprekelijke vertroosting van Zijn vervolgd volk en de eeuwige beschaming van hun vervolgers, die op die dag zullen moeten zien, vers 24 wat zij nu niet willen geloven.

2 Kronieken 18:28-34

Wij hebben hier:

1. De vrome Josafat, die zich in zijn koninklijke klederen vertoont, en zich daardoor aan gevaar blootstelt, maar toch verlost wordt. Wij hebben reden te geloven dat Achab, terwijl hij vriendschap voorwendde, het in werkelijkheid op Josafats leven toelegde, bedoelde hem uit de weg te ruimen, teneinde zijn opvolger, die zijn, Achabs, schoonzoon was naar zijn hand te zetten, want anders zou hij hem nooit geraden hebben zich met zijn koninklijke klederen gekleed in de strijd te mengen, want dat was hem tot een duidelijk zichtbaar doelwit voor de vijand stellen.

En indien dat werkelijk zijn bedoeling was, dan was dit zulk een beginselloos stuk van verraad als waaraan ooit iemand zich schuldig gemaakt heeft, en rechtvaardiglijk viel hij in de kuil, die hij voor zijn vriend had gegraven.

De vijand kreeg spoedig die koninklijke klederen in het oog en heeft de onvoorzichtiger vorst met kracht aangevallen, die nu, toen het te laat was, zich in het kleed van de armsten soldaat wenste, veeleer dan in zijn koninklijk gewaad. Hij riep, hetzij tot zijn vrienden, om hem te hulp te komen (maar Achab bekommerde zich daar niet om), of tot zijn vijanden, om hun hun vergissing te doen inzien, hun te doen weten dat hij de koning Israëls niet was, of tot God om hulp en redding, tot wie anders zou hij roepen?

En hij bevond dat het niet tevergeefs was, *de Heere hielp hem*, redde hem uit die nood, door de oversten te bewegen *zich van hem af te wenden*, vers 31. God heeft aller mensen harten in Zijn hand, en wendt ze naar Zijn welgevallen om tegen hun bedoelingen in Zijn doeleinden te dienen. Velen worden bewogen op een onverklaarbare wijze voor henzelf en voor anderen, maar het is een onzichtbare macht, die hen beweegt.

2. De goddeloze Achab vermomde zich en wapende zich, en dacht zich aldus te beveiligen, en toch wordt hij gedood. Geen kunst, geen wapenen kunnen hen redden, die door God aan het verderf zijn gewijd. Wat kan hen schaden, die door God beschermd worden? En wat kan hen beschutten, die God wil verderven? Josafat is veilig in zijn koninklijke klederen, Achab wordt gedood in zijn wapenrusting, want de loop is niet van de snellen, noch de strijd van de helden.

HOOFDSTUK 19

1 En Josafat, de koning van Juda, keerde met vrede weder naar zijn huis te Jeruzalem.
2 En Jehu, de zoon van Hanani, de ziener, ging uit, hem tegen, en zeide tot den koning Josafat: Zoudt gij den goddeloze helpen, en die den HEERE haten, liefhebben? Nu is daarom over u van het aangezicht des HEEREN grote toornigheid.
3 Evenwel goede dingen zijn bij u gevonden; want gij hebt de bossen uit het land weggedaan, en uw hart gericht om God te zoeken.
4 Josafat nu woonde in Jeruzalem; en hij toog wederom uit door het volk, van Ber-seba af tot het gebergte van Efraim toe, en deed hen wederkeren tot den HEERE, hunner vaderen God.
5 En hij stelde richters in het land, in alle vaste steden van Juda, van stad tot stad.
6 En hij zeide tot de richters: Ziet wat gij doet, want gij houdt het gericht niet den mens, maar den HEERE; en Hij is bij u in de zaak van het gericht.
7 Nu dan, de verschrikking des HEEREN zij op ulieden; neemt waar, en doet het; want bij den HEERE, onzen God, is geen onrecht, noch aanneming van personen, noch ontvanging van geschenken.
8 Daartoe stelde Josafat ook te Jeruzalem enige van de Levieten, en van de priesteren, en van de hoofden der vaderen van Israel, over het gericht des HEEREN, en over rechtsgeschillen, als zij weder te Jeruzalem gekomen waren.
9 En hij gebood hun, zeggende: Doet alzo in de vreze des HEEREN, met getrouwheid en met een volkomen hart.
10 En in alle geschil, hetwelk van uw broederen, die in hun steden wonen, tot u zal komen, tussen bloed en bloed, tussen wet en gebod, en inzettingen en rechten, zo vermaant hen, dat zij niet schuldig worden aan den HEERE, en een grote toornigheid over u en over uw broederen zij; doet alzo, en gij zult niet schuldig worden.
11 En ziet, Amarja, de hoofdpriester, is over u in alle zaak des HEEREN; en Zebadja, de zoon van Ismael, de vorst van het huis van Juda, in alle zaak des konings; ook zijn de ambtlieden, de Levieten, voor uw aangezicht; weest sterk en doet het, en de HEERE zal met den goede zijn.

Wij hebben hier nog een verder bericht van de goede regering van Josafat.

I. Zijn terugkeer in vrede naar Jeruzalem, vers 1.

II. De bestraffing, hem gegeven om zijn verbond met Achab en zijn gemeenschappelijk optreden met hem, vers 2, 3.

III. De grote zorg, die hij hierop nam om zijn rijk te hervormen, vers 4.

IV. Zijn instructies aan zijn rechters zowel aan die in de landsteden, die de lagere gerechtshoven hielden, vers 5-7, als aan die te Jeruzalem die het opperste gerechtshof des rijks uitmaakten, vers 8-11.

2 Kronieken 19:1-4

Hier is:

I. De grote gunst, die God aan Josafat bewees:

1. Door hem veilig van zijn gevaarvolle expeditie met Achab terug te brengen, welke hem bijna zo duur te staan was gekomen, vers 1.

Hij keerde met vrede weer naar zijn huis. Hiervan wordt nota genomen, om te kennen te geven:

a. Dat het hem beter ging dan hij verwacht had. Hij was in dreigend, nakend gevaar geweest, en toch is hij veiligen in vrede tehuis gekomen.

Telkenmale als wij in vrede wederkeren naar ons huis, moeten wij Gods voorzienigheid erkennen, onze uitgang en onze ingang bewarende. Maar als wij in meer dan gewoon gevaar bewaard zijn gebleven, dan zijn wij in zeer bijzonderen zin gehouden en verplicht om dankbaar te wezen. Er was misschien slechts een schrede tussen ons en de dood, en toch leven wij.

b. Dat het hem beter ging dan hij verdiende, hij was buiten de weg van zijn plicht, was op een expeditie uitgegaan, waarvan hij aan God geen goede rekenschap kon geven, die hij voor zijn eigen geweten niet kon verantwoorden, en toch is hij in vrede wedergekeerd, want God is niet ten uiterste streng om ons alles toe te rekenen wat wij verkeerds doen, en Hij onthoudt ons ook Zijn bescherming niet telkenmale als wij haar verbeuren.

c. Dat het hem beter is gegaan dan Achab, de koning Israëls, die dood naar huis werd gebracht. Josafat had wel gezegd: ik zal zijn gelijk gij zijt, maar God maakte verschil tussen hen, want Hij kent de weg des rechtvaardigen, maar de weg des goddelozen zal vergaan.

Onderscheidende genade en zegeningen leggen ons zeer bijzondere verplichtingen op, twee koningen zijn tezamen op het slagveld, de een wordt aangenomen, de ander verlaten, de een tehuis gebracht in bloed, de ander in vrede.

2. Door hem een bestraffing te zenden wegens zijn verbintenis met Achab. Het is een grote genade, als wij opmerkzaam worden gemaakt op onze fouten, en ons intijds gezegd wordt waarin wij verkeerd hebben gedaan, eer het te laat is. De profeet, door wie de bestraffing gezonden wordt, is Jehu, de zoon van Hanani, de vader was een groot, uitnemend profeet onder de vorige regering, zoals hieruit blijkt, dat Asa hem in de gevangenis heeft gezet om zijn openhartige, trouwe bestraffing, en toch heeft de zoon niet gevreesd een anderen koning te bestraffen.

Paulus wenste dat zijn zoon Timotheus niet slechts niet ontmoedigd zou worden door zijn lijden, maar er door bemoedigd en aangevuurd zal worden, 2 Timotheus 3:11, 14.

a. De profeet zegt hem onomwonden dat hij zeer slecht gedaan heeft door zich met Achab te verenigen.

"Zoudt gij, een Godvruchtig man, de goddeloze helpen, hem de hand van de gemeenschap reiken, hem een helpende hand bieden? Zult gij aan uw hart koesteren hen, die de Heere van verre aanziet?" Het is het zwarte karakter van de goddelozen, dat zij *haters Gods* zijn, Romeinen 1:30.

Afgodendienaars worden aldus aangeduid in het tweede gebod, en daarom betaamt het hun, die God liefhebben niet een welbehagen in hen te hebben of gemeenzaam met hen te worden. "Zou ik niet haten, zegt David, die U haten?" Psalm 139:21, 22.

Zij, die door de genade Gods geëerd werden, moeten zich niet verlagen. Gods kinderen moeten van Gods mening zijn.

b. Dat God dieswege misnoegd op hem was. "Nu is daarom over u van het aangezicht des Heeren grote toornigheid, en gij moet door berouw u met Hem verzoenen of het zal des te erger voor u zijn." Hij deed dit en Gods toorn werd afgewend. Maar de benauwdheid waarin hij kwam die in het volgende hoofdstuk verhaald is was een bestraffing voor hem wegens zijn zich mengen in een twist, die hem niet aanging.

Als hij zo belust is op oorlog, zal hij er genoeg van hebben. En het grote kwaad, dat na hem over zijn nakomelingen door het huis van Achab gekomen is, was de rechtvaardige straf voor zijn zich vermaagschappen met dat huis.

c. Maar hij neemt nota van hetgeen prijzenswaardig in hem was, zoals wij behoren te doen als wij een bestraffing moeten geven, vers 3.

"Evenwel, goede dingen zij bij u gevonden, en daarom zal God, hoewel Hij misnoegd op u is, u toch niet verwerpen." Zijn vernietigen van afgoderij met een standvastig hart voor de Heere en zijn zoeken van Hem ware goede dingen, die God aannam, en Hij wilde dat hij daarmee zou voortgaan.

II. In dankbaarheid aan God voor deze gunst is Josafat nu teruggekeerd tot zijn plicht. Hij heeft de bestraffing goed opgenomen, was niet zoals zijn vader toornig op de profeet, maar onderwierp zich.

De rechtvaardige sla mij, het zal weldadigheid zijn. Zie de uitwerking, die de bestraffing op hem gehad heeft:

1. Hij *woonde te Jeruzalem*, vers 4, behartigde zijn zaken thuis, en wilde zich niet aan gevaar blootstellen door soortgelijke bezoeken, als hij aan Achab gebracht heeft.

Bestraf de wijze, zo zal hij nog wijzer worden, en zal zich laten waarschuwen, Spreuken 9:8, 9.

2. Om vergoeding te doen-gelijk ik wel mag zeggen-voor zijn bezoek aan Achab deed hij Godvruchtige, nuttige bezoeken in zijn eigen land. Hij *toog wederom uit*, in eigen persoon, *door het volk*, van Berseba in het zuiden af tot het gebergte Efraïm in het noorden toe en *deed hen wederkeren tot de HEERE, hunner vaderen God*, dat is: hij deed al wat hij kon daarvoor.

a. Door hetgeen de profeet had gezegd bemerkte hij dat zijn vorige pogingen tot hervorming de Heere welbehaaglijk waren, en daarom heeft hij dit werk weer opgevat en deed hij wat ongedaan

was gebleven. Het is goed als wij aldus door lof aangevuurd worden tot onze plicht, en hoe meer wij geprezen worden voor weldoen, hoe krachtiger wij zijn in wèldoen.

b. Misschien bevond hij dat zijn verwantschap met het afgodische huis van Achab en zijn verbintenis met het rijk van Israël een slechten invloed hebben gehad op zijn eigen rijk, wij kunnen onderstellen dat velen zich er door verstoutten om tot afgoderij over te gaan, toen zij zelfs hun eigen hervormden koning op zo vertrouwelijker voet zagen met afgodendienaars, en daarom achtte hij zich nu dubbel verplicht om te doen wat hij kon, om hen op de goeden weg terug te brengen. Indien wij waarlijk berouw hebben van onze zonde, dan zullen wij alles doen wat wij kunnen om de schade, die wij er door gedaan hebben aan de Godsdienst of aan de zielen van anderen, te herstellen. Zeer bijzonder is het de wens onzes harten om hen, die door ons voorbeeld in zonde gevallen zijn of er in verhard werden, wederom tot God en hun plicht te zien gebracht.

2 Kronieken 19:5-11

Josafat had alles gedaan wat hij kon om zijn volk goed en Godvruchtig te maken, en nu voorziet hij er hier in om hen, zo mogelijk, door de invloed van een gevestigde magistratuur goed en Godvruchtig te houden.

Hij had predikers onder hen gezonden, om hen te onderwijzen, Hoofdstuk 17:7-9, en die maatregel heeft goed gedaan, maar nu zag hij dat het ook nodig was rechters onder hen te zenden, om de wetten uitgevoerd te zien en om een schrik te zijn voor de kwaaddoeners.

Waarschijnlijk waren er tevoren reeds hier en daar rechters in het land, maar zij hebben of hun werk veronachtzaamd of het volk stoorde zich niet aan hen, zodat aan het doel van de instelling niet werd beantwoord, en daarom was het nodig dat zij gereorganiseerd zou worden, dat nieuwe mannen werden aangesteld, aan wie een nieuwe last werd gegeven. Dat is het wat hier gedaan werd.

I. In de onderscheiden steden des rijks richtte hij lagere gerechtshoven op, vers 5. De rechters aan deze hoven moesten het volk bij de aanbidding Gods houden, de overtredingen van de wet straffen, en in geschillen tussen mens en mens uitspraak doen. Hier is de last, die hij hun gaf, vers 6, waarin wij hebben:

1. De middelen, die hij hun voorschreef om hen dicht bij hun plicht te houden, en deze zijn twee.

a. Grote omzichtigheid: *Ziet wat gij doet*, vers 6. En wederom: *neemt waar en doet het*, vers 7, geeft acht op uw werk, wacht u voor vergissingen, weest bevreesd om enigerlei punt van de wet verkeerd te verstaan, evenals van enigerlei feit.

"Van alle mensen hebben vooral rechters het nodig om voorzichtig te zijn, omdat er zoveel van afhangt of zij een rechte beschouwing hebben van de zaak."

b. Grote vroomheid en Godsvrucht. *"De verschrikking des Heeren zij op ulieden*, dat zal er u van terughouden onrecht te doen Nehemia 5:15 , Genesis 42:18, en u aansporen om ijverig werkzaam te zijn in uw plaats en roeping." Laat het verderf Gods hun een schrik zijn, zoals Job spreekt, Hoofdstuk 31:23, en dan zullen zij voor niemand een schrik zijn dan voor kwaaddoeners.

2. Hij wenst dat zij de beweegredenen in aanmerking zullen nemen, die hen moeten aansporen om getrouw te zijn, en deze zijn drie allen genomen van God.

a. Dat zij van Hem hun opdracht hebben, Zijn dienaren zijn. De gestelde machten zijn door Hem en voor Hem verordineerd. *Gij houdt het gericht niet de mens, maar de HEERE*, het is uw werk, uw roeping, Hem te verheerlijken, en de belangen van Zijn koninkrijk onder de mensen te dienen.

b. Dat Zijn oog op hen was. *Hij is bij u in de zaak van het gericht*, om nota te nemen van hetgeen gij doet, en u ter verantwoording te roepen als gij verkeerd doet.

c. Dat Hij het grote voorbeeld is voor alle magistraten: bij den HEERE, onzen God, is geen onrecht, noch aanneming van personen, noch ontvanging van geschenken.

Magistraten worden goden genoemd, en daarom moeten zij er naar streven Hem te gelijken.

II. Hij vestigde een opperste gerechtshof te Jeruzalem, dat geraadpleegd werd en waarop een beroep gedaan werd voor moeilijke zaken, die voor de lagere gerechtshoven gebracht werden, en dat-om in de taal van onze eigen rechtspleging te spreken-ter laatster instantie besliste.

Dat hof zat te Jeruzalem, want daar waren de stoelen des gerichts gezet, daar zullen zij onder het toezicht zijn van de koning zelf.

Merk op:

1. De zaken, die aan de kennisneming van dat hof onderworpen werden, evenals bij ons waren van tweeërlei aard.

a. De rechtsgedingen van de kroon, die hier *zaken des Heeren* worden genoemd, omdat de wet van God de wet was van het rijk. Alle misdadigers werd de overtreding van het een of ander deel van deze wet ten laste gelegd, zij werden gezegd te overtreden tegen Zijn vrede, Zijn kroon en waardigheid.

b. Gewone rechtsgedingen tussen mens en mens, hier *rechtsgeschillen* genoemd, vers 8, en geschil van hun broederen vers 10, geschillen *tussen bloed en bloed*. Dit verwijst naar Deuteronomium 17:8, tussen het bloed van de verslagene en het bloed van de doodslager.

Sedert de afval van de tien stammen behoorden alle vrijsteden, behalve Hebron, tot het riek van Israël, en daarom kunnen wij onderstellen dat de voorhoven van de tempel of de hoornen van het altaar voornamelijk als vrijplaatsen gebruikt werden in zo'n geval, en vandaar dat het gerechtelijk onderzoek in zake van manslag aan het hof te Jeruzalem was voorbehouden. Indien de lagere rechters niet konden overeenkomen omtrent de zin van enigerlei wet of gebod, inzettingen of rechten dan had dit hof in het geschil te beslissen.

2. Sommige van de rechters van dit hof waren *priesters en Levieten*, die het meest geleerd waren in de wet, uitmuntten in wijsheid, en geacht waren om hun rechtschapen karakter, en sommigen waren *hoofden van de vaderen Israëls*, pairs van het rijk, zoals ik hen zou kunnen noemen, of personen van leeftijd en ervaring, die mannen van zaken waren en het meest geschikt om als rechters op te treden voor feilen, gelijk de priesters het waren voor de zin en betekenis van de wet.

3. De twee hoofden of presidenten van dit hof. Amarja, de hogepriester, nam het voorzitterschap waar in kerkelijke zaken, om het hof te leiden en er de mond van te zijn, of misschien om het laatst geraadpleegd te worden in gevallen, die voor de rechters zelf twijfelachtig waren, en Zebadja, de eerste minister van die staat, had het voorzitterschap in burgerlijke zaken, vers 11.

Aldus is er verscheidenheid van gaven en bedieningen, maar allen van dezelfde Geest en tot welzijn van het lichaam. Sommigen hebben het meest verstand van *de zaken des Heeren*, anderen van de *zaken des konings*, geen van hen kan tot de anderen zeggen: *ik heb u niet van node*, want Gods Israël heeft beide nodig, en een ieder gelijk hij de gave ontvangen heeft, alzo bediene hij dezelve.

Geloofd zij God, beide voor magistraten en leraren, schriftgeleerden en staatslieden, mannen van boeken en mannen van zaken.

4. De mindere beambten van het hof, sommigen van de Levieten (dezulken die geen bekwaamheden hadden, welke hen geschikt maakten om richters te zijn) *zijn de ambtlieden voor uw aangezicht*, vers 11

Zij moesten de zaken voor het hof brengen, en er voor zorgen dat het vonnis van het hof ten uitvoer werd gebracht. En deze handen en voeten waren even nodig in hun plaats, als de ogen en hoofden (de rechters) in de hun.

5. De last, die de koning hun gaf.

a. Zij moeten wèl toezien dat zij uit een recht beginsel handelen, zij moesten alles doen *in de vreze des Heeren*, Hem altijd voor ogen hebben, en dan zullen zij getrouw, nauwgezet en *met een volkomen hart* handelen, vers 9.

b. Zij moeten het tot hun grote en voortdurende zorg maken om zonde te voorkomen, en het volk vermanen *dat zij niet schuldig worden aan de Heere* boezemt hun vrees in voor zonde, niet alleen als zijnde schadelijk voor henzelf en voor de openbare vrede, maar als zijnde een belediging van God, en wat toorn zou brengen over het volk, indien zij haar bedreven, en over de magistraten, zo zij haar niet straften. *Doet alzo en gij zult niet schuldig worden*, hierin ligt opgesloten dat zij, die de macht in handen hebben, zelf de schuld op zich laden van de zonde, indien zij hun macht niet gebruiken om haar in anderen te voorkomen of te straffen. "Gij wordt schuldig als gij hen niet weerhoudt van schuldig te worden.

c. Zij moeten handelen met vastberadenheid. "Handelt kloekmoedig en vreest het aangezicht van de mensen niet. Weest kloek en onversaagd en, wie ook tegen u moge zijn, God zal u beschermen, de Heere zal met de goede zijn." Waar Hij een goed man, een goed magistraat vindt, zal Hij een goede God worden bevonden.

HOOFDSTUK 20

1 Het geschiedde nu na dezen, dat de kinderen Moabs, en de kinderen Ammons, en met hen anderen benevens de Ammonieten, kwamen tegen Josafat ten strijde.
2 Toen kwamen er, die Josafat boodschapten, zeggende: Daar komt een grote menigte tegen u van gene zijde der zee, uit Syrie; en zie, zij zijn te Hazezon-thamar, hetwelk is Engedi.
3 Josafat nu vreesde, en stelde zijn aangezicht, om den HEERE te zoeken; en hij riep een vasten uit in gans Juda.
4 En Juda werd vergaderd, om van den HEERE hulp te zoeken; ook kwamen zij uit alle steden van Juda, om den HEERE te zoeken.
5 En Josafat stond in de gemeente van Juda en Jeruzalem, in het huis des HEEREN, voor het nieuwe voorhof.
6 En hij zeide: O, HEERE, God onzer vaderen, zijt Gij niet de God in den hemel? Ja, Gij zijt de Heerser over alle koninkrijken der heidenen; en in Uw hand is kracht en sterkte, zodat niemand zich tegen U stellen kan.
7 Hebt Gij niet, onze God, de inwoners dezes lands van voor het aangezicht van Uw volk Israel verdreven, en dat aan het zaad van Abraham, Uw liefhebber, tot in eeuwigheid gegeven?
8 Zij nu hebben daarin gewoond, en zij hebben U daarin een heiligdom gebouwd voor Uw Naam, zeggende:
9 Indien over ons enig kwaad komt, het zwaard des oordeels, of pestilentie, of honger, wij zullen voor dit huis, en voor Uw aangezicht staan, dewijl Uw Naam in dit huis is; en wij zullen uit onze benauwdheid tot U roepen, en Gij zult verhoren en verlossen.
10 En nu, zie de kinderen Ammons, en Moab, en die van het gebergte Seir, door dewelken Gij Israel niet toeliet te trekken, als zij uit Egypteland togen, maar zij weken van hen, en verdelgden hen niet;
11 Zie dan, zij vergelden het ons, komende om ons uit Uw erve, die Gij ons te erven gegeven hebt, te verdrijven.
12 O, onze God, zult Gij geen recht tegen hen oefenen? want in ons is geen kracht tegen deze grote menigte, die tegen ons komt, en wij weten niet, wat wij doen zullen; maar onze ogen zijn op U.
13 En gans Juda stond voor het aangezicht des HEEREN, ook hun kinderkens, hun vrouwen en hun zonen.
14 Toen kwam de Geest des HEEREN in het midden der gemeente, op Jahaziel, den zoon van Zecharja, den zoon van Benaja, den zoon van Jehiel, den zoon van Matthanja, den Leviet, uit de zonen van Asaf;
15 En hij zeide: Merkt op, geheel Juda, en gij, inwoners van Jeruzalem, en gij, koning Josafat! Alzo zegt de HEERE tot ulieden: Vreest gijlieden niet, en wordt niet ontzet vanwege deze grote menigte; want de strijd is niet uwe, maar Gods.
16 Trekt morgen tot hen af; ziet, zij komen op bij den opgang van Ziz; en gij zult hen vinden in het einde des dals, voor aan de woestijn van Jeruel.
17 Gij zult in dezen strijd niet te strijden hebben; stelt uzelven, staat en ziet het heil des HEEREN met u, o Juda en Jeruzalem! Vreest niet, en ontzet u niet, gaat morgen uit, hun tegen, want de HEERE zal met u wezen.
18 Toen neigde zich Josafat met het aangezicht ter aarde; en gans Juda en de inwoners van Jeruzalem vielen neder voor het aangezicht des HEEREN, aanbiddende den HEERE.
19 En de Levieten uit de kinderen der Kahathieten, en uit de kinderen der Korahieten, stonden op, om den HEERE, den God Israels, met luider stem ten hoogste te prijzen.

20 En zij maakten zich des morgens vroeg op, en togen uit naar de woestijn van Thekoa; en als zij uittogen, stond Josafat en zeide: Hoort mij, o Juda, en gij, inwoners van Jeruzalem! Gelooft in den HEERE, uw God, zo zult gij bevestigd worden; gelooft aan Zijn profeten, en gij zult voorspoedig zijn.
21 Hij nu beraadslaagde zich met het volk, en hij stelde den HEERE zangers, die de heilige Majesteit prijzen zouden, voor de toegerusten uitgaande en zeggende: Looft den HEERE, want Zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid!
22 Ter tijd nu, als zij aanhieven met een vreugdegeroep en lofzang, stelde de HEERE achterlagen tegen de kinderen Ammons, Moab, en die van het gebergte Seir, die tegen Juda gekomen waren; en zij werden geslagen.
23 Want de kinderen Ammons en Moab stonden op tegen de inwoners van het gebergte Seir, om te verbannen en te verdelgen; en als zij met de inwoners van Seir een einde gemaakt hadden, hielpen zij de een den ander ten verderve.
24 Als nu Juda tot den wachttoren in de woestijn gekomen was, wendden zij zich naar de menigte; en ziet, het waren dode lichamen, liggende op de aarde, en niemand was ontkomen.
25 Josafat nu en zijn volk kwamen, om hun buit te roven, en zij vonden bij hen in menigte, zowel have en dode lichamen, als kostelijk gereedschap, en namen voor zich weg, totdat zij niet meer dragen konden; en zij roofden den buit drie dagen, want dies was veel.
26 En op den vierden dag vergaderden zij zich in het dal van Beracha, want daar loofden zij den HEERE; daarom noemden zij den naam dierzelver plaats het dal van Beracha, tot op dezen dag.
27 Daarna keerden alle mannen van Juda en Jeruzalem weder, en Josafat in de voorspitse van hen, om wederom met blijdschap tot Jeruzalem te komen; want de HEERE had hen verblijd over hun vijanden.
28 En zij kwamen te Jeruzalem, met luiten, en met harpen, en met trompetten, tot het huis des HEEREN.
29 En er werd een verschrikking Gods over alle koninkrijken dier landen, als zij hoorden, dat de HEERE tegen de vijanden van Israel gestreden had.
30 Alzo was het koninkrijk van Josafat stil; en zijn God gaf hem rust rondom henen.
31 Zo regeerde Josafat over Juda; hij was vijf en dertig jaren oud, als hij koning werd, en hij regeerde vijf en twintig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Azuba, een dochter van Silhi.
32 En hij wandelde in den weg van zijn vader Asa, en hij week daarvan niet af, doende dat recht was in de ogen des HEEREN.
33 Evenwel werden de hoogten niet weggenomen; want het volk had nog zijn hart niet geschikt tot den God zijner vaderen.
34 Het overige nu der geschiedenissen van Josafat, de eerste en de laatste, ziet, die zijn geschreven in de geschiedenissen van Jehu, den zoon van Hanani, die men hem optekenen deed in het boek der koningen van Israel.
35 Doch na dezen vergezelschapte zich Josafat, de koning van Juda, met Ahazia, den koning van Israel; die handelde goddelooslijk in zijn doen.
36 En hij vergezelschapte zich met hem, om schepen te maken, om naar Tharsis te gaan; en zij maakten de schepen te Ezeon-geber.
37 Maar Eliezer, de zoon van Dodava, van Maresa, profeteerde tegen Josafat, zeggende: Omdat gij u met Ahazia vergezelschapt hebt, heeft de HEERE uw werken verscheurd. Alzo werden de schepen verbroken, dat zij niet konden naar Tharsis gaan.

Wij hebben hier:

I. Het grote gevaar en de benauwdheid, waarin Josafat en zijn rijk gekomen zijn door de inval van een buitenlandse vijand, vers 1-2.

II. De Godvruchtige maatregel, die hij neemt voor hun veiligheid door vasten en gebed en door God te zoeken, vers 3-13

III. De verzekering, die God hun onmiddellijk gaf door een profeet van de overwinning, vers 14-17.

IV. Hun dankbaar en gelovig aannemen van die verzekering, vers 18-21

V. De nederlaag, die God hun vijanden gaf, vers 22-25.

Vl. Een plechtige dankzegging voor hun overwinning, en voor de gelukkige gevolgen er van, vers 26 -37.

VII. Het besluit van Josafats regering, dat niet zonder enige vlekken was, vers 31-37.

2 Kronieken 20:1-13

In het vorige hoofdstuk verlieten wij Josafat zich bezighoudende met de hervorming van zijn rijk, zorgende voor een goede rechtsbedeling en voor bevordering van de Godsdienst, en wij verwachtten niet anders dan van de vrede en voorspoed van zijn regering te horen, maar nu vinden wij hem in benauwdheid, welke benauwdheid echter gevolgd werd door zo'n heerlijke uitredding, dat zij een overvloedige beloning voor zijn Godsvrucht geacht kan worden.

Als wij moeilijkheid en verdriet ontmoeten op de weg van onze plicht, dan kunnen wij geloven, dat het is opdat God de gelegenheid zou hebben om ons zoveel temeer Zijn wonderbaarlijke goedertierenheid te tonen. Wij hebben hier:

I. Een geduchte aanval op Josafats rijk door de Moabieten en Ammonieten met hun hulptroepen, vers 1.

Josafat werd verrast door het bericht ervan, toen de vijand reeds het land was binnengedrongen, vers 2.

Welk voorwendsel zij hadden om Josafat de oorlog aan te doen, blijkt niet, zij worden gezegd gekomen te zijn: "van de andere kant van de zee", bedoelende "de Dode Zee", waar Sodom had gestaan.

Zij schenen hun weg genomen te hebben door diegenen van de tien stammen, die aan de andere kant van de Jordaan woonden, en deze hadden hun vrijen doortocht verleend, zo ondankbaar waren zij aan Josafat, die hen had bijgestaan om Ramoth in Gilead te heroveren.

Onderscheiden volken hadden zich bij hen gevoegd in dit verbond, maar de voornaamsten waren de kinderen van Lot, die door de overigen geholpen werden, Psalm 83:7-9. De naburige volken hadden Josafat gevreesd, Hoofdstuk 17:10, maar zijn verwantschap met Achab had hem misschien doen dalen in hun achting, en zij droegen er enige kennis van, dat zijn God daarom misnoegd op hem was, wat, naar zij zich verbeeldden, hun de gelegenheid zou geven om zijn rijk tot hun prooi te maken.

II. De toebereidselen, die Josafat maakte tegen de aanvallers. Er wordt niet gezegd dat hij zijn strijdkrachten monsterde, hetgeen hij hoogstwaarschijnlijk toch gedaan heeft, want op God moet vertrouwd worden in het gebruik van de middelen. Maar zijn grote zorg was de gunst van God te verkrijgen, Hem aan zijn zijde te hebben, wat hij misschien te vuriger wenste, omdat hem onlangs gezegd was dat er van het aangezicht des Heeren grote toornigheid over hem was, Hoofdstuk 19:2.

Maar hij is van het gevoelen van zijn vader David, als wij getuchtigd moeten worden, "zo laat ons niet in de handen van de mensen vallen."

1. Hij vreesde. Bewustheid van schuld deed hem vrezen, zij, die de minste zonde hebben, zijn er zich het meest van bewust. Het onverwachte van oen aanval vermeerderde nog de vrees. Heilige vrees is een prikkel tot het gebed en tot toebereiding, Hebreeen 11:7.

2. *Hij stelde zijn aangezicht om de HEERE te zoeken*, en in de eerste plaats, Hem tot zijn vriend te hebben. Zij, die de Heere willen zoeken zo dat zij Hem vinden en gunst bij Hem vinden, moeten zich *stellen* om Hem te zoeken, moeten het doen met een vast voornemen des harten, met oprechtheid en er standvastig in zijn.

3. *Hij riep een vasten uit in geheel Juda*, stelde een dag vast voor verootmoediging en gebed, opdat zij zich met elkaar zouden verenigen om hun zonden te belijden en *de Heere om hulp te vragen*.

Vasten, het zich onthouden van spijs en drank bij die gelegenheden, is een teken dat wij onszelf veroordelen om de zonden die wij hebben bedreven, (wij erkennen dat wij het brood, dat wij eten, onwaardig zijn, en dat God het ons rechtvaardiglijk zou kunnen onthouden) en van zelfverloochening in de toekomst.

Het vasten om de zonde, geeft een besluit te kennen om er van te vasten, dat is zich er van te onthouden, al was zij ons ook lieflijk.

Magistraten moeten bij zulke gelegenheden het volk roepen tot hun plicht van vasten en bidden, opdat het een nationale daad zij, en aldus nationale zegeningen verkregen zullen worden.

4. Het volk heeft zich geredelijk uit alle steden van Juda bijeenverzameld in het voorhof van de tempel, om zich te verenigen tot gebed, vers 4,, en zij stonden voor het aangezicht des HEEREN, als bedelaars aan zijn deur, met hun vrouwen en kinderen. Zij en hun gezin waren in gevaar, en daarom brengen zij het met zich om de Heere te zoeken. "Heere, wij zijn inderdaad een tergend volk, wij verdienen overgelaten te worden aan het verderf, maar hier zijn onschuldige kinderkens, laat hen niet omkomen in de storm." Nineve werd gespaard om de wille van de kinderen, Jona 4:11.

De plaats waar zij samenkwamen was *het huis des HEEREN, voor het nieuwe voorhof*, dat misschien onlangs aan de vorige voorhoven was toegevoegd, en dat, naar sommigen denken, het *voorhof van de vrouwen* werd genoemd. Aldus kwamen zij binnen het bereik van die genaderijke belofte, door God gedaan in verhoring van Salomo’s gebed, Hoofdstuk 7:15 :

"Nu zullen Mijn ogen open zijn en Mijn oren opmerkende op het gebed van deze plaats".

Josafat zelf was de mond van de gemeente tot God, en heeft dit werk niet aan de priesters of Levieten overgelaten. Hoewel het de koningen verboden was reukwerk te branden, was het hun toch wel toegestaan te bidden en te prediken, zoals Salomo, en hier Josafat.

Het gebed, dat Josafat bij die gelegenheid heeft gebeden is hier meegedeeld of tenminste een deel er van, en het is een voortreffelijk gebed.

A. Hij erkent de souvereine heerschappij van de Goddelijke voorzienigheid, hij geeft Gode de eer, en neemt er voor zich de vertroosting van vers 6. "Zijt Gij niet die God in de hemel? Ongetwijfeld zijt Gij het, maar geen van de goden van de heidenen is het, doe dit dan blijken. Is niet Uwe heerschappij oppermachtig over de koningen zelf, en over alle koninkrijken, zelfs over die van de heidenen, die U niet kennen? Bedwing dan deze heidenen, stel perken aan hun stoute, dreigende

beledigingen. Is er niet in Uwe hand kracht en sterkte, zodat niemand zich tegen U stellen kan? Heere oefen haar dan uit ten onze behoeve. Verheerlijk Uwe almacht."

B. Hij legt de hand op hun verbondsbetrekking tot God en hun deel in Hem. Gij, die God zijt in de hemel, zijt de God van onze vaderen, vers 6, en *onze God*, vers 7. Wien zouden wij zoeken, op wie zouden wij vertrouwen om hulp en verlichting te krijgen dan op de God, die wij verkoren en gediend hebben?

C. Hij wijst op het recht, dat zij hadden op het goede land in welks bezit zij nu waren, het was een onbetwistbaar recht. *Gij hebt aan het zaad Abraham, Uws liefhebber, tot in eeuwigheid gegeven*.

Hiernaar wordt verwezen in Jakobus 2:23, om de eer te tonen van Abraham, dat hij *een vriend van God is geweest*, wij zijn *zijn zaad*, en hopen *bemind te zijn om des vaders wil*, Romeinen 11:28, Deuteronomium 7:8, 9.

Wij houden dit land door een schenking van u. Heere, handhaaf Uw schenking en waarborg het tegenover alle onrechtmatige eisen. Laat niet toe dat wij uit Uw erve verdreven worden, wij zijn Uw knechten, de bewoners van Uw land, Gij zijt onze landheer, zult Gij het Uwe niet handhaven? vers 11.

Zij, die wat zij hebben voor God gebruiken, kunnen de vertroostende hoop hebben, dat Hij het hun verzekeren en bewaren zal.

D. Hij maakt melding van het heiligdom, de tempel, die zij hadden gebouwd voor Gods naam, vers 8, niet alsof zij daarmee iets van Gods hand verdienden, want zij hebben Hem gegeven van het Zijne, maar het was zo’n teken van Gods gunstrijke tegenwoordigheid onder hen, dat zij zich hadden voorgesteld dat God hen zal horen en helpen, als zij in hun benauwdheid voor dit huis staan en tot Hem roepen, vers 8, 9.

"Heere, toen het gebouwd werd, was het bestemd voor de aanmoediging van ons geloof in een tijd, zoals deze is. Hier is Uw naam, hier zijn wij, Heere, help ons tot heerlijkheid van Uwen naam."

E. Hij wijst op de ondankbaarheid en onrechtvaardigheid van zijn vijanden. Wij zijn de zodanigen, dat het U tot heerlijkheid zal zijn om voor ons te verschijnen, zij zijn de zodanigen, dat het U tot heerlijkheid zijn zal om tegen hen te verschijnen, want:

a. Zij vergelden ons zeer slecht onze oude vriendelijkheid jegens hen. "Gij hebt Israël niet toegelaten hen aan te vallen of te beangstigen, Deuteronomium 2:5, 9, 19.

Mengt u niet met de Edomieten, beangstigt Moab niet, mengt u niet met de kinderen Ammons, beangstigt hen niet, neen, al zouden zij u ook beledigen, maar zie, nu vallen zij ons aan. Wij kunnen ons met vertroosting op God beroepen tegen hen, die ons kwaad voor goed vergelden.

b. "Zij maken inbreuk op onze aloude rechten. Zij komen om ons uit onze bezitting te verdrijven, ons land voor henzelf te nemen. O *onze God, zult Gij geen recht tegen hen oefenen?* vers 12.

Zult Gij geen vonnis over hen vellen en het aan hen volvoeren? Gods gerechtigheid is de toevlucht van hen, wie onrecht wordt aangedaan.

F. Hij belijdt zijn algehele afhankelijkheid van God voor redding en uitkomst, hoewel hij een groot en goed geoefend leger op de been had, zegt hij toch: In ons is geen kracht tegen deze grote menigte, die tegen ons komt, geen zonder U, geen, waarvan wij iets kunnen verwachten zonder Uw bijzondere tegenwoordigheid en zegen, geen om op te roemen, geen om op te vertrouwen, *maar onze ogen zijn op U,* een oog van erkenning en nederige onderworpenheid, een oog van geloof en algehele afhankelijkheid, een oog van begeerte en hartgrondig gebed, een oog van hoop en geduldige verwachting. Op U, o God, vertrouwen wij, onze ziel wacht op Uw heil.

2 Kronieken 20:14-19

Wij hebben hier Gods genadige verhoring van Josafats gebed, en het was een spoedige verhoring, *terwijl hij nog sprak, hoorde God* voordat de gemeente weggezonden werd, weid hun de verzekering gegeven dat zij zullen zegevieren, want het is nooit tevergeefs God te zoeken.

1. De geest van de profetie kwam op een Leviet, die tegenwoordig was, niet op een plaats van de eer, maar *in het midden van de gemeente*, vers 14. De geest, evenals de wind, *blaast waarheen* en op wie *hij wil*. Hij was uit de zonen Asafs, en dus een van de zangers. God wilde dat ambt eren. Of hij al of niet tevoren een profeet is geweest, is onzeker, zeer waarschijnlijk was hij het, waardoor des te meer acht op hem geslagen werd. Er was geen teken nodig, de zaak zelf zou de volgenden dag geschieden, en dat zal een voldoende bevestiging zijn van zijn profetie.

2. Hij moedigde hen aan om op God te vertrouwen, hoewel het gevaar zeer dreigend was, vers 15. *Vreest gijlieden niet*, gij hebt genoeg vrees toegelaten om u tot God te brengen, laat nu niet datgene toe, wat u weer van God weg zou drijven. *De strijd is niet uwe*, het is niet in uw eigen kracht, noch voor uw eigen zaak, dat gij gaat strijden, *de strijd is Gods*, hij zal naar uw wens uw zaak tot de Zijne maken."

3. Hij geeft hun bericht van de bewegingen des vijands, en beveelt hun hen tegemoet te gaan, met nauwkeurige aanwijzingen, waar zij hem zullen vinden. *Trek morgen tot hen af*, vers 16, 17. Het is recht dat Hij, die de verlossing gebiedt, ook het bevel voert over hen, voor wie de verlossing gewerkt zal worden, en de nodige orders geeft beide ten opzichte van tijd en plaats.

4. Hij verzekert hun dat zij niet de roemrijke werktuigen maar de blijde aanschouwers zullen zijn van de algehele nederlaag van de vijand. "Gij zult geen slag behoeven te doen het werk zal voor u gedaan worden, staat slechts stil en ziet het, vers 17. Zoals Mozes tot Israël zei aan de Rode Zee, Exodus 14:13 : *God is met u*, die instaat is zelf Zijn werk te doen, en het doen zal.

Indien de strijd Zijn is, dan is ook de overwinning Zijne." Laat de Christen-krijgsknecht slechts uittrekken tegen zijn geestelijke vijanden, en de God des vredes zal hen weldra onder zijn voeten vertreden, en hem meer dan overwinnaar doen zijn.

5. Josafat en zijn volk ontvingen die verzekeringen met geloof, eerbied en dankbaarheid.

a. Zij bogen hun hoofd, eerst Josafat en toen al het volk, zij vielen neer voor het aangezicht des Heeren, aanbiddende de Heere met heilig ontzag en vreze Gods, dit teken ontvangende van Zijn gunst, zeggende met gelovig vertrouwen: naar Uw woord zij het ons.

b. Zij hieven hun stem op om de Heere te loven, vers 19.

Een werkzaam geloof kan God danken voor een belofte, al is zij ook nog niet vervuld, wetende dat Gods verbintenis zo goed is als gereed geld. "God heeft gesproken in Zijn heiligdom, dies zal ik van vreugde opspringen", Psalm 60:8.

2 Kronieken 20:20-30

Wij zien hier het bovenvermelde gebed verhoord en de bovenvermelde belofte vervuld in de algehele vernieling van de krijgsmacht van de vijanden, en de triomf (want het was veeleer een triomf dan een overwinning) van Josafats leger over hen.

I. Nooit was een leger op een slagveld opgesteld zoals dat van Josafat. Hij had soldaten *ten krijge toegerust*, Hoofdstuk 17:18, maar hier wordt geen nota genomen van hun militaire toerusting, van hun zwaarden of spiesen, hun schilden of bogen. Maar Josafat droeg zorg:

1. Dat geloof hun wapenrusting zijn zou. Toen zij optrokken heeft hij, inplaats van hen te roepen tot het hanteren hunner wapenen, van hen te bevelen zich in de gelederen te houden, orders te gehoorzamen en kloekmoedig te strijden, hun gezegd *te geloven in de Heere hun God*, Zijn woord in de mond van de profeten te geloven, want dan zullen zij bevestigd worden en voorspoedig zijn, vers 20.

Het is ware moed, waarmee het geloof een mens bezielt, en niets zal er meer toe bijdragen om in tijden van schudding en beroering het hart te versterken en te bevestigen, dan een vast geloof in de macht en genade en belofte van God. Het hart *is gesterkt*, dat aldus vertrouwt op de Heere, en zal in volkomen vrede bewaard worden. In onze geestelijken strijd is dit de overwinning, dit de voorspoed, namelijk ons geloof.

2. Dat geloof en dankzegging hun voorhoede zouden zijn, vers 21..

Josafat belegde een krijgsraad, en er werd besloten dat zangers *voor het leger zouden uitgaan*, de voorhoede zouden uitmaken, meer dat zij niets anders te doen hadden dan God te prijzen, Zijn heiligheid te loven, die Zijn schoonheid is Hem te loven zoals zij Hem in de tempel geloofd hebben, die schoonheid van de heiligheid te loven met die alouden en heerlijken lofzang, die tot in eeuwigheid toe niet verouderen zal: *Looft de Heere, want Zijn goedertierenheid is in eeuwigheid*. Door die vreemde nadering tot het slagveld bedoelde Josafat zijn vast vertrouwen te kennen te geven op het woord van God, (dat hem instaat stelde om te triomferen vóór de slag), zijn eigen krijgslieden te bezielen met moed, de vijand te beschamen, en God aan zijn zijde te brengen, want lof is God meer welgevallig dan alle *brandoffers en slachtoffers*.

II. Nooit werd een leger op zo onverklaarbare wijze vernield en vernietigd als dat van deze vijand, niet door donder, of hagel, of het zwaard eens engels, niet door middel van het zwaard, of door de kracht van de arm, of door een overweldigende verschrikking, een paniek, zoals door Gideon in het leger van de Midianieten werd teweeggebracht, maar de Heere stelde achterlagen tegen hen, hetzij door legerscharen van engelen, of, zoals bisschop Patrick denkt door hun eigen achterlagen, die door God met zo'n verblinding en verwarring geslagen werden, dat zij op hun vrienden aanvielen, alsof het hun vijanden waren, en zij *hielpen de een de ander ten verderve*, zodat niemand ontkwam.

Dit deed God toen *Zijn volk aanhief met een vreugdegeroep en lofzang*, vers 22, want Hij verlustigt zich er in om diegenen te voorzien van stof tot lofzegging, die er een hart voor hebben. Wij

lezen van *Zijn roken tegen* -dat is: van Zijn toornig wezen wegens *het gebeds Zijn volks*, Psalm 80:5, maar nooit tegen hun *lofzeggingen*.

Toen zij het werk van de lofzegging nog pas begonnen, heeft God het werk hunner verlossing reeds voltooid.

Welke grond of oorzaak er was voor hun naijver op elkaar blijkt niet, misschien was er geen, maar zo geschiedde het, dat de Moabieten de Edomieten aanvielen en hen verdelgden, en toen vielen zij aan op elkaar, en verdelgden zij elkaar, vers 23.

Zo maakt God dikwijls goddeloze mensen tot werktuigen van verderf voor elkaar, en welk verbond kan zo vast zijn om diegenen bij elkaar te houden, die door God bestemd zijn om elkaar te verpletteren? Zie de boze gevolgen van verdeeldheid, waarvoor geen van de strijdende partijen een goede reden zou kunnen opgeven. Diegenen zijn wel allerongelukkigst verdwaasd tot hun verderf, die hun vrienden aanvallen alsof zij vijanden waren.

III. Nooit werd buit zo blijmoedig verdeeld want Josafats leger had niets anders te doen, al het overige werd voor hen gedaan. Toen zij dit grote leger in het oog kregen, zagen zij geen levende mensen om mee testrijder, zij waren allen dood, hun lijken lagen als mest op de aarde uitgespreid, vers 24.

Zie hoe rijk God is in barmhartigheid over hen die Hem aanroepen in waarheid, en hoe dikwijls Hij meer doet dan waar Zijn volk Hem om bidt, hun verwachting overtreft. Josafat en zijn volk baden er voor bewaard te blijven om door de vijand te worden beroofd, en God heeft dit niet slechte gedaan, maar hen verrijkt met de roof hunner vijanden. De buit op het slagveld genomen was zeer groot en zeer rijk, zij vonden edelgesteenten op de dode lichamen, die er hen toch niet tegen konden behoeden om weerzinwekkende lijken te zijn, zij *roofden de buit drie dagen want die was veel, zij namen voor zich weg totdat zij niet meer dragen konden*, vers 25.

Nu bleek het wat Gods bedoeling was met dit grote leger tegen Juda te doen komen, het was om hen te verootmoedigen en te beproeven en hun ten laatste wel te doen. Het scheen in het eerst een stoornis in hun reformatie, maar het bleek de beloning ervan te zijn.

IV. Nooit werd een overwinning met plechtiger en ruimen dankzegging gevierd.

1. Zij hielden een dag van lofzegging in het leger, eer zij hun strijdmacht van het slagveld terugtrokken. Ongetwijfeld werden reeds terstond veel dankzeggingen tot God opgezonden, maar op de vierde dag verzamelden zij zich in een dal, waar zij God loofden met zoveel vurigheid en ijver, dat hetgeen zij op die dag deden een naam heeft gegeven aan die plaats: het dal van *Berachah*, dat is: *van zegen*, vers 26.

De gedachtenis aan dit wonder werd hierdoor bestendigd ter bemoediging van de opvolgende geslachten, opdat ook zij op God zouden vertrouwen.

2. Toch achtten zij niet dat dit genoeg was, maar in plechtigen optocht gingen zij, met Josafat aan het hoofd, naar Jeruzalem, opdat het land, waar zij door heentrokken, zich met hen zou verenigen in hun

lof, en zou dankzeggen voor de zegen, daar waar zij hem door gebed hadden verkregen, namelijk *in het huis des Heeren,* vers 27, 28..

Het leven van God moet niet maar het werk van een dag zijn, als wij zegen, genade en goedertierenheid hebben verkregen, moet onze lofzegging er voor dikwijls herhaald worden, zoals onze gebeden, toen wij die zegen zochten.

Elken dag moeten wij God loven zolang wij leven, onze tijd doorbrengende in dat werk, waarmee wij hopen de eeuwigheid door te brengen. Openbare zegeningen roepen tot openbare dankerkentenis *in de voorhoven van het huis des Heeren,* Psalm 116:19.

V. Nooit had een overwinning heerlijker gevolgen dan deze, want:

Josafats koninkrijk kreeg er een zeer groot en gewichtig aanzien door naar buiten, vers 29. Toen zij hoorden dat God aldus voor Israël had gestreden moesten zij wel zeggen: *Niemand is er gelijk God, o Jeshurun,* en *welgelukzalig zijt gij o Israël!* Het wekte in de naburige volken eerbied voor God, en een omzichtige vrees om Zijn volk enig leed te doen. Het is gevaarlijk om te strijden tegen hen, met wie God is. In het eigen land was alles rustig en stil, vers 30.

Zij waren rustig onder elkaar. Zij, die misnoegd waren geweest over het vernielen van de beelden en bossen, waren nu tevreden, en zij meesten erkennen dat, daar de God Israëls op die wijze verlossing kon werken Hij alleen aangebeden behoort te worden en alleen op de door Hem verordineerde wijze. Zij waren nu ook gerust, omdat zij de beledigingen hunner naburen niet behoefden te vrezen God had hun rust gegeven van rondom. En ais Hij rust geeft, wie kan dan beroeren?

2 Kronieken 20:31-37

Wij naderen nu tot het einde van de geschiedenis van Josafats regering. Zij die leefden in de tijd toen dit boek werd uitgegeven, worden voor meer bijzonderheden verwezen naar een authentieke geschiedenis ervan, geschreven door Jehu, de profeet, Hoofdstuk 19:2, die toen aanwezig was, vers 34.

De algemene hoedanigheid van zijn regering was, dat hij deed wat recht was in de ogen des Heeren, zelf zich dicht en nauwgezet hield aan de aanbidding Gods en deed wat hij kon om ook zijn volk er aan te houden. Twee dingen zijn hier echter te betreuren.

1. Het volk behield nog voorliefde voor de hoogten, vers 33.

Die, welke opgericht weren ter ere van vreemde goden, werden weggenomen, Hoofdstuk 17:6, maar die, waar de ware God werd aangebeden, minder zondig zijnde, werden toelaatbaar geacht, en Josafat was er afkerig van zijn volk te ontstemmen door ze weg te nemen, want het volk had nog zijn hart niet geschikt tot de God hunner vaderen.

Zij berustten in Josafats reformatie omdat zij uit schaamtegevoel niet anders durfden, maar zij deden het niet van harte, hebben er hun hart niet tot God in geschikt, deden het niet uit een goed beginsel, niet met ijver en vastberadenheid, en ook de beste magistraten kunnen niet tot stand brengen wat zij wensen h1 een reformatie, als het volk er koel en koud voor is.

2. Josafat zelf behield vriendschap en genegenheid voor het huis van Achab, omdat hij zijn zoon aan een dochter van die familie had uitgehuwelijkt, hoewel hij er onomwonden voor bestraft was geworden en het hem eens bijna het leven heeft gekost. Hij zag en wist dat Ahazia, de zoon van Achab, *goddelooslijk handelde in zijn doen*, en dus kon hij niet verwachten voorspoedig te zullen zijn, toch heeft hij zich met hem verenigd, niet in oorlog, zoals met zijn vader, maar in koophandel, werd zijn deelgenoot in een Oostindische vloot met bestemming naar Ofir, vers 35-36.

Er wordt nadruk gelegd op de tijd: *na dezen*, nadat God zulke grote dingen voor hem gedaan had, hem zonder enigerlei ergerlijke en verderflijke verbintenissen, niet alleen de overwinning had gegeven, maar ook rijkdom, en dan toch *nadezen* zich met een goddeloze koning te gaan verbinden, was zeer ondankbaar.

Zal hij, nadat God hem zo’n verlossing had gegeven, nu wederkeren om Gods geboden te vernietigen en zich te verzwageren met het volk van deze gruwelen? Wat kon hij dan anders verwachten dan dat God tegen hem zou toornen? Ezra 9:13, 14.

Toch zendt Hij hem een boodschap, om hem zijn dwaling te doen inzien en hem tot berouw en bekering te brengen:

a. Door een profeet die de vernietiging van zijn plan voorzeide vers 37.

b. Door een storm, die de schepen in de haven vernielde, eer zij nog waren uit gezeild, waardoor hij vermaand en gewaarschuwd werd om zijn verbintenis met Ahazia te verbreken, en het schijnt dat hij

de waarschuwing ter harte nam, want toen Ahazia hem later drong om zich met hem te verenigen, *wilde hij niet*, 1 Koningen 22:49, 50.

Zie hoe verderflijk het is om zich vriendschappelijk te vergezelschappen met boosdoeners, het is moeilijk om er zich weer los van te maken. Men kan er zich veel beter voor bewaren om in een strik gevangen te worden, dan iets doen om uit de strik te ontkomen, als men er eenmaal in is.

HOOFDSTUK 21

1 Daarna ontsliep Josafat met zijn vaderen, en werd begraven bij zijn vaderen in de stad Davids; en zijn zoon Joram werd koning in zijn plaats.
2 En hij had broederen, Josafats zonen, Azarja, en Jehiel, en Zecharja, en Azarjahu, en Michael, en Sefatja; deze allen waren zonen van Josafat, den koning van Israel.
3 En hun vader had hun vele gaven gegeven van zilver, en van goud, en van kostelijkheden, met vaste steden in Juda; maar het koninkrijk gaf hij Joram, omdat hij de eerstgeborene was.
4 Als Joram tot het koninkrijk zijns vaders opgekomen was, en zich versterkt had, zo doodde hij al zijn broederen met het zwaard, mitsgaders ook enige van de vorsten van Israel.
5 Twee en dertig jaar was Joram oud, toen hij koning werd, en hij regeerde acht jaren te Jeruzalem.
6 En hij wandelde in den weg der koningen van Israel, gelijk als het huis van Achab deed; want hij had de dochter van Achab tot een vrouw; en hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN.
7 Doch de HEERE wilde het huis Davids niet verderven, om des verbonds wil, dat Hij met David gemaakt had; en gelijk als Hij gezegd had, hem en zijn zonen te allen dage een lamp te zullen geven.
8 In zijn dagen vielen de Edomieten af van onder het gebied van Juda, en zij maakten over zich een koning.
9 Daarom toog Joram voort met zijn oversten, en al de wagenen met hem; en hij maakte zich des nachts op, en sloeg de Edomieten, die rondom hem waren, en de oversten der wagenen.
10 Evenwel vielen de Edomieten af van onder het gebied van Juda, tot op dezen dag; toen ter zelfder tijd viel Libna af, van onder zijn gebied, want hij had den HEERE, den God zijner vaderen, verlaten.
11 Ook maakte hij hoogten op de bergen van Juda; en hij deed de inwoners van Jeruzalem hoereren, ja, hij dreef Juda daartoe.
12 Zo kwam een schrift tot hem van den profeet Elia, zeggende: Alzo zegt de HEERE, de God van uw vader David: Omdat gij in de wegen van uw vader Josafat, en in de wegen van Asa, den koning van Juda, niet gewandeld hebt;
13 Maar hebt gewandeld in den weg der koningen van Israel, en hebt Juda en de inwoners van Jeruzalem doen hoereren, achtervolgens het hoereren van het huis van Achab; en ook uw broederen, van uws vaders huis, gedood hebt, die beter waren dan gij;
14 Zie, de HEERE zal u plagen met een grote plage aan uw volk, en aan uw kinderen, en aan uw vrouwen, en aan al uw have.
15 Gij zult ook in grote krankheden zijn, door de krankheid uwer ingewanden, totdat uw ingewanden uitgaan vanwege de krankheid, jaar op jaar.
16 Zo verwekte de HEERE tegen Joram den geest der Filistijnen en der Arabieren, die aan de zijde der Moren zijn.
17 Die togen op in Juda, en braken daarin, en voerden alle have weg, die in het huis des konings gevonden werd, zelfs ook zijn kinderen, en zijn vrouwen; zodat hem geen zoon overgelaten werd, dan Joahaz, de kleinste zijner zonen.
18 En na dit alles plaagde hem de HEERE in zijn ingewand met een krankheid, daar geen genezen aan was.
19 Dit geschiedde van jaar tot jaar, zodat, wanneer de tijd van het einde der twee jaren uitging, zijn ingewanden met de krankheid uitgingen, dat hij stierf van boze krankheden; en zijn volk maakte hem gene branding, als de branding zijner vaderen.

20 Hij was twee en dertig jaren oud, als hij koning werd, en regeerde acht jaren te Jeruzalem; en hij ging henen zonder begeerd te zijn; en zij begroeven hem in de stad Davids, maar niet in de graven der koningen.

Nooit voorzeker is een verandering van regering voor een koninkrijk zo schadelijk geweest, als zij voor Juda was, toen Joram, een van de slechtste koningen, Josafat, een van de beste, is opgevolgd. Aldus werden zij er voor gestraft, dat zij van Josafats goede regering geen heter gebruik hebben gemaakt, en voor hun misnoegdheid om (of tenminste hun koelheid voor) zijn reformatie, Hoofdstuk 20:33. Zij, die een goede koning niet wisten te waarderen, werden met recht gestraft en geplaagd met een slechten. Hier is:

I. Jorams troonsbestijging, vers 1-3.

II. De goddeloze maatregel, die hij nam om er zich op te bevestigen, door zijn broeders te vermoorden, vers 4.

III. De afgoderijen en andere goddeloosheden, waaraan hij zich schuldig maakte, vers 5, 6, 11.

IV. De profetie van Elia tegen hem, vers 12-15.

V. De oordelen Gods over hem in de afval van zijn onderdanen van hem, vers S-Jo, en de voorspoed van zijn vijanden tegen hem, vers 16, 17.

Vl. Zijn ellendige ziekte, en zijn roemloos einde, vers 18-20.

VII. De instandhouding niettemin van het huis van David, vers 7.

2 Kronieken 21:1-11

Wij bevinden hier:

I. Dat Josafat een zeer zorgzaam, toegevend vader was voor Joram. Hij had vele zonen, die hier genoemd worden, vers 2, en in vers 13, wordt gezegd, dat zij beter waren dan Joram, veel meer wijsheid en deugd hadden, leefden overeenkomstig de opvoeding, die zij genoten hadden, terwijl hij er tegen inging.

Zij waren veelbelovende jonge mannen, meer geschikt om de kroon te dragen dan hij, en toch heeft zijn vader hem, omdat hij de eerstgeborene was, het koninkrijk toegewezen, en zijn broeders met vele gaven bedeeld, en zulke schikkingen voor hen gemaakt, dat zij welvarend en rustig konden zijn en hem geen onrust zouden veroorzaken, evenals Abraham, toen hij Izak tot zijn erfgenaam maakte, zijn andere kinderen met geschenken weggezonden heeft.

Hierin was Josafat zeer vriendelijk en billijk voor zijn zoon, hetgeen hem had moeten verplichten om eerbiedig te zijn jegens zijn vader en in zijn voetstappen te wandelen. Maar het is niets nieuws dat kinderen, voor wie hun ouders het toegeeflijkst zijn geweest, het minst eerbiedig jegens hen zijn. Of hij, door dit te doen, goed en verstandig voor zijn volk heeft gehandeld en rechtvaardig jegens hen is geweest, zou ik niet kunnen zeggen. Jorams geboorterecht gaf hem aanspraak op een dubbel deel van zijns vaders goed, Deuteronomium 21:17.

Maar zo hij ten enenmale ongeschikt bleek voor de regering (die het welzijn des volks ten doel heeft), en waarschijnlijk alles ongedaan zou maken wat zijn vader gedaan had, zou het misschien beter geweest zijn hem ter zijde te zetten, en de volgenden te nemen, die veelbelovend was voor het goede, en niet gelijk hij, tot afgoderij neigde.

Macht is een heilige zaak waarmee de mensen of veel goed of veel kwaad kunnen doen, en daarom ‘Detur digniori’ -Laat hem, die haar verdient haar hebben. ‘Salus populi suprema lex’ -Het heil des volks moet het eerst in aanmerking komen.

II. Dat Joram een zeer wrede broeder was voor de zonen zijns vaders. Zodra hij zich goed gevestigd had op de troon, heeft hij al zijn broeders met het zwaard gedood, hetzij op valse beschuldiging onder schijn van wet, of veeleer door sluipmoord, waarschijnlijk voorgevende dat hij zich niet veilig kon achten op de troon, voordat zij allen uit de weg geruimd waren. Zij, die zelf kwaad voorhebben, zijn gewoonlijk zonder reden achterdochtig op hun omgeving.

De goddelozen vrezen waar geen reden is tot vrees, of wenden vrees voor om hun boosaardigheid te bedekken. Joram heeft waarschijnlijk zijn broeders gehaat en hen verslagen om dezelfde reden, waarom Kaïn Abel heeft gehaat en doodgeslagen, namelijk omdat hun Godsvrucht zijn goddeloosheid veroordeelde en hun de achting won van het volk, die hij had verloren. Met hen versloeg hij ook enigen van de vorsten Israëls, die hen aanhingen of waarschijnlijk hun dood zouden wreken.

De vorsten van Juda, zij, die de goede kennis des Heeren hadden geleerd, Hoofdstuk 17:7, worden hier vorsten Israëls genoemd, zoals tevoren hoofden van de vaderen Israëls, Hoofdstuk 19:8, omdat zij waarlijk Israëlieten waren, mannen van oprechtheid en trouw.

Het zwaard, dat de goede vader hun in handen had gegeven, stak deze slechte zoon in hun hart. Wee hem, die aldus een koninkrijk in bloed fondeert, Habakuk 2:12, het zal een fondament zijn, dat de bovenbouw doet verzinken.

III. Dat Joram een zeer goddeloos koning was, die zijn rijk verdierf, de reformatie, die zijn goede vader en zijn grootvader hadden ingevoerd, tenietdeed, *hij wandelde in de weg van het huis van Achab*, vers 6, richtte hoogten op, waartoe het volk maar al te zeer geneigd was, en deed zijn uiterste best om de afgoderij weer in te voeren, vers 11.

1. Wat de inwoners betreft van Jeruzalem waar hij zijn hof hield, hen heeft hij gemakkelijk tot zijn geestelijke hoererij overgehaald, hij *deed hen hoereren*, hen verleidende om afgoden*offer te eten*, Openbaring 2:20.

2. Het landvolk scheen daar met meer moeite toe gebracht te zijn, maar zij, die zich niet wilden laten verderven door vleierij, werden er met geweld toe gedreven om deel te nemen aan zijn gruwelijke afgoderijen, *hij dreef Juda daartoe*. Hij gebruikte de macht tot verwoesting van de kerk, die hem gegeven was om haar op te bouwen.

IV. Dat, toen hij God en Zijn aanbidding had verlaten, zijn onderdanen hem hun trouw hebben opgezegd.

1. Sommigen van de buitenprovinciën, die hem schatplichtig waren, hebben dit gedaan. De Edomieten vielen af, vers 8, en hoewel hij hen tuchtigde, vers 9, kon hij hen toch niet ten onder brengen, vers 10.

2. Een van de steden van zijn eigen rijk deed dit. Libna viel af van onder zijn gebied, vers 10, en vormde zich tot een vrijstaat, zoals het tevoren een eigen koning had, Jozua 12:15.

En de reden wordt hier opgegeven, niet alleen waarom God het toeliet, maar waarom zij het deden, zij onttrokken zich aan zijn regering, omdat hij de Heere, de God van zijn vaderen had verlaten, een afgodendienaar en een aanbidder van valse goden was geworden, en zij konden geen onderdanen van hem blijven, zonder dat ook zij gevaar liepen om zelf van God en hun plicht afgetrokken te worden.

Zolang hij God aankleefde, kleefden zij hem aan, maar toen hij God verwierp, verwierpen zij hem. Of die reden hen nu al of niet in hun afval zal rechtvaardigen, Gods voorzienigheid, die het zo beschikte, wordt er zeer zeker door gerechtvaardigd.

V. Dat God toch tedere zorg bleef houden voor Zijn verbond met het huis van David, en daarom de koninklijke familie niet wilde verderven, hoewel zij zo schandelijk ontaard was vers 7. Deze dingen hadden wij tevoren, 2 Koningen 8:19-22. De inhoud van het verbond was, dat er over Davids zaad

bezoeking gedaan zou worden om hun ongerechtigheid, maar dat het verbond nooit verbroken zal worden, Psalm 89:31 en verv..

2 Kronieken 21:12-20

Hier hebben wij.

I. Een waarschuwing van God, die aan Joram gezonden werd door een geschrift van de profeet Elia. Hieruit blijkt dat Joram op de troon kwam en toonde wat hij was voor Elia's wegneming van de aarde.

Weliswaar wij vinden Elisa bij Josafat en toen werd van hem gezegd, dat hij water op Eli's handen goot 2 Koningen 3:11, en dat was na de geschiedenis van Elia's hemelvaart, maar dat kon van hem gezegd worden terwijl Elia nog op aarde was, en het is zeker dat dit verhaal niet op zijn plaats gegeven is, want wij lezen van Josafats dood en Jorams komst op de troon voor wij van Elia's hemelvaart lezen, 1 Koningen 22:50.

Wij willen onderstellen dat de tijd van zijn heengaan nabij was, zodat hij niet in persoon tot Joram kon gaan, maar dat hij, horende van zijn grote goddeloosheid in het vermoorden van zijn broeders, dit geschrift heeft nagelaten en waarschijnlijk heeft toevertrouwd aan Elisa, om door hem met de eerste gelegenheid aan Joram gezonden te worden, opdat het of een middel zou zijn tot zijn bekering, of een getuigenis tegen is tegen hem zou wezen, dat hem duidelijk gezegd was wat het einde zou zijn van zijn goddeloos bedrijf.

De boodschap wordt hem gezonden in de naam des Heeren, de God van zijn vader David, vers 12, hem zijn betrekking tot David verwijtende, als hetgeen, hoewel het zijn eer was, toch een verzwaring was van zijn ontaarding.

1. Zijn misdaden worden hem duidelijk voor ogen gehouden, zijn afwijken van de goede wegen Gods, waarin hij was opgevoed, en waarin hij geleid en aangemoedigd werd om er in te wandelen, door het voorbeeld van zijn Godvruchtigen vader en grootvader, die leefden en stierven in vrede en in eer, vers 12.

Zijn wandelen op de weg van het huis van Achab, dat ergerlijk goddeloos geslacht, zijn invoeren van afgoderij in zijn rijk, haar met geweld verplichtend maken voor zijn onderdanen, en het vermoorden van zijn broeders, omdat zij beter waren dan hij, vers 13. Dat zijn de hoofden van de beschuldiging tegen hem ingebracht.

2. Er wordt een oordeel tegen hem uitgesproken wegens deze misdaden. Er wordt hem duidelijk gezegd dat zijn zonde gewis het verderf zal zijn.

a. Van zijn koninkrijk en geslacht, vers 14. "Met een grote plaag namelijk met krijg en gevangenschap, *zal de Heere u plagen aan uw volk en aan uw kinderen,* enz. Slechte mensen brengen Gods oordelen over allen die hen omringen. Zijn volk lijdt rechtvaardiglijk, omdat zij bewilligd hebben in zijn afgoderij en zijn vrouwen, omdat zij er hem toe verleid hebben.

b. Van zijn gezondheid en zijn leven. "Gij zult door zware ziekte worden bezocht, die pijnlijk, lastig en verdrietelijk en ten laatste dodelijk zal zijn, vers 15.

Dit wordt hem vooruit gezegd, opdat zijn bloed op zijn eigen hoofd zij, de wachter zijn ziel bevrijd hebbende, en opdat als deze dingen, die zo nauwkeurig voorzegd zijn, geschieden zouden, het zou blijken dat zij niet bij toeval kwamen, maar als de straf voor zijn zonden, en aldus waren bedoeld. En nu indien hij, gelijk hij van Achab had geleerd goddelooslijk te doen, slechts ook, zelfs van Achab had geleerd om na het ontvangen dier dreigende boodschap van Elia *zijn klederen te scheuren en een zak om zijn vlees te leggen* 1 Koningen 21:27, wie weet of hij dan niet evenals Achab tenminste uitstel had verkregen. Maar het blijkt niet dat hij er nota van genomen heeft, hij wierp het schrift weg als scheurpapier. Elisa scheen hem *als een die droomde*. Maar zij, die niet willen geloven, zullen gevoelen.

II. De bedreigde oordelen over hem gebracht omdat hij de waarschuwing in de wind sloeg. Geen wonder dat verharde zondaren niet weggeschrikt worden van de zonde en tot berouw en bekering worden gebracht door de bedreiging met rampzaligheid in een andere wereld die toekomend en buiten het gezicht is, als het stellige vooruitzicht van rampzaligheid in deze wereld, het afnemen van hun vermogen en de verwoesting hunner gezondheid hen niet eens van hun bozen weg terughouden.

1. Zie hier nu Joram beroofd van al zijn genot en gerief. God *verwekte de geest van zijn naburen tegen hem*, die Josafat bemind en gevreesd hadden, maar hem haatten en verachtten, het als iets schandelijks beschouwende voor een volk om zijn goden te veranderen. Zij grepen de een of andere aanleiding aan om met hem te twisten, vielen in zijn land, maar schenen tegen klein noch groot te strijden, behalve alleen tegen het huis des konings, daarheen richtten zij hun schreden, en *voerden alle have weg, die er in gevonden werd*. Er wordt niet gezegd dat zij iemand gevankelijk weggevoerd hebben, behalve de vrouwen en kinderen des konings, vers 17.

Aldus heeft God duidelijk doen blijken dat de twist was met hem en zijn huis. Hier wordt alleen gezegd: Zij *voerden zijn kinderen weg*, maar in Hoofdstuk 22:1 bevinden wij dat zij *hen allen gedood hadden*, bloed voor bloed. Hij had al zijn broeders gedood om zich te sterken, en nu zijn al zijn zonen op één na gedood, en zo is hij verzwakt.

Indien hij niet van het huis van David geweest was, ook die één zou niet ontkomen zijn, toen Jerobeams huis en dat van Baesa en van Achab uitgeroeid werden, werd er niemand overgelaten, maar het huis van David moet niet geheel verdelgd worden, al is het soms ook ellendig ontaard, want er was een zegen in, geen mindere zegen dan de Messias.

2. Zie hem gekweld door een zware, langdurige ziekte, zoals die waarmee zij bedreigd werden door de wet, die de heerlijken en vreeslijken naam, de HEERE, hun God, niet willen vrezen, Deuteronomium 28:58, 59. Zijn ziekte was zeer smartelijk, zij was in zijn ingewanden, met een complicatie van nog andere krankheden, zij was zeer langdurig twee jaren bleef hij ziek en kon geen verlichting krijgen, want de ziekte was ongeneeslijk, hoewel hij nog in de kracht des levens was, nog geen veertig jaren oud. Asa, wiens hart volkomen was met God, al is hij ook in sommige opzichten terzijde afgeweken, was alleen ziek aan zijn voeten, maar Joram, wiens hart goddeloos was, werd getroffen in zijn ingewand, en hij, die geen ingewanden van barmhartigheid heeft gehad voor zijn broeders, werd zo geplaagd in zijn ingewanden, dat zij *met de ziekte uitgingen*. Zelfs Godvruchtige mensen en zij, die Gode zeer dierbaar zijn, kunnen met die soort van ziekte bezocht en beproefd worden, maar voor hen zijn zij vaderlijke kastijdingen, en door de steun van Goddelijke vertroostingen kan de ziel kalm en gelukkig zijn, terwijl het lichaam hevige smarten lijdt. Deze zware

krankheden overvielen hem juist toen zijn huis geplunderd was en zijn vrouwen en kinderen weggevoerd werden.

a. Misschien hebben zijn droefheid en zielsbenauwdheid wegens deze ramp zijn ziekte veroorzaakt of tenminste er veel toe bijgedragen om haar te verergeren.

b. Door deze ziekte was hij buiten staat om iets te doen voor hun verlossing of om wraak te oefenen over de hem aangedane belediging. Ongetwijfeld werd in zijn ziekte zijn smart nog grotelijks vermeerderd, omdat hij het gezelschap van zijn vrouwen en kinderen moest derven en al het goed van zijn huis weggevoerd was. Ziek te zijn en arm, ziek en en eenzaam, maar inzonderheid ziek te zijn en in zonde, ziek en onder de vloek Gods, ziek en ontbloot van de genade om de ziekte te dragen, zonder inwendige vertroosting, die er als het ware een vergoeding en verzoeting voor is-dat voorwaar, is een allertreurigste toestand.

3. Zie hem begraven met versmaadheid. Hij heeft slechts acht jaren geregeerd, en toen *ging hij heen zonder begeerd te zijn*, vers 20.. Niemand heeft hem gewaardeerd in zijn leven, niemand heeft hem betreurd toen hij stierf, men wenste slechts dat Jeruzalem nooit groter verlies te lijden zou hebben.

Om te tonen hoe weinig genegenheid of achting zij voor hem hadden, wilden zij hem niet in de graven van de koningen begraven, hem onwaardig achtende om onder hen gerekend te worden, die zo slecht geregeerd had.

De uitsluiting van zijn lichaam van de graven van zijn vaderen kan door Gods voorzienigheid verordineerd zijn als een aanduiding van de eeuwige schelding van de zieren van de goddelozen na de dood van de geesten van de volmaakte rechtvaardigen. Nog een verdere schande hebben zij hem aangedaan, door hem geen branding te maken als de branding van zijn vaderen, vers 19.

Zijn nagedachtenis was hun allesbehalve lieflijk of dierbaar, en daarom hebben zij haar niet geëerd met lieflijken reuk of kostbare specerijen, hoewel wij kunnen onderstellen dat na zolang en walglijk een ziekte, zijn dood lichaam wel enige branding van welriekende kruiden nodig gehad zal hebben. De meerderheid des volks, hoe ook tot afgoderij geneigd, had toch geen ware genegenheid voor hun afgodische koningen. Goddeloosheid en onheiligheid maken de mensen verachtelijk, zelfs in de ogen van hen, die zelf weinig Godsdienstig zijn, terwijl het natuurlijk geweten zelf dikwijls eer geeft aan hen, die waarlijk Godvruchtig zijn. Die God verachten zullen, zoals Joram, licht geacht worden.

HOOFDSTUK 22

1 En de inwoners van Jeruzalem maakten Ahazia, zijn kleinsten zoon, koning in zijn plaats; want een bende, die met de Arabieren in het leger gekomen was, had al de eersten gedood. Ahazia dan, de zoon van Joram, de koning van Juda, regeerde.
2 Twee en veertig jaar was Ahazia oud, toen hij koning werd, en hij regeerde een jaar te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Athalia, een dochter van Omri.
3 Hij wandelde ook in de wegen van het huis van Achab; want zijn moeder was zijn raadgeefster, om goddelooslijk te handelen.
4 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, gelijk het huis van Achab; want zij waren zijn raadgevers, na den dood zijns vaders, hem ten verderve.
5 Hij wandelde ook in hun raad, en toog henen met Joram, den zoon van Achab, den koning van Israel, tot den strijd tegen Hazael, den koning van Syrie, bij Ramoth in Gilead; en de Syriers sloegen Joram.
6 En hij keerde weder om zich te laten genezen te Jizreel; want hij had wonden, die men hem bij Rama geslagen had, als hij streed tegen Hazael, den koning van Syrie; en Azarja, de zoon van Joram, den koning van Juda, kwam af, om Joram, den zoon van Achab, te Jizreel te bezien, want hij was krank.
7 De vertreding nu van Ahazia was van God, dat hij tot Joram kwam; want als hij gekomen was, toog hij met Joram uit tot Jehu, den zoon van Nimsi, denwelken de HEERE gezalfd had, om het huis van Achab uit te roeien.
8 Zo geschiedde het, als Jehu het oordeel uitvoerde tegen het huis van Achab, dat hij de vorsten van Juda en de zonen der broederen van Ahazia, die Ahazia dienden, vond, en die doodde.
9 Daarna zocht hij Ahazia, en zij kregen hem (want hij was verstoken in Samaria), en zij brachten hem tot Jehu, en zij doodden hem, en begroeven hem; want zij zeiden: Hij is de zoon van Josafat, die den HEERE met zijn ganse hart gezocht heeft. Zo had het huis van Ahazia niemand, die kracht behield tot het koninkrijk.
10 Toen Athalia, de moeder van Ahazia, zag, dat haar zoon dood was, zo maakte zij zich op, en bracht al het koninklijke zaad van het huis van Juda om.
11 Maar Jozabath, de dochter des konings, nam Joas, den zoon van Ahazia, en stal hem uit het midden van des konings zonen, die gedood werden, en zette hem en zijn voedster in een slaapkamer; zo verborg hem Jozabath, de dochter van den koning Joram, de huisvrouw van den priester Jojada (want zij was de zuster van Ahazia), voor Athalia, dat zij hem niet doodde.
12 En hij was bij hen verstoken in het huis Gods zes jaren; en Athalia regeerde over het land.

Wij lazen in het vorige hoofdstuk van de wegvoering van Jorams kinderen en vrouwen, maar hier zien wij een van zijn zonen en een van zijn vrouwen overgelaten, zijn zoon Azaria en zijn vrouw Athalia, beide gespaard om de schande en de plaag te zijn van zijn geslacht.

I. Ahazia was er de schande van, als delende:

1. In de zonde, en

2. In de verdelging van het huis van Achab, vers 1-9.

II. Athalia was er de plaag van, want zij bracht geheel het koninklijke zaad om en overweldigde de troon, vers 10 12.

2 Kronieken 22:1-9

Wij hebben hier een bericht van de regering van Ahazia, een korte regering (van slechts een jaar), maar toch lang genoeg, tenzij zij beter ware geweest.

In hoofdstuk 21:17 wordt hij *Joahaz*, genoemd, hier *Ahazia*, die dezelfde naam is en dezelfde betekenis heeft, slechts zijn de woorden, waarvan hij samengesteld is, verschikt.

Hier wordt van hem gezegd dat hij twee en veertig jaren oud was, toen hij begon te regeren, vers 2, dat niet kan, want zijn vader, zijn onmiddellijke voorganger, was slechts veertig jaar toen hij stierf, en in 2 Koningen 8:26 wordt gezegd dat hij twee en twintig jaar oud was *als hij koning werd*.

Sommigen denken dat die twee en veertig jaren bedoeld zijn van Athalia, zijn moeder, want het oorspronkelijke luidt: "hij was de zoon van tweeën veertig jaren", dat is: "de zoon van een moeder", die van die leeftijd was, en met recht wordt haar leeftijd voor de zijnen gesteld in versmaadheid van hem, omdat zij hem regeerde en deed wat zij wilde, feitelijk regeerde zij en hij had weinig meer dan de titel van koning.

Veel goede uitleggers zijn geneigd om deze en enkele andere soortgelijke moeilijkheden aan een vergissing van de een of anderen overschrijver te wijten die twee en veertig voor twee en twintig geschreven heeft, en dat de exemplaren, waarin de fout hersteld was, verloren zijn geraakt.

Veel oude overzettingen geven hier de lezing van twee en twintig jaren. Tegenwoordig worden weinige boeken gedrukt zonder errata, maar de schrijvers ervan ontkennen daarom niet dat zij ze geschreven hebben, en de drukfouten komen ook niet voor rekening van de schrijvers, de eerlijke lezer zal naar zin en betekenis, of door vergelijking met een ander gedeelte van het boek, de fout zelf corrigeren zoals wij ook met deze gemakkelijk doen kunnen.

De geschiedenis van de regering van Ahazia is kort saamgevat in deze twee volzinnen, vers 3, 4 : Dat zijn moeder en haar bloedverwanten zijn raadgevers waren om goddelooslijk te handelen, en dat dit hem ten verderve was.

I. Hij handelde goddelooslijk. Hoewel hij door een bijzondere beschikking van Gods voorzienigheid in het leven gespaard is toen al zijn broeders werden gedood, gespaard bleef voor de kroon, niettegenstaande hij de jongste van hen was, hoewel de inwoners van Jeruzalem, nadat zij zijn vader met schande hadden begraven, hem koning maakten in de hoop dat hij er zich door zou laten waarschuwen om niet in zijn voetstappen te treden, maar beter voor zich en het rijk zou handelen, hadden toch de gunsten van God en de mensen geen invloed ten goede op hem, maar wandelde hij in de wegen van het huis Achabs en, evenals zij, deed hij wat *kwaad was in de ogen des HEEREN*, vers 3, 4, dat is: hij aanbad dezelfde valse goden, die zij aanbaden, de Baals en Astaroth, onderstellende (zoals de geleerde bisschop Patrick denkt) dat zij door deze demonen als middelaars gemakkelijker toegang konden krijgen tot de oppersten *Numen*, de God Israëls, of dat zij tot deze ten allen tijde en voor alle zaken de toevlucht konden nemen daar zij meer nabij waren en niet van zo groot en hoog een waardigheid, maar meer van een middenstatuur, tussen de onsterflijken God en de sterflijke mensen-tot godheden verheven helden, en zo aanbaden zij hen, zoals de kerk van Rome heiligen en engelen aanbidt. Dat was al erg genoeg, maar ik wenste wel dat er geen reden was

om nog erger te vermoeden, ik vrees dat zij dachten, dat Jehovah de God hunner vaderen, ten enenmale was gelijk een van deze Baäls, dat zij hen zo groot en zo goed achtten als Hem, ja, in sommige opzichten verkieslijk boven Hem inzoverre deze Baäls allerlei ongebondenheid en zinnelijkheid aanmoedigden, die door de God Israëls streng verboden waren.

II. Zijn moeder en haar bloedverwanten rieden hem aan aldus te handelen. Zij *was zijn raadgeefster*, vers 3, en zij waren zijn raadgevers na de dood zijns vaders, vers 4.

Terwijl zijn vader nog leefde, droeg deze er zorg voor om hem bij de afgoderij te houden, maar na zijn dood vreesde het huis van Achab dat het treurig einde zijns vaders hem er van zou terughouden, en daarom hebben zij zich zeer benaarstigd om er hem dicht bij te houden, hem zevenmaal meer een kind van de hel te maken dan zij zelf waren. De raad van de goddelozen is het verderf van veel jonge lieden als zij hun loopbaan in de wereld beginnen.

Deze jonge vorst zou, als hij het gewild had, betere raad gehad kunnen hebben van de vorsten en rechters, de priesters en Levieten, die in de tijd van zijn Godvruchtigen grootvader vermaard zijn geweest voor hun leren van de goede kennis des Heeren, maar het huis van Achab vleide hem en hij *wandelde in hun raad*, liet zich geheel door hen leiden, en deed wat zij wilden dat hij doen zou. Aldus verlagen en verderven diegenen zich, die zich aan Gods leiding onttrekken.

III. Hem werd door hen geraden tot zijn verderf. Zo bleek het. Zij, die ons raden om goddelooslijk te handelen, raden ons tot ons verderf, terwijl zij voor ons kruipen en ons vleien en vriendschap jegens ons voorwenden, zijn Zij in werkelijkheid onze ergste vijanden. Zij, die jonge lieden verleiden, verderven hen.

1. Het was al slecht genoeg dat zij hem blootstelden aan het zwaard van de Syriërs, hem overhalende om zich te verenigen met Joram, koning van Israël, in een expeditie naar Ramoth in Gilead, waar Joram gewond werd, een expeditie, die hem niet tot eer was. Zij, die ons slechte raad geven in de zaken van de Godsdienst, kunnen, indien wij naar hen luisteren, rechtvaardig door God tot onze raadgevers gemaakt worden om dwaas te handelen ten opzichte van onze eigen zaken. Maar dat was niet alles.

2. Door hem in vertrouwelijker omgang te brengen met Joram, koning van Israël, wikkelden zij hem in het algemene verderf over het huis van Achab.

Hij kwam om een bezoek te brengen aan Joram, vers 6, juist op de tijd, toen Jehu het oordeel Gods voltrok aan dat afgodisch geslacht, en zo werd hij met hen uitgeroeid, vers 7, 8.

Zie hier en vrees het kwaad van slecht gezelschap en van een zich samenvoegen met de zondaars. Indien al niet voor de besmetting zo laat dan toch voor het verderf gevreesd worden. *Gaat uit van Babylon*, dat instortende huis. Openbaring 18:4.

Zie en erken de rechtvaardigheid van God. Zijn voorzienigheid bracht Ahazia juist op dat noodlottig ogenblik tot Joram om hem te bezoeken teneinde met hem te vallen en als in een strik te worden gevangen.

Wij hadden hier tevoren een bericht van in 2 Koningen 9:27, 28.

Hier is er bijgevoegd dat hij op betamelijke wijze werd begraven, (niet zoals Joram, wiens dood lichaam in Naboths wijngaard geworpen werd, 2 Koningen 9:26) en de reden er voor gegeven is, dat hij de zoon, dat is de kleinzoon, was van de Godvruchtigen Josafat, *die de Here met zijn gehele hart gezocht heeft.* Aldus wordt hij met eer herdacht lang na zijn dood, en om zijnentwil enige eerbied betoond aan zijn ontaard, onwaardig zaad.

De gedachtenis des rechtvaardigen zal tot zegening zijn, maar de naam van de goddelozen zal verrotten.

2 Kronieken 22:10-12

Wij hebben hier wat wij tevoren hadden in 2 Koningen 11:1 en verv..

1. Een goddeloze vrouw, die het poogt huis van David uit te roeien, teneinde op de puinhopen van dat huis een troon voor zichzelve op te richten. Athalia heeft wreedaardiglijk al het koninklijke zaad omgebracht, vers 10, wellicht bedoelende dat naar haar dood de kroon van Juda op iemand van haar bloedverwanten zou overgaan, zodat, hoewel haar geslacht in Israël uitgeroeid was door Jehu, het in Juda toch geplant zou worden.

2. Een goede vrouw, die het met goed gevolg bewaart van geheel uitgeroeid te worden. Een van de zonen van de overleden koning, een kind van een jaar, werd van tussen de doden gered, en door de zorg van Jojada's huisvrouw in het leven behouden, vers 11, 12, opdat *een lamp zou toegericht zijn voor de gezalfde Gods,* want geen woord van God zal ter aarde vallen.

HOOFDSTUK 23

1 Doch in het zevende jaar versterkte zich Jojada, en nam de oversten der honderden, Azarja, den zoon van Jeroham en Ismael, den zoon van Johanan, en Azarja, den zoon van Obed, en Maaseja, den zoon van Adaja, en Elisafat, den zoon van Zichri, met zich in een verbond.
2 Die togen om in Juda, en vergaderden de Levieten uit alle steden van Juda, en de hoofden der vaderen van Israel, en zij kwamen naar Jeruzalem.
3 En die ganse gemeente maakte een verbond in het huis Gods, met den koning; en hij zeide tot hen: Ziet, de zoon des konings zal koning zijn, gelijk als de HEERE van de zonen van David gesproken heeft.
4 Dit is de zaak, die gij doen zult: een derde deel van u, die op den sabbat ingaan, van de priesteren en van de Levieten, zullen tot poortiers der dorpelen zijn;
5 En een derde deel zal zijn aan het huis des konings; en een derde deel aan de Fondamentpoort; en al het volk zal in de voorhoven zijn van het huis des HEEREN.
6 Maar dat niemand kome in het huis des HEEREN, dan de priesteren en de Levieten, die dienen; die zullen ingaan, want zij zijn heilig; maar al het volk zal de wacht des HEEREN waarnemen.
7 De Levieten nu zullen de koning rondom omsingelen, een ieder met zijn wapenen in zijn hand; en die tot het huis inkomt, zal gedood worden; doch weest gijlieden bij den koning, als hij inkomt en uitgaat.
8 En de Levieten en gans Juda deden naar alles, wat de priester Jojada geboden had; en zij namen een ieder zijn mannen, die op den sabbat inkwamen, met degenen, die op den sabbat uitgingen; want de priester Jojada had aan de verdelingen geen verlof gegeven.
9 Verder gaf de priester Jojada aan de oversten der honderden de spiesen, en de rondassen, en de schilden, die van den koning David geweest waren, die in het huis Gods waren.
10 En hij stelde al het volk, en een ieder met zijn geweer in zijn hand, van de rechterzijde van het huis tot de linkerzijde van het huis, naar het altaar, en naar het huis, bij den koning rondom.
11 Toen brachten zij des konings zoon voor, en zetten hem de kroon op, en gaven hem de getuigenis, en zij maakten hem koning; en Jojada en zijn zonen zalfden hem, en zeiden: De koning leve!
12 Toen nu Athalia hoorde de stem des volks, dat toeliep en den koning roemde, kwam zij tot het volk in het huis des HEEREN.
13 En zij zag toe; en ziet, de koning stond bij zijn pilaar, aan den ingang; en de oversten en de trompetten waren bij den koning; en al het volk des lands was blijde, en blies met de trompetten; en de zangers waren er met muzikale instrumenten, en gaven te kennen, dat men lofzingen zou; toen verscheurde Athalia haar klederen, en zij riep: Verraad, verraad!
14 Maar de priester Jojada bracht de oversten der honderden, die over het heir gesteld waren, uit, en zeide tot hen: Brengt ze uit tot buiten de ordeningen, en die haar volgt, zal met het zwaard gedood worden; want de priester had gezegd: Gij zult ze in het huis des HEEREN niet doden.
15 En zij leiden de handen aan haar, en zij ging naar den ingang van de Paardenpoort, naar het huis des konings; en zij doodden ze daar.
16 En Jojada maakte een verbond tussen zich, en tussen al het volk, en tussen den koning, dat zij den HEERE tot een volk zouden zijn.
17 Daarna ging al het volk in het huis van Baal, en braken dat af; en zijn altaren en zijn beelden verbraken zij, en Matthan, den priester van Baal, sloegen zij dood voor de altaren.
18 Jojada nu bestelde de ambten in het huis des HEEREN, onder de hand der Levietische priesteren, die David in het huis des HEEREN afgedeeld had, om de brandofferen des HEEREN te

offeren, gelijk in de wet van Mozes geschreven is, met blijdschap en met gezang, naar de instelling van David.
19 En hij stelde de poortiers aan de poorten van het huis des HEEREN, opdat niemand, in enig ding onrein zijnde, inkwame.
20 En hij nam de oversten der honderden, en de machtigen, en die heerschappij hadden onder het volk, en al het volk des lands, en bracht den koning van het huis des HEEREN af, en zij kwamen door het midden der hoge poort in het huis des konings; en zij zetten den koning op den troon des koninkrijks.
21 En al het volk des lands was blijde, en de stad werd stil, nadat zij Athalia met het zwaard gedood hadden.

Zes jaren heeft de bloeddorstige Athalia getiranniseerd, in dit hoofdstuk zien wij haar onttroond en gedood, en Joas, de rechtmatige erfgenaam van de kroon op de troon geplaatst. Wij hadden er tevoren het bericht van bijna even zoals het hier verhaald wordt, in 2 Koningen 11:4 en verv..

I. Jojada bereidde het volk voor op de koning, maakte hun bekend met zijn voornemen, wapende hen, en wees hun hun posten aan, vers 1-10.

II. Hij bracht de koning voor het volk, kroonde en zalfde hem, vers 11.

III. Hij doodde de overweldigster, vers 12-15.

IV. Hij hervormde het koninkrijk, vestigde opnieuw de Godsdienst, en herstelde de burgerlijke regering, vers 16-21.

2 Kronieken 23:1-11

Wij kunnen ons wel voorstellen hoe slecht het stond met de zaken in Jeruzalem, gedurende de zes jaren van Athalia's overweldiging, en kunnen ons er over verwonderen dat God haar zo lang heeft toegelaten en Zijn volk haar zo lang heeft gedragen. Maar na zo'n donkeren, moeizamen nacht was de terugkeer van de dag in deze omwenteling zoveel helderder en des te meer welkom. God had gezworen bij Zijn heiligheid, dat Davids zaad en troon tot in eeuwigheid zouden zijn, Psalm 89:36-38, en een onderbreking was geen vernietiging, de stroom van de regering vloeit hier wederom in de rechte bedding. Het middel en de voornaamste bewerker van de restauratie is Jojada.

1. Hij toont zich hier als een men van groot beleid, die de jongen vorst zoveel jaren verborgen hield, totdat hij geschikt was om in het openbaar te verschijnen en het volk de overweldigster moede zou geworden zijn, hij maakte tevoren toebereidselen voor zijn werk, en heeft het toen met bewonderenswaardige omzichtigheid en vaardigheid ten uitvoer gebracht. Als God werk te doen heeft, zal Hij er mensen toe bekwamen en opwekken.

2. Als een man van groten invloed. De oversten voegden zich bij hem, vers 1. De Levieten en de hoofden van de vaderen Israëls kwamen op zijn oproep naar Jeruzalem vers 2 en stelden zich onder zijn orders.

Zie welk een gezag wijsheid en deugd de mensen geven. De Levieten en geheel Juda deden naar alles, dat de priester Jojada geboden had, vers 8 en hetgeen verwonderlijk is: allen, aan wie het geheim toevertrouwd was, zwegen er over totdat de zaak volbracht was. Aldus *moeten de woorden van de wijzen in stilheid aangehoord worden*, Prediker 9:17.

3. Een man van groot geloof. Het was geen gewone billijkheid of rechtvaardigheid, (en nog veel minder de betrekking van zijn vrouw tot het koninklijk geslacht, waardoor hij tot die onderneming gebracht werd) maar een letten op het woord van God, en eerbied voor het bestel Gods, door hetwelk de kroon erflijk was gemaakt in het huis van David, vers 3. *De zoon des konings zal koning zijn*, moet koning zijn, *gelijk als de Heere van de zonen Davids gesproken heeft.* Zijn oog naar de belofte en zijn steunen daarop zetten grote eer bij aan zijn onderneming.

4. Als een zeer Godsdienstig man. Deze zaak moest gedaan worden in de tempel, hetgeen een verbreking van de daar gestelde regelen tengevolge kon hebben. die door de noodzakelijkheid verontschuldigd kon worden, maar hij gaf toch nauwkeurige en stellige orders, dat niemand van het volk in het huis des Heeren zou komen dan alleen de priesters en Levieten die heilig waren, en dat wel op straffe des doods, vers 6, 7. Nooit moeten heilige dingen ontwijd worden, neen, zelfs niet ter ondersteuning van burgerlijke rechten.

5. Een man van grote vastberadenheid. Toen hij die zaak ondernam, heeft hij haar ook volvoerd, zij *brachten de koning voor, zetten hem de kroon op, en gaven hem de getuigenis*, vers 11. Hij waagde er zijn hoofd mede, maar het was in een goede zaak, en daarom ging hij kloekmoedig voort. Er wordt hier gezegd dat zijn zonen zich met hem verenigden om de jongen koning te zalven, een hunner was waarschijnlijk die Zacharia, die Joas later gedood heeft omdat hij hem had bestraft, Hoofdstuk 24:20, hetgeen des te meer ondankbaar was, daar hij zo bereidwillig had deelgenomen aan zijn zalving.

2 Kronieken 23:12-21

Hier zien wij:

1. Het volk tevreden, vers 12-13. Toen de koning bij de pilaar stond, omdat hij recht had daar te staan, was al het volk des lands blijde een rijsje voortgekomen te zien uit de afgehouwen tronk van Isai, Jesaja 11:1.

Toen hij als een wortel scheen in een dorre aarde, welk een verrassing was het toen voor hen datgene te zien, waaraan zij hadden gewanhoopt, namelijk een koning uit het huis van David. In vervoering van vreugde liepen zij om dit gezicht te aanschouwen, roemden de koning en prezen God, want er waren bij hen zangers met muziekinstrumenten, die te kennen gaven dat men lofzingen zou.

2. Athalia gedood. Zij liep zelf in tegen de punt van het zwaard van de gerechtigheid, want haar invloed sterker wanende dan hij was, waagde zij zich op dat ogenblik *in het huis des Heeren* en riep: *Verraad, verraad!* Maar niemand steunde haar, niemand nam haar partij, de trotsheid haars harten heeft haar bedrogen zij dacht dat allen aan haar zijde waren, terwijl niemand het van harte was. Als beschermer of regent van het rijk gedurende de minderjarigheid des konings gaf Jojada bevel haar te doden, vers 14, hetgeen terstond geschiedde, vers 15 , slechts werd er zorg voor gedragen dat zij niet in *het huis des Heeren* gedood zou worden, die heilige plaats moest niet dusdanig onteerd worden noch die slechte goddeloze vrouw aldus worden geëerd.

3. Het oorspronkelijk contract tussen de koning en het volk aangenomen, vers 16. In 2 Koningen 11:17 wordt gezegd: Jojada maakte een verbond tussen de Heere, het volk en de koning, hier wordt het gezegd te zijn tussen hemzelf, het volk en de koning, want als priester Gods was hij Gods vertegenwoordiger in deze handeling, of een soort van middelaar zoals Mozes geweest is. Het verdrag was drieledig, maar de ware bedoeling er van was *dat zij de Heere tot een volk zouden zijn*. Door Jojada beloofde God hen tot Zijn volk aan te nemen, de koning en het volk beloofden Hem de Zijnen te zullen wezen, en toen beloofde de koning het volk hen te regeren *als het volk Gods*, en het volk beloofde van zijn kant hem onderdanig te zijn als *het volk des Heeren*, in Zijn vreze en om Zijnentwil. Laat ons op onszelf en op elkaar zien als *het volk des Heeren*, dan zal dit een machtigen invloed hebben op ons in het volbrengen van onze plicht jegens God en de mensen.

4. Baäl vernield, vers 17. Zij zouden nog de helft van hun werk niet gedaan hebben, indien zij alleen maar de overweldigster van *het recht des konings* hadden gedood, en niet de overweldiger van *Gods* recht hadden vernietigd, indien zij de eer van de troon hadden gehandhaafd en niet die van het altaar. De grootste grief tegen Athalia's regering was dat zij de Baälsdienst had ingevoerd en die had gesteund, daarom moet die in de eerste plaats worden teniet gedaan. Weg met Baäls huizen, zijn altaren, zijn beelden! Weg met die allen, en laat het bloed van zijn priester met zijn offeranden gemengd worden, want God heeft geboden dat verleiders tot afgoderij ter dood gebracht zullen worden, Deuteronomium 13:5, 6.

5. De tempeldienst hersteld, vers 18, 19. Deze was onder de laatste regeringen veronachtzaamd, daar het de priesters en het volk of aan macht of aan ijver ontbrak om hem instand te houden, toen

zij koningen hadden die er afkerig van waren. Maar Jojada bestelde *de ambten in het huis des Heeren*, regelde ze naar behoren en stelde er de bevoegde personen voor aan, want in de laatste tijd was dit alles in wanorde gebracht.

a. Hij bestelde de priesters naar hun afdelingen ter behoorlijke waarneming van de dienst van de offeranden overeenkomstig de wet van Mozes.

b. De zangers naar de hun, overeenkomstig de instelling van David. De offers schenen *met blijdschap en gezang* geofferd te worden, en wèl mocht dit. Wij "roemen in God, als wij de verzoening verkregen hebben", Romeinen 5:11.

c. De poortiers werden op hun onderscheidene plaatsen gesteld, vers 19, zoals David het verordineerd had, en hun ambt en werk was zorg te dragen dat personen, die op enigerlei wijze ceremonieel onrein waren, van de voorhoven des tempels geweerd werden.

6. Het burgerlijk bestuur hersteld, vers 20. Zij brachten de koning in statiger optocht naar zijn paleis, en *zetten hem op de troon des koninkrijks*, om wetten te geven, recht te spreken, hetzij in eigen persoon, of door Jojada, zijn voogd.

Aldus werd die gelukkige omwenteling volbracht de meerderheid des volks verblijdde er zich in de overige hielden zich stil en boden geen tegenstand, vers 21.

Als de Zone Davids op de troon is in de ziel, dan is alles rustig en worden fonteinen van blijdschap geopend.

HOOFDSTUK 24

1 Joas was zeven jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde veertig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Zibja, van Ber-seba.
2 En Joas deed dat recht was in de ogen des HEEREN, al de dagen van den priester Jojada.
3 En Jojada nam voor hem twee vrouwen; en hij gewon zonen en dochteren.
4 Het geschiedde nu na dezen, dat het in het hart van Joas was, het huis des HEEREN te vernieuwen.
5 Zo vergaderde hij de priesteren en de Levieten, en zeide tot hen: Trekt uit tot de steden van Juda, en vergadert geld van het ganse Israel, om het huis uws Gods te beteren van jaar tot jaar; en gijlieden, haast tot deze zaak; maar de Levieten haastten niet.
6 En de koning riep Jojada, het hoofd, en zeide tot hem: Waarom hebt gij geen onderzoek gedaan bij de Levieten, dat zij uit Juda en uit Jeruzalem inbrengen zouden de schatting van Mozes, den knecht des HEEREN, en van de gemeente van Israel, voor de tent der getuigenis?
7 Want als Athalia goddelooslijk handelde, hadden haar zonen het huis Gods opengebroken, ja, zelfs alle geheiligde dingen van het huis des HEEREN besteed aan de Baals.
8 En de koning gebood, en zij maakten een kist, en stelden die buiten aan de poort van het huis des HEEREN.
9 En men deed uitroeping in Juda en in Jeruzalem, dat men den HEERE inbrengen zou de schatting van Mozes, den knecht Gods, over Israel in de woestijn.
10 Toen verblijdden zich alle oversten en al het volk, en zij brachten in, en wierpen in de kist, totdat men voleind had.
11 Het geschiedde nu ter tijd, als hij de kist, naar des konings bevel, door de hand der Levieten, inbracht, en als zij zagen, dat er veel gelds was, dat de schrijver des konings kwam, en de bestelde van den hoofdpriester, en de kist ledig maakten, en die opnamen, en die wederbrachten aan haar plaats; alzo deden zij van dag tot dag, en verzamelden geld in menigte;
12 Hetwelk de koning en Jojada gaven aan degenen, die het werk van den dienst van het huis des HEEREN verzorgden; en zij huurden houwers en timmerlieden, om het huis des HEEREN te vernieuwen, mitsgaders ook werkmeesters in ijzer en koper, om het huis des HEEREN te beteren.
13 Zo deden de verzorgers van het werk, dat de betering des werks door hun hand toenam; en zij herstelden het huis Gods in zijn gestaltenis, en maakten het vast.
14 Als zij nu voleind hadden, brachten zij voor den koning en Jojada het overige des gelds, waarvan hij vaten maakte voor het huis des HEEREN, vaten om te dienen en te offeren, en rookschalen, en gouden en zilveren vaten; en zij offerden geduriglijk brandofferen in het huis des HEEREN al de dagen van Jojada.
15 En Jojada werd oud en zat van dagen, en stierf; hij was honderd en dertig jaren oud, toen hij stierf.
16 En zij begroeven hem in de stad Davids, bij de koningen; want hij had goed gedaan in Israel, beide aan God en zijn huize.
17 Maar na den dood van Jojada kwamen de vorsten van Juda, en bogen zich neder voor den koning; toen hoorde de koning naar hen.
18 Zo verlieten zij het huis des HEEREN, des Gods hunner vaderen, en dienden de bossen en de afgoden; toen was een grote toornigheid over Juda en Jeruzalem, om deze hun schuld.
19 Doch Hij zond profeten onder hen, om hen tot den HEERE te doen wederkeren; die betuigden tegen hen, maar zij neigden de oren niet.

20 En de Geest Gods toog Zacharia aan, den zoon van Jojada, den priester, die boven het volk stond, en hij zeide tot hen: Zo zegt God: Waarom overtreedt gij de geboden des HEEREN? Daarom zult gij niet voorspoedig zijn; dewijl gij den HEERE verlaten hebt, zo zal Hij u verlaten.
21 En zij maakten een verbintenis tegen hem, en stenigden hem met stenen door het gebod des konings, in het voorhof van het huis des HEEREN.
22 Zo gedacht de koning Joas niet der weldadigheid, die zijn vader Jojada aan hem gedaan had, maar doodde zijn zoon; dewelke, als hij stierf, zeide: De HEERE zal het zien en zoeken!
23 Daarom geschiedde het met den omgang des jaars, dat de heirkracht van Syrie tegen hem optoog, en zij kwamen tot Juda en Jeruzalem, en verdierven uit het volk al de vorsten des volks; en zij zonden al hun roof tot den koning van Damaskus.
24 Hoewel de heirkracht van Syrie met weinig mannen kwam, evenwel gaf de HEERE in hun hand een heirkracht van grote menigte, dewijl zij den HEERE, den God hunner vaderen, verlaten hadden; alzo voerden zij de oordelen uit tegen Joas.
25 En toen zij van hem getogen waren (want zij lieten hem in grote krankheden), maakten zijn knechten, om het bloed der zonen van den priester Jojada, een verbintenis tegen hem, en zij sloegen hem dood op zijn bed, dat hij stierf; en zij begroeven hem in de stad Davids, maar zij begroeven hem niet in de graven der koningen.
26 Dezen nu zijn, die een verbintenis tegen hem maakten: Zabad, de zoon van Simeath, de Ammonietische, en Jozabad, de zoon van Simrith, de Moabietische.
27 Aangaande nu zijn zonen, en de grootheid van den last, hem opgelegd, en het gebouw van het huis Gods, ziet, zij zijn geschreven in de historie van het boek der koningen; en zijn zoon Amazia werd koning in zijn plaats.

Wij hebben hier de geschiedenis van de regering van Joas, waarvan de voortgang en vooral het einde, niet in overeenstemming was met haar begin, niet met zoveel luister heeft geschitterd.

Hoe wonderbaarlijk hij bewaard werd voor de troon en er op geplaatst werd, lazen wij tevoren, hier wordt ons gezegd dat hij begon in de geest, maar eindigde in het vlees.

I. In het begin van zijn tijd, terwijl Jojada nog leefde, handelde hij wel, en heeft hij inzonderheid zorg gedragen om de tempel in goede staat te onderhouden vers 1-14.

II. In het laatste gedeelte van zijn tijd is hij, na de dood van Jojada, van God afgevallen, en zijn afval was zijn verderf.

III. Hij heeft de eredienst van Baäl weer ingevoerd, vers 15-18,.

IV. Hoewel hij er tegen gewaarschuwd was, vers 20.

V. Hij heeft Zacharia, de profeet, ter dood gebracht, omdat die er hem voor gestraft had, vers 20-22.

VI. Dieswege kwam het oordeel Gods over hem. De Syriërs vielen hem aan, vers 23, 23.

VII. Hij werd met zware ziekte bezocht, zijn eigen dienaren spanden samen tegen hem en doodden hem, en, als een schandmerk op hem, is bij niet in de graven van de koningen begraven, vers 25-27

2 Kronieken 24:1-14

Dit bericht van Joas' goed begin hadden wij, zoals het hier staat in 2 Koningen 12:1 en verv, maar van het laatste gedeelte van dit hoofdstuk betreffende zijn afval, hebben wij daar weinig gehad. Wij moeten alle gelegenheden te baat nemen, om te spreken van wat goed is in de mensen, en dat moeten wij dikwijls herhalen, hetgeen kwaad is moeten wij slechts spaarzaam mededelen en niet meer dan nodig is.

Wij zullen hier slechts opmerken:

1. Dat het voor jonge lieden, die hun loopbaan in de wereld beginnen, zeer gelukkig is om onder de leiding te wezen van hen, die wijs en Godvruchtig en jegens hen getrouw zijn, gelijk Joas zolang hij onder de invloed was van Jojada, *deed wat recht was*.

Laat hen, die jong zijn, het als een voorrecht en een zegen beschouwen, en niet als een last en een bedwang, om diegenen bij zich te hebben, die hen waarschuwen tegen hetgeen kwaad is, en hen raden en aansporen om te doen wat goed is, en leut hen het niet als een teken van zwakheid en afhankelijkheid, maar van wijsheid en gezond verstand beschouwen, om naar de zodanigen te luisteren. Hij, die geen raad wil aannemen, kan niet geholpen worden.

Het is inzonderheid verstandig in jonge lieden om naar raad te luisteren ten opzichte van een huwelijk, zoals Joas gedaan heeft, die het aan zijn voogd overliet om zijn vrouwen voor hem te kiezen omdat Izebel en Athalia zulke plagen geweest waren, vers 3.

Dit is een keerpunt in het leven van jonge lieden, dat dikwijls blijkt hun geluk of hun ongeluk te zijn, en daarom zal hier veel zorg en wijsheid te pas komen.

2. Dat men zeer ver kan gaan in de uitwendige verrichtingen van de Godsdienst en er zich lang aan kan houden, bloot en alleen door de kracht van de opvoeding en de invloed van vrienden, terwijl men toch geen hartelijke liefde heeft voor de dingen Gods, noch er een inwendigen smaak voor heeft. Uitwendige beweegredenen kunnen de mensen drijven tot hetgeen goed is, die door geen levend beginsel van genade in hun hart er toe bewogen worden.

3. In het betoon van vroomheid. Het is mogelijk dat zij, die slechts de gedaante van de Godzaligheid hebben, hen voorbijstreven, die er de kracht van hebben. Joas heeft meer zorg en ijver voor het herstel van de tempel dan Jojada zelf, die hij bestraft voor zijn nalatigheid in die zaak, vers 6. Het is gemakkelijker tempels te bouwen dan tempels voor God te zijn.

4. Het herstellen van kerken is een goed werk, dat door ieder in zijn plaats naar vermogen bevorderd moet worden tot meerdere betamelijkheid en geriefelijkheid van de Godsdienstige bijeenkomsten. De geleerden zeggen ons, dat een deel van de tienden, die vanouds in de Christelijke gemeenten opgebracht werden, daaraan besteed werd.

5. Menig goed werk, dat nu nog ongedaan ligt, zou gedaan worden indien er slechts enige ijverige, actieve mannen waren, die het ter hand namen en er krachtig mee voortgingen. Toen Joas bevond dat, het geld niet zo geredelijk inkwam als hij verwachtte, beproefde hij het op een andere wijze, en

deze beantwoordde aan het doel. Velen hebben genoeg eerlijkheid om te volgen, die geen ijver genoeg hebben om voor te gaan in hetgeen goed is. Het werpen van geld in een kist door een opening in het deksel, was een methode, die vroeger niet gevolgd werd, en misschien heeft juist het nieuwe van de zaak succes er aan gegeven, zodat het een zeer goede manier bleek om geld bijeen te brengen. Er werd veel ingeworpen, en men deed het blijmoedig, allen verheugden zij zich vers 10.

Een bedenksel, dat naar de zin van het volk is, kan hen soms er toe brengen hun plicht te doen. De wijsheid is een uitnemende zaak om iets recht te maken.

6. Getrouwheid is de grootste lof, en zal de grootste vertroosting zijn van hen, aan wie openbare gelden zijn toevertrouwd, of die in openbare zaken gebruikt worden. De koningen Jojada hebben het geld getrouwelijk aan de werklieden overhandigd, die het werk getrouwelijk volbracht hebben, vers 12, 13.

2 Kronieken 24:15-27

Wij hebben hier een treurig bericht van de ontaarding en de afval van Joas. God had grote dingen voor hem gedaan, hij had iets gedaan voor God, maar hij bleek ondankbaar te zijn aan zijn God, en ontrouw aan de verbintenissen, die hij had aangegaan. *Hoe is het goud zo verdonkerd, het goede fijne goud zo veranderd!* Hier zien wij:

I. Wat de aanleiding was van zijn afval. Toen hij deed wat recht was was het *niet met een volkomen hart*, hij is nooit oprecht geweest, heeft nooit uit beginsel gehandeld, maar uit inschikkelijkheid voor Jojada, die hem aan de kroon had geholpen, en omdat hij beschermd was geweest in de tempel en verhoogd werd op de puinhopen van afgoderij. En daarom toen de wind veranderde, draaide hij met de wind.

1. Zijn goede raadsman werd hem door de dood ontnomen. Het was een zegen voor hem en zijn rijk, dat Jojada zolang heeft geleefd, honderd en dertig jaren oud is geworden, vers 15.

Hieruit blijkt dat hij in Salomo's tijd werd geboren, en reeds onder zes vorige regeringen had geleefd. Het was een bemoediging voor Joas om voort te gaan op de goeden weg, waarin Jojada hem had opgevoed, te zien welke eer aan Jojada werd aangedaan in zijn dood, zij begroeven hem onder de koningen, met deze eervolle lofspraak, die misschien een deel was van het opschrift op zijn grafsteen, dat hij goed had gedaan in Israël.

Juda wordt Israël genoemd, omdat zij alleen, daar de andere stammen van God waren afgevallen, waarlijk Israëlieten waren. Het is de grootste eer om goed te doen in ons geslacht, en zij, die doen wat goed is, zullen er de lof voor hebben.

Hij had Gode goed gedaan, niet dat de goedheid van enigen mens tot Hem kan raken, maar had Zijn huis goed gedaan door de tempeldienst te herstellen, Hoofdstuk 23:8.

Diegenen doen het grootste goed aan hun land, die zich in hun plaats ten koste geven om de Godsdienst te bevorderen. Zo heeft dan Jojada met eer zijn loop voleindigd, maar in zijn graf werd al het weinigje Godsdienst, dat Joas had, begraven, en na zijn dood zijn beide koning en koninkrijk ellendig ontaard.

Zie hoeveel een man vermag in stand te houden, en hoe groot een oordeel de dood van Godvruchtige, ijverige, zegenrijke mannen is voor een vorst en een volk.

Zie hoe noodzakelijk het is dat wij, gelijk onze Heiland zegt, "zout hebben in onszelf", opdat wij in de Godsdienst handelen uit een innerlijk beginsel, dat ons door alle veranderingen heen zal helpen. Dan zal het verlies van een ouder, een leraar, een vriend, niet het verlies van onze Godsdienst tengevolge hebben.

2. Slechte raadslieden, die om hem heen waren gekomen, wisten zich bij hem in te dringen, door hem te vleien-zij *bogen zich voor hem neer* zijn genegenheid te winnen, en inplaats van hem hun rouwbeklag te doen over de dood van zijn ouden voogd en leermeester, wensten zij er hem geluk mede, als een verlossing van de tucht, waaronder hij zolang geweest was, een tucht, een koning

onwaardig. Zij zeggen hem dat hij zich nu niet langer door priesters moest laten regeren, hij is nu ontslagen van alle banden en bedwang, hij is zijn eigen heer en meester en kan doen wat hem behaagt, en-zou men het geloven? -het waren de vorsten van Juda, die zich zo beijverden om hem te verleiden en te verderven, vers 17.

Zijn vader en zijn grootvader werden verdorven door het huis van Achab, waarvan niets beters verwacht kon worden, maar zeer treurig was het, dat *de vorsten van Juda* de verleiders zijn van hun koning. Maar zij, die zich neigen *naar de weg van de goddelozen*, zullen nooit aan goddeloze raadgevers gebrek hebben. Zij bogen zich neer voor de koning, vleiden hem zodat hij een hoge dunk kreeg van zijn absolute macht, beloofden hem hem te zullen bijstaan om zijn koninklijke wil en welbehagen tot wet te maken, hoe die ook mocht indruisen tegen de wet en de inzettingen Gods. En hij luisterde naar hen, hun redeneringen behaagden hem, waren hem aangenamer, meer naar de zin, dan Jojada's bevelen hem plachten te wezen.

Vorsten, en ook mindere personen, zijn menigmaal aldus gevleid geworden tot hun verderf door hen, die hun vrijheid en waardigheid voorspiegelden, maar hen in werkelijkheid tot de grootste schande en zwaarste slavernij hebben gebracht.

II. De afval zelf, vers 18. Zij *verlieten het huis des Heeren, des Gods hunner vaderen, en dienden de bossen en de afgoden*. De vorsten hebben waarschijnlijk een verzoek gedaan aan de koning, dat zij zeggen zij, hem niet durfden doen terwijl Jojada nog leefde, maar nu hopen zij dat het geen ergernis zal geven, het is: dat het hun vergund moge zijn de bossen en afgoden weer op te richten, die in het begin van zijn regering nedergeworpen waren, want zij haten het om altijd beperkt te blijven tot de somberen, ouderwetsen eredienst in de tempel. En hij gaf hun niet slechts verlof om dit te doen, maar hij verenigde zich met hen er in.

De koning en de vorsten, die enige tijd geleden de tempel herstelden, verlieten nu de tempel, die de bossen en afgoden hadden nedergeworpen, dienden ze nu. Zo onstandvastig is de mens, en zo weinig verbouwen kan er in hem gesteld worden.

III. De verzwaringen van die afval, en de schuld, die er nog aan toegevoegd werd. God zond profeten onder hen, vers 19, om hen te bestraffen voor hun goddeloosheid, en hun te zeggen wat er het einde van zou wezen, en hen aldus tot *de Heere te doen wederkeren*.

Het is het werk van de leraren, om de mensen niet tot hen, maar tot God te brengen, hen tot Hem te doen wederkeren, die van Hem afgehoereerd hebben. In de meest ontaarde tijden heeft God zich niet onbetuigd gelaten, hoewel zij zeer onoprecht met God hadden gehandeld, heeft Hij hun toch profeten gezonden, om hen van zonde te overtuigen en te onderwijzen, en hun de verzekering te geven dat zij gunst bij Hem zullen vinden, indien zij tot Hem wilden wederkeren, want Hij wil liever dat de zondaars zich bekeren en leven dan dat zij zullen voortgaan op de weg van de zonde en sterven, en zij die omkomen, zullen zonder verontschuldiging gelaten worden.

De profeten deden hun plicht, zij *betuigden tegen hen*, maar geen of weinigen *hebben hun getuigenis aangenomen*.

1. Zij minachtten al de profeten, zij *neigden de oren niet*, zij waren zo verzot op hun afgoden, dat geen bestraffing, geen waarschuwing, geen bedreiging, geen van de verschillende methoden door de profeten aangewend, hen kon terugbrengen van hun bozen weg Weinigen wilden naar hen luisteren, nog minderen sloegen acht op hen, en nog veel kleiner was het getal van hen, die hen wilden geloven of zich door hen wilden laten leiden.

2. Zij doodden een van de uitnemendsten van hen, Zacharia, de zoon van Jojada, en misschien nog anderen. Betreffende hem hebben wij te letten op:

A. De boodschap, die hij hun in de naam van God gebracht heeft, vers 20. Het volk was vergaderd in het voorhof van de tempel (want zij hadden hem nog niet geheel verlaten) waarschijnlijk bij het een of ander plechtig feest, toen deze Zacharia, vervuld zijnde van de geest van de profetie en waarschijnlijk bekend staande als profeet, opstond in het voorhof van de priesters en het volk zeer duidelijk, maar zonder verbitterende taal te gebruiken, hun zonde voorhield, en hun zei wat er de gevolgen van zijn zouden. Hij brengt geen beschuldiging in tegen een bepaald persoon, voorzegt ook geen bijzonder oordeel, zoals de profeten soms gedaan hebben, maar op zo onaanstotelijke wijze als het hem slechts mogelijk was, herinnerde hij hen aan hetgeen in de wet was geschreven. Laat hen slechts hun Bijbel openslaan, en daar zullen zij:

a. Het gebod vinden dat zij overtreden hebben: " *Waarom overtreedt gij de geboden des Heeren?* Gij weet dat gij die overtreedt door de bossen en de afgoden te dienen, waarom wilt gij aldus God beledigen en uzelf kwaad doen?"

b. De straf, waaraan zij zich blootstelden: "Gij weet dat gij, zo het woord van God waar is, niet voorspoedig kunt zijn op die bozen weg, verwacht toch niet kwaad te kunnen doen en wèl te varen. Neen, gij bevindt reeds dat, *omdat gij de Heere verlaten hebt, Hij u verlaten heeft*, gelijk Hij gezegd heeft dat Hij doen zal, Deuteronomium 29:25, 31:16-17. Dat is het werk van leraren, zij moeten door het woord van God als een lamp en een licht de mensen hun zonde ontdekken en de leidingen van Gods voorzienigheid verklaren.

B. De wrede behandeling, die zij hem aandeden voor zijn vriendelijkheid en trouw in hun deze boodschap over te leveren, vers 21.

Door de verbintenis van de vorsten of door sommigen van hun partij tegen hem, en *door het gebod des konings*, die zich beledigd achtte door deze eerlijke waarschuwing, hebben zij hem onmiddellijk gestenigd, niet onder schijn van wet, hem beschuldigende een Godslasteraar, een verrader of een valse profeet te zijn maar in een volksoploop *in het voorhof van het huis des Heeren*, even ontzettend een goddeloosheid als waarvan wij misschien in geheel de geschiedenis van de koningen gelezen hebben.

De persoon was heilig, een priester, de plaats was heilig, het voorhof van de tempel, het binnenste voorhof, tussen het voorportaal en het altaar, de boodschap was nog heiliger, wij hebben reden te geloven dat zij wisten, dat zij van de geest van de profetie kwam, de bestraffing was rechtvaardig, de waarschuwing getrouw, beide ondersteund door de Schrift, de wijze van overbrengen van de boodschap zeer zacht en liefdevol, en toch hebben zij zo onbeschaamd en vermetel God zelf getrotseerd, dat niets minder dan het bloed van de profeet hun toorn kan stillen wegens de profetie.

Ontzet u hierover, gij hemelen, en beef, gij aarde, dat ooit zo'n snoodheid bedreven is geworden door mensen, door Israëlieten, in minachting en verkrachting van alles wat rechtvaardig, eerlijk en heilig is! Dat een koning, een koning in verbond met God, de moord zou bevelen van een man, die hij door zijn ambt verplicht was te beschermen en te steunen! De Joden zeggen: hier weren zeven overtredingen in, want zij doodden een priester, een profeet, een rechter, zij vergoten onschuldig bloed, verontreinigden het voorhof van de tempel, ontwijdden de Sabbat en de groten verzoendag, want volgens hun overlevering is dit op die dag geschied.

C. De verzwaring van deze zonde, hierin gelegen, dat deze Zacharia, die het martelaarschap onderging om zijn getrouwheid aan God en zijn land, de zoon was van Jojada, die zoveel goed had gedaan in Israël en voor Joas inzonderheid een vader was geweest, vers 22.

Op de belediging, hiermede aan God aangedaan, en de minachting betoond aan de Godsdienst, wordt niet zo nadrukkelijk gewezen als op de ondankbaarheid jegens de nagedachtenis van Jojada, die er in was gelegen. Hij gedacht niet van de weldadigheid van de vader, maar doodde de zoon, omdat deze zijn plicht deed, deed wat zijn vader gedaan zou hebben, indien hij daar ware geweest. Noem een man ondankbaar, en gij kunt hem geen slechter benaming geven.

D. De stervende martelaar profetische inroeping over zijn moordenaars: *De HEERE zal het zien en zoeken!* vers 22. Dit kwam niet voort uit een geest van wraakzucht maar uit de geest van de profetie, *Hij zal het zoeken*. Dat zal het voortdurend roepen zijn van het bloed, dat zij vergoten, zoals Abels bloed tegen Kaïn geroepen heeft: "Laat God wiens de wrake is, bloed voor bloed eisen.' Hij zal het doen, want Hij is rechtvaardig. Voor dit kostelijke bloed werd spoedig afrekening gehouden in de oordelen, die over deze afvalligen vorst zijn gekomen, later werd het ook in rekening gebracht in de verwoesting van Jeruzalem door de Chaldeën, hun mishandelen van de profeten was hetgeen een verderf over hen bracht, waaraan geen helen was, Hoofdstuk 36:16, ja meer, onze Heiland stelt de vervolgers van Hem en Zijn Evangelie verantwoordelijk voor het bloed van deze Zacharia, zo luid en zo lang is het roepen van het bloed van de martelaren, zie Mattheus 23:25.

Aldus is ook het geroep van de zielen onder het altaar, Openbaring 6:10 : "Hoe lang, o heilige en waarachtige Heerser! oordeelt en wreekt Gij ons bloed niet?" Want het zal niet altijd ongewroken blijven.

Eindelijk. De oordelen Gods, die over Joas wegens deze zijn verzwarende goddeloosheid gekomen zijn.

1. Een klein leger van Syriërs maakte zich meester van Jeruzalem, zij verdierven de vorsten des volks, plunderden de stad en zonden de buit naar Damascus, vers 23, 24. Zolang Gods volk zich aan God hield, zijn zij dikwijls overwinnaars geweest over vijandelijke legers die hen verre in. aantal overtroffen, terwijl nu een onbeduidende handvol van Syriërs *een zeer groot heir van Israëlieten versloeg, omdat zij de Heere, de God hunner vaderen, hadden verlaten*, toen waren zij niet slechte op gelijke voet gesteld met hun vijanden, maar waren zij volstrekt niet tegen hen opgewassen, want hun God was niet slechts van hen geweken, maar was hun in een vijand verkeerd, en Hij streed tegen hen. De Syriërs, werden gebruikt als werktuigen in Gods hand, om *Zijn oordelen uit te voeren tegen Joas*, hoewel zij dit weinig dachten, Jesaja 10:6, 7 , zie ook Deuteronomium 32:30.

2. God sloeg hem met zware ziekte van lichaam of van ziel, of van beide, hetzij zoals zijn grootvader, Hoofdstuk 21:18, of dat hij, evenals Saul, door een bozen geest Gods verschrikt werd, Toen hij geplaagd werd door de Syriërs, dacht hij dat het hem, zo hij slechts van deze verlost was, wel goed zou gaan, maar eer zij hem verlieten sloeg God hem met ziekte. Als de wraak de mensen vervolgt, dan is het einde van de ene benauwdheid het begin van een andere.

3. Zijn eigen dienaren maakten een verbintenis tegen hem. Misschien begon hij reeds de hoop te koesteren van zijn ziekte genezen te worden, hij was een man van nog slechts middelbaren leeftijd, en zou nog wel kunnen herstellen, maar die uit de kuil opklimt, die zal in de strik gevangen worden.

Toen hij aan de dood door ziekte dacht te ontkomen, vond hij de dood door het zwaard, zij doodden hem op zijn bed, om het bloed van de zonen van de priester Jojada. Het schijnt dus dat hij niet alleen Zacharia, maar om zijnentwil ook andere zonen van Jojada gedood heeft.

Misschien hebben zij bedoeld dat bloed te wreken, maar het was in ieder geval wat God bedoeld heeft door het toe te laten. Aan hen, die het broed van de heiliger drinken, zal hun eigen bloed te drinken worden gegeven, want zij zijn het waardig.

De koningsmoordenaars worden hier genoemd, vers 26, en het is opmerkelijk dat de moeders van beide vreemdelingen waren, de ene een Moabietische, de andere een Ammonietische. De afgodische koningen hebben waarschijnlijk deze huwelijken gesteund en bevorderd, die door de wet verboden waren ter voorkoming van afgoderij, en zie hoe zij op hun eigen verderf uitliepen.

4. Zijn volk wilde hem niet begraven in de graven van de koningen, omdat hij door zijn slechte regering zijn eer had bezoedeld, "laat hem met de rechtvaardigen niet aangeschreven worden", Psalm 69:29

Deze oordelen worden de last genoemd, die hem was opgelegd, vers 27,, want de toorn Gods is een zware last, te zwaar voor enigen mens om hem te dragen. Het kan ook bedoeld zijn van bedreigingen, die tegen hem uitgesproken werden door de profeten want die worden lasten genoemd. Gewoonlijk plaatst God een bijzonder teken van Zijn misnoegen op afvalligen in dit leven, ter waarschuwing aan allen om te gedenken aan de vrouw van Lot.

HOOFDSTUK 25

1 Amazia, vijf en twintig jaren oud zijnde, werd koning, en regeerde negen en twintig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Joaddan, van Jeruzalem.
2 En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN, doch niet met een volkomen hart.
3 Het geschiedde nu, als het koninkrijk aan hem gesterkt was, dat hij zijn knechten, die den koning, zijn vader, geslagen hadden, doodde.
4 Doch hun kinderen doodde hij niet, maar hij deed, gelijk in de wet, in het boek van Mozes, geschreven is, waar de HEERE geboden heeft, zeggende: De vaders zullen niet sterven om de kinderen, en de kinderen zullen niet sterven om de vaders; maar een ieder zal om zijn zonde sterven.
5 En Amazia vergaderde Juda, en stelde hen, naar de huizen der vaderen, tot oversten van duizenden en tot oversten van honderden, door gans Juda en Benjamin; en hij monsterde hen, van twintig jaren oud en daarboven, en vond hen driehonderd duizend uitgelezenen, uittrekkende ten heire, handelende spies en rondas.
6 Daartoe huurde hij uit Israel honderd duizend kloeke helden, voor honderd talenten zilvers.
7 Maar er kwam een man Gods tot hem, zeggende: O, koning! laat het heir van Israel met u niet gaan; want de HEERE is niet met Israel, met alle kinderen van Efraim.
8 Maar zo gij gaat, doe het, wees sterk ten strijde; God zal u doen vallen voor den vijand; want in God is kracht, om te helpen en om te doen vallen.
9 En Amazia zeide tot den man Gods: Maar wat zal men doen met de honderd talenten, die ik aan de benden van Israel gegeven heb? En de man Gods zeide: De HEERE heeft meer dan dit, om u te geven.
10 Toen scheidde Amazia die af, te weten de benden, die uit Efraim tot hem gekomen waren, dat zij naar hun plaats gingen; daarom ontstak hun toorn zeer tegen Juda, en zij keerden weder tot hun plaats in hittigheid des toorns.
11 Amazia nu sterkte zich, en leidde zijn volk uit, en toog in het Zoutdal, en sloeg van de kinderen van Seir tien duizend.
12 Daartoe vingen de kinderen van Juda tien duizend levend, en brachten ze op de hoogte der steenrots, en stieten hen van de spits der steenrots af, dat zij allen barstten.
13 Maar de mannen der benden, die Amazia had doen wederkeren, dat zij met hem in den strijd niet zouden trekken, die deden een inval in de steden van Juda, van Samaria af tot Beth-horon toe, en sloegen van hen drie duizend, en roofden veel roofs.
14 Het geschiedde nu, nadat Amazia van het slaan der Edomieten gekomen was, en dat hij de goden der kinderen van Seir medegebracht had, dat hij die zich tot goden stelde, en zich voor dezelve neder boog en dien rookte.
15 Toen ontstak de toorn des HEEREN tegen Amazia; en Hij zond tot hem een profeet, die zeide tot hem: Waarom hebt gij de goden van dat volk gezocht, die hun volk niet gered hebben uit uw hand?
16 En het geschiedde, als hij tot hem sprak, dat hij hem zeide: Heeft men u tot des konings raadgever gesteld? Houd gij op; waarom zouden zij u slaan? Toen hield de profeet op, en zeide: Ik merk, dat God besloten heeft u te verderven, dewijl gij dit gedaan, en naar mijn raad niet gehoord hebt.
17 En Amazia, de koning van Juda, werd te rade, dat hij zond tot Joas, den zoon van Joahaz, den zoon van Jehu, den koning van Israel, om te zeggen: Kom, laat ons elkanders aangezicht zien.
18 Maar Joas, de koning van Israel, zond tot Amazia, den koning van Juda, om te zeggen: De distel, die op den Libanon is, zond tot den ceder, die op den Libanon is, om te zeggen: Geef uw dochter

mijn zoon ter vrouw; maar het gedierte des velds, dat op den Libanon is, ging voorbij, en vertrad de distel.
19 Gij zegt: Zie, gij hebt de Edomieten geslagen; daarom heeft uw hart u verheven, om te roemen; nu, blijf in uw huis; waarom zoudt gij u in het kwaad mengen, dat gij vallen zoudt; gij en Juda met u?
20 Doch Amazia hoorde niet, want het was van God, opdat Hij hen in hun hand gave, overmits zij de goden der Edomieten gezocht hadden.
21 Zo toog Joas, de koning van Israel, op, en hij en Amazia, de koning van Juda, zagen elkanders aangezichten te Beth-semes, dat in Juda is.
22 En Juda werd geslagen voor het aangezicht van Israel; en zij vloden een iegelijk in zijn tenten.
23 En Joas, de koning van Israel, greep Amazia, den koning van Juda, den zoon van Joas, den zoon van Joahaz, te Beth-semes; en hij bracht hem te Jeruzalem, en hij brak aan den muur van Jeruzalem, van de poort van Efraim tot aan de Hoekpoort, vierhonderd ellen.
24 Daartoe nam hij al het goud, en het zilver, en al de vaten, die in het huis Gods gevonden werden, bij Obed-edom, en de schatten van het huis des konings, mitsgaders gijzelaars, en hij keerde weder naar Samaria.
25 Amazia nu, de zoon van Joas, de koning van Juda, leefde na den dood van Joas, den zoon van Joahaz, den koning van Israel, vijftien jaren.
26 Het overige nu der geschiedenissen van Amazia, de eerste en de laatste, ziet, zijn die niet geschreven in het boek der koningen van Juda en Israel?
27 Van den tijd nu af, dat Amazia afgeweken was van achter den HEERE, zo maakten zij in Jeruzalem een verbintenis tegen hem; doch hij vluchtte naar Lachis. Toen zonden zij hem na tot Lachis, en doodden hem aldaar.
28 En zij brachten hem op paarden, en begroeven hem bij zijn vaderen in de stad van Juda.

In dit hoofdstuk wordt de regering vermeld van Amazia, hoewel geen van de slechtsten, was het toch allesbehalve een goede regering. Het meeste van hetgeen in dit hoofdstuk voorkomt, is tevoren kortelijk meegedeeld in 2 Koningen 14. Hier vinden wij Amazia:

I. Een rechtvaardigen wreker van de dood zijns vaders vers 1-4.

II. Een gehoorzamen waarnemer van het gebod Gods, vers 5-10.

III. Een wreden overwinnaar van de Edomieten, vers 11-13.

IV. Een dwaze aanbidder van de goden van Edom, en ongeduldig onder bestraffing dieswege, vers 14-16.

V. Roekeloos daagt hij de koning Israëls uit ten strijde, en wordt gevoelig gestraft voor zijn roekeloosheid, vers 17-24

VI. En eindelijk, zijn dagen roemloos eindigende, vers 26-28.

2 Kronieken 25:1-13

Wij hebben hier:

I. Het algemene karakter van Amázia, hij *deed dat recht was in de ogen des HEEREN*, aanbad de ware God, hield de tempeldienst in stand en ondersteunde de Godsdienst in zijn rijk, maar hij deed het *niet met een volkomen hart*, vers 2, dat is: hijzelf was geen man van ernstige Godsvrucht en had geen ijver voor de Godsdienstoefeningen. Hij was er geen vijand van, maar een koel, onverschillig vriend. Dat is het karakter van maar al te velen in deze Laodicese tijd, zij doen wat goed is, maar niet met het hart, niet met een volkomen hart.

II. Een noodzakelijke daad van gerechtigheid, die hij volvoerde aan de verraders, die zijn vader hadden vermoord, hij doodde hen, vers 3.

Hoewel wij moeten onderstellen dat zij bedoeld hebben de dood des profeten op de koning te wreken, zoals in Hoofdstuk 24:25 te kennen wordt gegeven, kon dit hun goddeloze daad toch niet rechtvaardigen, want zij waren de wrekers niet, maar hebben hovaardig God het werk uit de handen genomen.

En zo heeft Amázia gedaan wat hem betaamde, door hen tot verantwoording te roepen er voor, maar daarbij hield hij zich binnen de regel van de wet die verbood de kinderen ter dood te brengen voor de zonde van de ouders, vers 4.

III. Zijn krijgstocht tegen de Edomieten, die enige tijd geleden van onder de heerschappij van Juda waren afgevallen, waaraan hij bedoelde hen wederom te onderwerpen.

Merk op:

1. De grote toebereidselen die hij maakte voor deze krijgstocht.

a. Hij monsterde zijn eigen krijgsmacht en rangschikte zijn troepen vers 5, en hij bevond dat hij in geheel Juda en Benjamin slechts drie honderd duizend man op de been kon brengen, die geschikt waren voor de krijg, terwijl er in Josafats tijd, vijftig of zestig Jaren tevoren, viermaal zoveel waren, de zonde verzwakt en vermindert een volk en ontmoedigt het.

b. Hij huurde hulptroepen uit het rijk van Israël, vers 6.

Bevindende dat zijn eigen rijk tekort kwam in manschappen trachtte hij door geld het tekort aan te vullen, en zo nam hij dan honderd duizend Israëlieten in dienst. Indien hij een van zijn profeten geraadpleegd had voordat hij dat deed, of slechts bedacht had hoe weinig voordelig een verbond met Israël voor zijn voorouders is geweest, dan zou hij niet nodig gehad hebben wat hij gedaan had weer ongedaan te maken. Maar roekeloosheid geeft oorzaak tot berouw.

2. Het bevel, dat God hem zond door een profeet, om de krijgsmacht van Israël uit zijn dienst te ontslaan, vers 7, 8. Hij wilde dat hij niemand te hulp zou roepen, want het had de schijn alsof hij God wantrouwde, als hij zich slechts verzekerde van Zijn hulp en tegenwoordigheid, dan was zijn

eigen leger voldoende, maar hen inzonderheid moet hij niet te hulp roepen, want *de HEERE is niet met alle kinderen Efraïms*, omdat zij niet met Hem zijn, maar de kalveren aanbidden. Dat was een goede reden, waarom hij geen gebruik van hen moest maken, hij kon niet op hen rekenen om hem werkelijk van dienst te zijn. Welk goed kon hij verwachten van hen, met wie God niet is, op wier ondernemingen Zijn zegen niet rust? Het is lieflijk en aangenaam diegenen te gebruiken, van wie wij reden hebben te hopen dat zij invloed hebben in de hemel, maar het is gevaarlijk zich te vergezelschappen met hen, van wie de HEERE geweken is. De profeet verzekerde hem dat, zo hij volhardde in zijn besluit om deze afgodische, afvallige Israëlieten mee te nemen in de hoop zich hierdoor te versterken voor de strijd, het op zijn gevaar zou zijn, zij zouden een zware, onnutte last voor zijn leger blijken te zijn, het verraden en te gronde doen gaan, "God *zal u doen vallen voor de vijand*, en deze Israëlieten zullen het verderf zijn van uw zaak, want God is machtig u zonder hen te helpen, en u neer te werpen al hebt gij hen bij u."

3. Amázia's bezwaar tegen dit bevel en het bevredigende antwoord, dat de profeet hem gaf nopens dat bezwaar, vers 9. De koning had de mannen Israëls honderd talenten zilvers vooruit betaald. "Als ik hen nu wegzend," zegt hij, "dan zal ik dat geld verliezen". *"Maar wat zal men doen met de honderd talenten, die ik aan de benden Israëls gegeven heb?"* Dat is de tegenwerping, die de mensen dikwijls inbrengen tegen het doen van hun plicht, zij zijn bevreesd er verliezen door te lijden. "Zie daar niet op," zegt de profeet, "de *HEERE heeft meer dan dit om u te geven*, en gij kunt er staat op maken, dat Hij u door Hem geen verlies zal laten lijden. Wat zijn honderd talenten zilvers tussen u en Hem? Hij heeft middelen genoeg om u dat te vergoeden, het is bereden u er van te spreken." Een vast geloof in Gods algenoegzaamheid om ons door te helpen in het doen van onze plicht en alle schade en verlies, die wij lijden in Zijn dienst, ruim te vergoeden, zal Zijn juk zeer zacht en Zijn last zeer licht maken. Wat is vertrouwen op God anders dan gewillig te zijn het verlies van wat het ook zij voor Hem te dragen, in vertrouwen op het deugdelijke van de waarborg, die Hij ons geeft, dat wij door Hem niets zullen verliezen, maar dat alles ons vergoed zal worden? Als wij er tegenzin in hebben om van jets voor God en onze Godsdienst te scheiden, dan moet dit ons er mee bevredigen, dat Hij machtig is om ons veel meer dan dit te geven. Hij is rechtvaardig, en Hij is goed, en Hij is instaat om te betalen. De koning verloor honderd talenten zilvers door zijn gehoorzaamheid, en wij bevinden dat juist die som gegeven werd aan zijn kleinzoon Jotham als een geschenk, Hoofdstuk 27:5 , toen werd de hoofdsom terugbetaald en als interest tien duizend kor tarwe en even zoveel gerst.

4. Zijn gehoorzaamheid aan het bevel Gods, die vermeld is tot zijn eer. Hij wilde liever zijn geld verliezen, misnoegen verwekken bij zijn bondgenoten, en een vierde deel van zijn leger wegzenden juist op het ogenblik, dat hij tegen de vijand ging optrekken, dan God beledigen. *Hij scheidde de benden af, die uit Efraïm tot hem gekomen waren, dat zij naar hun plaats gingen*, vers 10. En zij gingen naar hun plaats in grote toorn, het als een grote belediging beschouwende om als het ware bespot te zijn geworden, en afgedankt als mannen, die niet geschikt waren om gebruikt te worden, en misschien teleurgesteld zijnde in hun verwachting van een aandeel aan de te behalen buit door zich met Juda te verenigen tegen Edom. De mensen zijn licht geneigd om zich te vertoornen over wat hun gewin of hun roem raakt, al worden zij daardoor ook van gevaar en moeite ontheven.

5. Hij triomfeert over de Edomieten, vers 11-12, tien duizend man heeft hij op het slagveld gedood, tien duizend gevangenen gemaakt die hij op barbaarse wijze allen ter dood bracht, door hen van de

hoogte van een rots naar beneden te werpen. Wat hem er toe bracht om deze wreedheid jegens hen te oefenen, wordt ons niet gezegd, maar zij was zeer groot.

6. Het kwaad, dat de weggezonden krijgslieden van Israël aan de steden van Juda gedaan hebben, hetzij nu op hun terugkeer of later, vers 13.. Zij hebben het zo euvel opgenomen weggezonden te zijn, dat zij besloten om, nu zij niet met Juda mochten gaan om de roof van Edom te delen, Juda tot hun prooi te maken. Zij plunderden verscheidene open steden aan de grenzen en doodden drie duizend mannen, die weerstand boden. Maar waarom heeft God dit toegelaten? Was het dan niet uit gehoorzaamheid aan Hem, dat zij weggezonden waren, en moet het land er dan toch zo zwaar om lijden? Voorzeker! Gods weg is in de zee! Had de profeet niet gezegd dat God niet met de kinderen van Efraïm was, en toch wordt hun toegelaten te overmogen tegen Juda! Ongetwijfeld heeft God hiermede bedoeld deze steden van Juda te kastijden voor hun afgoderijen, die het meest gevonden werden in de delen des lands, die het dichtst bij Israël lagen. De mannen Israëls hadden hen verdorven, en nu werden zij hun tot een plaag. Satan verzoekt de mensen en pijnigt hen.

2 Kronieken 25:14-16

1. Hier is Amázia's afval van de God Israëls tot de goden van de Edomieten. Onbegrijpelijke dwaasheid! Achaz aanbad de goden van hen, die over hem gezegevierd hadden, daar was nog enige schijn van reden voor, Hoofdstuk 28:23.

Maar de goden te aanbidden van hen, die hij overwonnen had, die hun eigen aanbidders niet konden beschermen dat was wel de grootste ongerijmdheid, die men zich denken kan.

Wat zag hij toch in de goden van de kinderen van Seïr, dat hem kon verleiden om die zich tot *zijn goden* te stellen' en *zich voor hen neer te buigen?* vers 14.

Indien hij de afgoden van de top van de rots had nedergeworpen en ze had vergruizeld inplaats van de gevangenen, hij zou meer van de Godsvrucht zowel als van het mededogen van een Israëliet aan de dag gelegd hebben, maar misschien is hij om die onmenselijke wreedheid aldus aan deze bespottelijke afgoderij overgegeven.

2. De bestraffing, die God hem voor deze zonde door een profeet heeft gezonden. De toorn des HEEREN was tegen hem ontstoken en wel zeer rechtvaardiglijk, maar eer Hij hem aan het verderf overgaf zond Hij een profeet tot hem om hem van zonde te overtuigen, tot bekering te brengen, en aldus zijn verderf te voorkomen. De profeet heeft zeer eerlijk en zeer zacht met hem geredeneerd: Waarom hebt gij de gunst gezocht van de goden, die hun volk niet uit uw hand hebben kunnen redden? vers 15.

Indien de mensen slechts wilden bedenken hoe onmachtig om hen te helpen al die dingen zijn, tot welke zij de toevlucht nemen, als zij God verlaten, zij zouden zulke vijanden niet zijn van zichzelf.

3. De bestraffing, die hij de bestraffer gaf vers 16. Hij kon niets te berde brengen tot verontschuldiging van zijn eigen dwaasheid, de bestraffing was al te rechtmatig om er iets tegen in te brengen, maar hij maakte zich driftig tegen de bestraffer.

a. Hij hoonde hem als een onbeschaamder indringer, die zich bemoeide met wat hem niet aanging. *Heeft men u tot des konings raadgever gesteld?* Kon dan niemand een verstandig woord met hem spreken, zonder dat hem het schamper verwijt toegeduwd werd, dat hij zich de plaats van een geheimraad wilde aanmatigen? Maar als profeet was hij door de Koning van de koningen tot des konings raadgever gesteld, die de koning niet alleen verplicht was te horen, maar om raad te vragen en naar zijn raad te handelen.

b. Hij legde hem het zwijgen op, gebood hem op te houden, geen woord meer tot hem te zeggen. "Hij zei tot de ziener: zie niet", Jesaja 30:10. De mensen zouden wel gaarne hun profeten "er onder houden", zoals wij zeggen, zodat zij spreken wanneer en wat zij wensen zullen en niet anders.

c. Hij dreigde hem. *Waarom zouden zij u slaan?* Het is op uw gevaar, zo gij nog een enkel woords zegt aangaande deze zaak." Hij schijnt hem te herinneren aan het lot van Zacharia onder de vorige regering, die ter dood gebracht werd om zijn vrijpostigheid jegens de koning, en hij zegt hem zich aan diens lot te spiegelen. Aldus rechtvaardigt hij het doden van die profeet door deze te bedreigen,

en zo maakt hij zich dan ook schuldig aan het bloed van beide. Hoewel de profeet, die hem had bevolen de hulptroepen van Israël terug te zenden, zich tegen zijn staatkunde had verzet en hem honderd talenten zilvers had doen verliezen vond hij toch gehoor bij hem, naar zijn raad werd geluisterd en gehandeld, vers 10.

Maar tegen deze profeet, die hem afried de goden van de Edomieten te aanbidden, ging hij met onverklaarbare woede tekeer, die aan de betovering van de afgoderij toegeschreven moet worden. Hij liet zich gemakkelijk bewegen om van zijn talenten zilvers afstand te doen, maar volstrekt niet om van zijn zilveren *goden* te scheiden.

4. Het oordeel dat de profeet dieswege over hem uitsprak. Hij had meer tot hem te zeggen voor onderricht en raad, maar hem hardnekkig bevindende in zijn ongerechtigheid, liet hij het na. Hij is "vergezeld met de afgoden, laat hem varen," Hosea 4:17.

Rampzalig is de toestand van de mens, met wie de gezegende Geest door leraren en door hun geweten niet langer wil twisten, Genesis 6:3 ,

en als zij, die bestraffen in de poort, evenals de bestraffer in het eigen binnenste na leng teruggewezen en teleurgesteld te zijn, ten laatste zwijgen, *dies heb Ik hen overgegeven in het goeddunken huns harten*.

De geruste zondaar laat er zich misschien op voorstaan, dat hij zijn bestraffers en vermaners tot zwijgen heeft gebracht en zich van hen heeft ontslagen, maar wat komt ervan? *Ik merk dat God besloten heeft u te verderven*, het is een duidelijk teken, dat gij ten verderve zijt aangeschreven, *dewijl gij dit gedaan en naar mijn raad niet gehoord hebt*.

Zij, die doof zijn voor bestraffing, rijpen snel voor het verderf, Spreuken 29:1.

HOOFDSTUK 26

1 Toen nam het ganse volk van Juda Uzzia (die nu zestien jaren oud was), en maakte hem koning in de plaats van zijn vader Amazia.
2 Dezelve bouwde Eloth, en bracht ze weder aan Juda, nadat de koning met zijn vaderen ontslapen was.
3 Zestien jaren was Uzzia oud, toen hij koning werd, en hij regeerde twee en vijftig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Jecholia, van Jeruzalem.
4 En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN, naar alles, wat zijn vader Amazia gedaan had.
5 Want hij begaf zich om God te zoeken, in de dagen van Zacharia, die verstandig was in de gezichten Gods; in de dagen nu, dat hij den HEERE zocht, maakte hem God voorspoedig.
6 Want hij toog uit, en krijgde tegen de Filistijnen, en brak den muur van Gath, en den muur van Jabne, en den muur van Asdod; daartoe bouwde hij steden in Asdod, en onder de Filistijnen.
7 En God hielp hem tegen de Filistijnen, en tegen de Arabieren, die te Gur-baal woonden, en tegen de Meunieten.
8 En de Ammonieten gaven Uzzia geschenken; en zijn naam ging tot den ingang van Egypte, want hij sterkte zich ten hoogste.
9 Daartoe bouwde Uzzia torens te Jeruzalem, aan de Hoekpoort en aan de Dalpoort, en aan de hoeken; en hij sterkte ze.
10 Hij bouwde ook torens in de woestijn, en hieuw vele putten uit, overmits hij veel vee had, beide in de laagten en in de effene velden; akkerlieden en wijngaardeniers op de bergen en op de vruchtbare velden; want hij was een liefhebber van den land bouw.
11 Verder had Uzzia een heirkracht van geoefenden ten oorlog, uittrekkende ten heire bij benden, naar het getal hunner monstering, daar de hand van Jeiel, den schrijver, en Mahaseja, den ambtman; onder de hand van Hananja, een van de vorsten des konings.
12 Het gehele getal van de hoofden der vaderen, der strijdbare helden, was twee duizend en zeshonderd.
13 En onder hun hand was een krijgsheir van driehonderd zeven duizend en vijfhonderd, die met strijdbare kracht zich ten oorlog oefenden, om den koning tegen den vijand te helpen.
14 En Uzzia bereidde voor hen, voor het ganse heir, schilden, en spiesen, en helmen, en pantsieren, en bogen, zelfs tot de slingerstenen toe.
15 Hij maakte ook te Jeruzalem kunstige werken, bedenking van kunstige werkmeesters, dat zij op de torens en op de hoeken zijn zouden, om met pijlen en met grote stenen, te schieten; zo ging zijn naam tot verre toe uit, want hij werd wonderlijk geholpen, totdat hij sterk was.
16 Maar als hij sterk geworden was, verhief zich zijn hart tot verdervens toe, en hij overtrad tegen den HEERE, zijn God; want hij ging in den tempel des HEEREN, om te roken op het reukaltaar.
17 Doch Azaria, de priester, ging hem na, en met hem des HEEREN priesters, tachtig kloeke mannen.
18 En zij wederstonden den koning Uzzia, en zeiden tot hem: Het komt u niet toe, Uzzia, den HEERE te roken, maar den priesteren, Aarons zonen, die geheiligd zijn, om te roken; ga uit het heiligdom, want gij hebt overtreden, en het zal u niet tot eer zijn van den HEERE God.
19 Toen werd Uzzia toornig, en het reukwerk was in zijn hand, om te roken; als hij nu toornig werd tegen de priesteren, rees de melaatsheid op aan zijn voorhoofd, voor het aangezicht der priesteren in het huis des HEEREN, van boven het reukaltaar.

20 Alstoen zag de hoofdpriester Azaria op hem, en al de priesteren en ziet, hij was melaats aan zijn voorhoofd, en zij stieten hem met der haast van daar, ja hij zelf werd ook gedreven uit te gaan, omdat de HEERE hem geplaagd had.
21 Alzo was de koning Uzzia melaats tot aan den dag zijns doods; en melaats zijnde, woonde hij in een afgezonderd huis, want hij was van het huis des HEEREN afgesneden; Jotham nu, zijn zoon, was over het huis des konings, richtende het volk des lands.
22 Het overige nu der geschiedenissen van Uzzia, de eerste en de laatste, heeft de profeet Jesaja, de zoon van Amos, beschreven.
23 En Uzzia ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem bij zijn vaderen, in het veld van de begrafenis, die van de koningen was; want zij zeiden: hij is melaats; en zijn zoon Jotham werd koning in zijn plaats.

Dit hoofdstuk geeft ons een bericht van de regering van Uzzia, -in het boek van de koningen wordt hij Azaria genoemd-vollediger dan wij het tevoren gehad hebben, hoewel zij langdurig en in sommige opzichten luisterrijk was, werd zij in 2 Koningen 14:21, 15:1 en verv. slechts beknopt meegedeeld. Hier is:

I. Zijn goed karakter in het algemeen, vers 1-5.

II. Zijn grote voorspoed in zijn oorlogen, zijn bouwen en al de zaken van zijn rijk, vers 6-15.

III. Zijn aanmatiging om het priesterambt te bedienen, waarvoor hij met melaatsheid geslagen werd, en er door werd opgesloten, vers 16-21,, tot aan zijn dood vers 22, 23.

2 Kronieken 26:1-15

Wij hebben hier betreffende Uzzia een bericht van twee dingen.

I. Zijn Godsvrucht. Hij was er niet zeer uitnemend of ijverig in, maar toch, *hij deed wat recht was in de ogen des Heeren*, hij hield de zuivere aanbidding van de ware God in stand, *zoals zijn vader* gedaan had, maar hierin beter dan zijn vader, dat wij geen reden hebben om te denken dat hij ooit afgoden heeft aangebeden, zoals zijn vader gedaan heeft, neen, zelfs niet in zijn laatste dagen, toen zijn hart zich verhief.

In vers 5 wordt gezegd, dat hij zich begaf om God te zoeken in de dagen van Zacharia, die, naar sommigen denken, de zoon was van die Zacharia, die zijn grootvader Joas gedood had.

Deze *Zacharia was verstandig in de gezichten Gods*, hetzij in de gezichten, waarmee hijzelf bevoorrecht werd of in de gezichten van de vroegere profeten. Hij was zeer bekend en vertrouwd met profetie, had veel gemeenschap met de bovenwereld, was een verstandig, vroom en goed man, en hij schijnt groten invloed gehad te hebben op Uzzia.

Gelukkig de voorname grote mannen, die van de zodanigen omringd zijn en zich door hen willen laten raden, maar rampzalig dezulken, die God alleen maar zoeken zolang zij deze mannen om zich heen hebben, en die in zichzelf geen beginsel hebben om hen tot het einde op de rechten weg te houden.

II. Zijn voorspoed. In het algemeen: *In de dagen nu dat hij de Heere zocht maakte hem God voorspoedig*. Diegenen alleen zijn voorspoedig, die door God voorspoedig worden gemaakt, want voorspoed is Zijn gave.

Godsdienst en vroomheid bevorderen uitwendige voorspoed. Velen hebben bevonden en erkend dat zij, zolang zij de Heere zochten en zich dicht aan hun plicht hielden, voorspoedig waren, maar dat sedert zij God verlieten alles hun tegenliep.

A. Zijn voorspoed in de krijg. *God hielp hem*, vers 7, en toen triomfeerde hij over de Filistijnen, de oude vijanden van Gods volk, hij brak de fortificaties hunner steden af, en legde bezettingen er in, vers 6. Hij noodzaakte de Ammonieten hem schatting te betalen, vers 8. Hij maakte allen om hem heen rustig en hield hen in ontzag.

B. De grootheid van zijn roem. Zijn naam was bekend en vermaard in al de naburige landen, vers 8, en het was een goede naam een naam van goede dingen voor God en Zijn volk. Dit is ware roem en maakt de mens waarlijk eerwaardig.

C. Zijn gebouwen. Terwijl hij aanvallenderwijs optrad buitenslands, verwaarloosde hij toch de weerbaarheid niet van zijn eigen rijk, *hij bouwde torens te Jeruzalem en versterkte ze*, vers 9.

Een groot gedeelte van de muur van Jeruzalem werd in de tijd zijns vaders afgebroken, inzonderheid aan de Hoekpoort, Hoofdst, 25:23..

Zijn vader had hem waarschijnlijk hersteld, maar om eenzelfde onheil in het vervolg te voorkomen, heeft hij, Uzzia, hem versterkt, hij *bouwde een toren aan de Hoekpoort*. Maar zijn beste versterking van Jeruzalem was zijn dicht blijven bij de aanbidding Gods, indien zijn vader die niet had verlaten, de muur van Jeruzalem zou niet afgebroken zijn.

Toen hij de staaf versterkte, vergat hij ook het land niet, maar *bouwde ook in de woestijn*, vers 10, om het landvolk te beschermen tegen de invallen van de plunderaars, welker benden hen soms verschrikten en uitplunderden, zoals wij lezen in Hoofdstuk 21:16, 17.

D. Zijn landbouw. Hij handelde veel in vee en koren, stelde vele handen aan het werk en verkreeg er veel rijkdom door want hij schepte er behagen in, *hij was een liefhebber van de landbouw*, vers 10, en waarschijnlijk hield hijzelf het opzicht over zijn zaken op het land hetgeen volstrekt geen verkleining voor hem was maar een voordeel, daar het de industrie van zijn onderdanen aanmoedigde.

Het is een eer voor het beroep van de landman, dat een van de doorluchtigste vorsten uit het huis van David dit beroep volgde en beminde. Hij behoorde niet tot hen, die zich verlustigen in de krijg, ook gaf hij zich niet over aan sport en vermaak, maar schepte behagen in de onschuldige genoegens en bezigheden van de landbouwer.

E. Zijn staande legers. Hij schijnt twee militaire inrichtingen gehad te hebben.

a. Een heirkracht van geoefenden ten oorlog, die strooptochten moesten doen buitenslands, *uittrekkende ten heire bij benden*, vers 11. Zij brachten buit binnen van de naburige landen bij wijze van weerwraak wegens de rooftochten, die zij zo dikwijls in Juda gedaan hadden.

b. Een ander leger van wachten en garnizoenen, die het land moesten verdedigen als het werd aangevallen, vers 12, 13.

Zo groot was hun aantal en hun kloekmoedigheid, dat zij *oorlog voerden met grote kracht*, vers 13, geen vijand durfde hun het hoofd bieden, tenminste was geen vijand tegen hen bestand.

Ongewapende mannen kunnen weinig uitrichten in de krijg, daarom heeft Uzzia zich voorzien van een goed tuighuis, waaruit hij zijn soldaten goed voorzag van wapenen ten aanval en ter verdediging, vers 14, spiesen en schilden, bogen en slingers, helmen en pantsers, zwaarden worden niet genoemd, omdat ieder man waarschijnlijk een eigen zwaard had, dat hij altijd droeg.

In zijn tijd werden werktuigen uitgevonden om belegeraars te beschieten met pijlen en stenen, die van de torens en bolwerken afgeschoten werden, vers 15.

Hoe betreurenswaardig is het dat krijgen en vechterijen, die voortkomen uit van de mensen wellusten, het nodig gemaakt hebben dat kunstige werkmeesters hun kunde en bekwaamheid aanwenden om werktuigen des doods uit te denken en te vervaardigen!

2 Kronieken 26:16-23

Hier is de enige smet, die wij vinden op de naam van koning Uzzia, en het is een, die op geen van de andere koningen ligt. Hoererij moord, verdrukking, vervolging, en inzonderheid afgoderij vormden het karakter van de slechte koningen, en sommigen van die ondeugden waren ook smetten op de goeden, David zelf niet uitgezonderd, getuige de zaak van Uria. Maar wij bevinden niet dat aan Uzzia een van deze ondeugden ten laste werd gelegd en toch *overtrad hij tegen de Heere, zijn God*, en viel hij onder de tekenen van Zijn misnoegen, dat zich niet, zoals voor andere koningen, openbaarde in kwellende, verdrietige oorlogen en opstanden, maar in een ongeneeslijke kwaal.

I. Zijn zonde bestond in het zich meester willen maken van het priesterambt. De goede weg is een, de bijpaden zijn vele, de overtreding van zijn voorgangers bestond in het verlaten van de tempel des Heeren, Hoofdstuk 24:18, en het branden van reukwerk op afgodische altaren, Hoofdstuk 25:14.

Zijn overtreding was zich indringen *in de tempel des Heeren*, verder dan hem vergund was, en een pogen om zelf op *het reukaltaar Gods te* roken, voor hetwelk hij waarschijnlijk buitengewonen ijver en liefde voorwendde. Zie hoe moeilijk het is, om het een uiterste te vermijden en niet in het andere te vervallen.

1. Wat op de bodem zijner zonde lag was hoogmoed des harten, een lust, die meer dan alle andere lusten ten verderve brengt. *Als hij sterk geworden was*, vers 16, en door de goede voorzienigheid Gods was hij verwonderlijk geholpen totdat hij sterk werd, toen hij zeer groot was geworden in rijkdom, invloed en macht, heeft hij, inplaats van de Naam Gods te verheffen in dank erkentenis aan Hem die zoveel voor hem gedaan had, zijn *hart verheven tot verdervens toe*.

Zo zal de voorspoed van de zotten hen verderven, door hen opgeblazen te maken van hoogmoed. Nu hij zoveel werk had gedaan en zoveel eer had verkregen, begon hij te denken dat geen werk, geen eer, te groot voor hem was neen, zelfs niet het werk en de eer eens priesters. Der mensen haken naar verboden kennis en hun wandelen in dingen die te groot voor hen zijn komen voort uit de hoogmoed huns harten en uit het vleselijk verstand, waardoor zij *tevergeefs opgeblazen zijn*.

2. Zijn zonde was dat *hij ging in de tempel des Heeren om te roken op het reukaltaar* waarschijnlijk op een plechtige feestdag, of toen hijzelf een bijzondere aanleiding had om de Goddelijke gunst af te smeken.

Wat hem kon bewogen hebben tot die daad van vermetele aanmatiging, of hoe het in zijn hoofd is opgekomen om dit te doen, kan ik niet gissen, geen van al zijn voorgangers, de besten noch de slechtsten, heeft dit ooit beproefd, de wet-hij wist het-was bepaald en uitdrukkelijk tegen hem, er was geen gebruik, geen precedent vóór hem, hij kon op geen nooddwang wijzen, zoals er voor David was om de toonbroden te eten.

a. Misschien verbeeldde hij zich dat de priesters hun ambt niet met zoveel geschiktheid, betamelijkheid en vroomheid verrichtten als zij het behoorden te verrichten, en dat hij het beter kon. Of:

b. Hij bemerkte, dat de afgodische koningen zelf reukwerk offerden op de altaren van hun goden, zijn vader heeft dit gedaan, en Jerobeam 1 Koningen 13:1, een eerzucht, die hen misschien in de verzoeking heeft gebracht om het huis Gods te verlaten, omdat dit hun daar niet geoorloofd was, en hij, besloten zijnde zich aan Gods altaar te houden, wilde beproeven om door dit bedwang heen te breken en even dicht tot Gods altaar te komen als de afgodische koningen tot hun altaren.

Maar het wordt *een overtreding tegen de Heere, zijn God,* genoemd. Hij was niet tevreden met de eer, die God op hem gelegd heeft, maar wilde die eer overweldigen, die hem ontzegd was, zoals onze eerste ouders dat gedaan hebben.

3. Hij werd in zijn poging tegengestaan door de hoofdpriester en de andere priesters, die bij hem waren om hem te helpen, vers 17, 18.

Zij waren bereid reukwerk te offeren voor de koning overeenkomstig de plicht van hun ambt, maar als hij beproeft het zelf te doen, dan zeggen zij hem duidelijk en onomwonden dat hij zich bemoeit met wat hem niet toekomt, en dat dit op zijn gevaar is. Zij hebben hem niet met geweld weerstaan, hoewel zij kloeke mannen waren, maar door met hem te redeneren en hem aan te tonen:

a. Dat het hem niet geoorloofd was reukwerk te offeren: *Het komt u niet toe, Uzzia, de Heere te roken, maar de priesteren, Aärons zonen,* wier geboorterecht het dus is en die tot de dienst geheiligd zijn."

Aäron en zijn zonen waren door de wet aangesteld om reukwerk te offeren, Exodus 30:7 , zie Deuteronomium 33:10, 1 Kronieken 23:13.

David had het volk gezegend, Salomo en Josafat hadden met hen gebeden en voor hen gepredikt Uzzia zou dit gedaan kunnen hebben, en het zou tot zijn lof geweest zijn, maar reukwerk te branden, die dienst mocht alleen door de priesters geschieden.

Het koninklijke en het priesterlijke ambt waren door de wet van Mozes gescheiden, om niet anders verenigd te worden dan in de persoon van de Messias.

Indien Uzzia bedoelde God te eren en Hem welbehaaglijk te zijn in hetgeen hij deed, dan heeft hij zich ten enenmale vergist, want daar dit een dienst van zuiver Goddelijke inzetting was, kon hij niet verwachten dat hij Gode welbehaaglijk was, tenzij hij geschiedde op de door God verordineerde wijze en door de personen, die Hij er toe aangesteld heeft.

b. Dat het niet veilig was. *Het zal u niet tot eer zijn van de Heere God,* er wordt nog meer mee bedoeld: "Het zal uw schande zijn en het is op uw gevaar."

De wet is uitdrukkelijk tegen "vreemden, die naderen", Numeri 3:10, 18:7, dat is: allen, die geen priesters zijn.

Het is Korach en zijn medeplichtigen, hoewel zij Levieten waren, duur te staan gekomen dat zij het beproefd hebben reukwerk te offeren, dat alleen het werk was van de priesters, Numeri 16:35.

Het reukwerk van onze gebeden moet door het geloof in de handen gelegd worden van de Heere Jezus, de groten Hogepriester van onze belijdenis, want anders kunnen wij niet verwachten dat het door God aangenomen zal worden, Openbaring 8:3.

4. Hij vertoornde zich tegen de priesters, die hem bestraften, en wilde in weerwil van hen voorwaarts gaan om te doen wat hij voornemens was, vers 19.

Uzzia werd toornig en wilde het reukvat niet uit zijn hand leggen. Hij nam het euvel op bestraft en weerstaan te worden, en wilde het niet dulden. 'Nitimur in vetitum' -Wij zijn geneigd te doen wat verboden is.

II. Zijn straf was een ongeneeslijke melaatsheid, die oprees aan zijn voorhoofd, terwijl hij twistte met de priesters.

Indien hij zich aan de vermaning van de priesters had onderworpen, zijn misslag had erkend en teruggegaan was, alles zou wèl geweest zijn, maar toen hij *toornig werd tegen de priesters*, en hen aanviel, toen werd God toornig tegen hem en sloeg hem met de plaag van de melaatsheid.

Josefus zegt dat hij de priesters met de dood dreigde zo zij hem tegenstonden, en dat toen de aarde beefde, het dak van de tempel scheurde, en door de ontstane opening viel een zonnestraal op het gelaat des konings, waarop de melaatsheid terstond zichtbaar werd. En sommigen maken de gissing dat dit de aardbeving was in de dagen van Uzzia, waarvan wij lezen in Amos 1:1, en Zacheria 14:5.

Deze plotselinge slag:

1. Maakte een einde aan de twist tussen hem en de priesters, want toen de melaatsheid zich vertoonde, verstoutten zij zich om hem uit de tempel te stoten, ja hijzelf werd ook gedreven uit te gaan omdat de Heere hem geplaagd had met een ziekte, die op zeer bijzondere wijze een teken was van Zijn misnoegen, en die, naar hij wist, hem buitensloot van de gemeenschap van de mensen, en nog zoveel te meer van het altaar Gods.

Hij wilde zich niet laten overtuigen door hetgeen de priesters gezegd hadden, maar God nam een afdoend middel te baat om hem tot overtuiging te brengen. Indien hoogmoedige mensen er door de oordelen van Gods mond niet toe gebracht willen worden om hun dwaling in te zien en te belijden, dan zullen zij ze door de oordelen van Gods hand leren inzien. Het was een blijk van enige vreze Gods in het hart van de koning, zelfs temidden van zijn overtreding, dat hij, zodra hij bemerkte dat God toornig op hem was, niet slechts afliet van zijn poging, maar zich in allerijl terugtrok. Hoewel hij getwist heeft met de priesters, heeft hij toch niet met zijn Maker willen twisten.

2. Het was een blijvende straf voor zijn overtreding, want hij bleef *melaats tot aan de dag zijns doods*, opgesloten in een afzonderlijk huis, buitengesloten van de maatschappij en genoodzaakt om het bestuur van zijn zaken over te laten aan zijn zoon, vers 21.

Aldus gaf God er een voorbeeld van, hoe Hij de hovaardigen wederstaat, een voorbeeld ook van Zijn ijver voor de zuiverheid en de eer van Zijn eigen inzettingen, aldus heeft Hij zelfs grote en Godvruchtige mensen gewaarschuwd om te weten waar hun plaats is en er zich op te houden, en

niet in te treden in hetgeen zij niet gezien hebben, aldus heeft Hij aan Uzzia een luide en voortdurende roepstem doen horen om zich te bekeren en hem ruim tijd gegeven tot bekering, en wij hebben reden te hopen dat hij er een goed gebruik van heeft gemaakt. Hij is een man geweest van veel zaken in de wereld, maar daaraan ontrukt zijnde en genoodzaakt te wonen in een *afgezonderd huis,* had hij tijd om aan een andere wereld te denken en er zich voor te bereiden. Door dit oordeel over de koning wilde God groten eerbied doen komen in het hart des volks voor de tempel, het priesterschap en andere heilige zaken, waarvan zij maar al te geneigd waren gering te denken. Terwijl de koning melaats was, was hij zo goed als dood, dood terwijl hij nog leefde, levend begraven, en zo werd in werkelijkheid beantwoord aan de wet dat de. vreemde, die nadert gedood zal worden. De schande overleefde hem, want toen hij gestorven was wilden zij hem niet begraven *in de graven van de koningen* omdat hij melaats was, waardoor al zijn roem beneveld en bevlekt was.

3. Het was een straf, die beantwoordde aan de zonde, zoals *in het water het aangezicht is tegen het aangezicht.*

a. Op de bodem van zijn overtreding was hoogmoed, en zo heeft God hem vernederd en schande aangedaan.

b. Hij heeft in minachting van de priesters zich willen indringen in hun ambt, en God sloeg hem met een plaag, die hem zeer bijzonder aan het onderzoek en het oordeel van de priesters onderwierp, want hun kwam het oordeel toe over de melaatsheid, Deuteronomium 24:8.

c. Hij heeft zich ingedrongen in de tempel Gods in de plaats, waar alleen de priesters mochten komen en daarom werd hij zelfs van de voorhoven des tempels buitengeworpen, waar de geringsten van zijn onderdanen toegang hadden, zo zij ceremonieel rein waren.

d. Hij heeft de priesteren het hoofd geboden, die hem weerstonden in zijn aanmatiging, en daarom is de melaatsheid opgerezen naar zijn voorhoofd, wat in Mirjams geval gelijk werd gesteld met het spuwen van haar vader in haar aangezicht, Numeri 12:14.

e. Hij overweldigde de waardigheid van het priesterschap, waarop hij geen recht had, en daarom is hij beroofd van zijn koninklijke waardigheid, waar hij wèl recht op had. Zij, die naar verboden eer haken, verbeuren de eer die geoorloofd is. Door naar de boom van de kennis de hand uit te steken, van welks vruchten hij niet eten mocht, heeft Adam zich de toegang afgesloten van de boom des levens, waarvan hij wèl had mogen eten. Laat allen, die het lezen, zeggen: *De Heere is rechtvaardig.*

HOOFDSTUK 27

1 Jotham was vijf en twintig jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde zestien jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Jerusa, een dochter van Zadok.
2 En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN, naar alles, wat zijn vader Uzzia gedaan had, behalve dat hij in den tempel des HEEREN niet ging; en het volk verdierf zich nog.
3 Dezelve bouwde de hoge poorten aan het huis des HEEREN; hij bouwde ook veel aan den muur van Ofel.
4 Daartoe bouwde hij steden op het gebergte van Juda; en in de wouden bouwde hij burchten en torens.
5 Hij krijgde ook tegen den koning der kinderen Ammons, en had de overhand over hen, zodat de kinderen Ammons in datzelfde jaar hem gaven honderd talenten zilvers, en tien duizend kor tarwe, en tien duizend gerst; dit brachten hem de kinderen Ammons wederom, ook in het tweede en in het derde jaar.
6 Alzo versterkte zich Jotham; want hij richtte zijn wegen voor het aangezicht des HEEREN, zijns Gods.
7 Het overige nu der geschiedenissen van Jotham, en al zijn krijgen, en zijn wegen, ziet, zij zijn geschreven in het boek der koningen van Israel en Juda.
8 Hij was vijf en twintig jaren oud, toen hij koning werd; en hij regeerde zestien jaren te Jeruzalem.
9 En Jotham ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem in de stad Davids; en zijn zoon Achaz werd koning in zijn plaats.

Hier is een zeer kort bericht van de regering van Jotham, een Godvruchtige, voorspoedige vorst van wie men zou wensen meer te weten, maar wij kunnen te eerder genoegen nemen met het beknopte van het verhaal, daar wat de geschiedenis van de laatste drie koningen verlengd heeft, hun ontaarding was in het laatste gedeelte van hun regering, maar van zijn regering was geen zo treurig einde te vermelden.

I. Wij hebben hier slechts de datum en de deur van zijn regering, vers 1-8.

II. Het algemeen goede karakter ervan, 2-6.

III. De voorspoed ervan, vers 3-5.

IV. Het einde ervan, vers 7, 9.

2 Kronieken 27:1-9

Er wordt hier betreffende Jotham niet veel meer verhaald dan hetgeen wij hadden in 2 Koningen 15:32 en verv.

1. Dat hij goed regeerde, *hij deed dat recht was in de ogen des Heeren*, de loop van zijn regering was goed en welbehaaglijk voor God, wiens gunst hij zich ten doel en wiens woord hij zich ten regel stelde, en-hetgeen bewees dat hij uit een goed beginsel handelde-hij *richtte zijn wegen voor het aangezicht des Heeren zijns Gods*, vers 6,, dat is: hij wandelde met grote omzichtigheid, bedacht hoe hij kon vermijden hetgeen kwaad is en bereiken hetgeen goed is.

Hij zag voor zich heen en bracht zijn zaken in zo goede orde, dat het hem gemakkelijk viel ze te besturen. Of, hij bevestigde zijn wegen voor het aangezicht des Heeren, dat is:

hij wandelde standvastig in de weg van zijn plicht, was er gelijkmatig en vastberaden in, niet zoals sommigen van zijn voorgangers, die, hoewel er wel wat goeds in hen was, hun eer verloren door hun onstandvastigheid en hun ongelijk blijven aan zichzelf. Zij hadden goed gelopen, maar iets heeft hen verhinderd goed te blijven lopen. Zo was het niet met Jotham.

Er worden twee dingen opgemerkt in zijn karakter.

A. Hetgeen verkeerd was in zijn veder heeft hij verbeterd in zichzelf, vers 2. Hij deed naar *alles, dat zijn vader* Uzzia *gedaan had* hetgeen hij wijs en wel gedaan had, maar hij wilde hem niet navolgen in het verkeerde, dat hij gedaan had, want hij ging niet in de tempel des Heeren om reukwerk te branden, zoals zijn vader gedaan heeft, maar gewaarschuwd door hetgeen hem overkomen is, heeft hij zo vermetel een daad niet durven doen.

Wij moeten de beste mensen, hen voor wie wij de grootsten eerbied koesteren, niet navolgen dan voor zoveel zij wèl gedaan hebben, terwijl daarentegen hun val en de schadelijke gevolgen ervan waarschuwingen voor ons moeten zijn om met meer omzichtigheid te wandelen, opdat wij ons niet stoten aan dezelfde steen, waaraan zij zich gestoten hebben.

B. Hetgeen in zijn volk verkeerd was vermocht hij niet te verbeteren. *Het volk verderf zich nog* Misschien werpt het enigszins een blaam op hem, dat hij voor de reformatie van zijn land tekort schoot. De mensen kunnen zelf wel zeer goed en Godvruchtig zijn, terwijl het hun toch aan moed en ijver ontbreekt om te doen wat zij zouden kunnen doen voor de hervorming of bekering van anderen. Maar het werpt voorzeker een groter blaam op het volk, dat zij niet gedaan hebben wat zij hadden kunnen doen, om van de voordelen van een zo goede regering een goed gebruik te maken. Er werd hun goed onderricht gegeven, zij hadden een goed voorbeeld voor ogen, maar zij wilden zich niet laten verbeteren, zodat zij, zelfs onder de regering van hun goede koningen zowel als onder die van de slechte, *zich toorn vergaderden als een schat in de dag des toorns* want zij verdierven zich nog, de smelter heeft tevergeefs gesmolten.

2. Dat hij voorspoedig was en in waarheid vermaard werd ten goede.

A. Hij bouwde. Hij begon met *de hoge poort aan het huis des Heeren,* die hij herstelde, verfraaide en hoger maakte. Daarna *versterkte hij de muur van Ofel* en *bouwde steden op het gebergte van Juda,* vers 3, 4, droeg alle mogelijke zorg voor de versterking van zijn land en om het in goeden staat te brengen.

B. Hij overwon in de krijg. Hij krijgde tegen de Ammonieten, die in Josafats tijd een inval hadden gedaan in Juda, Hoofdstuk 20:1, had de overhand over hen en legde hun een zware schatting op, vers 4.

C. Hij werd machtig, hij *versterkte zich,* vers 6, verkreeg rijkdom, macht en invloed op de naburige volken die naar zijn vriendschap dongen en zijn misnoegen vreesden, en dat alles verkreeg hij door *zijn wegen te richten voor het aangezicht des Heeren, zijns Gods.* Hoe standvastiger wij zijn in de Godsdienst, zoveel sterker zijn wij om het kwade te weerstaan en het goede te doen.

3. Dat hij zijn loop al te spoedig voleindigde, maar hem voleindigde met eer.

Hij had het ongeluk van te sterven in het midden van zijn dagen, maar als vergoeding daarvoor had hij het geluk van zijn roem niet te overleven zoals dit met zijn laatste drie voorgangers het geval was.

Hij stierf toen hij nog pas een en veertig oud was, vers 8, maar *zijn krijgen en zijn wegen,* zijn krijgen buitenslands en zijn wegen in zijn eigen land, waren zo roemrijk dat zij geschreven zijn in het boek van de koningen Israëls zowel als in dat van de koningen van Juda, vers 7.

De laatste woorden van het hoofdstuk geven het smartelijk bericht dat *zijn zoon Achaz koning werd in zijn plaats,* wiens karakter in alle opzichten het tegenovergestelde was van het zijne.

Als de rijkdom en macht, waarmee wijze mannen goed gedaan hebben, overgaan op dwazen, die er kwaad mee doen, dan is dit een weeklage en tot een weeklage geworden.

HOOFDSTUK 28

1 Achaz was twintig jaren oud, toen hij koning werd, en regeerde zestien jaren te Jeruzalem; en hij deed niet dat recht was in de ogen des HEEREN, gelijk zijn vader David;
2 Maar hij wandelde in de wegen der koningen van Israel; daartoe maakte hij ook gegotene beelden voor de Baals.
3 Dezelve rookte ook in het dal des zoons van Hinnom; en hij brandde zijn zonen in het vuur, naar de gruwelen der heidenen, die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israels uit de bezitting verdreven had.
4 Ook offerde hij en rookte op de hoogten en op de heuvelen, mitsgaders onder alle groen geboomte.
5 Daarom gaf hem de HEERE, zijn God, in de hand des konings van Syrie, dat zij hem sloegen, en van hem gevankelijk wegvoerden een grote menigte van gevangenen, die zij te Damaskus brachten. En hij werd ook gegeven in de hand des konings van Israel, die hem sloeg met een groten slag.
6 Want Pekah, de zoon van Remalia, sloeg in Juda honderd en twintig duizend dood op een dag, allen strijdbare mannen, omdat zij den HEERE, den God hunner vaderen, verlaten hadden.
7 En Zichri, een geweldig man van Efraim, sloeg Maaseja, den zoon des konings, dood, en Azrikam, den huisoverste, mitsgaders Elkana, den tweede na den koning.
8 En de kinderen Israels voerden van hun broederen gevankelijk weg tweehonderd duizend, vrouwen, zonen en dochteren, en plunderden ook veel roofs van hen; en zij brachten den roof te Samaria.
9 Aldaar nu was een profeet des HEEREN, wiens naam was Oded; die ging uit, het heir tegen, dat naar Samaria kwam, en zeide tot hen: Ziet, door de grimmigheid des HEEREN, des Gods uwer vaderen, over Juda, heeft Hij hen in uw hand gegeven, en gij hebt hen doodgeslagen in toornigheid, die tot aan den hemel raakt.
10 Daartoe denkt gij nu de kinderen van Juda en Jeruzalem u tot slaven en slavinnen te onderwerpen; zijt gij het niet alleenlijk? Bij ulieden zijn schulden tegen den HEERE, uw God.
11 Nu dan, hoort mij, en brengt de gevangenen weder, die gij van uw broederen gevankelijk weggevoerd hebt; want de hitte van des HEEREN toorn is over u.
12 Toen maakten zich mannen op van de hoofden der kinderen van Efraim, Azaria, de zoon van Johanan, Berechja, de zoon van Mesillemoth en Jehizkia, de zoon van Sallum, en Amasa, de zoon van Hadlai, tegen degenen, die uit het heir kwamen.
13 En zij zeiden tot hen: Gij zult deze gevangenen hier niet inbrengen, tot een schuld over ons tegen den HEERE; denkt gijlieden toe te doen tot onze zonden en tot onze schulden, hoewel wij vele schulden hebben, en de hitte des toorns over Israel is?
14 Toen lieten de toegerusten de gevangenen en den roof voor het aangezicht der oversten en der ganse gemeente.
15 De mannen nu, die met namen uitgedrukt zijn, maakten zich op, en grepen de gevangenen, en kleedden van den roof al hun naakten; en zij kleedden hen, en schoeiden hen, en spijsden hen, en drenkten hen, en zalfden hen, en voerden ze op ezelen, allen die zwak waren, en brachten hen te Jericho, de Palmstad, bij hun broederen; daarna keerden zij weder naar Samaria.
16 Ter zelfder tijd zond de koning Achaz tot de koningen van Assyrie, dat zij hem helpen zouden.
17 Daarenboven waren ook de Edomieten gekomen, en hadden Juda geslagen en gevangenen gevankelijk weggevoerd.

18 Daartoe waren de Filistijnen in de steden der laagte en het zuiden van Juda ingevallen, en hadden ingenomen Beth-semes, en Ajalon, en Gederoth, en Socho en haar onderhorige plaatsen, en Timna en haar onderhorige plaatsen, en Gimzo en haar onderhorige plaatsen; en zij woonden aldaar.
19 Want de HEERE vernederde Juda, om der wille van Achaz, den koning Israels; want hij had Juda afgetrokken, dat het gans zeer overtrad tegen den HEERE.
20 En Tiglath-pilneser, de koning van Assyrie, kwam tot hem; doch hij benauwde hem, en sterkte hem niet.
21 Want Achaz nam een deel van het huis des HEEREN, en van het huis des konings en der vorsten, hetwelk hij den koning van Assyrie gaf; maar hij hielp hem niet.
22 Ja, ter tijd, als men hem benauwde, zo maakte hij des overtredens tegen den HEERE nog meer; dit was de koning Achaz.
23 Want hij offerde den goden van Damaskus, die hem geslagen hadden, en zeide: Omdat de goden der koningen van Syrie hen helpen, zal ik hun offeren, opdat zij mij ook helpen; maar zij waren hem tot zijn val, mitsgaders aan gans Israel.
24 En Achaz verzamelde de vaten van het huis Gods, en hieuw de vaten van het huis Gods in stukken, en sloot de deuren van het huis des HEEREN toe; daartoe maakte hij zich altaren in alle hoeken te Jeruzalem.
25 Ook maakte hij in elke stad van Juda hoogten, om anderen goden te roken; alzo verwekte hij den HEERE, zijner vaderen God, tot toorn.
26 Het overige nu der geschiedenissen, en al zijn wegen, de eerste en de laatste, ziet, zij zijn geschreven in het boek der koningen van Juda en Israel.
27 En Achaz ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem in de stad te Jeruzalem; maar zij brachten hem niet in de graven der koningen van Israel; en zijn zoon Jehizkia werd koning in zijn plaats.

Dit hoofdstuk bevat de geschiedenis van Achaz, de zoon van Jotham. het was een slechte regering, die er toe bijdroeg om de hittigheid van des Heeren toorn te doen toenemen. Wij hebben hier:

I. Zijn grote goddeloosheid, vers 2-4.

II. De benauwdheid, waarin hij zich er door gebracht heeft, vers 5-8.

III. De bestraffing, die God zond door een profeet aan het leger Israëls omdat zij hun broederen van Juda hadden vertreden, en hoe zij gehoorzaam het oor hebben geleend aan die bestraffing, vers 9-15,

IV. De vele rampen, die over Achaz en zijn volk zijn gekomen vers 16-21.

V. Zijn volharden in afgoderij in weerwil hiervan, vers 22-25,

VI. en zo eindigt zijn geschiedenis, vers 26, 27.

2 Kronieken 28:1-5

Nooit voorzeker heeft iemand betere gelegenheid gehad dan Achaz om wèl te handelen, hij vond de zaken in goede orde, het rijk welvarend en sterk, de Godsdienst gevestigd, en toch wordt hij hier in deze weinige verzen beschreven als:

1. Allerellendigst verdorven. Er was hem een goede opvoeding gegeven en een goed voorbeeld, maar ouders kunnen hun kinderen geen genade geven, al het onderwijs, dat hij had ontvangen, was aan hem verloren, hij *deed niet dat recht was in de ogen des Heeren*, vers 1 'neen, maar wel zeer veel dat kwaad was, onrecht aan God, aan zijn eigen ziel en aan zijn volk, hij wandelde in de weg van de afvallige Israëlieten en van de gevloekte Kanaänieten, maakte gegoten beelden en aanbad die in tegenspraak met het tweede gebod, ja hij maakte ze voor de Baäls, in tegenspraak met het eerste gebod.

Hij verliet de tempel des Heeren, offerde en brandde reukwerk op de bergen, alsof hij daar dichter bij de hemel was, en onder alle groen geboomte, alsof deze door hun schaduw en afdruiping de betekenis voor hem hadden van de bescherming en de invloed des hemels. Om zijn goddeloosheid te voltooien heeft hij, als iemand die geheel ontbloot was van alle natuurlijke liefde zowel als van Godsdienst en zich volkomen toegewijd had aan de dienst en de belangen van de groten vijand van het menselijk geslacht, *zijn kinderen in het vuur gebrand voor de Moloch*, vers 3, het niet genoeg achtende om hen aan die helse demon te wijden door hen door het vuur te laten doorgaan. Zie welk een volstrekte heerschappij de overste van de macht van de lucht heeft op de kinderen van de ongehoorzaamheid.

2. Ellendig beroofd en ten prooi gemaakt. Toen hij God verliet en zich met grote onkosten onder de bescherming stelde van valse goden, heeft God, die naar recht zijn God was, hem in de hand gegeven van zijn vijanden, vers 5.

a. De Syriërs vielen hem aan en zegevierden over hem, versloegen hem te velde en voerden zeer velen van zijn volk gevankelijk weg.

b. De koning van Israël, hoewel zelf een afgodendienaar, werd tot een gesel voor hem gemaakt, *hij sloeg hem met een grote slag*. Het volk leed door deze oordelen, hun bloed werd vergoten, hun land verwoest, hun gezinnen in het verderf gestort, want toen zij een goede koning hadden, hebben zij zich wel *verdorven*, Hoofdstuk 27:2, maar zijn Godsvrucht heeft hen toch beschut, maar nu zij een slechten hadden, was hun schaduw van hen geweken en kwam een stortvloed van oordelen over hen. Zij, die hun geluk niet beseften onder de vorige regering, konden het nu leren waarderen door de rampen van deze regering.

2 Kronieken 28:6-15

Wij hebben hier:

I. Het trouweloze Juda onder de bestraffingen van Gods voorzienigheid, en zij zijn zeer streng. Nooit was er zulk bloedig werk onder hen verricht sedert zij een koninkrijk waren geworden, en dat nog wel door Israëlieten.

Achaz wandelde in de wegen van de koningen van Israël, en de koning van Israël was het werktuig door God gebruikt om hem te straffen. Het is rechtvaardig in God om diegenen tot onze plagen te maken, die wij ons tot voorgangers hebben gemaakt, of in wier zonden wij delen. Er brak een oorlog uit tussen Juda en Israël, waarin Juda de nederlaag leed. Want:

1. Er werd een grote slachting aangericht op het slagveld, honderd en twintig duizend mannen, die anders kloeke helden geweest waren, werden gedood, vers 6, onder wie sommigen van de voornaamsten des lands,. een van de zonen des konings.

Hij had sommigen van zijn zonen aan Moloch geofferd, rechtvaardig dus wordt deze aan de wraak Gods geofferd. Een ander, die de tweede was na de koning, zijn vriend, de eerste staatsminister, of misschien de naaste bij hem in de veldslag zodat de koning zelf ternauwernood ontkwam vers 7.

Het rijk van Israël was toentertijd niet sterk, maar toch sterk genoeg om deze grote verwoesting over Juda te brengen. Maar gewis, zoveel mannen, grote mannen, kloeke mannen, zouden niet aldus afgesneden zijn in een dag, indien zij niet op merkwaardige wijze moedeloos waren geweest, zowel door hun eigen schuldbesef als door de rechtvaardige hand Gods over hen.

Zelfs kloeke mannen waren als slachtschapen geacht en werden een gemakkelijke prooi voor de vijand, *omdat zij de Heere, hunner vaderen God, hadden verlaten* en Hij hen verlaten had.

2. Er waren vele *vrouwen en kinderen gevangen gemaakt,* vers 8..

Toen het leger te velde verslagen was, werden de steden, vlekken en dorpen gemakkelijk geplunderd, de inwoners gevangen en tot slaven gemaakt en hun bezittingen tot een buit verklaard.

II. Zelfs het zegevierende Israël onder de bestraffing van Gods woord, wegens het slechte beginsel, waaruit zij krijg hadden gevoerd tegen Juda, en het slechte gebruik, dat zij maakten van hun voorspoed, en de goede uitwerking die deze bestraffing op hen had. Hier is:

1. De boodschap, die God hun zond door een profeet, die hen tegemoet ging, niet om hun dapperheid toe te juichen of hen geluk te wensen met hun overwinning, hoewel zij terugkeerden beladen met buit en roem, maar om hun in de naam van God van hun verkeerdheden te spreken en hen voor de oordelen Gods te waarschuwen.

A. Hij zegt hun hoe zij aan deze overwinning, waarop zij zo trots zijn, gekomen zijn, het was niet omdat God hen begunstigde of omdat zij haar verdiend hadden, maar *door de grimmigheid des Heeren over Juda*, die u tot de roede van Zijn verbolgenheid heeft gemaakt.

Niet om uw gerechtigheid, dit zij u bekend, *maar om hun goddeloosheid*, Deuteronomium 9:5, zijn zij afgebroken, en daarom zijt niet hooggevoelende, maar vreest dat God ook mogelijk u niet spare, Romeinen 11:20, 21.

B. Hij beschuldigt hen dat zij de macht, die God hun over hun broederen gegeven heeft, misbruikt hebben. Zij begrijpen niet wat een overwinning is, die denken dat zij er het recht door krijgen om te doen wat zij willen, en dat het langste zwaard het duidelijkste recht is op leven en bezitting-'Jusque datum sceleri' -Macht is recht-gelijk het onverstandig is geen gebruik te maken van een overwinning, zo is het goddeloos haar te misbruiken. De overwinnaars worden hier bestraft:

a. Om de wrede slachting, die zij hadden aangericht op het oorlogsveld. Het is waar, zij hadden krijgsbloed vergoten in de krijg, en wij onderstellen dat dit wettig en geoorloofd is, maar hun is het in zonde verkeerd, omdat zij het deden uit een slecht beginsel van vijandschap jegens hun broederen, en op een slechte wijze, met barbaarse woede, in toornigheid, die tot aan de hemel raakt, dat is: die tot God roept om wraak over zulke bloeddorstige mannen, die zich verlustigden in zulke slachtingen.

Indien zij, die Gods gerechtigheid dienen, het doen met toorn en in een geest van wraakzucht, dan worden zij er zelf aan onderhevig en verbeuren de eer van voor Hem gehandeld te hebben, want de toorns des mans werkt Gods gerechtigheid niet.

b. Om hun wrede behandeling van de gevangenen. "Gij denkt de kinderen van Juda en Jeruzalem u tot slaven en slavinnen te onderwerpen, hoewel zij uw broederen en vrijgeboren Israëlieten zijn." God neemt nota van wat de mensen denken en zich voornemen, zowel als van wat zij zeggen en doen.

C. Hij herinnert hen aan hun eigen zonden, waardoor ook zij aan de toorn Gods zijn blootgesteld. *Zijn dan niet bij u, ja u aangaande, schulden tegen de Heere, uw God?* vers 10.

Hij beroept zich op hun eigen geweten en het blijkbare van de zaak. "Hoewel gij nu tot de werktuigen zijt gemaakt van Juda's kastijding voor hun zonde, moet gij toch niet denken dat gij zelf onschuldig zijt, neen, ook gij zijt schuldig voor God."

Dit wordt bedoeld als verwijt om hen te beteugelen in hun triomf over hun voorspoed.

"Gij zijt zondaren, en het voegt niet aan zondaren om hoogmoedig te zijn, gij hebt nu de overwinning weggedragen, maar weest niet gerust, geeft u niet over aan gerustheid, de krijgskans kan weldra tegen u gekeerd worden, want indien het oordeel aldus begint met hen, onder wie *Gods huis is*, wat zal dan het einde wezen van hen, die de kalveren aanbidden?"

Op hun strengheid jegens hun broederen. "Gij hebt hen nu ten ondergebracht, maar gij behoort hun barmhartigheid te betonen, want gij zelf zijt verloren, zo gij geen genade vindt bij God. Het betaamt zondaren al heel weinig om wreed te zijn. Gij hebt reeds overtredingen genoeg voor uw rekening, en behoeft deze niet nog aan de overige toe te voegen."

D. Hij beveelt hun de gevangenen vrij te laten en hen zorgzaam naar huis te zenden, vers 11, want: "Daar gij gezondigd hebt, is *de hitte van des Heeren toorn over u*, en er is geen ander middel om er aan te ontkomen, dan door barmhartigheid te bewijzen."

2. Het besluit, dat de vorsten daarop genomen hebben, om de gevangenen vrij te laten.

"Zij maakten zich op tegen degenen, die uit het heir kwamen", hoewel deze opgewonden en trots waren op hun overwinning, en verklaarden hun ronduit dat zij hun gevangenen niet naar Samaria zullen brengen, vers 12, 13.

Zij hadden reeds zonden genoeg te verantwoorden en wilden niet dat er nog meer aan hun overtreding toegevoegd zou worden. Hierin toonden zij een gehoorzaam achtgeven op het woord van God door Zijn profeet en een teder medelijden jegens hun broeders, dat door de barmhartigheid Gods in hen gewerkt was, want Hij zag de benauwdheid aan van dit arme volk en hoorde hun geschrei, en "gaf hun barmhartigheid voor het aangezicht van allen, die hen gevangen hadden", Psalm 106:44, 46.

3. De bereidwilligheid van de vorsten in deze zaak en de vrijlating van de gevangenen hierop.

a. Hoewel de toegerusten, gewapend zijnde hun recht hadden kunnen handhaven op hetgeen zij door het zwaard verkregen hebben, berustten zij en lieten hun gevangenen en de buit ter beschikking van de oversten, vers 14 en hierin legden zij meer heldhaftige kloekmoedigheid aan de dag dan in hen gevangen te maken. Het is voor iedereen een grote eer om zich te buigen voor het gezag van rede en Godsdienst tegen zijn eigenbelang.

b. De vorsten hebben zeer grootmoedig de arme gevangenen op gerieflijke wijze naar huis gezonden, vers 15. Zij, die hopen barmhartigheid te verkrijgen bij God, moeten hieruit leren met welke barmhartigheid zij hebben te handelen met hen, die in hun macht zijn en aan hun genade zijn overgeleverd.

Het is vreemd dat die oversten, die in deze omstandigheid zoveel eerbied hebben betoond voor het woord van God en zo’n invloed op het volk, niet zoveel genade hadden om in gehoorzaamheid aan de roepstemmen Gods door zoveel profeten de afgoderij uit te roeien in hun land, die er toch spoedig daarna het verderf van is geweest.

2 Kronieken 28:16-27

I. Hier is de grote benauwdheid, die over het rijk van Achaz is gekomen om zijn zonde. In het algemeen:

1. *De Heere vernederde Juda* vers 19. Zij waren kort tevoren zeer hoog in rijkdom en macht, maar God vond middelen om hen naar beneden te brengen en hen even verachtelijk te maken als zij geducht waren geweest. Zij, die zich niet willen verootmoedigen onder het woord van God, zullen rechtvaardiglijk vernederd worden door Zijn oordelen. Ongerechtigheid doet de mensen uitteren, Psalm 106:43.

2. Achaz ontblootte Juda, vers 19. Zijn zonde verlaagde hen en stelde hen bloot aan hun vijanden. Zij ontblootte hen tot hun *schande,* want zij stelde hen bloot aan verachting als een man zonder klederen aan het lijf. Zij ontblootte hen tot hun *gevaar,* want zij stelde hen bloot aan aanranding, zoals een ongewapend man, Exodus 32:25. De zonde berooft de mensen. In het bijzonder.

Uit weerwraak over Amazia's wrede behandeling van hen, Hoofdstuk 25:12, sloegen de Edomieten Juda, en voerden velen van hen gevankelijk weg, vers 17.

Ook de Filistijnen namen vele steden en dorpen die in hun nabijheid gelegen waren, in, en hielden ze in hun bezit, vers 18 en zo wreekten zij zich over de invallen, die Uzzia in hun land had gedaan, Hoofdstuk 26:6.

En om te tonen dat het zuiver en alleen de zonde van Achaz was, die de Filistijnen in zijn land bracht, heeft de profeet Jesaja in het jaar dat Achaz stierf, de verwoesting van de Filistijnen voorzegd door de zoon van Achaz, Jesaja 14:28, 29.

II. Hoe Achaz de benauwdheid des volks en de zonde des volks deed toenemen.

1. Hij deed de benauwdheid toenemen, door vreemden koningen het hof te maken in de hoop dat zij hem te hulp zouden komen. Toen de Edomieten en Filistijnen hem kwelden, zond hij tot de koningen van Assyrië, dat zij hem helpen zouden, vers 16, want hij vond zijn eigen rijk verzwakt en ontbloot, en hij kon niet op God vertrouwen, en daarom moest hij zich zeer grote uitgaven getroosten, om de koning van Assyrië aan zijn zijde te krijgen. Hij plunderde het huis van God en het huis des konings, en perste de vorsten geld af, om deze vreemde krijgsmacht in dienst te kunnen nemen, vers 21.

Hoewel hij zich met de afgoderij van de heidense volken, zijn naburen, had verenigd, hebben zij hem daarom noch geacht noch gewaardeerd er hem niet meer om bemind, en zo heeft zijn inschikkelijkheid voor hen, waardoor hij God verloor, hen niet voor zich gewonnen, en kon hij ook niets van hen gedaan krijgen dan voor veel geld.

Het wordt dikwijls gezien dat de goddelozen zelf geen wezenlijke genegenheid hebben voor hen, die tot hen afvallen, en ook volstrekt niet geneigd zijn hun vriendelijkheid te bewijzen. Een ontaarde, verbasterde scheut wordt door iedereen als een gruwelijke scheut aangezien, Jesaja 14:19.

Maar wat verkreeg Achaz van de koning van Assyrië?

Wèl, hij kwam tot hem, maar hij benauwde hem en sterkte hem niet, vers 20, hielp hem niet, vers 21.

De krijgsmacht van de Assyriërs was ingekwartierd in zijn land, waardoor het verarmd en verzwakt werd. De Assyrische krijgslieden werden beledigend en gebiedend, en berokkenden hem veel kwelling en ergernis, als een gebroken rietstaf, die niet slechts faalt, maar de hand doorboort van hem, die er op leunt.

2. Hij deed toe aan de schuld, door de vreemde goden te zoeken in de hoop hulp en verlichting van hen te krijgen. *Toen men hem benauwde* had hij reden genoeg om de dwaasheid van de afgoderij in te zien, maar inplaats van er zich van te bekeren, *maakte hij des overtredens tegen de Heere nog meer*, vers 22, was hij meer dan ooit verzot op zijn afgoden, waarvoor hem hier een brandmerk van de schande ingedekt wordt: *dit was de koning Achaz*, die ongelukkige man, die de schande was van het huis van David, de vloek en de plaag van zijn tijd en geslacht.

Diegenen zijn wel waarlijk goddeloos en laag, die door hun beproevingen nog slechter gemaakt worden, inplaats van er door verzacht en verbeterd te worden, die in hun benauwdheid des overtredens tegen de Heere nog meer manen, verbitterd inplaats van vertederd worden, en hun hart verharden om kwaad te doen. Laat ons zien waarin zijn overtreding bestond.

a. Hij verdierf het huis van God, want hij *hieuw de vaten van het huis Gods in stukken*, opdat de priesters de tempeldienst niet zouden kunnen verrichten, of tenminste niet naar behoren, uit gebrek aan vaten, en eindelijk, *hij sloot de deuren van het huis des Heeren toe*, opdat het volk er niet in zou kunnen gaan, om de dienst bij te wonen, vers 24. Dit was erger dan de slechtste koningen gedaan hebben, die voor hem geweest zijn.

b. Hij smaadde het altaar Gods, want *hij maakte zich altaren in alle hoeken van Jeruzalem*, zodat zij, gelijk de profeet zegt, "als steenhopen waren op de voren van de velden". Hosea 12:12. En in de steden van Juda heeft hij, hetzij door zijn macht, of door zijn geld, of door beide, hoogten opgericht voor het volk om er reukwerk te offeren aan welke afgod zij wilden, als met het bepaalde doel om de Heere, van zijn vaderen God, tot toorn te verwekken, vers 25.

c. Hij verwierp God zelf, want *hij offerde de goden van Damascus*, vers 23, niet omdat hij hen beminde want hij dacht dat zij hem geslagen hadden maar omdat hij hen vreesde, denkende dat zij zijn vijanden hadden geholpen, en dat zij, zo hij hen slechts tot zijn belangen kon overhalen, hem zouden helpen.

Dwaas! Het was zijn eigen God, die hem sloeg en de Syriërs tegen hem sterkte, niet de goden van Damascus, indien hij aan Hem, en aan Hem alleen, geofferd had, Hij zou hem geholpen hebben.

Maar het is geen wonder, dat van de mensen genegenheid en Godsdienstige eerbewijzen misplaatst worden, als zij zich in de oorsprong van hun benauwdheid en de bewerker van hun heil en hun hulp vergissen. En wat komt ervan?

De goden van Syrië komen Achaz niet meer te hulp dan de koningen van Assyrië hem te hulp gekomen zijn, zij waren hem tot zijn val, mitsgaders aan geheel Israël.

Deze zonde heeft God er toe gebracht om oordelen over hem te doen komen, hem af te snijden in het midden van zijn dagen, toen hij pas zes en dertig jaren oud was, en het heeft het volk zo verdorven, dat de reformatie onder de volgende regering niet vermocht hen van hun neiging tot afgoderij te genezen, die wortel van de bitterheid hebben zij behouden, totdat de gevangenschap in Babel hem uitgerukt heeft.

Het hoofdstuk eindigt met het einde van de regering van Achaz, vers 26, 27. Voorzoveel blijkt is hij onboetvaardig gestorven, en daarom ook roemloos, want hij werd niet begraven in de graven van de koningen. Terecht werd hij onwaardig geacht om onder hen gelegd te worden, die zo geheel ongelijk aan hen was, dat hij bij koningen zou begraven worden, die zijn koninklijke macht had gebruikt tot verwoesting van de kerk, en niet tot haar bescherming en opbouwing.

HOOFDSTUK 29

1 Jehizkia werd koning, vijf en twintig jaren oud zijnde, en regeerde negen en twintig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Abia, een dochter van Zacharia.
2 En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN, naar alles, wat zijn vader David gedaan had.
3 Dezelve deed in het eerste jaar zijner regering, in de eerste maand, de deuren van het huis des HEEREN open, en beterde ze.
4 En hij bracht de priesteren en de Levieten in, en hij verzamelde ze in de Ooststraat.
5 En hij zeide tot hen: Hoort mij, o Levieten; heiligt nu uzelven, en heiligt het huis des HEEREN, des Gods uwer vaderen, en brengt de onreinigheid uit van het heiligdom.
6 Want onze vaders hebben overtreden, en gedaan dat kwaad was in de ogen des HEEREN, onzes Gods, en hebben Hem verlaten, en zij hebben hun aangezichten van den tabernakel des HEEREN omgewend, en hebben den nek toegekeerd.
7 Ook hebben zij de deuren van het voorhuis toegesloten, en de lampen uitgeblust en het reukwerk niet gerookt; en het brandoffer hebben zij in het heiligdom aan den God Israels niet geofferd.
8 Daarom is een grote toorn des HEEREN over Juda en Jeruzalem geweest; en Hij heeft hen overgegeven ter beroering, ter verwoesting en ter aanfluiting, gelijk als gij ziet met uw ogen.
9 Want ziet, onze vaders zijn door het zwaard gevallen; daartoe onze zonen, en onze dochteren, en onze vrouwen zijn daarom in gevangenis geweest.
10 Nu is het in mijn hart een verbond te maken met den HEERE, den God Israels, opdat de hitte Zijns toorns van ons afkere.
11 Mijn zonen, weest nu niet traag; want de HEERE heeft u verkoren, dat gij voor Zijn aangezicht staan zoudt, om Hem te dienen; en opdat gij Hem dienaars en wierokers zoudt wezen.
12 Toen maakten zich de Levieten op, Mahath, de zoon van Amasai, en Joel, de zoon van Azarja, van de kinderen der Kahathieten; en van de kinderen van Merari, Kis, de zoon van Abdi, en Azarja, de zoon van Jehaleel; en van de Gersonieten, Joah, de zoon van Zimma, en Eden, de zoon van Joah;
13 En van de kinderen van Elizafan, Simri en Jeiel; en van de kinderen van Asaf, Zecharja en Mattanja;
14 En van de kinderen van Heman, Jehiel en Simei; en van de kinderen van Jeduthun, Semaja en Uzziel.
15 En zij verzamelden hun broederen, en heiligden zich, en kwamen, naar het gebod des konings, door de woorden des HEEREN, om het huis des HEEREN te reinigen.
16 Maar de priesteren gingen binnen in het huis des HEEREN, om dat te reinigen, en zij brachten uit in het voorhof van het huis des HEEREN al de onreinigheid, die zij in den tempel des HEEREN vonden; en de Levieten namen ze op, om naar buiten uit te brengen, in de beek Kidron.
17 Zij begonnen nu te heiligen op den eersten der eerste maand, en op den achtsten dag der maand kwamen zij in het voorhuis des HEEREN, en heiligden het huis des HEEREN in acht dagen; en op den zestienden dag der eerste maand maakten zij een einde.
18 Daarna kwamen zij binnen tot den koning Hizkia, en zeiden: Wij hebben het gehele huis des HEEREN gereinigd, mitsgaders het brandofferaltaar met al zijn gereedschap, en de tafel der toerichting met al haar gereedschap.
19 Alle gereedschap ook, dat de koning Achaz, onder zijn koninkrijk, door zijn overtreding weggeworpen had, hebben wij bereid en geheiligd; en zie, zij zijn voor het altaar des HEEREN.
20 Toen maakte zich de koning Jehizkia vroeg op, en verzamelde de oversten der stad, en hij ging op in het huis des HEEREN.

21 En zij brachten zeven varren, en zeven rammen, en zeven lammeren, en zeven geitenbokken ten zondoffer voor het koninkrijk, en voor het heiligdom, en voor Juda; en hij zeide tot de zonen van Aaron, de priesteren, dat zij die op het altaar des HEEREN zouden offeren.
22 Zo slachtten zij de runderen, en de priesters ontvingen het bloed, en sprengden het op het altaar; zij slachtten ook de rammen, en sprengden het bloed op het altaar; insgelijks slachtten zij de lammeren, en sprengden het bloed op het altaar.
23 Daarna brachten zij de bokken bij, ten zondoffer, voor het aangezicht des konings en der gemeente, en zij leiden hun handen op dezelve.
24 En de priesteren slachtten ze, en ontzondigden met derzelver bloed op het altaar, om verzoening te doen voor het ganse Israel; want de koning had dat brandoffer en dat zondoffer voor gans Israel bevolen.
25 En hij stelde de Levieten in het huis des HEEREN, met cimbalen, met luiten en harpen, naar het gebod van David, en van Gad, den ziener des konings, en van Nathan, den profeet; want dit gebod was van de hand des HEEREN, door de hand Zijner profeten.
26 De Levieten nu stonden met de instrumenten van David, en de priesters met de trompetten.
27 En Hizkia beval, dat men het brandoffer op het altaar zou offeren; ten tijde nu, als dat brandoffer begon, begon het gezang des HEEREN met de trompetten en met de instrumenten van David, den koning van Israel.
28 De ganse gemeente nu boog zich neder, als men het gezang zong, en met trompetten trompette; dit alles totdat het brandoffer voleind was.
29 Als men nu geeindigd had te offeren, bukten de koning en allen, die bij hem gevonden waren, en bogen zich neder.
30 Daarna zeide de koning Jehizkia, en de oversten, tot de Levieten, dat zij den HEERE loven zouden, met de woorden van David en van Asaf, den ziener; en zij loofden tot blijdschap toe; en neigden hun hoofden, en bogen zich neder.
31 En Jehizkia antwoordde en zeide: Nu hebt gij uw handen den HEERE gevuld, treedt toe, en brengt slachtofferen en lofofferen tot het huis des HEEREN; en de gemeente bracht slachtofferen en lofofferen en alle vrijwilligen van harte brandofferen.
32 En het getal der brandofferen, die de gemeente bracht, was zeventig runderen, honderd rammen, tweehonderd lammeren; deze alle den HEERE ten brandoffer.
33 Nog waren der geheiligde dingen zeshonderd runderen en drie duizend schapen.
34 Doch van de priesteren waren er te weinig, en zij konden al den brandofferen de huid niet aftrekken; daarom hielpen hen hun broederen, de Levieten, totdat het werk geeindigd was, en totdat de andere priesters zich geheiligd hadden; want de Levieten waren rechter van hart, om zich te heiligen, dan de priesteren.
35 En ook waren de brandofferen in menigte, met het vet der dankofferen, en met de drankofferen, voor de brandofferen; alzo werd de dienst van het huis des HEEREN besteld.
36 Jehizkia nu en al het volk verblijdden zich over hetgeen God het volk voorbereid had; want deze zaak geschiedde haastelijk.

Thans ontrolt zich een lieflijk tafereel voor onze ogen, de goede en roemrijke regering van Hizkia waarin wij misschien meer van God en Godsdienst zullen vinden, dan in de andere goede regeringen, waarvan wij de geschiedenis gehad hebben wat hij was een zeer ijverig, vroom, goed man, niemand was hem gelijk. In dit hoofdstuk hebben wij een bericht van het werk van de reformatie, dat hij terstond na zijn troonsbestijging met kracht ter hand nam. Hier is

I. Zijn vermaning aan de priesters en Levieten, toen hij hen weer in het bezit van het huis Gods stelde vers 1-11.

II. De zorg en moeite, die de Levieten besteedden om de tempel te reinigen en er de dingen in orde te brengen vers 12-19.

III. Een plechtige vernieuwing van Gods inzettingen, die veronachtzaamd waren, waarin verzoening gedaan werd voor de zonden van de vorige regering, en de raderen weer in beweging werden gebracht tot grote voldoening van koning en volk, vers 20-36.

2 Kronieken 29:1-11

I. Hier is Jehizkia's leeftijd toen hij aan de regering kwam, hij was vijf en twintig jaren oud. Joas, die op de troon kwam na twee slechte regeringen was slechts zeven jaren oud Josia, die na twee slechte regeringen kwam was slechts acht jaar, hetgeen vertraging teweegbracht voor de reformatie. Maar Jehizkia was al tot rijpheid van jaren gekomen, en zo heeft hij er zich terstond op kunnen toeleggen.

Wij kunnen ons voorstellen met welk een bedroefd hart hij de afgoderijen zijns vaders aanzag en zijn goddeloosheid, hoe het hem smartte en benauwde de deuren van de tempel gesloten te zien, hoewel hij zolang als zijn vader leefde ze niet kon openen.

In het verborgen heeft zijn ziel er ongetwijfeld om getreurd, en hij deed de gelofte dat, als hij aan de regering kwam, hij deze grieven zou herstellen, en zo deed hij het dan ook met des te meer gereedheid en vastberadenheid.

II. Zijn algemeen karakter. Hij *deed wat recht was, gelijk David*, vers 2. Van verscheidenen van zijn voorgangers wordt gezegd, dat zij deden wat recht was, *maar niet gelijk David*, niet met Davids oprechtheid en ijver. Maar hier was nu een koning, die een even hartelijke genegenheid voor de ark en de wet Gods had als ooit David er voor gehad heeft.

III. Zijn snel zich toeleggen op het grote werk van de wederherstelling van de Godsdienst. Het eerste wat hij deed, was *de deuren van het huis des Heeren openen*, vers 3. Wij willen hopen, dat zijn vader de tempeldienst niet geheel afgeschaft of vernietigd heeft, want dan zou het heilige vuur op het altaar uitgegaan zijn, en wij lezen niet dat het opnieuw ontstoken werd, maar hij had het volk verhinderd de dienst bij te wonen, en ook de priesters behalve de zodanigen als van zijn eigen partij waren 2 Koningen 16:15.

Maar Jehizkia wierp de tempeldeuren open, en bracht de priesteren en Levieten in.

Hij vond Juda vernederd en ontbloot, doch het was niet zijn eerste werk om de burgerlijke belangen van zijn rijk te behartigen, maar om de Godsdienst te herstellen.

Zij, die beginnen met God, beginnen aan het rechte einde van hun werk, en dienovereenkomstig zal het voorspoedig zijn.

IV. Zijn rede tot de priesters en Levieten. Het was ongetwijfeld wel bekend dat hij de Godsdienst zeer genegen was en ontevreden was over de verdorvenheden van de vorige regering, maar wij bevinden niet dat de priesters en Levieten zich tot hem gewend hebben om de herstelling van de tempeldienst te verkrijgen, neen, hij roept hen er toe op, hetgeen naar ik vermoed, evenzeer wijst op hun koelheid als op zijn ijver, en misschien zouden de zaken ook niet in zo slechten toestand gekomen zijn, als waarin Jehizkia ze vond, indien zij met meer kracht waren opgetreden om hun plicht te doen.

Jehizkia's toespraak tot de Levieten is zeer aandoenlijk.

1. Hij wijst hen op het verval van de Godsdienst en de treurigen toestand, waarin die onder hen gekomen was, vers 6,7.

Onze vaders hebben overtreden. Hij zegt niet: mijn vader omdat het hem als zoon voegde zijns vaders naam zoveel mogelijk in ere te houden, en omdat zijn vader dit alles niet gedaan zou hebben, indien hun vaders hun plicht niet verzuimd hadden. Uria, de priester, had zich met Achaz verenigd om een afgodisch altaar op te richten. Hij klaagt:

a. Dat het huis Gods verlaten was geworden, zij *hebben Hem verlaten, zij hebben hun aangezichten van de tabernakel des Heren afgewend.* Van hen, die aan Gods inzettingen de rug toekeren kan in waarheid gezegd worden dat zij God zelf verlaten.

b. Dat de ingestelde eredienst van God in verval was gekomen, de lampen waren niet aangestoken, reukwerk werd niet geofferd. Er zijn ook nu gelijksoortige verzuimen, en zij zijn niet minder zondig, als het woord niet gelezen en behoorlijk verklaard wordt want dat werd te kennen gegeven door het aansteken van de lampen, en indien gebed en lofzegging niet naar behoren tot God worden opgezonden, want dat werd aangeduid door offeren van reukwerk.

2. Hij wijst op de treurige gevolgen van het veronachtzamen van de Godsdienst, vers 8, 9.

Dat was de oorzaak van al de rampen, die over hen gekomen zijn. In Zijn toorn had God hen in benauwdheid doen komen, hen overgegeven aan het zwaard en aan gevangenschap. Als wij onder de bestraffingen zijn van Godsvoorzienigheid, dan is het goed om eens na te "aan, of wij Gods inzettingen niet veronachtzaamd hebben, en of dat de twist niet is, die Hij met ons heeft.

3. Hij geeft zijn eigen voornemen en vast besluit te kennen om de Godsdienst te herstellen en er zich op toe te leggen om hem te bevorderen, vers 10. *Het is in mijn hart*, dat is: "ik ben vast besloten een verbond te maken met de Heere, de God Israëls", dat is: "Hem alleen te aanbidden op de door Hem verordineerde wijze, want ik ben er van verzekerd dat anders Zijn grimmigheid niet van ons afgewend zal worden." Dit verbond wilde hij niet slechts zelf maken, maar er ook zijn volk in doen delen.

4. Hij spoort de Levieten aan om bij deze gelegenheid hun plicht te doen. Daar begint hij mede, vers 5, en daar eindigt hij mee vers 11.

Hij noemt hen *Levieten* om hen te herinneren aan hun verplichting jegens God, hij noemt hen zijn *zonen* om hen te herinneren aan hun betrekking tot hem, dat hij verwachtte dat zij, als een zoon met zijn vader, met hem zouden dienen in de reformatie van hun land. Hij zei hun wat hun plicht was, eerst *zichzelf te heiligen*, door berouw te hebben van hun verzuimen, hun eigen hart en leven te hervormen, te beteren, en hun verbond met God te vernieuwen, om voortaan beter hun plichten waar te nemen, en dan *het huis des Heeren te heiligen*, als Zijn dienstknechten, het te reinigen van alles, dat onaangenaam was, hetzij door niet in gebruik te zijn geweest, of door ontheiligd te zijn geworden, en het te stellen tot het doel, waartoe het gemaakt was.

Hij wekt hen op om het te doen, vers 11.

"weest nu niet traag of nalatig in uw plicht. Laat dit goede werk niet vertraagd worden door uw verzuim of onachtzaamheid."

Dwaalt niet, zo is het in de kanttekening. Zij, die door hun verzuim of nalatigheid in de dienst van God denken God te bespotten en Hem te bedrieger bedriegen slechts zichzelf. *Weest niet gerust* zoals sommigen die woorden overzetten, alsof er geen dringende noodzakelijkheid was om het te doen, of geen gevaar in het na te laten. Der mensen verzuim of nalatigheid in de Godsdienst komt voort uit hun vleselijke gerustheid.

De overweging, waarmee hij hen aanspoort, is hun ambt. God had hierin eer op hen gelegd, "Hij heeft u verkoren, dat gij voor Zijn aangezicht zoudt staan". God verwachtte werk van hen, zij waren niet verkoren om lui en ledig te zijn en van hun waardigheid te genieten, terwijl zij hun plicht aan anderen overlieten, maar om Hem te dienen, "opdat gij Hem dienaars zoudt wezen". Daarom moeten zij zich schamen over hun vroegere nalatigheid en, nu de deuren des tempels weer geopend waren, met dubbelen ijver aan hun werk gaan.

2 Kronieken 29:12-19

Wij hebben hier druk werk, goed werk en noodzakelijk werk: de reiniging van het huis des Heeren.

1. De personen, die voor dit werk gebruikt werden, waren de priesters en Levieten, die het rein hadden behoren te houden, maar dit niet gedaan hebben, was het hun plicht om het rein te maken. Verscheidenen van de Levieten worden hier genoemd, twee van ieder van de drie voornaamste huizen, Kehath, Gerson en Merari, vers 12.

En twee van ieder van de drie geslachten van zangers, Asaf, Heman en Jeduthun, vers 13.

Wij kunnen niet denken dat deze bloot genoemd zijn omdat zij de voornaamsten waren in hun plaats, want dan voorzeker zouden de hogepriester en sommigen van de hoofden van de afdelingen van de priesters genoemd zijn, maar omdat zij ijveriger en actiever waren dan de anderen.

Als God werk te doen heeft, dan zal Hij mannen verwekken, geschikt om er de leiding van op zich te nemen. En de eersten in plaats en rang zijn niet altijd de geschiktsten voor de dienst of die er het ijverigst in zijn. Deze Levieten hebben niet slechts zichzelf ingespannen voor het werk, *maar hun broederen verzameld* en hen aangespoord om te doen *naar het gebod des konings door de woorden des Heeren*.

Merk op: Zij deden naar het gebod des konings, maar met het oog op Gods woord, de koning gebood hun wat reeds hun plicht was door het gebod Gods, en het doende, beschouwden zij Gods woord als hun regel en des konings gebod als een aansporing voor hen.

2. Het werk bestond in Gods huis te reinigen.

a. Van het gewone vuil, dat er in gekomen was toen het gesloten was, stof en spinnewebben en het roest van de vaten.

b. Van de afgoden en afgodische altaren, die er in waren opgericht, die, al waren zij ook nog zo rein en netjes gehouden, er een grotere bezoedeling voor waren, dan wanneer men er het algemene stadsriool van had gemaakt.

Van de priesters worden er geen genoemd als leiders bij dit werk, maar niemand anders dan zij durfden toch *binnen in het huis des Heeren gaan*, neen, niet eens om het te reinigen, hetgeen zij dus deden, en misschien ging de hogepriester in het heilige van de heiligen om dat te reinigen.

En hoewel de Levieten de eer hadden om de leiders bij dat werk te wezen, hebben zij het toch niet versmaad om, overeenkomstig hun ambt, de dienaren van de priesters te zijn, want het vuil, dat de priesters in het voorhof brachten hebben de Levieten naar de beek Kidron getracht. Al is van de mensen nuttigheid ook nog zo groot, moeten zij er toch niet de plaats om vergeten, waar zij behoren te staan.

3. De spoed, waarmee zij het werk verrichtten, was zeer merkwaardig. Zij begonnen op de eersten dag van de eerste maand, een gelukkig begin van het nieuwe jaar, dat een goed jaar beloofde. Aldus

moet ieder jaar beginnen met het verbeteren van hetgeen verkeerd is en het uitzuiveren door boete en berouw van alle verontreiniging, die in het vorige jaar was opgedaan. In acht dagen hebben zij de tempel gezuiverd en gereinigd, en in nog acht dagen waren zij met de voorhoven des tempels gereed, vers 17. Laat hen, die goed werk te doen hebben, leren om het vlug en vaardig te doen. Laat hetgeen verkeerd is spoedig verbeterd worden.

4. Het rapport, dat zij aan Hizkia brachten, was zeer aangenaam, vers 18, 19. Zij gaven hem een verslag van hetgeen zij gedaan hadden, omdat hij het was, die hen aan dit werk gezet heeft. Zij roemden niet op de zorg en moeite, die zij hadden aangewend, kwamen ook niet tot hem om betaald te worden, maar om hem te doen weten dat alles, wat ontheiligd was geworden, nu geheiligd was overeenkomstig de wet en tot gebruik gereed was, zodra het hem zou behagen. Zij wisten, dat de Godvruchtige koning zijn hart had gezet op Gods altaar en er naar verlangde om er de dienst op bij te wonen, en daarom leggen zij de meesten nadruk er op, dat dit gereed en in orde was gebracht, dat de vaten van het altaar geschuurd waren en blinkend waren gemaakt, die, welke Achaz *in zijn overtreding weggeworpen* had als vaten, waar men geen lust toe heeft, hadden zij opgeraapt, geheiligd en hen op hun plaats gelegd *voor het altaar*. Hoewel de vaten van het heiligdom voor een tijd ontheiligd kunnen worden, zal God toch tijd en middelen vinden om ze weer te heiligen. Gods inzettingen zullen niet altoos falen.

2 Kronieken 29:20-36

De tempel gereinigd zijnde, hebben wij nu een bericht van het goede gebruik, dat er terstond van gemaakt werd. Een plechtige vergadering werd bijeengeroepen, al op de volgende dag, om met de koning samen te komen in de tempel, vers 20, en ongetwijfeld waren alle vrome mensen in Jeruzalem blijde toen er gezegd werd: "Wij zullen in het huis des Heeren gaan", Psalm 122:1.

Zodra Hizkia vernam dat de tempel gereed voor hem was, liet hij geen tijd verloren gaan, maar toonde dat hij gereed was voor de tempel. Hij stond vroeg op om naar het huis des Heeren te gaan op die dag vroeger dan op andere dagen, om te tonen dat zijn hart in zijn werk aldaar was.

Het werk van die dag was tweeledig.

I. Er moest verzoening gedaan worden voor de zonden van de vorige regering. Zij achtten het niet genoeg die zonden te betreuren en te laten, zij brachten er ook een zondoffer voor. Zelfs ons berouw en onze bekering zullen geen vergeving voor ons verkrijgen dan in en door Christus, die zonde gemaakt is, dat wil zeggen: een zondoffer voor ons. Geen vrede dan door Zijn bloed, neen, zelfs niet voor berouwhebbenden en boetvaardiger.

Merk op:

1. Het zondoffer was *voor het koninkrijk, voor het heiligdom en voor Juda*, vers 21, dat is: om verzoening te doen voor vorsten, priesters en volk, want zij hadden hun weg verdorven.

De wet van Mozes gebood offeranden ter verzoening van de zonden van de gehele vergadering, Leviticus 4:13, 14 , Numeri 15:24,25 opdat de nationale oordelen, die hun nationale zonden verdienden, afgewend zouden worden. Hiervoor moeten wij thans het oog hebben op Christus, het grote zoenoffer, zowel als voor de vergeving en verlossing van particuliere personen.

2. De wet schreef slechts een geit voor ten zondoffer, Leviticus 16:15 bij zulke buitengewone gelegenheden als deze was, Numeri 15:24, maar hier hebben zij er zeven geofferd, vers 21, omdat de zonden van de vergadering zeer groot zijn geweest en zij er lang in volhard hebben.

Zeven is een getal van de volmaaktheid: ons groot zondoffer is slechts een, maar dat een heeft in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden.

3. De koning en de gemeente, (dat is: de vertegenwoordigers van de gemeente) legden de handen op de hoofden van de geiten, die voor het zondoffer waren, vers 23, waarmee zij zich schuldig verklaarden voor God, en hun begeerte uitdrukten dat de schuld des zondaars overgebracht mocht worden op het offer. Door het geloof leggen wij onze handen op de Heere Jezus, en zo verkrijgen wij de verzoening, Romeinen 5:11.

4. Met de zondoffers werden brandoffers geofferd, *zeven varren, zeven rammen en zeven lammeren.* De bedoeling van de brandoffers was eer te geven aan de God Israëls, die zij erkenden als de enigen waren God, hetgeen voegzaam was te doen terzelfder tijd dat zij door het zondoffer verzoening deden voor hun overtredingen.

Het bloed daarvan, zowel als het bloed des zondoffers, werd *op het altaar gesprengd*, vers 22, om verzoening te doen voor *het gehele Israël*, vers 24, en niet alleen voor Juda.

Christus is een verzoening, niet alleen voor de zonden van Israël, maar "voor de zonde van de gehele wereld," 1 Johannes 2:1, 2.

5. Terwijl de offers verbrand werden op het altaar, *zongen* de Levieten *het gezang des Heeren*, vers 27, de psalmen, gedicht door David en Asaf, vers 30, met de muziekinstrumenten, waarvan God door Zijn profeten het gebruik had bevolen, vers 25, wat lange tijd verzuimd was geworden. Zelfs smart over de zonde moet ons de lust niet benemen om God te loven. Door het geloof moeten wij ons verblijden in Christus Jezus als onze gerechtigheid, en onze gebeden en lofzangen moeten met Zijn offerande opgaan naar de hemel, om alleen krachtens daarvan aangenomen te worden.

6. De koning en de gehele gemeente betuigden hun instemming met al wat gebeurd was door *zich te buigen en te bidden*, vers 29.

Uitdrukking gevende aan hun eerbied en ontzag voor de Goddelijke Majesteit door hun houding en door aanbidding.

Hier wordt nota van genomen, vers 28-30. Het is niet genoeg dat wij zijn waar God wordt aangebeden, wij moeten Hem ook zelf aanbidden, en dat niet slechts door lichamelijke oefening, die tot weinig nut is, maar met het hart.

II. De plechtigheden van die dag hadden nog een verdere strekking, de tempeldienst moest weer ingesteld worden, om nu voortdurend in stand te worden gehouden, en daartoe worden zij door Hizkia opgeroepen, vers 31.. "Nu gij uw handen de Heere gevuld hebt, verzoening hebt gedaan en een verbond hebt gemaakt door offerande, plechtig met Hem verzoend en aan Hem verbonden zijt, zo treedt nu toe en brengt slachtofferen en lofofferen tot het huis des Heeren."

Ons verbond met God moeten wij vastmaken door gemeenschapsoefening met Hem. Daar wij in de eerste plaats onszelf de Heere gewijd hebben, moeten wij vervolgens de offeranden van gebed en lofzegging en aalmoezen brengen tot Zijn huis. Bij dit werk nu werd bevonden:

1. Dat het volk niet karig was. Er door de koning toe opgewekt zijnde, brachten zij hun offeranden, wel niet in zo groten overvloed als in de glorierijke dagen van Salomo-want Juda was nu verminderd, verarmd en naar beneden gebracht-maar naar hun vermogen, en zoveel als men, hun armoede en het diep verval van de Godsdienst onder hen in aanmerking genomen-van hen verwachten kon.

a. Sommigen waren zo mild, dat zij brandoffers brachten, die tot eer van God geheel verbrand werden, en waarvan de offeraar dus geen deel had, van die soort waren er zeventig runderen, honderd rammen, en tweehonderd lammeren, vers 32.

b. Anderen brachten dankofferen en drankofferen, waarvan het vet op het altaar verbrand en het vlees tussen de priesters en de offeraars verdeeld werd, vers 35 van die soort waren er zeshonderd

runderen en drie duizend schapen, vers 33. Misschien heeft de herinnering aan hun zonde in hun offeren op de hoogten hen nu bereidwilliger gemaakt om hun offeranden op Gods altaar te brengen.

2. Dat de priesters *weinig in aantal waren* te weinig voor de dienst, vers 34. Waarschijnlijk waren velen van hen geschorst, ter zijde gesteld als onrein, daar zij onder de vorige regering aan de afgoden geofferd hadden, en niet geheiligd zijnde, en dus onbevoegd, voerden zij dit ter verontschuldiging aan om van de dienst weg te blijven, alsof hun zonde, hun schuld, hun verontschuldiging kon zijn. Ter eeuwige schande van de priesters wordt hier vermeld dat zij, hoewel zo ruim bedeeld van de vuurofferen des Heeren, hun werk toch veronachtzaamden, hier was werk te doen, maar de geschikte en bevoegde handen om het te doen, ontbraken.

3. Dat de Levieten ijverig waren, *de Levieten waren rechter van hart om zich te heiligen dan de priesteren*, vers 34, waren het werk beter gezind, er meer op bereid en voor bevoegd. Dit was hun tot lof, en tot beloning er voor hadden zij de eer om gebruikt te worden voor hetgeen het werk van de priesters was, zij hielpen hen om van de brandofferen *de huid af te trekken*. Dit was niet overeenkomstig de wet, Leviticus 1:5, 6 , maar in gevallen van noodzakelijkheid werd deze onregelmatigheid voorbijgezien, en zo werd aanmoediging gegeven aan de getrouwe, ijverige Levieten, en de onverschilligen priesteren een schandmerk ingedrukt. Wat de Levieten misten in de ceremoniele voordelen van hun geboorte en wijding, werd hun ruimschoots vergoed in hun voortreffelijke eigenschappen van bekwaamheid en goeden wil voor het werk.

4. Dat allen voldaan waren. De koning en al het volk verblijdden zich in die gezegende ommekeer in de staat van de zaken en het nieuwe Godsdienstige aanzien van het koninkrijk, vers 36. Er waren twee dingen in deze zaak, die hun genoegen deden.

a. Dat zij spoedig tot stand was gekomen, *deze zaak geschiedde haastelijk* in weinig tijds, zeer geredelijk, en zonder enigen tegenstand.

Zij, die zich met geloof en vastberadenheid tot het werk Gods begeven, zullen bevinden dat het niet met zoveel moeilijkheid gepaard gaat als zij zich soms verbeeld hebben, en het zal hun een aangename verrassing zijn te zien, hoe spoedig het gedaan is.

b. Dat blijkbaar de hand Gods er in was. *God had het volk bereid* door de verborgen invloeden van Zijn genade, zodat velen van hen, die onder de vorige regering verzot waren op de afgodische altaren, nu liefde hadden voor het altaar Gods.

Deze verandering, die God in hun hart gewerkt had, heeft het werk bespoedigd en vergemakkelijkt. Laat de overheid en de bedienaren van de Godsdienst het hun doen voor de hervorming van een land, en dan op de Heere vertrouwen om het Zijne te doen, en Hem de eer toeschrijven van wat gedaan is, inzonderheid als het haastelijk gedaan, en aldus een aangename verrassing is. Dit is van de Heere geschied en het is wonderlijk in onze ogen.

HOOFDSTUK 30

1 Daarna zond Jehizkia tot het ganse Israel en Juda, en schreef ook brieven tot Efraim en Manasse, dat zij zouden komen tot het huis des HEEREN te Jeruzalem, om den HEERE, den God Israels, pascha te houden.
2 Want de koning had raad gehouden met zijn oversten en de ganse gemeente te Jeruzalem, om het pascha te houden, in de tweede maand.
3 Want zij hadden het niet kunnen houden te dierzelfder tijd, omdat de priesteren zich niet genoeg geheiligd hadden, en het volk zich niet verzameld had te Jeruzalem.
4 En deze zaak was recht in de ogen des konings, en in de ogen der ganse gemeente.
5 Zo stelden zij zulks, dat men een stem door gans Israel, van Ber-seba tot Dan, zou laten doorgaan, opdat zij zouden komen om het pascha den HEERE, den God Israels, te houden in Jeruzalem; want zij hadden het in lang niet gehouden, gelijk het geschreven was.
6 De lopers dan gingen henen met de brieven van de hand des konings en zijner vorsten, door gans Israel en Juda, en naar het gebod des konings, zeggende: Gij, kinderen Israels, bekeert u tot den HEERE, den God van Abraham, Izak en Israel, zo zal Hij Zich keren tot de ontkomenen, die ulieden overgebleven zijn uit de hand der koningen van Assyrie.
7 En zijt niet als uw vaders en als uw broeders, die tegen den HEERE, den God hunner vaderen, overtreden hebben; waarom Hij hen tot verwoesting overgegeven heeft, gelijk als gij ziet.
8 Verhardt nu ulieder nek niet, gelijk uw vaderen; geeft den HEERE de hand, en komt tot Zijn heiligdom, hetwelk Hij geheiligd heeft tot in eeuwigheid, en dient den HEERE, uw God; zo zal de hitte Zijns toorns van u afkeren.
9 Want als gij u bekeert tot den HEERE, zullen uw broederen en uw kinderen barmhartigheid vinden voor het aangezicht dergenen, die hen gevangen hebben, zodat zij in dit land zullen wederkomen; want de HEERE, uw God, is genadig en barmhartig, en zal het aangezicht van u niet afwenden, zo gij u tot Hem bekeert.
10 Zo gingen de lopers door, van stad tot stad, door het land van Efraim en Manasse, tot Zebulon toe; doch zij belachten hen, en bespotten hen.
11 Evenwel verootmoedigden zich sommigen van Aser, en Manasse, en van Zebulon, en kwamen te Jeruzalem.
12 Ook was de hand Gods in Juda, hun enerlei hart gevende, dat zij het gebod des konings en der vorsten deden, naar het woord des HEEREN.
13 En te Jeruzalem verzamelde zich veel volks, om het feest der ongezuurde broden te houden, in de tweede maand, een zeer grote gemeente.
14 En zij maakten zich op, en namen de altaren weg, die te Jeruzalem waren; daartoe namen zij alle rooktuig weg, hetwelk zij in de beek Kidron wierpen.
15 Toen slachtten zij het pascha, op den veertienden der tweede maand; en de priesters en de Levieten waren beschaamd geworden, en hadden zich geheiligd, en hadden brandofferen gebracht in het huis des HEEREN.
16 En zij stonden in hun stand, naar hun wijze, naar de wet van Mozes, den man Gods; de priesters sprengden het bloed, dat nemende uit de hand der Levieten.
17 Want een menigte was in die gemeente, die zich niet geheiligd hadden; daarom waren de Levieten over de slachting der paaslammeren, voor iedereen, die niet rein was, om die den HEERE te heiligen.

18 Want een menigte des volks, velen van Efraim en Manasse, Issaschar en Zebulon, hadden zich niet gereinigd, maar aten het pascha, niet gelijk geschreven is. Doch Jehizkia bad voor hen, zeggende: De HEERE, die goed is, make verzoening voor dien.
19 Die zijn ganse hart gericht heeft, om God den HEERE, den God zijner vaderen, te zoeken, hoewel niet naar de reinigheid des heiligdoms.
20 En de HEERE verhoorde Jehizkia, en heelde het volk.
21 Zo hielden de kinderen Israels, die te Jeruzalem gevonden werden, het feest der ongezuurde broden, zeven dagen, met grote blijdschap. De Levieten nu en de priesteren prezen den HEERE, dag op dag, met sterk luidende instrumenten des HEEREN.
22 En Jehizkia sprak naar het hart van alle Levieten, die verstand hadden in de goede kennis des HEEREN; en zij aten de offeranden des gezetten hoogtijds zeven dagen, offerende dankofferen, en lovende den HEERE, den God hunner vaderen.
23 Als nu de ganse gemeente raad gehouden had, om andere zeven dagen te houden, hielden zij nog zeven dagen met blijdschap.
24 Want Jehizkia, de koning van Juda, gaf de gemeente duizend varren en zeven duizend schapen; en de vorsten gaven de gemeente duizend varren en tien duizend schapen; de priesteren nu hadden zich in menigte geheiligd.
25 En de ganse gemeente van Juda verblijdde zich, mitsgaders de priesteren en de Levieten, en de gehele gemeente dergenen, die uit Israel gekomen waren; ook de vreemdelingen, die uit het land van Israel gekomen waren, en die in Juda woonden.
26 Zo was er grote blijdschap te Jeruzalem; want van de dagen van Salomo, den zoon van David, den koning van Israel, was desgelijks in Jeruzalem niet geweest.
27 Toen stonden de Levietische priesteren op, en zegenden het volk; en hun stem werd gehoord; want hun gebed kwam tot Zijn heilige woning in den hemel.

In dit hoofdstuk hebben wij een bericht van het plechtige pascha, dat Jehizkia in het eerste jaar van zijn regering gehouden heeft.

I. De beraadslaging er over en het besluit, waartoe hij en zijn volk kwamen om het waar te nemen, vers 2-5.

II. De uitnodiging, die hij zond aan Juda en Israël om het te komen houden vers 1, 6-12.

III. De vreugdevolle viering ervan, vers 13-27.

Hierdoor werd de reformatie. waarvan wij het begin hadden in het vorige hoofdstuk, grotelijks bevorderd en bevestigd, en werd deze nagel in Zijn heilige plaats vast ingedrongen.

2 Kronieken 30:1-12

I. Hier is het besluit genomen, om het pascha te houden. Het jaarlijkse feest was ingesteld ter gedachtenis van de uitvoering van de kinderen Israëls uit Egypte. De herstelling van de tempeldienst had juist plaats gehad in de dagen, die voor dat feest zijn voorgeschreven de zeventienden van de eerste maand en dit bracht deze in vergetelheid geraakte plechtigheid weer in de herinnering.

"Wat zullen wij doen", zegt Hizkia, "ten opzichte van het pascha? Het is een zeer liefelijke inzetting, maar zij werd gedurende langen tijd veronachtzaamd. Hoe zullen wij dat herstellen? Voor dit jaar is de tijd voorbij, wij kunnen er ons niet terstond toe begeven, de vergadering is weinig talrijk, aan het volk is geen kennis er van gegeven, de priesters zijn niet bereid, vers 3.

Moeten wij het uitstellen tot het volgende jaar?" Waarschijnlijk waren velen er voor om het uit te stellen, maar Hizkia bedacht dat over een jaar de goede gezindheid des volks wel verkoeld kon zijn, en dat zij ook te lang van het voorrecht van de inzetting verstoken zouden zijn, en daarom, een vergunning vindende in de wet van Mozes voor personen, die in de eerste maand onrein waren, om het pascha op de veertienden dag van de tweede maand te mogen houden, Numeri 9:11, twijfelde hij niet, of die vergunning zou zich ook tot de gehele vergadering kunnen uitstrekken.

Hierop besloten zij het pascha *in de tweede maand* te houden. Bijzaken moeten wijken voor hetgeen het voornaamste is, en laat dus de zaak zelf niet opgegeven worden wegens een moeilijkheid of spitsvondigheid omtrent de tijd. Het is goed om het ijzer te smeden terwijl het heet is, en het volk te nemen als zij in een goede gezindheid zijn. Uitstel is gevaarlijk.

II. Er wordt een proclamatie uitgevaardigd om kennis te geven van het houden van dit pascha, en het volk er toe op te roepen.

1. Er wordt een uitnodiging gezonden aan de afgevallen stammen om hen op te wekken om deze plechtigheid te komen bijwonen. Er werden brieven geschreven aan Efraïm en Manasse om hen uit te nodigen dit pascha te Jeruzalem te komen vieren, vers 1, niet met een politiek doel om hen weer onder de heerschappij te brengen van het huis van David, maar met het Godvruchtig doel om hen terug te brengen tot de Heere, de God Israëls.

Laat hen voor hun koning nemen wie zij willen," zegt Hizkia, "zo zij slechts Hem willen aannemen voor hun God." De zaken in geschil tussen Juda en Israël, hetzij in burgerlijk of kerkelijk opzicht, zullen er geen verhindering voor zijn dat, zo het volk van Israël in oprechtheid tot de Heere, hun God, wil terugkeren, Hizkia hen even welkom zal heten op het pascha als zijn eigen onderdanen. Er worden boden gezonden door al de stammen Israëls met brieven om er bij het volk ernstig op aan te dringen deze gelegenheid te baat te nemen om weer te keren tot God, van wie zij waren afgevallen. Nu hebben wij hier:

A. De inhoud van de brieven die toen rondgezonden werden, waarin Hizkia toont hoezeer hem de eer Gods en het welzijn van het naburige rijk ter harte gaan, vurig wenst hij de voorspoed van dat rijk, ofschoon hij er cijns, oude impost noch tol van ontving terwijl het dikwijls, en nog onlangs, zeer kwellend en verdrietelijk voor zijn rijk was geweest. Dit is kwaad met goed vergelden.

Merk op:

a. Wat het is, waartoe hij hen dringt, vers 8, *"Geeft de Heere de hand*. Eer gij in gemeenschap met Hem kunt komen, moet gij in verbond met Hem komen." "Geeft de Heere de hand," dat is: "Stemt er in toe, om Hem aan te nemen tot uw God." Een koop wordt gesloten door de hand te geven. "Sluit deze koop. Voegt u bij Hem in een eeuwig verbond. "Schrijft met uw hand dat gij de Zijnen zijt", Jesaja 44:5.

Geeft hem uw hand ten teken dat gij Hem uw hart geeft, slaat uw hand aan de ploeg, wijdt u aan Zijn dienst om voor Hem te arbeiden. Geeft u aan Hem over," dat is: "Neemt zijn voorwaarden aan, komt onder Zijn regering, weerstaat Hem niet langer. Geeft u aan Hem over om volstrekt en in alles tot Zijn dienst, tot Zijn beschikking te zijn, om te wezen en te doen, te hebben en te lijden wat Hem behaagt.

Verhardt dus *nu ulieder nek niet, gelijk uw vaderen*, laat uw verdorven en boze wil niet in opstand komen tegen de wil van God.

Zegt niet dat gij wilt doen wat u behaagt, maar doet wat Hem behaagt." Wij bespeuren in het vleselijke hart een stijfheid en hardnekkigheid en ongeschiktheid om zich aan God te onderwerpen, zich naar Hem te voegen, wij hebben het van onze vaderen, het is ons als ingeweven. Dit moet overwonnen worden, en de wil, waarin een geest van tegenspraak was, moet buigen voor de wil van God, de nek, die een ijzeren zenuw was, moet gebogen worden onder Zijn juk.

Ingevolge van dit zich overgeven aan God, dringt hij hen om tot Zijn heiligdom te komen, dat is: tot Hem te naderen in de plaats, die Hij heeft verkoren om er Zijn naam te zetten, en dient Hem in de inzettingen die Hij verordineerd heeft.

"De deuren van het heiligdom zijn nu geopend, en gij hebt vrijheid om er in te gaan, de tempeldienst is nu hersteld, en gij zijt welkom om er deel aan te nemen."

De koning zegt: Komt, de vorsten en de priesters zeggen: "Komt, die wil, kome". Dit noemt hij, vers 6, *zich bekeren tot de Heere*, weer te keren tot Hem, want zij hebben Hem verlaten en andere goden aangebeden, *hebt dan nu berouw en bekeert u*.

Zo moeten zij, die zich door genade zelf tot God hebben gewend, alles doen wat zij kunnen om ook anderen tot Hem te brengen.

b. Welke drangredenen hij gebruikt om hen hiertoe te bewegen.

Ten eerste. Gij zijt kinderen Israëls, en daarom staat gij in betrekking tot, en onder verplichting aan, de God Israëls, van wie gij zijt afgevallen."

Ten tweede. De God, tot wie gij geroepen wordt weer te keren, is de God van Abraham, Izak en Jakob, een God in verbond met uw eerste vaderen die Hem dienden en zich aan Hem overgaven hetgeen hun eer was en hun geluk."

Ten derde. Uw latere vaderen, die Hem hebben verlaten en tegen Hem hebben overtreden, zijn van de verwoesting overgegeven, hun afval en hun afgoderij zijn hun verderf geweest, gelijk gij ziet, vers 7 , laat hun leed u ter waarschuwing zijn.

Ten vierde. Gijzelf zijt slechts een overblijfsel, ternauwernood ontkomen *uit de hand van de koningen van Assyrië*, vers 6, en daarom is het van het hoogste belang voor u om u te stellen onder de bescherming van de God uwer vaderen, opdat gij niet geheel verzwolgen wordt."

Ten vijfde. "Dit is het enige middel, om de hitte Zijns toorns van u af te keren, vers 8, die u gewis zal verteren zo gij hardnekkig blijft."

Eindelijk. "Indien gij tot God wederkeert in een weg van plicht, dan zal Hij tot u wederkeren in een weg van genade." Daarmee begint hij, vers 6,, en daarmee eindigt hij, vers 9.

In het algemeen: "Gij zult Hem genadig en barmhartig bevinden, bevinden dat Hij Zijn aangezicht niet van u afwendt, zo gij Hem zoekt."

In het bijzonder: "Gij kunt hopen dat Hij de gevangenschap zal wenden van uw broederen, die weggevoerd zijn, en hen zal wederbrengen naar hun land." Kon nu iets meer zielroerend zijn uitgedrukt? Kon er een betere zaak zijn, die beter bepleit werd?

Het onthaal, dat aan Hizkia's boden en aan zijn boodschap te beurt viel. Het blijkt niet dat Hosea, die toen koning van Israël was, zich beledigd achtte door of tegenstand bood aan de verspreiding van deze proclamatie in zijn rijk, noch dat hij zijn onderdanen verbood de uitnodiging aan te nemen, hij schijnt hun volkomen vrijheid gelaten te hebben om, zo hun dit behaagde, naar Jeruzalem op te gaan om te aanbidden, want hij deed wel dat kwaad was in de ogen des Heeren, evenwel niet als de koningen Israëls, die voor hem geweest waren, 2 Koningen 17:2.

Hij zag het verderf over zijn rijk komen, en zo iemand van zijn onderdanen door dit middel wilde beproeven om het te voorkomen, dan had hij er zijn volle toestemming voor. Maar wat het volk betreft:

a. De grote meerderheid minachtte de roepstem, luisterde er niet naar. De boden gingen van stad tot stad, deze naar de ene, die naar een andere, en smeekten het volk om toch naar Jeruzalem te komen om het pascha te houden, maar zover was het van hen om de uitnodiging aan te nemen, dat zij de boden, die haar brachten, uitscholden, zij lachten en bespotten hen, vers 10, weigerden niet slechts, maar weigerden met minachting.

Spreek hun van de God van Abraham-zij kennen Hem niet, zij hebben andere goden, die zij dienen-Baäl en Astaroth, spreek hun van het heiligdom-hun hoogten achten zij even goed, van Gods genade-zij begeren haar niet, van Gods toorn-zij vrezen hem niet. Geen wonder dat de boden des konings aldus smaadheid werd aangedaan door dit afvallig geslacht, als Gods boden, Zijn knechten, de profeten, die hun geloofsbrieven van Hem toonden, evenzo behandeld werden. De ondergang van het rijk van de tien stammen was nu nabij, het was slechts twee of drie jaar later dat de koning van Assyrië het beleg sloeg voor Samaria, dat eindigde in het gevankelijk wegvoeren van deze stammen. Even tevoren heeft niet slechts hun eigen koning hun vergund terug te keren tot Gods

heiligdom, maar een koning van Juda had hen ernstig gebeden dit te doen. Indien zij deze uitnodiging algemeen hadden aangenomen, het zou hun verderf hebben kunnen voorkomen, maar hun minachting van de uitnodiging verhaastte en verzwaarde hun verderf, en liet hen zonder verontschuldiging.

b. Toch waren er enkelen, die de uitnodiging hebben aangenomen. De boodschap, die voor sommigen een reuk des doods ten dode was, was voor anderen een reuk des levens ten leven, vers 11.

In de slechtste tijden heeft God nog een overblijfsel, zo ook nu: sommigen van Aser, Manasse en Zebulon, (er wordt geen melding gemaakt van Efraïm) *verootmoedigden zich en kwamen te Jeruzalem,* dat is: zij betreurden hun zonden en onderwierpen zich aan God. Hoogmoed weerhoudt de mensen van zich aan God te onderwerpen, als die naar beneden is gebracht, is het werk gedaan.

2. Aan de mannen van Juda werd bevel gegeven deze plechtigheid bij te wonen, en zij hebben er allen aan gehoorzaamd, vers 12.

Zij waren enerlei van hart om het gebod des konings en van de vorsten te doen en het was *de hand Gods,* die hun dat enerlei hart gaf, want het is ten dage van Zijn heirkracht dat Christus' onderdanen gewillig gemaakt worden. Het is God, die beide het willen en het werken werkt. Als de mensen te eniger tijd een onverwachten ijver aan de dag leggen voor hetgeen goed is, dan moeten wij er de hand Gods in erkennen.

2 Kronieken 30:13-20

De tijd, bepaald voor het houden van het pascha, is nu gekomen, en een zeer grote gemeente is bij die gelegenheid bijeenvergaderd, vers 13. Nu hebben wij hier:

I. De toebereidselen, die zij maakten voor het pascha, het was een goede toebereiding zij namen al de afgodische altaren weg, die gevonden waren, niet slechts in de tempel, maar in Jeruzalem, vers 14.

Eer zij het feest hielden hebben zij de oude zuurdesem buitengeworpen. De beste voorbereiding, die wij kunnen maken voor het Evangeliepascha, is onze ongerechtigheden, onze geestelijke afgoderijen, weg te werpen.

II. Hun viering van het pascha, hierin was het volk zó ijverig, dat de priesters en Levieten beschaamd werden toen zij zich door het gewone volk zagen voorbijgestreefd, hen meer gereed zagen om offeranden te brengen dan zij waren om ze te offeren. Dit bracht hen er toe om zich te heiligen, vers 15, opdat het werk niet zou stilstaan uit gebrek aan handen om het te doen. Als wij de ijver zien van anderen, dan moet dit ons beschaamd maken over onze eigen koelheid en ons opwekken om niet slechts onze plicht te doen, maar hem goed te doen en ons er voor te heiligen. Zij deden naar de plicht van hun ambt, vers 16, het bloed sprengende op het altaar, dat een type was van Christus, ons Pascha, dat voor ons geslacht is.

III. De onregelmatigheden, waaraan zij schuldig waren in deze plechtigheid. De zaak zelf werd met grote Godsvrucht gedaan, maar behalve dat het een maand buiten de tijd was:

1. Hebben de Levieten de paaslammeren geslacht, dat alleen door de priesters gedaan had moeten worden, vers 17. Zij hielpen ook meer dan de wet gewoonlijk toeliet, bij het offeren van de andere offeranden, inzonderheid die voor de reiniging van de onreinen, die velen thans nodig hadden.

Sommigen denken dat dit het werk was van hen, die de offers brachten, niet van de priesters, waarmee de Levieten hier belast waren. Gewoonlijk slachtte ieder man zijn lam maar nu hebben de Levieten het gedaan voor hen, die onder enigerlei ceremoniele onreinheid waren.

2. Aan velen werd toegestaan van het pascha te eten, die niet naar de stiptheid van de wet rein waren, vers 18. Dit was de tweede maand, en zij waren niet gerechtigd om het nogmaals uit te stellen, tot de derde maand, gelijk de wet hun, indien het de eerste maand was, veroorloofd zou hebben, om het uit te stellen tot de tweede maand.

En zij waren er afkerig van om hun te verbieden om er deel aan te nemen, want zij wilden de nieuwe bekeerlingen niet ontmoedigen, of hen klagende wegzenden, die zij wensen weg te zenden zich verblijdende. Hugo de Groot neemt hier aanleiding uit om op te merken dat rituele inzettingen wijken moeten, niet slechts voor openbare noodzakelijkheid, maar ook voor openbaar voordeel en welzijn.

IV. Hizkia's gebed tot God om vergeving voor deze onregelmatigheid. Het was zijn ijver die hen in zo groten haast bijeen had geroepen, en hij wilde niet dat zij er om te lijden zouden hebben, dat zij de nodigen tijd niet gehad hebben om zich voor te bereiden, daarom achtte hij zich geroepen om

voorspraak te wezen voor hen, die het pascha aten, niet gelijk geschreven is, opdat er geen toornigheid op hen zou zijn van de Heere. Het gebed was:

1. Kort, maar ter zake. *De Heere, die goed is, doe verzoening* over een ieder in de gemeente, die zijn hele hart gericht heeft, of bereid heeft voor deze diensten, hoewel hij in ceremoniële bereiding tekort kwam. De grote zaak, die bij al onze Godsdienstige plechtigheden vereist wordt, is dat wij ons hart richten om Hem te zoeken, dat wij oprecht zijn in alles wat wij doen, dat de inwendige mens er bij in het werk gesteld is, en dat wij er hartewerk van maken, zonder dit blijft het alles zonder betekenis. *Zie, Gij hebt lust tot waarheid in het binnenste.*

Hizkia bidt niet dat dit voorbijgezien moge worden, noch dat God enigerlei onoprechtheid verschonen of voorbij zou zien, want dit is het nodige, dat wij God zoeken, Zijn gunst, Zijn eer, en dat wij hier ons hart op richten. Waar deze oprechtheid, dit vast voornemen des harten bestaat kunnen wel vele zwakheden en tekortkomingen zijn, en zowel de gemoedsstemming als de volbrenging van de dienst niet volkomen naar de reinheid des heiligdoms zijn.

Het bederf kan niet zo volkomen tenonder gebracht, de gedachten niet zo bepaald, de genegenheden niet zo levendig het geloof niet zo werkzaam zijn als dit alles moest wezen, er is een gebrek in reinheid des heiligdoms. Er is niets volmaakt onder de zon, daar is geen mens rechtvaardig op aarde, die goed doet en niet zondigt".

Voor deze gebreken is vergevende, genezende genade nodig, want nalatigheid in plicht is zonde, zowel als nalatigheid van plicht.

Indien God, ook voor het beste wat wij doen, naar streng recht met ons zou handelen, wij waren verloren. Het middel om vergeving te verkrijgen voor onze tekortkomingen in plicht en al de ongerechtigheden van onze heilige dingen, is: haar bij God te zoeken door gebed, die vergeving spreekt zo maar niet vanzelf, neen, zij moet verkregen worden op het gebed en door het bloed van Christus. Bij ons bidden hierom moeten wij aangemoedigd worden door Gods goedheid. *De Heere die goed is*, vergeve, want toen Hij Zijn goedheid uitriep, heeft Hij de meesten nadruk gelegd op deze tak ervan: *vergevende de ongerechtigheid, de overtreding en de zonde.* Het is de plicht van hen, die over anderen gesteld zijn, om niet slechts op zichzelf te zien, maar ook op hen, over wie zij gesteld zijn, om te zien waarin zij tekortkomen en voor hen te bidden, zoals Hizkia hier gedaan heeft. Zie Job 1:5.

2. Een voorspoedig gebed. *De Heere verhoorde Jehizkia*, had een welbehagen in zijn Godvruchtige zorg over de gemeente, en *heelde het volk*, vers 20, heeft niet slechts hun hun zonde niet toegerekend, maar in weerwil van hun zonde hun diensten genadig aangenomen, want heling geeft niet slechts vergeving te kennen, Jesaja 6:10 , Psalm 103:3 , maar ook vertroosting en vrede: Jesaja 57:18, Maleachi 4:2.

2 Kronieken 30:21-27

Na het pascha volgde het feest van de ongezuurde broden, dat zeven dagen duurde. Hier wordt ons gezegd hoe dit waargenomen werd en alles in dit verhaal is liefelijk, opwekkend en aangenaam.

I. Zeer vele offeranden werden Gode geofferd in dankoffers, waarmee zij de gunst van God beide erkenden en afsmeekten, van een deel van deze offeranden hielden de offeraars met hun vrienden gedurende zeven dagen een feestmaal, vers 22, ten teken van hun gemeenschap met God, en de vertroosting en lieflijkheid, die zij smaakten in Zijn gunst en door met Hem verzoend te zijn.

Om dit deel van de dienst gaande te houden, zodat op Gods altaar overvloedig bloed en vet zou komen, en Zijn priesters en het volk overvloedig met het vlees gespijzigd zouden worden van de dankoffers, gaf Hizkia van zijn eigen vee duizend varren en zeven duizend schapen, en de vorsten, opgewekt door dit Godvruchtig voorbeeld, gaven hetzelfde aantal varren en een nog groter aantal schapen, allen tot dankoffers, vers 24.

Hierdoor werd God geëerd en de vreugde van het feest gaande gehouden, en werden de vreemdelingen aangemoedigd om weer te komen in Jeruzalem. Het was edelmoedig van de koning en de vorsten, om aldus de gehele gemeente rijk te onthalen, maar waartoe dient een grote bezitting anders dan om de mensen instaat te stellen te meer goed te doen? Christus heeft hen gespijzigd, die Hem volgden. Ik geloof, dat Hizkia en zijn vorsten aan het einde des jaars om hun vrome weldadigheid niet armer zijn geweest.

II. Veel goede gebeden werden bij het offeren van deze dankoffers tot God opgezonden, vers 22. Zij deden belijdenis aan de Heere, de God hunner vaderen, vers 22, waarin de bedoeling, het oogmerk, van de dankoffers werd aangetoond. Toen de priesters het bloed sprengden en het vet verbrandden, deden zij belijdenis, dat deed ook het volk van hun zijde toen zij het vlees aten.

Zij deden een Godsdienstige belijdenis van hun betrekking tot God en hun afhankelijkheid van Hem, een boetvaardige, berouwvolle belijdenis van hun zonden en zwakheden, een dankbare belijdenis van Gods genade over hen, en een smekende belijdenis van hun behoeften en begeerten, en in dit alles hadden zij het oog op God als *de God hunner vaderen,* een God in verbond met hen.

III. Werden zeer veel goede dingen de volke gepredikt. De Levieten, wier ambt het was, Deuteronomium 33:10, leerden het volk de goede kennis des Heeren, lazen en verklaarden de Schriften en onderrichtten de vergadering omtrent God en hun plicht jegens Hem, daar was, na zo lang een hongersnood naar het woord als er onder de vorige regering geweest, grote behoefte aan.

Hizkia heeft niet zelf gepredikt, maar hij sprak naar het hart van alle Levieten, die het deden, woonde hun prediking bij, prees hun ijver, en verzekerde hun van zijn bescherming en steun. Hiermede moedigde hij hen aan om goed te studeren, zich moeite te geven, en bracht hij hen in ere, opdat het volk hen te meer zou eerbiedigen en naar hen zou horen.

Vorsten en overheidspersonen kunnen door getrouwe en ijverige leraren en predikers aan te moediger de belangen van Gods koninkrijk onder de mensen grotelijks bevorderen.

IV. Iederen dag zongen zij psalmen, vers 21. De Levieten nu en de priesteren prezen de Heere dag op dag, beide met liederen en met muziekinstrumenten, uitdrukking gevende aan hun eigen blijdschap in God, en elkaar opwekkende tot blijdschap en dankbaarheid aan Hem. God te loven moet een groot deel van ons werk zijn in onze Godsdienstige bijeenkomsten.

V. De zeven dagen van het feest op deze Godsdienstige wijze gevierd hebbende, vonden zij er zoveel genot en vertroosting in, dat zij nog zeven dagen gingen houden, vers 23. Zij hebben geen nieuwe wijze van Godsverering ingevoerd, maar herhaalden de oude.

De omstandigheden waren buitengewoon, zij hadden de inzetting lang ontbeerd, zij hadden door haar te verzuimen schuld op zich geladen. Er was nu een grote vergadering bijeen, en zij waren in een Godvruchtige gemoedsstemming, zij wisten niet of zij nog eens zo'n gelegenheid zouden hebben, en daarom konden zij het nu niet van zich verkrijgen om van elkaar te scheiden voor zij de tijd van de feestviering verdubbeld hadden.

Velen van hen waren zeer ver van huis en hadden zaken op het land te doen, dit de tweede maand zijnde, was het begin van hun oogst ophanden, maar toch haastten zij zich niet om terug te keren, de ijver van Gods huis maakte dat zij zichzelf en hun wereldlijke zaken vergaten. Hoe ongelijk aan hen, die van de dienst Gods zeiden: *Welk een vermoeidheid!* of die vroegen: wanneer zal de sabbat voorbij zijn? De dienstknechten Gods moeten overvloedig zijn in zijn werk.

Vl. Dit alles deden zij *met blijdschap*, vers 23. Allen verblijdden zij zich, ook *de vreemdelingen*, vers 25.

Zo was er grote blijdschap te Jeruzalem, vers 26.

Sedert de inwijding van de tempel in Salomo's tijd is er nooit iets dergelijks geweest. Heilige plichten moeten met heilige blijdschap volbracht worden, wij moeten er vurig en ijverig in zijn, er behagen in vinden, de zoetheid proeven en smaken van gemeenschap met God, en het als een oorzaak van onuitsprekelijke blijdschap en vreugde beschouwen, dat wij aldus bevoorrecht zijn en zo'n voorsmaak hebben van de eeuwige blijdschap.

VII. De gemeente werd eindelijk heengezonden met een plechtige zegen, vers 27.

1. De priesters hebben hem uitgesproken want het behoorde tot hun ambt het volk te zegenen, Numeri 6:22, 23, waarin zij beide de mond des volks waren bij God, bij wijze van gebed, en Gods mond bij het vork, bij wijze van belofte, want die beide waren in de zegen begrepen. Zij betuigden er beide hun verlangen in naar het welzijn des volks en hun afhankelijkheid van God en dat woord van Zijn genade, aan hetwelk zij hen bevalen.

Welk een lieflijkheid is het voor een gemeente om aldus gekroond naar huis te worden gezonden!

2. God zei er Amen toe. De stem van de priesters, toen zij *het volk zegenden*, werd gehoord *in de hemel* en *kwam tot Zijn heilige woning*.

Toen zij de zegen uitspraken, heeft God hem geboden, en misschien wel een merkbaar teken gegeven van de bekrachtiging ervan. Het gebed, dat in een wolk van reukwerk ten hemel opstijgt, zal weer in een stortvloed van zegen op de aarde nederkomen.

HOOFDSTUK 31

1 Als zij nu dit alles voleind hadden, togen alle Israelieten, die er gevonden werden, uit, tot de steden van Juda, en braken de opgerichte beelden, en hieuwen de bossen af, en wierpen de hoogten en de altaren af, uit gans Juda en Benjamin, ook in Efraim en Manasse, totdat zij alles te niet gemaakt hadden; daarna keerden al de kinderen Israels weder, een ieder tot zijn bezitting in hun steden.
2 En Hizkia bestelde de verdelingen der priesteren en der Levieten, naar hun verdelingen, een ieder naar zijn dienst, de priesteren en de Levieten tot het brandoffer en tot de dankofferen, om te dienen, en om te loven, en om te prijzen in de poort van de legers des HEEREN;
3 Ook het deel des konings van zijn have tot de brandofferen, tot de brandofferen des morgens en des avonds, en de brandofferen der sabbatten, en der nieuwe maanden, en der gezette hoogtijden; gelijk geschreven is in de wet des HEEREN.
4 En hij zeide tot het volk, tot de inwoners van Jeruzalem, dat zij het deel der priesteren en Levieten geven zouden, opdat zij versterkt mochten worden in de wet des HEEREN.
5 Toen nu dat woord uitbrak, brachten de kinderen Israels vele eerstelingen van koren, most, en olie, en honig, en van al de inkomsten des velds; ook brachten zij de tienden van alles in met menigte.
6 En de kinderen van Israel en Juda, die in de steden van Juda woonden, brachten ook tienden der runderen en der schapen, en tienden der heilige dingen, die den HEERE, hun God, geheiligd waren, en maakten vele hopen.
7 In de derde maand begonnen zij den grond van die hopen te leggen, en in de zevende maand voleindden zij.
8 Toen nu Jehizkia en de vorsten kwamen en die hopen zagen, zegenden zij den HEERE en Zijn volk Israel.
9 En Jehizkia ondervraagde de priesteren en de Levieten aangaande die hopen.
10 En Azaria, de hoofdpriester, van het huis van Zadok, sprak tot hem en zeide: Van dat men deze heffing begonnen heeft tot het huis des HEEREN te brengen, is er te eten geweest en verzadigd te worden, ja, over te houden tot overvloed toe; want de HEERE heeft Zijn volk gezegend, zodat deze veelheid overgebleven is.
11 Toen zeide Jehizkia, dat men kameren aan het huis des HEEREN bereiden zou; en zij bereidden ze.
12 Daarin brachten zij die heffing, en de tienden, en de geheiligde dingen, in getrouwigheid; en daarover was Chonanja, de Leviet, overste, en Simei, zijn broeder, de tweede.
13 Maar Jehiel, en Azazja, en Nahath, en Asahel, en Jerimoth, en Jozabad, en Eliel, en Jismachja, en Mahath, en Benaja, waren opzieners, onder de hand van Chonanja en Simei, zijn broeder; door het bevel van den koning Jehizkia en van Azaria, den overste van het huis Gods.
14 En Kore, de zoon van Jimna, de Leviet, de poortier tegen het oosten, was over de vrijwillige gaven Gods, om het hefoffer des HEEREN en het allerheiligste uit te delen.
15 En aan zijn hand waren Eden, en Minjamin, en Jesua, en Semaja, Amarja en Sechanja, in de steden der priesteren, met getrouwigheid, om aan hun broederen in de verdelingen, zowel aan de kleinen als de groten, uit te delen:
16 (Benevens die gesteld waren in het geslachtsregister der manspersonen, drie jaren oud en daarboven) allen, die in het huis des HEEREN gingen, tot het dagelijkse werk op elken dag, voor hun dienst, in hun wachten, naar hun verdelingen.
17 En met die gesteld waren in het geslachtsregister der priesteren naar het huis hunner vaderen, ook de Levieten van twintig jaren oud en daarboven, in hun wachten, naar hun verdelingen;

18 Ook tot de geslachtsrekening met al hun kinderkens, hun vrouwen, en hun zonen, en hun dochteren, door de ganse gemeente; want zij hadden zich in hun ambt in heiligheid geheiligd.
19 Ook waren onder de kinderen van Aaron, de priesteren, op de velden der voorsteden hunner steden, in elke stad, mannen, die met namen uitgedrukt waren, om aan alle manspersonen onder de priesteren en aan allen, die in het geslachtsregister onder de Levieten gesteld waren, delen te geven.
20 En alzo deed Jehizkia in geheel Juda; en hij deed dat goed, en recht, en waarachtig was, voor het aangezicht des HEEREN, zijns Gods.
21 En in alle werk, dat hij begon in den dienst van het huis Gods, en in de wet en in het gebod, om zijn God te zoeken, deed hij met zijn ganse hart, en had voorspoed.

Wij hebben hier een nader bericht omtrent de zegenrijke reformatie, waarvan Hizkia het glorierijke werktuig was, en van de gelukkigen voortgaan ervan.

I. Al de overblijfselen van de afgoderij werden vernietigd, vers 1.

II. De priesters en Levieten werden weer aan het werk gezet, ieder naar zijn dienst, vers 2.

III. Er werd zorg gedragen voor hun onderhoud.

1. Het deel des konings aan de priesters en tot onderhoud van de tempeldienst werd betaald, vers 3.

2. Er worden orders gegeven voor de heffing van het aandeel des volks, vers 4.

3. Het volk heeft het door hen verschuldigde ruim ingebracht, vers 5 -10.

4. Er werden commissarissen benoemd voor de behoorlijke uitdeling van hetgeen ingekomen was, vers 11-19.

Eindelijk vinden wij hier de lof vermeld van Hizkia's oprechtheid in alles wat hij ondernam, vers 20, 21.

2 Kronieken 31:1-10

Wij hebben hier een bericht van hetgeen gedaan werd na het pascha, hetgeen tevoren ontbrak in de plechtigheden van de voorbereiding werd vergoed door hetgeen beter is, namelijk een goed gebruik ervan daarna.

Als de Godsdienstoefeningen op een dag des Heeren, of bij een Avondmaalsviering voleindigd zijn, dan moeten wij niet denken dat het werk nu gedaan is.

Neen, dan begint het moeilijkste deel van het werk, hetgeen daarin bestaat, dat wij door gedrag en wandel tonen dat Gods inzettingen indruk hebben gemaakt op ons gemoed. Zo was het hier, toen dit alles voleindigd was, was er nog meer te doen.

I. Zij legden er zich met kracht op toe om alle overblijfselen en monumenten van de afgoderij te vernielen. De koning had hierin alles gedaan wat hij kon, 2 Koningen 18:4, maar het volk kon de onheilige overblijfselen ontdekken, welke aan het oog van de beambten des konings ontsnapt waren, en daarom togen zij uit, om te zien wat zij doen konden, vers 1.

Dit werd terstond na het pascha gedaan. De lieflijkheid van gemeenschap met God moet heilige ijver en toorn in ons ontsteken tegen zonde, tegen alles wat God beledigt. Indien onder het waarnemen van een inzetting Gods ons hart brandende in ons is geworden, dan zal die geest van de branding het schuim van het bederf verteren: "Wat heb ik nu meer met de afgoden te doen? Hun ijver in het vernielen van de opgerichte beelden en bossen, de hoogten en de altaren bleek hierin":

1. Dat zij het niet alleen deden in de steden van Juda en Benjamin, maar ook in die van Efraïm en Manasse.

Sommigen denken dat die steden bedoeld zijn, welke onder de bescherming en het rechtsgebied van de koningen van Juda gekomen zijn.

Anderen denken dat, daar Hosea de koning van Israël, het niet verbood, hun ijver hen uitdreef om zelfs in vele delen van zijn rijk de afgoderij uit te roeien. Diegenen tenminste, die uit Efraïm en Manasse kwamen om het pascha te houden, -gelijk velen gedaan hebben, Hoofdstuk 30:18 vernielden al hun eigen beelden en bossen, en deden hetzelfde voor velen, op wie zij invloed hadden of van wie zij de toestemming konden krijgen om het te doen.

Wij moeten niet slechts onszelf verbeteren of hervormen, maar alles doen wat wij kunnen om ook anderen te verbeteren.

2. Zij vernielden ze allen, zij spaarden er geen uit gunst of genegenheid, hetzij voor de beelden of voor hen die ze aanbaden, al waren die beide ook nog zo antiek, of zo kostbaar of zo fraai, of zo kunstig bewerkt allen moesten zij vernield worden. Zij, die zich in oprechtheid stellen tegen de zonde, zullen zich stellen tegen alle zonde.

3. Hoewel zij langen tijd afwezig waren geweest, wilden zij niet naar huis gaan voordat dit gedaan was. Zij konden zich niet gerust en veilig achten in hun steden, zolang de beelden en bossen, die

verraders en verdervers van hun land, overeind stonden. Wellicht heeft de profeet Jesaja hierop gedoeld, toen hij weinig tijds tevoren sprak van een dag, wanneer de mensen de afgoden, die zij zelf gemaakt hebben, zullen wegwerpen, Jesaja 2:20, 31:6, 7. Zo heerlijk en verbazingwekkend was deze gezegende reformatie.

II. Hizkia herstelde de afdelingen van de priesters en Levieten, die David had ingesteld en die in de laatsten tijd veronachtzaamd waren, vers 2. De tempeldienst werd weer geregeld naar de oude voorgeschreven wijze. iedereen moest weten wat zijn werk, zijn plaats, zijn tijd was, en wat van hem verwacht werd. Goede orde draagt er zeer veel toe bij om aan een goed werk goeden voortgang te geven.

De priesters werden in hun afdelingen gesteld voor de brandoffers en de dankoffers, van de Levieten in hun afdelingen moesten sommigen de priesters dienen, en werden anderen aangewezen om te loven en te prijzen. Zie 1 Kronieken 23:3, 5, En dit alles in de poort van de legers des Heeren.

De tempel wordt hier een *leger* genoemd, omdat de tempelvoorrechten beweeglijke dingen zijn, en deze tempel weldra weggenomen, verwoest, zal worden.

III. Hij bestemde een deel van de inkomsten van zijn kroon voor het onderhoud van het altaar. De kosten voor de dagelijkse offers en voor die op de sabbaten, nieuwe maanden, en gezette hoogtijden, kwamen wel voor rekening van het volk, maar, opdat dit geen last voor hen zijn zou, heeft hij ze uit zijn eigen inkomsten bekostigd, vers 3.

Dit was een edelmoedige daad van Godsvrucht, waarin hij te rade ging beide met de eer van God en de verlichting van lasten voor het volk, als een getrouw dienstknecht van Hem en een teder vader voor hen.

Laat vorsten en andere groten van de aarde datgene wèl besteed achten en op goede rente uitgezet, hetwelk zij te koste leggen aan ondersteuning en aanmoediging van de Godsdienst in hun land.

IV. Hij vaardigde een order uit, eerst aan de inwoners van Jeruzalem, vers 4, (opdat zij, die het naast bij de tempel waren en er het meest toe verplicht waren, een goed voorbeeld zouden geven aan Je anderen) maar die later ook gericht was tot, of tenminste aangenomen werd door, de steden van Juda, om nauwkeurig en nauwgezet het door hen verschuldigde aan de priesters en Levieten te betalen.

Dit werd lang verzuimd, en daardoor werd het werk veronachtzaamd, want een schandelijk karig onderhoud van de bedienaren van de Godsdienst zal een ergerlijk verval van de Godsdienst teweegbrengen. Daar nu Hizkia zelf zich zeer milddadig betoond heeft, voegde het hem wel om van zijn volk te eisen dat zij zich rechtvaardig zouden betonen ten opzichte van de tempeldienst. En let op hetgeen zijn oogmerk is, in zijn zorg dat de priesters en Levieten het hun toekomende zouden ontvangen, het is: dat zij aangemoedigd zouden worden in de wet des Heeren, in het bestuderen ervan, en in het doen van hun plicht in overeenstemming er mede.

Merk hier op:

1. Het is betamelijk dat leraren niet slechts onderhouden, maar aangemoedigd worden, opdat zij niet slechts bij hun werk blijven, maar ook het nodige hebben om in welstand te leven, opdat zij het werk met blijmoedigheid doen.

2. Maar zij moeten niet in luiheid en ledigheid onderhouden worden, niet in hoogmoed en weelde, maar in de wet des Heeren, in zelf haar waar te nemen, en in het leren van de goede kennis ervan aan anderen.

V. Hierop bracht het volk zeer geredelijk hun tienden in, er was niets andere nodig dan hen er toe op te roepen, en daarom, zodra het bevel was uitgegaan, werden de eerstelingen van de vruchten en de tienden van de heilige dingen terstond ingebracht, vers 5, 6.

Wat de priesters nodig hadden voor zichzelf en hun gezin, gebruikten zij, en wat er dan nog overbleef legden zij op in hopen, vers 6

Gedurende de hele oogsttijd vermeerderden zij die hopen, naarmate de vruchten des velds binnengebracht werden, want God moest daarvan hebben wat Hem toekwam. Toen de oogst geëindigd was, voleindigden zij hun hopen, vers 7. Nu hebben wij hier:

1. Het rapport, dat aan Hizkia gegeven werd betreffende deze hopen. Hij *ondervroeg de priesteren en Levieten aangaande die hopen,* waarom zij niet gebruikt hadden wat ingebracht werd, maar het aldus hadden opgegaard, vers 9.

Waarop geantwoord werd dat zij al wat zij nodig hadden hebben gebruikt tot onderhoud van henzelf en hun gezin en voor hun wintervoorraad, maar dat dit alles nu nog over was, vers 10.

Zij hebben deze hopen niet opgegaard uit gierigheid, maar om te tonen welke overvloedige voorziening God voor hen gemaakt had door Zijn wet, zo het slechts ingezameld en ingebracht werd, en dat zij, die nauwgezet aan God het Zijne geven uit hun bezittingen, een zegen brengen op alles wat zij hebben.

Van dat men deze heffing begonnen heeft tot het huis des Heeren te brengen, is er te eten geweest en verzadigd te worden, ja over te houden tot overvloed toe, want de Heere heeft Zijn volk gezegend.

Zie hiervoor Haggai 2:19, 20. "Beproeft Mij", zegt God, "indien gij Mij anders niet vertrouwen wilt, of er op uw inbrengen van de tienden in het schathuis, geen zegen op u afgegoten zal worden," Maleachi 3:10, 11 , Ezechiel 44:30.

2. De dankbare erkenning van de koning en de vorsten ervan. Zij zegenden, dat is zij dankten, de Heere voor Zijn goede voorzienigheid, die hun iets te brengen gaf, en voor Zijn goede genade, die hun een hart gaf om het te brengen.

En zij zegenden ook het volk, dat is, zij prezen hen voor wel doen nu, zonder hun hun vroegere veronachtzaming te verwijten. Het is opmerkelijk dat zij, na de lieflijkheid van Gods inzettingen

gemaakt te hebben in het aangename, troostrijke pascha, dat zij gehouden hebben, nu zo vrijgevig waren om de tempeldienst te onderhouden.

Zij, die het voorrecht hebben van een geregelder Evangeliedienst zullen niet morren tegen de onkosten ervan.

2 Kronieken 31:11-21

Wij hebben hier:

I. Twee bijzondere voorbeelden van Hizkia's zorg voor de kerkelijke zaken om, nu hij ze in goede orde gebracht heeft, ze ook in goede orde te houden. De tienden en andere heilige zaken ingebracht zijnde:

1. Beval hij dat zij zorgvuldig bewaard zouden worden, en niet op deze hopen zouden blijven liggen, blootgesteld om bedorven of ook weggenomen of verkwist te worden. Hij gebood dat er kameren bereid zouden worden in sommige voorhoven van de tempel om tot voorraadkameren te dienen, vers 11, en daarin werden de offeranden gebracht en weggesloten, vers 12, 13.

Er werden bewaarders over aangesteld, die er het opzicht over hadden, om te zorgen dat zij door geen *mot of roest* zouden *verdorven* en door geen *dieven weggenomen zouden worden.*

Deze wijsheid om in dagen van overvloed het overgeblevene op te leggen, kunnen wij leren van de mier, die in de zomer haar spijs bereidt. Het in voorraad opleggen van hetgeen ingebracht werd was een aanmoediging voor het volk om hun bijdragen te betalen. Datgene, hetwelk goed bestuurd en beheerd wordt, zal door het publiek gaarne opgebracht worden.

2. Dat zij getrouwelijk te koste gelegd moesten worden aan hetgeen, waarvoor zij bestemd waren. De schatten van de kerk moeten niet langer opgelegd worden dan tot het ogenblik wanneer het nodig is ze te gebruiken, zelfs het roest getuigt tegen hen, die dat doen. Er werden beambten aangesteld, mannen van erkende wijsheid en trouw (ongetwijfeld), om het hefoffer des Heeren en het allerheiligste uit te delen onder de priesters, vers 14, en te zorgen dat ieder een behoorlijk onderhoud had voor zich en zijn gezin.

De wet heeft genoegzaam voor allen voorzien, indien sommigen dus te weinig hadden, dan moest het wezen omdat anderen te veel hadden. Om dergelijke ongelijkheid te voorkomen, moesten deze beambten in het beschikken over de inkomsten van de tempel naar een zekeren regel van evenredigheid te werk gaan.

Er wordt hier van de priesters gezegd, vers 18, dat zij zich in hun ambt in heiligheid geheiligd hadden, het woord betekent eigenlijk, dat zij zich in geloof geheiligd hadden, dat is (naar bisschop Patrick het verklaart): zij begaven zich tot hun dienst in het huis van God, niet twijfelende of zij zouden van al het nodige voorzien worden, omdat zij nu God dienden in dit vertrouwen, werd er voor gezorgd, dat zij in hun hoop niet beschaamd zouden worden.

Zij die zich in geloof Gode en Zijn dienst heiligen vertrouwende dat Hij het hun aan niets, dat goed is, zal laten ontbreken, zullen waarlijk gevoed worden, Psalm 37:3.

Uit de offeranden des Heeren werden delen gegeven:

a. Aan de priesters in de steden vers 15, die thuis bleven, terwijl hun broederen naar Jeruzalem gingen, en daar goed deden door *de goede kennis des Heeren te leren*, de predikende priesters

werden evengoed onderhouden als de offerende priesters, zij, die bij het gereedschap bleven, evengoed als zij, die de krijg voerden.

b. Aan allen, die in het huis des Heeren gingen, al de manspersonen van drie jaren oud en daarboven, want de kinderen van het mannelijk geslacht schijnen zelfs op die zeer jeugdige leeftijd met hun ouders in de tempel te zijn toegelaten en deelden met hen in die uitdeling, vers 16.

c. Zelfs de Levieten van twintig jaar en daarboven ontvingen hun deel, vers 17.

d. De vrouwen en kinderen van de priesters en Levieten hadden een goed onderhoud uit deze offeranden, vers 18.

Voor het onderhoud van de leraren moet acht geslagen worden op hun gezinnen, opdat niet slechts zij, maar ook de hunnen, het brood huns bescheiden deels hebben. In sommige landen, waar de leraren hun traktement van de staat ontvangen, wordt dit bij de geboorte van ieder kind vermeerderd.

e. De priesters op het land, die op de velden van de voorsteden hunner steden woonden, werden niet voorbijgezien in deze uitdeling, vers 19. Ook zij ontvingen hun deel, die in de dorpen woonden, hoewel men kon onderstellen dat deze goedkoper konden leven.

II. Een algemene aanduiding van de hoedanigheid van Hizkia's diensten ter ondersteuning van de Godsdienst, vers 20, 21.

1. Zijn vrome ijver strekte zich uit tot alle delen van zijn rijk: alzo deed Jehizkia in geheel Juda, alle delen van zijn land, en niet slechts die delen, die het dichtst bij hem lagen, deelden in de goede vruchten van zijn regering.

2. Hij bedoelde oprechtelijk God te behagen in alles wat hij deed, hij deed dat goed en recht en waarachtig was voor het aangezicht des Heeren, zijns Gods, al zijn zorg was datgene te doen wat God welbehaaglijk was, wat recht was (dat is: wat naar de natuurlijke billijkheid was), en waarachtig (dat is: in overeenstemming met de Goddelijke openbaring en zijn verbond met God), voor het aangezicht des Heeren, om te doen naar die wet, welke heilig, rechtvaardig en goed is.

3. Wat hij begon, zette hij door met kracht en ijver, *hij deed het met zijn gehele hart*.

4. Al zijn goede voornemens werden ten uitvoer gebracht. In hetgeen hij deed in de dienst van het huis Gods en in de regering zijns rijks was hij voorspoedig. Wat in oprechte bedoeling voor de eer Gods ondernomen wordt zal ten laatste welslagen tot onze eigen eer en vertroosting.

HOOFDSTUK 32

1 Na deze geschiedenissen en derzelver bevestiging, kwam Sanherib, de koning van Assyrie, en toog in Juda, en legerde zich tegen de vaste steden, en dacht ze tot zich af te scheuren.
2 Jehizkia nu ziende, dat Sanherib kwam, en zijn aangezicht was tot den krijg tegen Jeruzalem;
3 Zo hield hij raad met zijn vorsten en zijn helden, om de fonteinwateren te stoppen, die buiten de stad waren; en zij hielpen hem.
4 Want veel volks werd vergaderd, dat al de fonteinen stopte, mitsgaders de beek, die door het midden des lands henenvloeide, zeggende: Waarom zouden de koningen van Assyrie komen, en veel waters vinden?
5 Zo versterkte hij zich, en bouwde den gehelen muur op, die gebroken was, dien hij optrok tot aan de torens, met een anderen muur daarbuiten, en hij versterkte Millo in de stad Davids; en hij maakte geweer en schilden in menigte.
6 En hij stelde krijgsoversten over het volk, en hij vergaderde hen tot zich in de straat der stadspoort, en sprak naar hun hart, zeggende:
7 Zijt sterk, en hebt een goeden moed, vreest niet, en ontzet u niet, voor het aangezicht des konings van Assyrie, noch voor het aangezicht der ganse menigte, die met hem is; want met ons is er meer, dan met hem.
8 Met hem is een vleselijke arm, maar met ons is de HEERE, onze God, om ons te helpen, en om onze krijgen te krijgen. En het volk steunde op de woorden van Jehizkia, den koning van Juda.
9 Na dezen zond Sanherib, de koning van Assyrie, zijn knechten naar Jeruzalem, (doch hij zelf was voor Lachis, en al zijn heerschappij met hem) tot Jehizkia, den koning van Juda, en tot het ganse Juda, dat te Jeruzalem was, zeggende:
10 Zo3541 zegt Sanherib, de koning van Assyrie: Waarom vertrouwt gij, dat gij te Jeruzalem blijft in de vesting?
11 Ruit u Jehizkia niet op, dat hij u overgeve, om door honger en door dorst te sterven, zeggende: De HEERE, onze God, zal ons uit de hand des konings van Assyrie redden?
12 Heeft niet dezelfde Jehizkia Zijn hoogten en Zijn altaren weggenomen, en tot Juda en tot Jeruzalem gesproken, zeggende: Voor het enige altaar zult gij u nederbuigen, en daarop roken?
13 Weet gij niet, wat ik gedaan heb, en mijn vaderen aan alle volken der landen? Hebben de goden van de natien dier landen hun land enigszins kunnen redden uit mijn hand?
14 Wie is er onder alle goden derzelver natien, dewelke mijn vaders verbannen hebben, die zijn volk heeft kunnen redden uit mijn hand, dat uw God u uit mijn hand zou kunnen redden?
15 Nu dan, dat Jehizkia ulieden niet bedriege, en dat hij u op zulk een wijze niet opruie, en gelooft hem niet; want geen god van enige natie en koninkrijk heeft zijn volk uit mijn hand en mijner vaderen hand kunnen redden; hoeveel te min zal uw God u uit mijn hand kunnen redden?
16 Daartoe spraken zijn knechten nog meer tegen God, den HEERE, en tegen Zijn knecht Jehizkia.
17 Ook schreef hij brieven, om den HEERE den God Israels, te honen en om tegen Hem te spreken, zeggende: Gelijk de goden van de natien der landen, die hun volk uit mijn hand niet gered hebben, alzo zal de God van Jehizkia Zijn volk uit mijn hand niet redden.
18 En zij riepen met luider stem, in het Joods, tegen het volk van Jeruzalem, dat op den muur was, om die bevreesd te maken en die te beroeren, opdat zij de stad mochten innemen.
19 En zij spraken van den God van Jeruzalem, als van de goden der volkeren der aarde, een werk van mensenhanden.
20 Maar de koning Jehizkia en de profeet Jesaja, de zoon van Amoz, baden daartegen, en zij riepen naar den hemel.

21 En de HEERE zond een engel, die alle strijdbare helden, en vorsten, en oversten in het leger des konings van Assyrie verdelgde. Zo is hij met schaamte des aangezichts in zijn land wedergekeerd; en als hij in het huis zijns gods ingegaan was, zo velden hem daar met het zwaard, die uit zijn lijf voortgekomen waren.
22 Alzo verloste de HEERE Jehizkia en de inwoners van Jeruzalem, uit de hand van Sanherib, den koning van Assyrie, en uit de hand van allen; en Hij geleidde hen rondom heen.
23 En velen brachten geschenken tot den HEERE te Jeruzalem, en kostelijkheden tot Jehizkia, den koning van Juda, zodat hij daarna voor de ogen van alle heidenen verheven werd.
24 In die dagen werd Jehizkia krank tot stervens toe, en hij bad tot den HEERE, Die sprak tot hem, en Hij gaf hem een wonderteken.
25 Maar Jehizkia deed gene vergelding, naar de weldaad aan hem geschied, dewijl zijn hart verheven werd; daarom werd over hem, en over Juda en Jeruzalem, een grote toornigheid.
26 Doch Jehizkia verootmoedigde zich om de verheffing zijns harten, hij en de inwoners van Jeruzalem, zodat de grote toornigheid des HEEREN over hen niet kwam in de dagen van Jehizkia.
27 Jehizkia nu had zeer veel rijkdom en eer; en hij maakte zich schatkameren voor zilver en voor goud, en voor kostelijk gesteente, en voor specerijen, en voor schilden, en voor alle begeerlijk gereedschap;
28 Ook schathuizen voor de inkomsten van koren, en most, en olie; en stallen voor allerlei beesten, en kooien voor de kudden.
29 Daartoe had hij zich steden gemaakt, mitsgaders bezitting van schapen en runderen in menigte; want God gaf hem zeer grote have.
30 Doch Jehizkia stopte ook den opperuitgang der wateren van Gihon, en leidde ze recht af beneden naar het westen der stad Davids; want Jehizkia had voorspoed in al zijn werk.
31 Maar het is alzo, als de gezanten der vorsten van Babel, die tot hem gezonden hadden, om te vragen naar dat wonderteken, dat in het land geschied was, bij hem waren, verliet hem God, om hem te verzoeken, om te weten al wat in zijn hart was.
32 Het overige nu der geschiedenissen van Jehizkia, en zijn goeddadigheden, ziet, die zijn geschreven in het gezicht van den profeet Jesaja, den zoon van Amoz, en in het boek der koningen van Juda en Israel.
33 En Jehizkia ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem in het hoogste van de graven der zonen van David; daartoe deden gans Juda en de inwoners van Jeruzalem hem eer aan in zijn dood; en zijn zoon Manasse werd koning in zijn plaats.

Dit hoofdstuk vervolgt en eindigt de geschiedenis van de regering van Hizkia.

I. De aanval van Sanherib op hem en zijn zorg om zich, zijn stad en het hart van zijn volk te versterken tegen de vijand, vers 1-8.

II. De beledigende Godslasterlijke brieven en boodschappen, die Sanherib hem zond, vers 9-19.

III. Het antwoord, dat God gaf op de laste ringen van Sanherib en de gebeden van Hizkia in de algehelen ondergang van het Assyrische leger tot schande van Sanherib en, tot eer van Hizkia, vers 23.

IV. Hizkia’s ziekte en herstel, zijn zonde, en zijn oprichting daarvan, niet de eer die hij had in zijn leven en bij zijn dood, vers 24-33..

2 Kronieken 32:1-8

I. Hier is de geduchte aanslag van Sanherib tegen Hizkia's rijk, en de krachtige aanval, die hij er op deed. Deze Sanherib was nu, gelijk Nebukadnezar later, de schrik en gesel en grote verdrukker van dat deel van de wereld, die ernaar streefde om een onbegrensde monarchie voor zich op te richten op de puinhopen van de rijken van al zijn naburen. Zijn voorganger, Salmaneser, had zich onlangs meester gemaakt van het rijk van Israël en de tien stammen gevankelijk weggevoerd, en Sanherib dacht op gelijke wijze Juda te veroveren.

Hoogmoed en eerzucht brengen de mensen er toe om naar een algemene heerschappij te streven, en het is opmerkelijk dat juist in die tijd Rome gebouwd werd door Romulus, een stad. die later er toe gekomen is om, meer dan iedere andere ooit gedaan heeft te heersen *over de koningen van de aarde.* Sanherib heeft terstond na de reformatie van Juda en de herstelling van de Godsdienst een inval gedaan in hun land, *na deze geschiedenissen kwam Sanherib en toog in Juda,* vers 1.

1. Gods voorzienigheid heeft het zo geschikt dat hij hun deze stoornis niet gaf voor de reformatie volbracht en bevestigd was, daar zij stilstand daarin had kunnen brengen.

2. Misschien was het Sanheribs bedoeling Hizkia te bestraffen voor zijn vernietigen van de afgoderij, waaraan hij zelf geheel overgegeven was. Voor hem was hetgeen Hizkia gedaan had heiligschennis, waarmee hij zich buiten de Goddelijke bescherming had gesteld zodat hij een gemakkelijke prooi voor hem kon worden.

3. God beschikte het in die tijd, teneinde de gelegenheid te hebben om zich sterk te betonen ten behoeve van dit tot Hem wedergekeerde volk. Hij bracht deze benauwdheid over hen, opdat Hij de eer zou hebben en op hen de eer zou leggen van hun verlossing.

Na deze geschiedenissen en derzelver bevestiging zou men verwachten van niets anders te horen dan van volkomen vrede, en dat niemand een volk zou durven beledigen of aanranden, dat aldus geschikt gemaakt was voor Gods gunst, en toch is het volgende bericht dat wij horen, dat een dreigend, verwoestend leger in het land is gevallen en gereed staat alles te verderven en te vernielen. Wij kunnen op de weg van onze plicht zijn, en toch in benauwdheid en gevaar komen, God beschikt dit ter beproeving van ons vertrouwen op Hem en ter beloning van Zijn zorg over ons. De geringe tegenstand, die Sanherib ontmoette toen hij in Juda viel, deed hem geloven dat nu alles al het zijne was. Hij *dacht de vaste steden tot zich af te scheuren*, vers 1, en zijn aangezicht was om tegen Jeruzalem te strijden, vers 2. Zie 2 Koningen 18:7 , 13.

II. Hizkia's verstandige toebereidselen tegen de storm, die hem bedreigde. *Hij hield raad met zijn vorsten* wat te doen, welk maatregelen hij moest nemen. Met hun raad voorzag hij er in.

1. Dat het land hem een koude ontvangst zou bereiden, want hij droeg zorg dat hij er geen water in zou vinden, (en dan moet het leger van Assyrië omkomen van dorst), of tenminste dat er schaarste van water zou zijn, waardoor het leger verzwakt en ongeschikt zou worden voor de dienst.

Alle handen werden terstond aan het werk gezet, om de fonteinen te stoppen, mitsgaders de beek, die door het midden des lands heenvloeide, deze (waarschijnlijk) door buizen onder de grond naar

de stad heenleidende. Dergelijke maatregelen worden ook heden aangewend om de fourage voor een vijandelijk leger, dat een land binnenvalt, te verwoesten.

2. Dat de stad hem een warm onthaal zou geven, te die einde herstelde hij de muur, versterkte hij de torens, maakte hij schichten en *schilden in menigte*, en stelde hij krijgsoversten over het volk, vers 6.

Zij, die op God vertrouwen voor hun veiligheid, moeten toch de geschikte middelen voor hun veiligheid gebruiken, want anders verzoeken zij Hem, maar vertrouwen niet op Hem. God zal voorzien, maar wij moeten het ook.

III. Hoe hij zijn volk aanmoedigde om in deze benauwdheid op God te vertrouwen. Hij liet hen bij elkaar komen in een brede, open straat, en *sprak naar hun hart*, vers 6.

Hij zelf was kloek van hart, en was overtuigd dat alles goed zou eindigen. Hij was niet zoals zijn vader, die veel schuld voor God had om hem te verschrikken, en geen geloof om hem aan te moedigen, zodat in een tijd van openbaar gevaar *zijn hart zich bewoog gelijk de bomen des wouds bewogen worden van de wind*, en dan was het niet te verwonderen, dat ook "het hart zijns volks aldus bewogen werd". Jesaja 7:2.

Met hetgeen hij zei bracht hij leven in zijn volk, inzonderheid in zijn krijgsoversten, hij *sprak tot hun hart*, zoals het woord eigenlijk is.

1. Hij poogt hun vrees tenonder te houden. *"Zijt sterk en hebt een goeden moed*, denkt er niet aan om de stad over te geven of om te capituleren, maar besluit om tot de laatsten man stand te houden, denkt niet de stad te verliezen, of in des vijands handen te vallen er is geen gevaar.

Laat de krijgslieden kloek en dapper zijn, standhouden en manmoedig strijden, en laat de burgers hen hierin aanmoedigen, vreest niet en ontzet u niet voor het aangezicht des konings van Assyrië."

Aldus had de profeet hen van Gods wege bemoedigd, Jesaja 10:24.

Vreest niet voor Assur, en nu hier de koning van Zijnentwege. Nu was het, dat de zondaren in Sion verschrikt waren, Jesaja 33:14.

Maar de rechtvaardigen woonden in de hoogten, vers 15, 16,

en overdachten de verschrikking, maar om haar te overwinnen, vers 18, hetgeen verwijst naar hetgeen hier vermeld is.

2. Hij poogt hun geloof staande te houden teneinde hun vreze te onderdrukken en tot zwijgen te brengen.

Met hem is een menigte, maar met ons is er meer dan met hem, want wij hebben God met ons, en hoevelen rekent gij voor Hem? Met hem is een vleselijke arm, waarop hij vertrouwt, maar met ons is de Heere, onze God, wiens macht onweerstaanbaar is, onze God, wiens belofte onverbreekbaar

is een God, in verbond met ons, om ons te helpen en om onze krijgen te krijgen, niet alleen ons te helpen om tegen hen te strijden, maar om voor ons tegen hen te strijden, zo het Hem behaagt, " en dat heeft Hij hier gedaan. Een gelovig vertrouwen op God zal ons verheffen boven de heersende vrees voor de mens. Wie vreest voor de grimmigheid des benauwers, vergeet de Heere, die hem gemaakt heeft, Jesaja 51:12, 13.

Het is waarschijnlijk dat Hizkia meer van die strekking gezegd heeft, en dat het volk steunde op hetgeen hij zei, niet bloot op zijn woord, maar op hetgeen hij zei betreffende de tegenwoordigheid Gods met hen en Zijn macht om hen te verlossen.

Het geloof hieraan stelde hen gerust. Laat de goede onderdanen en krijgsknechten van Jezus Christus aldus steunen op Zijn woord, en vrijmoedig zeggen: Daar God voor ons is, wie kan tegen ons zijn?

2 Kronieken 32:9-23

Deze geschiedenis van de woede en Godslastering van Sanherib, Hizkia's gebed en de verlossing van Jeruzalem door de verdelging van het Assyrische leger hadden wij uitvoeriger in 2 Koningen 18 en 19. Zij is hier beknopt meegedeeld, maar toch uitvoerig genoeg om deze drie dingen te tonen:

I. De goddeloosheid en boosaardigheid van de vijanden van de kerk. Sanherib had zijn handen vol met de belegering van Lachis, vers 9 , maar hoort dat Hizkia Jeruzalem versterkt, en zijn volk aanmoedigt om stand te houden daarom zendt hij, eer hij in eigen persoon komt om te belegeren, boden om redevoeringen te houden, en hijzelf schrijft brieven om Hizkia en zijn volk te verschrikken en hen alzo tot de overgave van de stad te bewegen. Zie:

1. Zijn grote boosaardigheid tegen de koning van Juda in zijn poging om zijn onderdanen van hun trouw aan hem af te trekken. Hij handelt niet als een man van eer met Hizkia, stelt hem geen billijke voorwaarden, maar wendt lage kunstgrepen aan, een gekroond hoofd onwaardig, om het gemene volk te verschrikken en hen te bewegen van de koning af te vallen.

Hij stelt Hizkia voor als iemand, die zijn volk wilde bedriegen tot hun verderf en hen wilde blootstellen om van honger en dorst te sterven, vers 11, als iemand, die hun een groot onrecht had gedaan, en hen reeds aan de Goddelijke wraak had blootgesteld door de hoogten en altaren weg te nemen, vers 12, en die, tegen het algemeen belang des volks, weerstand bood aan zijn krijgsmacht, dat gewis hun verderf tengevolge zal hebben, vers 15.

2. Zijn grote goddeloosheid tegenover de God Israëls. Hij wordt de God van Jeruzalem genoemd, omdat dit de plaats was, die Hij had verkoren om er Zijn naam te stellen en omdat dit de plaats was, die nu door de vijand werd bedreigd en die onder de bijzondere bescherming stond van Gods voorzienigheid. Deze trotse Godslasteraar vergelijkt de groten Jehovah, de Schepper van hemel en aarde, met de drekgoden van de volken, het werk van 's mensen handen, en denkt, dat Hij niet meer bij machte is om Zijn aanbidders te redden dan zij om de hunnen te verlossen, vers 19.

Alsof een oneindige en eeuwige Geest niet meer wijsheid en macht had dan een steen of een boomstam. Hij snoeft op zijn triomfen over de goden van de volken, dat geen van hen hun volk kon beschermen, vers 13 -15, en daaruit leidt hij nu af, niet alleen: hoe zal uw God u uit mijne hand kunnen redden? vers 14, maar, alsof Hij nog minder was dan die allen, zegt hij: "hoe veel te min zal uw God u uit mijne hand kunnen redden?"

Alsof Hij nog minder dan die allen instaat was hen te helper. Aldus hoonden zij, hoonden zij in geschrifte, (hetgeen meer opzettelijk geschiedt en dus nog zoveel te slechter is) *de Heere, de God Israëls*, alsof Hij een nul was, een blote naam, evenals al de anderen, vers 17..

In de instructies, die Sanherib gaf, zei hij reeds meer dan genoeg, maar alsof zijn Godslasteringen nog te gering waren, hebben zijn knechten, die van hun meester onbeschaamdheid geleerd hadden, nog meer tegen God, de Heere, en tegen Zijn knecht Jehizkia gesproken, dan hij hun bevolen had, vers 16.

En God neemt euvel op wat tegen Zijn knechten gezegd wordt, en zal er rekenschap van eisen, zowel als van hetgeen tegen Hem zelf gesproken wordt. Dit alles had ten doel het volk weg te schrikken van hun hoop in God, waarvan ook Davids vijanden hem zochten af te trekken, Psalm 11:1, 42:11, zeggende: "Hij heeft geen heil bij God", Psalm 3:3, 71:11.

Aldus hoopten zij de stad in te nemen door de handen te verslappen van hen, die haar moesten verdedigen.

II. De plicht en het belang van de vrienden van de kerk, om ten dage van de benauwdheid te bidden en tot de hemel te roepen. Dat hebben Hizkia en de profeet Jesaja gedaan, vers 20.

Het was een gelukkige tijd, toen de koning en de profeet zich aldus verenigden in het gebed. Is iemand in benauwdheid? Is iemand verschrikt?

Dat hij bidde. Aldus brengen wij God aan onze zijde, aldus bemoedigen wij ons in Hem. Het gebed tot God wordt hier een *roepen naar de hemel* genoemd, omdat wij Hem in ons gebed moeten beschouwen als onze Vader in de hemel, vanwaar Hij de kinderen van de mensen aanschouwt, en waar Hij Zijn troon bereid heeft.

III. De macht en de goedheid van de God van de kerk. Hij is machtig, beide om Zijn vijanden, hoe hoog zij ook zijn in bedwang te houden, en Zijn vrienden, ai zijn zij ook nog zo in de engte gebracht, te verlossen. Gelijk de rasteringen van de vijanden Hem tegen hen stelt, Deuteronomium 32:27,, zo brengen de gebeden Zijns volks Hem aan hun zijde. Zo was het ook hier.

1. Het leger van de Assyriërs werd verdelgd door het zwaard eens engels, dat inzonderheid triomfeerde in de verdelging van de strijdbare helden en vorsten, die het zwaard van iedere mens trotseerden.

God verlustigt zich er in om de hoogmoediger en de vleselijk gerusten te vernederen. De Targum zegt: Het woord des Heeren, (het eeuwige Woord), zond de engel Gabriël om dit gericht te volvoeren en dat het door bliksem geschiedde en in de nacht van het pascha, dat was de nacht, waarin de verderfengel de eerstgeborenen van Egypte doodde. Maar dat was niet alles.

2. De koning van de Assyriërs, aan wie deze schande werd aangedaan, werd gedood door het zwaard van zijn eigen zonen. Zo velden hem met het zwaard die uit zijn lijf voortgekomen waren, vers 21.

Zo werd hij eerst vernederd en toen vermoord, eerst beschaamd en toen omgebracht. Het kwaad vervolgt de zondaren, en als zij aan het een onheil ontkomen, lopen zij een ander tegemoet.

Nu werd door dit wonderwerk:

a. God verheerlijkt als de beschermer Zijn volks. Aldus verloste Hij Jeruzalem, niet alleen uit de hand van Sanherib, maar *uit aller hand*, want een verlossing als deze was een onderpand van zeer veel genade en zegen, die nog voor hen weggelegd waren, en Hij geleidde hen, dat is: Hij bewaarde

en bewaakte hen, rondom heen. God beschermt Zijn volk door hen te besturen, hun te tonen wat zij doen moeten, en zo redt Hij hen van hetgeen tegen hen beraamd of gedaan wordt.

Hierom brachten velen geschenken tot de Heere, toen zij de grote macht Gods zagen in de bescherming Zijns volks.

Vreemdelingen werden hierdoor bewogen Zijn gunst af te smeken, en vijanden om Zijn toorn af te bidden, en beide brachten geschenken tot Zijn tempel, ten teken van hun belangstelling en hun begeerte.

b. Hizkia werd verheerlijkt als de gunstgenoot en beschermeling van de hemel, velen brachten kostelijkheden tot hem, vers 22, 23 ,

ten teken van hun eerbied voor hem en om zijn vriendschap te winnen. Door de gunst van God verliest men vijanden, en wint men vrienden.

2 Kronieken 32:24-33

Hier is het slot van de geschiedenis van Hizkia met een bericht van drie dingen hem betreffende.

I. Zijn ziekte en zijn herstelling uit die ziekte, vers 24.

Zij wordt hier slechts kort vermeld, wij hadden er een uitvoeriger verhaal van in 2 Koningen 20. Zijn ziekte scheen dodelijk te zijn.

Toen zij op het hoogst was, bad hij. God verhoorde zijn gebed en gaf hem een teken, dat hij zou herstellen. Het teken bestond in het tien graden achterwaarts keren van de schaduw.

II. Zijn zonde en zijn berouw er over, ook die werd uitvoeriger vervuld in 2 Koningen 20:12 en verv..

Maar hier worden verscheiden dingen dienaangaande opgemerkt, die wij daar niet hadden.

1. De aanleiding er toe was, dat de koning van Babel hem een eervol gezantschap zond, om hem geluk te wensen met zijn herstel. Maar hier wordt er bijgevoegd, dat zij kwamen *om te vragen naar dat wonderteken, dat in het land geschied was*, vers 31, hetzij de verdelging van het Assyrische leger, of het teruggaan van de zon. De Assyriërs waren hun vijanden, zij kwamen om te vragen naar hun val, teneinde er in te juichen. De zon was hun god, zij kwamen om te vragen naar de gunst, die hij Hizkia had betoond, teneinde hem te eren, die hun god geëerd had, vers 31.

Deze wonderen werden gewrocht om een verstompte, zorgeloze wereld te verschrikken en te doen ontwaken, en hen van hun stomme en lamme afgoden tot de levenden God te brengen, en de mensen werden er door opgeschrikt maar niet bekeerd, voordat er een groter wonder in dat land geschied was in de verschijning van Jezus Christus, Mattheus 2:1, 2.

2. God heeft hem aan zichzelf overgelaten om hem te beproeven, vers 31.

Door de kracht van Zijn almachtige genade had God de zonde kunnen voorkomen, maar voor wijze en heilige doeleinden heeft Hij haar toegelaten, opdat Hij door deze proeve en zijn zwakheid er in, zou weten, dat is: opdat het geweten, of bekend, zou worden (een gewoon Hebraïsme) wat in zijn hart was dat hij niet zo volmaakt was in genade als hij dacht, maar evenals andere mensen zijn dwaasheden en gebreken had. God heeft hem aan zichzelf overgelaten om trots te zijn op zijn rijkdom, teneinde hem er van terug te houden om trots te zijn op zijn heiligheid.

Het is goed voor ons om onszelf te kennen onze eigen zwakheid en zondigheid te kennen opdat wij niet verwaand worden en op onszelf vertrouwen, maar altijd gering over onszelf zullen denken, en leven zullen in afhankelijkheid van de Goddelijke genade. Wij kennen het bederf van ons eigen hart niet, noch weten wij wat wij zouden doen, indien God ons aan onszelf overliet. "Heere, leid ons niet in verzoeking".

3. Zijn zonde was, dat zijn hart verheven werd, vers 25. Hij was trots op de eer, die God hem bij zoveel gelegenheden had aangedaan, op de eer, die zijn naburen hem deden door hem geschenken

te brengen, en nu was hij er trots op dat de koning van Babel hem een gezantschap zond om hem te liefkozen en het hof te maken, dit heeft zijn hart bovenmate verheven. Nadat Hizkia andere afgoderijen had vernield, begon hij zichzelf te vergoden.

O hoezeer hebben grote, Godvruchtige, zegenrijke mannen het nodig, om hun eigen zwakheden en dwaasheden te leren kennen, en hun verplichtingen aan de vrije genade Gods, opdat zij nooit hoog van zichzelf denken, en vuriglijk God zullen bidden de hovaardij van hen te verbergen en hen steeds nederig te houden.

4. De verzwaring van zijn zonde was, dat hij Gode de gunsten, die Hij hem had geschonken zo slecht heeft vergolden, daar hij die gunsten zelf tot voedsel en brandstof maakte van zijn hoogmoed, vers 25

Hij deed geen vergelding naar de weldaad aan hem geschied. Met recht wordt verwacht dat zij, die zegen van God hebben ontvangen, er zich op toeleggen om er gepaste vergelding voor te doen, en zo zij het niet doen, dan zal hun ondankbaarheid hun voorzeker ten laste gelegd worden, voor hun rekening komen. Hoewel wij geen gelijke, geen evenredige vergelding kunnen doen, niet zoveel terug kunnen geven als wij ontvangen hebben, moeten wij toch de gunst, de weldaad erkennen, "wat zal ik de Heere vergelden?" Psalm 116:12.

5. Het Goddelijk misnoegen over hem vanwege deze zonde. Hoewel het slechte een zonde was van het hart, en de openlijke daad niet slechts onschuldig, maar een verplichte beleefdheid scheen (het tonen van zijn schatten aan een vriend), kwam er toch dieswege toorn over hem en zijn rijk, vers 25.

Hoogmoed is een zonde, die door God evenzeer als iedere andere gehaat wordt, inzonderheid haat Hij haar in Zijn eigen volk. Zij, die zich verhogen, moeten verwachten vernederd te zullen worden, in verootmoedigende omstandigheden te worden gebracht.

Er kwam toorn over David wegens zijn hoogmoed in het volk te tellen.

6. Zijn berouw over deze zonde. Hij *verootmoedigde zich om de verheffing zijns harten.* God kan wel om wijze en heilige doeleinden toelaten dat Zijn volk in zonde valt, maar Hij zal niet toelaten dat zij er stil in blijven liggen, zij zullen *niet weggeworpen worden.* Van zonden des harten moeten wij berouw hebben, al zijn zij ook niet verder gekomen, niet naar buiten geopenbaard. Zelfvernedering is een noodzakelijke tak van berouw en bekering. Hoogmoed des harten, waardoor wij verheven werden, is een zonde, waarvoor wij ons zeer bijzonder moeten verootmoedigen. De mensen behoren te treuren over de zonden van hen, die hen regeren. De inwoners van Jeruzalem verootmoedigden zich met Hizkia, hetzij omdat zij wisten schuldig te zijn aan dezelfde zonde of tenminste vreesden in zijn straf te zullen delen. Toen David in zijn hoogmoed het volk telde hebben zij er allen door geleden.

7. Het uitstel, dat hun hierop werd verleend. De toorn kwam niet in zijn dagen, zolang hij leefde heersten vrede en waarheid, zoveel vermag berouw om de tekenen van Gods toorn af te wenden, of tenminste om er de openbaring van uit te stellen.

III. Hier is de eer, die aan Hizkia werd aangedaan:

1. Door Gods voorzienigheid terwijl hij leefde. Hij *had zeer veel rijkdom en eer,* vers 27, hij vulde zijn voorraadschuren, voorzag zijn legers van wapenen en levensmiddelen, versterkte zijn stad, en deed alles wat hij wenste te doen *want God gaf hem zeer grote have,* vers 29.

Onder zijn grote werken wordt zijn leiden van de wateren van Gihon naar de stad vermeld, vers 30, hetgeen geschiedde bij gelegenheid van Sanheribs inval, vers 3, 4. Het water was gekomen in wat "de oude vijver" genoemd wordt, Jesaja 22:11 en "de opperste vijver", Jesaja 7:3, maar hij vergaderde de wateren in een nieuwe plaats, tot groter gerief van de stad, en noemde haar "de ondersten vijver", Jesaja 22:9.

En in het algemeen, hij had voorspoed in al zijn werk, want het was goed werk.

2. Door de eerbied, betoond aan zijn nagedachtenis, toen hij was gestorven.

a. De profeet Jesaja heeft de geschiedenis van zijn leven en zijn regering geschreven, vers 32, zijn daden, zijn goeddadigheid of Godsvrucht, waarvan de eer ten dele vermeld wordt tot een voorbeeld voor anderen.

b. Het volk heeft hem eer aangedaan in zijn dood, vers 33,

zij begroeven hem in het hoogste van de graven van de zonen Davids, maakten een even grote branding voor hem als voor Asa, of, hetgeen een nog veel grotere eer is, zij bedreven even groten rouw over hem als over Josia. Zie hoe de eer van ernstige Godsvrucht openbaar wordt in de gewetens van de mensen. Hoewel het te vrezen is dat de massa des volks niet van harte instemde met hetgeen de Godvruchtige koningen gedaan hebben om een reformatie tot stand te brengen, konden zij toch niet anders dan hen prijzen voor hun pogingen er toe, en de nagedachtenis van deze koningen is onder hen gezegend. Het is een plicht van de dankbaarheid om hun, die in hun tijd in hoge mate nuttig en tot zegen geweest zijn, eer te bewijzen bij hun dood, als zij buiten het bereik zijn van vleierij en wij het einde van hun wandel gezien hebben. De betaling van deze schuld zal een aanmoediging zijn voor anderen om desgelijks te doen.

HOOFDSTUK 33

1 Manasse was twaalf jaren oud, als hij koning werd, en regeerde vijf en vijftig jaren te Jeruzalem.
2 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, naar de gruwelen der heidenen, die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israels uit de bezitting verdreven had.
3 Want hij bouwde de hoogten weder op, die zijn vader Jehizkia afgebroken had, en richtte den Baals altaren op, en maakte bossen, en boog zich neder voor al het heir des hemels, en diende ze;
4 En bouwde altaren in het huis des HEEREN, van hetwelk de HEERE gezegd had: Te Jeruzalem zal Mijn Naam zijn tot in eeuwigheid.
5 Daartoe bouwde hij altaren voor al het heir des hemels, in beide de voorhoven van het huis des HEEREN.
6 En hij deed zijn zonen door het vuur gaan, in het dal des zoons van Hinnom, en pleegde guichelarij, en gaf op vogelgeschrei acht, en toverde, en hij stelde waarzeggers en duivelskunstenaren; en hij deed zeer veel kwaads in de ogen des HEEREN, om Hem tot toorn te verwekken.
7 Hij stelde ook de gelijkenis van een gesneden beeld, die hij gemaakt had, in het huis Gods, van hetwelk God gezegd had tot David en tot zijn zoon Salomo: In dit huis, en te Jeruzalem, dat Ik uit alle stammen van Israel verkoren heb, zal Ik Mijn Naam zetten tot in eeuwigheid.
8 En Ik zal den voet van Israel niet meer doen wijken van het land, dat Ik uw vaderen besteld heb; alleenlijk zo zij waarnemen te doen, al hetgeen Ik hun geboden heb, naar de ganse wet, en inzettingen, en rechten, door de hand van Mozes.
9 Zo deed Manasse Juda en de inwoners te Jeruzalem dwalen, dat zij erger deden dan de heidenen, die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israels verdelgd had.
10 De HEERE sprak wel tot Manasse en tot zijn volk; maar zij merkten daar niet op.
11 Daarom bracht de HEERE over hen de krijgsoversten, die de koning van Assyrie had, dewelke Manasse gevangen namen onder de doornen; en zij bonden hem met twee koperen ketenen, en voerden hem naar Babel.
12 En als hij hem benauwde, bad hij het aangezicht des HEEREN, zijns Gods, ernstelijk aan, en vernederde zich zeer voor het aangezicht van den God zijner vaderen,
13 En bad Hem; en Hij liet Zich van hem verbidden, en hoorde zijn smeking, en Hij bracht hem weder te Jeruzalem, in zijn koninkrijk. Toen erkende Manasse, dat de HEERE God is.
14 En na dezen bouwde hij den buitenmuur aan de stad Davids, aan de westzijde van Gihon in het dal, en tot den ingang van de Vispoort, en omsingelde Ofel, en verhief dien zeer; hij leide ook krijgsoversten in alle vaste steden in Juda.
15 En hij nam de vreemde goden en die gelijkenis uit het huis des HEEREN weg, mitsgaders al de altaren, die hij gebouwd had op den berg van het huis des HEEREN, en te Jeruzalem; en hij wierp ze buiten de stad.
16 En hij richtte het altaar des HEEREN toe, en offerde daarop dankofferen en lofofferen, en zeide tot Juda, dat zij den HEERE, den God Israels, dienen zouden.
17 Maar het volk offerde nog op de hoogten, hoewel aan den HEERE, hun God.
18 Het overige nu der geschiedenissen van Manasse, en zijn gebed tot zijn God, ook de woorden der zieners, die tot hem gesproken hebben in den Naam van den HEERE, den God Israels, ziet, die zijn in de geschiedenissen der koningen van Israel;
19 En zijn gebed, en hoe God Zich van hem heeft laten verbidden, ook al zijn zonde, en zijn overtreding, en de plaatsen, waarop hij hoogten gebouwd, en bossen en gesneden beelden gesteld heeft, eer hij vernederd werd, ziet, dat is beschreven in de woorden der zieners.

20 En Manasse ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem in zijn huis; en zijn zoon Amon werd koning in zijn plaats.
21 Amon was twee en twintig jaren oud, als hij koning werd, en regeerde twee jaren te Jeruzalem.
22 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, gelijk als zijn vader Manasse gedaan had; want Amon offerde al den gesneden beelden, die zijn vader Manasse gemaakt had, en diende ze.
23 Maar hij vernederde zich niet voor het aangezicht des HEEREN, gelijk Manasse, zijn vader, zich vernederd had; maar deze Amon vermenigvuldigde de schuld.
24 En zijn knechten maakten een verbintenis tegen hem, en doodden hem in zijn huis.
25 Maar het volk des lands sloeg hen allen, die de verbintenis tegen den koning Amon gemaakt hadden; en het volk des lands maakte zijn zoon Josia koning in zijn plaats.

In dit hoofdstuk hebben wij de geschiedenis van de regering:

I. Van Manasse, die lang geregeerd heeft. Zijn ongelukkigen afval van God naar afgoderij en alle goddeloosheid, vers 1-10.

II. Zijn gelukkig wederkeren tot God in zijn beproeving en benauwdheid, zijn berouw, vers 11-13 ,

III. en zijn voorspoed, vers 14

IV. zijn bekering, vers 15-17

V. met het einde van zijn regering, vers 18-20.

VI. Van Amon, die zeer goddelooslijk heeft geregeerd vers 21-23,

VII. en zijn dagen spoedig op ongelukkige wijze ten einde heeft gebracht, vers 24, 25.

2 Kronieken 33:1-10

Wij hebben hier een bericht van de grote goddeloosheid van Manasse, het is schier woord voor woord hetzelfde als het bericht, dat wij er al van gehad hebben in 2 Koningen 21:1-9, en het onderwerp is niet zo aangenaam, dat wij er behagen in kunnen vinden om er nogmaals bij te verwijlen. Deze dwaze jonge vorst heeft zich in weerwil van het goede voorbeeld en de goede opvoeding, die zijn vader hem had gegeven, aan alle goddeloosheid overgegeven, de gruwelen van de heidenen nagevolgd, vers 2, de gevestigden Godsdienst verdorven, zijns vaders glorierijke reformatie teniet gedaan, vers 2, het huis Gods ontheiligd door zijn afgoderij, vers 4, 5, zijn kinderen de Moloch gewijd en de liegende orakelen des duivels tot zijn gidsen en raadgevers aangenomen, vers 6.

In minachting van Gods keuze van Zion om Zijn rust te zijn tot in eeuwigheid, en van Israël om Zijn bondsvolk te wezen, vers 8, nam hij andere goden aan, ontwijdde Gods tempel, en verdierf Zijn verkoren volk, hij deed hen dwalen zodat zij erger deden dan de heidenen, vers 9, want als de onreine geest wederkeert, dan neemt hij met zich zeven andere geesten, bozer dan hijzelf.

Wat de zonde van Manasse verzwaarde was, dat *God sprak tot Manasse* en tot zijn volk, maar zij merkten daar niet op, vers 10.

Wij kunnen hier de genade Gods bewonderen in te spreken tot hen, en hun hardnekkigheid om niet naar Hem te horen, dat hun slechtheid Zijn goedheid niet geheel en al van hen heeft afgewend, maar dat Hij nog wachtte om hun genadig te zijn, of dat Zijn goedheid hen niet heeft afgewend van hun slechtheid, maar dat zij het nog altijd haatten om zich te verbeteren.

Laat ons nu hieruit leren:

1. Dat het niets nieuws, maar wel zeer treurig is, dat kinderen van Godvruchtige ouders zich ter zijde afwenden van de goeden weg Gods, waarin zij opgevoed werden. Ouders kunnen aan hun kinderen veel goede dingen geven, maar zij kunnen hun geen genade geven.

2. Bederf in de eredienst is een ziekte in de kerk, die, zelfs als zij genezen is, zeer licht weer uitbreekt.

3. De god van deze wereld heeft van de mensen hart verblind en heeft een grote macht over hen, die gevangen door hem worden geleid, want anders zou hij hen niet kunnen aftrekken van God, hun besten vriend, om afhankelijk te zijn van hun gezworen vijand.

2 Kronieken 33:11-20

Wij hebben hier gezien hoe Manasse door zijn goddeloosheid het goed, dat zijn vader had gedaan, ongedaan maakte, nu zien wij hoe hij door zijn berouw het kwaad ongedaan maakte dat hijzelf gedaan had.

Het is vreemd dat daar in het boek van de Koningen in het geheel geen melding van werd gemaakt, en daar is ook niets, waaruit men zou kunnen opmaken dat hij niet in zijn zonde volhard en er in gestorven is.

Misschien is er de reden van, dat het doel van deze geschiedenis was de zonde des volks aan te tonen, waardoor het verderf over hen gekomen is, terwijl de bekering van Manasse en de weldaad, die er uit voortvloeide, persoonlijk en niet nationaal waren, en daarom met stilzwijgen zijn voorbijgegaan, maar hier wordt die bekering uitvoerig meegedeeld, en zij is een gedenkwaardig voorbeeld van de rijkdom van Gods vergevende genade, en van de macht van Zijn vernieuwende genade. Hier zien wij:

I. Bij welke gelegenheid de bekering van Manasse heeft plaats gehad, namelijk bij zijn beproevingen. In zijn benauwdheid heeft hij niet gelijk "deze koning Achaz, des overtredens tegen de Heere nog meer gemaakt, maar hij verootmoedigde zich en keerde weer tot God".

Geheiligde beproevingen blijken dan gelukkige middelen tot bekering te zijn. Er wordt ons hier gezegd waarin zijn beproeving bestond, vers 11..

God bracht een buitenlandsen vijand over hem, de koning van Babel, die aan zijn vader, die getrouwelijk God had gediend, het hof had gemaakt, viel hem aan, nu hij trouweloos van God was afgevallen.

Hij wordt hier koning van Assyrië genoemd, omdat hij zich meester had gemaakt van Assyrië, dat hij zoveel gemakkelijker kon na de verdelging van Sanheribs leger voor Jeruzalem. Hij had het gemunt op de schatten, die de gezanten hadden gezien, en alle kostelijke dingen, maar God zond hem om een zondig volk te kastijden en een afgedwaalden vorst terug te brengen op de rechten weg.

De krijgsoversten namen Manasse *onder de doornen,* in het een of ander struikgewas in zijn tuin misschien, waar hij zich verborgen had. Of wel, het is overdrachtelijk gezegd: hij was in een doornigen, kommervollen toestand, in verwarring en verlegenheid, en wist zich niet te redden, en zo werd hij een gemakkelijke prooi voor de Assyrische krijgsoversten, die ongetwijfeld zijn huis hebben geplunderd, weggenomen hebben wat hun behaagde gelijk Jesaja voorzegd had, 2 Koningen 20:17, 18

Wat Hizkia’s trots was, werd hun prooi. Zij bonden Manasse, die tevoren gebonden was door zijn eigen ongerechtigheid en voerden hem gevankelijk naar Babel. In welk tijdstip van zijn regering dit geschied is, wordt ons niet gezegd, de Joden zeggen dat het in zijn twee en twintigste jaar was.

II. Zijn bekering, vers 12, 13. *Als Hij hem benauwde*, hij had nu tijd en reden genoeg om na te denken. Hij zag wat hij over zich had gebracht door zijn zonde, hij vond de goden, die hij gediend had, onmachtig om hem te helpen. Hij wist dat bekering het enige middel was om zijn zaken weer in orde te brengen, en daarom keerde hij weer tot Hem, van wie hij afvallig was geworden.

1. Hij was overtuigd dat Jehovah de enig levende en ware God is. Toen erkende Manasse dat is: toen geloofde en bedacht hij dat de Heere God is. Hij had dit met minder onkosten kunnen te weten komen, zo hij slechts aandacht en geloof had geschonken aan het geschreven en gepredikte woord, maar het was beter deze duren prijs te betalen voor die kennis van God dan om te komen in onwetendheid en ongeloof. Ware hij een vorst geweest in het paleis van Babel, hij zou waarschijnlijk in zijn afgoderij bevestigd zijn, maar een gevangene zijnde in de kerker van Babel, werd hij er nu van overtuigd dat de afgoden valse goden zijn, en werd hij van zijn afgoderij genezen.

2. Hij wendde zich nu tot God als zijn God, alle andere verzakende, en vast besloten zijnde Hem alleen aan te hangen, Hem, de God van zijn vaderen en een God in verbond met hem.

3. Hij vernederde zich zeer voor het aangezicht des Gods van zijn vaderen, had wezenlijk berouw van zijn zonde, schaamde er zich over en vreesde de toorn Gods. Het betaamt zondaren zich te vernederen voor het aangezicht van die God, tegen wie zij overtreden hebben. Het betaamt lijders zich te verootmoedigen onder de hand van die God, die hen kastijdt, en de straf hunner ongerechtigheid aan te nemen. Ons hart behoort onder vernederende omstandigheden nederig te zijn, dan schikken wij er ons naar en beantwoorden aan Gods doel er in.

4. Hij bad Hem om vergeving van zijn zonde en de terugkeer van Zijn gunst. Het gebed is de verlichting van de boetvaardiger, de verlichting van de beproefden. Het is een goed gebed, en in dit geval zeer passend, dat wij in de apocriefe boeken vinden onder het opschrift: "Het gebed van Manasse", koning van Juda, toen hij gevangen was in Babel. Of het al of niet het zijne was, is onzeker, indien het het zijne was, dan geeft hij er eer in aan God, als de God hunner vaderen en van hun rechtvaardig zand, als de Schepper van de wereld, een God, wiens toorn ondraaglijk is, maar wiens genaderijke belofte oneindig is.

Hij pleit dat God bekering en vergeving belooft heeft aan hen, die gezondigd hebben, en bekering voorgeschreven heeft aan zondaren, opdat zij behouden zouden worden, maar niet aan de rechtvaardigen, zoals Abraham, Izak en Jakob, maar aan mij (zegt hij) die een zondaar ben, want ik heb gezondigd, mijne zonden zijn talrijker dan het zand van de zee.

Aldus belijdt hij zijn zonde. "Vergeef mij, o Heere, vergeef mij, en verderf mij niet. Gij zijt de God van hen, die berouw hebben en zich bekeren, en daarom (zo besluit hij) zal ik U loven tot in eeuwigheid".

III. Gods genadig aannemen van zijn berouw. God liet zich van hem verbidden en hoorde zijn smeking. Hoewel het de beproeving is, die ons naar God uitdrijft, zal Hij ons daarom niet verwerpen, indien wij Hem in oprechtheid zoeken, want beproevingen worden gezonden met het doel om ons tot God te brengen. Als een teken van Gods gunst over hem, bereidde Hij een middel tot zijn ontkoming, beproevingen houden niet langer aan dan totdat zij haar werk gedaan hebben, nu

Manasse is teruggebracht tot God en zijn plicht, zal hij ook spoedig wedergebracht worden te Jeruzalem in zijn koninkrijk.

Zie hoe bereid God is zondaren, die tot Hem wederkeren, te ontvangen en welkom te heten, en hoe vaardig om genade te betonen. Laat geen grote zondaren wanhopen, daar toch zelfs Manasse op zijn berouw gunst bij God heeft gevonden, in hem heeft God Zijn lankmoedigheid betoond, 1 Timotheus 1:16 , Jesaja 1:18.

IV. De vruchten van de bekering waardig, die hij na zijn terugkeer in zijn eigen land heeft voortgebracht, vers 15, 16.

1. Hij keerde zich af van zijn zonden. Hij nam de vreemde goden weg, de beelden ervan, en de gelijkenis, de afgod (waarin die dan ook bestond) die hij met zoveel plechtigheid in het huis des Heeren had opgericht, alsof die heer en meester was van dat huis. Hij nam de altaren weg, die hij gebouwd had op de berg van het huis des Heeren en te Jeruzalem en hij wierp die buiten de stad als verfoeilijke dingen, die hij nu (naar wij hopen) evenzeer verafschuwde als hij ze ooit had bemind, en zei: "Henen uit!" Jesaja 30:22. "Wat heb ik meer met de afgoden te doen? Ik heb er genoeg van."

2. Hij keerde terug tot zijn plicht, want hij herstelde het altaar des Heeren dat of geschonden en afgebroken was door sommigen van de afgodische priesters 6f dat tenminste veronachtzaamd en in verval was geraakt. Hij offerde daarop dankofferen om Gods gunst af te smeken en lofofferen om Hem te loven voor zijn verlossing. Ja meer, thans gebruikte hij zijn macht tot reformatie van zijn volk, gelijk hij haar tevoren misbruikt had om hen te verderven. Hij zei tot Juda dat zij de Heere, de God Israëls, dienen zouden.

Zij, die waarlijk berouw hebben van hun zonden, zullen niet slechts zelf wederkeren tot God, maar alles doen wat zij kunnen om diegenen terug te brengen, die zij door hun voorbeeld verleid en van God afgetrokken hebben, want anders herstellen zij niet-zoals zij behoorden-wat zij verkeerd gedaan hebben, en maken de pleister niet zo groot als de wond. Wij zien dat hij bij hen overmocht om hen van hun valse goden af te brengen, maar niet van hun hoogten, vers 17.

Daarop offerden zij nog, hoewel de Heere, hun God Manasse kon de reformatie niet zover doorvoeren als hij het bederf doorgevoerd had. Het is gemakkelijk van de mensen zeden te verderven, maar niet zo gemakkelijk om ze wederom te hervormen.

V. Zijn voorspoed enigermate, na zijn bekering. Hij kon duidelijk zien dat het zonde was, die hem in het verderf had gestort, want toen hij tot God terugkeerde in de weg des plichts, is God tot hem wedergekeerd in de weg van zegen en genade, en toen bouwde hij de buitenmuur aan de stad Davids, vers 14, want door zonde had hij haar ontmanteld en haar blootgelegd voor de vijand.

Hij legde ook krijgsoversten in de vaste steden ter beveiliging van zijn land. Josefus zegt dat hij gedurende zijn verder leven zo ten goede veranderd was, dat hij als een zeer gelukkig man beschouwd werd.

Eindelijk. Hier is het einde van zijn geschiedenis. Voor een volledig bericht ervan worden wij verwezen naar geschriften, die toen in wezen waren, en er worden meer hoofden van opgegeven

dan van de geschiedenis van de andere koningen, vers 18, 19. Er schijnt bijzonder aantekening gehouden te zijn:

1. Van al zijn zonde en overtreding, de plaatsen daar hij hoogten op gebouwd, bossen en gesneden beelden gesteld heeft, eer hij vernederd werd.

Waarschijnlijk werd zij genomen van zijn eigen belijdenis, die hij gedaan heeft van zijn zonde, toen God hem berouw en bekering gaf, en heeft hij haar doen schrijven in een boek, getiteld: de woorden van de zieners. Aan deze zieners, die tot hem gesproken hebben, vers 18, om hem te bestraffen voor zijn zonde, zond hij deze belijdenis, toen hij zich bekeerd had, om opgenomen te worden in hun eigen gedenkschriften, als een teken van zijn dankbaarheid aan hen voor hun vriendelijkheid in hem te bestraffen.

Aldus betaamt het boetelingen te erkennen dat hunner de beschaamdheid is des aangezichts, hun bestraffers te danken en anderen te waarschuwen.

2. Van de woorden van de zieners, die tot hem gesproken hebben in de naam des Heeren, vers 10, 18, de bestraffingen, die zij hem gaven voor zijn zonde, en hun vermaningen tot berouw en bekering.

Zondaren moeten bedenken dat, hoe weinig zij ook achtgeven op de woorden van de zieners, die tot hen spreken van Gods wege, om hen te bestraffen voor hun zonden, en hen te waarschuwen voor hun gevaar, er van die woorden toch rekening wordt gehouden, en dat zij in de groten dag tegen hen getuigen.

3. Van zijn gebed tot God, (dat wordt als iets merkwaardigs twee maal vermeld) en hoe zich God van hem heeft laten verbidden.

Dit was geschreven voor de toekomende geslachten, opdat het volk, dat geboren zal worden, de Heere zou loven voor Zijn bereidheid om afgedwaalde zondaren, die zich bekeren, wederom aan te nemen.

Er wordt nota genomen van de plaats, waar hij begraven werd, niet in de graven van de koningen, maar in zijn eigen huis. Hij werd in stilte begraven, en bij zijn dood werd hem de eer niet bewezen, die aan zijn vader bewezen was. Boetvaardigen kunnen eerder hun rust en vertroosting herkrijgen dan hun eer.

2 Kronieken 33:21-25

Er wordt ons weinig bericht nopens Amon maar toch genoeg, daar het niet beter is. Hier is:

1. Zijn grote goddeloosheid. Hij deed *gelijk als zijn vader Manasse gedaan had* in de dagen van zijn afval, vers 22. Zij, die dit als een bewijs aannemen dat Manasse zich niet in waarheid bekeerd heeft, vergeten hoeveel goede koningen slechte zonen hebben gehad. Het schijnt alleen dat Manasse hierin tekort is gekomen, dat hij, toen hij de gesneden beelden buiten de stad wierp, ze niet ten enenmale vernield heeft, overeenkomstig de wet, die hun voorschreef hun "gesneden beelden met vuur te verbranden," Deuteronomium 7:5.

Hoe nodig die wet was blijkt uit dit voorbeeld, want de gesneden beelden slechts weggeworpen zijnde en niet verbrand, wist Amon wel waar ze te vinden, weldra richtte hij ze weer op en aanbad ze. Om hem als uitermate zondig voor te stellen en God te rechtvaardigen, dat Hij hem zo spoedig heeft afgesneden, wordt er bijgevoegd:

a. Dat hij zijn vader voorbijstreefde in de zonde hij vermenigvuldigde de schuld, vers 23. Zijn vader deed kwaad, maar hij deed erger. Zij, die vergezeld zijn van de afgoden, raken er hoe langer hoe meer op verzot.

b. Dat hij achterbleef bij zijn vader in berouw, hij vernederde zich niet voor het aangezicht des Heeren, gelijk Manasse, zijn vader, zich vernederd had. Evenals deze is hij gevallen, maar hij werd niet gelijk deze weer opgericht. Het is niet zozeer de zonde als wel de onboetvaardigheid in de zonde, die de mensen ten verderve brengt, niet zozeer dat zij overtreden, als wel dat zij zich niet verootmoedigen om hun overtreding, niet de ziekte, als wel het veronachtzamen van het geneesmiddel.

2. Zijn snel verderf. Hij had slechts twee jaren geregeerd, en toen maakten zijn knechten een verbintenis tegen hem en doodden hem vers 24..

Misschien heeft Amon, toen hij evenals zijn vader zondigde in het begin zijner dagen zich voorgesteld dat hij evenals zijn vader in zijn laatste dagen zich zou bekeren. Maar hieruit ziet men dan hoe waanzinnig het is hierop te vertrouwen. Indien hij hoopte zich te bekeren als hij oud was, dan is hij allerellendigst teleurgesteld geworden, want hij werd afgesneden toen hij nog jong was. Hij rebelleerde tegen God, en zijn knechten rebelleerden tegen hem. Hierin was God rechtvaardig, maar zij-zijn knechten-waren goddeloos, en rechtvaardiglijk heeft het volks des lands hen ter dood gebracht als verraders. Het leven van koningen is zeer bijzonder onder de bescherming van de Goddelijke voorzienigheid en van de wetten, beide van God en de mensen.

HOOFDSTUK 34

1 Josia was acht jaren oud, toen hij koning werd, en regeerde een en dertig jaren te Jeruzalem.
2 En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN, en wandelde in de wegen van zijn vader David, en week niet af ter rechter hand, noch ter linkerhand.
3 Want in het achtste jaar zijner regering, toen hij nog een jongeling was, begon hij den God zijns vaders Davids te zoeken; en in het twaalfde jaar begon hij Juda en Jeruzalem van de hoogten en de bossen, en de gesneden en de gegoten beelden te reinigen.
4 En men brak voor zijn aangezicht af de altaren der Baals; en de zonnebeelden, die omhoog boven dezelve waren, hieuw hij af; de bossen ook, en de gesneden en gegoten beelden verbrak, en vergruisde, en strooide hij op de graven dergenen, die hun geofferd hadden.
5 En de beenderen der priesteren verbrandde hij op hun altaren; en hij reinigde Juda en Jeruzalem.
6 Daartoe in de steden van Manasse, en Efraim, en Simeon, ja, tot Nafthali toe, in haar woeste plaatsen rondom,
7 Brak hij ook de altaren af en de bossen, en de gesneden beelden stampte hij, die vergruizende, en al de zonnebeelden hieuw hij af in het ganse land van Israel; daarna keerde hij weder naar Jeruzalem.
8 In het achttiende jaar nu zijner regering, als hij het land en het huis gereinigd had, zond hij Safan, den zoon van Azalia, en Maaseja, den overste der stad, en Joha, den zoon van Joahaz, den kanselier, om het huis des HEEREN, zijns Gods, te verbeteren.
9 En zij kwamen tot Hilkia, den hogepriester, en zij gaven het geld, dat ten huize Gods gebracht was, hetwelk de Levieten, die den dorpel bewaarden, vergaderd hadden uit de hand van Manasse en Efraim, en uit het ganse overblijfsel van Israel, en uit gans Juda en Benjamin, en te Jeruzalem wedergekomen waren;
10 Zij nu gaven het in de hand der verzorgers van het werk, die besteld waren over het huis des HEEREN, en deze gaven dat dengenen, die het werk deden, die arbeidden aan het huis des HEEREN, om het huis te vermaken en te verbeteren.
11 Want zij gaven het den werkmeesters en den bouwlieden, om gehouwen stenen te kopen, en hout tot de samenvoegingen, en om de huizen te zolderen, die de koningen van Juda verdorven hadden.
12 En die mannen handelden trouwelijk in dit werk; en de bestelden over dezelve waren Jahath en Obadja, Levieten van de kinderen van Merari, mitsgaders Zacharia en Mesullam, van de kinderen der Kahathieten, om het werk voort te drijven; en die Levieten waren allen verstandig op instrumenten van muziek.
13 Zij waren ook over de lastdragers, en de voortdrijvers van allen, die in enig werk arbeidden; want uit de Levieten waren schrijvers, en ambtlieden, en poortiers.
14 En als zij het geld uitnamen, dat in het huis des HEEREN gebracht was, vond de priester Hilkia het wetboek des HEEREN, gegeven door de hand van Mozes.
15 En Hilkia antwoordde en zeide tot Safan, den schrijver: Ik heb het wetboek gevonden in het huis des HEEREN. En Hilkia gaf Safan dat boek.
16 En Safan droeg dat boek tot den koning; daarbenevens bracht hij nog den koning bescheid weder, zeggende: Al wat in de hand uwer knechten gegeven is, dat doen zij;
17 En zij hebben het geld samengestort, dat in het huis des HEEREN gevonden is, en hebben het gegeven in de hand der bestelden, en in de hand dergenen, die het werk maakten.
18 Voorts gaf Safan, de schrijver, den koning te kennen, zeggende: Hilkia, de priester, heeft mij een boek gegeven. En Safan las daarin voor het aangezicht des konings.

19 Het geschiedde nu, als de koning de woorden der wet hoorde, dat hij zijn klederen scheurde.
20 En de koning gebood Hilkia, en Ahikam, den zoon van Safan, en Abdon, den zoon van Micha, en Safan, den schrijver, en Asaja, den knecht des konings, zeggende:
21 Gaat heen, vraagt den HEERE voor mij, en voor het overgeblevene in Israel en in Juda, over de woorden dezes boeks, dat gevonden is; want de grimmigheid des HEEREN is groot, die over ons uitgegoten is, omdat onze vaders niet hebben gehouden het woord des HEEREN, om te doen naar al hetgeen in dat boek geschreven is.
22 Toen ging Hilkia henen, en die des konings waren, tot de profetes Hulda, de huisvrouw van Sallum, den zoon van Tokhath, den zoon van Hasra, den klederbewaarder. Zij nu woonde te Jeruzalem in het tweede deel; en zij spraken zulks tot haar.
23 En zij zeide tot hen: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Zegt den man, die ulieden tot mij gezonden heeft:
24 Zo zegt de HEERE: Zie, Ik zal kwaad over deze plaats en over haar inwoners brengen; al de vloeken, die geschreven zijn in het boek, dat men voor het aangezicht des konings van Juda gelezen heeft.
25 Daarom dat zij Mij verlaten, en anderen goden gerookt hebben, opdat zij Mij tot toorn verwekten met alle werken hunner handen; zo zal Mijn grimmigheid uitgegoten worden tegen deze plaats, en niet uitgeblust worden.
26 Maar tot den koning van Juda, die ulieden gezonden heeft, om den HEERE te vragen, tot hem zult gij alzo zeggen: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Aangaande de woorden, die gij hebt gehoord;
27 Omdat uw hart week geworden is, en gij u voor het aangezicht Gods vernederd hebt, als gij Zijn woorden hoordet tegen deze plaats en tegen haar inwoners, en hebt u vernederd voor Mijn aangezicht, en uw klederen gescheurd, en geweend voor Mijn aangezicht, zo heb Ik u ook verhoord, spreekt de HEERE.
28 Zie, Ik zal u verzamelen tot uw vaderen, en gij zult met vrede in uw graf verzameld worden, en uw ogen zullen al dat kwaad niet zien, dat Ik over deze plaats en over haar inwoners brengen zal. En zij brachten den koning dit antwoord weder.
29 Toen zond de koning henen, en verzamelde alle oudsten van Juda en Jeruzalem.
30 En de koning ging op in het huis des HEEREN, en al de mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem, mitsgaders de priesters en de Levieten, en al het volk, van den grote tot den kleine toe; en men las voor hun oren al de woorden van het boek des verbonds, dat in het huis des HEEREN gevonden was.
31 En de koning stond in zijn standplaats, en maakte een verbond voor des HEEREN aangezicht, om den HEERE na te wandelen, en om Zijn geboden, en Zijn getuigenissen, en Zijn inzettingen, met zijn ganse hart en met zijn ganse ziel, te onderhouden, doende de woorden des verbonds, die in datzelve boek geschreven zijn.
32 En hij deed allen, die te Jeruzalem en in Benjamin gevonden werden, staan; en de inwoners van Jeruzalem deden naar het verbond van God, den God hunner vaderen.
33 Josia dan deed alle gruwelen weg uit alle landen, die der kinderen Israels waren, en maakte allen, die in Israel gevonden werden, te dienen; te dienen den HEERE, hun God; al zijn dagen weken zij niet af van den HEERE, den God hunner vaderen, na te volgen.

Eer wij Juda en Jeruzalem ten ondergang zien gebracht, zullen wij nog enige glorierijke jaren aanschouwen, terwijl de Godvruchtige Josia het roer van de staat in handen heeft.

Door zijn Godvruchtige pogingen ter hervorming heeft God hen nog eens op de proef gesteld, indien zij in deze hun dag, de dag hunner bezoeking, hadden bekend wat tot hun vrede diende, en er een goed gebruik van hadden gemaakt, hun verderf zou voorkomen zijn geworden. Maar, na deze regering was het voor hun ogen verborgen, en de volgende regeringen brachten een algehele verwoesting over hen. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een algemeen bericht van Josia's karakter, vers 1, 2.

II. Zijn ijver om de afgoderij uit te roeien, vers 3-7.

III. Zijn zorg om de tempel te herstellen, vers 8-13.

IV. Het vinden van het wetboek en het goede gebruik, dat er van gemaakt werd vers 14-28.

V. De openbare lezing van de wet voor het volk, en hun vernieuwing van hun verbond met God vers 29-33. Veel daarvan hebben wij gehad in 2 Koningen 22.

2 Kronieken 34:1-7

Betreffende Josia wordt ons gezegd:

1. Dat hij aan de regering kwam toen hij nog zeer jong was, maar zijn kindsheid heeft hem niet uitgesloten van zijn recht op de kroon en dat hij een en dertig jaren heeft geregeerd vers I, een aanmerkelijke tijd.

Ik vrees echter dat het met de zaken in het begin van zijn regering tamelijk gelijk was als in de tijd van zijn vader, omdat hij, nog een kind zijnde, er het bestuur van aan anderen moest overlaten, en dat het niet voor zijn twaalfde jaar was, dat hij de reformatie begon, vers 3.. Hij kon niet, zoals Hizkia, terstond het werk ter hand nemen.

2. Dat hij goed regeerde, zich Gode behaaglijk maakte, in Davids voetstappen trad, *niet afweek ter rechter noch ter linkerhand,* want er zijn dwalingen aan beide zijden.

3. Dat hij, toen hij nog jong was, ongeveer zestien jaren oud, *God begon te zoeken,* vers 3. Wij hebben reden te geloven dat hij niet zo goed een opvoeding heeft gehad als Manasse, het is al wel zo de hem omringenden hem niet zochten te verderven, maar aldus heeft hij God gezocht toen hij jong wast Het is de plicht en het belang van jonge lieden, en zal zeer bijzonder de eer zijn van jonge lieden van aanzien, om zodra zij tot jaren van onderscheid zijn gekomen, te beginnen God te zoeken want die Hem vroeg zoeken, zullen Hem vinden.

4. Dat hij in zijn twaalfde jaar, toen hij waarschijnlijk de teugels van de regering zelf in handen nam, zijn rijk van de overblijfselen van de afgoderij begon te reinigen. Hij vernielde de hoogten, de bossen, de beelden, de altaren en alle gereedschappen van de afgoderij, vers 3, 4.

Hij heeft ze niet slechts, zoals Manasse, buitengeworpen, maar ze tot stof vergruizeld.

Deze vernietiging van de afgoderij wordt hier gezegd in zijn twaalfde jaar te zijn geschied, maar in 2 Koningen 23:23 wordt gezegd dat het in zijn achttiende jaar was, nu, in zijn twaalfde jaar werd er mee begonnen, maar waarschijnlijk heeft hij in dit goede werk wel tegenstand ontmoet, zodat het niet geheel volbracht was voor zijn achttiende jaar, dus zes jaren later, toen het wetboek gevonden was. Hier wordt het gehele werk kort saamgevat, dat veel uitvoeriger en meer in bijzonderheden in het boek van de koningen verhaald werd.

Zijn ijver bracht hem er toe om dit niet alleen in Juda en Jeruzalem te doen, maar ook in de steden van Israël, inzover hij er invloed op kon uitoefenen.

2 Kronieken 34:8-13

1. Hier worden orders gegeven door de koning om de tempel te herstellen, vers 8. Toen hij het huis van de verdorvenheden had gereinigd, begon hij het in gereedheid te brengen voor de diensten, die er in gehouden moesten worden.

Zo moeten wij doen met de geestelijken tempel van het hart, laat dit gereinigd worden van de onreinheden van de zonde, en dan vernieuwd worden en veranderd in het beeld Gods. In deze order noemt Josia God: "de Heere zijn God, zij die God waarlijk liefhebben hebben de woning lief van Zijn huis".

2. Er wordt goede, afdoende zorg voor gedragen. De Levieten gingen het land door en zamelden geld er voor in, dat aan de drie beheerders ervan afgedragen werd, vers 8. Zij brachten het tot Hilkia, de hogepriester, vers 9, en hij en zij gaven het in handen van de werklieden, zowel van de opzichters als de arbeiders, die het werk in het groot op zich namen vers 10, 11.

Er wordt opgemerkt dat de werklieden naarstig en eerlijk waren, zij *handelden trouwelijk in dit werk*, vers 12, en werklieden zijn niet volkomen trouw indien zij niet beide zorgzaam en naarstig zijn, want men vertrouwt van hen dat zij dit zijn zullen. Er wordt ook te kennen gegeven dat de opzichters vernuftig waren, want er wordt gezegd dat al diegenen gebruikt werden om toezicht te houden over het werk die "verstandig waren op instrumenten van muziek", niet dat hun bekwaamheid in muziek van enig nut kon zijn in bouwkunde, maar het was een bewijs dat zij mannen waren van verstand en vernuft, en inzonderheid dat zij mathematisch van aanleg waren, hetgeen hen zeer bevoegd en bekwaam maakte voor hun opdracht.

Vernuftige mensen zijn wijze mensen, als zij hun vernuft gebruiken om goed te doen, hun vrienden te helpen en, naar zij er de gelegenheid toe hebben, het publiek te dienen. Let er in dit werk op hoe God Zijn gaven onderscheidenlijk uitdeelt, hier waren sommigen lastdragers, geschikt voor lichamelijken arbeid. Hier waren anderen (’meliori luto’ -van fijnere stof bewerkt) die bekwaamheid hadden in muziek, en zij werden tot opzichters aangesteld *over de arbeiders,* en schrijvers en beambten, de eersten waren de handen, deze waren de hoofden, zij hadden elkaar nodig, en het werk had beide nodig. Laat de opzichters van het werk de lastdragers niet verachten, en laat hen, die werken in de dienst, niet morren tegen hen, wier ambt het is te besturen, maar laat de een de ander achten en dienen in liefde, en dan zal God de heerlijkheid en de kerk het voordeel hebben van de verschillende gaven en geschiktheid van beide.

2 Kronieken 34:14-28

Deze gehele paragraaf hebben wij, juist zoals zij hier gegeven is, gehad in 2 Koningen 22:8-20 en wij hebben niets te voegen bij hetgeen er daar over gezegd werd. Maar:

1. Wij kunnen er aanleiding uit nemen om God te danken, dat wij Bijbels hebben in grote getale, en dat zij in alle handen zijn of kunnen zijn, dat het boek van de wet en des Evangelies niet verloren is, niet schaars is, dat het woord des Heeren in deze zin niet dierbaar is.

Bijbels zijn juwelen, maar zij zijn, Gode zij dank, geen zeldzaamheid. De fontein van het water des levens is geen besloten wel, geen verzegelde fontein, maar overal verblijden de beekjes ervan de stad Gods.

‘Usus communis aquarum’ -Deze wateren vloeien ten gebruike van het algemeen. Hoeveel zullen wij te verantwoorden hebben, indien de grote dingen van Gods wet, aldus algemeen bekend zijnde, als het ware tot gemeengoed gemaakt, als vreemde dingen door ons geacht worden!

2. Hieruit kunnen wij leren, om, als wij het woord Gods lezen of horen, ons hart er door te laten bewegen, en een heilige vreze te koesteren voor die toorn Gods, die hier geopenbaard is over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen, zoals Josia’s teder hart er door bewogen was.

Toen hij de woorden van de wet hoorde, scheurde hij zijn klederen, vers 19, en God had er een welbehagen in dat hij dat deed, vers 27.

Indien de dingen, vervat in de Schrift, nieuw voor ons waren, zoals zij het voor Josia zijn geweest, dan zouden zij voorzeker meer indruk op ons maken dan nu gewoonlijk het geval is, maar zij zijn er niet minder gewichtig om, en wij behoren er dus niet minder acht op te slaan, dat zij wèlbekend zijn. Scheur dus het hart, niet de klederen.

3. Ons wordt hier geleerd om, als wij onder overtuiging van zonde zijn en de toorn Gods vrezen, de Heere te vragen, dat heeft Josia hier gedaan, vers 21. Het is ons nodig te vragen, zoals zij van wie wij lezen in Handelingen 2:37 : "Wat zullen wij doen, mannen broeders? inzonderheid om met de stokbewaarder te vragen: Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?", Handelingen 16:30.

"Wilt gijlieden vragen, vraagt", Jesaja 21:12, en geloofd zij God, wij hebben de levende Godsspraken, die wij ten allen tijde kunnen raadplegen.

4. Wij worden hier gewaarschuwd voor het verderf, dat door de zonde over volken en koninkrijken gebracht wordt. Zij, die God verlaten, brengen kwaad over zichzelf, vers 24, 25, en ontsteken een vuur, dat niet uitgeblust zal worden, zo zal het vuur van Gods toorn wezen, als het raadsbesluit is uitgegaan tegen hen, die hardnekkig en onboetvaardig volharden in hun goddeloze wegen.

5. Wij worden hier aangemoedigd om ons te vernederen voor Gods aangezicht en Hem te zoeken, zoals Josia gedaan heeft, indien wij hierdoor niet kunnen overmogen om Gods toorn af te wenden van ons land, dan zullen wij toch onze eigen ziel bevrijden, vers 27, 28.

En Godvruchtige mensen wordt hier geleerd om de dood niet te vrezen, maar welkom te heten, als zij er door weggenomen worden vóór de dag des kwaads. Zie hoe de eigenschap ervan wordt veranderd, door hem tot het voorwerp van een belofte te maken. "Gij zult met vrede in uw graf verzameld worden", evenals Noach onderdak gebracht worden in de ark als de zondvloed komt.

2 Kronieken 34:29-33

Wij hebben hier een nader bericht van de vorderingen, die Josia maakte in de hervorming van zijn rijk, na de wet te hebben horen lezen en de boodschap te hebben ontvangen, die God hem zond door de profetes. Gelukkig het vork, dat zo’n koning had, want hier vinden wij:

1. Dat zij goed onderwezen werden. Hij heeft niet gepoogd hen te dwingen om hun plicht te doen, voordat hij hen er in heeft laten onderwijzen. Hij riep al het volk tezamen groten en kleinen, jongen en ouden, rijken en armen, aanzienlijken en geringer.

"Die oren heeft om te horen, die hore" de woorden van "het boek des verbonds", want allen hebben belang bij deze woorden. Om de dienst te eren en des te meer de aandacht des volks op te wekken heeft de koning zelf, hoewel er priesters en Levieten tegenwoordig waren, het boek voor het volk gelezen, vers 30, en ongetwijfeld heeft hij het gelezen op een wijze, die aantoonde hoe hij er zelf door bewogen was, en het middel kon zijn om ook het hart van de hoorders te treffen.

2. Dat zij een vast voornemen des harten hadden om de Heere te dienen. De artikelen van overeenkomst tussen God en Israël gelezen zijnde, opdat zij goed zouden weten wat zij deden, toen zij dit verbond met God aangingen, hebben koning en volk die artikelen met grote plechtigheid, als het ware, ondertekend. De koning, in zijn plaats, verbond zich om Gods geboden met zijn gehele hart en met zijn gehele ziel te onderhouden, doende de woorden des verbonds, die in dat boek geschreven zijn, vers 31, en hij spoorde het volk aan om evenzo in te stemmen met dit verbond en plechtig te beloven dat zij getrouwelijk alles zouden volbrengen wat er van hen in gevorderd werd, dit deden zij, daar zij zich schaamden om het te weigeren. Hij deed allen, die tegenwoordig waren, staan, vers 32 dat is, hij deed hen beloven dat zij er bij blijven, er in volharden zouden, hij maakte allen te dienen te dienen de Heere, hun God, vers 33, van de dienst Gods hun werk te maken, hij deed alles wat hij kon om hen hiertoe te brengen, te dienen, te dienen, de herhaling duidt aan, dat dit het enige was, waarop hij zijn hart had gesteld, niets anders dan dat had hij op het oog in hetgeen hij deed, namelijk hen aan God en hun plicht te verbinden.

3. Dat er goed op hen gelet werd, zij waren eerlijk, omdat er goed het oog op hen werd gehouden. Al zijn dagen weken zij niet af van de Heere, de God hunner vaderen, na te volgen, hij hield hen met grote moeite er van terug om weer in afgoderij te vervallen. Al zijn dagen waren dagen van bedwang om hen op de goede weg te houden, maar dit geeft te kennen dat zij bleven hangen aan de afkering, een sterke neiging hadden tot afgoderij, voor velen van hen was er niets anders nodig dan dat hij uit de weg zou zijn, om hun hoogten en hun beelden weer op te richten.

En daarom bevinden wij dat in de dagen van de koning Josia, Jeremia 3:6, God het trouweloze Juda ten laste legt dat zij zich niet met hun hele hart tot Hem bekeerd heeft, maar valselijk, vers 10, ja, dat zij gehoereerd heeft, vers 8, en daarmee het afgekeerde Israël gerechtvaardigd heeft, vers 11 , en dat zij in het drie en twintigste jaar van deze regering, vier of vijf jaren later, "Hem tot toorn had verwekt door het werk harer handen", Jeremia 25:3-7.

En het is opmerkelijk dat van het begin van Josia’s reformatie, zijn twaalfde of dertiende jaar, de ongerechtigheid van het huis van Juda gedateerd is, die het verderf over hen bracht, die de profeet moest dragen door op zijn rechterzijde te liggen, Ezechiel 4:6.

Want van toen tot aan de verwoesting van Jeruzalem was het juist veertig jaren. Josia was oprecht in hetgeen hij deed, maar de massa des volks was er afkerig van en hunkerde nog naar de afgoden, zodat de reformatie, of schoon wel beraamd en goed uitgevoerd door de vorst, geen of weinig uitwerking had op het volk. Het was met tegenzin, dat zij van hun afgoden scheidden, in hun hart waren zij er nog mee vergezeld en verlangden zij nog naar hen. Dat heeft God gezien, en daarom is juist van die tijd af, toen men gedacht zou hebben dat de grondslagen gelegd waren voor een bestendige rust en veiligheid en vrede, het raadsbesluit uitgegaan voor hun verderf.

Door niets wordt het verderf van een volk zo verhaast, door niets wordt het er meer rijp voor, dan door het teleurstellen van hoopgevende pogingen tot reformatie en een geveinsd wederkeren tot God.

"Dwaalt niet, God laat zich niet bespotten".

HOOFDSTUK 35

1 Daarna hield Josia het pascha den HEERE te Jeruzalem; en zij slachtten het pascha op den veertienden der eerste maand.
2 En hij stelde de priesters op hun wachten; en hij sterkte hen tot den dienst van het huis des HEEREN.
3 En hij zeide tot de Levieten, die gans Israel onderwezen, die den HEERE heilig waren: Zet de heilige ark in het huis, hetwelk Salomo, de zoon van David, de koning van Israel, gebouwd heeft; gij hebt geen last op de schouderen; dient nu den HEERE, uw God, en Zijn volk Israel;
4 En bereidt u naar de huizen uwer vaderen, naar uw verdelingen, naar het voorschrift van David, den koning van Israel, en naar de beschrijving van zijn zoon Salomo;
5 En staat in het heiligdom, naar de onderscheiding der vaderlijke huizen, voor uw broederen, het volk, en naar de afdeling van de vaderlijke huizen der Levieten;
6 En slacht het pascha, en heiligt u, en bereidt dat voor uw broederen, doende naar het woord des HEEREN, door de hand van Mozes.
7 En Josia gaf voor het volk, van klein vee, lammeren en jonge geitenbokken, die alle tot paasofferen, naar al hetgeen er gevonden werd, in getal dertig duizend; maar van runderen drie duizend; dit was van des konings have.
8 Ook gaven zijn vorsten tot een vrijwillig offer voor het volk, voor de priesteren, en voor de Levieten; Hilkia, en Zacharia, en Jehiel, de oversten van het huis Gods, gaven den priesteren tot paasofferen, twee duizend en zeshonderd klein vee, en driehonderd runderen.
9 Daartoe Chonanja, en Semaja, en Nethaneel, zijn broeders, mitsgaders Hasabja, en Jeiel, en Jozabad, de oversten der Levieten, gaven den Levieten tot paasofferen, vijf duizend klein vee en vijfhonderd runderen.
10 Alzo werd de dienst toebereid; en de priesteren stonden in hun standplaats, en de Levieten in hun verdelingen, naar het gebod des konings.
11 Daarna slachtte men het pascha, en de priesters sprengden het bloed uit hun handen, en de Levieten trokken de huiden af.
12 En zij namen het brandoffer daar af, opdat zij die naar de verdelingen der vaderlijke huizen, aan het volk geven mochten, om den HEERE te offeren, gelijk geschreven is in het boek van Mozes; en alzo met de runderen.
13 En zij kookten het pascha bij het vuur, naar het recht; maar de andere heilige dingen kookten zij in potten, en in ketels, en in pannen; en zij deelden het haastelijk onder al het volk.
14 Daarna bereidden zij ook voor zichzelven en voor de priesteren; want de priesters, de zonen van Aaron, waren tot aan den nacht in het offeren der brandofferen en des vets; daarom bereidden de Levieten voor zichzelven, en voor de priesteren, de zonen van Aaron.
15 En de zangers, de zonen van Asaf, waren in hun standplaats, naar het gebod van David, en Asaf, en Heman, en Jeduthun, den ziener des konings, mitsgaders de poortiers aan elke poort; zij behoefden niet te wijken van hun dienst, overmits hun broeders, de Levieten, voor hen bereidden.
16 Alzo werd de ganse dienst des HEEREN op denzelfden dag beschikt, om pascha te houden, en brandofferen op het altaar des HEEREN te offeren, naar het gebod van den koning Josia.
17 En de kinderen Israels, die er gevonden werden, hielden het pascha ter zelfder tijd, en het feest der ongezuurde broden, zeven dagen.
18 Daar was ook geen pascha als dat in Israel gehouden, van de dagen van Samuel, den profeet, af; en geen koningen van Israel hadden zulk een pascha gehouden, gelijk dat Josia hield met de

priesters en de Levieten, en gans Juda en Israel, dat er gevonden werd, en de inwoners van Jeruzalem.
19 In het achttiende jaar van het koninkrijk van Josia, werd dit pascha gehouden.
20 Na dit alles, toen Josia het huis toebereid had, toog Necho, de koning van Egypte, op, om te krijgen tegen Karchemis, aan den Frath; en Josia toog uit hem tegemoet.
21 Toen zond hij boden tot hem, zeggende: Wat heb ik met u te doen, gij, koning van Juda? Wat u aangaat, ik ben heden tegen u niet, maar tegen een huis, dat oorlog voert tegen mij; en God heeft gezegd, dat ik mij haasten zou; houd u af van God, Die met mij is, opdat Hij u niet verderve.
22 Doch Josia keerde zijn aangezicht niet van hem; maar hij verstelde zich, om tegen hem te strijden, en hoorde niet naar de woorden van Necho uit den mond van God; maar hij kwam om te strijden in het dal Megiddo.
23 En de schutters schoten den koning Josia. Toen zeide de koning tot zijn knechten: Voert mij weg, want ik ben zeer gewond.
24 En zijn knechten namen hem weg van den wagen, en voerden hem op den tweeden wagen, dien hij had, en brachten hem te Jeruzalem; en hij stierf, en werd begraven in de graven zijner vaderen; en gans Juda en Jeruzalem bedreven rouw over Josia.
25 En Jeremia maakte een klaaglied over Josia; desgelijks alle zangers en zangeressen spraken in hun klaagliederen van Josia, tot op dezen dag; want zij gaven ze tot een inzetting in Israel; en ziet, zij zijn geschreven in de klaagliederen.
26 Het overige nu der geschiedenissen van Josia, en zijn goeddadigheden, naar dat geschreven is in de wet des HEEREN;
27 Zijn geschiedenissen dan, de eerste en de laatste, ziet, die zijn geschreven in het boek der koningen van Israel en van Juda.

Wij moeten nu Josia vergezellen

I. Naar de tempel, waar wij zijn Godsdienstige zorg zien voor de waarneming van de inzetting van het pascha overeenkomstig de wet, vers 1-19.

Il. Naar het oorlogsveld, waar wij zijn roekeloosheid zien door krijg te voeren tegen de koning van Egypte, en hoe duur die hem te staan is gekomen, vers 20-23.

III. Naar het graf waar wij hem bitterlijk beweend zien, vers 24-27.

IV. En zo moeten wij afscheid nemen van Josia.

2 Kronieken 35:1-19

Josia's uitroeiing van afgoden en afgoderij is in het boek van de Koningen uitvoerig verhaard, maar hier slechts even vermeld in het vorige hoofdstuk, vers 33. Maar zijn viering van het pascha, die daar slechts als terloops werd meegedeeld, 2 Koningen 23:21, wordt hier zeer omstandig verhaald.

Vele waren de feesten des Heeren, die door de wet waren voorgeschreven, maar het pascha was het voornaamste ervan, het begon ze allen in de nacht toen Israël uit Egypte toog, en het besloot ze allen in de nacht toen Christus verraden werd.

Door de viering ervan hebben Hizkia en Josia, de twee grote hervormers in hun tijd, de Godsdienst doen herleven. De inzetting van des Heeren Avondmaal gelijkt meer op het pascha dan op een van de andere Joodse feesten, en de rechte waarneming van die inzetting overeenkomstig de regel is een bewijs van en een middel tot de toenemende zuiverheid en schoonheid van de kerken en van de toenemende Godsvrucht van particuliere Christenen.

Waar dat pascha of geheel veronachtzaamd of niet naar de rechte wijze wordt waargenomen, kan de Godsdienst niet bloeien, keer daartoe terug, doe dit herleven, maak deze aandoenlijke inzetting tot een plechtige feestviering, en dan kan men hopen dat ook voor andere zaken een hervorming tot stand zal komen.

In het bericht, dat wij hadden van Hizkia's vieren van het pascha, was de grote ijver van het volk opmerkelijk en de Godvruchtige vervoering van liefde tot God, waarin zij waren, maar hier zien wij daar weinig van. Het was meer uit inschikkelijkheid voor de koning, dat zij het pascha hielden, dan uit een grote neiging, die zij er zelf voor hadden. Men vond ook wel enige roem en eer in deze gedaante van de Godzaligheid, maar zeer weinig behagen in de kracht ervan. Maar hoe gebrekkig het volk nu ook was in het innerlijke waarnemen van die plicht, de magistraten en de bedienaren van de Godsdienst deden het hun om te zorgen dat het uitwendige van de dienst met behoorlijke plechtigheid volbracht zou worden.

I. De koning vermaande en bestuurde de priesters en Levieten, wekte hen op en moedigde hen aan om hun ambt in deze plechtigheid waar te nemen. Misschien zag hij hen nalatig en onverschillig, niet gewillig om van hun gewone routine af te wijken, indien de bedienaren van de Godsdienst zo zijn, dan is het van niemand verkeerd, maar voor magistraten zeer gepast, om hen op te wekken en aan te vuren voor hun werk. "Zegt aan Archippus: zie op de bediening", Colossenzen 4:17.

Laat ons zien hoe deze Godvruchtige koning zijn geestelijkheid bij deze gelegenheid heeft vermaand en aangespoord tot hun plicht.

1. Hij wees hun op hun ambt, waartoe zij door de wet van Mozes waren aangesteld, en op de orde, waarin zij door David en Salomo gerangschikt waren, vers 4.

"Hij stelde hen op hun wachten", vers 2. Hij heeft geen nieuw werk voor hen bedacht, hen ook niet naar een nieuwe methode ingedeeld, maar riep hen terug naar hun oude inrichting. Hun afdelingen waren in geschrifte vastgesteld, laat hen dat voorschrift raadplegen, en zich rangschikken naar de verdeling hunner vaderlijke huizen, vers 5.

Onze regel is vastgesteld in het geschreven woord, laat de magistraten er zorg voor dragen dat de leraren naar die regel wandelen, dan doen zij hun plicht.

2. Hij beval dat de ark op haar plaats gesteld zou worden die, naar het schijnt, verplaatst was, hetzij door de slechte koningen, om plaats te maken voor hun afgoden in het heilige van de heiligen, of door Hizkia, om plaats te maken voor de werklieden, die de tempel herstelden. Hoe dit zij, Josia zegt tot de Levieten: Zet de heilige ark in het huis, vers 3, en draagt haar niet van plaats tot plaats zoals zij in de laatste tijd misschien gedaan hadden, zich verontschuldigende met het gebruik voordat de tempel gebouwd was.

Nu de priesters ontheven waren van die last van de ark, moeten zij zoveel ijveriger zijn in andere diensten, tot hun ambt behorende.

3. Hij gebood hun God te dienen en Zijn volk Israël, vers 3.

Leraren moeten op zichzelf zien als dienaren, beide van Christus en om Zijnentwil van Zijn gemeente, 2 Corinthiers 4:5. Zij moeten zorgzaam zijn, zich moeite geven, en zich zoveel mogelijk ten koste geven:

a. Voor de eer en heerlijkheid van God en om de belangen van Zijn koninkrijk te bevorderen onder de mensen. Paulus, "een dienstknecht Gods," Titus 1:1.

b. Tot welzijn en voordeel van Zijn volk, niet als heerschappij voerende over hun geloof, maar als dienaren van hun heiligheid en blijdschap, en er zal geen moeilijkheid zijn om, in de kracht Gods, deze twee meesters eerlijk te dienen.

4. Hij gebood hun zich te heiligen en *hun broederen te bereiden*, vers 6. Het werk van de leraren moet tehuis beginnen, in de eerste plaats moeten zij zichzelf heiligen, zich reinigen van zonde zich afzonderen van de wereld en zich toewijden aan God, maar het moet daar niet eindigen, zij moeten doen wat zij kunnen om hun broederen te bereiden door hen te vermanen, te onderwijzen, te bestraffen, op te wekken en te vertroosten.

De bereiding van het hart is voorzeker van de Heere, maar de leraren moeten werktuigen zijn in Zijn hand.

5. Hij sterkte hen tot de dienst, vers 2. Hij sprak naar hun hart, zoals Hizkia gedaan heeft, Hoofdstuk 30:22. Hij beloofde hun zijn steun. Hen, aan wie wij een last opleggen, moeten wij bemoedigen. De meeste mensen hebben het gaarne dat men hen vriendelijk toespreekt, bemoedigingen zullen een betere uitwerking op hen hebben dan dreigementen.

II. De koning en de vorsten, onder de invloed van zijn voorbeeld, gaven ruime bijdragen ter bestrijding van de onkosten van dit pascha.

De ceremoniëele diensten waren kostbaar, hetgeen misschien een reden was, waarom zij veronachtzaamd werden. De mensen hadden geen ijver genoeg om die onkosten te dragen en om die reden hielden zij er nu niet van. Daarom:

1. Heeft Josia de gemeente op zijn kosten van paaslammeren voorzien, alsmede van andere offers, die gedurende de zeven dagen van het feest geofferd moesten worden. Uit zijn eigen have gaf hij dertig duizend lammeren tot paaschofferen, waar de offeraars een feestmaal van konden hebben, en drie duizend runderen, vers 7, om op de volgende zeven dagen geofferd te worden.

Zij, die ernstig zijn in de Godsdienst, moeten, als zij anderen bewegen tot hetgeen goed is, het hun zo goedkoop en gemakkelijk maken als hun slechts mogelijk is. En waar God overvloedig zaait, verwacht Hij dienovereenkomstig te oogsten.

Het is te vrezen dat de gemeente over het algemeen niet wel voorzien gekomen was, zodat, indien Josia niet voor het nodige voor hen gezorgd had, het werk Gods had moeten stilstaan.

2. De vorsten van de priesters, die mannen waren van groten rijkdom, droegen bij in de kosten van de priesters, zoals Josia in die van het volk.

De vorsten, vers 8, dat is: de oversten van de priesters, de vorsten van de heilige stam, de oversten van het huis Gods droegen de kosten van de priesters. En sommigen van de rijken en aanzienlijken van de Levieten voorzagen hen van vee, zowel van runderen als van klein vee voor de paaschofferen, vers 9. Voor hen die oprecht begeren in de weg des plichts te worden gevonden, verwekt God soms vrienden, om hen er in te helpen, boven hetgeen zij hadden kunnen verwachten.

III. De priesters en Levieten hebben hun ambt zeer geredelijk volbracht. Zij slachtten de paaslammeren in het voorhof van, de tempel, de priesters sprengden het bloed op het altaar, de Levieten trokken de huiden af en gaven dan het vlees aan het volk, naar de vaderlijke huizen, vers 11, 12,, niet minder dan tien, en niet meer dan twintig monden voor een lam, dit vlees namen zij mede, braadden het en aten het naar het recht, vers 13.

Van de andere offers, die ten heiligen dienst geschikt waren, werd het vlees gekookt naar de wet op de dankoffers, en snel onder het volk uitgedeeld, ten einde er een feestmaal van te houden ten teken van hun blijdschap in de verzoening, die gedaan was, en hun verzoening met God er door.

Eindelijk. De priesters en Levieten droegen zorg om God te eren door zelf van het pascha te eten, vers 14.

Leraren moeten niet denken dat de zorg, die zij hebben voor de zielen van anderen, hen zal verontschuldigen als zij hun eigen ziel veronachtzamen, of dat hun veelvuldig bezig-zijn in de openbaren eredienst de Godsdienstoefeningen in hun gezin en hun binnenkamer kan vervangen. De Levieten hebben hier voor zichzelf en de priesteren bereid, omdat de priesters de hele dag in de dienst aan het altaar bezig waren, opdat zij dus niet zelf hun lammeren behoefden te bereiden als zij die moesten eten, hebben de Levieten die tegen de tijd van de avondmaaltijd voor hen bereid.

Laat de Evangeliedienaren hieruit leren elkaar te helpen, elkanders werk vooruit te brengen als broederen en mededienstknechten van dezelfde Meester.

IV. De zangers en poortiers waren op hun plaats en deden hun dienst, vers 15. Met hun heilige liederen en muziek hebben de zangers uitdrukking gegeven aan de vreugde van de gemeente en haar

nog verder opgewekt, en de dienst aangenaam en lieflijk gemaakt, en de poortiers aan de poorten droegen zorg dat er geen stoornis zou zijn, niets zou geschieden om de vergadering te verontreinigen of te verontrusten, dat niemand tersluiks zou weggaan voordat de dienst geëindigd was.

En terwijl zij aldus bezig waren, hebben hun broederen, de Levieten, paaslammeren voor hen bereid.

V. Geheel de plechtigheid werd met grote nauwkeurigheid overeenkomstig de wet volbracht, vers 16, 17, en in dat opzicht was er sedert de tijd van Samuël zo'n pascha niet gehouden, vers 18,

want in het pascha van Hizkia waren verscheidene onregelmatigheden. En bisschop Patrick merkt op dat het ook hierin ieder ander pascha overtroffen heeft, dat door de vorige koningen gehouden werd, dat Josia, hoewel hij volstrekt zo rijk niet was als David, en Salomo, en Josafat, de gehele gemeente voorzien heeft van paaslammeren en van offerdieren voor het altaar, en dat wel op zijn eigen kosten, hetgeen meer was dan een van de andere koningen, die voor hem geweest zijn, ooit gedaan hebben.

2 Kronieken 35:20-27

Er verliepen dertien jaren van Josia's vermaard pascha tot aan zijn dood, gedurende welke tijd wij mogen hopen dat het goed ging met de zaken in zijn koninkrijk, dat hij voorspoed had en de Godsdienst bloeide, maar van deze goede tijd wordt ons geen bericht gegeven, die jaren worden met stilzwijgen voorbijgegaan, omdat het volk met dat al niet afgewend was van hun liefde voor de zonde noch God van de hittigheid Zijns toorns.

Het eerste nieuws, dat wij daarom ook horen, is dat Josia afgesneden is in het midden van zijn dagen en van zijn zegenrijken arbeid, eer hij nog volle veertig jaren oud was. Wij hadden deze treurige geschiedenis in 2 Koningen 23:29, 30 maar hier is zij enigszins uitvoeriger verhaald. Hier blijkt meer dan daar hetgeen zo'n blaam werpt op Josia, en het volk zo tot lof strekt, als men niet verwacht zou hebben.

I. Josia was een zeer goed vorst, maar hij is zeer te laken voor zijn roekeloosheid in zijn uittrekken ten krijg tegen de koning van Egypte, zonder dat hij er oorzaak of roeping voor had. Het was al erg genoeg zoals het in het boek van de koningen wordt voorgesteld, namelijk dat hij zich vertoornde in een twist, die hem niet aanging.

Maar hier heeft het nog een slechter aanzien, want het schijnt dat de koning van Egypte hem gezanten zond, om hem tegen die onderneming te waarschuwen, vers 21. Hij redeneert:

1. Naar beginselen van rechtvaardigheid. De koning van Egypte betuigt dat het zijn bedoeling niet is hem enigerlei schade of leed toe te brengen, en daarom heeft Josia onbillijk en in strijd met het volkenrecht gehandeld door de wapens tegen hem op te vatten. Als zelfs een rechtvaardig man zich met een onrechtvaardige zaak inlaat, moet hij niet verwachten voorspoedig te zullen zijn. "God is geen aannemer des persoons". Zie Spreuken 3:30, 25:8.

2. Naar beginselen van de Godsdienst. "God is met mij, ja Hij heeft gezegd dat ik mij haasten zou, en zo gij dus mijne bewegingen vertraagt, dan stelt gij u tegen God."

Het kan niet wezen dat de koning van Egypte dit slechts *voorwendde,* zoals Sanherib in een soortgelijk geval, 2 Koningen 18:25 hopende daardoor Josia van zijn voornemen te doen afzien, omdat hij wist dat hij eerbied had voor het woord van God, want in vers 22 wordt gezegd, dat de woorden van Necho uit de mond Gods waren.

Wij moeten dus onderstellen, dat-hetzij dooreen droom, of door een sterke aandrift in zijn gemoed, waarvan hij reden had te denken dat zij van God was, of door Jeremia, of een anderen profeet-God hem bevolen had krijg te voeren tegen de koning van Assyrië.

3. Naar beginselen van staatkunde, "opdat *Hij u niet verderve, "* het is op uw gevaar zo gij gaat krijg voeren tegen iemand, die een sterker leger, een betere zaak en God aan zijn zijde heeft."

Het was niet in toorn tegen Josia, wiens hart oprecht was voor de Heere zijn God, maar in toorn tegen een huichelachtig volk, hetwelk zo'n goed koning niet waardig was, dat hij inzover verdwaasd werd, om niet naar rede te willen luisteren en zijn onderneming op te geven.

Hij keerde zijn aangezicht niet van hem, maar ging in eigen persoon om tegen het Egyptische leger te strijden in het dal Megiddo vers 22. Indien hij misschien niet kon geloven dat de koning van Egypte een bevel van God had om te doen wat hij deed, had hij toch toen deze zich op zo'n bevel beriep, de orakelen Gods moeten raadplegen eer hij tegen hem ten strijde optrok. Dat hij dit niet gedaan heeft, was zijn grote fout en had noodlottige gevolgen. In deze zaak wandelde hij niet in de wegen van zijn vader David, want David zou in zo'n geval de Heere gevraagd hebben: "Zal ik optrekken? Zult Gij hen in mijn hand geven?". Hoe kunnen wij denken voorspoedig te zijn in onze wegen, als wij er de Heere niet in kennen?

II. Het volk was slecht en goddeloos, maar zij zijn er toch voor te prijzen, dat zij de dood van Josia zo betreurd hebben. Dat Jeremia hem beweende, verwondert mij niet, hij was de wenende profeet, en hij voorzag duidelijk het verderf des lands, dat op de dood van deze goede koning volgen zou. Maar het is vreemd te zien dat geheel Juda en Jeruzalem, dat dit stompzinnige ongevoelige volk *rouw over hem bedreef,* vers 24,, dat zij bedachten om hun rouw nog te verhogen en er plechtigheid aan bij te zetten door zangers en zangeressen klaagliederen over hem te doen aanheffen.

Zij maakten het tot een inzetting in Israël, dat deze klaagzangen van buiten geleerd en door allerlei mensen gezongen zouden worden. Zij hebben er ook voor gezorgd om de herinnering er aan te bestendigen, want deze elegieën werden opgenomen in de verzameling van klaagliederen van de staat, zij *zijn geschreven in de klaagliederen*. Hieruit blijkt:

1. Dat zij eerbied hadden voor hun goede vorst, er dat, hoewel zij niet van harte instemden met zijn goede plannen, zij toch niet anders konden dan hem grotelijks te eren. Vrome nuttige mensen worden geopenbaard in de gewetens zelfs van hen, die zich niet willen laten influenceren door hun voorbeeld, en velen, die zelf zich niet willen onderwerpen aan de regelen van ernstige Godsvrucht, kunnen toch niet anders dan hun goed woord en hun achting geven aan hen, die dit wel doen. Misschien hebben diegenen getreurd om Josia, toen hij dood was, die God niet voor hem hebben gedankt toen hij nog leefde. De Israëlieten hebben gemurmureerd tegen Mozes en Aaron terwijl zij bij hen waren, en soms spraken zie er van hen te stenigen, maar toch hebben zij vele dagen rouw over hen bedreven toen zij gestorven waren. Dikwijls wordt ons geleerd zegeningen te waarderen door ze te verliezen, die wij lang niet genoeg op prijs hebben gesteld toen wij ze hadden.

2. Dat zij, nu hij was heengegaan, wel enig besef hadden van hun gevaar. Waarschijnlijk heeft Jeremia hun ook gezegd dat hij weggenomen was voor de dag des kwaads, dat over hen stond te komen, en inzover geloofden zij wat hij zei, dat zij hem *betreurden,* die hun beschermer is geweest. Velen zullen gemakkelijker bewogen worden om te wenen over de rampen, die over hen komen, dan om het geschikte middel, een algemene, grondige hervorming, of bekering, te gebruiken, om ze te voorkomen, zij zullen tranen storten over hun leed en verdriet, maar zich niet laten bewegen om afstand te doen van hun zonden. Maar droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid.

HOOFDSTUK 36

1 Toen nam het volk des lands Joahaz, den zoon van Josia, en zij maakten hem koning, in zijns vaders plaats, te Jeruzalem.
2 Drie en twintig jaren was Joahaz oud, als hij koning werd, en hij regeerde drie maanden te Jeruzalem.
3 Want de koning van Egypte zette hem af te Jeruzalem; en hij leide het land een boete op van honderd talenten zilvers en een talent gouds.
4 En de koning van Egypte maakte zijn broeder Eljakim koning over Juda en Jeruzalem, en veranderde zijn naam in Jojakim; maar zijn broeder Joahaz nam Necho, en bracht hem in Egypte.
5 Vijf en twintig jaren was Jojakim oud, als hij koning werd, en regeerde elf jaren te Jeruzalem; en hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, zijns Gods.
6 Nebukadnezar, de koning van Babel, toog tegen hem op, en bond hem met twee koperen ketenen, om hem te voeren naar Babel.
7 Nebukadnezar bracht ook van de vaten van het huis des HEEREN naar Babel, en stelde ze in zijn tempel te Babel.
8 Het overige nu van de geschiedenissen van Jojakim, en zijn gruwelen, die hij deed, en wat aan hem gevonden werd, ziet, dat is geschreven in het boek der koningen van Israel en Juda; en Jojachin, zijn zoon, werd koning in zijn plaats.
9 Acht jaren was Jojachin oud, als hij koning werd, en regeerde drie maanden en tien dagen te Jeruzalem, en deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN.
10 En met de wederkomst des jaars zond de koning Nebukadnezar henen, en liet hem naar Babel halen, met de kostelijke vaten van het huis des HEEREN; en hij maakte zijn broeder Zedekia koning over Juda en Jeruzalem.
11 Een en twintig jaren was Zedekia oud, als hij koning werd, en regeerde elf jaren te Jeruzalem.
12 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, zijns Gods; hij verootmoedigde zich niet voor het aangezicht van den profeet Jeremia, sprekende uit den mond des HEEREN.
13 Daartoe werd hij ook afvallig tegen den koning Nebukadnezar, die hem beedigd had bij God; en verhardde zijn nek, en verstokte zijn hart, dat hij zich niet bekeerde tot den HEERE, den God Israels.
14 Ook maakten alle oversten der priesteren, en het volk, der overtredingen zeer veel, naar alle gruwelen der heidenen; en zij verontreinigden het huis des HEEREN, dat Hij geheiligd had te Jeruzalem.
15 En de HEERE, de God hunner vaderen, zond tot hen, door de hand Zijner boden, vroeg op zijnde, om die te zenden; want Hij verschoonde Zijn volk en Zijn woning.
16 Maar zij spotten met de boden Gods, en verachtten Zijn woorden; zij verleidden zichzelven tegen Zijn profeten; totdat de grimmigheid des HEEREN tegen Zijn volk opging, dat er geen helen aan was.
17 Want Hij deed tegen hen opkomen den koning der Chaldeen, die hun jongelingen met het zwaard in het huis huns heiligdoms doodde, en hij verschoonde de jongelingen niet, noch de maagden, de ouden noch de stokouden; Hij gaf hen allen in zijn hand.
18 En alle vaten van het huis Gods, de grote en de kleine, en de schatten van het huis des HEEREN, en de schatten des konings en zijner vorsten, dit alles voerde hij naar Babel.
19 En zij verbrandden het huis Gods, en zij braken den muur van Jeruzalem af, en al de paleizen daarvan verbrandden zij met vuur, verdervende ook alle kostelijke vaten derzelve.

20 En wie overgebleven was van het zwaard, voerde hij weg naar Babel, en zij werden hem en zijn zonen tot knechten, tot het regeren des koninkrijks van Perzie;
21 Opdat het woord des HEEREN vervuld wierd, door den mond van Jeremia, totdat het land aan zijn sabbatten een welgevallen had; het rustte al de dagen der verwoesting, totdat de zeventig jaren vervuld waren.
22 Maar in het eerste jaar van Kores, koning van Perzie, opdat volbracht wierd het woord des HEEREN, door den mond van Jeremia, verwekte de HEERE den geest van Kores, koning van Perzie, dat hij een stem liet doorgaan door zijn ganse koninkrijk, zelfs ook in geschrift, zeggende:
23 Zo zegt Kores, koning van Perzie: De HEERE, de God des hemels, heeft mij alle koninkrijken der aarde gegeven; en Hij heeft mij bevolen Hem een huis te bouwen te Jeruzalem, hetwelk in Juda is; wie is onder ulieden van al Zijn volk? De HEERE, zijn God, zij met hem, en hij trekke op.

Wij hebben hier een kort, maar treurig bericht van het algehele verderf, dat binnen weinige jaren na Josia's dood over Juda en Jeruzalem gekomen is.

I. De geschiedenis er van in de ongelukkige regeringen van Joahaz, gedurende drie maanden vers 1-4,

van Jojakim gedurende elf jaren, vers 5-8 ,

van Jojachin gedurende drie maanden, vers 9, 10,

en van Zedekia, gedurende elf jaren, vers 11.

De nationale zonde werd In ieder van deze regeringen vermeerderd, en zo werd er voortgang gemaakt naar het nationale verderf.

De verwoesting werd ten laatste voltooid in het doden van zeer velen, vers 17,

het plunderen en verbranden van de tempel en al de paleizen de verwoesting van de stad, vers 18, 19,

en de gevankelijke wegvoering van het nog overgebleven volk, vers 20.

Enige opmerkingen hierover: dat hierin de zonde gestraft was. Zedekia's goddeloosheid vers 12, 13,

de afgoderij, waaraan het volk zich schuldig maakte, vers 14,

en hun mishandelen van de profeten, vers 15, 16.

Het woord Gods werd hierin vervuld, vers 21.

II. Het aanbreken van de dag hunner bevrijding in de proclamatie van Cyrus, vers 22, 23.

2 Kronieken 36:1-10

De verwoesting van Juda en Jeruzalem zien wij nu trapsgewijze naderen. God heeft dit zo beschikt, om te tonen dat Hij geen lust heeft in het verderf van zondaren, maar daarin, dat zij zich bekeren en leven, en daarom geeft Hij hun zowel tijd als gelegenheid tot berouw en bekering, en wacht om genadig te zijn. De geschiedenis van deze regeringen is meer omstandig meegedeeld in de laatste drie hoofdstukken van het tweede boek van de Koningen.

1. Joahaz werd aangesteld door het volk, vers 1, maar werd na drie maanden afgezet door Farao Necho, en als gevangene naar Egypte gevoerd, terwijl aan het land een boete werd opgelegd, omdat zij hem koning gemaakt hadden, vers 2-4. Van deze jonge vorst horen wij niet meer, indien hij in de voetstappen van zijns vaders Godsvrucht was getreden, hij zou lang hebben kunnen regeren en voorspoedig zijn geweest, maar in het boek van de Koningen wordt ons gezegd dat hij deed wat kwaad was in de ogen des Heeren, en daarom was zijn juichen kort en zijn vreugde slechts voor een ogenblik.

2. Jojakim werd aangesteld door de koning van Egypte, en regeerde elf jaren. Hoezeer was Juda naar de diepte gebracht, als de koning van Egypte, een oude vijand van hun land, de koning, die hem beliefde, aanstelde over het rijk, en die koning de naam gaf, die hem behaagde! vers 4.

Hij maakte Eljakim koning en noemde hem Jojakim, ten teken van zijn gezag over hem.

Hij, Jojakim, deed dat kwaad was, vers 5, ja wij lezen van *de gruwelen die hij deed*, vers 8, hij was zeer slecht en ontaard, afgoderijen worden gemeenlijk als gruwelen aangeduid.

Wij horen niet meer van de koning van Egypte, maar de koning van Babel trok tegen hem op, vers 6, greep hem en bond hem met het doel om hem naar Babel te voeren, maar hij schijnt of van voornemen veranderd te zijn en stond hem toe als zijn vazal te regeren of de dood heeft de gevangene bevrijd vóór hij weggevoerd werd.

Maar de beste en kostbaarste vaten van de tempel werden nu weggevoerd, en in Nebukadnezars tempel in Babel gebruikt, vers 7, want wij kunnen onderstellen dat geen tempel ter wereld van zo rijke, kostbare gereedschappen was voorzien als de tempel te Jeruzalem.

De zonde van Juda bestond daarin, dat zij de afgoden van de heidenen in Gods tempel hadden gebracht, en nu was hun straf dat de vaten des tempels weggevoerd werden ten diepste van de goden van de volken.

Als de mensen Gods inzettingen willen ontheiligen door hun zonden, dan is het rechtvaardig in God om hen te laten ontheiligen door hun vijanden. Dat waren de vaten, met het terugkomen waarvan de valse profeten het volk gevleid hebben, Jeremia 27:16.

Maar Jeremia zei hun dat ook de overige vaten weggevoerd zouden worden, vers 22, en zo geschiedde het ook. Maar gelijk met de wegvoering van deze vaten naar Babel de ramp van Jeruzalem begon, zo werd door Belsazars vermetele ontwijding ervan de maat van de

ongerechtigheid van Babel vervuld, want toen hij er wijn uit dronk ter ere van zijn goden, heeft het schrift op de muur hem zijn oordeel aangekondigd, Daniel 5:3 en nerv..

In de verwijzing naar het boek van de koningen betreffende deze Jojakim, wordt melding gemaakt van *wat in hem gevonden werd,* vers 8,, hetgeen bedoeld schijnt van het verraad, dat in hem gevonden werd tegen de koning van Babel, maar sommigen van de Joodse schrijvers verstaan het van zekere merken of tekens, ter ere van zijn afgod, die op zijn dood lichaam gevonden werden, snijdingen, die God had verboden, Leviticus 19:28.

3. Jojachin, of Jechonia, de zoon van Jojakim, beproefde te regeren in zijn plaats, en regeerde lang genoeg om zijn slechte gezindheid te tonen, maar na drie maanden en tien dagen liet de koning van Babel hem gevankelijk naar Babel voeren, en met hem nog meer van de kostelijke vaten des tempels.

Hier wordt gezegd dat hij acht jaar oud was, maar in het boek van de Koningen dat hij achttien jaren was, toen hij begon te regeren, zodat dit een vergissing schijnt te zijn van de overschrijver, tenzij wij onderstellen dat zijn vader hem, toen hij acht jaren oud was, met hem heeft doen delen in de regering, zoals sommigen denken.

2 Kronieken 36:11-21

Wij hebben hier een bericht van de ondergang van het rijk van Juda en de verwoesting van de stad Jeruzalem door de Chaldeën. Abraham, Gods vriend, werd van uit dat land geroepen van Ur van de Chaldeën, toen God hem in verbond en gemeenschap met zich opnam, en nu wordt zijn ontaard zaad weer heengevoerd naar dat land, om aan te duiden dat zij al de vriendelijkheid verbeurd hadden, waarmee zij om de wille van hun vader bemind zijn geworden, alsmede de voorrechten van dat verbond, waartoe hij geroepen was, alles was nu ongedaan gemaakt. Hier hebben wij:

I. De zonden, die deze verwoesting over hen gebracht hebben.

1. Zedekia, de koning, in wiens dagen zij kwam, heeft haar door zijn eigen dwaasheid over zich gebracht. Want hij gedroeg zich zeer slecht, beide tegenover God en tegenover de koning van Babel.

a. Indien hij God slechts tot zijn vriend had gemaakt, dan zou dit de ondergang voorkomen hebben. Jeremia bracht hem boodschappen van God, die, zo hij er acht op had geslagen, de tijd van rust en vrede voor hem verlengd zouden hebben, maar er wordt hem hier te laste gelegd, dat hij zich niet verootmoedigde voor het aangezicht van de profeet Jeremia, vers 12.

Er werd verwacht dat deze machtige vorst, hoog als hij was, zich zou verootmoedigen voor een armen profeet als hij sprak *uit de mond des Heeren,* zich zou onderwerpen aan zijn vermaningen, en er door verbeterd zou worden, zou luisteren naar zijn raad, en er zich door zou laten leiden, zich zou stellen onder de gebiedende macht van het woord Gods in zijn mond.

Omdat hij zich niet aldus tot een dienstknecht van God wilde maken, wordt hij tot een slaaf gemaakt van zijn vijanden. God zal wel een middel vinden om hen te vernederen, die zich niet willen verootmoedigen.

Als profeet was Jeremia gesteld over volken en koninkrijken, Jeremia 1:10, en hoe gering zijn uiterlijk aanzien ook was wie zich niet voor hem wilde verootmoedigen, bevond dat dit op zijn gevaar was.

b. Indien hij slechts trouw ware gebleven aan zijn verbond met de koning van Babel, dan zou dit zijn verderf voorkomen hebben, maar hij werd afvallig tegen hem, hoewel hij gezworen had zijn getrouwe schatplichtige te zijn, en trouwelooslijk heeft hij zijn verbintenis verbroken, vers 13. Dat was het wat de koning van Babel er toe bracht om zo streng met hem te handelen als hij gedaan heeft. Alle volken houden de eed heilig, en diegenen, die zich aan de verplichtingen er van onttrokken, beschouwde men als de slechtsten van de mensen, verlaten door God, terwijl het gehele mensdom hen verafschuwde. Indien dus Zedekia zijn eed schond, terwijl hij: "zie, zijn hand gegeven heeft, dan zal hij niet ontkomen", Ezechiel 17:18.

Ofschoon Nebukadnezar een heiden, een vijand was, zal hij toch, zo hij hem gezworen hebbende ontrouw wordt, zijn eed breekt, weten dat er een God is, wie de wraak toekomt. Wat Zedekia in het verderf heeft gestort, was niet alleen dat hij zich niet bekeerde tot de Heere de God Israels, maar dat hij zijn nek verhardde en zijn hart verstokte, dat hij zich niet bekeerde tot de Heere, de

God Israëls, dat is, dat hij hardnekkig besloot niet tot Hem weer te keren, zijn hals niet onder Gods juk wilde leggen, noch zijn hart onder de indrukken van Zijn woord, en zo wilde hij zich niet laten genezen, wilde hij niet leven.

2. De grote zonde, die deze verwoesting over hem bracht, was afgoderij. De priesters en het volk deden naar alle gruwelen van de heidenen, verlieten de reine aanbidding Gods voor de ontuchtige gebruiken van het heidense bijgeloof en aldus verontreinigden zij het huis des Heeren, vers 14.

De priesters, de oversten van de priesters, die afgoderij hadden moeten tegengaan, waren er de aanvoerders in. Die plaats is niet ver van het verderf, waarin de Godsdienst alreeds verdorven is.

3. De grote verzwaring van hun schuld, en wat de maat vol deed worden was hun mishandelen van Gods profeten, die gezonden waren om hen tot bekering te roepen, vers 15,16. Waar ons:

A. Gods barmhartigheid getoond wordt in Zijn zenden van profeten tot hen. Omdat Hij de God was hunner vaderen, in verbond met hen, en die zij hebben aangebeden (hoewel dit ontaarde geslacht Hem had verlaten), zond Hij tot hen door de hand van Zijn boden, om hen te overtuigen van hun zonde en hen te waarschuwen voor het verderf dat zij over zich gingen brengen, "vroeg op zijnde om die te zenden", hetgeen te kennen geeft, niet alleen dat Hij het met de grootst mogelijke zorg en belangstelling deed, zoals de mensen vroeg opstaan om hun dienstboden aan het werk te zetten, als hun hart gezet is op hun werk maar dat God, op hun eerste afwijking van Hem tot de afgoden, onmiddellijk Zijn boden tot hen zond om hen er voor te bestraffen, Hij gaf hun vroeg, intijds, kennis beide van hun plicht en van hun gevaar.

Laat dit ons opwekken om God vroeg te zoeken, dat Hij vroeg opstaat om tot ons te zenden. De profeten, die gezonden werden, stonden vroeg op om tot hen te spreken, waren ijverig en trouw in hun ambt lieten geen tijd verloren gaan, verzuimden geen gelegenheid om tot hen te spreken, en daarom wordt God gezegd vroeg op te staan. Hoe meer moeite de leraren zich geven voor hun arbeid, hoe meer de gemeente te verantwoorden zal hebben, zo het alles vergeefs is.

De reden, die opgegeven is, waarom God aldus door Zijn profeten met hen twistte, is omdat Hij medelijden had met Zijn volk en Zijn woning, vers 15, en hierdoor hun verderf had willen voorkomen. Gods methodes om zondaren van hun bozen weg terug te brengen, door leraren, door Zijn woord, door het geweten, door de leidingen van Zijn voorzienigheid, zijn allen blijken en voorbeelden van Zijn ontferming over hen, blijken en bewijzen ook dat Hij niet wil dat iemand verloren ga, maar dat allen tot bekering zullen komen.

B. Hun laag en onoprecht gedrag tegenover God, vers 16. Zij spotten met de boden Gods-dat een grove belediging was van Hem, die hen zond-verachtten Zijn woord in hun mond, en dat niet alleen, maar zij behandelden hen als hun vijanden.

Hun mishandeling van Jeremia, die in die tijd leefde, en waarvan wij zoveel lezen in het boek van zijn profetie, is hier een voorbeeld van. Dit was een blijk van een onverzoenlijke vijandschap tegen God en een onwrikbaar besluit om te volharden in hun zonden. Dit bracht toorn over hen, waaraan geen helen was, want zij zondigden tegen het geneesmiddel. Niets is meer God tergend dan Zijn getrouwe

dienstknechten te mishandelen, want wat tegen hen gedaan wordt beschouwt Hij als gedaan tegen Hemzelf.

"Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij?" Vervolging was de zonde die de laatste verwoesting over Jeruzalem heeft gebracht door de Romeinen, Zie Mattheus 23:34-37.

Zij, die met Gods getrouwe dienstknechten spotten, en alles doen wat zij kunnen om hen veracht en gehaat te maken, die hen kwellen en mishandelen, om hen te ontmoedigen en anderen te weerhouden van naar hen te luisteren moeten er aan herinnerd worden dat een onrecht, dat aan een gezant wordt aangedaan, opgenomen wordt als aangedaan aan de vorst, die hem gezonden heeft, en dat de dag komt, wanneer zij zullen bevinden dat het hun beter ware geweest, als zij met een molensteen aan hun hals in de diepte van de zee waren geworpen, want de hel is dieper en nog vreeslijker.

II. De verwoesting zelf, en enkele bijzonderheden ervan, die wij uitvoeriger in 2 Koningen 25 gehad hebben.

1. Zeer velen werden gedood met het zwaard, zelfs *in het huis huns heiligdoms*, vers 17, waar zij de toevlucht hadden genomen, hopende dat de heiligheid van de plaats hun bescherming zou zijn, maar hoe konden zij dit verwachten, nu zij het zelf met hun gruwelen hadden verontreinigd? vers 14.

Zij, die de heerschappij van hun Godsdienst van zich afwerpen, verbeuren er alle weldaden en vertroosting van. De Chaldeën hebben niet alleen geen eerbied betoond voor het heiligdom, maar ook geen natuurlijk medelijden, hetzij voor de tedere kunne of voor de eerwaardige grijsheid. Zij hebben God verlaten, die mededogen met hen had, vers 15 en wilden niets met Hem van doen hebben, rechtvaardiglijk zijn zij nu dan overgegeven in de handen van wreedaardige mensen, die noch maagden noch jongelingen verschoonden.

2. Al de overgebleven vaten van de tempel, grote en kleine, en al de schatten, heilige en wereldlijke, de schatten van Gods huis en die van de koning en zijn vorsten, werden genomen, en naar Babel gebracht, vers 18.

3. De tempel werd verbrand, de muren van Jeruzalem werden afgebroken, de huizen-hier, evenals in Psalm 48:4 *paleizen* genoemd, omdat zij zo statig, rijk en prachtig waren-in de as gelegd, en al de meubelen, hier kostelijke vaten genoemd, "verdorven", vers 19..

Laat ons hier zien welk een treurige verwoesting door de zonde werd aangericht, en, zo wij het genot en de voortduur van onze bezittingen op prijs stellen, zo laat ons die worm uit de wortel ervan weren.

4. Het overblijfsel des volks, dat aan het zwaard was ontkomen, werd gevankelijk naar Babel heengevoerd, vers 20,, verarmd, tot slavernij gedoemd, beledigd, en blootgesteld aan alle ellende, niet alleen van een vreemden barbaars land, maar van eens vijands land, waar zij, die hen haatten, over hen heersten.

Zij waren dienstknechten van deze monarchen, en werden ongetwijfeld met strengheid geregeerd, zolang die monarchie in stand bleef. Nu zaten zij aan de rivieren van Babel, met werker wateren zij hun tranen vermengden, Psalm 137:1. En hoewel zij daar genezen werden van afgoderij, waren zij, gelijk blijkt uit sommige gezegden van de profeet Ezechiel, er nog niet van genezen om met de profeten te spotten.

5. Het land lag woest terwijl zij in Babel gevangen waren, vers 21.. Dat vruchtbare land, de roem van alle landen, was nu in een woestijn verkeerd, niet bewerkt, niet bebouwd. De weidevelden waren niet, zoals zij plachten bedekt met kudden, noch de dalen met koren, alles lag verwaarloosd en veronachtzaamd. Nu kan dit beschouwd worden:

a. Als de rechtvaardige straf voor hun vroeger misbruik ervan. Zij hadden Baäl gediend met de vruchten, vervloekt is dus het aardrijk om hunnentwil. Nu heeft het land een welgevallen aan zijn sabbatten, vers 21, zoals God door Mozes gedreigd had, Leviticus 26:34, en de reden, daar er voor gegeven, vers 35, is: "overmits het niet rustte in uw sabbatten, gij de sabbat ontheiligd, het sabbatjaar niet waargenomen hebt."

Menigmaal hebben zij geploegd en gezaaid in het zevende jaar, toen het land had behoren te rusten, en nu lag het gedurende tien maal zeven jaren onbeploegd en onbezaaid.

God zal in het einde door ongehoorzaamheid van de mensen niets van Zijn eer en heerlijkheid verliezen, indien de schatting niet betaald wordt, dan zal Hij beslag leggen en haar wel weten te innen, zoals Hij zegt in Hosea 2:8.

"Ik zal wederkomen en Mijn koren wegnemen op zijn tijd, en Mijn most op zijn gezetter tijd, en Ik zal wegrukken Mijne wol en Mijn vlas". Indien zij het land niet wilden laten rusten, dan zal God het doen rusten, of zij het willen of niet.

Sommigen denken dat zij over het geheel zeventig maal het sabbatjaar hadden veronachtzaamd, en juist even zoveel jaren echter elkaar genoot het land nu rust, of indien de veronachtzaamde sabbatjaren minder in aantal waren, dan was het voegzaam dat aan de eis van de wet met interest voldaan zou worden.

Wij bevinden dat God in die tijd nog een anderen twist met hen had wegens hun niet nakomen van een wet, die ook betrekking had op het zevende jaar, namelijk de vrijlating van dienstknechten, zie Jeremia 34:1-3 en verv..

b. Maar wij kunnen het ook beschouwen als een aanmoediging voor hen om te hopen dat zij er ter bestemder tijd toe zullen terugkeren. Indien anderen gekomen waren om er bezit van te nemen, zij zouden er aan gewanhoopt kunnen hebben dat het ooit weer in hun bezit zou komen, maar zolang het woest lag, lag het, als het ware, op hen te wachten, en weigerde het andere eigenaars te erkennen.

2 Kronieken 36:22-23

Deze laatste twee verzen van dit boek hebben tweeërlei aanblik.

1. Zij zien terug naar de profetie van Jeremia, en tonen hoe zij vervuld is geworden vers 22. Door hem had God de wederbrenging van de gevangenen beloofd, en de herbouwing van Jeruzalem aan het einde van zeventig jaren, en die tijd om gunst te betonen aan Zion, die bestemde tijd, is eindelijk gekomen. Na een langen en donkeren nacht heeft de Opgang uit de hoogte hen bezocht. God zal trouw bevonden worden aan ieder woord, dat Hij heeft gesproken.

2. Zij zien voorwaarts naar de geschiedenis van Ezra, die begint met de herhaling van deze laatste twee verzen. Daar zijn zij de inleiding tot een aangenaam, lieflijk verhaal, hier zijn zij het slot van een zeer treurige geschiedenis, en zo leren wij er uit dat Gods kerk wel nedergeworpen, maar nooit geheel verworpen is, hoewel Zijn volk gekastijd is, wordt het toch niet verlaten, hoewel in de oven geworpen en in de smeltkroes gelouterd, toch daarin niet verteerd, ook is het er niet langer in gelaten dan totdat het schuim er van uitgezuiverd is.

Hoewel God lang twist, zal Hij toch niet altijd twisten. Ter bestemder tijd zal Gods Israël uit Babel gehaald worden, en zullen de dorre doodsbeenderen levendgemaakt worden. Het kan eerst wel lang duren, maar het gezicht is tot op een bestemden tijd en in het einde zal Hij het voortbrengen en niet liegen, en daarom: zo het vertoeft, verbeid het.

EZRA

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN
VAN HET BOEK EZRA.

De Joodse kerk heeft in dit boek een gans ander aanzien dan zij vroeger had; haar toestand is veel beter en aangenamer dan hij in Babel geweest is, maar staat toch verre achter bij wat hij vroeger was. Er is nu weer leven in de dorre beenderen, maar het volk is in de gestaltenis eens dienstknechts; het juk hunner gevangenschap is afgenomen, maar de tekenen ervan zijn nog op hun hals te bespeuren. Van koningen horen wij niet meer, de kroon is van hun hoofd gevallen. Met profeten zijn zij gezegend, om hen te leiden en te besturen bij hun wederherstelling in het land, maar na een wijle houdt de profetie onder hen op, totdat de grote Profeet en Zijn voorloper verschijnen. De geschiedenis, vervat in dit boek, is de vervuiling van Jeremia's profetie betreffende den terugkeer der Joden uit Babel aan het einde van zeventig jaren en een type van de vervulling der profetieën van de Apocalyps betreffende de verlossing van de Evangeliekerk uit het Nieuw-Testamentische Babel. Ezra bewaarde de gedenkschriften van deze grote omwending en heeft ze in dit boek aan de kerk overgeleverd. Zijn naam betekent een helper, en dat is hij voor dat volk geweest. Een bijzonder bericht nopens hem zullen wij vinden in Hoofdstuk VII, waar hij zelf op het toneel der handeling verschijnt. Het boek geeft ons een bericht:

I. Van den terugkeer der Joden uit hun gevangenschap, Hoofdstuk 1 en 2.

II. Van het bouwen van den tempel, van den tegenstand, die daarbij ontmoet werd, en de voltooiing er van in weerwil van dien tegenstand, Hoofdstuk 3-6.

III. Van Ezra's komst te Jeruzalem, Hoofdstuk 7 en 8.

IV. Van den goeden dienst, dien hij daar deed, door hen, die vreemde vrouwen gehuwd hadden, te verplichten om ze weg te zenden, Hoofdstuk 9 en 10. Dit opnieuw beginnen der Joodse natie was gering, maar haar laatste is zeer vermeerderd geworden.

HOOFDSTUK 1

1 In het eerste jaar nu van Kores, koning van Perzie, opdat volbracht wierd het woord des HEEREN, uit den mond van Jeremia, verwekte de HEERE den geest van Kores, koning van Perzie, dat hij een stem liet doorgaan door zijn ganse koninkrijk, zelfs ook in geschrift, zeggende:
2 Zo zegt Kores, koning van Perzie: De HEERE, de God des hemels, heeft mij alle koninkrijken der aarde gegeven; en Hij heeft mij bevolen Hem een huis te bouwen te Jeruzalem, hetwelk in Juda is.
3 Wie is onder ulieden van al Zijn volk? Zijn God zij met hem, en hij trekke op naar Jeruzalem, dat in Juda is, en hij bouwe het huis des HEEREN, des Gods van Israel; Hij is de God, Die te Jeruzalem woont.
4 En al wie achterblijven zou in enige plaatsen, waar hij als vreemdeling verkeert, dien zullen de lieden zijner plaats bevorderlijk zijn met zilver, en met goud, en met have, en met beesten; benevens een vrijwillige gave, voor het huis Gods, Die te Jeruzalem woont.
5 Toen maakten zich op de hoofden der vaderen van Juda en Benjamin, en de priesteren en de Levieten, benevens een iegelijk, wiens geest God verwekte, dat zij optrokken om te bouwen het huis des HEEREN, die te Jeruzalem woont.
6 Allen nu, die rondom hen waren, sterkten hunlieder handen met zilveren vaten, met goud, met have, en met beesten, en met kostelijkheden; behalve alles, wat vrijwillig gegeven werd.
7 Ook bracht de koning Kores uit, de vaten van het huis des HEEREN, die Nebukadnezar uit Jeruzalem had uitgevoerd, en had gesteld in het huis zijns gods.
8 En Kores, de koning van Perzie, bracht ze uit door de hand van Mithredath, den schatmeester, die ze aan Sesbazar, den vorst van Juda, toetelde.
9 En dit is hun getal: dertig gouden bekkens, duizend zilveren bekkens, negen en twintig messen;
10 Dertig gouden bekers, vierhonderd en tien andere zilveren bekers; andere vaten, duizend.
11 Alle vaten van goud en van zilver waren vijf duizend en vierhonderd; deze alle voerde Sesbazar op, met degenen, die van de gevangenis opgevoerd werden, van Babel naar Jeruzalem.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De proclamatie, die Cyrus, koning van Perzië, heeft uitgevaardigd voor de vrijlating van al de Joden, die hij in Babel in gevangenschap vond, en het bouwen van de tempel te Jeruzalem, vers 1-4.

II. De terugkeer van velen vers 5, 6.

III. Orders gegeven voor het teruggeven van de vaten van de tempel, vers 7-11.

En dit is het aanbreken van de dag hunner bevrijding.

Ezra 1:1-4

Het zal goed zijn om hier eens na te gaan:

1. Hoe de toestand was van de gevangen doden in Babel. In vele opzichten was hij diep treurig; zij waren in de macht van hen, die hen haatten, hadden niets, dat zij het hun konden noemen; geen tempel, geen altaar. Als zij psalmen zongen, werden zij door hun vijanden bespot, en toch waren er profeten onder hen.

Ezechiël en Daniel werden afgezonderd gehouden van de heidenen; sommigen van hen kregen hoge bedieningen aan het hof, anderen waren goed gevestigd op het land, en allen werden zij gesteund en gedragen door de hoop dat zij ter bestemder tijd naar hun eigen land zouden terugkeren. In de verwachting daarvan hielden zij de onderscheidingen hunner geslachten in stand, bewaarden zij de kennis van hun Godsdienst en koesterden zij een diepen afkeer van afgoderij.

2. Wat de toestand was van de regering, onder welke zij zich bevonden. Nebukadnezar heeft velen van hen weggevoerd in gevangenschap in het eerste jaar zijner regering, dat het vierde was van Jojakim.

Nebukadnezar heeft twee en veertig jaren (604-56 geregeerd; zijn zoon Evilmerodach anderhalf jaar (561-560). Deze werd vermoord door Neriglissar, die van 559-556 regeerde. Diens zoon Labasji-Merodach werd na een regering van negen maanden vermoord en opgevolgd door Nabonedus (556-539). In 546 droeg deze het feitelijk bestuur op aan zijn zoon Belsasar, die daarom in Daniel 5:1 "Koning" genoemd wordt en Daniel (in 5:1 belooft dat hij de *derde* (niet de tweede) heerser in het Koninkrijk zal zijn.

Aan Nebukadnezar wordt ten laste gelegd, dat hij zijn gevangenen niet liet losgaan naar huis toe, Jesaja 14:17. En zo hij barmhartigheid had betoond aan de arme Joden, het zou, zegt hem Daniel, "de verlenging van zijn vrede geweest zijn," Daniel 4:27.

Maar eindelijk is de maat van de ongerechtigheid van Babel vol geworden, en toen werd er verwoesting over gebracht door Cyrus, de Perziaan. Deze werd door God gebruikt als het werktuig van de bevrijding van de Joden, waarvoor hij orders gaf, zodra hij meester was geworden van het Babylonische rijk, en wel in 538, hetzij uit staatkunde, om zijn nieuw gevestigde heerschappij als barmhartig en zacht voor te stellen; of, zoals sommigen denken, uit vromen eerbied voor de profetie van Jesaja, die openbaar was gemaakt en wel bekend was meer dan honderd en vijftig jaren tevoren, en waarin hij uitdrukkelijk genoemd werd als de man, die dit voor God doen zou, en voor wie God grote dingen zou doen, Jesaja 44:28, 45:1 en verv. en die hem wellicht getoond was door personen uit zijn omgeving.

Sommigen zeggen dat zijn naam in de Perzische taal "de zon" betekent, want hij bracht licht en genezing aan de kerk Gods, en was een voornaam type van Christus de Zon van de gerechtigheid.

Anderen zeggen dat zijn naam betekent een "vader," en Christus is de Vader van de eeuwigheid.

Nu wordt ons hier gezegd:

I. Hoe deze proclamatie ontstaan is. "De Heere verwekte de geest van Kores". De harten van de koningen zijn in de hand des Heeren als waterbeken, Hij neigt ze tot al wat Hij wil.

Van Cyrus wordt gezegd dat hij God niet kende en Hem niet wist te dienen; maar God kende hem, en wist hoe zich van hem te doen dienen, Jesaja 45:4.

God regeert de wereld door Zijn invloed op de geest van de mensen, en wèlk goed er te eniger tijd gedaan wordt, het is God, die de geest opwekt om het te doen gedachten in het hart geeft, het verstand geeft om een recht oordeel te vormen, en de wil leidt waarheen Hij wil.

Welke goede diensten er dus voor de kerk gedaan worden, God moet er de eer voor ontvangen.

II. Dat zij in verband stond tot de profetie van Jeremia, door wie God niet alleen beloofd had dat zij zouden terugkeren, maar de tijd ervoor bepaald had; welke bestemde tijd om Zion gunst te betonen, nu gekomen was. Zeventig jaren waren vastgesteld, Jeremia 25:12; 29:10 en Hij, die de belofte gehouden heeft betreffende Israëls verlossing uit Egypte, tot op de eigen dag toe, Exodus 12:41, was ongetwijfeld even nauwkeurig in het houden van deze belofte.

Wat Cyrus nu deed, was voorlang reeds gezegd de bevestiging te zijn van het woord van Gods knechten, Jesaja 44:26.

Jeremia was bij zijn leven gehaat en veracht, maar aldus heeft Gods voorzienigheid hem lang daarna geëerd, dat een machtig vorst handelt ingevolge van het woord des Heeren in zijn mond.

III. De datum van deze proclamatie. Het was in zijn eerste jaar, niet het eerste van zijn regering over Perzië, het rijk, dat hem door geboorte toekwam, maar het eerste van zijn regering over Babel, het rijk, dat hij had veroverd. Diegenen zijn zeer geëerd, wier geest opgewekt wordt om met God te beginnen en Hem te dienen in hun eerste jaren.

IV. De afkondiging ervan: zij geschiedde mondeling, *hij liet een stem doorgaan door zijn gehele koninkrijk,* als de bazuin van een jubeljaar (een vreugdevol sabbatjaar na zoveel treurige), vrijheid verkondigende aan de gevangenen.

De bekendmaking geschiedde ook bij geschrifte, teneinde volkomen voldoende te zijn, en opdat zij tot de afgelegen provincies gezonden kon worden, waarheen de tien stammen verstrooid waren, in Assyrië, en Medië, 2 Koningen 17:6 K.

V. De inhoud en strekking van deze proclamatie van de vrijheid.

1. De inleiding legt de oorzaken en de overwegingen bloot, die hem er toe bewogen hebben, vers 2. Zijn geest schijnt verlicht te zijn geweest met de kennis van *Jehovah,* want zo noemt hij Hem, de God Israëls, als de enig levende en ware God, de God des hemels, die de vrijmachtige Heere en beschikker is over al de koninkrijken van de aarde; van Hem zegt hij, vers 3 : Hij is *de God,* alleen God, God boven allen.

Hoewel hij God niet gekend heeft door opvoeding, heeft God nu inzoverre zich aan hem doen kennen, dat hij deze dienst deed met het oog op Hem. Hij belijdt dat hij het doet:

a. In dankbaarheid aan God voor de gunsten, die Hij hem geschonken had. "De God des hemels heeft mij alle koninkrijken van de aarde gegeven". Dit klinkt wel ietwat verwaand, want er waren vele koninkrijken van de aarde, waarover hij niets te zeggen had; maar hij bedoelt dat God hem alle heeft gegeven, die aan Nebukadnezar gegeven waren, wiens heerschappij, zegt Daniël, aan het einde des aardrijks reikte, Daniel 4:22.

God is de fontein van macht; de koninkrijken van de aarde zijn tot Zijn beschikking; welk deel sommigen ervan hebben, zij hebben het van Hem, en zij, aan wie God grote macht en uitgestrekte bezittingen heeft toevertrouwd, moeten zich hierdoor gehouden en verplicht rekenen om veel voor Hem te doen.

b. Uit gehoorzaamheid aan God. "Hij heeft mij bevolen Hem een huis te bouwen te Jeruzalem"; waarschijnlijk in een droom of nachtgezicht, bevestigd door de vergelijking er van met de profetie van Jesaja, waarin zijn doen ervan voorzegd was.

Israëls ongehoorzaamheid aan Gods bevel, die hun dikwijls verweten is, wordt verzwaard door de gehoorzaamheid van deze heidensen koning.

2. Hij geeft verlof aan al de Joden in zijn gebied om op te gaan naar Jeruzalem, en er de tempel des Heeren te bouwen, vers 3. Zijn achtslaan op God deed hem:

a. Het wereldlijk belang zijn regering voorbijzien. Het zou in zijn staatsbelang geweest zijn om zo groot een aantal tot dienst geschikte mannen in zijn land en onder zijn gebied te houden, en het scheen onstaatkundig om hen wederom vasten voet te laten krijgen in hun eigen land; maar gehoorzaamheid aan God is de beste staatkunde.

b. De eer voorbijzien van de Godsdienst van zijn eigen land. Waarom heeft hij hun niet bevolen om een tempel te bouwen voor de goden van Babel of van Perzië? Hij gelooft dat de God Israëls *de God des hemels* is, en daarom stelt hij het Israël ten plicht Hem alleen te aanbidden; *laat hen wandelen in de naam huns Gods.*

3. Hij voegt er een verlof aan toe om een collecte te houden ter tegemoetkoming in de kosten voor hen, die arm waren en niet in staat om ze zelf te dragen, vers 4.

"Als er zijn die blijven omdat zij het niet kunnen bekostigen om naar Jeruzalem te gaan, zo laat de lieden hunner plaats hen helpen."

Sommigen houden dit voor een order aan des konings beambten, om hen uit zijn eigen inkomsten van het nodige te voorzien, zoals in Hoofdst. 6:8.

Maar het kan een volmacht betekenen aan de gevangenen, om aalmoezen en bijdragen te vragen en te ontvangen van al de onderdanen des konings.

En wij kunnen onderstellen dat de Joden zich zo goed hadden gedragen onder hun naburen, dat deze even ijverig waren om hen te helpen omdat zij hen liefhadden, als de Egyptenaars omdat zij hen moe waren.

Velen tenminste zullen vriendelijk voor hen geweest zijn omdat zij zagen dat dit van de regering welgevallig was. Cyrus gaf aan hen, die vertrokken, niet alleen zijn goede wensen mee (hun God zij met hen, vers maar droeg ook zorg om hen te voorzien van hetgeen zij nodig hadden. Hij nam aan dat diegenen onder hen, die er toe bij machte waren een *vrijwillige gave* zouden geven voor het huis Gods, om er de herbouw van te bevorderen. Maar bovendien wilde hij, dat zij ook uit zijn eigen rijk bijdragen zouden ontvangen. Die de tempel wel willen, moeten er wèl aan doen.

Ezra 1:5-11

Hier wordt ons gezegd:

I. Hoe de proclamatie van Cyrus bij anderen geslaagd is.

1. Daar hij de Joden vrijheid had gegeven om naar Jeruzalem te gaan, zijn velen van hen ingevolge daarvan dan ook derwaarts opgetrokken, vers 5.

De aanvoerders op die tocht waren de hoofden van de vaderen van Juda en Benjamin, uitnemende, ervaren mannen, van wie met recht verwacht kon worden dat zij, gelijk zij boven hun broederen stonden in waardigheid, hen ook voor zouden gaan in plichtsbetrachting.

De priesters en Levieten waren-gelijk hun betaamde-onder de eersten, die hun aangezicht naar Zion richtten.

Als er een goed werk gedaan moet worden, zo laat de bedienaars van de Godsdienst er in voorgaan.

Zij, die hen vergezelden, waren de zodanigen wier hart God geneigd had om te gaan. Dezelfde God, die de geest van Cyrus had verwekt om deze vrijheid uit te roepen, wekte hun geest op om er het nut en voordeel van te ontvangen, want het geschiedde "niet door kracht noch door geweld, maar door de Geest des Heeren van de heirscharen," Zacheria 6:4.

Voor sommigen van hen was de verzoeking misschien wel sterk om in Babel te blijven, zij hadden er zich goed en aangenaam gevestigd, hadden aangename betrekkingen aangeknoopt met hun naburen, en zij waren bereid te zeggen: Het is ons goed hier te zijn.

De ontmoedigingen voor hun terugkeer waren velen en sterk; de reis was lang, hun vrouwen en kinderen ongeschikt om te reizen; hun eigen land was hun een vreemd land geworden, de weg er heen een onbekende weg.

Opgaan naar Jeruzalem? En wat zullen zij er doen? Het lag geheel in puin, omringd door vijanden, voor wie zij een gemakkelijke prooi zullen wezen. Die gedachten hebben velen bewogen om in Babel te blijven, tenminste om niet met de eersten op te trekken. Maar er waren sommigen, die over deze bezwaren en moeilijkheden heenkwamen, het waagden om het ijs te breken, en niet vreesden voor de leeuw op de weg, de leeuw op de straten, en zij waren degenen, wier geest door God verwekt was.

Door Zijn Geest en genade gaf Hij hun een edele eerzucht naar vrijheid in het hart, een Godvruchtige liefde voor hun eigen land en een sterk verlangen naar de vrije en openbare uitoefening van hun Godsdienst. Indien God hen aan henzelf had overgelaten en aan de raadgevingen van vlees en bloed dan zouden zij in Babel gebleven zijn, maar Hij gaf het hun in het hart om hun aangezicht naar Zion te richten en, als vreemdelingen, naar de weg er heen te vragen, Jeremia 50:5 want, een nieuw geslacht zijnde, gingen zij, zoals hun vader Abraham, uit dit land van de Chaldeën, niet wetende waar zij komen zouden, Hebreeen 11:8.

Welk goed wij doen, wij zijn het zuiver en alleen aan de genade Gods verschuldigd; Hij verwekt onze geest om het te doen, werkt in ons beide het willen en het werken. Van nature neigt onze geest naar deze aarde en naar de dingen van de aarde; als hij zich opwaarts beweegt in enigerlei goede neiging of goede daad, dan is het God, die hem verwekt.

De roeping en aanbieding van het Evangelie zijn als Cyrus' proclamatie: de gevangenen wordt loslating gepredikt, Lukas 4:19.

Zij, die gebonden zijn onder de onrechtvaardige heerschappij van de zonde en blootstaan aan het rechtvaardig oordeel Gods, kunnen door Jezus Christus vrij worden gemaakt. Voor allen, die door boete en berouw, door bekering en geloof, willen wederkeren tot God, tot hun plicht jegens God, tot hun geluk in God, heeft Jezus Christus de weg geopend, en Hij laat hen opgaan van uit de slavernij van de zonde tot de heerlijke vrijheid van de kinderen Gods.

De aanbieding is algemeen, zij is gericht tot allen.

Christus doet die aanbieding ingevolge van de schenking, die Zijn Vader Hem gedaan heeft van alle macht in hemel en op aarde, (een veel grotere heerschappij dan die aan Cyrus gegeven was, en van de opdracht, die Hem gegeven is om *Hem een huis te bouwen,* Hem een kerk op te richten in de wereld, een koninkrijk onder de mensen.

Velen, die dit blijde geklank horen, verkiezen toch om maar stil in Babel te blijven zitten; zij hebben hun zonden lief en wagen zich niet aan de moeilijkheden van een heilig leven; maar er zijn sommigen, die door de bezwaren en ontmoedigingen heenbreken en besluiten het huis Gods te bouwen, wat het hun ook moge kosten.

Dat zijn degenen, *wier geest God verwekt heeft,* opgeheven heeft boven de wereld en het vlees, "en die Hij gewillig heeft gemaakt ten dage van Zijn heirkracht", Psalm 110:3.

Aldus zal het hemelse Kanaän bevolkt worden, ofschoon er velen omkomen in Babel, en zal de aanbieding van het Evangelie niet tevergeefs gedaan zijn.

2. Cyrus had order gegeven, dat hun naburen hen zouden helpen, en zij deden het, vers 6. Allen, die hen omringden, voorzagen hen van zilveren vaten, goud en have, om de kosten te bestrijden van hun reis, en hen te helpen in het bouwen en meubileren, zowel van hun eigen huizen als van Gods huis. Gelijk de tabernakel gemaakt werd van de roof van Egypte en de eerste tempel werd gebouwd door de arbeid van de vreemdelingen, zo werd de tweede tempel opgericht door de bijdragen van de Chaldeën, en dit alles wijst op de toelating ter bestemder tijd van de heidenen in de kerk.

Als het Hem behaagt, kan God het hart van vreemdelingen neigen om vriendelijk te zijn voor Zijn volk en hun handen doen sterken door degenen, die ze verzwakt hadden de aarde kwam de vrouw te hulp.

Behalve alles wat vrijwillig gegeven werd uit een beginsel van liefde tot God en Zijn huis door de Joden zelf, die achterbleven, werd veel men kan wel zeggen *onwillig*-geofferd door de Babyloniërs

onder de invloed van een Goddelijke kracht, een drang op hun gemoed, waarvan zij zelf zich geen rekenschap konden geven.

II. Hoe deze proclamatie gesteund werd door Cyrus zelf. Om een bewijs te geven van de oprechtheid van zijn welwillendheid jegens het huis Gods, heeft hij niet slechts het volk Gods vrijgelaten, maar ook de vaten des tempels teruggegeven, vers 7, 8.

Merk hier op:

1. Hoe zorgzaam Gods voorzienigheid was voor de vaten van de tempel, zodat zij niet verloren waren geraakt, niet versmolten waren of zo met andere vaten vermengd dat zij niet te herkennen waren, maar nu allen tevoorschijn werden gebracht. Zulke zorg heeft God over de levende "vaten van de barmhartigheid, de vaten van de ere," waarvan gezegd is, 2 Timotheus 2:19, 20 T : "de Heere kent degenen, die de Zijnen zijn, en niemand uit hen zal verloren gaan".

2. Hoewel zij in een afgodstempel geplaatst waren en waarschijnlijk in de dienst van de afgoden gebruikt waren geworden, werden zij toch teruggegeven om voor God te worden gebruikt. God zal het Zijne terug erlangen, en de roof van de sterk gewapende zal ten gebruike van de overwinnaar worden aangewend.

3. Juda had een vorst, zelfs in de gevangenschap. Sesbazar, die ondersteld wordt dezelfde te zijn als Zerubbabel, wordt hier de vorst van Juda genoemd; de Chaldeën noemden hem Sesbazar, hetgeen betekent: *blijdschap in verdrukking*, maar onder zijn eigen volk droeg hij de naam van Zerubbabel, een vreemdeling in Babel; aldus beschouwde hij zichzelf, en dat Jeruzalem zijn tehuis, zijn vaderland was, hoewel hij, gelijk Josefus zegt, kapitein was van de lijfwacht van de koning van Babel.

Hij droeg zorg voor de zaken van de Joden, en had enig gezag over hen, sedert de dood waarschijnlijk van Jojachin of Jechonia, die hem tot zijn erfgenaam maakte, daar hij van het huis van David was.

4. Aan hen werden de heilige vaten toegeteld, vers 8, en hij droeg zorg voor hun veilige overbrenging naar Jeruzalem, vers 11..

Het zal hen aanmoedigen om de tempel te bouwen, dat zij zo rijke meubelen hadden, om er in geplaatst te worden, als hij gebouwd zal zijn.

Hoewel Gods inzettingen, evenals de veten van het heiligdom, verdorven en ontwijd worden door het Nieuw-Testamentische Babel, zullen zij toch ter bestemder tijd tot haar oorspronkelijk gebruik en bedoeling teruggebracht worden, want geen tittel of jota van Gods instellingen zal ter aarde vallen.

HOOFDSTUK 2

1 Dit zijn de kinderen van dat landschap, die optogen uit de gevangenis, van de weggevoerden, die Nebukadnezar, koning van Babel, weggevoerd had naar Babel, die naar Jeruzalem en Juda zijn wedergekeerd, een iegelijk naar zijn stad;
2 Dewelken kwamen met Zerubbabel, Jesua, Nehemia, Seraja, Reelaja, Mordechai, Bilsan, Mizpar, Bigvai, Rehum en Baena. Dit is het getal der mannen des volks van Israel.
3 De kinderen van Paros, twee duizend honderd twee en zeventig.
4 De kinderen van Sefatja, driehonderd twee en zeventig.
5 De kinderen van Arach, zevenhonderd vijf en zeventig.
6 De kinderen van Pahath-moab, van de kinderen van Jesua-joab, twee duizend achthonderd en twaalf.
7 De kinderen van Elam, duizend tweehonderd vier en vijftig.
8 De kinderen van Zatthu, negenhonderd vijf en veertig.
9 De kinderen van Zakkai, zevenhonderd zestig.
10 De kinderen van Bani, zeshonderd twee en veertig.
11 De kinderen van Bebai, zeshonderd drie en twintig.
12 De kinderen van Azgad, duizend tweehonderd twee en twintig.
13 De kinderen van Adonikam, zeshonderd zes en zestig.
14 De kinderen van Bigvai, twee duizend zes en vijftig.
15 De kinderen van Adin, vierhonderd vier en vijftig.
16 De kinderen van Ater, van Hizkia, acht en negentig.
17 De kinderen van Bezai, driehonderd drie en twintig.
18 De kinderen van Jora, honderd en twaalf.
19 De kinderen van Hasum, tweehonderd drie en twintig.
20 De kinderen van Gibbar, vijf en negentig.
21 De kinderen van Bethlehem, honderd drie en twintig.
22 De mannen van Netofa, zes en vijftig.
23 De mannen van Anathoth, honderd acht en twintig.
24 De kinderen van Azmaveth, twee en veertig.
25 De kinderen van Kirjath-arim, Cefira en Beeroth, zevenhonderd drie en veertig.
26 De kinderen van Rama en Gaba, zeshonderd een en twintig.
27 De mannen van Michmas, honderd twee en twintig.
28 De mannen van Beth-el en Ai, tweehonderd drie en twintig.
29 De kinderen van Nebo, twee en vijftig.
30 De kinderen van Magbis, honderd zes en vijftig.
31 De kinderen van den anderen Elam, duizend tweehonderd vier en vijftig.
32 De kinderen van Harim, driehonderd en twintig.
33 De kinderen van Lod, Hadid en Ono, zevenhonderd vijf en twintig.
34 De kinderen van Jericho, driehonderd vijf en veertig.
35 De kinderen van Senaa, drie duizend zeshonderd en dertig.
36 De priesters. De kinderen van Jedaja, van het huis van Jesua, negenhonderd drie en zeventig.
37 De kinderen van Immer, duizend twee en vijftig.
38 De kinderen van Pashur, duizend tweehonderd zeven en veertig.
39 De kinderen van Harim, duizend en zeventien.
40 De Levieten. De kinderen van Jesua en Kadmiel, van de kinderen van Hodavja, vier en zeventig.

41 De zangers. De kinderen van Asaf honderd acht en twintig.
42 De kinderen der poortiers. De kinderen van Sallum, de kinderen van Ater, de kinderen van Talmon, de kinderen van Akkub, de kinderen van Hatita, de kinderen van Sobai; deze allen waren honderd negen en dertig.
43 De Nethinim. De kinderen van Ziha, de kinderen van Hasufa, de kinderen van Tabbaoth;
44 De kinderen van Keros, de kinderen van Siaha, de kinderen van Padon;
45 De kinderen van Lebana, de kinderen van Hagaba, de kinderen van Akkub;
46 De kinderen van Hagab, de kinderen van Samlai, de kinderen van Hanan;
47 De kinderen van Giddel, de kinderen van Gahar, de kinderen van Reaja;
48 De kinderen van Rezin, de kinderen van Nekoda, de kinderen van Gazzam;
49 De kinderen van Uza, de zonen van Paseah, de kinderen van Bezai;
50 De kinderen van Asna, de kinderen der Mehunim, de kinderen der Nefusim;
51 De kinderen van Bakbuk, de kinderen van Hakufa, de kinderen van Harhur;
52 De kinderen van Bazluth, de kinderen van Mehida, de kinderen van Harsa;
53 De kinderen van Barkos, de kinderen van Sisera, de kinderen van Thamah;
54 De kinderen van Neziah, de kinderen van Hatifa.
55 De kinderen der knechten van Salomo. De kinderen van Sotai, de kinderen van Sofereth, de kinderen van Peruda;
56 De kinderen van Jaala, de kinderen van Darkon, de kinderen van Giddel;
57 De kinderen van Sefatja, de kinderen van Hattil, de kinderen van Pocheret-hazebaim, de kinderen van Ami.
58 Al de Nethinim, en de kinderen der knechten van Salomo, waren driehonderd twee en negentig.
59 Dezen togen ook op van Tel-melah, Tel-harsa, Cherub, Addan en Immer; doch zij konden hunner vaderen huis en hun zaad niet bewijzen, of zij uit Israel waren.
60 De kinderen van Delaja, de kinderen van Tobia, de kinderen van Nekoda, zeshonderd twee en vijftig.
61 En van de kinderen der priesteren, de kinderen van Habaja, de kinderen van Koz, de kinderen van Barzillai, die van de dochteren van Barzillai, den Gileadiet, een vrouw genomen had, en naar hun naam genoemd was.
62 Dezen zochten hun register, onder degenen, die in het geslachtsregister gesteld waren, maar zij werden niet gevonden; daarom werden zij als onreinen van het priesterdom geweerd.
63 En Hattirsatha zeide tot hen, dat zij van de heiligste dingen niet zouden eten, totdat er een priester stond met urim en met thummim.
64 Deze ganse gemeente te zamen was twee en veertig duizend driehonderd en zestig.
65 Behalve hun knechten en hun maagden, die waren zeven duizend driehonderd zeven en dertig; en zij hadden tweehonderd zangers en zangeressen.
66 Hun paarden waren zevenhonderd zes en dertig; hun muildieren, tweehonderd vijf en veertig;
67 Hun kemelen, vierhonderd vijf en dertig; de ezelen, zes duizend zevenhonderd en twintig.
68 En sommigen van de hoofden der vaderen, als zij kwamen ten huize des HEEREN, die te Jeruzalem woont, gaven vrijwilliglijk ten huize Gods, om dat te zetten op zijn vaste plaats.
69 Zij gaven naar hun vermogen tot den schat des werks, aan goud, een en zestig duizend drachmen, en aan zilver, vijf duizend ponden, en honderd priesterrokken.
70 En de priesters en de Levieten, en sommigen uit het volk, zo de zangers als de poortiers, en de Nethinim woonden in hun steden, en gans Israel in zijn steden.

In het vorige hoofdstuk zagen wij dat, na Cyrus' proclamatie, velen uit Babel zijn teruggekeerd; nu hebben wij hier een lijst van de onderscheidene geslachten, die wedergekeerd zijn, vers 1.

I. De aanvoerders, vers 2.

II. Het volk, vers 3-35.

III. De priesters en Levieten en de bedienden des tempels, vers 36-63.

IV. De som totaal, met een bericht van hun gevolg, vers 64-67.

V. Hun gaven ten diepste van de tempel, vers 68-70.

Ezra 2:1-35

Wij kunnen hier opmerken:

1. Dat een rekening werd gehouden in geschrifte van de geslachten, die uit de gevangenschap kwamen, met het aantal van ieder geslacht.

a. Ter hunner ere, als deel van hun beloning voor hun geloof en hun moed, hun vertrouwen op God en hun liefde voor hun eigen land, en om anderen op te wekken om hun goed voorbeeld te volgen.

Zij, die God eren, zullen aldus door Hem geëerd worden. De namen van alle ware Israëlieten, die het aanbod van de verlossing door Christus aannemen, zullen tot hun eer in een nog heiliger register vermeld worden, namelijk in het boek des levens des Lams.

b. Tot nut van het nageslacht, opdat zij zouden weten van wie zij afstamden en aan wie zij verwant waren.

2. Dat zij *kinderen van dat landschap*, of van de provincie, genoemd worden. Juda, dat een doorluchtig koninkrijk was geweest waaraan andere koninkrijken als provincies onderworpen waren geworden, was nu zelf een provincie, die wetten en bevelen van de koning van Perzië had te ontvangen en hem rekenschap was verschuldigd.

Zie, hoe de zonde een volk vermindert en vernedert, dat door gerechtigheid verhoogd zou worden. Maar door aldus dienstknechten gemaakt te zijn, (evenals de patriarchen door vreemdelingen en bijwoners gemaakt te zijn in een land, dat door belofte het hun was) werden zij herinnerd aan het betere land, dat is het hemelse, Hebreeen 11:16, een koninkrijk, dat niet bewogen kan worden, niet in een provincie kan worden veranderd.

3. Dat van hen gezegd wordt dat zij zijn wedergekeerd *een ieder naar zijn stad*, dat is: de stad, die hun was toegewezen, waarbij ongetwijfeld het oog was gehouden op hun oorspronkelijke vestiging onder Jozua, zo nabij mogelijk zijn zij daartoe wedergekeerd, want het blijkt niet dat anderen er in hun afwezigheid bezit van hadden genomen, tenminste niet de zodanigen, die instaat waren hun tegenstand te bieden.

4. Dat de aanvoerders het eerst genoemd worden, vers 2. Zerubbabel en Jesua waren hun Mozes en Aaron, de eerste hun voornaamste vorst, de tweede hun voornaamste priester.

Nehemia en Mordechai worden hier genoemd sommigen denken dat zij niet de vermaarde mannen van die naam zijn, die wij laser zullen ontmoeten, waarschijnlijk waren zij wèl dezelfden, maar later zijn zij ten diepste van hun land naar het hof teruggekeerd.

Sommigen van deze geslachten worden genoemd naar hun stamvaders, anderen naar de plaatsen, waar zij vroeger gewoond hadden, zoals bij ons vele toenamen eigennamen zijn van personen, andere van plaatsen.

5. Er is hier een klein verschil In de getallen van sommige geslachten met die in Nehemia 7, waar deze lijst herhaald is, hetgeen hieruit kan ontstaan zijn dat sommigen, die in het eerst hun namen hebben opgegeven om mee op te trekken, zich later terugtrokken, gezegd hebben: ik ga, maar niet gingen, hetgeen het aantal van het geslacht, waartoe zij behoorden, kleiner heeft doen worden, anderen die eerst geweigerd hadden mee te gaan, hadden later berouw en gingen, en zo werd dan hun aantal vermeerderd.

6. Hier zijn twee geslachten, die de kinderen van *Elam* genoemd worden, het een in vers 7, het andere in vers 31 en wat vreemd is, van beide is het aantal gelijk, twaalfhonderd en vier en vijftig.

7. De kinderen van Adonikam-die naam betekent *een hoog heer*-waren zeshonderd zes en zestig, juist het getal, Openbaring 13:18 dat daar gezegd wordt "het getal eens mensen" te zijn, en Hugh Broughton denkt dat dit betrekking heeft op deze man.

8. De kinderen van Bethlehem waren slechts honderd drie en twintig, vers 21, hoewel Bethlehem Davids stad was, want zij was *klein onder de duizenden van Juda*, en toch moest uit haar de Messias voortkomen, Micha 5:1.

9. Anathoth is een vermaarde plaats geweest in de stam van Benjamin, en toch wordt er hier, vers 23, slechts honderd acht en twintig voor opgegeven, hetgeen toegeschreven moet worden aan de vloek Gods, die de mannen van Anathoth over zich gebracht hebben door hun vervolging van Jeremia, die van hun stad was, Jeremia 11:21, 23 :

"zij zullen geen overblijfsel hebben, want Ik zal een kwaad brengen over de mannen van Anathoth". Zie ook Jesaja 10:30 : "o ellendig Anathoth!" Niets brengt spoediger verderf over een volk dan vervolging.

Ezra 2:36-63

I. Hier is een bericht van de priesters, die teruggekeerd zijn, en zij vormden een aanzienlijk getal, ongeveer een tiende van het gehele gezelschap, want allen tezamen waren meer dan twee en veertig duizend, vers 64, en vier geslachten van priesters bedroegen tezamen ruim twee en veertig honderd, vers 36, 39, dat was dus een tiende, Gods deel, een gezegende vertiening. Drie van de vaderen van de priesters, hier genoemd, waren hoofden van afdelingen, 1 Kronieken 24:7-8, 14. De vierde was Pashur, vers 38. Indien deze de nakomelingen waren van die Pashur die Jeremia mishandelde, Jeremia 20:1, dan is het vreemd dat een zo slecht man zo goed en zo talrijk een zaad heeft gehad.

II. Van de Levieten. Ik moet mij verwonderen over hun klein aantal, want met de zangers en poortwachters, vers 40-42, bedroeg hun getal slechts driehonderd en vijftig. Er was een tijd, toen de Levieten ijveriger waren voor hun plicht dan de priesters, 2 Kronieken 29:34, maar zo was het nu niet. Als een plaats of een familie thans beroemd is voor vrome ijver dan zal een andere het op een andere tijd zijn. *De wind blaast waarheen hij wil,* en verandert van richting.

III. Van de Nethinim, die, naar verondersteld wordt, de Gibeonieten waren, *gegeven* (dat is de betekenis van hun naam) eerst door Jozua, Jozua 9:27, en daarna door David, Ezra 8:20 nadat Saul hen uitgeworpen had, om door de Levieten in het werk van Gods huis gebruikt te worden als houthouwers en waterputters, en met hen van de kinderen van Salomo's knechten die hij voor eenzelfde doel gegeven had, (of dat Joden of heidenen waren blijkt niet) en hier genoemd worden onder de bedienden van de tempel en gerekend met de Nethinim, vers 55-58. Het is een eer om tot Gods huis te behoren, al is het ook voor het geringste werk.

IV. Van sommigen, die beschouwd werden als geboren Israëlieten, en van anderen als priesters, maar die hun recht op die eer niet voldoende konden bewijzen.

1. Er waren sommigen, die niet konden bewijzen Israëlieten te zijn, vers 59, 60, een aanzienlijk getal, die vermoedden dat zij van het zaad Jakobs waren, maar hun stamboom niet konden overleggen en toch naar Jeruzalem wilden gaan, daar zij genegenheid hadden voor het huis en het volk van God. Dezen beschaamden de geboren Israëlieten, die toch niet waarlijk Israëlieten waren, "uit de" "wateren van Juda waren voortgekomen," Jesaja 48:1, maar de smaak van die wateren hadden verloren.

2. Er waren anderen, die niet konden bewijzen priesters te zijn, en toch verondersteld werden van het zaad Aärons te wezen. Wat niet in zwart op wit bewaard wordt, zal naar alle waarschijnlijkheid spoedig vergeten zijn. Nu wordt ons hier gezegd:

a. Hoe zij hun bewijs hadden verloren. Een van hun voorvaderen had een dochter gehuwd van Barzillai, die voorname man, van wie wij in Davids tijd hebben gelezen. Hij roemde in zijn verbintenis met die eerwaardige familie, en dit hoger stellende dan de waardigheid van zijn priesterschap, wilde hij dat zijn kinderen naar Barzillai's geslacht genoemd en hun stamboom in de registers van dat huis bewaard zouden worden, en niet in het huis van Aäron, en zo hebben zij hem verloren. In Babel was er met het priesterschap niets te winnen en daarom was er hun niets aan gelegen aan de priesterschap verwant te zijn. Zij, die hun bediening of hun verwantschap met

bedienaren van de Godsdienst een verkleining of verlaging voor zich achten, vergeten wie gezegd heeft: *ik maak mijne bediening heerlijk.*

b. Wat zij er mee verloren. Het moest niet als bewezen worden aangenomen dat zij priesters waren, als zij hun bewijs niet konden overleggen, maar zij werden *als onreinen van het priesterdom geweerd.* Nu de priesters hun rechten hadden herkregen en wederom het altaar hadden om van te leven, wilden zij wel graag als priesters beschouwd worden. Maar zij hadden hun geboorterecht verkocht voor de eer van voorname, in de wereld aanzienlijke mannen te zijn, en daarom werden zij nu terecht verlaagd en werd het hun verboden *van de heiligste dingen te eten.* Christus zal zich hunner schamen, die zich van Zijn en Zijn dienst geschaamd hebben.

Het was de *tirsatha,* of gouverneur, die hun dit verbod oplegde. Sommigen menen dat deze *tirsatha* Zerubbabel was, anderen houden hem voor Nehemia, die aldus genoemd wordt, Nehemia. 8:10, 10:I, die deze order gegeven heeft toen hij enige jaren later gekomen is. Het verbod was echter niet absoluut, het was slechts een schorsing, totdat er een hogepriester zou zijn met *urim en tummim,* door wie zij naar Gods wil betreffende deze zaak konden vragen. Dit scheen verwacht en begeerd te zijn, maar het blijkt niet dat zij er ooit ten tijde van de tweede tempel mee bevoorrecht werden. Zij hadden de voltooiden kanon van het Oude Testament, die beter was dan urim, en door het gebrek aan dit orakel werd hen geleerd de Messias te verwachten, het grote orakel waarvan de urim en tummim slechts een type waren. Het blijkt ook niet dat de ark in de tweede tempel was, hetzij de oude, of een nieuwe, deze schaduwen zijn trapsgewijze verdwenen, naarmate het wezen naderbij kwam, en door de profeet geeft God aan Zijn volk te kennen dat zij geen schade zullen lijden door het gebrek aan de ark, Jeremia 3:16, 17. "In die" "dagen, wanneer zij Jeruzalem des Heeren troon zullen noemen en alle" "heidenen tot hetzelve vergaderd zullen worden, zullen zij niet meer" "zeggen: de ark des verbonds des Heeren, ook zal zij in het hart niet" "opkomen," want het zal hun goed gaan zonder haar.

Ezra 2:64-70

I. Hier is de som totaal van het gezelschap, dat nu uit Babel was opgetrokken. De afzonderlijke sommen, tevoren opgegeven, zijn tezamen nog geen dertig duizend, (negen en twintig duizend achthonderd en achttien) zodat er meer dan twaalf duizend waren, die niet in deze afzonderlijke opgaven begrepen zijn. Waarschijnlijk behoorden deze tot de overige stammen Israëls, behalve Juda en Benjamin, maar konden zij niet zeggen tot welk bijzonder geslacht of stad zij behoorden, maar alleen dat zij Israëlieten waren en tot welke stam zij behoorden.

1. Nu was dit meer dan dubbel het getal van hen, die door Nebukadnezar gevankelijk naar Babel gevoerd werden, zodat, evenals in Egypte, de tijd van hun verdrukking de tijd was van hun vermenigvuldiging.

2. Dezen waren slechts weinigen om er opnieuw een volk, een staat mee te grondvesten, maar krachtens de aloude belofte, gedaan aan hun vaderen, zijn zij zó vermenigvuldigd dat zij, voordat het laatste verderf over hen gekomen was door de Romeinen vijf honderd jaren later, een zeer talrijk volk weren geworden. Als God zegt: *vermenigvuldigt u,* dan zal *de kleinste tot duizend worden.*

II. Hun gevolg. Zij waren zelf weinig beter dan dienstknechten, en daarom is het niet te verwonderen dat hun knechten en dienstmaagden, vergelijkenderwijs, weinig in aantal waren vers 65, en hun lastdieren ongeveer evenveel vers 66, 67. Het was nu niet met hen zoals in vroegere dagen. Maar er wordt nota genomen van twee honderd *zangers en zangeressen,* die zich onder hen bevonden, die, naar wij willen veronderstellen, bedoelden hun rouw te verhogen, zoals 2 Kronieken 35:25, want er was voorzegd dat zij bij deze gelegenheid zullen komen "wandelende en wenende," en klaagliederen zingende, Jeremia 50:4.

III. Hun overgaven. In vers 68 en 69 wordt gezegd:

1. Dat zij *kwamen ten huize des Heeren te Jeruzalem* en toch lag dit huis, dat heilig en heerlijk huis, nu nog in puin, maar evenals hun vader Abraham zijn zij, toen het altaar weg was, "tot de plaats van het altaar" gekomen, Genesis 13:4, en het is de aard van de ware zonen van Zion, dat zij zelfs het gruis er van vereren, Psalm 102:15.

2. Dat zij vrijwillige bijdragen gaven, om het *te zetten op zijn vaste plaats.* Dat schijnt het eerste huis te zijn geweest, dat zij wilden oprichten, en hoewel zij van een reis kwamen en de wereld opnieuw moesten beginnen, (twee kostbare zaken), offerden zij toch vrijwillig voor het bouwen van de tempel. Laat niemand klagen over de noodzakelijke onkosten van zijn Godsdienst, maar geloven dat, als de balans wordt opgemaakt, blijken zal dat die kosten gedekt zijn. Hun offeranden waren als niets, vergeleken met die van de vorsten in Davids tijd, toen offerden zij bij talenten, 1 Kronieken 29:7 nu bij drachmen, maar deze drachmen naar hun vermogen zijnde, waren Gode even welgevallig, als die talenten, zoals de twee penningskens van de weduwe. De één en zestig duizend drachmen goud zijn, naar Cumberlands berekening, gelijk aan even zoveel ponden van ons geld, en even zoveel *groten.* leder pond zilver schat hij op zestig sikkelen, namelijk dertig ons, die wij kunnen rekenen op zeven pond, tien shilling van ons geld, zodat deze vijf duizend ponden zilver meer dan zeven en dertig duizend pond sterling van ons geld bedraagt. Het schijnt dat God hen met toeneming

van rijkdom gezegend had, zowel als met toeneming van het aantal van hun volk, in Babel, en naar God hen voorspoedig had gemaakt, gaven zij blijmoedig voor de dienst van Zijn huis.

3. Dat zij *in hun steden woonden*, vers 70. Die steden waren bouwvallig, maar omdat het hun steden waren, die God hun had toegewezen wilden zij er gaarne in wonen en waren zij dankbaar voor vrijheid en eigendom, al hadden zij ook weinig pracht, overvloed of macht. Hun armoede was een slechte oorzaak, maar hun eenheid en eensgezindheid was er een goed gevolg van. Hier was voor hen allen en voor al hun have plaats genoeg, zodat er geen strijd onder hen was, maar volkomen harmonie, een gelukkig voorteken voor hun vestiging, gelijk hun onenigheid, in de laatste tijden van hun staat, de voorbode was van hun verderf.

HOOFDSTUK 3

1 Toen nu de zevende maand aankwam, en de kinderen Israels in de steden waren, verzamelde zich
het volk, als een enig man, te Jeruzalem.
2 En Jesua, de zoon van Jozadak, maakte zich op, en zijn broederen, de priesters en Zerubbabel, de
zoon van Sealthiel, en zijn broederen, en zij bouwden het altaar des Gods van Israel, om daarop
brandofferen te offeren, gelijk geschreven is in de wet van Mozes, den man Gods.
3 En zij vestigden het altaar op zijn stelling, maar met verschrikking, die over hen was, vanwege de
volken der landen; en zij offerden daarop brandofferen den HEERE, brandofferen des morgens en
des avonds.
4 En zij hielden het feest der loofhutten, gelijk geschreven is; en zij offerden brandofferen dag bij dag
in getal, naar het recht, van elk dagelijks op zijn dag.
5 Daarna ook het gedurig brandoffer, en van de nieuwe maanden, en van alle gezette hoogtijden des
HEEREN, die geheiligd waren; ook van een ieder, die een vrijwillige offerande den HEERE
vrijwilliglijk offerde.
6 Van den eersten dag af der zevende maand begonnen zij den HEERE brandofferen te offeren;
doch de grond van den tempel des HEEREN was niet gelegd.
7 Zo gaven zij geld aan de houwers en werkmeesters, ook spijs en drank, en olie aan de Sidoniers
en aan de Tyriers, om cederenhout van den Libanon te brengen aan de zee naar Jafo, naar de
vergunning van Kores, koning van Perzie, aan hen.
8 In het tweede jaar nu hunner aankomst ten huize Gods te Jeruzalem, in de tweede maand,
begonnen Zerubbabel, de zoon van Sealthiel, en Jesua, de zoon van Jozadak, en de overige hunner
broederen, de priesters en de Levieten, en allen, die uit de gevangenis te Jeruzalem gekomen waren;
en zij stelden de Levieten, van twintig jaren oud en daarboven, om opzicht te nemen over het werk
van des HEEREN huis.
9 Toen stond Jesua, zijn zonen en zijn broederen, en Kadmiel met zijn zonen, kinderen van Juda, als
een man, om opzicht te hebben over degenen, die het werk deden aan het huis Gods, met de zonen
van Henadad, hun zonen en hun broederen, de Levieten.
10 Als nu de bouwlieden den grond van des HEEREN tempel leiden, zo stelden zij de priesteren,
aangekleed zijnde, met trompetten, en de Levieten, Asafs zonen, met cimbalen, om den HEERE te
loven, naar de instelling van David, den koning van Israel.
11 En zij zongen bij beurten, met den HEERE te loven en te danken, dat Hij goed is, dat Zijn
weldadigheid tot in eeuwigheid is over Israel. En al het volk juichte met groot gejuich, als men den
HEERE loofde over de grondlegging van het huis des HEEREN.
12 Maar velen van de priesteren, en de Levieten, en hoofden der vaderen, die oud waren, die het
eerste huis gezien hadden, dit huis in zijn grondlegging voor hun ogen zijnde, weenden met luider
stem; maar velen verhieven de stem met gejuich en met vreugde.
13 Zodat het volk niet onderkende de stem van het gejuich der vreugde, van de stem des geweens
van het volk; want het volk juichte met groot gejuich, dat de stem tot van verre gehoord werd.

Aan het einde van het vorige hoofdstuk lieten wij Israël in hun steden, maar wij kunnen ons voorstellen in hoe slechte toestand hun zaken waren: de grond onbebouwd, de steden in puin, alles in wanorde, maar nu hebben wij hier een bericht van hun vroegtijdige zorg om de Godsdienst weer onder hen te vestigen. Aldus hebben zij de grondslag goed gelegd, en hun werk van de rechte zijde aangevangen.

I. Zij hebben een altaar opgericht en er offers op geofferd, zij hielden de feesten en gaven bijdragen tot de herbouw des tempels, vers 1-7..

II. Zij legden het fundament van de tempel ondereen vermenging van blijdschap en droefheid, vers 8-13. Dat was de dag van de kleine dingen, die niet veracht moet worden, Zacheria 4:10.

Ezra 3:1-7

I. Hier is een algemene vergadering van de teruggekeerde Israëlieten te Jeruzalem in de zevende maand, vers 1. Wij kunnen veronderstellen dat zij in de lente uit Babel zijn gekomen, en moeten tenminste vier maanden rekenen voor de reis, want zolang was Ezra met zijn gezelschap onderweg, Hoofdst. 7:9. De zevende maand is dus al spoedig gekomen waarin vele van de feesten des Heeren gevierd moesten worden, en toen kwamen zij met onderling goedvinden, veeleer dan door een bevel, bijeen te Jeruzalem. Zij waren nog pas in hun steden aangekomen, hadden de handen vol van allerlei zaken om zich en de hunnen van het nodige te voorzien, en dat zou hun wel tot verontschuldiging hebben kunnen dienen om de dienst aan Gods altaar niet bij te wonen voordat de eerste drukte voorbij was, gelijk velen dwaselijk hun komen tot het Avondmaal uitstellen tot zij gevestigd zijn in de wereld. Maar nu zij pas van onder de tuchtroede wegens hun ongodsdienstigheid gekomen zijn, was hun ijver voor de Godsdienst zó groot, dat zij allen hun zaken op het land verlieten om tot Gods altaar te komen en-wat vreemd is in hun vromen ijver-zij waren allen eensgezind, zij kwamen *als één man* Laat de wereldlijke zaken uitgesteld worden voor de zaken van de Godsdienst, zij zullen er te voorspoediger om gaan.

II. De zorg van hun leidslieden om een altaar gereed te hebben voor hen, om er de dienst bij te wonen. Jesua en zijn broederen, de priesters, Zerubbabel en zijn broederen, de vorsten *bouwden het altaar voor de God van Israël,* vers 2 op dezelfde plaats waarschijnlijk waar het gestaan had, op dezelfde stelling, vers 2. Bisschop Patrick, opmerkende dat eer de tempel gebouwd was er een tabernakel opgericht schijnt geweest te zijn voor de Goddelijken eredienst, evenals in Davids tijd, niet op de berg Moria, maar op de berg Zion, 1 Kronieken 9:23, veronderstelt dat dit altaar daar opgericht was om gebruikt te worden terwijl de tempel gebouwd werd. Laat ons hieruit leren:

1. *Met God te beginnen.* Hoe moeilijker en nooddruftiger onze omstandigheden zijn, hoe meer het ons nodig is Hem met ons mee te nemen op al onze wegen. Als wij hopen door Zijn orakelen te worden bestuurd, zo laat ons Hem eren door onze offeranden.

2. *Te doen wat wij kunnen* in de aanbidding Gods, als wij *niet kunnen doen wat wij zouden willen. Zij* konden niet terstond een tempel hebben, maar zij wilden niet zonder altaar zijn. Abraham heeft overal waar hij kwam een altaar gebouwd, en als wij overal waar wij komen de offeranden niet brengen van gebed en lofzegging, al is het ook dat wij er wellicht het voorrecht missen van de kandelaar van de prediking en het toonbrood van des Heeren Avondmaal, dan komen wij tekort in onze plicht, want het altaar, dat de gave heiligt, is steeds voor ons bereid.

Let op de reden, die hier gegeven wordt, waarom zij zich haastten om dit altaar op te richten: *er was verschrikking over hen vanwege de volken van de landen.* Zij waren omringd van vijanden, die hun en hun Godsdienst slecht gezind waren, en tegen wie zij niet opgewassen waren. En,

a. *Hoewel zij* onder die verschrikking waren hebben zij toch het altaar gebouwd zo wordt de zin door sommigen gelezen. Zij wilden zich van hun Godsdienst niet laten wegschrikken door de tegenstand, die zij er waarschijnlijk in zullen ontmoeten. Laat ons nooit door mensenvrees in die strik geraken.

b. *Omdat zij* onder die verschrikking waren, hebben zij dit altaar opgericht. Vrees voor gevaar moet ons aansporen tot onze plicht. Hebben wij vele vijanden? Dan is het goed God tot onze vriend te hebben, en met Hem in gemeenschap te zijn. Laat onze vrees die goede uitwerking op ons hebben, dat zij ons op de knieën brengt. Zelfs Saul achtte zich verloren, indien de vijand zou komen eer hij het aangezicht des Heeren ernstig had aangebeden, 1 Samuel. 13:12. S

III. De offeranden, die zij op het altaar offerden. Het altaar was opgericht om gebruikt te worden, en zo gebruikten zij het dan. Zij, die een altaar hebben, moeten het niet ledig laten blijven.

1. Zij begonnen *op de eersten dag van de zevende maand,* vers 6. Het blijkt niet dat zij vuur van de hemel hadden om hun offerdienst te beginnen, zoals Mozes en Salomo het gehad hebben, zij hebben, evenals de aartsvaders, zich van gewoon vuur bediend.

2. Eenmaal begonnen zijnde, hebben zij *het gedurig brandoffer* geofferd, en bleven dit doen, vers 5, *des morgens en des avonds,* vers 3. Door treurige ervaring wisten zij wat het was om de vertroosting van het dagelijks offer te moeten ontberen, het pleiten in hun dagelijks gebed, en nu deze dienst weer begonnen was, besloten zij om hem nooit weer te laten vervallen. Het dagelijkse lam was een type van het Lam Gods, welks gerechtigheid ons betrouwen moet zijn in al onze gebeden.

3. Zij namen *alle gezette hoogtijden des Heeren* waar, en offerden de offers, die voor ieder van deze waren voorgeschreven, inzonderheid *het Loofhuttenfeest,* vers 4, 5. Nu zij zo'n grote weldaad van God hadden ontvangen, was dit vreugdevolle feest hun zeer bijzonder aangenaam. En nu zij zich begonnen te vestigen in hun steden, was het zeer goed en gepast om te gedenken dat hun vaderen in tenten hebben gewoond in de woestijn. Ook werd dit feest, dat zeer bijzonder verwijst naar Evangelietijden, zoals blijkt uit Zacheria 14:18 op zeer bijzondere wijze in ere gebracht, nu die tijden begonnen te naderen. Van de diensten op dit feest, dat acht dagen duurde, en waarvoor bijzondere offers waren verordineerd, wordt gezegd dat zij deden "naar het recht, van elk dagelijks op zijn dag," zie Numeri 29:13, 17 en verv. Zo is het in het oorspronkelijke, *Verbum diei in die suo-het woord, of de zaak van de dag op de zelfde dag,* een uitdrukking, die spreekwoordelijk is geworden onder hen, die met de taal van de Schrift vertrouwd zijn. Indien het Loofhuttenfeest een afschaduwing was van een Evangelische wandel ten opzichte van een voortdurend gespeend zijn aan de wereld en van de blijdschap in God, dan kunnen wij hieruit afleiden dat wij allen *het werk van de dag op de zelfde dag* moeten doen *met het recht van elk dagelijks op zijn dag,* dat is:

a. *wij* moeten de tijd gebruiken door voor iederen dag iets te doen te vinden, dat nut en voordeel oplevert.

b. Wij moeten de gelegenheid gebruiken door ons te voegen naar het werk van de dag. Alles is schoon op zijn tijd. De tiende dag van die maand was de verzoendag, een plechtige dag, die nu zeer geschikt en gelegen kwam, zeer waarschijnlijk hebben zij hem waargenomen hoewel dit niet vermeld is, ik herinner mij ook niet dat in het Oude Testament ergens melding wordt gemaakt van het waarnemen van die dag, alsof het genoeg was dat wij er de wet van hebben in Leviticus 16, en het Evangelie ervan dat er de voornaamste bedoeling van was, in het Nieuwe Testament.

4. *Zij offerden ieders vrijwillige offerande*, vers 5. De wet eiste veel, maar zij brachten meer. Zij hadden weinig vermogen om de kosten van hun offers te dragen, maar zij hadden veel ijver, en zij spaarden het uit van hun eigen tafels, naar wij wel kunnen veronderstellen, om aldus het altaar overvloedig te voorzien. Zalig zij, die uit de vuuroven van de beproeving zodanig een heilige hitte medebrengen!

IV. Hun toebereidselen voor het bouwen van de tempel, vers 7. Hierop hebben zij zich terstond toegelegd, want terwijl wij doen wat wij kunnen, moeten wij er nog naar streven meer en beter te doen. Evenals vanouds moeten Tyrus en Zidon hen van werklieden en de Libanon hen van hout voorzien, voor beide hadden zij orders van Cyrus. Als God ons ergens toe roept, dan kunnen wij vertrouwen dat Hij in Zijn voorzienigheid ons voorzien zal van hetgeen er voor nodig is.

Ezra 3:8-13

Er was onder de wedergekeerde Joden geen strijd of zij de tempel al of niet zouden bouwen, daartoe werd onmiddellijk besloten, en wel dat het met bekwame spoed gedaan zou worden. Welke vertroosting of lieflijkheid konden zij smaken in hun eigen land, indien zij dit teken van Gods tegenwoordigheid en de stichting van Zijns naams gedachtenis onder hen niet hadden? Wij hebben dus hier een bericht van het begin van dat goede werk.

Merk op:

I. Wanneer het werd begonnen: in de tweede maand van het tweede jaar, zodra het jaargetijde het hun slechts zou veroorloven, vers 8 en nadat de plechtigheden van het pascha voorbij waren. Zij gebruikten weinig meer dan een half jaar voor de toebereiding van de grond en van de materialen, zozeer was hun hart er op gezet. Als enigerlei goed werk gedaan moet worden, dan zullen wij verstandig handelen als wij er ons zo spoedig mogelijk toe begeven en geen tijd laten verloren gaan, ja zelfs dan, als wij er moeilijkheden en tegenstand bij voorzien. Aldus verbinden wij er onszelf toe en zullen wij God verbinden om er ons in te helpen. Een goed begin, zegt het spreekwoord, is het halve werk.

II. Wie het begonnen. Zerubbabel en Jesua met hun broederen. Gods werk zal dan waarschijnlijk goede voortgang hebben als de overheid, de leraren en het volk er van harte aan medewerken, en allen eenstemmig zijn om het te bevorderen. Het was God, die hun een hart gaf voor deze dienst. En dit voorspelde welslagen.

III. Wie er verder voor gebruikt werden: Zij *stelden de Levieten over het werk,* vers 8, en deze deden het door opzicht te hebben over hen, die het werk deden, vers 9, hun handen te sterken door goede, aanmoedigende woorden. Zij, die zelf het werk niet doen, kunnen toch goede dienst bewijzen door hen, die het wèl doen, op te wekken en te bemoedigen.

IV. Hoe God geloofd werd bij het leggen van het fundament van de tempel, vers 10,11, de priesters met de trompetten, voorgeschreven door Mozes, en de Levieten met de cimbalen voorgeschreven door David, maakten een concert van muziek, niet om het oor te strelen maar om het zingen te begeleiden en te steunen van die eeuwige hymne, die nooit verandert en voor welke ons hart en onze mond altijd gestemd moeten zijn: "God is goed, Zijn goedertierenheid is" "tot in eeuwigheid," het refrein van psalm 136. Laat al de stromen van de genade nagespoord worden tot aan bron. In welke toestand wij ook verkeren, wèlke smart ons deel zij, wèlke angsten ons kwellen, laat het erkend worden dat God goed is en dat, wat ook moge falen, Zijn goedertierenheid nooit faalt. Laat dit gezongen worden met toepassing op onszelf zoals hier, dat Zijn goedertierenheid niet alleen is tot in eeuwigheid, maar dat zij tot in eeuwigheid is over Israël, over Israël toen zij gevangen waren in een vreemd land en vreemdelingen waren in hun eigen land. Hoe het ook zij, "God is Israël goed," Psalm 73:1, goed jegens ons. Laat de herleving van de belangen van de kerk toen zij dood schenen, toegeschreven worden aan de eeuwige voortduring van Gods goedertierenheid, want daarom is het dat de kerk voortduurt, dat is blijft bestaan.

V. De verschillende aandoeningen van het volk. Er was bij deze gelegenheid een merkwaardige vermenging van gewaarwordingen. Er heersten verschillende gevoelens onder het volk van God en

ieder gaf uitdrukking aan hetgeen er bij hem omging, en toch was er geen onenigheid onder hen hun harten waren niet van elkaar vervreemd en de gemeenschappelijke belangen werden er niet door benadeeld of vertraagd.

1. Zij, die alleen de ellende kenden van geen tempel te hebben, hebben toen zij het fundament voor een gelegd zagen, de Heere geloofd met gejuich, vers 11. Voor hen scheen zelfs dit fundament reeds groot, was het als een leven uit de doden, voor hun hongerende ziel was dit reeds zoet. *Het volk juichte met groot gejuich, zodat de stem tot van verre gehoord werd.* Wij behoren dankbaar te wezen voor het begin van zegen of genade, al is dit ook nog niet tot volkomenheid gekomen, en het fundament van een tempel na langdurige verwoesting kan niet anders dan een fontein van vreugde wezen voor ieder getrouw Israëliet.

2. Zij, die zich de heerlijkheid herinnerden van de eerste tempel, die Salomo gebouwd had, en bedachten hoever naar alle waarschijnlijkheid deze er bij zou achterstaan, *misschien* in afmetingen, *zeker* in pracht en rijkdom, *weenden met luider stem,* vers 12. Indien wij de gevangenschap dateren van het vierde jaar van Jojakim, dan was het pas twee en vijftig jaren geleden dat de tempel verbrand was, indien van Jechonia's gevangenschap, dan was het slechts negen en veertig. Zodat velen, die nu leefden, hem zich nog konden herinneren in al zijn pracht en luister, en het was een grote zegen voor de gevangenen, dat het leven van zovelen van hun priesters en Levieten verlengd was geworden, zodat deze hun nu konden verhalen wat zij zich herinnerden van de heerlijkheid van Jeruzalem, teneinde hen op te wekken bij hun terugkeer. Dezen nu betreurden de onevenredigheid tussen deze tempel en de vorigen. En er was wel enige reden voor, en zo zij hun tranen in het rechte kanaal lieten vloeien en dus de zonde beweenden, die de oorzaak was van dit treurig verschil, dan deden zij wèl. Zonde benevelt de glans van ieder volk en van iedere kerk, en als zij zich verminderd vinden en naar de diepte gebracht, dan moet dit aan haar geweten worden Toch was het ook hun zwakheid, die hun deze tranen met de algemene vreugde deed vermengen, en er als het ware een nevel over wierp. Zij *verachtten de dag van de kleine dingen* en waren ondankbaar voor het goede, dat zij genoten, omdat het niet zo goed was als dat hun voorouders hadden, hoewel het veel beter was dan zij verdienden. Laat er in de harmonie van openbare vreugde geen wanklank gehoord worden. Het was een verzwaring van de ontmoediging, die zij hierdoor het volk gaven, dat zij priesters en Levieten waren, die zelf hadden moeten weten, en anderen hadden moeten leren wat de rechte gemoedsgesteldheid was die door de verschillende leidingen van Gods voorzienigheid bij hen teweeggebracht behoorde te worden, zij hadden niet moeten toelaten dat het besef van tegenwoordige zegeningen door de herinnering aan vroegere beproevingen verdrongen zou worden. Deze vermenging van leed en blijdschap hier is een voorstelling van deze wereld, sommigen baden zich in stromen van geneugten, terwijl over anderen baren en golven van leed en verdrukking heengaan. In de hemel zingen allen, en zucht niemand, in de hel wenen en weeklagen allen, en is er niemand die zich verblijdt maar hier op aarde kunnen wij nauwelijks *het gejuich van de vreugde van de stem des geweens onderkennen.* Laat ons leren *ons te verblijden met de blijden* en *te wenen met de wenenden* en zelf blijd te zijn als niet blij zijnde, en te wenen als niet wenende.

HOOFDSTUK 4

1 Toen nu de wederpartijders van Juda en Benjamin hoorden, dat de kinderen der gevangenis den HEERE, den God Israels, den tempel bouwden;
2 Zo kwamen zij aan tot Zerubbabel, en tot de hoofden der vaderen, en zeiden tot hen: Laat ons met ulieden bouwen, want wij zullen uw God zoeken, gelijk gijlieden; ook hebben wij Hem geofferd sinds de dagen van Esar-haddon, den koning van Assur, die ons herwaarts heeft doen optrekken.
3 Maar Zerubbabel, en Jesua, en de overige hoofden der vaderen van Israel zeiden tot hen: Het betaamt niet, dat gijlieden en wij onzen God een huis bouwen; maar wij alleen zullen het den HEERE, den God Israels, bouwen, gelijk als de koning Kores, koning van Perzie, ons geboden heeft.
4 Evenwel maakte het volk des lands de handen des volks van Juda slap, en verstoorde hen in het bouwen;
5 En zij huurden tegen hen raadslieden, om hun raad te vernietigen, al de dagen van Kores, koning van Perzie, tot aan het koninkrijk van Darius, den koning van Perzie.
6 En onder het koninkrijk van Ahasveros, in het begin zijns koninkrijks, schreven zij een aanklacht tegen de inwoners van Juda en Jeruzalem.
7 En in de dagen van Arthahsasta schreef Bislam, Mithredath, Tabeel, en de overigen van zijn gezelschap, aan Arthahsasta, koning van Perzie; en de schrift des briefs was in het Syrisch geschreven, en in het Syrisch uitgelegd.
8 Rehum, de kanselier, en Simsai, de schrijver, schreven een brief tegen Jeruzalem, aan den koning Arthahsasta, op deze manier:
9 Toen Rehum, de kanselier, en Simsai, de schrijver, en de overigen van hun gezelschap, de Dinaieten, de Afarsathchieten, de Tarpelieten, de Afarsieten, de Archevieten, de Babyloniers, de Susanchieten, de Dehavieten, de Elamieten,
10 En de overige volkeren, die de grote en vermaarde Asnappar heeft vervoerd, en doen wonen in de stad van Samaria, ook de overigen, aan deze zijde der rivier, en op zulken tijd.
11 Dit is een afschrift des briefs, dien zij aan hem, aan den koning Arthahsasta, zonden: Uw knechten, de mannen aan deze zijde der rivier, en op zulken tijd.
12 Den koning zij bekend, dat de Joden, die van u zijn opgetogen, tot ons gekomen zijn te Jeruzalem, bouwende die rebelle en die boze stad, waarvan zij de muren voltrekken, en de fondamenten samenvoegen.
13 Zo zij nu den koning bekend, indien dezelve stad zal worden opgebouwd, en de muren voltrokken, dat zij den cijns, ouden impost, en tol niet zullen geven, en gij zult aan de inkomsten der koningen schade aanbrengen.
14 Nu, omdat wij salaris uit het paleis trekken, en het ons niet betaamt des konings oneer te zien, daarom hebben wij gezonden, en dit den koning bekend gemaakt;
15 Opdat men zoeke in het boek der kronieken uwer vaderen, zo zult gij vinden in het boek der kronieken, en weten, dat dezelve stad een rebelle stad geweest is, en den koningen en landschappen schade aanbrengende, en dat zij daarbinnen afval gesticht hebben, van oude tijden af; daarom is dezelve stad verwoest.
16 Wij maken dan de koning bekend, dat, zo dezelve stad zal worden opgebouwd, en haar muren voltrokken, gij daardoor geen deel zult hebben aan deze zijde der rivier.
17 De koning zond antwoord aan Rehum, den kanselier, en Simsai, den schrijver, en de overigen van hun gezelschappen, die te Samaria woonden; mitsgaders aan de overigen van deze zijde der rivier aldus: Vrede, en op zulken tijd.

18 De brief, dien gij aan ons geschikt hebt, is duidelijk voor mij gelezen.
19 En als van mij bevel gegeven was, hebben zij gezocht en gevonden, dat dezelve stad zich van oude tijden af tegen de koningen heeft verheven, en rebellie en afval daarin gesticht is.
20 Ook zijn er machtige koningen geweest over Jeruzalem, die geheerst hebben overal aan gene zijde der rivier; en hun is cijns, oude impost en tol gegeven.
21 Geeft dan nu bevel, om diezelve mannen te beletten, dat diezelve stad niet opgebouwd worde, totdat van mij bevel zal worden gegeven.
22 Weest gewaarschuwd, van feil in dezen te begaan; waarom zou het verderf tot schade der koningen aanwassen?
23 Toen, van dat het afschrift des briefs van den koning Arthahsasta voor Rehum, en Simsai, den schrijver, en hun gezelschappen gelezen was, togen zij in haast naar Jeruzalem tot de Joden, en beletten hen met arm en geweld.
24 Toen hield het werk op van het huis Gods, Die te Jeruzalem woont, ja, het hield op tot in het tweede jaar van het koninkrijk van Darius, den koning van Perzie.

I. Het goede werk van de tempel te herbouwen was niet zodra begonnen, of het ontmoette tegenstand van de zijde van hen, die het kwalijk gezind waren, de Samaritanen waren vijanden van de Joden en van hun Godsdienst, en zij legden er zich op toe om het te verhinderen. Zij boden aan om te delen in het werk, teneinde het in hun macht te hebben om het te vertragen, maar hun aanbod werd afgewezen vers 1-3.

II. Zij ontmoedigden hen er in, en rieden het hen af, vers 4, 5.

III. Laaghartig gaven zij aan de koning van Perzië een verkeerde voorstelling van de onderneming en de ondernemers in een aanklacht die zij hem zonden, vers 6-16.

IV. Zij verkregen een order van hen om het bouwen te doen ophouden vers 17-22, die zij terstond ten uitvoer brachten vers 23, 24.

Ezra 4:1-5

Wij hebben hier een voorbeeld van de oude vijandschap, die er gesteld was tussen het zaad van de slang en het zaad van de vrouw. Gods tempel kan niet gebouwd worden, of Satan zal woeden en de poorten van de hel zullen er tegen strijden. Evenzo moest het Evangeliekoninkrijk onder veel worsteling en strijd opgericht worden. In dit opzicht was de heerlijkheid van het laatste huis groter dan van het eerste, en het was meer een beeld van de tempel van Christus' gemeente, daar Salomo zijn tempel gebouwd heeft, toen "er geen" "tegenpartijder was en geen bejegening van kwaad," 1 Koningen 5:4 K. Maar deze tweede tempel werd gebouwd in weerwil van grote tegenstand, in het overwinnen van die tegenstand en de voltooiing van het werk in weerwil ervan zijn de wijsheid macht en goedheid van God grotelijks verheerlijkt, en is de kerk aangemoedigd om op Hem te vertrouwen.

I. De ondernemers worden hier *de kinderen van de gevangenschap genoemd,* vers 1, hetgeen hun zeer gering aanzien geeft. Zij waren pas uit de gevangenschap gekomen, waren in gevangenschap geboren, droegen nog de tekenen van hun gevangenschap, hoewel zij geen gevangenen waren, waren zij toch onder de macht van hen, wier gevangenen zij geweest waren. Israël was Gods zoon, Zijn eerstgeborene, maar door hun ongerechtigheid hadden zij zich verkocht en tot slaven gemaakt, en aldus werden zij kinderen van de gevangenschap, maar het schijnt dat de gedachte, dat zij dit waren, hen opgewekt heeft tot dit werk, want het was door hun veronachtzamen van de tempel, dat zij hun vrijheid verloren hadden.

II. De tegenstanders van de onderneming worden hier gezegd *de wederpartijders te zijn van Juda en Benjamin,* niet de Chaldeen of de Perzen-zij gaven hun geen stoornis, ("laat hen maar gerust voortbouwen") maar de overblijfselen van de tien stammen met de vreemdelingen, die zich bij hen gevoegd hadden, en die tezamen dat mengelmoes van godsdiensten hadden saamgeflanst, waarvan wij een bericht hadden in 2 Koningen 17:33 K :zij "vreesden de" "Heere en dienden ook hun goden." Zij worden *het volk des lands* genoemd, vers 4. De ergste vijanden van Juda en Benjamin waren zij, "die zeiden dat zij Joden waren en het niet waren," Openbaring 3:9.

III. Er was veel van de list van de oude slang in de tegenstand, die zij boden. Toen zij hoorden dat de tempel gebouwd werd, begrepen zij terstond dat dit een noodlottige slag was voor hun bijgeloof, en zo zetten zij er zich dan toe om het werk tegen te staan. Zij hadden de macht niet om het door geweld te verhinderen, maar zij lieten geen middel onbeproefd om het tot staan te brengen.

1. Zij boden hun diensten aan om met hen te bouwen, maar het was alleen om de gelegenheid te hebben om het werk te vertragen, terwijl zij voorwendden het te bevorderen. Nu was hun aanbod:

a. zeer schoon schijnend. Wij zullen met ulieden bouwen, zullen u helpen bij het werk en bijdragen in de onkosten *want wij zullen uw God zoeken, gelijk gijlieden,* vers 2. Dit was onwaar, want hoewel zij dezelfde God zochten, hebben zij Hem niet alleen gezocht noch Hem gezocht op de voorgeschreven wijze, en dus hebben zij Hem niet gezocht. gelijk zij. Hun oogmerk hierin was het bouwen, zo mogelijk, te verhinderen, tenminste hun genot en hun vertroosting, die zij er in smaakten, weg te nemen, het was schier even goed het niet te hebben, als het niet *voor zich* te hebben en voor de zuivere aanbidding van de ware God en van Hem alleen. Zo zijn *de kussen eens haters af te bidden,* zijn woorden zijn *gladder dan boter, maar zijn hart is krijg* Maar

b. hun weigering van de aangeboden dienst was zeer rechtvaardig, vers 3. De *hoofden van de vaderen Israëls* begrepen al spoedig dat zij geen vriendelijkheid jegens hen bedoelden, wat zij dienaangaande ook mochten voorgeven, maar in werkelijkheid boze voornemens hadden, en daarom (ofschoon zij voorzeker wel hulp nodig hadden, indien die van een aard was geweest om er vertrouwen in te kunnen stellen) zeiden zij hun ronduit: *"Het betaamt niet dat gijlieden en wij onze God een huis bouwen,* gij hebt part noch deel aan deze zaak, gij zijt geen ware Israëlieten, geen oprechte aanbidders van God, "gij aanbidt wat gij niet weet," Johannes 4:22. Gij behoort niet tot hen, met wie wij gemeenschap durven onderhouden, en daarom "zullen wij alleen bouwen." Zij voeren bij hen de wet Gods niet aan, die hun verbood zich met vreemdelingen te mengen, (hoewel zij daar inzonderheid het oog op hadden) maar zij willen er op gelet hebben, dat de opdracht van de koning alleen tot hen gericht was, "de koning van Perzië heeft ons geboden dit huis te bouwen, en wij zouden hem wantrouwen betonen en hem beledigen, als wij er vreemde hulp bij inriepen." Bij goed doen is "de voorzichtigheid van de slangen" nodig zowel als "de oprechtheid van de duiven," en het is ons nodig om "ons" "te wachten voor de mensen" Mattheus 10:16, 17. Wij moeten goed toezien met wie wij ons vergezellen, met wie wij omgaan, en op wiens hand wij steunen. Terwijl wij ons met vroom vertrouwen op God verlaten, moeten wij met voorzichtigheid op mensen vertrouwen.

2. Toen dit plan mislukte deden zij wat zij konden om hen van hun werk af te leiden en er hen in te ontmoedigen. Zij maakten hun handen slap, door hun te zeggen dat hun pogingen tevergeefs waren, noemden hen *dwaze bouwers,* die begonnen wat zij niet bij machte waren te voleindigen, ontroerden hen door allerlei bedekte toespelingen op rampen en onheilen, die hen er bij treffen zouden, zodat zij slechts zwaarlijk voortgingen. Allen waren er niet even ijverig in, zij, die koel en onverschillig waren, werden door deze drogredenen afgetrokken van het werk, dat hun hulp behoefde, vers 4. En omdat de Joden wel zouden vermoeden, dat wat zij-de Samaritanen-zelf zeiden, slecht bedoeld was, en er zich niet door zouden laten influenceren *huurden* zij heimelijk *tegen hen raadslieden,* die, onder voorgeven van hun ten beste te raden, hen zouden afraden om voort te gaan met het werk om aldus *hun raad te vernietigen,* vers 5, of wel de mannen van Tyrus en Zidon te ontraden om hun het hout te leveren, waarvoor de Joden met hen overeengekomen waren, Hoofdst. 3:7, of wel, als zij aan het Perzische hof om de een of andere schenking of gunst verzochten ingevolge van het algemene edict voor hun vrijheid, dan waren er gehuurde raadslieden daar om hen tegen te werken. Verwonder u niet over de rusteloosheid van de vijanden van de kerk in hun pogingen om de bouw van Gods huis tegen te staan, hij, wiens dienstknechten zij zijn en wiens werk zij doen, wordt niet moede van om *te trekken op de aarde* om kwaad *te doen.* En laat hen, die een goed werk tegenstaan en de handen slap maken van hen, die er in bezig zijn, zien wiens voorbeeld zij volgen.

Ezra 4:6-16

Cyrus is de belangen van de Joden altijd toegedaan gebleven en heeft zijn schenking gesteund en gehandhaafd, het was nutteloos hem er tegen te willen innemen, wat hij deed, deed hij uit een goed beginsel van de vreze Gods, en daarom bleef hij er bij. Maar hij heeft naar sommigen denken, na zijn verovering van Babel en zijn decreet voor de vrijlating van de Joden nog slechts drie jaren-volgens anderen, zeven jaren-geregeerd, en toen is hij of gestorven of hij heeft dit deel van zijn regering opgegeven, waarin hij Ahasveros tot opvolger had vers 6, die ook *Artahsastha* genoemd wordt, vers 7, dezelfde, die door de heidense schrijvers Cambyses wordt genoemd, die nooit zoveel acht had geslagen op de verachte Joden, om belangstelling in hen te koesteren of zorg voor hen te hebben. Ook had deze de kennis niet van de God Israëls, die zijn voorganger gehad heeft, en was een woeste dwingeland, en tot hem nu hebben de Samaritanen zich per brief gewend om een order voor het doen ophouden van de tempelbouw. Zij deden het in het begin van zijn regering, besloten zijnde geen tijd te verkiezen toen zij dachten een koning te hebben die hun hierin ter wille zou zijn. Zie hoe de vijanden van de kerk op de loer liggen om de eerste gelegenheid, die zich voordoet, aan te grijpen om haar kwaad te doen Iaat haar vrienden dan niet minder ijverig zijn om haar vriendelijkheid te bewijzen.

I. Hun brief aan de koning heeft tot algemene strekking hem van deze zaak te verwittigen. Hij wordt "een aanklacht" genoemd "tegen de" "inwoners van Juda en Jeruzalem." De duivel "is de aanklager van de" "broederen," Openbaring 12:10. En hij volvoert zijn boze plannen tegen hen niet alleen door zelf hen te beschuldigen bij onze God, zoals hij Job gedaan heeft maar door als een leugengeest te handelen in de mond van zijn werktuigen, die hij gebruikt om hen aan te klagen bij magistraten en koningen en hen bij velen verdacht en gehaat te maken en aanstotelijk bij de machtigen. Verwonder u niet zo ook nog heden dezelfde kunstgrepen in het werk worden gesteld om ernstige Godsvrucht tegen te staan.

II. De personen, die betrokken waren bij het schrijven van deze brief. In vers 7 worden de ontwerpers, en in vers 8 de schrijvers ervan genoemd, en in vers 9 de ondertekenaars die er mee instemden, medegedaan hebben in deze voorstelling-verkeerde voorstelling had ik moeten zeggen-van de zaak. Zie nu hier:

1. Hoe *de vorsten samen beraadslagen tegen de Heere* en Zijn tempel, de vorsten met hun gezelschap. Het bouwen van de tempel zou hun geen kwaad doen, toch treden zij er met de uiterste boosaardigheid tegen op, misschien wel omdat de profeten van de God Israëls het uithongeren en vergaan voorzegd hebben van al de goden van de heidenen Zefanja 2:11, Jeremia 10:11.

2. Hoe het volk met hen instemde in dit bedenken van ijdelheid. Zij volgden de roep, hoewel het wezen van de zaak hun onbekend was. Al de verschillende koloniën van dat gewest-er worden hier negen genoemd-die hun namen ontleenden aan de steden of landen van Assyrië, Chaldea, Perzië enz. vanwaar zij gekomen zijn, hebben door haar vertegenwoordigers deze brief ondertekend. Misschien waren zij aldus vertoornd op deze teruggekeerde Joden omdat er velen uit de tien stammen onder hen waren, van wier eigendommen zij bezit genomen hadden, en van wie zij duchtten dat zij later zouden beproeven ze weer in hun eigen bezit te krijgen.

III. Een afschrift van de brief zelf, dat Ezra hier inlast uit het archief van het koninkrijk Perzië, waarin hij bewaard werd. En het is goed dat wij hem hebben, om te zien welke methode nog gevolgd wordt om Godvruchtige mensen aan haat en vervolging prijs te geven en goede plannen tegen te werken.

1. Zij stellen zichzelf voor als zeer getrouwe onderdanen, aan wie de eer en het belang van de regering ter harte gaat, zij willen het doen voorkomen dat de koning nergens in geheel zijn rijk zulke trouwe onderdanen had, die zich zo bewust waren van hun verplichtingen jegens hem, vers 14, *Omdat wij met het zout van het paleis gezouten zijn*-zo is het in de kanttekening-."Wij hebben onze bezolding van het hof, en wij zouden zonder dit evenmin kunnen leven, als men vlees zou kunnen bewaren zonder het te zouten", of, gelijk sommigen denken, hun bezolding of pensioen werd hun in zout gezonden, of "omdat wij opgevoed zijn in het paleis en opgebracht werden aan des konings tafel", zoals wij bevinden in Daniel 1:5. Dezen waren het, die hij bedoelde te verhogen, zij aten hun deel van des konings spijze. Uit aanmerking nu hiervan *betaamt het ons niet des konings oneer te zien,* en daarom dringen zij er bij hem op aan om de bouw des tempels te doen staken, want deze zou gewis meer dan iets anders tot des koning oneer zijn. Een geheime vijandschap tegen Christus en Zijn Evangelie wordt dikwijls verguld met een voorgewende liefde voor de keizer en zijn macht. De Joden haatten de Romeinse regering, maar konden toch als het hun oogmerk diende roepen: Wij *hebben geen koning dan de keizer.* Maar indien nu zij, die leefden van de kroon, zich aldus uit dankbaarheid verplicht achtten om er de belangen van te steunen, hoeveel temeer reden hebben wij dan niet om aldus een Godvruchtige liefde te hebben voor Gods eer, zeggende: *Wij hebben onze leeftocht van de God des hemels* en zijn *gezouten met Zijn zout,* wij leven van Zijn milddadigheid, zijn de zorg van Zijn voorzienigheid, en daarom *betaamt het ons niet Zijn oneer te zien* zonder er toorn over te gevoelen en te doen wat wij kunnen om haar te voorkomen.

2. Zij stellen de Joden voor als trouweloos en gevaarlijk voor de regering, zeggen dat *Jeruzalem de boze en oproerige stad was,* vers 12, *de koningen en landschappen schade aanbrengende,* vers 15. Zie hoe Jeruzalem "de" "vreugde van de gehele aarde," Psalm 48:3, hier gesmaad wordt als de ergernis van de gehele aarde. De vijanden van de kerk zouden de slechte daden niet kunnen doen, die zij tegen haar beramen, indien zij haar niet eerst een slechte naam en een slecht voorkomen gaven. Jeruzalem is een getrouwe stad geweest voor haar rechtmatige vorsten en haar toenmalige inwoners waren de koning en zijn regering even goed gezind als wèlke andere provincie ook van zijn gebied. Daniël, die een Jood was, had zich nu onlangs zo trouw bewezen aan zijn vorst, dat zijn ergste vijanden "geen gelegenheid noch misdaad konden vinden in zijn bestuur van de zaken", Daniel 6:5. Maar aldus is Elia onrechtvaardig beschuldigd Israël te beroeren, de apostelen dat zij *de wereld in roer hebben gesteld,* en Christus zelf van *het volk te verkeren, en te verbieden de keizer schatting te geven,* en wij moeten het niet vreemd achten indien ook thans nog datzelfde spelletje gespeeld wordt. Nu is:

A. Dit ophalen van het vroeger gebeurde was hatelijk, namelijk dat zij *daarbinnen afval gesticht hebben van oude tijden af,* en dat *daarom die stad verwoest is,* vers 15. Het kan niet ontkend worden dat er wel een schijn van waarheid was in deze inblazing, in de pogingen van Jojakim en Zedekia om het juk van de koning van Babel af te werpen, waaronder zij, indien zij zich trouw aan de Godsdienst hadden gehouden, die nu hersteld wordt, nooit gekomen zouden zijn. Maar men moet in aanmerking nemen:

a. Dat zij en hun voorvaderen zelf vrijmachtige vorsten geweest zijn, en dat hun pogingen om in hun rechten hersteld te worden, indien er geen eedverbreking in geweest was voorzoveel ik weet, te rechtvaardigen zouden geweest zijn, en ook wel geslaagd zouden zijn indien zij er de rechte methode bij gevolgd hadden en zich eerst met God hadden verzoend.

b. Ofschoon deze Joden en hun vorsten oproerig geweest waren, was het toch onrechtvaardig om dit als een onuitwisbaar schandmerk in te drukken op deze stad, alsof zij nu voortaan altijd de naam moet dragen van *oproerige en boze stad.* in hun gevangenschap hadden de Joden zulke blijken gegeven van goed gedrag, als voor alle redelijke mensen voldoende waren om die smaad van hen af te wentelen, want hen was geleerd (en-wij hebben reden te hopen, dat zij naar dit onderricht gehandeld hebben) "de vrede te zoeken van de stad, waar zij" "gevankelijk heengevoerd waren, en tot de Heere voor haar te bidden," Jeremia 29:7. Het was dus wel zeer onbillijk, hoewel geheel niet ongewoon, om aldus de ongerechtigheid van de vaderen aan de kinderen toe te schrijven.

B. Het bericht nopens hetgeen zij nu deden was volkomen onwaar. Zij dragen er zeer bijzonder zorg voor om de koning te berichten dat zij *de muren voltrekken van deze stad,* ja ze hadden *voltrokken* en *de fundamenten samenvoegden,* vers 12, toen dit nog verre was van het geval te zijn. Zij hadden slechts begonnen de tempel te bouwen, hetgeen Cyrus hun geboden had te doen, maar wat de muren betreft, daar was niets aan gedaan, ook geen plan gemaakt om ze te herstellen, hetgeen blijkt uit de toestand waarin zij nog vele jaren daarna zijn geweest, Nehemia. 1:3, namelijk geheel in puin. Wat zal aan "deze bedrieglijke tongen," aan deze valse pennen, "gegeven, wat er aan gedaan worden? Scherpe pijlen eens machtigen" ongetwijfeld, "mitsgaders gloeiende jeneverkolen," Psalm 120:3, 4. Indien zij niet volkomen ontbloot waren geweest van alle deugd en eer, zij zouden de koning niet hebben kunnen schrijven wat al hun naburen wisten vals te zijn, en als zij niet zeer gerust waren geweest ten opzichte van des konings steun, zij zouden het niet gedurfd hebben. Zie Spreuken 29:12.

C. Hun voorspellingen van wat er de gevolgen van zijn zullen, hadden hoegenaamd geen grond en waren ongerijmd. Zij zijn er van overtuigd en willen dat de koning het op hun woord geloven zal dat, zo die stad gebouwd wordt, niet alleen de Joden *de cijns, ouden impost en tol niet zouden geven,* vers 13, maar (daar een grote leugen even gauw gezegd is als een kleine) dat de koning dan geen deel zou hebben aan deze zijde van de rivier, vers 16, dat al de landen aan deze zijde van de Eufraat terstond in opstand zouden komen, hiertoe gebracht door hun voorbeeld, en zo de regerende vorst dit oogluikend zou toelaten, dan zou hij niet slechts zichzelf, maar ook zijn opvolgers benadelen, *gij zult de inkomsten van de koningen schade aanbrengen.* Zie hoe iedere regel van deze brief zowel de arglistigheid als de boosaardigheid van de oude slang ademt.

Ezra 4:17-24

Wij hebben hier:

I. De orders, door de koning van Perzië gegeven in antwoord op het bericht, dat hem door de Samaritanen tegen de Joden gezonden was. Hij heeft zich door hun bedrog en hun leugens laten misleiden, nam geen zorg om een nauwkeurig onderzoek in te stellen naar hun verklaringen nopens de Joden en hetgeen zij nu deden, maar nam als bewezen aan dat de beschuldiging waar was, en zo was hij volkomen bereid om hun een order van zijn staatsraad te doen toekomen om het werk te doen staken.

1. Hij raadpleegde het archief betreffende Jeruzalem, en bevond dat die stad werkelijk tegen de koning van Babel had gerebelleerd, en dat zij dus was, wat zij haar noemden, een *boze stad*, vers 19, en daarbij, dat daar in vroegere tijden koningen geregeerd hebben, aan wie al de landen aan die zijde van de rivier schatplichtig waren geweest, vers 20, en dat er dus gevaar was dat zij, indien zij er ooit de macht toe hadden (dat echter niet waarschijnlijk was) die landen wederom als schatplichtigen zouden opeisen. Hij spreekt dus zoals zij gesproken hebben, en wendt voor er een reden voor op te geven. Zie hierin het harde lot van vorsten, die zien moeten met ogen van anderen en horen moeten met oren van anderen, en over de dingen moeten oordelen zoals zij hun voorgesteld worden, en zeer dikwijls worden zij hun vals voorgesteld. Gods oordeel is daarom altijd juist, want Hij ziet de dingen zoals zij zijn, en zo is Zijn oordeel dan ook naar waarheid.

2. Hij gebood deze Samaritanen dat zij het bouwen van de stad onmiddellijk moesten doen ophouden, totdat er nader order voor gegeven zou worden, vers 21, 22. Er wordt noch door hen in hun brief, noch door hem in zijn order, gewag gemaakt van het bouwen van de *tempel*, omdat en zij èn hij wel wisten dat zij niet alleen verlof, maar een bevel hadden van Cyrus, om die te herbouwen, en zelfs de Samaritanen durfden de intrekking van dat bevel niet voorstellen, zij spraken alleen van de *stad*. Laat *die* niet gebouwd worden, dat is: als een stad met muren en poorten, dat moet in elk geval worden voorkomen, opdat *geen verderf tot schade van de koningen zal toenemen* Hij wilde niet dat de kroon verliezen zou lijden, doordat hij haar droeg.

II. Het gebruik, dat de vijanden van de Joden van deze orders gemaakt hebben, die op zo bedrieglijke wijze verkregen waren. Zodra zij ze ontvangen hadden, *togen zij in haast naar Jeruzalem*, vers 23. "Hun voeten snellen naar het kwaad," Spreuken 1:16. Zij hadden geen geduld voordat aan de bouwers die order betekend was, welke zij toonden als hun volmacht om *met macht en geweld* het bouwen te beletten. Gelijk zij de koning bedrogen om door hun valse inlichtingen die order te verkrijgen, zo bedrogen zij hem ook in de tenuitvoerbrenging er van, want de order hield alleen in dat zij het ommuren van de *stad* zouden beletten, maar macht en geweld aan hun zijde hebbende, legden zij haar uit als betrekking hebbende op het bouwen van *de tempel*, want tegen die bouw waren zij gekant, en om die te beletten verlangden zij een schijn van recht te hebben. Wel was er in de order de zinsnede dat zij bevel moesten geven om *die mannen te beletten* maar zij had betrekking op hun aanklacht nopens het bouwen van de muren, terwijl zij haar toepasten op het bouwen van de tempel. Zie hoe nodig het ons is te bidden, niet alleen voor koningen, maar ook voor allen, die onder hen in hoogheid zijn, en voor *de stadhouders die door hen gezonden worden*, want dat wij een *gerust en stil leven* kunnen leiden *in alle godzaligheid en eerbaarheid*

hangt grotendeels af van de rechtschapenheid en wijsheid van de mindere magistraten zowel als van de hoogste.

Het gevolg was dat door de macht en de onbeschaamdheid van de vijanden het werk aan het huis Gods voor een tijd ophield, en zo stond het door de koelheid en onverschilligheid van zijn vrienden stil tot aan het tweede jaar van Darius Hystaspes, want uit de draad van deze gewijde geschiedenis is het voor mij duidelijk, dat het deze Darius was, vers 24. Hoewel het nu door het geweld van de Samaritanen stopgezet was, hadden zij er toch spoedig onder oogluiking mee kunnen voortgaan, indien zij slechts ware liefde hadden gehad voor het werk, hetgeen hieruit blijkt, dat zij, voor zij nog een bepaalde volmacht hadden van de koning om het te doen, bestraft werden door de profeten, omdat zij het niet gedaan hebben, Hoofdst. 5:1, vergeleken met Haggaï 1:1 en verv. Indien zij behoorlijke maatregelen hadden genomen om Cambyses in te lichten nopens de ware toedracht van de zaak, hij zou de order misschien herroepen hebben, maar sommigen van de bouwers waren misschien even gewillig om het werk te doen ophouden als de wederpartijders. In sommige tijden heeft de kerk meer geleden door de lauwheid van haar vrienden dan door de hitte van haar vijanden, maar beide tezamen zullen gewoonlijk maken, dat het werk van de kerk langzaam werk wordt.

HOOFDSTUK 5

1 Haggai nu, de profeet, en Zacharia, de zoon van Iddo, profeteerden tot de Joden, die in Juda en te Jeruzalem waren; in den naam Gods van Israel profeteerden zij tot hen.
2 Toen maakten zich op Zerubbabel, de zoon van Sealthiel, en Jesua, de zoon van Jozadak, en begonnen te bouwen het huis Gods, Die te Jeruzalem woont; en met hen de profeten Gods, die hen ondersteunden.
3 Te dier tijd kwam tot hen Thathnai, de landvoogd aan deze zijde der rivier, en Sthar-boznai, en hun gezelschap, en zeiden aldus tot hen: Wie heeft ulieden bevel gegeven dit huis te bouwen, en dezen muur te voltrekken?
4 Toen zeiden wij aldus tot hen, en welke de namen waren der mannen, die dit gebouw bouwden.
5 Doch het oog huns Gods was over de oudsten der Joden, dat zij hun niet beletten, totdat de zaak aan Darius kwam, en zij alsdan daarover een brief wederbrachten.
6 Afschrift des briefs, dien Thathnai, de landvoogd aan deze zijde der rivier, met Sthar-boznai, en zijn gezelschap, de Afarsechaieten, die aan deze zijde der rivier waren, aan den koning Darius zond.
7 Zij zonden een verhaal aan hem; en daarin was aldus geschreven: Den koning Darius zij alle vrede.
8 Den koning zij bekend, dat wij getogen zijn naar het landschap Juda, ten huize des groten Gods, hetwelk gebouwd wordt met grote stenen, en het hout wordt geleid in de wanden; en datzelve werk wordt ras gedaan, en gaat voorspoediglijk door hun handen voort.
9 Toen hebben wij denzelven oudsten gevraagd, en aldus tot hen gezegd: Wie heeft ulieden bevel gegeven dit huis te bouwen, en dezen muur te voltrekken?
10 Wijders hebben wij hun ook hun namen afgevraagd, dat wij ze u bekend maakten; dat wij mochten overschrijven de namen der mannen, die hoofden onder hen zijn.
11 En zij hebben ons dusdanig antwoord wedergegeven, zeggende: Wij zijn knechten van den God des hemels en der aarde, en bouwen het huis, dat vele jaren voor dezen is gebouwd geweest; want een groot koning van Israel had het gebouwd en voltrokken.
12 Maar nadat onze vaders den God des hemels hadden vertoornd, heeft Hij hen gegeven in de hand van Nebukadnezar, den koning van Babel, den Chaldeer; dewelke dat huis heeft vernield, en het volk naar Babel weggevoerd.
13 Doch in het eerste jaar van Kores, koning van Babel, heeft de koning Kores bevel gegeven dit huis Gods te bouwen.
14 Ja, de vaten van Gods huis, welke van goud en zilver waren, die Nebukadnezar uit den tempel, die te Jeruzalem was, had weggenomen en dezelve gebracht in den tempel van Babel, die heeft de koning Kores uitgehaald uit den tempel van Babel, en zij zijn gegeven aan een, wiens naam was Sesbazar, dien hij tot een landvoogd had gesteld.
15 En hij zeide tot hem: Neem deze vaten, ga ze afvoeren in den tempel, die te Jeruzalem is, en laat het huis Gods gebouwd worden op zijn plaats.
16 Toen kwam dezelve Sesbazar; hij leide de fondamenten van het huis Gods, Die te Jeruzalem woont; en er is van toen af tot nu toe gebouwd, doch niet volbracht.
17 Zo het dan nu den koning goeddunkt, laat er gezocht worden in het schathuis des konings aldaar, dat te Babel is, of het zij, dat een bevel van den koning Kores gegeven zij, om dit huis Gods te Jeruzalem te bouwen; en dat men des konings believen hiervan tot ons zende.

Wij zagen het werk van de tempel tot volkomen stilstand gebracht, daar het echter Gods werk is, zal het weer opgevat worden, en daar hebben wij nu het bericht van. Het werd verhinderd door kracht en geweld, maar het werd weer aan de gang gebracht door de Geest des Heeren van de heirscharen. Nu wordt ons hier gezegd hoe die gezegende Geest:

I. Warmte bracht in het hart van de lauwe vrienden en hen tot bouwen opwekte, vers 1, 2.

II. De hitte van de heethoofdige vijanden afkoelde en hen tot een betere gezindheid bracht, want, hoewel zij er in de grond evenveel afkeer voor hadden als zij, van wie wij in het vorige hoofdstuk gelezen hebben, waren zij toch:

1. Zachter gestemd jegens de bouwers, vers 3-5..

2. Billijker in hun voorstelling van de zaak aan de koning, hetgeen ons hier wordt meegedeeld, vers 6-17.

Ezra 5:1-2

Sommigen berekenen dat de bouw van de tempel slechts negen jaren stilstond: ik ben geneigd aan te nemen dat het op zijn langst vijftien jaren was, gedurende welke tijd zij een altaar en een tabernakel hadden, waarvan zij ongetwijfeld gebruik hebben gemaakt. Als wij in de dienst van God niet doen kunnen wat wij wensten, dan moeten wij doen wat wij kunnen, en het betreuren dat wij niet beter kunnen doen. Maar de raadslieden, die gehuurd waren om het werk te verhinderen, Hoofdst. 4:5, zeiden hun, misschien wel onder voorgeven van inspiratie, dat de tijd om de tempel te bouwen nog niet gekomen was, Haggaï 1:2. Zij konden aanvoeren dat het lang geduurd heeft eer de tijd was gekomen om Salomo's tempel te bouwen, en zo maakten zij dat het volk gerust was in hun *gewelfde huizen,* terwijl *Gods huis woest was.* Nu wordt ons hier gezegd hoe er weer leven kwam in deze goede zaak, die dood scheen neer te liggen.

1. Zij hadden twee goede leraren, die hen in de naam van God ernstig aanspoorden om de raderen van dit werk weer in beweging te brengen, het waren Haggaï en Zacharia, die beiden in het tweede jaar van Darius begonnen te profeteren, zoals blijkt uit Haggaï 1:1 en Zacharia 1:1.

Merk op:

a. De tempel Gods onder de mensen moet gebouwd worden door profetie, niet door wereldlijke macht (dikwijls zal die het hinderen, maar zelden bevorderen) maar door *het Woord Gods.* Gelijk de *wapenen van onze strijd, zo* zijn ook de werktuigen van ons bouwen *niet vleselijk, maar geestelijk,* en de dienaren van het Evangelie zijn de bouwmeesters.

b. Het is het werk van Gods profeten het volk Gods op te wekken tot hetgeen goed is, en er hen in te steunen, hun handen te sterken door gepaste overwegingen, ontleend aan het woord Gods, hen aan te sporen tot hun plicht en er hen in aan te moedigen.

c. Het is een teken dat God genade heeft weggelegd voor een volk, als Hij profeten onder hen verwekt om hun helpers te wezen op de weg en in het werk Gods, hun leidslieden, opzieners en bestuurders te wezen.

Merk verder nog op:

a. Tot wie deze profeten gezonden waren. Zij profeteerden tot de *Joden* (want gelijk van hen de wetgeving is, zo is ook de gave van de profetie van hen, en daarom worden zij "kinderen van de profeten" genoemd, Handelingen 3:25, omdat zij opgevoed werden onder hun onderricht), zij "profeteerden tot hen, over hen," zoals het luidt in het oorspronkelijke, gelijk Ezechiel "over de dorre" "doodsbeenderen" heeft geprofeteerd dat zij zouden leven, Ezechiel 37:4 Zij profeteerden *tegen* hen, aldus bisschop Patrick, want zij bestraften hen, omdat zij de tempel niet bouwden. Het woord Gods zal, als het thans niet aangenomen wordt als een getuigenis tot ons, op een andere dag aangenomen worden als een getuigenis tegen ons, en dan zal het ons oordelen.

b. Wie hen zond. Zij profeteerden in de naam, of, zoals sommigen het lezen, *in de zaak,* of, om de wille van de God Israëls, zij spraken in opdracht van Hem, ontleenden hun redeneringen aan Zijn gezag over hen, Zijn deel in hen en het belang van Zijn heerlijkheid onder hen.

2. Er waren twee goede magistraten onder hen, die ijverig en voortvarend waren in dit werk, Zerubbabel, hun voornaamste vorst, en Jesua, hun hoofdpriester, vers 2. Zij, die in een plaats zijn van waardigheid en macht, moeten met hun waardigheid eer en met hun macht leven brengen in ieder goed werk, aldus betaamt het zij, die voorgaan, om met voorbeeldige zorg en ijver alle gerechtigheid te vervullen en in alle goed werk voor te gaan. Deze voorname mannen achtten het geen verkleining of vermindering voor zich, maar een geluk om onderricht en instructies te ontvangen van de profeten, en waren blij met hun hulp om dit goede werk weer te doen herleven. Lees hier het eerste hoofdstuk van de profetie van Haggaï (want dat is de beste verklaring van deze twee verzen) en zie wat grote dingen God doet door Zijn woord, dat Hij boven Zijn gehele naam grootmaakt, Psalm 138:2 en door Zijn Geest, die er in werkt.

Ezra 5:3-17

Wij zien hier:

I. Dat hun naburen spoedig kennisnamen van de wederopvatting van dit goede werk. Het schijnt dat zij een waakzaam, achterdochtig oog op hen gevestigd hielden, en niet zodra had de Geest Gods de vrienden van de tempel opgewekt om er voor op te treden of de boze geest porde de vijanden aan om er tegen op te treden. Terwijl het volk hun eigen huizen bouwde en overwelfde, hebben hun vijanden hun geen overlast aangedaan, Haggaï 1:4, hoewel de koning bevolen had het bouwen van de stad te doen ophouden Hoofdst. 4:21. Maar toen zij weer aan de tempel begonnen te bouwen, werd terstond de alarmklok geluid en werden alle hoofden en handen aan het werk gezet om het te verhinderen, vers 3, 4. De tegenstanders worden hier genoemd: *Thathnai* en *Sthar-Boznai.* De landvoogden, van wie wij lazen in Hoofdst. 4, waren waarschijnlijk verplaatst of afgezet in het begin van deze regering, het is de staatkunde van vorsten om dikwijls van stadhouders, proconsuls en bestuurders van provincies te veranderen. Nu waren dezen, hoewel werkelijke vijanden van de tempelbouw, toch mannen van een betere gemoedsaard dan de anderen, en die nauwgezet genoeg waren van geweten om de waarheid te zeggen, als "het geloof niet aller is," 2 Thessalonicenzen 3:*2, T* dan is het goed, dat het sommigen toch niet aan trouw en waarheidsliefde ontbreekt. De vijanden van de kerk zijn niet allen even slecht en onzedelijk. De gewijde geschiedschrijver begint met te verhalen wat er tussen de bouwers en hun ondervragers is voorgevallen, vers 3, 4, maar breekt zijn verhaal af en verwijst naar het afschrift van de brief, die zij de koning gezonden hebben, waar hetzelfde uitvoeriger is meegedeeld, dat hij begonnen is meer beknopt te verhalen, vers 4, of waarvan hij een uittreksel had willen geven, maar bij nader bedenken heeft hij de brief maar liever in zijn geheel opgenomen.

II. De zorg van Gods voorzienigheid voor dit goede werk, vers 5. *Het oog Gods was op de oudsten van de Joden,* die actief waren in het werk, zodat hun vijanden hen niet konden doen ophouden zoals zij wel gewild hadden, totdat de zaak tot Darius kwam. Zij verlangden slechts dat zij met het werk zouden ophouden totdat zij instructies hadden van Darius. Maar ook dat wilden zij niet, want *het oog van hun God was op hen.* En:

1. Dat stelde hun vijanden teleur, verdwaasde en verzwakte hen en beschermde de bouwers tegen hun boze bedoelingen. Terwijl wij in Gods werk bezig zijn, zijn wij onder Zijn bijzondere bescherming, Zijn oog is op ons ten goede, zeven ogen op een steen in Zijn tempel, zie Zacheria 3:9, 4:10.

2. Dat heeft hen opgewekt en verlevendigd, de Joden zagen *het oog van God op hen,* om gade te slaan wat zij deden en hen te erkennen, te zegenen in hetgeen zij goed deden, en toen hadden zij moed genoeg om hun vijanden het hoofd te bieden en krachtig voort te gaan met hun werk in weerwil van alle tegenstand, die zij er bij ontmoetten. Ons oog op God, ziende dat Zijn oog op ons is, zal ons bij onze plicht houden en er ons in aanmoedigen, al zijn de bezwaren ook nog zo ontmoedigend.

III. Het bericht, dat zij de koning hieromtrent zonden waarin wij kunnen opmerken:

1. Hoe volledig de oudsten van de Joden de Samaritanen hebben ingelicht over hetgeen zij deden. Ziende hoe ijverig zij aan het werk waren en hoe voorspoedig het voortging, daar alle handen aan het werk waren om het gebouw zo spoedig mogelijk te doen verrijzen, hebben zij hun deze vragen gesteld: "Door wat macht doet gij deze dingen? En wie heeft u deze macht gegeven? Wie heeft u aan het werk gezet? Bezit gij het nodige om het ten einde te brengen?" Hierop antwoordden zij dat zij genoegzaam gevolmachtigd waren om te doen wat zij deden, want:

a. *Wij zijn knechten van de God des hemels en van de aarde.* De God, die wij aanbidden, is geen plaatselijke godheid, en daarom kan ons niet ten laste gelegd worden dat wij een partij willen vormen of een secte willen stichten door deze tempel te bouwen tot Zijn eer, nee, wij bieden hulde aan een God, van wie de gehele schepping afhankelijk is, en daarom behoren wij door iedereen geholpen en beschermd, maar door niemand gehinderd te worden. Het is de wijsheid zowel als de plicht van koningen om de knechten van *de God des hemels* te steunen.

b. "Wij hebben een aloud recht op dit huis, het werd tot eer van God gebouwd door Salomo, vele eeuwen geleden. Het is geen nieuw bedenksel van ons, wij "richten slechts de fundamenten op van vele" "geslachten," Jesaja 58:12.

c. "Het was om ons te straffen voor onze zonden, dat wij voor een tijd buiten het bezit van dat huis gesteld werden, niet omdat de goden van de volken overmocht hebben tegen onze God, maar omdat wij Hem vertoornd hebben, vers 12, weshalve Hij ons en onze tempel overgeleverd heeft in de handen van de koning van Babel, maar daarmee heeft Hij nooit bedoeld een einde te maken aan onze Godsdienst. Wij werden slechts tijdelijk geschorst, niet voor goed ontzet."

d. "Wij hebben het koninklijk edict van Cyrus om ons te rechtvaardigen in wat wij doen. Hij heeft ons niet slechts toegelaten, niet slechts veroorloofd, maar geboden dit huis te bouwen vers 13, en het te bouwen in deze plaats, vers 15 dezelfde plaats, waar het tevoren gestaan heeft." Hij heeft dit bevolen, niet alleen uit medelijden met de Joden, maar uit eerbied voor hun God, zeggende: Hij is de *God* Hij heeft ook de vaten van de tempel overgeleverd aan één aan wie hij ze toevertrouwd heeft, om ze op hun oude plaats te brengen voor hun vorig gebruik vers 14. En zij hadden ze om ze hun te kunnen tonen, ter bevestiging van hetgeen zij hebben aangevoerd.

e. "Het bouwen was begonnen ingevolge en overeenkomstig zijn bevel, zodra wij teruggekomen zijn, zodat wij het voorrecht van zijn order niet verbeurd hebben wegens nalatigheid om het intijds te doen, wij zijn met bouwen voortgegaan, maar wegens de tegenstand, die wij er bij ontmoet hebben, is het niet voltrokken." Merk echter op dat zij geen melding maken van de leugen en boosaardigheid van de vorige landvoogden, daar niet over klagen, hoewel zij er reden genoeg toe hadden, om ons te leren geen bitterheid met bitterheid te vergelden of het rechtmatigst verwijt te doen voor hetgeen ten hoogste onrechtvaardig was, maar het voldoende te achten, zo wij in het vervolg beter en billijker behandeling kunnen verkrijgen, zonder een hatelijk terugkomen op vroeger ons aangedaan onrecht, vers 16. Dat is de rekenschap, die zij geven van hun doen, niet vragende welke volmacht zij hebben om hen te ondervragen, geen verwijt tot hen richtende over hun afgoderij, hun bijgeloof, hun mengelmoes van godsdienst. Laat ons hieruit leren om met zachtmoedigheid en vreze "rekenschap te geven van de hoop, die in" "ons is", 1 Petrus 3:15 recht te begrijpen en dan geredelijk te verklaren wat wij doen in de dienst van God, en waarom wij het doen.

2. Hoe getrouw en naar waarheid de Samaritanen dit de koning hebben voorgesteld.

a. Zij noemen de tempel te Jeruzalem *het huis van de grote God,* vers 18, want hoewel de Samaritanen nog vele goden en vele heren schijnen gehad te hebben, erkenden zij toch de God Israëls als *de grote God,* die boven alle goden is. "Het is het huis van *de grote God,* en daarom durven wij het bouwen ervan niet tegenstaan, zonder orders van u".

b. Zij zeggen hem naar waarheid wat gedaan was, niet zoals hun voorgangers deden, namelijk dat zij bezig waren de stad te versterken, alsof zij voornemens waren oorlog te voeren, maar alleen dat zij de tempel bouwden met het voornemen er God te aanbidden, vers 8.

c. Zij delen hem hun verdediging van hetgeen zij deden volledig mee en willen de zaak in het rechte licht doen zien. Eindelijk. Zij laten het aan de koning over om het archief te raadplegen of Cyrus werkelijk zo’n decreet heeft uitgevaardigd, en dan instructies te geven naar hij het gepast oordelen zal, vers 17. Wij hebben reden te denken dat Artahsastha, indien hem de zaak van de Joden even onpartijdig was voorgesteld, als zij nu aan Darius is voorgesteld, geen bevel zou gegeven hebben om het werk te verhinderen. Gods volk zou niet vervolgd kunnen worden, indien het niet werd belasterd, men zou geen honden op hen hebben kunnen aanhitsen, indien men hen niet eerst in een berenhuid had gestoken. Laat de zaak Gods en van de waarheid slechts naar waarheid voorgesteld en met onpartijdigheid aangehoord worden, en zij zal zegevieren.

HOOFDSTUK 6.

1 Toen gaf de koning Darius bevel; en zij zochten in de kanselarij, waar de schatten waren weggelegd, in Babel.
2 En te Achmetha, in de burcht, die in het landschap Medie is, werd een rol gevonden; en daarin was aldus geschreven: GEDACHTENIS;
3 In het eerste jaar van den koning Kores, gaf de koning Kores dit bevel: Het huis Gods te Jeruzalem, dat huis zal gebouwd worden, ter plaatse, waar zij offeranden offeren, en de fondamenten daarvan zullen zwaar zijn; zijn hoogte van zestig ellen, en zijn breedte van zestig ellen;
4 Met drie rijen van groten steen, en een rij van nieuw hout; en de onkosten zullen uit des konings huis gegeven worden.
5 Daartoe zal men ook de gouden en zilveren vaten van het huis Gods, die Nebukadnezar uit den tempel, die te Jeruzalem was, heeft weggevoerd, en naar Babel gebracht, wedergeven, dat zij gaan naar den tempel, die te Jeruzalem is, aan zijn plaats, en men zal ze afvoeren ten huize Gods.
6 Nu, gij Thathnai, landvoogd aan gene zijde der rivier, gij Sthar-boznai, met ulieder gezelschap, gij Afarsechaieten, die aan gene zijde der rivier zijt, weest verre van daar!
7 Laat hen aan den arbeid van dit huis Gods; dat de landvoogd der Joden en de oudsten der Joden dit huis Gods bouwen aan zijn plaats.
8 Ook wordt mij mij bevel gegeven, wat gijlieden doen zult aan de oudsten dezer Joden, om dit huis Gods te bouwen; te weten, dat uit des konings goederen, van den cijns aan gene zijde der rivier, de onkosten dezen mannen spoediglijk gegeven worden, opdat men hen niet belette.
9 En wat nodig is, als jonge runderen, en rammen, en lammeren, tot brandofferen aan den God des hemels, tarwe, zout, wijn en olie, naar het zeggen der priesteren, die te Jeruzalem zijn, dat het hun dag bij dag gegeven worde, dat er geen feil zij;
10 Opdat zij offeranden van liefelijken reuk aan den God des hemels offeren, en bidden voor het leven des konings en zijner kinderen.
11 Voorts wordt bevel van mij gegeven, dat al dengene, die dit woord zal veranderen, een hout uit zijn huis zal gerukt en opgericht worden, waaraan hij zal worden opgehangen; en zijn huis zal om diens wille tot een drekhoop gemaakt worden.
12 De God nu, die Zijn Naam aldaar heeft doen wonen, werpe ter neder alle koningen en volken, die hun hand zullen uitstrekken, om te veranderen en te verderven dit huis Gods, dat te Jeruzalem is. Ik, Darius, heb het bevel gegeven, dat het spoediglijk gedaan worde.
13 Toen deden Thathnai, de landvoogd aan gene zijde der rivier, Sthar-boznai, en hun gezelschap, spoediglijk alzo, naar hetgeen de koning Darius gezonden had.
14 En de oudsten der Joden bouwden en gingen voorspoediglijk voort, door de profetie van den profeet Haggai en Zacharia, den zoon van Iddo; en zij bouwden en voltrokken het, naar het bevel van den God Israels, en naar het bevel van Kores, en Darius, en Arthahsasta, koning van Perzie.
15 En dit huis werd volbracht op den derden dag der maand Adar; datzelve was het zesde jaar van het koninkrijk van den koning Darius.
16 En de kinderen Israels, de priesteren en Levieten, en de overige kinderen der gevangenis deden de inwijding van dit huis Gods met vreugde.
17 En zij offerden, ter inwijding van dit huis Gods, honderd runderen, tweehonderd rammen, vierhonderd lammeren en twaalf geitenbokken, ten zondoffer voor gans Israel, naar het getal der stammen Israels.
18 En zij stelden de priesteren in hun onderscheidingen, en de Levieten in hun verdelingen, tot den dienst Gods, Die te Jeruzalem is, naar het voorschrift des boeks van Mozes.

19 Ook hielden de kinderen der gevangenis het pascha, op den veertienden der eerste maand.
20 Want de priesters en de Levieten hadden zich gereinigd als een enig man; zij waren allen rein; en zij slachtten het pascha voor alle kinderen der gevangenis, en voor hun broederen, de priesteren, en voor zichzelven.
21 Alzo aten de kinderen Israels, die uit de gevangenis wedergekomen waren, mitsgaders al wie zich van de onreinigheid der heidenen des lands tot hen afgezonderd had, om den HEERE, den God Israels, te zoeken.
22 En zij hielden het feest der ongezuurde broden zeven dagen, met blijdschap; want de HEERE had hen verblijd, en het hart des konings van Assur tot hen gewend, om hun handen te sterken in het werk van het huis Gods, des Gods van Israel.

Ezra 6:1-22

I. Wij zien hier hoe de vijanden van de Joden tot hun vrienden gemaakt zijn. Toen zij deze order van de koning ontvingen, kwamen zij met evenveel haast om het werk aan te moedigen en er behulpzaam in te zijn, als hun voorgangers om het stop te zetten, Hoofdst. 4:23. Wat de koning had bevolen, deden zij en omdat zij de schijn niet wilden hebben van het met tegenzin te doen, deden zij het *spoedig,* vers 13. De gematigdheid van de koning maakte ook hen, tegen hun neiging, gematigd.

II. De bouw van de tempel voortgezet en in weinig tijds voleindigd, vers 14,15. Nu hebben *de oudsten van de Joden gebouwd* met blijmoedigheid. Voorzover ik weet, hebben de oudsten er met hun eigen handen aan gewerkt, en zo zij dit deden, was het geen vermindering van hun waardigheid als oudsten en een aanmoediging voor de andere werklieden.

1. Zij vonden zich verplicht het te doen door *het bevel van de God van Israël,* die hun kracht heeft gegeven, om haar te gebruiken in Zijn dienst

2. Zij werden er toe gebracht, beschaamd gemaakt zijnde door het bevel van de heidense koningen, vroeger Cyrus, nu Darius, en enige tijd later Artahsastha. Kunnen de oudsten van de Joden achterblijven in dit goede werk als deze vreemde vorsten er zo ijverig voor schijnen te zijn? Zullen geboren Israëlieten morrend en met tegenzin zorg en moeite besteden aan dit gebouw, als vreemdelingen er niet morrend of met tegenzin de kosten van dragen.

3. Zij vonden er zich in aangemoedigd door de profetieën van Haggaï en Zacharia, die hun waarschijnlijk (zoals bisschop Patrick vermoedt) de wonderbare goedheid van God zullen voorgehouden hebben in het hart van de koning van Perzië te neigen om hen aldus te begunstigen. En nu ging het werk zó voorspoedig voort, dat het na vier jaren tijds ten einde werd gebracht. *Gods werk is volmaakt.* De bouw van de Evangeliekerk, die geestelijke tempel duurt lang, maar zal ten slotte voleindigd worden, als haar mystiek lichaam volmaakt zal zijn. Ieder gelovige is een *levende tempel, zichzelf opbouwende in zijn allerheiligst geloof,* dit werk wordt zeer tegengestaan door Satan en ons eigen bederf, wij beuzelen er mede, gaan er met veel oponthoud en vele tussenpozen mee voort, maar Hij, die *het goede werk begonnen heeft, zal het voleindigd zien, en zal het oordeel uitbrengen tot overwinning. De geesten van de rechtvaardigen zullen volmaakt gemaakt worden.*

III. De inwijding van de tempel. Toen hij gebouwd was, hebben zij, daar hij alleen voor heilig gebruik bestemd was, door een voorbeeld getoond hoe hij gebruikt moest worden, hetgeen (zegt bisschop Patrick) de eigenlijke betekenis is van het woord *inwijden.* Zij deden het met plechtigheid, en waarschijnlijk met een openlijke verklaring van hem af te zonderen van gewoon gebruik en toe te wijden aan de ere Gods, om gebruikt te worden voor Zijn aanbidding.

1. De personen, gebruikt in deze dienst waren niet alleen *de priesters en Levieten,* die de Godsdienstplechtigheden verrichtten, maar *de kinderen Israëls,* sommigen uit ieder van de *twaalf stammen,* hoewel Juda en Benjamin de voornaamsten waren, en *de overige kinderen van de gevangenschap* of van de *wegvoering,* hetgeen te kennen geeft dat er behalve de kinderen Israëls velen waren uit andere volken, die zich met hen hebben laten overbrengen naar Judea, en hun geloof hebben aangenomen, tenzij wij het aldus lezen: *namelijk de kinderen van de gevangenschap,* en

dan kunnen wij veronderstellen dat hiermede nota is genomen van hun geringe, treurige toestand, omdat de overweging daarvan er toe bijdroeg om hen in deze en andere Godsdienstige handelingen eerbiedig en ernstig te maken. Een treurige verandering! De *kinderen Israëls* zijn *de kinderen van de gevangenschap* geworden, en er blijkt slechts een overblijfsel van hen te zijn, overeenkomstig de voorzegging in Jesaja 7:*3*, "Shear-Jashub," dat is: "het overblijfsel zal wederkeren." De offeranden, die bij deze gelegenheid geofferd werden, waren *runderen, rammen en lammeren,* vers 17, tot brandoffers en dankoffers, niet te vergelijken ten opzichte van het aantal bij hetgeen bij de inwijding van Salomo's tempel geofferd werd, daar het echter overeenkomstig hun tegenwoordig vermogen was was het Gode welbehaaglijk, want na "vele beproeving van de verdrukking is de" "overvloed van hun blijdschap en hun zeer diepe armoede overvloedig" "geweest tot de rijkdom hunner goeddadigheid," 2 Corinthiers 8:2. Hun honderden waren meer voor hen dan Salomo's duizenden voor hem waren. Maar behalve deze offerden zij nog twaalf geitenbokken, een voor ieder van de twaalf stammen, om verzoening te doen voor hun zonden, dat zij noodzakelijk achtten om hun dienst welbehaaglijk te maken. Door aldus de ongerechtigheid van zich te laten wegnemen, wilden zij zich bevrijden van hetgeen de angel was in hun vroeger leed, en dat, zo het niet weggenomen werd, de worm zou zijn van hun tegenwoordig geluk.

2. Deze dienst werd verricht met vreugde, zij waren allen blij de tempel herbouwd en alles wat er bij behoorde op zo goede voet geregeld te zien. Laat ons hieruit leren heilige inzettingen met vreugde welkom te heten en ze met genot bij te wonen laat ons de Heere dienen met blijdschap. Al wat wij Gode toewijden moet Hem met blijdschap worden gegeven, opdat het Hem behage het van ons aan te nemen. Toen zij het huis inwijdden, hebben zij ook de huishouding geregeld en op vaste voet gebracht. Zij zouden weinig genot of vertroosting in de tempel gesmaakt hebben zonder de tempeldienst, en daarom *stelden zij de priesters in hun onderscheidingen en de Levieten in hun afdelingen,* vers 18. De Goddelijke eredienst in deze inwijding gevestigd hebbende, droegen zij zorg om hem in stand te houden, en maakten het boek van Mozes tot hun regel, waarop zij in deze inrichting het oog hadden. Hoewel de tempeldienst thans niet met zoveel pracht en overvloed kon geschieden als vroeger, werd hij toch misschien met evenveel zuiverheid verricht naar de inzettingen Gods, en dat was er de heerlijkheid van. Geen schoonheid zo heerlijk en lieflijk als de schoonheid van de heiligheid.

IV. De viering van het pascha in de nieuw-opgerichte tempel. Nu zij pas verlost waren uit hun dienstbaarheid in Babel was het tijdig en gepast om hun verlossing te herdenken uit hun slavernij in Egypte. Nieuwe zegeningen moeten ons de vroegere zegeningen in de herinnering brengen. Wij kunnen veronderstellen dat zij sedert hun terugkomst ieder jaar het pascha wel gehouden zullen hebben, want zij hadden een altaar en een tabernakel. Maar zij waren blootgesteld aan velerlei stoornissen van de zijde van hun vijanden, hadden weinig ruimte en konden niet over de nodige geriefelijkheden beschikken, zodat zij het niet met behoorlijke plechtigheid konden vieren voordat de tempel gebouwd was, en nu maakten zij er een vreugdevol feest van, daar het viel in de maand, welke volgde nadat de tempel voleindigd en ingewijd was, vers 19.

Er wordt hier nota genomen

1. Van de reinheid van de priesters en Levieten, *die het pascha slachtten.* In Hizkia's tijd werden velen van hen gelaakt, omdat zij zich niet gereinigd hadden, maar nu wordt opgemerkt tot hun lof dat zij zich allen *als één man gereinigd hadden, zij* waren eenstemmig in hun besluiten en in hun

pogingen om zich voor deze plechtigheid ceremonieël rein te maken en rein te houden. Zij voegden zich bij elkaar in hun toebereidselen, teneinde elkaar behulpzaam te zijn, zodat allen, als één man, rein waren. De reinheid van de leraren voegt zeer veel toe aan de schoonheid van hun bediening, evenzo ook hun eenheid.

2. Van de proselieten, die met hen deelnamen aan deze inzetting, *al wie zich van de onreinheid van de heidenen des lands tot hen afgezonderd had,* hun land en de valse godsdienst ervan hadden verlaten, en lotgemeen waren geworden met het Israël Gods, zich afgekeerd hadden *van de onreinheid van de heidenen van het land,* van hun afgoderijen en van hun onzedelijkheid, *om de Heere, de God Israëls, te zoeken* als hun God, aten het pascha. Zie hoe de proselieten, de bekeerlingen, beschreven worden: zij zonderen zich af van de onreinheid van de zonde en van de gemeenschap met zondaren, voegen zich bij het Israël Gods in gelijkheid en gemeenschap met hen, en begeven er zich toe om de God Israëls te zoeken, en zij, die dit doen in oprechtheid, worden, hoewel zij vreemdelingen zijn, welkom geheten om van het pascha te eten, als *medeburgers van de heiligen en huisgenoten Gods.*

3. Van het groot genot en de voldoening, waarmee zij *het feest van de ongezuurde broden hielden,* vers 22. *De Heere had hen verblijd,* had hun beide reden tot blijdschap gegeven en een hart om zich te kunnen verblijden. Het was nu ongeveer twintig jaren geleden sedert het fundament van deze tempel was gelegd, en wij kunnen veronderstellen dat de meesten van de oude lieden, die toen geweend hebben bij de herinnering aan de eerste tempel, nu gestorven waren, zodat er thans geen tranen met hun vreugde gemengd werden. Zij die op goede gronden blij zijn, hebben reden om er dankbaar voor te zijn, omdat *het God is die hen verblijdt.* Hij is de fontein uit welke al de stromen van onze blijdschap voortkomen. God heeft aan allen, die Zijn verbond houden, beloofd dat Hij *hen zal verheugen in Zijn bedehuis.* De bijzondere reden, die zij toen hadden voor hun vreugde, was dat God *het hart van de koning van Assur tot hen gewend had om hun handen te sterken.* Als zij, die tegen ons geweest zijn, of van wie wij vreesden dat zij tegen ons zouden zijn blijken voor ons te wezen, dan kunnen wij ons daarin verheugen als een teken ten goede, dat "onze wegen de Heere behagen," Spreuken 16:7, en dan moet Hij er de eer van hebben.

HOOFDSTUK 7

1 Na deze geschiedenissen nu, in het koninkrijk van Arthahsasta, koning van Perzie: Ezra, de zoon van Seraja, den zoon van Azarja, den zoon van Hilkia,
2 Den zoon van Sallum, den zoon van Zadok, den zoon van Ahitub,
3 Den zoon van Amarja, den zoon van Azarja, den zoon van Merajoth,
4 Den zoon van Zerahja, den zoon van Uzzi, den zoon van Bukki,
5 Den zoon van Abisua, den zoon van Pinehas, den zoon van Eleazar, den zoon van Aaron, den hoofdpriester.
6 Deze Ezra toog op uit Babel; en hij was een vaardig schriftgeleerde in de wet van Mozes, die de HEERE, de God Israels, gegeven heeft; en de koning gaf hem, naar de hand des HEEREN, zijns Gods, over hem, al zijn verzoek.
7 Ook sommigen van de kinderen Israels, en van de priesteren en de Levieten, en de zangers, en de poortiers, en de Nethinim, togen op naar Jeruzalem, in het zevende jaar van den koning Arthahsasta.
8 En hij kwam te Jeruzalem in de vijfde maand; dat was het zevende jaar dezes konings.
9 Want op den eersten der eerste maand was het begin des optochts uit Babel, en op den eersten der vijfde maand kwam hij te Jeruzalem, naar de goede hand zijns Gods over hem.
10 Want Ezra had zijn hart gericht, om de wet des HEEREN te zoeken en te doen, en om in Israel te leren de inzettingen en de rechten.
11 Dit is nu het afschrift des briefs, dien de koning Arthahsasta gaf aan Ezra, den priester, den schriftgeleerde; den schriftgeleerde van de woorden der geboden des HEEREN, en Zijn inzettingen over Israel:
12 Arthahsasta koning der koningen, aan Ezra, den priester, den schriftgeleerde der wet van den God des hemels, volkomen vrede en op zulken tijd.
13 Van mij wordt bevel gegeven, dat al wie vrijwillig is in mijn koninkrijk, van het volk van Israel, en van deszelfs priesteren en Levieten, om te gaan naar Jeruzalem, dat hij met u ga.
14 Dewijl gij van voor den koning en zijn zeven raadsheren gezonden zijt, om onderzoek te doen in Judea, en te Jeruzalem, naar de wet uws Gods, die in uw hand is;
15 En om henen te brengen het zilver en goud, dat de koning en zijn raadsheren vrijwilliglijk gegeven hebben aan den God Israels, Wiens woning te Jeruzalem is;
16 Mitsgaders al het zilver en goud, dat gij vinden zult in het ganse landschap van Babel, met de vrijwillige gave des volks en der priesteren, die vrijwilliglijk geven, ten huize huns Gods, dat te Jeruzalem is;
17 Opdat gij spoediglijk voor dat geld koopt runderen, rammen, lammeren, met hun spijsofferen, en hun drankofferen, en die offert op het altaar van het huis van ulieder God, dat te Jeruzalem is.
18 Daartoe, wat u en uw broederen goed dunken zal, met het overige zilver en goud te doen, zult gijlieden doen naar het welgevallen uws Gods.
19 En geef de vaten, die u gegeven zijn tot den dienst van het huis uws Gods, weder voor den God van Jeruzalem.
20 Het overige nu, dat van node zal zijn voor het huis uws Gods, dat u voorvallen zal uit te geven, zult gij geven uit het schathuis des konings.
21 En van mij, mij, koning Arthahsasta, wordt bevel gegeven aan alle schatmeesters, die aan gene zijde der rivier zijt, dat alles, wat Ezra, de priester, de schriftgeleerde der wet van den God des hemels, van u zal begeren, spoediglijk gedaan worde;
22 Tot honderd talenten zilvers toe, en tot honderd kor tarwe, en tot honderd bath wijn, en tot honderd bath olie, en zout zonder voorschrift.

23 Al wat naar het bevel van den God des hemels is, dat het vlijtiglijk gedaan worde, voor het huis van den God des hemels; want waartoe zou er grote toorn zijn over het koninkrijk des konings en zijner kinderen?
24 Ook laten wij ulieden weten, aangaande alle priesteren en Levieten, zangers, poortiers, Nethinim en dienaars van het huis dezes Gods, dat men den cijns, ouden impost en tol hun niet zal vermogen op te leggen.
25 En gij, Ezra, naar de wijsheid uws Gods, die in uw hand is, stel regeerders en richters, die al het volk richten, dat aan gene zijde der rivier is, allen, die de wetten Gods weten, en die ze niet weet, zult gijlieden die bekend maken.
26 En al wie de wet uws Gods en de wet des konings niet zal doen, over dien laat spoediglijk recht worden gedaan, hetzij ter dood, of tot uitbanning, of tot boete van goederen, of tot de banden.
27 Geloofd zij de HEERE, de God onzer vaderen, Die alzulks in het hart des konings gegeven heeft, om te versieren het huis des HEEREN, dat te Jeruzalem is.
28 En heeft tot mij weldadigheid geneigd, voor het aangezicht des konings en zijner raadsheren, en aller geweldige vorsten des konings! Zo heb ik mij gesterkt, naar de hand des HEEREN, mijns Gods, over mij, en de hoofden uit Israel vergaderd, om met mij op te trekken.

Ezra's kostelijke naam begroette ons in het eerst in de titel van het boek, maar in de geschiedenis hebben wij hem nog niet ontmoet, nu wordt hij in dit hoofdstuk ingeleid als handelend persoon onder een andere regering, die van Artahsastha. Wij veronderstellen dat Zerubbabel en Jesua nu oud geworden waren, indien niet reeds gestorven, en wij horen ook niet meer van Haggaï en Zacharia, zij hebben hun getuigenis voleindigd. Wat zal er nu worden van de zaak Gods en van Israël, nu deze nuttige werktuigen ter zijde gelegd zijn? Vertrouw dat God, die des Geestes overig heeft, anderen in hun plaats zal verwekken. Ezra hier en Nehemia in het volgende boek zijn even nuttig en tot zegen in hun dagen, als die in de hun geweest waren. Hier is:

I. Een algemeen bericht van Ezra zelf, en van zijn tocht naar Jeruzalem voor het openbare welzijn, vers 1-10..

II. Een afschrift van de opdracht die Artahsastha hem heeft gegeven, vers 11-26.

III. Zijn dankbaarheid aan God er voor, vers 27, 28. Het volgende hoofdstuk zal ons een meer bijzonder verhaal geven van zijn metgezellen, zijn reis en zijn aankomst te Jeruzalem.

Ezra 7:1-10

I. Hier is Ezra's stamboom. Hij was een van de zonen van Aäron, een priester, God verkoos hem om een werktuig ten goede te zijn voor Israël, ten einde eer te leggen op het priesterschap, welks glans zeer getaand was door de gevangenschap. Hij wordt gezegd de zoon te zijn van *Seraja,* die Seraja, die naar verondersteld wordt, door de koning van Babel bij de verwoesting van Jeruzalem ter dood werd gebracht, 2 Koningen 25:18, 21 K. Als wij de kortste berekening aannemen, dan was het vijf en zeventig jaren geleden dat Seraja stierf, velen achten dat het veel langer was, en omdat zij veronderstellen dat Ezra geroepen werd in de bloei van zijn jaren om in de openbare dienst werkzaam te zijn, menen zij dat Seraja niet zijn eigen vader, maar zijn grootvader was, of wel zijn overgrootvader, maar dat hij de eerste persoon van gewicht was, die in deze geslachtslijst opwaarts voortkomt welke geslachtslijst hier opklimt tot aan Aäron, waarvan echter velen, kortheidshalve, uitgelaten zijn, die uit 1 Kronieken 6:4 en vervolgens aangevuld kunnen worden. Hij was een jongere broeder, of zijn vader was Jozadak, de vader van Jesua, zodat hij geen hogepriester was, maar wel na aan de hogepriester verwant.

II. Zijn karakter. Hij behoorde tot het jongere huis, maar zijn persoonlijke hoedanigheden stelden hem vooraan onder zijn volk.

1. Hij was een man van grote geleerdheid. Hij was *een vaardig schriftgeleerde in de wet van Mozes,* vers 6. Hij was zeer bekend met de Schrift, inzonderheid met de geschriften van Mozes, had de woorden van de schriften in zijn geheugen en kende er de zin en de de betekenis van. Het is te vrezen dat geleerdheid onder de Joden in Babel op een laag peil stond, maar Ezra was het middel om haar weer onder hen te doen herleven. De Joden zeggen dat hij al de afschriften van de wet, die hij kon vinden, verzamelde en met elkaar vergeleek, en er een nauwkeurige editie van uitgaf met al de profetische, historische en poëtische boeken, die door Goddelijke ingeving geschreven waren, en aldus de canon van het Oude Testament samenstelde, met toevoeging van de profetieën en geschiedenissen van zijn eigen tijd. Indien hij door God verwekt, bekwaam gemaakt en geneigd werd om dit te doen dan hebben alle geslachten reden om hem *zalig,* d.i. gezegend te noemen, en God voor hem te danken. God heeft de Joden "profeten en schriftgeleerden gezonden!" Mattheus 23:34. Ezra behoorde tot de laatste. Nu de profetie weldra ging ophouden, was het tijd om Schriftkennis te bevorderen ingevolge de raad Gods door de laatste van de profeten, Maleachi 4:4. "Gedenkt van de wet van Mozes." De dienaren van het Evangelie worden genoemd "schriftgeleerden, in het koninkrijk van de" "hemelen onderwezen," Mattheus 13:52, Nieuw Testamentische schriftgeleerden. Het was jammer dat zo waardig een naam als deze is, gedragen werd, zoals hij werd gedragen in de ontaarde eeuwen van de Joodse kerk, door mannen, die verklaarde vijanden waren van Christus en Zijn Evangelie: *Wee u, gij schriftgeleerden en farizeen-* die geleerd waren in de letter van de wet, maar vreemdelingen waren naar de geest ervan.

2. Hij was een man van grote Godsvrucht en heiligen ijver, vers 10. Hij had *zijn hart gericht om de wet des Heeren te zoeken en te doen,* enz. Wat hij tot voorwerp koos van zijn studie was *de wet des Heeren.* De Chaldeën, onder wie hij geboren en opgevoed was, waren vermaard voor letterkunde en inzonderheid voor het bestuderen van de sterren. Men kan veronderstellen dat Ezra, die een leergieriger aard had, wel in verzoeking kan geweest zijn om zich daarop toe te leggen, maar hij kwam die verzoeking teboven, de wet van zijn God was hem meer dan alle de geschriften van de magiërs en astrologen, van wie hij genoeg wist om hen met goede reden, te verachten.

a. Hij *zocht de wet des Heeren,* dat is: hij stelde zich ten taak haar te onderzoeken, hij onderzocht de Schriften en zocht de kennis van God in de Schrift, Zijn wil en Zijn bedoeling, die daar te vinden is, maar niet zonder er naar te zoeken.

b. Hij maakte er een gewetenszaak van om haar te doen, hij stelde haar zich voor als zijn regel, richtte er zich naar in zijn gevoelens, maakte dat geheel zijn levenswandel er mee in overstemming was. Dat is het gebruik, dat wij moeten maken van onze kennis van de Schrift, want zalig zijn wij zo wij doen wat wij weten de wil Gods te zijn.

c. Hij had zijn *hart* gericht *om in Israël te leren de inzettingen en de rechten van* deze wet. Wat hij wist wilde hij gaarne tot welzijn van anderen mededelen, want de bediening des Geestes is aan een ieder gegeven om er nut mee te doen. Maar let op de methode, die hij volgde, eerst leerde hij en toen onderwees hij, zocht de wet des Heeren en legde aldus een goede schat op, en toen onderrichtte hij anderen en gaf hij uit wat hij opgelegd had. Ook heeft hij eerst gedaan en toen onderwezen, de geboden in beoefening gebracht en toen anderen in het beoefenen ervan onderricht, en aldus heeft zijn voorbeeld zijn leer bevestigd.

d. Hij richtte zijn hart om dit alles te doen. Hij gaf zich moeite voor zijn studiën, legde er zich op toe om zelf goed te verstaan wat hij aan anderen wilde leren, volhardde in zijn onderzoek, en zo is hij een vaardig schriftgeleerde geworden. Mozes in Egypte, Ezra in Babel, en beide in gevangenschap waren verwonderlijk toegerust en bekwaam gemaakt om van de kerk voortreffelijke diensten te bewijzen.

III. Zijn tocht naar Jeruzalem tot welzijn van zijn land. *Hij toog op uit Babel*, vers 6, en kwam in vier maanden tijds te Jeruzalem, vers 8. Het was vreemd, dat een man als hij zolang in Babel is gebleven, nadat zijn broederen vertrokken waren, maar God heeft hem niet naar Jeruzalem gezonden, eer Hij er werk voor hem te doen had en niemand ging dan zij, *wier geest God verwekte, dat zij optrokken.* Sommigen denken dat deze Artahsastha dezelfde was als *Darius,* wiens decreet wij hadden in Hoofdst. 6, en dat Ezra kwam in hetzelfde jaar, dat de tempelbouw voleindigd was, dat was het zesde jaar, dit het zevende, vers 8. Aldus Dr. Lightfoot. Mijn waardige en geleerde vriend, die onlangs overleden is, Ds. Tallents, plaatst het in zijn chronologische tabellen omstreeks vijftien jaren na de voltooiing van de tempel, anderen nog later. Ik heb slechts op te merken:

1. Hoe vriendelijk de koning voor hem was, *de koning gaf hem al zijn verlangen,* al wat hij begeerde om hem instaat te stellen zijn land te dienen.

2. Hoe vriendelijk zijn volk voor hem was toen hij ging, gingen velen met hem, omdat zij niet in Babel wilden blijven als hij heenging, en omdat zij het wel wilden wagen in Jeruzalem te wonen als hij daar was.

3. Hoe vriendelijk zijn God voor hem was, hij verkreeg deze gunst van zijn koning en zijn land *naar de goede hand des Heeren zijns Gods over hem,* vers 6, 9. Ieder schepsel is datgene voor ons wat God het doet zijn, en ons recht komt voort uit Hem. Gelijk wij de gebeurtenissen, die plaats zullen hebben, in de hand van God moeten zien, zo moeten wij de hand van God zien in de

gebeurtenissen, die plaatshebben, en Hem erkennen met dankbaarheid, als wij reden hebben het Zijn goede hand te noemen.

Ezra 7:11-26

Wij hebben hier de opdracht door de koning van Perzië aan Ezra verleend, waardoor hij hem macht gaf om ten goede te handelen voor de Joden, en zij is zeer volledig en boven hetgeen verwacht kon worden. Wij veronderstellen dat de opdracht in de gewone vorm is: Artahsastha, *koning van de koningen,* dat is een te hoge titel om door een sterfelijken mens aangenomen te worden. Hij was wel koning van sommige koningen, maar te spreken alsof hij koning was van alle koningen, dat is zich het kroonrecht aanmatigen van *Hem, die alle macht heeft in hemel en op aarde.* Hij zendt groeten aan zijn getrouwe en beminde Ezra, die hij *een schriftgeleerde* noemt *in de wet van de God des hemels,* vers 12, een titel, waaraan Ezra-gelijk hieruit blijkt-waarde hechtte, hij begeerde geen andere, neen, zelfs niet toen hij tot de rang van proconsul was verheven. Hij achtte het een grotere eer voor zich *een schriftgeleerde* te zijn *van Gods wet,* dan een pair of rijksvorst te zien. Beschouwen wij de artikelen van zijn lastbrief.

I. Hij geeft Ezra verlof om naar Jeruzalem te gaan en zovelen van zijn landslieden als wilden, met hem te doen optrekken, vers 13. Hij en zij waren gevangenen, en daarom konden zij zonder zijn koninklijke vergunning zijn gebied niet verlaten.

II. Hij geeft hem macht om een onderzoek in te stellen naar de zaken van Juda en Jeruzalem, vers 14. De regel van zijn onderzoek moest wezen *de wet van zijn God, die in zijn hand* is. Of de Joden in hun Godsdienst naar die wet hadden gedaan en nog deden? Of de tempel gebouwd was, het priesterschap geregeld was, de offeranden geofferd werden naar het voorschrift Gods? Indien hij na gedaan onderzoek iets vond dat verkeerd was, dan moest dat verbeterd worden, en evenals Titus in Creta moest hij "hetgeen ontbrak" "terechtbrengen," Titus 1:5. Aldus wordt Gods wet grootgemaakt en verheerlijkt, en aldus worden de Joden in hun aloud privilegie hersteld om zichzelf te regeren door die wet, en waren zij niet langer onder "beschikkingen, die niet goed waren", de beschikkingen van hun verdrukkers, Ezechiel 20-25.

III. Hij vertrouwt hem het geld toe, dat door de koning zelf en zijn raadsheren vrijwillig gegeven en gecollecteerd was onder zijn onderdanen voor de dienst van het huis Gods, vers 15, 16. Laat hierop gelet worden:

1. Tot eer van God, als de enig levende en ware God, want zelfs zij, die andere goden aanbaden, waren zo overtuigd van de opperheerschappij van de God Israëls, dat zij bereid waren onkosten te dragen om zich alzo in Zijn gunst aan te bevelen. Zie Psalm 45:13, 68:30.

2. Tot lof van deze heidense koning dat hij de God Israëls eerde, hoewel Zijn aanbidders slechts een handvol arme, geringe lieden waren, niet instaat om zelf de kosten van hun eigen Godsdienst te dragen, en die nu zijn vazallen waren, en dat, ofschoon niet op hem gewerkt was om zijn eigen valse godsdienst te verzaken, hij toch de Joden beschermde en aanmoedigde in hun Godsdienst, en niet maar zei: *wordt warm en wordt verzadigd,* maar hun gaf wat zij nodig hadden.

3. Tot versmading van de nagedachtenis van de slechte koningen van Juda, zij, die opgevoed waren in de kennis en aanbidding van de *God van Israël,* Zijn wet hadden, en ook dikwijls Zijn profeten, plunderden en verarmden de tempel, en hier is nu een heidense koning, die hem verrijkt. Zo werd later het Evangelie verworpen door de Joden, maar welkom geheten door de heidenen. Zie

Romeinen 11:11. "Door hun val is de zaligheid de heidenen geworden," Handelingen 13:46. Ezra wordt hier gemachtigd:

a. Om dit geld te ontvangen en het naar Jeruzalem te brengen, want hij was een man van bekende eerlijkheid en trouw, in wie zij dus vertrouwen konden stellen, zij konden er zeker van zijn, dat hij van hetgeen voor de publieke belangen gegeven was, niet het minste of geringste ten eigen bate zou aanwenden. Wij bevinden dat aan Paulus ook eens zo'n boodschap was opgedragen, toen hij naar Jeruzalem ging, namelijk om "aalmoezen te doen aan zijn volk en offeranden," Handelingen 24:17.

b. Om dit geld op de best mogelijke wijze te besteden, namelijk voor offeranden om op het altaar Gods geofferd te worden vers 17 en voor welk ander doeleinde hij en zijn broederen nodig zouden achten, vers 18, slechts met deze beperking dat het *naar het welgevallen huns Gods zou zijn,* waarmee zij beter bekend waren dan hij. Laat *het welgevallen Gods* altijd de regel zijn voor onze uitgaven en inzonderheid voor wat wij uitgeven in Zijn dienst. Gods werk moet altijd naar Zijn wil en welbehagen gedaan worden. Behalve geld werden hem ook vaten gegeven *ten dienste van de tempel,* vers 19. Cyrus gaf terug wat naar recht aan de tempel behoorde, maar deze werden nog daarenboven gegeven, en zo ontving hij het zijne terug met interest. Dezen moet hij *weergeven voor de God van Jeruzalem,* als bedoeld zijnde tot Zijn eer, daar waar Hij *Zijn naam gesteld heeft.*

IV. Hij geeft hem een wissel of liever een bevelschrift, voor al zijn schatmeesters aan gene *zijde van de rivier,* om hem uit des konings inkomsten te voorzien van hetgeen hij nodig zou hebben, en het op rekening van de koning te stellen, vers 20-22. Dit was zeer bedachtzaam gehandeld, want daar Ezra nog een onderzoek moest instellen naar de stand van de zaken, wist hij niet vooruit wat hij nodig zou hebben, en hij was bescheiden in zijn eisen. Het was ook vriendelijk gehandeld, en het getuigde van grote genegenheid voor de tempel en groot vertrouwen in Ezra. Het is het belang van vorsten en van voorname, aanzienlijke personen, om hun rijkdom en macht aan te wenden ter ondersteuning en aanmoediging van de Godsdienst. Waar anders dienen grote inkomsten toe, dan om de mensen instaat te stellen veel goed van die soort te doen, zo zij slechte een hart hebben om het te doen.

V. Hij beveelt hem dat niets van hetgeen nodig was in of voor de tempel tot eer van de God Israëls verzuimd of nagelaten zou worden.

Merk op in dit bevel, vers 23 :

1. Met hoeveel eerbied hij van God spreekt.

Tevoren had hij Hem *de God van Jeruzalem* genoemd maar, opdat men niet zou denken dat hij Hem slechts als een lokale godheid beschouwt, noemt hij Hem hier tweemaal met groten eerbied *de God des hemels.*

2. Hoe nauwkeurig hij let op het woord en de wet van God, die hij waarschijnlijk gelezen en bewonderd had. "Al wat naar het bevel van uw God is," (wiens inzettingen hij zich, hoewel hij zich *koningen van de koningen* noemde, niet in het minst of geringst aanmatigde te veranderen, tittel of jota er aan toe te voegen) "laat het gedaan worden, laat het vlijtiglijk gedaan worden, met zorg en spoed." En:

3. Met hoeveel zorg hij de toorn Gods afbidt. *Waartoe zou er grote toorn zijn over het koninkrijk?* Het verwaarlozen en verachten van de Godsdienst brengen de oordelen Gods over koningen en koninkrijken, en het beste middel om Zijn toorn, als hij op het punt is van tegen een volk los te barsten, af te wenden, is: de Godsdienst te steunen en aan te moediger. Willen wij onze vrede en voorspoed bewaard zien? Laat ons zorgen dat de zaak Gods niet kwijnt.

Vl. Hij ontheft al de dienaren van de tempel van belasting te betalen aan de regering, van de voornaamsten van de priesters tot de geringsten van de Nethinim, de beambten van de koning mochten de accijns, oude impost of tol van hen niet eisen, die door de andere onderdanen van de koning betaald moesten worden, vers 24. Hiermede werd hun grote eer aangedaan als vrije burgers van het rijk, en het zal hun de achting en de gunst van de kroon verzekeren, en zij kunnen hun bediening er temeer goedsmoeds en met temeer vrijheid door waarnemen. Wij veronderstellen dat het alleen voor hetgeen zij nodig hadden voor zich en hun gezin en voor het onderhoud van hun bediening was, dat hun die vrijdom van belasting werd toegestaan, indien iemand uit dit privilegie aanleiding zou nemen om handel te gaan drijven, dan zou hij er het voordeel van verliezen.

VII. Hij machtigt Ezra om rechters en magistraten aan te stellen over de Joden aan de andere kant van de rivier, vers 25, 26. Het was een grote gunst voor de Joden om die overheidspersonen uit hun eigen volk te hebben, inzonderheid als zij door Ezra benoemd werden.

1. Allen, die *de wetten van Ezra's God weten* dat is: allen, die de Joodse Godsdienst belijden, moesten onder het rechtsgebied van deze rechters zijn, hetgeen aanduidt dat zij van het rechtsgebied van de heidense magistraten ontslagen waren.

2. Aan deze rechters werd toegestaan, ja zij werden zelfs aangemoedigd, proselieten te maken, *aan wie de wetten Gods niet weet, zult gijlieden die bekendmaken.* Hoewel hij zelf niet tot de Joodse Godsdienst wilde overgaan, liet hij het zijn onderdanen toe om dit wel te doen

3. Zij worden gemachtigd om aan het oordeel dat zij uitspraken, en de orders die zij gaven overeenkomstig *de wet van God* (die hierdoor ook tot *wet van de koning* wordt gemaakt), kracht bij te zetten door strenge strafbepalingen-gevangenisstraf, verbanning, geldboete of de dood, naar dat hun wet het voorschrijft. Het wordt hun niet vergund nieuwe wetten te maken, maar zij moeten er voor zorgen dat Gods wetten behoorlijk worden nagekomen, en zo wordt hun het zwaard toevertrouwd onn een schrik te zijn voor de kwaaddoeners. Wat zou Josafat, of Hizkia, of David zelfs, als koning meer hebben kunnen doen voor de eer van God en de bevordering van de Godsdienst?

Ezra 7:27-28

Ezra kan niet voortgaan met zijn verhaal zonder zijn dankerkentenis uit te spreken voor de goedheid Gods over hem en zijn volk in deze zaak. Zodra hij de lastbrief van de koning had meegedeeld, heeft hij, inplaats van er *Leve de koning!* aan toe te voegen (hoewel dit voegzaam genoeg zou geweest zijn), er bijgevoegd: *Geloofd zij de Heere,* want wij moeten *God danken in alles,* en in alle gebeurtenissen, die ons aangenaam zijn, Gods hand erkennen en er Zijn naam voor loven. Ezra looft hier God voor twee dingen.

1. Voor zijn lastbrief. Wij veronderstellen dat hij er de hand van de koning voor gekust heeft, maar dat was niet alles. *Geloofd zij God,* zegt hij *die alzulks in het hart van de koning gegeven heeft.* God kan dingen in het hart van de mensen geven, die daar niet vanzelf in zouden opkomen, en ook in hun hoofd geven, beide door Zijn voorzienigheid en Zijn genade in de dingen, *die tot het leven en de godzaligheid behoren.* Indien er iets goeds blijkt te zijn in ons eigen hart of in het hart van anderen, dan moeten wij erkennen dat God het daar gelegd heeft, en er Hem voor loven, want Hij is het, die *beide het willen en het werken* van hetgeen goed is in ons werkt. Als vorsten en magistraten handelen voor de onderdrukking van de ondeugd en voor de bevordering en aanmoediging van de Godsdienst, dan moeten wij God danken, die het hun in het hart gaf om dat te doen, evenzeer als wanneer zij ons de een of andere bijzondere gunst hadden toegestaan. Toen Gods huis gebouwd was, verheugde Ezra zich in hetgeen gedaan was om het te versieren. Wij lezen van geen orders om het te schilderen of te vergulden, of het te versieren met edelgesteenten, maar wèl van orders om te zorgen dat er Gods inzettingen voortdurend in werden waargenomen, zorgvuldig en nauwkeurig naar het voorschrift, en dat was in waarheid een versieren van de tempel.

2. Voor de aanmoediging, die hij had ontvangen, om ingevolge van zijn lastbrief te handelen, vers 28. Hij heeft *weldadigheid tot mij geneigd.* Wij kunnen veronderstellen dat de koning in de eer, die hij hem deed, zijn verdiensten in aanmerking nam, en hem bevorderde omdat hij hem als een zeer verstandig en goed man beschouwde, maar hij zelf schrijft het zuiver en alleen toe aan Gods genade, die heeft hem in de gunst van zijn vorst aanbevolen. Ezra zelf was een man van moed, maar hij schreef zijn aanmoediging niet toe aan zijn eigen kloekmoedigheid, maar aan de hand Gods. "Ik heb mij gesterkt om die dienst te ondernemen *naar de hand des Heeren, mijns Gods, over mij,* om mij te besturen en te ondersteunen." Als God ons Zijn hand geeft, dan zijn wij kloekmoedig en blijde, als Hij haar van ons terugtrekt, dan zijn wij zwak als water. Voor elke dienst, die wij instaat worden gesteld te doen voor God en ons geslacht, moet Hij de eer en heerlijkheid ontvangen. De kracht er voor ontvangen wij van Hem, en daarom moet de lof er voor Hem gegeven worden.

HOOFDSTUK 8

1 Dit nu zijn de hoofden hunner vaderen, met hun geslachtsrekening, die met mij uit Babel optogen, onder het koninkrijk van den koning Arthahsasta.
2 Van de kinderen van Pinehas, Gersom; van de kinderen van Ithamar, Daniel; van de kinderen van David, Hattus.
3 Van de kinderen van Sechanja, van de kinderen van Paros, Zacharja; en met hem werden bij geslachtsregisters gerekend, aan manspersonen, honderd en vijftig.
4 Van de kinderen van Pahath-moab, Eljehoenai, de zoon van Zerahja; en met hem tweehonderd manspersonen.
5 Van de kinderen van Sechanja, de zoon van Jahaziel; en met hem driehonderd manspersonen.
6 En van de kinderen van Adin, Ebed, de zoon van Jonathan; en met hem vijftig manspersonen.
7 En van de kinderen van Elam, Jesaja, de zoon van Athalja; en met hem zeventig manspersonen.
8 En van de kinderen van Sefatja, Zebadja, de zoon van Michael; en met hem tachtig manspersonen.
9 En van de kinderen van Joab, Obadja, de zoon van Jehiel; en met hem tweehonderd en achttien manspersonen.
10 En van de kinderen van Selomith, de zoon van Josifja; en met hem honderd en zestig manspersonen.
11 En van de kinderen van Babai, Zacharja, de zoon van Bebai; en met hem acht en twintig manspersonen.
12 En van de kinderen van Azgad, Johanan, de zoon van Katan; en met hem honderd en tien manspersonen.
13 En van de laatste kinderen van Adonikam, welker namen deze waren: Elifelet, Jehiel, en Semaja; en met hen zestig manspersonen.
14 En van de kinderen van Bigvai, Uthai en Zabbud; en met hen zeventig manspersonen.
15 En ik vergaderde hen aan de rivier, gaande naar Ahava, en wij legerden ons aldaar drie dagen; toen lette ik op het volk en de priesteren, en vond aldaar geen van de kinderen van Levi.
16 Zo zond ik tot Eliezer, tot Ariel, tot Semaja, en tot Elnathan, en tot Jarib, en tot Elnathan, en tot Nathan, en tot Zacharja, en tot Mesullam, de hoofden; en tot Jojarib en tot Elnathan, de leraars;
17 En ik gaf hun bevel aan Iddo, het hoofd in de plaats Chasifja; en ik leide de woorden in hun mond, om te zeggen tot Iddo, zijn broeder, en de Nethinim, in de plaats Chasifja, dat zij ons brachten dienaars voor het huis onzes Gods.
18 En zij brachten ons, naar de goede hand onzes Gods over ons, een man van verstand, van de kinderen van Mahli, den zoon van Levi, den zoon van Israel; namelijk Serebja, met zijn zonen en broederen, achttien;
19 En Hasabja, en met hem Jesaja, van de kinderen van Merari, met zijn broederen, en hun zonen, twintig;
20 En van Nethinim, die David en de vorsten ten dienste der Levieten gegeven hadden, tweehonderd en twintig Nethinim, die allen bij namen genoemd werden.
21 Toen riep ik aldaar een vasten uit aan de rivier Ahava, opdat wij ons verootmoedigden voor het aangezicht onzes Gods, om van Hem te verzoeken een rechten weg, voor ons, en voor onze kinderkens, en voor al onze have.
22 Want ik schaamde mij van den koning een heir en ruiters te begeren, om ons te helpen van den vijand, op den weg; omdat wij tot den koning hadden gesproken, zeggende: De hand onzes Gods is ten goede over allen, die Hem zoeken, maar Zijn sterkte en Zijn toorn over allen, die Hem verlaten.

23 Alzo vastten wij; en verzochten zulks van onzen God; en Hij liet zich van ons verbidden.
24 Toen scheidde ik twaalf uit van de oversten der priesteren: Serebja, Hasabja, en tien van hun broederen met hen.
25 En ik woog hun toe het zilver, en het goud, en de vaten, zijnde de offering van het huis onzes Gods die de koning en zijn raadsheren, en zijn vorsten, en gans Israel, die er gevonden werden, geofferd hadden;
26 Ik woog dan aan hun hand zeshonderd en vijftig talenten zilvers, en honderd zilveren vaten in talenten; aan goud, honderd talenten;
27 En twintig gouden bekers, tot duizend drachmen; en twee vaten van blinkend goed koper, begeerlijk als goud.
28 En ik zeide tot hen: Gij zijt heilig den HEERE, en deze vaten zijn heilig; ook dit zilver en dit goud, de vrijwillige gave, den HEERE, den God uwer vaderen.
29 Waakt en bewaart het, totdat gij het opweegt, in tegenwoordigheid van de oversten der priesteren en Levieten, en der vorsten der vaderen van Israel, te Jeruzalem, in de kameren van des HEEREN huis.
30 Toen ontvingen de priesters en de Levieten het gewicht des zilvers en des gouds, en der vaten, om te brengen te Jeruzalem, ten huize onzes Gods.
31 Alzo verreisden wij van de rivier Ahava, op den twaalfden der eerste maand, om te gaan naar Jeruzalem; en de hand onzes Gods was over ons, en redde ons van de hand des vijands, en desgenen, die ons lagen leide op den weg.
32 En wij kwamen te Jeruzalem; en wij bleven aldaar drie dagen.
33 Op den vierden dag nu werd gewogen het zilver, en het goud, en de vaten, in het huis onzes Gods, aan de hand van Meremoth, den zoon van Uria, den priester, en met hem Eleazar, de zoon van Pinehas; en met hen Jozabad, de zoon van Jesua, en Noadja, de zoon van Binnui, de Levieten.
34 Naar het getal en naar het gewicht van dat alles; en het ganse gewicht werd ter zelfder tijd opgeschreven.
35 En de weggevoerden, die uit de gevangenis gekomen waren, offerden den God Israels brandofferen; twaalf varren voor gans Israel, zes en negentig rammen, zeven en zeventig lammeren, twaalf bokken ten zondoffer; alles ten brandoffer den HEERE.
36 Daarna gaven zij de wetten des konings aan des konings stadhouders en landvoogden aan deze zijde der rivier; en zij bevorderden het volk en het huis Gods.

Dit hoofdstuk geeft ons een uitvoeriger verhaal van Ezra's reis naar Jeruzalem, waarvan wij in het vorige hoofdstuk een algemeen bericht hadden.

I. Het gezelschap dat met hem optrok vers 1-20.

II. Het plechtige vasten, dat hij en zijn gezelschap hielden, om Gods tegenwoordigheid met hen op deze reis af te smeken, vers 21-23.

III. De zorg, die hij droeg voor de schat, die hij bij zich had, en de last, die hij desbetreffende gaf aan de priesters, aan wier bewaring hij hem toevertrouwde, vers 21-30.

IV. Gods zorg over hem en zijn gezelschap op de weg, vers 31..

V. Hun veilige aankomst te Jeruzalem vers 33-34, hun boodschappen aan de stadhouders van de koning vers 36. Zij offerden offeranden aan God, vers 35, en toen begaven zij zich tot hun werk.

Ezra 8:1-20

Ezra had zijn lastbrief van de koning ontvangen, en nu roept hij vrijwilligers op om "de verdrevenen van Israël te verzamelen, en de" "verstrooiden uit Juda te vergaderen," Jesaja 11:12. "Wie is er onder de zonen van Zion, die bij dochteren van Babel wonen, geneigd om naar Jeruzalem te gaan, thans, nu de tempel gebouwd en de tempeldienst weer aan de gang is, is het de tijd voor hen." Nu zou men denken dat onder zo'n aanvoerder en met zoveel aanmoediging, al de Joden "zich eindelijk uit het stof geschud" zouden hebben, "zich" "los hadden gemaakt van de banden van hun hals," overeenkomstig de oproep in Jesaja 52:1, 2 en verv. Ik vraag mij af hoe iemand van hen dat hoofdstuk kon lezen en achterblijven. Maar zeer velen deden het, die hun gemak meer beminden dan hun Godsdienst, zich in goede doen achtten waar zij waren, niet geloofden dat in Jeruzalem hun toestand beter zou zijn dan in Babel, en de moed niet hadden om zich onder bezweren en moeilijkheden daarheen op weg te begeven. Maar hier wordt ons gezegd:

I. Dat sommigen zich vrijwillig aangeboden hebben om met Ezra te gaan. De hoofden van de onderscheidene geslachten worden hier genoemd tot hun ere, en het getal van de manspersonen die met hen kwamen, opgegeven, tezamen uitmakende veertienhonderd zes en negentig personen. Er worden hier twee priesters genoemd, vers 2, en één van de zonen van David, maar zij schijnen gekomen te zijn zonder hun gezin, waarschijnlijk wilden zij eerst zien hoe Jeruzalem hun beviel, om dan naar bevind van zaken, of hun gezin te laten halen, of er toe weer te keren. Verscheidenen van deze geslachten hebben wij tevoren gehad, Hoofdst.2. Sommigen trokken toen op, meerderen gingen nu, naar God hun hart had geneigd, sommigen werden in de derde ure in de wijngaard geroepen, anderen niet voor de elfde ure, maar ook deze werden niet afgewezen. Maar hier lezen wij van *de laatsten van de kinderen van Adonikam,* vers 13, hetgeen door sommigen als een verwijt voor hen wordt opgevat, namelijk dat zij de laatsten waren om zich onder Ezra's banier te scharen. Ik versta het veeleer tot hun eer, namelijk dat nu al de kinderen van dat geslacht waren teruggekeerd en niemand hunner meer achtergebleven is.

II. Dat de Levieten, die met dit gezelschap optrokken, in zekere zin tot deze dienst geprest waren. Ezra stelde een plaats van samenkomst vast voor geheel zijn gezelschap, op de Nieuwjaarsdag, de eersten dag van de eerste maand. Hoofdst. 7:9. Toen heeft hij hen daar gemonsterd, en (wat vreemd was) hij bevond dat er *geen van de kinderen van Levi bij waren,* vers 15. Er waren wel sommige priesters, maar geen Levieten. Waar was de geest van die heilige stam? Ezra, een priester, roept gelijk Mozes: *Wie de Heere toebehoort kome tot mij!* Gans verschillend van Levi deinzen zij terug, en begeren zij *tussen de stallingen te blijven om het geblaat van de kudden te horen.* Wij veronderstellen dat zij in Babel synagogen hadden, waarin zij baden en predikten en de sabbat hielden, (en toen zij niets beters konden hebben hadden zij reden om daar denkbaar voor te zijn) maar nu de tempel te Jeruzalem geopend was, voor de dienst waarvan zij verordineerd waren, hadden zij aan de poorten van Zion de voorkeur moeten geven boven al deze synagogen, het is hier vermeld tot hun schande, maar *verkondigt het niet te Gath.* Toen Ezra bemerkte dat hij geen Levieten in zijn gevolg had, was hij in grote verlegenheid. Hij had geld genoeg voor de tempeldienst, maar gebrek aan hen. De koning en de vorsten hadden meer dan genoeg gedaan, maar de kinderen van Levi hadden niet half het hunne gedaan. Elf mannen, hoofden, verstandige mannen, koos hij, om deze betreurenswaardige leemte aan te vullen. En nu wordt ons hier gezegd:

1. Dat zij uitgezonden werden. Ezra zond hen naar de geschiktste plaats, waar een college van Levieten was, *de plaats Chasifja,* waarschijnlijk een straat of een plein in Babel, die voor dat doel was afgestaan (men zou het *Zilverstraat* kunnen noemen, want *chesif* betekent *zilver),* hij zond hen naar *een geschikt persoon,* Iddo, het hoofd van dit college niet om hem te dringen zelf te komen (wij willen veronderstellen dat hij oud was en ongeschikt voor zo'n reis), maar sommigen van de jongeren te zenden, *dienaars voor het huis van onze God,* vers 17. Gods huis te voorzien van goede dienaren is een goed werk, dat tot vertroosting en eer zal zijn van allen, die er de hand in hebben.

2. Er wordt ons hier hun welslagen meegedeeld. Zij zijn niet onverrichter zake teruggekeerd, maar hoewel zij weinig tijd hadden om zich voor te bereiden, brachten zij ongeveer veertig Levieten mee om met Ezra op te trekken, Serebja bekend als een zeer verstandig man, en achttien met hem, vers 18, Hasabja, en met hen twintig vers 19. Hieruit blijkt dat zij er niet afkerig van waren om te gaan, maar slechts traag en onachtzaam waren, slechts nodig hadden om opgeroepen te worden, er toe aangespoord te worden. Hoe jammer is het dat Godvruchtige mensen een goed werk nalaten, enkel en alleen uit gebrek van er toe opgewekt te worden, hoe jammer, dat zij dit nodig hebben, en *als* zij het nodig hebben, hoe jammer, dat het hun er aan ontbreekt! Van de Nethinim, de dienaren van het heilig college, de *specie infima-de laagste orde* van de tempeldienaren, schenen er meer bereid te zijn om te gaan dan van de Levieten zelf, van hen hebben op deze haastige oproep zich tweehonderd twintig aangemeld, en zij hadden de eer om op Ezra's monsterrol met name genoemd te zijn, vers 20. "Aldus, " zegt Ezra, zijn wij *door de goede hand van onze God over ons* van Levieten voorzien geworden." Als er, waar leraren ontbraken, de ledige plaatsen weer bezet werden, dan moet God er de eer voor ontvangen, en Zijn goede hand moet worden erkend in hen bekwaam te maken voor de dienst hen er toe te neigen, en hun dan een deur te openen d.i. hun de gelegenheid tot dienen te geven.

Ezra 8:21-23

Ezra heeft Levieten gekregen om met hem op te trekken, maar wat zal dat baten, tenzij ook God met hem optrekt? Dat is dus zijn voornaamste zorg. Wij moeten in al onze wegen God erkennen, inzonderheid in die, waarin wij pogen de belangen te dienen van Zijn koninkrijk onder de mensen. Dat doet Ezra hier.

Merk op:

1. Het vaste vertrouwen, dat hij had in God en in Zijn genadige bescherming. Hij zei de koning, vers 22, uit welk beginsel hij handelde, dat zij, die God zoeken, veilig zijn onder de schaduw van Zijn vleugelen, zelfs in het grootste gevaar, maar dat zij, die Hem verlaten, voortdurend aan gevaar zijn blootgesteld, zelfs dan als zij zich het veiligst wanen. Gods macht wordt aangewend *voor* Zijn dienaren en *tegen* Zijn vijanden. Ezra geloofde dit met zijn hart, en met zijn mond deed hij er belijdenis van voor de koning, en daarom schaamde hij zich om van de koning een gewapend geleide te verzoeken, want daarmee zou hij de koning en zijn hovelingen aanleiding kunnen geven om of aan Gods macht te twijfelen om Zijn volk te helpen of aan Ezra's vertrouwen in die macht. Zij, die op God vertrouwen, zullen zich schamen om bescherming te zoeken bij het schepsel, inzonderheid om tot armzalige hulpmiddeltjes voor hun eigen veiligheid de toevlucht te nemen, omdat zij hierdoor in tegenspraak zijn met zichzelf en met hun vertrouwen. Niet, dat zij, die op God steunen en bebouwen, geen gebruik moeten maken van de gepaste middelen tot hun beveiliging of dat zij zich moeten schamen om dit te doen, maar als de eer Gods op het spel staat, dan zou men zich liever aan gevaar willen blootstellen, dan te doen ten nadele van datgene, hetwelk ons dierbaarder moet zijn dan ons leven.

2. Hoe hij zich in dat vertrouwen plechtig tot God wendt, hij riep een vasten uit, vers 21. Ongetwijfeld heeft hijzelf leiding en bestuur van God gevraagd in deze zaak, van dat hij voor het eerst er aan gedacht heeft, maar om openbare zegeningen moet in het openbaar worden gebeden, opdat allen, die in die zegeningen zullen delen, zich verenigen om erom te vragen. Zij hebben gevast:

a. Om hun verootmoediging te kennen te geven, hij verklaart dat dit er de betekenis en bedoeling van was *opdat wij ons verootmoedigden voor het aangezicht van onze God* vanwege onze zonden, en om ons te bereiden om er vergeving voor te ontvangen. Als wij tot een nieuwe levenstoestand ingaan, dan moeten wij er voor zorgen, om niets van de schuld van de zonden van onze vorige levenstoestand er in mee te brengen. Als wij ons in een nakend gevaar bevinden, laat ons dan niet in gebreke blijven om ons met God te verzoenen, dan zijn wij veilig en er is niets dat ons dan wezenlijk schaden kan.

b. Om zich op te wekken tot gebed en smeking. Godsdienstig vasten ging altijd gepaard met gebed. Hun boodschap bij de troon van de genade was *een rechte weg van God te verzoeken,* dat is: zich over te geven aan de leiding van Zijn voorzienigheid, zich onder de bescherming Gods te stellen, en God te bidden hen te leiden en te bewaren op hun reis, en hen veilig tot hun bestemming te brengen. Zij waren vreemdelingen op de weg, moesten door de landen van hun vijanden heentrekken, en hadden geen wolk en vuurkolom om hun de weg te wijzen, zoals hun vaderen gehad hebben. maar zij geloofden dat de macht en de gunst van God en de dienst van Zijn engelen daarvoor in de plaats bij hen zouden komen, en zij hoopten dit door hun gebed te verkrijgen. Het is

onze wijsheid en onze plicht om onszelf met al onze belangen, met ons gezin en onze bezitting Gode aan te bevelen, in het gebed, en Hem de zorg er voor over te laten, Filipp. 4:6.

3. De goeden uitslag hiervan, vers 23. Wij *verzochten zulks van onze God* door ons verenigd gebed, en Hij *liet zich van ons verbidden.* Zij hadden de troostrijke verzekerdheid in hun gemoed, dat hun gebed verhoord was, en de uitkomst bewees het, want nooit heeft iemand, die Hem in ernst zocht, Hem tevergeefs gezocht.

Ezra 8:24-30

Wij hebben hier een bericht van Ezra's bijzondere zorg voor de schat, die hij bij zich had en die aan Gods heiligdom behoorde.

Merk op

1. De bewaring ervan aan God overgegeven hebbende, gaf hij hem nu over in de bewaring van de daartoe bevoegde en geschikte mensen, wier plicht en werk het was om er over te waken, hoewel zij zonder God tevergeefs gewaakt zouden hebben. Onze gebeden moeten steeds vergezeld gaan van onze pogingen, de zorg voor Christus' Evangelie, Zijn kerk en Zijn inzettingen moet niet zo aan Hem worden overgelaten of zij moet ook "aan getrouwe mensen toevertrouwen worden," 2 Timotheus 2:2 T.

2. God gebeden hebbende om al het goed dat zij bij zich hadden te bewaren, toont hij zich vooral in zorg voor dat deel ervan dat aan het huis Gods behoorde en een offerande aan Hem was. Verwachten wij dat God door Zijn voorzienigheid bewaren zal hetgeen ons toebehoort? Zo laat ons door Zijn genade datgene bewaren wat Hem behoort, laat Gods eer en belangen onze zorg zijn, dan kunnen wij verwachten dat ons leven en onze gerieflijkheden Zijn zorg zullen zijn. Let op:

A. De personen, aan wie hij de offeranden voor het huis Gods overgaf. Twaalf oversten van de priesters, en even zoveel Levieten werden voor die post door hem aangesteld, vers 24, 30, die door hun ambt verplicht waren zorg te dragen voor de dingen Gods en op bijzondere wijze het voordeel van die schatten genoten. Ezra zegt hun waarom hij die dingen in hun handen stelde, vers 28. *Gij zijt heilig de Heere,* wie is zo geschikt om zorg te dragen voor heilige dingen, als heilige personen? Zij, die de waardigheid en de eer van het priesterschap hebben, moeten er ook de verplichtingen van hebben. Als de profeet de terugkeer voorzegt van Gods volk en van Zijn dienaren uit Babel, geeft hij hun deze plechtige last: "Reinigt u, gij, die de vaten des Heeren draagt" Jesaja 52:1l.

B. De grote nauwkeurigheid, waarmee hij dit aanvertrouwde pand in hun handen legt *hij woog hun het zilver en het goud en de vaten* vers 25, omdat hij verwachtte het in gewicht van hen terug te ontvangen. In alle toevertrouwde zaken, maar inzonderheid in heilige zaken, behoren wij stipt en nauwkeurig te zijn, en van beide zijden omtrent de juiste waarde van de dingen ingelicht zijn. In Zerubbabels tijd werden de vaten overgeleverd bij getallen, hier bij gewicht, opdat allen overgeleverd zouden worden en het spoedig zou worden ontdekt zo er iets aan ontbrak. Hiermede wordt te kennen gegeven dat zij, aan wie heilige dingen worden toevertrouwd (en dat zijn alle uitdelers van de verborgenheden Gods) goed weten wat zij hebben ontvangen en wederom moeten overleveren, daar zij er weldra rekenschap van zullen hebben af te leggen, opdat zij er getrouw in zullen zijn en er met blijdschap verantwoording van kunnen doen.

C. De last, die hij hun gaf met deze schatten, vers 29. "Waakt *en bewaart het,* dat er niets van verloren raakt of gestolen wordt of met andere zaken wordt vermengd, houdt het bij elkaar, houdt het afzonderlijk, houdt het veilig, totdat gij het alles afweegt in de tempel voor het aangezicht van de grote mannen aldaar." Hiermede gaf hij hun te kennen van hoeveel belang het voor hen was om zorgzaam en getrouw te wezen, en hoezeer het hun tot eer zou strekken om aldus getrouw bevonden te worden. Zo heeft Paulus, toen hij Timotheus de Evangelieschat heeft overgegeven, hem bevolen

die te bewaren tot aan de verschijning voor Hem om rekenschap te geven van het pand, dat hem werd toevertrouwd, wanneer zijn getrouwheid zijn kroon zal zijn.

HOOFDSTUK 9

1 Als nu deze dingen voleind waren, traden de vorsten tot mij toe, zeggende: Het volk Israels, en de priesters, en de Levieten, zijn niet afgezonderd van de volken dezer landen, naar hun gruwelen, namelijk van de Kanaanieten, de Hethieten, de Ferezieten, de Jebusieten, de Ammonieten, de Moabieten, de Egyptenaren en de Amorieten.
2 Want zij hebben van hun dochteren genomen voor zichzelven en voor hun zonen, zodat zich vermengd hebben het heilig zaad met de volken dezer landen; ja, de hand der vorsten en overheden is de eerste geweest in deze overtreding.
3 Als ik nu deze zaak hoorde, scheurde ik mijn kleed en mijn mantel; en ik trok van het haar mijns hoofds en mijns baards uit, en zat verbaasd neder.
4 Toen verzamelden zich tot mij allen, die voor de woorden van den God Israels beefden, om de overtreding der weggevoerden; doch ik bleef verbaasd zitten tot aan het avondoffer.
5 En omtrent het avondoffer stond ik op uit mijn bedruktheid, als ik nu mijn kleed en mijn mantel gescheurd had; en ik boog mij op mijn knieen, en breidde mijn handen uit tot den HEERE, mijn God;
6 En ik zeide: Mijn God, ik ben beschaamd en schaamrood, om mijn aangezicht tot U op te heffen, mijn God; want onze ongerechtigheden zijn vermenigvuldigd tot boven ons hoofd, en onze schuld is groot geworden tot aan den hemel.
7 Van de dagen onzer vaderen af zijn wij in grote schuld tot op dezen dag; en wij zijn om onze ongerechtigheden overgegeven, wij, onze koningen en onze priesters, in de hand van de koningen der landen, in zwaard, in gevangenis, en in roof, en in schaamte des aangezichts, gelijk het is te dezen dage.
8 En nu is er, als een klein ogenblik, een genade geschied van den HEERE, onzen God, om ons een ontkoming over te laten, en ons een nagel te geven in Zijn heilige plaats, om onze ogen te verlichten, o onze God, en om ons een weinig levens te geven in onze dienstbaarheid.
9 Want wij zijn knechten; doch in onze dienstbaarheid heeft ons onze God niet verlaten; maar Hij heeft weldadigheid tot ons geneigd voor het aangezicht der koningen van Perzie, dat Hij ons een weinig levens gave, om het huis onzes Gods te verhogen, en de woestigheden van hetzelve op te richten, en om ons een tuin te geven in Juda en te Jeruzalem.
10 En nu, wat zullen wij zeggen, o onze God! na dezen? Want wij hebben Uw geboden verlaten,
11 Die Gij geboden hadt door den dienst Uwer knechten, de profeten, zeggende: Het land, waar gijlieden inkomt, om dat te erven, is een vuil land, door de vuiligheid van de volken der landen, om hun gruwelen, waarmede zij dat vervuld hebben, van het ene einde tot het andere einde, met hun onreinigheid.
12 Zo zult gij nu uw dochteren niet geven aan hun zonen, en hun dochteren niet nemen voor uw zonen, en zult hun vrede en hun best niet zoeken, tot in eeuwigheid; opdat gij sterk wordt, en het goede des lands eet, en uw kinderen doet erven tot in eeuwigheid.
13 En na alles, wat over ons gekomen is, om onze boze werken, en om onze grote schuld, omdat Gij, o onze God! belet hebt, dat wij niet te onder zijn vanwege onze ongerechtigheid, en hebt ons een ontkoming gegeven, als deze is;
14 Zullen wij nu wederkeren, om Uw geboden te vernietigen, en ons te verzwageren met de volken dezer gruwelen? Zoudt Gij niet tegen ons toornen tot verterens toe, dat er geen overblijfsel noch ontkoming zij?

15 O HEERE, God van Israel! Gij zijt rechtvaardig; want wij zijn overgelaten ter ontkoming, als het
is te dezen dage. Zie, wij zijn voor Uw aangezicht in onze schuld; want er is niemand, die voor Uw
aangezicht zou kunnen bestaan, om zulks.

Wij kunnen veronderstellen dat de zaken van de kerk een zeer goed aanzien hadden, nu Ezra het bestuur er over had. Richt de blik naar buiten: de regering was welwillend voor hen, wij horen geen klachten over vervolging of verdrukking, of het hart van hun vijanden was omgewend, of hun handen waren gebonden. Hun naburen waren beleefd, wij horen van geen oorlogen, noch van geruchten van oorlogen, er was niemand, die hen verschrikte, alles ging zo goed als het maar kon, in aanmerking genomen dat hun aantal klein was en dat zij arm waren, en aan een vreemde vorst waren onderworpen. Richt de blik naar binnen: wij horen niets van Baäl, of Astaroth, of Moloch, van geen beelden en geen bossen, en van geen gouden kalveren, ja zelfs niet van hoogten, er waren niet slechts geen afgodische altaren, maar ook geen afzonderlijke altaren, de tempel werd behoorlijk in ere gehouden, de tempeldienst geregeld en nauwkeurig waargenomen. Toch was er nog een mengsel van kwaad, ook in de zuiverste eeuwen van de kerk was er nog enig bederf, en nooit zal zij zonder vlek of rimpel voorgesteld worden, voordat zij een heerlijke, een triomferende kerk zal zijn, Efeziers 5:27. Wij hebben hier:

I. Een klacht tot Ezra gekomen over vele huwelijken, aangegaan met vreemde vrouwen, vers 1, 2.

II. De grote droefheid hierover bij hem en bij anderen onder de invloed van zijn voorbeeld vers 3, 4.

III. Zijn plechtige belijdenis van deze zonde voor God, en zijn Godvruchtige droefheid en schaamtegevoel, vers 5-15.

Ezra 9:1-4

Toen Ezra te Jeruzalem kwam en *de genade Gods* zag over zijn broederen, is hij ongetwijfeld, evenals Barnabas, "verblijd geweest" en heeft hij hen allen "vermaand, dat zij met een voornemen des harten bij" "de Heere zouden blijven" Handelingen 11:23. Hij zag niets verkeerds, veel bederf blijft uit het gezicht ook van de waakzaamste bestuurders en heersers, maar hier wordt nu zijn blijdschap beneveld, er wordt hem kennis gegeven dat velen van het volk, ja zelfs sommigen van de oversten vrouwen gehuwd hadden uit heidense gezinnen en zich verzwagerd hadden met vreemdelingen.

Merk op:

I. Wat de zonde was, waaraan zij zich schuldig maakten, het was: dat zij *zich vermengd hebben met de volken van deze landen,* vers 2 zich met hen vergezellende in handel en verkeer, zich gemeenzaam met hen makende, en hun dochters ten huwelijk gevende aan hun zonen. Wij willen hopen dat zij hun goden niet aanbaden, dat zij door hun gevangenschap genezen waren van hun afgoderij. Wel wordt gezegd dat zij *deden naar hun gruwelen,* vers 1, maar dat betekent, zegt bisschop Patrick, hier slechts hun navolgen van de heidenen ten opzichte van gemengde huwelijken met personen van iedere nationaliteit, hetgeen hen langzamerhand weer tot afgoderij zou gevoerd hebben. Hierin:

1. Waren zij ongehoorzaam aan een uitdrukkelijk gebod Gods, waarbij hun alle gemeenzaamheid met de heidenen verboden werd en inzonderheid om huwelijken met hen aan te gaan, Deuteronomium 7:3.

2. Ontwijdden zij de kroon van hun afzondering en stelden zij zich gelijk met hen, boven wie God hen nu onlangs, zowel als vroeger, door bijzondere tekenen van Zijn gunst geëerd en onderscheiden had.

3. Wantrouwden zij de macht van God om hen te beschermen en te bevorderen, en lieten zij zich leiden door vleselijke wijsheid, daar zij hoopten zich aldus te versterken, door deze huwelijksverbintenissen invloed te krijgen onder hun naburen. Uit al die armzalige hulpmiddeltjes die wij aanwenden om ons te bevorderen en te bevoordelen, spreekt wantrouwen in de algenoegzaamheid Gods om ons te helpen.

4. Stelden zij zich, en nog veel meer hun kinderen, bloot aan het gevaar van afgoderij, juist die zonde, en welke juist op deze zelfde wijze bij hen ingeleid was, die eens het verderf van hun kerk en hun volk tengevolge heeft gehad.

II. Welke personen schuldig waren aan deze zonde, niet slechts sommigen van de onnadenkenden uit het volk van Israël, die niet beter wisten, maar ook *velen van de priesters en Levieten* wier ambt het was de wet te onderwijzen, onder anderen deze wet, en in wie, daar zij boven de gewone Israëlieten stonden, het een groter misdaad was. Het was een vermindering voor de zonen uit die stam om in een andere stam te huwen, en zij deden het zelden, behalve in de koninklijke stam, maar om huwelijken aan te gaan met heidenen, met Kanaänieten en Hethieten, en ik weet niet met wie nog meer, was zo’n verkleining en verlaging voor hen, dat zij er zich nooit schuldig aan gemaakt zouden

hebben, als zij, zoal niet van plicht, maar dan toch van eer nog enig besef hadden gehad, en toch was dit nog niet het ergste: *de hand van de vorsten en overheden,* die door hun macht dit wangedrag hadden moeten voorkomen of hervormen, is *de eerste geweest in deze overtreding.* Als vorsten in overtreding zijn, dan worden zij beschuldigd van er de eersten in te zijn, vanwege de invloed van hun voorbeeld op anderen, *velen zullen hun verderfenissen navolgen.* Maar ongelukkig is de toestand van het volk, welks leiders hen verleiden en doen dwalen.

III. De mededeling hiervan aan Ezra, zij werd hem gegeven door de personen, die het meest tot klagen bevoegd waren, de vorsten, diegenen van hen, die nog aan hun oprechtheid hadden vastgehouden, en daarmee ook hun waardigheid hadden opgehouden, zij zouden anderen niet hebben kunnen beschuldigen, indien zij zelf niet vrij van schuld waren geweest. Zij werd gegeven aan de persoon, die de macht had verbetering te brengen in die toestand, die als *vaardig Schriftgeleerde in de wet Gods* met hen kon redeneren over de zaak, en als commissaris van de koning hun ontzag kon inboezemen. Waarschijnlijk hebben deze vorsten dikwijls gepoogd dit misbruik tegen te gaan, zonder er in geslaagd te zijn, maar nu wenden zij zich tot Ezra, hopende dat hij door zijn wijsheid, gezag en invloed bij hen zal overmogen om hun verkeerdheid in te zien en er van af te laten. Zij, die zelf openbare misbruiken niet kunnen afschaffen, doen toch goede dienst door diegenen ervan te verwittigen, die het wèl kunnen.

IV. De indruk hierdoor op Ezra teweeggebracht vers 3. Hij *scheurde zijn kleed en zijn mantel, trok van het haar van zijn hoofd en van zijn baard uit, en zat verbaasd neer.* Aldus gaf hij uitdrukking aan zijn diep besef:

1. Van de oneer, die Gode hiermede was aangedaan. Het smartte hem in zijn hart te denken, dat een volk, naar Zijn naam genoemd, zo grovelijk Zijn wet zou schenden, zo weinig nut en voordeel heeft getrokken uit Zijn tuchtiging en Zijn gunsten zo slecht had beloond.

2. Van het kwaad, dat het volk zichzelf hiermede heeft aangedaan, en het gevaar, waarin zij verkeerden, dat de toorn Gods daardoor over hen zou losbarsten. De zonden van anderen moeten ons tot smart zijn, de belediging van Gods eer en het kwaad, dat aan de zielen van de mensen gedaan wordt, moeten ons ter harte gaan. Smart over de zonde moet diepe smart wezen, zoals die welke Ezra gevoelde, smart als over een enige of een eerstgeboren zoon. Wij hebben reden om over de ergerlijke zonden van belijders verbaasd te zijn. Wij kunnen verbaasd staan als wij zien dat de mensen zichzelf tegenspreken, zichzelf verkleinen benadelen, in het verderf storten. Het is vreemd dat de mensen zo onbedachtzaam kunnen handelen en zo in tegenspraak met zichzelf. *De oprechten zullen hierover verbaasd zijn.*

V. De invloed, die Ezra's smart hierover had op anderen. Wij kunnen veronderstellen dat hij *opging naar het huis des Heeren* om zich daar te verootmoedigen, omdat hij in zijn smart het oog op God had, en dat was de geschikte plaats om er Zijn misnoegen af te bidden. Spoedig werd er openlijk kennis van genomen en al de vrome, ernstige mensen, die nabij waren, vergaderden zich tot hem, uit eigen beweging, naar het schijnt, want er wordt niet gezegd dat zij opgeroepen waren, vers 4. Het was de aard van Godvruchtige mensen om *te beven voor Gods woord,* zij hebben eerbied voor het gezag van zijn bevelen en voorschriften, en de strengheid en rechtvaardigheid van zijn bedreigingen, en op hen, die aldus voor Zijn woord beven, "zal God zien", Jesaja 66:2. Zij, die beven *voor het woord Gods,* kunnen niet anders dan beven *wegens de zonden van de mensen,* door welke de

wet van God overtreden wordt en de overtreders aan de toorn en de vloek van God worden blootgesteld. De Godvruchtige ijver van één persoon tegen de zonde kan vele anderen tot eenzelfden ijver opwekken zoals de apostel in een andere omstandigheid gezegd heeft, 2 Corinthiers 9:2. Velen zullen volgen die geen bedachtzaamheid, moed en beleid genoeg hebben om voor te gaan in een goed werk. Alle Godvruchtigen behoren hen, die handelend optreden in de zaak van God tegen ondeugd en onheiligheid, te steunen en te doen wat zij kunnen om hun handen te sterken.

Ezra 9:5-15

Wat de overdenkingen waren van Ezra's hart terwijl hij gedurende enige uren verbaasd nederzat, kunnen wij nagaan uit de woorden uit zijn mond, toen hij eindelijk dit zielroerend gebed heeft uitgesproken. Let op:

I. De tijd, toen hij dit gebed tot God opzond, *omtrent het avondoffer,* vers 5. Dan plachten waarschijnlijk vrome mensen in de voorhoven van de tempel te komen om de plechtigheid van het avondoffer bij te wonen en in samenstemming er mee hun eigen gebed tot God op te zenden. Ezra verkoos om voor hun oren deze belijdenis te doen, opdat hun een diep besef zou worden gegeven van de zonden van het volk, die zij totnutoe of niet hadden opgemerkt, of licht hadden geacht. Het gebed kan een prediking zijn. Het offer, inzonderheid het avondoffer, was een type van de grote verzoening, het gezegende *Lam Gods,* dat *in de avond* van de wereld, *door zich zelf te offeren de zonde wegnemen zou,* waarop wij kunnen veronderstellen dat Ezra in zijn boetvaardig gebed tot God het oog van zijn geloof had gericht. Hij deed die belijdenis als het ware met zijn hand op het hoofd van dat grote offer, door hetwelk wij de verzoening ontvangen. Ezra was voorzeker geen vreemdeling voor de boodschap, die de engel Gabriël enige jaren tevoren omtrent de tijd van het avondoffer aan Daniël had gebracht, als het ware in verklaring van dat offer, betreffende Messias, de Vorst, Daniel 9:24, misschien had hij met die tijd te verkiezen voor zijn gebed daar wel het oog op gehad.

II. Zijn toebereiding tot dit gebed.

1. Hij *stond op uit zijn bedruktheid* en schudde, in zoverre het nodig was, om zijn hart tot God te kunnen opheffen de last van zijn smart van zich af. Hij herstelde zich van zijn verbazing, kon zijn ontroering enigszins tot bedaren brengen, en de nodige kalmte van gemoed herkrijgen om gemeenschap te kunnen oefenen met God.

2. Hij *boog zich op zijn knieen,* nam de houding aan van een boetvaardige, die zich verootmoedigt, en een smekeling, die om genade vraagt, en in beide het volk vertegenwoordigende, welks voorspraak hij nu was.

3. Hij *breidde zijn handen uit,* als iemand, die aangedaan was door hetgeen hij ging zeggen, het aanbiedende aan God, wachtende om een genaderijk antwoord te ontvangen. Hierin had hij het oog op God als de Heere, en zijn God, een God van macht, maar ook een God van genade.

III. Het gebed zelf. In eigenlijken zin kan het geen *gebed* worden genoemd, want er komt geen woord in van bidden of vragen om iets. Maar als wij aan het gebed zijn volle, ruime betekenis geven, dan is het het uitspreken van Godvruchtige gemoedsbewegingen en gedachten, en zeer Godvruchtig zijn de gedachten, die hier door Ezra worden uitgesproken. Hij spreekt een boetvaardige belijdenis van zonde uit, niet van zijn eigen, (uit een consciëntie belast met haar eigen schuld, en zich bewust van eigen gevaar), maar de zonde van zijn volks, uit een Godvruchtige zorg voor de eer Gods en het welzijn van Israël. Men heeft hier een levendige voorstelling van oprecht berouw. Let op:

1. De belijdenis, die hij doet van de zonde, en hoe hij de nadruk legt op de verzwaring ervan, om zijn eigen hart en het hart van hen, die zich met hem verenigden, te treffen, het te vervullen van heilige smart en schaamte en vreze bij de overweging ervan, opdat zij er diep verootmoedigd om zouden zijn. En het is opmerkelijk dat hij, hoewel zelf volkomen vrij van deze schuld, zich toch onder de zondaren rangschikt, zich tot hun getal rekent, omdat hij lid was van dezelfde gemeenschap, *onze zonden* en *onze ongerechtigheden.* Misschien herinnerde hij het zich nu als zijn schuld, dat hij zolang na zijn broederen in Babel was gebleven, zich niet zo spoedig als hij het gekund had, van het volk van deze landen had afgezonderd. Als wij de goddeloosheid van de goddelozen betreuren, dan zou het kunnen zijn dat wij, zo wij ons eigen leven nauwkeurig nagaan en ons hart toelaten getrouw met ons te zijn, ons schuldig vinden aan iets van dezelfde aard, als is het ook in mindere mate. Maar nu spreekt hij hier van hetgeen de algemene klacht was, of behoorde te zijn.

A. Hij erkent dat hun zonde zeer groot is geweest: *onze ongerechtigheden zijn vermenigvuldigd boven ons hoofd,* vers 6, wij zijn *op* het punt van er in om te komen, er in te verzinken als in diepe wateren, zó algemeen hadden zij de overhand, zó geweldig was haar kracht, en zozeer dreigden zij de aller verderfelijkste gevolgen na zich te zullen slepen. "De ongerechtigheid is tot zo’n hoogte onder ons geklommen, dat zij tot aan de hemel reikt zó onbeschaamd geworden dat zij de hemel tart, zó tergend dat zij, evenals de zonde van Sodom, tot de hemel roept om wraak." Maar laat dit de troost zijn voor boetelingen dat, hoewel hun zonden tot aan de hemel reiken Gods goedertierenheid in de hemelen is, Psalm 36:6. "Waar de zonde meerder geworden is daar is de genade veel meer overvloedig geweest."

B. Zij hadden lang volhard in hun zonde vers 7. *Van de dagen van onze vaderen af zijn* wij *in grote schuld tot op deze dag* Het voorbeeld van hen, die voor hen geweest waren, achtte hij zo weinig een verontschuldiging van hun misdaad, dat zij er juist door verzwaard werd, wij moeten ons laten waarschuwen om ons niet aan dezelfde steen te stoten. Het bederf is zoveel te erger, dat het diep wortel heeft geschoten, en nu begint het als op een verjaard recht te pleiten, maar hierdoor hebben wij nu reden om te vrezen dat de mate van de ongerechtigheid bijna vol is.

C. De grote en zware oordelen, die God over hen gebracht heeft om hun zonden, hebben ze ook grotelijks verzwaard. Wij *zijn om onze ongerechtigheden overgegeven in zwaard, in gevangenschap,* vers 7, en toch nog niet hervormd niet teruggebracht van de slechte weg, in een mortier gestoten, en "de dwaasheid is toch niet" "van ons geweken," Spreuken 27:22, getuchtigd maar toch niet verbeterd.

D. Ook de zegeningen, die God hun nu onlangs had geschonken, hebben hun zonden grotelijks verzwaard. Hierop wijst hij met grote nadruk, vers 8, 9. Merk *op:*

a. De *tijd* dier genadebetoning. Nu is *er, als een klein ogenblik, een genade geschied,* dat is: "Het is nog maar een kleine tijd sedert wij onze vrijheid herkregen, en het is niet waarschijnlijk dat wij haar lang zullen behouden." Het verzwaarde grotelijks hun zonde, dat zij nog zo kort geleden in de oven van de verdrukking zijn geweest en niet wisten hoe spoedig zij er weer in konden komen, en konden zij dan toch gerust zijn?

b. *De fontein* van de genade. *Genade is ons geschied van de Heere.* De koningen van Perzië waren het middel tot hun bevrijding, maar hij schrijft haar toe aan God en Zijn genade, Zijn vrije genade, zonder enigerlei verdienste van hun kant.

c. De *stromen* van de genade. Zij *waren in hun dienstbaarheid niet verlaten,* maar zelfs in Babel hadden zij er tekenen van, dat God met hen was, in zover er nog een overblijfsel van Israëlieten was gelaten, weinigen uit velen en deze nauwelijks ontkomen aan de handen van hun vijanden, door de gunst van de koningen van Perzië. Maar Ezra was er meer bijzonder door getroffen, dat zij *een nagel hadden in de heilige plaats,* dat is (naar de verklaring ervan in vers 9), dat zij *het huis Gods* hadden opgericht. Hun Godsdienst was gevestigd en de tempeldienst ingericht. Wij moeten het als een groot voordeel en genot beschouwen, als wij voortdurend gelegenheid hebben om God te dienen. *Zalig zij, die in Gods huis wonen,* zoals Anna, die niet uit de tempel week. Dit *is mijn ruste tot in eeuwigheid,* zegt de Godvruchtige ziel.

d. De *uitwerking* van dat alles. Het verlichtte hun ogen en bracht leven in hun ziel, dat is: het was zeer troostrijk voor hen, en des te meer merkbaar, omdat het in hun gevangenschap was, het was voor hen als een leven uit de doden, al was het ook slechts een kleine opwekking, was het hun toch een grote gunst, in aanmerking genomen dat zij er geen verdienden, en de dag van de kleine dingen was een voorproef en een onderpand van grotere. " Hoe ondankbaar zijn wij nu," zegt Ezra, "om God te beledigen, die zó goedertieren over ons is geweest! Hoe onoprecht, om ons in zonde te vermengen met de volken, van wie wij in wonderbare genade verlost zijn geworden! Hoe onverstandig om ons aan Gods misnoegen bloot te stellen, als wij door het wederkeren van Zijn gunst op de proef gesteld worden en de voortduring ervan van ons goed gedrag afhangt!"

E. Het was een grote verzwaring van hun zonde, dat zij gepleegd werd tegen een uitdrukkelijk gebod. Wij *hebben Uw geboden verlaten,* vers 10. Het schijnt een oude wet te zijn geweest in het huis van Jakob, om geen huwelijken aan te gaan met iemand van de onbesnedenen Genesis 34:14. Maar behalve dat: God had het streng verboden. Hij herhaalt het gebod, vers 11, 12. Want zonde blijkt *dan* zonde te zijn uitermate zondig te wezen, als wij haar vergelijken met de wet, die er door werd overtreden. Niets kon duidelijker of nadrukkelijker wezen. *Gij zult uw dochteren niet geven aan hun zonen en hun dochteren niet nemen voor uw zonen.* De reden, er voor opgegeven, is dat zij zich zouden verontreinigen indien zij zich vermengden met deze volken, het was een onrein land, en zij waren een heilig volk, maar het zou hun eer en hun veiligheid zijn en hun voorspoed bestendigen, indien zij zich van hen afgezonderd hielden. Nu was het voorzeker zeer tergend voor de God des hemels, om een zo nadrukkelijk gebod, ondersteund door zulke redenen en die een fundamentele wet was van hun staatsinrichting, te overtreden.

F. Dat in de oordelen, waaronder zij reeds geleden hadden voor hun zonden, God hen *minder gestraft had dan hun ongerechtigheden verdienden,* vers 13, zodat er nog oude onbetaalde schuld op hen rustte. "Hoe! en zullen wij dan toch weer nieuwe schuld aangaan? Heeft God in Zijn tuchtiging zo zachtkens met ons gehandeld, en zullen wij de van Zijn gunst misbruik maken en Zijn genade veranderen in ontuchtigheid?" In Zijn genade en goedertierenheid heeft God van Zions gemeenschap gezegd: "dat zij" "van de hand des Heeren dubbel ontvangen heeft voor al haar zonden," Jesaja 40:2, maar in berouwvol bewustzijn van de grote boosheid, die er in hun zonde was, erkent Ezra dat de straf, hoewel zij zeer zwaar was, *minder was dan zij verdienden.*

2. De Godvruchtige aandoeningen, die in hem werkten toen hij deze belijdenis deed. Sprekende van de zonde:

A. Spreekt hij als iemand, die beschaamd is. Daarmee begint hij, vers 6. *Mijn God, ik ben beschaamd en schaamrood, o mijn God,* (aldus zijn die woorden geplaatst) *om mijn aangezicht tot U op te heffen.* De zonde is iets schandelijks, zodra onze eerste ouders van de verboden vrucht hadden gegeten, schaamden zij zich. Heilig schaamtegevoel is een even noodzakelijk bestanddeel van waar en oprecht berouw als heilige smart. De zonden van anderen behoren onze schande te zijn, en wij moeten blozen over hen, die zelf niet blozen. Wij mogen ons wel schamen in betrekking te staan tot hen, die zo ondankbaar zijn aan God en zo onverstandig voor zichzelf. Dit is "zich rein te bewijzen in de zaak," 2 Corinthiers 7:11. Boetvaardige zondaren zien nooit zoveel reden om zich te schamen en schaamrood te zijn, als wanneer zij *hun aangezicht opheffen tot God.* Door een natuurlijk gevoel van onze eigen eer bezwalkt te hebben als wij iets verkeerds gedaan hebben, zullen wij ons schamen om de mensen in het aangezicht te zien, maar een Godvruchtige liefde voor Gods eer zal ons nog zoveel temeer beschaamd maken om *Hem* in het aangezicht te zien. Toen de tollenaar in de tempel ging om te bidden, liet hij meer dan ooit het hoofd hangen, als iemand, die zich schaamt, Lukas 18:13. Het oog te hebben op God als onze God, zal ons zeer nuttig zijn in ons oefenen van berouw. Ezra begint: *Mijn God,* en wederom, als in een adem zegt hij: *mijn God.* De overweging van onze verbondsbetrekking tot God als onze God zal ons helpen om ons te verootmoedigen, ons hart verbreken om de zonde, dat wij zowel Zijn geboden aan ons overtreden als onze beloften aan Hem geschonden hebben, het zal ons ook aanmoedigen om te hopen dat wij, op ons berouw, vergeving zullen ontvangen. "Hij is mijn God in weerwil hiervan", en tedere overtreding van het verbond sluit ons nog niet uit van het verbond.

B. Hij spreekt als iemand, die zeer verbaasd is vers 10. *Wat zullen wij zeggen na dit alles?* Wat mij betreft, ik weet niet wat ik zeggen zal, indien God ons niet helpt, zijn wij verloren." Het zien van schuld wekt verbazing op, hoe meer wij denken aan zonde hoe slechter aanzien zij krijgt, het moeilijke van de zaak wekt verbazing, ontsteltenis. Hoe zullen wij weer terechtkomen? Hoe zullen wij met God worden verzoend?

a. De boetelingen weten niet wat te zeggen, zij zijn ten einde raad. Zullen wij zeggen: Wij hebben *niet gezondigd,* of *God zal het niet zoeken. Als* wij dit zeggen, *bedriegen wij onszelf,* en dan is *de waarheid niet in ons.* Zullen wij zeggen: Wees lankmoedig over ons, en wij zullen U alles betalen met *duizenden van rammen of onze eerstgeborene voor onze overtreding?* God laat zich niet aldus bespotten, Hij weet dat wij onmachtig zijn om te betalen. Zullen wij zeggen: Er is geen hoop, en er kome maar over ons wat wil? Dat zou de zaak slechts nog erger maken.

b. Ware boetvaardigen zullen bedenken wat te zeggen, en moeten, zoals Ezra, God bidden hen te leren. Wat zullen wij zeggen? Zeg: "Ik heb gezondigd, ik heb zottelijk gedaan, o God, wees mij zondaar genadig", zie Hosea 14:2.

C. Hij spreekt als iemand, die bevreesd is, vers 13, 14. "Als wij, na al de oordelen, die over ons gekomen zijn om ons af te keren van de zonde, en al de uitreddingen, die voor ons gewrocht zijn om ons te verbinden aan God en onze plicht, wederom Gods geboden zouden overtreden door ons te verzwageren met de kinderen van de ongehoorzaamheid en hun wegen te leren, wat zouden wij dan anders kunnen verwachten, dan dat God *tegen ons toornen zou tot verterens toe,* zodat er geen

overblijfsel noch ontkoming is?" Er is voor een volk geen stelliger en geen droeviger voorteken van verderf dan afval tot zonde, dezelfde zonden weer te bedrijven na grote oordelen en grote uitreddingen. Zij, die zich noch door de oordelen noch door de uitreddingen ten goede willen laten bewegen en bewerken, zijn geschikt om verworpen te worden als verworpen zilver, want *de smelter heeft tevergeefs gesmolten.*

D. Hij spreekt als iemand, die geheel verzekerd is van de rechtvaardigheid Gods en besloten is daarin te berusten, de zaak over te laten aan Hem, wiens oordeel *naar waarheid is,* vers 15. *Gij zijt rechtvaardig,* wijs en goed, Gij zult ons noch onrecht doen, noch hard voor ons wezen, en daarom, zie *wij zijn voor Uw aangezicht,* wij liggen neer aan Uwe voeten, wachtende op ons vonnis, wij *kunnen voor Uw aangezicht niet bestaan,* niet pleiten op enigerlei gerechtigheid in onszelf, en daarom vallen wij voor U neer "in" "onze schuld," en werpen ons op Uwe genade, "doe Gij ons naar alles" "wat goed is in Uwe ogen," Richteren 10:15. Wij hebben niets te zeggen, niets te doen, dan "onze Rechter om genade bidden,"" Job 9:15. Aldus legt deze Godvruchtige zijn smart bloot voor God, en laat het aan Hem over haar te lenigen.

HOOFDSTUK 10

1 Als Ezra alzo bad, en als hij deze belijdenis deed, wenende en zich voor Gods huis nederwerpende, verzamelde zich tot hem uit Israel een zeer grote gemeente van mannen, en vrouwen, en kinderen; want het volk weende met groot geween.
2 Toen antwoordde Sechanja, de zoon van Jehiel, een van de zonen van Elam, en zeide tot Ezra: Wij hebben overtreden tegen onzen God, en wij hebben vreemde vrouwen van de volken des lands bij ons doen wonen; maar nu, er is hope voor Israel, dezen aangaande.
3 Laat ons dan nu een verbond maken met onze God, dat wij al die vrouwen, en wat van haar geboren is, zullen doen uitgaan, naar den raad des HEEREN, en dergenen, die beven voor het gebod onzes Gods; en laat er gedaan worden naar de wet.
4 Sta op, want deze zaak komt u toe; en wij zullen met u zijn; wees sterk en doe het.
5 Toen stond Ezra op, en deed de oversten der priesteren, de Levieten en gans Israel zweren, te zullen doen naar dit woord; en zij zwoeren.
6 En Ezra stond op van voor Gods huis, en ging in de kamer van Johanan, den zoon van Eljasib; als hij daar kwam, at hij geen brood, en dronk geen water, want hij bedreef rouw over de overtreding der weggevoerden.
7 En zij lieten een stem doorgaan door Juda en Jeruzalem, aan al de kinderen der gevangenis, dat zij zich te Jeruzalem zouden verzamelen.
8 En al wie niet kwam in drie dagen, naar den raad der vorsten en der oudsten, al zijn have zou verbannen zijn; en hij zelf zou afgezonderd wezen van de gemeente der weggevoerden.
9 Toen verzamelden zich alle mannen van Juda en Benjamin te Jeruzalem in drie dagen; het was de negende maand op den twintigsten in de maand; en al het volk zat op de straat van Gods huis, sidderende om deze zaak, en vanwege de plasregenen.
10 Toen stond Ezra, de priester, op en zeide tot hen: Gijlieden hebt overtreden, en vreemde vrouwen bij u doen wonen, om Israels schuld te vermeerderen.
11 Nu dan, doet den HEERE, uwer vaderen God, belijdenis en doet Zijn welgevallen, en scheidt u af van de volken des lands, en van de vreemde vrouwen.
12 En de ganse gemeente antwoordde en zeide met luider stem: Naar uw woorden, alzo komt het ons toe te doen.
13 Maar des volks is veel, en het is een tijd van plasregen, dat men hier buiten niet staan kan; en het is geen werk van een dag noch van twee; want velen onzer hebben overtreden in deze zaak.
14 Laat toch onze vorsten der ganse gemeente hierover staan, en allen, die in onze steden zijn, die vreemde vrouwen bij zich hebben doen wonen, op gezette tijden komen, en met hen de oudsten van elke stad en derzelver rechters; totdat wij van ons afwenden de hittigheid des toorns onzes Gods, om dezer zaken wil.
15 Alleenlijk Jonathan, de zoon van Asahel, en Jehazia, de zoon van Tikva, stonden hierover; en Mesullam, en Sabbethai, de Leviet, hielpen hen.
16 En de kinderen der gevangenis deden alzo; en Ezra, de priester, met de mannen, de hoofden der vaderen, naar het huis hunner vaderen, en zij allen, bij namen genoemd, scheidden zich af, en zij zaten op den eersten dag der tiende maand, om deze zaak te onderzoeken.
17 En zij voleindden het met alle mannen, die vreemde vrouwen bij zich hadden doen wonen, tot op den eersten dag der eerste maand.
18 En er werden gevonden van de zonen der priesteren, die vreemde vrouwen bij zich hadden doen wonen; van de zonen van Jesua, den zoon van Jozadak, en zijn broederen, Maaseja, en Eliezer, en Jarib, en Gedalja.

19 En zij gaven hun hand, dat zij hun vrouwen zouden doen uitgaan; en schuldig zijnde, offerden zij
een ram van de kudde voor hun schuld.
20 En van de kinderen van Immer: Hanani en Zebadja.
21 En van de kinderen van Harim: Maaseja, en Elia, en Semaja, en Jehiel, en Uzia,
22 En van de kinderen van Pashur: Eljoenai, Maaseja, Ismael, Nethaneel, Jozabad en Elasa.
23 En van de Levieten: Jozabad, en Simei, en Kelaja (deze is Kelita), Pethahja, Juda en Eliezer.
24 En van de zangers: Eljasib; en van de poortiers: Sallum, en Telem, en Uri.
25 En van Israel: van de kinderen van Paros: Ramja, en Jezia, en Malchia, en Mijamin, en Eleazar,
en Malchia, en Benaja.
26 En van de kinderen van Elam: Mattanja, Zacharja, en Jehiel, en Abdi, en Jeremoth, en Elia.
27 En van de kinderen van Zatthu: Eljoenai, Eljasib, Mattanja, en Jeremoth, en Zabad, Aziza.
28 En van de kinderen van Bebai: Johanan, Hananja, Sabbai, en Athlai.
29 En van de kinderen van Bani: Mesullam, Malluch en Adaja, Jasub en Seal, Jeramoth.
30 En van de kinderen van Pahath-moab: Adna, en Chelal, Benaja, Maaseja, Mattanja, Bezaleel, en
Binnui, en Manasse.
31 En van de kinderen van Harim: Eliezer, Jissia, Malchia, Semaja, Simeon.
32 Benjamin, Malluch, Semarja.
33 Van de kinderen van Hasum: Mathnai, Mattata, Zabad, Elifelet, Jeremai, Manasse, Simei.
34 Van de kinderen van Bani: Maadai, Amram, en Uel,
35 Benaja, Bedeja, Cheluhu,
36 Vanja, Meremoth, Eljasib,
37 Mattanja, Mathnai, en Jaasai,
38 En Bani, en Binnui, Simei,
39 En Selemja, en Nathan, en Adaja,
40 Machnadbai, Sasai, Sarai,
41 Azareel, Selemja, Semarja,
42 Sallum, Amarja, Jozef.
43 Van de kinderen van Nebo: Jeiel, Mattithja, Zabad, Zebina, Jaddai, en Joel, Benaja.
44 Alle dezen hadden vreemde vrouwen genomen; en sommigen van hen hadden vrouwen, waarbij
zij kinderen gekregen hadden.

In dit hoofdstuk zien wij de grief hersteld, waarover in het vorige hoofdstuk geklaagd en getreurd werd.

Merk op:

I. Hoe het hart van het volk er voor bereid werd door diepe verootmoediging om de zonde, vers 1.

II. Hoe het aan Ezra werd voorgesteld door Sechanja, vers 2-4.

III. Hoe het voorstel ten uitvoer werd gebracht.

1. De oversten en andere groten van het volk moesten zweren er zich aan te houden vers 5..

2. Ezra doet dit het eerst, vers 6..

3. Er werd een algemene vergadering bijeengeroepen, vers 7-9.

4. In onderworpenheid aan Ezra's vermaning, stemmen zij de hervorming toe vers 10-14..

5. Er worden commissarissen benoemd om dag aan dag, zitting te houden, om een onderzoek in te stellen naar hen, die vreemde vrouwen gehuwd hadden, en hen te verplichten die weg te zenden, hetgeen dienovereenkomstig gedaan wordt, vers 14-17, en een lijst overgelegd van de namen dergenen, die er schuldig aan werden bevonden, vers 18-44.

Ezra 10:1-5

Hier wordt ons gezegd:

I. Welke goede indruk door Ezra's verootmoediging en belijdenis van zonde op het volk teweeg was gebracht. Niet zodra liep het gerucht in de stad dat hun nieuwe landvoogd, in wie zij zich verheugden, zelf in droefheid was en wel in zo hoge mate, om hen en hun zonde, of terstond *verzamelde zich tot hem een zeer grote gemeente,* om te zien wat er van de zaak was en hun tranen met de zijne te vermengen, vers 1. Ons wenen over de zonden van anderen kan misschien diegenen zelf aan het wenen er over brengen, die anders ongevoelig en zonder berouw zouden gebleven zijn. Zie welk een gelukkige invloed het goede voorbeeld van de aanzienlijken op de minderen kan hebben. Toen Ezra, een schriftgeleerde, een man van grote kennis, een man, die onder de koning met het hoogste gezag bekleed was, het openbare bederf zo diep betreurde, kwamen zij tot de gevolgtrekking dat het dan ook heel erg moest wezen, want anders zou hij er niet zo om geweend hebben, en dit ontlokte tranen aan ieder oog, *mannen, vrouwen en kinderen weenden met groot geween* toen hij aldus weende.

II. Welk een goed voorstel door Sechanja gedaan werd bij deze gelegenheid. De plaats was *Bochim,* een plaats van *wenenden,* maar, voorzover blijkt, heerste een diep stilzwijgen onder hen, zoals onder de vrienden van Job, die *geen woord tot hem spraken, want zij zagen dat de smart zeer groot was,* totdat Sechanja, (één van Ezra's metgezellen op zijn reis naar Babel, Hoofdst. 8, 3, 5) opstond en tot Ezra een rede hield, waarin hij:

1. De nationale zonde erkent, geheel Ezra's belijdenis samenvat in één woord en er zijn zegel op zet, dat het waar was: "Wij *hebben overtreden tegen onze God, en wij hebben vreemde vrouwen genomen,* vers 2, de zaak is te duidelijk om ontkend te worden en te slecht om te worden verontschuldigd." Het blijkt niet dat Sechanja zelf schuldig was in deze zaak-indien hij de balk in zijn eigen oog had, hij kon niet zo helder gezien hebben om hem uit het oog van zijn broeder te rukken-maar zijn vader was er schuldig aan, en ook verscheidenen van het huis van zijn vader, zoals blijkt in vers 26, en daarom rekent hij zichzelf onder de overtreders, ook verontschuldigt of bemantelt hij de zonde niet, hoewel sommigen van zijn eigen bloedverwanten eraan schuldig waren, maar in de zaak Gods, "zegt hij" evenals Levi, ik "zie hem niet," Deuteronomium 33:9. Misschien is de vreemde vrouw, die zijn vader gehuwd had, een onrechtvaardige, onvriendelijke stiefmoeder voor hem geweest, had zij kwaad gesticht in het gezin, en veronderstelde hij dat anderen evenzo gedaan hadden, hetgeen hem zoveel ijveriger maakte om tegen dit bederf op te treden. Indien dit zo was, dan was het niet de enige maal, dat door de voorzienigheid Gods persoonlijke grieven dienstbaar gemaakt werden aan het algemene welzijn.

2. Hij moedigt zichzelf en anderen aan te hopen dat, hoewel de zaak slecht was, er verbetering in gebracht kon worden: "Maar nu, daar is" "hoop voor Israël," (voor wie zou er hoop zijn, zo niet voor Israël? Zij, die vervreemd zijn van dat burgerschap, worden gezegd geen hoop te hebben, Efeziers 2:1 "deze aangaande." De zaak is treurig, maar zij is niet wanhopig, de ziekte is gevaarlijk, maar niet ongeneeslijk. Er is hoop, dat het volk hervormd zal worden de schuldigen teruggebracht zullen worden van hun boze weg, de besmetting tot staan zal worden gebracht, aldus kunnen de oordelen, die de zonde verdient, afgewend worden, en dan zal alles wel wezen. Nu *is er hoop,* nu de ziekte ontdekt is, is zij half genezen. Nu de alarmklok gehoord is, begint het volk besef te krijgen

van het kwaad en het te betreuren, een geest van berouw schijnt over hen uitgestort te zijn, en nu zij er zich allen om verootmoedigen voor God, is *er hoop,* dat God zal vergeven, en genadig zal zijn. Het dal Achor, dat is: het dal van de droefenis, is de "deur van de hope," Hosea 2:14, want de zonde, waarover wij in waarheid bedroefd zijn, zal ons niet ten verderve brengen. Er is hoop nu Israël zo'n wijs, vroom en ijverig landvoogd heeft als Ezra is, om deze zaak in orde te brengen. In treurige tijden moeten wij zien en letten op hetgeen voor ons is, zowel als op hetgeen tegen ons is. Er kan goede hoop zijn door genade, zelfs waar men zich van grote schuld voor God bewust is. Waar zonde gezien en betreurd wordt, en goede maatregelen worden genomen tot hervorming, moeten zelfs zondaren worden bemoedigd. Zelfs grote heiligen moeten dankbaar goede, gepaste raad en vertroosting aannemen van hen, die in vele opzichten hun minderen zijn, zoals Ezra van Secharja.

3. Hij raadt aan dat snelle en krachtige maatregelen genomen zullen worden voor het wegzenden van de vreemde vrouwen. De zaak is duidelijk, wat verkeerd gedaan is, moet ongedaan worden gemaakt, zover als dit mogelijk is, niets minder dan dat is waar berouw. *Laat ons al die vrouwen en wat van haar geboren is doen uitgaan,* vers 3. Ezra wist dat dit het enige middel was om dit kwaad weg te nemen, maar heeft misschien gedacht dat het niet uitvoerbaar was, en wanhoopte er aan om het volk daar toe te brengen, hetgeen hem in die verbazing bracht, waarin wij hem gezien hebben in het vorige hoofdstuk. Maar Secharja, die meer omgang had met het volk dan hij, verzekerde hem dat de zaak gedaan kon worden, zo zij met wijsheid te werk gingen. Wat ons thans betreft, het is zeker dat de zonde weggedaan moet worden, er moet een scheidbrief aan worden gegeven, met het vaste besluit om er nooit meer iets mee te doen te hebben, al is zij ook zo dierbaar als de huisvrouw van uw schoot, ja als een rechteroog of een rechterhand, want anders is er geen vergeving, geen vrede. Wat onrechtmatig verkregen werd, kan niet rechtmatig worden gehouden, maar moet teruggegeven worden, maar voor het geval waar *een ander juk is aangetrokken met de ongelovigen,* dat is: waar een huwelijk werd aangegaan met ongelovigen, mag Sechanja's raad, die hem toen zo duidelijk recht was, thans niet worden gevolgd, het is zeker dat zulke huwelijken zondig zijn, en niet gesloten hadden moesten zijn, maar zij zijn niet ongeldig. Onze regel onder het Evangelie is: *Quod fieri non debuit, factum valet-Hetgeen niet had behoren gedaan te worden, moet, als het gedaan is blijven. Indien* "enige broeder een ongelovige vrouw heeft, en die tevreden is bij hem te" "wonen, dat hij ze niet verlate," 1 Corinthiers 7:12.

4. Hij geeft hun een goede methode aan, om deze reformatie tot stand te brengen, en toont hun niet slechts *dat* het gedaan moet worden, maar *hoe* het gedaan moet worden.

a. *Laat* Ezra en allen, die tegenwoordig waren in deze vergadering, overeenkomen in een besluit, dat dit gedaan moet worden, laat er over gestemd worden en het zal *nemine contradicente-eenstemmig* aangenomen worden, opdat gezegd kan worden dat het gedaan werd *naar de raad mijns heren,* vers 3, de president van de vergadering, met de algemene instemming van hen, *die beven voor het gebod van onze God,* waardoor zij werden aangeduid, die tot hem vergaderd waren, vers 9. Verklaar het als het gevoelen van alle sobere, ernstige lieden onder ons, het kan niet anders of dit moet groten invloed uitoefenen op Israëlieten.

b. *Laat* het gebod Gods, dat Ezra in zijn gebed herhaald heeft, het volk voorgelegd worden, en laat hen zien dat *het gedaan wordt naar de wet,* die geeft ons er volmacht toe, ja meer, zij gebiedt het ons, het is geen toevoegsel van ons aan de wet Gods maar de noodzakelijke uitvoering er van.

c. Laat ons, terwijl wij in een goede gezindheid zijn, ons verbinden door een plechtige gelofte en verbond, dat wij het doen zullen, als wij de tegenwoordige indruk laten verflauwen dan blijft de zaak ongedaan. Laat ons ons verbinden om, niet alleen als wijzelf vreemde vrouwen hebben ze weg te doen, maar om, zo wijzelf ze niet hebben, anderen te verplichten om de hun weg te doen.

d. *Laat* Ezra zelf de leiding van deze zaak in handen nemen, hij is door de lastbrief van de koning gemachtigd om te onderzoeken of de wet Gods in Juda en Jeruzalem behoorlijk wordt nagekomen, Hoofdst. 7:14, en laat ons allen besluiten er hem in bij te staan, vers 4. *Sta op, wees sterk en doe het.* Wenen om deze zaak is goed, maar hervormen is beter. Zie wat God in een soortgelijk geval tot Jozua gezegd heeft, Jozua 7:10, 11.

III. Tot welk een goed besluit zij op dit goede voorstel gekomen zijn, vers 5. Zij stemden er niet alleen in toe dat het gedaan zou worden, maar verbonden zich met een eed dat het gedaan zou worden naar dit woord. Wie zich in goeddoen vast verbinden, zullen er zich wèl bij bevinden.

Ezra 10:6-14

Wij hebben hier een bericht van hetgeen gedaan werd na de besluiten, die genomen waren omtrent de vreemde vrouwen. Zij lieten geen tijd verloren gaan, smeedden het ijzer terwijl het heet was, en zo werden de raderen van de hervorming spoedig in beweging gebracht.

I. Ezra begaf zich naar de raadkamer, waar de priesters waarschijnlijk vergaderden om publieke zaken te behandelen. En *voordat hij daar kwam,* (zoals bisschop Patrick denkt dat dit gelezen moet worden) voordat hij zag dat er iets gedaan werd en waarschijnlijk nog gedaan zou worden voor het herstel van deze grieven heeft hij *noch gegeten noch gedronken,* maar bleef treuren en rouw bedrijven. Smart over de zonde moet een blijvende smart zijn, laat haar voortduren totdat de zonde weggedaan is.

II. Hij zond orders aan al de kinderen van de gevangenschap, om binnen *drie dagen* voor hem te Jeruzalem te verschijnen, vers 7, 8, en door de koning gemachtigd zijnde om aan zijn orders kracht bij te zetten door er aan toegevoegde strafbepalingen, Hoofdst. 7:26, dreigde hij dat van allen, die zouden weigeren om de oproep te gehoorzamen, de bezittingen verbeurd verklaard, en zij zelf buiten de gemeenschap gesteld zouden worden. Het vonnis van hem die bij deze Godsdienstige handeling niet zou verschijnen, zou wezen dat zijn bezitting voor altijd daarna in plaats van hemzelf, ten dienste van de Godsdienst aangewend zou worden, en hij zelf tot straf van zijn minachting voor altijd buitengesloten zou zijn van de eer en de voorrechten van de Godsdienst, hij zou in de ban gedaan worden.

III. Binnen de bepaalde tijd kwam het volk te Jeruzalem en vergaderde zich *in de straat van Gods huis,* vers 9. Zij, die geen ijver hadden voor het werk, waartoe zij geroepen waren, ja er misschien tegen waren, daar zij zelf schuldig waren aan de overtreding, betoonden toch zoveel eerbied voor Ezra's gezag, en waren zo bevreesd voor de bedreigde straf dat zij niet durfden wegblijven.

IV. God gaf hun een teken van Zijn misnoegen in de plasregen, die er toen viel, vers 9, 13, waardoor sommigen misschien weggebleven waren, maar het was hard voor hen, die daar in de open straat neerzaten, doch de omstandigheid, dat de hemel weende toen zij weenden kon betekenen dat God, hoewel Hij vertoornd was om hun zonde, toch een welgevallen had aan hun berouw, en (zoals gezegd is in Richteren 10:16) "Zijn ziel werd verdrietig over de" "arbeid van Israël." Het was ook een aanduiding van de goede vruchten van hun bekering, want de regen maakt de aarde vruchtbaar.

V. Ezra deed de toespraak tot deze grote vergadering, hij zei dat hij hen saamgeroepen had, omdat hij bevond dat zij sedert hun terugkeer uit de gevangenschap *Israëls schuld vermeerderd hadden door vreemde vrouwen bij zich te doen wonen,* dat zij aan hun vorige zonden deze nieuwe overtreding hadden toegevoegd, hetgeen gewis een middel zou wezen om wederom afgoderij bij hen in te voeren, dezelfde zonde, waarvoor zij zo zwaar getuchtigd waren en waarvan hij gehoopt had, dat zij in hun gevangenschap genezen waren. Hij zei hun ook dat hij hen had samengeroepen, opdat zij *Gode hun zonde zouden belijden,* en dit gedaan hebbende, zich bereid zouden verklaren om Zijn welgevallen te doen, naar het hun bekend gemaakt zou zijn (hetgeen allen zullen doen, die waarlijk berouw hebben van hetgeen zij gedaan hebben, om Zijn misnoegen op te wekken), en inzonderheid dat zij zich zullen afscheiden van alle afgodendienaars, en in het bijzonder van

afgodische vrouwen, vers 10,11. Waarschijnlijk heeft hij over deze punten breedvoerig tot hen gesproken, en nu wederom dezelfde belijdenis van zonde gedaan als in Hoofdst. 9, en waarop hij hen *Amen* wilde doen zeggen.

Vl. Het volk onderwierp zich, niet slechts aan Ezra's rechtsmacht in het algemeen, maar aan zijn onderzoek en beslissing in deze zaak: *Naar uw woorden, alzo betaamt het ons te doen*, vers 12. Wij hebben gezondigd door ons te vermengen met de heidenen, en zijn er door in gevaar geweest, niet alleen van door hen verdorven te worden, want wij zijn zwak, maar van onder hen op te gaan, ons onder hen te verliezen, want wij zijn weinigen, daarom zijn wij overtuigd dat het volstrekt noodzakelijk is ons weer van hen te scheiden. Er is hoop voor een volk, als zij overtuigd zijn, niet alleen dat het goed is om af te laten van hun zonden, maar dat het volstrekt noodzakelijk is: wij moeten het doen, of wij zijn verloren.

VII. Er werd overeengekomen dat deze zaak geschieden zou niet in een vergadering van het volk, noch plotseling en als op eenmaal, maar dat een hof van afgevaardigden benoemd zou worden, waarbij klachten ingebracht moesten worden, en dat dan beslissende uitspraak zou doen. Het kon toch niet geschieden, want het was nog niet geregeld, het volk kon ook, vanwege de plasregen, niet buiten blijven staan. De schuldigen waren talrijk, en het vereiste tijd om hen te ontdekken en te ondervragen. Er zouden moeilijke, ingewikkelde gevallen kunnen ontstaan, die niet zonder wikken en wegen beslist konden worden, vers 13. "Laat dus de menigte naar huis gezonden worden en de oversten blijven om inlichtingen te ontvangen, en van stad tot stad gaan, en laat de overtreders in de tegenwoordigheid van de rechters en de oudsten van hun eigen stad schuldig verklaard worden, en laat dan deze afgevaardigden met de uitvoering van deze orders worden belast. Neem aldus tijd, en wij zullen zoveel eerder met de zaak gereed zijn, maar als het inderhaast geschiedt dan zal het slechts ten halve gedaan worden, vers 14. Indien door deze methode een grondige reformatie tot stand komt, dan zal *de hittigheid van de toorn van onze God van ons afgewend worden*, die, naar wij wel beseffen, op het punt is om over ons los te barsten vanwege deze overtreding."

Ezra was bereid om zich in zijn ijver door de wijsheid van het volk te laten leiden, en de zaak naar deze methode te laten geschieden. Hij schaamt zich niet te erkennen, dat die raad van hen kwam, evenmin als hij zich schaamde om hem op te volgen.

Ezra 10:15-44

De methode van handelen in deze zaak was aangenomen, de vergadering heengezonden, opdat allen in hun onderscheiden plaatsen bericht zouden inwinnen en mededelen, teneinde de zaak te vergemakkelijken, en nu wordt ons hier gezegd:

I. Wie de personen waren, die de zaak op zich namen, om de gevallen ordelijk voor de gemachtigden te brengen, *Jonathan en Jehazia,* twee ijverige mannen. Of zij tot de priesters of tot het volk behoorden blijkt niet, waarschijnlijk waren zij de mannen, die het voorstel deden, vermeld in vers 13, 14, en daarom de geschiktsten om het uit te voeren, twee eerlijke Levieten werden hun toegevoegd, die hen hielpen, vers 15. Dr. Lightfoot geeft hier een anderen zin aan, *Alleen,* of *evenwel, Jonathan en Jehazia stonden tegen deze zaak* (welke lezing het oorspronkelijke zeer goed toelaat) en deze twee Levieten hielpen hen om haar tegen te staan, hetzij de zaak zelf, of deze methode om haar ten uitvoer te brengen. Het was vreemd dat een werk van die aard niet gedaan kon worden, zonder tegenstand te ontmoeten.

II. Wie de commissarissen waren, die voor deze zaak zitting hielden. Ezra was president, en met hem waren sommige *hoofden van de vaderen,* die door wijsheid en ijver boven anderen bevoegd waren tot deze dienst, vers 16. Het was gelukkig dat zij een man als Ezra hadden om hen te leiden, zij zouden het zonder zijn leiding niet goed hebben kunnen doen, en hij wilde het niet doen zonder hun instemming en medewerking.

III. Hoelang zij er mee bezig waren, zij begonnen *op de eerste dag van de tiende maand de zaak te onderzoeken,* vers 16, dus nog slechts tien dagen nadat deze methode was voorgesteld, vers 9, en zij voleindigden haar in drie maanden, vers 17. Zij hielden hun zittingen voortdurend en waren ijverig in hun werk, anders zouden zij in zo weinig tijds niet zoveel gevallen onderzocht en afgehandeld kunnen hebben, want wij kunnen veronderstellen dat aan alle beschuldigden behoorlijk gevraagd werd, welke reden zij konden opgeven waarom zij zich niet van hun vrouwen zouden scheiden. Als wij naar andere gevallen kunnen oordelen dan moest de vrouw, als zij tot de Joodse Godsdienst bekeerd was, niet weggezonden worden, en het onderzoek daarnaar vereiste grote zorg.

IV. Wie de personen waren die schuldig werden bevonden aan deze misdaad. Hun namen zijn hier geregistreerd tot hun eeuwige schande, velen van de priesters, ja, van het geslacht van Jesua, de hogepriester, werden schuldig bevonden, vers 18, hoewel de wet zeer bijzonder er in voorzien had om hun eer te bewaren in hun huwelijken, dat zij, zelf heilig zijnde, geen onheiligen zouden huwen, Leviticus 21:7. Zij, die anderen de wet hadden moeten leren, hebben haar zelf overtreden, en door hun voorbeeld anderen aangemoedigd om het ook te doen. Maar hun onschuld verloren hebbende in deze zaak, deden zij wèl om er het verkeerde van in te zien en aan anderen het voorbeeld te geven van hun berouw en hun bekering, want:

1. *Zij gaven hun hand,* dat zij hun vrouwen zouden doen uitgaan, sommigen denken dat zij het *met opgeheven handen zwoeren.*

2. Zij volgden de voorgeschreven weg om vergeving te verkrijgen, de ram offerende, die door de wet als schuldoffer was voorgeschreven, Leviticus 6:6, aldus hun schuld erkennende en wat zij er door verdiend hadden, en ootmoedig smekende om vergeving.

In het geheel worden hier honderd en dertien personen genoemd, die vreemde vrouwen gehuwd hadden, en van sommige van hen wordt gezegd, vers 44, dat zij kinderen bij haar hadden gekregen, hetgeen te kennen geeft dat niet velen kinderen hadden, daar God deze huwelijken niet met de zegen van de vermenigvuldiging had gekroond. Of die kinderen met de moeders weggezonden werden, zoals Sechanja had voorgesteld, blijkt niet, het schijnt van niet, maar waarschijnlijk werd voor de vrouwen die weggezonden werden, overeenkomstig haar rang goed gezorgd. Nu zou men denken dat dit kwaad volkomen uitgeroeid was, maar toch vinden wij het weer in Nehemia 13:23, en Maleachi 2:11, want zulk bederf komt gemakkelijk en onmerkbaar binnen, maar wordt niet zonder grote moeite weer uitgezuiverd. De beste hervormers kunnen slechts hun plicht betrachten, maar als *de Verlosser zelf uit Zion komt,* dan zal Hij krachtig en afdoend *de goddeloosheden afwenden van Jakob.*

NEHEMIA

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN
VAN HET BOEK NEHEMIA.

Dit boek vervolgt de geschiedenis van de KINDEREN DER GEVANGENSCHAP, de arme Joden, die nu onlangs uit Babel naar hun eigen land waren teruggekeerd. Te dier tijd bloeide niet alleen de Perzische monarchie in grote pracht en macht, maar ook Griekenland en Rome begonnen zeer groot te worden, en een zeer aanzienlijke rol te spelen in de wereldgeschiedenis. Van de zaken dezer hoge en machtige staten zijn authentieke berichten in wezen; maar de gewijde, door den Heiligen Geest ingegeven, geschiedenis neemt slechts kennis van den staat der Joden, en maakt geen melding van andere volken, dan voorzover het Israël Gods tot hen in betrekking stond; want des Heeren deel is Zijn volk, zij zijn Zijn bijzondere schat, en in vergelijking met hen is het overige deel der wereld slechts van geringe waardij, Ezra, de schriftgeleerde, en Nehemia, de tirsatha, hebben nooit een kroon gedragen, geen leger aangevoerd, geen land veroverd, waren niet beroemd voor filosofie of welsprekendheid, maar beiden weren Godvruchtige biddende mannen, en in hun tijd van zeer groten dienst voor de kerk Gods en de belangen van den Godsdienst, en daarom zijn zij in mijne schatting groter mannen en meer eerwaardig, niet alleen dan iemand uit de Romeinse consuls of dictators, maar dan Xenophon, of Demosthenes, of zelfs Plato, die in dezelfden tijd geleefd hebben, en de schitterende sieraden waren van Griekenland. Van Nehemia's werkzaamheid voor de bevordering en vestiging van Israël hebben wij een volledig bericht in dit boek zijner eigen gedenkschriften, waarin hij niet slechts de werken zijner handen vermeldt, maar ook de werkingen van zijn hart in het besturen der openbare zaken; in zijn verhaal menige Godvruchtige gedachten en uitroepingen inlassende, die van de diepe, ernstige vroomheid van zijn hart getuigen en zeer bijzonder eigen zijn aan zijn geschrift. Twaalf jaren is hij landvoogd van Judea geweest onder Artahsastha, koning van Perzië, van zijn twintigste jaar, Hoofdstuk 1:1, tot zijn twee en dertigste jaar, Hoofdstuk 13:6. Dr. Lightfoot denkt dat dit de Artahsastha was, van wie Ezra zijn lastbrief had. Dit boek verhaalt:

I. Nehemia's zorgvolle belangstelling in Jeruzalem, en de opdracht, die hij van den koning ontving om derwaarts heen te gaan, Hoofdstuk 1, 2.

II. Zijn bouwen van den muur te Jeruzalem in weerwil van den tegenstand, dien hij er bij ontmoette, Hoofdstuk 3, 4.

III. Zijn herstel van de grieven des volks, Hoofdstuk 5.

IV. De voltooiing van den muur, Hoofdstuk 6.

V. Zijne opneming van het getal des volks, Hoofdstuk 7.

VI. De Godsdienstige plechtigheden van het lezen der wet, het vasten en bidder" en de vernieuwing des verbonds, waartoe hij het volk opriep, Hoofdstuk 8-10.

VII. Zijn zorg om de heilige stad te bevolken, en de vestiging van den heiligen stam, Hoofdstuk 11, 12.

VIII. Zijn ijver om verschillende misbruiken af te schaffen, Hoofdstuk 13. Sommigen noemen dit het tweede boek van Ezra, niet omdat hij er de schrijver van was, maar omdat het een vervolg is van de geschiedenis van het voorafgaande boek, waarmee het in verband staat, vers 1. Dit was het laatste historische boek, gelijk Maleachi het laatste profetische boek is van het Oude Testament.

HOOFDSTUK 1

1 De geschiedenissen van Nehemia, zoon van Hachalja. En het geschiedde in de maand Chisleu, in
het twintigste jaar, als ik te Susan in het paleis was;
2 Zo kwam Hanani, een van mijn broederen, hij en sommige mannen uit Juda, en ik vraagde hen
naar de Joden, die ontkomen waren (die overgebleven waren van de gevangenis), en naar
Jeruzalem.
3 En zij zeiden tot mij: De overgeblevenen, die van de gevangenis aldaar in het landschap zijn
overgebleven, zijn in grote ellende en in versmaadheid; en Jeruzalems muur is verscheurd, en haar
poorten zijn met vuur verbrand.
4 En het geschiedde, als ik deze woorden hoorde, zo zat ik neder, en weende, en bedreef rouw,
enige dagen; en ik was vastende en biddende voor het aangezicht van den God des hemels.
5 En ik zeide: Och, HEERE, God des hemels, Gij, grote en vreselijke God! Die het verbond en de
goedertierenheid houdt dien, die Hem liefhebben, en Zijn geboden houden.
6 Laat toch Uw oor opmerkende, en Uw ogen open zijn, om te horen naar het gebed Uws knechts,
dat ik heden voor Uw aangezicht bid, dag en nacht, voor de kinderen Israels, Uw knechten; en ik
doe belijdenis over de zonden der kinderen Israels, die wij tegen U gezondigd hebben; ook ik en
mijns vaders huis, wij hebben gezondigd.
7 Wij hebben het ganselijk tegen U verdorven; en wij hebben niet gehouden de geboden, noch de
inzettingen, noch de rechten, die Gij Uw knecht Mozes geboden hebt.
8 Gedenk toch des woords, dat Gij Uw knecht Mozes geboden hebt, zeggende: Gijlieden zult
overtreden, Ik zal u onder de volken verstrooien.
9 En gij zult u tot Mij bekeren, en Mijn geboden houden, en die doen; al waren uw verdrevenen aan
het einde des hemels, Ik zal hen vandaar verzamelen, en zal ze brengen tot de plaats, die Ik
verkoren heb, om Mijn Naam aldaar te doen wonen.
10 Zij zijn toch Uw knechten en Uw volk, dat Gij verlost hebt door Uw grote kracht en door Uw
sterke hand.
11 Och, HEERE, laat toch Uw oor opmerkende zijn op het gebed Uws knechts, en op het gebed
Uwer knechten, die lust hebben Uw Naam te vrezen; en doe het toch Uw knecht heden wel
gelukken, en geef hem barmhartigheid voor het aangezicht dezes mans. Ik nu was des konings
schenker.

Wij ontmoeten hier Nehemia het eerst aan het Perzische hof, waar wij hem:

I. Verlangend zien om de toestand te kennen van de Joden en van Jeruzalem, vers 1, 2.

II. Ingelicht wordt betreffende hun treurige toestand, vers 3.

III. Hij vast en bidt, een bijzonder bericht van zijn gebed, vers 5-11. Zo is de verheffing van deze grote man door Godsvrucht, niet door staatkunde.

Nehemia 1:1-4

Van welke stam Nehemia was blijkt nergens maar indien het waar is wat de schrijver van het boek van de Maccabeen ons zegt, Boek 11. Hoofdstuk 1:18, dat hij offeranden offerde, dan moeten wij tot de gevolgtrekking komen dat hij een priester was. Hier wordt ons gezegd dat hij in het paleis te Susan was, de koninklijke stad van de koning van Perzië, waar gewoonlijk het hof werd gehouden, vers 1, hij was de schenker van de koning. Koningen en hoge, aanzienlijke personen beschouwden het waarschijnlijk als iets groots en deftige, om dienaren te hebben, die tot een andere nationaliteit behoorden. Door zijn betrekking aan het hof:

1. Kon hij te beter geschikt en bekwaam gemaakt worden voor de dienst van zijn land op de post, die God voor hem bestemd had zoals Mozes er geschikter door werd om te regeren, dat hij aan Farao's hof, en David dat hij aan Sauls hof was opgevoed.

2. Hij had beter gelegenheid om zijn land te dienen door zijn invloed op de koning en diens omgeving.

Merk op: hij maakt geen haast om ons te zeggen tot hoe hoog ambt hij aan het hof bevorderd was, het is niet vóór het einde van het hoofdstuk, dat hij ons zegt dat hij de schenker van de koning was-een post van groot vertrouwen, zowel als van eer en groot gewin-toen hij het niet kon vermijden om er melding van te maken, vanwege het verhaal dat moest volgen, maar in het eerst zegt hij slechts: *ik was te Susan in het paleis*, waaruit wij kunnen leren nederig en bescheiden te zijn en traag om van onze eigen bevordering te spreken. Maar in de leidingen van Godsvoorzienigheid met hem kunnen wij tot onze vertroosting opmerken:

a. Dat, als God werk te doen heeft, Hij nooit om werktuigen verlegen is, om het te doen.

b. Dat God voor hen, die Hij in Zijn dienst wil gebruiken, geschikte middelen zal vinden om hen er voor te bekwamen en hen er toe te roepen.

c. Dat God Zijn overblijfsel heeft aan alle plaatsen. Wij lezen van Obadja in het huis van Achab, van heiligen in het huis van de keizer, en van een Godvruchtige Nehemia in het paleis te Susan.

d. Dat God de hoven van vorsten tot kweekplaatsen en soms tot heiligdommen kan maken voor de vrienden en beschermers voor de belangen van de kerk.

Nu hebben wij hier:

I. Nehemia's teder en belangstellend vragen naar de toestand van de Joden in hun eigen land, vers 2. Het gebeurde, dat één van zijn vrienden en bloedverwanten met nog ander gezelschap aan het hof kwam, door wie hij ten volle ingelicht kon worden betreffende de kinderen van de gevangenschap, en de toestand, waarin Jeruzalem, de beminde stad, zich bevond. Nehemia leefde in welvaart, eer en overvloed, maar hij kan niet vergeten dat hij een Israëliet is, kan de gedachte aan zijn broederen, die in droefenis zijn, niet van zich afschudden, maar in de geest "bezoekt hij hen," zoals Mozes Handelingen 7:23, "en beziet hun lasten." De afstand van plaats heeft zijn genegenheid voor hen niet doen afnemen, zij waren uit zijn oog, maar niet uit zijn hart. Die genegenheid is ook niet verflauwd:

1. Door de waardigheid, waartoe hij was bevorderd. Hoewel hij een aanzienlijk man was en waarschijnlijk tot nog hoger eerambt bevorderd zou worden, heeft hij het toch niet beneden zich geacht kennis te nemen van zijn broederen, die gering en veracht waren, ook schaamde hij zich niet tot hen in betrekking te staan en belang in hen te stellen.

2. Door hun verschil van gevoelen, en dientengevolge ook van handelwijze met hen. Hoewel hijzelf niet naar Jeruzalem is gegaan om er zich te vestigen (zoals hij, denken wij, had behoren te doen, nu de vrijheid daartoe was uitgeroepen), maar aan het hof is gebleven, heeft hij daarom hen niet geoordeeld of veracht die teruggekeerd waren, legde hij hun geen onverstand ten laste, maar bleef hartelijk in hen belangstellen en was bereid hun alle goede diensten te bewijzen, die hij kon. En om nu te weten te komen op wat wijze hij. hun vriendelijkheid kon bewijzen, *vroeg hij naar hen.* Het is geoorloofd en goed om te vragen: "hoe gaat het?" Zeer bijzonder moeten wij vragen naar de toestand van de kerk en van de Godsdienst, en hoe het gaat met het volk Gods, en het doel van ons vragen moet wezen, niet zoals van de Atheners, om iets te hebben om over te praten, maar om te weten waarvoor wij hebben te bidden of te danken.

II. Het treurige bericht, dat hem gegeven wordt van de tegenwoordige toestand van de Joden en van Jeruzalem, vers 3. Van Hanani, aan wie hij er naar vroeg, wordt gezegd dat hij *Godvrezend was boven velen,* Hoofdst. 7:2, en daarom zal hij niet slechts naar waarheid maar ook met tederheid spreken van de treurige toestand van Jeruzalem. Waarschijnlijk is hij nu naar het hof gekomen om de een of andere gunst of om hulp te verzoeken, die zij nodig hadden. Het bericht nu, dat hij geeft, is:

1. Dat het heilig zaad ellendig verdrukt en vertreden werd, in grote ellende en versmaadheid is, bij alle gelegenheden beledigd wordt door hun naburen, *zat is des spots van de weelderigen.*

2. Dat de heilige stad bloot lag en in puin. De muur van Jeruzalem was nog afgebroken en de poorten waren, zoals de Chaldeen ze gelaten hadden, in puin. Dit maakte de toestand van de inwoners zeer smadelijk als nog onder de tekenen zijnde van armoede en slavernij, en ook zeer gevaarlijk, want hun vijanden konden, als het hun beliefde, een gemakkelijke prooi van hen maken. De tempel was gebouwd, de regering gevestigd, en een werk van reformatie enigszins tot stand gebracht, maar er was een goed werk, dat nog niet gedaan was en nog gedaan moest worden. In elk Jeruzalem, aan deze zijde van het hemelse, zal nog het een of ander gebrek zijn, om hetwelk te verhelpen de bijstand en dienst van zijn vrienden vereist worden.

III. De grote smart, die dit bij Nehemia teweegbracht, vers
4.

1. *Hij weende en bedreef rouw.* Het was niet slechts op het ogenblik toen hij die tijding hoorde, dat hij in tranen uitbarstte, maar verscheidene dagen bleef zijn droefheid aanhouden. De rampen en droefenissen van de kerk moeten ons een oorzaak zijn van smart, al is het ook, dat wijzelf in welvaart en vrede leven.

2. Hij *vastte en bad,* niet in het openbaar, daar had hij de gelegenheid niet toe, maar *voor het aangezicht van de God des hemels, die in het verborgene ziet* en in *het openbaar zal vergelden.* Door dit vasten en bidden:

a. Heiligde hij zijn smart, was hij *bedroefd naar God*, met het oog op God, omdat Zijn naam gesmaad werd in de smaad, die over zijn volk was geworpen wier zaak hij aldus aan Hem overgaf.

b. Verrichtte hij zijn smart, ontlastte hij zijn gemoed door zijn klacht uit te storten voor God en haar aan Hem over te geven.

c. Volgde hij de rechte methode om hulp te verkrijgen voor Zijn volk, en leiding voor zichzelf voor de wijze, waarop hij hen dienen kon. Laat hen, die goede plannen vormen voor de dienst van het algemeen, God medenemen van het begin af, en al hun bedoelingen en voornemens voor Hem uitspreken, dat is het middel om er voorspoedig in te zijn.

Nehemia 1:5-11

Wij hebben hier Nehemia's gebed, een gebed dat betrekking heeft op alle gebeden, die hij gedurende enigen tijd tevoren tot God had opgezonden dag en nacht, zolang hij rouw bedreef over de staat van verwoesting, waarin Jeruzalem verkeerde, en ook met het verzoek dat hij nu tot de koning, zijn meester, zei richten ten gunste van Jeruzalem.

In dit gebed kunnen wij opmerken:

I. De nederige en eerbiedige wijze, waarop hij tot God spreekt, hoe hij zich voor Hem neerbuigt, en Hem de eer geeft van Zijn naam, vers 5. Het komt tamelijk overeen met het gebed van Daniël, Hoofdstuk 9:4. Het leert ons tot God te naderen:

1. Met heilig ontzag voor Zijn majesteit en heerlijkheid, gedenkende dat Hij de God des hemels is, oneindig ver boven ons is, vrijmachtig Heer is over ons, en dat Hij is *de grote en vreeslijke God,* alle overheden en machten beide van de boven en van de benedenwereld engelen en koningen, ver overtreffende, en dat Hij een God is, die door al Zijn volk met vreze moet worden aangebeden, en voor wiens machtige toorn al Zijn vijanden reden hebben bevreesd te zijn. Zelfs de verschrikkingen des Heeren kunnen gebruikt worden ter vertroosting en bemoediging van hen, die op Hem bebouwen.

2. Met heilig vertrouwen in Zijn genade en trouw, want Hij *houdt het verbond en de goedertierenheid degenen, die Hem liefhebben,* niet alleen de goedertierenheid die beloofd is, maar zelfs grotere dan die beloofd is, niets zal te veel geacht worden om te doen voor hen, *die Hem liefhebben en Zijn geboden houden.*

II. Zijn algemene bede, dat al de gebeden, die hij nu deed, verhoord mogen worden, en zijn belijdenis van zonde Gode welbehaaglijk mocht zijn, vers 6. *Laat toch Uw oor opmerkende zijn om te horen,* niet naar het gebed, dat ik *zeg*-een gebed, dat slechts *gezegd* wordt, baat niet, maar het gebed, dat ik heden voor Uw aangezicht *bid*. (Ons gebed zal waarschijnlijk voorspoedig zijn, als wij het *bidden)* en *laat Uw ogen open zijn* op het hart, waaruit het gebed komt, en op de zaak die U in het gebed voorgelegd wordt. God *formeert het oog* en *plant het oor,* zal Hij dan niet helder zien? niet aandachtig horen?

III. Zijn boetvaardige belijdenis van zonde. Niet alleen heeft Israël gezondigd (het was geen grote vernedering voor hem om dit te erkennen), maar *ik en mijns vaders huis, wij hebben gezondigd,* vers 6. Aldus verootmoedigt hij zich en neemt voor zich de beschaamdheid des aangezichts, in zijn belijdenis. Wij (ik en mijn geslacht onder de overigen) *hebben het ganselijk tegen U verdorven,* vers 7. Laat in de belijdenis van zonde deze twee dingen erkend worden als het boze er in, dat het een verderven is van onszelf en een beledigen van God, het is *een verderven tegen God,* het bederf van ons hart in tegenstand doende komen met de geboden Gods.

IV. De pleitgrond, die hij aanvoert, om genade voor zijn volk Israël te verkrijgen.

1. Hij pleit op hetgeen God vanouds tot hen gezegd heeft, de regel, die Hij gesteld had voor Zijn handelingen met hen, die de regel kon zijn voor hun verwachtingen van Hem, vers 8, 9. Hij had wel

gezegd dat, indien zij zijn verbond verbraken, Hij *hen verstrooien zal onder de volken,* en die bedreiging was vervuld in hun gevangenschap. Nooit was een volk zo ver en wijd verspreid als Israël toen geweest is, hoewel zij zozeer tot één lichaam verenigd waren geweest. Maar Hij heeft ook gezegd dat Hij, zo zij zich tot *Hem bekeerden* (zoals zij nu begonnen hadden te doen, daar zij de afgoderij hadden verzaakt en zich streng aan de tempeldienst hielden), hen "wederom verzamelen zal" Dit haalt hij aan uit Deuteronomium 30:1-5, en bidt om vergunning om dit Gode te doen gedenken (hoewel de eeuwige Geest zo'n doen gedenken niet nodig heeft) als hetgeen waarnaar hij zijn begeerten regelt, en waarop hij zijn geloof en zijn hoop grondt in zijn bidden van dit gebed. Ik bid U, gedenk dit woord, want Gij hebt gezegd: "Maak Mij indachtig." Hij had erkend, vers 7, wij *hebben niet gehouden de rechten, die Gij Uwen knecht Mozes geboden hebt,* en toch bidt hij, vers 8, *Heere, gedenk toch aan het woord, dat Gij Uwen knecht Mozes geboden hebt,* want van het verbond wordt dikwijls gezegd, dat het geboden is. Indien God van Zijn beloften niet meer gedacht dan wij van Zijn geboden gedenken, wij waren verloren. Onze beste pleitgronden in het gebed zijn dus die, welke ontleend zijn aan Gods belofte, "het woord, op hetwelk Hij ons heeft doen hopen," Psalm 119:49.

2. Hij pleit op de betrekking, waarop zij vanouds tot God hebben gestaan, zij *zijn Uwe knechten en Uw volk,* vers 10, die Gij U hebt afgezonderd en in een verbond met U hebt opgenomen, zult Gij toelaten, dat Uw gezworen vijanden Uw gezworen knechten verdrukken en vertreden? Indien Gij niet wilt verschijnen voor Uw volk, voor wie zult Gij dan wèl verschijnen?" Zie Jesaja 63:19. Als een bewijs dat zij Gods knechten zijn schrijft hij hun deze hoedanigheid toe, vers 1, . *Zij hebben lust Uw naam te vrezen, zij* zijn niet slechts naar Uw naam genoemd, maar hebben waarlijk eerbied voor Uw naam, thans aanbidden zij U, U alleen, naar Uw wil, en hebben ontzag voor al de ontdekkingen, die het U behaagt van Uzelf te doen, dit begeren zij," hetgeen aanduidt:

a. Hun goede wil er voor, "Het is hun voortdurende zorg en hun streven om in de weg van hun plicht te worden gevonden, dit hebben zij op het oog, al is het ook dat zij nog in veel tekortkomen."

b. Hun welbehagen er in: "Zij verlustigen zich er in om Uwen naam te vrezen," zoals dit ook gelezen kan worden. "Zij doen niet slechts hun plicht, maar verlustigen er zich in om hem te doen." Diegenen zullen genadiglijk door God worden aangenomen, die waarlijk begeren Zijn naam te vrezen, want die begeerten zijn Zijn eigen werk.

3. Hij pleit op de grote dingen, die God tevoren voor hen gedaan heeft, vers 10. "Zij *zijn toch Uw volk, dat Gij* vanouds *verlost hebt door Uw grote kracht,* Uw kracht is nog dezelfde, zult Gij hen dan nu niet wederom verlossen, en Uw verlossing aldus voltooien? Laat hen niet door de vijand overweldigd worden, die een God van oneindige kracht aan hun zijde hebben."

Eindelijk. Hij besluit met een bijzondere bede dat God hem voorspoedig zal maken in zijn onderneming, en hem gunst zal doen vinden bij de koning, *deze man,* noemt hij hem, want de grootste van de mensen zijn voor God slechts mensen, en zij moeten weten dat zij dit zijn Psalm 9:21, en anderen moeten weten dat zij dit zijn: "Wie zijt gij, dat gij vreest voor de mens? Barmhartigheid voor het" "aangezicht van deze man," dat is het waar hij om bidt, niet bedoelende de barmhartigheid van de koning maar barmhartigheid van God in zijn bede, zijn verzoek aan de koning. Gunst van mensen is liefelijk en troostrijk als wij haar kunnen zien voortkomen uit de barmhartigheid Gods.

HOOFDSTUK 2

1 Toen geschiedde het in de maand Nisan, in het twintigste jaar van den koning Arthahsasta, als er wijn voor zijn aangezicht was, dat ik den wijn opnam, en gaf hem den koning; nu was ik nooit treurig geweest voor zijn aangezicht.
2 Zo zeide de koning tot mij: Waarom is uw aangezicht treurig, zo gij toch niet krank zijt? Dit is niet dan treurigheid des harten. Toen vreesde ik gans zeer.
3 En ik zeide tot de koning: De koning leve in eeuwigheid! Hoe zou mijn aangezicht niet treurig zijn, daar de stad, de plaats der begrafenissen mijner vaderen, woest is, en haar poorten met vuur verteerd zijn?
4 En de koning zeide tot mij: Wat verzoekt gij nu? Toen bad ik tot God van den hemel.
5 En ik zeide tot den koning: Zo het den koning goeddunkt, en zo uw knecht voor uw aangezicht aangenaam is, dat gij mij zendt naar Juda, naar de stad der begrafenissen mijner vaderen, dat ik ze bouwe.
6 Toen zeide de koning tot mij, daar de koningin nevens hem zat: Hoe lang zal uw reis wezen, en wanneer zult gij wederkomen? En het behaagde den koning, dat hij mij zond, als ik hem zekeren tijd gesteld had.
7 Voorts zeide ik tot den koning: Zo het den koning goeddunkt, dat men mij brieven geve aan de landvoogden aan gene zijde der rivier, dat zij mij overgeleiden, totdat ik in Juda zal gekomen zijn;
8 Ook een brief aan Asaf, den bewaarder van den lusthof, denwelken de koning heeft, dat hij mij hout geve om te zolderen de poorten van het paleis, dat aan het huis is, en tot den stadsmuur, en tot het huis, waar ik intrekken zal. En de koning gaf ze mij, naar de goede hand mijns Gods over mij.
9 Toen kwam ik tot de landvoogden aan gene zijde der rivier, en gaf hun de brieven des konings. En de koning had oversten des heirs en ruiteren met mij gezonden.
10 Toen nu Sanballat, de Horoniet, en Tobia, de Ammonietische knecht dat hoorden, mishaagde het hun met groot mishagen, dat er een mens gekomen was, om wat goeds te zoeken voor de kinderen Israels.
11 En ik kwam te Jeruzalem, en was daar drie dagen.
12 Daarna maakte ik mij des nachts op, ik en weinig mannen met mij, en ik gaf geen mens te kennen, wat mijn God in mijn hart gegeven had, om aan Jeruzalem te doen; en er was geen dier met mij, dan het dier, waarop ik reed.
13 En ik trok uit bij nacht door de Dalpoort, en voorbij de Drakenfontein, en naar de Mistpoort, en ik brak aan de muren van Jeruzalem, dewelke verscheurd waren, en haar poorten met vuur verteerd.
14 En ik ging voort naar de Fonteinpoort, en naar des konings vijver; doch daar was geen plaats voor het dier, om onder mij voort te gaan.
15 Toen ging ik op, des nachts, door de beek, en ik brak aan den muur; en ik keerde weder, en kwam in door de Dalpoort; alzo keerde ik wederom.
16 En de overheden wisten niet, waar ik heengegaan was, en wat ik deed; want ik had tot nog toe den Joden, en den priesteren, en den edelen, en overheden, en den anderen, die het werk deden, niets te kennen gegeven.
17 Toen zeide ik tot hen: Gijlieden ziet de ellende, waarin wij zijn, dat Jeruzalem woest is, en haar poorten met vuur verbrand zijn; komt, en laat ons Jeruzalems muur opbouwen; opdat wij niet meer een versmaadheid zijn.

18 En ik gaf hun te kennen de hand mijns Gods, Die goed over mij geweest was, als ook de woorden des konings, die hij tot mij gesproken had. Toen zeiden zij: Laat ons op zijn, dat wij bouwen; en zij sterkten hun handen ten goede.
19 Als nu Sanballat, de Horoniet, en Tobia, de Ammonietische knecht, en Gesem, de Arabier, dit hoorden, zo bespotten zij ons, en verachtten ons; en zij zeiden: Wat is dit voor een ding, dat gijlieden doet? Wilt gijlieden tegen den koning rebelleren?
20 Toen gaf ik hun tot antwoord, en zeide tot hen: God van den hemel, Die zal het ons doen gelukken, en wij, Zijn knechten, zullen ons opmaken en bouwen; maar gijlieden hebt geen deel, noch gerechtigheid, noch gedachtenis in Jeruzalem.

Hoe Nehemia worstelde met God en overmocht heeft lazen wij in het vorige hoofdstuk, nu wordt ons hier gezegd hoe hij, evenals Jakob, ook bij de mensen heeft overmocht, en aldus bevond dat zijn gebeden gehoord en verhoord waren.

I. Hij overmocht bij de koning, dat deze hem met een opdracht naar Jeruzalem zond om de muur rondom de stad te herbouwen en hem toe te staan wat daar nodig voor was, vers 1-8. 11. Hij overmocht tegen de vijanden, die hem hadden willen belemmeren in zijn reis vers 9-11, en hem van zijn onderneming hadden willen wegspotten, vers 19, 20. 11. Hij overmocht bij zijn eigen volk om zich met hem te verenigen in dit goede werk, de verwoesting ziende van de muur, vers 12-16. en verkreeg van hen, dat zij allen zouden helpen om hem te herbouwen, vers 17,18. Aldus heeft God hem erkend in het werk, waartoe Hij hem geroepen had.

Nehemia 2:1-8

Nadat Nehemia gebeden had om hulp voor zijn landgenoten, misschien wel in Davids woorden: "Bouw de muren van Jeruzalem op" Psalm 51:20, bleef hij niet stilzitten, zeggende. Laat God nu Zijn werk doen, want voor mij is er nu niets meer te doen, maar zette zich om te bedenken wat hij er voor doen kon. Onze gebeden moeten gesteund worden door onze ernstige pogingen, want anders spotten wij met God. Bijna vier maanden gingen voorbij tussen Chisleu tot Nisan, (van November tot Maart), eer Nehemia zich tot de koning wendde om verlof om naar Jeruzalem te gaan hetzij omdat de winter geen geschikte tijd was voor zo'n reis, en hij het voorstel niet wilde doen vóór hij het ten uitvoer kon brengen of wel omdat het zolang duurde eer hij. zijn maand van dienst had, en men niet opgeroepen in des konings tegenwoordigheid kon verschijnen, Esther 4:11. Nu hij diende aan de tafel van de koning, hoopte hij gehoor van hem te verkrijgen. Wij zijn niet aldus beperkt tot zekere tijden of ogenblikken om tot de Koning van de koningen te naderen, tot de troon van de genade komen wij nooit ontijdig. Nu hebben wij hier:

I. De gelegenheid, die hij de koning gaf om te vragen naar de oorzaak van zijn zorgen smart, door in zijn tegenwoordigheid te verschijnen. Zij, die met zulke hoge personen spreken, moeten niet plotseling met hun verzoek bij hen aankomen, maar de omweg van een inleiding gebruiken. Nehemia wilde zien of hij in een goede stemming was, eer hij het waagde om hem zijn verzoek voor te dragen, en hij volgde deze methode om dit te weten te komen. Hij nam de wijn op en reikte hem de koning, toen deze er om vroeg, verwachtende dat hij hem dan zou aanzien. Hij placht nooit treurig te zijn in de tegenwoordigheid van de koning, maar gedroeg zich naar de regelen van het hof (zoals hovelingen behoren te doen) die geen treurigheid gedoogden, Esther 4:2. Hoewel hij een vreemdeling en een gevangene was, was hij toch ongedwongen en opgeruimd. Godvrezende mensen moeten doen wat zij kunnen om door hun blijmoedigheid de wereld te overtuigen dat de wegen van de Godsdienst lieflijk zijn, en er de smaad van af te wentelen, dat zij treurig zijn, maar daar is een tijd voor alles, Prediker 3:4. Nehemia zag nu reden beide om treurig te *zijn* en zich treurig te *tonen.* De ellende van Jeruzalem gaf hem reden om treurig te zijn, en het tonen van die treurigheid gaf de koning aanleiding om naar de oorzaak er van te vragen. Hij veinsde geen treurigheid, want hij was wezenlijk bekommerd over de verbreking van Jozef, en was niet gelijk de geveinsden, die *hun aangezichten mismaken,* maar hij zou zijn smart hebben kunnen verbergen als dit nodig ware geweest (het hart kent zijn eigen bittere droefheid, en heeft dikwijls ook in het lachen smart), maar hij zou nu zijn oogmerk bevorderen door zijn droefheid te tonen. Hoewel hij nu wijn voor zich had en er waarschijnlijk-volgens de plicht van zijn ambt als schenker van gedronken heeft, eer hij hem de koning gaf, heeft die wijn toch *zijn hart niet verheugd,* terwijl het Israël van God in droefenis was.

II. De koning heeft zijn droefheid opgemerkt en met vriendelijkheid naar de oorzaak ervan gevraagd, vers 2. *Waarom is uw aangezicht treurig, zo gij toch niet ziek zijt?* Wij behoren uit een beginsel van Christelijk medegevoel deelneming te betonen in de smart en droefheid van anderen, zelfs van onze minderen en mogen niet zeggen: *Wat gaat ons dit aan?* Meesters moeten de smart van hun dienaren niet verachten, maar wensen hen op te beuren. De grote God schept geen behagen in de terneergeslagenheid en onrust van Zijn volk, Hij wil dat zij *Hem zullen dienen met blijdschap en hun brood eten met vreugde.* Het is niet vreemd dat krenken een treurig aangezicht hebben vanwege hetgeen gevoeld wordt en gevreesd wordt, ziekte zal *hen* nog ernstig maken, die het meest luchtig en vrolijk waren, maar een Godvruchtige kan zelfs in ziekte goedsmoeds zijn, als hij weet dat zijn zonden vergeven zijn. Vrij van ziekte te wezen is zo'n grote

zegen, dat wij, zolang wij die zegen hebben, onder geen uitwendige lasten of bezwaarnissen bovenmate bedrukt moeten zijn, maar smart om onze eigen zonden en de zonden van anderen, en om de rampen van Gods kerk, kan ook zonder ziekte het aangezicht treurig maken.

III. Het bericht, dat Nehemia de koning gaf van de oorzaak van zijn droefheid, hij geeft het met zachtmoedigheid en vreze.

1. Met vreze. Hij erkent dat hij nu (hoewel uit de volgende geschiedenis blijkt dat hij een kloekmoedig man was) *geheel zeer vreesde,* misschien voor de troon van de koning (want deze oosterse monarchen hadden zich het recht aangematigd over leven en dood, Daniel 2:12,13, 5:19), of wel om een woord verkeerd te zeggen en zijn verzoek afgewezen te zien, omdat hij het niet goed had voorgedragen. Hoewel hij een wijs man was, wantrouwde hij toch zichzelf, vreesde hij een onvoorzichtig woord te zeggen, dit wantrouwen van onszelf betaamt ons. Een goed vertrouwen is voorzeker een kostelijke gave, maar een nederig wantrouwen van zichzelf misstaat toch niemand.

2. Met zachtmoedigheid, zonder iemand te laken en met alle eerbied en welwillendheid voor de koning, zijn meester, zegt hij: *De koning leve in eeuwigheid,* hij is wijs en goed en de geschiktste mens ter wereld om te regeren. Met bescheidenheid vraagt hij: *Hoe zou mijn aangezicht niet treurig zijn?* Ik zelf ben wel gezond en welvarend, maar *de stad,* (de koning wist wel welke stad hij bedoelde) *de plaats van de begrafenissen van mijn vaderen, is woest.* Velen zijn treurig en neerslachtig, maar kunnen er geen goede reden voor opgeven, kunnen niet zeggen waarom of waartoe, dezulken moeten zichzelf bestraffen wegens hun onrechtmatige en onredelijke droefheid en vrees, maar Nehemia kon zo'n goede reden opgeven voor zijn smart, dat hij er zich op de koning zelf voor beroepen kon.

Merk op:

a. Hij noemt Jeruzalem *de plaats van de begrafenissen van mijn vaderen,* de plaats waar zijn voorouders begraven zijn. Het is goed voor ons om dikwijls aan de graven van onze vaderen te denken. Wij zijn geneigd om in onze gedachten te verwijlen bij hun aanzien hun rang, hun eretitels, hun huizen en bezittingen, maar laat ons ook denken aan hun graven, en bedenken dat zij, die ons voorgegaan zijn in de wereld ons ook voorgegaan zijn in het verlaten van de wereld, hun graftekenen zijn voor ons gedenktekenen, er is ook grote eerbied verschuldigd aan de nagedachtenis van onze vaderen, die wij niet gaarne geschonden willen zien. Alle volken zelfs die welke geen verwachting hadden van de opstanding van de doden, hebben op de graven hunner voorouders gezien als in zeker opzicht gewild, heilig te zijn, die dus niet geschonden mochten worden.

b. Hij rechtvaardigt zich in zijn smart. Ik doe wel met treurig te zijn. Hoe zou ik niet treurig wezen?" Er is zelfs voor Godvrezende en voorspoedige mensen een tijd om treurig te wezen, en het te tonen. De beste mensen moeten niet denken dat zij door alle droevige gedachten uit hun hart te verbannen, de hemel op aarde kunnen hebben, het is een tranendal, waar wij doorheen gaan, en wij hebben ons aan de temperatuur van het klimaat te onderwerpen.

c. Hij noemt de puinhopen van Jeruzalem als de oorzaak van zijn smart. Al het leed van de kerk, maar inzonderheid haar verwoestingen, behoren voor alle Godvruchtigen, voor allen aan wie Gods eer ter harte gaat, allen die levende leden zijn van Christus' mystiek lichaam en belangstellen in de

openbare zaak, een oorzaak van smart te wezen, "zij hebben zelfs medelijden met Zions puin", Psalm. 102:15.

IV. De aanmoediging van de koning om hem te zeggen wat hij op het hart heeft, en hoe hij zich daarop innerlijk tot God wendt. De koning had genegenheid voor hem en zag hem niet gaarne treurig, waarschijnlijk was hij ook de Godsdienst van de Joden welgezind, dit had hij tevoren getoond in zijn lastbrief aan Ezra, die een kerkelijk persoon was, en nu wederom in de macht, die hij Nehemia gaf, die een staatsman was. Dus slechts begerende te weten hoe hij Jeruzalem van dienst kan zijn, vraagt hij aan deze bekommerde vriend van die stad: *Wat verzoekt gij nu?* Gij begeert iets, wat is het?" Hij was bevreesd te spreken, vers 2, maar dit gaf hem vrijmoedigheid, veel meer kan de uitnodiging, die Christus ons gegeven heeft, en Zijn belofte dat wij verhoord zullen worden, ons instaat stellen om met vrijmoedigheid tot de troon van de genade te komen. Nehemia *bad* terstond *tot de God des hemels,* dat Hij hem wijsheid zou geven om behoorlijk te vragen, en het hart van de koning zou neigen om hem zijn verzoek toe te staan. Zij, die gunst willen vinden bij koningen, moeten zich de gunst verzekeren van de Koning van de koningen. Hij bad tot de God des hemels, als oneindig ver zelfs boven deze machtige monarch. Het was geen plechtig gebed (daartoe had hij nu geen gelegenheid) maar een plotseling inwendig roepen, hij hief zijn hart op tot die God, die de taal van het hart verstaat: *Heere, geef mij mond en wijsheid, Heere, geef mij genade te vinden voor het aangezicht van deze man.* Het is goed om veel van die Godvruchtige uitroepen of verzuchtingen te slaken, vooral bij bijzondere gelegenheden, waar wij ook zijn, overal hebben wij een open weg naar de hemel. Dat zal ons niet belemmeren in ons werk, maar het veeleer bevorderen. Nehemia had zeer plechtig gebeden met betrekking tot deze zelfde aangelegenheid Hoofdst. 1:11, maar toen het op stuk van zaken aankwam bad hij wederom. Uitroepen, verzuchtingen en plechtige gebeden moeten elkaar niet verdringen, maar ieder zijn eigen plaats hebben.

V. Zijn nederig verzoek aan de koning, toen hij deze aanmoediging had ontvangen, doet hij met grote bescheidenheid en in onderworpenheid aan de wijsheid van de koning, vers 5. Maar hij is zeer nauwkeurig in hetgeen hij vraagt, hij vraagt om een opdracht, om als landvoogd naar Juda te gaan, de muur van Jeruzalem te bouwen en daar enige tijd te blijven, zo en zoveel maanden, naar wij kunnen veronderstellen, en dan zou zijn opdracht of vernieuwd worden of hij zou terugkeren, of wel hij ging terug en werd dan wederom uitgezonden, zodat hij daar minstens twaalf jaren het bestuur in handen had, Hoofdst. 5:14. Hij vroeg ook om een geleide, vers 7, en een order aan de landvoogden, niet alleen om hem door hun onderscheiden provincies te laten heentrekken, maar om hem te voorzien van hetgeen hij nodig kon hebben, en ook nog een order aan de bewaarder van de lusthof in het woud van de Libanon, om hem hout te geven voor het werk, dat hij ging ondernemen.

Vl. De grote gunst van de koningjegens hem in hem te vragen *wanneer hij zal wederkomen* vers 6. Hij gaf te kennen dat hij hem niet wilde verliezen, niet lang buiten hem kon, maar dat hij, om hem genoegen te doen en een wezenlijke dienst te bewijzen aan zijn volk, hem een tijdlang wilde missen, en dat hij alles wat hij wenste in zijn lastbrief zou doen opnemen, vers 6. Dat was reeds dadelijk een verhoring van zijn gebed, want nooit heeft het zaad van Jakob God tevergeefs gezocht. In het bericht, dat hij geeft van het welslagen van zijn verzoek, neemt hij nota:

1. Van de tegenwoordigheid van de koningin, *zij zat naast hem,* vers 6, hetgeen-zegt men-geen gewoonte was aan het Perzische hof, Esther 1:11. Of de koningin hem vijandig was en zijn

welslagen verhinderd zou kunnen hebben, en hij door Gods machtige voorzienigheid geslaagd is hoewel zij tegenwoordig was en hij dit opmerkt tot lof en eer van God, of wel hem vriendelijk gezind was en zijn verzoek ondersteunde, is niet zeker.

2. Van de macht en de genade van God. Hij bereikte zijn doel, niet overeenkomstig zijn verdienste, zijn invloed op de koning of zijn wijs beleid, maar *naar de goede hand van zijn God over hem.* Godvruchtige zielen merken Gods hand op, Zijn goede hand in alle gebeurtenissen, die tot hun gunste plaatshebben. *Dit is van de Heere geschied,* en dus dubbel lieflijk.

Nehemia 2:9-20

I. Er wordt ons gezegd hoe Nehemia heengezonden werd van het hof. De koning had *oversten van het leger en ruiters met hem gezonder* vers 9, beide om hem tot wachten te dienen, en om te tonen dat hij een *man was, tot wiens eer de koning een welbehagen had,* en alle dienaren van de koning hem dienovereenkomstig eer en achting zouden bewijzen. Hij, die door de Koning van de koningen gezonden wordt, wordt aldus door Hem beschermd, aldus geëerd met een leger van engelen om hem te geleiden.

II. Hoe hij ontvangen werd, ter plaatse waarheen hij gezonden was.

1. Door de Joden en hun vrienden te Jeruzalem. Er wordt ons gezegd:

a. Dat zij, zolang hij zijn opdracht verborgen hield, weinig notitie van hem namen. Hij was *drie dagen te* Jeruzalem, vers 11, en het blijkt niet dat iemand uit de voorname mannen van de stad zijn opwachting bij hem gemaakt heeft om hem geluk te wensen met zijn aankomst, maar hij bleef onbekend. De koning had ruiters gezonden om hem te geleiden, maar de Joden zonden er geen om hem tegemoet te gaan, hij had geen dier met hem, dan het dier waarop hij reed, vers 12. Wijze mensen en zij, die dubbele eer waardig zijn, begeren niet zich van praal en pracht te omringen, zelfs niet als zij komen met de grootste zegeningen. De wereld kent hen niet aan wie toch weldra macht en heerschappij zei gegeven worden, 1 Johannes 3:1.

b. Dat hij, hoewel zij weinig notitie van hem namen, zeer veel notitie nam van hen en van hun toestand. Hij stond ‘s nachts op en nam de ruïnen van de muren in ogenschouw, waarschijnlijk bij maanlicht, vers 13, teneinde te zien wat er gedaan kon worden en hoe zij er bij te werk moesten gaan, of de oude fundamenten nog dienst konden doen en wat er van de oude materialen nog bruikbaar was. Goed werk zal waarschijnlijk goed gedaan worden, als het eerst goed overwogen is. Het is de wijsheid van hen, die openbare zaken te doen hebben, om zoveel mogelijk *met eigen ogen zien,* en niet geheel af te gaan op rapporten en voorstellingen van anderen, maar toch niet geruchtmakend daarbij te werk te gaan en, zo mogelijk, onopgemerkt te blijven. Zij, die de muren van de kerk willen opbouwen, moeten eerst de bouwvallen van zijn muren in ogenschouw nemen. Zij, die willen weten hoe te verbeteren, moeten onderzoeken wat er verkeerd is, wat hervorming behoeft, en wat kan blijven zoals het is.

c. Dat de oversten en het volk, toen hij hun zijn voornemen bekendmaakte, blijmoedig met hem instemden. Hij heeft hun niet dadelijk gezegd wat hij kwam doen, vers 16, omdat hij alle opzichtigheid, alle praalvertoon wilde vermijden, en opdat hij, indien hij het onuitvoerbaar zou bevinden, zich met des te meer eer terug kon trekken, oprechte, nederige mensen laten de trompet niet blazen als zij aalmoezen doen of een ander goed werk verrichten. Maar toen hij de zaak goed bezien en overwogen had, en waarschijnlijk de oversten en het volk gepolst had, zei hij hun *wat God in zijn hart gegeven had,* vers 12, namelijk *om Jeruzalems muur op te bouwen,* vers 17.

Merk op: hoe billijk hij het hun voorstelt: *"Gijlieden ziet de ellende, waarin wij zijn,* hoe wij blootliggen voor de vijanden, die rondom ons zijn, hoe terecht zij ons smaden als dwaas en verachtelijk, hoe gemakkelijk een prooi wij voor hen zullen zijn, zodra zij er lust in hebben. *Komt* dan, *en laat ons Jeruzalems muur opbouwen."* Hij onderneemt het niet om het zonder hen te

doen, het kon geen werk wezen voor één man-ook beveelt en gebiedt hij niet uit de hoogte, hoewel hij de opdracht van de koning er voor had, maar op vriendelijke, broederlijke wijze vermaant hij hen en wekt hij hen op om zich met hem te verenigen in dit werk. Om hen er toe aan te moediger, spreekt hij van het plan:

Ten eerste, als zijn oorsprong hebbende in de bijzondere genade van God. Hij eigent zich er de lof niet van toe, als een goede gedachte van hemzelf, maar erkent dat God het hem in het hart had gegeven, en daarom behoren zij allen het te steunen, al wat van God is moet gesteund en bevorderd worden-en dus kunnen zij hopen er voorspoedig in te zullen zijn, want waar God de mensen toe zet, daar zal Hij hen in helpen.

Ten tweede. Als hetgeen, dat zijn voortgang totnutoe aan de bijzondere voorzienigheid van God te danken heeft. Hij legde de lastbrief van de koning over, verhaalde hun hoe geredelijk hij hem van de koning verkregen had en hoe ijverig de koning het plan begunstigde, waarin hij *de goede hand van zijn God over hem zag.* Het zal hem en hun een aanmoediging zijn om voort te gaan met een werk, waaraan God zo merkbaar Zijn goedkeuring schonk. Aldus stelde hij het hun voor, en terstond kwamen zij allen tot het besluit om met hem samen te werken: *Laat ons opstaan, dat wij bouwen.* Zij schamen zich dat zij zolang stil waren blijven zitten, zonder zelfs een poging te doen om dit nuttige werk tot stand te brengen, en nu besluiten zij op te staan uit hun traagheid, zich in te spannen en elkaar op te wekken tot dit werk. *"Laat ons opstaan,"* dat is: "laat ons het doen met kracht, en naarstigheid, en vastberadenheid, als degenen die besloten hebben het ten einde te brengen." *Zo sterkten zij hun handen,* hun eigen en elkaars handen voor dit goede werk. Menig goed werk zou handen genoeg vinden om er mee bezig te zijn, indien er slechts een goede hand was om er de leiding van te hebben. Allen zagen de verwoestingen van Jeruzalem, maar niemand stelde voor om ze te herstellen. Maar toen Nehemia het voorstelde, stemden zij er allen in toe. Het is jammer dat een goed voorstel teloor gaat uit gebrek aan iemand om het voor te stellen, er het ijs voor te breken. Door onszelf en elkaar op te wekken tot het goede, sterken wij er onszelf en elkaar voor, want de grote reden waarom wij zwak zijn in onze plicht, is dat wij koud, onverschillig en besluiteloos in zijn.

2. Laat ons nu zien hoe Nehemia ontvangen werd door hen, die de Joden kwalijk gezind waren, hem, die door God en Zijn Israël gezegend werd, vloekten zij.

A. Niet zodra vertoonde hij zich, of zij werden er door geërgerd, vers 10. Toen Sanballat en Tobia, twee van de Samaritanen, maar van geboorte de eerste een Moabiet en de tweede een Ammoniet, iemand zagen, gewapend met een lastbrief van de koning om Israël dienst te bewijzen, *mishaagde het hun met groot mishagen,* dat al hun armzalige kunstgreepjes om Israël te verzwakken aldus verijdeld werden door een billijk en edelmoedig plan om het te versterken. Niets is een grotere kwelling voor de vijanden van Godvruchtige mensen, die door hen aan vorsten werden voorgesteld als woelzieke oproerige lieden, die niet waard zijn dat zij leven, dan te zien dat zij bij de overheden goed staan aangeschreven, dat hun onschuld bewezen, de smaad van hen afgewenteld is, en dat men hen niet slechts waardig acht om te leven, maar om vertrouwd te worden. Toen zij een man zagen komen, met het uitgesproken doel *om wat goeds te zoeken voor de kinderen Israëls,* griefde hen dit toch in de ziel, *de goddeloze zal het zien en zich vertoornen.*

B. Toen hij begon te handelen, poogden zij hem te belemmeren, maar tevergeefs, vers 10, *20. a.* Ziehier met hoe weinig reden de vijanden hen ontmoedigden. Zij stelden de onderneming voor als

iets dat dwaas was, zij lachten ons uit en bespotten ons, en verachtten ons als dwaze bouwlieden, die niet konden voleindigen wat wij hadden begonnen. Zij stelden de onderneming ook voor als iets, dat zeer slecht was, niets meer of minder dan verraad. *Wilt gijlieden tegen de koning rebelleren?* Dit was de oude hatelijke beschuldiging, hoewel zij nu een lastbrief van de koning hadden en onder zijn bescherming waren genomen, moeten zij toch nog *rebellen* worden genoemd.

Zie ook met wat goede reden zij deze ontmoedigingen minachtten. Zij houden zich hiermede staande, dat zij *de knechten zijn van de God des hemels,* van de enig ware en levende God, dat zij in hetgeen zij deden voor Hem handelden, en dat Hij hen dus door zal helpen en hen voorspoedig zal maken, ofschoon de heidenen woeden, Psalm 2:1. Zij overwegen ook dat de reden, waarom deze vijanden hen zo belasterden, was dat zij geen recht hebben in Jeruzalem, maar hun recht er in benijden. Zo kunnen de machteloze dreigementen van de vijanden van de kerk gemakkelijk door de vrienden van de kerk geminacht worden.

HOOFDSTUK 3

1 En Eljasib, de hogepriester, maakte zich op met zijn broederen, de priesteren, en zij bouwden de Schaapspoort; zij heiligden ze, en richtten haar deuren op; ja, zij heiligden ze tot aan den toren Mea, tot aan den toren Hananeel.
2 En aan zijn hand bouwden de mannen van Jericho; ook bouwde aan zijn hand Zacchur, de zoon van Imri.
3 De Vispoort nu bouwden de kinderen van Senaa; zij zolderden die, en richtten haar deuren op, met haar sloten en haar grendelen.
4 En aan hun hand verbeterde Meremoth, de zoon van Uria, den zoon van Koz; en aan hun hand verbeterde Mesullam, de zoon van Berechja, den zoon van Mesezabeel; en aan hun hand verbeterde Zadok, zoon van Baena.
5 Voorts aan hun hand verbeterden de Thekoieten; maar hun voortreffelijken brachten hun hals niet tot den dienst huns Heeren.
6 En de Oude poort verbeterden Jojada, de zoon van Paseah, en Mesullam, de zoon van Besodja; deze zolderden zij, en richtten haar deuren op, met haar sloten en haar grendelen.
7 En aan hun hand verbeterden Melatja, de Gibeoniet, en Jadon, de Meronothiet, de mannen van Gibeon en van Mizpa; tot aan den stoel des landvoogds aan deze zijde der rivier.
8 Aan zijn hand verbeterde Uzziel, de zoon van Harhoja, een der goudsmeden, en aan zijn hand verbeterde Hananja, de zoon van een der apothekers; en zij lieten Jeruzalem tot aan den breden muur.
9 En aan hun hand verbeterde Refaja, de zoon van Hur, overste des halven deels van Jeruzalem.
10 Voorts aan hun hand verbeterde Jedaja, de zoon van Harumaf, en tegenover zijn huis; en aan zijn hand verbeterde Hattus, de zoon van Hasabneja.
11 De andere mate verbeterden Malchia, de zoon van Harim, en Hassub, de zoon van Pahath-moab; daartoe den Bakoventoren.
12 En aan zijn hand verbeterde Sallum, de zoon van Lohes, overste van het andere halve deel van Jeruzalem, hij en zijn dochteren.
13 De Dalpoort verbeterden Hanun, en de inwoners van Zanoah; zij bouwden die, en richtten haar deuren op, met haar sloten en haar grendelen; daartoe duizend ellen aan den muur, tot aan de Mistpoort.
14 De Mistpoort nu verbeterde Malchia, de zoon van Rechab, overste van het deel Beth-cherem; hij bouwde ze, en richtte haar deuren op, met haar sloten en haar grendelen.
15 En de Fonteinpoort verbeterde Sallum, de zoon van Kol-hoze, overste van het deel van Mizpa; hij bouwde ze, en overdekte ze, en richtte haar deuren op, met haar sloten en haar grendelen; daartoe den muur des vijvers Schelah bij des konings hof, en tot aan de trappen, die afgaan van Davids stad.
16 Na hem verbeterde Nehemia, de zoon van Azbuk, overste van het halve deel van Beth-zur, tot tegenover Davids graven, en tot aan den gemaakten vijver, en tot aan het huis der helden.
17 Na hem verbeterden de Levieten, Rehum, de zoon van Bani; aan zijn hand verbeterde Hasabja, de overste van het halve deel van Kehila, in zijn deel.
18 Na hem verbeterden hun broederen, Bavai, de zoon van Henadad, de overste van het andere halve deel van Kehila.
19 Aan zijn hand verbeterde Ezer, de zoon van Jesua, de overste van Mizpa, een andere maat; tegenover den opgang naar het wapenhuis, aan den hoek.

20 Na hem verbeterde zeer vuriglijk Baruch, de zoon van Zabbai, een andere maat; van den hoek tot aan de deur van het huis van Eljasib, den hogepriester.
21 Na hem verbeterde Meremoth, de zoon van Uria, den zoon van Koz, een andere maat; van de huisdeur van Eljasib af, tot aan het einde van Eljasibs huis.
22 En na hem verbeterden de priesteren, wonende in de vlakke velden.
23 Daarna verbeterden Benjamin, en Hassub, tegenover hun huis; na hem verbeterde Azaria, de zoon van Maaseja, den zoon van Hananja, bij zijn huis.
24 Na hem verbeterde Binnui, de zoon van Henadad, een andere maat; van het huis van Azaria tot aan den hoek en tot aan het punt;
25 Palal, de zoon van Uzai, tegen den hoek, en den hogen toren over, die van des konings huis uitsteekt, die bij den voorhof der gevangenis is; na hem Pedaja, de zoon van Paros;
26 De Nethinim nu, die in Ofel woonden, tot tegenover de Waterpoort aan het oosten, en den uitstekenden toren.
27 Daarna verbeterden de Thekoieten een andere maat; tegenover den groten uitstekenden toren, en tot aan den muur van Ofel.
28 Van boven de Paardenpoort verbeterden de priesteren, een iegelijk tegenover zijn huis.
29 Daarna verbeterde Zadok, de zoon van Immer, tegenover zijn huis. En na hem verbeterde Semaja, de zoon van Sechanja, de bewaarder van de Oostpoort.
30 Na hem verbeterden Hananja, de zoon van Selemja, en Hanun, de zoon van Zalaf, de zesde, een andere maat. Na hem verbeterde Mesullam, de zoon van Berechja, tegenover zijn kamer.
31 Na hem verbeterde Malchia, de zoon eens goudsmids, tot aan het huis der Nethinim en der kruideniers, tegenover de poort van Mifkad, en tot de opperzaal van het punt.
32 En tussen de opperzaal van het punt tot de Schaapspoort toe, verbeterden de goudsmeden en de kruideniers.

Zeggen en doen zijn dikwijls twee, velen zijn bereid te zeggen: Laat ons opstaan, dat wij bouwen, en zitten stil en doen niets, zoals die innemende, vleiende zoon, die zei: ik ga, heer, maar niet ging, maar de ondernemers hier behoorden niet tot dezen. Toen zij besloten hadden de muur van Jeruzalem te bouwen, lieten zij geen tijd verloren gaan, maar gingen terstond aan het werk, zoals wij in dit hoofdstuk zien zullen. Laat er nooit gezegd kunnen worden dat wij het goede werk uitstelden tot morgen, dat wij heden hadden kunnen doen. Dit hoofdstuk geeft ons een bericht van twee dingen:

I. De namen van de bouwers, die hier vermeld worden tot hun eer, want hierin toonden zij grote ijver voor God en hun land, zowel een Godvruchtig gemoed als liefde voor het algemene welzijn, een grote mate van naarstigheid en van kloekmoedigheid, en het was voegzaam om wat zij deden aldus uitvoerig te vermelden tot lof van henzelf en tot aanmoediging van anderen om hun voorbeeld te volgen.

II. De orde van het bouwen, zij eindigden waar zij waren begonnen, zij bouwden:

1. Van de Schaapspoort tot aan de Vispoort, vers 1,2.

2. Vandaar tot aan de Oude poort, vers 3 5.

3. Vandaar tot aan de Dalpoort, vers 6-13.

4. Vandaar tot aan de Mistpoort, vers 13..

5. Vandaar tot aan de Fonteinpoort, vers 14..

6. Vandaar tot aan de Waterpoort, vers 15-26..

7. Vandaar langs de Paardenpoort weer terug naarde Schaapspoort, waar zij begonnen waren, vers 27-32. En zo volvoerden zij hun werk rondom de gehele stad.

Nehemia 3:1-32

De beste manier om dit hoofdstuk in te delen is te zien hoe het werk verdeeld werd onder de ondernemers, opdat ieder zou weten wat hij te doen had en er zich aan zou wijden met een begeerte om uit te munten, maar toch zonder enigerlei twist, vijandschap of afzonderlijke belangen, ieder van hun beijverde zich om zoveel hij slechts kon te algemene nutte te doen.

In het bericht, dat hier gegeven wordt van het bouwen van de muur rondom Jeruzalem zijn verscheidene dingen op te merken.

1. Dat Eljasib, de hogepriester, met zijn broederen, de priesters, de voorhoede leidde van deze troep van bouwers, vers 1. In ieder goed werk moeten leraren de eersten en voornaamsten zijn, want hun ambt verplicht hen te onderwijzen en op te wekken door hun voorbeeld, zowel als door hun leer. Indien dit arbeid meebrengt, wie zo geschikt als zij om te arbeiden? Indien er gevaar aan verbonden is, wie zo bevoegd als zij om zich te wagen? De waardigheid van de hogepriester was zeer groot en verplichtte hem om zich te onderscheiden in deze dienst. De priesters verbeterden de Schaapspoort, aldus genoemd, omdat de schapen, die in de tempel geofferd moesten worden, door die poort in de stad gebracht werden, en daarom namen de priesters op zich haar te verbeteren, daar voor hen *de erfenis van de vuuroffers des Heeren was.* En alleen van deze poort wordt gezegd, dat zij *haar heiligden* door het woord en het gebed, en misschien met offeranden, hetzij:

a. Omdat zij naar de tempel voerde, of,

b. Omdat daarmee het bouwen van de muur begon, en het is waarschijnlijk dat (hoewel zij overal aan de muur tegelijker tijd werkten) deze het eerste voltooid was, en daarom hebben zij aan deze poort hun stad met haar muren plechtig van de Goddelijke bescherming aanbevolen, of,

c. Omdat de priesters er de bouwers van waren en het de bedienaren van de Godsdienst boven anderen betaamt daar zij zelf Gode in bijzondere zin geheiligd zijn, Hem alles wat zij doen te heiligen en zelfs hun gewone handelingen op eerbiedige Godvruchtige wijze te verrichten.

2. Dat het getal van de ondernemers zeer groot was, ieder zijn deel er van op zich nam, sommigen meer, anderen minder, al naar hun kracht en vermogen was. Aan hetgeen ten algemenen nutte gedaan moet worden behoort iedereen mee te werken en het naar vermogen te bevorderen. Verenigde krachten zullen tot stand brengen hetgeen, waaraan een enkel persoon niet eens kan denken om het te doen. Vele handen maken licht werk.

3. Dat velen deelnamen aan dit werk, die zelf geen inwoners van Jeruzalem waren, en dus zuiver en alleen met het algemene belang te rade gingen, maar geen persoonlijk nut of voordeel er bij op het oog hadden. Hier zijn onder de eersten de mannen van Jericho vers 2, de mannen van Gibeon en Mizpa, vers 7, en van Zanoah, vers 13. Ieder Israëliet moet bereidwillig medewerken aan het opbouwen van Jeruzalem.

4. Dat verscheidene oversten, beide van Jeruzalem en van andere steden, hielpen aan dit werk, zich eershalve verplicht achtende om het uiterste, waartoe hun vermogen en hun macht hen in staat stelden, te doen ter bevordering van dit goede werk. Maar het is opmerkelijk dat zij oversten van

een *deel* of van een *half deel* van hun verschillende steden genoemd worden. Eén was *overste van het halve deel van Jeruzalem,* vers 12. Een ander van het deel van Beth-cherem. Een ander van het deel van Mizpa, vers 15. Een ander van het halve deel van Beth-Zur, vers 16. Een was overste van het een halve deel van Kehila, en een ander van het andere halve deel, vers 17,18. Misschien wilde de Perzische regering aan niemand geheel de sterke stad toevertrouwen, maar benoemde zij er twee, die elkaar in het oog moesten houden. Rome had twee consuls.

5. Hier wordt rechtvaardiglijk een smaad gelegd op de edelen, de voortreffelijken, van Thekoa, dat zij *hun hals niet brachten ten diepste huns Heeren,* vers 5, dat is: zij wilden niet onder het juk van een verplichting komen voor dit werk, alsof de waardigheid en vrijheid van hun adeldom hen onthief van de plicht om God te dienen en goed te doen, hetgeen toch in werkelijkheid de hoogste eer en de meest wezenlijke vrijheid is. Laat edellieden toch niets beneden zich achten, dat hen instaatstelt de belangen van hun land te bevorderen. Waar is hun adel anders goed voor dan dat zij daardoor in een hogere en ruimere sfeer van werkzaamheid ten algemenen nutte geplaatst zijn dan die, waarin personen van minderen rang zich bewegen?

6. Twee personen verenigden zich om *de Oude poort* te verbeteren, vers 6, zij waren dus deelgenoten in die stichting en deelden dus ook in de eer ervan. Als wij een goed werk niet zelf alleen tot stand brengen, dan moeten wij dankbaar zijn als anderen er zich met ons in willen verenigen. Sommigen denken dat deze poort de *Oude poort* genoemd is, omdat hij tot het oude Salem behoorde, dat gezegd wordt het eerst door Melchizedek gebouwd te zijn.

7. Verscheidene goede, eerlijke kooplieden en handwerkslieden waren evengoed als priesters en oversten ijverig en bedrijvig in dit werk, goudsmeden, kooplieden en apothekers, vers 8, 32. Zij dachten niet dat hun beroep hen vrijstelde van dit werk, zeiden niet dat zij hun winkels of werkplaatsen niet konden verlaten om zich met de publieke zaken bezig te houden, wetende, dat wat zij zouden verliezen hun voorzeker vergoed zal worden door de zegen van God op hun beroep of bedrijf.

8. Er wordt ook van vrouwen gesproken, die hulp verleenden bij dit werk, Sallum en zijn dochteren, vers 12, die hoewel zij niet persoonlijk er aan konden arbeiden, geld gaven-daar zij over hun eigen erfdeel konden beschikken of rijke weduwen waren-om materialen te kopen en werklieden te betalen. Paulus spreekt van sommige Godvrezende vrouwen, die "met hem in het Evangelie" "gearbeid hebben," Filipp. 4:3.

9. Van sommigen wordt gezegd dat zij verbeterden *tegenover hun huizen,* vers 10, 23, 28-29, en van één, die waarschijnlijk slechts één kamer in een huis bewoonde, dat hij verbeterde *tegenover zijn kamer,* vers 30. Als er een algemeen goed werk gedaan moet worden, dan moet ieder datgene ervan ter hand nemen wat het meest in zijn nabijheid en onder zijn bereik is. Als ieder voor zijn eigen deur wil vegen, zal de straat schoon worden, als iedereen iemand wil verbeteren, zullen wij allen verbeterd worden. Indien iemand, die slechts een kamer heeft, daar tegenover wil verbeteren, dan doet hij zijn deel van het werk.

10. Van een man wordt gezegd, dat hij *zeer vuriglijk* verbeterde wat hem ten deel viel van het werk, vers 20. Hij deed het met vlammenden ijver. Niet dat anderen lauw of onverschillig waren, maar hij was de krachtigste en ijverigste van allen, zodat hij er zich door deed opmerken. Het is

goed om aldus te ijveren in hetgeen goed is, en waarschijnlijk heeft de ijver van deze goede man zeer velen opgewekt om zich nog meer moeite te geven, en nog meer haast te maken.

11. Van één van deze bouwers wordt opgemerkt dat hij *de zesde zoon* was van zijn vader, vers 30. Zijn vijf oudere broeders schijnen geen hand aan het werk geslagen te hebben, maar hij wel. Om te doen wat goed is, behoeven wij niet te wachten om onze ouderen ons te zien voorgaan, als zij het weigeren, dan volgt daar nog niet uit dat wij het ook moeten weigeren. Aldus zal de jongere broeder, als hij een beter man is, Gode en zijn geslacht beteren dienst bewijst, ook de edelste zijn van zijn geslacht, diegenen zijn het meest eer waardig, die het nuttigst zijn.

12. Sommigen van hen, die het eerst klaar waren, hielpen hun broederen, en namen elkanders deel op zich, als zij zagen dat dit nodig was. Meremoth verbeterde, vers 4, en wederom vers 21. En de Thekoieten hebben behalve het stuk, dat zij verbeterden, vers 5, nog een ander stuk op zich genomen, vers 27, hetgeen des te meer opmerkelijk is, nu hun edelen hun zulk een slecht voorbeeld hadden gegeven door zich aan de dienst te onttrekken hetgeen inplaats van hen tot voorwendsel te dienen om stil te zitten, hen misschien zoveel ijveriger maakte, en hen aanspoorde om dubbel werk te doen, teneinde of hun edelen te beschamen, of vergoeding te doen voor hun gierigheid en onverschilligheid.

Eindelijk. Er wordt geen melding gemaakt van enigerlei deel, dat Nehemia zelf aan dit werk genomen heeft. In vers 16 wordt een naamgenoot van hem genoemd. Maar deed hij niets? Voorzeker wèl. Hoewel hij geen bijzonder stuk van de muur voor zijn rekening nam, deed hij toch meer dan iemand van hen, want hij had het opzicht over allen. De helft van zijn dienaren werkte waar dit het meest nodig was, en de andere helft stond op schildwacht, zoals wij later zien zullen, Hoofdst. 4:16, terwijl hij zelf in eigen persoon de ronde deed, de bouwers bestuurde en aanmoedigde, zijn hand aan het werk sloeg waar hij zag dat het nodig was, en een waakzaam oog hield op de bewegingen van de vijand zoals wij in het volgende hoofdstuk zien zullen. De stuurman behoeft aan geen kabel te trekken, het is genoeg dat hij aan het roer staat en het schip in de goede richting stuurt.

HOOFDSTUK 4

1 Maar het geschiedde, als Sanballat gehoord had, dat wij den muur bouwden, zo ontstak hij, en werd zeer toornig; en hij bespotte de Joden.
2 En sprak in de tegenwoordigheid zijner broederen en van het heir van Samaria, en zeide: Wat doen deze amechtige Joden? Zal men hen laten geworden? Zullen zij offeren? Zullen zij het in een dag voleinden? Zullen zij de steentjes uit de stofhopen levend maken, daar zij verbrand zijn?
3 En Tobia, de Ammoniet, was bij hem, en zeide: Al is het, dat zij bouwen, zo er een vos opkwame, hij zou hun stenen muur wel verscheuren.
4 Hoor, o onze God! dat wij zeer veracht zijn, en keer hun versmaadheid weder op hun hoofd, en geef hen over tot een roof in een land der gevangenis.
5 En dek hun ongerechtigheid niet toe; en hun zonde worde niet uitgedelgd van voor Uw aangezicht, want zij hebben U getergd, staande tegenover de bouwlieden.
6 Doch wij bouwden den muur, zodat de ganse muur samengevoegd werd tot zijn helft toe; want het hart des volks was om te werken.
7 En het geschiedde, als Sanballat, en Tobia, en de Arabieren, en de Ammonieten, en de Asdodieten hoorden, dat de verbetering aan de muren van Jeruzalem toenam, dat de scheuren begonnen gestopt te worden, zo ontstaken zij zeer;
8 En zij maakten allen te zamen een verbintenis, dat zij zouden komen om tegen Jeruzalem te strijden, en een verbijstering daarin te maken.
9 Maar wij baden tot onzen God, en zetten wacht tegen hen, dag en nacht, hunnenthalve.
10 Toen zeide Juda: De kracht der dragers is vervallen, en des stofs is veel, zodat wij aan den muur niet zullen kunnen bouwen.
11 Nu hadden onze vijanden gezegd: Zij zullen het niet weten, noch zien, totdat wij in het midden van hen komen, en slaan hen dood; alzo zullen wij het werk doen ophouden.
12 En het geschiedde, als de Joden, die bij hen woonden, kwamen, dat zij het ons wel tienmaal zeiden, uit al de plaatsen, door dewelke gij tot ons wederkeert.
13 Daarom zette ik in de benedenste plaatsen achter den muur, en op de hoogten, en ik zette het volk naar de geslachten, met hun zwaarden, hun spiesen en hun bogen.
14 En ik zag toe, en maakte mij op, en zeide tot de edelen, en tot de overheden, en tot het overige des volks: Vreest niet voor hun aangezicht; denkt aan dien groten en vreselijken HEERE, en strijdt voor uw broederen, uw zonen en uw dochteren, uw vrouwen en uw huizen.
15 Daarna geschiedde het, als onze vijanden hoorden, dat het ons bekend was geworden, en God hun raad te niet gemaakt had, zo keerden wij allen weder tot den muur, een iegelijk tot zijn werk.
16 En het geschiedde van dien dag af, dat de helft mijner jongens doende waren aan het werk, en de helft van hen hielden de spiesen, en de schilden, en de bogen, en de pantsiers; en de oversten waren achter het ganse huis van Juda.
17 Die aan den muur bouwden, en die den last droegen, en die oplaadden, waren een ieder met zijn ene hand doende aan het werk, en de andere hield het geweer.
18 En de bouwers hadden een iegelijk zijn zwaard aan zijn lenden gegord, en bouwden; maar die met de bazuin blies, was bij mij.
19 En ik zeide tot de edelen, en tot de overheden, en tot het overige des volks: Het werk is groot en wijd; en wij zijn op den muur afgezonderd, de een ver van den ander;
20 Ter plaatse, waar gij het geluid der bazuin zult horen, daarheen zult gij u tot ons verzamelen; onze God zal voor ons strijden.

21 Alzo waren wij doende aan het werk; en de helft van hen hielden de spiesen, van het opgaan des dageraads tot het voortkomen der sterren toe.
22 Ook zeide ik te dier tijd tot het volk: Een iegelijk vernachte met zijn jongen binnen Jeruzalem, opdat zij ons des nachts ter wacht zijn, en des daags aan het werk.
23 Voorts noch ik, noch mijn broederen, noch mijn jongelingen, noch de mannen van de wacht, die achter mij waren, wij trokken onze klederen niet uit; een iegelijk had zijn geweer en water.

Wij lieten alle handen aan het werk voor het bouwen van de muur rondom Jeruzalem. Maar zulk goed werk placht niet zonder tegenstand gedaan te worden. Nu wordt ons hier gezegd welke tegenstand er aan geboden werd en welke methoden Nehemia volgde om het werk in weerwil van die tegenstand te doen voortgaan.

I. Hun vijanden smaadden en bespotten de onderneming, maar op hun beschimpingen antwoordden zij met gebeden, zij gaven geen acht op hen, maar gingen in weerwil van hen voort met hun werk, vers 1-6..

II. Zij vormden een bloeddorstig plan tegen hen, om hen met geweld van wapenen in hun werk te hinderen, vers 7, 8, 10 12. Om hiertegen te waken, heeft Nehemia gebeden, vers 9, wachten uitgezet, vers 13, en hen aangemoedigd om te strijden, vers 14 waardoor het plan verijdeld werd, vers 15, en het werk werd voortgezet met alle nodige voorzorg tegen overrompeling, vers 16-23. In dit alles toonde Nehemia zich als een man van groot beleid en moed, zowel als van Godsvrucht.

Nehemia 4:1-6

I. Hier is de boosaardige spot, het smalen van Sanballat en Tobia op de Joden omdat zij bezig waren de muur rondom Jeruzalem te bouwen. Weldra weerklonk het gehele land ervan, er kwam bericht van te Samaria, dat nest van vijanden van de Joden en van hun voorspoed, en hier wordt ons gezegd hoe zij de tijding ontvingen.

1. In hun *hart*. Zij *ontstaken* en werden zeer *toornig* wegens deze onderneming, vers 1. Het ergerde hen dat Nehemia kwam om wat goeds te zoeken voor de kinderen Israëls, Hoofdst. 2:10, maar toen zij hoorden van deze grote onderneming voor hun welzijn, verloren zij alle geduld. Totnutoe hadden zij zich gevleid met de gedachte dat zolang Jeruzalem zonder muren was, zij het gemakkelijk konden overmeesteren zodra het hun zou behagen, maar als die stad bemuurd was, dan zal zij niet alleen tegen hen beschut zijn, maar langzamerhand geducht voor hen worden. De sterkte en veiligheid van de kerk zijn de kwelling en ergernis van haar vijanden.

2. In *woord*. Zij verachtten haar en maakten haar tot het onderwerp van hun spotternijen, waarin zij hun boosaardigheid genoegzaam aan de dag legden, maar er kwam goeds uit voort, want daar zij het beschouwden als een dwaze onderneming, die onder haar eigen zwaarte zou wegzinken, hebben zij niet gepoogd het te verhinderen voor het te laat was. Laat ons zien met welk een hoogmoed en boosaardigheid zij er in het openbaar de spot mee dreven. Sanballat spreekt met verachting van de werklieden: " *Wat doen deze amechtige Joden?"* vers 2. "Hoe zullen zij aan materialen komen? *Zullen zij de stenen uit de stofhopen levend maken?* En wat bedoelen zij met de haast, die zij maken? Denken zij dat het ommuren van een stad het werk is van een dag? Arme onnozelen! Zie eens hoe belachelijk zij zich maken!" Met niet minder minachting spreekt Tobia van het werk zelf. Ook hij heeft zijn kwinkslagen moet zijn geestigheid luchten, vers 3. Onheilige spotters vuren elkaar aan. Armzalig werk zegt hij, zal uit hun handen komen, zij zullen er zichzelf over schamen, *zo daar een vos opkwame,* niet met zijn slimheid, maar met zijn zwaarte, *hij zou hun stenen muur wel verscheuren.* Op menig goed werk is aldus door de hovaardige spotters met minachting neergezien.

II. Nehemia's nederig, Godvruchtig gebed tot God toen hem die minachtende taal ter ore kwam. Hij kreeg bericht van hetgeen zij gezegd hadden, waarschijnlijk hebben zij zelf hem een boodschap van die inhoud gezonden om hem te ontmoedigen, hopende hem door schimp en spot van zijn onderneming te doen afzien, maar hij heeft die dwazen niet naar hun dwaasheid geantwoord, hij heeft hun hun boosaardigheid niet verweten, maar zag door het gebed op tot God.

1. Hij bidt dat God zien zal op de smaad, die hun wordt aangedaan, vers 4, en hierin moeten wij hem navolgen. *Hoor, o onze God! dat wij zeer veracht zijn.* God volk is dikwijls een veracht volk geweest, overladen met smaad en minachting. God hoort, en zal horen, al de beledigingen, die hun worden aangedaan, en dat is hun vertroosting en een goede reden, waarom zij als doven moeten zijn, Psalm. 38:14, 16. "Gij zijt onze God, op wie wij ons" "beroepen, er is voor onze zaak niets meer nodig dan dat zij gehoord" "wordt."

2. Hij bidt God hun zaak hoog te houden en de smaad op hun vijanden zelf te doen wederkeren, vers 4, 5, en dit werd veeleer gesproken in de geest van de profetie dan in gebed, en moet niet nagevolgd worden door ons, aan wie Christus geleerd heeft *te bidden voor hen, die ons geweld doen en ons vervolgen.* Christus zelf bad voor hen, die Hem smaadden: *Vader vergeef hun.*

Nehemia bidt hier: *Dek hun ongerechtigheid niet toe.* Zij, die smaad werpen over Gods volk, bereiden slechts eeuwige schande voor zichzelf. Het is een zonde, waarvan de zondaren slechts zelden genezen worden. Nehemia had ongetwijfeld reden te denken dat het hart van deze zondaren zó ontzettend verhard was, dat zij zich van die zonde nooit zouden bekeren, anders zou hij niet gebeden hebben, dat hun zonde *niet uitgedelgd zou worden van voor Gods aangezicht.* De reden, die hij er voor geeft, is niet: Zij *hebben ons mishandeld,* maar: Zij *hebben U getergd,* en dat wel *tegenover de bouwlieden,* aan wie zij waarschijnlijk een boosaardige boodschap gezonden hebben. Wij moeten toornen over de boosheid van de vervolgers, niet omdat zij ons schaadt, maar omdat zij God beledigt, en daarop kunnen wij onze verwachting gronden, dat God er zich tegen zal stellen, Psalm 74:18, 22.

III. Het krachtig voort werken van de bouwers niettegenstaande deze spot en smaad, vers 6. Zij maakten zulke goede vorderingen dat zij binnen weinig tijds de muur tot op halve hoogte gebouwd hadden, want *het hart van het volk was om te werken,* zij hadden er hun hart op gezet, en zij wilden het zien vorderen. Goed werk gaat goed voort als de mensen er hart voor hebben. De smaad van de vijanden moet ons eerder aansporen tot onze plicht dan er ons van wegdrijven.

Nehemia 4:7-15

I. Wij hebben hier: het komplot door de vijanden van de Joden beraamd tegen hen, om het bouwen te doen staken door de bouwers te doden. De samenzweerders waren niet slechts Sanballat en Tobia, maar naburige volken, die zij er deel aan hadden doen nemen. Zij hadden zich gevleid met het denkbeeld dat het werk wel spoedig vanzelf zou ophouden, maar toen zij hoorden dat het voorspoedig voortging, toornden zij op de Joden wegens de spoed, die zij maakten om het werk vooruit te brengen, en op zichzelf, omdat zij zo gedraald hebben om het tegen te gaan, vers 7, Zij *ontstaken zeer. Vervloekt zij hun toorn, want hij was heftig, en hun verbolgenheid want zij was hard.* Met niets minder willen zij tevreden zijn, dan *tegen Jeruzalem te strijden,* vers 8. Maar waarom? Wat twist hadden zij met de Joden? Hadden zij hun enig onrecht gedaan? Of bedoelden zij hun onrecht te doen? Neen, zij woonden vreedzaam naast hen, neen, het was blote afgunst en boosaardigheid, zij haatten de Godsvrucht van de Joden en waren geërgerd aan hun voorspoed, en dus zochten zij hun verderf.

Merk op:

1. Hoe eenstemmig zij waren: Zij *maakten allen tezamen een verbintenis,* hoewel zij onder elkaar verschillende belangen hadden, waren zij toch eensgezind in hun tegenstand van het werk Gods.

2. Hoe geheimhoudend zij waren. *"Zij zullen het niet weten noch zien,"* zeiden zij, "totdat wij hen in onze macht hebben." Aldus hebben zij listig beraadslaagd en gedacht hun plannen voor de Heere zelfs verborgen te kunnen houden, en beloofden zij zich veiligheid en succes, omdat zij met zoveel omzichtigheid en geheimhouding er bij te werk gingen.

3. Hoe wreed zij waren. Wij *zullen komen en hen doodslaan.* Als het werk door niets anders tot stilstand kan worden gebracht dan door de werklieden te vermoorden, dan zullen zij ook daarvoor niet terugdeinzen, ja zij dorsten naar hun bloed, en zij zijn blij met een voorwendsel om er zich mee te verzadigen.

4. Wat het plan was, en hoe zeker zij waren van er in te slagen, het was: *het werk te doen ophouden,* vers 11, en zij geloofden vast dat hun dit gelukken zou. Het verhinderen van een goed werk is hetgeen, dat slechte mensen bedoelen en waarmee zij zich vleien, maar goed werk is Gods werk, en het zal voorspoedig zijn.

II. De mismoedigheid, waaronder de bouwers zelf leden. Op dezelfde tijd, dat de vijanden zeiden: *Laat ons het werk doen ophouden,* zei Juda: "Laat ons het maar opgeven, want wij zullen er niet mee kunnen voortgaan," vers 10. Zij stellen de werklieden voor als vermoeid, en de moeilijkheden, zelfs voor het eerste gedeelte van het werk, namelijk het wegruimen van het puin, als onoverkomelijk, en daarom achten zij het raadzaam om het voor het ogenblik maar op te geven. Kan Juda, de krijgshaftige, kloekmoedige stam, zo spreken? IJverige aanvoerders hebben dikwijls evenveel werk om te worstelen met de angsten van hun vrienden als met de verschrikkingen van hun vijanden.

III. Het bericht, dat aan Nehemia gebracht werd van de plannen van de vijanden, vers 12. Er waren *Joden, die bij hen woonden* in het land, die, hoewel zij geen ijver genoeg hadden om naar

Jeruzalem te gaan en hun broederen te helpen aan het bouwen van de muur, toch eerlijkheid en liefde voor de zaak genoeg hadden, om bericht te geven van de voornemens en bedoelingen van de vijanden, daar zij door hun omstandigheden in de gelegenheid waren om er goed mee bekend te zijn, ja, opdat hun bericht des te meer geloof zou vinden, kwamen zij het zelf brengen, en zij zeiden het wel tienmaal, het herhalende als mensen, die in ernst zijn en onder zorg en bekommering, en de mededeling werd bevestigd door vele getuigen. De tijding, die zij gaven, is in afgebroken, onsamenhangende bewoordingen uitgedrukt, en geeft aan de taalkundigen werk en moeite om er de zin uit op te maken, hetgeen misschien bedoeld is om te kennen te geven dat zij de tijding mededeelden als mensen, die buiten adem en in verwarring zijn, terwijl de uitdrukking op hun gelaat het gebrekkige van hun woorden te hulp kwam. Ik denk dat het gelezen kan worden zonder enigerlei inlassing of toevoeging: *"Waarheen gij u ook wendt, overal zijn zij tegen ons,* zodat het u nodig is naar alle kanten op uw hoede te zijn." God heeft velerlei middelen om de raadslagen van Zijn vijanden en van de vijanden van de kerk aan het licht te brengen, en aldus teniet te doen. Zelfs de lauwe en zwakke Joden, die tevreden onder hen woonden, zullen dienstbaar gemaakt worden aan de goede zaak door tot spionnen bij hen gemaakt te worden ja veeleer dan dat de zaak mislukken zou, *zal het gevogelte des hemels hun stem wegvoeren.*

IV. De Godvruchtige en wijze methode door Nehemia aangewend om hun plan te verijdelen, en de goede voortgang van het werk en de veiligheid van de werklieden te verzekeren. In vers 14 wordt gezegd dat hij *zag*.

1. Hij zag op, riep God te hulp, en stelde zich en zijn zaak onder Zijn hoede en bescherming, vers 9. Wij *baden tot onze God.* Dat was de wijze van doen van deze Godvruchtige en behoort ook onze wijze van doen te zijn. Al zijn zorgen, al zijn smarten, al zijn angsten spreidde hij uit voor God, en daardoor kwam hij tot rust en kalmte. Dat was het eerste dat hij deed, eer hij enig middel te baat nam, bad hij tot God, want altijd moeten wij met Hem beginnen.

2. Hij zag rondom zich. Gebeden hebbende zette hij *een wacht tegen hen.* De instructies, die Christus ons heeft gegeven voor onze geestelijke, strijd komen overeen met dit voorbeeld. *Waakt en bidt.* Als wij denken ons alleen door het gebed te beveiligen zonder te waken, dan zijn wij traag en verzoeken God, indien door te waken zonder te bidden, dan zijn wij hoogmoedig en veronachtzamen God, en op beiderlei wijze verbeuren wij Zijn bescherming.

Merk op:

A. Hoe hij zijn wachten heeft uitgezet, vers 13. In de benedenste plaatsen zette hij hen achter de muur, teneinde die als een borstwering te gebruiken van achter welke zij de vijand konden bestoken, maar in de hogere plaatsen, waar de muur tot zijn volle hoogte was opgebouwd, zette hij hen op de muur, om er stenen, of schichten, van naar beneden op de hoofden van de aanvallers te werpen. Hij plaatste hen naar hun geslachten, opdat hun betrekking tot elkaar hen als vanzelf er toe zou aansporen elkaar te hulp te komen.

B. Hoe hij hen aanmoedigde en bezielde, vers 14. Hij bemerkte dat de edelen en oversten zelf, zowel als het gewone volk, in grote ontsteltenis waren gekomen op dit bericht, geheel gereed te denken dat zij allen verloren waren, waardoor hun handen verslapt werden beide tot werken en tot

strijden, en daarom poogt hij hun vrees tot bedaren te brengen. "Komt," zegt hij, " *Vreest niet voor hun aangezicht,* maar gedraagt u kloekmoedig, bedenkt:

a. Onder wie gij strijdt, gij kunt geen betere aanvoerder hebben, *denkt aan die grote en vreselijke Heere,* gij waant dat uw vijanden *groot en vreselijk* zijn, maar wat zijn zij in vergelijking met God, inzonderheid in tegenstand met Hem? Hij is groot boven hen, om hen in bedwang te houden, en zal vreeslijk voor hen zijn, als Hij met hen komt afrekenen." Zij, die met het oog des geloofs de God van de kerk groot en vreselijk zien, zullen de vijanden van de kerk nietig en verachtelijk zien. De heersende vreze Gods is het beste tegengif tegen de verstrikkende vrees voor mensen. Hij, die vreest voor *de mens, die sterven zal, vergeet de Heere, die hem gemaakt heeft,* Jesaja 51:12, 13.

b. "Voor wie gij strijdt, gij kunt geen betere zaak hebben, gij strijdt voor" "uw broederen," Psalm 122:8, "voor uw zonen en uw" "dochteren." Alles wat u dierbaar is in deze wereld staat op het spel, en daarom, zijt sterk, gedraagt u als mannen."

V. De gelukkige teleurstelling, die dit bezorgde aan de vijand. Toen zij bemerkten dat hun plan ontdekt was en dat de Joden op hun hoede waren, kwamen zij tot de gevolgtrekking, dat het doelloos zou zijn iets te ondernemen maar *dat God hun raad teniet gedaan had.* Zij wisten dat zij hun doel niet anders konden bereiken dan door overrompeling, en zo hun komplot bekend werd, dan was het vernietigd. Hierop *keerden de Joden weer tot de muur een ieder tot zijn werk,* met zoveel te meer blijmoedigheid, nu zij zo duidelijk zagen dat God het goedkeurde en zegende, en hen zegende in het doen ervan. Gods zorg voor onze veiligheid behoort ons op te wekken en aan te moedigen om met kracht te volharden in onze plicht. Laat ons, zodra het gevaar voorbij is *terugkeren tot ons werk,* en een ander maal op God vertrouwen.

Nehemia 4:16-23

Toen de bouwers reden hadden te denken dat het plan van de vijanden verijdeld was, zodat *zij terugkeerden tot hun werk,* waren zij toch niet zo gerust dat zij hun wapens aflegden, wetende hoe rusteloos en onvermoeid zij waren in hun pogingen, en dat zij, zo'n plan mislukte, wel spoedig een ander zouden beramen. Aldus moeten wij altijd waken tegen onze geestelijke vijanden, en niet verwachten dat ons welvaren volkomen zal zijn, voordat ons werk ten einde is. Let op de maatregelen, die Nehemia genomen heeft om het volk op verweer te bereiden, indien zij aangevallen mochten worden.

1. Terwijl de ene helft aan het werk was, was de andere helft onder de wapens, houdende *spiesen, schilden en bogen,* niet alleen voor zichzelf, maar ook voor de arbeiders, die op het eerste alarmsein hun werk zouden verlaten en hun wapens ter hand nemen, vers 16. Waarschijnlijk hebben zij op bepaalde uren van dienst verwisseld, hetgeen de vermoeienissen van beide kon verlichten, maar inzonderheid een verlichting zou zijn *voor de lastdragers wier kracht vervallen was,* vers 10, terwijl zij de wapens hielden, waren zij verlicht van hun vermoeienis en toch niet lui of ledig. Aldus hun tijd verdelende tussen de truffels en de spiesen, worden zij gezegd *te werken met de ene hand* en *de wapens te houden met de andere,* vers 17, hetgeen niet in letterlijken zin kan opgevat worden, want voor het werk waren beide handen nodig. maar het geeft te kennen dat zij voor beide zaken gelijkelijk gebruikt werden. Aldus moeten wij onze eigen zaligheid werken met *de wapens van onze strijd* in onze hand, want in het betrachten van elke plicht moeten wij tegenstand verwachten van onze geestelijke vijanden, tegen wie wij nog altijd *de goede strijd des geloofs moeten strijden.*

2. Iedere bouwer had een zwaard aan zijn lenden gegord, vers 18, dat hij dragen kon zonder dat het hem hinderde in zijn werk. Het woord Gods is het zwaard des Geestes, dat wij altijd bij de hand moeten hebben en nooit moeten hebben te zoeken, zowel bij onze arbeid als in onze strijd als Christenen.

3. Er was zorg gedragen om dadelijk zowel bericht te kunnen ontvangen als bericht te kunnen geven van de nadering van de vijand ingeval hij zou pogen hen te overrompelen. Nehemia hield een trompetter steeds bij zich om op de eerste aanduiding van gevaar terstond alarm te kunnen blazen. Het werk was groot en de bouwers waren verspreid, want aan alle delen van de muur werd tegelijk gearbeid. Nehemia ging voortdurend heen en weer om het werk in ogenschouw te nemen, de werklieden aan te moediger, en zo kon hij spoedig tijding krijgen, indien de vijand een aanval zou doen, waarvan hij dan door trompetgeschal aan allen kennis zou geven, en dan moeten zij zich terstond tot hem begeven, en er zich ten volle van verzekerd houden dat *God voor hen zou strijden,* vers 18-20. Als zij als werklieden handelden, dan was het nodig dat zij verspreid waren daarheen, waar werk te doen was, maar als zij als krijgslieden handelden, dan was het nodig dat zij in gesloten gelederen optraden. Zo behoren de arbeiders aan het gebouw van Christus bereid te zijn om zich tegen de gezamenlijke vijand te verenigen.

4. De inwoners van de dorpen kregen bevel om binnen Jeruzalem te overnachten met hun dienaren, niet alleen om alzo 's morgens dichter bij het werk te zijn, maar om bij de hand te wezen om hulp te verlenen in geval van een nachtelijken aanval, vers 22. De sterkte van een stad ligt meer in haar handen, dan in haar muren, verzeker u van deze en van Gods zegen er over, en gij kunt gerust zijn.

5. Nehemia zelf en al zijn lieden bleven standvastig aan hun werk. De spiesen werden gehouden om door hun aanblik de vijand schrik aan te jagen, niet slechts van zonsopgang tot zonsondergang, maar van schemering tot schemering elke dag, vers 21. Aldus behoren wij altijd op onze hoede te zijn tegen onze geestelijke vijanden, niet alleen, zoals hier *terwijl het licht is* maar als *het duister is,* want zij zijn *de geweldhebbers van de duisternis van deze eeuw.* Ja, zo ijverig was Nehemia bezig met zijn werk en zo trouw hield hij er zijn dienaren aan, dat noch hij noch zij zich te bed begaven, maar alle nachten met hun klederen aan sliepen, vers 23, behalve als zij ze nu en dan verwisselden, hetzij voor gewone zindelijkheid of in geval van ceremoniële onreinheid. Het was een teken dat zij met hun hart in hun werk waren, als zij geen tijd konden vinden om zich te kleden en te ontkleden, maar besloten ten allen tijde bereid te zijn tot de dienst. Een goed werk zal dan waarschijnlijk voorspoedig voortgaan als zij, die er aan arbeiden, het aldus ter harte nemen.

HOOFDSTUK 5

1 Maar het geroep des volks en hunner vrouwen was groot, tegen hun broederen, de Joden.
2 Want er waren, die zeiden: Onze zonen, en onze dochteren, wij zijn velen; daarom hebben wij koren opgenomen, opdat wij eten en leven.
3 Ook waren er, die zeiden: Wij verpanden onze akkers, en onze wijngaarden, en onze huizen, opdat wij in dezen honger koren mogen opnemen.
4 Desgelijks waren er, die zeiden: Wij hebben geld ontleend tot des konings cijns, op onze akkers en onze wijngaarden.
5 Nu is toch ons vlees als het vlees onzer broederen, onze kinderen zijn als hun kinderen; en ziet, wij onderwerpen onze zonen en onze dochteren tot dienstknechten; ja, er zijn enige van onze dochteren onderworpen, dat zij in de macht onzer handen niet zijn; en anderen hebben onze akkers en onze wijngaarden.
6 Toen ik nu hun geroep en deze woorden hoorde, ontstak ik zeer.
7 En mijn hart beraadslaagde in mij; daarna twistte ik met de edelen, en met de overheden, en zeide tot hen: Gijlieden vordert een last, een iegelijk van zijn broeder. Voorts belegde ik een grote vergadering tegen hen.
8 En ik zeide tot hen: Wij hebben onze broederen, de Joden, die aan de heidenen verkocht waren, naar ons vermogen wedergekocht; en zoudt gijlieden ook uw broederen verkopen, of zouden zij aan ons verkocht worden? Toen zwegen zij, en vonden geen antwoord.
9 Voorts zeide ik: De zaak is niet goed, die gijlieden doet; zoudt gij niet wandelen in de vreze onzes Gods, om de versmading der heidenen, onze vijanden?
10 Ik, mijn broederen, en mijn jongens, vorderen wij ook geld en koren van hen? Laat ons toch dezen last nalaten.
11 Geeft hun toch als heden weder hun akkers, hun wijngaarden, hun olijfgaarden en hun huizen; en het honderdste deel van het geld, en van het koren, den most en de olie, die gij hun hebt afgevorderd.
12 Toen zeiden zij: Wij zullen het wedergeven, en van hen niets zoeken; wij zullen alzo doen, als gij zegt. En ik riep de priesteren, en deed hen zweren, dat zij doen zouden naar dit woord.
13 Ook schudde ik mijn boezem uit, en zeide: Alzo schudde God uit allen man, die dit woord niet zal bevestigen, uit zijn huis en uit zijn arbeid, en hij zij alzo uitgeschud en ledig. En de ganse gemeente zeide: Amen! En zij prezen de HEERE. En het volk deed naar dit woord.
14 Ook van dien dag af, dat hij mij bevolen heeft hun landvoogd te zijn in het land Juda, van het twintigste jaar af, tot het twee en dertigste jaar van den koning Arthahsasta, zijnde twaalf jaren, heb ik, met mijn broederen, het brood des landvoogds niet gegeten.
15 En de vorige landvoogden, die voor mij geweest zijn, hebben het volk bezwaard, en van hen genomen aan brood en wijn, daarna veertig zilveren sikkelen; ook heersten hun jongens over het volk; maar ik heb alzo niet gedaan, om der vreze Gods wil.
16 Daartoe heb ik ook aan het werk dezes muurs verbeterd, en wij hebben geen land gekocht; en al mijn jongens zijn aldaar verzameld geweest tot het werk.
17 Ook zijn van de Joden en van de overheden honderd en vijftig man, en die van de heidenen, die rondom ons zijn, tot ons kwamen, aan mijn tafel geweest.
18 En wat voor een dag bereid werd, was een os en zes uitgelezen schapen; ook werden mij vogelen bereid, en binnen tien dagen van allen wijn zeer veel; nog heb ik bij dezen het brood des landvoogds niet gezocht, omdat de dienstbaarheid zwaar was over dit volk.
19 Gedenk mijner, mijn God, ten goede, alles, wat ik aan dit volk gedaan heb.

Hoe kloek Nehemia als een wijs en getrouw landvoogd op zijn hoede was tegen aanvallen van vijanden van buiten, lazen wij in het vorige hoofdstuk. Hier zien wij hem niet minder kloek en ijverig om grieven in het eigen land te herstellen. Hen er voor bewaard hebbende om door hun vijanden vernietigd te worden, bewaarde hij hen er nu ook voor om elkaar te vernietigen.

I. De klacht, waarmee de armen tot hem kwamen wegens de bezwaren, die zij te lijden hadden van de rijken (van wie zij genoodzaakt waren geld te lenen), vers 1 5.

II. De afdoende maatregel, die Nehemia nam, zowel om de verdrukkers te verbeteren als om aan de verdrukten verlichting te bezorgen, vers 6-13. Het goede voorbeeld dat hijzelf, als landvoogd, gaf van mededogen te betonen vers 14-19.

Nehemia 5:1-5

Wij hebben hier de tranen van de verdrukten, die Salomo heeft aangezien, Prediker 4:1. Laat ons ze hier aanzien, zoals zij voor Nehemia geschreid werden, wiens ambt als landvoogd het was "de armen en behoeftigen te verlossen, en hen uit van de goddeloze" erdrukkers hand te rukken," Psalm 82:4. Zware tijden en harde harten maakten de armen ongelukkig.

I. Het waren zware tijden, waarin zij leefden. Er was schaarste van koren, en dus honger vers 3, waarschijnlijk uit gebrek aan regen, waarmee God hen gekastijd had wegens hun veronachtzaming van Zijn huis, Haggai 1:9-11. Zo brengen dwaze, zondige mensen Gods oordelen over zich, en dan treuren en klagen zij er over. Als de marktprijzen hoog, de levensmiddelen schaars en duur zijn, dan lijden de armen er onder en zijn in grote verlegenheid. Geloofd zij God voor de zegen, en Hij verlosse ons van de zonde, van "zatheid van brood," Ezechiel 16:49. Hetgeen de schaarsheid, waarover hier geklaagd wordt, nog zwaarder maakte, was dat *hun zonen en dochteren velen waren* vers 2. De gezinnen, die het behoeftigst waren, waren het talrijkst, hier waren de monden maar waar was de spijs? Sommigen hebben bezittingen, huizen en landerijen, maar geen kinderen om ze te erven, anderen hebben kinderen, maar geen bezittingen om ze hun na te laten, zij die beide hebben, hebben reden om dankbaar te zijn, zij, die geen van beide hebben, kunnen zoveel gemakkelijker tevreden zijn. Zij, die grote gezinnen en weinig inkomen hebben, moeten leren door het geloof te leven op Gods voorzienigheid en belofte, en zij, die kleine gezinnen hebben en grote bezittingen moeten met hun overvloed het gebrek van anderen vervullen. Maar dit was niet alles. Het koren was duur en de belastingen waren hoog de belasting van de koning moest betaald worden, vers 4. Dit teken van hun gevangenschap bleef nog op hen. Het was misschien een hoofdgeld, dat geëist werd, en daar zij vele zonen en dochteren hadden, werd die belasting hoger voor hen. Hoe meer zij hadden te onderhouden, (een hard geval!) hoe meer zij hadden te betalen. Nu schijnt het dat zij geen geld hadden om koren te kopen en belasting te betalen, en dus genoodzaakt waren geld te lenen. Hun gezinnen waren arm uit Babel gekomen, zij hebben zich met grote onkosten huizen moeten bouwen, en waren nog niet weer op kracht gekomen toen deze nieuwe lasten hen troffen. De verlegenheid van arme huisvaders, die grote moeite hebben om een eerlijk bestaan te vinden en soms gebrek hebben aan het nodige voor zich en hun gezin, is wel een geschikt voorwerp van medelijden voor hen die, hetzij door hun rijkdom hetzij door hun macht, instaat zijn hen te helpen.

II. De personen, met wie zij te doen hadden waren hard. Er moest geld wezen, maar het moest geleend worden, en zij, die hun het geld leenden, deden hun voordeel met hun verlegenheid en waren zeer hard voor hen, maakten hen tot hun prooi.

1. Zij vorderden rente van hen, *twaalf percent*, iedere maand het honderdste deel, vers 11. Als mensen grote sommen gelds lenen, om er handel mee te drijven of landerijen te kopen, dan is er geen reden, waarom de lener niet met de lener zou delen in de winst, of als het is om het aan hun lusten te besteden of om weer tot herstel te komen van wat zij op die wijze hebben uitgegeven, waarom zouden zij dan niet moeten betalen voor hun buitensporigheid? Maar als de armen moeten lenen om hun gezin te onderhouden en wij zijn instaat hen te helpen, dan is het zeker, dat wij hun of om niet moeten lenen wat zij nodig hebben, of, zo het niet waarschijnlijk is dat zij het terug kunnen betalen, hun iets moeten geven om hun tegemoet te komen in hun nood. Ja meer:

2. Zij dwongen hen om hun landerijen en huizen aan hen te verpanden, teneinde zekerheid te hebben voor de terugbetaling van hun geld, vers 3, en dat niet alleen, maar zij behielden de opbrengst ervan voor interest, vers 5 vergel. met vers 1, zodat zie langzamerhand meesters werden van alles wat zij hadden. Maar dit was nog het ergste niet.

3. Zij namen hun kinderen om, naar hun believen, òf tot slaven verkocht te worden, òf zichzelf door hen als slaven te doen dienen vers 5. Daar klagen zij het meest over, als hetgeen hen het gevoeligst trof, en zij verzwaren het hiermede: *onze kinderen zijn als hun kinderen,* die ons even dierbaar zijn als de hun hun dierbaar zijn, niet slechts van dezelfde menselijke natuur en recht hebbende op de eer en de vrijheid daarvan, Maleachi 2:10, Job 31:15, maar zij behoren tot hetzelfde heilige volk, zij zijn vrijgeboren Israëlieten en geëerd met dezelfde voorrechten. Ons vlees draagt het heilige zegel van het verbond van de besnijdenis, zowel als *het vlees van onze broederen,* en toch moeten onze erfgenamen slaven zijn en het is niet in onze macht hen te lossen. Met dit nederig betoog komen zij tot Nehemia, niet alleen omdat zij zagen dat hij een groot man was en hun verlichting *kon* bezorgen, maar omdat hij een goed man was en het zou *willen.* Waarheen zullen de verdrukte armen gaan om hulp te verkrijgen *dan tot de schilden van de aarde?* Waarheen dan tot de barmhartigheid in het koninklijk gemoed, en tot hen, die door Hem gezonden zijn om hulp tegen het *summum jus* de uiterste *strengheid van de wet?*

Wij laten nu Nehemia om naar de klacht te horen en een onderzoek in te stellen naar de waarheid van hetgeen de klagers aanvoeren (want de klachten van de armen zijn niet altijd gegrond) terwijl wij nederzitten en zien:

a. Met Godvruchtig medelijden op de verdrukten, en de hardheid betreuren, waaronder velen in de wereld zuchten, onze ziel stellende in de plaats van hun ziel, en in onze gebeden en door ons hulpbetoon hen gedenkende, aan wie lasten zijn opgelegd, en die lasten met hen dragende.

b. Met Godvruchtige verontwaardiging tegen de verdrukkers, en afschuw van hun hoogmoed en wreedheid, die de tranen en het bloed drinken van hen, die in hun macht zijn. Maar laat hen, die geen barmhartigheid betonen, *een oordeel zonder barmhartigheid* verwachten. Het was een verzwaring van de zonde van deze verdrukkende Joden, dat zij zelf nog zo kort geleden uit het diensthuis verlost waren, hetgeen hen verplichtte om uit dankbaarheid "de banden" "van het juk te ontbinden," Jesaja 58:6.

Nehemia 5:6-13

Het schijnt dat de bovenvermelde klacht tot Nehemia kwam, toen hij de handen vol had met het bouwen van de muur, maar ziende dat de klacht gegrond was, heeft hij haar niet afgewezen omdat zij op een ongelegen tijd tot hem kwam. Hij heeft de klagers niet berispt, is niet driftig tegen hen uitgevaren omdat zij hem kwamen storen, toen zij zagen dat hij zoveel te doen had, een fout, waaraan mannen van zaken zich maar al te dikwijls schuldig maken. Hij heeft niet eens het onderzoek er naar uitgesteld totdat hij meer gelegen tijd zou hebben. Het was nodig snel tussenbeiden te komen in deze zaak, en daarom heeft hij haar terstond in overweging genomen, wetende dat, al zou hij de muren van Jeruzalem nog zo hoog of dik of sterk maken, de stad toch niet veilig zou wezen, zolang als zulke misbruiken geduld werden.

Let nu op de methode, die hij volgde om deze grieven te herstellen, die zo dreigend waren voor het publiek.

I. *Hij was zeer toornig,* vers 6. Hij gaf er groot misnoegen over te kennen als over iets, dat zeer slecht was. Het is zeer betamelijk in heersers om zich toornig te tonen over zonde, opdat die toorn de overtreders aanspore om hun plicht te doen, en door de uitdrukking ervan anderen van kwaad worden teruggehouden.

II. Hij beraadslaagde met zichzelf, vers 7. Hieruit blijkt dat zijn toorn binnen de perken bleef, dat, hoewel zijn gemoed geprikkeld en zijn hart ontroerd was, hij toch niets onbedachtelijks gezegd of gedaan heeft. Eer hij de edelen bestrafte, ging hij met zichzelf te rade wat te zeggen, en hoe en wanneer het te zeggen. Bestraffingen moeten met grote behoedzaamheid worden gegeven. Een goed bedoelde bestraffing moet het daarbij voorgestelde doel niet missen door gebrek aan goed beleid, Het is de bestraffing van de onderrichte, die leven geeft. Zelfs wijze mensen verliezen soms het nut en voordeel van hun wijsheid omdat zij niet met zichzelf te rade zijn gegaan, zich geen tijd hebben gegund tot nadenken.

III. *Hij twistte met de edelen en met de overheden,* die de rijken waren en wier macht hen misschien des te meer stoutmoedig maakte om te verdrukken. Zelfs aan edelen en overheden moet, als zij doen wat kwaad is, dit door bevoegde personen onder het oog gebracht worden. Niemand denke dat hij door zijn waardigheid of door zijn ambt boven bestraffing verheven is.

IV. *Hij belegde een grote vergadering tegen hen.* Hij riep het volk bijeen, om getuigen te zijn van hetgeen hij zei, en te getuigen (hetgeen het volk over het algemeen zeer gaarne en zeer ijverig doen zal) tegen de verdrukkingen en de afpersingen, waaraan de overheden zich schuldig hadden gemaakt. Ezra en Nehemia waren beide zeer wijze, Godvruchtige, nuttige mannen, maar in gevallen, die niet ongelijk waren, scheen er groot verschil in hun behandeling ervan. Toen aan Ezra de zonde bekend werd gemaakt van de oversten in hun huwen van vreemde vrouwen, scheurde hij zijn klederen en weende en bad, en was er nauwelijks toe te bewegen om pogingen te doen om een reformatie tot stand te brengen, vrezende dat het onuitvoerbaar zou zijn, want hij was een man van een tere, zachte gemoedsaard, toen aan Nehemia een even slechte zaak bekend werd gemaakt, ontstak hij dadelijk in toorn bestrafte de schuldigen en zette het volk tegen hen op, en hij rustte niet voordat hij door al de krachtige methoden, die hij kon aanwenden hen genoodzaakt had zich te verbeteren, want hij was een man van een vurig temperament. Zeer heilige mensen kunnen zeer van

elkaar verschillen in natuurlijke geaardheid en in andere dingen. die daaruit voortvloeien. Gods werk kan gedaan worden, goed en met goede uitslag gedane worden, waarbij toch verschillende methoden gebruikt zijn om het te doen, hetgeen een goede reden is, waarom wij het doen van anderen niet moeten laken, noch ons eigen doen als maatstaf moeten stellen. Er is verscheidenheid van werkingen, maar dezelfde Geest.

V. Hij heeft de zaak eerlijk en duidelijk met hen besproken en hun het kwaad aangetoond dat zij deden. De goede en geregelde wijze van van de mensen leven te verbeteren is te trachten om in de eerste plaats hun geweten te overtuigen. Hij bood hun verscheidene dingen ter overweging aan, die zo voegzaam en recht waren, dat hieruit bleek dat hij met zichzelf te rade was gegaan. Hij wijst hen er op:

1. Dat zij, die zij verdrukt hadden hun broederen waren. *Gijlieden vordert een last, een ieder van zijn broeder.* Het was al erg genoeg vreemdelingen te verdrukken, maar veel erger was het om hun arme broederen te verdrukken, van wie de wet Gods hun niet toeliet "woeker" "te nemen," Deuteronomium 23:19, 20.

2. Dat zij slechts kortgeleden verlost waren *uit de handen van de heidenen.* Het volk in het algemeen was dit door de wonderbare voorzienigheid Gods, sommige particuliere personen onder hen, die behalve hun delen in de algemene gevangenschap ook nog in dienst waren van heidense meesters, waren dit, vrijgekocht zijnde op kosten van Nehemia en andere vrome, welgezinde personen. "Hebben wij nu," zegt hij, "al deze moeite gedaan om hen vrij te krijgen uit de hand van de heidenen, en zullen dan hun eigen oversten hen tot slaven maken? Hoe ongerijmd! Moeten wij ons dezelfde moeite en onkosten getroosten om hen van ulieden te verlossen als wij ons getroost hebben om hen uit Babel te verlossen?" vers 6. Zij, die door Gods genade vrijgemaakt werden, moeten niet opnieuw "met het" "juk van de dienstbaarheid bevangen worden," Galaten 5:2. 1 Corinthiers 7:23.

3. Dat het een grote zonde was aldus de armen te verdrukken, vers 9. *"De zaak is niet goed, die gijlieden doet,* gij verkrijgt er geld door, maar gij laadt er schuld mee op uw geweten, en *zoudt gij niet wandelen in de vreze onzes Gods?* Voorzeker moet gij dit, want gij belijdt de Godsdienst en uw betrekking tot God, en indien gij in de vreze Gods wandelt, dan zult gij noch haken naar werelds gewin noch wreed zijn voor uw broederen." Zij, die in de vreze Gods wandelen, zullen geen slechte daad durven doen, Job 31:13, 14, 23.

4. Dat het een grote schande was en een smaad voor hun belijdenis. Denkt aan *de versmading van de heidenen, onze vijanden,* vijanden van ons, van onze God en van onze heiligen Godsdienst. Zij zullen blij zijn met een gelegenheid om tegen ons te spreken, en dit zal er hun ruim gelegenheid toe geven, zij zullen zeggen: "Zie hoe deze Joden, die zoveel toewijding zeggen te hebben aan God, wreed en barbaars zijn voor elkaar." Allen, die de Godsdienst belijden, moeten zeer zorgzaam zijn om niets te doen, waardoor zij zich blootstellen aan de smaad van hen, die buiten zijn, opdat in hen de Godsdienst niet gewond worde.

5. Dat hij zelf hun een beter voorbeeld had gegeven, vers 10, waarover hij later uitvoeriger spreekt, vers 14 en verv. Zij die zelf streng op hun recht staan, zullen al heel weinig recht hebben om anderen te bewegen van het hun af te zien.

Vl. Hij drong er ernstig bij hen op aan, niet alleen om voortaan niet meer zulke harde voorwaarden te stellen aan hun arme naasten maar ook om hun terug te geven wat zij van hen in handen hadden, vers 11. Zie hoe gemeenzaam hij tot hen spreekt: *Laat ons toch deze last nalaten,* zichzelf met hen rekenende, zoals het bestraffers betaamt, hoewel hij er verre van was om aan die misdaad schuldig te zijn. Zie hoe ernstig en nederig hij tracht hen te overreden. *Laat ons toch* nalaten, en *geeft hun toch heden weer,* hoewel hij macht had het hun te gebieden, *bidt hij toch liever door de liefde.* Zie hoe zeer bijzonder hij er bij hen op aandringt om toch vriendelijk te zijn voor de armen, hun hun panden terug te geven, hen weer in het bezit te stellen van hun goederen, hun de betaalde rente terug te geven, en hun tijd te geven om de hoofdsom te betalen. Hij drong hen tot hun verlies, maar hen dringende tot hun plicht, zal dit tenslotte toch tot hun voordeel uitlopen. Wat wij uit barmhartigheid kwijtschelden zal herdacht en beloond worden zowel als hetgeen wij uit barmhartigheid geven.

VII. Hij legde hen onder alle mogelijke verplichtingen om te doen waartoe hij hen drong.

1. Hij verkreeg hun belofte, vers 12. Wij *zullen het terug geven.*

2. Hij ontbood de priesters om hen te doen zweren, dat zij deze belofte houden zullen, nu hun overtuiging sterk was en zij besloten schenen te zijn, wilde hij hen er aan houden.

3. Hij verbond hen er toe door een plechtige vervloeking, hopende hen daardoor ontzag in te boezemen: *Alzo schudde God uit de man, die dit woord niet zal bevestigen,* vers 13. Dit was een bedreiging, dat Hij dit gewis doen zou, waarop het volk *Amen* zei, gelijk als op de vervloekingen van de berg Ebal, Deuteronomium 27, opdat hun eigen mond tegen hen getuige, indien zij hun verbintenis niet zouden nakomen en zij door de vreze hiervoor hun belofte zouden houden. Met dit *Amen* beloofde het volk de Heere, zover was het van hen om met tegenzin te beloven, dat zij met alle mogelijke uitdrukkingen van blijdschap en dankbaarheid de belofte deden. Zo heeft David, toen hij Gods beloften op zich nam, dankzegging gedaan, Psalm 56:13. Dat was goed, maar wat volgde was nog beter: *het volk deed naar dit woord,* en bleef bij hetgeen zij gedaan hadden, niet zoals hun voorouders in een soortgelijk geval, die de knechten en maagden, welke zij vrij hadden gelaten, kort daarna deden weerkomen om zich opnieuw door hen te laten dienen, Jeremia 34:10, 11, 18. Goede beloften zijn goede dingen, maar een trouwe vervulling ervan is alles in alles.

Nehemia 5:14-19

Nehemia had van zijn eigen handelwijze gesproken als een drijfveer voor de edelen om de armen niet te bezwaren, neen, zelfs niet met rechtvaardige eisen. Hier verhaalt hij meer in bijzonderheden hoe zijn wijze van doen is geweest, niet uit hoogmoed of verwaandheid of om zichzelf te prijzen, maar als een beweegreden voor zijn opvolgers en voorde mindere overheidspersonen, om even zorgzaam te zijn voor het gemak en de verlichting des volks.

I. Hij duidt aan wat de handelwijze van zijn voorgangers is geweest, vers 15. Hij noemt hen niet, omdat het niet tot hun eer was wat hij van hen te zeggen had, en in zo'n geval is het goed om maar geen namen te noemen, maar het volk wist welke lasten zij hun opgelegd hadden en hoe duur het nut en voordeel van hun regering het land te staan is gekomen. De regering stond hun veertig zilveren sikkelen toe, dat is bijna zestig gulden, (waarschijnlijk per dag), maar bovendien verplichtten zij het volk hen te voorzien van brood en wijn dit eisende als emolumenten van hun ambt, en dat niet alleen, maar zij lieten toe dat hun dienaren het volk uitzogen, alles wat zij maar konden uit hen te krijgen. Het is niets nieuws dat zij, die openbare ambten bekleden, meer zichzelf zoeken dan de welvaart van het volk, ja zichzelf te bevoordelen met de verliezen die het volk lijdt. Meesters zijn verantwoordelijk voor al de daden van bedrog en onrechtvaardigheid, het geweld en de verdrukking, die zij dulden in hun dienaren.

II. Hij zegt ons wat zijn wijze van doen is geweest. In het algemeen: hij had niet gedaan zoals de vorige landvoogden gedaan hebben. Hij wilde het niet, hij durfde het niet *om van de vreze Gods wil.* Hij had ontzag voor Gods majesteit en vrees voor Zijn toorn. En:

1. Dat weerhield hem van het volk te verdrukken, zij, die waarlijk God vrezen, zullen niets durven doen dat wreed en onrechtvaardig is.

2. Het was zuiver en alleen dat, wat hem weerhield. Hij is zo edelmoedig geweest, niet om lof van de mensen te verwerven of om er invloed door te krijgen op het volk, maar zuiver en alleen om des gewetens wil, om van de vreze Gods wil, dat zal niet alleen een krachtig, maar een Gode welbehaaglijk beginsel zijn van gerechtigheid en barmhartigheid. Hoeveel voordeel en gewin zijn voorgangers uit hun ambt wisten te halen, bleek uit de grote bezittingen, die zij verwierven, maar Nehemia verkreeg er niets door behalve het genot van goed doen, wij *hebben geen land gekocht* vers 16. Aldus betoonde hij zich een goed en barmhartig landvoogd, die er niet op uit was zichzelf te bevoordelen, maar het welzijn van het land op het oog had.

Laat ons gedenken aan de woorden des Heeren, hoe Hij gezegd heeft: "Het is zaliger te geven dan te ontvangen," Handelingen 20:35, en merk hier op:

A. Hoe weinig Nehemia ontving van wat hij had kunnen eisen: hij deed het werk van de landvoogd, maar *heeft het brood van de landvoogd niet gegeten,* vers 14, hij heeft het niet geëist of gezocht, vers 18. Zover was hij van *meer* te eisen dan hem toekwam, dat hij nooit gevraagd heeft om *wat hem toekwam,* maar leefde op hetgeen hij aan het hof van de koning van Perzië verkregen had en van zijn eigen bezitting in Judea. De reden, die hij geeft voor deze daad van zelfverloochening is: *omdat de dienstbaarheid zwaar was over dit volk.* Hij zou de gewone, gangbare verontschuldiging hebben kunnen gebruiken voor strengheid in zulke gevallen, namelijk dat hij door

niet te eisen wat hem toekwam, onrecht deed aan zijn opvolgers, maar laat die voor zichzelf zorgen, hij neemt de tegenwoordige toestand van de Joden in aanmerking, en terwijl zij zuchtten onder zovele moeilijkheden, kon hij het niet over zich verkrijgen om nog aan hun lasten toe te doen, maar wilde liever zijn eigen vermogen verminderen dan hun ten ondergang te brengen. Wij moeten in onze eisen niet alleen rekening houden met het rechtvaardige ervan, maar ook met het vermogen van hen, aan wie wij die eisen doen, wij weten wie zijn recht verliest, waar niets te verkrijgen is.

B. Hoeveel hij gaf, dat hij had kunnen terughouden.

a. *Het werk van zijn dienaren,* vers 16. Dienaren van vorsten achten dat zij vrijgesteld zijn van werk, maar Nehemia's dienaren zijn ongetwijfeld op zijn bevel, *verzameld geweest tot het werk.* Zij, die vele dienaren hebben moeten bedenken hoe zij goed met hen zullen doen, hoe hen op goede wijze bezig te houden.

b. *Zijn eigen spijs,* vers 17, 18. Hij hield een zeer goede tafel, niet enkel op zekere dagen maar voortdurend, hij had veel aanzienlijke gasten, wel honderd vijftig tenminste van zijn eigen landgenoten, personen van de eerste rang, behalve nog vreemdelingen, die voor zaken tot hem kwamen, en hij voorzag hen van overvloedige spijzen, rundvlees en schapevlees en gevogelte, en allerlei soorten van wijn. Laat hen, die openbare betrekkingen bekleden, er aan denken dat zij bevorderd werden om goed te doen, niet om zich te verrijken, en laat personen van mindere rang of aanzien leren "herbergzaam te zijn jegens elkaar zonder murmureren" 1 Petrus 4:9.

Eindelijk. Hij besluit met een gebed, vers 19. *Gedenk mijner, mijn God, ten goede.*

1. Nehemia maakt hier melding van hetgeen hij *gedaan heeft voor zijn volk,* niet in hoogmoed als zich beroemende, noch in drift of hartstocht, alsof hij het hun verweet, het blijkt ook niet dat hij het tot zijn rechtvaardiging heeft behoeven te doen, zoals Paulus het nodig had om te gewagen van een even gelijke zelfverloochenende tederheid, die hij gehad heeft voor de Corinthiers, maar om de oversten beschaamd te maken over hun verdrukkingen. Laat hen van hem leren noch onmatige eiser te doen noch karig of schraperig te zijn in hetgeen zij voor het publiek te koste leggen dan zullen zij, evenals hij, de eer en het genot ervan hebben.

2. Hij maakt er melding van bij God in het gebed, niet alsof hij dacht dat hij hiermede gunst bij God verdiend had, dat God hem er iets voor schuldig was, maar om te betuigen dat hij voor zijn edelmoedigheid geen beloning verwachtte van mensen, maar op God vertrouwde om hem het verlies te vergoeden, dat hij leed in hetgeen hij voor Zijn eer te koste had gelegd, "zo God slechts mijner gedenkt ten goede, dan heb ik genoeg." Gods gedachten over ons zijn om ons gelukkig te maken, Psalm 40:6. Hij laat het aan God over om hem te belonen naar Zijn welgevallen, "indien de mensen mij vergeten, zo laat God" "slechts mijner gedenken, meer begeer ik niet."

HOOFDSTUK 6

1 Voorts is het geschied, als van Sanballat, en Tobia, en van Gesem, den Arabier, en van onze andere vijanden gehoord was, dat ik den muur gebouwd had, en dat geen scheur daarin was overgelaten; ook had ik tot dezen tijd toe de deuren niet opgezet in de poorten;
2 Zo zond Sanballat, en Gesem, tot mij, om te zeggen: Kom en laat ons te zamen vergaderen in de dorpen, in het dal Ono. Maar zij dachten mij kwaad te doen.
3 En ik zond boden tot hen, om te zeggen: Ik doe een groot werk, zodat ik niet zal kunnen afkomen; waarom zou dit werk ophouden, terwijl ik het zou nalaten, en tot ulieden afkomen?
4 Zij zonden nu wel viermaal tot mij, op dezelfde wijze. En ik antwoordde hun op dezelfde wijze.
5 Toen zond Sanballat tot mij op dezelfde wijze, ten vijfden male, zijn jongen, met een open brief in zijn hand.
6 Daarin was geschreven: Het is onder de volken gehoord, en Gasmu zegt: Gij en de Joden denkt te rebelleren, daarom bouwt gij den muur, en gij zult hun ten koning zijn; naar dat deze zaken zijn.
7 Dat gij ook profeten hebt besteld, om van u te Jeruzalem uit te roepen, zeggende: Hij is koning in Juda. Nu zal het van den koning gehoord worden, naar dat deze zaken zijn; kom dan nu, en laat ons te zamen raadslaan.
8 Doch ik zond tot hem, om te zeggen: Er is van al zulke zaken, als gij zegt, niets geschied; maar gij versiert ze uit uw hart.
9 Want zij allen zochten ons vreesachtig te maken, zeggende: Hun handen zullen van het werk aflaten, dat het niet zal gedaan worden; nu dan, sterk mijn handen!
10 Als ik nu kwam in het huis van Semaja, den zoon van Delaja, den zoon van Mehetabeel (hij nu was besloten), zo zeide hij: Laat ons samenkomen in het huis Gods, in het midden des tempels, en laat ons de deuren des tempels toesluiten; want zij zullen komen om u te doden, ja, bij nacht zullen zij komen, om u te doden.
11 Maar ik zeide: Zou een man, als ik, vlieden? En wie is er, zijnde als ik, die in den tempel zou gaan, dat hij levend bleve? Ik zal er niet ingaan.
12 Want ik merkte, en ziet, God had hem niet gezonden; maar hij sprak deze profetie tegen mij, omdat Tobia en Sanballat hem gehuurd hadden.
13 Daarom was hij gehuurd, opdat ik zou vrezen, en alzo doen, en zondigen; opdat zij iets zouden hebben tot een kwaden naam, opdat zij mij zouden honen.
14 Gedenk, mijn God, aan Tobia en aan Sanballat, naar deze zijn werken; en ook aan de profetes Noadja, en aan de andere profeten, die mij gezocht hebben vreesachtig te maken.
15 De muur nu werd volbracht, op den vijf en twintigsten van Elul, in twee en vijftig dagen.
16 En het geschiedde, als al onze vijanden dit hoorden, zo vreesden al de heidenen, die rondom ons waren, en zij vervielen zeer in hun ogen; want zij merkten, dat dit werk van onzen God gedaan was.
17 Ook schreven in die dagen edelen van Juda vele brieven, die naar Tobia gingen; en die van Tobia kwamen tot hen.
18 Want velen in Juda hadden hem gezworen, omdat hij was een schoonzoon van Sechanja, den zoon van Arah; en zijn zoon Johanan had genomen de dochter van Mesullam, den zoon van Berechja.
19 Ook verhaalden zij zijn goeddadigheden voor mijn aangezicht, en mijn woorden brachten zij uit tot hem. Tobia dan zond brieven, om mij vreesachtig te maken.

Het geroep van de verdrukte armoede tot bedaren gebracht zijnde, moeten wij thans nagaan hoe het met het werk aan de muur ging, en in dit hoofdstuk zien wij dat er met kracht aan voortgebouwd werd, en hoe hij met vreugde werd voltooid, in weerwil van de rusteloze pogingen van de poorten van de hel om het te verhinderen. Hoe de vijanden van de Joden teleurgesteld werden in hun poging om het werk door geweld te verhinderen, zagen wij tevoren, Hoofdst. 4. Hier zien wij hun pogingen verijdeld om er Nehemia van weg te drijven.

I. Toen zij aanzoek bij hem deden voor een onderhoud met hem, met de bedoeling hem kwaad te doen, wilde hij er niet op ingaan, vers 1-4..

II. Toen zij hem wilden doen geloven dat zijn onderneming voorgesteld werd als strekkende tot muiterij en verraad, stoorde hij er zich niet aan, vers 5-9.

III. Toen zij valse profeten huurden, die hem aanrieden om zich voor zijn eigen veiligheid terug te trekken in de tempel, bleef hij toch stand houden bij zijn werk, vers 10-14.

IV. In weerwil van de geheime briefwisseling tussen hen en sommige verraderlijke Joden, om hem tegen te werken, werd de arbeid toch in korte tijd ten einde gebracht, vers 15-19. Zodanig waren ook de worstelingen tussen de kerk en haar vijanden, maar Gods zaak is groot en heerlijk en zij zal voorspoedig zijn en de overwinning wegdragen.

Nehemia 6:1-9

Wij hebben hier een bericht van twee komplotten, die tegen Nehemia gesmeed werden hoe listig zijn vijanden ze hadden beraamd en hoe gelukkig zij door Gods goede voorzienigheid en zijn wijsheid verijdeld werden.

I. Een komplot om hem in een strik te lokken. De vijanden hadden bericht gekregen van de goede voortgang van het werk, dat al de scheuren in de muur dichtgemaakt waren zodat zij hem zo goed als voltooid beschouwden, hoewel toen de deuren nog niet in de poorten waren opgezet, vers 1. Daarom moeten zij, nu of nooit, door een stouter slag Nehemia ervan weg zien te krijgen. Zij hadden gehoord hoe goed hij op zijn hoede was, zodat het niet mogelijk was hem op die plaats zelf aan te vallen, daarom pogen zij hem door list en vleierij in hun midden te doen komen.

Merk op:

1. Met welk een helse list zij hem zochten te overreden om met hen samen te komen, niet in een stad, want dat zou aanleiding hebben gegeven om te vermoeden dat zij zich meester van hem wilden maken, maar in een dorp in de stam van Benjamin. *"Kom, en laat ons tezamen vergaderen* om te beraadslagen over de gemeenschappelijk belangen van onze gewesten." Of zij wilden hem doen denken dat zij aanzoek deden om zijn vriendschap, gaarne beter bekend met hem wilden worden, teneinde een goede verstandhouding tussen hen te vestigen. Maar zij bedoelden hem kwaad te doen. Waarschijnlijk had hij in het geheim bericht ontvangen dat hun plan was hem gevangen te nemen, of wel, hij kende hen zo goed dat hij, zonder aan de liefde tekort te doen, tot de gevolgtrekking kon komen dat zij het op zijn leven gemunt hadden, en daarom heeft hij, toen zij *vriendelijk tot hem spraken, hen niet geloofd.*

2. Zie, met hoe hemelse wijsheid hij hun voorstel afwees. Zijn *God onderrichtte hem,* om hun door zijn eigen boden dit voorzichtige antwoord te zenden. *"Ik doe een groot werk* en heb het zeer druk, ik zou niet gaarne willen dat het werk stilstond, als ik het verlaat om tot u af te komen," vers 3. Zijn zorg was: het werk niet te doen stilstaan, hij wist dat dit gebeuren zou, al zou hij het ook voor nog zo korte tijd verlaten, en *waarom* zou *dit werk ophouden, terwijl ik het zou nalaten en tot ulieden afkomen?* Hij zegt niets van zijn vermoedens, verwijt hun hun verraderlijke bedoeling niet, maar geeft hun een goede reden, een van de ware redenen-waarom hij niet wilde komen. Plichtplegingen moeten altijd wijken voor zaken, voor werk, dat gedaan moet worden. Laat hen, die door hun ijdele metgezellen in verzoeking gebracht worden om in vrolijke, ijdele gezelschappen te komen, aldus op de verzoeking antwoorden: Wij hebben werk te doen, en moeten dat niet verzuimen of veronachtzamen." Vier maal zijn zij met hetzelfde aanzoek tot hem gekomen, en even dikwijls heeft hij hun hetzelfde antwoord gegeven, dat hun, naar wij kunnen veronderstellen, zeer verdroot en ergerde, want het was juist het doen ophouden van het werk, dat zij bedoelden en het zal hun doen wanhopen om de onderneming te zien mislukken, als de ondernemer er zich zo met alle macht op toelegt, om haar tot een goed einde te brengen. *Ik antwoordde hun,* zegt hij, *op dezelfde wijze,* vers 4. Welke drang men ook op ons uitoefene om ons ertoe te brengen iets te doen, dat zondig of onvoorzichtig is, wij moeten voor die drang niet bezwijken, er ons niet door laten overwinnen maar met dezelfde redenen en dezelfde vastberadenheid aan de verzoeking weerstand bieden.

II. Een komplot om hem van zijn werk weg te schrikken. Konden zij er hem slechts van wegdrijven, het werk zou als vanzelf ophouden. Hiertoe deed Sanballat nu een poging, maar tevergeefs.

1. Hij tracht Nehemia de vrees in te boezemen, dat zijn onderneming om de muren van Jeruzalem op te bouwen algemeen opgevat werd als een poging tot opstand en verraad, en als zodanig zeer euvel aan het Perzische hof werd opgenomen, vers 5-7. De beste mensen zijn, zelfs vanwege hun onschuldigste en voortreffelijkste daden, aldus onder verdenking gekomen. Dit wordt hem geschreven in een open brief als een zaak, die algemeen bekend was en overal besproken werd, dat dit bericht verspreid was onder de volken, en Gasmu zal er de waarheid van bevestigen, namelijk dat Nehemia zich tot koning wil doen uitroepen en het Perzische juk zal afschudden. Het is iets geheel gewoons, dat de bozen hun eigen begrippen voor de begrippen van het algemeen willen doen doorgaan. Nu wendt Sanballat voor Nehemia hiervan te verwittigen als zijn vriend, opdat hij zich heenspoede naar het hof om zijn onschuld te bewijzen, of wel zijn onderneming te staken, uit vrees dat men er zodanig een verkeerde voorstelling van zal geven, het is tenminste in die veronderstelling, dat hij hem dringt om met hem samen te komen. *"Kom dan nu, en laat ons tezamen beraadslagen,* hoe dit gerucht te smoren, " hopende hem door dit middel weg te krijgen, of tenminste hem weg te krijgen van zijn werk. Zo was *zijn mond gladder dan boter, maar was zijn hart krijg,* en hoopte hij, evenals Judas, hem met een kus te verraden en te doden. Maar zeker, het net wordt vergeefs gespreid voor de ogen van allerlei gevogelte, Nehemia begreep spoedig wat de bedoeling was, namelijk *hun handen van het werk te doen aflaten,* vers 9, en dus ontkende hij niet slechts dat deze dingen waar waren, maar ook dat zij bericht waren, dat het gerucht ervan verspreid was, hij was te goed bekend om aldus verdacht te worden.

2. Aldus ontkwam hij aan de strik, en bleef hij standhouden, en wilde hij door geen winden en wolken van zaaien en oogsten worden weggeschrikt. Gesteld eens, *dat* dit gerucht verspreid was, dan moeten wij toch nooit de ons bekende plicht nalaten, uit vrees dat men er een verkeerde voorstelling van zal geven, maar zolang wij een goede consciëntie bewaren, aan God de zorg voor onze goede naam overlaten. Maar dit gerucht was ook werkelijk niet verbreid. Hoewel Gods volk genoegzaam overladen wordt met smaad en laster, hebben zij toch in werkelijkheid niet zo'n slechten naam, als sommigen het willen doen voorkomen.

Temidden van zijn klagen over hun boosaardigheid in hun poging om hem te willen verschrikken, om aldus zijn handen slap te maken, heft hij zijn hart op tot God in dit korte gebed: *Nu dan, o God, sterk mijn handen,* vers 9. Het is de steun en hulp van Godvruchtige mensen, dat zij in al hun benauwdheden en moeilijkheden een goede God hebben tot wie zij zich kunnen wenden, van wie zie door geloof en gebed genade kunnen verkrijgen, om hun vrees tot zwijgen te brengen en *hun handen te sterken,* als hun vijanden pogen hun schrik en angst in te boezemen en hun handen te verslappen. Als wij in onze Christelijke arbeid en strijd een bijzondere dienst hebben te verrichten en een zeer bijzondere strijd hebben te strijden, dan is dit een goed gebed om tot God op te zenden: "Ik heb een plicht te volbrengen, zo en zo een verzoeking te weerstaan, *nu dan, 0 God, sterk mijn handen."* Sommigen lezen dit niet als een gebed, maar als een heilig besluit (want de woorden: o *God* zijn in onze vertaling ingelast), *nu dan ik zal mijn handen sterken.* Christelijke kloekmoedigheid zal opgewekt en versterkt worden door tegenstand. Elke verzoeking om ons af te leiden van onze plicht moet ons aansporen om met zoveel te meer ijver onze plicht te betrachten.

Nehemia 6:10-14

De vijanden van de Joden lieten geen middel onbeproefd om Nehemia van het werk om de muur rondom Jeruzalem te bouwen te doen aflaten, te die einde hadden zij beproefd hem tot zich naar buiten op het land te lokken, maar tevergeefs, nu trachten zij hem in de tempel te drijven om zich in veiligheid te stellen, hij zij overal waar hij wil, slechts niet aan zijn werk. Bemerkende dat hij een voorzichtig man was, willen zij trachten hun doel te bereiken door hem tot een lafaard te maken.

Merk op:

I. Hoe laaghartig de vijanden met deze verzoeking tewerk gingen.

1. Wat zij beoogden was Nehemia er toe te brengen een dwaze daad te doen, teneinde hem te kunnen bespotten, hem er over te beschimpen, om dan aldus zijn invloed te verzwakken, vers 13, *opdat ik zou vrezen,* en zo zouden zij dan *iets hebben tot een kwade naam, opdat zij mij zouden honen.* Dit was in waarheid het werk doen van de duivel, die de verleider is van de mensen om hun beschuldiger te kunnen zijn, de mensen tot zonde brengt om dan te kunnen juichen in hun schande. Het grootste kwaad, dat onze vijanden ons doen kunnen, is ons weg te schrikken van onze plicht en er ons toe te brengen om te doen wat zondig is.

2. De werktuigen, waarvan zij zich bedienden, waren een gewaande profeet en een profetes, die zij huurden om Nehemia te bewegen van zijn werk af te laten, en zich ter wille van zijn eigen veiligheid terug te trekken. De gewaande profeet was Semaja, van wie gezegd wordt dat hij in zijn eigen huis was opgesloten, hetzij onder voorgeven van de afzondering te zoeken om zich aan bepeinzing over te kunnen geven en met de wil Gods te rade te gaan, of wel om aan Nehemia een teken te geven om zich evenzo in afzondering te begeven. Nehemia schijnt achting voor hem gehad te hebben, want hij ging naar zijn huis om met hem te beraadslagen, vers 10. Er waren ook andere profeten, en een profetes, Noadja, vers 14, die de belangen van de vijanden van de Joden waren toegedaan, afhangelingen van hen en verraders van hun land waren. Of Zij aanspraak maakten op Goddelijke ingeving blijkt niet. Zij zeggen niet: *Aldus spreekt de Heere,* zoals de valse profeten vanouds, indien zij daar geen aanspraak op maakten, wilden zij toch gehouden worden voor mensen, die uitmuntten in kennis van God en in menselijke wijsheid en een buitengewone mate van inzicht in de dingen, weshalve zij, evenals vroeger de profeten, in moeilijke gevallen geraadpleegd werden. Dezulken worden door de vijanden gezocht en betaald om hen van raad te dienen. Laat ons naar aanleiding hiervan treuren:

a. Over de boosheid van slechte mensen, zoals deze profeten geweest zijn, dat ooit iemand zo verdorven kan zijn om de zaak van God en van zijn land te verraden, zelfs onder voorgeven van gemeenschapsoefening met God en zorg voor hun land.

b. Over het ongeluk van Godvruchtige mannen als Nehemia, die in gevaar zijn om door zulke bedriegers misleid te worden, en tot wie geen verzoeking met meer kracht komt dan die welke onder de dekmantel komt van de Godsdienst, of onder schijn van een openbaring van God, en door middel van profeten.

3. Het voorgeven liet zich wel horen. Deze profeten zeiden aan Nehemia, dat de vijanden zouden komen om hem te doden, en dat wel in de nacht, en hij had reden genoeg om dit te geloven, zij zouden het voorzeker doen, indien zij konden, indien zij durfden. Zij gaven voor zeer bezorgd te zijn voor zijn veiligheid, allen waren zij verloren indien hem een ongeluk wedervoer, en daarom was het hun ernstige raad aan hem, dat hij zich zou verbergen in de tempel, totdat het gevaar voorbij was. De tempel was een sterke en heilige plaats waar hij zich onder de bijzondere zorg des hemels zou bevinden, Psalm 27:5. Indien Nehemia zich had laten bewegen om dit te doen, dan zou het volk terstond het werk gestaakt hebben, de wapens hebben afgelegd en iedereen zou voor zijn eigen veiligheid hebben gezorgd, en dan zouden de vijanden gemakkelijk en zonder tegenstand te ontmoeten, het reeds gedane werk kunnen afbreken, de muur weer kunnen neerwerpen, en zo zouden zij dan hun doel hebben bereikt. Hoewel zelfbehoud een fundamenteel beginsel is van de wet van de natuur, is het toch niet altijd de beste en verstandigste raad, die men voorgeeft op dat beginsel gegrond te zijn.

II. Zie hoe kloekmoedig Nehemia over deze verzoeking heeft gezegevierd.

1. Onmiddellijk besloot hij er niet aan toe te geven, vers 11. Zie hier:

a. Hoe hij redeneert: *"Zou een man als ik vlieden? Zou* ik aflaten van mijn werk, of mijn eigen werklieden ontmoedigen, die ik gebruikt en aangemoedigd heb? Zal ik zo licht aan ieder gerucht geloof slaan en zo overbezorgd zijn voor mijn eigen leven? Ik, die de landvoogd ben, op wie zoveel ogen, beide van vrienden en vijanden, gericht zijn? Een ander zou kunnen vlieden, maar ik niet. *Wie is er, zijnde als ik, op* mijn post van eer en macht en vertrouwen, *die in de tempel zou gaan,* zich daar schuil zou houden, als er werk te doen is, al was het dan ook om zijn leven te redden?" Als wij tot zonde worden verzocht, dan moeten wij gedenken wie en wat wij zijn, opdat wij niet iets doen dat ons niet betaamt-niet betaamt aan onze belijdenis. "Het komt de koningen niet" "toe, o Lemuël!" Spreuken 31:4.

b. Wat het resultaat was van zijn redenering, hij komt tot een besluit. *"Ik zal er niet ingaan, ik wil* liever sterven, bezig zijnde aan mijn werk, dan leven door mij schandelijk ervan terug te trekken," Heilige kloekmoedigheid en grootheid van ziel zullen er ons toe leiden om, wat het ons ook moge kosten, nooit een goed werk af te wijzen, en nooit een slecht werk te doen.

2. Hij begreep terstond hoe de zaak eigenlijk gelegen was, vers 12. *"Ik merkte, en zie, God had hem niet gezonden,* dat hij die raad gaf, niet door bestuur of leiding van God, hetzij gewone of buitengewone, maar uit kwade bedoeling tegen mij." De slechtheid van zulke huurlingen zal vroeg of laat aan het licht gebracht worden. Nehemia zei dat hij twee dingen vreesde in hetgeen hem aangeraden werd.

a. Tegen God te zondigen, Hem te beledigen, *dat ik zou vrezen, en alzo doen, en zondigen* Zonde is hetgeen wij boven alles, wat het ook zij, moeten vrezen, en het is een goed voorbehoedmiddel tegen zonde, om voor niets te vrezen dan voor de zonde.

b. Zich te schande te maken, *opdat zij mij zouden honen.* Na het zondige van de zonde is dat het schandelijke ervan, dat wij moeten vrezen.

3. Hij vraagt ootmoedig aan God om met hen af te rekenen voor hun lage bedoelingen tegen hem, vers *14. Gedenk, mijn God, aan Tobia en aan Sanballat* en aan de overigen van hen, *naar deze hun werken.* Evenals hij, toen hij van zijn eigen goede diensten had gesproken, niet met begeerlijkheid of eerzucht God had voorgeschreven welke beloning Hij hem geven zou, maar met bescheidenheid had gebeden: *Gedenk mijner, mijn God,* Hoofdst. 5:19, zo heeft hij ook hier niet wraakzuchtig bijzondere oordelen over zijn vijanden ingeroepen, maar de zaak aan God overgelaten: "Gij kent hun hart en zijt de wreker van leugen en bedrog, neem kennis van deze zaak, spreek recht tussen mij en hen, en vorder rekenschap van hen hoe en wanneer het U behaagt." Welk onrecht ons ook gedaan moge worden, wij moeten toch onszelf niet wreken, maar onze zaak overgeven aan Hem, die rechtvaardig oordeelt.

Nehemia 6:15-19

Hier voltooit Nehemia de muur van Jeruzalem, maar nog worden hem door zijn vijanden moeilijkheden bereid.

1. Tobia en de andere tegenstanders van de Joden hadden het verdriet om de muur opgebouwd te zien in weerwil van al hun pogingen om het te beletten. In twee en vijftig dagen was de bouw van de muur begonnen en voltooid, en toch hebben wij reden te geloven dat zij op de sabbatdagen hebben gerust, vers 15. Velen werden voor dit werk gebruikt, en er was plaats voor hen, wat zij deden deden zij blijmoedig, en zij gaven acht op hun werk omdat zij het liefhadden. De dreigementen van hun vijanden, die bedoeld waren om hen te verzwakken, hebben hen waarschijnlijk aangevuurd om met het werk zoveel krachtiger voort te gaan, opdat het volbracht zou zijn eer de vijand kwam. Alzo is *uit de eter spijs voortgekomen.* Zie hoeveel werk in weinig tijd gedaan zou kunnen worden, indien wij het slechts met ijver en volharding doen.

Toen de vijanden hoorden dat de muur voltooid was, vóór er, naar zij dachten, nog goed mee begonnen was, en er niet aan twijfelden of zij zouden de verdere bouw ervan kunnen verhinderen *vervielen zij zeer in hun ogen*

a. *Zij* schaamden zich over hun vertrouwen dat zij *het werk konden doen ophouden,* de teleurstelling maakte hen neerslachtig en moedeloos. Zij benijdden de voorspoed van de Joden, het verdroot hun de muren van Jeruzalem opgebouwd te zien, terwijl de koningen van Perzië hun misschien niet hadden toegestaan de steden van Samaria te versterken. Toen Kain zijn broeder Abel benijdde, "betrok zijn gelaat" Genesis 4:5.

b. Zij wanhoopten er aan om hun ooit het kwaad te kunnen doen, dat zij tegen hen in de zin gehad hebben, hen tenonder te brengen, hen tot hun prooi te maken, en wèl mochten zij daaraan wanhopen, want aan hun verwonderlijker voorspoed *merkten zij dat dit werk van God gedaan was.* Zelfs deze heidenen hadden besef genoeg:

A. Om de bijzondere voorzienigheid Gods te zien in de voorspoedige gang van de zaken voor de kerk, zij "zeiden onder de heidenen: de" "Heere heeft grote dingen voor deze gedaan." Het is Zijn doen, Psalm 126:2 God strijdt voor Israël en werkt met hen.

B. Om te geloven dat Gods werk volmaakt zal zijn, toen zij merkten dat *het werk van God was,* verwachtten zij niets anders dan dat het voort zou gaan en voorspoedig zou zijn.

C. Om tot de gevolgtrekking te komen dat zo het van God was, het doelloos zou zijn om het tegen te staan, daar het voorzeker de overhand zal hebben.

2. Nehemia had het verdriet om, in weerwil hiervan, sommigen van zijn eigen volk in verraderlijke briefwisseling te zien met Tobia, te zien dat zij zijn belangen dienden, en een grote smart en ontmoediging zal dit ongetwijfeld voor hem geweest zijn.

a. Zelfs onder de edelen van Juda waren er, die zo weinig eergevoel hadden en zo weinig besef van het welzijn van hun land, dat zij briefwisseling onderhielden met Tobia, vers 17. Zij schreven hem

met al de vrijheid en gemeenzaamheid van vrienden, en heetten zijn brieven aan hen welkom. Konden edelen zo iets laags doen? Edelen van Juda iets dat zó slecht was? Het schijnt wel dat voorname mannen niet altijd wijs, niet altijd eerlijk en oprecht zijn.

b. Velen in Juda waren in nauw, maar geheim verbond met hem, om de belangen van zijn land te bevorderen, hoewel dit gewis de ondergang van hun eigen land tengevolge zou hebben. Zij hadden hem gezworen, niet als hun vorst maar als hun vriend en bondgenoot, omdat hij en zijn zoon dochters van Israël hadden gehuwd, vers 18. Zie het kwaad van huwelijken met vreemden, voor één heiden, die er door bekeerd werd, werden tien Joden er door verdorven. Toen zij met Tobia verwant waren werden zij al spoedig zijn gezworen bondgenoten. Een zondige liefde leidt tot een zondige verbintenis.

c. Zij waren onbeschaamd genoeg om zelfs Nehemia in vriendschapsbetrekkingen met hem te willen brengen. "Zij *verhaalden zijn goeddadigheden voor mijn aangezicht,* stelden hem voor als een man met een verheven, edel gemoed, wel waardig om met mij bekend te zijn, een eerlijk man, in wie ik vertrouwen kon stellen." Wel is waar, er wordt ons gezegd van niemand kwaad te spreken, maar nooit is ons gezegd goed te spreken van slechte mensen, "die de wet verlaten," "prijzen de goddelozen," Spreuken 28:4.

d. Zij waren zo ontrouw dat zij Nehemia’s raadslagen aan hem verrieden, zij *brachten zijn woorden uit tot hem,* verdraaiden ze nog ongetwijfeld, en gaven er een onjuiste betekenis aan, hetgeen Tobia van stof voorzag voor brieven om hem vreesachtig te maken, en hem aldus van zijn werk weg te drijven, er hem in te ontmoedigen. Aldus waren al hun gedachten tegen hem ten kwade, maar God gedacht hem ten goede.

HOOFDSTUK 7

1 Voorts geschiedde het, als de muur gebouwd was, dat ik de deuren oprichtte, en de poortiers, en de zangers, en de Levieten werden besteld.
2 En ik gaf bevel aan mijn broeder Hanani, en aan Hananja, den overste van den burg te Jeruzalem, want hij was als een man van getrouwheid, en godvrezende boven velen.
3 En ik zeide tot hen: Laat de poorten van Jeruzalem niet geopend worden, totdat de zon heet wordt, en terwijl zij daarbij staan, laat hen de deuren sluiten, betast gij ze dan; en dat men wachten zette, inwoners van Jeruzalem, een iegelijk op zijn wacht, en een iegelijk tegenover zijn huis.
4 De stad nu was wijd van ruimte en groot; doch des volks was weinig daarbinnen; en de huizen waren niet gebouwd.
5 Zo gaf mijn God in mijn hart, dat ik de edelen, en de overheden, en het volk verzamelde, om de geslachten te rekenen; en ik vond het geslachtsregister dergenen, die in het eerst waren opgetogen, en vond daarin geschreven aldus:
6 Dit zijn de kinderen van dat landschap, die optogen uit de gevangenis der weggevoerden, die Nebukadnezar, koning van Babel, weggevoerd had, en die wedergekeerd zijn naar Jeruzalem en naar Juda, een iegelijk tot zijn stad;
7 Dewelke kwamen met Zerubbabel, Jesua, Nehemia, Azaria, Raamja, Nahamani, Mordechai, Bilsan, Mispereth, Bigvai, Nehum en Baena. Dit is het getal der mannen van het volk van Israel.
8 De kinderen van Parhos waren twee duizend, honderd twee en zeventig;
9 De kinderen van Sefatja, driehonderd twee en zeventig;
10 De kinderen van Arach, zeshonderd twee en vijftig;
11 De kinderen van Pahath-moab, van de kinderen van Jesua en Joab, twee duizend, achthonderd en achttien;
12 De kinderen van Elam, duizend, tweehonderd vier en vijftig;
13 De kinderen van Zatthu, achthonderd vijf en veertig;
14 De kinderen van Zakkai, zevenhonderd en zestig;
15 De kinderen van Binnui, zeshonderd acht en veertig;
16 De kinderen van Bebai, zeshonderd acht en twintig;
17 De kinderen van Azgad, twee duizend, driehonderd twee en twintig;
18 De kinderen van Adonikam, zeshonderd zeven en zestig;
19 De kinderen van Bigvai, twee duizend, zeven en zestig;
20 De kinderen van Adin, zeshonderd vijf en vijftig;
21 De kinderen van Ater, van Hizkia, acht en negentig;
22 De kinderen van Hassum, driehonderd acht en twintig;
23 De kinderen van Bezai, driehonderd vier en twintig;
24 De kinderen van Harif, honderd en twaalf;
25 De kinderen van Gibeon, vijf en negentig;
26 De mannen van Bethlehem en Netofa, honderd acht en tachtig;
27 De mannen van Anathoth, honderd acht en twintig;
28 De mannen van Beth-azmaveth, twee en veertig;
29 De mannen van Kirjath-jearim, Cefira en Beeroth, zevenhonderd drie en veertig;
30 De mannen van Rama en Gaba, zeshonderd en twintig;
31 De mannen van Michmas, honderd twee en twintig;
32 De mannen van Beth-el en Ai, honderd drie en twintig;
33 De mannen van het andere Nebo, twee en vijftig;

34 De kinderen des anderen Elams, duizend, tweehonderd vier en vijftig;
35 De kinderen van Harim, driehonderd en twintig;
36 De kinderen van Jericho, driehonderd vijf en veertig;
37 De kinderen van Lod, Hadid en Ono, zevenhonderd een en twintig;
38 De kinderen van Senaa, drie duizend, negenhonderd en dertig;
39 De priesters: de kinderen van Jedaja, van het huis van Jesua, negenhonderd drie en zeventig;
40 De kinderen van Immer, duizend twee en vijftig;
41 De kinderen van Pashur, duizend, tweehonderd zeven en veertig;
42 De kinderen van Harim, duizend en zeventien;
43 De Levieten: de kinderen van Jesua, van Kadmiel, van de kinderen van Hodeva, vier en zeventig;
44 De zangers: de kinderen van Asaf, honderd acht en veertig;
45 De poortiers: de kinderen van Sallum, de kinderen van Ater, de kinderen van Talmon, de kinderen van Akkub, de kinderen van Hatita, de kinderen van Sobai, honderd acht en dertig;
46 De Nethinim: de kinderen van Ziha, de kinderen van Hasufa, de kinderen van Tabbaoth;
47 De kinderen van Keros, de kinderen van Sia, de kinderen van Padon;
48 De kinderen van Lebana, de kinderen van Hagaba, de kinderen van Salmai;
49 De kinderen van Hanan, de kinderen van Giddel, de kinderen van Gahar;
50 De kinderen van Reaja, de kinderen van Rezin, de kinderen van Nekoda;
51 De kinderen van Gazzam, de kinderen van Uzza, de kinderen van Paseah;
52 De kinderen van Bezai, de kinderen van Meunim, de kinderen van Nefussim;
53 De kinderen van Bakbuk, de kinderen van Hakufa, de kinderen van Harhur;
54 De kinderen van Bazlith, de kinderen van Mehida, de kinderen van Harsa;
55 De kinderen van Barkos, de kinderen van Sisera, de kinderen van Thamah;
56 De kinderen van Neziah, de kinderen van Hatifa;
57 De kinderen der knechten van Salomo; de kinderen van Sotai, de kinderen van Sofereth, de kinderen van Perida;
58 De kinderen van Jaela, de kinderen van Darkon, de kinderen van Giddel;
59 De kinderen van Sefatja, de kinderen van Hattil, de kinderen van Pochereth van Zebaim, de kinderen van Amon;
60 Al de Nethinim, en de kinderen der knechten van Salomo, waren driehonderd twee en negentig.
61 Ook togen dezen op van Thel-melah, Thel-harsa, Cherub, Addon en Immer; maar zij konden hunner vaderen huis, en hun zaad niet tonen, of zij uit Israel waren;
62 De kinderen van Delaja, de kinderen van Tobia, de kinderen van Nekoda, zeshonderd twee en veertig.
63 En van de priesteren, de kinderen van Habaja, de kinderen van Koz, de kinderen van Barzillai, die een vrouw van de dochteren van Barzillai, den Gileadiet, genomen had, en naar hun naam genoemd was.
64 Dezen zochten hun geschrift, willende hun geslacht rekenen, maar het werd niet gevonden; daarom werden zij als onreinen van het priesterdom geweerd.
65 En Hattirsatha zeide tot hen, dat zij van de heiligste dingen niet zouden eten, totdat er een priester stond met urim en thummim.
66 Deze ganse gemeente te zamen was twee en veertig duizend, driehonderd en zestig;
67 Behalve hun knechten en hun maagden, die waren zeven duizend, driehonderd zeven en dertig; en zij hadden tweehonderd vijf en veertig zangers en zangeressen.
68 Hun paarden, zevenhonderd zes en dertig; hun muildieren, tweehonderd vijf en veertig;
69 Kemelen, vierhonderd vijf en dertig; ezelen, zes duizend, zevenhonderd en twintig.

70 Een deel nu van de hoofden der vaderen gaven tot het werk. Hattirsatha gaf tot den schat, aan goud, duizend drachmen, vijftig sprengbekkens, vijfhonderd en dertig priesterrokken.
71 En anderen van de hoofden der vaderen gaven tot den schat des werks, aan goud, twintig duizend drachmen, en aan zilver, twee duizend en tweehonderd ponden.
72 En wat de overigen des volks gaven, was aan goud, twintig duizend drachmen, en aan zilver, twee duizend mijnen, en zeven en zestig priesterrokken.
73 En de priesters, en de Levieten, en de poortiers, en de zangers, en sommigen van het volk, en de Nethinim, en gans Israel, woonden in hun steden. (8:1) Als nu de zevende maand aankwam, en de kinderen Israels in hun steden waren,

Het welslagen van één goed plan voor God en ons geslacht moet ons aanmoedigen om voort te gaan en een ander te vormen. Dit heeft Nehemia gedaan Jeruzalem versterkt hebbende met poorten en muren zorgt hij er nu voor om

I. De stad goed bewaakt te zien vers 1-4..

II. Haar goed bevolkt te zien, te dien einde neemt hij een overzicht van het register van de kinderen van de gevangenschap, de geslachten, die het eerst waren teruggekeerd, en vermeldt ze, vers 5-73. Dit is hetzelfde, dat wij hadden in Ezra 2 Welk gebruik hij er van maakte, zullen wij later zien toen hij een uit tien nam om in Jeruzalem te wonen Hoofdstuk 11:1

Nehemia 7:1-4

God zegt van Zijn kerk, Jesaja 62:6. "Ik heb wachters op" "uw muren besteld." Dat is hier Nehemia's zorg, want dode muren, zonder levende wachters, zijn slechts een armzalige bescherming voor een stad.

1. Hij stelde de poortwachters, zangers en Levieten in hun plaats voor hun werk, het is bedoeld voor hun werk in het algemeen, hetwelk bestond in het bijwonen van en dienen in de tempeldienst, die toen enigermate veronachtzaamd was geweest, maar nu weer hersteld werd. Gods aanbidding is de bescherming van een plaats, en Zijn dienstknechten zijn, als zij getrouw hun plicht vervullen, de wachters op haar muren. Of, in het bijzonder: hij gebood hun zich gereed te houden tegen de tijd, dat de muren Gode gewijd zullen worden, om de dienst daarbij ordelijk en plechtig te verrichten, de wijding er van was hun sterkte. Datgene zal waarschijnlijk weldadig en voordelig voor ons zijn, hetwelk Gode gewijd is.

2. Hij stelde twee gouverneurs of consuls aan, aan wie hij de zorg voor de stad opdroeg, zij hadden in de openbare veiligheid en vrede te voorzien. De een was Hanani, zijn broeder, die tot hem was gekomen met de tijding van de ellende, die er te Jeruzalem heerste, hij was een man van beproefde trouw en liefde voor zijn vaderland. De ander was Hananja, die de overste was van de burg, want hij, die zich getrouw heeft betoond in het mindere, zal over het meerdere gezet worden. Van deze Hananja wordt gezegd, dat hij *een man was van getrouwheid en Godvrezend boven velen,* vers 2. Onder hen, die God in waarheid vrezen, zijn sommigen, die Hem grotelijks vrezen en anderen overtreffen in de uitdrukking dier vreze en in voorbeelden ervan, en zij zijn een dubbel deel waardig van de eer, die verschuldigd is aan hen, "die de Heere vrezen," Psalm 15:4. Er waren te Jeruzalem velen, die God vreesden, maar deze Godvruchtige man was uitnemender in ernstige vreze Gods dan iemand van hun. Zij, die God vrezen, moeten dit doen blijken door hun trouw aan alle mensen en in een algemeen nauwgezette levenswandel. Gods Jeruzalem zal dan waarschijnlijk bloeien, als diegenen er in regeren en er de zorg over hebben, die uitmunten in deugd, in Godsvrucht en trouw. Sommigen veronderstellen dat Nehemia toen op het punt was om naar het Perzische hof terug te keren, ten einde zijn lastbrief vernieuwd te krijgen, en dat hij aan deze twee waardige mannen het bestuur van de stad opdroeg in zijn afwezigheid. Goede landvoogden moeten wanneer en waar zij zelf niet kunnen handelen, zeer zorgzaam zijn in de keuze van hen, die zij als hun plaatsvervangers aanstellen.

3. Hij gaf orders omtrent het sluiten van de poorten, en het bewaken van de muren, vers 3, 4. Zie hier:

a. Wat toen de toestand van Jeruzalem geweest is. De stad was groot en ruim van omvang, de muren omsloten dezelfde ruimte als vroeger, maar veel van die ruimte lag woest want de huizen waren niet gebouwd, weinigen tenminste in vergelijking met wat vroeger geweest is, zodat Nehemia de stad in het geloof heeft ommuurd, en met het oog op de belofte van de vervulling van de stad, die God onlangs gedaan had door Zijn profeet, Zacheria 8:3 en verv. Hoewel het volk nu nog weinig talrijk was, geloofde hij toch dat het vermenigvuldigd zou worden, en daarom heeft hij de muur zo gebouwd, dat er plaats en ruimte voor hen was. Indien hij daar niet op gerekend had, hij zou gedacht kunnen hebben dat muren zonder een stad een even grote versmaadheid was als een stad zonder muren.

b. Wat Nehemia's zorg er voor was. Hij gebood de bestuurders van de stad:

a.a. Om zelf iederen avond tegenwoordig te zijn bij het sluiten en grendelen van de stadspoorten, en er goed op toe te zien, want tevergeefs zouden zij een muur hebben, als zij op de poorten geen acht gaven.

b.b. Zorg te dragen dat zij niet vóór de morgenstond geopend werden, niet vóór zij konden zien dat alles rustig was.

c.c. Schildwachten op de muren te stellen, of ook elders, en wel op zoidanige geschikte afstand van elkaar, dat zij ingeval van het naderen van de vijand bijtijds de stad konden waarschuwen voor het gevaar, en als het hun beurt was om de wacht te houden dan moesten zij zich *tegenover hun huis stellen*, omdat men van hen kon veronderstellen dat zij zeer bijzonder zorgzaam en waakzaam zouden zijn. De openbare veiligheid hangt grotelijks af van ieders bijzondere zorg om zich en zijn gezin te behoeden tegen zonde, die ieders vijand, de gezamenlijke vijand, is. Het is ieders belang te waken, maar velen begrijpen hun eigen belang niet, daarom rust op de magistraten de plicht om wachters aan te stellen. En gelijk het volk nu onlangs had bevonden dat God met hen was in het bouwen (want anders hadden zij tevergeefs gebouwd), zo werd hun, nu de muur gebouwd was, ook ongetwijfeld te verstaan gegeven dat, "Zo de Heere de stad niet bewaart, de wachter" "tevergeefs waakt," Psalm.127:1.

Nehemia 7:5-73

Wij hebben hier nog een goed plan van Nehemia, want wijze en ijverige mensen zullen altijd het een of ander bedenken tot bevordering van de eer van God en de stichting en opbouwing van Zijn kerk. Hij wist zeer goed dat de veiligheid van een stad, onder God, meer afhangt van het getal en de kloekmoedigheid van haar inwoners dan van de hoogte of sterkte van haar muren, daar hij nu zag, dat het aantal van de inwoners gering was, achtte hij het voegzaam om hun getal te doen opnemen, teneinde te weten te komen, welke geslachten vroeger in Jeruzalem gevestigd waren geweest, maar naar het land waren verhuisd, opdat hij hen nu naar de stad zou kunnen doen weerkeren, en op welke gezinnen invloed zou kunnen geoefend worden door hun Godsdienst of door hun zaken, om de huizen te Jeruzalem te herbouwen, en er in te komen wonen. Wij hebben zo weinig reden om te wensen, dat wij alleen op de aarde geplaatst zouden zijn, of zelfs in Jeruzalem, dat onze veiligheid, ons gemak en gerief in grote mate afhangen van onze naburen en vrienden, hoe meer, hoe sterker, "hoe meer zielen hoe meer vreugde." Het is de wijsheid van de bestuurders van een volk, om het evenwicht te bewaren tussen stad en land, opdat de hoofdstad niet zo buitensporig groot is dat zij het land uitput en verarmt, maar toch ook niet zo zwak is, dat zij niet instaat is het te beschermen. Merk ml op:

I. Vanwaar dit goede plan van Nehemia is gekomen. *God gaf in mijn hart,* zegt hij, vers 5. Elke goede, Godvruchtige, of verstandige gedachte van ons hart, moeten wij erkennen van God te zijn gekomen. Hij was het, die haar in ons heeft gegeven, want alle goede gave en alle goed werk is van boven, Hij geeft kennis, Hij geeft genade, alles is *van* Hem, en daarom moet alles *voor* Hem zijn. Wat door menselijke wijsheid gedaan wordt moet aan de leiding van de Goddelijke voorzienigheid worden toegeschreven, Hij, die de landman onderricht van de wijze, Jesaja 28:26, onderricht ook de staatsman.

II. Welke methode hij volgde om het ten uitvoer te brengen.

1. Hij riep de oversten en het volk tezamen, teneinde een nauwkeurig bericht te ontvangen van de tegenwoordige staat van hun geslachten, van hun aantal en kracht, of vermogen, en van de plaats waar zij gevestigd waren. Waarschijnlijk heeft hij hun, toen hij hen samenriep, bevolen om een volledige opgave hiervan uit hun onderscheidene districten mee te brengen. En ik denk dat er niet zovelen waren, of het kon wel spoedig gedaan worden.

2. Hij onderzocht *het geslachtsregister van degenen, die in het eerst waren uitgetogen,* en vergeleek er de tegenwoordige opgave mede, en daar hebben wij nu de herhaling van uit Ezra 2. Het opschrift hier, vers 6, 7 is gelijkluidend met het opschrift daar, vers 1,2. *Dit zijn de kinderen van dat landschap,* enz. Twee dingen van daar worden hier voor de tweede maal herhaald en vermeld.

A. De namen en het getal van hun verschillende geslachten, en:

B. Hun gaven ten dienste van de tempel. De herhaling van deze opgaven kan dienen om ons te kennen te geven welk een behagen de grote God schept in de personen, de geslachten en de diensten van Zijn geestelijk Israël, en dat Hij daar zeer bijzonder kennis van neemt. Hij kent

degenen, die de Zijnen zijn, kent hen allen, kent hen bij name, heeft Zijn oog op het register van deze kinderen van de gevangenschap en doet alles naar de alouden raad Zijns willens betreffende hen.

a. Hier is een bericht van de hoofden van de onderscheidene geslachten, die het eerst uitgetogen zijn, vers 6-69. Dienaangaande hebben wij op te merken:

Ten eerste. Hoewel dit thans voor ons van weinig nut of belang schijnt te zijn, was het toen toch van zeer groot nut, om te vergelijken wat zij geweest zijn met wat zij nu waren. Wij kunnen veronderstellen dat hun aantal nu zeer was toegenomen, maar het was goed voor hen om hun klein begin te gedenken, ten einde God te erkennen in de toeneming van hun geslachten. Hierdoor konden ook hun geslachtsregisters bewaard blijven, de onderscheidingen van hun families in wezen worden gehouden, totdat de Messias zou komen, om dan een einde te maken aan hun geslachtsrekeningen, die om Zijnentwil bewaard waren gebleven, maar naderhand doelloos waren. Maar,

Ten tweede. Er is veel verschil in de opgaven van de getallen in deze eerste lijst en die van Ezra. De meesten ervan zijn nauwkeurig aan elkaar gelijk, sommigen met weinig verschil-van misschien een of twee meer of minder-en daarom kan ik niet, zoals sommige Schriftuitleggers denken, dat de lijst in Ezra een opgave was van hun getal bij hun eerste komst, en die in Nehemia een opgave was van hun tegenwoordig getal, daar er nu minstens veertig jaren sedert hun eerste komst waren verlopen, (sommigen achten dat het veel meer dan veertig jaren was), want wij kunnen niet denken dat gedurende al die tijd in zovele gezinnen in het geheel geen of slechts weinige veranderingen waren voorgekomen ten opzichte van hun aantal. Die verschillen kunnen wij dus veronderstellen ontstaan te zijn hetzij uit de vergissingen van de overschrijvers, die in getallen licht kunnen voorkomen, of door het verschil tussen de handschriften, waaraan zij ontleend zijn, of misschien gaf de ene lijst een opgave van hun getal toen zij met Zerubbabel uit Babel zijn weggegaan, en de andere van hun aantal toen zij in Jeruzalem zijn aangekomen. De som totaal is dezelfde hier als daar, behalve van de zangers, mannelijke en vrouwelijke, daar bedroeg hun aantal tweehonderd, hier tweehonderd vijf en veertig. Deze waren van niet zoveel gewicht, dat er nauwkeurig rekening van hen werd gehouden.

b. Hier is een bericht van hun offeranden, die zij voor het werk Gods gegeven hebben, vers 70 en verv. *Dit* verschilt zeer van *dat* in Ezra 2:68, 69, en het is zeer de vraag, of het wel dezelfde contributie geldt. Hier begint de tirsatha, of opperlandvoogd, de offergaven, terwijl daar geen melding van hem gemaakt wordt. En de enkele som, daar opgegeven, overtreft die van hier allen tezamen. Het is echter waarschijnlijk wèl dezelfde, maar die opgave zal naar het een afschrift van de lijst geschied zijn, en deze naar een ander, want het laatste vers is hetzelfde hier als in Ezra 2.vers 70 Geloofd zij God dat ons geloof en onze hoop niet gegrond zijn op de nauwkeurigheid van namen en getallen, van geslachtslijsten en tijdrekenkundige lijsten, maar op de grote dingen van wet en Evangelie. Wat ook aan het werk Gods gegeven wordt, Hij is niet onrechtvaardig, dat Hij het zou vergeten, ook zal zelfs geen beker koud water, die in Zijn naam, en tot Zijn ere gegeven wordt, onbeloond blijven.

HOOFDSTUK 8

1 (8:2) Zo verzamelde zich al het volk als een enig man op de straat voor de Waterpoort; en zij zeiden tot Ezra, den schriftgeleerde, dat hij het boek der wet van Mozes zou halen, die de HEERE Israel geboden had.
2 (8:3) En Ezra, de priester, bracht de wet voor de gemeente, beiden mannen en vrouwen, en allen, die verstandig waren om te horen, op den eersten dag der zevende maand.
3 (8:4) En hij las daarin voor de straat, die voor de Waterpoort is, van het morgen licht aan tot op den middag, voor de mannen en vrouwen, en de verstandigen; en de oren des gansen volks waren naar het wetboek.
4 (8:5) En Ezra, de schriftgeleerde, stond op een hogen houten stoel, dien zij tot die zaak gemaakt hadden, en nevens hem stond Mattithja, en Sema, en Anaja, en Uria, en Hilkia, en Maaseja, aan zijn rechterhand; en aan zijn linkerhand Pedaja, en Misael, en Malchia, en Hasum, en Hasbaddana, Zacharja en Mesullam.
5 (8:6) En Ezra opende het boek voor de ogen des gansen volks, want hij was boven al het volk; en als hij het opende, stond al het volk.
6 (8:7) En Ezra loofde den HEERE, den groten God; en al het volk antwoordde: Amen, amen! met opheffing hunner handen, en neigden zich, en aanbaden den HEERE, met de aangezichten ter aarde.
7 (8:8) Jesua nu, en Bani, en Serebja, Jamin, Akkub, Sabbethai, Hodia, Maaseja, Kelita, Azaria, Jozabad, Hanan, Pelaja, en de Levieten onderwezen het volk in de wet. En het volk stond op zijn standplaats.
8 (8:9) En zij lazen in het boek, in de wet Gods, duidelijk; en den zin verklarende, zo maakten zij, dat men het verstond in het lezen.
9 (8:10) En Nehemia (dezelve is Hattirsatha) en Ezra, de priester, de schriftgeleerde, en de Levieten, die het volk onderwezen, zeiden tot al het volk: Deze dag is den HEERE, uw God, heilig; bedrijft dan geen rouw, en weent niet; want al het volk weende, als zij de woorden der wet hoorden.
10 (8:11) Voorts zeide hij tot hen: Gaat, eet het vette, en drinkt het zoete, en zendt delen dengenen, voor welken niets bereid is, want deze dag is onzen HEERE heilig; zo bedroeft u niet, want de blijdschap des HEEREN, die is uw sterkte.
11 (8:12) En de Levieten stilden al het volk, zeggende: Zwijgt, want deze dag is heilig, daarom bedroeft u niet.
12 (8:13) Toen ging al het volk henen om te eten, en om te drinken, en om delen te zenden, en om grote blijdschap te maken; want zij hadden de woorden verstaan, die men hun had bekend gemaakt.
13 (8:14) En des anderen daags verzamelden zich de hoofden der vaderen van het ganse volk, de priesters en de Levieten, tot Ezra, den schriftgeleerde, en dat, om verstand te bekomen in de woorden der wet.
14 (8:15) En zij vonden in de wet geschreven, dat de HEERE door de hand van Mozes geboden had, dat de kinderen Israels in loofhutten zouden wonen, op het feest in de zevende maand;
15 (8:16) En dat zij het zouden luidbaar maken, en een stem laten doorgaan door al hun steden, en te Jeruzalem, zeggende: Gaat uit op het gebergte, en haalt takken van olijfbomen, en takken van andere olieachtige bomen, en takken van mirtebomen, en takken van palmbomen, en takken van andere dichte bomen, om loofhutten te maken, als er geschreven is.
16 (8:17) Alzo ging het volk uit en haalden ze, en maakten zich loofhutten, een iegelijk op zijn dak, en in hun voorhoven, en in de voorhoven van Gods huis, en op de straat der Waterpoort, en op de straat van Efraimspoort.

17 (8:18) En de ganse gemeente dergenen, die uit de gevangenis waren wedergekomen, maakten loofhutten, en woonden in die loofhutten; want de kinderen Israels hadden alzo niet gedaan sinds de dagen van Jesua, den zoon van Nun, tot op dezen dag toe; en er was zeer grote blijdschap.
18 (8:19) En men las in het wetboek Gods dag bij dag, van den eersten dag tot den laatsten dag. En zij hielden het feest zeven dagen, en op den achtsten dag den verbodsdag, naar het recht.

Ezra is dertien jaren voor Nehemia uit Babel gekomen, en toch hebben wij hier een goed werk, dat hij deed, en dat tevoren gedaan had kunnen worden, maar niet gedaan werd voordat Nehemia kwam, die niet zo'n geleerde, zo'n vaardig schriftgeleerde was als Ezra, maar een man was van een meer levendige werkzame aard. Zijn ijver bracht Ezra's geleerdheid in werking, en toen werden grote dingen gedaan, zoals wij hier zien in:

I. De openbare plechtige lezing en verklaring van de wet, vers 1-8..

II. De blijdschap die het volk moest te kennen geven vers 9-12.

III. De plechtige viering van het Loofhuttenfeest overeenkomstig de wet, vers 13-18.

Nehemia 8:1-8

Hier hebben wij een bericht van een plechtige Godsdienstige vergadering en van het goede werk, dat in die vergadering gedaan werd, tot eer van God en tot stichting van de kerk.

I. De tijd er voor was *de eerste dag van de zevende maand,* vers 2. Dat was de dag van *de gedachtenis van het geklank,* die een sabbat, een rust, wordt genoemd, en op welke zij een heilige samenroeping moesten hebben, Leviticus 23:24, Numeri 29:1. Maar dat was niet alles, het was op die dag, dat het altaar werd opgericht en zij hun brandoffers begonnen te offeren na hun terugkeer uit de gevangenschap, een weldadigheid Gods, die zij kortgeleden ervaren hadden, en die velen, die toen leefden, zich nog konden herinneren. In dankbaar gedenken hieraan, hebben zij waarschijnlijk van toen aan dit feest met meer dan gewone plechtigheid gevierd. Door Goddelijke gunsten, die nog vers in het geheugen zijn en waarvan wij zelf de getuigen waren, moet, en zal ook meestal, ons hart het meest getroffen zijn.

II. De plaats was *op _de straat voor de Waterpoort,* vers 1, een ruime, brede straat, waar een grote menigte bijeen kon komen, hetgeen in het voorhof van de tempel niet kon, want waarschijnlijk was dit nu lang zo groot en ruim niet als dat van Salomo's tempel, maar bidden en danken en prediken zijn daden van Godsverering, die Gode even welbehaaglijk waren, en nog zijn, als zij in deze of in die plaats worden gedaan. Deze gemeente, bijeengekomen in een straat van de stad, heeft ongetwijfeld ervaren dat God in haar midden was.

III. De personen, die bijeenkwamen, waren: al het volk, zij waren niet gedwongen om te komen, maar hebben zich vrijwillig bijeenvergaderd en met onderling goedvinden. Niet alleen mannen kwamen, maar ook vrouwen en kinderen, zovelen als begrijpen konden wat zij hoorden. Hoofden van gezinnen moeten hun-gezin meenemen naar de plaats van de openlijke Godsverering. Vrouwen en kinderen hebben zielen, die verlost en behouden moeten worden het is dus van zeer groot belang voor hen om met het woord Gods bekend te worden en gebruik te maken van de middelen om kennis en genade te verkrijgen. Als de kleinen tot verstand en begrip komen, moet men hen er aan gewennen om de Godsdienstoefeningen bij te wonen.

IV. De voorzitter van deze vergadering was Ezra, de priester, hij heeft deze dienst geleid. Niemand zo geschikt als hij om de Schrift te verklaren en te prediken, die zo'n vaardig Schriftgeleerde was in de wet van zijn Gods.

1. Zijn roeping tot deze dienst was zeer duidelijk, want dienstdoende als priester en bekwaam zijnde als Schriftgeleerde, *zei het volk tot hem dat hij het boek van de wet van Mozes zou halen* om het voor hen te lezen, vers 1. God had hem bekwaamheid en gezag gegeven, en toen gaf het volk er hem gelegenheid en een uitnodiging toe. Kennis is een geestelijke aalmoes, welke zij, die er toe instaat zijn, aan ieder behoren te geven, die haar nodig heeft, aan iedereen, die er om vraagt.

2. Zijn standplaats was zeer geriefelijk, hij stond op een hoge houten stoel, of toren *die zij gemaakt hadden voor het woord,* zoals het oorspronkelijke luidt, *voor de prediking van het woord,* opdat hetgeen hij te zeggen had met te meer bevalligheid, of sierlijkheid, of aangenaamheid, uitgesproken zou worden, zoveel beter zou worden gehoord, en het oog van de hoorders op hem kon zijn, waardoor hun aandacht zou opgewekt worden, zoals Lukas 4:20.

3. Hij had verscheidene helpers, sommigen, die naast hem stonden, vers 4 zes aan zijn rechterhand, en zeven aan zijn linkerhand. De kansel was of zo gemaakt, dat zij er allen in een rij op konden staan, zoals op een galerij (maar dan zou hij nauwelijks een *toren* genoemd zijn kunnen worden), of zij stonden aan lessenaars een weinig beneden hem, een trap lager. Sommigen denken dat hij hen liet lezen als hij moede was, dat hij hen als bijzitters bij zich had, was tenminste een eer hun aangedaan voor het aangezicht van het volk, opdat zij een ander maal voor dezelfde dienst gebruikt zouden kunnen worden. Anderen, vermeld in vers 7, schenen op dezelfde tijd op andere plaatsen in de nabijheid gebruikt te zijn, om de Schrift te lezen en te verklaren voor hen, die niet onder het bereik van Ezra's stem konden komen. Ook van deze waren er dertien priesters, wier lippen de wetenschap zouden bewaren, Maleachi 2:7. Het is een grote zegen voor een volk om aldus voorzien te zijn van leraren, die geschikt zijn om te onderwijzen. Gelukkig was Ezra om zulke helpers te hebben, en gelukkig waren die helpers, om een leidsman en voorganger te hebben als Ezra was.

V. De Godsdienstoefening van deze vergadering was niet ceremoniëel maar moreel, zij bestond in bidden en prediken. Als voorzitter van de vergadering was Ezra:

1. *De mond van het volk bij God,* en zij hebben zich liefdevol met hem verenigd. Hij loofde de Heere als de grote God, gaf Hem eer door Zijn deugden te roemen en te bidden om Zijn gunst, en het volk heeft, ten teken van hun instemming beide met zijn gebeden en zijn lofzeggingen, *Amen Amen* gezegd, en hun handen opgeheven, ten teken dat hun begeerte naar God was en dat al hun verwachting van Hem was, zij bogen ook hun hoofd ten teken van hun eerbied voor Hem en hun onderworpenheid aan Hem. Aldus moeten wij God aanbidden, en ons tot Hem wenden, als wij het woord Gods gaan lezen of horen, als degenen die God zien in Zijn woord, Hem zeer groot en zeer goed zien.

2. *Gods mond bij het volk* en zij hebben aandachtig naar Hem gehoord. Dit was het voornaamste van deze plechtigheid, en merk op:

A. *Ezra bracht de wet voor de gemeente,* vers 3. Hij had zich van het beste en nauwkeurigste handschrift van de wet voorzien, en wat hij voor zijn eigen gebruik en genot had weggelegd, heeft hij hier als een goed heer des huizes uit zijn schat voortgebracht tot welzijn van de gemeente.

Merk op:

a. Het boek van de wet moet niet opgesloten zijn in de studeerkamer van de Schriftgeleerde, maar *tot de gemeente gebracht worden,* om voor hen in hun eigen taal te worden gelezen.

b. Als leraren naar de kansel gaan, moeten zij hun Bijbel medenemen, Ezra heeft dit gedaan, daaruit moeten zij hun kennis putten, en naar die regel moeten zij spreken, en zij moeten tonen dat zij dit doen. Zie 2 Kronieken 17:9.

B. Met grote eerbied en plechtigheid opende hij het boek *voor de ogen van het hele volk* vers 6. Hij bracht het voort in het besef van de grote zegen van God over hen in hun dat boek te geven, hij opende het in het besef van Zijn genade over hen in hun verlof te geven om het te lezen, dat het geen besloten wel, geen verzegelde fontein was. Het nemen van een boek en het openen van zijn zegelen zien wij met blijdschap en dankbaarheid gevierd, Openbaring 5:9. Laat ons leren om ons met statige

plechtigheid tot onze Godsdienstoefeningen te begeven, er niet roekeloos, lichtvaardig en gehaast bij te wezen, laat ons bedenken wat wij doen als wij Gods boek in handen nemen en het openen, en evenzo ook als wij onze knieen buigen in het gebed, en wat wij doen, moeten wij met bedaardheid en nadenken doen, Prediker 5:1.

C. Hij en anderen lazen in het boek van de wet *van het morgenlicht aan tot op de middag,* vers 4, en zij lazen duidelijk, vers 9. Het lezen van de Schrift in Godsdienstige bijeenkomsten is een inzetting Gods, waardoor Hij geëerd en Zijn gemeente gesticht wordt. En bij bijzondere gelegenheden moeten wij bereid zijn om vele uren achtereen naar het lezen en verklaren van Gods woord te horen, deze hier hebben er aldus gedurende zes uren naar gehoord. Laat hen, die het woord lezen en prediken, ook leren zich duidelijk verstaanbaar te maken, als degenen die begrijpen wat zij lezen en zeggen, en zelf onder de indruk ervan zijn, en wensen dat zij, tot wie zij spreken, het zullen verstaan, het zullen onthouden, en er door in het hart getroffen zullen worden. *Het is een strik des mensen, dat hij het heilige verslindt.*

D. Wat zij lazen, verklaarden zij, toonden er de bedoeling en betekenis van, en welk gebruik ervan gemaakt moet worden, zij duidden de zin ervan aan in andere woorden *zo maakten zij, dat men het verstond in het lezen,* vers 8, 9. Het is nodig dat zij, die het woord horen, het verstaan, want anders is het voor hen slechts een lege klank van woorden, Mattheus 24:15. Daarom is het een vereiste in hen, die door hun ambt leraren zijn, dat zij het woord uitleggen en er de zin en de betekenis van aanduiden. *Verstaat gij ook hetgeen gij leest?* en *Hebt gij dit alles verstaan?* zijn goede vragen om aan de hoorders te doen, maar, "Hoe zouden wij toch kunnen, zo ons niet" "iemand onderricht? is" een gepaste vraag, die zij aan hun leraren kunnen doen, Handelingen 8:30, 31. Lezen is goed, en prediken is goed, maar het verklaren brengt het lezen en het prediken tot elkaar, waardoor het lezen zoveel beter verstaan wordt, en de prediking met des te meer kracht van overtuiging tot het hart wordt gebracht.

E. Het volk gedroeg zich zeer betamelijk toen hun het woord gelezen en verklaard werd.

a. Met grote eerbied. Toen Ezra het boek opende, *stond al het volk,* vers 6, waarmee zij eerbied betoonden, beide voor Ezra en voor het woord, dat hij ging lezen. Het betaamt dienaren te staan, als hun meester tot hen spreekt ter ere van hun meester en om bereidwilligheid te betonen om te doen wat hun gezegd wordt.

b. Met grote vastheid en kalmte *stonden zij op hun standplaats,* vers 8, verscheiden leraren lazen en verklaarden de Schrift op enige afstand van elkaar, en iedereen van het volk bleef op zijn plaats, zij gingen niet eerst naar de een en dan weer naar de ander, om aanmerkingen op hen te maken, maar stonden op hun plaats, teneinde noch anderen te storen noch zelf gestoord te worden.

c. Met grote aandacht, *de oren van het hele volk waren naar het wetboek,* vers 4, waren er als het ware aan gekluisterd, zij hoorden gretig en namen ieder woord ter harte. Het woord Gods gebiedt aandacht, en verdient haar. Als wij door geen acht te geven bij het horen, ons *veel* laten ontglippen, dan is er gevaar dat door vergeetachtigheid na het horen ons *alles* zal ontglippen.

Nehemia 8:9-13

Wij kunnen hier opmerken:

I. Hoe de woorden van de wet, die voor hen gelezen waren, het volk hebben doorwond. De wet werkt de dood en spreekt verschrikking, toont de mensen hun zonde, hun ellende en hun gevaar vanwege de zonde, en dondert een vloek tegen een iegelijk, die niet blijft in ieder deel van zijn plicht. Daarom hebben zij *allen geweend* toen zij haar hoorden, vers 10. Het was een goed teken, dat hun hart week was zoals dat van Josia, toen hij de woorden van de wet hoorde. Zij weenden bij de gedachte dat zij tegen God hadden overtreden en zich door hun menigvuldige overtredingen van de wet aan Gods toorn hadden blootgesteld. Toen sommigen weenden, weenden allen, want allen zagen zij zich schuldig voor God.

II. Hoe zij vertroost werden door de woorden van vrede, die tot hen werden gesproken. Het was goed dat zij zo getroffen en ontroerd werden door het woord van God, er de indruk van ontvingen, maar zij moeten niet bovenmate treuren, inzonderheid niet op deze dag, omdat die dag de Heere heilig was, het was één van de plechtige feestdagen, op welke het hun plicht was vrolijk te zijn. En zelfs smart over de zonde moet onze blijdschap in God niet in de weg staan, maar haar veeleer bevorderen, er ons voor bereiden.

1. De leiders van de vergadering poogden het volk te stillen en te bemoedigen.

a. Nu, en niet eerder in dit hoofdstuk, treedt Nehemia op, hij gaf acht op het wenen van het volk. Aan Ezra deed het genoegen het volk zo onder de indruk te zien van het woord, maar Nehemia zei hem dat dit wenen nu ontijdig was, deze dag was heilig, hij wordt een rust, een sabbat, genoemd, Leviticus 23:24, en meest daarom met vreugde, lof en dankzegging gevierd worden, niet als een dag, waarop zij *hun zielen moesten verootmoedigen,* en Ezra stemde hiermede in. Zij verboden het volk rouw te bedrijven *en te wenen,* vers 10. *Bedroeft u niet,* vers 11. *Zwijgt, bedroeft u niet,* vers 12. Alles is schoon op zijn tijd, gelijk wij niet vrolijk moeten wezen als God ons roept om rouw te bedrijven, zo moeten wij ons niet beangstigen en bedroeven als God ons oorzaak geeft om ons te verblijden. Zelfs smart over de zonde moet niet overdreven worden, niet zo bovenmate groot zijn dat zij ons verhindert ons in God te verblijden, moet ons niet in de weg staan om God te dienen met blijdschap.

b. *Zij* bevalen hun van hun blijdschap te getuigen, het gewaad *van de lof aan te doen,* inplaats van *een benauwde geest.* Zij stonden hun toe om ten teken van hun vreugde zich op een feestmaaltijd te onthalen, beter dan op andere dagen te eten en te drinken, *het vette te eten en het zoete te drinken,* maar dan moet dit gepaard gaan:

a. met liefdadigheid jegens de armen, "zendt *delen aam hen, voor wie niets bereid is,* opdat uw overvloed hun gebrek vervulle, opdat zij zich met u verblijden en hun lenden u zegenen." Christus zegt aan hen, die een maaltijd aanrichten, dat zij er hun arme naburen op moeten nodigen, Lukas 14:13. Maar het is op een Godsdienstig feest inzonderheid plicht om, zowel als op een Godsdienstig vasten "de" "ziel te openen voor de hongerige," Jesaja 58:7, 10. Gods milddadigheid moet ons milddadig maken. Velen eten zelf het vette en drinken het zoete ja tot overdaad toe, die nooit delen, nauwelijks kruimkens, toestaan aan de armen, en deze kunnen in de gelijkenis van de rijke man,

Lukas 16:19, hun eigen vonnis lezen. Maar dezulken weten niet, of bedenken niet, waartoe God hun rijkdom geschonken heeft.

Merk op: wij moeten niet slechts geven aan hen, die tot ons komen, maar gaven zenden aan hen, die buiten ons gezicht zijn. *Een milddadige beraadslaagt milddadigheden,* en zoekt voorwerpen van liefdadigheid.

b. Het moet gepaard gaan met Godsvrucht, *de blijdschap des Heeren, die is uw sterkte.* Laat het geen vleselijke, zinnelijke vreugde wezen maar heilige, geestelijke blijdschap, de blijdschap *des Heeren,* blijdschap in de goedheid van God, onder de leiding en het bestuur van de genade Gods, blijdschap voortkomende uit ons deel in de liefde en gunst van God en de tekenen van Zijn gunst. Deze blijdschap zal uw sterkte zijn, moedig haar dus aan. Zij zal uw sterkte zijn:

Ten eerste. Voor het volbrengen van de andere plichten van het feest, hoe meer wij ons verblijden in onze Godsdienstige handelingen hoe overvloediger wij er in zijn zullen.

Ten tweede. Voor al hetgeen gij te doen hebt in overeenstemming met de wet van God, die voor u gelezen werd. Heilige blijdschap zal olie wezen voor de raderen van uw gehoorzaamheid.

Ten derde. Voor het weerstaan van uw vijanden, die tegen u samenspannen. De blijdschap des Heeren zal ons wapenen tegen de aanvallen van onze geestelijke vijanden, en ons de smaak doen verliezen voor die genoegens, waarmee de verzoeker ons verlokt.

2. De vergadering volgde de haar gegeven leiding. Hun wenen werd *gestild,* vers 12, en *zij maakten grote blijdschap,* vers 13. Wij moeten altijd meester blijven van onze gemoedsbewegingen, zodat zij, als zij gereed zijn uit te barsten, dadelijk weer in toom gehouden kunnen worden zodra wij tot de overtuiging komen, dat het of ontijdig of onredelijk is. Hij, die aldus zijn geest kan weerhouden, is beter dan die een stad inneemt.

Merk op:

a. Nadat zij geweend hadden, verblijdden zij zich, een heilig treuren bereidt de weg voor heilige vreugde, *die met tranen zaaien, zullen met gejuich maaien,* zij, die beven onder de overtuiging van het woord, kunnen zich verblijden in de vertroosting ervan.

b. De grond van hun blijdschap was zeer goed, zij maakten blijdschap, niet omdat zij het vette hadden te eten en het zoete hadden te drinken en veel goed gezelschap hadden, maar *omdat zij de woorden hadden verstaan, die men hun had bekendgemaakt.* Het is een zeer grote zegen om de Heilige Schriften te bezitten en hulpmiddelen om ze te verstaan, en wij hebben wel reden om ons daarin te verblijden. Bijbels en dienaren van het Evangelie zijn de blijdschap van Gods Israël. Hoe beter wij het woord van God verstaan, hoe meer vertroosting wij er in zullen vinden, want de duisternis van droefheid en benauwdheid komt voort uit de duisternis van onwetendheid en dwaling. Toen de woorden hun het eerst verklaard werden, weenden zij, maar toen zij ze verstonden, hebben zij zich verblijd, daar zij eindelijk kostelijke, dierbare beloften vonden, gedaan aan hen, die berouw hebben en zich bekeren, zodat er dus hoop was voor Israël.

Nehemia 8:14-19

Wij hebben hier:

I. Dat het volk er zich opnieuw toe begaf om het woord te horen en te verstaan. Zij hadden het grootste deel van een dag doorgebracht met bidden en horen, en toch waren zij die nieuwe maand en sabbat zo weinig moe, dat zij, dat is hun oversten, de volgende dag-hoewel het toen geen feestdag was-zich weer tot Ezra verzamelden, om hem het woord te horen verklaren, vers 14, en zij vonden daar meer genot en voordeel in dan in enigerlei werelds genot of gewin. Als wij het woord van God recht verstaan en er door aangedaan worden, dan zullen wij, hoe meer wij er mee bekend worden, hoe meer verlangen er nog beter mee bekend te worden, zeggende: *hoe zoet zijn Uwe redenen mijn gehemelte geweest!* Zij, die de Schriften goed verstaan zullen verlangen ze nog beter te verstaan. Nu kwamen de priesters en Levieten zelf *met de hoofden van de vaderen van het hele volk tot Ezra,* die vorst van de Schriftuitleggers, *om verstand te bekomen in de woorden der,* of, zoals de kanttekening het heeft, *opdat zij zouden onderwijzen in de woorden van de wet,* zij kwamen om zelf onderricht te worden, ten einde bekwaam gemaakt te worden om anderen te kunnen onderwijzen.

Merk op:

1. Op de eerste dag heeft Ezra in zijn nederigheid hen als leraren met zich aan zijn rechter en zijn linkerhand gesteld, vers 5 en 8, maar nu zij zich door die proefneming meer dan ooit bewust waren geworden van hun eigen gebrek en van zijn uitnemendheid, hebben zij zich in hun ootmoed op de tweede dag aan Ezra's voeten gezet, om van hem te leren.

2. Zij, die anderen willen onderwijzen, moeten zelf onderricht ontvangen. Priesters en Levieten moeten eerst onderwezen worden, en dan moeten zij onderwijzen.

II. Des volks gerede gehoorzaamheid in een bijzondere omstandigheid, zodra zij op hun plicht hierin gewezen waren. Waarschijnlijk heeft Ezra *naar de wijsheid Gods, die in zijn hand was,* Ezra 7:25, toen zij zich op de tweede dag van de zevende maand tot hem wendden, om onderricht te worden in de wet, hun de wetten gelezen betreffende de feesten van die maand, en onder anderen die voor het Loofhuttenfeest, Leviticus 23:34, Deuteronomium 16:13. Leraren moeten niet alleen prediken wat waar en goed is, maar ook wat tijdig en geschikt is, ieder dagwerk schikken naar deszelfs dag.

Hier zien wij:

1. Hoe zij Gods gebod omtrent het Loofhuttenfeest vonden, vers 15, 16. Zij vonden een gebod desbetreffende in de wet. Zij, die naarstig de Schriften onderzoeken, zullen er dingen in geschreven vinden, die zij hadden vergeten of niet genoeg opgemerkt hadden. Dit Loofhuttenfeest was een gedachtenis aan hun wonen in tenten in de woestijn, een voorstelling van onze tabernakel toestand in deze wereld, en een type van de heilige blijdschap van de Evangelie kerk. De bekering van de heidenen tot het geloof van Christus is voorzegd onder het beeld van dit feest, Zacheria 14:16. Zij zullen komen "om te vieren het feest van de loofhutten," als hebbende hier geen blijvende stad. Dit feest moest in al hun steden worden uitgeroepen. Het volk moest zelf takken van bomen gaan halen,

(die te Jeruzalem woonden, haalden ze van de Olijfberg), en loofhutten ervan maken, waarin zij moesten wonen, voorzover het weer het toeliet, en vrolijk zijn gedurende het feest.

2. Deze inzetting nauwkeurig waargenomen, vers 17, 18. Wij lezen en horen het woord op Gode welbehaaglijke wijze en met nut en voordeel voor onze ziel, als wij doen naardat er in geschreven is, en als wij de plichten, die wij veronachtzaamd hebben, weer ter harte nemen en getrouw volbrengen.

A. Zij namen de ceremonie waar, zij zaten in loofhutten, die de priesters en Levieten opgericht hadden in de voorhoven van de tempel, zij, die huizen hadden, zetten de loofhutten op de daken ervan, of in de voorhoven, en zij die deze geriefelijkheden niet hadden, zetten ze op de straat. Dit feest is gemeenlijk gevierd geworden, 2 Kronieken 5:3, Ezra 3:4, maar nooit met zoveel plechtigheid als nu, sedert de tijd van Jozua, toen zij pas in Kanaän gevestigd waren, gelijk zij er nu opnieuw in waren gevestigd. Die mens bemint zijn huis al te veel, die het niet van zich kan verkrijgen om het, in onderwerping hetzij aan een inzetting Gods, of aan een leiding van Zijn voorzienigheid, voor een wijle te verlaten.

B. *Zij* gaven acht op het wezen van de zaak, want anders zou de ceremonie, hoe betekenisvol zij ook was, voor hen van geen betekenis zijn geweest.

a. Zij deden het met blijdschap, met zeer grote blijdschap, zich verheugende in God en in Zijn goedertierenheid over hen. Al hun heilige feesten, maar inzonderheid dit feest, moesten met blijdschap gevierd worden hetgeen strekte tot eer van God en tot hun aanmoediging in Zijn dienst.

b. Zij hebben gedurende al de dagen van het feest het lezen en verklaren van het woord Gods bijgewoond, vers 19. Zij gebruikten hun ledige tijd voor dat goede werk, zulke ledige uren kunnen niet beter doorgebracht worden dan in het bestuderen van de Schrift. God had bevolen dat op dit Loofhuttenfeest de wet gelezen zou worden, eens in de zeven jaren. Of dit nu dat jaar van de vrijlating was, waarin die dienst gehouden moest worden, Deuteronomium 31:10, 11, blijkt niet, maar al de dagen van het feest brachten zij toch door met dat goede werk, en op de achtste dag was er een plechtige samenroeping, zoals God geboden had, waarop zij de plechtigheid op de twee en twintigsten dag van de maand eindigden. Toch zijn zij toen niet uiteen gegaan, want de vier en twintigste dag was bestemd om met vasten en bidden doorgebracht te worden. Heilige vreugde moet ons niet ongeschikt maken voor droefheid naar God, evenmin als Godvruchtige droefheid heilige blijdschap moet in de weg staan.

HOOFDSTUK 9

1 Voorts op den vier en twintigsten dag dezer maand verzamelden zich de kinderen Israels met vasten en met zakken, en aarde was op hen.
2 En het zaad Israels scheidde zich af van alle vreemden. En zij stonden, en deden belijdenis van hun zonden en hunner vaderen ongerechtigheden.
3 Want als zij opgestaan waren op hun standplaats, zo lazen zij in het wetboek des HEEREN, huns Gods, een vierendeel van den dag; en op een ander vierendeel deden zij belijdenis, en aanbaden den HEERE, hun God.
4 Jesua nu, en Bani, Kadmiel, Sebanja, Bunni, Serebja, Bani en Chenani, stonden op het hoge gestoelte der Levieten, en riepen met luider stem tot den HEERE, hun God;
5 En de Levieten, Jesua, en Kadmiel, Bani, Hasabneja; Serebja, Hodia, Sebanja, Petahja, zeiden: Staat op, looft den HEERE, uw God, van eeuwigheid tot in eeuwigheid; en men love den Naam Uwer heerlijkheid, die verhoogd is boven allen lof en prijs!
6 Gij zijt die HEERE alleen, Gij hebt gemaakt den hemel, den hemel der hemelen, en al hun heir, de aarde en al wat daarop is, de zeeen en al wat daarin is, en Gij maakt die allen levend; en het heir der hemelen aanbidt U.
7 Gij zijt die HEERE, de God, Die Abram hebt verkoren, en hem uit Ur der Chaldeen uitgevoerd; en Gij hebt zijn naam gesteld Abraham.
8 En Gij hebt zijn hart getrouw gevonden voor Uw aangezicht, en hebt een verbond met hem gemaakt, dat Gij zoudt geven het land der Kanaanieten, der Hethieten, der Amorieten, en der Ferezieten, en der Jebusieten, en der Girgasieten, dat Gij het zijn zade zoudt geven; en Gij hebt Uw woorden bevestigd, omdat Gij rechtvaardig zijt.
9 En Gij hebt aangezien onzer vaderen ellende in Egypte, en Gij hebt hun geroep gehoord aan de Schelfzee;
10 En Gij hebt tekenen en wonderen gedaan aan Farao, en aan al zijn knechten, en aan al het volk zijns lands; want Gij wist, dat zij trotselijk tegen hen handelden; en Gij hebt U een Naam gemaakt, als het is te dezen dage.
11 En Gij hebt de zee voor hun aangezicht gekliefd, dat zij in het midden der zee op het droge zijn doorgegaan; en hun vervolgers hebt Gij in de diepten geworpen, als een steen in sterke wateren.
12 En Gij hebt ze des daags geleid met een wolkkolom, en des nachts met een vuurkolom, om hen te lichten op den weg, waarin zij zouden wandelen.
13 En Gij zijt neergedaald op den berg Sinai, en hebt met hen gesproken uit den hemel; en Gij hebt hun gegeven rechtmatige rechten, en getrouwe wetten, goede inzettingen en geboden.
14 En Gij hebt Uw heiligen sabbat bekend gemaakt; en Gij hebt hun geboden, en inzettingen en een wet bevolen, door de hand van Uw knecht Mozes.
15 En Gij hebt hun brood uit den hemel gegeven voor hun honger, en hun water uit de steenrots voortgebracht voor hun dorst; en Gij hebt tot hen gezegd, dat zij zouden ingaan om te erven het land, waarover Gij Uw hand ophieft, dat Gij het hun zoudt geven.
16 Maar zij en onze vaders hebben trotselijk gehandeld, en zij hebben hun nek verhard, en niet gehoord naar Uw geboden;
17 En zij hebben geweigerd te horen, en niet gedacht aan Uw wonderen, die Gij bij hen gedaan hadt, en hebben hun nek verhard, en in hun wederspannigheid een hoofd gesteld, om weder te keren tot hun dienstbaarheid. Doch Gij, een God van vergevingen, genadig en barmhartig, lankmoedig, en groot van weldadigheid, hebt hen evenwel niet verlaten.

18 Zelfs, als zij zich een gegoten kalf gemaakt hadden, en gezegd: Dit is uw God, Die u uit Egypte heeft opgevoerd; en grote lasteren gedaan hadden;
19 Hebt Gij hen nochtans door Uw grote barmhartigheid niet verlaten in de woestijn; de wolkkolom week niet van hen des daags, om hen op den weg te leiden, noch de vuurkolom des nachts, om hen te lichten, en dat, op den weg, waarin zij zouden wandelen.
20 En Gij hebt Uw goeden Geest gegeven om hen te onderwijzen; en Uw Manna hebt Gij niet geweerd van hun mond, en water hebt Gij hun gegeven voor hun dorst.
21 Alzo hebt Gij hen veertig jaren onderhouden in de woestijn; zij hebben geen gebrek gehad; hun klederen zijn niet veroud, en hun voeten niet gezwollen.
22 Voorts hebt Gij hun koninkrijken en volken gegeven, en hebt hen verdeeld in hoeken. Alzo hebben zij erfelijk bezeten het land van Sihon, te weten, het land des konings van Hesbon, en het land van Og, koning van Basan.
23 Gij hebt ook hun kinderen vermenigvuldigd, als de sterren des hemels; en Gij hebt hen gebracht in het land, waarvan Gij tot hun vaderen hadt gezegd, dat zij zouden ingaan om het erfelijk te bezitten.
24 Alzo zijn de kinderen daarin gekomen, en hebben dat land erfelijk ingenomen; en Gij hebt de inwoners des lands, de Kanaanieten, voor hun aangezicht ten ondergebracht, en hebt hen in hun hand gegeven, mitsgaders hun koningen en de volken des lands, om daarmede te doen naar hun welgevallen.
25 En zij hebben vaste steden en een vet land ingenomen, en erfelijk bezeten, huizen, vol van alle goed, uitgehouwen bornputten, wijngaarden, olijfgaarden en bomen van spijze, in menigte; en zij hebben gegeten, en zijn zat en vet geworden, en hebben in wellust geleefd, door Uw grote goedigheid.
26 Maar zij zijn wederspannig geworden, en hebben tegen U gerebelleerd, en Uw wet achter hun rug geworpen, en Uw profeten gedood die tegen hen betuigden, om hen te doen wederkeren tot U; alzo hebben zij grote lasteren gedaan.
27 Daarom hebt Gij hen gegeven in de hand hunner benauwers, die hen benauwd hebben; maar als zij in den tijd hunner benauwdheid tot U riepen, hebt Gij van den hemel gehoord, en hun naar Uw grote barmhartigheden verlossers gegeven, die hen uit de hand hunner benauwers verlosten.
28 Maar als zij rust hadden, keerden zij weder om kwaad te doen voor Uw aangezicht; zo verliet Gij hen in de hand hunner vijanden, dat zij over hen heersten; als zij zich dan bekeerden, en U aanriepen, zo hebt Gij hen van den hemel gehoord, en hebt hen naar Uw barmhartigheden tot vele tijden uitgerukt.
29 En Gij hebt tegen hen betuigd, om hen te doen wederkeren tot Uw wet; maar zij hebben trotselijk gehandeld, en niet gehoord naar Uw geboden, en tegen Uw rechten, tegen dezelve hebben zij gezondigd, door dewelke een mens, die ze doet, leven zal; en zij hebben hun schouder teruggetogen, en hun nek verhard, en niet gehoord.
30 Doch Gij vertoogt het vele jaren over hen, en betuigdet tegen hen door Uw Geest, door den dienst Uwer profeten, maar zij neigden het oor niet; daarom hebt Gij hen gegeven in de hand van de volken der landen.
31 Doch door Uw grote barmhartigheden hebt Gij hen niet vernield, noch hen verlaten; want Gij zijt een genadig en barmhartig God.
32 Nu dan, o onze God, Gij grote, Gij machtige, en Gij vreselijke God, Die het verbond en de weldadigheid houdt; laat voor Uw aangezicht niet gering zijn al de moeite, die ons getroffen heeft, onze koningen, onze vorsten, en onze priesteren; en onze profeten, en onze vaderen, en Uw ganse volk, van de dagen der koningen van Assur af tot op dezen dag.

33 Doch Gij zijt rechtvaardig, in alles, wat ons overkomen is; want Gij hebt trouwelijk gehandeld, maar wij hebben goddelooslijk gehandeld.
34 En onze koningen, onze vorsten, onze priesters en onze vaders hebben Uw wet niet gedaan; en zij hebben niet geluisterd naar Uw geboden, en naar Uw getuigenissen, die Gij tegen hen betuigdet.
35 Want zij hebben U niet gediend in hun koninkrijk, en in Uw menigvuldig goed, dat Gij hun gaaft, en in dat wijde en dat vette land, dat Gij voor hun aangezicht gegeven hadt; en zij hebben zich niet bekeerd van hun boze werken.
36 Zie, wij zijn heden knechten; ja, het land, dat Gij onzen vaderen gegeven hebt, om de vrucht daarvan, en het goede daarvan te eten, zie, daarin zijn wij knechten.
37 En het vermenigvuldigt zijn inkomste voor den koningen, die Gij over ons gesteld hebt, om onzer zonden wil; en zij heersen over onze lichamen en over onze beesten, naar hun welgevallen; alzo zijn wij in grote benauwdheid.
38 En in dit alles maken wij een vast verbond en schrijven het; en onze vorsten, onze Levieten en onze priesteren zullen het verzegelen.

De tiende dag van de zevende maand, tussen het feest van de gedachtenis van het geklank, Hoofdst. 8:3 en het Loofhuttenfeest, vers 15, was bestemd om de verzoendag te zijn, wij hebben alle reden om te denken dat die dag nauwgezet werd waargenomen, hoewel er geen melding van wordt gemaakt. Maar hier hebben wij een bericht van een vasten, dat veertien dagen later gehouden werd, met betrekking tot de tegenwoordige stand van hun zaken, en evenals de verzoendag was het een dag van verootmoediging. Er is een tijd om te wenen, zowel als een tijd om te lachen. Wij hebben hier het bericht

I. Hoe dit vasten werd gehouden, vers 1-3..

II. Wat de onderwerpen waren van gebed tot God, dat bij deze gelegenheid gedaan werd, waarin zij dankerkentenis deden van Gods goedertierenheden en een boetvaardige belijdenis van hun zonde, en zich met ootmoed onderwierpen aan de rechtvaardige hand van God in de oordelen, die over hen gebracht werden, en eindigden met een plechtig besluit van vernieuwde gehoorzaamheid, vers 4-38.

Nehemia 9:1-3

Wij hebben hier een algemeen bericht van een openbaar vasten gehouden door de kinderen Israëls, waarschijnlijk op bevel van Nehemia door en met het advies en de instemming van de hoofden van de vaderen. Het was een vasten, door mensen verordineerd, maar zulk *een vasten als God verkiest,* want,

1. Het was een dag *om de ziel te kwellen* Jeremia 58:5. Waarschijnlijk zijn zij in de voorhoven des tempels bijeengekomen, en daar verschenen zij, bedekt met zakken, in de houding van rouwbedrijvenden, met aarde op hun hoofd, vers 1. Door deze uitwendige tekenen van smart en verootmoediging gaven zij eer aan God, namen zij voor zich de beschaamdheid des aangezichts, en wekten zij elkaar op tot berouw en bekering. Zij werden weerhouden van te wenen, Hoofdstuk 8:10, maar nu werd hun gezegd te wenen. De vreugde van onze heilige feesten moet plaats maken voor de smart van ons plechtig vasten, als dit gekomen is. Alles is schoon op zijn tijd.

2. Het was een dag "om de knopen van de goddeloosheid los te" "maken," en dat is het vasten hetwelk God verkiest, Jesaja 58:6. Zonder dit is ons gaan in zak en as slechts scherts of spotternij. Omdat het zaad Israëls een heilig zaad was, gewijd aan God en voortreffelijker dan hun naburen, hebben zij zich *afgescheiden van alle vreemden* met wie zij zich hadden vermengd en zich hadden verzwagerd, vers 2. Ezra had hen enige jaren tevoren gescheiden van hun vreemde vrouwen, maar zij waren weer in dezelfde zonde gevallen, en hadden of huwelijken met hen aangegaan, of vriendschapsbetrekkingen met hen aangeknoopt, en waren in zo’n vertrouwelijker omgang met hen gekomen, dat het hun tot een strik werd. Maar nu scheidden zij zich af van de vreemde kinderen, zowel als van de vreemde vrouwen. Zij die zich door gebed en verbond bij God willen voegen, moeten scheiden van de zonden en van de zondaren, want *wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis?*

3. Het was een dag van gemeenschapsoefening met God, zij hebben "Hem," ja "Hem gevast," Zacheria 7:5..

a. Zij spraken totHem in het gebed, offerden Hem hun Godvruchtige aandoeningen in hun belijdenis van zonde en hun aanbidding van Hem als de Heere en hun God. Vasten zonder gebed is een lichaam zonder een ziel.

b. Door Zijn woord hoorden zij Hem spreken tot hen, want zij lazen in het boek van de wet, hetgeen zeer gepast is op vastendagen, opdat wij in de spiegel van de wet onze gebreken en verontreinigingen zien zullen, en zullen weten wat wij hebben te erkennen en wat wij moeten verbeteren. Het woord zal het gebed leiden en opwekken, want door het woord komt de Geest onze zwakheden te hulp.

Merk op, hoe de tijd gelijkelijk verdeeld was tussen deze twee. Drie uren-want dat is het vierde gedeelte van een dag-brachten zij door met het lezen, verklaren en toepassen van de Schrift, en drie uren met het belijdenis doen van hun zonde en met gebed, zodat zij zes uren achter elkaar bleven en al die tijd doorbrachten in plechtige Godsdienstige handelingen zonder te zeggen: *Zie wat een vermoeidheid!* Door die afwisseling in hun Godsdienstoefening werd zij minder eentonig, en gelijk het woord, dat zij lazen hun stof gaf voor gebed, zo heeft het gebed hun het woord nog meer nuttig

doen zijn. Bisschop Patrick denkt dat zij al de twaalf uren van de dag in Godsdienstoefeningen doorbrachten, dat zij van zes uur tot negen uur in de morgen lazen, en dan van negen tot twaalf uur baden, van twaalf tot drie uur wederom lazen, en van drie uur tot zes uur in de avond weer baden. Het werk van een vastendag is een goed werk, en daarom moeten wij pogen om een dagwerk ervan tot een goeden dag werk te maken.

Nehemia 9:4-38

Wij hebben hier een bericht hoe het werk op deze vastendag gedaan werd.

I. De namen van de leraren, die dienst deden. Zij worden tweemaal opgegeven, vers 4, 6, met slechts enige verandering in de namen. Hetzij dat zij de een na de ander gebeden hebben naar de regel door de apostel gegeven: Gij "kunt allen, de een na de ander," "profeteren," 1 Corinthiers 14:31, of, naar sommigen denken, er waren acht onderscheidene vergaderingen op enige afstand van elkaar, en ieder van deze werd geleid door een Leviet.

II. Het werk zelf, dat zij deden.

1. Zij baden tot God, riepen tot Hem met luider stem, vers 4, om vergeving van Israëls zonden en om Gods gunst over hen. Zij riepen luid, niet opdat God hen te beter zou horen zoals de aanbidders van Baäl gedaan hebben maar opdat het volk hen zou kunnen horen en om hun vurigheid van geest op te wekken.

2. Zij loofden God, want God te loven is niet ongepast of ontijdig op een vastendag, in al onze Godsdienstige verrichtingen moet het ons doel en streven zijn *aan God de eer te geven van Zijn naam.*

De inhoud van hun gebeden wordt ons hier meegedeeld, hetzij dat die vooraf opgesteld werd als een leidraad voor de Levieten, waarover zij dan konden uitweiden, of later herdacht als de hoofden, waarbij zij in hun gebed uitvoerig stilstonden, maar dit is niet zeker. Ongetwijfeld werd veel meer gezegd dan hier wordt meegedeeld, want anders zou het belijdenis doen van zonde en het aanbidden van God niet het vierde deel van een dag in beslag hebben genomen, en nog veel minder twee vierde delen.

In dit plechtig spreken tot God hebben wij:

A. Een eerbiedige aanbidding van God als een volmaakt en hoogheerlijk Wezen, en de bron van alle bestaan, vers 5, 6. De vergadering wordt uitgenodigd om haar instemming hiermede te kennen te geven door op te staan en zo wendt de leraar zich tot God: *Geloofd zij de Naam Uwer heerlijkheid.* God wordt hier aangebeden:

a. Als de ene, eniglevende en ware God Gij alleen zijt JHWH, uit Uzelf bestaande en onafhankelijk, buiten U is er geen God.

b. Als de Schepper aller dingen. *Gij hebt gemaakt de hemel, de aarde en de zeeën* en alles wat er in is. Het eerste artikel van ons geloof wordt gepast tot het eerste artikel gemaakt van onze lof.

c. Als de groten beschermer van de gehele schepping: "Gij onderhoudt alle schepselen, waaraan Gij het aanzijn hebt gegeven." Gods voorzienig verzorgen strekt zich uit over de hoogste wezens, want zij hebben het nodig, en over de geringsten, want zij worden door Hem niet veronachtzaamd. Wat God gemaakt heeft zal Hij bewaren, wat Hij doet zal in eeuwigheid zijn, Prediker 3:14.

d. Als het voorwerp van van de schepselen lof, *het heir van de hemelen*, de wereld van de heilige engelen, *aanbidt U*, vers 6. Maar Uw *naam is verhoogd boven allen lof en prijs*, hij heeft de lof van de schepselen niet nodig, ook wordt door die lof niets toegevoegd aan zijn heerlijkheid. Het beste loven van Gods naam, zelfs dat van de engelen zelf, blijft nog ver achter bij wat hij waardig is. Hij is niet slechts verheven boven onze lof, maar boven alle lof. Voeg al de lof van hemel en aarde tezamen, en dan is nog het duizendste deel niet gezegd van hetgeen van de heerlijkheid Gods zou kunnen en moeten gezegd worden. *Onze goedheid raakt niet tot Hem.*

B. Een dankbare erkentenis van Gods gunsten aan Israël bewezen, waarvan velen hier ordelijk voor Zijn aangezicht opgesomd worden, en zeer ter zake, want:

a. Wij moeten alle gelegenheden te baat nemen om de goedertierenheden des Heeren te vermelden, en in elk gebed moeten wij Hem dank bewijzen.

b. Als wij onze zonden belijden, dan is het goed om te letten op de goedertierenheden van God als verzwaringen van onze zonden, opdat wij des te meer verootmoedigd en beschaamd zullen zijn en ons bij de schandelijke naam van ondankbaren zullen noemen.

c. Als wij in de tijd van de benauwdheid tot God gaan, om genade en hulp van Hem te verkrijgen, dat is het een aanmoediging voor ons geloof en onze hoop, om terug te zien op onze eigen en van onze vaderen ervaring, "Heere, Gij hebt ons vroeger wèlgedaan, zal dit dan nu ongedaan worden gemaakt? Zijt Gij niet nog dezelfde God?

Laat ons kort de bijzondere voorbeelden nagaan van Gods goedertierenheden jegens Israël, die hier weer verhaald worden.

Ten eerste. De roeping van Abraham, vers 7. God heeft hem vele gunsten bewezen. "Gij hebt hem verkoren." Zijn genade in hem was machtig om hem uit Ur van de Chaldeën te brengen en, door hem de naam Abraham te geven, heeft Hij hem geëerd als de Zijne en hem verzekerd dat hij *de vader van vele volken* zal worden. "Aanschouwt Abraham, uw vader." Jesaja 51:2, en ziet in hem vrije genade verheerlijkt.

Ten tweede. Het verbond, dat God met hem gemaakt heeft, om aan hem en zijn zaad het land Kanaän te geven, een type van het betere land, vers 8. En dit verbond was vast, want God heeft Abrahams hart getrouw bevonden voor Zijn aangezicht, en Hij heeft het getrouw bevonden omdat Hij het getrouw gemaakt had (want het geloof is niet van ons, het is Gods gave), en daarom vervulde Hij Zijn woorden. want *bij de oprechten houdt Hij zich oprecht* en waar Hij een getrouw hart vindt, zal Hij een getrouw God worden bevonden.

Ten derde. De verlossing van Israël uit Egypte, vers 9-11. Het was een geschikte tijd om die thans te gedenken, nu zij smeekten om de voltooiing van hun verlossing uit Babel. Toen werden zij verlost uit mededogen met hun benauwdheid, in antwoord op hun geroep, en om de hoogmoed en onbeschaamdheid van hun vervolgers tegen te staan, waarin zij trots gehandeld hebben, heeft God getoond "boven hen te zijn," Exodus 18:11, en zo verkreeg Hij zich een naam, want Hij zei: "Ik zal verheerlijkt worden aan" "Farao, " zelfs tot op de huidige dag wordt de naam van God verheerlijkt voor dat wonder. Het werd gedaan door een wonder, tekenen en wonderen werden gedaan om het

tot stand te brengen, hun verlossing was het verderf van hun vijanden, zij *werden in de diepte geworpen,* even onherstelbaar als een steen in sterke wateren.

Ten vierde. Hun geleid worden in de woestijn door een wolk en vuurkolom, die hun de weg wees, waarin zij zouden wandelen, het teken gaf wanneer zij moesten verreizen en wanneer zij moesten rusten, al hun pleisterplaatsen regelde, vers 12. Zij was ook een zichtbaar teken van Gods tegenwoordigheid onder hen om hen te leiden en te behoeden. Zij maken hier nogmaals melding van, vers 19 opmerkende dat, hoewel zij door hun zonden God er toe hadden kunnen brengen om zich van hen terug te trekken en hen over te laten om in de woestijn te verdwalen en om te komen, Hij hen in Zijn menigvuldige goedertierenheid toch is blijven leiden, de wolk en vuurkolom niet van hen heeft weggenomen. Als zegeningen, die wij verbeurd hebben, ons niet worden ontnomen, dan zijn wij gehouden en verplicht om er dubbel denkbaar voor te wezen.

Ten vijfde. De overvloedige voorziening, die er voor hen gemaakt was in de woestijn, opdat zij niet zouden omkomen van honger. Gij *hebt hun brood uit de hemel gegeven, en hun water uit de steenrots voortgebracht,* vers 15, en om hun moed levendig te houden, een belofte gegeven, dat zij zullen ingaan in Kanaän om het erfelijk te bezitten. Zij hadden spijs en drank geschikt voedsel op de weg, en het goede land aan het einde van hun reis, wat wilden zij meer? Ook dit wordt herhaald, vers 20, 21, als hetgeen voor hen aanhield in weerwil van hun zonden, *Veertig jaren hebt Gij hen onderhouden.* Nooit was een volk zolang gekoesterd en verpleegd, en zo teder, er werd wonderlijk voor hen gezorgd, in zo’n lange tijd zijn *hun klederen niet verouderd,* en, hoewel hun weg ruw was, zijn hun *voeten niet gezwollen,* want zij werden als op arendsvleugelen gedragen.

Ten zesde. De wetgeving op de berg Sinaï. Dat was de grootste gunst, die hun werd bewezen, en de grootste eer, die hun werd aangedaan. De Wetgever was groot en heerlijk vers 13. "Gij zondt niet slechts, maar zijt zelf nedergekomen, en hebt met hen" "gesproken," Deuteronomium 4:33. De wet, die gegeven was, was zeer goed, geen volk op aarde had zó "rechtmatige rechten en" "getrouwe wetten, goede inzettingen en geboden," Deuteronomium 4:8. De zedelijke en rechterlijke voorschriften waren waar en recht, gegrond op de natuurlijke billijkheid en de eeuwige redenen van goed en kwaad, en zelfs de ceremoniële inzettingen waren goed, tekenen van Gods goedheid jegens hen en typen van de Evangeliegenade. Er wordt bijzonder nota genomen van de wet van het vierde gebod als een grote gunst jegens hen. *Gij hebt hun Uw heiligen sabbat bekend gemaakt,* hetgeen een teken was van Gods bijzondere gunst jegens hen, hen onderscheidende van de heidenen, die van God waren afgevallen, en dit aloude gedeelte van de geopenbaarde Godsdienst geheel hadden verloren en tevens een middel was om hun gemeenschap met God te onderhouden. En met de wet en de sabbat gaf Hij Zijn goeden Geest om hen te onderwijzen, vers 20. Behalve de wet op de berg Sinai gegeven, waren de vijf boeken van Mozes, die *hij, van de Heilige Geest gedreven zijnde, heeft* geschreven, een voortdurend onderricht voor hen, inzonderheid *het* boek van Deuteronomium waarin Gods Geest hen door Mozes ten volle onderricht gaf. Bezaleël was "vervuld met de Geest Gods," Exodus 31:3, ook Jozua, Numeri 27:18, en Kaleb.

Ten zevende. Dat zij in het bezit werden gesteld van Kanaän, dat goede land, en van *koninkrijken en volken,* vers 22. Zij werden zo vermenigvuldigd, dat zij het konden bevolken, vers 23, en zij waren zo zegevierend, dat zij er meester van werden, vers 24, de volken werden in hun handen gegeven, om *met hen te doen naar hun welgevallen,* hun voeten op de nek van hun koningen te zetten, zo hun dit behaagde. Aldus verkregen zij een gelukkige vestiging, vers 25. Beschouw hun

steden gij ziet ze wèl versterkt. Beschouw hun huizen, gij bevindt ze fraai en wèl voorzien van allerlei rijke goederen. Neem het land in ogenschouw. en gij zult zeggen dat gij nooit zo'n vet land gezien hebt, zo wèl voorzien van wijngaarden en olijfgaarden. Dit alles vonden zij voor hen gereed liggen, en zo verlustigden zij zich in de gaven van Gods grote goedheid. Zij konden niet wensen meer welgesteld en gelukkig te zijn dan zij waren of hadden kunnen wezen in Kanaän, indien zij niet door hun zonden die gunsten hadden verbeurd en verloren.

Ten achtste. Gods grote bereidwilligheid om hun zonden te vergeven en verlossing voor hen te werken, als zij door hun tergingen Zijn oordelen over zich hadden gebracht. Toen zij in de woestijn waren, bevonden zij Hem *een God van vergeving,* vers 17, die daar Zijn naam had uitgeroepen: *als vergevende de ongerechtigheid, de overtreding en de zonde,* die de macht heeft om te vergeven, gewillig is om te vergeven en er in roemt. Hoewel zij Hem verlieten, heeft Hij hen niet verlaten, zoals Hij rechtvaardiglijk gekund had, maar bestendigde Zijn zorg en gunst over hen. Later toen zij in Kanaän gevestigd waren, hebben zij zich door hun zonden verkocht in de hand van hun vijanden, maar op hun onderwerping en nederig smeken *gaf Hij hun verlossers,* vers 27, de richters, door wie God menige grote verlossing voor hen gewrocht heeft, als zij op de rand van het verderf waren gekomen. Dit deed Hij, niet om enigerlei verdienste van hen, want zij verdienden niets dan kwaad, maar om Zijn menigvuldige goedertierenheid.

Ten negende. De vermaningen en waarschuwingen, die Hij hun gaf door Zijn profeten. Als Hij hen verloste uit hun benauwdheid, *betuigde Hij tegen hun zonden,* vers 28, 29, opdat zij hun verlossingen niet zouden beschouwen als een door de vingers zien van hun goddeloosheid. Hetgeen bedoeld was met al het getuigen van de profeten tegen hen was hen terug te brengen tot Gods wet, hen hun hals te doen leggen onder haar juk, en hen te doen wandelen naar haar regel. Het doel van onze Evangeliebediening is de mensen tot God te brengen, door hen te brengen tot Zijn wet, niet hen tot ons te brengen, door hen te brengen tot enigerlei wet van ons. Dit hebben wij wederom in vers 30, *Gij betuigdet tegen hen door Uw Geest, door de dienst van Uw profeten*. Het getuigenis van de profeten was het getuigenis des Geestes in de profeten, en het was de Geest van Christus in hen, 1 Petrus 1:10, 11. Zij spraken, "door de Heiligen Geest gedreven zijnde" en wat zij zeiden moet als zodanig worden aangenomen. God gaf hun *Zijn Geest om hen te onderwijzen,* vers 20, daar zij echter dat onderwijzen niet aannamen, heeft Hij door Zijn Geest tegen hen getuigd. Als wij ons door Gods woord niet laten onderwijzen en regeren, dan zal het ons beschuldigen en oordelen. God zendt profeten uit mededogen met Zijn volk, 2 Kronieken 36:15, opdat Hij geen oordelen zou behoeven te zenden.

Ten tiende. Zijn lankmoedigheid en het verzachten van Zijn bestraffingen. *Vele jaren heeft Hij het over hen uitgesteld,* afkerig ervan zijnde om hen te straffen. *Hij heeft hen niet vernield noch hen verlaten,* vers 31. Had Hij hen verlaten, zij zouden vernield zijn, maar Hij heeft al Zijn toorn niet tegen hen opgewekt, want Hij bedoelde hun bekering, niet hun verderf.

Aldus vermenigvuldigen, aldus verheerlijken zij de voorbeelden van Gods goedertierenheid over Israël, en dat behoren ook wij te doen opdat de goedheid van God, recht door ons beschouwd en overwogen, ons leide tot berouw en onze slechtheid overwinne, hoe dankbaarder wij zijn voor Gods goedertierenheden, hoe meer verootmoedigd wij zullen zijn wegens onze zonden.

C. Hier is een boetvaardige belijdenis van zonde, van hun eigen zonden en van de zonden van hun vaderen. De vermelding daarvan gaat gepaard met het gedenken van Gods gunsten, opdat Gods goedheid in weerwil van hun tergingen zoveel schitterender zou blijken, en hun zonden, niettegenstaande Zijn gunsten, in zoveel zwarter kleur zouden verschijnen. Vele passages in deze bekentenis van zonde en genade zijn genomen uit Ezechiel 20:5-26, zoals blijken zal uit een vergelijking van deze verzen met die, want het woord Gods is nuttig om ons te besturen in ons gebed en, door hetgeen Hij tot ons zegt, kunnen wij leren wat wij tot Hem moeten zeggen.

a. Zij beginnen met de zonden van Israël in de woestijn. Zij, *namelijk onze vaders,* (zo zou het beter gelezen kunnen worden), *hebben trots gehandeld*-hoewel zij, in aanmerking genomen hoe kortgeleden zij uit de slavernij waren gekomen, geheel geen reden hadden om trots te zijn-*en zij hebben hun nek verhard,* vers 16. Hoogmoed ligt op de bodem van van de mensen hardnekkigheid en ongehoorzaamheid, zij achten het beneden zich om hun hals te buigen onder Gods juk, en een daad van grootheid en voornaamheid om hun eigen wil te stellen tegenover de wil van God zelf. Er waren twee dingen, waarop zij niet behoorlijk acht hebben geslagen, anders hadden zij niet gedaan zoals zij deden. Het woord Gods hoorden zij, maar zij luisterden niet naar Gods geboden. En de werken Gods zagen zij, maar zij letten niet op Zijn wonderen. Indien zij ze behoorlijk als wonderen hadden aangemerkt, zij zouden uit een beginsel van geloof en heilig ontzag gehoorzaamd hebben: indien zij ze als goedertierenheden, als zegeningen hadden beschouwd, zij zouden gehoorzaamd hebben uit een beginsel van dankbaarheid en heilige liefde. Maar als de mensen noch van Gods inzettingen noch van de leidingen van Zijn voorzienigheid een recht gebruik maken, wat kan dan van hen verwacht worden? Er worden hier twee grote zonden genoemd waaraan zij zich in de woestijn schuldig hadden gemaakt: het plan maken tot een terugkeer:

Ten eerste. Tot de slavernij in Egypte, waaraan zij, om de wille van knoflook en uien, de voorkeur gaven boven de heerlijke vrijheid van het Israël van God, die met enige moeilijkheid en ongerief gepaard ging. *In hun weerspannigheid hebben zij een hoofd gesteld om weer te keren tot hun dienstbaarheid,* in mistrouwen van Gods macht en minachting van Zijn goede belofte, vers 17.

Ten tweede. Tot de afgoderij van Egypte, zij *hebben zich een gegoten kalf gemaakt,* en waren dom genoeg om te zeggen: *Dit is uw God.*

b. Vervolgens bewenen zij de zonden van hun vaderen nadat zij in het bezit van Kanaän waren gesteld. Hoewel zij *in wellust hebben geleefd door Gods grote goedheid* heeft dit toch niet bij hen overmocht om hen dicht bij Hem te houden, want zij *zijn weerspannig geworden en hebben grote lasteren gedaan,* vers 26. Want,

Ten eerste. Zij mishandelden Gods profeten, *doodden hen,* omdat zij *tegen hen betuigden, om hen te doen wederkeren tot God,* vers 26, de grootste weldaad aldus met het grootste kwaad vergeldende.

Ten tweede. Zij misbruikten de gunsten, *als zij rust hadden, deden zij weer kwaad,* vers 20, zodat noch hun benauwdheid noch hun verlossing uit de benauwdheid iets bij hen uitgewerkt heeft. Vrees noch liefde vermocht hen bij hun plicht te houden.

c. Eindelijk naderen zij dichter bij hun eigen tijd, en betreuren de zonden, die de oordelen over hen gebracht hebben, onder welke zij zuchten en waarvan zij slechts ten dele verlost zijn: Wij *hebben goddelooslijk gehandeld,* vers 33, *onze koningen, onze vorsten, onze priesters en onze vaders,* waren allen schuldig, en wij in hen, vers 34. Van twee dingen beschuldigen zij zichzelf en hun veders als de oorzaak van hun benauwdheid.

Ten eerste. Een minachting van de goede wet, die God hun gegeven heeft. Zij *hebben Uw wet niet gedaan,* zij hebben gezondigd tegen de voorschriften van de Goddelijke wijsheid en de eisen van de Goddelijke soevereiniteit, hoewel hun gezegd was hoeveel het tot hun voordeel en welzijn zou wezen om er zich naar te gedragen, want *de mens, die ze doet, zal er door leven,* vers 29. Toch wilden zij ze niet doen en hebben dus feitelijk gezegd dat zij niet wilden leven, deze korte omschrijving van het verbond: "Doe dit, en leef, is" ontleend aan Ezechiel 20:13, en wordt aangehaald in Galaten 3:12, om te bewijzen dat "de wet niet uit het" "geloof is, " toen was het niet, zoals nu: "Geloof en leef, " maar "zij" "hebben hun schouder teruggetrokken. Zij" gaven voor hun schouders te stellen onder de last van Gods wet, hun schouders onder het werk te stellen, maar het bleken schouders te zijn, die zich terugtrokken, spoedig gingen zij weg, want zij wilden er niet bij blij van, toen het er toe kwam om te beginnen, deinsden zij terug en wilden niet horen, zij hadden een afvallig hart. En hoewel God hen door Zijn profeten riep om tot Hem weer te keren, *neigden zij het oor niet,* vers 30, Hij *heeft Zijn hand uitgestrekt en er was niemand, die opmerkte,*

Ten tweede. Een minachting van het goede land, dat God hun gegeven had, vers 35. "Onze koningen *hebben U niet gediend in zijn koninkrijk,* hun macht niet gebruikt ter ondersteuning van de Godsdienst, ons volk heeft U niet gediend in het gebruik van de gaven van Uwe grote goedheid, en in dat ruime en vette land, dat Gij hun niet slechts door Uwe schenking gegeven hebt, maar voor hun aangezicht gegeven hebt door de verdrijving van de inboorlingen en de volkomen overwinning, die zij over hen behaald hebben." Zij, die in hun eigen land God niet dienen wilden, werden dienstbaar gemaakt aan hun vijanden in een vreemd land, zo als gedreigd was, Deuteronomium 28:47, 48. Het is jammer dat een goed land slechte inwoners heeft, maar zo was het met Sodom vetheid en zatheid maken de mensen dikwijls trots en zinnelijk.

D. Hier is een nederige voorstelling van de oordelen Gods, onder welke zij geweest waren en nu nog zijn.

a. Vroegere oordelen worden herdacht als verzwaringen van hun zonde, daar zij er zich niet door lieten waarschuwen. In de dagen van de richteren *hebben hun vijanden hen benauwd,* vers 27, en als zij weer kwaad deden heeft God *hen weer verlaten in de hand van hun vijanden,* die hen niet hadden kunnen aanraken indien God hen niet had overgegeven, maar als God hen verliet, dan hadden zij heerschappij over hen.

b. Hun tegenwoordige rampspoedige toestand wordt God voorgelegd, vers 36-37. *Wij zijn heden knechten.* Vrijgeboren Israëlieten worden tot slaven gemaakt, en het land, dat zij geruime tijd als een vrij leengoed des hemels in bezit hebben gehad, moesten zij nu slechts als vazallen van de koningen van Perzië houden. Een treurige verandering! Maar zie welk werk de zonde doet. Zij waren verplicht tot persoonlijke diensten, *zij heersen over onze lichamen,* alles wat zij hadden, hadden zij in onzekerheid, zij werden slechts als per gratie in het land geduld, en de grondbelasting, die zij hadden te betalen, was zo hoog dat zij met de hoogste pacht gelijkstond, zodat al de

inkomsten des lands feitelijk de koning toevloeiden en zij er ternauwernood het levensonderhoud voor zich en hun gezin uit hadden. Zij erkennen eerlijk en rondborstig dat dit de straf was voor hun zonden, armoede en slavernij zijn de vruchten van de zonde, het is zonde, die al onze benauwdheid over ons brengt.

E. Hier is hun gebed tot God onder deze rampen.

a. Bij wijze van verzoek, dat de moeite niet gering moge gehouden worden, vers 32. Dit is het enige verzoek in geheel dit gebed. De moeite, de benauwdheid, was algemeen, zij is gekomen over hun koningen, hun vorsten, hun priesters, hun profeten hun vaderen, en over geheel hun volk, allen hadden zij gedeeld in de zonde, vers 34, en nu deelden zij allen in het oordeel. Zij was van lange duur, van de tijd van de koningen van Assyrië die de tien stammen gevankelijk weggevoerd hebben, tot op deze dag, "Heere, laat dit alles niet gering schijnen, niet waardig om acht op te worden geslagen, of niet nodig om geholpen en verlicht te worden." Zij schrijven God niet voor wat Hij voor hen doen zal, maar laten het aan Hem over, slechts begerende dat het Hem mocht behagen er kennis van te nemen, gedenkende dat Hij, toen Hij de verdrukking van Zijn volk zag in Egypte, nederkwam om hen te verlossen, Exodus 3:7, 8. In dit verzoek hebben zij het oog op God als een, die te vrezen is, want Hij is groot, de machtige en de vreeslijke God, en als één op wie vertrouwd moet worden, want Hij is onze God in verbond met ons, en een God, die het verbond en de weldadigheid houdt.

b. Bij wijze van bekentenis evenwel, dat het in werkelijkheid minder was dan zij hadden verdiend, vers 33. Zij erkennen Gods gerechtigheid in al hun moeite, dat Hij hun geen onrecht gedaan heeft. "Wij hebben goddelooslijk gedaan door Uw wetten te overtreden, en daarom hebt Gij recht gedaan door al deze ellende over ons te brengen." Het betaamt ons, als wij onder de bestraffingen zijn van Gods voorzienigheid, al zijn die ook nog zo streng en al duren zij ook nog zo lang, God te rechtvaardigen en onszelf te oordelen want Hij is "rein in Zijn richten," Psalm 51:6.

F. Hier is het resultaat, de slotsom van geheel deze zaak, na deze uitvoerige voorstelling van hun toestand, komen zij eindelijk tot dit besluit, dat zij willen terugkeren tot God en hun plicht en zich zullen verbinden om nooit God te verlaten, maar zich altijd aan hun plicht te houden. "Vanwege dit alles maken wij een vast verbond met God, uit aanmerking van ons herhaald afwijken van God, zullen wij ons nu vaster dan ooit aan Hem verbinden. Omdat wij zo zwaar geboet hebben voor zonde, zullen wij er ons nu vast en gestadig tegen stellen opdat wij nooit meer terugtrekken."

Merk op: Dit verbond werd gemaakt na ernstig beraad het is het gevolg van een aaneenschakeling van gepaste denkbeelden, en is alzo een redelijke dienst. Het werd gemaakt met grote plechtigheid, het was geschreven *in perpetuam rei memoriam*-dat *het ter eeuwige gedachtenis zal zijn*, het werd verzegeld en in de geschiedenis vermeld, opdat het tegen hen zou getuigen, zo zij er ontrouw aan werden. Het werd gemaakt met aller instemming. "Wij maken het, wij stemmen er allen mee in, opdat wij elkanders handen sterken. Het werd gemaakt met vasten wil. "Het is een vast verbond, zonder voorbehoud van het te mogen herroepen. Wij willen er mee leven en sterven, er nooit van afgaan."

Sommigen van de vorsten, priesters en Levieten werden verkoren om de vertegenwoordigers te zijn van de vergadering en het te ondertekenen en te verzegelen voor en in naam van al de overigen. Nu werd de belofte vervuld betreffende de Joden, dat zij, als zij uit de gevangenschap zullen zijn

wedergekeerd, "de Heere toegevoegd" "zullen worden met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten," Jeremia 50:5, en Jesaja 44:5, dat zij "met" "hun hand zullen schrijven: ik ben des Heeren." Wie een eerlijk gemoed heeft, zal niet terugdeinzen voor een sterke verbintenis, en zij, die de bedriegelijkheid kennen van hun eigen hart, zullen niet denken dat zij onnodig is.

HOOFDSTUK 10

1 Tot de verzegelingen nu waren: Nehemia Hattirsatha, zoon van Hachalja, en Zidkia,
2 Seraja, Azarja, Jeremia,
3 Pashur, Amarja, Malchia,
4 Hattus, Sebanja, Malluch,
5 Harim, Meremoth, Obadja,
6 Daniel, Ginnethon, Baruch,
7 Mesullam, Abia, Mijamin,
8 Maazia, Bilgai, Semaja. Dit waren de priesters.
9 En de Levieten, namelijk: Jesua, zoon van Azanja, Binnui; van de zonen van Henadad, Kadmiel;
10 En hun broederen: Sebanja, Hodia, Kelita, Pelaja, Hanan,
11 Micha, Rehob, Hasabja,
12 Zakkur, Serebja, Sebanja,
13 Hodia, Bani, Beninu;
14 De hoofden des volks: Parhos, Pahath-moab, Elam, Zatthu, Bani,
15 Bunni, Azgad, Bebai,
16 Adonia, Bigvai, Adin,
17 Ater, Hizkia, Azzur,
18 Hodia, Hasum, Bezai,
19 Harif, Anathoth, Nebai,
20 Magpias, Mesullam, Hezir,
21 Mesezabeel, Zadok, Jaddua,
22 Pelatja, Hanan, Anaja,
23 Hosea, Hananja, Hassub,
24 Hallohes, Pilha, Sobek,
25 Rehum, Hasabna, Maaseja,
26 En Ahia, Hanan, Anan,
27 Malluch, Harim, Baana.
28 En het overige des volks, de priesteren, de Levieten, de poortiers, de zangers, de Nethinim, en al wie zich van de volken der landen had afgescheiden tot Gods wet, hun vrouwen, hun zonen en hun dochteren, al wie wetenschap en verstand had;
29 Die hielden zich aan hun broederen, hun voortreffelijken, en kwamen in den vloek en in den eed, dat zij zouden wandelen in de wet Gods, die gegeven is door de hand van den knecht Gods, Mozes; en dat zij zouden houden, en dat zij zouden doen al de geboden des HEEREN, onzes Heeren, en Zijn rechten en Zijn inzettingen;
30 En dat wij onze dochteren niet zouden geven aan de volken des lands, noch hun dochteren nemen voor onze zonen.
31 Ook als de volken des lands waren en alle koren op den sabbatdag ten verkoop brengen, dat wij op den sabbat, of op een anderen heiligen dag van hen niet zouden nemen; en dat wij het zevende jaar zouden vrij laten, mitsgaders allerhande bezwaarnis.
32 Voorts zetten wij ons geboden op, ons opleggende een derde deel van een sikkel in het jaar, tot den dienst van het huis onzes Gods;
33 Tot het brood der toerichting, en het gedurig spijsoffer, en tot het gedurig brandoffer, der sabbatten, der nieuwe maanden, tot de gezette hoogtijden, en tot de heilige dingen, en tot de zondofferen, om verzoening te doen over Israel; en tot alle werk van het huis onzes Gods.

34 Ook wierpen wij de loten, onder de priesters, de Levieten en het volk, over het offer van het hout, dat men brengen zou ten huize onzes Gods, naar het huis onzer vaderen, op bestemde tijden, jaar op jaar, om te branden op het altaar des HEEREN, onzes Gods, gelijk het in de wet geschreven is;
35 Dat wij ook de eerstelingen onzes lands en de eerstelingen van alle vrucht van al het geboomte, jaar op jaar, zouden brengen ten huize des HEEREN;
36 En de eerstgeborenen onzer zonen en onzer beesten, gelijk het in de wet geschreven is; en dat wij de eerstgeborenen onzer runderen en onzer schapen zouden brengen ten huize onzes Gods, tot de priesteren, die in het huis onzes Gods dienen.
37 En dat wij de eerstelingen onzes deegs, en onze hefofferen, en de vrucht aller bomen, most en olie, zouden brengen tot de priesteren, in de kameren van het huis onzes Gods, en de tienden onzes lands tot de Levieten; en dat dezelfde Levieten de tienden zouden hebben in alle steden onzer landbouwerij;
38 En dat er een priester, een zoon van Aaron, bij de Levieten zou zijn, als de Levieten de tienden ontvangen; en dat de Levieten de tienden zouden opbrengen ten huize onzes Gods, in de kameren van het schathuis.
39 Want de kinderen Israels en de kinderen van Levi moeten hefoffer van koren, most en olie in die kameren brengen, omdat aldaar de vaten des heiligdoms zijn, en de priesteren, die dienen, en de poortiers, en de zangers; dat wij alzo het huis onzes Gods niet zouden verlaten.

In dit hoofdstuk hebben wij een bijzonder bericht van het verbond, waartoe aan het einde van het vorige hoofdstuk besloten werd. Zij smeedden het ijzer toen het nog heet was, hebben dit goede besluit terstond tot uitvoering gebracht toen zij nog in een goede gemoedsgesteldheid waren, uit vrees dat, zo het uitgesteld werd, er niets van komen zou. Hier hebben wij:

I. De namen van hen, die er hun handtekening en zegel op gezet hadden, vers 1-27.

II. Een bericht van hen, die er hun instemming mee betuigd hebben, vers 28, 29. 111. Het verbond zelf en de artikelen ervan in het algemeen, dat zij Gods geboden zullen houden, vers 29, in het bijzonder, dat zij geen heidenen zullen huwen, vers 30, de sabbat niet zullen ontheiligen, niet streng zullen zijn met hun schuldenaars, vers 31, en nauwgezet hun kerkelijke belastingen zullen opbrengen ter onderhouding van de tempeldienst, waaraan zij beloven getrouw te zullen blijven, vers 32 39.

Nehemia 10:1-31

Toen Israël voor het eerst in verbond gebracht werd met God, geschiedde het met offerande en sprenging van bloed, Exodus 24. Maar hier geschiedde het op de meer natuurlijke en gewone wijze van ondertekening en verzegeling van de geschreven artikelen van het verbond, dat hen tot niets meer verbonden heeft dan tot hetgeen hun plicht reeds was.

Nu hebben wij hier:

I. De namen van de openbare personen, die als de vertegenwoordigers en hoofden van de vergadering hun hand en zegel op dit verbond hebben gezet, omdat het een eindeloos werk zou geweest zijn, als ieder afzonderlijk persoon dit had moeten doen. En indien deze voorgangers en leidslieden het hun deden ingevolge van dit verbond, dan zal dit een goeden invloed uitoefenen op het volk.

1. Nehemia, die de landvoogd was, tekende het eerst, om zijn ijver te tonen voor dit werk en anderen een goed voorbeeld te geven vers 1. Zij, die boven anderen zijn in waardigheid en macht, moeten hen voorgaan in de weg Gods.

2. Na hem ondertekenden twee en twintig priesters, onder wie het mij verwondert Ezra niet te vinden, die een werkzaam aandeel had genomen aan de plechtigheid, Hoofdst. 8:2 op de eerste dag van dezelfde maand, derhalve wij niet kunnen denken dat hij afwezig was, maar daar hij als Schriftgeleerde het zijne gedaan had, liet hij het nu aan anderen over om het hun te doen.

3. Na de priesters hebben zeventien Levieten dit verbond ondertekend, onder wie wij allen of de meesten vinden van hen, die de mond van de vergadering waren geweest in het gebed. Hoofdst. 9:2, 5. Dit toont dat zij zelf onder de indruk waren van hetgeen zij hadden gezegd, en anderen geen lasten wilden opleggen die zij zelf weigerden aan te raken. Zij, die voorgaan in het gebed, moeten ook voorgaan in ieder ander goed werk.

4. Na de Levieten hebben vier en veertig van de oversten van het volk hun hand er op gezet voor zich en al de overigen, voornamelijk voor degenen, op wie zij invloed hadden, dat zij Gods geboden wilden houden. Hun namen zijn hier vermeld tot hun eer als mannen die ijverig werkzaam waren om de Godsdienst te doen herleven en in stand te houden in hun land, de nagedachtenis van de zodanigen zal tot zegening zijn. Het is opmerkelijk dat de meesten van hen, die in Hoofdstuk 7:8 en verv. genoemd zijn als hoofden van huizen, hier genoemd worden onder de eersten van de hoofden van het volk, die het verbond ondertekend hebben, wie ook het tegenwoordige hoofd was, dezelfde naam dragende als hij, die hoofd was, toen zij uit Babel gingen, en deze waren het geschiktst om te ondertekenen voor allen, die tot het huis van hun vaders behoorden. Hier zijn Paros, Pahath-Moab, Elam, Zattu, Bani vers 14, Azgad, Bebai, Bigvai, Adin, Ater Hasum, Harif, Anathoth, en sommige anderen in de volgende verzen, die allen op die lijst gevonden worden. Zij, die invloed hebben, moeten hem uitoefenen voor God.

II. De instemming van de overigen des volks en van de overige priesters en Levieten met hetgeen hun hoofden gedaan hadden. Met hen verenigden zich:

1. Hun vrouwen en kinderen, want ook zij hadden overtreden en moesten zich bekeren, iedereen die wetenschap en verstand had moest een verbond maken met God. Zodra jonge lieden tot de jaren zijn gekomen, waarin zij kunnen onderscheiden tussen goed en kwaad en met verstand en oordeel kunnen handelen, behoren zij het als hun eigen zelfstandige daad te doen blijken dat zij zich *de Heere toevoegen.*

2. De proselieten uit andere volken, allen die zich hadden afgescheiden van de volken van de landen, van hun goden en hun aanbidding tot de wet van God, en de waarneming van die wet. Zie wat bekering is: het is ons af te scheiden van de zeden en gewoonten van de wereld, en ons te stellen onder de leiding van Gods woord. En gelijk er een wet is, zo is er ook een verbond, de doop, voor de vreemdeling en voor de inboorling.

Merk op, hoe de instemming van het volk is uitgedrukt, vers 29.

a. Zij hielden zich aan hun broederen. Wie hier door het hof gezegend werd, werd ook door het land gezegend! De burgerij verenigde zich met de edelen in dit goede werk. Voorname mensen hebben nooit zo'n voornaam aanzien, als wanneer zij de Godsdienst steunen en aanmoedigen, en er voorbeelden in zijn, en daardoor zouden zij even sterk als door wat het ook zij, invloed krijgen op het beste deel van hun minderen. Laat de edelen slechts Godsdienstige belangen van harte omhelzen, en zij zullen bevinden dat de mensen zich dichter aan hen houden, dan zij wellicht gedacht hebben.

Merk op: hun edelen, of voortreffelijken, worden hun *broederen* genoemd, want in de dingen Gods zullen rijken en armen, hogen en geringer elkaar ontmoeten.

b. Zij kwamen *in de vloek en in de eed* Gelijk de edelen het verbond bevestigden met hun hand en hun zegel zo heeft het volk het bevestigd met *een vloek en een eed,* plechtig zich op God beroepende betreffende hun oprechtheid, en Zijn rechtvaardige wraak inroepende indien zij trouwelooslijk handelden. In iederen eed is een voorwaardelijke vloek op de ziel, waardoor hij een sterke band wordt voor de ziel, want onze eigen tong zal, als zij vals en bedrieglijk is, ons doen aanstoten tegen onszelf.

III. De algemene strekking en inhoud van dit verbond. Zij legden zich geen anderen last op dan deze nodige zaak, waartoe zij reeds door alle verbintenissen van plicht, belang en dankbaarheid gehouden waren: *dat zij zouden wandelen in de wet van God, en dat zij zouden houden en doen al de geboden des Heeren,* vers 29. Zo heeft David gezworen dat hij "onderhouden zal de rechten van Gods" "gerechtigheid," Psalm 119:106. Ons eigen verbond verbindt ons hiertoe, indien al niet sterker dan toch meer merkbaar dan wij er tevoren toe verbonden waren, en daarom moeten wij het niet onnodig achten ons aldus te verbinden.

Merk op: als wij ons verbinden de geboden van God te houden en te doen, dan verbinden wij ons om *al* Zijn gehouden te houden en te doen, en daarin hebben wij het oog op Hem als de Heere, onze Heere.

IV. Sommigen van de bijzondere artikelen van dit verbond, zoals zij pasten bij hun tegenwoordige verzoekingen.

1. Dat zij geen huwelijken zouden aangaan met heidenen, vers 30. Velen van hen hadden zich hieraan schuldig gemaakt, Ezra 9:1. In ons verbond met God moeten wij ons inzonderheid verbinden tegen de zonden, waaraan wij ons het meest schuldig hebben gemaakt en die ons het meeste kwaad berokkend hebben. Zij die besluiten "de geboden van God" "te houden en te doen, moeten tot de boosdoeners zeggen: Wijkt van mij," Psalm 119:115.

2. Dat zij geen markten zouden houden op de sabbatdag, of op een andere dag, waarvan de wet had gezegd: Gij *zult daarop geen werk doen.* Zij wilden niet slechts zelf geen goederen verkopen op die dag om er winst mee te behalen, maar ook de heidenen niet aanmoedigen om op die dag te verkopen door van hen te kopen, neen, zelfs geen levensmiddelen onder schijn van noodzakelijkheid maar voor zich en hun gezin hun inkopen doen op de vorige dag, vers 31. Zij, die met God een verbond sluiten om al Zijn geboden te houden, moeten zich inzonderheid verbinden om de sabbaten goed te onderhouden, want de ontheiliging daarvan baant de weg voor andere zonden. De sabbat is een marktdag voor onze zielen, maar niet voor onze lichamen.

3. Dat zij niet streng zullen zijn in hun invorderen van schulden, maar het zevende jaar zullen waarnemen als een jaar van vrijlating overeenkomstig de wet, vers 31. In deze zaak waren zij berispelijk geweest, Hoofdst. 5, en nu beloven zij hier dat zij zich zullen verbeteren. Dat was het vasten, dat de Heere welbehaaglijk was: "de" "boeien der goddeloosheid los te maken de banden, van het juk te ontbinden" Jesaja 58:6. Het was aan het einde van de verzoendag, dat de bazuin van het jubeljaar geblazen werd. Het was om hun veronachtzamen van de waarneming van het zevenden jaar als een jaar van rust voor het land, dat God het land een welgevallen deed hebben aan zijn sabbaten, Leviticus 26:35 en daarom beloofden zij nu in dit verbond dat zij die wet zullen onderhouden. Het zijn voorwaar halsstarrige kinderen, die de fout niet willen verbeteren, waarvoor zij zeer bijzonder gekastijd werden.

Nehemia 10:32-39

Een verbond gemaakt hebbende tegen de zonden, waaraan zij schuldig waren geweest, gaan zij er nu toe over om zich te verbinden om de plichten te volbrengen, die zij hadden nagelaten. Wij moeten niet slechts ophouden met kwaad doen, maar leren goed doen.

I. Er werd in het algemeen besloten dat de tempeldienst zorgvuldig onderhouden zou worden, dat het werk van het huis van hun God op zijn tijd gedaan zou worden overeenkomstig de wet, vers 33. Laat de mensen geen zegen van God verwachten, tenzij zij er een gewetenszaak van maken om Zijn inzettingen waar te nemen en de openbare eredienst in stand te houden. Het zal dan waarschijnlijk wèl gaan met onze huizen, als er wordt zorggedragen dat het wel gaat met het werk van Gods huis. Er werd ook besloten dat zij *het huis van hun God niet zouden verlaten,* vers 39, zoals zij en hun vaderen gedaan hadden, het niet zullen verlaten voor het huis van een andere god, of voor de hoogten, zoals de afgodendienaars deden, het ook niet zullen verlaten voor hun hoeven of hun koopwaren, zoals zij deden, die atheïstisch en onheilig waren. Zij die de aanbidding Gods verlaten, verlaten God.

II. Ingevolge hiervan werd besloten dat zij de tempeldienst mild zouden onderhouden. De priesters waren bereid om het hun te doen in al het werk van Gods huis, als het volk het zijne zou doen, hetwelk bestond in hun materialen te bezorgen om mee te werken. Zo werd nu hier overeengekomen en besloten,

1. Om een fonds te stichten, waaruit Gods tafel en altaar overvloedig voorzien zouden worden. Vroeger waren er schatten in het huis des Heeren voor dat doeleinde, maar die waren weg, en er was geen bepaald fonds om hierin te voorzien. Er waren voortdurende uitgaven nodig voor de toonbroden op de tafel, er moesten twee lammeren zijn voor het dagelijkse offer, vier voor de sabbatdagen, andere en meer kostbare offers voor de feestdagen, bij sommige gelegenheden zondoffers en spijsoffers en drankoffers voor allen. Zij hadden geen rijke koningen om daarin te voorzien, zoals Hizkia gedaan heeft, de priesters konden het niet bekostigen, hun inkomen was te gering, het volk kwam dus overeen dat ieder van hen jaarlijks een derde van een sikkel zou bijdragen, dat is: ieder ongeveer vijftig cents van ons geld, om deze onkosten te bestrijden. Als iedereen wil handelen en iedereen wil geven voor een goed werk, al is het ook weinig, dan zal het hele bedrag aanzienlijk zijn. De tirsatha heeft die belasting niet opgelegd, maar het volk heeft het zelf tot een wet en instelling gemaakt, en heeft dus die belasting zichzelf opgelegd, vers 32, 33.

2. Dat er bijzonder zorg voor zou worden gedragen om in hout te voorzien voor het altaar, om er het vuur steeds brandende te houden, en om de dankoffers te koken. Ieder van hen, de priesters en Levieten zowel als het volk, kwam overeen om zijn bijdrage te leveren en zij wierpen het lot om te beslissen in welke orde zij die inbrengen zouden, welk gezin het eerst, en welk gezin vervolgens, opdat er een gestadige voorraad zou zijn, en er nooit schaarsheid zou wezen op de ene tijd, en te veel op een andere tijd, vers 34. Aldus voorzagen zij in het vuur en het hout, zowel als in de lammeren ten brandoffer.

3. Dat alles wat de wet Gods had voorgeschreven voor het onderhoud van de priesters en Levieten stipt betaald zou worden om hen aan te moedigen in hun werk, en zij niet in verzoeking zouden zijn om het te veronachtzamen, teneinde in het onderhoud van hun gezin te voorzien. Het werk van het

huis Gods zal waarschijnlijk goed gedaan worden als zij die aan het altaar dienen, behoorlijk van het altaar kunnen leven. Eerstelingen en tienden waren toen de voornaamste bronnen van inkomst van de bedienaren van de Godsdienst, en zij besluiten hier:

a. De eerstelingen van hun grond en van hun geboomte stip in te brengen, Exodus 23:19, Leviticus 19:24, de eerstgeborenen van hun kinderen, het geld namelijk waarmee zij gelost moesten worden, en van hun vee, Exodus 13:2, 11, 12. Dit werd aan de priesters gegeven, Numeri 18:15-16. Ook de eerstelingen van hun deeg, Numeri i5:21, waaromtrent een bijzondere order gegeven is in de profetie betreffende de tweede tempel, Ezechiel 44:30.

b. Om evenzo hun tienden op te brengen, die de Levieten toekwamen, vers 37, en een tiende van deze tienden voor de priesters vers 38. Dit was de wet, Numeri 18:21-28 maar dit verschuldigde hadden zij teruggehouden, weshalve God hun door Zijn profeet ten laste legt, dat zij "Hem" "beroven, Mag een mens God beroven? Toch berooft gij Mij." Maleachi 3:8, 9, hen terzelfder tijd aanmoedigende om rechtvaardiger te zijn jegens Hem en Zijn ontvangers, met een belofte dat, zo zij de tienden in het schathuis brengen, Hij zegen op hen zou afgieten, vers 10. Dit besluiten zij dan nu te doen opdat er spijze zij in Gods huis en overvloed in de schatkamers van de tempel, waar de vaten van het heiligdom waren, vers 39. Wij zullen het doen, zeggen zij, *in al onze landbouwende steden,* vers 37, in *al de steden van onze dienstbaarheid,* zo hebben het de LXX, want zij waren knechten in hun eigen land, Hoofdst. 9:36. Maar-zoals Dr. Poole terecht opmerkt-hoewel zij zware belastingen moesten opbrengen aan de koningen van Perzië en vele ontberingen hadden te lijden, wilden zij zich hiermede toch niet verontschuldigen om hun tienden te betalen, doch wilden God geven wat van God is, zowel als aan de keizer wat van de keizer is. Voor werken van Godsvrucht en barmhartigheid moeten wij doen wat wij kunnen in weerwil van de belastingen, die wij aan de regering hebben te betalen, en in onze dienstbaarheid blijmoedig onze plicht vervullen jegens God, en dat zal de zekerste weg zijn tot welvaart en vrijheid op Gods tijd.

HOOFDSTUK 11

1 Voorts woonden de oversten des volks te Jeruzalem; maar het overige des volks wierpen loten, om uit tien een uit te brengen, die in de heilige stad Jeruzalem zou wonen, en negen delen in de andere steden.
2 En het volk zegende al de mannen, die vrijwilliglijk aanboden te Jeruzalem te wonen.
3 En dit zijn de hoofden van het landschap, die te Jeruzalem woonden; (maar in de steden van Juda woonden, een iegelijk op zijn bezitting, in hun steden, Israel, de priesters, en de Levieten, en de Nethinim, en de kinderen der knechten van Salomo).
4 Te Jeruzalem dan woonden sommigen van de kinderen van Juda, en van de kinderen van Benjamin. Van de kinderen van Juda: Athaja, de zoon van Uzzia, den zoon van Zacharja, den zoon van Amarja, den zoon van Sefatja, den zoon van Mahalaleel, van de kinderen van Perez;
5 En Maaseja, de zoon van Baruch, den zoon van Kol-hose, den zoon van Hazaja, den zoon van Adaja, den zoon van Jojarib, den zoon van Zacharja, den zoon van Siloni.
6 Alle kinderen van Perez, die te Jeruzalem woonden, waren vierhonderd acht en zestig dappere mannen.
7 En dit zijn de kinderen van Benjamin: Sallu, de zoon van Mesullam, den zoon van Joed, den zoon van Pedaja, den zoon van Kolaja, den zoon van Maaseja, den zoon van Ithiel, den zoon van Jesaja;
8 En na hem Gabbai, Sallai; negenhonderd acht en twintig.
9 En Joel, de zoon van Zichri, was opziener over hen; en Juda, de zoon van Senua, was de tweede over de stad.
10 Van de priesteren: Jedaja, de zoon van Jojarib, Jachin;
11 Seraja, de zoon van Hilkia, den zoon van Mesullam, den zoon van Zadok, den zoon van Merajoth, den zoon van Ahitub, was voorganger van Gods huis;
12 En hun broederen, die het werk in het huis deden, waren achthonderd twee en twintig. En Adaja, de zoon van Jeroham, den zoon van Pelalja, den zoon van Amzi, den zoon van Zacharja, den zoon van Pashur, den zoon van Malchia;
13 En zijn broederen, hoofden der vaderen, waren tweehonderd twee en veertig. En Amassai, de zoon van Azareel, den zoon van Achzai, den zoon van Mesillemoth, den zoon van Immer;
14 En hun broederen, dappere helden, waren honderd acht en twintig; en opziener over hen was Zabdiel, de zoon van Gedolim.
15 En van de Levieten: Semaja, de zoon van Hassub, den zoon van Azrikam, den zoon van Hasabja, den zoon van Buni.
16 En Sabbethai, en Jozabad, van de hoofden der Levieten, waren over het buitenwerk van het huis Gods.
17 En Matthanja, de zoon van Micha, den zoon van Zabdi, den zoon van Asaf, was het hoofd, die de dankzegging begon in het gebed, en Bakbukja was de tweede van zijn broederen; en Abda, de zoon van Sammua, den zoon van Galal, den zoon van Jeduthun.
18 Al de Levieten in de heilige stad waren tweehonderd vier en tachtig.
19 En de poortiers: Akkub, Talmon, met hun broederen, die wacht hielden in de poorten, waren honderd twee en zeventig.
20 Het overige nu van Israel, van de priesters en de Levieten, was in alle steden van Juda, een iegelijk in zijn erfdeel.
21 En de Nethinim woonden in Ofel; en Ziha en Gispa waren over de Nethinim.

22 En der Levieten opziener te Jeruzalem was Uzzi, de zoon van Bani, den zoon van Hasabja, den zoon van Matthanja, den zoon van Micha; van de kinderen van Asaf waren de zangers tegenover het werk van Gods huis.
23 Want er was een gebod des konings van hen, te weten, een zeker onderhoud voor de zangers, van elk dagelijks op zijn dag.
24 En Petahja, de zoon van Mesezabeel, van de kinderen van Zerah, den zoon van Juda, was aan des konings hand, in alle zaken tot het volk.
25 In de dorpen nu op hun akkers woonden sommigen van de kinderen van Juda, in Kirjath-arba en haar onderhorige plaatsen, en in Dibon en haar onderhorige plaatsen, en in Jekabzeel en haar dorpen;
26 En te Jesua, en te Molada, en te Beth-pelet,
27 En te Hazar-sual, en in Ber-seba, en haar onderhorige plaatsen,
28 En te Ziklag, en in Mechona en haar onderhorige plaatsen,
29 En te En-rimmon, en te Zora, en te Jarmuth,
30 Zanoah, Adullam en haar dorpen, Lachis en haar akkers, Azeka en haar onderhorige plaatsen; en zij legerden zich van Ber-seba af tot aan het dal Hinnom.
31 De kinderen van Benjamin nu van Geba woonden in Michmas, en Aja, en Beth-el, en haar onderhorige plaatsen,
32 Anathoth, Nob, Ananja,
33 Hazor, Rama, Gitthaim,
34 Hadid, Zeboim, Neballat,
35 Lod, en Ono, in het dal der werkmeesters.
36 Van de Levieten nu, woonden sommigen in de verdelingen van Juda, en van Benjamin.

Jeruzalem was ommuurd, maar nog niet geheel bevolkt, en daarom zwak en verachtelijk. Nu was het Nehemia's zorg om er mensen in te brengen, en daarvan hebben wij hier een bericht.

I. De methode gevolgd om de stad te bevolken, vers 1, 2.

II. De voornaamste personen van Juda en Benjamin, die er woonden, vers 3-9. Van de priesters en Levieten vers 10-19.

III. De onderscheiden steden en dorpen van Juda en Benjamin, die bevolkt werden door de overige geslachten, vers 20-36.

Nehemia 11:1-19

Jeruzalem wordt hier *de heilige stad genoemd* omdat er de tempel was, en dat was de plaats die God had verkoren om er Zijn naam te zetten. Nu zou men denken dat om die reden het heilige zaad verkozen zou hebben om daar te wonen, en er naar gestreefd zou hebben om er een woning te hebben, maar het schijnt integendeel dat zij geweigerd hebben er te wonen, hetzij:

1. Omdat van de inwoners van Jeruzalem grotere nauwgezetheid van wandel verwacht werd dan van anderen, en zij daartoe niet bereid waren. Zij, die er niet bijzonder op gesteld zijn zelf heilig te wezen, zijn er huiverig van om in een heilige stad te wonen, om die reden zouden zij zelfs niet in het *Nieuwe Jeruzalem* willen wonen, maar een blijvende stad op aarde begeren te hebben. Of:

2. Omdat van alle plaatsen Jeruzalem het meest door de heidenen, hun naburen, werd gehaat, en hun boosaardige plannen daartegen gericht waren, waardoor het een post van gevaar werd (de post van eer is dit ook meestal), en daarom wilden zij zich niet gaarne aan dat gevaar blootstellen. Vrees voor vervolging en smaad en om in moeilijkheden te komen houdt velen buiten de heilige stad, en maakt hen traag om voor God en Godsdienst op te komen, niet bedenkende dat gelijk Jeruzalem bijzonder gehaat en bedreigd wordt door haar vijanden, zij ook met bijzondere zorg beschermd wordt door haar God, en tot een "geruste woonplaats" wordt gemaakt, Jesaja 33:20, Psalm 46:5, 6. Of,

3. Omdat het meer in hun wereldlijk voordeel was op het land te wonen. Jeruzalem was geen handelsstad, en daarom was daar geen geld te verkrijgen door koopwaren, zoals op het land geld te verkrijgen was door koren en vee. Zij zoeken allen het hunne, niet hetgeen van Christus Jezus is, Filipp. 2:21. Het is een algemene en rechtvaardige klacht, dat de meeste mensen hun eigen rijkdom en aanzien, hun genot en hun gemak en hun veiligheid stellen boven de eer van God en het algemene welzijn. Het volk dus onwillig zijnde om te Jeruzalem te wonen nu het arm was, wordt ons hier gezegd:

I. Door welk middel de stad weer vervuld werd.

1. De oversten woonden er in, vers 1. Jeruzalem was de geschikte plaats voor hen om in te wonen, want daar waren "de" "stoelen des gerichts gezet," Psalm 122:5, en daar werd in alle moeilijke rechtszaken beslissende uitspraak gedaan. En zo toen het wonen in deze plaats een voorbeeld was van grote liefde voor het huis van God, van ijver voor het algemene welzijn, van geloof, heilige kloekmoedigheid en zelfverloochening, dan zouden de oversten hierin ten voorbeeld zijn voor hun minderen. Hun wonen aldaar zal anderen tot moed opwekken om er ook te gaan wonen. *Magnates magnetes De machtigen hebben aantrekkingskracht.* Als voorname mannen de heilige stad tot hun woonplaats verkiezen, dan brengt dit heiligheid in eer, en hun ijver zal vele anderen tot ijver opwekken.

2. Er waren sommigen, die zich vrijwillig aanboden om in Jeruzalem te wonen, hun eigen wereldlijke belangen kloekmoedig achterstellende voor het algemene welzijn, vers 2. Ter hunner ere wordt het in de geschiedenis vermeld dat, toen anderen huiverig waren om zich aan moeilijkheid, verlies en gevaar bloot te stellen, zij "bidt Jeruzalem" "vrede toe mogen wie u liefhebben, rust genieten om het huis van de Heere onze" "God wil ik het goede voor u zoeken," Psalm 122:6, 9. Er wordt gezegd:

het volk zegende hen. Zij prezen hen, zij baden voor hen. Velen, die zelf zich niet ijverig betonen voor het algemene welzijn, hebben toch een goed woord over voor hen die dit wèl doen. God en de mensen zullen hen zegenen, die een zegen zijn voor het algemeen, hetgeen ons moet aanmoedigen om ijverig te zijn in goeddoen.

3. Bevindende, dat er nog plaats was besloten zij, na een overzicht van het getal van het gehele volk genomen te hebben, om één uit tien te Jeruzalem te doen wonen, wie dit zullen zijn, zal door het lot worden beslist, waarvan het beleid, naar zij allen wisten, van de Heere is. Dit zou twist voorkomen en een grote voldoening wezen voor hen, die door het lot werden aangewezen om te Jeruzalem te wonen, daar zij duidelijk zouden zien dat God de bepalingen van hun woning heeft bescheiden en verordineerd. Wij kunnen veronderstellen dat zij die verhouding van één tot tien hebben gekozen, om een goed evenwicht te bewaren tussen de stad en het land en zo schijnt het te verwijzen naar de aloude regel van Gode de tienden te geven, en wat aan de heilige stad wordt gegeven acht Hij gegeven aan Hemzelf.

II. Door welke personen Jeruzalem vervuld werd. Er wordt hier een algemeen bericht gegeven van de inwoners, omdat "de satmhoofden van" "Juda bij zichzelf zeggen: Een sterke macht zijn mij de inwoners van" "Jeruzalem, door de Heere der heirscharen, hun God" Zacheria 12, 5, en hen dienovereenkomstig waardeerden.

1. Velen van de kinderen van Juda en Benjamin woonden daar, want oorspronkelijk lag het een deel van de stad in het lot van een van die stammen, en het andere deel in dat van de andere stam, maar het grootste deel was in het lot van Benjamin, en daarom vinden wij hier van de kinderen van Juda slechts vierhonderd acht en zestig gezinnen te Jeruzalem vers 6, maar van Benjamin negenhonderd acht en twintig, vers 7, 8. Zó klein was het begin, maar later, vóór de tijd van onze Heiland, was het veel meer volkrijk geworden. Die van Juda waren allen afstammelingen van Perez die zoon van Juda, uit wien, voorzover het vlees aangaat, Christus is voortgekomen. Nu waren de Benjaminieten wel meerder in aantal, maar van de mannen van Juda wordt gezegd vers 6, dat zij *dappere mannen* waren, geschikt tot de dienst, instaat om de stad te verdedigen zo zij aangevallen werd. Juda heeft zijn oude hoedanigheid van leeuwenwelp niet verloren, en van kloekheid en onverschrokkenheid. Er wordt ons hier gezegd wie de opziener was van de Benjaminieten, die te Jeruzalem woonden en wie de tweede was, vers 9. Want het is even nodig voor een volk dat er goede orde onder hen zij, als om versterkt te zijn tegen aanvallen van buitenlandse vijanden, even nodig om goede magistraten als om dappere krijgslieden te hebben.

2. Velen van de priesters en Levieten hebben zich te Jeruzalem gevestigd, waar anders zouden mensen, die Gode heilig zijn, wonen dan in de heilige stad?

A. Wij kunnen veronderstellen dat de meeste priesters daar woonden, omdat zij hun werk in de tempel hadden. Van hen, die het werk van het huis in hun afdelingen deden waren hier achthonderd twee en twintig van een geslacht, tweehonderd twee en veertig van een ander geslacht, en honderd acht en twintig van nog een ander, vers 12-14. Het was goed dat deze arbeiders niet weinigen waren. Van sommigen van hen wordt gezegd dat zij *dappere helden* waren, vers 14 het was nodig dat zij dit zijn zouden, want het priesterschap was niet alleen een werk waarvoor kracht nodig was, maar het was ook een strijd waarvoor inzonderheid nu dapperheid vereist werd. Van één van deze priesters wordt gezegd dat hij de zoon was *van één van de groten*, vers 14. Het was geen

verkleining voor de grootste man, die zij hadden, dat zijn zoon tot de priesterschap behoorde, hij kon zijn ambt en bediening heerlijk maken, want zijn ambt en bediening hebben hem niet in het minst verkleind.

B. Ook sommigen van de Levieten kwamen te Jeruzalem wonen, maar vergelijkenderwijs slechts weinigen, tweehonderd vier en tachtig in het geheel, vers 18, met honderd twee en zeventig poortwachters, vers 19. Want veel van hun werk bestond om overal in het land de goede kennis des Heeren te onderwijzen, daarom waren zij verstrooid onder Israël, zovelen er nodig waren voor de dienst, bleven te Jeruzalem, de overigen deden elders goed.

a. Van twee van de Levieten wordt gezegd dat zij *over het buitenwerk van het huis Gods waren,* vers 16. De priesters leidden het werk binnen de tempelpoorten, maar aan deze Levieten was de zorg over de wereldlijke aangelegenheden van Gods huis opgedragen, die *in ordine ad spiritualiaten diepste van zijn geestelijke belangen,* waren, zoals het innen van de contributies, het voorzien in de benodigdheden voor de tempeldienst, en dergelijke zaken meer, waarover het nodig was opzicht te hebben, want anders zouden de innerlijke zaken gebrek hebben geleden, en dan zouden zij stil hebben moeten staan. Zij, die zorgdragen voor *de uitwendige belangen* van de kerk, het dienen van de tafelen, zijn even nodig op hun plaats, als zij die de zorg hebben voor haar inwendige belangen, zich wijden aan de bediening des woords en aan het gebed.

b. Van een ander wordt gezegd dat hij *de dankzegging begon en het gebed.* Waarschijnlijk had hij een goed oor en een goede stem, was hij een zeer kundig zanger en werd hij daarom gekozen om het psalmgezang te leiden. Hij was voorzanger in de tempel. Dankzegging is nodig in het gebed, zij moet er mee samengaan, dankzegging voor vroegere goedertierenheden is een gepaste inleiding tot het smeken om verdere zegeningen. En in de openbare eredienst moet er worden zorggedragen dat alles op de beste wijze geschiedt, *eerlijk en met orde,* dat in het gebed één spreke, en de overigen zich in gedachten met hem verenigen, in het zingen, dat een begint, en de overigen volgen.

Nehemia 11:20-36

Een bericht gegeven hebbende van de voornaamste personen, die in Jeruzalem woonden (een uitvoeriger bericht hieromtrent hadden wij in 1 Kronieken 9:2 en verv.), geeft Nehemia ons nu in deze verzen enig bericht van de andere steden, in welke *het overige van* Israël woonde vers 20. Het was nodig dat Jeruzalem bevolkt zou worden, maar niet op zo'n wijze dat het land erdoor ontvolkt zou worden, *de koning zelf wordt* van *het veld gediend,* dat weinig dienst zou doen, indien er geen handen waren om het te bewerken. Laat er dus geen twist, geen afgunst, geen minachting, geen kwaadwilligheid zijn tussen de inwoners van steden en de inwoners van dorpen, beide zijn nodig, beide zijn nuttig, en geen van beide kan gemist worden.

1. De Nethinim, de nakomelingen van de Gibeonieten, woonden in Ofel, dat op de muur van Jeruzalem was, Hoofdst. 3:26, omdat zij het dienstwerk van de tempel te doen hadden, en er dus dichtbij moesten wezen, teneinde gereed te zijn tot de dienst, vers 21.

2. Hoewel de Levieten verspreid waren door de steden van Juda, hadden zij toch een opziener, die te Jeruzalem woonde, een overste van hun orde, tot wie zij zich wendden om leiding en bestuur, die zorg droeg voor hun zaken, kennis nam van hun gedrag en wandel en toezag dat zij behoorlijk hun plichten volbrachten, vers 22.

3. Sommigen van de zangers waren aangesteld om voor de nodige herstellingen van de tempel te zorgen, daar zij verstandige mannen waren, en er tussen hun uren van dienst de tijd voor hadden, zij waren *tegenover het werk* van *Gods huis,* vers 22. En de koning van Perzië schijnt hun ambt en werk zo genegen te zijn geweest, dat hij hun een zeker onderhoud toewees, buiten en behalve hetgeen hun als Levieten toekwam, vers 23.

4. Hier is één, die des konings commissaris was te Jeruzalem, hij behoorde tot het nageslacht van Zerah, vers 24. Want ook van dat geslacht waren nu sommigen te Jeruzalem gevestigd, en niet alleen van dat van Farez, of Perez zoals blijkt uit de andere lijst in 1 Kronieken 9:6. Hij wordt gezegd aan *des konings hand te* zijn of, vanwege de koning, in *alle zaken van het volk,* om geschillen te beslechten, die ontstonden tussen de beambten van de koning en zijn onderdanen, om te zorgen dat hetgeen aan de koning verschuldigd was, behoorlijk door het volk werd betaald, en dat hetgeen door de koning voor de tempeldienst was toegestaan stipt uitbetaald werd. Het was gelukkig voor de Joden, dat één uit henzelf die post bekleedde.

5. Hier is een bericht van de dorpen of landsteden, die door het overige van Israël bewoond werden. De steden, in welke de kinderen van Juda woonden, vers 25-30. Die welke door de kinderen van Benjamin bewoond werden, vers 31-35. En in beide waren verdelingen voor de Levieten, vers 36. Wij willen veronderstellen dat zij nu veilig en op hun gemak waren, al waren zij nu ook arm en weinig in aantal. Waarschijnlijk zullen zij door de zegen van God toenemen in rijkdom en macht, en dit zou nog veel waarschijnlijker geweest zijn, indien er onder hen niet die algemene ontwijding, die lauwheid in de Godsdienst had geheerst, welke hun in de naam van God ten laste wordt gelegd door de profeet Maleachi die verondersteld wordt in die tijd te hebben geprofeteerd, en met wie de profetie voor een tijd heeft opgehouden, totdat zij in de grote profeet en zijn voorloper herleefde.

HOOFDSTUK 12

1 Dit nu zijn de priesters en de Levieten, die met Zerubbabel, den zoon van Sealthiel, en Jesua, optogen: Seraja, Jeremia, Ezra,
2 Amarja, Malluch, Hattus,
3 Sechanja, Rehum, Meremoth,
4 Iddo, Ginnethoi, Abia,
5 Mijamin, Maadja, Bilga,
6 Semaja, en Jojarib, Jedaja,
7 Sallu, Amok, Hilkia, Jedaja; dat waren de hoofden der priesteren, en hun broederen, in de dagen van Jesua.
8 En de Levieten waren: Jesua, Binnui, Kadmiel, Serebja, Juda, Matthanja; hij en zijn broederen waren over de dankzeggingen.
9 En Bakbukja, en Unni, hun broederen, waren tegen hen over in de wachten.
10 Jesua nu gewon Jojakim, en Jojakim gewon Eljasib, en Eljasib gewon Jojada,
11 En Jojada gewon Jonathan, en Jonathan gewon Jaddua.
12 En in de dagen van Jojakim waren priesters, hoofden der vaderen: van Seraja was Meraja; van Jeremia, Hananja;
13 Van Ezra, Mesullam; van Amarja, Johanan;
14 Van Melichu, Jonathan; van Sebanja, Jozef;
15 Van Harim, Adna; van Merajoth, Helkai;
16 Van Iddo, Zacharia; van Ginnethon, Mesullam;
17 Van Abia, Zichri; van Minjamin, van Moadja, Piltai;
18 Van Bilga, Sammua; van Semaja, Jonathan;
19 En van Jojarib, Matthenai; van Jedaja, Uzzi;
20 Van Sallai, Kallai; van Amok, Heber;
21 Van Hilkia, Hasabja; van Jedaja, Nethaneel.
22 Van de Levieten werden in de dagen van Eljasib, Jojada, en Johanan, en Jaddua, de hoofden der vaderen beschreven; mitsgaders de priesteren, tot het koninkrijk van Darius, den Perziaan.
23 De kinderen van Levi, de hoofden der vaderen, werden beschreven in het boek der kronieken, tot de dagen van Johanan, den zoon van Eljasib, toe.
24 De hoofden dan der Levieten waren Hasabja, Serebja, en Jesua, de zoon van Kadmiel, en hun broederen tegen hen over, om te prijzen en te danken, naar het gebod van David, den man Gods, wacht tegen wacht.
25 Matthanja en Bakbukja, Obadja, Mesullam, Talmon en Akkub, waren poortiers, de wacht waarnemende bij de schatkamers der poorten.
26 Dezen waren in de dagen van Jojakim, den zoon van Jesua, den zoon van Jozadak, en in de dagen van Nehemia, den landvoogd, en van den priester Ezra, den schriftgeleerde.
27 In de inwijding nu van Jeruzalems muur, zochten zij de Levieten uit al hun plaatsen, dat zij hen te Jeruzalem brachten, om de inwijding te doen met vreugde, en met dankzeggingen, en met gezang, cimbalen, luiten, en met harpen.
28 Alzo werden de kinderen der zangers verzameld, zo uit het vlakke veld rondom Jeruzalem, als uit de dorpen van de Netofathieten;
29 En uit het huis van Gilgal, en uit de velden van Geba en Asmaveth; want de zangers hadden zich dorpen gebouwd rondom Jeruzalem.

30 En de priesters en de Levieten reinigden zichzelven; daarna reinigden zij het volk, en de poorten, en den muur.
31 Toen deed ik de vorsten van Juda opgaan op den muur; en ik stelde twee grote dankkoren en omgangen, een ter rechterhand op den muur, naar de Mistpoort toe.
32 En achter hen ging Hosaja, en de helft der vorsten van Juda.
33 En Azarja, Ezra, en Mesullam,
34 Juda, en Benjamin, en Semaja, en Jeremia;
35 En van de priesters kinderen met trompetten: Zacharja, de zoon van Jonathan, den zoon van Semaja, den zoon van Matthanja, den zoon van Michaja, den zoon van Zakkur, den zoon van Asaf;
36 En zijn broeders, Semaja, en Azareel, Milalai, Gilalai, Maai, Nethaneel, en Juda, Hanani, met muziekinstrumenten van David, den man Gods; en Ezra, de schriftgeleerde, ging voor hun aangezicht heen.
37 Voorts naar de Fonteinpoort, en tegen hen over, gingen zij op bij de trappen van Davids stad, door den opgang des muurs, boven Davids huis, tot aan de Waterpoort, tegen het oosten.
38 Het tweede dankkoor nu ging tegenover, en ik achter hetzelve, met de helft des volks, op den muur, van boven den Bakoventoren, tot aan den breden muur;
39 En van boven de poort van Efraim, en boven de Oude poort, en boven de Vispoort, en den toren Hananeel, en den toren Mea, tot aan de Schaapspoort, en zij bleven staan in de Gevangenpoort.
40 Daarna stonden de beide dankkoren in Gods huis; ook ik en de helft der overheden met mij.
41 En de priesters, Eljakim, Maaseja, Minjamin, Michaja, Eljoenei, Zacharja, Hananja, met trompetten;
42 Voorts Maaseja, en Semaja, en Eleazar, en Uzzi, en Johanan, en Malchia, en Elam, en Ezer; ook lieten zich de zangers horen, met Jizrahja, den opziener.
43 En zij offerden deszelven daags grote slachtofferen, en waren vrolijk; want God had hen vrolijk gemaakt met grote vrolijkheid; en ook waren de vrouwen en de kinderen vrolijk; zodat de vrolijkheid van Jeruzalem tot van verre gehoord werd.
44 Ook werden ten zelfden dage mannen gesteld over de kameren, tot de schatten, tot de hefofferen, tot de eerstelingen en tot de tienden, om daarin uit de akkers der steden te verzamelen de delen der wet, voor de priesteren en voor de Levieten; want Juda was vrolijk over de priesteren en over de Levieten, die daar stonden.
45 En de wacht huns Gods waarnamen, en de wacht der reiniging, ook de zangers, en de poortiers, naar het gebod van David en zijn zoon Salomo.
46 Want in de dagen van David en Asaf, van ouds, waren er hoofden der zangers, en des lofgezangs, en der dankzeggingen tot God.
47 Daarom gaf gans Israel, in de dagen van Zerubbabel, en in de dagen van Nehemia, de delen der zangers en der poortiers, van elk dagelijks op zijn dag; en zij heiligden voor de Levieten, en de Levieten heiligden voor de kinderen van Aaron.

In dit hoofdstuk vinden wij:

I. De namen vermeld van de oversten van de priesters en Levieten, die met Zerubbabel zijn opgetogen, vers 1-9.

II. De opvolging van de hogepriesters, vers 10, 11.

III. De namen van het volgende geslacht van de hoofdpriesters, vers 12-21.

IV. De uitnemende Levieten uit Nehemia’s tijd, vers 22-26..

V. De plechtigheid van de inwijding van de muur van Jeruzalem, vers 27-43.

Vl. De regeling van de diensten van de priesters en Levieten in de tempel, vers 44-47.

Nehemia 12:1-26

Wij hebben hier de namen, en weinig meer dan de namen, van een grote menigte van priesters en Levieten, die in hun tijd onder de teruggekeerde Joden hebben uitgemunt. Waarom dit register. hier door Nehemia opgenomen werd, blijkt niet, misschien om deze Godvruchtige mannen in gedachtenis te houden, opdat het nageslacht zou weten aan wie zij, onder God, de gelukkige herleving en herstelling van de Godsdienst onder hen te danken hadden. Aldus moeten wij medewerken tot de vervuiling van de belofte in Psalm 112:"De" "rechtvaardige zal in eeuwige gedachtenis zijn." Laat de nagedachtenis van de rechtvaardigen gezegend en vereeuwigd worden Het is een plicht van de dankbaarheid, die wij nog aan getrouwe leraren verschuldigd zijn, om "onze voorgangers te gedenken, die ons het" "woord Gods gesproken hebben," Hebreeen 13:7. Misschien is het om hun nakomelingen, die hen opgevolgd zijn in het priesterambt en hun waardigheden geërfd hebben, op te wekken om hun moed en getrouwheid na te volgen. Het is goed om te weten wat onze Godvruchtige voorouders en voorgangers geweest zijn, opdat wij er uit leren wat wij moeten zijn.

Wij hebben hier:

1. De namen van de priesters en Levieten, die het eerst uit Babel zijn opgetrokken, toen Jesua hogepriester was. Jeremia en Ezra worden onder de eersten genoemd, vers 1, maar men veronderstelt dat het niet Jeremia de profeet en Ezra de schriftgeleerde waren, hoewel zij beide priesters zijn geweest, want de roem van de ene was lang tevoren verbreid, en die van de andere enigen tijd later. Van een van de Levieten wordt gezegd dat hij *over de dankzegging was*, vers 8, dat is: hem was opgedragen om te zorgen dat de psalmen, de dankzeggende psalmen, voortdurend op de bepaalde tijd en op behoorlijke wijze in de tempel gezongen werden. De Levieten hielden hun wachten bij beurten en losten elkaar af, zoals het aan broederen, medearbeiders en medestrijders betaamt.

2. De opvolging van de hogepriesters gedurende de Perzische monarchie, van Jesua, of Jezus die hogepriester was ten tijde van de terugkeer uit Babel, tot op Jaddua, of Jaddus, die hogepriester was, toen Alexander de Grote na de verovering van Tyrus te Jeruzalem kwam en aan deze Jaddus grote eerbied heeft betoond, toen hij in zijn hogepriesterlijk gewaad tot hem kwam en hem de profetie van Daniël toonde, waarin zijn veroveringen voorzegd zijn.

3. Het volgende geslacht van priesters, die oversten waren en gearbeid hebben in de dagen van Jojakim, zonen van de eerste groep. Het een geslacht van leraren gaat voorbij en een ander geslacht volgt hen op, en hierin hebben wij Gods gunst te erkennen jegens Zijn kerk en Zijn zorg over haar. Allen, die genoemd zijn in vers 1 en verv. als uitnemend in hun tijd, worden weer genoemd, hoewel met enige verandering in verscheidene van hun namen, in vers 12 en verv, behalve twee, als zonen hebbende, die evenzeer hebben uitgemunt in hun tijd, een zeldzaam voorbeeld dat twintig Godvruchtige vaders twintig Godvruchtige zonen nalieten (want zovelen waren hier) die hun plaats innamen.

4. Het volgende geslacht van Levieten, of liever, een later geslacht, want deze priesters bloeiden in de dagen van Jojakim, de hogepriester, en deze Levieten in de dagen van Eljasib, vers 22. Misschien zijn *toen* de bovengenoemde geslachten van de priesters begonnen te ontaarden, en is het derde geslacht achtergebleven bij de twee vorige, maar het werk Gods zal nooit falen uit gebruik

aan werktuigen. Toen werd een geslacht van Levieten verwekt, dat als *hoofden van de vaderen* werd beschreven, vers 22, en zeer dienstig was aan de belangen van de kerk, en hun diensten waren er niet minder welbehaaglijk om aan God en aan Zijn volk, dat zij slechts Levieten en dus van de mindere rang van de bedienaren van de Godsdienst waren. Eljasib, de hogepriester, verwant zijnde aan Tobia, Hoofdst. 13:4, zijn ook de andere priesters slap en nalatig geworden, maar toen traden de Levieten met des te meer ijver op, hetgeen hieruit blijkt dat zij, die nu werkzaam waren in het verklaren van de Schrift Hoofdst. 8:7, en in het gebed, Hoofdst. 9:4, 5, allen Levieten waren, en geen priesters, daar meer gelet werd op hun persoonlijke hoedanigheden dan op hun orde. Sommigen van deze Levieten waren zangers, vers 24, *om te prijzen en te danken,* anderen van hen waren poortwachters, vers 25, *de wacht waarnemende bij de schatkamers van de poorten,* en beide *naar het gebod van David.*

Nehemia 12:27-43

Wij hebben gelezen dat de muur van Jeruzalem onder veel vrezen en beven gebouwd werd, hier nu hebben wij een bericht dat hij met veel vreugde en groot gejuich werd ingewijd. *Die met tranen zaaien zullen* aldus *met gejuich maaien.*

I. Wij moeten nagaan wat de betekenis was van deze inwijding van de muur, en willen veronderstellen dat er ook de inwijding van de stad in begrepen was-*continens pro contento-hetgeen omvat genomen voor hetgeen omvat is*, en daarom werd het niet gedaan voordat de stad weer tamelijk goed bevolkt was, Hoofdst. 11.

1. Hier was een plechtige dankzegging aan God voor Zijn grote goedertierenheid over hen in de tot een goed einde brenging van deze onderneming, waarvan zij zich temeer bewust waren vanwege de moeilijkheid en de tegenstand, die zij er bij ondervonden hadden.

2. Hiermede hebben zij de stad op bijzondere wijze aan God gewijd en aan Zijn eer, er voor Hem en in Zijn naam bezit van genomen. Op al onze steden, op al onze huizen moet heiligheid des Heeren geschreven staan, maar de stad was (zoals nooit een andere stad geweest is), een "heilige stad," de "stad van de grote Koning," Psalm 48:3, Mattheus 5:35, dat is zij altijd geweest sedert God haar verkoren had om er Zijn naam te zetten, en als zodanig werd zij, nu herbouwd zijnde, opnieuw door de bouwers en de inwoners Gode gewijd, ten teken van hun erkenning dat zij Zijn huurders, Zijn afhankelingen waren, en van hun begeerte, dat zij nog de Zijne zou wezen, en de eigendom ervan nooit veranderd zou worden. Al wat voor hun veiligheid, gemak en genoegen gedaan is, moet bedoeld zijn voor Gods eer en heerlijkheid.

3. Hiermede stelden zij de stad en haar muren onder de bescherming van God, erkennende dat, *zo de Heere de stad niet bewaart*, de muren tevergeefs gebouwd zijn. Toen deze stad in het bezit was van de Jebusieten, hebben die er de bescherming van opgedragen aan hun goden, hoewel die blind en kreupel waren 2 Samuel. 5:6. S Met veel meer reden geeft het volk van God haar over in Zijn hoede en bescherming, daar Hij de Alwijze en Almachtige is. De bijgelovige stichters van steden letten daarbij op een gelukkige gesteldheid des hemels maar deze Godvruchtige stichters hadden alleen het oog op God, op Zijn voorzienigheid, niet op het geluk, de fortuin.

II. Wij moeten opmerken met hoeveel plechtigheid het geschiedde onder de leiding van Nehemia.

1. Uit alle delen van het land werden de Levieten opgeroepen om de plechtigheid te komen vieren. De stad moet aan God gewijd worden en Zijn dienstknechten moeten gebruikt worden om het te doen, de overgave ervan aan Hem moet door hun handen geschieden. Toen deze plechtige feesten voorbij waren, Hoofdst. 8, 9, gingen zij naar huis naar hun onderscheidene standplaatsen, om daar hun werk van zorg over de zielen weer op te vatten, maar nu werden hun tegenwoordigheid en hulp wederom ingeroepen.

2. Ingevolge van deze oproeping was er een algemene samenkomst van al de Levieten, vers 28, 29. Let op de wijze, waarop zij te werk gingen.

A. *Zij reinigden zich* vers 30. Het is nodig dat wij onze *handen reinigen* en onze *harten zuiveren* als er enigerlei werk van God door moet heengaan. Zij reinigden zichzelf, en toen reinigden zij het volk, zij, die het middel willen wezen om anderen te heiligen, moeten zichzelf heiligen, zich Gode afzonderen met reinheid des harten en oprechtheid van bedoeling. Daarna reinigden zij *de poorten en de muur.* Wij kunnen vertroosting en lieflijkheid verwachten, als wij bereid zijn ze te ontvangen. "Alles is rein voor de reinen," Titus 1:15, en aan hen die geheiligd zijn, zijn huis en tafel en alle aangenaamheid des levens geheiligd, 1 Timotheus 4:4, 5 T. Waarschijnlijk geschiedde deze reiniging door het water van de afzondering, Numeri 19:9, te sprengen op *zichzelf* en op het *volk,* op de muren en de poorten, een type van het bloed van Christus, hetwelk, ons geweten "ons bewustzijn reinigen van dode werken," ons bekwaam maakt om de levende God te dienen, Hebreeen 9:14, en door Hem beschermd te worden.

B. De vorsten, priesters en Levieten gingen, in twee groepen verdeeld, in statige optocht op de muur met muziekinstrumenten, om de toewijding van dit alles aan God te kennen te geven, zij gingen de gehele muur rond, vers 36. Zodat zij waarschijnlijk al gaande psalmen zongen tot lof en heerlijkheid van God. De optocht wordt hier uitvoerig beschreven. Op een zeker punt kwamen zij bijeen, en daar verdeelden zij zich in twee groepen. De helft van de vorsten met verscheiden priesters en Levieten gingen rechts, terwijl Ezra hen aanvoerde, vers 37. De andere helft van de vorsten en priesters die evenzo dankzegging deden, gingen links, terwijl Nehemia in de achterhoede was, vers 38. Eindelijk ontmoetten beide groepen elkaar in de tempel, waar zij zich met elkaar verenigden in dankzegging, vers 40. De menigte van het volk liep waarschijnlijk op de grond, sommigen binnen de muur anderen buiten de muur. Een doel van deze plechtigheid was het volk onder de indruk te brengen van de zegen, waarvoor zij dankzegging gingen doen, en er de herinnering van onder hen levendig te houden. Processies voor zulke doeleinden hebben haar nut.

C. Het volk had zich *vrolijk gemaakt met grote vrolijkheid,* vers 43. Terwijl de vorsten, priesters en Levieten hun vreugde en dankbaarheid te kennen gaven door *grote slachtofferen, trompetgeschal, muziekinstrumenten en lofliederen,* heeft het gewone volk zijn vreugde geuit door luide juichkreten, die van verre gehoord werden, verder dan de meer harmonieuze geluiden van hun liederen en muziekinstrumenten, en van deze juichtonen, komende uit een gevoel van oprechte en hartelijke vreugde, wordt hier nota genomen, want God ziet de oprechte, ijverige dienst van geringe lieden niet voorbij, maar heeft er een welbehagen in, al is er ook weinig kunst of schoonheid in. Er wordt ook opgemerkt dat de vrouwen en kinderen vrolijk waren, en hun hosanna's worden niet veracht, maar vermeld tot hun lof. Allen, die delen in openbare zegeningen, moeten zich verenigen in openbare dankzegging. De reden er voor opgegeven is: dat *God hen vrolijk had gemaakt met grote vrolijkheid,* Hij had hun beide stof tot blijdschap gegeven en harten om zich te kunnen verblijden, Zijn zorg had hen veilig en gerust gemaakt, en nu maakt Zijn genade hen vrolijk en dankbaar. De verijdelde tegenstand van hun vijanden heeft ongetwijfeld bijgedragen tot hun vreugde, en er triomf mee gemengd. Voor grote zegeningen behoort zeer plechtige dankzegging te worden gedaan, *in de voorhoven van het huis des Heeren, in het midden van u, o Jeruzalem.*

Nehemia 12:44-47

Wij hebben hier een bericht van nog enige goede uitwerkselen van de algemene vreugde bij de inwijding van de muur. Als de plechtigheden van een dag van dankzegging zulke indrukken achterlaten op de leraren en het volk, dat beide daarna meer zorgzaam en meer blijmoedig hun plicht doen, dan zijn zij in waarheid Gode welbehaaglijk, en dan komt er goeds uit voort. Zo was het hier.

1. De leraren waren meer zorgvuldig in hun werk dan zij geweest zijn. De eerbied, die het volk hun bij deze gelegenheid betoonde, moedigde hen aan tot naarstigheid en waakzaamheid, vers 45. De zangers en poortwachters namen de wacht van hun God waar, op de bestemde tijd de plicht volbrengende van hun ambt. Ook de poortwachters namen de wacht van de reiniging waar, dat is: zij droegen zorg om de reinheid van de tempel te bewaren door toegang te weigeren aan hen, die ceremoniëel onrein waren. Als de blijdschap des Heeren ons aldus verbindt aan onze plicht en er ons in verruimt, dan is dit een voorsmaak van die blijdschap, welke, in vereniging met de volmaaktheid van de heiligheid, onze eeuwige zaligheid zal uitmaken.

2. Het volk was meer zorgzaam dan het geweest was ten opzichte van het onderhoud van zijn leraren. Onder de andere dingen, die hun stof tot vreugde gaven, heeft het volk bij de inwijding van de muur zich verblijd *voor de priesters en de Levieten, die daar stonden, vers* 44. Zij genoten zeer veel van hun leraren en waren blij met hen, toen zij zagen hoe naarstig en volhardend zij arbeidden, en welke moeite zij zich gaven voor hun werk verheugden zij zich in hen. Het zekerste middel voor leraren om zich bij hun gemeente aan te bevelen en deel te krijgen in haar genegenheid, "is waakzaam en" "naarstig te zijn in de bediening" Romeinen 12:7, nederig en werkzaam te zijn en acht te geven op hun werk en roeping. Toen deze dat deden achtte het volk niets te veel om voor hen te doen, om hen aan te moedigen. De wet had delen voor hen voorzien, vers 44 maar wat zou hun dit baten indien hetgeen de wet hun had toegewezen, of niet stiptelijk bijeengebracht, of hun niet behoorlijk uitbetaald werd? Nu wordt hier:

a. Zorg gedragen voor het bijeenbrengen van hetgeen hun toekwam. Zij waren bescheiden, en wilden liever verliezen wat hun van rechtswege toekwam, dan er zelf om te gaan vragen. Velen van het volk waren zorgeloos en onachtzaam, en zouden het niet inbrengen tenzij zij er toe aangemaand werden, en daarom *werden mannen gesteld,* wier ambt het was *om tot schatten, tot de hefoffers, tot de eerstelingen en tot de tienden uit de akkers van de steden te verzamelen de delen van de wet voor de priesters* en *voor de Levieten,* vers 44, opdat hun deel niet verloren zou zijn, omdat het niet opgevraagd werd. Dit is een goed stuk werk ten dienste beide van de leraren en het volk opdat de eersten niet zouden tekortkomen in hun onderhoud, en de laatsten niet zouden tekortkomen in hun plicht.

b. Er wordt zorg gedragen dat het, verzameld zijnde, nu ook stipt uitbetaald zal worden, vers 47. Zij gaven aan de zangers en poortwachters hun dagelijks deel, buiten en behalve hetgeen hun toekwam als Levieten, want wij kunnen veronderstellen dat David en Salomo, toen zij hun werk bepaalden vers 45, 46, boven hetgeen als Levieten van hen geëist werd, een fonds voor hen vastgesteld hebben tot hun verdere aanmoediging. Laat hen, die meer overvloedig arbeiden in het woord en de leer, deze dubbele eer waardig geacht worden. Wat de andere Levieten betreft, voor hen werden de tienden stipt afgezonderd of geheiligd, overeenkomstig de wet. Zij worden gezegd te zijn *geheiligd,* als hetgeen bijgedragen wordt, hetzij vrijwillig of volgens de wet, ter ondersteuning van de

Godsdienst, en voor het onderhoud van zijn bedienaren, gegeven wordt met het oog op God en Zijn eer, dan is het geheiligd, en zal het Hem dienovereenkomstig welbehaaglijk wezen, en het zal "de zegen doen" "rusten op het huis" en op alles, dat er in is, Ezechiel 44:30.

HOOFDSTUK 13

1 Te dien dage werd er gelezen in het boek van Mozes, voor de oren des volks; en daarin werd geschreven gevonden, dat de Ammonieten en Moabieten niet zouden komen in de gemeente Gods, tot in eeuwigheid;
2 Omdat zij den kinderen Israels niet waren tegengekomen met brood en met water, ja, Bileam tegen hen gehuurd hadden, om hen te vloeken, hoewel onze God den vloek omkeerde in een zegen.
3 Zo geschiedde het, als zij deze wet hoorden, dat zij alle vermengeling van Israel afscheidden.
4 Eljasib nu, de priester, die gesteld was over de kamer van het huis onzes Gods, was voor dezen nabestaande van Tobia geworden.
5 En hij had hem een grote kamer gemaakt, alwaar zij te voren henenleiden het spijsoffer, den wierook en de vaten, en de tienden van koren, van most en van olie, die bevolen waren voor de Levieten, en de zangers, en de poortiers, mitsgaders het hefoffer der priesteren.
6 Doch in dit alles was ik niet te Jeruzalem; want in het twee en dertigste jaar van Arthahsasta, koning van Babel, kwam ik tot den koning; maar ten einde van sommige dagen verkreeg ik weder verlof van den koning.
7 En ik kwam te Jeruzalem, en verstond van het kwaad, dat Eljasib voor Tobia gedaan had, makende hem een kamer in de voorhoven van Gods huis.
8 En het mishaagde mij zeer; zo wierp ik al het huisraad van Tobia buiten, uit de kamer.
9 Voorts gaf ik bevel, en zij reinigden de kameren; en ik bracht daar weder in de vaten van Gods huis, met het spijsoffer en den wierook.
10 Ook vernam ik, dat der Levieten deel hun niet gegeven was; zodat de Levieten en de zangers, die het werk deden, gevloden waren, een iegelijk naar zijn akker.
11 En ik twistte met de overheden, en zeide: Waarom is het huis Gods verlaten? Doch ik vergaderde hen, en herstelde ze in hun stand.
12 Toen bracht gans Juda de tienden van het koren, en van den most, en van de olie, in de schatten.
13 En ik stelde tot schatmeesters over de schatten, Selemja, den priester, en Zadok, den schrijver, en Pedaja, uit de Levieten; en aan hun hand Hanan, den zoon van Zakkur, den zoon van Matthanja; want zij werden getrouw geacht, en hun werd opgelegd aan hun broederen uit te delen.
14 Gedenk mijner, mijn God, in dezen; en delg mijn weldadigheden niet uit, die ik aan het huis mijns Gods en aan Zijn wachten gedaan heb.
15 In dezelfde dagen zag ik in Juda, die persen traden op den sabbat, en die garven inbrachten, die zij op ezels laadden; als ook wijn, druiven en vijgen, en allen last, dien zij te Jeruzalem inbrachten op den sabbatdag; en ik betuigde tegen hen ten dage, als zij eetwaren verkochten.
16 Daar waren ook Tyriers binnen, die vis aanbrachten, en alle koopwaren, die zij op den sabbat verkochten aan de kinderen van Juda en te Jeruzalem.
17 Zo twistte ik met de edelen van Juda, en zeide tot hen: Wat voor een boos ding is dit, dat gijlieden doet, en ontheiligt den sabbatdag?
18 Deden niet uw vaders alzo, en onze God bracht al dit kwaad over ons en over deze stad? En gijlieden maakt de hittige gramschap nog meer over Israel, ontheiligende den sabbat.
19 Het geschiedde nu, als de poorten van Jeruzalem schaduw gaven, voor den sabbat, dat ik bevel gaf, en de deuren werden gesloten; en ik beval, dat zij ze niet zouden opendoen tot na den sabbat; en ik stelde van mijn jongens aan de poorten, opdat er geen last zou inkomen op den sabbatdag.
20 Toen vernachtten de kramers, en de verkopers van alle koopwaren, buiten voor Jeruzalem, eens of tweemaal.

21 Zo betuigde ik tegen hen, en zeide tot hen: Waarom vernacht gijlieden tegenover den muur? Zo gij het weder doet, zal ik de hand aan u slaan. Van dien tijd af kwamen zij niet op den sabbat.
22 Voorts zeide ik tot de Levieten, dat zij zich zouden reinigen, en de poorten komen wachten, om den sabbatdag te heiligen. Gedenk mijner ook in dezen, mijn God! en verschoon mij naar de veelheid Uwer goedertierenheid.
23 Ook zag ik in die dagen Joden, die Asdodische, Ammonietische en Moabietische vrouwen bij zich hadden doen wonen.
24 En hun kinderen spraken half Asdodisch, en zij konden geen Joods spreken, maar naar de taal eens iegelijken volks.
25 Zo twistte ik met hen, en vloekte hen, en sloeg sommige mannen van hen, en plukte hun het haar uit; en ik deed hen zweren bij God: Indien gij uw dochteren hun zonen zult geven, en indien gij van hun dochteren voor uw zonen of voor u zult nemen!
26 Heeft niet Salomo, de koning van Israel, daarin gezondigd, hoewel er onder vele heidenen geen koning was, gelijk hij, en hij zijn God lief was, en God hem ten koning over gans Israel gesteld had? Ook hem deden de vreemde vrouwen zondigen.
27 Zouden wij dan naar ulieden horen, dat gij al dit grote kwaad zoudt doen, overtredende tegen onzen God, doende vreemde vrouwen bij u wonen?
28 Ook was er een van de kinderen van Jojada, den zoon van Eljasib, den hogepriester, schoonzoon geworden van Sanballat, den Horoniet; daarom jaagde ik hem van mij weg.
29 Gedenk aan hen, mijn God, omdat zij het priesterdom hebben verontreinigd, ja, het verbond des priesterdoms en der Levieten.
30 Alzo reinigde ik hen van alle vreemden; en ik bestelde de wachten der priesteren en der Levieten, elk op zijn werk;
31 Ook tot het offer des houts, op bestemde tijden, en tot de eerstelingen. Gedenk mijner, mijn God, ten goede.

Nehemia had zijn onderneming, om de heilige stad te ommuren en te bevolken, volbracht en nu keert hij terug tot de koning, zijn meester, die niet langer buiten hem kon, zoals blijkt uit vers 6. Na enige tijd kreeg hij echter verlof om weer terug te komen te Jeruzalem, teneinde grieven te herstellen, en enig bederf uit te zuiveren, dat in zijn afwezigheid was binnengeslopen, en zeer ijverig was hij om verscheidene misbruiken af te schaffen, en daar hebben wij hier een bericht van.

I. Hij verwijderde uit Israël de vermenging van vreemdelingen, inzonderheid de Moabieten en Ammonieten, vers 1-3. In bijzondere verontwaardiging wierp hij Tobia uit de woning, die hij in het voorhof van de tempel had verkregen vers 4-9.

II. Hij verzekerde het onderhoud van de priesters en Levieten nog vaster dan tevoren, vers 10-14.. Hij ging de ontheiliging tegen van de sabbatdag, en voorzag in de behoorlijke heiliging ervan, vers 15-22.

III. Hij stuitte het toenemende kwaad van huwelijken met vreemde vrouwen, vers 23-31.

Nehemia 13:1-9

Het was de eer van Israël en het strekte ten zeerste tot bewaring en instandhouding van hun heiligheid, dat zij een bijzonder volk waren, en zich niet met de heidenen moesten vermengen, noch die meesten toelaten zich bij hen in te lijven.

Nu hebben wij hier:

I. De wet hieromtrent, die *op die dag voor de oren van het volk gelezen werd,* vers 1. Het schijnt op de dag van de inwijding van de muur geweest te zijn, want met hun gebeden en lofzeggingen hebben zij ook de lezing van het woord gepaard laten gaan, en hoewel het lang daarna was, dat de andere grieven, hier vermeld door het gezag van Nehemia uit de weg werden geruimd, kan deze van de vermenging toen wel weggenomen zijn door de daad van het volk zelf, want zo schijnt het geschied te zijn, vers 3. Of het was misschien op de jaarlijkse gedachtenisviering van die dag enige jaren later, en wordt het daarom gezegd, dat het *te dien dage* geweest is. Zij vonden een wet, dat de Ammonieten en Moabieten niet genaturaliseerd mochten worden, zich niet onder hen mochten vestigen, noch zich met hen mochten verenigen, vers 1. De reden, hiervoor gegeven, is omdat zij kwaadwillig geweest zijn voor de God van Israël, vers 2, hun de gewone burgerlijke beleefdheid niet hadden bewezen, maar het op hun verderf hadden toegelegd, hoewel de kinderen van Israël hun niet slechts geen kwaad hadden gedaan, maar het hun uitdrukkelijk verboden was hun schade of leed te berokkenen. De wet met deze reden hebben wij in Deuteronomium 23:3-5.

II. De gehoorzame onderwerping van het volk aan deze wet, vers 3. Zie het nut en voordeel van de openbare lezing van Gods woord, als er behoorlijk acht op wordt geslagen ontdekt het ons zonde en plicht, goed en kwaad, en toont het ons waarin wij gedwaald hebben. Wij zullen ons nut en voordeel doen met de ontdekking, als zij de uitwerking op ons heeft dat wij ons afscheiden van al het kwaad, waaraan wij ons hadden overgegeven. "Zo geschiedde het, dat zij alle" "vermenging van Israël afscheidden," die vanouds zo’n strik voor hen geweest is, want "het gemene volkje, dat in het midden van hen was," "werd met lust bevangen," Numeri 11:4. Deze inwoners wierpen zij uit, als zijnde gevaarlijke overweldigers.

III. Het bijzondere geval van Tobia, die een Ammoniet was, en op wie de gewijde geschiedschrijver waarschijnlijk het oog had in het herhalen van die wet, vers 1, en in de reden er voor opgegeven, vers 2. Want hij koesterde dezelfde vijandschap tegen Israël als zijn voorouders tegen hen gekoesterd hadden. Dit bleek uit zijn toorn op Nehemia, Hoofdst. 2:10, en zijn tegenstand0 tegen hem, Hoofdst. 4:7.

Merk op:

1. Hoe laaghartig Eljasib, de hoofdpriester, deze Tobia een woning gaf, zelfs in het voorhof van de tempel.

A. Hij was eerst door huwelijk aan Tobia verwant, en daarna aan hem verbonden door vriendschap. Zijn kleinzoon had Sanballats dochter gehuwd, vers 28. Waarschijnlijk zal een ander van zijn gezin Tobia’s dochter gehuwd hebben, en (zou men het geloven?) de hogepriester beschouwde die verbintenis als een eer voor zijn geslacht, en was er trots op, hoewel zij in

werkelijkheid de grootste smaad en schande voor hem was. Het was uitdrukkelijk in de wet bepaald dat de hogepriester "een maagd uit zijn eigen volk zou hangen" want anders zou hij zijn zaad onder zijn volk ontheiligen, Leviticus 21:14. En dat Eljasib een verbintenis aanging met een Ammonietise *knecht* (want zo wordt hij genoemd) en er zich op liet voorstaan, waarschijnlijk omdat hij een geestig man was en voor een voornaam heer doorging, Hoofdst. 6:19, was zo'n minachting van de kroon van zijn wijding, dat men wel zou wensen dat het niet verteld werd in Gath, niet verkondigd werd in de straten van Askelon.

B. Verwant aan hem zijnde, moet hij ook bekend met hem wezen. Tobia was een man van zaken, en had dikwijls gelegenheid om te Jeruzalem te komen, maar ik twijfel er aan of het met goede bedoelingen was. Eljasib is zijn nieuwe bloedverwant zeer genegen, zijn gezelschap is hem aangenaam, en daarom moet hij hem zo dicht mogelijk in zijn nabijheid hebben, hij heeft in zijn eigen woning in de voorhoven van de tempel, geen kamer die fraai en statig genoeg voor hem is, daarom bedacht hij om van verscheiden kleine vertrekken, die tot voorraadkamers plachten gebruikt te worden een grote statige kamer te maken voor Tobia, door de beschotten of binnenmuren ervan weg te nemen, vers 5. Het was een ongelukkige zaak:

a. Dat Tobia de Ammoniet, met achting en eerbied in Israël onthaald werd.

b. Dat de hogepriester, die het volk de wet had moeten leren en hun een goed voorbeeld had moeten geven, hem, in tegenspraak met de wet, gastvrijheid verleende, en de macht, die hij bezat als opziener over de kamers van de tempel tot dat doel heeft gebruikt.

c. Dat hij hem in de voorhoven van Gods huis verblijf gaf, als om God zelf te tarten, dit was schier even slecht als er een afgod op te richten, zoals de goddeloze koningen vanouds gedaan hadden. *Een Ammoniet mocht niet in de vergadering komen,* en zal nu één van de slechtste en snoodste van de Ammonieten onthaald en geliefkoosd worden in de tempel zelf?

d. Dat hij de voorraad uit de tempel verwijderde om plaats voor hem te maken, en die voorraad aldus gevaar liet lopen van verloren te gaan, bedorven of gestolen te worden, hoewel het *de delen van de priesters waren,* bloot en alleen om Tobia genoegen te doen. Aldus heeft hij "het verbond van Levi verdorven," zoals Maleachi toen klaagde, Hoofdst. 2:8. Wel mocht Nehemia er bijvoegen: *doch onder dit alles was ik niet te Jeruzalem* vers 6. Indien hij er geweest was, de hogepriester zou dit niet hebben durven doen. De afgunstige, die onkruid zaait op Gods akker, weet de gelegenheid waar te nemen om dit te doen, als de "dienaren slapen," of afwezig zijn, Mattheus 13:25. Het gouden kalf werd gemaakt toen Mozes op de berg was.

2. Hoe kloekmoedig Nehemia, de opperlandvoogd, hem met wat hem behoorde, buiten wierp, en de kamers weer voor haar eigen gebruik inrichtte. Toen hij te Jeruzalem kwam, en van de Godvrezenden aldaar, die er over bedroefd waren, hoorde welk een gemeenzaamheid er ontstaan was tussen hun hoofdpriester en hun voornaamste vijand, *mishaagde hem dit zeer,* vers 7, 8, dat Gods huis aldus ontheiligd werd, Zijn vijanden aldus geliefkoosd en vertrouwd werden, en Zijn zaak verraden door hem, die er de beschermer van had moeten wezen. Niets smart een Godvruchtige, een goed overheidspersoon, meer dan de dienaren van Gods huis iets slechts te zien doen. Nehemia heeft macht, en hij gebruikt haar voor God.

a. Tobia zal buitengeworpen worden, hij vreest niet hem te beledigen, vreest zijn toorn niet, noch die van Eljasib, verontschuldigt er zich ook niet over, dat hij tussenbeiden treedt in een zaak, die tot het rechtsgebied van de hogepriester behoorde, maar als een man, die door ijver wordt bezield voor een goede zaak wierp hij de indringer uit, door al zijn huisraad naar buiten te werpen. Hij heeft daar geen beslag op gelegd om het voor zijn eigen gebruik aan te wenden, maar wierp het naar buiten opdat Tobia, die toen waarschijnlijk afwezig was, als hij terugkwam geen gerieflijkheden tot zijn ontvangst zou vinden. Onze Heiland heeft aldus *de tempel gereinigd,* opdat het huis van gebed *geen moordenaarskuil zou* zijn. En zij, die de zonde willen uitwerpen uit het hart die levenden tempel, moeten er het huisraad van buiten werpen, en alle voorziening, die er voor gemaakt is, beroof haar, verhonger haar neem alles weg wat voedsel en brandstof is voor de lusten, dat is in werkelijkheid haar te doden.

b. De tempelvoorraad zal teruggebracht worden, en *de vaten van het huis Gods zullen op hun plaats gesteld worden.* Maar de kamers moeten eerst besprengd worden met het water van de reiniging, of van de afzondering en aldus worden gereinigd, omdat zij ontheiligd waren. En als door berouw en bekering de zonde is uitgeworpen uit het hart, laat dan het bloed van Christus door het geloof er op worden toegepast, en laat het daarna voorzien worden van de genade van Gods Geest voor ieder goed werk.

Nehemia 13:10-14

Hier is nog een grief door Nehemia hersteld.

I. De Levieten was onrecht gedaan, dat was de grief: *hun deel was hun niet gegeven* vers 10. Misschien heeft Tobia, toen hij bezit nam van de voorraadkamers, zich ook de voorraad toegeëigend en die met medeweten van Eljasib voor eigen gebruik aangewend. De klacht is niet dat het niet ingezameld was van het volk, maar dat het niet aan de Levieten was gegeven, en de Levieten waren zo bescheiden dat zij het niet invorderden, want *de Levieten en de zangers waren gevloden een ieder naar zijn akker.* Dit staat hier als een reden, hetzij:

a. Waarom die betalingen niet geschied waren, de Levieten waren afwezig, toen zij hun werk in de tempel hadden moeten verrichten, waren zij op hun hoeven op het land, en daarom was het volk weinig genegen om tot hun onderhoud bij te dragen. Indien leraren de aanmoediging niet ontvangen, die hun gegeven behoort te worden, laat hen dan eens nagaan, of zij niet zelf mee schuldig zijn aan de veronachtzaming, waaronder zij lijden door hun veronachtzaming van hun werkt. Of liever:

b. Het is de reden, waardoor Nehemia spoedig bemerkte dat hun wat hun toekwam onthouden was, omdat hij hen niet op hun post zag. "Waar zijn de zangers?" zegt Nehemia, "waarom zijn zij niet hier, naar hun ambt het hun voorschrijft, om God te loven?" Wel zij waren vertrokken een ieder naar zijn bezitting op het land, om voor zich en hun gezinnen het levensonderhoud te verkrijgen uit hun grond, want hun ambt gaf hun geen brood. Een karig onderhoud van de leraren heeft dikwijls een karige bediening van de Godsdienst tengevolge. Het werk wordt veronachtzaamd, omdat de werklieden het zijn. Het was nog niet lang geleden dat de uitbetaling van het traktement van de zangers op goede voet geregeld was, Hoofdst. 12:47, maar hoe spoedig hield dit toch op omdat er niet behoorlijk op werd toegezien!

2. Nehemia gaf de schuld hiervan aan de oversten, die er voor hadden moeten zorgen dat de Levieten bij hun werk bleven en dat hun alle aanmoediging hiertoe werd gegeven. Van Christelijke overheidspersonen wordt geëist dat zij hun macht gebruiken, om de leraren bij hun plicht te houden, en het volk bij de zijnen. Nehemia begon met de oversten, en riep hen ter verantwoording. *"Waarom is het huis van God* verlaten?" vers 11. "Waarom zijn de levieten er door honger uit verdreven? Waarom hebt gij hier niet op gelet, en hebt gij dit niet voorkomen?" Het volk "verliet de Levieten," hetgeen uitdrukkelijk verboden was, Deuteronomium 12:19, en toen verlieten de Levieten hun post in het huis van God. Beide leraren en gemeente, die de Godsdienst en de waarneming er van verlaten of veronachtzamen, en ook de magistraten, die niet doen wat zij kunnen om hen er bij te houden, zullen zeer veel te verantwoorden hebben.

3. Hij toefde niet om de verstrooide Levieten weer te vergaderen en hen in hun stand te herstellen, vers 11. Een Leviet op zijn akker *(clericus in foro-een leraar op de markt) is* buiten zijn stand, Gods huis is zijn plaats, daar moet hij gevonden worden. Velen, die onachtzaam zijn, zouden veel beter handelen dan zij handelen, indien zij er slechts toe opgewekt werden. *Zegt aan Archippus: zie op de bediening.*

4. Hij noodzaakte het volk hun tienden op te brengen, vers 12. Zijn ijver wekte de hunne op, en toen zij de Levieten aan hun werk zagen, belette schaamtegevoel hen om hun nog langer hun loon te

onthouden, maar hebben het hun eerlijk en goedsmoeds gebracht. Hoe beter kerkwerk gedaan wordt, hoe beter het van de kerk verschuldigde betaald zal worden.

5. Hij zorgde er voor dat de Levieten hun bezoldiging stipt op tijd uitbetaald zou worden, er werden commissarissen benoemd, die hierop moesten toezien, vers 13, en het waren mannen die *getrouw werden geacht,* dat is: zich getrouw betoond hadden in ander werk, dat hun was opgedragen, en zich aldus "die goede opgang" "verkregen hebben," 1 Timotheus 3:13 T. Laat de mensen eerst beproefd en dan vertrouwd worden, laat men hen eerst beproeven in het mindere, en hun dan het meerdere toevertrouwen. Hun ambt was te ontvangen en uit te betalen, aan hun broederen uit te delen op de bepaalde tijd en naar goede evenredigheid.

6. Geen beloning hebbende (het is nog zeer de vraag of hij dank ontving) van hen, aan wie hij deze goede diensten deed, ziet hij op tot God als zijn betaalmeester, vers 14. *Gedenk mij, mijn God, in deze.* Nehemia was een man van vele Godvruchtige uitroepingen, bij iedere gelegenheid, hij zag op tot God, en gaf zich en zijn belangen aan Hem over. Met vertroosting en veel voldoening ziet hij terug op hetgeen hij gedaan had voor het huis van God en de wachten er van, het was hem een genoegen te denken dat hij enigermate het middel is geweest om de Godsdienst in zijn land te doen herleven en te steunen, en wat verkeerd was terecht te brengen. Welke weldadigheid de mensen aan Gods dienstknechten ook bewijzen, het zal aldus in hun boezem weerkeren in de verborgen vreugde, die zij smaken, niet alleen in welgedaan te hebben, maar in goed gedaan te hebben, goed aan velen, goed aan de zielen.

a. Hij verlaat zich op God om hem daarom te gedenken, niet in hoogmoed en als roemende op hetgeen hij gedaan had, en nog veel minder er op vertrouwende als op zijn gerechtigheid, of alsof hij waande God ermede tot zijn schuldenaar gemaakt te hebben maar in nederig beroep op Hem betreffende zijn oprechtheid en eerlijke bedoeling in hetgeen hij gedaan had, en een gelovige verwachting, dat Hij niet onrechtvaardig zal zijn, dat Hij "zijn werk zou vergeten, en de" "arbeid van de liefde," Hebreeen 6:10. Let er op hoe bescheiden hij is in hetgeen hij vraagt, hij bidt slechts: *Gedenk mij,* niet: *Beloon mij, delg mijn weldadigheden niet uit,* niet: *Maak ze bekend.* Toch was hij beloond en zijn weldadigheden zijn vermeld, want God doet meer dan wij instaat zijn te vragen. Daden, verricht *voor het huis van God en de wachten ervan,* tot ondersteuning van de Godsdienst en de aanmoediging erven, zijn goede daden, er is beide gerechtigheid en Godsvrucht in, en God zal ze voorzeker gedenken, en ze niet uitdelgen, zij zullen haar loon geenszins verliezen.

Nehemia 13:15-22

Hier is opnieuw een voorbeeld van die gezegende reformatie, waarin Nehemia zo ijverig werkzaam was. Hij deed de heiliging van de sabbat herleven, en hield het gezag hoog van het vierde gebod. Dit was een zeer goede daad voor het huis Gods en de wachten, want waar heilige tijden voorbijgezien en gering worden geacht, daar is het niet vreemd, dat alle heilige plichten worden veronachtzaamd.

I. Hier is een protest tegen dit misbruik. De wet op de sabbat was zeer streng, en er werd zeer op aangedrongen, en met goede reden, want de Godsdienst is nooit op de troon, als de sabbaten met voeten worden getreden. Maar Nehemia vond zelfs in Juda onder hen, aan wie de sabbaten gegeven waren tot een teken, deze wet ellendig geschonden. Zijn eigen ogen verwittigden hem ervan, magistraten, die in zorg zijn om hun plichten naar behoren te vervullen, zullen zoveel mogelijk *uit hun eigen ogen zien,* en *tot het uiterste doorzoeken wat te doorzoeken is* om te ontdekken hetgeen kwaad is. Tot zijn grote smart bleek het, dat de sabbat, die heilige dag, algemeen ontheiligd werd, zelfs in Jeruzalem, de heilige stad, die nog zo kort geleden aan God gewijd was.

1. De landlieden traden hun wijnpersen en brachten hun koren in huis op die dag, vers 15, hoewel er een uitdrukkelijk gebod was, dat "zij in de ploegtijd en in de oogst op" de sabbat moesten rusten, Exodus 34:21, omdat zij in verzoeking konden zijn om zich dan grotere vrijheid te veroorloven, in de waan dat God hun dit wel zou toelaten.

2. De voerlieden *laden allerlei lasten op ezels,* en hebben daar geen gewetensbezwaar in, hoewel het in de wet uitdrukkelijk geboden was dat het vee op de sabbat moest rusten Deuter. 5:14, en op "de sabbat geen lasten moest dragen," Jeremia 17:21.

3. De rondventers, marskramers en kleine kooplieden, die mannen waren van Tyrus, de vermaarde handelsstad, *verkochten allerlei koopwaar* op de sabbatdag, vers 16, en de kinderen van Juda en Jeruzalem hadden zo weinig genade of Godsvrucht dat zij van hen kochten en hen dus aanmoedigden, en zo maakten zij de dag van hun Vader tot een dag van koophandel, tegen de wet van het vierde gebod die verbiedt om op die dag enigerlei werkte doen. Geen wonder dat de Godsdienst algemeen in verval was, de zeden verdorven werden onder dit volk, toen zij het heiligdom verlieten en de sabbat ontheiligden.

II. De verbetering hiervan. Zij, aan wie Gods eer ter harte gaat, kunnen het niet verdragen om Zijn sabbat te zien ontheiligen. Zie op wat wijze deze Godvruchtige man te werk ging in zijn ijver voor de sabbat.

1. *Hij betuigde tegen hen,* die hem ontheiligden, vers 15, en nogmaals, vers 21. Hij gaf niet slechts zijn eigen mishagen er in te kennen, maar poogde hen ervan te overtuigen, dat het een grote zonde was, en toonde hun het getuigenis van Gods woord er tegen. Hij wilde het niet straffen voor hij er het kwaad van had aangetoond.

2. Hij redeneerde met de oversten, bestrafte de edelen van Juda en twistte met hen, vers 17. De voornaamste mensen zijn niet te hoog om op hun fouten gewezen te worden door hen wier ambt dit is, ja met voorname lieden moest, zoals hier, in de eerste plaats getwist worden, vanwege hun invloed op de anderen.

A. Hij legde het hun ten *laste: gijlieden doet* dit. Zij hebben geen lasten koren gedragen noch vis verkocht, maar,

a. Zij lieten het toe, en hebben hun macht niet gebruikt om het te beletten, en zo hebben zij zich schuldig gemaakt, zoals de magistraten, die het zwaard tevergeefs dragen.

b. Zij gaven een slecht voorbeeld in andere dingen, als de edelen zich op de sabbatdag overgeven aan spel en vermaak aan ijdele bezoeken en ijdele gesprekken, dan zullen de mannen van zaken, beide in de stad en op het land, de sabbat ontheiligen door hun wereldlijke bezigheden te verrichten, als nog meer gerechtvaardigd. Wij zijn verantwoordelijk voor de zonden, die anderen bedrijven, door ons voorbeeld daartoe geleid zijnde.

B. Hij legt het hun ten laste als een boze zaak, want dat is zij, voortkomende uit minachting van God en van onze eigen ziel.

C. Hij beredeneert de zaak met hen, vers 18, en toont hun dat dit sabbatschenden een van de zonden was, om welke God oordelen over hen gebracht heeft, en dat zij, zo zij zich niet lieten waarschuwen maar tot dezelfde zonden terugkeerden, reden hadden om meerdere oordelen te verwachten. "Gijlieden maakt de hittige" "gramschap nog meer over Israël, ontheiligende de sabbat." Zo heeft Ezra de gevolgtrekking gemaakt: "zullen wij nu wederkeren om Uwe" "geboden te vernietigen-zoudt Gij niet tegen ons toornen tot verterens" "toe," Ezra 9:14.

3. Hij droeg zorg om de ontheiliging van de sabbat te voorkomen, als een man, die alleen reformatie op het oog had. Indien hij hen kon verbeteren, wilde hij hen niet straffen, en zo hij hen strafte, dan was het slechts om hen te verbeteren. Dit is een voorbeeld voor magistraten om *erfheren van bedwang te zijn,* die de zonde tegengaan, toom en gebit voorzichtig te gebruiken, opdat de geselroede onnodig zij.

A. Hij gaf bevel de poorten van Jeruzalem gesloten te houden van de avond voor de sabbat tot de morgen na de sabbat, en stelde zijn eigen dienaren, op wier zorg, moed en goede trouw hij zich kon verlaten, om er de wacht te houden, dat geen lasten op de sabbat binnengebracht zouden worden, noch in de late avond tevoren, noch vroeg in de morgen daarna, opdat de sabbattijd niet verkort worde, vers 19. Aan hen, die kwamen om in de voorhoven van de tempel te aanbidden, werd ongetwijfeld toegestaan om in te komen en uit te gaan, maar aan niemand van hen, die goederen verkochten, werd toegang verleend, zij waren genoodzaakt buiten te vernachten, vers 20, waar zij ongetwijfeld wensten dat de sabbat maar voorbij was, ten einde koren te verkopen.

B. Hij dreigde hen, die met koopwaren voor de poorten kwamen en dringend aanhielden om binnengelaten te worden, hun zeggende dat zo zij weer kwamen, hij de hand aan hen zou slaan, vers 21. Dit hield hen er van terug om weer te komen. Indien de hervormers slechts vastberaden en standvastig zijn, dan kan er meer gedaan worden om slechte gewoonten af te schaffen, dan zij zich kunnen voorstellen. Ondeugd, die oogluikend wordt toegelaten, is vermetel, en zal raad en bestraffing trotseren, maar zij kan lafhartig gemaakt worden, en zal dit zijn, als magistraten er zich een verschrikking voor maken. *De koning, zittende op de troon van het gericht, verstrooit alle kwaad met zijn ogen.*

C. Hij belastte de Levieten met de zorg om toe te zien, dat de sabbatdag geheiligd werd, dat zij in de eerste plaats zichzelf zouden reinigen, om aldus een goed voorbeeld te geven aan het volk, en dat sommigen van hen *zouden komen om de poorten te bewaken,* vers 22. Omdat hij en zijn dienaren weldra naar het hof moesten terugkeren wilde hij personen met die zorg belasten, die er bij konden blijven, opdat de sabbat geheiligd zou worden, niet alleen als hij tegenwoordig was, maar ook als hij afwezig was. Waarschijnlijk zal hierin en in andere zaken een reformatie tot stand komen, als magistraten en leraren er hun krachten voor verenigen. De meed, ijver en wijsheid van Nehemia in deze zaak zijn vermeld tot onze navolging, en wij hebben reden te denken dat de genezing, die hij werkte, duurzaam is geweest, want ten tijde van onze Heiland vinden wij de Joden in het andere uiterste, al te nauwgezet in het ceremoniële deel van de sabbatsheiliging.

4. Hij besluit deze passage met een gebed, vers 22, waarin wij hebben te letten op:

a. De beden: "Gedenk mijner" (zoals de moordenaar aan het kruis), "Heere, gedenk mijner," dat is genoeg. Gods gedachten over ons zijn zeer dierbaar, Psalm 40:6. Hij voegt erbij: "Verschoon" "mij, " zo ver is het van hem te denken, dat hetgeen hij gedaan had naar strikt recht een beloning verdiende, dat hij ernstig tot God roept om hem te verschonen, zoals Jeremia Hoofdst. 15:15, "Neem mij niet weg in Uw lankmoedigheid over hen," Hoofdst. 10:24. *Kastijd mij niet in Uwen toorn,* en Hoofdst. 17:17, *Wees Gij mij niet tot een verschrikking.* De beste heiligen hebben, zelfs als zij hun beste daden doen, *verschonende genade* nodig, want *daar is geen mens rechtvaardig op aarde, die goed doet en niet zondigt.*

b. De pleitgrond: *naar de veelheid van Uw goedertierenheid*. Het is Gods goedertierenheid, waarop wij moeten steunen, niet op enigerlei verdienste van onszelf, als wij voor God verschijnen.

Nehemia 13:23-31

Wij hebben hier nog een voorbeeld van Nehemia's vrome ijver voor de reiniging van zijn landgenoten, als een bijzonder volk van God, dat was de zaak, die hij op het oog had in het gebruiken van zijn macht, niet de verrijking van zichzelf.

I. Zie hier hoe zij zich verdorven hadden door vreemde vrouwen te huwen. Daar werd in Ezra's tijd over geklaagd, en toen werd veel gedaan om een hervorming hierin tot stand te brengen, Ezra 9 en 10. Maar als de onreine geest buitengeworpen wordt, en er geen werkzaam oog op hem wordt gehouden, dan zal hij weer inkomen, dat deed hij toen. Hoewel zij, die in Ezra's tijd vreemde vrouwen gehuwd hadden, genoodzaakt waren geworden die weg te zenden, hetgeen wel verdriet en verwarring in de gezinnen teweegbrengen moest, hebben anderen er zich toch niet door laten waarschuwen, *Nitimur in vetitum Wij haken nog naar het verbodene.* Als een goed regeerder deed Nehemia onderzoek naar de staat van de gezinnen onder zijn bestuur, ten einde wat er verkeerd in was te verbeteren, en aldus de stromen te genezen door de bronnen te genezen.

1. Hij informeerde er naar vanwaar zij hun vrouwen hadden, en bevond dat velen van de Joden Asdodische, Ammonietische en Moabietische vrouwen gehuwd hadden vers 23, hetzij omdat zij het verbodene beminden, of omdat zij hoopten zich door deze verbintenissen te versterken en te verrijken. Zie hoe God dit door Zijn profeet bestraft, Maleachi 2:11, "Juda handelt" "trouweloos," breekt zijn verbond met God. het verbond dat in Ezra's tijd gemaakt werd met betrekking tot deze zelfde zaak, *hij ontheiligt de heiligheid des Heeren, want hij heeft de dochter,* dat is de aanbidster, *van een vreemde god getrouwd.*

2. Hij sprak met de kinderen, en bevond dat zij kinderen waren van vreemden, want hun spraak maakte hen openbaar. De kinderen werden opgevoed bij hun moeders, en leerden van haar en haar dienstmaagden spreken, zodat zij de taal van de Joden niet konden spreken, hetzij in het geheel niet, of niet goed, niet gemakkelijk en niet zuiver, zij spraken half Asdodisch, of Ammonietisch, of Moabietisch, naar het land was vanwaar de moeder kwam.

Merk op:

a. In hun vroege jeugd leren kinderen veel van hun moeders. *Partus sequitur ventrem-Zij zijn geneigd hun moeders na te volgen.* Als een van beide ouders slecht is, zal de verdorven natuur de kinderen naar die zijde neigen, hetgeen een goede reden is waarom Christenen geen huwelijk moeten aangaan met ongelovigen.

b. In de opvoeding van kinderen moet veel zorg gedragen worden voor hun spraak, opdat zij de taal niet leren van Asdod, geen goddeloze of onreine spraak hebben, geen vuile rede uit hun mond ga.

II. Zie wat Nehemia deed om dit bederf uit te zuiveren, toen hij ontdekte hoe algemeen het heerste.

1. Hij toonde hun het kwaad ervan aan, en hoe het zijn plicht was er tegen te getuigen. Hij zocht geen gelegenheid tegen hen, maar dit was een ongerechtigheid, strafbaar bij het gericht, en die hij volstrekt niet oogluikend mocht toelaten, vers 27. *"Zouden wij dan naar ulieden horen,* die dit trachten te bemantelen en te verschonen? Neen, het is een kwaad, een groot kwaad, *het is*

overtreden tegen onze God, vreemde vrouwen bij u te doen wonen, en wij moeten alles doen wat wij kunnen, om dit te doen ophouden. Gij vraagt dat zij niet van u gescheiden niet van u weggezonden zullen worden, maar wij kunnen niet naar u horen, want er is geen ander middel om die schuld van ons af te wentelen, en de besmetting ervan te voorkomen."

a. Hij haalt een gebod aan, om te bewijzen dat het op zichzelf reeds een grote zonde was, en laat hen zweren naar dit gebod: *indien gij uw* "dochters aan hun zonen zult geven," en verv, dat ontleend is aan Deuteronomium 7:3. Als wij de mensen van zonde willen doen aflaten, dan moeten wij er hun in de spiegel van het gebod het zondige van aantonen.

b. Hij haalt een precedent aan, om er de verderflijke gevolgen van aan te tonen, waardoor het nodig wordt dat de regering er haar afkeuring van te kennen geeft, vers 26. *Heeft niet Salomo de koning van Israël, daarin gezondigd?* De val van grote en Godvruchtige mannen is in de geschiedenis vermeld om er ons door te laten waarschuwen de verzoekingen te mijden, voor welke zij bezweken zijn. Salomo was beroemd om zijn wijsheid, daarin was geen koning hem gelijk, maar toen hij vreemde vrouwen huwde, heeft zijn wijsheid hem niet beveiligd tegen de strikken, die zij hem spanden, ja meer, zijn wijsheid week van hem en hij heeft zeer zottelijk gedaan. Hij was bemind door God, maar die zonde heeft hem de gunst van God doen verliezen ja heeft bijna het heilige vuur van de genade uitgedoofd in zijn ziel. Hij was koning over geheel Israël, maar hierdoor heeft hij tien van de twaalf stammen verloren. Gij zegt dat gij vreemde vrouwen kunt huwen en toch de zuiverheid van Israëlieten kunt bewaren, maar Salomo zelf kon dit niet, zelfs *hem deden de vreemde vrouwen zondigen.* Laat dan hij, die meent te staan, toezien dat hij niet valle, als hij zo’n afgrond tegemoet gaat.

2. Hij toonde zich hoogst misnoegd er over, teneinde er hun het kwaad van te doen beseffen. *Hij twistte met hen,* vers 25, zij poogden zich te rechtvaardigen in hetgeen zij gedaan hadden, maar hij toonde hun hoe beuzelachtig hun verontschuldigingen waren, en heeft met warmte er over geredeneerd met hen. Toen hij hen tot zwijgen had gebracht, *vloekte hij hen,* dat is: hij kondigde Gods oordelen over hen aan, en toonde hun wat hun zonde verdiende. Toen heeft hij sommigen, die hardnekkiger waren dan de anderen, en geschikt waren om tot een afschrikkend voorbeeld gesteld te worden, genomen, en "sloeg hen," dat is: hij gaf bevel dat zij door de daartoe bevoegde beambten geslagen zouden worden overeenkomstig de wet, Deuteronomium 25:2,3. En daaraan heeft hij nog een ander merkteken van schande gevoegd, *hij plukte hun het haar uit,* sneed of schoor het af, want aldus kan het worden verstaan. Misschien waren zij trots geweest op hun haar, en heeft hij het daarom weggenomen om hen te ontsieren en te vernederen en te schande te maken, het was ook werkelijk om hen te brandmerken, tenminste voor een tijd. Ezra heeft in dit geval zichzelf het haar uit zijn hoofd getrokken in heilige smart over de zonde. Nehemia plukte hun het haar uit in heiligen toorn tegen de zondaren. Zie het verschil van karakter in wijze, Godvruchtige, zegenrijke mensen, en de verschillende genade, zowel als de verschillende gaven van dezelfde Geest.

3. Hij verplichtte hen om niet weer zulke vrouwen te nemen, en scheidde haar, die zij genomen hadden, van hen af. Hij *reinigde hen van alle vreemden,* zowel van mannen als van vrouwen, vers 30, en deed hen onder ede beloven zulks niet weer te doen, vers 25. Aldus beproefde hij alle wegen en middelen om dit kwaad te stuiten, en een wederinstorting in die ziekte te voorkomen.

4. Hij droeg bijzonder zorg voor de gezinnen van de priesters, dat zij niet onder deze schuld, deze schandvlek zouden komen. Na een ingesteld onderzoek bevond hij, dat een lid van het gezin van de hogepriester zelf, één van zijn kleinzonen, een dochter van Sanballat had gehuwd, van die bekende vijand van de Joden, Hoofdst. 2:10, 4:1, en zich dus feitelijk aan de belangen van de Samaritanen had verbonden, vers 28. Hoe weinig liefde had die man, hetzij voor God of voor zijn land, die zich in plicht en belang tot een vriend kon maken van hem, die van beide een gezworen vijand was. Het schijnt dat deze jonge priester zich niet van zijn vrouw had willen scheiden, en daarom *joeg Nehemia hem van zich weg,* ontzette hem uit zijn ambt en verklaarde hem voor altijd onbevoegd om het priesterambt te bedienen. Josefus zegt dat deze uitgestoten priester Manasse was, en dat hij, toen Nehemia hem wegdreef, tot Sanballat, zijn schoonvader, ging, die hem een tempel bouwde op de berg Gerizim, gelijk aan die te Jeruzalem, hem beloofde dat hij er de hogepriester van zou zijn, en dat toen de grondslag gelegd werd van de pretenties van de Samaritanen die voortduurden tot aan de tijd van Christus Johannes 4:20. "Onze vaders hebben op deze berg" "aangebeden." Nadat Nehemia aldus een had uitgeworpen, die de eer van het priesterschap had verbeurd, *bestelde hij* wederom *de wachten van de priesteren en van de Levieten, elk op zijn werk,* vers 30. Het was geen verlies voor hen om te scheiden van één, die de schande was van hun orde, het werk zal beter gedaan worden zonder hem. Toen Judas uitgegaan was, zei Christus: "Nu is de" "Zoon des mensen verheerlijkt," Johannes 13:30, 31.

Eindelijk. Wij hebben hier Nehemia's gebeden bij deze gelegenheid.

A. Hij bidt: *Gedenk aan hen, mijn God,* vers 29. "Heere, overtuig en bekeer hen, herinner hen aan hetgeen zij behoren te zijn en te doen, opdat zij tot zichzelf mogen komen." Of, "Gedenk aan hen om met hen af te rekenen er voor, gedenk het tegen hen." Als wij het zo opvatten, dan is dit gebed een profetie, dat God het tegen hen zal gedenken. Zij, die het priesterschap verontreinigen, verachten God en zullen licht geacht worden. Misschien waren zij te talrijk en te machtig voor hem om met hen te handelen naar zij het verdienden. "Heere," zegt hij, "handel Gij met hen, neem het werk in Uw eigen handen."

B. Hij bidt: *Gedenk mij, mijn God, ten goede,* vers 31. De beste diensten, gedaan voor het publiek, zijn soms vergeten geworden door hen, voor wie zij gedaan werden, Prediker 9:15, daarom wendt Nehemia zich tot God zelf om hem te belonen, neemt Hem aan als zijn betaalmeester, en zo twijfelt hij niet of hij zal goed beloond worden. Dit kan wel de korte inhoud zijn van onze beden, meer behoeven wij niet om ons gelukkig te maken: *Gedenk mij, mijn God, ten goede.*

ESTER.

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN
VAN HET BOEK ESTHER.

Hoe Gods voorzienigheid waakte over de Joden, die uit de gevangenschap waren teruggekeerd naar hun eigen land, en welke grote en goede dingen voor hen gedaan werden, lazen wij in de twee vorige boeken. Maar er waren nog velen achtergebleven, die geen ijver genoeg hadden voor Gods huis, voor het heilige land en de stad, om de moeilijkheden te trotseren, die aan een verhuizen daarheen waren verbonden. Nu zou men denken dat dezen van de bijzondere bescherming van God waren buitengesloten, als onwaardig den naam van Israëlieten te dragen; maar onze God doet niet met ons naar onze dwaasheid en zwakheid. Wij zien in dit boek dat zelfs voor die Joden, welke verstrooid waren in de gewesten der heidenen, gezorgd werd, evengoed als voor die in het land van Juda vergaderd waren, en dat zij wonderbaarlijk bewaard werden, toen zij ten verderve waren gewijd en als schapen voor de slachtbank overgegeven waren. Wie deze geschiedenis geschreven heeft, is niet zeker. Mordechai was bekwaam om, naar zijn eigen kennis, de onderscheidene voorvallen er van te verhalen, quorum pars magna fuit, want hij is er zelf zeer in op den voorgrond getreden, en dat hij zulk een bericht ervan geschreven heeft als nodig was om het volk de redenen mede te delen, waarom zij het purimfeest moesten vieren, wordt ons gezegd in Hoofdstuk 9:20. Mordechai beschreef deze geschiedenissen, en zond ze ingesloten in brieven aan al de Joden; en daarom hebben wij reden te denken dat hij de schrijver was van het gehele boek. Het is een verhaal van een complot om al de Joden uit te roeien, maar dat door een samenloop van omstandigheden onder de leiding van Gods voorzienigheid wonderbaarlijk werd verijdeld. De meest bevattelijke verklaring ervan zal wezen, om het gehele boek zonder tussenpoos achter elkaar te lezen, want de laatste gebeurtenissen verklaren de eerste, en tonen wat God in Zijne voorzienigheid er mede bedoelde. De naam van God wordt in dit boek niet gevonden, maar het apocriefe toevoegsel ervan (dat niet in het Hebreeuws is, noch ooit door de Joden in den canon werd opgenomen, en zes hoofdstukken bevat) begint aldus: Toen zei Mordechai: God heeft deze dingen gedaan. Maar ofschoon de naam van God er niet in is, de vinger Gods is er wèl in, vele kleine voorvallen leidende om de verlossing des volks tot stand te brengen. De bijzonderheden zijn niet alleen verrassend en zeer onderhoudend, maar ook stichtelijk en aanmoedigend voor het geloof en de hoop van Gods volk, ook in de moeilijkste en gevaarlijkste tijden. Wij kunnen thans niet verwachten dat er zulke wonderen voor ons gewrocht zullen worden als voor Israël, toen zij uitgevoerd werden uit Egypte, maar wel kunnen wij verwachten, dat door zulke middelen als God hier gebruikte om Hamans complot te verijdelen, Hij ook nu nog Zijn volk zal beschermen. Er wordt ons gezegd:

I. Hoe Esther koningin is geworden, en Mordechai groot werd aan het hof, zij waren het middel voor de bestemde verlossing, Hoofdstuk 1, 2.

II. Naar aanleiding van wat, en door welke kunstenarijen Haman, de Amalekiet, een order verkreeg voor de ombrenging van al de Joden, Hoofdstuk 3.

III. De grote benauwdheid, waarin de Joden en inzonderheid hun voorstanders verkeerden, Hoofdstuk 4.

IV. Het verijdelen van Hamans bijzonder complot tegen het leven van Mordechai, Hoofdstuk 5, 6, 7.

V. Het verijdelen van zijn algemeen complot tegen de Joden, Hoofdstuk 8.

Vl. De zorg, die gedragen werd om dit in eeuwige gedachtenis te houden, Hoofdstuk g en 10. De gehele geschiedenis bevestigt de opmerking van den psalmist, Psalm 37:12, 13. De goddeloze bedenkt listige aanslagen tegen den rechtvaardige, en hij knarst over hem met zijne tanden. De Heere belacht hem, want Hij ziet dat zijn dag komt.

HOOFDSTUK 1

1 Het geschiedde nu in de dagen van Ahasveros, (hij is die Ahasveros, dewelke regeerde van Indie af tot aan Morenland toe, honderd zeven en twintig landschappen).
2 In die dagen, als de koning Ahasveros op den troon zijns koninkrijks zat, die op den burg Susan was;
3 In het derde jaar zijner regering maakte hij een maaltijd al zijn vorsten en zijn knechten; de macht van Perzie en Medie, de grootste heren en de oversten der landschappen waren voor zijn aangezicht;
4 Als hij vertoonde den rijkdom der heerlijkheid zijns rijks, en de kostelijkheid des sieraads zijner grootheid, vele dagen lang, honderd en tachtig dagen.
5 Toen nu die dagen vervuld waren, maakte de koning een maaltijd al den volke, dat gevonden werd op den burg Susan, van den grootste tot den kleinste, zeven dagen lang, in het voorhof van den hof van het koninklijk paleis.
6 Er waren witte, groene en hemelsblauwe behangselen, gevat aan fijn linnen en purperen banden, in zilveren ringen, en aan marmeren pilaren; de bedsteden waren van goud en zilver, op een vloer van porfier steen, en van marmer, en albast, en kostelijke stenen.
7 En men gaf te drinken in vaten van goud, en het ene vat was anders dan het andere vat; en er was veel koninklijke wijn, naar des konings vermogen.
8 En het drinken geschiedde naar de wet, dat niemand dwong; want alzo had de koning vastelijk bevolen aan alle groten zijns huizes, dat zij doen zouden naar den wil van een iegelijk.
9 De koningin Vasthi maakte ook een maaltijd voor de vrouwen in het koninklijk huis, hetwelk de koning Ahasveros had.
10 Op den zevenden dag, toen des konings hart vrolijk was van den wijn, zeide hij tot Mehuman, Biztha, Charbona, Bigtha en Abagtha, Zethar en Charchas, de zeven kamerlingen, dienende voor het aangezicht van den koning Ahasveros,
11 Dat zij Vasthi, de koningin, zouden brengen voor het aangezicht des konings, met de koninklijke kroon, om den volken en den vorsten haar schoonheid te tonen; want zij was schoon van aangezicht.
12 Doch de koningin Vasthi weigerde te komen op het woord des konings, hetwelk door den dienst der kamerlingen haar aangezegd was. Toen werd de koning zeer verbolgen, en zijn grimmigheid ontstak in hem.
13 Toen zeide de koning tot de wijzen, die de tijden verstonden (want alzo moest des konings zaak geschieden, in de tegenwoordigheid van al degenen, die de wet en het recht wisten;
14 De naasten nu bij hem waren Carsena, Sethar, Admatha, Tharsis, Meres, Marsena, Memuchan, zeven vorsten der Perzen en der Meden, die het aangezicht des konings zagen, die vooraan zaten in het koninkrijk),
15 Wat men naar de wet met de koningin Vasthi doen zou, omdat zij niet gedaan had het woord van den koning Ahasveros, door den dienst der kamerlingen?
16 Toen zeide Memuchan voor het aangezicht des konings en der vorsten: De koningin Vasthi heeft niet alleen tegen den koning misdaan, maar ook tegen al de vorsten, en tegen al de volken, die in al de landschappen van den koning Ahasveros zijn.
17 Want deze daad der koningin zal uitkomen tot alle vrouwen, zodat zij haar mannen verachten zullen in haar ogen, als men zeggen zal: De koning Ahasveros zeide, dat men de koningin Vasthi voor zijn aangezicht brengen zou; maar zij kwam niet.

18 Te dezen zelfden dage zullen de vorstinnen van Perzie en Medie ook alzo zeggen tot al de vorsten des konings, als zij deze daad der koningin zullen horen, en er zal verachtens en toorns genoeg wezen.
19 Indien het den koning goeddunkt, dat een koninklijk gebod van hem uitga, hetwelk geschreven worde in de wetten der Perzen en Meden, en dat men het niet overtrede: dat Vasthi niet inga voor het aangezicht van den koning Ahasveros, en de koning geve haar koninkrijk aan haar naaste, die beter is dan zij.
20 Als het bevel des konings, hetwelk hij doen zal in zijn ganse koninkrijk, (want het is groot) gehoord zal worden, zo zullen alle vrouwen aan haar mannen eer geven, van de grootste tot de kleinste toe.
21 Dit woord nu was goed in de ogen des konings en der vorsten; en de koning deed naar het woord van Memuchan.
22 En hij zond brieven aan al de landschappen des konings, aan een iegelijk landschap naar zijn schrift, en aan elk volk naar zijn spraak, dat elk man overheer in zijn huis wezen zou, en spreken naar de spraak zijns volks.

Verscheidene dingen in dit hoofdstuk zelf zijn zeer leerrijk en van groot nut, maar het doel van de vermelding van de geschiedenis is te tonen, hoe voor Esther de weg gebaand werd tot de troon, opdat zij het middel zou zijn om Hamans komplot te verijdelen, en dat wel lang voordat het beraamd werd, opdat wij de macht van God zullen zien en bewonderen. Gode zijn al Zijn werken van tevoren bekend.

I. Ahasveros de koning, onthaalt al zijn rijksgroten op een feestmaal, vers l-9.

II. In zijn toorn scheidt hij zich van zijn gemalin, omdat zij niet tot hem wilde komen toen hij haar ontbood, vers 10-22. Dit toont hoe God zelfs de zonden en dwaasheden van de mensen dienstbaar maakt aan Zijn doeleinden, welke zonden en dwaasheden Hij niet zou toelaten indien Hij niet wist hoe er goed uit te doen voortkomen.

Esther 1:1-9

Wie van de koningen van Perzië deze Ahasveros geweest is, daarover zijn de geleerden het niet eens met elkaar. Mordechai wordt gezegd een van diegenen geweest te zijn, die *gevankelijk van Jeruzalem* weggevoerd zijn, Hoofdst. 2:6 waaruit men zou kunnen afleiden dat Ahasveros een van de eerste koningen was van dat rijk. Dr. Lightfoot is van mening dat hij de Artahsastha is, die de bouw van de tempel deed ophouden, en in Ezra 4:6 ook Ahasveros genoemd wordt, naar zijn overgrootvader uit het zaad van de Meden, Daniel 9:1. Wij hebben hier een bericht:

I. Van de grote uitgestrektheid van zijn heerschappij. In de tijd van Darius en Cyrus waren er slechts honderd en twintig provincies Daniel 6:1. Nu waren er honderd zeven en twintig, van Indië tot aan Ethiopië, vers 1, een al te groot rijk, dat mettertijd onder zijn eigen gewicht zal wegzinken en, zoals het gewoonlijk gaat, zijn provincies even spoedig zal verliezen als het ze gewonnen heeft. Als zo'n grote vèr strekkende macht in een slechte hand berust, dan is zij instaat om zoveel te meer kwaad te doen, indien in een goede hand dan kan zij zoveel te meer goeds tot stand brengen. Christus' koninkrijk is, of zal zijn veel groter dan dit rijk, als de koninkrijken van de aarde allen Zijn zullen wezen, en het zal eeuwig zijn.

II. Van de grote praal en pracht van zijn hof. Toen hij op de troon bevestigd was en de hoogmoed zijns harten klom met de grootte van zijn rijk, heeft hij een buitensporig grote feestmaaltijd aangericht, waarvoor hij zich grote onkosten en zeer veel moeite getroostte alleen maar om *de rijkdom van de heerlijkheid van zijn rijk en de kostelijkheid van de sieraden van zijn grootheid te vertonen,* vers 4. Dit was ijdele roemzucht, een doelloos streven om de ogen te verblinden door pracht en praal, want niemand twijfelde aan de rijkdom van zijn rijk, en niemand poogde met hem te wedijveren in glans en heerlijkheid. Indien hij de rijkdom van zijn rijk en het sieraad van zijn grootheid had getoond zoals sommigen van zijn opvolgers gedaan hebben, door ruimschoots bij te dragen tot het bouwen van de tempel en het onderhouden van de tempeldienst, Ezra 6:8, 7:22, dan zou dit groter nut gehad hebben. Twee feestmaaltijden werden door Ahasveros aangericht:

1. Een voor zijn edelen en vorsten, die honderd en tachtig dagen heeft geduurd, vers 3, 4. Niet dat hij gedurende al die tijd iederen dag dezelfde personen onthaalde, maar de vorsten en edelen van de ene provincie misschien op de ene dag, en die van een andere provincie op een anderen dag, terwijl hij en de personen van zijn gewone hofhouding elken dag vrolijk en prachtig leefden. De Chaldeeuwse paraphrast (die zich veel vrijheid veroorlooft in zijn toevoegselen aan de geschiedenis van dit boek) zegt dat er een opstand was geweest van zijn onderdanen, en dat dit feest gehouden werd als vreugdebetoon wegens de onderdrukking erven.

2. Een ander feestmaal werd aangericht voor al het volk, van *de grootste tot de kleinste* dat zeven dagen duurde, sommigen waren op de ene dag genodigd, anderen op een andere dag, en daar geen huis groot genoeg was om allen te bevatten, werden zij *in het voorhof van de hof van het koninklijk paleis* onthaald, vers 5. De behangsels, door welke de onderscheidene ruimten verdeeld waren, of de tenten, die voor het gezelschap waren gespannen, waren zeer fraai en rijk, dat waren ook de bedden of rustbanken, waarop zij zaten, en de vloer onder hun voeten was niet minder prachtig, vers 6. Beter is een gerecht van groen moes in rust en kalmte, alleen of met een vriend, dan deze maaltijd des wijns, met al het gedruis en geraas, dat er wel mee vergezeld moest gaan.

III. Van de goede orde, die er in zekere opzichten toch gehouden werd. Wij bevinden niet dat dit feest op dat van Belsazar geleek, waarbij drekgoden geloofd en geprezen werden, en de vaten van het heiligdom werden ontwijd, Daniel 5:3, 4. Maar de Chaldeeuwse paraphrast zegt dat de vaten van het heiligdom op dat feest gebruikt werden, tot grote smart van de vrome Joden. Het was ook niet gelijk aan het feestmaal van Herodes, waarop het hoofd van een profeet voor de laatste schotel bewaard werd.

In het bericht dat van dit feest hier gegeven wordt, zien wij twee prijzenswaardige dingen.

1. Dat er geen dwang was ten opzichte van heildronken, geen aansporing tot drinken. *Het drinken geschiedde naar de wet,* waarschijnlijk een wet, die kort geleden gemaakt was, *dat niemand dwong,* neen, zelfs niet door een gedurig voorstellen ervan (zoals Josefus dit verklaart), zij lieten de beker niet rondgaan, maar ieder dronk naar zijn eigen welgevallen, vers 8, zodat, indien er waren die onmatig dronken, dit hun eigen schuld was, een fout, die slechts weinigen zouden begaan, als de order van de koning trekte tot eer van de matigheid. Deze voorzichtigheid van een heidense vorst, zelfs toen hij zijn mildheid en overvloed wilde tonen, kan velen beschamen, die *Christenen* genoemd worden, die denken dat zij hun goede tafel niet genoegzaam tonen en hun vrienden niet hartelijk genoeg welkom heten, als zij hen niet dronken maken, en onder voorwendsel van heil dronken uit te brengen en de beker te doen rondgaan, de zonde doen rondgaan en daarmee de dood. Er is een wee uitgesproken over hen die dit doen, laat hen het lezen en sidderen, Habakuk 2:15, 16. Het is de mensen van hun verstand te beroven, dat hun kostelijkst juweel is, en hen tot dwazen te maken, het grootste onrecht dat men iemand kan aandoen.

2. Dat er geen gemengd dansen was, want mannen en vrouwen werden afzonderlijk onthaald, niet zoals op Belsazars feest, waarop zijn vrouwen en bijwijven met hem dronken Daniel 5:2, of dat van Herodes, waarop de dochter van Herodias *voor hem danste.* Vasthi onthaalde haar vrouwen in haar eigen vertrekken, niet in het openbaar in het voorhof van de hof, maar *in het koninklijke huis,* vers 9. Terwijl aldus de koning *de kostbaarheid van het sieraad van zijn grootheid* toonde, hebben zij en haar vrouwen de eer getoond van haar ingetogenheid, die in waarheid de majesteit en het sieraad van de schone sekse is.

Esther 1:10-22

Wij zien hier hoe de vreugde van Ahasveros' feest verstoord werd, het eindigde in bedruktheid, niet zoals het feestmaal van Jobs kinderen door een wind uit de woestijn, niet zoals dat van Belsazar door een schrift op de muur, maar door zijn eigen dwaasheid. Aan het einde van het feest was er een ongelukkige onenigheid tussen de koning en de koningin, die het feest plotseling ten einde bracht en de gasten zwijgend en beschaamd heenzond.

I. Het was ongetwijfeld de zwakheid van de koning om Vasthi in zijn tegenwoordigheid te willen doen komen toen hij dronken was, en in gezelschap van vele heren, van wie velen zich ongetwijfeld in dezelfde toestand bevonden. Toen *zijn hart vrolijk was van de wijn,* kon hij nergens meer behagen in scheppen, of Vasthi moest komen, fraai gekleed *met de kroon op haar hoofd,* opdat de vorsten en het volk zouden zien welk een schone vrouw zij was, vers 10, 11. Hiermede:

1. Onteerde hij zich als echtgenoot, die de ingetogenheid van zijn vrouw behoorde te beschermen, maar geenszins moest aanranden, en haar "een deksel van de ogen moest zijn," Genesis 20:16, maar ze niet moest ontdekken.

2. Verlaagde hij zich als koning, door zijn vrouw datgene te bevelen, hetwelk zij, zeer tot eer van haar deugd, kon weigeren. Het streed met de zeden en gewoonten van de Perzen, dat de vrouwen in het openbaar zouden verschijnen, en hij bracht haar in grote moeilijkheid toen hij haar niet verzocht, maar gebood om iets te doen, dat zo ongebruikelijk was, en een vertoning van haar wilde maken. Indien hij niet buiten zichzelf was geraakt door overmatig drinken, hij zou zo iets niet gedaan hebben, maar er vertoornd om geweest zijn zo iemand het had durven voorstellen. Als de wijn binnen is, is het verstand buiten, en is de rede van de mens geweken.

II. Maar het was misschien toch niet verstandig van haar om te weigeren, vers 12. *De koningin weigerde te komen,* hoewel hij zijn bevel zond door zeven achtbare boden, en dat wel in het openbaar, en Josefus zegt dat hij hen herhaaldelijk zond, maar dat zij telkens weer weigerde. Indien zij gekomen was, blijkbaar uit zuivere gehoorzaamheid, het zou haar zedigheid niet in verdenking hebben gebracht en ook geen slecht voorbeeld geweest zijn. Op zichzelf was het niet zondig, en daarom zou het meer tot haar eer geweest zijn te gehoorzamen dan zo stijf te wezen. Misschien heeft zij op trotse wijze geweigerd, en dan was het zeker verkeerd, zij versmaadde het om op bevel van de koning te komen. Welk een vernedering was dit voor hem! Terwijl hij de heerlijkheid van zijn koninkrijk toonde, toonde hij de schande van zijn gezin, kwam het uit dat zijn vrouw wilde doen wat haar behaagde. Twist tussen echtgenoten is altijd slecht maar in tegenwoordigheid van anderen is zij ergerlijk, veroorzaakt zij schande en onrust.

III. Hierop werd de koning woedend. Hij, die heerschappij had over honderd zeven en twintig landschappen, had geen heerschappij over zijn eigen geest, *zijn grimmigheid ontstak in hem,* vers 12. Hij zou met zijn eigen rust en eer meer te rade zijn gegaan, indien hij zijn toorn had bedwongen, de belediging, hem door zijn vrouw aangedaan, had voorbijgezien, en er zich met een kwinkslag van af had gemaakt.

IV. Hoewel hij zeer toornig was, wilde hij in deze zaak toch niets doen vóór hij zijn geheime raad had gehoord. Gelijk hij zeven kamerheren had om zijn orders uit te voeren, die genoemd zijn, vers

10, zo had hij zeven raadsheren om zijn orders te leiden. Hoe meer macht iemand heeft, hoe meer behoefte hij heeft aan raad, teneinde van zijn macht geen misbruik te maken. Van deze raadsheren wordt gezegd, dat zij geleerde mannen waren, want zij *verstonden de wet en het recht,* dat zij wijze mannen waren, want zij *verstonden de tijden,* en dat de koning groot vertrouwen in hen stelde en hen eerde, want zij *zagen het gezicht van de koning, en zaten vooraan in het koninkrijk,* vers 13, 14. In de veelheid van zulke raadslieden is behoudenis. Nu wordt hier:

1. Aan deze kabinetsraad de vraag gesteld, vers 15. *Wat men naar de wet met de koningin Vasthi doen zou*

Merk op:

a. Hoewel het de koningin was die schuldig was, moet het recht toch zijn loop hebben.

b. Hoewel de koning zeer toornig was, wilde hij toch niets doen dan hetgeen hem overeenkomstig de wet werd aangeraden.

2. Het voorstel van Memuchan, dat de koning zich van Vasthi wegens haar ongehoorzaamheid zou scheiden. Sommigen opperen het denkbeeld, dat hij die strengheid aanraadde en de anderen er mee instemden, omdat zij wisten dat dit de koning zal behagen, hem thans bevrediging zal geven voor zijn toorn, en later voor zijn lusten. Maar Josefus zegt dat hij, integendeel, een sterke genegenheid koesterde voor Vasthi, en haar wegens dit misdrijf niet weggezonden zou hebben, als hij het wettig voorbij had kunnen zien. En dan moeten wij veronderstellen dat Memuchan met zijn raad eerlijk het recht en het algemeen belang op het oog had.

A. Hij toonde aan dat de ongehoorzaamheid van de koningin aan haar echtgenoot grote onheilen tengevolge zou kunnen hebben, indien zij voorbijgezien werd en er dus geen afkeurend oordeel over werd uitgesproken, het zou andere vrouwen aanmoedigen om ongehoorzaam te zijn aan haar mannen en over hen te gaan heersen. Indien deze ongelukkige strijd tussen de koning en zijn gemalin, waarin zij de overhand behield, onder vier ogen ware gebleven, de zaak zou hun alleen zijn aangegaan, en de twist had in stilte tussen hen bijgelegd kunnen worden. Daar alles echter in het openbaar was geschied, en de vrouwen die nu feest hielden met de koningin, zich misschien ingenomen hebben betoond met haar weigering, zou haar slecht voorbeeld een slechte invloed kunnen hebben op alle gezinnen van het koninkrijk. Indien de koningin haar zin moet hebben en de koning er zich aan heeft te onderwerpen, zullen de vrouwen (daar particuliere personen zich meestal gedragen naar de regels van het hof van de vorsten) hooghartig en heerszuchtig worden, en haar mannen niet willen gehoorzamen. De arme geminachte mannen konden er zich dan over verbitteren maar de zaak niet verbeteren, want "het getwist van een vrouw is een gestadig druppelend lek," Spreuken 19:13, 27:15, en zie Spreuken 21:9, 25:24. Als vrouwen haar mannen verachten, die zij behoren te vrezen, Efeziers 5:33, en streven naar de heerschappij over hen, aan wie zij onderdanig behoren te wezen, 1 Petrus 3:1, dan kan het niet anders of er moet voortdurend schuld zijt en verdriet, en verwarring, en alle boos werk. En de groten, de aanzienlijken, moeten er zich voor wachten om hierin een voorbeeld te geven, vers 16-18.

B. Hij toont aan wat de goede gevolgen zouden zijn van een decreet tegen Vasthi, waarbij haar echtscheiding van de koning bevolen wordt. Wij kunnen veronderstellen dat zij, eer zij tot dit uiterste

overgingen, tot Vasthi zijn gegaan, om te weten te komen, of zij zich wilde onderwerpen, *Peccavi-ik heb verkeerd gedaan-zou* willen roepen, en de koning om vergiffenis zou willen vragen. Indien zij dit gedaan had, het kwade gevolg van haar slechte voorbeeld zou voorkomen zijn, en dan zou met het proces niet zijn voortgegaan, maar waarschijnlijk bleef zij hardnekkig aandringen op haar voorrecht om te doen wat haar behaagde, of dit de koning al of niet welgevallig was, en daarom spraken zij dit oordeel tegen haar uit, dat zij *niet meer inga voor het aangezicht van de koning,* en dit oordeel werd zodanig bevestigd, dat het niet meer herroepen kon worden, vers 19. Het gevolg hiervan, hoopte men, zou zijn, dat *de vrouwen aan haar mannen eer zullen geven.* Zelfs de vrouwen van de groten, in weerwil van haar eigen voornaamheid, en de vrouwen van de kleinen, niettegenstaande de geringheid van de mannen, vers 20. En zo zou ieder man opperheer wezen in eigen huis, zoals hij behoort te wezen, en de vrouwen onderdanig zijnde, zullen de kinderen en dienstboden dit ook wezen. Het is het belang van staten en koninkrijken te zorgen dat goede orde in de gezinnen heerse.

3. Het edict dat ingevolge dit voorstel afgekondigd werd, bekendmakende dat over de koningin wegens weerspannigheid het vonnis van echtscheiding was uitgesproken volgens de wet, en dat andere vrouwen, indien zij evenzo ongehoorzaam waren aan haar mannen, verwachten moeten evenzo onteerd te zullen worden, vers 21, 22. Waren zij beter dan de koningin? Of het nu de hartstocht of de staatkunde van de koning was, die door dit edict gediend werd, God heeft het aan Zijn eigen doeleinden dienstbaar gemaakt, en dat was: voor Esther de weg te banen tot de troon.

HOOFDSTUK 2

1 Na deze geschiedenissen, toen de grimmigheid van den koning Ahasveros gestild was, gedacht hij aan Vasthi, en wat zij gedaan had, en wat over haar besloten was.
2 Toen zeiden de jongelingen des konings, die hem dienden: Men zoeke voor den koning jonge dochters, maagden, schoon van aangezicht.
3 En de koning bestelle toezieners in al de landschappen zijns koninkrijks, dat zij vergaderen alle jonge dochters, maagden, schoon van aangezicht, tot den burg Susan, tot het huis der vrouwen, onder de hand van Hegai, des konings kamerling, bewaarder der vrouwen; en men geve haar haar versierselen.
4 En de jonge dochter, die in des konings oog schoon wezen zal, worde koningin in stede van Vasthi. Deze zaak nu was goed in de ogen des konings, en hij deed alzo.
5 Er was een Joods man op den burg Susan, wiens naam was Mordechai, een zoon van Jair, den zoon van Simei, den zoon van Kis, een man van Jemini;
6 Die weggevoerd was van Jeruzalem met de weggevoerden, die weggevoerd waren met Jechonia, den koning van Juda, denwelken Nebukadnezar, de koning van Babel, had weggevoerd.
7 En hij was het, die opvoedde Hadassa (deze is Esther, de dochter zijns ooms); want zij had geen vader noch moeder; en zij was een jonge dochter, schoon van gedaante, en schoon van aangezicht; en als haar vader en haar moeder stierven, had Mordechai ze zich tot een dochter aangenomen.
8 Het geschiedde nu, toen het woord des konings en zijn wet ruchtbaar was, en toen vele jonge dochters samenvergaderd werden op den burg Susan, onder de hand van Hegai, werd Esther ook genomen in des konings huis, onder de hand van Hegai, den bewaarder der vrouwen.
9 En die jonge dochter was schoon in zijn ogen, en zij verkreeg gunst voor zijn aangezicht; daarom haastte hij met haar versierselen en met haar delen haar te geven, en zeven aanzienlijke jonge dochters haar te geven uit het huis des konings; en hij verplaatste haar en haar jonge dochters naar het beste van het huis der vrouwen.
10 Esther had haar volk en haar maagschap niet te kennen gegeven; want Mordechai had haar geboden, dat zij het niet zou te kennen geven.
11 Mordechai nu wandelde allen dag voor het voorhof van het huis der vrouwen, om te vernemen naar den welstand van Esther, en wat met haar geschieden zou.
12 Als nu de beurt van elke jonge dochter naakte, om tot den koning Ahasveros te komen, nadat haar twaalf maanden lang naar de wet der vrouwen geschied was; want alzo werden vervuld de dagen harer versieringen, zes maanden met mirreolie, en zes maanden met specerijen, en met andere versierselen der vrouwen;
13 Daarmede kwam dan de jonge dochter tot den koning; al wat zij zeide, werd haar gegeven, dat zij daarmede ging uit het huis der vrouwen tot het huis des konings.
14 Des avonds ging zij daarin, en des morgens ging zij weder naar het tweede huis der vrouwen, onder de hand van Saasgaz, den kamerling des konings, bewaarder der bijwijven, zij kwam niet weder tot den koning, ten ware de koning lust tot haar had, en zij bij name geroepen werd.
15 Als de beurt van Esther, de dochter van Abichail, den oom van Mordechai, (die hij zich ter dochter genomen had) naakte, dat zij tot den koning komen zou, begeerde zij niet met al, dan wat Hegai, des konings kamerling, de bewaarder der vrouwen, zeide; en Esther verkreeg genade in de ogen van allen, die haar zagen.
16 Alzo werd Esther genomen tot den koning Ahasveros, tot zijn koninklijk huis, in de tiende maand, welke is de maand Tebeth, in het zevende jaar zijns rijks.

17 En de koning beminde Esther boven alle vrouwen, en zij verkreeg genade en gunst voor zijn aangezicht, boven alle maagden; en hij zette de koninklijke kroon op haar hoofd, en hij maakte haar koningin in de plaats van Vasthi.
18 Toen maakte de koning een groten maaltijd al zijn vorsten en zijn knechten, den maaltijd van Esther; en hij gaf den landschappen rust, en hij gaf geschenken naar des konings vermogen.
19 Toen ten anderen male maagden vergaderd werden, zo zat Mordechai in de poort des konings.
20 Esther nu had haar maagschap en haar volk niet te kennen gegeven, gelijk als Mordechai haar geboden had; want Esther deed het bevel van Mordechai, gelijk als toen zij bij hem opgevoed werd.
21 In die dagen, als Mordechai in de poort des konings zat, werden Bigthan en Theres, twee kamerlingen des konings van de dorpelwachters, zeer toornig, en zij zochten de hand te slaan aan den koning Ahasveros.
22 En deze zaak werd Mordechai bekend gemaakt, en hij gaf ze de koningin Esther te kennen; en Esther zeide het den koning in Mordechai's naam.
23 Als men de zaak onderzocht, is het zo bevonden, en zij beiden werden aan een galg gehangen; en het werd in de kronieken geschreven voor het aangezicht des konings.

Er worden in dit hoofdstuk twee dingen vermeld die er toe meegewerkt hebben om de Joden tegen Hamans komplot te beveiligen.

I. Esthers bevordering om koningin te zijn in de plaats van Vasthi. Vele anderen hebben naar die eer gedongen, vers 1-4 maar Esther, een wees, een gevangen Joodse maagd, vers 5-7, heeft zich eerst de kamerling van de koning bevolen, vers 8-11, en toen de koning vers 12-17, die haar tot koningin verhief, vers 18-20,

II. De goede dienst, die Mordechai de koning bewezen had door zijn ontdekking van het komplot, dat tegen zijn leven beraamd was, vers 21-23.

Esther 2:1-20

Hoe God een, die hoog en machtig was, van haar troon heeft nedergeworpen, lazen wij in het vorige hoofdstuk, en nu wordt ons gezegd hoe Hij een nederige heeft verhoogd, zoals de maagd Maria in haar lied heeft opgemerkt Lukas 1:52, en voor haar Hanna, 1 Samuel. 2:4-8. Vasthi vernederd zijnde om haar hoogheid wordt Esther verhoogd om haar nederigheid.

Merk op:

1. De buitensporige maatregel, die genomen was om de koning te behagen door hem een vrouw te geven in de plaats van Vasthi. Josefus zegt dat hij, toen zijn toorn gestild was, uiterst bedroefd was, dat de zaak zover gedreven was geworden, en zich met Vasthi verzoend zou hebben, indien door de wet van het land het vonnis niet onherroepelijk ware geweest, en dat zij dus, om hem haar te doen vergeten, het plan beraamd hebben om hem eerst met een grote verscheidenheid van bijvrouwen te vermaken, en hem dan één van haar, die hem het meest zou behagen, tot gemalin te doen verheffen in de plaats van Vasthi. De huwelijken van vorsten worden meestal door staatkunde tot stand gebracht ter uitbreiding van hun gebied of om zich door hun verbintenissen te versterken, maar dit huwelijk moet tot stand worden gebracht door het lieflijke, de aantrekkelijkheid van de vrouw, zodat de koning behagen in haar had, ongeacht of zij rijk was of arm edel of onedel. Welk een moeite werd gedaan om de koning te believen! Alsof. zijn macht en rijkdom hem alleen gegeven waren om al de genietingen van de zinnen te kunnen hebben, hoewel die op zijn best slechts als schuim zijn in vergelijking met Goddelijke en geestelijke genietingen.

1. Alle provincies van zijn rijk moeten doorzocht worden om schone jonge maagden te vinden, en er werden beambten aangesteld om ze te kiezen, vers 3.

2. Een huis (een serail) werd ingericht om haar te huisvesten, en een persoon aangesteld om het toezicht over haar te hebben en haar van alles goed te voorzien.

3. Niet minder dan twaalf maanden werden haar toegestaan voor haar reiniging, aan sommigen van haar tenminste, die van het land kwamen, opdat zij zeer rein zouden zijn en geparfumeerd, vers 12. Zelfs zij, die de meesterstukken waren van de natuur, moeten nog al die hulpmiddelen van de kunst aanwenden, om zich voor een wellustige, vleselijk-gezinde man aangenaam te maken.

4. Nadat de koning ze eenmaal op zijn legerstede had genomen, werden zij voor altijd daarna tot een eenzaam leven gedoemd, tenzij het de koning nog eens mocht behagen haar tot zich te laten roepen, vers 14, zij werden beschouwd als bijvrouwen werden aldus door de koning onderhouden, en mochten niet huwen. Uit dit voorbeeld kunnen wij zien tot welke ongerijmde praktijken diegenen vervielen, aan wie geen Goddelijke openbaring geschied was en die, tot straf van hun afgoderijen, overgegeven waren tot oneerlijke bewegingen, de wet van de schepping verbroken hebbende, die voortvloeide uit het feit dat God de mens gemaakt heeft, verbraken zij ook een andere wet, die gegrond was op het feit, dat Hij een man en een vrouw gemaakt heeft. Zie welk een behoefte er was aan het Evangelie van Christus, om de mensen te reinigen van de lusten van het vlees en hen terug te brengen tot de oorspronkelijke inzetting. Zij, die "Christus geleerd hebben," zullen het "schandelijk achten zelfs om" "te spreken van hetgeen door hen gedaan werd" niet alleen heimelijk, maar openlijk Efeziers 5:i2.

II. De allesbesturende voorzienigheid Gods, die Esther er aldus toe bracht om koningin te worden. Indien zij het eerst aan Ahasveros als zijn gemalin ware aanbevolen, hij zou het voorstel met minachting hebben afgewezen. Maar als zij op haar beurt tot hem komt na verscheidene anderen, en het bevonden wordt dat velen van haar wel vernuftig en bescheiden, bevallig en aangenaam waren, maar dat Esther die allen overtrof, werd zelfs door haar mededingsters de weg voor haar gebaand om de genegenheid van de koning te winnen, en daarmee de eer en de voorrechten, die er aan verbonden waren. Het is zeker, gelijk bisschop Patrick opmerkt, dat zij, die menen dat zij een grote zonde bedreef om tot die waardigheid te geraken, de zeden en gewoonten van die tijden en landen niet in aanmerking nemen. Ieder, die door de koning op zijn legerstede werd genomen, was aan hem gehuwd, was zijn vrouw van een lageren rang, zoals Hagar van Abraham geweest is, zodat, indien Esther niet tot koningin ware verheven, de zonen van Jakob toch niet behoefden te zeggen, dat hij *met hun zuster deed als met een hoer.* Betreffende Esther moeten wij opmerken:

1. Haar afkomst en karakter.

A. Zij was een van *de kinderen van de gevangenschap,* een Joodse maagd, die met haar volk deelde in hun dienstbaarheid. Daniël en zijn metgezellen waren bevorderd geworden in het land van hun gevangenschap, want zij behoorden tot degenen, die God daarheen heeft gezonden "ten goede" Jeremia 24:3.

B. Zij was een wees, haar vader en moeder waren beide gestorven, vers 7, maar toen zij haar hadden verlaten, heeft de Heere haar aangenomen, Psalm 27:10. Als zij, die het ongeluk hebben om aldus in hun kindsheid van hun ouders beroofd te worden, later toch tot uitnemende Godsvrucht en daarbij tot grote voorspoed komen, dan moeten wij dit opmerken tot eer van die God en Zijn genade en voorzienigheid, die onder Zijn eretitels ook die van *Vader van de wezen* heeft aangenomen.

C. Zij was een schone vrouw, *schoon van gedaante en schoon van aangezicht.* Haar wijsheid en deugd waren haar grootste schoonheid, maar een diamant komt goed uit als hij goed gezet is.

D. Mordechai, die haar volle neef was, was ook haar voogd, *hij voedde haar op en had haar tot een dochter aangenomen.* De LXX zeggen dat hij het voornemen had haar te huwen, indien dit zo was, dan was het prijzenswaardig in hem, dat hij haar hogere bevordering niet heeft tegengestaan.

E. Laat God erkend worden in het verwekken van vrienden voor hen, die vader noch moeder meer hebben, laat het een aanmoediging zijn voor zulk een daad van barmhartigheid, dat velen, die de zorg op zich hebben genomen voor de opvoeding van wezen, het beleefd hebben, om goede vruchten te zien van hun zorg en moeite, en dat wel tot hun zeer grote vreugde. Dr. Lightfoot denkt dat deze Mordechai dezelfde is, die genoemd wordt in Ezra 2:2, die met de eersten naar Jeruzalem optoog, en medegewerkt heeft tot de vestiging van zijn volk, totdat de tempelbouw verhinderd werd en tot stilstand kwam, en toen terugging naar het Perzische hof om te zien wat hij daar voor hen zou kunnen doen.

Mordechai, Esthers voogd zijnde, wordt ons gezegd.

a. Hoe teder zorgzaam hij voor haar was, alsof zij zijn eigen kind ware geweest, vers 11. Iedere dag wandelde hij voor haar deur, om te weten te komen hoe het haar ging. Laat hen, wier bloedverwanten door Gods voorzienigheid aan hun zorgen zijn toevertrouwd, aldus vriendelijk, liefhebbend en zorgzaam voor hen wezen.

b. Hoe eerbiedig zij jegens hem was, hoewel zij in graad van bloedverwantschap zijn gelijke was, was zij in leeftijd en in haar afhankelijke toestand zijn mindere, en daarom eerde zij hem als haar vader, *deed zij zijn bevel,* vers 20. Dit is een voorbeeld voor wezen, als zij in de handen komen van hen, die hen liefhebben en voor hen zorgen, dan moeten zij hun dit in dankbare wederliefde en gehoorzaamheid vergelden. Hoe minder hun voogden verplicht waren om voor hen te zorgen, hoe meer zij uit dankbaarheid verplicht zijn hen te eren en te gehoorzamen. Hier is een voorbeeld van Esthers onderdanigheid aan Mordechai: zij *heeft haar volk en haar maagschap niet te kennen gegeven,* omdat *Mordechai haar geboden had dat zij het niet zou te kennen geven,* vers 10. Hij heeft haar niet bevolen haar landaard te verloochenen, noch een leugen te zeggen om haar maagschap te verbergen, indien hij dit wèl gedaan had, dan had zij hem hierin niet moeten gehoorzamen, maar hij gebood haar er niet van te spreken, het niet als uit te bazuinen, alle waarheden moeten niet ten allen tijde gezegd worden, hoewel een onwaarheid nooit gezegd mag worden. Daar zij te Susan was geboren en haar ouders overleden waren, dachten allen dat zij van Perzische afkomst was, en zij was niet verplicht hen hieromtrent uit de droom te helpen.

2. Haar bevordering. Wie zou ooit gedacht hebben, dat een Joods meisje, een gevangene, een wees, geboren was om een koningin te zijn? Zo was het echter. God "verheft" soms "de geringe uit het stof om" "te doen zitten bij de vorsten," 1 Samuel. 2:8 S.

A. De kamerling van de koning eerde haar, vers 9, en was bereid haar te dienen, wijsheid en deugd winnen achting. Zij, die zich de gunst van God verzekeren, zullen ook, in zoverre het goed voor hen is, genade vinden in de ogen van de mensen. Allen, die Esther zagen, bewonderden haar, vers 15, en kwamen tot de gevolgtrekking, dat zij de prijs wel winnen zou, en zij won hem ook werkelijk.

B. De koning zelf beminde haar. Zij heeft het niet nodig geacht om haar schoonheid door kunstmiddelen te verhogen, zoals de anderen gedaan hebben, zij *begeerde niet met al* dan wat haar door de kamerling gezegd was, vers 15, en toch was zij hem het meest welgevallig. Hoe natuurlijker schoonheid is, hoe lieflijker zij is. De koning beminde Esther *boven alle vrouwen,* vers 17. Nu behoefde hij geen verdere proeven te doen, heeft hij geen tijd tot overweging nodig, hij is weldra tot het besluit gekomen, *de koninklijke kroon op haar hoofd te zetten en haar koningin te maken,* vers 17. Dit geschiedde in het zevende jaar van zijn regering, vers 16. Vasthi werd van hem gescheiden in zijn derde jaar, Hoofdst. 1:3, zodat hij vier jaren zonder koningin is geweest.

Er wordt nota genomen:

a. Van de eer, die de koning Esther aandeed. Hij vierde de plechtigheid van haar kroning met *een groten maaltijd,* vers 18, waarop Esther misschien, in onderworpenheid aan de koning, in het openbaar verscheen, hetgeen Vasthi geweigerd had te doen, opdat zij de lof zou hebben voor haar gehoorzaamheid bij dezelfde gelegenheid, waarin aan de andere de afkeuring van haar ongehoorzaamheid te kennen was gegeven. Hij schonk ook *de landschappen rust,* hetzij een

kwijtschelding van achterstallige belastingen, of wel genade aan misdadigers, zoals Pilatus op het feest een gevangene losliet. Dit geschiedde om de algemene vreugde te verhogen.

b. Van de eerbied, die Esther aan haar voormalige voogd bleef bewijzen, nog *deed Esther het bevel van Mordechai, gelijk als toen zij bij hem opgevoed werd,* vers 20. Mordechai zat *in de poort van de koning,* dat was de hoogte van zijn bevordering. Hij was een van de portiers of deurwachters van het hof, of hij die betrekking reeds tevoren bekleed had, of dat Esther haar voor hem had verkregen, wordt ons niet gezegd, daar zat hij tevreden neer, en streefde naar geen hogere plaats, maar Esther, die ten troon was verheven, lette op hem. Dit was een blijk van een nederige en dankbare gezindheid, dat zij van zijn vroegere vriendelijkheid en van zijn voortdurende wijsheid bleef gedenken. Het is een schoon sieraad voor hen, die verhoogd zijn en strekt hun zeer tot lof, als zij hun weldoeners blijven gedenken, en de indrukken van hun goede opvoeding behouden, zichzelf mistrouwen, naar raad willen horen en er dankbaar voor zijn.

Esther 2:21-23

De goede dienst, door Mordechai aan de regering bewezen in zijn ontdekking van de samenzwering tegen het leven van de koning, is hier vermeld, omdat het later wederom, en dan zeer ten zijnen voordele, vermeld zal worden. Er is nog geen stap gedaan om Hamans plan om de Joden te verdelgen tot uitvoering te doen komen, maar er zijn verscheidene stappen gedaan om Gods plan voor hun verlossing te doen uitvoeren, en dit is een van die stappen. God geeft nu aan Mordechai gelegenheid om *de koning* een goeden dienst te bewijzen, opdat hij later te beter gelegenheid zou hebben om *de Joden* een goeden dienst te bewijzen.

1. Er was een plan beraamd tegen de koning door twee van zijn eigen dienaren die *de hand aan hem zochten te slaan,* niet alleen om hem gevangen te nemen, maar om hem van het leven te beroven, vers 21. Waarschijnlijk waren zij toornig om de ene of andere belediging, die zij dachten door hem hun aangedaan te zijn. Wie zou hoog en groot willen zijn, om dan tevens het voorwerp van zoveel haat en afgunst te wezen? Wie zou onbeperkte macht begeren te hebben, om dan ook het voorwerp van kwaadwilligheid te zijn? Meer dan andere stervelingen hebben vorsten hun ziel, dat is hun leven, voortdurend in hun hand, en dikwijls gaan zij vermoord ten grave inzonderheid diegenen, die *een schrik zijn geweest in het land van de levenden.*

2. Mordechai kreeg kennis van dit voorgenomen verraad, en heeft het door Esther de koning bekend gemaakt, waardoor hij haar bevestigde in, en zichzelf bevolen heeft aan, de gunst van de koning. Hoe hij aan die kennis gekomen is, blijkt niet, of hij hun gesprekken gehoord heeft, of dat zij hem in hun komplot wilden trekken, hoe het zij, *de zaak werd hem bekend.* Dit moet een waarschuwing zijn aan alle verraders, en tegen alle oproerige handelingen, zij bebouwen op geheimhouding, maar *het gevogelte des hemels zal de stem wegvoeren.* Zodra Mordechai het wist, heeft hij het de koning doen weten, hetgeen een onderricht en voorbeeld moet wezen voor allen, die als goede onderdanen bevonden willen worden, om geen boos opzet tegen de vorst of tegen de openbare vrede, dat hun bekend is, te verzwijgen, want daardoor zouden zij met de openbare vijanden in verbond zijn.

3. De verraders werden gehangen, gelijk zij verdiend hadden, maar niet voordat hun schuld na een nauwkeurig onderzoek bewezen was vers 23, en de gehele zaak werd in dejaarboeken van de koning vermeld met de bijzondere opmerking, dat Mordechai de man was, die het verraad had ontdekt en aan het licht gebracht. Hij is niet terstond beloond, maar er was een gedenkboek geschreven, zo ook met betrekking tot hen, die Christus dienen, hun beloning kan wel uitgesteld zijn tot aan de opstanding van de rechtvaardigen, maar hun werk des geloofs en hun arbeid van de liefde blijven in gedachtenis want God is niet onrechtvaardig, dat Hij die zou vergeten, Hebreeen 6:10.

HOOFDSTUK 3

1 Na deze geschiedenissen maakte de koning Ahasveros Haman groot, den zoon van Hammedatha, den Agagiet, en hij verhoogde hem, en hij zette zijn stoel boven al de vorsten, die bij hem waren.
2 En al de knechten des konings, die in de poort des konings waren, neigden en bogen zich neder voor Haman; want de koning had alzo van hem bevolen; maar Mordechai neigde zich niet, en boog zich niet neder.
3 Toen zeiden de knechten des konings, die in de poort des konings waren, tot Mordechai: Waarom overtreedt gij des konings gebod?
4 Het geschiedde nu, toen zij dit van dag tot dag tot hem zeiden, en hij naar hen niet hoorde, zo gaven zij het Haman te kennen, opdat zij zagen, of de woorden van Mordechai bestaan zouden; want hij had hun te kennen gegeven, dat hij een Jood was.
5 Toen Haman zag, dat Mordechai zich niet neigde, noch zich voor hem nederboog, zo werd Haman vervuld met grimmigheid.
6 Doch hij verachtte in zijn ogen, dat hij aan Mordechai alleen de hand zou slaan (want men had hem het volk van Mordechai aangewezen); maar Haman zocht al de Joden, die in het ganse koninkrijk van Ahasveros waren, namelijk het volk van Mordechai, te verdelgen.
7 In de eerste maand (deze is de maand Nisan) in het twaalfde jaar van den koning Ahasveros, wierp men het Pur, dat is, het lot, voor Hamans aangezicht, van dag tot dag, en van maand tot maand, tot de twaalfde maand toe; deze is de maand Adar.
8 Want Haman had tot den koning Ahasveros gezegd: Er is een volk, verstrooid en verdeeld onder de volken in al de landschappen uws koninkrijks; en hun wetten zijn verscheiden van de wetten aller volken; ook doen zij des konings wetten niet; daarom is het den koning niet oorbaar hen te laten blijven.
9 Indien het den koning goeddunkt, laat er geschreven worden, dat men hen verdoe; zo zal ik tien duizend talenten zilvers opwegen in de handen dergenen, die het werk doen, om in des konings schatten te brengen.
10 Toen trok de koning zijn ring van zijn hand, en hij gaf hem aan Haman, den zoon van Hammedatha, den Agagiet, der Joden tegenpartijder.
11 En de koning zeide tot Haman: Dat zilver zij u geschonken, ook dat volk, om daarmede te doen, naar dat het goed is in uw ogen.
12 Toen werden de schrijvers des konings geroepen, in de eerste maand, op den dertienden dag derzelve, en er werd geschreven naar alles, wat Haman beval, aan de stadhouders des konings, en aan de landvoogden, die over elk landschap waren, en aan de vorsten van elk volk, elk landschap naar zijn schrift, en elk volk naar zijn spraak; er werd geschreven in den naam van den koning Ahasveros, en het werd met des konings ring verzegeld.
13 De brieven nu werden gezonden door de hand der lopers tot al de landschappen des konings, dat men zou verdelgen, doden en verdoen al de Joden, van den jonge tot den oude toe, de kleine kinderen en de vrouwen, op een dag, op den dertienden der twaalfde maand (deze is de maand Adar), en dat men hun buit zou roven.
14 De inhoud van het schrift was, dat er een wet zou gegeven worden in alle landschappen, openbaar aan alle volken, dat zij tegen denzelfden dag zouden gereed zijn.
15 De lopers gingen uit, voortgedrongen zijnde door het woord des konings, en de wet werd uitgegeven in den burg Susan. En de koning en Haman zaten en dronken, doch de stad Susan was verward.

Hier opent zich een zeer donker en treurig tafereel, waarin het verderf, de ondergang, wordt gedreigd van al het volk van God. Indien er niet van die duistere nachten geweest waren, het morgenlicht zou niet zo welkom zijn geweest.

I. Haman wordt des konings gunsteling, vers 1.

II. Mordechai weigert hem de eer te bewijzen, die hij eist, vers 2-4.

III. Om zijnentwil zweert Haman wraak te oefenen aan al de Joden, vers 5,

IV. Door een boosaardig denkbeeld te opperen verkrijgt hij een order van de koning om hen op een bepaalde dag allen om te brengen vers 7-13..

V. Die order wordt door het gehele rijk bekend gemaakt, vers 14, 15.

Esther 3:1-6

I. Hier zien wij Haman verhoogd door de vorst, en toen aangebeden door het volk. De vorst had nu onlangs Esther gehuwd en tot koningin gemaakt, maar zij had niet zo'n invloed op hem, om haar vrienden te doen bevorderen, of om de bevordering van een te voorkomen, die, naar zij wist, een vijand van haar volk was. Als zij, die goed zijn, groot worden bevinden zij nog dat zij het goed niet kunnen doen, noch het kwaad kunnen verhinderen zoals zij dit zouden wensen. Deze Haman was een Agagiet, een Amalekiet, zegt Josefus, waarschijnlijk een van de nakomelingen van Agag, een algemene naam van de vorsten van Amalek, zoals blijkt uit Numeri 24:7. Sommigen denken dat hij van geboorte een prins was, zoals Jojakim, wiens stoel gezet was boven de stoel van de overige gevangen koningen, 2 Koningen 25:28 K zoals hier die van Haman. De koning vond behagen in hem, had genegenheid voor hem (vorsten zijn niet verplicht een reden te geven voor hun gunsten), maakte hem tot zijn gunsteling, zijn vertrouweling, zijn eerste staatsminister. In die tijd had het hof zo'n overwegenden invloed, dat (in tegenspraak met het spreekwoord) het land degenen zegende die door het hof gezegend werden, want allen aanbaden deze opgaande zon, en inzonderheid wordt aan de dienaren van de koning bevolen om zich voor hem te neigen en neer te buigen vers 2, en zij deden het. Ik vraag mij af wat de koning wel in Haman gezien kan hebben, dat loffelijk of verdienstelijk was. Het is duidelijk dat hij geen man van eer of van gerechtigheid was, geen man van moed en beleid maar een trots, hartstochtelijk, wraakgierig karakter had, toch werd hij verhoogd en geliefkoosd, en niemand was zo groot als hij. De lievelingen van vorsten zijn niet altijd helden.

II. Mordechai die koen en onverschrokken aan zijn beginselen vasthield, weigerde om zich, evenals de andere knechten van de koning, voor Haman neer te buigen, vers 2. Hij werd er toe gedrongen door zijn vrienden, die hem herinnerden aan het gebod van de koning, en dientengevolge aan het gevaar, waaraan hij zich blootstelde indien hij er zich niet aan onderwierp. Hamans trotsheid in aanmerking genomen, zal hij dit hoogstwaarschijnlijk met zijn leven moeten boeten, vers 3. Zij zeiden hem dit *van dag tot dag*, om hem te bewegen zich naar het gebod van de koning te gedragen, maar tevergeefs, hij hoorde niet naar hen, maar zei hun duidelijk en rond dat hij een Jood was en dit gewetenshalve niet doen mocht. Ongetwijfeld werd zijn weigering, toen die opgemerkt werd en het onderwerp van gesprekken was geworden, gemeenlijk aan hoogmoed en afgunst toegeschreven, dat hij aan Haman die eer niet wilde betonen, omdat hij uithoofde van zijn verwantschap aan Esther zelf niet bevorderd was geworden, of wel, men schreef het toe aan een muitzieke gemoedsaard, aan ontevredenheid op de koning en zijn regering. Zij, die de zaak in het gunstigste licht wilden beschouwen, schreven het toe aan zijn zwakheid, zijn gebrek aan opvoeding en welgemanierdheid, noemden het een luim, een neiging om zonderling te schijnen. Het blijkt niet dat buiten Mordechai iemand anders er gewetensbezwaar in had, en toch was zijn weigering Godvruchtig, nauwgezet en Gode welbehaaglijk, want de Godsdienst van de Jood verbood hem:

1. Zulke buitensporige eer te bewijzen aan een sterfelijken mens, inzonderheid aan zo'n goddeloze man, als Haman was. In de apocriefe hoofdstukken van dit boek, Hoofdst. 13:12-14, wordt Mordechai voorgesteld, zich aldus met betrekking tot deze zaak op God beroepende: *Heere, Gij weet dat het noch uit minachting, noch uit hoogmoed, noch uit begeerte naar eer of roem was, dat ik mij voor de trotse Haman niet heb nedergebogen, want ik zou wel gaarne zijn voeten hebben gekust om Israëls tred er door te bewerken, maar ik deed het omdat ik de eer van mensen niet wilde stellen boven de eer van God, niemand dan U alleen wil aanbidden.*

2. Hij achtte het inzonderheid een daad van ongerechtigheid jegens zijn volk, om zodanige eer te bewijzen aan een Amalekiet, aan iemand van dat gevloekte volk, waarmee God gezworen heeft van geslacht tot geslacht in oordeel te zullen zijn, Exodus 17:16, en betreffende hetwelk Hij die plechtige last had gegeven: "Gedenk wat u" "Amalek gedaan heeft," Deuteronomium 25:17. Hoewel de Godsdienst volstrekt niet tegen goede manieren is, maar ons leert *eer te geven wie eer toekomt,* ligt het toch in de aard van een burger van Zion, dat niet alleen in zijn hart, maar "ook in zijn ogen, zulk een" "verworpene" als Haman was "veracht is," Psalm 15:4. Laat hen, die zich door hun geweten laten regeren, standvastig en vastberaden zijn, hoe zij er ook, evenals Mordechai, om gelaakt en gedreigd worden.

III. Haman zint op wraak. Sommigen, die hoopten er Hamans gunst door te winnen, deden hem mededeling van Mordechai's onbeleefdheid, wachtende om te zien of hij zou buigen of breken, vers 4. Toen heeft Haman zelf het opgemerkt, en *werd vervuld met grimmigheid* vers 5. Een zachtmoedig en nederig man zou op de belediging geen acht hebben geslagen, hij zou gezegd hebben: "Watdeert het mij? laat hem zijn zin hebben." Maar het trotse hart vanHaman wordt vervuld van woede het bruist en kookt in zijn binnenste, zodat hij onrustig en gemelijk wordt, zichzelf kwelt en allen die hem omringen. Weldra komt hij tot het besluit dat Mordechai moet sterven. Het hoofd, dat voor Haman niet wil buigen, moet weggenomen worden, als hij Mordechai's eerbewijzing niet kan hebben, dan wil hij zijn bloed hebben. Het is aan dit hof even strafbaar Haman niet te aanbidden, als het aan Nebukadnezars hof was om het gouden beeld niet te aanbidden dat hij had opgericht. Mordechai is een persoon van rang, is op een post van eer geplaatst, en hij is een volle neef van de koningin, en toch acht Haman zijn leven nog volstrekt niet voldoende om de belediging te boeten, duizenden onschuldige en kostbare levens moeten geofferd worden aan zijn toorn en wraak, en daarom wijdt hij al het volk van Mordechai aan het verderf, om zijnentwil, daar hij als reden, waarom hij Haman niet wilde eren door zich voor hem neer te buigen, had opgegeven dat hij een Jood was. Hieruit blijken Hamans ondraaglijke hoogmoed, zijn wreedheid en de oude afkeer van een Amalekiet voor het Israël Gods. Saul, de zoon van Kis, een Benjamiet, spaarde Agag, maar Mordechai, de zoon van Kis, een Benjaminiet, Hoofdst. 2:5, zal geen barmhartigheid vinden bij deze Agagiet, wiens plan *het is al de Joden die in het gehele koninkrijk van Ahasveros waren, te verdelgen,* vers 6, waarbij, naar ik veronderstel, ook zij waren ingesloten die naar hun eigen land waren teruggekeerd, want dat was nu een provincie van zijn rijk. "Komt, en laat ons hen" "uitroeien, dat zij geen volk meer zijn," Psalm 83:5. Caligula's wrede wens is, dat de Romeinen allen tezamen maar een hals zouden hebben, zodat zij allen met een enkelen slag gedood konden worden.

Esther 3:7-15

Haman liet zich zeer veel voorstaan op zijn stoutmoedig denkbeeld, dat, naar hij waande, zijn grote geest wel waardig was en, dat naar hij zich vleide, zijn nagedachtenis zou vereeuwigen. Hij twijfelt niet, of hij zal genoeg wrede lieden bereid vinden, om hen allen om hals te brengen, als de koning er hun verlof toe geeft. Hoe hij verlof en een opdracht kreeg om het te doen, wordt ons hier meegedeeld. Hij had het oor des konings, en hij zal hem wel weten te bewerken om wat hij wil van hem gedaan te krijgen.

I. Hij geeft de koning een valse en boosaardige voorstelling van de Joden en van hun karakter, vers 8. De vijanden van Gods volk zouden hun niet zo'n slechte behandeling kunnen aandoen, als zij hun niet eerst een slechte naam gaven. Hij wilde de koning doen geloven:

1. Dat de Joden een verachtelijk volk weren en dat het hem niet tot eer strekte hen te herbergen. *Daar is een volk,* zonder naam, alsof niemand wist waar zij vandaan kwamen en wat zij waren. "Zij zijn niet ingelijfd bij uw onderdanen, niet met hen tot een volk verenigd maar *verstrooid en verdeeld in al de provincies,* als vluchtelingen en landlopers, inwoners van alle landen, de last en de plaag van de plaatsen, waar zij zich ophouden."

2. Dat zij een gevaarlijk volk waren en dat het niet veilig was hun een schuilplaats te verlenen. "Zij hebben eigen wetten en gebruiken gedragen zich niet naar de wetten van het rijk en de gebruiken van het land, en daarom kunnen zij beschouwd worden als vijandig aan de regering, zeer waarschijnlijk zullen zij hun denkbeelden ingang doen vinden bij anderen hetgeen dan eindigen kan in opstand." Het is niets nieuws, dat aan de besten van de mensen zulke hatelijke hoedanigheden worden toegeschreven, als het geen zonde is hen te doden dan is het ook geen zonde hen te belasteren.

II. Hij doet een hoog bod voor verlof om hen allen om te brengen, vers 9. Hij wist dat er velen waren, die de Joden haatten en hen gaarne zouden aanvallen, zo zij er slechts een opdracht toe hadden. "*Laat er geschreven worden, dat men hen verdoe,* geef slechts orders voor een algemene moord op de Joden, en Haman zal de orders gemakkelijk ten uitvoer doen brengen." Als de koning hem in deze zaak genoegen wil doen, dan zal hij hem *tien duizend talenten zilvers* ten geschenke geven, die hij in de schatkist des konings zal opwegen. Dit, dacht hij, zal een krachtig middel zijn om de koning te bewegen zijn toestemming te geven, en de krachtigste tegenwerping teniet doen, welke hierin bestond, dat de regering noodzakelijkerwijs verliezen zou lijden in haar inkomsten, door de verdelging van zovelen van haar onderdanen. Zo'n grote som geld, hoopte hij, zou dit verlies ruimschoots vergoeden. Trotse en boosaardige mensen zullen niet geven om de onkosten van hun wraak en geen onkosten ontzien om er voldoening aan te geven. Evenwel Haman wist zeker wel hoe zich schadeloos te stellen uit de buit van de Joden, die zijn janitsaren (keurtroepen) voor hem zullen bemachtigen, vers 13 zodat zij de lasten van hun verderf zullen betalen, terwijl hij dan nog winnen zou bij de zaak.

III. Hij verkrijgt wat hij begeert: een volledige opdracht om met de Joden te doen wat hij wil. Hij zegt niet: "Dood hen, breng hen om", (hopende dat Haman bij koeler nadenken er toe komen zal om van dit strenge vonnis terug te komen, en ze liever als slaven te verkopen), maar "doe wat gij wilt met hen." En zo weinig bedacht hij hoeveel hij zou verliezen in de schatting, en hoeveel Haman zou

winnen in de buit, dat hij hem de tien duizend talenten nog schonk: *dat zilver zij u geschonken.* Daarbij stelde hij zo'n onbepaald vertrouwen in Haman, en had hij zozeer alle zorg voor zijn rijk van zich afgezet, dat hij aan Haman zijn ring gaf, dat is zijn geheimzegel, om er ieder edict mee te verzegelen, dat hem behagen zou voor die zaak uit te vaardigen. Ongelukkig het rijk, dat ter beschikking staat van zo'n hoofd, dat slechts een oor heeft en een neus om er bij geleid te worden, maar noch ogen, noch hersenen, ja nauwelijks een eigen tong heeft.

IV. Vervolgens raadpleegt Haman zijn waarzeggers om een geluksdag te ontdekken voor de voorgenomen algemene moord, vers 7. Het besluit werd genomen in de eerste maand in het twaalfde jaar van de koning, toen Esther reeds ongeveer vijf jaren zijn gemalin was. De een of andere dag van dat jaar moet gekozen worden, en alsof hij er niet aan twijfelde of de hemel zou zijn plan begunstigen en bevorderen, laat hij het aan het lot, dat is aan de Goddelijke voorzienigheid, over om te beslissen welke dag het zijn zal. Maar uit die beslissing bleek dat zij de Joden gunstiger gezind was dan hem, want het lot viel op de twaalfde maand, zodat Mordechai en Esther elf maanden hadden om middelen te beramen voor de verijdeling van het moordplan, of, indien zij die middelen niet konden vinden, de Joden tijd hadden om te ontkomen, en voor hun behoud te zorgen. Hoewel Haman er gretig naar verlangde om de Joden uitgeroeid te zien, wilde hij zich toch onderwerpen aan de regels van zijn bijgeloof, en op de gewaande geluksdag niet vooruitlopen, neen, zelfs niet om het ongeduld van zijn wraakzucht te bevredigen. Waarschijnlijk was hij enigszins bevreesd dat de Joden hun vijanden te sterk zouden zijn, en daarom durfde hij de gevaarvolle onderneming niet wagen dan onder de aanmoediging van een goed voorteken. Dit kan ons beschaamd maken, die dikwijls niet willen berusten in de beschikkingen van Gods voorzienigheid, als zij tegen onze wensen en bedoelingen ingaan. Hij, die in het lot gelooft, en nog veel meer hij, die in de belofte gelooft, zal niet haasten. Maar zie hoe Gods wijsheid van de mensen dwaasheid dienstbaar maakt aan haar eigen doeleinden. Haman heeft zich beroepen op het lot, en naar het lot zal hij gaan, dat door de executie uit te stellen, vonnis wijst tegen hem, en het plan in duigen doet vallen.

V. Hierna wordt het bloedige edict opgesteld, getekend en afgekondigd, waarbij orders worden gegeven aan de krijgsmacht van iedere provincie, om tegen de dertienden van de twaalfde maand gereed te zijn, en op die dag alle Joden, mannen, vrouwen en kinderen om te brengen, en hun buit te roven, vers 12-14. Indien het decreet bevolen had al de Joden te verbannen, hen uit het gebied van de koning te verdrijven, het zou al hard en streng genoeg zijn geweest, maar voorzeker nooit heeft een daad van wreedheid zich zo in al haar naaktheid tentoongesteld als deze, waarbij bevolen werd *al de Joden te verdelgen, te doden en te verdoen,* hen aanwijzende en bestemmende *als schapen voor de slachtbank* zonder er enigerlei reden voor aan te wijzen. Er wordt hun geen misdaad ten laste gelegd, men geeft niet voor dat zij iets misdaan hadden, waardoor zij strafbaar waren voor het gericht, er wordt ook geen voorwaarde gesteld, door welke te vervullen hun leven gespaard zou worden, neen zij moeten sterven, sterven zonder genade. Zo hebben de vijanden van de kerk gedorst naar haar bloed, "het bloed van de heiligen en het bloed van de" "getuigen van Jezus" Openbaring 17:6, en nog roepen zij, als *de bloedzuigers: geef, geef!* Deze wrede order wordt bevestigd met de zegelring van de koning gezonden aan de stadhouders van de koning, opgesteld in naamvan de koning, en toch weet de koning niet wat hij doet. Er worden lopers gezonden om met allen spoed afschriften van het decreet naar de onderscheidene provincies heen te brengen, vers 15. Zie hoe rusteloos de boosaardigheid is van de vijanden van de kerk, zij zal geen moeite sparen, geen tijd teloor laten gaan.

Vl. De verschillende gemoedsgesteldheid, hierop van het hof en van de stad.

1. Het hof was zeer vrolijk, *de koning en Haman zaten en dronken,* dronken misschien op de dood van alle Joden. Haman vreesde, dat het geweten van de koning zou ontwaken en hem zou verwijten wat hij gedaan had, en dat hij dan misschien zou wensen het ongedaan te maken. Om dit te voorkomen, maakte hij zich geheel van hem meester, hield hij hem aan de beker. Deze gevloekte methode wordt door velen gevolgd om hun overtuiging te smoren, en hun eigen hart, en het hart van anderen te verharden in de zonde.

2. De stad was er zeer treurig om (evenals ongetwijfeld de andere steden van het rijk toen het er bekend werd). de stad Susan *was verward,* niet alleen de Joden zelf, maar ook al hun naburen, in wie nog enig gevoel van recht en medelijden was. Het smartte hun, hun koning zo misleid te zien, "ter plaatse des gerichts goddeloosheid te" "zien," Prediker 3:16, mensen, die vreedzaam leefden, zo barbaars behandeld te zien, en zij wisten niet, wat er voor henzelf nog de gevolgen van zijn konden. Maar de koning en Haman bekommerden zich niet om deze dingen. Het is ongerijmd en goddeloos om ons aan genot en vrolijkheid over te geven, als de kerk in benauwdheid verkeert, en de stad, dat is het publiek, verward is.

HOOFDSTUK 4

1 Als Mordechai wist al wat er geschied was, zo verscheurde Mordechai zijn klederen, en hij trok
een zak aan met as; en hij ging uit door het midden der stad, en hij riep met een groot en bitter
geroep.
2 En hij kwam tot voor de poort des konings; want niemand mocht in des konings poort inkomen,
bekleed met een zak.
3 En in alle en een ieder landschap en plaats, waar het woord des konings en zijn wet aankwam,
was een grote rouw onder de Joden, met vasten, en geween, en misbaar; vele lagen in zakken en as.
4 Toen kwamen Esthers jonge dochters en haar kamerlingen, en zij gaven het haar te kennen; en het
deed de koningin zeer wee; en zij zond klederen om Mordechai aan te doen, en zijn zak van hem af
te doen; maar hij nam ze niet aan.
5 Toen riep Esther Hatach, een van de kamerlingen des konings, welke hij voor haar gesteld had, en
zij gaf hem bevel aan Mordechai, om te weten wat dit, en waarom dit ware.
6 Als Hatach uitging tot Mordechai, op de straat der stad, die voor de poort des konings was,
7 Zo gaf Mordechai hem te kennen al wat hem wedervaren was, en de verklaring van het zilver,
hetwelk Haman gezegd had te zullen wegen in de schatten des konings, voor de Joden, om dezelve
om te brengen.
8 En hij gaf hem het afschrift der geschrevene wet, die te Susan gegeven was, om hen te verdelgen,
dat hij het Esther liet zien, en haar te kennen gaf, en haar gebood, dat zij tot den koning ging, om
hem te smeken, en van hem te verzoeken voor haar volk.
9 Hatach nu kwam, en gaf Esther de woorden van Mordechai te kennen.
10 Toen zeide Esther tot Hatach, en gaf hem bevel aan Mordechai:
11 Alle knechten des konings, en het volk, der landschappen des konings, weten wel dat al wie tot
den koning ingaat in het binnenste voorhof, die niet geroepen is, hij zij man of vrouw, zijn enig vonnis
zij, dat men hem dode, tenzij dat de koning den gouden scepter hem toereike, opdat hij levend
blijve; ik nu ben deze dertig dagen niet geroepen om tot den koning in te komen.
12 En zij gaven de woorden van Esther aan Mordechai te kennen.
13 Zo zeide Mordechai, dat men Esther wederom zeggen zou: Beeld u niet in, in uw ziel, dat gij zult
ontkomen in het huis des konings, meer dan al de andere Joden.
14 Want indien gij enigszins zwijgen zult te dezer tijd, zo zal den Joden verkwikking en verlossing uit
een andere plaats ontstaan; maar gij en uws vaders huis zult omkomen; en wie weet, of gij niet om
zulken tijd als deze is, tot dit koninkrijk geraakt zijt.
15 Toen zeide Esther, dat men Mordechai weder aanzeggen zou:
16 Ga, vergader al de Joden, die te Susan gevonden worden, en vast voor mij, en eet of drinkt niet,
in drie dagen, nacht noch dag; ik en mijn jonge dochters zullen ook alzo vasten, en alzo zal ik tot den
koning ingaan, hetwelk niet naar de wet is. Wanneer ik dan omkome, zo kom ik om.
17 Toen ging Mordechai henen, en hij deed naar alles, wat Esther aan hem geboden had.

Wij lieten Gods Izak gebonden op het altaar, gereed om geofferd te worden, en de vijanden juichende in het vooruitzicht ervan, maar de dingen beginnen te werken voor een verlossing, en zij beginnen aan de rechte zijde.

I. De vrienden van de Joden nemen het gevaar ter harte, waarin zij verkeren, en betreuren het, vers 1-4..

II. Er worden maatregelen beraamd door Mordechai en Esther om het te voorkomen.

1. Esther vraagt naar de zaak, en ontvangt er een nauwkeurig bericht van, vers 5 7..

2. Mordechai dringt haar om bij de koning tussenbeiden te treden en de herroeping van het edict van hem te verkrijgen, vers 8, 9,

III. Esther maakt bezwaar vanwege het gevaar om opgeroepen tot de koning te gaan, vers 10-12.

IV. Mordechai dringt haar om het te wagen, vers 13, 14..

V. Esther belooft dat zij het na een Godsdienstig vasten van drie dagen doen zal, vers 15-17, en wij zullen bevinden dat zij voorspoedig was.

Esther 4:1-4

Hier hebben wij een bericht van de algemene rouw onder de Joden na de afkondiging van Hamans bloedig edict tegen hen. Het was een treurige tijd voor de kerk.

1. Mordechai hief een bitter klaaggeschrei aan, *scheurde zijn klederen en trok een zak aan,* vers 1, 2. Hij gaf aldus niet slechts lucht aan zijn smart, maar maakte haar bekend, opdat allen konden opmerken dat hij zich niet schaamde zich als een vriend van de Joden te bekennen en een medelijder van hen was, hun *broeder en medegenoot in de verdrukking,* hoe verachtelijk en hatelijk zij nu ook door Hamans partij voorgesteld werden. Het was kloekmoedig gehandeld om aldus openlijk een zaak te omhelzen, die hij wist rechtvaardig te zijn, de zaak van God te zijn, zelfs toen zij een wanhopige geheel verloren zaak scheen te zijn. Mordechai nam meer dan iemand anders de zaak ter harte, omdat hij wist dat Hamans toorn in de eerste plaats hem gold, en dat om zijnentwil de slag tegen de overige Joden gericht was, en hoewel hij geen berouw had van hetgeen sommigen zijn stijfkoppigheid zouden noemen, want hij volhardde er in, Hoofdst. 5:9, heeft het hem toch zeer gesmart dat zijn volk om zijn gewetensbezwaren zal moeten lijden, hetgeen maakte dat sommigen het in hem als al te angstvallige nauwgezetheid afkeurden. Daar hij echter God tot getuige kon aanroepen, dat hij naar de beginselen van plicht en geweten heeft gehandeld, kon hij met een gerust hart zijn zaak en die van zijn volk overgeven aan Hem, die rechtvaardig oordeelt. God zal diegenen bewaren, die door hun nauwgezetheid van geweten aan gevaar zijn blootgesteld. Er wordt hier nota genomen van een wet, *dat niemand mocht in des konings poort inkomen bekleed met een zak,* hoewel de willekeurige macht van hun koningen dikwijls, zoals nu, velen in rouw dompelde, mocht toch niemand in de nabijheid van de koning komen, gekleed in rouwgewaad omdat hij hun klachten niet wilde aanhoren. Niets dan hetgeen vrolijk en aangenaam was mocht aan het hof verschijnen, alles wat treurig was moest er van gebannen blijven, in de huizen van de koningen dragen allen zachte klederen, Mattheus 11:8, geen zak. Maar de tekenen van de smart buiten te houden, was, tenzij zij ook de oorzaken van smart konden buiten houden, een zak verbieden binnen te komen, als zij niet tevens ziekte, smart en dood konden verbieden binnen te komen, niets dan een bespotting. Maar dit verplichtte Mordechai nu echter om op een afstand te blijven alleen voor de poort te komen, en zijn plaats in de poort niet in te nemen.

2. Al de Joden in elke provincie namen het zeer ter harte, vers 3. Zij ontzegden zich het genot van hun tafel (want zij vastten en mengden hun tranen met hun spijs en drank), en het genot van hun legerstede des nachts, want zij *lagen in zak en as.* Zij, die uit gebrek aan vertrouwen op God en liefde voor hun land in het land van hun gevangenschap waren gebleven, toen Cyrus hun vrijheid gaf om heen te gaan hadden nu wellicht berouw van hun dwaasheid en wensten, toen het te laat was, dat zij gehoor hadden gegeven aan de roeping Gods.

Toen aan Esther in het algemeen te kennen werd gegeven, dat Mordechai zich in droefheid bevond, *deed het haar zeer wee,* vers 4. Mordechai's droefheid was haar droefheid, zo groot was de achting, die zij nog voor hem koesterde, en het gevaar van de Joden was haar verdriet, want hoewel zij koningin was, vergat zij haar betrekking tot hen niet. Laat ook de grootsten, de voornaamsten, het niet beneden zich achten "zich te bekommeren over de verbreking" "Jozefs" hoewel zij "zich zalven met de voortreffelijkste olie," Amos 6:6. Esther zond klederen aan Mordechai *vreugdeolie voor treurigheid, het gewaad des lofs voor een benauwden geest, omdat* hij haar echter de

grootheid van zijn smart wilde doen beseffen, *nam hij ze niet aan*, maar was als iemand, die weigerde vertroost te worden.

Esther 4:5-17

Zo zorgvuldig werden door de wetten in Perzië de vrouwen, inzonderheid de vrouwen van de koning, in afzondering gehouden, dat het Mordechai niet mogelijk was een gesprek met Esther te hebben over deze gewichtige zaak maar zij zenden elkaar boodschappen door Hatach, die de koning haar ten dienste had gesteld, en hij schijnt iemand geweest te zijn, in wie zij vertrouwen kon stellen.

I. Zij zond hem tot Mordechai om van hem te weten te komen, nauwkeurig en volledig, wat het was, dat hem in zo grote treurigheid had gebracht, vers 5, en waarom hij zijn zak niet wilde afleggen. Aldus naar tijding te vragen, teneinde zoveel beter te weten waarvoor zij hebben te bidden of te danken, betaamt allen, die Zion beminnen. Als wij moeten wenen met de wenenden, dan moeten wij weten waarom zij wenen.

II. Mordechai zond haar een authentiek bericht van de gehele zaak met het bevel aan haar om bij de koning voor deze zaak tussenbeiden te treden. *Mordechai gaf hem te kennen al wat hem wedervaren was,* vers 7, welk een wrok Haman jegens hem koesterde, omdat hij zich niet voor hem had neergebogen, en door welke kunstgrepen hij dit edict had verkregen, hij zond haar ook een nauwkeurig afschrift van het edict, opdat zij zou zien in welk een dreigend gevaar zij en haar volk zich bevonden, en gelastte haar zo zij eerbied en achting voor hem had en liefde koesterde voor het Joodse volk, dat zij dan nu voor hen zou optreden de verkeerde inlichtingen omtrent hen, waarmee de koning bedrogen was geworden, zou rectificeren, en de zaak in het rechte licht zou stellen, niet twijfelende of hij zou het decreet alsdan vernietigen.

III. Zij liet Mordechai weten dat zij niet zonder levensgevaar tot de koning kon gaan en dat hij haar dus in grote moeilijkheid bracht door haar er toe te dringen, zeer gaarne zou zij zich willen nederbuigen om de Joden vriendelijkheid te bewijzen, maar als zij gevaar moest lopen om als een misdadigster ter dood gebracht te worden, dan kon zij wel zeggen: ik *bid u, houd mij voor verontschuldigd,* en zie een andere voorspraak te krijgen.

1. De wet was duidelijk en nadrukkelijk, allen kenden haar, dat wie ook, die opgeroepen voor de koning verscheen, ter dood gebracht moest worden, tenzij het hem mocht behagen hem *de gouden scepter toe te reiken,* en het was wel zeer te betwijfelen of zij hem in zo'n goede stemming zou vinden, vers 11. Deze wet was gemaakt, niet zozeer als maatregel van voorzichtigheid, ter beveiliging van de persoon van de koning, als wel uit hoogmoed, opdat hij, zelden gezien wordende en dan nog niet zonder veel moeite, als een godheidje aangebeden zou worden. Het was een dwaze wet, want:

a. Het maakte de koningen zelf ongelukkig, hen in afzondering houdende, uit vrees dat zij gezien zouden worden. Hierdoor werd het koninklijk paleis tot weinig beter dan een koninklijke gevangenis gemaakt, en de koningen zelf moeten er wel gemelijk en misschien droefgeestig door geworden zijn, en aldus een schrik voor anderen en een last voor zichzelf. Velen hebben door hun hoogmoed en boosaardigheid hun eigen leven vergald.

b. Het was slecht voor zijn onderdanen, immers wat hadden zij aan een koning, tot wie zij zich nooit konden wenden om herstel van onrecht te krijgen, of op wie zij zich niet van de mindere rechters

konden beroepen? Aan het hof van de Koning van de koningen is het niet aldus, aan de voetbank van Zijn troon van de genade mogen wij te allen tijde *met vrijmoedigheid komen,* en zeker zijn van op het gebed des geloofs een antwoord des vredes te zullen ontvangen. Wij zijn welkom, niet alleen in het binnenste voorhof, maar zelfs in het heiligdom door het bloed van Jezus.

c. Het was inzonderheid zeer onaangenaam voor hun vrouwen, dat er in de wet geen beding was gemaakt voor een uitzondering voor haar, die toch *been waren van hun been en vlees van hun vlees.* Maar misschien was de wet boosaardiglijk evenzeer tegen haar bedoeld als tegen ieder ander, opdat de koningen zich zoveel vrijer met hun bijvrouwen konden vermaken, en Esther wist dit. Ongelukkig was het rijk, als de vorsten de wetten ontwierpen om hun lusten te kunnen dienen.

2. Haar zaak stond voor het ogenblik zeer slecht. Gods voorzienigheid had het zo beschikt, dat zij juist op dat tijdstip als onder een wolk was, die de zon van haar geluk verduisterde, des konings genegenheid voor haar scheen verkoeld te *zijn, want sedert dertig dagen was zij niet geroepen om tot de koning in te komen,* opdat haar geloof en haar moed des te meer beproefd zouden worden en Gods goedheid in de gunst, die zij desniettemin verkreeg, zoveel helderder zou uitkomen. Het is waarschijnlijk dat Haman de koning door vrouwen zowel als door wijn, zocht af te leiden van de gedachte aan hetgeen hij gedaan had, en zo werd Esther dan veronachtzaamd, van wie hij ongetwijfeld de koning zoveel mogelijk trachtte te vervreemden, daar hij wist dat zij hem niet genegen was.

IV. Mordechai bleef er op aandringen dat zij, welk gevaar er voor haar ook aan verbonden was, zich voor deze grote en gewichtige zaak tot de koning zou wenden, vers 13, 14. Geen verontschuldiging zal baten, zij moet als voorspraak in deze zaak optreden. Hij geeft haar in overweging:

1. Dat het haar eigen zaak en belang is, want dat het decreet, om *al de Joden te verdelgen,* haar niet uitzonderde. *"Beeld u dus niet in in uw ziel, dat gij zult ontkomen in het huls des konings,* dat het paleis uw bescherming zal zijn en de kroon uw hoofd zal behoeden, neen, gij zijt een Joodse vrouw, en als de overigen omgebracht worden, zult ook gij worden gedood." Het was voorzeker haar wijsheid zich veeleer bloot te stellen aan een waarschijnlijke dood door haar echtgenoot, dan aan een zekere dood van haar vijand.

2. Dat het een zaak was, die voorzeker op de een of andere wijze zou zegevieren, en waarin zij dus veilig optreden kon. "Indien gij deze dienst weigert, *zo zal de Joden verkwikking en verlossing uit een andere plaats ontstaan."* Dit was de taal van een krachtig geloof, dat *aan de beloftenis Gods niet getwijfeld heeft,* toen het gevaar het dreigendst was, *maar tegen hoop op hoop geloofd heeft.* De werktuigen kunnen falen, maar Gods verbond faalt niet.

3. Dat, indien zij thans uit lafhartigheid en ongeloof haar vrienden verliet, zij reden zou hebben te vrezen dat een oordeel des hemels over haar en haar geslacht zou komen om het te verderven. *"Gij en uws vaders huis zult omkomen,* terwijl de andere geslachten van de Joden gespaard zullen blijven." Hij, die door zondige middelen zijn leven zal willen behouden, en het niet van zich kan verkrijgen om er in de weg van de plicht op God voor te bebouwen, zal het in de weg van de zonde verliezen.

4. Dat God in Zijn voorzienigheid het oog hierop gehad heeft met haar tot koningin te maken. " *Wie weet of gij niet om zulken tijd als deze is, tot dit koninkrijk geraakt zijt."* En daarom,

A. Zijt gij uit dankbaarheid verplicht om deze dienst te doen voor God en Zijn kerk want anders beantwoordt gij niet aan het doel van uw verheffing.

B. "Gij behoeft niet te vrezen, dat uw onderneming mislukken zal, indien God er u voor bestemde, zal Hij er u in doorhelpen en u doen welslagen." Nu is het tenslotte gebleken, dat zij werkelijk tot het koninkrijk was geraakt teneinde in Gods hand het middel te wezen voor de verlossing van de Joden, zodat Mordechai's gissing juist is geweest. *Omdat de Heere Zijn volk liefhad,* heeft Hij Esther koningin gemaakt. Er is in al de leidingen van Gods voorzienigheid wijze raad en bedoeling, die ons onbekend blijven totdat zij volbracht zijn, maar in de uitkomst zal het blijken dat zij allen bedoeld zijn voor en zich concentreren in het welzijn van de kerk.

Het waarschijnlijke hiervan was een goede reden, waarom zij zich nu moet inspannen om het uiterste wat zij kon voor haar volk te doen. Wij moeten, een ieder van ons, bedenken en nagaan met welk doel God ons op de plaats gesteld heeft, die wij innemen, en er ons op toeleggen om aan dat doel te beantwoorden, en als er zich een bijzondere gelegenheid aan ons voordoet om God en ons geslacht te dienen, dat moeten wij zorgdragen om haar niet te laten voorbijgaan, want zij werd ons gegeven opdat wij haar zouden gebruiken.

Deze dingen heeft Mordechai bij Esther aangevoerd, en sommigen van de Joodse schrijvers, die een rijke verbeeldingskracht hebben en vruchtbaar zijn in bedenkselen, voegen nog iets bij *hetgeen hem wedervaren was,* vers 7, en dat hij haar wenste mee te delen, namelijk "dat hij de avond tevoren, na kennis verkregen te hebben van Hamans komplot, in grote bedruktheid naar huis gaande, drie Joodse kinderen ontmoette, die van school kwamen, aan wie hij vroeg wat zij die dag geleerd hadden waarop een hunner hem zei dat zijn les was, Spreuken 3:25, 26, "Vrees niet voor" "plotselinge schrik" De tweede zei hem, dat zijn les was: "Beraamt een plan" "maar het wordt verbroken, spreek een woord maar het zal niet tot stand komen" Jesaja 8:10. De derde zei dat zijn les was, Jesaja 46:4, Ik heb het gedaan, en Ik zal dragen, Ik zal torsen en redden" *0* hoe groot is de goedheid van God", zegt Mordechai, "die uit de mond van de kinderkens en zuigelingen sterkte grondvest!"

Hierop besluit Esther om, wat het haar ook moge kosten, zich tot de koning te wenden, maar niet voordat zij en haar vrienden zich eerst tot God hebben gewend. Laat hen eerst door vasten en bidden Gods gunst verkrijgen en dan kan zij hopen gunst van de koning te verwerven, vers 15, 16. Zij spreekt hier:

1. Met de vroomheid en Godsvrucht, die van een Israëlietische vrouw betamen. Zij had het oog op God, in wiens hand de harten van de koningen zijn, en op wie zij betrouwde om het hart van deze koning tot haar te neigen. Zij ging met levensgevaar tot hem maar zal zich veilig achten en gerust zijn als zij Gode de bewaring van haar ziel heeft toevertrouwd, en zich onder Zijn hoede en bescherming heeft gesteld. Zij geloofde dat Gods gunst verkregen kan worden op het gebed, dat Zijn volk een biddend volk is, en Hij is een God, die het gebed hoort en verhoort. Zij wist dat het de gewoonte was van Godvruchtige mensen om in buitengewone omstandigheden het bidden gepaard te doen gaan met vasten, en dat velen van hen er zich tezamen voor verenigen. Daarom:

A. Verlangt zij van Mordechai dat hij de Joden, die te Susan zijn, zal zeggen dat zij *een vasten moeten heiligen,* een plechtige vergadering bijeen zullen roepen, om samen te komen in de onderscheidene synagogen, waartoe zij behoorden, en God voor haar zouden bidden dat zij een plechtig vasten moeten houden, gedurende drie dagen aan geen gezette maaltijden moeten aanzitten, geen aangenaam voedsel moeten nuttigen, ja zich zoveel mogelijk van alle voedsel moeten onthouden, ten teken van hun verootmoediging om de zonde, en in het besef van Gods genade onwaardig te zijn. Diegenen weten de gunst van God niet te waarderen die er deze moeite en zelfverloochening niet voor overhebben om haar te verkrijgen.

B. Zij beloofde dat zij en haar gezin dit vasten zullen heiligen in haar vertrekken van het paleis, want in hun vergaderingen mocht zij niet komen. Haar jonge dochters waren of Jodinnen, of tot de Joodse Godsdienst bekeerd, daar zij zich met haar verenigden in vasten en bidden. Hier is een goed voorbeeld van een meesteres, die met haar dienstmaagden bidt, en het is waardig om nagevolgd te worden. Merk ook op: Zij, die tot eenzaamheid genoodzaakt zijn, kunnen hun gebeden verenigen met die van de plechtige vergaderingen van Gods volk, zij, die naar het lichaam afwezig zijn, kunnen in de geest tegenwoordig wezen. Zij, die de gebeden van anderen voor zich begeren en ook verkrijgen, moeten niet denken dat zij het niet nodig hebben om ook zelf te bidden.

2. Met de moed en de vastberadenheid, die van een koningin voegen. "Als wij in deze zaak God gezocht hebben, *dan zal ik tot de koning ingaan* om tussenbeiden te treden voor mijn volk. Ik weet dat *het niet naar de wet des konings is,* maar het is naar Gods wet, en daarom: wat er ook van kome, ik zal het wegen en mijn leven niet dierbaar achten, zo ik slechts God en Zijn kerk kan dienen, en *wanneer ik dan omkom, zo kom ik om.* Ik kan mijn leven in geen betere zaak verliezen. Het is beter mijn plicht te doen en te sterven *voor* mijn volk, dan voor mijn plicht terug te deinzen, en zo *met* hen te sterven." Zij redeneert zoals de melaatsen, 2 Koningen 7:4 K."als ik stil blijf" "zitten, zal ik sterven," indien ik mij waag, kan ik misschien in het leven blijven en dan het leven zijn van mijn volk, komt het op zijn ergst, welnu "ik zal maar sterven." Die niet waagt, die niet wint. Dit zei zij niet in wanhoop, of hartstocht, maar in een heilig, vast voornemen, om haar plicht te doen, en aan God de uitkomst over te laten. Zijn heilige wil geschiede! In het apocriefe deel van dit boek hebben wij in Hoofdst. 13 en 14, Mordechai's en Esthers gebed bij deze gelegenheid, en beide zijn zeer uitvoerig en ter zake. In het vervolg van de geschiedenis zullen wij bevinden, dat God tot dit zaad van Jakob niet gezegd heeft: *Zoekt mij tevergeefs.*

HOOFDSTUK 5

1 Het geschiedde nu aan den derden dag, dat Esther een koninklijk kleed aantrok, en stond in het binnenste voorhof van des konings huis, tegenover het huis des konings; de koning nu zat op zijn koninklijken troon, in het koninklijke huis, tegenover de deur van het huis.
2 En het geschiedde, toen de koning de koningin Esther zag, staande in het voorhof, verkreeg zij genade in zijn ogen, zodat de koning den gouden scepter, die in zijn hand was, Esther toereikte; en Esther naderde, en roerde de spits des scepters aan.
3 Toen zeide de koning tot haar: Wat is u, koningin Esther! of wat is uw verzoek? Het zal u gegeven worden, ook tot de helft des koninkrijks.
4 Esther nu zeide: Indien het den koning goeddunkt, zo kome de koning met Haman heden tot den maaltijd, dien ik hem bereid heb.
5 Toen zeide de koning: Doet Haman spoeden, dat hij het bevel van Esther doe. Als nu de koning met Haman tot den maaltijd, dien Esther bereid had, gekomen was,
6 Zo zeide de koning tot Esther op den maaltijd des wijns: Wat is uw bede? en zij zal u gegeven worden; en wat is uw verzoek? Het zal geschieden, ook tot de helft des koninkrijks.
7 Toen antwoordde Esther, en zeide: Mijn bede en verzoek is:
8 Indien ik genade gevonden heb in de ogen des konings, en indien het den koning goeddunkt, mij te geven mijn bede, en mijn verzoek te doen, zo kome de koning met Haman tot den maaltijd, dien ik hem bereiden zal; zo zal ik morgen doen naar het bevel des konings.
9 Toen ging Haman ten zelfden dage uit, vrolijk en goedsmoeds; maar toen Haman Mordechai zag in de poort des konings, en dat hij niet opstond, noch zich voor hem bewoog, zo werd Haman vervuld met grimmigheid op Mordechai.
10 Doch Haman bedwong zich, en hij kwam tot zijn huis; en hij zond henen, en liet zijn vrienden komen, en Zeres, zijn huisvrouw.
11 En Haman vertelde hun de heerlijkheid zijns rijkdoms, en de veelheid zijner zonen, en alles, waarin de koning hem groot gemaakt had, en waarin hij hem verheven had boven de vorsten en knechten des konings.
12 Verder zeide Haman: Ook heeft de koningin Esther niemand met den koning doen komen tot den maaltijd, dien zij bereid heeft, dan mij; en ik ben ook tegen morgen van haar met den koning genodigd.
13 Doch dit alles baat mij niet, zo langen tijd als ik den Jood Mordechai zie zitten in de poort des konings.
14 Toen zeide zijn huisvrouw Zeres tot hem, mitsgaders al zijn vrienden: Men make een galg, vijftig ellen hoog, en zeg morgen aan den koning, dat men Mordechai daaraan hange; ga dan vrolijk met den koning tot dien maaltijd. Deze raad nu dacht Haman goed, en hij deed de galg maken.

De laatste tijding die wij van Haman hoorden, liet hem bij de beker Hoofdst. 3:15. Ons laatste bericht van Esther liet haar in tranen, vastende en biddende. In dit hoofdstuk zien wij nu:

I. Esther in haar blijdschap, in gunst bij de koning, en vereerd met zijn tegenwoordigheid op haar maaltijd des wijns, vers 1-8.

II. Haman in heftig verdriet, omdat hij Mordechai's eerbiedige begroeting niet kon verkrijgen, en in zijn grote toorn een galg voor hem oprichtende, vers 9-14. Zo zullen zij, die in tranen zaaien, met gejuich maaien, terwijl het gejuich van de goddeloze van korten duur is.

Esther 5:1-8

I. Hier is Esthers stoutmoedig naderen tot de koning, vers 1. Toen de tijd, bepaald voor het vasten, voorbij was, verloor zij geen tijd, maar ging op de derde dag, toen haar geest en gemoed nog onder de indruk waren van gebed en smeking tot God, tot de koning. Als het hart verruimd is door gemeenschapsoefening met God, dan zal het vrijmoedigheid hebben om voor Hem te doen en voor Hem te lijden. Sommigen denken dat het driedaags vasten slechts bestond in een hele dag en twee hele nachten, gedurende welke de hele tijd zij volstrekt geen voedsel tot zich namen, en dat dit *drie dagen* genoemd wordt, zoals Christus gedurende even lange tijd in het graf heeft gelegen. Deze uitlegging wordt gesteund door de overweging dat de koningin op de derde dag aan het hof verscheen. Besluiten, waaraan moeilijkheden en gevaren verbonden zijn, moeten zonder verwijl ten uitvoer worden gebracht, opdat zij niet verflauwen en verslappen. *Wat gij doet,* moet kloek en stout gedaan worden, *doe hef haastelijk.* Nu *trok zij een koninklijk kleed aan,* teneinde zich te meer de koning aan te bevelen, en legde haar kleed van de vastendag af. Zij deed haar fraaie klederen aan, niet om zichzelve maar om haar echtgenoot te behagen. In haar gebed, zoals wij het in het apocriefe boek vinden, Esther 14-16, spreekt zij aldus tot God: *Heere, Gij weet dat ik het teken van mijn hogen staat verafschuw, dat op mijn hoofd is* in *de dagen, wanneer ik mij toon,* enz. Laat hen, wier rang hen verplicht rijke klederen te dragen hieruit leren er aan gestorven te zijn, en ze niet tot hun versierselen te maken. Zij stond *in het binnenste voorhof tegenover de koning,* verwachtende, tussen hoop en vrees, haar oordeel, haar vonnis.

II. De gunstige ontvangst, die de koning haar gaf. Toen hij *haar zag verkreeg zij genade in* zijn *ogen.* De schrijver van het apocriefe boek en Josefus zeggen dat zij twee dienstmaagden had medegenomen, op de ene leunde zij, de andere droeg haar sleep, dat haar gelaat blijmoedig en zeer lieflijk was, maar haar hart vol was van bekommering en angst, dat de koning, zijn aangezicht opheffende, waarop een uitdrukking lag van majesteit, haar eerst zeer toornig aanzag, waarop zij verbleekte, in zwijm viel, zich buigende op het hoofd van de dienstmaagd, die bij haar stond, maar dat God toen de gemoedsgesteldheid des konings veranderde, dat hij toen geheel verschrikt van zijn troon sprong, haar in zijn armen nam, totdat zij weer tot zichzelve kwam, en haar toen met liefdevolle woorden vertroostte. Hier wordt ons slechts gezegd:

1. Dat hij haar beschermde tegen de wet en haar veiligheid verzekerde door *haar de gouden scepter toe te reiken,* vers 2, waarvan zij *de spits* dankbaar *aanroerde,* waardoor zij zich als een nederige smekelinge aan hem voorstelde. Aldus macht bij God verkrijgende, en bij Hem overmocht hebbende, evenals Jakob, had zij ook macht bij de mensen. Die voor God zijn leven *zal willen verliezen,* zal het behouden, of het in een beter leven terugvinden.

2. Dat hij haar aanmoedigde in haar bede vers 3. *Wat is u, koningin Esther, of wat is uw verzoek?* Zover was het van hem haar als een misdadige te beschouwen, dat hij verheugd scheen haar te zien en haar genoegen wenste te doen. Hij, die zich van de ene echtgenote had gescheiden, omdat zij niet kwam toen zij geroepen werd, wilde niet streng zijn jegens een andere, omdat zij kwam zonder geroepen te zijn. God kan het hart van de mensen, van de hoge, voorname mensen, van hen, die met de grootste willekeur handelen, omwenden naar het Hem behaagt. Esther vreesde dat zij zou omkomen, en nu wordt haar beloofd dat zij zal verkrijgen wat zij begeert, al was het ook *de helft van het koninkrijk.* In Zijn voorzienigheid voorkomt God dikwijls de vrees, en overtreft de hoop van Zijn volk, inzonderheid als zij zich wagen voor Zijn zaak. Laat ons, zoals onze Heiland,

aan de gelijkenis van de onrechtvaardige rechter de aanmoediging ontlenen dat wij altijd moeten bidden en niet vertragen Lukas 18:6-8. Hoor wat deze hooghartige koning zegt: *Wat is uw bede, en wat is uw verzoek? het zal u gegeven worden,* en zeg: zal dan God *het gebed van Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen,* niet horen en verhoren? Esther kwam tot een trots, heerszuchtig man, wij komen tot de God van liefde en genade. Zij was niet geroepen, wij wel, de Geest zegt: Kom, en de bruid zegt: Kom. Er was een wet tegen haar, wij hebben een belofte, menige belofte voor ons. *Bid, en u zal gegeven worden.* Zij had geen vriend om haar voor te stellen of voor haar te pleiten integendeel, hij, die toen des konings gunsteling was, was haar vijand, maar wij hebben een voorspraak bij de Vader, in wie Hij een welbehagen heeft. *Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon van de genade.*

3. Dat alles, wat zij hem toen te verzoeken had, hierin bestond dat het hem mocht behagen om aan een feestmaal te komen, dat zij voor hem bereid had, en Haman mee te brengen vers 4, 5. Hiermede wilde zij:

a. Hem te kennen geven op hoe hoge prijs zij zijn gunst en zijn gezelschap stelde. Wat zij ook van hem te vragen had, *die* begeerde zij boven alles, wenste zij tot elke prijs te verkrijgen.

b. Zien, hoe zij stond in zijn genegenheid, want indien hij haar dit verzoek weigerde, dan zou het doelloos zijn hem haar ander verzoek voor te dragen.

c. Trachten hem in een aangename stemming te brengen, zijn geest verzachten, opdat zijn gemoed zoveel ontvankelijker zou zijn voor de indrukken van de klacht, die zij hem te doen had.

d. Hem behagen door ook zijn gunsteling Haman te nodigen, daar zij wist dat hij zeer gesteld was op zijn gezelschap, en die zij tegenwoordig wilde hebben als zij haar klacht ging doen want zij wilde niets van hem zeggen dat zij hem ook niet in zijn aangezicht zou durven zeggen. Zij hoopte op de maaltijd des wijns een betere gelegenheid te hebben om haar verzoek voor te dragen. Wijsheid is nuttig om ons te besturen in de omgang met mensen, die een moeilijk en eigenzinnig karakter hebben.

4. Dat hij bereidwillig was om te komen, en Haman gebood mee te gaan, vers 5, hetgeen een aanduiding was van de genegenheid, die hij nog voor haar had behouden, indien hij wezenlijk het verderf van haar en haar volk bedoelde, hij zou aan haar maaltijd geen deel hebben willen nemen. Daar herhaalde hij zijn vriendelijke vraag: *Wat is uw bede?* en zijn edelmoedige belofte, dat zij toegestaan zou worden *zelfs tot de helft van het koninkrijk,* een spreekwoordelijke uitdrukking, waarmee hij haar verzekerde dat hij haar niets zou weigeren dat billijk was. Herodes gebruikte die uitdrukking, Markus 6:23.

5. Dat Esther het toen goed achtte om niet meer te vragen dan een belofte, dat het hem zou behagen om nog een uitnodiging voor een ander feestmaal aan te nemen op de volgende dag en wel in haar eigen vertrekken, en wederom Haman zou medebrengen, vers 7, 8, hem te kennen gevende dat zij hem dan zou zeggen wat haar verzoek was. Dit uitstellen van het doen van haar eigenlijk verzoek kan toegeschreven worden:

a. Aan Esthers voorzichtigheid, daar zij hoopte dat zij zich dan nog verder aangenaam bij hem kon maken, en daardoor invloed op hem zou verkrijgen. Misschien heeft haar thans, nu zij haar verzoek wilde doen, de moed begeven, en wenste zij nog enige tijd te hebben voor gebed, dat God haar *mond en wijsheid zou geven.* Waarschijnlijk wist zij dat dit uitstellen om haar verzoek te doen, als een teken en bewijs opgenomen zou worden van haar groten eerbied voor de koning, en dat zij hem niet gaarne al te veel zou willen dringen. Wat haastig gevraagd wordt, wordt dikwijls haastig geweigerd, maar wat met bedaard overleg gevraagd wordt, verdient in overweging te worden genomen.

b. Aan Gods voorzienigheid, die het Esther in het hart gaf om haar bede nog een dag uit te stellen. Zij wist niet waarom, maar *God wist* het, Hij wist dat hetgeen er in die nacht tussen nu en morgen gebeuren zou, haar plan zou bevorderen, de weg zou banen voor haar voorspoed, dat Haman tot het toppunt van zijn boosaardigheid zou komen tegen Mordechai, en beginnen zou *voor zijn aangezicht te vallen.* De Joden hebben misschien gedacht dat Esther traag en vadsig was, en haar daarom gelaakt, haar oprechtheid, of tenminste haar ijver verdacht, maar de uitkomst weerlegde hun vrees, en toonde aan dat alles ten beste was geschied.

Esther 5:9-14

Het bericht, hier van Haman gegeven, is een verklaring van het woord van Salomo, Spreuken 21:24 : " Een overmoedige en" "vermetele heet spotter hij die handelt in mateloze overmoed." Nooit heeft iemand meer aan die naam beantwoord, dan hier Haman, in wie hoogmoed en toorn zozeer de bovenhand hebben. Zie hem:

I. Opgeblazen van hoogmoed wegens de eer die hem was aangedaan door aan Esthers maaltijd genodigd te zijn. Hij was er *vrolijk en goedsmoeds* om, vers 9.

Merk op met welk een genot hij ervan spreekt, vers 12, hoe hij er zich op laat voorstaan, en hoe hij denkt daardoor tot het toppunt van geluk te komen, dat Esther, de koningin, niemand dan hem alleen met de koning tot de maaltijd heeft doen komen, en hij dacht, dat het was omdat zij ten zeerste bekoord was door zijn gesprekken, dat zij hem ook voor de volgende dag genodigd had om met de koning te komen, want niemand is zo geschikt als hij om de koning gezelschap te houden. Zij, die zichzelf bewonderen en zichzelf vleien, bedriegen slechts zichzelf. Haman vleide zich met het denkbeeld, dat de koningin met deze herhaalde uitnodiging bedoelde hem te eren, terwijl zij in werkelijkheid bedoelde hem te beschuldigen, met hem tot de maaltijd te roepen, riep zij hem slechts voor het gericht. In welke vergrootglazen beschouwen trotse mensen hun gelaat! En "hoe" "worden zij door de trotsheid van hun hart bedrogen!" Obadja: 3.

II. Zich kwellen en verbitteren wegens de minachting, die Mordechai hem betoonde, waardoor hij zichzelf en allen, die hem omringen, tot last wordt.

1. Mordechai was even vastbesloten als ooit tevoren, *hij stond niet op, noch bewoog zich voor hem,* vers 9. Wat hij deed, deed hij uit een beginsel van nauwgezetheid van geweten, en daarom volhardde hij er in, wilde hij niet voor hem kruipen, neen, zelfs niet, toen hij reden had hem te vrezen en Esther zelf hem beleefdheid betoonde. Hij wist dat God hem en zijn volk van de woede van Haman kon en zou verlossen zonder enigerlei van die lage, kruipende hulpmiddeltjes om hem te vermurwen. Zij, die wandelen in heilige oprechtheid, kunnen wandelen in heilige gerustheid, en voortgaan met hun werk zonder te vrezen wat de mens hun zou kunnen doen. *Die in oprechtheid wandelt, wandelt zeker.*

2. Haman kan het even moeilijk als ooit dragen, ja hoe hoger hij verheven is, hoe minder hij minachting kan dragen en hoe meer verwoed hij er om is.

a. Het maakte hem onrustig in zijn gemoed, ontroerde en ontstelde hem, hij werd *vervuld met grimmigheid,* vers 9, en toch *bedwong hij zich,* vers 10. Zeer gaarne zou hij zijn zwaard getrokken hebben om Mordechai er mee te doorsteken, wijl hij hem dus beledigde, maar hij hoopte hem weldra met al de Joden te zien vallen, en daarom heeft hij zich met grote moeite bedwongen om hem niet terstond te doden. Welk een strijd was er in zijn hart tussen zijn toorn, die Mordechai's dood terstond eiste "Och of ik van zijn vlees had, ik zou" "niet verzadigd worden," Job 31:3, en zijn boosaardigheid, die hem deed besluiten om tot de algemene moord te wachten! Zo zijn er doornen en strikken op de weg des verkeerden.

b. Het nam de smaak en de geur weg van al zijn genietingen. Deze kleine belediging, door Mordechai hem aangedaan, was de dode vlieg, die al zijn kostbare zalf bedierf. Hij erkende dit zelf in de tegenwoordigheid van zijn vrouw en zijn vrienden, tot eeuwige schande voor een hoogmoedig en ontevreden hart, dat hij geen genot kon smaken in zijn bezittingen, zijn bevordering, zijn gezin, zolang Mordechai leefde en een plaats had *in de poort des konings,* vers 10 13. Hij nam nota van zijn rijkdom en zijn eer, de talrijkheid van zijn zonen, de hoge posten, waartoe hij bevorderd was, dat hij de lieveling was van zijn vorst, de afgod van het hof, en toch *dit alles baat hem niet,* zolang Mordechai niet gehangen is. Zij, die neiging hebben tot onrust, zullen nooit verlegen zijn om iets dat hen onrustig maakt. Zodanig zijn trotse mensen: hoewel zij veel hebben dat hun naar de zin is, betekent dit niets voor hen, als zij niet in alles hun zin kunnen hebben. Het duizendste deel van hetgeen Haman had zou een nederig, bescheiden man zo gelukkig maken, als hij verwachten kan in deze wereld te zullen zijn, en toch klaagt Haman even hartstochtelijk als wanneer hij tot de laagsten trap van armoede en schande ware vervallen.

III. Zinnende op wraak en hierin bijgestaan door zijn vrouw en zijn vrienden, vers 14. Zij zagen hoe gaarne hij zijn besluit zou willen opgeven om de slachting uit te stellen tot aan de tijd, door het lot er voor aangewezen, en daarom raden zij hem aan, om al vast een voorproef en onderpand ervan te nemen in de snelle terdoodbrenging van Mordechai. Laat hem dat nu hebben, om hem voor het ogenblik tevreden te stellen, en daar de verdelging van al de Joden nu toch, naar hij dacht, zeker is op de daartoe bepaalde tijd, zal hij het niet versmaden om voor het ogenblik alleen aan Mordechai de hand te slaan.

1. Om zijn verbeelding te strelen raden zij hem aan een galg in gereedheid te laten brengen en haar voor zijn eigen deur te laten oprichten opdat er, zodra het vonnis door de koning getekend was, geen uitstel zou behoeven te zijn voor de voltrekking ervan, hij zou dan niet eens op het maken en oprichten van de galg behoeven te wachten. Dit behaagt Haman ten zeerste, onmiddellijk laat hij de galg maken en oprichten, zij moet vijftig ellen hoog zijn tot meerdere smaad van Mordechai, en om hem tot een schouwspel te maken voor allen, die zouden voorbijgaan, en zij moet voor Hamans deur staan, opdat allen zouden zien, dat het aan de afgod van zijn wraak was, dat Mordechai geofferd werd, en hij zijn ogen zou kunnen verlustigen aan dit gezicht.

2. Om hem zijn doel te doen bereiken, raden zij hem aan om vroeg in de morgen tot de koning te gaan, teneinde een order van hem te verkrijgen om Mordechai te hangen, hetgeen-zij twijfelden er niet aan geredelijk toegestaan zou worden aan iemand, die bij de koning zo hoog in gunst stond, en die zo gemakkelijk een edict had verkregen om het gehele volk van de Joden uit te roeien. Er was om die order te verkrijgen niets anders nodig dan de koning te doen weten dat Mordechai in minachting van het gebod van de koning, geweigerd had Haman eer te bewijzen. En nu laten wij Haman zich ter ruste begeven met de strelende gedachte van morgen Mordechai te zien hangen, en dan vrolijk en wel naar het feestmaal te gaan, zonder dat ook maar in het minst de gedachte bij hem opkwam dat hij die galg voor zichzelf heeft opgericht.

HOOFDSTUK 6

1 In denzelfden nacht was de slaap van den koning geweken, en hij zeide, dat men het boek der gedachtenissen, de kronieken, brengen zou; en zij werden in de tegenwoordigheid des konings gelezen.
2 En men vond geschreven, dat Mordechai had te kennen gegeven van Bigthana en Theres, twee kamerlingen des konings, uit de dorpelwachters, die de hand zochten te leggen aan den koning Ahasveros.
3 Toen zeide de koning: Wat eer en verhoging is Mordechai hierover gedaan? En de jongelingen des konings, zijn dienaars, zeiden: Aan hem is niets gedaan.
4 Toen zeide de koning: Wie is in het voorhof? (Haman nu was gekomen in het buitenvoorhof van het huis des konings, om den koning te zeggen, dat men Mordechai zou hangen aan de galg, die hij hem had doen bereiden.)
5 En des konings jongelingen zeiden tot hem: Zie, Haman staat in het voorhof. Toen zeide de koning: Dat hij inkome.
6 Als Haman ingekomen was, zo zeide de koning tot hem: Wat zal men met dien man doen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft? Toen zeide Haman in zijn hart: Tot wien heeft de koning een welbehagen, om hem eer te doen, meer dan tot mij?
7 Daarom zeide Haman tot den koning: Den man, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft,
8 Zal men het koninklijke kleed brengen, dat de koning pleegt aan te trekken, en het paard, waarop de koning pleegt te rijden; en dat de koninklijke kroon op zijn hoofd gezet worde.
9 En men zal dat kleed en dat paard geven in de hand van een uit de vorsten des konings, van de grootste heren, en men zal het dien man aantrekken, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft; en men zal hem op dat paard doen rijden door de straten der stad, en men zal voor hem roepen: Alzo zal men dien man doen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft!
10 Toen zeide de koning tot Haman: Haast u, neem dat kleed, en dat paard, gelijk als gij gesproken hebt, en doe alzo aan Mordechai, den Jood, dien aan de poort des konings zit; en laat niet een woord vallen van alles, wat gij gesproken hebt.
11 En Haman nam dat kleed en dat paard, en trok het kleed Mordechai aan, en deed hem rijden door de straten der stad, en hij riep voor hem: Alzo zal men dien man doen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft!
12 Daarna keerde Mordechai wederom tot de poort des konings; maar Haman werd voortgedreven naar zijn huis, treurig en met bedekten hoofde.
13 En Haman vertelde aan zijn huisvrouw Zeres en al zijn vrienden al wat hem wedervaren was. Toen zeiden hem zijn wijzen, en Zeres, zijn huisvrouw: Indien Mordechai, voor wiens aangezicht gij hebt begonnen te vallen, van het zaad der Joden is, zo zult gij tegen hem niet vermogen; maar gij zult gewisselijk voor zijn aangezicht vallen.
14 Toen zij nog met hem spraken, zo kwamen des konings kamerlingen nabij, en zij haastten Haman tot den maaltijd te brengen, dien Esther bereid had.

Het is een zeer verrassend tafereel, dat zich in dit hoofdstuk voor onze ogen opent. Toen Haman hoopte Mordechai's rechter te zullen zijn, werd hij tot zijn grote beschaming en vernedering, tot zijn page gemaakt, en aldus was de weg bereid voor de verijdeling van Hamans komplot en de verlossing van de Joden.

I. Door Gods voorzienigheid werd Mordechai in die nacht in des konings gunst aanbevolen, vers 1-3.

II. Haman, die kwam om de koning in toorn tegen hem te ontsteken, wordt gebruikt als werktuig van des konings gunst jegens hem, vers 4-11.

III. Hierin lezen zijn vrienden zijn vonnis, dat wij in het volgende hoofdstuk aan hem voltrokken zullen zien vers 12-14. En nu blijkt het dat Esthers voorbede voor haar Volk zeer gelukkig uitgesteld was geworden: DE DIE IN DIEM-van dag tot dag.

Esther 6:1-3

Hoe Satan het in Hamans hart heeft gegeven om Mordechai's dood te beramen, lazen wij in het vorige hoofdstuk, hoe God het in het hart van de koning gaf om Mordechai's eer en verhoging te beramen, wordt ons in dit hoofdstuk meegedeeld. Indien nu het woord van de koning de bovenhand zal hebben boven dat van Haman-want hoewel Haman groot is, is de koning op zijn troon toch boven hem-dan zal nog veel meer *Gods raad bestaan,* welke raadslagen er ook in het hart van de mensen mogen wezen. Als dus beide God en de koning Mordechai geëerd willen hebben, dan is het voor Haman nutteloos om er zich tegen te verzetten, en dat nog wel in dit tijdsgewricht, nu zijn verhoging en Hamans teleurstelling zullen samenwerken om de grote zaak van de verlossing van de Joden tot rijpheid te brengen, waarvoor Esther op de volgende dag een poging zal doen. Uitstel kan soms blijken goed beleid te zijn geweest. Wacht een weinig, en wij zullen zoveel eerder gereed zijn. *Cunctando restituit rem-Hij overwon door uitstel.* Laat ons de stappen nagaan, door Gods voorzienigheid genomen voor Mordechai's verhoging.

I. *In dienzelfden nacht was de slaap van de koning geweken.* zijn slaap was *weggevlucht,* staat er in het oorspronkelijke, en het was misschien als met een schaduw: hoe meer hij hem najoeg, hoe verder hij van hem week. Soms kunnen wij niet slapen, omdat wij zo gaarne zouden willen slapen. Zelfs na een maaltijd des wijns kon hij niet slapen, daar Gods voorzienigheid een doel had met hem wakker te houden. Wij lezen van geen lichamelijke ongesteldheid, die in die nacht zijn slaap stoorde, maar God, wiens gave de slaap is, heeft die van hem weggenomen. Zij, die nog zo besloten zijn zorg van zich af te zetten, slagen daar niet altijd in, zij vinden haar op hun hoofdkussen als zij haar noch verwachten noch welkom heten. Hij, die over honderd zeven en twintig provincies gebood, kon over geen enkel uur slaap gebieden. Misschien heeft het bekoorlijke van Esthers gesprek op de vorige dag hem aanleiding gegeven om zich te verwijten dat hij haar veronachtzaamd had, haar gedurende meer dan dertig dagen uit zijn tegenwoordigheid had gebannen, en dat kon hem wel wakker houden. Een beledigde consciëntie kan wel een tijd vinden om te spreken als zij gehoord wil worden.

II. Toen hij niet slapen kon, vroeg hij om het boek van de gedachtenissen, de jaarboeken van zijn regering, opdat men hem er uit zou voorlezen vers 1. Hij heeft dit stellig niet gedaan om er door in slaap te komen, want het was eerder geschikt om zijn hoofd te vervullen van zorgen en de slaap van hem weg te drijven, maar God gaf het hem in het hart om er om te vragen, veeleer dan om muziek of zang, waarvan de Perzische koningen plachten zich te doen dienen, Daniel 6:19, en die geschikter zouden geweest zijn om hem in slaap te doen komen. Als mensen doen wat ongewoon of onbegrijpelijk is, dan weten wij niet welke bedoelingen God er mee heeft. Misschien wilde hij zich uit dat boek doen voorlezen, om een goed gebruik te maken van de tijd, of om het een of andere nuttige plan te vormen. Indien koning David in die omstandigheden had verkeerd, hij zou zijn gedachten wel met iets anders hebben bezig gehouden, als hij niet had kunnen slapen, hij zou aan God gedacht hebben, aan Hem gepeinsd hebben, Psalm 63:7, en als hij zich uit een boek had willen doen voorlezen, het zou zijn Bijbel geweest zijn: want die wet overdacht hij dag en nacht.

III. De dienaar, die hem voorlas, heeft òf het eerst die zaak nopens Mordechai aangetroffen òf hij heeft zolang gelezen totdat hij er aan toe kwam. Onder andere dingen werd er geschreven gevonden dat Mordechai een samenzwering tegen het leven des koning had ontdekt, waardoor zij verijdeld werd, vers 2. Mordechai was niet in zo blakende gunst aan het hof, dat de lezer voorbedachtelijk

die plaats had uitgekozen, maar Gods voorzienigheid heeft hem er toe geleid, ja, als wij de overlevering van de Joden kunnen geloven (die ons door bisschop Patrick wordt meegedeeld) dan was hij genoodzaakt die plaats te lezen, want toen hij het boek juist aan die plaats opende, sloeg hij enige bladzijden om en wilde aan een ander gedeelte van het boek beginnen, maar de bladen sloegen vanzelf weer terug naar de plaats, waar hij het geopend had, en zo heeft hij die paragraaf gelezen. Hoe Mordechai's goede dienst vermeld werd, lazen wij in Hoofdst. 2:23, en hier wordt die vermelding nu in het boek van de gedachtenissen gevonden.

IV. De koning vroeg wat *eer en verhoging Mordechai hiervoor gedaan is*, vermoedende dat deze goede dienst onbeloond is gebleven, en gelijk Farao's schenker, dit heden gedenkende als zijn zonde, Genesis 41:9. De wet van de dankbaarheid is een wet van de natuur. Wij behoren inzonderheid dankbaar te zijn jegens onze minderen, wij moeten niet denken dat de diensten, die zij ons bewijzen, schulden zijn, die zij aan ons hebben, maar dat integendeel wij er hun schuldenaars door worden. Aan des konings vraag hier kunnen wij twee regels van de dankbaarheid ontlenen.

1. *Eer is beter dan niets.* Als wij hen, die vriendelijk voor ons geweest zijn, geen beloning kunnen of behoeven te geven, zo laat ons hen eren door hun vriendelijkheid te erkennen en onze verplichting jegens hen ervoor.

2. *Beter laat dan nooit.* Als wij lang verzuimd hebben onze dankbaarheid voor goede diensten, die ons bewezen zijn, te betonen, zo laat ons eindelijk gedenken aan onze plicht om onze schuld te betalen.

V. De dienaren deelden hem mee dat aan Mordechai voor deze groten dienst niets gedaan was, in de poort van de koning zat hij tevoren, en daar zat hij nog. Voorname lieden nemen gewoonlijk weinig notitie van hun minderen. De koning wist niet of Mordechai al of niet bevorderd was, voordat zijn dienaren het hem zeiden. Hooghartige lieden stellen er een eer in, om onverschillig te zijn voor hun minderen, zich niet om hen te bekommeren, onbekend te zijn met hun toestand. De grote God geeft acht op de geringste van Zijn dienstknechten, weet welke eer of welke oneer hun is aangedaan. Ootmoed, bescheidenheid en zelfverloochening zijn in Gods ogen van grote waarde, maar gewoonlijk staan zij de mensen in deze wereld in de weg. Mordechai klimt niet hoger dan de poort van de koning, terwijl de trotse, eerzuchtige Haman het oor en het hart van de koning wint, maar terwijl de eerzuchtiger snel klimmen op de glibberige baan, staan de nederiger veilig op hun lage plaats. Eer bedwelmt hoogmoedige mensen, maakt hen duizelig, maar houdt de nederige vast, Spreuken 29:23. Eer en verhoging staan hoog aangeschreven bij de koning. Hij vraagt niet: welke beloning is aan Mordechai gegeven? Hoeveel geld? Welk landgoed, of grondbezit? Maar alleen: Wat eer? Een armzalig ding, iets, dat zo hij het vermogen niet had om er naar te leven, niets dan een last voor hem zijn zou als hem bijvoorbeeld een weidsen titel ware geschonken en hij toch geen dienovereenkomstigen staat kon voeren. De grootste persoonlijke verdiensten en de gewichtigste diensten worden dikwijls voorbijgezien en blijven onbeloond door de mensen, weinig eer wordt aangedaan aan hen, die haar het meest verdienen, er het meest geschikt voor zijn, en er het meest goed mee doen. Zie Prediker 9:14-16. Het verkrijgen van rijkdom en eer gaat gewoonlijk zoals bij een loterij, waarin zij, die het minst inzetten, gewoonlijk de beste prijzen trekken. Ja meer: goede diensten strekken soms zó weinig tot iemands bevordering, dat zij hem niet eens tot bescherming dienen. Door het edict van de koning was Mordechai toen met al de Joden aan ondergang en dood

gewijd, hoewel erkend wordt dat hij eer en bevordering verdiende. Zij, die God getrouwelijk dienen, behoeven niet te vrezen aldus slecht beloond te worden.

Esther 6:4-11

Het is nu morgen, en de mensen beginnen uit hun huizen te komen.

I. Haman is zó ongeduldig om Mordechai gehangen te krijgen, dat hij zich vroeg naar het hof begeeft, om zodra de koning opgestaan was en voordat enigerlei andere zaak tot hem kwam, de order daartoe van hem te krijgen, vers 4, en hij houdt er zich van verzekerd dat hem die order op het eerste woord al gegeven zal worden. De koning zal hem in gewichtiger zaken dan deze ter wille zijn, en hij kon de koning zeggen dat hij zó zeker was van het rechtvaardige van zijn verzoek en des konings gunst jegens hem ten opzichte ervan, dat hij de galg reeds gereed heeft, een woord van de koning zal hem dan nu volkomen genoegen geven.

II. De koning is zo ongeduldig om Mordechai geëerd te zien, dat hij laat vragen wie er in het voorhof is, geschikt om er voor gebruikt te worden. Er wordt hem bericht dat Haman in het voorhof is, vers 5. *Dat hij inkome,* zegt de koning, hij is de geschiktste man om des konings gunsten te besturen en uit te delen en de koning wist niets van de twist, die hij met Mordechai had. Haman wordt terstond binnengeleid, trots op de eer die hem werd aangedaan, door in het slaapvertrek van de koning te worden toegelaten voor hij nog op was, naar het schijnt, want als de koning orders heeft gegeven om Mordechai te eren, dan zal hij rustiger worden in zijn gemoed en dan zal hij nog trachten te slapen. Nu denkt Haman de beste gelegenheid te hebben, die hij kon wensen, om de man, die hij haatte, ten val te brengen. Maar het hart van de koning is even vol als het zijne, en het betaamt dat hij het eerst spreken zal.

III. De koning vraagt aan Haman op wat wijze hij zijn gunst zou kunnen betonen aan iemand, die hij tot zijn gunsteling bestemd had. *Wat zal men die man doen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft?* vers 6. Het is een goede eigenschap in een koning en in andere hoge personen om een welbehagen te hebben in belonen, maar geen welbehagen te hebben in straffen. Ouders en meesters moeten er behagen in vinden om hetgeen goed is in hen, over wie zij gesteld zijn, te prijzen en aan te moedigen.

IV. Haman komt bij zichzelf tot de gevolgtrekking, dat hijzelf de bedoelde gunsteling is, en daarom schrijft hij de hoogste uitdrukkingen van eer voor die, voor eens, aan een onderdaan bewezen kan worden. Zijn hoogmoedig hart oppert terstond het denkbeeld: *Tot wie heeft de koning een welbehagen om hem eer te doen, meer dan tot mij? "Niemand* verdient het zo goed als ik," denkt Haman, "noch heeft er zoveel kans op." Zie hoe van de mensen hoogmoed hen bedriegt.

1. Haman had een betere dunk van zijn verdiensten dan er reden voor was. Hij dacht dat niemand zo waardig was om geëerd te worden als hij. Het is dwaas in ons om te denken dat wij de enige verdienstelijke personen zijn, of dat wij verdienstelijker zijn dan ieder ander. De bedriegelijkheid van ons hart komt nergens zo in uit als in de goeden dunk, die wij hebben van onszelf en van ons doen waartegen wij dus voortdurend moeten waken en bidden.

2. Hij had een betere mening van zijn invloed dan hij recht had te hebben. Hij dacht dat de koning niemand anders dan hem beminde of waardeerde, maar hij bedroog zich. Wij moeten het vermoeden koesteren dat de achting, die anderen zeggen voor ons te hebben, niet zo groot is als zij

wel schijnt of als wij haar wel gaarne willen geloven te zijn, opdat wij geen al te goede dunk hebben van onszelf en geen al te groot vertrouwen plaatsen in anderen.

Haman, denkende dat hij zichzelf eer moet toebedelen, doet dit dan ook met ruime, milde hand, vers 8, 9. Ja hij doet het op zeer aanmatigende wijze, eer bewijzingen voorschrijvende die al te groot waren voor een onderdaan. Hij moet met een koninklijk gewaad worden bekleed, de koninklijke kroon dragen, op het paard van de koning rijden, kortom hij moet in al de pracht en praal verschijnen van de koning zelf, alleen de scepter, het embleem van macht, moet hij niet dragen. Hij moet begeleid worden *door een van de vorsten van de koning, een van de grootste heren,* die zijn lakei moet wezen en men moet al het volk opmerkzaam op hem maken, en er hem eer door doen bewijzen, want hij moet in staatsie door de straten rijden en er moet *voor hem uitgeroepen worden,* tot zijn eer en tot aanmoediging van allen, om des heersers gunst te zoeken: *Alzo zal men die man doen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft,* dat dezelfde strekking heeft als hetgeen voor Jozef werd uitgeroepen: *Knielt,* want ieder goed onderdaan zal hen eren, tot wier eer de koning een welbehagen heeft. En zal dan niet ieder goed Christen diegenen eren, tot wier eer de Koning van de koningen een welbehagen heeft, en *de heiligen, die op de aarde zijn, de heerlijken* noemen?

V. De koning doet hem verstomd staan door hem de positieve order te geven dat hijzelf terstond moet heengaan en al die eer moet doen aan Mordechai, de Jood, vers 10. Indien de koning slechts gezegd had wat Haman verwachtte dat hij zeggen zou, namelijk: Gij *zijt die man,* welk een schone gelegenheid zou hij dan gehad hebben om de zaak af te doen waarvoor hij gekomen was, en te begeren dat, om aan de plechtigheid van zijn triomf nog meer luister bij te zetten, Mordechai, zijn gezworen vijand, tegelijkertijd gehangen zou worden! Maar hoe staat hij verplet, als van de donder getroffen, als de koning hem gebiedt, niet dat hij dit alles zal laten doen, maar dat hijzelf het moet doen aan Mordechai, de Jood, aan de man, die hij boven ieder ander haat en wiens dood hij beraamd had! Nu is het nutteloos de koning een voorstel te doen tegen Mordechai, daar hij de man is *tot wiens eer de koning een welbehagen heeft.* Salomo zegt: "het hart der" "koningen is niet te doorvorsen" Spreuken 25:3, maar onveranderlijk is het niet.

Vl. Haman durft de order van de koning niet betwisten, ja hij durft niet eens tonen dat zij hem mishaagt, maar met de grootst mogelijken weerzin brengt hij haar tot Mordechai, die, naar ik veronderstel, nu even weinig voor hem kruipt als tevoren, terwijl hij zijn geveinsde eerbied niet meer acht dan hij zijn verborgen boosaardigheid geacht heeft. Het koninklijk gewaad wordt gebracht, Mordechai wordt er mee bekleed en rijdt in staatsie door de straten, erkend als de gunsteling van de konings, vers 11. Het is moeilijk te zeggen wie van de twee zich het meest bedwong, de trotse Haman terwijl hij Mordechai die eer aandeed, of de nederige Mordechai in haar aan te nemen, maar de koning wilde het, en beide moeten zich onderwerpen. In *dit* opzicht was zij aan Mordechai welgevallig daar het een aanduiding was van des konings gunst, en hem hoop gaf dat Esther zal overmogen om het edict tegen de Joden te doen herroepen,

Esther 6:12-14

Wij kunnen hier opmerken:

I. Hoe weinig Mordechai door zijn bevordering opgeblazen was, hij *keerde weerom tot de poort van de koning,* vers 12. Hij keerde terug tot zijn plaats en de plichten ervan, en dat wel terstond, deed even trouw en ijverig zijn werk als tevoren. Eer is goed besteed aan hen, die er niet trots en traag door worden, en zich er door niet boven hun werk verheven achten.

II. Hoe terneergeslagen Haman was door zijn teleurstelling. Hij kon het niet dragen, iemand, wie het ook zij, maar inzonderheid Mordechai, te dienen, en dat nog wel op een ogenblik, toen hij hoopte hem te zien hangen, dat was genoeg om zo'n trots hart als hij had te doen breken. Hij *werd voortgedreven naar zijn huis, treurig en met bedekt hoofd,* als iemand, die zich gezonken ziet en, in een zekere zin, veroordeeld. Welk kwaad had het hem gedaan, om zich aldus tot Mordechai neer te buigen? Was hij er in iets minder om? Was het niet wat hij zelf voorgesteld had, dat door *een van 's konings vorsten en grootste heren gedaan zou worden?* Waarom is hij dan toornig omdat hij het heeft moeten doen? Maar datgene zal het hart van een hoogmoedig man breken, wat van een nederig man niet eens de slaap zou storen.

III. Hoe hem uit dit voorval door zijn vrouw en zijn vrienden zijn oordeel voorspeld werd. "Indien Mordechai, voor wiens aangezicht gij zijt *begonnen te vallen, van het zaad van de Joden* is, gelijk men zegt *dat* hij is, al is het dan ook maar dat gij op het stuk van eerbewijzen voor hem zijt begonnen te vallen, zo denkt niet dat gij ooit tegen hem zult overmogen, want *gij zult gewis voor zijn aangezicht vallen* vers 13. Moeilijke vertroosters zijn zij allen. Zij hebben hem niet aangeraden berouw te hebben van het kwaad, dat hij gedaan heeft, dat hij Mordechai om vergeving zal vragen voor zijn slechte bedoelingen en raadslagen tegen hem, maar voorspellen dat zijn plan zal falen en dat zijn val onvermijdelijk is. Zij voorzien twee dingen:

1. Dat Haman teleurgesteld zal worden in zijn onderneming tegen de Joden: "Gij *zult niet vermogen* dat volk uit te roeien, het is blijkbaar dat de hemel tegen u strijdt."

2. Dat hij zelf ten verderve zal gaan. Gij *zult gewis voor zijn aangezicht vallen.* De strijd tussen Michael en de draak zal geen onbesliste veldslag zijn, neen, Haman moet voor Mordechai's aangezicht vallen. Zij gronden hun voorspellingen op twee dingen.

a. Deze Mordechai is *van het. zaad van de Joden, amechtige Joden* hebben hun vijanden hen soms genoemd, maar geduchte Joden hebben zij hen soms bevonden. Zij zijn een heilig zaad, een biddend zaad, in verbond met God, en een zaad, dat de Heere van het begin af gezegend heeft, en daarom moeten hun vijanden niet verwachten over hen te zullen triomferen.

b. Haman was begonnen te vallen, en daarom was hij een verloren man. Men heeft opgemerkt van hofgunstelingen, dat zij, als zij eens met afkeurende, dreigende blik werden aangezien, even spoedig gevallen zijn als zij opgeklommen waren. Dit is waarvan de vijanden van de kerk, als God met hen begint, zal Hij een einde met hen maken. Gods werk is volkomen.

IV. Hoe ter rechter tijd hij nu gehaald werd om aan de maaltijd te verschijnen, die Esther bereid had, vers 14. Hij dacht dat het op een gelegenen tijd was, omdat hij hoopte dat zijn moed er door opgewekt, zijn afnemende eer er door gered zou worden. Maar het was ook werkelijk een gelegen tijd, omdat zijn moed en geestkracht door deze zware teleurstelling gebroken zijnde, hij zoveel gemakkelijker door Esthers aanklacht tegen hem neergeworpen kon worden. De wijsheid Gods wordt gezien in Zijn beschikken van de juiste tijd voor de middelen, die ter verlossing van Zijn kerk worden aangewend, zodat Zijn heerlijkheid er in wordt geopenbaard.

HOOFDSTUK 7

1 Toen de koning met Haman gekomen was, om te drinken met de koningin Esther;
2 Zo zeide de koning tot Esther, ook op den tweeden dag, op den maaltijd des wijns: Wat is uw bede, koningin Esther! en zij zal u gegeven worden; en wat is uw verzoek? Het zal geschieden, ook tot de helft des koninkrijks.
3 Toen antwoordde de koningin Esther, en zeide: Indien ik, o koning, genade in uw ogen gevonden heb, en indien het den koning goeddunkt, men geve mij mijn leven, om mijner bede wil, en mijn volk, om mijns verzoeks wil.
4 Want wij zijn verkocht, ik en mijn volk, dat men ons verdelge, dode en ombrenge. Indien wij nog tot knechten en tot dienstmaagden waren verkocht geweest, ik zou gezwegen hebben, ofschoon de onderdrukker de schade des konings geenszins zou kunnen vergoeden.
5 Toen sprak de koning Ahasveros, en zeide tot de koningin Esther: Wie is die, en waar is diezelve, die zijn hart vervuld heeft, om alzo te doen?
6 En Esther zeide: De man, de onderdrukker en vijand, is deze boze Haman! Toen verschrikte Haman voor het aangezicht des konings en der koningin.
7 En de koning stond op in zijn grimmigheid van den maaltijd des wijns, en ging naar den hof van het paleis. En Haman bleef staan, om van de koningin Esther, aangaande zijn leven verzoek te doen; want hij zag, dat het kwaad van de koning over hem ten volle besloten was.
8 Toen de koning wederkwam uit den hof van het paleis in het huis van den maaltijd des wijns, zo was Haman gevallen op het bed, waarop Esther was. Toen zeide de koning: Zou hij ook wel de koningin verkrachten bij mij in het huis? Het woord ging uit des konings mond, en zij bedekten Hamans aangezicht.
9 En Charbona, een van de kamerlingen, voor het aanschijn des konings staande, zeide: Ook zie, de galg, welke Haman gemaakt heeft voor Mordechai, die goed voor den koning gesproken heeft, staat bij Hamans huis, vijftig ellen hoog. Toen zeide de koning: Hang hem daaraan.
10 Alzo hingen zij Haman aan de galg, die hij voor Mordechai had doen bereiden; en de grimmigheid des konings werd gestild.

Wij moeten nu de tweeden maaltijd bijwonen, waarop de koning en Haman genodigd zijn, en daar:

I. Heeft Esther de koning haar bede voorgedragen om haar leven en het leven van haar volk, vers 1-4.

II. Zij zegt de koning ronduit dat Haman de man was, die het op haar verderf en het verderf al haar vrienden toelegde, vers 5,6.

III. Hierop gaf de koning bevel om Haman aan de galg te hangen, die hij voor Mordechai bereid had, hetgeen geschiedde, vers 7-10. En zo werd door het verderf van hem, die het komplot gemaakt had, een goede stap gedaan voor de vernietiging van het komplot.

Esther 7:1-6

De koning in goeden luim en Haman in neerslachtige stemming, ontmoeten elkaar aan Esthers tafel. Hier nu:

I. Dringt de koning Esther voor de derde maal om hem te zeggen wat haar verzoek is, want hij verlangde dit te weten te komen, en herhaalt zijn belofte, dat het haar toegestaan zal worden, vers 2. Indien de koning vergeten had dat Esther hem iets te verzoeken heeft en haar niet nogmaals had gevraagd wat het was, dan zou zij nauwelijks geweten hebben hoe er nu over te beginnen, maar hij had het niet vergeten, en nu was hij door het drievoudig snoer van een driemaal gedane belofte verbonden haar gunst te bewijzen.

II. Eindelijk verrast Esther de koning met een bede, niet om rijkdom of eer, of om de verhoging van sommigen harer vrienden tot een hoge post, dat de koning verwachtte, maar dat zij zelf en haar stamgenoten voor dood en verderf bewaard zullen worden, vers 3, 4. Zelfs aan een vreemdeling, aan een misdadiger zal het vergund worden om zijn leven te smeken, maar dat een vriend, een echtgenote, het nodig zou hebben zo'n bede te doen, was zeer aandoenlijk: *men geve mij mijn leven terwille van mijn gebed, en mijn volk ter wille van mijn verzoek* wil. Twee dingen duiden aan dat die levens zeer kostbaar zijn, en dat het betaamt die, zo zij onschuldig zijn, tot elke prijs te redden.

1. Majesteit. Als het een gekroond hoofd is, waarop de slag gericht wordt, dan is het tijd om er voor in de bres te springen. Zo was het met Esther. "Men *geve mij mijn leven.* Indien gij enige liefde hebt voor de huisvrouw van uw schoot, dan is het nu tijd om dit te tonen, want haar leven staat op het spel."

2. *Veelheid.* Indien er vele levens zijn, zeer vele levens, en die op generlei wijze verbeurd zijn, op welke men het gemunt heeft om ze te verderven, dan moet geen tijd worden verloren geen moeite worden gespaard om dit kwaad te voorkomen. "Het zijn niet maar een paar vrienden, maar mijn volk, een gehele natie, een natie, die mij dierbaar is, om welks behoud ik thans voorbede doe."

Om de koning nog meer te treffen, zegt zij:

a. Dat zij en haar volk verkocht zijn. Zij hadden zichzelf niet verkocht door enigerlei misdrijf tegen de regering, maar zijn verkocht om de hoogmoed en de wraakzucht te bevredigen van een enkele man.

b. Dat het niet maar hun vrijheid, doch hun leven was, dat men verkocht had. "Indien wij tot slaven waren verkocht," zegt zij, "ik zou niet geklaagd hebben, want mettertijd zouden wij onze vrijheid hebben kunnen herkrijgen, hoewel de koning er verliezen door geleden zou hebben, hij zou zijn rijkdom niet vermeerderd hebben door onze prijs. Wat ook voor ons betaald zou zijn geworden, het verlies van zoveel vlijtige handen uit zijn rijk zou aan de schatkist meer schade hebben toegebracht dan de voor hen betaalde prijs vergoed zou hebben." Goede mensen te vervolgen is even onstaatkundig als slecht en een blijkbaar onrecht aan de belangen van vorsten en staten, zij worden er door verzwak" en verarmd. Maar dit was het geval niet. Wij *zijn verkocht,* zegt zij, *om verdelgd, gedood en omgebracht te worden,* en zo is het dan nu tijd om te spreken. Zij verwijst

naar de bewoording van het decreet, Hoofdst. 3:13, dat niets minder dan hun verdelging bedoelde. Dit zal een gevoelige plek-indien er zo'n plek in het hart des konings is-aanraken en hem vermurwen.

III. De koning staat verbaasd over dit vertoog en vraagt, vers 5. "*Wie is die en waar is hij, die het in zijn hart heeft durven bestaan om alzo te doen?* Hoe! de moord te beramen van de koningin en van al haar volk? Is er zo'n man, of liever zo'n monster, in de natuur?" Of, wie is het, die *zijn hart vervuld heeft?* Hij verbaast er zich over:

1. Dat iemand *slecht* genoeg kon zijn om zo iets te bedenken, Satan moet zijn hart vervuld hebben.

2. Dat iemand zo *vermetel* kon zijn om zo iets te doen, zijn hart zo volkomen erop gezet kan hebben om zo slecht te doen, het zou durven. Het is moeilijk om zich voor te stellen dat er zo afschuwelijke slechtheid in de wereld gepleegd wordt. Wie, waar is hij, die het bestaan van God en Zijn voorzienigheid in twijfel durft trekken, Zijn orakels durft bespotten Zijn naam durft ontheiligen, Zijn volk durft vervolgen, en toch Zijn toorn durft trotseren? Er zijn van de zodanigen, aan wie te denken genoeg is om ons door "grote beroering te doen" "bevangen," Psalm 119:53. Soms schrikken wij op de vermelding van kwaad, dat onszelf ten laste gelegd kan worden. Ahasveros is verbaasd over de boosheid, waaraan hijzelf schuldig was want hij heeft het bloedig edict tegen de doden getekend. Gij *zijt die man, zou* Esther hebben kunnen zeggen, en het zou maar al te waar zijn geweest.

IV. Vast en duidelijk beschuldigt Esther Haman ervan in zijn aangezicht. "Hier is hij, laat hem zich verantwoorden, want daarom is hij genodigd. *De man, de onderdrukker en vijand is deze boze Haman,* vers 6. Hij is het, die de moord op ons beraamd heeft, en wet erger is, er de koning in betrokken heeft om *particeps criminis-in de misdaad te delen,* daar hij er onwetend in toegestemd heeft.

V. Haman krijgt spoedig besef van zijn gevaar, hij *verschrikte voor het aangezicht van de koning en van de koningin,* en het was tijd voor hem om verschrikt te zijn en te vrezen, nu de koningin zijn aanklaagster, de koning zijn rechter was, en zijn eigen geweten tegen hem getuigde, en het kon niet anders, of de verbazingwekkende werkingen van Gods voorzienigheid tegen hem op die eigen morgen moesten zijn vrees nog doen toenemen. Nu smaakt hij er weinig genoegen in tot de maaltijd des wijns te zijn genodigd, want nu hij denkt *dat zijn genoegzaamheid vol is, is hij bang, door zijn eigen voeten is hij in het net geworpen.*

Esther 7:7-10

I. De koning trekt zich terug in toorn. In hevige verontwaardiging stond hij van tafel op, en ging *naar de hof van het paleis* om tot bedaren te komen en te overwegen wat er gedaan moest worden, vers7. Hij zond niet om zijn *zeven wijzen, die de tijden verstonden,* daar hij zich schaamde om met hen te beraadslagen over het ongedaan maken van hetgeen hij zonder hun raad of voorkennis roekeloos gedaan had, maar hij ging voor een wijle in de tuin op en neer om in zijn gedachten te vergelijken wat Esther hem nu had meegedeeld met hetgeen vroeger tussen hem en Haman was voorgevallen. En wij kunnen veronderstellen dat hij:

1. Vertoornd was op zichzelf, dat hij zo'n dwaas was geweest om een onschuldig volk ten verderve te doemen, en onder hen zijn echtgenote, op het laaghartige voorstel van een zelfzuchtig man, zonder een onderzoek in te stellen naar de waarheid van hetgeen hij tegen hen had aangevoerd. Zij, die eigenwillig de dingen doen, zullen er later met zelfverwijt aan moeten denken.

2. Vertoornd was op Haman, die hij aan zijn boezem had gekoesterd, en die nu bleek zo'n snodaard te zijn, dat hij zijn invloed op hem misbruikt heeft om hem te bewegen zijn toestemming te geven tot zo afschuwelijk een maatregel. Toen hij zich verraden zag door de man, die hij had geliefkoosd, werd hij van toorn en verontwaardiging jegens hem vervuld, maar toch wilde hij niets zeggen, vóór hij tijd had gehad om na te denken, om te zien of door dit nadenken de zaak zich in een beter of een nog slechter licht zou voordoen dan op de eersten aanblik ervan, om dan dienovereenkomstig te handelen. Als wij toornig zijn, moeten wij een ogenblik stilstaan, een weinig wachten, eer wij tot een besluit komen, als degenen, die over hun eigen geest heersen en zich door verstand laten leiden.

II. Haman wordt een nederig smekeling bij de koningin om zijn leven. Aan het haastig heengaan van de koning uit het vertrek kon hij gemakkelijk bemerken dat *het kwaad van de koning ten volle over hem besloten was. Want de gramschaps eens konings, van* zo'n koning, is *als het brullen van een jonge leeuw,* en *als boden des doods,* en zie nu:

1. Hoe min Hamans voorkomen is, als hij eerst opstaat en dan aan Esthers voeten valt, om haar te smeken zijn leven te redden, en daarvoor alles te nemen wat hij had. Zij, die het hoogst, het onbeschoftst en gebiedendst zijn als zij macht en voorspoed hebben, zijn gewoonlijk het laagst en lafhartigst als het hun tegenloopt. Lafaards, zegt men, zijn het wreedst, en dan maakt de bewustheid hunner wreedheid hen lafhartig.

2. Welk een groot aanzien Esther heeft die in de laatste tijd veronachtzaamd was geworden en ter slachting gedoemd, *tanquam ovis-als een schaap,* nu haar gezworen vijand erkent dat hij in haar macht is en haar om zijn leven smeekt. Zo heeft God "de nederheid" "van Zijn dienstmaagd aangezien, en de hoogmoedigen verstrooid in" "de gedachten van hun harten," Lukas 1:48, 51. Vergelijk hiermede de belofte aan de gemeente te Filadelfia: "Ik zal" "maken dat enigen uit de synagoge des Satans zullen komen en" "aanbidden voor uw voeten, en bekennen dat Ik u liefheb," Openbaring 3:9. De dag komt, wanneer zij, die Gods uitverkorenen haten en vervolgen, hun zeer gaarne verplicht zouden willen wezen, *Geeft ons van uw olie, Vader Abraham, zend Lazarus. De oprechten zullen over hen heersen in de morgenstond.*

III. De koning keert nog meer verbitterd tegen Haman terug. Hoe meer hij aan hem denkt, hoe slechter hij van hem denkt en van hetgeen hij gedaan heeft. Het was nog maar kort geleden, dat alles wat Haman zei en deed, zelfs wat het misdadigst was, goed werd opgenomen en te zijnen gunste werd uitgelegd. Nu integendeel wordt hetgeen Haman deed, dat niet slechts onschuldig maar een teken van berouw was zó slecht opgenomen, dat het zonder een schijn zelfs van reden, te zijnen nadele wordt uitgelegd. Hij lag in angst en verschrikking aan Esthers voeten, smekende om zijn leven. Hoe! zegt de koning, zou *hij ook wel de koningin verkrachten bij mij in het huis?* Niet dat hij dacht dat hij deze bedoeling had, maar gepeinsd hebbende aan Hamans plan om de koningin te doden en hem in die houding vindende, neemt hij er aanleiding uit om aan zijn toorn tegen Haman lucht te geven als tegen een man, die ook voor de slechtste, schandelijkste daad niet terug zou deinzen. "Hij had plan de koningin te doden, haar bij *mij in het huis* te doden, zal hij haar nu evenzo willen verkrachten? Hoe! haar eerst onteren, en dan vermoorden? Hij, die het op haar leven toelegde, kan er wel van verdacht worden, het ook op haar kuisheid toe te leggen."

IV. Zij, die hem omringden, waren bereid de werktuigen te zijn van zijn toorn. De hovelingen, die Haman aanbaden toen hij de opgaande zon was, kanten zich even sterk tegen hem nu hij een vallende ster is, en zijn zelfs blij met een gelegenheid om hem ten val te brengen, zo weinig zeker kunnen hoogmoedige mensen zijn van de invloed, die zij denken te hebben.

1. Zodra de koning een toornig woord had gesproken, bedekten zij Hamans aangezicht als van een ter dood veroordeelde, die niet meer waardig is de koning te zien, of door hem gezien te worden, zij tekenden hem voor de executie. Aan gehangenen wordt gewoonlijk het gelaat bedekt. Zie hoe gereed de dienaren waren om op de eerste wenk van de koning aangaande deze zaak te letten. *Turbe Romae sequitur fortunam, ut semper et odit damnatos-Het Romeinse gepeupel verandert met het aanzien van de fortuin en verdekt steeds de gevallenen.* Als Haman valt, roepen allen: "Weg met hem!"

2. Eén hunner, die naar Hamans huis was gezonden om hem naar het feestmaal te halen, gewaagde voor de koning van de galg, die Haman voor Mordechai bereid had, vers 9. Nu Mordechai de gunsteling is, juicht de kamerling hem toe, *hij heeft goed voor de koning gesproken,* en Haman in ongenade zijnde, wordt nu van alles notitie genomen, dat tegen hem ingebracht kan worden, de koning tegen hem kan innemen, en de mate van zijn ongerechtigheid vol kan doen worden.

V. De koning geeft bevel dat hij aan zijn eigen galg opgehangen zal worden, dienovereenkomstig geschiedde het, zonder dat hem zelfs gevraagd werd wat hij tot zijn verdediging had aan te voeren, weshalve dit doodvonnis niet aan hem voltrokken behoorde te worden. Het vonnis is van korte inhoud: *Hangt hem daaraan,* en het wordt spoedig voltrokken: Alzo *hingen zij Haman aan de galg,* vers 10. Zie hier:

1. Hoogmoed naar beneden gebracht. Hij, die eiste en verwachtte dat iedereen hem eer zou bewijzen, zich voor hem zou buigen, is nu tot een smadelijk schouwspel voor de wereld gemaakt, en hij zelf geofferd aan de gerechtigheid, die het versmaadde dat minder dan een geheel volk aan zijn wraak geofferd zou worden. God wederstaat de hovaardigen, en die Hij wederstaat, zullen Hem onweerstaanbaar vinden.

2. Vervolging gestraft. Haman was in velerlei opzicht een slecht man, maar zijn vijandschap tegen de kerk Gods was zijn zwaarste misdaad, het is *daarvoor* dat God, wiens de wrake is, hier met hem afrekent en hoewel zijn aanslag verijdeld was, "geeft hij hem toch naar zijn doen," "naar de boosheid zijner handelingen," Psalm. 28:4.

3. Het kwaad wedergekeerd op hem, die het bedacht heeft, "de" "goddeloze verstrikt in het werk van zijn handen," Psalm 7:16, 17, 9:16,17. Haman wordt rechtvaardiglijk gehangen aan dezelfde galg, die hij onrechtvaardiglijk voor Mordechai bereid had. Indien hij die galg niet had opgericht, zou de koning misschien er niet aan gedacht hebben om te bevelen, dat hij gehangen zou worden, maar als hij een galg bereidt voor *de man tot wiens eer de koning een welbehagen heeft,* dan komt de gedachte als vanzelf bij hem op, te bevelen dat hij zelf er de proef van moet nemen, moet zien. hoe het hem bevalt. De vijanden van Gods kerk zijn dikwijls aldus in hun eigen arglistigheid gevangen. In de morgen bereidt Haman voor zichzelf staatsieklederen en voor Mordechai de galg, maar het blaadje is gekeerd, Mordechai heeft de kroon, Haman het kruis. "De Heere is" "bekend geworden, Hij heeft recht gedaan." Zie Spreuken 11:8, 21:18.

Eindelijk. De voldoening, die de koning in deze executie smaakte. Toen, en niet eerder *was de grimmigheid van de koning gestild*. Het heeft hem evenveel genoegen gedaan te bevelen dat Haman gehangen, als te bevelen dat Mordechai geëerd zal worden. Aldus zal men die man doen, op wie het de koning behaagt wrake te doen. God heeft van de bozen gezegd, Ezechiel 5:13, "Ik zal Mijn" "grimmigheid op hen doen rusten, en Mij troosten."

HOOFDSTUK 8

1 Te dienzelfden dage gaf de koning Ahasveros aan de koningin Esther het huis van Haman, den vijand der Joden; en Mordechai kwam voor het aangezicht des konings, want Esther had te kennen gegeven, wat hij voor haar was.
2 En de koning toog zijn ring af, dien hij van Haman genomen had, en gaf hem aan Mordechai; en Esther stelde Mordechai over het huis van Haman.
3 En Esther sprak verder voor het aangezicht des konings, en zij viel voor zijn voeten, en zij weende, en zij smeekte hem, dat hij de boosheid van Haman, den Agagiet, en zijn gedachte, die hij tegen de Joden gedacht had, zou wegnemen.
4 De koning nu reikte den gouden scepter Esther toe. Toen rees Esther op, en zij stond voor het aangezicht des konings.
5 En zij zeide: Indien het den koning goeddunkt, en indien ik genade voor zijn aangezicht gevonden heb, en deze zaak voor den koning recht is, en ik in zijn ogen aangenaam ben, dat er geschreven worde, dat de brieven en de gedachte van Haman, den zoon van Hammedatha, den Agagiet, wederroepen worden, welke hij geschreven heeft, om de Joden om te brengen, die in al de landschappen des konings zijn.
6 Want hoe zal ik vermogen, dat ik aanzie het kwaad, dat mijn volk treffen zal? En hoe zal ik vermogen, dat ik aanzie het verderf van mijn geslacht?
7 Toen zeide de koning Ahasveros tot de koningin Esther en tot Mordechai, den Jood: Ziet, het huis van Haman heb ik Esther gegeven, en hem heeft men aan de galg gehangen, omdat hij zijn hand aan de Joden geslagen had.
8 Schrijft dan gijlieden voor de Joden, zoals het goed is in uw ogen, in des konings naam, en verzegelt het met des konings ring; want het schrift, dat in des konings naam geschreven, en met des konings ring verzegeld is, is niet te wederroepen.
9 Toen werden des konings schrijvers geroepen, ter zelfder tijd, in de derde maand (zij is de maand Sivan), op den drie en twintigsten derzelve, en er werd geschreven naar alles, wat Mordechai gebood, aan de Joden, en aan de stadhouders, en landvoogden, en oversten der landschappen, die van Indie af tot aan Morenland strekken, honderd zeven en twintig landschappen, een ieder landschap naar zijn schrift, een ieder volk naar zijn spraak; ook aan de Joden naar hun schrift en naar hun spraak.
10 En men schreef in den naam van den koning Ahasveros, en men verzegelde het met des konings ring; en men zond de brieven door de hand der lopers te paard, rijdende op snelle kemelen, op muildieren, van merrien geteeld;
11 Dat de koning den Joden toeliet, die in elke stad waren, zich te vergaderen, en voor hun leven te staan, om te verdelgen, om te doden en om om te brengen alle macht des volks en des landschaps, die hen benauwen zou, de kleine kinderen en de vrouwen, en hun buit te roven;
12 Op een dag in al de landschappen van den koning Ahasveros, op den dertienden der twaalfde maand; deze is de maand Adar.
13 De inhoud van dit geschrift was: dat een wet zou gegeven worden in alle landschappen, openbaar aan alle volken; en dat de Joden gereed zouden zijn tegen dien dag, om zich te wreken aan hun vijanden.
14 De lopers, die op snelle kemelen reden en op muildieren, togen snellijk uit, aangedreven zijnde door het woord des konings. Deze wet nu werd gegeven op den burg Susan.

15 En Mordechai ging uit van voor het aangezicht des konings in een hemelsblauw en wit koninklijk kleed, en met een grote gouden kroon, en met een opperkleed van fijn linnen en purper; en de stad Susan juichte en was vrolijk.
16 Bij de Joden was licht, en blijdschap, en vreugde, en eer;
17 Ook in alle en een ieder landschap, en in alle en een iedere stad, ter plaatse, waar des konings woord en zijn wet aankwam, daar was bij de Joden blijdschap en vreugde, maaltijden en vrolijke dagen; en velen uit de volken des lands werden Joden, want de vreze der Joden was op hen gevallen.

Wij hebben de samenzweerder hangende aan de galg gelaten, en nu moeten wij zien hoe het met zijn komplot afliep.

I. Zijn plan was zich een grote bezitting te verwerven, en nu is zijn gehele bezitting wegens verraad verbeurd verklaard, en aan Esther en Mordechai gegeven, vers 1, 2.

II. Hij heeft het komplot beraamd om de Joden ten ondergang te brengen, en wat dat nu betreft:

1. Esther smeekt met ernst en aandrang om de herroeping van het edict tegen hen, vers 3 6.

2. Het wordt feitelijk herroepen of teniet gedaan, door een ander edict, dat hier afgekondigd is, door hetwelk de Joden gemachtigd worden zich tegen hun vijanden te verdedigen, vers 7-14.

III. Dit veroorzaakt grote blijdschap bij de Joden en bij al hun vrienden, vers 15-17.

Esther 8:1-2

Het was nog niet lang geleden, dat wij Esther en Mordechai in tranen en vrees hebben gezien maar vastende en biddende, laat ons nu zien hoe hun uit de duisternis licht is opgegaan.

1. Esther is verrijkt. Haman was als een verrader gehangen, daarom zijn zijn goederen verbeurd verklaard aan de kroon, en de koning schonk ze allen aan Esther, ter vergoeding van de schrik en de angst, waarin die boze man haar had doen komen, en de kwelling, die hij haar veroorzaakt had, vers 1. Zijn huizen en landerijen, zijn have en goed, al het geld dat hij had opgehoopt terwijl hij eerste staatsminister was (en wij kunnen veronderstellen dat dit niet weinig is geweest), het wordt alles aan Esther gegeven, toegevoegd aan hetgeen haar reeds van de koning toekwam. Aldus is "het vermogen" "des zondaars voor de rechtvaardige weggelegd," Spreuken 13:22, en "de onschuldige zal het zilver delen," Job 27:17, 18. Waar Haman kwaad mee gedaan zou hebben, daar zal Esther goed mee doen, en bezittingen moeten geschat worden naar het gebruik, dat men ervan maakt.

2. Mordechai wordt bevorderd. Zijn pralende optocht op die morgen door de straten van de stad was slechts een plotselinge flikkering van de glans van de eer, maar hier hebben wij een duurzamer en voordeliger bevordering, waartoe hij verheven werd, waarvoor de andere slechts gelukkig de weg had bereid.

A. Hij is nu erkend als neef van de koningin, een verwantschap die, voorzoveel blijkt, de koning totnutoe onbekend was gebleven, hoewel Esther nu reeds vier jaren koningin was. Zo nederig en bescheiden een man was Mordechai, en zo weinig streefde hij er naar om een betrekking aan het hof te bekleden, dat hij zijn verwantschap aan de koningin verborgen hield evenals haar verplichting aan hem als haar voogd, en nooit maakte hij tot zijn eigen voordeel gebruik van haar invloed. Wie dan Mordechai zou zo weinig aandacht aan zo groot een eer hebben geschonken? Maar nu *kwam hij voor het aangezicht van de koning,* geïntroduceerd, zoals wij zeggen om des konings hand te kussen, want nu eindelijk *had Esther te kennen gegeven wat hij haar was,* haar niet slechts na verwant, maar de beste vriend, die zij in de wereld bezat, die voor haar gezorgd heeft toen zij een wees was, en die zij nog eerde en eerbiedigde als een vader. Nu vindt zich de koning om de wille van zijn vrouw meer verplicht dan hij dacht, om een welbehagen te hebben in de eer van Mordechai. Hoe groot waren de verdiensten van die man, aan wie beide de koning en de koningin feitelijk hun leven verschuldigd waren. Voor de koning gebracht zijnde, heeft hij zich ongetwijfeld voor hem wel nedergebogen en hem eerbied betoond, al wilde hij die ook niet aan Haman, een Amalekiet, betonen.

B. De koning stelt hem tot zegelbewaarder aan in de plaats van Haman. Al het vertrouwen dat hij in hem gesteld, en al de macht, die hij hem gegeven had, worden nu overgedragen op Mordechai, en zo heeft hij die betrouwenswaardige, nederige man evenzeer tot zijn gunsteling, zijn vertrouweling en agent gemaakt als ooit die trotse verraderlijke ellendeling het geweest is. Een gelukkige verandering in de keuze van zijn boezemvriend, en dat hebben hij en zijn volk ongetwijfeld spoedig bemerkt.

C. De koningin maakt hem tot haar rentmeester voor de besturing van Hamans goederen en om ze in bezit te nemen en te houden. Zij *stelde Mordechai over het huis van Haman.* Zie de ijdelheid van schatten op te leggen op aarde "men brengt bijeen, en men weet niet, wie het naar" "zich nemen zal" Psalm 39:7, niet alleen weet men niet "of hij wijs zal zijn of dwaas," Prediker 2:19, maar ook niet

of hij een vriend of een vijand zal wezen. Met hoe weinig genoegen, ja met hoeveel voortdurende kwelling en ergernis, zou Haman op zijn goederen hebben gezien, als hij had kunnen voorzien dat Mordechai, de man die hij boven ieder ander in de wereld haatte *zou heersen over al zijn arbeid, die hij bearbeid had,* en dacht dat hij zich wijs had betoond! Het is dus in ons belang om ons die schatten te verzekeren, die niet achtergelaten worden, maar met ons naar een andere wereld zullen gaan.

Esther 8:3-14

Haman, de voornaamste vijand van de Joden was gehangen, Mordechai en Esther, hun voornaamste vrienden, waren genoegzaam beschermd maar in het gebied van de koning waren nog velen, die de Joden haatten en hun verderf wensten, en aan hun woede en boosaardigheid waren de overigen van het volk blootgesteld, want het edict tegen hen was nog geldig, en ingevolge daarvan zullen hun vijanden op de bepaalde dag hen aanvallen, en zij zullen als rebellen tegen de koning en de regering geacht worden, indien zij beproeven zich te verdedigen en daartoe de wapens op te vatten. Om dit te voorkomen:

I. Doet de koningin met liefde en aandrang voorbede voor hen. Voor de tweede maal kwam zij opgeroepen in de tegenwoordigheid van de koning, vers 3, en evenals tevoren werd zij aangemoedigd om haar verzoek voor te dragen, doordat de koning haar de gouden scepter toereikte, vers 4. Haar bede is dat de koning, Haman weggedaan hebbende, nu ook het kwaad zou wegdoen, dat Haman tegen de Joden beraamd had. Het kwaad van menig mens overleeft hem, en de slechtheid, die hij heeft beraamd, komt na zijn dood in werking. Wat de mensen beramen en schrijven kan na hun dood of zeer nuttig of zeer schadelijk zijn. Daarom was het nu in deze omstandigheden nodig, dat zij ter verijdeling van Hamans komplot zich tot de koning zou wenden om nog een daad van genade van hem te verkrijgen, dat hij door een nieuw edict de brieven zou teniet doen door Haman geschreven (zij zegt niet met toestemming van de koning en bekrachtigd door zijn zegel, zij laat het aan zijn consciëntie over om dat te zeggen) *om de Joden om te brengen, die in alle de landschappen des konings zijn,* vers 5. Indien de koning er inderdaad verontrust over was, zoals hij scheen te zijn, dat zo'n decreet uitgevaardigd was dan kon hij niet minder doen dan het herroepen. Immers, wat is berouw anders dan naar ons uiterste vermogen ongedaan maken wat wij verkeerd hebben gedaan?

1. Met grote aandoening droeg Esther deze bede de koning voor. Zij *viel voor zijn voeten en weende,* vers 3, elke traan even kostbaar als wèlke van de paarlen ook, waarmee zij versierd was. Het was tijd om ernstig te wenen, nu de kerk Gods in gevaar is. Laat niemand zo groot wezen dat hij zich niet wil neerbuigen, niemand zo vrolijk zijn dat hij niet wil wenen, als hij er Gods kerk en volk dienst mee kan doen. Esther, hoewel zelf veilig, viel de koning te voet, en smeekte hem met tranen om de verlossing van haar volk.

2. Zij drukt zich uit met grote onderworpenheid en diepe eerbied voor de koning voor zijn wijsheid en zijn wil, vers 5. *Indien het de koning goeddunkt, en indien ik genade voor zijn aangezicht gevonden heb,* en opnieuw: "Indien de zaak zelf de koning recht en redelijk dunkt, en *indien ik,* die het vraag, in *zijn ogen aangenaam ben,* laat het edict dan vernietigd worden." Zelfs als rede en recht volkomen aan onze zijde zijn, en de zaak, die wij bepleiten, geheel duidelijk is, dan betaamt het ons toch om met nederigheid en bescheidenheid tot onze meerderen te spreken, en met alle mogelijke uitdrukkingen van eerbied, niet tot hen te spreken als eisers, als wij smekelingen zijn. Met betamelijkheid en welgemanierdheid verliest men niets. Evenals *een zacht antwoord de grimmigheid afkeert,* zo zal een zacht vragen gunst verkrijgen.

3. Zij zet aan haar bede kracht bij dooreen aandoenlijker pleitgrond. *Want hoe zal ik vermogen dat ik aanzie het kwaad, dat mijn volk treffen zal?* Weinig genot kan ik smaken in mijn eigen leven, als ik niet kan bereiken om het hunne te behouden, evengoed zou ik zelf in het kwaad willen

delen, als het over hen te zien komen, want *hoe zal ik vermogen dat ik aanzie het verderf van mijn geslacht?"* Esther, een koningin, erkent haar arme nabestaanden, en spreekt met tere zorg en belangstelling van hen. Nu was het, dat zij haar tranen mengde met haar woorden, dat zij *weende en smeekte. Wij* lezen van geen tranen, toen zij om haar eigen leven bad maar nu zij daar zeker van was, weende zij voor haar volk. Tranen van medelijden en tederheid zijn als de tranen van Christus. Zij, die waarlijk in zorg zijn voor het algemeen, zouden liever sterven dan leven om de verwoestingen te zien van Gods kerk of het verderf van hun land. Mensen van een teder gemoed kunnen het niet dragen, om te denken aan het verderf van hun volk en hun geslacht, en daarom durven zij geen gelegenheid verzuimen om hen te helpen en te redden.

II. De koning neemt nu maatregelen om het kwaad te voorkomen dat Haman beraamd had.

1. De koning wist en deelde het aan de koningin mede, dat volgens het Perzische staatsbestuur het vorige edict niet herroepen kon worden, vers 8. Wat in de naam van de koning geschreven en met de ring van de koning verzegeld is, kan onder generlei voorwendsel teniet worden gedaan. Het was een fundamenteel artikel van hun *magna charta,* hun grondwet, dat geen wet, geen decreet, dat de toestemming van de koning had verkregen en door hem bekrachtigd was, herroepen kon worden, geen oordeel of onterend vonnis worden vernietigd. Daniel 6:16. Dit is zo weinig een blijk van de wijsheid en eer van de Meden en Perzen, dat het veeleer een bewijs is van hun hoogmoed en dwaasheid, en bijgevolg van hun schande. Het is voor iedere mens, iedere vereniging van mensen, bespottelijk om aanspraak te maken op zo'n onfeilbaarheid en wijsheid, waardoor zij alle gevolgen voorzien van wat zij decreteren, en daarom is het onrechtvaardig en schadelijk voor de mensheid om op zo'n hoogte van macht aanspraak te maken, als waardoor hun wetten onherroepelijk worden, hetzij de uitwerking ervan goed of slecht is. Het riekt naar die aloude aanmatiging, welke ons allen in het verderf heeft gestort: Wij *zullen als God zijn.* Veel voorzichtiger is het voorbehoud in onze constitutie, dat geen wet, door welk woord of bekrachtiging het ook zij, onherroepelijk gemaakt kan worden, evenmin als enigerlei goed onvervreemdbaar gemaakt kan worden *Cujus est instruere, ejus est destruere-Het recht om vast te stellen sluit* het *recht in om te herroepen.* Het is Gods kroonrecht om geen berouw behoeven te hebben, om te zeggen wat nooit veranderd of herroepen kan worden.

2. Toch vond hij een middel om de raadslagen van Haman ongedaan te maken en zijn aanslag te doen mislukken, en wel door een nieuw decreet te ondertekenen en af te kondigen, waarbij de Joden worden gemachtigd om zich te verdedigen, *vim vi repellere, et invasorem occidere-geweld met geweld te keren, en de aanvaller neer te slaan.* Dit zal hen krachtdadig en afdoend beveiligen. De koning toont hun dat hij reeds genoeg gedaan heeft om hun de overtuiging te geven, dat hij vriendelijke zorg had voor het Joodse volk, want hij had bevolen dat zijn gunsteling gehangen zou worden *omdat hij zijn hand aan de Joden geslagen heeft.* Hij wilde dus alles doen wat hij kon om hen te beschermen, en geeft aan Esther en Mordechai even volkomen verlof om van zijn naam en zijn macht gebruik te maken tot hun verlossing, als hij tevoren aan Haman verlof heeft gegeven om gebruik te maken van zijn naam en gezag om hen te verderven. *"Schrijft dan gijlieden voor de Joden, zoals het goed is in uw ogen,* vers 8, behouders de eer van onze constitutie. Laat het kwaad zo krachtig en afdoend mogelijk tenietgedaan worden, zonder de brieven te herroepen."

Op de drie en twintigste dag van de derde maand werd aan de staatssecretarissen bevolen om dit edict op te stellen, vers 9, ongeveer twee maanden na de afkondiging van het vorige, maar negen

maanden voor de vastgestelden tijd van de uitvoering ervan het werd opgesteld en afgekondigd in de diverse talen van al de provincies. Zullen de onderdanen van een aardse vorst zijn decreten ontvangen in een taal, die zij verstaan? En zullen dan Gods orakelen en wetten voor Zijn dienstknechten weggesloten worden in een vreemde taal? Het moest gericht worden aan de bevoegde beambten van iedere provincie, zowel aan de vrederechters als aan de stadhouders. Het moest zorgvuldig verspreid worden door het gehele gebied van de koning, en authentieke afschriften er van gezonden worden naar al de landschappen

De strekking van dit decreet was de Joden te machtigen om op de dag, vastgesteld voor hun verdediging, zich tot een lichaam te verenigen, teneinde zich te verdedigen, en:

A. Voor hun leven te staan opdat, wie hen aanviel, dit deed op zijn gevaar.

B. Zij mochten niet slechts verdedigender wijs te werk gaan, maar mochten *verdelgen, doden en ombrengen alle macht van het volk en van het landschap die hen benauwen zou, de kleine kinderen en de vrouwen,* vers 11, en *om zich te wreken aan hun vijanden,* vers 13, en indien zij zich door hun vijanden wilden verrijken dan was het hun geoorloofd *hun buit te roven.* Dit nu toonde:

a. Zijn vriendelijkheid voor de Joden, en het heeft genoegzaam in hun veiligheid voorzien, want het laatste edict zal beschouwd worden als een stilzwijgende herroeping van het eerste. Maar

b. Het toont ook het ongerijmde van dat deel van hun staatsregeling, dat geen edict van de koning herroepen mocht worden: want het brengt de koning hier in de noodzakelijkheid om in zijn eigen rijk een burgeroorlog te verordenen tussen de Joden en hun vijanden, zodat aan beide zijden *op* zijn gezag de wapens opgevat werden en toch *tegen* zijn gezag. Niets beters kon er uit voortkomen, dat de mensen zich aanmatigen wijs te willen zijn boven hetgeen hun gegeven is. Er werd grote spoed gemaakt met de verspreiding van dit decreet, de koning zelf in angst zijnde dat het te laat zou komen, en krachtens het vorige decreet kwaad gedaan zou zijn aan de Joden, voordat het nieuwe te algemene kennis was gekomen. Het was dus op bevel van de koning zowel als van Mordechai, dat de boden tot grote spoed werden aangemaand, vers 14, en dat hun snelvoetige rijdieren gegeven waren, vers 10. Nu zoveel levens in gevaar zijn, is het geen tijd om te talmen of te beuzelen.

Esther 8:15-17

Het is slechts weinige dagen geleden, dat wij Mordechai met een zak bekleed zagen, en al de Joden in rouw waren gedompeld, maar hier is nu een gezegende verandering, Mordechai is in purper gekleed, en de Joden hebben blijdschap. Zie Psalm 30:6, 12, 13.

1. Mordechai in purper gekleed, vers 15. Een order verkregen hebbende voor de verlossing van de Joden, was hij blij en gerust, legde zijn rouwgewaad af, en bekleedde zich met een koninklijk gewaad, dat of bij zijn ambtsbetrekking behoorde, of de koning hem als zijn gunsteling had toegestaan. Zijn kleding was rijk, hemelsblauw en wit, fijn linnen en purper, en dat was ook zijn kroon. want zij was van goud. Dat zijn dingen, niet van de moeite waard om opgemerkt te worden, behalve als tekenen van de gunst van de koning, en *die* was de vrucht van Gods gunst jegens Zijn kerk. Het staat goed met een land, waarin de onderscheidingstekenen van waardigheid en macht tot versierselen worden gemaakt van ernstige Godsvrucht. De stad Susan was zich bewust van haar voorrecht en voordeel door de bevordering van Mordechai en daarom juichte zij en was vrolijk, niet slechts blij in het algemeen met de bevordering van deugd, maar voor zich in het bijzonder betere tijden tegemoet ziende, nu aan zo'n goed man macht was gegeven. Haman was gehangen, en "als de goddelozen vergaan," "is er gejuich," Spreuken 11:10. Mordechai was verhoogd en "als de rechtvaardigen groot worden, verblijdt zich het volk."

2. De Joden in blijdschap, vers 16, 17, die zich, een poosje geleden, onder een donkere wolk bevonden, terneergeslagen en gesmaad, en nu was er *licht* bij hen *en blijdschap, en vreugde en eer, maaltijden en vrolijke dagen.* Indien zij niet bedreigd en benauwd waren geworden, zij zouden geen reden hebben gehad voor die buitengewone vreugde. Gods kinderen moeten soms met *tranen zaaien* opdat zij met des te meer *gejuich zullen maaien.* Het plotselinge en verrassende in die voor hen zo gunstige verandering van zaken, heeft zeer veel bijgedragen tot hun vreugde, zij waren "gelijk" "degenen die dromen, hun mond werd vervuld met lachen en hun tong" "met gejuich," Psalm 126:1,2.

Eén goede uitwerking van deze verlossing was, dat *velen uit de volkeren van het land Joden werden.* De heilige blijdschap van hen, die de Godsdienst belijden, is een groot sieraad voor hun belijdenis, en zal anderen nodigen en aanmoedigen om Godsdienstig te zijn. De reden, hier opgegeven, waarom toen zovelen Joden zijn geworden, is, dat *de vrees van de Joden op hen was gevallen.* Toen zij bemerkten hoe wonderbaarlijk de voorzienigheid Gods hen in dit moeilijk tijdsgewricht had erkend, gezegend en beschermd:

a. Achtten zij hen groot, en diegenen gelukkig, die zich onder hen bevonden, en daarom gingen zij tot hen over, gelijk voorzegd was, Zacheria 8:23, Wij "zullen met ulieden gaan," want wij "hebben gehoord," wij hebben gezien, "dat God met ulieden is, het" "schild van uw hulp, en die een zwaard is van uw hoogheid," Deuteronomium 33:29. Als de kerk voorspoedig en in gunst is, dan zullen er velen toe inkomen, die zich op een afstand houden als zij in moeilijkheid is.

b. Zij achtten hen geducht en diegenen rampzalig, die tegen hen waren. In Hamans lot zagen zij duidelijk, dat het op hun gevaar was, zo de lieden de Joden kwaad wilden berokkenen, en daarom hebben zij zich tot hun eigen veiligheid bij hen gevoegd. Het is dwaasheid om met de God Israëls te willen strijden, en daarom is het wijsheid om zich aan Hem te onderwerpen.

HOOFDSTUK 9

1 In de twaalfde maand nu (dezelve is de maand Adar), op den dertienden dag derzelve, toen des konings woord en zijn wet nabij gekomen was, dat men het doen zou, ten dage, als de vijanden der Joden hoopten over hen te heersen, zo is het omgekeerd, want de Joden heersten zelven over hun haters.
2 Want de Joden vergaderden zich in hun steden, in al de landschappen van den koning Ahasveros, om de hand te slaan aan degenen, die hun verderf zochten; en niemand bestond voor hen, want hunlieder schrik was op al die volken gevallen.
3 En al de oversten der landschappen, en de stadhouders, en landvoogden, en die het werk des konings deden, verhieven de Joden; want de vreze van Mordechai was op hen gevallen.
4 Want Mordechai was groot in het huis des konings, en zijn gerucht ging uit door alle landschappen; want die man, Mordechai, werd doorgaans groter.
5 De Joden nu sloegen op al hun vijanden, met den slag des zwaards, en der doding, en der verderving; en zij deden met hun haters naar hun welbehagen.
6 En in den burg Susan hebben de Joden gedood en omgebracht vijfhonderd mannen.
7 En Parsandatha, en Dalfon, en Asfata,
8 En Poratha, en Adalia, en Aridatha,
9 En Parmastha, en Arisai, en Aridai, en Vaizatha,
10 De tien zonen van Haman, den zoon van Hammedatha, den vijand der Joden, doodden zij; maar zij sloegen hun handen niet aan den roof.
11 Ten zelfden dage kwam voor den koning het getal der gedoden op den burg Susan.
12 En de koning zeide tot de koningin Esther: Te Susan op den burg hebben de Joden gedood en omgebracht vijfhonderd mannen en de tien zonen van Haman; wat hebben zij in al de andere landschappen des konings gedaan? Wat is nu uw bede? en het zal u gegeven worden; of wat is verder uw verzoek? het zal geschieden.
13 Toen zeide Esther: Dunkt het den koning goed, men late ook morgen den Joden, die te Susan zijn, toe, te doen naar het gebod van heden; en men hange de tien zonen van Haman aan de galg.
14 Toen zeide de koning, dat men alzo doen zou; en er werd een gebod gegeven te Susan, en men hing de tien zonen van Haman op.
15 En de Joden, die te Susan waren, vergaderden ook op den veertienden dag der maand Adar, en zij doodden te Susan driehonderd mannen; maar zij sloegen hun hand niet aan den roof.
16 De overige Joden nu, die in de landschappen des konings waren, vergaderden, opdat zij stonden voor hun leven, en rust hadden van hun vijanden, en zij doodden onder hun haters vijf en zeventig duizend; maar zij sloegen hun hand niet aan den roof.
17 Dit geschiedde op den dertienden dag der maand Adar; en op den veertienden derzelve rustten zij, en zij maakten denzelven een dag der maaltijden en der vreugde.
18 En de Joden, die te Susan waren, vergaderden op den dertienden derzelve, en op den veertienden derzelve; en zij rustten op den vijftienden derzelve, en zij maakten denzelven een dag der maaltijden en der vreugde.
19 Daarom maakten de Joden van de dorpen, die in de dorpsteden woonden, den veertienden dag der maand Adar ter vreugde en maaltijden, en een vrolijken dag, en der zending van delen aan elkander.
20 En Mordechai beschreef deze geschiedenissen; en hij zond brieven aan al de Joden, die in al de landschappen van den koning Ahasveros waren, dien, die nabij, en dien, die verre waren,

21 Om over hen te bevestigen, dat zij zouden onderhouden den veertienden dag der maand Adar, en den vijftienden dag derzelve, in alle en in ieder jaar;
22 Naar de dagen, in dewelke de Joden tot rust gekomen waren van hun vijanden, en de maand, die hun veranderd was van droefenis in blijdschap, en van rouw in een vrolijken dag; dat zij dezelve dagen maken zouden tot dagen der maaltijden, en der vreugde, en der zending van delen aan elkander, en der gaven aan de armen.
23 En de Joden namen aan te doen, wat zij begonnen hadden, en dat Mordechai aan hen geschreven had.
24 Omdat Haman, de zoon van Hammedatha, den Agagiet, aller Joden vijand, tegen de Joden gedacht had hen om te brengen; en dat hij het Pur, dat is, het lot had geworpen, om hen te verslaan, en om hen om te brengen.
25 Maar als zij voor den koning gekomen was, heeft hij door brieven bevolen, dat zijn boze gedachte, die hij gedacht had over de Joden, op zijn hoofd zou wederkeren; en men heeft hem en zijn zonen aan de galg gehangen.
26 Daarom noemt men die dagen Purim, van den naam van dat Pur. Hierom, vanwege al de woorden van dien brief, en hetgeen zij zelven daarvan gezien hadden, en wat tot hen overgekomen was,
27 Bevestigden de Joden, en namen op zich en op hun zaad, en op allen, die zich tot hen vervoegen zouden, dat men het niet overtrade, dat zij deze twee dagen zouden houden, naar het voorschrift derzelve, en naar den bestemden tijd derzelve, in alle en ieder jaar;
28 Dat deze dagen gedacht zouden worden en onderhouden, in alle en elk geslacht, elk huisgezin, elk landschap en elke stad; en dat deze dagen van Purim niet zouden overtreden worden onder de Joden, en dat de gedachtenis derzelve geen einde nemen zou bij hun zaad.
29 Daarna schreef de koningin Esther, de dochter van Abichail, en Mordechai, de Jood, met alle macht, om dezen brief van Purim ten tweeden male te bevestigen.
30 En hij zond de brieven aan al de Joden, in de honderd zeven en twintig landschappen van het koninkrijk van Ahasveros, met woorden van vrede en trouw;
31 Dat zij deze dagen van Purim bevestigen zouden op hun bestemde tijden, gelijk als Mordechai, de Jood, over hen bevestigd had, en Esther, de koningin, en gelijk als zij het bevestigd hadden voor zichzelven en voor hun zaad; de zaken van het vasten en hunlieder geroep.
32 En het bevel van Esther bevestigde de geschiedenissen van deze Purim, en het werd in een boek geschreven.

Wij lieten twee koninklijke edicten van kracht, beide gegeven op de burcht Susan, het één gedateerd de dertiende dag van de eerste maand, bepalende dat op de dertiende dag van de twaalfde maand al de doden gedood zouden worden, en het andere gedateerd de drie en twintigste dag van de derde maand, waarbij de Joden gemachtigd worden, om op de dag, bestemd voor de algemene moord, het zwaard te trekken tot hun eigen verdediging en zich zo goed als zij konden tegen hun vijanden te verweren. Grote verwachtingen werden ongetwijfeld gekoesterd van die dag, en van wat hij zou opleveren. De zaak van de Joden zal door strijd worden geproefd en beslist, en door het gezag was de dag van de strijd vastgesteld. Hun vijanden besloten de voordelen niet prijs te geven, die hun door het eerste edict verleend waren, in de hoop hen door grotere getalssterkte te kunnen overweldigen en oververmeesteren, de Joden steunden en bebouwden op de goedheid van hun God, en het rechtvaardige van hun zaak, en besloten zich tot het uiterste tegen hun vijanden te verdedigen. De dag is eindelijk gekomen, en wordt ons hier gezegd:

I. Welk een glorierijke dag het was voor de Joden in dat jaar, en ook de twee volgende dagen, een dag van zegepraal en overwinning, beide in de stad Susan en in alle provincies van het rijk van de koning, vers 1-19.

II. Tot welk een gedenkwaardige dag hij gemaakt werd voor het nageslacht door een jaarlijks feest, ter gedachtenis van deze grote verlossing, het Purimfeest genoemd, vers 20-32.

Esther 9:1-19

Wij hebben hier een beslissende slag, geleverd tussen de Joden en hun vijanden waarin de Joden overwinnaars zijn gebleven. Geen van beide partijen werd door de andere verrast of overvallen, want beide hadden er lang genoeg tevoren kennis van, dat die slag geleverd moest worden, zodat het een eerlijke proeve van macht en bekwaamheid tussen hen was. Geen van beide kon ook de andere van muiterij. betichten, want beide werden door het koninklijk gezag gesteund.

I. De vijanden van de Joden waren de aanvallers. In weerwil van het tweede edict *hoopten zij over hen te heersen* krachtens het eerste edict, vers 1, en dienovereenkomstig vielen zij hen aan. Zij verenigden zich tot corpsen en traden in verbond met elkaar tegen hen om *hun verderf te zoeken,* vers 2. De Chaldeeuwse paraphrase zegt dat niemand tegen de Joden optrad dan alleen de Amalekieten, die verdwaasd en verblind waren, wier hart, evenals dat van Farao, verhard was tegen Israël, en die aldus tot hun eigen verderf de wapens hebben opgevat.

Sommigen hadden zo'n ingekankerde boosaardigheid tegen de Joden, dat Hamans val en Mordechai's verhoging, inplaats van hen tot inkeer en berouw te brengen, hen slechts des te meer verbitterde en hen nog meer verwoed maakten en vast besloten hen om het leven te brengen. De zonen van Haman inzonderheid hebben de gelofte gedaan om de dood van hun vader te wreken en zijn plannen tot uitvoering te doen komen, die zij *edel en kloekmoedig noemden,* welk gevaar zij daarbij ook zouden lopen, en daartoe hadden zij beide in Susan en in de provincies een sterke partij gevormd. Strijden wilden zij, hoewel zij duidelijk zagen dat Gods voorzienigheid tegen hen streed en zo werden zij dan verdwaasd tot hun verderf. Indien zij stil hadden willen zitten, en niets tegen het volk van God hadden ondernomen, geen haar van hun hoofd zou gedeerd zijn, maar daartoe kunnen zij zich niet bewegen, zij moeten strijden, al zal dit ook op hun verderf uitlopen, en een lastige steen rollen, die op henzelf vallen en hen verpletteren zal.

II. Maar de Joden waren de overwinnaars. Dezelfde dag, waarop het decreet van de koning ten uitvoer zou worden gebracht, en die de vijanden dachten *hun* dag te zullen zien, bleek *Gods* dag te wezen, Psalm 37:13. "Het is omgekeerd," het tegenovergestelde kwam van hetgeen verwacht werd, en "de Joden heersten zelf over hun" "haters," vers 1. Er wordt ons hier gezegd:

1. Wat de Joden voor zichzelf hebben gedaan, vers 2. Zij *vergaderden zich in hun steden,* verenigden zich tot een lichaam, namen een verdedigende houding aan, deden niemand geweld aan, maar trotseerden allen. Indien zij geen edict hadden gehad, dat hen hiertoe machtigde, zij zouden dit niet hebben durven doen, maar aldus gemachtigd zijnde, hebben zij wettig gestreden. Indien zij afzonderlijk hadden gehandeld, iedere familie of gezin voor zich, dan zouden zij een gemakkelijke prooi zijn geweest voor hun vijanden, maar gemeenschappelijk optredende en zich bijeen vergaderende in hun steden, versterkten zij elkaar en durfden zij hun vijanden het hoofd bieden. Vis *unita fortior-Verenigde krachten zijn het sterkst.* Zij, die van de staat van de Joden van onze tijd schrijven, geven als reden op waarom zij, hoewel zij in vele plaatsen zeer talrijk en rijk zijn toch zo weinig in tel zijn, dat zij over het algemeen zó zelfzuchtig zijn dat zij zich niet tot een lichaam kunnen verenigen, daar zij ook werkelijk onder de vloek van de verstrooiing liggen, is het hun ook niet mogelijk zich te verenigen, noch zich (zoals hier) *bijeen te vergaderen,* want, indien zij dit wèl konden, dan zouden zij door hun groot aantal en hun rijkdom een bedreiging wezen voor de machtigste staten.

2. Wat de bestuurders van de provincies onder de invloed van Mordechai voor hen deden. Al de beambten van de koning, aan wie door het bloedig edict bevolen was mee te werken om hen uit te roeien, Hoofdst. 3:12, 13, hielden zich nu aan het laatste edict, dat hun de vrijheid liet om aan datgene van beide te gehoorzamen, dat hun geviel, hielpen de Joden, vers 3, waardoor de schaal naar hun zijde oversloeg. De provincies handelden gewoonlijk naardat de bestuurders van de provincies hen neigden zodat hun begunstiging van de Joden er grotelijks toe bijdroeg om hen te doen zegevieren. Maar waarom hielpen zij hen? Niet omdat zij enigerlei genegenheid voor hen koesterden, maar omdat *de vrees van Mordechai op hen was gevallen,* daar hij blijkbaar beide door God en de koning gesteund en geholpen werd. Zij allen zagen dat het in hun belang was Mordechai's vrienden te helpen, niet alleen omdat hij groot was in het huis van de koning en geliefkoosd werd door de hovelingen (zoals er velen zijn, wier roem door geen innerlijke waardigheid gesteund wordt) maar omdat zijn roem wegens wijsheid en deugd vandaar door alle provincies van het rijk was verbreid, overal sprak men van hem als van een groot man, hij werd ook beschouwd als een voorspoedig man, en één die *gaandeweg groter werd,* vers 4, en daarom hebben uit vrees voor hem al de beambten van de koning de Joden geholpen. Grote mannen kunnen door hun invloed zeer veel goed doen, velen, die God niet vrezen, zullen ontzag hebben voor hen.

3. Wat God voor hen gedaan heeft. Hij heeft *hun schrik op al die volkeren doen vallen* vers 2, zoals de verschrikking van Israël op de Kanaänieten is gevallen, Jozua 2:9, 5:1, zodat zij, hoewel zij stoutmoedigheid genoeg hadden om hen aan te vallen, toch geen moed genoeg hadden om de aanval voort te zetten. Toen zij de strijd zouden beginnen, ontzonk hun de moed, en *geen van de dappere mannen hebben hun handen gevonden.*

4. Welk een slachting zij toen onder hen hebben aangericht. *Niemand bestond voor hen* vers 2. Zij *deden met hun haters naar hun welbehagen,* vers 5. Zo verwonderlijk waren de Joden bekrachtigd en bezield en hun vijanden verzwakt en ontmoedigd, dat niemand van hen die zichzelf getekend hadden voor het verderf, ontkwam, zij *sloegen op al hun vijanden met de slag van het zwaard.* In het bijzonder:

A. Op de dertienden dag van de maand Adar sloegen zij in de stad Susan vijfhonderd mannen, vers 6, en de *tien zonen van Haman,* vers 10. Als de Joden op het Purimfeest dit boek Esther lezen, dan houden zij zich verplicht om de namen van de tien zonen van Haman allen in een adem te lezen, zonder tusschenpoos, omdat, zeggen zij, allen tezamen gedood werden allen op hetzelfde ogenblik de geest gaven. *Buxt. Synag Jud.c.24*. De Chaldeeuwse paraphrase zegt dat, toen deze tien gedood werden, Zeres met zeventig anderen van zijn kinderen ontkomen is, en dat deze later van huis tot huis om brood gebedeld hebben.

B. Op de veertienden dag hebben zij in Susan nog driehonderd mannen gedood, die op de vorige dag aan de slachting waren ontkomen, vers 15. Hiertoe verkreeg Esther verlof voor hen van de koning, ter meerdere verschrikking van hun vijanden en ter algehele verplettering van deze boosaardige partij. De koning had berichten ingewonnen omtrent het aantal van de verslagenen op de eerste dag, vers 11, en gaf er Esther kennis van, vers 12, haar vragende wat zij nog meer verlangde. "Niets anders", zegt zij, "dan verlof om nog zo'n dag werk te mogen doen". Esther behoorde gewis niet tot de bloeddorstigen, niet tot hen, die zich verlustigen in moord en doodslag, maar zij had enige zeer goede en geldige redenen, die haar bewogen om dit verzoek te doen. Zij

verlangde ook dat de dode lichamen van de tien zonen van Haman aan de galg gehangen zouden. worden, waaraan hun vader gehangen was, tot groter smaad en schande van dat geslacht, en ter verschrikking van de partij vers 13, en dienovereenkomstig is het geschied, vers 14. Men veronderstelt dat zij in ketenen werden gehangen, en enige tijd aan de galg werden gelaten.

C. De Joden op het land hielden zich aan hun orders en versloegen van hun vijanden niet meer dan op de dertienden dag verslagen werden, welke allen tezamen in al de provincies vijf en zeventig duizend bedroegen, vers 16. Indien dit allen Amalekieten waren (zoals de Joden zeggen), dan voorzeker was de gedachtenis van Amalek nu geheel uitgedelgd, Exodus 17:14. Maar wat hen erin. rechtvaardigde, dat zij zovelen hebben ter dood gebracht, was dat zij het zuiver en allen ter zelfverdediging hebben gedaan, uit rechtvaardig noodzakelijk zelfbehoud. Zij *stonden voor hun leven,* daartoe gemachtigd door de wet van het zelfbehoud zowel als door het edict van de koning.

D. Er wordt nota van genomen, dat zij *hun handen niet sloegen aan de roof,* vers 10, 15-16. Het verlof van de koning had hen gemachtigd de buit van hun vijanden te roven, Hoofdst. 8:11 en zij hadden nu wel een goede gelegenheid om er zich mee te verrijken. Indien Hamans partij de overhand had behouden, zij zouden ongetwijfeld wel gebruik hebben gemaakt van hun machtiging om *hun buit te roven,* Hoofdst. 3:13. Maar de Joden wilden dit niet doen aan hen:

a. Opdat zij ter ere van hun Godsdienst blijk zouden geven van een heilige, edelmoedige minachting van wereldse rijkdom, in navolging van hun vader Abraham, die het versmaadde om zich met de buit van Sodom te verrijken.

b. Om te doen blijken dat zij niets anders dan zelfbehoud op het oog hadden, hun invloed aan het hof gebruikten ter redding van hun leven, niet om hun bezittingen te vermeerderen.

c. Hun verlof machtigde hen om het geslacht van hun vijanden te verdelgen, zelfs *de kleine kinderen en de vrouwen* Hoofdst. 8:11. Maar hun menselijk gevoel liet hun dit niet toe, hoewel het de bedoeling was geweest aldus aan hen te doen. Zij hebben niemand gedood dan hen, die zij met de wapens in de hand vonden, en daarom hebben zij ook de buit niet geroofd, maar lieten die voor de vrouwen en kleine kinderen, die zij hadden gespaard, om er hun levensonderhoud van te hebben, want anders zou het evengoed zijn geweest hen terstond te doden als hen te laten verhongeren, hun het leven te benemen als hun het levensonderhoud te ontnemen. Hierin hebben zij met een welwillendheid en mededogen gehandeld, wel waardig om nagevolgd te worden.

5. Welk een blijdschap zij smaakten in hun verlossing. De Joden op het land ontdeden zich van hun vijanden op de dertiende dag van de maand, en rustten op de veertiende dag, vers 17, en maakten hem tot een dag van de dankzegging, vers 19. De Joden te Susan, de koninklijke stad, gebruikten twee dagen voor de militaire strafvoltrekking, zodat zij rustten op de vijftiende dag, en die dag tot een dag van dankzegging maakten, vers 18. Beiden vierden hun feest op de eigen dag, nadat zij hun werk volbracht hadden en hun doel hadden bereikt. Als wij bijzondere zegeningen van God hebben verkregen, dan behoren wij er snel en vaardig dankzegging voor te doen terwijl de zegen en de weldadigheid ons nog vers in het geheugen liggen, en wij nog het sterkst onder de indruk ervan zijn.

Esther 9:20-32

Wij kunnen ons voorstellen hoe diep getroffen Mordechai en Esther waren door de triomf van de Joden over hun vijanden en hoe zij de uitslag van die beslissende dag aanzagen met een blijdschap en voldoening, geëvenredigd aan de zorg en kommer, waarmee zij hem tegemoet hadden gezien. Hoe was hun hart verruimd door blijdschap in God en Zijn heil, en welke lofliederen waren in hun mond gegeven! Maar nu wordt ons hier gezegd welke maatregelen zij genomen hebben om er de kennis van te verspreiden onder hun volk, en er de gedachtenis van te bestendigen onder het nageslacht, tot eer van God en om Zijn volk aan te moediger om te allen tijde op Hem te vertrouwen.

I. De geschiedenis werd geschreven en afschriften ervan verspreid onder al de Joden in al de provincies van het rijk, *die nabij en die verre waren,* vers 20. Allen wisten iets van de geschiedenis, daar zij er van zeer nabij in betrokken waren-zich door het eerste edict bewust waren geworden van hun gevaar en door het tweede van hun verlossing, maar hoe die verbazingwekkende ommekeer gewerkt was, wisten zij niet. Daarom heeft Mordechai *deze geschiedenissen beschreven.* En indien dit boek hetzelfde is dat hij schreef, zoals velen denken, dan moet ik wijzen op het verschil tussen Mordechai's stijl en die van Nehemia. Nehemia neemt bij iedere wending nota van Gods voorzienigheid en *de goede hand van zijn God over hem,* hetgeen zeer geschikt is om Godvruchtige aandoeningen op te wekken in het hart van zijn lezers, maar Mordechai noemt in geheel zijn boek de naam van God niet eens. Nehemia schreef zijn boek te Jeruzalem waar de Godsdienst in zwang was, en dit bleek zelfs in de gewone gesprekken van de mensen, Mordechai schreef het zijne op de burcht Susan waar staatkunde meer heerste dan vroomheid, en zo schreef hij dan naar de aard van de plaats Zelfs zij, die de wortel van de zaak in zich hebben, zijn er aan onderhevig om de geur en smaak van de Godsdienst te verliezen en hun blad te laten verdorren, als zij geheel en al omgang hebben met hen, die slechts weinig Godsdienst hebben. Het is Nehemia's schrijfwijze, die ik gaarne zou navolgen, maar uit die van Mordechai leer ik dat mensen waarlijk Godvruchtig zijn kunnen, al zijn zij ook niet overvloedig in de uiterlijke kenmerken en uitdrukkingen ervan, en dat wij dus onze broederen niet moeten oordelen of verachten. Omdat er echter zo weinig van de tale Kanaäns in dit boek is, denken velen dat het niet door Mordechai werd geschreven, maar dat het een uittreksel is van de jaarboeken van de koningen van Perzië, slechts een bericht gevende van de feiten, die de doden zelf dan wel nader zullen weten te verklaren.

II. Er werd een feest ingesteld, dat jaarlijks van geslacht tot geslacht door de Joden gevierd moest worden ter gedachtenis aan dit wonderwerk, dat God voor hen gewrocht heeft, "opdat de kinderen, die" "geboren zouden worden," het zouden weten en het "hun kinderen" "zouden vertellen, en hun hoop op God zouden stellen," Psalm 78:6,7. Het zal wezen tot eer van God als de beschermer van Zijn volk, en tot de eer van Israël als het voorwerp van de zorg van de hemel, een bevestiging zijn van de getrouwheid van Gods verbond, een uitnodiging aan vreemdelingen om tot de gemeenschap ervan toe te treden, en een aanmoediging voor Gods eigen volk om goedsmoeds ook in de grootste moeilijkheden en gevaren op Hem, op Zijn wijsheid en macht en goedheid te steunen en te betrouwen. Het nageslacht zal het voordeel oogsten van deze verlossing, weshalve zij de gedachtenis ervan behoren te vieren.

Betreffende dit feest wordt ons hier meegedeeld:

1. Wanneer het gevierd moet worden: ieder jaar op *de veertiende en vijftiende dag van de twaalfde maand,* juist een maand voor het pascha vers 21. Aldus hebben de eerste maand en de laatste maand van het jaar de maanden in herinnering gehouden, die voorbijgegaan waren, *de dagen toen God hen bewaarde.* Zij hielden twee opeenvolgende dagen als dagen van dankzegging, en achtten die niet te veel om doorgebracht te worden in het loven van God. Laat ons niet karig zijn in Hem onze dankzegging te brengen, die ons zo mildelijk Zijn gunsten en weldaden schenkt.

Merk op: Zij hielden de dag niet toen zij streden, maar wel de dagen toen zij rustten, op de veertiende dag rustten de Joden van de provincies, en op de vijftiende die te Susan woonden, en zij hielden beide dagen. De sabbat was vastgesteld niet op de dag dat God Zijn werk volbracht had maar op de dag toen Hij er van rustte. De hedendaagse Joden nemen de dertiende dag, de dag vastgesteld voor hun verdelging, waar als een vastendag, en gronden dit op vers 31, *de zaken van het vasten en hun geroep.* Maar dat ziet op de dag van hun benauwdheid, Hoofdst. 4:3, 16, die niet bestendigd moest worden, nadat God hun vasten in "vreugde" "en blijdschap" verkeerd had, Zacheria 8:19.

2. Hoe het genoemd werd: *het feest van purim,* vers 26, naar *pur,* een Perzisch woord dat *lot* betekent, omdat Haman door het lot beslist had dat dit de dag zou wezen voor de verdelging van de Joden, terwijl de Heere, wienshet beleid is van het lot, bepaald had dat het de tijd zou wezen van hun triomf. De naam van dit feest zal hen herinneren aan de souvereine heerschappij van de God Israëls, die de dwaze bijgelovigheden van de heidenen tot Zijn eigen doeleinden heeft doen dienen, en "die naar de nieuwe manen voorzeggen" overtroffen heeft in wijsheid, Jesaja 47:13, "de tekenen van de leugendichters vernietigende, en de waarzeggers dol" " makende," Jesaja 44:25.

3. Door wie het ingesteld en verordend werd. Het was geen Goddelijke inzetting, en daarom wordt het ook geen *heilige dag* genoemd, maar een menselijke bepaling, waardoor hij tot een *vrolijker dag* werd gemaakt, vers 19, 22.

A. De Joden hebben het verordend, *en namen op zich,* vers 27, zij *namen* vrijwillig *aan te doen wat zij begonnen hadden,* vers 23. Zij verplichtten zich er toe met algemene instemming.

B. Mordechai en Esther bevestigden hun besluit, opdat het te meer bindend zou zijn voor het nageslacht, en hun door die grote, eerwaardige namen goed aanbevolen zou zijn. Zij schreven:

a. *Met alle macht,* vers 29, of gezag zoals het hun toekwam, Esther als koningin en Mordechai als eerste staatsminister. Het is goed als zij, die macht hebben, machtigen tot hetgeen goed is.

b. *Met woorden van vrede en trouw.* Hoewel zij schreven met macht, schreven zij met tederheid en liefde, niet gebiedend geen last opleggende, maar in de taal, zoals het concilie van Jeruzalem haar gebruikte in zijn decreet, Handelingen 15:29 :"Indien gij zo" "en zo doet, zo zult gij wel doen, Vaarwel." Dat was de stijl van hun brieven of hun begroeting, hun woord van afscheid. "Vrede en trouw," of waarheid, "zij met ulieden."

4. Door wie het gehouden moest worden: *door al de Joden* en door *hun zaad,* en door allen, *die zich tot hen vervoegen zouden,* vers 27. De waarneming van dit feest moest beide algemeen en persoonlijk wezen, de proselieten moeten het waarnemen ten teken van hun oprechte genegenheid

voor het Joodse volk, en om te tonen dat zij zich met hun belangen verenigd hadden. Samenstemming in blijdschap en lofzegging behoort tot de gemeenschap van de heiligen.

5. Waarom het waargenomen moest worden: opdat de gedachtenis aan de grote dingen, die God voor Zijn kerk gedaan heeft, *geen einde nemen zou hij hun zaad,* vers 28. God doet geen wonderen voor een enkele dag, maar om in eeuwige gedachtenis gehouden te worden. "Wat God doet zal in eeuwigheid zijn," en moet daarom voor eeuwig in gedachtenis worden gehouden, Prediker 3:14. In deze zaak moeten zij gedenken:

a. Aan Hamans slechte handelingen tegen de kerk tot zijn eeuwige schande, vers 24, *omdat hij tegen de Joden gedacht had hen om te brengen.* Laat dit in gedachte worden gehouden, opdat Gods volk zich nooit aan gerustheid overgeve zolang zij zulke boosaardige vijanden hebben, op wie zij een wakend oog moeten. houden, hun vijanden beogen niets minder dan hun verderf, laat hen dus op God betrouwen om hen te verlossen.

b. Esthers goede diensten aan de kerk, tot haar onsterflijke eer. Toen Esther met gevaar van haar leven *voor de koning kwam,* heeft hij het edict vernietigd, vers 25. Ook dit moet herdacht worden, opdat, overal waar dit feest gehouden en deze geschiedenis ter verklaring ervan gelezen zou worden hetgeen zij deed verhaald zou worden *ter gedachtenis aan haar.* Goede daden, gedaan voor het Israël Gods, moeten herdacht worden ter aanmoediging van anderen, om desgelijks te doen. God zal ze niet vergeten, en daarom moeten wij ze ook niet vergeten.

c. Hun eigen gebeden en de verhoring ervan, vers 31, *de zaken van het vasten en hun geroep.* Hoe meer wij in onze benauwdheid geroepen hebben, hoe meer gebeden om verlossing wij hebben opgezonden, des te meer zijn wij verplicht God te danken voor de verlossing. *Roept Mij aan in de dag van de benauwdheid,* en dan, offert Gode *dank.*

6. Hoe het gehouden moest worden. En laat ons daarvan zien:

A. Wat hier geboden werd, hetgeen zeer goed was. Dat zij het zouden maken:

a. Tot een dag van vrolijkheid, *een dag van maaltijden en vreugde,* vers 22. "Men maakt maaltijden om te lachen." Prediker 10:19. Als God ons reden geeft om ons te verblijden, waarom zouden wij onze vreugde dan niet te kennen geven?

b. Een dag van milddadigheid, *van zending van delen aan elkaar,* ten teken van hun opgeruimdheid en van hun wederzijdse achting, en van hun verbonden zijn aan elkaar door dit en andere algemene gevaren en verlossingen in innige hartelijke liefde.

c. Een dag van barmhartigheid, van zending van *gaven aan de armen,* het is niet alleen aan onze bloedverwanten en rijke naburen, dat wij tekenen moeten zenden, maar aan "de armen en verminkten," Lukas 14:12-13. Zij, die barmhartigheid verkregen hebben, moeten ten teken van hun dankbaarheid barmhartigheid bewijzen, en de gelegenheid daartoe ontbreekt ons nooit, want de armen hebben wij altijd met ons. Dankzegging en het geven van aalmoezen moeten samengaan, opdat, als wij ons verheugen en God danken, het hart van de armen zich met ons verheuge en hun lenden ons zegenen.

B. Wat daar aan toegevoegd werd, was nog veel beter. Op het feest lezen zij iedere dag de gehele geschiedenis in de synagogen en zenden driemaal een gebed op tot God. In het eerste loven zij God dat zij waardig geacht zijn om die dienst bij te wonen, in het tweede loven zij Hem voor de wonderbaarlijke bewaring van hun voorouders, in het derde loven zij Hem dat zij het nog eenmaal beleefd hebben dit feest ter gedachtenis er aan te vieren. Aldus bisschop Patrick.

C. Waartoe het sedert ontaard is, en dat is veel erger. Hun eigen schrijvers erkennen dat dit feest gewoonlijk met gulzig eten en drinken gevierd wordt, en met uitspatting van vermakelijkheden. Hun Talmud zegt uitdrukkelijk, dat op het feest van purim men drinken moet, totdat men het verschil niet weet tussen "Ge*vloekt zij Haman" en "Gezegend zij Mordechai."* Zie waartoe de verdorven, boze natuur van de mens dikwijls datgene brengt, wat oorspronkelijk goed bedoeld was, hier wordt een Godsdienstig feest in een carnaval, in brassen en zwelgen verkeerd. Niets reinigt meer het hart en versiert de Godsdienst dan heilige vreugde, niets verontreinigt het hart meer en smaadt meer de Godsdienst dan vleselijke pret en zinnelijk genot. *Corruptio optimi est pessima-Wat het beste is, wordt nadat het verdorven is het slechtste.*

HOOFDSTUK 10

1 Daarna leide de koning Ahasveros schatting op het land, en de eilanden der zee.
2 Al de werken nu zijner macht en zijns gewelds, en de verklaring der grootheid van Mordechai, denwelken de koning groot gemaakt heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Medie en Perzie?
3 Want de Jood Mordechai was de tweede bij den koning Ahasveros, en groot bij de Joden, en aangenaam bij de menigte zijner broederen, zoekende het beste voor zijn volk, en sprekende voor den welstand van zijn ganse zaad.

Dit is slechts een gedeelte van een hoofdstuk, het overige ervan, beginnende van vers 4 met nog zes hoofdstukken, alleen in het Grieks gevonden zijnde is als apocrief, verworpen. In deze drie verzen hebben wij slechts enige korte aanduidingen:

I. Betreffende Ahasveros op de troon, welk een machtig vorst hij was, vers 1, 2.

II. Betreffende Mordechai, zijn gunsteling, welk een grote, blijkbare zegen hij was voor zijn volk, vers 2, 3.

Esther 10:1-3

Hier wordt ons meegedeeld:

I. Hoe groot en machtig koning Ahasveros geweest is.

Hij had een zeer uitgestrekt gebied, beide op het vaste land en op de eilanden, waarvan hij grote inkomsten trok. Behalve de gewone inkomende rechten, die de koningen van Perzië hieven, Ezra 4:13, legde hij zijn onderdanen nog een schatting op, die hij voor buitengewone uitgaven nodig had vers 1 :*De koning legde schatting op het land en op de eilanden van de zee.* Gelukkig is ons land, dat geen schatting betaalt dan die opgelegd wordt door zijn vertegenwoordigers, die het zelf kiest, en niet uitgezogen of verdrukt wordt door een willekeurige macht zoals sommige andere volken. Behalve dit voorbeeld van de grootheid en macht van Ahasveros, zouden er nog vele andere gegeven kunnen zijn van *de werken van zijn macht en zijns gewelds,* maar zij werden niet geschikt geacht om hier in de gewijde geschiedenis vermeld te worden, welke zich bepaalt tot de Joden, en de zaken van andere volken slechts mededeelt als zij met die van de Joden in verband staan, maar zij zijn geschreven *in de Perzische kronieken,* vers 2 die reeds sedert lang verloren en in vergetelheid zijn begraven, terwijl de gewijde schriften leven, leven in ere, en zullen blijven leven totdat er geen tijd meer is. Als "de koninkrijken van de mensen," monarchen en hun monarchieën verwoest zijn, en "hun gedachtenis met hen vergaan is," Psalm 9:7, zullen het koninkrijk Gods onder de mensen en de gedenkschriften van dat koninkrijk blijven en wezen "als de" "dagen des hemels," Daniel 2:44.

II. Hoe groot en goed Mordechai was.

1. Hij was groot, en het doet iemand goed om deugd en Godsvrucht aldus geëerd te zien.

a. Hij was groot bij de koning, de tweede bij hem, als één in wie te vertrouwen de koning een welbehagen had. Gedurende lange tijd had Mordechai tevreden en vergenoegd in de poort van de koning gezeten, en nu is hij eindelijk bevorderd tot president van de geheime raad. Mannen van verdienste kunnen voor een tijd als levend begraven schijnen, maar dikwijls worden zij ten slotte op de een of andere wijze ontdekt en bevorderd. De verklaring van de grootheld van Mordechai, waartoe de koning hem bevorderd had, *was geschreven in de kronieken van het koninkrijk* als iets zeer gedenkwaardigs en bijdragende tot de grote daden des konings. Nooit heeft hij zulke daden van macht gedaan als toen Mordechai zijn rechterhand was.

b. Hij was *groot bij de Joden,* vers 3, niet slechts groot *boven* hen, meer achtbaar dan iemand van hun, maar groot *bij* hen, hij was hun dierbaar, gemeenzaam met hen, en zeer hoog door hen geacht. Zover was het van hen, om hem wegens zijn verhoging te benijden, dat zij er zich in verblijdden, er nog aan toe deden door hem groten invloed onder hen te geven en alle zaken aan zijn leiding te onderwerpen.

2. Hij was goed, zeer goed, want hij deed goed, dat maakte hem wezenlijk groot, en toen gaf zijn grootheid hem gelegenheid om zoveel te meer goed te doen. Toen de koning hem verhoogde:

a. Heeft hij zijn volk, de Joden, niet verloochend, heeft hij zich van zijn betrekking tot hen niet geschaamd, hoewel zij vreemdelingen en gevangenen waren, verstrooid en geminacht. Nog noemde hij zich *Mordechai de Jood,* en daarom is hij ongetwijfeld ook getrouw gebleven aan de Joodse Godsdienst, door de waarneming waarvan hij zich onderscheidde, en toch stond dit zijn verhoging niet in de weg, noch werd dit als een smet of gebrek in hem aangezien.

b. Heeft hij zijn eigen rijkdom of welstand niet gezocht, niet getracht grote bezittingen voor zich en zijn geslacht te verwerven, hetgeen het voornaamste is dat velen op het oog hebben als zij hoge betrekkingen aan het hof verkrijgen, maar ging hij te rade met het welzijn zijns volks en legde er zich op toe om dat te bevorderen. Zijn macht, zijn rijkdom en al zijn invloed op de koning en de koningin gebruikte hij voor het algemene welzijn.

c. Hij heeft niet slechts goed gedaan maar deed het op nederige, minzame wijze, hij liet gemakkelijk tot zich naderen, was beleefd en vriendelijk in de omgang, en sprak met welwillendheid tot allen, die zich voor het een of ander tot hem wendden. Goede werken te doen is het beste en voornaamste, dat verwacht wordt van hen, die rijkdom en macht bezitten, maar goede woorden te geven is ook prijzenswaardig, en het maakt de goede daden des te meer aangenaam.

d. Hij heeft geen partij van zijn volk begunstigd tegenover een andere, heeft sommigen van hen ook niet tot zijn gunstelingen gemaakt, terwijl de overigen veronachtzaamd en ontmoedigd werden, maar welke geschillen er ook onder hen waren, hij was voor allen een vader, *maakte zich aangenaam bij de menigte van zijn broederen,* toonde geen minachting voor de menigte, het gros van het volk, en *sprak voor de welstand van zijn gehele zaad,* van allen zonder onderscheid. Zich aldus aangenaam makende door nederigheid en weldadigheid, was hij ook algemeen bemind, en verkreeg hij het goede woord van al zijn broederen. Geloofd zij God, dat wij met een regering als deze gezegend zijn, die de welstand zoekt van ons volk. God geve dat die zegen nog lang, zeer lang over ons moge blijven! en geve ons onder haar gelukkige bescherming en invloed, *een gerust en stil leven te leiden in alle Godzaligheid en eerbaarheid,* en liefde.

JOB

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN
VAN HET BOEK JOB.

Dit boek van Job staat op zichzelf, staat in geen verband met een ander boek, en moet dus ook op zichzelf beschouwd worden. In vele exemplaren van den Hebreeuwsen Bijbel is het achter het boek der Psalmen geplaatst, en in sommigen na de Spreuken, hetgeen misschien aan sommige geleerden aanleiding heeft gegeven te denken, dat het door Jesaja of een der latere profeten geschreven is. Daar echter het onderwerp naar veel vroegeren tijd schijnt te verwijzen, hebben wij reden om te geloven dat ook de samenstelling van dit boek van veel ouderen datum is, en zo is het dus zeer voegzaam het eerst in deze verzameling van Goddelijke zedenkundige boeken geplaatst, en daar het ook leerstellig is, kan het zeer gevoeglijk het Boek der Psalmen, dat bovenal van Godsdienstigen inhoud is, en het Boek der Spreuken, dat een praktische strekking heeft, voorafgaan en inleiden; want hoe zullen wij een God aanbidden, dien wij niet kennen? Wat nu dit boek betreft:

I. Wij zijn er zeker van, dat het door Goddelijke ingeving geschreven is, hoewel wij er niet zeker van zijn wie de schrijver was. De Joden, hoewel geen vrienden van Job, daar hij een vreemdeling was van het burgerschap Israël's, hebben als trouwe bewaarders van de orakelen Gods, die hun waren toebetrouwd, dit boek toch altijd in hun heiligen canon behouden. Naar de geschiedenis wordt verwezen door een apostel, Jakobus 5:11; en een passage ervan wordt aangehaald door een anderen apostel, in den gewonen vorm van de Schrift aan te halen: er is geschreven, 1 Corinthiërs 3:19. Velen van de ouden waren van mening dat deze geschiedenis door Mozes in Midian geschreven werd, en aan zijn lijdende broederen in Egypte werd overgeleverd ter hunner ondersteuning en vertroosting onder hun lasten, en ter aanmoediging van hun hoop, dat God hen ter bestemder tijd zal verlossen en verrijken, zoals Hij dezen geduldigen lijder verlost en verrijkt heeft. Sommigen maken de gissing dat het oorspronkelijk in het Arabisch was geschreven, maar later door Salomo, of een anderen gewijden schrijver, ten gebruike der Joodse kerk in het Hebreeuws was overgezet, (aldus Jurien). Mij komt het het waarschijnlijkst voor, dat Elihu er den schrijver van is, tenminste van de gesprekken, omdat hij in Hoofdstuk 32:15 de woorden van een geschiedschrijver vermengt met die van een twistredenaar; maar Mozes heeft misschien de eerste twee hoofdstukken geschreven en het laatste, teneinde licht te verspreiden over de gesprekken, want daarin, namelijk in de eerste twee hoofdstukken en in het laatste, wordt God meermalen Jehova genoemd, maar in de gesprekken geen enkele maal, behalve in Hoofdstuk 12:9. Die naam was aan de patriarchen vóór Mozes slechts weinig bekend, Exodus 6:2. Indien Job het zelf geschreven heeft: sommigen van de Joodse schrijvers zelf erkennen hem een profeet te zijn geweest onder de heidenen; indien Elihu: wij bevinden dat hij een geest der profetie had, die hem der woorden vol deed zijn en hem drong, Hoofdstuk 32:18.

II. Wij zijn er zeker van dat het ten opzichte der zaak een ware geschiedenis en geen verdicht verhaal is, hoewel de gesprekken in dichterlijker vorm zijn. Ongetwijfeld is er zulk een man als Job geweest; de profeet Ezechiël noemt hem met Noach en Daniël, Ezechiël 14:14. Het verhaal, dat wij hier hebben van zijn voorspoed en Godsvrucht, van zijn vreemde beproevingen en zijn voorbeeldig geduld, van de substantie zijner gesprekken met zijne vrienden en Gods rede tot hem uit een onweder, met zijn terugkeer ten laatste tot een staat van voorspoed, is ongetwijfeld nauwkeurig

waar, hoewel aan den gewijden schrijver de gewone vrijheid is gelaten om hetgeen Job en zijne vrienden gesproken hebben, in zijn eigen woorden weer te geven.

III. Wij zijn er zeker van dat het een zeer oud boek is, hoewel wij den juisten datum niet kunnen bepalen, noch van den tijd wanneer Job geleefd heeft, noch van den tijd wanneer het boek geschreven werd. Zo velen, zo blijkbaar, zijn zijne grauwe haren, de kenmerken van zijne oudheid, dat wij reden hebben te geloven dat het wel zo oud is als het boek Genesis zelf, en dat de patriarch Job een tijdgenoot was van Izaak en Jakob, hoewel geen medeërfgenaam met hen van de belofte van het aardse Kanaän, maar toch met hen het betere land, dat is, het hemelse, verwachtende. Waarschijnlijk behoorde hij tot de nakomelingen van Nahor, den broeder van Abraham, wiens eerstgeborene was Uz, Genesis 22:21, en in wiens geslacht de Godsdienst gedurende enige eeuwen gehandhaafd bleef, zoals blijkt uit Genesis 31:53, waar God niet alleen de God Abrahams maar ook de God Nahors wordt genoemd. Hij leefde voordat de levensduur van den mens verkort was tot op zeventig of tachtig jaren, zoals in den tijd van Mozes; voordat de offers beperkt waren tot een altaar; vóór den algemenen afval der volkeren van de kennis en de aanbidding van den waren God, en toen er nog geen andere afgoderij bekend was dan de aanbidding van zon en maan, een misdaad, strafbaar bij den rechter, Hoofdstuk 31:26, 28. Hij leefde toen God bekend was bij den naam van God, den Almachtige, meer dan bij dien van Jehova; want Hij wordt in dit boek meer dan dertig maal Shaddai, de Almachtige genoemd. Hij leefde toen de kennis van God niet werd meegedeeld door Schrift maar door overlevering, want daarop wordt hier een beroep gedaan, Hoofdstuk 8:8; 21:29; 15:18; 15:1. En wij hebben reden te denken dat hij voor Mozes heeft geleefd, omdat er volstrekt geen melding wordt gemaakt van Israël's verlossing uit Egypte of van de wetgeving. Wèl is er een plaats, die een toespelling kan zijn op het verdrinken van Farao, Hoofdstuk 26:12. Door Zijne kracht klieft Hij de zee, en door Zijn verstand verslaat Hij Rahab; bij welken naam Egypte meermalen in de Schrift wordt genoemd, zoals in Psalm 87:4; Psalm 89:11; Jesaja 51:9. Zij kan echter evengoed verwijzen naar de trotse baren der zee. Wij achten derhalve dat wij hier teruggaan naar den patriarchalen tijd, en, behalve nog wegens zijn gezag, ontvangen wij dit boek met eerbied vanwege zijn hoge oudheid.

IV. Wij zijn er zeker van dat het van groot nut is voor de kerk en voor ieder goed Christen, hoewel er vele duistere en moeilijk te begrijpen plaatsen in voorkomen. Wij kunnen misschien niet zeker zijn van de ware betekenis van ieder Arabisch woord of gezegde, dat wij er in ontmoeten. Het is een boek, dat aan de taalgeleerden veel werk geeft, maar het is toch duidelijk genoeg om het in zijn geheel nuttig voor ons te doen zijn, en het is alles ter onzer lering geschreven. Dit verheven gedicht stelt ons onder anderen deze vijf zaken klaar en duidelijk voor ogen:

1. Een gedenkteken van de eerste of oorspronkelijke Godgeleerdheid. De eerste en grote beginselen van het licht der natuur, waarop de natuurlijke Godsdienst gegrond is, worden hier in een warm, uitvoerig en geleerd pleidooi niet alleen als aangenomen en toegestaan beschouwd van alle zijden, en geen den minsten twijfel er aan geopperd, maar met algemene instemming als eeuwige waarheden erkend, aangetoond als gebiedende waarheden, waaraan de mens zich te onderwerpen heeft. Is er ooit van het wezen Gods, van Zijn heerlijke hoedanigheden en volmaaktheden, van Zijn ondoorgrondelijke wijsheid, Zijn onweerstaanbare macht, Zijn onbegrijpelijke heerlijkheid, Zijn onkreukbare gerechtigheid en Zijn onbetwistbare soevereiniteit met meer helderheid en volledigheid, met meer eerbied en Goddelijke welsprekendheid gesproken dan in dit boek? De schepping der wereld en de regering ervan worden hier op bewonderenswaardige wijze beschreven, niet als zaken

van bespiegeling, maar als zaken, die ons onder de sterke verplichting brengen om onzen Schepper te vrezen en te dienen, ons aan Hem te onderwerpen en op Hem te vertrouwen. Nooit zijn zedelijk goed en kwaad, deugd en ondeugd meer naar het leven getekend (de schoonheid van het ene, het mismaakte van het andere), dan in dit boek, noch de onschendbare regel van Gods gerechtigheid duidelijker aangetoond. Gelukkig de rechtvaardigen, het zal wel met hen wezen, en wee de goddelozen, het zal hun kwalijk gaan. Dat zijn geen twistpunten der scholen, om de geleerden bezig te houden, geen middelen van staat, om de ongeleerde wereld in ontzag te houden; neen, uit dit boek blijkt dat het heilige waarheden van ontwijfelbare zekerheid zijn, waaraan het verstandige en sobere deel der mensheid zich in alle tijden en eeuwen onderworpen heeft.

2. Het stelt ons een proeve voor van Godsvrucht in iemand uit de volken, iemand, die niet tot Israël behoorde. Deze grote heilige stamde af, niet van Abraham, maar van Nahor; of, indien van Abraham, niet van Izaak, maar van een der zonen van de bijwijven, die naar het land van het Oosten gezonden werden, Genesis 25:6; of, indien van Izaak, dan toch niet van Jakob, maar van Ezau; zodat hij buiten het verbond was, geen Israëliet, geen proseliet, en toch was er niemand zoals hij voor Godsdienst, noch zulk een gunsteling des hemels op deze aarde. Het was dus een waarheid, voordat Petrus haar vernomen had, dat in allen volke die Hem vreest en gerechtigheid werkt, Hem aangenaam is, Handelingen 10:35. Er waren kinderen Gods, die verstrooid waren, Johannes 11:52, behalve nog de ingelijfde kinderen des koninkrijks, Mattheus 8:11, 12.

3. Het geeft ons een verklaring van het Boek der Goddelijke Voorzienigheid, en een heldere, bevredigende oplossing van velen der duistere en moeilijke plaatsen ervan. De voorspoed der goddelozen en de beproevingen der rechtvaardigen werden altijd beschouwd als twee zeer moeilijke hoofdstukken van dat boek; maar zij worden hier verklaard en door het einde, de uitkomst der dingen, met de wijsheid, reinheid en goedheid van God in overeenstemming gebracht.

4. Het stelt ons een groot voorbeeld van geduld voor, en van een sterk vasthouden aan God temidden van de zwaarste rampen en beproevingen. Sir Richard Blackmore’s zeer vernuftige pen heeft in zijn voortreffelijke voorrede van zijn parafrase van dit boek Job tot een held gemaakt, bij uitnemendheid geschikt voor een episch gedicht, want (zegt hij) "Hij toont zich groot en edel onder tegenspoed, kloekmoedig onder beproeving, houdt vast aan zien deugd onder de grootste tergingen, die de boosheid der hel kon uitdenken, en hiermede geeft hij een edel voorbeeld van lijdzaamheid en geduld, een karakter, dat in geen enkel opzicht achterstaat bij dat van een actief optredenden held," enz.

5. Het stelt ons een doorluchtig type voor van Christus, waarvan wij de bijzonderheden in het vervolg zullen trachten aan te tonen. In het algemeen: Job was een groot lijder, hij werd ontledigd en vernederd, maar om hem tot grotere heerlijkheid te brengen. Zo heeft Christus zich zelven vernederd, teneinde verhoogd te worden. De geleerde bisschop Patrick citeert Hiëronymus meer dan eens van Job sprekende als type van Christus, die voor de vreugde, welke Hem was voorgesteld, het kruis heeft gedragen, die voor een tijd vervolgd werd door mensen en duivelen, en ook van God verlaten scheen te zijn, maar opgewekt werd om een voorspraak te zijn zelfs voor Zijne vrienden, die aan Zijne smart nog smart hebben toegevoegd. Als de apostel spreekt van het geduld van Job neemt hij terstond nota van het einde des Heeren, dat is van den Heere Jezus, (zoals sommigen het verstaan), waarvan Job een type was, Jakobus 5:11.

In dit boek hebben wij:

A. De geschiedenis van Jobs lijden, en zijn geduld er onder, Hoofdstuk 1, 2, niet zonder een bijmengsel van menselijke zwakheid, Hoofdstuk 3.

B. Een twistgesprek tussen hem en zijne vrienden hierover, waarin: a. Elifaz, Bildad en Zofar de opponenten of bestrijders waren, en, b. Job de respondent of verdediger was. c. De moderateurs waren: Ten eerste. Elihu, Hoofdstuk 32-37. Ten tweede. God zelf, Hoofdstuk 38-41. d. Het eindigt alles in Jobs eer en voorspoed, Hoofdstuk 42. Uit het geheel leren wij dat vele de tegenspoeden zijn der rechtvaardigen, maar dat, als de Heere hen uit die alle redt, de beproeving huns geloofs zal bevonden worden te zijn tot lof en eer en heerlijkheid.

HOOFDSTUK 1

1 Er was een man in het land Uz, zijn naam was Job; en dezelve man was oprecht, en vroom, en godvrezende, en wijkende van het kwaad.
2 En hem werden zeven zonen en drie dochteren geboren.
3 Daartoe was zijn vee zeven duizend schapen, en drie duizend kemelen, en vijfhonderd juk ossen, en vijfhonderd ezelinnen; ook was zijn dienstvolk zeer veel; zodat deze man groter was dan al die van het oosten.
4 En zijn zonen gingen, en maakten maaltijden in ieders huis op zijn dag; en zij zonden henen, en nodigden hun drie zusteren, om met hen te eten en te drinken.
5 Het geschiedde dan, als de dagen der maaltijden omgegaan waren, dat Job henenzond, en hen heiligde en des morgens vroeg opstond, en brandofferen offerde naar hun aller getal; want Job zeide: Misschien hebben mijn kinderen gezondigd, en God in hun hart gezegend. Alzo deed Job al die dagen.
6 Er was nu een dag, als de kinderen Gods kwamen, om zich voor den HEERE te stellen, dat de satan ook in het midden van hen kwam.
7 Toen zeide de HEERE tot den satan: Van waar komt gij? En de satan antwoordde den HEERE, en zeide: Van om te trekken op de aarde, en van die te doorwandelen.
8 En de HEERE zeide tot den satan: Hebt gij ook acht geslagen op Mijn knecht Job? Want niemand is op de aarde gelijk hij, een man oprecht en vroom, godvrezende en wijkende van het kwaad.
9 Toen antwoordde de satan den HEERE, en zeide: Is het om niet, dat Job God vreest?
10 Hebt Gij niet een betuining gemaakt voor hem, en voor zijn huis, en voor al wat hij heeft rondom? Het werk zijner handen hebt Gij gezegend, en zijn vee is in menigte uitgebroken in den lande.
11 Maar toch strek nu Uw hand uit, en tast aan alles, wat hij heeft; zo hij U niet in Uw aangezicht zal zegenen?
12 En de HEERE zeide tot den satan: Zie, al wat hij heeft, zij in uw hand; alleen aan hem strek uw hand niet uit. En de satan ging uit van het aangezicht des HEEREN.
13 Er was nu een dag, als zijn zonen en zijn dochteren aten, en wijn dronken in het huis van hun broeder, den eerstgeborene.
14 Dat een bode tot Job kwam, en zeide: De runderen waren ploegende, en de ezelinnen weidende aan hun zijden.
15 Doch de Sabeers deden een inval, en namen ze, en sloegen de jongeren met de scherpte des zwaards; en ik ben maar alleen ontkomen, om het u aan te zeggen.
16 Als deze nog sprak, zo kwam een ander, en zeide: Het vuur Gods viel uit den hemel, en ontstak onder de schapen en onder de jongeren, en verteerde ze; en ik ben maar alleen ontkomen, om het u aan te zeggen.
17 Als deze nog sprak, zo kwam een ander, en zeide: De Chaldeen stelden drie hopen, en vielen op de kemelen aan, en namen ze, en sloegen de jongeren met de scherpte des zwaards; en ik ben maar alleen ontkomen, om het u aan te zeggen.
18 Als deze nog sprak, zo kwam een ander, en zeide: Uw zonen en uw dochteren aten, en dronken wijn, in het huis van hun broeder, den eerstgeborene;
19 En zie, een grote wind kwam van over de woestijn, en stiet aan de vier hoeken van het huis, en het viel op de jongelingen, dat ze stierven; en ik ben maar alleen ontkomen, om het u aan te zeggen.
20 Toen stond Job op, en scheurde zijn mantel, en schoor zijn hoofd, en viel op de aarde, en boog zich neder;

21 En hij zeide: Naakt ben ik uit mijner moeders buik gekomen, en naakt zal ik daarhenen wederkeren. De HEERE heeft gegeven, en de HEERE heeft genomen; de Naam des HEEREN zij geloofd!
22 In dit alles zondigde Job niet, en schreef Gode niets ongerijmds toe.

De geschiedenis van Job begint hier met een bericht:

I. Van zijn grote Godsvrucht in het algemeen, vers 1, en in een bijzondere omstandigheid, vers 5.

II. Van zijn grote voorspoed, vers 2-4.

III. Van Satans boosaardigheid tegen hem en het verlof, dat deze kreeg om zijn standvastigheid op de proef te stellen, vers 6-12.

IV. Van de verbazingwekkende ongelukken, die hem troffen, het verlies van zijn bezittingen, vers 13-17, en de dood van zijn kinderen, vers 18, 19. V. Van zijn voorbeeldig geduld en Godsvrucht onder deze rampen, vers 20-22. In dit alles is hij als een voorbeeld gesteld van lijden en beproeving, waartegen geen voorspoed ons kan beveiligen, maar onder welke oprechtheid en Godsvrucht ons zullen bewaren.

Job 1:1-3

Betreffende Job wordt ons hier gezegd:

I. Dat hij een man, een mens, was en dus van gelijke bewegingen als wij zijn. Hij was "ish", een waardig man, een aanzienlijk man, een man van eer en aanzien, een magistraat, een man van gezag. Het land, waarin hij woonde was het land Uz, in het oostelijk deel van Arabië, naar de zijde van Chaldea, bij de Eufraat waarschijnlijk niet ver van Ur van de Chaldeen, vanwaar Abraham geroepen werd. Toen God een Godvruchtige uit dat land wegriep, heeft Hij zich aldaar toch niet onbetuigd gelaten, maar verwekte Hij een andere, om er een prediker van de gerechtigheid te zijn. God heeft Zijn overblijfsel aan alle plaatsen, Zijn verzegelden uit ieder volk, zowel als uit iedere stam van Israël, Openbaring 7:9. Het was een voorrecht voor het land Uz om er zo goed een man in te bezitten als Job was, nu was het in waarheid *Gelukkig Arabië* en het was tot lof van Job, dat hij in zo'n slechte plaats zo uitnemend goed en vroom was, hoe slechter de hem omringenden waren, hoe beter hij was.

Zijn naam Job, of Ijob, betekent volgens sommigen *een gehate,* iemand, die als een vijand wordt beschouwd. Anderen zeggen dat hij betekent een treurende iemand, die zucht of kermt, zo kon de droefheid, die hij in zijn naam droeg, een beteugeling wezen van zijn blijdschap in voorspoed. Dr. Cave leidt de naam af van het werkwoord *Jaäb beminnen* of *begeren,* te kennen gevende hoe welkom zijn geboorte is geweest aan zijn ouders, en hoezeer hij *de begeerte van hun ogen is* geweest, en toch was er een tijd dat hij de dag van zijn geboorte gevloekt heeft. Wie kan zeggen wat de dag zal blijken te zijn, die met een heldere morgen begonnen is?

II. Dat hij een zeer goed man was, van uitnemende vroomheid en beter dan zijn naburen. *Hij was oprecht en vroom.* Dit is bedoeld om ons te tonen, niet alleen welke naam hij had onder de mensen (namelijk dat hij algemeen voor een eerlijk man werd gehouden) maar wet werkelijk zijn karakter was, want het is wat God van hem oordeelt, en Hij oordeelt-dies zijn wij zeker-naar waarheid.

1. Job was een Godsdienstig man, hij *vreesde God,* dat is: Hij aanbad Hem overeenkomstig Zijn wil, en liet zich in alles door de regelen van de Goddelijke wet leiden.

2. Hij was oprecht in zijn Godsdienst, hij was volmaakt, niet zondeloos, hijzelf erkent: *Indien ik zeg dat ik volmaakt ben, ik zal blijken verkeerd te zijn,* Hoofdst. 9:20. Maar acht gevende op alle geboden Gods strevende naar volmaaktheid, *was* hij in werkelijkheid zo goed als hij *scheen* te zijn, en heeft hij in zijn belijdenis van Godsvrucht niet geveinsd. Zijn hart was gezond en zijn oog eenvoudig. Oprechtheid is Evangelievolmaaktheid, ik ken geen Godsdienst zonder haar.

3. Hij was oprecht in zijn handelingen met God en met de mensen, was getrouw aan zijn beloften, standvastig in zijn besluiten getrouw in alles wat men hem toevertrouwde en was nauwgezet van geweten in alles wat hij zei en deed, zie Jesaja 33:15. Of schoon hij niet "van" Israël was, was hij toch in waarheid "een Israëliet zonder" "bedrog".

4:De vreze Gods, heersende in zijn hart, was het beginsel, dat hem in geheel zijn wandel bestuurde. Dat maakte hem vroom en oprecht, innerlijk en geheel voor God, een man van één stuk in de

Godsdienst. Dat hield hem dicht en standvastig bij zijn plicht. Hij vreesde God, had eerbied voor Zijn majesteit, gaf acht op Zijn gezag en vreesde Zijn toorn.

5. Hij was bevreesd voor de gedachte om te doen wat kwaad was, en dat wel met de uiterste verfoeiing en met voortdurende zorg en waakzaamheid. Hij was *afwijkende van het kwaad,* vermeed allen schijn van zonde, alles wat er naar zweemde, en dit: om "van de vreze" "Gods wil. De vreze des Heeren is te haten het kwade," Spreuken 8:13, en dan: "door de vreze des Heeren wijkt men of van het" "kwade," Spreuken 16:6.

III. Dat hij zeer voorspoedig was in deze wereld, een groot aanzien had in zijn land. Hij was voorspoedig, en toch vroom. Hoewel het bezwaarlijk en zeldzaam is, dat een rijke in het koninkrijk van de hemelen ingaat, is het toch niet onmogelijk, bij God is *dit* zelfs mogelijk, en door Zijn genade zijn de verzoekingen van wereldsen rijkdom niet onwederstaanbaar. Hij was vroom, en zijn vroomheid begunstigde zijn voorspoed, want de Godzaligheid heeft de belofte van het tegenwoordige leven. Hij was voorspoedig, en zijn voorspoed verspreidde glans over zijn vroomheid, en gaf hem, die zo goed was, zoveel te meer gelegenheid om goed te doen. De daden van zijn Godsvrucht waren dankbare vergeldingen aan God voor de blijken van Gods gunst in zijn voorspoed, en in de overvloed van goed, dat God hem gaf, heeft hij God met des te meer blijdschap gediend.

1. Hij had een talrijk gezin, was zeer uitnemend in de Godsdienst, maar was toch geen kluizenaar, maar de vader en heer van een gezin. Het is een blijk van zijn voorspoed, dat zijn huis gevuld was met kinderen, die "een erfdeel des Heeren," en "een beloning" zijn, Psalm 127:3. Hij had *zeven zonen en drie dochteren* vers 2. Sommigen van iedere sekse, en de meesten van de edeler kunne, door welke een gezin gebouwd wordt. Kinderen moeten beschouwd worden als zegeningen, want dat zijn zij, inzonderheid voor Godvruchtige mensen die hun goed onderricht en een goed voorbeeld geven, en goede gebeden voor hen opzenden tot God. Job had vele kinderen, en toch was hij noch gedrukt, noch onbarmhartig, integendeel hij was zeer mild voor de armen, Hoofdst. 31:17 en verv. Zij, die voor een groot gezin hebben te zorgen, moeten bedenken dat wat met wijsheid in aalmoezen wordt uitgegeven, op de besten interest wordt uitgezet, in het beste fonds belegd wordt ten voordele van hun kinderen.

2. Hij had een goede bezitting tot onderhoud van zijn gezin, hij had een aanzienlijk vermogen, vers 3. Maar de rijkdommen van deze wereld zijn ten opzichte van de ziel en van een andere wereld slechts schaduwen, "hetgeen niets is" Spreuken 23:5, of "haast niet zijn zal." Het is alleen in hemelse wijsheid, dat wij "beërven" "wat bestendig is," Spreuken 8:21. In die dagen, toen de aarde nog niet geheel bevolkt was, was het voor vermogende lieden-zoals ook nu nog in sommige koloniën-gemakkelijk genoeg om land te verkrijgen op zeer voordelige voorwaarden, maar om het rentegevend te maken was er vee nodig en er moesten handen zijn om het te bearbeiden, en daarom wordt het grote vermogen van Job aangeduid, niet door een opgave van de bunders land, waarvan hij heer was, maar:

A. Van zijn vee: *schapen en kemelen, ossen en ezels.* Het aantal stuks van iedere soort hier opgegeven, was waarschijnlijk niet het nauwkeurig juiste getal, maar ten naasten bij, enkelen meer of minder. De schapen worden het eerst genoemd, als zijnde van het meeste nut voor het gezin, zoals Salomo opmerkt, Spreuken 27:23-26, 27, "de lammeren tot uw kleding, en melk tot uw" "spijs, tot

spijs van uw huis." Job had, evenals Abraham, waarschijnlijk ook zilver en goud, Genesis 13:2, maar in die tijd schatten de mensen hun eigen bezittingen, en die van hun naburen, naar hetgeen dienstig en van dadelijk nut was, meer dan naar hetgeen slechts tot pracht en staatsie diende en geschikt was om te worden opgelegd. Zodra God de mens gemaakt had en in zijn onderhoud had voorzien door kruiden en vruchten, heeft Hij hem rijk en groot gemaakt door hem "heerschappij te geven over de dieren," Genesis 1:28. Daar deze aan de mens, niettegenstaande zijn afval nog gelaten is, Genesis 9:2, moeten hiernaar ook nog de rijkdom, eer en macht van de mens geschat worden, Psalm 8:7.

B. Van zijn dienstknechten, hij had veel dienstvolk, velen, die voor hem arbeidden en door hem werden onderhouden, en aldus had hij eer en deed hij goed, maar dit bracht ook zeer veel zorg voor hem mede, en vele lasten en onkosten. Zie de ijdelheid van deze wereld, waar het goed wordt vermenigvuldigd, daar moeten zij ook vermenigvuldigd worden, die het verzorgen, er mee bezig zijn, "wat nuttigheid hebben" "dan de bezitters daarvan dan het gezicht hunner ogen?" Prediker 5:10.

In één woord: Job *was groter dan alle die van het oosten,* en deze waren de rijksten van de wereld. Jobs rijkdom, met zijn wijsheid, gaf hem recht op de eer en de macht, die hij in zijn land bezat, welke hij beschrijft in Hoofdst. 29 waardoor hij tot een hoofd of magistraat werd. Job was oprecht en eerlijk, en toch werd hij rijk, ja *daarom werd hij rijk,* want eerlijkheid is de beste staatkunde, en gewoonlijk zijn vroomheid en liefdadigheid de zekerste middelen om voorspoedig te zijn. Hij had een grote huishouding en zeer veel omhanden, en toch hield hij de vreze Gods en Zijn aanbidding in stand, en hebben hij en zijn huis de Heere gediend. Het bericht van Jobs vroomheid en voorspoed komt vóór het verhaal van zijn rampen en beproevingen, om aan te tonen dat zij ons niet bewaren voor de gewone, ja ook niet voor de buitengewone rampen van het menselijk leven. Vroomheid zal er ons niet voor beveiligen, zoals Jobs hierin dwalende vrienden gedacht hebben, want *alle ding wedervaart hun gelijk allen anderen,* de voorspoed zal het niet zoals een zorgeloze wereld waant, als zij zegt: Ik zit als koningin, en daarom zal ik geen leed kennen. Zie Jesaja 47:7, 8.

Job 1:4-5

Wij hebben hier een nader bericht van Jobs voorspoed en Godsvrucht.

I. Er wordt nota genomen van het grote genot, dat hij smaakte in zijn kinderen, als een blijk van zijn voorspoed. Want onze tijdelijke genietingen hangen af van anderen, en zijn zoals degenen zijn, die ons omringen. Job zelf spreekt er van als van het grootste genot dat hij smaakte in zijn staat van voorspoed, dat *zijn kinderen rondom waren*, Hoofdst. 29:5. Zij hielden beurtelings op zekere tijden een maaltijd, vers 4. Zij *gingen en maakten maaltijden in ieders huis op zijn dag*. Het was voor deze Godvruchtigen man lieflijk om:

1. Zijn kinderen volwassen te zien en gevestigd in de wereld. Al zijn zonen woonden in hun eigen huis, waarschijnlijk waren zij gehuwd, en aan ieder van hun had hij een genoegzaam goed gegeven, om zelf een huisgezin te kunnen onderhouden. Zij, die olijfplanten waren geweest rondom zijn tafel, waren nu er toe gekomen om zelf een tafel te hebben.

2. Hen voorspoedig te zien in hun zaken instaat om elkaar aan een feestmaal te onthalen, zowel als om zichzelf te voeden. Goede ouders wensen en bevorderen de welvaart en de voorspoed van hun kinderen, en verheugen er zich in als in hun eigen.

3. Hen gezond te zien, er was geen ziekte in hun huis, want dat zou hun feesten bedorven hebben en ze in rouwbedrijf hebben verkeerd.

4. Maar inzonderheid, om hen in liefde en eensgezindheid te zien leven, in wederzijdse genegenheid voor elkaar, er was geen twist geen onenigheid onder hen, geen vervreemding van elkaar, geen karigheid onder hen, maar hoewel ieder het zijne kende leefden zij zo vrij met elkaar, alsof zij alle goederen gemeenschappelijk hadden. Het is troostrijk voor het hart van ouders, en lieflijk om aan te zien voor allen, broeders aldus saamverbonden te zien, "ziet, hoe goed en hoe lieflijk het is!" Psalm 133:1.

5. Het vermeerderde de lieflijkheid ervan, om hen zo vriendelijk te zien voor hun zusters dat zij haar uitnodigden tot deze maaltijden, die zó bescheiden waren dat zij niet gegaan zouden zijn om er deel aan te nemen, indien zij er niet toe uitgenodigd waren. Broeders, die hun zusters veronachtzamen, haar gezelschap niet begeren en zich nooit aan haar gemak of genoegen gelegen laten liggen, zijn ruw en boosaardig van gemoed, en gelijken volstrekt niet op Jobs zonen. Hun feestmaaltijden waren zo sober, en het schijnt er zo ordelijk en betamelijk bij toegegaan te zijn, dat hun zusters ze gerust konden bijwonen.

6:Zij hielden die maaltijden in hun eigen huizen, in geen huizen, die voor ieder toegankelijk waren, en waar zij dus meer aan verzoeking blootgesteld zouden zijn.

Wij bevinden niet dat Job zelf aan deze maaltijden deel heeft genomen. Zij hebben hem ongetwijfeld wèl er toe genodigd, en hij zou van allen de meest welkome gast aan hun tafel geweest zijn, en het was ook niet uit gemelijkheid van aard of uit gebrek aan natuurlijke liefde, dat hij er van wegbleef, maar bij was oud en, zoals Barzillai, 2 Samuel 19:35 S van deze dingen afgestorven, en hij achtte dat de jonge lieden onder elkaar alleen meer vrolijk en vrij zouden zijn. Hij wilde zijn kinderen ook niet

terughouden van het vermaak, dat hij zichzelf ontzegde. Aan jonge lieden kan een jeugdige vrijheid worden toegestaan, mits zij de lusten van de jeugd vlieden.

II. Van zijn grote zorg over zijn kinderen wordt nota genomen als van een blijk van zijn Godsvrucht. Want wij zijn in werkelijkheid wat wij ons met betrekking tot anderen tonen te zijn. Zij, die goed zijn, zullen goed wezen voor hun kinderen, inzonderheid zullen zij doen wat zij kunnen tot welzijn van hun ziel.

Merk op Jobs vrome zorg voor het geestelijk welzijn van zijn kinderen, vers 5.

1. Hij koesterde een Godvruchtige bezorgdheid over hen, en die moeten wij ook koesteren over onszelf en over hen, die wij liefhebben, in zoverre het nodig is voor onze zorg en voor ons streven naar hun welzijn. Job had aan zijn kinderen een goede opvoeding gegeven, hij had genoegen van hen en goede hoop omtrent hen, en toch zei hij: "Misschien *hebben mijn0 kinderen gezondigd* toen zij hun maaltijd hielden, meer dan op andere tijden, misschien waren zij al te vrolijk, hebben zij al te grote vrijheid gebruikt in hun eten en, drinken en hebben zij *God in hen hart gezegend,"* dat is: "misschien hebben zij atheïstische, onheilige gedachten in hun hart toegelaten onwaardige denkbeelden omtrent God en Zijn voorzienigheid en de beoefening van de Godsdienst." Toen zij zat waren, waren zij misschien bereid de Heere te verloochenen, zeggende: "Wie is de Heere?" Spreuken 30:9, bereid om God te vergeten, zeggende: "Onze kracht, en" "de sterkte van onze hand, heeft ons dit vermogen verkregen," Deuteronomium 8:12 en verv. Niets vervreemdt meer het hart van God dan een toegeven aan het vlees.

2. Zodra de dagen van hun maaltijden voorbij waren, riep hij hen samen voor plechtige verrichtingen van de Godsdienst, niet zolang hun maaltijden duurden-laat hen daar hun tijd voor nemen, er is een tijd voor alles-maar als zij voorbij waren, dan heeft hun vrome vader hen er aan herinnerd dat zij moeten weten op te houden, niet moeten denken alle dagen vrolijk en prachtig te leven, al hebben zij nu de gehele *week* maaltijd gehouden moeten zij niet denken dit ook het gehele jaar te doen, zij hebben ook nog wel wat anders te doen. Zij, die vrolijk zijn, moeten ook een tijd vinden om ernstig te wezen.

3. Hij nodigde hen om zich te bereiden voor plechtige inzettingen, *hij zond heen en heiligde hen,* gebood hun om hun eigen hart te onderzoeken, berouw te hebben van hetgeen zij bij hun maaltijden verkeerd hadden gedaan, hun ijdelheid af te leggen, en zich voor Godsdienstige handelingen te bereiden. Zo behield hij zijn gezag over hen tot hun welzijn, en zij onderwierpen er zich aan, al woonden zij nu in hun eigen huizen. Nog was hij de priester van het geslacht, en aan zijn altaar verschenen zij allen, hun deel in zijn gebeden op hoger prijs stellende dan hun deel in zijn bezittingen. Ouders kunnen aan hun kinderen geen genade geven (het is God, die heiligt), maar zij behoren door gepaste vermaningen en raadgevingen hun heiligmaking te bevorderen. In hun doop werden zij Gode geheiligd, aan Hem gewijd, Iaat het onze begeerte en ons streven zijn dat zij *voor* Hem geheiligd zullen worden.

4. Hij *offerde brandofferen* voor hen, beide om verzoening te doen voor de zonden, waaraan zij zich, vreesde hij, schuldig hadden gemaakt in de dagen van hun feestviering, en goedertierenheid voor hen te smeken om te vergeven, en genade om het bederf te voorkomen van hun hart, van hun

zeden en manieren door de vrijheid, die zij zich veroorloofd hadden, en om hen bij hun reinheid en Godsvrucht te bewaren.

Job had, evenals Abraham, een huisaltaar voor zijn gezin, waarop hij waarschijnlijk dagelijks geofferd heeft, maar bij deze buitengewone gelegenheid offerde hij meer brandoffers dan gewoonlijk, en met meer plechtigheid, *naar hun aller getal*, één voor ieder kind. Ouders moeten in hun gebed tot God de onderscheidene leden van hun gezin gedenken, "Voor dit kind bad ik naar zijn bijzondere aard en aanleg en toestand", waarnaar het gebed, zowel als het streven in de opvoeding, zich richten moet.

Als deze offeranden geofferd moesten worden:

a. Stond hij vroeg op, als iemand die in zorg is dat zijn kinderen te lang onder schuld zouden blijven, en als één, wiens hart in zijn werk is en wiens begeerte er naar uitgaat.

b. Verlangde hij van zijn kinderen, dat zij bij de plechtigheid van het offeren tegenwoordig zouden zijn en zich met hem zouden verenigen in de gebeden, die hij met de offeranden tot God opzond, opdat het gezicht van het slachten van het offer hen zou verootmoedigen wegens hun zonden, voor welke zij verdienden te sterven, en het gezicht van het offeren hen zou leiden tot een Middelaar. Dit ernstige werk zal er toe bijdragen om hen na de dagen van hun vrolijkheid weer ernstig te maken.

Eindelijk. Dat deed Job *al die dagen*, niet alleen wanneer er iets van die aard voorviel, want "die gewassen is, heeft nog van node de voeten" "te wassen," Johannes 13:10, de daden van berouw en geloof moeten dikwijls vernieuwd worden, omdat wij dikwijls opnieuw overtreden, maar alle dagen, iedere dag offerde hij zijn brandofferen, hij was standvastig in de oefeningen van de Godsvrucht, en verzuimde ze geen enkele dag. De oefeningen van de Godsvrucht bij buitengewone gelegenheden stellen ons niet vrij van die, welke op vastgestelde tijden moeten plaatshebben. Hij, die God dient in oprechtheid, zal Hem voortdurend dienen.

Job 1:6-12

Job was niet alleen zo rijk en groot, maar daarbij ook zo wijs en goed, en had zoveel invloed beide in hemel en op aarde, dat men zou denken dat de berg van zijn voorspoed zou vastgezet was, dat hij niet kon wankelen, maar hier zien wij een zware, zwarte wolk zich samenpakken boven zijn hoofd, een wolk, die een ontzettend onweer in haar schoot bergt. Zolang wij ons in dit lagere luchtgebied bevinden, moeten wij ons nooit veilig wanen voor stormen.

Eer ons meegedeeld wordt hoe zijn rampen hem verrasten en aangrepen in deze zichtbare wereld, wordt ons gezegd hoe zij beraamd werden in de wereld van de geesten, dat de duivel een hevige vijandschap koesterende tegen Job om zijn uitnemende Godsvrucht, verlof heeft verzocht en verkregen om hem te kwellen. Het doet volstrekt niets af van de geloofwaardigheid van Jobs geschiedenis in het algemeen, om te erkennen dat het gesprek in deze verzen tussen God en Satan parabolisch is, evenals dat van Micha, 1 Koningen 22:19 K en verv., een allegorie, bedoeld om de boosaardigheid voor te stellen van de duivel tegen vrome mensen, en hoe die boosaardigheid onder de beteugeling en het bedwang Gods is. Zoveel alleen wordt te kennen gegeven, dat de zaken van deze aarde in grote mate het onderwerp zijn van de beraadslagingen van de onzichtbare wereld. Die wereld is duister voor ons, maar wij liggen geheel open en bloot voor haar.

Nu hebben wij hier:

I. Satan onder de kinderen Gods, vers 6, een *tegenstander* (dat is de betekenis van *Satan)* van God, van de mensen, van alles wat goed is. Hij drong zich binnen in de vergadering van de *kinderen Gods,* die kwamen *om zich voor de Heere te stellen.* Dit betekent: hetzij:

1. Een bijeenkomst van de heiligen op aarde. In de patriarchale eeuw werden belijders van de Godsdienst *zonen Gods* genoemd, Genesis 6:2. Zij hadden toen op gezette tijden Godsdienstige bijeenkomsten. De Koning kwam in de vergadering om Zijn gasten te zien, het oog van God was op allen, die tegenwoordig waren, maar in het paradijs was een slang, een Satan onder *de kinderen Gods,* als zij bijeenkomen dan is hij onder hen om hen af te leiden en te storen, staat hij aan hun rechterhand, om hen tegen te staan, *de Heere schelde u, gij Satan.* Of:

2. Een bijeenkomst van de engelen in de hemel, zij zijn *de kinderen Gods,* Hoofdst. 38:7. Zij kwamen om verslag te doen van hun onderhandelingen op de aarde, en om nieuwe instructies te ontvangen. Oorspronkelijk heeft Satan tot hen behoord, was hij een van hen, *hoe zijt gij uit de hemel gevallen, o morgenster)* Hij zal niet meer staan in deze vergadering, toch wordt hij hier voorgesteld als komende onder hen, hetzij gedaagd om er als misdadiger te verschijnen, of voor het ogenblik als indringer oogluikend toegelaten.

II. Zijn ondervraging, hoe hij daar kwam vers 7. *Toen zei de Heere tot de Satan: vanwaar komt gij?* Hij wist zeer goed vanwaar hij kwam, en met welk doel hij daar kwam, dat, gelijk de goede engelen kwamen om goed te doen, hij kwam om verlof te verkrijgen om kwaad te doen, maar door hem tot verantwoording te roepen, wilde Hij hem doen weten dat hij zich onder bedwang bevond. *Vanwaar, komt gij?* Hij vraagt dit:

1. Bij wijze van verwondering: wat heeft hem herwaarts gevoerd? Is *Saul ook onder de profeten?* Satan onder de kinderen Gods? Ja, want "hij verandert zich in een engel des lichts," 2 Corinthiers 11:13, 14, en wil zich als een van hen voordoen. Het is mogelijk dat iemand een kind van de duivel is en toch in de vergadering van de kinderen Gods wordt aangetroffen in deze wereld, en er door de mensen niet ontdekt wordt, maar wel door het alziend oog van God, die hem toeroept: *Vriend! hoe zijt gij hier ingekomen?* Of:

2. Als vragende naar hetgeen hij deed voor hij hier kwam. Dezelfde vraag werd misschien ook aan de overigen van hen, die zich voor de Heere stelden, gedaan, "vanwaar komt gij?" Wij zijn aan God rekenschap verschuldigd van al de plaatsen, die wij bezoeken, en van al de wegen, waarop wij gaan.

III. Het bericht dat hij van zichzelf geeft en van de rondreis, die hij gedaan heeft. Ik kom, zegt hij, *van om te trekken op de aarde.*

1. Hij kon niet voorgeven dat hij enigerlei goed had gedaan, kon van zichzelf geen bericht geven zoals de *kinderen Gods* het konden, die *zich voor de Heere stelden* en kwamen van het volvoeren van Zijn orders, dienende de belangen van Zijn koninkrijk, en tot dienst zijnde geweest van hen, die de zaligheid beërven zullen.

2. Hij wilde niet erkennen dat hij enigerlei kwaad had gedaan, dat hij de mensen van hun trouw aan God had zoeken af te trekken zielen had misleid en verdorven, neen, "ik heb geen ongerechtigheid" "gewrocht, " Spreuken 30:20. "Uw knecht is noch herwaarts" "noch derwaarts gegaan." Door te zeggen dat hij kwam van *om te trekken op de aarde,* geeft hij te kennen dat hij zich binnen de perken had gehouden, die hem gesteld waren, en dat hij die niet had zoeken te overschrijden, want "de draak is geworpen op de aarde," Openbaring 12:9, en nog niet opgesloten in zijn plaats van de pijniging. Zolang wij op aarde zijn, zijn wij onder zijn bereik en met zoveel list, snelheid en ijver dringt hij door tot alle hoeken ervan, dat wij nergens gevrijwaard zijn tegen zijn verzoekingen.

3. Hij schijnt zijn aard en karakter nog in een gunstig licht te willen stellen.

a. Misschien sprak hij het in hoogmoed en met hoogheid, alsof hij werkelijk de vorst van deze wereld was, en "U zal ik al deze macht geven" "en hun heerlijkheid, want zij is mij overgegeven" Lukas 4:6, en hij nu op zijn eigen rijksgebied had rondgewandeld.

b. Misschien was het in gemelijkheid gesproken en in ontevredenheid, hij was heen en weer getrokken en kon geen rust vinden, hij was even zwervende en dolende als Kaïn in het land van Nod.

c. Of misschien wilde hij er mee te kennen geven hoeveel moeite hij zich gaf: "Ik heb zwaar gewerkt, heen en weer trekkende" of-zoals sommigen het lezen, de aarde doorzoekende", naar een gelegenheid uitziende om kwaad te doen. Hij gaat rond, zoekende wie hij zou kunnen verslinden. Daarom is het zaak voor ons om nuchter te zijn en te waken.

IV. De vraag, die God hem doet betreffende Job, vers *8. Hebt gij ook acht geslagen op Mijn knecht Job?* Zoals wanneer wij iemand ontmoeten, die op een verafgelegen plaats is geweest, waar

wij een vriend hebben die ons zeer dierbaar is, wij ook vragen: "Gij zijt aan die plaats geweest? hebt gij er ook mijn vriend gezien?"

Merk op:

1. Hoe eervol God van Job spreekt. Hij is *Mijn knecht.* Vrome mensen zijn Gods knechten, en het behaagt Hem zich geëerd te achten door hun dienst, te achten dat zij Hem zijn "tot een naam en tot lof en tot" "heerlijkheid," Jeremia.13:11 :, en tot "een sierlijke kroon," Jesaja.62:3. "Ginder *is Mijn knecht Job, er is niemand op de aarde gelijk hij,* niemand die Ik zo hoogschat, een zodanig een heilige is al de vorsten en potentaten van de aarde waard, er is *niemand gelijk hij* ten opzichte van oprechtheid en ernstige Godsvrucht, velen hebben deugdelijk gehandeld, maar hij gaat hen allen te boven *zo'n groot geloof wordt zelfs in Israël niet gevonden."* Zo heeft Christus lang daarna de hoofdman over honderd en de Kananese vrouw geprezen, die beide, evenals Job, vervreemd waren van het burgerschap Israëls. De heiligen roemen in God: *Wie is als Gij onder de goden* En het behaagt Hem in hen te roemen: *Wie is als Israël onder de volken? Zo ook* hier: *Niemand is gelijk Job,* niemand op aarde, in die staat van onvolmaaktheid, die in de hemel zijn o voorzeker, die overtreffen hem verre, die de minsten zijn in dat koninkrijk, zijn groter dan hij, maar *op aarde is er niemand gelijk hij*. Er is niemand gelijk hij in dat land, zo zijn sommige Godvruchtigen de roem van hun land.

2. Hoe nauwkeurig Hij aan Satan dit goede karakter van Job beschrijft.

a. *Hebt gij uw hart gezet op Mijn knecht Job?* Hiermede bedoelende de afval en de rampzaligheid te verzweren van die bozen geest. "Hoezeer ongelijk zijt gij aan hem!" De heiligheid en het geluk van de Godvruchtigen zijn de smaad en de kwelling van de duivel en van de kinderen van de duivel.

b. Om op het schijnbaar snoeven van de duivel op de invloed, die hij op deze aarde had, te antwoorden. "Ik ben omgetrokken op de aarde", zegt hij, "en zij behoort mij toe, alle vlees had zijn weg verdorven, het gehele" "land zit en is stil", Zacheria 1:10, 11, zij rusten in hun zonde. "Neen", zegt God, "Job is Mijn getrouwe knecht." Satan kan snoeven, maar hij zal niet triomferen.

c. Om zijn beschuldigingen te voorkomen, alsof Hij gezegd had: "Satan, Ik weet, waar gij op uit zijt, gij zijt gekomen om Job aan te klagen, maar *hebt gij acht op hem geslagen?* Wordt gij door zijn onberispelijk karakter niet gelogenstraft? God kent al de boosaardigheid van de duivel en zijn werktuigen tegen Zijn dienstknechten, en wij hebben een voorspraak, gereed om voor ons op te treden en ons te verdedigen, zelfs eer wij nog beschuldigd zijn.

V. De bedekte beschuldiging van de duivel tegen Job in antwoord op Gods lofrede op hem. Hij kan niet ontkennen dat Job God vreesde, maar oppert het vermoeden dat dit uit zelfzucht en eigenbelang was, en dat Job bijgevolg een huichelaar was, vers 9. Is *het om niet, dat Job God vreest?*

Merk op:

1. Hoe ongeduldig de duivel er onder was dat Job geprezen werd, hoewel het God zelf was, die hem prees. Diegenen zijn de duivel gelijk, die het niet kunnen dragen dat iemand anders dan zijzelf

geprezen wordt, maar door de rechtmatige roem van anderen spijtig worden, zoals Saul, 1 Samuel 18:5 en verv, en de Farizeen, Mattheus 21:15.

2. Hoe verlegen hij was om iets te vinden, dat hij tegen hem kon inbrengen, hij wilde hem niet van iets slechts beschuldigen, en daarom legt hij hem in zijn goeddoen nevenbedoelingen ten laste. Indien ook maar de helft waar was geweest van hetgeen, waarvan zijn toornige vrienden hem in de hitte van hun twistredenen hebben beschuldigd, Hoofdst. 15:4, 22:5, Satan zou het ongetwijfeld nu tegen hem ingebracht hebben, maar niets dergelijks kon tegen hem aangevoerd worden, en daarom:

3. Zie hoe listig en behendig hij hem laakt als een geveinsde, niet ronduit zeggende dat hij dit was, maar slechts vragende: "Is hij dit niet?" Dat is de gewone wijze van doen van lasteraars, vragenderwijs datgene te opperen, waarvoor zij geen enkele reden hebben om te geloven dat het waar is. Het is niet vreemd als zij, die Gode welbehaaglijk zijn, onrechtvaardiglijk door de duivel en zijn handlangers gelaakt worden, als zij overigens onberispelijk zijn, dan is het gemakkelijk hen van huichelarij te beschuldigen, zoals Satan Job ervan beschuldigde en zij hebben geen ander middel om zich van die beschuldiging te zuiveren, dan geduldig het oordeel Gods af te wachten. Gelijk er niets is dat wij meer moeten vrezen dan geveinsden te zijn, zo is er niet dat wij minder behoeven te vrezen, dan aldus genoemd en geacht te worden zonder oorzaak.

4. Hoe onrechtvaardiglijk hij hem van baatzucht beschuldigt, om te bewijzen dat hij een geveinsde is. Het was een grote waarheid dat Job God niet om niet diende, hij is er wèl bij gevaren, want de Godzaligheid is een groot gewin, maar het was een leugen, dat hij God niet gevreesd zou hebben, indien hij er dit niet door gewonnen had, gelijk de uitkomst heeft bewezen. Jobs vrienden beschuldigden hem van geveinsdheid, omdat hij zo zwaar beproefd was, Satan, omdat hij zo bijzonder voorspoedig was. Het is voor hen, die er een gelegenheid toe zoeken, niet moeilijk om iemand te belasteren. Het is geen baatzucht om in onze gehoorzaamheid op het eeuwige loon te zien, maar tijdelijk voordeel op het oog te hebben in onze Godsdienst en die daaraan dienstbaar te maken dat is geestelijke afgoderij, het schepsel meer aanbiddende dan de Schepper, en dit zal waarschijnlijk op een noodlottigen afval uitlopen, de mens kan niet lang *God en de mammon dienen.*

Vl. Satans klacht tegen Jobs voorspoed, vers 10. Merk op:

1. Wat God voor Job gedaan heeft. Hij had hem beschermd, een omtuining voor hem gemaakt, ter beschutting van zijn persoon, van zijn gezin en van al zijn bezittingen. Gods bijzonder volk, Zijn kinderen, zijn onder Zijn bijzondere bescherming genomen, zij met alles wat hun toebehoort, Gods genade maakt een omtuining voor hun geestelijk leven, en Gods voorzienigheid voor hun natuurlijk leven, en aldus zijn zij veilig en gerust. Hij had hem voorspoedig gemaakt, niet in luiheid of in ongerechtigheid (de duivel kon hem daarvan niet beschuldigen), maar op de weg van eerlijke vlijt: *Het werk van zijn handen hebt Gij gezegend,* al zijn de handen ook nog zo sterk en nog zo geoefend, het werk zou zonder die zegen niet voorspoedig zijn, maar daarmee is *zijn vee in menigte uitgebroken in het land,* de zegen des Heeren, die maakt rijk, Satan zelf erkent dit.

2. Hoe de duivel daar nota van neemt, en er gebruik van maakt tegen hem. De duivel spreekt ervan met ergernis, ik zie *dat Gij een omtuining voor hem gemaakt hebt, voor hem en zijn huis en voor alles wat hij heeft rondom,* alsof hij er om heen was gegaan, om te zien of er ook een

opening in was waar hij kon binnenkomen om hem kwaad te doen, maar hij was teleurgesteld, de omtuining was gaaf en kompleet. De boze zag het en vertoornde zich en betoogde dat de enige reden, waarom Job God diende, was, dat God hem voorspoedig had gemaakt. "Hij verdient waarlijk niet geprezen te worden voor zijn trouw aan een regering, die hem bevordert en begunstigt, dat hij een Meester dient, die hem zo goed betaalt."

VII. Satan neemt op zich het bewijs te leveren van de baatzucht en huichelarij in Jobs godsdienstigheid, zo hij slechts de vrijheid krijgt hem van zijn rijkdom te beroven. "Laat er de proef maar eens van genomen worden," zegt hij, vers 11. "Maak hem arm, zie hem met ongunst aan, keer Uw hand tegen hem, tast aan alles wat hij heeft, en dan zal het wel blijken wat hij is. *Zo hij U dan niet in Uw aangezicht zal zegenen,* zo moge ik nooit meer geloofd worden, maar als een vals beschuldiger op de kaak gesteld worden. Laat mij omkomen, zo hij U niet zegent, dat is: vloekt." Zo spreken sommigen de vervloeking over zich uit, die de duivel zelf slechts bedektelijk noemt, maar de goddeloze vloekers van onze tijd aarzelen niet om haar openlijk en duidelijk uit te spreken.

Merk op:

1. Met hoeveel kleinachting hij spreekt van de beproeving, die hij over Job wenst gebracht te zien. "Tast slechts aan alles wat hij heeft, begin slechts met hem, dreig hem slechts dat hij arm gemaakt zal worden, een licht kruis zal hem van toon en houding al doen veranderen."

2. Hoe hatelijk hij spreekt van de indruk, die dit op Job zou maken. "Hij zal zijn vroomheid niet slechts laten varen, maar haar in openbare trotsering van U verkeren, niet slechts hard van U denken, maar U in Uw aangezicht zegenen, dat is vloeken. God te vloeken is zo iets afschuwelijks, dat de heilige taal dit woord hier niet wilde toelaten, maar het woord Kaduch, dat in de oorspronkelijken tekst gebruikt is, en oorspronkelijk *zegenen* betekent, maar, als de zin het duidelijk vereist, zoals in 1 Koningen 21:10-13, waar ditzelfde woord gebruikt is om de misdaad aan te duiden, waar Naboth van beschuldigd werd: "hij heeft God en de koning gezegend", d. i. gevloekt, als vloeken opgevat moet worden. Nu is het waarschijnlijk dat Satan:

a. werkelijk gedacht heeft, dat Job, zo hij arm werd gemaakt, van zijn Godsdienst zou afvallen en in dat geval zou Satan hiermede zijn algemene heerschappij over de kinderen van de mensen bewezen hebben. God had verklaard dat Job de beste mens was, die toen leefde, indien Satan nu kan bewijzen dat hij een huichelaar is, dan volgt hieruit dat God geen enkele getrouwe dienstknecht heeft onder de mensen, en dat zo iets als ware en oprechte Godsvrucht niet bestaat in de wereld, maar dat Godsdienst slechts bedrog is, en Satan *de facto, feitelijk,* koning is over geheel het mensdom. Maar het bleek dat God *kent degenen, die de Zijnen zijn,* en zich in niemand bedriegt.

b. Evenwel: *indien* Job aan zijn Godsdienst vasthoudt, dan zal Satan toch de voldoening hebben om hem zwaar beproefd te zien, hij haat Godvruchtige mensen en verlustigt zich in hun smarten, zoals God *een welbehagen heeft in hun voorspoed.*

VIII. Het verlof, dat God aan Satan gaf om Job te kwellen ten einde zijn oprechtheid op de proef te stellen. Satan verlangde dat God dit doen zou: *Steek nu Uw hand uit.* God vergunde hem dit te doen, vers 12. *"Al wat hij heeft zij in uw hand,* neem de proef op zo scherpe wijze als het u behaagt, doe uw ergst aan hem." Nu is het wel

a. Een zaak om zich over te verwonderen, dat God aan Satan zodanig verlof zou geven, *de ziel van Zijn tortelduif zou* overgeven in de hand van zo'n tegenstander, zo'n lam aan zo'n leeuw maar Hij deed het tot Zijn eigen heerlijkheid tot eer van Job, ter verklaring van Zijn voorzienigheid, en ter bemoediging van Zijn beproefd volk in alle tijden en eeuwen, ten einde een zaak, door het gerecht beslist, tot een precedent te stellen. Hij liet toe dat Job beproefd werd, zoals Hij heeft toegelaten dat Petrus gezift werd, maar zorg droeg dat zijn geloof niet zou ophouden, Lukas 22:32, en toen werd de beproeving ervan "bevonden te zijn tot lof en eer en heerlijkheid, 1 Petrus 1:7. Maar

b. Het is een zaak van grote vertroosting, dat God de duivel "aan een" "keten heeft," Openbaring 20:1. Hij kon Job niet kwellen zonder verlof van God er voor gevraagd en verkregen te hebben, en dan niet meer dan waartoe hij verlof had: *"Strek alleen aan hemzelf uw hand niet uit,* raak niet aan zijn lichaam, maar alleen aan zijn goed, zijn bezittingen." De duivel heeft slechts een beperkte macht, hij heeft geen macht om de mensen te verleiden en te bederven, dan voorzover zij zelf hem die macht geven, geen macht om de mensen te kwellen, dan die hem *van boven gegeven is. Eindelijk.* Satans heengaan uit de vergadering van de kinderen Gods. Eer zij uiteengingen ging Satan, evenals Kam, Genesis 4:16, "uit van het aangezicht des" "Heeren," evenals Doëg, 1 Samuel 21:7, S niet langer opgehouden dan tot hij zijn boos oogmerk bereikt had. Hij ging uit:

1. Blij dat hij zijn doel bereikt had, trots op het verlof, dat hij had verkregen om zo goed een man kwaad te doen, en

2. Vast besloten om geen tijd te verliezen, maar zijn voornemen snel ten uitvoer te brengen. Hij ging thans uit, niet om om te trekken op de aarde, heen en weer dwalende, maar regelrecht naar Job om hem aan te vallen, hem, die zorgvuldig de weg van zijn plicht bewandelt en niets van de zaak af weet. Wij ontwaren niet wat er ons betreffende tussen goede en boze geesten voorvalt.

Job 1:13-19

Wij hebben hier een nauwkeurig bericht van de rampen, die Job getroffen hebben.

I. Satan bracht ze over hem op de eigen dag, dat zijn kinderen hun feestmaaltijden gingen houden, beginnende *in het huis van hun oudsten broeder,* vers 13, waar het onthaal, daar hij (naar wij kunnen onderstellen het dubbele deel had) het rijkst en overvloedigst was. Het gehele gezin was ongetwijfeld volkomen in rust, allen waren op hun gemak, niemand dacht aan kwaad of beroering, en deze tijd juist, nu zij hun oude gewoonten volgden, koos Satan, opdat de ramp zoveel zwaarder zou treffen.

II. Al die rampen treffen hem tegelijk, terwijl de ene bode van kwade tijding nog sprak, kwam een ander, en eer deze zijn verhaal ten einde had gebracht, kwam een derde, terstond gevolgd door een vierde. Aldus heeft Satan het onder toelating Gods geschikt:

1. Opdat er in die rampen een meer dan gewoon misnoegen van God op hem zou schijnen te zijn, en hij er door verbitterd zou worden op de Goddelijke voorzienigheid, alsof deze besloten was hem terecht of ten onrechte in het verderf te storten, zonder hem tijd te laten zich te verdedigen.

2. Opdat hij geen tijd of gelegenheid zou hebben om zich te bezinnen, en door met zichzelf te redeneren zich tot Godvruchtige onderworpenheid te brengen, maar onder deze opeenvolging van rampen overstelpt en overmeesterd zou worden. Als hij geen tijd heeft om een ogenblik stil te staan, dan zal hij allicht spreken in zijn haasten, en, indien ooit, zal hij dan zijn God vloeken. De kinderen Gods zijn dikwijls bedroefd door menigerlei verzoekingen, de afgrond roept tot de afgrond, baren en golven gaan over hen heen. Laat dan de ene beproeving ons opwekken en helpen om ons te bereiden voor een andere, want hoeveel wij ook uit de bitteren beker gedronken hebben, zolang wij in deze wereld zijn, kunnen wij er niet zeker van zijn dat wij er ons volle deel van gedronken hebben, en dat hij ons eindelijk zal voorbijgaan.

3. Zij ontnamen hem alles wat hij had, en maakten een einde aan zijn genietingen. De bijzonderheden van hetgeen hij verloor beantwoorden aan de vorige opgave van zijn bezittingen.

A. Hij had *vijfhonderd juk ossen,* en *vijfhonderd ezelinnen,* en een voldoend aantal knechten om ze te verzorgen, en die allen verloor hij tegelijk, vers 14, 15.

a. Het bericht, dat hij er van ontving, doet hem weten dat het niet door onachtzaamheid van zijn dienstknechten was, dat hij deze verliezen leed, want dan zou zijn toorn zich aan hen lucht hebben kunnen geven, *de ossen waren ploegende,* niet spelende, en zij hadden de ezelinnen niet laten wegdwalen, zodat zij als onbeheerd goed gevonden en weggenomen werden, maar naast hen, *aan hun zijden weidende,* onder het oog van de knechten, ieder op zijn plaats, en die voorbijgingen hebben hen, naar wij kunnen veronderstellen, gezegend, zeggende: *God make de ploeg voorspoedig!* Al onze voorzichtigheid, zorg en vlijt kunnen ons niet voor beproeving bewaren, neen, ook niet voor die beproevingen, welke gewoonlijk door onvoorzichtigheid of onachtzaamheid veroorzaakt worden. *Zo de Heere de stad niet bewaakt, tevergeefs waakt de wachter,* al is hij ook nog zo waakzaam, maar het is ons tot troost in ons leed, dat wij op de weg van onze plicht waren, en op generlei bijpad, toen de ramp ons trof.

b. Dat het door de boosheid was van zijn naburen, de Sabeërs, een soort van rovers misschien, die van roof en plundering leefden, zij voerden de ossen en ezelinnen weg, en doodden de dienstknechten, die getrouw en kloekmoedig hun best gedaan hebben om het eigendom van hun meester te verdedigen. *Eén slechts ontkwam,* niet uit vriendelijkheid voor hem of zijn meester, maar opdat Job er het stellige bericht van zou ontvangen door een ooggetuige, eer hij het door een los gerucht vernam, dat hem als het ware de ramp meer trapsgewijze zou hebben te kennen gegeven. Wij hebben geen reden om te vermoeden dat, hetzij Job of zijn dienstknechten, aan deze Sabeërs enigerlei aanleiding hebben gegeven om deze vijandelijker inval te doen, Satan gaf het hun in het hart, en daarmee heeft hij een dubbel doel bereikt, want hij deed er Job door lijden, en hen heeft hij doen zondigen. Als God aan Satan toelaat om kwaad te doen, dan zal het hem niet moeilijk vallen om boze mensen te vinden, die hij als werktuigen er voor gebruiken kan want hij is een *geest, die werkt in de kinderen van de ongehoorzaamheid.*

B. Hij had *zeven duizend schapen,* en herders om ze te hoeden, en die allen verloor hij tegelijk door het bliksemvuur, vers 16. Job was misschien in zijn hart reeds gereed smadelijk uit te varen tegen de Sabeërs wegens hun onrechtvaardigheid en wreedheid, toen het volgende bericht hem er toe leidde om opwaarts te zien: *het vuur Gods viel uit de hemel.* Gelijk de donder Gods stem is, zo is de bliksem Zijn vuur, maar dit was zo buitengewone bliksem en zo direct tegen Job gericht dat al zijn schapen en schaapherders er niet alleen door gedood, maar er door verteerd werden, en slechts een herder in het leven werd gelaten, om het de ongelukkige Job aan te zeggen. Daar het doel van de duivel was om Job er toe te brengen God te vloeken en zijn Godsdienst te verzaken, is hij bij dit deel van de beproeving met veel list en behendigheid te werk gegaan.

a. Zijn schapen, waarmee hij zeer bijzonder God placht te eren in offeranden, werden hem allen ontnomen, alsof God vertoornd was wegens zijn offers en hem wilde straffen in dezelfde dingen, die hij gebruikt had in Zijn dienst. Job aan God voorgesteld hebbende als een valse dienstknecht, ingevolge van zijn oud plan om hemel en aarde onenig te maken, stelt hij nu hier God aan Job voor als een harde meester, die deze kudde schapen niet wilde beschermen, uit welke hij Hem zoveel brandoffers had geofferd. Dit zal Job nu in verzoeking brengen om te zeggen: *Het is tevergeefs om God te dienen.*

b. De bode noemde de bliksem *het vuur Gods,* en deed dit in zijn onschuld, maar Satan heeft er misschien mee bedoeld om de gedachte bij hem te doen postvatten, dat God *hem in een vijand was verkeerd* en *tegen hem streed,* hetgeen een zwaarder leed voor hem was, dan het onrecht dat de Sabeërs hem hadden aangedaan. Hij erkent, Hoofdst. 31:23, dat *het verderf Gods bij hem een schrik was.* Hoe schrikkelijk waren dan de tijdingen niet van dit verderf, dat onmiddellijk van de hand Gods kwam! Indien het vuur van de hemel de schapen had verteerd op het altaar, hij zou het als een teken van Gods gunst beschouwd kunnen hebben, maar dit vuur, hen verterende in de weide, kon hij het niet anders dan als een teken van Gods misnoegen aanzien, iets dergelijks was niet geschied sedert Sodom verbrand werd.

C. Hij had *drie duizend kamelen,* en dienstknechten om die te verzorgen en allen verloor hij tegelijkertijd door de Chaldeen, die in drie benden kwamen en ze wegvoerden, en de dienstknechten doodden, vers 17. Indien het vuur Gods, dat op Jobs trouwe dienstknechten viel, die zich op de weg van hun plicht bevonden, op de Sabese en Chaldeeuwse rovers was gevallen, die kwaad deden, Gods oordelen hierin zouden als de grote bergen zijn geweest, duidelijk merkbaar

voor ieders oog, maar als de weg van de goddelozen voorspoedig is, en zij hun buit wegdragen, als rechtvaardige, Godvrezende mensen plotseling gedood worden, dan is Gods gerechtigheid als een grote afgrond, waarvan wij de bodem niet kunnen zien, Psalm 36:7.

D. Zijn dierbaarste en kostbaarste bezittingen waren zijn tien kinderen, en om nu het treurspel ten einde te brengen wordt hem terzelfder tijd bericht gebracht, dat zij gedood waren en begraven lagen onder de puinhopen van het huis, waarin zij hun maaltijd hielden, evenals al hun dienaren, behalve één, die de tijding er van bracht, vers 18, 19. Dat was het zwaarste van al de verliezen. die Job leed, en dat hem wel het diepst en smartelijkst moest treffen, en daarom heeft de duivel het voor het laatst bewaard opdat, zo de andere onheilen faalden, dit er hem toch toe zou brengen om God te vloeken. Onze kinderen zijn een deel van onszelf, het is zeer hard van hen te scheiden het treft een Godvruchtige in het hart. Maar van hen allen tegelijk te scheiden, en dat zij allen in een ogenblik worden afgesneden, die gedurende zoveel jaren zijn zorg en zijn hoop zijn geweest, dat voorwaar, was hem een vlijmende smart.

a. Zij stierven allen tegelijk. David, hoewel hij een wijs en Godvruchtig man was, was uiterst ontsteld door de dood van een zoon, hoe hard moet het dan niet voor de arme Job geweest zijn, om hen allen te verliezen, in een ogenblik kinderloos te zijn aangeschreven!

b. *Zij* stierven plotseling. Indien zij door de een of andere kwijnende ziekte waren weggenomen. dan zou hij gewaarschuwd zijn geweest om hun dood te verwachten en zich hebben kunnen voorbereiden op de scheiding, maar nu werd hij zonder de minste wenk of waarschuwing er door overvallen.

c. Zij stierven, toen zij hun maaltijd hielden en zich vrolijk maakten. Indien zij plotseling gestorven waren, terwijl zij baden, hij zou het beter hebben kunnen dragen, hij zou gehoopt hebben dat de dood hen in een goede gemoedsstemming vond, indien hun bloed gemengd ware geworden met dat van hun *offeranden*, maar dat het gemengd werd met hun feestmaaltijd, wanneer hij zelf in zorg en angst over hen placht te wezen, dat zij hadden *gezondigd, God in hun hart hadden gevloekt,* dat die dag hen overviel als een dief in de nacht, toen wellicht door overmatig eten en drinken hoofd en hart niet in de beste orde bij hen waren, het kon niet anders of dit moest zijn smart over hun verlies nog grotelijks vermeerderen, in aanmerking genomen de tere zorg, die hij altijd voor de ziel van zijn kinderen gehad heeft, en dat zij nu buiten het bereik waren van de offeranden, die hij voor hen placht te offeren naar hun aller *getal*. Zie hoe alle ding allen gelijk wedervaart. Voor Jobs kinderen werd voortdurend door hun vader gebeden, zij leefden in liefde en eendracht onder elkaar, en toch zijn zij aldus tot een ontijdig einde gekomen.

d. Zij stierven door een wind, verwekt door de duivel, die "de overste" "is van de macht van de lucht," Efeziers 2:2, maar het werd gehouden voor de onmiddellijke hand van God en een teken van Zijn toorn. Aldus werd het door Bildad opgevat, *Indien uw kinderen gezondigd hebben tegen Hem, Hij heeft hen ook in de hand van hun overtreding geworpen.*

e. Zij werden weggenomen toen hij hen het meest nodig had om hem onder al zijn verliezen te troosten. Zulke ellendige vertroosters zijn alle schepselen, alleen in God hebben wij ten allen tijde hulp en troost in benauwdheden.

Job 1:20-22

De duivel had alles gedaan, waarvoor hij verlof had gevraagd om Job te doen, teneinde hem er toe te brengen God te vloeken, hij had aangetast alles wat hij had, het aangetast met kracht en macht. De man, die bij het opgaan van de zon nog de rijkste was van allen, die in het Oosten waren, was voordat de avond viel, spreekwoordelijk arm geworden. Indien zijn rijkdom, zoals Satan te kennen gaf, het enige beginsel was van zijn Godsdienst, dan voorzeker had hij, nu hij zijn rijkdom verloren had ook zijn Godsdienst verloren, maar het bericht dat wij in deze verzen hebben van zijn Godvruchtig gedrag onder zijn beproeving, toont genoegzaam aan, dat de duivel een leugenaar en Job een eerlijk man was.

I. Onder zijn beproevingen hield hij zich als mens, niet stompzinnig en ongevoelig als een stok of een steen, niet onnatuurlijk en onaangedaan door de dood van zijn kinderen en zijn dienstknechten, neen, vers 20, hij *stond op, scheurde zijn mantel, en schoor zijn hoofd,* dat de gewone uitdrukkingen waren van grote smart, om te tonen dat hij zich wèl bewust was, dat de hand des Heeren tegen hem was uitgegaan, maar hij gaf zich aan geen onbetamelijkheid, aan geen buitengewone hartstochtelijkheid over, hij viel niet in zwijm, maar stond op als een kampioen voor de strijd, hij heeft niet in drift zijn klederen van zich geworpen maar zeer ernstig en bedaard heeft hij, naar de gewoonte van het land, zijn mantel of opperkleed gescheurd, hij heeft zich niet hartstochtelijk de haren uitgerukt, maar met bedaard overleg schoor hij zijn hoofd en uit dit alles bleek dat hij in zijn humeur bleef, kloekmoedig zijn ziel in zijn lijdzaamheid bezat temidden van al die rampen en wederwaardigheden. De tijd, wanneer hij zijn gevoel begon te uiten, is opmerkelijk, het was niet voordat hij van de dood van zijn kinderen hoorde, en toen stond hij op, toen scheurde hij zijn mantel. Een werelds, ongelovig hart zou gezegd hebben: "Nu de spijs weg is, is het maar goed dat de monden ook weg zijn, nu er geen huwelijksgoed is, is het goed dat er geen kinderen zijn, maar Job wist beter, en zou dankbaar geweest zijn indien de Voorzienigheid zijn kinderen had gespaard al zou hij dan ook weinig of niets voor hen gehad hebben, want: *JHWH jireh, de Heere zal voorzien.* Sommige Schriftverklaarders hebben, bij de herinnering dat het bij de Joden gebruikelijk was om hun klederen te scheuren als zij God hoorden lasteren, de gissing gemaakt dat Job zijn klederen heeft gescheurd in heilige verontwaardiging over de lasterlijke gedachten die Satan hem nu wilde ingeven, hem verzoekende om God te vloeken.

II. Hij gedroeg zich onder zijn beproeving als een wijs en Godvruchtig man, als *een oprecht en vroom* man, één die *God vreesde,* en *week van het kwaad* van de zonde meer dan van het kwaad van uitwendig leed.

1. Hij vernederde zich onder de hand van God en schikte zich naar de omstandigheden, waarin hij was gekomen, als één die wist honger te lijden zowel als overvloed te hebben. Toen God riep tot wenen en rouw bedrijven, heeft hij geweend en rouw bedreven, *scheurde hij zijn mantel en schoor zijn hoofd,* en als één, die zich voor God tot in het stof vernedert, *viel hij op de aarde,* in een boetvaardig bewustzijn van zonde en een geduldige onderwerping aan de wil van God, *een welgevallen hebbende aan de straf van zijn ongerechtigheid.* Hiermede toonde hij zijn oprechtheid, want *die met het hart huichelachtig zijn, roepen niet als God hen gebonden heeft,* Job. 36:13. Hierdoor bereidde hij zich om goed te verkrijgen uit de beproeving, immers, hoe kunnen wij nut en voordeel krijgen uit de smart, die wij niet gevoelen?

2. Hij kalmeerde zich door geruststellende gedachten, teneinde niet ontrust en ontroerd te wezen door die gebeurtenissen en zijn ziel in zijn lijdzaamheid te blijven bezitten. Hij redeneert uit de gewone staat van het menselijk leven, dat hij met toepassing op zichzelf beschrijft: *Naakt ben ik,* evenals anderen, *uit mijn moeders buik gekomen, en naakt zal ik daarheen weerkeren,* in de schoot van onze aller moeder, de aarde, zoals het moede of zieke kind zijn hoofd op de borst van zijn moeder nederlegt. "Stof waren wij" in onze oorsprong, en "tot stof zullen" "wij wederkeren" bij ons heengaan, Genesis 3:19, "het stof" "keert wederom tot de aarde," Prediker 12:7, naakt zullen wij heengaan naar de plaats vanwaar wij genomen zijn namelijk naar het leem, Job 33:6. Paulus verwijst naar dit woord van Job, 1 Timotheus 6:7 T "wij hebben niets" van het goed van deze wereld "in de wereld gebracht," maar hebben het van anderen, en "het" "is openbaar, dat wij ook niet kunnen iets daaruit dragen," maar het aan anderen moeten laten. Wij komen naakt in de wereld niet alleen ongewapend, maar ongekleed, hulpeloos, onbeholpen, niet zo goed bedekt en beschut als andere schepselen. De zonde, in welke wij geboren zijn, maakt ons naakt tot onze schande in de ogen van de heilige God. Naakt gaan wij uit de wereld, het lichaam namelijk, maar de geheiligde ziel zal bekleed worden, 2 Corinthiers 5:3. De dood berooft ons van al onze genietingen, klederen kunnen een dood lichaam verwarmen noch versieren. Deze overweging bracht Job tot zwijgen onder zijn verliezen.

a. Hij is slechts waar hij geweest is in de beginne, hij beschouwt zich slechts als naakt, niet als verminkt of gewond, hij was zichzelf nog, hij behoorde zichzelf nog toe, al was er ook niets anders, dat hem toebehoorde, en dus is hij slechts tot zijn eerste, zijn oorspronkelijke toestand teruggebracht. *Nemo tam pauper potest esse quam natus est-Niemand kan zo arm wezen als hij was, toen hij geboren werd. Min Felix. Als* wij verarmd worden, is ons geen onrecht gedaan, zijn wij ook niet veel gedeerd, want wij zijn slechts zoals wij waren, toen wij werden geboren.

b. Hij is slechts waar hij ten laatste zal moeten zijn, hij is slechts een weinig vroeger dan hij dacht ontkleed, of liever ontlast. Als wij onze klederen afleggen eer wij naar bed gaan, dan brengt dit enig ongerief teweeg, maar dat zal licht geacht kunnen worden, als het dicht bij de tijd is wanneer wij naar bed gaan.

3. Hij gaf eer aan God, en drukte zich bij die gelegenheid uit met grote verering van de Goddelijke voorzienigheid en eerbiedige onderworpenheid aan haar beschikkingen. Wij kunnen ons er wel in verblijden Job in die goede gemoedsstemming te vinden, omdat dit juist de zaak was, waarmee zijn oprechtheid op de proef werd gesteld, hoewel hij het niet wist. De duivel had gezegd dat Job onder zijn beproeving God zou vloeken, maar hij zegende hem en zo deed hij zich dus als een eerlijk, oprecht man kennen.

A. Hij erkende de hand Gods beide in de zegeningen, die hij vroeger genoten heeft, en in de beproevingen, die thans over hem gekomen zijn, *De Heere heeft gegeven en de Heere heeft genomen. Wij* moeten de voorzienigheid Gods erkennen:

a. In al onze zegeningen en voorrechten. God heeft ons het aanzijn gegeven, *Hij heeft ons gemaakt, en niet wij,* Hij gaf ons onze rijkdom, het was niet ons vernuft en onze vlijt, die ons hebben verrijkt, maar Gods zegen op onze zorg en arbeidzaamheid, Hij gaf ons de macht om rijkdom te verwerven, heeft niet slechts de schepselen voor ons gemaakt maar ons ons deel er van geschonken.

b. In ons kruis, ons lijden. Hij, die gaf, heeft genomen, en mag Hij met het Zijne niet doen wat Hij wil? Zie hoe Job heenziet over de werktuigen, en zijn oog gericht houdt op de eerste oorzaak. Hij zegt niet: "De Heere heeft gegeven, en de Sabeërs en Chaldeën hebben genomen, God heeft mij rijk gemaakt, en de duivel heeft mij arm gemaakt," maar "Hij, die heeft gegeven, heeft genomen," en om die reden zwijgt hij en heeft niets te zeggen, want God heeft het gedaan. Hij, die alles heeft gegeven, kan wat en wanneer, hoe en hoeveel Hem behaagt nemen. Seneca heeft aldus kunnen redeneren: *Abstulit, sed et dedit-Hij heeft genomen, maar hij heeft ook gegeven,* en Epictetus heeft voortreffelijk gezegd, Hoofdst. 15, "Als gij van enigerlei genot wordt beroofd, bijvoorbeeld als u een kind door de dood wordt ontnomen, of als gij een deel van uw bezittingen verliest, zeg dan niet *apoolesa auto-ik heb het verloren,* maar *apedooka-ik heb het de rechte eigenaar teruggegeven.* Maar zegt hij, gij zult hier tegen inbrengen *kokos ho aphelomenos-hij is een slecht man, die mij beroofd heeft,* waarop hij antwoordt-*ri de sof melei-wat maakt het u uit door welke hand hij, die geeft, terugeist wat hij gaf?*

B. Hij aanbidt God in beide. Toen alles weg was, viel hij ter aarde en aanbad. Beproevingen moeten ons niet afleiden van, maar opwekken tot oefeningen van de Godsvrucht. Het wenen moet het zaaien niet verhinderen, de aanbidding niet verhinderen. Hij zag in zijn beproeving niet slechts op de hand van God, maar op de naam van God, en gaf Hem eer: *de naam van de Heere zij geloofd.* Hij heeft nog dezelfde grote en goede gedachten van God, die hij altijd van Hem gehad heeft, en is even ijverig als altijd om Zijn lof bekend te maken, hij kan God loven als Hij neemt, evengoed als wanneer Hij geeft. Aldus moeten wij zingen, "beide van goedertierenheid en van recht," Psalm 101:1..

a. Hij looft God voor wat Hij heeft gegeven, of schoon Hij het hem thans ontnomen heeft. Als onze zegeningen en voorrechten van ons weggenomen worden, dan moeten wij God danken dat wij ze gehad hebben, en ze zoveel langer gehad hebben dan wij verdienden. Ja meer,

b. Hij aanbidt God, zelfs in het wegnemen, en geeft Hem eer door een gewillige onderworpenheid, ja hij brengt Hem dank voor het goed, dat in de beproeving voor hem bestemd is, voor Zijn genadige ondersteuning onder de beproeving en de gelovige hoop die hij mag koesteren op een gelukkige uitkomst.

Eindelijk. Hier is het eervolle getuigenis, dat de Heilige Geest geeft van Jobs standvastigheid en goed gedrag onder zijn beproevingen. Hij heeft ze met lof doorstaan, vers 22. In dit alles heeft Job niet verkeerd gehandeld, want hij heeft Gode niets ongerijmds toegeschreven niet getwijfeld aan Zijn wijsheid in hetgeen Hij gedaan heeft. Ontevredenheid en ongeduld schrijven Gode werkelijk ook dwaasheid toe. Tegen de werkingen daarvan heeft Job daarom zorgvuldig gewaakt en dat moeten ook wij, erkennende dat, gelijk God goed en recht gehandeld heeft terwijl wij goddelooslijk hebben gehandeld, God ook wijselijk heeft gehandeld, maar dat wij zottelijk, ja zeer zottelijk hebben gehandeld. Als zij, die onder kruis en beproevingen niet slechts in hun humeur blijven, maar goede gedachten van God blijven koesteren, en lieflijke gemeenschap met Hem onderhouden, dan zal-hetzij zij al of niet door de mensen geprezen worden-hun lof van God zijn, zoals die van Job hier was.

HOOFDSTUK 2

1 Wederom was er een dag, als de kinderen Gods kwamen, om zich voor den HEERE te stellen, dat de satan ook in het midden van hen kwam, om zich voor den HEERE te stellen.
2 Toen zeide de HEERE tot den satan: Van waar komt gij? En de satan antwoordde den HEERE, en zeide: Van om te trekken op de aarde, en van die te doorwandelen.
3 En de HEERE zeide tot den satan: Hebt gij ook acht geslagen op Mijn knecht Job? Want niemand is op de aarde gelijk hij, een man, oprecht en vroom, godvrezende en wijkende van het kwaad; en hij houdt nog vast aan zijn oprechtigheid, hoewel gij Mij tegen hem opgehitst hebt, om hem te verslinden zonder oorzaak.
4 Toen antwoordde de satan den HEERE, en zeide: Huid voor huid, en al wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven.
5 Doch strek nu Uw hand uit, en tast zijn gebeente en zijn vlees aan; zo hij U niet in Uw aangezicht zal zegenen!
6 En de HEERE zeide tot den satan: Zie, hij zij in uw hand, doch verschoon zijn leven.
7 Toen ging de satan uit van het aangezicht des HEEREN, en sloeg Job met boze zweren, van zijn voetzool af tot zijn schedel toe.
8 En hij nam zich een potscherf, om zich daarmede te schrabben, en hij zat neder in het midden der as.
9 Toen zeide zijn huisvrouw tot hem: Houdt gij nog vast aan uw oprechtigheid? Zegen God, en sterf.
10 Maar hij zeide tot haar: Gij spreekt als een der zottinnen spreekt; ja, zouden wij het goede van God ontvangen, en het kwade niet ontvangen? In dit alles zondigde Job met zijn lippen niet.
11 Als nu de drie vrienden van Job gehoord hadden al dit kwaad, dat over hem gekomen was, kwamen zij, ieder uit zijn plaats, Elifaz, de Themaniet, en Bildad, de Suhiet, en Zofar, de Naamathiet; en zij waren het eens geworden, dat zij kwamen om hem te beklagen, en om hem te vertroosten.
12 En toen zij hun ogen van verre ophieven, kenden zij hem niet, en hieven hun stem op, en weenden; daartoe scheurden zij een ieder zijn mantel, en strooiden stof op hun hoofden naar den hemel.
13 Alzo zaten zij met hem op de aarde, zeven dagen en zeven nachten; en niemand sprak tot hem een woord, want zij zagen, dat de smart zeer groot was.

Wij lieten Job, na een eerlijke proefneming tussen God en Satan hem betreffende, eervol vrijgesproken. Satan had verlof om alles wat hij had aan te tasten en weg te nemen, en hij was er zeker van dat hij God dan in Zijn aangezicht zou vloeken, maar het tegendeel was waar, hij heeft Hem gezegend, en zo werd hij bewezen een eerlijk man te zijn, en Satan een valse beschuldigen Nu zou men gedacht hebben dat de zaak hiermede beslist was, en dat Jobs goede naam en karakter wel nooit meer betwijfeld zouden worden, maar Job is bekend als proefhoudend, en daarom wordt hij nu aan een tweede proef onderworpen.

I. Satan stelde nu een proef voor, waardoor zijn vlees en zijn gebeente aangetast worden, vers 1-5..

II. Om heilige doeleinden staat God het toe, vers 6.

III. Satan brengt een zeer pijnlijke en walglijke ziekte over hem, vers 7, 8.

IV. Zijn vrouw verzoekt hem om God te vloeken, maar hij wederstaat de verzoeking, vers 9,10.

V. Zijn vrienden komen om hem te beklagen en te vertroosten, vers 11-13. En hierin is deze Godvruchtige gesteld tot een voorbeeld van lijdende beproeving en van geduld.

Job 2:1-6

Satan, die gezworen vijand van God en Godvruchtige mensen, gaat hier voort met zijn boosaardige vervolging van Job, die hij haatte omdat God hem liefhad, en doet alles wat hij kan om scheiding te maken tussen hem en zijn God, tweedracht te zaaien, kwaad tussen hen te stichten, God dringende om hem te kwellen, en dan Job dringende om God te lasteren. Men zou gedacht hebben dat hij nu genoeg had van zijn vorige aanslag op Job, waarin hij zo teleurgesteld en te schande gemaakt was, maar de boosaardigheid is rusteloos, en dat zijn ook de duivel en zijn handlangers. Zij, die Godvruchtigen belasteren en valselijk beschuldigen, houden hun gezegden tegen hen vol, al worden zij ook nog zo gelogenstraft door de feiten. Satan wil Jobs zaak nog eens voor het gerecht brengen. Het boosaardige, onredelijke aanhouden van die grote vervolger van de heiligen wordt voorgesteld door zijn verklagen van hen voor God dag en nacht, Openbaring 12:10, altijd opnieuw tegen hen aanvoerende wat reeds dikwijls weerlegd en bewezen is vals te zijn. Zo heeft Satan hier Job dag *op* dag beschuldigd. Hier is:

I. Een zitting van het hof, en de vervolger of aanklager treedt op, vers 1, 2, evenals tevoren, Hoofdst. 1:6, 7. De engelen komen voor Gods troon, en Satan verschijnt onder hen. Men zou verwacht hebben dat hij kwam om zijn boosaardigheid tegen Job te bekennen en zijn vergissing hem aangaande, en geroepen zou hebben: *Peccavi-ik heb onrecht gedaan,* door iemand te belasteren, van wie God goed sprak, en om vergeving te vragen, maar neen inplaats hiervan komt hij met nog een aanslag tegen Job. Hem wordt dezelfde vraag gedaan als tevoren: *Vanwaar komt gij?* En gelijk tevoren antwoordt hij: *Van om te trekken op de aarde,* alsof hij geen kwaad had gedaan, ofschoon hij die Godvruchtige had mishandeld.

II. De Rechter zelf neemt de verdediging van de beschuldigde op zich, vers 3. *Hebt gij* nu beter dan tevoren *acht geslagen op Mijn knecht Job?* En zijt gij er nu eindelijk van overtuigd dat hij Mijn getrouwe dienstknecht is *een man oprecht en vroom,* want gij ziet *hij houdt nog* vast *aan zijn oprechtheid.* Dit wordt nu als een verder sterk bewijs van zijn goed karakter opgegeven: inplaats van zijn Godsdienst los te laten en God te vloeken, houdt hij hem meer dan oofti vast als hetgeen, waaraan hij nu meer dan ooit behoefte heeft. Hij is in tegenspoed dezelfde, die hij in voorspoed geweest is, veeleer nog beter, nog meer hartelijk en levendig in het zegenen van God dan hij ooit geweest is, te vaster wortel schietende door aldus geschud te zijn. Zie:

1. Hoe Satan veroordeeld is om zijn beweringen tegen Job. Gij *hebt Mij tegen hem opgehitst* als een beschuldiger *om hem te verslinden zonder oorzaak.* Of, "Gij hebt Mij tevergeefs opgehitst om hem te verderven, want dat zal Ik nooit doen." Als Godvruchtige mensen nedergeworpen zijn, zijn zij toch niet verdorven 2 Corinthiers 4:9. Hoe gelukkig is het voor ons, dat mensen noch duivelen onze rechters zullen zijn, want zij zouden ons misschien willen verderven, terecht of ten onrechte, maar dat ons recht voortkomt van de Heere, die bij Zijn oordeel nooit vooringenomen is en er zich nooit in vergist.

2. Hoe Job geprezen wordt voor zijn standvastigheid niettegenstaande de aanvallen, die op hem gedaan worden: *nog* houdt hij vast aan zijn oprechtheid als zijn wapen van verweer en gij kunt hem niet ontwapenen, als zijn schat, en van die schat kunt gij hem niet beroven, ja uw pogingen om hem ervan te beroven maken slechts dat hij hem zoveel steviger vasthoudt, inplaats dus van hem door de verzoeking zwakker te maken in zijn standvastigheid, is hij er sterker door geworden. God spreekt

ervan met bewondering en genoegen, en met iets als van een juichen in de kracht van Zijn eigen genade: *nog houdt hij vast aan zijn oprechtheid.* Aldus is de beproeving van Jobs geloof bevonden te zijn tot Zijn *lof en eer,* 1 Petrus 1:7. Oprechtheid wordt gekroond door standvastigheid.

III. De beschuldiging voortgezet, vers 4.

Welke verontschuldiging kan Satan bijbrengen voor het mislukken van zijn vorige aanslag? Wat kan hij zeggen om het te bemantelen, nu hij er zo zeker van is geweest zijn doel te zullen bereiken? Wel, waarlijk! hij heeft *dit* te zeggen: *Huid voor huid, en al wat iemand heeft zal hij geven voor zijn leven.* Daar is een zekere waarheid in, liefde voor zichzelf en zucht tot zelfbehoud zijn zeer sterke en heersende beginselen in het hart van de mensen. De mensen beminnen zichzelf meer dan hun dierbaarste bloedverwanten of vrienden, meer zelfs dan hun kinderen, die toch delen zijn van henzelf, zij zullen hun bezittingen niet slechte wagen, maar geven om hun leven te redden. Allen achten het leven zoet en kostbaar, en zolang zij zelf gezond en welvarend zijn kunnen zij ieder verlies, *waarin* het ook moge bestaan, getroost dragen. Wij behoren een goed gebruik te maken van deze overweging en zolang God ons het leven en de gezondheid laat, ons in het bezit laat van onze ledematen en onze zinnen, met te meer geduld het verlies dragen van andere gerieflijkheden of aangenaamheden des levens. Zie Mattheus 6:25.

Maar Satan grondt hier een beschuldiging op tegen Job, hem listiglijk voorstellende:

1. Als onnatuurlijk voor hen, die hem omringen, als iemand, die de dood van zijn kinderen en dienstknechten niet ter harte nam, er zich niet om bekommerde van hoevelen van hun de huid (als ik dit zo zeggen mag) over de oven wordt getrokken, zolang hij zelf heelhuids blijft. Alsof hij, die zo teer bezorgd was over de zielen van zijn kinderen, onverschillig kon zijn omtrent hun lichaam, en evenals de struis zich verharden tegen zijn jongen, alsof zij de zijnen niet waren.

2. Als volslagen zelfzuchtig, om niets andere gevende dan om zijn eigen rust en veiligheid alsof zijn Godsdienst hem stuurs en nors en kwaadwillig maakte. Aldus worden het volk van God en hun handelingen door de duivel en zijn handlangers in een verkeerd daglicht geplaatst.

IV. Een uitdaging als het ware van God, om Jobs oprechtheid op nog een andere proef te stellen, vers 5 :"strek nu Uwe hand" "uit (want" ik zie, dat "mijn hand te kort is om hem te bereiken en te" "zwak om hem te schaden", en "tast zijn gebeente en zijn vlees aan" "dat zijn bij hem de enige tedere delen, krenk hem, hem slaande," Micha 6:1, en dan *zal hij U* wel *in Uw aangezicht vloeken* en zijn oprechtheid loslaten." Satan wist, en wij weten bij ervaring, dat ons hart en onze gedachten door niets zo in verwarring worden gebracht als door hevige pijn en lichaamskrankheid. Tegen het gevoel valt niet te redeneren of te twisten. Paulus zelf had zeer veel moeite om een doorn in het vlees te dragen, en zonder de bijzondere genade Gods zou hij hem niet hebben *kunnen* dragen, 2 Corinthiers 12:7, 9.

V. Een verlof aan Satan toegestaan, om die proef te doen, vers 6. Satan zou gewild hebben dat *God* Zijn hand had uitgestrekt om het te doen, maar Hij "beproeft niet gaarne, niet van" "harte." Hij plaagt en bedroeft des mensenkinderen niet van harte, Klaagliederen 3:33, en nog veel minder Zijn eigen kinderen, en daarom, zo het gedaan moet worden, laat Satan het doen, die behagen heeft in zulk

werk: *Zie hij zij in uw hand,* doe uw ergst aan hem, doch met een voorbehoud en een beperking: *maar verschoon zijn leven,* of zijn ziel. Kwel hem, maar niet ten dode. Satan had het op het dierbaar leven gemunt, hij zou dit gaarne genomen hebben als hij mocht, in de hoop dat doodsbenauwdheid Job er toe gebracht zou hebben zijn God te vloeken, maar God had voor Job genade weggelegd na deze beproeving, en daarom moet hij haar overleven, en *hoe* beproefd hij ook wordt, zijn leven zal hem tot een buit zijn. Indien God de briesenden leeuw niet geketend hield, hoe spoedig zou hij ons verslinden! Zo ver Hij de toorn van Satan en van goddeloze mensen tegen Zijn volk toelaat, zal Hij hem toch doen strekken tot Zijn en hun lof, en "het overblijfsel daarvan zal Hij opbinden," Psalm 76:11. "Spaar zijn ziel," dat is: "zijn verstand," (zoals sommigen dit lezen) "behoud hem het gebruik daarvan, want anders zal het geen eerlijke proef zijn, indien hij in waanzin of ijdelhoofdigheid God zou vloeken, dan zal dit niets tegen zijn oprechtheid bewijzen. Het zou de taal niet zijn van zijn hart, maar van zijn ziekte."

Job aldus mishandeld door Satan, is hierin een type van Christus, de eerste profetie, Hem betreffende, luidt dat Satan "zijn verzenen zal" "vermorzelen," Genesis 3:15. Hij werd, evenals Job beproefd en gekweld door Satan. Satan verzocht Hem Zijn oprechtheid, Zijn Zoonschap los te laten, Mattheus 4:6. "Indien gij Gods Zoon zijt." Hij ging in het hart van Judas, die Christus verried, en bracht Christus door zijn verschrikkingen (zoals sommigen denken) in Zijn doodsbenauwdheid in de hof. Hij had verlof om Zijn gebeente en Zijn vlees aan te tasten, zonder het voorbehoud van Zijn leven te verschonen, omdat Hij door te sterven deed wat Job niet kon doen: *teniet doen dengenen, die het geweld des doods had, dat is de duivel.*

Job 2:7-10

De duivel, verlof hebbende om de arme Job te scheuren en te kwellen, ging terstond aan het werk op hem, eerst als een pijniger, en toen als een verleider. Zijn eigen kinderen verleidt hij eerst en brengt hen tot zonde, en daarna, als hij hen in het verderf heeft gestort, kwelt en pijnigt hij hen, maar dit kind van God pijnigde hij door beproeving, en toen verzocht hij hem om een slecht gebruik te maken van zijn beproeving. Waar hij het op toelegde was, Job God te doen vloeken, en nu wordt ons hier gezegd welke maatregelen hij nam beide om hem er toe te bewegen en om hem het voorstel er toe te doen, hij heeft de verzoeking gedaan met al de list van de oude slang, die hier hetzelfde spel speelt met Job dat hij met onze eerste ouders heeft gespeeld, Genesis 3, hem verleidende om af te vallen van zijn trouw aan God en zoekende hem van zijn oprechtheid te doen aflaten.

I. Hij hitst hem op om God te vloeken door hem met boze zweren te slaan, en hem aldus tot een last te maken voor zichzelf vers 7, 8. De eerste aanval was uiterst heftig maar Job hield stand en behaalde de overwinning. Maar hij is nog slechts bezig zich te gorden, er komt nog erger, na de regen keren de wolken weer, onder de toelating van God volgt Satan zijn slag op, en nu is het dat de afgrond roept tot de afgrond.

1. De ziekte, die Job had bevangen, was zeer smartelijk, Satan *sloeg hem met boze zweren* over zijn gehele lichaam, van zijn hoofd tot zijn voeten, met een *kwaadaardige ontsteking,* zo worden die woorden door sommigen overgezet, een zeer hevige soort van roos misschien. Een enkele opkomende zweer is al kwelling genoeg en kan iemand hevige pijn veroorzaken, maar in welk een toestand moet Job zich dan niet bevonden hebben, wiens gehele lichaam bedekt was met zweren, zonder dat een enkel plekje er vrij van was, en zij waren zo smartelijk en heet als de duivel ze maken kon, met vuur van de hel ontstoken als het ware! Pokken is een zeer hevige en pijnlijke ziekte, en zou nog veel verschrikkelijker zijn dan zij is als, naar wij weten, haar hevigheid niet met enkele dagen ophield, hoe smartelijk moet dan Jobs ziekte niet geweest zijn, die over zijn gehele lichaam met boze zweren of gezwellen was geslagen, die hem ziek maakten, hem de hevigste folteringen veroorzaakten, en zich verspreidden, zodat hij in generlei houding rust of verademing kon vinden. Indien wij ooit met zware en smartelijke kwalen worden bezocht, zo laat ons niet denken dat anders met ons gehandeld wordt, dan God soms met de beste van Zijn heiligen en dienstknechten gehandeld heeft. Wij weten niet in hoeverre Satan (onder de toelating Gods) de hand kan hebben in de ziekten, waarmee de kinderen van de mensen en inzonderheid de kinderen Gods, worden bezocht, welke besmetting deze overste van de macht van de lucht kan verspreiden, welke ontstekingen door deze vurige draak veroorzaakt kunnen worden. Wij lezen van een vrouw, die door Satan vele jaren gebonden was, Lukas 13:16. Indien God die briesenden leeuw toeliet om aan iemand van ons zijn wil te werken, hoe diep ongelukkig zou hij ons spoedig maken!

2. Jobs behandeling van zichzelf in deze ziekte was zeer vreemd, vers 8.

A. Inplaats van geneeskrachtige zalven nam hij een potscherf, een stuk van een gebroken waterkruik, *om zich daarmee te schrabben,* wel een zeer treurige toestand, waarin die arme man gekomen was. Als iemand ziek en pijnlijk is, dan zal hij het te beter kunnen dragen als hij goed verpleegd en verzorgd wordt, veel rijke lieden hebben met een zachte liefderijke hand armen, die in zo’n toestand waren gekomen, verpleegd, zelfs aan Lazarus werd verlichting bezorgd door de

tongen van de honden die kwamen en *zijn zweren likten,* maar aan de arme Job werd geen hulp verleend.

a. Er wordt niets gedaan aan zijn zweren, dan wat hij er zelf met zijn eigen handen aan deed. Zijn kinderen en zijn dienstknechten zijn dood zijn vrouw is onvriendelijk, Hoofdst. 19:17. Hij bezit niets, waarmee hij een geneesheer zou kunnen betalen, en, wat het treurigste is van alles, niemand van hen, aan wie hij vroeger weldadigheid had bewezen, had zoveel gevoel van eer en dankbaarheid om hem nu te dienen of te helpen in zijn nood, hem een hand te lenen om zijn wonden te reinigen en te verbinden hetzij omdat de ziekte afzichtelijk en hinderlijk was, of omdat zij vreesden er door aangestoken te worden. Zo was het in vroegere dagen, en zo zal het in de laatste dagen wezen, de mensen waren *liefhebbers van zichzelf ondankbaar, zonder natuurlijke liefde.*

b. Al wat hij aan zijn zweren doet is *ze te schrabben, zij* worden met geen zachte doeken verbonden, door geen zalf verzacht, niet gewassen of rein gehouden, geen helende pleister er op gelegd, geen slaapwekkende en pijnstillende middelen de arme lijder toegediend om hem verlichting en rust te geven, geen hartversterking om zijn krachten op te houden, de gehele behandeling bestaat in het schrabben van de zweren die, toen zij rijp werden en korsten vormden zijn gehele lichaam met korsten bedekten, zoals dit gewoonlijk met pokken eindigt. Het zou een onbegonnen werk zijn geweest, om zijn zweren een voor een te behandelen of te verbinden, daarom besluit hij om het maar in het groot te doen, allen tegelijk te behandelen, een middel, dat men wel even erg kan achten als de kwaal.

c. Hij heeft niets anders om het er mee te doen dan een potscherf, geen chirurgisch instrument, geschikt voor het doel, maar een werktuig meer geschikt om in zijn wonden te wroeten en zijn pijn te vermeerderen dan hem verlichting te geven. Mensen, die ziek zijn en pijn lijden, hebben het nodig om onder de leiding en het toezicht van anderen te wezen, want dikwijls zullen zij al heel slechte verzorgers zijn van zichzelf.

B. Inplaats van rust te nemen in een zacht, warm bed, *zat hij neer in het midden van de as.* Waarschijnlijk had hij nog wel een bed (want, hoewel zijn velden beroofd waren, bevinden wij toch niet dat zijn huis geplunderd was, of verbrand), maar hij verkoos in het midden van de as te zitten, hetzij, omdat hij zijn bed moede was, of omdat hij zich in de plaats en de houding wilde stellen van een boeteling, die ten teken van verfoeiing van zichzelf in stof en as ligt, Hoofdst. 42:6, Jesaja 58:5, Jona 3:6. Aldus heeft hij zich vernederd onder de machtige hand van God, en zijn hart en zijn gemoed in overeenstemming gebracht met de geringheid en armoede van zijn omstandigheden. Hij klaagt, Hoofdst. 7:5, dat zijn vlees *met het gewormte was bekleed,* en *met het gruis des stofs,* en daarom: *het stof tot het stof, en de as tot de as.* Als God hem in het midden van de as brengt, dan zal hij er tevreden neer zitten, een nederig gemoed past bij nederige omstandigheden en zal ons helpen om er mee verzoend te wezen. De Septuaginta geeft de lezing: *hij zat neer op een mesthoop buiten de stad,* (hetgeen gewoonlijk gezegd wordt als er van deze geschiedenis wordt gesproken), maar het oorspronkelijke zegt niets meer dan dat hij nederzat *in het midden van de as,* hetgeen hij in zijn eigen huis heeft kunnen doen.

II. Hij hitst hem aan, door de overredingen van zijn eigen vrouw, om God te vloeken, vers 9. De Joden (die gaarne wijs willen wezen boven hetgeen geschreven is) zeggen dat de vrouw van Job Dina was, de dochter van Jakob, aldus de Chaldeeuwse paraphrase. Het is niet waarschijnlijk dat zij

dit was, maar wie zij ook geweest zij, voor hem was zij wat Michal voor David geweest is, een bespotster van zijn Godsvrucht. Zij bleef hem gespaard, toen al wat hem lieflijk was hem ontnomen was, om hem te beroeren en te verleiden. Als Satan nog iets overlaat van hetgeen hij verlof had om weg te nemen, dan is dit met een boze bedoeling. Het is zijn listig overleg om zijn verzoekingen tot ons te doen komen door hen, die ons dierbaar zijn, zoals hij Adam verzocht heeft door Eva, en Christus door Petrus. Daarom moeten wij er zorgvuldig tegen waken, dat wij erdoor de invloed, het smeken en bidden van anderen niet toe gebracht worden iets verkeerds te zeggen of te doen, neen, zelfs niet op aanraden van hen, wier mening en gunst wij op hogen prijs stellen.

Merk op hoe sterk deze verzoeking was.

1. Zij bespot Job om zijn standvastigheid in de Godsdienst: *Houdt gij nog vast aan uw oprechtheid?* Zijt gij zo hardnekkig aan uw Godsdienst gehecht, dat niets u ervan genezen kan? Zo mak en onnozel om u aldus te onderwerpen aan een God, die, wel verre van uw diensten te belonen met tekenen van Zijn gunst, er een genot en welbehagen in schijnt te vinden om u ongelukkig te maken, u berooft, u geselt zonder dat gij Hem er enigerlei reden of oorzaak toe hebt gegeven? Is dit een God om nog te worden bemind, geloofd en gediend?"

2. Zo poogt Satan nog de mensen van God af te trekken, zoals hij onze eerste ouders van Hem afgetrokken heeft, door hun harde gedachten van Hem in te blazen, als één die aan Zijn schepselen hun geluk misgunt en zich vermaakt en verlustigt in hun ellende, terwijl toch niets meer vals en leugenachtig is dan dit. Nog een andere kunstgreep, die hij gebruikt, bestaat hierin, dat hij de mensen van hun Godsdienst zoekt weg te drijven, door hen te overladen met spot en smaad, omdat zij er aan vasthouden. Wij hebben reden om dit te verwachten, maar wij zijn dwaas als wij er ons aan storen, onze Meester zelf heeft dit ondervonden, wij zullen er overvloedig voor beloond worden, en met veel meer reden kunnen wij de spotters tegemoet voeren: "Zijt gij zulke dwazen, dat gij nog vasthoudt aan uw goddeloosheid, terwijl gij God zoudt kunnen zegenen en leven?"

3. Zij spoort hem aan om zijn Godsdienst te verzaken, God te lasteren, Hem te trotseren en te tarten om nu maar Zijn ergst aan hem te doen. " *Vloek God, en sterf,* leef niet langer in afhankelijkheid van God, verwacht geen hulp of verlichting van Hem, verlos uzelf door uw eigen scherprechter te zijn, maak een einde aan uw lijden door een einde te maken aan uw leven, het is beter opeens te sterven dan aldus voortdurend te sterven, gij kunt er nu welaan wanhopen hulp of verlichting van uw God te ontvangen, zo vloek Hem dan en verhang u. Dit zijn twee van Satans afschuwelijkste verzoekingen, maar waarmee zulke Godvruchtige mensen toch soms zijn aangevallen, en dat wel in zeer hevige mate. Niets druist meer in tegen het natuurlijk geweten dan God te lasteren, noch tegen het natuurlijk gevoel dan zelfmoord te begaan, men kan dus gerust veronderstellen, dat de gedachte daaraan door Satan is ingeblazen. Heere, leid ons niet in verzoeking, niet in zulk een, ja in geen, maar *verlos ons* van *de boze.*

III. Kloekmoedig weerstaat hij de verzoeking en komt haar teboven, vers 10. Spoedig diende hij haar van antwoord (want Satan liet hem het gebruik van zijn tong, in de hoop dat hij er God mee zou vloeken), hetgeen zijn vast besluit aantoonde God te blijven aankleven, zijn goede gedachten van Hem te behouden, en zijn oprechtheid niet los te laten. Zie:

1. Hoe de verzoeking hem toornig maakte, hij was er over verontwaardigd, dat men hem zo iets durfde voorstellen. "Hoe! God vloeken? Ik verafschuw de gedachte ervan, ga weg achter *mij, Satan."* In andere gevallen heeft Job met veel zachtmoedigheid geredeneerd met zijn vrouw, zelfs als zij onvriendelijk voor hem was, Hoofdst. 19:17. Ik smeekte haar om van de kinderen mijns schoots wil. Maar als zij hem aanspoort om God te vloeken, is hij zeer misnoegd. *Gij spreekt als een van de zottinnen spreekt.* Hij noemde haar geen zottin of atheïst, hij breekt ook niet uit in onbetamelijke uitdrukkingen van zijn misnoegen, waar zij, die ziek en pijnlijk zijn, maar al te licht toe komen, denkende dat dit in hen wel verontschuldigd kan worden, maar hij toont haar het kwaad van hetgeen zij gezegd had, dat zij de taal sprak van de ongelovigen en de afgodendienaars, die "als zij" "hard gedrukt zijn vloeken op hun koning en op hun God," Jesaja 8:21. Wij hebben reden te veronderstellen dat in een Godvruchtig gezin, zoals dat van Job was, zijn vrouw welgezind was voor de Godsdienst, maar dat zij, nu hun bezittingen en al hun gerief en gemak weg waren, het verlies niet kon dragen met die goede gemoedsgesteldheid, die Job had. Maar dat zij nu daarom ging beproeven hem met haar boos humeur aan te steken, was een grote ergernis voor hem, en hij kon niet nalaten haar zijn misnoegen er over te tonen. Diegenen zijn toornig en zondigen niet, die alleen toornig zijn tegen de zonde, en een verzoeking opvatten als de grootste belediging, en "de kwaden niet kunnen dragen," Openbaring 2:2. Toen Petrus een satan was voor Christus, zei Hij hem ronduit: *gij zijt Mij een aanstoot.* Als zij, die wij geloven wijs en goed te zijn, ooit spreken wat dwaas en slecht is, dan moeten wij er hen getrouwelijk om bestraffen, en hun het kwaad aantonen van hetgeen zij zeggen, opdat wij geen zonde op hen laten. Verzoekingen om God te vloeken moeten met de grootste afschuw afgewezen worden, er moet niet eens mee geredeneerd worden, wie het ook zij, die ons daartoe zoekt te overreden moet als onze vijand worden beschouwd, het is op ons gevaar, zo wij naar hem luisteren. Job heeft niet gedacht dat hij, zo hij God vloekte, zich met Adams verontschuldiging kon vrijpleiten, zeggende: "de vrouw, die Gij bij mij gegeven hebt, heeft er mij toe" "bewogen," Genesis 3:12, waarin een stilzwijgende beschuldiging tegen God, tegen Zijn inzetting en Zijn voorzienigheid lag opgesloten, neen indien gij hoont en vloekt, zult gij alleen de schuld er van dragen.

2. Hoe hij tegen de verzoeking redeneert: *Zouden wij het goede van God ontvangen, en het kwade niet ontvangen?* Hen, die wij bestraffen, moeten wij trachten te overtuigen, en het is niet moeilijk een reden te geven, waarom wij nog vasthouden aan onze oprechtheid, zelfs als ons al het overige ontnomen is. Hij bedenkt dat goed en kwaad wel tegen elkaar overgestelde zaken zijn, maar dat zij toch niet uit tegenover elkaar gestelde oorzaken voortkomen, maar beide uit de hand Gods tot ons komen, Jesaja 45:7, Klaagliederen 3:38, en dat wij daarom in beide het oog op Hem moeten hebben met dankbaarheid voor het goede, dat Hij zendt, en zonder gemelijkheid ook het kwade ontvangen, dat Hij zendt. Let op zijn argument:

A. Hij betoogt, dat wij het kwade niet alleen moeten *dragen,* maar *ontvangen.* Zouden wij het kwade niet ontvangen? dat is:

a. Zullen wij niet verwachten het te ontvangen? Als God ons zovele goede dingen geeft, zullen wij dan verbaasd zijn of het vreemd vinden als Hij ons soms beproeft? I Petrus 4:12.

b. "Zullen wij er ons niet toe zetten, om het op de rechte wijze te ontvangen?" Het woord betekent: ontvangen als een gave, en geeft een vrome gemoedsgesteldheid te kennen onder onze beproevingen, die noch minachtende, noch er onder bezwijkende, ze beschouwende als gaven,

Filipp. 1:29, ze aannemende als straf voor onze ongerechtigheid Leviticus 26:41, berustende in de wil van God hierin-"Hij doe mij wat goed is in Zijn ogen", en ons er naar voegende, zoals zij die weten gebrek te lijden, zowel als overvloed te hebben, Filipp. 4:12. Als het hart verootmoedigd en gespeend is door verootmoedigende leidingen van Gods voorzienigheid, dan "nemen wij de tucht aan," Zefanja 3:2, en nemen ons kruis op ons.

B. Waaruit hij redeneert. Zullen wij zoveel goed ontvangen, als uit de hand Gods tot ons is gekomen gedurende al de jaren van vrede en voorspoed, die wij geleefd hebben en zullen wij nu geen kwaad ontvangen, als God het geschikt oordeelt om het ons te zenden? De gedachte aan de zegeningen, die wij van God ontvangen hebben, zowel voorheen als nu, moet ons in een gepaste gemoedsstemming onze beproevingen doen ontvangen. Als wij ons deel ontvangen van het algemene goed in de zeven jaren van overvloed, zullen wij dan ook niet ons deel ontvangen van het algemene kwaad in de jaren van de hongersnood? Qui *sentit commodum, sentire debet et onus-hij, die het voorrecht gevoelt moet zich bereiden voor de ontbering.* Indien wij zoveel hebben, dat ons aangenaam is en ons behaagt waarom zouden wij dan niet ook tevreden zijn met hetgeen God behaagt? Indien wij zoveel goeds en liefelijks ontvangen, zullen wij dan ook niet enige beproevingen ontvangen, die als tegenstellingen dienen van onze gemakken en gerieflijkheden, om er de waarde zoveel sterker van te doen uitkomen (de waarde van onze zegeningen leren wij kennen doordat wij ze soms ontberen), en als temperingen van hetgeen ons aangenaam is, teneinde het minder gevaarlijk te maken, de balans in evenwicht te houden en te voorkomen dat wij "ons verheffen?" 2 Corinthiers 12:7. Indien wij zoveel goed ontvangen voor het lichaam, zullen wij dan ook niet enig goed ontvangen voor de ziel, dat is: enige beproevingen, waardoor wij Gods heiligheid deelachtig worden, Hebreeen 12:10, iets, dat door het aangezicht treurig te maken het hart beter maakt? Zo laat dan murmureren, evenals roemen, voor altijd buitengesloten zijn.

IV. Zo hield Job dan in goede mate nog vast aan zijn oprechtheid, en was Satans aanslag tegen hem mislukt. *In dit alles zondigde Job met zijn lippen niet.* Hij heeft niet alleen dit goed gezegd, maar alles wat hij toen zei, was onder de regel van Godsdienst en goed verstand, onder al deze treurige omstandigheden heeft hij geen verkeerd woord gesproken, en wij hebben geen reden om te denken dat hij niet ook een goede gemoedsstemming behield, zodat, hoewel er in het hart enige roering, een opkomen van het bederf kon wezen de genade toch de overhand behield, en hij droeg zorg, dat de wortel van de bitterheid niet opwaarts sproot om beroerte te maken, Hebreeen 12:15. De overvloed van zijn hart was voor God, bracht goede dingen voort, en hield het kwaad dat er was ten onder. Indien hij enigerlei kwaad dacht, legde hij toch zijn hand op zijn mond, Spreuken 30:32, smoorde hij de boze gedachte, en liet hij haar niet verder gaan, waaruit bleek, niet alleen dat hij ware genade had, maar dat zij sterk was en zegevierend, in één woord, dat hij de hoedanigheid niet had verbeurd van *een oprecht en vroom man,* want aldus toont *hij* zich, die temidden van zulke verzoekingen "in woorden niet" "struikelt," Jakobus 3:2, Psalm 17:3.

Job 2:11-13

Wij hebben hier een bericht van het vriendelijk bezoek, dat Jobs drie vrienden hem brachten in zijn leed. De tijding van de buitengewone rampen, die hem hadden getroffen, verspreidde zich naar alle zijden, want hij was een voornaam, uitnemend man, zowel in grootheid en aanzien als in goedheid van hart en karakter en de omstandigheden van zijn rampen waren zeer buitengewoon. Sommigen, die zijn vijanden waren, juichten in zijn leed, Hoofdst. 16:10, 19:18, 30:1 en verv. Misschien maakten zij balladen op hem, maar zijn vrienden waren bezorgd over hem en trachtten hem te troosten, *een vriend heeft ten allen tijde lief en een broeder wordt in de benauwdheid geboren*, drie van hen worden hier genoemd, Elifaz Bildad en Zofar. Later zullen wij een vierde ontmoeten, die bij de gehele bespreking tegenwoordig schijnt geweest te zijn, namelijk Elihu. Of hij kwam als een vriend van Job of slechts als een toehoorder, blijkt niet. Deze drie worden gezegd zijn *vrienden* te zijn, zijn bekenden, met wie hij vertrouwelijk omging, zoals David en Salomo er ieder een hadden aan hun hof die *de vriend van de koning* werd genoemd. Deze drie waren zeer wijze en goede mannen, zoals blijkt uit hun gesprekken. Het waren oude zeer oude lieden, zij waren zeer vermaard om hun kennis en wetenschap, en men had grote eerbied voor hun oordeel, Hoofdst. 32:6. Waarschijnlijk waren zij mannen van aanzien in hun land, vorsten, of hoofden van geslachten. Merk nu op:

I. Dat Job in zijn voorspoed vriendschap met hen had gesloten. Indien zij zijn gelijken waren, koesterde hij toch de achterdocht niet tegen hen, en indien zijn minderen, had hij toch de minachting niet voor hen, die een vertrouwelijke omgang met hen in de weg zou gestaan hebben. Zulke vrienden te hebben in de tijd van zijn voorspoed droeg meer bij tot zijn geluk dan al zijn kudden van groot en klein vee die hij bezat. Veel van het lieflijke en aangename van dit leven ligt in vriendschap met hen, die verstandig en deugdzaam zijn, en wie enige van zulke vrienden heeft, behoort hoge prijs op hen te stellen. Men denkt dat Jobs drie vrienden allen nakomelingen waren van Abraham. De Godvruchtige opvoeding, die de vader van de gelovigen heeft gegeven aan hen die onder zijn toezicht en leiding waren, heeft nog ten goede nagewerkt in verscheidene elkaar opvolgende geslachten, zelfs in die, welke buitengesloten waren van het verbond. Elifaz stamde af van Theman, de kleinzoon van Ezau, Genesis 36:11. Bildad was waarschijnlijk een afstammeling van Suah, de zoon van Abraham bij Ketura, Genesis 25:2. Zofar is, naar sommigen denken, dezelfde als Zefo, een nakomeling van Ezau, Genesis 36:11. Dat zoveel wijsheid en Godsvrucht bewaard bleef onder hen, die vreemdelingen waren voor het verbond van de belofte was een gelukkig voorteken van Gods genade jegens de heidenen, als in de laatste dagen de middelmuur van de afscheiding weggenomen zou zijn. Ezau was verworpen, maar velen, die uit hem zijn voortgekomen, hebben sommigen van de beste zegeningen beërfd.

II. Dat zij hun vriendschap voor Job behielden in zijn tegenspoed, toen de meesten van zijn vrienden hem hadden verlaten, Hoofdst. 19:14. Zij toonden hun vriendschap op tweeërlei wijze.

1. Door het vriendelijk bezoek, dat zij hem brachten om met hem te treuren over zijn leed en hem te vertroosten, vers 11. Waarschijnlijk plachten zij hem te bezoeken in zijn voorspoed niet om met hem ter jacht te gaan, niet om met hem te dansen of kaart met hem te spelen, maar om zich te onderhouden en te stichten door zijn geleerde en vrome gesprekken, en nu hij in het ongeluk was, kwamen zij om te delen in zijn smarten, zoals zij vroeger gekomen waren om te delen in zijn genietingen. Dit waren wijzen, wier "hart in het klaaghuis" "was," Prediker 7:4. Het bezoeken van

beproefden, van zieken en lijdenden, van wezen en weduwen wordt tot een tak gemaakt van "de zuivere en onbevlekte Godsdienst," Jakobus 1:27, en als het uit een goed beginsel gedaan wordt, dan zal het weldra overvloedig beloond worden, Mattheus 25:36. Door de zonen en dochteren van de verdrukking te bezoeken kunnen wij veel toebrengen:

A. Tot bevordering van onze eigen genadegaven, want menige nuttige lering kunnen wij trekken uit de moeilijkheden van anderen, wij kunnen op hen zien en onderricht ontvangen, en er wijs en ernstig door gemaakt worden.

B. Tot hun verlichting, door hun achting te betonen, verlevendigen wij hun moed en er kan een goed woord tot hen gesproken worden, dat er toe bijdraagt hun rust en verkwikking te bezorgen. Jobs vrienden kwamen, niet om hun nieuwsgierigheid te bevredigen met een verhaal van zijn rampen, en nog veel minder zoals Davids valse vrienden om er hatelijke aanmerkingen op te maken, Psalm 41:7-9, maar om met hem te treuren, hun tranen te vermengen met de zijnen en hem aldus te troosten. Het is veel aangenamer om hen te bezoeken, die in het ongeluk zijn en die wij kunnen en mogen vertroosten, dan hen, die wij eerst van zonde moeten overtuigen.

Merk betreffende deze bezoekers op:

a. Dat zij niet geroepen waren, maar uit eigen beweging zijn gekomen, Hoofdst. 6:22, naar aanleiding waarvan Dr. Caryle opmerkt, dat het tot *de goede manieren behoort om een ongenodigde gast te zijn in het klaaghuis* en voor het vertroosten van onze vrienden hun uitnodiging te voorkomen.

b. Dat zij een afspraak hadden gemaakt om te komen. Godvruchtige mensen behoren afspraken te maken onder elkaar om goed te doen, elkaar hiertoe opwekkende en elkaar er in helpende. Voor een Godvruchtig doel moet men hand aan hand gaan.

c. Dat zij met het doel kwamen om hem te vertroosten (en wij hebben reden te geloven dat dit werkelijk hun doel was), maar toch ellendige vertroosters bleken te zijn, omdat zij zijn zaak onverstandig hebben beschouwd en behandeld. Velen hebben wel goede bedoelingen, maar door zich te vergissen missen zij hun doel.

2. Door hun teer medelijden met hem en bezorgdheid over hem in zijn beproeving. Hij was door zijn zweren zo misvormd dat zij, toen zij hem op een afstand zagen, hem niet hebben herkend, vers 12. *Zijn aangezicht was geheel bemodderd van wenen*, Hoofdst. 16:16. Gelijk Jeruzalems nazireërs, die "roder van lichaam waren dan robijnen", maar nu "verduisterd waren" "van zwartheid," Klaagliederen 4:7, 8. Welk een verandering zal zware ziekte of, zonder deze, drukkende zorg en hevig leed in weinig tijds op het aangezicht teweegbrengen! "Is dit Naomi?" Ruth 1:19. En zo: Is *dit Job?* Hoe zijt gij gevallen! Hoe is uw heerlijkheid bezoedeld en al uw eer in het stof gelegd! God make ons geschikt voor zulke veranderingen!

Hem aldus deerlijk veranderd ziende, hebben zij hem uit schrik en afgrijzen niet verlaten maar hem zoveel te meer teer medelijden betoond.

a. Komende om met hem te treuren hebben zij aan hun ongeveinsde smart lucht gegeven op de toenmaals gewone wijze: zij hebben overluid geweend. Door hen te zien werd-zoals het gewoonlijk gaat- Jobs smart weer opgewekt, begon hij weer te wenen, waardoor ook stromen van tranen uit hun ogen vloeiden. Zij scheurden hun kleren en strooiden stof op hun hoofden, als mensen die zich willen ontbloten en vernederen met hun vriend, die aldus ontbloot en vernederd was.

b. Komende om hem te vertroosten, zaten zij bij hem neer op de grond want aldus ontving hij bezoeken, en zij hebben, niet uit hoofse plichtpleging maar in oprecht medelijden, zich in dezelfde nederige en ongemakkelijke houding geplaatst. Waarschijnlijk hadden zij menigmaal met hem op zijn rustbanken gezeten en aan zijn tafel, toen hij nog in voorspoedige toestand was en daarom wilden zij nu ook delen in zijn smart en armoede, met hem gedeeld hebbende in zijn blijdschap en overvloed. Het was geen bezoek naar de hedendaagse mode, dat zij hem brachten, waarbij zij hem even aanzagen en toen weggingen, maar als mensen, die geen genot zouden kunnen smaken, indien zij naar hun plaats terugkeerden terwijl hun vriend zich in zo grote ellende bevond, besloten zij bij hem te blijven totdat zij hem beter zagen, of aan het einde van zijn leven en lijden, en daarom sloegen zij hun verblijf op in zijn nabijheid, hoewel hij nu niet instaat was om hen zoals vroeger gastvrij te onthalen, en zij dus op hun eigen kosten bij hem bleven. Zeven dagen lang zijn zij dagelijks in de uren, wanneer hij bezoekers bij zich toeliet, gekomen, en zaten zij bij hem neer als zijn medegenoten in de verdrukking, en als uitzonderingen op die regel: *Nullus ad ammissas ibit amicus opes-Zij, die hun rijkdom verloren hebben, moeten geen bezoeken van hun vrienden verwachten.*

Zij zaten bij hem, maar geen van hen heeft een woord tot hem gesproken, zij luisterden slechts naar het verhaal, dat hij hun deed van zijn rampen. *Curae leves loquunter, ingentes stupent-Onze lichtere verdrietelijkheden hebben een stem, maar de zware smarten zijn stom.* Wat zij ook tot elkaar gezegd mogen hebben om lering en nut te trekken uit deze zo treurige omstandigheden, tot hem spraken zij geen woord. Zij zeiden niets van al datgene, waarvan zij later zoveel tot hem gezegd hebben-niets om hem te grieven, Hoofdst. 4:2, omdat zij zagen dat de smart reeds zeer groot was, en in het eerst waren zij er afkerig van om aan de beproefde nog meer beproeving toe te voegen. Er is "een tijd om te zwijgen," of wanneer de goddeloze nog tegenover ons is, en wij door te spreken hem zouden kunnen verharden, Psalm 39:9, of wanneer wij door te spreken "trouweloos zouden zijn aan het geslacht van Gods kinderen," Psalm 73:15. Dat zij de volgende plechtige redenen niet hielden voor de zevenden dag, kan misschien aanduiden dat dit de sabbatdag was, die in de patriarchalen tijd ongetwijfeld werd waargenomen, en tot aan die dag hebben zij de samenspreking uitgesteld, omdat toen waarschijnlijk, naar gewoonte, mensen in Jobs huis zouden komen om zich met hem te verenigen in zijn Godsdienstige handelingen en dan door die gesprekken gesticht zouden kunnen worden. Of liever: zij wilden door hun langdurig stilzwijgen te kennen geven dat hetgeen zij zeggen zullen wèl overwogen en de vrucht van veel nadenken was. *Het hart van de rechtvaardige bedenkt zich om te antwoorden.* Wij moeten ons, eer wij eenmaal spreken, tweemaal bedenken, inzonderheid in een geval als dit, langdurig denken, en dan zullen wij beter instaat zijn om kort en ter zake te spreken.

HOOFDSTUK 3

1 Daarna opende Job zijn mond, en vervloekte zijn dag.
2 Want Job antwoordde en zeide:
3 De dag verga, waarin ik geboren ben, en de nacht, waarin men zeide: Een knechtje is ontvangen;
4 Diezelve dag zij duisternis; dat God naar hem niet vrage van boven; en dat geen glans over hem schijne;
5 Dat de duisternis en des doods schaduw hem verontreinigen; dat wolken over hem wonen; dat hem verschrikken de zwarte dampen des dags!
6 Diezelve nacht, donkerheid neme hem in; dat hij zich niet verheuge onder de dagen des jaars; dat hij in het getal der maanden niet kome!
7 Ziet, diezelve nacht zij eenzaam; dat geen vrolijk gezang daarin kome;
8 Dat hem vervloeken de vervloekers des dags, die bereid zijn hun rouw te verwekken;
9 Dat de sterren van zijn schemertijd verduisterd worden; hij wachte naar het licht, en het worde niet; en hij zie niet de oogleden des dageraads!
10 Omdat hij niet toegesloten heeft de deuren mijns buiks, noch verborgen de moeite van mijn ogen.
11 Waarom ben ik niet gestorven van de baarmoeder af, en heb den geest gegeven, als ik uit den buik voortkwam?
12 Waarom zijn mij de knieen voorgekomen, en waartoe de borsten, opdat ik zuigen zou?
13 Want nu zou ik nederliggen, en stil zijn; ik zou slapen, dan zou voor mij rust wezen;
14 Met de koningen en raadsheren der aarde, die voor zich woeste plaatsen bebouwden;
15 Of met de vorsten, die goud hadden, die hun huizen met zilver vervulden.
16 Of als een verborgene misdracht, zou ik niet zijn; als de kinderkens, die het licht niet gezien hebben.
17 Daar houden de bozen op van beroering, en daar rusten de vermoeiden van kracht;
18 Daar zijn de gebondenen te zamen in rust; zij horen de stem des drijvers niet.
19 De kleine en de grote is daar; en de knecht vrij van zijn heer.
20 Waarom geeft Hij den ellendigen het licht, en het leven den bitterlijk bedroefden van gemoed?
21 Die verlangen naar den dood, maar hij is er niet; en graven daarnaar meer dan naar verborgene schatten;
22 Die blijde zijn tot opspringens toe, en zich verheugen, als zij het graf vinden;
23 Aan den man, wiens weg verborgen is, en dien God overdekt heeft?
24 Want voor mijn brood komt mijn zuchting; en mijn brullingen worden uitgestort als water.
25 Want ik vreesde een vreze, en zij is mij aangekomen; en wat ik schroomde, is mij overkomen.
26 Ik was niet gerust; en was niet stil, en rustte niet; en de beroering is gekomen.

Gij hebt de verdraagzaamheid van Job gehoord, zegt de apostel, Jakobus 5:11. Dat hebben wij, en wij hebben ook van zijn ongeduld gehoord. Wij waren verwonderd dat een mens zo geduldig kon wezen als hij was, Hoofdst. I en 2, maar wij verwonderen er ons ook over dat een Godvruchtig man zo ongeduldig kon zijn als wij hem hier in dit hoofdstuk zien, als hij zijn dag vloekt en in drift en hartstocht:

I. Klaagt dat hij geboren is, vers 1-10..

II. Er over klaagt dat hij niet stierf zodra hij geboren was, vers 11-19.

III. Klaagt dat zijn leven voortduurt nu hij in ellende is, vers 20-26. Hierin heeft job-het moet erkend worden- gezondigd met zijn lippen, en het is geschreven, niet tot onze navolging, maar tot onze waarschuwing, opdat hij, die meent te staan, toezie dat hij met valle.

Job 3:1-10

Reeds lang was Jobs hart brandende in zijn binnenste, terwijl hij peinsde brandde het vuur, en zoveel feller naarmate het gesmoord en onderdrukt was. Eindelijk sprak hij met zijn tong, maar niet zo'n goed woord als David na een langdurig stilzwijgen gesproken heeft: "Heere!" "maak mij bekend mijn einde," Psalm 39:4, 5. Zeven dagen lang zat de profeet Ezechiel verbaasd neer in het midden van de gevangenen, en toen (waarschijnlijk op een sabbatdag) "geschiedde" "het woord des Heeren tot hem," Ezechiel 3:15, 16. Zo lang zaten Job en zijn vrienden te denken, maar zeiden niets, zij weren bevreesd om te zeggen wat zij dachten, teneinde hem niet te grieven, en *hij* durfde zijn gedachten niet uiten, uit vrees van hen te ergeren. Zij kwamen om hem te vertroosten maar bevindende dat zijn beproevingen zeer buitengewoon waren, begonnen zij te denken dat hem geen troost toekwam, zij hielden hem verdacht van huichelarij, en daarom zeiden zij niets. Maar zij, die lijden en verliezen, menen recht te hebben tot spreken, en daarom geeft Job het eerst uiting aan zijn gedachten. Tenzij die gedachten beter waren, zou het goed geweest zijn als hij ze maar voor zich had gehouden.

Kortom, hij vervloekte zijn dag, de dag van zijn geboorte, hij wenste nooit te zijn geboren, kon zonder spijt en ergernis aan zijn geboorte niet denken, noch er van spreken. Terwijl de mensen gewoonlijk het jaarlijkse weerkeren van de dag van hun geboorte vieren met verheuging, beschouwde hij hem als de ongelukkigste dag van het jaar, omdat hij de ongelukkigste was van zijn leven, het begin van al zijn ellende. Nu was dit:

I. Erg genoeg. Het ontzettende van zijn leed en de wanorde van zijn geest kunnen het ten dele verontschuldigen, maar hij kan er toch volstrekt niet in gerechtvaardigd worden. Nu heeft hij het goede vergeten, waartoe hij geboren was, de magere koeien hebben de vette verslonden, en hij is alleen vervuld van de gedachten aan het kwaad, en wenst nooit te zijn geboren. De profeet Jeremia zelf drukt de smart over zijn rampen uit in een taal, niet ongelijk aan deze. "Wee mij, mijne" "moeder, dat gij mij gebaard hebt!" Jeremia 15:10. "Vervloekt zij de dag, op welke ik geboren ben," Jeremia 20:14 en verv. Wij kunnen veronderstellen dat Job in zijn voorspoed menigmaal God geloofd heeft voor de dag van zijn geboorte en hem een gelukkige dag heeft geacht, maar nu drukt hij er alle mogelijke schandmerken op. Als wij denken aan de ongerechtigheid, waarin wij ontvangen en geboren zijn, dan hebben wij reden genoeg om met smart en schaamte op de dag van onze geboorte te zien, en te zeggen dat "de dag van onze dood," door welke wij "bevrijd worden van" "zonde," Romeinen 6:7, veel "beter is," Prediker 7:1. Maar de dag van onze geboorte te vloeken, omdat wij toen op het rampspoedige toneel van het leven zijn verschenen, dat is met de God van de natuur te twisten, de waardigheid van ons zijn te verachten en toe te geven aan een hartstocht, waarover wij ons bij kalm en sober nadenken zullen schamen. Er is voorzeker geen levenstoestand, waarin een mens in deze wereld zijn kan, of hij kan er (zo het door zijn eigen schuld niet belet wordt), God op zo'n wijze in eren, zijns zelfs zaligheid werken, en zich van geluk verzekeren in een betere wereld, dat hij volstrekt geen reden zal hebben om te wensen, dat hij nooit ware geboren, maar wel zeer veel reden om te zeggen dat hij tot zo goed een doeleinde zijn bestaan ontvangen heeft. Maar het moet erkend worden dat wij, indien er geen leven was na dit leven en er geen Goddelijke vertroostingen waren om ons te ondersteunen in het vooruitzicht ervan, bij de vele smarten en rampen van dit leven, soms in verzoeking zouden kunnen zijn om te zeggen, dat wij "tevergeefs" "geschapen zijn," Psalm 89:48, en te wensen dat wij maar nooit hadden bestaan. Er zijn de zodanigen in de hel, die met goede reden wensen dat zij nooit waren geboren, zoals Judas, Mattheus 26:24. Maar aan deze zijde van de hel kan er geen reden zijn voor zo ijdel en ondankbaar

een wens. Het was Jobs dwaasheid en zwakheid zijn dag te vloeken, wij moeten er van zeggen: Dit was zijn zwakheid, maar Godvruchtige mensen hebben soms gefaald in het beoefenen van de genadegaven, waarin zij het meest uitgemunt hebben, opdat wij zullen begrijpen dat, als zij volmaakt genoemd worden, bedoeld is dat zij oprecht waren, niet dat zij zondeloos waren.

Eindelijk. Laat ons opmerken tot eer van het geestelijk leven boven het natuurlijke leven, dat, hoewel velen de dag van hun geboorte vervloekt hebben, er nooit iemand geweest is die de dag van zijn nieuwe geboorte heeft vervloekt, noch gewenst heeft dat hij maar nooit genade had ontvangen, dat hem nooit de geest van de genade gegeven was, dat zijn de uitnemendste gaven, voortreffelijk boven het leven zelf, en die nooit tot een last zijn.

II. Toch was het niet zo erg als Satan zich gevleid had, dat het zijn zou. Job vervloekte zijn dag, maar hij heeft zijn God niet gevloekt, hij was zijn leven moede en zou er gaarne van gescheiden zijn, maar zijn Godsdienst was hij niet moede, vastberaden houdt hij daaraan vast, en wil hem nooit loslaten. De twist tussen God en Satan liep niet over de vraag, of Job al of niet zijn zwakheden had, of hij van gelijke bewegingen was als wij (dat werd toegegeven), maar of hij een geveinsde was, of hij in het verborgen God haatte, en dit zou tonen als hij er toe geprikkeld werd, toen de proef genomen was, bleek het, dat hij zulk een man niet was. Ja meer: bij dit alles kan hij nog een voorbeeld zijn van geduld, want ofschoon hij aldus onbedachtelijk met zijn lippen heeft gesproken, heeft hij zich zowel tevoren als daarna met grote onderworpenheid aan de heilige wil van God uitgelaten en gedragen, en berouw getoond van zijn ongeduld, hij heeft er zichzelf om veroordeeld, en daarom heeft God hem niet veroordeeld, en dat moeten ook wij niet, maar wel moeten wij zoveel zorgvuldiger over onszelf waken, opdat wij in de gelijkheid van zijn overtreding niet zondigen.

De bijzondere uitdrukkingen door Job gebruikt in het vervloeken van zijn dag, zijn vol van dichterlijke verbeelding, vuur en vervoering, en geven de taalgeleerden evenveel werk als de zaak zelf aan de Godgeleerden, wij zullen in onze beschouwingen niet uitvoerig zijn.

Als hij zijn hartstochtelijke wens wil uitdrukken, om nooit het aanzijn te hebben ontvangen, vaart hij uit tegen de dag van zijn geboorte, en

1. Wenst dat de aarde hem vergete: *de dag verga,* vers 3, *dat hij niet gevoegd worde bij de dagen van het jaar,* vers 6. "Hij worde niet slechts niet met rode letters in de kalender aangeduid, zoals de geboortedag van de koning er in aangeduid placht te zijn, (en Job was een koning, Hoofdst. 29:25), "maar hij zij er uit weggeschrapt, in vergetelheid begraven. Laat de wereld niet weten dat er ooit zo’n man in geboren was, en er in geleefd heeft, en zulk een toonbeeld van ellende is geworden."

2. Laat de hemel hem met bestraffenden blik aanzien. *Dat God hem niet aanzie van boven* vers 4. "Alles is in werkelijkheid zoals het voor God is, de dag is een eredag, waarop Hij eer gelegd heeft, en die Hij onderscheidt en kroont met Zijn gunst en zegen, zoals Hij de zevende dag van de week heeft geëerd, laat mijn geboortedag nooit aldus geëerd worden. Hij zij door Hem, die de tijden tevoren verordineerd heeft, als een kwade dag, *nigro carbone nofandus*-met *een zwarte kool getekend.* De Vader en Fontein van licht stelde het grote licht tot heerschappij van de dag en de kleinere lichten tot heerschappij van de nacht, maar die dag misse het voordeel van beide." *Die dag zij duisternis,* vers 4, en als het licht van de dag duisternis is, *hoe groot is dan niet die duisternis!*

zij is verschrikkelijk, omdat wij dan uitzien naar licht. Laat de somberheid van de dag Jobs toestand voorstellen, wiens zon des middags onderging. En wat die nacht betreft, hij ontbere het nut en voordeel van de maan en de sterren, *donkerheid neme hem in,* dikke, tastbare duisternis, die de rust van de nacht niet door zijn stilte begunstigt, maar haar veeleer beroert door zijn verschrikkingen.

3. Dat alle blijdschap hem verlate. "Laat hem een treurige, eenzame nacht zijn, geen vrolijke nacht door muziek en dans, *dat geen vrolijk gezang daarin kome,* vers 7, "dat het een lange nacht zij, *hij zie niet de oogleden des dageraads,"* vers 9, "die vreugde met zich brengen."

4. Dat alle vervloekingen hem volgen, vers 8. "Laat nooit iemand wensen hem te zien of hem welkom heten als hij komt, integendeel *dat hem vervloeken de vervloekers van de dag.* Welke dag het zij, die iemand zou wensen te vloeken, laat hem tegelijkertijd een vervloeking uitspreken over mijn geboortedag, inzonderheid degenen, die met hun klaagzangen rouw en treurigheid opwekken bij begrafenissen. Laat de vervloekers van de dag des doods van anderen, in een adem de dag mijner geboorte vervloeken." Of wel: zij, die zo vermetel zijn dat zij de *leviathan*-dat is het woord hier-durven tergen, de walvis of krokodil neerslaan, hem met hun bitterste vervloeking vloeken, hopende hem hierdoor te verzwakken, om zich aldus meester van hem te maken. Waarschijnlijk werd dergelijke gewoonte toen gevolgd, waarop de gewijde dichter zinspeelt. Laat hem even hatelijk zijn als *de dag, waarop de mensen de grootste ongelukken betreuren* of als de tijd, waarin zij *de verschrikkelijkste gezichten zien,* aldus bisschop Patrick, de leviathan hier, naar ik veronderstel, nemende voor de duivel, zoals anderen, die het verstaan van de verwensingen van de bezweerders en tovenaars, als zij de duivel oproepen of een duivel opgeroepen hebbende, hem niet weer kunnen verdrijven.

Maar wat is de grond van Jobs toorn op de dag en de nacht van zijn geboorte? Het is omdat hij *de deuren van de schoot van zijn moeder niet heeft toegesloten,* vers 10. Zie de ongerijmdheid, de waanzin van hartstochtelijke ontevredenheid, welke dwaze, buitensporige taal zij spreekt, als men haar niet in toom houdt. Is dit Job, die zo bewonderd werd om zijn wijsheid, dat zij *naar hem hoorden en wachtten, en zwegen op zijn raad, en na zijn woord niet weer spraken?* Hoofdst. 29:21,22. Gewis! zijn wijsheid faalde hem,

a. Toen hij zich zoveel moeite gaf om zijn begeerte uit te drukken dat hij niet ware geboren, die, op zijn best genomen, toch slechts een ijdele begeerte is, want het is onmogelijk om hetgeen geweest is, te maken alsof het niet geweest is.

b. Toen hij zo mild was met zijn vervloekingen over een dag en nacht, die toch niet geschaad kunnen worden, of waaraan het om zijn vervloekingen toch nooit te slechter kan gaan.

c. Toen hij iets zo wrede wenste voor zijn eigen moeder, dat zij niet bij machte zou geweest zijn hem voort te brengen, toen de tijd er voor gekomen was hetgeen onvermijdelijk haar dood, en wel een zeer smartelijken dood, tengevolge zou gehad hebben.

d. Toen hij de goedheid van God jegens hem minachtte (in hem het aanzijn te geven, zo’n aanzijn, zo’n voortreffelijk leven een leven, zover verheven boven ieder ander schepsel van deze lagere wereld), en de gave onderschatte, als het aannemen niet waardig alleen omdat het *transit cum onere-het bezwaard was met enige moeilijkheden,* die nu eindelijk tot hem kwamen, nadat hij er

gedurende zovele jaren de genoegens van had gesmaakt. Hoe dwaas was het van hem, te wensen dat zijn ogen nooit het licht hadden aanschouwd, opdat zij dan ook geen leed zouden zien, terwijl hij toch kon hopen daarover heen te zien om daarna weer blijdschap te zien! Heeft Job geloofd en gehoopt, dat hij ten laatsten dage *uit zijn vlees God zal aanschouwen* Hoofdst. 19:26, en toch kunnen wensen nooit tot zo'n geluk instaat te zijn, alleen maar omdat hij voor het ogenblik smart heeft in zijn vlees? Moge God in Zijn genade ons wapenen tegen zo'n dwazen en schadelijker hartstocht van ongeduld!

Job 3:11-19

Misschien heeft Job bij nader bedenken zijn dwaasheid ingezien, waarmee hij wenste nooit te zijn geboren, en daarom tracht hij dit nu te verbeteren door een andere wens, die echter niet veel beter is, namelijk dat hij terstond na zijn geboorte ware gestorven, waarover hij in deze verzen uitweidt. Als onze Heiland een zeer rampspoedigen staat van zaken wilde voorstellen, schijnt Hij een gezegde als dit toe te laten. "Zalig zijn de onvruchtbaren en de schoot die, niet heeft gebaard" "en de borsten, die niet hebben gezoogd, "Lukas 23:29, maar de onvruchtbare schoot zalig te spreken is een ding, en de vruchtbare te vloeken is een andere zaak! Het is goed om uit beproevingen zoveel mogelijk nut en voordeel te trekken, maar het is niet goed om van onze zegeningen een slecht gebruik te maken en er kwaad aan te ontlenen. Onze regel is: *Zegen en vloek niet.*

Soms wordt het leven genomen voor al wat goed, en de dood voor al wat kwaad is, maar Job klaagt hier op dwaze wijze over het leven en hetgeen het leven onderhoudt als een vloek en een plaag voor hem, en begeert de dood en het graf als de grootste en begerenswaardigste zegen. Voorzeker! Satan had zich vergist in Job, toen hij die grondregel op hem toepaste: *al wat iemand heeft zal hij geven voor zijn leven,* want nooit heeft iemand het leven op minderen prijs gesteld dan hij.

I. Ondankbaar twist hij met het leven, en is er zeer toornig om dat het hem niet ontnomen was terstond nadat het hem was gegeven vers 11, *12. Waarom ben ik niet gestorven van de baarmoeder af?* Zie hier:

1. Welk een zwak en hulpeloos schepsel de mens is, als hij ter wereld komt, en hoe zwak dan de pas gesponnen levensdraad is. Wij zijn gereed te sterven van de baarmoeder af, en zodra wij beginnen te ademen reeds de laatste adem uit te blazen. Wij kunnen niets voor onszelf doen, zoals andere schepselen het wèl kunnen, maar zouden ten grave dalen indien de knieën ons niet voorkwamen, en de levenslamp, pas ontstoken, zou vanzelf uitgaan indien de borsten, ons gegeven opdat wij zouden zuigen, haar niet opnieuw van olie voorzagen.

2. Welk een genadige en tedere zorg Gods voorzienigheid voor ons gehad heeft, toen wij in de wereld kwamen. Hieraan hadden wij het te danken, *dat wij niet van de baarmoeder af gestorven zijn, de geest niet hebben gegeven als wij uit de schoot voortkwamen.* Waarom zijn wij niet afgesneden terstond nadat wij geboren waren? Niet omdat wij dit niet verdienden, zeer terecht zou zulk onkruid uitgerukt zijn kunnen worden zodra het opkwam, zeer terecht zou deze basiliscus in het ei reeds verpletterd zijn. Niet omdat wij zelf enigerlei zorg voor onszelf en voor onze veiligheid genomen hebben, of hadden kunnen nemen, geen schepsel komt zo hulpeloos, zo hulpbehoevend ter wereld als de mens. Het was niet onze macht, noch de kracht van onze hand die ons bestaan bewaarde, maar Gods hand. Zijn macht en voorzienigheid onderhield ons broos leven, door Zijn mededogen en Zijn lankmoedigheid werd ons verbeurd leven gespaard, daaraan hebben wij het te danken dat de knieen ons voorgekomen zijn. Door de hand van de God van de natuur is de natuurlijke liefde in het hart van de ouders gelegd, vandaar dat de zegeningen van de borsten die van de schoot vergezelden.

3. Hoeveel ijdelheid en kwelling van de geest in het menselijk leven is. Indien wij geen God hadden te dienen in deze wereld, op geen betere dingen hadden te hopen in een andere wereld, wij zouden,

in aanmerking genomen de hoedanigheden waarmee wij zijn begiftigd, en de moeilijkheden, die ons omringen, in sterke verzoeking zijn om te wensen *dat wij gestorven waren van de baarmoeder af,* waardoor zeer veel zonde en ellende voorkomen zou zijn. "Hij, die heden geboren wordt en morgen sterft, verliest enige uren van vreugd, maar ontgaat maanden van smart."

4. Het kwaad van ongeduld, gemelijkheid en ontevredenheid, waar dit de overhand heeft, is de mens onredelijk, dwaas, goddeloos en ondankbaar, en dan minacht en onderschat hij Gods gunst. Hoe zuur en bitter het leven ook gemaakt zij, wij moeten zeggen: "het was de goedertierenheid des Heeren, dat wij niet van de baarmoeder af gestorven zijn, dat wij niet verteerd zijn." Afkeer van het leven is in tegenspraak met het gezond verstand en met het menselijk gevoel, en op andere tijden ook met ons eigen gevoel. Ontevreden mensen kunnen nog zoveel roepen en schreeuwen tegen het leven, als het op stuk van zaken komt, zijn zij wars om er van te scheiden. Toen de grijsaard in de fabel moe was van de last, die hij droeg, wierp hij hem af en riep om de dood, deze kwam en vroeg wat hij van hem begeerde, "niets," zei de grijsaard, "dan dat gij mij helpt om mijn last weer op te nemen".

II. Hartstochtelijk roemt hij de dood en het graf, en schijnt er geheel verliefd op. Begeren te sterven om met Christus te wezen en bevrijd te zijn van de zonde en *met onze woonstede die uit de hemel is overkleed te worden* dat is de vrucht en het bewijs van genade, maar begeren te sterven, alleen maar om rust te hebben in het graf en verlost te zijn van de moeilijkheden van dit leven, dat riekt naar het bederf. Jobs overweging hier kan ons nuttig zijn om ons te verzoenen met de dood, als hij komt, en ons rust en kalmte te geven bij zijn nadering, maar er moet geen gebruik van worden gemaakt als een voorwendsel om met het leven te twisten terwijl het ons gelaten wordt, of om ons onrustig te maken onder de lasten ervan. Het is onze wijsheid en onze plicht om ons voordeel te doen met hetgeen is," hetzij" "leven of sterven, en aldus de Heere te leven" en "de Heere te sterven," en in beide "des Heeren te wezen," Romeinen 14:8.

Job verbittert zich hier door te denken dat, zo hij slechts terstond na zijn geboorte was gestorven, van de baarmoeder naar het graf was gebracht:

1. Zijn toestand zou zo goed zijn geweest als van de besten. Ik zou, zegt hij, *met de koningen en raadsheren van de aarde zijn,* wier pracht en macht en beleid hen niet buiten het bereik van de dood kunnen stellen, noch hen kunnen beveiligen tegen het graf, noch hun stof in het graf van het gewone, het algemene stof kunnen onderscheiden. Zelfs vorsten, die goud hadden in overvloed, konden er de dood niet mee omkopen om hen voorbij te gaan als hij tot hen komt, en hoewel zij hun huizen vulden met zilver, zijn zij genoodzaakt het alles achter te laten en kunnen er niet toe wederkeren. Onder de *woeste plaatsen,* die de koningen en raadsheren hier gezegd worden voor zich *bebouwd te hebben,* verstaan sommigen de graftomben of monumenten, die zij in hun leven voor zich hebben opgericht, zoals Sebna, Jesaja 22:16, die zich "een graf uitgehouwen" "heeft, " en onder het goud, dat de vorsten hadden, en het zilver, waarmee zij hun huizen vulden verstaan zij de schatten, die, zeggen zij, zij gewoon waren in de graven van voorname mannen neer te leggen. Zulke kunstgrepen werden aangewend om aan geen zijde van de dood zo mogelijk, hun waardigheid op te houder, en er zich voor te behoeden om met hun minderen in gelijke toestand te komen, maar het baat niet, de dood is en blijft een onweerstaanbare gelijkmaker, *Mors sceptra ligonibus cequat-De dood vermengt scepters met spaden. Rijken en armen ontmoeten elkaar* in het graf, en *een verborgen misdracht,* vers 16, een kind, dat nooit het levenslicht heeft gezien, of een dat pas zijn

ogen er voor geopend hebbende een blik sloeg in de wereld en er mishagen in vond, en ze daarom maar weer sloot, ligt er even zacht en gemakkelijk, even hoog en heilig, als koningen en raadsheren en vorsten, die goud hadden. "En daarom," zegt Job, "zou ik liever daar in het stof gelegen hebben, dan te leven en hier in de as te liggen".

2. Zijn toestand zou veel beter geweest zijn dan hij nu was vers 13. "Dan *zou ik nederliggen en stil zijn*, dat ik nu niet kan, nu ben ik onrustig, word ik heen en weer geschud, dan zou ik slapen, terwijl nu de slaap van mijn ogen geweken is, dan zou ik rusten. terwijl ik nu rusteloos ben." Thans, nu het leven en de onsterflijkheid in zo'n helderder licht gebracht zijn door het Evangelie dan waarin zij tevoren geplaatst waren, kunnen goede Christenen een beter bericht geven dan dit is, van het gewin van de dood. "Dan zou ik bij de Heere geweest zijn, dan zou ik Zijn heerlijkheid gezien hebben van aangezicht tot aangezicht, en niet langer door een spiegel als in een duistere rede. Maar alles wat de arme Job zich voorspiegelde was rust en stilte in het graf, buiten het bereik van slechte tijdingen, en buiten het gevoel van de pijn van zijn zweren. *Want nu zou ik neerliggen en stil zijn,* dan zou hij in zijn humeur zijn gebleven, zijn gelijkmatig kalm humeur, waarin hij in de twee vorige hoofdstukken was, volkomen onderworpen aan de heilige wil van God, en er in berustende, hij zou nu stil en rustig zijn, zijn ziel tenminste zou dan vernachten in het goede al was ook zijn lichaam in pijn en smart Psalm 25:13.

Merk op hoe schoon hij de rust in het graf beschrijft, hetgeen (mits ook de ziel rust in God) ons grotelijks kan helpen in onze triomf er over.

A. Zij, die nu beroerd zijn, zullen daar buiten het bereik zijn van beroering vers 17, *daar houden de bozen op van beroering. Als* vervolgers sterven, kunnen zij niet langer beroeren, *hun haat en hun nijdigheid zijn nu vergaan.* Herodes had de gemeente gekweld, maar toen hij een prooi van de wormen was geworden, hield hij op van beroering. Als de vervolgden sterven, dan zijn zij buiten gevaar van nog verder beroerd te worden. Indien Job in het graf had gerust, hij zou door de Sabeërs en Chaldeen niet beroerd zijn geworden, geen van al zijn vijanden zou hem op enigerlei wijze hebben kunnen beroeren.

B. Zij, die thans zwoegen, zullen dan het einde zien van hun arbeid en moeite, *daar rusten de vermoeiden van kracht.* Voor de zielen van de heiligen is de hemel meer dan een rust, maar het graf is een rust voor hun lichaam, hun pelgrimstocht is vermoeiend, de zonde en de wereld zijn zij moede, hun dienst, hun lijden en hun verwachtingen hebben hen vermoeid, maar in het graf "rusten zij van hun arbeid," Openbaring 14:13, Jesaja 57:2. Daar zijn zij gerust en klagen niet, daar slapen de gelovigen in Jezus.

C. Zij, die hier in slavernij waren, zijn daar in veiligheid, de dood is het ontslag van de gevangenen, de verlichting voor de verdrukten, en de vrijmaking van de dienstbaren, vers 18. De gevangenen kunnen daar wel niet vrij uit en ingaan, maar zij rusten tezamen, worden niet aan het werk gezet, zijn niet malende in dat gevangenhuis. Zij worden niet meer beledigd en vertreden, gedreigd en verschrikt door hun wrede aandrijvers, zij *horen de stem des drijvers niet. Zij,* die hier tot altijddurende dienstbaarheid gedoemd waren, die niets het hunne konden noemen, neen, zelfs hun eigen lichaam niet, zijn daar niet langer onder bevel en bedwang, *daar is de knecht vrij van zijn heer,* hetgeen een goede reden is waarom zij die macht hebben, haar met gematigdheid moeten

gebruiken, en zij, die in onderworpenheid en dienstbaarheid zijn, het nog een wijle geduldig moeten dragen.

D. Zij, die op grote afstand waren van alle anderen, zijn daar gelijk, vers 19. *De kleinen en de groten* zijn daar dezelfden, daar allen een, allen gelijkelijk vrij onder de doden. De vervelende staatsie en pracht van de groten zijn daar ten einde, ook alle ongemak en ongerief van een armen en lagen staat houden daar op, dood en graf kennen geen verschil.

Job 3:20-26

Job, bevindende dat het nutteloos was te wensen dat hij niet was geboren of gestorven was zodra hij was geboren klaagt hier dat zijn leven nog voortduurt en niet afgesneden was. Als de mensen willen twisten, er hun hart op gezet hebben, dan komt er geen einde aan, het bedorven hart blijft in dezelfde gezindheid: de dag van zijn geboorte gevloekt hebbende, verlangt hij nu naar de dag van zijn dood. Het begin van deze twist en dat ongeduld is gelijk een, die het water opening geeft.

1. Hij vindt het hard in het algemeen, dat een ellendig leven verlengd wordt, vers 20-22. *Waarom geeft Hij de ellendigen het licht, en het leven de bitterlijk bedroefden van gemoed?* Bitterheid van gemoed door geestelijke smart maakt het leven zelf bitter. *Waarom geeft Hij licht?* Hij bedoelt God, maar noemt Hem niet, hoewel de duivel gezegd had: "Hij zal U in Uw aangezicht vloeken", maar stilzwijgend geeft hij toch een afkeuring te kennen van de Goddelijke voorzienigheid, als zijnde onrechtvaardig en onvriendelijk, door het leven te verlengen als de geriefelijkheden en de aangenaamheden van het leven weg zijn. Leven wordt *licht* genoemd, omdat het aangenaam en dienstbaar is voor wandelen en werken, het is kaarslicht, hoe langer de kaars brandt, hoe korter zij wordt en hoe dichter zij bij de pijp van de kandelaar, en dus het einde, nadert. Dit licht wordt gezegd ons *gegeven* te zijn, want indien het ons niet dagelijks opnieuw gegeven werd, het zou spoedig verloren zijn. Maar Job acht dat het voor hen, die in ellende zijn, *dooron adooron*-een *gave en geen gave is,* een gave, die zij liever niet moesten hebben, omdat het licht slechts dient om er hun eigen ellende bij te zien. Zodanig is de ijdelheid van het menselijk leven, dat het soms een kwelling van de geest wordt, en zo veranderlijk is de eigenschap, de hoedanigheid van de dood, dat hij, hoewel verschrikkelijk voor de natuur, voor de natuur zelf begeerlijk kan worden. Hij spreekt hier van hen,

a. Die naar de dood verlangen als zij hun nuttigheid overleefd hebben, onder de last gebukt gaan van hoge jaren, zwakheden en gebreken van de ouderdom, onder pijn en ziekte, armoede en smaad, en toch komt hij niet, terwijl hij wel komt tot velen, die hem vrezen en hem verre weg van zich zouden willen doen. De duur en het einde van het leven moeten naar de wil van God wezen, niet naar onze wil. Het voegt niet dat wij geraadpleegd zouden worden hoelang wij wensen te leven en wanneer wij willen sterven, onze tijden zijn in een betere hand dan de onze.

b. *Daarnaar graven zij meer dan naar verborgen schaften,* dat is: alles zouden zij willen geven om weggezonden te worden uit deze wereld, waaruit men kan opmaken, dat *toen* de gedachte dat de mens zijn eigen scherprechter zal wezen, bij niemand opkwam en door niemand geopperd werd, want anders zouden zij, die zozeer wensten te sterven, niet zoveel moeite hebben gehad om hun wens te verkrijgen, zij zouden er zo spoedig toe kunnen komen als zij wilden (gelijk Seneca hun zegt).

c. Die hem welkom heten en blij zijn het graf te vinden en er zich in zien gaan. Indien de ellende van dit leven vermag om tegen de natuur, de dood zelf begeerlijk te maken, zullen dan niet veel meer de hoop en het vooruitzicht op een beter leven, tot hetwelk de dood ons een doortocht geeft, hem begeerlijk voor ons maken en ons boven de vrees er voor verheffen? Het kan zonde wezen om naar de dood te verlangen maar ik houd mij ervan verzekerd, dat het geen zonde is, om naar de hemel te verlangen.

2. In het bijzonder acht hij dat hij zelf hard behandeld is, daar hij van zijn pijn en ellende niet verlost kon worden door de dood, en hij toch op geen andere wijze verlichting kon verkrijgen. Aldus ongeduldig te zijn onder het leven vanwege de smarten en moeilijkheden die wij erin hebben, is niet alleen op zichzelf onnatuurlijk, maar ook ondankbaar jegens de gever van het leven, en wijst op een zondig toegeven aan onze eigen hartstochten en een zondige onbedachtzaamheid omtrent onze toekomstige staat. Laat het onze grote en voortdurende zorg zijn om bereid te wezen voor een andere wereld, en het dan aan God overlaten om de bijzonderheden van ons vertrek daarheen te regelen naar Hij het geschikt oordeelt, "Heere, wanneer en hoe het U behaagt", en dat wel met zo'n onverschilligheid, dat indien Hij ons de keus ervan liet, wij zouden zeggen: neen, Heere, maar zoals Gij het goed vindt. De genade leert ons om temidden van de grootste lieflijkheden van het leven gewillig te zijn om te sterven, en om temidden van de grootste smarten en de zwaarste kruisen gewillig te zijn om te leven.

Om zich te verontschuldigen in zijn vurig verlangen om te sterven, wijst Job op de weinige vertroosting en voldoening, die hij had in het leven.

A. In zijn tegenwoordige staat van beproeving leed hij ongemak en verdriet, en er was alle waarschijnlijkheid dat die toestand blijvend zal zijn. Hij dacht reden genoeg te hebben om het leven moede te zijn, want:

a. Hij had geen genot in zijn leven. *Voor mijn brood komt mijn zuchting,* vers 24. De smarten van het leven voorkwamen hetgeen het leven onderhoudt, ja zij ontnamen hem de smaak en de lust voor het nodige voedsel. Zijn pijnen kwamen even nauwkeurig tot hem als zijn maaltijden, en beproeving was zijn dagelijks brood. Ja zo hevig en scherp waren zijn pijnen, dat hij niet slechts zuchtte, maar brulde, en zijn brullingen werden uitgestort als water in één aanhoudenden, volle stroom. Onze Meester was een man van smarten, en wij moeten verwachten dat smart ons deel zal zijn.

b. Hij had geen vooruitzicht op verbetering van zijn toestand, zijn weg was verborgen, en God had hem overdekt, vers 23. Hij zag geen weg open voor redding of uitkomst, hij wist ook niet wat te doen, zijn weg was omtuind met doornen, zodat hij zijn pad niet kon vinden. Zie Hoofdst. 23:8, Klaagliederen 3:7.

B. Zelfs in zijn vorige staat van voorspoed werden voortdurend moeilijkheden gevreesd, zodat hij *toen* nooit gerust was, vers 25, 26. Hij wist zoveel van de ijdelheid van de wereld en het verdriet, waarvoor hij natuurlijkerwijs geboren was, dat hij nooit vei0lig was nooit rust had. Wat zijn smart nu zoveel smartelijker maakte, was dat hij zich niet bewust was, hetzij van een grote mate van verzuim of van overgerustheid ten dage van zijn voorspoed, waardoor God er toe verwekt werd om hem aldus te kastijden.

a. Hij was niet onachtzaam geweest in zijn zaken, maar was in de voortdurende vrees voor rampen of moeilijkheden, die nodig was om op zijn hoede te zijn en te blijven, hij vreesde voor zijn kinderen, als zij hun maaltijden hielden, dat zij tegen God zouden overtreden, Hoofdst. 1:5, hij vreesde voor zijn dienstknechten, dat zij iets zouden misdoen tegen zijn naburen, hij nam alle mogelijke zorg voor zijn eigen gezondheid, en bestuurde zijn zaken met alle mogelijke voorzichtigheid, maar dit alles baatte niet.

b. Hij was niet overgerust geweest, had zich niet toegegeven in gemak, had niet vertrouwd op zijn rijkdom, zich niet gevleid met de hoop op het voortduren van zijn vrolijkheid, maar de moeite, de onrust kwam om hem te overtuigen van, te herinneren aan, de ijdelheid van de wereld, die hij toch niet had vergeten toen hij in welvaart leefde. Aldus was zijn weg verborgen, want hij wist niet waarom God met hem twistte. Maar deze overweging kon, inplaats van zijn leed te verzwaren, het veeleer verzachten, niets zal smart of verdriet zo verlichten als het getuigenis van ons geweten voor ons, dat wij in de dag van onze voorspoed in zekere mate onze plicht gedaan hebben, en de verwachting van verdriet zal maken, dat men het gemakkelijker draagt als het komt. Hoe minder het ons overvalt of verrast, zoveel minder zal het een verschrikking zijn.

HOOFDSTUK 4

1 Toen antwoordde Elifaz, de Themaniet, en zeide:
2 Zo wij een woord opnemen tegen u, zult gij verdrietig zijn? Nochtans wie zal zich van woorden kunnen onthouden?
3 Zie, gij hebt velen onderwezen, en gij hebt slappe handen gesterkt;
4 Uw woorden hebben den struikelende opgericht, en de krommende knieen hebt gij vastgesteld;
5 Maar nu komt het aan u, en gij zijt verdrietig; het raakt tot u, en gij wordt beroerd.
6 Was niet uw vreze Gods uw hoop, en de oprechtheid uwer wegen uw verwachting?
7 Gedenk toch, wie is de onschuldige, die vergaan zij; en waar zijn de oprechten verdelgd?
8 Maar gelijk als ik gezien heb: die ondeugd ploegen, en moeite zaaien, maaien dezelve.
9 Van den adem Gods vergaan zij, en van het geblaas van Zijn neus worden zij verdaan.
10 De brulling des leeuws, en de stem des fellen leeuws, en de tanden der jonge leeuwen worden verbroken.
11 De oude leeuw vergaat, omdat4480 er geen roof is, en de jongens eens oudachtigen leeuws worden verstrooid.
12 Voorts is tot mij een woord heimelijk gebracht, en mijn oor heeft een weinigje daarvan gevat;
13 Onder de gedachten van de gezichten des nachts, als diepe slaap valt op de mensen;
14 Kwam mij schrik en beving over, en verschrikte de veelheid mijner beenderen.
15 Toen ging voorbij mijn aangezicht een geest; hij deed het haar mijns vleses te berge rijzen.
16 Hij stond, doch ik kende zijn gedaante niet; een beeltenis was voor mijn ogen; er was stilte, en ik hoorde een stem, zeggende:
17 Zou een mens rechtvaardiger zijn dan God? Zou een man reiner zijn dan zijn Maker?
18 Zie, op Zijn knechten zou Hij niet vertrouwen; hoewel Hij in Zijn engelen klaarheid gesteld heeft.
19 Hoeveel te min op degenen, die lemen huizen bewonen, welker grondslag in het stof is? Zij worden verbrijzeld voor de motten.
20 Van den morgen tot den avond worden zij vermorzeld; zonder dat men er acht op slaat, vergaan zij in eeuwigheid.
21 Verreist niet hun uitnemendheid met hen? Zij sterven, maar niet in wijsheid.

Job had met warmte lucht gegeven aan zijn hartstocht, en daar nu het ijs gebroken was spreken zijn vrienden met ernst hun oordeel uit over zijn geval dat zij misschien elkaar reeds hadden meegedeeld hun gevoelen er over met elkaar vergelijkende, en nu bevonden zij, dat zij het allen er over eens waren dat uit Jobs beproevingen bleek, dat hij een geveinsde was. Maar zij hebben die zware beschuldiging niet tegen hem uitgesproken voordat hij door de uitdrukkingen van zijn ontevredenheid en ongeduld, waarin zij dachten dat hij zich over God zelf ongunstig uitliet, hen had bevestigd in de slechte mening, die zij van hem en van zijn karakter hadden opgevat. Nu vallen zij hem aan met grote vrees. De twist vangt aan en wordt weldra hevig. Jobs drie vrienden zijn de opponenten of bestrijders, hijzelf is de respondent of verdediger, Elihu treedt op als moderator of leider, eindelijk spreekt God zelf het oordeel uit over het twistgeding. De vraag waarover het gaat is of Job al dan niet een eerlijk man is. Hetzelfde punt waarover In de eerste twee hoofdstukken de twist liep tussen God en Satan. Satan had toegegeven, hij durfde niet beweren dat Jobs vloeken van zijn dag uitgelegd of opgevat kon worden als een vloeker van zijn God, neen, hij kan niet ontkennen dat Job nog vasthoudt aan zijn oprechtheid, maar Jobs vrienden beweren dat Job, indien hij een eerlijk, oprecht man was, niet zo zwaar en zo langdurig beproefd zou zijn, en daarom dringen zij er bij hem op aan, dat hij zich als een geveinsde zal bekennen in zijn belijdenis van de Godsdienst. "Neen," zegt Job, "dat zal ik nooit doen, ik heb tegen God overtreden, maar in weerwil hiervan is mijn hart oprecht voor Hem geweest", en hij houdt vast aan de vertroostingen van zijn oprechtheid. Elifaz, die waarschijnlijk de oudste of de aanzienlijkste van hen was, begint in dit hoofdstuk het twistgesprek met hem.

I. Hij verzoekt om met geduld te worden aangehoord, vers 2.

II. Hij huldigt Job door een erkenning van de uitnemendheid en de nuttigheid van de belijdenis van de Godsdienst, die hij had afgelegd, vers 3, 4.

III. Hij legt hem geveinsdheid ten laste In zijn belijdenis, grondt zijn beschuldiging op zijn tegenwoordige beproeving en zijn gedrag er onder vers 5, 6.

IV. Om de juistheid van zijn gevolgtrekking te bewijzen, houdt hij staande, dat het de goddeloosheid van de mens is, die altijd Gods oordelen over hem doen komen, vers 7-11. V. Hij bevestigt zijn bewering door een visioen, dat hij gehad heeft, waarin hij herinnerd werd aan de onbetwistbare reinheid en rechtvaardigheid van God, en de geringheid, zwakheid en zondigheid van de mens, vers 12- 21. Met dit alles bedoelt hij Jobs geest terneer te slaan en hem boetvaardig en geduldig te maken onder de beproeving.

Job 4:1-6

In deze verzen:

I. Verontschuldigt Elifaz de moeite, die hij Job zal aandoen door hetgeen hij gaat zeggen, vers *2. "Zo wij een woord opnemen tegen u,* een woord van bestraffing en raadgeving tot u spreken, *zult gij verdrietig zijn,* het ons ten kwade duiden? Wij hebben reden te vrezen dat gij dit zult, maar het kan niet verholpen worden, *wie zal zich van woorden kunnen onthouden?"*

Merk op:

1. Met welk een bescheidenheid hij spreekt van zichzelf en van hetgeen hij gaat doen. Hij wil de behandeling van de zaak niet op zich alleen nemen, maar zeer nederig voegt hij zijn vrienden aan zich toe: *"zo wij een woord tegen* u opnemen." Zij, die Gods zaak bepleiten, moeten gaarne hulp willen hebben, opdat *zij* geen schade lijden door hun zwakheid of ongenoegzaamheid. Hij wil niet veel beloven, maar vraagt verlof om te trachten, te pogen, een woord tot hem te richten, een gepast woord te zeggen omtrent Jobs toestand. In moeilijke zaken betaamt het ons niet verder te gaan dan te beproeven wat gezegd of gedaan kan worden. Aan velen zeer uitnemende redenen of verhandelingen is de bescheiden titel van *essay,* of *proeve* gegeven.

2. Met welk een tederheid hij spreekt van Job en zijn tegenwoordige toestand van beproeving. "Indien *wij u* ons gevoelen zeggen *zult gij* dan *verdrietig zijn?* Zult gij het euvel opnemen? Zult gij het ter harte nemen als uw beproeving, of het ons ten laste leggen als onze schuld? Zullen wij voor onvriendelijk en wreed gehouden worden, als wij openhartig en trouw met u handelen? Wij wensen, wij hopen van neen, en het zou ons bedroeven zo ons datgene ten kwade werd geduid, wat wij toch goed bedoelen." Wij moeten bevreesd zijn om iemand te grieven of te bedroeven, inzonderheid hen, die reeds in smart en droefheid zijn, opdat wij niet, zoals Davids vijanden, aan de beproefden nog beproeving toevoegen, Psalm 69:27. Wij moeten ons onwillig betonen om te zeggen wat wij kunnen voorzien smartelijk te zullen zijn, al is het ook nog zo nodig. God zelf, hoewel Hij rechtvaardiglijk beproeft, bedroeft de mensenkinderen toch niet van harte, Klaagliederen 3:33.

3. Met welk een verzekerdheid hij spreekt van de waarheid en gepastheid van hetgeen hij gaat zeggen: *Wie zal zich van woorden kunnen onthouden?* Voorzeker! het was een vrome ijver voor Gods eer en het geestelijke welzijn van Job, die hem deze noodzakelijkheid oplegde om te spreken. "Wie kan nalaten te spreken ter handhaving van Gods eer, die wij horen betwijfelen, en in liefde tot uw ziel, die wij in gevaar zien?" Het is een dwaas medelijden, dat ons belet onze vrienden te bestraffen, zelfs onze vrienden, die in beproeving zijn, om hetgeen zij verkeerds zeggen of doen, alleen maar uit vrees van hen te beledigen. Of de mensen het goed of kwaad opnemen, wij moeten met wijsheid en zachtmoedigheid onze plicht betrachten en ons geweten ontlasten.

4. Wat betreft zijn gedrag onder deze beproeving, hij beschuldigt hem van zwakheid en kleinmoedigheid. Voor dit punt van zijn beschuldiging had hij maar al te veel grond, vers 3 -5. En hier:

A. Neemt hij nota van Jobs vroegere diensten in het vertroosten van anderen. Hij erkent dat Job velen had onderwezen. niet alleen zijn eigen kinderen en zijn dienstvolk, maar ook vele anderen, zijn

naburen en zijn vrienden, zovelen als zich in de kring van zijn werkzaamheid bevonden. Hij heeft niet slechts hen aangemoedigd, die onderwijzers waren door hun ambt of beroep, hen gesteund en betaald voor hun onderrichten van hen, die arm waren maar hij zelf heeft velen onderwezen. Hoewel hij een groot, voornaam man was, heeft hij dit niet beneden zich geacht. Koning Salomo was een prediker. Hoewel hij een man was van zaken, vond hij daar toch de tijd toe, hij ging tot zijn naburen, sprak met hen over hun ziel, en gaf hun goede raad. O dat dit voorbeeld van Job door onze grote mannen gevolgd werd! Als hij personen ontmoette, die op het punt stonden van in zonde te vallen of te bezwijken onder de last hunner moeilijkheden, hebben zijn woorden hen staande gehouden. Hij had een verwonderlijke bekwaamheid of gave om te zeggen wat geschikt was om de mensen te sterken tegen verzoeking, hen te ondersteunen onder hun lasten, en het benauwde geweten te vertroosten. Hij had en gebruikte de tong van de geleerden wist tot vermoeiden een woord ter rechter tijd te spreken, en is zeer bezig geweest in dit goede werk. Met gepaste raadgevingen en vertroostingen heeft hij *slappe handen gesterkt* voor werk en dienstbetoon en voor de geestelijken strijd, en "de krommende knieën" "vastgesteld" om de mens te steunen op zijn reis en onder zijn last. Het is niet alleen onze plicht onze eigen "trage handen op te richten" door ons op te wekken en te bemoedigen op de weg. van onze plicht, Hebreeen 12:12, wij moeten ook de slappe handen van anderen sterken als daar gelegenheid toe is, en doen wat wij kunnen om hun struikelende knieën vast te stellen door tot hen, die onbedachtzaam van hart zijn, te zeggen: Vreest niet, Jesaja 35:3, 4. De uitdrukkingen schijnen daaraan ontleend te zijn. Zij, die overvloed van geestelijke rijkdom bezitten, moeten overvloedig zijn in geestelijke barmhartigheid. Een goed woord wèl en verstandig gesproken, kan meer goed doen dan wij wellicht denken.

Maar waarom maakt Elifaz hier nu melding daarvan?

a. Misschien prijst hij hem aldus voor het goed, dat hij gedaan heeft, teneinde de voorgenomen bestraffing te meer draaglijk voor hem te maken. Rechtmatige lof is een goede inleiding voor een rechtmatige bestraffing, zal er toe bijdragen om vooroordelen weg te nemen en te tonen dat de bestraffing niet uit kwaadwilligheid voortkomt. Paulus prees de Corinthiers eer hij hen berispte, 1 Corinthiers 11:2.

b. Hij gedenkt hoe Job anderen vertroost heeft, als een reden waarom hij terecht kon verwachten zelf vertroost te worden, en toch, indien overtuiging nodig was teneinde te kunnen vertroosten, dan moeten zij er in verontschuldigd worden, zo zij zich daar het eerst toe begeven. "De Trooster zal overtuigen," Johannes 16:8.

c. Hij zegt dit misschien in medelijden, het betreurende dat hij vanwege zijn zwaar lijden, die vertroostingen voor zichzelf niet kon aannemen, die hij vroeger aan anderen heeft toegediend. Het is gemakkelijker goede raad te geven dan aan te nemen, zachtmoedigheid en geduld te prediken dan te beoefenen. *Facile omnes cum valemus, rectum concilium aegrotis damus-Allen vinden wij het gemakkelijk, om, als wijzelf gezond zijn, goede raad te geven aan de zieken.*

d. De meesten denken dat hij er van spreekt tot verzwaring van zijn tegenwoordig ongeduld, hem zijn kennis verwijtende en de goede diensten, die hij aan anderen bewezen heeft, alsof hij zei: "Gij hebt anderen onderwezen, waarom hebt gij uzelf niet onderricht? Is dit geen blijk van uw geveinsdheid, dat gij de medicijn hebt voorgeschreven aan anderen, die gij zelf niet nemen wilt, zodat gij uzelf tegenspreekt, en tegen uw eigen bekende beginselen handelt? Gij, die een ander leert

niet te verflauwen, bezwijkt gij nu zelf? Romeinen 2:21. "Geneesmeester, genees uzelf." Zij, die anderen hebben bestraft, moeten verwachten ervan te horen, als zij zelf er aan onderhevig zijn om bestraft te worden.

B. Hij verwijt hem zijn tegenwoordige kleinmoedigheid, vers 5. "Nu het aan u is gekomen, nu het uw beurt is om beproefd te worden, en de bittere beker, die rondgaat, in uw hand is gegeven, nu *het tot u raakt, zijt gij verdrietig en wordt gij beroerd."* Hier gaat hij:

a. Al te licht heen over Jobs beproeving. "Het *raakt* tot u." Hetzelfde woord dat Satan heeft gebruikt, Hoofdst. 1:11, 2:5. Had Elifaz slechts de helft gevoeld van Jobs beproeving, hij zou gezegd hebben: "Het treft mij, het wondt mij", maar sprekende van Jobs beproeving, maakt hij er een kleinigheid van: "het raakt u aan, en gij kunt het niet dragen om aangeraakt te worden, *Noli me langere-Raak mij niet aan.*

b. Stelt hij Jobs toorn al te groot voor. "Gij zijt verdrietig, of, gij zijt buiten uzelf, gij raast en weet niet wat gij zegt. Aan mensen, die in zware, diepe droefheid zijn, moet iets toegegeven worden, er moet een gunstige uitlegging worden gegeven aan hetgeen zij zeggen. Als wij ieder van hun woorden in de slechtste zin opvatten, dan doen wij hun niet zoals wij wensen dat ons gedaan zal worden.

5. Wat betreft zijn algemeen karakter vóór deze beproeving, hij beschuldigt hem van goddeloosheid en dubbelhartigheid, en dat punt van zijn beschuldiging was ten enenmale ongegrond en onrechtvaardig. Hoe onvriendelijk verwijt hij hem zijn schoon en krachtig belijden van de Godsdienst, alsof het nu alles op niets ware uitgelopen, slechts voorgewend bleek te zijn, vers 6. "Is *dit niet uw vreze, uw vertrouwen, uw hoop en de oprechtheid uwer wegen?* Blijkt het nu niet dat het alles slechts een blote schijn was? Want, indien gij er oprecht in waart geweest, God zou u niet aldus beproefd hebben, en gij zoudt u niet aldus onder de beproeving gedragen hebben." Dit was het nu juist wat Satan beoogde, Job als een huichelaar te doen voorkomen, dus te weerleggen wat God gezegd had omtrent Jobs karakter. Nu hij zelf dit niet aan God kon betogen, daar hij nog zag en zei: *Job is oprecht en vroom,* poogt hij het aan Job zelf door zijn vrienden aldus te doen voorkomen, en hem er dan toe te bewegen zich een huichelaar te bekennen. Kon hij dit gedaan krijgen, hij zou getriomfeerd hebben: *Habes confitentem reum*-Uit uw eigen *mond zal ik u oordelen.* Maar door Gods genade werd Job instaat gesteld vast te houden aan zijn oprechtheid en wilde hij geen vals getuigenis afleggen tegen zichzelf. Zij die roekeloos en liefdeloos een afkeurend oordeel uitspreken over hun broederen en hen veroordelen als geveinsden, doen Satans werk en dienen zijn belangen meer dan zij wel weten. Ik weet niet waarom aan dit vers in verscheidene edities van de Engelse overzetting van de Bijbel een verschillende lezing wordt gegeven. Het oorspronkelijke en al de oude vertalingen hebben uw *hoop* voor *de oprechtheid van uw wegen,* evenzo in die van Genève en de meeste edities van de laatste vertaling, maar in een van de eerste, die van 1612, vind ik de lezing: Is *dit niet uw vrees, uw vertrouwen, de oprechtheid van uw wegen, en uw hoop?* Beide de aantekeningen van de Westminster vergadering en die van Dr. Poole, geven dezelfde lezing, en in die van 1660 luidt het: *"Is niet uw vreze uw vertrouwen, en de oprechtheid van uw wegen uw hoop?* Blijkt het nu niet dat alle Godsdienst zowel van uw vroomheid in de binnenkamer als van uw wandel in het openbaar slechts bestond in de hoop en verwachting van er rijk door te worden? Was het niet alles slechts baatzucht?" Juist hetzelfde wat Satan gezegd heeft. Is *niet uw Godsdienst uw hoop, en uw rechte wegen uw vertrouwen?* Aldus Ds. Broughton. Of: "Was dit niet zo? Hebt gij niet gedacht dat die uw bescherming zou zijn? Maar

gij bedriegt u." Of: "Zou dit niet zo geweest zijn? Indien uw Godsdienst oprecht ware geweest, zou hij u dan niet voor deze wanhoop bewaard hebben?" Het is waar: "Vertoont gij u slap ten dage van de" "benauwdheid, uw kracht, uw" genade, is "nauw," of klein, Spreuken 24:10, maar hieruit volgt nog niet dat gij in het geheel geen kracht, geen genade, hebt. Iemands karakter moet niet naar een enkele daad beoordeeld worden.

Job 4:7-11

Elifaz voert hier nog een argument aan om te bewijzen dat Job een geveinsde is, en wil niet slechts dat zijn ongeduld onder het lijden een bewijs tegen hem is, maar ook zijn lijden zelf, daar dit zeer groot en buitengewoon is, en er geen vooruitzicht bestaat dat hij er uit verlost zal worden.

Om aan dit argument kracht bij te zetten, wijst hij op twee beginselen, die zeer aannemelijk schijnen.

I. Dat goede mensen nooit aldus in het verderf zijn gestort, en voor het bewijs hiervan beroept hij zich op Jobs eigen waarneming, vers 7. *Gedenk toch,* breng u voor de geest al wat gij gezien, gehoord of gelezen hebt, en geef er mij een enkel voorbeeld van, dat iemand onschuldig en rechtvaardig was, en toch is vergaan zoals gij nu vergaat, afgesneden werd zoals gij nu afgesneden wordt." Indien wij dit verstaan van een laatst, een eeuwig omkomen, dan is dit beginsel waar. Niemand, die onschuldig en rechtvaardig is, zal voor eeuwig ten verderve gaan, het is slechts een mens van de zonde, die "de zoon des verderfs is," 2 Thessalonicenzen 2:3 T. Maar dan is het ten onrechte toegepast op Job, hij is niet aldus omgekomen, en was niet afgesneden, een mens is niet verloren, niet in het verderf gestort, vóór hij in de hel is. Maar als wij het verstaan van enigerlei tijdelijke ramp, dan is zijn beginsel niet juist, niet waar. "De rechtvaardige komt" "om," Jesaja 57:1. "Enerlei wedervaart de rechtvaardige en" "de goddeloze," Prediker 9:2, beide in leven en in sterven. Het grote en bepaalde verschil komt na de dood. Zelfs vóór Jobs tijd- hoe oud die tijd ook was- waren er voorbeelden genoeg, die dit beginsel wederspraken. Is niet de rechtvaardige Abel omgekomen, onschuldig zijnde, en is hij niet afgesneden aan het begin van zijn dagen? Is niet de rechtvaardige Lot door brand van huis en have beroofd en genoodzaakt in een sombere spelonk een toevlucht te zoeken? Was niet de rechtvaardige Jakob een Syriër, die op het punt was van om te komen? Deuteronomium 26:5. Ongetwijfeld waren er gelijksoortige voorbeelden, die niet in de geschiedenis zijn vermeld.

II. Dat goddeloze mensen dikwijls aldus in het verderf zijn gestort. Voor het bewijs hiervan beroept hij zich op hetgeen hijzelf gezien heeft, vers 8. *"Gelijk als ik* menigmaal *gezien heb, die ondeugd ploegen en moeite zaaien van de adem Gods vergaan zij,* vers 9. Dagelijks zien wij daar voorbeelden van, en daar gij nu aldus vergaat en verteerd wordt, hebben wij reden te denken dat, wat gij ook van de Godsdienst beleden moogt hebben, gij toch slechts *ondeugd geploegd* en *moeite gezaaid* hebt. Zoals ik het in anderen gezien heb, zie ik het in u."

1. Hij spreekt van zondaren in het algemeen slimme, bedrijvige zondaren, die zich moeite geven om te zondigen, want zij ploegen ondeugd, en verwachten gewin van de zonde want zij zaaien moeite. Zij, die ploegen, ploegen in hoop, maar wat is het gevolg, de uitkomst? "want wat een mens zaait zal hij ook oogsten. Want wie op de akker van zijn vlees zaait zal uit zijn vlees verderf oogsten" Galaten 6,7, 8."en des morgens laat gij uw zaaisel bloeien-weg is de oogst op de dag van ziekte en ongenmeeslijke smart" Jesaja 17:11. Hij zal ze maaien, dat is het natuurlijk voortbrengsel van dat zaad. Wat de zondaar zaait, is "niet het lichaam dat worden" "zal," maar God zal het een lichaam geven, een lichaam des doods, "het" "einde van deze dingen," Romeinen 6:21. Door ondeugd en moeite verstaan sommigen onrecht en nadeel, toegebracht aan anderen, zij die deze ploegen en zaaien, zullen ze maaien, dat is: zij zullen in hun eigen munt betaald krijgen. De beroerders zullen beroerd worden, 2 Thessalonicenzen 1:6, T Jozua 7:25. "De" "verwoesters zullen verwoest

worden," Jesaja 33:1, en die in de gevangenis leidt, die gaat zelf in de gevangenis, Openbaring 13:10.

Hij beschrijft hun verderf, vers 9, *van de adem Gods vergaan zij*. De plannen, waarvoor zij zich zoveel moeite geven, worden verijdeld, " God heeft de touwen van deze ploegers doorgehouwen," Psalm 129:3, 4. Zijzelf zijn verwoest, hetgeen de rechtvaardige straf is hun ongerechtigheid. Zij vergaan, dat is: zij zijn ten enenmale verdaan, en dat wel door de adem Gods, dat is:

A. Door Zijn *toorn,* Zijn toorn is het verderf van de zondaren, die daarom *vaten des toorns* worden genoemd, en Zijn adem wordt gezegd *Tofeth aan te steken,* Jesaja 30:33. "Wie kent" "de sterkte van Uw toorn?" Psalm 90:11.

B. Door Zijn *woord.* Hij spreekt en het is geschied, gemakkelijk en afdoend. De Geest Gods in het woord verteert zondaren, daarmee heeft Hij hen gedood, Hosea 6:5. Voor God zijn zeggen en doen niet twee. De mens van de zonde wordt gezegd verdaan te zullen worden met de geest, of de adem, van Christus' mond, 2 Thessalonicenzen 2:8 T. Vergelijk Jesaja 11:4- Openbaring 19:21. Sommigen denken dat hij, de verwoesting van de zondaren toeschrijvende aan de adem Gods, en het blazen van Zijn neusgaten, doelt op de wind, die het huis deed instorten op Jobs kinderen, alsof zij "zondaars waren geweest boven al de mensen" "omdat zij zulks geleden hebben," Lukas 13:2.

2. Hij spreekt inzonderheid van tirannen en wrede verdrukkers onder de gelijkenis van leeuwen, vers 10, 11.

Merk op:

A. Hoe hij hun wreedheid en verdrukking beschrijft. De Hebreeuwse taal heeft vijf verschillende namen voor leeuwen, en zij worden hier allen gebruikt om de verschrikkelijke, verscheurende kracht, de woestheid en wreedheid van trotse verdrukkers in het licht te stellen, zij brullen en scheuren, roven en verslinden alles wat rondom hen is, en brengen hun jongen op om hetzelfde te doen, Ezechiel 19:3. De duivel is een briesende leeuw, en zij, die zijn begeerten doen, delen in zijn aard. Zij zijn sterk en listig als leeuwen, Psalm 10:9, 17:12, en zover zij overmogen, verwoesten zij alles wat rondom hen is.

B. Hoe hij hun verderf beschrijft, het verderf beide van hun macht en van hun persoon. Zij zullen weerhouden worden van verder kwaad te doen, en er zal met hen afgerekend worden voor het kwaad, dat zij reeds gedaan hebben. Er zullen krachtige, afdoende maatregelen genomen worden om te beletten:

a. Dat zij verschrikken, de stem van hun brullen zal ophouden.

b. Dat zij verscheuren, God zal hen ontwapenen, zal hun de kracht ontnemen om te schaden, "de tanden van de jonge leeuwen worden" "verbroken," Psalm 3:8. Aldus zal het overblijfsel van hun grimmigheid opgebonden worden.

c. Dat zij zich met de roof van hun naburen niet zullen verrijken. Zelfs de oude leeuw vergaat, komt om van honger wijl er geen roof is. Zij, die zich oververzadigd hebben op buit en roof, zullen er nog toe komen om van honger te moeten sterven.

d. Dat zij niet, zoals zij zich gevleid hadden, een nageslacht zullen hebben, "de jongen van een oude leeuw worden verstrooid," om zelf hun voedsel te zoeken, dat de ouden hun plachten te brengen, Nahum 2:12. "De leeuw, die roofde voor zijn welpen, " nu moeten deze voor zichzelf zorgen. Misschien bedoelde Elifaz hiermede Job in een ongunstig daglicht te stellen, alsof hij, die *groter was dan alle die van het Oosten*, zijn bezittingen door roof had verkregen, zijn macht gebruikt had om zijn naburen te verdrukken, maar nu waren zijn macht en zijn bezittingen weg, en zijn gezin was verstrooid. Indien dit zo is, was het wel zeer te betreuren dat een man, die God had geprezen, zó mishandeld werd.

Job 4:12-21

Elifaz, ondernomen hebbende om Job te overtuigen van de zonde en dwaasheid van zijn ontevredenheid en zijn ongeduld, beroept zich hier op een visioen, waarmee hij begunstigd was geworden, en dat hij nu aan Job verhaalt tot zijn overtuiging. Alle mensen zullen bijzondere eerbied betonen voor hetgeen onmiddellijk van God komt, en Job ongetwijfeld evenzeer als ieder ander. Sommigen denken dat Elifaz nu *onlangs* dit visioen gehad heeft, nadat hij tot Job was gekomen, waardoor hem woorden in de mond gelegd werden om met hem te redeneren, en het zou goed geweest zijn indien hij zich aan de strekking van het visioen had gehouden, die tot grond gediend zou hebben, op welke hij Job had kunnen bestraffen voor zijn murmureren, maar niet om hem te veroordelen als een geveinsde. Anderen denken dat hij het *vroeger* gehad heeft, want op die wijze heeft God zich in die eerste eeuwen van de wereld dikwijls aan de kinderen van de mensen geopenbaard, Hoofdst. 33:15. Waarschijnlijk heeft God deze bode en die boodschap op de een of andere tijd aan Elifaz gezonden, toen hij zelf in een onrustige, ontevreden gemoedsstemming was om hem tot rust en kalmte te brengen. Gelijk wij anderen moeten vertroosten met de vertroosting waarmee wij zelf vertroost zijn geworden, 2 Corinthiers 1:4, zo moeten wij ook trachten anderen te overtuigen door hetgeen krachtig is geweest om ons te overtuigen.

Het volk van God had toen nog geen geschreven Woord om zich op te beroepen, en daarom heeft God hun soms door de buitengewone weg van openbaring zelfs geheel gewone. algemene waarheden bekend gemaakt. Wij, die onze Bijbel bezitten, hebben daarin, Gode zij dank, het profetische woord, dat zeer vast is, en waarop wij meer steunen kunnen dan zelfs op visioenen en stemmen, 2 Petrus 1:10.

Merk op:

I. De wijze, waarop deze boodschap aan Elifaz was gezonden, en de bijzondere omstandigheden, waarin zij tot hem kwam.

1. Zij kwam heimelijk of steelsgewijze tot hem, de lieflijkste gemeenschapsoefeningen, die Godvruchtige zielen soms met God hebben, is in het verborgen, waar geen oog ziet dan het oog van Hem, die geheel oog is. God heeft wegen en middelen om overtuiging raad en vertroosting tot Zijn volk te brengen onopgemerkt door de wereld, door stille fluisteringen, even krachtig als de openbare bediening van het Woord. "De verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem" "vrezen," Psalm 25:14. Gelijk de boze geest dikwijls goede woorden steelt uit het hart, Mattheus 13:19, zo brengt de goede Geest, eer wij het weten, stil en verborgen goede woorden in het hart.

2. Hij heeft *een weinig daarvan gevat,* vers 12. En het is slechts een weinigje Goddelijke kennis, dat zelfs de besten in deze wereld vatten. Wij weten weinig, in vergelijking met hetgeen er te weten is en met wat wij zullen weten als wij in de hemel komen. *Wat een klein stuksken van de zaak hebben wij van God gehoord!* Hoofdst. 26:14. Wij "kenden ten dele," 1 Corinthiers 13:12. Zie zijn nederigheid en bescheidenheid. Hij erkent het niet geheel begrepen te hebben slechts er iets van te hebben gevat.

3. Het kwam tot hem in de gezichten des nachts, vers 13, toen hij zich van het rumoer en gewoel van de wereld had teruggetrokken, en alles om hem stil en rustig was. Hoe meer wij ons afzonderen van

de wereld en de dingen van de wereld, hoe geschikter wij zijn voor gemeenschapsoefening met God. Als wij "in" "ons hart spreken en stil zijn," Psalm 4:4, dan is het de geschikte tijd voor de Heiligen Geest om gemeenschap met ons te oefenen. Toen anderen sliepen, was Elifaz bereid en gereed om dit bezoek van de hemel te ontvangen, en waarschijnlijk heeft hij, gelijk David, *aan God gepeinsd in de nachtwaken,* en temidden van die goede gedachten, kwam dit tot hem. Wij zouden meer van God horen, indien wij meer aan Hem dachten, maar sommigen worden verrast met overtuigingen in de nacht, Hoofdst. 33:14,15.

4. Zij werd ingeleid door verschrikkingen: *schrik en beving kwam hem over,* vers 14. Het schijnt dat hij, voordat hij iets zag of hoorde door deze siddering werd bevangen, die zijn gebeente schudde, en misschien ook het bed waarop hij lag. Een heilig ontzag en eerbied voor God en Zijn majesteit kwam in zijn gemoed, en zo werd hij toebereid voor een bezoek Gods. Wien God voornemens is te eren, die vernedert Hij eerst, Hij wil dat wij Hem dienen met heilige vreze, en dat wij ons verheugen met beving.

II. De bode, door wie zij gezonden werd: een geest, een van de goede engelen, die gebruikt worden niet alleen als de dienaren van Gods voorzienigheid, maar soms als de dienaren van Zijn woord. Betreffende deze verschijning, die Elifaz zag, wordt ons hier gezegd, vers 15,16:

1. Dat zij *werkelijk* was, en geen droom geen verbeelding, een beeltenis was voor zijn ogen, hij zag haar duidelijk. In het eerst ging zij heen en weer voor zijn aangezicht, bewoog zij zich op en neer, maar eindelijk stond zij stil om tot hem te spreken. Als sommigen schelmachtig genoeg waren om anderen met valse visioenen te bedriegen, en sommigen zo dwaas om zich te laten bedriegen, dan volgt hier niet uit dat er nooit verschijningen van goede en boze geesten geweest zijn.

2. Dat de verschijning enigszins verward en onduidelijk was. Hij kon er de gedaante niet van onderscheiden, zodat hij er zich geen juist en nauwkeurig denkbeeld van kon vormen, en nog veel minder er een beschrijving van kon geven. Zijn geweten moest wakker gemaakt en overtuigd worden, maar zijn nieuwsgierigheid niet worden bevredigd. Wij weten weinig van geesten, wij zijn niet instaat, niet vatbaar om veel van hen te weten, en het voegt ook niet dat wij er veel van weten. Het zal alles op de bestemde tijd voor ons zijn, wij moeten weldra naar de wereld van de geesten heengaan, en dan zullen wij beter met hen bekend worden.

3. Dat het hem zeer ontstelde, zodat zijn haar te berge rees. Van dat de mens gezondigd heeft, was het een verschrikking voor hem om een bode van de hemel te ontvangen, zich bewust zijnde, dat hij van daar geen goede tijding heeft te verwachten, verschijningen, zelfs van goede geesten, hebben dus altijd, zelfs op Godvruchtige mensen, een indruk van vrees teweeggebracht. Hoe gelukkig is het voor ons dat God ons Zijn boodschappen zendt, niet door geesten, maar door mensen gelijk wij zelf zijn, wier verschrikking ons niet beroert! Zie Daniel 7:28, 10:8, 9.

III. De boodschap zelf. Eer zij overgeleverd werd, was er stilte, diepe stilte, vers 16. Als wij gaan spreken, hetzij *van* God of *tot* God, dan voegt het ons om er ons met een plechtige pauze toe te begeven, en heiningen te stellen rondom de berg, waarop God neer zal komen, en niet haastig te zijn om iets te uiten. Het was in het ruisen van een zachte stilte, dat de boodschap overgeleverd werd en zij was als volgt, vers 17. "Zou *een sterflijk mens rechtvaardiger zijn dan God,* dan de

onsterflijke God? Zal een mens geacht worden *reiner te zijn dan zijn Maker?* Weg met zulke gedachten!"

1. Sommigen denken dat Elifaz bedoeld heeft hiermede te bewijzen dat jobs zware beproeving een stellig bewijs was, dat hij een goddeloos man was, een sterflijk mens zou voor onrechtvaardig en zeer onrein gehouden worden, indien hij aldus een dienaar of een onderdaan zou kastijden en straffen, als hij zich niet aan een zeer grote misdaad had schuldig gemaakt. "Indien er dus niet een zeer grote misdaad was, voor welke God u aldus straft, dan zou de mens rechtvaardiger zijn dan God, hetgeen ondenkbaar is."

2. Ik denk echter dat het slechts een bestraffing is van Jobs murmurering en ontevredenheid. "Zal een mens voorwenden rechtvaardiger en reiner te zijn dan God? De regelen en wetten van de billijkheid beter te verstaan, en nauwkeuriger waar te nemen dan God? Zal Haenosh, *de sterflijke broze mens* zo onbeschaamd zijn, ja zal Hagever, *de sterkste en uitnemendste mens*-de mens in zijn beste toestand, zich met God willen vergelijken of in mededinging met Hem staan? Het is uiterst goddeloos en onzinnig om te denken, dat anderen of dat wijzelf rechtvaardiger zijn dan God. Zij, die met de voorschriften van de Goddelijke wet twisten, of er iets op aan te merken vinden, de beschikkingen van Gods genade of van Zijn voorzienigheid afkeuren, stellen zichzelf dus voor als rechtvaardiger en reiner te zijn dan God. *Wie God bestraft, die antwoorde daarop*. Hoe! de zondige mens, (want hij zou niet sterflijk zijn indien hij niet zondig was) de kortzichtige mens! Zal die voorgeven rechtvaardiger, reiner te zijn dan God, die, zijn Maker zijnde, zijn Heer en zijn eigenaar is? Zal het leem twisten met de pottenbakker? Welke gerechtigheid en reinheid erin de mens moge wezen, God is er de werker van, en daarom is Hij rechtvaardiger en reiner. Zie Psalm 94:9, 10.

IV. De verklaring, die Elifaz ervan geeft, want dit schijnt het te wezen, maar sommigen denken dat al de volgende verzen in het visioen gesproken zijn. Het komt echter geheel op hetzelfde neer.

1. Hij toont aan hoe klein de engelen zelf zijn in vergelijking met God, vers 18. Engelen zijn Gods dienaren, Zijn Hem opwachtende dienaren, werkende dienaren, Psalm 104:4. Schitterende en gezegende wezens zijn zij, maar God heeft hen niet nodig, wordt niet door hen bevoordeeld, en is ver boven hen verheven, en daarom:

a. Vertrouwt Hij niet op hen, zoals wij vertrouwen op hen, zonder wie wij niet kunnen leven, er is geen werk, waarin Hij hen gebruikte, of Hij zou, als het Hem behaagde, het ook zonder hen gedaan krijgen. Hij heeft hen nooit tot Zijn vertrouwelingen gemaakt of in Zijn geheime raad toegelaten Mattheus 24:36. Hij laat Zijn zaken niet geheel en al aan hen over, "Zijn eigen ogen doorlopen de gehele" "aarde," 2 Kronieken 16:9. Zie deze volzin in Hoofdst. 39:14. Sommigen geven er deze zin aan: "Zelfs de natuur van de engelen is zó veranderlijk, dat God de engelen hun eigen oprechtheid niet heeft toebetrouwd want zo Hij dit wel gedaan had, zij zouden evenals sommigen van hen, hun oorspronkelijken staat verlaten, maar Hij zag dat het nodig was hun bovennatuurlijke genade te geven om hen bevestigen."

b. Hij legt hun dwaasheid, ijdelheid, zwakheid en onvolkomenheid ten laste, in vergelijking met God. Indien de wereld aan het bestuur van de engelen ware overgelaten, en hun alleen de regeling van de zaken ware toebetrouwd, zij zouden valse stappen doen, en alles zou niet, zoals nu, ten beste geschieden. Engelen hebben verstand, maar het is eindig. Zij zijn niet van ongerechtigheid te

beschuldigen, maar zij kunnen zich aan onvoorzichtigheid schuldig maken. Deze laatste zinsnede wordt door de taalgeleerden verschillend overgezet. Ik denk dat zij deze lezing kan toelaten, met de herhaling van de ontkenning, die zeer gebruikelijk is: Hij zou op Zijn heiligen niet vertrouwen. *In angelis suis non ponet gloriationem, noch wil Hij roemen in Zijn engelen* alsof hun lof of hun diensten Hem iets toevoegden. Het is Zijn roem, Zijn heerlijkheid, dat Hij ook zonder hen oneindig gelukzalig is.

2. Hier leidt hij uit af hoeveel minder nog de mens is, hoeveel minder nog op hem betrouwd kan worden of in hem geroemd kan worden. Indien er zo'n afstand is tussen God en de engelen, hoe groot is dan niet de afstand tussen God en de mens! Zie hoe de mens hier voorgesteld wordt in zijn geringheid en kleinheid.

A. Zie op de mens *in zijn leven* en gij ziet hem zeer gering en zeer nietig, vers 19. Neem de mens in zijn beste toestand, en hij is een zeer verachtelijk schepsel in vergelijking met de heilige engelen, hoewel hij groot en eerwaardig is in vergelijking met de dieren. Het is waar: engelen zijn geesten en de zielen van de mensen zijn geesten, maar,

a. Engelen zijn reine geesten, de zielen van de mensen wonen *in lemen huizen,* dat zijn de lichamen van de mensen. Engelen zijn vrij in hun bewegingen voor hun werk, de ziel van de mens is gebonden aan, en belemmerd door het lichaam, dat lichaam is haar een wolk, een kooi, een gevangenhuis. Het is een huis van leem, gering en vermolmend, een aarden vat, spoedig gebroken, gelijk het eerst geformeerd werd naar het welbehagen van de pottenbakker. Het is een hut, geen cederenhuis, geen ivoren huis, maar een lemen huis, dat spoedig in puin zou liggen, als het niet voortdurend onderhouden en hersteld werd.

b. De engelen hebben hun vaste, onvergankelijke woonstede in de hemel, maar de grondslag zelfs van het lemen huis, dat de mens bewoont, is in het stof. Een lemen huis zou, als het op een rots gebouwd was, lang kunnen staan, maar zo het gefundeerd is in het stof, zal het onvaste van het fundament zijn val verhaasten, en zo zal het onder zijn eigen gewicht wegzinken. Gelijk de mens gemaakt was uit de aarde zo wordt hij onderhouden door hetgeen uit de aarde voortkomt. Neem dat weg, en zijn lichaam keert weer tot zijn aarde. Wij staan slechts op het stof, sommigen hebben een hogere hoop van stof om op te staan dan anderen, maar toch is het aarde, die ons ophoudt, en weldra zal zij ons verzwelgen.

c. Engelen zijn onsterflijk, maar de mens is spoedig verpletterd, het aardse huis van zijn tabernakel wordt gebroken, hij kwijnt weg en sterft, wordt verpletterd als een mot tussen iemands vingers, even gemakkelijk en even snel, men kan schier even spoedig een mens doden als een mot. Een kleinigheid zal het doen, hij wordt *verbrijzeld voor het aangezicht van de mot,* luidt het oorspronkelijke. Als aan een kwijnende ziekte, die verteert als een mot, wordt opgedragen hem te verderven, dan kan hij haar evenmin weerstaan als hij een acute ziekte zou kunnen weerstaan, die hem als een felle leeuw bespringt. Zie Hosea 5:12,14. Is in een schepsel als dit vertrouwen te stellen, of kan er enige dienst van worden verwacht door die God, die zelfs op Zijn engelen niet vertrouwt?

B. Beschouw hem *in zijn dood,* en hij heeft een nog verachtelijker aanzien, geheel ongeschikt om op hem te vertrouwen. De mensen zijn sterflijk en stervende, vers 20, 21.

a. In de dood komen zij om, vergaan zij voor eeuwig ten opzichte van deze wereld, het is het einde van hun leven en van al hun verrichtingen en genietingen op de aarde, hun plaats zal hen niet meer kennen.

b. Zij sterven dagelijks, nemen voortdurend af, *van de morgen tot de avond worden zij vermorzeld*, de dood is steeds werkende in ons, gelijk een mol bij iedere beweging een graf voor ons gravende, en zo voortdurend zijn wij aan gevaar blootgesteld, dat wij de gehele dag gedood worden.

c. Hun leven is kort, in weinig tijds worden zij afgesneden, het duurt misschien slechts van de morgen tot de avond. Het is slechts een dag, (zo verstaan het sommigen), hun geboorte en dood zijn slechts de zonsopgang en de zonsondergang van dezelfde dag.

d. In de dood gaat al hun uitnemendheid heen, schoonheid, kracht, geleerdheid kunnen hen niet slechts niet beveiligen tegen de dood, maar zij sterven met hem, ook zullen hun pracht hun rijkdom en macht hen niet volgen in het graf.

e. Hun wijsheid kan hen niet redden van de dood, zij sterven zonder wijsheid, sterven uit gebrek aan wijsheid, door hun eigen slecht beheer van zichzelf graven zij met hun eigen handen hun graf.

f. Dit is zo geheel gewoon een zaak, dat niemand er acht op slaat, zij vergaan, zonder het ter harte te nemen. De dood van anderen is wel het onderwerp van veler gesprekken, maar zelden het onderwerp van ernstig nadenken.

Sommigen denken dat hier van de eeuwige verdoemenis van de zondaren gesproken wordt zowel als van hun tijdelijken dood. *Van de morgen tot de avond worden zij vermorzeld, en zo zij zich niet bekeren, vergaan zij in eeuwigheid*, zo lezen sommigen het, vers 20. Zij vergaan in eeuwigheid, omdat zij geen acht slaan op God en hun plicht zij "denken niet aan hun uiterste," Klaagliederen 1:9. Zij hebben geen uitnemendheid dan die hun door de dood wordt ontnomen, en zij sterven, sterven de tweede dood uit gebrek aan wijsheid om het eeuwige leven aan te grijpen. Zal nu zo’n nietig, zwak, dwaas zondig, stervend schepsel als dit beweren *rechtvaardiger te zijn dan God, reiner te zijn dan zijn maker?* Neen, inplaats van te murmureren onder zijn beproeving, laat hem er verwonderd over wezen, dat hij buiten de hel is.

HOOFDSTUK 5

1 Roep nu, zal er iemand zijn, die u antwoorde? En tot wien van de heiligen zult gij u keren?
2 Want den dwaze brengt de toornigheid om, en de ijver doodt den slechte.
3 Ik heb gezien een dwaas wortelende; doch terstond vervloekte ik zijn woning.
4 Verre waren zijn zonen van heil; en zij werden verbrijzeld in de poort, en er was geen verlosser.
5 Wiens oogst de hongerige verteerde, dien hij ook tot uit de doornen gehaald had; de struikrover slokte hun vermogen in.
6 Want uit het stof komt het verdriet niet voort, en de moeite spruit niet uit de aarde;
7 Maar de mens wordt tot moeite geboren; gelijk de spranken der vurige kolen zich verheffen tot vliegen.
8 Doch ik zou naar God zoeken, en tot God mijn aanspraak richten;
9 Die grote dingen doet, die men niet doorzoeken kan; wonderen, die men niet tellen kan;
10 Die den regen geeft op de aarde, en water zendt op de straten;
11 Om de vernederden te stellen in het hoge; dat de rouwdragenden door heil verheven worden.
12 Hij maakt te niet de gedachten der arglistigen; dat hun handen niet een ding uitrichten.
13 Hij vangt de wijzen in hun arglistigheid; dat de raad der verdraaiden gestort wordt.
14 Des daags ontmoeten zij de duisternis, en gelijk des nachts tasten zij in den middag.
15 Maar Hij verlost den behoeftige van het zwaard, van hun mond, en van de hand des sterken.
16 Zo is voor den arme verwachting; en de boosheid stopt haar mond toe.
17 Zie, gelukzalig is de mens, denwelken God straft; daarom verwerp de kastijding des Almachtigen niet.
18 Want Hij doet smart aan, en Hij verbindt; Hij doorwondt, en Zijn handen helen.
19 In zes benauwdheden zal Hij u verlossen, en in de zevende zal u het kwaad niet aanroeren.
20 In den honger zal Hij u verlossen van den dood, en in den oorlog van het geweld des zwaards.
21 Tegen den gesel der tong zult gij verborgen wezen, en gij zult niet vrezen voor de verwoesting, als zij komt.
22 Tegen de verwoesting en tegen den honger zult gij lachen, en voor het gedierte der aarde zult gij niet vrezen.
23 Want met de stenen des velds zal uw verbond zijn, en het gedierte des velds zal met u bevredigd zijn.
24 En gij zult bevinden, dat uw tent in vrede is; en gij zult uw woning verzorgen, en zult niet feilen.
25 Ook zult gij bevinden, dat uw zaad menigvuldig wezen zal, en uw spruiten als het kruid der aarde.
26 Gij zult in ouderdom ten grave komen, gelijk de korenhoop te zijner tijd opgevoerd wordt.
27 Zie dit, wij hebben het doorzocht, het is alzo; hoor het, en bemerk gij het voor u.

In het vorige hoofdstuk heeft Elifaz om zijn beschuldiging van Job te bewijzen zich beroepen op een woord van de hemel, dat hem in een visioen was gezonden. In dit hoofdstuk beroept hij zich op hen, die getuigen op de aarde, op de heilige, de getrouwe getuigen van Gods waarheid in alle eeuwen, vers 1. Zij zullen getuigen:

I. Dat de zonde van de zondaren hun verderf is, vers 2 -5..

II. Dat beproeving nog het algemene deel is van het mensdom, vers 6,7..

III. Dat het, als wij onder beproeving zijn, onze wijsheid en onze plicht is om ons tot God te wenden, want Hij is machtig en gewillig om ons te helpen, vers 8-16.

IV. Dat de beproevingen, die goed gedragen worden, goed zullen eindigen, en dat Job in het bijzonder, als hij in een betere gemoedsstemming zal komen, zich ervan verzekerd kan houden dat God genade voor hem heeft weggelegd, vers 17-27. Zodat hij zijn rede in een betere stemming besluit, dan hij haar begonnen heeft.

Job 5:1-5

Een zeer warme twistrede begonnen zijnde tussen Job en zijn vrienden, doet Elifaz hier het billijke voorstel om de zaak voor een scheidsgerecht te brengen, misschien zal dit wel het beste wezen in alle geschillen, als de partijen niet kunnen overeenkomen, en hoe eerder men het doet, hoe beter. Elifaz is zo vast overtuigd van het voortreffelijke van zijn zaak, het recht aan zijn zijde te hebben, dat hij Job voorstelt om zelf de scheidsrechters te kiezen, vers 1. *Roep nu, zal er iemand zijn, die u antwoord"?* dat is:

1. "Is er iemand, die lijdt, zoals gij lijdt, kunt gij een voorbeeld bijbrengen van iemand die werkelijk een heilige was en tot zo'n uiterste van ellende is gekomen, als waartoe gij gekomen zijt? Nooit heeft God met iemand die Zijn naam bemint, gehandeld zoals Hij met u handelt, en daarom kunt gij gewis niet tot de heiligen behoren."

2. "Of: is er iemand, die spreekt zoals gij spreekt, heeft ooit een Godvruchtig man zijn dag gevloekt zoals gij hem gevloekt hebt? Of zal iemand van de heiligen u rechtvaardigen in deze hartstocht, of zeggen dat dit slechts de zwakheden, de vlekken zijn van Gods kinderen? Gij zult geen van de heiligen vinden, die uw pleitbezorger of mijn tegenstander zal willen zijn. *Tot wie van de heiligen zult gij u keren?* Wend u tot wie gij wilt, en gij zult zien dat zij allen van mijn gevoelen zijn, ik heb de *communie sensus fidelium-het eenstemmig gevoelen van al de heiligen* aan mijn zijde, allen zullen zij instemmen met hetgeen ik zal zeggen."

Merk op:

a. Godvruchtige mensen worden heiligen genoemd, zelfs in het Oude Testament, en daarom weet ik niet waarom wij in ons gewone spreken (of het zou moeten zijn omdat wij *loqui cum vulgo*-spreken moeten zoals iedereen) die titel alleen aan die van het Nieuwe Testament geven en niet spreken van de heilige Abraham, de heilige Mozes, de heilige Jesaja, zowel als van de heilige Mattheüs, de heilige Markus, en de heilige David, de psalmist, zo goed als van de heilige David, de Britse bisschop. Aäron wordt uitdrukkelijk *de heilige des Heeren* genoemd.

b. Allen, die zelf heiligen zijn zullen zich wenden tot hen, die dit ook zijn, zullen hen tot hun vrienden kiezen en met hen omgaan, zullen hen tot hun rechters kiezen en hen raadplegen. Zie Psalm 119:79. De heiligen "zullen de wereld oordelen," 1 Corinthiers 6:1,2. "Wandelt op de weg van de goeden," Spreuken 2:20, op "de oude weg," in "de voetstappen van de schapen." Iedereen kiest de een of andere soort van mensen aan wie hij zich tracht aan te bevelen, en wier gevoelens de toetssteen voor hem zijn van eer of oneer, en nu zullen alle heiligen zich zoeken aan te bevelen aan degenen, die heilig zijn, en goed willen zijn aangeschreven in hun mening.

c. Sommige waarheden zijn zo duidelijk, zo algemeen bekend en aangenomen, dat men zich gerust op wie ook van de heiligen er voor beroepen kan. Er zijn dingen, waaromtrent zij het ongelukkig oneens zijn, maar er zijn veel meer, en die van groter belang zijn, waarin zij het eens zijn met elkaar, zoals: het kwaad van de zonde, de ijdelheid van de wereld, de waarde van de ziel, de noodzakelijkheid van een heilig leven, en dergelijke meer. Hoewel zij niet allen deze waarheden zo beleven als zij moesten, zijn zij toch allen bereid hun getuigenis er voor af te leggen.

Nu zijn er twee dingen, die Elifaz hier beweert en staande houdt, en hij twijfelt niet of alle heiligen zullen er mee instemmen.

I. Dat de zonde van de zondaren strekt tot hun verderf, vers 2. *De dwaas brengt de toornigheid,* zijn eigen toornigheid, om, en daarom is hij dwaas door er aan toe te geven, het is een vuur in zijn gebeente, in zijn bloed, genoeg om hem door koorts te doen bevangen, nijd is verrotting van de beenderen en doodt alzo de dwaas die er zich mee kwelt. "Zo is het met u" zegt Elifaz, "terwijl gij met God twist, doet gij u het grootste kwaad, uw toornigheid over uw rampen en beproevingen, en uw nijd over onze voorspoed, vermeerderen slechts uw pijn en uw ellende, wend u tot de heiligen, en gij zult zien dat zij hun belangen beter begrijpen." Job had aan zijn vrouw gezegd dat zij sprak als één van de zottinnen, en nu zegt Elifaz hem dat hij handelde als één van de dwazen, als de slechten, dat is: de onnozelen. Of wel, het kan aldus bedoeld zijn: "Als de mensen in het verderf worden gestort en omkomen, dan is het altijd hun eigen dwaasheid, die hen ten verderve brengt. Zij doden zich door de een of anderen lust, en daarom, Job, hebt gij de een of andere dwaasheid begaan, waardoor gij u in deze rampzalige toestand hebt gebracht." Velen verstaan het van Gods toorn en ijver. Job behoefde niet verontrust te zijn over de voorspoed van de goddelozen, want de glimlachjes van de wereld kunnen hen niet beschermen tegen de toorn Gods, zij zijn dwaas en onnozel zo zij dit denken. Gods toorn zal de dood, de eeuwige dood zijn van hen op wie hij valt. Wat is de hel anders dan Gods toorn, zonder einde en onvermengd?

II. Dat hun voorspoed van korten duur is en hun verderf gewis, vers 3 -5. Hij schijnt hier Jobs toestand op gelijke lijn te stellen met de gewone toestand van de goddelozen.

1. Job is gedurende enige tijd voorspoedig geweest, hij scheen bevestigd en was gerust in zijn voorspoed, hij scheen er op te vertrouwen, gelijk dwaze, slechte mensen gewoonlijk doen. *Ik heb gezien een dwaze wortelende,* in hun eigen mening en ook in die van anderen bevestigd, en bevestigd zullende blijven. Zie Jeremia 12:2, Psalm 37:35, 36. Wij zien wereldse mensen wortelen in de aarde, op aardse dingen vestigen zij hun hoop, en daaraan ontlenen zij het sap van hun vertroosting. Hun uitwendige staat kan bloeiend zijn, maar de ziel, die in de aarde wortelt, kan niet voorspoedig wezen.

2. Aan Jobs voorspoed was nu een einde, en zo is er aan de voorspoed van andere goddelozen ook spoedig een einde gekomen.

A. Elifaz voorzag met het oog van het geloof hun verderf. Zij, die alleen op het tegenwoordige zagen, *zegenden hun woning,* en achtten hen gelukkig, en wensten zichzelf in hun plaats en toestand te zijn. Maar Elifaz vloekte haar, vloekte haar plotseling, zodra hij zag dat zij begonnen te wortelen, dat is: hij voorzag en voorzeide duidelijk hun verderf. Niet dat hij er om bad, "ik heb de dodelijke dag niet begeerd", maar hij voorspelde hem. Hij "ging in in Gods heiligdommen," en daar *merkte hij op hun einde,* en hoorde hun vonnis lezen, Psalm 73:17, 18. Dat "de voorspoed van de zotten hen zal verderven," Spreuken 1:32. Zij die het woord Gods geloven, kunnen "de vloek des Heeren in het huis van de goddelozen zien," Spreuken 3:32, al is het ook nog zo fraai en zo stevig gebouwd, en nog zo vol van alle goede dingen, zij kunnen voorzien dat Hij het ter bestemder tijd zal verteren "met zijn houten en met zijn stenen," Zacheria 5:4.

B. Hij zag eindelijk wat hij had voorzien. Hij was niet teleurgesteld in zijn verwachting nopens hem, de uitkomst beantwoordde er aan, zijn gezin was vergaan en zijn bezitting verwoest. In de bijzondere omstandigheden waarvan hij hier spreekt, doelt hij klaarlijk en hatelijk op Jobs rampen.

a. Zijn kinderen waren verbrijzeld, vers 4. Zij dachten veilig te zijn in het huis van hun oudste broeder, maar waren verre van heil, van veiligheid, want zij werden verbrijzeld in de poort, misschien was de deur of poort, van het huis het hoogst gebouwd, en is zij het zwaarst op hen gevallen, en er was geen verlosser, niemand om hen te redden van de dood onder de puinhopen. Gewoonlijk wordt dit verstaan van de gezinnen van de goddelozen, om hen, doordat gerechtigheid aan hen geoefend wordt, te noodzaken terug te geven wat zij onrechtmatig verkregen hebben. Zij laten het na aan hun kinderen, maar het erfrecht van hun kinderen zal toch de eigenlijke rechthebbenden niet van de bezitting kunnen buitensluiten, want deze zullen hen door de geregelde loop van wet en recht verpletteren (en er zal niemand zijn om hen bij te staan), of misschien wel door verdrukking, Psalm 109:9 en verv.

b. Zijn bezitting was geplunderd, vers 5. Zo was het ook met Jobs bezitting, de hongerige rovers, de Sabeërs en Chaldeën, liepen er mee heen en slokten het in, en dit, zegt hij, heb ik ook dikwijls van anderen gezien. Wat door roof en plundering verkregen werd, ging op dezelfde wijze weer verloren. De zorgzame eigenaar heeft het omtuind met doornen, en dacht het toen veilig, maar de heining bleek onbeduidend voor de hebzucht van de rovers (als honger, gelijk men zegt, door stenen muren heen zal breken, hoeveel te meer dan niet door doornheggen) en tegen de vloek Gods, die door distelen en doornen heengaat en "ze tegelijk verbrandt," Jesaja 27:4.

Job 5:6-16

Elifaz had, door te spreken van het verlies van zijn bezitting en de dood van zijn kinderen, als de rechtvaardige straf voor zijn zonde, een zeer tere snaar bij Job aangeroerd, om hem nu niet tot wanhoop te brengen, begint hij hem hier te bemoedigen, en stelt hem op de weg om gerust te zijn. Nu verandert hij ten zeerste zijn stem, Galaten 4:20, en spreekt met zachtheid tot Job, als om vergoeding te doen voor de harde woorden, die hij hem had gegeven.

I. Hij wijst hem er op, dat geen beproeving bij geval komt, noch aan tweede of ondergeschikte oorzaken moet toegeschreven worden. *Uit het stof komt het verdriet niet voort, en de moeite spruit niet uit de aarde.* Het komt niet natuurlijkerwijs op zekere tijden van het jaar, zoals natuurlijke voortbrengselen, door een aaneenschakeling van tweede, of ondergeschikte oorzaken. De evenredigheid tussen voorspoed en tegenspoed is door de Voorzienigheid niet zo nauwkeurig in acht genomen als die tussen dag en nacht, zomer en winter, maar wordt geregeld naar de wil en de raad van God, wanneer en zoals Hij het geschikt oordeelt. Sommigen lezen dit: *De zonde komt niet voort uit het stof, noch de ongerechtigheid uit de aarde. Als* de mensen slecht zijn, dan moeten zij de schuld niet geven aan de grond, of de aarde, aan het klimaat, of de sterren maar aan zichzelf: *zijt gij een spotter, gij zult het alleen dragen. Wij* moeten onze beproevingen niet toeschrijven aan het geluk, want zij komen van God, noch onze zonden aan het noodlot, want zij komen uit onszelf, zodat, welk verdriet ons ook treft, wij moeten erkennen dat God het ons zendt en dat wij het onszelf berokkenen, het eerste is een reden waarom wij zeer geduldig moeten zijn, het laatste waarom wij zeer berouwvol en boetvaardig moeten wezen als wij beproefd worden.

II. Hij herinnert hem er aan, dat moeite en verdriet datgene is wat wij in deze wereld hebben te verwachten. *De mens wordt tot moeite geboren,* vers 7, niet als mens (indien hij in zijn onschuld had volhard, hij zou geboren zijn tot genot en genoegen), maar als zondige mens, als *geboren van een vrouw* Hoofdst. 14:1, die in de overtreding was. De mens is in zonde geboren, en daarom tot moeite geboren. Zelfs zij, die tot eer en rijkdom zijn geboren, zijn toch geboren tot moeite in het vlees. In onze gevallen toestand is het natuurlijk voor ons geworden om te zondigen, en het natuurlijk gevolg daarvan is moeite en verdriet, Romeinen 5:12. Er is in deze wereld niets waartoe wij geboren zijn, en dat wij in waarheid het onze kunnen noemen, dan zonde, moeite en verdriet, zij zijn als de vonken, die zich verheffen tot vliegen. Dadelijke, werkelijke overtredingen zijn de vonken, die uit het fornuis van het oorspronkelijk bederf vliegen, "van de moederschoot af" "overtreders genoemd zijnde, is" het geen wonder dat wij "geheel" "trouwelooslijk handelen," Jesaja 48:8. Zodanig is ook de broosheid van ons lichaam en de ijdelheid van al onze genietingen, dat ook onze kwellingen daar even natuurlijk uit voortkomen als vonken zich verheffen tot vliegen, zo talrijk zijn zij, zo snel volgen zij op elkaar. Waarom zouden wij dan verwonderd zijn over onze beproevingen, alsof zij iets vreemds waren, of er tegen murmureren als hard, als zij toch slechts zijn hetgeen waartoe wij zijn geboren? De mens is tot *arbeid* geboren, zo heeft het de kanttekening, is veroordeeld om in het zweet zijns aanschijns zijn brood te eten, hetgeen hem moet harden voor hardheid, en hem zijn beproevingen te beter moet doen dragen.

III. Hij zegt hem hoe hij zich onder zijn beproeving heeft te gedragen, vers 8. *Ik zou naar God zoeken, gewis ik zou naar God zoeken,* zo luidt het oorspronkelijke. Hier is:

1. Een stilzwijgende bestraffing voor Job omdat hij niet naar God zocht, maar met Hem twistte. "Job, indien ik in uw toestand ware geweest, ik zou zo misnoegd en hartstochtelijk niet geweest zijn als gij zijt, ik zou in de wil van God hebben berust." Het is gemakkelijk te zeggen wat wij gedaan zouden hebben, indien wij in deze of die toestand waren geweest, maar als het op stuk van zaken aankomt, dan zal het misschien niet zo gemakkelijk gevonden worden om te doen wat wij zeggen.

2. Zeer goede en gepaste raad aan hem, die Elifaz in overdrachtelijke wijze van spreken zichzelf schijnt te geven. "Wat mij betreft, het beste wat ik zou kunnen doen als ik in uw toestand was, zou wezen mij tot God te wenden." Wij moeten onze vrienden geen andere raad geven, dan die wij zelf zouden volgen indien wij in hun toestand waren, om rustig te zijn onder onze beproevingen, er goed aan te ontlenen, en er een goed einde aan te zien.

a. Wij moeten door het gebed genade en barmhartigheid van God verkrijgen, naar Hem zoeken als een Vader en een Vriend, al is het ook dat Hij met ons twist, als één, die alleen instaat is ons te ondersteunen en te helpen. Zijn gunst moeten wij zoeken, als wij alles in de wereld verloren hebben, tot Hem moeten wij ons wenden als de oorsprong en Vader van alle goed, alle vertroosting. Is *er iemand in lijden? dat hij bidde.* Dat is troost voor het hart dat is een balsem voor iedere wond.

b. Wij moeten in geduld en lijdzaamheid ons en onze zaak aan Hem overgeven. " *Tot God zou ik mijn aanspraak richten,* mijn zaak Hem voorgelegd hebbende, zou ik haar nu ook aan Hem overlaten, haar Hem in handen geven. *Hier ben ik de Heere* doe mij wat goed is in Zijn ogen." Indien onze zaak waarlijk een goede zaak is, dan behoeven wij niet te vrezen om haar aan God toe te vertrouwen. Zij, die in hun zoeken wel willen slagen, moeten zich aan God overgeven.

IV. Hij moedigt hem dus aan God te zoeken en Hem zijn zaak over te geven. Het zal niet tevergeefs zijn dit te doen, want Hij is één, in wie wij krachtdadige hulp zullen vinden. Hij beveelt Gods almachtige kracht en souvereine heerschappij in zijn overweging aan.

1. In het algemeen: *Hij doet grote dingen,* vers 9 grote dingen in waarheid, want Hij kan alles doen, Hij doet ook werkelijk alles, en alles naar de raad van Zijn wil, wel waarlijk grote dingen, want de werkingen van Zijn macht zijn:

A. Ondoorgrondelijk zij kunnen nooit "van het begin tot het einde" "uitgevonden worden," Prediker 3:11. De werken van de natuur zijn verborgenheden, de nauwkeurigste onderzoekingen blijven ver achter bij volledige ontdekkingen, en de grootste wijsgeren hebben erkend dat zij er voor verlegen staan. Nog veel dieper en ondoorgrondelijker zijn de plannen en bedoelingen van de Voorzienigheid, Romeinen 11:33.

B. Talrijk, zij kunnen niet geteld worden. Hij doet talloze grote dingen, Zijn macht is nooit uitgeput, en al Zijn voornemens zullen niet voor het einde van de tijd vervuld worden.

C. Zij zijn wonderlijk en kunnen nooit genoeg bewonderd worden, de eeuwigheid zelf zal nog kort genoeg zijn om doorgebracht te worden in de bewondering ervan. Met de overweging hiervan nu bedoelt Elifaz:

a. Job te overtuigen van zijn schuld en dwaasheid om met God te twisten. Wij moeten de waan niet koesteren dat wij Gods werken kunnen beoordelen, want zij zijn ondoorgrondelijk en ver boven ons vermogen van navorsen, ook moeten wij niet twisten met onze Maker, niet met Hem strijden, want Hij zal ons voorzeker te sterk zijn, en Hij kan ons in een oogwenk verpletteren.

b. Om Job aan te moedigen om naar God te zoeken en zich tot Hem te werden. Wat is meer bemoedigend dan te zien, dat het Zijn macht is? Hij kan grote en wonderlijke dingen doen tot onze hulp en redding, al zijn wij ook nog zo naar de diepte gebracht, in nog zo groten nood gekomen.

2. Hij geeft enige voorbeelden van Gods heerschappij en macht.

A. God doet grote dingen in het rijk van de natuur: Hij *geeft regen op de aarde,* vers 10, dat is hier genomen voor alle gaven van de algemene voorzienigheid, al de vruchtbare jaargetijden, waarmee Hij "onze harten vervult met spijs en vrolijkheid," Handelingen 14:17.

Merk op: Als hij wil aantonen wat grote dingen God doet, spreekt hij van Zijn geven van regen omdat dit een gewone, algemene zaak is, wij komen er licht toe om het als iets kleins of gerings te beschouwen, maar als wij er over nadenken hoe hij wordt voortgebracht, en wat er door wordt voortgebracht, dan zullen wij zien, dat het een groot werk is, een werk beide van macht en van goedheid.

B. Hij doet grote dingen ten opzichte van de zaken van de kinderen van de mensen, niet alleen verrijkt Hij door de zegen, die Hij zendt, de armen, en vertroost Hij de nooddruftigen, maar, *teneinde de vernederden in het hoge te stellen, maakt Hij de gedachten van de arglistiger teniet,* want vers 11 moet saamgevoegd worden met vers 12, en vergeleken worden met Lukas 1:51-53 :"Hij heeft verstrooid de hoogmoedigen in" "de gedachten van hun harten" en zo heeft Hij "de nederigen verhoogd" en "de hongerigen met goederen vervuld."

Zie:

a. Hoe Hij *teniet maakt de gedachten* of raadslagen *van de arglistigen,* vers 12-14. Er is een oppermacht, die de mensen bestuurt en beheerst, die zich volkomen vrij en onafhankelijk wanen, en haar eigen doeleinden tot stand brengt in weerwil van hun plannen.

Merk op:

Ten eerste. De verdraaiden, die in tegenheid wandelen met God en de belangen van Zijn koninkrijk tegenstaan, zijn dikwijls zeer listig, want zij zijn het zaad van de oude slang, die bekend was om haar arglistigheid. Zij denken wijs te zijn, maar in het einde zijn zij dwazen.

Ten tweede. De verdraaide, hovaardige vijanden van Gods koninkrijk hebben hun beraadslagingen, hun ondernemingen ertegen, en tegen de getrouwe onderdanen ervan. Zij zijn rusteloos en onvermoeid in hun plannen geheimhoudend in hun beraadslagingen, hebben hoge verwachtingen, zij zijn listig in hun staatkunde en vast aaneengesloten in hun verbonden, Psalm 2:1, 2.

Ten derde. God kan al de beraadslagingen van Zijn- en de vijanden van Zijn volk gemakkelijk tenietdoen, en in zoverre het strekt tot Zijn eer en verheerlijking *zal* Hij het. Hoe zijn niet de komplotten van Achitofel, Sanballat en Haman verijdeld! de verbondenen van Syrië en Efraïm tegen Juda, van Gebal, en Ammon, en Amalek tegen Gods Israël, de koningen van de aarde en de vorsten tegen de Heere en tegen Zijn Gezalfde, verbroken! De handen, die uitgestrekt waren tegen God en Zijn kerk, hebben hun onderneming niet volvoerd, en de wapens, die tegen Zion bereid waren, waren niet voorspoedig.

Ten vierde. Hetgeen de vijanden beraamd hebben voor het verderf van de kerk, is dikwijls op hun eigen verderf uitgelopen vers 13. "Hij vangt de wijzen in hun arglistigheid, verstrikt hen in het werk van hun handen," Psalm 7:16, 17, 9:16, 17. Dit wordt aangehaald door de apostel, 1 Corinthiers 3:19, om te tonen, hoe de geleerden van de heidenen door hun eigen ijdele filosofie misleid waren.

Ten vijfde. Als God de mensen verdwaast, dan staan zij verlegen, weten zich niet te redden, zelfs die dingen, welke heel eenvoudig en duidelijk zijn, begrijpen zij niet, vers 14. Zij *ontmoeten de duisternis* zelfs *des daags,* ja meer, zij *storten zich in duisternis,* zoals de kanttekening het heeft, door het geweld en de overijling van hun eigen raadslagen. Zie Hoofdst. 12:20-24, 25.

b. Hoe Hij de zaak van de armen en nederigen begunstigt.

Ten eerste. Hij verhoogt de nederige, vers 11. Hen, die trotse mensen zoeken te verpletteren, heft Hij op van onder hun voeten, en zet hen in behoudenis, Psalm 12:6. De nederige van hart en hen die treuren, verhoogt en vertroost Hij, doet Hij "in de hoogten wonen, in de sterkten van de steenrotsen," Jesaja 33:16. Zions treurenden zijn de verzegelden, die getekend zijn ter behoudenis, Ezechiel 9:4.

Ten tweede. Hij verlost de verdrukten, vers 15. De raadslagen van de arglistiger hebben ten doel de armen te verderven, te die einde worden tong en hand en zwaard, ja alles, door hen te werk gesteld, maar God neemt onder Zijn bijzondere bescherming hen, die arm zijnde en onmachtig om zichzelf te helpen, Zijn armen zijnde en toegewijd aan Zijn lof, zich aan Hem hebben overgegeven. Hij verlost hen van de mond, die harde dingen tegen hen spreekt, en van de hand, die harde dingen tegen hen doet, want Hij kan, als het Hem behaagt, de tong breidelen en de hand doen verdorren.

De uitwerking van dit alles, vers 16.

1. Dat zwakke en vreesachtige heiligen vertroost worden: zo *is voor de arme,* die begon te wanhopen, *verwachting* of hoop. De ervaringen van sommigen zijn bemoedigingen voor anderen om zelfs in de slechtste tijden het beste te hopen, want het is de heerlijkheid van God hulp te zenden aan de hulpelozen en hoop aan de hopelozen.

2. Dat vermetele, dreigende zondaren beschaamd worden: *de boosheid stopt haar mond toe,* verbaasd zijnde over het vreemde, het wonderlijke van de verlossing, en beschaamd over haar vijandschap tegen hen, die de gunstgenoten van de hemel blijken te zijn, vernederd onder de teleurstelling, en genoodzaakt om de rechtvaardigheid te erkennen van Gods handelingen, daar zij er niets tegen hebben in te brengen. Zij, die heerschappij voerden over Gods armen, hen verschrikten

en dreigden en valselijk beschuldigden, zullen geen woord tegen hen te zeggen hebben, als God voor hen verschijnt. Zie Psalm 76:9, 10, Jesaja 26:11, Micha 7:16.

Job 5:17-27

In deze slotparagraaf van zijn rede geeft Elifaz aan Job een troostrijk vooruitzicht op het einde, de uitkomst van zijn beproevingen, als hij slechts zijn hartstocht wist in te tomen en zich wilde voegen naar Gods wil.

Merk op:

I. Het gepaste woord van waarschuwing en vermaning, dat hij tot hem richt, vers 17. *"Verwerp de kastijding van de Almachtige niet.* Noem uw lijden een kastijding, die komt van des Vaders liefde, en het welzijn van het kind ten doel heeft. Noem het de kastijding van de Almachtige, met wie te strijden onzinnig is en aan wie zich te onderwerpen wijsheid is en plicht, en die een algenoegzame God zal zijn," -want dat is de betekenis van het woord-"voor allen, die op Hem betrouwen. Verwerp haar niet", het oorspronkelijke woord is van ruime betekenis.

1. "Wees er niet afkerig van. Laat genade de tegenzin overwinnen, die de natuur heeft in lijden, en verzoen u met de wil van God er in." Wij hebben de roede nodig, en wij verdienen haar, en daarom moeten wij het noch hard, noch vreemd vinden zo wij er de pijn van gevoelen. Laat het hart niet opkomen tegen een bittere medicijn, als zij ons tot ons welzijn wordt voorgeschreven.

2. "Denk er geen kwaad van, doe haar niet van u weg (als iets dat schadelijk, of tenminste onnut is, en waaraan geen voordeel is te ontlenen), alleen maar omdat zij voor het tegenwoordige geen zaak van vreugde, maar van droefheid is." Wij moeten het nooit verachten om voor God te buigen, noch denken dat het beneden ons is om onder Zijn tucht te komen, integendeel, wij moeten geloven dat God in werkelijkheid de mens groot maakt, die Hij aldus *bezoekt en beproeft,* Hoofdst. 7:17, 18.

3. Zie haar niet voorbij, misken haar niet alsof zij slechts bij geval kwam, door ondergeschikte oorzaken werd teweeggebracht, maar geef er nauwlettend acht op als op de stem van God en een bode van de hemel. Er wordt meer stilzwijgend te kennen gegeven dan uitgedrukt: *"Eerbiedig de kastijdingen des Heeren.* Zie met ootmoed en ontzag op Zijn kastijdende hand, en sidder als de leeuw brult, Amos 3:8. Onderwerp u aan de kastijding, en leg er u op toe om op de roepstem te antwoorden, aan het doel ervan te beantwoorden, dan eerbiedigt gij haar." Als God door een beproeving een wissel op ons trekt voor goederen, die Hij ons heeft toevertrouwd, dan moeten wij Zijn wissel honoreren door hem aan te nemen en te ondertekenen, Hem het Zijne teruggevende zodra Hij er om vraagt.

II. De troostrijke woorden van aanmoediging die hij hem geeft om zich te schikken in zijn toestand en (zoals hijzelf het heeft uitgedrukt) het kwade uit de hand van God te ontvangen, en het niet te verachten als een gave, die niet waard is om aangenomen te worden. Indien zijn beproeving op die wijze gedragen wordt, dan zal:

1. De natuur en eigenschap ervan veranderd worden, hoewel zij het aanzien zou hebben van des mensen ongeluk te zijn, zou zij in werkelijkheid zijn zaligheid wezen, *gelukzalig is de mens, die God straft, zo* hij van de straf slechts een goed gebruik maakt. Een Godvruchtige is gelukzalig, al is hij ook beproefd, want wat hij ook verloren moge hebben zijn genieting van God heeft hij niet verloren, evenmin als zijn recht op de hemel, ja meer hij is gelukzalig *omdat* hij beproefd is, want de kastijding

is een blijk en bewijs van zijn kindschap en een middel tot zijn heiligmaking, zij doodt zijn bederf, speent zijn hart van de wereld, doet hem nader tot God komen, voert hem tot zijn Bijbel, brengt hem op de knieen, werkt voor hem een geheel zeer uitnemend eeuwig gewicht van de heerlijkheid. "Gelukzalig is dus de" "mens, denwelken God straft," Jakobus 1:12.

2. De uitkomst en het gevolg zullen zeer goed zijn, vers 18.

a. Of schoon Hij het lichaam smart aandoet door zweren en de geest door treurige gedachten, zal Hij toch tegelijkertijd verbinden, zoals de bekwame medelijdende arts de wonden verbindt, die hij met zijn scherp snijdend instrument heeft moeten maken. Als God wondt door de bestraffingen van Zijn voorzienigheid, verbindt Hij de wonden door de vertroostingen van Zijn Geest, die dikwijls het meest overvloedig zijn als de beproevingen overvloedig zijn en doet ze er aldus tegen opwegen, tot onuitsprekelijke voldoening van de geduldige lijders.

b. Hij doorwondt wel, maar Zijn handen helen op de juiste tijd, gelijk Hij Zijn volk ondersteunt en hen gerust en geduldig maakt onder hun beproevingen, zo zal Hij hen ook op de juiste tijd verlossen en een weg ter ontkoming voor hen maken. Alles is weer goed, en Hij zal hen ook vertroosten naar de tijd, in denwelken Hij hen beproefd heeft. De methode, die God gewoonlijk volgt, is eerst te doorwonden en dan te helen, eerst van zonde te overtuigen en dan te vertroosten, eerst te vernederen en dan te verhogen, en (zoals Ds. Caryl opmerkt) nooit maakt hij een wonde te groot of te diep om door Hem genezen te worden. *Una cadamque manus vulnus opemque tulit-De hand, die de wond toebracht brengt de genezing aan.* God verscheurt de goddelozen en gaat heen, Iaat hen die willen, hen helen, zo zij het kunnen, Hosea 5:14, maar de nederigen en boetvaardigen kunnen zeggen: Hij "heeft verscheurd en Hij zal ons genezen," Hosea 6:1.

Dit in het algemeen, maar in de volgende verzen wendt hij zich rechtstreeks tot Job en geeft hem vele kostelijke beloften van kostelijke vriendelijke dingen, die God voor hem doen zou, indien hij zich slechts wilde vernederen onder Zijn hand. Hoewel zij toen, voorzover wij weten, geen Bijbels hadden, is Elifaz toch genoegzaam gemachtigd door zijn algemene ontdekkingen van Gods liefde voor Zijn volk om aan Job deze verzekeringen te geven. En hoewel Jobs vrienden niet in alles wat zij zeiden door de Geest Gods geleid werden (want beiden van God en van Job zeiden zij dingen die niet recht waren), komt toch in de algemene leerstellingen, die zij uitspraken, de Godvruchtige zin uit van de patriarchale tijd, en daar de apostel Paulus vers 13 heeft aangehaald als canonieke Schrift, en het gebod in vers 17 ongetwijfeld ook voor ons bindend is, zo kunnen en moeten deze beloften hier ontvangen en toegepast worden als Goddelijke beloften, en kunnen wij *door lijdzaamheid en vertroosting* ook van dit deel *van de Schriften hoop hebben.* Laat ons ons dus benaarstigen om ons deel in deze beloften vast te maken, en dan de bijzonderheden ervan nagaan, en de vertroosting ervan voor ons nemen.

A. Er wordt hier beloofd dat, naarmate beproevingen en benauwdheden over ons komen, ons ook ondersteuning en uitredding zal worden geschonken en dat wel even dikwijls. *In zes benauwdheden* zal Hij gereed en bereid zijn u *te verlossen,* ja *in zeven.* Dit geeft te kennen dat, zolang wij hier in deze wereld zijn, wij een opeenvolging van benauwdheden hebben te verwachten, dat na de regen de wolken zullen weerkeren, na zes benauwdheden kan een zevende komen. Na vele, zie uit naar meer maar uit die allen verlost God hen, die de Zijnen zijn, 2 Timotheus 3:11, T Psalm 34:20.

Vroegere verlossingen zijn, niet zoals bij de mensen, een reden om er geen meer te geven, maar juist een onderpand van nog meer, Spreuken 19:19.

B. Dat, in welke benauwdheden Godvruchtigen ook zijn kunnen, geen kwaad hen zal aanroeren, zij zullen hun geen wezenlijk kwaad doen, het boosaardige, de prikkel, zal er uit weggenomen zijn, zij kunnen sissen, maar zij kunnen niet schaden, Psalm 91:10. De boze zal Gods kinderen niet vatten, 1 Johannes 5:18. Bewaard zijnde van zonde, zijn zij ook bewaard van het kwaad van elke benauwdheid.

C. Dat zij, als verwoestende oordelen uitgaan, onder Gods bijzondere bescherming zullen wezen, vers 20. Zijn er velen rondom hen, die omkomen uit gebrek aan het noodzakelijke levensonderhoud? In *hun* nood zal worden voorzien. "In de honger zal Hij u verlossen van de dood," wat er ook van anderen moge worden "gij zult in het leven worden gehouden," Psalm 33:19. "In tijden van oorlog, als duizenden vallen aan uw rechterhand en uw linkerhand zal Hij u *van het geweld des zwaards* verlossen. Als het God behaagt, zal het u niet aanroeren, of, zo het u wondt, zo het u doodt, zal het u toch niet schaden, het kan slechts het lichaam doden, en zelfs daartoe heeft het geen macht, zo zij er niet van boven aan gegeven is."

D. Dat zij door wat er ook boosaardig en lasterlijk tegen hen gezegd moge worden, niet geschaad zullen zijn, vers 21. "Gij zult niet slechts beschermd worden tegen het dodelijk zwaard van de oorlog, maar *verborgen wezen tegen de gesel van de tong,* die gelijk een gesel kwelt en pijn doet, maar niet doodt." De beste mensen en de onschuldigsten kunnen met hun onschuld zich niet beschermen tegen laster, smaad, of valse beschuldigingen. Voor deze kan de mens zich niet verbergen, maar God kan hem er tegen verbergen, zodat hij op de boosaardigste laster zo weinig acht zal slaan, dat zijn vrede er niet door gestoord wordt, en er zal ook door anderen zo weinig acht op worden geslagen, dat zijn goede naam er niet door lijdt, en het overblijfsel van de grimmigheid kan en zal God opbinden, want het is te danken aan de macht, die Hij uitoefent op het geweten van slechte mensen, dat de gesel van de tong het verderf niet is van al het lieflijke, dat Godvruchtige mensen hebben in deze wereld.

E. Dat zij een heilige rust en kalmte van gemoed zullen hebben, voortkomende uit hun hoop en vertrouwen op God, zelfs in de zwaarste donkerste tijden. Als gevaren het dreigendst zijn, zullen zij gerust wezen, gelovende dat zij veilig en geborgen zijn, en geen verwoesting vrezen en geen verderf, zelfs niet als zij het zien komen, vers 21, noch de dieren des velds als deze hen aanvallen, noch de mensen die even wreed zijn als de dieren, ja *tegen de verwoesting en de honger zult gij lachen,* vers 22, niet als om enigerlei kastijding Gods te minachten, of te spotten met Zijn oordelen door ze voor beuzelingen te houden, maar door te triomferen in God, in Zijn macht en goedheid, en aldus te triomferen over de wereld en al haar verdrietelijkheden, niet slechts gerust maar zeer overvloedig van blijdschap te zijn in verdrukking. De apostel Paulus lachte tegen de verwoesting, toen hij zei: "Dood! waar is uw prikkel?" toen hij in naam van al de heiligen alle rampen van de tegenwoordige tijd tartte om "ons te scheiden van de liefde Gods" en tot de slotsom kwam: "In dit alles zijn wij meer dan overwinnaars," Romeinen 8:35 en verv. Zie Jesaja 37:22.

F. Dat er, als zij verzoend zijn met God een verbond van vriendschap zal zijn tussen hen en de gehele schepping, vers 23. "Als gij over uw grond gaat, behoeft gij niet te vrezen dat gij zult struikelen, want *met de stenen des velds zal uw verbond zijn,* zodat gij aan geen er van uw voet

zult stoten. Gij zult ook in geen gevaar zijn van *het gedierte des velde,* want het zal "met u bevredigd zijn, " vergelijk Hosea 2:17, "Ik zal te allen dage een verbond voor hen maken met het wild gedierte des velds." Dit geeft te kennen dat, terwijl de mens in vijandschap leeft met zijn Maker, de mindere schepselen strijd tegen hem voeren, maar *Tranquillus Deus tranquillat omnia, -Een verzoend God verzoent alles.* Ons verbond met God is een verbond met alle schepselen, dat zij ons niet schaden, maar bereid zijn ons te dienen en goed te doen.

G. Dat hun huizen en hun gezinnen hun aangenaam en lieflijk zullen wezen, vers 24. Vrede en Godsvrucht in het gezin brengen dit teweeg. "Gij zult weten en ervan verzekerd zijn, dat uw tent in vrede is en zijn zal gij kunt verzekerd zijn van haar tegenwoordige en toekomstige voorspoed." *Dat vrede in uw tent is,* zo luidt het oorspronkelijke. Vrede is het huis, waarin zij wonen, die in God wonen in Hem tehuis zijn. *Gij zult uw woning bezoeken en niet zondigen,* vers 24. Dit is: "gij zult de zaken uwer woning doorzoeken, er een overzicht van nemen, en zult niet zondigen."

Ten eerste. God zal voorzien in een vestiging voor Zijn volk, gering misschien en beweeglijk, een hut, een tent, maar toch een bepaalde en rustige woonstede. "Gij zult niet zondigen of *dolen,"* dat is, naar sommigen het verstaan, "gij zult niet zwervende en dolende zijn," (Kaïns vloek), "maar in het land wonen, en waarlijk niet ongestadig, zoals zwervelingen gevoed worden."

Ten tweede. Hun gezinnen zullen onder de bijzondere bescherming staan van de Goddelijke voorzienigheid en zullen, in zoverre het goed voor hen is, voorspoedig zijn.

Ten derde. Zij zullen verzekerd wezen van vrede en van de voortduur ervan voor hen en de hunnen. "Gij zult tot uw onuitsprekelijke voldoening weten, dat vrede verzekerd is aan u en de uwen, daar gij het woord van God voor hebt."

Ten vierde. Zij zullen wijsheid hebben om hun gezin goed te besturen, hun zaken met beleid te regelen, en wèl toe te zien op de wegen van hun gezin, hetgeen hier genoemd wordt *hun woning te bezoeken.* Hoofden van gezinnen moeten geen vreemdelingen zijn in hun woning, zij moeten een waakzaam oog houden over hetgeen zij hebben en over hetgeen hun dienstboden doen.

Ten vijfde. Zij zullen genade hebben om de zaken van hun gezin op Godvruchtige wijze te bestieren en daarbij niet te zondigen. Zij zullen zonder drift of hartstocht, zonder hoogmoed, gierigheid of wereldsgezindheid, hun dienstboden ter verantwoording roepen, zij zullen hun zaken beschouwen en nagaan zonder ontevredenheid over hetgeen is, of wantrouwen van hetgeen zijn zal. De Godsvrucht van het gezin kroont de vrede en de voorspoed van het gezin. De grootste zegen, zowel in hetgeen wij doen als in hetgeen wij genieten, is bewaard te worden van er in te zondigen. Als wij uit zijn is het lieflijk en geruststellend te horen dat onze tent in vrede is, en als wij terugkomen is het troostrijk onze woning te bezoeken met voldoening over ons welslagen, daar wij niet gefeild hebben in onze zaken, en met een goed geweten omdat wij niet tegen God hebben overtreden.

H. Dat hun nageslacht talrijk en voorspoedig zal zijn. Job had al zijn kinderen verloren. "Maar," zegt Elifaz, indien gij terugkeert tot God, dan zal Hij uw gezin weer opbouwen, en uw zaad zal talrijk zijn en even groot als ooit, en uw spruiten bloeiend *als het kruid van de aarde,* vers 25, en gij zult het weten." God heeft voor het zaad van de gelovigen zegeningen weggelegd, die zij zullen ontvangen als zij niet zichzelf in het licht staan en ze door hun eigen dwaasheid verbeuren. Het is lieflijk voor

ouders om de voorspoed, inzonderheid de geestelijke voorspoed, te zien van hun kinderen, indien zij wezenlijk goed zijn, dan zijn zij waarlijk groot, hoe klein een aanzien zij ook mogen hebben in de wereld.

I. Dat zij in goede ouderdom zullen sterven, en hun loop met blijdschap en ere zullen volbrengen, vers 26. Het is een groot voorrecht:

Ten eerste. Om tot de volle leeftijd te komen en het getal van onze maanden niet in het midden te zien afgesneden. Als God ons in Zijn voorzienigheid geen lang leven geeft, maar door Zijn genade ons tevreden maakt met de tijd, die ons toebedeeld is, dan kunnen wij gezegd worden tot een volle leeftijd te komen. Die mens leeft lang genoeg, die zijn werk volbracht heeft en geschikt is voor een andere wereld.

Ten tweede. Gewillig te zijn om te sterven, blijmoedig naar het graf te gaan, er niet heen gedreven te worden, zoals hij, wiens ziel van hem geëist werd.

Ten derde. Op goede tijd te sterven, zoals het koren gemaaid en in de schuur wordt gebracht, als het helemaal rijp is, niet eerder, maar de moet het ook geen dag langer staan blijven. Onze tijden zijn in Gods hand, en het is goed dat zij dit zijn, want Hij zal zorg dragen dat degenen, die de Zijnen zijn, op de beste tijd sterven, al schijnt ons hun dood ook ontijdig toe, zal het toch bevonden worden dat hij niet ontijdig is.

In het laatste vers beveelt hij deze beloften aan Job aan:

1. Als getrouwe woorden, van welker waarheid hij zich verzekerd kan houden. "Zie *dit, wij hebben het doorzocht, het is alzo.* wie hebben deze dingen wel is waar bij overlevering van onze vaderen ontvangen, maar wij hebben ze maar niet zo in goed vertrouwen op hun woord aangenomen, wij hebben ze zorgvuldig en nauwkeurig onderzocht, hebben geestelijke dingen met geestelijke dingen vergeleken, hebben ze vlijtig bestudeerd, en zijn bevestigd geworden in ons geloof er aan door hetgeen wij zelf waargenomen en ervaren hebben, en allen zijn wij van gevoelen dat het zo is." De waarheid is een schat, die wel waard is dat men er naar graaft, en wij zullen zelf haar weten te waarderen, en instaat zijn haar aan anderen mee te delen, als wij ons moeite hebben gegeven bij ons onderzoeken er naar.

2. Als alle aanneming waardig, en daar kan hij tot zijn eigen voordeel gebruik van maken. *Hoor het en bemerk gij het voor u."* Weet het u ten goede. Het is niet genoeg de waarheid te horen en te kennen, wij moeten haar gebruiken, en er wijzer en beter door gemaakt worden, er de indrukken van ontvangen, en ons aan de gebiedende kracht ervan onderwerpen. Bemerk, *weet het voor u,* zo is het in de grondtekst, met toepassing op uzelf en uw toestand. Niet alleen: Dit is waar, maar dit waar betreffende mij. Wat wij aldus horen en weten voor onszelf, horen en weten wij ons ten goede, zoals wij gevoed worden door de spijs, die wij gebruiken. Dat is waarlijk een goede preek, die ons goed doet.

HOOFDSTUK 6

1 Maar Job antwoordde en zeide:
2 Och, of mijn verdriet recht gewogen wierd, en men mijn ellende samen in een weegschaal ophief!
3 Want het zou nu zwaarder zijn dan het zand der zeeen; daarom worden mijn woorden opgezwolgen.
4 Want de pijlen des Almachtigen zijn in mij, welker vurig venijn mijn geest uitdrinkt; de verschrikkingen Gods rusten zich tegen mij.
5 Rochelt ook de woudezel bij het jonge gras? Loeit de os bij zijn voeder?
6 Wordt ook het onsmakelijke gegeten zonder zout? Is er smaak in het witte des dooiers?
7 Mijn ziel weigert uw woorden aan te roeren; die zijn als mijn laffe spijze.
8 Och, of mijn begeerte kwame, en dat God mijn verwachting gave;
9 En dat het Gode beliefde, dat Hij mij verbrijzelde, Zijn hand losliet, en een einde met mij maakte!
10 Dat zou nog mijn troost zijn, en zou mij verkwikken in den weedom, zo Hij niet spaarde; want ik heb de redenen des Heiligen niet verborgen gehouden.
11 Wat is mijn kracht, dat ik hopen zou? Of welk is mijn einde, dat ik mijn leven verlengen zou?
12 Is mijn kracht stenen kracht? Is mijn vlees staal?
13 Is dan mijn hulp niet in mij, en is de wijsheid uit mij verdreven?
14 Aan hem, die versmolten is, zou van zijn vriend weldadigheid geschieden; of hij zou de vreze des Almachtigen verlaten.
15 Mijn broeders hebben trouwelooslijk gehandeld als een beek; als de storting der beken gaan zij door;
16 Die verdonkerd zijn van het ijs, en in dewelke de sneeuw zich verbergt.
17 Ten tijde, als zij van hitte vervlieten, worden zij uitgedelgd; als zij warm worden, verdwijnen zij uit haar plaats.
18 De gangen haars wegs wenden zich ter zijde af; zij lopen op in het woeste, en vergaan.
19 De reizigers van Thema zien ze, de wandelaars van Scheba wachten op haar.
20 Zij worden beschaamd, omdat elkeen vertrouwde; als zij daartoe komen, zo worden zij schaamrood.
21 Voorwaar, alzo zijt gijlieden mij nu niets geworden; gij hebt gezien de ontzetting, en gij hebt gevreesd.
22 Heb ik gezegd: Brengt mij, en geeft geschenken voor mij van uw vermogen?
23 Of bevrijdt mij van de hand des verdrukkers, en verlost mij van de hand der tirannen?
24 Leert mij, en ik zal zwijgen, en geeft mij te verstaan, waarin ik gedwaald heb.
25 O, hoe krachtig zijn de rechte redenen! Maar wat bestraft het bestraffen, dat van ulieden is?
26 Zult gij, om te bestraffen, woorden bedenken, en zullen de redenen des mismoedigen voor wind zijn?
27 Ook werpt gij u op een wees; en gij graaft tegen uw vriend.
28 Maar nu, belieft het u, wendt u tot mij, en het zal voor ulieder aangezicht zijn, of ik liege.
29 Keert toch weder, laat er geen onrecht wezen, ja, keert weder; nog zal mijn gerechtigheid daarin zijn.
30 Zou onrecht op mijn tong wezen? Zou mijn gehemelte niet de ellenden te verstaan geven?

Elifaz besloot zijn rede met verzekerdheid. Hij was er zeker van, dat hetgeen hij gezegd had, zó duidelijk was, dat er niets tegen ingebracht kon worden. Evenwel, die de eerste is in zijn twistzaak schijnt rechtvaardig te zijn, maar zijn naaste komt en onderzoekt hem. Job is door alles wat hij gezegd heeft niet overtuigd, maar rechtvaardigt zich nog in zijn klachten, en veroordeelt hem om het zwakke van zijn betoog.

I. Hij toont aan dat hij rechtmatige oorzaak heeft tot klagen over zijn beproevingen, en dat ieder onpartijdige rechter dit zal toestemmen, vers 2-7.

II. Hij blijft zijn hartstochtelijke wens koesteren om spoedig door de dood te worden afgesneden, om aldus van zijn ellende te worden verlost, vers 8-13..

III. Hij bestraft zijn vrienden voor hun liefdeloze afkeuring van hem en hun onvriendelijke behandeling, vers 14-30. Het moet erkend worden dat Job in dit alles veel gezegd heeft, dat redelijk was, doch met een mengsel van hartstocht en menselijke zwakheid. En in deze twist was, evenals in de meeste twisten, onrecht aan beide zijden.

Job 6:1-7

In het begin van zijn rede heeft Elifaz zeer scherpe woorden tegen Job gesproken, en toch zien wij niet dat Job hem in de rede viel neen, hij heeft hem ten einde toe geduldig aangehoord. Zij, die een rede onpartijdig willen beoordelen moeten haar *geheel* aanhoren. Maar toen hij geëindigd had, heeft hij hem van antwoord gediend, en in dit antwoord spreekt hij met zeer veel gevoel.

I. Hij stelt zijn ellende voor in het algemeen als veel groter dan hij het uitgedrukt heeft of dan zij er besef van hebben, vers 3. Hij kon haar niet ten volle beschrijven, zij konden haar niet ten volle begrijpen, of zij zouden tenminste niet zeggen dat zij haar begrepen. Daarom zou hij zich gaarne op een derde willen beroepen op iemand, die rechte weegstenen en een rechte waag heeft, om zijn verdriet en zijn ellende te wegen, en dat wel met een onpartijdige hand. Hij wenst dat zij zijn verdriet en al de uitdrukkingen ervan in de ene schaal zullen leggen, zijn ellende in de andere met al de bijzonderheden ervan, en (hoewel hij zich niet geheel en al wil rechtvaardigen in zijn verdriet) zouden zij toch bevinden dat *zijn plaag,* zoals hij zegt in Hoofdst. 23:2, *zwaar is boven zijn zuchten,* want wat zijn verdriet ook moge geweest zijn, *zijn ellende was zwaarder dan het zand van de zee,* zij was van samengestelde aard, zij was verzwaard, iedere grief was zwaar, en allen tezamen talrijk als het zand. Daarom-zegt hij-*worden mijn woorden opgezwolgen,* dat is: "Daarom moet gij het gebrokene en het bittere van mijne uitdrukkingen verontschuldigen, acht het niet vreemd dat mijn rede niet zo fraai, niet zo gepolijst is als die van een welsprekender redenaar, of zo deftig en regelmatig als die van een streng wijsgeer, neen, in deze omstandigheden kan ik noch op die, noch op deze aanspraak maken, mijn woorden zijn zoals ik zelf ben, geheel opgezwolgen."

1. Nu klaagt hij er over als zijn ongeluk dat zijn vrienden ondernomen hebben hem geestelijke medicijn toe te dienen, eer zij zijn toestand ten volle begrepen hebben, of er het ergste van wisten. Het is slechts zelden dat zij, die zelf welvarend zijn, de beproevingen van de beproefden recht wegen, iedereen gevoelt het meest van zijn eigen lasten, weinigen gevoelen iets van die van anderen.

2. Hij verontschuldigt de hartstochtelijke uitdrukkingen, die hij gebruikt heeft toen hij zijn dag vervloekte. Hoewel hij niet alles wat hij gezegd had, kon rechtvaardigen, meende hij toch dat zijn vrienden het niet zo heftig moesten veroordelen, want de zaak was werkelijk zeer buitengewoon, en men zou in een man van smarten, zoals hij nu was, datgene door de vingers kunnen zien, dat men in een gewoon geval van droefheid volstrekt niet zou toelaten.

3. Hij doet een beroep op het barmhartige medelijden van zijn vrienden, op hun medegevoel met hem, en hij hoopt hen, door hun de grootheid van zijn rampen voor te stellen, tot een betere gezindheid jegens hem te brengen. Voor hen, die pijn lijden, is het enige verlichting om beklaagd te worden.

II. Hij klaagt over de benauwdheid van geest en de zielsangst, waarin hij verkeerde, als het ergste van al zijn lijden, vers 4. Hierin was hij een type van Christus, die in Zijn lijden het meest klaagde over het lijden van Zijn ziel. "Nu is Mijn ziel ontroerd," Johannes 12:27. "Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe," Mattheus 26:37-38. "Mijn God, Mijn God! waarom hebt Gij Mij verlaten!" Mattheus 27:46. De ongelukkige Job klaagt hier:

1. Over wat hij gevoelde. *De pijlen van de Almachtige zijn in mij*. Het waren niet zozeer de rampen, die over hem gekomen waren: zijn armoede, zijn versmaadheid en zijn lichaamspijnen, die hem in deze verwarring brachten, wat hem het smartelijkst trof en hem in deze beroering bracht, was de gedachte dat God die hij liefhad en diende, dit alles over hem had gebracht, hem aldus onder de tekenen van Zijn misnoegen had gesteld. Zielsangst is het zwaarste leed: *een verslagen geest, wie zal die opheffen?* Welke last van beproeving in lichaam of in bezitting het Gode ook moge behagen ons op te leggen, wij kunnen hem getroost dragen, zolang Hij ons nog ons verstand laat en de vrede van ons gemoed, maar zo die verstoord worden, dan voorwaar, zijn wij in een zeer beklagenswaardige toestand gekomen. Het middel om te voorkomen dat Gods vurige pijlen van leed en benauwdheid ons treffen is met het schild des geloofs Satans vurige pijlen van verzoeking uit te blussen.

Merk op: Hij noemt ze *de pijlen van de Almachtige,* want het is een voorbeeld van Gods macht boven die van enige mens, dat Hij met Zijn pijlen de ziel kan bereiken. Hij, die haar gemaakt heeft, kan Zijn zwaard tot haar doen naderen. Het gif of de hitte van deze pijlen wordt gezegd zijn geest uit te drinken, omdat het zijn verstand beroerde, zijn vastberadenheid aan het wankelen bracht, zijn kracht uitputte en zijn leven bedreigde, weshalve zijn hartstochtelijke uitdrukkingen wel niet gerechtvaardigd, maar toch wel verontschuldigd konden worden.

2. Over wat hij vreesde. Hij zag zich aangevallen door de verschrikkingen Gods, als door een in slagorde gesteld leger, en er geheel van omsingeld. God streed met hem door Zijn verschrikkingen, gelijk hij geen troost had als hij tot zichzelf inkeerde, zo had hij ook geen troost als hij opzag naar de hemel. Hij, die bemoedigd placht te wezen door de vertroostingen van God, moest deze niet slechts ontberen, maar werd nog verbaasd en aangegrepen door de verschrikkingen Gods.

III. Hij keurt het af in zijn vrienden, dat zij zijn klagen zo streng veroordeeld hebben en verwijt hun hun onkunde en onbekwaamheid in de behandeling van zijn zaak.

1. Er was geen grond of oorzaak voor hun bestraffingen. Het is waar: nu hij in deze beproeving gekomen is, klaagt hij, maar toen hij in zijn staat van voorspoed was, heeft hij nooit geklaagd zoals degenen, die van een rusteloze, ontevreden gemoedsaard zijn, hij heeft niet *gerucheld als hij gras had, noch geloeid bij zijn voeder,* vers 5. Maar thans, nu hij beroofd is van alle gerieflijkheden, van ieder genot van alle vertroosting, moest hij wel een stok of een steen wezen, niet eens het gevoel of besef hebben van een os of een woudezel, zo hij geen lucht gaf aan zijn smart. Hij was genoodzaakt onsmakelijke spijzen te nuttigen, en was zo arm, dat hij geen korreltje zout had om ze smakelijk te maken, of een weinigje geur te geven aan het wit van een ei, dat thans het kostelijkste is, dat hij op zijn tafel heeft, vers 6. Het voedsel, dat hij vroeger versmaad zou hebben om aan te zien, daar was hij nu nog blij mede, en het was toch een laffe spijs, vers 7. Het is verstandig om onszelf en onze kinderen niet te gewennen om kieskeurig te zijn op spijs en drank, want wij weten niet waar wij of zij nog toe gebracht kunnen worden, zodat hetgeen wij nu versmaden, nog begeerlijk kan gemaakt worden door de nood.

2. Hun vertroostingen waren smakeloos en laf, -zo verstaan sommigen het, vers 6,7. Hij klaagt dat hem niets aangeboden werd tot zijn verlichting en dat geschikt voor hem was, geen hartsterking, niets om zijn geest op te wekken of zijn moed te verlevendigen, wat zij te berde brachten, was op zichzelf zo smakeloos als het wit van een ei, en als het toegepast werd op hem, dan was het zo

walglijk als de lafste spijze. Het doet mij leed dat hij dit zei van hetgeen Elifaz zo uitnemend gesproken heeft, Hoofdst. 5:8 en verv. Maar iemand van een gemelijk gemoed komt er licht toe zijn vertroosters aldus te miskennen.

Job 6:8-13

Ongebreidelde hartstocht zal nog heftiger losbarsten als hij bestraft wordt, de onstuimige zee schuimt en raast het meest als zij tegen een rots aan bruist. Job heeft de dood aangeroepen, als hetgeen een gelukkig einde zou maken aan zijn ellende, Hoofdst.3.

Daar heeft Elifaz hem ernstig om bestraft, maar Job inplaats van het te herroepen, zegt het wederom, en met nog grotere heftigheid dan tevoren het is even slecht gezegd als bijna alles wat wij in zijn redenen ontmoeten, en het wordt vermeld tot onze waarschuwing, niet tot onze navolging.

I. Nog is het zijn hartstochtelijke begeerte om te sterven, alsof het niet mogelijk was dat hij ooit weer goede dagen in de wereld zien zou, of dat hij door de beoefening van genade en Godsvrucht zelfs deze dagen van beproeving tot goede dagen kon maken. Hij kon geen einde zien aan zijn ellende dan door de dood en hij had geen geduld om de bestemde tijd daarvoor af te wachten. Hij heeft een verzoek te doen, er is iets waar hij naar verlangt, vers 8, en wat is het? Men zou denken dat het zal wezen, *dat het Gode mocht behagen mij te verlossen,* en mij weer tot mijn staat van voorspoed te doen komen, neen *dat het God beliefde, dat Hij mij verbrijzelde,* vers 9. Gelijk Hij eens Zijn hand losliet om mij arm te maken, en toen om mij ziek te maken, zo laat Hem nu nog eens Zijn hand loslaten, om een einde te maken aan mijn leven. Laat Hem de noodlottige slag toebrengen, het zal voor mij de genadeslag zijn, zoals zij in Frankrijk de laatste slag noemden, die een einde maakte aan het leven van hen, die geradbraakt werden. Er was een tijd, toen *het verderf Gods bij hem een schrik was,* Hoofdst. 31:23, maar nu verlangt hij naar het verderf van zijn vlees, maar in de hoop dat zijn geest behouden zal worden in de dag van de Heere Jezus.

Merk op: Hoewel Job zeer sterk verlangde naar de dood, en zeer toornig was omdat hij vertoefde te komen, heeft hij toch niet beproefd zich het leven te benemen, hij bad slechts, *dat het God mocht believen hem te verbrijzelen.* Seneca's zedenleer, die zelfmoord aanprees als het wettige herstel van ondraaglijke grieven, was toen nog niet bekend, en zal ook nooit omhelsd worden door iemand, die ook maar in het minst acht slaat op de wet van God en de natuur. Hoe onbehaaglijk de gevangenschap van de ziel in het lichaam ook moge wezen, toch mag zij volstrekt niet uitbreken uit haar gevangenis, maar moet wachten op een behoorlijk ontslag.

II. Hij maakt van zijn begeerte een gebed, dat het Gode mocht behagen zijn verzoek toe te staan, en dit voor hem te doen. Het was zijn zonde, om zo hartstochtelijk te begeren dat zijn dood verhaast mocht worden, en dat hij die begeerte voordroeg aan God maakte haar niet beter, ja wat een slecht aanzien had in zijn wens, had een nog slechter aanzien in zijn gebed, want wij moeten aan God niet vragen wat wij niet van Hem kunnen vragen in geloof, en wij kunnen niet in het geloof vragen dan hetgeen met de wil van God overeenkomt. Van alle hartstochtelijke uitdrukkingen zijn hartstochtelijke gebeden de ergste, want wij behoren reine handen tot God op te heffen zonder toornigheid.

III. Van de slag des doods belooft hij zich krachtdadige hulp en verlichting, het herstel van al zijn grieven, vers 10. *Dat zou nog mijn troost zijn,* en nu heb ik geen troost, en kan die ook op geen andere wijze verwachten." Zie:

1. De ijdelheid van het menselijk leven, zó onzeker een goed is het, dat het dikwijls des mensen grootste last blijkt te zijn, terwijl niets zo begerenswaardig schijnt te wezen dan er van verlost te worden. Laat de genade ons gewillig maken om er van te scheiden als God roept, want het kan gebeuren dat zelfs het gevoel ons zou doen begeren er van te scheiden, voordat Hij roept.

2. De hoop, die de rechtvaardigen hebben in hun dood. Indien Job geen goed geweten had gehad, hij zou niet met zo'n verzekerdheid van troost aan de andere kant van de dood hebben kunnen spreken, die omstandigheid, welke al het verschil uitmaakte tussen de rijke man en Lazarus: *nu wordt hij vertroost en gij lijdt smarten.*

IV. Hij tart de dood om zijn ergst te doen. Indien hij niet kon sterven zonder de ontzettende inleiding van hevige bittere pijnen en doodsbenauwdheid, als hij geradbraakt moet worden vóór hem de genadeslag wordt toegebracht, dan zou hij bij het vooruitzicht van dan toch ten laatste te sterven, voor al die martelingen toch niet terugdeinzen, *ik zou mij harden in mijne smart,"* vers 10, ik zou mijne borst openen om de pillen des doods te ontvangen, laat hem niet sparen, ik begeer geen verzachting van de pijn, die een gelukkig einde zou maken aan al mijne smarten, ik wil mij nog liever *voelen* sterven, dan niet sterven." Dat zijn hartstochtelijke woorden, het zou beter geweest zijn ze niet uit te spreken. Wij moeten week worden onder smart, teneinde er de goede indrukken van te ontvangen, en ons hart, door de droefheid van ons aangezicht vertederd zijnde, er ook beter door worde gemaakt, maar als wij ons verharden, dan brengen wij God er toe om met ons te blijven twisten, want *als Hij oordeelt, zal Hij overwinnen.* Het is zeer vermetel om de Almachtige te tarten en te zeggen: "Laat Hem niet sparen," vers 10, want "zijn wij sterker dan Hij?" 1 Corinthiers 10:22. Wij zijn zeer veel aan sparende goedertierenheid verschuldigd, het staat voorwaar zeer slecht met ons indien wij die moede zijn. Laat ons liever met David zeggen: *Wend U van mij af, dat ik mij verkwikke.*

V. Hij grondt zijn vertroosting op het getuigenis van zijn geweten vóór hem, dat hij getrouw en standvastig is geweest in het belijden van de Godsdienst, en ook enigermate nuttig en dienstig voor de ere Gods in zijn geslacht: *ik heb de redenen van de Heilige niet verborgen gehouden.*

Merk op:

1. Aan Job waren de redenen, of woorden van de Heilige toevertrouwd. Het volk van God was toen gezegend en bevoorrecht door Goddelijke openbaringen.

2. Het was zijn troost, dat hij ze niet verborgen heeft gehouden, de genade Gods daarin niet tevergeefs had ontvangen.

a. Hij had ze niet verborgen voor zichzelf, maar had ze de vrije loop gelaten om hun werkingen op hem te doen en hem in alles te leiden en te besturen. Hij had zijn overtuigingen niet gesmoord, *de waarheid niet in ongerechtigheid ten ondergehouden,* noch iets gedaan om te verhinderen dat die geestelijke spijze gebruikt zou worden of dat die geestelijke medicijn haar werking zou doen. Laat ons nooit Gods Woord verbergen voor onszelf, maar het altijd in het licht er van ontvangen.

b. Hij had ze niet voor zich alleen gehouden, maar was bereid om bij alle gelegenheden zijn kennis mee te delen aan anderen, hij heeft zich nooit geschaamd, en was niet bevreesd te erkennen dat het

Woord Gods zijn wet, zijn regel was, en hij is niet nalatig geweest in zijn pogingen om er anderen mee bekend te maken. Diegenen alleen kunnen zich troost beloven in de dood, die terwijl zij leven goed zijn en goed doen.

Vl. Hij rechtvaardigt zich in zijn zo sterk verlangen naar de dood met de beklagenswaardige toestand, waarin hij zich nu bevond, vers 11, 12. Elifaz had hem aan het einde van zijn rede de hoop voorgehouden dat hij nog een goede uitkomst zou zien van zijn beproevingen, maar Job doet deze hartversterkingen van zich weg, weigert vertroost te worden, geeft zich over aan vertwijfeling, en redeneert heel vernuftig, maar toch heel verkeerd, tegen de bemoedigingen, die hem waren gegeven. Mensen, die troosteloos zijn, zullen op zeer vreemde wijze tegen zichzelf redeneren. In antwoord op het lieflijke vooruitzicht, waarmee Elifaz hem gevleid had, geeft hij te kennen:

1. Dat hij geen reden had om zo iets te verwachten: "*Wat is* mijn *kracht, dat ik hopen* zou? Gij ziet hoe verzwakt ik ben, hoe onmachtig om met kwalen te worstelen, welke reden heb ik dan om te hopen dat ik ze te boven zal komen dat ik betere dagen zien zal? Is mijn *kracht stenen kracht?* Zijn mijn spieren van koper, mijn zenuwen van staal? Neen, dat zijn zij niet, en daarom kan ik die pijn en ellende niet uithouden, maar moet wegzinken onder die last. Had ik kracht om te worstelen tegen mijn kwaal, ik zou kunnen hopen er het einde van te zien, maar helaas, ik heb geen kracht." Het ter nederdrukken van mijn kracht op de weg zal het verkorten van mijn dagen tengevolge hebben, Psalm 102:24. Alles wel overwogen zijnde, hebben wij geen reden om op een lang voortduren van het leven in deze wereld te rekenen. *Wat is onze kracht?* Het is afhankelijke kracht, wij hebben niet meer kracht dan God ons geeft, want in Hem leven wij en bewegen wij ons. Het is afnemende kracht, dagelijks geven wij van de voorraad uit, en zo zal die voorraad langzamerhand uitgeput raken. Zij is niet evenredig aan de strijd, die ons wacht, hoe kunnen wij staat maken op onze kracht, als twee of drie dagen van ziekte ons zo zwak zullen maken als water? Inplaats van een lang leven te verwachten, hebben wij reden er ons over te verwonderen, dat wij tot nu toe geleefd hebben, en te gevoelen dat wij snel het einde naderen.

2. Dat hij geen reden had om zo iets te begeren, *welk is mijn einde, dat ik mijn leven verlengen zou* Welke lieflijkheid kan ik mij beloven in het leven, die te vergelijken is bij het lieflijke, de troost, die ik mij beloof in de dood? Zij, die door genade bereid zijn voor een andere wereld, kunnen niet veel zien dat hen uitlokt tot een langer verblijf in deze wereld, of om deze wereld lief te hebben. Indien het Gods wil is, dat wij Hem nog meer dienen, ons geschikter en rijper te maken voor de hemel, dan kan dat een reden zijn waarom wij de verlenging van ons leven begeren, maar anders, wat kunnen wij ons voorstellen in onze wens om nog hier te blijven? Hoe langer het leven is, hoe smartelijker zijn lasten zullen wezen, Prediker 12:1, en hoe langer het leven is, hoe minder aangenaam zijn genietingen zullen zijn 2 Samuel 19:34, 35 S. Het beste van de wereld hebben wij reeds gezien, maar wij zijn er geheel niet zeker van, dat wij er ook het ergste er van gezien hebben.

VII. Hij voorkomt het vermoeden dat hij ijlhoofdig is, vers 13. Is *dan mijn hulp niet in mij?* dat is: "Heb ik het gebruik niet van mijn rede, waarmee ik, Gode zij dank, mijzelf kan helpen, hoewel gij mij niet helpt? Denkt gij dat de wijsheid geheel uit mij verdreven is, en dat ik waanzinnig ben geworden? Neen, ik ben niet waanzinnig, edele Elifaz, maar spreek woorden van waarheid en van gezond verstand." Zij, die genade hebben, er het blijk en bewijs van hebben, en haar beoefenen, hebben wijsheid, die in de slechtste tijden hun hulp zal wezen. *Sat lucis intus-Zij hebben licht van binnen.*

Job 6:14-21

Elifaz is zeer streng geweest in zijn afkeuring van Job, en zijn metgezellen hebben totnutoe wel weinig gezegd, maar hebben toch hun instemming met hem te kennen gegeven, over hun onvriendelijkheid hierin klaagt hier Job, als een verzwaring van zijn rampen en nog een verontschuldiging van zijn wens om te sterven. Immers, welke voldoening kon hij verwachten in deze wereld, als degenen, die zijn vertroosters moesten wezen, aldus blijken zijn pijnigers te zijn?

I. Hij toont aan welke redenen hij had om vriendelijkheid van hen te verwachten. Zijn verwachting was gegrond op de algemene beginselen van menselijkheid, vers 14. "Aan hem, die beproefd is, en onder zijn beproeving kwijnt en wegsmelt, behoort zijn vriend medelijden te betonen, en hij, die dat medelijden niet betoont, *verlaat de vreze des Almachtigen."* Medelijden is een schuld, die wij aan de beproefden hebben te betalen. Het minste dat zij, die welvarend zijn, doen kunnen voor hen, die in smart en benauwdheid zijn, is hun een oprechte, tere deelneming te betonen, medegevoel met hen te hebben, kennis te nemen van hun toestand, een onderzoek in te stellen naar hun grieven, hun klachten aan te horen en hun tranen te vermengen met de hunne, hen te vertroosten, en alles wat zij kunnen, te doen om hun hulp en verlichting te bezorgen. Dit betaamt aan de leden van hetzelfde lichaam, die de smart van hun medeleden moeten gevoelen, niet wetende hoe spoedig het hun eigen smart kan worden. Onmenselijkheid is goddeloosheid. "Hij, die medelijden onthoud aan" "zijn vriend, verlaat de vreze des Almachtigen," zo heeft het de Chaldeër. "Hoe blijft de liefde Gods in hem?" 1 Johannes 3:17. Voorzeker, diegenen hebben geen vrees voor de roede Gods op henzelf, die geen medelijden hebben met hen, die er de pijn van gevoelen. Zie Jakobus 1:27. Leed en zorg zijn de toetsstenen voor vriendschap. Als iemand onder beproeving is, dan zal hij zien wie zijn ware vrienden zijn, en wie slechts vriendschap voorwenden, want "een broeder wordt in de benauwdheid geboren," Spreuken 17:17, 18:24.

II. Hij toont aan hoe droevig hij teleurgesteld was in zijn verwachtingen van hen, vers 15. "*Mijne broeders,* die mij hadden behoren te helpen, *hebben trouwelooslijk gehandeld als een beek." Zij* kwamen door onderlinge afspraak en met grote plechtigheid, om met hem te treuren en hem te troosten, Hoofdst. 2:11- en nu werd iets buitengewoons verwacht van zulke grote mannen, van zulke goede, Godvruchtige mannen, van mannen, die zo wijs en geleerd waren, zoveel ervaring hadden, en Jobs bijzondere vrienden waren. Niemand twijfelde er aan, of de strekking van hun redevoeringen zal zijn Job te vertroosten met de herinnering aan zijn vroegere Godsvrucht, de verzekering van Gods gunst jegens hem en het vooruitzicht op een heerlijke uitkomst, maar inplaats hiervan vallen zij hem wreedaardig aan met hun verwijtingen en hun afkeuring van hem, veroordelen zij hem als een geveinsde, spotten zij met zijn rampen en, inplaats van olie, gieten zij edik in zijn wonden, en aldus handelen zij trouwelooslijk met hem. Het is trouweloosheid, niet alleen om onze verbintenissen jegens onze vrienden niet na te komen, maar ook om hen in hun rechtmatige verwachtingen van ons teleur te stellen, inzonderheid de verwachtingen, die wijzelf hebben opgewekt. Het is onze wijsheid om af te laten van de mens, wij kunnen niet te weinig verwachten van het schepsel, en niet te veel van de Schepper. Het is niets nieuws dat zelfs broeders "bedrieglijk handelen," Jeremia 9:4,5, Micha 7:5. Laat ons dus ons vertrouwen stellen op de Rots van de eeuwen, niet op een gebroken rietstaf, op de Fontein des levens, niet op gebroken waterbakken. God zal evenveel meer doen dan wij hopen, als de mens minder doet, er bij achter blijft.

De teleurstelling, die hij aldus ondervond, vergelijkt hij bij het falen of verzanden van beken in de zomer.

A. De vergelijking is zeer sierlijk, vers 15-20..

a. Hun voorgeven, en hun betuigingen zijn zeer gepast vergeleken bij de grote vertoning, die de beken maken als zij gezwollen zijn door een overstroming, door het smelten van ijs en sneeuw, die ze verdonkeren, troebel en modderig maken, vers 16.

b. Zijn verwachtingen van hen, die hun zo plechtige komst om hem te vertroosten had opgewekt, vergelijkt hij bij de verwachting, die de vermoeide, dorstige reizigers koesteren van water te zullen vinden in de zomer, waar zij het dikwijls in grote overvloed hebben gezien in de winter, vers 19. *De reizigers van Thema en Scheba,* de karavanen van de kooplieden van deze landen, wier weg door de woestijnen van Arabië liep, zagen uit naar een watervoorraad uit deze beken. "Hier dichtbij", zegt de een, "een weinig verder," zegt een ander, "toen ik het laatst hier gereisd heb, was er water genoeg, wij zullen er ons mee kunnen verkwikken en verfrissen." Waar wij hulp en troost verkregen hebben, daar zijn wij geneigd die wederom te verwachten. maar toch volgt dat hier niet uit, want,

c. De teleurstelling van zijn verwachting wordt hier vergeleken bij de verlegenheid, door welke de arme reizigers bevangen worden, als zij hopen zand vinden waar zij stromen van water verwachtten. In de winter, toen zij niet dorstig waren, was er water genoeg, iedereen zal hen toejuichen en bewonderen, die overvloed hebben en voorspoedig zijn, maar in de hitte van de zomer, als zij behoefte hadden aan water, faalde het hun, toen was het opgedroogd, vers 17, of terzijde afgewend, vers 18. Als zij, die rijk en hoog waren, verarmd zijn en omlaag gebracht en troost nodig hebben, dan houden zij, die zich vroeger om hen heen vergaderd hebben, zich op een afstand, die hen tevoren loofden, zijn nu de eersten om hen in minachting te brengen. Aldus zullen zij, die hoge verwachtingen koesteren van het schepsel, bevinden dat het hun faalt als het hen moest helpen, terwijl zij, die op God hun vertrouwen stellen, "ter bekwamer tijd geholpen zullen worden," Hebreeen 4:16. Zij, die hun hoop vestigen op goud, zullen er zich vroeg of laat voor schamen evenals voor hun hoop er op, Ezechiel 7:19, en hoe groter hun vertrouwen er op was, hoe groter hun schande zal wezen. Zij *worden beschaamd, omdat elkeen vertrouwde,* vers 20. Door onze ijdele hoop bereiden wij ons schande, de rietstaf breekt onder ons, omdat wij er op leunden. Als wij een huis bouwen op het zand, zullen wij gewis beschaamd worden, want in de storm zal het vallen, en wij hebben het aan onszelf te danken, dat wij zo dwaas waren om te verwachten dat het zou blijven staan. Wij worden hierin niet bedrogen, tenzij wij onszelf bedriegen.

B. De toepassing is streng logisch, vers 21. "Voorwaar," "alzo zijt gijlieden mij nu niets geworden." Zij schenen iets te zijn, maar door hun spreken hebben zij hem niets toegevoegd, Galaten 2:6. Hij is door het bezoek, dat zij hem brachten, niet wijzer of beter geworden. Wèlk behagen en wèlk vertrouwen wij ook hebben in schepselen, hoe groot zij ook schijnen, en hoe dierbaar zij ons ook mogen wezen, op de een of anderen dag zullen wij van hen zeggen: *Gijlieden zijt mij nu niets geworden.* Toen Job in voorspoed was, waren zijn vrienden iets voor hem, hij vond behagen in hen en in hun gezelschap, maar *"nu zijt gijlieden niets geworden,* nu kan ik geen troost vinden dan in God." Het zou goed voor ons wezen als wij altijd zo overtuigd waren van de ijdelheid van het schepsel en zijn ongenoegzaamheid om ons gelukkig te maken, als wij soms geweest zijn of zijn zullen, op een ziekbed, een sterfbed, of in gewetensangst: "Nu *zijt gij mij niets geworden.* Gij zijt

niet wat gij geweest zijt, wat gij moest wezen, wat gij voorgeeft te zijn, wat ik dacht dat gij zijn zoudt, want *gij ziet mijn nederwerping, en gij vreest,* vers 21. Toen gij mij in verheffing zag, hebt gij mij geliefkoosd, nu gij mij in bedruktheid ziet, zijt gij schuw van mij, durft gij u niet vriendelijk betonen uit vrees dat ik mij daardoor zou verstouten iets van u te vragen of iets van u te lenen," vergelijk vers 22. "Gij zijt bevreesd mij te erkennen want daardoor zoudt gij genoodzaakt kunnen zijn mij te onderhouden." Misschien waren zij bevreesd om door zijn kwaal te worden aangestoken, of om onder de reuk van haar walglijkheid te komen. Het is niet goed, om hetzij uit hoogmoed of uit kieskeurigheid, uit liefde voor onze beurs of voor ons lichaam schuw te zijn van hen, die in benauwdheid zijn, bevreesd te zijn om in hun nabijheid te komen. Hun toestand kan spoedig de onze worden.

Job 6:22-30

Job gaat hier voort met zijn vrienden hun onvriendelijkheid te verwijten en de harde behandeling, die hij van hen ondervond. Hij beroept zich hier op henzelf voor verscheidene zaken, die strekken om hem te rechtvaardigen en hen te veroordelen. Indien zij slechts onpartijdig wilden denken en spreken zoals zij denken, dan moesten zij wel erkennen:

I. Dat hij wel behoeftig, maar niet schraapzuchtig was, en geen last was voor zijn vrienden. Zij, die dit zijn, wier moeilijkheden dienen om hen te doen bedelen, worden gewoonlijk minder beklaagd dan de stille armen. Job zou verheugd zijn zijn vrienden te zien, maar hij zei niet: *Brengt mij,* vers 22, of *Bevrijdt mij* vers 23. Hij verlangde niet hen op kosten te jagen, drong zijn vrienden niet, hetzij:

1. Om een collecte voor hem te doen, om hem weer vooruit te helpen in de wereld. Hoewel hij er op kon wijzen dat zijn verliezen hem door de hand van God waren toegebracht, en niet door zijn eigen schuld of dwaasheid waren veroorzaakt, dat hij geheel verarmd en ten ondergang was gebracht, dat hij in welvaart had geleefd, en dat hij, toen hij het kon, liefdadig was geweest voor anderen en bereid hulp te verlenen aan hen, die in nood waren, dat zijn vrienden rijk zijn en instaat om hem te helpen, toch zei hij niet: G*eeft mij van uw vermogen.* Een goed man zal, als hij zelf in moeilijkheid is, bevreesd zijn om lastig te wezen voor zijn vrienden. Of,

2. Volk voor hem op de been te brengen, om hem te helpen zijn vee uit de handen van de Sabeërs en Chaldeen te hernemen, of om weerwraak aan hen te oefenen. "Heb ik om u gezonden *om mij van de hand van de verdrukker te bevrijden?* Neen, ik heb nooit verwacht dat gij u om mijnentwil aan enigerlei gevaar zoudt blootstellen, of u enigerlei moeite zoudt geven. Liever wil ik tevreden neerzitten onder mijn beproeving, en mij zo goed ik kan zien te redden, dan op de beurs van mijn vrienden te leven." Paulus heeft gewerkt met zijn handen teneinde niemand te bezwaren of ten laste te zijn. Dat Job hun niet om hulp gevraagd heeft, heeft hen er niet van vrijgesteld om hem hulp te bieden, toen hij haar nodig had en het in hun macht was haar te geven, maar het verzwaarde hun onvriendelijkheid jegens hem, dat hij, toen hij niets meer van hen verlangde dan een vriendelijke blik en een goed woord, die toch niet van hen kon verkrijgen. Het gebeurt dikwijls dat wij van de mens, zelfs als wij weinig verwachten, nog minder verkrijgen, maar van God, zelfs als wij veel verwachten, toch nog meer ontvangen, Efeziers 3:20.

II. Dat hij, hoewel hij van mening met hen verschilde, toch niet stijfhoofdig was, maar bereid was om zich te laten overtuigen en zich voor de waarheid te buigen, zodra hem aangetoond zou zijn dat hij in dwaling was vers 24, 25. "Indien gij inplaats van hatelijke aanmerkingen te maken en liefdeloze vermoedens te uiten, mij duidelijk onderricht en steekhoudende argumenten wilt geven, dan ben ik bereid mijn dwaling te erkennen. *Leert mij en ik zal zwijgen,* want ik heb dikwijls met genoegen en bewondering opgemerkt hoe krachtig *de rechte redenen zijn,* maar de methode, die gij volgt, zal nooit proselieten maken, *wat bestraft het bestraffen, dat van ulieden is?* Uw veronderstelling is vals, uw vermoedens zijn ongegrond, uw behandeling van de zaak is zwak, en uw toepassing gemelijk en liefdeloos." Er is in eerlijk, onpartijdig en juist redeneren een gebiedende kracht, en het is een wonder dat de mensen er niet door overwonnen worden, maar vuile en honende taal is krachteloos en dwaas, en het is niet te verwonderen dat de mensen er verbitterd en verhard door worden. Het is de ontwijfelbare aard van ieder eerlijk man, dat hij waarlijk wenst zijn vergissingen

en dwalingen hersteld te zien, er begerig naar is dat men hem doet zien waarin hij gedwaald heeft, en dat rechte redenen, als zij dit blijken te zijn, hoewel strijdig met zijn vroeger gevoelen, zowel krachtig als aangenaam zijn.

III. Dat zij, al is het ook, dat hij misdaan heeft, hem toch niet met zoveel hardheid moesten bejegenen, vers 26, 27. "Zult gij met zeer veel kunst (dat is de betekenis van het woord) bedenken om woorden te bestraffen, enige hartstochtelijke uitdrukkingen, die ik gebruikt heb in deze wanhopige toestand, alsof zij stellige aanduidingen waren van heersende goddeloosheid en atheïsme? Een weinigje eerlijkheid en liefde zou u genoopt hebben om ze te verontschuldigen, en er een betere uitlegging aan te geven. Moet men over iemands geestelijke staat oordelen naar enige roekeloze, in drift gesproken woorden, die hem door overweldigende smart ontwrongen zijn? Is dit billijk? Is dit vriendelijk? Is het recht om in zo'n geval te critiseren? Zoudt gij zelf aldus behandeld willen worden?" Hun onvriendelijke behandeling werd door twee dingen verzwaard.

1. Dat zij hun voordeel deden met zijn zwakheid en de hulpeloze toestand, waarin hij zich bevond: *gij werpt u op een wees,* een spreekwoordelijke uitdrukking, die iets zeer wreeds en onmenselijks te kennen geeft. "Wezen kunnen zich niet beveiligen tegen beledigingen, hetgeen mensen van een laag karakter aanmoedigt om hen te beledigen en te vertreden, en dat doet gij mij." Job, een kinderloos vader zijnde, acht zich even blootgesteld aan belediging en mishandeling als een vaderloos kind, Psalm 127:5, en hij had reden om het euvel op te nemen, dat zij daarom over hem triomfeerden. Laat hen, die zich werpen op hen, die op enigerlei wijze als wezen beschouwd kunnen worden, om hen te overweldigen en te verdrukken, weten dat zij hiermede niet alleen het menselijk medelijden afleggen, maar ook strijden tegen het mededogen Gods, die een Vader van de wezen en een Helper van de hulpelozen is en zijn zal.

2. Dat zij vriendelijkheid voorwenden. "Gij *graaft een put voor uw vriend.* Gij zijt niet slechts onvriendelijk voor mij, die uw vriend ben, maar onder schijn van vriendschap verstrikt gij mij." Toen zij kwamen om hem te zien en bij hem neer te zitten, dacht hij dat hij zijn hart voor hen kon uitstorten, en dat zij, hoe bitterder zijn krachten waren, des te meer pogingen in het werk zouden stellen om hem te vertroosten. Hierdoor heeft hij zich vrijer uitgelaten dan hij anders gedaan zou hebben. Hoewel David zijn gevoel van toorn onderdrukt heeft terwijl de goddeloze nog tegen hem over was, zou hij er waarschijnlijk wel lucht aan gegeven hebben indien geen anderen dan vrienden om hem heen waren geweest, Psalm 39:2. Maar die vrijmoedigheid in het spreken, waartoe hij door hun betoon van belangstelling in hem gekomen was, had hem blootgesteld aan hun bestraffingen, en zo konden zij gezegd worden een put voor hem te hebben gegraven. Zo zullen wij, als ons hart verhit is in ons, er licht toe komen om ons voor te stellen, dat hetgeen verkeerd gedaan is, opzettelijk gedaan werd om ons te schaden.

IV. Dat hij, hoewel hem enige driftige hartstochtelijke woorden ontsnapt waren, toch over het algemeen en in de hoofdzaak gelijk had, en dat zijn rampen en beproevingen wel zeer buitengewoon waren, maar daarom toch niet bewezen dat hij een geveinsde, een goddeloze was. Hij houdt vast aan zijn gerechtigheid, en wil haar niet loslaten. Om haar aan te tonen, beroept hij zich:

1. Op hetgeen zij in hem zagen, vers 28. *"Belieft het u, wendt u tot mij,* wat ziet gij in mij, dat mij of als een waanzinnige, of als een goddeloze doet kennen? Ja, ziet mij in het aangezicht, en gij zult er aanduidingen bemerken van een geduldig, onderworpen gemoed. Laat de uitdrukking van mijn

gelaat voor mij getuigen, dat ik, hoewel ik mijn dag vervloekt hebt, mijn God niet heb gevloekt." Of liever: "ziet op mijn zweren en gezwellen, en door deze zal het blijken dat ik niet lieg", dat is: "dat ik niet klaag zonder reden. Laat uw eigen ogen u er van overtuigen dat mijn toestand zeer treurig is en dat ik niet met God twist, door hem erger voor te stellen dan hij is."

2. Op hetgeen zij van hem hoorden, vers 30. "Gij hoort wat ik te zeggen heb, zou *er onrecht op mijn tong wezen?* Het onrecht, waarvan gij mij beschuldigt? Heb ik God gelasterd of Hem verzaakt? Zijn mijn redeneringen niet juist? gemerkt gij niet aan hetgeen ik zeg, dat ik verkeerde dingen kan onderscheiden? Ik kan uw drogredenen en uw verkeerde opvattingen ontdekken, en als ik zelf in dwaling was, zou ik het bespeuren. Wat gij ook van mij moogt denken, ik weet wat ik zeg."

3. Op hun eigen nadere en sobere gedachten vers 29. *"Keert toch weer,* denkt nog eens na over de zaak, onpartijdig en zonder vooroordeel, en laat de uitkomst er van geen onrecht zijn, laat het geen onrechtvaardige uitspraak zijn, en gij zult bevinden dat *mijn gerechtigheid daarin is,"* dat is: "Ik heb gelijk in deze zaak, en hoewel ik mijn geest niet kan bedwingen zoals ik moest, behoud ik toch mijn oprechtheid, en ik heb niets gezegd of gedaan of geleden, waaruit blijkt dat ik geen eerlijk man ben." Een rechtvaardige zaak verlangt niets meer dan rechtvaardig gehoord en, zo het nodig is, wederom gehoord te worden.

HOOFDSTUK 7

1 Heeft niet de mens een strijd op de aarde, en zijn zijn dagen niet als de dagen des dagloners?
2 Gelijk de dienstknecht hijgt naar de schaduw, en gelijk de dagloner verwacht zijn werkloon;
3 Alzo zijn mij maanden der ijdelheid ten erve geworden, en nachten der moeite zijn mij voorbereid.
4 Als ik te slapen lig, dan zeg ik: Wanneer zal ik opstaan, en Hij den avond afgemeten hebben? En ik word zat van woelingen tot aan den schemertijd.
5 Mijn vlees is met het gewormte en met het gruis des stofs bekleed; mijn huid is gekliefd en verachtelijk geworden.
6 Mijn dagen zijn lichter geweest dan een weversspoel, en zijn vergaan zonder verwachting.
7 Gedenk, dat mijn leven een wind is; mijn oog zal niet wederkomen, om het goede te zien.
8 Het oog desgenen, die mij nu ziet, zal mij niet zien; uw ogen zullen op mij zijn; maar ik zal niet meer zijn.
9 Een wolk vergaat en vaart henen; alzo die in het graf daalt, zal niet weder opkomen.
10 Hij zal niet meer wederkeren tot zijn huis, en zijn plaats zal hem niet meer kennen.
11 Zo zal ik ook mijn mond niet wederhouden, ik zal spreken in benauwdheid mijns geestes; ik zal klagen in bitterheid mijner ziel.
12 Ben ik dan een zee, of walvis, dat Gij om mij wachten zet?
13 Wanneer ik zeg: Mijn bedstede zal mij vertroosten, mijn leger zal van mijn klacht wat wegnemen;
14 Dan ontzet Gij mij met dromen, en door gezichten verschrikt Gij mij;
15 Zodat mijn ziel de verworging kiest; den dood meer dan mijn beenderen.
16 Ik versmaad ze, ik zal toch in der eeuwigheid niet leven; houd op van mij, want mijn dagen zijn ijdelheid.
17 Wat is de mens, dat Gij hem groot acht, en dat Gij Uw hart op hem zet?
18 En dat Gij hem bezoekt in elken morgenstond; dat Gij hem in elken ogenblik beproeft?
19 Hoe lang keert Gij U niet af van mij, en laat niet van mij af, totdat ik mijn speeksel inzwelge?
20 Heb ik gezondigd, wat zal ik U doen, o Mensenhoeder? Waarom hebt Gij mij U tot een tegenloop gesteld, dat ik mijzelven tot een last zij?
21 En waarom vergeeft Gij niet mijn overtreding, en doet mijn ongerechtigheid niet weg? Want nu zal ik in het stof liggen; en Gij zult mij vroeg zoeken, maar ik zal niet zijn.

In dit hoofdstuk gaat Job voort met uitdrukking te geven aan het bittere gevoel dat hij had van zijn rampen, en zich te rechtvaardigen in zijn verlangen naar de dood.

I. Hij klaagt hij zichzelf en bij zijn vrienden over zijn leed en over de gestadige beroering, waarin hij zich bevond, vers 1-6.

II. Hij wendt zich tot God en doet Hem zijn klacht, vers 7 tot het einde waarin hij:

1. Pleit op het einde, dat de dood maakt aan onze tegenwoordige staat, vers 7-10..

2. Hartstochtelijk klaagt over de ellendige toestand, waarin hij zich nu bevindt, vers 11-16..

3. Hij verwondert zich dat God aldus met hem twist, en vraagt om de vergeving van zijn zonden en een spoedige verlossing uit zijn ellende, vers 17-21. Het is moeilijk de redenen onder methode te brengen van iemand, die erkent bijna wanhopig te zijn, Hoofdst. 6:26.

Job 7:1-6

Job verontschuldigt hier wat hij niet kan rechtvaardigen, namelijk zijn heftige begeerte om te sterven. Waarom zou hij niet verlangen naar het einde van zijn leven, dat het einde zou wezen van zijn ellende? Om aan die reden kracht bij te zetten, redeneert hij:

I. Naar de algemenen toestand van de mens op aarde, vers 1. Hij heeft weinige dagen, en die zijn vol van moeite en verdriet. Iedere mens moet weldra sterven, en iedere mens heeft reden (de een meer, de ander minder) om te wensen spoedig te zullen sterven, waarom zoudt gij het mij dan als zo'n snode misdaad moeten toerekenen, dat ik wens spoedig te zullen sterven? Of aldus: "Ziet toch mijn begeerte om te sterven niet aan voor een bij mij opgekomen gedachte om de door God bestemde tijd te anticiperen, neen, ik weet zeer goed dat die tijd vastgesteld is, ik neem slechts de vrijheid om in die taal, die bewoordingen, uitdrukking te geven aan mijn onrust en smart. Is *er niet een gezette tijd* (een *strijd*, zoals het woord is in het Hebreeuws) *voor de mens op aarde?* En *zijn zijn dagen* hier *niet als de dagen van een dagloner?*

Merk op:

1. De tegenwoordige plaats van de mens hij is op aarde, die God "aan" "de mensenkinderen heeft gegeven," Psalm 115:16. Hiermede wordt des mensen geringheid te kennen gegeven, hoe ver beneden de inwoners van het verheven, rein gebied is hij geplaatst! Het wijst ook op Gods goedertierenheid jegens hem, hij is *op* de aarde, niet er onder, op aarde niet in de hel. Onze tijd op aarde is beperkt en kort, overeenkomstig de enge grenzen van deze aarde, maar de hemel kan niet gemeten worden, en de dagen van de hemel kunnen niet worden geteld.

2. Zijn verblijf in die plaats: is er niet een gezette tijd voor zijn verblijf op de aarde? Ja gewis, en het is gemakkelijk te zeggen door wie die tijd is bepaald en vastgesteld, door Hem namelijk, die ons gemaakt en hier gesteld heeft. Wij moeten niet altijd op deze aarde zijn, niet lang maar slechts gedurende zekere tijd, vastgesteld door Hem, in wiens hand onze tijden zijn. Wij moeten niet denken dat wij door het blinde noodlot van de stoïcijnen worden geregeerd, of door de blinde fortuin van de Epicureën, maar door de wijze, heilige en vrijmachtige raad van God.

3. Zijn toestand gedurende dat verblijf. Des mensen leven is een strijd, en *als de dagen van een dagloner.* Allen moeten wij in deze wereld onszelf beschouwen:

a. Als krijgsknechten blootgesteld aan moeite, ontbering en gevaar, in het midden van vijanden, wij moeten dienen en onder bevel staan, en, als onze strijd vervuld is, dan moeten wij afgedankt worden weggezonden worden, hetzij met schande of met eer, naardat wij ons gedragen hebben.

b. Als dagloners, die het werk van de dag op zijn dag te doen hebben, en aan de avond rekenschap er van moeten geven.

II. Naar zijn eigen toestand in die tijd. Hij dacht evenveel reden te hebben om naar de dood te verlangen als een arme dienstknecht of dagloner, die vermoeid is van zijn werk, naar de schaduw van de avond verlangt, wanneer hij zijn penning ontvangt en zich ter ruste begeeft, vers 2. De duisternis van de nacht is even welkom aan de arbeider, als het morgenlicht aan de wachter, Psalm

130:6. De God van de natuur heeft rust voorzien voor de arbeiders, en geen wonder dat zij er naar verlangen. "De slaap van de arbeider is zoet" Prediker 5:12. Geen genot is aangenamer voor de weelderiger, of geeft hun meer voldoening, dan rust genot en voldoening geeft aan de arbeiders, en geen rijke kan zoveel voldoening smaken in de terugkeer van de betaaldag van zijn pachters of huurders, als de dagloner smaakt in het ontvangen van zijn dagloon. De vergelijking is duidelijk, de toepassing beknopt en ietwat duister, maar als wij er een paar woorden bij inlassen, dan is zij gemakkelijk genoeg te verstaan: nauwkeurigheid van taal is van iemand in Jobs toestand niet te verwachten. "Gelijk een dienstknecht vurig verlangt naar de schaduw, zo, en om dezelfde reden, verlang ik vurig naar de dood, want alzo zijn mij maanden van de ijdelheid ten erve geworden," enz. Hoor zijn klacht:

1. Zijn dagen waren onnuttig, en waren dit reeds sedert lang hij was geheel ongeschikt geworden voor zijn werk, zijn zaken. Iedere dag was hem tot last, omdat hij niet instaat was goed te doen, of hem op enigerlei wijze nuttig door te brengen. *Et vitae partem non attigit ullam Hij kon zijn tijd niet aanwenden voor iets, dat voordeel opleverde*, en dit noemt hij *maanden van de ijdelheid bezitten* vers 3. Het verzwaart grotelijks de beproeving van ziekte en ouderdom voor de Godvruchtige, dat hij daardoor onbekwaam is gemaakt tot nuttige arbeid. Hij klaagt er niet over dat het dagen zijn, die hem geen genot opleveren, maar wel daarover, dat het dagen zijn, waarin hij geen goed doet, daarom zijn zij maanden van de ijdelheid, maar als wij niet instaat zijn voor God te arbeiden, dan zal het, zo wij voor Hem stilzitten en berusten in Zijn wil, toch volkomen hetzelfde wezen, want wij zullen Hem welgevallig zijn en door Hem worden aangenomen.

2. Zijn nachten waren rusteloos, vers 3, 4. De nacht geeft verlichting van de arbeid en de vermoeienis van de dag, niet alleen voor de arbeiders, maar voor de lijders. Als een zieke in de nacht een weinig kan slapen, dan helpt dit de natuur, en dan is er hoop op herstel, Johannes 11:12. Maar waarin de beproeving, de moeilijkheid ook moge bestaan, slaap geeft een tusschenpoos van stilte aan onze zorgen en pijnen en aan ons verdriet, slaap is de parenthesis van onze smart, maar Job kon deze verlichting niet smaken.

a. Zijn nachten waren moeizaam, en inplaats van enige rust te verkrijgen, vermoeide hij zich nog meer door zijn woelingen tot aan de morgen. Zij, die door lichaamspijnen of door zielsangst in grote onrust zijn, denken zich door in een andere houding te komen, op een andere zijde te gaan liggen, of op een andere plaats, enige rust of verlichting te bezorgen, maar het is alles tevergeefs zolang de oorzaak van binnen dezelfde is, het gelijkt slechts op een mens van een gemelijken, ontevreden gemoedsaard, die altoos verandert, maar nooit tot rust komt. Dit maakte dat hij de nacht even sterk vreesde als de dienstknecht hem begeert, zodat hij, wanneer hij neerlag om te slapen, zei: *Wanneer zal ik opstaan?*

b. Deze moeizame nachten waren hem toebeschikt door God, die de tijden, tevoren verordend, aldus voor hem bescheiden heeft. Bij alles wat ons te eniger tijd smartelijk is, is het goed om te zien dat het voor ons bestemd was, teneinde er in te kunnen berusten, niet alleen als iets dat onvermijdelijk is, maar als tot een heilig doeleinde voor ons bestemd. Als wij aangename nachten hebben, dan moeten wij zien dat ook deze ons toebeschikt zijn en er dankbaar voor wezen. Velen, die beter zijn dan wij, hebben moeizame nachten.

3. Zijn lichaam was walglijk, vers 5. In zijn zweren wriemelde het van wormen, en de roven waren als kluiten van stof, de huid was gekloofd, zo kwaadaardig was de kwaal, die zich aan hem als had vastgehecht. Zie dus welk een vernederd lichaam wij hebben, en hoe weinig reden wij hebben om het te vertroetelen of er trots op te zijn, het draagt de kiemen in zich van het bederf. Hoe lief wij het nu ook mogen hebben, de tijd kan komen wanneer wij er van walgen en smachten om er van verlost te worden.

4. Zijn leven spoedde zich ten einde, vers 6. Hij dacht geen reden te hebben om een lang leven te verwachten, want hij voelde zich sterk afnemen, vers 6. *Mijne dagen zijn lichter geweest dan een weversspoel*, dat is: Mijn tijd is nu slechts kort, er zijn nog slechts weinige zandkorrels in mijn uurglas, dat weldra geheel uitgelopen zal zijn." Dicht bij het middelpunt zijn de natuurlijke bewegingen sneller. Job dacht dat zijn dagen snel verliepen, omdat hij dacht spoedig aan het einde van zijn reis te zullen zijn. Hij beschouwde ze als reeds zo goed als voorbij, en daarom had hij geen hoop om weer tot zijn vorige voorspoed te komen. Dit is van toepassing op het leven van de mensen in het algemeen, onze dagen zijn als een weversspoel, die in een oogwenk van de ene zijde van het weefsel naar de andere zijde wordt geworpen, en dan weer terug, heen en weer, totdat de draad, die er in was, op is, en dan snijden wij ons leven af gelijk een wever zijn web, Jesaja 38:12. De tijd gaat snel voorbij, zijn voortgang kan niet worden gestuit, en als hij voorbij is, kan hij niet teruggeroepen worden. Zolang wij leven, zaaien wij, Galaten 6:8, en zo ook weven wij, elke dag laat, evenals de weversspoel, een draad achter, velen weven het web van de spin, dat hun falen zal, Hoofdst. 8:14. Als wij ons heilige klederen weven, mantels van de gerechtigheid, dan zullen wij er het voordeel van hebben, als ons werk in ogenschouw wordt genomen, en een ieder maaien zal naardat hij heeft gezaaid, en dragen zal naardat zijn weefsel geweest is.

Job 7:7-16

Job, misschien bemerkende dat zijn vrienden hoewel zij hem niet in de rede wilden vallen toch moede begonnen te worden en niet veel acht gaven op wat hij zei, wendt zich hier tot God en spreekt tot Hem. Als de mensen ons niet willen horen, zal God ons horen als de mensen ons niet kunnen helpen, Hij kan het wel, want Zijn arm is niet verkort en Zijn oor is niet zwaar geworden. Maar wij moeten hier niet bij Job in de leer gaan, om te leren hoe wij tot God moeten spreken, want het moet erkend worden: er is een grote vermenging van hartstocht en bederf in hetgeen hij hier zegt. Maar als God niet met de uiterste strengheid let op alles wat Zijn kinderen verkeerds zeggen, dan moeten ook wij trachten het in de beste zin op te vatten. Job vraagt hier aan God om hem òf verlichting te geven òf een einde met hem te maken.

Hij stelt zich hier aan God voor:

I. Als een stervende, als iemand, die gewis en spoedig zal sterven. Het is goed voor ons, als wij ziek zijn, om aan de dood te denken en van hem te spreken, want de ziekte is ons gezonden om ons er aan te herinneren, en als wijzelf er op behoorlijke wijze aan denken, dan kunnen wij in het geloof God er aan doen denken, evenals Job hier, vers 7. *Gedenk dat mijn leven een wind is. Hij* beveelt zich Gode aan als een voorwerp van Zijn medelijden en Zijn ontferming, daar hij een zeer zwak, broos schepsel is, zijn verblijf in deze wereld van korte duur en onzeker is zijn verwijdering er uit gewis en spoedig zal plaatshebben, zijn terugkomst er in onmogelijk en dus niet te verwachten is, dat zijn leven, evenals het leven van alle mensen, wind is, woelig en luidruchtig misschien als de wind, maar ijdel en ledig, spoedig voorbij, en eenmaal voorbij zijnde, niet meer te herroepen. God ontfermde zich over Israël, gedenkende "dat zij vlees waren, een" "wind, die heengaat en niet weerkeert," Psalm 78:38-39..

Merk op:

1. De vrome overdenkingen van Job over zijn eigen leven en zijn dood. Eenvoudige, blijkbare waarheden als deze betreffende de kortheid en de ijdelheid van het leven, de onvermijdelijkheid en onherstelbaarheid van de dood zullen ons goed doen, als wij er aan denken en er van spreken met toepassing op onszelf. Laat ons dan bedenken:

A. Dat wij weldra afscheid moeten nemen van alles wat gezien wordt, alles wat tijdelijk is. Het oog van het lichaam moet gesloten worden, en zal het goede niet meer zien, het goede waar de meeste mensen hun hart op stellen want hun geroep is: "Wie zal ons het goede doen zien?" Psalm 4:7. Als wij zo dwaas zijn om ons geluk te stellen in het goede, dat zichtbaar is, wat zal er dan van ons worden, als dit voor altijd verborgen zal zijn voor onze ogen en wij geen goed meer zien zullen? Laat ons dan leven door het geloof, dat het wezen en het bewijs is van de dingen, die niet gezien worden.

B. Dat wij dan moeten heengaan naar een onzichtbare wereld: *het oog van degene, die mij nu ziet, zal mij* daar *niet zien.* Het is *hadès- een ongeziene staat,* vers 8. De dood voert onze vrienden en metgezellen ver van ons weg in duisternis, Psalm 88:19, en zal ons weldra buiten hun gezicht brengen, als wij heengaan en niet meer zijn, Psalm 39:14, maar heengaan om te verkeren met de dingen, die niet gezien worden en eeuwig zijn.

C. Dat God gemakkelijk en in een ogenblik een einde kan maken aan ons leven, en ons heenzenden naar een andere wereld, vers 3. *Uw ogen zijn op mij, en ik ben niet,* Uw blik kan mij heenvoeren naar de eeuwigheid, als het U behaagt brengt Uw donkere, dreigende blik mij in het graf. Hij neemt onze adem weg en wij sterven, ja als Hij slechts "de aarde aanschouwt, zo beeft zij," Psalm 104:29, 32.

D. Dat wij, eenmaal naar een andere wereld verplaatst zijnde, nimmer naar deze terugkeren. Er is een voortdurend heengaan van deze naar een andere wereld, maar *Vestigia nulla retrorsum-er is geen weerkomen.* " Daarom, Heere, betoon mij goedheid terwijl ik hier ben, want ik zal niet wederkeren om goedheid in deze wereld te ontvangen." Of: "Daarom, Heere, geef mij door de dood vriendelijke verlichting, want dat zal een voortdurende, bestendige verlichting zijn, ik zal naar de rampen van dit leven niet wederkeren." Als wij dood zijn, zijn wij weg om niet weer te komen:

a. *Van* onze woonstede onder de grond, vers 9. *Die in het graf daalt, zal niet weer opkomen,* voordat de algemene opstanding zijn zal, niet weer opkomen op zijn plaats in deze wereld. Sterven is een werk, dat slechts eenmaal gedaan wordt, en daarom moet het goed gedaan worden, een vergissing daarin is niet te herstellen. Dit wordt voorgesteld door het verdwijnen en vergaan van een wolk. Zij vergaat, wordt opgelost in de lucht en wordt nooit meer samengevoegd, andere wolken komen op, maar dezelfde wolk keert nooit weer. Zo wordt ook een nieuw geslacht van de kinderen van de mensen verwekt, maar het vorige geslacht is geheel vergaan en verdwenen. Als wij zien hoe een wolk, die zo groot schijnt, alsof zij de zon ging verduisteren en de aarde overstromen, plotseling uiteen wordt gedreven en dan verdwijnt, laat ons dan zeggen: "Evenzo is het leven van de mens, *het is een damp, die voor een weinig tijds gezien wordt en daarna verdwijnt.*

b. Om niet weer te keren *naar* ons huis *boven de grond* vers 10. Hij zal niet meer wederkeren tot zijn huis, tot het bezit en het genot ervan, tot het werk en de genoegens ervan. Anderen zullen er bezit van nemen, en het in bezit houden, totdat zij het opnieuw aan een ander geslacht overgeven. De rijke man in de hel begeerde dat Lazarus naar zijn huis gezonden zou worden, wetende dat het doelloos zou zijn verlof te vragen om er zelf heen te gaan. De verheerlijkte heiligen zullen niet meer terugkeren tot de zorgen en lasten en smarten van hun huis, noch veroordeelde zondaren tot de vrolijkheid en de genoegens van het hunne. Hun plaats zal hen niet meer kennen hen niet meer erkennen, niet meer onder hun invloed zijn. Het is zaak voor ons om ons, als wij sterven, van een betere plaats te verzekeren, want deze zal ons niet meer erkennen.

2. De hartstochtelijke gevolgen, die hij hieruit afleidt. Van deze voorafgaande stellingen zou hij wel tot een betere gevolgtrekking hebben kunnen komen dan deze, vers 11. *Zo zal ik ook mijn mond niet wederhouden, ik zal spreken in benauwdheid van mijn geest, ik zal klagen in bitterheid van mijn ziel.* De Godvruchtige David heeft, na de broosheid van het menselijk leven overdacht te hebben er een tegenovergesteld gebruik van gemaakt, Psalm 39:10 :"ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen." Maar Job, zich op het punt vindende van de laatste adem uit te blazen, haast zich evenzeer om uiting te geven aan zijn klacht, als wanneer hij zijn testament wilde maken, of wanneer hij dacht niet in vrede te kunnen sterven zo hij aan zijn hartstocht geen lucht had gegeven. Als er niet veel adem meer in ons is overgebleven, dan moeten wij hem gebruiken om heilig geloof te uiten en in gebed tot God, niet voor schadelijke, giftige ademtochten van zonde en bederf. Het is beter biddend en dankend en God lovend te sterven, dan onder klagen en twisten de laatste adem uit te blazen.

II. Als een man, die zwaar ziek is, ziek naar ziel en lichaam. In dit deel van zijn voorstelling is hij zeer bitter en gemelijk, alsof God hard met hem handelde, hem meer oplegde dan behoorlijk was. *Ben ik dan een zee, of een walvis?* vers 12. "Een onstuimige zee, die binnen de perken moet gehouden worden om haar trotse golven te beteugelen, of een ontembaar zeemonster, dat met geweld weerhouden moet worden van al de vissen van de zee te verslinden? Ben ik zo sterk, dat het zoveel moeite kost om mij ten onder te houden? Zo rumoerig en onstuimig, dat niets minder dan al die banden van beproeving volstaan kan om mij te temmen en mij binnen de perken te houden?" Als wij onder beproeving zijn, komen wij er licht toe om over God en Zijn voorzienigheid te klagen, alsof Hij ons meer bedwang oplegde dan nodig is, terwijl wij nooit in bedruktheid zijn dan wanneer het nodig is, en nooit boven hetgeen nodig is.

1. Hij klaagt, dat hij geen rust heeft in zijn bed, vers 13, 14. Daar vleien wij ons enige rust te zullen vinden, als wij vermoeid zijn van de arbeid, van pijn, of van reizen: *mijn bedstede zal mij vertroosten, mijn leger zal van mijn klacht wat afnemen,* de slaap zal mij voor een wijle verlichting geven, hij doet het, daartoe is hij verordineerd, menigmaal heeft hij ons verademing gebracht, zijn wij verkwikt en met nieuwe kracht wakker geworden. Als dit zo is, dan hebben wij grote reden tot dankbaarheid, maar zo was het niet met de armen Job, zijn bed heeft, inplaats van hem te vertroosten, hem verschrikt, en zijn leger heeft, inplaats van iets van zijn klacht weg te nemen, er nog aan toegevoegd, want als hij insluimerde, dan werd hij beroerd door verschrikkelijke dromen, en als deze hem deden ontwaken, dan werd hij door verschrikkelijke gezichten beangstigd. Dat was het, dat de nacht zo onwelkom en zo moeizaam voor hem maakte, vers 4. *Wanneer zal ik opstaan?* God kan, als het Hem behaagt ons daar ontmoeten met verschrikking, waar wij ons rust en gemak beloofden, ja Hij kan ons tot een verschrikking maken voor onszelf, en, gelijk wij dikwijls door de omzwerving van een ongeheiligde verbeelding schuld op ons geladen hebben, zo kan Hij door de kracht van onze eigen verbeelding, smart voor ons scheppen, en dus datgene tot onze straf maken, wat dikwijls onze zonde geweest is. Wij hebben reden te geloven dat in Jobs dromen, hoewel zij ten dele uit zijn ziekte zijn ontstaan, (in koorts, of bij pokken, als het gehele lichaam pijnlijk is, dan zal de slaap meestal onrustig zijn) Satan de hand gehad heeft, Satan, die er behagen in schept hen te verschrikken, die hij niet kan verderven, maar Job zag op tot God die aan Satan toeliet dit te doen, "*Gij ontzet mij)* en Satans voorspiegelingen zag hij aan voor *de verschrikkingen Gods, die zich tegen hem rustten. Wij* hebben reden God te bidden dat onze dromen ons noch zullen verontreinigen noch verontrusten, ons noch tot zonde zullen verzoeken, noch ons zullen kwellen door vrees dat Hij die Israël bewaart en die noch slaapt noch sluimert, ons moge bewaren als wij sluimeren en slapen, dat de duivel ons dan geen kwaad zal doen, hetzij als een slang, die ons boze gedachten inblaast, of als een briesende leeuw, die ons zoekt te verslinden, en God te loven als wij nederliggen en onze slaap zoet is, en wij niet aldus ontzet worden.

2. Hij begeert te rusten in zijn graf, het bed, waar men zich niet onrustig op heen en weer beweegt en door geen angstwekkende dromen wordt gekweld, vers 15, *16.*.

a. Hij was het leven moe en haatte het om er aan te denken. "Ik heb er een afkeer van, ik heb er genoeg van, ik zou niet altijd willen leven, niet alleen niet leven in deze toestand, in pijn en ellende, maar ik zou ook in de aangenaamste, voorspoedigste toestand niet altijd willen leven, in voortdurend gevaar zijn van tot die rampzalige toestand te komen. *Mijn dagen zijn,* op zijn best, slechts *ijdelheid,* ontbloot van wezenlijke vertroosting, blootgesteld aan wezenlijke smarten, en ik zou niet voor altijd aan dusdanige onzekerheid willen gebonden zijn." Een Godvruchtig man zou, (al kon hij

het ook) niet altijd in deze wereld willen leven, neen, al zou zij hem ook toelachen, omdat het een wereld is van zonde en verzoeking, en hij een betere wereld in het vooruitzicht heeft.

b. Hij beminde de dood en schepte vermaak in de gedachte er aan, zijn ziel (zijn oordeel, dacht hij, maar het was in werkelijkheid zijn hartstocht) gaf de voorkeur aan verworging en dood ja aan iedere dood, boven het leven, dat hij nu leidde. Dit was ongetwijfeld Jobs zwakheid, want hoewel een goed man niet zou wensen altijd in deze wereld te leven en liever, zoals de martelaren, verworging en dood zouden kiezen dan te zondigen, zal hij toch tevreden zijn om te leven zolang het Gode behaagt hem te laten leven, en er niet de voorkeur aan geven boven het leven, want het leven biedt de gelegenheid om God te verheerlijken en bereid te worden voor de hemel.

Job 7:17-21

Job redeneert hier met God:

I. Betreffende Zijn handelingen met de mens in het algemeen, vers 17, 18. *Wat is de mens, dat Gij hem groot acht?* Dit kan beschouwd worden, hetzij:

1. Als een hartstochtelijke aanmerking op de handelingen van de Goddelijke gerechtigheid, alsof de grote God zich verkleinde en vernederde door met de mens te twisten. Voorname mannen achten het beneden zich om zich in te laten met hen, die verreweg hun minderen zijn, door hun dwaasheden en onbetamelijkheden te bestraffen, waarom maakt God de mens dan groot door hem te bezoeken en te beproeven, zich zoveel moeite met hem te geven? Waarom wil Hij aldus al Zijn kracht aanwenden, in het werk stellen tegen één, die zo ver beneden Hem is? Waarom wil Hij hem bezoeken met beproeving, die, evenals een alledaagse koorts, standvastig terugkeert als het morgenlicht, en ieder ogenblik beproeven wat hij kan dragen? Wij hebben een verkeerd begrip van God en van de aard van Zijn voorzienigheid, als wij het een verkleining voor Hem achten om kennis te nemen ook van het geringste van Zijn schepselen. Of,

2. Als een vrome bewondering van Gods neerbuigende genade, zoals in Psalm 8:5, 144:3. Hij erkent Gods gunst jegens de mens in het algemeen, zelfs als hij klaagt over zijn eigen bijzondere smarten en benauwdheden. "Wat is de mens, de ellendige mens een arm, gering, zwak schepsel, dat Gij, de grote, hoogheerlijke God, met hem zoudt handelen, zoals Gij met hem handelt? Wat is de mens",

a. "Dat Gij hem zo'n eer bewijst, hem groot maakt door hem in verbond en gemeenschap met U op te nemer?"

b. "Dat Gij zoveel acht op hem slaat, Uw hart zo op hem stelt, als zijnde dierbaar aan U, en die Gij bemint?"

c. "Dat Gij hem iedere morgen bezoekt met Uw medelijden, zoals wij dagelijks een bijzondere vriend bezoeken, of zoals de arts iedere morgen zijn patiënten bezoekt om hen te helpen?"

d. "Dat Gij hem beproeft, hem onderzoekt, zijn pols voelt, zijn uitzien waarneemt, ieder ogenblik als in zorg en angst over hem?" Dat zo'n aardworm als de mens is, de lieveling en gunstgenoot is van de hemel. Wij hebben wèl reden om hierover verwonderd te zijn en in bewondering ervan te zijn opgetogen.

II. Betreffende Zijn handelingen met hem in het bijzonder.

Merk op:

1. De klacht, die hij doet over zijn beproevingen, welke hij hier verzwaart en (zoals wij allen geneigd zijn te doen) op zijn ergst voorstelt in drie uitdrukkingen.

a. Dat hij het doelwit was van Gods pijlen. "Gij *hebt mij U tot een doelwit gesteld,"* vers 20. "Op niemand wordt zo geschoten als op mij."

b. *Dat hij zichzelf tot een last is,* gereed om onder de last van zijn eigen leven weg te zinken. Hoeveel vermaak wij ook in onszelf hebben God kan, als het Hem behaagt, ons tot een last maken voor onszelf. Welke vertroosting kunnen wij smaken in onszelf, als God ons tegentreedt als een vijand en wij geen vertroosting hebben in Hem?

c. Dat er geen tussenpoos was in zijn smarten, vers 19. *"Hoelang* zal het zijn, eer gij Uwe roede van mij afwendt, of tenminste de strengheid matigt van Uwe tuchtiging, *totdat ik mijn speeksel inzwelg?"* Het schijnt dat Jobs ziekte bovenal zijn keel had aangetast, zodat hij bijna stikte en zijn speeksel niet kon inslikken. In Hoofdst. 30:18 klaagt hij dat zij hem *omgordde als de kraag van zijn rok.* "Heere", zegt hij, "wilt Gij mij geen verademing geven?" Hoofdst. 9:18.

2. De bezorgdheid, waarin hij verkeert over zijn zonde. De beste mensen hebben zonde te betreuren, en hoe beter zij zijn, hoe meer zij er over treuren.

A. In alle oprechtheid erkent hij zich schuldig voor God, *ik heb gezondigd,* vers 20. God had van hem gezegd, dat hij een *volmaakt en oprecht man was,* Hoofdst. 1:8 en toch zegt hij hier van zichzelf: *ik heb gezondigd* Diegenen kunnen oprecht zijn, die toch niet zondeloos zijn, en zij, die oprecht berouw hebben van hun zonde, zullen door de Middelaar aangenomen worden als in Evangelische zin volmaakt te zijn. Tegenover zijn vrienden hield Job vol dat hij geen geveinsde, geen goddeloos man was, en toch erkent hij voor zijn God dat hij gezondigd heeft. Als wij voor grove daden van zonde bewaard zijn gebleven, dan volgt hier nog niet uit dat wij onschuldig zijn. De besten moeten voor God erkennen dat zij gezondigd hebben. Dat hij God de *Mensenhoeder* noemt, kan beschouwd worden als bedoeld om als een verzwering van zijn zonde aangemerkt te worden. "Hoewel God Zijn oog op mij gehad heeft ten goede, heb ik toch tegen Hem gezondigd." Als wij onder beproeving zijn, dan is het een geschikte tijd om belijdenis te doen van zonde als de oorzaak, die onze beproeving heeft teweeggebracht. Een boetvaardige belijdenis van zonde zou hartstochtelijke klachten overstemmen, ja ze doen verstommen.

B. Ernstig vraagt hij, hoe hij met God verzoend kon worden: *n Wat zal ik U doen?* zoveel tegen U gedaan hebbende?" Zijn wij overtuigd gezondigd te hebben, en er toe gebracht om het te erkennen? Dan moeten wij wel tot de gevolgtrekking komen, dat er iets gedaan moet worden om de noodlottige gevolgen ervan te voorkomen. De zaak moet niet blijven zoals zij is, er moeten maatregelen worden beraamd, om het verkeerde, het slechte, dat gedaan werd, ongedaan te maken. En als wij ons waarlijk van het gevaar bewust zijn, waaraan wij ons hebben blootgesteld, dan zullen wij bereid zijn alles, wat het ook zij, te doen, vergeving aannemen op elke voorwaarde, weshalve wij begerig zullen wezen om te weten wat wij doen moeten, Micha 6:6, 7, wat wij aan God zullen doen, niet om te voldoen aan de eisen van Zijn gerechtigheid (dat geschiedt alleen door de Middelaar), maar om ons bevoegd te maken voor de tekenen van Zijn gunst, naar de strekking van het Evangelieverbond. Bij het doen van deze vraag is het goed het oog te hebben op God als de Hoeder of Redder van de mensen, niet hun Verderver. In ons berouw en onze boetvaardigheid moeten wij goede gedachten van God behouden, als één, die zich niet verlustigt in het verderf van Zijn schepselen, maar liever heeft dat zij zich bekeren en leven. "Gij zijt de Behouder van de mensen, wees mijn Behouder, want ik hoop op Uwe genade."

C. Hij vraagt ernstig om de vergeving van zijn zonden, vers 21. Gelijk van de ene kant, door de warmte van zijn gemoed, zijn klachten heftig en bitter werden, zo werd, van de anderen kant, zijn gebed er levendig en dringend door gemaakt, zoals hier: *"Waarom vergeeft Gij niet mijn overtreding?* Zijt Gij niet een God van oneindige genade, die bereid is te vergeven? Hebt Gij geen berouw in mij gewerkt? Waarom schenkt Gij mij dan niet de vergeving van mijn zonde, en doet Gij mij de stem van die vreugde en blijdschap niet horen?" Hij meent gewis meer dan de blote wegneming van zijn uitwendige benauwdheid en smart, maar smeekt hierin dringend om het weerkeren van Gods gunst, over het gemis waarvan hij geklaagd heeft in Hoofdst. 6:4. "Heere, vergeef mij mijn zonden, en geef mij de vertroosting van die vergeving, dan zal ik mijn rampen en beproevingen gemakkelijk dragen", Mattheus 9:2, Jesaja 33:24. Als de goedertierenheid Gods de overtreding vergeeft, die wij begaan hebben, dan neemt de genade Gods de ongerechtigheid weg, die in ons heerst. Waar God de schuld van de zonde wegneemt, daar breekt Hij ook de kracht van de zonde.

D. Teneinde aan deze bede om vergeving kracht bij te zetten, pleit hij op zijn vooruitzicht van spoedig te zullen sterven: *want nu zal ik in het stof liggen.* De dood zal ons in het stof leggen, er ons te slapen leggen, en misschien wel nu binnen weinig tijds. Job had geklaagd over rusteloze nachten, en dat de slaap van zijn ogen geweken was, vers 3, 4-13, 14, maar zij, die op een donzen bed niet kunnen slapen, zullen weldra slapen in een bed van stof, en niet verschrikt worden door dromen, noch zich er heen en weer op wentelen. "Gij *zult mij vroeg zoeken, maar ik zal niet zijn,* het zal dan te laat wezen. Indien mijn zonden niet vergeven worden terwijl ik leef, dan ben ik voor eeuwig verloren." De gedachte dat wij weldra moeten sterven, en misschien plotseling zullen sterven, moet ons allen zeer verlangend maken naar de vergeving van onze zonden, en dat onze ongerechtigheid zal worden weggenomen.

HOOFDSTUK 8

1 Toen antwoordde Bildad, de Suhiet, en zeide:
2 Hoe lang zult gij deze dingen spreken, en de redenen uws monds een geweldige wind zijn?
3 Zou dan God het recht verkeren, en zou de Almachtige de gerechtigheid verkeren?
4 Indien uw kinderen gezondigd hebben tegen Hem, Hij heeft hen ook in de hand hunner overtreding geworpen.
5 Maar indien gij naar God vroeg zoekt, en tot den Almachtige om genade bidt;
6 Zo gij zuiver en recht zijt, gewisselijk zal Hij nu opwaken, om uwentwil, en Hij zal de woning uwer gerechtigheid volmaken.
7 Uw beginsel zal wel gering zijn; maar uw laatste zal zeer vermeerderd worden.
8 Want vraag toch naar het vorige geslacht, en bereid u tot de onderzoeking hunner vaderen.
9 Want wij zijn van gisteren en weten niet; dewijl onze dagen op de aarde een schaduw zijn.
10 Zullen die u niet leren, tot u spreken, en uit hun hart redenen voortbrengen?
11 Verheft zich de bieze zonder slijk? Groeit het rietgras zonder water?
12 Als het nog in zijn groenigheid is, hoewel het niet afgesneden wordt, nochtans verdort het voor alle gras.
13 Alzo zijn de paden van allen, die God vergeten; en de verwachting des huichelaars zal vergaan.
14 Van denwelke zijn hoop walgen zal; en zijn vertrouwen zal zijn een huis der spinnekop.
15 Hij zal op zijn huis leunen, maar het zal niet bestaan; hij zal zich daaraan vasthouden, maar het zal niet staande blijven.
16 Hij is sappig voor de zon, en zijn scheuten gaan over zijn hof uit.
17 Zijn wortelen worden bij de springader ingevlochten; hij ziet een stenige plaats.
18 Maar als God hem verslindt uit zijn plaats, zo zal zij hem loochenen, zeggende: Ik heb u niet gezien.
19 Zie, dat is de vreugde zijns wegs; en uit het stof zullen anderen voortspruiten.
20 Zie, God zal den oprechte niet verwerpen; Hij vat ook de boosdoeners niet bij de hand;
21 Totdat Hij uw mond met gelach vervulle, en uw lippen met gejuich.
22 Uw haters zullen met schaamte bekleed worden; en de tent der goddelozen zal niet meer zijn.

Jobs vrienden zijn als Jobs boden, die volgden snel de een na de ander met slechte tijdingen, deze met hun afkeurende aanmerkingen, beiden hebben zonder het te weten Satans oogmerken gediend, genen om hem van zijn oprechtheid te doen aflaten deze om hem de vertroosting ervan te benemen Elifaz heeft niet geantwoord op Jobs rede in antwoord aan hem, maar liet het aan Bildad over, die hij wist van hetzelfde gevoelen met hem te zijn in deze zaak. Diegenen zijn niet de wijsten van het gezelschap, maar veeleer de zwaksten, die het meest aan het woord wensen te komen. Laat anderen op hun beurt spreken, en laat de eerste nu zwijgen, 1 Corinthiers 14:30, 31. Elifaz had op zich genomen te bewijzen dat Job, omdat hij zwaar beproefd was, gewis een goddeloos man moest wezen, Bildad is van ditzelfde gevoelen, hij zal het ervoor houden dat Job een goddeloos man is, tenzij God spoedig tot zijn hulp en verlossing optreedt.

I. In dit hoofdstuk poogt hij Job ervan te overtuigen: Dat hij te hartstochtelijk had gesproken, vers 2.

II. Dat hij en zijn kinderen rechtvaardiglijk hebben geleden, vers 3, 4.

III. Dat, zo hij wezenlijk boetvaardig was, God wel spoedig zijn gevangenschap zou wenden, vers 5 -7.

IV. Dat het de gewone wijze van doen is van Gods voorzienigheid, om de blijdschap en hoop van de goddelozen uit te blussen, zoals de zijne uitgeblust waren, en dat zij daarom reden hadden te denken dat hij een geveinsde was, vers 8-19.

V.. Dat zij zeer versterkt zullen worden in hun gevoelen, tenzij God spoedig tot zijn hulpe verschijnt, vers 20-22.

Job 8:1-7

I. Bildad bestraft hier Job om hetgeen hij gezegd had, vers 2, berispt zijn hartstocht, maar (zoals dit gewoonlijk gaat) doet dit met nog groter hartstocht. Wij dachten dat Job vele verstandige dingen gezegd heeft, die zeer ter zake waren, en dat hij rede en recht aan zijn zijde had, maar Bildad, als een ijverig vertoornd twistredenaar wijst het alles af met zijn: *Hoelang zult gij deze dingen spreken?* Hij neemt aan dat Elifaz genoeg gezegd heeft om hem tot zwijgen te brengen, en dat dus alles wat hij gezegd had, niet tot de zaak toedeed. Aldus (zegt Caryl) zijn bestraffingen dikwijls gegrond op vergissingen. De bedoeling van de mensen wordt niet recht begrepen, en dan worden zij ernstig bestraft alsof zij kwaaddoeners waren. Bildad vergelijkt Jobs rede bij *een geweldigen wind.* Job had er zich mee verontschuldigd, dat zijn redenen slechts als wind waren Hoofdst. 6:26, en dat zij er dus niet zoveel beweging om moesten maken. "Ja, maar," zegt Bildad, "zij zijn als een geweldige wind, bulderend en dreigend, onstuimig en gevaarlijk, en daarom is het zaak ons er tegen te beschutten."

II. Hij rechtvaardigt God in wat Hij gedaan heeft. Het was niet nodig dat hij dat toen deed, want Job heeft God niet gelaakt, zoals hij het wilde doen voorkomen, en hij zou dit gedaan kunnen hebben, zonder een afkeurend oordeel uit te spreken over Jobs kinderen, zoals hij hier doet. Kon hij niet vóór God spreken, zonder tegelijk een beschuldiger van de broederen te zijn?

1. In het algemeen heeft hij gelijk, *God verkeert het recht niet,* handelt nooit tegen een vastgestelde regel van gerechtigheid, vers 3. Verre zij het van Hem, dat Hij dit zou doen en van ons om Hem ervan te verdenken. Hij verdrukt nooit de onschuldigen, en op de schuldigen legt Hij geen zwaardere lasten dan zij verdienen. Hij is God, de Rechter, en zal de Rechter van de gehele aarde geen recht doen? Genesis 18:25. Indien er ongerechtigheid ware in God, "hoe zal Hij de wereld oordelen" Romeinen 3:5, 6. Hij is de Almachtige, *Shaddai,* de Algenoegzame. De mensen verkeren het recht, soms uit vrees voor de macht van anderen, maar God is almachtig en is voor niemand bevreesd. De mensen doen soms onrecht om de gunst van anderer te verwerven, maar God is algenoegzaam en kan door niemands gunst bevoordeeld worden. Het is de zwakheid van de mens en machteloosheid dat hij dikwijls onrechtvaardig is, het is Gods almacht dat Hij dit niet zijn kan.

2. Maar hij is niet billijk in de toepassing ervan. Hij houdt het voor een bewezen, uitgemaakte zaak, dat Jobs kinderen, wier dood een van zijn zwaarste beproevingen was, aan de een of andere bekende goddeloosheid of slechte daad schuldig waren, en dat de ongelukkige omstandigheden van hun dood een afdoend bewijs waren dat zij zondaren waren boven alle de kinderen van het Oosten, vers 4. Job erkende geredelijk dat God het recht niet verkeert, maar daar volgde toch niet uit dat zijn kinderen verworpenen waren, of dat zij om een grote misdaad gestorven moeten zijn. Het is waar, dat wij en onze kinderen tegen God hebben gezondigd en dat wij Hem moeten rechtvaardigen in alles wat Hij over ons brengt, doch buitengewone beproevingen zijn niet altijd de straf voor buitengewone zonden, maar soms beproevingen of toetsstenen van buitengewone genade, en in ons oordeel over de zaak van anderen moeten wij- tenzij het tegendeel blijkt-de gunstiger zijde er van aannemen zoals onze Heiland ons voorschrijft, Lukas 13:2,4. Bildad heeft hierin dus niet recht geoordeeld.

III. Hij houdt aan Job de hoop voor dat, indien hij werkelijk oprecht is, zoals hij voorgeeft te zijn, hij nog een goed einde zal zien aan zijn tegenwoordige rampen. Uw kinderen hebben tegen Hem

gezondigd en zijn weggeworpen in hun overtreding, maar zij zijn gestorven in hun eigen zonde, indien gij nu echter rein en oprecht zijt, en als een bewijs daarvan God wilt zoeken, u aan Hem wilt onderwerpen, dan zal alles wel zijn, vers 6, 7. Dit kan beschouwd worden op tweeërlei wijze hetzij:

1. Als bedoeld om te bewijzen dat Job een geveinsde was en een goddeloos man, niet zozeer omdat zijn beproeving zo zwaar was, als wel omdat zij zolang aanhield. "Indien gij, toen gij tot armoede werdt gebracht en uw kinderen gedood werden, rein en oprecht waart geweest, en u dit betoond hadt onder uw beproeving, dan zou God nu reeds lang in genade tot u zijn weergekeerd naar de tijd in dewelken gij gedrukt waart, omdat Hij dit echter niet doet, hebben wij reden om tot de gevolgtrekking te komen dat gij niet zo rein en oprecht zijt als gij voorgeeft te zijn. Indien gij u onder de eerste beproeving goed had gedragen, dan zou de laatste niet over u gekomen zijn." Hierin had Bildad geen gelijk, want een Godvruchtige kan tot zijn beproeving niet alleen zeer zwaar, maar ook zeer langdurig door rampen en wederwaardigheden worden bezocht, en al zouden zij ook zijn levenlang duren, dan zou dit toch, in vergelijking met de eeuwigheid, slechts voor een ogenblik zijn. Maar, dewijl Bildad het nu op die wijze heeft voorgesteld, het bewijs van Jobs oprechtheid in Gods genadige hulp en redding wil zien, heeft het Gode behaagd door Bildads eigen argument Jobs oprechtheid in het licht te stellen, Hij heeft zijn laatste meer gezegend dan zijn begin. Of:

2. Als bestemd om Job te leiden en te bemoedigen, opdat hij zich niet aan wanhoop zou overgeven, alles als verloren zou beschouwen, er was nog hoop, zo hij slechts de rechte weg wilde inslaan. Hij geeft hem goede raad, misschien wel zonder te verwachten dat die opgevolgd zal worden, dezelfde, die Elifaz hem had gegeven, Hoofdst. 5:8, God te zoeken, en dat wel bijtijds, spoedig en ernstig niet traag te zijn in zijn terugkeren tot God. Hij raadt hem aan niet te klagen maar te bidden, met ootmoed en geloof zijn smeking te richten tot de Almachtige, en wel toe te zien dat er oprechtheid zij in zijn hart, waaraan het hem vreesde hij, totnutoe heeft ontbroken. "Gij moet rein en oprecht zijn, er moet eerlijkheid zijn in uw huis, dat moet de woning zijn van uw gerechtigheid, maar niet gevuld zijn met slecht verkregen goederen, want anders zal God uw gebeden niet verhoren." Psalm 66:18. Alleen het gebed van de oprechten is de Heere welgevallig en zal overmogen, Spreuken 15:8..

a. Hij geeft hem goede hoop dat hij nog goede dagen zien zal, maar bij zichzelf echter vermoedende dat hij niet bevoegd was ze te zien. Hij verzekert hem dat, zo hij God vroeg wilde zoeken, God opwaken zal tot zijn hulp, hem zal gedenken en tot hem zal wederkeren, hoewel Hij hem nu scheen te vergeten, dat, zo er in zijn woning gerechtigheid was, er ook voorspoed in zijn zal, want eerlijkheid is wijsheid en goed beleid, en inwendige Godsvrucht is zeer bevorderlijk aan uitwendige voorspoed. Als wij tot God wederkeren in de weg des plichts, dan hebben wij reden te hopen dat Hij tot ons zal wederkeren in de weg van genade en zegen. Laat Job hier niet tegen inbrengen dat hem zo weinig gelaten is om er de wereld opnieuw mee te beginnen, dat het onmogelijk is dat hij ooit weer zo voorspoedig zal zijn als hij geweest is. Neen: "AI zou uw begin ook nog zo gering wezen, een weinig meel in de kruik en een weinig olie in de fles, zal Gods zegen het zo vermenigvuldigen, dat het grotelijks vermeerderd zal worden." Dit is Gods manier om de zielen van Zijn volk te verrijken met genade en vertroosting, niet *per saltum*-als *opeens*, met een sprong, maar *per gradam-stap voor stap*. Het begin is klein, maar de voortgang is tot volkomenheid. Het dagende licht neemt toe tot de volle middag, een mostaardzaadje wordt tot een grote boom. Laat ons dus de dag van de kleine dingen niet verachten, maar op de dag van grote dingen hopen.

Job 8:8-19

Bildad redeneert hier zeer wel over het ontzettend lot van de geveinsden en boosdoeners, en het treurig einde van al hun hoop en al hun genietingen. Hij wil niet zo stout zijn om met Elifaz te zeggen dat geen rechtvaardige ooit aldus afgesneden werden, Hoofdst. 4:7, maar neemt als bewezen aan dat God in de loop van Zijn voorzienigheid slechte mensen, die vroom schenen en voorspoedig waren, in deze wereld tot schande en verderf brengt, en door hun voorspoed van korte duur te maken, hun vroomheid als nagemaakt tentoonstelt. Of dit nu een stellig bewijs zal zijn dat allen, die aldus ten verderve zijn gebracht, huichelaars geweest zijn, wil hij niet zeggen, maar wel denkt hij, dat de toepassing licht te maken is.

I. Hij bewijst de waarheid van de vernietiging van alle hoop en genietingen van de geveinsden met een beroep op de oudheid en het eenparige gevoelen en de waarheid van alle wijze en Godvruchtige mensen. Als wij op de toekomende wereld zien, dan is het een ontwijfelbare waarheid dat de geveinsden, zooal niet in dit leven, toch zeer zeker in het toekomende leven, van alles waar zij op betrouwd hebben, en van al hun triomfen beroofd zullen worden.

Laat ons letten op zijn bewijsvoering, vers 8-10.

1. Hij stelt zijn eigen oordeel en dat van zijn metgezellen niet op de voorgrond. Wij *zijn van gisteren en weten niets,* vers 9. Hij bemerkte dat Job geen hoge dunk had van hun bekwaamheid, maar dacht dat zij weinig wisten. "Wij willen erkennen", zegt Bildad, "dat wij niets weten, wij zijn even bereid onze onwetendheid te bekennen als gij zijt om haar te veroordelen, want wij zijn, vergelijkenderwijs gesproken, slechts van gisteren, en onze dagen op aarde zijn kort en voorbijgaande, wegsnellende als een schaduw. En daarom:

a. Zijn wij nu niet zo dicht bij de bron van Goddelijke openbaring" (die toen, voorzover blijkt, door overlevering tot de mensen gebracht werd) "als de mensen in de vorige eeuw geweest zijn, weshalve wij moeten vragen wat zij gezegd hebben, en weer verhalen wat ons van hun gevoelen is meegedeeld." Geloofd zij God, nu wij het Woord Gods in geschrifte hebben, en ons bevolen is dat te onderzoeken, behoeven wij niet *naar het vorige geslacht te vragen, noch ons te bereiden tot de onderzoeking van hun vaderen,* want, hoewel wij zelf slechts van gisteren zijn, het Woord Gods in de Schrift is ons even nabij als aan hen, Romeinen 10:8, en het is het profetische woord, dat zeer vast is, op hetwelk wij acht moeten geven. Als wij "Gods bevelen" "betrachten en bewaren," dan zijn wij "voorzichtiger dan de ouden," Psalm 119:99, 100.

b. "Wij leven niet zo lang als de mensen van de vroegere tijd, om de methoden na te gaan van de Goddelijke voorzienigheid, en daarom kunnen wij niet zulke bevoegde beoordelaars zijn als zij in een geval van die aard." De kortheid van ons leven is een grote hinderpaal voor de toeneming van onze kennis, en ook de zwakheid en broosheid van ons lichaam staan ons daarbij in de weg. *Vita brevis, ars longa-het leven is kort, de voortgang van de kunst is oneindig.*

2. Hij beroept zich op het getuigenis van de ouden en op de kennis, die Job zelf had van hun gevoelens. *"Vraag toch naar het vorige geslacht,* en laat hen u niet alleen hun eigen oordeel omtrent deze zaak zeggen, maar ook het oordeel *van hun vaderen,* vers 8. Zij *zullen u leren* en u mededelen dat in hun tijd de oordelen Gods altijd de goddelozen vervolgd hebben. Zij zullen dit

spreken uit hun hart, dat is: als hetgeen zij zelf vast geloven, zij zullen u zeggen dat zij er diep door werden getroffen, en dat zij wensen dat anderen er evenzo door getroffen zullen worden." Voor een goed begrijpen van de Goddelijke voorzienigheid en de verklaring van de moeilijkheden ervan zal het nuttig wezen de ervaringen en waarnemingen van vroegere geslachten te vergelijken met de gebeurtenissen van onze eigen tijd, en te die einde de geschiedenis te raadplegen, inzonderheid de gewijde geschiedenis, die de oudste is, onfeilbaar waar is, en opzettelijk tot onze lering werd geschreven. Zij, die kennis willen ontlenen aan de vorige geslachten en tijden, moeten naarstig onderzoeken zich voor dat onderzoek bereiden, en zich bij dat onderzoek moeite geven.

Die woorden zullen het meest waarschijnlijk het hart bereiken van hen, die leren, welke uit het hart komen van hen, die onderwijzen. Diegenen zullen u het best onderwijzen, die redenen voortbrengen uit hun hart, die van geestelijke en Goddelijke dingen spreken uit ervaring, en niet uit sleur.

De geleerde bisschop Patrick is van mening dat Bildad, een Suhiet zijnde, een afstammeling was van Suah, één van Abrahams zonen bij Ketura, Genesis 25:2. In dit beroep, dat hij doet op de geschiedenis, heeft hij inzonderheid het oog op de beloningen, die de zegeningen van God verzekerden aan het nageslacht van de gelovigen Abraham, dat totnutoe en nog lang daarna bij zijn Godsdienst is gebleven, hij verwijst ook naar de gerechtelijke verdelging van het Oosterse volk, de naburen van Job, om hun goddeloosheid, terwijl hun land aan Abrahams nakomelingen ten erfdeel beloofd werd, en hieruit leidt hij af dat God gewoonlijk de rechtvaardigen voorspoedig maakt en de goddelozen verdelgt, hoewel zij voor een tijd kunnen bloeien.

II. Deze waarheid heldert hij op door enige beelden, of vergelijkingen.

1. De verwachtingen en genietingen van de geveinsden worden hier vergeleken bij een bies of bij het rietgras, vers 11-13.

A. Zij groeit op uit slijk en water. De huichelaar kan zijn hoop niet koesteren zonder de een of anderen valse grond, waarop hij haar vestigt en waarmee hij haar steunt en in wezen houdt, evenmin als een bies groeien kan zonder slijk. Hij grondt haar op zijn wereldlijke voorspoed, zijn schoonschijnende belijdenis van de Godsdienst, de goede mening van zijn naburen, en de goede dunk, die hij van zichzelf koestert, terwijl dit alles geen vaste grond is om er zijn hoop op te bouwen. Het is alles slechts slijk en water, en de hoop die er uit opgroeit, is slechts rietgras en biezen.

B. Biezen en rietgras kunnen voor een poos een groen en fraai aanzien hebben-de bies schiet hoger op dan het gras-maar zij zijn licht en hol en ledig, en nergens toe nut. Zij zijn groen voor het oog, maar zij hebben geen nut.

C. Weldra verdort het *voor alle gras,* vers 12. Zelfs terwijl het nog groen is, verdort het, en binnen korte tijd is het weg. De beste staat van geveinsden en boosdoeners grenst aan verdorring, zelfs terwijl hij nog groen is, vergaat hij al. Het gras "wordt afgesneden" "en het verdort," Psalm 90:6, maar de biez wordt niet afgesneden, en toch verdort zij, zij verdort eer men haar uittrekt, Psalm 129:6, daar zij niet nuttig is, is zij ook niet duurzaam. *Alzo zijn de paden van allen, die God vergeten,* vers 13. Zij gaan dezelfde weg als de biezen, want *de verwachting van de huichelaars zal vergaan.* Het vergeten van God is op de bodem van de huichelarij van de mensen en van de ijdele hoop, waarmee zij zich in hun geveinsdheid vleien en bedriegen. De mensen zouden geen

huichelaars zijn, indien zij niet vergaten dat de God, met wie zij te doen hebben, het hart doorgrondt en eist dat daar waarheid in zij, dat Hij een geest is, en Zijn oog heeft op onze geest. Geveinsden konden geen hoop hebben, indien zij niet vergaten dat God rechtvaardig is en zich niet wij laten bespotten met hetgeen kreupel en ziek is. De hoop van de geveinsden is een grote misleiding van henzelf, en hoewel die voor een tijdje stand kan houden, zal zij toch zeker vergaan, en zij zelf met haar.

2. Zij worden hier vergeleken bij een spinneweb, of bij het huis van de spin, vers 14, 15. De hoop van de geveinsde:

a. *Is* als het spinrag. een weefsel, dat de spin uit haar eigen ingewand voortbrengt, en zo is zijn hoop het schepsel van zijn eigen verbeelding, ontstaan uit de waan, die hij koestert van zijn verdienste en genoegzaamheid. Er is een zeer groot verschil tussen het werk van de bij en dat van de spin, een naarstig Christen is als de werkzame bij, hij ontleent al zijn vertroosting aan de hemelse dauw van Gods Woord, maar de geveinsde doet als de listige spin, hij bouwt zijn hoop op een valse veronderstelling van zijn eigen maaksel, betreffende God, alsof Hij ten enenmale was zoals hij.

b. Hij is er zeer mee ingenomen, zoals de spin met haar web, hij schept er behagen in, wikkelt zich er in, noemt haar zijn huis, *leunt er op en houdt er zich aan vast.* Van de spin wordt gezegd, dat "zij grijpt" "met handen en in de paleizen van de koningen is," Spreuken 30:28. Zo verheugt zich de vleselijk gezinde wereldling in de volheid en vastheid van zijn uitwendige voorspoed, verhovaardigt zich in dat huis als in zijn paleis, versterkt er zich in als in zijn kasteel, en maakt er gebruik van zoals de spin van haar web, om hen er in te vangen en te verstrikken, die hij tot zijn prooi wil maken. Zo doet ook de naamchristen, hij twijfelt niet aan zijn zaligheid, is zeker van de hemel en bedriegt de wereld met zijn vals vertrouwen.

c. Zij zal gemakkelijk en gewis weggevaagd worden, zoals het spinneweb met de bezem weggevaagd wordt, als God komt om Zijn huis te reinigen. De voorspoed van de wereldlingen zal hen begeven, als zij menen er veiligheid en geluk in te vinden. Zij trachten hun bezittingen vast te houden, maar God rukt ze weg uit hun handen, en van wie zullen de dingen zijn, die zij bijeengebracht hebben, en welk voordeel hebben zij ervan? De hoop van de geveinsden zal hun falen: Ik zeg u, ik ken u niet. Het huis, op de zandgrond gebouwd, zal vallen in de storm, als de bouwer het het meest nodig heeft en er zich het voordeel en gemak van had beloofd. *Als de goddeloze mens sterft, vergaat zijn verwachting.* De grond van zijn hoop zal blijken vals te zijn, hij zal in zijn verwachting worden teleurgesteld, en zijn dwaze hoop, waarmee hij zich moed heeft ingesproken, zal in eindeloze wanhoop worden verkeerd, en zo zal zijn hoop vergaan, zijn web, die toevlucht van de leugen, worden weggevaagd, en hij zal er in verpletterd worden.

3. Zij worden hier vergeleken bij een bloeiende en vastgewortelde boom, die, hoewel hij niet vanzelf verdort, toch gemakkelijk afgehouwen kan worden, zodat zijn plaats hem niet meer kent. De geruste en voorspoedige zondaar kan zich verongelijkt achten als hij vergeleken wordt bij een bies of rietgras hij denkt beter geworteld te zijn. "Wij willen hem zijn waan laten", zegt Bildad, "hem al het voordeel geven, dat hij kan begeren, en hem toch spoedig of plotseling nedergeworpen zien." Hij wordt hier voorgesteld, zoals Nebukadnezer voorgesteld werd in zijn droom, Daniel 4:10, door een groten boom.

A. Aanschouw deze schone, bloeiende boom, vers, een "groene" "inlandse boom" Psalm 37:35, sappig voor de zon, zijn groenheid behoudende in weerwil van de verschroeiende zonnestralen, en zijn scheuten gaan uit onder de beschutting van de tuinmuur, en met het voordeel van de tuinaarde, zie hem staan, vast en diepgeworteld, zonder enige waarschijnlijkheid van door de stormwind neergeworpen te worden, want zijn wortels zijn als ineengestrengeld met de stenen, vers 17, hij groeit in vaste grond, niet zoals de biezen in slijk en water. Zo acht een goddeloos man zich veilig als hij voorspoedig is in de wereld, zijn rijkdom is *als een verheven muur in zijn inbeelding.*

B. Zie deze boom desniettemin geveld en vergeten, *verslonden uit zijn plaats,* vers 18, en zo volkomen uitgeroeid, dat er geen teken meer is van de plaats waar hij groeide, die plaats zelf zal zeggen: "ik heb u niet gezien," en de omstanders zullen hetzelfde zeggen: "ik zocht hem, maar hij werd niet gevonden," Psalm 37:36. Hij had voor een tijd een groot en fraai aanzien, en maakte veel gerucht in de wereld, maar plotseling is hij weg, "wortel noch tak is hem gelaten," Maleachi 4:1. "Dat is de vreugde," dat is: dit is het einde, het besluit "van de weg" van de goddelozen, vers 19, dat is het, waar al zijn vreugde op uitloopt: "de weg van de goddelozen zal vergaan," Psalm 1:6. Zijn hoop dacht hij, zal in het einde in blijdschap verkeren maar dit is het einde, dit de blijdschap: het zal "maar een hoop van het gemaaide zijn in de dag van de ziekte en van de pijnlijke smart," Jesaja 17:11. Dit is het beste ervan, wat dan is het ergste er van? Maar zal hij dan geen kinderen nalaten om te genieten van hetgeen hij heeft? Neen, *uit het stof,* (niet uit zijn wortels) *zullen anderen voortspruiten,* die hem niet verwant zijn, en zijn plaats innemen, en heersen over hetgeen waarvoor hij gearbeid heeft. Anderen, die van dezelfde geest en gezindheid zijn, zullen voortspruiten in zijn plaats en even gerust zijn als hij geweest is, door zijn val niet gewaarschuwd zijnde. De weg van de wereldlingen is hun dwaasheid, en toch zijn er nakomelingen van hen, die "een welbehagen hebben in hun woorden," Psalm 49:14.

Job 8:20-22

Aan het einde van zijn rede vat Bildad in weinige woorden samen wat hij te zeggen heeft, aan Job leven en dood voorstellende, de zegen en de vloek, hem verzekerende dat, naar hij was, het hem gaan zou, en dat zij daarom tot de gevolgtrekking konden komen dat het hem ging, naar hij was.

1. Van de ene kant: indien hij een oprecht man is, *zal God hem niet verwerpen,* vers 20. Hoewel God hem nu verlaten scheen te hebben, zal Hij toch tot hem wederkeren, en langzamerhand "zijn weeklage veranderen in een rei," Psalm 30:12, het goede en de vertroostingen zullen hem zo overvloedig toebedeeld worden, dat zijn *mond met gelach vervuld zal worden* vers 21. Zo diep zal hij door de gelukkige verandering getroffen worden, Psalm 126:2. Zij, die hem liefhebben, zullen zich met hem verblijden maar die hem haten en gejuicht hebben in zijn val, zullen beschaamd wezen, als zij hem tot zijn vorige voorspoed teruggebracht zien. God zal de oprechte niet verwerpen, hij kan voor een wijle ternedergeworpen zijn, maar hij zal niet voor altijd verworpen wezen. Het is waar, dat de mond van de rechtvaardige vervuld zal worden met lachen, zo niet in deze wereld dan toch in een andere. Al is hun zon voor een wijle achter een wolk, zij zal hun wederom helder opgaan om nooit meer bewolkt te worden, hoewel zij treurend naar het graf gaan, zal dat hun ingaan tot de blijdschap des Heeren niet verhinderen. Het is waar, dat de vijanden van de heiligen met schaamte overdekt zullen worden, als zij hen met eer zien gekroond. Maar daaruit volgt toch niet dat Job, zo hij niet volkomen tot zijn vorige voorspoed werd teruggebracht, de hoedanigheid van een oprecht man zou verbeurd hebben.

2. Van de andere kant: zo hij een goddeloos man en een boosdoener is, zal God hem niet helpen, maar hem in zijn tegenwoordige ellende laten vergaan, vers 20, en zijn tent, zijn woonstede *zal niet meer zijn,* vers 22. En ook dit is waar: God zal *de boosdoeners niet bij de hand vatten,* dat is: Hij zal hen niet helpen. Zij stellen zich buiten Zijn bescherming en verbeuren Zijn gunst, Hij zal geen gemeenschap met hen hebben, want wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis? Hij zal hun Zijn hand niet lenen om hen uit de ellende, de eeuwige ellende, waarin zij zich gestort hebben, te verlossen. Zij zullen dan hun handen tot Hem uitstrekken om hulp, maar het is te laat, Hij zal hen niet bij de hand vatten, tussen ons en ulieden is een grote kloof gevestigd. Het is waar, dat de tent de woonstede van de goddelozen, vroeg of laat niet meer zijn zal. Alleen zij, die God tot hun toevlucht gesteld hebben, zijn voor eeuwig veilig, Psalm 90:1, 91:1. Zij, die andere dingen tot hun toevlucht stellen, zullen teleurgesteld worden De zonde brengt verderf over personen en geslachten. Maar om nu te redeneren, (zoals Bildad, naar ik vermoed, op listige wijze redeneert) dat Job, omdat zijn gezin teniet was gegaan, en hij zelf voor het ogenblik hulpeloos scheen te zijn, daarom ongetwijfeld een goddeloos man moet wezen, dat was noch rechtvaardig noch barmhartig, zolang er geen ander bewijs was van zijn slechtheid en goddeloosheid. Laat ons niet oordelen voor de tijd, maar wachten totdat de verborgenheden van alle harten openbaar zullen worden, en de tegenwoordige raadselen van de voorzienigheid Gods opgelost zullen zijn tot algemene en altoosdurende voldoening, en de verborgenheid Gods vervuld zal zijn.

HOOFDSTUK 9

1 Maar Job antwoordde en zeide:
2 Waarlijk, ik weet, dat het zo is; want hoe zou de mens rechtvaardig zijn bij God?
3 Zo Hij lust heeft, om met hem te twisten, niet een uit duizend zal hij Hem beantwoorden.
4 Hij is wijs van hart, en sterk van kracht; wie heeft zich tegen Hem verhard, en vrede gehad?
5 Die de bergen verzet, dat zij het niet gewaar worden, Die ze omkeert in Zijn toorn;
6 Die de aarde beweegt uit haar plaats, dat haar pilaren schudden;
7 Die de zon gebiedt, en zij gaat niet op; en verzegelt de sterren;
8 Die alleen de hemelen uitbreidt, en treedt op de hoogten der zee;
9 Die den Wagen maakt, den Orion, en het Zevengesternte, en de binnenkameren van het Zuiden;
10 Die grote dingen doet, die men niet doorzoeken kan; en wonderen, die men niet tellen kan.
11 Zie, Hij zal voor mij henengaan, en ik zal Hem niet zien; en Hij zal voorbijgaan, en ik zal Hem niet merken.
12 Zie, Hij zal roven, wie zal het Hem doen wedergeven? Wie zal tot Hem zeggen: Wat doet Gij?
13 God zal Zijn toorn niet afkeren; onder Hem worden gebogen de hovaardige helpers.
14 Hoeveel te min zal ik Hem antwoorden, en mijn woorden uitkiezen tegen Hem?
15 Denwelken ik, zo ik rechtvaardig ware, niet zou antwoorden; mijn Rechter zal ik om genade bidden.
16 Indien ik roep, en Hij mij antwoordt; ik zal niet geloven, dat Hij mijn stem ter ore genomen heeft.
17 Want Hij vermorzelt mij door een onweder, en vermenigvuldigt mijn wonden zonder oorzaak.
18 Hij laat mij niet toe mijn adem te verhalen; maar Hij verzadigt mij met bitterheden.
19 Zo het aan de kracht komt, zie, Hij is sterk; en zo het aan het recht komt, wie zal mij dagvaarden?
20 Zo ik mij rechtvaardig, mijn mond zal mij verdoemen; ben ik oprecht, Hij zal mij toch verkeerd verklaren.
21 Ben ik oprecht, zo acht ik toch mijn ziel niet; ik versmaad mijn leven.
22 Dat is een ding, daarom zeg ik: Den oprechte en den goddeloze verdoet Hij.
23 Als de gesel haastelijk doodt, bespot Hij de verzoeking der onschuldigen.
24 De aarde wordt gegeven in de hand des goddelozen; Hij overdekt het aangezicht harer rechteren; zo niet, wie is Hij dan?
25 En mijn dagen zijn lichter geweest dan een loper; zij zijn weggevloden, zij hebben het goede niet gezien.
26 Zij zijn voorbijgevaren met jachtschepen; gelijk een arend naar het aas toevliegt.
27 Indien mijn zeggen is: Ik zal mijn klacht vergeten, en ik zal mijn gebaar laten varen, en mij verkwikken;
28 Zo schroom ik voor al mijn smarten; ik weet, dat Gij mij niet onschuldig zult houden.
29 Ik zal toch goddeloos zijn; waarom dan zal ik ijdellijk arbeiden?
30 Indien ik mij wasse met sneeuwwater, en mijn handen zuivere met zeep;
31 Dan zult Gij mij in de gracht induiken, en mijn klederen zullen van mij gruwen.
32 Want Hij is niet een man, als ik, dien ik antwoorden zou, zo wij te zamen in het gericht kwamen.
33 Er is geen scheidsman tussen ons, die zijn hand op ons beiden leggen mocht.
34 Dat Hij van op mij Zijn roede wegdoe, en dat Zijn verschrikking mij niet verbaasd make;
35 Zo zal ik spreken, en Hem niet vrezen; want zodanig ben ik niet bij mij.

In dit en het volgende hoofdstuk hebben wij Jobs antwoord op Bildads rede, waarin hij met eerbied spreekt van God, met ootmoed van zichzelf, en met aandoening van zijn rampen, maar geen woord van afkeuring zegt van zijn vrienden of van hun hardheid jegens hem, noch in direct antwoord op hetgeen Bildad had gezegd. Wijselijk blijft hij zich bij de zaak zelf bepalen en maakt geen aanmerkingen op de persoon, die haar bespreekt, en zoekt geen gelegenheid tegen hem. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De leer van Gods gerechtigheid gesteld, vers 2.

II. Het bewijs ervan in Zijn wijsheid en macht en soevereine heerschappij, vers 3-13.

III. De toepassing ervan, waarin:

1. Hij zichzelf veroordeelt als niet instaat om met God te twisten, vers 14-21..

2. Zijn stelling handhaaft, dat wij over het karakter van de mensen niet kunnen oordelen naar hun uitwendige omstandigheden, vers 22-24..

3. Klaagt over het zware van zijn ellende en over de verlegenheid waarin hij zich bevindt, zodat hij niet weet wat te zeggen of te doen, vers 25-35.

Job 9:1-13

Bildad begon met een bestraffing aan Job voor zijn vele spreken, Hoofdst. 8:2. Job antwoordt daar niet op, hoewel hij dit verwijt van veel spreken gemakkelijk op hem had kunnen terugwerpen, maar in hetgeen hij vervolgens als zijn beginsel uitspreekt, dat God nooit het recht verkeert, stemt Job met hem in. *Waarlijk ik weet dat,* vers 2. Wij moeten bereid zijn te erkennen in hoever wij het eens zijn met hen, met wie wij in geschil zijn, en wij moeten geen waarheid gering achten, en nog veel minder tegenstaan, al wordt zij ook door een tegenstander te berde gebracht, maar haar ontvangen in het licht en de liefde ervan, al werd zij ook verkeerd toegepast. *Waarlijk het is zo,* dat goddeloosheid de mensen ten verderve brengt en dat de Godvruchtigen onder Gods bijzondere bescherming staan. Dat zijn waarheden die ik onderschrijf, maar hoe kan een mens zich handhaven tegenover God? "Niemand die leeft zal voor Zijn aangezicht rechtvaardig zijn" Psalm 143:2. *Hoe zou de mens rechtvaardig zijn bij God?* Sommigen vatten dit op als een hartstochtelijke klacht tegen Gods nauwlettendheid en strengheid, dat Hij een God is, met wie niet te handelen is. En het kan niet ontkend worden, dat er in dit hoofdstuk sommige gemelijke uitdrukkingen zijn, die wel enigszins aan zo'n taal doen denken. Maar ik beschouw het veeleer als een Godvruchtige belijdenis van de zondigheid van de mensen, en van zijn eigene in het bijzonder, dat, zo God met ons handelde naardat onze ongerechtigheden het verdienen, wij gewis verloren zouden zijn.

I. Hij stelt het vast als een waarheid, dat de mens een ongelijke partij is voor zijn Maker, hetzij in twistgeding of in strijd.

1. In twistgeding, vers 3. *Zo Hij lust heeft om met hem te twisten,* hetzij voor het gericht of in een redetwist, *niet een uit duizend zal hij Hem antwoorden.*

a. God kan duizend vragen doen, waarop zij, die met Hem twisten en Zijn handelingen afkeuren, geen antwoord kunnen geven. Toen God tot Job sprak uit het onweder heeft Hij hem zeer vele vragen gedaan, *Weet gij dit? Kunt gij dat?* Op geen waarvan Job kon antwoorden, Hoofdst. 38, 39. God kan gemakkelijk de dwaasheid aantonen van hen, die het meest op wijsheid bogen.

b. God kan ons duizend overtredingen ten laste leggen, kan duizend artikelen van beschuldiging tegen ons inbrengen, en wij kunnen Hem niet zo antwoorden, dat wij de beschuldiging afwijzen als ongegrond, maar door ons stilzwijgen moeten wij de bekentenis afleggen dat zij waar zijn. Geen enkele ervan kunnen wij ontkennen, er ons onschuldig aan noemen, neen, wij zijn niet instaat Hem te antwoorden, maar moeten, zoals Job deed, Hoofdst. 39:37, *onze hand op onze mond leggen,* en roepen: *schuldig, schuldig!*

2. In de strijd, vers 4. *Wie heeft zich tegen Hem verhard en vrede gehad?* Het antwoord is zeer gemakkelijk. Gij kunt van het begin van de wereld tot op deze dag geen enkel voorbeeld bijbrengen van een vermetele zondaar, die zich *tegen God verhard heeft,* hardnekkig volhard heeft in zijn rebellie tegen Hem, en niet heeft bevonden dat God hem te sterk was en hem zijn dwaasheid duur heeft laten betalen. Zij hebben geen voorspoed of vrede gehad, geen vertroosting, geen geluk. Wat heeft de mens er ooit mee gewonnen om bij God met proeven van schranderheid en bekwaamheid aan te komen, of met aanspraken op recht? Al de tegenstand, die aan God geboden wordt, is slechts als het stellen van distelen en doornen voor een verterend vuur, zo dwaas, zo vruchteloos, zo verderf aanbrengend is deze poging, Jesaja 27:4, 1 Corinthiers 10:22. Afgevallen engelen hebben

zich tegen God verhard, maar hebben geen vrede gehad, 2 Petrus 2:4. De draak voerde krijg, maar werd uitgeworpen, Openbaring 12:9. Goddeloze mensen verharden zich tegen God, betwisten Zijn wijsheid, zijn ongehoorzaam aan Zijn wetten, hebben geen berouw over hun zonden, zijn onverbeterlijk onder hun beproevingen, zij verwerpen de aanbiedingen van Zijn genade, weerstaan het twisten van Zijn Geest geven niets om Zijn bedreigingen, en staan Zijn belangen tegen in de wereld, maar zijn zij voorspoedig geweest? Kunnen zij voorspoedig zijn? Neen, zij vergaderen *zich slechts toorn in de dag des toorns,* hij, die deze steen wentelt, zal bevinden dat hij op hem wederkeert.

II. Hij bewijst dit door te tonen welk een God Hij is, met wie wij te doen hebben. Hij *is wijs van hart,* en daarom kunnen wij Hem niet antwoorden voor het gericht. Hij is *sterk van kracht,* en daarom kunnen wij het niet met Hem uitvechten. Het is de grootste waanzin om te denken, dat wij met God kunnen strijden, tegen een God van oneindige wijsheid en macht, die alles weet en alles kan, die noch in verstand overtroffen, noch door kracht overweldigd kan worden. De duivel vleide zich dat Job in de dag van zijn beproeving God zou vloeken, kwaad van Hem zou spreken, maar inplaats hiervan zet hij er zich toe om God te eren en zeer gunstig van Hem te spreken. Hoeveel smarten hij ook lijdt, hoezeer hij ook vervuld is van zijn ellende als hij gelegenheid heeft om van de wijsheid en macht van God te spreken, dan vergeet hij zijn kwalen en zijn klachten, en verwijlt met verlustiging en een vloed van welsprekendheid bij dat edel en zeer nuttig onderwerp.

Bewijzen van de wijsheid en macht van God ontleent hij:

1. Aan het rijk van de natuur, in hetwelk de God van de natuur handelt met onbedwingbare macht en doet wat Hem behaagt, want al de ordeningen en al de krachten van de natuur komen van Hem en zijn van Hem afhankelijk.

A. Als het Hem behaagt verandert Hij de loop van de natuur, en doet haar stromen achterwaarts keren, vers 5-7. Naar de gewone wet van de natuur staan de bergen vast, en worden daarom de eeuwige heuvelen genoemd, de aarde is bevestigd en zal niet wankelen, Psalm 93:1, en haar pilaren zijn onbeweeglijk vastgesteld, de zon gaat op op haar tijd, en de sterren storten haar invloed uit over deze lagere wereld, maar als het God behaagt, kan Hij de natuur niet slechts buiten haar gewone spoor leiden, maar haar orde omkeren en er de wet van veranderen.

a. Niets is vaster dan de bergen, als wij spreken van bergen verzetten, dan bedoelen wij iets onmogelijks aan te duiden, maar Gods macht kan hen van plaats doen veranderen, Hij verzet ze en zij worden het niet gewaar, verzet ze of zij het willen of niet, Hij kan hun toppen verlagen, hen met de lage grond gelijk maken. Hij keert ze om in Zijn toorn, Hij kan even gemakkelijk bergen verstrooien als de landman molshopen verstrooit, al zijn zij ook nog zo hoog, nog zo groot en rotsachtig. De mensen hebben veel moeite om over een berg heen te komen, maar God kan ze doen verdwijnen. Hij heeft de Sinai doen daveren. Psalm 68:9. "De heuvelen sprongen op," Psalm 144:4. "De aloude bergen zijn verstrooid geworden," Habakuk 3:6.

b. Niets is meer bevestigd dan de aarde op haar as, maar God kan, als het Hem behaagt, haar uit haar plaats schudden, haar opheffen van haar middelpunt, en zelfs haar pilaren doen beven. Wat haar tot steun scheen te zijn, zal zelf steun behoeven, als God het schudt. Zie hoeveel wij verschuldigd zijn aan Gods lankmoedigheid. God heeft macht genoeg om de aarde onder het

schuldige ras van de mensheid te doen beven die zucht onder de last van de zonde, en aldus de bozen uit haar uit te schudden, Hoofdst. 38:13. Maar Hij houdt de aarde in stand, en op haar de mens, en doet haar niet nu nog, zoals eenmaal, de rebellen verzwelgen.

c. Niets is meer standvastig dan de opgaande zon, nooit mist zij haar bestemde tijd, maar God kan als het Hem behaagt die tijd opschorten. Hij, die haar het eerst bevolen heeft op te gaan, kan haar tegenbevel geven. Eens werd aan de zon geboden stil te staan, en op een ander maal om terug te gaan, om te tonen dat zij nog altijd onder het toezicht en bedwang is van haar grote Schepper. Zo groot is Zijn goedheid, door welke Hij Zijn zon doet schijnen over de bozen en ondankbaren, hoewel Hij haar ervan zou kunnen terughouden! Hij, die de sterren gemaakt heeft, kan als het Hem behaagt ze verzegelen en ze verbergen voor onze ogen. Door aardbevingen en onderaards vuur zijn soms bergen verzet en is de aarde bewogen. In zeer donkere en bewolkte dagen en nachten is het ons alsof het aan de zon verboden was op te gaan, en de sterren verzegeld waren, Handelingen 27:20. Het volstaat te zeggen dat Job hier spreekt van hetgeen God doen kan, maar als wij het moeten verstaan van hetgeen Hij werkelijk gedaan heeft, dan kunnen al deze verzen misschien toegepast worden op de zondvloed, toen de bergen van de aarde bewogen waren en de zon en de sterren waren verduisterd. De wereld, die nu is, wordt, geloven wij, bewaard voor het vuur, dat de bergen zal verteren en de aarde zal versmelten, en de zon in duisternis zal verkeren.

B. Zolang het Hem behaagt, bewaart Hij de vastgestelde loop en de orde van de natuur, en dit is een voortgezette schepping. Hijzelf heeft door Zijn eigen macht en zonder iemands hulp:

a. *De hemelen uitgebreid,* vers 8. Hij heeft ze niet slechts uitgebreid in den beginne, maar Hij breidt ze nog uit, dat is: Hij houdt ze uitgebreid, want anders zouden zij vanzelf saamgerold worden als een rol perkament.

b. *Hij treedt op de hoogten van de zee* of naar de Engelse overzetting: *op de baten van de zee,* dat is: Hij houdt ze tenonder, weerhoudt ze van de aarde te overstromen, Psalm 104:9, hetgeen als een reden wordt gegeven, waarom wij allen God moeten vrezen en ontzag voor Hem moeten hebben, Jeremia 5:22. Hij is machtiger dan de geweldige baren van de zee, Psalm 93:4, 65:8.

c. Hij maakt de sterrenbeelden, drie er van worden genoemd voor al de overige, vers 9, *de Wagen, de Orion* en *het Zevengesternte,* en in het algemeen: *de binnenkameren van het Zuiden.* De sterren, waaruit deze zijn samengesteld, maakte Hij in den beginne en stelde ze in die orde, en Hij maakt ze nog, houdt ze in wezen, bestuurt haar bewegingen, maakt ze tot wat zij zijn voor de mens, en neigt het hart van de mensen om ze waar te nemen, waartoe de dieren het vermogen niet hebben. Niet alleen de sterren, die wij zien en waaraan wij namen geven, maar ook die in het andere halfrond, die om de Zuidpool heen zijn, en hier *de binnenkameren van het Zuiden worden genoemd,* zijn onder het bestuur en de heerschappij van God. Hoe wijs is Hij dus, en hoe machtig!

2. Hier worden getuigenissen ontleend aan het rijk van de voorzienigheid Gods, die bijzondere voorzienigheid, welke zich met de zaken van de mensen bezighoudt. Aanschouw wat God doet in de regering van de wereld en gij zult zeggen: Hij is wijs van hart en sterk van kracht.

A. Hij doet vele en grote dingen, die te bewonderen zijn, vers 10. Job zegt hier hetzelfde wat Elifaz had gezegd, Hoofdst. 5:9, en in dezelfde bewoordingen, niet weigerende hem na te spreken, hoewel

hij nu zijn tegenpartijder is. God is een groot God, en doet grote dingen, Hij is een God die wonderen werkt, en die wonderwerken zijn zo talrijk, dat wij ze niet kunnen tellen, en zo verborgen, zo geheimenisvol, dat wij ze niet doorzoeken kunnen. O diepte Zijns raads!

B. Hij handelt onzichtbaar en onbemerkt, vers 11. "Hij gaat voor mij heen in Zijn werkingen, en ik zie Hem niet, ik bemerk Hem niet, Zijn weg is in de zee," Psalm 77:20. De werkingen van ondergeschikte oorzaken zijn gewoonlijk waarneembaar voor de zinnen, maar God doet alles rondom ons, en toch "zien wij Hem niet," Handelingen 17:23. Ons eindig verstand kan Zijn raadslagen niet doorgronden, Zijn bewegingen niet vatten, Zijn maatregelen niet begrijpen. Wij zijn onbevoegd om Gods handelingen te beoordelen, omdat wij niet weten wat Hij doet of wat Hij voornemens is. "De arcana imperii-de geheimen van de regering-" zijn dingen, die boven onze bevatting zijn, en daarom moeten wij ons niet inbeelden ze te kunnen verklaren of uitleggen.

C. Hij handelt met onbetwistbare vrijmacht, vers 12. Hij ontneemt ons de dingen, die aangenaam zijn voor het menselijk leven, alles waarop wij steunden, wanneer en naar het Hem behaagt, ontneemt ons gezondheid en bezittingen, bloedverwanten en vrienden, ja zelfs het leven, wat het ook zij, dat heengaat, Hij is het, die het wegneemt, door welke hand het ook weggenomen wordt, Zijn hand moet er in worden erkend. De Heere neemt, *wie zal Hem hinderen?* vers 2, of, *wie zal Hem doen wedergeven.* Wie zal er Hem van afbrengen, wie zal Zijn raadsbesluit veranderen? Wie kan Hem weerstaan, of Zijn werkingen tegengaan? Wie kan er Hem in bedwingen, of er Hem ter verantwoording voor roepen? Welke aanklacht kan tegen Hem worden ingebracht? Of: *Wie zal tot Hem zeggen: Wat doet gij?* Of: Waarom doet Gij alzo? Daniel 4:35. God is niet verplicht ons een reden te geven van hetgeen Hij doet. Wij kennen de bedoeling niet van Zijn handelingen, het zal tijd genoeg wezen om haar hiernamaals te kennen, wanneer het zal blijken, dat hetgeen nu door een koninklijk kroonrecht schijnt te geschieden, in oneindige wijsheid en ons ten goede geschiedt.

D. Hij handelt met onweerstaanbare macht, die geen schepsel kan weerstaan, vers 13. *Indien God Zijn toorn niet zal afkeren,* (hetgeen Hij doen kan zo het Hem behaagt, want Hij is Heer van Zijn toorn, doet hem uitgaan, of weerhoudt hem naar Zijn wil) *dan worden de hovaardige helpers onder Hem gebogen,* dat is: Hij zal hen, die elkaar tegen Hem helpen, gewis verbreken en verpletteren. Hoogmoedige mensen verzetten zich tegen God en Zijn handelingen, en in die tegenstand gaan zij hand in hand. De koningen van de aarde stellen zich op, en de vorsten beraadslagen tezamen, om Zijn juk af te werpen, Zijn waarheid in minachting te brengen en Zijn volk te vervolgen: "Gij, Israëlietische mannen, komt te hulp." Handelingen 21:28, Psalm 83:9. Als een van de vijanden van Gods koninkrijk onder Zijn oordeel valt, dan komen de anderen hem trotselijk te hulp, en denken hem uit Zijn hand te kunnen verlossen, maar tevergeefs, tenzij het Hem behaagt Zijn toorn te weerhouden, (hetgeen Hij dikwijls doet, want het is de dag van Zijn lankmoedigheid) buigen zich de hovaardige helpers onder Hem, en vallen met degenen die zij bedoelden te helpen. Wie kent de sterkte van Gods toorn? Zij, die denken kracht genoeg te hebben om anderen te helpen, zullen niet bij machte zijn er zichzelf tegen te helpen.

Job 9:14-21

Wat Job gezegd had van des mensen volslagen onmacht om met God te twisten, past hij hier toe op zichzelf en hij wanhoopt er aan Zijn gunst te verkrijgen, hetgeen (naar sommigen denken) in hem voortkomt uit de harde gedachten, die hij van God had gekoesterd, alsof Hij, zich terecht of ten onrechte tegen hem gesteld hebbende, zal blijken te sterk voor hem te wezen. Ik denk echter dat het veeleer voortkwam uit zijn besef van de onvolkomenheid van zijn gerechtigheid en de sombere vrees, die hij nu koesterde, dat God misnoegd op hem was.

I. Hij durft met God niet twisten, vers 14. "Indien de hovaardige helpers zich onder Hem buigen, hoe zou ik, een arm, zwak schepsel (die zó weinig een helper ben, dat ikzelf zeer hulpeloos ben geworden) Hem dan kunnen antwoorden? Wat kan ik zeggen tegen hetgeen God doet? Als ik het beproef met Hem te redeneren, dan zal Hij mij voorzeker te sterk zijn." Indien de pottenbakker van het leem een vat ter onere maakt, of het vat, dat hij gemaakt heeft, in stukken breekt, zal dan het leem of het gebroken vat met hem twisten? Even dwaas is de mens, die tegen God antwoordt, of denkt met Hem te kunnen redetwisten. Neen, dat alle vlees zwijge voor Zijn aangezicht.

II. Hij durft zijn gerechtigheid voor God niet staande houden. Hoewel hij zijn oprechtheid staande hield tegenover zijn vrienden, niet wilde toegeven dat hij een geveinsde en een goddeloze was, zoals zij voorgaven, wilde hij hier toch niet op pleiten, als op zijn gerechtigheid voor God. Job wist zoveel van God, en zoveel van zichzelf, dat hij zich voor God niet op zijn gerechtigheid kon beroepen.

1. Hij wist zoveel van God, dat hij zich met Hem in geen twistgeding durfde begeven vers 15-19. Tegenover zijn vrienden kon hij zich handhaven, en achtte hij zich wèl instaat om met hen te handelen, maar al zou zijn zaak ook beter geweest zijn dan zij was, hij wist wel dat het nutteloos zou zijn om zich voor God te rechtvaardigen.

A. God kende hem beter dan hij zichzelf kende, vers 15. "Al zou ik in mijn eigen gevoel, in mijn eigen ogen, rechtvaardig zijn en al zou mijn eigen hart mij niet veroordelen *God is groter dan mijn hart*, en kent mijn verborgen fouten en dwalingen, die ik niet begrijp en niet kan begrijpen, en Hij kan er mij van beschuldigen, en daarom zal ik niet antwoorden." Paulus spreekt in dezelfde zin "Ik ben mijzelf van geen ding bewust," ik ben mij van geen heersende goddeloosheid bewust, "doch ik ben daardoor niet gerechtvaardigd," 1 Corinthiers 4:4. "Ik durf mij voor God niet op mijn onschuld beroepen, want Hij zou mij ten laste kunnen leggen wat ik in mijzelf niet ontdekt of bespeurd heb." Van die pleitgrond zal Job dus geen gebruik maken, maar *zijn Rechter om genade bidden*, dat is: zich aan *Gods genade* overgeven, en niet denken dat zijn eigen verdiensten hem kunnen redden.

B. Hij had geen reden om te denken dat er iets was in zijn gebeden, hetwelk ze Gode welbehaaglijk kon maken, of hem een antwoord des vredes kon doen verwerven, er was niet de minste waardij of waardigheid in, waaraan de verhoring ervan toegeschreven kon worden, deze moet zuiver en alleen toegeschreven worden aan de genade en ontferming Gods, die antwoordt voordat wij roepen, en niet omdat wij roepen, en genaderijke antwoorden geeft op ons gebed, maar niet om ons gebed, vers 16. "*Indien ik roep, en Hij mij antwoordt*, mij geeft waar ik tot Hem om geroepen heb, zijn toch mijn gebeden zó zwak en gebrekkig, dat ik niet geloven kan dat Hij daarin naar mijn stem gehoord heeft, maar dat Hij het zuiver en alleen gedaan heeft om Zijns naams wil." Bisschop Patrick

legt het aldus uit: "Indien ik bid, en Hij geeft mij mijn begeerte, dan moet ik niet denken dat mijn gebed dit gedaan heeft."

C. Zijn tegenwoordige ellende, waarin God hem gebracht heeft niettegenstaande zijn oprechtheid, gaf hem de overtuiging dat God in Zijn beschikken en regelen van der mensen uitwendige toestand in deze wereld handelt door vrijmacht, en hoewel Hij nooit iemand onrecht doet, toch ook niet altijd aan iedereen geeft wat hem naar recht toekomt, dat is: aan de besten gaat het niet altijd het best, en aan de slechten niet altijd het slechtst in dit leven, omdat Hij de volkomen en nauwkeurige toebedeling van beloning en straf bewaart voor de toekomende staat. Job was zich van geen buitengewone schuld bewust, en viel toch onder buitengewone beproevingen, vers 17, 18. Ieder mens moet verwachten dat de wind tegen hem waait, maar Job was door een zware storm aangelopen. Ieder, die tussen doornen en distelen wandelt, moet verwachten schrammen op te doen, maar Job was gewond, en zijn wonden waren vermenigvuldigd. Iedereen moet een dagelijks kruis verwachten, en dat hij nu en dan uit de bittere beker zal te drinken hebben, maar Jobs rampen waren zo menigvuldig en volgden zo snel op elkaar, dat hij niet kon ademhalen, hij was vervuld met bitterheid, en hij durft zeggen dat dit alles zonder oorzaak was, zonder dat hij er aanleiding toe heeft gegeven, of door zijn overtredingen God er toe gebracht had. Wij hebben totnutoe hetgeen Job gezegd heeft in de beste zin beschouwd, hoewel dit tegen het oordeel is van vele goede uitleggers, maar hier heeft hij ongetwijfeld wat *onbedachtelijk voortgebracht met zijn lippen.* Hij maakt aanmerking op Gods goedheid, als hij zegt dat hem geen tijd was gelaten om adem te halen, terwijl hij toch nog zo goed het gebruik heeft van zijn verstand en zijn spraak om aldus te kunnen spreken, en op Zijn gerechtigheid, als hij zegt dat het zonder oorzaak was. Toch is het waar dat gelijk aan de ene kant er velen zijn, aan wie meer zonden ten laste gelegd kunnen worden dan de gewone zwakheden van de menselijke natuur, terwijl zij toch niet meer smart of droefheid hebben dan de gewone rampen aan het menselijk leven verbonden, zo zijn er van de andere kant velen, die meer van de algemene rampen van het menselijk leven ervaren, terwijl zij zich toch niet bewust zijn van meer dan de gewone zwakheden van de menselijke natuur.

D. Hij was niet instaat zich tegenover God te handhaven, vers 19.

a. Niet door kracht van wapenen. "Ik durf met de Almachtige niet in het strijdperk treden, want spreek ik van kracht en meen ik daardoor te overwinnen, *zie, Hij is sterk,* sterker dan ik, en Hij zal mij gewis overweldigen." Er valt niet te twisten (zei eens iemand tot Caesar) met hem, die over legioenen gebiedt, en nog veel minder valt er te twisten met Hem, die legioenen van engelen onder Zijn bevelen heeft. Kan uw hart (uw moed en tegenwoordigheid van geest) bestaan, of zullen uw handen sterk zijn om u te verdedigen "in de dagen als Ik met u handelen zal?" Ezechiel 22:14.

b. Niet door kracht van redenen. "Indien ik spreek van recht, op mijn recht wil aandringen, *wie zal mij een tijd stellen om te pleiten,* vers 19. Er is geen hogere macht om mij op te beroepen, geen opperste gerechtshof, dat een onderzoek van de zaak bevelen kan want Hij is de opperrechter, van Hem komt ieders oordeel, waarbij men zich moet neerleggen, waarin wij hebben te berusten.

2. Hij wist zoveel van zichzelf, dat hij geen gerechtelijk verhoor durfde ondergaan, vers 20, 21. Als ik het zou beproeven mijzelf te rechtvaardigen en op mijn eigen gerechtigheid te pleiten, zou mijn verdediging mijn misdrijf zijn, en *mijn mond zal mij verdoemen,* als hij beproeft mij vrij te spreken. Een Godvruchtig man, die de bedriegelijkheid kent van zijn eigen hart en er dikwijls het verkeerde in

gevonden heeft, dat daar verborgen was, vermoedt dat er meer kwaad in hem is, dan waarvan hij zich bewust is, en daarom zal hij er niet aan denken om zich voor God te willen rechtvaardigen. Indien wij zeggen: "Wij hebben geen zonde", dan bedriegen wij niet alleen onszelf, maar wij beledigen God, want wij zondigen door dit te zeggen, en logenstraffen de Schrift, die allen onder de zonde besloten heeft. Indien ik zeg: ik ben volmaakt, ik ben zondeloos, God heeft mij van niets te beschuldigen, dan zal dit zeggen juist een bewijs zijn van mijn verdorvenheid, van mijn hoogmoed, mijn onwetendheid en verwaandheid. Ja, al ware ik volmaakt, al zou God mij rechtvaardig noemen, zou ik toch mijn ziel niet achten, ik zou volstrekt niet begeren mijn leven te verlengen, zolang het met al deze ellende belast is." Of, "Al zou ik vrij zijn van grove zonde, al zou mijn geweten mij niet beschuldigen van een zware misdaad zou ik mijn eigen hart in zover toch niet geloven, dat ik mijn onschuld zou durven staande houden, noch mijn leven waardig achten om er met God voor te strijden." Kortom, het is dwaasheid om met God te strijden, en onze wijsheid is het, zowel als onze plicht, om ons aan Hem te onderwerpen en ons neer te werpen aan Zijn voeten.

Job 9:22-24

Hier roert Job kortelijk het voornaamste punt van geschil aan tussen hem en zijn vrienden. Zij hielden vol dat degenen, die rechtvaardig en vroom zijn, altijd voorspoed hebben in deze wereld, en dat alleen de goddelozen in ellende en leed zuchten, daar tegenover verklaarde hij dat gewoonlijk de goddelozen voorspoedig zijn en de rechtvaardigen grotelijks worden beproefd, dat is de ene, de voorname zaak, waarin hij en zijn vrienden verschilden. Zij hadden hun beweren niet bewezen, daarom blijft hij bij zijn mening: "ik zei en herhaal het: alle ding wedervaart hun gelijk alle anderen."

Nu moet erkend worden:

1. Dat er zeer veel waars is in hetgeen Job hier bedoelt: als tijdelijke oordelen zijn uitgegaan, worden er zowel goeden als slechten door getroffen, en de verderfengel onderscheidt slechts zelden-hoewel hij het eenmaal gedaan heeft-tussen de huizen van Israëlieten en de huizen van Egyptenaren.

Het is waar: in het oordeel over Sodom, dat "de straf des eeuwigen vuurs" wordt genoemd, Judas: 7, was het verre van God, "dat de rechtvaardige zij als de goddeloze," Genesis 18:25, maar van gewone tijdelijke oordelen hebben de rechtvaardigen hun deel, en soms het grootste deel. Het zwaard verteert de ene zowel als de andere, Josia zowel als Achab. Zo verderft God de oprechte en de goddeloze, goeden en slechten werden tezamen naar Babel gezonden, Jeremia 24:5, 9. Als de gesel haastelijk doodt, allen er door weggemaaid worden, dan zal het Gode zeer welgevallig zijn te zien, hoe dezelfde gesel, die het verderf is van de goddelozen, de beproeving is van de onschuldigen, de toetssteen is van hun geloof, dat bevonden wordt "te zijn tot lof en eer en heerlijkheid," 1 Petrus 1:7, Psalm 66:10.

Laat dit Gods kinderen verzoenen met hun rampen, zij zijn slechts beproevingen, bedoeld tot hun eer en hun welzijn, en als God er een welgevallen in heeft, moeten zij er niet misnoegd om zijn, als Hij de verzoeking van de onschuldigen bespot, wetende hoe heerlijk de uitkomst zal zijn, lacht tegen verderf en hongersnood, zo laat hen dan ook er tegen lachen, Hoofdst. 5:22, en er over triomferen zeggende: "Dood, waar is uw prikkel!"

Van de andere kant: zo weinig zijn de goddelozen tot het doelwit van Gods oordelen gesteld, dat *hun de aarde in de hand wordt gegeven,* vers 24. Zij hebben grote bezittingen en grote macht, *hebben* wat zij willen en *doen* wat zij willen. *In de hand van de boze* staat er in het oorspronkelijke, dus in het enkelvoud. De duivel, de boze, wordt *de god van deze wereld genoemd,* en hij snoeft er op, dat zij "hem is overgegeven," Lukas 4:6. Of, *in de hand van een goddeloos man* (naar de gissing van bisschop Patrick), de een of andere welbekende tiran die toen in dat deel van de wereld heeft geleefd, wiens grote slechtheid en grote voorspoed aan Job en zijn vrienden wel bekend waren.

Aan de goddelozen is de aarde gegeven, maar aan de rechtvaardigen is de hemel geschonken, en wat is nu beter-de hemel zonder de aarde, of de aarde zonder de hemel? In de leidingen van Zijn voorzienigheid verhoogt God de goddelozen, terwijl Hij het aangezicht overdekt van hen, die geschikt zijn om rechters te wezen, die wijs en vroom zijn, bevoegd en bekwaam om te regeren, en begraaft hen in onbekendheid, laat hen misschien neergeworpen en veroordeeld worden. Hij laat toe dat hun aangezicht als dat van misdadigers bedekt wordt door hen, in wier hand de aarde gegeven

is. Dagelijks zien wij dit geschieden indien het nu God niet is, die het doet, waar en wie is het dan, die het doet? Aan wie anders kan het toegeschreven worden dan aan Hem, die heerst in de koninkrijken van de mensen, en ze geeft aan wie Hij wil? Daniel 4:32.

2. Toch moet het erkend worden, dat er te veel hartstocht is in hetgeen Job hier zegt. De wijze van uitdrukking is gemelijk, toen hij bedoelde dat God beproeft, had hij niet moeten zeggen: *de oprechte en de goddeloze verdelgt Hij*. Toen hij bedoelde dat God een welgevallen heeft aan de beproeving van de onschuldigen, had hij niet moeten zeggen dat Hij *de verzoekingen van de onschuldigen bespot*, want Hij beproeft niet gaarne, niet van harte. Als de geest verhit is, hetzij door twist of door ontevredenheid, dan is het ons zeer nodig een wacht te zetten voor onze lippen, opdat wij in het spreken over Goddelijke dingen de betamelijkheid in acht nemen.

Job 9:25-35

Job wordt nu al meer en meer klaagziek en ontevreden, en hij eindigt in dit hoofdstuk niet met die eerbiedige uitdrukkingen omtrent Gods wijsheid en gerechtigheid, waarmee hij het heeft begonnen. Zij, die zich toegeven in die zucht tot klagen en murmureren, weten niet tot welke onbetamelijkheid, ja tot welke goddeloosheid zij daardoor komen zullen. *Het begin van dat twisten* met God is *als een, die het water opening geeft, daarom verlaat die twist eer hij zich vermengt.* Als wij in benauwdheid zijn, dan is het ons vergund aan God onze nood te klagen, zoals de psalmist zo dikwijls doet, maar over God klagen, zoals Job hier doet, dat mogen wij ganselijk niet.

I. Zijn klacht hier over het voorbijgaan van zijn dagen van voorspoed is juist, vers 25, 26. "Mijn dagen, namelijk al mijn goede dagen, zijn voorbij, om nooit weer te keren, plotseling heengegaan, eer ik het wist." Nooit heeft een renbode, die met goede tijding was afgezonden (zoals Cushi en Ahimaaz), zo’n haast gemaakt, als waarmee al mijn genietingen van mij weggevloden zijn, nooit is enig schip met zo ongelooflijke snelheid naar zijn haven heengezeild, nooit is een arend sneller op zijn prooi gevlogen, ook is er van al mijn voorspoed geen spoor overgebleven, niet meer dan van "een arend in de lucht of van een schip in de zee," Spreuken 30:19. Zie hier:

1. Hoe snel de beweging is van de tijd, hij gaat steeds voort, zich heenspoedende naar zijn einde, en blijft voor niemand stilstaan. Hoe weinig behoefte hebben wij aan tijdverdrijf en hoe grote behoefte hebben wij er aan de tijd uit te kopen, als hij zo snel heengaat naar de eeuwigheid, die even snel tot ons nadert, als de tijd zich van ons wegspoedt.

2. Hoe ijdel de genietingen zijn van de tijd, waarvan wij geheel beroofd kunnen worden, terwijl de tijd er nog is! Onze dag kan langer zijn dan de zonneschijn van onze voorspoed, en als die weg is, dan is het of hij er niet geweest is. De herinnering dat wij onze plicht gedaan hebben, zal ons later lieflijk zijn, maar de herinnering aan al de wereldse rijkdom, die wij verkregen hebben, zal dat niet wezen als al die rijkdom verdwenen is. Die rijkdom is weg, kan niet teruggeroepen worden, hij heeft geen goed, geen geluk aangebracht, en laat ook geen geluk achter.

II. Zijn klacht over zijn tegenwoordige ellende is verschoonbaar, vers 27, 28.

1. Hij schijnt zijn best gedaan te hebben om zich, zoals zijn vrienden hem aanrieden, tot rust en kalmte te brengen. Dit was het goede, dat hij wilde doen: hij wilde gaarne zijn klachten vergeten en God loven, zijn bedruktheid van zich wegdoen en zich vertroosten, ten einde geschikt te zijn voor gemeenschapsoefening met God en met de mens, maar:

2. Hij bevond dat hij het niet kon, "ik *schroom voor al mijn smarten,* als ik het meest strijd tegen mijn verdriet, dan heeft dat het meest de overhand op mij, en blijkt mij te sterk te wezen!" Het is in zo’n geval gemakkelijker te weten wat wij doen moeten, dan het te doen, te weten in welke gemoedsgesteldheid wij behoren te wezen, dan in die gemoedsgesteldheid te komen en er in te blijven. Het is gemakkelijk hen, die in leed en ellende zijn, tot geduld te vermanen en hun te zeggen dat zij hun kwalen en rampen moeten vergeten en zich moeten vertroosten, maar dat is niet zo spoedig gedaan als gezegd. Vrees en smart zijn tiranniserende dingen, niet gemakkelijk tot de onderwerping te brengen aan Godsdienst en rede, waarin zij behoren gehouden te worden.

III. Maar zijn klacht tegen God, alsof Hij onverzoenlijk en onvermurwbaar was, is volstrekt niet te verontschuldigen. Zij was de taal van zijn bederf. Hij wist beter, en op een andere tijd zou het ver van hem geweest zijn om zulke harde gedachten van God te koesteren, als die nu in zijn hart binnendrongen en zich uitten in die hartstochtelijke klacht. Godvruchtige mensen zijn niet altijd zichzelf in hun spreken, maar God gedenkt dat zij stof zijn, gedenkt aan de kracht van de verzoekingen, die hen aanvallen, en zal het hun niet toerekenen. Job schijnt hier te spreken:

1. Alsof hij er aan wanhoopte van God enigerlei verlichting te krijgen van zijn leed, al zou hij ook nog zulke goede bewijzen geven van zijn oprechtheid: *"ik weet dat Gij mij niet onschuldig zult houden,* mijn beproevingen zijn nu al zolang over mij, en zijn zo snel en zo grotelijks toegenomen, dat ik niet verwacht dat Gij ooit mijn onschuld aan het licht zult brengen door er mij uit te redden en mij tot mijn staat van voorspoed terug te brengen. Terecht of ten onrechte, ik moet als een goddeloos man behandeld worden, mijn vrienden zullen mij als zodanig blijven beschouwen, en God zal mij in de beproeving en de smarten laten blijven, die hen aanleiding gaven om op die wijze over mij te denken. Waarom arbeid ik dan tevergeefs om mijn onschuld te bewijzen en aan mijn oprechtheid vast te houden? vers 29. Het is tevergeefs om te pleiten voor een zaak, die alrede geoordeeld is. Bij de mensen is het dikwijls vergeefse moeite ook voor de onschuldigsten om te beproeven hun onschuld te bewijzen: zij moeten schuldig verklaard worden, al is het bewijs hunner onschuld ook nog zo duidelijk, maar zo is het niet in onze handelingen met God, die de beschermer is van de verdrukte onschuld, en nooit is het tevergeefs geweest Hem een rechtvaardige zaak over te geven.

Hij wanhoopt niet slechts aan verlichting maar verwacht dat zijn poging om zich te zuiveren en te rechtvaardigen hem slechts nog aanstotelijker zal maken, vers 30, 31. *"Indien ik mij was met sneeuwwater,* mijn oprechtheid nog zo duidelijk doe blijken, het zal tevergeefs zijn, het oordeel moet tegen mij zijn, *Gij zult mij in de gracht induiken,"* (in de poel des verderfs, volgens sommigen, of liever in een vuil hondenhok), "hetgeen mij onaangenaam zal maken voor de reukzenuwen van allen, die mij omringen, *mijn kleren zullen van mij gruwen* en ik zal ervan walgen mijzelf aan te raken." Hij zag zijn beproevingen van God komen, dat was het wat hem zwart maakte in de ogen van zijn vrienden, uit dien hoofde klaagde hij er over, en over het voortduren ervan, als over het verderf, niet alleen van zijn welvaart, zijn gemak en genoegen, maar van zijn goede naam. Maar die woorden zijn ook vatbaar voor een goede uitlegging. Al doen wij ook alles om ons voor de mensen te rechtvaardigen, onze eer en goede naam bij hen op te houden, al houden wij onze handen ook nog zo rein van de besmetting van grove zonde, die onder het oog van de wereld valt, kan toch God, die onze harten kent, ons van zoveel verborgen zonden beschuldigen, dat al onze aanspraken op onschuld en reinheid er door teniet gedaan worden, en wij bespeuren dat wij hatelijk zijn in het oog van God, die heilig is. Toen Paulus nog een Farizeër was, heeft hij zijn handen zeer rein gemaakt, maar toen het gebod kwam en hem de zonden van zijn hart ontdekte, hem de begeerlijkheid heeft doen kennen, heeft dat hem in de gracht gedompeld.

2. Alsof hij er aan wanhoopte om ook maar gehoor bij God te verkrijgen, en dat zou inderdaad hard zijn.

A. Hij klaagt dat hij niet met God op gelijke voet staat, vers 32. *"Hij is niet een man als ik.* Ik zou het kunnen wagen om te twisten met een man zoals ik, (de potscherven kunnen strijden met de

potscherven van de aarde) maar Hij is oneindig ver boven mij, en daarom durf ik niet met Hem in het strijdperk treden, ik zou ongetwijfeld het onderspit moeten delven indien ik met Hem streed."

Merk hier op:

a. God is niet een mens zoals wij zijn. Van de grootste vorsten kunnen wij zeggen: "Het zijn mensen zoals wij", maar niet van de grote God. Zijn gedachten en Zijn wegen zijn oneindig ver boven de onze, en wij moeten Hem niet afmeten naar ons. De mens is dwaas en zwak, broos en wispelturig, maar God is dat niet. Wij zijn afhankelijke, stervende schepselen, Hij is de onafhankelijke, onsterflijke Schepper.

b. Dit denkbeeld moet ons zeer nederig houden voor God, ons doen zwijgen voor Zijn aangezicht. Laat ons niet ons tot de gelijken maken van God, maar Hem altijd beschouwen als ver boven ons.

B. Dat er geen scheidsman was om in het geschil tussen hem en God te beslissen, vers 33. *Daar is geen scheidsman tussen ons.* Die klacht duidt zijn wens aan dat er zo een ware, en de LXX geven dan ook die lezing: "O dat er een middelaar ware tussen ons!" Job zou hem gaarne uitspraak hebben laten doen, daar echter geen schepsel instaat was scheidsman in deze te zijn, moet hij de zaak overlaten aan God zelf en in Zijn oordeel berusten. Onze Heere Jezus is de gezegende scheidsman, die de vrede tot stand heeft gebracht tussen hemel en aarde, Zijn hand op ons beide gelegd heeft, aan Hem heeft de Vader al het oordeel overgegeven, en daaraan hebben wij ons te onderwerpen. Maar die zaak was toen nog niet zo aan het licht gebracht als zij thans is door het Evangelie, dat geen plaats meer laat voor zodanige klacht.

C. Dat de verschrikkingen Gods, die zich tegen hem gerust hebben, hem in zo’n verwarring gebracht hebben, dat hij niet wist hoe tot God te spreken met het vertrouwen, waarmee hij voorheen gewoon was tot Hem te naderen, vers 34, 35. "Behalve nog, dat ik door Zijn oneindige grootheid en majesteit op een afstand gehouden word, word ik ook nog door Zijn tegenwoordige handelingen met mij zeer ontmoedigd. *Dat Hij van op mij Zijn roede wegdoe,* hij bedoelt niet zozeer zijn uitwendige beproevingen, als wel de last, die op zijn gemoed drukte vanwege de vrees voor Gods toorn, deze was het, die hem verbaasd maakte. "Laat die last, deze verschrikking, van mij worden weggenomen, laat mij wederom Zijn genade aanschouwen en niet meer verbaasd worden door het gezicht van Zijn verschrikkingen, dan zal ik spreken en Hem mijn zaak voorstellen. Maar zo is het niet met mij, de wolk wordt volstrekt niet uiteengedreven, de toorn Gods is nog op mij, drukt mijn geest, mijn gemoed, even zwaar als ooit, en ik weet niet wat te doen."

Laat ons uit dit alles leren:

a. Ontzag te hebben voor God, en de sterkte Zijns toorns te vrezen. Indien Godvruchtige mensen in zo’n ontsteltenis er door gekomen zijn, waar zal dan de goddeloze en zondaar verschijnen?

b. Medelijden te hebben met hen, die verslagen zijn van geest, en vurig voor hen te bidden, omdat zij in die toestand niet zelf kunnen bidden.

c. Goede gedachten van God te blijven koesteren, want harde gedachten van Hem laten veel kwaad binnen.

d. God te loven, dat wij ons niet in zo'n mistroostige toestand bevinden, als waarin wij Job hier zien, maar wandelen in het licht des Heeren. Laat ons hierin ons verheugen, meer: ons verheugen met beving.

HOOFDSTUK 10

1 Mijn ziel is verdrietig over mijn leven; ik zal mijn klacht op mij laten; ik zal spreken in bitterheid mijner ziel.
2 Ik zal tot God zeggen: Verdoem mij niet; doe mij weten, waarover Gij met mij twist.
3 Is het U goed, dat Gij verdrukt, dat Gij verwerpt den arbeid Uwer handen, en over den raad der goddelozen schijnsel geeft?
4 Hebt Gij vleselijke ogen, ziet Gij, gelijk een mens ziet?
5 Zijn Uw dagen als de dagen van een mens? Zijn Uw jaren als de dagen eens mans?
6 Dat Gij onderzoekt naar mijn ongerechtigheid, en naar mijn zonde verneemt?
7 Het is Uw wetenschap, dat ik niet goddeloos ben; nochtans is er niemand, die uit Uw hand verlosse.
8 Uw handen doen mij smart aan, hoewel zij mij gemaakt hebben, te zamen rondom mij zijn zij, en Gij verslindt mij.
9 Gedenk toch, dat Gij mij als leem bereid hebt, en mij tot stof zult doen wederkeren.
10 Hebt Gij mij niet als melk gegoten, en mij als een kaas doen runnen?
11 Met vel en vlees hebt Gij mij bekleed; met beenderen ook en zenuwen hebt Gij mij samengevlochten;
12 Benevens het leven hebt Gij weldadigheid aan mij gedaan, en Uw opzicht heeft mijn geest bewaard.
13 Maar deze dingen hebt Gij verborgen in Uw hart; ik weet, dat dit bij U geweest is.
14 Indien ik zondig, zo zult Gij mij waarnemen, en van mijn misdaad zult Gij mij niet onschuldig houden.
15 Zo ik goddeloos ben, wee mij! En ben ik rechtvaardig, ik zal mijn hoofd niet opheffen; ik ben zat van schande, maar aanzie mijn ellende.
16 Want zij verheft zich; gelijk een felle leeuw jaagt Gij mij; Gij keert weder en stelt U wonderlijk tegen mij.
17 Gij vernieuwt Uw getuigen tegenover mij, en vermenigvuldigt Uw toorn tegen mij; verwisselingen, ja, een heirleger, zijn tegen mij.
18 En waarom hebt Gij mij uit de baarmoeder voortgebracht? Och, dat ik den geest gegeven had, en geen oog mij gezien had!
19 Ik zou zijn, alsof ik niet geweest ware; van moeders buik zou ik tot het graf gebracht zijn geweest.
20 Zijn mijn dagen niet weinig? Houd op, zet van mij af, dat ik mij een weinig verkwikke;
21 Eer ik henenga (en niet wederkom) in een land der duisternis en der schaduwe des doods;
22 Een stikdonker land, als de duisternis zelve, de schaduwe des doods, en zonder ordeningen, en het geeft schijnsel als de duisternis.

Job erkent hier dat hij vol was van verwarring, vers 15 en gelijk hij was, zo was zijn rede, hij wist niet wat te zeggen, en misschien wist hij soms nauwelijks wat hij zei. In dit hoofdstuk:

I. Klaagt hij over de harde toestand, waarin hij zich bevind", vers 1-7, en dan troost hij zich met de gedachte, dat hij in Gods hand is, die hem gemaakt heeft, en pleit hierop vers 8-13.

II. Klaagt hij wederom over de strengheid van Gods handelingen met hem, vers 14-17 en dan vertroost hij zich hiermede, dat de dood een einde zal maken aan zijn ellende.

Job 10:1-7

I. Hier is een hartstochtelijk besluit om in zijn klagen te volharden, vers 1. Ontmoedigd zijnde door het ontzag voor Gods majesteit, zodat hij zijn zaak niet voor Hem kon bepleiten, besluit hij zich enige verlichting te verschaffen, door lucht te geven aan zijn gevoel. Hij begint met een heftig woord: "*Mijne ziel is verdrietig over mijn leven,* ik ben mijn leven, mijn lichaam moede, verlang met ongeduld om er van bevrijd te worden, het leven mishaagt mij, ik heb er een afkeer van, en ik smacht naar de dood." Door de zwakheid van de genade ging hij in tegen hetgeen de natuur zelf voorschrijft. Wij zouden meer als mannen handelen, indien wij meer als heiligen handelden, geloof en lijdzaamheid zouden ons beletten om het leven moede te zijn (er wreed tegen te zijn, zoals sommigen het lezen), zelfs als de voorzienigheid Gods het zeer moeizaam voor ons gemaakt heeft, want dat zou wezen Gods bestraffing moede te zijn. Job is zijn leven moede, en op geen andere wijze verlichting hebbende, besluit hij te klagen, besluit hij te spreken, hij wil zich niet met geweld het leven benemen, maar aan de bitterheid van zijn ziel wil hij lucht geven door geweldige woorden. Zij, die verliezen lijden, denken verlof te hebben tot spreken, en voor ongebreidelde hartstochten zowel als voor ongebreidelde lusten, denkt men allicht tot verontschuldiging te kunnen aanvoeren, dat men het niet kan helpen, maar waartoe hebben wij anders wijsheid en genade, dan om onze mond met een breidel te bewaren? Hier spreekt Jobs bederf, maar ook de genade spreekt een woord.

1. Hij wil klagen, maar hij zal zijn klacht op zich laten. Hij wil God niet aanklagen, Hem niet van ongerechtigheid of onvriendelijkheid beschuldigen, maar schoon hij niet in het bijzonder de grond kent van Gods twist met hem, noch de oorzaak van Zijn handelen, zal hij toch in het algemeen onderstellen, dat die oorzaak in hemzelf ligt, en dus wil hij gaarne al de schuld op zich nemen.

2. Hij wil spreken, maar het *zal de bitterheid van zijn ziel* zijn, waaraan hij uitdrukking geeft, niet zijn bepaald oordeel. Indien ik kwalijk spreek, ik *ben het niet, maar de zonde die in mij woont,* niet mijn, maar *haar bitterheid is* het.

II. Een nederige bede tot God. Hij wil spreken, maar het eerste woord zal een gebed wezen, en, zoals ik het gaarne versta, is het een goed gebed, vers 2.

1. Dat hij verlost mocht worden van de prikkel van zijn beproeving, welke is: zonde. " *Verdoem mij niet,* scheid mij niet voor eeuwig van U af. Ik lig onder het kruis, maar laat mij toch niet onder de vloek liggen, hoewel ik lijd onder de roede eens Vaders, zo laat mij toch niet gedood worden door het zwaard eens Rechters. Gij tuchtigt mij, ik zal dit dragen zo goed als ik kan, maar ach, verdoem mij niet !" Het is de troost van hen, die in Christus Jezus zijn, dat er, hoewel zij beproefd worden, "geen verdoemenis is" voor hen, Romeinen 8:1. Ja meer: zij worden "van de Heere getuchtigd, opdat zij met de wereld niet zouden veroordeeld worden," 1 Corinthiers 11:32. Dit is het dus, dat wij, als wij in beproeving zijn, boven alles hebben af te bidden: "Hoe het U ook moge behagen met mij te handelen, Heere, verdoem mij niet, mijn vrienden verdoemen mij, maar ach, Heere! verdoem Gij mij niet."

2. Dat hij bekend gemaakt mocht worden met de ware oorzaak van zijn beproeving, en ook deze bestaat in zonde: Heere, *doe mij weten waarover Gij met mij twist.* Als God ons beproeft, dan twist Hij met ons, als Hij met ons twist, dan is daar altijd een reden voor. Hij is nooit toornig zonder oorzaak, ofschoon wij dit wel zijn, en het is wenselijk om te weten wat die reden is, opdat wij van

de zonde, om welke God een twist met ons heeft, aflaten, er ons van bekeren, en laat bij het vragen er naar de consciëntie verlof hebben om haar ambt te vervullen, en getrouwelijk met ons te handelen, zoals in Genesis 42:21.

III. Een gemelijk spreken met God betreffende Zijn handelingen met hem. Nu voorwaar, spreekt hij in de bitterheid van zijn ziel, en niet zonder enige boze aanmerkingen op de gerechtigheid van zijn God.

1. Hij denkt dat het van de goedheid van God en van de barmhartigheid van Zijn natuur niet betaamt, om zo hard te handelen met Zijn schepsel, de mens, door hem meer op te leggen dan hij dragen kan, vers 3. Is *het U goed, dat Gij verdekt?* Neen, gewis niet, wat Hij afkeurt in mensen, Klaagliederen 3:34-36, zal Hij zelf niet doen. "Heere, in Uw handelingen met mij schijnt Gij Uw onderdaan te verdrukken, Uw eigen maaksel te verachten, en Uw vijanden te steunen. Welaan, Heere, wat is de betekenis, de bedoeling, hiervan? Dit kan toch geen genoegen, geen eer voor U zijn waarom handelt Gij dan aldus met mij? Wat gewin is er in mijn bloed?" Verre zij het van Job te denken dat God hem onrecht deed, maar hij weet niet hoe de beschikkingen van Gods voorzienigheid overeen te brengen met Zijn gerechtigheid, een raadsel, waar Godvruchtige mensen dikwijls voor gestaan hebben en hebben moeten wachten totdat de grote dag het hun verklaren zal. Laat ons dan nu geen harde gedachten koesteren van God, want wij zullen dan zien, dat er geen reden voor was.

2. Hij denkt dat het aan de oneindige kennis van God niet betaamt, Zijn gevangene aldus op de pijnbank te leggen, om hem, als het ware, door foltering een bekentenis te ontwringen, vers 4-6.

A. Hij houdt er zich van overtuigd, dat God de dingen niet ontdekt, of er over oordeelt zoals de mensen, Hij *heeft geen vleselijke ogen,* vers 4, want Hij is een geest. Vleselijke ogen kunnen in duisternis niet zien, maar de duisternis verbergt niets voor God. Vleselijke ogen zijn slechts aan een plaats op een tijd, en kunnen slechts weinig voor zich uitzien, m aar *de ogen des Heren zijn aan alle plaatsen, doorlopen de gehele aarde.* Vele dingen zijn verborgen voor vleselijke ogen, zelfs voor de scherpstzienden: Er is een pad, dat het oog van de kraai niet heeft gezien, maar niets is verborgen voor het oog van God, voor wie alle dingen naakt en geopend zijn. Vleselijke ogen zien slechts het uitwendige, en kunnen bedrogen worden door "een deceptio visus-een illusie van de zinnen," een zinsbegoocheling, maar God ziet alle dingen zoals zij zijn, Zijn gezichtsvermogen kan niet misleid worden, want Hij beproeft het hart, en is een getuige van de gedachten en bedoelingen ervan. Vleselijke ogen ontdekken de dingen langzamerhand, trapsgewijze, en als wij het gezicht van het een winnen, verliezen wij het gezicht van het andere, maar God ziet alles tegelijk. Vleselijke ogen zijn spoedig moede, moeten zich elke nacht sluiten, teneinde weer verfrist te worden, en weldra worden zij verduisterd door ouderdom, en gesloten door de dood, maar de Bewaarder Israëls sluimert noch slaapt, en Zijn gezichtsvermogen neemt nooit af. God ziet niet zoals de mens ziet, dat is: Hij oordeelt niet, zoals de mens oordeelt op zijn best "secundum allegata et probata-naar hetgeen beweerd en bewezen is," veeleer naar de zaak schijnt dan naar de zaak is, en maar al te dikwijls naar zijn genegenheden en hartstochten, zijn vooroordelen en zijn belang hem leiden, maar wij zijn er zeker van, dat God naar waarheid oordeelt, en dat Hij de waarheid kent, niet door inlichting van anderen, maar door Zijn eigen aanschouwing. De mensen ontdekken verborgen dingen door onderzoek en door het verhoor van getuigen, door het vergelijken van getuigenissen maken zij gissingen en door overreding of dwang trachten zij aan de betrokken partijen bekentenissen te

ontlokken. Maar God heeft deze middelen om de waarheid te ontdekken niet nodig, Hij ziet niet zoals de mens ziet.

B. Hij is er zeker van dat God, gelijk Hij niet zoals de mens kortzichtig is, ook niet evenals hij kort van dagen is, vers 5. *"Zijn Uwe dagen als de dagen van een mens, weinig en kwaad?* Zijn zij onderhevig aan verandering, zoals die van de mens? Geenszins." De mensen worden wijzer door ervaring, en door dagelijkse waarneming doen zij meer kennis op, bij hen is waarheid de dochter van de tijd, en daarom moeten zij de tijd nemen voor hun onderzoek, en zo de ene proefneming faalt, moeten zij een andere in het werk stellen. Maar zo is het niet met God, voor Hem is niets verleden, niets toekomend, maar alles tegenwoordig. De dagen van de tijd, naar welke het leven van de mens afgemeten wordt zijn als niets voor de dagen van de eeuwigheid van God.

C. Daarom vindt hij het vreemd dat God aldus zijn marteling laat voortduren, hem onder de gevangenschap van zijn beproeving laat blijven hem niet tot rust en verademing laat komen alsof Hij de tijd moet nemen *om onderzoek te doen naar zijn ongerechtigheid,* en middelen moet aanwenden om *naar zijn zonde te vernemen,* vers 6. Niet alsof Job dacht dat God hem aldus pijnigde om gelegenheid tegen hem te vinden, maar Zijn handelingen met hem hadden daar de schijn van, hetgeen een oneer was voor God, en de mensen in verzoeking zou kunnen brengen om te denken dat Hij een harde meester is. "Welnu, Heere indien Gij niet te rade wilt gaan met mijn geluk en welzijn, zo ga te rade met Uw eigen eer, doe iets voor de eer van Uw naam, en werp de troon Uwer heerlijkheid niet neer," Jeremia 14:21.

3. Hij denkt dat het de schijn heeft van een misbruik maken van Zijn almacht, om een arme gevangene zolang opgesloten te houden, die Hij toch wist onschuldig te zijn, alleen maar omdat er *niemand is, die hem uit Zijn hand kan verlossen,* vers 7. *Het is in Uwe wetenschap, dat ik niet goddeloos ben.* Hij had zich reeds als zondaar bekend, erkend schuldig te zijn voor God, maar hier blijft hij er bij dat hij niet goddeloos is, zich niet aan de zonde heeft gewijd, geen vijand is van God, geen geveinsde in zijn Godsdienst, dat hij "niet goddelooslijk van zijn God is afgegaan," Psalm 18:22. "*Nochtans is er niemand, die uit Uw hand verlosse,* en daarom is het niet te verhelpen, ik moet tevreden wezen om daar neer te liggen, wachtende op Uw tijd, mij overgevende aan Uw genade, in onderworpenheid aan Uw vrijmachtige wil." Zie hier:

a. Wat ons tot kalmte moet brengen onder onze rampen, namelijk dat het nutteloos is om met de Almacht te strijden.

b. Wat ons grotelijks zal vertroosten, als wij instaat zijn om, evenals Job hier, tot God te zeggen: *Heere, het is in Uw wetenschap, dat ik niet goddeloos ben.* Ik kan niet zeggen dat ik niet in veel tekort kom, of dat ik niet zwak ben, maar door genade kan ik wel zeggen: *ik ben niet goddeloos,* Gij weet dat ik dat niet ben, want Gij *weet dat ik U liefheb.*

Job 10:8-13

In deze verzen kunnen wij opmerken:

1. Hoe Job God beschouwt als zijn schepper en bewaarder, zijn afhankelijkheid van Hem beschrijft als de werker en bewaarder van zijn bestaan. Dit is een van de eerste dingen, die wij allen moeten weten en behoren te overdenken.

A. Dat God ons gemaakt heeft, Hij, en niet onze ouders, die slechts de werktuigen waren van Zijn macht en voorzienigheid om ons voort te brengen. Hij heeft ons gemaakt en niet wij. Zijn handen hebben dit ons lichaam geformeerd en ieder deel ervan, vers 8, en het is *op een heel vreselijke wijze wonderbaarlijk gemaakt.* Ook de ziel, die het lichaam levend maakt, is Zijn gave. Van die beide neemt hij hier nota.

a. Het lichaam is bereid *als leem,* in vorm of gestalte gebracht, in *deze* vorm, *die* gestalte zoals het leem tot een vat bereid wordt naar de bekwaamheid en de wil van de pottenbakker. Wij zijn aarden vaten, gering van oorsprong, en weldra in stukken gebroken, *bereid als leem,* zo laat dan het geformeerde niet zeggen tot hem, die het geformeerd heeft: Waarom hebt gij mij aldus gemaakt? Wij moeten niet trots zijn op ons lichaam, want het is uit de aarde genomen, maar mogen ons lichaam toch ook niet onteren, want de Goddelijke wijsheid heeft er vorm en gestalte aan gegeven. De formering van het menselijk lichaam in de moederschoot wordt door een sierlijke gelijkenis beschreven, vers 10. *Gij hebt mij gegoten als melk,* welke gestremd is tot kaas, en door een inleiding van enige bijzonderheden, vers 11. Hoewel wij naakt in de wereld komen, wordt toch het lichaam zowel bekleed als gewapend, zijn kleren zijn vel en vlees, de beenderen en zenuwen zijn zijn wapenen, geen wapenen van aanval maar van verdediging. De levensdelen, het hart en de longen, zijn aldus bekleed om niet gezien te worden, aldus beschut om niet beschadigd te worden. De bewonderenswaardige bouw van het menselijk lichaam is een doorluchtig voorbeeld van de wijsheid, macht en goedheid van de Schepper. Hoe betreurenswaardig is het, dat deze lichamen tot werktuigen van ongerechtigheid gesteld worden welke instaat zijn om tempelen des Heiligen Geestes te wezen!

b. De ziel is het leven, de ziel is de mens, en zij is Gods gave. *Gij hebt mij leven geschonken,* vers 12, mij de levensadem ingeblazen, zonder dewelke het lichaam slechts een waardeloos geraamte zou zijn. God is de Vader van de geesten, Hij maakte ons tot levende zielen, en begiftigde ons met verstandelijke vermogens, Hij schonk ons leven en gunst, en leven is een gunst, een grote gunst, meer dan voedsel, meer dan kleren, een onderscheidende gunst, een gunst, die ons instaat stelt andere gunsten te ontvangen. Nu was Job in een betere gemoedsstemming dan toen hij twistte met het leven als een last, en vroeg: *Waarom ben ik niet gestorven van de baarmoeder af?* Of: door leven en gunst kan bedoeld zijn leven en al de aangenaamheden des levens, zinspelende op zijn vroegere voorspoed. Er was een tijd, toen hij wandelde in het licht van de Goddelijke gunst en, evenals David, dacht dat door die gunst zijn berg vastgezet was.

B. Dat God ons onderhoudt. De lamp des levens ontstoken hebbende, laat Hij haar niet branden door haar eigen voorraad van olie maar voorziet haar voortdurend van verse olie. *"Uw bezoek heeft mijn geest bewaard* vers 12, hield mij in het leven, beschermde mij tegen de vijanden van leven, de dood, in welks midden wij zijn, en de gevaren, waaraan wij voortdurend zijn blootgesteld,

en mij gezegend met al de noodzakelijke steunselen des levens, en de dagelijksen voorraad, die het behoeft en waarnaar het hunkert."

2. Hoe hij hierop pleit bij God, en welk gebruik hij ervan maakt. Hij herinnert God er aan, vers 9. *Gedenk toch, dat Gij mij bereid hebt.* En wat volgt hier dan uit? Wel:

A. "Gij hebt mij bereid, en daarom kent Gij mij volkomen, Psalm 139:1 -13, en behoeft mij niet door geselslagen te onderzoeken, noch mij op de pijnbank te leggen ten einde te ontdekken wat binnen in mij is."

B. "Gij hebt mij bereid als leem door een daad van de vrijmacht, en wilt Gij mij nu door een gelijke daad van vrijmacht weer ongedaan maken? Zo ja, dan moet ik mij onderwerpen."

C. "Zult Gij het werk Uwer eigen handen vernietigen?" Hierop hebben de heiligen dikwijls gepleit in hun gebed, wij "zijn leem, en Gij zijt onze pottenbakker," Jesaja 64:8. "Uw handen hebben mij gemaakt en bereid," Psalm 119:73. Zo ook hier, *Gij hebt mij gemaakt,* en wilt Gij mij nu verslinden? vers 8. *Wilt Gij mij tot stof doen wederkeren?* vers 9. "Wilt Gij u niet over mij ontfermen? Wilt Gij mij niet sparen en helpen, het werk Uwer eigen handen niet in stand te houden? Psalm 138:8. Gij hebt mij gemaakt, en kent mijn kracht, zult Gij mij dan bovenmate neergedrukt laten worden? Ben ik gemaakt om ongelukkig gemaakt te worden? Werd ik slechts bewaard om onder al deze rampen gebukt te gaan?" Als wij bij onszelf pleiten en dit aanvoeren als een drijfveer om onze plicht te doen: "God heeft mij gemaakt, en Hij onderhoudt mij, daarom zal ik Hem dienen en mij aan Hem onderwerpen," dan mogen wij er bij God op pleiten en het als een argument aanvoeren om genade van Hem te verkrijgen: *Gij hebt mij geschapen* herschep mij, *ik ben de Uwe, behoud mij*. Job wist niet hoe hij Gods vroegere gunsten overeen kon brengen met Zijn tegenwoordige ongunst, maar komt tot de slotsom, vers 13. "*Deze dingen hebt Gij verborgen in Uw hart,* beide zijn overeenkomstig de raad Uws willens, en daarom met elkaar bestaanbaar, hoe onbestaanbaar met elkaar zij ons ook mogen toeschijnen." Als God aldus zijn weg met ons verandert, zijn wij, al kunnen wij er de reden niet van bevroeden, gehouden en verplicht te geloven, dat er goede redenen voor zijn verborgen in Zijn hart, die ons weldra geopenbaard zullen worden. Wij kunnen er de oorzaak niet van aanduiden, maar *ik weet, dat dit bij U geweest is.* Gode zijn al Zijn werken bekend.

Job 10:14-22

Hier hebben wij:

I. Jobs hartstochtelijke klachten. Die wanluidende snaar roert hij telkens opnieuw aan, waaromtrent hij niet gerechtvaardigd, maar wèl verontschuldigd kan worden. Hij klaagde niet voor niets, zoals de murmurerende Israëlieten, neen, hij had reden tot klagen. Als wij vinden dat het verkeerd van hem was en hem geheel niet voegde, zo laat het ons een waarschuwing zijn om in een betere gemoedsstemming te blijven, en ook onder zwaar lijden geduld en kalmte van geest te houden.

1. Hij. klaagt over het harde van Gods oordeel en de strengheid van Zijn handelingen met hem, en zou het wel "summum jus-het hoogste recht," (dat echter grenst aan onrecht), willen noemen. Hij klaagt:

A. Dat Hij alle voordelen tegen hem aanwendt: *"Indien ik zondig, zo zult Gij mij waarnemen,* vers 14, als ik slechts een misstap doe, een verkeerd woord zeg, een ontevreden uitdrukking zou hebben op mijn gelaat, dan kan ik er zeker van zijn, dat ik ervan horen zal. Mijn geweten, Uw vertegenwoordiger zal er mij verwijten over doen, en mij zeggen dat deze smart, die kwelling, de straf is voor die verkeerdheid, deze zonde." Indien God aldus de ongerechtigheden zou gadeslaan, wij waren allen verloren, maar Hij slaat ze niet aldus gade, hoewel wij zondigen, gaat Hij toch niet met de uiterste strengheid tegen ons te werk.

B. Dat Hij van die voordelen tegen hem ten uiterste gebruik maakt, van *mijn misdaad zult gij mij niet onschuldig houden.* Terwijl zijn ellende aanhield, kon hij de troost niet smaken van zijn vergeving, kon hij de stem dier vreugde en blijdschap niet horen, zó moeilijk is het liefde te zien in Gods hart, als wij donkere, dreigende blikken ontwaren in Zijn oog, en een roede zien in Zijn hand.

C. Dat, hoedanig zijn karakter ook moge wezen, zijn tegenwoordige toestand uiterst treurig is vers 15.

a. Zo hij goddeloos is, dan voorzeker zal hij in de andere wereld verloren zijn: *zo ik goddeloos ben, wee mij!* Een zondige toestand is een toestand van wee en ellende. Evenals Job hier, moet ieder van ons dit geloven met toepassing op zichzelf. *"Ben ik goddeloos,* schoon ik voorspoed heb en in weelde leef wee mij." Sommigen hebben zeer bijzonder voor een dubbel wee te vrezen, als zij goddeloos zijn, "ik die kennis heb, in sterke bewoordingen de Godsdienst heb beleden, dikwijls onder krachtige overtuiging van zonde geweest ben, en zoveel schone beloften heb gedaan, ik, die uit zo Godvruchtige ouders ben geboren, met zo'n goede opvoeding werd bevoorrecht, in zo'n Godvruchtig gezin heb geleefd en gedurende zo lange tijd de middelen van de genade heb kunnen genieten, wee mij, ja duizend maal wee mij, zo ik goddeloos ben."

b. Zo hij *rechtvaardig is,* durft hij toch *zijn hoofd niet opheffen,* niet antwoorden zoals tevoren, Hoofdst. 9:15. Hij is zo gedrukt en overstelpt door zijn ellende, dat hij niet instaat is met vertroosting of vertrouwen op te zien. Van buiten was strijd, van binnen was vrees, zodat hij onder die beide *zat was van schande.* Hij was beschaamd om de oneer, waartoe hij gekomen was, en onder de afkeuring van zijn vrienden, beschaamd in zijn gemoed, hij was gejaagd en twijfelmoedig, schier buiten zichzelf, Psalm 88:15.

2. Hij klaagt over de strengheid van de straf. God (dacht hij) heeft hem niet slechts voor iedere feil gestraft, maar straft hem uiterst streng, vers 16, 17. Zijn beproeving was:

a. Smartelijk, smartelijk in de hoogste mate. God joeg hem als een leeuw, zoals een felle leeuw zijn prooi. God was niet alleen vreemd jegens hem, maar stelde zich wonderlijk tegen hem, door hem in geheel ongewone ellende te brengen, en hem aldus voor velen tot een wonder te maken. Allen verwonderden zich er over, dat God zoveel leed oplegde, en dat Job zoveel leed kon dragen. Het smartelijkste in zijn beproevingen was dat hij er Gods toorn in gevoelde, die was het, welke ze zo bitter deed smaken en zo zwaar deed drukken. Zij waren Gods getuigen tegen hem, tekenen van Zijn misnoegen, daardoor werden de zweren van zijn lichaam wonden voor zijn geest.

b. Toenemend, zij werd al erger en erger. Daar legt hij de nadruk op, als hij hoopte dat het getij zou verlopen en de eb zou aanvangen, dan rees de vloed al hoger en hoger. Zijn beproeving nam toe, en in de beproeving Gods toorn. Hij vond zich in geen enkel opzicht beter. Deze getuigen tegen hem werden vernieuwd, opdat, zo de een faalde om hem tot overtuiging te brengen, een ander het zou beproeven. Verwisselingen, ja een heirleger zijn tegen hem. Was er een verandering voor hem, het was geen verbetering, nog altijd was hij als in oorlogstoestand gehouden. Zolang wij hier in deze wereld zijn, moeten wij verwachten dat na de regen de wolken zullen weerkeren, en de zwaarste, scherpste beproevingen worden misschien bewaard voor het laatst. God voerde krijg tegen hem, en dat was wel een grote verwisseling of verandering. Hij placht zo niet tegen hem op te treden en dit verzwaarde het lijden, maakte het wonderlijk. Gewoonlijk betoont God zich vriendelijk jegens Zijn volk als Hij zich te eniger tijd anders betoont, dan is dit Zijn vreemd werk, Zijn vreemd handelen, maar Hij doet het om zich wonderlijk te tonen voor Zijn volk.

3. Hij klaagt over zijn leven, dat hij geboren was voor al die ellende, vers 18, 19. "Indien dit mijn lot moest wezen, *waarom werd ik uit de baarmoeder voortgebracht,* niet in de geboorte gesmoord?" Dat was de taal van zijn hartstocht, en het was een terugvallen in zijn vorige zonde. Zoëven had hij het leven een *gunst* genoemd, vers 12, nu noemt hij het een *last,* en twist met God, omdat Hij het hem gegeven heeft of liever, het hem opgelegd heeft. Ds. Caryl vat dit op ten gunste van Job. "Wij kunnen in de liefde veronderstellen", zegt hij, dat hetgeen Job beroerde, hierin bestond, dat hij in een levenstoestand was, die, naar hij meende, het voorname doel des levens voor hem in de weg stond, namelijk God te verheerlijken. Zijn harp was aan de wilgen gehangen en hij was geheel ontstemd voor het loven van God. Ja hij vreesde dat zijn lijden oneer zou brengen aan God, Zijn vijanden oorzaak zou geven om Hem te lasteren, en daarom zucht hij: *Och dat ik de geest gegeven hadde!* Een Godvruchtig mens acht dat hij doelloos leeft, als hij niet leeft tot lof en heerlijkheid van God." Maar, indien dit zijn mening is, dan berust zij op een vergissing, want wij kunnen de Heere eren in gevaren. Maar wij kunnen er dit gebruik van maken om geen al te grote liefde te hebben voor het leven, daar het van zodanige aard is, dat zelfs wijze en Godvruchtige mensen er soms over geklaagd hebben. Waarom zouden wij vrezen de geest te geven, of begeren door mensen gezien te worden, als toch de tijd kan komen wanneer wij bereid zijn te wensen dat wij de geest hadden gegeven en geen oog ons gezien had? Waarom zouden wij overmatig treuren over de dood van onze kinderen in hun vroege jeugd, die zijn alsof zij niet geweest waren, en van de baarmoeder naar het graf gebracht zijn, als wij toch soms kunnen wensen dat dit ons eigen lot geweest ware?

II. Jobs nederige beden. Hij bidt:

1. Dat God *zijn ellende zal aanzien*, vers 15 kennis zal nemen van zijn toestand, hem medelijden zal betonen. Zo bidt ook David: "Aanzie mijn ellende en mijn moeite" Psalm 25:18. Zo moeten wij ons in onze ellende tot God wenden, en ons hiermede troosten dat Hij onze ziel in benauwdheden gekend heeft.

2. Dat God hem enige verlichting mocht schenken. Als zijn ellende niet geheel weggenomen kan worden, zou hij dan toch niet een verpozing ervan kunnen hebben? "Heere, laat mij niet altijd op de pijnbank, niet altijd in de uiterste nood. *Houd op, laat van mij af, dat ik mij een weinig verkwikke!* vers 20. Schenk mij een weinig verademing, enige ogenblikken van verkwikking." Dit zou hij als een grote gunst beschouwen. Zij, die niet recht denkbaar zijn voor een voortdurenden toestand van welvaren, moeten eens bedenken hoe welkom een enkel uur van rust en welzijn zou wezen, als zij in voortdurende pijn en smart waren. Twee dingen voert hij aan.

a. Dat het leven en het licht des levens zeer kort zijn. *Zijn mijn dagen niet weinig?* vers 20. Ja gewis, zij zijn zeer weinig, Heere, laat hen niet alle kwaad zijn, niet alle uiterst ellendig wezen. Ik heb slechts weinig tijd te leven, laat er mij, zolang het duurt, enig genot in smaken. Deze bede richt zich tot de goedheid van Gods aard waaraan te denken zeer troostrijk is voor hen die bedrukt zijn van gemoed. En zo wij dit willen gebruiken als een pleitgrond bij God om genade: *Zijn mijn dagen niet weinig?* Heere ontferm u mijner, dan moeten wij het ook gebruiken als een pleitgrond bij onszelf, om ons aan te sporen tot onze plicht. *Zijn mijn dagen niet weinig?* Dan is het zaak voor mij om de tijd uit te kopen, de gelegenheden te gebruiken, met al mijn macht te doen wat mijn hand vindt om te doen, teneinde gereed te zijn voor de dagen van de eeuwigheid, die veel zullen wezen.

b. Dat *de dood en zijn duisternis zeer* nabij waren, en zeer langdurig zullen zijn vers 21, 22. "Heere, schenk mij enige verlichting eer ik sterf", dat is: "opdat ik niet sterf van pijn." Zo pleit David "Verlicht mijn ogen, opdat ik in de dood niet ontslape," Psalm 13:4, en dan zal het te laat zijn om verlichting te verwachten, want "zult Gij wonder doen aan de doden?" Psalm 88:11. Laat mij een weinig troost smaken eer ik sterf, opdat ik met kalmte afscheid zal kunnen nemen van deze wereld, en niet in zo'n verwarring, als waarin ik nu ben. Zo vurig moeten wij genade begeren, en zo moeten wij bidden: "Heere, vernieuw mij naar de inwendige mens, Heere, heilig mij eer ik sterf, want anders zal ik nooit geheiligd worden."

Zie, hoe hij hier spreekt van de staat van de doden.

A. Het is een bepaalde, vaste staat, vanwaar wij nooit terug zullen keren, om nogmaals zo'n leven te leiden, als wij nu leiden, Hoofdst. 7:10. Bij de dood moeten wij een laatst vaarwel zeggen aan deze wereld. Het lichaam moet dan neergelegd worden waar het lang zal blijven liggen, en de ziel verwezen worden naar de staat, waarin zij voor eeuwig moet blijven. Datgene moet goed gedaan worden, hetwelk slechts eenmaal gedaan wordt en gedaan wordt voor de eeuwigheid.

B. Het is een zeer treurige staat, zo schijnt hij ons toe. Heilige zielen gaan bij de dood naar een land van licht, waar geen dood is, maar hun lichaam laten zij in een land van duisternis en van de schaduw des doods. Hij hoopt hier allerlei uitdrukkingen op elkaar, die alle dezelfde strekking hebben, om aan te duiden dat hij een even grote afschrik heeft van de dood en het graf als andere mensen natuurlijkerwijze hebben, zodat het slechts de grote ellende was, waarin hij zich bevond, die er hem naar deed verlangen. Kom, en laat ons eens even in het graf zien, en wij zullen bevinden:

Ten eerste. Dat daar geen orde is, het is zonder ordeningen, er heerst een bestendige nacht, zonder door de dag gevolgd te worden. Allen liggen daar gelijk, er is geen onderscheid tussen de vorst en de boer, maar *de knecht is daar vrij van zijn heer*, Hoofdst. 3:19. Geen orde wordt in acht genomen bij het heenbrengen van de mensen naar het graf, niet eerst de oudste niet de rijkste, niet de armste, en toch iedereen naar zijn orde, de orde door de God des levens gesteld.

Ten tweede. Dat daar geen licht is. In het graf heerst dikke duisternis, een duisternis, die wel niet gevoeld kan worden, maar toch door hen, die het licht des levens genieten wordt gevreesd. In het graf is geen kennis geen lieflijkheid, geen blijdschap, geen loven van God, geen werken van onze eigen zaligheid, en daarom geen licht. Job schaamde er zich zo voor, dat anderen zijn zweren zouden zien, en was zo bevreesd ze zelf te zien, dat hem de duisternis van het graf, die ze zou verbergen en ze door elkaar zou werpen dieswege welkom zou zijn. De duisternis komt over ons, zo laat ons dan werken en wandelen in het licht, terwijl het nog bij ons is. Het graf een land van duisternis zijnde, is het goed dat onze ogen gesloten zijn, als wij er heengebracht worden, want zo is het ons volkomen gelijk. Het graf is een land van duisternis voor de mens, onze vrienden, die derwaarts zijn heengegaan, achten wij in duisternis te zijn Psalm 88:18.. Maar dat het dit niet is voor God, zal hieruit blijken, dat er van het stof van de lichamen van de heiligen, hoewel het verstrooid is en vermengd met ander stof, niets teloor zal gaan, op ieder deeltje ervan is Gods oog, en in de grote dag zal het tevoorschijn komen.

HOOFDSTUK 11

1 Toen antwoordde Zofar, de Naamathiet, en zeide:
2 Zou de veelheid der woorden niet beantwoord worden, en zou een klapachtig man recht hebben?
3 Zouden uw leugenen de lieden doen zwijgen, en zoudt gij spotten, en niemand u beschamen?
4 Want gij hebt gezegd: Mijn leer is zuiver, en ik ben rein in uw ogen.
5 Maar gewisselijk, och, of God sprak, en Zijn lippen tegen u opende;
6 En u bekend maakte de verborgenheden der wijsheid, omdat zij dubbel zijn in wezen! Daarom weet, dat God voor u vergeet van uw ongerechtigheid.
7 Zult gij de onderzoeking Gods vinden? Zult gij tot de volmaaktheid toe den Almachtige vinden?
8 Zij is als de hoogten der hemelen, wat kunt gij doen? Dieper dan de hel, wat kunt gij weten?
9 Langer dan de aarde is haar maat, en breder dan de zee.
10 Indien Hij voorbijgaat, opdat Hij overlevere of vergadere, wie zal dan Hem afkeren?
11 Want Hij kent de ijdele lieden, en Hij ziet de ondeugd; zou Hij dan niet aanmerken?
12 Dan zal een verstandeloos man kloekzinnig worden; hoewel de mens als het veulen eens woudezels geboren is.
13 Indien gij uw hart bereid hebt, zo breid uw handen tot Hem uit.
14 Indien er ondeugd in uw hand is, doe die verre weg; en laat het onrecht in uw tenten niet wonen.
15 Want dan zult gij uw aangezicht opheffen uit de gebreken, en zult vast wezen, en niet vrezen.
16 Want gij zult de moeite vergeten, en harer gedenken als der wateren, die voorbijgegaan zijn.
17 Ja, uw tijd zal klaarder dan de middag oprijzen; gij zult uitvliegen, als de morgenstond zult gij zijn.
18 En gij zult vertrouwen, omdat er verwachting zal zijn; en gij zult graven, gerustelijk zult gij slapen;
19 En gij zult nederliggen, en niemand zal u verschrikken; en velen zullen uw aangezicht smeken.
20 Maar de ogen der goddelozen zullen bezwijken, en de toevlucht zal van hen vergaan; en hun verwachting zal zijn de uitblazing der ziel.

Jobs wonden bloeden nog, zijn leed houdt nog aan maar geen van zijn vrienden brengt hem olie of balsem. Zofar, de derde dier vrienden, giet evenveel edik in zijn wonden, als de twee vorige er in gegoten hebben.

I. Hij brengt een zeer zware beschuldiging in tegen Job, namelijk dat hij hoogmoedig en leugenachtig is in zijn poging om zich te rechtvaardigen vers 1-4..

II. Hij doet een beroep op God om hem tot overtuiging te brengen, en bidt dat God hem zelf daarvoor in handen zal nemen, vers 5, en dat Job overtuigd zal worden:

1. Van Gods onfeilbare wijsheid en onkreukbare gerechtigheid, vers 6..

2. Van Zijn ondoorgrondelijke volmaaktheden, vers 7-9..

3. Van Zijn onbetwistbare vrijmacht en onweerstaanbare macht, vers 10..

4. Van de kennis, die Hij neemt van de kinderen van de mensen, vers 11,12.

III. Hij verzekert hem dat God hem op zijn berouw en bekering tot zijn vorige staat van voorspoed en welvaren zal terugbrengen, vers 15- 19, maar dat het tevergeefs zou zijn om dit te verwachten, zo hij goddeloos is, vers 20.

Job 11:1-6

Het is treurig te zien hoe zelfs wijze en Godvruchtige mannen zich soms in het vuur hunner twistredenen tot drift en hartstocht laten vervoeren. Zofar is hier een voorbeeld van. Elifaz begon met een zeer bescheiden inleiding, Hoofdst. 4:2. Bildad viel Job al met meer ruwheid aan Hoofdst. 8:2. Maar Zofar valt hem geheel onbarmhartig aan met zeer onvriendelijke woorden. Zou *een klapachtig man recht hebben? Zouden uw leugenen de lieden doen zwijgen?* Is dit nu de manier om Job te troosten? Neen en ook niet om hem tot overtuiging te brengen. Betaamt dat iemand, die optreedt om te spreken voor God en Zijn gerechtigheid? "Tantoene animis caelestibus irae. Kan in mensen met een hemels gemoed zodanige toorn wonen?" Zij die zich tot twistredenen begeven, zullen het zeer moeilijk vinden om hun kalmte van gemoed te bewaren. Al hun wijsheid, voorzichtigheid en vastberadenheid zullen niet beletten dat zij zich uitlaten met een onbetamelijkheid als die, waaraan Zofar zich hier schuldig maakt.

1. Hij stelt Job anders voor dan hij is, vers 2, 3. Zijn rede noemt hij onbeschaamd en nutteloos, hij is iemand, die gaarne zichzelf hoort spreken. Hij logenstraft wat hij gezegd heeft, en noemt hem *een spotter,* en dit alles wil hij doen doorgaan voor een rechtmatige bestraffing van Job. Zij, die met hun broederen willen twisten, vinden het nodig hen en hun daden in de zwartste kleuren voor te stellen, hen terecht of ten onrechte, hatelijk te maken. Wij hebben in de vorige hoofdstukken Jobs redenen gelezen en ze met opmerkzaamheid beschouwd, en wij hebben bevonden dat zij vol waren van gezond verstand en zeer ter zake, dat zijn beginselen recht, zijn argumenten krachtig en steekhoudend waren. Vele van zijn uitdrukkingen waren van groot gewicht en betekenis, en wat er van drift en hartstocht in opgemerkt werd, kan in liefde verontschuldigd en voorbijgezien worden. Maar Zofar stelt hem hier hatelijk voor:

A. Als een man, die nooit nadacht over hetgeen hij zei, maar sprak wat hem voor de mond kwam, alleen maar om door de veelheid van zijn woorden gerucht te maken, in de hoop op die wijze gelijk te krijgen en zijn bestraffers in het ongelijk te stellen. Zou *de veelheid van de woorden niet beantwoord worden?* Soms doet het er waarlijk niet heel veel toe, of zij al of niet beantwoord wordt, en is zwijgen de beste weerlegging van onbeschaamd spreken: "antwoordt de dwaas niet naar zijn dwaasheid." Maar als zij beantwoord wordt, laat dan het antwoord door verstand en genade, niet door hoogmoed en hartstocht gegeven worden. Zou *een klapachtig man,* een veelspreker, *een man van lippen,* dat is: van geheel tong, "vox et praeterea nihil-niets dan een stem-"gerechtvaardigd worden? Zal hij gerechtvaardigd worden in zijn praatachtigheid, gelijk hij zou zijn, indien hij er niet voor bestraft werd? Neen, want *in de veelheid van de woorden ontbreekt de overtreding niet.* Zal hij er door gerechtvaardigd worden? Zullen vele woorden doorgaan voor geldige argumenten? Zal hij door bloemrijkheid van taal de overwinning behalen? Neen, want hij zal door zijn vele spreken noch aan God, noch aan verstandige mensen welgevallig zijn, Mattheus 6:7.

B. Als een man, die niet eerlijk was in zijn spreken, een leugenaar, die door de onbeschaamdheid van zijn leugenen zijn tegenstanders tot zwijgen hoopt te brengen: *Zouden uw leugenen de lieden doen zwijgen?* een spotter iemand die met het gehele mensdom de draak steekt, aan alles een valse schijn weet te geven en zich niet schaamt ieder, die met hem spreekt, te bedriegen. *Zoudt gij spotten en niemand u beschamen?* Is het niet tijd om te spreken, die geweldige vloed in zijn loop te stuiten? Job was niet waanzinnig, maar sprak woorden van waarheid en van een gezond verstand en toch wordt hij aldus verkeerd voorgesteld. Elifaz en Bildad hadden hem geantwoord en gezegd

wat zij konden, om hem te beschamen, en daarom was het geen bewijs van Zofars grootmoedigheid, om een man met zoveel heftigheid aan te vallen, die reeds zo gekweld en afgemat was: hier waren drie tegen een.

2. Hij beschuldigt Job gezegd te hebben wat hij niet gezegd had, vers 4. *Gij hebt gezegd: Mijn leer is zuiver.* En al zou hij dit nu ook gezegd hebben, wat dan nog? Het is waar, Job was gezond in het geloof, rechtzinnig in zijn oordeel, en sprak beter van God dan zijn vrienden, indien hij zich onvoorzichtig heeft uitgelaten, dan volgt hier nog niet uit dat zijn leer vals was. Maar hij beschuldigt hem gezegd te hebben: *Ik ben rein in Uw ogen.* Job had dit niet gezegd, hij had wel gezegd: *Het is in Uw wetenschap, dat ik niet goddeloos ben* Hoofdst. 10:7, maar hij heeft ook gezegd: *Ik heb gezondigd,* en nooit heeft hij aanspraak gemaakt op vlekkeloze volmaaktheid. Hij had voorzeker gezegd en staande gehouden dat hij geen geveinsde was, zoals zij van hem beweerden, maar hier nu uit af te leiden dat hij zich niet als zondaar wilde bekennen, was een onrechtvaardige aantijging. Wij behoren aan de woorden en daden van onze broederen de best mogelijke uitlegging te geven, maar twistredenaars zijn maar al te zeer in verzoeking om ze in de ongunstigste zin op te vatten.

3. Hij doet een beroep op God, en wenst dat Hij tegen Job op zal treden. Zo vast is hij er van overtuigd dat Job ongelijk heeft, dat hij met niets minder tevreden kan zijn, dan dat God onmiddellijk zal verschijnen om hem tot zwijgen te brengen en te veroordelen. Gewoonlijk zijn wij geheel bereid om met al te grote verzekerdheid God in onze twisten te betrekken en te denken dat, zo Hij slechts wilde spreken, Hij onze partij zou kiezen, ten onze gunste zou spreken, zoals Zofar hier, *Och of God sprak,* want dan zou Hij gewis Zijn *lippen tegen u openen,* maar toen God heeft gesproken, heeft Hij Zijn lippen voor Job geopend en tegen zijn vrienden. Wij moeten inderdaad alle geschillen door het oordeel Gods laten beslissen, want wij zijn er zeker van dat Zijn oordeel naar waarheid is, maar diegenen hebben niet altijd gelijk, die het ijverigst zijn om zich op het oordeel Gods te beroepen, en reeds vooruit beslissen dat het ten nadele van hun tegenstanders zal zijn.

Zofar wanhoopt er aan zelf Job tot overtuiging te brengen, en daarom begeert hij dat God hem zal overtuigen van twee dingen, en voor ieder van ons zal het goed zijn om die twee dingen behoorlijk te overwegen en onder al onze beproevingen blijmoedig te belijden.

A. De ondoorgrondelijke diepte van Gods raad. Zofar maakt er geen aanspraak op dat hij dit kan, maar hij wenst dat God zelf hem zoveel van de verborgenheden van de Goddelijke wijsheid zal tonen, dat hij er van overtuigd zal worden, dat zij minstens het dubbel zijn van hetgeen is, vers 6. Er zijn verborgenheden in de Goddelijke wijsheid, "arcana imperii-staatsgeheimen." Gods weg is in de zee, wolken en donkerheid zijn rondom Hem, Hij heeft redenen van staat, die wij niet kunnen doorgronden, en niet moeten willen bespieden. Wat wij van God weten, is niets in vergelijking van hetgeen wij niet van Hem kunnen weten. Wat verborgen is, is meer dan het dubbel van hetgeen geopenbaard is, Efeziers 3:9. Door ons bezig te houden met de diepten van deze Goddelijke raad, waarvan wij de bodem niet kunnen vinden, te aanbidden, zullen wij ons hart onder de beproevende hand Gods grotelijks tot rust kunnen brengen. God weet veel meer kwaad van ons, dan wijzelf weten-zo verstaan sommigen het. Toen God aan David inzicht en bewustheid van zonde had gegeven, zei hij, dat "Hij hem in het verborgene wijsheid had bekend gemaakt," Psalm 51:8.

B. De onwraakbare gerechtigheid van Zijn handelingen: "Weet daarom, dat hoe zwaar de straf zij, die over u gekomen is, God toch *minder van u eist dan uw ongerechtigheid verdient,"* vers 6.

Of, zoals sommigen het lezen: "Hij *scheldt u een deel uwer ongerechtigheid kwijt,* en handelt niet ten volle met u naar dat uw ongerechtigheid het verdiend heeft." Als de schuld van de plicht niet betaald wordt, dan is het recht om de schuld van de straf in te vorderen. Welke straf ons ook opgelegd wordt in deze wereld, wij moeten erkennen dat zij geringer is dan onze ongerechtigheden verdiend hebben, inplaats dus van te klagen over onze ellende, moeten wij dankbaar wezen, dat wij niet in de hel zijn, Klaagliederen 3:39, Psalm 103:10.

Job 11:7-12

Zofar spreekt hier zeer goede dingen van God en Zijn grootheid en heerlijkheid, van de mens en zijn ijdelheid en dwaasheid. Deze twee tezamen vergeleken en goed overwogen, zullen een krachtige invloed hebben op ons, om ons te onderwerpen aan alle de beschikkingen van de Goddelijke voorzienigheid.

I. Zie hier wat God is, en laat Hem worden aangebeden.

1. Hij is een onbegrijpelijk, ondoorgrondelijk Wezen, oneindig en ontzaglijk groot, van wiens aard en volmaaktheden ons eindig verstand bij geen mogelijkheid een juist begrip kan vormen, en over wiens raad en handelingen wij dus, zonder ons schuldig te maken aan de grootste aanmatiging, geen oordeel kunnen vellen. Wij, die zo weinig bekend zijn met de Goddelijke natuur zijn onbevoegde beoordelaars van de Goddelijke voorzienigheid, en als wij er de beschikkingen van laken, dan spreken wij van dingen, waar wij geen verstand van hebben. Wij kunnen God niet ontdekken, hoe durven wij dan iets berispelijks in Hem vinden? Zofar toont hier aan:

A. Dat Gods natuur ons verstandsvermogen ver overtreft: *Zult gij de onderzoekingen Gods vinden? Hem vinden tot de volmaaktheid toe?* Neen, *Wat kunt gij doen? Wat kunt gij weten?* vers 7, 8. Gij, een arm, zwak, kortzichtig schepsel, een aardworm, die slechts van gisteren zijt? Gij, die zo grotelijks begeert Hem te vinden, durft gij het onderzoek naar Hem wagen, of kunt gij hopen er in te zullen slagen?" Wij kunnen door te onderzoeken God vinden, Handelingen 17:27, maar wij kunnen Hem niet vinden, Hem niet ontdekken in iets, waarin het Hem behaagt zich verborgen te houden. Wij kunnen Hem bespeuren, gewaar worden, maar wij kunnen Hem niet begrijpen, wij kunnen weten *dat* Hij is, maar kunnen niet weten *wat* Hij is. Het oog kan de oceaan zien, maar hem niet overzien. Wij kunnen door een nederig, naarstig en gelovig onderzoek iets van God ontdekken, maar Hem niet vinden tot de volmaaktheid toe, wij kunnen weten, maar niet ten volle weten wat God is, noch Zijn werk uitvinden van het begin tot het einde toe, Prediker 3:11. God is ondoorgrondelijk. De eeuwen van Zijn eeuwigheid kunnen niet geteld worden noch kan de ruimte van Zijn onbegrensdheid gemeten worden, de diepte van Zijn wijsheid kan niet worden gepeild, en Zijn macht niet worden beperkt, de glans van Zijn heerlijkheid kan niet worden beschreven, noch de schatten van Zijn goedheid worden opgesomd. Dit is een goede reden, waarom wij van God altijd met ootmoed en voorzichtigheid moeten spreken, nooit Hem iets moeten voorschrijven, noch met Hem moeten twisten, dankbaar moeten zijn voor hetgeen Hij van zichzelf heeft geopenbaard, en verlangen moeten om te zijn daar, waar wij Hem zullen zien gelijk Hij is. 1 Corinthiers 13:9,10.

B. Dat zij de grenzen van geheel de schepping oneindig ver overtreft. *Zij is hoger dan de hemel,* (zo lezen het sommigen) dieper de de hel, de grote afgrond, langer dan de aarde, breder dan de zee, waarvan tot op de huidige dag nog vele delen onontdekt zijn, en in die tijd nog veel meer. Het is volstrekt bulten ons bereik Gods natuur te begrijpen, "die kennis is ons te wonderbaar, zij is hoog, wij kunnen er niet bij," Psalm 139:6. Wij kunnen Gods plannen niet doorgronden, de redenen van Zijn handelingen niet ontdekken, Zijn oordelen zijn een grote afgrond. Paulus schrijft dezelfde onmetelijkheid toe aan Gods liefde, die Zofar hier toeschrijft aan Zijn wijsheid, en beveelt haar toch aan aan onze kennis ons begrijpen, Efeziers 3:18, "opdat gij ten volle kondet begrijpen met al de heiligen, welke de breedte en lengte en diepte en hoogte zij, en bekennen de liefde van Christus."

2. God is een vrijmachtig Heer vers 10. Indien Hij afsnijdt door de dood, of (naar de kanttekening op de Engelse overzetting) indien Hij een verandering maakt-want de dood is een verandering-indien Hij een verandering maakt in volken, in geslachten in de stand van onze zaken, indien Hij opsluit in de gevangenis, of in het net van de beproeving, Psalm 66:11, indien Hij enig schepsel grijpt, zoals een jager zijn prooi (aldus bisschop Patrick), dan zal Hij het vergaderen, en wie zal Hem noodzaken weer te geven? Of, indien Hij saamvergadert, zoals onkruid voor het vuur of, *indien Hij des mensen geest en zijn adem tot zich vergadert*, Hoofdst. 34:14, wie kan Hem dan hinderen, wie zal dan Hem afkeren? Wie kan zich tegen het vonnis verzetten, of er de tenuitvoerbrenging van verhinderen? Wie kan Zijn macht in bedwang houden Zijn wijsheid en rechtvaardigheid aanklagen? Indien Hij, die alles uit niets gemaakt heeft, goedvindt alles wederom tot niets te laten worden, of wederom tot de eerste chaos terug te laten komen, indien Hij, die in den beginne scheiding maakte tussen licht en duisternis, tussen het droge en de zee, ze wederom bijeen wil brengen, indien Hij die gemaakt heeft, wat Hij gemaakt heeft vernietigt, wie kan Hem dan afkeren, Zijn wil veranderen, Zijn hand weerhouden, Zijn handelingen verhinderen of aanklagen?

3. God is een nauwkeurig en rechtvaardig waarnemer van de kinderen van de mensen, vers 11. Hij kent de ijdele lieden. Wij weten weinig van Hem, maar Hij weet alles van ons, Hij kent ons volkomen. Hij ziet ook het kwade, niet om het goed te keuren, Habakuk 1:13, maar om het te bestraffen, af te keuren.

a. Hij ziet ijdele lieden, (alle mensen zijn dit, een ieder mens, hoe vast hij staat, is enkel ijdelheid) en in Zijn handelingen met hen, neemt Hij dit in aanmerking. Hij kent de plannen en verwachtingen van de ijdele lieden en kan ze doen mislukken, ze vernietigen, Hij kent de werkingen hunner ijdele verbeelding. Hij zit in de hemel en belacht ze. Hij neemt kennis van de ijdelheid van de mensen, dat is-volgens sommigen- van hun kleine zonden, van hun ijdele gedachten en hun ijdele woorden, van hun onstandvastigheid in het goede.

b. Hij ziet slechte lieden, Hij ziet ook grove boosheid, al is zij ook nog zo in het geheim gepleegd, en nog zo kunstig bemanteld. Al de goddeloosheid van de goddelozen ligt naakt en geopend voor het alziend oog van God, zou *Hij haar dan niet aanmerken?* vers 11. Voorzeker wèl, en Hij zal er rekenschap van eisen, hoewel Hij voor een wille schijnt te zwijgen.

II. Zie hier wat de mens is, en laat hem zich verootmoedigen, vers 12. God ziet betreffende de ijdele mens, dat hij wijs wil wezen, voor wijs gehouden wil worden, hoewel hij als het veulen eens woudezels geboren is, zo onnozel en dwaas, zo onleerzaam en ontembaar. Zie wat de mens is:

1. Hij is een ijdel schepsel, hij is hol, ledig, naar de eigenlijke betekenis van het oorspronkelijke woord. God maakte hem vol, maar hij ontledigde zich, verarmde zich, en nu is hij een schepsel, waar niets in is.

2. Hij is een dwaas schepsel, "geworden als de beesten, die vergaan" Psalm 49:21, 73:22 een idioot, geboren ais een ezel, het domste dier, een ezelsveulen, nog niet tot enige dienst geschikt. Als hij er ooit toe komt ergens nut toe te wezen, dan is dit te danken aan de genade van Christus, die zich eenmaal, op de dag van Zijn triomf, van een ezelsveulen heeft bediend.

3. Hij is een eigenzinnig, onhandelbaar schepsel. Een ezelsveulen kan ergens geschikt voor worden gemaakt, maar het veulen eens woudezels is niet te temmen, *de woudezel hoort het getier des drijvers niet.* Zie Job 39:10 :De mens denkt dat hij even vrij, evenzeer zijn eigen meester is, als het veulen eens woudezels gewend is in de woestijn, Jeremia 2:24, en er naar haakt om aan zijn lusten en hartstochten te voldoen.

4. En toch is hij een trots verwaand schepsel. Hij wil wijs zijn, voor wijs gehouden worden, laat zich voorstaan op de eer van de wijsheid, hoewel hij zich aan de wetten van de wijsheid niet wil onderwerpen. Hij wil wijs zijn, dat is: hij haakt naar verboden kennis, en evenals zijn eerste ouders, wijs willende zijn boven hetgeen geschreven is, verliest hij de boom des levens, wijl hij de boom van de kennis heeft begeerd. Is nu een schepsel als dit geschikt om met God te strijden, of om rekenschap van Hem te eisen? Als wij God en onszelf slechts beter kenden, wij zouden beter weten, hoe ons tegenover God te gedragen.

Job 11:13-20

Evenals de andere twee gedaan hebben, moedigt ook Zofar Job hier aan om op betere tijden te hopen, zo hij slechts in een betere gemoedsstemming wil komen.

I. Hij geeft hem goede raad, vers 13, 14, zoals Elifaz gedaan heeft, Hoofdst. 5:8, en Bildad, Hoofdst. 8:5. Hij wenst dat hij berouw zal hebben en tot God zal wederkeren. Let op de stappen van die terugkeer:

1. Hij moet een blik slaan naar binnen, van zin veranderd worden, hij moet *de boom goed maken.* Hij moet *zijn hart bereiden,* daar moet het werk van de bekering en van de verbetering een aanvang nemen. Het hart, dat van God was afgedwaald, moet terugkeren tot Hem, dat verontreinigd was door de zonde en in wanorde gebracht, moet gereinigd en wederom in orde gebracht worden, dat wankelend was, worden vastgesteld, dat is de betekenis van het woord. Het hart is bereid om God te zoeken, als het vast besloten is om dit te doen, en niet te rusten voor het gedaan is.

2. Hij moet opzien en *zijn handen uitbreiden tot God,* dat is: hij moet zich opwekken om God aan te grijpen, tot Hem bidden met vurigheid en aandrang, worstelen in het gebed in de verwachting genade en barmhartigheid van Hem te verkrijgen. *De Heere de hand te geven* betekent ons aan Hem over te geven en een verbond met Hem te maken, 2 Kronieken 30:8. Dit moet Job doen en om het te doen, moet hij zijn hart bereiden. Job had gebeden, maar Zofar wil dat hij op een betere wijze zal bidden, niet als een appellant, maar als een ootmoedig smekeling.

3. Hij moet wat er in zijn handel en wandel verkeerd is verbeteren, want anders zullen zijn gebeden geen verhoring vinden. *Indien er ondeugd in uw hand is,* dat is: "indien er zonde is, waarin gij nog leeft, die gij nog bedrijft, *doe die verre, verre weg,* laat er van af met verfoeiing en heilige verontwaardiging, vast besluitende er niet toe weer te keren, er nooit meer iets mee van doen te hebben, Ezechiel 18:31, Hosea 14:9, Jesaja 30:22. Indien er enig gewin van de ongerechtigheid, enigerlei goed, verkregen door onrecht en verdrukking, in uw hand is, geef het weer," zoals Zacheus gedaan heeft, Lukas 19:8, "schud uw handen uit dat zij het niet behouden,"" Jesaja 33:15. De schuld van de zonde wordt niet weggenomen, indien het gewin van de zonde niet wordt teruggegeven.

4. Hij moet zijn uiterste best doen, om ook zijn gezin te verbeteren. *"Laat het onrecht in uw tenten niet wonen.* Laat uw huis geen toevlucht, geen schuilplaats zijn voor goddelozen, laat er geen slechte handelingen in gepleegd, geen door onrecht verkregen schatten in gevonden worden." Hij vermoedde dat Jobs talrijk gezin slecht bestuurd werd en dat, waar velen waren, velen slecht waren en dat het verderf, de ondergang, van zijn gezin de straf was van zijn goddeloosheid. Indien hij nu verwachtte dat God in gunst tot hem zal wederkeren, dan moet hij wat daar verkeerd was verbeteren, en hoewel er goddeloosheid in zijn tenten kan komen, moet hij er haar niet in laten blijven, Psalm 101:3 en verv.

II. Hij verzekert hem van troost en welvaren indien hij deze raad opvolgt, vers 15 en verv. Indien hij tot berouw en bekering wil komen, dan zal hij ongetwijfeld gerust en gelukkig zijn, alles zal wederom wèl wezen. Misschien heeft Zofar te kennen gegeven dat, zo God niet spoedig zo’n verandering in zijn toestand zou brengen, hij en zijn vrienden bevestigd zouden worden in hun mening dat hij een geveinsde was voor God en de mensen. Toch spreekt hij ook een grote waarheid uit, namelijk dat

"het werk van de gerechtigheid vrede zal zijn en de werking van de gerechtigheid gerustheid en zekerheid zal zijn tot in eeuwigheid," Jesaja 32:17.

Zij, die zich in oprechtheid tot God wenden, kunnen verwachten:

1. Dat zij met een heilig vertrouwen tot God zullen kunnen opzien: "Dan zult gij uw *aangezicht opheffen uit de gebreken* naar de hemel, gij zult met vrijmoedigheid tot de troon van de genade komen", en niet met die vrees en verschrikking, uitgedrukt in Hoofdst. 9:34. Indien ons hart ons niet veroordeelt wegens geveinsdheid en onboetvaardigheid, dan hebben wij vrijmoedigheid tot God, in ons naderen tot Hem, en onze verwachtingen van Hem, 1 Johannes 3:21. Als wij worden aangezien in het aangezicht van de Gezalfde, dan kan ons aangezicht dat treurig en verslagen was, opgeheven worden, dat verontreinigd was, nu gewassen zijnde in het bloed van Christus, zonder vlek worden opgeheven. Als "ons hart gereinigd is van het kwaad geweten, dan kunnen wij toegaan met een waarachtig hart," Hebreeen 10:22. Sommigen verstaan dit van zijn eerherstel voor de mensen, Psalm 37:6. Als wij verzoend zijn met God, dan kunnen wij met blijmoedigheid onze vrienden in het aangezicht zien.

2. Een heilige kalmte in henzelf. *Gij zult vast wezen en niet vrezen.* Hun hart vast zijnde, "zullen zij voor geen kwaad gerucht vrezen" Psalm 112:7. Job was nu vol van verwarring en verbijstering, wijl hij op God zag als zijn vijand en met Hem twistte, maar Zofar verzekert hem dat, zo hij zich wilde verootmoedigen, zich aan God wilde onderwerpen, zijn hart vast zou worden, en dat hij verlost zou worden van de opzettende vrees, die hij voor God koesterde en die zijn hart zozeer ontroerde. Hoe minder wij verschrikt zijn, hoe vaster wij zullen wezen, en bijgevolg, hoe meer geschikt voor onze dienst en voor ons lijden.

3. Dat zij met vertroosting kunnen terugzien op hun vroeger lijden, vers 16. *"Gij zult de moeite vergeten,* zoals de moeder de pijn en benauwdheid van het baren niet gedenkt om de blijdschap dat het kind is geboren. Gij zult volkomen bevrijd wezen van de indrukken, die zij bij u heeft teweeggebracht, en *harer gedenken als van de wateren, die voorbijgegaan zijn,* of uit een vat gegoten worden, en smaak noch kleur noch geur nalaten. De wonden uwer tegenwoordige beproeving zullen volkomen genezen zijn, er zullen niet slechts geen littekenen van overblijven, maar ook geen pijn." Job heeft gepoogd zijn klacht te vergeten, Hoofdst. 9:27, maar bevond dat hij het niet kon, *zijn ziel gedacht nog aan de alsem en gal,* maar Zofar geeft hem hier het middel aan de hand om haar te vergeten: hij brenge door geloof en gebed zijn smarten en zorgen tot God, en late ze bij Hem, en dan zal hij ze vergeten. Waar de zonde zwaar weegt, wordt de beproeving licht geacht. Als wij onze zonden recht gedenken, dan zullen wij vergelijkenderwijs ons leed vergeten, en nog veel meer zal dit zo zijn, als wij de troost verkrijgen van verzegelde vergeving en vrede. Hij, wiens ongerechtigheid is vergeven, zal niet zeggen ik ben ziek, maar dat vergeten, Jesaja 4. Een troostrijk vooruitzicht op hun toekomstige vrede. Zofar denkt Job hiermede te bemoedigen in antwoord op de vele wanhopende uitdrukkingen, die hij gebruikt heeft, alsof het vruchteloos voor hem zou zijn om te hopen dat hij ooit weer goede dagen zal zien in deze wereld. "Maar gij zult die wel zien," zegt Zofar, "en goede nachten ook." Hij geeft hem hoop op een gezegende verandering.

A. Zijn licht was nu wel verduisterd maar het zal wederom helder schijnen, helderder dan ooit, vers 17. Zelfs zijn ondergaande zon zal glansrijker wezen dan de middagzon, en zijn avond schoon als de morgen, zowel ten opzichte van eer als van genot, zijn licht zal opgaan in de duisternis, Jesaja 58:10,

de zware donkere wolk, van achter welke zijn zon zal doorbreken, zal haar glans en luister des te meer doen uitkomen-dat het zelfs in zijn ouderdom zal schijnen, en die kwade dagen zullen voor hem goede dagen zijn. Zij, die zich waarlijk tot God bekeren, beginnen dan te schijnen als lichten. Hun pad is als het schijnend licht, dat toeneemt, het einde van hun dag zal de volkomenheid ervan zijn, en hun avond in deze wereld zal hun morgenstond wezen in een betere.

B. Hij was nu in voortdurende vrees en verschrikking, maar dan zal hij leven in heilige rust en veiligheid, vers 18. *Gij zult vellig wezen omdat er hoop is.* Zij, die door genade een goede hoop hebben in God en op de hemel, zijn voorzeker veilig en hebben reden om gerust te zijn, hoe zwaar en moeilijk de tijden voor hen ook zijn in deze wereld. Hij, die in oprechtheid wandelt, kan aldus veilig wandelen, omdat, ofschoon er ellende, moeite en gevaar is, er ook hoop is, dat alles ten laatste wèl zal wezen. Hoop is "een anker van de ziel," Hebreeen 6:19. "Gij zult om u heen graven", dat is: "Gij zult zo veilig wezen als een leger in zijn verschansing." Zij, die zich aan Gods regering onderwerpen, zullen onder Zijn bescherming worden genomen, en dan zijn zij veilig bij dag en bij nacht.

a. Bij dag, als zij buiten aan het werk zijn, "*Gij zult graven in veiligheid,* gij en uw dienstknechten voor u, en niet weer aangevallen worden door de plunderaars, die op uw dienstknechten aanvielen toen zij ploegden," Hoofdst. 1:14. Het maakt geen deel uit van de beloofde voorspoed, dat hij in luiheid en ledigheid zal leven, maar dat hij een werk, een roeping zal hebben, en haar zal volgen, en als hij in die roeping aan de arbeid is, dan zal hij onder Gods bescherming wezen. Gij zult *graven* en veilig wezen, niet *roven* en veilig wezen, de weg des plichts is de weg van de veiligheid.

b. Bij nacht, als zij zich tehuis ter ruste leggen: *gij zult gerustelijk slapen*-en de slaap des arbeiders is zoet-in veiligheid, niettegenstaande de gevaren van de duisternis. De wolkkolom bij dag zal een vuurkolom wezen bij nacht. "*Gij zult nederliggen,* vers 19, niet genoodzaakt te dwalen, waar geen plaats is om er uw hoofd op neer te leggen, niet genoodzaakt te waken en op te zitten, verwachtende aangevallen te worden, maar op de bestemde tijd zult gij naar bed gaan, en niet alleen zal niemand u schade of leed doen, maar niemand zal u verschrikken." Het is een groot voorrecht een grote zegen om rustige nachten met ongestoorde slaap te hebben, dat zeggen zij, die het gedruis van de krijg horen. En het middel om rustig te zijn, is God te zoeken en ons te bewaren in Zijn liefde. Niets behoeft diegenen bevreesd te maken, die tot God weerkeren als tot hun rust, en Hem tot hun woning nemen, Psalm 71:3.

C. Thans is hij gesmaad, geminacht, maar dan zal hij gezocht worden. "Velen zullen u zoeken en het in hun belang achten uw vriendschap te verwerven." Het zijn zij, die grote wijsheid bezitten of er de naam van hebben die rijk en machtig zijn, die gezocht worden. Zofar kende Job zo goed, dat hij voorzag dat hoe laag zijn ebbe thans ook wezen mocht indien ooit het getij zou verkeren, de vloed zo hoog als ooit stijgen zou, en dat hij wederom de lieveling van zijn land wezen zou. Zij, die op de rechte wijze God zoeken, zullen waarschijnlijk de dag zien, wanneer anderen hen zoeken, zoals de dwaze maagden de wijze maagden gezocht hebben: Geeft ons van uw olie.

Eindelijk. Zofar besluit met een kort woord nopens het lot van de goddelozen, vers 20. *Maar de ogen van de goddelozen zullen bezwijken.* Hij schijnt te vermoeden dat Job zijn raad niet zal volgen, en nu zegt hij hem wat daarvan komen zou, hem de dood voorstellende zowel als het leven.

Zie wat er worden zal van hen, die omkomen in hun goddeloosheid en zich niet willen beteren en bekeren.

1. Zij zullen noch in deze, noch in de andere wereld het goede zien, met de hoop waarop zij zich hebben gevleid. Teleurstelling zal hun deel wezen, hun schande, hun eindeloze pijniging. Hun ogen zullen bezwijken door uit te zien naar hetgeen nooit komen zal. "Als de goddeloze mens sterft, vergaat zijn verwachting," Spreuken 11:7. Hun hoop zal wezen als een ademtocht, verdwenen, heengegaan, om niet te kunnen weerkeren, of hun hoop zal vergaan, zoals wanneer iemand de geest geeft. Zij zal hun falen als zij haar het meest nodig hebben, en toen zij de verwezenlijking ervan verwachtten, zij zal wegsterven, van hen wegvlieden, en hen beschaamd en verlegen achterlaten.

2. Zij zullen het kwaad niet kunnen ontvlieden, waarvoor zij soms vrezen, zij zullen aan de tenuitvoerlegging van het vonnis, dat over hen uitgesproken is niet kunnen ontkomen. Zij, die niet vluchten willen tot God, zullen het moeilijk vinden om weg te vluchten van Hem.

HOOFDSTUK 12

1 Maar Job antwoordde en zeide:
2 Trouwens, omdat gijlieden het volk zijt, zo zal de wijsheid met ulieden sterven!
3 Ik heb ook een hart even als gijlieden, ik zwicht niet voor u; en bij wien zijn niet dergelijke dingen?
4 Ik ben het, die zijn vriend een spot is, maar roepende tot God, Die hem verhoort; de rechtvaardige en oprechte is een spot.
5 Hij is een verachte fakkel, naar de mening desgenen, die gerust is; hij is gereed met den voet te struikelen.
6 De tenten der verwoesters hebben rust, en die God tergen, hebben verzekerdheden, om hetgene God met Zijn hand toebrengt.
7 En waarlijk, vraag toch de beesten, en elkeen van die zal het u leren; en het gevogelte des hemels, dat zal het u te kennen geven.
8 Of spreek tot de aarde, en zij zal het u leren; ook zullen het u de vissen der zee vertellen.
9 Wie weet niet uit alle deze, dat de hand des HEEREN dit doet?
10 In Wiens hand de ziel is van al wat leeft, en de geest van alle vlees des mensen.
11 Zal niet het oor de woorden proeven, gelijk het gehemelte voor zich de spijze smaakt?
12 In de stokouden is de wijsheid, en in de langheid der dagen het verstand.
13 Bij Hem is wijsheid en macht; Hij heeft raad en verstand.
14 Ziet, Hij breekt af, en het zal niet herbouwd worden; Hij besluit iemand, en er zal niet opengedaan worden.
15 Ziet, Hij houdt de wateren op, en zij drogen uit; ook laat Hij ze uit, en zij keren de aarde om.
16 Bij Hem is kracht en wijsheid; Zijns is de dwalende, en die doet dwalen.
17 Hij voert de raadsheren beroofd weg, en de rechters maakt Hij uitzinnig,
18 Den band der koningen maakt Hij los, en Hij bindt den gordel aan hun lenden.
19 Hij voert de oversten beroofd weg, en de machtigen keert Hij om.
20 Hij beneemt den getrouwen de spraak, en der ouden oordeel neemt Hij weg.
21 Hij giet verachting over de prinsen uit, en Hij verslapt den riem der geweldigen.
22 Hij openbaart de diepten uit de duisternis, en des doods schaduwe brengt Hij voort in het licht.
23 Hij vermenigvuldigt de volken, en verderft ze; Hij breidt de volken uit, en leidt ze.
24 Hij neemt het hart van de hoofden des volks der aarde weg, en doet hen dwalen in het woeste, waar geen weg is.
25 Zij tasten in de duisternis, waar geen licht is; en Hij doet hen dwalen, als een dronkaard.

In dit en de twee volgende hoofdstukken hebben wij Jobs antwoord op Zofars rede, waarin hij, evenals tevoren, eerst met zijn vrienden redeneert, zie Hoofdst. 13:19, en zich dan tot God wendt, zijn rede, zijn beklag tot Hem richt, tot aan het einde van zijn rede. In dit hoofdstuk spreekt hij tot zijn vrienden en:

I. Veroordeelt wat zij van hem gezegd hebben alsmede hun oordeel van zijn karakter, vers 1-5..

II. Spreekt hij tegen wat zij gezegd hebben van het verderf van de goddelozen in deze wereld, aantonende dat zij dikwijls bloeien en grote voorspoed hebben vers 6-11.

III. Stemt hij toe wat zij gezegd hebben van de wijsheid, macht en vrijmacht van God en de heerschappij van Zijn voorzienigheid over de kinderen van de mensen en al hun zaken, hij bevestigt dit en weidt er over uit, vers 12-25.

Job 12:1-5

De bestraffingen, die Job zijn vrienden hier, hetzij terecht of ten onrechte, toedient, zijn zeer scherp, en kunnen tot bestraffing dienen van allen, die hoogmoedig en minachtend zijn, en om hun dwaasheid in het licht te stellen.

I. Hij verwijt hun hun verwaandheid, hun ingenomenheid met zichzelf, en de hoge dunk, die zij koesteren van hun eigen wijsheid in vergelijking met hem, terwijl toch niets meer dwaas en onbetamelijk is, of meer verdient bespot te worden.

1. Hij stelt hen voor als voor zich het monopolie opeisende van wijsheid, vers 2. Hij spreekt ironisch. "Zeker, gijlieden zijt het volk! Gij acht u bevoegd en geschikt om aan geheel het mensdom de wet voor te schrijven, uw oordeel moet de maatstaf zijn voor ieders gevoelen en mening, alsof gij alleen, en niemand anders, tussen waarheid en leugen, goed en kwaad, kunt onderscheiden, weshalve iedereen zich voor u heeft te buigen, en wij allen, terecht of ten onrechte, moeten spreken zoals gij spreekt, gij met uw drieën zijt het volk, de meerderheid, aan u is de beslissende stem." Het is, van wie het ook zij, dwaas en zondig om zich wijzer te achten dan geheel het mensdom, of op zo stellige wijs, zo apodictisch te spreken, alsof men dit dacht. Ja, hij gaat nog verder. "Gij denkt niet slechts dat er niemand is, maar dat er ook niemand zijn zal, die zo wijs is als gij, en daarom moet de wijsheid met u sterven, en de gehele wereld moet dwaas zijn als gij zijt heengegaan, in het donker zitten als uw zon ondergegaan is." Het is dwaasheid voor ons om te denken dat door ons heengaan een groot, onherstelbaar verlies zal geleden worden, of dat wij node gemist kunnen worden, daar God toch des geestes overig heeft en anderen kan verwekken, meer geschikt dan wij om Zijn werk te doen. Als wijze en Godvruchtige mensen sterven, is het troostrijk te denken dat wijsheid en Godsvrucht niet met hen sterven. Sommigen zijn van mening dat Job er hier aanmerking op maakt, dat Zofar hem (naar hij dacht) en anderen had vergeleken bij het veulen eens woudezels, Hoofdst. 11:12. "Ja", zegt hij. "wij zijn ezels, gij alleen zijt mannen."

2. Hij laat zichzelf het recht wedervaren om aanspraak te kunnen maken op enige gaven van wijsheid, vers 3. "Ik heb ook verstand, een hart zowel als gijlieden, ik zwicht niet voor u, ik ben uw mindere niet. Ik ben even geschikt als gij om te oordelen over de methoden en bedoelingen van de Goddelijke voorzienigheid, en er de moeilijke hoofdstukken van te verklaren." Hij zegt dit niet in zelfverheerlijking, het was geen grote lof, die hij zich toezwaaide door te zeggen: *ik heb verstand, zowel als gij*, neen, en ook niet door te zeggen "ik begrijp deze zaak zo goed als gij." Immers welke reden had hij, of hadden zij, om er trots op te wezen datgene te verstaan, dat geheel blijkbaar was, voor de hand lag, onder het bereik was van ieder, die op een greintje gezond verstand aanspraak kon maken: "*Ja wie weet zulke dingen niet?* Wat er waar was in hetgeen gij gezegd hebt, weet iedereen, het zijn algemeen bekende waarheden, waarover velen even voortreffelijk kunnen spreken als gij of ik." Maar hij zegt het om hen te verootmoedigen en hen te beteugelen in de hoge dunk, die zij van hun eigen wijsheid koesterden. Het kan ons terecht weerhouden van trots te zijn op onze kennis, als wij bedenken hoevelen er zijn, die evenveel en misschien meer weten dan wij en er een beter gebruik van maken. Als wij in verzoeking zijn om hard te wezen in ons afkeuren en bestraffen van hen, met wie wij in gevoelen verschillen en met wie wij redetwisten, dan moeten wij bedenken dat ook zij hun verstand hebben zowel als wij, evengoed als wij tot oordelen instaat zijn, ja misschien niet onze minderen maar onze meerderen zijn in kennis en doorzicht, dat het mogelijk is dat zij gelijk en wij ongelijk hebben, en dat wij hen bijgevolg noch moeten veroordelen noch mogen

verachten, Romeinen 14:3, niet moeten doen alsof wij meesters waren, Jakobus 3:1, daar wij toch allen broeders zijn, Mattheus 23:8. Het is billijk om te erkennen dat zij met wie wij omgaan of met wie wij een strijd hebben, redelijke schepselen zijn, zo goed als wij.

II. Hij klaagt over de grote minachting, waarmee zij hem behandeld hebben. Zij, die hooghartig zijn en een al te gunstige mening van zichzelf koesteren, zijn gewoonlijk trots en minachtend tegenover anderen, geheel bereid om allen te vertreden, die rondom hen zijn. Job bevond dit of hij dacht dit tenminste vers 4. *Ik ben het, die zijn vriend een spot is.* Ik kan niet zeggen dat deze beschuldiging gegrond was, wij willen niet denken dat het de bedoeling was van Jobs vrienden hem te mishandelen of te bespotten, of dat zij iets anders op het oog hadden dan hem te overtuigen, en hem aldus naar de rechte methode te vertroosten, maar hij roept: *ik ben als iemand, die bespot* is. Wij zijn licht geneigd bestraffing aan te zien voor smaad of spot, te denken dat men ons bespot als wij slechts vermaand en geraden worden, deze gemelijkheid is onze dwaasheid, en een groot onrecht aan onszelf en aan onze vrienden. Maar wel moeten wij erkennen, dat er een schijn van reden was voor die beschuldiging, zij kwamen om hem te vertroosten, maar zij kwelden hem, gaven hem raad en aanmoediging, maar zonder een sterke mening te koesteren dat zij iets bij hem zouden uitwerken, en daarom dacht hij dat zij met hem spotten, en dat vermeerderde grotelijks zijn leed. Voor hen, die van de hoogte des voorspoeds in de diepte van tegenspoed zijn gevallen, is niets smartelijker, dan om vertreden en bespot te worden, en uit dien hoofde zijn zij maar al te zeer tot achterdocht geneigd.

Merk op:

1. Wat deze grief voor hem verzwaarde. Het waren twee dingen.

a. Dat zij zijn naburen, zijn vrienden, waren, zijn metgezellen, zoals de eigenlijke betekenis is van het woord, en de bespottingen van dezulken zijn dikwijls zeer boosaardig, en worden altijd met grote verontwaardiging ontvangen, Psalm 55:13,14. "het is geen vijand, die mij hoont, anders zou ik het hebben gedragen, maar gij zijt het, o mens, als van mijne waardigheid."

b. Dat zij belijders waren van de Godsdienst, mannen, die God aanriepen en zeiden dat Hij hun antwoordde, want sommigen verstaan dit van de spottende personen: Zij zijn de zodanigen, die acht slaan op de hemel, invloed hebben in de hemel, wier gebed ik gaarne gehad zou hebben, en er dankbaar voor geweest zou zijn, wier goede mening van mij ik op hoge prijs zou stellen, en wier afkeuringen en bestraffingen mij dus zeer smartelijk zijn! Het is treurig om te denken dat mensen, die God aanroepen, hun broederen kunnen bespotten, Jakobus 3:9, 10, en het moet een Godvruchtige wel zwaar vallen dat zij, van wie hij goed denkt, kwaad denken van hem, toch is dit volstrekt niets nieuws.

2. Wat er hem in ondersteunde.

a. Dat hij een God had, tot wie hij zich kon wenden, op wie hij zich kon beroepen, want sommigen verstaan die woorden van de persoon, die bespot wordt, dat hij tot God roept, die hem verhoort, en zo komt het overeen met Hoofdst. 16:20. *Mijn vrienden zijn mijn bespotters, doch mijn oog druipt tot God,* stort tranen uit tot God. Zijn onze vrienden doof voor onze klachten, God is het niet, als zij ons veroordelen, kent God toch onze oprechtheid, als zij het slechtste van ons denken,

zal Hij het beste van ons doen uitkomen, als zij ons gemelijke antwoorden geven, zal Hij ons vriendelijk antwoorden.

b. Dat zijn geval niet enig was maar dat het gewoonlijk zo gaat: de rechtvaardige en oprechte is een spot. Door velen wordt hij bespot, zelfs om zijn rechtvaardigheid en oprechtheid, om zijn eerlijkheid tegenover de mensen en zijn vroomheid voor God, dit wordt belachen als iets dat dwaas is, waarmee onnozele lieden zich onnodig belemmeren en belasten, alsof de Godsdienst een grap was, waarmee men zich dus vrolijk ken maken. Door de meesten wordt hij bespot om de een of andere zwakheid, in weerwil van zijn rechtvaardigheid en oprechtheid zonder in het minst in aanmerking te nemen hetgeen zozeer tot zijn eer is. Het is vanouds her het lot geweest van goede en Godvruchtige mensen om veracht en bespot te worden, en daarom moeten wij niet denken dat dit iets vreemds is, 1 Petrus 4:12, en het ook niet hard vinden indien dit ons lot is, aldus hebben zij niet alleen de profeten vervolgd, maar ook de heiligen uit de tijd van de patriarchen, Mattheus 5:12. En kunnen wij verwachten dat het ons beter zal gaan dan hen?

3. Wat hij vermoedde er de ware oorzaak van te zijn en dat was dit: zij waren zelf rijk en welvarend, en daarom verachtten zij hem, die tot armoede was vervallen. Dat is het gewone doen van de wereld, wij zien er dagelijks voorbeelden van, die voorspoedig zijn worden geprezen, maar van hen, aan wie alles tegenloopt, zegt men: "Weg met hen!" Die gereed is om met de voet te struikelen en in moeilijkheid te komen, wordt, hoewel hij vroeger als een lamp heeft geschenen, licht van zich heeft gegeven, dan beschouwd als een lamp, die uitgaat, als het snuitsel van een kaars, dat wij wegwerpen en vertreden, en dat bijgevolg naar de mening desgenen, die gerust is een verachte fakkel is, vers 15. Zelfs de rechtvaardige en oprechte, die als een brandende en lichtende kaars is in zijn geslacht, zal, als hij in verzoeking komt, Psalm 73:2, of onder een wolk is, met minachting worden aangezien. Zie hier:

a. Wat het gewone gebrek is van hen, die in voorspoed leven, zelf zat en gerust en vrolijk zijnde, zien zij met minachting op hen, die gebrek lijden, pijn en smart hebben, zij zien hen voorbij, nemen geen notitie van hen en trachten hen te vergeten. Zie Psalm 123:4. De opperschenker drinkt wijn uit schalen, maar bekommert zich niet over de verbreking Jozefs. Rijkdom zonder genade zal de mensen dikwijls zo hoogmoedig maken, zo onverschillig voor hun arme naasten.

b. Wat het gewone lot is van hen, die tot tegenspoed komen. Armoede dient om al hun glans en luister te doen tanen, zij zijn lampen, maar als zij uit de gouden kandelaars worden weggenomen en evenals de fakkels van Gideon, in aarden kruiken worden gestoken, dan zal niemand hen meer zoals vroeger waarderen, die gerust leven zullen hen verachten.

Job 12:6-11

Al de vrienden van Job hadden tot beginsel gesteld en aangenomen dat goddeloze mensen niet lang voorspoedig kunnen zijn in deze wereld, maar dat hen plotseling het een of ander merkwaardig oordeel treffen zal. Zofar had zijn rede besloten met deze verklaring: *de ogen van de goddelozen zullen bezwijken*, Hoofdst. 11:20. Job verklaart zich hier tegen dit beginsel en houdt staande dat God in Zijn beschikking van de uitwendige aangelegenheden van de mensen handelt als soeverein en de juiste uitdeling van beloning en straf bewaart voor de toekomstige staat.

I. Hij stelt vast als een ontwijfelbare waarheid, dat goddelozen voorspoedig kunnen zijn in deze wereld, en dit ook dikwijls zijn, vers 6. Zelfs grote zondaars kunnen grote voorspoed hebben.

Merk op:

1. Hoe hij de zondaars beschrijft: zij zijn rovers die God tergen, de ergste soort van zondaars, Godslasteraars en vervolgers. Misschien heeft hij het oog op de Sabeërs en Chaldeën, die hem beroofd hebben en altijd van buit en roof hebben geleefd, en toch voorspoedig zijn geweest. De gehele wereld zag dit en wat men met zijn zinnen waarneemt valt niet te betwisten, een waarneming van feiten is twintig denkbeelden waard, die slechts op gissing berusten. Of meer in het algemeen. Alle trotse verdrukkers zijn rovers en verwoesters. Er wordt ondersteld, dat hetgeen aan de mensen schade en nadeel toebrengt, tergend is voor God, de beschermer van recht, de beschermer van het mensdom. Het is niet vreemd dat zij, die het recht schenden, ook alle verplichtingen van de Godsdienst van zich afwerpen, God zelf trotseren en er niets in vinden om Hem te tergen.

2. Hoe hij hun voorspoed beschrijft: hij is zeer groot, want:

a. Zelfs hun tenten zijn voorspoedig, vers 1. Zij, die met hen leven, en zij, die na hen komen en die van hen afstammen. Het was alsof een zegen als erfgoed in hun geslachten was gekomen en hetgeen door onrecht verkregen werd, wordt soms bewaard en in stand gehouden voor de volgende geslachten.

b. Zij hebben rust, gevoelen niet slechts geen leed, maar vrezen er niet eens voor, zij duchten geen gevaar, hetzij van dreigende beschikkingen van Gods voorzienigheid of van een ontwaakt geweten. Maar zij die God tergen, zijn er met al hun gerustheid niet veiliger om.

c. *In hun hand brengt God overvloedig.* "Zij hebben meer dan hun hart kan begeren," Psalm 73:7. Zij hebben niet slechts het nodige, maar het aangename, niet slechts voor henzelf, maar voor anderen, niet slechts voor het tegenwoordige, maar ook voor later, en zij hebben het uit de hand van Gods voorzienigheid. God brengt hun overvloedig, en zo kunnen wij dus over der mensen Godsvrucht niet oordelen naar hun overvloed, noch over hetgeen in hun hart is naar hetgeen zij in hun hand hebben.

II. Voor het bewijs hiervan beroept hij zich op de lagere schepselen- op de dieren en de vogelen, op de bomen en zelfs op de aarde zelf, raadpleeg hen en zij zullen het u zeggen, vers 7, 8. Wij kunnen menige goede les van hen leren. Maar wat moeten zij ons hier leren?

1. Wij kunnen van hen leren dat de tenten van de rovers voorspoedig zijn. Dat is de mening van sommigen. Want,

a. Zelfs onder de dieren gebeurt het, dat de grote de kleine verslinden en de sterken azen op de zwakken, en mensen zijn als de vissen van de zee, Habakuk 1:14. Indien de zonde niet ingekomen was, dan zou er zo'n wanorde niet onder de schepselen geheerst hebben, dan zouden de wolf en het lam tezamen nederliggen.

b. Deze schepselen zijn dienstbaar aan goddeloze mensen en aldus tonen zij hun voorspoed. Vraagt aan de kudden van groot en klein vee aan wie zij behoren, en zij zullen u zeggen dat die rover, of deze verdrukker hun eigenaar is. De vissen en de vogelen zullen u zeggen, dat zij opgediend worden op de tafels van trotse zondaren, wier weelde zij voeden, voor hen brengt de aarde haar vruchten voort, Hoofdst. 9:24, en de gehele schepping zucht onder de last en de druk hunner tirannie, Romeinen 8:20, 22. Al de schepselen, die de goddeloze mensen misbruiken, door ze tot voedsel en brandstof van hun lusten te doen dienen, zullen op een andere dag tegen hen getuigen, Jakobus 5:3, 4.

2. Hieruit kunnen wij de wijsheid, macht en goedheid van God leren en van Zijn soevereine heerschappij, tot welke eenvoudige, klaarblijkelijke waarheid al deze moeilijk te begrijpen beschikkingen van de Voorzienigheid teruggebracht moeten worden. Zofar had er een grote verborgenheid van gemaakt, Hoofdst. 11:7. "Het is daar zo verre vandaan," zegt Job, "dat wij hetgeen wij nodig hebben te weten, zelfs van de mindere schepselen kunnen leren, want *wie weet niet uit alle deze* dat de *hand des Heeren dit doet?* vers 9. Dat kan iedereen uit het boek van de schepselen gewaar worden, namelijk dat er een wijze voorzienigheid Gods is, die al deze dingen leidt en bestuurt door regelen, waarmee wij niet bekend zijn en die wij niet bevoegd zijn te beoordelen." Van Gods soevereine heerschappij over Zijn schepselen moeten wij leren te berusten in al Zijn beschikkingen van de zaken van de kinderen van de mensen, al zouden zij ook ingaan tegen onze wensen en tegen de maatregelen, die wij genomen hebben.

III. Hij verklaart het alles door het volstrekte eigendomsrecht van God op Zijn schepselen vers 10. In wiens hand de ziel is van al wat leeft. Alle schepselen hebben hun bestaan van Hem, zijn het Hem verschuldigd, zijn van Hem afhankelijk voor het onderhouden ervan, zijn geheel en volstrekt in Zijn macht, onder Zijn bestuur en heerschappij, geheel en al tot Zijn beschikking en moeten op Zijn oproep hun leven overgeven. Alle zielen zijn Zijne, en mag Hij met het Zijne niet doen wat Hij wil? Hier wordt de naam Jehovah genoemd, vers 9, en het is de enige maal, dat wij hem ontmoeten in al de redenen van Job en zijn vrienden, want in alle tijd was God meer bekend onder de naam *Shaddai, de Almachtige.*

De woorden in vers 11 :*Zal niet het oor de woorden proeven, gelijk het gehemelte voor zich de spijze smaakt?* kunnen genomen worden, hetzij als het slot van de voorafgaande rede of als de inleiding van hetgeen volgt. De geest des mensen heeft een even goed vermogen om te onderscheiden tussen waarheid en dwaling, als zij hem op juiste wijze worden voorgesteld, als het gehemelte om te onderscheiden tussen hetgeen zoet en bitter is. Daarom eist hij van zijn vrienden de vrijheid om voor zichzelf te oordelen over hetgeen zij gezegd hebben, en verlangt dat zij dezelfde vrijheid zullen gebruiken om te oordelen over hetgeen hij gezegd heeft, ja hij schijnt een beroep te doen op het onpartijdig oordeel van wie het ook zij in deze twistzaak, laat het oor de woorden

proeven die er van beide zijden gesproken zijn, en dan zal men zien, dat aan zijn zijde het recht is. Het oor moet de woorden proeven, eer het hart er mee instemt. Gelijk wij door de smaak oordelen welk voedsel gezond of niet gezond is voor het lichaam, zo moeten wij door de geest des onderscheids oordelen welke leer goed en gezond is, en welke niet, 1 Corinthiers 10:15, 11:13.

Job 12:12-25

Dit is een verheven rede van Job betreffende de wijsheid, macht en soevereiniteit van God in het verordineren en beschikken van alle zaken van de kinderen der mensen naar de raad Zijns willens, die niemand durft tegenspreken en niemand kan weerstaan. Over dit onderwerp hebben Job en zijn vrienden uitnemend gesproken, hoezeer zij over andere zaken in gevoelen van elkaar verschilden. Het ware te wensen dat wijze en Godvruchtige mensen, die in zaken van minder belang in gevoelen met elkaar verschillen, tot het inzicht wilden komen dat het hun tot eer en welzijn en anderen tot stichting zou zijn, om het meest stil te staan bij de grote dingen, waarin zij het met elkander eens zijn. Over dit onderwerp sprekende, is Job zichzelf, dan zijn er geen hartstochtelijke klachten, geen gemelijke aanmerkingen, maar alles is mannelijk en groot.

I. Hij stelt de ondoorgrondelijke wijsheid en onweerstaanbare macht van God vast. Hij erkent dat er bij de mensen *wijsheid is en verstand,* vers 12, maar zij worden slechts bij weinigen gevonden, bij de ouden, bij hen die gezegend worden met lengte van dagen en ze dus door langdurige en voortdurende ervaring verkrijgen, en als zij dan wijsheid verkregen hebben, dan hebben zij hun kracht verloren, en zijn niet instaat om de resultaten hunner wijsheid in beoefening te brengen. Maar bij God is beide wijsheid en macht, wijsheid om te beramen wat het beste is, en kracht om hetgeen beraamd is ten uitvoer te brengen. Hij verkrijgt niet, zoals wij, raad en verstand door waarneming, maar heeft ze van eeuwigheid in zichzelf, vers 13. Wat is de wijsheid van oude lieden in vergelijking met de wijsheid van de Oude van dagen! Het is slechts weinig dat wij weten, en nog minder dat wij kunnen doen, maar God kan alles, en *geen van Zijn gedachten kan afgesneden worden* Hoofdst. 42:2. Zalig zij, die deze God tot hun God hebben want dan is ook de oneindige wijsheid en kracht voor hen! Dwaas en vruchteloos is al het streven van de mensen tegen Hem, vers 14. *Hij breekt af en het zal niet herbouwd worden.* Met Gods voorzienigheid valt niet te strijden, haar maatregelen kunnen niet verbroken worden. Gelijk hij tevoren gezegd heeft, Hoofdst. 9:12, *Hij neemt weg, en wie kan Hem hinderen,* zo zegt hij wederom: wat God zegt kan niet worden tegengesproken, en wat Hij doet niet ongedaan worden gemaakt. Er is geen wederopbouwen van hetgeen God in puin wil hebben liggen, getuige de toren van Babel, waaraan de bouwers niet konden voortbouwen, en de verwoesting van Sodom en Gomorra, die nooit kon worden hersteld. Zie Jesaja 25:2, Ezechiel 26:14, Openbaring 18:21. Er is geen bevrijden van hen, die God tot eeuwigdurende gevangenschap heeft veroordeeld, als Hij besluit iemand door ziekte tot armoede te brengen, dan is er voor hem geen opening. Hij sluit op in het graf, en niemand kan deze verzegelde deuren openbreken in de hel, in ketenen en in duisternis, en niemand kan over de grote kloof, die gevestigd is, heen komen.

II. Hij wijst, ten bewijze hiervan, op een voorbeeld in de natuur vers 15. Hij heeft "de wateren onder Zijn bevel, heeft ze in een kleed gebonden," Spreuken 30:4, "ze met Zijn vuist gemeten," Jesaja 40:12, en Hij kan de kinderen van de mensen straffen, hetzij door gebrek er aan, of door te grote overvloed ervan. Zoals de mensen de wetten van de deugd verbreken door uitersten naar beide zijden, terwijl de deugd in het midden ligt, zo straft God hen door uitersten, en onthoudt hun de zegen van het gemiddelde.

1. Grote droogten zijn soms grote oordelen: Hij houdt de wateren op en zij drogen uit, wanneer de hemel als koper is, dan is de aarde als ijzer, als de regen teruggehouden wordt, dan zullen de bronnen uitdrogen en haar rivieren falen, het veld verdort en de vruchten ontbreken, Amos 4:7.

2. Veel nattigheid is soms een groot oordeel, Hij laat de wateren uit, en zij keren de aarde om, de voortbrengselen ervan en de gebouwen erop. Van een wegvagenden regen wordt gezegd dat hij gebrek aan brood veroorzaakt Spreuken 28:3. Zie hoe velerlei middelen God heeft om met een zondig volk te strijden, en hun hun misbruikte, verbeurde zegeningen te ontnemen, en hoe volslagen onmachtig wij zijn om met Hem te strijden! Als wij de rangschikking of volgorde omkeren, dan kan dit vers zeer gepast verwijzen naar de zondvloed, dat eeuwig gedenkwaardige voorbeeld van Gods macht. Toen heeft God in Zijn toorn de wateren uitgezonden en zij keerden de aarde om, maar in Zijn barmhartigheid heeft Hij ze opgehouden, heeft Hij de vensteren des hemels gesloten, alsmede de fonteinen des groten afgronds, en toen zijn zij binnen weinig tijds opgedroogd.

III. Hij geeft vele voorbeelden ervan in Gods krachtig bestuur over de kinderen der mensen, ingaande tegen hun voornemens en bedoelingen, en door hen en aan hen Zijn eigene tot stand brengende, hun raadslagen en pogingen verijdelende, en over al hun tegenstand zegevierende. Welke veranderingen brengt God niet teweeg voor de mensen, en hoe gemakkelijk en verrassend doet Hij het!

In het algemeen, vers 16. Bij *Hem is kracht en wijsheid,* kracht en bestaanbaarheid met zichzelf, het is een sierlijk woord in het oorspronkelijke. Bij Hem is het wezen van de wijsheid. Bij Hem zijn kracht en al wat is-zo lezen het sommigen. Hij is wat Hijzelf is, en door Hem en in Hem bestaat alles. Deze kracht en wijsheid hebbende, weet Hij gebruik te maken, niet alleen van hen die wijs en Godvruchtig zijn en Hem gaarne en met een voornemen des harten dienen, maar zelfs van hen die dwaas en slecht zijn, en die, naar wij zouden denken volstrekt niet dienstbaar gemaakt kunnen worden aan de bedoelingen van Zijn voorzienigheid. *Zijn is de dwalende en die doet dwalen.* De eenvoudigste mensen, die misleid worden, zijn niet beneden Zijn aandacht, de listigste mensen die bedriegen en misleiden, kunnen met al hun slimheid niet aan Zijn aandacht ontsnappen. De wereld is vol van bedrog, de ene helft van het mensdom bedriegt de andere helft, en God laat het toe, en door beide zal Hij zich ten laatste verheerlijken. De bedriegers maken werktuigen van de bedrogenen, maar de grote God gebruikt hen beide als werktuigen waarmee Hij werkt, en niemand kan Hem afkeren. Hij heeft wijsheid en macht genoeg om al de dwazen en ondeugenden te leiden naar Zijn wil, en weet zich van hen te bedienen om Zijn voornemens en doeleinden tot stand te brengen, in weerwil van de zwakheid van de ene en de slechtheid van de andere. Toen Jakob door bedrog de zegen verkreeg, werd de bedoeling van Gods genade tot stand gebracht, toen Achab door een valse profetie overreed werd tot een krijgstocht, die zijn verderf bleek te zijn, werd het plan van Gods gerechtigheid gediend, en in beide waren de bedrogene en de bedrieger tot Zijn beschikking. Zie Ezechiel 14:9. God zou de zonde van de bedrieger, noch de ellende van de bedrogene toelaten indien Hij aan beide geen grenzen kon stellen, zodat Hij door beide eer en heerlijkheid ontvangt. Halleluja! want de Heere, de almachtige God heerst aldus, en het is goed dat Hij aldus heerst, want er is zo weinig wijsheid en zo weinig eerlijkheid in de wereld, dat anders al lang alles in wanorde en verwoesting zou zijn.

Vervolgens daalt hij af tot de bijzondere voorbeelden van de wijsheid en macht Gods in de omwentelingen van staten en koninkrijken, want daaraan ontleent hij zijn bewijzen, veeleer de aan dezelfde werkingen van Gods voorzienigheid betreffende particuliere personen of geslachten, omdat hoe hoger en hoe meer openbaar de betrekking is, waarin de mensen geplaatst zijn, hoe meer kennis er genomen wordt van de veranderingen, die er met hen plaatshebben, en hoe glansrijker bijgevolg Gods voorzienigheid er in uitkomt. En het is gemakkelijk aldus te redeneren: indien God de groten

van de aarde aldus kan wegwerpen en voortrollen, zoals men een bal voortrolt in een land, wijd van omvang (zoals de profeet spreekt, Jesaja 22:18) hoeveel meer dan niet de kleinen, en zo is het dan de grootste waanzin om te strijden met Hem, aan wie staten en koninkrijken zich hebben te onderwerpen. Sommigen denken dat Job hier doelt op de verdelging van de machtige volken, de Refaieten en de Zuzieten en de Emieten en de Horieten, vermeld in Genesis 14:5, 6, Deuteronomium 2:10, 20, waarin misschien zeer bijzonder werd opgemerkt op hoe vreemde wijze zij verdwaasd en verzwakt waren. Indien dit zo is, dan is het bedoeld om aan te tonen dat, wanneer het ook zij, dat iets dergelijks geschiedt in de zaken van de volken, het God is, die het doet, en dat wij er Zijn soevereine heerschappij in moeten opmerken zelfs over hen die zich het machtigst wanen en het meeste beleid denken te hebben. Vergelijk hiermede wat Elifaz gezegd heeft, Hoofdst. 5:12 en verv.

Laat ons de bijzondere veranderingen nagaan die hier worden aangegeven en die God werkt in personen, hetzij tot verderf en verwoesting van volken en de planting van anderen in hun plaats, of tot het verwerpen en doen verdwijnen van een bijzondere regering en het verheffen van een andere in haar plaats, dat een zegen kan zijn voor dat koninkrijk, getuige de glorierijke revolutie in ons eigen land, waarin wij een even gelukkige verklaring zagen van deze woorden van Job, als ooit elders gegeven was.

1. Zij, die wijs zijn, worden soms op vreemde wijze verdwaasd, en daarin moet de hand van God worden erkend, vers 17. *Hij voert de raadsheren beroofd weg,* als trofeeën van Zijn overwinning over hen, beroofd van al de eer en de rijkdom, die zij door hun wijsheid verkregen hebben, ja beroofd van de wijsheid zelf, om welke zij beroemd waren, en van het succes, dat zij zich beloofd hebben op hun plannen, Zijn raad bestaat, terwijl al hun raadslagen teniet worden, en hun plannen worden verijdeld, en zo zijn zij beroofd beide van de voldoening en van de reputatie hunner wijsheid. Hij maakt de rechters uitzinnig. Door een werking op hun geest ontneemt Hij hun de bekwaamheid en geschiktheid voor zaken, en zo worden zij in werkelijkheid dwazen, en door Zijn beschikken over hun zaken maakt Hij hun plannen tot het tegenovergestelde van hetgeen zij bedoelden, en aldus geeft Hij hun dan het voorkomen van dwazen. De raad van Achitofel, waarin deze Schriftuurplaats op merkwaardige wijze bewaarheid werd, werd tot dwaasheid, en zo is hij, overeenkomstig zijn naam, "de broeder van een dwaas." Zie Jesaja 19:13. "De vorsten van Zoan zijn zot geworden-zij zullen ook Egypte doen dwalen, zelfs hen, die de steun zijn van deszelfs stammen." Zo beroeme de wijze zich niet op zijn wijsheid, en laat de bekwaamste raadsheren en rechters zich niet verhovaardigen op hun hoge stand maar nederig afhankelijk zijn van God voor de voortduur hunner bekwaamheid. Zelfs de ouden, die hun wijsheid als door het recht van verjaring schijnen te houden, en denken dat zij haar door hun eigen vlijt en inspanning hebben verkregen, en er dus een onvervreemdbaar, onschendbaar recht op hebben, kunnen er nog van beroofd worden, en zijn het ook dikwijls door de zwakheden en gebreken van de ouderdom waardoor zij ten tweeden male kinderen worden *der ouden oordeel neemt Hij weg,* vers 20. De ouden, op wier raad het meest gesteund werd, falen hun, die op hen betrouwden. Wij lezen van een oud en zot koning, Prediker 4:13.

2. Zij, die in hoogheid waren en gezag uitoefenden, werden op vreemde wijze vernederd en verlaagd, verarmd en tot slavernij gebracht, en het is God, die hen vernedert, vers 18. *De band van de koningen maakt Hij los,* ontneemt hun de macht, waarmee zij heersten over hun onderdanen, die misschien in slavernij hielden en met hardheid regeerden, berooft hen van al de tekenen hunner eer en waardigheid en al de steunselen hunner tirannie, ontgespt hun gordel, zodat het zwaard van

hun zijde valt, en dan is het niet te verwonderen dat hun ook weldra de kroon van het hoofd valt, waarop terstond volgt: *Hij bindt de gordel aan hun lenden,* een teken van dienstbaarheid, want aan dienaren werden de lenden omgord. Aldus voert Hij grote vorsten weg, beroofd van al hun macht en rijkdom en hetgeen waarin zij zich verlustigden en waarop zij zich verhovaardigden, vers 19. Koningen vallen niet buiten Gods rechtsgebied. Voor ons zijn zij goden, maar voor Hem zijn zij mensen, en zij zijn aan meer dan de gewone veranderingen van het menselijke leven onderworpen.

3. Zij, die sterk waren, zijn op wonderlijke wijze verzwakt, en het is God, die hen verzwakt, vers 21. *De machtigen keert Hij om* vers 19. Sterke, krachtige lichamen worden verzwakt door ouderdom en ziekte, machtige heirscharen gaan teniet, en haar kracht zal ze niet voor een noodlottige omkering of omverwerping behoeden. Geen macht, zelfs niet die van een Goliath, is bestand tegen de almacht.

4. Zij, die beroemd waren om hun welsprekendheid en aan wie de openbare belangen waren toevertrouwd, zijn op vreemde wijze tot zwijgen gebracht, zij hebben niets te zeggen, vers 20. *Hij beneemt de getrouwen de spraak,* zodat zij niet kunnen spreken zoals zij voornemens waren te spreken, met vrijmoedigheid en duidelijkheid, maar stamelen en stotteren, en zich vergissen. Of wel: zij kunnen niet zeggen wat zij hadden willen zeggen, maar zeggen het tegenovergestelde, zoals Bileam, die hen heeft gezegend, die hij geroepen was te vloeken. Laat dus de redenaar niet trots zijn op zijn redekunst noch haar gebruiken voor een slecht doeleinde opdat God, die de mens de mond gemaakt heeft, haar hem niet ontneme.

5. Zij, die geëerd en bewonderd waren, vallen op vreemde wijze in versmaadheid en schande vers 21. *Hij giet verachting over de prinsen uit.* Hij laat hen over aan hen zelf, om lage dingen te doen, of brengt verandering in der mensen mening van hen. Als prinsen God onteren en Hem verachten, indien zij het volk Gods smaden en vertreden, dan zullen zij licht geacht worden, en God zal verachting over hen uitgieten. Zie Psalm 107:40. Gewoonlijk zijn zij, die trots en beledigend waren toen zij macht hadden, het laagst en verachtelijkst als zij naar beneden zijn gebracht, en dan zijn zij ook het meest aan de smaad en de verachting van anderen blootgesteld.

6. Hetgeen verborgen was, wordt op vreemde wijze aan het licht gebracht, en voor aller oog blootgesteld, vers 22. *Hij openbaart de diepten uit de duisternis.* Komplotten, die in het geheim gesmeed werden, worden ontdekt en verijdeld, slechtheid in het duister gepleegd en kunstig bedekt gehouden, wordt ontdekt, en de schuldigen ondergaan hun rechtmatige straf, evenzo ook verraad, moord en hoererij, die in het geheim worden gepleegd, Prediker 10:20. De kabinetraad van de vorsten ligt open voor Gods oog, 2 Koningen 6:11. K

7. Koninkrijken hebben hun eb en vloed, hun wasdom en bloei en hun kwijnen en afnemen en beide toestanden zijn van God, vers 23. Soms vermenigvuldigt hij de volken, breidt hun grenzen uit, zodat zij van groot gewicht zijn, een groot aanzien hebben en geducht worden, maar na een wijle worden zij door een onbemerkte oorzaak tot verderf en verval gebracht. Hun aantal neemt af, zij worden arm, en zo komen zij er toe om geminacht te worden onder hun naburen, en zij, die het hoofd waren, worden de staart van de volken. Zie Psalm 107:38, 39.

8. Zij, die kloekmoedig waren en op geen gevaar achtten, worden op vreemde wijze ontmoedigd en terneergeslagen, verward, hulpeloos en teneinde raad, en ook dit is van de Heere, vers 24. *Hij*

neemt het hart van de hoofden des volks van de aarde weg, die hun aanvoerders en gebieders waren, vermaard zijn geweest om hun krijgshaftig vuur en hun grote krijgsverrichtingen zijn, toen er iets gedaan moest worden, moedeloos, gereed om op het ritselen van een blad de vlucht te nemen, Psalm 76:6.

9. Zij, die hun plannen met alle spoed wilden volvoeren, staan wonderlijk verlegen en weten niet wat te doen. Zij zijn wankelmoedig in hun raad, onzeker in hun bewegingen, veranderlijk in hun besluiten, gaan hierheen en daarheen, *dwalen in het woeste waar geen weg is*, vers 24, tasten rond als in het donker, en *dwalen als een dronkaard*, vers 25. Jesaja 59:10. God kan de diepzinnigste staatslieden in verlegenheid brengen, en de grootste vernuften er toe brengen, dat zij teneinde raad zijn, zich niet weten te redden, om te tonen dat in de zaak, waarin zij trotselijk gehandeld hebben, Hij boven hen is.

Zo worden de omwentelingen van koninkrijken verwonderlijk teweeggebracht door de allesbesturende voorzienigheid Gods. Hemel en aarde worden bewogen, maar de Heere zit als Koning in eeuwigheid, en met Hem zien wij uit naar een koninkrijk, dat niet bewogen kan worden.

HOOFDSTUK 13

1 Ziet, dat alles heeft mijn oog gezien, mijn oor gehoord en verstaan.
2 Gelijk gijlieden het weet, weet ik het ook; ik zwicht niet voor u.
3 Maar ik zal tot den Almachtige spreken, en ben belust mij te verdedigen voor God.
4 Want gewisselijk, gij zijt leugenstoffeerders; gij allen zijt nietige medicijnmeesters.
5 Och, of gij gans stilzweegt! Dat zou ulieden voor wijsheid wezen.
6 Hoort toch mijn verdediging, en merkt op de twistingen mijner lippen.
7 Zult gij voor God onrecht spreken, en zult gij voor Hem bedriegerij spreken?
8 Zult gij Zijn aangezicht aannemen? Zult gij voor God twisten?
9 Zal het goed zijn, als Hij u zal onderzoeken? Zult gij met Hem spotten, gelijk men met een mens spot?
10 Hij zal u gewisselijk bestraffen, zo gij in het verborgene het aangezicht aanneemt.
11 Zal u niet Zijn hoogheid verschrikken, en Zijn vreze over u vallen?
12 Uw gedachtenissen zijn gelijk as, uw hoogten als hoogten van leem.
13 Houdt stil van mij, opdat ik spreke, en er ga over mij, wat het zij.
14 Waarom zou ik mijn vlees in mijn tanden nemen, en mijn ziel in mijn hand stellen?
15 Ziet, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen? Evenwel zal ik mijn wegen voor Zijn aangezicht verdedigen.
16 Ook zal Hij mij tot zaligheid zijn; maar een huichelaar zal voor Zijn aangezicht niet komen.
17 Hoort naarstiglijk mijn rede, en mijn aanwijzing met uw oren.
18 Ziet nu, ik heb het recht ordentelijk gesteld; ik weet, dat ik rechtvaardig zal verklaard worden.
19 Wie is hij, die met mij twist? Wanneer ik nu zweeg, zo zou ik den geest geven.
20 Alleenlijk doe twee dingen niet met mij; dan zal ik mij van Uw aangezicht niet verbergen.
21 Doe Uw hand verre van op mij, en Uw verschrikking make mij niet verbaasd.
22 Roep dan, en ik zal antwoorden; of ik zal spreken, en geef mij antwoord.
23 Hoeveel misdaden en zonden heb ik? Maak mijn overtreding en mijn zonden mij bekend.
24 Waarom verbergt Gij Uw aangezicht, en houdt mij voor Uw vijand?
25 Zult Gij een gedreven blad verbrijzelen, en zult Gij een drogen stoppel vervolgen?
26 Want Gij schrijft tegen mij bittere dingen; en Gij doet mij erven de misdaden mijner jonkheid.
27 Gij legt ook mijn voeten in den stok, en neemt waar al mijn paden; Gij drukt U in de wortelen mijner voeten,
28 En hij veroudert als een verrotting, als een kleed, dat de mot opeet.

Job komt nu tot de toepassing van hetgeen hij gezegd heeft in het vorige hoofdstuk en nu zien wij hem niet in zo'n gemoedsstemming, als waarin hij toen was, want:

I. Hij is zeer vrijmoedig bij zijn vrienden, stelt zich met hen gelijk, niettegenstaande de vernedering, waarin hij nu was, vers 1, 2. Hen veroordelende om hun leugens, hun voorbarigheid in het oordelen, hun partijdigheid en bedriegelijkheid onder schijn van Gods zaak te bepleiten, vers 4-8, en hen voor dit hun doen dreigende met de oordelen Gods vers 9-12, verlangende van hen, dat zij zullen zwijgen vers 5, 13, 17. En zich van hen tot God wendende vers 3.

II. Is hij zeer vrijmoedig bij God.

1. In sommige uitdrukkingen is zijn geloof zeer vrijmoedig vers 15, 16,
18. Maar,

2. In andere uitdrukkingen is hij al te vrij, al te stout in zijn redeneringen met God betreffende de treurige toestand, waarin hij zich bevindt, vers 14-19, en zijn verlegenheid om de zonde te ontdekken, die God er toe gebracht heeft om hem aldus te beproeven, kortom over de strengheid van Gods handelingen met hem, vers 23- 28.

Job 13:1-12

Job drukt hier in warme bewoordingen zijn gevoeligheid uit over de onvriendelijkheid van zijn vrienden.

I. Hij verklaart dat hij de zaak, waarover hun geschil loopt, even goed begrijpt als zij en dat hij het niet nodig heeft, om door hen onderwezen te worden, vers 1, 2. Zij dwongen hem, zoals de Corinthiërs Paulus gedwongen hebben, om met lof van zichzelf en van zijn eigen kennis te spreken, niet in zelfverheffing, maar ter rechtvaardiging van zichzelf. Alles wat hij tevoren gezegd heeft, heeft zijn oog bevestigd gezien door vele voorbeelden en zijn oor had het door vele gezaghebbende personen horen getuigen, en hij begreep het goed en wist er gebruik van te maken. Zalig zij, die de grootheid, heerlijkheid en vrijmacht van God niet slechts zien en horen, maar ook verstaan. Dit, dacht hij, zal rechtvaardigen wat hij tevoren gezegd heeft, Hoofdst. 12:3 en hier herhaalt, vers 2 : "gelijk *gijlieden het weet weet ik het ook,* zodat ik niet tot u behoef te komen om onderwezen te worden, ik zwicht niet voor u, ik ben uw mindere niet in wijsheid." Zij, die zich in twist begeven, komen in verzoeking om meer dan betamelijk is zichzelf te verheerlijken en hun broederen te verlagen, daarom behoren zij te waken en te bidden tegen de werkingen van de hoogmoed.

II. Hij wendt zich van hen tot God, vers 3. *Ik zal tot de Almachtige spreken,* alsof hij gezegd had: "Ik kan mij geen voldoening beroven in met ulieden te spreken, o mocht ik de vrijheid hebben om met God te spreken! Hij zou zo hard niet voor mij zijn als gijlieden." De vorst zelf zal misschien met meer zachtheid geduld en minzaamheid audiëntie verlenen aan een arme smekeling, dan zijn dienaars. Job wil liever met God redeneren dan met zijn vrienden. Zie hier:

1. Welk een gerustheid diegenen hebben bij God, wier hart hen niet veroordeelt wegens heersende geveinsdheid, zij kunnen met nederige vrijmoedigheid voor Hem verschijnen en zich op Hem beroepen.

2. Welke troost diegenen hebben in God die door hun naburen ten onrechte worden veroordeeld. Als zij tot hen niet kunnen spreken in de hoop van een welwillend gehoor bij hen te vinden, dan kunnen zij tot de Almachtige spreken, zij hebben gemakkelijk toegang tot Hem en zullen met onpartijdigheid door Hem gehoord worden.

III. Hij veroordeelt hen wegens hun onrechtvaardige en liefdeloze bejegening van hem vers 4. Zij hebben hem valselijk beschuldigd en dat was onrechtvaardig. Gij zijt leugenstoffeerders. Zij maakten een verkeerde stelling betreffende de Goddelijke voorzienigheid, stelden het voor alsof nooit iemand anders dan boosdoeners op merkwaardige wijze beproefd worden in deze wereld, en op die stelling grondden zij het verkeerde oordeel over Job, dat hij gewis een geveinsde moest wezen. Wegens deze grove vergissing, zowel in de leer als in haar toepassing meent hij dat er een rechterlijke aanklacht van vervalsing tegen hen ingebracht kan worden. Leugens te spreken is slecht genoeg, al is het ook door ze anderen na te zeggen, maar ze te verzinnen met voorbedachten rade, dat is nog veel erger. Zij hebben hem laaghartig bedrogen en dat was onvriendelijk. Zij hebben zijn genezing op zich genomen deden zich voor als zijn medicijnmeesters maar zij waren nietige medicijnmeesters, "afgod-medicijnmeesters, die niet meer goed kunnen doen dan een afgod." Zij waren waardeloze geneesmeesters, die noch zijn ziekte begrepen, noch er hem iets voor wisten voor te schrijven, kwakzalvers, die grote dingen voorgaven, maar als het er op aankwam niets ter wereld uitrichtten,

hij was door al hun gepraat en geredeneer volstrekt niet wijzer geworden. Zo zijn voor hen, die gebroken van hart zijn of een gewonde consciëntie hebben, alle schepselen, buiten Christus, nietige medicijnmeesters, aan wie men alles te koste kan leggen zonder baat bij hen te vinden. De zieke wordt erger inplaats van beter, Markus 5:26.

IV. Hij verzoekt hen te zwijgen en geduldig naar hem te luisteren, vers 5, 6.

1. Hij denkt dat het hun tot eer zou zijn als zij niets meer zeiden, daar zij reeds teveel gezegd hebben. *"Och of gij geheel stilzweegt! Dat zou ulieden voor wijsheid wezen,* want hiermede zoudt gij uw onwetendheid en uw kwaadwilligheid bedekt houden, die nu gezien worden in alles wat gij zegt." Zij gaven voor dat zij niet konden nalaten te spreken, Hoofdst. 4:2, 11:2, 3, maar hij zegt hun dat zij meer met hun eer te rade zouden gegaan zijn, indien zij zichzelf het zwijgen hadden opgelegd. Het is beter niets te zeggen dan jets te zeggen, dat niet ter zake is, of dat tot oneer is van God, of tot smart van onze broederen. "Een dwaas zelfs, die zwijgt, zal wijs geacht worden," omdat dan het tegendeel niet blijkt, Spreuken 17:28. En gelijk zwijgen een bewijs is van wijsheid, zo is het er ook een middel toe, daar het tijd geeft tot denken en horen.

2. Hij denkt dat het een daad van gerechtigheid zou zijn jegens hem, om te horen wat hij te zeggen heeft: *Hoort toch mijn verdediging.* Misschien hebben zij, hoewel zij hem niet in de rede vielen, zich toch onverschillig betoond voor hetgeen hij had gezegd en er niet veel acht op geslagen. Wij behoren gaarne en gewillig te luisteren naar hetgeen diegenen voor zichzelf te zeggen hebben, van wie wij om de een of andere reden geneigd zijn harde gedachten te koesteren. Menigeen zou, zo hij slechts met billijkheid werd aangehoord, ook billijk vrijgesproken worden, zelfs in het geweten van hen, die hem zochten ter neer te werpen.

V. Hij poogt hen te overtuigen van het kwaad, dat zij deden aan Gods eer, terwijl zij voorgaven voor Hem en Zijn eer op te komen, vers 7, 8. Zij lieten er zich op voorstaan, dat zij spraken voor God, Zijn zaak bepleitten, Hem wilden rechtvaardigen in de weg, die Hij met Job gehouden heeft. En, naar zij dachten, optredende voor de soeverein, verwachtten zij, niet slechts het oor te hebben van het hof en het laatste woord, maar dat ook het oordeel, de uitspraak, tot hun gunst zal wezen. Maar Job zegt hun ronduit:

1. Dat God en Zijn zaak zulke voorspraken niet nodig hebben. "Zult gij denken voor God te strijden, alsof Zijn gerechtigheid omfloerst was en nodig had opgehelderd te worden, of alsof Hij verlegen was om woorden, niet wist wat te zeggen, en ulieden nodig had om voor Hem te spreken? Zult gij, die zo zwak en hartstochtelijk zijt, in de bres springen voor Gods zaak?" Goed werk moet niet in slechte handen worden gegeven. *Zult gij zijn aangezicht aannemen?* Indien zij, die het recht niet aan hun zijde hebben, hun rechtszaak toch winnen, dan is het omdat de rechter partijdig is tot hun gunste, maar Gods zaak is zo rechtvaardig, dat zij de steun van zulke methodes niet nodig heeft. Hij is een God en kan voor zichzelf pleiten, Richteren 6:31, en indien gij voor altijd zweegt, dan zouden de hemelen Zijn gerechtigheid vertellen.

2. Dat Gods zaak leed onder hun behandeling ervan. Onder voorgeven van God te rechtvaardigen in Zijn beproeving van Job, veroordelen zij hem meesterachtig als een geveinsde, een slecht man. "Dit", zegt hij, "is *onrecht spreken",* -want liefdeloosheid en bedilzucht zijn onrecht, het is God beledigen als wij onze broederen onrecht doen -"het is bedrieglijk spreken, want gij veroordeelt

iemand die uw geweten op hetzelfde ogenblik niet anders dan vrijspreken kan. Uw beginselen zijn vals en uw redeneringen bedrieglijk, en zal het u verontschuldigen te zeggen: *het is voor God?"* Neen, want een goede bedoeling zal een slecht woord of een slechte daad niet rechtvaardigen, en nog veel minder heiligen. Gods waarheid heeft onze leugen niet van node en Gods zaak heeft geen behoefte aan onze zondige wijsheid of onze zondige hartstochten De toorn des mensen werkt Gods gerechtigheid niet en wij "mogen het kwade niet doen opdat het goede daaruit kome," Romeinen 3:7, 8. Vroom bedrog, zoals men het noemt, is goddeloos bedrog en vrome vervolgingen zijn afschuwelijke lasteringen van Gods naam, zoals van hen, die "hun broeders haatten en hen uitwierpen, zeggende: Dat de Heere heerlijk worde". Jesaja 66:5, Johannes 16:2.

Vl. Hij poogt hun vrees in te boezemen voor Gods oordeel en hen aldus tot een betere gezindheid te brengen. Zij moeten niet denken God te kunnen bedriegen, zoals zij mensen, gelijk zij zelf zijn, zouden kunnen bedriegen noch Zijn steun verwachten voor hun slechte praktijken door ijver voor te wenden voor Hem en Zijn eer. "Denkt gij Hem te kunnen bespotten en bedriegen, zoals de ene mens de andere bespot en bedriegt door hem te vleien?" Gewis, zij, die wanen God te bedriegen, zullen blijken slechts zichzelf bedrogen te hebben. Dwaalt niet, God laat zich niet bespotten.

Opdat zij niet aldus spotten met God en Hem beledigen, wil hij, dat zij beide over God en over henzelf zullen nadenken, en dan zullen zij bespeuren dat zij niet instaat zijn met Hem in het gericht te treden.

1. Laat hen bedenken welk een God Hij is in wiens dienst zij zich aldus gedrongen hebben, en aan wie zij in werkelijkheid zoveel ondienst deden, en dan eens nagaan of zij Hem goede rekenschap kunnen geven van hetgeen zij deden. Zij moeten denken:

A. Aan het strikte en nauwkeurige van Zijn onderzoek nopens hen, vers 9. "*Zal het goed zijn als Hij u zal onderzoeken?* Kunt gij het dragen dat de beginselen, waarnaar gij oordeelt, onderzocht worden, en dat het eigenlijke van de zaak aan het licht wordt gebracht?" Het is voor ons allen van groot belang om eens ernstig na te gaan, of het al of niet in ons voordeel zal zijn, dat God het hart doorgrondt. Voor een oprecht man, die het eerlijk bedoelt, is het goed dat God hem doorgrondt, daarom bidt hij er om: Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart. Gods alwetendheid getuigt van zijn oprechtheid, maar voor hem, die ziet naar de ene kant en roeit naar de andere kant, is het slecht dat God hem doorgrondt en hem tot zijn beschaming open en bloot legt.

B. De strengheid van Zijn bestraffingen en van Zijn misnoegen tegen hen, vers 10. "Zo *gij het aangezicht,* al is het ook *in het verborgen aanneemt, Hij zal u gewis bestraffen,* uw afkeuring en bestraffing van mij zullen Hem zo weinig behagen, ofschoon gedaan onder schijn van Zijn zaak en eer voor te staan, dat Hij ze beschouwen zal als een belediging Hem aangedaan, gelijk ieder vorst of voornaam, aanzienlijk man het aldus zou beschouwen, indien een lage daad werd gepleegd en zijn naam er voor werd gebruikt, onder schijn van zijn belangen te bevorderen." Voor hetgeen wij verkeerd doen zullen wij gewis vroeg of laat op de een of andere wijze worden bestraft, al is het nog zo in het geheim gedaan.

C. De verschrikking van Zijn majesteit. Indien zij daar behoorlijk ontzag voor hadden, dan zouden zij niet datgene doen, wat hen blootstelt aan Zijn toorn, vers 11.*"zal u niet Zijn hoogheid verschrikken?* Hoe durft gij, die grote kennis hebt van God en de Godsdienst belijdt, op die wijze

spreken, u zo’n grote vrijheid in het spreken veroorloven? "Zoudt gij niet wandelen en spreken in de vreze Gods" Nehemia 5:9. Zal niet Zijn vrees u overvallen en uw hartstochten in toom houden? Mij dunkt dat Job dit spreekt als iemand, die zelf de schrik des Heeren kent en in heilige vreze voor Hem leeft, wat zijn vrienden ook van hem mochten denken of beweren. Er is in God een ontzaglijke majesteit. Hij is het meest majestueuze wezen, heeft alle voortreffelijkheden in zichzelf, en in ieder er van overtreft Hij oneindig ver ieder schepsel. Zijn voortreffelijkheden zijn in zichzelf lieflijk en heilig. Hij is het schoonste wezen, maar vanwege des mensen afstand van God door de natuur en zijn afval en ontaarding door de zonde, zijn Zijn voortreffelijkheden schrikkelijk. Zijn macht, Zijn heiligheid, Zijn gerechtigheid, ja, en ook Zijn goedheid, zijn schrikkelijke voortreffelijkheden. Zij zullen de Heere en Zijn goedheid vrezen. Een heilig ontzag van deze schrikkelijke voortreffelijkheid moet ons overvallen en ons bevreesd maken. Dit zou onboetvaardige -zondaars doen ontwaken en hen tot bekering brengen, en invloed uitoefenen op allen om te zoeken Hem te behagen en hen te doen vrezen om Hem te beledigen.

2. Laat hen zichzelf beschouwen en zien hoe ongelijke partijen zij zijn van deze grote God, vers 12, *"Uwe gedachtenissen* -al datgene in u, voor hetwelk gij hoopt in gedachtenis te worden gehouden als gij zijt heengegaan-*zijn gelijk as,* zwak en waardeloos, gemakkelijk te vertreden en te verstuiven, *uw lichamen zijn als lichamen van leem,* vermolmend en vergaand. Gij denkt dat uw gedachtenissen uw lichamen zullen overleven, maar helaas, zij zijn als as, dat met uw stof zal weggevaagd worden." De gedachte aan onze geringheid en sterfelijkheid moet ons bevreesd maken om God te beledigen, en is een goede reden waarom wij onze broederen niet moeten verachten en vertreden. Bisschop Patrick geeft een andere betekenis aan dit vers. "Uwe betogen ten behoeve van God zijn niet beter dan stof, en de argumenten, die gij opgehoopt hebt, zijn slechts even zoveel hopen drek."

Job 13:13-22

Job houdt hier vast aan zijn oprechtheid, als een die besloten was haar niet los te laten noch haar zich te laten ontwringen. Zijn standvastigheid in deze zaak is loffelijk en zijn warmte verschoonlijk.

I. Hij smeekt zijn vrienden en het gehele gezelschap *stil van hem te zijn,* hem niet in de rede te vallen in hetgeen hij ging zeggen, vers 13, maar er naarstig naar te horen, vers 17. Hij wilde dat zijn eigen betuiging beslissend zou zijn, want niemand dan God en hijzelf kende zijn hart. "Zwijgt dus, en laat mij niets meer van u horen, maar luistert naarstiglijk naar hetgeen ik te zeggen heb, en laat mijn eed ter bevestiging een einde zijn van de strijd."

II. Hij besluit vast te houden aan het getuigenis, dat zijn eigen geweten hem gaf van zijn oprechtheid, en hoewel zijn vrienden dit halsstarrigheid noemden, kon dat zijn standvastigheid niet aan het wankelen brengen. "Ik zal spreken ter mijner verdediging *en daar ga over mij wat het zij,* vers 13. Laat mijn vrienden er de uitlegging aan geven, die hun behaagt, en het ergste van mij daarom denken, ik hoop, dat God mijn noodzakelijke verdediging niet, zoals gij, als mijn misdaad zal beschouwen, Hij zal mij rechtvaardigen, vers 18, en dan kan mij niets verkeerds overkomen." Zij, die oprecht zijn en de verzekerdheid hebben hunner oprechtheid, kunnen iedere gebeurtenis blijmoedig welkom heten. Er kome wat wil, "bene praeparatum pectus-zij zijn er voor gereed." Hij besluit, vers 15, zijn wegen te verdedigen, hij zal de voldoening niet opgeven, die hij gesmaakt heeft door in oprechtheid voor God te wandelen, maar hoewel hij niet elk woord kon rechtvaardigen, dat hij heeft gesproken, waren zijn wegen in het algemeen goed, en daar wil hij bij blijven. Waarom zou hij ook niet, daar dit toch zijn grote steun was onder zijn tegenwoordige kwelling, zoals het die van Hizkia was. *Och Heere, gedenk toch dat ik voor Uw aangezicht in waarheid en met een volkomen hart gewandeld heb!* Ja hij wilde niet slechts zijn eigen zaak niet verraden of ontrouw worden, of haar opgeven, maar openlijk zijn oprechtheid betuigen, want, vers 19, *"wanneer ik nu zweeg,* niet voor mijzelf zou spreken, mijn zwijgen nu zou mij voor altijd doen zwijgen, want gewis *ik zou de geest geven."* "Indien ik al niet gezuiverd kan worden, zo laat mij tenminste lucht krijgen door hetgeen ik zeg", zoals Elihu Hoofdst. 32:17, 20.

III. Hij klaagt dat hij in het uiterste is van pijn en ellende, vers 14. *Waarom zou ik mijn vlees in mijn tanden nemen?* Dat is:

1. "Waarom lijd ik zulke smarten? Ik kan niet anders dan mij er over verwonderen, dat God mij zoveel leed oplegt, als Hij toch weet dat ik niet goddeloos ben." Hij was gereed niet alleen zijn kleren, maar ook zijn vlees te scheuren vanwege de zwaarte zijner beproeving. Hij zag zich aan de rand van het graf, zijn leven was in zijn hand, en toch konden zijn vrienden hem geen grote misdaad ten laste leggen, hijzelf kon er ook geen ontdekken, geen wonder dus dat hij zich in zulk een verbijstering bevond.

2. "Waarom smoor ik de betuigingen mijner onschuld?" Als iemand met grote moeite inhoudt wat hij zou willen zeggen, dan bijt hij zich op de lippen. "Waarom", zegt hij, "mag ik de vrijheid niet nemen om te spreken, daar ik mij door mij ervan te weerhouden slechts kwel, mijn smart vermeerder en mijn leven in gevaar breng?" Het zou ook voor de geduldigste mens een kwelling en een ergernis zijn, wanneer hem, als hij alle andere dingen verloren heeft, de troost (inden hij hem verdient) ontzegd wordt van een goed geweten en een goede naam.

IV. Hij vertroost zich in God en blijft nog aan zijn vertrouwen op Hem vasthouden. Let hier op:

1. Wat het is waarvoor hij op God vertrouwt: Rechtvaardigmaking en zaligheid, de twee grote zaken waarop wij hopen door Christus.

a. Rechtvaardigmaking, vers 18. *Ik heb het recht ordelijk gesteld,* het recht mijner zaak, en ten opzichte van geheel deze zaak *weet ik dat ik gerechtvaardigd zal worden.* Dit wist hij, omdat hij wist dat zijn Verlosser leeft Hoofdst. 19:25. Zij, die voor God oprecht wandelen, niet naar het vlees maar naar de Geest, kunnen er zeker van zijn dat er, door Christus, geen verdoemenis is voor hen, maar dat zij, wie ook enigerlei beschuldiging tegen hen moge inbrengen, gerechtvaardigd zullen worden.

b. Zaligheid, vers 16. *Ook zal Hijmij tot zaligheid zijn.* Hij bedoelt het niet van tijdelijke zaligheid of verlossing, daarop had hij weinig hoop, maar van zijn eeuwige zaligheid. Hij vertrouwde volkomen dat God niet slechts zijn Zaligmaker zal zijn om hem gelukkig te maken, maar dat Hij zijn zaligheid zal wezen in wiens gezicht en genot hij gelukkig zal zijn. En de reden, waarom hij op God steunde en bouwde voor zijn zaligheid, is: omdat *een huichelaar voor Zijn aangezicht niet zal komen.* Hij wist dat hij geen huichelaar was, en dat niemand dan huichelaars door God verworpen worden. Oprechtheid is onze Evangelische volmaaktheid, niets anders dan het gebrek daaraan zal ons ten verderve zijn.

2. Met wat standvastigheid hij op Hem vertrouwt: Al zou *Hij mij doden, zou ik toch op Hem betrouwen,* vers 15. Dit is een verheven uitdrukking van geloof, een hoogte van geloof, die wij allen moeten trachten te bereiken: op God te vertrouwen, al zou Hij ons ook doden. Dat is: wij moeten tevreden zijn met God als onze vriend al zou het schijnen dat Hij tegen ons optrad ais onze vijand, Hoofdst. 23:8- 10. Wij moeten geloven dat alles ons zal medewerken ten goede, zelfs als alles tegen ons schijnt te zijn, Jeremia 24:5. Wij moeten voortgaan en volharden in de weg van onze plicht, al kost ons dit ook alles wat ons dierbaar is in deze wereld, ook zelfs het leven, Hebreeen 11:35. Wij moeten vertrouwen op de vervulling van de belofte, ook als alle wegen, die er toe leiden, afgesloten zijn, Romeinen 4:18. Wij moeten ons verblijden in God, als wij niets anders hebben om ons in te verblijden, en Hem aankleven, al kunnen wij ook voor het tegenwoordige geen troost in Hem vinden. In de stervensure moeten wij levende vertroostingen aan Hem ontlenen en dit is op Hem te vertrouwen al zou Hij ons ook doden.

V. Hij wenst de zaak met God zelf te bespreken, indien hij slechts verlof mocht hebben de preliminarien van het verdrag vast te stellen, vers 20-22. Hij heeft begeerd met God te redeneren, zich voor Hem te verdedigen, en hij is nog in diezelfde gezindheid, hij wil zich niet verbergen, dat is, zich niet aan het onderzoek onttrekken, noch er de uitslag van vrezen, maar onder tweeërlei beding:

1. Dat zijn lichaam niet gefolterd worde door deze hevige pijn. *"Doe Uw hand ver van op mij,* want zolang ik in die uiterste ellende ben, ben ik nergens toe instaat. Ik kan mij inspannen om enigermate met mijn vrienden te spreken, maar ik weet mij niet tot U te wenden. Als wij met God gaan spreken, dan is het ons nodig kalm te zijn, zo vrij als maar mogelijk is van alles, dat ons kan ontrusten.

2. Dat zijn geest niet verschrikt mocht worden door de ontzaglijke majesteit Gods: *Uwe verschrikking make mij niet verbaasd,* laat of de openbaring Uwer tegenwoordigheid gemeenzaam zijn, of laat mij instaat zijn haar zonder ontsteltenis en ontroering te dragen. Mozes zelf sidderde voor God, evenzo Jesaja en Habakuk, *"o God, Gij zijt vreeslijk uit Uwe heiligdommen.* Heere," zegt Job, "laat mij niet in zo'n ontsteltenis van gemoed gebracht worden tegelijk met deze lichamelijke smarten, want dan zou ik mijn zaak als verloren moeten beschouwen." Zie hoe dwaas het is van de mensen om hun bekering uit te stellen tot zij op een ziekbed zijn uitgestrekt of op hun sterfbed liggen! Hoe kan zelfs een Godvruchtige, en nog veel minder een goddeloze, met God twisten of redeneren om door Hem gerechtvaardigd te worden, als hij gefolterd wordt door pijn en angst voor de dood? Op zo'n tijd valt het zeer zwaar en moeilijk om dat grote werk te doen, maar zeer troostrijk is het om het gedaan te hebben, zoals het voor Job was, die, zo hij slechts even tot verademing kon komen, gereed was hetzij:

a. Om God tot hem te horen spreken door Zijn woord en Hem te antwoorden: *Roep dan, en ik zal antwoorden,* of:

b. Om tot Hem te spreken door het gebed, en een antwoord van Hem te verwachten: *ik zal spreken, en geef Gij antwoord,* vers 22. Vergelijk hiermede Hoofdst. 9:34,35 waar hij op gelijke wijze spreekt. Kortom, zijn treurige toestand maakte hem voor het ogenblik neerslachtig, en die neerslachtigheid kon hij niet van zich afschudden, maar anders was hij er wel van verzekerd dat zijn zaak goed was, en twijfelde hij niet, of hij zou er ten laatste de vertroosting van hebben, als de zwarte wolk, waaronder hij nu was, verdwenen zou zijn. Met zodanige heilige vrijmoedigheid kunnen de oprechten komen tot de troon van de genade, niet twijfelende er genade te zullen vinden.

Job 13:23-28

I. Job vraagt naar zijn zonden, en bidt dat zij hem ontdekt zullen worden: *Hoevele misdaden en zonden heb ik?* Wat zijn er de bijzonderheden van? *Maak mijn overtreding en mijn zonde mij bekend,* vers 23. Zijn vrienden waren maar al te bereid hem te zeggen hoe talrijk en hoe snood zij waren, Hoofdst. 22:5. "Maar, Heere", zegt hij, maat het mij van U bekend worden, want Uw *oordeel is naar waarheid,* het hunne niet." Dit kan genomen worden, hetzij:

1. Als een hartstochtelijke klacht over harde behandeling, daar hij gestraft was voor zijn fouten, terwijl hem toch niet gezegd was waarin die fouten bestonden. Of:

2. Als een wijs beroep op God van de afkeuringen en bestraffingen van zijn vrienden. Hij begeerde dat al zijn zonden aan het licht gebracht zullen worden, wetende dat zij dan niet zo talrijk zullen blijken te zijn noch zo zwaar als waaraan zijn vrienden hem verdachten schuldig te zijn. Of,

3. Als een vrome bede van dezelfde strekking als die, waarnaar Elihu hem verwees, Hoofdst. 34:32. *Wat ik niet zie, leer Gij mij.* Een waar boetvaardige wil gaarne het ergste van zichzelf weten, en allen moeten wij begeren te weten wat onze overtredingen zijn, opdat wij nauwkeurig kunnen zijn in het belijden ervan en er in het vervolg op onze hoede tegen kunnen zijn.

II. Hij klaagt er bitterlijk over dat God zich aan hem onttrekt, vers 24. *Waarom verbergt Gij Uw aangezicht?* Dit moet bedoeld zijn van iets meer dan zijn uitwendige beproevingen, want het verlies van bezitting, van kinderen en gezondheid kan bestaanbaar zijn met Gods liefde, toen hij dat alles verloren had, heeft hij de naam des Heeren geloofd, maar *zijn ziel was ook zeer verschrikt,* en dat is het, waarover hij hier treurt.

1. Dat de gunsten van de Almachtige hadden opgehouden, God verborg Zijn aangezicht als een vreemde voor hem, was misnoegd op hem, onverschillig voor hem.

2. Dat de verschrikkingen des Almachtigen over hem waren, God hield hem voor Zijn vijand, schoot Zijn pijlen op hem af, Hoofdst. 6:4, stelde hem zich tot een doelwit, Hoofdst. 7:20. De heilige God ontzegt soms Zijn gunst en ontdekt Zijn verschrikkingen aan de besten en dierbaarsten van Zijn heiligen en dienstknechten in deze wereld. Dit komt voor, niet slechts in het teweegbrengen, maar ook in de voortgang van het Goddelijk leven, blijken en bewijzen van de hemel zijn verduisterd, merkbare gemeenschapsoefeningen afgebroken, vrees voor de toorn Gods wordt waargenomen en aan de terugkeer van vertroosting wordt voor het ogenblik gewanhoopt, Psalm 77:8-10, 88:8, 16,17. Dat zijn zware lasten voor een Godvruchtige ziel, die Gods goedertierenheid beter acht dan het leven, Spreuken 18:14. *Een verslagen geest, wie zal die opheffen?* Door hier te vragen *Waarom verbergt Gij Uw aangezicht?* Leert Job ons dat het ons, als wij te eniger tijd de bewustheid hebben dat God zich van ons terugtrekt, zeer nodig is te vragen wat er de reden van is, wat de zonde is, waarvoor Hij ons straft, en wat het goede is dat er voor ons mee bedoeld wordt. Jobs lijden was een type van het lijden van Christus, voor wie niet alleen mensen hun aangezicht verborgen, maar ook God het Zijne verborg, getuige de duisternis, die Hem omgaf aan het kruis toen Hij uitriep: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" Indien dit nu aan dit groene hout geschiedde, wat zal aan het dorre geschieden? Het zal voor eeuwig worden verlaten.

III. Nederig pleit hij bij God op zijn volstrekte onmacht om voor Hem te bestaan, vers 25. *"Zult Gij een gedreven blad verbrijzelen, zult Gij een droge stoppel vervolgen?* Heere, is het U tot eer iemand te vertreden, die reeds ter aarde is geworpen, iemand te verpletteren, die de macht niet heeft, en ook niet voorgeeft te hebben, om U te weerstaan?" Wij moeten zo'n besef hebben van de goedheid en het mededogen Gods, dat wij geloven dat Hij "het gekrookte riet niet zal verbreken," Mattheus 12:20.

IV. Hij klaagt droevig over Gods strenge handelingen met hem. Hij erkent dat het vanwege zijn zonden was, dat God aldus met hem twistte, maar vindt het hard:

1. Dat zijn vroegere zonden, voorlang bedreven, nu tegen hem gedacht werden, die oude schulden nu in rekening tegen hem werden gebracht, vers 26. *Gij schrijft tegen mij bittere dingen.* Beproevingen zijn bittere dingen, het schrijven ervan duidt overleg en beslistheid aan geschreven als een bevel om tot de volvoering van de straf over te gaan, het geeft ook de voortduur te kennen van zijn beproeving, want wat geschreven is, blijft, en "hierin *doet Gij mij de misdaden mijner jonkheid erven"* dat is: Gij straft er mij voor en daarmee brengt Gij ze terug in mijn herinnering en noodzaakt Gij mij om er opnieuw berouw van te hebben. God schrijft soms zeer bittere dingen tegen de besten en dierbaarsten van Zijn heiligen en dienstknechten, zowel in uitwendige beproevingen als in inwendige onrust, in moeite en ellende voor het lichaam en de ziel, ten einde hen te verootmoedigen en op de proef te stellen en hun ten laatste goed te doen. De zonden van de jeugd zijn dikwijls de pijn en smart van de ouderdom, zowel ten opzichte van inwendige smart, Jeremia 31:18, 19, als van uitwendig lijden, Job 20:11. De tijd doet de schuld van de zonde niet uitslijten. Als God bittere dingen tegen ons schrijft, dan is het Zijn bedoeling ons onze ongerechtigheden te doen beërven of bezitten, vergeten zonden in de herinnering te brengen, en ons aldus tot berouw er over te doen komen en er ons van weg te breken, als het ware. Dit is al de vrucht: onze zonde weg te nemen.

2. Dat er op zijn tegenwoordige fouten en dwalingen zo streng gelet wordt en dat zij zo streng worden beoordeeld, vers 27. *Gij legt ook mijn voeten in de stok,* niet slechts om mij te tuchtigen en aan schande bloot te stellen, niet slechts om te beletten dat ik aan de slagen Uws toorns ontkom, maar om nauwkeurig op al mijn bewegingen te letten, op al mijn paden acht te geven, mij te straffen voor iedere misstap, ja voor een zure blik of een verkeerd woord. Ja *Gij drukt U in de wortelen mijner voeten,* tekent op alles wat ik verkeerd doe, om met mij er voor af te rekenen, niet zodra heb ik misgestapt, of terstond lijd ik er voor, de straf volgt de zonde op de hielen. Schuld wegens vroegere zonden wordt samen gevoegd met die wegens pas bedreven overtredingen, om tezamen mijn rampen te veroorzaken. Nu was het:

a. Niet waar, dat God aldus iets tegen hem zocht, Hij is niet zo uiterst streng om te letten op wat wij verkeerds doen, indien Hij dit wel ware, wij zouden voor Zijn aangezicht niet kunnen bestaan, Psalm 130:3. Dit is zó verre van Hem, dat Hij volstrekt niet met ons handelt naar dat wij het verdiend hebben, neen, zelfs niet voor onze openbare zonden, "die niet met opgraven gevonden zijn," Jeremia 2:34, niet gevonden zijn door een geheim onderzoek. Dit was dus de taal van Jobs droefgeestigheid, bij sober nadenken heeft hij zich nooit God als een harde Meester voorgesteld.

b. Maar wij behoren een streng en waakzaam oog te houden over onszelf zowel tot ontdekking van zonden in het verledene, als om ze te voorkomen in het vervolg. Het is voor ons allen *goed de gang onzes voets te wegen.*

V. Hij ziet zich onder de zware hand van God wegkwijnen, vers 28. Hij, dat is de mens, *veroudert als een verrotting,* het beginsel van de verrotting is in hemzelf, en zo verteert en vergaat hij als een kleed, dat de mot opeet en dat al erger en erger wordt. Of wel, Hij, dat is God, verteert mij als verrotting en zoals de mot. Vergelijk dit met Hosea 5:12, "Ik zal Efraïm zijn als een mot en de huize van Juda als een verrotting, " en zie Psalm 39:12 :De mens, op zijn best genomen, verslijt snel maar onder Gods bestraffingen inzonderheid is hij spoedig weg. Daar er zo weinig gezondheid is in de ziel, is het niet te verwonderen dat er zo weinig gezondheid is in het vlees Psalm 38:4.

HOOFDSTUK 14

1 De mens, van een vrouw geboren, is kort van dagen, en zat van onrust.
2 Hij komt voort als een bloem, en wordt afgesneden; ook vlucht hij als een schaduw, en bestaat niet.
3 Nog doet Gij Uw ogen over zulk een open; en Gij betrekt mij in het gericht met U.
4 Wie zal een reine geven uit den onreine? Niet een.
5 Dewijl zijn dagen bestemd zijn, het getal zijner maanden bij U is, en Gij zijn bepalingen gemaakt hebt, die hij niet overgaan zal;
6 Wend U van hem af, dat hij rust hebbe, totdat hij als een dagloner aan zijn dag een welgevallen hebbe.
7 Want voor een boom, als hij afgehouwen wordt, is er verwachting, dat hij zich nog zal veranderen, en zijn scheut niet zal ophouden.
8 Indien zijn wortel in de aarde veroudert, en zijn stam in het stof versterft;
9 Hij zal van den reuk der wateren weder uitspruiten, en zal een tak maken, gelijk een plant.
10 Maar een man sterft, als hij verzwakt is, en de mens geeft den geest, waar is hij dan?
11 De wateren verlopen uit een meer, en een rivier droogt uit en verdort;
12 Alzo ligt de mens neder, en staat niet op; totdat de hemelen niet meer zijn, zullen zij niet opwaken, noch uit hun slaap opgewekt worden.
13 Och, of Gij mij in het graf verstaakt, mij verborgt, totdat Uw toorn zich afkeerde; dat Gij mij een bepaling steldet, en mijner gedachtig waart!
14 Als een man gestorven is, zal hij weder leven? Ik zou al de dagen mijns strijds hopen, totdat mijn verandering komen zou.
15 Dat Gij zoudt roepen, en ik U zou antwoorden, dat Gij tot het werk Uwer handen zoudt begerig zijn.
16 Maar nu telt Gij mijn treden; Gij bewaart mij niet om mijner zonden wil.
17 Mijn overtreding is in een bundeltje verzegeld, en Gij pakt mijn ongerechtigheid opeen.
18 En voorwaar, een berg vallende vergaat, en een rots wordt versteld uit haar plaats;
19 De wateren vermalen de stenen, het stof der aarde overstelpt het gewas, dat van zelf daaruit voortkomt; alzo verderft Gij de verwachting des mensen.
20 Gij overweldigt hem in eeuwigheid, en hij gaat heen; veranderende zijn gelaat, zo zendt Gij hem weg.
21 Zijn kinderen komen tot eer, en hij weet het niet; of zij worden klein, en hij let niet op hen.
22 Maar zijn vlees, nog aan hem zijnde, heeft smart; en zijn ziel, in hem zijnde, heeft rouw.

Job had afgelaten van met zijn vrienden te spreken daar hij het doelloos vond om met hen te redeneren en hier gaat hij voort met tot God en zichzelf te spreken. Hij had zijn vrienden herinnerd aan hun broosheid en sterflijkheid, Hoofdst. 13:12, hier gedenkt hij zijn eigen broosheid en sterflijkheid, en pleit er op bij God om enige verzachting van zijn tegenwoordig lijden te verkrijgen. Wij hebben hier een bericht:

I. Van het leven des mensen, dat het:

1. Kort is, vers 1..

2. Smartelijk is, vers 1-3.

3. Zondig is, vers 4..

4. Beperkt is, vers 5

II. Van de dood des mensen. Dat hij een volstrekt einde maakt aan ons tegenwoordig leven waartoe wij niet zullen terugkeren, vers 7-12. Dat hij ons verbergt voor de rampen van het leven vers 13, de hoop des levens vernietigt vers 18-19, ons wegvoert van de zaken, het bedrijf des levens vers 20 ons in het duister laat omtrent de betrekkingen van dit leven, hoezeer wij er ook vroeger in zorg om geweest zijn, vers 21, 22..

III. Het gebruik, dat Job maakt van dat alles.

1. Hij pleit er op bij God, die naar hij dacht, al te strikt en streng met hem was vers 16, 17, biddende dat Hij, uit aanmerking van zijn zwakheid, niet met hem wilde twisten, vers 3, maar hem enige rust, enige verpozing zou toestaan vers 6.. 2. Hij wekt zich op om zich te bereiden voor de dood, vers 14, en moedigt zich aan om te hopen dat hij hem troostrijk zijn zal, vers 15. Dit hoofdstuk is geschikt voor begrafenisplechtigheden en een ernstige bepeinzing ervan zal ons helpen om goeds te ontlenen aan de dood van anderen en ons op onze eigen dood te bereiden.

Job 14:1-6

Wij worden hier geleid te denken:

I. Aan de oorsprong van het menselijk leven. God is zijn grote oorsprong, want *Hij heeft de mens de adem des levens ingeblazen,* en in Hem leven wij. Maar wij dateren het van onze geboorte, en van dat tijdstip moeten wij zijn broosheid en verontreiniging dateren.

1. Zijn broosheid. *De mens van een vrouw geboren, is daarom kort van dagen,* vers 1. Dit kan betrekking hebben op de eerste vrouw, die Eva genoemd werd, omdat zij de moeder aller levenden was, die, bedrogen zijnde door de verleider, de eerste in de overtreding is geweest. Wij zijn allen uit haar geboren, en bijgevolg ontlenen wij aan haar de zonde en het bederf, die onze dagen verkorten en treurig maken. Of het kan betrekking hebben op ieders eigen, onmiddellijke moeder. De vrouw is het zwakkere vat, en wij weten, dat "Partus seguitur ventrem-Het kind naar de moeder aardt." Laat dan de sterke niet roemen in zijn kracht, of in de kracht van zijn vader, maar gedenken dat hij geboren is van een vrouw, en dat, als het God behaagt, "de helden tot vrouwen worden," Jeremia 51:30.

2. Zijn verontreiniging, vers 4. *Wie zal een reine geven uit de onreine?* Indien de mens geboren is van een vrouw, die een zondares is, hoe kan het dan anders, dan dat hij een zondaar is? Zie Hoofdst. 25:4. *Hoe zou hij zuiver zijn, die van een vrouw geboren* is? Reine kinderen kunnen niet uit onreine ouders voortkomen, evenmin als reine stromen uit een onzuivere bron of druiven van doornen. Ons bederf is met onze natuur ontleend aan onze ouders, is ons dus aangeboren, zit in ons bloed, ons bloed is besmet door een erfelijke kwaal. Onze Heere Jezus, zonde voor ons gemaakt zijnde, wordt gezegd *geworden te zijn uit een vrouw,* Galaten 4:4.

II. Aan de aard van het menselijk leven, het is een bloem, het is een schaduw, vers 2. De bloem verwelkt en al haar schoonheid vergaat. De schaduw gaat voorbij en haar bestaan zal spoedig verloren zijn, zich oplossen in de schaduwen van de nacht. Geen van beide achten wij van enigerlei belang, in geen van beide stellen wij vertrouwen.

III. Aan de kortheid en onzekerheid van het menselijk leven. De mens is van weinige dagen. Het leven wordt berekend, niet naar maanden of jaren, maar naar dagen, want wij kunnen van geen dag zeker zijn, dat hij niet onze laatste dag zal wezen. Deze dagen zijn weinige, weiniger dan wij denken, weinig op hun meest, in vergelijking met de dagen van de eerste patriarchen, en nog veel meer in vergelijking met de dagen van de eeuwigheid, maar veel weiniger voor de meesten, die tekortkomen aan hetgeen wij "de leeftijd des mensen" noemen. De mens wordt soms terstond na zijn geboorte afgesneden, niet zodra uit de moederschoot voortgekomen, of hij sterft in de wieg, komt in de wereld en treedt in haar zaken, en is even spoedig weggevaagd als hij zijn hand aan de ploeg heeft geslagen. Al wordt het leven ook al niet terstond afgesneden, dan vliegt het toch heen als een schaduw, en blijft nooit in een vorm, de gedaante ervan gaat voorbij, en zo gaat ook de wereld voorbij, en met haar ons leven, 1 Corinthiers 7:31.

IV. Aan de rampspoedige toestand van het menselijk leven. Gelijk het leven des mensen kort is, zo is het ook treurig. Als hij slechts weinige dagen hier had door te brengen, maar er zich toch in kon verblijden, er ongestoord van kon genieten, alles zou wel zijn, -een kort, maar een vrolijk leven-

zoals de roem is van sommigen, maar zo is het niet. Gedurende die weinige dagen is hij vol van onrust, niet slechts onrustig, maar vol van onrust, zwoegende of tobbende, treurende of vrezende, geen dag gaat voorbij zonder kwelling, zonder gejaagdheid, zonder wanorde in het een of ander. Zij, die de wereld liefhebben, zullen er weldra genoeg van hebben. Hij is "satur tremore-vol van beroering." De weinigheid van zijn dagen bezorgt hem voortdurend onrust en ongerustheid in de verwachting van het einde ervan, en hij is altijd in onzekerheid omtrent zijn leven. Daar nu de dagen des mensen zo vol zijn van onrust, is het maar goed dat zij weinige zijn, dat de gevangenschap van de ziel in het lichaam en haar ballingschap van de Heere niet eeuwig, niet langdurig zijn. Als wij in de hemel komen zullen onze dagen vele zijn en volkomen vrij van alle onrust, en intussen kunnen geloof, hoop en liefde tegen het tegenwoordige leed opwegen.

V. Aan de zondigheid van het menselijk leven, voortkomende uit het zondige van de natuur. Aldus verstaan sommigen deze vraag: *Wie zal een reine geven uit de onreine?* vers 4. Of, naar de Engelse overzetting: *Wie zal iets reins geven uit het onreine?* Een reine verrichting uit een onrein beginsel? Werkelijke overtredingen zijn het natuurlijke voortbrengsel van hebbelijk bederf, dat daarom de oorspronkelijke zonde wordt genoemd, wijl het de oorsprong is van al onze zonden. Daarover treurt hier Job zoals allen er over treuren, die geheiligd zijn, daar zij de stromen terugleiden naar de bron, Psalm 51:7, en sommigen denken dat hij het bedoelt als een pleitgrond bij God om barmhartigheid van Hem te verkrijgen: "Heere, let niet ten uiterste op mijn zonden van menselijke zwakheid, want Gij kent deze mijn zwakheid, *o gedenk dat ik vlees ben."* De Chaldeeuwse paraphrase heeft een opmerkelijke lezing van dat vers: "Wie kan een mens rein maken, die verontreinigd is door de zonde. Dat kan iemand, namelijk God. Of wie anders dan God, die een is, en hem zal sparen?" God kan door Zijn almachtige genade de huid van de Moorman veranderen, de huid van Job, hoewel zij bekleed is met het gewormte.

Vl. Aan het vastgestelde einde van het menselijke leven, vers 5. Hier wordt ons verzekerd:

1. Dat er een einde zal komen aan ons leven, onze dagen op aarde zijn niet talloos, zijn niet eindeloos, neen, zij zijn geteld, en zullen spoedig voleindigd zijn, Daniel 5:26.

2. Dat het in het raadsbesluit Gods bepaald is, hoe lang wij zullen leven en wanneer wij zullen sterven. Het getal van onze maanden is bij God, ter beschikking van Zijn macht, die niet in bedwang gehouden kan worden, en onder het oog van Zijn alwetendheid, die niet bedrogen of misleid kan worden. Het is zeker dat Gods voorzienigheid het einde van ons leven regelt, onze tijden zijn in Zijn hand, de krachten van de natuur zijn afhankelijk van Hem en werken onder Hem, in Hem leven wij en bewegen wij ons, krankheden zijn Zijn dienstmaagden, Hij doodt en maakt levend, niets geschiedt bij geval, neen, zelfs niet de voltrekking van een doodstraf door een boog, die iemand in zijn eenvoudigheid heeft gespannen, het is dus zeker dat Gods voorwetenschap het tevoren bepaald heeft, want Gode zijn alle Zijn werken van eeuwigheid bekend. Al wat Hij doet heeft Hij besloten te doen, maar deels met betrekking tot de vastgestelde loop van de natuur en in overeenstemming daarmee, (het doel en de middelen zijn tezamen vastgesteld), en deels met betrekking tot en in overeenstemming met de vastgestelde regelen van de zedelijke regering, het kwaad straffende en het goede belonende in deze wereld, wij worden evenmin door het blinde noodlot van de Stoïcijnen als door de blinde fortuin van de Epicuristen geregeerd.

3. Dat wij de perken, door God gesteld, niet kunnen overschrijden, want Zijn raadsbesluiten zijn onveranderlijk, daar Zijn voorzien onfeilbaar is. Deze overwegingen voert Job hier aan als redenen:

a. Waarom God niet zo strikt en streng kennis behoorde te nemen van al zijn misstappen en tekortkomingen, vers 3. "Ik heb zo'n verdorven natuur in mij en ben onderhevig aan zoveel ellende, die een voortdurende verzoeking voor mij is van buiten, en opent Gij nu Uwe ogen om ze gevestigd te houden op zodanig iemand om met de uiterste oplettendheid na te gaan wat ik verkeerds doe? Hoofdst. 13:27. En brengt Gij mij, nietswaardige worm die ik ben, in het gericht met U, die zó scherpziend zijt om de minste fout te ontdekken, zó heilig om haar te haten, zó rechtvaardig om haar te veroordelen, en zo machtig om haar te straffen?" De gedachte aan onze eigen onmacht om met God te strijden, aan onze zondigheid en zwakheid, moet ons aansporen om te bidden: "Here, treed niet in het gericht met Uwen knecht.:

b. Waarom Hij niet zo streng moet wezen in Zijn handelingen met hem. "Heere, ik heb nog slechts weinig tijd om te leven, ik moet zeker en spoedig van hier gaan en de weinige dagen, die ik hier nog heb door te brengen, zijn op zijn best genomen vol van moeite en verdriet. O laat mij tot verademing komen, sta mij een ogenblik van rust toe vers 6. Wend U af van aldus een arm schepsel te beproeven, laat hem een ogenblik met rust, tot hij als een dagloner zijn dag volbracht hebbe.

Het is mij gezet eenmaal te sterven, laat die ene dag van sterven voor mij volstaan, en laat mij niet voortdurend sterven, duizend doden sterven. Laat het genoeg zijn dat mijn leven op zijn best, als de dag eens dagloners is, een dag van arbeid en zwoegen. Ik ben tevreden om die te volbrengen, en zal mij de gewone moeite en ontberingen van het leven, de last des daags en de hitte gaarne getroosten, maar laat mij niet die buitengewone folteringen verduren, laat mijn leven niet wezen als de dag eens boosdoeners, een dag van strafvoltrekking. Zo kunnen wij verlichting vinden onder zwaar leed door ons de barmhartigheid aan te bevelen van die God, die weet wat maaksel wij zijn, onze rampen kent en mededogen met ons kan hebben.

Job 14:7-15

Wij hebben gezien wat Job te zeggen had van het leven, Iaat ons nu zien wat hij te zeggen heeft van de dood, waarbij zijn gedachten, nu hij ziek was en pijn leed, zeer dikwijls verwijlden. Het is, als wij gezond en welvarend zijn, niet ontijdig om aan de dood te denken maar het is een onverschoonlijke gedachteloosheid indien wij, als wij reeds in de bewaring zijn van de boden des doods, hem beschouwen als nog zeer ver af zijnde. Job had reeds aangetoond dat de dood komen zal en dat zijn ure reeds vastgesteld is. Nu toont hij hier:

I. Dat de dood een voor altijd heengaan is van deze wereld. Daar had hij tevoren van gesproken, Hoofdst. 7:9, 10, en nu maakt hij er weer melding van, want hoewel het een waarheid is, die niet bewezen behoeft te worden, is het wel nodig haar veel te overdenken, opdat men er nut en voordeel uit zal trekken.

1. Een mens, neergeveld door de dood, zal niet weer herleven, zoals een boom die men afhouwt weer uitspruit. Sierlijk toont hij aan welke hoop er is voor een boom, vers 7-9. Als het lichaam van de boom afgehouwen wordt en alleen de tronk in de aarde blijft staan, kan hij wel dor en dood schijnen, maar hij zal toch nieuwe loten uitzenden, alsof hij pas geplant was. De vochtigheid van de aarde en de regen des hemels worden, als het ware, door de boomstam geroken en zij hebben de invloed om hem te doen herleven. Maar het dode lichaam van een mens zou ze niet bespeuren, noch er in het minst door aangedaan worden. In Nebukadnezars droom, waarin zijn beroofd worden van zijn verstand aangeduid werd door het neervallen van een boom, wordt het terugkeren van zijn verstandelijke vermogens te kennen gegeven door het laten van de tronk in de aarde "met een ijzeren en koperen band om in de dauw des hemels nat gemaakt te worden," Daniel 4:15. Maar de mens heeft zodanige hoop niet om tot het leven weer te keren. Het plantenleven is goedkoop en gemakkelijk, de reuk van water zal het opwekken, dat is ook in sommige insecten en vogels, het dierenleven, de warmte van de zon zal het herstellen, maar de redelijke ziel, als zij eens uit het lichaam uitgegaan is, is te groot, te edel, om door enigerlei natuurkracht teruggeroepen te worden, zij is bulten het bereik van zon en regen en kan niet hersteld worden dan door de onmiddellijke werkingen van de almacht zelf, want, vers 10 *een man sterft als hij verzwakt is en de mens geeft de geest en waar is hij dan?* Twee woorden worden hier gebruikt voor man, of mens "gever", *een sterk of machtig man,* sterft, hoewel hij machtig is, "adam", *een mens uit de aarde,* omdat hij aards is, geeft de geest. De mens is een stervend schepsel, hij wordt hier beschreven naar hetgeen geschiedt:

a. Vóór de dood. Hij verzwakt, wordt gedurig zwakker, dagelijks stervende, terende op zijn levensvoorraad, die gedurig afneemt, ziekte en ouderdom zijn vernielende zaken voor het vlees, voor de kracht en schoonheid.

b. In de dood. Hij geeft de geest, de ziel verlaat het lichaam en keert weer tot God, die haar gegeven heeft, tot God. de Vader van de geesten.

c. Na de dood. Waar is hij? Hij is niet waar hij was, zijn plaats kent hem niet meer, maar, is hij nergens? Zo lezen het sommigen. En het is iets aangrijpends, iets ontzaglijks te denken waar zij zijn, die de geest hebben gegeven, en waar wij zullen zijn als wij de geest geven. Hij is heengegaan naar

de wereld van de geesten, heengegaan naar de eeuwigheid, heengegaan om in deze wereld niet weer te keren.

2. Een mens, in het graf gelegd, zal niet weer opstaan, vers 11, 12. Iedere avond leggen wij ons te slapen, en in de morgen ontwaken wij en staan weer op, maar bij de dood moeten wij neerliggen in het graf om niet meer op te staan, niet meer te ontwaken in zo'n wereld, zo'n toestand, als waarin wij ons nu bevinden, niet te ontwaken of op te staan totdat de hemelen, de getrouwe maten van de tijd, niet meer zijn en bijgevolg de tijd zelf een einde zal nemen en verzwolgen wordt in de eeuwigheid, zodat het leven van de mens gevoegelijk vergeleken kan worden bij de wateren van een overstroming, die zich ver en wijd verspreiden en een grote vertoning maken, maar ondiep zijn en, als zij afgesneden worden van de zee of de rivier, wier zwelling en overvloeiing hen veroorzaakt hebben, zullen zij spoedig vervallen en opdrogen en hun plaats kent hen niet meer. De wateren des levens zijn spoedig verdampt, uitgewasemd, en zij verdwijnen, evenals sommigen van die wateren zinkt het lichaam in de aarde, wordt er door opgezogen, is er in begraven, de ziel, evenals anderen van die wateren, wordt opwaarts getrokken, om zich met de wateren boven het uitspansel te vermengen.

II. Toch zal er een terugkeren van de mens tot het leven zijn in een andere wereld aan het einde van de tijd *als de hemelen niet meer zijn.* Dan *zullen zij opwaken, opgewekt worden uit hun slaap*. De *opstanding van de doden* was ongetwijfeld een artikel van Jobs geloofsbelijdenis, zoals blijkt uit Hoofdst. 19:26 en daarop schijnt hij hier het oog te hebben. In vers 12 en verv. hebben wij op drie dingen te letten.

1. Een nederige bede om een schuilplaats in het graf, vers 13. Het was niet alleen wegens een hartstochtelijk moede zijn van dit leven dat hij wenste te sterven, maar vanwege een vrome verzekerdheid van een beter leven, tot hetwelk hij ten laatste zal opstaan. *Och of Gij mij in het graf verstaakt!* Het graf is niet slechts een rustplaats, maar ook een schuilplaats voor het volk van God. God heeft de sleutel van het graf, om thans in te laten en bij de opstanding uit te laten. Hij verbergt mensen in het graf zoals wij onze schat in een geheime en veilige plaats verbergen en Hij, die hen verbergt, zal hen wedervinden en geen hunner zal verloren zijn. Och of Gij mij verbergdet, niet alleen voor de stormen en het leed van dit leven, maar ook om mij te bewaren tot de zaligheid en heerlijkheid van een beter leven, laat mij in het graf liggen, bewaard, weggelegd voor de onsterflijkheid, verborgen voor de gehele wereld maar niet voor U, niet voor de ogen, die mijn ongevormden klomp gezien hebben, toen hij zo kunstig gewrocht werd in de nederste delen van de aarde," Psalm 139:15, 16. Laat mij daar liggen:

a. Totdat Uw toorn zich afkeert. Zolang de lichamen van de heiligen in het graf liggen, zolang zijn er nog overblijfselen van die toorn waarvan zij van nature kinderen zijn geweest zo lang zijn zij nog onder de gevolgen, de uitwerkselen van de zonde, maar als het lichaam opgewekt is, dan is de toorn geheel afgekeerd, de dood, de laatste vijand, zal dan geheel teniet gedaan zijn.

b. Totdat de bestemde tijd gekomen is om gedacht te worden, zoals Noach gedacht werd in de ark, Genesis 8:1, waarin God hem verborgen had, niet alleen voor de verwoesting van de oude wereld, maar hem bewaard had voor de herstelling van een nieuwe wereld. De lichamen van de heiligen zullen niet vergeten worden in het graf. Er is een tijd vastgesteld om er onderzoek naar te doen. Wij kunnen er niet zeker van zijn, dat wij door de duisternis van onze tegenwoordige ellende heen

kunnen zien op betere dagen in deze wereld, maar als wij goed naar het graf gaan, dan kunnen wij met het oog des geloofs door de duisternis daarvan heenzien, zoals Job hier doet, en betere dagen zien aan de andere kant ervan in een betere wereld.

2. Een heilig besluit om geduldig de wil van God te verbeiden, beide in zijn dood en in zijn opstanding, vers 14. *Als een man gestorven is, zal hij weer leven? Ik zou al de dagen mijns strijds hopen, totdat mijne verandering komen zou.* Jobs vrienden ellendige vertroosters blijkende te zijn, stelde hij er zich te meer toe om zijn eigen vertrooster te wezen, zijn toestand was nu slecht en treurig, maar hij troost zich met de verwachting van een verandering. Ik denk dat dit niet bedoeld kan zijn van zijn terugkeren tot een staat van voorspoed in deze wereld. Zijn vrienden vleiden hem wel met de hoop daarop, maar hij zelf heeft er al die tijd aan gewanhoopt. Vertroostingen, die op iets onzekers gegrond zijn, moeten wel onzekere vertroostingen wezen, en daarom is het ongetwijfeld iets zekerders, waarvan de verwachting hem steunt en staande houdt. De verandering, waarop hij hoopt, moet dus verstaan worden, hetzij:

A. Van de verandering van de opstanding, als ons vernederd lichaam veranderd zal worden, Filipp. 3:21, en een grote, heerlijke verandering zal dat wezen! En dan moet de vraag, *Als een man gestorven is, zal hij weer leven?* niet als vraag, maar als uitroep van bewondering genomen worden. "Vreemd! Zullen deze dorre beenderen leven! Zo ja, dan zal mijn van het lichaam gescheiden ziel al de tijd, vastgesteld voor de scheiding van lichaam en ziel, wachten totdat die verandering komt en zij weer met het lichaam verenigd zal worden, en dan "zal ook mijn vlees rusten in hope," Psalm 16:9.

B. Of, van de verandering bij de dood. *"Als een man gestorven is, zal hij weer leven?* Neen, niet zo’n leven als hij nu leeft, en daarom zal ik geduldig wachten totdat die verandering komt, die een einde zal maken aan mijn rampen en mijn ellende, en die tijd niet ongeduldig vooruitlopen of wensen te verhaasten zoals ik dit gewenst heb."

Merk hier op

a. Dat sterven een ernstige zaak is, het is een werk op zichzelf. Het is een verandering, er is een zichtbare verandering in het lichaam, zijn voorkomen ondergaat een verandering, zijn werking houdt op. Maar een nog grotere verandering is het voor de ziel, die het lichaam verlaat en heengaat naar de wereld van de geesten, haar proeftijd eindigt en ingaat tot de staat van vergelding. Deze verandering zal komen, en het is een finale verandering, niet zoals de verandering van de elementen, die tot hun vorige staat terugkeren. Neen, wij moeten sterven, niet om aldus weer te leven. Het is slechts eenmaal dat wij sterven, en wat slechts eenmaal gedaan wordt, moet nodig goed gedaan worden. Een dwaling hierin is noodlottig en niet te herstellen.

b. Dat het dus de plicht is van een ieder van ons om op die verandering te wachten, en al de dagen van de voor ons bestemde tijd te blijven wachten. De tijd des levens is een bestemde tijd, die tijd moet berekend worden bij dagen, en die dagen moeten doorgebracht worden wachtende op onze verandering. Dat is:

Ten eerste. Wij moeten verwachten dat zij zal komen, en er veel aan denken.

Ten tweede. Wij moeten wensen dat zij zal komen, als degenen, die verlangen om met Christus te zijn.

Ten derde. Wij moeten gewillig zijn te blijven totdat zij komt, als die geloven dat Gods tijd de beste tijd is.

Ten vierde. Wij moeten ons benaarstigen om bereid te zijn als zij komt, opdat het een gezegende verandering voor ons zij.

3. Een vreugdevolle verwachting van zaligheid en voldoening hierin, vers 15. Dan *zult Gij roepen, en ik zal U antwoorden*, vers 15. Thans was hij onder zo'n wolk, dat hij niet kon, niet durfde, antwoorden, Hoofdst. 9:15, 35, 13:22, maar hij troost er zich mee dat er een tijd komen zal, als God zal roepen en hij zal antwoorden, dan, dat is:

a. Bij de opstanding, "Gij zult mij uit het graf roepen door de stem des archangels, en ik zal antwoorden en op die roepstem komen." Het lichaam is het werk van Gods handen, en Hij zal er een begeerte toe hebben, daar Hij er heerlijkheid voor bereid heeft. Of,

b. Bij de dood. "Gij zult mijn lichaam roepen naar het graf en mijn ziel tot U, en ik zal antwoorden: ik ben bereid, Heere, ik kom, ik kom, hier ben ik." Godvruchtige mensen kunnen blijmoedig antwoorden op de oproep des doods. Hun geest wordt niet met geweld van hen afgeëist, (zoals Lukas 12:20), maar gewillig door hen overgegeven, de aardse tabernakel wordt niet met geweld neergeworpen, maar gewillig afgelegd, met deze verzekerdheid: Gij zult tot het werk Uwer handen begerig zijn, Gij hebt genade voor mij weggelegd, niet slechts als gemaakt door Uw voorzienigheid, maar als vernieuwd, opnieuw gemaakt door Uw genade. Genade in de ziel is het werk van Gods handen, en daarom zal Hij het niet laten varen in deze wereld, Psalm 138:8, maar zal er naar begerig zijn, om het te voleinden in de andere wereld, en het met eeuwige heerlijkheid te kronen.

Job 14:16-22

Job keert hier terug tot zijn klachten, en hoewel hij niet zonder hoop is op toekomstige zaligheid, vindt hij het zeer moeilijk om over zijn tegenwoordige ellende heen te komen.

I. Hij klaagt over de bijzondere hardheid, die hij, naar hij onderstelde, vanwege de strengheid van Gods gerechtigheid had te verduren, vers 16, 17. Dus verlangde hij heen te gaan naar die wereld, waar Gods toorn voorbij zal zijn gegaan, daar hij nu voortdurend onder de tekenen ervan lag, zoals een kind, dat onder de strenge tucht van de roede is, er naar verlangt meerderjarig te zijn. "Wanneer zal mijn verandering komen? Want nu schijnt Gij mij toe mijn treden te tellen en te waken over, dat is: streng acht te geven op mijn zonde, haar te verzegelen in een bundel, zoals acten van beschuldiging zorgvuldig bijeengehouden en bewaard worden om tegen de aangeklaagde overgelegd te worden." Zie Deuteronomium 32:34. "Van alles maakt Gij gebruik tegen mij, oude schulden worden weer in rekening gebracht, op iedere zwakheid wordt streng toegezien, en niet zodra heb ik een misstap gedaan, of ik word er voor geslagen." Nu doet Job:

1. Recht aan de gerechtigheid Gods door te erkennen dat hij leed om zijn zonden en overtredingen, en genoeg gedaan had om alles te verdienen wat hem was opgelegd, want er was zonde in al zijn treden, en hij was schuldig aan overtreding genoeg, om al dit verderf over hem te brengen, zo er een nauwkeurig onderzoek naar werd ingesteld, het is verre van hem te zeggen, dat hij vergaat onschuldig zijnde. Maar,

2. Hij doet onrecht aan de goedheid Gods door het vermoeden op te werpen dat God met de uiterste strengheid al het verkeerde, dat hij deed waarnam en in rekening bracht, alles van hem op zijn slechtst nam, in deze zin heeft hij ook vroeger gesproken, Hoofdst. 13:27. Het was onbedachtelijk gesproken, en daarom zullen wij er niet al te zeer de nadruk op leggen. God ziet voorzeker al onze zonden, Hij ziet zonde in Zijn eigen volk, maar Hij is niet streng in Zijn afrekening met ons, ook wordt het uiterste van de wet niet bij ons in toepassing gebracht, naar de strengste eis van de wet niet met ons gehandeld, wij worden minder gestraft dan onze ongerechtigheden het verdienen. God verzegelt gewis de overtreding van de onboetvaardigen, en bewaart die tegen de dag des toorns, maar de zonden Zijns volks delgt Hij uit als een nevel.

II. Hij klaagt over de kwijnende toestand van het mensdom in het algemeen. Wij leven in een stervende wereld, "wie kent de sterkte van Gods toorn, door welke wij vergaan en verschrikt worden. en al onze dagen heengaan?" Zie Psalm 90:7, 9, 11. En wie kan bestaan voor Zijn bestraffingen? Psalm 39:11-12.

1. Wij zien het vergaan van de aarde zelf.

a. Van de sterkste delen ervan, vers 18. Er is niets dat altijd wezen zal, altijd duren zal, want wij zien zelfs bergen vermolmen en tot niets worden, zij verdorren en vallen als een blad, rotsen worden oud en vergaan door het gestadige aandruisen van de zee er tegen. De wateren vermalen de stenen door er gestadig op te druipen, "non vi, sed soepe cadendo, niet door geweld maar door het gestadige vallen er op". Op deze aarde vergaat alles door slijting, "Tempus edax rerum-De tijd verslindt alles." Zo is het niet met de hemelse lichamen.

b. Van de natuurlijke voortbrengselen ervan. De dingen, die uit de aarde groeien en er in vastgeworteld schijnen, worden soms door overmatige regen weggespoeld, vers 19. Sommigen denken dat dit een pleiten is om verlichting: "Heere, mijn geduld zal niet altijd bestand zijn tegen mijn leed, zelfs rotsen en bergen bezwijken ten laatste, zo houd dan op van met mij te twisten."

2. Geen wonder dus dat wij het verval des mensen zien op de aarde, want hij is uit de aarde aards. Job begint te denken dat zijn geval, zijn toestand niet enig is, en dat hij zich dus met het algemene lot behoort te verzoenen.

Wij bespeuren aan vele voorbeelden:

a. Hoe ijdel het is om veel van de genietingen des levens te verwachten: "Gij verderft de verwachting des mensen," dat is: "maakt een einde aan al de plannen, die hij gevormd heeft, en aan al het vooruitzicht op voldoening, waarmee hij zich gevleid heeft." De dood zal het verderf, de vernietiging wezen van alle hoop, die gegrond is op een werelds bebouwen en beperkt is tot werelds genoegen en lieflijkheid. Hoop in Christus en hoop op de hemel zal de dood bevestigen, niet vernietigen.

b. Hoe ijdel het is te worstelen tegen de aanvallen van de dood, vers 20. Gij *overweldigt hem in eeuwigheid.* De mens is een ongelijke partij voor God, zij, met wie God twist, zullen gewis door Hem overweldigd worden tot in eeuwigheid, zodat zij Hem nooit meer het hoofd kunnen bieden. De slag van de dood is onweerstaanbaar, het is nutteloos zich tegen zijn oproep te verzetten, God overweldigt de mens en hij gaat heen, en zie, hij is niet. Beschouw een stervende mens, en zie:

Ten eerste. Hoe zijn uitzicht veranderd is. Gij verandert zijn gelaat op tweeërlei wijze:

1. Door de ziekte van zijn lichaam. Laat iemand maar eens enige dagen ziek zijn.... welk een verandering is er in zijn gelaat! En hoeveel meer nog enkele minuten nadat hij gestorven is! Het gelaat dat majestueus, ontzagwekkend was, wordt laag, onooglijk, dat lieflijk en beminnelijk was, wordt afzichtelijk en ijzingwekkend. Begraaf mijn dode van voor mijn aangezicht. Waar is dan de zozeer bewonderde schoonheid? De dood verandert het gelaat, en zendt ons dan weg van deze wereld, om nooit weer te keren.

2. Door de ontsteltenis van zijn geest. De nadering van de dood zal het aangezicht van de krachtigsten en moedigsten doen veranderen, zij zal het vrolijkste gelaat ernstig maken, en het aangezicht van de vermetelste doen verbleken.

Ten tweede. Hoe weinig belang hij stelt in de zaken van zijn familie, zijn gezin, die hem eens zo na aan het hart lagen. Als hij in de handen is van de voorboden van de dood, bijvoorbeeld als hij door een beroerte is getroffen, of ijlhoofdig is door koorts, of in doodstrijd is-deel hem dan de aangenaamste tijding, of wel de smartelijkste mee betreffende zijn kinderen, het is hem volkomen hetzelfde, hij weet het niet, hij bemerkt het niet, vers 21. Hij gaat heen naar die wereld, waar hij een volkomen vreemdeling zal wezen voor al die dingen, waarvan hij hier zo vervuld was. De overweging hiervan moet onze zorgen matigen betreffende onze kinderen en onze familie. God zal weten wat er van hen zal worden, als wij zijn heengegaan, laat ons hen dus aan Hem overgeven, en onszelf niet belasten met nodeloze, vruchteloze zorgen aangaande hen.

Ten derde. Hoe schrikkelijk de doodstrijd de doodsbenauwdheid is, vers 22. *Zijn vlees nog aan hem zijnde,* dat is: het lichaam, dat hij zo ongaarne aflegt, *heeft smart, en zijn ziel in hem zijnde,* dat is: de geest, die hij zo onwillig is over te geven, *heeft rouw.* Het werk van sterven is een zwaar werk, doodsbenauwdheid is zeer ontzettend. Het is dus dwaasheid als de mensen hun bekering uitstellen tot zij op hun sterfbed liggen, om de datgene te doen wat het ene nodige is, als zij opgeschikt zijn om iets, wat het ook zij, te doen, maar het is ware wijsheid, om door in Christus ons met God te verzoenen en een goede consciëntie te behouden, vertroostingen te vergaderen, die ons zullen ondersteunen onder de pijn en smart van de stervensure.

HOOFDSTUK 15

1 Toen antwoordde Elifaz, de Themaniet, en zeide:
2 Zal een wijs man winderige wetenschap voor antwoord geven, en zal hij zijn buik vullen met oostenwind?
3 Bestraffende door woorden, die niet baten, en door redenen, met dewelke hij geen voordeel doet?
4 Ja, gij vernietigt de vreze, en neemt het gebed voor het aangezicht Gods weg.
5 Want uw mond leert uw ongerechtigheid, en gij hebt de tong der arglistigen verkoren.
6 Uw mond verdoemt u, en niet ik; en uw lippen getuigen tegen u.
7 Zijt gij de eerste een mens geboren? Of zijt gij voor de heuvelen voortgebracht?
8 Hebt gij den verborgen raad Gods gehoord, en hebt gij de wijsheid naar u getrokken?
9 Wat weet gij, dat wij niet weten? Wat verstaat gij, dat bij ons niet is?
10 Onder ons is ook een grijze, ja, een stokoude, meerder van dagen dan uw vader.
11 Zijn de vertroostingen Gods u te klein, en schuilt er enige zaak bij u?
12 Waarom rukt uw hart u weg, en waarom wenken uw ogen?
13 Dat gij uw geest keert tegen God, en zulke redenen uit uw mond laat uitgaan.
14 Wat is de mens, dat hij zuiver zou zijn, en die geboren is van een vrouw, dat hij rechtvaardig zou zijn?
15 Zie, op Zijn heiligen zou Hij niet vertrouwen, en de hemelen zijn niet zuiver in Zijn ogen.
16 Hoeveel te meer is een man gruwelijk en stinkende, die het onrecht indrinkt als water?
17 Ik zal u wijzen, hoor mij aan, en hetgeen ik gezien heb, dat zal ik vertellen;
18 Hetwelk de wijzen verkondigd hebben, en men voor hun vaderen niet verborgen heeft;
19 Denwelken alleen het land gegeven was, en door welker midden niemand vreemds doorging.
20 Te allen dage doet de goddeloze zichzelven weedom aan; en weinige jaren in getal zijn voor den tiran weggelegd.
21 Het geluid der verschrikkingen is in zijn oren; in den vrede zelven komt de verwoester hem over.
22 Hij gelooft niet uit de duisternis weder te keren, maar dat hij beloerd wordt ten zwaarde.
23 Hij zwerft heen en weder om brood, waar het zijn mag; hij weet, dat bij zijn hand gereed is de dag der duisternis.
24 Angst en benauwdheid verschrikken hem; zij overweldigt hem, gelijk een koning, bereid ten strijde.
25 Want hij strekt tegen God zijn hand uit, en tegen den Almachtige stelt hij zich geweldiglijk aan.
26 Hij loopt tegen Hem aan met den hals, met zijn dikke, hoog verhevene schilden;
27 Omdat hij zijn aangezicht met zijn vet bedekt heeft, en rimpelen gemaakt om de weekdarmen;
28 En heeft bewoond verdelgde steden, en huizen, die men niet bewoonde, die gereed waren tot steen hopen te worden.
29 Hij zal niet rijk worden, en zijn vermogen zal niet bestaan; en hun volmaaktheid zal zich niet uitbreiden op de aarde.
30 Hij zal van de duisternis niet ontwijken, de vlam zal zijn scheut verdrogen; hij zal wijken door het geblaas zijns monds.
31 Hij betrouwe niet op ijdelheid, waardoor hij verleid wordt; want ijdelheid zal zijn vergelding wezen.
32 Als zijn dag nog niet is, zal hij vervuld worden; want zijn tak zal niet groenen.
33 Men zal zijn onrijpe druiven afrukken, als van een wijnstok, en zijn bloeisel afwerpen, als van een olijfboom.

34 Want de vergadering der huichelaren wordt eenzaam, en het vuur verteert de tenten der geschenken.
35 Zijn ontvangen moeite, en baren ijdelheid, en hun buik richt bedrog aan.

Job was misschien zo volkomen overtuigd van het goede en rechtmatige van zijn zaak, dat hij dacht dat zo hij zijn drie vrienden al niet had overtuigd, hij hen toch tot zwijgen had gebracht, maar bet schijnt zo niet geweest te zijn, in dit hoofdstuk beginnen zij een tweede aanval op hem, even heftig als tevoren. Het is natuurlijk voor ons om ingenomen te zijn met onze eigen denkbeelden en gevoelens, en er dus aan vast te houden, en het kost moeite om ons te bewegen ze los te laten. Elifaz houdt zich hier aan de beginselen, waarnaar hij Job veroordeeld heeft, en:

I. Hij bestraft hem, omdat hij zich heeft gerechtvaardigd, en schrijft hem velerlei kwaad toe, dat hij ten onrechte uit die zelfverdediging afleidt, vers 2-13.

II. Hij spoort hem aan zich voor God te verootmoedigen, en zich te schamen, vers 14-16.

III. Hij spreekt uitvoerig over de rampzalige toestand van de goddelozen, die hun hart verharden tegen God en het oordeel, dat hun bereid wordt, vers 17-35. Er kan een nuttig gebruik worden gemaakt zowel van zijn bestraffingen (want zij zijn duidelijk) als van zijn leer (want zij is gezond), ofschoon beide verkeerdelijk op Job zijn toegepast.

Job 15:1-16

Elifaz valt Job hier heftig aan, omdat die wat hij en zijn medegenoten hadden gezegd, heeft tegengesproken en er niet mee heeft ingestemd, zoals zij hadden verwacht. Hoogmoedige mensen zijn licht geneigd om het zeer kwalijk te nemen als het hun niet wordt toegelaten om aan iedereen de wet voor te schrijven, en diegenen te bestraffen als onwetend en halsstarrig en alles wat verkeerd is, die niet met alles wat zij zeggen kunnen instemmen.

Elifaz beschuldigt hier Job van verscheidene grote misdaden, alleen omdat hij niet wilde bekennen een huichelaar te zijn.

I. Hij beschuldigt hem van dwaasheid en ongerijmdheid, vers 2, 3. Hij, die vermaard was om zijn wijsheid, had nu zijn roem als zodanig geheel verbeurd, iedereen zou zeggen dat zijn wijsheid van hem geweken was, zo buitensporig was zijn spreken en zo weinig ter zake. Bildad is hiermede begonnen, Hoofdst. 8:2, en Zofar, Hoofdst. 11:2, 3. Het is het gewone doen van toornige twistredenaars om aldus elkanders redeneringen als ijdel, onhoudbaar en bespottelijk voor te stellen, meer dan er reden voor is, het oordeel vergetende, dat hem treft, die zijn broeder Raka noemt, en Gij dwaas. Het is waar:

1. Dat er in de wereld zeer veel ijdele kennis is, wetenschap, die valselijk aldus wordt genoemd, nutteloos en dus waardeloos is.

2. Dat dit de kennis is, die opgeblazen maakt en waarop de mensen zich in hun dwaze eigenwaan verheffen.

3. Dat, welke ijdele kennis iemand ook in zijn hoofd moge hebben, zo hij voor een wijs man gehouden wil worden, moet hij haar niet uiten, maar haar met zich laten sterven, zoals zij verdient.

4. Dat onnut spreken slecht spreken is. Wij zullen in de grote dag rekenschap hebben te geven, niet alleen van boze woorden, maar ook van ijdele woorden. Redenen dus, die geen goed doen, van geen dienst zijn aan God of onze naaste, of geen recht doen aan onszelf, moesten liever onuitgesproken worden gelaten. Het zou zeer verkeerd zijn om onszelf of anderen te vullen met woorden, die als wind zijn, licht en ledig, inzonderheid dezulken, die als de oostenwind schadelijk en verderflijk zijn, want er zal een zware rekenschap van gevorderd worden.

5. Dat ijdele kennis en onnut spreken bestraft en tegengegaan moet worden, inzonderheid in een wijs man, aan wie zij het minst betamen en die er door het slechte voorbeeld, dat hij geeft, het meeste kwaad mee doet.

II. Hij beschuldigt hem van goddeloosheid, vers 4. "Gij *vernietigt de vreze",* dat is: "de vreze Gods en de eerbied, die gij voor Hem behoordet te koesteren, en zo "neemt gij het *gebed weg."* Zie hier waarin de Godsdienst bestaat-God te vrezen en tot Hem te bidden, het eerste is het noodzakelijkste beginsel, het laatste de noodzakelijkste praktijk. Waar geen vreze Gods is, kan geen goeds verwacht worden, en zij, die leven zonder gebed leven gewis zonder God in de wereld. Zij, die het gebed wegnemen, bewijzen dat zij de vreze Gods van zich afwerpen. Diegenen hebben gewis geen eerbied voor Gods majesteit, geen vreze voor Zijn toorn, zijn niet in zorg voor hun ziel, bekommeren

zich niet om de eeuwigheid, die zich niet tot God wenden om genade van Hem te verkrijgen. Zij, die leven zonder gebed, leven zonder vreze en zonder genade. Als de vreze Gods afgeworpen is, wordt alle zonde binnengelaten, is de deur opengezet voor allerlei goddeloosheid. Het staat inzonderheid slecht met hen, die enige vreze Gods gehad hebben, maar haar hebben laten varen, dikwijls hebben gebeden, maar nu het gebed voor Gods aangezicht wegnemen. Hoe zijn zij gevallen! Hoe hebben zij hun eerste liefde verlaten! Het geeft een soort van geweld te kennen, dat zij zichzelf hebben moeten aandoen. De vreze Gods zou hun bijgebleven zijn, maar zij werpen haar af, het gebed zou gesproken zijn, maar zij weerhouden het, nemen het weg, en hiermede doen zij hun eigen overtuiging geweld aan. Zij, die of het gebed nalaten, of er zich in hinderen en er zich zonder noodzaak in bekorten, aldus de geest van de aanneming uitblussen en zich de vrijheid ontzeggen, die zij in die plicht konden hebben, nemen het gebed weg. Dit is slecht genoeg, maar nog slechter is het om van anderen het gebed weg te nemen, het gebed te verbieden en tegen te werken, zoals Darius, Daniel 6:8.

Nu beschuldigt Elifaz Job hiervan, hetzij:

1. Als van hetgeen hij zelf deed. Hij dacht dat Job van God sprak met een gemeenzaamheid, alsof hij dacht dat Hij zijn gelijke was en Hem met zoveel heftigheid beschuldigde van hard met hem te handelen, en Hem zo dikwijls uitdaagde om een billijk onderzoek bij hem in te stellen, dat hij alle Godsdienstige eerbied voor Hem scheen afgelegd te hebben. Die beschuldiging was ten enenmale vals, maar toch niet zonder enige schijn van grond. Wij behoren niet slechts zorg te dragen om het gebed en de vreze Gods te onderhouden, maar ook om ons nooit uitdrukkingen te laten ontglippen, welke aan hen, die gelegenheid tegen ons zoeken, aanleiding zouden kunnen geven om onze oprechtheid en standvastigheid in de Godsdienst in twijfel te trekken. Of:

2. Als hetgeen anderen zouden kunnen afleiden uit de leer, die hij voorstond. "Indien het waar is", denkt Elifaz, "wat Job zegt, dat een mens aldus zwaar beproefd kan zijn terwijl hij toch Godvruchtig is, vaarwel dan aan alle Godsdienst, vaarwel aan het gebed en de vreze Gods. Indien alles gelijkelijk wedervaart aan allen en de beste mensen de slechtste behandeling kunnen ondervinden in deze wereld, dan zal iedereen bereid zijn te zeggen: "Het is tevergeefs God te dienen, want wat nuttigheid is het, dat wij Zijn wacht waarnemen?" Maleachi 3:14. "immers heb ik tevergeefs mijn hart gezuiverd en mijn handen in onschuld gewassen dewijl ik de gehele dag geplaagd ben," Psalm 73:13, 14. Wie zal eerlijk wezen *als de tenten van de verwoesters rust hebben?* Hoofdst. 12:6. Indien er geen vergeving is bij God, Hoofdst. 7:21, wie zal Hem dan vrezen, Psalm 130:4. Indien Hij *de verzoeking van de onschuldigen bespot,* Hoofdst. 9:23, als Hij zo moeilijk te naderen is, Hoofdst. 9:32, wie zal dan tot Hem bidden?" Het is een onrecht, waaraan zelfs wijze en goede mannen zich maar al te dikwijls in de warmte van hun twistredenen schuldig maken, om hun tegenstanders verantwoordelijk te stellen voor de gevolgen die zij ten onrechte uit hun denkbeelden hebben afgeleid, en die deze in werkelijkheid verafschuwen. Dit is niet: te doen aan anderen zoals wij wensen dat ons gedaan zal worden.

Op deze gewrongen redenering grondt Elifaz nu zijn zware beschuldiging van goddeloosheid, vers 5. Uw *mond leert uw ongerechtigheid.* "Gij leert anderen dezelfde harde gedachten te hebben van God en de Godsdienst, die gij zelf hebt." Het is slecht om zelfs een van de minste geboden te ontbinden, maar slechter nog om de mensen alzo te leren, Mattheus 5:19. Als wij ooit een boze gedachte hebben, zo laat ons onze hand op onze mond leggen om die boze gedachte te

onderdrukken, Spreuken 30:32, en haar volstrekt niet uiten, want dat is een "imprimatur" er op te zetten, haar met onze toestemming bekend te maken tot oneer van God en tot schade van anderen.

Merk op: Als de mensen de vreze Gods hebben afgeworpen en het gebed hebben weggeworpen, dan spreekt hun mond ongerechtigheid. Zij, die ophouden goed te doen, leren spoedig kwaad te doen. Wat kunnen wij anders dan allerlei ongerechtigheid verwachten van hen, die er zich niet tegen wapenen met de genade Gods? Maar gij *hebt de tong van de arglistigen verkoren,* dat is: "Gij uit uw ongerechtigheid met een vertoon van vroomheid, enige goede woorden mengende onder de slechte, zoals kooplieden doen met hun waren om ze aan de man te brengen." De mond van de ongerechtigheid zou zonder de tong van de arglistigen zoveel kwaad niet kunnen doen als zij doet. De slang verleidde Eva door schoonspreken, Romeinen 16:18. De tong van de arglistigen spreekt met slim overleg, en daarom kunnen zij, die haar gebruiken gezegd worden haar verkoren te hebben, als die hen beter hun doel zal doen bereiken dan de tong van de oprechten, maar in het eind zal eerlijkheid bevonden worden het wijste te zijn.

In zijn eerste rede had Elifaz tegen Job gesproken naar blote gissing, naar een bloot vermoeden, Hoofdst. 4:6, 7, maar nu heeft hij bewijzen tegen hem uit hetgeen hijzelf gesproken heeft, vers 6 :*uw mond verdoemt u, en niet ik.* Maar hij had in aanmerking moeten nemen dat hij en zijn medegenoten hem geprikkeld hadden om te zeggen hetgeen, waarvan zij nu gebruik maakten tegen hem, en dat was niet billijk. Diegenen zijn het krachtigst veroordeeld die reeds door zichzelf veroordeeld zijn, Titus 3:11, Lukas 19:22. Menigeen heeft niet anders nodig om hem in de grond te helpen, dan dat zijn eigen tong hem doet aanstoten

III. Hij beschuldigt hem van ondraaglijke laatdunkendheid en eigenwaan. Het was een rechtmatig, redelijk en bescheiden woord, dat Job gezegd heeft, Hoofdst. 12:3, *ik heb ook een hart zoals gijlieden,* maar zie nu hoe zij gelegenheid tegen hem zoeken, want dat wordt nu voorgesteld alsof hij voorgaf wijzer te zijn dan ieder ander. Omdat hij niet wil toegeven dat zij het monopolie van de wijsheid hebben, laten zij het voorkomen, alsof hij het voor zichzelf opeist, vers 7-9. Alsof hij dacht dat hij alle mensen overtrof:

1. In langdurigheid van bekendheid met de wereld, waardoor de mensen zoveel ervaring opdoen: *zijt gij de eerste een mens geboren,* en bijgevolg ouder dan wij en beter instaat om de zin van de oudheid weer te geven en het oordeel van de eerste, de wijste en zuiverste tijden? Waart gij voor Adam?" (zo kan de volzin gelezen worden). "Heeft hij niet geleden wegens zonde, en zult gij, die zo groot een lijder zijt, dan niet erkennen een zondaar te zijn? "Zijt gij, gelijk de Wijsheid zelf, voor de heuvelen voortgebracht?" Spreuken 8:23 en verv. Moet Gods raad, die als de bergen is, onverzettelijk als de eeuwige heuvelen, onderworpen zijn aan uw begrippen en er voor buigen? Weet gij meer van de wereld dan iemand onzer? Neen, gij zijt evenals wij, slechts van gisteren, Hoofdst. 8:9. Of:

2. In gemeenzame bekendheid met God, vers 8.

a. *Hebt gij de verborgen raad Gods gehoord?* Pretendeert gij tot de kabinetsraad des hemels te behoren, zodat gij betere redenen voor Gods handelingen kunt geven dan anderen? Er zijn verborgenheden Gods, die niet voor ons zijn en waaraan wij dus geen verklaring moeten willen geven, die dit doen, maken zich schuldig aan vermetele aanmatiging. Hij stelt hem ook voor als

aanspraak makende op een kennis, zoals niemand anders ze had: *"Hebt gij de wijsheid naar u getrokken,* alsof niemand anders dan gij wijsheid bezat?" Job had gezegd, Hoofdst. 13:2. *Gelijk gijlieden het weet weet ik het ook,* en nu geven zij hem, naar de gewoonte van vurige twistredenaars, die wanen het voorrecht te hebben om zichzelf te mogen prijzen, het wederantwoord: *Wat weet gij dat wij niet weten?* Hoe natuurlijk zijn zulke antwoorden in het vuur van de twistrede! Maar hoe onnozel zijn zij bij nadere beschouwing!

b. Als zich stellende tegen de stroom van de oudheid, een eerwaardige naam, onder welks schaduw alle twistende partijen zich zoeken te beschutten. "*Onder ons is ook een grijze, ja een stokoude,* vers 10. Wij hebben de vaderen aan onze zijde, al de leraren van de kerk zijn vanouds her van ons gevoelen geweest." Iets, dat spoedig gezegd maar niet zo spoedig bewezen is, en als het bewezen is, is daarom de waarheid nog niet zo spoedig er door ontdekt en bewezen als de meeste mensen denken. David gaf de voorkeur aan rechte Schriftkennis boven de kennis van de oudheid, Psalm 119:100. "Ik versta meer dan de ouden, omdat ik Uwe bevelen bewaard heb." Of misschien was een of meer, indien niet alle drie van deze vrienden van Job ouder dan hij, Hoofdst. 32:6, weshalve zij dachten dat hij gehouden en verplicht was te erkennen dat zij gelijk hadden. Ook dit is iets, waarvan twistredenaars veel ophef maken, maar waarmee zij niets bewijzen en de zaak niet verder brengen. Als zij ouder zijn dan hun tegenstanders, en zeggen kunnen: "dit of dat heb ik geweten vóór gij waart geboren," dan zal dit dienen om hen aanmatigend en heerszuchtig te maken, terwijl toch de oudsten niet altijd de wijsten zijn, Hoofdst. 32:9.

IV. Hij beschuldigt hem van minachting voor de raad en de vertroostingen, die zijn vrienden hem gaven, vers 11. *Zijn de vertroostingen Gods u te klein?*

1. Elifaz neemt het euvel op dat Job de vertroostingen niet waardeerde, die hij en zijn vrienden hem hadden toegediend, en niet ieder woord, dat zij zeiden, welkom heeft geheten als waar en van gewicht. Het is waar: zij hadden enige zeer goede dingen gezegd, maar in hun toepassing ervan op Job waren zij moeilijke vertroosters. Wij zijn geneigd datgene groot en van belang te achten wat wijzelf zeggen, terwijl anderen het misschien, en met goede reden, onbeduidend en beuzelachtig vinden. Paulus bevond dat zij, die geacht waren wat te zijn, hem niets toegebracht hebben.

2. Hij stelt dit voor als een geringachting van de vertroostingen Gods in het algemeen, alsof die van weinig belang voor hem waren, maar in werkelijkheid waren zij dit niet, indien hij ze niet hogelijk gewaardeerd had, hij zou onder zijn beproevingen zich niet zo staande hebben kunnen houden, als hij er zich staande onder gehouden heeft. De vertroostingen Gods zijn in zichzelf niet klein. Goddelijke vertroostingen zijn grote dingen, dat is: de vertroosting, die van God is, en inzonderheid de vertroosting, die in God is. De vertroostingen Gods niet klein zijnde in zichzelf, is het zeer slecht als zij ons te klein zijn. Het is een grote belediging van God en een blijk van een ontaard verdorven gemoed, om geestelijke genietingen te minachten of te onderschatten en het gewenste land te versmaden. "Hoe!" zegt Elifaz, "schuilt er enige zaak bij u? Bezit gij een hartsterking, waarmee gij u ondersteunt, een "Proprium," een "Arcanum," waarop niemand anders bogen kan, of ook maar iets van weet?" Of "is er ook een geheime zonde, die gij aanhoudt en die de werking van de Goddelijke vertroosting in de weg staat?" Niemand minacht de vertroostingen Gods dan zij, die in het verborgen de wereld en het vlees aanhangen.

V. Hij beschuldigt hem God zelf en de Godsdienst tegen te staan, vers 12,13. " *Waarom rukt uw hart u weg,* wordt gij vervoerd om zulke onbetamelijke, ongodsdienstige uitdrukkingen te gebruiken?" "Een ieder wordt verzocht als hij van zijn begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt," Jakobus 1:14. Indien wij weglopen van God en onze plicht, of uitbreken in iets verkeerds te doen, dan is het ons eigen hart dat ons wegrukt. Zijt gij een spotter, gij zult het alleen dragen. Er is een geweld, een onweerstaanbare aandrift in de ziel, het verdorven hart voert de mensen als het ware met geweld weg, tegen hun overtuigingen. Wat *is het, waar uw ogen* naar wenken? vers 12. Waarom geeft gij geen acht op hetgeen er tot u gezegd wordt, het horende alsof gij half in slaap waart? Waarom minacht gij zo wat wij zeggen, alsof het beneden uw aandacht was? Wat hebben wij gezegd, dat verdient aldus geminacht te worden? Ja, dat gij uw *geest keert tegen God?"* Het was slecht dat zijn hart weggerukt was van God, maar het was nog veel slechter dat het zich keerde tegen God. Maar zij, die God verlaten, zullen spoedig in openlijke vijandschap tegen Hem uitbreken. Doch hoe bleek dit? "Gij laat zulke woorden van uw mond uitgaan, met afkeuring sprekende van God, van Zijn gerechtigheid en goedheid." Het is de aard van de goddelozen, dat zij "hun mond zetten tegen de hemel," Psalm 73:9, hetgeen een stellige aanduiding is dat hun geest tegen God gekeerd is. Hij dacht dat Jobs gemoed tegen God verzuurd was, en daardoor afgekeerd, en dat hij verbitterd was wegens Zijn handelingen met hem. Aan Elifaz ontbrak onbevooroordeeldheid en liefde, anders zou hij niet zo'n harde uitlegging hebben gegeven aan de redenen van iemand, die een zo gevestigde naam had voor vroomheid en zich nu in verzoeking bevond. Dit was in werkelijkheid de zaak ten voordele van Satan uit te wijzen, en te erkennen dat Job gedaan had wat Satan zei dat hij doen zou, *God in Zijn aangezicht had gevloekt.*

Vl. Hij legt hem ten laste dat hij zich dermate had gerechtvaardigd, alsof hij zijn aandeel in het algemene bederf van de menselijke natuur ontkende, vers 14. *Wat is de mens, dat hij zuiver zou* zijn, dat hij zou voorgeven dit te zien, of dat iemand zou verwachten hem aldus te vinden? Wat is hij, die van een vrouw geboren is, een zondige vrouw dat hij rechtvaardig zou zijn? Rechtvaardigheid is zuiverheid, zij maakt ons welbehaaglijk aan God gerust en welgemoed in onszelf, Psalm 18:25. In zijn gevallen toestand kan de mens er geen aanspraak op maken zuiver en rechtvaardig te zijn voor God, hetzij om door Gods gerechtigheid vrijgesproken te worden, of zich van Zijn gunst aan te bevelen. Hij moet geacht worden onzuiver en onrechtvaardig te wezen, omdat hij van een vrouw is geboren, aan wie hij een verdorven natuur ontleent, hetgeen beide zijn schuld en zijn verontreiniging is. Met deze eenvoudige, duidelijke waarheden denkt Elifaz Job te overtuigen, terwijl deze toch zoëven hetzelfde gezegd heeft, Hoofdst. 14:4. *Wie zal een reine geven uit de onreine?* Maar volgt hier nu uit dat Job een geveinsde is en een goddeloze hetgeen alles is dat hij ontkent? Volstrekt niet. Hoewel de mens, als van een vrouw geboren, niet rein is, als wedergeboren door de Geest is hij het wèl.

Om dit nog nader te bewijzen, toont hij aan:

A. Dat de schitterendste schepselen onvolmaakt en onrein zijn voor God, vers 15. Noch in heiligen noch in engelen stelt God vertrouwen, beide gebruikt Hij, maar aan geen van beide vertrouwt Hij Zijn dienst toe, zonder hun opnieuw kracht en wijsheid er voor te geven, wetende dat zij in zichzelf er niet meer of beter bekwaam toe zijn dan Zijn genade er hen bekwaam toe maakt. Zelfs in de hemelen vindt Hij geen voldoening: hoe rein zij ons ook toeschijnen, Zijn oog ontwaart er menige vlek, menig gebrek in, de hemelen zijn niet zuiver in Zijn ogen. Indien de sterren zegt Caryl, geen

licht hebben in het gezicht van de zon, welk licht heeft de zon dan in het gezicht van God? Zie Jesaja 24:23.

B. Dat de mens dit nog veel meer is vers 16. *Hoeveel te meer is een man gruwelijk en stinkende.* Indien op heiligen niet gebouwd kan worden, veel minder dan nog op zondaren. Indien de hemelen zelf niet zuiver zijn, die zijn zoals God ze gemaakt heeft, veel minder nog is de mens zuiver, die ontaard is. Ja hij is gruwelijk en stinkende voor God, en als hij ooit tot inkeer, tot bekering komt, dan is hij het ook in zijn eigen ogen, en daarom verfoeit hij zichzelf. Zonde is iets hatelijks en maakt de mens hatelijk. Het lichaam van de zonde is dit, en wordt daarom een dood lichaam genoemd, iets dat weerzinwekkend is. Zodanig is de vuilheid van de mens, dat hij onrecht (het verfoeilijke, hetwelk door de Heere gehaat wordt) met evenveel graagte en genot indrinkt als waarmee een dorstig man water drinkt. Het is zijn gewone drank, het is voor zondaren natuurlijk onrecht te plegen. Het streelt, maar bevredigt de lusten niet van de oude mens. Het is als water voor iemand, die aan waterzucht lijdt. Hoe meer de mensen zondigen, hoe meer zij willen zondigen.

Job 15:17-35

Elifaz, Job bestraft hebbende voor zijn antwoorden, handhaaft nu zijn stelling, waarop hij zijn afkeuring van Job gegrond heeft. Zijn mening is dat zij, die goddeloos zijn, gewis ook ellendig en ongelukkig zijn, waaruit hij afleidt dat zij, die ellendig en ongelukkig zijn, gewis ook goddeloos moeten wezen, en dat bijgevolg ook Job dit is.

Merk op:

I. Zijn plechtige inleiding tot deze rede, waarin hij om Jobs aandacht vraagt, die hij weinig reden had te verwachten, daar hij zelf zo weinig aandacht geschonken of waarde gehecht heeft aan hetgeen Job had gezegd, vers 17. "Ik zal u zeggen wat waard is gehoord te worden, en niet, zoals gij, met onnutte praat aankomen." Zo geneigd zijn de mensen om, als zij de redenen van anderen veroordelen en verwerpen, hun eigene te prijzen en aan te bevelen. Hij belooft hem te zullen onderwijzen:

1. Uit zijn eigen ervaring en waarneming, *hetgeen* waarvan ik verscheidene voorbeelden *gezien heb, zal ik u vertellen."* Het is van groot nut om kennis te nemen van de leidingen van Gods voorzienigheid aangaande de kinderen der mensen, waaruit wij menige nuttige lering kunnen trekken. De goede waarnemingen, die wij gedaan hebben en waaraan wij voordeel hebben ontleend voor onszelf, moeten wij gaarne bereid zijn mee te delen ten voordele van anderen, en wij kunnen met vrijmoedigheid en verzekerdheid spreken als wij vertellen wat wij gezien hebben.

2. Uit de wijsheid van de ouden, vers 18, *hetwelk de wijzen verkondigd hebben en men voor hun vaderen niet verborgen heeft.* De wijsheid en geleerdheid van de mensen uit de nieuwere tijd zijn grotendeels ontleend aan die van de ouden. Goede kinderen zullen zeer veel leren van hun goede ouders, en wat wij geleerd hebben van onze voorouders, moeten wij overleveren aan onze nakomelingen en niet voor de toekomstige geslachten verbergen. Zie Psalm 78:3-6. Als de draad van de kennis van vele eeuwen afgesneden wordt door zorgeloosheid of onverschilligheid en er niets gedaan wordt om haar zuiver en intact te bewaren dan zullen alle volgende geslachten daaronder lijden. De autoriteiten op welke Elifaz zich beroept, waren ook werkelijk autoriteiten, mannen van rang en aanzien, vers 19, *denwelken alleen het land gegeven was,* weshalve gij kunt onderstellen dat zij gunstgenoten des hemels zijn geweest en het best instaat om waarnemingen te doen betreffende de zaken van deze aarde. De voorschriften van de wijsheid komen met goed gevolg van hen die op een plaats van waardigheid en macht gesteld zijn, zoals Salomo, toch is er een i wijsheid, "welke niemand van de oversten van deze wereld gekend heeft," 1 Corinthiers 2:7, 8.

II. De rede zelf. Hij wil aantonen:

1. Dat zij, die wijs en Godvruchtig zijn, gewoonlijk voorspoed hebben in deze wereld. Hierop zinspeelde hij in vers 19. Dat zij, van wier mening hij was, de zodanigen waren, aan wie het land, de aarde, gegeven was, en wel aan *hen alleen,* zij waren er in het volledige en vreedzame bezit van, en er was geen vreemde, die in hun midden doorging, hetzij om het met hen te delen, of om er hen in te storen of te verontrusten. Job had gezegd: *de aarde wordt gegeven in de hand des goddeloze* Hoofdst. 9:24. "Neen", zegt Elifaz, "zij wordt gegeven in de handen van de heiligen, en zij worden niet beroofd en geplunderd door vreemden en vijanden, die een inval bij hen doen, zoals gij beroofd

en geplunderd werdt door de Sabeërs en Chaldeën." Maar omdat velen van Gods volk grote voorspoed hebben gehad in deze wereld, zoals Abraham, Izak en Jakob, volgt hier nog niet uit dat zij, die tegenspoed hebben en verarmd worden, Gods volk niet zijn.

2. Dat goddeloze mensen, en inzonderheid verdrukkers en tirannieke heersers, onderworpen zijn aan voortdurende verschrikking en angst, een zeer droevig leven leiden en ellendig omkomen. Over dit punt weidt hij uit, aantonende dat zelfs zij, die goddeloos de oordelen Gods trotseren, toch niet anders kunnen dan ze vrezen, en ze ten laatste ook zullen gevoelen. Hij spreekt in het enkelvoud, de goddeloze, bedoelende, zoals sommigen denken, Nimrod, of misschien Kedar-Laomer, of een dergelijk geweldig jager voor het aangezicht des Heeren. Ik vrees dat hij Job zelf heeft bedoeld, die hij uitdrukkelijk de tirannie en ook de vreesachtigheid ten laste legt, hier beschreven, Hoofdst. 22:9, 10. Hier denkt hij dat de toepassing gemakkelijk genoeg is en dat Job in deze beschrijving zijn eigen aangezicht als in een spiegel aanschouwen kan.

A. Laat ons nu zien hoe hij de zondaar beschrijft, die dit ongelukkige leven leidt. Hij begint er niet mede, maar voert het aan als een reden van zijn oordeel, vers 25-28. Het is geen gewone zondaar, maar een van de ergsten, een *verdrukker,* vers 20, een *Godslasteraar* en een *vervolger,* een *die God niet vreest en geen mens ontziet.*

a. Hij trotseert God, Zijn gezag en Zijn macht, vers 25. Spreek hem van de wet Gods en haar verplichtingen, hij verbreekt die banden, en wil niet dat Hij die hem gemaakt heeft hem beteugelt of over hem heerst. Spreek hem van de toorn Gods, hij zegt dat de Almachtige dan maar Zijn ergst moet doen, hij zal toch zijn zin hebben, doen wat hem behaagt, ten spijt van Hem, en zal zich door geen wet, geen geweten in bedwang laten houden, evenmin als door denkbeelden van een toekomend oordeel. *Hij strekt tegen God zijn hand uit,* in trotsering van Hem en van de sterkte Zijns toorns. God is wel buiten zijn bereik, maar hij strekt zijn hand tegen Hem uit, om te kennen te geven dat hij, zo het in zijn macht was, Hem zou onttronen.

Dit is van toepassing op de vermetele goddeloosheid van sommige zondaren, die werkelijk haters Gods zijn, Romeinen 1:30, en wier bedenken des vleses vijandschap is tegen God, Romeinen 8:7. Maar ach, des zondaars boosheid is even onmachtig als onbeschaamd, wat kan hij doen? *Tegen de Almachtige stelt hij zich geweldiglijk aan*-hij zou kloek en dapper willen wezen tegen de Almachtige-zo lezen het sommigen, met zijn buitensporige. despotische macht zal hij menen "de tijden en de wet te veranderen" Daniel 7:25, en ten spijt van de Voorzienigheid van roof en onrecht te zullen leven, zonder door de stem van het geweten in bedwang te worden gehouden. Het is de buitensporige waanzin van aanmatigende, vermetele zondaars, dat zij in het strijdperk treden met de Almacht. *Wee dien, die met zijn Formeerder twist.* Dat is over het algemeen opgevat als een nadere beschrijving van des zondaars vermetele aanmatiging, vers 20. *Hij loopt tegen Hem aan,* tegen God zelf, in lijnrechte tegenstand met Hem, Zijn geboden en beschikkingen van Zijn voorzienigheid, met de hals, als een woedende kampvechter die, als hij zich een ongelijke partij bevindt voor zijn tegenstander, deze in het aangezicht vliegt, hoewel hij tegelijk tegen de punt van zijn zwaard inloopt, of tegen de scherpe nagel van zijn rondas. Over het algemeen lopen zondaars weg van God, maar de vermetele zondaar, die zondigt met opgeheven hand, loopt tegen Hem aan, trotseert Hem, en het is gemakkelijk te voorzeggen wat daar het gevolg van zijn zal.

b. Hij hult zich in gerustheid en zinnelijkheid, vers 27. *Hij bedekt zijn aangezicht met zijn vet.* Dit duidt beide op het vertroetelen van zijn vlees door dagelijks lekkernijen te eten, en het verharden van zijn hart tegen de oordelen Gods. Het bevredigen van de lusten van het lichaam strekt dikwijls tot schade en nadeel van de ziel en haar belangen. Waarom wordt God vergeten en veronachtzaamd? Waarom anders, dan omdat men van de buik zijn god maakt en zijn geluk stelt in zingenot? Zij, die zich vullen met wijn en sterke drank, zeggen vaarwel aan alles wat ernstig is, en vleien zich met de hoop "dat de dag van morgen zal zijn als deze," Jesaja 56:12. "Wee de gerusten te Zion," Amos 6:1, 3, 4, Lukas 12:19. Het vet, dat zijn aangezicht bedekt, geeft hem een stoutmoedig trots aanzien, en het vet op zijn lenden maakt dat hij zacht en gemakkelijk ligt en weinig gevoelt, maar het zal een armzalige beschutting blijken te zijn tegen de pijlen van Gods toorn.

c. Hij verrijkt zich met de roof van allen, die om hem heen zijn, vers 28. Hij woont in steden, die hij zelf eenzaam gemaakt heeft door er de inwoners uit te verdrijven opdat hij alleen er inwoner van zal zijn, Jesaja 5:8. Hoogmoedige en wrede mensen scheppen een vreemd welbehagen in ruinen, als zij die zelf gemaakt of veroorzaakt hebben, door steden uit de roeien, Psalm 9:7, en daar zij ze niet anders tot hun eigendom kunnen maken dan door te dreigen ze in puinhopen te verkeren en er de inwoners uit weg te schrikken juichen zij in de verwoesting ervan. Zij, die er naar streven zich meester te maken van de wereld en alles naar zich toe halen, verliezen het genot van alles, en maken zich ongelukkig in het midden van alles. Hoe bereikt deze tiran zijn doel en maakt hij zich meester van steden, die alle kenmerken van hoge oudheid dragen? Het wordt ons gezegd in vers 35, hij doet het door boosaardigheid en leugen of bedrog, de twee voornaamste bestanddelen van de slechtheid van hem, die een leugenaar en mensenmoorder was van de beginne, zij ontvangen moeite, of kwaad, en dan baren zij het, dat is, brengen zij het ten uitvoer door bedrog, voorgevende hen te beschermen, die zij bedoelen te onderwerpen, en verbonden des vredes sluitende, om zoveel krachtiger toebereidselen te maken tot de oorlog. Moge God alle Godvruchtigen voor deze bozen bewaren.

B. Laat ons nu zien wat de ongelukkige toestand is van die goddeloze, zowel ten opzichte van geestelijke als tijdelijke oordelen.

Zijn inwendige vrede wordt voortdurend verstoord. Voor de personen, die hem omringen, schijnt hij gerust en op zijn gemak, weshalve deze hem benijden en zich in zijn plaats wensen, maar Hij, die weet wat er in de mensen is, zegt ons, dat de goddeloze zo weinig rust heeft in zijn hart, zo weinig vrede of voldoening smaakt, dat hij eerder te beklagen dan te benijden is.

Ten eerste. Zijn eigen geweten beschuldigt hem, en hiermede *doet hij zich ten allen dage weedom aan,* vers 20. Voortdurend is hij in onrust bij de gedachte aan de wreedheden, waaraan hij zich schuldig heeft gemaakt, en het bloed, waarmee hij zijn handen bezoedeld heeft waarheen hij zich ook wendt, overal staren hem zijn zonden in het gelaat. "Diri conscia facti mens habet attonitos- Bewuste schuld verbaast en beschaamt."

Ten tweede. Hij wordt gekweld door de onzekerheid van het voortduren van zijn rijkdom en macht: *weinige jaren in getal zijn voor de tiran weggelegd.* Wat hij ook moge voorgeven hij weet, dat zij niet altijd zullen duren, en hij heeft reden te vrezen dat zij niet lang zullen duren, en daarover kwelt hij zich.

Ten derde. "Hij is in een schrikkelijke verwachting des oordeels en hitte des vuurs," Hebreeen 10:27, hetgeen hem in voortdurende vrees en verschrikking houdt, zodat hij met Kain in het land Nod, dat is van de beroering, woont, Genesis 4:16, en hij is, gelijk "Pashur, tot een Magor-missabib-een schrik van rondom" gemaakt Jeremia 20:3, 4. *Het geluid van de verschrikkingen is in zijn oren,* vers 21. Hij weet dat beide de hemel en de aarde vertoornd zijn op hem, dat God in gramschap tegen hem is ontstoken, dat de gehele wereld hem haat. Hij heeft niets gedaan om zich met God of met de mensen te verzoenen, en daarom denkt hij dat "al wie hem vindt hem zal doodslaan," Genesis 4:14, of, gelijk iemand, die zich verborgen houdt om schulden, in iedereen een gerechtsdienaar ziet, die hem naar de gevangenis zal brengen. Vrees is met de zonde in de wereld gekomen, Genesis 3:10, en nog steeds gaat zij er mee gepaard. Zelfs in voorspoed vreest hij dat de verwoester over hem komen zal, hetzij een verderfengel, door God gezonden om Zijn twistzaak te wreken, of iemand van zijn beledigde en benadeelde onderdanen, die zijn eigen wreker zal zijn. Zij, die "de schrik zijn van de helden in het land van de levenden," gaan gewoonlijk verslagen ten grave, Ezechiel 32:25, en de verwachting daarvan maakt hen tot een schrik voor henzelf. In vers 22 wordt nog aangetoond dat hij gelooft, *beloerd te worden ten zwaarde,* want hij weet dat "hij, die met het zwaard doodt, zelf met het zwaard gedood moet worden," Openbaring 13:10. Een schuldig geweten stelt de zondaar een vlammig lemmer eens zwaards voor, dat zich naar alle zijden omkeert, Genesis 3:24, waar hij onvermijdelijk tegen aan zal lopen. En wederom, vers 23, *hij weet dat de dag van de duisternis* (of liever *de nacht* van de duisternis) *bij zijn hand gereed is,* dat hij voor hem bestemd is. Deze dag van de duisternis is iets na de dood, het is de dag des Heeren, die. voor alle goddelozen duisternis en geen licht zal zijn, en waarin zij tot de buitenste, de eindeloze duisternis gedoemd zijn. Sommige goddeloze mensen hebben, hoewel zij veilig schijnen, het vonnis van de eeuwige dood reeds in zichzelf ontvangen, en zij zien de hel duidelijk voor zich geopend. Geen wonder dat hierop volgt in vers 24, *angst en benauwdheid,* (die inwendige verdrukking en benauwdheid van de ziel, waarvan gesproken wordt in Romeinen 2:8, 9, en die de uitwerking is van Gods toorn en verbolgenheid) *zullen hem verschrikken,* hem voor nog erger doen vrezen. Wat is de hel voor hem, indien dit de hel is binnen in hem! En hoewel hij zijn vrees gaarne van zich zou willen afschudden, ze zou willen wegdrinken, ze zou willen wegschertsen, het gelukt hem niet, zij *overweldigt hem als een koning bereid ten strijde,* met een heirleger, te sterk om weerstaan te worden. Hij, die zijn vrede wil behouden, behoude een goede consciëntie.

Ten vierde. Als hij te eniger tijd in benauwdheid is, wanhoopt hij er uit verlost te worden, vers 22. *Hij gelooft niet uit de duisternis weer te keren,* maar geeft zich op als in een eindeloze nacht verzonken en verloren te zijn. Godvruchtige mensen verwachten dat het ten tijde des avonds licht zal wezen, verwachten licht uit duisternis, maar welke reden hebben zij om te verwachten uit de duisternis van de benauwdheid weer te keren, die niet wilden wederkeren uit de duisternis van de zonde, maar er in blijven? Psalm 82:5. Het is de rampzaligheid van de veroordeelde zondaren, dat zij weten nooit te zullen terugkeren uit die buitenste duisternis, noch over de kloof, die gevestigd is, heen te zullen komen.

Ten vijfde. Hij brengt zich in verwarring en verbijstering door onophoudelijke zorgen, inzonderheid als Gods voorzienigheid hem maar even ongunst betoont, vers 23. Hij heeft zo’n angst voor armoede, en hij ontwaart zo’n verminderen en afnemen van zijn bezitting, dat hij zich in zijn verbeelding reeds ziet *heen en weer zwerven om brood,* bedelen om een maal eten, *zeggende: waar is het?* vers 23. Toen des rijken mensen land wèl gedragen had, riep hij: "Wat zal ik doen?" Lukas 12:17. Misschien wendde hij vrees voor gebrek voor, ter verontschuldiging van zijn

hebzuchtige, schraapzuchtige praktijken, rechtvaardig kan hij ten laatste tot dit uiterste worden gebracht. Wij lezen van hen, die "verzadigd waren en zich verhuurd hebben om brood," 1 Samuel 2:5, S dat deze zondaar niet doen zal, hij kan niet graven, daartoe is hij te vet, vers 27, en hij mag zich voorwaar wel schamen om te bedelen zie Psalm 109:11. David heeft de rechtvaardigen nooit zo verlaten gezien, dat zij om brood bedelden, want zij zullen waarlijk ongevraagd door de barmhartigen worden gevoed, Psalm 37:3, 25. Maar de goddelozen hebben er gebrek aan, en kunnen niet verwachten dat het hun geredelijk gegeven zal worden. Hoe zullen zij barmhartigheid vinden, die nooit barmhartigheid getoond hebben? Zijn uitwendige voorspoed zal spoedig tot een einde komen, en daarmee ook al zijn vertrouwen, al zijn gemak en genot. Hoe kan hij voorspoedig zijn, als God tegen hem aanloopt? -zo verstaan sommigen vers 26. Hem, tegen wie God aanloopt, zal Hij spoedig omverlopen, want als Hij oordeelt, zal Hij overwinnen. Zie hoe de oordelen Gods deze wereldsgezinde, goddeloze mens in al zijn zorgen en begeerten en plannen dwarsbomen, en aldus zijn ellende voltooien.

Ten eerste. Hij is in zorg om goederen te verkrijgen, maar *hij zal niet rijk worden,* vers 29. Zijn hebzuchtige aard belet hem waarlijk rijk te zijn. Hij is niet rijk, die niet genoeg heeft, en hij heeft niet genoeg, die denkt niet genoeg te hebben. Het is alleen vergenoegdheid, die een groot gewin is. Gods voorzienigheid weerhoudt sommigen op merkwaardige wijze van rijk te zijn, hun ondernemingen doende mislukken, hun maatregelen op niets doende uitlopen, en hen altijd tenonder houdende. Velen verkrijgen veel door bedrog en onrecht en worden toch niet rijk, het gaat zoals het komt, het is verkregen door een zonde, en wordt besteed aan een andere.

Ten tweede. Hij is in zorg om te behouden wat hij verkregen heeft, maar tevergeefs, zijn vermogen zal niet bestaan, het zal verminderen en geheel wegslinken. God blaast er in, en wat *in een nacht werd,* zal *in een nacht vergaan. Goed, van ijdelheid gekomen, zal verminderd worden.* Sommigen hebben zelf het verderf beleefd van goederen of bezittingen die door verdrukking werden verkregen, doch waar dit niet het geval is, gaat het toch met een vloek over op hen, die deze bezittingen erven. "De male quaesitis vix gauded fertius haeres- bezittingen, die door geweld of onrecht verkregen zijn," zullen nauwelijks op de derde erfgenaam overgaan. Hij koopt bezittingen voor zich en zijn erfgenamen tot in eeuwigheid, maar waartoe? *Hij zal de volmaaktheid daarvan niet verlengen op de aarde* vers 29, en evenmin zullen de eer en het genot van zijn rijkdommen duurzaam zijn en als die weg zijn, waar is dan de volmaaktheid ervan? Hoe zouden wij ook kunnen verwachten dat van iets op aarde de volmaaktheid duurzaam zal zijn, daar toch alles voorbijgaand is en wij aan alle volmaaktheid spoedig het einde zien?

Ten derde. Hij is in zorg om wat hij verkregen en behouden heeft aan zijn kinderen na te laten, maar hierin wordt hij teleurgesteld, de loten van zijn geslacht verdorren en vergaan in welke hij gehoopt had te blijven leven en bloeien. Hij had gehoopt de roem te zullen hebben van hen allen tot grote, machtige mannen te maken. *Zijn tak zal niet groenen,* vers 32. *De vlam zal zijn scheut verdrogen,* vers 30. Hij zal zijn scheuten afschudden als bloesems, die zich niet gezet hebben, of *als onrijpe druiven,* vers 33. Zij zullen sterven in het begin hunner dagen, en nooit tot de rijpe, mannelijke leeftijd komen. Menige mens heeft door zijn zonde zijn gezin te gronde gericht.

Ten vierde. Hij is in zorg om er zelf lang van te genieten, maar ook daarin zal hij teleurgesteld worden.

1. Hij kan er misschien van worden weggenomen, vers 30. *Hij zal wijken voor het geblaas van Gods mond*-dat is: voor Zijn toorn die hem zal aansteken als een zwavelstroom het vuur zal aansteken dat hem verteert, Jesaja 30:33. Of, door Zijn woord, -Hij spreekt en het geschiedt terstond-zal hij heengaan en zijn rijkdom aan anderen laten. In deze nacht zal men uw ziel van u afeisen, en aldus wordt de goddeloze heengedreven in zijn kwaad, de wereldling in zijn wereldsgezindheid.

2. Het kan misschien van hem weggenomen worden en als een arend naar de hemel vliegen. *Als zijn dag nog niet is, zal hij vervuld worden,* (of worden afgesneden) vers 32, dat is: hij zal zijn voorspoed overleven, en er zich van beroofd zien.

Ten vijfde. Als hij in benauwdheid is, is hij in zorg hoe hij er uit zal komen (niet hoe hij er goeds aan zal ontlenen), maar ook hierin wordt hij teleurgesteld, vers 30. *Hij zal de duisternis niet ontwijken,* als hij begint te vallen, dan klinkt het geroep, evenals voor Haman weg met hem! In vers 22 wordt van hem gezegd: Hij gelooft niet uit de duisternis weer te keren, hij vreesde voor het bestendige voortduren van zijn rampen, en ook God zal "vrees over hem doen komen," Jesaja 66:4. God zegt Amen op zijn wantrouwen en zijn wanhoop.

Ten zesde. Hij is in zorg om zich te verzekeren van zijn deelgenoten, en hoopt zich door zijn deelgenootschap met hen te beveiligen, maar ook die hoop is ijdel, vers 34, 35. De vergadering, het gehele bondgenootschap zij en al hun tenten zullen eenzaam zijn en door het vuur worden verteerd. Geveinsdheid en omkoperij worden hun hier ten laste gelegd, dat is: een bedrieglijk handelen met God en de mensen, onder schijn van Godsdienstig te zijn beledigen zij God, en onder schijn van gerechtigheid doen zij oprecht aan de mensen. Het is onmogelijk dat dit goed zal eindigen. Hoewel zij hand aan hand gaan ter ondersteuning van deze bedrieglijke handelingen, "zal toch de boze niet ongestraft blijven," Spreuken 11:21.

C. De toepassing van dit alles. Zal de voorspoed van trotse zondaren zo ellendig eindigen? Dat dan hij, die verleid wordt, *niet betrouwe op ijdelheid,* vers 31. Laat het kwaad, dat anderen overkomt, ons tot waarschuwing zijn, en laat ons niet leunen op die gebroken rietstaf, die aan hen, welke er op geleund hebben, altijd gefaald heeft.

a. Zij die om rijkdommen te verwerven op hun zondige wegen en middelen vertrouwen, betrouwen op ijdelheid en ijdelheid zal hun vergelding wezen, want wat zij verwachten zullen zij niet verkrijgen. Hun kunstgrepen zullen hen misleiden, bedrogen doen uitkomen, en wellicht hen in deze wereld ten ondergang brengen.

b. Zij, die als zij hun rijkdom verkregen hebben er op vertrouwen, inzonderheid op de rijkdom, waaraan zij op oneerlijke wijze gekomen zijn, betrouwen op ijdelheid, want zij zullen er geen voldoening in smaken, De schuld, die eraan kleeft, zal er het genot van bederven. Zij zaaien wind en zullen een wervelwind maaien, en ten laatste zullen zij met beschaamdheid des aangezichts erkennen dat hun bedrogen hart hen terzijde heeft afgeleid, en dat zij met een leugen in hun rechterhand zichzelf bedrogen hebben.

HOOFDSTUK 16

1 Maar Job antwoordde en zeide:
2 Ik heb vele dergelijke dingen gehoord; gij allen zijt moeilijke vertroosters.
3 Zal er een einde zijn aan de winderige woorden? Of wat stijft u, dat gij alzo antwoordt?
4 Zou ik ook, als gijlieden, spreken, indien uw ziel ware in mijner ziele plaats? Zou ik woorden tegen u samenhopen, en zou ik over u met mijn hoofd schudden?
5 Ik zou u versterken met mijn mond, en de beweging mijner lippen zou zich inhouden.
6 Zo ik spreek, mijn smart wordt niet ingehouden; en houd ik op, wat gaat er van mij weg?
7 Gewisselijk, Hij heeft mij nu vermoeid; Gij hebt mijn ganse vergadering verwoest.
8 Dat Gij mij rimpelachtig gemaakt hebt, is tot een getuige; en mijn magerheid staat tegen mij op, zij getuigt in mijn aangezicht.
9 Zijn toorn verscheurt, en Hij haat mij; Hij knerst over mij met Zijn tanden; mijn wederpartijder scherpt zijn ogen tegen mij.
10 Zij gapen met hun mond tegen mij; zij slaan met smaadheid op mijn kinnebakken; zij vervullen zich te zamen aan mij.
11 God heeft mij den verkeerde overgegeven, en heeft mij afgewend in de handen der goddelozen.
12 Ik had rust, maar Hij heeft mij verbroken, en bij mijn nek gegrepen, en mij verpletterd; en Hij heeft mij Zich tot een doelwit opgericht.
13 Zijn schutters hebben mij omringd; Hij heeft mijn nieren doorspleten, en niet gespaard; Hij heeft mijn gal op de aarde uitgegoten.
14 Hij heeft mij gebroken met breuk op breuk; Hij is tegen mij aangelopen als een geweldige.
15 Ik heb een zak over mijn huid genaaid; ik heb mijn hoorn in het stof gedaan.
16 Mijn aangezicht is gans bemodderd van wenen, en over mijn oogleden is des doods schaduw.
17 Daar toch geen wrevel in mijn handen is, en mijn gebed zuiver is.
18 O, aarde! bedek mijn bloed niet; en voor mijn geroep zij geen plaats.
19 Ook nu, zie, in den hemel is mijn Getuige, en mijn Getuige in de hoogten.
20 Mijn vrienden zijn mijn bespotters; doch mijn oog druipt tot God.
21 Och, mocht men rechten voor een man met God, gelijk een kind des mensen voor zijn vriend.
22 Want weinige jaren in getal zullen er nog aankomen, en ik zal het pad henengaan, waardoor ik niet zal wederkeren.

In dit hoofdstuk begint Job zijn antwoord op de rede van Elifaz, die wij in het vorige hoofdstuk gehad hebben, het is slechts het tweede gedeelte van dezelfde klaagzang, waarin hij zich tevoren beweend heeft, en hij heeft dezelfde treurige melodie.

I. Hij verwijt zijn vrienden hun onvriendelijkheid jegens hem, vers 1-5.

II. Hij stelt zijn toestand voor als zeer treurig in alle opzichten, vers 6-16.

III. Hij blijft vasthouden aan zijn oprechtheid, waaromtrent hij zich van het onrechtvaardig oordeel van zijn vrienden op het rechtvaardig oordeel Gods beroept, vers 17-22.

Job 16:1-5

Beide Job en zijn vrienden volgden de gewone weg van de twistredenaars, welke hierin bestaat dat zij elkanders verstand en beleid onderschatten. Hoe langer de zaag van de twisting op- en neergaat, hoe warmer zij wordt, en het begin van die soort van twisting is als een opening geven aan het water, zo verlaat haar dan, eer zij zich vermengt. Elifaz had Jobs redenen voorgesteld als ijdel, nutteloos en niet ter zake, en Job schrijft hier aan de zijne dezelfde eigenschappen toe. Zij, die zo gereed zijn met hun afkeuringen en bestraffingen, moeten verwachten dat gelijke afkeuringen en bestraffingen hun toegeduwd zullen worden. Dat gaat gemakkelijk genoeg, en het duurt eindeloos voort, maar "Cui bono? -Waartoe dient het?" Het zal der mensen hartstochten opwekken, maar hen niet tot overtuiging brengen, noch de waarheid in een helder licht stellen.

Job bestraft hier Elifaz:

1. Wegens nodeloze herhaling vers 2. *"Ik heb vele dergelijke dingen gehoord* Gij zegt mij niets dan wat ik reeds weet, gij brengt niets nieuws te berde, het is alles telkens en nogmaals hetzelfde". En Job vindt dit een schier even grote beproeving van zijn geduld, als al de ellende, die hij leed. Dat gedurig inprenten van dezelfde dingen door een tegenstander is ook werkelijk prikkelend en walglijk, maar voor een leraar, een onderwijzer is dit dikwijls noodzakelijk en voor hem die onderwezen wordt moet dit niet verdrietelijk zijn, voor hem is regel op regel, gebod op gebod nodig. Wij hebben vele dingen gehoord, die goed voor ons zijn om nogmaals te horen, ten einde ze beter te begrijpen en te onthouden, er te meer door getroffen te worden en te meer onder de invloed ervan te komen.

2. Wegens verkeerde toepassingen. Zij waren gekomen om hem te vertroosten, maar daarbij gingen zij al zeer onhandig te werk en als zij Jobs toestand bespraken, toonden zij dat zij hem volstrekt niet begrepen. *"Gij allen zijt moeilijke vertroosters,* die inplaats met iets aan te komen om de smart te verzachten, er nog smart aan toe doet en haar zwaarder, bitterder maakt." De toestand van de patiënt is voorwaar wel zeer treurig, als zijn medicijnen vergif voor hem zijn en zijn medicijnmeester zijn ergste ziekte. Wat Job hier zegt van zijn vrienden is waar van alle schepselen in vergelijking met God en op de een of andere tijd zullen wij moeten zien en erkennen dat zij allen moeilijke vertroosters zijn. Als wij onder overtuiging van zonde verkeren, als ons geweten ons verschrikt en benauwt en de banden des doods ons omgeven, dan is het alleen de gezegende Geest, die in waarheid vertroosten kan, zonder Hem zijn alle anderen er onbekwaam en onmachtig toe, en nutteloos zingen zij liedekens bij een treurig hart.

3. Wegens voortdurende onbetamelijkheid in het spreken. Job wenst dat er een einde kome aan *de winderige woorden,* vers 3. Indien deze woorden winderig, ijdel zijn, dan zou het goed wezen als zij nooit waren begonnen, en hoe eerder er een einde aan komt, zoveel beter. Zij, die zo wijs zijn dat zij doelmatig en ter zake spreken, zullen ook zo wijs zijn om te weten wanneer zij genoeg gezegd hebben omtrent een zaak, en wanneer het tijd is om op te houden.

4. Wegens redeloze halsstarrigheid. *Wat stijft u, dat gij alzo antwoordt?* Het is een zeer roekeloze en ongerechtvaardigde stoutheid, om met Elifaz iemand misdaden ten laste te leggen, die wij niet kunnen bewijzen een oordeel uit te spreken over iemands geestelijke staat, dat alleen maar

op zijn uitwendige toestand berust, telkens en nogmaals met bezwaren aan te komen tegen iemand, die telkens en nogmaals weerlegd zijn.

5. Wegens het schenden van de heilige wetten van de vriendschap, doende aan zijn broeder wat hij niet wenst dat aan hem gedaan zal worden, en wat zijn broeder aan hem niet gedaan zou hebben. Dit is een scherpe bestraffing en die treffen moet, vers 4, 5.

A. Hij verlangt van zijn vrienden dat zij zich, in hun verbeelding, voor een kleine wijle in zijn toestand verplaatsen, hun ziel stellen in de plaats van zijn ziel, eens zullen denken dat zij in de ellende zijn en hij gezond en welvarend is. Dit was geen ongerijmde of vreemde gedachte, maar iets dat spoedig genoeg een feit kon worden, zó verrassend, zo plotseling zijn dikwijls de wisselvalligheden in der mensen leven, het rad draait zo snel om dat de spaken spoedig van plaats veranderen, hoedanig ook de smarten of rampen van onze broederen zijn, wij moeten ze door ons medegevoel tot de onze maken, want. wij weten niet hoe spoedig dit ook werkelijk het geval kan wezen.

B. Hij stelt hun de onvriendelijkheid hunner houding tegenover hem voor, door aan te tonen wat hij hun zou kunnen doen, indien zij zich in zijn toestand bevonden. *Ook ik zou kunnen spreken, zoals gijlieden spreekt,* vers 4. Het is gemakkelijk hen te vertreden, die reeds ter aarde zijn geworpen, en afkeurende aanmerkingen te maken op hetgeen zij zeggen, die door pijn en beproeving tot het uiterste zijn gebracht. *"Ik zou woorden tegen u kunnen samenhopen,* zoals gij het tegen mij doet, en hoe zou u dit aanstaan? Hoe zoudt gij het verdragen?"

C. Hij toont hun wat zij behoorden te doen, door hun te zeggen wat hij in dat geval doen zou, vers 5. *"Ik zou u versterken,* alles zeggen wat ik maar kon om uw leed te verzachten, maar niets om het te verzwaren." Het is voor lijders natuurlijk om te denken aan wat zij zouden doen indien het blaadje eens omgekeerd was, maar misschien zou ons hart ons bedriegen, wij weten niet wat wij zouden doen. Wij vinden het gemakkelijker om het redelijke en gewichtige van een gebod in te zien als wij gelegenheid hebben om aanspraak te maken op het nut en voordeel ervan, dan om die plicht te volbrengen als de gelegenheid er toe zich aan ons voordoet. Zie wat onze plicht is jegens onze broederen, die in benauwdheid en beproeving zijn.

a. Wij moeten zeggen en doen al wat wij kunnen om hen te versterken, hun overwegingen aan de hand doen, die geschikt zijn om hen aan te moedigen om op God te vertrouwen en hun bezwijkende moed weer te verlevendigen. Geloof en lijdzaamheid zijn de sterkte van de beproefden, al wat er toe bijdraagt om deze gaven van de genade op te wekken of in stand te houden, zal de struikelende knieen vaststellen.

b. Hun leed te verzachten, de oorzaken ervan weg te nemen, zo dit mogelijk is, of tenminste hun gevoeligheid over die oorzaken te lenigen. Goede woorden kosten niets, maar zij kunnen aan hen, die leed hebben, groten dienst bewijzen, niet alleen omdat het hun tot troost is hun vrienden begaan te zien met hun lijden, maar ook omdat zij er door herinnerd kunnen worden aan hetgeen zij door de overmaat hunner smart vergeten hadden. Ofschoon harde woorden geen stenen breken (zoals het spreekwoord zegt) kunnen vriendelijke woorden er toe bijdragen dat de beenderen, die verbrijzeld waren, zich verheugen, en diegenen hebben een tong van de geleerden, die met de moeden een woord ten rechten tijd spreken.

Job 16:6-16

Jobs klacht is hier even bitter als zij in al zijn redevoeringen geweest is, en hij weet niet of hij haar moet smoren, of er uiting aan moet geven. Soms is het ene, en dan weer het andere een verlichting voor de beproefden, al naar hun gemoedsgesteldheid is, of al naar de omstandigheden zijn, maar Job vond in geen van beide hulp of verlichting, vers 6..

a. Soms zal lucht te geven aan smart verlichting schenken, *"zo ik spreek"* zegt Job, mijn *smart wordt niet verzacht,* ik gevoel door het uitstorten mijner klacht niet verlicht of verruimd ja meer, wat ik spreek wordt zo verkeerd opgevat en uitgelegd, dat mijne smart er nog door wordt verzwaard."

b. Op andere tijden wordt door zwijgen het verdriet gemakkelijker te dragen en spoediger vergeten, maar, zegt Job, *houd ik op,* ik ben er niet door gebaat, *welke verlichting heb ik?* wat gaat er weg van mijn leed? Klaagde hij, men berispte hem wegens hartstochtelijkheid, indien al niet wegens weerstrevendheid. Hield hij vast aan zijn oprechtheid, dan werd hem dit als zijn misdaad toegerekend, gaf hij geen antwoord op hun beschuldigingen, men hield zijn stilzwijgen voor een bekentenis van schuld.

Hier is een droevige voorstelling van Jobs grieven. O hoeveel reden hebben wij om God te danken, dat wij zulke klachten niet aanheffen! Hij klaagt:

1. Dat zijn gezin verstrooid was, vers 7. "*Gewis, Hij heeft mij nu vermoeid,* mij moede gemaakt door spreken, moede van dulden, moede van mijn vrienden, moede van het leven zelf. Mijn reis door de wereld blijkt zo droevig en ongemakkelijk, dat ik haar ten enenmale moede ben." Wat die reis zo vervelend en troosteloos maakte, was dat zijn gezelschap hem ontnomen was, zijn kinderen en dienstboden waren gedood, en de weinigen, die van zijn groot gezin waren overgebleven, waren verstrooid. Het gezelschap van vrome lieden dat in zijn huis placht bijeen te komen om gezamenlijk God te aanbidden, was verstrooid, in stilte en eenzaamheid bracht hij nu zijn sabbaten door. Hij had voorzeker nu ook gezelschap, maar het was van zodanige aard dat hij het wel gaarne zou willen missen, want het bestond uit personen, die zich schenen te verheugen in zijn mistroostigheid. Als liefhebbers en vrienden verre van ons gedaan worden, dan moeten wij daar Gods hand in zien en erkennen, Hij is het, die ons de troost van hun gezelschap ontneemt.

2. Dat zijn lichaam uitgeput was door ziekte en pijn, zodat hij als een geraamte was geworden, er was niets meer dan vel en beenderen van hem over, vers 8. Zijn gelaat was doorploegd met rimpels, niet door ouderdom, maar door ziekte. *Gij hebt mij rimpelig gemaakt.* Zijn vlees was verteerd door het etteren van zijn zweren, zodat zijn magerheid zich in hem verhief, dat is: zijn beenderen, die niet gezien werden, staken uit, Hoofdst. 33:21. Dezen worden hier *getuigen tegen hem* genoemd, getuigen van Gods misnoegen tegen hem, getuigen, die zijn vrienden tegen hem inriepen, om te bewijzen dat hij een goddeloze was. Of, "zij zijn getuigen voor mij, dat mijn klagen niet zonder oorzaak is", of, "getuigen bij mij, dat ik een stervende ben en weldra heengegaan zal zijn."

3. Dat zijn vijand een verschrikking voor hem was, hem dreigde en beangstigde, hem met strenge, donkere blikken aanzag, hem alle tekenen gaf van verwoed op hem te zijn, vers 9 *zijn toorn verscheurt.* Maar wie is deze vijand? Het is of

a. Elifaz, die zich zeer verbitterd op hem betoonde en zich misschien in zulke uitdrukkingen van verontwaardiging had uitgelaten als hier vermeld worden, tenminste, wat hij zei verscheurde Jobs goede naam, donderde hem slechts verschrikking toe, zijn ogen waren gescherpt om oorzaak van verwijt en smaad tegen Job te zoeken, en zeer wreed heeft hij, evenals ook de overigen van hen, met Job gehandeld. Of,

b. Satan: hij was zijn vijand, die hem haatte en hem misschien, onder toelating Gods, verschrikte met verschijningen, zoals hij-naar sommigen denken-onze Zaligmaker verschrikt heeft, waardoor Hij in doodsbenauwdheid kwam in de hof en het er aldus op toelegde om hem God te doen vloeken. Het is niet onwaarschijnlijk, dat dit de vijand is, die hij bedoelt. Of,

c. God zelf. Als wij het verstaan van Hem, dan zijn die uitdrukkingen inderdaad roekeloos. God haat geen van Zijn schepselen, maar Jobs droefgeestigheid heeft hem aldus de verschrikkingen van de Almachtige voorgesteld en niets kan voor een Godvruchtige smartelijker zijn, dan te vrezen dat God hem tot een vijand is geworden. Indien de grimmigheid eens konings is als de boden des doods, wat is dan de grimmigheid van de Koning van de koningen!

4. Dat allen, die hem omringden, beledigend voor hem waren, vers 10. Met open mond vielen zij hem aan om hem te verslinden, het was alsof zij hem levend wilden verslinden, zó schrikkelijk waren hun dreigementen en zo minachtend was hun houding en gedrag tegenover hem. Zij deden hem alle smaadheden aan, die zij konden bedenken, sloegen hem zelfs op het kinnebakken, en hierin hadden velen zich met elkaar verbonden, zij verzamelden zich tegen mij, zelfs de onwaardigen, de verworpenen, Psalm 35:15.

Hierin was Job een type van Christus, zoals velen van de ouden van mening waren, deze zelfde uitdrukkingen zijn gebruikt in de voorzeggingen van Zijn lijden, Psalm 22:14, Zij hebben hun mond tegen mij opgesperd, en Micha 4:14, Zij zullen de Rechter Israëls met de roede op het kinnebakken slaan, welke voorzegging letterlijk vervuld is geworden, Mattheus 26:67. Hoe waren Zijn tegenpartijders vermenigvuldigd!

5. Dat God, inplaats van hem uit hun handen te verlossen gelijk hij had gehoopt, hem in hun handen heeft overgeleverd, vers 11. *God heeft mij aan de verkeerde overgegeven en heeft mij afgewend in de handen van de goddelozen*. Zij hadden geen macht tegen hem kunnen hebben, indien die hun niet van boven gegeven ware daarom ziet hij over hen heen op tot God, die hun hun opdracht gegeven heeft, zoals David toen Simeï hem vloekte. Maar hij vindt het vreemd, ja hij vindt het schier hard dat diegenen macht tegen hem zouden hebben, die zowel vijanden waren van God als van hem. God maakt soms gebruik van slechte mensen als van Zijn zwaard, om elkaar te verderven, Psalm 17:13, en als van Zijn roede voor Zijn eigen kinderen, Jesaja 10.: 5. Ook hierin was Job een type van Christus, die in de handen van de goddelozen was overgeleverd om door de bepaalde raad en voorkennis Gods gekruisigd en gedood te worden, Handelingen 2:23.

6. Dat God hem niet alleen heeft overgeleverd in de handen van de goddelozen, maar hem ook zelf in handen heeft genomen en-vreeslijk is het in Zijn handen te vallen-vers 12. "*Ik had rust* in het troostrijke genot van de gaven van Gods goedheid, ik tobde niet en was niet onrustig, zoals sommigen dit temidden van hun voorspoed zijn, waardoor zij God er toe brengen om hun die

voorspoed te ontnemen, en toch *heeft Hij mij verbroken* mij op de pijnbank uitgestrekt en *mij verpletterd."* Door hem te beproeven scheen het,

a. Alsof God in woede tegen hem was ontstoken, hoewel er in God geen woede is, maar hij dacht het, toen Hij hem bij zijn nek heeft gegrepen, (zoals een sterk man, die in drift is, een kind zou grijpen) en hem zo geschud heeft, dat hij verpletterd werd, triomferende in Zijn onweerstaanbare macht om te doen met hem wat Hij wil.

b. Alsof Hij partijdig was: "Hij heeft mij van het overige mensdom onderscheiden door Zijn harde behandeling van mij, mij tot Zijn doelwit gesteld, waarop het Hem behaagde al Zijn pijlen te richten. Die pijlen zijn opzettelijk tegen mij gericht, niet bij geval afgeschoten, alsof ik de grootste zondaar was van alle die van het oosten, of uitgekozen was om tot een afschrikkend voorbeeld gesteld te worden." Toen God hem tot een doelwit had gesteld, *hebben Zijn schutters hem terstond omringd.* God heeft schutters onder Zijn bevelen, die niet zullen falen het door Hem gestelde doelwit te treffen. Wie ook onze vijanden mogen zijn, wij moeten hen beschouwen als Gods schutters, en zien dat Hij de pijlen richt. *Hij is de Heere, Hij doe wat goed is in Zijn ogen.*

c. Alsof Hij wreed was en Zijn toorn even onmeedogend was als Zijn macht onweerstaanbaar. Alsof Hij bedacht had hem in de tederste delen te treffen, Hij heeft door scherpe pijnen *zijn eieren doorspleten,* misschien waren het nierpijnen, veroorzaakt door steen die in de nierstreek ligt. Alsof Hij geen genade of barmhartigheid voor hem had weggelegd, heeft Hij hem *niet gespaard,* niets van de hevigheid dier pijnen weggenomen. En alsof Hij niets minder bedoelde dan zijn dood, zijn dood onder de hevigste folteringen, *heeft Hij zijn gal op de aarde uitgegoten.* Zoals de mensen wanneer zij een wild dier hebben gevangen en gedood, het openen en er met walging en afkeer de gal van uitstorten. Hij dacht dat zijn bloed werd uitgestort, niet alleen alsof het niet kostbaar en dierbaar was, maar alsof het walgelijk was.

d. Alsof Hij onredelijk en onverzadelijk was in Zijn strafoefeningen, vers 14. "Hij *heeft mij gebroken met breuk op breuk.* Hij vervolgt mij met de ene wond na de andere." Op die wijze hebben zijn rampen hem in het eerst getroffen: terwijl de ene bode van slechte tijdingen nog sprak, kwam een andere, en zo was het nog, iedere dag kwamen er nieuwe zweren op, zodat hij geen hoop had het einde van zijn leed te zien. Zo dacht hij dan dat *God tegen hem aan is gelopen als een geweldige,* tegen wie hij onmogelijk stand kon houden, die hij het hoofd niet kon bieden zoals de reuzen vanouds al hun arme naburen ternederwierpen en hun te sterk waren. Zelfs aan Godvruchtigen kost het grote moeite om, als zij onder grote en buitengewone rampen lijden, geen harde gedachten van God te koesteren.

7. Dat hij zich, in onderworpenheid aan de beschikkingen van Gods voorzienigheid nopens hem, van alle eer en gerieflijkheid ontdaan had. Sommigen kunnen hun eigen leed verminderen door het te verbergen, hun hoofd opgericht te houden en kloekmoedig te zijn onder hun rampen, maar Job kon dit niet, hij ontving er de indruk van, en als een waar berouwhebbende, die waarlijk ook lijdzaam was, verootmoedigde hij zich onder de krachtige hand Gods, vers 15, 16.

a. Hij had nu al zijn sieraden en zachte kleren afgelegd, ging in zijn kledij noch met zijn gemak noch met fraaiheid te rade, maar heeft *een zak over zijn huid genaaid,* dat kleed was goed genoeg voor zo’n verontreinigd, ziek lichaam als het zijne. Zijde op zweren-en zulke zweren! -achtte hij ongepast,

een zak zal voegzamer zijn. Diegenen zijn wel zeer verzot op fraaie kleren die er zelfs door ziekte of ouderdom niet van gespeend worden, zoals Job ervan gespeend was, vers 8, door *rimpelig gemaakt te zijn* en door zijn *magerheid.* Hij heeft niet slechts een zak aangedaan, maar hem over zijn huid *genaaid,* als iemand die besloten heeft in zijn vernedering te volharden zolang als zijn beproeving duurde.

b. Hij stond op geen enkel punt van eer, maar heeft zich onder vernederende omstandigheden vernederd, hij heeft *zijn hoorn in het stof gedaan,* wees de eerbiedsbetuigingen af, die aan zijn waardigheid, macht en uitnemendheid gedaan plachten te worden. Als God onze staat verlaagt, dan moet dit ook ons hart, onze geest, naar beneden brengen. Het is beter de hoorn in het stof te leggen, dan hem in tegenspraak met de bedoelingen van Gods voorzienigheid te verheffen, om hem ten laatste gebroken te zien. Elifaz had Job voorgesteld als hooghartig en hoogmoedig, niet verootmoedigd onder zijn beproevingen, "neen", zegt Job, "ik weet beter, het stof is thans de geschiktste plaats voor mij."

c. Hij verbande vrolijkheid als ten enenmale ongelegen en ongepast, en zette zich er toe om met tranen te zaaien, vers 16. *"Mijn aangezicht is geheel bemodderd van wenen* over mijne zonden, om Gods misnoegen op mij, en om de onvriendelijkheid mijner vrienden, dat heeft *over mijne oogleden des doods schaduw doen komen.* Hij had niet slechts al zijn schoonheid verdorven door wenen, maar zich schier de ogen uit het hoofd geweend. Ook hierin was hij een type van Christus, die een Man van smarten was, vele tranen heeft gestort, en de treurenden zalig heeft gesproken, omdat zij vertroost zullen worden.

Job 16:17-22

Jobs toestand was hoogst beklagenswaardig, maar was er niets dat hem ondersteunde, niets dat hem vertroostte? Voorzeker wel, en hier zegt hij ons wat het was.

I. Hij had het getuigenis van zijn geweten voor hem, dat hij in oprechtheid had gewandeld, zich nooit in grove zonden had toegegeven. Niemand is ooit meer dan hij bereid geweest om zijn zonden van zwakheid te erkennen en te belijden, maar als hij zijn eigen hart onderzocht en zijn leven naging, dan kon hij zich van generlei zware misdaad beschuldigen, om welke hij ongelukkiger gemaakt moest worden dan andere mensen, vers 17. Hij had zichzelf geoefend om altijd een onergerlijk geweten te hebben:

1. Jegens de mensen, vers 17. *"Daar toch geen wrevel in mijne handen is,* geen rijkdom, die ik door onrecht verkregen of behouden heb." Elifaz had hem voorgesteld als een tiran en verdrukker. "Neen," zegt hij, "ik heb nooit iemand onrecht aangedaan, maar altijd het gewin van de verdrukking versmaad."

2. Tegenover God. *Mijn gebed is zuiver,* maar gebed kan niet zuiver zijn, zolang onze handen vol zijn van bloed of onrechtvaardigheid, Jesaja 1:15. Elifaz had hem beschuldigd van huichelarij in de Godsdienst, maar hij vermeldt in het bijzonder het gebed, de grote handeling van de Godsdienst, en hij verklaart dat hij daarin rein was, wel niet van alle zwakheid, maar toch wel van heersend bedrog. Zijn gebed was niet als dat van de Farizeen, die er niets anders mee op het oog hadden dan om door mensen gezien te worden, en er hun wereldse belangen door te bevorderen.

Deze verklaring van zijn oprechtheid ondersteunt hij door een plechtige inroeping van smaad en schande over zichzelf, zo zij onwaar was, vers 18..

a. Indien er ongerechtigheid in zijn handen was, dan wenst hij dat zij niet verborgen blijve: *o aarde! bedek mijn bloed niet,* dat is: het onschuldige bloed van anderen dat ik, naar hun boze verdenking van mij, vergoten zou hebben." Moord komt altijd aan het licht. "Laat hem aan het licht komen", zegt Job, "indien ik er mij ooit aan schuldig gemaakt heb," Genesis 4:10, 11. De dag komt wanneer "de aarde haar bloed zal ontdekken," Jesaja 26:21, en het is er verre vandaan, dat een goed man die dag zou vrezen.

b. Indien er enigerlei onzuiverheid was in zijn gebeden dan wenst hij dat zij niet verhoord zullen worden: *voor mijn geroep zij geen plaats.* Hij wenste geoordeeld te worden naar die regel: "Had ik naar ongerechtigheid met mijn hart gezien, de Heere zou niet gehoord hebben," Psalm 66:18. Er kan ook een andere zin aan deze woorden gegeven worden, namelijk dat hij hiermede als het ware zijn dood wijt aan zijn vrienden, die met hun harde bestraffingen zijn hart hebben gebroken, hij legt hun zijn bloed ten laste, en bidt dat God het zal wreken, en dat het geroep van zijn bloed geen plaats mocht hebben, waar het verborgen ligt, maar mocht opgaan naar de hemel om gehoord te worden door Hem, die de bloedstortingen zoekt.

II. Hij kon zich voor zijn oprechtheid op Gods alwetendheid beroepen, vers 10. De getuige in ons eigen hart zal ons weinig baten indien wij niet ook een getuige hebben in de hemel, want God is groter dan ons hart, en wij moeten onze eigen rechters niet wezen, dit dus is Jobs triomf: *in de*

hemel is mijn getuige. Het is voor een Godvruchtige, die onder de afkeuring ligt van zijn broederen, een onuitsprekelijke vertroosting dat er een God is in de hemel die zijn oprechtheid kent, en haar vroeg of laat aan het licht zal brengen. Zie Johannes 5:31, 37. Deze ene getuige geldt meer dan duizend anderen.

III. Hij had een God, tot wie hij kon gaan en voor wie hij zijn hart kon uitstorten, vers 20, 21. Zie hier:

1. Hoe de zaak stond tussen hem en zijn vrienden. Hij wist niet hoe hij vrij en openhartig met hen kon zijn, hij kon ook niet verwachten met billijkheid en onpartijdigheid door hen aangehoord te worden of door hen te worden behandeld. *"Mijne vrienden*— zo noemen zij zich- *verachten mij*, vers 20. Zij weerstaan mij niet slechts, maar stellen mij tentoon, zij beraden zich tegen mij, gebruiken al hun kunst en welsprekendheid" -dat is de betekenis van het woord-"om mij terneder te werpen." De smaad van vrienden is grievender dan van vijanden, maar wij moeten hem verwachten en er ons op bereiden.

2. Hoe het stond tussen hem en God. Hij twijfelde niet of God:

a. Nam nu kennis van zijn leed. *Mijn oog druipt tot God,* of (naar de Engelse overzetting) *mijn oog stort tranen voor God.* In vers 16 had hij gezegd, dat hij veel weende, hier zegt hij ons in welk kanaal zijn tranen vloeiden, en waarheen zij gericht waren: zijn droefheid was niet die van de wereld, het was een droefheid naar God, hij weende voor het aangezicht des Heeren, en offerde Hem de offerande van een verbroken hart. Zelfs tranen zullen, als zij Gode geheiligd zijn, verlichting geven aan een ontroerd en ontrust gemoed, en als de mensen onze smart gering achten, dan kan het ons troosten dat God er acht op slaat.

b. Dat Hij ter bestemder tijd zijn onschuld aan het licht zal brengen, vers 21, *Och, mocht men richten voor een man met God!* Indien hij nu slechts dezelfde vrijheid voor Gods rechterstoel kon hebben, die de mensen gewoonlijk voor de rechterstoel van de burgerlijke magistraat hebben, dan twijfelde hij niet of hij zou zijn rechtszaak winnen, want de Rechter zelf was een getuige van zijn oprechtheid. De taal van zijn wens is die van Jesaja 50:7, 8:"ik weet dat ik niet zal beschaamd worden, want Hij is nabij, die mij rechtvaardigt." Sommigen geven een Evangelische betekenis aan dit vers, en het oorspronkelijke laat dit ook zeer wel toe: "en hij zal pleiten" (dat is: er is een, die zal pleiten) "voor de mens bij God," namelijk de Zoon des mensen voor Zijn vriend, of nabestaande, hoewel zij, die hun tranen uitstorten voor God, vanwege hun afstand en hun gebreken niet voor zichzelf kunnen pleiten, hebben zij toch een vriend, die voor hen pleit, namelijk de Zoon des mensen, en daarop moeten wij onze hoop gronden om in gunst door God te worden aangenomen.

IV. Hij had een vooruitzicht op de dood die een einde zal maken aan al zijn lijden. Hij had zo'n vast vertrouwen op God, dat het hem aangenaam was om aan de nadering des doods te denken, wanneer hij in de eeuwige staat zal overgaan, niet twijfelende of alles zal dan wèl met hem wezen. *Want weinige jaren in getale zullen nog aankomen* (het vastgestelde aantal jaren, dat mij toebeschikt is) *en ik zal het pad henengaan, waardoor ik niet zal wederkeren.* Sterven is henengaan op de weg, door welke wij niet zullen wederkeren, het is een reis te gaan doen, een lange reis, een laatste reis, om van hier heen te gaan naar een ander land, van de wereld van de zinnen naar de wereld van de geesten, het is een reis naar ons langdurig tehuis, er zal geen terugkomen zijn

naar onze staat in deze wereld en er zal generlei verandering zijn van onze staat in de andere wereld. Wij allen moeten stellig en binnen kort deze reis ondernemen, en voor hen, die een onergerlijk geweten hebben is het troostrijk om er aan te denken, want het is de kroon hunner oprechtheid.

HOOFDSTUK 17

1 Mijn geest is verdorven, mijn dagen worden uitgeblust, de graven zijn voor mij.
2 Zijn niet bespotters bij mij, en overnacht niet mijn oog in hunlieder verbittering?
3 Zet toch bij, stel mij een borg bij U; wie zal hij zijn? Dat in mijn hand geklapt worde.
4 Want hun hart hebt Gij van kloek verstand verborgen; daarom zult Gij hen niet verhogen.
5 Die met vleiing den vrienden wat aanzegt, ook zijner kinderen ogen zullen versmachten.
6 Doch Hij heeft mij tot een spreekwoord der volken gesteld; zodat ik een trommelslag ben voor ieders aangezicht.
7 Daarom is mijn oog door verdriet verdonkerd, en al mijn ledematen zijn gelijk een schaduw.
8 De oprechten zullen hierover verbaasd zijn, en de onschuldige zal zich tegen den huichelaar opmaken;
9 En de rechtvaardige zal zijn weg vasthouden, en die rein van handen is, zal in sterkte toenemen.
10 Maar toch gij allen, keert weder, en komt nu; want ik vind onder u geen wijze.
11 Mijn dagen zijn voorbijgegaan; uitgerukt zijn mijn gedachten, de bezittingen mijns harten.
12 Den nacht verstellen zij in den dag; het licht is nabij den ondergang vanwege de duisternis.
13 Zo ik wacht, het graf zal mijn huis wezen; in de duisternis zal ik mijn bed spreiden.
14 Tot de groeve roep ik: Gij zijt mijn vader! Tot het gewormte: Mijn moeder, en mijn zuster!
15 Waar zou dan nu mijn verwachting wezen? Ja, mijn verwachting, wie zal ze aanschouwen?
16 Zij zullen ondervaren met de handbomen des grafs, als er rust te zamen in het stof wezen zal.

In dit hoofdstuk:

I. Denkt Job na over de harde oordeelvellingen van zijn vrienden nopens hem, en op zichzelf ziende als op een stervende, vers 1. beroept hij zich op God en bidt Hem spoedig ten zijnen gunste te verschijnen en hem recht te doen, omdat zij hem onrecht gedaan hebben en hij niet wist hoe zich recht te verschaffen, vers 2-7. Maar hij hoopt dat het, hoewel het aan Godvruchtige mensen verwondering zal baren hem aldus mishandeld te zien, toch geen struikelblok, geen steen des aanstoots voor hen zijn zal, vers 8, 9..

II. Hij denkt na over de ijdele hoop, waarmee zij hem gevleid hebben, dat hij nog goede dagen zien zal, aantonende dat zijn dagen ten einde waren, en dat met zijn lichaam al zijn hoop in het stof begraven zal worden, vers 10-16. Zijn vrienden vreemd voor hem wordende, hetgeen zeer smartelijk voor hem is, maakt hij zich gemeenzaam met de dood en het graf, hetgeen hem vertroosting schenkt.

Job 17:1-9

Jobs rede is hier enigszins afgebroken, hij gaat plotseling van het een op het andere over, zoals dit gewoonlijk gaat met mensen, die in benauwdheid en beroering verkeren, maar hetgeen hier gezegd is, kunnen wij onder drie hoofdpunten beschouwen.

I. De treurige toestand, waarin Job zich nu bevond, die hij beschrijft om de grote onvriendelijkheid van zijn vrienden jegens hem te verzwaren en zijn eigen klachten te rechtvaardigen. Laat ons zien wat zijn toestand was.

1. Hij was *een stervende,* vers 1. Hij had gezegd, hoofdst. 16:22. "Wanneer nog weinige jaren in getale zullen aangekomen zijn, dan zal ik die lange reis ondernemen." Maar nu verbetert hij dit gezegde. "Waarom spreek ik van jaren, die nog komen moeten? Helaas, ik heb die reis reeds aanvaard, ik ben nu gereed om geofferd te worden en de tijd mijner ontbinding is aanstaande, mijn *adem is verdorven,* vers 1, of afgebroken, mijn moed is gezonken, ik ben al als iemand, die heengegaan is. Het is voor een ieder van ons goed, om op onszelf te zien als stervenden en inzonderheid om daaraan te denken als wij ziek zijn. Wij zijn stervende, dat is:

a. Ons leven gaat heen, want de adem des levens gaat heen. Hij gaat voortdurend heen, want hij is in onze neus, Jesaja 2:22, de deur door welke hij binnenkwam, Genesis 2:7, daar is hij op de drempel, gereed om heen te gaan. Misschien heeft Jobs kwaal zijn ademhaling belemmerd en bij kortademigheid zal de adem weldra geheel ophouden. Laat de Gezalfde des Heeren de adem van onze neuzen zijn, laat er geestelijk leven in ons geblazen worden, die adem zal nooit verdorven wezen.

b. Onze tijd spoedt ten einde, *mijn dagen worden uitgeblust,* gelijk een kaars, die van dat zij werd aangestoken, voortdurend verteert en afbrandt en langzamerhand vanzelf zal uitgaan, maar door duizenderlei omstandigheden plotseling uitgaan kan. Zodanig is het leven. Daarom moeten wij zorgvuldig de dagen des tijds uitkopen en die doorbrengen in voorbereiding van de dagen van de eeuwigheid, die noodt uitgeblust zullen worden.

c. Wij worden verwacht in ons langdurig tehuis: *de graven zijn voor mij.* Maar was dan een graf niet genoeg? Ja, maar hij spreekt van *de graven van zijn vaderen,* tot welke hij vergaderd moet worden. "De graven, in welke zij gelegd zijn, zijn ook voor mij", waar wij ook heengaan, er is maar een schrede tussen ons en het graf. Wat ook niet gereed moge zijn, dat is gereed, het is een bed, dat spoedig gespreid is. Zijn de graven gereed voor ons, dan voegt het dat wij gereed zijn voor de graven. *De graven voor* mij, zo luiden de woorden, aanduidende, niet alleen dat hij de dood verwachtte, maar dat hij er naar verlangde. "Ik heb afgedaan met de wereld en verlang nu maar niets anders de naar het graf."

2. Hij was *een veracht man,* vers 6. "Hij", (dat is Elifaz, volgens sommigen, of liever God, die hij voortdurend erkent de werker te zijn van zijn rampen) *"heeft mij tot een spreekwoord van de volkeren gesteld,* van wie ieder spreekt, een bespottelijk voorwerp voor velen, een voorwerp van verachting voor allen, en tevoren, of, voor het aangezicht van de mensen in het openbaar, was ik *een trommel,* vers 6, waarop ieder, die lust had, kon spelen." Zij maakten balladen op hem, zijn naam werd tot een spreekwoord, een spotrede, hij is het nog: Zo arm als Job. Hij heeft mij nu tot een

spreekwoord gesteld, een smaad van mensen, terwijl ik tevoren in mijn voorspoed als een trommel was, "Delicice humani generis-De lieveling van het menselijk geslacht," in wie allen behagen vonden. Het is iets geheel gewoons dat zij, die geëerd waren toen zij rijk waren, veracht worden als zij arm zijn.

3. Hij was *een man van smarten,* vers 7. Hij heeft zoveel geweend, dat hij er schier het gezicht door verloren had. *Mijn aangezicht is geheel bemodderd van wenen, daarom is mijn oog door verdriet verdonkerd.* De droefheid van de wereld werkt aldus duisternis en de dood. Hij kwelde zich zozeer, dat zijn vlees er schier door weggeknaagd was, en hij als een geraamte was geworden, er was niets dan vel en been van hem over *"al mijne ledematen zijn gelijk een schaduw.* Ik ben zó vermagerd dat ik niet een man, maar de schaduw van een man genoemd moet worden."

II. Het slechte gebruik, dat zijn vrienden maakten van zijn ellende, zij vertraden hem, beledigden hem, veroordeelden hem als een geveinsde, omdat hij zo zwaar en zo smartelijk beproefd was. Een harde behandeling voorwaar! Merk hier nu op:

1. Hoe Job dit beschrijft en welke uitlegging hij gaf aan hun redenen. Hij beschouwt zich als laaghartig door hen mishandeld.

a. Zij mishandelden hem door hun beledigende bestraffingen en bedillingen, veroordeelden hem als een slecht man, die terecht aldus naar beneden was gebracht en aan verachting was blootgesteld, vers 2. "Zij zijn bespotters, die mijn rampen belachen en mij honen, omdat ik aldus naar de diepte ben gebracht. Zij zijn dit bij mij, mij beledigende in mijn aangezicht, met hun bezoek vriendschap voorwendende maar kwaad bedoelende. Ik kan hen niet kwijtraken, voortdurend scheuren zij mij, en rede noch medelijden heeft enige invloed op hen om hen te bewegen de vervolging op te geven."

b. Zij mishandelden hem ook door hun fraaie beloften, want daarin staken zij slechts de draak met hem. Hij rekent hen vers 5, te behoren tot hen, die *met vleiing de vrienden wat aanzeggen.* Zij allen kwamen om met hem te treuren, Elifaz begon met een lofspraak van hem, Hoofdst. 4:3. Zij hadden hem allen beloofd dat hij nog gelukkig zijn zal, indien hij hun raad wilde volgen. Dit alles beschouwde hij nu als vleierij en als bedoeld om hem zoveel te meer te kwellen. Dit alles noemt hij *verbittering,* vers 2. Zij deden wat zij konden om hem te verbitteren, te prikkelen en te tergen, en als hij dan zijn gevoeligheid hierover toonde, dan veroordeelden zij hem dieswege. Maar hij denkt dat hij te verontschuldigen is, als *zijn oog overnacht in hun verbittering,* die nooit ophield, en hij kon er zijn oog nooit van afwenden. De onvriendelijkheid van hen, die hun vrienden vertreden in hun beproeving, is genoeg om zelfs het geduld van een Job op de proef te stellen, zooal niet uit te putten.

2. Hoe hij het veroordeelt.

a. Het was een teken dat God hun hart voor kloek verstand had verborgen, vers 4, dat zij omtrent deze taak verdwaasd waren, en hun wijsheid van hen geweken was. Wijsheid is een gave Gods, die Hij aan sommigen schenkt en aan anderen onthoudt, schenkt op de ene tijd en op andere tijden onthoudt. Zij, die ontbloot zijn van mededogen, zijn inzoverre ook ontbloot van verstand. Waar de tederheid van een mens ontbreekt, is het zeer de vraag of niet ook het menselijk verstand ontbreekt.

b. Het zei een eeuwige versmaadheid en vermindering voor hen zijn. *Daarom zult Gij hen niet verhogen.* Diegenen worden gewis van eer onthouden wier hart voor verstand verborgen is. Als God de mensen verdwaast, zal Hij hen verlagen. Gewis, zij die zo weinig bekendheid tonen te hebben met de methoden van de Goddelijke voorzienigheid, zullen de eer niet hebben om dit twistgeding tot beslissing te brengen. Die eer is weggelegd voor een man van een beter verstand en een betere gemoedsstemming, iemand zoals Elihu later bleek te zijn.

c. Het zal een vloek brengen over hun geslachten. Hij, die aldus de heilige wetten van de vriendschap schendt, verbeurt er het voorrecht van niet alleen voor hemzelf, maar ook voor zijn nakomelingen. *Ook zijner kinderen ogen zullen versmachten,* en als zij hulp en vertroosting verwachten van hun eigen vrienden of van de vrienden huns vaders, zullen zij ze tevergeefs verwachten, zoals ik ze tevergeefs van u heb verwacht, en evenzeer teleurgesteld zijn als ik in u teleurgesteld ben. Zij, die onrecht doen aan hun naasten, zullen in het einde, meer dan zij weten, onrecht doen aan hun eigen kinderen.

3. Hoe hij zich van hen op God beroept, vers 3. *Zet toch bij, stel mij een borg bij U,* dat is: "Laat mij ervan verzekerd zijn dat God het horen, het onderzoeken en de beslissing van de zaak in Zijn eigen handen zal nemen, en ik zal niets meer begeren. Laat iemand het op zich nemen om die zaak voor God te brengen." Aldus hebben zij, wier hart hen niet veroordeelt, vrijmoedigheid tot God en kunnen met nederige en gelovige vrijmoedigheid Hem vragen hen te doorgronden en te toetsen. Sommigen denken dat Job hier een blik heeft op het middelaarschap van Christus, want hij spreekt van een borg bij God, zonder wie hij niet voor God durfde verschijnen of zijn zaak voor Zijn rechterstoel durfde brengen, want hoewel de beschuldigingen van zijn vrienden volkomen vals waren, kon hij zich voor God toch niet anders dan in een middelaar rechtvaardigen. De Engelse aantekeningen geven deze lezing van het vers: *"Stel toch mijn borg aan* bij U, namelijk Christus, die bij U in de hemel is en het op zich genomen heeft om mijn borg te zijn, laat Hem mijn zaak bepleiten en voor mij in de bres staan, en *wie zal hij dan zijn, die op mijn hand zal slaan?"* dat is: "Wie durft dan met mij twisten? Wie zal beschuldiging tegen mij inbrengen, indien Christus mijn voorspraak is?" Romeinen 8:32, 33. Christus is de borg van een beter verbond, Hebreeen 7:22, een borg door God aangesteld, en zo Hij onze zaak op zich neemt, dan behoeven wij niet te vrezen wat tegen ons gedaan kan worden.

III. Het goede gebruik, dat de rechtvaardigen behoren te maken van de ellende, die Job te verduren had van God, van zijn vijanden en van zijn vrienden, vers 8, 9.

Merk hier op:

1. Hoe de heiligen beschreven worden.

a. Zij zijn oprecht en eerlijk, en handelen naar een vast beginsel met een eenvoudig oog. Dat was Jobs eigen karakter, Hoofdst. 1:1, en waarschijnlijk spreekt hij inzonderheid van zulke oprechten, die zijn vertrouwde vrienden en metgezellen zijn geweest.

b. Zij zijn de onschuldigen, niet volkomen schuldeloos, maar er naar strevende om het te zijn. Oprechtheid is Evangelische onschuld, en zij die oprecht zijn, worden gezegd "rein te wezen van grote overtreding," Psalm 19:14.

c. Zij zijn de rechtvaardigen, die wandelen in de weg van de gerechtigheid.

d Zij hebben reine handen, rein gehouden van de grove verontreiniging van de zonde, en als zij bevlekt zijn door zwakheden, "gewassen in onschuld," Psalm 26:6

2. Hoe zij aangedaan behoren te worden door het verhaal van Jobs lijden. Er zal ongetwijfeld een groot onderzoek naar hem worden ingesteld, iedereen zal spreken van hem en zijn zaak, en welk gebruik zullen de Godvruchtigen ervan maken?

A. Het zal hen verbazen. *De oprechten zullen hierover verbaasd zijn,* het zal hen verwonderen dat zo goed een man als Job was, zo zwaar beproefd werd in zijn lichaam, in zijn goede naam en in zijn vermogen, dat de hand Gods zo zwaar op hem zou drukken, en dat zijn vrienden, die hem hadden behoren te vertroosten, nog hebben toegedaan aan zijn smart, dat zo merkwaardig een heilige zo merkwaardig een lijder zou zijn, zo nuttig een man temidden van zijn nuttige arbeid ter zijde werd gelegd. Wat zullen wij tot deze dingen zeggen? Oprechte mensen zijn er in het algemeen van overtuigd dat God wijs en heilig is in alles wat Hij doet, maar kunnen toch niet anders dan verbaasd zijn over zodanige beschikkingen van Zijn voorzienigheid, paradoxen, die niet verklaard zullen worden voordat de verborgenheid Gods vervuld zal worden.

B. Het zal hen opwekken, aanvuren, bezielen. Inplaats van door de harde behandeling, die deze trouwe dienstknecht Gods ondervonden heeft, afgehouden te worden van of ontmoedigd te worden in de dienst van God, zullen zij zoveel te meer er door aangemoedigd worden om er in voort te gaan, er in te volharden. Hetgeen Paulus zorg was, 1 Thessalonicenzen 3:3, T was ook Jobs zorg, dat geen Godvruchtige door deze beproevingen bewogen worde, hetzij van zijn heiligheid, of van zijn vertroosting, dat niemand om de wille daarvan van het werk en de wegen Gods te erger zal denken. En wat Paulus' vertroosting was, was ook de zijne, dat "de broederen in de Heere door zijn banden vertrouwen gekregen hebben," Filipp. 1:14. Zij zullen er door aangemoedigd worden:

a. Om de zonde te weerstaan, en de verdorven en verderflijke gevolgtrekkingen, die slechte mensen uit Jobs lijden zouden afleiden, het hoofd te bieden, zoals bijvoorbeeld dat God de aarde heeft verlaten, dat het tevergeefs is Hem te dienen en dergelijke meer. "De onschuldige zal zich tegen de huichelaar opmaken," zal het niet dragen dit te horen, Openbaring 2:2, maar hem in het aangezicht weerstaan, zal zich aansporen om de betekenis te zoeken van zodanige leidingen van Gods voorzienigheid, deze moeilijke hoofdstukken bestuderen, teneinde ze vlot en gemakkelijk te kunnen lezen, zal zich opwekken om de rechtmatige, maar benadeelde zaak van de Godsdienst tegenover alle tegenstanders te handhaven. De stoutheid van de aanvallen van de goddelozen tegen de Godsdienst moet de moed en de vastberadenheid van zijn vrienden en voorstanders aanwakkeren. Het is tijd om zich aan te gorden ten strijde als van de poort des legers het geroep uitgaat "Wie is er voor de Heere?" Als de ondeugd stoutmoedig het hoofd opsteekt, dan is het voor de deugd geen tijd om zich uit vrees te verbergen.

b. Om te volharden in de Godsdienst. De rechtvaardige zal, instede van terug te deinzen op het gezicht van dit ontzettend toneel of van stil te staan om te overwegen of hij al of niet zal voortgaan, 2 Samuel 2:23, S met te meer standvastigheid en vastberadenheid zijn weg vervolgen en voorwaarts streven. Hoewel hij in mij voorziet dat hem banden en verdrukkingen aanstaande zijn, acht hij toch op geen ding, Handelingen 20:23, 24, wordt hij er niet door bewogen. Zij, die hun oog gericht

houden op de hemel als hun doel, zullen hun voeten houden in de paden van de Godsdienst als hun weg, welke ook de moeilijkheden en ontmoedigingen zijn, die zij er in ontmoeten.

c. Om te die einde toe te nemen in genade. Hij zal niet slechts volharden in zijn weg, maar al sterker en sterker worden, en door het zien van de beproevingen van andere Godvruchtigen en de ervaring van zijn eigene, zal hij krachtiger en meer opgewekt worden in plichtsbetrachting, warmer zijn en meer liefdevol, meer vastberaden en onversaagd, hoe slechter anderen zijn, hoe beter hij zal wezen, wat anderen versaagt zal hem aanmoedigen. De bulderende wind maakt dat de reiziger zich dichter in zijn mantel hult, hem te vaster aansnoert. Zij, die waarlijk wijs en Godvruchtig zijn, zullen gestadig toenemen in wijsheid en Godsvrucht. Vordering in de Godsdienst is een goed teken van oprechtheid erin.

Job 17:10-16

Jobs vrienden hadden voorgegeven hem te troosten met de hoop op zijn terugkeer tot een staat van voorspoed, nu toont hij hier:

I. Dat het hun dwaasheid was om aldus te spreken, vers 10. *"Keert weer, en komt nu,* weest er van overtuigd dat gij dwaalt, en laat u door mij bewegen om van mijn gevoelen te zijn, *want ik vind onder u geen wijze,* die de moeilijkheden van Gods beschikkingen weet te verklaren, of de vertroostingen van Zijn beloften weet toe te passen." Diegenen gaan niet wijselijk te werk in het vertroosten van de beproefden, die hun vertroostingen ontlenen aan de mogelijkheid van hun herstel en hun vergroting in de wereld, hoewel daar niet aan gewanhoopt moet worden, is het, op zijn best genomen, toch onzeker, en mocht het falen, dat geschieden kan, dan zal ook de hoop falen, die erop gebouwd was. Daarom is het onze wijsheid om onszelf en anderen in benauwdheid te vertroosten met hetgeen niet zal falen, de belofte van God, Zijn liefde en genade, en een welgegronde hoop op het eeuwige leven.

II. Dat het nog veel meer zijn dwaasheid zou zijn om acht op hen te slaan, want,

1. Al zijn maatregelen waren reeds vernietigd, en hij was vol van verwarring, vers 11,12. Hij erkent dat hij in zijn voorspoed zich dikwijls vermeid heeft, zowel met plannen van hetgeen hij zou doen, als in het vooruitzicht van hetgeen hij zou genieten, maar nu hij op zijn dagen zag als voorbijgegaan en tot een einde naderen, zijn al die plannen teniet gedaan, al die verwachtingen verijdeld. Hij heeft gedacht aan het uitbreiden van zijn landpale, aan het vermeerderen van zijn vee, aan het vestigen van zijn kinderen, en waarschijnlijk had hij ook vele vrome gedachten gekoesterd omtrent het bevorderen van de Godsdienst in zijn land, het herstellen van grieven, het bekeren van goddelozen, het verlichten van de armen, en het bijeenbrengen van fondsen misschien voor liefdadige doeleinden, maar al die gedachten van zijn hart waren nu teneinde, en nooit zal hij de voldoening smaken van zijn plannen verwezenlijkt te zien. Het einde van onze dagen zal ook het einde wezen van al onze bedenkselen en al onze hoop in deze wereld, maar als wij met een vast voornemen des harten de Heere aankleven, dan zal de dood dat voornemen niet verijdelen of teniet doen.

Onder nieuwe raadslagen gekomen zijnde, was Job in voortdurende onrust, vers 12. *Zijn gedachten uitgerukt zijnde,* werd *de nacht tot een dag gesteld* en het licht verkort. In hun ijdelheid en lichtmisserij verkeren sommigen de nacht in dag en de dag in nacht, maar Job deed dit door onrust en benauwdheid van geest, hetgeen een belemmering was:

a. Voor de rust van de nacht, zijn ogen wakker houdende, zodat de nacht even moeizaam voor hem was als de dag, en het heen en weer wentelen in de nacht even vermoedend was als het werken en zwoegen van de dag.

b. Voor het vermaak van de dag. Het morgenlicht is welkom, maar wegens deze innerlijke duisternis is er het aangename en lieflijke spoedig van weg, en zo is mij de dag even somber en treurig als de donkere, zwarte nacht, Deuteronomium 28:67. Zie welke reden wij hebben om dankbaar te zijn voor de gezondheid en het welzijn, waardoor wij de schaduwen van de avond even welkom kunnen heten als het licht van de morgen.

2. Al zijn hoop en verwachting van deze wereld zullen weldra met hem in het graf zijn begraven, zodat hij het voor beuzelachtig hield om te denken aan de grote dingen, met de hoop waarop zij hem gevleid hadden, Hoofdst. 5:19, 8:21, 11:17. "Helaas, gij wilt slechts met mij schertsen."

A. Hij zag zich nederdalen in het graf. Een gerieflijk huis, een gemakkelijk bed en aangename betrekkingen zijn sommige van de dingen, waarin wij voldoening smaken in deze wereld. Job verwachtte er geen van boven de grond, alles wat hij gevoelde en alles wat hij in het oog had, was onbehaaglijk en onaangenaam, maar onder de grond verwachtte hij ze.

a. Hij rekende op geen ander huis dan het graf, vers 13. "Indien ik wacht, indien er een plaats is, waar ik ooit weer rust zal hebben, dan moet het in het graf wezen. Ik zou mijzelf bedriegen, indien ik op een ander einde van mijn lijden zou rekenen dan de dood mij geven kan. Niets is zo zeker als dat." In al onze voorspoed is het goed om de dood in het oog te houden. Wat wij overigens ook verwachten, die moeten wij zeker en vast verwachten, want hij kan andere dingen, die wij verwachten, voorkomen, maar niets kan hem voorkomen of weerhouden. Maar zie hoe hij poogt niet alleen om zich met het graf te verzoenen, maar het graf zich aan te bevelen. "Het is mijn huis." Het graf is een huis, voor de goddelozen is het een gevangenhuis, Hoofdst. 24:19, 20, voor de Godvruchtigen is het een "Bethabara," een doorgangshuis op hun weg naar huis. "Het is mijn huis, het mijne door afkomst, ik ben er voor geboren, het is mijns vaders huis, het mijne door aankoop, ik heb er mij onderhevig aan gemaakt." Wij moeten, een ieder van ons, weldra heengaan naar dat huis, en het is onze wijsheid dienovereenkomstig toebereidselen te maken.

b. Hij rekende op geen rustig bed dan in de duisternis. "Daar", zegt hij, "heb ik mijn bed gespreid. Het is gespreid, want het is gereed, en ik ga er heen om er mij op neer te leggen." Het graf is een bed, want in de avond van onze dag op aarde zullen wij er op rusten, en aan de morgen van onze eeuwige dag zullen wij ervan opstaan, Jesaja 57:2. Laat dit de Godvruchtigen gewillig maken om te sterven, het is slechts een naar bed gaan, zij zijn vermoeid en slaperig, en het is tijd voor hen om in bed te wezen, waarom zouden zij niet gewillig gaan, als hun Vader hen roept? "Ja, ik heb mijn bed gespreid in toebereiding ervan, ik heb getracht het gemakkelijk te maken, door mijn geweten rein te houden, door Christus op dit bed te zien liggen, en het aldus in een bed van specerijen te verkeren, en door er over heen te zien naar de opstanding."

c. Hij rekende op geen aangename betrekkingen dan die hij in het graf zal vinden, vers 14. *Tot de groeve,* waar het lichaam overgaat tot bederf, *roep ik: gij zijt mijn vader,* want ons lichaam was geformeerd uit de aarde *en tot het gewormte* aldaar: *mijn moeder en mijn zuster,* aan wie ik verwant ben, want *de mens is een worm,* en waarmee ik gemeenzaam moet zijn, want *het gewormte zal ons overdekken,* Hoofdst. 21:26. Job klaagde dat zijn bloedverwanten van hem vervreemd waren, Hoofdst. 19:13, 14, daarom maakt hij hier aanspraak op bekendheid met andere betrekkingen, die hem zullen aankleven, als deze hem verstoten zullen hebben. Wij allen zijn na verwant aan het bederf en de wormen. Daarom is het goed om er ons gemeenzaam mee te maken, door er in onze gedachten en overpeinzingen veel mee te verkeren, dit zou er zeer toe bijdragen om ons te verheffen boven een overmatige liefde tot het leven en vrees voor de dood.

B. Hij zag al zijn hoop en verwachting van deze wereld met zich in het graf gaan, vers 15,16. "Daar ik weldra de wereld moet verlaten, *waar zou dan nu mijn verwachting wezen?* Hoe kan ik verwachten voorspoedig te zijn, die niet verwacht te zullen leven? Hij is niet hopeloos, maar zijn

hoop is niet daar, waar zij haar willen hebben. Indien hij alleenlijk in dit leven hoop had, hij ware de ellendigste van de mensen. "Neen, mijn hoop, mijn verwachting, die mij vertroost en ondersteunt, *wie zal ze aanschouwen?* Hetgeen waarop ik hoop is iets dat buiten het gezicht is, het zijn geen dingen die gezien worden en tijdelijk zijn, maar die niet gezien worden en eeuwig zijn." Wat is zijn hoop, zijn verwachting? Hij zal het ons zeggen in Hoofdst. 19:25. "Non est mortale quod opto, immortale peto-ik zoek niet hetgeen vergaat, maar hetgeen blijft tot in het eeuwige leven. "Maar wat betreft de verwachtingen, waarmee gij mij moed in wilt spreken, zij zullen met mij nedervaren in het graf. Gij zijt sterflijke mensen en kunt uw beloften niet vervullen, ik ben een stervend man en kan het goede, dat gij belooft, niet genieten. Daar wij dus tezamen zullen rusten in het stof, zo laat ons de gedachten aan deze wereld op zijde zetten, en ons hart stellen op een andere wereld." Wij moeten weldra nederliggen in het stof, want wij zijn stof, stof en as in de kuil des grafs, aldaar vastgehouden door de banden des doods, die nooit losgemaakt zullen worden voordat de algemene opstanding zal plaatshebben. Maar wij zullen er rusten, zullen er tezamen rusten. Job en zijn vrienden konden het nu niet eens worden met elkaar, maar zij zullen beide hij en zij, rustig zijn in het graf, het stof daarvan zal hun weldra de mond sluiten, en een einde maken aan hun twist. Laat het vooruitzicht hiervan alle vurige twistredenaars tot kalmte brengen, en hen stemmen tot liefde en eensgezindheid.

HOOFDSTUK 18

1 Toen antwoordde Bildad, de Suhiet, en zeide:
2 Hoe lang is het, dat gijlieden een einde van woorden zult maken? Merkt op, en daarna zullen wij spreken.
3 Waarom worden wij geacht als beesten, en zijn onrein in ulieder ogen?
4 O gij, die zijn ziel verscheurt door zijn toorn! Zal om uwentwil de aarde verlaten worden, en zal een rots versteld worden uit haar plaats?
5 Ja, het licht der goddelozen zal uitgeblust worden, en de vonk zijns vuurs zal niet glinsteren.
6 Het licht zal verduisteren in zijn tent, en zijn lamp zal over hem uitgeblust worden.
7 De treden zijner macht zullen benauwd worden, en zijn raad zal hem nederwerpen.
8 Want met zijn voeten zal hij in het net geworpen worden, en zal in het wargaren wandelen.
9 De strik zal hem bij de verzenen vatten; de struikrover zal hem overweldigen.
10 Zijn touw is in de aarde verborgen, en zijn val op het pad.
11 De beroeringen zullen hem rondom verschrikken, en hem verstrooien op zijn voeten.
12 Zijn macht zal hongerig wezen, en het verderf is bereid aan zijn zijde.
13 De eerstgeborene des doods zal de grendelen zijner huid verteren, zijn grendelen zal hij verteren.
14 Zijn vertrouwen zal uit zijn tent uitgerukt worden; zulks zal hem doen treden tot den koning der verschrikkingen.
15 Zij zal wonen in zijn tent, waar zij de zijne niet is; zijn woning zal met zwavel overstrooid worden.
16 Van onder zullen zijn wortelen verdorren, en van boven zal zijn tak afgesneden worden.
17 Zijn gedachtenis zal vergaan van de aarde, en hij zal geen naam hebben op de straten.
18 Men zal hem stoten van het licht in de duisternis, en men zal hem van de wereld verjagen.
19 Hij zal geen zoon, noch neef hebben onder zijn volk; en niemand zal in zijn woningen overig zijn.
20 Over zijn dag zullen de nakomelingen verbaasd zijn, en de ouden met schrik bevangen worden.
21 Gewisselijk, zodanige zijn de woningen des verkeerden, en dit is de plaats desgenen die God niet kent.

In dit hoofdstuk doet Bildad een tweede aanval op Job. In zijn eerste rede, hoofdstuk 8, had hij hem aangemoedigd om te hopen dat alles nog wel met hem worden zal. Maar hier is daar geen woord van, hij is gemelijker geworden, en is door Jobs redenen zo weinig overtuigd, dat hij er eigenlijk nog meer verbitterd door is geworden.

I. Scherpelijk bestraft hij Job als zijnde hoogmoedig, hartstochtelijk en halsstarrig, vers 1-4..

II. Hij weidt uit over de leer, die hij tevoren had blootgelegd, betreffende de ellende van de goddelozen en het verderf dat hen wacht, vers 5-21. Hij schijnt hiermede voortdurend het oog te hebben op Jobs klachten over de ellendige toestand, waarin hij zich bevindt, dat hij in het duister was, verward, verstrikt en verschrikt en zich heenspoedende uit de wereld. "Dit," zegt Bildad, is de toestand van een goddeloze, en dus zijt gij er een."

Job 18:1-4

Hier schiet Bildad zijn pijlen, namelijk bittere woorden, op de arme Job, weinig vermoedende dat hij, hoewel hij een wijs en Godvruchtig man was, in dit geval echter Satans doeleinde diende, door nog toe te doen aan zijn beproeving en smart.

1. Hij beschuldigt hem van ijdel, eindeloos gepraat, waarvan ook Elifaz hem beschuldigd had, Hoofdst. 15. *Hoelang is het, dat gijlieden een einde van woorden zult maken?* vers 2. Hier geeft hij af, niet alleen op Job zelf, maar op allen die deelnamen aan de conferentie (misschien denkende dat Elifaz en Zofar niet zo ter zake hebben gesproken als zij moesten) of op sommigen, die tegenwoordig waren, en die mogelijk Jobs partij hadden gekozen, en nu en dan een woord ten zijnen gunste inbrachten, ofschoon het niet vermeld is. Bildad was het moede anderen te horen spreken, en wachtte met ongeduld tot hij aan de beurt kwam, hetgeen tot niemands lof opgemerkt kan worden, want wij behoren ras te zijn om te horen en traag om te spreken. Twistredenaars zullen gewoonlijk het monopolie van wijsheid voor zich opeisen, en dan staan blijven op hun voorrecht om anderen de wet voor te schrijven. Hoe onbetamelijk dit is in anderen, dat kan iedereen zien, maar weinigen van hen, die er zich aan schuldig maken kunnen het in zichzelf zien. Er was een tijd, toen Job in alle debatten het laatste woord had, Hoofdst. 29:22. *Na mijn rede spraken zij niet weer.* Toen had hij macht en voorspoed, maar nu hij verarmd en naar beneden gebracht was, kon men hem nauwelijks toestaan te spreken, en alles wat hij zei werd nu evenzeer gesmaad als het tevoren geprezen werd. Daarom "is wijsheid-"zoals de wereld nu eenmaal is- "goed met een erfdeel," Prediker 7:11, want "de wijsheid des armen is veracht," en omdat hij arm is, "worden zijn woorden niet gehoord," Prediker 9:16.

2. Van onverschilligheid voor hetgeen tot hem gezegd was, te kennen gegeven in dit: *Merkt op, en daarna zullen wij spreken.* En het is doelloos te spreken, al is hetgeen gezegd wordt ook nog zo ter zake, indien zij, tot wie gesproken wordt, niet opmerken. Laat het oor gewekt worden om te horen, gelijk die geleerd worden, en dan zal de tong van de geleerden goede diensten doen, Jesaja 50:4, maar anders niet. Het is voor hen, die van de dingen Gods spreken, moedgevend om te zien dat de hoorders opmerkzaam zijn.

3. Van een hooghartige minachting van zijn vrienden en van hetgeen zij voorgesteld hadden vers 3. *Waarom worden wij geacht als beesten?* Dit was hatelijk: Job had hen wel *bespotters* genoemd, hen voorgesteld als onverstandig en onvriendelijk, tekort komende in menselijk verstand en medelijden, maar hij heeft hen niet geacht als beesten. Toch stelt Bildad dit zo voor:

a. Omdat zijn hoogmoedig hart toornig was wegens hetgeen Job gezegd had, alsof het de grootst mogelijke belediging was. Hoogmoedige mensen zijn licht geneigd te denken dat men hen meer gering acht dan inderdaad het geval is.

b. Omdat hij in zijn vurige ijver wel gaarne een voorwendsel had om hard voor Job te wezen. Zij, die tot strengheid jegens anderen neigen, willen het gaarne doen voorkomen, dat deze hun daartoe reden en aanleiding gegeven hebben.

4. Van buitensporige hartstocht. *Hij verscheurt zijn ziel door zijn toorn.* Hierin schijnt hij te verwijzen naar hetgeen Job gezegd had Hoofdst. 13:14. *Waarom zou ik mijn vlees in mijn tanden*

nemen? Het is uw eigen schuld," zegt Bildad. Of, hij wees terug op hetgeen hij gezegd had, Hoofdst. 16:9, waar hij het God ten laste schijnt te leggen, of, naar sommigen denken, Elifaz: *Zijn toorn verscheurt mij*. "Neen", zegt Bildad, "gij alleen zult dit dragen, u alleen komt dit ten laste." *Hij verscheurt zich in zijn toorn,* vers 4. Toorn is een zonde, die zichzelf straft. Gemelijke, hartstochtelijke mensen scheuren en kwellen zichzelf. *Hij scheurt zijn ziel,* luidt het oorspronkelijke. Elke zonde wondt de ziel, scheurt haar, doet haar geweld aan, Spreuken 8:36, inzonderheid ongebreidelde drift of hartstocht.

5:Van een hoogmoedige aanmatigende verwachting, om zelfs aan Gods voorzienigheid de wet voor te schrijven. *"Zal om uwentwil de aarde verlaten worden?"* Voorzeker niet, daar is geen reden voor, geen reden waarom de loop van de natuur veranderd zou worden, de vastgestelde regelen van regering en bestuur verbroken zouden worden om aan de luim van een enkel man te voldoen. "Denkt gij, Job, dat zonder u de wereld niet bestaan kan, dat, als gij te gronde gericht zijt, de gehele wereld met u verlaten en te gronde gericht is?" Sommigen houden het voor een bestraffing van Job omdat hij zich gerechtvaardigd heeft, valselijk te kennen gevende dat of Job een goddeloze is, of dat wij een voorzienigheid Gods moeten ontkennen, moeten onderstellen, dat God de aarde verlaten heeft en de Rots van de eeuwen is weggenomen. Het is veeleer een rechtmatige bestraffing van zijn hartstochtelijke klachten. Als wij twisten met hetgeen er in Gods voorzienigheid gebeurt, dan vergeten wij dat wat ons ook moge wedervaren het geschiedt:

a. Naar de eeuwige raad en de bedoeling Gods.

b. Naar het geschreven woord. Zo is er geschreven dat wij in de wereld verdrukking moeten hebben dat wij, daar wij dagelijks zondigen, moeten verwachten er voor te zullen lijden, en,

c. Naar de gewone weg en loop van Gods voorzienigheid met alle mensen, en dat, te verwachten dat Gods raad veranderd zou worden en Zijn woord zou falen om ons te behagen, even ongerijmd en onredelijk is als te denken, dat om onzentwil de aarde verlaten en een rots uit haar plaats verzet zou worden.

Job 18:5-10

Het overige van Bildads rede wordt geheel ingenomen door een sierlijke beschrijving van de ellendige toestand van een goddeloze waarin zeer veel stellige waarheid is en dat van uitnemend nut zal zijn indien goed bedacht wordt, dat een zondige toestand een treurige toestand is, en dat ongerechtigheid de mens die er zich niet van bekeert, in het verderf zal storten. Maar,

1. Het is niet waar, dat alle goddelozen aldus zichtbaar en openlijk ellendig gemaakt worden in deze wereld, of:

2. Dat allen, die in grote benauwdheid en moeite gebracht zijn in deze wereld, daarom beschouwd en veroordeeld moeten worden als goddelozen, al kan er ook geen ander bewijs voor bijgebracht worden tegen hen, en daarom was de toepassing op Job, die Bildad zo gemakkelijk te maken dacht, noch zeker, noch juist. In deze verzen hebben wij:

A. Het verderf van de goddelozen voorzien en voorzegd onder het beeld van duisternis, vers 5, 6. *Ja het licht van de goddelozen zal uitgeblust worden.* Zelfs zijn licht, het beste en glansrijkste van hem, zal uitgeblust worden, zelfs datgene, waarin hij zich verblijdde, zei hem falen. Of wel, dit kan verwijzen naar Jobs klachten over de grote ellende, waarin hij zich bevond, en de duisternis, waarin hij weldra zijn bed zal spreiden. "Ja," zegt Bildad "zo is het, gij zijt omfloerst, in verlegenheid en ellende en er kon niets beters verwacht worden, want *het licht van de goddelozen zal uitgeblust worden,* en daarom ook het uwe."

Merk hier op:

a. De goddelozen kunnen voor een wijle licht hebben, enig inwendig genot, enige vreugde en hoop, zowel als rijkdom, eer en macht naar buiten. Maar hun licht is slechts een vonkje, vers 5, iets gerings, dat spoedig uit te blussen is. Het is slechts een kaars, vers 6, verterende en afbrandende, licht uit te blazen. Het is niet het licht des Heeren, -dat is zonlicht-maar de vlam van zijn eigen vuur en de spranken, die hij zelf ontstoken heeft, Jesaja 50:11.

b. Zijn licht zal ten laatste zeer zeker uitgeblust worden, geheel en al worden uitgeblust, zodat er niet het geringste vonkje van overblijft om er een ander vuur mee aan te steken. Zelfs terwijl hij in zijn tent, zijn tabernakel is, terwijl hij in het lichaam is, dat de tabernakel is van de ziel, 2 Corinthiers 5:1, zal het licht donker zijn, hij zal geen degelijke vertroosting genieten, geen blijdschap, die hem voldoening schenkt, geen hoop, die hem ondersteunt, zelfs het licht, dat in hem is is duisternis, hoe groot is dan niet die duisternis? Maar als hij uit zijn tabernakel wordt weggenomen door de dood, dan wordt zijn lamp over hem uitgeblust. Het einde van zijn leven zal het finale einde zijn van al zijn dagen en zal al zijn hoop in eindeloze wanhoop verkeren. *Als de goddeloze mens sterft, vergaat zijn verwachting,* Spreuken 11:7. In smart zal hij liggen.

B. De toebereidselen voor dat verderf voorgesteld onder de gelijkenis van een dier of een vogel, die in een strik is gevangen, of van een boosdoener, die gevangen is genomen om gestraft te worden, vers 7- 10.

a. Satan maakt toebereidselen voor zijn verderf. Hij is *de struikrover, die hem overweldigt,* vers 9, want gelijk hij een moordenaar was van den beginne, zo was hij ook een rover van den beginne. Als de verleider legt hij voor zondaren strikken in de weg, overal waar zij gaan, en hij zal hen overweldigen. Als hij hen zondig maakt gelijk hij zelf is, dan maakt hij hen ook ongelukkig gelijk hij zelf is. Hij jaagt de kostelijke ziel.

b. Hij zelf maakt toebereidselen voor zijn verderf door voort te gaan in de zonde en zich aldus *toorn te vergaderen als een schat in de dag des toorns.* God geeft hem, zoals hij verdient en begeert, over aan zijn eigen raadslagen en dan *zal zijn raad hem nederwerpen,* vers 7. Zijn zondige plannen en handelingen brengen onheil over hem. *Door zijn eigen veten wordt hij in het net geworpen,* vers 8, hij loopt zijn verderf tegemoet, "hij is verstrikt in het werk van zijn handen," Psalm 9:17, "Zijn tong zal hem doen aanstoten," Psalm 64:9. "In de overtreding eens bozen mans is een strik.

c. God maakt toebereidselen voor zijn verderf. Door zijn zonde bereidt de zondaar de brandstof en dan bereidt God door zijn toorn het vuur. Ziehier:

Ten eerste: Hoe de zondaar verdwaasd is om in de strik te lopen, die God wil verderven, verdwaast Hij.

Ten tweede. Hoe hij belemmerd is: *De steden van zijn macht,* zijn grote plannen, zijn machtig streven, *zullen benauwd worden* zodat hij zijn voornemen niet zal volvoeren, en hoe meer hij poogt zich uit de strik los te maken, hoe meer hij er in verward zal worden. Boze mensen worden al erger en erger.

Ten derde. Hoe het hem belet wordt om de oordelen Gods, die hem vervolgen, vooruit te lopen. *De strik zal hem bij de verzenen vatten.* Hij kan de toorn Gods, die hem vervolgt, niet meer ontkomen dan een man, die in een valstrik is gevangen, zijn vervolger kan ontvlieden. "God weet de onrechtvaardigen te bewaren tot de dag des oordeels," 2 Petrus 2:9.

Job 18:11-21

Bildad beschrijft hier het verderf zelf, voor hetwelk de goddelozen bewaard worden in de andere wereld en dat hen dikwijls enigermate reeds in deze wereld aangrijpt. Kom en zie in welk een ongelukkige toestand de zondaar zich bevindt, als zijn dag om te vallen gekomen is.

I. Zie hem ontmoedigd en verzwakt door gedurige verschrikkingen, voortkomende uit het besef van zijn schuld en van de toorn Gods, vers 11, 12. *De beroeringen zullen hem rondom verschrikken,* de angsten van zijn eigen geweten zullen hem vervolgen, zodat hij nooit gerust is, overal waar hij gaat volgen deze hem, waarheen hij de blik richt, staren deze hem aan. Het zal hem doen beven te zien dat de gehele schepping tegen hem strijdt, dat de hemel hem dreigend aanziet, de hel zich voor hem opent en de aarde van hem walgt. Hij, die zijn eigen beschuldiger en zijn eigen pijniger altijd met zich omdraagt, kan niet anders dan aan alle kanten bevreesd zijn. Dat zal hem op de vlucht drijven, zoals de boosdoeners, die, zich bewust zijnde van hun schuld "vlieden daar geen vervolger is," Spreuken 28:1. Maar zijn voeten zullen hem geen dienst bewijzen, zij zitten vast in de strik, vers 9. De zondaar zou even spoedig de Goddelijke almacht kunnen overweldigen, als de Goddelijke alwetendheid ontvluchten, Amos 9:2, 8.

Geen wonder, dat de zondaar ontmoedigd is en verbijsterd van angst, want:

1. Hij ziet zijn verderf naderen, de verwoesting zal aan zijn zijde gereed zijn, om hem, zodra de gerechtigheid het woord spreekt, het teken geeft, aan te grijpen, zodat hij "als in een ogenblik tot verwoesting wordt," Psalm 73:19.

2. Hij gevoelt zich ten enenmale onmachtig om er tegen te worstelen, hij kan er noch aan ontkomen noch er zich kloekmoedig onder gedragen. Hetgeen waarop hij steunde als op zijn sterkte-zijn rijkdom, zijn macht en pracht, zijn vrienden en zijn stoutmoedigheid-zal hem in de tijd van nood falen, hongerig wezen dat is: het zal hem niet meer dienst doen dan een uitgehongerd man, die reeds wegteert van honger, dienst zou doen voor arbeid of in de krijg. De zaak aldus met hem staande, is het geen wonder, dat hij zichzelf een schrik is. De weg van de zonde is een weg van vrees en leidt naar eeuwige beschaming, waarvan de tegenwoordige verschrikkingen van een onzuiver en onbevredigd geweten voorproeven zijn, zoals zij dit voor Kain en Judas geweest zijn.

II. Zie hem verzwolgen door een ongelukkige dood, en zeer ellendig voorwaar is de dood van een goddeloze, hoe veilig en vrolijk zijn leven ook scheen te zijn.

1. Zie hem stervende aangegrepen door de eerstgeborene des doods, de een of andere ziekte, of een noodlottige slag, die een meer dan gewone gelijkenis heeft met de dood zelf, zo grote dood, gelijk hij genoemd wordt, 2 Corinthiers 1:10, een bode des doods, die een ongemene kracht en verschrikking in zich heeft, de voorboden van de dood *verteren de kracht van zijn huid,* vers 13, zij brengen verrotting in zijn gebeente en verteren hem. *Zijn vertrouwen zal uit zijn tent uitgerukt worden,* vers 14, dat is: alles waarop hij vertrouwt voor zijn ondersteuning. zal hem ontnomen worden en hij zal niets hebben, waarop hij steunen kan neen, zelfs zijn eigen tent niet. Zijn eigen ziel was zijn vertrouwen, maar die zal uit de tent, de tabernakel des lichaams, uitgerukt worden, gelijk een boom, die onnut de aarde beslaat. Uw ziel zal van u afgeëist worden.

2. Zie hem gestorven, en beschouw met het oog des geloofs nu zijn toestand.

a. Dan wordt hij tot *de koning van de verschrikkingen* gebracht. Hij was omringd van verschrikkingen terwijl hij leefde, vers 11, en de dood was de koning van al die verschrikkingen, zij streden tegen de zondaar in naam van de dode, want het is uit hoofde van de dood, dat de zondaars "al hun leven van de dienstbaarheid onderworpen zijn," Hebreeen 2:15, en eindelijk zullen zij tot hetgeen zij zolang gevreesd hebben, gebracht worden, zoals een gevangene tot de overwinnaar. Voor de natuur is de dood schrikkelijk. Onze Heiland zelf heeft gebeden: "Vader verlos mij van deze ure, " maar voor de goddelozen is hij in zeer bijzondere zin de koning van de verschrikkingen, beide omdat hij een einde maakt aan dat leven, in hetwelk zij hun geluk gesteld hebben, en omdat hij hen heenvoert naar dat leven, waarin zij eindeloze rampzaligheid zullen vinden. Hoe gelukkig zijn dan niet de heiligen en hoeveel zijn zij niet verschuldigd aan de Heere Jezus, door wie de dood zo teniet gedaan is en de eigenschap ervan zo veranderd is, dat deze koning van de verschrikking een vriend en dienstknecht is geworden! Hij zal dan *van het licht in de duisternis werden gestoten,* vers 13, van het licht van deze wereld, en zijn staat van voorspoed erin, in duisternis, en "tot in eeuwigheid zal hij het licht niet zien" Psalm 49:20, niet het minste schijnsel ervan.

b. *Men zal hem van de wereld verjagen,* voortgedreven en weggesleurd door de boden des doods, zeer tegen zijn zin, verjaagd zoals Adam uit het paradijs, want de wereld is zijn paradijs. Het geeft te kennen dat hij wel gaarne hier zou blijven, hij is wars van heen te gaan, maar heengaan moet hij, geheel de wereld is hem moede, en daarom jaagt zij hem er uit, blijde om hem kwijt te raken. Dat is voor een goddeloze de dood.

III. Zie zijn gezin, zijn geslacht, verdorven en afgesneden, vers 15. De toorn en de vloek van God komen neer en liggen niet alleen op zijn eigen hoofd en hart, maar ook op zijn huis om het te verteren "met zijn houten en zijn stenen," Zacheria 5:4. De dood zelf zal in zijn tent wonen, en hem uitgeworpen hebbende, neemt hij bezit van zijn huis, tot schrik en verderf van allen, die hij heeft achtergelaten, zelfs de woning zal om der wille van haar eigenaar verwoest worden, zijn woning zal met zwavel overstrooid worden, er op geregend worden zoals op Sodom, naar welks verwoesting dit schijnt te verwijzen. Sommigen denken dat hij hier aan Job het verbranden van zijn schapen en dienstknechten door het hemelvuur als voor de voeten werpt. De reden wordt opgegeven, waarom zijn tent voor verwoesting is getekend namelijk *omdat zij de zijne niet is,* dat is: zij was onrechtvaardig verkregen en aan de rechtmatige eigenaar onthouden, daarom moet hij niet verwachten dat hij er duurzame gerieflijkheid van zal hebben.

Zijn kinderen zullen omkomen, hetzij met hem of na hem, vers 16. Zodat zijn wortelen, in zijn eigen persoon zijnde, *van onderen zullen verdorren,* en *van boven zal zijn tak,* ieder kind van zijn geslacht, *afgesneden worden.* Aldus zijn de huizen van Jerobeam, Baesa en Achab afgesneden, geen hunner nakomelingen werd in het leven gelaten. Zij, die wortel schieten in de aarde, kunnen verwachten dat die wortel aldus zal verdorren, maar als wij geworteld zijn in Christus, dan zal zelfs ons blad niet afvallen, veel minder onze tak worden afgesneden. Zij, die te rade gaan met de ware eer van hun geslacht, en het welvaren van deszelfs takken zullen bevreesd zijn om het door hun zonde te doen verdorren. De verdelging van het geslacht van de zondaars wordt nogmaals vermeld, vers 19. *Hij zal geen zoon noch neef hebben,* kind noch kleinkind, om zijn goederen te bezitten en zijn naam in wezen te houden, ook zal er niemand, die aan hem verwant is, in zijn tent overblijven. De zonde brengt een vloek op het nageslacht, en de ongerechtigheid van de vaderen wordt dikwijls

bezocht aan de kinderen. Ook hierin heeft Bildad waarschijnlijk gedoeld op de dood van Jobs kinderen en dienstknechten als een nog nader bewijs dat hij een goddeloos man is, terwijl toch niet allen, die kinderloos zijn aangeschreven, daarom ook zijn aangeschreven als zonder genade te zijn, er is een naam, die beter is dan die van zonen en dochteren.

IV. Zie zijn gedachtenis met hem begraven, of hatelijk gemaakt, hij zal of worden vergeten, of er zal met schande van hem worden gesproken, vers 17. *Zijn gedachtenis zal vergaan van de aarde,* en als zij vandaar vergaat, dan vergaat zij geheel en al, want in de hemel was zij nooit geschreven, zoals de namen van de heiligen daar geschreven zijn, Lukas 10:20. Al zijn eer zal in het stof gelegd en verloren zijn, of geschandvlekt door altijddurende versmaadheid, zodat hij geen naam zal hebben op de straat, heengaan zal zonder begeerd te zijn. Zo volgen hem Gods oordelen na de dood in deze wereld, als een aanduiding van de rampzaligheid van zijn ziel na de dood, en een voorproef van die eeuwige schande en versmaadheden, waartoe hij zal ontwaken in de groten dag. "De gedachtenis des rechtvaardigen zal tot zegening zijn, maat de naam van de goddelozen zal verrotten,' Spreuken 10:7.

V. Zie een algemene verbazing bij zijn val, vers 20. Zij, die hem zien, zijn verschrikt, zo plotseling heeft de verandering plaats, zo schrikkelijk is de strafvoltrekking en zo dreigend voor allen, die hem omringen, en zij, die na hem komen en er het gerucht van horen, staan er over ontzet, hun oren klinken en hun hart siddert, en zij roepen: Heere, hoe vreeslijk zijt Gij in Uw oordelen! Een plaats, of een persoon, die ten enenmale aan verderf en verwoesting werd prijsgegeven, wordt gezegd tot een schrik te zijn gemaakt, Deuteronomium 28:37, 2 Kronieken 7:21 Jeremia 25:9, 18.

Eindelijk. Zie dit alles betuigd en gestaafd als het algemene gevoelen van de patriarchale tijd, gegrond op hun kennis van God en hun veelvuldige waarnemingen van de handelingen van Zijn voorzienigheid, vers 21. *Gewis zodanig zijn de woningen des verkeerden, en dit is de plaats,* dit de toestand, *desgenen, die God niet kent!* Zie hier wat het begin en wat het einde is van de goddelozen.

1. Het begin is onwetendheid omtrent God, en het is moedwillige onwetendheid, want er is datgene van Hem te weten, hetwelk. volstaat om hen voor altijd zonder verontschuldiging te laten. Zij kennen God niet, en dan zondigen zij, bedrijven zij alle ongerechtigheid, Farao kent de Heere niet, en daarom wil hij niet naar Zijn stem horen.

2. Het einde is algeheel verderf. Zodanig, zo ellendig, zijn de woningen van de goddelozen. "Er zal wraak gedaan worden over degenen, die God niet kennen," 2 Thessalonicenzen 1:8 T. Want aan hen, van wie Hij geen eer ontvangt, zal Hij geëerd worden. Zo laat ons dan beroerd zijn, dat is vreze, ontzag hebben voor Gods majesteit, -en niet zondigen, want zonde zal gewis in het einde bitterheid wezen.

HOOFDSTUK 19

1 Maar Job antwoordde en zeide:
2 Hoe lang zult gijlieden mijn ziel bedroeven, en mij met woorden verbrijzelen?
3 Gij hebt nu tienmaal mij schande aangedaan; gij schaamt u niet, gij verhardt u tegen mij.
4 Maar ook het zij waarlijk, dat ik gedwaald heb, mijn dwaling zal bij mij vernachten.
5 Indien gijlieden waarlijk u verheft tegen mij, en mijn smaad tegen mij drijft;
6 Weet nu, dat God mij heeft omgekeerd, en mij met Zijn net omsingeld.
7 Ziet, ik roep, geweld! doch word niet verhoord; ik schreeuw, doch er is geen recht.
8 Hij heeft mijn weg toegemuurd, dat ik niet doorgaan kan, en over mijn paden heeft Hij duisternis gesteld.
9 Mijn eer heeft Hij van mij afgetrokken, en de kroon mijns hoofds heeft Hij weggenomen.
10 Hij heeft mij rondom afgebroken, zodat ik henenga, en heeft mijn verwachting als een boom weggerukt.
11 Daartoe heeft Hij Zijn toorn tegen mij ontstoken, en mij bij Zich geacht als Zijn vijanden.
12 Zijn benden zijn te zamen aangekomen, en hebben tegen mij haar weg gebaand, en hebben zich gelegerd rondom mijn tent.
13 Mijn broeders heeft Hij verre van mij gedaan; en die mij kennen, zekerlijk, zij zijn van mij vervreemd.
14 Mijn nabestaanden houden op, en mijn bekenden vergeten mij.
15 Mijn huisgenoten en mijn dienstmaagden achten mij voor een vreemde; een uitlander ben ik in hun ogen.
16 Ik riep mijn knecht, en hij antwoordde niet; ik smeekte met mijn mond tot hem.
17 Mijn adem is mijn huisvrouw vreemd; en ik smeek om der kinderen mijns buiks wil.
18 Ook versmaden mij de jonge kinderen; sta ik op, zo spreken zij mij tegen.
19 Alle mensen mijns heimelijken raads hebben een gruwel aan mij; en die ik liefhad, zijn tegen mij gekeerd.
20 Mijn gebeente kleeft aan mijn huid en aan mijn vlees; en ik ben ontkomen met de huid mijner tanden.
21 Ontfermt u mijner, ontfermt u mijner, o gij, mijn vrienden! want de hand Gods heeft mij aangeraakt.
22 Waarom vervolgt gij mij als God, en wordt niet verzadigd van mijn vlees?
23 Och, of nu mijn woorden toch opgeschreven wierden. Och, of zij in een boek ook wierden ingetekend!
24 Dat zij met een ijzeren griffie en lood voor eeuwig in een rots gehouwen wierden!
25 Want ik weet: mijn Verlosser leeft, en Hij zal de laatste over het stof opstaan;
26 En als zij na mijn huid dit doorknaagd zullen hebben, zal ik uit mijn vlees God aanschouwen;
27 Denwelken ik voor mij aanschouwen zal, en mijn ogen zien zullen, en niet een vreemde; mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot.
28 Voorwaar, gij zoudt zeggen: Waarom vervolgen wij hem? Nademaal de wortel der zaak in mij gevonden wordt.
29 Schroomt u vanwege het zwaard; want de grimmigheid is over de misdaden des zwaards; opdat gij weet, dat er een gericht zij.

Dit hoofdstuk is Jobs antwoord op Bildads rede in het vorige hoofdstuk vermeld. Hoewel hij gegriefd was, en zijn hart ontroerd was, en Bildad zeer gemelijk is geweest, heeft hij hem toch alles laten zeggen wat hij te zeggen had, en is hij hem niet in de rede gevallen, maar toen hij geëindigd had, heeft hij hem naar billijkheid geantwoord. In dit antwoord:

I. Klaagt hij over onvriendelijke behandeling. En zeer euvel neemt hij het op:

1. Dat zijn vertroosters aan zijn smart nog toededen, vers 2-7..

2. Hij klaagt dat God de werker is van zijn beproeving en smart, vers 8-12..

3. Dat zijn bloedverwanten en vrienden vreemd voor hem zijn, en zich in zijn ongeluk schuw van hem betonen, vers 13-19..

4. Dat hem in zijn ellende geen medelijden werd bewezen, vers 20-22.

II. Hij vertroost zich met de gelovige verwachting van gelukzaligheid in de andere wereld, hoewel hij zo weinig vertroosting en geluk heeft in deze wereld, en hij doet een zeer plechtige belijdenis van zijn geloof, met de wens, dat zij vermeld zal worden als een bewijs van zijn oprechtheid, vers 23-27.

III. Hij besluit met een waarschuwing aan zijn vrienden om niet te volharden in hun hard oordeel over hem, vers 28, 29. Indien Jobs spreken over zijn grieven soms dienen kan om onze klachten te rechtvaardigen, kunnen zijn blijmoedige beschouwingen en verwachtingen van de toekomende staat ook dienen om ons Christenen te beschamen en onze klachten tot zwijgen te brengen.

Job 19:1-7

Jobs vrienden hadden hem een zeer strenge bestraffing toegediend als een goddeloos man, omdat hij zo zwaar beproefd was, nu zegt hij hun hier dat hij het zeer euvel opnam om aldus bestraft te worden. Bildad had tweemaal zijn rede begonnen met een *Hoe lang*, Hoofdst. 8:2, 18:2, en daar Job hem nu in het bijzonder gaat antwoorden, begint ook hij met een *hoe lang*, vers 2. Hetgeen waar men niet van houdt zal men gewoonlijk "lang" vinden, maar Job had meer reden om hen, die hem aanvielen "lang" te vinden, dan zij hadden om hem "lang" te vinden, die zich slechts verdedigde. Er kan een betere reden aangetoond worden om onszelf te verdedigen, indien wij het recht aan onze zijde hebben, dan om onze broederen te beledigen, ofschoon wij het recht aan onze zijde hebben. Merk hier nu op:

I. Hoe hij hun onvriendelijkheid jegens hem beschrijft

1. Zij *kwelden zijn ziel*, vers 2, en dat is smartelijker dan een kwelling van de beenderen, Psalm 6:3, 4. Zij waren zijn vrienden, zij kwamen om hem te vertroosten, gaven voor dat zij hem ten beste rieden, maar met veel deftigheid en een groot vertoon van wijsheid en vroomheid hebben zij er zich toe begeven om hem te beroven van de enige vertroosting die hem was overgebleven, in een goede God, een goed geweten en een goede naam, en dit griefde hem in het hart.

2. Zij *verbrijzelden hem met woorden*, en het waren voorzeker harde en wrede woorden, die een mens konden verbrijzelen, zij griefden hem, en aldus verbraken zij hem, daarom zal er hier namaals afrekening gehouden worden wegens al de harde woorden, gesproken tegen Christus en Zijn volk, Judas: 15..

3. Zij *deden hem schande aan*, vers 3, schreven hem een slecht karakter toe, en legden hem dingen ten laste waarvan hij niets wist. Voor een oprecht, edel gemoed is schande iets dat vlijmende smart veroorzaakt.

4. Zij *stelden zich vreemd tegen hem aan* vers 3, waren, nu hij zich in moeite en ellende bevond, schuw van hem, zij kenden hem niet Hoofdst. 2:12, waren niet vrij en gemeenzaam met hem, zoals zij in de tijd van zijn voorspoed met hem plachten te wezen. Diegenen laten zich door de geest van de wereld regeren, maar niet door de beginselen van ware eer of liefde, die zich als vreemden maken voor hun vrienden, of voor Gods vrienden, als zij in smart en beproeving zijn, een vriend heeft ten allen tijde lief,

5. Zij hebben zich niet alleen van hem vervreemd, maar zichzelf *tegen hem verheven*, vers 5, hem niet slechts schuw, maar ook trots aangezien, hem gehoond en vernederd door zichzelf te verheffen. Het is klein en laag om aldus diegenen te vertreden, die reeds terneder zijn geworpen.

6. *Zij dreven zijn smaad tegen hem.* Dat is: zij maakten gebruik van zijn beproeving als een argument tegen hem om te bewijzen dat hij een goddeloze was. Zij hadden zijn oprechtheid moeten aanvoeren ten zijnen gunste, hem moeten helpen en aanmoedigen om onder zijn beproeving en zijn lijden daar de vertroosting van te smaken, en die dus moeten aanvoeren tegen zijn smaad, zoals Paulus, 2 Corinthiers 1:12, maar inplaats hiervan dreven zij zijn smaad, om zijn oprechtheid voor vals te kunnen verklaren, hetgeen niet alleen onvriendelijkheid was, maar ook zeer onrechtvaardig.

Immers, waar zullen wij een eerlijk man vinden, indien zijn smaad als een beschuldiging tegen hem moet gelden?

II. Hoe hij hun onvriendelijkheid verzwaart.

1. Zij hadden hem dikwijls aldus mishandeld, vers 3. Gij *hebt nu tienmaal schande mij aangedaan,* dat is: zeer dikwijls, zoals Genesis 31:7 Numeri 14:22. Vijfmaal hadden zij gesproken en iedere rede was een dubbele versmaadheid. Hij sprak, alsof hij bijzonder rekening had gehouden van hun smaadheden en hun kon zeggen hoe talrijk zij waren, het is gemelijk en onvriendelijk om dit te doen, het is alsof men daarmee wraak en wedervergelding op het oog heeft, veel meer zullen wij onze vrede, onze gemoedsrust bevorderen door beledigingen en onvriendelijkheid te vergeten, dan door ze in de herinnering te bewaren en op te tellen.

2. Zij gingen hiermede nog voort en schenen besloten om er in te volharden: "Hoelang zult gij dit doen?" vers 2, 5. "Ik zie, dat gij in weerwil van alles, wat ik ter mijner rechtvaardiging gezegd heb, u tegen mij wilt verheffen." Zij, die te veel spreken, denken zelden dat zij genoeg gezegd hebben, en als de mond geopend is in hartstocht, dan is het oor gesloten voor verstand of rede.

3. Zij waren niet beschaamd om hetgeen zij gedaan hadden, vers 3. Zij hadden reden om zich te schamen wegens hun hardheid van hart, die zo weinig betaamt aan mannen, en hun liefdeloosheid, die zo weinig voegde aan Godvruchtige mannen, en hun bedrieglijkheid, die zo weinig voegde aan vrienden, maar schaamden zij zich? Neen, hoewel het hun telkens en nogmaals gezegd was, waren zij toch niet instaat te blozen.

III. Hoe hij antwoordt op hun harde bestraffing, door hun te tonen dat hetgeen zij veroordeelden, verontschuldigd kon worden, en dat hadden zij moeten bedenken.

1. De dwalingen van zijn oordeel waren te verontschuldigen, vers 4. *"Maar ook: het zij waarlijk dat ik gedwaald heb,* dat ik door onwetendheid of vergissing ongelijk heb," hetgeen betreffende mensen wel verondersteld kan worden, ook betreffende vrome mensen "Humanum est errare-Dwalen is menselijk" en wij moeten het ook van onszelf willen veronderstellen. Het is dwaasheid om te geloven dat wij onfeilbaar zijn. "Maar het zij zo", zegt Job, "mijn *dwaling zal bij mij vernachten,"* dat is: "ik spreek naar mijn beste weten, in alle oprechtheid, en niet uit een geest van tegenspraak." Of, "Zo ik in dwaling ben, ik houd het voor mijzelf, en dwing niet, zoals gij, anderen mijn gevoelens op, ik spreek slechts van mijzelf en van mijn eigen werk, ik bemoei mij niet met anderen, zomin om hen te onderwijzen als om hen te oordelen." De dwalingen van de mensen zijn te meer verschoonbaar, als zij ze voor zich houden en er anderen niet mee verontrusten. Hebt gij geloof? Heb dat bij uzelf. Sommigen geven deze zin aan deze woorden: "Indien ik dwaal, dan ben ik het, die er voor zal te lijden hebben, en daarom behoeft gij er u niet bezorgd om te maken, ja, ik ben het, die er reeds voor lijd, smartelijk er voor lijd, en daarom behoeft gij door uw smadelijke verwijtingen niet nog toe te doen aan mijn ellende.

2. Zijn uitbreken in drift en hartstocht is niet goed te keuren, maar wèl te verontschuldigen, in aanmerking genomen de diepte van zijn smart en de uiterste ellende, waarin hij verkeerde. "Indien gij wilt voortgaan met op ieder woord van klacht, dat ik spreek, te vitten en het op zijn ergst uit te leggen, en het als een wapen tegen mij wilt gebruiken, zo neemt dan ook de oorzaak van de klacht

in aanmerking, en weegt haar, eer gij een oordeel uitspreekt over de klacht, en haar *als smaad tegen mij drijft,* en *weet dat God mij heeft omgekeerd,"* vers 6. Hij wil dat zij drie dingen zullen in aanmerking nemen.

a. Dat zijn ellende zeer groot was. Hij was omgekeerd, ternedergeworpen, en hij kon zichzelf niet helpen, hij was als met een net omsloten, en kon er niet uitkomen.

b. Dat God er de werker van was, en dat Hij daarin tegen hem streed. "Het was Zijn hand, die mij heeft omgekeerd. Het is Zijn net, dat mij omsloten houdt, en daarom behoeft gij niet aldus tegen mij op te treden, ik heb genoeg te doen en te worstelen onder Gods misnoegen laat mij niet ook nog onder het uwe liggen. Laat Gods twist met mij tot een einde komen eer gij met uw twist tegen mij begint." Het is wreed, om "hem te vervolgen, die God geslagen heeft, en een praat te maken van de smart van Zijn verwonde," Psalm 69:27.

c. Dat hij geen hoop kon verkrijgen op het herstel van zijn grieven. vers 7. Hij klaagde over zijn pijn, maar kreeg geen verlichting, verzocht de oorzaak te kennen van zijn beproevingen, maar kon haar niet ontdekken, beriep zich op Gods rechterstoel om zijn onschuld aan het licht te doen komen, maar kon geen gehoor verkrijgen, en nog veel minder een uitspraak als gevolg van zijn beroep. *Ik roep over onrecht, doch word niet verhoord,* vers 7. God kan voor een tijd Zijn oor schijnbaar afwenden van Zijn volk, schijnbaar vertoornd zijn op hun gebeden, en hun beroep op Hem voorbijzien en indien zij in dat geval bitterlijk klagen, dan moeten zij verontschuldigd worden. Wee ons, indien God tegen ons is!

Job 19:8-22

Bildad had onoprechtelijk Jobs klachten verkeerd voorgesteld door ze tot een beschrijving te maken van de toestand eens goddelozen, en toch herhaalt Job ze hier teneinde hun medelijden op te wekken en op hun goedhartigheid te werken, zo daar nog iets van in hen was overgebleven.

I. Hij klaagt over de tekenen van Gods misnoegen, waaronder hij zich bevindt, en die gal en alsem waren in de beker van zijn ellende. Hoe treurig zijn de tonen van zijn klacht, vers 11, *"Hij heeft Zijn toorn tegen mij ontstoken* die opvlamt en mij verschrikt, die mij brandt en pijnigt." Wat is het vuur van de hel anders dan de toorn Gods? Toegeschroeide gewetens zullen het hiernamaals gevoelen, maar thans vrezen zij het niet. Verlichte gewetens vrezen het thans, maar zullen het hiernamaals niet gevoelen. Wat Job nu vreesde was dat *God hem als een van Zijn vijanden achtte,* en toch had God hem lief en roemde Hij in hem als Zijn getrouwe vriend. Het is een grove dwaling, maar die zeer algemeen heerst, om te denken dat God hen, die Hij beproeft, als Zijn vijanden behandelt, daar Hij integendeel hen, die Hij liefheeft, bestraft en kastijdt, het is de tucht van Zijn zonen.

Werwaarts Job ook de blik richtte, overal meende hij de tekenen van Gods misnoegen op hem te zien.

1. Zag hij terug op zijn vorige voorspoed? Hij zag hoe Gods hand daar een einde aan maakte, vers 9. "*Mijn eer heeft Hij van mij afgetrokken,* mijn rijkdom, mijn eer en macht en iedere gelegenheid, die ik had om goed te doen, heeft Hij mij ontnomen, mijn kinderen waren mijn heerlijkheid, maar ik heb ze verloren, en alles wat een kroon voor mijn hoofd was, heeft Hij mij ontrukt, al mijn eer heeft Hij in het stof gelegd." Zie de ijdelheid van wereldse eer en heerlijkheid, het is hetgeen waarvan wij zeer spoedig beroofd kunnen worden, en wie of wat het ook zij dat ons er van berooft, wij moeten er Gods hand in zien en ons onderwerpen aan Zijn wil.

2. Zag hij op zijn tegenwoordige ellende? Hij zag hoe zij van God kwam, dat Hij haar gezonden heeft. Zijn rampen waren Gods benden, die handelden naar Zijn bevel en Zijn aanwijzing, en *zij hebben zich rondom zijn tent gelegerd,* vers 12. Het heeft hem niet zozeer ontroerd, dat zijn rampen in troepen of benden over hem kwamen, als wel dat zij *Gods* benden waren, in welke het scheen dat God tegen hem streed en zijn verderf op het oog had. Gods benden *legerden zich rondom zijn tent,* zoals krijgslieden het beleg slaan voor een sterke stad, alle toevoer van levensmiddelen er heen afsnijdende en haar voortdurend rammeiende, aldus was Jobs tabernakel belegerd. Er was een tijd, toen Gods heirscharen zich rondom hem legerden om hem te beveiligen: *Hebt Gij niet een omtuining gemaakt voor hem en voor zijn huis en voor al dat hij heeft rondom?* Nu daarentegen omringden zij hem tot zijn verschrikking, en *hebben hem rondom afgebroken,* vers 10.

3. Zag hij voorwaarts naar uitredding? Hij zag hoe de hand Gods alle hoop daarop heeft afgesneden, vers 8. *"Hij heeft mijn weg toegemuurd, dat ik niet doorgaan kan.* Er is mij nu geen weg, geen middel gelaten om mijzelf te helpen, hetzij door mij te redden uit mijn ellende of er mij verlichting onder te verschaffen. Zou ik een beweging willen maken, enige stappen doen ter mijner bevrijding? Ik vind *mijn weg toegemuurd,* ik kan niet doen wat ik zou willen doen, het is niet slechts buiten mijn bereik, maar buiten mijn gezicht: over mijn paden heeft God duisternis gesteld en

er is niemand bij mij, die weet hoe lang" Psalm 74:9. Hij komt tot het besluit, vers 10 "ik ben weg, geheel verloren voor deze wereld. *Hij heeft mijn verwachting als een boom weggerukt,* afgesneden of ontworteld, die nooit meer groeien zal." De hoop in dit leven is iets vergankelijks, maar als de hoop van de Godvruchtigen afgesneden is van deze wereld, dan is zij slechts verplaatst, evenals een boom overgeplant van deze kweekplaats naar de hof des Heeren. Wij zullen geen reden hebben tot klagen, indien God aldus onze hoop wegneemt van het zand en overbrengt naar de rots, van hetgeen tijdelijk is naar hetgeen eeuwig is.

II. Hij klaagt over de onvriendelijkheid van zijn betrekkingen en van al zijn vroegere bekenden. Ook hierin erkent hij de hand Gods vers 13, *Mijn broeders heeft Hij verre van mij gedaan,* dat is: "Hij heeft deze beproevingen over mij gebracht, die hen van mij wegschrikken en hen op een afstand houden van mijn wonden." Daar het hun zonde was, was God er de werker niet van, het is Satan, die des mensen hart vervreemdt van hun broederen, die in benauwdheid zijn, maar inzover het Jobs leed en ellende was, heeft God het aldus beschikt ter volmaking van zijn beproeving. Gelijk wij Gods hand moeten zien in al de beledigingen die wij ontvangen van onze vijanden (de Heere heeft aan Simeï gezegd: vloek David) zo moeten wij haar ook zien in al de veronachtzaming en onvriendelijkheid, die wij ondervinden van onze vrienden, hetgeen ons helpen zal om ze met te meer geduld te dragen. Ieder schepsel is datgene voor ons, wat God het voor ons doet zijn, maar dit neemt van Jobs bloedverwanten en vrienden de schuld niet weg van gruwelijke ondankbaarheid en onrechtvaardigheid jegens hem, waarover hij reden had te klagen, weinigen zouden het zo voorbeeldig hebben kunnen dragen als hij het gedragen heeft. Hij neemt nota van de onvriendelijkheid:

1. Van zijn bloedverwanten en bekenden, van zijn naburen en van degenen, met wie hij vroeger gemeenzaam heeft omgegaan en die door alle wetten van vriendschap en burgerlijke beleefdheid gehouden en verplicht waren hem belangstelling te tonen en bereid te zijn hem alle goede diensten te betonen, die zij konden, maar deze *waren van hem vervreemd,* vers 13 zij bekommerden zich even weinig om hem als wanneer hij een vreemdeling voor hen was, die zij nooit gekend hebben. Die van zijn maagschap waren en op bloedverwantschap met hem aanspraak maakten, toen hij in voorspoed was faalden hem thans, bleven achter bij hun vroegere betuigingen van vriendschap voor hem en zijn tegenwoordige verwachting van vriendelijkheid van hen. Zelfs zijn gemeenzame, vertrouwde vrienden, hadden hem nu vergeten, hadden zowel zijn vroegere vriendelijkheid voor hen als zijn tegenwoordige ellende vergeten, zij hadden gehoord van zijn rampen en waren voornemens hem een bezoek te brengen, maar waarlijk, zij hadden het vergeten, zo weinig zijn zij er door aangedaan geworden.

Ja meer, zijn innigste vrienden, de mensen van zijn heimelijke raad, met wie hij het vertrouwelijkst omging, hadden hem niet slechts vergeten, maar zij hadden een gruwel aan hem, bleven zo ver van hem weg als zij slechts konden, omdat hij arm was, hen niet gastvrij kon onthalen zoals hij vroeger placht te doen en omdat hij pijnlijk was, en walglijk en afzichtelijk om aan te zien. Zij, die hij liefhad en die dus erger waren dan tollenaren, indien zij hem niet liefhadden nu hij in benauwdheid verkeerde, hebben zich niet alleen van hem afgewend, maar zich tegen hem gekeerd en alles gedaan wat zij konden om hem hatelijk te maken, teneinde hun zo vreemde houding tegenover hem te rechtvaardigen, vers 19. Zo onzeker is de vriendschap van mensen, maar als God onze vriend is, dan zal Hij ons niet falen in de tijd van nood. Maar laat niemand, die aanspraak maakt op

menselijkheid of Christendom, ooit zijn vrienden behandelen zoals Jobs vrienden hem behandeld hebben. Tegenspoed is een toetssteen voor vriendschap.

2. Van zijn dienstboden en familiebetrekkingen. Soms voorzeker gebeurt het dat er, boven hetgeen wij verwacht hebben, een vriend is, die meer aankleeft dan een broeder, maar het hoofd van een huis, van een gezin, verwacht tenminste dat hij gediend zal worden, dat er zorg voor hem gedragen zal worden door hen, die tot zijn gezin behoren, zelfs dan wanneer hij door zwakheid van lichaam of geest voor anderen verachtelijk is geworden. Maar Job werd zelfs door zijn eigen gezin veronachtzaamd, en sommigen van zijn ergste vijanden waren die van zijn eigen huis. Van zijn kinderen maakt hij geen melding, zij waren allen dood, en wij kunnen onderstellen dat de onvriendelijkheid van zijn nog levende bloedverwanten hem de dood van zijn kinderen nog zoveel te meer deed betreuren. "Indien zij nog leefden", zal hij gedacht hebben, "ik zou vertroosting hebben gesmaakt in hen." En wat nu hen betreft, die nog om hem heen waren:

A. Zijn eigen dienstboden betoonden hem geringachting, zijn dienstmaagden verzorgden hem niet in zijn ziekte, maar *achtten hem voor een vreemde, een uitlander,* vers 15. Zijn andere dienaren sloegen geen acht op hem, op zijn roepen kwamen zij niet, voorgevende dat zij hem niet hoorden. Als hij hun iets vroeg, verwaardigden zij zich niet hem te antwoorden, vers 16. Job is een goed meester voor hen geweest hij heeft *hun recht niet versmaad als zij geschil met hem hadden,* Hoofdst. 31:13, en toch waren zij nu ruw en lomp voor hem, en versmaadden zij zijn recht nu hij geschil met hen had. Wij moeten het niet vreemd vinden als wij kwaad ontvangen van hen, jegens wie wij ons verdienstelijk hebben gemaakt. Hoewel hij nu ziek was, was hij toch niet knorrig tegen zijn dienstboden, zoals maar al te dikwijls het geval is met kranken, hij heeft hun niet kort en uit de hoogte bevelen gegeven, maar *smeekte tot hen met zijn mond,* toen hij het recht had te gebieden, en toch wilden zij hem geen beleefdheid betonen, of vriendelijk en rechtvaardig voor hem zijn. Zij, die ziek zijn en smart hebben, zijn licht geneigd de dingen euvel op te nemen, gevoelig te zijn voor de minste veronachtzaming, in het hart gegriefd te zijn wegens de minste onvriendelijkheid. Toen Job zo zwaar beproefd was, heeft zelfs de onachtzaamheid van zijn dienstboden hem ontroerd.

B. Maar nu zou men denken dat, toen allen hem verlieten, zijn huisvrouw hem tenminste tederheid zou betonen. Maar neen, omdat hij God niet wilde vloeken en sterven, zoals zij hem had voorgesteld, was zijn adem ook haar vreemd, kwam zij liever niet in zijn nabijheid, en nam zij niet de minste notitie van hetgeen hij zei, vers 17. Hoewel hij tot haar sprak, niet met het gezag, maar met de tederheid van een echtgenoot, haar niet gebood, maar smeekte bij de echtelijke liefde. waarvan hun kinderen het onderpand waren, sloeg zij toch geen acht op hem. Sommigen lezen dit: "Hoewel ik treurde om de kinderen", dat is: om de dood van de kinderen, die ik bij haar gewonnen heb, welke beproeving haar toch evenzeer trof als hem. Nu bleek het dat de duivel haar gespaard had, niet alleen om zijn verleidster maar ook om zijn pijnigster te wezen. Uit hetgeen zij in het eerst tot hem zei: *Vloek God en sterf,* bleek dat er weinig Godsdienst in haar was, en wat voor goeds en vriendelijks kan men verwachten van hen, die geen vreze Gods voor ogen hebben en zich niet door hun geweten laten regeren?

C. Zelfs de kleine kinderen die in zijn huis geboren waren, de kinderen van zijn dienstknechten, die door geboorte zijn dienstknechten waren, versmaadden hem en spraken hem tegen, vers 19, hoewel hij opstond om vriendelijk tot hen te spreken of met gezag tot hen te spreken teneinde hen te beteugelen, lieten zij hem bespeuren dat zij hem noch vreesden noch liefhadden.

III. Hij klaagt over het verval van zijn lichaam, al de kracht en schoonheid daarvan waren verdwenen. Toen degenen, die hem omringden, hem veronachtzaamden, zou hij zich hebben kunnen verheugen indien hij gezond en welvarend ware geweest. Maar hij kan even weinig behagen in zichzelf vinden als anderen in hem vonden, vers 20. *Mijn gebeente kleeft nu aan mijn huid,* zoals het vroeger aan mijn vlees kleefde, dit was het, dat *hem rimpelig maakte,* Hoofdst, 16:8. Hij was een volkomen geraamte, niets dan vel en beenderen. Ja ook zijn huid was bijna weg, weinig er van was gaaf gebleven behalve de huid van zijn tanden, zijn tandvlees en misschien zijn lippen, al het overige was weggeteerd door zijn zweren. Zie hoe weinig reden wij hebben om het lichaam te vertroetelen, dat in weerwil van alle zorg, die wij er voor hebben, aldus verteerd kan worden door de krankheden, waarvan het de zaden in zich draagt.

Eindelijk. Vanwege dit alles beveelt hij zich aan de ontferming van zijn vrienden, en keurt terecht hun hardheid tegen hem af. Uit de voorstelling van zijn beklagenswaardige toestand was gemakkelijk af te leiden:

1. Dat zij medelijden met hem behoorden te hebben, vers 21. Hierom smeekt hij hun in de aandoenlijkste taal, waardoor, naar men zou denken, een stenen hart vermurwd zou worden. "*Ontfermt u mijner, ontfermt u mijner, o gij mijne vrienden!* Indien gij niets anders voor mij wilt doen, zo draagt leed om mij, en toont mij enige liefdevolle belangstelling, *ontfermt u mijner, -want de hand Gods heeft mij aangeraakt,* mijn toestand is voorwaar zeer treurig, want ik ben in de handen gevallen van de levende God, mijn geest is getroffen door het gevoel, de bewustheid van zijn toorn, een ramp, die vreeslijker is dan alle de anderen." Het betaamt vrienden om medelijden met elkaar te hebben als zij in smart en benauwdheid zijn, en de ingewanden van de barmhartigheid niet toe te sluiten.

2. Dat zij hem echter niet behoren te vervolgen, indien zij zijn smart niet wilden verzachten door hun medelijden moeten zij toch niet zo wreed zijn om er door hun afkeuring en hun verwijtingen nog aan toe te voegen vers 22. *Waarom vervolgt gij mij als God ?* Zijn bestraffingen zijn waarlijk wel genoeg om te dragen voor een mens, gij behoeft uw gal en alsem niet te mengen in de beker van de beproeving, die Hij in mijn hand geeft, die is al bitter genoeg. God heeft een soevereine macht over mij en kan met mij doen wat Hem behaagt, maar denkt gij dat gij dit ook moogt?" Neen, wij moeten er naar streven om gelijk de Heilige en Albarmhartige te zijn, maar niet om gelijk de Allerhoogste en Almachtige te zijn. God geeft geen rekenschap van Zijn daden, maar wij moeten rekenschap geven van de onze. Indien zij zich verlustigen in zijn rampen, zo laat hen tevreden zijn met zijn vlees, dat verteerd was, maar laat hen niet, alsof dit hun te weinig was, zijn geest woeden en zijn goede naam bezwalken. Grote tederheid moet bewezen worden aan hen, die in smart en beproeving zijn, en inzonderheid aan hen, wier geest verslagen is.

Job 19:23-29

In al de samensprekingen tussen Job en zijn vrienden vinden wij geen gewichtiger of belangrijker regelen dan deze. Zou men dit verwacht hebben? Er is in deze verzen veel, beide van Christus en van de hemel, en hij die zulke dingen gezegd heeft, "betoonde klaarlijk dat hij een vaderland zocht, een beter vaderland, dat is: het hemelse," zoals de patriarchen van die tijd gedaan hebben, Hebreeen 11:14. Wij hebben hier Jobs geloofsbelijdenis, zijn geloof in God, de Vader, de Almachtige, de Schepper van hemel en aarde, en in de beginselen van de natuurlijke Godsdienst, die hij dikwijls beleden had, maar hier bevinden wij hem geen vreemdeling voor de geopenbaarde Godsdienst. Hoewel de openbaring van het beloofde Zaad en het beloofde erfdeel toen slechts bespeurd werd als het aanbreken van de dageraad, was Job toch van God geleerd om te geloven in een levende Verlosser, en uit te zien naar "de opstanding van de doden en het leven in de toekomende wereld," want ongetwijfeld heeft hij daarvan gesproken. Het was in de verwachting van die dingen, dat hij vertroosting smaakte, en niet in de verwachting van een verlossing uit zijn benauwdheid en van een terugkeer van geluk en voorspoed in deze wereld, zoals sommigen het verstaan willen hebben. Want behalve dat de uitdrukkingen, welke hij hier gebruikt van *des Verlossers staan op de aarde ten laatsten dage,* vers 25, van zijn zien van God voor hemzelf, ellendig gewrongen zouden zijn indien zij van een tijdelijke verlossing verstaan moeten worden, is het ook zeer duidelijk dat hij volstrekt niet verwacht heeft tot zijn staat van voorspoed in deze wereld terug te keren. Hij had pas gezegd dat *zijn weg toegemuurd was,* vers 8, en dat *zijn verwachting als een boom was weggerukt,* vers 10. Ja meer, daarna heeft hij nog uitdrukking gegeven aan zijn wanhopen eraan om nog vertroosting en geluk in deze wereld te smaken, Hoofdst. 23:8, 9, 30:23. Zodat wij hem noodzakelijkerwijs verstaan moeten als sprekende van de verlossing van zijn ziel uit de macht des grafs en zijn opneming in de heerlijkheid, waarvan gesproken wordt in Psalm 49:16. Wij hebben reden te denken dat Job op dit ogenblik onder een buitengewone aandrift was van de gezegende Geest, die hem ophief boven hemzelf, hem recht gaf en woorden deed spreken, waarover hij zelf verbaasd was. En sommigen merken op dat wij daarna in Jobs redenen zulke hartstochtelijke gemelijke, onbetamelijke klachten over God en de wegen van Zijn voorzienigheid niet vinden, als wij tevoren gevonden hebben. Deze hoop heeft zijn geest gekalmeerd, de storm tot bedaren gebracht en hier anker geworpen hebbende binnen de voorhang, was zijn gemoed nu voortaan rustig. Laat ons hier opmerken:

I. Met welk doel Job deze belijdenis van zijn geloof aflegt, die hier zo uitnemend gepast voorkomt.

1. Job was nu beschuldigd, en dit is zijn appel, zijn beroep. Zijn vrienden smaadden hem als een geveinsde en een goddeloze, maar hij beroept zich op zijn geloofsbelijdenis, op zijn hoop en op zijn eigen geweten, dat hem niet slechts vrijsprak van heersende zonde maar hem vertroostte met de verwachting van een zalige opstanding, *dit zijn geen woorden eens bezetenen.* Hij beroept zich op de komst van de Verlosser, van dit getwist en geharrewar op de uitspraak van Hem, aan wie al het oordeel is overgegeven en die-dit wist hij-hem recht zal doen. De overweging, dat Gods dag nadert zal het voor ons tot iets zeer gerings maken om door een menselijk oordeel geoordeeld te worden, 1 Corinthiers 4:3, 4. Hoe gemakkelijk kunnen wij de lasteringen en onrechtvaardige verwijten van mensen dragen, terwijl wij de heerlijke verschijning verwachten van onze Verlosser en Zijn verlosten ten laatsten dage en dat er alsdan een opstanding zal zijn van namen, zowel als van lichamen!

2. Job was nu beproefd en dit was zijn hartsterking, toen hij uitnemend zeer bezwaard was, heeft dit hem voor bezwijken behoed, hij geloofde dat hij *het goede des Heeren zou zien in het land van de levenden,* niet in deze wereld, want dit is het land van de stervenden.

II. Hoe plechtig hij deze belijdenis inleidt, vers 23, 24. Plotseling breekt hij zijn klachten af, om te juichen in zijn vertroostingen, hetgeen hij doet, niet slechts tot zijn eigen voldoening, maar tot stichting van anderen. Hij vreesde dat zij, die hem thans omringden, weinig acht zouden slaan op hetgeen hij zei en zo bleek het ook, daarom wenste hij het vermeld te hebben voor de toekomende geslachten. *Och of nu mijn woorden toch opgeschreven werden* de woorden, die ik nu ga zeggen! Alsof hij gezegd had "ik erken dat ik vele woorden onbedachtelijk gesproken heb en ik wens dat zij vergeten mochten worden, want zij zullen mij niet tot eer zijn noch goeddoen aan anderen. Maar nu ga ik spreken met bedachtzaamheid en hetgeen ik wens, dat in geheel de wereld verkondigd zal worden en bewaard zal worden voor de toekomende geslachten, "in perpetuam rei memoriam-tot een blijvende gedachtenis," en dat het daarom duidelijk, in grote, gemakkelijk leesbare letters geschreven werd, zodat hij die voorbijgaat het kunne lezen, en dat het niet op losse bladen, maar in een boek geschreven zou worden, of zo dat mocht vergaan, dat het gegraveerd zou worden *met een ijzeren griffel in lood* of op een steen, zoals een opschrift op een monument, Iaat de graveur al zijn kunst aanwenden om het tot een duurzaam beroep te maken op het nageslacht." Hetgeen Job hier enigszins hartstochtelijk wenst, heeft God hem genadig toegestaan, zijn woorden zijn geschreven, zij zijn gedrukt in Gods boek, zodat, overal waar dit boek gelezen wordt, gesproken zal worden ter gedachtenis van Job. Hij geloofde, daarom sprak hij.

III. Wat zijn belijdenis zelf is, wat de woorden zijn, die hij geschreven wilde hebben. Wij hebben ze hier, geschreven in vers 25-27. Laat ons die beschouwen.

1. Hij gelooft *de heerlijkheid van de Verlosser* en zijn eigen deel in Hem, vers 25. *Ik weet dat mijn Verlosser leeft,* dat Hij bestaat en mijn leven is en dat Hij ten laatste, of op de laatste dag op- of boven-de aarde zal staan. Hij zal opgewekt worden of Hij zal (op de laatste dag, dat is: in de volheid des tijds, de Evangeliedag wordt de laatste tijd genoemd, omdat dit de laatste bedeling is) op de aarde zijn, en zo verwijst het naar zijn vleeswording, of, opgewekt uit de aarde, en zo is het van toepassing op Zijn opstanding, of, zoals wij het gewoonlijk verstaan: aan het einde des tijds zal Hij verschijnen boven de aarde, want *Hij zal komen met de wolken des hemels en alle oog zal Hem zien,* zó dicht zal Hij bij deze aarde komen. Hij zal staan *op het stof*- zo luidt het Hebreeuwse woord, op al zijn vijanden, die als stof onder Zijn voeten gelegd zullen worden, en Hij zal op hen treden en over hen triomferen.

Merk hier op:

a. Dat er voor de gevallen mens een Verlosser is gegeven en die Verlosser is Jezus Christus. Het Hebreeuwse woord is *Goel,* dat de nabestaande aanduidt aan wie door de wet van Mozes het recht van lossing van een verpande bezitting behoorde, Leviticus 25:25. Ons hemels erfdeel was verkocht door de zonde, wijzelf zijn volslagen onmachtig om het te lossen. Christus is onze nabestaande, de naaste bloedverwant, die instaat is het te lossen, Hij heeft onze schuld betaald, aan Gods gerechtigheid voor de zonde voldaan, het pand gelost en een nieuwe regeling en vaststelling voor het erfdeel gemaakt. Ook onze personen hadden een Verlosser nodig, wij zijn verkocht voor zonde en

verkocht onder zonde, onze Heere Jezus heeft een verlossing voor ons gewerkt en verkondigt ons verlossing, en zo is Hij in waarheid de Verlosser.

b. Hij is een levende Verlosser, gelijk wij geschapen zijn door een levende God, zo zijn wij verlost door een levende Verlosser, die beide almachtig en eeuwig is en daarom ook volkomen kan zaligmaken. "Van Hem wordt getuigd dat Hij leeft," Hebreeen 7:8, Openbaring 1:18. Wij zijn stervenden, maar Hij leeft en Hij heeft ons verzekerd dat, "omdat Hij leeft, ook wij zullen leven," Johannes 14:19.

c. Er zijn zodanigen, die door genade deel hebben aan deze Verlosser en Hem op goede gronden de hunne kunnen noemen. Toen Job al zijn rijkdom verloren had en al zijn vrienden, was hij toch niet gescheiden van Christus, noch afgesneden van zijn betrekking tot Hem. "Nog is Hij mijn Verlosser." Die naaste bloedverwant bleef hem aankleven toen al zijn andere bloedverwanten hem verlieten, en hij had er de vertroosting van.

d. Ons deel aan de Verlosser is iets, dat geweten kan worden, en waar het geweten wordt, daar wordt er in gejuicht en geroemd, omdat het genoegzaam opweegt tegen al onze ellende: *ik weet.*

Merk op met welk een verzekerdheid hij ervan spreekt, als vast ervan overtuigd zijnde: *ik weet dat mijn Verlosser leeft.* Zijn vrienden hadden hem dikwijls onwetendheid of ijdele kennis ten laste gelegd, maar hij weet genoeg en wel tot een kostelijk zegenrijk doeleinde, die weet dat Christus zijn Verlosser is.

e. Er zal een laatste dag zijn, een dag, wanneer "er geen tijd meer zal zijn," Openbaring 10:6. Dat is een dag, aan welke wij alle dagen moeten denken.

f. Op die dag zal onze Verlosser op de aarde staan, of boven de aarde, om de doden uit hun graven te roepen en een onveranderlijke toestand voor hen vast te stellen want aan Hem is al het oordeel overgegeven. Hij zal ten laatste staan op het stof, waartoe deze aarde door de algemene brand teruggebracht zal worden.

2. Hij gelooft de gelukzaligheid van de verlosten, en zijn eigen recht en aanspraak op die gelukzaligheid, dat bij Christus' wederkomst de gelovigen opgewekt zullen worden in heerlijkheid, en aldus volkomen zalig gemaakt zullen zijn in het zien en genieten van God, en dit gelooft hij met toepassing op zichzelf.

A. Hij rekent op het verderf van zijn lichaam in het graf, en daarvan spreekt hij met heilige onbekommerdheid. Hoewel *na mijn huid* (die alreeds verteerd is, niets ervan overgebleven zijnde dan *de huid van mijne tanden,* vers 20), zij (dat is zij, die dit doen moeten, er voor aangesteld zijn, namelijk het graf en de wormen erin, waarvan hij had gesproken in Hoofdst. 17:14) *dit lichaam zullen verderven.* Het woord *lichaam* is bijgevoegd. "Hoewel zij dit, dit geraamte, deze schaduw, Hoofdst. 17:7, dit, waarop ik mijn hand leg," of (misschien wijzende naar zijn zwakke en verdroogde ledematen) "dit, hetwelk gij ziet-noem het zoals gij wilt- verderven, ik verwacht dat het weldra een feestmaal voor de wormen zijn zal." Christus' lichaam heeft geen verderfenis gezien, maar het onze moet het wel zien. En Job maakt hiervan melding teneinde de heerlijkheid van de opstanding die hij geloofde en waarop hij hoopte, zoveel glansrijker te doen uitkomen. Het is goed

voor ons om dikwijls te denken, niet alleen aan de naderende dood van ons lichaam, maar van het bederf en de ontbinding in het graf, maar laat dit onze hoop niet ontmoedigen op de opstanding ervan, want dezelfde macht, die in den beginne uit gewoon stof des mensen lichaam heeft geformeerd, kan het ook uit zijn eigen stof opwekken. Dit lichaam, waarvoor wij thans zoveel zorg dragen zal binnen weinig tijds vernield worden. Zelfs *mijne nieren,* zegt Job, *zullen binnen in mij verteerd worden,* vers 27 het binnenste deel van het lichaam, dat misschien het eerst tot bederf overgaat.

B. Hij vertroost zich met de hoop op gelukzaligheid aan de andere kant van de dood en het graf. *Nadat ik zal opwaken* (aldus heeft het de kanttekening) *zal ik hoewel dit lichaam vernield zal wezen, toch uit mijn vlees God aanschouwen.*

a. Ziel en lichaam zullen weer bijeenkomen. Dat lichaam, hetwelk vernield moet worden in het graf, zal weer opgewekt worden als een heerlijk lichaam, *ik zal toch uit mijn vlees God aanschouwen.* De afgescheiden ziel heeft ogen om God te zien, ogen des geestes, maar Job spreekt van Hem te aanschouwen met vlesen ogen, *uit mijn vlees met mijne ogen,* hetzelfde lichaam, dat gestorven is, zal weer opstaan, een waar, wezenlijk lichaam, maar een verheerlijkt lichaam, geschikt voor de bezigheden en genietingen van die wereld, en derhalve een "geestelijk lichaam," 1 Corinthiers 15:44. Laat ons dus God verheerlijken met ons lichaam, dewijl er zo’n heerlijkheid voor is weggelegd.

b. Job en God zullen weer samenkomen. *Uit mijn vlees zal ik God aanschouwen,* dat is: de verheerlijkte Verlosser, die God is. Sommigen geven deze vertaling van die woorden: *Ik zal God zien in mijn vlees,* de Zoon van God, bekleed met een lichaam, dat zelfs voor vlesen ogen zichtbaar zal zijn. Hoewel het lichaam in het graf ellendig en verachtelijk schijnt, zal het toch verwaardigd en gelukkig gemaakt worden in het zien van God. Job klaagde er over dat hij nu nergens God kon zien, Hoofdst. 23:8, 9, maar hij hoopt Hem weldra te zullen aanschouwen en Hem dan nooit meer uit het oog te zullen verliezen, en dat zien van Hem zal na de tegenwoordige duisternis en afstand te meer welkom wezen. Het is de zaligheid van de zaligen, dat zij God zullen zien, Hem zullen zien gelijk Hij is, Hem zullen zien van aangezicht tot aangezicht, en niet langer door een spiegel in een duistere rede. Zie met welk een genot de Godvruchtige Job hierover uitweidt, vers 27 *"Denwelke ik voor mij aanschouwen zal",* dat is "zien en genieten zal, zien zal tot mijn eigen onuitsprekelijke vertroosting en voldoening. Ik zal Hem zien als de mijne, als de mijne met een toeëigenend zien", Openbaring 21:3. "God zelf zal bij hen en hun God zijn, zij zullen Hem gelijk wezen, want zij zullen Hem zien gelijk Hij is," dat is: zien voor henzelf, 1 Johannes 3:2. Mijne ogen zullen Hem zien en niet een anderen, vers 27.

Ten eerste. "Hij, en niet een ander voor Hem zal gezien worden, geen type of beeld van Hem, maar Hijzelf." Verheerlijkte heiligen zijn er volkomen zeker van dat zij niet bedrogen of misleid worden, het is geen "deceptio visus-geen zinsbedrog."

Ten tweede. "Ik, en geen ander voor mij, zal Hem zien. Of schoon mijn vlees, mijn lichaam, verteerd is, zal ik toch geen plaatsvervanger nodig hebben, neen ik zal Hem zien met mijn eigen ogen." Dit was het, waarop Job heeft gehoopt, en wat hij vuriglijk heeft begeerd, hetgeen, naar sommigen denken, de betekenis is van de laatste zinsnede, *mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot,* dat is: "AI mijn begeerten zijn hierin saamgevat dit zal ze alle kronen en voltooien, laat mij dit hebben, en ik

zal niets meer begeren, dit is genoeg, dit is alles." Hiermede hebben de gebeden van David, de zoon van Isai, een einde.

IV. De toepassing hiervan op zijn vrienden. Uit zijn geloofsbelijdenis sprak troost voor hemzelf, maar waarschuwing en verschrikking voor hen, die zich tegen hem stelden.

1. Het was een woord van waarschuwing voor hen, om niet voort te gaan in hun onvriendelijke bejegening van hem, vers 28. Hij had hen bestraft voor hetgeen zij gezegd hadden, en nu zegt hij hun wat zij behoren te zeggen om henzelf en elkaar tot een betere gemoedsstemming te brengen. "Waarom vervolgen wij hem aldus? Waarom bedroeven en kwellen wij hem door hem te laken en te veroordelen, daar toch de wortel van de zaak, of de wortel van het woord, in hem wordt gevonden?" Laat dit ons besturen:

a. In onze zorg betreffende onszelf. Het is voor ons allen van het uiterste belang om wel toe te zien, dat de wortel van de zaak in ons wordt gevonden. Een levend en levenwekkend, heersend beginsel van genade in het hart is de wortel van de zaak, even nodig voor onze Godsdienst als de wortel nodig is voor de boom, waaraan hij beide zijn vastigheid en zijn vruchtbaarheid verschuldigd is. Liefde tot God en onze broederen, geloof in Christus, haat tegen de zonde, deze zijn de wortel van de zaak, in vergelijking hiermede zijn andere dingen slechts bladeren, ernstige Godsvrucht is het ene nodige.

b. In ons gedrag jegens onze broederen. Wij moeten geloven dat in velen, die het niet in alles met ons eens zijn, hun dwaasheden en gebreken hebben en hun vergissingen en dwalingen, de wortel van de zaak gevonden wordt, en tot de gevolgtrekking komen dat het op ons gevaar is, indien wij de zodanigen vervolgen. Wee hem, die een van deze kleinen ergert! God zal het euvel opnemen en het wreken. Job en zijn vrienden verschilden in sommige begrippen betreffende de methoden van Gods voorzienigheid, maar omtrent de wortel van de zaak waren zij het eens, het geloof aan een andere wereld, en daarom hadden zij elkaar niet moeten vervolgen wegens deze verschillen.

2. Het was een woord van verschrikking voor hen. Christus' wederkomst zal zeer schrikkelijk wezen voor hen, die "hun mededienstknechten slaan," Mattheus 24:49, en daarom: *"schroomt vanwege het zwaard,* vers 29, het vlammende zwaard van Gods gerechtigheid, dat zich naar alle zijden keert, vreest daaraan blootgesteld te worden." Godvruchtige mensen hebben het nodig om door de verschrikkingen des Almachtigen weggeschrikt te worden van de zonde, inzonderheid van de zonde om roekeloos hun broederen te oordelen, Mattheus 7:1, Jakobus 3:1. Zij, die gemelijk en driftig zijn in de omgang met hun broederen, hen bevitten en bedillen, zich boosaardig tegen hen uitlaten moeten weten dat hun toorn Gods gerechtigheid niet werkt, maar:

a. Dat zij kunnen verwachten er voor te lijden in deze wereld, *hij brengt de straf des zwaards,* vers 29. Toorn leidt tot misdaden, die de mensen blootstellen aan het zwaard van de magistraat, en God doet er dikwijls wraak over, en zij, die geen barmhartigheid betoond hebben, zullen geen barmhartigheid vinden.

b. Indien zij zich niet bekeren, dan zal dit een voorproef zijn van erger. Hieraan kunt gij weten dat er een gericht is, niet slechts een tegenwoordige regering, maar een toekomstig gericht, voor hetwelk van harde woorden rekenschap afgelegd zal moeten worden.

HOOFDSTUK 20

1 Toen antwoordde Zofar, de Naamathiet, en zeide:
2 Daarom doen mijn gedachten mij antwoorden, en over zulks is mijn verhaasten in mij.
3 Ik heb aangehoord een bestraffing, die mij schande aandoet; maar de geest zal uit mijn verstand voor mij antwoorden.
4 Weet gij dit? Van altoos af, van dat God den mens op de wereld gezet heeft,
5 Dat het gejuich de goddelozen van nabij geweest is, en de vreugde des huichelaars voor een ogenblik?
6 Wanneer zijn hoogheid tot den hemel toe opklomme, en zijn hoofd tot aan de wolken raakte;
7 Zal hij, gelijk zijn drek, in eeuwigheid vergaan; die hem gezien hadden, zullen zeggen: Waar is hij?
8 Hij zal wegvlieden als een droom, dat men hem niet vinden zal, en hij zal verjaagd worden als een gezicht des nachts.
9 Het oog, dat hem zag, zal het niet meer doen; en zijn plaats zal hem niet meer aanschouwen.
10 Zijn kinderen zullen zoeken den armen te behagen; en zijn handen zullen zijn vermogen moeten weder uitkeren.
11 Zijn beenderen zullen vol van zijn verborgene zonden zijn; van welke elkeen met hem op het stof nederliggen zal.
12 Indien het kwaad in zijn mond zoet is, hij dat verbergt, onder zijn tong,
13 Hij dat spaart, en hetzelve niet verlaat, maar dat in het midden van zijn gehemelte inhoudt;
14 Zijn spijze zal in zijn ingewand veranderd worden; gal der adderen zal zij in het binnenste van hem zijn.
15 Hij heeft goed ingeslokt, maar zal het uitspuwen; God zal het uit zijn buik uitdrijven.
16 Het vergif der adderen zal hij zuigen; de tong der slang zal hem doden.
17 De stromen, rivieren, beken van honig en boter zal hij niet zien.
18 Den arbeid zal hij wedergeven en niet inslokken; naar het vermogen zijner verandering, zo zal hij van vreugde niet opspringen.
19 Omdat hij onderdrukt heeft, de armen verlaten heeft, een huis geroofd heeft, dat hij niet opgebouwd had;
20 Omdat hij geen rust in zijn buik gekend heeft, zo zal hij van zijn gewenst goed niet uitbehouden.
21 Er zal niets overig zijn, dat hij ete; daarom zal hij niet wachten naar zijn goed.
22 Als zijn genoegzaamheid zal vol zijn, zal hem bang zijn; alle hand des ellendigen zal over hem komen.
23 Er zij wat om zijn buik te vullen; God zal over hem de hitte Zijns toorns zenden, en over hem regenen op zijn spijze.
24 Hij zij gevloden van de ijzeren wapenen, de stalen boog zal hem doorschieten.
25 Men zal het zwaard uittrekken, het zal uit het lijf uitgaan, en glinsterende uit zijn gal voortkomen; verschrikkingen zullen over hem zijn.
26 Alle duisternis zal verborgen zijn in zijn schuilplaatsen; een vuur, dat niet opgeblazen is, zal hem verteren; den overigen in zijn tent zal het kwalijk gaan.
27 De hemel zal zijn ongerechtigheid openbaren, en de aarde zal zich tegen hem opmaken.
28 De inkomste van zijn huis zal weggevoerd worden; het zal al henenvloeien in den dag Zijns toorns.
29 Dit is het deel des goddelozen mensen van God, en de erve zijner redenen van God.

Men zou gedacht hebben dat de voortreffelijke geloofsbelijdenis, die Job aan het einde van het vorige hoofdstuk heeft afgelegd, zijn vrienden voldaan of tenminste verzacht zou hebben, maar het schijnt dat zij geen notitie ervan genomen hebben en daarom komt Zofar nu op zijn beurt in het strijdperk met Job en valt hem met evenveel heftigheid aan als tevoren.

I. Zijn inleiding is kort maar heftig, vers 2, 3.

II. Zijn rede is lang en handelt steeds over hetzelfde onderwerp, waarover Bildad reeds had uitgeweid, Hoofdst. 18, de stellige, zekere ellende van goddelozen, en het verderf dat hen wacht.

1. Hij verklaart in het algemeen dat de voorspoed van een goddeloze van korte duur is, en zijn verderf gewis vers 4-9..

2. Hij toont de ellende van zijn toestand in vele voorbeelden: -Dat hij een ziek lichaam zal hebben, een verontrust geweten, een bezitting, die te gronde gaat, een gezin, dat tot de bedelstaf is gebracht een geschandvlekte naam, en dat hijzelf zal bezwijken onder het gewicht van de toorn Gods. Dit alles wordt hier in verheven bewoordingen en met levendige beelden keurig beschreven, en dikwijls blijkt het waar in deze wereld, en zonder bekering is het altijd waar in de andere wereld, vers 10-29. Maar de grote vergissing-de grote fout in geheel deze rede, die zij gemeen heeft met de andere, zoals bisschop Patrick het uitdrukt-is, dat hij dacht dat God nooit afweek van deze methode, en dat derhalve Job een zeer slecht man was, hoewel dit uit niets anders bleek dan uit zijn ongeluk.

Job 20:1-9

I. Zofar begint hier zeer hartstochtelijk en schijnt in grote toorn ontstoken te zijn over hetgeen Job gezegd heeft. Besloten zijnde Job te veroordelen als een slecht man, was hij er zeer misnoegd om dat hij zo sprak als een goed man, en hij schijnt hem in de rede gevallen te zijn, vers 2. *Daarom doen mijn gedachten mij antwoorden.* Hij neemt geen notitie van hetgeen Job gezegd had om hun medelijden op te wekken, of om van zijn oprechtheid te getuigen, maar valt op de bestraffing, die hij hun gaf aan het einde van zijn rede, acht die bestraffing een smaad te zijn, en denkt verplicht te wezen om te antwoorden, omdat Job hun gezegd had te schromen vanwege het zwaard, teneinde niet bevreesd te schijnen voor zijn bedreigingen. De beste raad van een tegenstander zal dikwijls euvel opgenomen worden, zodat die meestal wel achterwege kan blijven. Zofar schijnt meer in haast om te spreken dan aan een wijs man betaamt, maar hij verontschuldigt het met twee dingen:

1. Dat Job er hem ten sterkste toe geprikkeld heeft, vers 3. "*Ik heb aangehoord een bestraffing, die mij schande aandoet,* en kan haar niet langer aanhoren." Ik vrees dat Jobs vrienden te hooghartig waren om met een man in zijn lage, vernederde toestand te handelen, en hooghartige lieden kunnen geen tegenspraak dulden, zij achten zich beledigd, indien niet allen, die hen omringen, spreken, zoals zij spreken, zij kunnen geen bestraffing dulden, noemen het *een bestraffing die hun schande aandoet,* en zijn dan eershalve verplicht er op te antwoorden.

2. Dat zijn eigen hart er hem sterk toe aanspoorde. Zijn gedachten deden hem antwoorden, vers 2, want uit de overvloed des harten spreekt de mond, maar hij schrijft het toe, vers 3, aan de geest van zijn verstand. Die behoort ons ook werkelijk te doen antwoorden, wij moeten een zaak goed begrijpen en behoorlijk overwegen, eer wij er over spreken, maar of dit nu hier al of niet het geval was, is de vraag, de mensen zien dikwijls de ingevingen van hun hartstocht voor ingevingen van hun rede, hun verstand, aan, en daarom denken zij wèl te doen met toornig te zijn.

II. Zofar toont zeer duidelijk het verderf aan dat over de goddelozen komen zal, te kennen gevende dat Job in het verderf gestort zijnde, noodzakelijkerwijs een goddeloos man moet wezen en een geveinsde.

Merk op:

1. Hoe deze leer ingeleid wordt, vers 4, waar hij zich beroept:

a. Op Jobs eigen kennis en overtuiging: "*Weet gij dit niet?* Kan een zo duidelijke, eenvoudige waarheid u onbekend zijn? Of kunt gij twijfelen aan een waarheid, die door de instemming van geheel het mensdom bevestigd is?" Diegenen weten weinig, die niet weten dat de bezolding van de zonde de dood is.

b. Op de ervaring van alle eeuwen. Het was bekend vanouds, van dat God de mens op de wereld geschapen heeft, dat is: van dat de mens geschapen was, was deze waarheid in zijn hart geschreven, dat de zonde van de zondaren hun verderf zal wezen en van dat er voorbeelden waren van goddeloosheid (die er spoedig waren nadat de mens op aarde gesteld was) waren er ook voorbeelden van de straf ervan, getuige de verbanningen van Adam en Kain. Toen de zonde in de wereld kwam, is de dood met haar in de wereld gekomen. De gehele wereld weet dat het kwaad de

zondaren vervolgt, "welke de wraak niet laat leven," Handelingen 28:4, en onderschrijft het, Jesaja 3:11 :"Wee de goddeloze, het zal hem, vroeg of laat, kwalijk gaan."

2. Hoe zij voorgesteld wordt. *Het gejuich van de goddelozen is kort, en de vreugde des huichelaars voor een ogenblik,* vers 5.

Merk op:

A. Hij stelt niet alleen de rampzaligheid vast van hen, die openlijk goddeloos zijn, maar ook van de huichelaars, die onder schijn van de Godsdienst te belijden in het verborgen goddeloosheid bedrijven, omdat hij Job als zodanig een goddeloze beschouwde. En het is waar dat een gedaante van godzaligheid, die gebruikt wordt als een dekmantel voor boosheid, het kwade slechts nog erger maakt, geveinsde vroomheid is dubbele ongerechtigheid, en dienovereenkomstig zal het verderf wezen, dat er mee gepaard gaat. De heetste plaats in de hel zal het deel wezen van de geveinsden, zoals door onze Zaligmaker te kennen wordt gegeven, Mattheus 24:51.

B. Hij geeft toe dat de goddelozen voor een tijd voorspoedig kunnen zijn, veilig en gerust en zeer vrolijk kunnen leven, gij kunt hen zien in triomf en vreugde, triomferende en zich verheugende in hun rijkdom en macht, hun grootheid en hun welslagen, triomferende over hun arme naburen, die zij kwellen en verdrukken. Zij gevoelen geen kwaad en vrezen er geen. Jobs vrienden waren er in het eerst afkerig van te erkennen dat goddelozen voorspoedig kunnen zijn, Hoofdst, 4:9, totdat Job het duidelijk bewezen heeft, Hoofdst. 9:24, 12:6, en nu stemt Zofar het toe, maar:

C. Verklaart het als een onomstotelijke waarheid, dat hun voorspoed niet lang duren zal. Hun vreugde is maar voor een ogenblik, en zal spoedig uitlopen op eindeloze smart, al is hij nog zo rijk, zo groot en zo vrolijk, hij zal vernederd en rampzalig gemaakt worden.

3. Hoe dit wordt opgehelderd, vers 5 en verv.

A. Hij onderstelt dat zijn voorspoed zeer groot is, zo groot als gij u die maar kunt voorstellen, vers 6. Het is niet zijn wijsheid en deugd, maar zijn wereldlijke rijkdom, die hij als zijn voortreffelijkheid beschouwt en waarop hij zich laat voorstaan. Wij willen onderstellen dat deze zijn rijkdom en zijn grootheid opklimmen tot aan de hemel, en daar zijn geest zich altijd verheft met zijn staat, kunt gij onderstellen dat zijn hoofd tot aan de wolken reikt. Hij wordt in alle opzichten bevorderd, vooruitgeholpen, de wereld heeft al het mogelijke voor hem gedaan, hij ziet met minachting neer op allen, die rondom hem zijn, terwijl zij met bewondering, afgunst of vrees tot hem opzien, wij willen onderstellen, dat hij een goed vooruitzicht heeft op een wereldheerschappij. En hoewel het niet anders kan, of hij moet zich vele vijanden hebben gemaakt eer hij die hoogte bereikt heeft, gelooft hij zich toch evenzeer buiten het bereik van hun schichten, als wanneer hij zich in de wolken bevond.

B. Zofar is er van overtuigd, dat dienovereenkomstig zijn verderf zeer groot zal wezen en zijn val zoveel schrikkelijker, naarmate hij hoog was opgeklommen. Hij *zal in eeuwigheid vergaan,* vers 7. Zijn hoogmoed en zijn gerustheid waren de stellige voortekenen van zijn ellende. Dit zal voorzeker waar zijn van alle onboetvaardige zondaren in de andere wereld, zij zullen voor eeuwig verloren, rampzalig zijn, maar Zofar bedoelt zijn verderf in deze wereld, en bekende, openbare zondaren worden ook inderdaad soms op merkwaardige wijze afgesneden door dadelijke oordelen, zij

hebben reden genoeg om te vrezen voor hetgeen waarmee Zofar zelfs de triomferende zondaar dreigt.

a. Een *schandelijk* verderf. Hij zal vergaan gelijk zijn drek of zijn mesthoop, zo walglijk is hij voor God en alle goede mensen en zo gaarne zal de wereld van hem willen scheiden, Psalm 119:119, Jesaja 66:24.

b. Een *verbazingwekkend* verderf. In een ogenblik wordt hij tot verwoesting, Psalm 73:19, zodat zij, die hem omgeven en hem voor een wijle nog gezien hebben, zullen vragen: "Waar is hij? Kon hij, die zo groot een rol heeft gespeeld, zo plotseling verdwijnen?"

c. Een *snel* verderf, vers 8. Hij zal wegvliegen op de vleugelen van zijn eigen angsten, en weggejaagd worden door de rechtvaardige verwensingen van allen die hem omringen en hem gaarne kwijt willen wezen.

d. Een *algeheel* verderf. Het zal een totaal verderf zijn, hij zal heengaan als een droom, als een gezicht des nachts, dat slechts een hersenschim, een droombeeld was en wat daar ook in was om de verbeelding te behagen, het is geheel en volstrekt weg, en er is niets van overgebleven, dan hetgeen dienen kan om over de dwaasheid ervan te lachen. Het zal finaal wezen, vers 9. *Het oog dat hem zag*, en gereed was hem te aanbidden, *zal hem niet meer zien*, en de plaats, die hij had ingenomen, zal hem niet meer aanschouwen, hem een eeuwig vaarwel hebbende toegeroepen, toen hij, evenals Judas, heenging in zijn eigen plaats, Handelingen 1:25.

Job 20:10-22

De voorbeelden, hier gegeven van de ellendige toestand van de goddeloze in deze wereld, zijn uitgedrukt met grote volledigheid en in vloeiende taal, dezelfde zaak wordt herhaald in andere bewoordingen. Laat ons dus de bijzonderheden onder hoofden brengen, en opmerken:

I. Waarin de goddeloosheid bestaat, voor welke hij gestraft is.

1. De lusten van het vlees, hier genoemd *de zonden van zijn jeugd*, vers 11, want dat zijn de zonden, waartoe de mensen op die leeftijd het meest verleid worden. Het verboden zingenot wordt gezegd *zoet te zijn in zijn mond* vers 12, hij geeft zich toe in alle vleselijke lusten en heeft er een overmatig behagen in daar zij hem de aangenaamste genietingen schenken. Dat is de voldoening, die hij verbergt onder zijn tong, die hij daar houdt als het lieflijkste dat hij kent, hij houdt haar nog in de mond, vers 13, laat hem dat hebben, en hij begeert niets meer, hij zal dit nooit opgeven voor de geestelijke en Goddelijke genietingen van de Godsdienst, waarvoor hij noch smaak noch genegenheid heeft. Dat hij het nog steeds in de mond houdt, duidt zijn hardnekkig volharden aan in de zonde-hij spaart haar terwijl hij haar moest doden, en verlaat haar niet maar houdt haar vast en gaat er mee voort. -Het geeft ook zijn herhaald zondigen te kennen door er voortdurend met genot en vermaak aan te denken, zoals de overspelige vrouw, Ezechiel 23:19, die "haar hoererijen vermenigvuldigde gedenkende aan de dagen harer jeugd", zo doet ook deze goddeloze. Of wel, dat hij haar verbergt en onder zijn tong houdt, kan een aanduiding zijn van zijn zorgvuldig verborgen houden van zijn beminde lusten, daar hij een geveinsde is, heeft hij, teneinde de eer van zijn belijdenis op te houden, verborgen plaatsen om te zondigen, maar Hij, die weet wat er in het hart is, weet ook wat onder de tong is, en zal het weldra aan de dag brengen.

2. De liefde tot de wereld en haar rijkdom dat is het, waarin hij zijn geluk stelt, en waar hij dus zijn hart op zet. Zie hier:

a. Hoe gulzig hij er naar haakt, vers 15. Hij heeft schatten opgeslokt, even gretig als een hongerige voedsel inslikt, en nog roept hij: "Geef, geef." Dat was het wat hij heeft begeerd, in zijn oog was dit de beste gave, die hij vurig verlangde te bezitten.

b. Welke moeite hij er voor gedaan heeft, dat is het, waarvoor hij heeft gewerkt en gezwoegd, vers 18, niet door eerlijke vlijt in een wettig beroep, maar door een onvermoeid gebruik maken van alle wegen en middelen "per fas, per nefas, rechte of verkeerde," om rijk te worden. Wij moeten arbeiden, niet om "rijk te worden," Spreuken 23:4, maar om barmhartig, liefdadig te zijn, opdat wij wat hebben mee te delen, Efeziers 4:28 niet om uit te geven voor onszelf.

c. Welke grote dingen hij zich hiervan belooft, aangeduid door de stromen, de rivieren, de beken van honing en boter, vers 17, dat hij daarin teleurgesteld werd, onderstelt dat hij zich gevleid had met de hoop er op, hij verwachtte stromen van zingenot.

3. Geweld en onrechtvaardigheid jegens en verdrukking van zijn arme naburen, vers 19. Dat was de zonde van de reuzen van de oude wereld, een zonde, die evenals iedere andere Gods oordelen over volken en geslachten doet komen. Aan deze goddeloze wordt ten laste gelegd:

a. Dat hij de armen heeft verlaten geen zorg voor hen heeft gehad, geen vriendelijkheid hun heeft betoond, geen voorziening voor hen heeft getroffen. In het eerst heeft hij hun misschien voor de schijn aalmoezen gegeven, zoals de Farizeën, om de naam te verkrijgen van weldadig te zijn, maar toen hij daar zijn doel mee bereikt had, hield hij er mee op, en verliet de armen, voor wie hij tevoren zorg scheen te hebben. Zij, die goeddoen, maar het niet doen uit een goed beginsel, kunnen er wel overvloedig in zijn, maar zij zullen er niet in volharden.

b. Dat hij hen verdrukt, verpletterd heeft, alle voordelen tegen hen gebruikt heeft, om hun kwaad te doen. Om zichzelf te verrijken, heeft hij de armen armer gemaakt.

c. Dat hij hun met geweld hun huizen had ontnomen, waarop hij geen recht had, zoals Achab Naboths wijngaard van hem weggenomen heeft, niet door geheim bedrog, door meineed, of de een of andere wettelijke kunstgreep, maar openlijk en met geweld.

II. Wat zijn straf is voor deze boosheid.

1. Hij zal teleurgesteld worden in zijn verwachtingen, en in zijn wereldlijke rijkdom de voldoening niet vinden die hij er zich ijdellijk van beloofd had, vers 17.. Hij *zal de stromen, rivieren, beken van boter en honing niet zien,* waarmee hij gehoopt had zich te verzadigen, er volop van te genieten. De wereld is voor hen, die haar liefhebben, naar haar jagen, haar bewonderen, niet datgene wat zij zich verbeeldden, dat zij voor hen zijn zou. Het genot blijft ver beneden de verwachting.

2. Hij zal een zwak, ziekelijk lichaam hebben, en hoe weinig genot of vertroosting smaakt iemand in rijkdom, als hij geen goede gezondheid heeft! Ziekte en pijn, inzonderheid als zij hevig zijn, vergallen al zijn genot. Deze goddeloze heeft al de genietingen van de zinnen, en wel in de hoogste mate, maar welk waar geluk kan hij smaken, als *zijn beenderen vol zijn van de zonden van zijn jeugd,* vers 11, dat is: van de uitwerkselen dier zonden? Door zijn dronkenschap en gulzigheid en zijn onkuisheid toen hij jong was, heeft hij zich de kwalen en krankheden op de hals gehaald, die hem lang daarna zo pijnlijk zijn, en zijn leven misschien ongelukkig maken, en, zoals Salomo zegt, zijn vlees en zijn lijf verteren, Spreuken 5:11. Misschien hield hij in zijn jeugd van vechten, en gaf toen niets om een schram of een buil, opgedaan in een vechtpartij, maar lang daarna gevoelt hij het in zijn beenderen. Maar kan hij dan geen verlichting, geen hulp verkrijgen? Neen, waarschijnlijk zal hij zijn pijn en smarten behouden tot aan het graf, of liever, zij zullen hem waarschijnlijk ten grave brengen en zo *zullen de zonden van zijn jeugd met hem nederliggen op het stof,* zelfs het bederf van zijn lichaam in het graf is voor hem de uitwerking van de zonde, Hoofdst. 24:19, zodat "zijn ongerechtigheid aldaar op zijn beenderen is," Ezechiel 32:27. De zonde van de zondaren volgt hen naar gene zijde van de dood.

3. Hij zal ontrust en ontroerd zijn in zijn gemoed. Hij *zal gewis geen rust gevoelen in zijn buik,* vers 20. Hij heeft de rust niet in zijn binnenste, die de mensen denken dat hij heeft, maar is in voortdurende beroering. De onrechtmatig verkregen rijkdom, die hij opgeslokt heeft, maakt hem ziek en bezorgt hem, evenals onverteerde spijzen, gedurige oprispingen. Laat niemand verwachten met aangenaamheid en rust te genieten van hetgeen onrechtmatig verkregen werd. De onrust van zijn gemoed ontstaat:

a. Uit zijn geweten, dat terugziet en hem vervult van vrees voor de toorn Gods vanwege zijn goddeloosheid. Zelfs de zonde, die hem zoet was toen hij haar bedreef, en die hij als een lekkere bete in de mond hield, heen en weer rolde onder zijn tong wordt bij de herdenking ervan bitter, en als hij er het oog over laat gaan, vervult zij hem met ergernis en afschuw. "In zijn ingewand werd het," zoals het boek van Johannes, "veranderd, in zijn mond" zoet als honing, maar "toen hij het gegeten had, werd zijn buik bitter," Openbaring 10:10. Zodanig iets is de zonde, zij wordt veranderd in gal van de adderen, het adderengif, en niets is bitterder dan dat, vers 16. Hetgeen hij met zoveel genot opzoog en zo zoet vond, zal blijken adderengif voor hem te zijn, en zo zal het onwettig gewin ook voor hem zijn. De vleiende tong zal blijken een addertong te zijn: Al de bekoorlijke gratiën, die men in de zonde dacht te zijn, zullen, als het geweten ontwaakt is, in even zovele woedende furiën verkeerd worden.

b. Uit zijn zorgen bij het voorwaarts zien, vers 22. In de volheid van zijn genoegzaamheid, als hij zich het gelukkigst acht, en het zekerst denkt te zijn van de voortduur van zijn geluk, zal hij in kommer en benauwdheid zijn, dat is: hij zal dit denken vanwege zijn angsten en bekommeringen, zoals die rijke mens, die toen zijn land wel gedragen had, uitriep: *Wat zal ik doen?* Lukas 12:17.

4. Hij zal zijn bezittingen verliezen, die zullen verminderen en teniet gaan, zodat hij er geen vreugde van zal hebben, vers 18. Hij zal niet alleen nooit ware vreugde hebben, maar van niets lang vreugde of genot hebben.

A. Wat hij onrechtvaardig opgeslokt heeft zal hij genoodzaakt zijn terug te geven, vers 15. *Hij heeft goed ingeslokt,* en toen dacht hij zich zeker van het bezit ervan, geloofde dat het evenzeer het zijne was als de spijze die hij had gegeten, maar hij bedriegt zich, hij zal het weer uitspuwen, zijn eigen geweten kan hem misschien zo ongerust maken over het houden van hetgeen hij heeft verkregen, dat hij, om zijn gemoed tot rust te brengen, het terug zal geven, en dat niet met het genoegen van een deugd, maar met het zieke gevoel van breking en met de uiterste weerzin. Of, zo hij zelf niet teruggeeft wat hij met geweld weggenomen heeft, dan zal God in Zijn voorzienigheid er hem toe noodzaken, op de een of andere wijze bewerken, dat onrechtmatig verkregen goed tot zijn wettige eigenaars terugkeert. God zal het uit zijn buik werpen, terwijl de liefde tot de zonde nog niet is uitgeworpen uit zijn hart. Zo luid zal het geroep van de armen, die hij verarmd heeft, tegen hem opgaan, dat hij genoodzaakt zal wezen om zijn kinderen tot hen te zenden om hen tevreden te stellen en hun om vergeving te vragen, vers 10. *Zijn kinderen zullen zoeken de armen te behagen,* terwijl zijn eigen handen met schaamte hun hun goed terug zullen geven, vers 18. Hetgeen, waarvoor hij met al de kunstenarijen van de verdrukking gearbeid heeft, zal hij wedergeven en het niet inslokken om het te verteren, het zal niet bij hem blijven, maar naar zijn schande zal de teruggave zijn, veel onrechtmatig verkregen hebbende, zal hij ook veel teruggeven, zodat, wanneer ieder het zijne heeft, er slechts weinig voor hem overblijft. Door de genade Gods gedrongen te worden weer te geven wat onrechtmatig was verkregen, zoals met Zacheus het geval was, is een grote zegen, vrijwillig en blijmoedig heeft hij viervoudig wedergegeven, en toch had hij nog veel over om "aan de armen te geven," Lukas 19:8. Maar tot teruggeven genoodzaakt te worden, zoals Judas, alleen maar door het afgrijzen van een twijfelend geweten, dan worden het voordeel en de vertroosting ervan gemist, want "hij wierp de zilveren penningen in de tempel, en heengaande verworgde hij zich."

B. Hij zal beroofd worden van alles wat hij heeft, en een bedelaar worden. Hij, die anderen beroofde, zal zelf beroofd worden, Jesaja 33:1, want *alle hand van de bozen zal over hem komen*

vers 22. De onschuldigen, die hij benadeeld heeft zitten neer bij hun verlies, zeggende zoals David, "van de goddelozen komt goddeloosheid voort, maar mijne hand zal niet tegen u zijn," 1 Samuel 24:14. S Maar hoewel zij hem vergeven hebben en geen weerwraak op hem willen nemen, zal de Goddelijke gerechtigheid bozen gebruiken om de twist van de rechtvaardigen te twisten, en de ene goddeloze verpletteren door de hand des anderen. En als hij aldus van alle kanten geplukt wordt, zal hij *van zijn gewenst goed niet behouden,* vers 20. niet alleen zal hij niet alles behouden, maar hij zal er niets van behouden. Daar zal van zijn spijze, die hij zozeer begeerde en met zoveel genot at, *niet overig zijn,* vers 21. Al zijn naburen en betrekkingen zullen hem in zo slechte omstandigheden geloven te zijn, dat, als hij gestorven is, niemand zal uitzien naar zijn goed, niemand van zijn maagschap zal verwachten door hem een penning rijker gemaakt te worden, noch om een bevelschrift verzoeken tot het beheer van zijn nagelaten goederen. In dit alles doelt Zofar op Job, die alles verloren had, en tot de uiterste armoede was gebracht.

Job 20:23-29

Zofar had de vele moeilijkheden en kwellingen beschreven, waarmee de boze praktijken van verdrukkers en wreedaards gewoonlijk gepaard gaan, en nu toont hij hoe ten laatste een algeheel verderf over hen komen zal.

1. Hun verderf zal voortkomen uit Gods toorn en wraak, vers 23. De hand van de bozen was over hem, vers 22, alle hand van de bozen. Zijn hand was tegen iedereen, en daarom zal ieders hand tegen hem zijn, evenwel, in zijn worsteling met hen zal hij zich nog kunnen verdedigen, maar zijn hart zal niet bestaan, en zijn handen zullen niet sterk zijn, "als God met hem zal handelen." Ezechiel 22:14, als God de grimmigheid Zijns toorns over hem uitstort, over hem regent. Elk woord spreekt hier verschrikking. Het is niet alleen Gods gerechtigheid, die tegen hem uitgaat, maar Zijn toorn wegens de tergingen Hem aangedaan, de hitte Zijns toorns, toorn in de hoogste mate. Die toorn wordt met kracht over hem uitgestort wordt overvloedig op hem geregend, hij daalt neer op zijn hoofd, zoals de zwavel en het vuur op Sodom, waarnaar ook de psalmist verwijst, "op de goddelozen zal God vuur en zwavel regenen." Daar is geen beschutting tegen dan in Christus, die de enige verberging is tegen de wind en de vloed, Jesaja 32:2. Deze toorn zal op hem uitgestort worden als hij zijn buik gaat vullen, zich gaat tegoed doen aan hetgeen hij verkregen heeft, en er zich groot genot van belooft. En dan, als hij eet, zal deze storm hem overvallen, als hij zich veilig en gerust waant en geen gevaar vreest, zoals het verderf over de oude wereld en over Sodom gekomen is, toen zij in de diepte waren van hun gerustheid en op de hoogte van hun zinnelijkheid, gelijk Christus opmerkt, Lukas 17:26 en verv. Misschien zinspeelt Zofar hier op de dood van Jobs kinderen, toen zij aten en dronken.

2. Hun verderf zal onvermijdelijk zijn, en er zal geen mogelijkheid wezen om er aan te ontkomen, vers 24. *Hij zij gevloden van de ijzeren wapenen.* Vlucht duidt schuld aan, hij wil zich niet vernederen onder de oordelen Gods, naar middelen uitzien om met Hem verzoend te worden, al zijn zorg is: te ontkomen aan de wraak, die hem vervolgt, maar tevergeefs, als hij ontkomt aan het zwaard, *zal de stalen boog hem doorschieten.* God heeft wapenen van iedere soort, Hij heeft beide "Zijn zwaard gewet en Zijn boog gespannen," Psalm 7:13, Psalm 7:13,14, Hij kan met Zijn vijanden handelen "cominus of eminus-van nabij of van verre." Hij heeft een zwaard voor hen, die het met Hem denken uit te vechten door hun kracht, en een boog voor hen die denken Hem te kunnen ontkomen door hun list. Zie Jesaja 24:17, 18, Jeremia 48:43, 44. Ofschoon hij, die getekend is voor het verderf, aan het een oordeel ontkomt, zal hij toch een ander gereed voor hem vinden.

3. Het zal een schrikkelijk, algeheel verderf zijn. Als de schicht, die hem doorschoten heeft (want als God schiet, zal Hij het doel treffen, Zijn slagen komen altijd goed neer), uit zijn lichaam getrokken wordt, als het glinsterend zwaard (de bliksem, aldus is het Hebreeuwse woord), het vlammende zwaard, het "zwaard, dat dronken is geworden in de hemel," Jesaja 34:5, als dit uit zijn gal komt, o welke verschrikkingen zijn er dan over hem! Hoe sterk zijn de stuiptrekkingen, hoe heftig is de doodsbenauwdheid! Hoe schrikkelijk zijn de banden des doods voor een goddeloze!

4. Soms is het een verderf, dat onmerkbaar over hem komt, vers 26..

a. De duisternis, die hem omhult, is een verborgen duisternis, het is alles duisternis, volslagen duisternis, zonder het minste schijnsel van licht er in, en zij is verborgen in zijn schuilplaats, waar hij

zich teruggetrokken heeft, en waar hij hoopt zich te beschutten, nooit keert hij in tot zichzelf, of hij vindt zich in duisternis en in volslagen verlegenheid.

b. Het vuur, dat hem verteert, is een vuur, dat niet aangeblazen is, aangestoken zonder gerucht of geraas, een vertering, waarvan iedereen de uitwerking, maar niemand de oorzaak ziet. Het is duidelijk dat de wonderboom verdord is, maar de worm in de wortel, die hem heeft doen verdorren, is buiten het gezicht. Hij wordt verteerd door een zacht vuur, zeer stellig, maar zeer langzaam. Als de brandstof licht ontvlambaar is, dan behoeft het vuur niet aangeblazen te worden, en zo is het met hem, hij is rijp voor het verderf, "alle hoogmoedigen en al wie goddeloosheid doet zullen een stoppel zijn," Maleachi 4:1. Een onuitblusbaar vuur zal hem verteren, zo lezen het sommigen, en dat is gewis waar van het vuur van de hel.

5. Het is een verderf, niet alleen over hemzelf, maar ook over zijn geslacht, *de overige in zijn tent zal het kwalijk gaan,* want de vloek zal hem bereiken, en hij zal misschien door dezelfde smartelijke ziekte afgesneden worden, er is een erfenis van toorn in dat geslacht, die zowel de erfgenamen als het erfdeel zal verderven, vers 28..

a. Zijn nakomelingen zullen uitgeroeid worden. *De inkomst van zijn huis zal weggevoerd worden,* zal of ophouden door ontijdige sterfgevallen, of genoodzaakt zijn het land te verlaten. Talrijk aangroeiende gezinnen worden, als zij goddeloos zijn, spoedig verminderd, verstrooid en uitgeroeid door de oordelen Gods.

b. Zijn bezitting zal tenietgaan. Zijn goederen zullen even snel van zijn geslacht wegvloeien, als zij er ooit aan toegevloeid zijn, als de dag van Gods wraak komt voor welke dag hij gedurende al de tijd, die hij doorbracht om door list en verdrukking zijn bezitting te verkrijgen, zich toorn heeft vergaderd.

6. Het is een verderf, dat duidelijk zal blijken rechtvaardig te zijn, een verderf dat hij door zijn goddeloosheid zelf over zich gebracht heeft, want *de hemel zal zijn ongerechtigheid openbaren,* vers 27, dat is: de God des hemels, die al de verborgen goddeloosheid van de goddelozen ziet, zal door dit of dat middel aan de gehele wereld doen weten welk een laag, slecht man hij was, opdat zij de gerechtigheid Gods erkennen in alles wat over hem gebracht is. Ook de aarde zal tegen hem opstaan, zowel om zijn boosheid aan het licht te brengen als om haar te wreken. "De aarde zal haar bloed ontdekken," Jesaja 26:21. *De aarde zal zich tegen hem opmaken* en hem niet langer willen dragen, *de hemel openbaart zijn ongerechtigheid* en wil hem daarom niet opnemen, waarheen moet hij dus gaan? Waarheen anders dan naar de hel? Indien de God van hemel en aarde zijn vijand is, dan zal de hemel noch de aarde hem enigerlei vriendelijkheid betonen, maar alle heirscharen van beide zullen krijg tegen hem voeren.

Eindelijk. Zofar eindigt als een redenaar, vers 29. *Dit is het deel des goddelozen mensen van God,* dit is hem toebedeeld, voor hem bestemd als zijn lot. Hij zal het ten laatste hebben, zoals een kind zijn deel heeft, en hij zal het hebben tot in eeuwigheid, daar zal hij bij moeten blijven, *dit is de erve van zijn uitspraak van God,* het is de vastgestelde regel van Zijn oordeel, en er wordt behoorlijk voor gewaarschuwd. "O goddeloze gij zult de dood sterven!" Ezechiel 33:8. Hoewel onboetvaardige zondaren niet altijd onder zulke tijdelijke oordelen vallen, als hier beschreven zijn (daarin heeft Zofar zich vergist) blijft toch de toorn Gods op hen, en zij worden rampzalig gemaakt door geestelijke oordelen, die veel ontzettender zijn. Hun geweten zal of een verschrikking voor hen

wezen, en dan zijn zij in voortdurende ontzetting, of het is toegeschroeid en tot zwijgen gebracht, en dan zijn zij overgegeven in een verkeerde zin, en aldus ten eeuwigen verderve gewijd. Nooit was een leer beter verklaard en toch slechter toegepast dan deze door Zofar, die met dit alles bedoelde te bewijzen dat Job een huichelaar was. Laat ons de goede verklaring aannemen, en haar beter toepassen, haar gebruiken als een waarschuwing voor onszelf om *"beroerd te zijn en niet te zondigen."*

HOOFDSTUK 21

1 Maar Job antwoordde en zeide:
2 Hoort aandachtelijk mijn rede, en laat dit zijn uw vertroostingen.
3 Verdraagt mij, en ik zal spreken; en nadat ik gesproken zal hebben, spot dan.
4 Is (mij aangaande) mijn klacht tot den mens? Doch of het zo ware, waarom zou mijn geest niet verdrietig zijn?
5 Ziet mij aan, en wordt verbaasd, en legt de hand op den mond.
6 Ja, wanneer ik daaraan gedenk, zo word ik beroerd, en mijn vlees heeft een gruwen gevat.
7 Waarom leven de goddelozen, worden oud, ja, worden geweldig in vermogen?
8 Hun zaad is bestendig met hen voor hun aangezicht, en hun spruiten zijn voor hun ogen.
9 Hun huizen hebben vrede zonder vreze, en de roede Gods is op hen niet.
10 Zijn stier bespringt, en mist niet; zijn koe kalft, en misdraagt niet.
11 Hun jonge kinderen zenden zij uit als een kudde, en hun kinderen huppelen.
12 Zij heffen op met de trommel en de harp, en zij verblijden zich op het geluid des orgels.
13 In het goede verslijten zij hun dagen; en in een ogenblik dalen zij in het graf.
14 Nochtans zeggen zij tot God: Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust.
15 Wat is de Almachtige, dat wij Hem zouden dienen? En wat baat zullen wij hebben, dat wij Hem aanlopen zouden?
16 Doch ziet, hun goed is niet in hun hand; de raad der goddelozen is verre van mij.
17 Hoe dikwijls geschiedt het, dat de lamp der goddelozen uitgeblust wordt, en hun verderf hun overkomt; dat God hun smarten uitdeelt in Zijn toorn!
18 Dat zij gelijk stro worden voor den wind, en gelijk kaf, dat de wervelwind wegsteelt;
19 Dat God Zijn geweld weglegt voor Zijn kinderen, hem vergeldt, dat hij het gewaar wordt;
20 Dat zijn ogen zijn ondergang zien, en hij drinkt van de grimmigheid des Almachtigen!
21 Want wat lust zou hij na zich aan zijn huis hebben, als het getal zijner maanden afgesneden is?
22 Zal men God wetenschap leren, daar Hij de hogen richt?
23 Deze sterft in de kracht zijner volkomenheid, daar hij gans stil en gerust was;
24 Zijn melkvaten waren vol melk, en het merg zijner benen was bevochtigd.
25 De ander daarentegen sterft met een bittere ziel, en hij heeft van het goede niet gegeten.
26 Zij liggen te zamen neder in het stof, en het gewormte overdekt ze.
27 Ziet, ik weet ulieder gedachten, en de boze verdichtselen, waarmede gij tegen mij geweld doet.
28 Want gij zult zeggen: Waar is het huis van den prins, en waar is de tent van de woningen der goddelozen?
29 Hebt gijlieden niet gevraagd de voorbijgaanden op den weg, en kent gij hun tekenen niet?
30 Dat de boze onttrokken wordt ten dage des verderfs; dat zij ten dage der verbolgenheden ontvoerd worden.
31 Wie zal hem in het aangezicht zijn weg vertonen? Als hij wat doet, wie zal hem vergelden?
32 Eindelijk wordt hij naar de graven gebracht, en is gedurig in den aardhoop.
33 De kluiten des dals zijn hem zoet, en hij trekt na zich alle mensen; en dergenen, die voor hem geweest zijn, is geen getal.
34 Hoe vertroost gij mij dan met ijdelheid, dewijl in uw antwoorden overtreding overig is?

Dit is Jobs antwoord op de rede van Zofar, waarin hij minder klaagt over zijn eigen ellende dan hij in zijn vorige redenen gedaan heeft, (bevindende dat zijn vrienden door zijn klachten tot geen medelijden werden bewogen), en nu komt hij nader tot de algemene kwestie, waarover het geschil liep tussen hem en hen: of uitwendige voorspoed en de voortduur ervan een kenmerk waren van de ware kerk en van haar ware leden zodat het verderf van iemands voorspoed volstaat om te bewijzen dat hij een geveinsde is, al is daar ook geen ander bewijs voor, dit hielden zij staande, maar werd door Job ontkend.

I. Zijn inleiding hier heeft ten doel om hun belangstelling op te wekken, teneinde hun aandacht te verkrijgen, vers 1-6.

II. Zijn rede heeft ten doel hun oordeel, hun verstand te overtuigen, en hun dwalingen te herstellen. Hij erkent dat God slechte mensen soms als het ware in ketenen ophangt, "in terrorem-als een afschrikkend voorbeeld voor anderen-"door het een of ander zichtbaar en treffend oordeel in dit leven, maar ontkent dat Hij dit altijd doet, ja meer, hij beweert dat Hij gewoonlijk anders doet, de grootste zondaars al hun dagen in voorspoed laat doorbrengen, en hen uit de wereld laat gaan zonder enig zichtbaar teken van zijn ongenoegen.

1. Hij beschrijft de grote voorspoed van goddeloze mensen, vers 7-
13..

2. Hij toont hun grote goddeloosheid, waarin zij verhard werden door hun voorspoed, vers 14-16..

3. Hij voorzegt hun eindelijk verderf, maar na een langdurig uitstel, vers 17-21.

4. Hij bespeurt een grote verscheidenheid in de wegen van Gods voorzienigheid met de wensen, zelfs met slechte mensen, vers 22-26..

5. Hij ontneemt hun de gronden van hun streng oordeel over hem, door hun te tonen dat het verderf bewaard wordt voor een andere wereld, en dat in deze wereld de bozen dikwijls nog tot het laatste toe ontkomen, vers 27 tot het einde. Hierin had Job blijkbaar gelijk.

Job 21:1-6

Job beveelt hier zijn toestand en zijn rede, beide wat hij leed en wat hij zei, aan de medelijdende overweging van zijn vrienden.

1. Wat hij van hen begeert is zeer billijk, namelijk dat zij hem zullen toelaten te spreken, vers 3, en hem niet in de rede zullen vallen, zoals Zofar gedaan heeft. Onder alle mensen moet aan hen, die verliezen lijden, verlof tot spreken worden gegeven, en als zij, die beschuldigd en bestraft worden, niet tot hun verdediging mogen spreken, dan wordt hun een onherstelbaar onrecht gedaan. Hij smeekt hun dat zij *aandachtiglijk zijn rede zullen horen,* vers 2, als degenen die hem begrijpen, en zo zij in dwaling waren, bereid zouden zijn hun dwaling in te zien en te herstellen, hij bidt hun ook hem *aan te zien,* vers 5, want wij kunnen evengoed niet horen als niet letten op hetgeen wij horen.

2. Hetgeen waarop hij aandringt is zeer redelijk.

A. Zij kwamen om hem te troosten. "Welnu", zegt hij, *"laat dit zijn uw vertroostingen,* vers 2, zo gij geen andere vertroostingen voor mij hebt, zo onthoudt mij tenminste deze niet, weest zo vriendelijk, zo rechtvaardig, om mij geduldig aan te horen, en dat zal dan voor uw vertroostingen kunnen gelden." Ja zij konden niet weten hoe hem te vertroosten, indien zij hem niet wilden toestaan zijn zaak voor hen bloot te leggen. Of: "het zal een vertroosting zijn voor uzelf als gij kunt denken vriendelijk gehandeld te hebben met uw beproefde vriend, hem niet met hardheid te hebben bejegend."

B. Hij zal hen willen aanhoren, als het hun beurt zal zijn om te spreken. "Nadat ik gesproken heb, kunt gij voortgaan met hetgeen gij te zeggen hebt, en ik zal u niet hinderen al is het ook dat gij voortgaat met spotten." Zij, die zich in twistgesprekken mengen, moeten verwachten dat hun harde woorden gegeven zullen worden, en zich voornemen om dit geduldig te dragen, want meestal zullen zij, die spotten, blijven spotten in weerwil van alles, dat tegen hen gezegd wordt.

C. Hij hoopte hen te overtuigen. "Indien gij mij slechts met onpartijdigheid wilt aanhoren, gaat dan maar voort met spotten zo gij kunt, maar ik geloof datgene te zullen zeggen, dat u een andere toon zal doen aanslaan, daar gij dan veeleer medelijden met mij zult hebben, dan genegen zult zijn om nog verder met mij te spotten."

D. Zij waren zijn rechters niet, vers 4. "Is *mijn klacht tot de mens?* Neen, en indien zij het ware, ik zie dat het van weinig nut zou zijn. Maar mijn klacht is tot God, en ik beroep mij op Hem. Laat Hem richten tussen u en mij. Voor Hem staan wij op gelijke voet, en daarom heb ik het voorrecht evengoed als gij gehoord te worden. Indien mijn klacht tot de mensen was, mijn geest zou ontroerd zijn, want zij zouden geen acht op mij slaan, en mij ook niet recht begrijpen, maar mijn klacht is tot God, die mij zal toelaten te spreken, ofschoon gij dit niet wilt." Het zou treurig zijn, indien God even onvriendelijk met ons handelde als onze vrienden soms met ons handelen.

E. Er was in zijn toestand iets, dat zeer verbazingwekkend was, en dat dus hun ernstige overweging behoefde en verdiende. Zijn geval was geen gewoon, maar wel een zeer buitengewoon geval.

a. Hijzelf was er van verbaasd, verbaasd over de ellende, die God over hem heeft gebracht, en over de bestraffingen van zijn vrienden, vers 6. *"Wanneer ik gedenk* aan de ontzettende dag, toen ik van alles wat lieflijk was en mij tot vertroosting strekte beroofd werd, die dag, waarop ik met boze zweren geslagen werd, als ik gedenk aan al de harde redenen, waarmee gij mij gegriefd hebt, dan-ik beken het- *word ik beroerd,* dan *wordt mijn vlees door siddering bevangen,* inzonderheid als ik dit vergelijk met de voorspoedige toestand van vele goddelozen en de toejuichingen hunner naburen, waarmee zij door de wereld gaan." De leidingen van Gods voorzienigheid in het bestuur van de wereld zijn soms zeer verbazingwekkend, zelfs voor wijze en Godvruchtige mensen, zodat zij niet weten wat er van te denken.

b. Hij wenst dat zij er *verbaasd* over zullen zijn, vers 5. *"Ziet mij aan, en wordt verbaasd.* Inplaats van een uitlegging te geven van mijn beproevingen, moest gij, vervuld van ontzag, de ondoorgrondelijke verborgenheden van Gods voorzienigheid aanbidden in de beproevingen van een man, van wie gij geen kwaad weet, daarom behoordet gij *de hand op de mond te leggen,* zwijgend de uitkomst af te wachten en niet te oordelen vóór de tijd." Gods weg is in de zee en Zijn pad in grote wateren. Als wij hetgeen Hij doet door de goddelozen voorspoedig te laten zijn en de Godvruchtigen te beproeven, niet kunnen verklaren, de diepten van deze Zijn handelingen niet kunnen doorgronden, dan betaamt het ons stil neer te zitten en ze te bewonderen. *De oprechten zullen hierover verbaasd zijn,* Hoofdst. 17:8. Weest gij dit ook.

Job 21:7-16

Alle drie de vrienden van Job hadden in hun laatste redenen uitvoerig de ellende beschreven van een goddeloze in deze wereld. "Het is waar", zegt Job, "er worden soms zeer treffende oordelen gebracht over bekende zondaren, maar niet altijd, want wij hebben vele voorbeelden van de grote, langdurige voorspoed van hen, die openlijk goddeloos zijn. Hoewel zij door hun voorspoed verhard worden in hun goddeloosheid, blijven zij toch voorspoedig."

I. Hij beschrijft hun voorspoed in zijn hoogte en breedte en lengte. "Indien het waar is wat gij zegt, zegt mij toch *waarom leven de goddelozen?"* vers 7. Het feit wordt aangenomen als erkend en toegestaan, want dagelijks zien wij er de voorbeelden van.

1. Zij leven en worden niet plotseling afgesneden door de slagen van Gods wraak. Zij spreken nog, die *hun mond tegen de hemel zetten.* Zij handelen nog die *hun hand uitstrekken tegen God.* Zij leven niet slechts, dat is: hun is niet slechts uitstel verleend, maar zij "leven in voorspoed," 1 Samuel 25:6. S. Ja meer,

2. Zij worden oud. Zij hebben de eer, de voldoening en het voordeel van lang te leven, tijd genoeg om hun gezin groot te zien worden en hun bezittingen te zien vermeerderen. Wij lezen van "een zondaar, die honderd jaren oud is," Jesaja 65:20. Maar dit is niet alles.

3. Zij worden *geweldig in vermogen,* worden verhoogd tot posten van macht en gezag en vertrouwen, hebben niet slechts een groot aanzien, maar ook grote macht. "Vivit imo, et in senatum venit-Hij leeft niet slechts, maar gaat in het raadhuis." Waarom nu is dit? Het is de moeite waard om te vragen naar de redenen van de uitwendige voorspoed van goddeloze mensen. Het is niet omdat God de aarde verlaten heeft, of omdat Hij hun goddeloosheid niet ziet en niet haat, of haar niet kan straffen, maar omdat de maat hunner ongerechtigheid nog niet vol is. Dit is de dag van Gods lankmoedigheid, en op de een of andere wijze maakt Hij gebruik van hen en van hun voorspoed om Zijn eigen raadsbesluiten tot stand te brengen, terwijl Hij hen rijpt voor het verderf, maar de voornaamste reden is, dat Hij wil doen blijken dat er een andere wereld is, die de wereld is van de vergelding, en niet deze.

De voorspoed van de goddelozen wordt hier beschreven als:

A. Volkomen. er ontbreekt niets aan.

a. Zij worden vermenigvuldigd, hun gezin wordt opgebouwd, en zij hebben de voldoening van het te zien, vers 8. *Hun zaad is bestendig met hen voor hun aangezicht.* Dit wordt het eerst genoemd, omdat het beide een lieflijk genot schenkt en een aangenaam vooruitzicht geeft.

b. Zij hebben rust en vrede, vers 9. Terwijl Zofar had gesproken van hun voortdurende angsten en verschrikkingen, zegt Job: *Hun huizen zijn veilig* beide tegen gevaar en tegen de vrees er voor, en zo ver zijn zij van gewond te worden door Gods zwaard of door Zijn pijlen, dat zij niet eens de pijn gevoelen van *Gods roede op hen.*

c. Zij zijn rijk, hebben voorspoed met hun bezittingen, daar geeft hij slechts een voorbeeld van, vers 10. Hun vee vermeerdert, en zij hebben er geen teleurstellingen in, niet eens dat een koe misdraagt, zodat hun vee wel tot meer moet aangroeien. Dit is beloofd in Exodus 23:26, Deuteronomium 7:14.

d. Zij zijn vrolijk en leiden een lustig leven vers 11, 12. *Hun jonge kinderen zenden zij uit* onder hun naburen *als een kudde,* in groten getale om zich te vermaken. Zij hebben hun danspartijen, hun muzikale bijeenkomsten, waar hun kinderen dansen, en dansen is het geschiktst voor kinderen, die hun tijd niet beter weten te gebruiken, en wier onschuld hen behoedt tegen het kwaad, waarvan het gewoonlijk vergezeld gaat. Hoewel de ouders niet zo heel jong of zo dartel meer zijn om zelf te dansen, *heffen zij toch de trommel en de harp op,* zij pijpen en hun kinderen dansen naar hun pijpen, en zij kennen geen verdriet waardoor hun instrumenten ontstemd raken of hun hart zich voor de vreugde toesluit. Sommigen merken op dat dit een voorbeeld is van hun ijdelheid, zowel als van hun voorspoed. Wij zien hier niets van de zorg voor hun kinderen, die Abraham voor de zijnen heeft gedragen, namelijk "om zijn kinderen na hem te bevelen, dat zij de weg des Heeren zouden houden," Genesis 18:19. Hun kinderen bidden niet, leren de Godsdienst niet, maar dansen en zingen, en *verblijden zich op het geluid des orgels.* Zinnelijk genot, dat is alles, waarin vleselijk-gezinde mensen behagen vinden, en gelijk de mensen zelf zijn, zo voeden zij hun kinderen op.

B. Voortdurend en gestadig, vers 13. *In het goede verslijten zij hun dagen,* al hun dagen, en weten niet wat het is gebrek te hebben, in vrolijkheid, en weten niet wat droefheid betekent, en ten laatste *dalen zij*-zonder vooraf door iets verschrikt te zijn, zonder angst of doodsbenauwdheid-*in het graf,* en *er zijn geen banden tot hun dood toe.* Als er nu na dit leven geen ander leven was, dan zou het het begeerlijkste zijn om snel door de slag des doods getroffen te worden. Daar wij *ten grave moeten dalen,* zouden wij, indien dit de eindpaal van onze reis was, wensen in een ogenblik te sterven, de bittere pil in eens door te slikken, en er niet op te kauwen.

II. Hij toont aan hoe zij misbruik maken van hun voorspoed, en er door bevestigd en verhard worden in hun goddeloosheid, vers 14,15. Hun goud en zilver dienen om hen te verstalen, hen meer beledigend en onbeschaamd te maken in hun boosheid. Nu maakt hij hier melding van, hetzij:

1. Om de moeilijkheid nog te verzwaren. Het is vreemd, dat zulke slechte mensen dermate voorspoedig zijn, maar inzonderheid dat diegenen voorspoed hebben, die tot zo’n diepte van goddeloosheid zijn vervallen, dat zij openlijk God zelf trotseren, Hem in het aangezicht zeggen dat zij zich niet om Hem bekommeren, en dat hun voorspoed aanhoudt hoewel zij er in hun tegenstaan van God op steunen, met dat wapen strijden zij tegen Hem, en toch wordt hun dat wapen niet ontnomen. Of

2. Om de moeilijkheid te verminderen. God laat hun toe voorspoedig te zijn, maar laat ons hierover ons niet verwonderen, want "de voorspoed van de zotten zal hen verderven," door hen te verharden in de zonde, Spreuken 1:32. Psalm 73:7-9.

Zie van hoe weinig belang deze voorspoedige zondaren God en Godsdienst achten, alsof zij zoveel hebbende van deze wereld, het niet nodig hadden om naar een andere te vragen.

A. Zie hoe slecht gezind zij zijn jegens God en Godsdienst, zij verlaten hen, verbannen alle gedachten aan hen.

a. Zij vrezen de tegenwoordigheid Gods. Zij *zeggen tot Hem: Wijk van ons,* laat ons niet verontrust worden door de vrees van onder Gods oog te zijn, noch in bedwang worden gehouden door vrees voor Hem. Of, zij zeggen Hem heen te gaan, als iemand die zij niet nodig hebben. De wereld is het deel dat zij hebben verkozen en waarin zij zich gelukkig achten, zolang zij haar hebben kunnen zij wel zonder God leven. Rechtvaardiglijk zal God tot hen zeggen: "Gaat weg van Mij," Mattheus 25:41, die tot Hem gezegd hebben heen te gaan, rechtvaardiglijk houdt Hij hen thans aan hun woord.

b. Zij vrezen de kennis van God, van Zijn wil en van hun plicht jegens Hem. *Aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust.* Zij, die besloten hebben om niet in Gods wegen te wandelen, hebben ook geen lust ze te kennen, omdat die kennis een voortdurende bestraffing zal zijn van hun ongehoorzaamheid, Johannes 3:19.

B. Let op hun redenering tegen God en Godsdienst, vers 15. *Wat is de Almachtige?* Het is vreemd, dat ooit door schepselen zo beledigend wordt gesproken, dat door redelijke schepselen zo onzinnige, ongerijmde taal wordt gevoerd. De twee grote banden, waarmee wij tot de Godsdienst getrokken en er aan vastgehouden worden, zijn de banden van plicht en belang, en nu pogen zij hier deze banden te verbreken.

a. Zij willen niet geloven dat het hun plicht is Godsdienstig te zijn. "Wat is de Almachtige, dat wij Hem zouden dienen?" Zoals Farao zei: "Wie is de Heere, wiens stem ik gehoorzamen zou?" Exodus 5:2. Let op met welk een geringschatting zij van God spreken:

Wat is de Almachtige? Alsof Hij niets meer was dan een naam, iemand, die niets heeft in te brengen, of iemand met wie zij niets van doen hebben. Met hoeveel hardheid zij van de Godsdienst spreken. Zij noemen hem een *dienst,* en bedoelen een harde dienst, een slavernij. Merk ook op hoe hoog zij van zichzelf spreken: *"dat wij Hem zouden dienen,* wij, die rijk zijn en geweldig in vermogen, moeten wij Hem onderworpen zijn, Hem rekenschap zijn verschuldigd? Neen, wij zijn heren." Jeremia 2:31. Zij willen niet geloven dat het hun belang is om Godsdienstig te zijn. *Wat baat zullen wij hebben als wij tot Hem bidden? vers* 15. De gehele wereld is voor hetgeen zij kunnen verkrijgen, en de koopwaar van de wijsheid wordt veronachtzaamd, omdat zij denken dat er niets van te halen is, "het is tevergeefs God le dienen," Maleachi 3:13, 14. Bidden zal geen schulden betalen, geen huwelijksgoed aan kinderen geven ja meer: ernstige Godsvrucht kan iemands bevordering wel in de weg staan en hem blootstellen aan verlies. En wat dan? Moet niets gewin worden geacht dan de rijkdom en de eer van deze wereld? Als wij de gunst van God verkrijgen, geestelijke en eeuwige zegeningen deelachtig worden, dan hebben wij geen reden om te klagen dat wij verliezen lijden door onze Godsdienst. Maar als wij geen nuttigheid, geen gewin hebben van ons gebed, dan is dit onze eigen schuld, Jesaja 58:3, 4, het is omdat wij "kwalijk bidden," Jakobus 4:3. De Godsdienst zelf is geen ijdele zaak, indien hij dit is voor ons dan hebben wij het onszelf te wijten dat wij aan de buitenzijde ervan blijven, Jakobus 1:26.

III. Hij toont hun dwaasheid hierin aan, en ontkent ten enenmale het hierin met hen eens te zijn, vers 16, *Zie, hun goed is niet in hun hand,* dat is: zij hebben het niet verkregen zonder God, en daarom zijn zij ondankbaar in Hem dus gering te schatten, het was *niet hun kracht, niet de sterkte hunner hand,* die hun deze rijkdom verkregen heeft, en daarom behoren zij God te gedenken, die hem hun gegeven heeft. Zonder God kunnen zij hem ook niet behouden, en daarom zijn zij zeer onverstandig

om hun deel aan Hem te verliezen, en Hem te zeggen van hen te wijken. Sommigen geven deze zin hieraan: "Hun goed is in hun schuren en in hun zakken bijeenvergaderd, het is niet in hun hand om er goed mee te doen aan anderen, en welk goed doet het dan aan hen?" "Daarom", zegt Job, "is *de raad van de goddelozen verre van mij*. Verre zij het van mij om van hun gevoelen te zijn, te spreken zoals zij spreken, te doen zoals zij doen en mij naar hun inzichten te gedragen. "Hun nakomelingen hebben een welbehagen in hun woorden hoewel hun weg een dwaasheid van hen is," Psalm 49:14, maar ik weet beter dan om in hun raad te wandelen."

Job 21:17-26

Job had de voorspoed van de goddelozen uitvoerig beschreven, en nu:

I. Stelt hij dit in deze verzen tegenover hetgeen zijn vrienden gezegd hadden nopens hun gewis verderf in deze wereld. "Zegt mij, *hoe dikwijls geschiedt het, dat de lamp van de goddelozen uitgeblust wordt?* Ziet gij niet even dikwijls dat zij blijft branden totdat zij vanzelf uitgaat? vers 17. Hoe dikwijls ziet gij verwoesting over hen komen, of dat *God hun smarten uitdeelt in Zijn toorn?* Ziet gij niet even dikwijls dat hun vrolijkheid en hun voorspoed tot het laatste toe voortduren?" Er zijn misschien evenveel voorbeelden van, dat bekende zondaren hun dagen eindigen in pracht en weelde als in ellende en armoede, en deze waarneming volstaat om hun argumenten tegen Job krachteloos te maken en aan te tonen dat het karakter van de mensen niet met zekerheid beoordeeld kan worden naar hun uitwendige omstandigheden.

II. Hij brengt dit overeen met de heiligheid en rechtvaardigheid van God, al is het ook, dat goddeloze mensen al hun dagen voorspoedig zijn, moeten wij daarom toch niet denken dat God hun boosheid altijd ongestraft zal laten. Neen:

1. Zelfs terwijl zij aldus voorspoedig zijn, *zijn zij als stro voor de wind en gelijk kaf dat de wervelwind wegsteelt,* vers 18. Zij zijn licht en waardeloos, van generlei beduidenis voor God of goede en wijze mensen. Zij zijn geschikt voor het verderf en er voortdurend aan blootgesteld, en als zij op de volle hoogte zijn van hun pracht en macht, is er slechts een schrede tussen hen en de ondergang.

2. Hoewel zij al hun dagen doorbrengen in rijkdom, *legt God toch hun geweld weg voor hun kinderen,* vers 19, en Hij zal het aan hun nakomelingen bezoeken als zij heengegaan zijn. De verdrukker legt zijn goederen op voor zijn kinderen om voorname lieden van hen te maken maar God legt zijn ongerechtigheid voor hen op om hen tot bedelaars te maken: Hij houdt nauwkeurig rekening van de zonden van de vaderen, "verzegelt ze in Zijn schatten," Deuteronomium 32:34, en zal rechtvaardiglijk de kinderen straffen, terwijl de schatten, waaraan de vloek kleeft, als nagelaten goederen in hun handen zijn.

3. Ofschoon zij voorspoedig zijn in deze wereld, zal er in een andere wereld toch met hen afgerekend worden. God vergeldt hem ten laatste naar zijn daden, vers 19, al wordt ook het vonnis, dat over zijn boze daden geveld wordt, niet snel ten uitvoer gebracht. Misschien zal hij er thans niet toe gebracht worden om te vrezen voor de toekomende toorn, maar kan hij zich nog vleien met de hoop, dat hij vrede zal hebben, al gaat hij ook voort in zijn zonde, maar die vrees zal hem overkomen in de dag van de openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods. *Hij zal het gewaar worden* vers 19, zijn ogen zullen zijn verderf zien waaraan hij niet heeft willen geloven. "Zij zien het niet, maar zij zullen het zien," Jesaja 26:1l. De ogen, die moedwillig gesloten werden voor de genade Gods, zullen geopend worden om zijn verderf te zien. *Hij zal drinken van de grimmigheid des Almachtigen,* dat zal het deel Zijns bekers wezen Vergelijk Psalm 11:6 met Openbaring 14:10. De rampzaligheid van de veroordeelde zondaars wordt hier voorgesteld in weinige woorden, maar zij zijn schrikkelijk: zij liggen onder de toorn des almachtigen Gods, die in hun verderf beide Zijn toorn doet zien en Zijn macht bekendmaakt.

Indien dit nu zijn toestand is in de andere wereld, welk goed zal zijn voorspoed in deze wereld hem dan doen? vers 21. *Wat lust zou hij na zich aan zijn huis hebben?* Onze Heiland heeft ons doen weten hoe weinig lust of vermaak de rijke man in de hel had aan zijn huis na hem, toen de herinnering aan het goede, dat hij in zijn leven ontvangen had, niet hielp om zijn tong te verkoelen, maar nog veel toedeed aan zijn rampzaligheid die ook vermeerderd werd door zijn smart, ja, zijn vijf broeders, die hij in zijn huis heeft achtergelaten, hem naar deze plaats van de pijniging zullen volgen, Lukas 16:25-28. Zo weinig zal het gewin van de wereld hem baten, die zijn ziel verloren heeft.

III. Hij vindt de oplossing van het raadsel nopens dit verschil, dat Gods voorzienigheid maakt tussen de ene goddeloze en de andere in de wijsheid en de vrijmacht van God, vers 22. *Zal men God wetenschap leren?* Durven wij Gods handelingen aanklagen, Zijn gedrag afkeuren? Zullen wij het op ons nemen om aan God te zeggen hoe Hij de wereld moet regeren, welke zondaar Hij moet sparen, en welke Hij moet straffen? Hij heeft beide gezag en macht *om de hogen te richten.* Engelen in de hemel, vorsten en magistraten op aarde zijn aan God rekenschap verschuldigd, en moeten hun oordeel van Hem ontvangen, Hij bestuurt hen, en maakt het gebruik van hen dat Hem behaagt, zal Hij dan rekenschap verschuldigd zijn aan ons, of van ons raad ontvangen? Hij is de rechter van de gehele aarde, en daarom zal Hij ongetwijfeld recht doen, Genesis 18:25- Romeinen 3:6, en deze handelingen van Zijn voorzienigheid, die met elkaar in strijd schijnen te zijn, kan Hij niet slechts met elkaar overeenbrengen, maar ze gezamenlijk Zijn eigen doeleinden doen dienen.

Het kleine verschil tussen het onboetvaardig sterven van de ene goddeloze in vrede en pracht, en het onboetvaardig sterven van een anderen goddeloze in pijn en armoede zal, als zij ten laatste in de hel elkaar ontmoeten, opgehelderd worden door het kleine verschil dat er is tussen het plotseling sterven van de een en het langzaam sterven van de ander, als zij elkaar weldra zullen ontmoeten in het graf. Zó groot is de onevenredigheid tussen de tijd en de eeuwigheid, dat, indien ten laatste de hel het deel is van iedere zondaar, het weinig verschil uitmaakt, als de een er zingende en de ander er zuchtende heengaat. Zie:

1. Hoe verschillend de omstandigheden zijn onder welke de mensen sterven. Er is een weg om in de wereld te komen, zeggen wij, maar vele om er uit heen te gaan, maar gelijk sommigen door een snelle en gemakkelijke anderen door een moeilijke en zeer pijnlijke arbeid van de moeder in de wereld komen, zo is ook het sterven veel schrikkelijker voor de een dan voor de ander. En daar de dood des lichaams de geboorte van de ziel in de andere wereld is, kan de doodstrijd niet ongevoeglijk vergeleken worden bij de barensweeën, onder welke de mens geboren wordt. Merk het verschil op:

A. De een sterft plotseling, in zijn volle kracht, onverzwakt door ouderdom of ziekte, vers 23, hij is *stil en gerust,* onder generlei vrees voor de nadering des doods, integendeel, daar *zijn melkvaten vol zijn van melk, en het merg van zijn beenderen bevochtigd is,* vers 24, dat is: daar hij sterk en gezond is, een goed lichaamsgestel heeft zoals een vette melkkoe, die in goeden doen is, rekent hij op niets anders, dan om nog vele jaren in vrolijkheid en genoegen te leven. Zó vele kansen heeft hij om te leven, en toch wordt hij in een ogenblik neergeveld door de dood. Het is een gewone zaak, dat mensen door de dood worden weggenomen als zij in hun volle kracht zijn, de hoogste mate van gezondheid genieten, de dood het minst verwachten, er zich het best tegen gewapend denken, en bereid zijn om de dood niet alleen op een grote afstand te stellen, maar hem te trotseren. Laat ons dus nooit wanen veilig en zeker te zijn, want wij hebben menigeen gekend, die in een week tijds, ja

op een dag, in een uur, of misschien in een enkele minuut gezond en dood was. Zo laat ons dan altijd bereid zijn.

B. Een ander sterft langzaam en na zeer veel pijn geleden te hebben, vers 25, *met een bittere ziel,* een bitterheid van ziel, als die waarin de arme Job nu zelf was, nooit eet hij met genot, hij heeft geen lust in zijn voedsel, ziekte, ouderdom of harteleed benemen hem alle smaak en eetlust. Hoe grote reden tot dankbaarheid hebben diegenen, die een goede gezondheid genieten en altijd met smaak kunnen eten! En hoe weinig reden tot klagen hebben zij, die soms niet aldus kunnen eten, als zij horen van velen, die het nooit kunnen!

2. Hoe onbespeurbaar dit is in het graf, daar rijken en armen, de gezonden en de ongezonden er samenkomen, vers 26. Zij *liggen tezamen neer in het stof, en het gewormte overdekt hen,* voedt zich met hen. En zo zullen de goddelozen, als een van hen sterft in een paleis en een ander in een kerkerhol, elkaar ontmoeten in de vergadering van de doden en veroordeelden, en daar zal de worm, die niet sterft, en het vuur, dat niet uitgeblust wordt, voor hen gelijk wezen, waardoor deze verschillen onbeduidend worden, en niet de moeite waard om ons het hoofd er over te breken.

Job 21:27-34

In deze verzen:

I. Verzet zich Job tegen de mening van zijn vrienden, waaraan zij nog altijd vasthielden, namelijk dat de bozen gewis tot zo'n zichtbaar en merkwaardig verderf zullen komen als waartoe Job gekomen was, en wel niemand anders dan de bozen naar welk beginsel zij Job dus als een goddeloze veroordeelden. "*Ik weet ulieder gedachten"*, zegt Job, vers 27. ik weet, dat gijlieden het niet met mij eens zult zijn, want uw oordeel is beneveld door uw wrok en uw vooroordelen tegen mij, en door de verdenkingen van mijn eer en oprechtheid, die gij ten onrechte tegen mij koestert, hoe zou het dan mogelijk zijn ulieden tot overtuiging te brengen?"

In antwoord op Jobs rede betreffende de voorspoed van de goddelozen, waren zijn vrienden bereid te zeggen: *"Waar is het huis van de prins?"* vers 28. Waar is het huls van Job, of het huis van zijn oudste zoon, waarin zijn kinderen maaltijd hielden? Doe eens een onderzoek naar de omstandigheid van het huis van Job en zijn gezin, en vraag dan: *Waar is de tent van de woningen van de goddelozen?* Vergelijk die eens met elkaar, en gij zult spoedig zien, dat Jobs huis zich in dezelfde toestand bevindt als de huizen van de tirannen en verdrukkers, en dan kunt gij gerust tot de slotsom komen dat hij een zodanige is."

II. Hij stelt nu zijn eigen oordeel daar tegenover, en ten bewijze er van beroept hij zich op de gevoelens en waarnemingen van geheel het mensdom. Hij is er zó van overtuigd gelijk te hebben, dat hij bereid is de zaak door de eerste de beste voorbijganger te laten beslissen, vers 29. "*Hebt gijlieden niet gevraagd de voorbijgaanden op de weg?* Iedereen zal u antwoorden. Ik zeg niet, zoals Elifaz, Hoofdst 5:1, *tot wie van de heiligen*-maar tot wie van de kinderen der mensen zult gij u keren? Wendt u tot wie gij wilt, gij zult hen allen van mijn gevoelen vinden, dat de straf van de zondaren meer bestemd is voor de andere wereld dan voor deze, overeenkomstig de profetie van Henoch, de zevende van Adam, Judas: 14. Kent gij de tekenen niet van deze waarheid, die allen, welke de wegen van Gods voorzienigheid met het mensdom in deze wereld hebben nagespeurd, u verschaffen kunnen?"

Wat nu is het, dat Job hier verklaart en staande houdt? Twee dingen.

1. Dat onboetvaardige zondaren gewis in de andere wereld gestraft zullen worden, en dat gewoonlijk hun straf tot aan die tijd wordt uitgesteld.

2. Dat wij het daarom niet vreemd moeten vinden, indien zij in deze wereld grote voorspoed hebben, en onder geen zichtbaar teken van Gods misnoegen vallen. Zij worden thans gespaard, omdat zij dan gestraft zullen worden. "De goddelozen groeien als het kruid, en al de werkers van de ongerechtigheid bloeien, opdat zij tot in der eeuwigheid verdelgd worden," Psalm 92:8. De zondaar wordt hier verondersteld:

A. Te leven in grote macht, zodat hij niet slechts "de schrik van de helden is in het land van de levenden," Ezechiel 32:27, maar ook de schrik van de wijzen en Godvruchtigen, die hij zó in ontzag houdt, dat *niemand hem in zijn aangezicht zijn weg durft vertonen*, vers 31. Niemand zal de vrijheid nemen om hem te bestraffen hem te spreken van de boosheid van zijn weg en van hetgeen

er het einde van zal wezen, zodat hij zondigt in alle gerustheid, en men hem schaamte noch vrees doet kennen. *De voorspoed van de zotten zal hen verderven* door dat zij wanen daardoor boven bestraffing te zijn verheven, door welke zij tot die bekering gebracht konden worden, welke alleen hun verderf zou voorkomen. Diegenen zijn voor het verderf getekend, die men stil laat voortgaan in hun zonde, Hosea 4:17. En indien niemand hem in zijn aangezicht zijn weg durft vertonen, veel minder nog durft iemand hem vergelden wat hij gedaan heeft, hem vergoeding doen geven voor het onrecht dat hij gedaan heeft. Hij is een van de grote vliegen, welke heenbreken door het spinneweb van de wet, dat alleen de kleine vliegen vasthoudt, dit is het dat de zondaren aanmoedigt om voort te gaan op hun zondige weg, dat zij de gerechtigheid zelf in verlegenheid brengen, haar bevreesd maken om zich met hen te bemoeien. Maar er komt een dag, wanneer tot diegenen van hun gebreken gesproken zal worden, die het nu niet kunnen dragen er van te horen, aan wie hun zonden ordelijk voor ogen gesteld zullen worden, hun weg in hun aangezicht zal worden getoond tot hun eeuwige beschaming, die nu niet willen, dat hij hun getoond zal worden tot hun overtuiging, wanneer aan hen het door hen bedreven onrecht vergolden zal worden, dat zij geweigerd hebben te vergoeden.

B. Te sterven en met grote pracht en praal begraven te worden, vers 32, 33. Het is niet te verhelpen, sterven moet hij, dat is het lot van alle mensen, maar alles wat men maar bedenken kan zal gedaan worden om de versmaadheid van de dood weg te nemen.

a. Hij zal een prachtige begrafenis hebben, wel iets zeer armzaligs om op het vooruitzicht ervan trots te wezen, toch wordt dit door sommigen voor iets zeer groots gehouden. Welnu, hij zal met alle pracht en staatsie naar het graf worden gebracht, zijn vrienden zullen alle eer bewijzen aan zijn stoffelijk overschot: "De rijke man stierf en werd begraven," Lukas 16:23, maar van des bedelaars begrafenis wordt geen melding gemaakt, Lukas 16:22.

b. Er zal een statig monument op zijn graf geplaatst worden, *hij ligt gedurig in de aardhoop,* en boven hem staat: "Hic jacet, Hier ligt," met een wijdlopige lofrede. Misschien wordt dit bedoeld van het balsemen van zijn lijk, om het voor bederf te bewaren, een eerbewijzing, die de oude Egyptenaren hun groten en aanzienlijken deden. Hij zal *waken* in het graf, zo luidt het Hebreeuwse woord, hij zal er eenzaam en rustig verblijven, als een wachter op zijn wachttoren.

c. *De kluiten des dals zijn hem zoet.* Er zal zoveel als maar mogelijk is gedaan worden, om met zeer geurige specerijen de stank en de walglijkheid van het graf weg te nemen, zoals door lampen, om er de duisternis van te verdrijven, waarop misschien in de vorige zinsnede met *waken in het graf* gedoeld werd. Maar dat is alles dwaasheid, wat is licht en wat zijn geuren voor iemand, die dood is?

d. Om de smaad des doods te verminderen zal aangevoerd worden dat het het algemene lot is, hij heeft zich slechts gebogen voor het noodlot, *hij trekt tot zich alle mensen, en dergenen, die voor hem geweest zijn, is geen getal.* De dood is de weg van de gehele aarde, als wij door dit donkere dal moeten heengaan, dan behoren wij te bedenken:

Ten eerste. Dat er tallozen voor ons door heengegaan zijn, het is een begane weg, hetgeen er toe kan bijdragen om er de verschrikking van weg te nemen. Sterven is "ire ad plures-heen te gaan naar de grote meerderheid."

Ten tweede. Dat iedere mens na ons getrokken zal worden, gelijk er een open weg voor ons is, zo is er een lange trein achter ons, wij zijn noch de eersten noch de laatsten, die door dit duistere portaal heengaan. Iedereen moet er gaan naar zijn eigen orde, de orde door God bepaald.

Eindelijk. Uit dit alles leidt Job de nietigheid, het onhoudbare af van hun redenen, vers 34.

1. Hun grondslag is vermolmd, en zij bouwen op een verkeerde onderstelling: *"In uw antwoorden blijft overtreding*, onwaarheid *overig*, wat gij gezegd hebt is niet slechts niet bewezen, maar het is weerlegd, en ligt onder een beschuldiging van onwaarheid, waarvan gij u niet kunt zuiveren."

2. Daarom was hun gebouw zwak en wankelend: *"gij vertroost mij met ijdelheid.* Niets van alles wat gij gezegd hebt, geeft mij verlichting, gij zegt mij dat ik weer voorspoedig zal zijn, zo ik mij tot God wend, maar gij gaat uit van de vooronderstelling dat Godsvrucht gewis met voorspoed gekroond zal worden, hetgeen niet waar is, hoe kan dan de gevolgtrekking die gij er uit afleidt, mij tot troost verstrekken? Waar geen waarheid is, daar is weinig troost te verwachten.

HOOFDSTUK 22

1 Toen antwoordde Elifaz, de Themaniet, en zeide:
2 Zal ook een man Gode voordelig zijn? Maar voor zichzelven zal de verstandige voordelig zijn.
3 Is het voor den Almachtige nuttigheid, dat gij rechtvaardig zijt; of gewin, dat gij uw wegen volmaakt?
4 Is het om uw vreze, dat Hij u bestraft, dat Hij met u in het gericht komt?
5 Is niet uw boosheid groot, en uwer ongerechtigheden geen einde?
6 Want gij hebt uw broederen zonder oorzaak pand afgenomen, en de klederen der naakten hebt gij uitgetogen.
7 Den moede hebt gij geen water te drinken gegeven, en van den hongerige hebt gij het brood onthouden.
8 Maar was er een man van geweld, voor dien was het land, en een aanzienlijk persoon woonde daarin.
9 De weduwen hebt gij ledig weggezonden, en de armen der wezen zijn verbrijzeld.
10 Daarom zijn strikken rondom u, en vervaardheid heeft u haastelijk beroerd.
11 Of gij ziet de duisternis niet, en des water overvloed bedekt u.
12 Is niet God in de hoogte der hemelen? Zie toch het opperste der sterren aan, dat zij verheven zijn.
13 Daarom zegt gij: Wat weet er God van? Zal Hij door de donkerheid oordelen?
14 De wolken zijn Hem een verberging, dat Hij niet ziet; en Hij bewandelt den omgang der hemelen.
15 Hebt gij het pad der eeuw waargenomen, dat de ongerechtige lieden betreden hebben?
16 Die rimpelachtig gemaakt zijn, als het de tijd niet was; een vloed is over hun grond uitgestort;
17 Die zeiden tot God: Wijk van ons! En wat had de Almachtige hun gedaan?
18 Hij had immers hun huizen met goed gevuld; daarom is de raad der goddelozen verre van mij.
19 De rechtvaardigen zagen het, en waren blijde, en de onschuldige bespotte hen;
20 Dewijl onze stand niet verdelgd is, maar het vuur hun overblijfsel verteerd heeft.
21 Gewen u toch aan Hem, en heb vrede; daardoor zal u het goede overkomen.
22 Ontvang toch de wet uit Zijn mond, en leg Zijn redenen in uw hart.
23 Zo gij u bekeert tot den Almachtige, gij zult gebouwd worden; doe het onrecht verre van uw tenten.
24 Dan zult gij het goud op het stof leggen, en het goud van Ofir bij den rotssteen der beken;
25 Ja, de Almachtige zal uw overvloedig goud zijn, en uw krachtig zilver zijn;
26 Want dan zult gij u over den Almachtige verlustigen, en gij zult tot God uw aangezicht opheffen.
27 Gij zult tot Hem ernstiglijk bidden, en Hij zal u verhoren; en gij zult uw geloften betalen.
28 Als gij een zaak besluit, zo zal zij u bestendig zijn; en op uw wegen zal het licht schijnen.
29 Als men iemand vernederen zal, en gij zeggen zult: Het zij verhoging; dan zal God den nederige van ogen behouden.
30 Ja, Hij zal dien bevrijden, die niet onschuldig is, want hij wordt bevrijd door de zuiverheid uwer handen.

Elifaz voert hier een derde aanval aan op de arme Job, waarin Bildad hem volgde, maar Zofar trok zich terug en verliet het strijdperk. Het was ongelukkig voor Job, zoals het dit is voor menig eerlijk man, om door zijn vrienden verkeerd begrepen te worden. Hij had van de voorspoed van de goddelozen in deze wereld gesproken als van een verborgenheid van de Goddelijke voorzienigheid, maar zij vatten het op als een blaam op Gods voorzienigheid, alsof God hun goddeloosheid steunde en goedkeurde, en dienovereenkomstig richtten zij hun verwijtingen tot hem. In dit Hoofdstuk:

I. Bestraft Elifaz hem wegens zijn klacht over God en Zijn handelingen met hem, alsof hij dacht dat God hem onrecht had gedaan, vers 2-4.

II. Hij beschuldigt hem van vele zware misdaden, voor welke hij onderstelt dat God hem nu straft.

1. Verdrukking en onrechtvaardigheid, vers 5-11..

2. Atheïsme en ongeloof, vers 12-14.

III. Hij vergelijkt zijn toestand met die van de oude wereld, vers 15-20.

IV. Hij geeft hem zeer goede raad, hem verzekerende dat, zo hij die raad volgt, God in genade tot hem zal weerkeren, en dat hij dan weer in zijn vorige staat van voorspoed zal komen, vers 21-30.

Job 22:1-4

Elifaz geeft hier te kennen dat Job, omdat hij zoveel klaagde over zijn beproevingen, dacht dat God onrechtvaardig was in hem te beproeven, maar die onderstelling was gewrongen, verre was het van Job om dit te denken. Wat Elifaz hier zegt, is dus ten onrechte op Job toegepast, maar op zichzelf is het zeer waar en goed.

1. Dat, wanneer God ons goeddoet, het niet is omdat Hij ons iets verschuldigd is, indien Hij dit wel ware, er zou een schijn van reden zijn om, als Hij ons beproeft, te zeggen: "Hij handelt niet billijk met ons", maar zo iemand beweert dat hij door enigerlei verdienstelijke daad God tot zijn schuldenaar heeft gemaakt laat hem de bewijzen leveren van die schuld, dan zal hij haar gewis niet verliezen, Romeinen 11:35, *Wie heeft Hem eerst gegeven, en het zal hem wedervergolden worden.* Maar Elifaz toont hier aan dat de gerechtigheid en volkomenheid van de beste mensen ter wereld geen weldaad zijn aan God betoond, Hem geen voordeel opleveren, en derhalve niet geacht kunnen worden iets van Hem te verdienen.

A. Der mensen Godsvrucht is voor God geen *voordeel,* geen gewin, vers 1, 2. Als er iets was, dat ons bij God verdienstelijk kon maken, het zou onze Godsvrucht zijn, onze rechtvaardigheid en het volmaakt maken van onze wegen. Indien dit ons niet verdienstelijk maakt, dan gewis zal ook niets anders ons verdienstelijk maken. Als een mens God niet tot zijn schuldenaar kan maken door zijn Godsvrucht, zijn eerlijkheid, zijn gehoorzaamheid aan Zijn wetten, veel minder kan hij dit dan door zijn vernuft, zijn geleerdheid en wereldlijke wijsheid. Nu vraagt Elifaz hier, of een mens bij mogelijkheid nuttig kan zijn aan God. Het is zeker dat de mens dat niet kan. Hij kan het in geen enkel opzicht. *Maar voor zichzelf zal de verstandige voordelig zijn.* Onze wijsheid en ons verstand zijn nuttig en voordelig voor onszelf. "De wijsheid is nuffig om te besturen" Prediker 10:10.. "De Godzaligheid is tot alle dingen nut," 1 Timotheus 4:8 T. "Indien gij wijs zijt gij zijt wijs voor uzelf," Spreuken 9:12. Het gewin van de Godsdienst is oneindig groter dan het verlies, dat er door veroorzaakt wordt, hetgeen blijken zal als zij tegen elkaar worden opgewogen. Maar kan een mens aldus nuttig of voordelig zijn voor God? Neen, want zodanig is de volkomenheid Gods, dat Hij generlei nut of voordeel kan ontvangen van de mens, wat kan toegevoegd worden aan hetgeen oneindig is? En zo groot is de zwakheid en onvolkomenheid van de mens, dat hij Gode generlei nut of voordeel bieden kan. Kan het licht van een kaars nuttig wezen voor de zon, of de droppel aan de emmer voor de oceaan? Hij, die wijs is, is nuttig voor zichzelf, tot zijn eigen leiding en verdediging, nuttig voor zijn eigen eer en gerieflijkheid, en ter verrijking van zichzelf, maar kan hij aldus nuttig zijn voor God? Neen, God heeft ons noch onze diensten nodig. Zonder God zijn wij ongelukkig, voor eeuwig rampzalig, maar zonder ons is Hij gelukkig, gelukzalig tot in eeuwigheid. Is het enigerlei gewin voor Hem, draagt het iets wezenlijks bij tot Zijn heerlijkheid en rijkdom, als wij onze weg volmaken? Gesteld eens dat hij volstrekt volmaakt was, wat is God er te beter om? En nog veel minder dus, als er aan die volmaaktheid nog zo heel veel ontbreekt.

B. Zij is geen genot of genoegen voor Hem. *Is het voor de Almachtige behaaglijk dat gij u rechtvaardigt?* vers 3 Wel heeft God in Zijn woord gezegd dat Hij een welbehagen heeft in de rechtvaardigen, Zijn aangezicht aanschouwt hen, en Zijn verlustiging is in hen en hun gebeden, maar dit alles voegt niets toe aan het eeuwig welbehagen, dat Hij in zichzelf heeft. God kan genot hebben zonder ons, maar wij kunnen weinig genot hebben zonder onze vrienden. Dit verheerlijkt Zijn

neerbuigende goedheid jegens ons, dat Hij, hoewel onze diensten Hem geen wezenlijk nut of vermaak opleveren, ze toch aanmoedigt en aanneemt.

2. Dat, als God ons beteugelt of bestraft, het niet is omdat Hij in gevaar is vanwege ons of in vrees voor ons is, vers 4. "Is *het om uw vrees dat Hij u bestraft,* u uw voorspoed ontneemt, opdat gij niet te groot of te machtig voor Hem zoudt worden, zoals vorsten het soms voor verstandig beleid hielden, om de toenemende grootheid van een onderdaan te fnuiken, opdat hij niet geducht voor hem zou worden." Satan heeft wel bij onze eerste ouders het denkbeeld opgeworpen, dat God hun de boom van de kennis verboden had, opdat zij niet als goden zouden worden en aldus Zijn mededingers zouden zijn, maar het was een lage aantijging. God bestraft de vromen omdat Hij hen liefheeft, maar nooit bestraft Hij de groten omdat Hij hen vreest. Hij treedt niet in het gericht met de mensen, dat is: Hij zoekt geen twist met hen, zoekt geen gelegenheid tegen hen uit vrees dat zij Zijn eer in de schaduw zouden stellen of gevaarlijk zouden worden voor Zijn belangen. Magistraten straffen misdadigers uit vrees voor hen, Farao verdrukte Israël omdat hij bevreesd voor hen was, het was uit vrees dat Herodes de kinderen van Bethlehem heeft omgebracht, dat de Joden Christus en Zijn apostelen hebben vervolgd. Maar God doet niet, zoals zij gedaan hebben. Hij verkeert het recht niet uit vrees voor wie het ook zij. Zie Hoofdst. 35:5-8.

Job 22:5-14

Elifaz en zijn metgezellen hadden Job in het algemeen veroordeeld als een goddeloos man en een geveinsde, maar geen hunner was nog in bijzonderheden getreden of had artikelen van beschuldiging tegen hem opgesteld, totdat Elifaz het hier deed, daar hij hem stellig en uitdrukkelijk beschuldigt van vele zware misdaden en wandaden, die, zo hij er werkelijk schuldig aan ware geweest, hen wel in hun hard oordeel over hem en hun harde bestraffingen van hem hadden kunnen rechtvaardigen. "Kom", zegt Elifaz, "wij zijn te zacht geweest met Job, wij hebben te veel gevreesd hem te grieven, hetgeen hem slechts bevestigd heeft in zijn rechtvaardiging van zichzelf. Het is hoog tijd om duidelijk en klaar met hem te zijn, wij hebben hem veroordeeld door gelijkenissen, maar dat beantwoordt niet aan het doel, wij moeten hem dus rond en duidelijk zeggen: "Gij *zijt de man,* de tiran, de verdrukker, de atheïst, van wie wij al die tijd gesproken hebben." "Is *niet uw boosheid groot?* Voorzeker wèl, anders zouden uw rampen zo groot niet zijn. Ik beroep mij op uzelf, op uw eigen geweten, *zijn uw ongerechtigheden niet zonder getal,* zowel in aantal als in snoodheid *is uwer ongerechtigheid geen einde."* Strikt genomen is niets oneindig dan God, maar hij bedoelt dat zijn zonden meer in aantal zijn dan hij kan tellen, en snoder dan hij zich kan voorstellen. In zonde, bedreven tegen de oneindige Majesteit, is een soort van oneindige boosheid of kwaadaardigheid. Maar als Elifaz Job aldus zwaar beschuldigt, en hieromtrent nog wel in bijzonderheden treedt, hem ten laste leggende hetgeen hij niet wist, dan kunnen wij hier aanleiding uit nemen:

1. Om te toornen tegen hen, die hun broederen onrechtvaardiglijk laken en veroordelen. Voor zoveel ik weet was Elifaz, door Job valselijk te beschuldigen, zoals hij hier doet, schuldig aan een even grote zonde, en een even groot onrecht tegen Job, als de Sabeërs en Chaldeen, die hem hadden beroofd, want iemands goede naam is kostelijker en van meer waardij dan zijn rijkdom. Het druist in tegen al de wetten van gerechtigheid, barmhartigheid en vriendschap om, hetzij zelf laster te bedenken en te verspreiden, hetzij boze vermoedens op te wekken of van anderen aan te horen en voor waar aan te nemen, en dit is temeer laag en onvriendelijk, als wij er diegenen mee grieven en kwellen, die reeds in grote droefheid zijn en dus nog toedoen aan hun smart. Elifaz kon geen bewijzen overleggen van Jobs schuld in welke van de zaken ook, die hij hier noemt, maar hij schijnt besloten om maar stoutmoedig te lasteren en alle mogelijke smaad op Job te werpen, niet twijfelende of er zal hem wel iets van blijven aankleven.

2. Medelijden te hebben met hen, die aldus geblameerd en veroordeeld worden. De onschuld zelf biedt geen waarborg tegen lastertongen. Job, die God zelf geprezen had als de beste mens ter wereld, wordt hierdoor een van zijn vrienden-die zelf een wijs en Godvruchtig man is-voorgesteld als een van de grootste schelmen van de aarde. Laat ons het niet vreemd achten indien wij te eniger tijd aldus zwart gemaakt worden, maar leren om door kwaad gerucht heen te gaan, zowel als door goed gerucht, en, zoals Job gedaan heeft, onze zaak over te geven aan Hem, die rechtvaardig oordeelt.

Beschouwen wij de artikelen van deze beschuldiging.

I. Hij beschuldigt hem van verdrukking en onrechtvaardigheid dat hij in zijn staat van voorspoed niet alleen met zijn rijkdom en macht geen goed gedaan heeft, maar er zeer veel kwaad mee heeft gedaan. Dit was ten enenmale onwaar, zoals blijkt uit het bericht dat Job van zichzelf geeft, Hoofdst. 29:12 en verv. en uit het karakter, dat hem door God werd toegeschreven, Hoofdst. 1

En toch:

1. Brengt Elifaz een beschuldiging tegen hem in omtrent verscheidene zaken, en wel met evenveel zekerheid en gerustheid alsof hij getuigen kon bijbrengen, die ieder artikel van zijn beschuldiging onder ede konden bewijzen. Hij zegt hem:

a. Dat hij wreed en onbarmhartig is geweest voor de armen. Als magistraat had hij hen moeten beschermen, moeten zorgen dat in hun noden voorzien werd, maar Elifaz vermoedt dat hij hun nooit enigerlei vriendelijkheid heeft bewezen, maar hun wel al het kwaad heeft gedaan, waartoe zijn macht hem instaat stelde, dat hij voor een onbeduidende schuld een pand van grote waarde eiste en met geweld nam, zelfs van zijn broeder van wiens eerlijkheid en goede trouw hij overtuigd kon zijn, vers 6. *Gij hebt uw broeder zonder oorzaak pand afgenomen,* of zoals de LXX het hebben, *gij hebt uw broederen als panden genomen,* en dat wel *zonder oorzaak,* hen gevangen gezet, tot slaven gemaakt, omdat zij niet bij machte waren om te betalen dat hij zijn insolvente huurders en schuldenaars zelfs hun kleren had ontnomen, zodat hij hen naakt uitkleedde en hen aldus naakt liet blijven. De wet van Mozes verbood dit, Exodus 22:26, Deuteronomium 24:13. Dat hij niet liefdadig is geweest voor de armen, neen, zelfs niet voor arme reizigers en arme weduwen. "Gij hebt de moede, die er u om vroeg, niet eens een beker koud water gegeven (dat u niets gekost zou hebben) vers 7, al zou hij uit gebrek er aan ook omgekomen zijn, ja meer, gij hebt de hongerigen in hun uiterste nood brood onthouden, het hem niet alleen niet gegeven, maar verboden het hem te geven, en dat is het *goed onthouden aan hem, aan wie het toekomt* Spreuken 3:27. Arme weduwen die, toen haar echtgenoten nog leefden, niemand lastig vielen, maar nu genoodzaakt waren hulp en steun te zoeken, hebt gij ledig met een bedroefd hart van uw deur weggezonden, vers 9. Zij, die tot u kwamen om recht, hebt gij weggezonden zonder hen te horen, zonder hen te helpen, ja, hoewel zij vol tot u kwamen, hebt gij hen beroofd en ledig weggezonden. En het ergste van alles: *de armen van de wezen zijn verbrijzeld,* hen, die slechts weinig zichzelf konden helpen, hebt gij geheel onmachtig gemaakt om zichzelf te helpen." Dit, hetwelk het zwaarste is van de beschuldiging, wordt thans te kennen gegeven, *de armen van de wezen zijn verbrijzeld,* hij zegt niet: "Gij hebt ze verbrijzeld," maar hij wil het zo opgevat zien, en indien zij verbrijzeld zijn, en degenen, die er de macht toe hebben hen niet helpen, dan moet dit hun ten laste gelegd worden. "Zij zijn verbrijzeld door uw onderhorigen, en gij hebt dit oogluikend toegelaten, waardoor gij deelt in hun schuld."

b. Dat hij partijdig is geweest voor de rijken en groten, vers 8. *Maar was er een man van geweld,* indien hij schuldig was aan een misdaad, werd hij er niet om ter verantwoording geroepen, *hij had het land en woonde daarin,* als hij een nog zo onrechtvaardige rechtszaak inbracht of indien een nog zo rechtvaardige rechtszaak tegen hem werd ingebracht-hij was er zeker van zijn zaak voor uw gerechtshoven te zien zegevieren. De armen werden aan uw deur niet gespijzigd, terwijl de rijken aan uw tafel op een gastmaal werden onthaald." Hiertegenover staat Christus' regel voor gastvrijheid, Lukas 14:12-14, en Salomo zegt: "die de rijke geeft komt zeker tot gebrek."

2. Aan deze veronderstelde zonden schrijft hij al zijn tegenwoordige rampen toe, vers 10-11. "Zij, die zich aan zulke praktijken schuldig maken, brengen zich gewoonlijk in juist zo'n toestand als waarin gij u nu bevindt, en daarom komen wij tot de gevolgtrekking dat gij u aldus schuldig gemaakt hebt."

a. Het is Gods wijze van doen, om de zodanigen te dwarsbomen en te belemmeren, in de engte te brengen, en *daarom zijn strikken rondom u,* zodat gij, waar gij u ook henenwendt, overal in moeilijkheid zijt, en nu zijn anderen even hard voor u als gij voor de armen geweest zijt."

b. Men kan verwachten dat hun eigen geweten hen zal beschuldigen en verschrikken, van geen zonde gaat er een luider geroep op dan van onbarmhartigheid, en dienovereenkomstig *wordt gij haastiglijk door vervaardheid beroerd,* en-ofschoon gij het niet wilt bekennen het is schuld, waardoor u al deze verschrikking veroorzaakt wordt." Zofar had dit ook reeds bedektelijk te kennen gegeven, Hoofdst. 20:19, 20.

c. "Zij worden teneinde raad, zij zijn zo verbaasd en verbijsterd, dat zij niet weten wat te doen, en ook dit is uw toestand, want gij zijt zo in duisternis, dat gij niet kunt zien waarom God met u twist noch wat voor u het beste is om te doen, want *des waters overvloed bedekt u,"* dat is: "gij bevindt u in een dikke mist, temidden van donkere wateren, de zware wolken van de lucht." Aan hen, die geen barmhartigheid getoond hebben, kan rechtvaardiglijk de troostrijke hoop ontzegd worden dat hun barmhartigheid zal geschieden, en wat kunnen zij dan anders verwachten dan strikken en duisternis en voortdurende verschrikking?

II. Hij beschuldigt hem van atheïsme, ongeloof en grove goddeloosheid, en hij dacht dat dit op de bodem was van zijn onrechtvaardigheid en zijn verdrukking, hij, die God niet vreesde, ontzag geen mens. Hij wilde Job voor een Epicurist doen doorgaan, die wel het bestaan van God erkende, maar Zijn voorzienigheid loochende, en zich verbeeldde dat Hij zich beperkte tot het bestuur van de bovenwereld, maar zich om de bewoners en de zaken van deze wereld niet bekommerde.

1. Elifaz duidt hier op een goede waarheid, en hij dacht dat, zo Job die waarheid slechts ter harte nam, hij niet zo hartstochtelijk zou zijn in zijn klachten, noch zo stoutmoedig in zijn rechtvaardiging van zichzelf, vers 12. *Is niet God in de hoogte van de hemelen?* ja, ongetwijfeld is Hij daar, geen hemel zo hoog of God is er, en in de hoogste hemelen, de hemelen van de gelukzaligen, de woning van Zijn heerlijkheid, is Hij op een bijzondere wijze, daar behaagt het Hem om zich te openbaren op een wijze, die aan de bovenwereld bijzonder eigen is, en vandaar behaagt het Hem om zich te openbaren op een wijze, die voor deze lagere wereld geschikt is. Daar is Zijn troon, daar is Zijn hof, Hij zelf wordt de Hemel genoemd, Daniel 4:26. Aldus bewijst Elifaz dat een mens niet nuttig of voordelig kan zijn aan God, vers 2, dat hij niet met God behoort te twisten-het is zijn dwaasheid indien hij dit wèl doet, -en dat wij ons altijd tot God moeten wenden met zeer grote eerbied, want als wij het opperste van de sterren aanschouwen, en zien dat zij verheven zijn, dan kunnen wij terzelfder tijd de alles-overtreffende majesteit Gods overwegen, die boven de sterren is, en bespeuren hoe verheven Hij is.

2. Hij legt Job ten laste een slecht gebruik te hebben gemaakt van deze leer, waarvan hij een zo goed gebruik had kunnen maken, vers 13. Dit is *de waarheid in ongerechtigheid tenonder houden,* de Godsdienst bestrijdende met zijn eigen wapenen. Gij zijt bereid te erkennen dat *God in de hoogte van de hemelen is,* maar hieruit leidt gij af: *Hoe zal God dan weten?* Slechte mensen verbannen de vreze Gods uit hun hart door het oog van God uit de wereld te bannen, Ezechiel 8:12, en bekommeren zich niet om hetgeen zij doen, zo zij slechts zichzelf kunnen overreden om te geloven dat God het niet weet. Elifaz verdenkt Job van zodanige denkbeelden te koesteren omtrent God dat, wijl Hij in de hoogte van de hemelen is:

a. Het voor Hem onmogelijk is om op zo grote afstand te zien en te horen wat op aarde gedaan of gezegd wordt, inzonderheid wijl er *een donkere wolk,* vers 13, is, ja *vele wolken,* vers 14, zijn tussen Hem en ons, die Hem *een verberging* zijn, zodat Hij de zaken van deze lagere wereld niet zien kan, en nog veel minder er over kan oordelen, alsof God *vleselijke ogen* had, Hoofdst. 10:4. Het tussenliggende uitspansel is voor Hem als doorschijnend kristal, Ezechiel 1:22. Afstand van plaats brengt geen moeilijkheid teweeg voor Hem, die oneindig is, evenmin als afstand van tijd voor Hem, die eeuwig is. Of,

b. Dat het daarom beneden Hem is en een verkleining van Zijn heerlijkheid, om kennis te nemen van dit geringere deel van de schepping. Hij *bewandelt de omgang van de hemelen,* en heeft genoeg te doen om zich in die schitterende, kalme wereld te verlustigen in Zichzelf en in Zijn volmaaktheden, waarom zou Hij zich dan om ons bekommeren? Dit is grove ongerijmdheid, zowel als grove goddeloosheid, welke Elifaz hier aan Job toeschrijft, want het onderstelt dat het bestuur van de wereld een last en een verkleining is voor de Opperbestuurder, en de handelingen van gerechtigheid en barmhartigheid een zwaar werk opleveren voor Hem, die oneindig wijs, heilig en goed is. Indien de zon, een onbezield schepsel, met haar licht en haar invloed deze aarde en ieder deel ervan kan bereiken, Psalm 19:7, zelfs van die ontzaglijke hoogte van de zichtbare hemel waar zij zich bevindt en de omgang, die zij doorwandelt, en door menige dikke en donkere wolk heen, zullen wij dit dan ten opzichte van de Schepper betwijfelen?

Job 22:15-20

Elifaz had gepoogd Job tot overtuiging te brengen door hem (naar hij dacht) zijn zonden ordelijk voor ogen te stellen, en nu tracht hij hem op te wekken tot de bewustheid van zijn ellende en zijn gevaar vanwege de zonde, en dat doet hij door zijn toestand te vergelijken met die van de zondaren van de oude wereld, alsof hij gezegd had:, Uw toestand is thans slecht, maar hij zal, tenzij gij u bekeert, nog slechter worden, zoals de toestand geweest is van hen, *over wie een vloed is uitgestort*, zoals over de oude wereld, vers 16, en van hen, *wier overblijfselen het vuur verteerd heeft,"* vers 20, namelijk van de Sodomieten, die, in vergelijking met de oude wereld, slechts een overblijfsel waren. En deze twee voorbeelden van de toorn Gods tegen zonde en zondaren zijn meer dan eens samengevoegd tot waarschuwing van een zorgeloze wereld, zoals door onze Heiland Lukas 17:26 en verv. en door de apostel 2 Petrus 2:5, 6. Elifaz wilde dat Job *het pad van de eeuw zou aannemen, dat ongerechtige lieden betreden hebben.* De Godsdienst was nog pas binnengetreden en onmiddellijk werd hij gevolgd door de zonde, maar hoewel dit pad van de eeuw een oude weg is, een brede weg, een begane weg, is het toch een gevaarlijke weg, en hij leidt ten verderve, en het is goed voor ons hem waar te nemen, opdat wij hem niet zullen durven betreden.

Elifaz herinnert hier Job er aan, misschien in tegenstelling met hetgeen hij gezegd had van de voorspoed van de goddelozen, alsof hij zei: "Gij kunt hier en daar wel een enkel voorbeeld vinden van een goddeloze, die zijn dagen eindigt in vrede, maar wat betekent dit bij de twee grote voorbeelden van het eindelijke verderf over goddeloze mensen-het verderf van geheel de wereld door de watervloed en het verbranden van Sodom?" Verderf op grote schaal, waarin Job-denkt hij-zijn eigen gelaat als in een spiegel aanschouwen kan.

Merk op:

1. Het verderf van deze zondaren, vers 16. *Die uitgeroeid zijn als het de tijd niet was,* dat is: zij werden in het midden hunner dagen afgesneden toen, naar de leeftijd van de mens in die tijd was, velen van hen in de loop van de natuur nog enige honderden jaren langer hadden kunnen leven, waardoor hun ontijdige verdelging zoveel treffender en smartelijker was. Zij werden vóór de tijd afgesneden, om voortgejaagd te worden naar de eeuwigheid. En hun grond waarop zij gebouwd hadden, al hun hoop op hadden gevestigd, daar is "een vloed over uitgestort, de zondvloed, die over de wereld van de goddelozen is gebracht," 2 Petrus 2:5. Zij, die op het zand bouwen, kiezen een fondament, dat overstroomd zal worden "als de slagregen nedervalt en de waterstromen komen," Mattheus 7:27, en dan moet hun gebouw noodzakelijkerwijs vallen, en onder het puin ervan zullen zij omkomen, en van hun dwarsheid berouw hebben als het te laat is.

2. De zonde van deze zondaren die dit verderf over hen gebracht heeft, vers 17. *Zij zeiden tot God: Wijk van ons.* Job had gesproken van sommigen, die dit zeiden en toch voorspoedig waren, Hoofdst. 21:14. Maar deze waren niet voorspoedig, zegt Elifaz, zij hebben tot hun schade ondervonden wat het is God te trotseren. Zij, die besloten waren aan hun lusten en begeerlijkheden de vrije teugel te vieren, zijn hiermede begonnen, zij zeiden tot God: *Wijk van ons,* alle Godsdienst gaven zij op, haatten het om er aan te denken, en begeerden *zonder God in de wereld te leven,* zij vermeden Zijn woord, en hun geweten, Zijn plaatsvervanger of afgevaardigde brengen zij tot zwijgen. *En wat kan de Almachtige voor hen doen?* vers 17. Sommigen vatten dit op als een aanduiding van het juiste en rechtmatige hunner straf. Zij zeiden tot God: *Wijk van ons, wat kon de*

Almachtige dan nu met hen doen? Wat anders dan hen uitroeien? Zij die zich niet willen onderwerpen aan de gouden scepter van God, moeten verwachten verpletterd te worden door Zijn ijzeren scepter. Anderen zien er de aanduiding in van het onrecht hunner zonde, en wat had de Almachtige hun gedaan? Wat voor onrecht hebben zij aan Hem gevonden? Waarmee heeft Hij hen vermoeid? Micha 6:3, Jeremia 2:5. Anderen zien er de aanduiding in van de reden van hun zonde, zij zeggen tot God: *Wijk van ons,* vragende, *wat de Almachtige hen doen kan?* "Wat heeft Hij gedaan om ons te verplichten? Wat kan Hij doen in een weg van toorn om ons ongelukkig te maken, of in een weg van gunst, om ons gelukkig te maken?" Zoals zij geredeneerd hebben, die zeiden: "de Heere doet geen goed, en Hij doet geen kwaad," Zefanja 1:12. Elifaz toont de ongerijmdheid hiervan aan in een woord en dat is: door God *de Almachtige* te noemen, want indien Hij dat is, wat kan Hij dan niet doen? Maar het is niet vreemd, dat diegenen breken met alle Godsdienst, die noch bevreesd zijn voor Gods toorn, noch verlangend zijn naar Zijn gunst.

3. De verzwaring van deze zonde. *Hij had immers hun huizen met goed vervuld,* vers 18. Zowel die van de oude wereld als die van Sodom hadden overvloed van zingenot, want *zij aten, zij dronken, zij kochten, zij verkochten,* enz, Lukas 17:27, zodat zij geen reden hadden om te vragen *wat de Almachtige voor hen doen kon?* want zij leefden van Zijn milddadigheid, geen reden om Hem te zeggen van hen te wijken, die zo goed en vriendelijk voor hen is geweest. Velen hebben hun huizen vol van goed, maar hun hart is ledig van genade en daarmee zijn zij getekend voor het verderf.

4. Het protest van Elifaz tegen de beginselen en praktijken van deze goddelozen, *daarom is de raad van de goddelozen verre van mij.* Job had dit gezegd, Hoofdst. 21:16, en Elifaz wil niet bij hem achterblijven. Kunnen zij al niet overeenkomen in hun eigen beginselen betreffende God, zij stemmen toch wèl met elkaar in in het verwerpen van de beginselen van hen, die zonder God in de wereld leven. Zij, die van elkaar verschillen nopens sommige Godsdienstige zaken, en er twistgesprekken over voeren met elkaar, behoren toch eenstemmig en krachtig op te treden tegen godloochening en ongodsdienstigheid, en er zeer voor te zorgen dat hun twisten noch hun kracht noch hun eenstemmigheid verhinderen in de gemene zaak van God, die een rechtvaardige zaak is.

5. Het genot en de voldoening, die de rechtvaardigen hierin smaken zullen.

a. *De rechtvaardigen zagen het en waren blijde.* Zij zullen het zien, dat is het opmerken, er nota van nemen, Hosea 14:10, en blijde zijn, niet om hun medeschepselen rampzalig te zien of om het een of ander wereldlijk belang van henzelf bevorderd te zien of om hun doel te hebben bereikt, maar om God verheerlijkt te zien, het woord Gods te zien vervuld, de macht van de verdrukkers verbroken te zien, en daardoor de verdrukten te zien verlicht, de zonde beschaamd te zien, atheïsten en ongelovigen te schande gemaakt, en alle anderen gewaarschuwd te zien om zulke boze wegen te mijden. Ja meer, zij zullen hen bespotten, dat is: zij zouden dit rechtvaardiglijk kunnen, zij zullen het doen, zoals God het doet, op een heilige wijze Psalm 2:4, Spreuken 1:26. Zij zullen er aanleiding uit nemen om de dwaasheid van de zondaren tentoon te stellen en aantonen hoe bespottelijk hun beginselen zijn, hoewel zij zichzelf vernuftig noemen. "Zie de man, die God niet stelde tot zijn sterkte," en zie wat er van komt, Psalm 52:9. Sommigen verstaan dit van de rechtvaardige Noach en zijn gezin, die de verwoesting aanschouwde van de oude wereld en er zich in verblijdde zoals hij zich bedroefd had om hun goddeloosheid. Lot, die de verwoesting van Sodom had aanschouwd had dezelfde reden om zich te verblijden, 2 Petrus 2:7, 8.

b. In *zichzelf onderscheiden te zien,* vers 20. *"Dewijl ons vermogen niet verdelgd is* zoals het hun verdelgd was en zoals het uwe verdelgd is, wij blijven voorspoedig, hetgeen een teken is dat wij de gunstgenoten des hemels zijn en het recht aan onze zijde hebben." Dezelfde regel, naar welke hij Job veroordeelde, diende hem om zichzelf en zijn metgezellen te verheerlijken. Zijn vermogen is verdelgd, dus is hij een goddeloos man, het onze is niet verdelgd, dus zijn wij rechtvaardig. Maar het is een bedrieglijke regel om naar te oordelen want ook liefde ook haat weet de mens niet uit al hetgeen, dat voor zijn aangezicht is. Indien anderen verteerd zijn, en wij zijn het niet, dan moeten wij, inplaats van hen te blameren en onszelf te verheffen, zoals Elifaz hier doet dankbaar zijn aan God, en het als een waarschuwing aan onszelf beschouwen, om ons voor dezelfde rampen te bereiden.

Job 22:21-30

Mij dunkt dat ik Elifaz zijn harde bestraffingen van Job, die wij in het begin van dit hoofdstuk hadden, schier vergeven kan, hoewel zij zeer onrechtvaardig en zeer onvriendelijk waren, om de goede raadgevingen en de bemoediging, die hij hem geeft in deze verzen, waarmee hij zijn rede besluit, want niets kon beter of meer ter zake gezegd zijn. Hoewel hij dacht dat Job een slecht man was, zag hij toch reden om goede hoop voor hem te hebben, dat hij, niettegenstaande alles, beide Godvruchtig en voorspoedig zal zijn. Maar het is toch vreemd dat uit dezelfde mond, en schier uit een adem, zoete en bittere wateren voortkwamen. Vrome mensen kunnen wel eens in drift geraken, maar soms kunnen zij door met zichzelf te redeneren tot een betere gezindheid komen, en misschien spoediger dan dit door het spreken van anderen zou geschieden.

Elifaz had aan Job de rampzalige toestand van een goddeloze voorgesteld, teneinde hem door verschrikking tot bekering te brengen. Hier toont hij hem, van de andere kant, het geluk, waarvan diegenen zich verzekerd kunnen houden, die zich bekeren, ten einde hem daartoe uit te lokken en aan te moedigen. De dienaren van het Evangelie moeten bij hun handelen met de mensen beide deze middelen beproeven, zij moeten van de berg Sinai tot hen spreken door de verschrikkingen van de wet, en van de berg Zion door de vertroostingen van het Evangelie, hun beide leven en dood voorstellen, goed en kwaad, de zegen en de vloek. Let hier nu op:

I. De goede raad, die Elifaz aan Job geeft, en het is een goede raad voor ons allen, hoewel hij aangaande Job op een valse veronderstelling gegrond was, namelijk dat hij een slecht man en een vreemdeling en vijand voor God was.

1. *Gewen u toch aan God. Berust in God* zoals sommigen het lezen. Het is ten allen tijde, maar inzonderheid als wij onder beproeving zijn, onze plicht om ons te schikken naar en te berusten in alle de beschikkingen van de Goddelijke voorzienigheid. *Voeg u bij Hem,* zo lezen sommigen, stem met Hem in, sta Zijn belangen niet langer tegen, maar bevorder ze. Onze vertalers geven een goede overzetting: *"Maak u met Hem bekend:* gij hebt u een vreemdeling voor Hem gemaakt door Zijn vreze van u af te werpen en het gebed van Hem terug te houden, wees dit niet langer. Het is ons aller plicht en belang om ons bekend te maken met God. Wij moeten kennis van Hem verkrijgen, onze genegenheid op Hem stellen, ons met Hem verbinden in een verbond van vriendschap, en dan voortdurend gemeenschap met Hem oefenen op de door Hem voorgeschreven wijze. Het is onze eer dat wij tot die bekendheid met Hem instaat zijn, ons ongeluk dat wij haar door de zonde hebben verloren ons voorrecht dat wij in en door Christus uitgenodigd worden om er toe terug te keren, en het zal onze onuitsprekelijke gelukzaligheid zijn om tot die kennis te komen en haar aan te kweken.

2. *Heb vrede.* Heb vrede met uzelf, wees niet gemelijk, onrustig en in verwarring, laat uw hart niet ontroerd zijn, wees rustig en kalm. Heb vrede met God, wees met Hem verzoend. Zet die onheilige oorlog met Hem niet voort. Gij klaagt dat God uw vijand is, wees gij Zijn vriend. Het is voor ons allen van het grootste belang vrede te hebben met God, met Hem verzoend te zijn, en voor onze troostrijke, lieflijke bekendheid met Hem is dit volstrekt noodzakelijk, immers, "Zullen twee tezamen wandelen, tenzij dat zij overeengekomen zijn?" Amos 3:3. Dit moeten wij haastelijk doen, thans, eer het te laat is. "Wees haastelijk welgezind jegens uw wederpartij terwijl gij nog met hem op de weg zijt." Wij worden er dringend toe aangespoord om dit te doen. Sommigen lezen dit: "ik bid u, maak u

toch met Hem bekend, en heb vrede." God zelf bidt ons, leraren bidden ons in Christus' plaats, om verzoend te worden. Kunnen wij zulke smekingen weerstaan?

3. *Ontvang toch de wet uit Zijn mond,* vers *22.* "Vrede met God hebbende, zo onderwerp u aan Zijn regering, en neem het besluit om u door Hem te laten leiden, opdat gij uzelf bewaart in Zijn liefde." Wij ontvangen ons bestaan en onderhoud van God. Van Hem hopen wij onze gelukzaligheid te ontvangen, en van Hem moeten wij de wet ontvangen, Heere! wat wilt Gij, dat ik doen zal? Handelingen 9:6. Op wat wijze wij ook de aanduiding ontvangen van Zijn wil, wij moeten op Hem ons oog gericht houden, hetzij Hij spreekt door de Schrift, door Zijn dienstknechten, door het geweten, of door de leidingen van Zijn voorzienigheid, wij moeten het woord ontvangen als uit Zijn mond en onze ziel er voor nederbuigen. Hoewel er, voor zoveel wij weten, in Jobs tijd geen geschreven woord was was er toch een openbaring van Gods wil, die aangenomen en ontvangen moest worden. Elifaz beschouwde Job als een goddeloos man, en drong hem om zich te beteren en te bekeren. De bekering van een zondaar bestaat hierin, dat hij de wet ontvangt uit Gods mond, en niet langer van de wereld en het vlees. Elifaz, nu in twist zijnde met Job, beroept zich op het woord van God om een einde te maken aan de twist: ontvang dit en leg u bij de uitspraak er van neer. Tot de wet en de getuigenis.

4. Leg Zijn redenen in uw hart. Het is niet genoeg het woord van God te ontvangen, wij moeten het ook vasthouden, Spreuken 3:18. Wij moeten het bewaren als een zaak van zeer grote waardij, opdat het veilig zij, en wij moeten het in ons hart leggen als een zaak van groot nut, ten einde het gereed bij de hand zij als wij het nodig hebben, en het noch geheel en al verliezen, noch er in de tijd van nood verlegen om zijn.

5. *Bekeer u tot de Almachtige,* vers 22. *"Wend u niet slechts af van de zonde, maar wend u tot God en uw plicht.* Wend u niet slechts naar de Almachtige in enigerlei goede neiging of in een goed begin, maar *wend* u tot *Hem,* kom weer tehuis tot Hem, geheel en al tot Hem, zodat gij tot de Almachtige reikt door een algemene verbetering van uw leven een krachtige algehele verandering van uw hart en van uw streven, en een vast besluit om Hem aan te kleven." Aldus Dr. Poole.

6. *Doe het onrecht verre van uw tenten.* Dit was de raad, die Zofar hem gegeven had, Hoofdst. 11:14. *"Laat het onrecht in uw tenten niet wonen.* Doe ongerechtigheid verre weg, hoe verder hoe beter, niet alleen van uw hart en uw hand, maar van uw huis. Gij moet niet slechts zelf niet goddeloos zijn, maar de zonde bestraffen en beteugelen in hen, over wie gij gesteld zijt." De bekering van het gezin is een nodige bekering, wij en ons huis moeten de Heere dienen.

II. De goede aanmoediging, die Elifaz geeft aan Job, dat hij zeer gelukkig zijn zal indien hij deze goede raad wil volgen. In het algemeen: "Daardoor *zal u het goede overkomen,"* vers 21, "het goede, dat nu van u geweken is al het goed, dat uw hart kan begeren, tijdelijk geestelijk, eeuwig goed zal u overkomen. God zal tot u komen, zal in verbond en gemeenschap met u komen, en Hij brengt alle goed met zich, alle goed is in Hem. Gij zijt nu ten ondergang gebracht, maar als gij u bekeert tot God, dan zult gij weer gebouwd worden. Uw gezin zal opgebouwd worden in kinderen, uw huis en hof in rijkdom, en uw ziel in heiligheid en vertroosting." De beloften, waarmee Elifaz Job hier bemoedigt, kunnen onder drie hoofden gebracht worden.

1. Dat zijn uitwendige toestand voorspoedig zal zijn, en dat hem overvloedig tijdelijke zegeningen geschonken zullen worden, want de Godzaligheid heeft de belofte des tegenwoordigen levens. Hem wordt beloofd:

A. *Dat hij zeer rijk zal zijn,* vers 24. "Gij *zult goud opleggen als stof* in zo grote overvloed, *en gij zult veel zilver hebben,* vers 25, terwijl gij nu van alles beroofd en arm zijt." Job is rijk geweest. Elifaz verdacht hem van zijn rijkdom door bedrog en verdrukking verkregen te hebben, en dat hij hem daarom ontnomen was maar, als hij tot God en zijn plicht wilde terugkeren.

a. Dan zou hij rijker worden, dan hij ooit geweest is, dan zou hij niet slechts duizenden van schapen en ossen, de rijkdom van landbouwers bezitten, maar ook duizenden van goud en zilver, de rijkdom van vorsten, Hoofdst. 3:15. Veel grotere schatten, veel meer ware rijkdom worden verkregen door de dienst van God dan door de dienst van de wereld.

b. Hij zal die rijkdom met meer zekerheid hebben. *"Gij zult het goud opleggen* in goede handen, en hetgeen gij door uw vroomheid en Godsvrucht hebt verkregen in grotere veiligheid kunnen behouden dan hetgeen gij door uw ongerechtigheid hadt verkregen." Gij zult *krachtig zilver* hebben, dat, daar gij er eerlijk aan gekomen zijt, duurzaam zal wezen, zilver zo vast als staal.

c. Hij zal door Gods genade er voor bewaard worden, om er zijn hart te veel op te stellen, zoals hij, naar Elifaz dacht, vroeger gedaan heeft. Rijkdom is dan waarlijk een zegen, als wij niet door de liefde er voor verstrikt worden. Gij *zult goud opleggen,* maar hoe? Niet als uw schat en uw deel, maar *als stof* en *als stenen van de beken.* Zo weinig zult gij ervan verwachten, dat gij het aan uw voeten zult leggen, Handelingen 4-35, het eerder met uw voeten zult vertreden dan het in uw hart te bewaren.

B. Dat hij toch *zeer veilig* zal zijn. Terwijl rijkdom van de mensen hen gewoonlijk blootstelt aan gevaar-en hij had erkend dat hij in zijn staat van voorspoed *niet gerust was,* Hoofdst. 3-26-zal hij nu toch gerust kunnen wezen, want de Almachtige zal uw *Beschermer,* ja meer Hij zal *uw bescherming* zijn, vers 25. *Hij zal uw goud zijn,* zo luidt het in de kanttekening, en het is hetzelfde woord, dat in vers 24 voor goud gebruikt is, maar het betekent ook een sterkte, omdat geld een schaduw, dat is: een beschutting is, Prediker 7:12. Wereldlingen maken goud tot hun god, heiligen maken God tot hun goud, en van hen, die verrijkt zijn met Zijn gunst en genade, kan in waarheid gezegd worden dat zij overvloed hebben van het beste goud, dat het best opgelegd is. Wij verstaan het: "Hij zal uw bescherming wezen tegen de invallen van naburige rovers, uw rijkdom zal dan niet zo voor hen blootliggen als toenmaals voor de Sabeërs en Chaldeën," dat, naar sommigen denken, de betekenis is van dit: *Gij zult het onrecht verre van uw tenten doen,* het opvattende als een belofte: "Het onrecht, dat tegen u bedoeld was, zal verre weggedaan worden en u niet bereiken. Diegenen moeten wel veilig wezen, die de Almacht zelf tot hun beschutting hebben, Psalm 91:1-3.

2. Dat het wèl zal gaan met zijn ziel, en dat hij verrijkt zal worden met geestelijke zegeningen, die de beste zegeningen zijn.

A. Dat hij een leven zal leiden van verlustiging in God, vers 26 "*want dan zult gij u over de Almachtige verlustigen,* en aldus wordt de Almachtige uw goud doordat gij u in Hem verlustigt, zoals wereldse mensen zich in hun geld verlustigen. Hij zal uw rijkdom, uw bescherming, uw

waardigheid wezen, want Hij zal uw verlustiging zijn." Het middel om de begeerte van ons hart te verkrijgen, is God tot onze verlustiging te maken, Psalm 37:4..Als God ons zichzelf geeft om onze blijdschap te zijn, dan zal Hij ons niets onthouden, dat goed voor ons is. "Thans is God een verschrikking voor u, Hij is dit naar uw eigen bekentenis, Hoofdst. 6:4, 16:9, 19:11, maar zo gij tot Hem wilt terugkeren, dan-maar dan alleen-*zal Hij uw verlustiging zijn,* en zal het u een even groot genot wezen om aan Hem te denken als het u ooit een smart geweest is." Geen verlustiging is te vergelijken bij die, welke Godvruchtige zielen hebben in de Almachtige, en zij, die zich aan Hem gewennen, zich met Hem bekendmaken, zullen bevinden dat Zijn gunst niet alleen hun kracht is, maar ook hun lied.

B. Dat hij een nederig, heilig vertrouwen zal hebben in God, zoals diegenen gezegd worden te hebben, wier hart hen niet veroordeelt, 1 Johannes 3:21. *Gij zult tot God uw aangezicht opheffen* met vrijmoedigheid en niet bevreesd zijn, zoals gij nu zijt, om tot Hem te naderen. Uw aangezicht is nu vervallen, en gij ziet er terneergeslagen uit, maar als gij vrede hebt met God, met Hem verzoend zijt, dan zult gij niet meer blozen, niet meer beven, het hoofd niet meer laten hangen zoals nu, maar gij zult u met blijmoedigheid en Godvruchtige gerustheid aan Hem vertonen, bidden voor Zijn aangezicht en zegeningen van Hem verwachten."

C. Dat hij een voortdurende gemeenschap met God zal onderhouden. "Die gemeenschap eenmaal gevestigd zijnde, zal tot uw onuitsprekelijke voldoening onderhouden worden. Er zullen op vastgestelde tijden, en ook bij voorkomende bijzondere gelegenheden, brieven gewisseld worden tussen hem en de hemel, vers 27..

a. Gij zult door het gebed brieven zenden aan God, *gij zult tot Hem ernstiglijk bidden*-het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk: Gij zult *uw gebeden vermenigvuldigen* -en Hij zal uw brieven niet lastig of vervelend vinden, hoeveel en hoe lang zij ook zijn. Hoe vaker wij tot de troon van de genade komen, hoe meer welkom wij er zijn. Onder al uw lasten, bij al uw behoeften, zorgen en vrezen, zult gij naar de hemel zenden om leiding en kracht, wijsheid, vertroosting, en dat wel met goed gevolg."

b. "Hij zal door Zijn voorzienigheid en genade die brieven beantwoorden, en u geven hetgeen gij van Hem vraagt, *Hij zal u verhoren,* en dit doen blijken door hetgeen Hij voor u en in u doet."

c. "Dan zult gij door uw lof- en dankzegging antwoorden op de genaderijke antwoorden, die Hij u gezonden heeft, *gij zult uw geloften betalen,* en dat zal Hem welbehaaglijk wezen, en u meerdere gunstbewijzen doen toekomen." Als God geeft, of doet, waar wij Hem in onze nood om gebeden hebben, dan moet het ons een gewetenszaak zijn om te doen wat wij Hem toen beloofd hebben, want anders handelen wij niet eerlijk. Als wij niets anders beloofden, dan beloofden wij toch dankbaar te zullen zijn, en dit is genoeg, want het omvat alles, Psalm 116:14.

D. Dat hij innerlijke voldoening zal smaken in het besturen van al zijn uitwendige zaken, vers 28. "*Als gij een zaak besluit, zo zal zij u bestendig zijn,"* dat is: "gij zult al uw plannen en voornemens vormen met zoveel wijsheid en Godsvrucht en onderworpenheid aan de wil van God dat het gevolg naar de wens van uw hart zal zijn. Gij zult door geloof en gebed "uw werken op de Heere wentelen" en dan "zullen uw gedachten bevestigd worden," Spreuken 16:3. Dit zal de genade Gods in u werken, ja soms zal Gods voorzienigheid u dezelfde zaak geven, die gij begeerd, en om welke gij

gebeden hebt, ze u geven op uw eigen wijze en tijd, u geschiede gelijk gij wilt." Als te eniger tijd een zaak slaagt geheel in overeenstemming met het plan, dat wij er voor beraamd hebben, en onze maatregelen er voor in niets verbroken worden, en wij ook geen nieuwe plannen behoeven te maken, dan moeten wij dit toeschrijven aan de vervulling van deze belofte: *Als gij een zaak besluit, zo zal zij u bestendig zijn.* "Terwijl gij nu klaagt, dat duisternis rondom u is, zal dan *het licht op uw wegen schijnen,"* dat is "God zal u leiden en besturen, en daar zal natuurlijkerwijze op volgen dat Hij u voorspoedig zal maken op al uw wegen en in al uw ondernemingen. Gods wijsheid zal u ten gids wezen. Zijn gunst zal u vertroosten, en uw wegen zullen zó onder die beide lichten zijn, dat gij een lieflijk genot zult smaken in hetgeen tegenwoordig is, en een troostrijk vooruitzicht zult hebben op de toekomst, Psalm 90:17.

E. Dat hij zelfs in tijden van algemene rampen en gevaar overvloedige blijdschap en hoop zal hebben, vers 29. "Als om u heen de mensen ter nedergeworpen zijn, ter nedergeworpen ten opzichte van hun zaken, ter nedergeslagen in hun gemoed, in vertwijfeling en op het punt van zich aan wanhoop over te geven, als men *iemand vernederen zal,* dan zult gij zeggen: *Het zij verhoging,* dan zult gij datgene in u vinden hetwelk u niet alleen ondersteunen zal onder uw moeilijkheden, en u er voor zal bewaren om te bezwijken, maar u zal opheffen *boven* uw moeilijkheden en u instaat zal stellen om u ten allen tijde te verblijden. "Als de mensen het hart zal bezwijken van vrees dan zullen Christus' discipelen hun hoofd opheffen, omdat hun verlossing nabij is," Lukas 21:26-28. "Aldus zal God hen doen rijden op de hoogten van de aarde," Jesaja 58:14, en hetgeen hen zal opheffen is het geloof dat God de nederige van ogen zal behouden. Zij, die zich vernederen, zullen verhoogd worden, niet slechts in eer, maar ook in welvaren.

3. Dat hij een zegen zal zijn voor zijn land en een middel ten goede voor velen, vers 30. *God zal* in antwoord op uw gebeden, *het eiland des onschuldigen bevrijden,* en daarin acht geven op *de zuiverheid uwer handen,* die noodzakelijk is om Gode ons gebed welbehaaglijk te maken, 1 Timotheus 2:8 T. Maar, omdat wij kunnen onderstellen dat de onschuldigen geen verlossing behoeven, -het was het schuldige Sodom, dat het voorrecht behoefde van Abrahams voorbede, -neig ik tot de lezing van de kanttekening. *De onschuldigen zullen* door hun raad *het eiland verlossen,* Prediker 9:14, 15, door hun raad en hun gebeden, en hun invloed in de hemel, Handelingen 27:24. Of, *Hij zal hen verlossen, die niet onschuldig zijn, en zij worden verlost door de zuiverheid uwer handen* zo kan het gelezen worden, en die lezing is de waarschijnlijkste. Een goed man is een openbaar goed, een goed voor het publiek. Om der wille van de heiligen gaat het de zondaren te beter, hetzij deze dit weten of niet weten. Indien Elifaz hiermede te kennen wilde geven (zoals sommigen denken) dat Jobs gebeden niet verhoord werden en dat zijn handen niet zuiver waren (want anders zou hij anderen en nog veel meer zichzelf geholpen hebben), dan heeft hij later zijn dwaling moeten inzien, toen het bleek, dat Job meer invloed had in de hemel dan hij, want hij en zijn drie vrienden, die in deze zaak niet onschuldig waren werden verlost door *de zuiverheid van Jobs handen,* Hoofdst. 42:8.

HOOFDSTUK 23

1 Maar Job antwoordde en zeide:
2 Ook heden is mijn klacht wederspannigheid; mijn plage is zwaar boven mijn zuchten.
3 Och, of ik wist, dat ik Hem vinden zou, ik zou tot Zijn stoel komen;
4 Ik zou het recht voor Zijn aangezicht ordentelijk voorstellen, en mijn mond zou ik met verdedigingen vervullen.
5 Ik zou de redenen weten, die Hij mij antwoorden zou; en verstaan, wat Hij mij zeggen zou.
6 Zou Hij naar de grootheid Zijner macht met mij twisten? Neen; maar Hij zou acht op mij slaan.
7 Daar zou de oprechte met Hem pleiten; en ik zou mij in eeuwigheid van mijn Rechter vrijmaken.
8 Zie, ga ik voorwaarts, zo is Hij er niet, of achterwaarts, zo verneem ik Hem niet.
9 Als Hij ter linkerhand werkt, zo aanschouw ik Hem niet; bedekt Hij Zich ter rechterhand, zo zie ik Hem niet.
10 Doch Hij kent den weg, die bij mij is; Hij beproeve mij; als goud zal ik uitkomen.
11 Aan Zijn gang heeft mijn voet vastgehouden; Zijn weg heb ik bewaard, en ben niet afgeweken.
12 Het gebod Zijner lippen heb ik ook niet weggedaan; de redenen Zijns monds heb ik meer dan mijn bescheiden deel weggelegd.
13 Maar is Hij tegen iemand, wie zal dan Hem afkeren? Wat Zijn ziel begeert, dat zal Hij doen.
14 Want Hij zal volbrengen, dat over mij bescheiden is; en diergelijke dingen zijn er vele bij Hem.
15 Hierom word ik voor Zijn aangezicht beroerd; aanmerk het, en vrees voor Hem;
16 Want God heeft mijn hart week gemaakt, en de Almachtige heeft mij beroerd;
17 Omdat ik niet uitgedelgd ben voor de duisternis, en dat Hij van mijn aangezicht de donkerheid bedekt heeft.

Dit hoofdstuk begint Jobs antwoord op de rede van Elifaz, in dit antwoord neemt hij geen notitie van zijn vrienden, hetzij omdat hij zag dat dit doelloos was, of omdat hij zoveel behagen schiep in Elifaz goede raadgevingen aan het einde van zijn rede dat hij op de gemelijke opmerkingen, waarmee hij begon, maar liever niet wilde antwoorden. Maar hij beroept zich op God, bidt dat zijn zaak gehoord mocht worden en twijfelt niet of hij zal haar handhaven, daar hij het getuigenis van zijn geweten heeft nopens zijn oprechtheid. In geheel dit hoofdstuk schijnt er een strijd te zijn tussen het vlees en de geest, geloof en vrees.

I. Hij klaagt over zijn rampspoedige toestand, inzonderheid daarover, dat God zich van hem had teruggetrokken, zodat hij voor zijn beroep geen gehoor kon krijgen, vers 2-5, en de bedoeling van Gods handelingen met hem niet kon begrijpen vers 8, 9 noch hoop op verlichting kon koesteren vers 13, i4. Dit maakte een diepe indruk van ontroering en verschrikking op hem, vers 15-17.

II. Maar temidden van deze klachten vertroost hij zich met de verzekerdheid van Gods goedertierenheid, vers 6, 7, en van zijn eigen oprechtheid, waarvan God getuige was, vers 10-12. Dit was het licht van zijn dag, evenals het licht, waarvan gesproken wordt in Zacheria 14:6-7, dat noch volkomen helder, noch volkomen duister was, maar ten tijde des avonds was het licht.

Job 23:1-7

Job is er van overtuigd, dat hem door zijn vrienden onrecht aangedaan is, en daarom wil hij, hoe ziek hij ook is, de zaak niet opgeven en hun het laatste woord niet laten hebben.

I. Hij rechtvaardigt zijn gevoeligheid van zijn leed en zijn voorstellingen ervan, vers 2. *Ook heden,* ik erken het, is *mijne klacht bitter* want de beproeving, de oorzaak van de klacht is dit. Er is alsem en gal in de beproeving en ellende, mijn ziel gedenkt er aan, Klaagliederen 3:19, 20, en is er door verbitterd. *Ook heden is mijn klacht weerspannigheid* geacht, zo lezen sommigen het. Zijn vrienden hielden de onschuldige uitdrukkingen van zijn smart voor afkeurende aanmerkingen op God en Zijn voorzienigheid en noemden ze *weerspannigheid* of *opstand.* "Maar", zegt "hij, "ik klaag niet meer dan ik reden heb tot klagen, want *mijn plaag is zwaar boven mijn zuchten.* Zelfs heden, na alles wat gij gezegd hebt om mij te overtuigen en te vertroosten, zijn de pijnen van mijn lichaam en de wonden van mijn geest nog zodanig, dat ik reden genoeg heb voor mijn klachten, al waren zij nog bitterder dan zij zijn." Wij doen onrecht aan God als ons zuchten boven onze plaag is, zoals aan ondeugende kinderen, die huilen om niets, volkomen terecht iets gegeven wordt, waarom zij kunnen huilen, maar wij doen onszelf geen onrecht als onze plaag zwaar is boven ons zuchten, want hoe minder wij zeggen, hoe minder wij te verantwoorden zullen hebben.

II. Van de veroordeling van zijn vrienden beroept hij zich op het rechtvaardig oordeel Gods, en dit, dacht hij, was een bewijs dat hij geen geveinsde was, want indien hij het wel was, dan zou hij zo'n beroep niet durven doen. Paulus vertroostte zich hierin, dat "Hij die hem oordeelde, de Heere was," en daarom hechtte hij geen waarde aan het oordeel van de mensen, 1 Corinthiers 4:3, 4, maar was bereid te wachten totdat de bestemde dag van de beslissing gekomen zou zijn, terwijl Job ongeduldig is en hartstochtelijk verlangt dat de dag des oordeels vóór de tijd zal komen, zijn zaak spoedig onderzocht zal worden, door een bijzondere commissie als het ware, opdat er ook spoedig uitspraak in gedaan zou worden. De apostel vond het nodig om lijdende Christenen dringend te vermanen, om geduldig de komst van de Rechter te verbeiden, Jakobus 5:7-9.

1. Hij is zo zeker van de rechtvaardigheid van Gods rechterstoel, dat hij verlangt om er voor te verschijnen, vers 3. *Och of ik wist dat ik Hem vinden zou.* Dit kan zeer gepast de vrome verzuchtingen te kennen geven van een ziel, die overtuigd is dat zij door de zonde God verloren heeft en voor eeuwig rampzalig moet zijn, indien zij haar deel in Zijn gunst niet herkrijgt. "Ach wist ik slechts hoe Zijn gunst te herwinnen. Hoe ik in verbond en gemeenschap met Hem kan komen! Micha 6:6, 7. Het is de kreet van een arme, verlaten ziel: *Hebt gij Hem gezien, die mijn ziel liefheeft? Och of ik wist waar ik Hem zou kunnen vinden!* O dat Hij, die de weg tot Hem geopend heeft, mij wilde leiden op die weg en in die weg!" Maar Job schijnt hier al te stoutmoedig te zijn in zijn klacht dat zijn vrienden hem onrecht aandoen, en dat hij niet wist hoe of op wat wijze zich tot God te wenden om recht te verkrijgen, daar hij anders tot voor Zijn rechterstoel zou komen om het te eisen. Geduldig te wachten op de dood en het oordeel is onze wijsheid en onze plicht, en zo wij de zaak recht beschouwen, dan kan dit niet zonder een heilig vrezen en beven zijn, maar een hartstochtelijk verlangen naar de dood en het oordeel zonder zodanig een vrezen en beven, dat is onze zonde en dwaasheid, en betaamt ons al heel slecht. Weten wij wat de dood is wat het oordeel is, en zijn wij er zo goed voor bereid, dat wij geen tijd nodig hebben om er ons nog beter voor te bereiden? "Wee dengenen die aldus in drift en hartstocht des Heeren dag begeren!" Amos 5:18.

2. Hij is zo zeker van het deugdelijke van zijn zaak dat hij er naar verlangt dat zij voor Gods rechterstoel zal komen, vers 4. *"Ik zou het recht voor Zijn aangezicht ordelijk voorstellen,"* het in het ware licht stellen, ik zou de bewijzen bijbrengen van mijn oprechtheid op een geschikte manier, en *mijn mond zou ik met verdedigingen vervullen* of met argumenten om haar zonneklaar te bewijzen." Dit kunnen wij toepassen op de plicht van het gebed, waarin wij *vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom* en tot aan de voetbank van de troon van de genade te komen. Wij hebben niet slechts vrije toegang, maar ook vrijheid om te spreken. Het wordt ons toegestaan:

a. Om nauwkeurig en uitvoerig te zijn in hetgeen wij vragen, Hem onze zaak ordelijk voor te stellen, Hem al onze grieven voor te leggen op de wijze, die ons het geschiktst voorkomt, wij zouden bij aardse vorsten zo vrijmoedig niet durven zijn, als een nederige, heilige ziel met God mag wezen.

b. Dringend te zijn in ons gebed. Wij mogen niet slechts bidden, maar pleiten, niet slechts vragen, maar betogen, ja onze mond vervullen met argumenten, niet om God te bewegen, Hij kent onze zaak volkomen zonder dat wij er Hem een uitlegging van behoeven te geven, maar om onszelf te bewegen, onze vurigheid op te wekken en ons geloof aan te moedigen in het gebed.

3. Hij is zo zeker van een uitspraak ten zijnen gunste, dat hij er naar verlangt haar te horen, vers 5. "*Ik zou de redenen weten, die Hij mij antwoorden zou,"* dat is: ik zou gaarne horen wat God zal zeggen over die zaak in geschil tussen u en mij, en zal geheel en volkomen berusten in Zijn oordeel." Dit betaamt ons in al onze twisten en geschillen, laat het woord van God ze beslissen, laat ons weten wat Hij antwoordt en verstaan wat Hij zegt. Job wist volkomen goed wat zijn vrienden hem zouden antwoorden, zij zouden hem veroordelen en ter nederwerpen. "Maar", zegt hij, "ik zou *gaarne de redenen weten, die Hij mij antwoorden zou,* want ik ben er zeker van dat Zijn oordeel naar waarheid is, en het hunne is dit niet. Ik kan hen niet begrijpen, wat zij zeggen is zo weinig ter zake, maar wat Hij zegt zal ik begrijpen en er volkomen mee tevreden zijn.

III. Hij vertroost zich met de hoop dat God in deze zaak gunstig met hem zal handelen vers 6, 7. Het is ons van groot nut, om bij alles waarin wij met God te doen hebben, goede gedachten van Hem te koesteren. Hij gelooft:

1. Dat God hem niet zal overstelpen, noch met hem zal handelen naar Zijn onbeperkte vrijmacht, noch naar streng recht, noch uit de hoogte, noch met een sterke hand. Zou *hij naar de grootheid van Zijn macht met ons twisten?* Neen. Jobs vrienden twistten met hem met al de macht die zij hadden, maar zal God dit doen? Neen. Zijn macht is volstrekt rechtvaardig en heilig, wat der mensen macht ook moge zijn, tegen hen, die hardnekkig volharden in hun ongeloof en in hun onboetvaardigheid zal God *twisten naar de grootheid van Zijn macht* hun verderf zal komen *van de heerlijkheid van Zijn macht,* maar met Zijn eigen volk, Zijn kinderen, die Hem liefhebben en op Hem betrouwen zal Hij handelen in teder mededogen.

2. Dat Hij integendeel hem zal machtigen om zijn zaak voor Hem te bepleiten. "Hij *zou kracht in mij leggen,* vers 6 om mij te steunen in het handhaven mijner oprechtheid." Dezelfde macht, die zich stelt tegen hovaardige zondaren, werkt voor nederige heiligen, die bij God overmogen door de kracht, die zij van Hem zelf ontvangen hebben, zoals Jakob bij Hem overmocht heeft, Hosea 12:4. Zie Psalm 68:36.

3. Dat de uitkomst stellig troostrijk zal wezen, vers 7. Daar, in het hof des hemels als de einduitspraak gedaan zal worden, zou *de oprechte met Hem pleiten* en zegevieren in zijn oprechtheid. Nu worden zelfs de oprechten dikwijls door de Heere gekastijd, en zij kunnen er niet tegen twisten, de oprechtheid zelf is noch tegen rampen noch tegen laster een beschutting, maar *in die dag zullen zij met de wereld niet veroordeeld worden,* al is het ook dat God hen door Zijn kroonrecht kan beproeven. "Dan zult gijlieden wederom zien het onderscheid tussen de rechtvaardige en de goddeloze," Maleachi 3:18. Zo groot zal het verschil tussen hen zijn in hun eeuwige staat, terwijl wij er thans nauwelijks enig onderscheid in bespeuren, zo gering is het verschil tussen hen wat hun uitwendige toestand aangaat, want *alle ding wedervaart hun gelijk allen anderen.* Als dit laatste oordeel uitgesproken wordt,, dan *zal ik voor eeuwig van mijn Rechter bevrijd zijn,"* vers 7 dat is: "ik zal verlost zijn van de onrechtvaardige bestraffingen mijner vrienden, en van het Goddelijk oordeel, dat mij thans nog zo'n verschrikking is." Zij, die overgeleverd worden aan God als hun eigenaar en bestuurder, zullen voor altijd van Hem bevrijd zijn als hun rechter en wreker, en aan Zijn gerechtigheid is geen ontvlieden dan door de toevlucht te nemen tot Zijn genade.

Job 23:8-12

I. Job klaagt hier dat hij de betekenis van Gods handelingen met hem niet begrijpen kan, vers 8, 9. *Ga ik voorwaarts, is Hij daar niet,* enz. Elifaz had hem gezegd dat hij zich bekend moest maken met God. "Dat zou ik van harte gaarne willen," zegt Job," indien ik slechts wist hoe met Hem bekend te worden." Hij had zelf een zeer sterke begeerte om voor God te verschijnen, zijn zaak onderzocht te krijgen, maar de Rechter was niet te vinden, naar welke kant hij ook uitzag, nergens kon hij een teken bespeuren dat God voor hem optrad om zijn onschuld aan het licht te brengen. Ongetwijfeld geloofde Job dat God alomtegenwoordig is, maar hij schijnt hier te klagen over drie dingen.

1. Dat hij zijn gedachten niet kon bepalen zich in zijn eigen geest of gemoed geen helder oordeel kon vormen van de dingen, zijn geest was zo gejaagd, zo verontrust door zijn ellende en zijn smarten, dat hij was als iemand die in grote angst is, en daardoor niet weet wat te doen, hierin loopt en daarheen loopt, maar in verwarring zijnde, niets tot stand brengt. Vanwege de verwarring en ontsteltenis van zijn geest kon hij zich niet vastklemmen aan hetgeen hij wist in God te zijn, en dat hem, zo hij er zich slechts in het geloof bij kon bepalen, tot steun zou wezen. Het is de gewone klacht van hen, die ziek of neerslachtig zijn, dat zij, als zij aan iets goeds willen denken, het niet kunnen.

2. Dat hij de oorzaak van zijn rampen niet kon ontdekken, noch wist welke zonde het was die God er toe bracht om met hem te twisten. Hij dacht na over geheel zijn levenswandel, beschouwde hem van alle kanten, en kon niet bespeuren waarin hij meer dan anderen had gezondigd, en evenmin kon hij ontdekken welk doel God er mee beoogde om hem aldus te beproeven.

3. Dat hij niet kon voorzien wat er het einde van zou wezen, of God hem nog zou verlossen of, zo Hij dit deed, wanneer of op wat wijze Hij het doen zou. Hij zag Zijn tekenen niet, en er was ook niemand, die hem kon zeggen hoelang, zoals de kerk klaagt, Psalm 74:9. Hij kon niet begrijpen wat God met hem voorhad, en welke gissing hij hieromtrent ook maakte, er bleek altijd het een of ander te zijn, dat die gissing onwaarschijnlijk maakte.

II. Hij stelt er zich mee gerust dat God zelf een getuige was van zijn oprechtheid, en daarom twijfelt hij niet of de uitkomst zal goed zijn. Nadat Job schier verdwaald was geweest in de doolhof van de Goddelijke raad, zit hij ten laatste stil en tevreden neer met die gedachte: "Hoewel *ik* de weg niet weet, die Hij met mij houdt (want *Zijn weg is in de zee en Zijn pad in grote wateren,* Zijn gedachten en wegen zijn ver boven de onze, en het ware aanmatiging in ons ze te willen beoordelen) *kent Hij toch de weg, die bij mij is",* vers 10. Dat is:

1. Hij is er mee bekend. Zijn vrienden oordeelden over hetgeen zij niet wisten, en daarom legden zij hem ten laste hetgeen, waaraan hij zich nooit schuldig had gemaakt, maar God, die elke stap kende, die hij gedaan had, zal dat niet doen, Psalm 139:3. Voor hen die het eerlijk menen, is het een grote vertroosting dat God hun bedoeling kent, al is het ook dat de mensen haar niet kennen, haar niet kunnen of niet willen kennen.

2. Hij keurt hem goed: "Hij weet dat, hoewel ik soms een verkeerde stap gedaan kan hebben, ik toch een goede weg gevolgd heb, de weg van de waarheid heb gekozen, en daarom kent Hij hem," dat is: Hij keurt hem goed, heeft er een welbehagen in, gelijk Hij gezegd wordt "de weg van de rechtvaardigen te kennen," Psalm 1:6. Dit heeft de profeet vertroost: "Gij proeft mijn hart, dat het

met U is," Jeremia 12:3. *Hij beproeve mij, als goud zal ik uitkomen. Zij die de weg des Heeren bewaren,* kunnen als zij in beproeving zijn zich vertroosten met deze drie dingen:

A. Dat zij slechts beproefd worden, dat die beproeving niet bedoeld is tot hun schade, maar tot hun eer en hun voordeel, het is "de beproeving huns geloofs," 1 Petrus 1:7.

B. Dat zij, na genoegzaam beproefd te zijn, uit de oven tevoorschijn zullen komen, en er niet in gelaten zullen worden om als schuim verteerd te worden of als verworpen zilver. Aan de beproeving zal een einde komen, *God zal niet in eeuwigheid twisten.*

C. Dat zij zullen uitkomen als goud, dat zuiver is in zichzelf en kostelijk is voor de louteraar, zij zullen uitkomen als goud, dat goedgekeurd, dat verbeterd is, goed wordt bevonden en instaat om beter gemaakt te worden. Beproevingen zijn voor ons, naar wij zijn, zij, die als goud in de smeltoven gaan, zullen er niet slechter uit tevoorschijn komen.

Hetgeen Job nu aanmoedigde om te hopen dat zijn tegenwoordige beproevingen aldus een goed einde zullen nemen, was het getuigenis van zijn geweten voor hem, dat hij een goed leven heeft geleid in de vreze Gods.

a. Dat Gods weg de weg was, waarin hij wandelde vers 11. *"Aan Zijn gang heeft mijn voet vastgehouden,"* dat is: "hield er zich aan, hield er zich getrouw aan. Ik heb gepoogd mij te gedragen naar Zijn voorbeeld." Vrome mensen zijn volgers van God. Of: "ik heb mij geschikt naar Zijn voorzienigheid over mij, en er naar gestreefd om aan al Zijn bedoelingen te beantwoorden, Zijn voorzienigheid stap voor stap te volgen." Of: Zijn gangen zijn die welke Hij wil dat ik volgen zal, de weg van Godsdienst en ernstige Godsvrucht -die weg heb ik gehouden, en ben er niet van afgeweken, ik ben er niet slechts niet van teruggegaan in een algehele afval, maar ik ben er niet ter zijde van afgeweken door een moedwillige overtreding." Dat hij zich aan Gods gang heeft gehouden en Zijn weg heeft bewaard, geeft te kennen dat de verzoeker al zijn kunstenarijen van bedrog en geweld bij hem heeft aangewend om hem ter zijde af te leiden, maar met zorg en vastberadenheid had hij door Gods genade tot nu toe volhard, en zij, die aldus willen volharden, moeten vastberaden zijn in het houden, en wakende zijn in het bewaren.

b. Dat Gods Woord de regel was waarnaar hij wandelde, vers 12. Hij bestuurde zich *door het gebod van Gods lippen,* en wilde daar niet van teruggaan. Welke moeilijkheden wij ook ontmoeten op de weg van Gods geboden, al leiden zij ons ook door een woestijn, toch moeten wij er nooit aan denken om terug te gaan, maar voorwaarts streven naar het doel. In zijn wandel hield Job zich dicht aan de wet van God, want beide zijn oordeel, zijn verstand en zijn genegenheid leidden hem daartoe. *De redenen van Gods mond heb ik dierbaarder geacht dan mijn noodzakelijk voedsel,* vers 12, dat is: hij beschouwde ze als zijn noodzakelijk voedsel, hij zou even goed hebben kunnen leven zonder zijn dagelijks brood als zonder het woord van God. Ik heb ze *weggelegd,* zo luidt het oorspronkelijke, zoals degenen, die mondvoorraad opleggen voor een beleg of zoals Jozef koren had opgelegd tegen de hongersnood. Elifaz had hem gezegd. *Gods redenen in zijn hart te leggen,* Hoofdst. 22:22. "Dat doe ik," zegt hij, "dat heb ik altijd gedaan, opdat ik niet tegen Hem zou zondigen, en opdat ik, gelijk de heer des huizes, uit die schat voortbrengen kunne ten goede van anderen." Het woord van God is voor onze ziel wat ons noodzakelijk voedsel is voor ons lichaam, het onderhoudt het geestelijk leven en bekrachtigt ons voor de handelingen des levens, het is

datgene zonder hetwelk wij niet kunnen bestaan, en het gebrek waaraan door niets vergoed kan worden, en daarom behoren wij het zo te waarderen, er zoveel prijs op te stellen, dat wij er moeite voor doen, er naar hongeren, er ons met genot en verlustiging mee voeden en dit zal onze blijdschap zijn in de dag des kwaads, zoals het die van Job geweest is.

Job 23:13-17

Sommigen denken dat Job hier klaagt, dat God onrechtvaardig en onbillijk met hem gehandeld heeft door voort te gaan met hem te straffen zonder er ook maar in het minst mee op te houden of de straf ook maar in het geringst te verminderen, ofschoon hij zulke onbetwistbare bewijzen had van zijn onschuld. Ik zou niet gaarne denken dat de Godvruchtige Job de heilige God onrecht ten laste legt, maar zijn klacht is werkelijk bitter en gemelijk, en het is alsof hij zich met geweld tot geduld en lijdzaamheid moet brengen, en dit niet kan zonder afkeurende aanmerkingen te maken op God, dat Hij hard met hem handelt, maar dat hij dit dragen moet omdat hij er niets aan doen kan. Het ergste wat hij van God zegt is, dat Hij onverantwoordelijk met hem handelt.

1. Hij spreekt goede waarheden, waarvan een goed gebruik kan worden gemaakt, vers 13, 14.

A. Dat Gods raad onveranderlijk is. *Hij is een van zin, en wie kan Hem dan afkeren?* vers 13. *Hij is Een,* zo lezen het sommigen of Hij is *in een.* Hij heeft geen raadslieden door wier invloed Hij er toe gebracht zou kunnen worden om Zijn voornemens te veranderen. Hij is een met zichzelf, en verandert nooit van zin of van wil, brengt nooit verandering in Zijn maatregelen. Het gebed heeft bij Hem overmocht om verandering te brengen in Zijn wijze van doen, in de beschikkingen van Zijn voorzienigheid, maar nooit is Zijn wil, Zijn voornemen of bedoeling veranderd, want *Gode zijn al Zijn werken bekend.*

B. Dat Zijn macht onweerstaanbaar is. *Wat Zijn ziel begeert,* of bedoelt, *dat Hij zal doen,* en niets kan Hem in de weg staan, of Hem tot andere gedachten brengen. De mensen begeren vele dingen, die zij of niet doen mogen, of niet doen kunnen, of niet durven doen, maar God heeft een onbetwistbare vrijmacht, Zijn wil is zo volkomen rein en goed, dat het ten hoogste gepast is, dat Hij al Zijn bepalingen ten uitvoer brengt, en Hij heeft een onbedwingbare macht, "daar is niemand die Zijn hand kan afslaan, al wat de Heere behaagt, doet Hij," Psalm 135:6, en zal Hij steeds doen, want het is altijd het beste.

C. Dat alles wat Hij doet, naar de raad Zijns willens is, vers 14. *Hij zal volbrengen wat over mij bescheiden is,* wat er ook met ons geschiedt, het is God, die het doet, Psalm 57:3 en een zeer bewonderenswaardig werk zal het blijken te zijn, dat Hij volbracht heeft, als de verborgenheid Gods voleindigd zal zijn. Hij volbrengt al hetgeen bescheiden is op de bestemde tijd en naar de bepaalde wijze, dit kan ons tot zwijgen brengen, want wat bescheiden of bestemd is, kan niet worden veranderd. Maar de overweging dat, toen God ons het eeuwige leven en de heerlijkheid bescheiden heeft als ons doel, Hij ook die toestand, deze beproeving- waarin die ook mogen bestaan-voor ons bescheiden, of bestemd heeft op onze weg, kan meer doen dan ons tot zwijgen brengen, zij kan ons de overtuiging geven dat alles voor het beste is, wat Hij nu doet weten wij niet, maar wij zullen het na deze verslaan.

D. Dat alles wat Hij doet naar de gewonen loop van Zijn voorzienigheid is, *dergelijke dingen zijn er vele bij Hem,* dat is: in de loop van Zijn voorzienigheid doet Hij vele dingen, waarvan wij ons geen rekenschap kunnen geven, maar die wij aan Zijn volstrekte vrijmacht moeten toeschrijven. Welk leed ons ook overkomt, anderen hebben hetzelfde ervaren, ons geval, onze toestand is niet enig, hetzelfde lijden wordt volbracht aan onze broederschap, 1 Petrus 5:9. Zijn wij ziek en pijnlijk, verarmd en beroofd, zijn ons kinderen ontnomen door de dood, zijn onze vrienden onvriendelijk?

Dit is het "wat God over ons bescheiden heeft, en dergelijke dingen zijn er vele bij Hem. Zal de aarde om onzentwil verlaten worden?"

2. Van deze goede waarheden maakt hij een slecht gebruik. Indien hij er behoorlijk over had nagedacht, hij zou gezegd kunnen hebben: "Daarom ben ik gerust en tevreden, verzoend met de weg, die God met mij houdt en daarom zal ik mij verblijden in de hoop dat alles nog goed uitkomen zal." Maar hij zei: *Hierom word ik voor Zijn aangezicht ontroerd* vers 15. Diegenen zijn in waarheid ontroer! van geest, die ontroerd zijn voor het aangezicht Gods, zoals de psalmist, die, "als hij aan God dacht, ontroerd werd," Psalm 77:4. Zie in welk een verwarring de arme Job zich nu bevond, want hij sprak zichzelf tegen, zoëven was hij ontroerd wegens Gods afwezigheid, vers 8, 9, nu is hij ontroerd voor Zijn aangezicht, dat is: in Zijn tegenwoordigheid: *ik aanmerk het, en vrees voor Hem.* Wat hij nu gevoelde, deed hem vrezen voor erger. Er is inderdaad ook datgene, hetwelk, als wij het aanmerken, er over denken, ons tonen zal dat wij reden hebben om voor God te vrezen- Zijn oneindige gerechtigheid en reinheid, vergeleken met onze zondigheid en snoodheid. Maar, indien wij daarbij Zijn genade beschouwen in de Verlosser en dankbaar die genade aannemen, dan zal de vrees verdwijnen, en wij zullen reden zien om op Hem te hopen.

Zie welk een indruk de wonden van zijn geest op hem maakten.

A. Hij was zeer bevreesd, vers 16, *de Almachtige heeft hem beroerd,* en aldus *zijn hart week gemaakt,* dat is volkomen onmachtig om iets te dragen en bevreesd voor alles wat hem bewoog. Er is een Godvruchtige weekheid, zoals die van Josia, wiens hart teder was en beefde voor het woord van God, maar hier wordt een smartelijke weekheid bedoeld, die voor alles wat tegenwoordig is doet vrezen, als iets drukkends, en voor alles in de toekomst, als iets dat dreigend is.

B. Hij was zeer verdrietig en gemelijk, want hij twist met God, vers 17..

a. Omdat hij niet gestorven is voordat zijn rampen over hem kwamen, zodat hij ze dan nooit aanschouwd zou hebben-*omdat ik niet uitgedelgd ben voor de duisternis.* -En toch-indien hij op de hoogte van zijn voorspoed opgeroepen was naar het graf, hij zou het hard gevonden hebben. Dit kan er toe bijdragen om ons te verzoenen met de dood als hij komt, namelijk dat wij niet weten van welk kwaad wij worden weggenomen. Maar als het verdriet, het leed komt, dan is het dwaasheid om te wensen dat wij het niet beleefd hadden, en dan is het beter om er ons voordeel mee te doen.

b. Omdat hij zolang in het leven gelaten werd temidden van zijn lijden, en de duisternis van zijn aangezicht bedekt was in het graf. Wij zouden de duisternis beter verdragen, indien wij slechts wilden gedenken dat er voorde oprechten soms een verwonderlijk, heerlijk licht ontstaat in de duisternis, maar er is een nog heerlijker licht voor hen bewaard na de duisternis.

HOOFDSTUK 24

1 Waarom zouden van den Almachtige de tijden niet verborgen zijn, dewijl zij, die Hem kennen, Zijn dagen niet zien?
2 Zij tasten de landpalen aan; de kudden roven zij, en weiden ze.
3 Den ezel der wezen drijven zij weg; den os ener weduwe nemen zij te pand.
4 Zij doen de nooddruftigen wijken van den weg; te zamen versteken zich de ellendigen des lands.
5 Ziet, zij zijn woudezels in de woestijn; zij gaan uit tot hun werk, makende zich vroeg op ten roof; het vlakke veld is hem tot spijs, en den jongeren.
6 Op het veld maaien zij zijn voeder, en den wijnberg des goddelozen lezen zij af.
7 Den naakten laten zij vernachten zonder kleding, die geen deksel heeft tegen de koude.
8 Van den stroom der bergen worden zij nat, en zonder toevlucht zijnde, omhelzen zij de steenrotsen.
9 Zij rukken het weesje van de borst, en dat over den arme is, nemen zij te pand.
10 Den naakte doen zij weggaan zonder kleed, en hongerig, die garven dragen.
11 Tussen hun muren persen zij olie uit, treden de wijnpersen, en zijn dorstig.
12 Uit de stad zuchten de lieden, en de ziel der verwonden schreeuwt uit; nochtans beschikt God niets ongerijmds.
13 Zij zijn onder de wederstrevers des lichts; zij kennen Zijn wegen niet, en zij blijven niet op Zijn paden.
14 Met het licht staat de moorder op, doodt den arme en den nooddruftige; en des nachts is hij als een dief.
15 Ook neemt het oog des overspelers de schemering waar, zeggende: Geen oog zal mij zien; en hij legt een deksel op het aangezicht.
16 In de duisternis doorgraaft hij de huizen, die zij zich des daags afgetekend hadden; zij kennen het licht niet.
17 Want de morgenstond is hun te zamen de schaduw des doods; als men hen kent, zijn zij in de strikken van des doods schaduw.
18 Hij is licht op het vlakke der wateren; vervloekt is hun deel op de aarde; hij wendt zich niet tot den weg der wijngaarden.
19 De droogte mitsgaders de hitte nemen de sneeuwwateren weg; alzo het graf dergenen, die gezondigd hebben.
20 De baarmoeder vergeet hem, het gewormte is hem zoet, zijns wordt niet meer gedacht; en het onrecht wordt gebroken als een hout.
21 De onvruchtbare, die niet baart, teert hij af, en aan de weduwe doet hij niets goeds.
22 Ook trekt hij de machtigen door zijn kracht; staat hij op, zo is men des levens niet zeker.
23 Stelt hem God in gerustigheid, zo steunt hij daarop; nochtans zijn Zijn ogen op hun wegen.
24 Zij zijn een weinig tijds verheven, daarna is er niemand van hen; zij worden nedergedrukt; gelijk alle anderen worden zij besloten; en gelijk de top ener aar worden zij afgesneden.
25 Indien het nu zo niet is, wie zal mij leugenachtig maken, en mijn rede tot niet brengen?

Daar Job door zijn klachten in het vorige hoofdstuk vermeld, lucht had gegeven aan zijn hartstocht en er enige verlichting door had verkregen, breekt hij ze nu plotseling af, en begeeft hij zich tot een nadere bespreking van het leerstellig geschil tussen hem en zijn vrienden betreffende de voorspoed van goddeloze mensen. Dat velen gerust en genoegelijk leven, die toch goddeloos en onheilig zijn, alle oefeningen van de Godsvrucht minachten, had hij aangetoond In Hoofdstuk 21. Nu gaat hij hier nog verder, en toont aan dat velen, die schadelijk zijn voor het mensdom, leven in openlijke trotsering van alle wetten van de gerechtigheid en geheel gewone eerlijkheid, toch welvaren en voorspoedig zijn in hun onrechtvaardige praktijken, en wij zien niet dat er in deze wereld met hen afgerekend wordt. Over hetgeen hij tevoren gezegd heeft, Hoofdst. 12:6, DE TENTEN DER VERWOESTERS HEBBEN RUST, weidt hij hier nog verder uit. Zijn algemene stelling, vers 1. Dat de straf van de goddelozen niet zo zichtbaar en blijkbaar is als zijn vrienden meenden, en hij bewijst haar door In bijzonderheden te treden.

I. Met hen die openlijk onrecht doen aan hun arme naburen wordt niet afgerekend, en aan de benadeelden wordt geen recht gedaan. vers 2- 12, hoewel de eersten zeer wreed zijn, vers 21, 22..

II. Zij, die in het geheim kwaad doen, blijven dikwijls onontdekt en ongestraft vers 13-17.

III. Dat God de zodanigen straft, door verborgen oordelen, en hen bewaart voor toekomstige oordelen, vers 18-20, en vers 23-25. Zodat wij ten opzichte van de gehele zaak niet kunnen zeggen dat allen, die in beproeving en ellende zijn, goddeloos zijn, want het is zeker dat niet allen, die in voorspoed zijn, rechtvaardig zijn.

Job 24:1-12

Jobs vrienden verklaarden stellig dat zij spoedig de val zouden zien van goddeloze mensen, hoe voorspoedig zij ook voor een wijle konden wezen. Geenszins, zegt Job. *hoewel de tijden voor de Almachtige niet verborgen zijn zien zij, die Hem kennen,* toch *niet terstond Zijn dag,* vers 1.

1. Hij neemt als bewezen aan dat de tijden voor de Almachtige niet zijn verborgen, de verleden tijden zijn niet verborgen voor zijn oordelen, want "Hij zoekt het weggedrevene" Prediker 3:15, de tegenwoordige tijden zijn niet verborgen voor Zijn voorzienigheid, Mattheus 10:29, toekomende tijden zijn niet verborgen voor Zijn voorwetenschap, Handelingen 15:18. God regeert de wereld, en daarom kunnen wij er zeker van zijn dat Hij er kennis van neemt. Slechte tijden zijn voor Hem niet verborgen, ofschoon de slechte mensen, die de tijden slecht maken, tot elkaar zeggen dat Hij "niets ziet en niets merkt," Psalm 94:7. De tijden van iedere mens zijn in Zijn hand en onder Zijn oog, en daarom heeft Hij de macht om de tijden van slechte mensen in deze wereld rampzalig te maken. Hij voorziet de tijd des doods van iedere mens, als dus goddeloze mensen sterven eer zij voor hun goddeloosheid gestraft zijn, dan kunnen wij niet zeggen: "Zij zijn Hem bij verrassing ontkomen"

Hij voorzag het, ja meer, Hij gebood het, Hij beschikte en regelde het. Eer Job een onderzoek gaat instellen naar redenen van de voorspoed van de goddelozen, stelt hij Gods alwetendheid vast, zoals een profeet in eenzelfde geval Zijn rechtvaardigheid heeft vastgesteld Jeremia 12:1, een andere Zijn heiligheid, Habakuk 1:13, en een andere Zijn goedheid jegens Zijn eigen volk, Psalm 73:1. Algemene waarheden moeten wij vasthouden, al vinden wij het soms ook moeilijk om ze overeen te brengen met bijzondere gebeurtenissen.

2. Toch verklaart hij dat zij, die Hem kennen, dat is: wijze en Godvruchtige mensen, voor wie Zijn verborgenheid is, *Zijn dagen niet* zien, niet zien de dagen van Zijn oordeel voor hen, dat was het waarover hij in zijn eigen geval, zijn eigen zaak, klaagde, Hoofdst. 23:8, namelijk dat hij God niet kon zien, verschijnende ten zijnen behoeve om zijn zaak te bepleiten, noch de dag van Zijn oordeel tegen bekende en openbare zondaren, hetgeen zijn dag genoemd wordt, Psalm 37:13. Wij geloven dat die dag zal komen, maar wij zien hem niet omdat hij toekomend is en de voortekenen ervan verborgen zijn.

3. Hoewel dit een verborgenheid van de voorzienigheid is, is er toch een reden voor, en weldra zullen wij weten waarom dit oordeel is uitgesteld, en zelfs de wijsten en zij die God het best kennen dit nog niet zien. God wil hun geloof en geduld oefenen, hen aansporen om te bidden om de komst van Zijn koninkrijk, om hetwelk zij dag en nacht tot Hem moeten roepen, Lukas 18:7.

Ten bewijze dat goddeloze mensen voorspoedig zijn, wijst hij op twee soorten van onrechtvaardigen, die de gehele wereld zag groeien en bloeien in hun ongerechtigheid.

I. Tirannen en zij die onrecht doen onder de dekmantel van wet en gezag. Het is een droevig gezicht, dat dikwijls gezien is onder de zon, dat "ter plaatse des gerichts goddeloosheid was," Prediker 3:16, "tranen van de verdrukten, waarop geen acht werd geslagen, terwijl aan de zijde hunner verdrukkers macht was," Prediker 4:1, "onderdrukking van de armen en beroving des gerichts," Prediker 5:7.

1. Zij stoten hun naburen uit het bezit van hun onroerend goed, dat door erfrecht van hun voorouders op hen was overgegaan. *Zij tasten de landpalen aan* onder voorwendsel dat zij verkeerd geplaatst zijn, vers 2, en zo maken zij inbreuk op het recht hunner naburen en denken datgene voorgoed aan hun nakomelingen te verzekeren, dat zij door onrecht verkregen hebben, door tot een bewijs voor hen te maken, wat een bewijs had moeten zijn voor de rechtmatige eigenaar. Dit is door de wet van Mozes verboden, Deuteronomium 19:14, onder bedreiging van een vloek, Deuteronomium 27:17. Het vervalsen, namaken of vernietigen van acten of bewijzen van eigendom is heden ten dage een misdaad, die hieraan gelijk gesteld is.

2. Zij beroven hen van hun roerend goed en dat wel onder schijn van wet en recht. Zij nemen met geweld kudden weg *en voeden er zich mede,* vers 2, zoals de rijke man des armen ooilam wegnam, 2 Samuel 12:4. Als een arm vaderloos kind slechts een ezel bezit, waarmee hij enig geld kan verdienen, dan vinden zij het een of ander voorwendsel om die weg te nemen, omdat de eigenaar niet instaat is zijn recht tegenover hen te handhaven. Als een weduwe slechts een enkele os bezit voor haar gering landbouwbedrijf, dan zal die ene os om een onbeduidende schuld of voor achterstallige pacht haar ontnomen worden om als pand voor de schuld in bezit te worden genomen. God heeft als een van Zijn eretitels aangenomen dat Hij een "Vader van de wezen is" en een "Rechter van de weduwen," en daarom zullen diegenen niet als Zijn vrienden geacht worden, die niet alles doen wat zij kunnen om hen te beschermen en te helpen, maar gewis zal Hij diegenen rekenen Zijn vijanden te zijn, die hen kwellen en verdrukken.

3. Zij grijpen iedere gelegenheid aan om hen te beledigen, vers 4. Als zij hen op de openbare weg ontmoeten, zullen zij hen, als zij kunnen, misleiden zodat de armen en nooddruftigen genoodzaakt zijn zich voor hen te verbergen, daar zij zich op geen andere wijze tegen hen kunnen beveiligen. Zij houden er van de lieden te bespotten, de draak met hen te steken, hun kwaad te doen als zij kunnen en juichen als het hun gelukt te beletten dat de armen geholpen worden, dreigen hen te straffen als landlopers en noodzaken hen aldus zich te verbergen, waarna zij hen nog op de koop toe uitlachen.

Sommigen houden het er voor dat deze wreedheden, vers 9, 10 gepleegd werden door die verdrukkers, welke zich voor hetgeen zij doen op de wet beroepen. Zij *rukken het weesje van de borst,* dat is: nadat zij de arme kinderen vaderloos gemaakt hebben, maken zij hen ook moederloos, de vader van het leven beroofd hebbende, breken zij het hart van de moeder, en zo verhongeren zij de kinderen en laten hen omkomen. Farao en Herodes rukten de kinderen *van de borst* door het zwaard, en wij lezen van kinderen, "die uitgebracht moeten worden tot de doodslager," Hosea 9:13. Het zijn voorzeker wel onmenselijke moordenaars, die met zoveel genot onschuldig bloed zuigen. *Wat over de arme is nemen zij te pand,* ja zij nemen de armen zelf te pand, zoals sommigen dit lezen, en waarschijnlijk was het onder dit voorwendsel dat zij *de wezen van de borst rukten,* beslag op hen leggende om hen als slaven te gebruiken of te verkopen, zoals Nehemia 5:5. Wreedheid jegens de armen is grote goddeloosheid en roept luide om wraak. Zij, die geen barmhartigheid betonen aan hen, die aan hun genade zijn overgeleverd, zullen zelf een oordeel zonder barmhartigheid ontvangen.

Een ander voorbeeld van hun barbaarse behandeling van hen, tegen wie zij in het voordeel zijn, is dat zij hun zelfs hun noodzakelijk voedsel en hun kleren ontnemen. Zij drukken hen zo met hun afpersingen, dat zij *de naakte doen weggaan zonder kleed* vers 10 waardoor hij een dodelijke ziekte opdoet. En als een arm, hongerig gezin een garf heeft opgezameld om er zich een kleine koek

van te bereiden en dan te sterven, dan ontnemen zij hun zelfs deze garf, dit weinigje koren, zeer tevreden om hen te zien omkomen van gebrek terwijl zij zelf volkomen verzadigd zijn.

4. Zij zijn zeer verdrukkend voor de arbeiders, die zij in hun dienst gebruiken. Zij geven hun niet slechts geen loon hoewel de arbeider zijn loon waardig is (en dit is een schreeuwende zonde, Jakobus 5:4) maar zij willen hun niet eens te eten en te drinken geven, *die hun garven dragen doen zij hongerig weggaan,* vers 10, dit komt overeen met vers 11, dat zij, die *tussen hun muren olie uitpersen* en zwaar werken om de wijnpers uit te treden, dorst lijden, hetgeen nog erger is de dorsende os te muilbanden. Die meesters vergeten dat zij een Meester hebben in de hemel, die hun dienaren en arbeiders het noodzakelijke levensonderhoud niet willen geven, er zich niet om bekommeren of zij al of niet van hun arbeid kunnen leven.

5. Het is niet alleen onder het arme landvolk, maar ook in de steden, dat wij de banden zien van de verdrukten, vers 12. Uit *de stad zuchten de lieden,* waar de rijke kooplieden en handelaars even wreed zijn voor hun arme schuldenaars als de landheren buiten voor hun arme pachters en onderhorigen. In de steden worden zodanige wreedheden meer en spoediger gezien dan in afgelegen hoeken van het land, en de verongelijkten hebben gemakkelijker toegang tot de rechtbanken om recht te verkrijgen, en toch vrezen de verdrukkers aldaar noch voor het bedwang van de wet, noch voor de rechtvaardige afkeuring hunner naburen, maar de verdrukten zuchten en *schreeuwen als verwonden,* en kunnen zich geen verlichting verschaffen, want de verdrukkers zijn onverbiddelijk en doof voor hun zuchten.

II. Hij spreekt van rovers en van hen die onrecht plegen door bepaald geweld, zoals de benden van de Sabeërs en Chaldeën, die hem onlangs hadden geplunderd. Hij noemt hen niet ten einde niet partijdig te schijnen voor zijn eigen zaak en aldus over de mensen te oordelen naar hetgeen zij voor ons zijn (waartoe wij zo licht geneigd zijn) maar onder de Arabieren, de kinderen van het Oosten (Jobs vaderland) waren er de zodanigen, die van roof en buit leefden, vijandelijke invallen deden bij hun naburen en reizigers uitplunderden. Zie hoe zij hier beschreven worden en welk onheil zij stichten, vers 5-8.

1. Hun aard is als die van de woudezels in de woestijn, ongetemd, onhandelbaar, onredelijk, Ismaëls aard en karakter, Genesis 16:12, woest en geweldig, niet onder bedwang van wet of gerechtigheid, Jeremia 2:23, 24. Zij kiezen de woestijn tot hun woonplaats teneinde naar willekeur in de eenzaamheid te kunnen leven en in de gelegenheid te zijn om zoveel temeer kwaad te doen. Voor zulke woestelingen is de woestijn ook werkelijk de geschiktste plaats Hoofdst. 39:9. Maar geen woestijn kan de mensen buiten het bereik stellen van Gods oog en Gods hand.

2. Hun beroep is stelen en allen, die om hen heen zijn, tot hun prooi te maken. Zij hebben dit tot hun beroep gekozen, het is hun werk, omdat er meer en gemakkelijker winst mee te behalen is dan met een eerlijk beroep. Zij zijn vlijtig en ijverig in dit beroep, gaan er op uit als tot hun werk, Psalm 104:23. Zij geven er zich moeite mede, staan vroeg op om op hun prooi uit te gaan, als een reiziger zich vroeg op weg bevindt, zullen zij even vroeg uitgaan om hem te beroven, zij roven en teren er op, zoals een man leeft en teert op zijn beroep. De woestijn-niet de grond maar de wegen ervan-is *hun tot spijs,* hun en hun kinderen, zij onderhouden zich en hun gezin door te roven op de weg en achten er zich gelukkig in, zonder het minste berouw te gevoelen of medelijden te hebben met hun

slachtoffers, en zij genieten van hun winst met evenveel gerustheid alsof zij er eerlijk waren aangekomen, zoals Efraïm, Hosea 12:8, 9.

3. Zie het kwaad, dat zij doen in het land. Zij beroven niet slechts reizigers, maar doen invallen bij hun naburen en *maaien hun voeder op het veld,* vers 6. Dat is: zij komen op het erf van andere mensen, maaien hun koren en voeren dit weg alsof het het hunne was. *De wijnberg des goddelozen lezen zij af* en zo wordt de ene goddeloze tot de gesel gemaakt van de andere goddeloze. Wat de goddelozen verkregen door afpersing (dat hun manier van stelen is) verkrijgen deze rovers van hen door hun wijze van stelen, en aldus gebeurt het dikwijls dat de verwoesters verwoest worden, Jesaja 33:1.

4. De ellende van hen, die in hun handen vallen, vers 7, 8. *De naakten,* die zij beroofd hebben, geen kleren aan het lijf hebben gelaten, *laten zij vernachten* in de koude, zodat zij geen kleren aanhebbende, *van de stroom van de bergen nat werden* en, bij gebrek aan een betere beschutting de steenrotsen omhelsden blijde met een spelonk er in om zich tegen het weer te beschutten. Elifaz had Job van zodanige onmenselijkheid beschuldigd, daar hij tot de gevolgtrekking was gekomen dat Gods voorzienigheid hem niet aldus ontbloot zou hebben, indien hij *de kleren van de naakten niet had uitgetogen,* Hoofdst. 22:6. Job zegt hem hier dat er werkelijk de zodanigen waren, die zich aan die misdaden schuldig maakten, waarvan hij ten oprechte werd beticht en toch voorspoedig waren en welvoeren bij hun schelmstukken, daar de vloek onder welke zij zich legden onzichtbaar werkte. En Job denkt dat het juister is te redeneren zoals hij redeneerde, namelijk om uit die openbare goddeloosheid op te maken dat er in het verborgen een toekomende straf voor bereid wordt, dan om te redeneren zoals Elifaz namelijk om uit niets anders dan tegenwoordige rampen op te maken, dat er verborgen ongerechtigheid moet geweest zijn.

De straffeloosheid van deze verdrukkers en rovers wordt uitgedrukt in een enkel woord, vers 12. *Toch legt God hun geen dwaasheid* op, dat is: Hij vervolgt hen niet terstond met Zijn oordelen om deze misdaden, stelt hen niet tot afschrikkende voorbeelden, zodat voor de gehele wereld hun dwaasheid blijkt. Hij, "die rijkdom vergadert, doch niet met recht, in de helft van zijn dagen zal hij die moeten verlaten en in zijn laatste een dwaas zijn," Jeremia 17:11. Maar zolang hij voorspoedig is, gaat hij voor een wijs man door, en God legt hem geen dwaasheid op, totdat Hij zegt: "Gij dwaas! in deze nacht zal men uw ziel van u afeisen," Lukas 12:20.

Job 24:13-17

Deze verzen beschrijven een andere soort van zondaren, die ongestraft heengingen, omdat hun misdeden verborgen bleven. Zij *zijn onder de wederstrevers des lichts,* vers 13. Sommigen verstaan dit in overdrachtelijke zin: zij zondigen tegen het licht van de natuur, het licht van Gods wet en van hun eigen consciëntie, zij belijden God te kennen, maar zij rebelleren tegen de kennis, die zij van Hem hebben, en willen er niet door geleid en geregeerd worden, er geen bevelen van ontvangen, en niet er door in bedwang worden gehouden. Anderen verstaan het in letterlijke zin: Zij hebben het daglicht, maar verkiezen de nacht als de voordeligste tijd voor hun goddeloos bedrijf. Zondige werken worden "werken van de duisternis genoemd, omdat die kwaad doet het licht haat." Johannes 3:20. *Hij kent zijn wegen niet,* dat is: blijft uit de weg ervan, of, zo hij gezien wordt blijft hij niet in de plaats waar hij denkt bekend te zijn. Zodat hij hier de ergste zondaren beschrijft: -hen die moedwillig zondigen, zondigen tegen de overtuiging van hun eigen geweten waardoor zij aan hun zonde nog rebellie toevoegen. Hen die zondigen met voorbedachten rade, met veel overleg, duizend kunstenarijen in het werk stellende om hun schelmerijen verborgen te houden, zich dwaselijk inbeeldende dat zij zo zij ze slechts voor het oog van de mensen verborgen kunnen houden, veilig zijn, maar vergeten dat er geen *duisternis of schaduw des doods is,* waarin *de werkers van de ongerechtigheid zich kunnen verbergen* voor Gods oog, Hoofdst. 34:22. Hij noemt drie soorten van zondaren, die het licht schuwen.

1. Moordenaars, vers 14. *Met het licht staan* zij op, zodra de dageraad aan de kim is verschenen, om arme reizigers te doden, die vroeg op weg zijn naar hun zaken, met een weinig geld of goed naar de markt gaan, en hoewel dit zo weinig is, dat zij werkelijk arm en nooddruftig genoemd kunnen worden, daar zij slechts met grote moeite een zeer armoedig levensonderhoud verdienen met het doen van zaken op de markt, zal toch de moordenaar om het te verkrijgen zijn naaste het leven benemen, en zijn eigen leven in de waagschaal stellen, zal liever weinig hebben dan niets, ja meer, hij doodt om te doden, meer dorstende naar bloed dan naar buit. Zie welk een zorg en moeite goddelozen aanwenden om hun boze plannen ten uitvoer te brengen, en laat dit ons beschaamd maken om onze traagheid en onverschilligheid in goed doen.

2. Overspelers. "De ogen, die vol zijn van overspel," 2 Petrus 2:14, de onkuise ogen, *nemen de schemering waar,* vers
15. Het oog van de overspelige vrouw deed dit, Spreuken 7:9. Overspel verbergt het hoofd van schaamte, de zondaren zelf, ook de onbeschaamdsten van hen, doen wat zij kunnen om die zonde te verbergen, "si non caste, samen caute-indien niet uit kuisheid, dan uit voorzichtigheid," en na al de armzalige pogingen van de werkers voor de hel, om er de schande van weg te nemen, is "hetgeen heimelijk van hen geschiedt schandelijk ook te zeggen," Efeziers 5:12. Het verbergt ook het hoofd uit vrees, wetende dat "jaloersheid een grimmigheid des mans is, die in de dag van de wraak niet zal verschonen" Spreuken 6:34, 35. Zie welke moeite zij doen, die het vlees verzorgen tot begeerlijkheden, moeite om het doel van dat verzorgen te bereiken, en dan om het te verbergen, en dat ten laatste toch op dood en hel voor hen uitloopt! Met minder moeite zouden zij het vlees kunnen kruisigen en doden, en die moeite zou ten laatste leven en de hemel voor hen zijn. Laat de zondaar zijn hart veranderen, dan behoeft hij zijn aangezicht niet te bedekken, maar mag *het opheffen uit de gebreken.*

3. Inbrekers, vers 16. Dezen *tekenen zich des daags huizen*, letten op de toegangen van een huis, zien aan welke zijde zij er zich het gemakkelijkst een weg in kunnen banen, en dan doorgraven zij des nachts de muur, hetzij om er te doden, of te stelen, of er overspel te bedrijven. De nacht begunstigt de aanval en maakt de verdediging moeilijk, want "de heer des huizes weet niet in welke ure de dief komen zal," en daarom slaapt hij, Lukas 12:39, en zo is hij met de zijnen aan gevaar blootgesteld. Om die reden wordt huisbraak bij nacht, gepleegd met misdadige bedoelingen, bij ons voor een misdaad verklaard, die, zo zij door een geestelijke werd bedreven, hem het voorrecht deed verliezen om door geen wereldlijke rechtbank geoordeeld te kunnen worden.

Eindelijk. Job merkt op (en misschien merkt hij het op als een deel van de tegenwoordige hoewel verborgen, straf van zodanige zondaren), dat zij in voortdurende vrees verkeren van ontdekt te zullen worden, vers 17. *De morgenstond is hun tezamen de schaduw des doods.* Het daglicht, dat aan eerlijke lieden welkom is, is voor slechte lieden een verschrikking. Zij vervloeken de zon, niet zoals de Moren omdat zij hen verschroeit, maar omdat zij hen doet ontdekken. Als iemand hen kent, zijn zij, daar hun geweten hen aanklaagt, gereed om hun eigen beschuldigers te worden, want zij *zijn bevangen door de verschrikking van de schaduw des doods.* Met de zonde is schande in de wereld gekomen, en eeuwige schande is er het einde van. Zie de rampzaligheid van de zonderen: zij zijn blootgesteld aan voortdurende angst, en zie toch ook hun dwaasheid: zij zijn bevreesd om de mensen onder de ogen te komen, maar hebben geen vrees voor Gods oog, dat altijd op hen gericht is, zij zijn niet bevreesd om datgene te doen, dat zij zozeer vrezen bekend te zien worden als door hen gedaan.

Job 24:18-25

Aan het slot zijn rede:

I. Geeft Job nog nadere voorbeelden van de goddeloosheid van deze wrede, bloeddorstige mannen.

1. Sommigen van hen zijn zeerovers. Hierop passen vele geleerde uitleggers deze moeilijke uitdrukkingen toe van vers 18. *Hij is snel op de wateren.* Kapers kiezen de snelst zeilende schepen, daarin kruisen zij van het ene kanaal naar het andere, om vaartuigen prijs te maken, en hierdoor verkrijgen zij zo grote rijkdom, dat *hun deel vervloekt is op aarde,* en *zij zich niet naar de weg van de wijngaarden wenden,* dat is, gelijk bisschop Patrick het verklaart zij verachten het bedrijf van hen, die de grond bewerken en wijngaarden planten, als armzalig en onvoordelig. Maar anderen houden het voor een nog nadere beschrijving van het gedrag dier zondaren, die bevreesd zijn voor het licht, als zij ontdekt worden, maken zij zich zo spoedig als zij kunnen uit de voeten, en zien heen, niet naar de wijngaarden, uit vrees van ontdekt te worden, maar naar het een of ander gevloekt doel, een eenzame verlaten plaats, waar niemand naar ziet.

2. Sommigen zijn beledigend voor hen, die in moeilijkheid zijn en voegen nog smart toe aan hen, die reeds smart hebben. Onvruchtbaarheid werd voor grote schande gehouden en aan haar, die aldus beproefd zijn, wordt het verweten, zoals Peninna het Hanna verweten heeft met het doel haar te kwellen en aan het tobben te brengen, hetgeen zeer wreed is, het *is de onvruchtbare, die niet gebaard heeft af te teren,* vers 21, of hen, die kinderloos zijn, en gebrek hebben aan de pijlen, die anderen in hun pijlkoker hebben, en die hen instaatstellen om met de vijanden te spreken in de poort, Psalm 127:5. Hij maakt gebruik van dat voordeel tegen en is verdrukkend voor hen, evenals de vaderlozen zijn ook de kinderlozen in zekere zin hulpeloos. Om dezelfde reden is het wreed de weduwe te schaden, aan wie hij behoorde goed te doen: en geen goed te doen als het in onze macht is, dat is kwaad doen. Er zijn de zodanigen, die door zich te gewennen aan wreedheid, eindelijk zo onbesuisd en onstuimig worden dat zij *de schrik van de helden zijn in het land van de levenden,* vers 22. Door zijn macht of geweld *trekt hij de machtigen* in een strik, zelfs de grootsten zijn niet tegen hem bestand als hij zijn aanvallen heeft van woeste razernij, in zijn drift staat hij op en slaat met zoveel woede om zich heen, dat niemand zeker is van zijn leven, en tegelijkertijd is hij dan ook niet zeker van zijn eigen leven, want "zijn hand is tegen allen, en de hand van allen is tegen hem," Genesis 16:12. Men vraagt zich af, hoe iemand er behagen in kan scheppen om iedereen bevreesd voor zich te maken, toch zijn er de zodanigen, die dit doen.

II. Hij toont aan dat deze vermetele zondaars voorspoedig zijn, en voor een wijle gerust leven, ja dikwijls hun dagen eindigen in vrede, zoals Ismael, die hoewel hij een man was van tamelijk wel zo'n karakter als hier beschreven wordt, toch geleefd heeft en gestorven is voor het aangezicht van al zijn broederen, zoals ons bericht wordt in Genesis 25:18. Van deze zondaren wordt hier gezegd:

1. Dat *God hen in gerustheid stelt,* vers 23. Zij schijnen zich onder de bijzondere bescherming te bevinden van de Goddelijke voorzienigheid en men vraagt zich verwonderd af, hoe zij in al de gevaren, die zij zich op de hals halen, nog het leven kunnen behouden.

2. Dat zij *daarop steunen,* dat is, er zich door gemachtigd beschouwen voor al hun geweld, omdat *niet haastiglijk het oordeel over de boze daad geschiedt,* denken zij dat er geen groot kwaad in

steekt, en dat God niet misnoegd op hen is, noch hen ooit ter verantwoording zal roepen. Hun voorspoed stelt hen gerust.

3. Dat zij voor een wijle verheven zijn, zij schijnen de gunstgenoten des hemels te wezen. Zij zijn in eer gesteld buiten het bereik van gevaar (naar zij denken) en in de hoogmoed huns harten verheffen zij zich.

4. Dat zij ten laatste stil en zacht uit de wereld weggenomen worden zonder enigerlei schande of verschrikking. "Zij dalen even gemakkelijk ten grave als sneeuwwater in de droge grond zinkt, als het door de zon is gesmolten." Aldus verklaart bisschop Patrick, vers 19. In dezelfde zin omschrijft hij vers 20. *De baarmoeder vergeet hem,* enz. "God stelt geen zodanig teken van Zijn misnoegen op hem of zijn moeder kan hem spoedig vergeten, de hand van de gerechtigheid hangt hem niet aan een galg om de vogelen tot spijze te wezen, maar evenals andere mensen wordt hij naar zijn graf gedragen, om zoet voedsel te wezen voor de wormen, daar ligt hij rustig en hij en zijn goddeloosheid worden niet meer herdacht dan een boom die tot splinters geslagen is." En vers 24. *Gelijk alle anderen worden zij weggenomen,* dat is: Zij worden als alle andere mensen besloten in hun graf, ja meer, zij sterven even gemakkelijk (zonder die moeizame pijnen, welke anderen verduren) als een korenaar door uw hand wordt afgesneden." Vergelijk dit met Salomo's opmerking, Prediker 8:10. "Ik heb gezien de goddelozen die begraven werden en degenen, die kwamen en uit de plaats des Heiligen gingen, die werden vergeten."

III. Hij voorziet echter hun val en dat hun dood, al sterven zij ook in eer en gerustheid, hun verderf zal zijn. *Gods ogen zijn op hun wegen,* vers 23. Hoewel Hij zwijgt en de ogen voor hen schijnt te sluiten, neemt Hij toch kennis en houdt Hij rekening van al hun goddeloosheid, en weldra zal Hij doen blijken dat hun geheimste zonden die, naar zij dachten, *geen oog zien kon,* vers 15, onder Zijn oog waren. Hier wordt geen melding gemaakt van de straf van deze zondaren in de andere wereld maar het wordt te kennen gegeven in de bijzondere nota, die genomen wordt van de gevolgen van zijn dood.

1. De vertering van het lichaam in het graf, hoewel aan allen gemeen, heeft voor hem toch de aard van een straf voor zijn zonde *Het graf zal hen verteren, die gezondigd hebben,* dat land van de duisternis zal het deel wezen van hen, die *de duisternis liever gehad hebben dan het licht.* Het lichaam, dat zij vertroeteld hebben, zal een feestmaal zijn voor de wormen, die er zich met evenveel genot op zullen vergasten, als zij zich vergast hebben op het vermaak en gewin van de zonde.

2. Hoewel zij gedacht hebben een grote naam te maken door hun rijkdom en macht en hun grote daden, is toch "hun gedachtenis met hen vergaan," Psalm 9:7. "Hij, die zoveel van zich deed spreken zal na zijn dood niet meer met ere herdacht worden, zijn naam zal verrotten," Spreuken 10:7. Zij, die bij zijn leven zijn waar karakter niet in het licht durfden stellen, zullen hem niet sparen als hij gestorven is, zodat de schoot die hem gebaard heeft, zijn eigen moeder, hem vergeet, dat is: het vermijdt om hem te noemen, denkende dat dit de grootste vriendelijkheid is, die zij hem kan bewijzen, daar er geen goeds van hem gezegd kan worden. De eer, die verkregen werd door zonde, zal spoedig in schande verkeren.

3. De goddeloosheid, die zij in hun geslacht dachten te bestendigen, zal verbroken worden als een boom al hun boze plannen zullen mislukken, en al hun goddeloze hoop vernietigd en met hen begraven worden.

4. Hun hoogmoed zal naar bereden gebracht en in het stof gelegd worden vers 24, en in barmhartigheid jegens de wereld zullen zij uit de weg worden geruimd, en al hun macht en voorspoed afgesneden worden, gij kunt hem zoeken en hij zal niet gevonden worden. Job erkent dat goddeloze mensen ten laatste rampzalig zullen zijn aan de andere kant van de dood, maar hij ontkent ten enenmale wat zijn vrienden staande hielden, namelijk dat zij gewoonlijk reeds in dit leven rampspoedig zijn.

Eindelijk. Ten besluite tart hij allen, die tegenwoordig zijn, om wat hij gezegd heeft te wederleggen, zo zij het konden, vers 25. *Indien het nu zo niet is* als ik het gezegd heb en indien dan daar niet uit volgt, dat ik onrechtvaardig veroordeeld en geblameerd ben, zo laat hen, die het kunnen, bewijzen dat mijne rede of:

1. Op zichzelve onwaar is, en dat ik dus een leugenaar ben, of:

2. Dat mijn rede niet ter zake is, en dus ook beuzelachtig is en nietswaardig. Datgene is inderdaad beuzelachtig en nietswaardig, waar geen waarheid in is, hoe kan er iets goeds zijn in hetgeen waar geen waarheid in is? Maar zij, die woorden spreken van waarheid en van een gezond verstand, behoeven niet te vrezen dat hetgeen zij gezegd hebben onderzocht en getoetst zal worden, maar zullen zich, evenals Job hier, goedsmoeds aan ieder onderzoek onderwerpen.

HOOFDSTUK 25

1 Toen antwoordde Bildad, de Suhiet, en zeide:
2 Heerschappij en vreze zijn bij Hem, Hij maakt vrede in Zijn hoogten.
3 Is er een getal Zijner benden? En over wien staat Zijn licht niet op?
4 Hoe zou dan een mens rechtvaardig zijn bij God, en hoe zou hij zuiver zijn, die van een vrouw geboren is?
5 Zie, tot de maan toe, en zij zal geen schijnsel geven; en de sterren zijn niet zuiver in Zijn ogen.
6 Hoeveel te min de mens, die een made is, en des mensen kind, die een worm is!

Op Jobs laatste rede geeft Bildad hier een zeer kort antwoord, het is alsof hij de zaak moede begon te worden. Het voornaamste punt in geschil namelijk de voorspoed van de goddelozen, roert hij niet aan, daar hij de bewijzen, die Job er in het vorige hoofdstuk voor bijgebracht heeft niet kan weerleggen, maar omdat hij dacht dat Job al te stoutmoedig was bij de Goddelijke majesteit in zijn beroep op de Goddelijke vierschaar, Hoofdstuk 23, toont hij in enkele woorden de oneindige afstand aan, die er is tussen God en de mens, ons lerende:

I. Hoge en eervolle gedachten te koesteren van God, vers 2-3, 5.

II. Geringe gedachten te koesteren van onszelf, vers 4, 6, hetgeen, hoe ook verkeerd toegepast op Job, twee goede lessen zijn, die wij allen moeten leren.

Job 25:1-6

Om twee dingen moet Bildad hier geprezen worden:

1. Omdat hij niet meer spreekt over het onderwerp, waaromtrent Job en hij verschilden in gevoelen. Misschien begon hij te denken dat Job gelijk had, en dan was het recht om er niets meer van te zeggen, als iemand die streed voor de waarheid, en niet om de overwinning te behalen, en dus tevreden was om voor het vinden van de waarheid de zegepraal te verliezen. Of als iemand die zo hij nog dacht gelijk te hebben, toch wist wanneer hij genoeg gezegd had, en niet eindeloos de twist wilde voortzetten, ten einde het laatste woord te hebben. Misschien was ook werkelijk een van de redenen, waarom hij en de overigen dit punt in debat opgaven, hierin gelegen, dat zij bemerkten dat Job en zij niet zo in gevoelen verschilden als zij wel dachten. Zij erkenden dat goddelozen voor een wijle voorspoedig kunnen zijn, en Job erkende dat zij ten laatste in het verderf zullen gestort worden, hoe gering was dus niet het verschil tussen hen! Indien twistredenaars elkaar beter wilden verstaan, dan zouden zij misschien bevinden dat zij dichter bij elkaar staan dan zij dachten.

2. Voor zijn uitnemend spreken over hetgeen, waaromtrent Job en hij het eens waren. Als wij allen ons hart konden vervullen met gedachten van eerbied en ontzag voor God, en met nederige gedachten omtrent onszelf, wij zouden niet zo geneigd zijn om over zaken van twijfelachtige of zeer ingewikkelde aard zo heftig met elkaar te twisten.

Bildad volgt hier tweeërlei wijze om God te verheffen en de mens te vernederen.

I. Hij toont aan hoe heerlijk God is, en daaruit leidt hij af hoe schuldig en onrein de mens is voor Zijn aangezicht, vers 2-4.

Laat ons dan zien:

1. Welke grote dingen hier van God worden gezegd, bedoeld om Job met eerbied en ontzag voor Hem te vervullen, en zijn afkeuringen van Hem en van Zijn handelingen met hem te bestraffen.

A. God is de vrijmachtige Heer van allen, en bij Hem *is ontzaglijke majesteit. Heerschappij en vreze zijn bij Hem,* vers 2. Hij, die het aanzijn gaf, heeft onbetwistbaar recht om wetten te geven, en de wetten, die Hij geeft, kan Hij handhaven en doen uitvoeren. Hij, die alles gemaakt heeft, heeft het recht om over alles in volstrekte vrijmacht te beschikken naar Zijn wil en welbehagen. Al wat Hij wil doen, doet Hij, en mag Hij doen, en niemand kan tot Hem zeggen: "Wat doet Gij, of waarom doet Gij het," Daniel 4:35. Dat Hij heerschappij heeft (of "Dominus—Heere is)" duidt Hem aan als de eigenaar en regeerder van alle schepselen. Die zijn allen Zijne en zij zijn allen onder Zijn bestuur, en ter Zijner beschikking. Hieruit volgt dat Hij te vrezen is, dat is: dat Hij geëerbiedigd en gehoorzaamd moet worden, en dat Hij gevreesd wordt door allen, die Hem kennen, de serafim bedekken hun aangezicht voor Hem, er volgt ook uit dat vroeg of laat allen Hem zullen vrezen. Der mensen heerschappij is dikwijls verachtelijk, en ook dikwijls veracht, maar God en Zijn heerschappij zijn altijd ontzaglijk en geducht.

B. De heerlijke bewoners van de bovenwereld zijn Hem allen onderdanig en gehoorzaam, berusten geheel en volstrekt in Zijn wil. *Hij maakt vrede in Zijn hoogte,* Hij geniet een volkomen rust, de

heilige engelen twisten nooit met Hem, noch met elkaar, maar berusten in Zijn wil en zijn eenstemmig om die, zonder twisten of murmureren, ten uitvoer te brengen, aldus wordt de wil van God gedaan in de hemel, en aldus bidden wij, dat hij door ons gedaan zal worden op aarde. De zon, de maan en de sterren blijven in hun banen en komen nooit met elkaar in botsing, ja zelfs in deze lagere sfeer, die dikwijls door stormen en onweder beroerd is, zal God toch, als het Hem behaagt vrede gebieden door "de storm te doen stilstaan," Psalm 107:29, 65:8.

Merk op: de hoogten zijn Zijn hoogten, want *de hemel is des Heeren* in zeer bijzondere zin. Vrede is Gods werk, waar hij gemaakt wordt, is Hij het, die hem maakt, Jesaja 57:19. In de hemel heerst volmaakte vrede, want daar heerst volmaakte heiligheid, en daar is God, die liefde is.

C. Hij is een God van onweerstaanbare macht, is *er een getal van zijn benden?* vers 3. De grootheid en macht van vorsten worden beoordeeld naar hun krijgsheiren. God is niet alleen zelf almachtig, maar Hij heeft een talloos aantal van legerscharen tot Zijn beschikking, die vliegen op Zijn wenken, staande legers die nooit afgedankt, nooit ontbonden worden, geregelde, goed gedisciplineerde troepen, die nooit verlegen staan en nooit rebelleren of aan het muiten slaan, veteranen, die lang in Zijn dienst zijn geweest, zegevierende troepen, die nooit gefaald hebben de overwinning te behalen. Alle schepselen zijn Zijn heirscharen, maar inzonderheid de engelen. Hij is Heer van allen, de Heere van de heirscharen. Hij heeft talloze legerscharen, en maakt toch vrede. Hij kon oorlog tegen ons voeren, maar is toch bereid om vrede met ons te hebben, en zelfs die hemelse heirscharen werden gezonden om te verkondigen "vrede op aarde, in de mensen een welbehagen," Lukas 2:14.

D. Zijn voorzienigheid strekt zich uit over allen, *over wie staat Zijn licht niet op* Het licht van de zon wordt meegedeeld aan alle delen van de wereld, en, het jaar in zijn geheel nemende, aan allen gelijkelijk. Zie Psalm 19:7. Dat is een flauw beeld van Gods algemene kennis van en zorg over geheel de schepping, Mattheus 5:45. Allen zijn onder het licht van Zijn kennis en liggen naakt en geopend voor Hem. Allen delen in het licht van Zijn goedheid, het schijnt inzonderheid *daarvan* bedoeld. Hij is goed voor allen, de aarde is vol van Zijn goedertierenheid. Hij is "Deus Optimus-God, het beste van de wezens," zowel als "maximus-het grootste, " Hij heeft macht om te vernietigen, maar Zijn lust is het om genade te betonen. Alle schepselen leven van Zijn milddadigheid.

2. Hoe gering hier gesproken wordt van de mens, en dat wel met waarheid en terecht vers 4. *Hoe zou dan een mens rechtvaardig zijn bij God, en hoe zou hij zuiver zijn?* De mens is niet slechts gering, maar laag, niet slechts aards, maar vuil, hij kan niet rechtvaardig, niet rein zijn bij God.

A. In vergelijking met God. Der mensen gerechtigheid en heiligheid zijn, op hun best nog niets in vergelijking met die van God, Psalm 89:7.

B. In geschil of twistgeding met God. Hij, die met het woord en de voorzienigheid van God wil twisten, moet noodzakelijkerwijs het onderspit delven. God zal gerechtvaardigd worden, en dan moet de mens wel veroordeeld worden, Psalm 51:6, Romeinen 3:4. Er is geen vergissing in Gods oordeel, en daarom is er geen verzet tegen, en kan men er geen appel tegen aantekenen.

C. In het oog van God. Indien God zo groot en heerlijk is, hoe kan dan de mens, die schuldig en onzuiver is voor Hem verschijnen? Vanwege zijn dadelijke overtreding is de mens onderhevig aan Gods gerechtigheid, hij kan voor Zijn aangezicht niet worden gerechtvaardigd, hij kan zich noch onschuldig verklaren noch pleiten op enigerlei verdienste, die opweegt tegen zijn schuld, of haar vermindert of verzacht. De Schrift heeft het alles onder de zonde besloten. Vanwege zijn oorspronkelijk bederf, zijn erfzonde, daar hij van een vrouw geboren is, is hij hatelijk voor Gods heiligheid, en kan hij in Zijn ogen niet rein zijn. God ziet zijn onzuiverheid, en het is zeker dat hij er ten enenmale ongeschikt door is om gemeenschap met God te oefenen in genade hier, en voor het zien en genieten van Hem hiernamaals. Daarom is het ons nodig om door het water en de Heilige Geest wedergeboren te worden, en gewassen te worden in het bloed van Christus, de fontein die altijd geopend is.

II. Hij toont aan hoe duister en gebrekkig zelfs de hemellichamen zijn in het oog van God en in vergelijking met Hem, en daaruit leidt hij af hoe klein en gering en waardeloos de mens is.

1. De hemellichten, hoewel schone, sierlijke schepselen, zijn voor God slechts als aardkluiten, vers 5. *Zie tot de maan toe,* wandelende in haar helderheid, en de sterren, die heerlijke lampen des hemels, van welker glans en schittering de heidenen zo bekoord waren dat zij ze hebben aangebeden-en toch, in Gods oog, en in vergelijking met Hem, geven zij geen schijnsel, zijn zij niet zuiver, ten aanzien van de uitnemende heerlijkheid hebben zij geen heerlijkheid, zoals een kaars, die hoewel zij brandt, geen schijnsel geeft als zij in het heldere licht van de zon wordt geplaatst. De heerlijkheid van God, uitblinkende in Zijn voorzienigheid, verduistert de heerlijkheid van de schitterendste sterren, Jesaja 24:23. "De maan zal schaamrood worden, en de zon zal beschaamd worden, als de Heere van de heirscharen op de berg Zion zal regeren." De hemellichamen zijn dikwijls bewolkt, wij zien duidelijk vlekken in de maan, en met behulp van telescopen kunnen wij soms ook vlekken in de zon bespeuren maar God ziet er vlekken in, die wij niet zien. Hoe durfde Job dan met zoveel gerustheid zich beroepen op God die het verkeerde in hem zag, waarvan hijzelf zich niet bewust was?

2. De kinderen van de mensen, hoewel edele voortreffelijke schepselen, zijn voor God slechts *wormen,* vers 6. *Hoeveel te min* schittert de mens in eer, hoeveel minder is hij zuiver in gerechtigheid, die *een made is,* en *des mensen kind,* wie hij ook zij, die *een worm is!* Een mijt volgens sommigen, een diertje, dat men niet met het blote oog, maar slechts door een vergrootglas zien kan, zulk een wezen is de mens. Ongedierte volgens anderen, niet slechts gering en verachtelijk, maar afzichtelijk en schadelijk.

a. Zo gering en klein en onbeduidend in vergelijking met God en met de heilige engelen, zo waardeloos en verachtelijk, zijn oorsprong hebbende in bederf, en zich heenspoedende naar het bederf. Hoe weinig reden heeft dus de mens om hoogmoedig te zijn, en hoe grote reden om ootmoedig te wezen!

b. Zo zwak en machteloos en zo gemakkelijk verpletterd, en daarom zo ongelijk een portuur voor de almachtige God. Zal dan de mens zo’n dwaas zijn, om te gaan strijden met zijn Maker, die hem gemakkelijker vertreden en verpletteren kan dan wij een worm?

c. Zo laag en vuil. De mens is niet zuiver, want hij is een worm, uitgebroed in verrotting en dus hatelijk voor God. Laat ons dus verwonderd staan over Gods nederbuigende genade waarmee Hij zulke wormen als wij zijn in verbond en gemeenschap met zich heeft opgenomen, inzonderheid over de liefde en genade van de Zone Gods, waarmee Hij zich zo ontledigd heeft, dat Hij zei: "Ik ben een worm en geen man," Psalm 22:7.

HOOFDSTUK 26

1 Maar Job antwoordde en zeide:
2 Hoe hebt gij geholpen dien, die zonder kracht is, en behouden den arm, die zonder sterkte is?
3 Hoe hebt gij hem geraden, die geen wijsheid heeft, en de zaak, alzo zij is, ten volle bekend gemaakt?
4 Aan wien hebt gij die woorden verhaald? En wiens geest is van u uitgegaan?
5 De doden zullen geboren worden van onder de wateren, en hun inwoners.
6 De hel is naakt voor Hem, en geen deksel is er voor het verderf.
7 Hij breidt het noorden uit over het woeste; Hij hangt de aarde aan een niet.
8 Hij bindt de wateren in Zijn wolken; nochtans scheurt de wolk daaronder niet.
9 Hij houdt het vlakke Zijns troons vast; Hij spreidt Zijn wolk daarover.
10 Hij heeft een gezet perk over het vlakke der wateren rondom afgetekend, tot aan de voleinding toe des lichts met de duisternis.
11 De pilaren des hemels sidderen, en ontzetten zich voor Zijn schelden.
12 Door Zijn kracht klieft Hij de zee, en door Zijn verstand verslaat Hij haar verheffing.
13 Door Zijn Geest heeft Hij de hemelen versierd; Zijn hand heeft de langwemelende slang geschapen.
14 Ziet, dit zijn maar uiterste einden Zijner wegen; en wat een klein stukje der zaak hebben wij van Hem gehoord? Wie zou dan den donder Zijner mogendheden verstaan?

Dit is het korte antwoord van Job op de korte rede van Bildad, waarin hij er zo verre van is om hem tegen te spreken, dat hij wat door hem gezegd is bevestigt, en hem nog overtreft in het grootmaken van God en het in het licht stellen van Zijn macht, om aan te tonen welke reden hij had om nog te zeggen wat hij gezegd heeft, Hoofdst. 2:*Gelijk gijlieden het weet, weet ik het ook.*

I. Hij toont aan dat Bildads rede niets te doen had met de zaak, waarover hij sprak, zij is wel zeer waar en goed, maar niet ter zake, vers 2-4.

II. Dat zij onnodig was voor de persoon met wie hij sprak, daar deze dit alles wist en geloofde, en er evengoed over spreken kon als hij, ja beter, en er de bewijzen kon bijvoegen van Gods macht en grootheid, hetgeen hij ook in het overige van zijn rede doet, vers 5-13, besluitende dat, als zij beide gezegd hadden wat zij konden, het alles nog ver achterbleef bij de waardij van het onderwerp, dat nog ver van uitgeput was, vers 14.

Job 26:1-4

Men zou niet gedacht hebben dat Job, nu hij zoveel pijn en smart leed, zo de draak kon steken met zijn vriend als hij hier doet, en zich vrolijk kon maken over de nietigheid van diens rede, daar zij met de zaak, die tussen hen aanhangig was, niets van doen had. Bildad dacht dat hij een zeer fraaie rede had uitgesproken, dat het onderwerp, dat hij behandelde, zo gewichtig en de taal, die hij had gebruikt zo schoon was, dat hij er de roem mee had verworven beide van een orakel en van een redenaar, maar met tamelijk veel gemelijkheid toont Job hem aan, dat zijn rede van niet zoveel gewicht was als hij wel meende, en hij bespot er hem om. Hij toont aan:

1. Dat het niet veel zaaks was, vers 3. *Hoe hebt gij de zaak zoals zij is, ten volle bekend gemaakt.* Dit is ironisch gesproken, waarin een verwijt aan Bildad ligt opgesloten wegens zijn ingenomenheid met hetgeen hij gezegd had.

a. Hij dacht zeer helder en duidelijk te hebben gesproken, dat hij *de zaak had bekendgemaakt zoals zij is.* Hij was zeer ingenomen met zijn eigen denkbeelden (waartoe wij allen maar al te zeer geneigd zijn) en hij dacht dat zij alleen juist waren, waar en begrijpelijk, en dat alle andere denkbeelden nopens de zaak onjuist ongegrond en verward waren, terwijl wij toch, als wij van de heerlijkheid Gods spreken, de zaak niet kunnen bekend maken zoals zij is, want wij zien nu door een spiegel in een duistere rede, of slechts door weerkaatsing, en wij zullen God niet zien zoals Hij is, voor wij in de hemel komen. Hier *kunnen wij niets* betreffende Hem *ordelijk voorstellen,* Hoofdst. 37:19.

b. Hij dacht zeer volledig te hebben gesproken al was het dan ook in weinig woorden, dat hij de zaak ten volle bekend had gemaakt, en helaas, het was slechts op bekrompen, armzalige wijze, dat hij er over gesproken had, in vergelijking met de uitgebreidheid en de rijken inhoud van het onderwerp.

2. Dat in die rede geen groot nut stak: "Qui bono-Welk goed hebt gij gedaan met alles wat gij hebt gezegd?" vers 2. *Hoe hebt gij* met die fraaie rede *geholpen dien, die zonder kracht is? Hoe hebt gij* met uw wijze voorschriften *hem geraden, die geen wijsheid heeft?* Job wil hem ervan overtuigen:

a. Dat hij er Gode geen dienst mee gedaan heeft, Hem er niet in het minst door aan hem verplicht heeft. Het is voorzeker onze plicht, en het zal ons tot eer zijn, om voor God te spreken, maar wij moeten niet denken dat Hij onze dienst nodig heeft, of ons er iets voor schuldig is, en Hij zal hem ook niet aannemen, indien hij voortkomt uit een geest van twist en tegenspraak en niet uit oprechte liefde voor Gods heerlijkheid.

b. Dat hij er zijn eigen zaak niet mee gediend had. Hij dacht dat zijn vrienden hem grote dank verschuldigd waren, wijl hij hen hielp toen zij in nood en verlegenheid waren om zich tegen Job te handhaven, waartoe hun de kracht en de wijsheid ontbrak. Zelfs zwakke twistredenaars denken als zij in vuur zijn dat de waarheid hun meer verplicht is dan het geval is.

c. Dat hij er hem geen dienst mee gedaan had. Hij gaf voor Job te willen overtuigen, onderrichten en vertroosten, maar helaas, wat hij gezegd had was zo weinig ter zake, dat het van geen nut was om

enigerlei fout of vergissing te herstellen, noch om hem te helpen zijn beproevingen te dragen of er goeds aan te ontlenen, vers 4. *"Aan wie hebt gij die woorden verhaald?* Was het tot mij, dat gij uw rede gericht hebt? En houdt gij mij voor zo'n kind, dat ik deze onderrichtingen nodig heb? Of acht gij ze geschikt voor iemand in mijn toestand?" Alles wat waar en goed is, is niet altijd gepast en op de gelegen tijd gezegd. Voor iemand, die zoals Job vernederd en verbroken en bedroefd van hart was, had hij over de genade en barmhartigheid van God moeten prediken, veeleer dan over Zijn grootheid en majesteit, hem de vertroostingen Gods moeten voorhouden veeleer dan de verschrikkingen des Almachtigen. Christus weet met de moeden een woord ter rechter tijd te spreken, Jesaja 50:4 en Zijn dienaren moeten leren het woord van de waarheid recht te snijden, moeten diegenen niet treurig maken, die God niet treurig gemaakt wil hebben, zoals Bildad gedaan heeft, en daarom vraagt Job hem: *Wiens geest is van u uitgegaan?* dat is: "Welke ontroerde ziel zou ooit door redenen als deze verkwikt en geholpen en tot zichzelve worden gebracht?" Zo worden wij dikwijls teleurgesteld in onze verwachtingen van onze vrienden, die ons behoorden te vertroosten, maar de Trooster, die de Heilige Geest is, vergist zich nooit in Zijn werkingen, en mist nooit Zijn doel.

Job 26:5-14

De waarheid had zeer veel licht ontvangen uit de twistredenen tussen Job en zijn vrienden betreffende de punten, waarover zij in gevoelen met elkaar verschilden, maar nu behandelen zij een onderwerp waarover zij het allen eens waren, namelijk de oneindige heerlijkheid en macht van God. Hoe triomfeert niet de waarheid en hoe helder schittert zij, als er tussen de twistenden geen andere strijd is, dan wie het eerbiedigst over God zal spreken, de heerlijkste dingen van Hem zal zeggen, het overvloedigst zal zijn in het vermelden van Zijn lof! Het zou goed zijn indien alle twisten over de Godsdienst aldus eindigden in *eendrachtiglijk, met een mond, God te verheerlijken* als Heere van allen en onze Heere, Romeinen 15:6 want daartoe zijn wij allen gekomen, en hierin stemmen wij allen overeen.

I. Vele grote voorbeelden worden hier gegeven van de wijsheid en macht van God in de schepping en bewaring van de wereld.

1. Slaan wij de blik rondom ons, op de aarde en de wateren hier beneden, dan zullen wij treffende voorbeelden zien van Gods almacht.

A. *Hij hangt de aarde aan een niet,* vers 7. De grote aardbol, die noch op pilaren steunt, noch als op een wagenas rust, wordt toch door de almachtige kracht van God vast in haar plaats en door haar eigen zwaarte in evenwicht gehouden. De kunst van de mensen zou geen veertje aan een niet kunnen ophangen, maar de Goddelijke wijsheid hangt aldus de gehele aarde aan een niet. Zij is "ponderibus librata suis-door haar eigen zwaarte in evenwicht gehouden," zegt de dichter, "gedragen door het woord van Zijn kracht," zegt de apostel. Hetgeen aan een niet is gehangen kan ons dienen om er onze voet op te zetten en het gewicht van ons lichaam te dragen, maar het zal ons nooit dienen om er ons hart op te zetten, noch om het gewicht te dragen van onze ziel.

B. *Hij heeft een gezet perk over het vlakke van de wateren rondom afgetekend,* en ze daarbinnen gesloten gehouden, opdat zij de aarde niet wederom zouden bedekken, en deze perken zullen onveranderd, onbewogen blijven, totdat dag en nacht tot een einde zullen komen en de tijd niet meer zijn zal. Hierin blijkt de heerschappij, die de voorzienigheid Gods heeft over de woeste, bruisende golven van de zee, en zo is het dan een voorbeeld van Zijn macht Jeremia 5:22, Wij zien ook de zorg, die Gods voorzienigheid heeft voor de arme, zondige inwoners van de aarde die, hoewel onderhevig aan Zijn gerechtigheid en overgeleverd aan Zijn genade, aldus er voor bewaard zijn om overstelpt te worden, zoals zij het eens geweest zijn door de wateren van een zondvloed, en aldus bewaard zullen blijven, omdat zij ten laatste door het vuur verteerd moeten worden.

C. *Hij formeert dode dingen onder de wateren,* vers 5. *Refaïm, reuzen worden gevormd onder de wateren,* dat is: grote, reusachtige wezens, van ontzaglijke afmetingen, zoals walvissen, reusachtige schepselen onder de talloze bewoners van de wateren, aldus bisschop Patrick.

D. Door ontzaglijke stormen en orkanen schudt Hij de bergen, die hier *de pilaren des hemels* worden genoemd, vers 11, zelfs *klieft Hij de zee en verslaat haar verheffing,* vers 12. Voor het aangezicht des Heeren vliedt de zee en de bergen springen op, Psalm 114:3, 4. Zie Habakuk 3:6 en verv. Een storm ploegt de wateren en klieft of verdeelt ze als het ware en dan komt een windstilte, die de hoogopgaande golven weer tot vlak, effen water maakt. Zie Psalm 89:10, 11. Zij, die denken

dat Job in of na de tijd van Mozes heeft geleefd, passen dit toe op het verdelen van de wateren van de Schelfzee voor het aangezicht van de kinderen Israëls en het verdrinken van de Egyptenaren in die zee. *Door Zijn verstand verslaat Hij Rahab,* zo is het in het Hebreeuws, en Rahab wordt dikwijls genomen voor Egypte, zoals in Psalm 87:4, Jesaja 51:9.

2. Denken wij aan de hel beneden, hoewel zij buiten ons gezicht is, kunnen wij ons toch voorbeelden van Gods macht aldaar voorstellen. Door *hel en verderf* kunnen wij het graf verstaan en dat zij die er in begraven zijn onder het oog Gods zijn, al zijn zij buiten ons gezicht, hetgeen ons geloof kan versterken in de opstanding van de doden. God weet waar al de verstrooide atomen van het verteerde lichaam te vinden en vanwaar ze weer te halen. Wij kunnen het ook verstaan van de plaats van de veroordeelden, waar de zielen van de goddelozen in rampzaligheid en pijn zijn. Dat is de hel en het verderf, die gezegd worden "voor de Heere te zijn," Spreuken 15:11, en hier gezegd worden *naakt voor Hem te zijn,* waarop waarschijnlijk daar gezinspeeld wordt, Openbaring 14:10, waar de zondaren gezegd worden "gepijnigd te worden voor," dat is in de tegenwoordigheid "van de heilige engelen en van het Lam." En dit kan enig licht verspreiden over vers 5, waarvan sommige oude overzettingen deze lezing geven (en ik denk dat die meer in overeenstemming is met de betekenis van het woord *Refaïm): Zie, de reuzen kermen onder de wateren en zij die bij hen wonen,* en dan volgt: *de hel is naakt voor Hem,* afgeschaduwd door het verdrinken van de reuzen van de oude wereld. Aldus verstaat het de geleerde Joseph Mede, en daarmee verklaart hij Spreuken 21:16, waar de hel *de gemeente van de doden* wordt genoemd, en het is hetzelfde woord, dat hier gebruikt is en dat hij daar zou willen overzetten door: *de gemeente van de reuzen,* in toespeling op het verdrinken van de zondaren van de oude wereld. En is er iets waarin de majesteit Gods schrikkelijker uitkomt dan in het eeuwig verderf van de goddelozen en het kermen van de bewoners van het land van de duisternis? Zij, die niet met engelen willen vrezen en aanbidden, zullen voor eeuwig met duivelen vrezen en sidderen, en daarin zal God worden verheerlijkt.

3. Richten wij de blik naar de hemel boven ons, dan zullen wij voorbeelden zien van Gods soevereiniteit en macht.

A. *Hij breidt het noorden uit over het woeste* vers 7. Dat deed Hij in den beginne, toen "rekte Hij de hemel uit als een gordijn," Psalm 104:2, en nog houdt Hij hem uitgestrekt en zal dit blijven doen tot aan de algemene brand, wanneer hij zal zijn als een boek, dat toegerold wordt, Openbaring 6:14. Hij noemt het noorden, omdat zijn land, evenals het onze, in het noordelijk halfrond lag en de lucht is het woeste (of naar de Engelse overzetting, de ledige plaats) over welke het is uitgebreid. Zie Psalm 89:13. Welk een ledige plaats is deze wereld in vergelijking met de andere!

B. Hij weerhoudt de wateren, die gezegd worden *boven het uitspansel* te zijn, van uitgegoten te worden op de aarde, zoals eenmaal geschied is, vers 8. *Hij bindt de wateren in Zijn wolken* alsof zij vastgebonden waren in een zak, totdat er behoefte is om ze te gebruiken en, niettegenstaande het ontzaglijke gewicht van water, dat aldus opgeheven en opgelegd is, *scheurt toch de wolk daaronder niet,* want dan zouden zij uitgestort worden als door een goot, maar door de wolk distilleren zij zich als het ware, en zo komen zij bij droppels neer in barmhartigheid jegens de aarde, in kleine regen of grote regen, al naar het Hem behaagt.

C. Hij verbergt de heerlijkheid van de bovenwereld, waarvan wij, arme stervelingen, de oogblindende glans niet zouden kunnen dragen, *Hij houdt het vlakke*-of het aangezicht *Zijns troons vast,* dat licht, waarin Hij woont, *Hij spreidt Zijn wolk daarover,* door welker *donkerheid Hij oordeelt,* Hoofdst. 22:13. God wil dat wij zullen leven door geloof, niet door gevoel en aanschouwen, want dit is in overeenstemming met de proeftijd, waarin wij zijn. Het zou geen wezenlijke proeftijd wezen, indien het aangezicht van Gods troon thans even zichtbaar was als het in de grote dag zijn zal.

D. De schitterende sieraden des hemels zijn het werk van Zijn handen, vers 13. *Door Zijn Geest,* de eeuwige Geest, die zweefde op de wateren, "de Geest Zijns monds,' Psalm 33:6 "heeft Hij de hemelen versierd," ze niet slechts gemaakt, maar getooid, ze kunstig bezaaid met sterren in de nacht, en ze beschilderd met het licht van de zon overdag. Daar God de mens gemaakt heeft om opwaarts te zien, -"Os homini sublime dedit-"heeft Hij de hemelen versierd om hem uit te lokken om opwaarts te zien, opdat hij, als zijn oog bekoord is door het schitterende licht van de zon, het fonkelende licht van de sterren, haar aantal, haar orde en onderscheidene grootte, er toe geleid worde om de grote Schepper, de Vader en Fontein des lichts te bewonderen en te zeggen: "Indien de vloer zo rijk met ingelegd werk versierd is, wat moet dan het paleis niet wezen! Indien de zichtbare hemel zo heerlijk is, wat zijn die dan welke buiten ons gezicht zijn!" Uit de fraaie versiering van de wachtkamer, kan men opmaken hoe rijk en kostbaar de audiëntiezaal moet wezen. Indien sterren zo schitterend zijn wat zijn dan engelen! Wat hier bedoeld is met de langwemelende slang, die Zijn hand geschapen heeft, is niet zeker. Sommigen houden het voor een deel van de versiering des hemels, het is de Melkweg, zeggen sommigen, een aldus genoemd sterrenbeeld, zeggen anderen. Het is hetzelfde woord, dat in Jesaja 27:1 gebruikt is voor "leviathan", en waarschijnlijk wordt er de walvis of de krokodil mee bedoeld, in welke veel van de macht des Scheppers gezien wordt. En waarom zou Job niet met deze gevolgtrekking kunnen besluiten, als toch God zelf dit doet? Hoofdst. 40.

II. Hij besluit met een ontzagwekkend enzovoorts, vers 14. *Zie, dit zijn maar uiterste einden van Zijn wegen,* de uitgangen van Zijn wijsheid en macht, de wegen, waarin Hij wandelt en door welke Hij zich aan de kinderen van de mensen bekend maakt. Hier:

1. Erkent hij met aanbidding de ontdekkingen, die van God gedaan zijn. Deze dingen, die hij gezegd heeft en die Bildad gezegd heeft zijn Zijn wegen, en dit is van Hem gehoord, dit is iets van God. Maar,

2. Hij bewondert de diepte van hetgeen niet ontdekt is. Dit, wat wij gezegd hebben, is slechts een deel van Zijn wegen, een klein deel. Wat wij van God weten, is niets in vergelijking met wat in God en met wat God is. Na al de ontdekkingen, die God aan ons gedaan heeft, en al het onderzoek, dat wij naar God gedaan hebben, zijn wij nog evenzeer in het duister omtrent Hem, en moeten tot de slotsom komen: *Zie, dit zijn maar uiterste einden van Zijn wegen.* Wij horen iets van Hem door Zijn woord en Zijn werken, maar helaas, *wat een klein stuksken van de zaak hebben wij van Hem gehoord!* Werd gehoord *door ons,* gehoord *van ons.* Wij kennen slechts ten dele, wij profeteren slechts ten dele. Als wij alles van God gezegd hebben wat wij kunnen, dan moeten wij doen zoals Paulus, er aan wanhopende om de bodem te vinden, moeten wij nederzitten bij de rand, en de diepte aanbidden: "O diepte des rijkdoms beide van de wijsheid en van de kennis Gods!" Romeinen 11:33. Het is slechts een klein stuksken, dat wij in onze tegenwoordige staat horen en weten van God. Hij is oneindig en ondoorgrondelijk, ons verstand en ons bevattingsvermogen zijn

zwak en oppervlakkig, en de volle ontdekking van de Goddelijke heerlijkheid blijft bewaard voor de toekomende staat. Zelfs *de donder van Zijn mogendheden,* dat is: Zijn machtige donder, een van Zijn laagste wegen hier in onze gewesten, kunnen wij niet verstaan. Veel minder nog kunnen wij de uiterste kracht en uitgestrektheid van Zijn macht begrijpen, de ontzaglijke werkingen ervan, en inzonderheid *de sterkte Zijns toorns,* Psalm 90:11. *God is groot, en wij kennen Hem niet,* Hoofdst. 36:26.

HOOFDSTUK 27

1 En Job ging voort zijn spreuk op te heffen, en zeide:
2 Zo waarachtig als God leeft, Die mijn recht weggenomen heeft, en de Almachtige, Die mijner ziel bitterheid heeft aangedaan!
3 Zo lang als mijn adem in mij zal zijn, en het geblaas Gods in mijn neus;
4 Indien mijn lippen onrecht zullen spreken, en indien mijn tong bedrog zal uitspreken!
5 Het zij verre van mij, dat ik ulieden rechtvaardigen zou; totdat ik den geest zal gegeven hebben, zal ik mijn oprechtigheid van mij niet wegdoen.
6 Aan mijn gerechtigheid zal ik vasthouden, en zal ze niet laten varen; mijn hart zal die niet versmaden van mijn dagen.
7 Mijn vijand zij als de goddeloze, en die zich tegen mij opmaakt, als de verkeerde.
8 Want wat is de verwachting des huichelaars, als hij zal gierig geweest zijn, wanneer God zijn ziel zal uittrekken?
9 Zal God zijn geroep horen, als benauwdheid over hem komt?
10 Zal hij zich verlustigen in den Almachtige? Zal hij God aanroepen te aller tijd?
11 Ik zal ulieden leren van de hand Gods; wat bij den Almachtige is, zal ik niet verhelen.
12 Ziet, gij zelve allen hebt het gezien; en waarom wordt gij dus door ijdelheid verijdeld?
13 Dit is het deel des goddelozen mensen bij God, en de erve der tirannen, die zij van den Almachtige ontvangen zullen.
14 Indien zijn kinderen vermenigvuldigen, het is ten zwaarde; en zijn spruiten zullen van brood niet verzadigd worden.
15 Zijn overgeblevenen zullen in den dood begraven worden, en zijn weduwen zullen niet wenen.
16 Zo hij zilver opgehoopt zal hebben als stof, en kleding bereid als leem;
17 Hij zal ze bereiden, maar de rechtvaardige zal ze aantrekken, en de onschuldige zal het zilver delen.
18 Hij bouwt zijn huis als een motte, en als een hoeder de hutte maakt.
19 Rijk ligt hij neder, en wordt niet weggenomen; doet hij zijn ogen open, zo is hij er niet.
20 Verschrikkingen zullen hem als wateren aangrijpen; des nachts zal hem een wervelwind wegstelen.
21 De oostenwind zal hem wegvoeren, dat hij henengaat, en zal hem wegstormen uit zijn plaats.
22 En God zal dit over hem werpen, en niet sparen; van Zijn hand zal hij snellijk vlieden.
23 Een ieder zal over hem met zijn handen klappen, en over hem fluiten uit zijn plaats.

Job heeft soms geklaagd dat zijn vrienden zo ijverig waren in hun twistredenen, dat zij hem nauwelijks wilden toelaten om ook een woord in het midden te brengen: VERDRAAGT MIJ EN IK ZAL SPREKEN en, OCH! OF GIJ GANS STILZWEEGT! Maar nu schijnen zij buiten adem te zijn, en laten zij hem toe te zeggen wat hij wil, hetzij omdat zij zelf overtuigd waren dat Job gelijk had, of omdat zij er aan wanhoopten hem te overtuigen dat hij ongelijk had, en daarom de wapens wegwierpen en de zaak maar opgaven. Job was hun te sterk, en hij noodzaakte hen het veld te ruimen, want groot is de waarheid en zij zal overmogen. Wat Job gezegd had, Hoofdst. 26, was een voldoend antwoord op Bildads rede, en nu wachtte Job een wijle om te zien of Zofar niet weer aan de beurt wilde komen, maar deze zag er van af. Job zelf ging nu voort, en zonder dat hij in de rede gevallen of gehinderd werd, zei hij alles wat hij over de zaak begeerde te zeggen.

I. Hij begint met een plechtige betuiging van zijn oprechtheid en van zijn besluit om er aan vast te houden, vers 2-6..

II. Hij geeft uitdrukking aan zijn vrees voor de geveinsdheid, waarvan zij hem beschuldigden, vers 7-10.

III. Hij toont het rampzalig einde van goddeloze mensen, in weerwil van hun langdurige voorspoed en de vloek, die hen wacht en een erfdeel is in hun geslacht, vers 11-23.

Job 27:1-6

Jobs rede wordt hier een spreuk genoemd, een "mashal", de titel van Salomo's spreekwoorden, omdat zij ernstig en gewichtig was, en zeer leerrijk, en hij als gezaghebbende sprak. Het is afgeleid van een woord, dat *heersen* betekent, en sommigen denken dat het te kennen geeft dat Job nu zegevierde over zijn tegenstanders en sprak als iemand, die hen in het nauw had gebracht. Van een uitnemend prediker zeggen wij: hij weet zijn hoorders te beheersen. Dat heeft Job hier gedaan.

Er was een langdurige strijd geweest tussen Job en zijn vrienden, zij schenen geneigd om de zaak bijgelegd te zien, en daar "de eed is tot bevestiging en een einde is van alle tegenspreken" Hebreeen 6:16, ondersteunt Job hier al wat hij gezegd heeft ter handhaving van zijn oprechtheid met een plechtige eed, teneinde de tegenspraak tot zwijgen te brengen en de schuld geheel op zich te nemen, indien hij aan de waarheid tekort doet.

Merk op:

1. De vorm van zijn eed, vers 2. *Zo waarachtig als God leeft, die mijn recht weggenomen heeft.* Hier:

a. Spreekt hij op hoge wijze van God, daar hij Hem de levende God noemt (hetgeen betekent de *eeuwig levende,* de eeuwige God, die leven heeft in zichzelf) en zich op Hem beroept als de enige en soevereine rechter. Wij kunnen bij geen meerderen zweren, en het is een belediging voor Hem om bij iemand anders te zweren.

b. Maar toch spreekt hij ook op harde, onbetamelijke wijze van Hem, daar hij zegt dat Hij zijn recht weggenomen heeft, dat is: geweigerd heeft hem recht te doen in zijn twistgeding en tot zijn verdediging te verschijnen, en dat Hij, door zijn beproevingen te laten voortduren, waarop zijn vrienden hun afkeuring van hem grondden, hem de gelegenheid had ontnomen, waarop hij had gehoopt om zich te zuiveren. Elihu heeft hem bestraft voor dit woord, Hoofdst. 34:5, want God is rechtvaardig in al Zijn wegen en neemt niemands recht weg. Maar zie hoe licht wij geneigd zijn aan gunst te wanhopen, indien zij ons niet terstond wordt betoond, zo lauwhartig zijn wij en zo spoedig zijn wij het moede om op Gods tijd te wachten. Hij legt God ook ten laste dat Hij zijn ziel bitterheid heeft aangedaan, niet slechts niet voor hem is verschenen, maar tegen hem is verschenen, en door hem zulke zware beproevingen op te leggen zijn leven had verbitterd, hem van al het lieflijke ervan had beroofd. Door ons ongeduld kwellen wij onze eigen ziel, en dan klagen wij dat God ons kwelt en bitterheid aandoet. Maar zie nu ook Jobs vertrouwen in het deugdelijke van zijn zaak en in de goedheid van zijn God, daar hij, hoewel God thans toornig op hem schijnt te zijn en tegen hem handelt, zijn zaak toch goedsmoeds aan Hem kon overgeven.

2. Het onderwerp van zijn eed, of *wat* hij zweert en betuigt, vers 3,
4.

a. Dat hij geen onrecht zal spreken, geen bedrog zal spreken. Dat hij in het algemeen geen onwaarheid in zich dulden zal, dat hij, gelijk hij in geheel dit twistgeding altijd gesproken heeft zoals hij dacht, ook verder nooit zijn geweten zal bezwaren door anders te spreken, hij zal geen leer voorstaan, van geen feit spreken, als hij niet gelooft dat die leer en dat feit waar zijn. Hij zal ook

geen waarheid ontkennen, al is die ook nog zozeer tegen hem, en nademaal zijn vrienden hem beschuldigen van een huichelaar te zijn, is hij bereid om, zo het van hem geëist wordt, al hun vragen onder ede te beantwoorden. Van de ene kant zou hij voor niets ter wereld willen ontkennen wat hem ten laste wordt gelegd, indien hij er zich schuldig aan wist, maar hij zou de waarheid zeggen de gehele waarheid en niets dan de waarheid en de schande dragen van een huichelaar te zijn. Van de andere kant: zich bewust zijnde van zijn oprechtheid, er zich van bewust zijnde dat hij niet zo'n man was als hij door zijn vrienden werd voorgesteld, wilde hij nooit zijn oprechtheid ontkennen, noch zichzelf beschuldigen van hetgeen waaraan hij niet schuldig was, wilde hij er niet toe gebracht worden, neen, zelfs niet door de pijnbank van hun onrechtvaardige bestraffingen, om zichzelf valselijk te beschuldigen. Als wij geen valse getuigenis mogen spreken tegen onze naaste dan mogen wij het ook niet spreken tegen onszelf.

b. Dat hij bij zijn besluit zou blijven zolang als hij leefde, vers 3. *Zolang als mijn adem in mij zal zijn.* Ons besluit tegen de zonde behoort evenzo vast te zijn, een besluit waarbij wij ons levenlang blijven. In twijfelachtige of onverschillige zaken is het niet veilig om zo bepaald te spreken, wij weten niet welke redenen er zich kunnen voordoen, die ons nopen om van gedachte te veranderen, God kan ons datgene doen zien, hetwelk wij nu niet weten of bespeuren, maar in zo eenvoudig een zaak als deze kunnen wij niet te beslist wezen, namelijk dat wij nooit onrecht zullen spreken. Er ligt hier wel iets van een reden voor dit besluit in opgesloten, namelijk dat onze adem niet altijd in ons zijn zal, wij zullen weldra de laatste adem uitblazen, en daarom, zolang onze adem in ons is, moeten wij geen onrecht, geen bedrog spreken, niets zeggen of doen dat ons schaden kan als onze adem zal ophouden. De adem in ons wordt *de geest Gods* genoemd, omdat Hij hem ons ingeblazen heeft, en dat is wederom een reden, waarom wij geen onrecht moeten spreken. Het is God, die ons het leven en de adem schenkt, en daarom moeten wij, zolang er adem in ons is, Hem loven.

3. De verklaring, of uitlegging van zijn eed vers 5, "Het zij verre van mij, dat ik ulieden rechtvaardigen zou, in uw liefdeloze bestraffingen van mij, door te bekennen dat ik een huichelaar ben, neen, *totdat ik de geest zal gegeven hebben, zal ik mijn oprechtheid van mij niet wegdoen. Aan mijn gerechtigheid zal ik vasthouden en zal ze niet laten varen.*

a. Hij wilde altijd een eerlijk man zijn, hij wilde vasthouden aan zijn oprechtheid en God niet vloeken waartoe Satan hem door zijn vrouw had willen dringen, Hoofdst. 2:9. Job denkt hier aan sterven en aan bereid te zijn voor de dood, en daarom besluit hij nooit zijn Godsdienst te laten varen, al had hij dan ook alles verloren wat hij in de wereld bezat. Het beste bereid zijn voor de dood is tot de dood toe te volharden in onze oprechtheid. *"Totdat ik sterf,"* dat is: "al moet ik ook sterven door deze beproeving, zal ik daarom noch voor mijn God, noch voor mijn Godsdienst onverschillig worden. Al zou Hij mij doden, zou ik toch op Hem hopen."

b. Hij wilde er altijd bij blijven dat hij een eerlijk man is, daarvan wilde hij niet afwijken, hij wilde die bewustheid niet opgeven, van de vertroosting en de eer van zijn oprechtheid geen afstand doen, hij was besloten die tot het laatste toe te verdedigen. God weet, en mijn eigen hart weet, dat ik altijd goede bedoelingen gehad heb, mij niet heb toegelaten een enkele mij bekende plicht te verzuimen, of een enkele mij bekende zonde te bedrijven. Dit is mijn blijdschap, en niemand zal mij haar ontroven. Ik zal nooit liegen tegen mijn recht." Het is dikwijls het lot geweest van oprechte mensen om geblameerd en veroordeeld te worden als huichelaars, maar het betaamt hun om er zich kloekmoedig onder te gedragen, en er zich niet door te laten ternederslaan, of er te slechter van

zichzelf om te denken, maar met de apostel te zeggen: "Wij hebben een goed geweten, als die in alles willen eerlijk wandelen," Hebreeen 13:18. "Hic murusaheneus esto, nil conscire sibi. Laat dit uw koperen verdedigingsmuur zijn, dat gij aan de u bewuste onschuld vasthoudt."

Job heeft veel geklaagd over de smaad van zijn vrienden, maar-zegt hij-*mijn hart zal mij niet smaden*, vers 6, dat is: "Ik zal aan mijn hart nooit *reden* geven om mij te smaden, maar zal altijd een onergerlijk geweten behouden, en zolang ik dat doe zal ik mijn hart niet toelaten mij te smaden." *Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, die rechtvaardig maakt.* Het besluit te nemen dat ons hart ons niet zal smaden als wij er oorzaak aan geven om dit wel te doen, dat is God beledigen, wiens afgezant het geweten is, en onszelf onrecht te doen, want als een mens gezondigd heeft, dan is het goed als hij een hart in zijn binnenste heeft, dat hem dieswege slaat, 2 Samuel 24:10 S. Maar te besluiten dat ons hart ons niet zal smaden zolang wij vasthouden aan onze oprechtheid, dat is de plannen en bedoelingen te verijdelen van de boze geest (die goede Christenen in verzoeking brengt om aan hun kindschap te twijfelen: *indien gij Gods Zoon zijt)*, en samen te werken met de werkingen van de goede Geest, die van ons kindschap getuigt.

Job 27:7-10

Job had plechtig de voldoening betuigd, die hij smaakte in zijn oprechtheid, en om zich nu nog verder te zuiveren, geeft hij uitdrukking aan zijn vrees van een huichelaar te worden bevonden.

I. Hij zegt ons hoe hij terugschrikte bij de gedachte er aan, want hij beschouwde de toestand van de huichelaar en goddeloze als de rampzaligste toestand, waarin een mens kan wezen, vers 17. *Mijn vijand zij als de goddeloze,* een spreekwoordelijke uitdrukking, zoals die in Daniel 4:9, *de droom wedervare uw hateren.* Het was zo ver van Job om zich toe te geven in een boze weg, en er zich mee te vleien dat hij, zo het hem toegestaan was om aan de ergste vijand, die hij in de wereld had, het grootste kwaad toe te wensen dat hij kon bedenken, hem het deel zou toewensen van een goddeloze, wetende dat hij hem niets ergers kon toewensen. Niet, dat het ons geoorloofd is te wensen dat iemand goddeloos zal zijn of dat iemand, die niet goddeloos is, als een goddeloze behandeld zal worden, maar allen behoren wij te kiezen in de toestand te zijn van een bedelaar, een vogelvrijverklaarde, een galeislaaf, elke toestand, hoe droevig ook, veeleer dan in de toestand te zijn van de goddeloze, al is hij uitwendig ook in nog zo grote voorspoed en van nog zoveel pracht en weelde omgeven.

II. Hij geeft ons de reden hiervan.

1. Omdat des huichelaars hoop niet gekroond zal worden, vers 8. *Want wat is de verwachting des huichelaars?* Bildad had gezegd, dat zij zal vergaan, Hoofdst. 8:13, 14, en Zofar, dat zij zal zijn als de uitblazing van de ziel, Hoofdst. 11:20. Job stemt hier met hen in en ziet de dood van de verwachting des huichelaars even zeker als zij hem gezien hebben, en dit komt hier nu zeer gepast als een reden, waarom hij zijn oprechtheid niet wil laten varen, maar er nog aan wil vasthouden. De gedachte aan de rampzalige toestand van de goddelozen, en inzonderheid van huichelaars moet ons aansporen om oprecht te zijn (want wij zijn verloren, voor eeuwig verloren, zo wij het niet zijn) alsmede om de troostrijke verzekerdheid, het blijk en bewijs van onze oprechtheid te hebben, immers, hoe kunnen wij gerust zijn, indien die grote zaak nog onzeker is? Jobs vrienden wilden hem overreden te geloven dat al zijn hoop slechts de hoop was van de geveinsde, Hoofdst. 4:6. "Neen", zegt hij", ik zou voor niets ter wereld zo dwaas willen zijn om op zo vermolmd een fundament te bouwen, *want wat is de verwachting des huichelaars?"* Zie hier:

A. De huichelaar bedrogen uitgekomen. *Hij heeft verkregen,* vers 8, en hij heeft hoop, dat is zijn lichtzijde, er wordt erkend dat hij winst had van zijn huichelarij, de lof en de toejuiching van mensen heeft verkregen, en de rijkdom van deze wereld. Jehu heeft door zijn huichelarij een koninkrijk verkregen, en de Farizeën hebben er menig huis van weduwen door verkregen. Op dit gewin bouwt hij zijn hoop en daar hij in goede omstandigheden is in deze wereld, hoopt hij ook in goede omstandigheden te zijn voor de andere wereld, en zo zegent hij zich dan nog op zijn manier.

B. De huichelaar uit de waan gebracht, hij zal zich ten laatste bedrogen zien uitkomen, want:

a. God zal, zeer tegen zijn wil, zijn ziel wegnemen, Lukas 12:20. *Men zal uw ziel van u afeisen.* God, als de Rechter, neemt haar weg om haar te oordelen en haar eeuwige staat vast te stellen. Dan zal hij in de handen vallen van de levende God en zal er onmiddellijk met hem gehandeld worden.

b. Wat zal dan zijn hoop, zijn verwachting wezen? Het zal ijdelheid en een leugen zijn en hem nergens toe van nut wezen. De rijkdom van deze wereld, waarop hij gehoopt heeft moet hij achterlaten, Psalm 49:18. De zaligheid in de andere wereld op welke hij gehoopt heeft, zal hem zeker ontgaan, hij hoopte naar de hemel te gaan, maar hij zal zich met schaamte teleurgesteld zien. Hij zal pleiten op zijn uitwendige belijdenis, zijn voorrechten en zijn verrichtingen, maar al die pleitgronden zullen als beuzelachtig worden verworpen: "Ga weg van Mij, Ik ken u niet." Zodat alles tezamen genomen het zeker is, dat een huichelaar met al zijn gewin en al zijn verwachtingen in de stervensure rampzalig zijn zal.

2. Omdat des huichelaars gebed niet verhoord zal worden vers 9. *Zal God zijn geroep horen, als benauwdheid over hem komt?* Neen dat zal Hij niet, het kan niet verwacht worden dat Hij het zal. Als hij tot ware bekering komt dan zal God zijn geroep horen, en hem aannemen, Jesaja 1:18, maar als hij onboetvaardig en onveranderd blijft, dan moet hij niet denken gunst bij God te vinden.

Merk op:

a. *Er zal benauwdheid over hem komen,* voorzeker. In de wereld worden dikwijls diegenen door benauwdheid overvallen, die het meest gerust zijn en zich van ongestoorde voorspoed overtuigd houden. Maar de dood komt en met de dood komt benauwdheid, als hij de wereld en al zijn verlustiging erin moet verlaten. Het oordeel van de grote dag zal komen, *beving zal de huichelaars aangrijpen* Jesaja 33:14.

b. Dan zal hij tot God roepen zal hij bidden, vuriglijk bidden. Zij, die in voorspoed God geminacht hebben, die of in het geheel niet hebben gebeden, of koud en onverschillig waren in hun gebed, zullen als de benauwdheid komt hun gebeden tot Hem richten en tot Hem roepen als mensen die in nood zijn. Maar:

c. *Zal God hen horen* nu zij in benauwdheid zijn, nu de wederwaardigheden van dit leven hen treffen? God heeft ons gezegd, dat Hij het gebed niet zal horen van hen, die naar ongerechtigheid zien met hun hart, Psalm 66:18,. en er hun *drekgoden opzetten,* Ezechiel 14:4, noch van hen, die hun oor afwenden van de wet te horen, Spreuken 28:9. *Gaat heen en roept tot de goden, die gij verkoren hebt.* Het is zeker dat in het toekomende oordeel God het geroep niet zal horen van hen, die in hun huichelarij geleefd hebben en gestorven zijn. Hun weeklachten zullen geen medelijden opwekken, *Ik zal in ulieder verderf lachen.* Hun dringende smekingen zullen afgewezen en hun pleitgronden verworpen worden. De onwrikbare gerechtigheid kan niet partijdig zijn en het onherroepelijk vonnis kan niet vernietigd worden. Zie Mattheus 7:22, 23, Lukas 13:26, en het geval van de dwaze maagden, Mattheus 25:11.

3. Omdat de Godsdienst van de geveinsde noch troostrijk noch standvastig is, vers 10. *Zal hij zich verlustigen in de Almachtige?* Neen, (want zijn verlustiging is in het gewin van de wereld en de genietingen van het vlees meer dan in God) inzonderheid niet in tijden van benauwdheid. *Zal hij God aanroepen te aller tijd?* Neen, in voorspoed zal hij God niet aanroepen, maar Hem vloeken, hij is zijn Godsdienst moede als hij er niets door wint, maar wèl in gevaar is van er door te verliezen. Het zijn geveinsden die, of schoon zij de Godsdienst belijden, er noch behagen in scheppen noch er in volharden. Voor wie de Godsdienst een taak, een vervelende, vermoeiende zaak is die hem zouden willen wegblazen, er alleen gebruik van maken als het met hun belangen strookt, en hem

weer laten varen als het doel dat zij er mee hadden bereikt is, die God aanroepen als het in de mode is om dit te doen of zolang de vrome luim duurt, maar er mee ophouden als zij in ander gezelschap komen of wanneer de luim ertoe voorbij is. De reden waarom huichelaars niet volharden in de Godsdienst is, dat zij er geen genoegen in hebben. Zij, die zich niet verlustigen in de Almachtige, zullen Hem niet altijd aanroepen. Hoe meer vertroosting wij vinden in onze Godsdienst, hoe sterker wij er aan zullen vasthouden. Zij, die geen vermaak of genoegen vinden in God, worden gemakkelijk verlokt door het vermaak van de zinnen en aldus van hun Godsdienst afgetrokken, en dan worden zij ook gemakkelijk ternedergeslagen door de beproevingen van dit leven en zo worden zij weggedreven van hun Godsdienst, en dus zullen zij God niet ten allen tijde aanroepen.

Job 27:11-23

Jobs vrienden hadden veel van het verderf en de ellende gezien, die aan goddeloze mensen en inzonderheid aan verdrukkers overkomen was, en in het vuur van de twistredenen had Job evenveel en met evenveel verzekerdheid gesproken van hun voorspoed, maar nu de hitte van de strijd bijna voorbij was, was hij bereid te erkennen in hoeverre hij met hen instemde, en waarin het verschil lag tussen zijn mening en de hunne.

1. Hij stemde met hen overeen dat goddeloze mensen rampzalig zijn, dat God met wrede tirannen gewis zal afrekenen, en dat vroeg of laat door Zijn gerechtigheid weerwraak op hen geoefend zal worden van al de beledigingen, die zij God hebben aangedaan, en al het onrecht, dat zij aan hun naasten gepleegd hebben. Deze waarheid wordt volkomen bevestigd door de algehele instemming van deze twistredenaars zelf. Maar

2. Zij verschilden hierin: Zij geloofden dat deze verdiende oordelen terstond en zichtbaar over de goddeloze verdrukkers worden gebracht, dat zij *te allen dage zichzelf weedom aandoen,* dat *in de vrede zelf de verwoester over hen komt,* dat zij *niet rijk worden,* en *hun tak niet zal groenen,* en dat *hun verderf vervuld zal worden voor hun tijd,* aldus Elifaz, Hoofdst. 15:20, 21, 29, 32, dat *de treden hunner macht benauwd zullen worden,* dat *beroeringen hen rondom zullen verschrikken,* aldus Bildad, Hoofdst. 18:7, 11, dat hij zelf *het goed, dat hij heeft ingeslokt, zal uitspuwen,* en dat *als zijn genoegzaamheid vol zal zijn hem bange zal zijn,* aldus Zofar, Hoofdst. 20:15, 22. Job daarentegen geloofde dat in vele gevallen het oordeel hen niet spoedig overkomt, maar nog enige tijd wordt uitgesteld. Dat de wraak langzaam te werk gaat, had hij reeds aangetoond, Hoofdst. 21 en 24, nu gaat hij er toe over om te zeggen dat zij zeker en streng treft, en dat een uitstel van straf geen kwijtschelding is.

I. Job wil deze zaak hier in het ware licht stellen, vers 11, 12. *Ik zal ulieden leren*. Wij moeten het niet versmaden om zelfs van hen die ziek en arm zijn, ja ook die gemelijk zijn, te willen leren indien zij ons overleveren wat waar en goed is.

Merk op:

1. Wat hij hen wil leren: "wat *bij de Almachtige is",* dat is: "de raad en de bedoelingen Gods betreffende goddeloze mensen, die bij Hem verborgen zijn, en waarover gij niet haastelijk kunt oordelen, en de methoden, waarnaar Hij gewoonlijk met hen te werk gaat." Dit, zegt Job, *zal ik niet verhelen.* Wat God niet voor ons verborgen heeft, moeten wij niet verbergen voor hen, die wij behoren te onderrichten. *De geopenbaarde dingen zijn voor ons en onze kinderen.*

2. Hoe hij hen wilde leren: *door de hand Gods,* dat is: door Zijn kracht en hulp. Zij, die het ondernemen om anderen te leren, moeten uitzien naar de hand Gods om hen te besturen, om hun oor te openen en hun lippen te openen, Jesaja 50:4. Zij, die door God onderwezen worden met een sterke hand, zijn het beste instaat om anderen te onderwijzen, Jesaja 8, 11.

3. Welke redenen zij hadden om de dingen te leren, die hij hen ging onderwijzen, vers 12, dat zij bevestigd waren door hun eigen waarneming: *gij zelf allen hebt het gezien,* (maar wat wij gehoord en gezien en geweten hebben, moet ons toch nog geleerd worden, opdat wij onze les volkomen

goed zullen kennen) en hen terecht zal helpen in hun oordeel over hem. *Waarom wordt gij dus door ijdelheid verijdeld?* zodat gij mij veroordeelt als een goddeloze omdat ik beproefd ben? De waarheid, recht begrepen en toegepast, zou ons genezen van die ijdelheid of lichtvaardigheid van geest, die voortkomt uit onze vergissingen.

Wat hij hun nu inzonderheid wil voorhouden *is het deel des goddelozen mensen bij God,* inzonderheid de erve van de *tirannen,* vers 13. Vergelijk Hoofdst. 20:29. Hun deel in de wereld kan rijkdom wezen en bevordering, maar hun deel bij God is verderf en rampzaligheid. Zij zijn misschien boven het bedwang of het toezicht van iedere aardse macht, maar de Almachtige weet met hen te handelen.

II. Hij doet het door aan te tonen dat goddeloze mensen in sommige opzichten voorspoedig kunnen zijn, maar juist daarin volgt hun het verderf, en dat is hun deel, dat is hun erve, dat is het waarbij zij hebben te blijven.

1. Zij kunnen voorspoedig zijn in hun kinderen, maar het verderf wacht hen. *Zijn kinderen vermenigvuldigen* misschien, vers 14, of, naar sommiger lezing, worden vergroot, verheerlijkt, zij zijn zeer talrijk en worden verhoogd, komen tot eer en grote bezittingen. Wereldse mensen hebben kinderen, die "verzadigd worden," Psalm 17:14. In hen hopen de ouders voort te leven en in hun bevordering geëerd te worden. Maar hoe meer kinderen zij nalaten, en hoe voorspoediger de toestand is waarin zij hen nalaten, hoe meer zij het doelwit zullen zijn voor de pijlen van Gods oordelen, van Zijn drie zware oordelen, *het zwaard, de hongersnood en de pestilentie,* 2 Samuel 24:13. S.

a. Sommigen van hen zullen sterven door het zwaard, het oorlogszwaard misschien. Zij hebben hen opgebracht om op hun zwaard te leven, zoals Ezau, Genesis 27:40, en zij, die dit doen, sterven gewoonlijk door het zwaard, of door het zwaard van de gerechtigheid, om hun misdaden, of door het zwaard van de moordenaar, om hun bezittingen.

b. Anderen van hen zullen sterven door hongersnood, vers 14, *zijn spruiten zullen van brood niet verzadigd worden.* Hij dacht hun grote bezittingen verzekerd te hebben, maar het kan gebeuren dat zij tot armoede vervallen, zodat zij niet eens de levensbenodigdheden hebben, of tenminste niet genoeg hebben om in welstand te kunnen leven. Zij zullen zó nooddruftig wezen, dat hun het nodige voedsel ontbreekt, en zó gulzig of zó ontevreden, dat hun hetgeen zij hebben niet voldoen zal, omdat het niet zoveel, of zo fijn en lekker is als zij het gewoon zijn. *Gij eet, maar niet tot verzadiging,* Haggai 1:6. *De overgeblevenen zullen in de dood begraven worden,* dat is: zullen sterven aan de pestilentie, die "de dood" genoemd wordt, Openbaring 6:8, en in stilte haastelijk begraven worden zodra zij gestorven zijn, zonder enigerlei plechtigheid, *begraven met een ezelsbegrafenis,* en zelfs hun *weduwen zullen niet wenen,* zij zullen het niet kunnen bekostigen om in de rouw te gaan. Of wel het betekent dat deze goddeloze mannen, gelijk zij niet begeerd waren terwijl zij leefden, onbetreurd gestorven zijn, zodat hun weduwen zich gelukkig zullen achten om van hen verlost te zijn.

2. Zij kunnen voorspoedig zijn in hun bezittingen, maar ook *daarin* wacht hun het verderf, vers 16-18.

A. Wij zullen eens onderstellen dat zij rijk zijn in geld en zilverwerk, in kleren en huisraad. Zij *hopen zilver op* in grote overvloed *als stof* en *bereiden kleding als leem. Zij* hebben hopen van kleren om zich heen, in zo grote overvloed als hopen leem, of wel het geeft te kennen dat zij zoveel kleren hebben dat zij hun tot last zijn, zij "laden het op zich als dik slijk," Habakuk 2:6. Zie waarin de zorg en het werk bestaan van wereldse mensen: wereldse rijkdom op te hopen. Veel wil meer hebben, totdat het zilver is verkankerd en de kleren door de mot verteerd zijn, Jakobus 5:2, 3. Maar wat zal er het einde van zijn? Hij zelf zal er geen nut van hebben, de dood zal hem ontbloten, zal hem beroven zo hij niet reeds vroeger ontbloot en beroofd werd, Lukas 12:20. Ja meer God zal het zo beschikken dat de rechtvaardigen zijn kleren zullen dragen en de onschuldigen het zilver zullen delen.

a. Zij zullen het hebben en onder elkaar verdelen op de ene of andere wijze zal Gods voorzienigheid het zo beschikken dat goede mensen eerlijk aan de rijkdom zullen komen, waaraan de goddelozen op oneerlijke wijze gekomen zijn. "Het vermogen des zondaars is voor de rechtvaardige weggelegd," Spreuken 13:22. God beschikt over der mensen bezittingen naar Zijn welbehagen, en maakt dikwijls hun uiterste wilsbeschikking tegen hun wil. De rechtvaardige, die hij haatte en vervolgde, zal heerschappij hebben over al zijn arbeid, en ter bestemde tijd met interest terugerlangen wat hem met geweld ontnomen werd. De juwelen van de Egyptenaren waren het betaalde loon van de Israëlieten. Salomo zegt dat God de zondaren tot slaven maakt van de rechtvaardigen, want "aan de zondaar geeft Hij bezigheid om te verzamelen en te vergaderen opdat Hij het geve dien, die goed is voor Gods aangezicht," Prediker 2:26.

b. Zij zullen er goed mee doen, de onschuldigen zullen het zilver niet ophopen zoals hij gedaan heeft, die het vergaderde, maar zullen het verdelen onder de armen, zullen *een deel geven aan zeven, ja ook aan acht,* en dat is het uitzetten tegen de beste waarborg. Geld is gelijk mest, het is nergens toe nut als het niet uitgespreid wordt. Als God goede mensen verrijkt, dan moeten zij er aan denken dat zij slechts rentmeesters zijn, en er rekenschap van hebben af te leggen. Waar de goddelozen met hun onrechtvaardig verkregen rijkdommen een vloek brengen over hun geslacht, brengen de Godvruchtigen een zegen over het hunne door ze wèl te besteden. "Die zijn goed vermeerdert met woeker en met overwinst, vergadert dat voor degene, die zich des armen ontfermt," Spreuken 28:8.

B. Wij zullen onderstellen dat zij zich hechte en statelijke huizen gebouwd hebben, maar zij zijn als het huis, dat de mot zich bouwt in een oud kleed, waar zij spoedig van uitgeschud zal worden, vers 18. Evenals de mot voelt hij er zich veilig in en hij ducht geen gevaar, maar zijn huis zal blijken van even korte duur te zijn als de hut, die de hoeder zich maakt, en die spoedig afgebroken zal worden, en dan zal zijn plaats hem niet meer kennen.

3. Verderf wacht hun persoon, ofschoon zij lang in gezondheid en welvaart hebben gereefd, vers 19. *De rijke ligt neer* om te slapen, te rusten in de overvloed van zijn rijkdom. *Ziel neem rust,* hij zal er in nederliggen als in zijn vaste stad, en aan anderen toeschijnen zeer gelukkig en zeer gerust te zijn, maar *hij zal niet vergaderd worden,* vers 19, dat is: zijn geest zal niet kalm, niet gerust zijn om nu van zijn rijkdom te genieten. Hij slaapt niet zo gerust als de mensen wel denken. Hij *ligt neer,* maar *de zatheid van zijn rijkdom laat hem niet slapen,* tenminste niet zo gerust als de arbeider slaapt, Prediker 5:11. Hij ligt neer, maar wentelt zich voortdurend om van de ene zijde naar de andere, tot aan de morgen, en dan *opent hij zijn ogen en is er niet,* hij ziet zich en alles wat hij heeft wegspoeden, in een oogwenk als het ware. Zijn zorgen vermeerderen zijn angsten, en beide tezamen maken hem onrustig, zodat, als wij tot zijn legerstede komen, wij hem daar niet gelukkig zien.

Eindelijk worden wij geroepen om zijn heengaan bij te wonen, en te zien hoe ongelukkig hij is in de dood en na de dood.

A. Hij is ongelukkig in de dood. Voor hem is de dood de koning van de verschrikking, vers 20, 21. Als hij door een dodelijke ziekte wordt bevangen, in welk een angst bevindt hij zich dan niet! *Verschrikkingen zullen hem als wateren aangrijpen,* alsof hij door de opkomende vloed was omgeven. Hij siddert bij de gedachte om *deze* wereld te verlaten, en nog veel meer om naar een *andere* heen te gaan, dit mengt verdriet en toorn met zijn ziekte, zie Prediker 5:16. Deze verschrikkingen doen hem of:

a. in stille, sombere wanhoop vervallen, en dan kan de storm van Gods toorn, de storm van de dood, gezegd worden hem *des nachts weg te stelen,* als niemand het weet of opmerkt. Of:

b. In een luidruchtige wanhoop, en dan wordt hij gezegd *te worden weggevoerd,* weggeslingerd van zijn plaats, als door een storm, een oostenwind, heftig, rumoerig en heel vreselijk. Voor een Godvruchtige is de dood als een frisse koelte, die hem naar het hemelse land heenvoert, maar voor een goddeloze is hij als een oostenwind, een storm, een wervelwind, die hem in verwarring en ontsteltenis wegslingert naar het verderf.

B. Hij is ongelukkig na de dood.

a. Zijn ziel valt onder de rechtvaardige toorn Gods, en de verschrikking daarvan brengt hem in die ontsteltenis bij het naderen van de dood, vers 22. *Want God zal dit over hem werpen en niet sparen.* Zolang hij leefde had hij het nut en voordeel van sparende genade, maar nu is de dag van Gods lankmoedigheid voorbij, en nu zal Hij niet sparen, maar de volle fiolen van Zijn gramschap over hem uitstorten. Er is geen ontkomen aan hetgeen God op een mens nederwerpt, noch kan men zich er onder staande houden. Wij lezen dat *de Heere grote stenen op de Kanaänieten wierp van de hemel,* waardoor een ontzettende verwoesting onder hen werd aangericht, Jozua 10:11, maar wat was dit in vergelijking met het nederwerpen van het volle gewicht Zijns toorns op des zondaars geweten, zoals "het loden gewicht" Zacheria 5:7, 8. De veroordeelde zondaar, die Gods toorn over zich ziet losbarsten, zou wel gaarne aan Zijn hand willen ontvlieden, maar hij kan niet, de poorten van de hel zijn gesloten en gegrendeld, en de grote kloof is gevestigd en het zal tevergeefs zijn om tot de rotsen en de bergen om beschutting te roepen. Zij, die thans niet bewogen willen worden om de toevlucht te nemen tot de armen van de Goddelijke genade, die uitgestrekt zijn om hen te ontvangen, zullen niet instaat zijn weg te vlieden van de armen des Goddelijken toorns, die weldra uitgestrekt zullen zijn om hen te verderven.

b. Zijn gedachtenis valt onder de rechtvaardige toorn van geheel het mensdom, vers 23. *Een ieder zal over hem met zijn handen klappen,* dat is: zij zullen juichen over de oordelen Gods, door welke hij is afgesneden, en zich verblijden over zijn val. "Als de goddelozen vergaan is er gejuich," Spreuken 11:10. Als God hem begraaft *zullen de mensen over hem fluiten uit zijn plaats,* en een eeuwig schandmerk zetten op zijn naam. Terzelfder plaatse, waar hij gevleid en opgehemeld is geworden, zal over hem gelachen worden, Psalm 52:8, en zijn as zal vertreden worden.

HOOFDSTUK 28

1 Gewisselijk, er is voor het zilver een uitgang, en een plaats voor het goud, dat zij smelten.
2 Het ijzer wordt uit stof genomen, en uit steen wordt koper gegoten.
3 Het einde, dat God gesteld heeft voor de duisternis, en al het uiterste onderzoekt hij; het gesteente der donkerheid en der schaduw des doods.
4 Breekt er een beek door, bij dengene, die daar woont, de wateren vergeten zijnde van den voet, worden van den mens uitgeput, en gaan weg.
5 Uit de aarde komt het brood voort, en onder zich wordt zij veranderd, alsof zij vuur ware.
6 Haar stenen zijn de plaats van den saffier, en zij heeft stofjes van goud.
7 De roofvogel heeft het pad niet gekend, en het oog der kraai heeft het niet gezien.
8 De jonge hoogmoedige dieren hebben het niet betreden, de felle leeuw is daarover niet heengegaan.
9 Hij legt zijn hand aan de keiachtige rots, hij keert de bergen van den wortel om.
10 In de rotsstenen houwt hij stromen uit, en zijn oog ziet al het kostelijke.
11 Hij bindt de rivier toe, dat niet een traan uitkomt, en het verborgene brengt hij uit in het licht.
12 Maar de wijsheid, van waar zal zij gevonden worden? En waar is de plaats des verstands?
13 De mens weet haar waarde niet, en zij wordt niet gevonden in het land der levenden.
14 De afgrond zegt: Zij is in mij niet; en de zee zegt: Zij is niet bij mij.
15 Het gesloten goud kan voor haar niet gegeven worden, en met zilver kan haar prijs niet worden opgewogen.
16 Zij kan niet geschat worden tegen fijn goud van Ofir, tegen den kostelijken Schoham, en den Saffier.
17 Men kan het goud of het kristal haar niet gelijk waarderen; ook is zij niet te verwisselen voor een kleinood van dicht goud.
18 De Ramoth en Gabisch zal niet gedacht worden; want de trek der wijsheid is meerder dan der Robijnen.
19 Men kan de Topaas van Morenland haar niet gelijk waarderen; en bij het fijn louter goud kan zij niet geschat worden.
20 Die wijsheid dan, van waar komt zij, en waar is de plaats des verstands?
21 Want zij is verholen voor de ogen aller levenden, en voor het gevogelte des hemels is zij verborgen.
22 Het verderf en de dood zeggen: Haar gerucht hebben wij met onze oren gehoord.
23 God verstaat haar weg, en Hij weet haar plaats.
24 Want Hij schouwt tot aan de einden der aarde, Hij ziet onder al de hemelen.
25 Als Hij den wind het gewicht maakte, en de wateren opwoog in mate;
26 Als Hij den regen een gezette orde maakte, en een weg voor het weerlicht der donderen;
27 Toen zag Hij haar, en vertelde ze; Hij schikte ze, en ook doorzocht Hij ze.
28 Maar tot den mens heeft Hij gezegd: Zie, de vreze des HEEREN is de wijsheid, en van het kwade te wijken is het verstand.

De stijl en toon van dit hoofdstuk gelijken volstrekt niet op die van het overige van dit boek. Job vergeet zijn zweren en zijn smarten, en spreekt als een wijsgeer of een virtuoos. Er is in deze rede zeer veel over natuurkunde en zedekunde, maar nu is de vraag: Hoe komt het hier? Het was ongetwijfeld niet bloot vermaak, of een afleiding van het twistgeding, ofschoon het misschien niet heel verkeerd zou geweest zijn, indien het dit wel ware geweest. Als het twistvuur hoog opvlamt, dan is het beter de kwestie te laten zoals zij is, dan om uit ons humeur te geraken. Maar deze rede is gepast en houdt verband met de zaak, waarover zij handelden. Job en zijn vrienden hadden gesproken over de beschikkingen van Gods voorzienigheid nopens de goddelozen en onrechtvaardigen. Job had aangetoond dat sommige goddeloze mensen leven en sterven in voorspoed, terwijl anderen terstond en openlijk door de oordelen Gods worden aangegrepen. Zo nu iemand vraagt waarom sommigen in deze wereld worden gestraft en anderen niet, dan moet hem gezegd worden, dat dit een vraag is, waarop geen antwoord gegeven kan worden. De kennis van de redenen van staat in Gods regering van de wereld is ons onthouden, en wij moeten er noch aanspraak op maken noch er naar haken. Zofar heeft gewenst dat God Job de verborgenheden van de wijsheid zou bekendmaken, Hoofdst. 11:6. Neen, zegt Job, de verborgen dingen zijn niet voor ons, maar de geopenbaarde, Deuteronomium 29:29. En hier toont hij aan:

I. Betreffende wereldlijke rijkdom, hoe vlijtig de kinderen van de mensen die zoeken en najagen, welke moeite zij doen, welke bedenkselen zij hebben, en aan welke gevaren zij zich blootstellen om trein te verkrijgen, vers 1-11.

II. Betreffende wijsheid, vers 12. In het algemeen: zij is van onschatbare waardij, vers 15-19. De plaats ervan is zeer verborgen, vers 14, 20, 22. In het bijzonder: Er is een wijsheid, die verborgen is In God, vers 23-27, en er is een wijsheid, die aan de kinderen van de mensen is geopenbaard, vers 28. Ons vragen naar de eerste moet beteugeld, naar de laatste aangemoedigd worden, want deze is het die ons aangaat en voor ons is.

Job 28:1-11

Hier toont Job:

1. Hoe ver het vernuft van de mens gaan kan door in te dringen in de diepten van de natuur en haar schatten te bemachtigen, van hoeveel kennis en rijkdom de mensen zich door hun vernuftige en naarstige nasporingen meester kunnen maken. Maar volgt hier nu uit, dat de mensen door hun verstand en vernuft de redenen kunnen begrijpen waarom sommige goddelozen voorspoedig zijn en anderen gestraft worden, waarom sommige Godvruchtigen voorspoed hebben, en anderen worden beproefd? Geenszins. De holen en spelonken van de aarde kunnen ontdekt worden, maar niet de raadsbesluiten des hemels.

2. Hoeveel zorg wereldse mensen hebben en hoeveel moeite zij doen om rijkdom te verkrijgen. Van de goddeloze had hij gezegd, Hoofdst. 27:16, dat hij *zilver ophoopt als stof*, nu toont hij hier vanwaar dat zilver kwam, en hoe hij er aan gekomen is, waar hij zo verzot op is, om aan te tonen dat goddeloze rijken weinig reden hebben om trots te zijn op hun rijkdom en pracht.

Merk hier op:

I. De rijkdom van deze wereld is verborgen in de aarde. Vandaar komen het zilver en het goud dat men daarna loutert, vers 1. Daar lag het vermengd met zeer veel slijk en schuim als iets, dat waardeloos is en van niet meer belang dan gewone aarde. En zeer veel ervan zal daar veronachtzaamd blijven liggen, totdat de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden.

IJzer en koper, minder kostbare, maar nuttiger metalen worden uit *de aarde genomen*, vers 2, en worden er in grote overvloed gevonden, waardoor wel de prijs ervan verminderd wordt maar voor de mens is dit een grote weldaad, want hij zou veel beter zonder goud kunnen dan zonder ijzer. Ja meer: uit de aarde komt *het brood* voort, dat is: broodkoren, het noodzakelijkste levensonderhoud, vers 5. Vandaar wordt des mensen onderhoud gehaald, om hem te herinneren aan zijn oorsprong, hij is uit de aarde en spoedt zich heen naar de aarde. *Onder zich wordt zij veranderd alsof zij vuur ware,* edelgesteenten, die schitteren en fonkelen als vuur, zwavel die licht ontvlambaar is, steenkool, die geschikt is om vuur te onderhouden. Evenals ons voedsel hebben wij ook onze brandstof uit de aarde. Daar zijn de saffieren en andere edelgesteenten en vandaar wordt stofgoud opgegraven, vers 6. De wijsheid van de Schepper heeft deze dingen geplaatst:

1. Buiten ons gezicht, om ons te leren "er onze ogen niet op te laten vliegen,' Spreuken 23:5.

2. Onder onze voeten, om ons te leren er niet ons hart op te zetten, maar ze veeleer met heilige minachting te vertreden. Zie "hoe vol de aarde is van Gods goederen," Psalm 104:24, en leid hieruit af, niet alleen hoe groot een God Hij is, "wiens de aarde is mitsgaders haar volheid," Psalm 24:1, maar ook hoe vol de hemel moet zijn van Gods schatten, die de stad is des groten Konings, in vergelijking waarmee deze aarde slechts een arm land is.

II. Het is slechts met zeer veel moeite, dat men bij de schatten kan komen, die in de aarde verborgen zijn. Het is moeilijk ze te ontdekken slechts hier en daar is er *voor het zilver een uitgang,* vers 1. De edelgesteenten, hoewel schitterend in zichzelf, worden echter, omdat zij in

duisternis zijn begraven en buiten het gezicht zijn, *het gesteente van de donkerheid* genoemd en *van de schaduw des doods.* De mensen kunnen lang zoeken eer zij ze aantreffen, en zijn zij ontdekt, dan kost het nog grote moeite om ze tevoorschijn te brengen. Der mensen vernuft moet wegen en middelen bedenken om die schatten in handen te krijgen, zij moeten met hun lampen een einde maken aan de duisternis, en indien het een hulpmiddel mislukt, de ene methode tekort schiet, dan moeten zij het met een ander beproeven, totdat zij het uiterste onderzocht hebben en niets onbeproefd laten om tot het doel te geraken vers 2. Zij hebben te worstelen met onderaardse wateren, vers 4, 10, 11, moeten zich een weg banen door rotsen heen die, als het ware, de wortelen van de bergen zijn, vers 9. Nu heeft God het verkrijgen van goud, zilver en edelgesteenten zo moeilijk gemaakt:

a. Ten einde de ijver en de vlijt van de mensen op te wekken. Dii "laboribus omnia verdunt-Arbeid is de prijs, die de goden gesteld hebben voor alle dingen". Als men gemakkelijk aan kostbare dingen kon komen, dan zouden de mensen zich nooit moeite geven. Maar de moeilijkheid om de schatten van deze aarde te verkrijgen, kan er ons een denkbeeld van geven welk geweld het koninkrijk van de hemelen wordt aangedaan.

b. Ter beteugeling en beperking van pracht en weelde. Hetgeen noodzakelijk is, wordt met weinig arbeid van de oppervlakte van de aarde verkregen, maar hetgeen voor sieraad dient, dat moet met grote moeite uit de ingewanden van de aarde worden opgegraven. Gevoed te worden is goedkoop, maar zich fraai op te schikken kost veel moeite en geld.

III. Hoewel de onderaardse schatten aldus moeilijk te verkrijgen zijn, willen de mensen ze toch hebben. Hij, die zilver liefheeft, wordt van zilver niet verzadigd, maar is toch niet tevreden als hij het niet heeft, en zij, die veel hebben, moeten nog meer hebben. Zie hier:

1. Welke bedenkselen de mensen hebben om aan die schatten te komen. Zij *onderzoeken al het uiterste,* vers 3. Zij bezitten kunst en werktuigen om de wateren op te drogen en ze weg te voeren, als zij tot hen doorbreken in de mijnen en dreigen hun werk onder water te zetten, vers 4. Zij hebben pompen, buizen en kanalen om hun weg vrij te maken, en hindernissen weggeruimd zijnde, betreden zij *het pad, dat de roofvogel niet heeft gekend,* vers 7, 8, dat niet gezien wordt door het oog van de gier, hoe scherpziend ook, en onbetreden is door de leeuwenwelpen, die al de paden van de woestijn doorkruisen.

2. Welke moeite de mensen doen en welke onkosten zij zich getroosten om die schatten te verkrijgen. Zij banen zich een weg door de rotsen heen en ondermijnen de bergen, vers 10.

3. Aan welke gevaren zij zich blootstellen. Zij, die graven in de mijnen, stellen hun ziel, hun leven, in hun handen, want zij moeten *de rivieren toebinden,* opdat zij het omliggende land niet overstromen, vers 11, en zij zijn steeds in gevaar van door dampen bedwelmd of verstikt te worden, of verpletterd, of levend begraven te worden door het neerstorten van aarde. Zie hoe dwaselijk de mens nog toevoegt aan zijn lasten. Hij is veroordeeld om in het zweet zijns aanschijns zijn brood te eten, maar alsof dit niet genoeg ware wil hij nog met levensgevaar goud en zilver verkrijgen, ofschoon hoe meer er van verkregen wordt hoe minder de waardij ervan is, want in Salomo’s tijd was het zilver als stenen. Maar:

4. Merk op wat het is, dat de mensen door al die gevaren heen helpt. *Zijn oog ziet al het kostelijke,* vers 10. Zilver en goud zijn voor hen kostelijke zaken, en die hebben zij bij al hun streven op het oog, zij menen ze te zien glinsteren voor hun ogen, en in het vooruitzicht van ze te bezitten achten zij de moeilijkheden niet, want zij verkrijgen er ten laatste iets van, hun arbeid en moeite worden beloond, *het verborgene brengt hij uit in het licht,* vers 11. Wat onder de grond verborgen lag, wordt op het talud gelegd, het metaal, dat in het erts was verborgen, wordt, gezuiverd van het schuim, rein uit de smeltkroes tevoorschijn gebracht, en dan denkt hij dat al zijn moeite ruim beloond is. Ga dan tot de mijnwerkers, gij luiaard in de Godsdienst, zie hun wegen en word wijs. Laat hun moed, hun vlijt en standvastigheid in het zoeken naar schatten die vergaan, ons wegschamen uit onze traagheid en flauwhartigheid in het arbeiden voor het najagen van de ware, blijvende schatten. *Hoeveel beter is het wijsheid te bekomen dan uitgegraven goud!* Hoeveel gemakkelijker en veiliger! Toch wordt goud gezocht en genade veronachtzaamd. Zal de hoop om *kostelijke dingen* uit de aarde te verkrijgen (zo noemen zij ze, maar in werkelijkheid zijn het armzalige en vergankelijke dingen) zo’n prikkel zijn voor de industrie en zal dan het stellige vooruitzicht op wezenlijke, echte kostelijke dingen in de hemel dit niet nog veel meer zijn?

Job 28:12-19

Job had gesproken van de rijkdom van de wereld, waaraan de mensen zoveel waarde hechten, en waarvoor zij zich zoveel moeite geven, en nu komt hij er toe om te gewagen van een ander en kostbaarder juweel, en dat is *wijsheid en verstand,* het kennen en genieten van God en onszelf. Zij, die al deze wegen en middelen hebben ontdekt om zich te verrijken, dachten zeer wijs te zijn, maar Job wil niet erkennen dat dit wijsheid is. Hij onderstelt dat zij hun doel bereikt hebben, dat zij hetgeen zij zochten aan het licht hebben gebracht, vers 11, en toch vraagt hij: *Waar is wijsheid?* want zij is hier niet, deze hun weg is hun dwaasheid. Wij moeten haar dus elders zoeken, en zij zal nergens anders gevonden worden dan in de beginselen en praktijken van de Godsdienst. Er is meer ware kennis, voldoening en geluk in gezonde Godgeleerdheid, die ons de weg wijst naar de genietingen des hemels, dan in natuurkunde en wiskunde, die ons behulpzaam zijn om de weg naar het binnenste van de aarde te vinden.

Er zijn betreffende deze wijsheid twee dingen, die niet ontdekt kunnen worden.

I. De prijs ervan, want die is onwaardeerbaar, haar waardij overtreft oneindig ver alle schatten van deze wereld. *De mens weet haar waarde niet* vers 13, dat is:

1. Slechts weinigen stellen er prijs op. De mensen kennen haar waarde niet, haar innerlijke voortreffelijkheid, hun behoefte er aan, en weten niet van hoe onuitsprekelijk voordeel zij voor hen zijn zal, en daarom hebben zij wel menige prijs in hun handen om deze wijsheid te verkrijgen, maar zij *hebben er geen hart voor,* Spreuken 17:16. De haan in de fabel kende de waarde niet van het juweel, dat hij in de mesthoop vond, en zou daarom liever een gerstekorrel gevonden hebben. De mensen kennen de waardij niet van genade, en daarom willen zij geen moeite doen om haar te verkrijgen.

2. Niemand kan er bij mogelijkheid een evenredige prijs voor geven, zelfs niet al gaf hij er al de rijkdom van deze wereld voor. Hierover spreekt Job uitvoerig, vers 15 en verv, waar hij een inventaris opmaakt van de "bona notabilia-de meest waardevolle schatten van deze wereld". Vijf maal wordt goud genoemd ook zilver wordt vermeld, en dan de verschillende edelgesteenten, de onyx en de saffier paarlen en robijnen, en de topaas van Ethiopië dat zijn de dingen, die op de wereldmarkt van de hoogste waardij zijn, maar indien iemand niet alleen enkele van dezen, maar hopen ervan, al het goed van zijn huis, alles wat hij in de wereld bezit, zou willen geven voor wijsheid, het zou ten enenmale veracht worden. Die dingen kunnen iemand enig voordeel geven bij het zoeken van wijsheid, zoals zij dit aan Salomo gegeven hebben, maar men kan er geen wijsheid mee kopen. Het is een gave des Heiligen Geestes, die door geen geld verkregen wordt, Handelingen 8:20. Gelijk zij niet is in het bloed, en dus niet door geboorte of afkomst ons ten deel valt, zo kan zij ook niet door geld of aankoop verkregen worden. Geestelijke gaven worden zonder geld en zonder prijs meegedeeld, omdat geen geld er een prijs voor wezen kan. Wijsheid is voor hem, die haar bezit, een kostelijke gave, maakt hem rijker en gelukkiger dan goud of edelgesteenten. Het is beter wijsheid te verkrijgen dan goud. Goud is van iemand anders, wijsheid is van ons, goud is voor het lichaam en de tijd, wijsheid is voor de ziel en de eeuwigheid. Laat hetgeen het kostbaarst is in Gods schatting, dit ook in de onze wezen. Zie Spreuken 3:14 en verv.

II. De plaats ervan, want die kan niet ontdekt worden. *Maar de wijsheid, vanwaar zal zij gevonden worden?* Hij vraagt dit:

1. Als iemand, die haar waarlijk begeert te vinden. Het is een vraag, die wij allen doen moeten, terwijl de meeste mensen vragen: "Waar zal geld gevonden worden?" behoren wij te vragen: *Waar kan wijsheid gevonden worden?* opdat wij haar mogen zoeken en vinden, geen edele filosofie, noch vleselijke staatkunde, maar ware Godsdienst, want dat is de enig ware wijsheid, die is het, welke onze geestvermogens het best ontwikkelt, en ons geestelijk en eeuwig welzijn het best verzekert, die is het, tot dewelke wij moeten roepen, en die wij moeten nasporen, Spreuken 2:3, 4.

2. Als iemand, die er ten enenmale aan wanhoopt haar ergens anders te vinden dan in God, en op enigerlei andere wijze dan door Goddelijke openbaring. Zij *wordt niet gevonden in het land van de levenden,* vers 13. Wij kunnen niet tot een recht begrip komen van God en Zijn wil, van onszelf en van onze plicht en ons belang, door enigerlei boeken van mensen te lezen, maar door Gods boek te lezen en door met Godvruchtige mensen om te gaan. De menselijke natuur is zó ontaard, dat bij niemand ware wijsheid te vinden is dan bij hen, die wedergeboren zijn en die door genade van de Goddelijke natuur deelachtig zijn geworden. Maar geen anderen, zelfs de vernuftigsten en werkzaamsten niet, kunnen ons tijding geven van deze verloren wijsheid.

a. Vraag aan de mijnwerkers, en door hen zal de afgrond zeggen: zij *is mijne niet,* vers 14. Zij, die in de ingewanden van de aarde graven om er de schatten te plunderen, kunnen in die donkere schuilhoeken dit zeldzame juweel niet vinden, met al hun kunst kunnen zij er zich niet meester van maken.

b. Vraag aan de zeelieden, en door hen zegt de zee, *zij is niet bij mij.* Zij kan nooit verkregen worden door handel te doen op de wateren, noch door in hun diepten af te dalen nooit uit *de overvloed van de zeeën gezogen worden,* noch uit *de bedekte, verborgen dingen des zands.* Waar een ader, dat is een uitgang, is voor het zilver, daar is geen uitgang voor de wijsheid, geen voor de genade. De mensen kunnen gemakkelijker heenbreken door de moeilijkheden, die zij ontmoeten om wereldlijke rijkdom te verkrijgen, dan door die, welke zij ontmoeten om hemelse wijsheid te verkrijgen, en zij zullen meer moeite doen om te leren hoe in deze wereld te leven, dan hoe voor eeuwig te leven in een betere wereld. Zo blind en dwaas is de mens geworden, dat het tevergeefs is om hem te vragen: *Waar is de plaats van de wijsheid, en* welke *is* de weg, die er heenleid"?

Job 28:20-28

De vraag, die hij gedaan had in vers 12, herhaalt hij hier, want zij is van te groot gewicht en te waardig om haar te laten vallen zonder er een antwoord op te bekomen. Dienaangaande moeten wij zoeken totdat wij vinden, er een bevredigend bericht van ontvangen. Door een naarstig voortzetten van dit onderzoek brengt hij het laatste tot deze uitslag, dat er tweeërlei wijsheid is: de ene *verborgen in God,* die dus niet voor ons is, de andere door Hem bekend gemaakt en aan de mens geopenbaard, die *voor ons is en voor onze kinderen.*

I. De kennis van Gods *verborgen wil,* de wil van Zijn voorzienigheid, is buiten ons bereik die heeft God zich voorbehouden, zij is *voor de Heere onze God.* De bijzonderheden te kennen van hetgeen God hiernamaals doen zal, en de redenen voor hetgeen Hij thans doet, dat is de kennis, waarvan hij hier spreekt.

1. Deze kennis is voor ons verborgen: zij is hoog, wij kunnen er niet bij vers 21, 22. Zij *is verholen voor de ogen aller levenden,* zelfs voor wijsgeren, staatslieden en heiligen, *en voor het gevogelte des hemels is zij verborgen,* hoewel zij hoog in het open uitspansel des hemels vliegen, hoewel zij iets dichter bij die bovenwereld schijnen te zijn, waar de bron is van deze wijsheid, hoewel hun ogen van verre zien, Hoofdst. 39:32, kunnen zij tot de raad Gods toch niet doordringen. Neen, de mens *is wijzer dan het gevogelte des hemels,* en toch komt hij tekort in deze wijsheid. Zelfs zij, die in hun bespiegelingen de hoogste vlucht nemen en zich, evenals de vogelen des hemels, boven de hoofden wanen van andere mensen kunnen toch op die kennis geen aanspraak maken. Job en zijn vrienden hadden geredeneerd over de methoden en de redenen van de beschikkingen van Gods voorzienigheid in het bestuur van de wereld. "Welke dwazen zijn wij", zegt Job, "om aldus in het duister te strijden, te twisten over hetgeen wij niet begrijpen!" Het dieplood van de menselijke rede kan nooit de afgrond peilen van de raadsbesluiten Gods. Wie kan het op zich nemen om een opgaaf van redenen te geven van Gods voorzienigheid, of de grondbeginselen, de maatregelen en de methode te verklaren van Gods regering, deze "arcana imperii-deze kabinetsbesluiten" van de Goddelijke wijsheid? Laat ons dan tevreden zijn om de toekomende verrichtingen van Gods voorzienigheid niet te kennen, totdat de tijd ze ontdekt, Handelingen 1:7, en de geheime redenen van de voorzienigheid Gods niet te kennen, totdat de eeuwigheid ze ontsluiert. God is thans een God, die zich verborgen houdt, Jesaja 45:15, *rondom Hem zijn wolken en donkerheid.* Hoewel deze wijsheid verborgen is voor alle levenden *zeggen* toch *het verderf en de dood: haar gerucht hebben wij met onze oren gehoord,* hoewel zij zelf er geen rekenschap van kunnen geven (want *daar is geen werk, noch verzinning, noch wetenschap, noch wijsheid in het graf,* en nog veel minder deze wijsheid) er is toch een wereld aan de andere kant van de dood en het graf, waaraan dit duistere gebied grenst, en tot hetwelk wij, door dit gebied heengaande, moeten komen, en daar zullen wij herder en duidelijk zien hetgeen waarover wij nu nog in het duister zijn. "Heb een weinig geduld", zegt de dood tot de weetgierige ziel, "ik zal u binnenkort naar een plaats brengen, waar deze wijsheid te vinden is." Als *de verborgenheid Gods vervuld zal zijn,* dan zal zij blootgelegd worden, en dan zullen wij kennen gelijk wij gekend zijn, als de voorhang des vleses gescheurd is en de wolken uiteen gedreven zijn, dan zullen wij weten wat God doet, hoewel wij het nu niet weten, Johannes 13:7.

2. Deze kennis is verborgen in God, zoals de apostel spreekt, Efeziers 3:9. *Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend,* Handelingen 15:18 hoewel zij ons niet bekend zijn. Er zijn goede

redenen voor hetgeen Hij doet, hoewel wij ze niet kunnen aanduiden. *God verstaat haar weg.* Mensen doen soms wat zij niet weten of niet begrijpen, maar dat doet God nooit. De mensen doen soms wat zij niet bedoelden, nieuwe voorvallen brengen hen tot nieuwe besluiten en verplichten hen tot nieuwe maatregelen, maar God doet alles naar Hij bij zichzelf voorgenomen heeft, welk voornemen Hij nooit verandert. De mensen doen soms iets, waarvoor zij geen goede redenen kunnen opgeven, maar in alles wat God doet is wijsheid en raad, Hij weet wat Hij doet en waarom Hij het doet, Hij kent de gehele reeks van de gebeurtenissen, de orde en de plaats van ieder voorval. Deze kennis bezit God in volkomenheid, maar Hij houdt haar voor zich.

Er worden hier twee redenen gegeven, waarom God Zijn eigen weg wel moet verstaan, en waarom Hij alleen hem moet verstaan.

A. Omdat alle gebeurtenissen thans bestuurd worden door een alziende en alvermogende Voorzienigheid, vers 24, 25. Hij, die de wereld regeert, is:

a. Alwetend, want Hij *schouwt tot aan de einden van de aarde,* beide voor plaats en tijd, ver verwijderde eeuwen, ver afgelegen landen zijn onder Zijn oog. Wij verstaan onze eigen weg niet, en nog veel minder kunnen wij Gods weg verstaan, want wij zijn kortzichtig. Hoe weinig weten wij van hetgeen er in de wereld geschiedt, en nog veel minder weten wij wat er zal geschieden! Maar *de ogen des Heeren doorlopen alle plaatsen,* niets is voor Hem verborgen, niets kan voor Hem verborgen zijn, en daarom zijn de redenen waarom sommige goddelozen merkwaardige voorspoed hebben in deze wereld en anderen op merkwaardige wijze gestraft worden, die voor ons verborgen zijn, Hem welbekend. De gebeurtenissen van een dag, en de zaken of aangelegenheden van een mens, staan zó in betrekking tot, en zijn zó afhankelijk van, die van een andere dag en een andere mens, dat Hij alleen, voor wie alle gebeurtenissen en alle zaken naakt en geopend zijn, en die met een enkele beschouwing het geheel volkomen juist ziet, een bevoegd Rechter van alles is.

b. Hij is almachtig, Hij kan alles doen, en is zeer nauwkeurig in hetgeen Hij doet. Ten bewijze hiervan wijst hij op de wateren, vers 25. Wat is lichter dan de wind? Maar God heeft middelen om *de wind het gewicht te maken,* die Hij *uit Zijn schatkameren voortbrengt,* Psalm 135:7, zeer nauwkeurig rekening houdende van wat Hij er uit voortbrengt, zoals de mensen rekening houden van de betalingen, die zij doen uit hun schatkist. Niets van hetgeen wij waarnemen is onverklaarbaarder voor ons dan de wind, wij *horen zijn geluid en weten toch niet vanwaar hij komt en waar hij heengaat,* maar God geeft hem uit bij gewicht, met wijsheid regelende zowel van welke zijde, welk punt, hij zal waaien, als met welke kracht. De wateren van de zee en het regenwater weegt en meet Hij af, de evenredigheid bepalende van ieder getij en van elke regenbui. Er is een grote, voortdurende gemeenschap tussen de wolken en de zee, de wateren boven het uitspansel en die daar beneden, dampen gaan op, regens komen neer, de lucht wordt tot water verdicht, water wordt verdund tot lucht, maar de grote God houdt nauwkeurig rekening van de voorraad, waarmee deze handel tot welzijn van het algemeen gedreven wordt, en zorgt er voor dat niets ervan verloren zal gaan. Indien nu de Voorzienigheid in deze dingen zo nauwkeurig is, hoeveel te meer nog in het betonen van gunst en afkeuring, in het toebedelen van beloning en straf aan de kinderen van de mensen overeenkomstig de regelen van de billijkheid!

B. Omdat alle gebeurtenissen van eeuwigheid door een onfeilbare voorwetenschap en een onveranderlijk raadsbesluit bestemd en bepaald waren, vers 26, 27. Toen Hij de loop van de natuur heeft vastgesteld, heeft Hij al de werkingen van Zijn regering voorverordineerd.

a. Hij stelde de loop van de natuur vast. Job maakt er inzonderheid melding van, dat Hij *de regen een gezette orde maakte en een weg voor het weerlicht van de donderen.* De algemene methode en de bijzondere strekking van deze ontzaglijke werkingen, haar oorzaken en haar gevolgen werden door het Goddelijke raadsbesluit vastgesteld, vandaar dat van Hem gezegd wordt: Hij *maakt de bliksemen met de regen* Psalm 135:7, Jeremia 10:13.

b. Toen Hij dat deed, heeft Hij al de maatregelen van Zijn voorzienigheid genomen, een nauwkeurig plan opgemaakt van het gehele werk van het begin tot het einde, toen van eeuwigheid af heeft Hij het ontwerp van Zijn handelingen in zichzelf gezien en voor zichzelf verklaard, heeft Hij het bereid, vastgesteld en bevestigd, alles in gereedheid gebracht voor al Zijn werken, zodat er, als er iets verricht moest worden niets behoefde te worden gezocht, en er niets onvoorziens geschieden kon, om het buiten zijn methode, of buiten zijn tijd te stellen, want alles was zo nauwkeurig geregeld, alsof Hij het bestudeerd had, het had opgespoord en ontdekt, zodat alles *wat God doet in eeuwigheid zal zijn, daar is niet aan toe te doen, en daar is niet af te doen,* Prediker 3:14. Job spreekt hier van de wijsheid als van een persoon: *Toen zag hij haar* enz, en aldus is dit parallel met hetgeen Salomo zegt betreffende de essentiële wijsheid van de Vader, het eeuwige Woord, Spreuken 8:23 en verv. "Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van de aanvang, van de oudheden van de aarde aan" enz, Johannes 1:1, 2.

II. De kennis van Gods geopenbaarde wil, de wil van Zijn gebod, en deze is binnen ons bereik, zij is binnen ons bevattingsvermogen, en zal ons goeddoen, vers 28. *Tot de mens heeft Hij gezegd: zie, de vreze des Heeren is de wijsheid.* Laat er niet gezegd worden dat, toen God Zijn raad voor de mens verborgen heeft en hem die boom van de kennis heeft ontzegd, het was omdat Hij hem misgunde wat tot zijn geluk en zijn voldoening kon strekken, neen, Hij liet hem weten alles wat hij nodig had te weten om zijn plicht te doen en gelukkig te zijn. Er zal hem zoveel van Zijn soevereinen wil bekendgemaakt worden, als nodig en gepast is voor een onderdaan, maar hij moet niet denken dat hij geschikt en bevoegd is om geheimraad te zijn. Hij zei tot Adam-zo verstaan het sommigen-tot de eerste mens, ten dage toen hij geschapen werd, Hij zei hem klaar en duidelijk, dat het hem niet voegde om zich te vermaken met een al te nieuwsgierig doordringen in de geheimen van de natuur of van de schepping, hij zal het noch mogelijk, noch nuttig bevinden om dit te doen. Geen mindere wijsheid, zegt aartsbisschop Tillotson, dan die, welke de wereld gemaakt heeft, kan er de wijsbegeerte volkomen van verstaan. Maar laat hem dit als zijn wijsheid beschouwen: de Heere te vrezen en van het kwaad te wijken, laat hem dat leren en dan is hij geleerd genoeg, Iaat die kennis hem voldoen. Toen God aan de mens de boom van de kennis ontzegd heeft, vergunde Hij hem de boom des levens, en dat is die boom Spreuken 3:18. Wij kunnen niet anders dan door Goddelijke openbaring tot ware wijsheid geraken. "De Heere geeft wijsheid," Spreuken 2:6, niet om de geheimen van de natuur of van de voorzienigheid Gods te ontdekken, maar om de regelen te vinden voor onze praktijk. Tot de mens heeft Hij niet gezegd: "klim op naar de hemel, om vandaar geluk te halen", of "daal af in de afgrond, om het van daar op te brengen." Neen. "het woord is zeer nabij u," Deuteronomium 30:14. Hij heeft u getoond, o mens, niet wat groot is, maar wat goed is, niet wat de Heere uw God voornemens is met u te doen, maar wat Hij "van u eist," Micha 6:8. "Tot u, o mannen, roep Ik," Spreuken 8:4. Heere wat is de mens, dat hij aldus gedacht, aldus bezocht wordt!

Zie, let er op, neem er nota van, die oren heeft om te horen, die hore wat de God des hemels zegt tot de kinderen van de mensen: *De vreze des Heeren is de wijsheid.* Hier is:

1. De beschrijving van de ware, de zuivere en onbevlekte Godsdienst, hij bestaat in *de Heere te vrezen* en *van het kwaad te wijken* hetgeen overeenkomt met de hoedanigheid of het karakter door God aan Job toegeschreven Hoofdst. 1:1. De *vreze des Heeren is* het beginsel van de wijsheid en de hoofdsom van alle Godsdienst. Er is een slaafse vrees voor God voortkomende uit harde gedachten nopens Hem, hetgeen strijdig is met de Godsdienst, Mattheus 25:24. Er is een zelfzuchtige vrees voor God voortkomende uit schrikkelijke gedachten nopens Hem, maar die leiden kan tot de ware Godsdienst, Handelingen 9:5. Maar er is een kinderlijke vreze van God, voortkomende uit grote en hoge gedachten nopens Hem, die het leven en de ziel is van alle Godsdienst. En waar die vreze heerst in het hart, daar zal dit blijken uit de voortdurende zorg "om te wijken van het kwaad," Spreuken 16:6. Deze is het wezenlijke van de Godsdienst, wij moeten eerst aflaten van kwaad doen of wij zullen nooit leren goed doen. "Virtus est vitium fugere-Het is deugd om te vlieden van de ondeugd."

2. De lof of aanprijzing van de Godsdienst het is wijsheid en verstand, waarlijk Godsdienstig te zijn is waarlijk wijs te zijn. Gelijk de wijsheid van God blijkt in de instelling ervan, zo blijkt de wijsheid van de mens in het waarnemen en beoefenen ervan. Het is verstand, want het is de beste kennis van de waarheid, het is wijsheid, want het is het beste bestuur van onze zaken. Niets leidt ons beter op onze weg en leidt ons veiliger naar het doel dan Godsdienstig te zijn.

HOOFDSTUK 29

1 En Job ging voort zijn spreuk op te heffen, en zeide:
2 Och, of ik ware, gelijk in de vorige maanden, gelijk in de dagen, toen God mij bewaarde!
3 Toen Hij Zijn lamp deed schijnen over mijn hoofd, en ik bij Zijn licht de duisternis doorwandelde;
4 Gelijk als ik was in de dagen mijner jonkheid, toen Gods verborgenheid over mijn tent was;
5 Toen de Almachtige nog met mij was, en mijn jongens rondom mij;
6 Toen ik mijn gangen wies in boter, en de rots bij mij oliebeken uitgoot;
7 Toen ik uitging naar de poort door de stad, toen ik mijn stoel op de straat liet bereiden.
8 De jongens zagen mij, en verstaken zich, en de stokouden rezen op en stonden.
9 De oversten hielden de woorden in, en leiden de hand op hun mond.
10 De stem der vorsten verstak zich, en hun tong kleefde aan hun gehemelte.
11 Als een oor mij hoorde, zo hield het mij gelukzalig; als mij een oog zag, zo getuigde het van mij.
12 Want ik bevrijdde den ellendige, die riep, en den wees, die geen helper had.
13 De zegen desgenen, die verloren ging, kwam op mij; en het hart der weduwe deed ik vrolijk zingen.
14 Ik bekleedde mij met gerechtigheid, en zij bekleedde mij; mijn oordeel was als een mantel en vorstelijke hoed.
15 Den blinden was ik tot ogen, en den kreupelen was ik tot voeten.
16 Ik was den nooddruftigen een vader; en het geschil, dat ik niet wist, dat onderzocht ik.
17 En ik verbrak de baktanden des verkeerden, en wierp den roof uit zijn tanden.
18 En ik zeide: Ik zal in mijn nest den geest geven, en ik zal de dagen vermenigvuldigen als het zand.
19 Mijn wortel was uitgebreid aan het water, en dauw vernachtte op mijn tak.
20 Mijn heerlijkheid was nieuw bij mij, en mijn boog veranderde zich in mijn hand.
21 Zij hoorden mij aan, en wachtten, en zwegen op mijn raad.
22 Na mijn woord spraken zij niet weder, en mijn rede drupte op hen.
23 Want zij wachtten naar mij, gelijk naar den regen, en sperden hun mond open, als naar den spaden regen.
24 Lachte ik hun toe, zij geloofden het niet; en het licht mijns aangezichts deden zij niet nedervallen.
25 Verkoos ik hun weg, zo zat ik bovenaan, en woonde als een koning onder de benden, als een, die treurigen vertroost.

Na deze voortreffelijke rede over de wijsheid in het vorige hoofdstuk, zat Job neer en wachtte een weinig, niet omdat hij zich buiten adem gepraat had maar omdat hij zonder het verlof van het gezelschap niet alleen aan het woord wilde blijven, maar gelegenheid wilde geven aan zijn vrienden om, zo het hun gelustte, hun opmerkingen in het midden te brengen nopens hetgeen hij gezegd had. Maar zij hadden niets te zeggen, en daarom ging hij, na nog een wijle nagedacht te hebben, voort met zijn rede betreffende zijn eigen zaken, in dit en in de twee volgende hoofdstukken, waarin hij:

I. De hoogte beschrijft van de voorspoed, waarvan hij gevallen was. En

II. De diepte van de tegenspoed, waartoe hij vervallen was. En dit doet hij om het medelijden van zijn vrienden op te wekken en zijn klachten te rechtvaardigen of tenminste te verontschuldigen. Maar evenzeer om de afkeuringen en bestraffingen van zijn vrienden te voorkomen, betuigt hij uitvoerig zijn oprechtheid. In dit hoofdstuk ziet hij terug op de dagen van zijn voorspoed en toont aan:

1. Welke gerieflijkheden hij had in zijn huis en welk genoegen hij smaakte in zijn gezin, vers 1-6..

2. Hoeveel eer hij genoot en hoeveel macht hij bezat In zijn land en welke eerbied hem door allerlei mensen bewezen werd, vers 7-10..

3. Hoeveel goed hij deed in zijn plaats als magistraat, vers 11-17.

4. Welk een goed vooruitzicht hij had op de voortduur van zijn voorspoed thuis, vers 18-20, en van zijn invloed naar buiten, vers 21-25. Over dit alles weidt hij uit om het zware van zijn tegenwoordige beproevingen des meer te doen uitkomen, zoals Naomi: Vol toog ik weg, maar ledig heeft mij de Heere doen wederkeren.

Job 29:1-6

Aan hen, die zware verliezen hebben geleden kan verlof tot spreken worden gegeven en er is niets, waarover zij met meer gevoel spreken dan over het genot en het geluk dat zij verloren hebben. Hun vorige voorspoed is een van de aangenaamste onderwerpen van hun gedachten en hun gesprekken. Zo was het hier met Job, die begint met een wens, vers 2. *Och, of ik ware gelijk in de vorige maanden!* Aldus begint hij het verhaal van zijn voorspoed. Zijn wens is:

1. "Och, of ik in zo goed een toestand ware als ik toen was, dat ik zoveel rijkdom, eer en genoegen had als ik toen gehad heb!" Dit wenst hij niet zozeer voor zijn gemak en behagen als wel voor zijn eer en goede naam en de eer en heerlijkheid zijns Gods die, naar hij dacht, door zijn tegenwoordig lijden verduisterd waren. "Och, dat ik in mijn vorige voorspoed hersteld ware, dan zou aan de bestraffingen mijner vrienden voor goed het zwijgen zijn opgelegd, zelfs naar hun eigen beginselen!" Indien dit ons doel is in onze begeerte naar leven, gezondheid en welvaart, namelijk dat God verheerlijkt moge worden en de eer van onze heilige belijdenis bewaard of hersteld moge worden, dan is die begeerte niet slechts natuurlijk, maar ook geestelijk.

2. "Och, dat ik in zo goed een gemoedsgesteldheid ware, als waarin ik toen was!" Waar Job nu het meest over klaagde, was een last op zijn ziel, op zijn gemoed, doordat God zich van hem had teruggetrokken, en daarom wenst hij dat zijn geest thans even verruimd en aangemoedigd mocht zijn in de dienst van God als dit toen het geval was, dat hij thans even gelukkig en vrijmoedig gemeenschap met Hem kon oefenen als toenmaals. Dit was in *de dagen van zijn jonkheid,* vers 4, toen hij in zijn bloeitijd was voor het genieten van deze dingen, er het grootste genot in kon smaken. Zij, die voorspoedig zijn in de dagen hunner jeugd, weten niet wat sombere, donkere dagen nog voor hen weggelegd zijn.

Twee dingen hebben de vorige maanden voor Job aangenaam gemaakt.

I. Dat hij vertroosting smaakte in zijn God. Dat was het voornaamste, dat hem blijdschap gaf in zijn voorspoed, als de bron en de lieflijkheid ervan, namelijk dat hij de gunst genoot van God en de tekenen had van die gunst. Hij heeft zijn voorspoed niet toegeschreven aan een gelukkige wending van de fortuin of aan zijn eigen macht of aan de kracht van zijn hand, neen, hij erkent hetzelfde als David erkend heeft, Psalm 30:8 :*Gij, Heere, had door Uwe goedgunstigheid mijn berg vastgezet.* Een Godvruchtige ziel verblijdt zich in de gunst van God, niet in die van de wereld.

Vier dingen waren voor de Godvruchtige Job toen aangenaam.

1. Het vertrouwen, dat hij had in de bescherming Gods. Het waren *de dagen toen God mij bewaarde,* vers 2. Zelfs toen zag hij zich blootgesteld aan gevaar, heeft hij *van zijn goed de stad van zijn sterkte niet gemaakt* en *op de veelheid zijns rijkdoms niet vertrouwd* maar *de naam des Heeren was zijn sterke* toren en daarin alleen achtte hij zich veilig, en daaraan schreef hij het toe, dat hij toen veilig was, en dat zijn vertroosting en lieflijkheid hem bewaard bleven. De duivel zag dat God een omtuining rondom hem had gemaakt, Hoofdst. 1:10, en Job had dit zelf ook gezien, en hij heeft erkend dat *Gods opzicht* zijn *geest heeft bewaard,* Hoofdst. 10:12. Alleen zij zijn veilig, die door God beschermd worden, en zij kunnen gerust zijn, en daarom moeten de mensen, al hebben zij ook nog zoveel in de wereld, zich niet veilig achten, tenzij God hen bewaart.

2. De voldoening, die hij smaakte in de gunst van God, vers 3. *Gods lamp scheen over* zijn *hoofd,* dat is: God verhief het licht Zijns aanschijns over hem, en gaf hem de verzekerdheid van Zijn liefde. De beste mededelingen van Gods gunst aan de heiligen in deze wereld, zijn slechts lamplicht, vergeleken bij hetgeen voor hen is weggelegd in de toekomende staat. Maar Job smaakte een zo grote voldoening in de Goddelijke gunst, dat hij bij het licht daarvan door de duisternis heenwandelde, dat licht was hem ten gids in zijn twijfelingen, vertroostte hem onder zijn smarten, ondersteunde hem, hield hem staande onder zijn lasten en hielp hem heen door al zijn moeilijkheden. Zij, die de helderste zonneschijn hebben van uitwendige voorspoed, moeten toch enige ogenblikken van duisternis verwachten, soms worden zij tegengewerkt, soms staan zij in verlegenheid, soms zijn zij treurig en neerslachtig, maar zij, die de gunst van God deelachtig zijn en haar weten te waarderen, kunnen bij het licht daarvan blijmoedig en getroost door de duisternis van dit tranendal heengaan. Dat brengt een blijdschap in het hart, die kan opwegen tegen al het droevige van de tegenwoordige tijd.

3. De gemeenschap, die hij had met het Goddelijk woord, vers 4. *Gods verborgenheid was over mijn tent,* dat is: toen God vrijelijk met hem sprak zoals de ene boezemvriend met de andere. Hij kende Gods wil en was er niet zoals nu, in duisternis over. *De verborgenheid des Heeren* wordt gezegd te zijn *voor degenen, die Hem vrezen,* want Hij toont hun datgene in Zijn verbond dat anderen niet zien, Psalm 25:14. God deelt Zijn gunst en genade mee aan Zijn volk en ontvangt hun toewijding op een wijze, die voor de wereld verborgen blijft. Sommigen lezen de zin: *Toen het gezelschap Gods in mijn tent was* hetgeen Rabbi Salomo verstaat van een vergadering van Gods volk, die in Jobs huls placht bijeen te komen ter aanbidding Gods, waarin hij voorging, waarin hij veel genot smaakte, en welker verstrooiing een groot verdriet voor hem was. Het kan ook verstaan worden van de engelen Gods, die zich legerden rondom zijn woning.

4. De verzekerdheid, die hij had van Gods tegenwoordigheid, vers 5, *toen de Almachtige* nog *met mij was.* Hij dacht dat God nu van hem geweken was, maar in die *dagen was Hij met hem* en dat was voor hem alles in alles. Gods tegenwoordigheid in iemands huis maakt het-al is het ook slechts een hut-beide tot een burcht en tot een paleis.

II. Dat hij genot en vertroosting had in zijn gezin, alles was er aangenaam en lieflijk, hij had monden voor zijn spijs en spijs voor zijn monden, het gebrek aan een van beide is een grote beproeving.

1. Hij had veel kinderen om van zijn goederen te genieten, en hij had hen bij zich *mijn jongens waren rondom mij,* en die kinderen waren hem gehoorzaam, zij waren om hem heen om te weten wat hij wenste en waarin zij hem konden dienen. Het is voor liefhebbende ouders een genot om hun kinderen om zich heen te zien. Job spreekt met veel gevoel van deze zegen, nu hij ervan beroofd was. Het was hem een blijk en bewijs dat God met hem was, dat zijn kinderen om hem heen waren, en toch achten wij het verkeerd indien wij, als wij onze kinderen verloren hebben, ons er niet mee kunnen vertroosten dat wij onze God niet hebben verloren.

2. Hij had een grote bezitting om dit talrijk gezin te kunnen onderhouden, vers 6. Zijn melkhuis was zo goed voorzien dat hij, zo hem dit had behaagd, *zijn gangen had kunnen wassen in boter,* en zijn olijfgaarden waren zo vruchtbaar, dat het was alsof *de rots hem oliebeken uitgoot.* Hij schat zijn rijkdom niet naar zijn zilver en goud, die geschikt zijn om opgelegd te worden, maar naar zijn

boter en olie, die dienden tot gebruik, immers waartoe dient een bezitting, indien niet om er goed uit te hebben voor onszelf en er goed mee te doen aan anderen.

Job 29:7-17

Wij hebben hier Job op een plaats van eer en macht. Hoewel hij aangenaamheid genoeg had in zijn eigen huis, heeft hij zich daar toch niet toe beperkt, wij zijn niet voor onszelf geboren, maar voor het publiek, de gemeenschap. Als er zaken moesten afgehandeld worden in de poort, de plaats des gerichts, dan begaf hij er zich heen *door de stad,* vers 7, niet uit begeerte naar pracht en praal, maar uit liefde tot de gerechtigheid.

Merk op: de rechtsbedeling geschiedde in de poort, op de straat, in de plaatsen waar een toeloop van volk was tot welke ieder vrije toegang had, opdat ieder die wilde, getuige kon zijn van alles wat gezegd en gedaan werd, en opdat, wanneer over de schuldigen het oordeel werd uitgesproken, anderen mochten horen en vrezen.

Job was een vorst, een rechter, een overheidspersoon een man van macht en gezag onder de kinderen van het Oosten, en nu wordt ons hier gezegd:

I. Welk een eerbied hem door allerlei lieden werd bewezen, niet alleen vanwege de waardigheid van zijn ambt en betrekking, maar om zijn persoonlijke verdienste, zijn uitnemende wijsheid, oprechtheid en goed bestuur.

1. Het volk eerde hem en had ontzag voor hem, vers 8. De ernst en majesteit van zijn houding en voorkomen en zijn bekende striktheid in het afkeuren van alles wat slecht en onbetamelijk was, geboden welvoeglijkheid bij allen, die om hem heen waren. Jonge lieden die zich in zijn nabijheid niet goed wisten te houden of zich misschien wel van iets verkeerds bewust waren, hielden zich schuil en gingen hem uit de weg, en hoewel de ouden op hun plaats bleven, bleven zij toch niet zitten, zij stonden op om zich voor hem te buigen, zij die eerbiedsbetuigingen verwachtten van anderen, betuigden eerbied aan hem. Deugd en Godsvrucht dwingen ieders achting af, en gewoonlijk wordt die achting hun ook betoond, maar zij, die niet alleen goed zijn maar goed doen, zijn dubbele eer waardig. Bescheidenheid betaamt hun die jong en in afhankelijkheid zijn, evenzeer als majesteit hun betaamt, die oud zijn en macht hebben. Aan magistraten is men eer en vreze verschuldigd, en zij moeten hun bewezen worden, Romeinen 13. 7. Maar indien een groot en goed man aldus geëerd en geëerbiedigd werd, hoe moet dan niet de grote en goede God gevreesd worden!

2. De vorsten en oversten betoonden hem grote achting, vers 9, 10. Sommigen denken dat dit mindere magistraten waren, die onder hem dienden, en dat de eerbied, die zij hem bewezen, verschuldigd was aan zijn hoge betrekking als hun soeverein, maar zij schijnen veeleer zijn gelijken geweest te zijn in hun ambt en betrekking, en met hem zitting te hebben gehad in dezelfde commissie, zodat de buitengewone eer, die zij hem aandeden, zijn buitengewone bekwaamheden en verdiensten gold. Zij waren het allen eens, dat hij hen allen overtrof in doorzicht, juistheid van oordeel volhardende vlijt, duidelijkheid en volledigheid van uitdrukking, en daarom was hij onder zijn medegenoten een orakel van wet en raad en gerechtigheid, en op hetgeen hij zei werd door allen acht gegeven, ieder stemde er mee in. Als hij in het gerechtshof kwam, en inzonderheid als hij opstond om over enigerlei zaak te spreken, dan *hielden de oversten de woorden in, de stem van de vorsten verstak zich,* dat is: zij zwegen, ten einde zoveel aandachtiger te luisteren naar hetgeen hij zei, en zijn bedoeling goed te kunnen begrijpen. Zij, die gaarne hun eigen gedachten uitspraken en niet heel veel gaven om hetgeen anderen zeiden waren als het Jobs beurt was om te spreken even

begerig om zijn gedachten te kennen, als zij ooit begerig waren geweest om hun eigen gedachten te uiten. Zij, die hun eigen oordeel mistrouwden, waren voldaan met het zijne en bewonderden de behendigheid, waarmee hij moeilijke knopen losmaakte, waar anderen verlegen voor stonden. Als de oversten en vorsten onder elkaar twistten, dan kwamen allen overeen om met het geschil tot Job te gaan en zich bij zijn beslissing neer te leggen. Gelukkig de mensen, die met zo uitnemende gaven zijn toegerust, zij hebben ruime gelegenheid om God te eren en goed te doen, maar het is hun zeer nodig om op hun hoede te zijn tegen hoogmoed. Gelukkig het volk, dat gezegend is met zulke uitnemende mannen, het is een teken ten goede.

II. Welk goed hij deed in zijn plaats. Met de macht, die hij bezat, was hij zeer nuttig aan zijn land, en hier zullen wij zien waarnaar Job zich in de dagen van zijn voorspoed geschat heeft. Het is natuurlijk voor de mens om enige waardering te hebben van zichzelf en wij kunnen enigszins oordelen over ons karakter door te letten op hetgeen wij in onszelf waarderen. Job schatte zich, niet naar de eer van zijn geslacht, zijn uitgebreide bezitting, zijn groot inkomen, zijn wèlvoorziene tafel, de vele dienaren die onder zijn bevelen stonden, de tekenen van zijn waardigheid, de voorname inrichting van zijn huis, de schitterende feesten en gastmalen, die hij aanrichtte, maar naar de dienst, die hij zijn land en volk bewees. Goedheid is Gods heerlijkheid, en zij zal ook de onze zijn, indien wij barmhartig zijn gelijk als God barmhartig is, indien wij volmaakt zijn gelijk Hij volmaakt is.

1. Hij schatte zich naar het deel, dat hij had in de achting, de genegenheid en de gebeden van sobere lieden, niet naar de bestudeerde lofredenen van vernuftige lieden en dichters, maar naar de natuurlijke lof van hen, die hem omringden. Allen, die hoorden wat hij zei en zagen wat hij deed, hoe hij zich met al het gezag en de tedere liefde van een vader voor zijn land ten koste gaf voor het algemene welzijn, prezen hem gelukzalig en getuigden voor hem, vers 11. Menig goed woord spreken zij tot hem, en menig goed gebed zonden zij voor hem op, hij achtte het geen eer om iedereen bevreesd voor zich te maken-"Oderint dum metuant-(laat hen haten, mits zij ook vrezen)," noch om met willekeur te handelen, in alles zijn eigen zin en wil door te drijven. zonder er zich om te bekommeren wat de mensen van hem zeiden, maar om evenals Mordechai "aangenaam te zijn bij de menigte van zijn broederen," Esther 10:3. Hij stelde niet zoveel prijs op de lof en de toejuiching van hen, die op een afstand waren, als op het getuigenis van hen, die zijn gedrag en wandel van nabij zagen, steeds in zijn nabijheid waren, hem zagen en hoorden, en dus uit eigen weten konden spreken, inzonderheid van hen, die door hem er beter aan toe waren, en dus uit eigen ervaring konden spreken, dat was *de zegen desgenen die verloren ging*, vers 13, en voor wie Job het middel was dat hij gered werd. Laat voorname mannen en mannen van een groot vermogen aldus goeddoen, en zij zullen die lof ontvangen, en laat hen, aan wie goed gedaan wordt, het beschouwen als een schuld, die zij aan hun weldoeners hebben te voldoen, om hen te zegenen en voor hen te getuigen, hun invloed op aarde te gebruiken voor hun eer en in de hemel voor hun vertroosting, om hen te loven en voor hen te bidden. Diegenen zijn voorwaar wel zeer ondankbaar, die hun deze geringe vergelding onthouden.

2. Hij schatte zich naar de zorg, welke hij heeft gehad voor hen, die het minst instaat waren om zichzelf te helpen, de armen en nooddruftigen, de weduwen en wezen, de blinden en kreupelen, van wie men niet kon onderstellen dat zij zijn gunst verdienden of ooit instaat zouden zijn hem ervoor te belonen.

A. Als de armen benadeeld of verdrukt werden, dan konden zij tot Job roepen, en als hij bevond dat hun klachten gegrond waren, dan hadden zij niet slechts zijn oor en zijn medelijden, maar ook zijn hand, hij *bevrijdde de ellendige die riep,* vers 12, en wilde niet toelaten dat hij verdrukt en vertreden werd. Hij was *de nooddruftigen een vader,* vers 16, niet slechts een rechter om hen te beschermen en toe te zien dat hun geen onrecht zou geschieden, maar een vader, om te voorzien in hun behoeften en te zorgen dat zij geen gebrek leden, om hen te leiden en te besturen en bij alle gelegenheden voor hen op te treden en voor hen in de bres te springen. Het is voor de zoon van een vorst geen verkleining om een vader te zijn voor de armen.

B. De wezen, die geen helper hadden, vonden Job bereid om hun een helper te zijn, en als zij in benauwdheid waren, hen te verlossen. Hij hielp hen om hun voordeel te doen met hetgeen zij hadden, hielp hen om te betalen wat zij schuldig waren, en voor hen te innen wat aan hen verschuldigd was, hielp hen om hun weg te maken in de wereld, hielp hen in hun zaken, om ze te beginnen en om ze voort te zetten, aldus behoren wezen geholpen te worden.

C. Zij, die verloren gingen, werden door hem van het verderf gered, die op het punt stonden om van honger en gebrek om te komen, werden door hem ondersteund. Voor kranken, voor verschoppelingen, voor hen die vals beschuldigd waren, of in gevaar om onrechtmatig uit hun bezitting te worden gestoten, of om een andere reden op het punt waren van om te komen, droeg hij zorg. Gelijk het uiterste van het gevaar Job aandreef om zoveel krachtiger voor hen op te treden, zo was zijn tijdige vriendelijke hulp er te meer weldadig door, en hebben zij er hem des te meer om gezegend.

D. De weduwen die zuchtten van droefheid en sidderden van vlees, deed hij *vrolijk zingen* zo zorgvuldig heeft hij haar beschermd en in haar nood voorzien, en zo van harte haar zaak omhelsd. Het is een genot voor een goed man, en behoort dit te wezen voor een groot, aanzienlijk man, om aan diegenen oorzaak te geven om zich te verblijden, die het meest bekend zijn met smart.

E. Zij, die om enigerlei reden ten einde raad waren, ontvingen van Job tijdige hulp en raad, vers 15. *De blinde was ik tot ogen,* hen, die niet wisten wat te doen, ten beste radende, en *de kreupele was ik tot voeten,* diegenen bijstaande met geld en vrienden, die wel wisten *wat* zij moesten doen, maar niet wisten *hoe* zij het konden doen. Diegenen worden het best door ons geholpen, die wij helpen juist in hetgeen waarin zij gebrekkig zijn en het meest hulp behoeven. Wij kunnen zelf blind of kreupel worden, en daarom moeten wij hen, die het reeds zijn, helpen en hun medelijden betonen Jesaja 35:3, 4, Hebreeen 12:13.

3. Hij schatte zich naar de nauwgezetheid, waarmee hij in al zijn handelingen gerechtigheid en billijkheid betrachtte. Zijn vrienden hadden hem ten onrechte gelaakt als een verdrukker. "Het is er zoverre vandaan", zegt hij, "dat ik er mij juist op heb toegelegd om ten allen tijde het recht te handhaven en te ondersteunen."

a. Hij wijdde zich aan de bedeling des rechts, vers 14. *Ik bekleedde mij met gerechtigheid en zij bekleedde mij,* dat is: hij was steeds geneigd en bereid om gerechtigheid te oefenen. Gerechtigheid was "de gordel van zijn lenden," Jesaja 11:5, bleef hem gestadig bij in alles wat hij deed. Gerechtigheid zal hen, die haar aandoen, bekleden, zij zal hen warm houden en hen lieflijk en

behaaglijk zijn, zij zal hen veilig bewaren, hen beschutten tegen de ongunst van de tijden, hen versieren en hen aanbevelen in de gunst van God en de mensen.

b. Hij schepte er behagen in, en het gaf hem oorzaak tot een heilige fierheid, hij beschouwde het als zijn grootste eer om recht te doen aan allen, en aan niemand schade of onrecht te doen. *Mijn oordeel was een mantel en vorstelijke hoed.* Misschien heeft hij niet zelf een mantel en vorstelijke hoed gedragen, hij was zeer onverschillig voor deze tekenen van eer en gezag, diegenen waren er het meest op gesteld, die zich het minst door innerlijke waardij konden aanbevelen, maar de vaste beginselen van gerechtigheid, door welke hijzelf zich liet regeren en naar welke hij regeerde, waren hem in de plaats van al deze versierselen. Als een magistraat de plicht betracht van zijn ambt, dan is dit een eer voor hem, ver boven zijn goud en zijn purper, en behoort daarom zijn verlustiging te zijn, en gewis, indien hij geen gewetenszaak maakt van zijn plicht, niet enigermate beantwoordt aan het doel van zijn verheffing, dan zijn zijn mantel en vorstenhoed, zijn toga en baret, zijn zwaard en staf slechts een smaad voor hem, zoals het purperen kleed en de doornenkroon. waarmee de Joden onze Heiland zochten te bespotten, want gelijk kleren een dode nooit zullen verwarmen, zo zal een purperen gewaad een slecht man nooit tot een achtbaar man maken.

c. Hij gaf zich moeite voor het werk van zijn ambt vers 16. *Het geschil dat ik niet wist, dat onderzocht ik.* Hij stelde een naarstig onderzoek in naar de feiten, hoorde met geduld en onpartijdigheid beide partijen, stelde alles in het ware licht, en ontdeed het van alle valse schijn. Hij vergeleek al de omstandigheden, teneinde de waarheid te ontdekken, overwoog het voor en tegen van iedere zaak, en dan, maar niet eerder, sprak hij zijn oordeel er over uit, nooit hield hij iemand voor rechtvaardig, hoezeer hij dit ook scheen te zijn, wijl hij "de eerste was in zijn twistzaak," Spreuken 18:17.

4. Hij schatte zich naar zijn tegenstaan van de geweldenaren van hoogmoedige en slechte mensen, vers 17. *Ik verbrak de baktanden des verkeerden.* Hij zegt niet dat hij hun de nek brak, hij beroofde hen niet van het leven maar hij verbrak hun baktanden, dat is: hij ontnam hun de macht om kwaad te doen, hij vernederde hen, beteugelde hun onbeschaamdheid, en aldus wierp hij de roof uit hun tanden, behoedde de mensen en de bezittingen van eerlijke lieden ervoor om tot hun prooi te worden gemaakt. Als zij de roof reeds tussen hun tanden hadden en hem gulzig wilden inslokken, dan heeft hij hun die kloekmoedig ontrukt, zoals David het lam uit de mond des leeuws gered heeft, niet vrezende, hoewel zij brulden als een leeuw, die geen prooi heeft. Goede magistraten moeten aldus een schrik zijn voor boosdoeners en hen in bedwang houden en een bescherming zijn voor de onschuldigen, en daarvoor hebben zij het nodig om zich te wapenen met ijver en vastberadenheid en een onversaagde moed. Een rechter op de stoel des gerichts heeft het even nodig om dapper en kloekmoedig te zijn, als een legerbevelhebber op het oorlogsveld.

Job 29:18-25

Hetgeen Jobs voorspoed kroonde was het aangename vooruitzicht, dat hij had op de voortduur ervan, hoewel hij in het algemeen wel wist dat hij onderhevig was aan moeilijkheid en verdriet, en daarom *niet gerust was* Hoofdst. 3:26, *Ik was niet gerust en was niet stil en rustte niet,* had hij toch geen bepaalde aanleiding tot vrees, maar evenveel reden als ooit iemand gehad heeft om op de bestendiging van zijn rust en kalmte te rekenen.

I. Zie hier wat zijn denkbeelden waren in zijn voorspoed, vers 18. *Ik zei: Ik zal in mijn nest de geest geven.* Zich een warm en gerieflijk nest gemaakt hebbende, hoopte hij dat hij er door niets in gestoord zou worden, dat hij er door niets uit zou verdreven worden, totdat de dood er hem uit wegnam. Hij wist dat hij nooit een kool van het altaar had gestolen, die zijn nest in brand kon steken, hij zag geen storm opkomen om zijn nest neer te werpen, en daarom kwam hij tot de gevolgtrekking: *de dag van morgen zal zijn als deze,* zoals David: "ik zal niet wankelen in eeuwigheid," Psalm 30:7.

Merk op:

1. Temidden van zijn voorspoed dacht hij aan sterven, en die gedachte maakte hem niet ongerust. Hij wist dat, hoe hoog zijn nest ook was, hij toch niet buiten het bereik was van de schichten des doods.

2. Toch vleide hij zich met ijdele hoop:

a. Dat hij lang zou leven, *de dagen zou vermenigvuldigen als het zand.* Hij bedoelt als het zand aan de oever van de zee, terwijl wij veeleer onze dagen moeten rekenen naar het zand in het uurglas, dat in weinig tijds uitgelopen zal zijn. Zie, hoe zelfs Godvruchtige mensen de neiging hebben om aan de dood te denken als aan iets in de verte, en die boze dag te verschuiven, die toch in werkelijkheid een goede dag voor hen zijn zal.

b. Dat hij sterven zal in dezelfde voorspoedige toestand als waarin hij had geleefd. Indien zodanig een verwachting voortkomt uit een levend geloof in de voorzienigheid en de beloften Gods, dan is het goed, maar indien zij voortkomt uit een verwaand denkbeeld van onze eigen wijsheid en de bestendigheid van aardse dingen, dan berust zij op geen gronden en wordt in zonde verkeerd. Wij hopen dat Jobs vertrouwen was zoals dat van David, Psalm 27:1, "voor wie zou ik vrezen?" niet zoals dat van de rijke dwaas, Lukas 12:19. Ziel, neem rust.

II. Zie wat de grond was van deze denkbeelden.

1. Als hij op zijn huis zag, dan vond hij dat hij een goede grondslag had. Zijn veestapel behoorde hem geheel toe, geen van zijn naburen had iets van hem te vorderen. Hij gevoelde geen lichaamskwalen opkomen, zijn bezitting was door generlei lasten bezwaard, hij bespeurde geen worm, die aan de wortel ervan knaagde. Hij ging vooruit in zijn zaken, zijn roem taande niet, maar nam veeleer toe, hij kende geen mededinger, die dreigde hem in de schaduw te stellen ten opzichte van zijn eer of hem te verkorten in zijn macht. Zie hoe hij dit beschrijft, vers 19, 20. Hij was als een boom, welks wortel niet slechts uitgespreid is, waardoor hij vaststaat en in geen gevaar is van nedergeworpen te worden, maar uitgebreid is bij het water, dat hem voedt, hem doet bloeien, hem

vruchtbaar maakt, zodat hij in geen gevaar is van te verdorren. En gelijk hij gezegend was met de vettigheid van de aarde, zo was hij ook gezegend met de weldadige invloeden des hemels, want *de dauw vernachtte op zijn tak.* Gods voorzienigheid begunstigde hem, maakte al zijn genietingen lieflijk en al zijn ondernemingen voorspoedig. Laat niemand denken zijn voorspoed te kunnen steunen met hetgeen hij aan de aarde ontleent, zonder de zegen, die van boven komt. Gods gunst jegens Job voortdurende, was, in de kracht daarvan, zijn heerlijkheid nieuw bij hem, degenen, die hem omringden, hadden nog iets nieuws te zeggen tot zijn lof en behoefden er de oude geschiedenissen niet voor op te halen, en het is ook slechts door gestadige goedheid en Godsvrucht dat der mensen heerlijkheid nieuw blijft en voor verdorren of verschalen bewaard blijft. Zijn *boog vernieuwde zich in zijn hand,* vers 20, dat is: zijn kracht om zichzelf te beschermen en hen te teisteren, die hem aanvielen, nam nog toe, zodat hij dacht even weinig reden te hebben als wie het ook zij, om de aanvallen van de Sabeërs en Chaldeen te vrezen.

2. Richtte hij de blik naar buiten, dan bevond hij dat hij een goede, wel bevestigde invloed had. Gelijk hij geen reden had om de macht van zijn vijanden te vrezen, zo had hij ook geen reden om de trouw van zijn vrienden te verdenken, tot het laatste ogenblik van zijn voorspoed bleven zij hem hun achting en aanhankelijkheid betonen. Wat had hij te vrezen, die aan al zijn naburen zulke raad gaf dat die eigenlijk wet voor hen was? Niets zal voorzeker *tegen* hem gedaan worden, als in werkelijkheid niets *zonder* hem gedaan werd.

A. Hij was een *orakel* voor zijn land. Hij werd als een orakel geraadpleegd, en in hetgeen hij zei en aanried werd als in een orakel berust, vers 21. Als anderen niet gehoord konden worden, luisterde iedereen naar hem, allen *zwegen op zijn woord,* wetende dat, gelijk er niets tegen kon gezegd worden, er ook niets aan kon worden toegevoegd. En zo was het dat zij *na zijn woord niet weer spraken,* vers 22. Waarom zou men ook nog spreken over een onderwerp, waarvan reeds alles gezegd is?

B. Hij was de *lieveling* van zijn land. Allen die hem omringden waren ingenomen met hetgeen hij sprak en deed, zoals in de ogen van Davids volk alles goed was wat hij gedaan had, 2 Samuel 3:36 S. Hij had het hart en de genegenheid van al zijn naburen, al zijn dienstknechten, al zijn onderhorigen, nooit was iemand zo bewonderd en zo bemind.

a. Men achtte hen gelukkig tot wie hij sprak en deze achtten er zichzelf gelukkig om. Nooit was de dauw des hemels zo lieflijk en welkom aan de droge, verzengde grond als zijn wijze redenen aan hen, die ze hoorden, inzonderheid aan hen tot wie zij gericht en voor wie zij toepasselijk waren. Zijn rede *druppelde op hem,* en zij zagen er naar uit als naar de regen, vers 22, 23 zich verwonderende over de Godvruchtige, lieflijke woorden, die uit zijn mond voortkwamen, ze opvangende en bewarende als kostelijke zinrijke spreuken. Zijn knechten, die gedurig voor zijn aangezicht stonden om zijn wijsheid te horen, zouden Salomo's knechten niet hebben benijd. Diegenen zijn wijs of zullen het waarschijnlijk worden, die wijze redenen weten te waarderen, er naar verlangen, er op wachten en ze indrinken, zoals de aarde de regen, die menigmaal op haar komt, indrinkt, Hebreeen 6:9. En zij, die zo'n deel hebben in de achting van anderen als Job had, wier "ipse dixit-blote verzekering," zover gaat, moeten, daar zij zo ruime gelegenheid hebben om goed te doen, zeer grote zorg dragen om geen kwaad te doen, want een slecht woord uit hun mond is zeer aanstekelijk.

b. Nog veel gelukkiger werden zij geacht, die hij toelachte, en ook zij zelf achtten zich gelukkig vers 24. *"Als ik hun toelachte,* bedoelende hiermede hun te kennen te geven dat ik tevreden over hen was, dan was dit zo'n gunst dat zij het uit blijdschap niet konden geloven, of wel omdat het zo iets zeldzaams was om deze zo ernstige man te zien glimlachen. Velen zoeken de gunst des heersers, Job was een heerser, wiens gunst gezocht en op zeer hoge prijs werd gesteld. Hij, aan wie een groot vorst een kus gaf, werd benijd door iemand aan wie hij slechts een gouden beker had gegeven. Gemeenzaamheid brengt dikwijls minachting teweeg, maar als Job het eens gepast vond om voor zijn eigen vermaak gemeenzaam te zijn met de personen uit zijn omgeving, heeft dit toch volstrekt de eerbied niet verminderd, die zij voor hem koesterden: *het licht zijns aangezichts deden zij niet nedervallen.* Met zoveel wijsheid verdeelde hij zijn gunsten, dat hij ze niet goedkoop maakte, en met zoveel wijsheid hebben zij ze ontvangen dat zij er zich niet onwaardig voor maakten voor het vervolg.

C. Hij was de *soeverein* van het land, vers 25. Hij koos hun weg, zat aan het roer en stuurde het schip voor hen, allen stelden zich onder zijn leiding en onderwierpen zich aan zijn bevel. Misschien hadden in vele landen de monarchieën hieraan haar opkomst te danken. Een man als Job, die zijn naburen zover overtrof in wijsheid en oprechtheid van wandel, moest wel als hoofd onder hen nederzitten, en de dwaas zal als vanzelf de knecht zijn desgenen, die wijs van hart is, en zo die wijsheid slechts een wijle in het bloed zat dan gingen er eer en macht mee gepaard, en zo werden die eer en macht dan langzamerhand erflijk. Er waren twee dingen, die Job voor de soevereiniteit hebben aanbevolen.

a. Hij had het gezag van een bevelhebber of generaal, hij verbleef als een koning in het leger orders gevende, die niet betwist konden worden. Iedereen, die de geest van de wijsheid heeft, heeft daarom nog niet de geest van regering of bestuur, maar Job had beide en zo wist hij dan ook, waar het te pas kwam zijn macht te doen gelden, zoals de koning in zijn leger, en tot de ene te zeggen: Ga, en hij gaat, en tot de andere: Kom, en hij komt, Mattheus 8:9.

b. Maar dat hij toch ook de tederheid had van een vertrooster. Hij was even bereid om hen, die in nood waren, te helpen, alsof het zijn ambt ware de treurenden te vertroosten. Elifaz zelf had erkend dat hij in dat opzicht zeer goed is geweest, Hoofdst. 4:3. *Gij hebt slappe handen gesterkt.* En nu hij zelf een treurende was, was de gedachte hieraan hem lieflijk, maar wij vinden het gemakkelijker anderen te vertroosten met de vertroosting, waarmee wij vroeger zelf vertroost zijn geworden, dan onszelf te vertroosten met de vertroostingen, waarmee wij vroeger anderen vertroost hebben.

Ik denk dat wij op Job kunnen zien als een type en afschaduwing van Christus in Zijn macht en voorspoed, onze Heere Jezus is zo'n Koning als Job geweest is, des armen mans Koning, die gerechtigheid liefheeft en ongerechtigheid haat, en op wie de zegen rust van een wereld, die ten verderve gaat. Zie Psalm 72:2 en verv. Zo laat ons dan aandachtig naar Hem luisteren, en laat Hem als Koning heersen in ons hart.

HOOFDSTUK 30

1 Maar nu lachen over mij minderen dan ik van dagen, welker vaderen ik versmaad zou hebben, om bij de honden mijner kudde te stellen.
2 Waartoe zou mij ook geweest zijn de krachten hunner handen? Zij was door ouderdom in hen vergaan.
3 Die door gebrek en honger eenzaam waren, vliedende naar dorre plaatsen, in het donkere, woeste en verwoeste.
4 Die ziltige kruiden plukten bij de struiken, en welker spijze was de wortel der jeneveren.
5 Zij werden uit het midden uitgedreven; (men jouwde over hen, als over een dief),
6 Opdat zij wonen zouden in de kloven der dalen, de holen des stofs en der steenrotsen.
7 Zij schreeuwden tussen de struiken; onder de netelen vergaderden zij zich.
8 Zij waren kinderen der dwazen, en kinderen van geen naam; zij waren geslagen uit den lande.
9 Maar nu ben ik hun een snarenspel geworden, en ik ben hun tot een klapwoord.
10 Zij hebben een gruwel aan mij, zij maken zich verre van mij, ja, zij onthouden het speeksel niet van mijn aangezicht.
11 Want Hij heeft mijn zeel losgemaakt, en mij bedrukt; daarom hebben zij den breidel voor mijn aangezicht afgeworpen.
12 Ter rechterhand staat de jeugd op, stoten mijn voeten uit, en banen tegen mij hun verderfelijke wegen.
13 Zij breken mijn pad af, zij bevorderen mijn ellende; zij hebben geen helper van doen.
14 Zij komen aan, als door een wijde breuk; onder de verwoesting rollen zij zich aan.
15 Men is met verschrikkingen tegen mij gekeerd; elk een vervolgt als een wind mijn edele ziel, en mijn heil is als een wolk voorbijgegaan.
16 Daarom stort zich nu mijn ziel in mij uit; de dagen des druks grijpen mij aan.
17 Des nachts doorboort Hij mijn beenderen in mij, en mijn polsaderen rusten niet.
18 Door de veelheid der kracht is mijn kleed veranderd; Hij omgordt mij als de kraag mijns roks.
19 Hij heeft mij in het slijk geworpen, en ik ben gelijk geworden als stof en as.
20 Ik schrei tot U, maar Gij antwoordt mij niet; ik sta, maar Gij acht niet op mij.
21 Gij zijt veranderd in een wrede tegen mij; door de sterkte Uwer hand wederstaat Gij mij hatelijk.
22 Gij heft mij op in den wind; Gij doet mij daarop rijden, en Gij versmelt mij het wezen.
23 Want ik weet, dat Gij mij ter dood brengen zult, en tot het huis der samenkomst aller levenden.
24 Maar Hij zal tot den aardhoop de hand niet uitsteken; is er bij henlieden geschrei in zijn verdrukking?
25 Weende ik niet over hem, die harde dagen had? Was mijn ziel niet beangst over den nooddruftige?
26 Nochtans toen ik het goede verwachtte, zo kwam het kwade; toen ik hoopte naar het licht, zo kwam de donkerheid.
27 Mijn ingewand ziedt, en is niet stil; de dagen der verdrukking zijn mij voorgekomen.
28 Ik ga zwart daarheen, niet van de zon; opstaande schreeuw ik in de gemeente.
29 Ik ben den draken een broeder geworden, en een metgezel der jonge struisen.
30 Mijn huid is zwart geworden over mij, en mijn gebeente is ontstoken van dorrigheid.
31 Hierom is mijn harp tot een rouwklage geworden, en mijn orgel tot een stem der wenenden.

Het is een treurig: MAAR NU, waarmee dit hoofdstuk begint, Hier wordt tegenspoed evenzeer naar het leven beschreven als daar de voorspoed werd beschreven, en de hoogte van die deed de diepte van deze slechts toenemen. God stelt de ene tegenover de andere, en dat deed ook Job opdat zijn beproevingen in zoveel treuriger licht zullen verschijnen, en bijgevolg zijn toestand des te meer beklagenswaardig.

I. Hij had geleefd in grote eer, maar nu was hij in ongenade gevallen en wordt hij evenzeer door de geringsten gehoond, als hij door de grootsten werd verheerlijkt, dat doet hij zeer sterk uitkomen, vers 1-14.

II. Hij heeft veel innerlijke vertroosting en genot gesmaakt, maar nu was hij een schrik en een last voor zichzelf, vers 15, 16, was hij overstelpt van smart vers 23-31.

III. Hij had lang een goede gezondheid genoten, maar nu was hij ziek, en leed hij veel pijn vers 17-19, 29, 30.

IV. Er was een tijd toen Gods verborgenheid met hem was, maar nu is zijn gemeenschap met de hemel afgesneden, vers 20-22. V. Hij had zich een lang leven voorgesteld, maar nu zag hij de dood tot zich naderen, vers 23. Hij maakt melding van een zaak, die zijn beproeving verzwaarde, namelijk dat het hem verwonderde als hij uitzag naar rust en vrede. Maar er waren twee dingen, die hem verlichting gaven:

1. Dat zijn ellende hem niet in het graf zal volgen, vers 24..

2. Dat zijn geweten voor hem getuigde, dat Hij in zijn voorspoed medegevoel heeft gehad met hen, die in ellende en droefheid waren vers 25.

Job 30:1-14

Hier uit Job een uitvoerige en treurige klacht over de grote versmaadheid, waarin hij van het toppunt van eer en roem vervallen was, hetgeen uiterst smartelijk was voor een man van zo'n verheven geest als Job was. Hij legt de nadruk op twee dingen, die zeer verzwarend waren.

I. De geringheid van de personen, die hem beledigden. Gelijk het in de dagen van zijn voorspoed zijn eer zeer verhoogde, dat vorsten hem eerbied en achting betoonden, zo heeft het in zijn tegenspoed niet minder toegedaan aan zijn versmaadheid, dat hij veracht werd door knechten en vertreden werd door hen, die niet alleen in alle opzichten zijn minderen waren, maar de laagsten en verachtelijksten van het mensdom. Niemand kan als meer laag voorgesteld worden dan zij hier voorgesteld zijn, die Job beledigden, en dat wel in alle opzichten.

1. Zij waren jong, jonger dan hij, vers 1, de jeugd, vers 12, die zich met achting en eerbied jegens hem behoorde te gedragen vanwege zijn leeftijd en zijn achtbaarheid. Zelfs de kinderen spotten met hem als zij met elkaar speelden, zoals de kinderen van Bethel de profeet bespot hebben: Kaalkop, ga op! Kinderen leren spoedig verachting te betonen als zij zien dat hun ouders dit doen.

2. Zij waren van lage afkomst, hun vaders waren zo verachtelijk dat een man als Job het versmaad zou hebben om hen voor het geringste werk van zijn huis te gebruiken, zoals schapen te weiden en de herders met de honden van de kudde te dienen, vers 1. Zij waren zo haveloos, dat zij niet geschikt waren om onder zijn dienaren gezien te worden, zo dom, dat zij niet geschikt waren om tot enigerlei dienst te worden gebruikt, en zo vals en verraderlijk, dat hun ook de geringste post niet toevertrouwd kon worden. Job spreekt hier van hetgeen gedaan had kunnen worden, niet van hetgeen hij gedaan heeft, hij was niet van zodanige geest om iemand uit de kinderen van de mensen bij de honden van de kudde te stellen, hij kende de waardigheid van de menselijke natuur te goed om zo iets te doen.

3. Zij en hun familie waren de onnutte lasten van de aarde, en nergens toe nut. Job zelf kon met al zijn wijsheid en al zijn geduld niets met hen uitrichten, vers 2. De jongen waren niet geschikt voor de arbeid, zij waren zo traag en deden hun werk zo lomp en onhandig: *Waartoe zou mij ook geweest zijn de kracht hunner handen?* welk nut of voordeel zou het mij opgeleverd hebben? Met de ouden kon men ook voor het geringste niet te rade gaan, want in hen was wel ouderdom, maar die ouderdom was in hen vergaan, vers 2, zij waren tweemaal kinderen.

4. Zij waren zeer arm, vers 3, zij waren op het punt om van honger om te komen, want zij wilden niet graven en te bedelen schaamden zij zich. Indien zij door de voorzienigheid Gods tot armoede waren gebracht, hun naburen zouden hen opgezocht hebben als geschikte voorwerpen van liefdadigheid, en hen hebben ondersteund, maar in die kommervolle omstandigheden gebracht zijnde door hun eigen luiheid en verkwisting, was niemand bereid om hun te hulp te komen, vandaar dat zij genoodzaakt waren om naar dorre, eenzame plaatsen te vlieden om er voedsel en beschutting te vinden, en zij waren voorzeker wel tot zeer armzalige hulpmiddelen gedreven, toen zij *ziltige kruiden plukten bij de struiken,* en blijde waren om die te eten bij gebrek aan voedsel dat voor hen geschikt was, vers 4. Zie waar de honger de mens al niet toe brengt, de ene helft van de wereld weet niet hoe de andere helft leeft, maar zij, die overvloed hebben, behoren soms te denken aan hen, wier voedsel zeer grof is, en die zelfs daarvan nog niet genoeg krijgen. Maar wij moeten de

gerechtigheid Gods erkennen, en het niet vreemd vinden als traagheid de mensen in lompen kleedt en de luiaard honger moet lijden. Deze armzalige wereld is vol van des duivels armen.

5. Het waren ergerlijk slechte lieden, niet slechts de last, maar de pest van de plaatsen waar zij zich ophielden, het schuim van de maatschappij. Zij *werden uit het midden uitgedreven,* vers 5. Het waren zulke liegende, diefachtige, sluipende, kwaaddoende lieden, dat de beste dienst, die de magistraat de burgers kon bewijzen, was het land van hen te bevrijden, terwijl zelfs het gepeupel *hen uitjouwde als over een dief.* Weg met dezulken van de aarde, het is niet behoorlijk dat zij leven. Zij waren lui en wilden niet werken, en daarom ging er een geroep tegen hen op als tegen dieven, en terecht, want zij, die niet door eerlijke arbeid hun brood verdienen, stelen ook inderdaad anderen het brood uit de mond. Een luiaard is iedereen tot last, maar het is beter om dezulken in een werkhuis op te sluiten, dan hen, zoals hier, naar de woestijn te drijven, dat hen wel straft, maar niet verbetert. Zij waren genoodzaakt in de holen de aarde te verblijven, en zij balkten als ezels tussen de struiken, vers 6, 7. Zie wat het lot is van hen, tegen wie het geroep des lands, het geroep van hun eigen geweten opgaat, het kan niet anders of zij moeten zich in voortdurende angst en verwarring bevinden, zij kermen onder de bomen (aldus Broughton), en lijden smart onder de netelen, zij worden gestoken, hun huid wordt opengescheurd waar zij beschutting en bescherming dachten te vinden. Zie welk een ellende goddeloze mensen over zich brengen in deze wereld, maar die betekent niets, in vergelijking met hetgeen hen wacht in de andere wereld.

6. Zij waren al wat laag is, vers 8. Er was niets in hen, dat hen in iemands achting aanbeval. Het waren snode, verachtelijke lieden, lieden zonder naam, mensen voor wie niemand een goed woord over had, aan wie niemand iets goeds toewenste, zij waren gebannen van de aarde, als zijnde lager dan de aarde. Men zou het niet mogelijk achten dat de menselijke natuur ooit zo laag, zo diep kon zinken, zo kon ontaarden als zij in deze lieden ontaard is. Als wij God danken dat wij mensen zijn, dan hebben wij reden om Hem te danken dat wij niet zulke mensen zijn. Maar de zodanigen waren het, die Job bespotten en beledigden:

a. Uit wraak, omdat hij in zijn voorspoed en macht als een goed magistraat de wetten ten uitvoer heeft gelegd, die uitgevaardigd waren tegen landlopers. dieven en brutale bedelaars, hetgeen deze laaghartige lieden nu tegen hem herdachten.

b. In zegepraal over hem, omdat zij dachten dat hij hun gelijk was geworden, Jesaja 14:10, 11. De verworpenen, de mensen van een laaghartig gemoed, honen de ellendigen, Psalm 35:15.

II. Hoe zwaar de beledigingen waren, die zij hem aandeden.

1. Zij maakten balladen op hem, spotliederen waarmee zij zichzelf en hun metgezellen vrolijk maakten, vers 9. *Ik ben hun snarenspel, ik ben hun tot een klapwoord.* Diegenen hebben wel een zeer laaghartig gemoed, die de rampen van hun eerlijke naburen tot een onderwerp van scherts maken en zich vrolijk maken met hun leed.

2. Zij meden hem als een afzichtelijk schouwspel, verafschuwden hem, vloden ver van hem weg, vers 10, als van een lelijk monster of als iemand, die besmettelijk is. Zij, die zelf uitgedreven waren, hadden hem willen uitdrijven van onder de mensen. Want:

3. Zij drukten de grootste minachting van hem uit. Zij spogen in zijn gelaat of waren bereid dit te doen, zij *stieten zijn voeten uit* vers 12, schopten hem, hetzij in toorn omdat zij hem haatten, of uit vermaak om zich vrolijk met hem te maken, zoals zij met hun makkers deden bij het spel van voetbal. De besten van de heiligen hadden soms de zwaarste beledigingen te verduren van een spijtige, minachtende, boze wereld, en wij moeten dit niet vreemd vinden, onze Meester zelf is aldus mishandeld geworden.

4. Zij waren zeer boosaardig tegen hem, bespotten hem niet slechts, maar legden er zich op toe om hem al het wezenlijke kwaad te doen, dat zij slechts konden bedenken. Zij *banen tegen mij hun verderflijke wegen,* of zoals sommigen het lezen: Zij *werpen de oorzaak van hun leed op mij,* dat is: zij geven mij de schuld ervan, dat zij zijn uitgedreven, en het is ook iets geheel gewoons dat de misdadigers de rechters en de wetten haten, door welke zij gestraft worden. Maar onder dit voorwendsel:

a. Hebben zij hem valselijk beschuldigd, en zijn vorige wandel verkeerd voorgesteld, hetgeen hier genoemd wordt *zijn pad afbreken*. Zij spraken van hem als een tiran en verdrukker, omdat hij gerechtigheid aan hen had geoefend, en misschien hebben Jobs vrienden hun liefdeloos oordeel van hem, Hoofdst. 22:6 en verv. op het onrechtvaardig en onredelijk geschreeuw van deze ellendelingen gegrond, en dat was dan wel een blijk van hun grote zwakheid en onbezonnenheid, immers wie kan onschuldig zijn, indien op de beschuldigingen van zulke lieden wordt acht geslagen?

b. Zij juichten niet slechts in zijn leed, maar bevorderden het, deden alles wat zij konden om nog toe te voegen aan zijn ellende en haar nog zwaarder voor hem te maken. Het is een grote zonde om iemands rampen, inzonderheid die van Godvruchtigen, nog zwaarder te maken dan zij reeds zijn. Daarin hebben zij geen helper, niemand die hen er toe aanspoort of er hen in ondersteunt, niemand die er hen in verdedigt of beschermt, maar zij doen het alles uit eigen beweging. In andere dingen zijn zij onbekwaam maar zij zijn bekwaam genoeg om kwaad te doen, om dat te bedenken hebben zij niemands hulp nodig. Sommigen lezen dit aldus: Zij *houden mijn ellende voor een gewin, hoewel zij er volstrekt niet in betere toestand door kwamen.* Slechte mensen verheugen zich in de rampen van anderen, al is het ook dat zij er zelf niets bij winnen.

5. Zij, die hem al dit kwaad deden, waren talrijk, eenstemmig en heftig, vers 14. Zij *kwamen aan als door een wijde breuk,* een heftig binnenstromen van water als een dijk of dam gebroken is. Of "zij kwamen als soldaten door een grote bres, die zij in de muur van een belegerde stad hebben gemaakt, met de uiterste woede op mij aanstormende," en daarin schepten zij behagen, zij waren er trots op. Zij rolden zich in de verwoesting zoals iemand zich in een zacht bed rolt, en zij wentelden zich op hem met al het gewicht hunner boosaardigheid.

Eindelijk. Al die smaad werd veroorzaakt door de ellende, waarin hij zich bevond, vers 11. *Want Hij heeft mijn zeel losgemaakt, "Hij* heeft de eer en de macht weggenomen waarmee ik omgord was, Hoofdst. 12:18, verstrooid wat ik had vergaderd en al mijn zaken losgemaakt, Hij heeft mij beproefd, en *daarom hebben zij de breidel voor mijn aangezicht afgeworpen,"* dat is: "hebben zich de vrijheid gegeven om al wat zij willen tegen mij te zeggen en te doen." Zij, aan wie Gods voorzienigheid hun eer ontnomen heeft, kunnen verwachten door onbezonnen, kwaadwillige lieden met smaad te worden overladen. "Omdat Hij Zijn zeel heeft losgemaakt," (het oorspronkelijke laat ook die lezing toe) dat is: "omdat Hij Zijn teugel, Zijn beslag van hun boosaardigheid heeft

weggenomen, hebben zij de teugel van mij weggeworpen," dat is: "zij houden geen rekening met mijn gezag en hebben geen het minste ontzag voor mij." God heeft vat op het geweten, zelfs van slechte mensen, en Hij legt beslag op hen, en daaraan is het te danken dat wij niet voortdurend aldus beledigd en mishandeld worden. En indien wij te eniger tijd zo'n behandeling ondervinden, dan moeten wij de hand Gods erkennen, die dat beslag afgenomen heeft, zoals David, toen Simeï hem gevloekt heeft: *Laat hem vloeken, de Heere heeft het hem gezegd.* Nu kunnen wij in dit alles:

a. De ongestadigheid zien van wereldlijke eer, en inzonderheid van de lof en de toejuiching van het volk. Hoe plotseling kan iemand van de hoogte van waardigheid in de diepte van ongenade en smaad vallen. Hoe weinig reden hebben de mensen dus om eerzuchtig te zijn naar of trots te zijn op hetgeen zo licht verloren wordt, en hoe weinig kunnen zij er op betrouwen! Zij, die heden Hosanna roepen, kunnen morgen de kreet aanheffen: Kruis hem! Maar er is een eer, die van God komt, die wij, zo wij haar verkrijgen, niet zo veranderlijk zullen vinden en niet zo gemakkelijk te verliezen.

b. Wij kunnen er in zien dat het dikwijls het lot is geweest van zeer wijze en Godvruchtige mensen om vertreden en mishandeld te worden. En

c. Dat zij, die alleen het oog hebben op de dingen, die gezien worden, hen verachten, die onder de afkeuring, het misnoegen van de wereld liggen, al zijn zij ook nog zozeer de gunstgenoten des hemels. Niets maakt armoede smartelijker dan dat zij de mensen doet smaden: "Turba Remi sequitur fortunam, ut semper odit damnatos. -Het Romeinse gepeupel, getrouw aan de wending van de fortuin, vervolgt nog steeds hen, die gevallen zijn."

d. Wij kunnen in Job een type zien van Christus, die aldus "een smaad van mensen was en veracht van het volk," Psalm 22:7, Jesaja 53:3 en Zijn aangezicht niet verborg voor smaadheden en speeksel, en dit beter dan Job heeft verdragen.

Job 30:15-31

In dit tweede deel van Jobs klacht, die zeer bitter is en veel treurige tonen te horen geeft, kunnen wij zeer veel opmerken waarover hij klaagt, en een weinig waarmee hij zich vertroost.

I. Hier is veel waarover hij klaagt.

1. In het algemeen, het was een dag van grote beproeving en smart.

a. De beproeving greep hem aan, overviel hem. Zij greep hem aan, vers 16. *De dagen des druks grijpen mij aan, zij* hebben mij gevangen, zoals de gerechtsdienaar de schuldenaar gevangen neemt en zich met geweld van hem verzekert. Als de ellende komt met een opdracht, dan doet zij een vaste greep en zal niet loslaten. Zij overviel hem, vers 27, *De dagen van de verdrukking zijn mij voorgekomen,* dat is: "zij kwamen tot mij zonder mij vooruit te waarschuwen, ik verwachtte ze niet, en heb ook geen voorziening gemaakt voor zo'n boze tijd."

Merk op: hij rekent zijn beproeving bij dagen, die spoedig geteld en voleindigd zijn, en als niets zijn in vergelijking met de eeuwen van de eeuwigheid, 2 Corinthiers 4:17.

b. Hij was er door in grote droefheid. Zijn ingewanden ziedden van smart en rustten niet, vers 27. De bewustheid van zijn rampen knaagde voortdurend aan zijn hart, van dag tot dag ging hij in het zwart, altijd zuchtende, altijd wenende, en er was zo'n nevel over zijn geest, dat hij in werkelijkheid ging zonder de zon, vers 28. Nergens had hij genoegen in, hij gaf zich over aan voortdurende smart, als iemand die, gelijk Jakob, besloten had om rouwbedrijvende in het graf neer te dalen. Hij ging buiten de zon-zo lezen het sommigen-in donkere schaduwrijke plaatsen, zoals neerslachtige mensen gewoonlijk doen. Als hij naar de vergadering ging om zich met haar te verenigen in de plechtige aanbidding Gods, instede van dan kalm op te staan teneinde om haar gebeden te verzoeken, stond hij op en schreeuwde luidkeels van pijn of van zielesmart, als iemand die half buiten zichzelf is. Als hij in het openbaar verscheen om bezoeken te ontvangen, kon hij als de aanval opkwam zich niet inhouden, de welvoeglijkheid niet inachtnemen, maar stond op en schreeuwde Aldus was hij *de draken een broeder en een metgezel van de jonge struisen,* zowel in het kiezen van eenzaamheid en afzondering, zoals zij, Jesaja 34:13, als in het maken van die afschuwelijke geluiden, zoals zij ze maken, zijn ondoordachte klachten werden gevoegelijk vergeleken bij hun onduidelijke geluiden.

2. De schrik en ontroering, die zich meester maakten van zijn ziel, waren het ontzettendste van zijn ramp, vers 15, 16.

a. Richtte hij de blik voorwaarts, dan zag hij alles even schrikkelijk voor zich, poogde hij die angsten van zich af te schudden, dan kwamen zij met zoveel te meer heftigheid terug, trachtte hij ze te ontkomen, zij vervolgden zijn ziel zo snel en zo heftig als de wind. In het eerst klaagde hij dat *de verschrikkingen Gods zich tegen hem rustten,* Hoofdst. 6:4. En nog keerden zij zich tegen hem, waarheen hij zich ook wendde, zij vervolgden hem. *Mijn ziel*-in het Hebreeuws: *mijn voornaamste, mijn vorstin,* want de ziel is het voornaamste deel van de mens, zij is onze heerlijkheid, zij is in ieder opzicht voortreffelijker dan het lichaam, en daarom moet hetgeen de ziel vervolgt en bedreigt het meest gevreesd worden.

b. Wierp hij de blik achterwaarts, dan zag hij al het goede, dat hij vroeger genoten had, van zich weggenomen, niets ervan overgebleven dan de bittere herinnering eraan, *mijn heil is als een wolk voorbijgegaan,* mijn welvaren is even plotseling, snel en onherroepelijk verdwenen als een wolk.

c. Zag hij naar binnen, dan bevond hij dat zijn moed weg was, dat hij niet instaat was zijn kwalen en ziekte te dragen, dat hij niet slechts gewoeld was, maar dat *zijn ziel in hem was uitgestort,* vers 16. Hij was niet slechts zwak als water, maar in zijn gevoel was hij als water dat teloor ging, op de grond was uitgestort, Psalm 22:15. *Mijn hart is als was, het is gesmolten in het midden mijns ingewands.*

3. Zijn lichaamskrankheid was zeer hevig, want:

a. Hij was vol van pijn, snijdende pijn, pijn die tot zijn beenderen, al zijn beenderen doordrong, vers 17. Het was *een doodssteek in zijn beenderen,* die hem *des nachts doorboorde,* als hij verkwikt had moeten worden door de slaap, *zijn polsaderen rustten niet.* Hij kon niet rusten van de pijn, de slaap week van zijn oogleden. *Zijn gebeente was ontstoken,* vers 30. Hij had voortdurend koorts, die de vochten opdroogde en tot het merg van zijn beenderen toe verteerde. Zie hoe broos ons lichaam is, dat de zaden van onze ziekte en van de dood in zich draagt.

b. Hij was vol van wonden. Sommigen, die pijnlijk zijn in hun gebeente, slapen toch in een gave huid, maar Satans opdracht tegen Job strekte zich uit tot zijn gebeente en zijn vlees en zo spaarde hij dan geen van beide. *Zijn huid was zwart geworden over hem,* vers 30. Het bloed stolde en de zweren etterden, waardoor zijn huid zwart werd. Zelfs de kleur van zijn kleren was door het voortdurend etteren van zijn zweren veranderd, en het zachte kleed dat hij placht te dragen, was nu zo stijf geworden, dat zijn kleren waren *als de kraag zijns roks,* vers 18. Het zou walglijk zijn om de toestand te beschrijven, waarin de arme Job zich bevond uit gebrek aan schoon linnen en goede verpleging, en welke vuile lompen zijn kleren waren. Sommigen denken dat Job bij al zijn andere kwalen ook nog aan keelontsteking leed, waardoor zijn keel gezwollen was, en dat dit het was dat hem als met een stijve halskraag omknelde.

Aldus was hij *in het slijk geworpen,* vers 19, *bij slijk vergeleken,* volgens sommigen, zijn lichaam geleek meer op een hoop vuil dan op iets anders. Laat niemand hoogmoedig zijn op zijn kleren, noch op de zindelijkheid ervan, men weet niet hoe door de een of andere ziekte die kleren veranderd kunnen worden zelfs in het slijk geworpen kunnen worden waardoor zij walglijk worden voor hem die ze draagt, zowel als voor anderen, "voor specerijen zal er stank zijn," Jesaja 3:24. Wij zijn op zijn best slechts stof en as, en ons lichaam is een vernederd lichaam, maar wij zijn geneigd dit te vergeten, totdat God door de een of andere zware ziekte ons doet gevoelen en weten wat wij zijn. *"Ik ben reeds gelijk geworden aan* die *stof en as,* waarin ik weldra ontbonden zal zijn, waar ik ook ga, overal draag ik mijn graf met mij."

5. Wat hem het meest van alles smartte was, dat God zijn vijand scheen te zijn geworden, en tegen hem scheen te strijden. Hij was het, die *hem in het slijk wierp,* vers 19, en hem daar scheen te vertreden. Dit ging hem meer dan iets anders ter harte.

A. Dat God niet voor hem verscheen, niet voor hem optrad. Hij wendde zich tot Hem maar verkreeg geen verlichting, hij beriep zich op Hem, maar verkreeg geen uitspraak, hij was zeer

dringend in zijn smekingen maar het was tevergeefs, vers 20. *"Ik schrei tot U* als iemand wie het ernst is, ik sta en roep als een die op antwoord wacht, maar Gij hoort niet, voorzoveel ik zie slaat Gij geen acht op mijn geroep." Als op onze vurigste gebeden geen snelle en merkwaardige verhoring volgt, dan moeten wij dit niet vreemd vinden. Hoewel het zaad Jakobs Hem nooit tevergeefs heeft gezocht, hebben zij dit toch wel dikwijls gedacht, gedacht niet slechts dat God doof was, maar toornig was op het gebed Zijns volks, Psalm 80:5.

B. Dat God *tegen hem optrad* Hier hebben wij een van de slechtste woorden, die Job ooit gesproken heeft, vers 21. Gij zijt *veranderd in een wrede tegen mij*. Verre zij het van de God van de barmhartigheid en genade, dat Hij jegens iemand wreed zou zijn, Zijn barmhartigheden hebben geen einde, maar inzonderheid dat Hij dit zijn zou voor Zijn eigen kinderen. Job was onrechtvaardig en ondankbaar, toen hij dit van Hem zei, maar harde gedachten te koesteren van God, was de zonde die hem toen lichtelijk heeft omringd. Hier:

a. Dacht hij dat God tegen hem streed, al Zijn kracht tegen hem aanwendde om hem te verderven. *Door de sterkte Uwer hand wederstaat Gij mij hatelijk*, of zijt Gij mij een tegenstander. Hij had betere gedachten van God, Hoofdst. 23:6, toen hij tot de gevolgtrekking kwam dat Hij *naar de grootheid van Zijn macht niet met hem zou twisten*. God heeft een volstrekte vrijmacht en een onweerstaanbare kracht, maar noch de een noch de ander gebruikt Hij ooft om iemand te verpletteren of te verdrukken.

b. Hij dacht dat Hij hem hoonde en bespotte, vers 22. Gij *heft mij op in de wind*, als een veertje, of als kaf, waarmee de wind speelt, zo ongelijk een partij achtte Job zich voor de Almacht, en zo onmachtig was hij om zichzelf te helpen, toen Hij hem niet in triomf, maar in verschrikking, deed rijden op de wind, en de oordelen Gods hem het wezen versmolten, zoals een wolk opgelost en weggedreven wordt door de wind. Het wezen, de substantie, van de mens in zijn beste toestand, is een niets voor de almacht van God, en spoedig versmolten of opgelost.

5. Hij verwachtte niets anders dan dat God door al deze ellende en benauwdheid spoedig een einde aan hem zou maken. "Indien ik moet rijden op de wind, dan kan ik op niets anders rekenen, dan dat ik te pletter zal vallen." En hij spreekt alsof God in Zijn handelingen met hem ook niets anders dan dat bedoelde. *"Ik weet dat Gij mij* met zoveel temeer verschrikking *ter dood brengen zult*, ofschoon ik daar zonder al die moeite en last heengebracht had kunnen worden, want het is *het huis van de samenkomst aller levenden,"* vers 23. Het graf is een huis, een eng, donker, koud huis, maar het zal onze woning zijn, waarin wij zullen rusten en veilig zullen wezen, het is ons langdurig tehuis, ons eigen tehuis, want het is de schoot van onze moeder, en daarin worden wij verzameld tot onze vaderen. Het is een huis, dat voor ons bestemd is, door Hem, die de bepalingen van al onze woningen verordineerd heeft. Het is bestemd voor alle levenden. Het is de algemene vergaderplaats, waar rijken en armen elkaar ontmoeten, het is bestemd om de plaats te zijn van de algemene samenkomst, allen moeten wij er binnenkort heengebracht worden. Het is God, die er ons heenbrengt, want de sleutelen des doods en des grafs zijn in Zijn hand, en wij kunnen allen weten dat Hij er ons vroeg of laat zal heenbrengen, het zou goed voor ons wezen zo wij hier behoorlijk over nadachten. De levenden weten dat zij zullen sterven, laat ons, een ieder van ons, het weten met toepassing op onszelf.

6. Er waren twee dingen, die zijn lijden verzwaarden en het zoveel minder draaglijk maakten.

a. Dat het hem in zijn verwachting zozeer had teleurgesteld, vers 26. *"Als ik het goede,* meer van het goede, *verwachtte,* of tenminste de voortduur van het goede dat ik had, *dan kwam het kwade,"* zo onzeker zijn al onze wereldlijke genietingen, en zo groot is de dwaasheid om ons met grote verwachtingen ervan te vleien. Zij, die licht verwachten van de spranken hunner lichamelijke genietingen, zullen zich ellendig teleurgesteld zien en zullen *hun bed spreiden in de duisternis.*

b. Dat het een zeer grote verandering was in zijn toestand, vers 31. "Mijn harp is niet slechts terzijde gelegd en aan de wilgen gehangen, zij is tot *een rouwklage geworden,* en *mijn orgel tot een stem van de wenenden."* In zijn voorspoed had Job trommel en harp ter hand genomen en *zich verblijd op het geluid des orgels,* Hoofdst. 21:12. In weerwil van zijn ernst en genade had hij tijd gevonden om blijmoedig te zijn, maar nu was zijn toon veranderd. Laat hen, die blijde zijn, dus wezen *als niet blijde zijnde,* want zij weten niet hoe spoedig *hun lachen veranderd zal worden in treuren,* en *hun blijdschap in bedroefdheid.* Aldus zien wij over hoeveel Job klaagde, maar:

II. Temidden van dit alles is er iets, waarmee hij zich vertroost, maar het is slechts weinig.

1. Hij voorziet met vertroosting dat de dood een einde zal maken aan al zijn rampen, vers 24. Hoewel God hem thans *door de sterkte van Zijn hand wederstaat,* zal Hij toch, zegt hij, *tot de aardhoop,* dat is het graf, *Zijn hand niet uitsteken.* De hand van Gods toorn zal hem ter dood brengen, maar zal hem niet volgen na de dood, zijn ziel zal veilig en gelukkig zijn in de wereld van de geesten, zijn lichaam veilig en rustig in het stof. Als de mensen stervende zijn, zuchten en kermen en vrezen zij, maar in het graf gevoelen zij niets en vrezen zij niets, daar is alles rustig en kalm. "In de hel, die verderf wordt genoemd, schreeuwen zij, maar niet in het graf en daar ik van de tweede dood verlost ben zal de eerste mij een werkelijke verlichting wezen." Daarom wenste hij *in het graf verstoken te zijn,* Hoofdst. 14:13.

2. Hij gedenkt met vertroosting aan het medegevoel dat hij altijd in de rampen van anderen heeft betoond, toen het hemzelf nog wèl ging, vers 25. *Weende ik niet over hem, die harde dagen had?* Sommigen denken dat hij hierin klaagt over God, het zeer hard vindende dat hij, die altijd barmhartigheid heeft betoond aan anderen, nu zelf geen barmhartigheid ontmoet. Ik zou het liever beschouwen als een gedachte, die hem kalmte gaf, zijn geweten getuigde voor hem dat hij altijd medegevoel heeft gehad met mensen, die in kommer en ellende waren, en gedaan heeft wat hij kon om hen te helpen, weshalve hij reden had om te verwachten dat ten laatste zowel God als zijn vrienden medelijden met hem zullen hebben. Zij, die treuren met de treurenden, zullen hun eigen smarten zoveel gemakkelijker kunnen dragen, als het hun beurt is om van de bittere beker te drinken. *Brandde mijn ziel niet voor de armen?* zo lezen het sommigen, het vergelijkende met hetgeen Paulus zegt, 2 Corinthiers 11:29, "Wie wordt er geërgerd, dat ik niet brande?" Gelijk zij, die hard en onbarmhartig zijn geweest voor anderen, verwachten kunnen er door hun eigen geweten van te zullen horen als zijzelf in benauwdheid zijn, zo zal voor hen, die zich verstandig hebben gedragen jegens de ellendigen en hen hebben geholpen en ondersteund, de herinnering hieraan hun bed zacht en gemakkelijk maken in hun ziekte, Psalm 41:2, 4.

HOOFDSTUK 31

1 Ik heb een verbond gemaakt met mijn ogen; hoe zou ik dan acht gegeven hebben op een maagd?
2 Want wat is het deel Gods van boven, of de erve des Almachtigen uit de hoogten?
3 Is niet het verderf voor den verkeerde, ja, wat vreemds voor de werkers der ongerechtigheid?
4 Ziet Hij niet mijn wegen, en telt Hij niet al mijn treden?
5 Zo ik met ijdelheid omgegaan heb, en mijn voet gesneld heeft tot bedriegerij;
6 Hij wege mij op, in een rechte weegschaal, en God zal mijn oprechtigheid weten.
7 Zo mijn gang uit den weg geweken is, en mijn hart mijn ogen nagevolgd is, en aan mijn handen iets aankleeft;
8 Zo moet ik zaaien, maar een ander eten, en mijn spruiten moeten uitgeworteld worden!
9 Zo mijn hart verlokt is geweest tot een vrouw, of ik aan mijns naasten deur geloerd heb;
10 Zo moet mijn huisvrouw met een ander malen, en anderen zich over haar krommen!
11 Want dat is een schandelijke daad, en het is een misdaad bij de rechters.
12 Want dat is een vuur, hetwelk tot de verderving toe verteert, en al mijn inkomen uitgeworteld zou hebben.
13 Zo ik versmaad heb het recht mijns knechts, of mijner dienstmaagd, als zij geschil hadden met mij;
14 (Want wat zou ik doen, als God opstond? En als Hij bezoeking deed, wat zou ik Hem antwoorden?
15 Heeft Hij niet, Die mij in den buik maakte, hem ook gemaakt en Een ons in de baarmoeder bereid?)
16 Zo ik den armen hun begeerte onthouden heb, of de ogen der weduwe laten versmachten;
17 En mijn bete alleen gegeten heb, zodat de wees daarvan niet gegeten heeft;
18 (Want van mijn jonkheid af is hij bij mij opgetogen, als bij een vader, en van mijner moeders buik af heb ik haar geleid;)
19 Zo ik iemand heb zien omkomen, omdat hij zonder kleding was, en dat de nooddruftige geen deksel had;
20 Zo zijn lenden mij niet gezegend hebben, toen hij van de vellen mijner lammeren verwarmd werd;
21 Zo ik mijn hand tegen den wees bewogen heb, omdat ik in de poort mijn hulp zag;
22 Mijn schouder valle van het schouderbeen, en mijn arm breke van zijn pijp af!
23 Want het verderf Gods was bij mij een schrik, en ik vermocht niet vanwege Zijn hoogheid.
24 Zo ik het goud tot mijn hoop gezet heb, of tot het fijn goud gezegd heb: Gij zijt mijn vertrouwen;
25 Zo ik blijde ben geweest, omdat mijn vermogen groot was, en omdat mijn hand geweldig veel verkregen had;
26 Zo ik het licht aangezien heb, wanneer het scheen, of de maan heerlijk voortgaande;
27 En mijn hart verlokt is geweest in het verborgen, dat mijn hand mijn mond gekust heeft;
28 Dat ware ook een misdaad bij den rechter; want ik zou den God van boven verzaakt hebben.
29 Zo ik verblijd ben geweest in de verdrukking mijns haters, en mij opgewekt heb, als het kwaad hem vond;
30 (Ook heb ik mijn gehemelte niet toegelaten te zondigen, mits door een vloek zijn ziel te begeren).
31 Zo de lieden mijner tent niet hebben gezegd: Och, of wij van zijn vlees hadden, wij zouden niet verzadigd worden;
32 De vreemdeling overnachtte niet op de straat; mijn deuren opende ik naar den weg;
33 Zo ik, gelijk Adam, mijn overtredingen bedekt heb, door eigenliefde mijn misdaad verbergende!

34 Zeker, ik kon wel een grote menigte geweldiglijk onderdrukt hebben; maar de verachtste der huisgezinnen zou mij afgeschrikt hebben; zodat ik gewezen zou hebben, en ter deure niet uitgegaan zijn.
35 Och, of ik een hadde, die mij hoorde! Zie, mijn oogmerk is, dat de Almachtige mij antwoorde, en dat mijn tegenpartij een boek schrijve.
36 Zou ik het niet op mijn schouder dragen? Ik zou het op mij binden als een kroon.
37 Het getal mijner treden zou ik hem aanwijzen; als een vorst zou ik tot hem naderen.
38 Zo mijn land tegen mij roept, en zijn voren te zamen wenen;
39 Zo ik zijn vermogen gegeten heb zonder geld, en de ziel zijner akkerlieden heb doen hijgen;
40 Dat voor tarwe distelen voortkomen, en voor gerst stinkkruid! De woorden van Job hebben een einde.

Job heeft dikwijls zijn oprechtheid betuigd in het algemeen, hier geeft hij er bijzondere voorbeelden van, niet bij wijze van lof (want hij verkondigt hier zijn daden niet) maar in rechtmatige en noodzakelijke zelfverdediging, om zich te zuiveren van de misdaden, waarvan zijn vrienden hem valselijk hadden beschuldigd, en dat is iets, dat iedereen aan zijn eigen goede naam is verschuldigd. Jobs vrienden zijn nauwkeurig en uitvoerig geweest in de artikelen van de beschuldiging die zij tegen hem inbrachten, en daarom is hij het in zijn betuiging, die inzonderheid schijnt te verwijzen naar hetgeen waar Elifaz hem van had beschuldigd Hoofdst. 22:6 en verv. Zij hadden geen getuigen tegen hem gebracht, en zij konden hetgeen waarvan zij hem beschuldigden, niet bewijzen, en daarom kan hij wel toegelaten worden om zich onder ede te zuiveren, hetgeen hij doet op zeer plechtige wijze en onder vele ontzettende inroepingen van Gods toorn, indien hij aan deze misdaden schuldig was. Deze betuiging bevestigt het karakter door God aan Job toegeschreven, dat er niemand was gelijk hij op de aarde. Hij houdt niet slechts de reinheid van zijn handelingen staande, maar toont ook aan dat hij naar goede beginselen heeft gehandeld, dat de reden van zijn wijken van het kwaad was dat hij God vreesde en dat zijn Godsvrucht op de bodem was van zijn gerechtigheid en zijn barmhartigheid, en dit kroont het bewijs van zijn oprechtheid, De zonden waarvan hij hier zegt vrij te zijn, zijn:

1. Wulpsheid en onreinheid van hart vers 1-4..

2. Bedrog en ongerechtigheid in de handel, vers 5-8..

3. Overspel, vers 9-12..

4. Hoogmoed en strengheid jegens zijn dienaren, vers 13-15..

5. Onbarmhartigheid jegens de armen, de weduwen en wezen, vers 16-23..

6. Vertrouwen op zijn wereldlijke rijkdom, vers 24-25.

7. Afgoderij, vers 26-23..

8. Wraakzucht, vers 29-31..

9. Veronachtzaming van arme vreemdelingen, vers 32..

10. Huichelarij door het verbergen van zijn eigen zonden en lafhartigheid door in anderen de zonde oogluikend toe te laten, vers 33, 34.

II. Verdrukking en het met geweld aantasten van de rechten van anderen, vers 38-40. En bij het einde beroept hij zich betreffende zijn oprechtheid op het oordeel Gods, vers 35-37. Nu kunnen wij in dit alles zien:

a. Wat in de patriarchale tijd het gevoelen was betreffende goed en kwaad, en wat zolang geleden veroordeeld werd als zondig, dat is: als beide hatelijk en schadelijk te zijn.

b. Een edel voorbeeld van Godsvrucht en deugd ons ter navolging voorgesteld en, zo ons geweten voor ons getuigt dat wij er ons naar gedragen, dan zal dit onze blijdschap en verheuging zijn in de dag des kwaads, zoals het dit voor Job geweest is.

Job 31:1-8

De lusten van het vlees en de liefde tot de wereld zijn de twee noodlottige klippen, waarop velen schipbreuk leden. Job betuigt en verzekert dat hij tegen beide altijd op zijn hoede geweest is en ze heeft vermeden.

I. Tegen de lusten van het vlees. Hij heeft zich niet slechts vrijgehouden van overspel, van de vrouw zijns naasten te verontreinigen, vers 9, maar ook van alle ontucht met welke vrouw het ook zij. Hij had geen bijwijf, maar was onkreukbaar trouw aan het huwelijksbed, hoewel zijn vrouw geen van de wijste, beste of vriendelijkste was. Van den beginne is het zo geweest dat een man slechts een vrouw zou hebben en haar alleen zou aankleven, en Job hield zich streng aan deze instelling en verafschuwde de gedachte om er tegen te zondigen, want hoewel zijn grootheid hem ertoe kon verleiden, heeft zijn Godsvrucht er hem voor bewaard. Job was nu ziek van lichaam en leed zeer veel pijn, en in die toestand is het zeer bijzonder troostrijk als ons geweten voor ons getuigen kan dat wij de kuisheid van ons lichaam bewaard en ons vat in heiligmaking en eer hebben bezeten. Merk hier nu op:

1. Welke de besluiten waren, waaraan hij zich ten opzichte van deze zaak gehouden heeft, vers 1. *Ik heb een verbond gemaakt met mijn ogen,* dat is: "Ik waakte tegen de gelegenheid van de zonde, *hoe zou ik dan acht gegeven hebben op een maagd?"* dat is: dat was het middel, dat mij door de genade Gods voor de eerste stap daartoe bewaard heeft." Zover was hij van wellustige dartelheid, of van enigerlei daad van onkuisheid dat:

a. Hij zich niet eens een wellustige blik veroorloofde. Hij *heeft een verbond gemaakt met zijn ogen,* hij sloot de overeenkomst met hen, dat hij hun het genoegen zou toestaan om het zonlicht te aanschouwen en de heerlijkheid Gods, uitblinkende in de zichtbare schepping, mits zij zich nimmer zouden richten op een voorwerp, dat aanleiding zou kunnen geven tot een onreine verbeelding, en nog veel minder op iets, dat onreine begeerten in zijn hart zou kunnen doen opkomen, en dat wel op straffe om, zo zij het wèl deden er voor te moeten boeten met tranen van berouw. Zij, die hun hart rein willen houden, moeten op hun hoede zijn tegen hun ogen, want het zijn de uit- en ingangen van onreinheid. Vandaar dat wij lezen van een "lonken met de ogen," Jesaja 3:16, en van ogen vol overspel, 2 Petrus 2:14. De eerste zonde begon in het oog, Genesis 3:6. Waar wij ons niet mee moeten inlaten, daar moet onze begeerte niet naar uitgaan, en hetgeen, waarna onze begeerte niet moet uitgaan, moeten wij niet aanzien, niet de verboden rijkdom, Spreuken 23:5, niet de verboden wijn, Spreuken 23:31, niet de verboden vrouw, Mattheus 5:28.

b. Hij wilde zelfs geen wellustige gedachte in zijn hart toelaten: *"hoe zou ik dan denken aan een maagd,* vers 1, met een onreine verbeelding en een onreine begeerte naar haar?" Schaamte en eergevoel kunnen hem weerhouden van de kuisheid van een schone maagd te belagen, maar alleen genade en de vreze Gods kunnen hem weerhouden van er ook maar aan te denken. Diegenen zijn niet kuis, die het niet in de geest zijn zowel als in het lichaam, 1 Corinthiers 7:34. Zie hoe Christus' verklaring van het zevende gebod overeenkomt met de oude opvatting ervan, en hoeveel beter Job het verstond dan de Farizeen, hoewel zij op Mozes' stoel waren gezeten.

2. Door welke redenen hij in deze zaak geleid werd. Het was niet de vrees voor versmaadheid onder de mensen, hoewel ook die in aanmerking moet komen, Spreuken 6:33, maar de vrees voor de toorn en de vloek Gods. Hij wist zeer goed:

A. Dat onkuisheid een zonde is, die alle goed verbeurt en ons buitensluit van de hoop er op, vers 2. *Wat is het deel Gods van boven?* Welke zegen kunnen zulke onreine zondaren verwachten van de reine en heilige God, of welk teken van Zijn gunst? Naar welke erve van de Almachtige uit de hoogten kunnen zij uitzien? Zij, die zich wentelen in onreinheid maken zich ten enenmale ongeschikt voor gemeenschapsoefening met God, hetzij in genade hier of in heerlijkheid hiernamaals, en worden verwant aan onreine geesten, die voor altijd van Hem zijn afgescheiden, welk deel en erve kunnen zij dan hebben met God? In het nieuwe Jeruzalem, de heilige stad, zal niets binnenkomen, dat onrein is.

B. Het is een zonde, die aan de wraak Gods blootstelt, vers 3. Zij zal gewis de zondaar, zo hij zich niet intijds bekeert, ten verderve brengen. Is het verderf niet een gewis en haastig verderf, ja een vreemde straf voor de werkers van deze ongerechtigheid? Dwazen maken een grapje van deze zonde voor hen is het een "peccadille, een geringe, vergeeflijke misstap," een jeugdige grap, maar zij bedriegen zich met ijdele woorden, want om deze dingen-hoe gering of onbeduidend zij ze ook schatten - *komt de toorn Gods,* de ondraaglijke toorn des eeuwigen Gods, *over de kinderen van de ongehoorzaamheid,* Efeziers 5:6. Er zijn sommige zondaren, om welke te ontmoeten God soms uit de gewone weg van de voorzienigheid gaat, zondaren zoals dezen. Het verderf van Sodom was iets vreemds, een vreemde straf. Is er geen vervreemding (zo lezen het sommigen) voor de werkers van de ongerechtigheid? Dat is de zondigheid van de zonde, dat zij de geest, het gemoed, vervreemdt van God, Efeziers 4:18, 19, en dit is de straf van de zondaren, dat zij voor eeuwig op een afstand van Hem geplaatst zijn, Openbaring 22:15.

C. Zij kan voor de alziende God niet verborgen zijn. Een wellustige gedachte kan niet zo in het geheim worden gekoesterd, een wellustige blik niet zo snel daarheen worden geworpen, dat zij aan Zijn kennisneming kunnen ontkomen, veel minder nog kan een daad van ontucht, al wordt zij nog zo in het geheim gepleegd, buiten Zijn gezicht zijn. Als Job te eniger tijd in verzoeking was van deze zonde, dan heeft hij er zich van teruggehouden. en ook van alles wat er toe naderde, door deze gedachte: *Ziet Hij niet mijn wegen?* vers 4. Zoals Jozef zei: "Hoe zou ik een zo groot kwaad doen, en zondigen tegen God?" Genesis 39:9. Job had het oog op twee dingen:

a. Gods alwetendheid. Het is een grote waarheid, dat "eens iegelijks wegen zijn voor de ogen des Heeren," Spreuken 20:21, maar Job maakte er hier melding van met toepassing op zichzelf en zijn eigen handelingen. *Ziet Hij niet mijn wegen? O God, Gij doorgrondt mij en kent mijn hart.* God ziet naar welke regel wij wandelen, in welk gezelschap wij wandelen naar welk doel wij heengaan, en daarom op welke wegen wij wandelen.

b. Zijn waarnemen of opmerken. "Hij ziet niet slechts, maar Hij merkt ook op, *Hij telt al mijn treden,* al mijn verkeerde stappen op de weg des plichts, al mijn schuine stappen naar de weg van de zonde." Hij ziet niet slechts onze wegen in het algemeen, maar neemt kennis van onze bijzondere treden op die wegen, van iedere handeling en elke beweging. Hij houdt rekening van alles omdat Hij ons ter verantwoording zal roepen ieder werk in het gericht zal brengen. God neemt nauwkeuriger nota van ons dan wij van onszelf nemen, want wie heeft ooit zijn eigen treden geteld? Maar God telt ze, zo laat ons dan voorzichtiglijk wandelen.

II. Hij was op zijn hoede tegen de liefde van de wereld, en vermeed zorgvuldig alle zondige, slinkse middelen om rijkdom te verwerven. Hij vreesde elk verboden gewin evenzeer als elk verboden genot. Laat ons zien:

1. Wat hij betuigt in het algemeen: dat hij eerlijk en rechtvaardig is geweest in al zijn handelingen, en, voorzoveel hij wist, nooit iemand onrecht heeft gedaan.

a. Hij heeft nooit *met ijdelheid omgegaan,* dat is: hij heeft nooit een leugen durven zeggen om een goede koop te kunnen sluiten. Het is nooit zijn wijze van doen geweest om in scherts of met dubbelzinnigheid te spreken, of vele woorden te gebruiken in zijn handelingen. Van sommige mensen is de voortdurende wandel een voortdurend bedrog. Zij maken van hetgeen zij hebben of meer dan het is, opdat men vertrouwen in hen zal stellen, of minder dan het is, opdat er van hen niets verwacht zal worden. Maar Job was een ander man. Zijn rijkdom was door geen ijdelheid verkregen, hoewel hij thans verminderd was, Spreuken 13:11..

b. Hij snelde nooit heen tot bedriegerij. Zij, die bedriegen, moeten vlug en bij de hand zijn, maar Jobs vlugheid en schranderheid zijn nooit die weg opgegaan. Hij heeft zich nooit gehaast om rijk te worden door bedrog, maar handelde steeds met omzichtigheid, opdat hij niet door onbezonnenheid iets zou doen, dat onrecht is. Wat wij in de wereld hebben kan met genot en vertroosting worden gebruikt, of ook met vertroosting worden verloren, zo wij er eerlijk aan gekomen zijn.

c. *Zijn gang is niet uit de weg geweken,* uit de weg van de gerechtigheid en van de billijkheid, daarvan heeft hij zich nooit afgekeerd, vers 7. Hij heeft niet alleen zorg gedragen om niet voortdurend op een weg van bedrog te wandelen, maar hij is van de weg van de eerlijkheid zelfs geen enkele stap afgeweken. In iedere handeling, in elke zaak moeten wij ons sterk gebonden achten aan de regelen van de gerechtigheid.

d. Zijn hart is zijn ogen niet nagevolgd, dat is: hij begeerde niet wat hij zag dat van iemand anders was, noch wenste dat het het zijne was. Begeerlijkheid wordt "de begeerlijkheid van de ogen" genoemd, 1 Johannes 2:16. Achan zag, en toen nam hij het verbannene. Het hart moet wel afdwalen dat de ogen navolgt, want dan ziet het niet verder dan op hetgeen gezien wordt, terwijl het in de hemel moest zijn waar de ogen niet kunnen reiken, het behoort de voorschriften te volgen van de Godsdienst en van de gezonde rede, indien het het oog volgt, dan zal dit het heenvoeren naar hetgeen waarvoor "God de mensen in het gericht zal doen komen," Prediker 11:9..

e. Dat *geen vlek zijn handen aankleeft,* vers 7. Dat is: er kon hem niet ten laste gelegd worden iets op oneerlijke wijze verkregen te hebben, of te hebben behouden wat eens anderen was zodra het bleek dat het eens anderen was. Ongerechtigheid is een vlek of smet, een smet op de bezitting, een smet op de eigenaar, zij bederft de schoonheid van beide, en is derhalve te vrezen. Zij, die veel met de wereld te doen hebben, kunnen misschien een smet op hun handen hebben, maar zij moeten haar afwassen door berouw en vergoeding te doen, en haar niet aan hun handen laten kleven. Zie Jesaja 33:15.

2. Hoe hij zijn betuiging bekrachtigt. Hij is zo overtuigd van zijn eigen eerlijkheid dat hij:

a. Bereid is om zijn goederen te laten onderzoeken, vers 6. Hij *wege mij in een rechte weegschaal,* dat is: "Laat er een onderzoek ingesteld worden naar hetgeen ik verkregen heb, en het zal bevonden worden dat het zijn gewicht houdt, een teken dat het niet door ijdelheid is verkregen, want dan zou er Tekel op zijn geschreven -"gewogen en te licht bevonden." Een eerlijk man vreest geen onderzoek, integendeel, hij begeert het, wèl verzekerd zijnde dat God zijn oprechtheid kent, en dat het onderzoek er naar zal uitlopen tot Zijn lof en eer.

b. Hij is bereid om de gehele cargo te verbeuren, indien er enigerlei contrabande in gevonden wordt, iets waar hij niet eerlijk aan gekomen is, vers 8. *"Zo laat mij zaaien en een ander eten,"* men was het al eens er over geworden dat dit het lot is van verdrukkers Hoofdst. 5:5, "en *laat mijn spruiten,* al de bomen, die ik geplant heb, *ontworteld worden."* Hierdoor wordt aangeduid dat hij geloofde dat de zonde die straf verdiende, en dat zij gewoonlijk aldus gestraft wordt, maar dat, hoewel zijn bezitting thans te gronde was gegaan (en indien ooit, dan is het op zo'n tijd dat zijn geweten hem aan zijn zonde herinnerd zou hebben), wist hij zich toch onschuldig en durfde hij het armzalige overschot van wat hij bezeten heeft gerust aan dit onderzoek blootstellen, bereid zijnde om het te verbeuren, indien bevonden werd dat hij er niet eerlijk aan gekomen is.

Job 31:9-15

Wij hebben hier nog twee voorbeelden van Jobs oprechtheid.

I. Hij had een zeer sterke afschuw van de zonde van overspel. Gelijk hij zijn eigen huwelijksbed niet geschonden had door een bijwijf te hebben (hij heeft niet eens gedacht aan of acht gegeven op, een maagd, zo was hij ook zeer zorgzaam om het huwelijksbed van zijn naaste niet te bevlekken.

Laat ons hier zien:

1. Hoe rein hij was van deze zonde, vers 9.

a. Hij heeft zijns naasten huisvrouw niet eens begeerd, want *zijn hart is niet verlokt geweest tot een vrouw.* De schoonheid van de huisvrouw eens anderen heeft geen onkuise begeerten in hem gewekt, en hij is ook nooit door de verlokkingen van een overspelige vrouw bewogen geworden, zoals die beschreven zijn in Spreuken 7:6 en verv. Zie de oorsprong van al de verontreinigingen van dit leven, zij komen voort uit een verlokt hart. Iedere zonde is bedrieglijk en geen is dit meer dan de zonde van de onkuisheid.

b. Hij heeft nooit een onkuis plan bedacht of beraamd. Hij *heeft nooit aan zijns naasten deur geloerd,* om de gelegenheid te hebben om zijn huisvrouw te verleiden in zijn afwezigheid, *toen de man niet in zijn huis was,* Spreuken 7:19. Zie Hoofdst. 24:15.

2. Welk een angst hij had voor die zonde, en hoe hij schrikte voor haar boosaardigheid-daar het *een schandelijke daad is,* vers 11, een van de grootste, vuilste zonden, waaraan een mens zich kan schuldig maken, uiterst tergend voor God en verderflijk voor het welvaren van de ziel. Ten opzichte van het kwaad ervan en de straf die zij verdiende, erkent hij dat, indien hij zich aan die snode misdaad had schuldig gemaakt:

a. Zijn geslacht met volle recht in de hoogste mate eerloos gemaakt zou kunnen worden, vers 10, *zo moet mijn huisvrouw met een ander malen.* Zo moet zij een slavin worden volgens sommigen, een hoer volgens anderen. God straft dikwijls de zonde van de een met de zonde van een ander, het overspel van de man met het overspel van de vrouw, zoals in Davids geval, 2 Samuel 12:11, hetgeen de ontrouw van de overspelige vrouw niet in het minst verontschuldigt, maar hoe groot haar ongerechtigheid ook is, God is rechtvaardig. Zie Hosea 4:13. "Uwe bruiden bedrijven overspel". Zij, die niet rechtvaardig en trouw zijn jegens hun bloedverwanten, moeten het niet vreemd vinden indien hun bloedverwanten onrechtvaardig en ontrouw zijn jegens hen.

b. Hijzelf zou rechtvaardiglijk in het openbaar tot een afschrikkend voorbeeld gesteld kunnen worden, want *het is een misdaad bij de rechters,* ja, al waren zij, die er schuldig aan zijn, ook zelf rechters, zoals Job rechter geweest is. Overspel is een misdaad, waarvan de burgerlijke overheid kennis behoort te nemen en die zij moet straffen, zo was het in de patriarchale tijd, eer de wet van Mozes haar tot een halsmisdaad heeft gemaakt. Het is een boos werk, waar het zwaard van de gerechtigheid een schrik voor moet wezen.

c. Zij zou met recht de ondergang van zijn bezitting tengevolge kunnen hebben, ja, hij wist dat dit zo zijn zou, vers 12. *Dat is een vuur.* Lust is een vuur in de ziel, van hen, die er aan toegeven, wordt gezegd dat zij branden. Het verteert al wat goed is-de overtuigingen, de vertroostingen-en verwoest het geweten. Het ontsteekt het vuur van Gods toorn dat, zo het niet wordt uitgeblust door het bloed van Christus, tot in de diepste hel zal branden. Het zal verteren zelfs tot aan die eeuwige verwoesting. Het verteert het lichaam, Spreuken 5:11. Het verteert het vermogen, ontwortelt al de inkomsten. Brandende lusten brengen brandende oordelen teweeg. Misschien is hier een toespeling op het verbranden van Sodom, dat bedoeld was om een afschrikkend voorbeeld te zijn voor hen die later een even goddeloos leven zouden leiden.

II. Dat hij zeer teergevoelig was voor zijn dienaren en hen met zachtheid heeft geregeerd. Hij had een groot gezin van dienstboden, en heeft het goed bestuurd. Hierin betoonde hij zijn oprechtheid, dat hij genade had om zijn drift te beteugelen, zowel als zijn lusten, en hij, die in deze twee dingen heerschappij heeft over zijn geest, is beter dan de sterke, Spreuken 16:32.

Merk op:

1. Waarin Jobs inschikkelijkheid bestond jegens zijn dienstknechten, vers 13. Hij *heeft het recht zijns dienstknechts of van zijn dienstmaagd niet versmaad, als zij geschil met hem hadden,* dat is: als zij hem in het een of ander tegenspraken, dan was hij bereid naar hun redenen te luisteren. Als zij tegen hem hadden overtreden, of als zij bij hem aangeklaagd waren, dan wilde hij geduldig luisteren naar hetgeen zij tot hun verontschuldiging hadden in te brengen. Ja meer, als zij klaagden over enigerlei hardheid in zijn dienst, dan heeft hij hen niet uit het veld geslagen door hen te overbluffen, hun niet geboden te zwijgen, maar gaf hun verlof om hem te zeggen wat zij op het hart hadden, en als het bleek dat zij gelijk hadden, dan heeft hij hun grieven hersteld. Hij was zorgvuldig voor hen, niet alleen als zij hem dienden en hem reden gaven tot tevredenheid, maar zelfs als zij met hem twistten. Hierin was hij een groot voorbeeld voor meesters om hun dienstknechten "recht en gelijk te doen," Coloss. 4:1, Efeziers 6:9, hen niet te regeren met strengheid of hen te verdrukken. Velen van Jobs dienstknechten zijn gedood geworden in zijn dienst, Hoofdst. 1:15-17. De overigen waren ongehoorzaam en onvriendelijk voor hem, versmaadden zijn recht, hoewel hij nooit het hunne had versmaad, Hoofdst. 19:16, maar hij smaakte de vertroosting, dat hij in zijn voorspoed zich goed jegens hen had gedragen. Als verwanten of andere betrekkingen van ons worden weggenomen of tegen ons zijn verbitterd, dan zal het getuigenis van ons geweten, dat wij ons goed jegens hen hebben gedragen, ons grotelijks tot steun en vertroosting wezen.

2. Welke overwegingen hem ertoe hebben geleid om aldus vriendelijk te zijn voor zijn dienstknechten, hierin had hij het oog op God als zijn rechter en hun maker.

A. Als zijn rechter. Hij dacht: "Indien ik streng en gebiedend optreed tegen mijn dienstknechten, *wat zou ik dan doen als God opstond?"* Hij overwoog dat hij een Meester heeft in de hemel, aan wie hij rekenschap is verschuldigd, die zal opstaan en bezoeken zal, en het is van het uiterste belang voor ons om eens na te gaan wat wij "zullen doen ten dage van de bezoeking" Jesaja 10:3, en overwegende dat wij verloren zouden zijn indien God dan stipt en streng met ons zou wezen, behoren wij zeer zacht en vriendelijk te zijn jegens allen, met wie wij te doen hebben. Wat zou er van ons worden indien God tot in het uiterste zou letten op alles wat wij verkeerds doen, alle voordelen tegen ons zou aanwenden, zou aandringen op al Zijn rechtmatige eisen van ons, indien Hij

bezoeking aan ons zou doen voor iedere overtreding, indien Hij altijd zou twisten, altijd de toorn zou behouden? Zo laat ons dan niet streng zijn jegens onze minderen. Wat zal er van ons worden indien wij wreed en onbarmhartig zijn jegens onze broederen? Het geroep van hen, aan wie onrecht gedaan is, zal gehoord worden, de zonden van hen, die het onrecht deden, zal worden gestraft, zij, die geen barmhartigheid betoond hebben, zullen geen barmhartigheid vinden. Wat zullen wij dan doen?

B. Als zijn Schepper en de Schepper van zijn dienstknechten, vers 15. Als hij in verzoeking was om hard te zijn jegens zijn dienstknechten, hun recht te weigeren, doof te zijn voor hun klachten, dan kwam hem zeer tijdig deze gedachte te binnen: *Heeft niet Hij, die mij in de moederschoot maakte, hem ook gemaakt?* Ik ben een schepsel, evenals hij en mijn bestaan is ontleend en afhankelijk zo goed als het zijne. Hij deelt met mij in dezelfde natuur, en is het werk van dezelfde hand, *hebben wij niet allen een Vader?* Welk verschil er ook moge zijn in de uitwendige omstandigheden van de mensen, in hun geestvermogens, of lichaamskracht of plaats in de wereld, Hij, die de een heeft gemaakt, heeft ook de andere gemaakt, hetgeen een goede reden is, waarom wij met van de mensen lichaamsgebreken niet moeten spotten, noch hen moeten vertreden, die op de een of andere wijze onze minderen zijn, maar in alles hun moeten doen zoals wij wensen dat ons gedaan zal worden. Het is een regel van de gerechtigheid: "Parium par sit ratio-Laat gelijken gelijkelijk geacht en behandeld worden, " en dewijl er dus zo groot een gelijkheid is onder de mensen, daar zij allen uit eenzelfde stof gemaakt zijn door dezelfde macht en tot hetzelfde doel, niettegenstaande de ongelijkheid in onze uitwendige omstandigheden, zijn wij verplicht om ons in zover op gelijken bodem met hen te plaatsen, dat wij in alle opzichten hun doen zoals wij wensen dat zij ons doen zullen.

Job 31:16-23

Elifaz had Job inzonderheid beschuldigd van onbarmhartigheid jegens de armen, Hoofdst. 22:6 en verv. Gij *hebt de hongerige brood onthouden, gij hebt de kleren van de naakten uitgetogen, de weduwen hebt gij ledig weggezonden.* Men zou gedacht hebben dat hij die beschuldiging niet met zoveel vastheid en beslistheid zou uitgesproken hebben, indien er niet enige waarheid in was geweest, indien hij er geen grond voor had gehad, en toch blijkt uit Jobs betuiging dat zij ten enenmale vals en ongegrond was, nooit heeft hij zich aan iets dergelijks schuldig gemaakt. Zie hier:

I. Het getuigenis van Jobs geweten betreffende zijn standvastig gedrag jegens de armen. Hij weidt zeer uit over dit punt, omdat hij omtrent deze zaak zeer bijzonder beschuldigd was. Plechtig betuigt hij:

1. Dat hij nooit in gebreke is gebleven hun goed te doen als dit nodig was, en dat wel zoveel hij slechts vermocht. Hij is altijd meedogend geweest voor de armen, heeft altijd voor hen gezorgd, inzonderheid voor de weduwen en wezen, die van hulp ontbloot waren.

a. Hij was altijd bereid hun hun begeerten toe te staan en aan hun verwachtingen te beantwoorden, vers 16. Als een arme een vriendelijkheid van hem verzocht, was hij bereid hem ter wille te zijn, als hij door de treurige smekende blik van de weduwe slechts bespeurde dat zij een aalmoes van hem verwachtte, al had zij ook geen moed genoeg om er om te vragen, dan had hij medelijden genoeg om haar te geven, en zo *heeft hij nooit de ogen van de weduwe laten. versmachten.*

b. Hij heeft de armen geacht en geëerd, want hij liet de wezen met zich aan zijn eigen tafel eten zij moesten het evengoed hebben als hij, en zij moesten gemeenzaam met hem zijn, hij wilde tonen dat hun gezelschap hem aangenaam was, alsof zij zijn eigen kinderen waren, vers 17. Gelijk het een van de grootste smarten van de armoede is dat zij blootstelt aan minachting, zo behoort het niet tot het geringste van hetgeen de armen opbeurt om zich geëerd te zien.

c. Hij was zeer zorgzaam voor hen en had een vaderlijke belangstelling in hen, vers 18. Hij was een vader voor de wezen, liet hen opvoeden onder zijn eigen toezicht. Hij was een gids en raadsman voor de weduwe, die de leidsman harer jeugd had verloren. Hij diende haar van raad in haar zaken, nam er kennis van en nam het bestuur er van op zich. Zij, die onze aalmoezen niet nodig hebben, kunnen wel behoefte hebben aan onze raad, en die zou een ware weldaad voor hen kunnen zijn. Job zei, dat hij dit *van zijn jonkheid af* gedaan heeft, *van zijn moeders schoot af*, dat is: er was tederheid en mededogen als ingeweven in zijn natuur, hij begon intijds goed te doen zover zijn geheugen slechts reikte heeft hij altijd de een of andere weduwe of een ouderloos kind onder zijn hoede en zorg gehad. Zijn ouders hadden hem reeds vroeg geleerd medelijden te hebben met de armen en hen te helpen, en wezen met hem grootgebracht.

d. Hij voorzag hen van geschikt voedsel, zij aten van dezelfde bete met hem, vers 17, niet na hem, niet van de kruimkens, die van zijn tafel vielen, maar met hem, van de keurigste schotel op zijn tafel. Zij, die overvloed hebben, moeten hun bete niet alleen eten alsof zij alleen maar voor zichzelf hadden te zorgen, noch hun lekkere bete alleen voor zichzelf houden, maar er anderen in laten delen, zoals David Mefiboseth bij zich genomen heeft.

e. Hij droeg inzonderheid zorg om hen te kleden, die zonder bedekking waren, hetgeen hem meerdere kosten veroorzaakte dan hen te spijzigen, vers 19. Arme mensen kunnen omkomen uit gebrek aan kleding, zowel als uit gebrek aan kleren om er des nachts in neer te liggen, of er overdag mee uit te gaan. Indien Job wist dat er mensen waren in zo'n nood dan beijverde hij zich om hun te hulp te komen, en inplaats van rijke en zwierige livreien te geven aan zijn dienstknechten, terwijl de armen weggezonden werden met lompen, die goed waren om op de mesthoop te worden geworpen, liet hij goede, warme, sterke kleren voor hen maken, voor hen expres, van de vellen van zijn lammeren, vers 20, zodat hun lenden, als zij zich gordden met deze kleren, hem zegenden, zijn liefdadigheid roemden, God voor hem loofden en God baden hem te zegenen. Jobs schapen werden verbrand door het hemelvuur, maar dit was zijn troost dat hij, toen hij ze had, er eerlijk aan gekomen was, en ze gebruikt heeft voor liefdadige doeleinden, hij heeft de armen gevoed met hun vlees en gekleed met hun wol.

2. Dat hij nooit medeplichtig is geweest aan onrecht, dat de armen werd aangedaan. Misschien zou iemand zeggen dat hij wel goed was hier en daar voor een arme, die in gunst bij hem stond, maar verdrukkend is geweest voor anderen. Maar neen, hij was teerhartig voor allen en onrechtvaardig voor niemand. Hij heeft nooit *zijn hand tegen de wees bewogen,* vers 21, hen nooit gedreigd of verschrikt of gepoogd hen te slaan, nooit zijn macht gebruikt om hen te verpletteren, die hem in de weg waren, of al wat hij maar kon uit hen te halen, ofschoon hij *in de poort zijn hulp zag* dat is: of schoon hij invloed genoeg had, zowel op het volk als op de rechters, om hem instaat te stellen het te doen en tegen onaangename gevolgen gevrijwaard te zijn, als hij het gedaan geeft. Zij, die het in hun macht hebben om onrecht te doen en er winst door te behalen, maar inplaats van dit onrecht te plegen, rechtvaardig handelen en barmhartigheid betonen, en daar standvastig in zijn, kunnen daar later met veel vertroosting aan terugdenken, zoals Job dit hier doet.

II. De verwensing waarmee hij deze betuiging bevestigt, vers 22. "Indien ik de armen verdrukt heb, zo *valle mijn schouder van het schouderbeen* en *mijn arm breke van zijn pijp af,"* dat is: "het vlees rotte weg van het been, en het een been worde van het andere ontwricht en afgebroken." Indien hij niet volkomen rein ware geweest in deze zaak, hij zou niet aldus de wraak Gods over zich hebben durven inroepen. En hij geeft te kennen dat het rechtvaardig is in God om de arm te breken, die uitgestrekt is tegen de wees, zoals Hij Jerobeams arm heeft doen verdorren, die uitgestrekt was tegen een profeet.

III. De beginselen, door welke Job teruggehouden werd van alle onbarmhartigheid en liefdeloosheid. Hij durfde de armen niet mishandelen, want hoewel hij hen met zijn hulp in de poort zou kunnen overweldigen, hij zou zich niet kunnen verdedigen tegen die God, die de beschermer is van de verdrukte armoede en de verdrukkers niet ongestraft zal laten, vers 23, *het verderf Gods was bij mij een schrik,* als ik in verzoeking was om deze zonde te bedrijven, en *ik vermocht niet vanwege Zijn hoogheid* Hem mij tot een vijand te maken." Hij had ontzag:

1. Voor de majesteit van God, als een God boven hem. Hij dacht aan *Zijn hoogheid,* de oneindige afstand tussen hem en God, waardoor hij met zo'n eerbied voor Hem vervuld werd, dat het hem zeer voorzichtig maakte in geheel zijn wandel. Zij, die de armen verdrukken, recht en gerechtigheid verkeren, vergeten dat *Hij, die hoger is dan de hoogsten, er acht op neemt,* en dat er *een Hogere is dan zij,* die machtig is om met hen te handelen, Prediker 5:7, maar Job dacht er aan.

2. Voor de toorn van God als een God die zich zeer zeker tegen hem zal keren, indien hij onrecht doet aan de armen. *Het verderf Gods,* omdat het een gewis en algeheel verderf voor hem zijn zou, indien hij schuldig ware aan deze zonde, was voortdurend *een schrik bij hem* om hem er van terug te houden. Godvruchtige mensen, zelfs de besten van hen, hebben het nodig om teruggehouden te worden van de zonde door de vrees voor het *verderf Gods.* Die vrees moet ons inzonderheid terughouden van alle daden van onrecht en verdrukking, God zelf is er de wreker van. Zelfs als het heil Gods ons een vertroosting is, moet toch het verderf Gods een schrik bij ons zijn. Adam werd in de staat van de onschuld in ontzag gehouden door een bedreiging.

Job 31:24-32

Wij hebben in deze verzen nog vier artikelen van Jobs betuiging, die, evenals al de overige, ons niet slechts zeggen wat hij was en deed, maar ons leren wat wij behoren te zijn en te doen.

I. Hij betuigt dat hij nooit zijn hart gezet heeft op de schatten van deze wereld, noch ze genomen heeft tot zijn erfdeel en geluk. Hij had goud, hij had fijn goud, zijn vermogen was groot, hij had zeer veel verkregen. Onze rijkdom is of voordelig, of verderflijk voor ons, al naardat wij er voor gezind zijn. Als wij er onze rust van maken en onze heerser dan zal hij ons ten verderve zijn, indien wij hem tot onze dienstknecht maken en tot een wapen van de gerechtigheid, dan zal hij een zegen voor ons wezen. Job zegt ons hier hoe zijn gezindheid was ten opzichte van zijn wereldlijke rijkdom.

1. Hij stelde er geen groot vertrouwen op, hij *heeft het goud niet tot zijn hoop gezet,* vers 24. Die dit doen zijn zeer onverstandig, en het zijn vijanden van zichzelf, die er op steunen om hen gelukkig te maken, die wanen veilig en achtbaar te zijn zo zij slechts overvloed hebben van het goed van deze wereld. Sommigen zetten het tot hun hoop voor een andere wereld, alsof het een stellig teken was van Gods gunst, en zij, die verstand genoeg hebben om dit niet te denken, vleien zich toch dat het hun een deel zal wezen in dit leven, terwijl die dingen zelf toch zeer onzeker zijn en onze voldoening er in nog veel meer onzeker is. Het is moeilijk rijkdom te hebben en er niet op te vertrouwen, en dat is het wat het voor een rijke zo bezwaarlijk maakt om in het koninkrijk van de hemelen in te gaan, Mattheus 19:23, Markus 10:24.

2. Hij had er geen grote voldoening of vreugde in, vers 25, *zo ik blijde ben geweest, omdat mijn vermogen groot was,* en geroemd heb dat *mijn hand geweldig veel verkregen heeft*. Hij was niet hoogmoedig op zijn rijkdom, alsof hij iets aan zijn wezenlijke voortreffelijkheid toevoegde, en hij heeft ook niet gedacht dat "zijn kracht en de sterkte van zijn hand hem dit vermogen verkregen heeft," Deuteronomium 8:17. In vergelijking met de geestelijke dingen, waarin zijn ziel zich verlustigde, vond hij er geen behagen in. Zijn blijdschap eindigde niet in de gave, maar ging door de gave heen tot de Gever. In het midden van zijn overvloed heeft hij nooit gezegd: *Ziel, neem rust* in deze dingen, *eet, drink en wees vrolijk,* noch heeft hij zichzelf in zijn rijkdom gezegend. Hij heeft zich niet bovenmate verheugd in zijn rijkdom, en dat hielp hem om het verlies ervan met zoveel geduld te dragen als hij het gedragen heeft. Het middel om te wenen als niet wenende, is blijde te zijn als niet blijde zijnde. Hoe minder aangenaam het genot is, hoe minder smartelijk de teleurstelling zal wezen.

II. Hij betuigt nooit de aanbidding en de eer toegebracht te hebben aan het schepsel, die alleen aan God toekomen, hij heeft zich nooit schuldig gemaakt aan afgoderij, vers 26-28. Wij bevinden niet dat Jobs vrienden hem dit ten laste hebben gelegd. Maar het schijnt dat er in die tijd zodanigen geweest zijn, die dom en dwaas genoeg waren om de zon en de maan te aanbidden, anders zou Job er geen melding van gemaakt hebben. Afgoderij is een van de oude paden, die goddeloze mensen hebben betreden, en de oudste afgoderij was de aanbidding van zon en maan, waartoe de verzoeking het sterkst was, zoals blijkt uit Deuteronomium 4:19, waar Mozes spreekt van het gevaar, waarin het volk was om tot die aanbidding bewogen te worden. Maar totnutoe geschiedde dit nog slechts in het geheim, durfde men dit niet in het openbaar en voor aller ogen doen, zoals later de gruwelijkste afgoderij in het openbaar gepleegd werd.

Merk op:

1. Hoe ver Job zich hield van deze zonde.

a. Niet alleen heeft hij nooit de knie voor Baal gebogen, (sommigen denken dat men met Baäl de zon voorstelde), is hij nooit nedergevallen om de zon te aanbidden, maar hij hield zijn oog, zijn hart en zijn lippen rein van deze zonde. Nooit heeft hij de zon of de maan in haar pracht en luister met een andere bewondering ervan aangezien, dan die hem er toe leidde om al de eer van haar glans en haar nuttigheid aan haar Schepper toe te brengen. Tegen geestelijk, zowel als tegen lichamelijk overspel heeft hij een verbond gemaakt met zijn ogen, en dit was zijn verbond: dat telkenmale als hij de hemellichten aanschouwde, hij in het geloof, door hen heen, en over hen heen, zou opzien tot de Vader van de lichten.

b. Dat hij zijn hart zou behoeden boven al dat te bewaren is, opdat hij niet in het geheim verlokt zou worden om te denken dat er een Goddelijke heerlijkheid is in haar schittering en glans, of een Goddelijke kracht in haar invloed, en dat er dus Goddelijke eer aan bewezen moet worden. Hier is de bron van de afgoderij, zij begint in het hart. Evenals tot andere zonden wordt een ieder daartoe verzocht, als hij van zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt.

c. Hij heeft aan deze voorgewende godheden niet eens enigerlei beleefdheid bewezen geen de minste of geringste daad van aanbidding verricht. *Zijn mond heeft zijn hand niet gekust*, hetgeen waarschijnlijk een ceremonie was, toen algemeen in gebruik zelfs bij sommigen, die voor geen afgodendienaars gehouden wilden worden. Het is onder ons van oude tijden af een burgerlijke beleefdheidsbetoning geweest om als wij een buiging maken de hand te kussen, een vorm, die in oude tijden schijnt gebruikt te zijn om Goddelijke eer te bewijzen aan de zon en de maan, zij konden ze niet bereiken om ze te kussen, zoals "de mensen, die offerden, de kalveren kusten," Hosea 13:2, 1 Koningen 19:18, . K maar om hun goede wil te tonen, kusten zij hun hand, aan diegenen eerbied betuigende als hun meesters, die door God tot dienaren waren gemaakt van deze lagere wereld, om ons bij te lichten, Job heeft dit nooit gedaan.

2. Hoe slecht Job over deze zonde dacht vers 28..

a. Hij beschouwde het als een belediging van de burgerlijke overheid dit ware ook een misdaad bij de rechter, ais iets dat ieder tot last is en schadelijk is voor koningen en landschappen. Afgoderij bederft der mensen gemoed, verderft hun zeden, vernietigt het ware begrip van de Godsdienst, die de band is van de maatschappij, en brengt er God toe om de mensen over te geven in een verkeerde zin en oordelen te doen komen over een volk, en daarom moeten zij, die geroepen zijn om de openbare vrede te bewaren, haar beteugelen door haar te straffen.

b. Hij beschouwde het als een nog veel grotere belediging van de God des hemels, en niets minder dan hoogverraad tegen Zijn kroon en waardigheid. Want *ik zou de God van boven verzaakt hebben*, Zijn bestaan als God geloochend hebben, en Zijn soevereiniteit als God van boven. Afgoderij is ook eigenlijk atheïsme, vandaar dat gezegd wordt dat de heidenen zonder God (atheïsten) zijn in de wereld. Wij moeten bevreesd zijn voor alles, dat ook zelfs stilzwijgend de God van boven, Zijn voorzienigheid of Zijn volmaaktheden, loochent.

III. Hij betuigt dat het zo ver van hem was om iemand kwaad te doen, dat hij het verderf niet begeerde van de ergste vijand, die hij had. Vergiffenis te schenken aan hen, die ons kwaad doen, schijnt een Oud-Testamentische plicht te zijn geweest. De Farizeën hebben de desbetreffende wet krachteloos gemaakt door te leren: gij zult uw "naaste liefhebben en uw vijand zult gij haten," Mattheus 5:43.

Merk hier op:

1. Job was verre van wraakzuchtig. Niet alleen heeft hij nooit het onrecht, dat hem was. aangedaan, met onrecht vergolden, heeft hij hen die hem haatten niet ten verderve gebracht, maar:

a. Hij heeft zich niet verheugd als hun iets kwaads overkwam, vers 29. Er zijn velen, die degenen die hen in de weg staan niet willens en wetens zouden schaden, hun geen onvriendelijkheid zouden willen aandoen,. maar in stilte hebben zij er toch een welbehagen in als hun leed geschiedt, en zullen er, zoals wij zeggen, in hun vuistje om lachen, maar Job was niet van deze geest. Hoewel Job een zeer goed man was, schijnen er toch mensen geweest te zijn, die hem haatten, maar het kwaad achterhaalde hen. Hij zag hun verderf en verre was het van hem om zich er in te verblijden, want dat zou rechtvaardiglijk het verderf over hem gebracht hebben, zoals te kennen wordt gegeven in Spreuken 24:17,18.

b. Hij heeft zelfs in zijn hart de wens niet gekoesterd dat hun kwaad zou overkomen, vers 30. Hij heeft *geen vloek begeerd voor hun ziel,* zijn dood niet gewenst, hij wist dat het hem tot zonde zou wezen, indien hij dat deed. Hij wachtte zich ervoor om "te zondigen met zijn tong," Psalm 39:2 hij wilde zijn gehemelte, zijn mond, niet toelaten te zondigen, en daarom durfde hij zelfs over zijn ergste vijand geen kwaad inroepen. Indien anderen ons kwalijk gezind zijn, is dit geen verontschuldiging voor ons om hun kwalijk gezind te zijn.

2. Hij werd er sterk en heftig toe aangezet om wraak te oefenen, en toch hield hij er zich vrij van, vers 31.

a. *De lieden van zijn tent,* zijn bedienden, zijn huisgenoten, waren zo verwoed op Jobs vijand, die hem haatte, dat zij hem hadden kunnen opeten indien Job er hen toe had aangespoord, of hun verlof daartoe had willen geven. *"Och, of wij van zijn vlees hadden!* Onze meester wil hem wel vergiffenis schenken maar wij kunnen het niet." Zie hoe bemind job was in zijn gezin, hoe van harte zij zijn zaak hebben omhelsd, en welke vijanden zij waren van zijn vijanden. Maar zie hoe krachtig Job zijn hartstochten in bedwang hield, hij wilde zich niet wreken, hoewel de personen van zijn omgeving het vuur van zijn toorn aanbliezen. Aan een Godvruchtig man zullen de beledigingen, die hem worden aangedaan, gewoonlijk niet zelf zo ter harte gaan als zij aan zijn vrienden ter harte gaan.

b. Aanzienlijke personen hebben gewoonlijk mensen in hun omgeving, die hen tot wraak willen aanzetten. David had er van dezulken, 1 Samuel 24:5, 26:8, 2 Samuel 16:9 S S. Maar als zij hun kalmte behouden in weerwil van de boze raad hunner omgeving, dan zal hun dit later geen harteleed zijn, maar hun zeer tot lof strekken.

IV. Hij betuigt dat hij nooit onvriendelijk of ongastvrij is geweest voor vreemdelingen vers 32. *De vreemdeling overnachtte niet op de straat,* zoals engelen onlangs gedaan konden hebben in de

straten van Sodom, indien Lot hen niet geherbergd had. Misschien was aan Job door dit voorbeeld geleerd (zoals ons er door geleerd wordt, Hebreeen 13:2), om de herbergzaamheid niet te vergeten. Hij, die tehuis is, moet denken aan hen die van huis zijn, zijn ziel stellen in de plaats van hun ziel, en dan doen zoals hij wenst dat hem gedaan zal worden. Gastvrijheid is een Christelijke deugd, 1 Petrus 4:9. Job was in zijn voorspoed bekend voor het goede huis dat hij hield, *zijn deuren opende hij naar de weg*, hij hield de straatdeur open teneinde te zien wie voorbijging, en dan nodigde hij hen naar binnen, zoals Abraham gedaan heeft, Genesis 18:1.

Job 31:33-40

Wij hebben hier Jobs betuiging tegen nog drie andere zonden met zijn algemeen beroep op Gods rechterstoel en zijn bede om aldaar gehoord te worden, die waarschijnlijk bedoeld was als besluit van zijn rede, (weshalve wij haar het laatst zullen beschouwen), indien hij niet aan nog een speciale zonde gedacht had, waarvan hij het nodig achtte zich vrij te pleiten. Zo wijst hij dan de beschuldiging af van:

I. Ontveinzing of huichelarij, de misdaad waarvan zijn vrienden hem in het algemeen beschuldigd hebben. Dat hij onder de dekmantel van een Godsdienstige belijdenis, in het geheim de zonde heeft aangehouden, en in werkelijkheid even slecht was als andere mensen, maar de kunst bezat om zijn slechtheid verborgen te houden. Zofar had bedektelijk te kennen gegeven, dat hij *het kwaad onder zijn tong verborgen heeft,* Hoofdst. 20:12. "Neen," zegt Job, "dat heb ik nooit gedaan, vers 33, *ik heb nooit zoals Adam mijn overtredingen bedekt,* ik heb nooit een zonde bewimpeld of met beuzelachtige verontschuldigingen vergoelijkt, geen vijgebladeren gevlochten om mijn schande te bedekken, noch *mijn misdaad in mijn schoot verborgen,* vers 33, als iets dierbaars, waar ik niet van kon scheiden, of als gestolen goed, waarvan ik de ontdekking vreesde." Het is natuurlijk voor ons om onze zonden te bedekken, dat hebben wij van onze eerste ouders, wij zijn er afkerig van om onze fouten te bekennen, willen ze verschonen en ons zo goed mogelijk voordoen, teneinde de schuld op anderen te werpen zoals Adam op zijn vrouw, niet zonder zijdelings ook God zelf er in te betrekken. Maar hij, "die aldus zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn" Spreuken 28:13. In deze betuiging geeft Job twee dingen te kennen, die stellige bewijzen waren van zijn oprechtheid.

1. Dat hij niet schuldig was aan een grote overtreding of ongerechtigheid, onbestaanbaar met zijn oprechtheid, die hij zorgvuldig verborgen had gehouden. In deze betuiging heeft hij oprecht gehandeld, en terwijl hij sommige zonden ontkent, was hij zich niet bewust dat hij zich in andere heeft toegegeven.

2. Dat hij aan welke overtreding of ongerechtigheid hij ook schuldig moge zijn geweest (want geen mens is er die niet zondigt), altijd bereid is geweest haar te erkennen, en als hij bemerkte dat hij iets verkeerds gezegd of gedaan had, dan was hij bereid het te herroepen of ongedaan te maken voorzoveel dit in zijn macht was door berouw, het te belijden voor God en de mensen, en er van af te laten. Dit is eerlijk handelen.

II. Lafhartigheid en lage vrees. Hij wijst op zijn kloekmoedigheid in het goede als een bewijs van zijn oprechtheid erin, vers 34. *Heb ik gevreesd voor een grote menigte, dat ik stil gezwegen heb?* Neen, allen die Job kenden, wisten dat hij een man was van onversaagde moed voor een goede zaak, die stoutmoedig optrad, sprak en handelde ter verdediging van Godsdienst en recht, en het aangezicht des mensen niet vreesde, noch ooit door bedreiging van de weg des plichts is afgeweken maar altijd zijn aangezicht gesteld heeft als een keisteen.

Merk op:

1. Welk een gewetenszaak Job heeft gemaakt van zijn plichtsbetrachting als magistraat en als man van naam in de plaats, waar hij woonde. Als hij voor een eerlijke zaak moest spreken dan zweeg hij

niet, durfde hij niet zwijgen of tehuis blijven, als hij moest uitgaan om goed te doen. Het geval kan van zodanige aard zijn, dat het zonde in ons is om te zwijgen en ons terug te trekken, zoals wanneer wij geroepen worden om zonde te bestraffen, er tegen te getuigen, de waarheid en Gods wegen te handhaven, recht te doen aan hen, die benadeeld en verdrukt worden, of op enigerlei wijze het publiek te dienen of onze Godsdienst te eren.

2. Hoe weinig Job de ontmoedigingen telde die hij op de weg van zijn plicht ontmoette. Hij bekommerde zich niet om het geschreeuw van het gemeen, vreesde niet voor de grote menigte, bekreunde zich niet om de dreigementen van de machtigen, *de minachting van de huisgezinnen heeft hem niet verschrikt,* vers 34. Hij werd noch door het aantal, noch door de hoedanigheid, de minachting en belediging van hen die benadeelden, teruggehouden om recht te doen aan de benadeelden, neen, hij versmaadde het om zich door zulke bedenkingen te laten leiden, en nooit liet hij toe dat een rechtvaardige zaak door het geweld van de machtigen onderdrukt werd. Hij vreesde de grote God, niet de grote menigte, Zijn vloek, niet de verachting van de huisgezinnen.

III. Verdrukking en geweld, en onrecht te doen aan zijn arme naburen.

Merk hier op:

1. Hetgeen hij betuigt, namelijk dat hij aan zijn bezitting eerlijk is gekomen, en haar eerlijk heeft gebruikt, zodat *zijn land niet tegen hem kon roepen, noch zijn voren konden klagen,* vers 38, zoals zij roepen en klagen tegen hen. die er door bedrog en afpersing bezit van hebben gekregen, Habakuk 2:9-11. De gehele schepping wordt gezegd te zuchten onder de zonde van de mens, maar hetgeen onrechtvaardiglijk verkregen en gehouden wordt, roept tegen een mens en beschuldigt hem, veroordeelt hem, en eist gerechtigheid tegen hem voor de toegebrachte schade. De grond en de voren ervan zullen tegen hem getuigen en zijn vervolgers zijn veeleer, dan dat zijn verdrukking ongestraft zal blijven. Er waren twee dingen, die hij veilig zeggen kon betreffende zijn bezitting:

a. Dat hij *zijn vermogen nooit gegeten heeft zonder geld.* Wat hij kocht betaalde hij, zoals Abraham betaald heeft voor het land dat hij kocht, Genesis 23:16, en David, 2 Samuel 24:24 S. Aan de arbeiders, die hij in dienst had, werd behoorlijk hun loon uitbetaald, en als hij de vruchten gebruikte van het land dat hij verpacht had, dan betaalde hij er zijn pachters voor of bracht het in mindering van hun pacht.

b. Dat hij de eigenaars erven nooit het leven deed verliezen, nooit een bezitting verkreeg zoals Achab Naboths wijngaard in bezit kreeg, de erfgenaam dodende om zich van de erfenis meester te maken. Nooit heeft hij hen, die land van hem in pacht hadden, uitgehongerd, hen niet ten verderve gebracht door hard contract, en een harde behandeling. Geen pachter, geen werkman, geen dienaar had over hem te klagen.

2. Hoe hij zijn betuiging bevestigt. Hij doet het evenals tevoren, met een gepaste verwensing, vers 40. "Zo ik mijn bezitting onrechtvaardig verkregen heb, *dat voor tarwe distelen voortkomen,* het schadelijkste onkruid voor het beste van de granen." Als de mensen op onrechtmatige wijze bezittingen verkrijgen, dan worden zij rechtvaardiglijk van het genot ervan beroofd en teleurgesteld in hun verwachtingen ervan, zij bezaaien hun land, maar zij zaaien het voor het lichaam niet dat worden zal, God zal het een lichaam geven, het was tarwe dat gezaaid werd, maar er zullen distelen

van opkomen. Hetgeen waar de mensen niet eerlijk aan gekomen zijn, zal hun nooit enigerlei goed doen.

Aan het einde van zijn betuiging beroept Job zich op de rechterstoel van God betreffende de waarheid ervan, vers 35-37. *Och of ik een had, die mij hoorde, zie mijn oogmerk is dat de Almachtige mij antwoorde!* Dat heeft hij dikwijls begeerd, en dikwijls heeft hij er over geklaagd dat hij het niet kon verkrijgen, en nu hij zo uitvoerig zijn verdediging heeft voorgedragen, kan hij het gerust aan zijn tegenpartij overlaten om haar te boek te stellen en wachten, totdat er over zijn zaak recht gedaan zal worden.

A. Dringend verzoekt hij dat een gerechtelijk onderzoek ingesteld zal worden. "Och dat een-wie dan ook-mij wilde horen, mijn zaak is zo deugdelijk, mijn bewijzen zijn zo duidelijk dat ik bereid ben haar door ieder, wie het ook zij, te laten onderzoeken, maar mijn begeerte is dat de Almachtige zelf er uitspraak in zal doen." Een oprecht hart vreest het strengste onderzoek niet, hij, wiens bedoelingen eerlijk zien, wenst een venster in zijn borst te hebben, waardoor iedereen de voornemens en bedoelingen van zijn hart zien kan. Maar een oprecht man begeert inzonderheid dat in alles wat hem betreft door het oordeel Gods beslist zal worden, want hij is er zeker van dat dit naar waarheid zijn zal. Het was Davids gebed: doorgrond mij, o God! en ken mijn hart, en het was Paulus' vertroosting: die mij oordeelt is de Heere.

B. De aanklager wordt voorgeroepen om zijn aanklacht te doen, te zeggen wat hij tegen de aangeklaagde heeft, *dat mijn tegenpartij een boek schrijve*-dat mijn vrienden, die mij van huichelarij beschuldigen, hun beschuldiging in geschrift brengen, opdat er nauwkeurigheid en zekerheid zij en wij het zoveel beter eens kunnen worden. Job zou zeer gaarne het geschrift zien, een kopie willen hebben van de rechterlijke aanklacht tegen hem, hij zou het niet verbergen onder zijn arm, maar het op zijn schouder nemen, opdat het door alle mensen gezien en gelezen zou kunnen worden, ja hij zou het op zich binden als een kroon, hij zou er behagen in scheppen, en het als een sieraad beschouwen, want:

a. Indien het hem een zonde ontdekte, waaraan hij schuldig was maar die hij nog niet zag, hij zou blijde zijn haar te kennen, ten einde er berouw van te hebben, er zich van te bekeren en er vergeving voor te ontvangen. Een Godvruchtig mens wil gaarne het ergste omtrent zichzelf weten, en zal dankbaar zijn aan hen, die hem met getrouwheid zijn fouten onder het oog brengen.

b. Indien het hem beschuldigde van hetgeen niet waar is, hij twijfelde niet of hij zou die beweringen kunnen wederleggen en zijn onschuld kunnen doen voortkomen als het licht, zodat hij met eer uit dat gerechtelijk onderzoek zou tevoorschijn komen. Maar:

c. Hij geloofde dat, wanneer zijn tegenstanders de zaak zo nauwkeurig zouden bezien als zij wel moesten, indien de beschuldiging in geschrift gebracht was, die beschuldiging onbeduidend en kleingeestig zou blijken te zijn, zodat ieder die haar zag, zou zeggen: "indien dit alles is wat zij tegen hem hebben in te brengen, dan is het een schande, dat zij hem zoveel leed en moeite berokkend hebben.

C. De gedaagde is gereed om te verschijnen en aan zijn beschuldigers alle inlichtingen te geven, die zij slechts kunnen begeren.

Hij zal hun *het getal van zijn treden aanwijzen,* vers 37. Hij zal hen bekendmaken met de geschiedenis van zijn leven, zal er hun al de voorvallen van mededelen, hij zal hun zeggen hoe zijn wandel was, wat daarin tegen hem was zowel als hetgeen er voor hem in was, en laat hen er dan het gebruik van maken dat zij willen. Hij is zo overtuigd van zijn oprechtheid dat hij veeleer als een vorst, die gekroond moet worden, tot hen zou naderen, dan als een gevangene, een aangeklaagde. die veroordeeld moet worden. Aldus was het getuigenis van zijn geweten zijn roem. Zij, die evenals Job hun handen onbevlekt hebben gehouden van de wereld, kunnen hun aangezicht zonder vlek opheffen tot God en troost smaken in het vooruitzicht van Zijn oordeel, als zij onder het onrechtvaardig oordeel liggen van de mensen. Indien ons hart ons niet veroordeelt, zo hebben wij vrijmoedigheid tot God.

Zo hebben de woorden van Job een einde, dat is: hij heeft nu alles gezegd wat hij wilde zeggen in antwoord aan zijn vrienden, later zei hij iets bij wijze van zelfverwijt en veroordeling, Hoofdst. 39:37, 38 en Hoofdst. 42:2 en verv, maar hier eindigt wat hij had te zeggen bij wijze van zelfverdediging. Indien dit niet volstaat, zal hij niets meer zeggen, hij weet wanneer hij genoeg gezegd heeft en zal zich nu onderwerpen aan het oordeel van het hof. Sommigen denken dat die wijze van uitdrukking te kennen geeft dat hij eindigde met een voorkomen van gerustheid en triomf. Hij heeft het veld behouden, en twijfelt niet of hij zal de overwinning behalen. Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, die rechtvaardig maakt.

HOOFDSTUK 32

1 Toen hielden de drie mannen op van Job te antwoorden, dewijl hij in zijn ogen rechtvaardig was.
2 Zo ontstak de toorn van Elihu, den zoon van Baracheel, den Buziet, van het geslacht van Ram; tegen Job werd zijn toorn ontstoken, omdat hij zijn ziel meer rechtvaardigde dan God.
3 Zijn toorn ontstak ook tegen zijn drie vrienden, omdat zij, geen antwoord vindende, nochtans Job verdoemden.
4 Doch Elihu had gewacht op Job in het spreken, omdat zij ouder van dagen waren dan hij.
5 Als dan Elihu zag, dat er geen antwoord was in den mond van die drie mannen, ontstak zijn toorn.
6 Hierom antwoordde Elihu, de zoon van Baracheel, den Buziet, en zeide: Ik ben minder van dagen, maar gijlieden zijt stokouden; daarom heb ik geschroomd en gevreesd, ulieden mijn gevoelen te vertonen.
7 Ik zeide: Laat de dagen spreken, en de veelheid der jaren wijsheid te kennen geven.
8 Zekerlijk de geest, die in den mens is, en de inblazing des Almachtigen, maakt henlieden verstandig.
9 De groten zijn niet wijs, en de ouden verstaan het recht niet.
10 Daarom zeg ik: Hoor naar mij; ik zal mijn gevoelen ook vertonen.
11 Ziet, ik heb gewacht op ulieder woorden; ik heb het oor gewend tot ulieder aanmerkingen, totdat gij redenen uitgezocht hadt.
12 Als ik nu acht op u gegeven heb, ziet, er is niemand, die Job overreedde, die uit ulieden zijn redenen beantwoordde;
13 Opdat gij niet zegt: Wij hebben de wijsheid gevonden; God heeft hem nedergestoten, geen mens.
14 Nu heeft hij tegen mij geen woorden gericht, en met ulieder woorden zal ik hem niet beantwoorden.
15 Zij zijn ontzet, zij antwoorden niet meer; zij hebben de woorden van zich verzet.
16 Ik heb dan gewacht, maar zij spreken niet; want zij staan stil; zij antwoorden niet meer.
17 Ik zal mijn deel ook antwoorden, ik zal mijn gevoelen ook vertonen.
18 Want ik ben der woorden vol; de geest mijns buiks benauwt mij.
19 Ziet, mijn buik is als de wijn, die niet geopend is; gelijk nieuwe lederen zakken zou hij bersten.
20 Ik zal spreken, opdat ik voor mij lucht krijge; ik zal mijn lippen openen, en zal antwoorden.
21 Och, dat ik niemands aangezicht aanneme, en tot den mens geen bijnamen gebruike!
22 Want ik weet geen bijnamen te gebruiken; in kort zou mijn Maker mij wegnemen.

Het toneel is vrij, want Job en zijn drie vrienden zitten neer, en hij noch zij hebben iets meer te zeggen, daarom is het nu het juiste ogenblik voor een moderateur om tussenbeide te treden, en Elihu is die man. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Enig bericht nopens hem, zijn afkomst, zijn tegenwoordigheid bij dit twistgeding, en zijn gevoelens er over, vers 1-5..

II. Zijn verontschuldiging wegens zijn stoute onderneming om te spreken over een zaak, die reeds zo uitvoerig en met zoveel geleerdheid door zijn ouderen in jaren besproken is. Hij voert aan:

1. Dat hij wel niet de ervaring heeft van een oud man, maar toch het verstand heeft van een man, vers 6-10.

2. Dat hij met geduld had geluisterd naar alles wat zij te zeggen hadden, vers 11-13..

3. Dat hij wat nieuws in het midden heeft te brengen, vers 14-17..

4. Dat zijn hart vol was van deze zaak, en het hem een verlichting zou wezen om er lucht aan te geven, vers 18-20..

5. Dat hij besloten was om met onpartijdigheid te spreken, vers 21, 22. En hij heeft zo goed over deze zaak gesproken dat Job hem niet beantwoord heeft en God hem niet heeft bestraft, toen Hij beide Job en zijn drie vrienden heeft berispt.

Job 32:1-5

Gewoonlijk zijn de jonge lieden de twistredenaars en oude lieden de moderateuren, maar hier, oude lieden de twistredenaars zijnde, wordt, als een bestraffing voor hen wegens hun onbetamelijke drift, een jong man opgewekt om de moderateur te zijn. Onderscheidene vrienden van Job waren tegenwoordig, die gekomen waren om hem te bezoeken en onderricht te ontvangen. Nu hebben wij hier:

I. De reden, waarom zijn drie vrienden stilzwegen. Zij hielden op van hem te antwoorden, en lieten hem aan het woord, *dewijl hij in zijn ogen rechtvaardig was,* omdat, verklaarden zij, het doelloos was om te redeneren met een man, die zo stijfzinnig was, vers 1. Zij, die laatdunkend en verwaand zijn, zijn ook inderdaad moeilijk tot overtuiging te brengen, van een dwaas (een door God verdwaasd man) is meer verwachting dan van hen, die zichzelf tot dwazen gemaakt hebben, Spreuken 26:12. Maar zij hebben Job niet billijk beoordeeld, hij was werkelijk rechtvaardig voor God, en niet slechts rechtvaardig in zijn eigen ogen, zodat het slechts was om hun eigen eer te redden, dat zij dit als reden opgaven van hun stilzwijgen, zoals korzelige twistredenaars gewoonlijk doen als zij in de klem komen en geen zin hebben om zich gewonnen te geven.

II. De redenen, waarom de vierde, Elihu, nu sprak. Zijn naam *Elihu* betekent *Mijn God is Hij*. Zij hadden allen tevergeefs gepoogd Job te overtuigen, maar *Mijn God is Hij* die het kan en zal, en het ook ten laatste gedaan heeft

Hij alleen kan het verstand openen. Hij, Elihu, wordt gezegd een Buziet te zijn, van Buz, de tweede zoon van Nahor, Genesis 22:21, en van het geslacht van Ram, dat is, volgens sommigen, Aram, Genesis 22:21, van wie de Syriërs of Aramieten afstamden. Van het geslacht van Abraham, zo heeft het de Chaldeeuwse paraphrast, onderstellende, dat hij eerst Ram, hoog, daarna Abram, een hoge vader, en eindelijk Abraham, de hoge vader van een menigte, genoemd is. Elihu was niet zo goed bekend als de anderen, en daarom wordt hij meer in bijzonderheden beschreven en aangeduid.

1. Elihu sprak, omdat zijn toorn ontstoken was, en hij dacht dat hij daar reden toe had. Na zijn opmerkingen gemaakt te hebben over de twist, is hij niet heengegaan om nu de twistenden te belasteren, hen in het verborgen te treffen met een boze tong, maar wat hij te zeggen had, zei hij hun in het aangezicht, opdat zij zich zouden rechtvaardigen zo zij konden.

A. Hij was toornig op Job, omdat hij dacht dat deze niet met zoveel eerbied van God had gesproken als hem betaamd had, en dat was maar al te waar, vers 2, *omdat hij zijn ziel meer rechtvaardigde dan God,* dat is: hij gaf zich meer moeite om zich te zuiveren van de aantijging van ongerechtigheid wijl hij aldus beproefd was, dan om God te zuiveren van de beschuldiging van onrechtvaardigheid in hem te beproeven, alsof hij meer bezorgd was voor zijn eigen eer dan voor de eer van God, terwijl hij in de eerste plaats God had moeten rechtvaardigen en Zijn eer handhaven, waarna hij zijn eigen goede naam had moeten overlaten om op Gods tijd gezuiverd te worden van alle blaam. Een Godvruchtig hart ijvert voor de eer van God, en kan niet anders dan toornig zijn als die veronachtzaamd wordt. Het is ook geen overtreding van de wet van de zachtmoedigheid om vertoornd te zijn op onze vrienden als zij beledigend zijn voor God. Ga weg, achter Mij, Satan, zegt Christus tot Simon. Elihu erkende dat Job een goed en Godvruchtig man is, maar wilde toch niet

spreken zoals hij sprak, toen hij dacht dat wat hij zei verkeerd was. Het is een al te grote beleefdheid jegens onze vrienden, om hen niet op hun gebreken te wijzen.

B. Hij was toornig op zijn vrienden, omdat hij dacht dat zij niet zo billijk voor Job waren als zij behoorden te zijn, vers 3, omdat zij, *geen antwoord vindende, nochtans Job verdoemden*. Zij hadden uitgemaakt dat hij een huichelaar, een goddeloos man was, en wilden dit oordeel over hem niet herroepen, niet wijzigen, en toch konden zij niet bewijzen dat hij dit was, noch het getuigenis, dat hij bijbracht van zijn onschuld, wederleggen. Zij konden de premissen niet bewijzen, en hielden toch vast aan de gevolgtrekking. Zij konden zijn argumenten niet beantwoorden, en toch wilden zij zich niet gewonnen geven, terecht of ten onrechte wilden zij hem veroordelen, en dat was niet billijk. Zelden wordt een twist begonnen, en nog zeldzamer wordt een twist zolang voortgezet als die twist voortgezet werd, zonder dat er aan beide zijden schuld is. Elihu heeft-zoals het een moderateur betaamt- niemands partij genomen, maar was gelijkelijk misnoegd op de vergissingen en het verkeerde beleid van beide. Zij, die wezenlijk de waarheid zoeken, moeten aldus onpartijdig zijn in hun oordeel betreffende de strijdende partijen, en wat waar en goed is van geen van de partijen verwerpen om de wille van hetgeen verkeerd bij hen is, noch goedkeuren of verdedigen wat verkeerd is, om de wil van hetgeen waar en goed is, maar leren te onderscheiden tussen het kostbare en het snode.

2. Elihu sprak, omdat hij dacht dat het tijd was om te spreken, en dat het nu eindelijk zijn beurt was, vers 4, 5.

a. Hij had gewacht op Jobs redenen, had hem geduldig ten einde toe aangehoord, totdat de woorden van Job een einde hadden.

b. Hij had gewacht op het zwijgen van zijn vrienden, zodat hij, evenals hij hem niet in de rede wilde vallen, hen ook niet wilde beletten te spreken, niet omdat zij wijzer waren dan hij, maar omdat zij ouder waren, weshalve het gezelschap verwachtte, dat zij het eerst spreken zouden, en Elihu was zeer bescheiden en wilde hen volstrekt niet bekorten in hun voorrecht. Er zijn regelen van voorrang die gehandhaafd moeten worden ten einde de orde te bewaren, innerlijke, ware eer zal wel de ware wijsheid en waardigheid vergezellen maar omdat iedereen zichzelf of zijn vriend voor de wijste en aardigste zal houden, kan deze overweging geen vaste regel aanbieden voor de uitwendige, ceremoniele eer, die dus aan de oudsten in jaren of van dienst toegekend moet worden, en deze achting kunnen de ouden met des te meer recht eisen omdat zij haar aan anderen bewezen hebben toen zij de jongeren waren, en de jongeren kunnen haar zoveel geredelijker betonen, omdat zij hun betoond zal worden als zij de ouderen zullen zijn.

Job 32:6-14

Elihu blijkt een man te wezen:

I. Van grote bescheidenheid en ootmoed. Hoewel hij een jong man was van grote gaven, was hij toch niet verwaand of vrijpostig, zijn aangezicht glinsterde, maar evenals Mozes wist hij het niet, waardoor het zoveel helderder blonk. Laat het opgemerkt worden door allen, maar inzonderheid door jonge lieden, als wel waardig om door hen nagevolgd te worden:

1. Welk een mistrouwen hij had van zichzelf en van zijn eigen oordeel, vers 6. *"Ik ben minder van dagen, daarom heb ik geschroomd en gevreesd ulieden mijn gevoelen te tonen*, uit vrees van mij te vergissen of iets te doen, dat mij niet betaamt." Hij had zo nauwkeurig gelet op alles wat er voorviel, en zoveel aandacht geschonken aan hetgeen hij had gehoord, dat hij er zich een oordeel over had gevormd, maar hoe duidelijk de zaak nu ook voor hem was, toch schroomde hij zich erover uit te spreken, omdat hij in gevoelen verschilde met hen, die ouder waren dan hij. Het betaamt ons om mistrouwig te zijn omtrent ons eigen oordeel, onze eigen mening in zaken waarover verschil van gevoelen bestaat, ras te zijn om het gevoelen van anderen te horen, en traag om het onze uit te spreken, inzonderheid als wij tegen het oordeel ingaan van hen, voor wie wij ten opzichte van Godsvrucht en geleerdheid met recht hoge eerbied koesteren.

2. Welk een eerbied hij betoonde aan zijn meerderen in jaren, en welke grote verwachtingen hij van hen koesterde, vers 7. *Ik zei: Laat de dagen spreken.* Ouderdom en ervaring geven de mens een groot voordeel in het beoordelen van de dingen, daar zij hem van zoveel temeer stof voorzien voor zijn gedachten, en zijn geestvermogens rijpen en scherpen, waarmee hij die stof verwerken moet, en dit is een goede reden, waarom oude lieden zich moeite moeten geven om zelf te leren en om anderen te onderwijzen (want anders is hun grijsheid een schande voor hen) en waarom jonge lieden hun onderricht moeten ter harte nemen. Het is kostelijk om bij een oude discipel tehuis te liggen, Handelingen 21:16, Titus 2:4.

Elihu's bescheidenheid bleek in de geduldige aandacht, die hij schonk aan hetgeen zijn oudere vrienden zeiden, vers 11, 12. Hij wachtte op hun woorden als iemand, die veel ervan verwachtte, overeenkomstig het gevoelen, dat hij van deze achtbare mannen koesterde. Hij luisterde naar hun redenen, teneinde hun bedoeling te weten en volkomen te begrijpen wat er de strekking van was, en wat de kracht was van hun argumenten, hij luisterde naar hen met grote zorgvuldigheid, en dat wel:

A. Niettegenstaande zij langzaam waren, zeer veel tijd vereisten om hun redenen uit te zoeken, dikwijls naar stof en naar woorden moesten zoeken, ophielden van spreken, aarzelden, niet met hun werk gereed waren. Doch hij zag dit voorbij en luisterde naar hun redenen die, zo zij werkelijk overtuigend waren, er door hem niet minder om geacht zouden worden vanwege het gebrekkige van de voordracht,

B. Hoewel zij beuzelden en geen hunner Jobs woorden beantwoordde, noch zei wat geschikt was om hem te overtuigen, luisterde hij er toch naar met grote aandacht in de hoop dat zij eindelijk iets tot stand zouden brengen. Wij moeten dikwijls gewillig zijn om te luisteren naar hetgeen waar wij niet van houden, want anders kunnen wij niet alle dingen onderzoeken. Zijn geduldig luisteren naar hun redevoeringen voert hij aan:

a. Als hetgeen waardoor hij recht kreeg op vrijheid van spreken op zijn beurt, en om hun aandacht te vragen. "Hanc veniam petimusque damusque vicissim-Deze vrijheid vragen wij van en geven wij aan elkaar." Zij, die gehoord hebben mogen spreken, en zij die geleerd hebben mogen onderwijzen.

b. Als hetgeen hem in staat stelde om een oordeel uit te spreken over hetgeen zij gezegd hadden. Hij had opgemerkt wat zij beoogden, en daarom wist hij er wat van te zeggen. Laat ons eerst volkomen bekend worden met het gevoelen van onze broederen, eer wij hen laken, want hij die antwoord geeft eer hij zal gehoord hebben, of als hij slechts ten halve gehoord heeft, dat is hem dwaasheid en schande, en doet hem kennen als ongepast en heerszuchtig.

II. Hij schijnt een man geweest te zijn van groot verstand en moed, en die evengoed wist wanneer en hoe te spreken als wanneer en hoe te zwijgen. Ofschoon hij zoveel eerbied had voor zijn vrienden, dat hij hen door zijn spreken niet in de rede is gevallen, had hij toch zoveel eerbied voor waarheid en gerechtigheid, dat hij hun niet ontrouw was door zijn zwijgen. Stoutmoedig voert hij aan:

1. Dat de mens een redelijk schepsel is, en dat dus iedere mens voor zichzelf zijn bescheiden oordeel heeft, weshalve hem de vrijheid moet gegeven worden om het uit te spreken. Hij bedoelt hetzelfde wat Job bedoeld heeft Hoofdst. 12:3 :*Ik heb ook een verstand zoals gijlieden,* als hij zegt: *daar is een geest in de mens,* vers 8. Slechts drukt hij het met wat meer bescheidenheid uit, dat de ene mens verstand heeft zo goed als de andere, en niemand er aanspraak op kan maken het monopolie van de rede te bezitten, of er de alleenhandel van voor zich kan opeisen. Indien hij bedoeld had: *ik heb openbaring, zo goed als gij* (zoals sommigen het opvatten) dan had hij dit moeten bewijzen, maar indien hij slechts bedoelde: ik *heb verstand zo goed als gij,* dan kunnen zij dit niet ontkennen, want het is de eer van ieder mens, en het is geen aanmatiging om er aanspraak op te maken, en zij konden ook de gevolgtrekking, die hij er uit afleidde, niet tegenspreken, vers 10, *daarom hoor naar mij.* Leer hieruit:

a. Dat de ziel een geest is, noch zelf stoffelijk noch van stof afhankelijk, maar instaat om met geestelijke dingen om te gaan, hetgeen de voorwerpen van de zinnen niet zijn.

b. Dat het een geest is, die verstaat of begrijpt. Hij is instaat om waarheid te ontdekken en aan te nemen, er over te redeneren en dienovereenkomstig te besturen en te heersen.

c. Deze geest van verstaan of begrijpen is in ieder mens, het is een licht hetwelk verlicht een iegelijk mens, Johannes 1:9.

d. Het is de inblazing des Almachtigen, die ons dit verstand geeft, want Hij is de Vader van de geesten, en de bron van het verstand. Zie Genesis 2:7, Prediker 12:7, Zacheria 12:1.

2. Dat zij, die boven anderen bevorderd zijn in grootheid en achtbaarheid, naar verhouding niet altijd boven hen zijn in kennis en wijsheid, vers 9. *De groten zijn niet altijd wijs.* Het is jammer dat zij het niet zijn, want dan zouden zij met hun grootheid nooit kwaad doen en met hun wijsheid zoveel temeer goed doen. De mensen behoren om hun wijsheid bevorderd te worden en zij, die in eer en macht zijn, hebben het meest wijsheid van node, en hebben de meeste gelegenheid om er nog in toe te nemen, en toch volgt daar niet uit dat de groten altijd wijs zijn, en daarom is het dwaasheid om

met een blind geloof of vertrouwen ieders mening te onderschrijven. *De ouden verstaan niet* altijd *het recht.* Zelfs zij kunnen zich vergissen, en daarom moeten zij niet verwachten, alle gedachten gevangen te leiden tot de gehoorzaamheid aan hen, ja daarom moeten zij het niet als een belediging beschouwen om tegengesproken te worden, maar het veeleer als een vriendelijkheid opvatten om door jongeren onderricht te worden. *Daarom zeg ik: Hoor naar mij,* vers 10. Wij moeten bereid zijn om naar rede te luisteren ook van hen, die in alle opzichten onze minderen zijn, en er naar te handelen. Hij, die goede ogen heeft, kan op de vlakke grond meer zien dan hij die kortzichtig is op een bergtop zien kan. "Beter is een arm en wijs jongeling dan een oud en zat Koning", Pre. 4:13.

3. Dat er nodig iets gezegd moest worden om dit geschil in een waar licht te stellen, daar het door alles wat totnutoe gezegd was, slechts duisterder en ingewikkelder werd, vers 13. "Ik moet spreken, opdat gij niet zoudt zeggen: *Wij hebben de wijsheid gevonden,* opdat gij niet zoudt denken dat uw argumenten tegen Job beslissend en onwederlegbaar zijn, en dat Job door geen ander argument dan het uwe overtuigd en verootmoedigd kan worden: *dat God hem heeft nedergestoten, geen mens,* dat het uit zijn buitengewone beproevingen blijkt dat God zijn vijand is, en dat hij dus een goddeloos man moet wezen. Ik moet u aantonen dat dit een valse onderstelling is, en dat Job tot overtuiging gebracht kan worden, zonder die stelling te handhaven." Of: "Opdat gij niet denkt dat het het wijste is wat gij doen kunt om nu maar niet verder met hem te redeneren maar het aan God over te laten om hem neer te stoten." Het is tijd om te spreken als wij dwalingen horen voorstaan, inzonderheid als dit gedaan wordt onder voorgeven van er de zaak Gods door te steunen. Het is tijd om te spreken als men zich op Gods oordelen beroept om er eigen hoogmoed en hartstocht mee te steunen en het onrechtvaardige, liefdeloze oordeel over de broederen, dan is het tijd om voor God te spreken.

4. Dat hij iets nieuws in het midden had te brengen, en pogen zou het geschil op betere wijze te leiden dan totnutoe geschied was, vers 14, Hij denkt een gunstig gehoor te mogen verwachten, want:

a. Hij zal niet antwoorden op Jobs betuiging van zijn oprechtheid, hij erkent er de waarheid van, en treedt dus niet op als zijn vijand. "Hij *heeft tegen mij geen woorden gericht.* Tegen zijn betoog heb ik over het geheel genomen, geen bezwaar, ik verschil ook niet met hem in beginselen. Ik heb hem slechts een zachte bestraffing te geven voor zijn hartstochtelijke uitdrukkingen." Hij zal hun argumenten niet herhalen, noch zich gronden op hun beginselen, *"met ulieder woorden zal ik hem niet beantwoorden,* niet met dezelfde zaak, zou ik slechts zeggen wat al gezegd is, men zou mij rechtmatig het zwijgen kunnen opleggen, als zijnde ongepast, noch op dezelfde wijze, ik wil mij niet schuldig maken aan die gemelijkheid jegens hem, die mij in ulieden zo mishaagt." Een wijs man zal een geschil dat reeds van alle kanten besproken is, nu verder laten rusten, tenzij hij wat gezegd en gedaan is kan verbeteren. Waarom zou hij "actum agere-doen wat reeds gedaan is?"

Job 32:15-22

Drie dingen verontschuldigen hier Elihu's optreden in deze twistzaak, die reeds door zulke scherpzinnige en geleerde twistredenaars besproken is.

1. Dat het toneel, of liever de spreekplaats, vrij was, en hij dus geen van de redenaars hinderde vers 15. Zij zijn *ontzet,* vers 16, zij *staan stil, zij antwoorden niet meer*. Zij hielden niet slechts zelf op met spreken, maar zij stonden stil om te horen of iemand uit het gezelschap zijn gevoelen ook zou willen zeggen, zodat hem nu ruimte gelaten was. Zij schenen zelf niet geheel voldaan te zijn met hetgeen zij gezegd hadden, anders zouden zij de zitting verdaagd hebben en niet stil hebben gestaan in de verwachting van hetgeen nu verder geschieden zou. Daarom zei ik, vers 17, *"Ik zal mijn deel ook antwoorden.* Ik kan niet zeggen dat ik nu een beslissende uitspraak zal doen, neen, het oordeel is des Heeren, en door Hem moet beslist worden wie gelijk en wie ongelijk heeft, maar dewijl gij allen uw mening gezegd hebt, zal ik ook de mijne zeggen. Als hetgeen gezegd wordt, op zo bescheiden wijze gezegd wordt dan behoort er behoorlijk acht op te worden geslagen.

Ik zie er geen bezwaar in om te onderstellen dat Elihu zich hier als de schrijver van dit boek kenbaar maakte, en dat hij hier de pen voert als een geschiedschrijver, het feit verhalende dat, nadat hij in de vorige verzen om hun aandacht had verzocht, zij ontzet waren, zij hielden op van onder elkaar te fluisteren, hadden niets in te brengen tegen de vrijheid om te spreken, die hij verzocht, maar stonden stil om te horen wat hij zou zeggen, zeer getroffen zijnde over de bewonderenswaardige vermenging van vrijmoedigheid en bescheidenheid, die hij in zijn voorrede of inleiding aan de dag legde.

2. Dat hij zich onbehaaglijk en zelfs pijnlijk gevoelde door zijn sterke begeerte om zijn gedachten over deze zaak uit te spreken. Zij moeten hem verlof geven om te spreken, want hij kan het niet nalaten, terwijl hij peinsde "werd zijn hart heet in zijn binnenste," Psalm 39:4, "het werd een brandend vuur, besloten in zijn beenderen," zoals de profeet spreekt, Jeremia 20:9. Indien een van de twistredenaars getroffen had, wat naar zijn mening de rechte voege was, hij zou tevreden stilgezwegen hebben, maar toen zij, naar hij dacht, haar allen gemist hadden, verlangde hij er naar om zelf te beproeven wat hij vermocht. Hij voert aan:

a. Dat hij zeer veel te zeggen heeft, *"ik ben van woorden vol,* opmerkingen hebbende over alles wat totnutoe gezegd is. Als oude lieden uitgeput raken als zij over de voorzienigheid Gods spreken, dan kan God anderen verwekken, zelfs jonge mannen en hen vervullen met woorden tot stichting van Zijn kerk, want het is een onderwerp dat nooit uitgeput kan worden, hoewel zij, die er over spreken, dit wel kunnen.

b. Dat hij onder de drang was om ze te spreken. "De geest in mijn binnenste onderricht mij niet slechts omtrent hetgeen ik zeggen moet, maar dringt mij om het te zeggen, zodat ik, indien ik geen lucht krijg door mij te uiten (in zo'n gisting zijn mijn gedachten) zou barsten als een lederzak met nieuwe wijn, als die in gisting is," vers 19. Zie welk een grote smart het is voor een Godvruchtig leraar, om tot zwijgen te worden gebracht, in een hoek te worden gedrongen, hij is vol van woorden, woorden Gods, vol van Christus, vol van de hemel, en zou ten goede van anderen over deze dingen willen spreken maar hij mag niet.

c. Dat het hem een verlichting en voldoening zou zijn, om te zeggen wat hij op het hart heeft, vers 20. *Ik zal spreken opdat ik voor mij lucht krijge,* niet slechts om ontheven te worden van de pijn om het te smoren, maar om het genoegen te hebben om naar mijn positie en mijn gaven goed te doen. Het is voor een Godvruchtig man een grote verkwikking om de vrijheid te hebben om te spreken tot eer van God en tot stichting van anderen.

3. Dat hij besloten was om met alle vrijmoedigheid en oprechtheid te spreken wat hij dacht waar te zijn, niet wat hij dacht te zullen behagen, vers 21, 22. *"Och dat ik niemands aangezicht aanneme,* zoals partijdige rechters doen aan wie het te doen is om rijk te worden, niet om gerechtigheid te doen. Ik ben besloten niemand te vleien." Hij wilde niet anders spreken dan hij dacht, hetzij:

a. Uit medelijden met Job, omdat hij arm en zwaar beproefd was, hij wilde zijn zaak niet beter voorstellen dan hij haar geloofde te zijn, uit vrees van zijn smart te vermeerderen. "Maar, laat hem het dragen zoals hij kan, de waarheid zal hem gezegd worden." Zij, die onder zware beproeving zijn, moeten niet gevleid worden, men moet getrouwelijk met hen omgaan. Als iemand onder lijden is, dan is het een dwaas medelijden om ook nog zonde in hem toe te laten, Leviticus 19:17, want dat is de allerergste toevoeging aan zijn smart. "Gij zult de geringe niet voortrekken in zijn twistige zaak," evenmin als gij hem zult achterstellen of tegenwerken, Exodus 23:3, evenmin achtgeven op een treurige blik als op een trotse blik, om terwille daarvan het recht te verkeren, want dat is *iemands aangezicht aannemen.* Of:

b. Uit beleefdheid voor Jobs vrienden, omdat zij welvarend en in eer waren. "Laat hem niet denken, dat ik zal zeggen zoals zij zeiden, dan voorzoveel ik overtuigd ben dat wat zij zeiden waar en recht was, noch dat ik hun zeggen zal toejuichen om der wille van hun aanzien en waardigheid." Neen, hoewel Elihu een jonge man is en zijn weg in de wereld nog maken moet, wil hij toch de waarheid niet verhelen om de gunst van de groten te verkrijgen. Het is een goed besluit dat hij genomen heeft: *Ik weet geen vleiende titels te geven aan de mensen,* vers 22 ik heb er mij nooit aan gewend om die taai te gebruiken, en het is een goede reden, die hij geeft voor dat besluit: "In *kort zou mijn Meester mij wegnemen,* indien ik dit deed." Het is goed om onszelf in ontzag te houden meteen heilige vrees voor Gods oordelen: Hij, die ons gemaakt heeft, zal ons wegnemen in Zijn toorn als wij ons niet naar behoren gedragen. Hij haat alle ontveinzing en vleierij, en zal "alle vleiende lippen en de grootsprekende tong afsnijden," Psalm 12:4. Hoe meer wij het oog hebben op de majesteit van God als onze Maker, en hoe meer wij Zijn toorn en gerechtigheid vrezen, hoe minder wij in gevaar zijn van een zondig vrezen of vleien van mensen.

HOOFDSTUK 33

1 En gewisselijk, o Job! hoor toch mijn redenen, en neem al mijn woorden ter ore.
2 Zie nu, ik heb mijn mond opengedaan; mijn tong spreekt onder mijn gehemelte.
3 Mijn redenen zullen de oprechtigheid mijns harten, en de wetenschap mijner lippen, wat zuiver is, uitspreken.
4 De Geest Gods heeft mij gemaakt, en de adem des Almachtigen heeft mij levend gemaakt.
5 Zo gij kunt, antwoord mij; schik u voor mijn aangezicht, stel u.
6 Zie, ik ben Godes, gelijk gij; uit het leem ben ik ook afgesneden.
7 Zie, mijn verschrikking zal u niet beroeren, en mijn hand zal over u niet zwaar zijn.
8 Zeker, gij hebt gezegd voor mijn oren, en ik heb de stem der woorden gehoord;
9 Ik ben rein, zonder overtreding; ik ben zuiver, en heb geen misdaad.
10 Zie, Hij vindt oorzaken tegen mij, Hij houdt mij voor Zijn vijand.
11 Hij legt mijn voeten in den stok; Hij neemt al mijn paden waar.
12 Zie, hierin zijt gij niet rechtvaardig, antwoord ik u; want God is meerder dan een mens.
13 Waarom hebt gij tegen Hem getwist? Want Hij antwoordt niet van al Zijn daden.
14 Maar God spreekt eens of tweemaal; doch men let niet daarop.
15 In den droom, door het gezicht des nachts, als een diepe slaap op de lieden valt, in de sluimering op het leger;
16 Dan openbaart Hij het voor het oor der lieden, en Hij verzegelt hun kastijding;
17 Opdat Hij den mens afwende van zijn werk, en van den man de hovaardij verberge;
18 Dat Hij zijn ziel van het verderf afhoude; en zijn leven, dat het door het zwaard niet doorga.
19 Ook wordt hij gestraft met smart op zijn leger, en de sterke menigte zijner beenderen;
20 Zodat zijn leven het brood zelf verfoeit, en zijn ziel de begeerlijke spijze;
21 Dat zijn vlees verdwijnt uit het gezicht, en zijn beenderen, die niet gezien werden, uitsteken;
22 En zijn ziel nadert ten verderve, en zijn leven tot de dingen, die doden.
23 Is er dan bij Hem een Gezant, een Uitlegger, een uit duizend, om den mens zijn rechten plicht te verkondigen;
24 Zo zal Hij hem genadig zijn, en zeggen: Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale, Ik heb verzoening gevonden.
25 Zijn vlees zal frisser worden dan het was in de jeugd; hij zal tot de dagen zijner jonkheid wederkeren.
26 Hij zal tot God ernstiglijk bidden, Die in hem een welbehagen nemen zal, en zijn aangezicht met gejuich aanzien; want Hij zal den mens zijn gerechtigheid wedergeven.
27 Hij zal de mensen aanschouwen, en zeggen: Ik heb gezondigd, en het recht verkeerd, hetwelk mij niet heeft gebaat;
28 Maar God heeft mijn ziel verlost, dat zij niet voere in het verderf, zodat mijn leven het licht aanziet.
29 Zie, dit alles werkt God twee maal of driemaal met een man;
30 Opdat hij zijn ziel afkere van het verderf, en hij verlicht worde met het licht der levenden.
31 Merk op, o Job! Hoor naar mij; zwijg, en ik zal spreken.
32 Zo er redenen zijn, antwoord mij; spreek, want ik heb lust u te rechtvaardigen.
33 Zo niet, hoor naar mij; zwijg, en ik zal u wijsheid leren.

Pralende voorredenen zijn dikwijls de inleiding tot zeer middelmatig werk, maar Elihu's rede stelt volstrekt de verwachting niet teleur, die zijn voorrede bij ons opgewekt heeft, zij is degelijk, levendig en zeer ter zake. In het vorige hoofdstuk heeft hij aan Jobs drie vrienden gezegd wat hij hun te zeggen had en nu nadert hij tot Job zelf en richt zijn rede tot hem.

I. Hij verzoekt Job wat hij zeggen zal gunstig op te nemen en wenst dat hij in hem de persoon zal zien naar wie hij zo dikwijls heeft verlangd, die met hem zal redeneren, en zijn verwering voor God zal ontvangen, vers 1-7.

II. In de naam van God brengt hij een aanklacht tegen hem in wegens woorden, die hij in de hitte van het twistgesprek gezegd heeft, een blaam werpende op God alsof Hij hem hard behandelde, vers 8-11.

III. Hij poogt hen te overtuigen van zijn schuld en dwaasheid hierin door hem te wijzen op:

1. Gods vrijmachtige heerschappij over de mens, vers 12, 13..

2. De zorg, die God heeft voor de mens, en de verschillende wegen en middelen die Hij gebruikt om goed te doen aan zijn ziel, hetgeen, naar wij reden hebben om te denken, Zijn doel is als Hij hem lichamelijke beproeving oplegt, vers 14..

a. Job had soms geklaagd over onrustige dromen Hoofdst. 7:14. "God," zegt Elihu, "brengt soms door zulke dromen overtuiging en onderricht tot de mensen," vers 15-18.

b. Job had inzonderheid geklaagd over zijn ziekte en pijnen, en wat deze aangaat, toont hij hem uitvoerig dat zij zo weinig tekenen waren van Gods toorn, waarvoor Job ze gehouden heeft, of bewijzen van Jobs huichelarij, waarvoor zijn vrienden ze aanzagen, dat zij in werkelijkheid wijze en genaderijke methoden waren die de Goddelijke genade gebruikte om zijn bekendheid met God te doen toenemen, en lijdzaamheid, ervaring en hoop in hem te werken, vers 19-30. Eindelijk besluit hij met een verzoek aan Job, om of hem te antwoorden, of hem verlof te geven om voort te gaan, vers 31-33.

Job 33:1-7

Elihu gebruikt hier verscheidene argumenten om Job te bewegen hem geduldig aan te horen, te geloven dat hij hem een goede dienst wil doen, en de onderrichtingen te willen ontvangen, die hij hem nu zal geven. Laat Job bedenken:

1. Dat Elihu zich niet bij zijn drie vrienden voegt, zich niet met hen tegen hem verenigt, In het vorige hoofdstuk heeft hij zijn afkeer te kennen gegeven van hun wijze van handelen, hun onderstelling verworpen en de methode die zij aangewend hebben om Job te genezen ter zijde gezet. "Daarom, *o Job, hoor toch mijn redenen,"* vers 1. Allen hebben zij in dezelfde toon gesproken, maar ik zal het op een andere wijze beproeven, daarom *neem al mijn woorden ter ore,* en niet slechts sommigen er van", want wij kunnen over een rede niet oordelen, tenzij wij haar in haar geheel nemen, en haar teneinde toe aanhoren.

2. Dat hij voornemens was er een plechtige zaak van te maken, niet maar hier en daar een woord zou zeggen, niet maar een kort, snedig antwoord zou geven om zijn geest, zijn vernuft aan de dag te leggen. Na een lang stilzwijgen *opende hij zijn mond,* vers 2, met bedachtzaamheid en bedoeling, na er rijpelijk over nagedacht te hebben, was hij reeds begonnen te spreken, en hij was bereid voort te gaan, indien Job hem door zijn aandacht er toe aanmoedigde.

3. Dat hij besloten was te spreken zoals hij dacht en niet anders, vers 3. *"Mijne redenen zullen de oprechtheid mijns harten uitspreken,* zij zullen het echte product zijn van mijn overtuiging en mijn gevoelen." Er was reden om te vermoeden dat Jobs drie vrienden in hun hart en geweten niet gedacht hebben dat hij zo'n slechte man was, als zij hem, bloot om hun veronderstelling te steunen, in hun redenen hadden voorgesteld, en dat was niet eerlijk. Het is slecht en laag om diegenen te veroordelen met onze tong, van wie wij in ons hart toch eigenlijk goede gedachten koesteren, alleen maar om er het een of andere doel door te bereiken. Elihu is een eerlijk man en versmaadt het om dit te doen.

4. Dat hetgeen hij zeggen ging gemakkelijk te begrijpen zal zijn, en niet duister en moeilijk om te verstaan. *Mijn lippen zullen wetenschap duidelijk uitspreken,* vers 3. Job zal zijn bedoeling gemakkelijk vatten, en bemerken wat zijn oogmerk is. Zij, die van de dingen Gods spreken, behoren zorgvuldig alle duisterheid en verwardheid te vermijden zowel in denkbeelden als in wijze van uitdrukking en zo helder en duidelijk te spreken als zij slechts kunnen, want hieruit zal blijken dat zij zelf verstaan hetgeen waarvan zij spreken, dat zij eerlijke bedoelingen hebben, en de stichting beogen van hen, tot wie zij spreken.

5. Dat hij in zijn rede het beste gebruik zou maken van het verstand, dat God hem gegeven heeft, dat leven, die redelijke ziel, die hij van de *Geest Gods en de adem des Almachtigen* had ontvangen, vers 4. Hij erkent zich onbekwaam om met hen, die ouder in jaren zijn in het strijdperk te treden, maar toch wenst hij, dat zij zijn jonkheid niet zullen verachten omdat hij Gods werk is, zowel als zij, gemaakt door dezelfde hand, begiftigd met dezelfde edele krachten en vermogens, en bestemd voor hetzelfde grote doeleinde, waarom mag dan God, die hem gemaakt heeft, hem niet als een werktuig ten goede gebruiken voor Job? Met deze overweging behoren wij ook onszelf op te wekken (en misschien heeft Elihu er dit gebruik van gemaakt) om, naar de gaven en bekwaamheden, die ons gegeven zijn, goed te doen in onze plaats, God heeft ons gemaakt en ons leven gegeven, en daarom

moeten wij er ons op toeleggen om ons leven nuttig te besteden, het door te brengen in de verheerlijking van God en het dienen van ons geslacht naar Zijn wil, opdat wij beantwoorden aan het doel van onze schepping, en er niet gezegd worde, dat wij tevergeefs geschapen zijn.

6. Dat hij zeer gaarne zal willen horen wat Job tegen hetgeen hij zal zeggen kan hebben in te brengen, vers 5. *"Zo gij kunt, antwoord mij,* Indien er nog veel kracht en moed in u is overgebleven, indien gij door uw ziekte niet geheel zijt uitgeput, *schik uw woorden voor mijn aangezicht,* breng ze in geregelde orde, en er zal de aandacht aan geschonken worden, die hun toekomt." Zij, die met verstand kunnen spreken, zullen ook naar rede willen horen.

7. Dat hij dikwijls verlangd had naar een die als voor God met hem spreekt, bij wie hij zich met alle vrijmoedigheid kon uiten, en aan wie, als scheidsrechter, hij de zaak kon voorleggen en zo een wilde Elihu zijn vers 6. *Ik ben overeenkomstig uw wens in de plaats van God.* Hoe zielroerend heeft Job gewenst, *Och mocht men rechten voor een man met God!* Hoofdst. 16:21, en Hoofdst. 23:3. *Och of ik wist waar hem te vinden!* Slechts dit beding wilde hij maken, dat *zijn verschrikking hem niet verbaasd zal maken,* Hoofdst. 13:21. "Welnu," zegt Elihu, "zie voor ditmaal op mij, als zijnde in de plaats van God, ik zal het op mij nemen om Zijn zaak bij u te bepleiten en u aan te tonen, waarin gij Hem beledigd hebt en wat Hij tegen u heeft, en zo gij klachten bij God hebt in te brengen, breng ze bij mij in."

8. Dat hij geen ongelijke partij voor hem was, *Uit het leem ben ik ook afgesneden,* ik, zowel als de eerste mens, Genesis 2:7, ik, zowel als gij." Job had dit bij God aangevoerd als een reden, waarom Hij niet hard met hem zou handelen, Hoofdst. 10:9. *Gedenk toch, dat Gij mij als leem bereid hebt.* "Ik" zegt Elihu, *"ben uit leem bereid zowel als gij," geformeerd uit hetzelfde leem,* zoals sommigen dit lezen. Het is goed voor ons allen om te bedenken dat wij uit het leem bereid zijn, en het is wèl voor ons, dat zij, die bij ons in de plaats van God zijn, dit ook zijn, dat Hij tot ons spreekt door mensen, gelijk wij zelf zijn, Deuteronomium 5:24. God heeft wijselijk de schat gelegd in aarden vaten, gelijk wij zelf zijn, 2 Corinthiers 4:7.

Eindelijk. Dat hij geen reden zal hebben om verschrikt te zijn door de aanval, die hij op hem zal doen, vers 7. *Mijne verschrikking zal u niet beroeren."*

a. "Zoals uw vrienden u beroerd hebben door hun redenen, ik zal u niet smaden, zoals zij u gesmaad hebben, noch zulke zware beschuldigingen tegen u inbrengen."

b. "Zoals God doen zou, indien Hij verscheen om met hem in het gericht te treden. Ik sta met u op gelijke bodem, ben van dezelfde stof gemaakt als gij en daarom kan ik die verschrikking niet over u brengen, die gij met recht van de verschijning van de Goddelijke majesteit zoudt duchten." Als wij de mensen tot overtuiging willen brengen, dan moet het geschieden door met hen te redeneren, niet door hen te verschrikken, door goede argumenten, niet door dreigementen of geweld.

Job 33:8-13

I. In deze verzen beschuldigt Elihu Job inzonderheid dat hij zich enige ongepaste uitdrukkingen had laten ontvallen, waarmee hij afkeurende opmerkingen had gemaakt nopens de gerechtigheid en goedheid van God in Zijn handelingen met hem. Hij grondt de beschuldiging niet op losse geruchten, hij zelf heeft gehoord hetgeen, waarvoor hij hem hier bestraft, vers 8. "Gij *hebt gezegd voor mijn oren* en voor de oren van dit gehele gezelschap." Hij heeft het niet uit de tweede hand, want dan zou hij nog gehoopt hebben dat het niet zo erg was als het werd voorgesteld. Hij heeft het niet van Job gehoord in een gesprek tussen vier ogen, want dan zou hij niet zo ongemanierd zijn om het aldus openlijk bekend te maken, neen, Job had het in het openbaar gezegd, en daarom voegde het dat hij er in het openbaar om bestraft zou worden. Zij, die in tegenwoordigheid van allen zondigen, moeten in tegenwoordigheid van allen worden bestraft. Als wij iets horen zeggen, dat de strekking heeft om God te onteren, dan behoren wij daar openlijk tegen te getuigen. Het is onze plicht om het verkeerde, dat voor onze oren gezegd is, te bestraffen, want gij zijt Mijne getuigen, zegt de Heere.

1. Job had zich voorgesteld als onschuldig te zijn, vers 9. Gij hebt gezegd: *Ik ben rein zonder overtreding.* Job heeft dit niet gezegd "totidem verbis-in zovele woorden, " neen, hij heeft erkend dat hij gezondigd heeft en voor Gods aangezicht onrein moet wezen, maar wèl heeft hij gezegd: *Het is in Uw wetenschap dat ik niet goddeloos ben, ik houd vast aan mijn oprechtheid,* en dergelijke uitdrukkingen meer, waarop Elihu zijn beschuldiging kon gronden. Het was waar dat Job een oprecht en vroom man was, en niet zo'n man als hij door zijn vrienden was voorgesteld, maar hij had daar niet zoveel van moeten spreken, alsof God hem dus onrecht gedaan had door hem te beproeven. Toch schijnt Elihu niet geheel billijk te zijn geweest door aan Job ten laste te leggen dat hij gezegd heeft rein te zijn van alle overtreding, daar hij toch alleen maar gezegd heeft oprecht te zijn en onschuldig aan de grote overtreding. Maar zij, die hartstochtelijk en onvoorzichtiglijk spreken, hebben het zichzelf te wijten, als zij verkeerd begrepen worden, zij hadden zorgvuldiger op hun woorden moeten letten.

2. Hij had God voorgesteld als streng lettende op alles wat hij verkeerds deed, en alle voordelen tegen hem aan te wenden, vers 10, 11, alsof Hij naar een gelegenheid zocht om met hem te twisten. *Zie, Hij vindt oorzaken tegen mij,* hetgeen onderstelt dat Hij ze gezocht heeft. In die zin had Job gesproken, Hoofdst. 14:16, 17. *Houdt Gij niet wacht over mijn zonde? Hij houdt mij voor Zijn vijand.* Dat heeft hij uitdrukkelijk gezegd, Hoofdst. 13:24, 19:11. *Hij legt mijn voeten in de stok* opdat, gelijk ik niet met Hem kan strijden, ik ook niet instaat zou zijn om van Hem weg te vluchten. Dat heeft hij gezegd in Hoofdst. 13:27, waar wij ook deze woorden vinden: *Gij neemt al mijn paden waar.*

II. Hij poogt hem ervan te overtuigen dat hij, door zo te spreken, verkeerd heeft gesproken, en dat hij zich daarover behoort te verootmoedigen voor God en het door berouw er over behoort te herroepen, vers 12. *Zie, hierin zijt gij niet rechtvaardig Hierin hebt gij geen gelijk,* zoals sommigen die woorden lezen. Zie het verschil tussen hetgeen Elihu Job ten laste legde, en de beschuldiging, die zijn andere vrienden tegen hem inbrachten, zij wilden niet toegeven dat hij in iets rechtvaardig was, in iets gelijk had, Elihu zegt slechts: "Hierin, in dit te zeggen, zijt gij niet rechtvaardig."

1. "Gij handelt niet rechtvaardig met God." Rechtvaardig te zijn is aan ieder te geven wat hem toekomt, nu geven wij aan God niet wat Hem toekomt, en zijn wij dus niet rechtvaardig jegens Hem, als wij Zijn billijkheid en vriendelijkheid niet erkennen in al de leidingen van Zijn voorzienigheid met ons, dat Hij rechtvaardig is in al Zijn wegen, en dat, hoe die ook mogen zijn, Hij toch altijd goed is.

2. "Gij spreekt de taal niet van een rechtvaardig man, ik ontken niet dat gij zodanig een zijt, maar hierin laat gij het niet blijken." Er zijn velen, die rechtvaardig zijn maar die toch in sommige bijzondere gevallen niet spreken en handelen naar zij zijn, en gelijk wij eensdeels niet moeten nalaten om zelfs aan een Godvruchtige te zeggen waarin hij faalt en verkeerd doet, noch hem mogen vleien in zijn dwalingen en hartstochten want dan zouden wij niet vriendelijk handelen, zo moeten wij anderdeels het karakter van de mensen niet afmeten naar een enkel geval, een enkele handeling of naar sommige misplaatste woorden, want daarin zouden wij dan niet rechtvaardig zijn. Want wij struikelen allen in vele, en daarom moeten wij ook billijk zijn in onze bestraffing van anderen.

Twee dingen stelt Elihu aan Job voor ter overweging, om hem ervan te overtuigen dat hij verkeerd gesproken heeft.

A. Dat God oneindig ver boven ons is, en het daarom waanzin is om met Hem te strijden. Want indien Hij naar de grootheid van Zijn macht met ons zou twisten, wij zouden niet voor Hem kunnen bestaan. *Ik zal u antwoorden,* zegt Elihu, met een enkel woord dat zijn bewijs in zich draagt: *God is meerder dan een mens,* ongetwijfeld, oneindig meerder. Er is tussen God en de mens geen evenredigheid. Job had zelf veel, en uitnemend goed, gezegd betreffende de grootheid van God, Zijn onweerstaanbare macht en onbetwistbare vrijmacht, Zijn ontzaglijke majesteit en onbegrijpelijke grootheid. "Welnu," zegt Elihu, "denk slechts aan hetgeen gijzelf van Gods grootheid gezegd hebt, en pas het toe op uzelf. Indien Hij groter is dan de mens, dan is Hij groter dan gij, en dan zult gij reden genoeg zien om berouw te hebben van deze gemelijke, lelijke gedachten en gezegden nopens Hem, en u te schamen over uw dwaasheid, en te beven bij de gedachte aan uw vermetelheid." Er is in die een eenvoudige onbetwistbare waarheid *dat God meerder is dan de mens,* indien men er slechts het rechte besef van heeft, genoeg om al onze klachten tot zwijgen te brengen over Zijn voorzienigheid en ons bedillen van Zijn handelingen met ons. Hij is niet alleen wijzer en machtiger dan wij zijn, zodat het doelloos is om te twisten met Hem, die ons te sterk zal zijn, maar Hij is ook heiliger, rechtvaardiger en beter, want dat zijn de alles overtreffende heerlijke eigenschappen van Zijn Goddelijke natuur, in deze is God meerder dan de mens, en daarom is het ongerijmd en onredelijk om aanmerkingen op Hem te maken, want Hij heeft voorzeker gelijk.

B. Dat God ons geen rekenschap is verschuldigd, vers 13. *Waarom hebt gij tegen Hem getwist?* Zij, die klagen over Gods twisten met Hem, vorderen Hem voor het gericht, beschuldigen Hem, brengen een aanklacht tegen Hem in. En waarom doen zij dit? Om welke oorzaak? Met welk doel? Het is voor ons, zwakke, dwaze, zondige schepselen iets onredelijks om te twisten met een God van oneindige wijsheid macht en goedheid. Wee het leem, dat met de pottenbakker twist, *want Hij antwoordt niet van al Zijn daden.* Hij is onder generlei verplichting om ons een reden te geven voor hetgeen Hij doet, of om ons mee te delen wat Hij voornemens is te doen, op welke wijze of op welke tijd, door welke werktuigen, of om ons te zeggen waarom Hij aldus met ons handelt. Hij is niet gehouden, hetzij om Zijn eigen handelingen te rechtvaardigen of om aan onze eisen te voldoen. Zijn oordelen zullen gewis zichzelf rechtvaardigen, indien zij ons niet bevredigen dan is dit onze eigen schuld. Het is dus vermetele goddeloosheid in ons om God voor onze rechterstoel te dagen of Hem

op te eisen om ons de redenen te tonen van hetgeen Hij doet, tot Hem te zeggen: Wat doet Gij? of: Waarom doet Gij dit? Hij antwoordt niet van al Zijn daden. Hij openbaart zoveel als geschikt voor ons is om te weten, zoals het hier volgt in vers 14. Maar er zijn verborgen dingen, die niet voor ons zijn en die wij niet mogen onderzoeken, waarnaar wij niet mogen gissen.

Job 33:14-18

Job had geklaagd dat God hem ganselijk in het duister liet ten opzichte van de betekenis van Zijn handelingen met hem, en daaruit leidde hij de gevolgtrekking af dat Hij als een vijand met hem handelde. "Neen," zegt Elihu "Hij spreekt tot u, maar gij bemerkt Hem niet, zodat het uw schuld, niet Zijn schuld is. Hij heeft het wezenlijk goed met u voor, zelfs in die beschikkingen, waaraan gij zo'n harde uitlegging geeft.

Merk op in het algemeen:

1. Welk een vriend God is van ons welzijn. *God spreekt* tot ons *eens of tweemaal,* vers 14. Het is een teken van Zijn gunst dat, niettegenstaande de verwijdering en de twist tussen ons en Hem, het Hem toch behaagt tot ons te spreken. Het is een bewijs van Zijn genaderijke bedoeling dat het Hem behaagt tot ons te spreken over onze eigen belangen, ons te tonen wat onze plicht is, wat ons belang is, wat Hij van ons eist, en wat wij van Hem mogen verwachten, ons te spreken van onze fouten en tekortkomingen en ons te waarschuwen voor ons gevaar, ons de weg te wijzen en er ons op te leiden. Dit doet Hij eens, ja tweemaal, dat is: telkens en nogmaals, als de ene waarschuwing veronachtzaamd is dan geeft Hij een andere, niet willende dat enigen verloren gaan. Gebod moet op gebod wezen en regel op regel, opdat de zondaren niet te verontschuldigen zouden zijn.

2. Welke vijanden wij zijn van ons welvaren *doch men let daar niet op,* dat is: de mens slaat er geen acht op, hij bespeurt het niet en begrijpt het niet, weet niet dat het de stem van God is, neemt de geopenbaarde dingen niet aan, want zij zijn hem dwaasheid, hij sluit zijn oor, staat zichzelf in het licht, verwerpt de raad Gods tegen zichzelf, en zo wordt hij nooit wijzer, ja door de voorschriften van de wijsheid zelf wordt hij niet wijzer.

I. God spreekt tot ons door het geweten, door de leidingen van Zijn voorzienigheid en door leraren, waarover Elihu hier zeer uitvoerig spreekt, om aan Job te tonen dat God hem zowel Zijn wil te kennen gaf als hem goedheid bewees, zelfs nu Hij hem in het duister scheen te houden en hem behandelde als een vreemde, en hem in benauwdheid en ellende scheen te houden, en hem aldus als een vijand scheen te behandelen. Voor zoveel wij weten bestond er toen geen Goddelijke openbaring in geschriften, en daarom wordt zij hier niet genoemd onder de middelen door welke God spreekt tot de mens, hoewel zij thans het voornaamste middel is. In deze verzen toont hij hoe God de kinderen van de mensen onderwijst en vermaant door hun eigen geweten.

Merk op:

1. De geschikte tijd en de gelegenheid voor deze vermaningen, vers 15. *In de droom, in de sluimering op het leger,* als de mensen zich teruggetrokken hebben van de wereld, het werk ervan en de omgang er mede, dan is het een geschikte tijd voor hen om tot zichzelf in te keren, in hun hart te spreken op hun leger, in stilte en eenzaamheid, Psalm 4:5. Het is de tijd, die God gebruikt om persoonlijk met de mensen te handelen.

2. Als Hij engelen, buitengewone gezanten, op Zijn boodschappen uitzond, dan koos Hij gewoonlijk die tijd om die boodschappen te doen brengen, wanneer, doordat er een diepe slaap op de mensen was gevallen, de lichamelijke zintuigen als opgesloten waren, en de geest zoveel vrijer was om de

mededelingen van Goddelijk licht te ontvangen. Aldus heeft Hij aan de profeten Zijn wil bekend gemaakt door gezichten en dromen, Numeri 12:6, aldus heeft Hij een waarschuwing gericht tot Abimelech, Genesis 20:3, tot Laban, Genesis 31:24 :tot Jozef, Mattheus 1:20. Aldus heeft Hij aan Farao en Nebukadnezar bekend gemaakt wat er later geschieden zal. Als Hij het geweten, Zijn gewone vertegenwoordiger bij de ziel heeft opgewekt om zijn ambt te vervullen, dan heeft Hij die gelegenheid gebruikt, hetzij wanneer diepe slaap op de mensen was gevallen, want hoewel dromen meestal uit de verbeelding ontstaan, kunnen sommige dromen door het geweten komen, of in de sluimering, als de mensen tussen slapen en waken zijn, des nachts nadenkende over de gebeurtenissen van de vorige dag, of wel in de morgen plannen makende voor de komende dag. Dan is het de geschikte tijd voor hun hart om hun het kwaad te verwijten, dat zij gedaan hebben, en hen te vermanen en aan te sporen voor hetgeen zij te doen hebben. Zie Jesaja 30:21.

II. De kracht en macht, waarmee deze vermaningen tot hen komen, vers 16. Als God het goede voor de mensen wil werken door de overtuigingen en de inspraak van hun eigen geweten.

1. Dan bewerkt Hij, dat er acht op wordt geslagen, dan *opent Hij de oven van de mensen* die tevoren gesloten waren voor de stem van deze belezer, Psalm 58:6. Hij opent het hart zoals Hij het hart van Lydia geopend heeft, en aldus opent Hij de oren. Hij neemt weg hetgeen het oor toegestopt heeft, zodat de overtuiging een weg vindt, of zich baant, ja meer, Hij werkt een onderworpenheid in het hart aan de leefregel van het geweten, want dat volgt op Gods openen van het oor, Jesaja 50:5. *De Heere Heere heeft mij het oor geopend, en ik ben niet weerspannig, ik wijk niet achterwaarts.*

2. Hij geeft hun vastheid in die overtuiging. Hij *verzegelt hun onderricht,* vers 16, dat is: het onderricht, dat voor hen bestemd en gepast is. Hij maakt dat de ziel daar een diepe en blijvende indruk van heeft, zoals het was van het zegel. Als het hart overgegeven is aan het Goddelijk onderricht, dan is het werk geschiedt

III. Het doel, waarmee deze vermaningen gezonden worden.

1. Om de mensen terug te houden van de zonde, inzonderheid van de zonde van hoogmoed, vers 17. *Opdat Hij de mens afwende van zijn voornemen,* dat is: van zijn boos voornemen, zijn geestesgezindheid verandere zijn neigingen, de uitgangen van zijn hart, of om een bepaalde zonde te voorkomen, waarin hij gevaar liep te zullen vallen, opdat Hij de mens af wende van zijn werk, hem doe aflaten van het werk van de mens, dat werk is voor de wereld en het vlees, en hem aan het werk van God doe werken. Menige mens is midden in het najagen van een zondig bedrijf gestuit door de tijdige bestraffingen van zijn eigen geweten, zeggende: Doe toch deze gruwelijke zaak niet, die de Heere haat. God zal inzonderheid door dit middel van de man *de hovaardij verbergen,* dat is: die dingen voor hem verbergen, die de stof opleveren voor zijn hoogmoed, zijn gedachten er van afleiden door hem voor te houden welke reden hij heeft om nederig te zijn. Opdat Hij de hovaardij wegneme van de mens, zo lezen sommigen deze woorden, opdat Hij die wortel van de bitterheid uitrukke, die de oorzaak is van zoveel zonde. Al degenen, voor wie God genade heeft weggelegd, zal Hij verootmoedigen en de hovaardij voor hen verbergen. Hoogmoed maakt de mensen vurig en vastberaden in het najagen van hun doel, zij willen hun doel bereiken, hun zin doordrijven, daarom verijdelt God hun voornemens, door hun hoogmoed te vernederen.

2. Om de mensen af te houden van het verderf, vers 18. Als de zondaren hun boze plannen najagen en toegeven aan hun hoogmoed, spoedt hun ziel zich heen naar de afgrond naar het zwaard en de verwoesting, beide in dit en het toekomende leven, maar als God hen door de vermaningen en waarschuwingen van hun geweten terughoudt van de zonde, houdt Hij daardoor ook hun ziel terug van de bodemloze afgrond, en redt hen van het zwaard van de Goddelijke wraak, en zo zal de ongerechtigheid hun niet ten verderve zijn. Hetgeen de mensen terughoudt van zonde, redt hen van de hel, behoudt hun ziel van de dood, Jakobus 5:20. Zie welk een genade het is om onder het bedwang te zijn van een ontwaakt geweten, getrouw zijn de wonden en lieflijk zijn de banden van die liefhebben, want de ziel wordt er door bewaard om voor eeuwig om te komen.

Job 33:19-28

God heeft eens tot de zondaren gesproken door hun eigen geweten, om hen terug te houden van de paden van de verderver, maar zij letten niet daarop. Zij bespeuren niet dat de bestraffingen, die hun eigen geweten hun geeft om hen terug te houden van een zondige weg van God komen, die worden toegeschreven aan naargeestigheid, of aan het strikte en strenge van hun opvoeding, en daarom spreekt God tweemaal, Hij spreekt voor de tweede maal, en beproeft een andere manier om zondaren te overtuigen en te redden, namelijk door de leidingen van Zijn voorzienigheid, door beproevingen of door zegeningen, (waarin Hij tweemaal spreekt) en door het tijdige onderricht van goede leraren. Job klaagde veel over zijn kwalen, en naar die kwalen oordeelde hij dat God vertoornd op hem was. Zijn vrienden hebben dit ook gedaan, maar Elihu toont aan dat zij allen in dwaling waren, want God beproeft het lichaam dikwijls in liefde en met genaderijke doeleinden voor het welzijn van de ziel, zoals blijkt in de uitkomst. Dit deel van Elihu's rede zal ons zeer nuttig zijn in ziekte, in en door welke God tot de mens spreekt. Hier wordt:

I. De zieke beschreven in zijn uiterste ellende. Zie wat de ziekte doet, vers 19 als God haar zendt met een opdracht. *Doe dit en zij doet het.*

1. De zieke is vol van pijn in geheel zijn lichaam, vers 19. Hij *wordt gestraft met smart op zijn leger,* met smarten, die hem aan zijn bed kluisteren, of de pijn is zo hevig, dat hij geen verlichting kan vinden in zijn bed, waar hij gaarne zou willen rusten. Pijn en ziekte zullen een bed van dons in een bed van doornen verkeren, waarop hij, die placht te slapen, zich nu totdat de morgen aanbreekt heen en weer wentelt. Het geval is, zoals het hier wordt voorgesteld, heel erg, pijn is moeilijker te dragen dan ziekte, en daarmee wordt de zieke gekastijd, geen doffe, knagende pijn, maar scherpe, hevige pijn, en dikwijls zal, hoe sterker de lijder is, zoveel zwaarder de pijn zijn, want hoe volbloediger het gestel is, zoveel heviger is gewoonlijk de ziekte. Het is niet over pijn in het vlees, dat geklaagd wordt, maar over pijn in het gebeente. Het is een inwendige ingewortelde pijn, en niet alleen in de beenderen van een van de ledematen, maar in de menigte van de beenderen: alle worden aldus gestraft. Zie welk een broos, welk een vernederd lichaam wij hebben, dat, al wordt het uitwendig ook niet gedeerd of bezeerd, aldus pijnlijk gemaakt kan worden door inwendige oorzaken, zie wat de zonde teweeg heeft gebracht, welk kwaad zij aanricht. Pijn is de vrucht van zonde, maar door de genade van God wordt de pijn van het lichaam dikwijls tot een middel ten goede gemaakt voor de ziel.

2. Hij heeft alle eetlust verloren, de gewone uitwerking van de ziekte, vers 20. *Zodat zijn leven het brood zelf verfoeit,* het noodzakelijke voedsel en de aangename spijze, in welke hij vroeger zeer veel behagen vond. Dit is een goede reden waarom wij "geen smakelijke spijzen moeten begeren, want het is een leugenachtig brood," Spreuken 23:3. Wij kunnen er spoedig een even sterke afkeer van hebben als wij er nu naar verlangen, en zij, die weelderig leven als zij gezond zijn, kunnen, als zij er ooit door ziekte toe gebracht worden om een afkeer te hebben van smakelijke spijzen, met smart en schaamte hun zonde lezen in hun straf. Laat ons niet overmatig houden van de smaak van de spijzen, want de tijd kan komen wanneer wij zelfs van het gezicht van de spijzen walgen, Psalm 107:18.

3. Hij is een volmaakt geraamte geworden, niets dan vel en beenderen, vers 21. Door ziekte, misschien wel door een ziekte van enkele dagen, is zijn vlees, dat vet en gezond was, weggeteerd,

zodat het niet gezien kan worden, het is op vreemde, verwonderlijke manier verdwenen, en zijn beenderen, die verborgen waren in vlees, steken uit, gij kunt zijn ribben, ja al zijn beenderen tellen. De ziel, die goed gevoed is met het brood des levens, kan door geen ziekte vermagerd worden, maar in het lichaam zal ziekte spoedig verandering brengen.

4. Hij is opgegeven, er wordt gewanhoopt aan zijn leven, vers 22. *Zijn ziel nadert tot het graf,* dat is: al de verschijnselen van de dood worden aan hem waargenomen, en allen die hem omringen beschouwen hem als stervende. De doodstrijd, hier genoemd *de dingen die doden,* gaat zich meester van hem maken, omvangt hem, Psalm 116:3. Misschien worden hiermede de ontzettende angsten aangeduid, welke diegenen hebben voor de dood als iets dat verwoest en verderft als hij hun in het aangezicht staart, die hem niet telden, van geen belang achtten, toen hij nog op een afstand was. Als het tot de zaak komt, stemmen allen hierin overeen dat-hoe zij er vroeger ook over gedacht mogen hebben-sterven toch eigenlijk een ernstige zaak is.

II. De voorziening, getroffen voor zijn onderricht, opdat hij van zijn ziekte een heiligend gebruik zal maken, en God, als Hij op die wijze tot de mens spreekt, gehoord en verstaan zal worden, en niet tevergeefs zal spreken, vers 23. Het is gelukkig voor hem als er dan een gezant bij hem is, om hem bij te staan in zijn ziekte, hem te overtuigen, raad te geven en te vertroosten, een uitlegger om hem de weg van Gods voorzienigheid te verklaren, er hem de betekenis van te doen zien, een man van wijsheid, die de stem kent van de roede, hem die stem doet horen en van degene die haar besteld heeft, want als God spreekt door beproevingen, dan zijn wij gewoonlijk nog zo onbekend met die taal dat wij er een tolk, een uitlegger voor nodig hebben, en het is goed om zo een te hebben. De raad en hulp van een goed leraar zijn even nodig in ziekte, en behoren even welkom te wezen, als die van een goed geneesheer, inzonderheid als hij goed bedreven is in de kunst om de leidingen en beschikkingen van Gods voorzienigheid te verklaren en er een goed gebruik van te leren maken. Dan is hij een uit duizend, en moet hij als zodanig gewaardeerd worden. Wat hij op zo'n tijd te doen heeft is, *de mens Zijn oprechtheid,* dat is *Gods* oprechtheid, *te tonen,* vers 23, dat Hij hem in getrouwheid beproeft, en hem geen onrecht doet het is nodig om daarvan overtuigd te zijn om een goed gebruik te kunnen maken van de beproeving. Of liever, er kan des mensen oprechtheid mee bedoeld zijn.

1. De oprechtheid die er is. Indien het blijkt dat de zieke waarlijk Godvruchtig is. Dan zal de uitlegger niet doen zoals Jobs vrienden gedaan hebben, zich ten taak stellen om te bewijzen dat hij een huichelaar is omdat hij beproefd is, integendeel, hij zal hem zijn oprechtheid tonen, niettegenstaande zijn beproeving, teneinde er de vertroosting van te smaken en gerust te zijn onder alles wat er met hem geschiedt.

2. De oprechtheid, *die er wezen moet* om leven en vrede te hebben. Als de mensen ertoe gebracht worden om in te zien dat de weg van oprechtheid de enige weg, de zekere weg is tot gelukzaligheid, en hem te kiezen om er op te wandelen, dan is het werk gedaan.

III. Dat God hem op zijn bekering genadiglijk aanneemt, vers 24. Als Hij ziet dat de zieke er waarlijk van overtuigd is dat ware bekering en de oprechtheid-die Evangelische volmaaktheid-zijn belang zijn, zowel als zijn plicht, dan zal Hij, die wacht om genadig te zijn en op het eerste teken van oprecht berouw genade betoont, hem genadig zijn, en hem in Zijn gunst en gedachten opnemen ten goede. Waar God een Godvruchtig hart vindt, daar zal Hij een genadig God worden bevonden, en:

1. Hij zal een genadige order geven voor zijn bevrijding. *Verlos hem,* zegt Hij, dat is: hij worde er van vrijgesteld om *neer te dalen in het verderf,* van die dood, die de bezolding is van de zonde. Als de beproevingen hun werk gedaan hebben, dan zullen zij weggenomen worden. Als wij tot God wederkeren in de weg des plichts, dan zal Hij tot ons wederkeren in de weg van de genade. Diegenen zullen verlost worden van neer te dalen in het verderf, die Gods gezanten ontvangen en Zijn uitleggers recht begrijpen, zodat zij er mee instemmen dat Hij oprecht is.

2. Hij zal een genaderijke reden geven voor deze order: Ik heb een rantsoen of verzoening gevonden. Jezus Christus is dat rantsoen, zo noemt Hem Elihu, zoals Job Hem zijn verlosser heeft genoemd, want Hij is beide de koper en de prijs, de priester en het offer. Op zo hoge waardij waren de zielen geschat dat zij door niets minder verlost konden worden, en zo groot was het kwaad, aangericht door de zonde, dat het door niets minder verzoend kon worden, dan door het bloed van de Zoon Gods, die Zijn leven heeft gegeven tot een rantsoen voor velen. Dit is een rantsoen, dat God gevonden heeft, een uitvinding van de oneindige wijsheid, nooit zouden wij zelf dit hebben kunnen bedenken of uitvinden, ook de engelen zouden het nooit hebben kunnen uitvinden, het is de wijsheid Gods in een verborgenheid, de verborgen wijsheid, en zo'n uitvinding, dat zij de bewondering is en blijven zal van de overheden en machten, die begerig zijn om er een blik in te slaan.

Merk op, hoe God hier roemt in die vinding, *eureka, eureka, -"Ik heb gevonden, Ik heb het rantsoen gevonden,* Ik, Ik ben het, die het gevonden heb."

IV. Het herstel van de zieke hierop. Neem de oorzaak weg, en de uitwerking zal ophouden. Als de patiënt een boeteling wordt, welk een gezegende verandering heeft er dan niet plaats!

1. Zijn lichaam wordt weer gezond, vers 25. Dit is niet altijd het gevolg van het berouw en de bekering tot God van de zieke maar soms is het dit, en herstel uit ziekte is dan een ware zegen, als het voortkomt uit vergeving van zonde, dan is het in liefde tot de ziel, dat het lichaam *verlost is van de groeve van de vertering,* als *God onze zonden achter Zijn rug heeft geworpen,* Jesaja 38:17. Dat is de methode van een gezegend herstel: "Zoon, wees welgemoed, uw zonden zijn u vergeven, " en dan: "Sta op, neem uw bed op en wandel" Mattheus 9:2, 6. Zo ook hier: laat hem deel hebben in het rantsoen, en dan *zal zijn vlees frisser worden dan het was in de jeugd,* er zullen geen overblijfselen zijn van zijn kwaal maar hij zal wederkeren tot de dagen van zijn jeugd, tot de schoonheid en kracht, die hij toen bezat. Als de kwaal, die de natuur drukt, is weggenomen, hoe verwonderlijk zal dan de natuur zichzelve helpen, waarin de macht en goedheid van de God van de natuur dankbaar erkend moeten worden! Door genaderijke beschikkingen als deze, waartoe beproevingen gelegenheid geven, spreekt God eens, ja tweemaal tot de kinderen der mensen, hen doende weten, indien zij er slechts willen opletten, hun afhankelijkheid van Hem en Zijn mededogen met hen.

2. Zijn ziel zal haar vrede herkrijgen vers 26..

a. De lijder, die een boetvaardige is geworden, is een smekeling en heeft leren bidden. Hij weet dat God gebeden wil worden om Zijn gunsten, en daarom zal hij tot God bidden, bidden om vergeving, bidden om gezondheid. "Is iemand in lijden, is iemand ziek dat hij bidde". Als hij bemerkt dat hij

herstellende is, dan zal hij niet denken dat het gebed niet langer nodig is, want wij hebben de genade Gods even nodig voor de heiliging van een zegen als voor de heiliging van een beproeving.

b. Zijn gebeden worden aangenomen, God zal hem gunstig wezen en een welbehagen in hem hebben, Zijn toorn zal van hem worden afgekeerd, en het licht van Gods aangezicht zal schijnen over zijn ziel. En dan volgt:

c. Dat hij de troost heeft van gemeenschap met God, thans zal hij Zijn aangezicht zien, dat tevoren voor hem verborgen was, en hij zal het zien met blijdschap, want welk gezicht kan meer verkwikkend zijn? Zie Genesis 33:10. *Als had ik Gods aangezicht gezien.* Alle ware boetelingen verblijden zich meer in het wederkeren van Gods gunst dan in enigerlei blijk van voorspoed en genoegen, Psalm 4:7, 8.

d. Hij geniet een heerlijke kalmte van gemoed, voortkomende uit de bewustheid van zijn rechtvaardigmaking voor God, die aan die mens zijn gerechtigheid zal wedergeven. Hij zal de verzoening ontvangen, dat is: de troost ervan, Romeinen 5:11. Gerechtigheid zal hem worden toegerekend, en daarna zal van vrede tot hem worden gesproken, de vreugde en blijdschap, die God hem dan zal doen horen maar die hij in de dagen van zijn beproeving niet heeft kunnen horen. God zal nu met hem handelen als met een rechtvaardige, aan wie het wel zal gaan. Hij zal "de zegen ontvangen van de Heere en gerechtigheid van de God zijns heirs," Psalm 24:5. God zal hem genade geven om heen te gaan en niet meer te zondigen. Dit kan misschien de hervorming, de verbetering van zijn leven aanduiden na zijn herstel. Gelijk hij bidden zal tot God, die hij tevoren veronachtzaamd heeft, zo zal hij aan de mens zijn gerechtigheid wedergeven aan wie hij tevoren onrecht gedaan heeft, zal hij vergoeding doen en in het vervolg recht handelen.

V. De algemene regel, die God volgt in Zijn handeling met de kinderen van de mensen hieruit afgeleid, vers 27, 28. Gelijk kranken na hun onderwerping herstellen, zo zullen ook alle anderen, die waarlijk berouw hebben van hun zonden en er zich van bekeren, genade bij God vinden. Zie hier

1. Wat zonde is, en welke reden wij hebben om niet te zondigen. Willen wij de aard kennen van de zonde en de boosheid ervan? Het is de verdraaiing van hetgeen recht is, het is iets zeer onrechtvaardigs, zeer onredelijks, het is de rebellie van het schepsel tegen de Schepper, de wederrechtelijke heerschappij van het vlees over de geest, en een weerspreken van de eeuwige regelen en redenen van goed en kwaad. Het is een "verkeren van de rechte wegen des Heeren, " Handelingen 13:10, en daarom worden de wegen van de zonde kromme wegen genoemd Psalm 125:5. Willen wij weten wat door de zonde te verkrijgen is? Zij baat ons niet. De werken van de duisternis zijn onvruchtbare werken, als winst en verlies vergeleken worden, dan zullen al de winsten van de zonde niet kunnen opwegen tegen de schade, die zij veroorzaakt heeft. Alle ware boetelingen zijn bereid dit te erkennen, en het is een vernederende gedachte: "Wat vrucht dan hadt gij toen van die dingen, waarover gij u nu schaamt?" Romeinen 6:21. 2. Zie wat bekering is, en welke reden wij hebben om ons te bekeren. Willen wij tonen ware boetelingen te zijn? Dan moeten wij met een verbroken en berouwvol hart onze zonden belijden voor God, 1 Johannes 1:9. Wij moeten het feit van de zonde belijden-ik heb gezondigd-en de beschuldiging niet ontkennen, ons niet willen rechtvaardigen, wij moeten de schuld van de zonde belijden, de ongerechtigheid, de oneerlijkheid ervan. Ik heb het recht verkeerd. Wij moeten de dwaasheid van de zonde belijden: "Zo dwaas ben ik geweest, en zo onwetend, want het heeft mij niet gebaat, wat heb ik er dan nu nog meer mee te

doen?" Is er niet grotelijks reden voor, dat wij zo’n boetvaardige, berouwvolle belijdenis doen? Immers:

a. God verwacht haar. Hij beschouwt de mensen als zij gezondigd hebben, om te zien wat zij nu verder zullen doen, of zij er mee zullen voortgaan, of zich zullen bedenken en terugkeren. Hij leent het oor en luistert of ook iemand zeggen zal: "Wat heb ik gedaan?" Jeremia 8:6. Hij ziet op de zondaren met een oog van ontferming, verlangende dit van hen te horen, want Hij heeft geen welbehagen in hun verderf. Hij aanschouwt hen, en zodra Hij deze werkingen van berouw in hen bespeurt, moedigt Hij hen aan en is bereid hen te ontvangen en aan te nemen, Psalm 32:5, 6, zoals de vader uitging om de terugkerende zoon, die verloren was, te ontmoeten en te omhelzen.

b. Het zal ons tot onuitsprekelijk voordeel en gewin zijn. De belofte is algemeen: Indien enigen, wie zij ook zijn, zich aldus verootmoedigen,

a.a. Dan komen zij niet in de verdoemenis, maar zullen verlost worden van de toekomende toorn. Hij *zal zijn ziel verlossen, dat zij in het verderf niet nederdale,* niet ter helle nederdale, de ongerechtigheid zal zijn verderf niet wezen.

b.b. Zij zullen gelukkig wezen in het eeuwige leven en de blijdschap. *Zijn leven zal het licht aanzien,* dat is: alle goed, in de aanschouwing en genieting van God. Indien de profeet ons, om die gelukzaligheid te verkrijgen, een grote zaak had gesproken zouden wij ze niet gedaan hebben? Hoeveel te meer, naardien hij alleen tot ons zegt: "Was u en gij zult rein zijn." Belijd uw zonde en ontvang vergeving, bekeer u en word behouden.

Job 33:29-33

Wij hebben hier het slot van het eerste deel van Elihu's rede, waarin:

1. Hij kortelijk samenvat wat hij gezegd heeft, om aan te tonen dat Gods groot en genadig doeleinde in de beschikkingen van Zijn voorzienigheid met de kinderen der mensen is: hen ervan te redden om voor eeuwig rampzalig te zijn, en hen er toe te brengen om voor eeuwig gelukkig te wezen, vers 29, 30. Al deze dingen werkt God voor de kinderen van de mensen, Hij werkt op hen door hun geweten, door beschikkingen van Zijn voorzienigheid, door leraren, door zegeningen, door beproevingen. Hij maakt hen ziek, en maakt hen weer gezond, al deze zijn Zijn werkingen, Hij stelt het een tegenover het ander, Prediker 7:14 maar Zijn hand is in alles, Hij is het, die alles voor ons voleindigt. Alle beschikkingen van de voorzienigheid moeten beschouwd worden als Gods werkingen voor de mens, Zijn twisten met hem. Hij gebruikt allerlei methoden om de mensen goed te doen, indien de ene beproeving het werk niet doet, dan zal Hij een andere zenden, indien geen van beide het doet, dan zal Hij zien wat een zegen zal uitwerken, en een bode zenden om van beide de uitlegging te geven. Dikwijls werkt God twee of drie maal met zulke dingen. Hij *spreekt eens ja tweemaal,* vers 14, en indien dat de zaak niet tot stand brengt, dan werkt Hij twee of driemaal. Hij verandert van methode-"Wij hebben u op de fluit gespeeld, wij hebben u klaagliederen gezongen-"keert weer terug tot dezelfde methode, herhaalt dezelfde toepassingen. Waarom geeft Hij zich al deze moeite voor de mens? Het is *opdat hij zijn ziel afkere van het verderf,* vers 30. Indien God niet beter voor ons zorgde dan wij voor onszelf zorgen, wij zouden rampzalig wezen, wij zouden onszelf te gronde richten, maar Hij wil ons behouden en beraamt middelen om door Zijn genade ongedaan te maken hetgeen wij doen om ons in het verderf te storten. De vorige methode door droom of visioen was, opdat hij *zijn ziel van het verderf zou afhouden,* vers 18, dat is: om zonde te voorkomen, opdat wij er niet in vallen zouden. Deze-door ziekte en het woord-is om de ziel terug te brengen, hen te redden, die in zonde gevallen zijn, opdat zij er niet stil in blijven liggen en omkomen. Ten opzichte van allen, die door berouw en bekering teruggebracht zijn van de afgrond-van het verderf -het is opdat zij verlicht zullen worden met het licht van de levenden, opdat zij dadelijke vertroosting en eeuwige gelukzaligheid deelachtig zullen worden. Hen, die God redt van de zonde en de hel, die duisternis zien, zal Hij naar de hemel brengen, de erve van de heiligen in het licht, en dit is het wat Hij in al Zijn inzettingen en al Zijn beschikkingen op het oog heeft. "Heere! wat is de mens, dat Gij van zijn gedenkt, en de zoon des mensen, dat Gij hem aldus bezoekt?" Dit moet ons er toe brengen om in te stemmen met Gods bedoelingen, met Hem mee te werken voor ons welzijn, en Hem niet tegen te werken. Het zal hen die omkomen voor eeuwig zonder verontschuldiging laten, dat zoveel voor hen gedaan was om hen te redden, en zij niet genezen wilden worden.

2. Hij verzoekt Job om aan te nemen wat hij gezegd heeft en *het wel op te merken,* vers 31. Wat bedoeld is voor ons welzijn eist onze aandacht. Indien Job wil letten op hetgeen gezegd is:

a. Dan staat het hem vrij om er bedenkingen tegen in te brengen, vers 32. *"Zo er redenen zijn,* indien gij iets ter uwer verdediging hebt aan te voeren, antwoord mij. Hoewel ik fris en krachtig ben, en gij afgemat en uitgeput zijt, zal ik u toch niet ter nederwerpen met woorden, *spreek,* want *ik heb lust u te rechtvaardigen, en* ben niet zoals uw andere vrienden, die wensten u te veroordelen." Elihu strijdt voor waarheid, niet, zoals zij, om de overwinning te behalen. Hen, die wij bestraffen, behoren wij te willen rechtvaardigen, wij moeten blijde zijn te zien, dat zij zich zuiveren van de

beschuldigingen, die tegen hen zijn ingebracht, en hun dus alle gelegenheid en iedere aanmoediging geven om dit te doen.

b. Indien hij niets in te brengen heeft tegen hetgeen gezegd is, dan laat Elihu hem weten dat hij nog iets te zeggen heeft, en verzoekt hem er geduldig naar te luisteren, vers 33. *Zwijg, en ik zal u wijsheid leren.* Zij, die zowel wijsheid willen tonen als wijsheid willen leren, moeten horen en zwijgen, ras zijn om te horen en traag om te spreken. Job was wijs en goed, maar zij die dit zijn, kunnen nog wijzer en beter wezen, en moeten er zich dus op toeleggen om de middelen van de wijsheid en genade daartoe aan te wenden.

HOOFDSTUK 34

1 Verder antwoordde Elihu, en zeide:
2 Hoort, gij wijzen, mijn woorden, en gij verstandigen, neigt de oren naar mij.
3 Want het oor proeft de woorden, gelijk het gehemelte de spijze smaakt.
4 Laat ons kiezen voor ons, wat recht is; laat ons kennen onder ons wat goed is.
5 Want Job heeft gezegd: Ik ben rechtvaardig, en God heeft mijn recht weggenomen.
6 Ik moet liegen in mijn recht; mijn pijl is smartelijk zonder overtreding.
7 Wat man is er, gelijk Job? Hij drinkt de bespotting in als water;
8 En gaat over weg in gezelschap met de werkers der ongerechtigheid, en wandelt met goddeloze lieden.
9 Want hij heeft gezegd: Het baat een man niet, als hij welbehagen heeft aan God.
10 Daarom, gij, lieden van verstand, hoort naar mij: Verre zij God van goddeloosheid, en de Almachtige van onrecht!
11 Want naar het werk des mensen vergeldt Hij hem, en naar eens ieders weg doet Hij het hem vinden.
12 Ook waarlijk, God handelt niet goddelooslijk, en de Almachtige verkeert het recht niet.
13 Wie heeft Hem gesteld over de aarde, en wie heeft de ganse wereld geschikt?
14 Indien Hij Zijn hart tegen hem zette, Zijn geest en Zijn adem zou Hij tot Zich vergaderen;
15 Alle vlees zou tegelijk den geest geven, en de mens zou tot stof wederkeren.
16 Zo er dan verstand bij u is, hoor dit; neig de oren tot de stem mijner woorden.
17 Zou Hij ook, Die het recht haat, den gewonde verbinden, en zoudt gij den zeer Rechtvaardige verdoemen?
18 Zou men tot een koning zeggen: Gij Belial; tot de prinsen: Gij goddelozen!
19 Hoe dan tot Dien, Die het aangezicht der vorsten niet aanneemt, en den rijke voor den arme niet kent? Want zij zijn allen Zijner handen werk.
20 In een ogenblik sterven zij; zelfs ter middernacht wordt een volk geschud, dat het doorga; en de machtige wordt weggenomen zonder hand.
21 Want Zijn ogen zijn op ieders wegen, en Hij ziet al zijn treden.
22 Er is geen duisternis, en er is geen schaduw des doods, dat aldaar de werkers der ongerechtigheid zich verbergen mochten.
23 Gewisselijk, Hij legt den mens niet te veel op, dat hij tegen God in het gericht zou mogen treden.
24 Hij vermorzelt de geweldigen, dat men het niet doorzoeken kan, en stelt anderen in hun plaats.
25 Daarom dat Hij hun werken kent, zo keert Hij hen des nachts om, en zij worden verbrijzeld.
26 Hij klopt hen samen als goddelozen, in een plaats, waar aanschouwers zijn;
27 Daarom dat zij van achter Hem afgeweken zijn, en geen Zijner wegen verstaan hebben;
28 Opdat Hij op hem het geroep des armen brenge, en het geroep der ellendigen verhore.
29 Als Hij stilt, wie zal dan beroeren? Als Hij het aangezicht verbergt, wie zal Hem dan aanschouwen, zowel voor een volk, als voor een mens alleen?
30 Opdat de huichelachtige mens niet meer regere, en geen strikken des volks zijn.
31 Zekerlijk heeft hij tot God gezegd: Ik heb Uw straf verdragen, ik zal het niet verderven.
32 Behalve wat ik zie, leer Gij mij; heb ik onrecht gewrocht, ik zal het niet meer doen.
33 Zal het van u zijn, hoe Hij iets vergelden zal, dewijl gij Hem versmaadt? Zoudt gij dan verkiezen, en niet ik? Wat weet gij dan? Spreek.
34 De lieden van verstand zullen met mij zeggen, en een wijs man zal naar mij horen:

35 Dat Job niet met wetenschap gesproken heeft, en zijn woorden niet met kloek verstand geweest zijn.
36 Mijn Vader, laat Job beproefd worden tot het einde toe, om zijner antwoorden wil onder de ongerechtige lieden.
37 Want tot zijn zonde zou hij nog overtreding bijvoegen; hij zou onder ons in de handen klappen, en hij zou zijn redenen vermenigvuldigen tegen God.

Elihu heeft waarschijnlijk voor een wijle gewacht, om te zien of Job ook iets te zeggen had tegen zijn in het vorige hoofdstuk vermelde rede, maar daar hij stil bleef zitten, en waarschijnlijk zijn verlangen had te kennen gegeven, dat hij voort zal gaan, neemt Elihu hier wederom het woord. En:

I. Hij verzoekt niet slechts om de aandacht, maar ook om de bijstand van het gezelschap, vers 2-4.

II. Hij legt Job nog enige ongepaste uitdrukkingen ten laste, die hem ontvallen waren, vers 5-9.

III. Hij wil hem overtuigen verkeerd te hebben gesproken door hem uitvoerig te wijzen op:

1. Gods onbetwistbare gerechtigheid, vers 10-12, 17, 19, 23.

2. Zijn soevereine heerschappij, vers 13-15..

3. Zijn almachtige kracht, vers 20-24.

4. Zijn alwetendheid, vers 21, 22, 25.

5. Zijn strengheid jegens zondaren, vers 26-28.

6. Zijn allesbeheersende voorzienigheid, vers 29,30.

IV. Hij leert hem wat hij moet zeggen, vers 31, 32. En dan laat hij tenslotte de zaak over aan Jobs eigen geweten en eindigt met een scherpe bestraffing van hem wegens zijn gemelijkheid en ontevredenheid, vers 33-37. Job heeft dit alles niet slechts geduldig gedragen, maar vriendelijk opgenomen, omdat hij zag dat Elihu het goed meende, en terwijl zijn andere vrienden hem beschuldigden van hetgeen waarvan zijn geweten hem vrijsprak, heeft Elihu hem alleen datgene ten laste gelegd, voor hetwelk zijn eigen hart hem waarschijnlijk, nu hij er over nadacht, begon te slaan.

Job 34:1-9

I. Elihu richt zich nederig tot de hoorders, en als een redenaar streeft hij er naar om hun welwillende aandacht te verkrijgen.

1. Hij noemt hen wijzen en *verstandigen,* vers 2. Het is aangenaam om te spreken tot hen, die rede verstaan: *als tot verstandigen spreek ik oordeel gij hetgeen ik zeg,* 1 Corinthiers 10:15. Elihu verschilde in mening met hen, en toch noemt hij hen *wijzen* en *verstandigen.* Gemelijke twistredenaars houden allen voor dwazen, die niet van hun gevoelen zijn, maar het is recht doen aan hen, die wijs zijn, om het te erkennen, al is het ook dat onze denkwijze niet overeenkomt met de hunne.

2. Hij beroept zich op hun oordeel, en daarom onderwerpt hij zich aan hun onderzoek, vers 3. Het oor van de verstandigen proeft de woorden, of hetgeen gezegd wordt waar of onwaar, recht of verkeerd is, en hij, die spreekt, moet het onderzoek van de verstandigen doorstaan. Gelijk wij alle dingen, die wij horen, moeten onderzoeken, zo moeten wij willen dat hetgeen wij spreken onderzocht zal worden.

3. Hij neemt hen tot deelgenoten voor het onderzoek en de bespreking van deze zaak vers 4. Hij maakt er geen aanspraak op om de enige gezagvoerder of dictator te zijn, neemt het niet op zich om te zeggen wat al of niet goed en recht is, maar hij wil zich met hen verenigen in het te onderzoeken, en wenst een beraadslaging. "Laat ons overeenkomen om alle verbittering en iedere vete alle vooroordelen en neiging tot tegenspraak, alle stijfhoofdig vasthouden aan eigen mening af te leggen, en *laat ons kiezen voor ons wat recht is,* laat ons de rechte beginselen vaststellen, naar welke wij handelen, en dan de rechte methode volgen om de waarheid te ontdekken, en laat ons onder elkaar weten door onze meningen onderling te vergelijken en elkaar onze redenen mee te delen, wat goed is en wat niet goed is." Wij zullen dan waarschijnlijk onderkennen wat recht is, als wij overeenkomen om elkaar te helpen om het te ontdekken.

II. Met vurige ijver beschuldigt hij Job woorden gesproken te hebben, die afkeuring te kennen gaven van Gods bestuur, en hij wendt zich tot de toehoorders met de vraag of hij deswege niet bestraft moet worden.

1. Hij herhaalt de woorden door Job gesproken zo nauwkeurig als hij ze zich kon herinneren.

a. Hij had nadrukkelijk zijn onschuld betuigd, Job heeft gezegd: *ik ben rechtvaardig* vers 5, en toen hij gedrongen werd om zijn schuld te bekennen, bleef hij stijfhoofdig bij zijn verklaring van niet schuldig te zijn. *Ik moet liegen in mijn recht,* vers 6. Job had in die zin gesproken, Hoofdst. 27:6. *Aan mijne gerechtigheid zal ik vasthouden.*

b. Hij had God beschuldigd van onrechtvaardig te zijn in Zijn handelingen met hem, dat Hij hem onrecht had gedaan door hem te beproeven, hem geen recht had laten wedervaren. *God heeft mijn recht weggenomen,* dat *heeft Job* gezegd, Hoofdst. 27:2.

c. Hij had gewanhoopt aan hulp of uitkomst, en was tot de gevolgtrekking gekomen dat God hem niet kon of niet wilde helpen: *mijn wonde is ongeneeslijk,* vers 6, en zal waarschijnlijk dodelijk wezen, en toch *zonder overtreding daar geen wrevel in mijn handen is,* Hoofdst. 16:16, 17.

d. Hij had in werkelijkheid gezegd dat er geen baat bij is om God te dienen, en dat het niemand om zijn Godsdienst te beter gaan zal, vers 9. Hij heeft gezegd hetgeen doet vermoeden wat hij denkt: *het baat een man niet als hij welbehagen heeft aan God.* Het wordt toegestemd dat er *genoegen is* in de Godsdienst, immers wat is het anders dan welbehagen te hebben aan God, in gemeenschapsoefening met Hem, in samenstemming met Hem, in het wandelen met Hem, gelijk Henoch, dat is een juist denkbeeld van de Godsdienst en doet zijn wegen kennen als wegen van de lieflijkheid. Toch wordt het voordeel er van ontkend, alsof het "tevergeefs was God te dienen," Maleachi 3:14. Job had gezegd, Hoofdst. 9:22, *de oprechte en de goddeloze verdelgt Hij,* waarin een waarheid is opgesloten, -alle ding wedervaart hun gelijk allen anderen -maar het was verkeerd uitgedrukt, -en gaf daardoor aanleiding aan Elihu om hem te beschuldigen de mening te koesteren dat het de mens niet baat God te dienen, en daarom zweeg Job er stil onder zonder een poging te doen om er zich tegen te verdedigen. Ds. Caryl merkt daarom terecht op, dat Godvruchtige mensen soms slechter spreken dan zij het bedoelen, en dat een Godvruchtige eerder meer blaam of afkeuring zal dragen dan hij verdient, dan zich te verontschuldigen als hij blaam en afkeuring verdiend heeft.

2. Elihu gebruikt zeer sterke uitdrukkingen voor zijn beschuldiging. In het algemeen: *Wat man is er gelijk Job?* vers 7. "Hebt gij ooit zo’n man gekend als Job, of ooit iemand op zo buitensporige wijze horen spreken?" Hij stelt hem voor:

a. Als nederzittende in het gestoelte van de spotters, *"hij drinkt de bespotting in als water,"* dat is: "Hij veroorlooft zich zeer veel vrijheid om beide God en zijn vrienden te smaden, hij vindt daar behagen in, en is zeer vrijgevig met zijn afkeurende aanmerkingen." Of, "hij luistert zeer gretig naar de smaad en de minachting, die anderen op hun broederen werpen, daar heeft hij een welbehagen in, dat looft en prijst hij." Of, zoals sommigen het verklaren: "door deze zijn dwaze uitdrukkingen maakt hij zich tot het voorwerp van bespotting, stelt hij zich bloot aan smaad en minachting geeft hij aan anderen aanleiding om over hem te lachen, terwijl zijn Godsdienst daaronder lijdt, en deszelfs eer er door wordt aangerand." Het is ons nodig te bidden dat God ons nooit aan onszelf zal overlaten om iets te zeggen of te doen dat ons tot een smaad van de dwazen zal stellen, Psalm 39:9.

b. Als wandelende in de raad van de goddelozen, en staande op de weg van de zondaren. Hij *gaat over weg in gezelschap met de werkers van de ongerechtigheid,* vers 8, niet dat hij in zijn levenswandel zich met hen vergezelde, maar in zijn denkwijze heeft hij hen gesteund en begunstigd, en hun handen gesterkt. Indien (zoals in vers 9 volgt ten bewijze ervan) *het een man niet baat, als hij welbehagen heeft aan God* waarom zou hij dan ook de teugel niet vieren aan zijn lusten, en zich vergezellen met de werkers van de ongerechtigheid? Hij, die zegt: "ik heb tevergeefs mijn hart gezuiverd en mijn handen in onschuld gewassen, zou niet alleen trouweloos zijn aan het geslacht van Gods kinderen," Psalm 73:13, 15, maar genoegen doen aan Zijn vijanden, door te spreken zoals zij spreken.

Job 34:10-15

Het doel van Elihu's rede is Job te verzoenen met zijn beproeving, en zijn geest er tot kalmte onder te brengen. Te dien einde had hij hem in het vorige hoofdstuk getoond dat God geen leed voor hem bedoelde met hem te beproeven, maar er zijn geestelijk welzijn door wilde bevorderen. In dit hoofdstuk toont hij aan dat God hem geen onrecht deed door hem te beproeven, noch hem meer strafte dan hij verdiende. Kon ook het vorige niet overmogen om hem te bevredigen, zo behoort toch dit hem tot zwijgen te brengen. In deze verzen richt hij zijn rede tot het gehele gezelschap: "*Gijlieden van verstand, hoort naar mij,* vers 10, en toont uw verstand door in te stemmen met hetgeen ik zeg." En dit is het wat hij zegt: Dat de rechtvaardige God aan geen van Zijn schepselen ooit onrecht gedaan heeft en nooit zal doen, maar Zijn wegen zijn recht, de onze zijn onrecht.

De waarheid, die hier hooggehouden en gehandhaafd wordt, betreft de gerechtigheid en de billijkheid van al Gods handelingen.

I. Hoe duidelijk wordt die waarheid voorgesteld, zowel ontkennender- als bevestigenderwijs.

1. Hij doet aan niemand kwaad. *God kan geen goddeloosheid doen, en de Almachtige kan geen onrecht doen,* vers 10. Het is onbestaanbaar met de volmaaktheid van Zijn natuur, en ook even onbestaanbaar met de reinheid van Zijn wil vers 12. *God handelt niet goddelooslijk, en de Almachtige verkeert het recht niet.* Hij kan noch wil iets doen dat onrecht is, noch met enig mens hard handelen. Nooit zal Hij het kwaad van de straf opleggen, dan waar Hij het kwaad vindt van de zonde, noch in onrechtmatige verhouding, want dat zou wezen goddelooslijk te handelen en het recht te verkeren. Als er een beroep op Hem wordt gedaan, of als Hij een beslissende uitspraak doet, dan geeft Hij acht op de zaak, niet op de persoon, want dat zou zijn het recht te verkeren. Hij zal noodt enig mens onrecht doen, noch aan enig mens recht weigeren, maar, *de hemelen zullen weldra Zijn gerechtigheid verkondigen.* Omdat Hij God is, en dus oneindig volmaakt en heilig is, kan Hij noch zelf onrecht doen, noch het steunen of goedkeuren in anderen evenmin als Hij kan sterven, of liegen, of zichzelf kan verloochenen. Hoewel Hij almachtig is, gebruikt Hij nooit Zijn macht, zoals machtige mensen dikwijls doen, ter ondersteuning of bescherming van onrecht. Hij is *El Shaddai, God Almachtig,* en daarom "kan Hij niet verzocht worden met het kwade," Jakobus 1:13, om iets te doen dat onrecht is.

2. Hij doet gerechtigheid aan allen, vers 11. *Naar het werk des mensen vergeldt Hij hem.*. Goede werken zullen beloond, boze werken zullen gestraft worden, zodat Hij vroeg of laat, in deze of in de toekomende wereld, een ieder zal doen vinden naar zijn weg. Dit is de vaste regel voor de bedeling des rechts: aan een ieder te vergelden naar zijn werk. *Zegt de rechtvaardige dat het hem wel gaan zal, Wee de goddeloze, het zal hem kwalijk gaan.* Het goede kan wel voor een wijle onbeloond en het kwade ongestraft blijven, maar er komt een dag, wanneer God aan een ieder ten volle vergelden zal naar zijn werken, en dat wel met interest voor het uitstel.

II. Met hoeveel gloed en ijver dit staande wordt gehouden.

1. Met volle verzekerdheid van de waarheid ervan: *Ook waarlijk,* vers 12. Het is een waarheid, die niemand in twijfel kan trekken of ontkennen, wij kunnen haar als aangenomen en toegestemd beschouwen, allen stemmen er mee in dat God geen goddeloosheid kan doen.

2. Met afschuw van het blote denkbeeld van het tegendeel, vers 10. *Verre zij God van goddeloosheid* te doen, en van ons om zo iets te denken, er het minste vermoeden van te koesteren, of iets te zeggen, waardoor wij de schijn aannemen van Hem ervan te beschuldigen.

III. Hoe onomstotelijk dit bewezen wordt door twee argumenten.

1. Zijn onafhankelijke, volstrekte vrijmacht en heerschappij, vers 13. *Wie heeft Hem gesteld over de aarde* en Hem gezonden om de zaken van de mensen op aarde te besturen? Of *wie heeft de gehele wereld geschikt?* Hij alleen bestuurt de koninkrijken van de mensen, en dat bestuur heeft Hij van zichzelf, het werd Hem niet opgedragen door of voor iemand anders.

a. Het is zeker, dat Zijner is de heerschappij en Hij doet naar Zijn wil met het heir des hemels en van de aarde, en daarom moet Hij niet van ongerechtigheid worden beschuldigd, want *zou de Rechter van de gehele aarde geen recht doen?* Genesis 18:25. Hoe zou God de wereld hetzij besturen of richten, indien er ongerechtigheid in Hem was? Romeinen 3:5, 6. Hij, die recht heeft op zo'n onbeperkte macht, moet gewis onbevlekte reinheid in zich hebben. Dit is ook een goede reden, waarom wij behoren te berusten in al Gods handelingen met ons. Zal Hij, die over de gehele wereld beschikt, niet beschikken over ons en over hetgeen ons aangaat?

b. Even zeker is het, dat Hij aan niemand Zijn macht ontleent, en ook is het geen beschikking, die Hem is overgegeven, neen, Zijn macht is oorspronkelijk, en gelijk Zijn wezen, uit zichzelf. En daarom, indien Hij niet volmaakt rechtvaardig ware, de gehele wereld met al haar zaken en belangen zou spoedig in de uiterste verwarring wezen. De hoogste machten op aarde hebben een God boven zich, aan wie zij verantwoordelijk zijn, omdat het niet verre van hen is om goddeloosheid te doen. Maar God heeft niemand boven zich, omdat het niet mogelijk is, dat Hij iets zou doen (zodanig is de volmaaktheid van Zijn natuur) dat in bedwang gehouden moet worden, onder toezicht zou moeten staan. En als Hij een vrijmachtig soeverein is, dan zijn wij gehouden en verplicht ons aan Hem te onderwerpen, want er is geen hogere macht waarop wij ons kunnen beroepen, zodat die deugd een noodzakelijkheid is.

2. Zijn onweerstaanbare macht, vers 14. Indien Hij *Zijn hart zet op de mens* om tegen hem te strijden, veel meer nog indien Hij (zoals sommigen het lezen) Zijn hart tegen de mens zet om hem te verderven, indien Hij met de mens zou handelen, hetzij naar "summa potestas-naar blote soevereiniteit," of naar "summa jus- naar strikt recht," hij zou niet voor Hem kunnen bestaan, des mensen geest en adem zouden spoedig weg zijn, en *alle vlees zou tegelijk de geest geven,* vers 15. Veler eerlijkheid is zuiver en alleen te danken aan hun onmacht, zij doen geen onrecht omdat zij het niet kunnen steunen of handhaven als het gedaan is, of omdat het niet in hun macht is om het te doen. Maar God is machtig om elk mens gemakkelijk en plotseling te verpletteren, en toch verplettert Hij niemand door willekeurige macht, hetgeen dus toegeschreven moet worden aan de oneindige volmaaktheid van Zijn natuur, en deze is onveranderlijk. Zie hier:

a. Wat God kan doen met ons, Hij kan ons spoedig tot stof vermalen, daar is geen positieve daad van Zijn almacht toe nodig, indien Hij slechts de medewerking van Zijn voorzienigheid onttrekt waardoor wij leven, indien Hij de adem tot zich neemt, die in den beginne van Zijn hand was en nog

in Zijn hand is, dan geven wij terstond de geest, zoals een dier in een luchtpomp als de lucht er geheel uit weg is.

b. Wat Hij met ons zou kunnen doen, zonder ons onrecht te doen, Hij kan het leven, het bestaan dat Hij gegeven heeft, terugnemen, want wij zijn er slechts de houders van zolang het Hem behaagt, en daarenboven hebben wij het nog verbeurd. Zolang ons dit dus door Zijn gunst behouden blijft, hebben wij geen reden om over onrecht te roepen, als ons enigerlei gemak of lieflijkheid ontnomen wordt, waarop wij toch nooit recht gehad hebben.

Job 34:16-30

Hier richt Elihu zich meer bijzonder tot Job. Hij had tot de overigen gesproken als tot *lieden van verstand,* nu hij tot Job spreekt, gebruikt hij een indien of zo ten opzichte van zijn verstand. *Zo er dan verstand bij u is,* hoor dit, en merk het op, vers 16.

I. Hoor dit: dat er met God niet getwist moet worden over iets dat Hij doet. Het is vermetele aanmatiging om Gods handelingen aan te klagen en te veroordelen, zoals Job door zijn misnoegdheid gedaan heeft. Het was:

1. Even ongerijmd als het zou wezen om iemand tot macht te bevorderen, die een verklaard vijand is van gerechtigheid: *Zal hij, die het recht haat, regeren?* vers 17. De rechtvaardige Heere heeft de gerechtigheid zo lief dat in vergelijking met Hem, van Job zelf hoewel hij een oprecht en vroom man is, gezegd zou kunnen worden dat hij *het recht haat,* en zal hij dan regeren? Zal hij God willen besturen of verbeteren wat Hij gedaan heeft? Zullen onrechtvaardige schepselen als wij de wet voorschrijven aan de rechtvaardige God? Of moet Hij zich naar ons regelen? Als wij denken aan het bederf van onze natuur en de tegenstand, die er in ons is tegen de eeuwige regel van de billijkheid, dan moeten wij wel zien hoe onbeschaamd en goddeloos het in ons is om God de wet te willen voorschrijven.

2. Het was even ongerijmd als het wezen zou om een zeer rechtvaardig, onschuldig man voor het gerecht te dagen en vonnis over hem te vellen, hoewel het bij het gerechtelijk onderzoek ten duidelijkste is gebleken dat hij zeer rechtvaardig was. *Zoudt gij de zeer rechtvaardige verdoemen?* Hem, die rechtvaardig is in al Zijn wegen en niet anders kan dan zeer rechtvaardig zijn?

3. Nog ongerijmder en onbetamelijker zou het zijn om tot een soeverein te zeggen: *Gij Belial,* en tot de rechters, de prinsen, *gij zijt goddeloos,* vers 18. Dit zou beschouwd worden als een onduldbare belediging van de majesteit en van de overheid, geen koning, geen prins zou het verdragen. Ten gunste van de regering nemen wij aan dat het oordeel dat zij uitspreken recht is, tenzij duidelijk het tegendeel blijkt, maar wat wij ook mogen denken: het voegt niet dat wij een koning in zijn aangezicht zeggen dat hij goddeloos is. Nathan heeft David bestraft door een gelijkenis. Maar wat ook een hogepriester of een profeet hebben mogen doen, voor een gewoon onderdaan past het niet om zo vrijmoedig te spreken tot de gestelde machten. Hoe ongerijmd is het dan niet om aldus tot God te spreken! Hem ongerechtigheid toe te schrijven die niemands aangezicht aanneemt en dus niet in verzoeking is iets onrechtvaardige te doen! Hij *neemt het aangezicht van de vorsten niet aan, en kent de rijke niet voor de arme,* en daarom voegt het dat Hij zal regeren en voegt het niet dat wij Hem bedillen. Rijken en armen staan voor God op dezelfde bodem. Een rijk, aanzienlijk man zal er om zijn rijkdom en grootheid niet te beter om varen of enigerlei gunst vinden, en het zal er de arme wegens zijn armoede niet te slechter om gaan, noch in een eerlijke zaak hem verloren doen gaan. Nu Job arm is, zal hij evenveel gunst vinden bij God als toen hij rijk was, want allen, rijken en armen, zijn het werk van Zijn handen. Hun persoon is dit, de arme is door dezelfde hand en uit dezelfde stof gemaakt als de rijke, Hun toestand is dit, de armen zijn arm gemaakt door Gods voorzienigheid, zowel als de rijken er rijk doorgemaakt zijn, en daarom zal het de armen niet slechter gaan om hetgeen hun lot, niet hun schuld is.

II. Hoor dit: dat God erkend moet worden in alles wat Hij doet, en dat wij ons in alles wat Hij doet aan Hem hebben te onderwerpen. Elihu biedt aan Job verscheiden dingen ter overweging aan, ten einde grote en hoge gedachten van God in hem te verwekken en hem aldus te bewegen om zich aan Hem te onderwerpen en niet langer met Hem te twisten.

1. God is almachtig, en kan met de sterksten van de mensen handelen als Hij in het gericht met hen treedt, vers 20. Zelfs het volk, het gehele lichaam van een natie, hoe talrijk ook, zal beroerd, overhoop geworpen, in wanorde worden gebracht, als het Gode behaagt zelfs de machtige, de vorst, hoe hoog en achtbaar hij zij en hoe geducht onder de mensen, zal, als God het woord spreekt, weggerukt worden van de troon, ja weggenomen worden uit het land van de levenden, zij zullen sterven, zullen voorbijgaan. Wat kan Hij niet doen, die al de machten des doods onder Zijn bevel heeft? Let op het plotselinge van deze verwoesting: *In een ogenblik sterven zij*. Het is geen werk van tijd voor God om Zijn trotse vijanden naar beneden te brengen als het Hem behaagt is dit spoedig gedaan. Hij is ook niet verplicht hen te waarschuwen, neen, zelfs geen uur van tevoren: *In deze nacht zal uw ziel van u geëist worden.* Let op de tijd ervan: *Zelfs te middernacht* wordt een volk geschud dat *het vergaat,* als zij gerust en zorgeloos zijn en niet instaat om zich te redden, zoals de Egyptenaren toen hun eerstgeborenen gedood werden. Dit is het onmiddellijke werk van God, zij worden weggenomen, zonder hand, onmerkbaar, door verborgen oordelen. God kan zelf de grootste tiran vernederen zonder de hulp van enig mens. Welke hand Hij soms ook gebruikte om Zijn doeleinden tot stand te brengen, Hij heeft er geen nodig, maar kan het doen *zonder hand*. Het is ook maar niet een enkele machtige, die Hij aldus kan terneder werpen, maar gehele scharen van hen, vers 24. *Hij vermorzelt de geweldigen zonder getal,* want generlei verenigde macht is bestand tegen de almacht. Maar als God tirannie vernietigt, dan bedoelt Hij daarmee geen anarchie, indien zij naar beneden gerukt worden, die slecht regeerden, dan volgt daar niet uit dat de volken geen heersers, geen regeerders moeten hebben, want als Hij de geweldigen verplettert, dan stelt Hij anderen in hun plaats, die beter zullen regeren, of zo zij dit niet doen, dan werpt Hij ook hen in de nacht terneder, Hij *keert hen om en zij worden verbrijzeld*, vers 25. Getuige Belsazar. Of, indien Hij hun tijd wil laten om zich te bekeren, dan vernietigt Hij hen niet terstond, maar *klopt hen tezamen als goddelozen in een plaats waar aanschouwers zijn,* vers 26. Het een of ander vernederend oordeel wordt over hen gebracht, deze goddeloze heersers worden getroffen als andere goddelozen, even gewis en even ontzettend, getroffen in hun lichaam, hun bezittingen, hun huisgezin of geslacht, en dit ter waarschuwing van hun naburen. De slag wordt toegebracht "in terrorem-ter verschrikking van anderen," en daarom wordt hij toegebracht ten aanschouwe van anderen, opdat ook zij mogen zien en vrezen, en sidderen voor de gerechtigheid van God. Indien koningen niet voor Hem bestaan, hoe zullen wij dan voor Hem bestaan!

2. God is alwetend en kan het meest verborgene ontdekken. Gelijk de sterksten Zijn arm niet kunnen weerstaan, zo kunnen de listigsten niet aan Zijn oog ontkomen. Als daarom sommigen ongestraft blijven, dan betaamt het ons om, inplaats van er met God over te twisten, het toe te schrijven aan een verborgen reden, die alleen aan God bekend is. Want:

A. *Zijn ogen zijn op ieders wegen,* vers 21. Alle dingen zijn naakt en geopend voor Hem. De mensen zijn niet slechts binnen het bereik van Zijn oog, zodat Hij hen kan zien, maar Zijn oog is op hen, zodat Hij hen werkelijk ziet en gadeslaat. Hij ziet ons allen, ziet al onze gangen, waar wij ook heengaan, overal zijn wij onder Zijn oog. Al onze daden, goede en slechte, worden gezien en als het

ware door Hem opgetekend, en zij worden bewaard om in het gericht te worden gebracht als de boeken geopend zullen worden.

B. Niets is, niets kan voor Hem verborgen zijn, vers 22. *Daar is geen duisternis, en daar is geen schaduw des doods,* zo dicht of zo dik, zo eenzaam of zo ver verwijderd van het licht en van het gezicht, dat de werkers van de ongerechtigheid er zich in zouden kunnen verbergen voor het ontdekkende oog en de wrekende hand van de rechtvaardige God.

Merk hier op:

a. De werkers van de ongerechtigheid zouden zich willen verbergen, indien zij konden, voor het oog van de wereld uit schaamtegevoel, en voor het oog van God uit vrees zoals Adam in het midden van het geboomte des hofs. De dag komt, wanneer de groten en de rijken en de oversten over duizend en de machtigen tot de bergen en de steenrotsen zullen roepen om hen te verbergen.

b. Zij zouden gaarne zelfs door de schaduw des doods verborgen worden, verborgen worden in het graf en daar voor eeuwig sterven, liever dan voor de rechterstoel van Christus te verschijnen.

C. Het is ijdel om te denken Gods gerechtigheid te kunnen ontvlieden, of ons te kunnen verbergen als Zijn toorn ons vervolgt. De werkers van de ongerechtigheid kunnen wegen en middelen vinden om zich te verbergen voor de mensen, maar niet voor God. *Hij kent hun werken,* vers 25, Hij weet zowel wat zij doen als wat zij voornemens zijn.

3. God is rechtvaardig, en in alles wat Hij doet, handelt Hij naar de regelen van de billijkheid. Zelfs als Hij de geweldigen omkeert en hen vermorzelt, *legt Hij de mens toch niet te veel op,* vers 23. Gelijk Hij de onschuldigen niet zal straffen, zo zal Hij de schuldigen niet meer opleggen dan zij verdienen, of naar de verhouding is tussen de zonde en de straf. De oneindige Wijsheid zal de rechter wezen. Hij zal niemand reden geven om te klagen dat Hij hard met hem handelt, ook zal niemand in het gericht treden met God, of een beschuldiging tegen Hem inbrengen. Indien hij het wel doet, dan zal God rechtvaardig zijn in Zijn *spreken en rein in Zijn richten.* Daarom was Job zeer te laken wegens zijn klachten over God, en wordt hem goed geraden om zijn aanklacht maar te laten vallen, daar hem voorzeker geen rechtsingang zal worden verleend. *Het past geen mens om ooit met de Almachtige in het gericht te treden,* zo lezen sommigen dit vers. Job heeft dikwijls gewenst zijn zaak bij God te bepleiten, Elihu zegt: "Waartoe zou het dienen? Het oordeel, dat nopens u is uitgesproken, zal gewis bevestigd worden, er kan geen vergissing, geen dwaling in worden gevonden, het zal dus toch moeten blijven zoals het is." Alles is goed wat God doet, en zal aldus worden bevonden. Om te bewijzen dat God, als Hij de geweldigen vermorzelt en hen tezamen klopt als goddelozen, hun niet te veel oplegt, toont hij wat hun goddeloosheid was, vers 27, 28, laat men dit nu vergelijken met hun straf, en dan oordelen of zij het al of niet hebben verdiend. In korte woorden: deze onrechtvaardige rechters, die God rechtvaardiglijk zal richten, hebben *God niet gevreesd en geen mens ontzien,* Lukas 18:2..

a. Zij waren rebellen tegen God, zij waren *van achter Hem afgeweken,* hebben Zijn vrees van zich afgeworpen, zelfs het denken aan Hem opgegeven, want zij hebben *op geen van Zijn wegen acht gegeven,* vers 27, en evenmin hebben zij acht gegeven op Zijn geboden en de leiding van Zijn voorzienigheid, maar hebben zonder God in de wereld geleefd. Dit is op de bodem van al de

goddeloosheid van de goddelozen: zij wijken van achter God, en het is omdat zij geen achtgeven, niet omdat zij het niet kunnen, maar omdat zij het niet willen. Van onbedachtzaamheid komt goddeloosheid, en vandaar alle onzedelijkheid.

b. Zij waren tirannen van geheel het mensdom, vers 28. Zij willen niet tot God roepen voor zichzelf, maar zij *doen het geroep van de armen tot Hem komen* en dat geroep is tegen hen. Zij schaden en verdekken de armen, doen hun onrecht, verpletteren hen, maken hen nog armer dan zij zijn, en voegen nog smart toe aan hen, die reeds beproefd zijn, en deze roepen tot God, brengen hun klacht tot Hem, en Hij verhoort hen en verdedigt hun zaak. De toestand van hen, die de gebeden en tranen van de armen tegen zich hebben is zeer hachelijk wand het geroep van de verdrukten zal vroeg of laat wraak doen nederkomen op het hoofd van de verdrukkers, en niemand kan zeggen dat hem dan *te veel opgelegd wordt.* Exodus 22:23.

4. God heeft een onbetwistbare heerschappij over al de zaken van de kinderen der mensen, en bestuurt alle zaken zowel van gemeenten, staten of particuliere personen zo, dat gelijk wat Hij bedoelt en voorneemt niet verijdeld kan worden, wat Hij doet ook niet veranderd kan worden, vers 29.

Merk op:

a. De donkere, dreigende blikken van de wereld kunnen hen niet beroeren, op wie God goedkeurend en vriendelijk nederziet. *Als Hij stilt, wie zal dan beroeren?* Dit is een uitdaging, gericht tot al de machten van hel en aarde, een tarten om hen te ontrusten, tot wie God van vrede spreekt, en voor wie Hij vrede schept. Indien God uitwendige vrede geeft aan een volk, dan kan Hij wat Hij geeft beveiligen, en aan de vijanden ervan de macht benemen om er enigerlei onrust aan te veroorzaken. Indien God aan een particulier persoon inwendige vrede schenkt, de kalmte en blijvende verzekerdheid die de uitwerking zijn van rechtvaardigheid, dan kunnen noch de beschuldigingen van Satan, noch de beproevingen van deze tegenwoordige tijd, noch zelfs de banden des doods beroeren. Wat kan hen ongerust maken, wier ziel vernacht in het goede, gerust is in God? Zie Filipp. 4:7.

b. De glimlachjes van de gehele wereld kunnen diegenen geen kalmte of gerustheid geven, die beroerd worden omdat God hen toornig aanziet, want als Hij in misnoegen Zijn aangezicht verbergt en de troost van Zijn gunst terughoudt, *wie zal Hem dan aanschouwen?* Dat is: Wie kan een misnoegd God aanschouwen en bestand zijn tegen Zijn toorn of die afwenden? Wie kan Hem Zijn aangezicht doen tonen als Hij besluit het te verbergen, of heenzien door de wolken en de donkerheid, die rondom Hem zijn? Of wie kan een ontrust zondaar aanschouwen en hem wezenlijke hulp en verlichting toebrengen? Wie kan een vriend zijn van hem, van wie God een vijand is? Niemand kan de ellende van de uitwendige toestand verlichten zonder God. "Indien de Heere u niet helpt, waarvan zou ik u helpen?" 2 Koningen 6:27. K En evenmin kan iemand de ellende, de benauwdheid van de geest verlichten tegen God en Zijn verschrikkingen? Als God aan een schuldig geweten het besef geeft van Zijn toorn, dan is al de troost, die het schepsel kan bieden, krachteloos. "Liedekens bij een treurig hart zijn als edik op salpeter." Het onweerstaanbare van Gods werkingen moet erkend worden in de handelingen Gods zowel in gemeenten als in particuliere personen. Wat Hij doet tegen een geheel volk of tegen een bijzonder persoon, kan niet in bedwang worden gehouden. Zijn voorzienigheid bestuurt machtige koninkrijken zowel als de aangelegenheden van de

geringste persoon. De kracht van geheel een volk kan Zijn macht niet weerstaan en de kleinheid van een enkel persoon aan Zijn kennisneming niet ontsnappen, maar wat Hij doet zal krachtdadig en op zegevierende wijze gedaan worden.

5. God is wijs en zorgzaam voor het openbare welzijn, en daarom zorgt Hij er voor dat *de huichelachtige mens niet regere, opdat het volk niet worde verstrikt,* vers 30. Zie hier:

a. De hoogmoed van de huichelaars, zij bedoelen te heersen, de lof van de mensen en macht in de wereld zijn het loon, dat zij op het oog hebben en waarnaar zij streven.

b. De staatkunde van de tirannen: als het hun doel is zich te verheffen, dan maken zij soms gebruik van de Godsdienst als een dekmantel voor hun eerzucht en door hun huichelarij komen zij op de troon.

c. Het gevaar, waarin het volk verkeert als huichelaars regeren, het zal waarschijnlijk verstrikt worden in zonde of beroering, of in beide. Macht in de handen van veinsaards is dikwijls verderflijk voor de rechten en vrijheden van een volk, die hun gemakkelijker door list dan door geweld ontnomen worden. Veel kwaad is ook gedaan aan de kracht van de Godzaligheid onder een voordoen van de gedaante ervan. De zorg van de Goddelijke voorzienigheid voor het volk om dit gevaar te voorkomen, *opdat de huichelachtige mens niet regere,* hetzij in het geheel niet regere of niet lang regere. Indien God genade heeft weggelegd voor een volk, dan zal Hij of de opkomst, de verheffing, van huichelachtige regeerders voorkomen, of hun val verhaasten.

Job 34:31-37

In deze verzen:

I. Onderricht Elihu Job wat hij behoort te zeggen onder zijn beproeving, vers 31, 32. Hem bestraft hebbende voor zijn gemelijke, hartstochtelijke woorden, legt hij hem hier betere woorden in de mond. Als wij bestraffen voor hetgeen verkeerd is, dan moeten wij wijzen op en leiden tot hetgeen goed is, tot "de bestraffingen van de tucht" of des onderrichts, Spreuken 6:23. Hij legt het Job niet op om deze woorden te gebruiken, maar beveelt ze hem aan als hetgeen voegzaam zou zijn om te zeggen. In het algemeen: hij wenst dat hij berouw zal hebben van zijn wangedrag en zijn onbetamelijke uitdrukkingen onder zijn beproeving. Jobs andere vrienden hadden gewild dat hij zich een goddeloos man zou bekennen, en door te veel te eisen verkregen zij niets. Elihu wil hem slechts verplichten te erkennen dat hij in dit twistgeding *onbedachtelijk had gesproken met zijn lippen.* Laat ons hieraan denken bij het geven van bestraffing, en de zaak niet erger maken dan zij is, want het overdrijven in de voorstelling van de misdaad kan de vervolging ervan verijdelen. Elihu heeft de zaak juist getroffen en daarom slaagt hij. Hij beveelt Job aan:

1. Zich voor God te verootmoedigen om zijn zonden, en er de straf voor aan te nemen: *"Ik heb Uw straf verdragen.* Wat ik lijd is rechtvaardiglijk over mij gekomen, en daarom wil ik het dragen, en er niet slechts God in rechtvaardigen, maar ook Zijn goedheid erkennen." Velen worden gestraft, die de straf niet verdragen, haar niet goed en naar behoren verdragen en dus eigenlijk haar in het geheel niet verdragen. Boetelingen, die oprecht zijn, zullen alles wat God doet goed opnemen en zullen straf of kastijding dragen als een medische operatie, die goeds moet uitwerken.

2. God te bidden om hem zijn zonden bekend te maken, vers 32. "*Hetgeen ik niet zie leer Gij mij*. Heere, als ik mijn leven naga, dan vind ik veel verkeerds in mij, veel verkeerds dat ik gedaan heb, maar ik heb reden te vrezen dat er nog veel meer verkeerds is dan ik wel weet, erger gruwelen, die ik uit onwetendheid, dwaling of partijdige ingenomenheid met mijzelf nog niet zie, Heere, geef ze mij te zien, wek mijn geweten op om zijn plicht getrouwelijk te vervullen." Een Godvruchtig mens wil gaarne het ergste omtrent zichzelf weten, en inzonderheid onder beproeving begeert hij te weten waarom God met hem twist, en wat God bedoelt met hem te kastijden.

3. Beterschap te beloven, vers 31. Ik zal niet weer overtreden. *"Heb ik onrecht gewrocht* (of daar ik onrecht gewrocht heb) *ik zal het niet meer doen,* wat Gij ook voor verkeerds in mij ontdekt hebt, door Uw genade zal ik er naar streven om voortaan beter te doen." Hierin ligt een belijdenis opgesloten dat wij overtreden hebben, oprecht berouw en droefheid naar God hebben vanwege de overtreding, en een nederige onderwerping aan Gods wil en bedoeling in ons te kastijden, welke is: scheiding te maken tussen ons en onze zonden. Hier voltooit de boeteling zijn berouw, want het is niet genoeg smart te gevoelen vanwege onze zonden, wij moeten heengaan en niet meer zondigen, en evenals hier, ons verbinden door de band van een vast besluit om nooit meer terug te keren tot dwaasheid. Dit betaamt met een vast voornemen des harten gezegd te worden, en als plechtige gelofte tot God gezegd te worden.

II. Hij spreekt hem over zijn ontevredenheid en onrust onder zijn beproeving, vers 33. Wij zouden gaarne zien dat alles wat ons aanbelangt, zal gaan zoals wij het wensen, maar Elihu toont aan:

1. Dat het ongerijmd en onredelijk is om dit te verwachten. *"Moet het naar uw zin zijn?* vers 33. Neen, welke reden is daarvoor? Elihu spreekt hier met grote eerbied voor de Goddelijke wil en wijsheid en met voldoening of welbehagen erin. Het is hoogst voegzaam dat alles gaan zal naar Gods zin en wil. Elihu spreekt hier ook met rechtmatige minachting van de waan van hen, die hoogmoedig zijn en alles naar hun eigen zin zouden willen inrichten. *Zal het naar uw zin zijn?* Moeten wij altijd het goede hebben, waar ons hart naar uitgaat? Dan zouden wij anderen onrecht doen, en dwaselijk onszelf verstrikken. Moeten wij nooit beproefd worden, omdat wij er geen zin in hebben? Voegt het dat zondaren nooit iets te lijden hebben, dat leerlingen niet onder tucht zijn? Of indien wij wèl beproefd moeten worden, past het dan dat wij de roede zullen kiezen, waarmee wij gekastijd worden? Neen, het voegt dat alles naar Gods wil zijn zal, en niet naar onze wil, want Hij is de Schepper, en wij zijn schepselen. Hij is oneindig wijs en verstandig, wij zijn dwaas en kortzichtig, Hij is een van zin, wij zijn wispelturig.

2. Dat het geheel doelloos is dit te verwachten. *"Hij zal vergelden, hetzij gij weigert of verkiest,* vers 33. God zal Zijn eigen weg volgen, Zijn eigen raad volbrengen, en vergelding doen naar de uitspraak van Zijn eigen gerechtigheid, hetzij u dit behaagt of mishaagt. Hij zal noch om uw toestemming noch om uw raad vragen, maar wat Hem behaagt zal Hij doen. Daarom is het uw wijsheid om rustig te zijn, en een deugd te maken van de noodzakelijkheid, uw voordeel te doen met hetgeen is, omdat het niet in uw macht staat het te veranderen. Indien gij u vermeet te kiezen en te weigeren, dat is: aan God de wet voor te schrijven en u te verzetten tegen hetgeen Hij doet, ik zal dat niet doen, ik zal berusten in alles wat Hij doet, en daarom: spreek wat gij weet, zeg wat gij wilt doen, of gij tegenstand wilt bieden, of u wilt onderwerpen. De zaak ligt duidelijk voor u, kom tot een besluit, gij zijt in Gods hand, niet in de mijne.

III. Hij beroept zich op alle verstandige, onpartijdige lieden, of er niet zeer veel zonde en dwaasheid was in hetgeen Job gezegd heeft.

1. Hij wil dat de zaak grondig onderzocht en tot een beslissing gebracht zal worden, vers 36. *"Mijn begeerte is dat Job beproefd zal worden tot het einde toe.* Indien enigen het op zich willen nemen, om wat hij gezegd heeft te rechtvaardigen, laat hen het doen, indien niet zo laat ons allen overeenkomen, om er een eenstemmig getuigenis tegen in te brengen." Velen verstaan dit van zijn onderzocht worden door beproevingen. "Laat zijn beproevingen voortduren totdat hij geheel verootmoedigd is en zijn hoogmoedige geest naar beneden is gebracht, totdat hij zijn dwaling inziet en herroept wat hij zo vermetel en aanmatigend tegen God gezegd heeft en tegen Zijn voorzienigheid. Laat de beproeving aanhouden totdat het doel bereikt is."

2. Hij doet een beroep beide op God en de mens, en begeert het oordeel van beide er over.

A. Sommigen lezen vers 36 als een beroep op God. *Mijn Vader, iaat Job beproefd worden.* Zo heeft het de kanttekening, want hetzelfde woord betekent *mijn begeerte* en *mijn vader,* en sommigen onderstellen dat hij zijn ogen ophief toen hij dit zei, bedoelende: "Mijn *Vader, die in de hemelen zijt,* laat Job beproefd worden, totdat hij zich onderworpen heeft. Als wij bidden hetzij voor onszelf of voor anderen om zegen te ontvangen uit de beproeving, dan moeten wij God beschouwen als een Vader, omdat die beproevingen vaderlijke kastijdingen zijn en deel uitmaken van de opvoeding, die wij als Zijn kinderen opvangen, Hebreeen 12:7

B. Hij beroept zich op hen, die daar tegenwoordig waren, vers 34.4) *Laat de lieden van verstand mij zeggen* of zij aan Jobs woorden een gunstiger verklaring kunnen geven dan ik er aan gegeven heb, en of hij niet zeer slechte woorden gesproken heeft en "Peccavi-ik heb verkeerd gedaan," behoort te roepen. Hij dacht dat uit hetgeen Job gezegd had bleek:

a. Dat hij zichzelf niet goed begreep, maar zeer dwaselijk had gesproken, vers 35. Hij kan niet zeggen dat Job zonder kennis en wijsheid is maar in deze zaak heeft hij niet met wetenschap gesproken, en wat zijn hart ook moge zijn, zijn woorden zijn niet met kloek verstand geweest. Wat hij gezegd heeft tot zijn vrouw, kan nu ook tot hem gezegd worden: *Gij spreekt als een van de zotten spreekt,* en om dezelfde reden: *Zouden wij het goede van God ontvangen, en het kwade niet ontvangen?* Hoofdst. 2:10.

b. Soms behoeven en verdienen wij dezelfde bestraffingen, die wij aan anderen gegeven hebben. Zij, die Gods wijsheid afkeuren, maken in werkelijkheid hun eigen wijsheid te schande. Dat hij geen behoorlijke eerbied had voor God, maar goddelooslijk had gesproken. Indien hetgeen hij zei tot de einde toe beproefd wordt, dat is: indien men er de ergste uitlegging aan geeft, dan zal bevonden worden:

Ten eerste. Dat hij de partij heeft genomen van Gods vijanden. Zijn antwoorden waren voor de goddelozen dat is: wat hij gezegd heeft, heeft de strekking om de handen te sterken en het hart te verharden van goddeloze mensen in hun goddeloosheid, daar hij hun voorspoed besprekende, veel verder gegaan was dan nodig was. Laat goddeloze mensen, evenals Baäl, voor zichzelf twisten, zo zij er lust in hebben, maar verre zij het van ons om voor hen te antwoorden, of iets tot hun gunste te zeggen.

Ten tweede. Dat hij Gods vrienden beledigd heeft, als het ware de meester over hen heeft gespeeld. *Hij heeft onder ons in de handen geklapt,* vers 37, en als hij niet ten einde toe beproefd en wezenlijk verootmoedigd wordt, dan zal hij al meer en meer beledigend worden, alsof hij de overwinning had behaald en ons allen tot zwijgen had gebracht. Slecht te spreken is al erg genoeg, maar *in de handen te klappen,* en er in te roemen als wij het gedaan hebben, alsof dwaling en hartstocht de overwinning hadden behaald, dat is nog veel erger.

Ten derde. Dat hij tegen God zelf had gesproken, en door te blijven bij hetgeen hij gezegd had, *tot zijn zonde nog rebellie gevoegd heeft,* vers 37. Te spreken, al is het ook maar een enkel woord, tegen God, door wie wij spreken en voor wie wij behoorden te spreken, is een grote zonde, wat is het dan om de redenen tegen God te vermenigvuldigen, alsof wij Hem wilden overbluffen? Wat is het om ze te herhalen, inplaats van ze te herroepen? Zij, die gezondigd hebben en, als zij tot berouw en bekering worden geroepen, aldus in gemelijkheid voortgaan, voegen rebellie tot hun zonde, en maken haar aldus uiterst zondig.

HOOFDSTUK 35

1 Elihu antwoordde verder, en zeide:
2 Houdt gij dat voor recht, dat gij gezegd hebt: Mijn gerechtigheid is meerder dan Gods?
3 Want gij hebt gezegd: Wat zou zij u baten? Wat meer voordeel zal ik daarmede doen, dan met mijn zonde?
4 Ik zal u antwoord geven, en uw vrienden met u.
5 Bemerk den hemel en zie; en aanschouw de bovenste wolken, zij zijn hoger dan gij.
6 Indien gij zondigt, wat bedrijft gij tegen Hem? Indien uw overtredingen menigvuldig zijn, wat doet gij Hem?
7 Indien gij rechtvaardig zijt, wat geeft gij Hem, of wat ontvangt Hij uit uw hand?
8 Uw goddeloosheid zou zijn tegen een man, gelijk gij zijt, en uw gerechtigheid voor eens mensen kind.
9 Vanwege hun grootheid doen zij de onderdrukten roepen; zij schreeuwen vanwege den arm der groten.
10 Maar niemand zegt: Waar is God, mijn Maker, die de psalmen geeft in den nacht?
11 Die ons geleerder maakt dan de beesten der aarde, en ons wijzer maakt dan het gevogelte des hemels?
12 Daar roepen zij; maar Hij antwoordt niet, vanwege den hoogmoed der bozen.
13 Gewisselijk zal God de ijdelheid niet verhoren, en de Almachtige zal die niet aanschouwen.
14 Dat gij ook gezegd hebt: Gij zult Hem niet aanschouwen; er is nochtans gericht voor Zijn aangezicht, wacht gij dan op Hem.
15 Maar nu, dewijl het niets is, dat Zijn toorn Job bezocht heeft, en Hij hem niet zeer in overvloed doorkend heeft;
16 Zo heeft Job in ijdelheid zijn mond geopend, en zonder wetenschap woorden vermenigvuldigd.

Daar Job nog bleef zwijgen, volgt Elihu zijn slag op en onderneemt nu voor de derde maal hem aan te tonen dat hij verkeerd heeft gesproken en behoorde te herroepen. Hij legt hem drie onbetamelijke gezegden ten laste, en beantwoordt ze.

I. Hij had de Godsdienst als een onverschillige, nutteloze zaak voorgesteld, die God om Zijns zelfs wil, niet om onzentwil ons oplegt. Elihu toont het tegendeel hiervan aan, vers 1-8..

II. Hij had geklaagd dat God doof voor het geroep van de verdrukten is, tegen welke aantijging Elihu hier God rechtvaardigt, vers 9-13.

III. Hij had gewanhoopt aan het terugkeren van Gods gunst jegens hem, omdat dit zolang werd uitgesteld, maar Elihu toont hem de ware oorzaak van dit uitstel, vers 11-16.

Job 35:1-8

Wij hebben hier:

I. De slechte woorden, die Elihu Job ten laste legt, vers 2, 3. Om er de slechtheid van aan te tonen, beroept hij zich op hemzelf en zijn eigen sobere gedachten, als hij er over gaat nadenken. *Houdt gij dat voor recht?* Dit geeft te kennen:

1. Elihu's overtuiging dat de bestraffing, die hij hem nu gaf, rechtvaardig was, want hij kon zich op het oordeel er over op Job zelf beroepen. Zij, die waarheid en billijkheid aan hun zijde hebben, zullen vroeg of laat ook ieders geweten aan hun zijde hebben.

2. Zijn goede mening van Job, dat hij beter dacht dan sprak, en dat, hoewel hij verkeerd gesproken had, hij er niet bij blijven zou als hij zijn dwaling inzag. Als wij in ons haasten gezegd hebben wat niet recht was, dan betaamt het ons om te erkennen dat wij bij nadenken er over inzien dat het verkeerd was.

Elihu bestraft hier Job wegens twee dingen.

A. Dat hij gezegd heeft, dat *zijn gerechtigheid meerder is dan die van God,* dat is: "Ik heb meer voor God gedaan dan Hij ooit voor mij gedaan heeft, zodat, als de balans wordt opgemaakt, Hij bevonden zal worden mijn schuldenaar te zijn. Alsof Job dacht dat zijn diensten minder beloond waren dan zij verdienden, en zijn zonden meer gestraft waren dan zij verdienden, hetgeen een uiterst onrechtvaardige en goddeloze gedachte is om door iemand gekoesterd, en vooral om door iemand uitgesproken te worden. Toen Job zo nadrukkelijk sprak van zijn eigen oprechtheid en de strengheid van Gods handelingen met hem, heeft hij in werkelijkheid gezegd: *Mijn gerechtigheid is meerder dan die van God,* terwijl wij toch, al zijn wij ook nog zo goed en al zijn onze beproevingen ook nog zo groot, van ongerechtigheid beschuldigd kunnen worden, maar God is daar niet van te beschuldigen.

B. Vanwege zijn ontkennen van de weldaden en voordelen van de Godsdienst, wijl hij deze dingen lijdt. *Wat meer voordeel zal ik daarmee doen dan met mijn zonde?* vers 3. Dit maakt hij op uit Hoofdst. 9:30, *31. Al zuiver ik mijn handen met zeep,* wat baat het mij? *Gij zult mij in de gracht induiken.* En Hoofdst. 10:15. *Zo ik goddeloos ben, wee mij,* maar als ik rechtvaardig ben, het komt op hetzelfde neer. Toen de psalmist zijn eigen beproevingen vergeleek met de voorspoed van de goddelozen was hij in verzoeking om te zeggen: "Ik heb tevergeefs mijn hart gezuiverd," Psalm 73:13. En indien Job dit zei, dan zei hij in werkelijkheid: *mijn gerechtigheid is meerder dan die van God,* vers 2, want als hij geen voordeel had van zijn Godsdienst, dan was God hem meer verplicht dan hij aan God. Maar hoewel er enige schijn voor was, was het toch niet billijk deze woorden aan Job ten laste te leggen, daar hij ze toch zelf als de goddeloze woorden van voorspoedige zondaren had aangeduid, Hoofdst. 21:15. *Wat baat zullen wij hebben als wij tot Hem bidden?* en ze terstond als onwaar had afgewezen, vers 16. *De raad van de goddelozen is verre van mij.* Het is geen billijke manier van disputeren, om de mensen de gevolgen ten laste te leggen van de meningen, die zij uitdrukkelijk afkeuren en afwijzen.

II. Het goede antwoord, dat Elihu hierop geeft, vers 4. "Ik zal het ondernemen u te antwoorden, en uw vrienden met u," dat is: "allen die uw gezegden goedkeuren en bereid zijn er u in te rechtvaardigen, en alle anderen, die spreken zoals gij spreekt, ik heb datgene te zeggen, hetwelk hen allen tot zwijgen zal brengen." Om dit te doen beroept hij zich op zijn oude grondstelling, Hoofdst. 33:12. *God is meer dan een mens.* Dat is een waarheid die, zo er een goed gebruik van wordt gemaakt, tot veel goede doeleinden kan dienen en inzonderheid om te bewijzen dat God niemands schuldenaar is. De voornaamste van de mensen kan een schuldenaar wezen van de geringste, maar zo oneindig groot is de onevenredigheid tussen God en de mens, dat de grote God bij geen mogelijkheid enigerlei weldaad kan ontvangen van of door de mens, en dus ook niet ondersteld kan worden onder enigerlei verplichting te zijn aan de mens, want zo Hij door Zijn voornemen en belofte onder verplichting is, dan is dit alleen aan Hemzelf. Dat is een uitdaging, die door generlei mens aangenomen kan worden Romeinen 11:35, *Wie heeft eerst gegeven aan God* laat hem het bewijzen, *en het zal hem wedervergolden worden.* Waarom zouden wij eisen als een schuld aan ons, om iets te winnen door onze Godsdienst (zoals Job dit scheen te eisen), als toch de God die wij dienen er niets door wint?

1. Elihu behoeft niet te bewijzen dat God boven de mens is, allen stemmen dit toe, maar hij poogt Job en ons onder de indruk ervan te brengen door te wijzen op de hoogte des hemels en van de wolken, vers 5. Zij zijn ver boven ons, en God is ver boven deze, hoe ver is Hij dan niet buiten het bereik, hetzij van onze zonden, of van onze diensten! *Aanmerk de hemel en zie, en aanschouw de bovenste wolken.* God heeft de mens rechtop gemaakt, "Coelumque tueri jussit, en zei hem op te zien naar de hemel." Afgodendienaars zagen op, en aanbaden het heir des hemels, de zon, de maan en de sterren, maar wij moeten opzien naar de hemel en de Heere van dit heir aanbidden. Zij zijn hoger dan wij maar God is nog oneindig hoger. "Zijn majesteit is boven de hemelen," Psalm 8:1, en Zijn kennis is als de hoogten van de hemelen, Hoofdst. 11:8.

2. Maar daar leidt hij uit af, dat God op generlei wijze door iets dat wij doen bewogen kan worden.

A. Hij erkent dat de mensen bevoordeeld of benadeeld kunnen worden door hetgeen wij doen, vers 8. *Uwe goddeloosheid zou* misschien *tegen een man kunnen zijn gelijk gij zijt, zou* hem kunnen schaden, zou hem moeite kunnen veroorzaken in zijn uitwendige omstandigheden. Een goddeloos man kan zijn naaste wonden of beroven of belasteren, of kan hem in zonde doen vallen, en aldus schade toebrengen aan zijn ziel. Uw rechtvaardigheid, uw gerechtigheid, uw liefdadigheid, uw wijsheid, uw Godsvrucht, kunnen misschien *eens mensen kind ten goede komen.* Onze goedheid "raakt tot de heiligen, die op de aarde zijn," Psalm 16:3. Wij hebben het vermogen om aan mensen, gelijk wijzelf zijn, schade te berokkenen of vriendelijkheid te bewijzen. En de vrijmachtige Heere en rechter van allen stelt daar belang in, zal hen belonen die goed doen, en hen straffen die nadeel en schade toebrengen aan hun medeschepselen en mede-onderdanen, maar:

B. Hij ontkent ten enenmale dat God in werkelijkheid benadeeld of bevoordeeld kan worden door hetgeen iemand, al was hij ook de grootste van allen die in het oosten zijn, doet of doen kan.

a. De zonden van de ergste zondaren veroorzaken Hem geen schade of nadeel, vers 6, "Indien *gij zondigt,* moedwillig zondigt en met voorbedachten rade tegen Hem, zondigt met opgeheven hand, ja *indien uw overtredingen menigvuldig zijn,* de zondige daden nog zo dikwijls herhaald worden, *wat doet gij Hem?"* Dit is een tarten van het vleselijke hart en de vermetelste zondaar om zijn ergst

te doen. Het is een sterk bewijs van de grootheid en heerlijkheid van God, dat Zijn ergste vijanden buiten machte zijn om Hem werkelijk nadeel toe te brengen. Zonde wordt gezegd *tegen God te zijn,* omdat de zondaar het zo bedoelt, en zij tast Zijn eer aan, maar zij kan niets tegen Hem doen. De boosheid van de zondaren is machteloze boosheid, zij kan noch Zijn bestaan noch Zijn volmaaktheden vernietigen, Hem niet onttronen, Hem niet van Zijn macht en heerschappij beroven, Zijn rijkdom niet verminderen, Zijn vrede en Zijn rust niet verstoren, Zijn voornemens en bedoelingen niet verijdelen, geen afbreuk doen aan Zijn essentiële heerlijkheid. Job was dus in dwaling, toen hij zei: *Welk voordeel zal ik ervan hebben om gereinigd te zijn van mijn zonde?* vers 3. God heeft bij zijn reformatie, of verbetering, niets gewonnen, wie won er dan iets bij, indien niet hijzelf?

b. De diensten van de besten van de heiligen brengen Hem geen gewin aan, vers 7, *Indien gij rechtvaardig zijt, wat geeft gij Hem?* Hij heeft onze dienst niet van node, of, zo Hij het werk gedaan wil hebben, Hij heeft betere handen dan de onze tot Zijn beschikking. Onze Godsdienst voegt hoegenaamd niets toe aan Zijn gelukzaligheid. Het is er zover vandaan dat Hij ons iets verplicht is, dat wij aan Hem verplicht zijn door ons rechtvaardig te maken, en onze gerechtigheid aan te nemen, en daarom kunnen wij niets van Hem eisen en hebben wij geen reden tot klagen als wij niet hebben wat wij verwachten, maar wel om dankbaar te zijn dat het ons beter gaat dan wij verdienen.

Job 35:9-13

Elihu antwoordt hier op een ander woord dat Job gezegd heeft en dat, naar hij dacht, een blaam wierp op de gerechtigheid en goedheid van God, en dus niet zonder aanmerking voorbijgegaan mocht worden.

Merk op:

I. Wat het was, waarover Job klaagde, namelijk dat God geen acht gaf op het geroep van de verdrukten tegen de verdrukkers, vers 9 *vanwege de veelheid van de verdrukkingen,* de velerlei hardheden, die hoogmoedige tirannen armen lieden aandoen, en de wreedheid, waarmee zij hen behandelen, *doen zij de onderdrukten roepen,* maar het is tevergeefs. God verschijnt niet om hun recht te doen. Zij roepen, zij blijven roepen *vanwege de arm van de groten,* die zwaar op hen drukt. Dit schijnt te verwijzen naar de woorden van Job, Hoofdst. 24:12, *Uit de stad zuchten de lieden, en de ziel van de verwonden schreeuwt* tegen de verdrukkers, *toch legt God hun geen dwaasheid op,* rekent er niet voor af met hen. Dit is iets dat Job verbaast, hij weet niet wat er van te denken hoe dit overeen te brengen met de rechtvaardigheid van God en met Zijn regering. Is *er een rechtvaardig God, en kan het wezen dat Hij zo traag is om te horen, zo traag is om te zien?*

II. Hoe Elihu de moeilijkheid oplost. Als het geroep van de verdrukten niet gehoord wordt dan ligt de schuld niet aan God. Hij is bereid hen te horen en te helpen, maar de schuld ligt bij henzelf, zij *bidden en ontvangen niet omdat zij kwalijk bidden,* Jakobus 4:3. *Zij schreeuwen vanwege de arm van de groten,* maar het is een klagend geschreeuw, geen boetvaardig, biddend roepen, het schreeuwen van natuur en hartstocht, geen geroep van de genade. Zie Hosea 7:14. Zij *roepen ook niet tot Mij met hun hart, wanneer zij huilen op hun legers.* Hoe kunnen wij dan verwachten dat zij verhoord en geholpen zullen worden?

1. Zij vragen niet naar God, zoeken niet met Hem bekend te worden onder hun beproeving, vers 10. *Maar niemand zegt: waar is God, mijn Maker.* Beproevingen worden gezonden om ons te leiden en op te wekken om "naar God te vragen en Hem vroeg te zoeken," Psalm 78:34. Maar velen zuchten onder verdrukking en denken niet aan God, merken Zijn hand niet op in hun ellende, als zij dit wel deden, zij zouden hun rampen en moeilijkheden met meer geduld dragen en er meer zegen door ontvangen, er meer nut en voordeel van hebben. Van de velen, die beproefd en verdrukt worden, zijn er slechts weinigen, die het goede ontvangen dat zij door hun beproeving zouden kunnen ontvangen. Zij moest hen uitdrijven naar God, maar hoe zelden is dit het geval! Het is droevig om zo weinig Godsdienst te zien onder het arm en ellendig deel van het mensdom. Ieder klaagt over zijn rampen en benauwdheden, *maar niemand zegt: Waar is God, mijn Maker?* dat is: niemand heeft berouw van zijn zonden, niemand keert zich tot Hem die hem slaat, niemand zoekt het aangezicht en de gunst van God, en die vertroosting in Hem, die een tegenwicht zou zijn voor hun uitwendige beproevingen. Zij zijn geheel vervuld van de ellende van hun toestand, alsof datgene hen kon verontschuldigen, dat zij zonder God leven in de wereld, hetwelk hen moet aansporen om Hem vaster aan te kleven. Merk op:

a. God is onze Maker, de oorsprong van ons bestaan, en als zodanig moeten wij Hem beschouwen en gedenken, Prediker 12:1. *God, mijne Makers,* in het meervoud, hetgeen naar sommigen denken,

zo niet een aanwijzing, maar dan toch een te kennen geven is van de Drieëenheid van personen in de eenheid van de Godheid: Laat ons mensen maken.

b. Het is dus onze plicht naar Hem te vragen. Waar is Hij, opdat wij Hem onze hulde brengen, onze afhankelijkheid van Hem erkennen en onze verplichtingen aan Hem? Waar is Hij, opdat wij ons tot Hem wenden om levensonderhoud en bescherming, wet en regel van Hem ontvangen ons geluk mogen zoeken in Zijn gunst, van wiens macht wij ons bestaan ontvangen hebben?

c. Het is te betreuren dat er zo weinig naar Hem gevraagd wordt door de kinderen van de mensen. Allen vragen: Waar is vrolijkheid? Waar is rijkdom? Waar kunnen wij een voordelige koop sluiten? Maar niemand vraagt: *Waar is God, mijn Maker?*

2. Zij slaan geen acht op de zegeningen, die zij genieten in en onder hun beproevingen, zijn er ook niet dankbaar voor, en daarom kunnen zij niet verwachten dat God hen verlossen zal uit hun benauwdheid.

A. Hij geeft ons innerlijke vertroosting en blijdschap onder onze uitwendige moeilijkheden, en wij behoren daar gebruik van te maken en Zijn tijd af te wachten voor het wegnemen van onze beproevingen. Hij *geeft psalmen in de nacht,* dat is: wanneer onze toestand nog zo donker is en nog zo treurig, is er datgene in God, in Zijn voorzienigheid en belofte, hetwelk volstaan kan, niet alleen om ons te ondersteunen, maar om ons te vervullen met blijdschap en vertroosting, en ons instaat te stellen om in alles God te danken en zelfs onder verdrukkingen ons te verblijden. Als wij ons blind staren op onze beproevingen, maar geen oog hebben voor de vertroostingen Gods, die ons zijn weggelegd, dan is het rechtvaardig in God om onze gebeden af te wijzen.

B. Hij behoudt ons het gebruik van ons verstand, vers 11, *die ons geleerder maakt dan de beesten van de aarde,* dat is: Hij heeft ons met edeler geestvermogens begiftigd dan hen, en heeft ons vatbaar gemaakt voor hogere genietingen en werkzaamheden, hier en voor eeuwig. Nu wordt hiervan melding gemaakt:

a. Als van hetgeen ons stof geeft tot dankzegging, zelfs onder de zwaarste last van de beproeving. Wat het ook zij, dat ons ontnomen is, wij hebben onze onsterflijke ziel, het juweel dat van meer waardij is dan geheel de wereld, zij is ons gelaten, want zelfs zij, die het lichaam doden, kunnen de ziel niet schaden. En indien onze beproevingen geen stoornis brengen in de uitoefening van haar vermogens, zodat wij het gebruik hebben van onze rede en de vrede genieten van onze consciëntie, dan hebben wij grotelijks reden om dankbaar te zijn, hoe zwaar en drukkend onze rampen ook zijn mogen.

b. Als een reden, waarom wij onder onze beproevingen naar God, onze Maker, zullen vragen en Hem zullen zoeken. Dit is de grootste voortreffelijkheid van het verstand, dat het ons bekwaam maakt voor Godsdienst, en hierin inzonderheid is het, dat *ons meer geleerd is dan aan de beesten en het gevogelte,* vers 11. Zij hebben een verwonderlijk instinct en grote schranderheid om hun voedsel te zoeken, hun medicijn en hun beschutting, maar geen hunner is instaat om te vragen: *Waar is God, mijn Maker?* Er is onder de redeloze dieren wel iets opgemerkt van logica, wijsbegeerte en staatkunde, maar nooit iets van Godgeleerdheid of Godsdienst, die dingen zijn alleen voor de mens. Indien dus de verdrukten alleen *roepen vanwege de arm van de groten,* en niet opzien tot God,

dan doen zij niets meer dan de redeloze dieren (die klagen als men hun zeer doet) en zij vergeten het onderricht en de wijsheid, waardoor zij ver boven hen gesteld zijn. God geeft verlichting en hulp aan de redeloze dieren, omdat zij naar hun beste vermogen tot Hem roepen, Psalm 104:21, Hoofdst. 39:3. Maar welke reden hebben mensen om hulp te verwachten, die instaat zijn om naar God te vragen als hun Maker, en toch niet anders dan de redeloze dieren tot Hem roepen?

3. Zij zijn trots en onverootmoedigd onder hun beproevingen, die gezonden waren om hen te vernederen, en de hoogmoed voor hen te verbergen, vers 12. *Daar roepen zij,* daar schreeuwen zij tegen hun verdrukkers, en vullen de oren van allen, die hen omringen met hun klachten, niet schromende om zelfs over God en Zijn voorzienigheid te klagen, maar niemand antwoordt. God werkt geen verlossing voor hen, en de mensen slaan misschien niet veel acht op hen, en waarom? Het is *vanwege de hoogmoed van de bozen,* het zijn bozen, zij hebben *naar ongerechtigheid gezien met hun hart,* en daarom zal God hun gebed niet verhoren, Psalm 66:18, Jesaja 1:15. God verhoort zulke zondaren niet. Zij hebben zich misschien zelf in moeilijkheden gebracht door hun eigen goddeloosheid, zij zijn des duivels armen, wie kan dan medelijden met hen hebben? Maar dit is nog niet alles. Zij zijn nog hoogmoedig, daarom zoeken zij God niet, Psalm 10:4, of, indien zij tot Hem roepen, antwoordt Hij niet, omdat Hij alleen "de wens van de zachtmoedigen hoort," Psalm 10:17, en diegenen verlost door Zijn voorzienigheid, die Hij eerst door Zijn genade voor verlossing bereid en geschikt heeft gemaakt, en dat zijn wij niet, indien ons hart onder vernederende omstandigheden onverootmoedigd blijft. De zaak is dus duidelijk. Als wij tot God roepen om de wegneming van de verdrukking en beproeving, waaronder wij zuchten, en zij wordt niet weggenomen, dan is de reden niet dat des Heeren hand verkort is of Zijn oor zwaar is geworden, maar omdat de beproeving haar werk nog niet gedaan heeft, wij zijn nog niet genoegzaam verootmoedigd, en daarom hebben wij het onszelf te wijten dat zij nog aanhoudt.

4. Zij zijn niet oprecht met God, als zij zich tot Hem wenden in hun smekingen, en daarom hoort en verhoort Hij hen niet, vers 13. *Gewis zal God de ijdelheid niet verhoren,* dat is: het huichelachtig gebed, dat een ijdel gebed is, komende van geveinsde lippen. Het is ijdelheid te denken dat God het zal verhoren, die het hart doorgrondt en waarheid eist in het binnenste.

Job 35:14-16

I. Hier is nog een onbetamelijk woord voor hetwelk Elihu Job bestraft, vers 14, Gij *hebt gezegd, gij zult Hem niet aanschouwen,* dat is:

a. "Gij klaagt dat gij de betekenis niet weet van Zijn strenge handelingen met u, er de strekking niet van begrijpt," Hoofdst. 23:8, 9. En,

b. "Gij wanhoopt er aan Hem in genade tot u terug te zien keren, betere dagen te zullen beleven, en gij zijt bereid om alles maar als verloren op te geven", zoals Hizkia, Jesaja 38:11. *Ik zal de Heere niet meer zien.* Gelijk wij in voorspoed maar al te gereed zijn om te denken dat onze berg nooit vernederd zal worden, zo zijn wij in tegenspoed terstond gereed om te denken dat ons dal nooit zal gevuld worden maar voor beide tot de slotsom te komen dat *de dag van morgen zal zijn als deze,* hetgeen even ongerijmd is als te denken dat het weer als het fraai is, of vuil is, altijd zo wezen zal, dat de opkomende vloed altijd vloed of de ebbe altijd ebbe zijn zal.

II. Elihu's antwoord op dit woord van wanhoop, hetwelk is:

A. Dat hij, als hij tot God opziet, geen reden heeft om zo wanhopige taal te voeren. *Er is gericht voor Zijn aangezicht,* dat is: "Hij weet wat Hij te doen heeft, en zal alles doen in oneindige wijsheid en gerechtigheid. Hij heeft het gehele plan van Zijn voorzienigheid voor zich, en weet wat Hij zal doen, en wij weten dit niet en daarom verstaan wij niet wat Hij doet. Er is een dag des gerichts voor Hem, wanneer al de schijnbare wanorde van de voorzienigheid in orde gebracht zal worden, en de duistere hoofdstukken er van zullen worden verklaard. Dan zult gij de volle betekenis zien van deze duistere gebeurtenissen en het eindpunt van deze treurige voorvallen, dan zult gij Zijn aangezicht zien met blijdschap, en daarom: *wacht op Hem,* vertrouw Hem, en geloof dat de einduitkomst goed zal wezen." Als wij bedenken dat God oneindig wijs, rechtvaardig en getrouw is, en dat Hij een God des gerichts is, Jesaja 30:18, dan zullen wij geen reden zien om aan hulp van Hem te wanhopen, maar wèl alle reden om op Hem te hopen, en te geloven dat de hulp ter bestemder tijd, op de beste tijd komen zal.

B. Dat, zo hij nog geen einde heeft gezien aan zijn rampen en beproevingen, de reden er van was, dat hij niet op God vertrouwde en niet op Hem wachtte, vers 15, *omdat het zo niet is,* omdat gij niet aldus op Hem vertrouwt is de beproeving, die eerst uit liefde kwam, nu met misnoegen vermengd. Thans heeft God u bezocht in Zijn toorn, het zeer euvel opnemende dat gij niet op Hem hebt kunnen vertrouwen, maar zulke harde gedachten van Hem koestert. Indien er een mengsel van Gods toorn is in onze beproevingen, dan hebben wij dit onszelf te wijten, want het is omdat wij er ons niet behoorlijk onder gedragen wij twisten met God zijn gemelijk en ongeduldig en wantrouwen de voorzienigheid Gods. Zo was het met Job. "De dwaasheid des mensen zal zijn weg verkeren, en dan zal zijn hart zich tegen de Heere vergrammen," Spreuken 19:3. Elihu denkt dat Job, schier tot het uiterste van ellende gekomen zijnde, dit niet wist of niet bedacht, zoals hij het had moeten bedenken, dat het zijn eigen schuld was dat hij nog geen verlossing had verkregen.

Hij besluit daarom, dat *Job in ijdelheid zijn mond heeft geopend,* vers 16, als hij klaagt over zijn grieven en om herstel er van roept, of als hij zich rechtvaardigt en zijn onschuld in het licht stelt, het is alles ijdelheid, omdat hij niet op God vertrouwt en Hem verbeidt, het oog niet op Hem heeft in zijn

beproevingen. Hij had zeer veel gezegd, woorden vermenigvuldigd, maar alle zonder wetenschap, geen van alle ter zake, omdat hij zich niet in God had bemoedigd, en zich niet voor Hem had verootmoedigd. Het is tevergeefs om een beroep te doen op God en onszelf vrij te pleiten, als wij er ons niet op toeleggen om te beantwoorden aan het doel, waarmee de beproeving is gezonden, het is ijdel om verlichting en hulp te bidden, zo wij niet op God vertrouwen, laat hem, die God wantrouwt, niet denken dat hij iets *ontvangen zal van de Heere,* Jakobus 1:7. Of het kan ook verwijzen naar alles wat Job gezegd heeft. De ongerijmdheid aangetoond hebbende van sommige plaatsen in zijn rede, besluit hij dat er nog veel andere plaatsen waren, die evenzo de vrucht waren van zijn onwetendheid en dwaling. Hij heeft hem niet, zoals zijn andere vrienden, veroordeeld als een huichelaar, hem beschuldigt hij slechts van de zonde van Mozes, namelijk van onbedachtelijk met zijn lippen gesproken te hebben toen zijn geest verbitterd was. Als wij dit ter eniger tijd doen-en wie is er, die niet struikelt in woorden? -dan is het een zegen voor ons als het ons gezegd wordt, en dan moeten wij dit, evenals Job, vriendelijk opnemen, en het verkeerde dat wij gezegd hebben, niet herhalen, maar herroepen.

HOOFDSTUK 36

1 Elihu ging nog voort, en zeide:
2 Verbeid mij een weinig, en ik zal u aanwijzen, dat er nog redenen voor God zijn.
3 Ik zal mijn gevoelen van verre ophalen, en mijn Schepper gerechtigheid toewijzen.
4 Want voorwaar, mijn woorden zullen geen valsheid zijn; een, die oprecht is van gevoelen, is bij u.
5 Zie, God is geweldig, nochtans versmaadt Hij niet; geweldig is Hij in kracht des harten.
6 Hij laat den goddeloze niet leven, en het recht der ellendigen beschikt Hij.
7 Hij onttrekt Zijn ogen niet van den rechtvaardige, maar met de koningen zijn zij in den troon; daar zet Hij hen voor altoos, en zij worden verheven.
8 En zo zij, gebonden zijnde in boeien, vast gehouden worden met banden der ellende;
9 Dan geeft Hij hun hun werk te kennen, en hun overtredingen, omdat zij de overhand genomen hebben;
10 En Hij openbaart het voor hunlieder oor ter tucht, en zegt, dat zij zich van de ongerechtigheid bekeren zouden.
11 Indien zij horen, en Hem dienen, zo zullen zij hun dagen eindigen in het goede, en hun jaren in liefelijkheden.
12 Maar zo zij niet horen, zo gaan zij door het zwaard door, en zij geven den geest zonder kennis.
13 En die met het hart huichelachtig zijn, leggen toorn op; zij roepen niet, als Hij hen gebonden heeft.
14 Hun ziel zal in de jonkheid sterven, en hun leven onder de schandjongens.
15 Hij zal den ellendige in zijn ellende vrijmaken, en in de onderdrukking zal Hij het voor hunlieder oor openbaren.
16 Alzo zou Hij ook u afgekeerd hebben van den mond des angstes tot de ruimte, onder dewelke geen benauwing zou geweest zijn; en het gerecht uwer tafel zou vol vettigheid geweest zijn.
17 Maar gij hebt het gericht des goddelozen vervuld; het gericht en het recht houden u vast.
18 Omdat er grimmigheid is, wacht u, dat Hij u misschien niet met een klop wegstote; zodat u een groot rantsoen er niet zou afbrengen.
19 Zou Hij uw rijkdom achten, dat gij niet in benauwdheid zoudt zijn; of enige versterkingen van kracht?
20 Haak niet naar dien nacht, als de volken van hun plaats opgenomen worden.
21 Wacht u, wend u niet tot ongerechtigheid; overmits gij ze in dezen verkoren hebt, uit oorzake van de ellende.
22 Zie, God verhoogt door Zijn kracht; wie is een Leraar, gelijk Hij?
23 Wie heeft Hem gesteld over Zijn weg? Of wie heeft gezegd: Gij hebt onrecht gedaan?
24 Gedenk, dat gij Zijn werk groot maakt, hetwelk de lieden aanschouwen.
25 Alle mensen zien het aan; de mens schouwt het van verre.
26 Zie, God is groot, en wij begrijpen het niet; er is ook geen onderzoeking van het getal Zijner jaren.
27 Want Hij trekt de druppelen der wateren op, die den regen na zijn damp uitgieten;
28 Welke de wolken uitgieten, en over den mens overvloediglijk afdruipen.
29 Kan men ook verstaan de uitbreidingen der wolken, en de krakingen Zijner hutte?
30 Zie, Hij breidt over hem Zijn licht uit, en de wortelen der zee bedekt Hij.
31 Want daardoor richt Hij de volken; Hij geeft spijze ten overvloede.
32 Met handen bedekt Hij het licht, en doet aan hetzelve verbod door dengene, die tussen doorkomt.
33 Daarvan verkondigt Zijn geklater, en het vee; ook van den opgaanden damp.

Elihu had Job bestraft voor sommige van zijn ongepaste woorden en redenen, Job had niets daar tegenin te brengen om zich te rechtvaardigen en nu gaat Elihu er toe over om Job terecht te helpen in zijn denkbeelden omtrent Gods handelingen met hem. Zijn andere vrienden bleven bij de mening dat Job een goddeloos man was, en dat daarom zijn beproevingen zo zwaar waren en zolang aanhielden. Elihu bleef de mening voorstaan dat beproeving gezonden was om hem te toetsen, en dat zij zolang duurde, omdat Job er nog niet volkomen onder verootmoedigd was en er zich nog niet in had geschikt. Hij voert vele redenen aan, ontleend aan de wijsheid en rechtvaardigheid van God, Zijn zorg over Zijn volk, en inzonderheid Zijn grootheid en almachtige kracht waarmee hij in dit en in het volgende hoofdstuk hem zoekt te bewegen om zich aan de hand Gods te onderwerpen. Wij hebben hier:

I. Zijn inleiding, vers 2-3..

II. Het bericht dat hij geeft van de methoden van Gods voorzienigheid met de kinderen der mensen, al naar hun gedrag is, vers 5-15.

III. Zijn waarschuwing en goede raad aan Job vers 16-21.

IV. Zijn aantonen van Gods soevereiniteit en almacht, waarvan hij voorbeelden geeft in de werkingen van de gewone voorzienigheid, als een reden, waarom wij ons allen behoren te onderwerpen aan Zijn handelingen met ons, vers 22-33. Hierover spreekt hij nog uitvoerig in het volgende hoofdstuk.

Job 36:1-4

Nog eens verzoekt Elihu om het geduld van zijn gehoor, inzonderheid van Job, want hij heeft nog niet alles gezegd wat hij te zeggen heeft, maar hij zal hen niet lang ophouden. *Staat een weinig rondom mij,* aldus lezen sommigen het, vers 2. "Verleent mij nog een weinig langer uw tegenwoordigheid en uw aandacht, en ik zal nog slechts ditmaal spreken, zo duidelijk en zo ter zake als het mij mogelijk is." Om te verkrijgen hetgeen waar hij om verzoekt, voert hij aan:

1. Dat hij een goede zaak heeft om over te spreken, een edel en vruchtbaar onderwerp. Er *zijn nog redenen voor God.* Ik heb nog ten Zijnen behoeve te spreken. Hij sprak als een advokaat voor God en daarom had hij recht om te verwachten dat het hof hem gehoor zal verlenen. Er zijn sommigen, die voorgeven ten behoeve van God te spreken, maar in werkelijkheid voor zichzelf spreken, maar zij, die in oprechtheid optreden voor de zaak van God en spreken voor Zijn eer, Zijn waarheid, Zijn wegen, Zijn volk, kunnen zich er verzekerd van houden dat hun geen onderricht zal ontbreken (het zal u die ure gegeven worden wat gij spreken zult), en dat zij noch hun zaak, noch hun loon zullen verliezen. Zij behoeven ook niet te vrezen dat hun onderwerp uitgeput zal raken. Zij, die nog zoveel voor God hebben gesproken, zullen bevinden dat er nog meer voor Hem te spreken is.

2. Dat hij iets ongewoons had te zeggen iets dat buiten de weg van de gewone opmerking viel: *Ik zal mijn kennis van verre halen,* vers 3, dat is: "Wij zullen de toevlucht nemen tot onze eerste beginselen en de hoogste begrippen, waarvan wij gebruik kunnen maken om er enigerlei doel mee te bereiken." Het is de moeite waard om ver te gaan om deze kennis van God te verkrijgen, er voor te graven, er voor te reizen, het zal onze moeite lonen en hoewel zij van verre gehaald is, is zij toch niet te duur gekocht.

3. Dat zijn bedoeling onloochenbaar eerlijk was, want alles wat hij beoogde was: gerechtigheid toe te schrijven aan zijn Maker, deze waarheid te handhaven en in het licht te stellen dat God rechtvaardig is in al Zijn wegen. Bij het spreken van God en voor God, is het goed om te gedenken dat Hij onze Maker is, Hem aldus te noemen, en aldus bereid te zijn om Hem en de belangen van Zijn koninkrijk de beste dienst te doen, die wij kunnen. Indien Hij onze Maker is, dan hebben wij ons alles van Hem, dan moeten wij ons alles gebruiken voor Hem, en zeer ijveren voor Zijn eer.

4. Dat hij in zijn spreken rechtvaardig en billijk zal zijn, vers 4. *"Mijn woorden zullen geen valsheid zijn,* maar in overeenstemming wezen met de zaak zelf, en met zijn eigen denkbeelden en begrippen. Het is voor waarheid dat ik strijd, en om der wille van de waarheid met alle oprechtheid en duidelijkheid." Hij zal van eenvoudige, degelijke argumenten gebruik maken en niet van de spitsvondigheden en haarkloverijen van de scholen. *Een die oprecht is van gevoelen is bij u,* redeneert thans met u, zo laat hem dan niet slechts met onpartijdigheid aangehoord worden, maar laat hetgeen hij zegt gunstig worden opgenomen als goed bedoeld. De volmaaktheid van onze kennis in deze wereld is: eerlijk en oprecht te zijn in het zoeken naar waarheid, in het toepassen ervan op onszelf, en in het gebruik maken van hetgeen wij weten ten bate van anderen.

Job 36:5-14

Daar Elihu spreken zal voor God, en inzonderheid zijn Maker gerechtigheid zal toeschrijven, toont hij aan dat al de beschikkingen van Gods voorzienigheid niet slechts overeenkomstig de eeuwige raadsbesluiten zijn van Zijn wil, maar ook overeenkomstig de eeuwige regelen van de billijkheid. God handelt als een rechtvaardig bestuurder. Want:

I. Hij acht het niet beneden zich om nota te nemen van de geringste van Zijn onderdanen, armoede of geringheid houden niemand verre van Zijn gunst. Als mensen machtig zijn, dan zijn zij maar al te geneigd om met minachting neer te zien op hen, die niet van aanzien zijn en geen groot figuur maken in de wereld, maar God is machtig, oneindig machtig, en toch versmaadt Hij niet, vers 5. Hij buigt zich neer om kennis te nemen van de zaken van de geringsten, hun recht te doen en hun vriendelijkheid te bewijzen. Job dacht dat hij en zijn zaak veronachtzaamd waren omdat God niet terstond verschenen is ten zijnen behoeve. "Neen," zegt Elihu, *"God versmaadt niet,"* hetgeen een goede reden is waarom wij alle mensen moeten eren. Hij is *geweldig in kracht en wijsheid* vers 5, en toch ziet Hij niet met minachting neer op hen, die slechts weinig kracht en weinig wijsheid hebben, zo zij slechts eerlijk zijn in hun bedoelingen. Ja meer, Hij versmaadt niet, omdat Zijn wijsheid en kracht onbetwistbaar oneindig zijn, en Zijn nederbuigende genade en goedheid geen vermindering of verkleining voor Hem zijn. Zij, die wijs en goed zijn, zullen op niemand met verachting nederzien.

II. Hij verleent geen steun aan de grootsten, als zij slecht zijn, vers 6. *Hij laat de goddeloze niet leven.* Zijn leven kan wel verlengd worden, maar het is niet onder de bijzondere zorg van de Goddelijke voorzienigheid, maar alleen door haar gewone bescherming. Job had gezegd dat *de goddelozen leven, oud worden, ja geweldig worden in vermogen,* Hoofdst. 21:7. "Neen," zegt Elihu, "Hij laat goddelozen zelden oud worden. Hij laat hen niet zolang leven als zij verwachtten, noch in die vertroosting en voldoening, die in werkelijkheid ons leven zijn, en zij worden slechts bewaard voor de dag des toorns, Romeinen 2:5.

III. Hij is altijd bereid om recht te doen aan hen, aan wie op enigerlei wijze onrecht wordt gedaan, en hun zaak te bepleiten, vers 6. *Het recht van de ellendigen beschikt Hij,* wreekt hun twistzaak aan hun vervolgers, en noodzaakt hen vergoeding te doen voor hetgeen, waarvan zij hen beroofd hebben. Als de mensen aan de verongelijkte armen geen recht willen doen, zal God het doen.

IV. Hij draagt bijzonder zorg voor de bescherming van Zijn goede onderdanen, vers 7. Hij ziet niet slechts op hen, maar Hij onttrekt Zijn ogen niet van hen, laat niet af van op hen te zien. Hoewel zij soms veronachtzaamd en vergeten schijnen, en hun wedervaart wat wel een voorbijzien van de Goddelijke voorzienigheid schijnt te wezen, is toch het tedere, zorgzame oog van hun hemelse Vader nooit van hen afgewend. Indien ons oog steeds op God gericht is in plichtsbetrachting, dan zal Zijn oog altijd op ons gevestigd zijn in genade, en ook als wij het meest in de diepte zijn, zal Hij ons niet voorbijzien.

1. Soms bevordert Hij Godvruchtigen tot posten van vertrouwen en eer, vers 7, *met de koningen zijn zij in de troon,* en ieders schoof buigt zich voor de hunne. Als rechtvaardige mensen bevorderd worden tot posten van eer en macht, dan is het in genade jegens hen, want Gods genade in hen zal hen wapenen tegen de verzoekingen, die aan bevordering verbonden zijn, en hen instaat stellen om gebruik te maken van de gelegenheid, die zij hun geeft om goed te doen. Het is ook in

goedertierenheid jegens hen, over wie zij gesteld zijn. Als de rechtvaardige heerst, verblijdt zich de stad. Als de rechtvaardigen bevorderd worden dan zijn zij bevestigd. Zij, die een goede consciëntie bewaren, staan op een vaste grond, en hoge plaatsen zijn voor hen niet zo glibberig als voor anderen. Daar het echter niet dikwijls is, dat wij goede mensen tot groten in de wereld gemaakt zien, kan men onderstellen dat dit verwijst naar de eer, waartoe de rechtvaardigen bevorderd zullen worden als hun Verlosser ten laatsten dage op de aarde staan zal, want dan alleen zullen zij voor eeuwig verhoogd worden, dan zullen zij allen blinken als de zon en onze God tot koningen en priesters gemaakt zijn.

2. Indien Hij te eniger tijd beproeving over hen laat komen, dan is het tot welzijn van hun ziel, vers 8-10. Sommige Godvruchtigen zijn bevorderd tot eer en macht, maar anderen zijn in verdrukking en benauwdheid. Merk nu op:

A. De benauwdheid ondersteld, vers 8. *Zo zij, gebonden zijnde in boeien, vastgehouden worden met banden van de ellende,* evenals Jozef in de gevangenis worden geworpen, of gehouden worden in banden van een andere beproeving of ellende, opgesloten zijn door pijn en ziekte, belemmerd door armoede, gebonden in hun raad, en, in weerwil van al hun worstelingen, lang vastgehouden in deze ellende. Dit was Jobs geval, hij was gevangen en vastgehouden in *banden van de ellende.* Doch let op:

B. Het doel, dat God heeft met Zijn volk in zo'n kommervolle toestand te brengen, het is tot welzijn van hun ziel, en de gedachte daaraan moet ons verzoenen met de beproeving. God heeft drie dingen op het oog als Hij ons beproeft.

a. Onze vroegere zonden aan ons te ontdekken, ze ons in herinnering te brengen, vers 9. *Dan geeft Hij hun hun werk te kennen,* toont hun wat verkeerd in hen was en dat zij tevoren niet gezien hebben. Hij ontdekt hun het feit van de zonde, toont hun hun werk. Zonde is ons eigen werk, als er enigerlei goeds in ons is, dan is het Gods werk, en het is van groot belang voor ons om te zien welk werk wij gedaan hebben door de zonde. Hij ontdekt hun de schuld van de zonde, toont hun hun overtredingen van de wet Gods, en daarbij het zondige van de zonde, dat zij, namelijk hun zonden, de overhand genomen hebben en bovenmate zondig geweest zijn. Ware boetvaardigen leggen zichzelf een last op, verzachten of vergoelijken hun zonden niet, maar verzwaren ze, en erkennen dat zij de overhand genomen hebben. Soms beantwoordt de beproeving aan de zonde, maar zij dient om het geweten van de mensen te doen ontwaken en doet hen nadenken.

b. Om ons hart te bereiden om tegenwoordige instructies te ontvangen, *Hij openbaart het voor hunlieder oor ter tucht,* vers 10. Wien God tuchtigt, leert Hij, Psalm 94:12, en de beproeving maakt de mensen gewillig om te leren, maakt de was week, teneinde de indruk van het zegel te ontvangen, doch zij doet dit niet door haarzelve, maar de genade Gods, die er in en door werkt, Hij is het, die het oor opent, het hart opent, die de sleutel Davids heeft.

c. Om ons terug te houden van ongerechtigheid voor het vervolg. Dat is de boodschap, waarmee de beproeving is gezonden, het bevel om zich te bekeren van ongerechtigheid, niet meer te doen te hebben met de zonde, er zich met afgrijzen van af te wenden, en een vast besluit te nemen om er nooit meer toe weer te keren. Zie Hosea 14:9.

3. Indien de beproeving haar werk doet en volbrengt hetgeen waartoe zij gezonden is, dan zal Hij hen weer vertroosten, naar de tijd in welke Hij hen beproefd heeft, vers 11, *indien zij gehoorzamen en Hem dienen,* indien zij instemmen met Zijn plan en Zijn voornemen dienen in deze beschikking, indien zij, als de beproeving weggenomen is, in dezelfde goede gemoedsstemming blijven, waarin zij waren toen zij er onder leden, en de geloften betalen, die zij toen gedaan hebben, indien zij leven in gehoorzaamheid aan Gods geboden, inzonderheid aan die, welke betrekking hebben op Zijn dienst en aanbidding, en er in alles een gewetenszaak van maken om hun plicht jegens Hem te vervullen, dan zullen zij hun dagen wederom doorbrengen in voorspoed en hun jaren in waar genot. Godsvrucht is de enige zekere weg tot voorspoed en genoegen, dit is een gewisse waarheid, en toch zijn er weinigen, die het geloven. Indien wij God getrouwelijk dienen:

a. Dan hebben wij de belofte van uitwendige voorspoed, de belofte des tegenwoordigen levens en de genietingen ervan, inzoverre dit strekt tot heerlijkheid Gods en ons welzijn, en wie zou ze tot nog iets verders, iets meer, begeren?

b. Wij hebben het bezit van inwendige genoegens, de vertroosting van gemeenschap met God en een goede consciëntie, en die grote vrede, welke zij hebben die Gods wet beminnen. Als wij ons niet te allen tijde in de Heere verblijden en in de hoop des eeuwigen levens, dan is het onze eigen schuld, en in wat grotere lieflijkheden kunnen wij onze jaren doorbrengen?

4. Indien de beproeving haar werk niet doet, zo laat hen verwachten, dat de oven zeven maal heter gemaakt zal worden, totdat zij verteerd zijn, vers 12. *Maar zo zij niet gehoorzamen,* indien zij niet beter worden door hun beproevingen, niet teruggebracht zijn van hun boze weg, indien hun levensgedrag niet beter is geworden, *dan zullen zij vergaan door het zwaard* van Gods toorn. Hen, die door Zijn roede niet werden genezen, zullen door Zijn zwaard worden gedood, en zo het louterende vuur niet heeft overmocht, dan zal het verterende vuur overmogen, want als God oordeelt, zal Hij overwinnen. *Indien Achaz ten tijde als men hem benauwde, des overtredens tegen de Heere nog meer maakte, dan was dit de koning Achaz,* die voor het verderf was getekend, 2 Kronieken 28:22, Jeremia 6:29, 30. God had hen willen onderwijzen door hun beproevingen maar zij hebben het onderricht niet aangenomen, zij wilden de wenken, die hun gegeven waren, niet ter harte nemen, en daarom *zullen zij de geest geven zonder kennis,* eer zij het weten zonder dat zij nogmaals vooruit gewaarschuwd worden, of, *zij zullen de geest geven omdat zij zonder kennis waren,* in weerwil van de middelen van kennis, waarmee zij bevoorrecht zijn geweest. Zij, die sterven zonder kennis, sterven zonder genade en zijn voor eeuwig verloren.

Eindelijk. Hij brengt verderf over huichelaars, de verborgen vijanden van Zijn koninkrijk, zoals hij ze beschreven heeft in vers 12, die, hoewel zij gerekend waren tot de rechtvaardigen, van wie hij tevoren had gesproken, Hem toch niet hebben gehoorzaamd, maar, kinderen zijnde van de ongehoorzaamheid en van de duisternis, kinderen zijn geworden des toorns en van het verderf. *Die met het hart huichelachtig zijn leggen toorn op,* vers 13. Zie de aard van de geveinsdheid, zij ligt in het hart, dat voor de wereld en het vlees is, terwijl het uitwendig voor God en Godsdienst schijnt te zijn. Velen zijn heiligen in de uiterlijke schijn, en heiligen in woord, maar geveinsden in het hart. Die bron is bedorven, en daarin is een boze schat. Zie het kwaad ervan, geveinsden leggen toorn op. Iedere dag doen zij hetgeen God tot toom verwekt, en voor dit alles tezamen zal in de grote dag met hen afgerekend worden. Zij "vergaderen zich toorn als een schat in de dag des toorns," Romeinen 2:5. Hun zonden zijn "bij God opgesloten, verzegeld in Zijn schatten," Deuteronomium

32:34. Vergelijk Jakobus 5:3. Evenals hetgeen in damp opgaat neerkomt in stortregen, zo zal hetgeen opgaat als zonde, indien de zondaar er zich niet van bekeert, nederkomen in toorn. Zij denken schatten op te leggen, verdiensten op te leggen, maar als de schatten geopend worden, zal het blijken dat zij slechts toorn hebben opgelegd.

Merk op:

1. Wat zij doen om toorn op te leggen. Wat is het, dat zo tergend is? Het is dit: *zij roepen niet als Hij hen gebonden heeft.* Dat is: als zij onder beproeving zijn gebonden met de koorden van benauwdheid, dan is hun hart verhard, zij zijn weerspannig en onverootmoedigd willen niet tot God roepen, zich niet tot Hem wenden. Zij zijn dom en ongevoelig, als stokken en stenen, verachtende de kastijding des Heeren.

2. Wat zijn de uitwerkselen van alle toom? vers 14. *Hun ziel zal in de jonkheid sterven en hun leven onder de schandjongens.* Dit is het deel van de huichelaars, tegen wie Christus vele weeën heeft uitgesproken. Indien zij zich niet bekeren:

a. Dan zullen zij een plotselinge dood sterven, *sterven in de jonkheid,* wanneer de dood het meest een verrassing is, en de dood (dat is: het gevolg ervan) is dit altijd voor de geveinsden, gelijk zij, die in hun jeugd sterven toen zij hoopten te zullen leven, zo gaan de huichelaars bij hun dood naar de hel, toen zij hoopten naar de hemel te gaan. *Als de goddeloze mens sterft, vergaan zijn verwachtingen*

b. Zij zullen de tweede dood sterven, *hun leven* na de dood, (want zo komt het hier voor), is onder *de schandjongens,* onder de ergste, snoodste zondaren, in weerwil van hun schoonschijnende belijdenis. Het is onder de Sodomieten, die vuile ellendelingen, die *ander vlees zijn nagegaan en tot een voorbeeld gesteld zijn, dragende de straf des eeuwigen vuurs,* Judas: 7.. De zielen van de goddelozen leven na de dood, maar zij leven onder de onreinen, de onreine geesten de duivel en zijn engelen, voor eeuwig gescheiden van het Nieuwe Jeruzalem, "waar niets inkomen zal dat ontreinigt."

Job 36:15-23

Elihu nadert hier dichter tot Job, en

I. Zegt hem wat God vroeger voor hem gedaan zou hebben, indien hij behoorlijk verootmoedigd ware geweest onder zijn beproeving. "Wij allen weten hoe bereid God is om *de ellendige in zijn effende vrij te maken,* vers 15. Dat is Hij altijd geweest. Op de armen van geest, op hen die verbroken en verslagen van hart zijn, ziet Hij neer met tederheid en ontferming, en als zij in beproeving zijn, is Hij bereid hen te helpen. Hij opent hun oren en doet hen vreugde en blijdschap horen zelfs in hun verdrukkingen. Terwijl Hij hen nog niet verlost, spreekt Hij goede en troostrijke woorden tot hen ter bemoediging van hun geloof en hun lijdzaamheid, om hun vrees tot zwijgen te brengen en evenwicht te doen ontstaan in hun smarten, en dat zou Hij ook voor u gedaan hebben. Indien gij u onderworpen had aan Zijn voorzienigheid en u naar behoren hadt gedragen, Hij zou u hebben vrijgemaakt en vertroost, en dan zouden wij geen van die klachten gehoord hebben. Indien gij u geschikt hadt naar de wil van God, uw vrijheid en uw overvloed zouden u met winst teruggegeven zijn."

1. "Gij zoudt in de ruimte gesteld zijn, en niet aldus in de engte zijn geweest door ziekte en smaad, Hij zou u *tot de ruimte hebben gebracht waar geen benauwing zou geweest zijn,* en gij zoudt niet in al uw voornemens zijn teleurgesteld."

2. "Gij zoudt verrijkt zijn geworden, en niet in deze armoedige omstandigheden zijn, uw tafel zou rijk voorzien zijn geweest, niet slechts met het brood uws bescheiden deels, maar met het vette van de nieren van tarwe," zie Deuteronomium 32:14, en het vetste van het vlees." De gedachte moet ons tot zwijgen brengen onder de beproeving, dat, zo wij beter waren, het op alle wijze beter met ons zou geweest zijn, indien wij aan het doel van onze beproevingen hadden beantwoord de beproeving zou weggenomen zijn, er zou uitkomst zijn gekomen, indien wij er bereid voor waren geweest. God zou het goede voor ons gedaan hebben, indien wij ons goed hadden gedragen, Psalm 81:14, 15, Jesaja 48:18.

II. Hij legt hem ten laste dat hij zichzelf in het licht staat, zodat hij zelf de oorzaak is dat zijn rampen zolang aanhouden, vers 17. "*Maar gij hebt het gericht des goddelozen vervuld,"* dat is: "Wat gij ook in werkelijkheid moogt wezen, in deze zaak hebt gij u als een goddeloos man gedragen, hebt gij gesproken en gedaan als de goddelozen, gij hebt hun genoegen gedaan, zijt hun ter wille geweest hebt hun zaak gediend, en daarom *houden het gericht en het recht u vast* als een goddeloos man, omdat gij u met hen vergezelt, handelt alsof gij hun deelgenoot waart, hen helpt en aanmoedigt. Gij hebt de zaak van de goddelozen voorgestaan, en gelijk de zaak eens mensen is, zo zal Gods. oordeel over hem wezen." Aldus bisschop Patrick. Het is gevaarlijk om zich aan de verkeerde zijde te bevinden. De medeplichtigen aan verraad zullen gelijke behandeling ondervinden als de hoofdaanleggers ervan.

III. Hij waarschuwt hem om niet te volharden in zijn gemelijkheid. Hij geeft hem verscheidene goede waarschuwingen van die strekking.

1. Laat hem de Goddelijke wraak niet gering achten en niet al te gerust zijn, alsof hij in geen gevaar daarvan was, vers 18. "Omdat *er grimmigheid is,"* dat is: "Omdat God een rechtvaardig

bestuurder is, die alle beledigingen van Zijn regering aangedaan euvel opneemt, omdat Hij Zijn toorn geopenbaard heeft van de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen, en omdat gij reden hebt om te vrezen dat gij onder Gods misnoegen zijt, wacht *u, dat Hij u misschien met een slag wegstote,* en wees verstandig genoeg om u haastelijk met Hem te verzoenen, zodat Zijn toorn van u wordt afgewend." Een dergelijke waarschuwing had Job aan zijn vrienden gegeven, Hoofdst. 19:29. *Schroomt vanwege het zwaard, want de grimmigheid is over de misdaden des zwaards.* Aldus zijn twistredenaars geneigd om met al te veel stoutmoedigheid elkaar aan Gods gericht over te geven en elkaar te dreigen met Zijn toorn, maar hij, die een goede consciëntie bewaart behoeft de machteloze dreigementen van trotse mensen niet te vrezen. Dit was een vriendelijke en nodige waarschuwing aan Job. Zelfs Godvruchtige mensen hebben het nodig om door de vrees voor Gods toorn bij hun plicht te worden gehouden. "Gij zijt een wijs en Godvruchtig man, maar wacht u, opdat Hij u niet wegstote, want de wijsten en de besten hebben genoeg in zich om Zijn slag te verdienen."

2. Laat hem zich niet vleien dat hij, zo Gods toorn tegen hem ontstoken is, wel middelen zal vinden om aan de slag ervan te ontkomen.

a. Er is niet aan te ontkomen door geld, met zilver en goud kan geen vergeving gekocht worden, of met andere dergelijke vergankelijke dingen. "Zelfs een groot rantsoen kan u niet verlossen, als God in het gericht met u treedt, Zijn gerechtigheid kan niet worden omgekocht, evenmin als enigerlei dienaar van Zijn gerechtigheid. Zou *Hij uw rijkdom achten,* om die tot verandering van de straf te gebruiken? *Neen, geen goud,* vers 19 Indien gij evenveel rijkdom hadt als gij vroeger bezeten hebt, het zou u geen verlichting geven, u niet beveiligen tegen de slagen van Gods toorn: ten dage van de openbaring daarvan doet goud geen nut, Spreuken 11:4. Zie Psalm 49:8, 9.

b. Geen ontkomen door redding. Indien alle versterkingen van kracht ter uwer beschikking waren, al zoudt gij ook nog zoveel knechten en vazallen op de been kunnen brengen om u met geweld uit de handen van de Goddelijke wraak te rukken, het zou tevergeefs zijn. God zou er geen acht op slaan. Er is niemand, die u uit Zijn hand zou kunnen verlossen."

c. Geen ontkomen door verberging, vers 20. *Haak niet naar de nacht,* die dikwijls de terugtocht van een verslagen leger begunstigt en hem bedekt, denk niet dat gij aldus aan het rechtvaardig oordeel van God kunt ontkomen, want *de duisternis verbergt niet voor Hem,"* Psalm 139:11. 12. Zie Hoofdst 34:22. Denk niet dat, omdat in de nacht de lieden zich terugtrekken naar hun plaats en zich op hun legerstede ter ruste leggen, en het dan gemakkelijk is om er aan te ontkomen zonder door hen ontdekt te worden, God evenzo opgaat naar Zijn plaats en u niet kan zien, neen, *Hij slaapt noch sluimert.* Zijn ogen zijn open op de kinderen der mensen, niet alleen aan alle plaatsen, maar ook te allen tijde, geen rotsen of bergen kunnen ons beschutten tegen Zijn oog. Sommigen verstaan dit van de nacht des doods, dat is de nacht, waarin *de volken van hun plaats opgenomen worden,* en Job had vurig gehijgd naar die nacht, zoals de dagloner naar de schaduw, Hoofdst. 7:2. "Maar doe dit niet," zegt Elihu, "want gij weet niet wat de nacht des doods is." Zij, die hartstochtelijk naar de dood verlangen in de hoop die tot een beschutting te maken tegen Gods toorn, kunnen zich misschien vergissen. Er zijn dezulken, die de toorn vervolgt in die nacht.

3. Laat hem zijn onrechtvaardige twist met God en Zijn voorzienigheid niet voortzetten waarin hij totnutoe volhard heeft, terwijl hij zich aan de beproeving had moeten onderwerpen, vers 21. *Wacht*

u, geef wel acht op uw geest, en *wend u niet tot ongerechtigheid,* keer er niet toe terug, want het is op uw gevaar zo gij het doet." Laat ons nooit een gunstige gedachte durven koesteren van de zonde, er nooit aan durven toegeven. Elihu denkt dat Job deze waarschuwing nodig heeft, daar hij *ongerechtigheid heeft verkoren boven ellende,* vers 21, dat is: liever toegegeven heeft aan zijn hoogmoed en wreveligheid door met God te twisten dan die hoogmoed te vernederen door zich aan God te onderwerpen en de straf aan te nemen. Wij kunnen het meer in het algemeen nemen en opmerken dat zij, die boven ellende de voorkeur geven aan ongerechtigheid, een zeer dwaze keus doen, zij, die hun zorgen verdrijven door zondige genoegens, hun rijkdom vermeerderen door zondige bedrijven het lijden om van de gerechtigheid wil vermijden door een zondige meegaandheid tegen hun geweten in, doen een keus, die hen berouwen zal, want er is in de minste zonde meer kwaad dan in de grootste beproeving of ellende. Het is een kwaad, het is alleen kwaad.

4. Laat hem het niet durven onderstaan om aan God de wet voor te schrijven, noch Hem maatregelen aan de hand te doen, vers 22, 23. "*Zie God verhoogt door Zijn kracht,"* dat is: Hij kan en mag verhogen en vernederen wie Hij wil, en daarom betaamt het u noch mij om met Hem te strijden." Hoe meer wij God verhogen en grootmaken, hoe meer wij onszelf vernederen en verlagen. Bedenk:

A. Dat God een vrijmachtig soeverein is. Hij *verhoogt door Zijn kracht,* die aan niemand anders ontleend is, Hij verhoogt wie Hij wil, verhoogt hen, die beproefd en ternedergeworpen waren, door de kracht en macht die Hij geeft aan Zijn volk. En daarom: *wie heeft Hem gesteld over Zijn weg?* Wie heeft het opzicht over Hem op Zijn weg? Is er een meerdere, van wie Hij Zijn aanstelling ontvangen heeft, en aan wie Hij rekenschap is verschuldigd? Neen, Hijzelf is de meerdere, is boven allen, Hij is onafhankelijk. *Wie doet Hem gedenken aan Zijn weg?* zo lezen sommigen de zin. Heeft de eeuwige Geest het nodig dat Hem de dingen in de herinnering worden gebracht? Neen, Zijn eigen weg is, evenals de onze, altijd voor Hem, Hij heeft van niemand orders of instructies ontvangen, Jesaja 40:13, 14, ook is Hij aan niemand rekenschap verschuldigd. Hij stelt al de schepselen op hun weg, laat ons Hem dus niet op de Zijne willen stellen, maar het aan Hem overlaten om de wereld te regeren, die er bekwaam en geschikt voor is.

B. Dat Hij een weergaloos leraar is. *Wie is een leraar gelijk Hij?* Het is ongerijmd in ons om Hem te onderrichten, die zelf de fontein is van licht, waarheid en kennis, *zal Hij, die de mens wetenschap leert,* zoals niemand anders, niet weten? Psalm 94:10, 11. Zullen wij met een kaars de zon bijlichten?

Merk op: Als Elihu eer wil geven aan God als regeerder en bestuurder, prijst hij Hem als leraar, want bestuurders moeten onderwijzen. God doet dit, Hij leidt en bindt met mensenzelen. Hierin, zoals in alle andere dingen, is Hij weergaloos. Niemand is zo geschikt om zijn eigen daden en handelingen te besturen, als Hij het is, Hij weet wat Hij te doen heeft, en hoe het ten beste te doen, en heeft inlichting noch raad van node. Salomo zelf had een geheime raad om hem van raad te dienen, maar de Koning van de koningen heeft die niet. Ook is niemand zo geschikt om onze daden en handelingen te bestuderen als Hij het is, niemand onderwijst met zulk een gezag en overtuigend bewijs, met zoveel inschikkelijkheid en mededogen, noch met zoveel kracht en uitwerking als Hij. Hij onderwijst door de Bijbel, en dat is het beste boek, onderwijst door Zijn Zoon, en Hij is de beste leermeester.

C. Dat Hij onkreukbaar rechtvaardig is in al Zijn handelingen. *Wie kan zeggen: Gij hebt onrecht gedaan?* vers 23. Niet: wie *durft* het zeggen? (velen doen onrecht, en de mensen zeggen het op hun gevaar) maar wie *kan* het zeggen? Wie heeft reden om het te zeggen? Wie kan het zeggen en bewijzen? Het is een grondstelling, die ontwijfelbaar waar is, zonder enig voorbehoud of beperking, dat *de Koning van de koningen geen kwaad kan doen.*

Job 36:24-33

Elihu poogt hier Job grote en hoge gedachten van God in te boezemen en hem aldus tot een blijmoedige onderwerping aan Zijn voorzienigheid te bewegen.

I. Hij stelt het werk van God voor, in het algemeen, als doorluchtig en duidelijk zichtbaar, vers 24. Geheel Zijn werk is dit, God doet niets dat min is. Dit is een goede reden waarom wij moeten berusten in al de werkingen van Zijn voorzienigheid betreffende ons in het bijzonder. Zijn zichtbare werken, die de natuur en de wereld in het algemeen betreffen, zijn zodanig, dat wij ze bewonderen en prijzen, en waarin wij des Scheppers wijsheid, macht en goedheid zien, zullen wij dan aanmerkingen maken op Zijn beschikkingen voor ons en de raadsbesluiten van Zijn wil betreffende onze zaken? Wij worden hier geroepen om "het werk Gods aan te merken," Prediker 7:13.

1. Het is duidelijk voor onze ogen, niets is meer klaarblijkelijk: het is *wat de lieden aanschouwen,* ieder die slechts een half oog heeft, kan het zien, kan het van verre zien. Laat ons de blik richten waarheen wij willen, overal zien wij de voortbrengselen van Gods wijsheid en macht, wij zien datgene gedaan, en nog voortdurend gedaan worden, waarvan wij wel moeten zeggen: *Dit is het werk Gods,* de vinger Gods, de Heere heeft het gedaan. Iedereen kan van verre de hemel zien met al zijn lichten de aarde en al haar vruchten, en zien dat zij het werk zijn van de Almacht, en nog veel meer als wij ze van nabij zien. Beschouw de kleinste werken van de natuur door een microscoop, schijnen zij niet wonderbaar? De eeuwige kracht en Goddelijkheid van de Schepper "worden duidelijk doorzien en verstaan van de schepselen" Romeinen 1:20. Iedereen, zelfs zij, die het voorrecht niet hebben van een Goddelijke openbaring, kan dit zien, want *geen spraak en geen woorden zijn er, waar de stem* van deze gedurige, natuurlijke predikers *niet wordt gehoord,* Psalm 19:4.

2. Het behoort wonderlijk te zijn in onze ogen. De schoonheid en voortreffelijkheid van het werk van God en de evenredigheid van al de delen ervan moeten wij gedenken om ze te verheerlijken en te loven, die niet alleen rechtvaardigen als juist en goed en onlaakbaar, maar verheerlijken als wijs en groot en glorierijk en dat door geen schepsel bedacht of voortgebracht kan worden. De mens kan Zijn werken zien en is instaat er Zijn hand in te onderkennen (hetgeen de dieren niet kunnen), en daarom behoort hij ze te loven en Hem de eer ervan toe te brengen.

II. Hij stelt God, de werker ervan, voor als oneindig en ondoorgrondelijk, vers 26. De stromen van bestaan, macht en volmaaktheid moeten ons heenleiden naar de bron. *God is groot,* oneindig groot, groot in macht, want Hij is almachtig en onafhankelijk, groot in vermogen, want Hij is zelfgenoegzaam en algenoegzaam, groot in zichzelf, groot in al Zijn werken, groot, en daarom grotelijks te prijzen, groot en daarom kennen wij Hem niet, wie weten dat Hij is, maar niet wat Hij is, wij weten wat Hij niet is, maar niet wat Hij is. Wij weten en kennen ten dele, maar niet in volkomenheid. Dit komt hier voor als een reden waarom wij Zijn handelingen niet moeten aanklagen, noch moeten laken wat Hij doet, omdat dit kwaadspreken is van dingen, die wij niet begrijpen, en antwoorden eer wij gehoord hebben. Wij kennen de duur van Zijn bestaan niet, want die is oneindig, het getal van Zijn jaren kan bij geen mogelijkheid onderzocht worden, want Hij is eeuwig, zij zijn dus niet te tellen, Hij is een wezen zonder begin zonder opvolging van tijd en zonder einde, die altijd was en altijd zijn zal, en altijd dezelfde, de grote IK BEN. Dit is een goede reden

waarom wij Hem niets moeten voorschrijven, niet met Hem moeten twisten, want gelijk Hij is, zo zijn Zijn werkingen: volkomen buiten ons bereik.

III. Hij noemt enige voorbeelden van Gods wijsheid, macht en soevereine heerschappij in de werken van de natuur en de beschikkingen van de gewone voorzienigheid, beginnende in dit hoofdstuk met de wolken en de regen, die eruit nederdaalt. Het is niet nodig critisch te zijn in het onderzoek hetzij van de spreekwijze of van de wijsbegeerte van deze uitnemende rede. De algemene strekking ervan is aan te tonen:

a. Dat God oneindig groot is en de Heere is van alles, de eerste oorzaak en opperbestuurder van al de schepselen, en alle macht heeft in *hemel en op aarde,* die wij daarom in alle ootmoed en met eerbied moeten aanbidden, van wie wij goed behoren te spreken, en aan wie wij alle eer moeten geven.

b. Dat het vermetele aanmatiging in ons is, om Hem de regelen en methoden voor te schrijven van Zijn bijzondere voorzienigheid met de kinderen van de mensen, of te verwachten dat Hij er ons rekenschap van zal geven, als toch de werkingen van Zijn gewone voorzienigheid nopens de meteoren zo verschillend zijn, zo geheimenisvol en zo ondoorgrondelijk.

Om Job onder de indruk te brengen van Gods verhevenheid en vrijmacht, had Elihu hem gezegd op te zien naar de wolken, Hoofdstuk 35:5. In deze verzen toont hij ons wat wij in de wolken, die wij zien, kunnen waarnemen hetgeen ons leiden zal tot de beschouwing van de heerlijke volmaaktheden van haar Schepper.

Beschouw de wolken:

1. Als fonteinen voor deze lagere wereld, de bronnen en schatkameren van haar vochten door welke zij circuleren, een noodzakelijke voorziening, want stilstand van die circulatie zou voor deze lagere wereld even schadelijk zijn als stilstand van de bloedsomloop in het lichaam van de mens. Het is van de moeite waard om in dit gewone verschijnsel op te merken:

a. Dat de wolken boven afdruipen op de aarde beneden. Indien de hemel als koper wordt, dan wordt de aarde ijzer, daarom luidt de belofte van overvloed aldus: *Ik zal de hemel verhoren, en die zal de aarde verhoren.* Dit duidt ons aan dat alle goede gave van boven is, van Hem, die de Vader is van de lichten en de Vader van de zegen, en het leert ons ons gebed tot Hem te richten en opwaarts te zien.

b. Dat zij hier gezegd worden af te druipen *over de mens,* vers 28, want hoewel Hij *doet regenen op de woestijn, waarin geen mens is* Hoofdst. 38:26, Psalm 104:11, wordt hierin toch inzonderheid acht geslagen op de mens aan wie de mindere schepselen allen dienstbaar gemaakt zijn, en van wie de hulde des lofs hiervoor geëist wordt. Onder de mensen *regent God over rechtvaardigen en onrechtvaardigen,* Mattheus 5:45.

c. Zij worden gezegd het water af te druipen in droppelen, niet in watergoten, zoals toen *de sluizen des hemels geopend waren,* Genesis 7:11. God bewatert de aarde met hetgeen, waarmee Hij haar eens overstelpt heeft, het slechts op een andere manier uitdelende, om ons te doen weten hoezeer

wij in Zijn macht zijn, en hoe vriendelijk Hij is door regen te geven bij droppelen, opdat het voordeel, de nuttigheid ervan in verdere kring en meer gelijkelijk verspreid zou worden, zoals met een kunstmatige gieter.

d. Soms komt de regen neer in zeer kleine droppelen, maar op een andermaal in stortregen, en dit verschil tussen de ene regenbui en de andere moet toegeschreven worden aan de Goddelijke voorzienigheid, die het aldus beschikt heeft.

e. Hoewel hij neerkomt in droppelen, druipt hij toch *overvloedig* af over de mens, vers 28, en daarom wordt hij *de rivier Gods genoemd, die vol waters is,* Psalm 65:10.

f. De wolken gieten de regen af, naar de damp is, die zij opgetrokken hebben, vers 27. Zo rechtvaardig is de hemel jegens de aarde, maar de aarde is dit niet in de vergelding, die zij er voor doet.

g. Het voortbrengsel van de wolken is soms een grote verschrikking, en op andere tijden een grote gunst voor de aarde, vers 31. Als het Hem behaagt *richt Hij daardoor de volken, op* welke Hij vertoornd is. Storm en orkanen en overmatige regens, die de vruchten van de aarde vernielen en overstromingen veroorzaken, komen van de wolken, maar van de andere kant, door haar *geeft Hij* gewoonlijk *spijs in overvloed, zij* druipen vettigheid af op de weiden en velden, die bekleed zijn met kudden, en de dalen, die bedekt zijn met koren, Psalm 65:12-14.

Eindelijk. Er wordt soms kennis gegeven van het naderen van de regen, vers 33. *Daarvan,* onder anderen, *verkondigt zijn geklater*. Vandaar dat wij lezen van *een geruis des overvloedigen regens,* 1 Koningen 18:41, K voordat hij nog kwam, en een zeer welkome voorbode is dat toen geweest! Gelijk het gedruis, zo kondigt ook het aanzien des hemels de regen aan, Lukas 12:56. Ook het vee bespeurt door een verwonderlijk instinct dat een verandering in het weer ophanden is, en zoekt een schuilplaats, de mens beschamende, die het kwaad niet wil voorzien om zich te verbergen.

2. Als schaduwen van de bovenwereld, vers 29. *Kan men ook verstaan de uitbreiding van de wolken?* Zij zijn over de aarde uitgebreid als een gordijn of gewelf, hoe zij zo zijn, hoe zij uitgebreid zijn en in evenwicht worden gehouden, verstaan wij niet, hoewel wij hem dagelijks zien. Zullen wij dan voorwenden de redenen en methoden te verstaan van Gods rechterlijke handelingen met de kinderen van de mensen, wier karakter en toestand zo verschillend zijn, als wij niet eens de uitbreiding van de wolken kunnen verklaren, die het licht bedekken? vers 32. Het is een wolk, die *tussen doorkomt,* Hoofdst. 26:9. En wij zijn er ons van bewust dat door het tussenbeiden komen van de wolken tussen ons en de zon, wij:

a. Soms bevoorrecht, begunstigd worden, want zij doen dienst als een zonnescherm om ons te beschutten tegen de heftige hitte van de zon, die ons anders zou branden. Van "een wolk des dauws in de hitte des oogstes" wordt gesproken als van een zeer grote verkwikking. Jesaja 18:4.

b. Soms donker en dreigend er door aangezien worden, want zij verduisteren de aarde op de middag en verduisteren het licht van de zon. Zonde wordt vergeleken bij een wolk, Jesaja 44:22, omdat zij tussen ons en het licht van Gods aangezicht treedt, en er het schijnen van verhindert. Maar hoewel de wolken voor een tijd de zon verduisteren en regen afdruipen toch "(post nubila Phoebus-

komt na de regen zonneschijn)" nadat Hij de wolk vermoeid, uitgeput heeft, *breidt Hij er Zijn licht over uit*, vers 30. Er is *glans na de regen*, 2 Samuel 23:4, S de zonnestralen schieten uit en reiken zover dat zij zelfs *de wortelen* dat is: de bodem, van de zee bedekken, om vandaar de weer nieuwe dampen te doen opstijgen en voorraad voor de wolken te verzamelen. In dit alles moeten wij gedenken om Gods werk te verheerlijken.

HOOFDSTUK 37

1 Ook beeft hierover mijn hart, en springt op uit zijn plaats.
2 Hoort met aandacht de beweging Zijner stem, en het geluid, dat uit Zijn mond uitgaat!
3 Dat zendt Hij rechtuit onder den gansen hemel, en Zijn licht over de einden der aarde.
4 Daarna brult Hij met de stem; Hij dondert met de stem Zijner hoogheid, en vertrekt die dingen niet, als Zijn stem zal gehoord worden.
5 God dondert met Zijn stem zeer wonderlijk; Hij doet grote dingen, en wij begrijpen ze niet.
6 Want Hij zegt tot de sneeuw: Wees op de aarde; en tot den plasregen des regens; dan is er de plasregen Zijner sterke regenen.
7 Dan zegelt Hij de hand van ieder mens toe, opdat Hij kenne al de lieden Zijns werks.
8 En het gedierte gaat in de loerplaatsen, en blijft in zijn holen.
9 Uit de binnenkamer komt de wervelwind, en van de verstrooiende winden de koude.
10 Door zijn geblaas geeft God de vorst, zodat de brede wateren verstijfd worden.
11 Ook vermoeit Hij de dikke wolken door klaarheid; Hij verstrooit de wolk Zijns lichts.
12 Die keert zich dan naar Zijn wijzen raad door ommegangen, dat zij doen al wat Hij ze gebiedt, op het vlakke der wereld, op de aarde.
13 Hetzij dat Hij die tot een roede, of tot Zijn land, of tot weldadigheid beschikt.
14 Neem dit, o Job, ter ore; sta, en aanmerk de wonderen Gods.
15 Weet gij, wanneer God over dezelve orde stelt, en het licht Zijner wolk laat schijnen?
16 Hebt gij wetenschap van de opwegingen der dikke wolken; de wonderheden Desgenen, Die volmaakt is in wetenschappen?
17 Hoe uw klederen warm worden, als Hij de aarde stil maakt uit het zuiden?
18 Hebt gij met Hem de hemelen uitgespannen, die vast zijn, als een gegoten spiegel?
19 Onderricht ons, wat wij Hem zeggen zullen; want wij zullen niets ordentelijk voorstellen kunnen vanwege de duisternis.
20 Zal het Hem verteld worden, als ik zo zou spreken? Denkt iemand dat, gewisselijk, hij zal verslonden worden.
21 En nu ziet men het licht niet als het helder is in den hemel, als de wind doorgaat, en dien zuivert;
22 Als van het noorden het goud komt; maar bij God is een vreselijke majesteit!
23 Den Almachtige, Dien kunnen wij niet uitvinden; Hij is groot van kracht; doch door gericht en grote gerechtigheid verdrukt Hij niet.
24 Daarom vrezen Hem de lieden; Hij ziet geen wijzen van harte aan.

Elihu gaat voort met de wonderbare macht van God te verheffen in de meteoren en al de veranderingen van het weer. Indien wij in die veranderingen ons onderwerpen aan de wil van God, het weer nemen zoals het is, waarom zouden wij dit dan niet doen in andere veranderingen van onze toestand? Hier merkt hij de hand van God op:

I. In de donder en het weerlicht, vers 1-5.

II. In de vorst en de sneeuw, de regen en de wind, vers 6-13.

III. Hij past dit toe op Job en tart hem om de verschijnselen van deze werken van de natuur te verklaren, opdat hij, zijn onwetendheid hieromtrent bekennende, zich ook onbevoegd zou erkennen om over de handelingen van de Goddelijke voorzienigheid te oordelen, vers 14-22.

IV. En dan besluit hij met het beginsel dat hij heeft willen bewijzen, namelijk dat God groot is en grotelijks is te vrezen, vers 23, 24.

Job 37:1-5

Donder en bliksem, die gewoonlijk gepaard gaan, zijn merkbare tekenen van de heerlijkheid en majesteit, de macht en de verschrikking van de almachtige God, het een voor het oor, het andere voor het oog. In deze laat God zich niet onbetuigd ten opzichte van Zijn *grootheid*, gelijk Hij in de regen van de hemel en in vruchtbare tijden zich niet onbetuigd laat ten opzichte van Zijn goedheid, zelfs voor de meest stompzinnigen en onnadenkenden. Hoewel er natuurlijk oorzaken en nuttige gevolgen van zijn die de natuurkundigen op zich nemen te verklaren, schijnen zij door de Schepper toch voornamelijk bedoeld om de sluimerende wereld van het mensdom op te schrikken en te doen ontwaken tot het besef om eens te denken aan de God, die boven hen is. Het oog en het oor zijn de twee lerende zintuigen, en hoewel de mogelijkheid voor zo'n omstandigheid bestaat, zegt men toch dat nooit iemand blind en doof geboren is. Het woord Gods brengt Goddelijk onderricht tot de geest of het verstand door het oor, zijn werken brengen het door het oog, maar omdat dit gewone zien en dat gewone geluid of geklank de mensen niet genoegzaam aandoen, behaagt het God soms om de mensen door hun oog te verbazen met Zijn bliksemen en door het oor met Zijn donder. Zeer waarschijnlijk was er toen, terwijl Elihu sprak, donder en bliksem, want hij spreekt ervan in de tegenwoordige tijd, en daar God nu weldra zal gaan spreken, Hoofdst. 38:1, waren deze thans, evenals later op de berg Sinai, de geschikte inleiding om aandacht op te wekken en ontzag in te boezemen.

Merk hier op:

1. Hoe Elihu zelf aangedaan was, en Job wenste aan te doen door de verschijnselen van Gods heerlijkheid in donder en bliksemen, vers 1, 2. "Wat mij betreft," zegt Elihu, "mijn hart siddert ervan, hoewel ik het dikwijls gehoord heb, dikwijls gezien heb toch is het mij nog iets vreeslijks, doet het al mijn gewrichten beven, en *mijn hart springt op in zijn plaats."* Donder en bliksem zijn schrikkelijk geweest voor de goddelozen, keizer Caligula verschool zich in een hoek of onder een bed uit vrees ervoor van hen die zeer verbaasd zijn zeggen wij, dat zij als *door de donder zijn getroffen*. Zelfs Godvruchtige mensen vinden donder en bliksem iets zeer ontzaglijks, wat ze nog zoveel te meer vreselijk maakt is dat er dikwijls veel onheil door wordt teweeggebracht, veel mensen zijn er door gedood. Sodom en Gomorra werden er door in puin gelegd. Het is een zichtbare aanduiding van wat God zou kunnen doen aan deze zondige wereld, en wat Hij ten laatste zal doen door het vuur voor hetwelk zij bewaard wordt. Ons hart moet, evenals Elihu's hart, er bij beven uit vrees voor Gods toorn en voor Zijn oordelen Psalm 119:120. Hij nodigt Job uit om erop te letten, vers 2. *Hoort met aandacht de beweging van Zijn stem.* Misschien donderde het toen nog op een afstand en kon het zonder aandachtig luisteren niet worden gehoord, of liever: hoewel de donder zelf gehoord zal worden en wij, waar wij ook mee bezig zijn, er wel naar moeten luisteren, is het, om het onderricht dat God er ons door geeft goed te begrijpen nodig dat wij er met grote aandacht naar luisteren, en er ons hart bij bepalen. De donder wordt *de stem des Heeren* genoemd, Psalm 29:3 en verv, omdat God er door spreekt tot de kinderen van de mensen, en hun zegt te vrezen voor Zijn aangezicht, en wij er door indachtig gemaakt behoren te worden aan dat woord van de almacht, door hetwelk de wereld in de beginne gemaakt was, en donder genoemd wordt, Psalm 104:7, *zij haastten zich weg voor de stem Uws donders*, namelijk de wateren, toen God zei: *Dat de wateren van onder de hemel in een plaats vergaderd worden*. Zij, die zelf onder de indruk zijn van Gods grootheid, moeten trachten ook anderen onder die indruk te brengen.

2. Hoe hij ze beschrijft.

a. Hun oorsprong, niet hun ondergeschikte oorzaken, maar hun eerste oorzaak. God bestuurt de donder en het licht is Zijner, vers 3. Hun beweging en hetgeen zij teweegbrengen geschiedt niet bij geval, maar door de raad Gods, en onder het bestuur en de heerschappij van Zijn voorzienigheid, hoewel zij voor ons toevallig en onbestuurbaar schijnen.

b. Hun uitgestrektheid. De donderslagen weerklinken onder de gehele hemel, en worden heinde en ver gehoord, zo vliegen ook de bliksemen tot aan de einden van de aarde, zij komen van uit het ene deel onder de hemel en schijnen tot het andere onder de hemel, Lukas 17:24. Hoewel niet dezelfde bliksem en donder tot alle plaatsen reiken, reiken zij toch in een enkel ogenblik tot op ver verwijderde plaatsen, en er is geen plaats die niet op de een of andere tijd deze alarmseinen van de hemel heeft.

c. Hun orde. De bliksem wordt het eerst gericht of bestuurd, daarna *brult Hij met de stem,* vers 4. De flikkering des lichts en het gedruis die zij maakt in een waterige wolk, hebben in werkelijkheid gelijktijdig plaats maar omdat de beweging des lichts veel sneller is dan die van het geluid, zien wij het licht enige tijd vóór wij de donder horen, zoals wij het vuur van een kanon in de verte zien, eer wij het schot horen. De donder wordt hier *de stem van Gods hoogheid* genoemd, omdat Hij er Zijn alles-overtreffende macht en grootheid door verkondigt. *Hij geeft Zijn stem, een stem van de sterkte* Psalm 68:34.

d. Hun geweld. *Hij vertraagt die dingen niet,* dat is: Hij behoeft ze niet te beteugelen of terug te houden uit vrees dat zij anders ontembaar worden en buiten Zijn macht zouden geraken om ze te bedwingen, neen Hij laat hun hun loop, zegt tot hen: *Gaat, en zij gaan, komt, en zij komen, doet dit, en zij doen het.* Hij zal de regens en de stortregens die gewoonlijk op de donder volgen, niet terughouden, waarvan hij gesproken had Hoofdst. 36:27, 29, zo lezen het sommigen, maar zal ze afgieten op de aarde, *als zijn stem gehoord wordt.* Onweersregens zijn wegvagende regens, en daarvoor *maakt Hij de bliksemen,* Psalm 135:7.

e. Het gevolg dat hij er uit afleidt: *dondert God aldus zeer wonderbaar met Zijn stem?* Dan moeten wij hieruit besluiten, dat Zijn andere werken groot zijn, zodat wij ze niet kunnen begrijpen, uit dit ene voorbeeld kunnen wij al het andere nagaan en tot de slotsom komen dat er in de beschikkingen van Zijn voorzienigheid datgene is, hetwelk te groot, te sterk is, om er ons tegen te verzetten, te hoog en te diep voor ons is om het aan te klagen of er mee te twisten.

Job 37:6-13

De veranderingen en de uitersten van het weer: nat of droog, heet of koud, zijn het onderwerp van vele van onze gewone gesprekken en waarnemingen, maar hoe zelden denken wij aan en spreken wij van deze dingen zoals Elihu hier, namelijk met een eerbiedig achtgeven op God, de bestuurder ervan, die er Zijn macht door toont en er de doeleinden van Zijn voorzienigheid door tot stand brengt! Wij moeten de heerlijkheid van God opmerken niet alleen in donder en bliksemen, maar ook in de meer gewone afwisselingen van weer en wind, die niet zo vreeslijk zijn en niet zoveel gedruis maken. Zoals:

1. In de sneeuw en de regen, vers 6. Donder en bliksem komen gewoonlijk voor in de zomer, maar nu neemt hij nota van het weer in de winter, dan *zegt Hij tot de sneeuw: Wees op de aarde*. Hij stelt haar aan, geeft haar bevel wijst haar aan waar zij moet nederkomen, en hoelang zij er moet liggen. Hij spreekt, en het is er, zoals bij de schepping van de wereld: Er zij licht, zo ook in de werken van de gewone voorzienigheid: Sneeuw, wees op de aarde. Zeggen en doen zijn voor God niet twee, hoewel zij het voor ons zijn. Als Hij het woord spreekt, druipt de plasregen af, en de sterke regen komt neer al naar het Hem behaagt. De winterregen, aldus de LXX, want in die landen was de regen over als de winter voorbij was, Hooglied 2:11. In het Hebreeuws is het onderscheid tussen plasregen en sterke regen daarin gelegen, dat de eerste een bui van regen, de laatste van regens, vele regenbuien in eens, wordt genoemd, maar allen zijn zij regen van Zijn sterkten. De macht van God moet opgemerkt worden evenzeer in de plasregen, die de aarde doorweekt, als in de sterke regen, die op het dek klettert en alles voor zich heen wegspoelt. De voorzienigheid Gods moet erkend worden door de landbouwer op het veld, en de reiziger op de weg in elke regenbui, hetzij die gunstig of ongunstig voor hen is. Het is zonde en dwaasheid om met Gods voorzienigheid nopens het weer te twisten, indien Hij sneeuw of regen zendt kunnen wij ze verhinderen te komen? Of zullen wij er vertoornd om zijn? Even ongerijmd is het om met enigerlei andere beschikking van Gods voorzienigheid met ons of de onze te twisten.

De uitwerking van zeer streng winterweer is dat het mens en dier noodzaakt zich terug te trekken, daar het onaangenaam en onveilig voor hen is om uit te gaan.

a. De mensen trekken zich terug in hun huizen als zij terugkomen van hun arbeid in het veld, en blijven dan binnen, *dan zegelt hij de hand van ieder mens* toe. In vorst en sneeuw kan de landman zijn bedrijf niet uitoefenen, sommige kooplieden en reizigers kunnen het evenmin als het weer uiterst ongunstig is, de ploeg wordt opgeborgen, de scheepvaart is gestremd, er wordt niets gedaan, er wordt niets verdiend, opdat de mensen, weggenomen zijnde van hun eigen werk, Zijn werk zullen kennen, en het beschouwen, en er Hem de eer van geven, en door de beschouwing van Zijn werk in het weer, dat hun handen verzegelt, er toe geleid worden om Zijn andere grote en wonderbare werken te roemen. Als wij door het een of ander onbekwaam zijn geworden om onze wereldse zaken te volgen, er van weggenomen worden, dan moeten wij onze tijd doorbrengen in de beoefening van de Godsvrucht-ons bekendmaken met Gods werken, en er Hem om loven en prijzen-veeleer dan in ijdel spel of vermaak. Als onze handen verzegeld zijn, dan moet ons hart aldus worden geopend, en hoe minder wij in de wereld te doen hebben, hoe meer wij voor God moeten doen en voor onze ziel. Als wij gedwongen zijn in huis te blijven, dan moet dit ons heendrijven naar onze Bijbel, ons op de knieen brengen.

b. Ook de dieren trekken zich terug in hun loerplaatsen en blijven in hun holen, vers 8. Dit wordt bedoeld van de wilde dieren, die, wild zijnde zich een schuilplaats moeten zoeken, naar welke zij door hun instinct heengeleid worden, terwijl de tamme dieren, die dienstig zijn aan de mens, door zijn zorg onder dak gebracht en beschermd worden, zoals Exodus 9:20. De ezel heeft geen ander hol dan de kribbe zijns heren, en daarheen gaat hij, niet alleen om er veilig en warm te zijn, maar ook om er gevoed te worden. De natuur leidt alle schepselen om zich te beschutten tegen een storm, en zou dan alleen de mens van geen ark voorzien zijn?

2. In de winden, die uit verschillende hoeken komen en verschillende uitwerkingen teweegbrengen, vers 9. *Uit het Zuiden komt de wervelwind,* of uit de verborgen plaats-zo kan het ook gelezen worden. Hij draait, en daarom is het moeilijk te zeggen uit welke hoek hij waait, maar hij komt uit *de verborgen kamer,* -dat is de betekenis van het woord, waaronder ik niet gaarne het *zuiden versta* omdat hij hier, vers 17, zegt dat de wind uit het zuiden, wel verre van een dwarrelwind te zijn een verwarmende, stille wind is. Maar Elihu heeft toen misschien een wolk van dwarrelwind uit het zuiden zien opkomen, die tot hen naderde, uit welke de Heere spoedig daarna gesproken heeft, Hoofdst. 38:1. Of, zo onstuimige, regenbuien aanbrengende winden uit het zuiden komen, koude en opdrogende rukwinden komen uit het noorden, om de dampen te verdrijven en er de lucht van te zuiveren.

3. In de vorst, vers 10. Zie er de oorzaak van, zij wordt gegeven *door Zijn geblaas,* door de adem Gods, dat is: door het woord van Zijn macht en het bevel van Zijn wil, of, zoals sommigen het verstaan, door de wind, die de adem Gods is, gelijk de donder Zijn stem is, zij wordt veroorzaakt door de koude, verstijvende winden uit het noorden. Zie de uitwerking ervan: *de brede wateren worden verstijfd,* dat is: de wateren, die zich verspreid hadden en vrijelijk vloeiden, worden bevroren, verstijfd, tot stilstand gebracht, in kristallen boeien gebonden. Dit is zo'n treffend voorbeeld van de macht Gods, dat men, indien het niet zo veelvuldig voorkwam, het als een wonder zou beschouwen.

4. In de wolken, de moederschoot, waarin deze waterige meteoren ontvangen worden waarvan hij in Hoofdst. 36:28 had gesproken. Hier spreekt hij van drieërlei soort van wolken.

A. Van dichte, zwarte, dikke wolken, die zwanger zijn van regenbuien. Deze *vermoeit Hij door bewatering,* vers 1, zij putten zich uit door de regen, waarin zij opgelost worden, zij gieten water totdat zij moede zijn en niet meer uitgieten kunnen. Zie hoeveel moeite, als ik dit eens zo zeggen mag, de schepselen, zelfs zij, die boven ons zijn, zich geven om de mens te dienen, de wolken bewateren de aarde totdat zij moede zijn, zij geven zich ten koste voor ons nut en voordeel, hetgeen ons beschaamt en veroordeelt wegens het weinige goed, dat wij doen in onze plaats, hoewel het in ons eigen voordeel zou wezen om goed te doen, want *die bevochtigt zal ook zelf een vroege regen worden.*

B. Heldere, dunne wolken, zonder water, deze *verstrooit Hij, zij* gaan vanzelf uiteen, en worden niet opgelost in regen, maar wat er van haar wordt, weten wij niet. De heldere wolk des avonds, als de lucht rood is, wordt uiteengedreven en blijkt een voorbode te zijn van een schone dag, Mattheus 16:2.

C. Vliegende wolken, die zich niet zoals de dikke wolk, oplossen in regen, maar op de vleugelen des winds van plaats tot plaats worden heengevoerd, onderweg regenbuien afgietende. Van deze wordt gezegd, dat zij *gekeerd worden naar Zijn wijze raad door omgangen,* vers 12. Het gemene volk zegt dat de regen bepaald wordt door de planeten, hetgeen even slechte Godgeleerdheid als natuurkunde is, want hij wordt bestuurd en geregeerd door Gods raad die zich uitstrekt, zelfs over de dingen, die het meest toevallig en onbeduidend schijnen, *opdat zij doen al wat hij ze gebiedt,* want de stormwinden en de wolken, die er door voortgedreven worden, volbrengen Zijn woord, en hierdoor *doet Hij regenen over de ene stad, maar over de andere niet,* Amos 4:7. Aldus geschiedt Zijn wil op *het vlakke van de wereld, op de aarde,* dat is onder de kinderen van de mensen, die God in al deze dingen op het oog heeft, en van wie gezegd is: dat Hij hen *op de gehele aardbodem heeft doen wonen,* Handelingen 17:26. De mindere schepselen, niet instaat zijnde tot zedelijke handelingen, zijn niet instaat om beloning en straf te ontvangen, maar onder de kinderen van de mensen doet God regen komen, hetzij als een kastijding voor het land of als een zegen er voor, vers 13..

a. Regen is soms een oordeel, een gesel voor een zondig land, zoals hij het eens geweest is ter verwoesting van geheel de wereld, zo is hij het thans tot tuchtiging van sommige delen ervan door zaaiing en oogst te verhinderen, de wateren doende stijgen en schade toebrengende aan de vruchten. Sommigen hebben gezegd dat ons volk veel meer benadeeld werd door overmatige regen dan door te weinig regen.

b. Op andere tijden is hij een zegen, een weldaad, hij is voor Zijn land, opdat dit vruchtbaar gemaakt worde, en behalve om hetgeen rechtvaardig en nodig is, geeft Hij hem uit weldadigheid, om het land vet en meer vruchtbaar te maken. Zie hoe afhankelijk wij zijn van God, daar dezelfde zaak, naar de verhouding waarin zij gegeven wordt, een groot oordeel of een grote zegen kan wezen, en wij zonder God noch een regenbui, noch zonneschijn kunnen hebben.

Job 37:14-20

Elihu wendt zich hier bepaaldelijk tot Job en wenst van hem dat hij, hetgeen hij totnutoe gezegd heeft, op zichzelf zal toepassen. Hij verzoekt hem te luisteren naar deze rede vers 14, een wijle stil te staan. *Sta en aanmerk de wonderen Gods.* Wat wij horen zal ons geen nut doen, tenzij wij er over nadenken en wij zullen niet behoorlijk nadenken over de dingen tenzij wij stilstaan en ons tot dit nadenken begeven. De werken Gods wonderbaar zijnde, verdienen en behoren zij door ons aangemerkt te worden, en dit aanmerken ervan zal ons helpen om vrede te hebben met al Zijn beschikkingen.

Ter verootmoediging van Job toont Elihu hem:

I. Dat hij geen inzicht had in natuurlijke oorzaken, er noch de bronnen van kon zien noch de uitwerkingen ervan kon voorzien, vers 15-17. *Weet gij de wonderheden desgenen, die volmaakt is in wetenschappen?* Hier wordt ons geleerd:

1. De volmaaktheid van Gods kennis. Het is een van de heerlijkste eigenschappen in God dat Hij volmaakt is in kennis, Hij is alwetend. Zijn kennis is intuïtief, Hij ziet, en weet niet bij geruchte, zij is innerlijk en volkomen: Hij weet de dingen waarlijk en wezenlijk, en niet naar de schijn, geheel en al en niet stuksgewijs. Voor Zijn kennis is niets op een afstand, maar alles is nabij, niets in de toekomst, maar alles in het heden, niets is verborgen, maar alles open. Wij behoren dit te erkennen in al Zijn wondere werken en ten opzichte van de wondere werken waarvan wij de betekenis niet verstaan moet het ons genoeg zijn te weten dat zie de werken zijn van Enen, die weet wat Hij doet.

2. De onvolkomenheid van onze kennis. De grootste natuurkundigen tasten nog in het duister rond ten opzichte van de krachten en werken van de natuur. Wij zijn onszelf een paradox, en wat ons omringt is een verborgenheid. De zwaartekracht van de lichamen, en de cohesie van de verschillende delen ervan zijn volkomen zeker en toch onverklaarbaar. Het is goed voor ons om ons bewust te worden van onze onwetendheid, sommigen hebben haar erkend en zij, die dit niet wilden, hebben haar genoegzaam doen blijken, maar allen moeten wij hieruit afleiden hoe onbevoegd wij zijn om te oordelen over het Goddelijk beleid en bestuur, daar wij zelfs van de Goddelijke werktuigkunde nog zo weinig af weten.

A. Wij weten niet welke orders God gegeven heeft nopens de wolken, noch welke Hij geven zal, vers 15. Dat alles met vaste bepaling en bedoeling geschiedt, daarvan zijn wij zeker, maar wat bepaald en bedoeld is, en wanneer het plan gevormd was, weten wij niet. *God laat* dikwijls *het licht van Zijn wolk schijnen* in de regenboog volgens sommigen, in de bliksem volgens anderen, maar hebben wij voorzien of konden wij voorzeggen wanneer Hij het doen zou? Wanneer wij enkele uren van tevoren door gewone waarneming een verandering in het weer voorzien, of als tweede oorzaken door het weerglas zijn begonnen te merken, hoe weinig tonen deze ons dan nog van Gods bedoelingen met deze veranderingen!

B. Wij weten niet hoe de wolken in evenwicht worden gehouden in de lucht, kennen er *de opwegingen* niet van, die een van de wondere werken Gods zijn. Zij zijn zo opgewogen, zo uitgespreid, dat zij ons nooit van het voordeel van de zon beroven, zelfs de bewolkte dag is dag, zo in evenwicht gehouden dat zij niet plotseling vallen of in watervallen uiteenspatten. De regenboog is

een aanduiding van Gods gunst in de opweging van de wolken, zodat zij de wereld niet overstromen. Ja, zij zijn zo in evenwicht gehouden, dat zij haar regenbuien met onpartijdigheid over de aarde verdelen, zodat op de een of andere tijd iedere plaats haar deel ontvangt.

C. Wij weten niet hoe de aangename verandering komt, als de winter voorbij is, vers 17..

a. Hoe het weer warm wordt nadat het koud geweest is. Wij weten hoe onze kleren warm op ons worden, dat is: hoe wij warm worden in onze kleren vanwege de warmte van de lucht, waarin wij ademen. Zonder Gods zegen zouden wij ons kleden en toch niet warm worden, Haggai 1:6. Maar als Hij het zo beschikt, dan zijn de kleren warm op ons, die in zeer strenge koude ons niet warm konden houden.

b. Hoe het kalm en stil wordt na stormachtig geweest te zijn, *Hij maakt de aarde stil door de zuidenwind,* vers 17, als de lente komt. Gelijk Hij een bulderende, verstijvende noordenwind heeft, zo heeft Hij een verzachtende, kalmerende zuidenwind, de Geest wordt bij beide vergeleken, omdat Hij van zonde overtuigt en vertroost, Hooglied 4:16.

II. Dat hij volstrekt geen deel heeft gehad in het maken van de wereld in den beginne, vers 18. *"Hebt gij met Hem de hemelen uitgespannen?* Gij kunt niet voorwenden, dat gij ze zonder Hem hebt uitgespannen, en ook niet dat gij ze tezamen met Hem hebt uitgespannen, want ver was het van Hem om enigerlei hulp nodig te hebben, hetzij voor het beramen of voor het ten uitvoer brengen." De schepping van het grote uitspansel van de zichtbare hemel, Genesis 1:6 -8, dat wij tot op de huidige dag in wezen zien, is een heerlijk voorbeeld van de Goddelijke macht, in aanmerking genomen:

1. Dat het vloeibaar en toch vast is. Het is sterk en heeft zijn naam naar zijn vastheid of bestendigheid. Het is nu nog wat het geweest is, en lijdt geen verval, ook zullen in de ordeningen des hemels geen veranderingen plaats hebben totdat er geen tijd meer zijn zal.

2. Dat, hoewel het groot is, het toch glansrijk en wonderbaar schoon is, het is *als een gegoten spiegel,* wij kunnen er *de heerlijkheid Gods in aanschouwen* en de wijsheid van *van Zijner handen werk,* Psalm 19:2. Als wij opzien naar de hemel, dan moeten wij gedenken dat hij een spiegel is, niet om er ons eigen gelaat in te tonen, maar om een flauwe voorstelling te zijn van de reinheid, waardigheid en schitterende heerlijkheid van de bovenwereld en haar heerlijke bewoners.

III. Dat noch hij noch zij instaat waren, om van de heerlijkheid Gods te spreken naar evenredigheid van de verdienste van dit onderwerp, vers 19, 20.

1. Hij nodigt Job uit om hun bestuurder te zijn, indien hij die taak aandurft. Hij zegt het ironisch: *"Onderricht ons, zo gij kunt, wat wij Hem zeggen zullen.* Gij hebt zin om met God te redeneren, en gij zoudt willen dat wij tot uw behoeve met Hem twisten, zo onderricht ons dan wat wij zullen zeggen, kunt gij dieper in die afgrond zien dan wij? Indien gij het kunt, zo verplicht ons met de mededeling van hetgeen gij ontdekt hebt, voorzie ons van instructie."

2. Hij erkent zijn eigen ongenoegzaamheid, beide om tot God en om van God te spreken: *Wij zullen niets ordelijk kunnen voorstellen vanwege de duisternis.* De besten van de mensen zijn nog zeer

in duisternis omtrent de heerlijke volmaaktheden van de Goddelijke natuur en het bestuur van de Goddelijke regering. Zij, die door genade veel van God weten, weten weinig, ja niets, in vergelijking met wat er te weten is, en wat geweten zal worden, *wanneer het volmaakte zal gekomen zijn* en de voorhang gescheurd zal wezen. Als wij van God zouden willen spreken, spreken wij verward en met grote onzekerheid, en staan spoedig verlegen, zitten vast, niet uit gebrek aan stof maar aan woorden. Gelijk wij altijd moeten beginnen met vreze en beven, ten einde niets verkeerds te zeggen. "De Deo etiam vera dicere periculosum est-zelfs als wij hetgeen waar is zeggen nopens God, lopen wij toch altijd gevaar" -zo moeten wij eindigen, blozende van schaamte omdat wij niet beter gesproken hebben. Wat Elihu betreft, hij had goed van God gesproken, en toch is het zó ver van hem om er beloning voor te verwachten of te denken dat hij God er door aan zich had verplicht, of geschikt is om Zijn raadsman te wezen, dat:

Hij zich zelfs schaamt over hetgeen hij gezegd heeft, niet over de zaak, het onderwerp, maar over de wijze waarop hij het behandeld heeft, zal *het Hem verteld worden als ik zou spreken* Zal het Hem verhaald worden als een verdienstelijke daad, die Zijn aandacht waardig is? Geenszins, laat er geen melding van worden gemaakt, want hij vreest dat de zaak door zijn wijze van haar te behandelen geleden heeft zoals aan een schoon gelaat onrecht wordt gedaan door een slecht schilder, en wat hij gesproken heeft verdient zo weinig dank, dat het vergeving behoeft. Als wij voor God alles hebben gedaan wat wij kunnen, dan moeten wij nog erkennen onnutte dienstknechten te zijn, en volstrekt niets te hebben om op te roemen. Hij is bevreesd om nog meer te zeggen. *Als iemand spreekt*, vers 20, als hij het onderneemt om te spreken voor God, veel meer nog indien hij *tegen Hem wil* spreken, *gewis, hij zal verslonden worden.* Indien hij hoogmoedig, aanmatigend spreekt, zal Gods toorn hem spoedig verteren, maar al spreekt hij ook nog zo goed, hij zal toch als verbijsterd worden door de verborgenheid, overstelpt worden door de Goddelijke glans en luister. De verbazing zal hem als met blindheid en stomheid slaan.

Job 37:21-24

Elihu besluit zijn rede met enige korte, doch grootse gezegden betreffende de heerlijkheid van God. Hijzelf was onder de diepe indruk ervan, en hij wenste ook anderen onder de indruk ervan te brengen, hen met heilig ontzag er voor te vervullen. Hij spreekt beknopt en in haast, omdat hij, naar het scheen bemerkte, dat God nu zelf het werk in handen zal nemen.

1. Hij merkt op dat God, die gezegd heeft dat Hij "in de donkerheid zou wonen," 2 Kronieken 6:1, en "die tot Zijn verberging Zijn tent zou zetten," Psalm 18:12, in die ontzaglijke wegen tot hen nadert, alsof Hij Zijn troon des gerichts in gereedheid bracht, omringd van wolken en donkerheid, Psalm 97:2-9. Hij zag de wolk met de wervelwind in haar schoot, komende uit het zuiden, maar nu hing zij zo zwaar en zwart boven hun hoofd, dat niemand hunner het heldere licht kon zien, dat even tevoren in de wolken was. Het licht van de zon was nu verduisterd, dit herinnerde hem aan de duisternis vanwege welke hij niet kon spreken, vers 19 en die hem bevreesd maakte om voort te gaan vers 20. Aldus "werden de discipelen bevreesd als die in de wolk ingingen," Lukas 9:34. Maar hij ziet naar het noorden, en bespeurt dat het daar helder is, hetgeen hem hoop geeft dat de wolken zich niet samenpakken voor een zondvloed, zij zijn er door bedekt, maar niet omringd. Hij verwacht dat de wind zal voorbijgaan-aldus kan het gelezen worden-en ze zal wegvagen, een wind zoals die, welke over de aarde doorging om haar te zuiveren van de zondvloed, Genesis 8:1, als een teken van het wederkeren van Gods gunst, dan zal het schone weer uit het noorden komen, vers 22, en alles zal wèl wezen. God zal hen niet altijd donker en dreigend aanzien, zal niet tot in eeuwigheid twisten.

2. Nu God gaat spreken, haast hij zich om te eindigen, en daarom zegt hij veel in weinig woorden, als de hoofdsom van al zijn redenen hetgeen recht overwogen zijnde, niet slechts klemmend zou maken wat hij gezegd had, maar de weg zou bereiden voor hetgeen God ging zeggen.

A. Dat bij *God een vreeslijke majesteit is.* Hij is een God van heerlijkheid en van zó alles overtreffende volmaaktheid, dat al Zijn dienaren er met eerbied en ontzag, en al Zijn tegenstanders met schrik en ontsteltenis door worden vervuld. Bij God is vreeslijke *lof,* zo lezen het sommigen, want Hij is "vreeslijk in lofzangen," Exodus 15:11.

B. Dat wij, als wij van de Almachtige spreken, moeten erkennen *dat wij Hem niet kunnen uitvinden,* ons eindig verstand kan Zijn oneindige volmaaktheden niet begrijpen. Kunnen wij de zee in een eierschaal doen? Wij kunnen de voetstappen van Zijn voorzienigheid niet nasporen. *Zijn weg is in de zee.*

C. Dat Hij groot is van kracht. Het is de grootheid van Zijn kracht, dat Hij kan doen al wat Hem behaagt, in de hemel en op aarde. De algemene uitgestrektheid en onwederstaanbare kracht van Zijn macht zijn er de grootheid de uitnemendheid van, geen schepsel heeft een arm gelijk Hij, zó sterk en zo lang.

D. Dat Hij niet minder groot is in wijsheid en gerechtigheid, *in gerechtigheid en gericht,* want anders zou er weinig grootheid, dat is hier in deze zin: uitnemendheid zijn in Zijn kracht. Wij kunnen er zeker van zijn dat Hij, die alles doen kan, alles ten beste doen zal, want Hij is oneindig wijs, en zal nergens onrecht in doen want Hij is oneindig rechtvaardig. Als Hij gericht oefent aan de zondaren, is daar overvloedige gerechtigheid in, en Hij legt hun niet meer straf op dan zij verdienen.

E. Dat Hij *niet zal verdekken*, dat is: niet gaarne, niet van harte zal bedroeven of kwellen-Hij schept er geen behagen in de kinderen van de mensen-en nog veel minder Zijn eigen kinderen-smart aan te doen. Nooit bedroeft Hij, of er moeten redenen voor zijn, en het is dus nodig, en Hij overlaadt ons niet met beproevingen, maar gedenkt dat wij stof zijn, daar Hij weet wat maaksel wij zijn. Sommigen lezen de zin aldus: "De Almachtige, die wij niet kunnen uitvinden, is groot in kracht, maar Hij zal in het gericht niet verdrukken, en bij Hem is overvloed van gerechtigheid, en ook is Hij ten uiterste nauwkeurig om op te letten wat wij voor verkeerds doen."

F. Hij hecht geen waarde aan de afkeuringen van hen, die wijs zijn in hun eigen ogen: *Hij ziet geen wijzen van hart aan*, vers 24. Hij zal Zijn raadsbesluiten niet veranderen om hen te believen, en zij, die Hem willen voorschrijven wat Hij doen of niet moet doen, zullen Hem niet kunnen bewegen om zich naar hun wil te voegen. Hij geeft acht op het gebed van de ootmoedige, maar niet op het slimme overleg van de listigen. Neen, "het dwaze Gods is wijzer dan de mensen," 1 Corinthiers 1:25.

Eindelijk. Uit dit alles is gemakkelijk af te leiden dat, daar God groot is, Hij ook grotelijks is te vrezen, ja, omdat Hij genadig is en niet zal verdrukken of bedroeven, vrezen de mensen Hem, want bij Hem is vergeving opdat Hij gevreesd wordt, Psalm 130:4. Het is de plicht en het belang van alle mensen om God te vrezen. De mensen zullen Hem vrezen, aldus lezen sommigen. Vroeg of laat zullen zij Hem vrezen. Zij, die de Heere en Zijn goedheid niet willen vrezen, zullen tot in eeuwigheid sidderen, als de fiolen Zijns toorns over hen worden uitgestort.

HOOFDSTUK 38

1 Daarna antwoordde de HEERE Job uit een onweder, en zeide:
2 Wie is hij, die den raad verduistert met woorden zonder wetenschap?
3 Gord nu, als een man, uw lenden, zo zal Ik u vragen, en onderricht Mij.
4 Waar waart gij, toen Ik de aarde grondde? Geef het te kennen, indien gij kloek van verstand zijt.
5 Wie heeft haar maten gezet, want gij weet het; of wie heeft over haar een richtsnoer getrokken?
6 Waarop zijn haar grondvesten nedergezonken, of wie heeft haar hoeksteen gelegd?
7 Toen de morgensterren te zamen vrolijk zongen, en al de kinderen Gods juichten.
8 Of wie heeft de zee met deuren toegesloten, toen zij uitbrak, en uit de baarmoeder voortkwam?
9 Toen Ik de wolk tot haar kleding stelde, en de donkerheid tot haar windeldoek;
10 Toen Ik voor haar met Mijn besluit de aarde doorbrak, en zette grendel en deuren;
11 En zeide: Tot hiertoe zult gij komen, en niet verder, en hier zal hij zich stellen tegen den hoogmoed uwer golven.
12 Hebt gij van uw dagen den morgenstond geboden? Hebt gij den dageraad zijn plaats gewezen;
13 Opdat hij de einden der aarde vatten zou; en de goddelozen uit haar uitgeschud zouden worden?
14 Dat zij veranderd zou worden gelijk zegelleem, en zij gesteld worden als een kleed?
15 En dat van de goddelozen hun licht geweerd worde, en de hoge arm worde gebroken?
16 Zijt gij gekomen tot aan de oorsprongen der zee, en hebt gij in het onderste des afgronds gewandeld?
17 Zijn u de poorten des doods ontdekt, en hebt gij gezien de poorten van de schaduw des doods?
18 Zijt gij met uw verstand gekomen tot aan de breedte der aarde? Geef het te kennen, indien gij dit alles weet.
19 Waar is de weg, daar het licht woont? En de duisternis, waar is haar plaats?
20 Dat gij dat brengen zoudt tot zijn pale, en dat gij merken zoudt de paden zijns huizes?
21 Gij weet het, want gij waart toen geboren, en uw dagen zijn veel in getal.
22 Zijt gij gekomen tot de schatkameren der sneeuw, en hebt gij de schatkameren des hagels gezien?
23 Dien Ik ophoude tot den tijd der benauwdheid, tot den dag des strijds en des oorlogs!
24 Waar is de weg, daar het licht verdeeld wordt, en de oostenwind zich verstrooit op de aarde?
25 Wie deelt voor den stortregen een waterloop uit, en een weg voor het weerlicht der donderen?
26 Om te regenen op het land, waar niemand is, op de woestijn, waarin geen mens is;
27 Om het woeste en het verwoeste te verzadigen, en om het uitspruitsel der grasscheutjes te doen wassen.
28 Heeft de regen een vader, of wie baart de druppelen des dauws?
29 Uit wiens buik komt het ijs voort, en wie baart den rijm des hemels?
30 Als met een steen verbergen zich de wateren, en het vlakke des afgrond wordt omvat.
31 Kunt gij de liefelijkheden van het Zevengesternte binden, of de strengen des Orions losmaken?
32 Kunt gij de Mazzaroth voortbrengen op haar tijd, en den Wagen met zijn kinderen leiden?
33 Weet gij de verordeningen des hemels, of kunt gij deszelfs heerschappij op de aarde bestellen?
34 Kunt gij uw stem tot de wolken opheffen, opdat een overvloed van water u bedekke?
35 Kunt gij de bliksemen uitlaten, dat zij henenvaren, en tot u zeggen: Zie, hier zijn wij?
36 Wie heeft de wijsheid in het binnenste gezet? Of wie heeft den zin het verstand gegeven?
37 Wie kan de wolken met wijsheid tellen, en wie kan de flessen des hemels nederleggen?
38 Als het stof doorgoten is tot vastigheid, en de kluiten samenkleven?

In de meeste twistgedingen wordt er naar gestreefd om het laatste woord te hebben. Jobs vrienden hadden het gedwee aan Job gelaten, en daarna aan Elihu. Maar na al het getwist van de advokaten, blijft het woord aan de rechter, zo heeft ook God hier het laatste woord en in iedere twist zal altijd het laatste woord aan Hem verblijven, want van Hem komt ieders oordeel, en naar Zijn einduitspraak moet ieder staan of vallen, moet iedere zaak gewonnen of verloren zijn. Job had zich dikwijls op God beroepen, en had er met stoutmoedigheid over gesproken, hoe hij Hem zijn zaak ordelijk zou voorstellen, als een vorst tot Hem zou gaan, maar toen God zich neerzette op de troon had Job niets tot zijn verdediging aan te voeren maar zweeg hij stil voor Zijn aangezicht. Het is niet zo gemakkelijk als sommigen wel denken om met de Almachtige te twisten. Ook Jobs vrienden hadden zich soms op God beroepen: och, of God sprak, Hoofdst. 11:5. En nu ten laatste spreekt dan God toen Job door Elihu's helder en klemmend betoog een weinig verzacht en verootmoedigd was, en aldus ook was toebereid om te horen wat God te zeggen had. Het is het ambt en werk van leraren om de weg des Heeren te bereiden. Wat de grote God met deze rede beoogt is: Job te verootmoedigen hem er toe te brengen om berouw te hebben van zijn hartstochtelijke, ongepaste uitdrukkingen nopens Gods handelingen met hem in de weg van Zijn voorzienigheid, en ze te herroepen. En dit doet Hij door Job op te roepen om Gods eeuwigheid te vergelijken met zijn eigen tijd, Gods alwetendheid met zijn eigen onwetendheid, Gods almacht met zijn eigen onmacht.

I. Hij begint met een opwekkende vraag in het algemeen, vers 2, 3.

II. Hij gaat voort met op verschillende bijzondere voorbeelden te wijzen van Jobs volstrekte onmacht om met God te strijden vanwege zijn onwetendheid en zwakheid, want:

1. Hij wist niets van de grondvesting van de aarde, vers 4-7.

2. Niets van het perk stellen aan de zee, vers 8-11.

3. Niets van het morgenlicht, vers 12-15.

4. Niets van de duistere hoeken van de zee en van de aarde, vers 16-21..

5. Niets van de bronnen in de wolken, vers 22-27, noch van de verborgen raad waardoor zij bestuurd worden.

6. Hij vermag niets voor het voortbrengen van de regen, of de vorst, of de bliksem, vers 28-30, 34, 35, 37, 38, niets voor het bestuur van de sterren en haar invloeden vers 31-33, niets voor het maken van zijn eigen ziel vers 36. En eindelijk: hij zou niet kunnen voorzien voor de leeuwen en raven, Hoofdst. 39:1-3. Indien Job nu voor deze gewone werken van de natuur verlegen staat, hoe durft hij dan pretenderen om door te dringen tot de raadsbesluiten van Gods regering, en er over te oordelen? Hiermede, zegt bisschop Patrick, vat God het argument op begonnen door Elihu (die het dichtst bij de waarheid kwam), en volgt het op in onnavolgbare woorden, die van hen en van alle andere mensen overtreffende in verhevenheid van stijl, zoals een donderslag een fluistering overtreft.

Job 38:1-3

Laat ons hier letten op:

1. De persoon die spreekt. Het is de Heere Jehovah, geen geschapen engel, maar het eeuwige Woord zelf, de tweede persoon in de Goddelijke Drieëenheid, want Hij is het, door wie de werelden gemaakt zijn, en dat was niemand anders dan de Zone Gods. Die hier spreekt is dezelfde, die later van de berg Sinai sprak. Hier begint Hij met de schepping van de wereld, daar met de verlossing van Israël uit Egypte, en uit beide wordt de noodzakelijkheid afgeleid van onze onderwerping aan Hem. Elihu had gezegd: *God spreekt tot de mensen en zij bespeuren het niet,* Hoofdst. 33:14, maar dit moesten zij wel bespeuren, en toch: -wij "hebben een zekerder woord van profetie," 2 Petrus 1:19.

2. Wanneer Hij sprak: Daarna, toen zij allen gezegd hadden wat zij wilden zeggen, zonder echter hun doel te hebben bereikt, toen was het tijd voor God om tussenbeide te komen, wiens oordeel naar waarheid is. Als wij niet weten wie gelijk heeft, en er misschien aan twijfelen of wij zelf gelijk hebben, dan kan dit ons geruststellen, dat God weldra beslissen zal "in het dal van de beslissing," Joël 3:14. Job had zijn drie vrienden tot zwijgen gebracht, en toch had hij hen over het algemeen niet van zijn oprechtheid kunnen overtuigen. Elihu had Job tot zwijgen gebracht, maar heeft hem er niet toe kunnen brengen om zijn verkeerd spreken in het twistgeding te belijden. Maar nu komt God en doet beide, Hij overtuigt Job van zijn onbedacht spreken en doet hem roepen: "Peccavi-ik heb verkeerd gedaan," en, hem verootmoedigd hebbende, doet Hij hem eer aan door zijn drie vrienden ervan te overtuigen, dat zij hem onrecht gedaan hebben. Deze twee dingen zal God vroeg of laat doen voor Zijn volk, Hij zal hun hun gebreken tonen, opdat zij er zich over schamen, en Hij zal aan anderen hun gerechtigheid tonen-hun gerechtigheid doen voortkomen als het licht, opdat zij zich zullen schamen over hun onrechtvaardige afkeuringen van hen.

3. Hoe Hij sprak. *Uit een onweder,* uit de wolk, de wervelwind, waarvan Elihu nota had genomen, Hoofdst. 37:1, 2, 9. Een stormwind was de inleiding tot Ezechiëls visioen, Ezechiel 1:4, en tot het visioen van Elia, 1 Koningen 19:11 K. Van God wordt gezegd, dat Zijn "weg is in wervelwind en in storm," Nahum 1:3, en om te tonen dat zelfs de stormwind Zijn woord doet, werd hij er hier tot voertuig van gemaakt. Aldus bedoelde God Job op te schrikken en zijn aandacht op te wekken. Soms antwoordt God Zijn eigen volk in schrikkelijke kastijdingen, als uit de wervelwind, maar altijd in gerechtigheid.

4:Tot wie Hij sprak. Hij antwoordde Job, richtte Zijn rede tot hem, om hem te overtuigen van hetgeen verkeerd was, eer Hij hem zuiverde van de onrechtvaardige beschuldigingen die tegen hem waren ingebracht. Het is God alleen, die krachtdadig en afdoende kan overtuigen van zonde, en aldus zullen diegenen vernederd worden, die Hij voornemens is te verhogen. Zij, die evenals Job verlangend zijn om van God te horen, zullen zeer zeker ten laatste van Hem horen.

5. Wat Hij zei. Wij kunnen onderstellen dat Elihu, of iemand anders uit het gehoor woordelijk heeft opgeschreven wat uit het onweder werd gehoord, want wij bevinden dat Johannes, toen de zeven donderslagen hun stemmen gesproken hadden, ze zou geschreven hebben, Openbaring 10:4. Of, indien het toen niet geschreven was, zijn wij er toch zeker van dat wij, daar de schrijver van het boek door de Heilige Geest was geïnspireerd, toch een zeer waar en nauwkeurig bericht hebben

van hetgeen gezegd was. De Geest, zegt Christus, zal u indachtig maken, zoals Hij het hier gedaan heeft, alles wat Ik u gezegd heb.

De inleiding is hartdoorgrondend.

A. God legt hem onwetendheid en aanmatiging ten laste in hetgeen hij gezegd heeft, vers 2. "Wie is het, die op deze wijze spreekt? Is het Job? Hoe! een mens? Dat zwakke dwaze, verachtelijke schepsel-zal dat zich vermeten Mij voor te schrijven wat Ik doen moet, of met Mij te twisten over hetgeen Ik gedaan heb? Is het Job? Hoe! Mijn knecht Job, een vroom en oprecht man? Kan hij zich zo vergeten, zo ongelijk aan zichzelf handelen? Wie, waar is hij, *die* aldus *de raad verduistert met woorden zonder wetenschap?* Laat hem zijn gelaat tonen zo hij durft, en dan blijven bij wat hij gezegd heeft." De raad van Gods wijsheid verduisteren met onze dwaasheid is een grote belediging en terging van God. Betreffende Gods raad moeten wij erkennen zonder wetenschap te zijn. Hij is een afgrond, die wij niet kunnen peilen, wij zijn geheel en al buiten ons element, buiten hetgeen wij kunnen bereiken, als wij ons aanmatigen om er rekenschap van te geven. Toch zijn wij maar al te geneigd om ervan te spreken, alsof wij hem verstonden, en dat wel met zeer veel nauwkeurigheid en vrijmoedigheid. Maar helaas, wij doen niets anders dan hem verduisteren inplaats van hem te verklaren. Wij verwarren en verstrikken onszelf en elkaar als wij twisten over de orde van Gods raadsbesluiten, en de bedoelingen, redenen en methoden van de werkingen van Zijn voorzienigheid en genade. Met ootmoedig geloof en oprechte gehoorzaamheid zal men verder en beter in de verborgenheid des Heeren zien, dan met al de wijsbegeerte van de scholen en de onderzoekingen van de dusgenaamde wetenschap. Dit eerste woord dat God sprak is des te meer opmerkelijk, omdat Job, toen hij berouw kreeg, het aangreep als hetgeen er in geslaagd is om hem te verootmoedigen Hoofdst. 42:3. Dit herhaalde hij, als de pijl die hem diep trof. "Ik ben de dwaas, die de raad verduisterd heb." Er was een schijn van aanleiding voor om het op Elihu te wentelen, alsof God hem bedoelde, want hij had het laatst gesproken, en sprak nog toen het onweder begon, maar Job heeft het op zichzelf toegepast, zoals het ons betaamt te doen, als er getrouwe bestraffingen gegeven worden, en niet-zoals de meesten doen-ze op anderen toe te passen.

B. Hij tart hem om de bewijzen te geven van zijn kennis, waardoor hij in zijn navragen naar de Goddelijke raad gerechtvaardigd zou kunnen worden, vers 3. *"Gord nu als een* kloek *man uw lenden,* bereid u voor de ontmoeting, voor de strijd, Ik zal u vragen, u enige vragen stellen, antwoord Mij zo gij kunt, eer Ik op uw vragen antwoord." Zij, die het ondernemen God om rekenschap te vragen, moeten verwachten ondervraagd te worden en zelf ter verantwoording te worden geroepen, opdat zij zich van hun onwetendheid en verwatenheid bewust zullen worden. God herinnert Job hieraan hetgeen hij gezegd heeft, Hoofdst. 13:22 :*Roep dan, en ik zal antwoorden.* "Vervul dan nu uw woorden."

Job 38:4-11

Ter verootmoediging van Job toont God hem zijn onwetendheid zelfs ten opzichte van de aarde en de zee. Hoewel zij zo nabij zijn en zo groot zijn kan hij toch hun oorsprong niet verklaren, en nog veel minder die van de hemel boven en de hel beneden, die op zo'n afstand zijn, of van de onderscheidene delen van de stof, die zo klein zijn, en dan het minst van alles van de raadsbesluiten Gods.

I. Betreffende de grondlegging van de aarde. Indien hij zo'n diep inzicht heeft in de raadsbesluiten Gods, als hij zegt te hebben, laat hem dan enig bericht geven van de aarde, waarop hij gaat, en die aan de kinderen van de mensen is gegeven om te bewonen.

1. Laat hem zeggen waar hij was toen deze lagere wereld gemaakt werd, of hij raad heeft gegeven voor of geholpen heeft aan dit wonderbare werk, vers 4. *" Waar waart gij toen Ik de aarde grondde?* Gij hebt hoge aanspraken, kunt gij er aanspraak op maken dit te weten? Waart gij er bij tegenwoordig toen de wereld gemaakt werd?" Zie hier:

a. De grootheid en heerlijkheid van God: *Ik grondde de aarde.* Dit bewijst dat Hij de enig levende en ware God is, en een God is van macht, Jesaja 40:21, Jeremia 10:11, 12, en moedigt ons aan om op Hem te allen tijde te vertrouwen, Jesaja 51:13, 16.

b. De geringheid en nietswaardigheid van de mens: "*Waar waart gij toen?* Gij die zo'n aanzien hadt onder die van het oosten, en u tot een orakel hebt gesteld en een beoordelaar van de Goddelijke raadsbesluiten, waar waart gij toen de aarde gegrond werd?" Zoverre waren wij van de hand gehad te hebben in de schepping van de wereld, hetgeen ons recht zou geven op heerschappij er over, of zelfs maar om er getuigen van geweest te zijn, waardoor wij er een inzicht in hadden kunnen verkrijgen, dat wij toen nog niet eens in wezen waren. De eerste mens was nog niet, veel minder wij. Het is de eer van Christus, dat Hij tegenwoordig was toen het geschiedde, Spreuken 8:22, Johannes 1:1, 2, maar wij "zijn van gisteren en weten niets". Zo laat ons de werken Gods dan niet bedillen, noch Hem iets willen voorschrijven. Hij heeft ons niet geraadpleegd voor het maken van de wereld, en toch is zij goed gemaakt, waarom zouden wij dan verwachten dat Hij ons zal raadplegen voor de regering ervan?

2. Laat hem beschrijven hoe deze wereld gemaakt werd, en een nauwkeurig bericht geven van de wijze, waarop dit sterk en statig gebouwd geformeerd en opgericht werd. "Verklaar eens indien gij zo verstandig zijt als gij u inbeeldt te zijn, wat de voortgang was van dit werk." Zij, die voorgeven meer verstand te hebben dan anderen, moeten daar het bewijs van leveren, toon mij uw geloof uit uw werken, uw kennis uit uw woorden. Laat Job verklaren, indien hij het kan:

a. Hoe de wereld zo wonderschoon geformeerd werd, met zoveel nauwkeurigheid, en zo bewonderenswaardige symmetrie en juiste verhouding tussen al haar delen, vers 5. Treed naar voren, en zeg: *wie heeft haar maten gezet, of wie heeft over haar een richtsnoer getrokken?* Waart gij de bouwmeester, die het model ervan gevormd hebt, en toen daarnaar de afmetingen ervan vastgesteld hebt? De grote massa van de aarde is even regelmatig gevormd, alsof het met maat en richtsnoer gedaan was, maar wie kan beschrijven hoe zij in die vorm werd gegoten? Wie

kan haar omtrek en middellijn bepalen? Tot op de huidige dag twist men er over, of de aarde draait of stilstaat. Hoe kunnen wij dan bepalen naar welke maat zij het eerst geformeerd werd?

b. Hoe zij zo vast bevestigd werd. Zij is opgehangen aan een niet, en toch is zij bevestigd, zij is *vastgemaakt en blijft staan,* maar wie kan zeggen op welk fondament zij is vastgemaakt, zodat zij niet nederzinkt door het eigen gewicht, of wie heeft er de hoeksteen van gelegd, zodat haar delen niet uit elkaar vallen? vers 6. "Wat God doet zal in eeuwigheid zijn," Prediker 3:14. Daar wij dus geen gebrek kunnen aantonen in Gods werk, behoeven wij er ook geen vrees of bezorgdheid voor te koesteren, het zal bestendig blijven en beantwoorden aan het doel, het werk van Zijn voorzienigheid, zowel als het werk van Zijn schepping, van geen van beide kunnen de maatregelen verbroken worden. En het werk van de verlossing is niet minder vast en duurzaam, waarvan Christus zelf het fundament en de hoeksteen is. De kerk staat even vast als de aarde.

3. Laat hem herhalen, indien hij het kan, de lofliederen, die bij deze plechtigheid gezongen werden, vers 7, *toen de morgensterren tezamen vrolijk zongen,* de zalige engelen, (de eerstgeborenen van de Vader van de lichten, die in de ochtendstond des tijds helder schenen als de morgenster, het licht voorafgaande, dat God gebood te schijnen uit de duisternis op de zaden van deze lagere wereld, de aarde, die woest en ledig was. Zij waren *de kinderen Gods, die juichten,* toen zij de grondslagen van de aarde gelegd zagen, omdat, hoewel zij niet voor hen gemaakt was maar voor de kinderen van de mensen, en hoewel het hun werk en dienst zou vermeerderen, zij toch wisten dat de eeuwige Wijsheid, het eeuwige Woord, die zij moeten aanbidden, Hebreeen 1:6, *spelende zou zijn in de wereld Zijns aardrijks,* en dat *Zijn vermakingen zouden zijn met de mensenkinderen,* Spreuken 8:31. De engelen worden *kinderen Gods* genoemd, omdat zij veel van Zijn beeld dragen, bij Hem zijn in Zijn huis hierboven en Hem dienen zoals een zoon zijn vader dient. Merk hier nu op:

a. De heerlijkheid van God als de Schepper van de wereld moet met blijdschap door al Zijn redelijke schepselen worden bezongen, want zij zijn bevoegd en aangesteld om de inzamelaars te zijn van Zijn lof van de mindere schepselen die Hem alleen lof kunnen toebrengen als voorwerpen, waarin Zijn werk gezien wordt.

b. Het werk van de engelen is God te loven. Hoe meer wij overvloedig zijn in heilige, ootmoedige, dankbare, blijmoedige lof, hoe meer wij de wil van God doen gelijk zij hem doen, en daar wij zo dor en gebrekkig zijn in ons loven van God, is het troostrijk om te denken dat zij Hem op betere wijze loven.

c. Zij waren eenstemmig in het zingen van Gods lof, zij zongen tezamen, en er was geen wanklank in hun harmonie, Het lieflijkste concert bestaat in het zingen van Gods lof.

d. Zij deden het allen, zelfs zij, die later gevallen zijn, en *hun beginsel niet bewaard hebben.* Zelfs zij, die God geloofd hebben, kunnen door de bedrieglijke macht van de zonde er toe gebracht worden om Hem te lasteren, maar toch zal God tot in eeuwigheid worden geloofd.

II. Betreffende de beperking van de zee in de plaats, die haar aangewezen is, vers 8 en verv. Dit verwijst naar het werk van de derde dag, toen God zei: "Dat de wateren van onder de hemel in een plaats vergaderd worden, en het was alzo," Genesis 1:9.

1. Uit de grote afgrond, of chaos, waarin aard en water dooreengemengd waren, is het water in gehoorzaamheid aan Gods gebod uitgebroken, als een kind uit de baarmoeder, vers 8. Toen zijn de wateren, die de afgrond hadden bedekt en boven de bergen stonden, haastig teruggegaan, "van Gods schelden vloden zij," Psalm i04:6, 7.

2. Dit pasgeboren kindeke wordt gekleed en ingewonden, vers 9, *toen Ik de wolk tot haar kleding stelde,* waarmee zij bedekt is, *en de donkerheid,* (dat is: tussen zeer ver van elkaar verwijderd, en in volstrekte duisternis voor elkaar) *tot haar windeldoek.* Ziet met hoeveel gemak de grote God de woedende, schuimende zee bedwingt en beteugelt, niettegenstaande het geweld van haar vloeden en de kracht van haar golven, gaat Hij er mee om zoals een voedster met een kindeke, dat zij in doeken windt. Er wordt niet gezegd dat Hij *rotsen en bergen* tot haar windeldoek stelde, maar *wolken en donkerheid,* iets waaraan wij wel het allerminst voor zo'n doel zouden denken.

3. Er is een wieg bereid voor dit kindeke. *Toen Ik voor haar met Mijn besluit de aarde doorbrak,* vers 10. Er werden dalen voor haar gemaakt in de aarde ruim genoeg om haar te ontvangen, en daarin wordt zij te slapen gelegd, wordt zij er soms door heen en weer geschud, dan is dit slechts, zoals bisschop Patrick opmerkt, het schommelen van de wieg, dat haar zoveel vaster doet slapen. En gelijk voor de zee, zo is er ook voor ieder van ons een bestemde plaats, want Hij, die de tijden tevoren geordineerd heeft, heeft ook de bepalingen van onze woning vastgesteld.

4. Dit kindeke, onhandelbaar en gevaarlijk geworden zijnde door de zonde van de mens, die de oorsprong is van alle onrust en gevaar in deze lagere wereld, is er ook een gevangenis voor haar voorzien, *grendel en deuren zijn gezet.* vers 10. En bij wijze van bestraffing harer onbeschaamdheid, wordt tot haar gezegd: *Tot hiertoe zult gij komen en niet verder.* De zee is Godes, want Hij heeft haar gemaakt, Hij beteugelt haar, Hij zegt tot haar: *Hier zullen uw hoogmoedige golven tot staan worden gebracht.* vers 11. Dit kan beschouwd worden als een daad van Gods macht over de zee, hoewel zij zo ontzaglijk groot en haar beweging soms zo uiterst heftig is, heeft God haar toch onder Zijn bedwang, haar golven verheffen zich niet hoger, haar vloeden gaan niet verder dan Hij toelaat, en er wordt melding van gemaakt als een reden, waarom wij ontzag moeten hebben voor God, Jeremia 5:22, en tevens waarom wij ons in Hem moeten bemoedigen, want Hij, die het bruisen van de zeeën stilt, het bruisen harer golven, kan als het Hem behaagt, ook het rumoer van de volken stillen, Psalm 65:8. Het kan ook beschouwd worden als een daad van Gods goedertierenheid jegens de wereld van het mensdom, en als een voorbeeld van Zijn lankmoedigheid jegens dat tergend geslacht. Hoewel Hij gemakkelijk de aarde wederom met de wateren van de zee zou kunnen bedekken, (en mij dunkt dat iedere opkomende vloed tweemaal per dag ons bedreigt en aantoont wat de zee zou kunnen doen en ook doen zou indien God het haar toeliet) maar Hij weerhoudt haar, daar Hij niet wil dat iemand verloren zal gaan en daar de aarde "ten vure bewaard wordt" 2 Petrus 3:7.

Job 38:12-24

De Heere gaat voort met aan Johannes veel beschamende vragen te doen, om hem te overtuigen van zijn onwetendheid en hem beschaamd te maken over zijn dwaasheid om aan God iets te willen voorschrijven. Indien wij onszelf slechts wilden toetsen door zo'n ondervraging als deze, dan zullen wij er spoedig toe gebracht worden om te erkennen dat hetgeen wij weten niets is in vergelijking met hetgeen wij niet weten.

Job wordt hier uitgedaagd om een bericht te geven van zes zaken.

I. Van de morgenstond, de opgang uit de hoogte, vers 12-15. Gelijk er geen zichtbaar wezen is, waarvan wij vaster overtuigd kunnen zijn dat het bestaat, zo is er ook geen, dat ons meer in verlegenheid brengt om het te beschrijven, noch waarover wij meer in twijfel zijn om te bepalen wat het is dan het licht. Wij heten de morgen welkom en zijn blijde met het aanbreken van de dag, maar *hij was niet geboden sedert onze dagen,* wat hij is, was hij lang voordat wij waren geboren, zodat hij noch door ons werd gemaakt, noch oorspronkelijk of in de eerste plaats voor ons bedoeld was, maar wij nemen hem zoals wij hem vinden, en zoals de vele geslachten, die voor ons geweest zijn, hem genomen en gevonden hebben. De dageraad *kende zijn plaats* voordat wij de onze kenden, want wij zijn slechts van gisteren.

1. Wij waren het niet, het was generlei mens, die de dageraad in den beginne heeft geboden of de plaats van zijn ontstaan en tevoorschijn treden of de tijd daarvoor heeft bepaald. De gestadige en regelmatige opvolging van dag en nacht was geen bedenksel of werk van ons, het is de heerlijkheid Gods en werk van Zijn handen, niet van de onze, die hij verkondigt, Psalm 19:1, 2.

2. Het is volstrekt buiten onze macht om die loop te veranderen. "Hebt gij sedert uw dagen tegenbevel gegeven aan de morgen? Hebt gij te eniger tijd het morgenlicht spoediger of vroeger dan de tijd, die ervoor bestemd is, doen schijnen ten einde uw doeleinden te dienen, als gij op de morgen hebt gewacht, of voor uw gemak en gerief de dageraad naar een andere dan haar eigen plaats geboodt heen te gaan? Neen, nooit. Waarom wilt gij dan de Goddelijke raadsbesluiten regelen of verwachten dat de methoden van Gods voorzienigheid tot uw gunst veranderd zullen worden? Wij kunnen dit verbond tussen dag en nacht evenmin verbreken als wij een ander deel van Gods verbond met Zijn volk verbreken kunnen.

3. Het is God, die de dageraad verordineerd heeft om de aarde te bezoeken en die het morgenlicht door de lucht verspreidt, welke het even geredelijk ontvangt als het leem het indruksel van een zegel, vers 14, daar zij snel alom wordt verlicht, en dan worden de einden van de aarde *gesteld ais een kleed,* of alsof zij met een kleed waren omhangen. Iedere morgen neemt de aarde een nieuw aanzien aan, evenals wij kleedt zij zich-zij doet het licht aan als een kleed, een sierlijk kleed dat een verkwikking is voor onze ogen en ons hart vervrolijkt.

4. Dit is tot een verschrikking gemaakt voor boosdoeners. Niets is voor het mensdom lieflijker dan het morgenlicht, want het is aangenaam voor de ogen, en het is dienstbaar aan het leven en zijn werkzaamheden, en de weldaad ervan is algemeen verspreid, want *het vat de einden van de aarde,* en in onze hymnen aan het licht moeten wij verwijlen bij zijn nut en voordeel voor de aarde. Maar God merkt hier op hoe onwelkom het is aan hen die kwaad doen en daarom het licht haten.

God maakt het licht tot een dienaar van Zijn gerechtigheid, zowel als van Zijn goedertierenheid. Het is bestemd om *de bozen uit de aarde uit te schudden,* en te dien einde *vat het de einden van de aarde,* zoals wij de einden van een kleed vatten om er het stof en de motten van uit te schudden. Job had opgemerkt welk een verschrikking het morgenlicht voor misdadigers is, omdat het hen ontdekt, Hoofdst. 24:13 en verv, en God bevestigt hier deze opmerking, en vraagt hem of de wereld aan hem die vriendelijkheid verschuldigd was? Neen, de grote Rechter van de wereld zendt de stralen van het morgenlicht uit als Zijn boden om de misdadigers te ontdekken, opdat zij niet slechts teleurgesteld zullen worden in hun voornemens en bedoelingen en te schande worden gemaakt, maar ook opdat zij hun welverdiende straf zullen ontvangen, vers 15, *opdat hun licht* van hen geweerd wordt, dat is, opdat zij hun gemak en gerief, hun vertrouwen, hun vrijheid, hun leven zullen verliezen, en opdat *de hoge arm worde gebroken,* die zij tegen God en de mensen hebben opgeheven, en zij van de macht worden beroofd om kwaad te doen. Ik wil niet zeggen dat hetgeen hier gezegd wordt van het morgenlicht bedoeld was om als in beeldspraak het licht van het Evangelie van Christus voor te stellen en er een type van te geven, maar ik ben er zeker van dat het kan dienen om ons de lofzegging in de herinnering te brengen door Zacharias van het Evangelie bij het opgaan van de morgenster, Lukas 1:78. "Door de innerlijke bewegingen van de barmhartigheid onzes Gods, met welke ons bezocht heeft de opgang uit de hoogte om te verlichten degenen die gezeten zijn in duisternis en schaduw des doods" wier hart ertoe gekeerd is als het leem tot het zegel, 2 Corinthiers 4:6. Ook de maagd Maria toont aan dat God in Zijn Evangelie "een krachtig werk heeft gedaan met Zijn arm, de hoogmoedigen verstrooid heeft in de gedachten hunner harten, en machtigen van de tronen heeft afgetrokken," door dat licht door hetwelk Hij de goddelozen en de goddeloosheid zelf van de aarde zal uitschudden en de hoge arm ervan zal breken.

II. Van de oorsprongen van de zee, vers 16. "Zijt *gij gekomen tot aan de oorsprongen van de zee, en hebt gij in het onderste des afgronds gewandeld?* Weet gij wat op de bodem van de zee is, de schatten, die in het zand verborgen liggen? Of kunt gij een bericht geven van de opkomst en de oorsprong van de wateren van de zee? Voortdurend gaan dampen op uit de zee. Weet gij waar de toevloed vandaan komt, waardoor hetgeen zij door de verdamping verliest weer aangevuld wordt? Onophoudelijk storten rivieren zich uit in de zee. Weet gij hoe zij zich voortdurend ontlasten zonder de aarde te overstromen? Zijt gij bekend met de verborgen onderaardse gangen door welke de wateren circuleren? Gods weg in het bestuur van de wereld wordt gezegd *in de zee* te zijn, en in *grote wateren,* Psalm 77:20, te kennen gevende dat hij voor ons verborgen is, en het ons niet betaamt hem na te sporen of uit te vorsen.

III. Van de poorten des doods. *Zijn die u ontdekt?* vers 16. De dood is een grote verborgenheid.

1. Wij weten van tevoren niet wanneer en hoe en door welke middelen wij of anderen tot de dood gebracht zullen worden, door welke weg wij zullen gaan om te komen tot het pad vanwaar wij niet zullen wederkeren, welke ziekte of welk ongeval de deur zal zijn door welke wij komen *in het huis van de samenkomst aller levenden, de mens weet zijn tijd niet.*

2. Wij kunnen niet beschrijven wat de dood is, hoe de band tussen lichaam en ziel ontbonden wordt, noch hoe "de geest van de mens opvaart naar boven," Prediker 3:21, om te zijn wij weten niet wat, en te leven wij weten niet hoe. Met welk een ontzettende nieuwsgierigheid zegt Dr. Norris, gaat de ziel de grote oceaan van de wereld in, geeft zij zich aan een onbekende afgrond over! Laat ons de zekerheid verkrijgen dat aan de andere kant des doods de poorten des hemels ons geopend zullen

worden dan behoeven wij het openen van de poorten des doods niet te vrezen, al is het dan ook een weg waarop wij slechts eenmaal zullen gaan.

3. Wij hebben hoegenaamd geen omgang of gemeenschap met afgescheiden zielen, noch enigerlei bekendheid met haar toestand. Het is een onbekend, onontdekt gebied, waar zij zijn heengegaan, wij kunnen noch van haar hoven noch haar enig bericht zenden, wij spreken van de wereld van de geesten zoals blinden over kleuren spreken, en als wij daarheen gaan, dan zullen wij verbaasd wezen te zien hoezeer wij ons hebben vergist.

IV. Van de breedte van de aarde, vers 18. *Zijt gij met UW verstand gekomen tot de breedten van de aarde?* De kennis daarvan kon wel het meest onder zijn bereik schijnen, toch wordt hij getart om haar te verklaren, zo hij kan. Wij hebben onze woonstede op de aarde, God heeft haar aan de kinderen van de mensen gegeven, maar wie heeft haar ooit overzien, wie zou het getal harer akkers kunnen opgeven? Zij is slechts een stipje in het heelal, maar klein als zij is, kunnen wij haar afmetingen toch niet nauwkeurig bepalen. Job had nooit een zeereis rondom de wereld gedaan, noch iemand anders vóór hem, zo weinig kende men de breedte van de aarde, dat het slechts nog enkele eeuwen geleden is, dat het grote werelddeel Amerika ontdekt is, dat sinds onheugelijke tijden verborgen neerlag. De Goddelijke volmaaktheid is langer dan de aarde en breder dan de zee, daarom is het vermetele aanmatiging in ons, die niet eens de breedte van de aarde kennen, om tot de diepten van Gods raadsbesluiten te willen doordringen.

V. Van de plaats en de weg des lichts en van de duisternis. Van de *dageraad* had Hij tevoren gesproken, vers 12, en Hij keert nu terug om er nogmaals van te spreken, vers 19. *Waar is de weg daar het licht woont?* En wederom, vers 24 :*Waar is de weg daar het licht verdeeld wordt?* Hij tart hem om te beschrijven:

1. Hoe het licht en de duisternis het eerst gemaakt waren, toen God in den beginne eerst duisternis over de afgrond heeft gespreid, en daarna het licht gebood om uit de duisternis te schijnen door dit woord van de almacht: "Er zij licht." Was Job getuige van de order, of van de uitwerking? Kan hij zeggen waar de bronnen zijn van het licht en van de duisternis en waar deze machtige vorsten hun hof houden, het afzonderlijk houden, daar zij in een wereld beurtelings regeren? Al verlangen wij ook nog zo sterk, hetzij naar het aanbrekende licht van de morgen of naar de schaduwen van de avond, wij weten niet waarheen te zenden of te gaan om ze te halen, noch kunnen wij *de paden zijns huizes merken,* vers 20. Wij waren toen niet geboren, en het aantal van onze dagen is niet zo groot, dat wij de geboorte zouden kunnen beschrijven van die eerstgeborene van de zichtbare schepping, vers 21. Zullen wij het dan ondernemen om over Gods raadsbesluiten te redeneren, die van eeuwigheid waren, of de paden uit te vinden naar het huis daarvan, ten einde een verandering er in te verzoeken? God roemt er in dat Hij het licht formeert en de duisternis schept, en indien wij deze moeten nemen zoals wij ze vinden, ze moeten nemen zoals zij komen, en met geen ervan moeten twisten, maar met beide ons voordeel moeten doen, dan moeten wij ons ook evenzo schikken naar de vrede en naar het kwaad, die God evenzo schept, Jesaja 45:7.

2. Hoe zij nog over en weer hun beurt behouden. Het is God, die "de uitgangen des morgens en des avonds doet juichen," Psalm 65:9, want het is Zijn order en geen order van ons, die door de uitgangen van het morgenlicht en de duisternis van de nacht volvoerd wordt. Wij kunnen niet eens zeggen vanwaar zij komen en werwaarts zij heengaan. vers 24. *Waar is de weg, waar het licht*

verdeeld wordt in de morgen, wanneer het in een ogenblik zich in alle delen van de lucht boven de horizon dringt, alsof het morgenlicht vloog op de vleugelen van de oostenwind, zo snel, zo sterk wordt het heengevoerd, verstrooid in de duisternis van de nacht, zoals de oostenwind de wolken verstrooit? Vandaar dat wij lezen van "de vleugelen des dageraads," Psalm 139:9, op welke het licht heengevoerd wordt naar de uiterste delen van de zee, en als een oostenwind over de aarde verstrooid wordt. Het is een verwonderlijke verandering, die des morgens bij het wederkeren des lichts en des avonds bij het terugkeren van de duisternis over ons heengaat, maar wij verwachten haar, en aldus zijn zij geen verrassing voor ons en baren zij ons geen ongerustheid. Indien wij evenzo wilden rekenen op veranderingen in onze uitwendige toestand, dan zouden wij op de helderste middag op geen altoosdurende dag staat maken, en in de donkerste middernacht aan het wederkeren van de morgen niet wanhopen. God heeft het een tegenover het andere gesteld, zoals de dag en de nacht, en dat moeten wij ook doen, Prediker 7:14.

Vl. *Van de schatkameren van de sneeuw en de hagel,* vers 22, 23. "Zijt gij tot deze gekomen en hebt gij ze gezien?" Sneeuw en hagel worden voortgebracht in de wolken, en vandaar komen zij in zo grote overvloed dat men zou denken dat er daarboven schatten van weggelegd waren, terwijl zij, als ik dit zo eens zeggen mag, "extempore" worden voortgebracht, en "pro re nata-voor de gelegenheid". Soms komen zij zo gelegen om de doeleinden van Gods voorzienigheid te dienen in Gods strijden voor Zijn volk, en tegen Zijn en hun vijanden, dat men zou denken dat zij opgelegd waren in magazijnen, of in een arsenaal *tegen de tijd van de benauwdheid, de dag des strijds en des oorlogs,* wanneer God of met de wereld in het algemeen zal strijden, zoals in de zondvloed, toen de vensteren des hemels geopend werden en de wateren uit deze schatkameren werden gehaald om een boze wereld te overstelpen, die krijg voerde tegen de hemel, of met sommige particuliere personen of volken, zoals toen God uit deze schatkameren grote hagelstenen haalde om tegen de Kanaänieten te strijden, Jozua 10:11. Zie welk een dwaasheid het is om tegen God te strijden, die aldus bereid is voor de krijg, en hoezeer het in ons belang is om ons met Hem te verzoenen en ons te bewaren in Zijn liefde! God kan, als het Hem behaagt, even krachtig strijden met sneeuw en hagel als met donder en bliksem, of het zwaard van een engel.

Job 38:25-38

1. Zult gij voor de ouden leeuw roof jagen, of de graagheid van de jonge leeuwen vervullen, Job 39:1.

2. Als zij nederbukken in de holen, en in de kuil zitten ter roering?

3. Wie bereidt de raaf haar kost, als haar jongen tot God schreeuwen, als zij dwalen omdat er geen eten is? (Noot: Hoofdst. 39:1-3 in de Statenoverzetting zijn in de Engelse Bijbel Hoofdst. 38:39-41.)

Totnutoe heeft God aan Job vragen gedaan die hem konden overtuigen van zijn onwetendheid en kortzichtigheid. Nu gaat Hij ertoe over om hem op dezelfde wijze zijn onmacht en zwakheid te tonen. Gelijk het slechts weinig is dat hij weet, weshalve hij de Goddelijke raadsbesluiten niet moet aanklagen, zo is het ook weinig dat hij kan doen en daarom moet hij de handelingen van Gods voorzienigheid niet tegenstaan. Laat hem bedenken wat grote dingen God doet en beproeven of hij even zulke doen kan, en of hij zich een gelijke partij voor Hem acht.

I. God heeft donder en weerlicht, regen en vorst tot Zijn beschikking, maar Job heeft ze niet, laat hem zich dan niet bij God durven vergelijken, niet met Hem durven strijden. Niets is meer onzeker dan het weer, noch meer buiten ons bereik om het te beschikken, het weer zal wezen zoals het God behaagt, niet zoals het ons behaagt, tenzij- zoals het ons betaamt-wat God behaagt ook ons behaagt. Merk hieromtrent op:

1. Hoe groot God is.

A. Hij heeft een vrijmachtige heerschappij over de wateren, heeft hun hun loop voorgeschreven, zelfs als zij door over te vloeien niet langer onder Zijn bedwang schijnen te zijn, vers 25. Hij heeft *de stortregen een waterloop uitgedeeld*, bestuurt de regen waar hij moet vallen zelfs de hevigste stortbuien, en dat wel met evenveel zekerheid, alsof hij door kanalen of buizen heengeleid werd. Zo wordt het hart van koningen gezegd in Gods hand te zijn, en gelijk de regens, deze rivieren Gods, neigt Hij het tot al wat Hij wil. Iedere regendroppel gaat waarheen hij geleid wordt. God heeft gezworen dat de wateren Noachs niet meer over de aarde zouden gaan, en wij zien dat Hij instaat is Zijn belofte te vervullen, want Hij deelt de stortregen een waterloop uit.

B. Hij heeft heerschappij over het weerlicht en de donder, die als in ‘t wilde gaan maar op de weg, waar Hij ze heenleidt. Zij worden hier vermeld, omdat Hij "de bliksemen maakt voor de regen," Psalm 135:17. Laat ons, die God vrezen, niet bevreesd zijn voor de bliksem of voor de donder, want zij zijn geen pijlen of kogels, die in het blinde worden afgeschoten, neen, God zelf bestuurt ze, God die geen leed door hen bedoelt.

C. Bij dit leiden van de loop van de regen veronachtzaamt Hij de woestijn niet, vers 26, 27, *het land waar niemand is.*

a.. Niemand om zorg te dragen voor de voortbrengselen. Gods voorzienigheid reikt verder dan de industrie van de mensen, indien Hij niet meer goedheid voor de mindere schepselen had dan de

mens voor hen heeft, het zou slecht men hen gesteld zijn. God kan de aarde vruchtbaar maken zonder enigerlei kunst of moeite van ons. Genesis 2:5, 6 toen er *geen mens geweest is om de aardbodem te bouwen,* ging er een damp op om hem te bevochtigen. Maar wij kunnen haar niet vruchtbaar maken zonder God, Hij is het, die de wasdom geeft.

b. Waar geen mens is voor wie voorzien moet worden of om het voordeel te hebben van de vruchten, die worden voortgebracht. Hoewel God de mens met zeer bijzondere gunst aanziet en hem bezoekt, ziet Hij toch de mindere schepselen niet voorbij, maar doet het uitspruitsel van de grasscheutjes wassen tot voedsel voor alle vlees, zowel als ten diepste van de mens. Zelfs de woudezels zullen hun dorst kunnen lessen Psalm 104:11. God heeft genoeg voor allen en voorziet verwonderlijk zelfs voor die schepselen, van welke de mens geen diensten heeft en voor welke hij niet zorgt, want:

D. Hij is in zeker opzicht *de vader van de regen,* vers 28. Deze heeft geen andere vader. God brengt hem voort door Zijn macht, Hij bestuurt en leidt hem en maakt er het gebruik van dat Hem behaagt. Zelfs de kleine dauwdroppelen doet Hij afdruipen op de aarde als de God van de natuur, en als de God van de genade regent Hij gerechtigheid over ons, Hosea 10:12, en is Hij zelf Israël als de dauw. Zie Hosea 14:6, 7, Micha 5:6.

E. Het ijs en de vorst, waardoor de wateren verstijfd worden en de aarde met een korst wordt bedekt, worden door Zijn voorzienigheid voortgebracht, vers 29, 30. Dit zijn zeer gewone zaken, waardoor het vreemde ervan verminderd wordt. Maar als wij bedenken welk een verandering er in zeer weinig tijds door wordt teweeggebracht, hoe de wateren verborgen worden als onder een steen, een grafsteen, die erop gelegd is, (zo dik, zo sterk is het ijs dat ze bedekt) dan kunnen wij wel vragen: *"Uit wiens schoot komt het ijs voort?* Welke geschapen macht kon zo’n wonderbaar werk voortbrengen?" Geen macht dan die van de Schepper zelf. Vorst en sneeuw komen van Hem en daarom moeten zij onze gedachten leiden tot Hem, die zulke grote dingen doet, welke men niet doorzoeken kan. En wij zullen de ongemakken van het winterweer gemakkelijker dragen, als wij leren er dit goede gebruik van te maken.

2. Merk op, hoe zwak de mens is, kan hij zulke dingen doen? Kan Job het? Neen, vers 34, 35..

a. Hij kan ter verkwikking van zichzelf of zijn vrienden geen enkele regenbui gebieden: *"kunt gij uw stem tot de wolken opheffen,* tot deze flessen des hemels, *opdat een overvloed van water u bedekke,* om uw velden te bewateren als zij dor en dorstig zijn?" Als wij onze stem opheffen tot God om om regen te bidden, dan kunnen wij hem verkrijgen, Zacheria 10:1, maar zo wij onze stem opheffen tot de wolken om hem te eisen, dan zullen zij ons spoedig zeggen dat zij niet tot onze dienst zijn, en wij zullen het er zonder moeten doen, Jeremia 14:22. De hemel zal de aarde niet verhoren, tenzij God de hemel verhoort, Hosea 2:20. Zie welke arme, behoeftige afhankelijke schepselen wij zijn, wij kunnen niet zonder regen, en wij kunnen die niet hebben wanneer wij willen.

b. Hij kan geen enkele bliksemstraal uitzenden, indien hij daarvan gebruik zou willen maken om zijn vijanden te verschrikken, vers 35. *"Kunt gij de bliksemen uitlaten dat zij heenvaren op* uw boodschap en de werking doen, die gij begeert? Zullen zij komen als gij ze roept *en tot u zeggen: Zie hier zijn wij* " Neen, de dienaren van Gods toorn zullen geen dienaren zijn van onze toorn.

Waarom zouden zij het ook, daar toch "de toorn des mans Gods gerechtigheid niet werkt." Zie Lukas 9:55.

II. God heeft de sterren des hemels onder Zijn bevel, wij niet. Onze overdenkingen moeten nu hoger gaan, ver boven de wolken, naar de heerlijke lichten daarboven. Hij maakt geen melding van de planeten, die zich in lagere loopbanen bewegen, maar van de vaste sterren die veel hoger zijn. Er wordt ondersteld dat zij invloed oefenen op deze aarde in weerwil van haar grote afstand, niet op de geest of het gemoed van de mensen, of op de gebeurtenissen van de voorzienigheid (der mensen levenslot wordt niet bepaald door hun sterren) maar op de gewone loop van de natuur, zij zijn gesteld tot tekenen en tot gezette tijden en tot dagen en jaren, Genesis 1:14. En indien de sterren zo'n heerschappij hebben over de aarde, vers 33, hoewel zij haar plaats hebben aan de hemel, en slechts blote stof zijn, hoeveel te meer dan niet Hij, die haar en onze maker is, en die een eeuwige Geest is. Zie nu hoe zwak wij zijn

1. Wij kunnen de invloed van de sterren niet veranderen, vers 31, niet die van degenen, die het middel zijn om de genoegens van de lente teweeg te brengen. *Kunt gij de lieflijkheden van het Zevengesternte binden?* -de zeven sterren, dat sterrenbeeld dat in zo'n kleine omtrek ligt, en toch zulke weldadige invloeden uitstort over de aarde. Wij kunnen evenmin de invloed veranderen van die welke de strengheid van de winter inleiden. *Kunt gij de strengen des Orions losmaken?* dat prachtige sterrenbeeld, dat zo groot een figuur maakt, er is geen, die een grotere figuur maakt aan de hemel en ruwe, onaangename invloeden verspreidt, die wij noch weren noch wijzigen kunnen. Beide zomer en winter zullen hun loop hebben, God kan ze veranderen als het Hem behaagt, Hij kan de lente koud maken en aldus de lieflijkheden van het Zevengesternte binden, en de winter warm maken en aldus de strengen des Orions losmaken, maar wij kunnen het niet.

2. Het is niet in onze macht de bewegingen van de sterren te regelen, ook zijn wij niet belast met haar leiding. God, "die de sterren bij namen noemt,"Psalm 147:4, roept ze tevoorschijn in haar onderscheiden jaargetijden, wijst haar de tijd aan voor haar opgang en ondergang, maar wij kunnen dat niet. Wij kunnen de Mazzaroth-de sterren in de zuidelijke tekenen niet voortbrengen, noch de Wagen met zijn kinderen-die in de noordelijke tekenen-leiden, vers 32. God kan de sterren te voorschijn brengen voor de krijg (zoals Hij gedaan heeft toen zij uit haar loopplaatsen streden tegen Sisera) en ze leiden in de aanval, die haar geboden is te doen, maar de mens kan dit niet.

3. Wij hebben niet alleen geen deel aan de regering van de sterren- de regering onder welke zij zijn, en de regering, die haar is opgedragen, want ze regeren en worden geregeerd-maar zijn er ten enenmale onbekend mede, wij *weten de ordinantiën des hemels niet,* vers 33. Zo weinig zijn wij instaat ze te veranderen, dat wij er niet eens een bericht of een verklaring van kunnen geven, zij zijn een geheim, een verborgenheid, voor ons. Zullen wij dan voorwenden Gods raad te kennen, en de redenen ervan? Als het ons overgelaten was de heerschappij van de sterren over de aarde vast te stellen, wij zouden spoedig verlegen staan. Zullen wij dan aan God leren hoe Hij de wereld moet regeren?

III. God is de Oorsprong en de Gever, de Vader en de Fontein van alle wijsheid en verstand, vers 36. De zielen van de mensen zijn edeler en voortreffelijker wezens dan zelfs de sterren des hemels en schijnen met meer glans. De krachten en vermogens van het verstand, waarmee de mens begaafd is, en de verwonderlijke voortbrengselen van zijn gedachten brengen hem in enige verwantschap met

de zalige engelen. En vanwaar komt dat licht? Vanwaar anders dan van de Vader van de lichten? *Wie* anders *heeft de wijsheid in het binnenste gezet* van de mens en hem verstand des harten gegeven?

1. De redelijke ziel zelf en haar vermogens komen van Hem als de God van de natuur, want Hij formeert des mensen geest in zijn binnenste. Wij hebben onze ziel niet gemaakt, en wij kunnen niet zeggen hoe zij werkt, of hoe zij met ons lichaam verenigd is. Alleen Hij, die haar gemaakt heeft, kent haar en kan haar besturen. In sommige opzichten formeert Hij het hart van de mensen gelijk, maar in andere opzichten ongelijk.

2. Ware wijsheid komt van Hem als de God van de genade en de Vader van alle goede en volmaakte gaven. Zullen wij voorwenden wijzer te zijn dan God, wij, die alle wijsheid van Hem hebben? Ja zullen wij voorwenden wijs te zijn boven onze sfeer en de perken, die Hij, die ons ons verstand gegeven heeft, eraan heeft gesteld? Hij bedoelde dat wij er God mee zullen dienen en onze plicht doen, maar Hij heeft nooit bedoeld dat wij er ons als bestuurders van de sterren of van de bliksem mee zouden opwerpen.

IV. God heeft de wolken onder Zijn kennisneming en bestuur, maar wij niet, vers 37. Kan enigerlei mens met al zijn wijsheid het ondernemen om de wolken te tellen? of-zoals het ook gelezen kan worden-haar aard beschrijven en verklaren? Hoewel zij nabij ons zijn, in onze eigen atmosfeer, weten wij er toch weinig meer van dan van de sterren, die op zo grote afstand van ons zijn. En als de wolken regen in grote overvloed hebben doen nederkomen, zodat *het stof tot vastigheid* tot vast leem, wordt, *en de kluiten samenkleven* vers 38, *wie kan* dan *de flessen des hemels stuiten,* vers 37. Wie kan ze weerhouden, zodat het niet altijd door regent? De macht en de goedheid van God moeten hierin erkend worden, dat Hij de aarde regen genoeg geeft maar er haar niet van oververzadigt, haar week maakt, maar haar niet overstelpt, haar geschikt maakt voor de ploeg, maar niet ongeschikt voor het zaad. Gelijk wij geen enkele regenbui kunnen gebieden, zo kunnen wij ook voor geen enkele dag fraai weer gebieden, zó noodzakelijk, zó voortdurend is onze afhankelijkheid van Hem.

V. God beschikt spijze voor de mindere schepselen, en het is door Zijn voorzienigheid, niet door enigerlei zorg of moeite van ons, dat zij gevoed worden. Het volgende hoofdstuk is geheel ingenomen door de voorbeelden van Gods macht en goedheid jegens dieren, en spreekt van de voorziening, gemaakt:

1. *Voor de leeuwen,* Hfdst. 39, vs 1, 2. "Gij geeft niet voor dat de wolken en sterren op enigerlei wijze van u afhankelijk zijn, want zij zijn boven u, maar op aarde acht gij u de hoogste te zijn, zo laat ons dan hier eens een proef van nemen zien wat gij hier kunt of vermoogt. *Zult gij voor de oude leeuw roof jagen?* Gij laat u voorstaan op het bezit van vee, waarvan gij eens de eigenaar zijt geweest, de ossen en ezels en kamelen, die aan uw kribbe gevoederd werden. Maar wilt gij het onderhoud van de leeuwen op u nemen, en van de jongeleeuwen als zij in hun hol nederliggen, wachtende op roof? Neen, dat behoeft gij niet, zij kunnen zonder u zich wel redden, gij kunt het niet, want gij hebt het nodige niet om ze te verzadigen, gij durft het niet, indien gij kwaamt om hen te voeden, zij zouden zich op u werpen en u verscheuren en verslinden. Maar Ik doe het." Zie de algenoegzaamheid van de voorzienigheid, zij heeft de middelen om al wat leeft te verzadigen, zelfs de hongerigsten. Zie de weldadigheid van de voorzienigheid Gods, waar zij leven heeft gegeven, geeft

zij ook levensonderhoud, zelfs aan die schepselen, welke niet alleen niet dienstbaar zijn aan de mens maar gevaarlijk voor hem zijn. En zie haar vrijmacht, dat zij toelaat dat sommige schepselen gedood worden voor het onderhoud van andere schepselen, de onnozele schapen worden verscheurd om de eetlust te bevredigen van de jonge leeuwen, die toch soms armoede lijden en hongeren, om ze te straffen voor hun wreedheid, terwijl zij, die God vrezen, geen gebrek hebben aan enig goed.

2. *Voor de jonge raven,* hfdst. 39:3. Evenals roofdieren, worden ook roofvogels door de Goddelijke voorzienigheid gevoed. Wie anders dan God voorziet de raven van voedsel? De mens doet het niet, hij zorgt alleen voor de schepselen, die hem nuttig zijn of kunnen worden. Maar God geeft acht op al de werken van Zijn handen, zelfs op het geringste. De jonge raven zijn in bijzondere zin nooddruftig, en God verzorgt ze, Psalm 147:9. Dat God de vogelen, inzonderheid deze vogelen voedt, Mattheus 6:26 is een aanmoediging voor ons om voor ons dagelijks brood op Hem te vertrouwen. Zie hier:

a. In welke nood de jonge raven dikwijls zijn: zij *dwalen omdat er geen eten is,* Men zegt dat de ouden ze veronachtzamen, en niet evenals andere vogels voorzien voor hun jongen, en inderdaad zij, die verscheurend en roofgierig zijn voor anderen, zijn ook meestal wreed en onnatuurlijk voor de hunnen.

b. Wat zij ondersteld worden te doen in die nood: zij roepen, want het zijn rumoerige schreeuwerige schepselen, en dit wordt verstaan en beschouwd als een roepen tot God. Daar het de nood is van de natuur, wordt hun geroep beschouwd als gericht te zijn tot de God van de natuur. Dat aan het geroep van de jonge raven zo’n gunstige uitlegging wordt gegeven, kan ons aanmoedigen in ons bidden, al is het ook, dat wij slechts Abba, Vader kunnen roepen.

c. Wat God voor de jonge raven doet, op de een of andere wijze voorziet Hij voor haar, zodat zij opgroeien en volwassen worden. En Hij, die zorgt voor de jonge raven, zal gewis niet in gebreke blijven om te zorgen voor Zijn volk. Dit is slechts een voorbeeld uit vele van het Goddelijk mededogen, en kan ons een aanleiding wezen om er aan te denken hoeveel goed God doet elke dag, boven hetgeen wij weten of ons van bewust zijn.

HOOFDSTUK 39

39 (39:1) Zult gij voor den ouden leeuw roof jagen, of de graagheid der jonge leeuwen vervullen?
40 (39:2) Als zij nederbukken in de holen, en in den kuil zitten, ter loering?
41 (39:3) Wie bereidt de raaf haar kost, als haar jongen tot God schreeuwen, als zij dwalen, omdat er geen eten is?
1 (39:4) Weet gij den tijd van het baren der steengeiten? Hebt gij waargenomen den arbeid der hinden?
2 (39:5) Zult gij de maanden tellen, die zij vervullen, en weet gij den tijd van haar baren?
3 (39:6) Als zij zich krommen, haar jongen met versplijting voortbrengen, haar smarten uitwerpen?
4 (39:7) Haar jongen worden kloek, worden groot door het koren; zij gaan uit, en keren niet weder tot dezelve.
5 (39:8) Wie heeft den woudezel vrij henengezonden, en wie heeft de banden des wilden ezels gelost?
6 (39:9) Dien Ik de wildernis tot zijn huis besteld heb, en het ziltige tot zijn woningen.
7 (39:10) Hij belacht het gewoel der stad; het menigerlei getier des drijvers hoort hij niet.
8 (39:11) Dat hij uitspeurt op de bergen, is zijn weide; en hij zoekt allerlei groensel na.
9 (39:12) Zal de eenhoorn u willen dienen? Zal hij vernachten aan uw kribbe?
10 (39:13) Zult gij den eenhoorn met zijn touw aan de voren binden? Zal hij de laagten achter u eggen?
11 (39:14) Zult gij op hem vertrouwen, omdat zijn kracht groot is, en zult gij uw arbeid op hem laten?
12 (39:15) Zult gij hem geloven, dat hij uw zaad zal wederbrengen, en vergaderen tot uw dorsvloer?
13 (39:16) Zijn van u de verheugelijke vleugelen der pauwen? Of de vederen des ooievaars, en des struisvogels?
14 (39:17) Dat zij haar eieren in de aarde laat, en in het stof die verwarmt.
15 (39:18) En vergeet, dat de voet die drukken kan, en de dieren des velds die vertrappen kunnen?
16 (39:19) Zij verhardt zich tegen haar jongen, alsof zij de hare niet waren; haar arbeid is te vergeefs, omdat zij zonder vreze is.
17 (39:20) Want God heeft haar van wijsheid ontbloot, en heeft haar des verstands niet medegedeeld.
18 (39:21) Als het tijd is, verheft zij zich in de hoogte; zij belacht het paard en zijn rijder.
19 (39:22) Zult gij het paard sterkte geven? Kunt gij zijn hals met donder bekleden?
20 (39:23) Zult gij het beroeren als een sprinkhaan? De pracht van zijn gesnuif is een verschrikking.
21 (39:24) Het graaft in den grond, en het is vrolijk in zijn kracht; en trekt uit, den geharnaste tegemoet.
22 (39:25) Het belacht de vreze, en wordt niet ontsteld, en keert niet wederom vanwege het zwaard.
23 (39:26) Tegen hem ratelt de pijlkoker, het vlammig ijzer des spies en der lans.
24 (39:27) Met schudding en beroering slokt het de aarde op, en gelooft niet, dat het is het geluid der bazuin.
25 (39:28) In het volle geklank der bazuin, zegt het: Heah! en ruikt den krijg van verre, den donder der vorsten en het gejuich.
26 (39:29) Vliegt de sperwer door uw verstand, en breidt hij zijn vleugelen uit naar het zuiden?
27 (39:30) Is het naar uw bevel, dat de arend zich omhoog verheft, en dat hij zijn nest in de hoogte maakt?

28 (39:31) Hij woont en vernacht in de steenrots, op de scherpte der steenrots en der vaste plaats.
29 (39:32) Van daar speurt hij de spijze op; zijn ogen zien van verre af.
30 (39:33) Ook zuipen zijn jongen bloed; en waar verslagenen zijn, daar is hij.

God gaat hier voort om aan Job te tonen hoe weinig reden hij had om Hem van onvriendelijkheid te beschuldigen, die zó meedogend is voor de mindere schepselen, en zo'n tedere zorg voor hen had, of om op zichzelf en zijn goede daden te roemen bij God, daar zij toch als niets waren in vergelijking met de Goddelijke goedertierenheid. Hij toont hem ook welke grote redenen te zijn, hij, die zo weinig wist van de aard van de schepselen rondom hem, en zo weinig invloed op hen heeft, en om zich te onderwerpen aan die God, van wie zij allen afhankelijk zijn. Hij spreekt inzonderheid:

I. Over de steengeiten en de hinden, vers 4-7.

II. Over de woudezel, vers 8-11.

III. Over de eenhoorn, vers 12-15.

IV. Over de pauwen, vers 16..

V. Over de struisen, vers 17-21,

Vl. Over het paard, vers 22-29.

VII. Over de sperwer en de arend, vers 30-33.

Eist van hem een antwoord op die verschillende vragen, vers 34 en 35.

Job onderwerpt zich in ootmoedig stilzwijgen, vers 36-38.

Job 39:1-15

God toont hier aan Job hoe weinig hij bekend is met de ongetemde dieren, die wild in de woestijn rondlopen, maar onder de zorg zijn van Gods voorzienigheid. Zoals

I. De *steengeiten* en de *hinden.* Hetgeen waarvan betreffende deze dieren nota wordt genomen is het voortbrengen en het opbrengen van hun jongen. Want gelijk ieder afzonderlijk dier gevoed wordt door de Goddelijke voorzienigheid zo wordt ook iedere soort behouden, en voorzoveel wij weten zijn er geen van uitgestorven.

1. Betreffende de voortbrenging van hun jongen.

a. De mens is volstrekt onwetend omtrent de tijd van hun voortbrenging, vers 4, 5. Zullen wij voorwenden te zeggen wat in de schoot van de voorzienigheid is, of wat een dag zal voortbrengen, wij, die de tijd van de dracht niet weten van de hinde of van de steengeit?

b. Hoewel zij hun jongen met grote moeite en veel smart voortbrengen en er geen hulp bij hebben van de mens, worden toch door de goede voorzienigheid Gods hun jongen veilig ter wereld gebracht, en worden haar smarten uitgeworpen en vergeten, vers 6. Sommigen denken dat hier te kennen wordt gegeven dat God door de donder de hinden helpt om haar jongen te werpen, Psalm 29:9. Laat het opgemerkt worden tot troost van vrouwen in barensnood, dat God zelfs de hinden helpt om haar jongen voort te brengen, en zal Hij dan niet nog veel meer haar te hulp komen en haar behouden, zodat zij zalig zullen worden in kinderen te baren, die Zijn kinderen zijn en in verbond met Hem zijn.

2. Betreffende de groei van haar jongen, vers 7. *Hare jongen worden kloek.* Hoewel zij voortgebracht zijn in smart, kunnen zij, na een wijle door hun moeder gezoogd te zijn, zichzelf redden in de korenvelden, zodat zij de ouden niet meer tot last zijn, hetgeen een voorbeeld is voor kinderen, om als zij opgegroeid zijn, niet altijd op hun ouders te blijven steunen en hulp van hen te vragen, maar uit te gaan om zelf hun brood te verdienen en hun ouders hun zorgen te vergelden.

II. *De woudezel,* een schepsel, waarvan wij dikwijls lezen in de Schrift. Sommigen zeggen dat hij ontembaar is. De mens wordt gezegd geboren te zijn als het veulen eens woudezels zo moeilijk is hij te regeren. Gods voorzienigheid heeft voor de woudezel drie dingen beschikt.

1. Een onbeperkte vrijheid, vers 8. Wie anders dan God *heeft de woudezel vrij heengezonden?* Hij heeft hem de neiging er toe gegeven, en daarom ook het verlof er toe. De tamme ezel is verplicht te werken, de woudezel kent geen banden. Vrijstelling van dienst en vrijheid om naar eigen believen rond te dwalen, zijn slechts voorrechten van de woudezel. Het is te betreuren dat iemand uit de kinderen van de mensen dit voorrecht begeert, of er zich op laat voorstaan. Het is beter te arbeiden en ergens nuttig voor te zijn, dan rond te zwerven en nergens nuttig voor te wezen. Maar indien onder de mensen Gods voorzienigheid sommigen op hun gemak laat leven, terwijl anderen tot slavernij gedoemd zijn, dan moet dit ons niet verbazen, het is ook onder de redeloze dieren zo.

2. Een open verblijfplaats, vers 9, *die Ik de wildernis tot zijn huis besteld heb,* waar hij ruimte genoeg heeft om de wegen te doorkruisen, en de wind op te snuiven naar zijn welbehagen, zie

Jeremia 2:24, alsof hij van de lucht moest leven, want het is het woeste, onvruchtbare land, dat hem ter woonplaats is aangewezen.

Merk op: de tamme ezel, die arbeidt en dienstbaar is aan de mens, kan tot de kribbe zijns meesters gaan, zowel voor voedsel als voor beschutting, en woont in een vruchtbaar land, maar de wilde ezel, die zijn vrijheid wil hebben, moet haar hebben in een onvruchtbaar land. Die niet wil werken, dat hij ook niet ete. Die wel wil werken zal eten van de arbeid van zijn handen, en ook hebben mee te delen degene, die nood heeft. Jakob, de herder, had een goed kooksel te missen, toen Ezau, de jager, schier omkwam van honger. Een nadere beschrijving van de vrijheid en het levensonderhoud van de woudezel hebben wij in vers 9 en 10.

a. Hij heeft geen eigenaar, en wil niet in onderworpenheid leven. Hij *belacht het gewoel van de stad*. Als zij beproeven hem te vangen, en hem te dien einde met een grote menigte omringen, zal hij zich spoedig van hen ontslaan, *het menigerlei getier van de drijvers hoort hij niet.* Hij bespot hen, die in het gewoel en gedruis van de steden wonen- aldus bisschop Patrick-hij denkt gelukkiger te zijn in de woestijn.

b. Geen eigenaar hebbende, heeft hij ook geen verzorger, er is niemand, die hem van voedsel voorziet, en zo moet hij dan voor zichzelf zorgen: *wat hij uitspeurt op de bergen is zijn weide,* en het is een kale weide, *daar zoekt hij allerlei groen gewas,* en als hij wat vindt eet hij het, terwijl de werkezels groen gewas hebben in overvloed zonder dat zij ernaar behoeven te zoeken. Uit de ontembaarheid van dit dier en van andere dieren kunnen wij afleiden hoe ongeschikt wij zijn om de wet te stellen aan de Voorzienigheid, wij, die niet eens aan het veulen eens woudezels een wet kunnen opleggen.

III. De eenhoorn, "reëem", een sterk dier, Numeri 23:22, een statig, fier schepsel, Psalm 92:11. Hij kan dienen, maar wil niet, en God tart hier Job om hem er toe te dwingen. Job verwachtte dat alles gaan zou precies zoals hij het wilde. "Daar gij voorgeeft," zegt God, "alles onder uw heerschappij te brengen, zo begin dan met de eenhoorn, en beproef eens wat gij op hem vermoogt. Nu uw ossen en ezels allen weg zijn, probeer eens of hij u in hun plaats zal willen dienen, vers 12, en of hij genoegen zal nemen met het voedsel, dat gij hun gegeven hebt. *Zal hij vernachten bij uw kribbe?* Neen."

1. "Gij kunt hem niet temmen, gij kunt de eenhoorn *met zijn touw niet aan de voren binden,* gij kunt hem de eg niet laten trekken." Er zijn dieren, die gewillig zijn om de mens te dienen en er behagen in schijnen te vinden, en genegenheid hebben voor hun meesters, maar er zijn er ook, die daar nooit toe gebracht kunnen worden, en dat is de uitwerking van de zonde, de mens wilde niet langer onderworpen zijn aan zijn Maker, en is daarom rechtvaardiglijk gestraft met de rebellie van de mindere schepselen tegen zijn heerschappij. Maar als een bewijs van Gods goedheid jegens de mens zijn er hem toch nog sommige dienstbaar gebleven. Ofschoon de wilde stier (die naar sommigen denken hier bedoeld is met de eenhoorn) de mens niet wil dienen, zich niet wil onderwerpen aan *zijn touw aan de voren,* zijn er tamme stieren, die het wel willen, en zijn er andere dieren, die niet "ferae naturae-van een wilde aard-"zijn, die de mens in eigendom kan bezitten, voor welke hij zorgt, en op wier diensten hij recht heeft. "Heere, wat is de mens, dat Gij zijner aldus gedenkt?"

2. "Gij durft hem niet vertrouwen, hoewel *zijn kracht groot is, zult gij uw arbeid niet op hem laten,* zoals op uw ossen of ezels, die een kind kan leiden, hun al het werk en de moeite overlatende. Gij zult het nooit waarschijnlijk achten dat de wilde stier zal komen om uw oogstwerk te doen, en nog veel minder om het geheel ten einde te brengen, uw *zaad zal wederbrengen en vergaderen tot uw dorsvloer,"* vers 15. En omdat hij u niet wil dienen met het koren, wordt hij niet zo goed gevoed als de tamme os, die niet gemuilband mocht worden als hij dorste, maar hij wil de ploeg niet trekken, omdat Hij, die hem gemaakt heeft er hem nooit voor heeft bestemd. De gezindheid tot arbeiden is evenzeer de gave van God als de kracht en bekwaamheid er toe en het is een grote zegen, als God, wanneer Hij-kracht geeft voor de arbeid en dienst, er dan ook lust in het hart voor geeft. Daar behoren wij om te bidden, daartoe behoren wij onszelf door kracht van redenen te bewegen, hetgeen de dieren niet kunnen, want evenals onder de dieren, zo kunnen ook onder de mensen diegenen gerekend worden wild te zijn en overgelaten aan de woestijn, die geen lust hebben om zich moeite te geven of om goed te doen.

Job 39:16-21

De struis is een verwonderlijk dier, een zeer grote vogel, maar nooit vliegt hij. Sommigen hebben hem een gevleugelde kameel genoemd. God geeft hier een bericht van hem en merkt op:

I. Iets dat hij gemeen heeft met de pauw dat is: fraaie vederen, vers 16. *Zijn van u de verheugelijke vleugelen van de pauwen?* Hebt gij trotse vleugelen gegeven aan de pauwen? zo lezen het sommigen. Fraaie vederen maken trotse vogels. De pauw is het zinnebeeld van de hoogmoed, als hij trots daar heen stapt is Salomo in al zijn heerlijkheid niet bekleed geweest zoals hij. Ook de struis heeft fraaie vederen, maar hij is een domme, dwaze vogel, want schoonheid en sierlijkheid gaan niet altijd gepaard met wijsheid. Andere vogels benijden aan de pauw of de struis hun zwierige kleuren en fraaie vederen niet, klagen er niet over dat zij die missen, waarom zouden wij dan morren als wij anderen betere kleren zien dragen dan wij ons kunnen verschaffen? God schenkt Zijn gaven onderscheidenlijk, en die gaven zijn niet altijd de kostelijkste, die de fraaiste of schitterendste vertoning maken. Wie zou niet liever de stem hebben van de nachtegaal dan de staart van de pauw, het oog van de adelaar en zijn zich hoog in de lucht verheffende vleugels, en de natuurlijke genegenheid van de ooievaar, dan de fraaie vleugels en vederen van de struis, die hij nooit boven de aarde kan verheffen, en die zonder natuurlijke liefde is?

II. Iets dat hem alleen eigen is.

1. Onverschilligheid voor haar jongen. Het is goed dat dit haar alleen eigen is, want het is een zeer slechte hoedanigheid.

Merk op:

A. Hoe zij haar eieren aan gevaar bloot laat. Zij trekt zich niet terug naar een verborgen hoek, om daar haar nest te maken, zoals de mussen en zwaluwen doen, Psalm 84:4 om er haar eieren en jongen in te leggen. Evenals andere dieren worden ook de meeste vogelen door hun natuurlijk instinct verwonderlijk geleid om voor het behoud hunner jongen te zorgen. Maar de struis is een monster in de natuur want zij legt haar eieren, onverschillig waar op de vlakke grond, en geeft zich geen moeite om ze uit te broeden. Als het zand en de zon ze willen uitbroeden, zoveel te beter, want zij wil ze niet verwarmen, vers 17. Ja zij draagt niet eens zorg om ze te beschermen, want de voet van de reiziger kan ze verpletteren en de wilde dieren ze vertrappen, vers 18. Maar hoe worden dan nog de jongen voortgebracht, en hoe komt het dat de soort niet is uitgestorven? Wij moeten onderstellen, of dat God door een bijzondere zorg van Zijn voorzienigheid, door de hitte van de zon en van het zand (zoals sommigen denken) de veronachtzaamde eieren van de struis doet uitbroeden, zoals Hij de veronachtzaamde jongen van de raven voedt, of dat de struis wel dikwijls haar eieren bloot laat aan gevaar, maar niet altijd.

B. De reden waarom zij aldus haar eieren aan gevaar bloot laat. Het is:

a. Uit gebrek aan natuurlijke liefde, vers 19. Zij *verhardt zich tegen haar jongen.* Om tegen iemand, wie het ook zij, verhard te zijn is onbeminnelijk zelfs in redeloze dieren, maar veel meer nog in redelijke schepselen, die op menselijkheid bogen, inzonderheid om verhard te zijn tegen jongen, die zichzelf niet kunnen helpen en daarom medelijden verdienen, maar het ergste van alles is om

verhard te zijn tegen haar eigen jongen, alsof zij de hare niet waren, terwijl zij toch in werkelijkheid een deel uitmaken van haar zelf. Haar arbeid van eieren te leggen is tevergeefs, *omdat zij zonder vrees* is, dat is de tedere bezorgdheid over hen niet heeft, die zij behoorde te hebben. Van diegenen zal het meest waarschijnlijk de arbeid teloor gaan, die. het minst vrezen hem te zullen verliezen.

b. Uit gebrek aan wijsheid, vers 20, *want God heeft haar van wijsheid ontbloot.* Dit geeft te kennen dat de kunst, die andere dieren bezitten om hun jongen te voeden en te bewaren een gave van God is en dat, waar zij niet aanwezig is, God haar ontzegd of onthouden heeft zodat wij van de dwaasheid van de struis zowel als van de wijsheid van de mier, kunnen leren wijs te zijn, want:

Ten eerste. Even onachtzaam en onverschillig als de struis is voor haar eieren, zijn vele mensen voor hun eigen ziel. Zij voorzien er niet voor, maken er geen geschikt nest voor, waarin zij veilig kunnen zijn, laten haar blootgesteld aan Satan en zijn verzoekingen, een stellig bewijs dat zij van wijsheid ontbloot zijn.

Ten tweede. Zo zorgeloos en onverschillig zijn velen voor hun kinderen, sommigen ten opzichte van hun lichaam, geen voorziening makende voor hun eigen huis, en deze zijn dus erger dan ongelovigen, en even slecht als de struis. Maar vele anderen zijn even zorgeloos en onverschillig voor de zielen hunner kinderen, zij dragen geen zorg voor hun opvoeding, zenden hen zonder onderwezen te zijn ongewapend de wereld in, vergetende welk een verderf er is in de wereld door de begeerlijkheid, dat hen gewis zal verpletteren. Aldus zal hun arbeid om ze groot te brengen tevergeefs zijn het zou voor hun land beter zijn dat zij nooit waren geboren.

Ten derde. Zo zorgeloos en onverschillig zijn sommige leraren voor hun gemeente, onder welke zij behoorden te wonen maar zij laten hen in de aarde en vergeten hoe ijverig Satan is om onkruid te zaaien terwijl de mensen slapen. Hen, over wie zij het opzicht moesten houden, zien zij voorbij, en zijn in werkelijkheid verhard tegen haar.

2. Zorg voor haarzelf. Zij laat haar eieren in gevaar, maar als zij zelf in gevaar is dan is er geen schepsel, dat meer en beter er naar streeft om er uit te geraken dan de struis, vers 21. Dan verheft zij haar vleugels naar de hoogte (waarvan de kracht haar dan meer te stade komt dan hun schoonheid) en met behulp daarvan loopt hij zo snel dat geen ruiter hoe hard hij zijn paard ook laat rennen, haar achterhalen kan, zij *belacht het paard en zijn berijder.* Zij, die het minst onder de wet van de natuurlijke liefde zijn, strijden dikwijls het meest voor de wet van het zelfbehoud. Laat de ruiter niet trots zijn op de snelheid van zijn paard als toch een dier, zoals de struis, het voorbij kan snellen.

Job 39:22-28

God had Zijn eigen macht tentoongespreid in die schepselen, welke sterk zijn en de mens minachten, en nu toont Hij haar in een schepsel dat nauwelijks minder is in kracht dan een hunner, en toch zeer tam is en dienstbaar aan de mensen, en dat schepsel is *het paard,* inzonderheid *het paard, dat bereid wordt tegen de dag des strijds,* en de mens dienstbaar is op een tijd, als hij meer dan gewoonlijk zijn dienst nodig heeft. Het schijnt dat er in het land van Job een edel ras van paarden was, Job heeft er waarschijnlijk verscheidene gehad, hoewel er geen melding van wordt gemaakt onder zijn bezittingen. Vee, dat nuttig was voor de landbouw, had daar grotere waarde dan dieren die alleen voor staatsie dienden of in de krijg gebruikt werden, voor welke doeleinden alleen de paarden gehouden werden, daar zij toen niet tot zulke geringe diensten gebruikt werden als waarvoor zij gewoonlijk onder ons gebruikt worden. Betreffende het grote paard, dat statige fraaie dier, wordt hier gezegd:

1. Dat hij zeer veel kracht en moed heeft vers 22. *Zult gij het paard sterkte geven.* Hij gebruikt zijn kracht voor de mens, maar heeft haar niet van de mens, God gaf ze hem, die de fontein is van alle krachten van de natuur, maar toch zelf "geen lust heeft aan de sterkte des paards," Psalm 147:10, maar ons gezegd heeft, dat "het paard feilt ter overwinning," ijdel is voor behoudenis, of veiligheid, Psalm 33:17. Voor lopen, trekken en dragen, is er geen schepsel, dat gewoonlijk in de dienst van de mens is, dat zoveel kracht heeft als het paard, noch zo kloekmoedig is, niet, zoals de sprinkhaan bevreesd gemaakt kan worden, maar moedig het gevaar tegemoet gaat. Het is een zegen voor de mens om zo’n dienaar te hebben, die, hoewel hij zeer sterk is, zich aan de leiding onderwerpt van een kind en tegen zijn eigenaar niet rebelleert. Maar toch, laat op de kracht van het paard niet vertrouwd worden, Hosea 14:4 Psalm 20:8, Jesaja 31:1, 3.

2. Dat zijn hals en zijn gesnuif majestueus zijn. Zijn hals is bekleed met grote golvende manen, die hem geducht maken en een sieraad voor hem zijn. Als hij zijn hals omhoog werpt, briest en schuimt, dan is zijn gesnuif schrikkelijk. Maar misschien was er in die tijd en in dat land een statiger ras van paarden dan wij nu hebben.

3. Dat hij woest en geweldig is in de krijg, met onversaagde moed aanvalt, al is het ook met onmiddellijk gevaar van zijn leven.

a. Zie hoe vrolijk en dartel hij is, vers 24. Hij *graaft in de grond, en is vrolijk in zijn kracht,* nauwelijks de grond kennende waarop hij staat. Hij is fier op zijn kracht, en daar heeft hij veel meer reden toe, daar hij zijn kracht gebruikt in de dienst van de mens en onder zijn leiding, dan de woudezel, die haar gebruikt in minachting van de mens en in rebellie tegen hem.

b. Zie hoe ijverig hij is voor de strijd, *hij trekt uit de geharnaste tegemoet,* aangevuurd niet door het goede van de zaak of het vooruitzicht op eer en roem. maar alleen op het geklank van de bazuin, de donder van de veldoversten en het gejuich van de krijgslieden, dat als een blaasbalg is om het vuur van zijn ingeschapen moed aan te blazen, en hem voorwaarts te doen springen, roepende hea! vers 28. Hoe verwonderlijk zijn de dieren geschikt voor en geneigd tot de dienst, waarvoor zij bestemd waren!

c. Zie hoe onbevreesd hij is, hoe hij de dood veracht en de dreigendste gevaren, vers 25. Hij *belacht de vrees* steekt er de draak mede, houw naar hem met een zwaard, doe de pijlkoker kletteren, zwaai met de lans om hem terug te drijven, hij wil niet wijken, maar streeft voorwaarts en bezielt zijn berijder met moed.

d. Zie hoe geweldig hij is, hij springt en steigert, en rent met zoveel geweld tegen de vijand aan, dat men schier zou denken dat hij met *schudding en beroering de aarde opslokt* vers 27. Vurigheid, is de lof van een paard veeleer dan van een mens, aan wie woede en geweld geheel niet fraai staan. Deze beschrijving van het krijgspaard kan ons helpen om het karakter te verklaren, dat aan hoogmoedige zondaren wordt toegeschreven, Jeremia 8:6. *Een ieder keert zich om in zijn loop, gelijk een onbesuisd paard in de strijd.* Als het hart van een mens er geheel en al toe gezet is om kwaad te doen en hij door het geweld van ongeregelde lusten en hartstochten op een boze weg wordt voortgedreven, dan is hij niet bevreesd te maken voor de toorn Gods en de noodlottige gevolgen van de zonde. Laat zijn eigen consciëntie hem de vloek voorhouden van de wet, de dood, dat is de bezolding van de zonde, en al de verschrikkingen van de Almachtige in slagorde voor zijn ogen stellen, hij belacht deze vrees en wordt niet verschrikt en hij zal zich van het vlammig zwaard van de cherubim niet afkeren. Laat leraren hun stem opheffen als een bazuin, om de toorn Gods tegen hem te verkondigen, hij *gelooft niet dat het is het geluid van de bazuin!* noch dat het God en Zijn herauten menens met hem is. Maar het is gemakkelijk te voorzien, wat daar het einde van zal wezen.

Job 39:29-33

De vogelen van de lucht zijn, zowel als de dieren van de aarde, blijken en bewijzen van de wondervolle macht en voorzienigheid Gods. God noemt hier twee zeer statige vogels.

1. De sperwer-een soort van valk-een edele vogel van grote kracht en schranderheid, en toch een roofvogel, vers 29. Van deze vogel wordt hier nota genomen om zijn vlucht, die snel en sterk is en inzonderheid omdat hij *zijn vleugelen uitbreidt naar het zuiden,* waar hij de zon volgt in de winter, weg van de koudere luchtstreken in het noorden, inzonderheid als hij ruit, de oude vederen afwerpt, om nieuwe te verkrijgen. Dat is zijn wijsheid, en het is God, niet de mens, die hem deze wijsheid heeft gegeven. Misschien werd de buitengewone schranderheid van de valk in het navliegen van zijn prooi toen niet gebruikt voor het vermaak van de mensen, zoals zij er later voor aangewend werd. Het is te betreuren dat de valk, die geleerd heeft te vliegen op des mensen bevel om hem vermaak te verschaffen ooit misbruikt wordt tot oneer van God, daar het van God is, dat hij de schranderheid heeft ontvangen, waardoor zijn vlucht de mens tot vermaak en dienst is.

2. De arend, een koninklijke vogel, en toch ook een roofvogel. Dat hem het verlof, ja meer, het vermogen daartoe is gegeven, kan er toe bijdragen, om ons te verzoenen met de voorspoed van verdrukkers onder de mensen. Van de arend wordt hier nota genomen:

a. Om de hoogte van zijn vlucht geen andere vogel vliegt zo hoog, heeft zo sterke vleugels, en kan zo goed het zonlicht verdragen. "Is *het naar uw bevel, dat de arend zich omhoog verheft?* vers 30, is het door enigerlei kracht, die hij van u heeft, en zijt gij het, die zijn vlucht richt? Neen, het is door de natuurlijke kracht en het instinct, die God hem gegeven heeft, dat hij zich verheft ver buiten uw gezicht, en nog verder buiten het bereik van uw stem."

b. Vanwege de sterkte van zijn nest, zijn huis is zijn kasteel, zijn burcht, hij maakt het in de hoogte, op de rots, *op de scherpte van de steenrots,* die zijn jongen buiten gevaar doet zijn. Geruste zondaren denken even veilig te zijn in hun zonden, als de arend in zijn nest in de hoogte, "in de kloven van de steenrotsen," Jeremia 49:16, maar "Ik zal u vandaar nederstoten, spreekt de Heere." Hoe hoger slechte mensen zitten boven de toorn van de aarde, hoe dichter zij zich behoorden te denken bij de wraak des hemels.

c. Om de scherpte van zijn gezichtsvermogen, vers 32. *zijn ogen zien van verre af,* niet opwaarts maar nederwaarts, naar zijn prooi. Hierin is hij een zinnebeeld van de geveinsde, die, terwijl hij in zijn belijdenis van de Godsdienst zich schijnt te verheffen naar de hemel, zijn oog en hart gericht houdt op zijn prooi op de aarde, het een of ander tijdelijk voordeel, het een of andere huis van een weduwe, dat hij hoopt te verslinden onder schijn van vroomheid.

d. Om de wijze, waarop hij zich en zijn jongen onderhoudt. Hij aast op levende dieren, die hij grijpt en in stukken scheurt, en dan naar zijn jongen heenbrengt, die geleerd hebben bloed te slorpen, zij doen dit bij instinct, en weten niet beter, maar dat mensen, die verstand en een geweten hebben, naar bloed dorsten dat zou nauwelijks geloofd kunnen worden, indien er niet in iedere eeuw de ellendige voorbeelden van werden gezien. Hij aast ook op dode lichamen van mensen, *waar verslagenen zijn, daar is hij,* In een andere zin dan het paard, *ruiken* deze roofvogels *de krijg van verre.* Als er dus een grote slachting aangericht zal worden onder de vijanden van de kerk, dan

worden de vogelen genodigd "om te komen tot het avondmaal des groten Gods, opdat zij het vlees eten van de koningen, en het vlees van de oversten over duizend," Openbaring 19:17, 18. Onze Heiland zinspeelt op dit instinct van de arend, Mattheus 24:28. "Waar het dode lichaam zal zijn, daar zullen de arenden vergaderd worden." Ieder schepsel gaat naar hetgeen zijn geschikt voedsel is, want Hij, die hen van hun voedsel voorziet, heeft hun die neiging ingeplant. Deze en nog vele andere van zulke voorbeelden van de natuurlijke kracht en schranderheid in de mindere schepselen, die wij niet kunnen verklaren, noodzaken ons om onze eigen zwakheid en onwetendheid te belijden en ere te geven aan God, de fontein van alle bestaan, van alle macht, wijsheid en volmaaktheid.

Job 39:34-38

I. Hier is een verootmoedigende uitdaging van God aan Job. Na hem vele moeilijke vragen gedaan te hebben, om hem door zijn blijkbare onwetendheid in de werken van de natuur te doen zien hoe onbevoegd hij was om te oordelen over de methoden en plannen van de voorzienigheid, doet Hij hem nog een vraag, die de toepassing in zich sluit van het geheel, en dus afdoende is voor geheel de zaak. Het schijnt dat God, evenals Elihu, een weinig wachtte, om aan Job gelegenheid te geven om te zeggen wat hij te zeggen had, of om te denken aan hetgeen God gezegd had. Maar Job was zo beschaamd, dat hij bleef stilzwijgen, en daarom eist God antwoord van hem, vers 34, 35. Dit wordt niet gezegd gesproken te zijn uit het onweder, zoals tevoren, en daarom denken sommigen dat God het zei in een zachte fluistering, zoals het suizen van een zachte stilte, dat meer invloed had op Job dan het onweder, zoals op Elia, 1 Koningen 19:12.13 K. Mijn leer druipe als een regen, en dan doet zij wonderen. Hoewel Job niet gesproken had, wordt toch gezegd dat God hem antwoordde, want Hij kent de gedachte van de mensen en kan een gepast antwoord geven op hun stilzwijgen.

1. God richt een overtuigende vraag tot hem. *Zal hij, die met de Almachtige twist, Hem onderrichten.* Zal hij voorwenden Gods wijsheid en wil voor te schrijven? Zal God van iedere wrevelige klager onderricht ontvangen en om hem genoegen te doen Zijn maatregelen veranderen? Het is een minachtende vraag: *Zal men God wetenschap leren?* Hoofdst. 21:22. Er wordt te kennen gegeven dat zij, die met God twisten, er zich eigenlijk toe begeven om Hem te leren Zijn werk beter te doen. Want als wij twisten met mensen gelijk wijzelf zijn, omdat zij niet wèl gehandeld hebben, dan behoren wij hen te onderrichten om beter te doen, maar is het te dulden dat iemand zijn Maker onderricht? Hij, die met God strijdt, wordt terecht voor Zijn vijand gehouden, en zal hij voorgeven in zoverre overmocht te hebben in de strijd, dat hij Hem nu gaat voorschrijven wat Hij te doen en te laten heeft? Wij zijn onwetend en kortzichtig, maar alle dingen zijn naakt en geopend voor Hem, wij zijn dwaas maar Hij is oneindig wijs, wij zijn afhankelijke schepselen, maar Hij is de vrijmachtige Schepper, en zullen wij dan voorwenden Hem te onderrichten? Sommigen lezen de zin: *Is het wijsheid om met de Almachtige te twisten?* Het antwoord ligt voor de hand. Neen, het is de grootst mogelijke dwaasheid. Is het wijsheid te twisten met Hem, wie tegen te staan gewis ons verderf ten gevolge zal hebben terwijl het tot ons onuitsprekelijk voordeel en belang zal zijn om ons aan Hem te onderwerpen?

2. Hij eist een spoedig antwoord. "Laat hem, *die God bestraft,* op die vraag aan zijn eigen geweten antwoorden en er aldus op antwoorden: *Verre zij het van mij om met de Almachtige te twisten,* of *Hem te onderrichten.* Laat hem, zo hij kan, antwoorden op al de vragen, die Ik gedaan heb. Laat hem zijn vermetelheid en onbeschaamdheid verantwoorden voor Gods rechterstoel." Diegenen hebben hoge gedachten van zichzelf en lage gedachten van God, die iets wat Hij zegt of doet bestraffen.

II. Jobs nederige onderwerping hierop. Nu kwam Job tot zichzelf, en begon hij vertederd te worden door droefheid naar God. Toen zijn vrienden hun betoog voor hem hielden, gaf hij niet toe, maar de stem des Heeren is met kracht. *Als de Geest van de waarheid gekomen zal zijn, zal Hij overtuigen.* Zij hadden hem veroordeeld als een goddeloos man, Elihu zelf heeft met veel scherpheid tot hem gesproken, Hoofdst. 34:7, 8, 37, maar God heeft hem zulke harde woorden niet gegeven. Wij kunnen soms reden hebben om van God een zachtere behandeling te verwachten en

een billijker beoordeling van hetgeen wij doen, dan wij van onze vrienden ondervinden. Job is er door overwonnen, hij geeft zich als een overwonnen gevangene over aan Gods genade.

1. Hij erkent zich een overtreder te zijn, en heeft niets tot zijn rechtvaardiging aan te voeren, vers 37. *"Zie ik ben te gering,* niet slechts gering en verachtelijk, maar gering en verfoeilijk, in mijn eigen ogen." Hij is zich nu bewust gezondigd te hebben, en daarom noemt hij zich *gering,* snood, verachtelijk. De zonde verlaagt ons, en boetvaardigen vernederen zichzelf, smaden zichzelf, zijn beschaamd, ja schaamrood. "Ik heb op een ongehoorzame wijze gehandeld jegens mijn Vader, ik ben ondankbaar geweest jegens mijn weldoener, ik heb onverstandig gehandeld voor mijzelf, en daarom ben Ik gering, verachtelijk." Job vernedert en verlaagt zich nu evenzeer als hij zich vroeger gerechtvaardigd en geprezen heeft, berouw over de zonde brengt verandering in de schatting van de mensen van henzelf. Job is al te stout geweest in zijn vragen om een samenspreking met God, hij heeft gedacht dat hij wel instaat zou zijn om zich bij Hem te rechtvaardigen, maar nu is hij overtuigd van zijn dwaling, en erkent hij dat hij voor God niet kan bestaan, volstrekt onbekwaam is om iets van de moeite waard voort te brengen, als de nietigste worm is, die op Gods aarde kruipt. Als zijn vrienden met hem spraken, antwoordde hij hun, want hij achtte dat hij evengoed was als zij, maar als God met hem spreekt, heeft hij niets te zeggen, want in vergelijking met Hem ziet hij zich als niets ja minder dan niets, erger dan niets, ijdelheid en nietswaardigheid, en daarom: *Wat zou ik U antwoorden?* God eiste een antwoord. Hier geeft hij de reden van zijn stilzwijgen, het was niet omdat hij gemelijk of weerbarstig was maar omdat hij overtuigd was verkeerd te hebben gedaan. Zij, die waarlijk overtuigd zijn van hun zondigheid en geringheid, durven zich niet rechtvaardigen voor God, maar schamen zich dat zij ooit de gedachte daaraan gekoesterd hebben, en ten teken van hun schaamtegevoel leggen zij hun hand op hun mond.

2. Hij belooft niet meer op die wijze te zullen overtreden, want Elihu had hem gezegd dat het voegzaam is dit aan God te zeggen. Als wij verkeerd hebben gesproken, dan moeten wij er berouw van hebben en het verkeerde gezegde niet herhalen, er niet bij blijven. Hij legt zichzelf het zwijgen op, vers 38. *"Ik leg mijn hand op mijn mond* zal die bewaren als met een breidel, om alle hartstochtelijke gedachten te onderdrukken, die in mijn hart kunnen opkomen, en ze weerhouden van uit te barsten in onbetamelijke woorden." Het is slecht om verkeerd te denken, maar veel erger is het om verkeerd te spreken, want dat is een toegeven aan de slechte gedachte, en geeft het een imprimatur, dat is machtiging, het is het uitgeven van het oproerige geschrift, en daarom: "zo gij kwaad bedacht hebt, de hand op de mond" Spreuken 30:32, en laat het niet verder gaan, dat zal dan voor u het bewijs zijn dat gij aan de boze gedachte niet hebt toegegeven. Job had zijn boze gedachten toegelaten zich te luchten: "*Eenmaal heb ik* verkeerd *gesproken, of tweemaal",* dat is: "onderscheidene malen in deze en die rede, maar ik heb afgedaan, ik zal niet antwoorden, niet blijven bij wat ik gezegd heb, en het ook niet nogmaals zeggen, ik zal niet verder voortgaan."

Merk hier op wat waar berouw is.

a. Het is onze dwalingen te herstellen en de verkeerde beginselen naar welke wij handelden. Wat wij lang en dikwijls en krachtig hebben volgehouden, moeten wij herroepen, eenmaal, ja tweemaal, zodra wij ervan overtuigd zijn dat het een vergissing, een dwaling was, moeten wij er niet langer aan vasthouden, maar ons schamen dat wij er zolang aan vastgehouden hebben.

b. Het is terug te komen van iedere bijweg, en er geen stap verder op voort te gaan, "ik *zal niet voortvaren,* ik zal nooit meer zo toegeven aan mijn hartstochten, mij nooit meer dusdanige vrijheid van spreken veroorloven, nooit meer zeggen wat ik gezegd heb, noch doen wat ik gedaan heb." Voordat het hiertoe komt, is er nog geen waar berouw. Merk nog verder op dat zij, die met God twisten, ten laatste tot zwijgen gebracht zullen worden. Job is zeer stoutmoedig geweest in zijn vragen om een bespreking met God, en hij had zeer boud gesproken en gezegd hoe duidelijk hij zich zaak zou voordragen, en hoe zeker hij er van was dat hij gerechtvaardigd zou worden *als een vorst zou hij tot Hem naderen,* Hoofdst. 31:37, hij zou zelfs *tot Zijn stoel komen,* Hoofdst. 23:3, maar hij heeft er spoedig genoeg van, geeft zijn pleit op, en wil niet antwoorden. "Heere, de wijsheid en het recht zijn aan Uw zijde, en ik heb zottelijk en goddelooslijk gedaan met er aan te twijfelen."

HOOFDSTUK 40

1 (39:34) En de HEERE antwoordde Job, en zeide:
2 (39:35) Is het twisten met den Almachtige onderrichten? Wie God bestraft, die antwoorde daarop.
3 (39:36) Toen antwoordde Job den HEERE, en zeide:
4 (39:37) Zie, ik ben te gering; wat zou ik U antwoorden? Ik leg mijn hand op mijn mond.
5 (39:38) Eenmaal heb ik gesproken, maar zal niet antwoorden; of tweemaal, maar zal niet voortvaren.
6 (40:1) En de HEERE antwoordde Job uit een onweder, en zeide:
7 (40:2) Gord nu als een man uw lenden; Ik zal u vragen, en onderricht Mij.
8 (40:3) Zult gij ook Mijn oordeel te niet maken? Zult Gij Mij verdoemen, opdat gij rechtvaardig zijt?
9 (40:4) Hebt gij een arm gelijk God? En kunt gij, gelijk Hij, met de stem donderen?
10 (40:5) Versier u nu met voortreffelijkheid en hoogheid, en bekleed u met majesteit en heerlijkheid!
11 (40:6) Strooi de verbolgenheden uws toorns uit, en zie allen hoogmoedige, en verneder hem!
12 (40:7) Zie allen hoogmoedige, en breng hem ten onder; en verpletter de goddelozen in hun plaats!
13 (40:8) Verberg hen te zamen in het stof; verbind hun aangezichten in het verborgen!
14 (40:9) Dan zal Ik ook u loven, omdat uw rechterhand u zal verlost hebben.
15 (40:10) Zie nu Behemoth, welken Ik gemaakt heb nevens u; hij eet hooi, gelijk een rund.
16 (40:11) Zie toch, zijn kracht is in zijn lenden, en zijn macht in den navel zijns buiks.
17 (40:12) Als het hem lust, zijn staart is als een ceder; de zenuwen zijner schaamte zijn doorvlochten.
18 (40:13) Zijn beenderen zijn als vast koper; zijn gebeenten zijn als ijzeren handbomen.
19 (40:14) Hij is een hoofdstuk der wegen Gods; die hem gemaakt heeft, heeft hem zijn zwaard aangehecht.
20 (40:15) Omdat de bergen hem voeder voortbrengen, daarom spelen al de dieren des velds aldaar.
21 (40:16) Onder schaduwachtige bomen ligt hij neder, in een schuilplaats des riets en des slijks.
22 (40:17) De schaduwachtige bomen bedekken hem, elkeen met zijn schaduw; de beekwilgen omringen hem.
23 (40:18) Zie, hij doet de rivier geweld aan, en verhaast zich niet; hij vertrouwt, dat hij de Jordaan in zijn mond zou kunnen intrekken.
24 (40:19) Zou men hem voor zijn ogen kunnen vangen? Zou men hem met strikken den neus doorboren kunnen?

God redeneert met hem om hem te overtuigen van de oneindige afstand en de onevenredigheid tussen hem en God, en dat hij dus volstrekt geen gelijke partij voor Hem is. Hij tart hem, vers 1, 2, om, zo hij durfde met Hem te wedijveren in gerechtigheid, vers 3, in macht, vers 4, in majesteit, vers 5, en in heerschappij, over de hoogmoedigen, vers 6-9, en Hij geeft een voorbeeld van Zijn macht in een bijzonder dier, hier behemoth genoemd, vers 10-19 De beschrijving, hier, gegeven van de *leviathan,* een zeer grote sterke, geduchte vis, of waterdier is bestemd om Job nog verder te overtuigen van zijn eigen onmacht, en van Gods almacht, opdat hij verootmoedigd zou zijn wegens zijn dwaasheid om zo stoutmoedig met Hem te zijn, als Hij geweest is. Om Job van zijn zwakheid te overtuigen, wordt hij hier uitgedaagd om deze leviathan te onderwerpen en te temmen, zo hij kan, en zich meester van hem te maken, vers 20-28, en daar hij dit niet kan, moet hij erkennen niet voor de grote God te kunnen bestaan, Hoofdst. 41:1.

Job 40:1-9

Job was grotelijks verootmoedigd door hetgeen God reeds gezegd had, maar nog niet genoeg, hij was naar beneden gebracht, maar nog niet laag genoeg, en daarom blijft God nog met hem redeneren, op dezelfde wijze en tot hetzelfde doel als tevoren, vers 1.

Merk op:

1. Zij, die behoorlijk aannemen wat zij van God gehoord hebben en er hun voordeel mee doen, zullen meer van Hem horen.

2. Zij, die waarlijk overtuigd zijn van zonde en er berouw van hebben, hebben het nodig om er nog dieper van overtuigd te worden en er nog dieper berouw van te hebben. Zij, die onder overtuiging van zonde zijn, aan wie hun zonde ordelijk voor ogen is gesteld, en wier hart er om verbroken is, moeten uit dit voorbeeld leren om niet al te spoedig de vertroosting aan te grijpen, zij zal eeuwig zijn als zij komt, en daarom is het nodig, dat wij er door diepe verootmoediging voor bereid worden, dat de wonde tot op de bodem worde gepeild en er niet al te snel een pleister op worde gelegd. Als ons hart in ons vertederd begint te worden, zo laat ons hier veel over nadenken. en dat zal helpen om het geheel en al week te maken, God begint met een uitdaging, vers 2, evenals tevoren Hoofdst. 38:3. "Gord *nu als een man uw lenden,* indien gij de moed en het vertrouwen hebt, die gij zegt te hebben, toon dit dan nu, maar gij zult spoedig zien en moeten erkennen dat gij niet tegen Mij zijt opgewassen". Dat is hetgeen, waartoe ieder hoogmoedig hart ten laatste gebracht moet worden, hetzij door zijn berouw of door zijn verderf, en zo laag moet vroeg of laat iedere berg en heuvel gemaakt worden.

Wij moeten erkennen:

I. Dat wij met God niet kunnen wedijveren in gerechtigheid. dat de Heere rechtvaardig en heilig is in Zijn handelingen met ons, maar dat wij onrechtvaardig en onheilig zijn in ons gedrag jegens Hem, er is zeer veel waarover wij onszelf moeten laken, maar er is niets waarover Hij te laken is, vers 3. "Zult *gij ook Mijn oordeel teniet maken?* Zult gij wat Ik zeg en doe wraken, een acte van appel indienen om het vonnis, dat Ik gewezen heb, nietig te doen verklaren, als zijnde onrechtvaardig, omdat het op valse gronden berust?" Vele van Jobs klachten hadden maar al te zeer deze strekking, *ik roep geweld, maar word niet verhoord,* maar een dergelijke taal is onduldbaar. Gods oordeel kan niet, moet niet, teniet gedaan worden, want wij zijn er zeker van dat het naar waarheid is en daarom is het grote verwaandheid en goddeloosheid in ons om het in twijfel te trekken. "Zult *gij Mij verdoemen,"* zegt God "*opdat gij rechtvaardig zijt?* Moet Mijn eer lijden om uw eer op te houden? Moet Ik beschuldigd werden van onrechtvaardig met u te handelen, omdat gij u niet zuiveren kunt van hetgeen u ten laste wordt gelegd?" Onze plicht is het om onszelf te veroordelen, opdat God rechtvaardig zij. David is bereid het kwaad te erkennen, dat hij gedaan heeft in Gods ogen, "opdat God rechtvaardig zij in Zijn spreken, en rein zij in Zijn richten," Psalm 51:6. Zie Nehemia 9:33, Daniel 9:7. Maar diegenen zijn zeer hoogmoedig en zeer onwetend ten opzichte van God en zichzelf, die, om zichzelf te zuiveren, God zullen veroordelen, en de dag komt wanneer, indien de fout niet intijds door berouw wordt hersteld, het eeuwige oordeel beide de weerlegging zal zijn van de bewering en de beschaming van de beschuldigde, want de hemelen verkondigen Gods gerechtigheid en de gehele wereld zal voor God verdoemelijk zijn.

II. Dat wij met God niet kunnen wedijveren in macht, en daarom, gelijk het grote goddeloosheid is, zo is het ook grote onbeschaamde verwaandheid om met Hem te strijden, en handelen wij evenzeer tegen ons belang, als tegen rede en recht, vers 4. "Hebt ge een arm gelijk God? aan de Zijne gelijk in lengte en kracht? *En kunt gij gelijk Hij met de stem donderen,* gelijk Hij deed, Hoofdst. 37:1, 2, en nu doet?" Om Job er van te overtuigen dat hij niet zo instaat is, als hij dacht, om met God te strijden, toont Hij hem:

1. Dat hij zijn zaak nooit door kracht van wapenen kan doen zegevieren. Onder de mensen zijn geschillen soms beslecht geworden door de krijg, en de zegevierende strijder wordt dan geoordeeld het recht aan zijn zijde te hebben, maar als daaraan de beslissing hangt in de strijd tussen God en de mens dan zal voorzeker de mens het onderspit delven, want al de macht, die hij tegen de Almachtige op de been kan brengen, is slechts als doornen en distelen voor een verterend vuur, Jeremia 27:4. "Hebt gij, nietige aardworm, een arm, die te vergelijken is met de Zijne, die alles ondersteunt en staande houdt? De kracht van schepselen, zelfs die van engelen, is ontleend aan God, door Hem beperkt en van Hem afhankelijk, maar de kracht van God is oorspronkelijk, onafhankelijk en onbeperkt. Hij kan alles doen zonder ons, wij kunnen niets doen zonder Hem, en daarom hebben wij geen arm gelijk God.

2. Dat hij zijn zaak nooit kan doen zegevieren door luidruchtigheid, of door grote woorden, hetgeen onder de mensen soms ver gaat om een doel te bereiken. *"Kunt gij, gelijk Hij met de stem donderen?* Neen, Zijn stem zou de uwe spoedig doen smoren, en een van Zijn donders zou al uw gefluister overweldigen." De mens kan zo overtuigend niet spreken niet zo krachtig, niet met zo'n gebiedende overwinnende kracht, als God het kan, die spreekt en het is er, Zijn scheppende stem wordt de stem Zijns donders genoemd, Psalm 104:7, en zo is Zijn stem, waarmee Hij Zijn vijanden verschrikt en verslaat, 1 Samuel 2:10, S *Hij zal in de hemel over hen donderen.* De gramschaps eens konings wordt soms vergeleken bij het brullen eens leeuws, maar kan toch nooit Gods donder evenaren.

III. Dat wij met God niet kunnen wedijveren in schoonheid en majesteit, vers 5. "Indien gij u met Hem wilt vergelijken, en meer beminnenswaardig wilt schijnen, zo doe uw beste, schoonste kleren aan, *versier u nu met voortreffelijkheid en hoogheid.* Verschijn in al de oorlogspracht, al de koninklijke luister, die gij hebt, maak het beste gebruik van alles dat u het sierlijkst staat, u het voordeligst zal doen uitkomen, bekleed u met heerlijkheid en schoonheid, waarmee gij aan uw vijanden ontzag kunt inboezemen en uw vrienden kunt bekoren, maar wat is dit alles in vergelijking met de Goddelijke majesteit en schoonheid? Niets meer dan het licht van een glimwormpje in vergelijking met de zon, als zij uitgaat in haar kracht." God bekleedt zich met een majesteit en heerlijkheid, die de verschrikking zijn van de duivelen en van alle de machten van de duisternis en ze doen sidderen, Hij versiert zich met een heerlijkheid en schoonheid, die de bewondering uitmaken van de engelen en van alle de heiligen in het licht, en ze doen juichen. David zou al zijn dagen in Gods huis willen wonen om de lieflijkheid, de schoonheid des Heeren te aanschouwen. Maar wat is, in vergelijking daarmee, al de majesteit en voortreffelijkheid, waarmee vorsten denken zich ontzaglijk en geducht te maken, en al de heerlijkheid en schoonheid, waarmee liefhebbers denken zich bemind te maken? Als Job denkt dat hij in zijn strijd met God de overwinning zal behalen door een groot en groots aanzien aan te nemen dan is hij geheel en al in dwaling. *De maan zal schaamrood worden, en de zon zal beschaamd worden,* als God verschijnt.

IV. Dat wij met God niet kunnen wedijveren in heerschappij over de hoogmoedigen, vers 6-9. Hier wordt een spoedige beslissing van de zaak voorgesteld. Indien Job hoogmoedige tirannen en verdrukkers even gemakkelijk en krachtdadiglijk vernederen en verlagen kan als God, dan zal erkend worden dat er een schijn van reden voor is, dat hij zich met God vergelijkt.

Merk hier op:

1. De gerechtigheid, die Job uitgedaagd wordt om te oefenen, en die is: de hoogmoedigen naar beneden te brengen, dit te doen door een blik. Indien Job voorwendt met God te kunnen wedijveren, inzonderheid als hij meent Zijn daden te kunnen beoordelen, dan moet hij in staat zijn dit te doen.

A. Er wordt hier ondersteld dat God het kan, anders zou Hij er Job niet toe uitgedaagd hebben. Hiermede bewijst God dat Hij God is, dat Hij de hovaardigen wederstaat, als Rechter over hen nederzit en instaat is hen ten verderve te brengen.

Merk hier op:

a. Dat hoogmoedige lieden goddeloze lieden zijn, en dat hoogmoed op de bodem is van zeer veel goddeloosheid, die er in de wereld is, beide tegenover God en de mens.

b. Dat hoogmoedige lieden gewis naar beneden zullen gebracht worden, want hovaardigheid is vóór de verbreking. Indien zij niet buigen, dan zullen zij breken, indien zij zich niet verootmoedigen door waar berouw, dan zal God hen vernederen tot hun eeuwige beschaming. *De goddelozen zullen verpletterd worden in hun plaats*, dat is: Overal waar zij gevonden worden, al is het ook, dat zij voorgeven een eigen plaats te hebben en er wortel in te hebben geschoten, toch zullen zij ook daar verpletterd worden, en al de rijkdom en macht en invloed, waarop zij door hun plaats recht en aanspraak hebben, zullen hen niet kunnen beveiligen.

c. De toorn Gods uitgestrooid onder de hoogmoedigen, zal hen vernederen en verbreken, en hen naar beneden brengen. Als Hij de verbolgenheden Zijns toorns uitstrooit, gelijk Hij doen zal in de grote dag en soms reeds doet in dit leven, dan zal de stoutmoedigste niet voor Hem kunnen bestaan, -wie kent de sterkte Zijns toorns?

d. God kan deze hoogmoedige tirannen gemakkelijk verbreken en doet het ook, Hij kan hen aanzien en hen naar beneden brengen, kan hen door een enkele toornige blik overstelpen met schande en vrees en een algeheel verderf, zoals Hij door een vriendelijke blik het hart van de boetvaardigen kan verkwikken.

e. Hij kan en zal het ten laatste krachtdadiglijk doen, vers 8, hen niet alleen ter nederwerpen in het stof, uit hetwelk zij zouden kunnen hopen weer op te staan, maar hen verbergen in het stof zoals de trotse Egyptenaar, die Mozes versloeg en verborg in het zand, Exodus 2:12 dat is: Zij zullen niet alleen ter dood worden gebracht, maar naar het graf worden gebracht, de kuil waaruit geen wederkeren is. Zij waren trots op het figuur dat zij maakten, het aanzien dat zij hadden, maar zij zullen in vergetelheid worden, en niet meer herdacht worden dan zij, die in het stof zijn verborgen, buiten het gezicht, uit het oog en uit het hart. Ja meer, zij worden behandeld als kwaaddoeners, aan

wie, als zij veroordeeld waren, het aangezicht bedekt werd, *verbind hun aangezichten in het verborgen*. Zij worden behandeld als doden, het aangezicht van Lazarus was in het graf omwonden. Zo volkomen zal de overwinning zijn door God behaald over hoogmoedige zondaren, die Hem tegenstonden. Hierdoor nu bewijst Hij zich God te zijn. Haat Hij aldus hovaardige mensen? Dan is Hij heilig. Zal Hij hen aldus straffen? Dan is Hij de rechtvaardige rechter van de wereld. Zal Hij hen aldus vernederen? Dan is Hij de Heere, de Almachtige. Toen Hij de trotse Farao had vernederd, en hem had verborgen in het zand van de Rode Zee, heeft Jethro daaruit afgeleid dat ongetwijfeld "de Heere groter is dan alle goden, want In de zaak waarin de hoogmoedige vijanden van Zijn Israël trotselijk gehandeld hebben was Hij boven hen," Exodus 18:11. Zie Openbaring 19:1, 2.

B. Het wordt hier aan Job voorgesteld om dit te doen. Hij had hartstochtelijk met God en Zijn voorzienigheid getwist, de verbolgenheden zijns toorns naar de hemel werpende alsof hij dacht hierdoor God tot zijn gevoelen te doen komen. "Welaan", zegt God, "beproef eerst wat gij op hoogmoedige mensen vermoogt, en gij zult spoedig ontwaar worden hoe weinig zij geven om de verbolgenheden van uw toorn, en zal Ik er dan acht op slaan of er door bewogen worden?" Job had geklaagd over de voorspoed en de macht van verdrukkers en tirannen, en was bereid God wanbestuur ten laste te leggen door het toe te laten, maar hij behoorde niet te laken zo hij niet kon verbeteren. Indien God, en Hij alleen, macht genoeg heeft om hoogmoedige lieden te vernederen en naar beneden te brengen, dan heeft Hij ongetwijfeld ook wijsheid genoeg om te weten wanneer en hoe het te doen, en ons betaamt het niet Hem voor te schrijven of Hem te leren hoe Hij de wereld moet regeren. Tenzij wij een arm hebben gelijk God, moeten wij er niet aan denken Hem het werk uit de handen te nemen.

2. De gerechtigheid, die hier beloofd is, zal hem gedaan worden, indien hij zulke grote werken als deze tot stand kan brengen, vers 9. "Dan zal Ik ook u loven, omdat uw rechterhand u zal verlost hebben, genoegzaam is om te verlossen, hoewel zij te zwak zou zijn om met Mij te strijden." Het is de aangeboren hoogmoed en eerzucht van de mens om zijn eigen verlosser te willen wezen, te denken dat zijn eigen handen hem genoegzaam zijn om onafhankelijk te willen zijn. Maar het is aanmatiging om dit te willen. Onze eigen handen kunnen ons niet verlossen door ons van de genade Gods aan te bevelen, en nog veel minder door ons te redden van Zijn gerechtigheid. Tenzij wij door onze eigen macht of kracht onze vijanden kennen vernederen, kunnen wij niet voorwenden ons door onze eigen macht te verlossen, maar zo wij het konden, God zelf zou het erkennen. Nooit heeft Hij enig mens zijn rechtmatige lof onthouden, en dat zal Hij ook nooit doen, noch hem de eer ontzeggen, die hem toekomt. Daar wij dit echter niet kunnen, moeten wij voor Zijn aangezicht belijden dat onze eigen handen ons niet kunnen verlossen, weshalve wij ons in Zijn handen moeten overgeven.

Job 40:10-19

Om nog verder Zijn eigen macht te doen blijken en Jobs aanspraken te weerleggen, besluit God Zijn rede met de beschrijving van twee zeer grote dieren, die de mens ver overtreffen in omvang en kracht, het een noemt Hij *behemoth,* het andere *leviathan.* In deze verzen hebben wij de beschrijving van het eerste. *"Zie nu de behemoth,* en ga eens na of gij instaat zijt te strijden met Hem, die dat dier gemaakt heeft en hem al de kracht heeft gegeven, die hij bezit, en of het niet uw wijsheid zou zijn om u liever aan Hem te onderwerpen en u met Hem te verzoenen."

Behemoth betekent dieren in het algemeen, maar moet hier bedoeld zijn van de een of andere bijzondere soort. Sommigen verstaan het van een *stier,* anderen van een dier, welbekend (zeggen zij) in Egypte, genaamd het nijlpaard, *(hippopotamus)* levende onder de vissen in de Nijl, maar uit het water komende om zijn voedsel op aarde te zoeken. Maar ik zie geen reden om af te wijken van de aloude en algemeen aangenomen mening dat het de olifant is, die hier wordt beschreven, die een zeer statig en sterk dier is, van zeer grote afmetingen, daarin alle andere dieren ver overtreffende, en van een verwonderlijke schranderheid, en van zo grote bekendheid in het dierenrijk dat wij, onder de vele viervoetige dieren waarvan wij de natuurlijke historie hadden in Hoofdst. 38 en 39 niet of nauwelijks kunnen onderstellen, dat dit voorbijgezien zou zijn. Let op:

I. De beschrijving, die hier van de *behemoth* is gegeven.

1. Zijn lichaam is zeer sterk en goed gebouwd. *Zijn kracht is in zijn lenden,* vers 11. Zijn beenderen vergeleken met die van andere dieren, zijn als *ijzeren handbomen.* Zijn ruggegraat is zo sterk dat hij zijn staart, hoewel die niet groot is, beweegt als een ceder, met een gebiedende kracht. Sommigen verstaan dit van de snuit des olifants, en daarin, namelijk in de snuit des olifants, is werkelijk een verwonderlijke kracht. Zo sterk is de olifant in zijn rug en lenden en de zenuwen van zijn dijen, dat hij een grote houten toren kan dragen, waarin zich een groot aantal krijgslieden bevinden. Geen dier komt de olifant nabij in lichaamskracht, waarop voornamelijk in de beschrijving, die hier van hem is gegeven, wordt gewezen.

2. Hij voedt zich met de voortbrengselen van de aarde, en aast niet op andere dieren, hij *eet gras als een rund,* vers 10, *de bergen brengen hem voeder voort,* vers 15, en de dieren des velds sidderen niet voor hem, noch vluchten voor hem weg, zoals voor de leeuw maar spelen om hem heen, wetende dat hun van hem geen gevaar dreigt. Dit kan ons aanleiding geven:

a. Om de goedheid Gods te erkennen, waarmee Hij het zo beschikt heeft dat een zo groot dier, dat zoveel voedsel nodig heeft, zich niet met vlees voedt, (want als hij dit wel deed, dan zouden zeer velen moeten sterven om hem in het leven te behouden) maar zich tevreden stelt met gras van het veld, teneinde zo’n verwoesting van levens te voorkomen als anders plaats zou moeten hebben.

b. Om het leven op kruiden en vruchten aan te bevelen, overeenkomstig hetgeen oorspronkelijk als spijze voor de mens bestemd en aangewezen was Genesis 1:29. Zelfs de kracht van een olifant, evenals die van een paard of een stier, kan zonder vlees worden onderhouden, waarom dan niet die van de mens? Ofschoon wij van de vrijheid, die God ons toegestaan heeft, gebruik maken moeten wij "toch niet onder de vleesvraten zijn," Spreuken 23:20.

c. Om een rustig, vreedzaam leven aan te bevelen. Wie wil niet liever, gelijk de olifant, zijn naburen gerust en aangenaam om zich heen hebben, dan gelijk de leeuw hen allen bevreesd voor zich te zien?

3. *Onder de schaduwachtige bomen ligt hij neer,* vers 16, die hem met hun schaduw bedekken, waar hij een vrije en open lucht heeft om in te ademen, terwijl leeuwen, die van roof leven, verplicht zijn, als zij willen rusten, zich terug te trekken in een dompig, donker hol, om daarin te leven en te loeren Hoofdst. 39:2. Zij, die een schrik zijn voor anderen, moeten soms wel een schrik zijn voor zichzelf, maar diegenen zullen gerust zijn, die de hen omringenden met rust laten, en het riet en het moeras en de beekwilgen, hoewel een zeer zwakke, geringe fortificatie, volstaan toch voor de bescherming en de veiligheid van hen, die geen kwaad vrezen, omdat zij geen kwaad voorhebben.

4. Dat hij een zeer grote en gulzige drinker is, niet van wijn en sterke drank, (daarin gulzig te zijn, is alleen eigen aan de mens, die door zijn dronkenschap zich tot een dier verlaagt), maar van water.

a. Zijn grootte is buitensporig, en dienovereenkomstig moet hij voorzien worden, vers 18. Hij drinkt zoveel, dat men zou denken dat hij een rivier leeg zou drinken, indien gij er hem de tijd toe gaaft en hem niet zoudt haasten. Of, als hij drinkt haast hij zich niet als degenen, die drinken in vrees, hij is zich zijn kracht en veiligheid zo bewust, dat hij zich niet haast als hij drinkt niet meer haast dan met goede spoed overeenkomt.

b. Zijn oog is groter dan zijn maag, want als hij zeer dorstig is, daar hij lang zonder water was, *vertrouwt hij, dat hij de Jordaan in zijn mond zou kunnen intrekken,* vers 18. Hij *neemt het zelfs met zijn ogen,* vers 19. Gelijk een hebzuchtig man zijn ogen laat gaan over de rijkdom van deze wereld, waar hij begerig naar is, zo wordt van dit grote dier gezegd dat hij zelfs een rivier met zijn ogen opneemt.

c. Zijn neus heeft daar kracht genoeg voor, want als hij er gulzig mee gaat drinken, dringt hij door strikken en netten heen, die misschien in het water gelegd zijn om vis te vangen. Hij geeft niets om de moeilijkheden, die op zijn weg liggen, zo groot is zijn kracht en zo begerig is hij om te drinken.

II. Het gebruik, dat van deze beschrijving gemaakt kan worden. Wij hebben een blik geslagen op die berg van een beest, dit zeer grote dier, dat ons hier voorgesteld wordt niet alleen om het te vertonen en onze nieuwsgierigheid te bevredigen en ons te vermaken (zoals soms dieren in ons land vertoond worden) maar als een argument om ons voor de grote God te verootmoedigen, want:

1. Hij heeft dit grote dier geschapen, dat op vreeslijke wijze wonderbaarlijk gemaakt is, het is het werk van Zijn handen de vinding van Zijn wijsheid, het voortbrengsel van Zijn macht, het is *behemoth, die Ik gemaakt heb,* vers 10. Welke kracht dit of enigerlei ander schepsel heeft, zij is ontleend aan God, die daarom erkend moet worden alle kracht oorspronkelijk en oneindig in zichzelf te hebben, en zo'n arm te hebben, als waarmee wij niet kunnen strijden. Dit dier wordt hier genoemd *het voornaamste* in zijn soort *van de wegen Gods,* vers 14 een uitnemend voorbeeld van des Scheppers macht en wijsheid. Zij, die de berichten willen lezen, die de geschiedschrijvers geven van de olifant, zullen zien dat zijn vermogens dichter naderen tot die van het verstand, dan de vermogens van alle andere dieren, en dat hij daarom zeer gepast *het voornaamste van de wegen Gods* genoemd wordt, in het lagere deel van de schepping is geen schepsel beneden de mens boven hem te stellen.

2. Hij maakte hem nevens de mens, zoals Hij andere viervoetige dieren op dezelfde dag als de mens gemaakt heeft, Genesis 1:25, 26, terwijl de vissen en vogelen op de vorige dag gemaakt werden. Hij maakte hem om te leven en zich te bewegen op dezelfde aarde, in hetzelfde element, en daarom worden mens en dier gezegd tezamen bewaard te zijn door de voorzienigheid Gods, als medeschepselen, Psalm 36:7. Het is *behemoth,* die ik nevens u gemaakt heb, Ik maakte dat beest zowel als u, en hij twist niet met Mij, waarom twist gij dan met Mij? Waarom zoudt gij bijzondere voorrechten eisen, omdat Ik u gemaakt heb, Hoofdst. 10:9, als Ik toch de *behemoth* nevens u gemaakt heb, en daarom kan Ik u even gemakkelijk besturen naar Mijn wil en welbehagen als Ik dat dier besturen kan, en Ik zal het doen, hetzij gij u er aan onderwerpt of niet. Ik maakte hem nevens u, opdat gij hem zult aanzien en onderricht ontvangen." Wij behoeven niet ver te gaan om bewijzen te zien van Gods almachtige kracht en soevereine heerschappij, zij zijn nabij ons, zij zijn bij ons, zij zijn onder ons oog, waar wij ook gaan of staan.

3. *Die hem gemaakt heeft kan Zijn zwaard tot hem doen naderen*. Dat is: dezelfde hand van Hem die hem gemaakt heeft, kan hem, in weerwil van zijn grote kracht naar zijn wil en welbehagen weer vernietigen, een olifant even gemakkelijk doden als een worm of een vlieg, zonder enigerlei moeilijkheid, en zonder dat Hem verspilling of onrecht ten laste kan gelegd worden. God, die aan alle schepselen het bestaan gaf, kan het bestaan, dat Hij gaf, weer wegnemen. want mag Hij met het Zijne niet doen wat Hij wil? En Hij kan het, Hij, die macht heeft om te scheppen door een woord, heeft ongetwijfeld de macht om door een woord te vernielen, en kan het schepsel even gemakkelijk door te spreken tot niets maken, als Hij het in den beginne door te spreken uit niets tevoorschijn heeft gebracht. De *behemoth* is misschien hier bedoeld (zoals later de *leviathan)* om de hoogmoedige tirannen en verdrukkers voor te stellen, die God zoëven Job heeft uitgedaagd te vernederen en naar beneden te brengen. Zij denken evengoed versterkt te zijn tegen de oordelen Gods als de olifant met zijn beenderen, die als koper en ijzer zijn, maar Hij, die de ziel van de mens gemaakt heeft, kent er alle toegangen van en kan er Zijn zwaard van de gerechtigheid, Zijn toorn toe doen naderen, en haar treffen in de tederste, gevoeligste delen. Hij, die het werktuig gemaakt heeft, en de delen ervan saamgevoegd heeft, kan het ook weer uit elkaar nemen. Wee dus hem, die met zijn Maker twist, want Hij, die hem gemaakt heeft, heeft de macht om hem ongelukkig te maken, en zal hem niet gelukkig maken, tenzij hij zich door hem laat regeren.

Job 40:20-28

Of met deze *leviathan* de *walvis* of de *krokodil* bedoeld wordt is een grote strijdvraag onder de geleerden, die ik niet op mij neem te beslissen, sommige van de bijzonderheden komen meer overeen met de een, andere met de ander, beide zijn zeer sterk en woest, en de macht van de Schepper wordt in hen gezien. De schrandere Sir Richard Blackmore verenigt zich met het algemeen aangenomen gevoelen betreffende de *behemoth*, dat met deze de *olifant* bedoeld is, maar stemt in met de mening van de geleerde Bochart, dat de *leviathan* de *krokodil* moet wezen, die zowel bekend was in de rivier van Egypte. Ik beken dat hetgeen waardoor ik geneigd ben om er veeleer de walvis in te zien, is niet alleen omdat hij een veel groter en schoner dier is, maar omdat er in de geschiedenis van de schepping zo bijzonder nota van genomen is, meer dan van enigerlei andere diersoort, Genesis 1:21. "God schiep de grote" walvissen, waaruit blijkt, niet alleen dat walvissen in die streken welbekend waren in de tijd van Mozes, die een weinig na Job geleefd heeft, maar dat de schepping van de walvissen algemeen beschouwd werd als een groot bewijs van de macht en Godheid van de Schepper, en wij kunnen de gissing maken dat dit de reden was (want anders schijnt het onverklaarbaar) waarom Mozes zo bijzonder melding maakt van de schepping van de walvissen, dat God in Zijn rede tot Job uitvoeriger heeft stil gestaan bij de grootte en de kracht van dit schepsel, dan bij die van enig ander schepsel, als het bewijs van Zijn macht. En van de *leviathan* wordt hier gesproken als van een bewoner van de zee, en de krokodil is dat niet, en: daar "in de zee, die groot en wijd van ruimte is, daar is de leviathan," Psalm 104:25, 26.

In deze verzen:

1. Toont Hij hoe onmachtig Job was om de *leviathan* te vermeesteren.

a. Dat hij hem niet kon vangen, zoals men een kleine vis vangt met de hengel, vers 21, 26. Hij had geen aas, waarmee hij hem kon lokken, geen haak, waarmee hij hem kon vangen, geen vissnoer om hem uit het water te halen, geen doorn om zijn kaak te doorboren, en hem er mee naar huis te dragen.

b. Dat hij hem niet tot zijn gevangene kon maken, hem niet kon noodzaken om genade te roepen, of zich aan hem op genade of ongenade over te geven, vers 22,23. "Hij kent zijn kracht te goed om vele smekingen tot u te richten, en een verbond met u te maken om uw slaaf te zijn, op voorwaarde dat gij hem het leven zult sparen."

c. Dat hij hem niet in een kooi kon lokken en hem daar kon houden als een vogel voor de kinderen om mee te spelen, vers 24. Er zijn schepselen die zo klein en zwak zijn, dat zij gemakkelijk op die wijze te houden zijn, maar de leviathan behoort niet tot dezen, hij is gemaakt om een schrik voor het mensdom te zijn, niet om tot spel en vermaak voor hem te dienen.

d. Dat hij hem niet opgediend op zijn tafel kon krijgen hij en zijn metgezellen konden geen gastmaal van hem houden, zijn vlees is te vast om tot voedsel te kunnen dienen, en al ware dit ook niet zo-hij is niet gemakkelijk te vangen.

e. Dat zij zich niet konden verrijken met zijn buit, *zullen zij hem delen onder de kooplieden?* de beenderen aan de een, de olie aan de ander? Als zij hem kunnen vangen, dan zullen zij dit doen,

maar waarschijnlijk was de kunst van de walvisvangst toen nog niet tot die volkomenheid gekomen als waartoe zij later gekomen is.

f. Dat zij hem niet konden verderven *zijn huid niet met haken konden vullen,* vers 26. Hij bleef buiten het bereik van hun werktuigen om te doden, of zo zij hem al aanraakten, troffen zij hem toch niet diep genoeg. Dat het nutteloos was het te beproeven: *de hoop* om hem te vangen, *zal feilen,* vers 28. Hij is zo geducht, dat de mensen, als zij het beproeven hem te vangen, op zijn aanzien terugdeinzen, en een sterk, kloekmoedig man schier in onmacht zal vallen. *Zal hij ook voor zijn aangezicht niet nedergeslagen worden?* En zal dat de vervolgers niet doen aflaten? *Leg uw hand op hem,* zegt God aan Job, het is op uw gevaar. "Raak hem aan, zo gij durft, *gedenk des strijds,* hoe weinig gij instaat zijt om zo'n kracht tegen te treden, en wat dus waarschijnlijk de uitslag zal zijn van de strijd, en *doe het niet meer,* maar geef de poging op." Het is goed om des strijds te gedenken eer wij er ons toe begeven, en intijds het harnas af te leggen als wij inzien dat het doelloos zou zijn om het aan te houden. Hiermede wordt Job vermaand om niet voort te gaan in zijn twisten met God, maar vrede met Hem te maken, gedenk waarmee de strijd gewis zal eindigen, als het tot een werkelijk treffen komt. Zie Jesaja 27:4, 5.

2. Daaruit leidt Hij af hoe weinig hij bij machte was om met de Almachtige te strijden. *Niemand is zo koen,* niemand is zo roekeloos, om *de leviathan op te wekken,* Hoofdst. 41:1, daar het bekend is dat hij hem zeker te sterk zal zijn, *wie is dan hij, die zich voor Gods aangezicht stellen zou,* om Hem of Zijn doen aan te klagen, of om de sterkte Zijns toorns te weerstaan? Indien de mindere schepselen, die onder de voeten van de mens gesteld zijn, en over welke hij heerschappij heeft, ons aldus in ontzag houden, hoe schrikkelijk moet dan niet de majesteit zijn van de grote God, die vrijmachtige heerschappij heeft over ons, en tegen wie de mens zolang in opstand is geweest! "Wie zal voor Zijn aangezicht bestaan van de tijd Zijns toorns af?"

HOOFDSTUK 41

1 (40:20) Zult gij den Leviathan met den angel trekken, of zijn tong met een koord, dat gij laat nederzinken?
2 (40:21) Zult gij hem een bieze in den neus leggen, of met een doorn zijn kaak doorboren?
3 (40:22) Zal hij aan u veel smekingen maken? Zal hij zachtjes tot u spreken?
4 (40:23) Zal hij een verbond met u maken? Zult gij hem aannemen tot een eeuwigen slaaf?
5 (40:24) Zult gij met hem spelen gelijk met een vogeltje, of zult gij hem binden voor uw jonge dochters?
6 (40:25) Zullen de metgezellen over hem een maaltijd bereiden? Zullen zij hem delen onder de kooplieden?
7 (40:26) Zult gij zijn huis met haken vullen, of met een visserskrauwel zijn hoofd?
8 (40:27) Leg uw hand op hem, gedenk des strijds, doe het niet meer.
9 (40:28) Zie, zijn hoop zal feilen; zal hij ook voor zijn gezicht nedergeslagen worden?
10 (41:1) Niemand is zo koen, dat hij hem opwekken zou; wie is dan hij, die zich voor Mijn aangezicht stellen zou?
11 (41:2) Wie heeft Mij voorgekomen, dat Ik hem zou vergelden? Wat onder den gansen hemel is, is het Mijne.
12 (41:3) Ik zal zijn leden niet verzwijgen, noch het verhaal zijner sterkte, noch de bevalligheid zijner gestaltenis.
13 (41:4) Wie zou het opperste zijns kleeds ontdekken? Wie zou met zijn dubbelen breidel hem aankomen?
14 (41:5) Wie zou de deuren zijns aangezichts opendoen? Rondom zijn tanden is verschrikking.
15 (41:6) Zeer uitnemend zijn zijn sterke schilden, elkeen gesloten als met een nauwdrukkend zegel.
16 (41:7) Het een is zo na aan het andere, dat de wind daar niet kan tussen komen.
17 (41:8) Zij kleven aan elkander, zij vatten zich samen, dat zij zich niet scheiden.
18 (41:9) Elk een zijner niezingen doet een licht schijnen; en zijn ogen zijn als de oogleden des dageraads.
19 (41:10) Uit zijn mond gaan fakkelen, vurige vonken raken er uit.
20 (41:11) Uit zijn neusgaten komt rook voort, als uit een ziedenden pot en ruimen ketel.
21 (41:12) Zijn adem zou kolen doen vlammen, en een vlam komt uit zijn mond voort.
22 (41:13) In zijn hals herbergt de sterkte; voor hem springt zelfs de droefheid van vreugde op.
23 (41:14) De stukken van zijn vlees kleven samen; elkeen is vast in hem, het wordt niet bewogen.
24 (41:15) Zijn hart is vast gelijk een steen; ja, vast gelijk een deel van den ondersten molensteen.
25 (41:16) Van zijn verheffen schromen de sterken; om zijner doorbrekingen wille ontzondigen zij zich.
26 (41:17) Raakt hem iemand met het zwaard, dat zal niet bestaan, spies, schicht noch pantsier.
27 (41:18) Hij acht het ijzer voor stro, en het staal voor verrot hout.
28 (41:19) De pijl zal hem niet doen vlieden, de slingerstenen worden hem in stoppelen veranderd.
29 (41:20) De werpstenen worden van hem geacht als stoppelen, en hij belacht de drilling der lans.
30 (41:21) Onder hem zijn scherpe scherven; hij spreidt zich op het puntachtige, als op slijk.
31 (41:22) Hij doet de diepte zieden gelijk een pot; hij stelt de zee als een apothekerskokerij.
32 (41:23) Achter zich verlicht hij het pad; men zou den afgrond voor grijzigheid houden.
33 (41:24) Op de aarde is niets met hem te vergelijken, die gemaakt is om zonder schrik te wezen.
34 (41:25) Hij aanziet alles, wat hoog is, hij is een koning over alle jonge hoogmoedige dieren.

Om Job van Gods macht en schrikkelijke majesteit te overtuigen, worden hier verscheidene voorbeelden gegeven van de kracht en de verschrikking van de leviathan, die niet meer zijn, dan God hem gegeven heeft, en ook niet meer dan die onder Zijn bedwang zijn, Zijn aangezicht is schrikkelijk, vers 13, 14. Zijn schilden zijn gesloten, vers 6-8. Zijn adem en zijn nieren zijn lichtend, vers 9-12 Zijn vlees is vast vers 13- 15, zijn kracht en moed, als hij aangevallen wordt, zijn onoverkomelijk, vers 16-21, zijn bewegingen zijn onstuimig en beroeren de wateren, vers 22, 32, zodat hij over het geheel een schrikkelijk schepsel is, tegen hetwelk de mens niet is opgewassen, vers 33, 34.

Job 41:1-25

In de vorige verzen had God aan Job getoond hoe onmachtig hij was om met de *leviathan* te handelen, hier stelt Hij Zijn eigen macht over dit machtige, massieve schepsel in het licht. Hier worden:

I. Gods vrijmachtige heerschappij en onafhankelijkheid in het licht gesteld, vers 11.

1. Dat Hij aan geen van Zijn schepselen iets verplicht of verschuldigd is. Indien er zijn, die voorgeven dat Hij hun iets verschuldigd is, laat hen dan die schuld bewijzen en zij zal hun ten volle uitbetaald worden, en niet gedeeltelijk als door een schikking. "*Wie is Mij voorgekomen?"* dat is: "Wie heeft Mij enigerlei verplichting opgelegd door enigerlei aan Mij bewezen dienst? Wie kan zeggen Mij voor te wezen? Indien er zodanigen waren, Ik zou niet lang bij hen achterblijven, Ik zou hun spoedig betalen." De apostel haalt dit aan om alle vlees voor Gods aangezicht te doen zwijgen. "Wie heeft Hem eerst gegeven en het zal Hem wedervergolden worden," Romeinen 11:35. Gelijk God het kwaad niet over ons doet komen dat wij verdiend hebben, zo schenkt Hij ons de gunsten, die wij niet verdiend hebben.

2. Dat Hij de rechtmatige Heer en eigenaar is van al de schepselen. "Al wat onder de gehele hemel is, al wat bezield of onbezield is, is Mijn (en dus ook deze leviathan) is onder Mijn bevel en ter Mijner beschikking, Ik heb er een onbetwistbaar recht van eigendom op en heerschappij er over." Alles is Zijner, wij zijn Zijner met alles wat wij hebben en doen, en daarom kunnen wij God niet tot onze schuldenaar maken, het is alles van U en wij geven het U uit Uwe hand. Alles is Zijner, indien Hij iets aan iemand verschuldigd was, Hij zou het nodige hebben om hem te betalen, de schuld is in goede handen. Alles is Zijner, en daarom heeft Hij onze diensten niet van node, en kan Hij er geen nut of voordeel van hebben. "Zo Mij hongerde, Ik zou het u niet zeggen, want Mijn is de wereld en haar volheid," Psalm 50:12.

II. Het bewijs en voorbeeld ervan aangetoond in de verwonderlijke bouw van de leviathan, vers 3. De delen van zijn lichaam, de kracht die hij oefent, inzonderheid als hij gesard wordt, en de schone evenredigheid in geheel zijn lichaam, zullen door God niet verzwegen of verborgen worden, en dus moeten wij er de macht van God in zien en erkennen. Hoewel hij zo monsterachtig groot is, is er toch een fraaie evenredigheid in hem te aanschouwen. In ons oog ligt schoonheid in het kleine-"nest sua gratia parvis-er is een eigenaardige bevalligheid in het kleine-"omdat wij zelf klein zijn, maar in Gods oog is zelfs de leviathan schoon, en indien Hij zelfs de *walvis*, zelfs de *krokodil* aldus noemt, dan betaamt het ons niet om van enig werk van Zijn handen te zeggen dat het lelijk is, het is genoeg om dit van ons eigen werk te zeggen, daar wij er reden toe hebben. God onderneemt het hier om ons als het ware een anatomisch gezicht te geven op de *leviathan* want Zijn werken komen het schoonst en voortreffelijkst uit als zij ontleed worden, en in hun onderscheiden delen en evenredigheden worden gezien.

1. Zelfs op de eerste aanblik schijnt de *leviathan* geducht en ongenaakbaar, vers 4, 5. Wie durft zo dicht tot hem naderen terwijl hij levend is, om een duidelijk gezicht te hebben op *het opperste zijns kleeds*, de huid, waarmee hij bedekt is als met een kleed, zo dicht bij hem om hem evenals aan een paard een teugel aan te doen, om hem aldus weg te leiden, zo dicht bij hem, dat hij onder het bereik is van zijn kaken, die als *een dubbele breidel zijn*. Wie zal het wagen in zijn mond te zien, zoals wij

een paard in de mond zien? Wie *de deuren zijns aangezichts opendoet* zal zien dat *rondom zijn tanden verschrikking is,* zij zijn sterk en scherp, en geschikt om te verslinden. Het denkbeeld zou iemand doen sidderen om er een been of een arm tussen te hebben.

2. *Zijn schilden* zijn zijn schoonheid en kracht, en daarom zijn trots, vers 6-8. De krokodil is inderdaad merkwaardig om zijn schilden of schubben, als wij het verstaan van de *walvis* dan moeten wij onder deze *schilden* de verschillende bekleedselen van zijn huid verstaan, of het kan ook wezen dat er in die zeeën walvissen waren, die schubben hadden. Hetgeen merkwaardig is in deze schilden of schubben, is dat zij zo dicht bij elkaar zijn, waardoor hij niet alleen warm wordt gehouden, want geen lucht of wind kan er doorheen komen, maar ook veilig is, want geen zwaard kan er door heen dringen. Vissen, die in het water leven, zijn dienovereenkomstig versterkt door de wijsheid Gods, die kleren geeft naardat Hij koude geeft.

3. Door zijn adem en zijn aanzien verspreidt hij verschrikking, als hij niest of water uitblaast dan is het als een schijnend licht, hetzij door het schuim of door het zonlicht dat erop schijnt, vers 9. Men zegt dat de ogen van de walvis in de nacht schitteren als een vuurvlam of, gelijk het hier heet, *als de ogen des dageraads,* men zegt hetzelfde van de krokodil. De adem van dit schepsel is zo heet, vanwege de grote natuurlijke warmte in zijn binnenste, dat brandende fakkels en vuurvonken, rook en vlam gezegd worden *uit te gaan uit zijn mond,* genoeg zou men denken om er kolen mee te laten gloeien, vers 10-12. Deze hyperbolische uitdrukkingen zijn waarschijnlijk omtrent de *leviathan* gebruikt om de kracht en de verschrikking te kennen te geven van de toorn Gods, want dit alles is bedoeld om ons daarvan te overtuigen: *een vuur uit zijn mond verteerde,* Psalm 18:9. "De adem des Heeren zal Tofeth aansteken als een zwavelstroom," en het voor eeuwig brandend houden, Jesaja 30:33. De ongerechtige zal verdaan worden door de Geest Zijns monds, 2 Thessalonicenzen 2:8 T.

4. Hij is van een onverwinbare kracht en schrikkelijke woestheid, zodat hij allen verschrikt, die hem in de weg komen, maar hijzelf wordt door niemand verschrikt. Beschouw zijn hals, daar *herbergt de sterkte,* vers 13. Zijn hoofd en zijn lichaam zijn goed samengevoegd, *voor hem springt zelfs de droefheid van vreugde op,* want waar hij ook komt overal richt hij schrikkelijk werk aan. Of wel de stormen, die de smart zijn voor anderen, zijn zijn blijdschap, wat voor anderen een schudding is, is een huppelen of dansen voor hem. Zijn vlees is vast samengevoegd, vers 14. De stukken ervan zijn zo vast, dat het moeilijk is om het te doorboren, het is of hij een en al been is, *zijn hart is vast gelijk een steen,* vers 15. Zijn moed evenaart zijn lichaamskracht en hoewel hij zo groot is, is hij toch niet log, maar lenig en vlug, gelijk zijn vlees en zijn huid niet doorboord kunnen worden, zo kan zijn moed niet worden versaagd, integendeel hij verschrikt en ontstelt allen, die hij ontmoet, vers 16. Als hij zich verheft gelijk een berg in de grote wateren, *schromen zelfs de sterken,* vrezen zij dat hij hun schepen omver zal werpen of hun een ander onheil zal berokkenen, *om zijner doorbrekingen wil* die hij in de wateren aanricht en die dood dreigen, *ontzondigen zij zich,* belijden zij hun zonden, begeven zij zich tot bidden, om zich te bereiden voor de dood. Wij lazen van hen, die in zo'n verschrikking zijn als zij *de leviathan opwekken,* Hoofdst. 3:8, dat zij de dag vervloeken. Het was een vrees, die naar het schijnt, sommigen deed vloeken en anderen deed bidden, want evenals nu waren er ook toen zeelieden van zeer verschillend karakter, op wie de verschrikkingen van de zee een tegenovergestelde uitwerking hadden, maar allen komen daarin overeen dat er een grote verschrikking onder hen ontstaat als de *leviathan* zich verheft.

5. Alle werktuigen van slachting en dood, die tegen hem worden aangewend, schaden hem niet, en daarom zijn zij geen verschrikking voor hem, vers 17-20. Het zwaard en de spies, die van nabij wonden, zijn hem niets, de schichten, pijlen en slingerstenen, die op een afstand wonden, deren hem niet, daar de natuur hem zo wel tegen die alle gewapend heeft. De wapenen van verdediging, die de mensen gebruiken, als zij zich ten strijde begeven met de *leviathan,* zoals het pantser, doen aan de mensen soms niet meer dienst dan hun wapenen van aanval, ijzer en koper zijn voor hem als stro en verrot hout, en hij belacht ze. Dat is het beeld van een verhard zondaar, die de verschrikkingen des Almachtigen veracht, en spot met al de bedreigingen van Zijn woord. De *leviathan* vreest de wapenen, die tegen hem gebruikt worden, zo weinig dat hij, om te tonen hoe sterk en stoutmoedig hij is, verkiest om op scherpe stenen, *scherpe scherven,* te liggen, vers 21, en daar ligt hij even gemakkelijk alsof hij op zacht slijk lag. Zij, die hardheid willen verduren, moeten er zich aan gewennen, er zich voor harden.

6. Zijn beweging in het water beroert het, en doet het schuimen, vers 22, 23. Als hij zich keert en wendt, en beweging maakt in het water, of zijn prooi vervolgt, *doet hij de diepte zieden gelijk een pot,* hij doet veel schuim op het water komen, zoals in een pot, die staat te koken, inzonderheid een pot met kokende zalf, en *achter zich verlicht hij* het pad, hetwelk zelfs een schip in het midden van de zee niet doet, Spreuken 30:19. Men kan het spoor van de *leviathan* onder het water ontdekken door de luchtbellen aan de oppervlakte, maar wie kan van het voordeel daarvan gebruik maken om hem te vervolgen? Men volgt het spoor van hazen in de sneeuw en doodt ze, maar hij, die het spoor van de leviathan volgt, durft hem niet naderen.

Eindelijk. Dit bijzondere bericht gegeven hebbende van *zijn delen en zijn kracht, en zijn schone evenredigheid,* besluit Hij met vier dingen in het algemeen betreffende dit dier, vers 24, 25.

a. Dat hij weergaloos is onder de mindere schepselen: *op de aarde is niets met hem* te *vergelijken,* geen schepsel in deze wereld kan in kracht en verschrikking met hem worden vergeleken, of, de aarde is hier onderscheiden van de zee, *zijn heerschappij is niet op aarde,* aldus lezen sommigen deze woorden, maar in *de wateren,* en daar is *door de Goddelijke voorzienigheid een wacht om hem gezet,* Hoofdst. 7:12, want indien het aan zo'n vreeslijk schepsel toegelaten was om op deze aarde vrijelijk rond te dwalen en te verwoesten, dan zou zij een onveilige en onaangename woonstede zijn voor de mens, voor wie zij bestemd is.

b. Dat hij stoutmoediger is dan ieder ander schepsel, hoe ook genaamd, hij is *gemaakt om zonder schrik te wezen.* De schepselen zijn zoals zij gemaakt zijn, de *leviathan* heeft kloekmoedigheid in zijn gestel, niets kan hem verschrikken of bevreesd maken. Andere schepselen daarentegen schijnen even bestemd te zijn om te vluchten als dit om te vechten. Onder de mensen zijn sommigen van nature stoutmoedig en dapper en anderen vreesachtig.

c. Dat hij zelf zeer hoogmoedig is, hoewel hij huist in de diepte, *ziet hij alles aan wat hoog* is, de wentelende baren, de dreigende rotsen, de zwevende wolken en de schepen onder zeil beziet dit geweldige dier met minachting, want hij denkt dat zij hem noch verminderen noch bedreigen. Wie groot is heeft een neiging tot minachting.

d. Dat hij *een koning is over alle kinderen van de hoogmoed,* dat is: hij is de hoogmoedigste van alle hoogmoedigen. Hij heeft meer om hoogmoedig op te wezen (aldus wordt dit door Dr. Caryl

verklaard), dan de hoogmoedigste mensen van de wereld, en zo is dit een vernedering voor de hoogmoed en de trotse blikken van de mensen. Op wèlke volkomenheid van lichamelijke schoonheid de mensen ook bogen, de *leviathan* overtreft hen en is *koning over hen.* Sommigen lezen het in dier voege, dat het verstaan wordt van God: *Hij, die alles ziet wat hoog is, is Koning over alle kinderen van de hoogmoed,* Hij kan de *behemoth* temmen, Hoofdst. 40:14, en ook de *leviathan,* hoe groot en stoutmoedig zij ook zijn. Deze rede betreffende deze twee dieren had ten doel om te bewijzen dat hij alleen God is, die *alle hoogmoedigen kan zien en vernederen, en tenonder brengen, hen kan verpletteren en verbergen in het stof,* Hoofdst. 40:6-8, en zo eindigt zij met een "quad erat demonstrandum-met hetgeen aangetoond moest worden:" Er is Een, die *alles ziet wat hoog is,* en in hetgeen waarin de mensen trotselijk handelen is Hij boven hen, *Hij is Koning over alle kinderen van de hoogmoed,* hetzij die tot de redeloze of tot de met rede begaafde schepselen behoren, en kan ze allen buigen of breken, Jesaja 2:11. "De hoge ogen van de mensen zullen vernederd worden, en de hoogheid van de mannen zal nedergebogen worden, en aldus zal de Heere alleen te die dage verheven zijn."

HOOFDSTUK 42

1 Toen antwoordde Job den HEERE, en zeide:
2 Ik weet, dat Gij alles vermoogt, en dat geen van Uw gedachten kan afgesneden worden.
3 Wie is hij, zegt Gij, die den raad verbergt zonder wetenschap? Zo heb ik dan verhaald, hetgeen ik niet verstond, dingen, die voor mij te wonderbaar waren, die ik niet wist.
4 Hoor toch, en ik zal spreken; ik zal U vragen, en onderricht Gij mij.
5 Met het gehoor des oors heb ik U gehoord; maar nu ziet U mijn oog.
6 Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as.
7 Het geschiedde nu, nadat de HEERE die woorden tot Job gesproken had, dat de HEERE tot Elifaz, den Themaniet, zeide: Mijn toorn is ontstoken tegen u, en tegen uw twee vrienden, want gijlieden hebt niet recht van Mij gesproken, gelijk Mijn knecht Job.
8 Daarom neemt nu voor ulieden zeven varren en zeven rammen, en gaat henen tot Mijn knecht Job, en offert brandoffer voor ulieden, en laat Mijn knecht Job voor ulieden bidden; want zekerlijk, Ik zal zijn aangezicht aannemen, opdat Ik aan ulieden niet doe naar uw dwaasheid; want gijlieden hebt niet recht van Mij gesproken, gelijk Mijn knecht Job.
9 Toen gingen Elifaz, de Themaniet, en Bildad, de Suhiet, en Zofar, de Naamathiet, henen, en deden, gelijk als de HEERE tot hen gesproken had; en de HEERE nam het aangezicht van Job aan.
10 En de HEERE wendde de gevangenis van Job, toen hij gebeden had voor zijn vrienden; en de HEERE vermeerderde al hetgeen Job gehad had tot dubbel zoveel.
11 Ook kwamen tot hem al zijn broeders, en al zijn zusters, en allen, die hem te voren gekend hadden, en aten brood met hem in zijn huis, en beklaagden hem, en vertroostten hem over al het kwaad, dat de HEERE over hem gebracht had; en zij gaven hem een iegelijk een stuk gelds, een iegelijk ook een gouden voorhoofdsiersel.
12 En de HEERE zegende Jobs laatste meer dan zijn eerste; want hij had veertien duizend schapen, en zes duizend kemelen, en duizend juk runderen, en duizend ezelinnen.
13 Daartoe had hij zeven zonen en drie dochteren.
14 En hij noemde den naam der eerste Jemima, en den naam der tweede Kezia, en den naam der derde Keren-happuch.
15 En er werden zo schone vrouwen niet gevonden in het ganse land, als de dochteren van Job; en haar vader gaf haar erfdeel onder haar broederen.
16 En Job leefde na dezen honderd en veertig jaren, dat hij zag zijn kinderen, en de kinderen zijner kinderen, tot in vier geslachten.
17 En Job stierf, oud en der dagen zat.

Salomo zegt: HET EINDE EENS DINGS IS BETER DAN ZIJN BEGIN, Prediker 7:8. Zo is het hier in de geschiedenis van Job: ten tijde des avonds was het licht. Wij hebben in dit boek drie dingen ontmoet, die, ik moet het bekennen, mij veel moeite gedaan hebben, maar in dit hoofdstuk vinden wij alle drie grieven volkomen hersteld, en komt alles terecht.

I. Het was ons een grote droefheid zo'n heilige man als Job was, zo gemelijk en korzelig te zien, zo onbehaaglijk voor zichzelf, en inzonderheid om hem met God te horen twisten en onbetamelijk tot Hem te spreken, maar, hoewel hij aldus viel, is hij toch niet weggeworpen, want hier komt hij weer tot zichzelf, komt hij door berouw weer in de rechte gezindheid, hij draagt leed over het verkeerde dat hij gezegd heeft, en herroept het, en vernedert zich voor God vers 1-6.

II. Het was ons ook een grote droefheid, Job en zijn vrienden zo onenig te zien, niet slechts van elkaar verschillende in mening en denkwijze, maar elkaar veel harde woorden toevoegende, een streng oordeel vellende over elkaar, hoewel zij allen wijze en Godvruchtige mannen waren, maar ook deze grief zien wij hier hersteld, de geschillen tussen hen worden gelukkig vereffend, de twist is beëindigd, al de gemelijke woorden, die zij tot elkaar gericht hebben, zijn vergeven en vergeten, en allen verenigen zich in offeranden en gebeden, die door God worden aangenomen, vers 7-9.

III. Het was ons een droefheid om een man van zo hoge Godsvrucht en die zo nuttig was als Job, zo zwaar beproefd te zien, zo ziek, zo gefolterd door pijn, zo arm en gesmaad en zo geminacht, tot het middelpunt gemaakt van alle rampen ven het menselijk leven, maar ook deze grief is hersteld, Job is volkomen genezen van al zijn kwalen, is meer dan ooit geëerd en bemind, verrijkt met een bezitting dubbel zo groot als die hij tevoren had, omringd van alle gemakken en genoegens van het leven en een even groot voorbeeld van voorspoed, als het ooit van beproeving en geduld geweest is, vers 10-17. Dit alles is geschreven, ons tot lering, opdat wij onder deze of dergelijke beproevingen door lijdzaamheid en vertroosting van deze Schrift, hoop zouden hebben.

Job 42:1-6

De woorden van Job om zichzelf te rechtvaardigen, hadden een einde Hoofdst. 31:40. Daarna heeft hij niets van die strekking meer gezegd. De woorden van Job om zichzelf te oordelen en te veroordelen begonnen in Hoofdst. 39:37, 38. Hier gaat hij voort met woorden van dezelfde strekking, want, zo zijn lijdzaamheid al geen volmaakt werk had, zijn berouw over zijn ongeduld had het wèl. Hij is hier geheel en al verootmoedigd om zijn dwaasheid en zijn onbedachtelijk spreken, en het werd hem vergeven. Godvruchtige mensen zullen hun fouten en gebreken ten laatste inzien en erkennen, al kost het ook enige moeite om hen er toe te brengen. Toen, nadat God alles tot hem gezegd had betreffende Zijn grootheid en macht, uitkomende in de schepselen, *toen antwoordde Job de Heere,* vers 1, niet om Hem tegen te spreken, hij had beloofd dit niet weer te zullen doen, Hoofdst. 39:38 niet weer te zullen antwoorden, maar zich te zullen onderwerpen, en aldus moeten wij allen op de roepstem van God antwoorden.

I. Hij onderschrijft de waarheid van Gods onbeperkte macht, kennis en heerschappij, welke te bewijzen het doel was van Gods rede uit het onweder, vers 2. Verdorven hartstochten en praktijken ontstaan of uit sommige verdorven beginselen, of uit het veronachtzamen van en het ongeloof aan de beginselen van de waarheid, en daarom begint waar berouw in "de erkentenis van de waarheid," 2 Timotheus 2:25 T. Job erkent hier dat zijn verstand overtuigd is van de grootheid, heerlijkheid en volmaaktheid van God, waaruit de overtuiging zal volgen van zijn geweten betreffende zijn eigen dwaasheid in oneerbiedig van God te spreken.

1. Hij erkent dat God alles vermag. Wat kan te moeilijk zijn voor Hem, die *behemoth en leviathan* gemaakt heeft en naar Zijn wil en welbehagen kan leiden? Hij wist dit tevoren en had zelf zeer goed over dit onderwerp gesproken, maar nu wist hij het met toepassing. God had het eens gesproken, en toen heeft hij het tweemaal gehoord, dat de sterkte Godes is en dat het dus de grootst mogelijke dwaasheid en vermetelheid is om met Hem te twisten. "Gij vermoogt alles, en daarom kunt Gij mij uit die lage toestand opheffen, waaraan ik dikwijls dwaselijk gewanhoopt heb als iets onmogelijks, thans geloof ik, *dat Gij machtig zijt dit te doen."*

2. Dat *geen gedachte Hem onthouden kan worden,* dat is:

a. Van geen van onze gedachten kan Hem belet worden kennis te nemen. Er is op geen tijd een gemelijke, ontevreden, ongelovige gedachte in ons hart, of God is er getuige van. Het is tevergeefs om met Hem te twisten want wij kunnen onze voornemens en raadslagen niet voor Hem verbergen, en als Hij ze ontdekt, kan Hij ze teniet maken.

b. Er is geen gedachte van Hem, waarvan de uitvoering belet kan worden. Al wat de Heere behaagt doet Hij. Job had dit hartstochtelijk gezegd, erover klagende: *Wat Zijn ziel begeert, dat zal Hij doen,* Hoofdst. 23:13 nu zegt hij met genot en voldoening, dat *Gods woord zal bestaan.* Indien Gods gedachten over ons gedachten zijn des vredes, en Hij ons het einde en de verwachting geeft, dan kan Hij van het vervullen van Zijn genaderijke doeleinde niet worden teruggehouden wèlke moeilijkheden er schijnbaar ook in de weg te liggen.

II. Hij erkent zich schuldig aan hetgeen waarvan God hem in het begin van Zijn rede beschuldigd had, vers 3. "Heere, het eerste woord dat Gij gezegd hebt, was: *Wie is hij, die de raad verduistert*

met woorden zonder wetenschap? Meer was niet nodig, dat woord heeft mij overtuigd, ik beken het: ik ben de man, die zo dwaas geweest is. Dat woord is doorgedrongen tot mijn geweten, heeft mij mijn zonde ordelijk voor ogen gesteld, het is te duidelijk om het te ontkennen, te slecht om het te verontschuldigen, *ik heb de raad verborgen zonder wetenschap,* ik heb onwetend de raad en de bedoelingen Gods met mij te beproeven voorbijgezien, en daarom heb ik met God getwist, en veel te veel mijzelf gerechtvaardigd, *zo heb ik dan verhaald dingen, die ik niet verstond,"* dat is: "ik heb de beschikkingen van Gods voorzienigheid geoordeeld, terwijl ik volstrekt onbekend was met de redenen er voor." Hier:

1. Erkent hij onwetend te zijn omtrent de Goddelijke raadsbesluiten, en dat zijn wij allen. Gods oordelen zijn een grote afgrond, die wij niet kunnen peilen, en nog veel minder kunnen wij de oorsprong ervan ontdekken. Wij zien wat God doet, maar wij weten noch waarom Hij het doet, noch wat Hij er mee tot stand zal brengen, dat zijn dingen die te hoog en te wonderlijk voor ons zijn, buiten ons gezicht om ze te ontdekken, buiten onze macht om ze te veranderen, buiten onze bevoegdheid om er over te oordelen, het zijn dingen, die wij niet weten, zij zijn boven het bereik van ons verstand om er een uitspraak over te doen. De reden, waarom wij met Gods voorzienigheid twisten, is dat wij haar niet begrijpen, en wij moeten tevreden zijn om in het duister daaromtrent te wezen totdat de verborgenheid Gods vervuld zal worden.

2. Hij bekent onvoorzichtig en vermetel te zijn geweest door te spreken van hetgeen hij niet verstaat, en aan te klagen hetgeen, waarover hij niet kan oordelen. *Die antwoord geeft eer hij zal gehoord hebben, dat is hem dwaasheid en schande.* Wij doen onszelf onrecht, zowel als aan de zaak die wij op ons nemen te beslissen, als wij onbevoegd en onbekwaam zijn om er over te oordelen.

III. Hij zal niet antwoorden, maar hij zal, zoals hij gezegd heeft, Hoofdst, 9:15, *zijn Rechter om genade bidden. "Hoor toch, en ik zal spreken,* vers 4 niet spreken als om te klagen of zich te verdedigen, Hoofdst. 13:22, maar als een nederig smekeling, niet als iemand die wil onderrichten en voorschrijven, maar als een die begeert onderricht te worden, en gaarne wil dat hem voorgeschreven zal worden. Heere, doe mij geen moeilijke vragen meer, want niet op een uit duizend, die Gij mij gesteld hebt, zou ik kunnen antwoorden, maar geef mij verlof om onderricht van U te vragen, en weiger het mij niet, en verwijt mij mijn dwaasheid en zelfgenoegzaamheid niet, Jakobus 1:5. Nu is hij tot het gebed gekomen, dat Elihu hem geleerd heeft: *Wat ik niet zie, leer Gij mij,* Hoofdst. 34:32 ‘3.

IV. Hij neemt de houding aan van een boetvaardige, en daarin volgt hij een goed beginsel. In waar berouw moet niet slechts overtuiging zijn van zonde, maar ook verbrijzeling van gemoed en droefheid naar God er over, een "bedroefd zijn naar God," 2 Corinthiers 7:9. Zodanig was Jobs droefheid over zijn zonde.

1. Job had in zijn berouw het oog op God, hij koesterde hoge gedachten van Hem, en dat was het beginsel waarnaar hij handelde, vers 5.

a. "Met *het gehoor van het oor heb ik U gehoord,* menigmaal toen ik jong was door mijn onderwijzers, door mijn vrienden nu onlangs, ik heb iets geweten van Uw grootheid en macht en soeereine heerschappij, en toch was ik door hetgeen ik gehoord heb er niet toe gebracht om mij te onderwerpen, zoals ik mij had behoren te onderwerpen, de denkbeelden, die ik van deze dingen

had, dienden mij slechts om er over te spreken, maar hadden de rechte invloed niet op mijn geest, maar nu hebt Gij U door een onmiddellijke openbaring aan mij ontdekt in Uw heerlijke majesteit, *maar nu ziet U mijn oog,* nu ervaar ik de kracht van deze waarheden, waarvan ik tevoren slechts een denkbeeld had, en daarom heb ik nu berouw en herroep wat ik zo dwaselijk gezegd heb. Het is een grote zegen om een goede opvoeding te hebben en van de dingen Gods te weten door het onderricht van Zijn woord en Zijn dienstknechten, "het geloof is uit het gehoor," en dat geloof zal dan waarschijnlijk tot ons komen als wij aandachtig horen met het gehoor van het oor.

b. Als ons verstand verlicht wordt door de Geest van de genade, dan zal onze kennis van Goddelijke dingen die, welke wij tevoren hadden even ver overtreffen als het zien met het oog datgene overtreft wat het slechts bij los gerucht vernomen heeft. Door het onderwijs van mensen openbaart God ons Zijn Zoon, maar door het onderwijs des Geestes openbaart Hij Zijn Zoon in ons, Galaten 1:16, en aldus verandert Hij ons naar hetzelfde beeld 2 Corinthiers 3:18.

c. Soms behaagt het Gode om zich het volkomenst aan Zijn volk te openbaren door de bestraffingen Zijns woords en van Zijn voorzienigheid. "Thans nu ik ten volle beproefd ben, nu mij mijn fouten onder het oog zijn gebracht, nu ziet U mijn oog. De roede en de bestraffing geeft wijsheid. Welgelukzalig is de man, o Heere! die Gij tuchtigt en die Gij leert uit Uwe wet."

2. Job had in zijn berouw het oog op zichzelf, hij koesterde harde gedachten van zichzelf, en daarin gaf hij uitdrukking aan zijn smart over zijn zonden, vers 6. *Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as.*

Merk op:

a. Het betaamt ons ten diepste verootmoedigd te zijn wegens de zonden, waarvan wij overtuigd zijn geworden, en niet te blijven bij een oppervlakkig misnoegen op onszelf er over. Zelfs Godvruchtige mensen, die geen grove, schrikkelijke zonden hebben te belijden en te betreuren, moeten toch grote zielesmart hebben wegens de werkingen en het uitbreken van hoogmoed, hartstocht, gemelijkheid en ontevredenheid, en al hun haastige, onbedachtelijk gesproken woorden, daarover moeten wij verslagen zijn in het hart, bitterlijk bedroefd zijn. Zolang de vijand niet volkomen vernederd is, is de vrede onzeker.

b. Uitdrukkingen van droefheid naar God betamen aan boetvaardigen, Job had berouw in stof en as. Zonder dat er een innerlijke verandering is, zouden die uitwendige tekenen en uitdrukkingen slechts een bespotten zijn van God, maar als zij voortkomen uit oprecht berouw, uit wezenlijke zielesmart, dan geeft de zondaar er eer door aan God, is hij beschaamd, en dan kan hij het middel zijn om anderen tot berouw en bekering te brengen. Jobs beproevingen hadden hem in de as gebracht, Hoofdst. 2:8, *hij zat neer in het midden van de as,* maar nu hebben zijn zonden hem daar gebracht. Ware boetvaardigen treuren even van harte over hun zonden als zij ooit over uitwendige rampen en beproevingen getreurd hebben, maken er rouw over als over een enige zoon of een eerstgeborene, want zij zijn er toe gekomen om meer kwaad te zien in hun zonden dan in hun rampen.

c. Met waar berouw gaat altijd verfoeiing van zichzelf gepaard, Ezechiel 6:9. Zij zullen een walging aan zichzelf hebben over de boosheden, die zij in al hun gruwelen gedaan hebben. Wij moeten niet

alleen toornig zijn op onszelf vanwege de schade, die wij door onze zonde aan onze eigen ziel hebben toegebracht, maar wij moeten onszelf verafschuwen omdat wij ons door de zonde hatelijk en verfoeilijk gemaakt hebben voor de reine en heilige God die het niet verdragen kan om de ongerechtigheid te aanschouwen. Indien de zonde waarlijk een verfoeisel voor ons is, dan zal zonde in onszelf dit in zeer bijzondere zin voor ons zijn, hoe dichter zij bij ons is, hoe afschuwelijker zij zijn zal.

d. Hoe meer wij zien van de majesteit en heerlijkheid van God, en hoe meer wij de snoodheid en hatelijkheid van de zonde bespeuren en van onszelf vanwege de zonde, hoe meer wij er onszelf om zullen vernederen en verfoeien. "Nu ziet mijn oog welk een God Hij is, die ik heb beledigd de glans dier majesteit, die ik door moedwillige zonde als in het aangezicht heb geslagen, de tederheid dier ontferming, die ik heb veracht en vertreden, nu zie ik welk een heilig en rechtvaardig God Hij is, aan wiens toorn ik mij heb blootgesteld, weshalve ik mij verfoei. "Wee mij, want ik verga." Jesaja 6:5. God had Job getart om *alle hoogmoedigen te zien en tenonder te brengen.* "Ik kan het niet," zegt Job, "ik heb genoeg te doen om mijn eigen hoogmoedig hart ten onder te brengen." Laat ons het aan God overlaten om de wereld te regeren, en laat het onze zorg zijn om in de kracht van Zijn genade onszelf, ons eigen hart goed te regeren.

Job 42:7-9

Job had in zijn redenen zeer veel geklaagd over de afkeuringen van zijn vrienden en hun harde behandeling van hem, en zich op God beroepen om als rechter te oordelen tussen hem en hen, en hij vond het hard dat de uitspraak niet terstond op dit beroep gevolgd was. Toen God tot Job sprak uit het onweder en hem ondervroeg, zou men gedacht hebben dat hij alleen ongelijk had en dat de uitspraak zeer zeker tegen hem zou zijn, maar nu vinden wij hier tot onze grote verrassing dat het juist andersom is, en de einduitspraak in het voordeel is van Job. Zo oordeel dan nooit vóór de tijd. Van hen, die waarlijk rechtvaardig zijn voor God, kan de gerechtigheid omfloerst zijn door de gewone rampen en beproevingen door strenge afkeuring en bestraffing van mensen, door hun eigen zwakheden en dwaze hartstochtelijkheid, door de scherpe bestraffing van het woord en hun eigen geweten, en de diepe verootmoediging hunner ziel onder de bewustheid van Gods verschrikkingen. En toch, ter bestemder tijd zullen die wolken uiteen gedreven worden, zal God "hun gerechtigheid doen voortkomen als het licht, en hun recht als de middag," Psalm 37:6. Hier heeft Hij Jobs gerechtigheid aan het licht gebracht, omdat hij als een eerlijk man er aan vastgehouden heeft en haar niet wilde loslaten. Wij hebben hier:

I. Het vonnis gewezen tegen de drie vrienden van Job, in het geschil tussen hen en hem. Elihu wordt hier niet bestraft of berispt, want hij heeft zich in die twist van de overigen onderscheiden door een beter inzicht in en betere behandeling van de zaak, niet gehandeld als partij, maar als moderateur of leider, en gematigdheid zal lof hebben van God, hetzij zij die al of niet heeft van de mensen. In de uitspraak hier gegeven, wordt Job verhoogd, en worden zijn drie vrienden vernederd. Terwijl wij de redenen van beide zijden hebben beschouwd en overwogen, konden wij niet ontdekken en durfden dus niet bepalen wie gelijk had. Wij dachten dat er waarheid was aan beide zijden maar konden niet met juistheid onderscheiden wie gelijk en wie ongelijk had, ook zouden wij voor niets ter wereld uitspraak hebben willen doen in de zaak, uit vrees dat die uitspraak onrechtvaardig zou zijn. Het is kostelijk dat het oordeel des Heeren is, en wij zijn er zeker van dat het altijd naar waarheid is, daarnaar verwijzen wij en daaraan zullen wij ons houden.

In de uitspraak nu, die hier gegeven is:

1. Wordt Job grotelijks verhoogd, en komt hij er met ere af. Hij was slechts een tegen drie, een bedelaar tegenover drie vorsten maar God aan zijn zijde hebbende, behoefde hij voor de uitkomst niet te vrezen, al zouden er zich ook duizenden tegen hem gesteld hebben.

Merk hier op:

A. Wanneer God voor hem verscheen: *nadat de Heere die woorden tot Job gesproken had*, vers 7. Nadat Hij hem overtuigd en verootmoedigd had, hem tot berouw had doen komen over hetgeen hij verkeerd had gesproken, toen heeft Hij hem erkend in hetgeen hij goed had gesproken, heeft Hij hem vertroost en geëerd, maar niet eerder. Want wij zijn niet bereid voor Gods goedkeuring, vóór wij onszelf oordelen en veroordelen, maar toen heeft Hij aldus zijn zaak bepleit, want Hij, die verscheurd heeft, zal ons genezen, Hij, die geslagen heeft, zal ons verbinden. De Trooster zal overtuigen Johannes 16:8. Zie op wat wijze wij kunnen verwachten door God aangenomen te worden, wij moeten eerst onder de Goddelijke bestraffingen worden verootmoedigd. Nadat God door deze woorden te spreken droefheid gewerkt had, keerde Hij weer en ontfermde Hij zich naar

de grootheid van Zijn barmhartigheden, want Hij zal niet tot in eeuwigheid twisten, maar *met mate twisten* en *de harde wind wegnemen ten dage des oostenwinds.* Nu Job zich vernederd heeft, verhoogt hem God. Ware boetvaardigen zullen gunst bij God vinden, en wat zij verkeerds gezegd en gedaan hebben, zal niet meer tegen hen gedacht worden. Als wij ertoe gebracht zijn onszelf te verfoeien, dan heeft God een welbehagen in ons.

B. Hoe Hij voor hem verscheen. Er wordt ondersteld en aangenomen dat al zijn overtredingen waren vergeven, want als hij verhoogd en vereerd is gelijk wij hem hier verhoogd en vereerd zien, dan is hij ook gerechtvaardigd. Job had soms met grote zekerheid te kennen gegeven dat God hem ten laatste zuiveren zal, en hij is in die hoop niet beschaamd geworden.

a. God noemt hem telkens en nogmaals *Zijn knecht Job,* vier maal in twee verzen, en Hij schijnt er behagen in te hebben om hem aldus te noemen, evenals voor Zijn rampen nog over hem gekomen waren, Hoofdst. 1:8. *Hebt gij ook acht geslagen op Mijn knecht Job?* Hoewel hij nu arm en veracht is is hij toch Mijn knecht en Mij even dierbaar als toen hij nog voorspoedig was. Hoewel hij zijn fouten en gebreken heeft, en gebleken is een mens te zijn van gelijke bewegingen als anderen, hij heeft met Mij getwist, hij heeft het ondernomen om Mijn oordeel teniet te doen, hij heeft de raad verduisterd met woorden zonder wetenschap, maar hij ziet nu zijn dwaling in en herroept haar, en daarom is hij toch nog Mijn knecht Job. Als wij nog vasthouden aan de oprechtheid en trouw van dienstknechten Gods, zoals Job er aan vastgehouden heeft, dan kunnen wij voor een tijd de vertroosting en de eer van die betrekking moeten missen, maar zij zal ons ter bestemder tijd teruggegeven worden, zoals zij hem teruggegeven was. De duivel had op zich genomen te bewijzen dat Job een geveinsde was, en zijn drie vrienden hadden hem veroordeeld als een goddeloze, maar God zal hen, die Hij aanneemt, belijden en hen door geen boosaardigheid van hel of aarde terneder laten werpen. Als God zegt: Wèl, gij goede en getrouwe dienstknecht, dan is er niet heel veel aan gelegen dat iemand iets anders zegt.

b. Hij erkent dat hij *recht van Hem had gesproken,* beter dan zijn tegenstanders. Hij heeft een veel beter bericht gegeven van de Goddelijke voorzienigheid dan zij. Zij hadden onrecht gedaan aan God door voorspoed tot een kenteken te maken van de ware kerk, en beproevingen tot een stellige aanduiding van Gods toorn, maar Job had Hem recht gedaan, door te verklaren en vol te houden dat Gods liefde en haat beoordeeld moeten worden naar hetgeen in de mens is, niet naar hetgeen voor hem is, Prediker 9:1. Merk op:

Ten eerste. Diegenen laten God en Zijn voorzienigheid het meest recht wedervaren, die meer het oog hebben op de beloning en straf in een andere wereld dan op die in deze wereld en met het vooruitzicht daarop de moeilijkheden van het tegenwoordige Godsbestuur oplossen. Job had de dingen naar een toekomstig oordeel en de toekomende staat verwezen, meer dan zijn vrienden dit gedaan hadden, en daarom heeft hij recht van God gesproken, beter dan zijn vrienden dit gedaan hadden.

Ten tweede. Hoewel Job sommige verkeerde dingen gezegd heeft, zelfs nopens God, over wie en tot wie hij met al te veel vrijmoedigheid had gesproken, wordt hij toch geprezen voor hetgeen hij sprak dat recht was. Wij moeten niet alleen niet verwerpen wat recht en goed is, maar er ook de rechtmatige lof niet aan onthouden, al is het ook dat er nog een mengsel van menselijke zwakheid onder loopt.

Ten derde. Job had gelijk, en Zijn vrienden hadden ongelijk, en toch was hij in moeite en pijn, en waren zij gerust en op hun gemak, een duidelijk bewijs dat wij over de mensen en hun gevoelens niet kunnen oordelen door op hun gelaat of in hun beurs te zien, Hij alleen kan het onfeilbaar doen, die in het hart van de mensen ziet.

c. Hij staat in voor Job, staat er voor in dat hij, niettegenstaande al het onrecht dat Zijn vrienden hem aangedaan hebben, zo'n goede man is van een tedere en vergevingsgezinde aard, dat hij zeer gaarne voor hen zal bidden en zijn invloed in de hemel tot hun behoeve zal aanwenden. "Mijn knecht Job zal voor u bidden, Ik weet dat hij dit doen zal. Ik heb hem vergeving geschonken, en daar smaakt hij de vertroosting van, en daarom zal hij ook u vergeving schenken."

d. Hij stelt hem aan tot priester van de vergadering en belooft dat Hij hem en zijn voorbede voor zijn vrienden zal aannemen.

"Gaat met uw offeranden heen tot Mijn knecht Job, want hem zal Ik aannemen." Hen, die God wast van hun zonden, maakt Hij zich tot koningen en priesters. Ware boetvaardigen zullen niet slechts als smekelingen voor zichzelf gunst vinden maar ook als voorbidders voor anderen worden aangenomen. Het was een grote eer, die God Job aandeed door hem aan te stellen om offeranden te offeren voor zijn vrienden, zoals hij het vroeger voor Zijn kinderen placht te doen, Hoofdst. 1:15. En het was een gelukkig voorteken van zijn wederherstelling in zijn staat van voorspoed dat hij aldus het priesterschap weer uitoefende. En zo werd hij een type van Christus, door wie alleen wij en onze geestelijke offeranden Gode aangenaam zijn. Zie 1 Petrus 2:5. *"Gaat henen tot Mijn knecht Job,* tot Mijn knecht Jezus "(voor wie Hij een wijle Zijn aangezicht had verborgen), "geeft uw offeranden in Zijn hand, maakt gebruik van Hem als uw voorspraak, want Hem zal Ik aannemen, buiten Hem moet gij verwachten behandeld te worden naar uw dwaasheid." En gelijk Job gebeden en offeranden geofferd heeft voor hen, die hem gegriefd en zijn hart gewond hadden, zo heeft Christus gebeden en is Hij gestorven voor Zijn vervolgers, en leeft Hij eeuwig om voor de overtreders te bidden.

2. Jobs vrienden zijn diep vernederd. Het waren vrome mannen, en ze behoorden aan God, en daarom wilde Hij hen niet meer in hun dwaling laten blijven, dan Job, hem verootmoedigd hebbende door een rede uit een onweder, volgt Hij een andere methode om ook hen te verootmoedigen. Job, die Hem het dierbaarst was, werd het eerst bestraft, en de anderen op hun beurt. Het is waarschijnlijk dat zij, toen zij tot Job hoorden spreken, zich gevleid hebben met de waan dat zij gelijk hadden en dat al de schuld bij Job lag, maar God heeft hen spoedig bestraft en hun het tegendeel doen weten. In de meeste geschillen en twistgedingen is er iets verkeerds aan beide zijden, hetzij in de zaak zelf of in de bespreking ervan, of in beide, en het is voegzaam dat dit aan beide zijden gezegd wordt, dat men beide partijen hun dwalingen doet inzien. God richt dit tot Elifaz, niet alleen als de oudste, maar als de aanvoerder in de aanval op Job gedaan.

A. God zegt hun duidelijk dat zij *niet recht van Hem hebben gesproken, gelijk Job,* dat is: zij hadden Job bestraft en veroordeeld op een valse onderstelling, hadden God voorgesteld als tegen Job strijdende als een vijand, toen Hij in werkelijkheid hem slechts beproefde als een vriend, dit was niet recht. Diegenen spreken niet recht van God, die Zijn vaderlijke kastijdingen van Zijn eigen kinderen voorstellen als rechterlijke straffen, en hen daarom van Zijn gunst afsnijden. Het is gevaarlijk om een liefdeloos oordeel uit te spreken over de geestelijke en eeuwige toestand van

anderen, want aldus kunnen wij misschien diegenen veroordelen, die God heeft aangenomen, hetgeen zeer tergend en beledigend voor Hem is, het is Zijn kleinen te ergeren, en Hij acht zichzelf verongelijkt in het onrecht, dat hun wordt aangedaan.

B. Hij verzekert hun dat Zijn toorn tegen hen ontstoken is. *Mijn toorn is ontstoken tegen* u en tegen uw *twee vrienden.* God is zeer vertoornd op hen, die hun broederen minachten en smaden en een hard oordeel over hen vellen hetzij om hun rampen of om hun zwakheden en tekortkomingen. Hoewel zij wijze en vrome mannen waren, is God toch, toen zij verkeerd gesproken hebben, vertoornd op hen geweest en heeft Hij hun dit doen weten.

C. Hij eist een offerande van hen, om verzoening te doen voor hetgeen zij verkeerd gezegd hadden, ieder hunner moet zeven varren en zeven rammen brengen om Gode tot een brandoffer geofferd te worden, want het schijnt dat vóór de wet van Mozes, alle offers, zelfs die ter verzoening gebracht werden, geheel en al verbrand werden, en daarom aldus genoemd werden. Zij dachten verwonderlijk goed te hebben gesproken en dat God hun dank verschuldigd was, omdat zij Zijn zaak bepleit hadden, en er hun een goede beloning van Hem voor toekwam. Maar hun wordt aangezegd dat Hij integendeel misnoegd op hen is een offer van hen eist, en hen dreigt anders met hen te handelen naar hun dwaasheid. God is dikwijls toornig op ons wegens hetgeen waarop wij trots zijn, en ziet veel verkeerds in hetgeen wij denken zo goed gedaan te zijn.

D. Hij beveelt hun heen te gaan tot Job en hem te verzoeken hun offeranden te offeren en voor hen te bidden, want anders zullen zij niet aangenomen worden. Hiermede heeft God bedoeld:

a. hen te vernederen en omlaag te brengen. Zij waanden dat zij alleen de gunstgenoten des hemels waren en dat Job aldaar geen invloed had, maar God geeft hun te verstaan dat hij aldaar meer invloed had dan zij, dat hij meer dan zij bij Hem in gunst stond. De dag kan komen wanneer zij, die Gods volk laken en minachten, om hun gunst zullen vragen, en zullen "bekennen dat God hen liefheeft" Openbaring 3:9. De dwaze maagden zullen aan de wijze om olie vragen.

b. Hen te verplichten om zich met Job te verzoenen, als de voorwaarde waarop zij met God verzoend kunnen worden. Indien uw broeder iets tegen u heeft, (gelijk Job zeer veel tegen hen had), gaat heen, verzoent u eerst met uw broeder, komt dan en offert uw gaven. Voor aangedaan onrecht moet eerst, naar de aard van de zaak het vereist, voldoening gegeven worden, eer wij van God vergeving van zonde kunnen hopen. Zie hoe volkomen God de zaak van Zijn dienstknecht Job omhelst. God wil niet verzoend worden met hen, die hem beledigd hebben, vóór zij hem om vergeving hebben gevraagd en zich met hem hebben verzoend. Job en zijn vrienden hadden grotelijks met elkaar verschild van gevoelen omtrent vele dingen, en zij waren te scherp in hun uitdrukkingen tegen en over elkaar, maar nu moeten zij weer vrienden worden, met elkaar worden verzoend, en te dien einde moeten zij niet opnieuw de zaak gaan bespreken, niet trachten er een andere wending aan te geven-dat zou dan eindeloos worden-maar zij moeten samenstemmen in offerande en gebed, en dat moet hen met elkaar verzoenen. Zij moeten zich verenigen in liefde en Godsvrucht, als zij het niet eens met elkaar kunnen worden in gevoelen en denkwijze. Zij, die het niet met elkaar eens zijn in hun oordeel over min belangrijke zaken, zijn toch een in Christus, het grote offer, en ontmoeten elkaar voor dezelfde troon van de genade, en daarom behoren zij elkaar lief te hebben en elkaar te verdragen. En merk ook nog op dat God, toen Hij toornig was op Jobs

vrienden, zelf hun de weg gewezen heeft om met Hem verzoend te worden. Onze twisten met God beginnen altijd bij ons, maar de verzoening begint bij Hem, gaat van Hem uit.

II. De berusting van Jobs vrienden in deze uitspraak, vers 9. Het waren Godvruchtige mannen, en zodra zij begrepen wat de zin en wil des Heeren was, deden zij wat Hij hun gebood, en dat wel spoedig en zonder tegenspreken, hoewel het tegen vlees en bloed inging om aldus een bede te richten tot hem, die zij hadden veroordeeld. Zij, die met God verzoend willen wezen, moeten zorgvuldig gebruik maken van de voorgeschreven middelen en methoden ter verzoening. Vrede met God kan alleen op Zijn wijze verkregen worden en op Zijn voorwaarden, en die zullen nooit hard toeschijnen aan hen, die dit voorrecht weten te waarderen, maar hem gaarne hebben op iedere voorwaarde, al is die ook nog zo vernederend. Jobs vrienden hadden zich allen verenigd in hem te beschuldigen, en nu verenigen zij zich om hem om vergeving te vragen, zij, die tezamen gezondigd hebben, moeten er tezamen berouw over hebben. Zij, die zich op God beroepen, gelijk zowel Job als zijn vrienden dikwijls gedaan hadden, moeten het vaste besluit nemen om zich bij Zijn uitspraak neer te leggen, hetzij die aangenaam of onaangenaam voor hen is. En zij, die nauwkeurig Gods geboden opvolgen, behoeven niet te twijfelen aan Zijn gunst, *en de Heere nam het aangezicht van Job* en zijn vrienden *aan* in verhoring van zijn gebed. Er wordt niet gezegd: Hij nam *hen* aan (hoewel dat er in opgesloten ligt maar Hij nam het aangezicht van Job aan voor hen, aldus "heeft Hij ons begenadigd in de Geliefde," Efeziers 1:6, Mattheus 3:17. Job heeft op het getuigenis, dat God van hem gegeven heeft, zijn vrienden niet bespot of gehoond, toen zij zich aan hem moesten onderwerpen, maar God genadiglijk met hem verdoend zijnde, was hij ook gemakkelijk met hen verzoend, en toen heeft God zijn aangezicht aangenomen. Dat is het, waarop wij in al onze gebeden het oog moeten hebben, namelijk om door de Heere te worden aangenomen, dat moet het toppunt zijn van onze eerzucht, niet om lof te hebben van mensen, maar om God te behagen.

Job 42:10-17

"Gij hebt de verdraagzaamheid Jobs gehoord" zegt de apostel, Jakobus 5:11, "en gij hebt het einde des Heeren gezien," dat is: welk einde de Heere gemaakt heeft aan al zijn beproevingen. In het begin van dit boek hadden wij Jobs verdraagzaamheid of geduld onder zijn rampen tot een voorbeeld, hier, aan het einde van het boek, hebben wij tot onze aanmoediging om dat voorbeeld te volgen, het gelukkig einde van al zijn rampen en de staat van voorspoed waartoe hij daarna gebracht werd ter bevestiging van die waarheid dat diegenen gelukkig zijn te achten, die verdragen. Misschien was ook de buitengewone voorspoed, waarmee Job gekroond werd na zijn beproevingen, bedoeld om voor ons Christenen een type en afschaduwing te zijn van de heerlijkheid en gelukzaligheid des hemels, die de beproevingen van deze tegenwoordige tijd voor ons werken, en waarin zij ten laatste zullen eindigen, dat zal al de genietingen, die wij nu hebben meer dan verdubbelen, zoals Jobs latere voorspoed meer dan het dubbele was van zijn vroegere voorspoed, hoewel hij toen groter was dan al die van het Oosten. Hij, die op de rechte wijze verzoeking verdraagt, zal als hij beproefd zal geweest zijn, "de kroon des levens ontvangen," Jakobus 1:12, zoals Job, nadat hij beproefd was geweest, al de rijkdom en eer en vertroosting heeft ontvangen, waarvan wij hier het bericht hebben.

I. God is in gunst en genade tot hem wedergekeerd, en Zijn gedachten over hem waren *gedachten des vredes en niet des kwaads, dat Hij hem gaf het einde en de verwachting* (ja boven de verwachting, Jeremia 29:11. Zijn rampen begonnen in Satans boosaardigheid, die God terughield, zijn herstelling, zijn wederoprichting begon in Gods genade, die Satan niet kon tegenstaan of beletten. Jobs grootste verdriet, de treurigste toon in al zijn klachten en waarop hij de meeste nadruk heeft gelegd was dat God tegen hem was, tegen hem optrad, maar nu is God blijkbaar voor hem, treedt Hij voor hem op, *waakt Hij over hem om te bouwen en te planten,* zoals *Hij over hem gewaakt had* (in zijn gevoel en begrip tenminste) *om uit te rukken en af te breken, en te verstoren en te verwoesten,* Jeremia 31:28. Dit geeft terstond een ander aanzien aan zijn zaken, alles ziet er nu even aangenaam en veelbelovend uit als het tevoren somber en dreigend heeft uitgezien.

1. God *wendde de gevangenis van Job,* dat is: Hij herstelde zijn grieven en nam al de oorzaken weg van zijn klachten, maakte hem los van de band, waarmee Satan hem lange tijd gebonden had, en verloste hem uit de wrede handen, waarin Hij hem overgeleverd had. Wij kunnen onderstellen dat hij nu ook van zijn kwalen en ziekte genezen was, zo plotseling en zo volkomen, dat de genezing schier wonderdadig was, *zijn vlees werd frisser dan het was in de jeugd en hij is tot de dagen van zijn jonkheid wedergekeerd.* Wat meer was, hij bespeurde een grote verandering in zijn gemoed, hij was kalm en gerust, de beroering was voorbij, zijn onrustige gedachten waren verdwenen, zijn vrees was gestild en de vertroostingen Gods waren nu evenzeer de verlustiging van zijn ziel als Zijn verschrikkingen haar last geweest zijn. Het getij aldus gekeerd zijnde, begonnen zijn rampen even sterk en snel af te nemen, als zij opgekomen waren, toen hij bad voor zijn vrienden, bad bij de offeranden, die hij voor hen offerde. De genade keerde niet terug toen hij met zijn vrienden twistte, neen, hoewel hij het recht aan zijn zijde had, maar toen hij voor hen bad, want God wordt beter gediend door en schept meer behagen in onze warme Godsvrucht dan in onze warme twistredenen. Toen Job zijn berouw volkomen maakte door *aan de mensen hun misdaden te vergeven,* heeft God Zijn vergeving volkomen gemaakt door *zijn gevangenis te wenden.* Wij bevorderen in werkelijkheid ons eigen heil als wij *bidden voor onze vrienden,* als wij op de rechte wijze bidden, want in dat bidden is niet alleen geloof, maar ook liefde. Christus heeft ons geleerd met

en voor anderen te bidden door ons te leren zeggen: Onze Vader, en in het zoeken van genade voor anderen kunnen wij genade vinden voor onszelf. Onze Heere Jezus heeft Zijn verhoging en heerschappij daar, waar Hij voor eeuwig leeft om voor ons te bidden. Door het wenden van Jobs gevangenis verstaan sommigen de teruggave door de Sabeërs en Chaldeën van het vee dat zij van hem geroofd hadden, daar God hun hart wonderbaarlijk geneigd had om dit te doen, en daarmee heeft hij zijn wereldse zaken opnieuw begonnen. Waarschijnlijk was dit, deze rovers hadden zijn *goed ingeslokt* maar waren genoodzaakt *het weer uit te spuwen*, Hoofdst. 20:15. Ik versta het echter veeleer van de algemene wending, die nu gegeven was.

2. God heeft zijn bezittingen verdubbeld: *De Heere vermeerderde al hetgeen Job gehad had tot dubbel zoveel*. Waarschijnlijk heeft Hij hem eerst op de een of andere wijze te kennen gegeven dat het Zijn genaderijk voornemen was, om hem langzamerhand ter bestemder tijd tot zo'n hoogte van voorspoed te brengen dat hij tweemaal zoveel zou hebben als hij ooit bezeten heeft, ter bemoediging van zijn hoop en ter opwekking van zijn naarstigheid en opdat het zou blijken dat zijn verwonderlijke toeneming een bijzonder teken was van Gods gunst. En het kan beschouwd worden als bedoeld:

a. Tot vergoeding van zijn verliezen. Hij heeft geleden om de eer van God en daarom heeft God het hem met interest vergoed, ja gaf hem meer dan rente op rente. God zal er voor zorgen dat niemand iets bij Hem verliest.

b. Om zijn geduld te belonen en zijn vertrouwen op God dat hij (niettegenstaande de werkingen van het bederf) niet weggeworpen heeft, maar nog vasthield, en dat is het, "hetwelk een grote vergelding des loons heeft," Hebreeen 10:35. Jobs vrienden hadden dikwijls hun bestraffing van hem daarmee gerechtvaardigd: *Zo gij zuiver en recht zijt, gewis zal Hij nu opwaken om uwentwil*, Hoofdst. 8:6, te kennen gevende dat hij, daar God dit niet deed, niet zuiver en recht was. "Welnu," zegt God, "ofschoon uw argument geen steek houdt, zal Ik toch ook daardoor de oprechtheid van Mijn knecht Job aantonen, zijn laatste zal grotelijks vermeerderd worden en hieruit zal dan blijken, daar gij dit zo wijt, dat het niet om enigerlei ongerechtigheid in zijn handen was, dat hij al deze verliezen geleden heeft." Nu kwam het uit dat Job reden had om God te loven voor Zijn wegnemen (zoals hij gedaan heeft, Hoofdst. 1:2 daar Hij toch zo ruime vergoeding schonk.

II. Zijn oude naburen, bekenden en bloedverwanten waren zeer vriendelijk voor hem vers 11. Zij waren van hem vervreemd, en het was niet het minste van zijn verdriet in zijn staat van beproeving, bitter heeft hij geklaagd over hun onvriendelijkheid, Hoofdst. 19:13 en verv. Maar nu bezochten zij hem met alle mogelijke uitdrukkingen van genegenheid en achting.

1. Zij eerden hem, door evenals voorheen bij hem te komen eten (maar wij kunnen onderstellen dat zij in stilte de benodigde provisie er voor mee brachten, zodat hij de eer had van hen te onthalen zonder de kosten er voor te hebben.)

2. Zij sympathiseerden met hem, toonden een tedere zorg over hem, zoals het aan broeders betaamt. Zij beklaagden hem toen zij over zijn rampen spraken, en vertroostten hem toen zij Gods genadig wederkeren tot hem zagen. Zij weenden om zijn smarten en verheugden zich in zijn blijdschap, en betoonden zich niet zulke moeilijke vertroosters te zijn als zijn drie vrienden, die in den beginne zo ijverig en gedienstig schenen. Zij waren niet zo voornaam, noch zo geleerd en

welsprekend als dezen, maar zij bleken veel meer vriendelijk en instaat om Job te vertroosten. God verkiest soms het zwakke en dwaze van de wereld, evenals ter overtuiging, zo ook ter vertroosting.

3. Zij deden een collecte onder elkaar om zijn verliezen te herstellen, en hem weer in goeden doen te brengen. Zij achtten het niet genoeg om te zeggen: *Word warm, word verzadigd,* maar gaven hem dingen, die hem nuttig konden zijn, Jakobus 2:16. Ieder hunner gaf hem *een stuk geld,* de een meer, de ander minder waarschijnlijk, naar hun vermogen was, en ieder hunner *een gouden voorhoofdsiersel,* een ornament dat zeer in gebruik was onder die van het oosten, en zo goed als geld voor hem zou zijn. Dit was een overvloed, die zij wel konden missen, en de regel is: dat onze overvloed zij om het gebrek van onze broederen te vervullen. Maar waarom hebben Jobs bloedverwanten hem nu ten laatste deze vriendelijkheid betoond?

a. God gaf het hun in het hart om dit te doen, en ieder schepsel is datgene voor ons, wat Hij het doet zijn. Job had God erkend in hun vervreemding van hem, waarvoor God hem nu beloonde door hen tot hem te doen wederkeren.

b. Misschien hebben sommigen van hen zich van hem teruggetrokken, omdat zij dachten dat hij een huichelaar was, maar nu zijn oprechtheid openbaar werd, keerden zij tot hem en de gemeenschap met hem weer terug. Toen God zich vriendelijk jegens hem betoonde, waren zij allen bereid om ook vriendelijk jegens hem te zijn, Psalm 119:74, 79. Anderen van hen kunnen zich teruggetrokken hebben omdat hij arm was en ziek en een zeer treurige aanblik opleverde, maar nu hij begon te herstellen, wilden zij de bekendheid met hem wel weer vernieuwen. Zwaluwvrienden, die in de winter weggaan zullen in de lente terugkeren, al is hun vriendschap ook van weinig waarde.

c. Misschien heeft de bestraffing, die God aan Elifaz en de andere twee heeft gegeven om hun onvriendelijkheid jegens Job, de overigen van zijn vrienden opgewekt om weer te keren tot hun plicht. Bestraffingen aan anderen moeten wij als vermaningen en onderrichtingen aan onszelf beschouwen.

4. *Job bad voor zijn vrienden,* en toen vergaderden zij zich om hem heen, overwonnen door zijn vriendelijkheid, en ieder hunner wenste door hem herdacht te worden in zijn gebeden. Hoe meer wij bidden voor onze vrienden en bloedverwanten, hoe meer vertroosting en aangenaamheid wij van hen kunnen verwachten.

III. Zijn bezitting is verwonderlijk toegenomen door de zegen van God op het weinige, dat zijn vrienden hem gaven. Hij heeft hun gaven dankbaar aangenomen, en achtte het niet beneden zich om zijn vermogen door hun bijdragen weer te herstellen. Hij heeft zijn vrienden niet gedrongen om geld voor hem bijeen te brengen, daarvan spreekt hij zich vrij Hoofdst. 6:22. *Heb ik gezegd: Brengt mij en geeft geschenken voor mij van uw vermogen?* Maar wat zij brachten heeft hij dankbaar aangenomen, en hij heeft hun hun vroegere onvriendelijkheid niet verweten, noch hun gevraagd waarom zij dit niet eerder gedaan hebben. Hij was noch zo geldgierig of hebzuchtig om hun liefdadigheid te vragen, noch zo trots of gemelijk om haar te weigeren, toen zij hem hun gaven brachten, en daar hij nu in zo'n goede gezindheid was, gaf God hem hetgeen veel beter was dan hun geld en hun voorhoofdsierselen, en dat was *Zijn zegen,* vers 12. Nu vertroostte hem de Heere naar de dagen in welke Hij hem geplaagd en bedroefd had, en *zegende zijn laatste meer dan zijn eerste.*

Merk op:

1. *De zegen des Heeren, die maakt rijk,* Hij is het, die ons het vermogen geeft om rijkdom te verkrijgen, en op eerlijke vlijt en inspanning voorspoed geeft. Zo moeten dan zij, die wèl willen varen, het oog gericht houden op Gods zegen, en zij, die welvaart verkregen hebben moeten dit niet toeschrijven aan hun eigen vlijt en kennis, maar hun verplichting aan God erkennen voor Zijn zegen.

2. Die zegen kan zeer rijk maken, en soms maakt hij Godvruchtige mensen zo rijk. Zij, die rijk worden door verkrijging, denken dat zij zich nu zeer rijk kunnen maken door sparen en bewaren, maar gelijk zij, die weinig hebben, op God moeten vertrouwen om het veel te maken, zo moeten zij, die veel hebben, op God vertrouwen om het meer te maken, het te doen toenemen, het te verdubbelen, want anders "zaait gij veel en brengt weinig in," Haggaï 1:6.

3. De laatste dagen van een Godvruchtige blijken soms zijn beste dagen te zijn, zijn laatste werken zijn beste werken, zijn laatste vertroostingen zijn beste vertroostingen, want zijn pad is als een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de volle dag toe. Van een goddeloze wordt gezegd dat "zijn laatste is erger dan zijn eerste," Lukas 11:26, maar van de oprechte ‘dat zijn einde vrede is," en hoe naderbij het komt, hoe helderder soms het gezicht er op is. Ten opzichte van uitwendige voorspoed behaagt het God soms om het laatste gedeelte des levens van een Godvruchtige aangenamer en gemakkelijker te maken dan het eerste geweest is, en op verwonderlijke wijze de verwachtingen van Zijn beproefd of verdrukt volk te overtreffen, die gedacht hebben nooit meer betere dagen te zullen beleven, opdat wij zelfs in de diepte van de tegenspoed niet zouden wanhopen, daar wij niet weten welke goede tijden er nog voor ons komen zullen. "Non si male nunc, est olim sic erft-het kan nog wel met ons worden, of schoon het nu anders is". In zijn beproeving heeft Job gewenst te zijn *als in de vorige maanden, zo* rijk als hij tevoren geweest is, maar daar wanhoopte hij aan, maar God is dikwijls beter voor ons dan onze vrees, ja dan onze eigen wensen want Jobs bezittingen werden hem verdubbeld, het getal van zijn vee, zijn schapen en kamelen zijn ossen en ezelinnen, bedraagt juist dubbel zoveel als het was, Hoofdst. 1:3. Dit is een merkwaardig voorbeeld hoe Gods voorzienigheid zich uitstrekt over dingen, die ons klein en gering toeschijnen, zoals hier over het juiste getal van iemands schapen en runderen, gelijk ook van de harmonie van de Voorzienigheid en het verband waarin de ene gebeurtenis staat tot de andere, want Gode zijn al Zijn werken bekend, van het begin tot het einde. Jobs overige bezittingen werden ongetwijfeld in gelijke evenredigheid vermeerderd met zijn vee, zijn landerijen, zijn geld, zijn dienstvolk, enz. En indien hij tevoren groter was dan alle die van het oosten, wat was hij dan nu?

IV. Zijn gezin werd weer opgebouwd, en hij smaakte grote vertroosting in zijn kinderen, vers 13-15. De laatste van zijn rampen en de zwaarste, die vermeld waren, Hoofdst. 1, was de dood van al zijn kinderen tegelijk. Zijn vrienden hebben het hem verweten Hoofdst. 8:4, maar God heeft na verloop van tijd ook die breuk hersteld, hetzij bij dezelfde vrouw, of, zo zij gestorven was, bij een andere.

1. Het getal van zijn kinderen is gelijk aan het vorige, *zeven zonen en drie dochteren.* Sommigen geven als reden op, waarom dit niet, evenals van zijn vee, verdubbeld was, dat zijn kinderen, die gestorven waren, niet verloren waren, maar naar een betere wereld waren heengegaan, indien hij dus weer eenzelfde aantal kinderen heeft, dan kan dit als verdubbeld beschouwd worden, want hij heeft, als ik dit eens zo zeggen mag, twee benden van kinderen gehad, *mahanaim, twee heiren,* een in de hemel, het andere op aarde.

2. De namen van zijn dochteren zijn hier geregistreerd, vers 14, omdat zij in de betekenis dier namen bestemd schijnen te zijn om de gedachtenis te bewaren van Gods grote goedheid over hem in de verbazingwekkende verandering van zijn toestand. Hij noemde de eerste *Jemima, de dag,* (daaraan is misschien de naam Diana ontleend) vanwege het aanbreken van zijn voorspoed na de donkere nacht van zijn beproeving. De tweede *Kezia,* een zeer welriekende specerij, omdat-zegt bisschop Patrick- God zijn zweren had genezen. De derde *Keren-happuch,* dat is: *Overvloed hersteld* of een *hoorn van verf,* omdat-zegt hij-God de tranen had afgewist, die zijn aangezicht bemodderd hadden, Hoofdst. 16:16. Van deze dochters wordt ons hier gezegd, vers 15..

a. Dat God haar versierd had met grote schoonheid: *daar werden zo schone vrouwen niet gevonden in het gehele land als de dochteren van Job.* In het Oude Testament vinden wij dikwijls vrouwen geprezen om haar schoonheid, zoals Sara, Rebekka en vele anderen, maar in het Nieuwe Testament zien wij niet dat van de schoonheid van een vrouw de minste notitie wordt genomen, neen zelfs niet van de maagd Maria, omdat de schoonheid van de heiligheid in een veel helderder licht gesteld is door het Evangelie.

b. Dat haar vader (door God instaat gesteld om het te doen) haar een groot vermogen gaf, *haar vader gaf haar erfdeel onder haar broederen,* en heeft haar niet met een kleine huwelijksgift heengezonden, zoals de meesten deden. Waarschijnlijk bezaten zij buitengewone persoonlijke verdiensten, waarop Job het oog had in de buitengewone gunst, die hij haar betoonde. Misschien overtroffen zij haar broeders in wijsheid en Godsvrucht, en daarom heeft hij haar, opdat die in zijn geslacht zouden voortduren, er de steun en de zegen voor zouden zijn, mede-erfgenamen gemaakt met haar broeders.

V. Hij had een lang leven. Hoe oud hij was, toen zijn rampen over hem kwamen, wordt ons nergens gezegd, maar hier wordt ons meegedeeld dat hij honderd veertig jaren geleefd heeft, weshalve sommigen de gissing hebben gemaakt dat hij zeventig jaren oud was toen hij beproefd werd, dat dus zijn jaren evenals zijn andere bezittingen verdubbeld werden.

1. Hij leefde om veel van de aangenaamheid dezes levens te genieten, want hij zag zijn nakomelingen tot in het vierde geslacht, vers 16. Hoewel het getal van zijn kinderen niet verdubbeld werd, was het toch in zijn kindskinderen (en die zijn de kroon van oude lieden) meer dan verdubbeld. Gelijk God aan Adam een ander zaad gezet heeft in de plaats van hem, die gedood was, Genesis 4:25, zo heeft Hij het ook voor Job gedaan. God heeft wegen en middelen om de verliezen te herstellen en de smart te vergoeden van hen, die kinderloos zijn aangeschreven, zoals Job het was toen hij al zijn kinderen begraven heeft.

2. Hij leefde totdat hij der dagen zat was, zat van in deze wereld te leven, en gaarne bereid om haar te verlaten, niet in gemelijkheid zoals in de dagen van zijn beproeving, maar in Godvruchtige overgegevenheid, en zo is hij, gelijk Elifaz hem heeft aangemoedigd te hopen *ten grave gekomen gelijk de korenhoop te zijner tijd opgevoerd wordt.*

PSALMEN

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN
VAN HET BOEK DER PSALMEN.

Wij hebben nu voor ons een der keurigste en voortreffelijkste delen van geheel het Oude Testament. Ja er is in dit boek zoveel van Christus en Zijn Evangelie, zowel als van God en Zijn wet, dat men het een kort begrip, of wel de hoofdsom, van beide Testamenten genoemd heeft. De geschiedenis van Israël, waarbij wij lang verwijld hebben, heeft ons geleid in legerkampen en raadsvergaderingen, en ons daar onderhouden en onderwezen in de kennis van God. Het boek Job voerde ons in de scholen, en onthaalde ons op nuttige twistgesprekken over God en Zijne voorzienigheid; maar dit boek leidt ons in het heiligdom, leidt ons af van den omgang met mensen, de staatslieden, wijsgeren en twistredenaars van deze wereld, en brengt ons in gemeenschap met God, door onze ziel te vertroosten en te doen rusten in Hem, ons hart opheffende tot en doende uitgaan naar Hem. Aldus kunnen wij op den berg wezen met God; en wij zouden ons zelven niet begrijpen, indien wij niet zeiden: Het is ons goed hier te zijn.

Beschouwen wij:

I. Den titel van dit boek. Het wordt genoemd:

1. De Psalmen. Er wordt ons naar dien titel verwezen in Lukas 24:44. In het Hebreeuws heten zij Tehillim, hetgeen eigenlijk Lofpsalmen betekent, omdat velen ervan dit zijn. Psalmen is een meer algemeen woord voor alle metrische opstellen, geschikt om gezongen te worden, en die kunnen zowel van historischen, leerstelligen en smekenden, als van levenden inhoud zijn. Hoewel zingen eigenlijk de stem der blijdschap is, heeft toch de zang een veel ruimere strekking; hij dient om het geheugen te hulp te komen, en om alle andere aandoeningen, zowel als die der blijdschap op te wekken. De priesters hadden treurige zowel als blijde tonen in hun liederen, en de Goddelijke inzetting van psalmzingen is dus veel omvattend; want wij worden vermaand, niet alleen om God te loven, maar om elkaar te leren en te vermanen met psalmen en lofzangen en geestelijke liederen, Colossenzen 3:16.

2. Het wordt het Boek der Psalmen genaamd, aldus wordt het aangehaald door Petrus, Handelingen 1:20. Het is een verzameling van psalmen, van al de psalmen, die door den Heiligen Geest waren ingegeven, die hoewel zij op verschillende tijden en bij verschillende gelegenheden gedicht waren, hier toch saamgevoegd zijn, onafhankelijk van en zonder verwijzing naar elkaar. Aldus werden zij bewaard voor verstrooiing en voor verloren gaan, en in gereder en gemakkelijker vorm gebracht ten diepste der kerk. Ziet welk een goeden Meester wij dienen, en welk een lieflijkheid er is in de paden der wijsheid, daar ons niet alleen geboden wordt te zingen bij ons werk, en er ons ook genoeg reden is gegeven om dit te doen, maar ons ook woorden in den mond gelegd zijn en liederen voor ons in gereedheid zijn gebracht.

II. De Auteur van dit boek. Oorspronkelijk is het ongetwijfeld afkomstig van den gezegenden Geest. Het zijn geestelijke liederen, woorden, die de Heilige Geest heeft ingegeven. Van de meesten is David de schrijver geweest, David, de zoon van Isai, die daarom de liefelijke psalmist van Israël wordt genoemd, 2 Sam 23:1. Sommigen, die zijn naam niet in hun opschrift dragen, worden elders

toch uitdrukkelijk aan hem toegeschreven, zoals Psalm 2 in Handelingen 4:25, Psalm 96 en 105 in 1 Kronieken 16. Van een psalm wordt uitdrukkelijk gezegd dat hij een gebed is van Mozes, Psalm 90. En dat sommige van de psalmen door Asaf geschreven zijn, wordt te kennen gegeven in 2 Kronieken 29:30, waar gezegd wordt dat zij den Heere loven zouden met de woorden David's en Asafs des zieners. Sommigen van de psalmen schijnen lang daarna geschreven te zijn, zoals Psalm 137 ten tijde van de Babylonische gevangenschap; maar verreweg de meeste zijn gewis door David geschreven, die een dichterlijker en muzikalen aanleg had, en die verwekt, bekwaam gemaakt en bezield werd voor het werk van de inzetting van het psalmgezang in de kerke Gods, zoals Mozes en Aaron het in hun tijd geweest zijn voor de inzetting der offeranden. Hun inzetting is ter zijde gezet en vervangen, maar de zijne blijft en zal blijven tot aan het einde des tijde, wanneer zij verzwolgen zal worden door de liederen der eeuwigheid. Hierin was David een type van Christus, die van hem is afgestamd, niet van Mozes, omdat Hij gekomen is om de offerande weg te nemen, (het geslacht van Mozes is spoedig teloor gegaan' uitgestorven,) en om blijdschap en lof te vestigen en te bestendigen, want aan het geslacht van David en Christus zal geen einde zijn.

III. De strekking ervan. Het heeft blijkbaar ten doel:

1. De oefeningen van den natuurlijken Godsdienst te ondersteunen, en in de zielen der mensen die vrome genegenheden op te welken, die wij aan God als onzen Schepper, Eigenaar, Bestuurder en Weldoener verschuldigd zijn. Het boek van Job helpt ons om onze eerste beginselen van de Goddelijke volmaaktheden en van Zijne voorzienigheid te bewijzen, maar dit helpt ons om ze te gebruiken in gebed en lof, en uitingen van begeerte naar Hem, de belijdenis van afhankelijkheid van Hem en van algehele toewijding en overgegevenheid aan Hem. Andere delen der Schrift tonen aan dat God oneindig ver boven den mens is en zijn vrijmachtige Heer; maar dit toont ons dat, in weerwil hiervan, wij zondige aardwormen, toch omgang met Hem kunnen hebben, en dat er middelen zijn, waardoor wij in al de onderscheidene toestanden van het menselijk leven gemeenschap met Hem kunnen oefenen, zo wij door onze eigen schuld daar niet in verhinderd worden.

2. Om de voortreffelijkheid van den geopenbaarden Godsdienst in een nog helderder licht te doen uitkomen, en hem in den lieflijkste vorm en op de krachtigste wijze der wereld aan te bevelen. Er is in het gehele boek der psalmen weinig of niets vast de ceremoniële wet. Hoewel de offers nog eeuwenlang meesten in stand blijven, worden zij hier toch voorgesteld als dingen, die door God niet worden begeerd, Psalm 40:7; 51:18, als vergelijkenderwijs kleine, geringe zaken, die ter bestemder tijd zullen verdwijnen. Maar het woord en de wet van God, de gedeelten ervan, die zedelijk en van altijddurende verplichting zijn, worden hier overal verheerlijkt en groot gemaakt, nergens meer dan hier. En van Christus, de kroon en het middelpunt van den geopenbaarden Godsdienst, het fondament, de hoeksteen en hoofdsteen van dat gezegend gebouw, wordt hier duidelijk gesproken in type en profetie, van Zijn lijden en de heerlijkheid daarna volgende, en het koninkrijk, dat Hij in de wereld zal oprichten, waarin Gods verbond met David betreffende zijn koninkrijk zijne vervulling moest hebben. Welk een hoge waardij stelt dit boek op het woord van God, op Zijne inzettingen en rechten, Zijn verbond en de grote en dierbare beloften ervan; en hoe beveelt het ons die aan als onzen gids en steun en ons erfdeel tot in eeuwigheid!

IV. Het nut en gebruik ervan. Alle Schrift, van God ingegeven zijnde, is nuttig om Goddelijk licht te brengen tot ons verstand; maar dit boek is daarbij nog van zeer bijzonder nut om Goddelijk leven en

kracht en een heilige warmte in ons hart te brengen. Geen enkel boek van geheel de Schrift is meer behulpzaam voor de Godsvrucht der heiligen dan dit boek, en dit is het geweest gedurende al de eeuwen der kerk, van dat het geschreven was, en de onderscheidene delen ervan aan den opperzangmeester werden overgegeven ten diepste der kerk.

1. Het is van nut om gezongen te worden. Verder dan David's psalmen kunnen wij gaan, maar behoeven wij niet te gaan voor lofzangen en geestelijke liederen. Omtrent de regelen van de Hebreeuwse dichtmaat zijn de geleerden in het onzekere. Maar deze psalmen behoren naar de dichtmaat van iedere taal overgezet te worden, zo tenminste, dat zij tot stichting der gemeente gezongen kunnen worden. En mij dunkt, dat het ons zeer lieflijk en een grote troost is, als wij David's psalmen zingen, dat wij Gode dezelfden lof offeren, die Hem geofferd werd in de dagen van David en van de andere Godvruchtige koningen van Juda. Zo rijk, zo uitnemend zijn deze Goddelijke gedichten, dat zij nooit uitgeput kunnen worden en nooit versleten of verouderd zijn.

2. Het is van nut om door de dienstknechten van Christus gelezen en verklaard te worden, daar het grote en voortreffelijke waarheden bevat, en regelen betreffende goed en kwaad. Onze Heere Jezus heeft de psalmen verklaard voor Zijne discipelen, de Evangeliepsalmen, en hun verstand geopend, (want Hij had den sleutel David's) om ze te verstaan, Lukas 24:44.

3. Het is nuttig om door alle Godvruchtige mensen gelezen en overdacht te worden. Het is een volle fontein, waaruit wij allen water kunnen scheppen met vreugde. De ervaringen van den psalmist zijn van groot nut ter onzer bestiering, waarschuwing en aanmoediging. Door ons te zeggen hetgeen hij dikwijls doet wat er omging tussen God en zijne ziel, laat hij ons weten wat wij van God kunnen verwachten, en wat Hij van ons verwacht, eist en genadiglijk zal aannemen. David was een man naar Gods hart, en daarom hebben zij, die bevinden enigermate naar hem te gelijken, reden te hopen dat zij door genade vernieuwd zijn naar Gods beeld, en veel vertroosting smaken in het getuigenis van hun geweten voor hen, dat zij van harte Amen kunnen zeggen op David's gebeden en lofzegging.

4. Zelfs de uitdrukkingen van den psalmist zijn van groot nut, en door dezen komt de Geest onze zwakheden te hulp in ons gebed, omdat wij niet weten te bidden zoals het behoort. In ons naderen tot God en in ons terugkeren tot God wordt ons gezegd woorden met ons te nemen, Hosea 14:3, deze woorden, woorden, die de Heilige Geest ons leert. Als wij ons gemeenzaam maken met David's psalmen, gelijk wij behoren te doen, dan kunnen wij vandaar voor elke boodschap die wij te doen hebben voor den troon der genade, hetzij voor belijdenis van zonde, voor gebed of dankzegging, hulp erlangen voor het overleveren van die boodschap. Welke Godvruchtige aandoeningen er ook in ons Sterken, heilige begeerte of hoop, smart of vreugde, daar kunnen wij geschikte woorden er voor vinden om ze in te kleden, gezonde en onderwerpelijke woorden. Het zal goed zijn om de geschiktste en levendigste uitdrukkingen van Godsvrucht, die wij hier vinden, te verzamelen en te rangschikken, ze tot onderscheidene punten of onderwerpen van gebed te maken, ten einde ze gereed bij de hand te hebben. Wij kunnen dan eens den enen, en dan weer den anderen treffenden psalm nemen en hem bidden, dat is: in onze gedachten over elk vers er van uitweiden en onze overdenkingen opzenden tot God, zoals zij naar aanleiding van de uitdrukkingen, die wij daar vinden, in ons opkomen. De geleerde Dr. Hammond zegt in de voorrede van zijne parafrase op de psalmen dat zulk een geregelde overdenking van enkele psalmen met deze punctuatie van innerlijke Godsvrucht, opgewekt en bezield door het leven en de kracht, die erin de psalmen zijn, verre te verkiezen is boven het van buiten opzeggen van den gehelen psalter, want men behoort er tegen te

waken dat de oefeningen der Godsvrucht ontaarden in een harteloos, geesteloos "opzeggen." Ook dienen de psalmen niet alleen tot hulp en steun van onze Godsvrucht, maar zij leren ons ook dankzegging te doen tot verheerlijking van God, en zijn een richtsnoer voor onzen levenswandel, ons lerende om onzen weg wel aan te stellen, zodat wij in het einde het heil Gods zien, Psalm 58:23. Zo waren de psalmen dienstbaar aan de Oud-Testamentische kerk, maar voor ons Christenen kunnen zij van meer nut zijn dan zij konden wezen voor hen, die voor de komst van Christus geleefd hebben, want, gelijk de offers van Mozes, zo worden de liederen van David verklaard en meer verstaanbaar gemaakt door het Evangelie van Christus, dat ons binnen den voorhang leidt; zodat, indien wij bij David's gebeden en lofzeggingen de gebeden van Paulus in zijn brieven en de nieuwe liederen in de Openbaring voegen, wij volkomen toegerust zijn voor dit goede werk, want de volmaakte Schrift maakt den mens Gods volmaakt, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust.

Wat de verdeling van dit boek betreft, daarover behoeven wij in geen zorg te zijn. Er is geen verband (of tenminste zelden) tussen den enen psalm en den anderen. Er is ook geen reden te bespeuren, waarom zij in de volgorde geplaatst zijn, waarin wij ze hier vinden; maar die volgorde schijnt zeer oud te zijn, want wat nu de tweede psalm is, was het ook in den tijd der apostelen, Handelingen 13:33. In de Vulgata zijn de Ode en de 10de psalm bij elkaar gevoegd; alle Roomse schrijvers citeren uit de Vulgata, zodat vandaar af door het gehele boek, hun getal een minder is dan in onzen Bijbel. Onze 11de is hun lade, onze 119de hun 118de. Maar dan verdelen zij den 147sten psalm in tweeën, en zo komen zij toch tot het getal 150. Sommigen hebben beproefd de psalmen onder hoofden te brengen naar hun inhoud; maar er is dikwijls in een en dezelfden psalm zulk een verscheidenheid van stof, of van inhoud, dat dit met geen zekerheid of vastheid geschieden kan; doch de zeven boetpsalmen zijn zeer bijzonder door vele Godvruchtigen van de overige onderscheiden. Daartoe worden de 6de, 32ste, 38ste, 51ste, 102de, 130ste en 143ste gerekend. De psalmen waren verdeeld in vijf boeken, ieder besluitende met Amen, Amen, of Halleluja. Het eerste eindigt met Psalm 41; het tweede met Psalm 72, het derde met Psalm 89; het vierde met Psalm 106, het vijfde met Psalm 150. Anderen verdelen ze in drie vijftigen, anderen in zestig gedeelten, twee voor elke dag der maand, een voor 's morgens, den anderen voor 's avonds. Laat goede Christenen ze voor zich zelven verdelen op de wijze, waardoor zij er het best mede bekend kunnen worden, ten einde ze bij alle gelegenheden bij de hand te hebben, en ze te zingen met den geest en met het verstand.

PSALM 1

1 Welgelukzalig is de man, die niet wandelt in den raad der goddelozen, noch staat op den weg der zondaren, noch zit in het gestoelte der spotters;
2 Maar zijn lust is in des HEEREN wet, en hij overdenkt Zijn wet dag en nacht.
3 Want hij zal zijn als een boom, geplant aan waterbeken, die zijn vrucht geeft op zijn tijd, en welks blad niet afvalt; en al wat hij doet, zal wel gelukken.
4 Alzo zijn de goddelozen niet, maar als het kaf, dat de wind henendrijft.
5 Daarom zullen de goddelozen niet bestaan in het gericht, noch de zondaars in de vergadering der rechtvaardigen.
6 Want de HEERE kent den weg der rechtvaardigen; maar de weg der goddelozen zal vergaan.

Dit is een psalm ter onderrichting een leerdicht betreffende goed en kwaad ons voorstellende leven en dood, de zegen en de vloek, opdat wij de rechte weg zullen inslaan, die leidt naar het geluk, en die weg zullen vermijden, die gewisselijk naar ellende en verderf heenvoert. De verschillende aard en toestand van Godvruchtigen en goddelozen, van hen die God dienen, en hen, die Hem niet dienen, zijn hier in weinig woorden duidelijk aangetoond, zodat ieder, die getrouw met zichzelf wil omgaan, hier zijn eigen aangezicht kan aanschouwen en zijn eigen oordeel kan lezen. Gelijk de verdeling van de kinderen van de mensen in heiligen en zondaars rechtvaardigen en onrechtvaardigen, kinderen van God en kinderen van de boze, dateert van dat de worsteling begon tussen zonde en genade, het zaad van de vrouw en het zaad van de slang en dus zeer oud is, zo is zij *ook* blijvend, en zal alle andere verdelingen en onderverdelingen van de mensen in hoog en laag rijk en arm, dienstbaren en vrijen, overleven, want hierdoor zal de eeuwige staat van de mensen bepaald en beslist worden, en die onderscheiding zal duren zolang ais hemel en hel duren. Deze psalm toont ons:

I. De heiligheid en gelukzaligheid van een Godvruchtige, vers 1-3..

II De zondigheid en rampzaligheid van een goddeloze, vers 4-5..

III. De grond en de reden voor beide, vers 6

Wie hij ook zij, die de psalmen van David bijeenverzameld heeft (waarschijnlijk Ezra) hij heeft met goede reden deze psalm tot de eerste gesteld, als een voorrede of inleiding tot de overige, omdat het volstrekt noodzakelijk is, dat wij rechtvaardig zijn voor God, om onze oefeningen van de Godsvrucht Hem welbehagelijk te doen zijn, want alleen het gebed des oprechten is Zijn welgevallen, en daarom ook rechte denkbeelden te hebben omtrent de gelukzaligheid, en recht te zijn in de keuze van de weg, die er henen voert. Diegenen zijn niet geschikt om goed te bidden, die niet wandelen op goede wegen.

Psalm 1:1-3

De psalmist begint met de aard en de toestand van een Godvruchtige, opdat zij het eerst er de vertroosting van smaken zullen, aan wie dit toekomt. Hier is:

I. Een beschrijving van de geest, de gezindheid en de weg van de Godvruchtige, waaraan wij onszelf kunnen toetsen. De Heere kent bij name degenen, die de Zijnen zijn, maar wij moeten hen kennen aan hun karakter, want dat komt overeen met onze staat van toetsing, onze proefstaat, opdat wij er ons op toeleggen om aan dat karakter te beantwoorden, hetgeen zowel het gebod is van de wet, waaraan wij verplicht zijn te gehoorzamen, als de voorwaarde van de belofte, die het ons belang is na te komen. Het karakter van de Godvruchtige wordt hier gegeven volgens de regelen, naar welke hij verkiest te wandelen, en die hij zich ten richtsnoer stelt. Wat wij bij ons uitgangspunt en bij iedere wending op onze levensweg tot gids kiezen, de koers van deze wereld of het Woord van God, is van het alleruiterste belang. Een vergissing in de keuze van onze maatstaf en leidsman kan noodlottig zijn, maar als wij daaromtrent de rechte keuze doen dan zijn wij op de goede weg om Gode welbehagelijk te handelen.

1. Teneinde alle kwaad te mijden zal de Godvruchtige het gezelschap van boosdoeners ten enenmale verzaken en zich niet door hen laten leiden, vers 1. *Hij wandelt niet in de raad van de goddelozen,* enz. Dit deel van zijn karakter wordt het eerst genoemd, omdat zij, die de geboden van hun God willen houden, tot boosdoeners moeten zeggen: Wijkt van ons, Psalm 119:15, en af te wijken van het kwade is hetgeen waarin de wijsheid begint.

A. Hij ziet boosdoeners rondom zich, de wereld is er vol van, aan alle zijden wandelen zij. Zij worden hier beschreven naar drieerlei karakter: *goddelozen, zondaren, spotters.* Zie langs welke trappen de mensen tot de hoogte van goddeloosheid komen: "Nemo repente fit turpissimus Niemand bereikt op eenmaal de hoogte van de ondeugd." Zij zijn eerst *goddeloos,* de vreze Gods van zich afwerpende en levende in veronachtzaming van hun plicht jegens Hem. Maar daarbij blijft het niet met hen: als de Godsdienst verzaakt wordt, dan komen zij er toe om *zondaars* te zijn, zij breken uit in openlijke opstand tegen God, en in de dienst van de zonde en van Satan, nalaten baant de weg tot doen, tot bedrijven, en daardoor wordt het hart zo verhard, dat zij ten laatste er toe komen om *spotters* te zijn, zij trotseren al wat heilig is, beschimpen de Godsdienst, en maken een grap van de zonde. Zo gaat de weg van de ongerechtigheid bergafwaarts, de slechten worden erger, die zelf zondaars zijn, worden verleiders van anderen en voorspraken van Baal. Het woord, dat wij vertalen door *goddelozen* geeft de zodanigen te kennen, die onvast zijn, geen bepaald doel najagen, naar geen vaste regel wandelen, maar klaar staan voor iedere lust, toegeven aan iedere verzoeking. Het woord voor *zondaren* duidt de zodanigen aan, die besloten zijn voor de beoefening van de zonde, er hun handwerk van maken. De *spotters* zijn degenen, die *hun mond tegen de hemel zetten.* Dezen ziet de Godvruchtige aan met een bedroefd hart, zij zijn zijn rechtvaardige ziel een voortdurende kwelling. Maar:

B. Hij mijdt hen overal waar hij hen ziet. Hij doet niet zoals zij doen en daarom heeft hij geen gemeenzame omgang met hen.

a. *Hij wandelt niet in de rand van de goddelozen,* hij is niet tegenwoordig in hun raadsvergaderingen, ook raadpleegt hij hen niet, al zijn zij ook nog zo vernuftig, schrander en

geleerd, indien zij goddeloos zijn, zullen zij niet de mannen zijn van zijn raad, hij bewilligt niet in hun raad, spreekt niet zoals zij spreken, Lukas 23:51, hij richt zich niet naar hun beginselen, handelt niet naar de raad, die zij geven en nemen. De goddelozen zijn ijverig om hun raad te geven tegen de Godsdienst, en zij gaan daar zo listig bij te werk, dat wij reden hebben ons zeer gelukkig te achten als wij er aan ontkomen om er door verstrikt en verlokt te worden.

b. Hij *staat niet op de weg van de zondaren,* hij vermijdt het om te doen zoals zij doen, hun weg zal niet zijn weg zijn. hij zal er niet op komen, en nog veel minder er op blijven, zoals de zondaar die "zich op een weg stelt, die niet goed is," Psalm 36:5. Hij vermijdt het zoveel als hem mogelijk is om te wezen waar zij zijn, ten einde hen niet na te volgen, hij wil zich niet met hen vergezellen, hen niet tot zijn vrienden of metgezellen kiezen. Hij staat niet op hun weg om door hen medegenomen te worden, maar blijft even ver van hen weg als van een plaats of een persoon, die door pest is besmet, uit vrees er door aangestoken te worden, Spreuken 4:14, 15. Die voor kwaad wil bewaard worden, moet het kwaad uit de weg blijven.

c. Hij zit *niet in het gestoelte van de spotters.* Hij neemt geen rust met degenen, die gerust nederzitten in hun goddeloosheid en er behagen in scheppen dat hun geweten toegeschroeid is, hij vergezelt zich niet met hen, die samenkomen om wegen en middelen te bedenken ter ondersteuning en bevordering van het rijk des duivels, of die in openbaar gericht nederzitten om het geslacht van de rechtvaardigen te veroordelen. De zetel van de dronkaards is de zetel van de spotters. Psalm 69:13. Zalig is de man, die daar nooit in nederzit, Hosea 7:5.

2. Om te kunnen doen wat goed is en daar in te volharden onderwerpt de Godvruchtige zich aan de leiding van Gods Woord, en maakt er zich gemeenzaam mede, vers 2. Dat is het wat hem uit de weg houdt van de goddelozen en hem versterkt tegen hun verzoekingen. "Ik heb mij naar het woord Uwer lippen gewacht voor de paden van de bedriegers", Psalm 17:4. Wij behoeven de gemeenschap van zondaren, hetzij voor genoegen of voordeel, niet te zoeken als wij gemeenschap hebben me. het Woord van God en met God zelf in en door Zijn Woord. "Als gij wakker wordt zal hetzelve met u spreken" Spreuken 6:22. Wij kunnen oordelen over onze geestelijke staat door te vragen: "Wat is ons de wet Gods? Hoe schatten of waarderen wij haar? Welke plaats heeft zij in ons?" Zie hier:

a. De gehele genegenheid, die een Godvruchtige heeft voor de wet van God zon *lust is in haar.* Hij verlustigt zich er in, hoewel het een wet is, een juk, omdat het de wet Gods is, die heilig, rechtvaardig en goed is, die hij vrijwillig toestemt en er zich dus in verlustigt "naar de inwendige mens," Romeinen 7:16, 22. Allen die blijde zijn dat er een God is, moeten blijde zijn dat er een Bijbel is, een openbaring Gods, van Zijn wil en van de enige weg tot gelukzaligheid in Hem.

b. De innige, gemeenzame bekendheid, die een Godvruchtige onderhoudt met het woord van God, die wet *overdenkt hij dag en nacht,* hieruit blijkt dat zijn lust in haar is, want aan hetgeen wij liefhebben denken wij gaarne, Psalm 119:97. Gods Woord te overdenken is met onszelf te spreken over de grote dingen, die er in vervat zijn, met grote aandacht des harten, totdat deze dingen een diepe, blijvende indruk op ons gemaakt hebben en wij er de kracht en gunst van ervaren in onze ziel. Dit moeten wij doen *dag en nacht,* wij moeten de gestadige gewoonte hebben om acht te nemen op het Woord van God als het richtsnoer van onze handelingen en de bron van onze vertroostingen, en wij moeten het in onze gedachten hebben bij alles wat er voorvalt, hetzij bij dag of bij nacht. Geen

tijd is verkeerd of ongeschikt om het Woord Gods te overdenken. Wij moeten er ons niet slechts des morgens en des avonds, bij het begin van de dag en van de nacht toe begeven om Gods Woord te overdenken, maar dit denken moet als ingeweven zijn met de werkzaamheden van de dag en met de rust en de sluimering van de nacht, Word ik wakker, zo ben ik nog bij U.

II. Een verzekering gegeven van de gelukzaligheid des Godvruchtigen, waarmee wij ons moeten opwekken en aanmoedigen om te beantwoorden aan het karakter van de zodanigen.

1. In het algemeen: hij is *welgelukzalig,* vers 1. God zegent hem, en die zegen maakt hem gelukkig. Zaligheid bevat voor hem zegeningen van allerlei aard, zegeningen van de hoge en de lage waterwellingen, genoeg om hem volkomen gelukkig te maken, geen van de bestanddelen van de gelukzaligheid zal hem ontbreken. Als hij het onderneemt om een gelukkig mens te beschrijven, dan beschrijft hij een Godvruchtig mens, want met dat al zijn toch alleen diegenen gelukkig, waarlijk gelukkig, die heilig, waarlijk heilig zijn, en het is van meer belang voor ons om de weg tot gelukzaligheid te kennen dan om te weten waarin de gelukzaligheid zal bestaan. Ja meer: Godsvrucht en heiligheid zijn niet slechts de weg tot het middel voor gelukzaligheid, maar de gelukzaligheid zelf, Openbaring 22:14. Gesteld eens dat er geen ander leven was na dit leven dan zou toch die mens zalig zijn, die zich op de weg des plichts houdt.

2. Zijn gelukzaligheid wordt hier aangetoond, duidelijk gemaakt door een gelijkenis, vers 3. *Hij zal zijn als een boom,* vruchtbaar en bloeiend. Dit is het gevolg, de uitwerking,

A. Van zijn vrome gewoonte, hij overdenkt de wet van God, doet haar doordringen tot zijn merg en bloed, en hierdoor wordt hij als een boom. Hoe meer wij met het Woord Gods verkeren, hoe beter wij toegerust zullen zijn voor alle goed woord en werk. Of:

B. Van de beloofde zegen, hij is van de Heere gezegend, en daarom *zal hij zijn als een boom.* De Goddelijke zegen brengt werkelijke uitwerkingen teweeg. Het is de zaligheid, het geluk van een Godvruchtige:

a. Dat hij door de genade Gods geplant is. Deze hoornen waren van nature wilde olijfbomen, en zullen dit blijven totdat zij opnieuw ingeënt zijn en aldus geplant door een macht en kracht van boven. Nooit is een goede boom uit zichzelf gegroeid, het is de planting des Heeren, en daarom moet Hij er in verheerlijkt worden, Jesaja 61:3. "De bomen des Heeren zijn vol van sap," Psalm 104:16.

b. Dat hij geplaatst is bij de middelen van de genade, hier *waterbeken* genoemd, de beekjes van de rivier, *die de stad Gods verblijden,* Psalm 46:5, van deze ontvangt de Godvruchtige kracht en sterkte, maar in het verborgen, zonder dat het gezien wordt.

c. Dat zijn handelingen, zijn praktijk en vrucht zullen zijn, overvloedig tot onze rekening, Filipp. 4:17. Tot hen, die God het eerst gezegend heeft, zei Hij: *Zijt vruchtbaar,* en nog zijn de vertroosting en de eer van vruchtbaarheid een beloning voor de arbeid ervan. Van hen, die de zegeningen van de genade genieten, wordt verwacht dat zij in de gezindheid van hun hart en in de strekking van hun leven beantwoorden aan de bedoelingen van de genade, en dan brengen zij vruchten voort. En het zij opgemerkt tot lof van de grote wijngaardenier zij brengen vruchten voort (hetgeen van hen geëist

wordt) op hun tijd, als zij het schoonst en het nuttigst zijn, iedere gelegenheid gebruikende om goed te doen, en het doende op de juiste, de bestemde tijd.

d. Dat zijn belijdenis bewaard zal blijven voor bederf of verval, *welks blad niet af valt.* Zelfs het blad van hen die slechts de bladeren van de belijdenis voortbrengen zonder enigerlei goede vrucht, zal verdorren, afvallen, en dan zullen zij zich over hun belijdenis evenzeer schamen, als zij er ooit trots op geweest zijn. Maar indien het Woord Gods heerst in het hart, dan zal dit de belijdenis groen houden, zowel tot onze vertroosting als tot onze eer, de lauweren, die aldus gewonnen zijn, zullen nooit verwelken.

e. Dat voorspoed hem zal volgen overal waar hij heengaat, voorspoed van de ziel. Al wat hij doet in overeenstemming met de wet zal wel gelukken, slagen naar de begeerte van zijn hart, ja boven zijn verwachting.

Bij het zingen van deze verzen als wij getroffen zijn door de boosaardige en gevaarlijke aard van de zonde, en de alles-overtreffende uitnemendheid van de Goddelijke wet en de kracht van Gods genade, waarvan onze vrucht wordt gevonden, moeten wij onszelf en elkaar vermanen en leren om te waken tegen de zonde en alles wat er heenleidt, veel te verkeren met het Woord van God, en overvloedig te zijn in de vruchten van de gerechtigheid, en in het gebed God te vragen om Zijn genade beide om ons te versterken tegen ieder boos woord en werk, en ons voor ieder goed woord en werk toe te rusten en bekwaam te maken.

Psalm 1:4-6

1. Hier hebben wij de beschrijving van de goddelozen, vers 4.

a. In het algemeen, zij zijn het tegenovergestelde van de rechtvaardigen zowel in aard als in toestand. *Alzo zijn de goddelozen niet.* De LXX herhalen dit met nadruk: *niet aldus* de goddelozen, zij zijn *niet* zo, zij worden geleid door de raad van de goddelozen op de weg van de zondaren, naar het gestoelte van de spotters, zij hebben geen lust in Gods wet, denken er zelfs niet aan, zij brengen geen vruchten voort, maar wijndruiven van Sodom, zij beslaan onnuttelijk de aarde.

b. In het bijzonder, terwijl de rechtvaardigen als nuttige, vruchtbare bomen zijn, zijn zij de goddelozen *als het kaf, dat de wind henendringt,* het allerlichtste van het kaf, het stof, dat de eigenaar van de dorsvloer weggedreven wenst te zien, daar het tot niets nut is. Wilt gij een schatting van hen maken? Wilt gij hen wegen? Zij zijn als het kaf, in Gods schatting van hoegenaamd geen waarde, hoe hoog zij zichzelf ook schatten mogen. Wilt gij hun gemoedsaard kennen? Zij zijn licht en ijdel, er is geen substantie in hen, geen degelijkheid, zij worden gemakkelijk door iedere wind en elke verzoeking heen en weer gedreven zij hebben geen vastheid. Wilt gij weten wat hun einde is? De toorn Gods zal hen heendrijven in hun goddeloosheid, zoals de wind het kaf henendrijft, dat nooit meer vergaderd of gezocht zal worden. Het kaf kan voor een wijle onder het koren zijn, maar Hij komt, "wiens wan In Zijn hand is, en Hij zal Zijn dorsvloer doorzuiveren’" Zij, die door hun eigen zonde en dwaasheid zich als kaf maken, zullen aldus bevonden worden voor de wind en het vuur des Goddelijken toorns, Psalm 35:5. even onmachtig om er voor te bestaan als om er aan te ontkomen, Jesaja 17:13.

2. Het oordeel over de goddelozen uitgesproken, vers 5..

a. Zij zullen na hun gerechtelijk verhoor als schuldig-verklaarde verraders uitgeworpen worden, zij *zullen niet bestaan in het gericht, zij* zullen schuldig worden bevonden, zij zullen van schaamte het hoofd laten hangen en al hun verontschuldigingen zullen als beuzelachtig worden afgewezen. Er is een toekomend oordeel, waarin ieders tegenwoordige aard en werk, hoe kunstmatig en zorgvuldig ook verborgen of bemanteld, volkomen ontdekt en in het licht gesteld zullen worden, in hun ware kleuren worden gezien, en dan zal ieders toekomende staat door een onherroepelijk vonnis voor de eeuwigheid worden vastgesteld. De goddelozen moeten verschijnen voor dat gericht om te ontvangen naar in het lichaam geschied is. Zij kunnen hopen er wel goed, ja met eer, te zullen afkomen, maar in die hoop zullen zij teleurgesteld worden, zij *zullen niet bestaan in het gericht,* zo helder en duidelijk zal het getuigenis tegen hen zijn, en zo onpartijdig en rechtvaardig zal het oordeel wezen.

b. Zij zullen voor eeuwig buitengesloten zijn van het gezelschap van de gelukzaligen, zij zullen niet bestaan *in de vergadering van de rechtvaardigen, in het oordeel,* volgens sommigen, in dat hof, waarin de heiligen als bijzitters met Christus de wereld zullen oordelen, deze heilige myriaden, waarmee Hij zal komen "om gericht te houden tegen allen", 1 Corinthiers 6:2. Of, *in de hemel, daar* zal weldra een algemene vergadering gezien worden van de gemeente van de eerstgeborenen, een vergadering van de rechtvaardigen, en van geen anderen dan heiligen, van volmaakte heiligen, een vergadering, zoals er nooit een op aarde gezien was, 2 Thessalonicenzen 2:1. In die vergadering zullen de goddelozen geen plaats hebben. In het Nieuwe Jeruzalem zal geen onreine, geen

ongeheiligde binnenkomen. Zij zullen de rechtvaardigen zien ingaan in het koninkrijk, en zelf tot hun eeuwige kwelling zijn buitengeworpen, Lukas 13:27. De goddelozen en onheiligen in deze wereld hebben de rechtvaardigen en hun vergadering bespot, hen veracht en hun gezelschap niet begeerd, rechtvaardiglijk zullen zij dus voor eeuwig van hen gescheiden zijn. Geveinsden in deze wereld kunnen zich onder de dekmantel van een schoonschijnende belijdenis indringen in de vergadering van de rechtvaardigen en er ongehinderd en onontdekt blijven, maar Christus kan niet bedrogen worden, al kunnen Zijn dienstknechten het wel, de dag komt wanneer Hij de schapen van de bokken, het onkruid van de tarwe zal scheiden, zie Mattheus 13:41, 49. Die grote dag zo noemt het de Chaldeer zal een dag van ontdekking, een dag van onderscheiding en een dag van eindverdeling zijn. Dan zult gijlieden wederom zien het onderscheid tussen de rechtvaardige en de goddeloze, Maleachi 3:18, hetgeen hier soms moeilijk te zien is.

3. De reden gegeven voor die verschillenden staat van de Godvruchtigen en goddelozen, vers 6..

a. God moet al de eer hebben van de voorspoed en de gelukzaligheid van de rechtvaardigen. Zij zijn zalig, omdat *de Heere hun weg kent*, Hij heeft er hen toe verkoren, en hen geneigd om hem te verkiezen, Hij leidt en bestuurt hen in die weg, bevestigt er hun gangen op.

b. Zondaren moeten al de schuld dragen van hun verderf. De goddelozen vergaan omdat de weg, waarop zij verkozen hebben te wandelen, regelrecht ten verderve voert, en daarom moeten zij daar noodzakelijkerwijs in eindigen. Of we kunnen het aldus nemen: de Heere keurt de weg des rechtvaardigen goed, heeft er een welbehagen in, en daarom zal hij onder de invloed van Zijn vriendelijke, goedkeurende blikken voorspoedig zijn en goed eindigen, maar Hij is toornig op de weg van de goddelozen, alles wat zij doen is Hem aanstotelijk, en daarom zal hun weg vergaan en zij er mede. Het is zeker dat ieders oordeel voortkomt van de Heere, en het staat goed of slecht met ons, en zal waarschijnlijk in alle eeuwigheid zo blijven, al naar wij de Heere welbehagelijk of niet welbehagelijk zijn. Laat dit de kwijnende moed van de rechtvaardigen ophouden, dat de Heere hun weg kent, hun hart kent, Jeremia 12:3, hun gebed in de binnenkamer ziet en hoort, Mattheus 6:6, hun karakter kent, in hoe zwarte kleuren het ook door de smaad van de mensen afgeschilderd wordt, en dat Hij weldra hen en hun weg openbaar zal maken voor de wereld, tot hun onvergankelijke eeuwige blijdschap en eer. Laat dit ook de vrolijkheid en gerustheid benevelen van de zondaars, dat hun weg, hoe aangenaam die nu ook is, ten laatste zal vergaan.

Laat ons, terwijl wij deze verzen zingen en biddend overdenken, een heilige vrees koesteren voor het deel des goddelozen, en het met een vaste, en levendige verwachting van het toekomend oordeel afbidden, en onszelf opwekken om er voor bereid te zijn, en ons met een heilige zorgvuldigheid Gode in alles aangenaam maken en van ganser harte bidden om Zijn gunst.

PSALM 2

1 Waarom woeden de heidenen, en bedenken de volken ijdelheid?
2 De koningen der aarde stellen zich op, en de vorsten beraadslagen te zamen tegen den HEERE, en tegen Zijn Gezalfde, zeggende:
3 Laat ons hun banden verscheuren, en hun touwen van ons werpen.
4 Die in den hemel woont, zal lachen; de HEERE zal hen bespotten.
5 Dan zal Hij tot hen spreken in Zijn toorn, en in Zijn grimmigheid zal Hij hen verschrikken.
6 Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, den berg Mijner heiligheid.
7 Ik zal van het besluit verhalen: de HEERE heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd.
8 Eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting.
9 Gij zult hen verpletteren met een ijzeren scepter; Gij zult hen in stukken slaan als een pottenbakkersvat.
10 Nu dan, gij koningen, handelt verstandiglijk; laat u tuchtigen, gij rechters der aarde!
11 Dient den HEERE met vreze, en verheugt u met beving.
12 Kust den Zoon, opdat Hij niet toorne, en gij op den weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden. Welgelukzalig zijn allen, die op Hem betrouwen.

De vorige psalm was ZEDELIJK en toonde ons onze plicht, deze psalm is Evangelisch en toont ons onze VERLOSSER. Onder het type van Davids koninkrijk, dat door God was ingesteld, veel tegenstand ontmoet heeft, maar ten laatste de bovenhand behield, wordt geprofeteerd van het koninkrijk van de Messias, de Zone Davids, hetwelk het voornaamste doel is van deze psalm, en ik denk dat er minder in is van het type, en meer van het antitype dan in een van de andere Evangeliepsalmen, want er is niets in dan hetgeen van toepassing is op Christus, maar sommige dingen, die volstrekt niet van toepassing zijn op David, vers 6, 7. Gij *zijt Mijn Zoon,* IK ZAL DE EINDEN DER AARDE GEVEN TOT UWE BEZITTING, vers 8, en KUST DEN ZOON, vers 12. Dat wordt gezegd van Christus te zijn gesproken, Handelingen 4:27, 13:33, Hebreeen 1:5. De Heilige Geest voorzegt hier:

I. De tegenstand, die aan het rijk van de Messias geboden zal worden vers 1-3..

II. De verijdeling en de straf van die tegenstand, vers 4, 5.

III. De oprichting van Christus koninkrijk in weerwil van die tegenstand, vers 6.

IV. De bevestiging ervan, vers 7..

V. Een belofte van de uitbreiding en de voorspoed ervan, vers 8, 9.

Vl. Een oproeping en vermaning aan koningen en vorsten om zich als gewillige onderdanen van dat koninkrijk er aan te onderwerpen, vers 10-12. Of wel: Wij hebben hier:

1. Bedreigingen tegen de vijanden van Christus koninkrijk, vers 1-6..

2. Beloften, gedaan aan Christus zelf, het hoofd van dat koninkrijk, vers 7-9..

3. Raad, gegeven aan allen om de belangen van dat koninkrijk te omhelzen, vers 10-12.

Evenals de vorige is ook deze psalm gepast vooraan gesteld in dit boek, omdat, gelijk het om Gode welbehagelijk te zijn nodig is dat wij ons onderwerpen aan de voorschriften van Zijn wet, zo is het even nodig, dat wij ons onderwerpen aan de genade van Zijn Evangelie, en in de naam des Middelaars tot Hem komen.

Psalm 2:1-6

Wij hebben hier een zeer grote worsteling om het koninkrijk van Christus, de hel en de hemel strijden er om, het toneel des oorlogs is deze aarde, waar Satan sedert lang een overweldigd rijk in bezit had, van een zodanige heerschappij in geoefend heeft, dat hij de *overste* genoemd is, tot zelfs van *de macht van de lucht* die wij inademen, en *de God van de wereld* waarin wij leven. Hij weet zeer goed dat, naarmate het koninkrijk van de Messias zich verheft en veld wint, het zijne valt, en daarom hoewel dit koninkrijk gewis opgericht zei worden, zal het toch niet zonder tegenstand zijn.

Merk hier op:

I. De krachtige tegenstand, die aan de Messias en Zijn rijk geboden zal worden, aan Zijn heilige Godsdienst en al de belangen ervan, vers 1-3. Men zou verwacht hebben dat zo'n grote zegen voor deze wereld algemeen en met blijdschap welkom geheten zou worden, en dat iedere schoof zich terstond gebogen zou hebben voor die van de Messias en alle kronen en scepters op aarde aan Zijn voeten zouden gelegd zijn, maar het tegendeel wordt gezien. Nooit is aan de denkbeelden van enigerlei secte van philosophen, hoe ongerijmd ook, of aan de macht van enigerlei vorst of staat, hoe tirannisch ook, zo heftige tegenstand geboden als aan de leer en de regering van Christus. Een teken, dat zij van de hemel waren, want de tegenstand blijkt duidelijk uit de hel afkomstig te zijn.

1. Er wordt ons hier gezegd wie als tegenstanders van Christus zullen optreden, des duivels werktuigen zullen zijn in deze opstand tegen Zijn koninkrijk. Vorst en volk, het hof en het land, hebben soms afzonderlijke belangen maar hier zijn zij verenigd tegen Christus, niet alleen de machtigen en aanzienlijken, maar het grauw, het gepeupel, de *heidenen*, grote getallen, gehele maatschappijen van hen. Hoewel zij gewoonlijk tuk zijn op vrijheid, waren zij toch afkerig van de vrijheid, die Christus is komen teweegbrengen en verkondigen. Niet het grauw alleen, maar de machtigen en aanzienlijken, (onder wie men meer verstand en bedachtzaamheid verwacht zou hebben), treden heftig op tegen Christus. Hoewel Zijn koninkrijk niet is van deze wereld, noch ten doel treeft om de belangen van de koningen te verzwakken of er afbreuk aan te doen, maar integendeel ze te steunen en te bevorderen, zo zij, de koningen van de aarde toch terstond de wapens tegen Hem opgevat. Zie de uitwerking van de oude vijandschap in het zaad van de slang tegen het zaad van de vrouw en hoe algemeen en boosaardig het bederf is van het mensdom. Zie hoe geducht de vijanden van de kerk zijn, zij zijn talrijk, zij zijn machtig. De ongelovige Joden worden hier *heidenen* genoemd, zo ellendig waren zij ontaard, afgevallen van het geloof en de heiligheid van hun voorouders, zij hebben de heidenen opgewekt en aangespoord om de Christenen te vervolgen. Gelijk de Filistijnen en hun vorsten, Saul en zijn hovelingen, de misnoegde partij en haar aanvoerders, Davids komst tot de troon hebben tegengestaan, zo hebben Herodes en Pilatus de heidenen en de Joden het uiterste gedaan tegen Christus en Zijn invloed op de mensen Handelingen 4:27.

2. Wie het is, met wie zij twisten en tegen wie zij al hun strijdkrachten bijeenbrengen? Het is *tegen de Heere en tegen Zijn gezalfde* tegen alle Godsdienst in het algemeen en de Christelijke Godsdienst in het bijzonder. Het is zeker dat allen, die vijanden van Christus zijn wat zij ook mogen voorgeven vijanden zijn van God zelf: zij "hebben Mij en Mijn Vader gehaat," Johannes 15:24. De grote Auteur van onze heilige Godsdienst wordt hier genoemd *des Heren Gezalfde*, of de *Messias, of* de *Christus* in toespeling op de zalving van David tot koning over Israël. Hij is beide gemachtigd

en bevoegd om het Hoofd, de koning van de kerk te zijn, is behoorlijk met dit ambt bekleed, en in alle opzichten ervoor geschikt, en toch zijn er die tegen Hem zijn, ja juist daarom zijn zij tegen Hem, zij kunnen Gods gezag niet dulden, zijn afgunstig op Christus' verhoging en hebben een ingewortelde vijandschap tegen de Geest van de heiligheid.

3. Hun tegenstand wordt hier beschreven:

a. Het is een uiterst boosaardige tegenstand. *Zij woeden,* verbitteren en kwellen zich, knarsen op hun tanden uit ergernis, dat Christus' koninkrijk wordt opgericht, het veroorzaakt hun de grootste ongerustheid en vervult hen met toorn, zodat zij geen genot meer kunnen smaken, zie Lukas 13:14, Johannes 11:47, Handelingen 5:17, 33, 19:28. Afgodendienaars woedden om de ontdekking hunner dwaasheid, de overpriesters en Farizeen om het in de schaduw stellen van hun roem en het wankelen van hun overweldigde heerschappij. Zij, die kwaad deden woedden tegen het licht.

b. Het is een wel overlegde tegenstand. Zij *bedenken,* zij zinnen op middelen, om de belangen van Christus' koninkrijk te vernietigen, en zijn er zeker van dat zij in hun pogingen daartoe wel zullen slagen, zij vleien zich de Godsdienst ter neer te zullen werpen en er de overwinning over te zullen behalen.

c. Het is een vastberaden hardnekkige tegenstand. Zij *stellen zich op,* stellen hun aangezicht als een keisteen en hun hart als een diamant in trotsering van verstand en geweten en alle de verschrikkingen des Heeren, zij zijn trots en vermetel zoals de torenbouwers van Babel, en willen, wat er ook van kome, volharden in hun voornemen en besluit.

d. Het is een tegenstand van saamverbondenen, zij *beraadslagen tezamen,* om elkaar te helpen en aan te vuren, in die tegenstand, zij nemen, "nemine contradicente-eenstemmig" hun besluit, dat zij de onheilige oorlog tegen de Messias met alle kracht zullen voortzetten, en daarop worden vergaderingen belegd, partijen gevormd, en al hun verstand en vernuft in het werk gesteld om wegen en middelen te vinden om de vestiging van Christus' koninkrijk te beletten, Psalm 83:5.

4. Hier wordt ons gezegd wat het is, waar zij zo vertoornd op zijn, en wat zij met hun tegenstand beogen, vers 3 :*Laat ons hun banden verbreken*. Zij willen onder geen regering zijn, zij zijn kinderen Belials, die het juk niet kunnen verdragen, tenminste niet het juk des Heeren en van Zijn Gezalfde. Zij willen zich tevreden houden met zulke denkbeelden van het koninkrijk Gods en de Messias, die hen kunnen dienen om er over te twisten en er hun eigen heerschappij mee te steunen, indien de Heere en Zijn (gezalfde hen rijk en groot willen maken in de wereld, dan zullen zij hen welkom heten, maar als die hun verdorven lusten en hartstochten willen tegengaan, hun hart en hun leven willen hervormen en verbeteren, hen onder de heerschappij, willen brengen van een reine hemelse Godsdienst, dan voorwaar "willen zij niet dat deze over hen koning zij", Lukas 19:14. Christus heeft *banden en touwen* voor ons, zij, die door Hem verlost en behouden willen worden, moeten door Hem geregeerd en bestuurd worden, maar die touwen zijn mensenzelen, in overeenstemming met gezond verstand, en koorden van de liefde, bevorderlijk aan ons waar belang, en toch is het met dezen, dat getwist wordt. Waarom staan de mensen de Godsdienst tegen? Waarom anders, dan omdat zij er het bedwang niet van kunnen dulden, de verplichtingen ervan niet op zich willen nemen? Zij willen de banden van het geweten verbreken en de touwen van Gods geboden afwerpen, van de geboden, die hen roepen om alle banden los te maken, waarmee zij aan

de zonde zijn gebonden, en zich te verbinden tot alle plicht, die banden willen zij niet ontvangen maar zo ver mogelijk van zich afwerpen.

5. Hierover wordt met hen geredeneerd, vers 1. Waarom doen zij dit?

a. Zij kunnen geen goede reden opgeven voor hun tegenstaan van zo'n rechtvaardige, heilige en genadige regering, die geen wereldlijke macht wil tegenstaan of dwarsbomen, geen gevaarlijke beginselen wil invoeren, schadelijk voor koningen en landschappen, maar integendeel, zo zij algemeen werd aangenomen, een hemel op aarde zou brengen.

b. Zij kunnen op geen succes hopen voor hun tegenstaan van zo'n machtig koninkrijk, met hetwelk zij ten enenmale onmachtig zijn te strijden. Het is ijdel: als zij hun ergst gedaan hebben, zal Christus toch een kerk hebben in de wereld, en die kerk zal glorierijk en overwinnend wezen, zij is "gebouwd op een rots en de poorten van de hel zullen niet tegen haar overmogen." De maan schijnt helder aan de hemel, al is het ook dat de honden er tegen blaffen.

II. De machtige overwinning behaald over al die dreigende tegenstand. Als hemel en aarde de strijdende partijen zijn, dan is het gemakkelijk te voorspellen wie de overwinnaar zal zijn. Zij, die deze machtige worsteling beginnen, zijn de volken van de aarde en de koningen van de aarde, die van de aarde aards zijn, maar Hij, met wie zij strijden, zit *in de hemel*, vers 4. Hij is in de hemel, een plaats van zulk een ruim uitzicht dat Hij hen allen zien kan, hen en al wat zij doen, al hun plannen, en Zijn macht is zo groot, dat Hij hen allen ten onder kan brengen, hen en al hun pogingen. Hij zit daar neer rustig en gerust, buiten het bereik van hun machteloze dreigementen en aanslagen. Daar zit Hij neer als Rechter over alle zaken van de kinderen van de mensen, volkomen zeker van de vervulling van Zijn voornemens en bedoelingen, ten spijt van alle tegenstand, Psalm 29:10. De volkomen rust van de eeuwige Geest kan ons tot troost wezen onder alle onrust en beroering van onze geest. Wij worden op aarde en in de zee heen en weer geslingerd, maar Hij zit in de hemel waar Hij Zijn troon bereid heeft ten gerichte, weshalve:

1. De aanslagen van Christus' vijanden gemakkelijk bespot kunnen worden, de Heere *belacht* hen als een gezelschap van dwazen. Hen en hun aanslagen bespot de Heere, en daarom is het, dat "de jonkvrouw, de dochter Zions, hen veracht," Jesaja 37:22. De dwaasheden van de zondaren zijn terecht een voorwerp van spot en verachting voor de oneindige wijsheid en macht, en de aanslagen van het rijk van Satan, die in onze dogen zo geducht zijn, zijn verachtelijk in Gods ogen. God wordt soms gezegd *te ontwaken en op te staan* ter verdelging van Zijn vijanden, hier wordt Hij gezegd *stil te zitten* en dit te doen, want de grootste werkingen van Gods almacht scheppen geen moeilijkheden voor Hem, brengen niet de minste stoornis in Zijn eeuwige rust.

2. Zij worden *rechtvaardiglijk gestraft.* Hoewel God hen als machtelozen veracht, ziet Hij hun doen toch niet door de vingers, neen, Hij is rechtvaardiglijk misnoegd op hen om hun onbeschaamdheid en goddeloosheid, en Hij zal dit de vermetelste zondaars doen weten en hen doen sidderen voor Zijn aangezicht.

a. Hun zonde is Hem een terging, Hij is toornig, Hij is uiterst misnoegd. Wij kunnen niet verwachten dat God met ons verzoend zal zijn of een welgevallen aan ons zal hebben, anders dan in en door de Gezalfde. Indien wij dus Hem beledigen en verwerpen, dan zondigen wij tegen het geneesmiddel en

verbeuren het voordeel van Zijn voorspraak en tussenkomst, Zijn middelaarschap tussen ons en God.

b. Zijn toorn zal hun een kwelling, een pijniging zijn, als Hij slechts tot hen spreekt in Zijn toorn, dan zal zelfs de adem Zijns monds hen doden en verteren, 2 Thessalonicenzen 2:8. Hij spreekt, en het is geschied, Hij spreekt in toorn, en de zondaars worden verdaan, gelijk een woord ons gemaakt heeft, ons in het aanzijn riep, zo kan, een woord ons vernietigen, ons het aanzijn ontnemen. *Wie kent de sterkte Zijn toorns?* De vijanden woeden, maar kunnen God niet verontrusten. God zit stil, en toch verontrust Hij hen, brengt hen in ontsteltenis, (zoals het woord is) doet hen ten einde raad komen. Zijn oprichten van het koninkrijk Zijns Zoons in weerwil van hen is hun de grootst mogelijke kwelling. Zij zijn voor Christus' goede onderdanen kwellend geweest, maar de dag komt, wanneer kwelling hun vergolden zal worden.

3. Zij worden verslagen en hun raadslagen verijdeld, vers 6. *Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Zion.* David was ten troon verheven en werd meester van de burcht Zion in weerwil van de onrust, die hem veroorzaakt werd door de ontevredenen in zijn rijk, en inzonderheid door de beledigingen, die hij ontving van de bezetting van Zion, die hem beschimpten met hun blinden en kreupelen, 2 Samuel 5:6. De Heere Jezus is verhoogd aan de rechterhand des Vaders, heeft alle macht in hemel en op aarde, Hij is het Hoofd van de gemeente boven alle dingen, in weerwil van de rusteloze pogingen van Zijn vijanden om Zijn verhoging te voorkomen.

a. Jezus Christus is Koning, en is door Hem, die de bron en oorsprong is van alle macht, bekleed met de waardigheid en het gezag van een soevereinen Vorst, beide in het rijk van de voorzienigheid en in het rijk van de genade.

b. Het behaagt God Hem *Zijn* Koning te noemen, omdat Hij door Hem is aangesteld om te regeren en te oordelen. Hij is Zijn Koning, want Hij is de Vader dierbaar, die in Hem een welbehagen heeft.

c. Christus heeft niet zelf deze eer aangenomen, maar werd er toe geroepen, en Hij, die Hem riep, erkent Hem: *Ik heb Hem gezalfd,* Zijn opdracht ontving Hij van de Vader.

d. Tot die eer geroepen zijnde, werd Hij er in bevestigd. Hoge plaatsen zijn glibberig, zegt het spreekwoord, maar Christus verhoogd zijnde, staat onwankelbaar vast: "Ik heb Hem gesteld, Ik heb Hem gevestigd."

e. Hij is gesteld op *Zion,* de berg van Gods heiligheid, een type van de Evangeliekerk, want daarop is de tempel gebouwd, om der wille waarvan de gehele berg *heilig* genoemd werd. Christus' troon is opgericht in Zijn kerk, dat is: in het hart van alle gelovigen en in de gemeenten, die zij vormen.

De Evangeliewet van Christus wordt gezegd uit te gaan van Zion, Jesaja 2:3, Micha 4:2, daarvan wordt dieswege gesproken als van het hoofdkwartier van deze generaal, de residentie van deze vorst, in wie de kinderen Zions zich zullen verheugen.

Wij moeten deze verzen zingen met een heilige blijdschap, triomferende over al de vijanden van Christus koninkrijk niet twijfelende, of zij zullen allen tot de voetbank van Zijn voeten gemaakt

worden en triomferende in Christus, en wij moeten bidden in het vaste geloof van de verzekering hier gegeven: "Vader in de hemel Uw koninkrijk kome, het koninkrijk kome van Uwen Zoon."

Psalm 2:7-9

Wij hebben gehoord wat de koningen van de aarde te zeggen hebben tegen Christus koninkrijk, en hebben het horen weerspreken door Hem, die in de hemel zit. Laat ons nu horen wat de Messias zelf te zeggen heeft voor Zijn koninkrijk en om zijn recht er op te bewijzen het is hetgeen al de machten op aarde niet kunnen tegenspreken.

I. Het koninkrijk van de Messias is gegrond op een raadsbesluit, een eeuwig raadsbesluit van God de Vader. Het was geen plotseling opgekomen besluit, het was geen proefneming, maar het resultaat van de rand van de Goddelijke wijsheid en de bepaling van de Goddelijke wil van voor de grondlegging van de wereld, die niet veranderd kunnen worden. Het *gebod, of* het *statuut,* zo lezen het sommigen, het *verbond of* de *overeenkomst,* zo lezen het anderen, de verbondshandelingen tussen de Vader en de Zoon betreffende des mensen verlossing voorgesteld door het verbond van het koningschap, gemaakt met David en zijn zaad, Psalm 89:4. Onze Heere Jezus zelf heeft daar dikwijls naar verwezen als hetgeen, dat Hem bij Zijn onderneming steeds ten richtsnoer is geweest: "Dit is de wil desgenen, die Mij gezonden heeft," Johannes 6:40, "Dit gebod heb Ik van Mijnen Vader ontvangen," Johannes 10:18, 14:31.

II. Er is een bekendmaking van dat besluit in zoverre het nodig was voor de voldoening van allen, die geroepen zijn en tot wie het bevel is uitgegaan om zich als onderdanen aan deze Koning te onderwerpen, en om diegenen zonder verontschuldiging te laten die niet willen dat Hij Koning over hen zal zijn. Het raadsbesluit was geheim, het was wat de Vader zeide tot de Zoon, toen Hij Hem bezat in het begin Zijns wegs, voor Zijn werken van toen aan, maar het is bekend gemaakt door een getrouwe Getuige, die van eeuwigheid in de schoot Zijns Vaders was en in de wereld is gekomen els de Profeet van de kerk, om Hem te verklaren, Johannes 1:18. De bron van alle bestaan is ongetwijfeld ook de bron van alle macht, en het is door, van en onder Hem dat de Messias aanspraak maakt op het recht om te regeren, daar Hem de toezegging daarvan gegeven is door Jehovah, door wiens woord alle dingen gemaakt zijn en bestuurd worden. Christus bewijst hier een tweeledig recht op Zijn koninkrijk.

1. Een recht door erfenis, vers 7. *Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik u gegenereerd.* Dit Schriftwoord wordt aangehaald door de apostel Hebreeen 1:5, om te bewijzen, niet alleen dat Christus een uitnemender naam heeft dan de engelen, maar dat Hij *hem verkregen heeft door erfrecht,* vers 4. Hij is de Zoon van God, niet door aanneming, maar Hij is Zijn geboren, Zijn eengeboren Zoon, Johannes 1:14. En de Vader erkent Hem en wil dit bekend gemaakt hebben aan de wereld, als de reden waarom Hij tot Koning is gesteld op de heilige berg Zion, daarom heeft Hij ontwijfelbaar recht op, en is Hij volkomen bevoegd en bekwaam voor dat grote ambt. Hij is de Zoon van God, en dus van dezelfde natuur als de Vader, heeft in zich al de volheid van de Godheid, oneindige wijsheid, macht en heiligheid. Het opperbestuur over de kerk is een te hoge eer en een te zware taak voor een bloot schepsel, niemand kan daar geschikt voor zijn dan Hij, die een is met de Vader, van eeuwigheid af bij Hem is geweest als een voedsterling, en dus volkomen bekend is met Zijn raad, Spreuken 8:30. Hij is de Zoon van God, en Hem dus dierbaar, Zijn geliefde Zoon, in wie Hij een welbehagen heeft, en dieswege moeten wij Hem ontvangen en aannemen als een Koning, want "omdat de Vader de Zoon liefheeft, heeft Hij alle dingen in Zijn hand gegeven," Johannes 3:35, 5:20. Een Zoon zijnde, is Hij erfgenaam van alle dingen, en daar de Vader de werelden gemaakt heeft door Hem, is hier gemakkelijk uit af te leiden dat Hij ze ook door Hem regeert, want Hij is de

eeuwige wijsheid en het eeuwige Woord. Als God tot Hem gezegd heeft: Gij zijt *Mijn Zoon*, dan betaamt het aan een ieder onzer om tot Hem te zeggen: "Gij zijt mijn Heere, mijn Soeerein." Om er ons nog verder van te overtuigen dat Zijn koninkrijk gegrond is op Zijn Zoonschap, wordt ons hier gezegd waar Zijn Zoonschap op gegrond is: *Heden heb Ik U gegenereerd*, hetgeen verwijst beide naar Zijn eeuwige generatie zelf, want het is aangehaald, Hebreeen 1:5, om te bewijzen dat Hij "het afschijnsel is van des Vaders heerlijkheid en het uitgedrukte beeld van Zijn zelfstandigheid," vers 3, en naar het bewijs er van door Zijn opstanding van de doden, want ook daarop wordt het door de apostel uitdrukkelijk toegepast, Handelingen 13:33, "Hij heeft Jezus verwekt gelijk geschreven is, Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd." Het was door de opstanding van de doden, het teken van de profeet Jona, dat het overtuigendste van alle moest wezen, dat Hij "krachtiglijk is bewezen te zijn de Zoon van God," Romeinen 1:4. Christus wordt gezegd te zijn "de eerstgeborene uit de doden," Openbaring 1:4, coloss. 1:18. Terstond na Zijn opstanding heeft Hij het bestuur van Zijn Middelaars-koninkrijk op zich genomen, het was toen dat Hij zei: Mij "is gegeven alle macht," en daarop inzonderheid had Hij het oog, toen Hij Zijn discipelen geleerd heeft te bidden: "Uw koninkrijk kome."

2. Een recht door overeenkomst, vers 8, 9. In korte woorden luidt de overeenkomst aldus: de Zoon moet het ambt op zich nemen van voorspraak, en op die voorwaarde zal Hij de eer en de macht hebben van een universeel monarch, zie Jesaja 53:12 :"Daarom zal Ik Hem een deel geven van velen omdat Hij voor de overtreders gebeden heeft. Hij zal priester zijn op Zijn troon, en de raad des vredes zal tussen die beide wezen," Zacheria 6:13.

A. De Zoon moet vragen, vers 8. Dit onderstelt dat Hij zich vrijwillig in een staat van ondergeschiktheid aan en van afhankelijkheid van Zijn Vader gesteld heeft, door de menselijke natuur aan te nemen, want als God was Hij in macht en heerlijkheid gelijk aan de Vader en had Hij niets te vragen. Het onderstelt het doen van een vergoeding of voldoening, krachtens welke de voorbede gedaan moet worden, en het betalen van een prijs, waarop deze grote eis gegrond was, zie Johannes.17:4, 5. Door de heidenen tot Zijn erfdeel te vragen, heeft de Zoon niet slechts Zijn eigen eer op het oog, maar ook hun geluk, hun heil in Hem, zodat Hij voor hen bidt, en Hij leeft eeuwig om dit te doen, en daarom kan Hij ook volkomen zalig maken.

B. De Vader zal Hem meer dan de helft van Zijn koninkrijk schenken, namelijk het koninkrijk zelf. Hier wordt beloofd:

a. Dat Zijn heerschappij universeel zal zijn, Hij zal de heidenen hebben tot Zijn erfdeel, niet alleen de Joden, tot wier volk de kerk gedurende lange tijd beperkt was, maar ook de heidenen, zij die aan de einden van de aarde zijn (zoals ons volk) zullen Zijn bezitting wezen, en Hij zal grote menigten van trouwe onderdanen onder hen hebben. Gedoopte Christenen zijn de bezitting van de Heere Jezus, zij zijn Hem tot een naam en een lof, God de Vader geeft hen aan Hem, als Hij door Zijn Geest en genade op hen werkt om hun hals te buigen onder het juk van de Heere Jezus. Dit is ten dele vervuld geworden, een groot deel van de heidenwereld heeft het Evangelie ontvangen toen het voor het eerst gepredikt werd, en Christus' troon werd opgericht ter plaatse, waar lange tijd Satans zetel geweest is. Maar het moet nog verder vervuld worden, als "de koninkrijken van de wereld onzes Heeren zullen geworden zijn en van Zijn Christus," Openbaring 11:15. Wie zal leven als God dit doen zal.

b. Dat zij zegevierend zal zijn. *Gij zult hen,* degenen namelijk die Uw koninkrijk tegenstaan, *verpletteren met een ijzeren scepter,* vers 9. Dit is ten dele vervuld geworden toen het volk van de Joden diegenen, die volhardden in ongeloof aan en vijandschap tegen Christus' Evangelie verstrooid werd door de Romeinse macht, welke voorgesteld werd in Daniel 2:40 door voeten van ijzer, gelijk hier door een ijzeren scepter. Het had nog een verdere vervulling in de verwoesting van de heidense machten toen de Christelijke Godsdienst gevestigd werd, maar het zal niet volkomen vervuld worden voordat iedere tegenstaande heerschappij, macht en kracht teniet zal gedaan zijn, 1 Corinthiers 15:24. Zie Psalm 110:5, 6.

Merk op hoe machtig Christus is, en hoe zwak de vijanden van Zijn koninkrijk zijn voor Zijn aangezicht. Hij heeft een ijzeren scepter om hen te verpletteren, die zich niet willen onderwerpen aan Zijn gouden scepter, zij zijn slechts een pottenbakkersvat voor Zijn aangezicht, plotseling, gemakkelijk en onherstelbaar door Hem in stukken gebroken, zie Openbaring 2:27. "Gij zult het doen, Gij zult verlof hebben om het te doen." Veeleer zullen volken ten ondergang worden gebracht dan dat de Evangeliekerk niet gebouwd zal worden. "Ik heb u liefgehad, daarom heb Ik mensen in uw plaats gegeven," Jesaja 43:4. "Gij zult macht hebben om het te doen, niemand zali voor Uw aangezicht kunnen bestaan, Gij zult het krachtdadiglijk doen." Zij, die niet willen buigen, zullen breken.

Bij het zingen en biddend overdenken hiervan, moeten wij eer en heerlijkheid toebrengen aan Christus, als de eeuwige Zoon van God en onze rechtmachtige Heere, en troost ontlenen aan deze belofte en er op pleiten bij God, dat het koninkrijk van Christus uitgebreid en bevestigd zal worden en over alle tegenstand zal zegevieren.

Psalm 2:10-12

Wij hebben hier de practische toepassing van deze Evangelieleer betreffende het koninkrijk van de Messias, bij wijze van vermaning aan de koningen en rechters van de aarde. Zij horen dat het tevergeefs is om Christus' regering tegen te staan, laat hen dan zo verstandig zijn er zich aan te onderwerpen. Hij, die macht heeft om hen te verderven, toont dat Hij geen lust heeft aan hun verderf, want Hij stelt hun de weg voor om gelukkig te zijn, vers 10. Zij, die wijs willen wezen, moeten zich laten onderwijzen, vers 10, en diegenen, die waarlijk wijs zijn, ontvangen onderricht uit het Woord van God. Koningen en rechters staan voor God op gelijke bodem met gewone personen, en voor hen is het even nodig om Godsdienstig te zijn als voor ieder ander. Zij, die aan anderen wet en recht geven, moeten de wet ontvangen van Christus, en dat zal hun wijsheid zijn. Wat tot hen gezegd wordt, wordt tot allen gezegd, en wordt van een ieder van ons geëist, maar de vermaning is tot koningen en rechters gericht vanwege de invloed, die hun voorbeeld op hun minderen zal uitoefenen, en omdat zij mannen waren van aanzien en macht, die de oprichting van Christus' koninkrijk hebben tegengestaan, vers 2. Wij worden hier vermaand:

I. Eerbied te hebben voor God, vers 11. Dat is de grote plicht van de natuurlijke Godsdienst. God is groot en oneindig ver boven ons, rechtvaardig en heilig, en vertoornd op ons, en daarom moeten wij Hem vrezen en beven voor Zijn aangezicht. Maar Hij is onze Heere en Meester, en wij zijn gehouden en verplicht om Hem te dienen, onze vriend en weldoener, en wij hebben reden om ons in Hem te verblijden. En dit alles is zeer goed bestaanbaar met elkaar, want:

1. Wij moeten God dienen in al de inzettingen van de Godsverering en in al de voorvallen en omstandigheden van een Godvruchtige levenswandel, maar met een heilige vreze, een ijverig waken over onszelf, en met eerbied voor Hem. Zelfs koningen, die door anderen gediend en gevreesd worden, moeten zelf God dienen en vrezen, er is oneindig meer afstand tussen hen en God, dan tussen de geringste van hun onderdanen en hen.

2. Wij moeten ons verblijden in God, in onderworpenheid aan Hem, wij mogen ons verblijden in andere dingen, maar met een heilig beven, als degenen, die weten welk een heerlijk en ijverig God Hij is, wiens oog altijd op ons gevestigd is, onze zaligheid moet gewerkt worden "met vreze en beven," Filipp. 2:1. Wij behoren ons te verblijden in de oprichting van het koninkrijk van Christus, maar er ons in te verblijden met beving, met een heilig ontzag voor Hem, een heilige vrees voor onszelf dat wij niet tekortkomen in onze plicht, en een tedere bezorgdheid voor de vele kostelijke. zielen voor welke Zijn Evangelie en koninkrijk een reuke des doods zijn ten dode. Wat het ook zij, waarin wij ons in deze wereld verblijden, het moet altijd met beving zijn, opdat wij niet ijdel worden in onze blijdschap, niet opgeblazen worden door de dingen in welke wij ons verblijden, en vanwege de onzekerheid ervan, en omdat door duizenderlei voorvallen en omstandigheden onze vreugde beneveld kan worden. "Zich te verheugen met beving is blijde te zijn als niet blijde zijnde," 1 Corinthiers 7:30.

II. Jezus Christus welkom te heten en ons aan Hem te onderwerpen, vers 12. Dit is de grote plicht van de Christelijke Godsdienst een plicht, die van allen geëist wordt, zelfs van koningen en rechters, en het is onze wijsheid en ons belang om er aan te voldoen.

Merk hier op,

1. Het gebod, dat hiervoor gegeven wordt: *Kust de Zoon.* Christus wordt de *Zoon* genoemd, omdat Hij als zodanig bekend werd gemaakt, vers 7. Gij zijt *Mijn Zoon.* Hij is de Zoon van God door eeuwige generatie, en als zodanig moet Hij door ons worden aangebeden. Hij is de "Zoon des mensen," de Middelaar, Johannes 5:27, en dieswege moet Hij ontvangen worden, en moeten wij ons aan Hem onderwerpen. Hij wordt de *Zoon* geroemd om beide in te sluiten gelijk God dikwijls met nadruk de *Vader* genoemd wordt, omdat Hij de Vader is van onze Heere Jezus Christus, en in Hem onze Vader en wij voor die beide hoedanigheden het oog op Hem moeten hebben. Onze plicht jegens Christus wordt hier in overdrachtelijke zin aangeduid: *Kust de Zoon,* niet met een verraderlijke kus, zoals Judas Hem gekust heeft en zoals alle geveinsden Hem kussen, die voorgeven Hem te eren, maar Hem in werkelijkheid beledigen, doch met een gelovige kus.

a. Met een kus van verzoening en vriendschap, zoals Jakob en Ezau, laat de twist tussen ons en God geëindigd zijn, laat de daden van vijandschap ophouden, en laat ons vrede hebben met God in Christus, die onze vrede is.

b. Met een kus van de aanbidding en Godsdienstige verering, zij die afgoden aanbaden, kusten hen 1 Koningen 19:18, Hosea 13:2. Laat ons er ons op toeleggen om de Heere Jezus te Beren en Hem de eer Zijns naams te geven. Hij is uw "Heere, buig u voor Hem neer," Psalm 45:11. Wij moeten "het Lam" aanbidden zowel als Hem, die op de troon zit, Openbaring 5:9-13.

c. Met een kus van genegenheid en oprechte liefde: *Kust de Zoon,* treedt in een verbond van vriendschap met Hem, en laat Hem u zeer dierbaar en kostelijk zijn, bemint Hem boven allen en alles, bemint Hem in oprechtheid, bemint Hem veel, zoals zij Hem liefgehad heeft, aan wie veel vergeven was, en kust, ten teken daarvan, Zijn voeten, Lukas 7:38.

d. Met een kus van gehechtheid en trouw, zoals Samuël Saul heeft gekust, 1 Samuel 10:1. "Zweert Hem hulde en trouw, onderwerpt u aan Zijn regering, neemt Zijn juk op u, en laat u regeren door Zijn wetten, stelt u ter beschikking van Zijn voorzienigheid, en zijt geheel toegewijd aan Zijn belangen.

2. De redenen om aan dit gebod kracht bij te zetten, zijn ontleend aan onze eigen belangen, waarvoor God in Zijn Evangelie toont zorg te hebben. Denkt aan:

A. Het gewisse verderf, dat wij tegemoet gaan indien wij Christus verwerpen: *"Kust de Zoon,* want het is op uw gevaar zo gij het niet doet."

a. "Het zal een grote terging voor Hem wezen, zo gij het laat, doet het dus *opdat Hij niet toorne."* De Vader is reeds toornig, de Zoon is de Middelaar, die het op zich neemt om ons met Hem te verzoenen, indien wij Hem nu veronachtzamen, dan "blijft des Vaders toorn op ons," Johannes 3:36, en dat niet alleen, maar dan wordt er ook nog de toorn des Zoons aan toegevoegd aan wie niets meer mishaagt dan dat de aanbiedingen van Zijn genade versmaad en de bedoelingen ervan vernietigd worden. De Zoon kan toornen, hoewel Hij het Lam is, Hij is de Leeuw uit de stam van Juda, en de toorn van deze Koning, van deze Koning van de koningen zal als het brullen eens leeuws zijn, en zal zelfs de groten en de rijken en de oversten over duizend er toe uitdrijven om een schuilplaats te zoeken onder de bergen en steenrotsen, en het zal tevergeefs zijn, Openbaring 6:16. Als de Zoon toornig is, wie zal dan voor ons tussenbeide treden? Er blijft dan geen slachtoffer meer

over voor de zonde, er is geen andere naam, door welke wij kunnen zalig worden. Ongeloof is een zonde tegen het geneesmiddel.

b. Het zal een algeheel verderf voor u wezen, opdat gij niet *van de weg vergaat.* Of, volgens de lezing van anderen, *op* de weg vergaat. *Op* de weg uwer zonden, en *van* de weg uwer ijdele hoop, *opdat uw weg niet verga,"* zoals Psalm 1:6, opdat het niet blijke dat gij de weg van de zaligheid hebt gemist. Christus is de weg, hoed u er voor van Hem, als uw weg tot God, te worden afgesneden." Het geeft te kennen dat zij op de weg waren, of het tenminste dachten, maar door Christus te veronachtzamen zijn zij van die weg vergaan, ervan af geraakt, hetgeen hun verderf nog zwaarder maakt, daar zij van de weg naar de hemel naar de hel gaan, niet ver zijn van het koninkrijk Gods en er toch nooit ingaan.

B. De zaligheid, die ons verzekerd is als wij ons aan Christus overgeven. Als Zijn toorn ontstoken is, al is het ook slechts *een weinig,* dan is het minste vonkje van dat vuur genoeg om de hoogste zondaar ongelukkig te maken zo het in zijn geweten valt, want het zal branden tot in de diepste hel. Nu zou men denken dat hierop zou volgen: "Wee degenen, die Hem verachten, als Zijn toorn ontbrand is" -maar de psalmist schrikt terug bij die gedachte en spreekt hen zalig, die aan dit oordeel ontkomen. Zij, die op Hem betrouwen en aldus Hem kussen, zijn in waarheid gelukzalig, maar inzonderheid zullen zij dit blijken te zijn als de toorn van Christus ontbrand is tegen de anderen. Zalig zullen zij zijn in de dag des toorns, die, door op Christus te vertrouwen Hem tot hun toevlucht en beschermer hebben gemaakt. Als het hart van anderen bezwijkt van vrees, zullen zij van blijdschap hun hoofd opheffen, en dan zullen zij, die thans Christus en Zijn volgelingen verachten, genoodzaakt zijn te zeggen tot hun eigen grote beschaming: "Nu zien wij dat zij, en zij alleen, zalig zijn, die op Hem bebouwen."

Bij het zingen en biddend overdenken hiervan, moet ons hart niet slechts vervuld zijn van heilig ontzag voor God, maar ook opgeheven zijn door een blijmoedig vertrouwen in Christus in wiens middelaarschap wij onszelf en elkaar kunnen vertroosten en bemoedigen, Wij zijn de besnijding, die in Christus Jezus roemen.

PSALM 3

1 Een psalm van David, als hij vlood voor het aangezicht van zijn zoon Absalom. (3:2) O HEERE! hoe zijn mijn tegenpartijders vermenigvuldigd; velen staan tegen mij op.
2 (3:3) Velen zeggen van mijn ziel: Hij heeft geen heil bij God. Sela.
3 (3:4) Doch Gij,HEERE! zijt een Schild voor mij, mijn eer, en Die mijn hoofd opheft.
4 (3:5) Ik riep met mijn stem tot den HEERE, en Hij verhoorde mij van den berg Zijner heiligheid. Sela.
5 (3:6) Ik lag neder en sliep; ik ontwaakte, want de HEERE ondersteunde mij.
6 (3:7) Ik zal niet vrezen voor tienduizenden des volks, die zich rondom tegen mij zetten.
7 (3:8) Sta op, HEERE, verlos mij, mijn God; want Gij hebt al mijn vijanden op het kinnebakken geslagen; de tanden der goddelozen hebt Gij verbroken.
8 (3:9) Het heil is des HEEREN; Uw zegen is over Uw volk. Sela.

Gelijk de vorige psalm ons in het type van David in verhoging de koninklijke waardigheid toonde van de Verlosser, zo toont ons deze door het voorbeeld van David in benauwdheid, de vrede en de heilige gerustheid van de verlosten, hoe veilig zij werkelijk zijn onder de Goddelijke bescherming, en er zich ook van bewust zijn. David, door de rebellie van Absalom uit zijn paleis, uit de koninklijke stad, de heilige stad, verdreven zijnde.

I. Klaagt bij God over zijn vijanden, vers 1, 2.

II. Betrouwt in God, en bemoedigt zich in Hem als zijn God, vers 3.

III. Gedenkt aan de voldoening, die hij gesmaakt heeft in Gods genadige verhoring van zijn gebeden en in de ervaring van Zijn goedheid over hem, vers 4, 5.

IV. Triomfeert over zijn vrees, vers 6, en over zijn vijanden, tegen wie hij bidt, vers 7..

V. Geeft God de eer en neemt voor zichzelf de vertroosting van de Goddelijken zegen en het heil, verzekerd aan al het volk van God, vers 8.. Diegenen spreken het best van de waarheden Gods, die uit ervaring spreken, zo spreekt David hier van de macht en goedheid Gods, en van de veiligheid en gerustheid van de Godvruchtigen.

Psalm 3:1-4

Het opschrift van deze psalm, en van vele andere, is als een sleutel, gereed bij de deur opgehangen, om haar te openen en ons in te leiden tot hetgeen hij ons heeft aan te bieden. Als wij weten bij welke gelegenheid de psalm gedicht werd, dan weten wij hem zoveel te beter te verklaren. Deze werd gedicht, of tenminste het onderwerp ervan in Davids hart overdacht en Gode aangeboden, toen hij vlood voor zijn zoon Absalom, die een samenzwering tegen hem gemaakt heeft, ten doel hebbende, niet alleen om hem zijn kroon, maar ook zijn leven te ontnemen, wij hebben de geschiedenis ervan in 2 Samuel 15 en verv.

1. David was nu in grote smart, toen hij in zijn vlucht opging op de Olijfberg, weende hij grotelijks, zijn hoofd was bewonden, en hij ging barrevoets, en toch heeft hij toen die troostrijke psalm gedicht. Hij weende en bad, weende en zong, weende en geloofde, dit was een zaaien met tranen. Is iemand in beproeving, in lijden? Dat hij bidde, ja, dat hij psalmzinge, dat hij deze psalm zinge. Is iemand in smart over ongehoorzame kinderen? David was het, en toch heeft dit zijn blijdschap in God niet verstoord, noch hem ontstemd om heilige liederen te zingen.

2. Hij was nu in groot gevaar, het komplot tegen hem was met grote list beraamd, de partij, die zijn verderf zocht, was zeer machtig, en zijn eigen zoon was aan het hoofd erven, zodat hij zich in de uiterste nood bevond en toch hield hij toen vast aan zijn deel in God, en maakte er gebruik van. Gevaar en angsten moeten ons heendrijven tot God, maar ons niet van Hem wegdrijven.

3. Er werd hem nu veel smart, veel smaadheid aangedaan door hen, van wie hij reden had betere dingen te verwachten, van zijn zoon, voor wie hij zo toegevend is geweest, van zijn onderdanen, die hij zo grotelijks tot zegen is geweest, het kon niet anders of hij moest dit zeer euvel opnemen, en het was genoeg om ieders gemoed te verbitteren en in toorn te doen opbruisen, en toch was hij zo verre van zich toe te geven in onbetamelijke uitdrukkingen van toorn en hartstocht, dat hij kalmte genoeg had voor deze handelingen van de Godsvrucht, die de grootste vastheid en vrijheid van gedachten vereisen. De kalmte van zijn gemoed werd aangetoond door dat de Geest op hem kwam, want de Geest verkiest het om over stille wateren te zweven. Laat geen onvriendelijkheid, zelfs niet van een kind of van een vriend, zo ter harte genomen worden, dat zij ons ongeschikt maakt voor gemeenschapsoefening met God.

4. Hij leed nu om zijn zonde in de zaak van Uria. Dit was het kwaad, hetwelk God om die zonde dreigde *over hem te zullen verwekken uit zijn huis*, 2 Samuel 12:11, hetgeen hij ongetwijfeld bemerkte en waaruit hij aanleiding nam om zijn berouw er over te vernieuwen. Maar daarom heeft hij toch zijn vertrouwen in de Goddelijke macht en goedheid niet weggeworpen en aan Zijn hulp niet gewanhoopt. Zelfs onze smart over de zonde moet noch onze blijdschap in God, noch onze hoop op God in de weg staan.

5:Het scheen lafhartig in hem om te vluchten voor Absalom en zijn koninklijke stad te verlaten, eer er nog een aanval op Jeruzalem gedaan was, maar uit deze psalm blijkt dat hij vol was van ware moed, voortkomende uit zijn geloof in God. Ware Christelijke kloekmoedigheid bestaat meer in een Godvruchtige gerustheid en kalmte van gemoed, in een geduldig verdragen en een geduldig wachten, dan in vermetele ondernemingen met het zwaard in de vuist.

In deze drie verzen wendt hij zich tot God. Tot wie anders zullen wij heengaan als ons iets smart of verschrikt, dan tot Hem? David was nu weg van zijn binnenkamer en van de voorhoven van Gods huis, waar hij placht te bidden, en toch kon hij een open weg vinden naar de hemel. Waar wij ook zijn, overal kunnen wij toegang hebben tot God, kunnen wij tot Hem naderen. Aldus is David op zijn vlucht tot God genaderd:

I. Met een blootlegging van zijn treurige toestand, vers 1, 2. Hij ziet om zich heen, neemt als het ware het kamp van zijn vijanden in ogenschouw, of ontvangt berichten nopens hun voornemens tegen hem, en brengt die tot God, niet tot zijn eigen raadsvergadering. Betreffende zijn vijanden klaagt hij over twee dingen.

1. Dat zij zeer talrijk zijn, *O Heere, hoe zijn mijn tegenpartijders vermenigvuldigd!* Boven wat zij in het eerst waren, en boven hetgeen hij dacht dat zij ooit zouden worden. Absaloms partij is als een sneeuwbal, die in beweging gebracht zijnde verwonderlijk toeneemt. Hij spreekt ervan als iemand, die verdwaald is, en wel mocht het hem verbazen dat een volk, hetwelk hij op zo velerlei wijze aan zich verplicht had, schier algemeen tegen hem opstond, en zich zo'n dwaas lichtzinnig jongeling als Absalom was, ten hoofd zou verkiezen. Hoe onbestendig en bedrieglijk is de menigte! En hoe weinig trouw en standvastigheid is er onder de mensen te vinden! David heeft het hart van zijn onderdanen bezeten, zoveel als ooit een koning het bezeten heeft, en toch had hij het nu plotseling verloren. Gelijk het volk nooit te veel op prinsen moet vertrouwen, Psalm 146:3, zo moeten prinsen niet te veel staat maken op hun invloed op het volk. Christus, de Zone Davids, had vele vijanden, toen een grote menigte kwam om Hem te grijpen, toen het gepeupel riep: "Kruis hem! kruis hem!" Hoe waren zij toen vermenigvuldigd, die Hem benauwden! Zelfs goede mensen moeten het niet vreemd achten als de stroom tegen hen is, en de machten, die hen bedreigen, al meer en meer geducht worden.

2. Dat zij zeer boosaardig waren, zij stonden tegen hem op, zij legden het er op toe hem te benauwen, maar dat was niet alles, zij zeiden van zijn ziel: *hij heeft geen heil in God,* dat is:

a. Zij gaven een boosaardige, hatelijke verklaring van zijn moeilijkheden, zoals Jobs vrienden van de zijne, tot de gevolgtrekking komende dat, wijl zijn dienaren en onderdanen hem verlieten en hem niet te hulp kwamen, God hem en zijn zaak had verlaten, en hij dus beschouwd moest worden als een geveinsde, een goddeloze.

b. Zij wierpen een blaam op God als onmachtig om hem te hulp te komen, "zijn nood is zo groot, dat God zelf hem niet helpen kan." Het is vreemd dat zo'n groot ongeloof gevonden kan worden, inzonderheid in velen in Israël, om te denken dat enigerlei groep of menigte van mensen te sterk is voor de Almacht om er mee te handelen.

c. Zij poogden zijn vertrouwen op God aan het wankelen te brengen en hem te doen wanhopen aan hulp van Hem. "Zij hebben gezegd tot mijne ziel, zo kan het ook gelezen worden, vergel. Psalm 11:1, 42:11. Dit smartte hem het meest, dat zij zo'n slechte mening van hem koesterden, dat zij het mogelijk achtten hem van dat fundament weg te rukken. De blote verzoeking was hem een doorn in het vlees, ja een zwaard in zijn gebeente. Een kind van God huivert bij de blote gedachte van wanhoop aan heil of hulp in God, niets is zulk een kwelling als dat men tracht te overreden dat er voor hem geen hulp is in God. David komt tot God en zegt Hem wat zijn vijanden van hem zelden, zoals Hizkia Rabsake's Godslasterlijken brief voor de Heere heeft uitgespreid. Zij zeggen: *Er is*

geen hulp voor mij in U, maar als dat zo is, dan ben ik verloren. Zij zeggen tot mijn ziel: *Er is geen heil* (want aldus is het woord in het oorspronkelijke) *voor hem in God,* maar, Heere, zeg Gij tot mijn ziel: "Ik ben uw heil," Psalm 35:3, en dat zal mij genoeg zijn en ter bestemder tijd hen tot zwijgen brengen." Aan deze klacht voegt hij een *Sela* toe, welk woord omstreeks zeventig maal in het boek van de psalmen voorkomt. Sommigen verwijzen dit naar de muziek, waarmee in Davids tijd de psalmen gezongen werden, anderen naar de zin, daar zij menen dat het een teken is om een plechtige pauze aan te duiden. *Sela, let hier op,* of *-houdt hier op,* en denkt een weinig na." Zij zeggen: *er is geen heil voor hem in God, Sela.* "Neemt een ogenblik tijd om hierover na te denken. "Ga weg achter mij, Satan. De Heere bestrafte u!" Weg met zo'n snood, laag denkbeeld!"

II. Met een belijdenis van zijn nederig vertrouwen op God, vers 4. Een werkzaam gelovige zal, hoe meer hij hetzij door de bestraffingen van de voorzienigheid, of de smaad en de verwijtingen van de vijanden, terug wordt gedreven van God, zoveel vaster Hem aangrijpen, zoals David hier, toen zijn vijanden zeiden: Er is *geen hulp voor hem in God,* riep hij met zoveel sterker verzekerdheid: "Maar Gij, *Heere, zijt een schild voor mij,* zij mogen zeggen wat zij willen, ik ben er zeker van dat Gij mij nooit zult verlaten, en ik ben vast besloten om U nooit te mistrouwen." Zie wat God is voor Zijn volk, wat Hij zijn zal, wat zij Hem bevonden hebben te zijn, wat David in Hem gevonden heeft.

1. Veiligheid, "Gij zijt *een schild voor mij,* een schild *rondom* mij," zoals sommigen het woord vertalen, "om mij te beveiligen naar alle zijden, daar mijn vijanden mij van alle kanten omringen." Niet alleen mijn *schild,,* hetgeen een delen in de Goddelijke bescherming aanduidt, maar een schild *voor* mij, dat het tegenwoordige voordeel dier bescherming te kennen geeft.

2. Eer. Gij zijt *mijn* eer. Zij, die door God als de Zijnen worden erkend, zijn niet slechts veilig en gerust, maar hebben werkelijk een groot aanzien, er is ware eer op hen gelegd, verre boven die, waarop de groten van de aarde zich zo verhovaardigen. David was nu in schande en versmaadheid, de kroon was hem van het hoofd gevallen, maar hij zal er niet te erger van zichzelf om denken, daar hij toch God voor zijn eer heeft, Jesaja 60:19. "Gij zijt *mijn eer,* Uw eer acht ik voor de mijne," - aldus sommigen, "dat is het, wat ik op het oog heb, daarnaar gaat mijn eerzucht uit, wat verder ook mijn lot moge wezen, en wat er ook van mijn eer moge worden dat ik mijn God tot een naam en een lof moge zijn."

3. Blijdschap en uitredding, Gij zijt het *die mijn hoofd opheft,* Gij zult mijn hoofd opheffen uit mijn benauwdheden, en mij ter bestemder tijd wederom herstellen in mijne waardigheid, of tenminste mijn hoofd opheffen *onder mijn* benauwdheden, zodat ik niet zal bezwijken, niet ontmoedigd zal zijn." Als Gods kinderen ook in de slechtste tijden hun hoofd kunnen opheffen met blijdschap, wetende dat hun alles zal medewerken ten goede, dan zullen zij erkennen dat het God is, die hun hoofd opheft, en dat geeft hun beide *reden* en een *hulp om* zich te verblijden.

Bij het zingen en biddend overdenken hiervan moeten wij ons bewust zijn van het gevaar, waarin wij ons bevinden van de menigte en de boosaardigheid van onze geestelijke vijanden, die het toeleggen op het verderf van onze ziel door ons van God weg te drijven, en in zorg zijn over de benauwdheid en het gevaar van de kerk Gods, waar overal tegen gesproken en tegen gestreden wordt, maar ten opzichte van beide moeten wij ons bemoedigen in God, die Zijn eigen belangen beide in de wereld en in de harten van Zijn volk zal beschermen en ter bestemder tijd ook zal kronen.

Psalm 3:5-9

David was door de tergingen van zijn vijanden opgewekt om God aan te grijpen als zijn God, en zo smaakte hij vertroosting door opwaarts te zien. Sloeg hij de blik rondom zich, dan deed zich niets anders aan hem voor dan hetgeen ontmoedigend was, maar terugziende kon hij met aangename gewaarwordingen denken aan het nut en voordeel, dat hij ontvangen heeft van zijn betrouwen op God, en nu ziet hij voorwaarts met lieflijke hoop op een gelukkige uitkomst en uitredding uit de treurige, donkere toestand, waarin hij zich nu bevond.

I. Zie met welk een vertroosting hij terugziet op de gemeenschap, die hij gehad heeft met God en de betoningen van Zijn gunst hetzij in moeilijkheden, waarin hij vroeger geweest is en waaruit hij door Gods goedheid gered was, of in zijn tegenwoordige benauwdheid, waarin hij totnutoe geholpen en ondersteund is geworden. David is door vele rampen en moeilijkheid beproefd geworden, was dikwijls verdrukt en zeer naar de diepte gebracht, maar altijd had hij God algenoegzaam bevonden.

Hij herdacht nu met genoegen:

1. Dat zijn moeilijkheden hem altijd op de knieen gebracht hebben, en dat hij in al zijn benauwdheden en gevaren instaat is geweest God te erkennen, zijn hart, en ook zijn stem, tot Hem op te heffen, (dat zal een troostrijke gedachte wezen, als wij in benauwdheid zijn) *ik riep met mijn stem tot de Heere.* Zorg en smart zullen ons goed en geen kwaad doen als zij ons aan het bidden brengen en ons dringen niet alleen om met God te spreken, maar om tot Hem te roepen als degenen wie het ernst is. En hoewel God de taal verstaat van het hart, als "de stem niet gehoord wordt," 1 Samuel 1:13, en geen waarde hecht aan de geveinsde gebeden van hen, die "hun stem doen horen in de hoogte," Jesaja 58:4." vox et profeteren nihil bloot geklank," zal er toch, als het dringende van de stem voortkomt uit de vurigheid van het hart, nota van genomen worden zal er rekening van gehouden worden, dat wij tot God riepen met onze stem.

2. Dat hij God altijd bereid heeft gevonden zijn gebeden te verhoren. *Hij verhoorde mij van de berg van Zijn heiligheid,* van de hemel, de hoge en heilige plaats, van de ark op de berg Zion, vanwaar Hij hun placht te antwoorden die Hem zochten. David had Zadok bevolen *de ark weer te brengen in de stad,* vanwaar hij vluchtte voor Absalom, 2 Samuel 15:25, wetende dat God niet gebonden was, neen, niet aan de ark des verbonds, en dat hij, in weerwil van de afstand van plaats, door het geloof een antwoord des vredes kon ontvangen van de heilige berg. Niets kan een kloof vestigen tussen de mededelingen van Gods genade aan ons en de werkingen van Zijn genade in ons, tussen Zijn gunst en ons geloof. De ark des verbonds was op de berg Zion, en de verhoring van onze gebeden geschiedt naar de beloften van dat verbond. Christus was tot Koning gezalfd over de heilige berg Zion, Psalm 2:6, en het is door Hem, die de Vader altijd hoort, dat onze gebeden verhoord worden.

3. Dat hij altijd zeer veilig en zeer gerust is geweest onder de bescherming Gods, vers 5 *"lk lag neer en sliep,* kalm en gerust, en ontwaakte verfrist en verkwikt, *Want de Heere ondersteunde mij."*

a. Dit is van toepassing op de gewone zegeningen van iedere nacht, waarvoor wij iedere morgen, alleen en met ons gezin, dankzegging behoren te doen. Velen hebben niet waar zij hun hoofd kunnen

nederleggen, (maar dwalen om in woestijnen) of indien zij het wel hebben, durven zij zich toch niet nederleggen, uit vrees voor de vijand, maar wij hebben ons gerust en in vrede neergelegd. Velen liggen neer, maar kunnen niet slapen, en wentelen zich gedurig om tot aan de morgen, vanwege lichaamspijn of benauwdheid van de ziel, of de gedurige verschrikkingen van de nacht, maar wij liggen neer in veiligheid en slapen, hoewel wij dan niet instaat zijn om zelf iets te doen voor onze bewaring. Velen liggen neer en slapen om nooit weer te ontwaken, zij slapen de slaap des doods zoals de eerstgeborenen van de Egyptenaren, maar wij liggen neer en slapen, en ontwaken wederom voor het licht en de genoegens van een andere dag, en hoe komt dat? Is het niet omdat de Heere ons ondersteund heeft met slaap en voedsel? Wij zijn veilig geweest onder Zijn bescherming en gerust in de armen van Zijn goede voorzienigheid.

b. Het schijnt hier bedoeld te zijn van Davids verwonderlijke gemoedsrust en kalmte in het midden van zijn gevaren. Zichzelf en zijn zaak door het gebed Gode hebbende aanbevolen en zeker zijnde van Zijn bescherming, was zijn hart bereid of gesterkt, en was hij gerust. De ongehoorzaamheid van zijn zoon, de trouweloosheid van zijn onderdanen, het verraad van velen van zijn vrienden, het gevaar waarin hij verkeerde, de vermoeienissen van de tocht en de onzekerheid nopens de afloop van de zaak hebben hem van geen uur van zijn slaap beroofd, noch ook maar in het minste zijn rust verstoord, want de Heere heeft hem door Zijn genade en de vertroostingen Zijns Geestes krachtig ondersteund, en dat gaf hem rust. Het is een groot voorrecht, een grote zegen, dat ons hart als wij in benauwdheid zijn op de Heere kan vertrouwen, zodat wij dan eten noch slapen zullen met kommer en verbaasdheid.

c. Sommigen van de ouden passen het toe op de opstanding van Christus: in Zijn lijden heeft Hij sterke roepingen geofferd en werd verhoord en daarom, hoewel Hij zich nederlegde en de slaap des doods sliep, is Hij toch ten derden dage opgestaan, want de Heere ondersteunde Hem zodat Hij geen verderf gezien heeft.

4. Dat God dikwijls de macht van Zijn vijanden had verbroken en hun boosaardigheid ten onder had gehouden, hen *op het kinnenbakken had geslagen,* vers 8, hen tot zwijgen had gebracht, hun spreken had verdorven, hen te schande had gemaakt, hen smadelijk in het aangezicht had geslagen en hen onbekwaam. had gemaakt om het kwaad te doen, dat zij voornemens waren, want Hij had hun tanden verbroken. Saul en de Filistijnen, die soms gereed waren hem te verslinden, konden hun voornemen niet volvoeren. De tanden waarop geknarst wordt, of die gescherpt worden tegen Gods volk, zullen verbroken worden. Als te eniger tijd de macht van de vijanden van de kerk dreigend schijnt, dan is het goed te gedenken hoe dikwijls God haar verbroken heeft, en wij zijn er zeker van dat Zijn arm niet verkort is. Hij kan hun de mond stoppen en hun handen binden.

II. Zie met welk een vertrouwen hij op de gevaren ziet, die nog in het verschiet liggen. Zich onder Gods bescherming hebbende gesteld en daar dikwijls het voordeel van hebbende ondervonden.

1. *Was zijn vrees gestild,* vers 7. Met welk een heilige dapperheid tart hij de machteloze dreigementen en aanslagen van zijn vijanden!

Ik zal niet vrezen voor tienduizenden des volks, die, hetzij als vreemde, buitenlandse vijanden, of in binnenlands oproer, *zich rondom tegen mij zetten.* Niemand scheen minder veilig, zijn vijanden zijn talrijk, *tienduizenden,* zij zijn boosaardig en vastberaden, hebben zich tegen mij gezet, ja meer,

zij hebben reeds ver tegen mij overmocht, schijnen hun doel bereikt te hebben, want zij omringen mij van alle kanten, duizenden tegen een. en toch was niemand meer veilig, "ik zal met dat al toch niet vrezen, zij kunnen mij niet deren, en daarom zullen zij mij niet verschrikken, al neem ik ook voorzichtigheidsmaatregelen voor mijn veiligheid, het is toch van God dat ik mijn behoudenis verwacht en daarom zal ik mij niet ontrusten, mijn God niet wantrouwen en aan de goede einduitkomst niet twijfelen." Toen David op zijn vlucht voor Absalom aan Zadok gelastte de ark terug te brengen, sprak hij nog met twijfel, met onzekerheid van de uilkomst uit zijn tegenwoordige moeilijkheden en eindigde hij als een nederig boeteling met: "Zie, hier ben ik, Hij doe mij zoals het in zijn ogen goed is', 2 Samuel 15:26. Maar nu spreekt hij als een krachtig gelovige, met vertrouwen, en koestert geen vrees voor de uitslag. Een blijmoedige onderworpenheid aan God is het middel om een blijmoedig vertrouwen op God te verkrijgen.

2. Zijn gebed werd verlevendigd en aangemoedigd, vers 8. Hij geloofde dat God zijn Redder, zijn Verlosser was en toch had hij, neen, *juist daarom* bad hij: *Sta op, Heere, verlos mij, mijn God!* Beloften van verlossing en uitredding stellen onze gebeden er om niet ter zijde, maar wekken ze op, vuren ze aan, Hij wil er om gebeden zijn.

3. Zijn geloof werd overwinnend. Hij begon de psalm met klachten over de sterkte en boosaardigheid van zijn vijanden, maar eindigt hem met juichend roemen in de kracht en de genade zijns Gods, en nu ziet hij *meer die met hem zijn dan die tegen hem zijn,* vers 9. Op twee grote waarheden bouwt hij zijn vertrouwen en ontleent er troost aan.

a. Dat *het heil des Heeren is.* Hij is machtig om te verlossen, al is het gevaar ook nog zo groot. Het is Zijn kroonrecht om te verlossen als alle andere hulp faalt, het is Zijn welbehagen om te verlossen, het is Zijn belofte aan degenen, die de Zijnen zijn, dat Hij zal verlossen, het heil, de verlossing is niet hunner, maar des Heeren. Daarom zijn allen, die de Heere tot hun God hebben, overeenkomstig de strekking van het Nieuwe Testament, zeker van verlossing, van heil, want Hij, die hun God is, is de God des heils, de God van volkomen verlossing.

b. Dat Zijn zegen over Zijn volk is. Hij heeft niet slechts macht om hen te verlossen, maar Hij heeft hun verzekerd van Zijn vriendelijke, genaderijke bedoelingen jegens hen. Hij heeft in Zijn woord een zegen uitgesproken over Zijn volk, en wij zijn gehouden en verplicht om te geloven dat ingevolge hiervan die zegen op hen rust, al zijn er ook nog geen zichtbare uitwerkselen van.

Daarom kunnen wij tot de gevolgtrekking komen dat Gods volk, al ligt het ook onder de smaad en de afkeuring van mensen, gewis gezegend is door Hem, die waarlijk zegent en dus de zegen kan gebieden.

Bij het zingen en biddend overdenken hiervan moeten wij de voldoening erkennen, die wij smaken door op God te vertrouwen, ons onder Zijn hoede te stellen, en onszelf en elkaar aanmoedigen om te blijven hopen en rustig te wachten op het heil des Heeren.

PSALM 4

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Neginoth. (4:2) Als ik roep, verhoor mij, o God mijner gerechtigheid! In benauwdheid hebt Gij mij ruimte gemaakt; wees mij genadig, en hoor mijn gebed.

2 (4:3) Gij, mannen, hoe lang zal mijn eer tot schande zijn? Hoe lang zult gij de ijdelheid beminnen, de leugen zoeken? Sela.

3 (4:4) Weet toch, dat de HEERE Zich een gunstgenoot heeft afgezonderd; de HEERE zal horen, als ik tot Hem roep.

4 (4:5) Zijt beroerd, en zondigt niet; spreekt in ulieder hart op uw leger, en zijt stil. Sela.

5 (4:6) Offert offeranden der gerechtigheid, en vertrouwt op den HEERE.

6 (4:7) Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien? Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE!

7 (4:8) Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ter tijd, als hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn.

8 (4:9) Ik zal in vrede te zamen nederliggen en slapen; want Gij, o HEERE! alleen zult mij doen zeker wonen.

Evenals Salomo was ook David een koninklijke prediker, vele van zijn psalmen zijn leerstellig en practisch, het grootste deel van deze psalm is dit waarin de Wijsheid roept tot de mensen, tot de kinderen van de mensen, zoals in Spreuken 8:1, 5, om onderricht te ontvangen. Het opschrift zegt ons niet, zoals dat van de vorige, dat hij bij een bijzondere gelegenheid gedicht werd, en wij moeten ook niet denken dat al de psalmen gelegenheidsgedichten waren, hoewel sommige dat geweest zijn, maar dat vele ervan bestemd waren in het algemeen om het volk van God te onderrichten, dat in de voorhoven van Zijn huis bijeenkwam, om hen in hun Godsdienstige verrichtingen aldaar te helpen en hun gesprekken te leiden. Voor een zodanige houd ik deze psalm. Laat ons de profetie van de Schrift niet meer van eigen uitlegging maken dan nodig is 2 Petrus 1:20. Hier:

I. Begint David met een kort gebed, vers 2, en dat gebed is een prediking.

II. Hij richt zijn rede tot mannen, en:

1. Bestraft hen in de naam van God wegens de oneer, die zij God aandoen, en de schade, die zij doen aan hun eigen ziel vers 3..

2. Hij stelt hun het geluk voor van Godvruchtige mensen om hen aan te moediger om Godsdienstig te zijn, vers 4..

3. Hij roept hen om hun weg te overdenken, vers 5..

4. Hij vermaant hen om God te dienen en op Hem te vertrouwen, vers 6..

5. Hij verhaalt zijn eigen ervaringen van de werkingen van Gods genade in hem:

1. Hem instaat stellende ons Gods gunst te kiezen voor zijn geluk, vers 7.

2. Zijn hart vervullende van blijdschap hierin, vers 8..

3. Zijn gemoed tot kalmte brengende in de verzekerdheid van dag en nacht onder de bescherming Gods te zijn, vers 9.

Psalm 4:1-6

Het opschrift van de psalm deelt ons mee dat David, door Goddelijke ingeving de psalm geschreven hebbende, hem ten gebruike van de kerk aan de opperzangmeester heeft overgegeven, die de leiding had van de dienst des psalmgezangs. Wij hebben een uitvoerig bericht van die instelling en van de ordening van de verschillende klassen van zangers, ieder met een opperhoofd en het deel dat aan ieder van het werk was toegewezen, in 1 Kronieken 25. Sommigen "profeteerden aan de hand, of naar de orde, des konings," vers 2. Anderen "profeteerden met een harp om de Heere te danken en te loven," vers 3. Van anderen wordt gezegd dat zij "de hoorn moesten verheffen," vers 5, maar van allen dat zij gesteld waren "tot het gezang des huizes des Heeren" vers 6, en "geleerd waren in het gezang des Heren," vers 7. Deze psalm werd overgegeven aan een van de hoofden om gezongen te worden op de "neginoth snaarinstrumenten," Habakuk 3:19 waarop gespeeld werd met de hand, onder begeleiding van muziek van die soort moest het koor deze psalm zingen. en het schijnt dat toen alleen het koor, niet het volk, zong. Maar het Nieuwe Testament beveelt dat alle Christenen zullen zingen, Efeziers 5:19, Coloss.3:16, van wie verwacht wordt dat zij het op betamelijke wijze zullen doen, waartoe geen kunst vereist wordt, en daarom zijn muziekinstrumenten thans niet zo nodig als toen, de melodie moet uit het hart komen.

In deze verzen:

I. Wendt David zich tot God, vers 1. Of de *zonen van de mannen,* vers 3 tot wie hij gaat spreken, zullen horen of niet zullen horen, hij hoopt en bidt dat God hem een genadig gehoor zal verlenen, en hem een antwoord des vredes zal geven. "*Als* ik *roep, verhoor mij,* neem mijn aanbidding aan en verhoor mijn gebed en oordeel mij op mijn beroep, *wees mij genadig en hoor mijn gebed."* Als het Gode behaagt te letten op ons gebed en ons verhoring ervan te schenken, dan moet dit toegeschreven worden, niet aan onze verdienste, maar zuiver en alleen aan Zijn genade. Hoor mij om Uwer goedertierenheid wil, is onze beste pleitrede. David pleit hier nog op twee zaken.

1. "Gij *zijt de God mijner gerechtigheid,* niet alleen zelf een rechtvaardig God, maar *de auteur van mijn rechtvaardige gezindheid,* die door Uw genade het goede hebt gewerkt, dat in mij is, mij een rechtvaardig man hebt gemaakt, derhalve verhoor mij, en getuig aldus van Uw eigen werk in mij. Gij zijt ook *de beschermer* van mijn rechtvaardige zaak, van mijn onschuld, waaraan onrecht gedaan is, aan wie ik mijn weg beveel en op wie ik vertrouw, om *mijn gerechtigheid te doen voortkomen als het licht."* Als mensen ons onrechtvaardig veroordelen, dan is dit onze troost: "het is God die rechtvaardigt, " Hij is de God van des gelovigen gerechtigheid.

2. Als ik vroeger in *benardheid was, hebt Gij mij ruimte gemaakt,* hebt Gij mijn hart verruimd in heilige blijdschap en vertroosting onder mijn leed, mijn toestand verruimd door mij uit te voeren uit mijn benauwdheid, daarom, *Heere wees mij* ook nu *genadig en hoor mijn gebed.* De ervaring, die wij hebben van Gods goedheid jegens ons door ons ruimte te maken toen wij in benauwdheid waren, is niet alleen een grote bemoediging voor ons geloof en onze hoop in de toekomst, maar ook een goede pleitgrond in het gebed tot God: *Gij hebt, zult Gij niet?* Want Gij zijt God en verandert niet, Uw werk is volmaakt.

II. Hij wendt zich tot de kinderen van de mensen ter overtuiging en bekering van hen, die nog vreemdelingen zijn voor God en niet willen dat de Messias, de Zone Davids, Koning over hen zal zijn.

1. Hij poogt hen te overtuigen van de dwaasheid hunner goddeloosheid, vers 3. *Gij zonen van de mannen,* of volgens sommigen, gij *grote* mannen, mannen van hoge rang, bedoelende de aanhangers van Saul of van Absalom, hoe lang zult gij mij en mijn regering tegenstaan, er misnoegd op blijven onder de invloed van de valse en ongegronde inblazing van hen, die mij kwaad willen? Of het kan in een meer algemene zin genomen worden: door de psalmist redeneert God met de zondaren om hen tot berouw en bekering te brengen. "Gij, die volhardt in de veronachtzaming van God en Zijn aanbidding en in minachting van het koninkrijk van Christus en Zijn regering, bedenkt wat gij doet."

a. Gij verlaagt uzelf want gij zijt *zonen van mannen,* het woord betekent hier man in de zin van een edel schepsel, denkt aan de waardigheid uwer natuur en de uitnemendheid van de gaven van verstand, waarmee gij zilt toegerust, en handelt niet op zo onredelijk u zo weinig voegende wijze." Laat de *zonen van de mensen* nadenken en zich mannen betonen.

b. "Gij onteert uw Maker en maakt Zijn eer tot schande." Zij kunnen wel beschouwd worden als woorden van God, zondaren het onrecht ten laste leggende, dat zij Hem doen in Zijn eer. of, zo het Davids woorden zijn, dan kan de eer verstaan worden van God, die hij zijn eer noemde, Psalm 3:4. Afgodendienaars worden beschuldigd, de "heerlijkheid Gods veranderd te hebben" in schande, Romeinen 1:23. Alle moedwillige zondaars doen dit door ongehoorzaam te zijn aan de geboden van Zijn wet, de aanbiedingen van Zijn genade te minachten, en de genegenheid en de dienst gevende aan het schepsel, die aan God alleen toekomen. Zij, die Gods heilige naam ontheiligen, Zijn Woord en Zijn inzettingen bespotten en Hem, terwijl zij belijden Hem te kennen, verloochenen met de werken, doen wat zij kunnen om *onze eer tot schande te maken.*

c. "Gij bedriegt uzelf, gij *bemint de ijdelheid* en *zoekt de leugen,* of hetgeen een leugen is. Gijzelf zijt ijdel en spreekt leugen en gij bemint dit." Of: "Gij stelt uw hart op hetgeen ten laatste blijken zal niets dan ijdelheid en een leugen te zijn." Zij, die de wereld liefhebben en de dingen zoeken, die beneden zijn, beminnen de ijdelheid en zoeken leugens, gelijk ook zij doen, die behagen scheppen in de genietingen van de zinnen en de schatten van de wereld najagen, want die zullen hen bedriegen en alzo ten verderve brengen. "Hoe lang zult gij dit doen? Zult gij nooit wijs zijn voor uzelf, nooit denken aan uw plicht en uw belang? Hoe lang nog na dezen?" Jeremia 13:27. De God des hemels vindt de tijd lang, waarin zij voortgaan met Hem te onteren en zichzelf te bedriegen en ten verderve te brengen.

2 Hij toont hun de bijzondere gunst, die God heeft voor de vromen, de bijzondere bescherming, waaronder zij zich bevinden en de voorrechten, zij aanspraak hebben, vers 4. Dit wordt aangevoerd:

A. Als een reden, waarom zij de Godvruchtige niet moeten tegenstaan, of vervolgen, of ter nederwerpen. Het is op hun gevaar, zo zij "een van deze kleinen ergeren," die God zich heeft afgezonderd, Mattheus 18:6. God acht dat zij, die hen aanraken, Zijn oogappel aanraken, en Hij zal dit hun vervolgers vroeg of laat doen weten. Zij hebben invloed in de hemel, God zal hen horen, laat

dus niemand het wagen hen te schaden of te beledigen, want God zal hun geroep horen en hun zaak voorstaan, Exodus 22:23. Algemeen wordt ondersteld dat David van zijn eigen bestemming voor de troon spreekt, hij is de *gunstgenoot,* die *de Heere heeft afgezonderd* voor die eer en die haar niet overweldigt, er zich niet ten onrechte en door geweld meester van maakt, of haar zelf heeft aangenomen. "De tegenstand dus, die gij hem biedt, is zeer misdadig, want daarin strijdt gij tegen God, en hij zal ijdel en zonder uitwerking blijken te zijn."God heeft op gelijke wijze zich de Heere Jezus, die gunstgenoot, afgezonderd, en zij, die Zijn verhoging tegenstaan, zullen gewis teleurgesteld worden, want de Vader hoort Hem altijd. Of:

B. Als een reden waarom zij zelf vroom en Godvruchtig moeten zijn en niet langer in de raad van de goddelozen moeten wandelen. "Gij hebt totnutoe de ijdelheid gezocht, zijt waarlijk Godsdienstig en gij zult waarlijk gelukkig zijn, hier en voor eeuwig, want:

a. "God wil voor zich en Zijn dienst afzonderen." *De Heere heeft zich een gunstgenoot afgezonderd,* iedere particuliere Godvruchtige heeft Hij zich afgezonderd in Zijn eeuwige verkiezing, in Zijn krachtdadige roeping, in de bijzondere beschikkingen van Zijn voorzienigheid en de werkingen van Zijn genade, zij *zijn Hem tot een bijzonder volk geheiligd.* Godvruchtige mensen zijn Gods afgezonderden, Zijn verzegelden, Hij kent hen, die de Zijnen zijn, Hij heeft hun Zijn beeld en opschrift ingedrukt, Hij onderscheidt hen door buitengewone gunstbewijzen. Zij "zullen, zegt de Heere van de heirscharen, te dien dage, die Ik maken zal, Mij een eigendom zijn. Weet dit, " laat Godvruchtigen het weten, en laat hen zich nooit vervreemden van Hem, wie zij aldus ten eigendom zijn, laat goddelozen het weten en zich wachten om hen te schaden, die door God worden beschermd.

b. God zal u invloed op Hem verzekeren. David zegt dit met toepassing: *De Heere zal horen als ik tot Hem roep.* Wij zouden ons gelukkig achten zo wij het oor hadden van een aards vorst, is het dan niet de moeite waard om op iedere voorwaarde, maar inzonderheid op zo gemakkelijke voorwaarden, het oor te kunnen verkrijgen van de Koning van de koningen? Laat ons dit weten en de ijdelheden verlaten ten einde deze zegeningen deelachtig te worden.

3. Hij waarschuwt hen tegen de zonde en vermaant hen er zich door redenering en schrik van te doen aflaten, vers 5. *"Hebt ontzag en zondigt niet." Weest toornig en zondigt niet,* aldus de LXX, en sommigen denken dat de apostel die vermaning van hem overneemt, Efeziers 4:26. "Spreekt in ulieder hart Denkt na en vreest, ten einde tot bekering te komen." Wij moeten niet zondigen, want door te zondigen raken wij van de goede weg af en missen ons doel. Een goed middel tegen de zonde is vrees, ontzag te hebben. "Weest bewogen", aldus sommigen, in tegenstelling met zorgeloosheid en valse gerustheid. "Blijft steeds een heilige eerbied koesteren voor de heerlijkheid en majesteit van God, hebt een heilige vreze voor Zijn toorn en vloek, en durft Hem niet tergen." Een goed middel om zonde te voorkomen en een heilig ontzag te behouden is: dikwijls en ernstig *in ons eigen hart te spreken.* "Spreekt met uw hart, gij hebt er veel aan te zeggen, er kan ten allen tijde mee gesproken worden, laat dan hetgeen gij er aan te Zeggen hebt, niet opgezegd blijven." Een nadenkend man is goed op weg om een wijs en Godvruchtig man te zijn. *"Spreekt in ulieder hart,* onderzoekt het door ernstig nadenken over uzelf, teneinde het goed te kennen, en wat er verkeerd in is weg te doen of te herstellen, houdt het bezig met plechtige, vrome overpeinzing, laat uw gedachten verwijlen bij hetgeen goed is. Stelt uw hart op uw wegen en let op de hier gegeven aanwijzingen om dit werk goed en met vrucht te doen.

a. Kiest een stille tijd daarvoor, doet het als gij wakker op uw bed ligt. Eer gij u des nachts tot slepen schikt, zoals sommigen van de heidense zedeleraren hebben aangeraden, onderzoekt uw geweten met betrekking tot hetgeen gij die dag gedaan hebt, inzonderheid wat gij verkeerds gedaan hebt, ten einde er berouw van te hebben. Als gij des nachts wakker wordt, denkt aan God en bedenkt hetgeen tot uw vrede dient. David heeft wat hij hier anderen aanraadt te doen, zelf beoefend, Psalm 63:7 :"Als ik Uwer gedenk op mijn legerstede, zo peins ik aan U in de nachtwaken." Inzonderheid op een ziekbed moeten wij ons hart stellen op onze wegen en ze in ons hart nagaan.

b. "Brengt u in een ernstige gemoedsstemming, zijt stil. Als gij een vraag hebt gedaan aan uw geweten, zijt stil, en wacht op het antwoord, houdt zelfs in onrustige tijden uw gemoed rustig en kalm."

4. Hij raadt hun nauwgezet hun plicht te betrachten, vers 6. *Offert offeranden der gerechtigheid.* Wij moeten niet slechts aflaten van kwaad te doen, maar leren goed te doen. Zij, die misnoegd waren op David en zijn regering, zouden spoedig tot een betere gezindheid komen en terugkeren tot hun trouw en gehoorzaamheid indien zij slechts God op de rechte wijze wilden aanbidden, en zij die weten wat er ligt tussen God en hun ziel, zullen blijde zijn met de Middelaar, de Zone Davids. Van een ieder van ons wordt hier geëist:

a. Dat wij Hem dienen: "*Offert Hem offeranden,* offert Hem ten eerste uzelf en uw beste offers." Maar het moeten *offeranden van de gerechtigheid* zijn, goede werken, al de vruchten van de heersende liefde tot God en onze naaste en al de blijken van een Godsdienstige wandel, die beter zijn dan brandoffer en slachtoffers. "Laat al uw Godsdienstige verrichtingen voortkomen uit een oprecht hart, laat al uw aalmoezen offeranden van de gerechtigheid zijn." De offeranden van de onrechtvaardigen zal God niet aannemen, zij zijn Hem een gruwel, Jesaja 1:4 en verv.

b. Dat wij op Hem vertrouwen. Maakt er eerst een gewetenszaak van om de offeranden van de gerechtigheid te offeren, en dan kunt gij op de Heer vertrouwen. Dient God zonder enig mistrouwen van Hem, of enigerlei vrees van iets door Hem te verliezen. Eert Hem door alleen op Hem te vertrouwen en niet op uw rijkdom, of op een vlesen arm, vertrouwt op Zijn voorzienigheid en steunt op uw verstand niet, vertrouwt op Zijn genade en zoekt niet uw eigen gerechtigheid op te richten."

Bij het zingen van deze verzen moeten wij voor onszelf de leer prediken van de tergende aard van de zonde, de valse ijdelheden van de wereld en de onuitsprekelijke zaligheid van Gods volk, en wij moeten bij onszelf aandringen op de plicht van God te vrezen sprekende tot ons eigen hart, geestelijke offeranden offerende. Bij het biddend nadenken over deze verzen, moeten wij God vragen om de genade, om aldus te denken en te doen.

Psalm 4:7-9

I. Wij hebben hier de dwaze wens van wereldse lieden. *Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien?* Welk goed zij bedoelden wordt te kennen gegeven in vers 8. Het was de vermenigvuldiging van hun koren en hun most, al wat zij begeerden was overvloed van de rijkdom van deze wereld, ten einde volop de genietingen van de zinnen te smaken. Zij hebben in zoverre gelijk, dat zij begerig zijn naar goed, er naar streven, maar er is ook verkeerds in hun begeerte.

1. Zij vragen in het algemeen, "Wie zal ons gelukkig maken?" maar zij wenden zich er niet voor tot God, die het alleen kan, en zo tonen zij dat zij aan ieder ander liever verplicht willen zijn dan aan God, want zij zouden wel gaarne zonder Hem willen leven.

2. Zij vragen naar goed, dat gezien kan worden, goed dat met de zinnen waargenomen kan worden en tonen geen belangstelling voor het goede, dat buiten het gezicht is en slechts het voorwerp is van geloof. De oorsprong van de afgoderij was een begeerte naar goden, die gezien konden worden, en daarom aanbaden zij de zon maar gelijk ons geleerd moet worden een onzichtbare God te aanbidden, zo ook om een ongezien goed te zoeken, 2 Corinthiers 4:18. Met het oog des geloofs zien wij verder dan wij zien kunnen met het lichamelijk oog.

3. Zij vragen naar *enigerlei goed*, niet naar het voornaamste goed, al wat zij verlangen is uitwendig goed, tegenwoordig goed, eenzijdig goed, goede spijs en drank, een goed bedrijf een goede bezitting. En wat is van dat alles de waardij zonder een goede God en een goed hart? Enigerlei goed, goed van welke aard ook, zal de meeste mensen bevredigen, maar een Godvruchtige ziel zal er zich niet mee vergenoegen. Deze weg, deze wens van vleselijkgezinde wereldlingen is hun dwaasheid, en toch zijn er velen, die er mee instemmen, dienovereenkomstig zal hun oordeel zijn: "Kind, gedenk, dat gij uw goed ontvangen hebt in uw leven, de penning, waarvoor gij overeen zijt gekomen."

II. De verstandige keuze, die Godvruchtigen doen. David en de weinige vromen, die hem aanhingen, stemden niet in met die wens maar verenigden zich in dit gebed: *Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o Heere!*

1. Hij is het oneens met de stem van velen. God had hem zich afgezonderd door onderscheidende gunsten en daarom zondert hij zich af door een onderscheidend karakter. "Zij zijn voor elk goed, waarin het ook besta, voor werelds goed, maar daar ben ik niet voor, ik zal niet zeggen wat zij zeggen, niet ieder goed kan mij bevredigen, de rijkdom van de wereld zal nooit het deel mijner ziel kunnen zijn en daarom kan ik er mij niet mee vergenoegen."

2. Hij en zijn vrienden komen overeen in de keus van Gods gunst als hun geluk, in hun schatting is die beter dan het leven en de gemakken en genoegens van het leven.

A. Dit is het wat zij ernstig begeren en zoeken, dit is de ademtocht hunner ziel. *Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o Heere,* de meesten zijn voor andere dingen maar wij zijn hier voor. Evenals Godvruchtige mensen zich onderscheiden door hun practijken, zo onderscheiden zij zich ook door hun gebeden, niet door de lengte of door de bewoordingen ervan, maar door het geloof en de vurigheid van gemoed, die er uit spreken. Zij, die door God werden afgezonderd, hebben een

gebed, dat hun eigen is, hetwelk, hoewel anderen de woorden ervan kunnen bezigen zij toch alleen in oprechtheid opzenden, en dit is een gebed, waarop zij allen Amen zeggen: "Heere, laat ons Uw gunst deelachtig zijn en laat ons daar de bewustheid van hebben, meer begeren wij niet, en dat is genoeg om ons gelukkig te maken. Heere, heb vrede met ons neem ons aan, openbaar U aan ons, laat ons verzadigd zijn van Uw goedertierenheid en wij zullen er mee tevreden zijn."

Merk op: hoewel David in het 8ste en de vers alleen van zichzelf spreekt, spreekt hij in dit gebed ook voor anderen, "over ons", zoals Christus ons geleerd heeft te bidden "Onze Vader." Al de heiligen komen met dezelfde boodschap tot de troon van de genade en hierin zijn zij een, allen begeren zij Gods gunst als hun hoogste goed. Wij moeten haar vragen voor anderen, zowel als voor onszelf, want in Gods gunst is genoeg voor allen en wij zullen er nooit minder om hebben als anderen delen in hetgeen wij hebben.

B. Dat is het, waarin zij zich bovenal verblijden, vers 8. Gij hebt dikwijls hierdoor vreugde in mijn hart gegeven, mij niet slechts ondersteund en verkwikt, maar vervuld met onuitsprekelijke vreugde, en daarom is dit het wat ik zal zoeken al de dagen van mijn leven. Als God genade in het hart geeft, dan geeft Hij blijdschap in het hart, en geen blijdschap is te vergelijken bij die, welke Godvruchtige zielen smaken in de mededeling van Gods gunst, neen, niet de blijdschap van de oogst, van een overvloedige oogst, als het koren en de most vermenigvuldigd worden. Dit is blijdschap in het hart, innerlijke, degelijke, duurzame blijdschap. De vrolijkheid van wereldlingen is slechts een flikkering, een schaduw, "het hart zal ook in het lachen smart hebben, en het laatste van die blijdschap is droefheid," Spreuken 14:13. *Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven.* Ware vreugde is Gods gave, niet gelijkerwijs de wereld geeft, Johannes 14:27. De heiligen hebben geen reden om aan wereldlingen hun vrolijkheid te benijden, maar moeten veeleer medelijden met hen hebben, want zij kunnen beter weten, maar willen niet.

C. Die gunst is het, waarin zij een algeheel vertrouwen stellen en in dit vertrouwen zijn zij altijd gerust, vers 9. Hij had. zich neergelegd en geslapen, Psalm 3:6, en dat zal hij nog doen. De verzekering hebbende van Uw gunst, *zal ik in vrede tezamen nederliggen er slapen,* met evenveel genoegen en voldoening als degenen wier koren en most vermenigvuldigd zijn en die, evenals Boaz op zijn dorsvloer toen zijn hart vrolijk was, nederliggen aan het uiterste eens korenhoops, Ruth 3:7, *want Gij, o Heere! alleen zult mij doen zeker wonen.* Ofschoon ik alleen ben, ben ik toch niet alleen, want God is met mij, hoewel ik geen wachter om mij heen heb, is de Heere toch voldoende om mij te beschermen, Hij kan het als alle andere bescherming faalt. Als hij het licht heeft van Gods aanschijn:

a. Kan hij zich verlustigen. Zijn ziel keert weer tot God en rust in Hem en zo legt hij zich neer en slaapt in vrede. Hij heeft wat hij wilde hebben, en is er zeker van dat hem geen kwaad kan overkomen.

b. Hij vreest geen stoornis van zijn vijanden, slaapt gerust en is zeer veilig, omdat God zelf het op zich heeft genomen om voor zijn veiligheid te zorgen. Als hij er toe komt om de slaap des doods te slapen en neer te liggen in het graf, om zijn bed te spreiden in de duisternis dat zal hij met de ouden vromen Simeon henengaan in vrede, Lukas 2:29, verzekerd zijnde dat God zijn ziel zal ontvangen om veilig bij Hem te zijn en dat ook zich lichaam veilig zal rusten in het graf.

c. Hij beveelt Gode al zijn zaken en is tevreden om Hem de uitslag ervan over te laten. Van de landman wordt gezegd dat hij, het zaad in de aarde geworpen hebbende, voorts sliep en opstond, nacht en dag, en het zaad sproot uit en werd lang, hij zelf wist niet hoe, Markus 4:26, Z7. Zo zal een Godvruchtige, door geloof en gebed zijn zorg op God geworpen hebbende, slapen en rusten nacht en dag en zeer gerust zijn, het aan God overlatende om alles voor hem te volbrengen, en geheel bereid zijnde om in Zijn heilige wil te berusten en er zich naar te gedragen.

Laat ons bij het zingen en biddend overdenken van deze psalm, met een heilige minachting van de rijkdom en de genoegens van deze wereld, als zijnde ongenoegzaam om ons gelukkig te maken, ernstig de gunst zoeken van God en vertroosting er in smaken, en laat ons met heilige onbekommerdheid omtrent het verloop van al onze wereldse zaken, ons en alles wat ons betreft overgeven in de bewaring van de Goddelijke voorzienigheid en overtuigd zijn dat zo wij ons bewaren in de liefde van God Hij alle dingen zal doen medewerken ons ten goede.

PSALM 5

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Nechiloth. (5:2) O HEERE, neem mijn redenen ter ore; versta mijn overdenking.
2 (5:3) Merk op de stem mijns geroeps, o mijn Koning en mijn God! Want tot U zal ik bidden.
3 (5:4) Des morgens, HEERE, zult Gij mijn stem horen; des morgens zal ik mij tot U schikken, en wacht houden.
4 (5:5) Want Gij zijt geen God, Die lust heeft aan goddeloosheid; de boze zal bij U niet verkeren.
5 (5:6) De onzinnigen zullen voor Uw ogen niet bestaan; Gij haat alle werkers der ongerechtigheid.
6 (5:7) Gij zult de leugensprekers verdoen; van den man des bloeds en des bedrogs heeft de HEERE een gruwel.
7 (5:8) Maar ik zal door de grootheid Uwer goedertierenheid in Uw huis ingaan; ik zal mij buigen naar het paleis Uwer heiligheid, in Uw vreze.
8 (5:9) HEERE! Leid mij in Uw gerechtigheid, om mijner verspieders wil; richt Uw weg voor mijn aangezicht.
9 (5:10) Want in hun mond is niets rechts, hun binnenste is enkel verderving, hun keel is een open graf, met hun tong vleien zij.
10 (5:11) Verklaar hen schuldig, o God; laat hen vervallen van hun raadslagen; drijf hen henen om de veelheid hunner overtredingen, want zij zijn wederspannig tegen U.
11 (5:12) Maar laat verblijd zijn allen, die op U betrouwen, tot in eeuwigheid; laat hen juichen, omdat Gij hen overdekt; en laat in U van vreugde opspringen, die Uw Naam liefhebben.
12 (5:13) Want Gij, HEERE, zult den rechtvaardige zegenen; Gij zult hem met goedgunstigheid kronen, als met een rondas.

Deze psalm is een plechtig gebed tot God in een tijd toen de psalmist door de boosaardigheid van zijn vijanden in grote benauwdheid was gekomen, vele van die tijden zijn over David heengegaan, ja er was nauwelijks een tijdperk van zijn leven, waarop deze psalm niet van toepassing is, want hierin was hij een type van Christus, dat hij voortdurend omringd was van vijanden, en zijn krachtig, overmogend gebed tot God, als hij aldus van vijanden omringd was, wees op Christus' steunen op Zijn Vader en Zijn triomferen over de machten van de duisternis in het midden van Zijn lijden, In deze psalm:

I. Vestigt David een gemeenschap tussen zijn ziel en God, belovende te bidden en zich vleiende dat God hem gewis zal verhoren, vers 2-4.

II. Hij geeft Gode de eer en neemt voor zichzelf de vertroosting van Gods heiligheid, vers 5-7.

III. Hij geeft zijn besluit te kennen om zich aan de openbare eredienst van God te houden, vers 8.

IV. Hij bidt:

1. Voor zichzelf dat God hem zal leiden, vers 9,.

2. Tegen zijn vijanden, dat God hen zal verdoen, vers 10-12..

3. Voor al het volk van God, dat God hun blijdschap zal geven en hen veilig zal bewaren, vers 12, 13. En dit alles is van groot nut om ons ten leidraad te zijn in ons gebed.

Psalm 5:1-7

Er is in het opschrift van deze psalm niets bijzonders, behalve dat gezegd wordt, dat de psalm op de *nechiloth* is, een woord, dat nergens meer voorkomt. Men heeft de gissing gemaakt en het is een blote gissing dat het *wind* instrumenten aanduidt, in begeleiding waarvan deze psalm werd gezongen, zoals verondersteld wordt dat *neginoth* snaarinstrumenten betekent.

In deze verzen heeft David het oog op God:

I. Als een God, die het gebed hoort, dat is Hij altijd geweest, van dat de mensen de naam des Heeren begonnen aan te roepen en Hij is thans nog even bereid als ooit tevoren om het gebed te hoven.

Merk op met welke naam David Hem hier noemt: O *Heere,* vers 2, 4, *Jehovah,* een uit zichzelf bestaand en zelfgenoegzaam wezen, dat wij gehouden en verplicht zijn te aanbidden, en *mijn Koning en mijn God,* vers 3, die ik verklaard heb mijn God te zijn, aan wie ik hulde en trouw heb gezworen en onder wiens bescherming ik mij gesteld heb als mijn Koning. Wij geloven dat de God, tot wie wij bidden, een Koning en een God is, Koning van de koningen, God van de goden, maar dat is niet genoeg, het beginsel dat het meest aanmoedigt tot bidden en de krachtigste pleitgrond in het gebed uitmaakt, is dat wij Hem *onze* Koning en *onze* God noemen, aan wie wij bijzondere verplichtingen hebben en van wie wij bijzondere verwachtingen mogen koesteren. Merk hier nu op:

1. Waar David om bidt, hetgeen in al ons spreken tot God ons geloof en onze hoop kan aanmoedigen. Als wij vurig en in het geloof bidden, dan hebben wij reden te hopen:

a. Dat God kennis zal nemen van onze zaak, van de voorstelling die wij er van doen en het verzoek dat wij er over tot Hem richten, want aldus bidt hij hier: *o Heere, neem mijn redenen ter ore.* Ofschoon God in de hemel is, heeft Hij toch een open oor voor de gebeden Zijns volks, en het is niet zwaar geworden dat Hij niet zou kunnen horen. De mensen willen of kunnen ons misschien niet horen, onze vijanden zijn zo trots dat zij het niet willen, onze vrienden zijn op zo'n afstand van ons dat zij het niet kunnen, maar God, ofschoon Hij hoog is, in de hemel is, kan en wil het.

b. Dat Hij haar in Zijn wijze en vriendelijke overweging zal nemen, haar niet zal veronachtzamen of haar met een haastig vluchtig antwoord zal afwijzen, want hij bidt: *versta mijn overdenking,* of overweeg mijn overdenking. Davids gebeden waren niet slechts zijn woorden, maar zijn overdenkingen. Gelijk overdenking de beste toebereiding is tot gebed, zo is gebed de beste uitslag van de overdenking. Overdenking en gebed behoren samen te gaan, Psalm 19:15. Het is wanneer wij aldus onze gebeden beschouwen en dan ook maar alleen dat wij kunnen verwachten dat God ze zal aanzien en ter harte zal nemen wat uit ons hart voortkomt.

c. Dat Hij ter bestemder tijd er een antwoord des vredes op zal geven, want aldus bidt hij, vers 3. *Merk op de stem mijns geroeps.* Zijn gebed was een *geroep,* het was *de stem zijns geroeps,* hetgeen vurigheid van liefde aanduidt en een dringend aanhouden, zulke krachtige vurige gebeden van een gelovige vermogen veel en doen wonderen.

2. Wat David hier belooft als de voorwaarde, die hij nakomen zal om deze genadige aanneming te verkrijgen. Dit kan ons leiden en besturen in ons gebed tot God, om het op de rechte wijze te doen, want wij bidden en ontvangen niet, omdat wij kwalijk bidden.

David belooft hier vier dingen, en dat moeten ook wij:

A. Dat hij zal bidden, dat hij er een gewetenszaak van zal maken: tot U *zal ik bidden.* Anderen leven zonder gebed, maar ik zal bidden. Koningen op hun troon zoals David er een was moeten bedelaars zijn voor Gods troon. "Anderen bidden tot vreemde goden en verwachten hulp van hen, maar tot U, tot U alleen, zal ik bidden." De verzekering, die God ons gegeven heeft van Zijn bereidwilligheid om het gebed te horen, moet ons versterken in ons besluit om biddend te leven en te sterven.

B. Dat hij *des morgens* zal bidden, dan zal zijn biddende stem gehoord worden, dan zal zijn gebed worden opgezonden, dat zal de datum zijn op zijn brieven naar de hemel. "Des morgens en des avonds en des middags zal ik bidden, ja zeven malen daags zal ik U loven." Maar gewis is inzonderheid het morgengebed onze plicht, wij zijn het meest geschikt voor het gebed als wij meest fris en opgewekt en kalm zijn, afgedaan hebben met de sluimeringen van de nacht, er door verkwikt zijn, en nog niet vervuld zijn van de werkzaamheden van de dag. Wij hebben dan het meest nodig te bidden, vanwege de gevaren en verzoekingen van de dag, waaraan wij zijn blootgesteld en tegen welke wij door geloof en gebed nieuwe genade moeten verkrijgen.

C. Dat hij bij die plicht zijn oog eenvoudig en zijn hart aandachtig zal hebben. *Ik zal mijn gebed tot U richten,* zoals een schutter zijn pijl richt op het wit, met zo'n vastheid en standvastigheid moeten wij ons tot God wenden. Of zo als wij een brief aan een vriend adresseren naar deze of die plaats, zo moeten wij onze gebeden adresseren aan God als onze Vader in de hemel, en laat ons ze altijd zenden door de Heere Jezus, de grote Middelaar, dan zijn wij er zeker van dat zij niet verloren gaan, Al onze gebeden moeten tot God gericht worden, Zijn eer en heerlijkheid moeten wij op het oog hebben als ons hoogste doel, laat onze eerste bede wezen: Uw naam worde geheiligd, en dan kunnen wij zeker zijn van dezelfde genadige verhoring ervan als die Christus zelf ontvangen heeft, Ik heb Uwen naam verheerlijkt en ik zal hem wederom verheerlijken.

D. Dat hij geduldig op een antwoord des vredes zal wachten. *ik zal opzien,* vers 4, zal achtgeven op mijn gebeden en horen wat God, de Heere, spreken zal. Psalm 85:9, Habakuk 2:1, opdat, zo Hij mij schenkt hetgeen waar ik om vraag, ik dankbaar zal kunnen wezen, en zo Hij het mij ontzegt, ik geduldig moge zijn, en zo Hij het uitstelt, ik volharden zal in het gebed en niet zal verflauwen. Wij moeten opzien, of uitzien, zoals hij, die een pijl heeft afgeschoten, uitziet om gewaar te worden hoe dicht hij bij het wit is gekomen. Wij verliezen veel van de vertroosting onder gebeden, omdat wij niet genoeg letten op de verhoring ervan. Aldus biddende, aldus wachtende, zoals de kreupele de ogen hield op Petrus en Johannes Handelingen 3:5, kunnen wij verwachten dat God onze woorden ter ore zal nemen, er acht op zal slaan, en tot Hem moeten wij ons wenden zoals David hier, die in zijn gebed niet zegt "Heere, doe dit of dat voor mij," maar hoor mij, beschouw, overweeg mijn toestand, en doe er voor wat goed is in Uw ogen."

II. Als een God, die de zonde haat, vers 5-7. David merkt dit op:

1. Als een waarschuwing voor hemzelf en voor alle andere biddende mensen, om er aan indachtig te zijn dat, gelijk de God, met wie wij te doen hebben, genadig en barmhartig is, Hij ook rein en heilig is. Ofschoon Hij bereid is het gebed te horen, zal Hij toch, zo wij naar ongerechtigheid zien met ons hart, onze gebeden niet horen, Psalm 66:18.

2. Als een aanmoediging voor zijn gebeden tegen zijn vijanden-het waren goddelozen en dus vijanden van God, de zodanigen in wie Hij geen welbehagen had. Zie hier:

A. De heiligheid van Gods natuur. Als hij zegt: *Gij zijt geen God, die lust heeft aan goddeloosheid,* dan bedoelt hij: "Gij zijt een God, die haar haat als lijnrecht tegenovergesteld aan Uw oneindige reinheid, rechtheid en heilige wil." Als de werkers van de ongerechtigheid voorspoedig zijn, laat dan niemand daaruit afleiden dat God lust heeft aan goddeloosheid, neen, ook niet in die door welke de mensen voorgeven Hem te eren, zoals degenen, die hun broederen haten en uitwerpen, en dan zeggen: Dat de Heere heerlijk worde. God heeft geen lust aan goddeloosheid, al hult zij zich ook in een mantel van Godsdienst. Laat hen dus, die zich verlustigen in zonde, weten dat God geen welbehagen in hen heeft, en laat ook niemand als hij verzocht wordt zeggen: ik ben van God verzocht, want God is niet de auteur van de zonde, ook zal het boze niet bij Hem wonen, vers 5, het zal niet altijd gesteund of voorspoedig gelaten worden. Dr. Hammond denkt dat dit verwijst naar de wet van Mozes, welke aan vreemdelingen, die volhardden in hun afgoderij, niet vergunde om in het land Israels te wonen.

B. De rechtvaardigheid van Zijn regering: *de onzinnigen zullen voor Uw ogen niet bestaan* zullen door Hem niet goedkeurend of vriendelijk worden aangezien, niet toegelaten worden om voor Zijn aangezicht te verschijnen, en in de grote dag des oordeels zullen zij niet vrijgesproken worden. De werkers van de ongerechtigheid zijn zeer onzinnig. Zonde is dwaasheid en zondaren zijn de grootste dwazen, geen dwazen, die aldus gemaakt zijn door God, (die zijn te beklagen) want Hij haat niets dat Hij gemaakt heeft, maar dwazen, die zichzelf tot dwazen gemaakt hebben, en deze haat Hij. Goddelozen haten God, rechtvaardiglijk worden zij dus door Hem gehaat, en dat zal hun eindeloze ellende en hun verderf zijn. Hen, die Gij haat, zult Gij verdoen, inzonderheid twee soorten van zondaren, die hier getekend zijn voor het verderf.

a. De onzinnigen, die leugens spreken en bedriegen. Er wordt een bijzondere klem of nadruk gelegd op deze zondaren, Openbaring 21:8, al de leugenaars, en Hoofdst. 22:15, een iegelijk, die de leugen liefheeft en doet. Niets is meer tegenstrijdig met de God van de waarheid en daarom is Hem ook niets meer hatelijk.. Degenen, die wreed zijn. *"Van de man des bloeds en bedrogs heeft de Heere een gruwel,* want onmenselijkheid is niet minder tegenstrijdig met, niet minder hatelijk aan, de God van barmhartigheid, die aan barmhartigheid een welgevallen heeft. Leugenaars en moordenaars worden zeer bijzonder gezegd op de duivel te gelijken en zijn kinderen te zijn, en daarom kan men wel verwachten dat God hen verafschuwt. Zodanig was het karakter van Davids vijanden, en de zodanigen zijn nog de vijanden van Christus en van Zijn kerk, mensen, die alle deugd en eer hebben afgeschud, hoe slechter zij zijn zoveel zekerder wij kunnen wezen van hun verderf, als de bestemde tijd daarvoor gekomen is.

Bij het zingen en biddend overdenken van deze verzen, moeten wij onszelf opwekken tot de plicht van bidden en er ons in aanmoedigen, omdat wij de Heere niet tevergeefs zullen zoeken, en wij

moeten onze verfoeiing en afschuw van de zonde uitdrukken, en onze eerbiedige verwachting van de dag van de verschijning van Christus, die de dag zal zijn van het verdoen van de goddelozen.

Psalm 5:8-13

In deze verzen beschrijft David drie karakters: van zichzelf, van zijn vijanden en van al het volk van God, en bij ieder van deze drie voegt hij een gebed.

I. Hij beschrijft zichzelf en bidt voor zichzelf, vers 8, 9.

1. Hij is vast besloten zich dicht bij God en Zijn aanbidding te houden. Zondaren gaan weg van God en zo maken zij zich verfoeilijk voor Zijn heiligheid en onderhevig aan Zijn gerechtigheid. "Maar wat mij betreft, die zullen mij niet van U terughouden." Gods heiligheid en rechtvaardigheid zijn er zo ver van af om een verschrikking te wezen voor de oprechten van hart en hen weg te drijven van God, dat zij er veeleer door uitgelokt worden om Hem aan te kleven. David besluit:

A. God te aanbidden, Hem hulde te bewijzen en Gode de eer te geven van Zijn naam.

B. Hem te aanbidden in het openbaar: "ik *zal in Uw huis ingaan,* in de voorhoven van Uw huis, om U aldaar met Uw andere dienstknechten te aanbidden." David heeft dikwijls alleen en in de eenzaamheid gebeden, vers 3, 4, en toch heeft hij ook zeer getrouw de dienst in het heiligdom bijgewoond. Het gebed in de binnenkamer is bestemd om ons te bereiden voor, niet om ons vrij te stellen van, de openbare Godsverering.

C. Hem te aanbidden met eerbied en met een juist besef van de oneindige afstand tussen God en de mens. "lk *zal mij buigen naar het paleis Uwer heiligheid in Uw vreze,* terwijl mijn hart vervuld is van heilig ontzag voor God," Hebreeen 12:28. God is grotelijks te vrezen door al Zijn aanbidders.

D. Alleen aan God aanmoediging te ontlenen om Hem te aanbidden.

a. Aan Zijn oneindige genade. Het is in *de grootheid van Gods goedertierenheid,* (de onuitputtelijke rijkdom van goedertierenheid, die er is in God, en de talloze blijken en bewijzen ervan, die wij van Hem hebben ontvangen) dat David vertrouwt, en niet in enigerlei verdienste of gerechtigheid van hemzelf, als hij tot God nadert. De goedertierenheid Gods moet altijd het fundament zijn beide van onze hoop en van onze blijdschap in alles, waarin wij met Hem te doen hebben.

b. Van het verordineerde en ingestelde middel ter aanbidding, dat toen de tempel was, hier *de tempel Zijner heiligheid* genoemd, vers 8, als een type van Christus, de grote en enige Middelaar, die de dienst heiligt, zoals de tempel het goud heiligde, en op wie wij het oog moeten hebben bij al onze Godsdienstige verrichtingen, zoals zij toen het oog hadden op de tempel.

2. Hij bidt ernstig dat God hem door Zijn genade altijd leiden en bewaren zal op de weg van zijn plicht, vers 9. *Leid mij in Uw gerechtigheid om mijner verspieders wil,* die op mijn hinken loeren en gelegenheid tegen mij zoeken. Zie hier:

a. Het goede gebruik, dat David maakte van de boosheid van zijn vijanden tegen hem: hoe begeriger zij waren om fouten in hem te ondekken ten einde hem van iets te kunnen beschuldigen, zoveel nauwlettender was hij om zonde en ook de schijn van zonde te vermijden, en zoveel zorgzamer om

altijd op de goede weg van God en plicht te worden gevonden. Zo kan door wijsheid en genade goed uit kwaad voortkomen.

b. De rechte weg die David insloeg om hen teleur te stellen die gelegenheid tegen hem zochten, hij gaf zich over aan de leiding Gods, bad God om hem door Zijn voorzienigheid en genade in de rechte weg te leiden, en hem er voor te behoeden om van die weg af te wijken, opdat zelfs de scherpstzienden van zijn vijanden, evenals die van Daniel, geen gelegenheid tegen hem zouden vinden. De weg van onze plicht wordt hier *Gods weg* en *Zijn gerechtigheid* genoemd, omdat Hij hem ons voorschrijft door Zijn rechtvaardige en heilige wetten, en als wij ons die in oprechtheid voorstellen als onze regel, dan kunnen wij in het geloof God bidden om Zijn leiding in alle bijzondere omstandigheden en gelegenheden. Hoe dit gebed van David verhoord werd, zien wij in 1 Samuel 18:14,15.

II. Hij beschrijft zijn vijanden en bidt tegen hen, vers 10, 11.

1. Als zijn beschrijving van hen juist is en ongetwijfeld is zij het dan hebben zij een zeer slecht karakter, als zij ook geen zeer slechte mensen waren geweest, dan zouden zij geen vijanden kunnen geweest zijn van de man naar Gods hart. Hij had er van gesproken, vers 7, dat God de man des bloeds en bedrogs haat: "Welnu, Heere," zegt hij, dat is het karakter mijner vijanden, zij zijn bedrieglijk, men kan hen niet vertrouwen, *in hun mond is niets rechts."* Zij dachten dat het geen zonde was een opzettelijke leugen te spreken, zo David er slechts bezwalkt en gehaat door kon worden gemaakt. *"Heere! leid mij,"* zegt hij, vers 9, Want de zodanigen zijn de mannen met wie ik te doen heb, tegen wier laster de onschuld zelf geen veiligheid biedt. Spreken zij vriendelijk? Spreken zij van vrede en vriendschap? *Met hun tong vleien zij,* het is bedoeld om hun boosaardigheid te verbergen, om zoveel zekerder hun doel te bereiken. Wat zij ook voorgeven omtrent Godsdienst en vriendschap, ten opzichte van geen van beide zijn zij waar, *hun binnenste is enkel verderving* Zij zijn ook zeer bloeddorstig, want *hun keel is een open graf,* wreed als het graf, gapende om te verzwelgen, onverzadelijk als het graf, dat nooit zegt: "Het is genoeg," Spreuken 30:15, 16. Dit wordt aangehaald, Romeinen 3:13, om het algemene bederf van het mensdom aan te tonen, want van nature zijn zij allen geneigd tot het kwade, Titus 3:3. Het graf is voor hen allen geopend en toch zijn zij als open graven voor elkaar.

2. Indien zijn gebed tegen hen verhoord is, en ongetwijfeld is het dit, dan zijn zij in een zeer slechte toestand. Zoals de mensen zijn en doen, zo moeten zij verwachten dat het hun gaan zal. Hij bidt God hen te verdoen naar hetgeen hij gezegd heeft in vers 17. "Gij zult de mensen van zodanig een karakter verdoen." *Laat hen dan vervallen,* en zondaren zouden als men hen begaan liet, zich spoedig in het verderf storten. De psalmist bidt dat God hen buiten Zijn bescherming en gunst zal stellen, buiten het erfdeel des Heeren, buiten het land van de levenden, en wee hun, die door God worden uitgeworpen. Zij hebben met hun zonden verderf en verwoesting verdiend, er is genoeg om God te rechtvaardigen in hun verwerping, *"Drijf hen henen om de veelheid hunner overtredingen,* door welke zij de maat hunner ongerechtigheid vol hebben doen worden en rijp zijn geworden voor het verderf." Vervolging van Gods dienstknechten vult de maat even spoedig als iedere andere zonde, 1 Thessalonicenzen 2:15, 16. Ja zij kunnen gemakkelijk tot verval worden gebracht door *hun eigen raadslagen,* Wat Zij doen om zichzelf te beveiligen en aan anderen kwaad. te berokkenen, kan door de alles besturende voorzienigheid Gods tot een middel gemaakt worden van hun verderf, Psalm 7:16, 9:16. Hij pleit: *Zij zijn weerspannig tegen U,* indien zij alleen

mijn vijanden waren geweest, ik zou hun veilig vergiffenis hebben kunnen schenken, maar zij zijn weerspannig tegen God, tegen Zijn kroon en waardigheid, zij kanten zich tegen Zijn regering, en willen zich niet bekeren om Hem eer te geven, en daarom voorzie ik duidelijk hun verderf. Zijn gebed om hun verderf komt niet voort uit een geest van wraakzucht, maar uit een geest van profetie, waardoor hij voorzegd heeft dat allen die weerspannig zijn tegen God, gewis door hun eigen raadslagen verdaan zullen worden. Indien het rechtvaardig is in God verdrukking te vergelden dengenen, die Zijn volk verdrukken, zoals ons gezegd wordt in 2 Thessalonicenzen 1:6, dan bidden wij dat dit gedaan zal worden telkenmale als wij bidden: *Vader, Uw wil geschiede!*

III. Hij geeft een beschrijving van het volk van God, en bidt voor hen, besluitende met een verzekering van hun heil, en hij twijfelde er niet aan, dat hij daar zelf deel in had.

Merk op:

1. De beschrijving, die hij geeft van Gods volk. Zij zijn de rechtvaardigen, vers 13, want zij stellen hun vertrouwen op God, zijn wel verzekerd van Zijn macht en algenoegzaamheid wagen hun al op Zijn belofte, zijn overtuigd van Zijn bescherming op de weg van hun plicht, en zij hebben Zijn naam lief en verlustigen zich in alles waardoor God zich bekend gemaakt heeft, en scheppen er behagen in met Hem bekend te zijn. Dit is ware en zuivere Godsdienst: een leven te leiden van welbehagen in God en van vertrouwen op Hem.

2. Zijn gebed voor hen: *"Laat verblijd zijn allen, die op U vertrouwen tot in eeuwigheid* laat hen reden hebben om zich te verblijden, en een hart om zich te verblijden, vervul hen van blijdschap, van grote en onuitsprekelijke blijdschap, laat hen juichen van voortdurende vreugde, van heilige vreugde, die eindigt in God, *laat hen verblijd zijn in U,* in Uwe gunst, in Uw heil, niet in een schepsel. Laat hen zich verheugen, omdat Gij hen overdekt of overschaduwt, onder hen woont." Misschien is dit een toespeling op de wolk- en vuurkolom, die voor Israël een zichtbaar teken was van Gods bijzondere tegenwoordigheid onder hen en de bijzondere bescherming, die over hen was. Laat ons van David leren niet alleen te bidden voor onszelf, maar ook voor anderen, voor alle Godvruchtigen, voor allen, die op God vertrouwen en Zijn naam beminnen, al zijn zij ook niet in alles van ons gevoelen of voorstanders van onze belangen. Laat allen, die recht hebben op Gods beloften, delen in ons gebed, de genade zij met allen, die Christus in oprechtheid liefhebben. Dit is medewerken met God.

3. Zijn vertroosting hun aangaande, vers 13. Hij bidt voor hen, omdat zij Gods bijzonder volk zijn, en daarom twijfelt hij niet of zijn gebed zal verhoord worden, en dat zij zich ten allen tijde zullen verblijden, want:

a. Zij zijn gelukkig in de verzekerdheid van Gods zegen: *Gij, Heere! zult de rechtvaardige zegenen,* Gij zult een zegen over hen gebieden. Gij hebt hen in Uw Woord gezegend genoemd, en daarom zult Gij hen ook werkelijk gezegend maken. Die Gij zegent, zijn werkelijk gezegend.

b. "Zij zijn veilig onder de bescherming Uwer gunst, daarmee zult Gij hen *kronen",* aldus lezen het sommigen. Het is zijn eer, het zal een sierlijke kroon voor hem wezen, en hem waarlijk groot maken, daarmee zal Hij hem aan alle kanten omgeven als met een rondas. In de krijg beschut een schild slechts naar een zijde, maar de gunst van God is voor de heiligen een beschutting aan alle zijden,

zoals de omtuining voor Job rondom, zodat zij, zolang zij zich onder de bescherming Gods houden, volkomen veilig zijn, en dus volkomen tevreden kunnen en moeten wezen.

Bij het zingen en biddend overdenken van deze verzen moeten wij ons door het geloof onder de leiding en zorg stellen van God, en ons dan verblijden in Zijn barmhartigheid en genade, en in het vooruitzicht dat God ten laatste over al Zijn vijanden zal zegevieren en wij zullen juichen in Zijn heil.

PSALM 6

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Neginoth, op de Scheminith. (6:2) O HEERE, straf mij niet in Uw toorn, en kastijd mij niet in Uw grimmigheid!
2 (6:3) Wees mij genadig, HEERE, want ik ben verzwakt; genees mij, HEERE, want mijn beenderen zijn verschrikt.
3 (6:4) Ja, mijn ziel is zeer verschrikt; en Gij, HEERE, hoe lange?
4 (6:5) Keer weder, HEERE, red mijn ziel; verlos mij, om Uwer goedertierenheid wil.
5 (6:6) Want in den dood is Uwer geen gedachtenis; wie zal U loven in het graf?
6 (6:7) Ik ben moede van mijn zuchten; ik doe mijn bed den gansen nacht zwemmen; ik doornat mijn bedstede met mijn tranen.
7 (6:8) Mijn oog is doorknaagd van verdriet, is veroud, vanwege al mijn tegenpartijders.
8 (6:9) Wijkt van mij, al gij werkers der ongerechtigheid; want de HEERE heeft de stem mijns geweens gehoord.
9 (6:10) De HEERE heeft mijn smeking gehoord; de HEERE zal mijn gebed aannemen.
10 (6:11) Al mijn vijanden zullen zeer beschaamd en verbaasd worden; zij zullen terugkeren, zij zullen in een ogenblik beschaamd worden.

David is zowel als Jeremia een wenende profeet geweest, en deze psalm is een van zijn treurzangen. Hij was of geschreven in, of ten minste bestemd voor, een tijd van grote uitwendige en inwendige benauwdheid en beroering. Is iemand in lijden? Is iemand ziek? Dat hij deze psalm zinge. De methode van deze psalm is zeer opmerkelijk en zullen wij dikwijls ontmoeten. Hij begint met droeve klachten, maar eindigt met blijde lofzeggingen, zoals Hanna, die bezwaard van geest, zich tot bidden begaf, maar na gebeden te hebben baars weegs ging, en haar aangezicht was haar zodanig niet meer. De psalmist klaagt hier over drie dingen:

I. Lichaamskrankheid.

II. Benauwdheid van ziel, voortkomende uit de bewustheid van zonde, de oorzaak van pijn en ziekte.

III. De beledigingen van zijn vijanden bij die gelegenheid.

1. Hij stort zijn klacht uit voor God, bidt Zijn toorn af, en smeekt om het wederkeren van Zijn gunst, vers 2-8..

2. Hij houdt zich verzekerd van een antwoord des vredes dat hij weldra tot zijn volkomen voldoening zal ontvangen, vers 9-11. Deze psalm is als het boek van Job.

Psalm 6:1-8

Deze verzen spreken de taal van een hart dat onder verootmoedigende omstandigheden waarlijk verootmoedigd is, van een verbroken en verslagen hart onder grote beproevingen, die gezonden zijn met het doel om het geweten te doen ontwaken en het bederf te doden. Diegenen leggen toorn op, die niet roepen als God hen gebonden heeft, maar diegenen bereiden zich voor genade, die onder Gods bestraffingen zaaien in tranen, zoals David hier doet.

Laat ons hier opmerken:

I. Hoe hij God zijn leed voorstelt: hij stort zijn klacht voor Hem uit, waar zou een kind met zijn klachten ook anders heengaan dan tot zijn vader?

1. Hij klaagt over lichaamspijn en ziekte vers 3, *mijn beenderen zijn verschrikt,* zijn beenderen en zijn vlees waren, evenals die van Job, aangeraakt. Ofschoon David een koning was, was hij toch ziek en had hij pijn, zijn koninklijke kroon heeft zijn hoofd niet voor pijn bewaard. Grote, voorname mannen zijn mensen, en onderworpen aan de gewone rampen van het menselijk leven. Hoewel David een moedig man was, een krijgsman van zijn jeugd af, zal hij hierdoor toch niet tegen ongesteldheid beveiligd zijn, waardoor zelfs de sterke mannen zich zullen krommen. Hoewel David een Godvruchtig man was, zal zijn Godsvrucht hem toch niet bij de gezondheid bewaren: "Heere, zie, die Gij liefhebt, is ziek." Laat dit ons helpen om verzoend te zijn met pijn en ziekte, dat dit het lot is geweest van de beste heiligen, en laat ons door hun voorbeeld geleid en aangemoedigd worden om ons leed te klagen aan God, die voor het lichaam is en kennis neemt van deszelfs lijden.

2. Hij klaagt over inwendige smart, *mijn ziel is zeer verschrikt,* en dat is nog veel erger dan de verschrikking van zijn beenderen. De geest eens mans zal zijn ziekte ondersteunen indien deze in goede toestand is, maar indien deze verslagen is, dan is de smart ondraaglijk. Davids ziekte bracht hem zijn zonde voor de geest, en hij beschouwde haar als een teken van Gods misnoegen op hem, dat was de verschrikking van zijn ziel, dat heeft hem doen uitroepen, *ik ben verzwakt, genees mij!* Het is treurig voor een mens dat zijn beenderen tegelijk met zijn ziel verschrikt zijn, maar dat is soms het lot geweest van Gods eigen volk en dit samengestelde leed werd voltooid, doordat het gedurende lange tijd bij hen aanhield, hetgeen hier te kennen wordt gegeven in die uitroep: *en Gij, Heere, hoe lange?* vers 4. In zo'n tijd moeten wij ons wenden tot de levende God, die de enige heelmeester is beide voor lichaam en ziel, en niet tot de Assyriërs, niet tot de god van Ekron.

II. De indruk, die dit leed op David heeft gemaakt. Het drukte zwaar op hem, hij zuchtte totdat hij er moede van was, weende totdat zijn bed *doornat was van zijn tranen,* vers 7, weende zich schier de ogen uit, vers 8, *mijn oog is doorknaagd van verdriet.* David had te veel moed en bedachtzaamheid om aldus te treuren wegens een uitwendige beproeving, maar als zijn geweten gedrukt werd door zonde, zijn ongerechtigheden hem gedurig voor de geest kwamen, het besef van Gods toorn hem pijnigde, evenals de bewustheid dat Hij zich van hem had teruggetrokken, dan is hij uiterst bedroefd, treurt en weent hij in stilte, dan weigert zijn ziel vertroost te worden. Dit hield zijn ogen niet slechts wakker, maar wenende. Het is dikwijls het lot geweest van de beste mensen, om mensen te zijn van smart, onze Heere Jezus zelf is dit geweest, onze weg loops door een tranendal, en wij moeten ons gewennen aan het klimaat. Het betaamt de grootsten om teder van gemoed te zijn en zich te buigen onder de tekenen van Gods misnoegen. David, die met onversaagde

kloekmoedigheid Goliath zelf en menig ander dreigend vijand kon tegentreden, smelt weg in tranen bij de herinnering aan zonde en onder de vrees voor Gods toorn, en dit is volstrekt geen verkleining van zijn karakter. Ware boetvaardigen wenen in de eenzaamheid. De Farizeen mismaakten hun aangezichten, om er uit te zien alsof zij treurden, maar David treurt des nachts op zijn bed, als hij tot zijn hart sprak en geen oog getuige was van zijn droefheid, behalve het oog van Hem, die geheel oog is. Petrus ging naar buiten bedekte zijn gelaat en weende. Droefheid om de zonde behoort grote droefheid te zijn, die van David was dit, hij weende zo bitterlijk, hij heeft zo overvloedige tranen gestort, dat hij zijn bedstede ervan doornat heeft. Het triomferen van de goddelozen in de smart en het leed van de heiligen voegt zeer veel toe aan hun smart. Davids oog was verouderd vanwege zijn tegenpartijders, die juichten in zijn rampen en zijn tranen aan een slechte oorzaak toeschreven. In deze grote smart was David een type van Christus, die dikwijls geweend treeft en uitriep: "Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe" Mattheus 26:38.

III. De beden, die hij in die treurige toestand tot God heeft opgezonden.

1. Wat hij vreest als het allergrootste kwaad is de toorn Gods. Dat was de gal en alsem in de beproeving en ellende, het was het inmengsel daarvan, dat het tot een bittere beker maakte, en derhalve bidt hij: O *Heere, straf mij niet in Uw toorn,* hoewel ik het verdiend heb, *en kastijd mij niet in Uw grimmigheid,* vers 2. Hij bidt niet: "Heere, straf mij niet, Heere, kastijd mij niet," want zo wie God liefheeft, die bestraft en kastijdt Hij, zoals een vader de zoon in wie hij een welbehagen heeft. Hij kan de bestraffing en kastijding zeer goed dragen, indien God terzelfder tijd het licht Zijns aanschijns over hem verheft en hem door Zijn Geest de vreugde en blijdschap van Zijn goedertierenheid doet hoven, zijn lichaamssmart zal draaglijk zijn, als hij slechts vertroosting mag smaken in zijn ziel. Weinig doet het er toe als ziekte hem pijn veroorzaakt in zijn *gebeente,* zo slechts Gods toorn zijn *hart* niet zeer doet, daarom luidt zijn gebed: *"Heere, straf mij niet in uw toorn,* laat mij niet onder de druk daarvan want dat zou mij doen bezwijken. Hierin was David een type van Christus, wiens droevigste klacht in Zijn lijden was over de benauwdheid van Zijn ziel, en dat God Hem het licht van Zijn vriendelijk aanschijn onttrok. Nooit heeft Hij een klacht ook maar gefluisterd over de woede van Zijn vijanden: "Waarom kruisigen zij Mij?" of over de onvriendelijkheid van Zijn vrienden: "Waarom verlaten zij Mij?" Maar met een grote stem riep Hij: Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten! Laat ons dus de toorn Gods afbidden meer dan enigerlei uitwendige benauwdheid of ramp, hoe ook genaamd, en er ons altijd voor hoeden om toorn te vergaderen tegen de dag van de beproeving.

2. Wat hij begeert als het grootste goed en dat voor hem de herstelling zou zijn van alle goed, is: de gunst en genade van God. Hij bidt:

a. Dat God medelijden met hem zal hebben en hem zal aanzien met ontferming, hij gelooft dat hij zeer ellendig is, en ellende is het geschikte voorwerp van barmhartigheid. Daarom bidt hij: *Wees mij genadig, Heere.* In toorn gedenk aan genade, en handel niet met mij naar strikt recht."

b. Dat God zijn zonden zal vergeven, want dat is een voegzame daad van de genade, en is dikwijls voornamelijk bedoeld in deze bede: Wees mij genadig.

c. Dat God Zijn macht zal betonen om hem te helpen: *genees mij, Heere!* vers 3, *verlos mij,* vers 5, spreek het woord en ik zal genezen zijn, en dan zal alles wel wezen."

d. Dat Hij vrede met hem zal hebben: "*keer weer, Heere, neem mij wederom aan* in uw gunst, wees verzoend met mij. Gij scheent van mij geweken te zijn, mij veronachtzaamd te hebben, ja U op een afstand van mij geplaatst te hebben, als iemand die toornig is, maar nu, Heere, keer weer, en toon dat Gij mij nabij zijt."

e. Dat Hij inzonderheid de inwendige mens en de belangen daarvan zou bewaren, wat dan ook met het lichaam zou gebeuren, "0 Heere, verlos mijn ziel van te zondigen, behoed haar voor verzinken en voor eeuwig verloren te gaan." Het is een onuitsprekelijk voorrecht dat wij een God hebben tot wie wij kunnen heengaan in onze beproeving en benauwdheid, en het is onze plicht om tot Hem te gaan en aldus met Hem te worstelen, en wij zullen Hem niet tevergeefs zoeken.

IV. De pleitgronden, waarmee hij kracht bijzet aan zijn gebeden, niet om God te bewegen Hij kent onze toestand beter de wij hem zelf kennen maar om zichzelf te bewegen.

1. Hij pleit op zijn ellende, en dat die ellende nu al zo lang heeft geduurd. "Ik ben verzwakt, in grote benauwdheid, Heere, hoe lang zal ik nog in die toestand moeten blijven?"

2. Hij pleit op Gods genade, daaraan ontlenen wij sommige van onze beste bemoedigingen in het gebed. *Red mij om Uwer goedertierenheid wil.*

3 Hij pleit op Gods eer en heerlijkheid vers 6, "*Want in de dood is Uwer geen gedachtenis.* Heere, indien Gij mij verlost en vertroost, dan zal ik niet alleen U lof en dank toebrengen voor mijn verlossing, en anderen opwekken om zich daarin met mij te verenigen, maar ik zal het nieuwe leven, dat Gij mij toevertrouwd hebt, besteden in Uw dienst tot Uw eer en heerlijkheid, en gedurende al de dagen van mijn verder leven zal ik de dankbare herinnering bewaren aan Uw gunst jegens mij, en er door opgewekt worden voor alles wat Uw dienst betreft, maar zo ik sterf, dan zal mij de gelegenheid zijn afgesneden om U te verheerlijken en goed te doen aan anderen, want wie *zal U loven in het graf?"* Niet alsof de afgescheidene zielen niet leven en werkzaam zijn, en de zielen van de gelovigen niet met blijdschap God gedenken en Hem loven, maar:

a. In de tweede dood en misschien had David, die toen in zielsbenauwdheid was onder de toorn Gods, daar enige vrees voor, is er geen lieflijke herinnering aan God, duivelen en veroordeelde geesten lasteren Hem, maar loven Hem niet. "Heere, laat mij niet altijd onder die toorn liggen, dat is de hel zelf, en maakt mij voor eeuwig onbekwaam om U te loven." Zij, die in oprechtheid Gods heerlijkheid op het oog hebben, Hem begeren te loven en zich daarin verlustigen kunnen in het geloof bidden: Heere, zend mij niet naar die verschrikkelijke plaats waar geen vrome gedachtenis is aan U, en U geen lof en dank worden toegebracht."

b. Zelfs de dood van het lichaam maakt een einde aan onze gelegenheid en ons vermogen om in deze wereld God te verheerlijken en de belangen te dienen van Zijn koninkrijk onder de mensen, door de machten van de duisternis tegen te staan en velen op deze aarde er toe te brengen om God te kennen en zich aan Hem te wijden. Sommigen hebben staande gehouden dat de genietingen van de heiligen in de hemel oneindig meer begeerlijk zijn dan de vertroostingen van de heiligen op aarde, maar de diensten van de heiligen op aarde, inzonderheid van zulke uitnemende als David geweest is, zijn loffelijker en strekken meer tot heerlijkheid van Gods genade dan de diensten van de heiligen in de hemel, die niet gebruikt worden om krijg te voeren tegen de zonde en Satan, noch om het

lichaam van Christus te stichten. Hovelingen in de koninklijke tegenwoordigheid zijn zeer gelukkig, maar krijgslieden op het oorlogsveld zijn nuttiger, en daarom kunnen wij met goede reden bidden dat God, indien het Zijn wil is en Hij nog enig werk voor ons of onze vrienden te doen heeft in deze wereld, ons of hen nog zal sparen om Hem te dienen. Ontbonden te zijn en met Christus te wezen is voor de heiligen zelf het gelukkigst, maar om nog in het vlees te blijven is voor de kerk het nuttigst. Daarop had David het oog, toen hij hierop pleitte: *Wie zal U loven in het graf?* Psalm 30:10, 88:11, 115:17, Jesaja 38:18. En daarop heeft Christus het oog gehad, toen Hij zei: "Ik bid niet dat Gij hen uit de wereld wegneemt."

Wij behoren bij het zingen van deze verzen een diep besef te hebben van de verschrikkingen van Gods toorn, die wij meer dan iets anders behoren te vrezen en af te bidden, en met dankbaarheid zo dit onze toestand niet is, en medelijden met hen, die aldus beproefd zijn. Indien wij ons wel in zulke benauwdheid bevinden, zo laat het ons tot troost wezen, dat onze toestand niet zonder voorbeeld is en dat wij, als wij ons evenals David verootmoedigen en bidden, niet lang zonder hulp of herstel zullen blijven.

Psalm 6:9-11

Welk een plotselinge verandering ten goede hebben wij hier! Hij, die heeft gezucht en geweend, alles als verloren had opgegeven, vers 7, 8, spreekt hier op zeer lieflijke wijze. Hij had zijn beden opgezonden tot God, Hem zijn zaak overgegeven, en nu vertrouwt hij dat de uitkomst goed en gunstig voor hem zal zijn, en dat zijn droefheid in blijdschap zal worden verkeerd.

1. Hij onderscheidt zich van de bozen en goddelozen, en versterkt zich tegen hun beledigingen, vers 9. *Wijkt van mij, al gij werkers van de ongerechtigheid* Toen hij in de diepte was van zijn ellende:

a. Vreesde hij dat God hem zijn deel zou geven met de werkers van de ongerechtigheid, maar nu deze wolk van neerslachtigheid weggevaagd is, is hij er van verzekerd dat zijn ziel niet weggeraapt zal worden met de goddelozen, want zij zijn Zijn volk niet. Hij begon te vrezen dat hij tot hen behoorde, vanwege de zware druk van Gods toorn op hem, maar nu zijn al zijn angsten gestild, en nu zegt hij hun van hem te wijken, want hij weet-dat zijn deel is onder de uitverkorenen.

b. De werkers van de ongerechtigheid hadden hem getergd en gehoond, en hem gevraagd: "Waar is uw God?" juichende in zijn vertwijfeling en wanhoop, maar nu kan hij hen van antwoord dienen, die hem hadden gesmaad, want God zal in genade tot hem wederkeren Hij had zijn ziel reeds vertroost, en weldra zal hij zijn verlossing voltooien.

c. Misschien verzochten zij hem om te doen zoals zij deden, zijn Godsdienst te laten varen, en zich om rust en verlichting te vinden aan de genietingen van de zonde over te geven. Maar nu: "Wijkt van mij, ik zal nooit het oor lenen aan uw raad, gij zoudt mij God hebben willen doen vloeken om dan te sterven, maar ik zal Hem zegenen en leven". Dit goede gebruik moeten wij maken van Gods goedertierenheden over ons: ons besluit moet er door versterkt worden om nooit iets meer met zonde en zondaren van doen te hebben. David was een koning, en hij gebruikt deze gelegenheid om zijn voornemen te vernieuwen om zijn macht aan te wenden ter bestrijding van zonde en ter hervorming van de zeden, Psalm 75:5..

d. Als God grote dingen voor ons gedaan heeft, dan moet ons dit er toe brengen om te bedenken wat wij nu kunnen doen voor Hem. Onze Heere Jezus schijnt deze woorden aan de mond van zijn vader David te ontlenen als Hij, wanneer Hem al het oordeel overgegeven is, zal zeggen, "Wijkt van mij af, al gij werkers van de ongerechtigheid" Lukas 13:27., en leert ons aldus om dit nu te zeggen, Psalm 119:115.

2. Hij is er van verzekerd dat God hem genadig was, en niettegenstaande tegenwoordige aanduidingen van toorn, hem ook verder genadig zijn zal. Hij is er van overtuigd dat hij een genaderijk antwoord zal ontvangen op het gebed, dat hij nu tot Hem opzendt. Terwijl hij nog spreekt, bemerkt hij dat God hoort, zoals Jesaja 65:24, Daniel 9:20, 21, en daarom spreekt hij alsof de zaak reeds geschied was, en verhaalt met gejuich: *De Heere heeft de stem mijns geweens gehoord,* en wederom: *De Heere heeft mijn smeking gehoord.* Door de werkingen van Gods genade in zijn hart wist hij dat zijn gebed genadiglijk was aangenomen, en daarom twijfelde hij niet of het zou ter bestemder tijd ook verhoord worden. Zijn tranen hadden een stem, een luide stem in de oren van de God van barmhartigheid, *de Heere heeft de stem mijns geweens gehoord.* Stille

tranen zijn niet sprakeloos, zijn gebeden waren een roepen tot God: *de Heere heeft mijn smeking gehoord* heeft er Zijn fiat *Het zij zo,* bij gesproken en weldra zal dit blijken. Daaruit leidt hij de genadige verhoring af van al zijn andere gebeden. "Hij heeft de stem mijner smeking gehoord en daarom zal Hij mijn gebed aannemen, want Hij geeft en verwijt niet dat Hij tevoren reeds gegeven heeft.

3. Hij bidt voor zijn vijanden en vervolgers of hij voorzegt hun ondergang, vers 11. Het kan zeer goed opgevat worden als een gebed om hun bekering. "Laat hen allen beschaamd worden om de tegenstand, die zij mij geboden hebben, en de afkeuringen, die zij over mij hebben uitgesproken. Laat hen gelijk alle boetvaardigen op zichzelf vertoornd zijn om hun dwaasheid, laat hen tot een betere gemoedsstemming komen en zich schamen over hetgeen zij tegen mij gedaan hebben". Als zij niet bekeerd worden, dan is het een voorzegging van hun beschaming en hun verderf. *Zij zullen beschaamd en zeer geërgerd wezen* (aldus kan de zin ook gelezen worden) en dat wel zeer terecht: zij juichten er in dat David gekweld was, vers 3, 4, en daarom keert dit als gewoonlijk op henzelf terug, ook zij zullen gekweld worden. Zij, die Gode geen eer willen geven, zullen tot in eeuwigheid beschaamd worden.

Bij het zingend en biddend overdenken hiervan moeten wij eer geven aan God als een God, die bereid is het gebed te horen, Zijn goedheid jegens ons erkennen in Zijn verhoren van ons gebed, en wij moeten onszelf aanmoedigen om op Hem te wachten, en ook in de grootste moeilijkheden en het zwaarste lijden op Hem te vertrouwen.

PSALM 7

1 Davids Schiggajon, dat hij den HEERE gezongen heeft, over de woorden van Cusch, den zoon van Jemini. (7:2) HEERE, mijn God, op U betrouw ik; verlos mij van al mijn vervolgers, en red mij.
2 (7:3) Opdat hij mijn ziel niet rove als een leeuw, verscheurende, terwijl er geen verlosser is.
3 (7:4) HEERE, mijn God, indien ik dat gedaan heb, indien er onrecht in mijn handen is;
4 (7:5) Indien ik kwaad vergolden heb dien, die vrede met mij had; (ja, ik heb dien gered, die mij zonder oorzaak benauwde!)
5 (7:6) Zo vervolge de vijand mijn ziel, en achterhale ze, en vertrede mijn leven ter aarde, en doe mijn eer in het stof wonen! Sela.
6 (7:7) Sta op, HEERE, in Uw toorn, verhef U om de verbolgenheden mijner benauwers, en ontwaak tot mij; Gij hebt het gericht bevolen.
7 (7:8) Zo zal de vergadering der volken U omsingelen; keer dan boven haar weder in de hoogte.
8 (7:9) De HEERE zal den volken recht doen; richt mij, HEERE, naar mijn gerechtigheid, en naar mijn oprechtigheid, die bij mij is.
9 (7:10) Laat toch de boosheid der goddelozen een einde nemen, maar bevestig den rechtvaardige, Gij, Die harten en nieren beproeft, o rechtvaardige God!
10 (7:11) Mijn schild is bij God, Die de oprechten van hart behoudt.
11 (7:12) God is een rechtvaardige Rechter, en een God, Die te allen dage toornt.
12 (7:13) Indien hij zich niet bekeert, zo zal Hij Zijn zwaard wetten; Hij heeft Zijn boog gespannen, en dien bereid.
13 (7:14) En heeft dodelijke wapenen voor hem gereed gemaakt; Hij zal Zijn pijlen tegen de hittige vervolgers te werk stellen.
14 (7:15) Ziet, hij is in arbeid van ongerechtigheid, en is zwanger van moeite, hij zal leugen baren.
15 (7:16) Hij heeft een kuil gedolven, en dien uitgegraven, maar hij is gevallen in de groeve, die hij gemaakt heeft.
16 (7:17) Zijn moeite zal op zijn hoofd wederkeren, en zijn geweld op zijn schedel nederdalen.
17 (7:18) Ik zal den HEERE loven naar Zijn gerechtigheid, en den Naam des HEEREN, des Allerhoogsten, psalmzingen.

I. Uit het opschrift van deze psalm blijkt dat hij geschreven was met het oog op de boosaardige aantijgingen, die sommigen van Davids vijanden tegen hem gedaan hebben. Aldus verongelijkt zijnde: Wendt hij zich tot God om Zijn gunst, vers 2, 3.

II. Hij beroept zich op God voor zijn onschuld betreffende hetgeen, waarvan zij hem betichtten, vers 4-6.

III. Hij bidt God om zijn zaak te bepleiten en voor hem te oordelen tegen zijn vervolgers, vers 7 10.

IV. Hij drukt zijn vertrouwen uit dat God dit doen zal en het kwaad zal doen wederkeren op de hoofden van hen, die het tegen hem beraamd hebben, vers 11-17..

V. Hij belooft Gode de eer te zullen geven van zijn verlossing, vers 18. Hierin was David een type van Christus, die zelf aldus beledigd was, en nog is in Zijn leden, maar aan wie ongetwijfeld ten laatste recht zal gedane worden.

Psalm 7:1-10

Schiggajon is een *lied* of *psalm,* het woord is alleen hier aldus gebruikt en in Habakuk 3:1. Een *dwalend* of *zwervend* lied, volgens sommigen omdat de stof van de onderscheidene delen verschillend is, maar die delen kunstmatig zijn samengevoegd. Een *bekoorlijk,* heerlijk lied volgens anderen. David heeft die psalm niet alleen geschreven, maar hem op vrome Godsdienstige wijze de Heere gezongen *over de woorden,* of zaken *van Cusch,* de Benjaminiet, dat is: van Saul zelf, wiens wrede behandeling van David hem veeleer als een Cuschiet of Ethiopier dan als een ware Israëliet betoonde. Of, meer waarschijnlijk was het de een of andere bloedverwant van Saul, Cusch genaamd, die een onverzoenlijke vijand was van David, hem ten onrechte aan Saul voorstellende als een verrader, en Saul (hetgeen geheel niet nodig was) tegen hem verbitterende, een van die mensenkinderen in waarheid kinderen Belials over wie David geklaagd heeft, 1 Samuel 26:19, die kwaad gesticht hebben tussen hem en Saul. David, aldus laaghartig mishandeld zijnde, neemt de toevlucht tot de Heere. Het kwaad, dat de mensen ons doen, moet ons uitdrijven tot God want aan Hem kunnen wij onze zaak toevertrouwen. Ja, hij zingt de Heere, zijn geest was er niet door ontroerd of verontrust, of ternedergeslagen, maar was zo kalm en blijmoedig, dat hij nog gestemd was om heilige liederen te zingen, het heeft geen enkele snaar van zijn harp wanluidend gemaakt. Laat aldus de beledigingen, die wij van de mensen ontvangen, inplaats van onze hartstochten op te wekken, ons opwekken tot gebed. In deze verzen:

I. Stelt hij zich onder de bescherming van God en neemt de toevlucht tot Hem om hulp te verkrijgen, vers 2. *"Heere, verlos mij,* en red mij van de macht en de boosaardigheid van allen, *die mij vervolgen,* opdat zij hun wil niet aan mij kunnen volvoeren." Hij pleit:

1. Op zijn betrekking tot God. "Gij zijt mijn God, tot wie anders zal ik dus gaan dan tot U? Gij zijt mijn God, en daarom mijn *Schild,* Genesis 15:1, mijn God, en daarom ben ik een Uwer dienstknechten, die verwachten kan beschermd te zullen worden".

2. Op zijn vertrouwen in God. Heere, red mij, want ik steun op U, op U betrouw ik, en niet op een vlesen arm. Mannen van eer zullen hun niet falen, die op hen vertrouwen inzonderheid niet als zijzelf hen daartoe aangemoedigd hebben, en zo is het met ons.

3. Op de woede en boosaardigheid van zijn vijanden, en het dreigend gevaar waarin hij zich bevond om door hen verzwolgen te worden. "Heere, red mij, of ik ben verloren, hij zal mijn ziel verscheuren, zoals een leeuw zijn prooi verscheurt," met zoveel trots en genot en kracht, zo gemakkelijk en zo wreed. Paulus vergelijkt Nero bij een leeuw 2 Timotheus 4:17 zoals David hier Saul bij een leeuw vergelijkt.

4. Het ontbreken of falen van alle andere helpers. "Heere, het behage U mij te verlossen, want *er is geen* andere *verlosser,"* vers 3. Het is de heerlijkheid Gods om de hulpelozen te helpen.

II. Hij doet een plechtige betuiging van zijn onschuld, ten opzichte van de dingen waarvan hij beschuldigd was, en beroept zich onder het uitspreken van een vreeslijke verwensing, op God, die het hart doorgrondt, vers 4-6.

Merk op, in het algemeen:

1. Als wij valselijk beschuldigd worden door de mensen, dan is het een grote vertroosting als ons eigen geweten ons vrijspreekt. En het is zeer gelukkig dat zij hun lasterlijke aantijgingen niet alle niet kunnen bewijzen, Handelingen 24:13, maar dat ons hart die tot onze eigen voldoening kan weerleggen.

2. God is de beschermer van de belasterde onschuld. David had op aarde geen gerechtshof, waarop hij zich kon beroepen, zijn vorst, die hem recht had moeten laten wedervaren was zijn gezworen vijand, maar hij kon de toevlucht nemen tot Het gerechtshof des hemels en tot de rechtvaardige Rechter aldaar, die *hij zijn God* kon noemen. En zie hier:

A. Wat de rechterlijke aanklacht is, ten opzichte waarvan hij zich onschuldig verklaart. Hij was beschuldigd van verraderlijk plan tegen de kroon en het leven van Saul, dat hij de toeleg had hem te onttronen en van het leven te beroven en te dien einde tegen hem krijg voerde. Dit ontkende hij ten enenmale, hij heeft dit nooit gedaan, er was geen ongerechtigheid van die aard in zijn hand, vers 4, hij verafschuwde de gedachte er aan. Hij heeft noch aan Saul noch aan iemand anders kwaad met kwaad vergolden, ik heb nooit kwaad gedaan aan hen, die mij beledigd en benadeeld hebben.

B. Welk bewijs hij bijbracht van zijn onschuld. Het is moeilijk om een ontkenning te bewijzen, maar dit was een ontkenning, die David toch zeer goed kon bewijzen, vers 5, *ik heb die gered, die mij zonder oorzaak benauwde.* Het was een onwedersprekelijk bewijs dat David geen bedoelingen had tegen Sauls leven, dat telkens en nogmaals de voorzienigheid Gods het zo beschikt had dat Saul in zijn macht was, en er waren personen bij hem die hem spoedig gedood zouden hebben, maar David heeft dit edelmoediglijk belet, toen hij "een slip van Sauls mantel afsneed," 1 Samuel 24:4, en later, toen hij "zijn spies wegnam" 1 Samuel 27:12, om te doen zien wat hij zou kunnen doen. Saul zelf erkende dat dit onloochenbare bewijzen waren van Davids oprechtheid en genegenheid voor hem. Als wij kwaad met goed vergelden en ons het toegeven aan een hartstocht ontzeggen, dan kan dit later meer dan wij zouden denken tot een getuigenis voor ons dienen.

C. Aan welk lot hij zich zou onderwerpen, indien hij schuldig was, vers 6. *Zo vervolge de vijand mijn ziel en achterhale ze,* hij vervolge mij ten dode toe, en *doe mijn eer in het stof wonen.* Dit geeft te kennen:

a. Dat, zo hij inderdaad schadelijk was geweest voor anderen, hij kon verwachten, dat zij hem met gelijke munt zouden betalen. Hij, wiens hand tegen ieder is, moet er op rekenen dat ieders hand tegen hem zijn zal zijn.

b. Dat hij in dat geval met geen vertrouwen of gerustheid tot God kon gaan om Hem te vragen hem te verlossen of zijn zaak te bepleiten. Het is voor iemand, die schuldig is en er de rechtvaardige straf voor lijdt, zeer vermetel en zeer gevaarlijk om zich op God te beroepen alsof hij onschuldig was en ten onrechte leed, de zodanigen moeten zich verootmoedigen en de straf hunner ongerechtigheid aannemen, en niet verwachten dat de rechtvaardige God hun ongerechtigheid zal beschermen.

c. Dat hij bij zichzelf volkomen overtuigd was van zijn onschuld. Het is natuurlijk voor ons om onszelf het goede toe te wensen, daarom wordt het inroepen van een vloek over onszelf, zo wij vals zweren, een even plechtige, ontzaglijke eedsformule geacht als iedere andere. Met zulk een eed of

verwensing, bekrachtigt David de betuiging van zijn onschuld, hetgeen ons echter niet rechtvaardigt om in iedere geringe, beuzelachtige zaak hetzelfde te doen.

III. Dit getuigenis van zijn geweten hebbende voor zijn onschuld, vraagt hij nederig aan God om voor hem op te treden tegen zijn vervolgers, en ondersteunt elk van zijn beden met een gepaste pleitgrond, als een die weet hoe zijn zaak Gode ordelijk voor te stellen.

1. Hij bidt dat God Zijn toorn zal openbaren tegen zijn vijanden, en als pleitgrond voert hij hun toorn aan tegen hem. Heere, zij zijn onrechtvaardiglijk toornig op mij, wees Gij dan rechtvaardiglijk toornig op hen en laat hen het weten, dat Gij toornig op hen zijt, vers 7. *Sta op, Heere, in Uw toorn, verhef U op* Uw rechtszetel, en laat Uw macht en gerechtigheid duidelijk gezien worden, vanwege de woede, *de verbolgenheden mijner benauwers.* Diegenen behoeven de toorn van de mensen tegen hen niet te vrezen, die Gods toorn voor hen hebben. *Wie kent de sterkte Zijns toorns?*

2. Hij bidt dat God zijn zaak zal bepleiten. *Ontwaak tot mij* om mij recht te doen, laat mijn zaak gehoord worden voor het gericht *dat Gij bevolen hebt.* Dat is een aanduiding.

A. Van de Goddelijke macht. Gelijk Zijn zegen van kracht en uitwerking is, weshalve van Hem gezegd wordt dat Hij *de zegen gebiedt,* zo is ook Zijn gericht van krachtdadige uitwerking, zodat van Hem gezegd wordt dat *Hij het gericht bevolen heeft,* en niemand kan er tegenbevel voor geven, want de volvoering des rechts zal er gewis op volgen.

B. Van de Goddelijke bedoeling en belofte

"Het is het oordeel dat Gij besloten hebt uit te spreken over al de vijanden van uw volk. Gij hebt aan de vorsten en rechters van de aarde bevolen recht te doen aan hen, aan wie onrecht gedaan is, en de verdrukten te helpen, Heere ontwaak tot dit gericht." Hij, die gerechtigheid liefheeft en haar eist in anderen, zal haar gewis zelf uitoefenen. Ofschoon het de schijn heeft alsof Hij het onrecht oogluikend toelaat als iemand, die slaapt, zal Hij ter bestemder tijd toch ontwaken, Psalm 78:65, en doen blijken dat zijn uitstel geen onverschilligheid was, niet uit veronachtzaming van het recht voortkwam. Hij bidt, vers 8, *"Keer dan weer* in de hoogte, handhaaf Uw gezag, beklim Uw troon, waarvan zij de soevereiniteit geminacht hebben, en de zetel des gerichts waarvan zij het vonnis hebben geminacht. Keer weer in de hoogte, zichtbaar voor aller ogen opdat het algemeen erkend worde dat de hemel zelf Davids zaak goedkeurt en bepleit." Sommigen houden het er voor dat dit heenwijst naar de opstanding en hemelvaart van Jezus Christus aan wie, toen Hij wederkeerde naar de hemel (wederkeerde in de hoogte in Zijn staat van verhoging) al het oordeel werd overgegeven. Of het kan zien op Zijn wederkomst, wanneer Hij zal wederkeren in de hoogte in deze wereld, om aan allen het gericht te volvoeren. Op deze terugkeer wacht Zijn verdrukt, verongelijkt volk, om die terugkeer bidden zij, en daarop beroepen zij zich van de afkeuringen van de mensen. Wederom bidt hij vers 9. *"Richt mij, Heere,* spreek recht voor mij."

Om aan zijn bede kracht bij te zetten:

a. Voert hij aan dat zijn zaak nu voor het bevoegde gerecht was gebracht. *De Heere zal den volke recht doen.* Het is Zijn ambt, het is Zijn belofte. God is de rechter, Daarom Heere, richt mij." Hij is

de rechter van de gehele aarde, en daarom zal Hij ongetwijfeld recht doen, en allen zullen verplicht zijn in Zijn oordeel te berusten.

b. Hij beroept zich op zijn oprechtheid ten opzichte van al de zaken in geschil tussen hem en Saul, en begeert slechts gericht te worden in deze zaak naar zijn gerechtigheid en de oprechtheid zijns harten in alles wat hij gedaan heeft voor zijn bevordering.

c. Hij voorzegt dat het zeer zou strekken tot eer en heerlijkheid Gods en tot stichting en vertroosting van Zijn volk, indien God thans voor hem verschijnt, *"zo zal de vergadering van de volken U omsingelen,* doe het daarom om hunnentwil, opdat zij tot U komen met hun lof in de voorhoven van Uw *huis."*

Ten eerste. Zij zullen het eigener beweging doen. Dat God verschijnt ten behoeve van David en Zijn belofte aan hem vervult, zal zo'n blijk en voorbeeld wezen van Zijn rechtvaardigheid goedheid en getrouwheid, dat het het hart van Zijn getrouwe aanbidders grotelijks zal verruimen en hun mond zal vervullen van lof. David was de lieveling van zijn land, inzonderheid van al de Godvruchtigen daarin, en daarom hebben zij, toen hij goed op weg was naar de troon, zich grotelijks verblijd en Gode dank toegebracht. Ganse menigten van hen zullen zich tot de voetbank van Zijn troon begeven om Hem te loven en te danken voor zo'n zegen voor hun land.

Ten tweede. Als David tot macht wordt verheven, zoals God hem beloofd heeft, dan zal hij er voor zorgen dat het volk de Godsdienst waarneemt en hooghoudt, dan zal de ark niet zoals in de dagen van Saul, 1 Kronieken 13:3, veronachtzaamd worden.

3. Hij bidt in het algemeen voor de bekering van zondaren en de bevestiging van de heiligen vers 10. *"Laat toch de boosheid,* niet alleen van mijn boze vijanden, maar van al *de goddelozen een einde nemen, maar bevestig de rechtvaardige."* Hier zijn twee dingen, die wij allen moeten begeren, en waarop wij allen mogen hopen.

a. Het einde van de zonde, dat zij in onszelf en in anderen tot een einde zal komen. Als het bederf gedood is, als iedere boze weg wordt verlaten en elke boze gedachte wordt opgegeven, en de stroom, die heftig heenbruiste naar de wereld en het vlees, wordt teruggedreven, en zich nu heenspoedt naar God en de hemel, dan zal de boosheid van de goddelozen een einde nemen. Als er een algemeene hervorming is ontstaan in de zeden, als atheïsten en onheiligen overtuigd en bekeerd worden, als aan de verspreiding van de besmetting van de zonde paal en perk wordt gesteld, zodat de bozen niet toenemen, daar hun dwaasheid nu openbaar is geworden, als de boze plannen van de vijanden van de kerk worden verijdeld en hun macht is verbroken en de mens van de zonde vernietigd is, dan *neemt de boosheid van de goddelozen een einde.* En dat is hetgeen waarvoor allen, die God liefhebben en om Zijnentwil de zonde haten, bidden, en waarnaar zij verlangen.

b. De bestendigheid van de gerechtigheid: maar *bevestig de rechtvaardige.* Gelijk wij bidden dat de slechten goed zullen worden, zo bidden wij ook dat de goeden beter zullen worden opdat zij niet verleid worden door de listen van de bozen noch door hun boosheid van hun vastheid zullen weggerukt worden, maar bevestigd zullen zijn in hun keuze van Gods wegen, en in hun besluit om er op te blijven wandelen, standvastig zullen zijn in hun voorstaan van de belangen van God en Godsdienst en ijverig in hun pogingen *om de boosheid van de goddelozen een einde te doen*

nemen. Zijn pleitgrond om aan deze bede kracht bij te zetten is: want de rechtvaardige God *beproeft harten en nieren*, en daarom kent Hij de verborgen boosheid van de goddelozen, en weet hoe haar tot een einde te doen komen, en van de verborgen oprechtheid van de rechtvaardigen is Hij getuige, en Hij heeft verborgen wegen en middelen om haar te bevestigen.

Als wij het getuigenis hebben van een onpartijdig geweten, dat wij verongelijkt werden, ten onrechte werden geblameerd, dan kunnen wij door het zingen van deze verzen een beroep doen op de rechtvaardige God en verzekerd wezen dat Hij onze rechtvaardige zaak zal erkennen en voorstaan, en eenmaal op zijn laatst op de jongste dag onze oprechtheid aan het licht brengen.

Psalm 7:11-18

In het eerste gedeelte van de psalm heeft David door het gebed zijn beroep ingesteld op God, en een plechtige betuiging gedaan van zijn oprechtheid. in het laatste gedeelte ontvangt hij als het ware reeds door het geloof in het woord van God de uitspraak, en daaraan ontleent hij de verzekerdheid van het geluk en de veiligheid van de rechtvaardigen en het wisse verderf van de goddelozen, die onboetvaardig blijven.

I. David vertrouwt dat hij God zijn machtige beschermer en verlosser zal bevinden, en de beschermer van alle verdrukte onschuld vers 11. *"Mijn schild is bij God.* Niet alleen God is mijn verdediger, en aldus zal ik Hem bevinden, maar verdediging en beveiliging verwacht ik van niemand anders, mijn hoop op beschutting in een tijd van gevaar is op God alleen, als ik bescherming nodig heb dan moet zij van God wezen." *Mijn schild is op God,* zo lezen het sommigen, er is in God datgene, hetwelk een verzekering van bescherming geeft aan allen die Hem toebehoren. Zijn naam is een sterke toren, Spreuken 18:10.- David bouwt dit vertrouwen op twee zaken.

1. Op de bijzondere gunst, die God heeft voor allen, die oprecht zijn. *Hij behoudt de oprechten van hart,* behoudt hen met een eeuwigdurende behoudenis, en daarom zal Hij hen *bewaren tot Zijn eeuwig koninkrijk,* Hij verlost hen uit hun tegenwoordige benauwdheden, inzover het goed voor hen is, hun oprechtheid zal hen bewaren. De oprechten van hart zijn veilig onder de Goddelijke bescherming.

2. Gods algemeen achthebben op de rechtvaardigheid en billijkheid, *God is een rechtvaardig rechter,* die niet alleen zelf gerechtigheid doet, maar er zorg voor zal dragen dat door de kinderen van de mensen gerechtigheid gedaan wordt, en alle onrechtvaardigheid zal wreken en straffen.

II. Niet minder is hij overtuigd van de val en het verderf van al zijn goddeloze vervolgers, van zovelen hunner namelijk als zich niet willen bekeren en aan God de eer geven. Hij spreekt hier hun oordeel uit, zo mogelijk tot hun welzijn, doordat zij aflaten van hun vijandschap, of in elk geval tot zijn eigen vertroosting, doordat hij niet bevreesd voor hen is, noch verdriet hebbe omdat zij voor een wijle voorspoedig zijn en welslagen. Hij gaat in tot Gods heiligdom, en daar verstaat hij:

1. Dat zij kinderen des toorns zijn, zij zijn niet te benijden, want Gods is vertoornd op hen: te *allen dage toornt Hij* tegen de goddelozen. Alle dagen doen zij wat Hem mishaagt en tot toorn verwekt, en zij "vergaderen zich toorn als een schat in de dag des toorns." Gelijk Zijn goedertierenheden iedere morgen nieuw zijn over Zijn volk, zo is iedere morgen Zijn toorn nieuw tegen de goddelozen, daar zij die door hun nieuwe overtredingen gaande maken. God is toornig op de goddelozen zelfs in de dagen van hun grootste vrolijkheid en voorspoed zelfs in de dagen van hun vroomheid, want als hun toegelaten wordt voorspoedig te zijn, dan is het in toorn, als zij bidden, zijn hun gebeden Gode een gruwel. De toorn Gods blijft op hen, Johannes 3:36, en er wordt nog voortdurend aan toegevoegd.

2. Dat zij kinderen des doods zijn, zoals alle kinderen des toorns het zijn, zonen van de verderfenis, getekend voor het verderf. Zie hun verderf:

A. God zal hen verdoen. De verwoesting waarvoor zij bewaard worden, is *een verwoesting van de Almachtige,* die voor ieder van onze een verschrikking moet wezen, want zij komt *van de toorn Gods,* vers 14, 15. Hier wordt te kennen gegeven:

a. Dat het verderf van de zondaars voorkomen kan worden door hun bekering want het wordt bedreigd met dit voorbehoud. *indien hij zich niet bekeert* van zijn boze weg, indien hij zijn vijandschap jegens het volk van God niet opgeeft, zo laat hem dan zijn verderf verwachten, maar indien hij zich bekeert dan volgt hieruit dat zijn zonden vergeven zullen worden, en dan zal alles wel wezen. Aldus worden zelfs de bedreigingen des toorns ingeleid met een genaderijke aanduiding van genade, genoeg om God voor altijd te rechtvaardigen in het verderf van hen, die omkomen, zij hadden zich kunnen bekeren en leven, maar zij verkozen voort te gaan in hun zonde en te sterven, en daarom is hun bloed op hun hoofd.

b. Dat, zo het niet voorkomen wordt door de bekering van de zondaar, het door de gerechtigheid Gods voor hem bereid zal worden. In het algemeen, vers 14, *Hij heeft dodelijke wapenen voor hem gereed gemaakt,* wapenen voor de dood die de bezolding is van de zonde. Als God wil doden, dan zal het Hem aan geen werktuigen des doods ontbreken voor enig schepsel, zelfs het geringste en zwakste kan Hij, als het Hem behaagt, daarvoor gebruiken.

Ten eerste. Hier is een verscheidenheid van wapenen, die alle dood en verderf dreigen. Hier is een zwaard, dat wondt en doodt van nabij, een boog en pijlen, die wonden en doden op een afstand hen, die wanen buiten het bereik te geraken van Gods wrekende gerechtigheid. Indien de zondaar "van de ijzeren wapenen is gevloden, de stalen boog zal hem doorschieten", Job 20:24.

Ten tweede. Van deze dodelijke wapenen wordt gezegd, dat zij allen *gereed gemaakt zijn.* God behoeft er niet naar te zoeken, Hij heeft ze altijd gereed bij de hand, *gerichten zijn voor de spotters bereid, Tofeth is van gisteren bereid.*

Ten derde. Terwijl God Zijn dodelijke wapenen gereed maakt, waarschuwt Hij de zondaars intijds voor hun gevaar, geeft Hij hun nog tijd om zich te bekeren en het verderf te voorkomen. Hij is traag om te straffen *en lankmoedig over ons niet willende dat iemand verloren ga*

Ten vierde. Hoe langer het verderf wordt uitgesteld ten einde nog tijd te laten voor bekering, hoe vreeslijker het zijn zal, en hoe zwaarder het zal treffen om voor eeuwig op de zondaar te blijven, indien die tijd niet gebruikt werd, terwijl God wachtte, het zwaard wordt gewet en de boog gespannen.

Ten vijfde. Het verderf over onboetvaardige zondaars komt wel langzaam, maar het komt zeker, want het is verordineerd, zij zijn er voor opgeschreven.

Ten zesde. Van alle zondaren zijn het de vervolgers, die tot het geschiktste doelwit gesteld zijn van de Goddelijke toorn, tegen hen, meer dan tegen iemand anders, heeft God *Zijn pijlen te werk gesteld.* Zij stellen zich tegen God om Hem te trotseren, maar zij kunnen zich niet buiten het bereik stellen van Zijn oordelen.

B. Zij storten zich in het verderf, vers 1-17. De zondaar wordt hier voorgesteld als zich zeer veel moeite gevende om zich ten ondergang te brengen, hij geeft zich meer moeite om zijn ziel verloren te doen gaan, dan het hem kosten zou indien hij haar op de rechte wijze aanwende om haar te behouden.

a. Het wordt voorgesteld door de smarten van een barende vrouw, die een misdracht ter wereld brengt vers 15. Des zondaars hoofd beraamt kwaad, bedenkt het met zeer veel list en overleg, en houdt zijn plan geheim, des zondaars hart gaat zwanger met ongerechtigheid en is in arbeid om de boze ontwerpen, die het tegen Gods volk beraamd heeft, te baren. Maar wat wordt er van, als het tot de geboorte komt? Het is leugen, het is een bedriegen van zichzelf het is een leugen in zijn rechterhand, hij kan zijn voornemen niet volvoeren, en als hij zijn doel bereikt, zal hij er toch de voldoening niet van smaken, die hij zich had voorgesteld, hij baart wind, Jesaja 26:18, stoppelen, Jesaja 33-11, de dood, Jakobus 1:15, dat is leugen.

b. Door de smarten van een arbeidende man, die hard werkt om een kuil te graven, en er dan zelf in valt en er in omkomt.

Ten eerste. Dit is in zekere zin waar van alle zonderen, zij bereiden verderf voor zichzelf door zich te bereiden voor het verderf, zich beladende met zonde en schuld en zich onderwerpende aan hun bederf.

Ten tweede. Dit is dikwijls opmerkelijk waar bevonden van hen, die kwaad bedenken tegen het volk van God, of tegen hun naasten door de rechtvaardige hand Gods is dit kwaad *wedergekeerd op hun eigen hoofd,* wat zij bedoeld hebben tot schande en verderf van anderen, blijkt op hun eigen beschaming uit te lopen.

"Nec lex est justior alla quam heels arfifices arte perire Sua. Er is geen rechtvaardiger wet dan deze, dat hij, die een moordplan beraamt er zelf door omkomt". Sommigen passen dit toe op Saul, die in zijn eigen zwaard is gevallen.

Bij het zingen van deze psalm moeten wij doen wat David hier doet vers 18 *de Heere loven naar Zijn gerechtigheid,* Hem de eer geven van die genadige bescherming, die Hij uitstrekt over Zijn beproefd volk, en van die rechtvaardige wraak, waarmee Hij hen vervolgt, die hen verdrukken en kwellen. Aldus moeten wij zingen tot lof van de Heere, de Allerhoogste, die, als Zijn vijanden trotselijk handelen, toont dat Hij boven hen is.

PSALM 8

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Gitthith. (8:2) O HEERE, onze Heere! hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde! Gij, die Uw majesteit gesteld hebt boven de hemelen.
2 (8:3) Uit den mond der kinderkens en der zuigelingen hebt Gij sterkte gegrondvest, om Uwer tegenpartijen wil, om den vijand en wraakgierige te doen ophouden.
3 (8:4) Als ik Uw hemel aanzie, het werk Uwer vingeren, de maan en de sterren, die Gij bereid hebt;
4 (8:5) Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt, en de zoon des mensen, dat Gij hem bezoekt?
5 (8:6) En hebt hem een weinig minder gemaakt dan de engelen, en hebt hem met eer en heerlijkheid gekroond?
6 (8:7) Gij doet hem heersen over de werken Uwer handen; Gij hebt alles onder zijn voeten gezet;
7 (8:8) Schapen en ossen, alle die; ook mede de dieren des velds.
8 (8:9) Het gevogelte des hemels, en de vissen der zee; hetgeen de paden der zeeen doorwandelt.
9 (8:10) O HEERE, onze Heere! hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde!

Deze psalm is een plechtige bepeinzing en aanbidding van de heerlijkheid en grootheid van God, waarvan wij allen hoge en eervolle gedachten moeten koesteren. Hij begint en eindigt met dezelfde erkenning van de alles overtreffende heerlijkheid van Gods naam. Die wordt voorgesteld als bewijs, vers 2, dat Gods naam heerlijk is op de gehele aarde, en dan wordt dit in het laatste vers herhaald als bewezen met een "quod erat demonstrandum hetgeen te bewijzen was". Als bewijs van Gods heerlijkheid geeft hij voorbeelden van Zijn goedheid jegens de mens, want Gods goedheid is zijn heerlijkheid. God moet verheerlijkt worden:

I. Omdat Hij zich en Zijn grote naam aan ons bekend heeft gemaakt, vers 2.

II. Omdat Hij gebruik maakt van de zwaksten onder de kinderen van de mensen om Zijn doeleinden tot stand te brengen, vers 3.

III. Omdat Hij zelfs de hemellichamen nuttig maakt voor de mens, vers 4, 5.

IV. Omdat Hij de mens heerschappij laat hebben over de schepselen van deze lagere wereld, waardoor Hij hem slechts een weinig minder heeft gesteld dan de engelen, vers 6-9. Deze psalm is in het Nieuwe Testament toegepast op Christus en het werk van de verlossing, dat Hij gewrocht heeft, de eer Hem gegeven door de kinderen van de mensen, vers 3, Mattheus 21:1G, en de eer door Hem gelegd op de kinderen der mensen, beide in Zijn vernedering, toen Hij een weinig minder was gemaakt dan de engelen, en in Zijn verhoging, toen Hij met eer en heerlijkheid was gekroond, vers 6, 7, Hebreeen 2:6-8, 1 Corinthiers 15:27. Als wij de heerlijkheid Gods aanschouwen in het rijk van de natuur en van de voorzienigheid, dan moeten wij hierdoor geleid worden om Zijn heerlijkheid te beschouwen in het rijk van de genade.

Psalm 8:1-3

De psalmist begeeft er zich toe om Gode de eer te geven van Zijn naam. Dr. Hammond grondt op het opschrift van deze psalm een gissing nopens de gelegenheid waarbij hij geschreven werd. Hij wordt gezegd te zijn op de *gittith,* dat algemeen genomen wordt voor de melodie, of het muziekinstrument, in begeleiding waarvan deze psalm gezongen moest worden, maar hij vertaalt het woord door *Gittiet,* dat is: *Goliath de Gittiet,* die hij overwonnen en gedood heeft, 1 Samuel 17. Hij, die vergelijkenderwijs slechts een kindeke, een zuigeling, was, heeft die vijand doen ophouden. De gissing zou wel zeer waarschijnlijk zijn, indien het niet was dat wij nog twee psalmen vinden met hetzelfde opschrift, Psalm 81 en 84.

David bewondert hier twee dingen.

I. Hoe duidelijk God zelf Zijn heerlijkheid tentoonspreidt, vers 1. Hij richt zich tot God met alle ootmoed en eerbied, als de Heere en de Heere zijns volks: O *Heere, onze Heere!* Als wij geloven, dat God de Heere is, dan moeten wij Hem erkennen als onze Heere. Hij is de onze, want Hij heeft ons gemaakt Hij beschermt ons en zorgt voor ons. Hij moet de onze zijn, want we zijn gehouden en verplicht Hem te gehoorzamen en ons aan Hem te onderwerpen. Wij moeten die betrekking erkennen, niet alleen als wij er toe komen om tot God te bidden, als een pleitgrond bij Hem om ons genade te betonen, maar ook als wij er toe komen om Hem te loven, als een argument bij onszelf om Hem eer te geven, en wij dit met liefde genoeg doen kunnen, als wij bedenken:

1. Met hoeveel glans Gods heerlijkheid schittert zelfs in deze lage wereld: *Hoe voortreffelijk is Zijn naam op de gehele aarde!* De werken van de schepping en van de voorzienigheid getuigen en verkondigen aan geheel de wereld, dat er een oneindig Wezen is, de bron en oorsprong van alle bestaan, van alle macht en volkomenheid, de soevereine regeerder, de machtige beschermer, de milddadige weldoener van alle schepselen. Hoe groot, hoe doorluchtig, hoe heerlijk is zijn naam op de gehele aarde! Het licht daarvan schittert overal in het gelaat van de mensen, Romeinen 1:20, als zij er hun ogen voor sluiten, dan is dit hun eigen schuld. Er is geen spraak en er zijn geen woorden of de klank van Godsnaam wordt erin gehoord of kan er in gehoord worden. Maar dit ziet verder, namelijk naar het Evangelie van Christus door hetwelk de naam van God gelijk hij bekend gemaakt is door Goddelijke openbaring en te voren alleen groot was in Israël, dit is geworden op de gehele aarde, de uiterste einden waarvan aldus het grote heil Gods hebben gezien. Markus 16:15, 16.

2. Hoeveel helderder hij schittert in de bovenwereld. *Gij hebt uw majesteit gesteld boven de hemelen.*

a. God is oneindig heerlijker en voortreffelijker dan de edelste schepselen en die het glansrijkst zijn.

b. Terwijl wij op aarde alleen Gods heerlijke naam horen en hem loven, zien de zalige geesten hier boven Zijn heerlijkheid en loven deze, en toch is Hij ver verheven zelfs boven hun lof.

c. In de verhoging van de Heere Jezus aan de rechterhand Gods die het afschijnsel is van des Vaders heerlijkheid en het uitgedrukte van Zijn zelfstandigheid, heeft God Zijn heerlijkheid gesteld boven de hemelen, ver boven alle overheden en machten.

II. Hoe krachtdadig Hij haar ontdekt door de zwaksten van Zijn schepselen, vers 3. Uit *de mond van de kinderkens en van de zuigelingen hebt Gij sterkte gegrondvest,* of *lof toebereid,* Mattheus 21:16, de lof Uwer sterkte. Dit wijst op de heerlijkheid Gods:

1. In het rijk van de natuur. De zorg, die God draagt voor de kleine kinderen, (als zij in de wereld komen zijn zij de meest hulpeloze van alle dieren) de bijzondere bescherming waaronder zij zich bevinden, en de voorziening die de natuur voor hen gemaakt heeft, moeten door een ieder van ons worden erkend tot heerlijkheid Gods, als een groot bewijs en voorbeeld van Zijn macht en goedheid, en dit temeer, dewijl wij er allen de weldaden van genoten hebben, want daaraan hebben wij het te danken dat wij niet *gestorven zijn van de baarmoeder af,* dat de knieën ons toen voorkomen zijn, daaraan hebben wij de borsten te danken, die ons gezoogd hebben. "Dat is zo'n bewijs van Uw goedheid dat de vijanden Uwer heerlijkheid er door voor altijd tot zwijgen gebracht kunnen worden, die zeggen: Er is geen God."

2. In het rijk van de voorzienigheid. In de regering van deze lagere wereld maakt Hij gebruik van de kinderen van de mensen, van sommigen die Hem kennen, en van anderen die Hem niet kennen, Jesaja 45:4, en deze waren als kinderkens en zuigelingen, ja soms behaagde het Hem, om Zijn doeleinden tot stand te brengen door de dienst van hen, die in wijsheid en kracht weinig meer waren dan kinderkens en zuigelingen.

3. In het rijk van de genade, het koninkrijk van de Messias. Hier wordt voorzegd dat door de apostelen, die beschouwd werden als niets meer dan kinderkens, ongeleerde en eenvoudige mensen waren, Handelingen 4:13, en door de dwaasheid van hun prediking het rijk des duivels omvergeworpen zou worden, zoals de muren van Jericho door het geklank van de ramshoorn werden neergeworpen. Het Evangelie wordt de arm des Heeren genoemd en de scepter van Zijn sterkte, dit was verordineerd om wonderen te werken, niet uit de mond van wijsgeren, of redenaars, of staatslieden, maar van arme vissers, wier uitwendige omstandigheden zeer in hun nadeel waren. Ja wij horen kinderen "Hosanna de Zone Davids!" roepen, toen de overpriesters en Farizeen Hem niet erkenden, maar Hem verachtten en verwierpen. Daarop dus past onze Heiland dit toe, Mattheus 21:16, en daarmee heeft Hij de vijand doen ophouden. Gods genade blijkt soms op verwonderlijke wijze in jonge kinderen, en Hij leert kennis en *geeft het gehoorde te verstaan de gespeenden van de melk, de afgetrokkenen van de borsten,* Jesaja 28:9. Soms brengt God grote dingen tot stand in Zijn kerk door zeer zwakke werktuigen, en beschaamt Hij de edelen, de wijzen en machtigen door het geringe en zwakke en dwaze van de wereld, opdat geen vlees voor Zijn aangezicht zou roemen en de uitnemendheid van de kracht blijke van God te zijn en niet van de mens. Dit doet Hij vanwege Zijn vijanden, omdat zij hoogmoedig en beledigend zijn, teneinde hen te doen ophouden, hen tot zwijgen te brengen, en aldus rechtvaardiglijk op de wraakgierigen gewroken te worden, zie Hand 4:14, 6:10. De duivel is de grote vijand en wraakgierige, en de prediking van het Evangelie heeft hem in grote mate doen ophouden, zijn orakelen werden tot zwijgen gebracht, de pleitbezorgers van zijn zaak werden beschaamd, en aan de onreine geesten werd niet toegelaten te spreken.

Laat ons, als wij dit zingen, Gode de eer geven van Zijn naam en van de grote dingen die Hij gedaan heeft door de kracht van Zijn Evangelie, in welks zegewagen de verhoogde Verlosser uitgaat overwinnende en opdat Hij overwinne, en die niet alleen onze lof, maar ook onze beste wensen

moet ontvangen. Die lof is toebereid, God wordt in de hoogste mate verheerlijkt als uit de mond van kinderkens en zuigelingen sterkte wordt gegrondvest.

Psalm 8:4-10

David gaat hier voort met de eer Gods groot te maken door de eer te vermelden, die Hij op de mens gelegd heeft, inzonderheid op de mens Christus Jezus. Gods nederbuigende goedheid en genade eisen evenzeer onze lof als de verhevenheid van Gods heerlijkheid. Met bewondering en dankbaarheid merkt de psalmist op hoe God zich in gunst tot de mens heeft nedergebogen en beveelt dit ons aan ter overpeinzing. Zie hier:

I. Wat het is dat Hem er toe leidt om de nederbuigende gunst van God jegens de mens te bewonderen, het is zijn beschouwing van de glans en de invloed van de hemellichamen, vers 4 :*als ik Uw hemel aanzie,* en daar inzonderheid *de maan en de sterren.* Maar weerom neemt hij geen nota van de zon, die ze allen toch ver overtreft? Waarschijnlijk omdat het op een nachtwandeling was bij maanlicht dat hij zich bezighield met deze overdenking, toen de zon niet zichtbaar was maar alleen de maan en de sterren, die hoewel zij niet zo nuttig en voordelig zijn voor de mens als de zon, toch niet minder bewijzen zijn van de wijsheid, macht en goedheid van de Schepper.

Merk op:

1. Het is onze plicht de hemel te beschouwen. Wij zien hem, wij moeten hem wel zien, wij kunnen niet anders dan hem zien, hierdoor onder andere is de mens onderscheiden van de dieren dat, terwijl deze zo geformeerd zijn dat zij nederwaarts zien naar de aarde, de mensen rechtop gemaakt is om naar de hemel te kunnen zien, opdat hij aldus geleid zou worden om de dingen te bedenken die boven zijn, want hetgeen wij zien heeft de rechte invloed niet op ons, tenzij wij het beschouwen en overdenken.

2. Wij moeten de hemel altijd beschouwen als Gods hemel, niet alleen zoals geheel de wereld Zijn is, zelfs de aarde en haar volheid maar in een meer bijzondere zin. *Aangaande de hemel, de hemel is des Heeren*, Psalm 115:16, het is de plaats van de woning van Zijn heerlijkheid, en ons wordt geleerd Hem *onze Vader in de hemel* te noemen.

3. De hemel is Zijne, omdat hij het werk is van Zijn vingeren, Hij heeft hem gemaakt, Hij heeft hem gemakkelijk, zonder enige moeite, gemaakt, om de hemel uit te spreiden was geen uitgestrekte arm nodig, het geschiedde door een woord, Hij heeft hem zeer fraai en kunstig gemaakt als een keurig stuk werk, dat een kunstenaar maakt met zijn vingers.

4. Zelfs de kleinere lichten, de maan en de sterren, tonen de macht en de heerlijkheid van de Vader van de lichten en voorzien ons van stof om Hem te loven.

5. De hemellichamen zijn niet slechts de schepselen van de Goddelijke macht, zij zijn ook onderworpen aan de Goddelijke regering. God heeft ze niet slechts gemaakt, maar ze verordend, vers 4 en de ordeningen des hemels kunnen nooit veranderd worden. Maar hoe wordt dit nu hier te pas gebracht om Gods gunst jegens de mens te verheerlijken?

a. Als wij de heerlijkheid van God zien schitteren in de bovenwereld, dan kunnen wij er ons wel over verwonderen dat Hij kennis neemt van zo’n gering schepsel als de mens is, dat Hij, die in dat

glansrijke, gezegende deel van de wereld woont en het regeert, zich vernedert om de dingen te beschouwen, die op de aarde gedaan worden, zie Psalm 113:5, 6.

b. Als wij bedenken van hoe groot nut de hemel is voor de mensen op aarde, en hoe de lichten des hemels "aan alle volken zijn uitgedeeld," Deuteronomium 4:I9, Genesis 1:15, dan kunnen wij wel zeggen: *"Heere, wat is de mens,* dat Gij de ordeningen des hemels stelt met het oog op hem en hetgeen nuttig voor hem is, en dat bij het maken van de lichten des hemels en het besturen en leiden van hun bewegingen zozeer te rade is gegaan met zijn gemak en genoegen!"

II. Hoe hij deze bewondering uitdrukt, vers 5. *"Heere, wat is de mens!* "Enosh" de zondige, zwakke, ellendige mens, een schepsel, dat U zo vergeet, zijn plicht jegens U zo vergeet *dat Gij hem aldus gedenkt,* dat Gij kennis van hem neemt, van hem en van zijn daden en aangelegenheden, dat Gij bij het maken van de wereld hem in aanmerking hebt genomen! Wat *is de zoon des mensen, dat Gij hem bezoekt,* dat Gij hem niet alleen spijzigt zoals andere schepselen, maar hem bezoekt en U aan hem gelegen laat liggen? Wat is de mens zo'n gering schepsel dat hij aldus geëerd wordt, zo'n zondig schepsel dat hij aldus gesteund en begunstigd wordt!" Dit nu verwijst:

1. Naar het mensdom in het algemeen. Hoewel de mens een made is, en des mensen kind een worm, Job 25:6, doet God hem toch eer aan en toont hem zeer groots vriendelijkheid. De mens is boven alle schepselen in deze lagere wereld, de gunstgenoot en lieveling van de voorzienigheid, want:

A. Hij behoort tot een zeer eervolle rang van wezens. Wij kunnen er zeker van zijn, dat hij de voorrang heeft boven al de bewoners van deze lagere wereld, want hij is slechts *een weinig minder gemaakt dan de engelen,* vers 6, minder voorzeker, want door zijn lichaam is hij verwant aan de aarde en aan de beesten, die vergaan, maar door zijn ziel, die geestelijk en onsterfelijk is, is hij zo na verwant aan de heilige engelen, dat hij in waarheid gezegd kan zijn, slechts *een weinig minder te zijn dan zij* en naar rang volgt hij op hen. Hij is slechts voor een kleine wijle minder dan de engelen terwijl zijn grote ziel opgesloten is in een lemen huis, maar de kinderen van de opstanding zullen "isaggeloi engelen," de engelen gelijk zijn, Lukas 20:36, en niet langer minder zijn dan zij.

B. Hij is begaafd met edele vermogens en hoedanigheden. Gij *hebt hem met eer en heerlijkheid gekroond.* Hij, die hem het aanzijn gaf, heeft hem onderscheiden, en hem geschikt en bevoegd gemaakt om heerschappij te hebben over de mindere schepselen, "want hem geleerder gemaakt hebbende dan de beesten van de aarde, en wijzer dan het gevogelte des hemels," Job 35:11, heeft Hij hem geschikt gemaakt om hen te regeren, en het voegt dat zij door hem geregeerd worden. Des mensen verstand is zijn erekroon, laat hem die kroon niet ontwijden door haar te misbruiken, noch haar verbeuren door er in tegenspraak mee te handelen.

C. Hij is bekleed met een soevereine heerschappij over de mindere schepselen, onder God, en is tot hun heer gesteld. Hij, die ze gemaakt heeft en ze kent, en wiens eigendom zij zijn heeft de mens *over hen doen heersen,* vers 7. De handvest, die hem dit koningschap verleent, draagt dezelfde datum als zijn schepping, Genesis 1:28, en zij werd vernieuwd na de zondvloed, Genesis 9:2. God heeft alles onder de voeten gezet van de mens, opdat hij zich zou bedienen niet slechts van de arbeid, maar ook van de voortbrengselen en het leven van de mindere schepselen, zij zijn allen in zijn hand gegeven, ja zij zijn allen *onder zijn voeten gezet.* Hij noemt enige van deze mindere schepselen,

vers 8, 9, niet alleen schapen en ossen, voor welke de mens zorgt en voorziet, maar ook de dieren van het veld, zowel als die van de vloed, ja en ook de schepselen, die op de grootste afstand zijn van de mens, zoals het gevogelte van de lucht en de vissen van de zee die in een ander element leven en ongezien de paden van de zeeën doorwandelen. De mens bezit de kunst om die te vangen, hoewel vele ervan veel sterker en vele andere ervan veel vlugger zijn dan hij, is hij hun toch op de een of andere wijze te sterk, Jakobus 3:7. "Alle natuur beide van de wilde dieren en van de vogelen, beide van de kruipende en van de zeedieren, wordt getemd en is getemd geweest van de menselijke natuur, " hij heeft ook de vrijheid om ze te gebruiken naardat hij ze nodig heeft. *Sta op, Petrus, slacht en eet,* Handelingen 10:13. Telkenmale als wij het vlees van vissen of vogels nuttigen, realiseren wij ons deze heerschappij, die de mens heeft over de werken van Gods handen, en het is een reden voor onze onderwerping aan God onze Opperheer, en aan Zijn heerschappij over ons.

2. Maar dit ziet zeer bijzonder op Jezus Christus. Ons wordt geleerd dit toe te passen op Christus, Hebreeen 2:6-8, waar de apostel, om Christus' soevereine heerschappij in hemel en op aarde te bewijzen, aantoont dat Hij die mens, die zoon des mensen is, van wie hier gesproken wordt, die God *met eer en heerlijkheid heeft gekroond* en *doen heersen over de werken Zijner handen*. En het is zeker, dat de grootste gunst, die ooit aan het menselijke geslacht is bewezen, en de grootste eer, die ooit van de menselijke natuur werd aangedaan, gebleken is in de vleeswording en verhoging van de Heere Jezus Deze overtreffen zeer verre de gunst en de eer, die ons gegeven werden door de schepping en de voorzienigheid, hoewel ook die groot zijn en veel meer dan wij verdienen.

Wij hebben reden om ons met ootmoed daarnaar te schatten, en de genade Gods er in dankbaar te erkennen:

A. Dat Jezus Christus de menselijke natuur heeft aangenomen, en in die natuur zichzelf vernederd heeft. Hij is de Zoon des mensen geworden, vlees en bloed deelachtig geworden, en als zodanig heeft God Hem bezocht, hetgeen sommigen toepassen op Zijn lijden voor ons, want er is gezegd, Hebreeen 2:9, "vanwege het lijden des doods," een bezoeking in toorn "was Hij met eer en heerlijkheid gekroond." God heeft Hem bezocht, ons aller ongerechtigheid op Hem hebbende doen aanlopen, heeft Hij er met Hem voor afgerekend, Hem bezocht met een roede en met striemen, opdat door Zijn striemen ons genezing zou geworden. Hij was "voor een weinig tijds" (aldus verklaart het de apostel) minder gemaakt dan de engelen, toen Hij de gestalte eens dienstknechts heeft aangenomen en zichzelf vernietigd heeft.

B. Dat Hij in die natuur verhoogd is tot een Heere over allen. God de Vader treeft Hem verhoogd, omdat Hij zichzelf vernederd heeft, heeft Hem *met eer en heerlijkheid gekroond* met de heerlijkheid, die Hij bij Hem had voor de grondlegging van de wereld, Hem aan Zijn rechterhand gesteld, en Hem gesteld niet alleen tot Hoofd van de gemeente, maar tot Hoofd boven alle dingen in de gemeente, heeft alle dingen in Zijn handen overgegeven, Hem het beheer opgedragen van het rijk van de voorzienigheid in samenvoeging met en onderworpenheid aan het rijk van de genade. Alle schepselen zijn onder Zijn voeten gezet, en zelfs in de dagen Zijns vleses heeft Hij enige proeven gegeven van Zijn macht over hen, zoals toen Hij de winden en de zeeën gebood, en een vis aanwees om Zijn schatting te betalen.

Met goede reden eindigt daarom de psalmist zoals hij is begonnen, *o Heere, onze Heere, hoe heerlijk is Uw naam op de gehele aarde!* die geëerd werd met de tegenwoordigheid van de Verlosser, en nog verlicht is door Zijn Evangelie, en geregeerd wordt door Zijn wijsheid en macht! Als wij dit zingen en biddend overdenken, moeten wij wel niet vergeten om dankbaar Gods algemene gunsten jegens het mensdom te erkennen in de dienstbaarheid en nuttigheid van de mindere schepselen voor ons maar ons toch zeer bijzonder er toe opwekken om eer te geven aan de Heere Jezus, door te belijden dat Hij de Heere is, ons onderwerpende aan Hem als onze Heere en wachtende totdat wij Hem alle dingen onderworpen zien, en al Zijn vijanden tot een voetbank van Zijn voeten zien gesteld.

PSALM 9

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op Muth-labben. (9:2) Ik zal den HEERE loven met mijn ganse hart; ik zal al Uw wonderen vertellen.
2 (9:3) In U zal ik mij verblijden, en van vreugde opspringen; ik zal Uw Naam psalmzingen, o Allerhoogste!
3 (9:4) Omdat mijn vijanden achterwaarts gekeerd, gevallen en vergaan zijn van Uw aangezicht.
4 (9:5) Want Gij hebt mijn recht en mijn rechtszaak afgedaan; Gij hebt gezeten op den troon, o Rechter, der gerechtigheid.
5 (9:6) Gij hebt de heidenen gescholden, den goddeloze verdaan, hun naam uitgedelgd, tot in eeuwigheid en altoos.
6 (9:7) O vijand! zijn de verwoestingen voleind in eeuwigheid, en hebt gij de steden uitgeroeid? Hunlieder gedachtenis is met hen vergaan.
7 (9:8) Maar de HEERE zal in eeuwigheid zitten; Hij heeft Zijn troon bereid ten gerichte.
8 (9:9) En Hij Zelf zal de wereld richten in gerechtigheid, en de volken oordelen in rechtmatigheden.
9 (9:10) En de HEERE zal een Hoog Vertrek zijn voor den verdrukte, een Hoog Vertrek in tijden van benauwdheid.
10 (9:11) En die Uw Naam kennen, zullen op U vertrouwen, omdat Gij, HEERE, niet hebt verlaten degenen, die U zoeken.
11 (9:12) Psalmzingt den HEERE, Die te Sion woont; verkondigt onder de volken Zijn daden.
12 (9:13) Want Hij zoekt de bloedstortingen, Hij gedenkt derzelve; Hij vergeet het geroep der ellendigen niet.
13 (9:14) Wees mij genadig, HEERE, zie mijn ellende aan, van mijne haters mij aangedaan, Gij, Die mij verhoogt uit de poorten des doods;
14 (9:15) Opdat ik Uw gansen lof in de poorten der dochter van Sion vertelle, dat ik mij verheuge in Uw heil.
15 (9:16) De heidenen zijn gezonken in de groeve, die zij gemaakt hadden; hunlieder voet is gevangen in het net, dat zij verborgen hadden.
16 (9:17) De HEERE is bekend geworden; Hij heeft recht gedaan; de goddeloze is verstrikt in het werk zijner handen! Higgajon, Sela.
17 (9:18) De goddelozen zullen terugkeren, naar de hel toe, alle godvergetende heidenen.
18 (9:19) Want de nooddruftige zal niet voor altoos vergeten worden, noch de verwachting der ellendigen in eeuwigheid verloren zijn.
19 (9:20) Sta op, HEERE, laat de mens zich niet versterken; laat de heidenen voor Uw aangezicht geoordeeld worden.
20 (9:21) O HEERE! jaag hun vreze aan; laat de heidenen weten, dat zij mensen zijn. Sela.

In deze psalmen:

I. Looft David God omdat Hij zijn zaak heeft bepleit, en hem de overwinning heeft gegeven over zijn vijanden en de vijanden van zijn land, vers 2-7, en roept hij anderen op om zich met hem te verenigen in zijn lofzangen, vers 12-13.

II. Hij bidt God dat hij nog verder aanleiding zal hebben om Hem te loven voor zijn eigen verlossing en de beschaming van zijn vijanden, vers 14, 15, 20, 21.

III. Hij triomfeert in de zekerheid, die hij heeft, dat God de wereld zal oordelen, vers 8, 9, Zijn verdrukt volk zal beschermen, vers 10, 11, 19, en Zijn en hun vijanden ten verderve zal brengen, vers 16-18. Dit is zeer toepasselijk op het rijk van de Messias, welks vijanden reeds ten dele ten verderve zijn gebracht, en al meer en meer tenondergebracht zullen worden, totdat zij allen tot Zijn voetbank gemaakt zijn, waarvan wij ons verzekerd moeten houden, opdat God de eer er van hebbe, en wij er de vertroosting van smaken.

Psalm 9:1-11

Het opschrift van deze psalm geeft een zeer onzeker geluid betreffende de gelegenheid waarbij hij geschreven werd. Hij is op *muth-labben,* hetgeen volgens sommigen verwijst naar de dood van Goliath, volgens anderen van Nabal, en wederom anderen van Absalom. Maar ik neig er toe om te denken dat het slechts de een of andere melodie of een muziekinstrument betekent, waarop of met begeleiding waarvan deze psalm gezongen moest worden, en dat de vijanden, in wier nederlaag hij hier juicht, de Filistijnen zijn en de andere naburige volken, die zijn vestiging op de troon tegenstonden, die hij in het begin van zijn regering beoorloogde en tenonder bracht, 2 Samuel 5:8.

In deze verzen:

I. Wekt David zich op om God te loven voor Zijn goedertierenheden en de grote dingen, die Hij onlangs voor hem en zijn regering gedaan heeft, vers 2, 3. God verwacht dankbare lof van hen, voor wie Hij wonderen gedaan heeft. Als wij God op welbehaaglijke wijze willen loven dan moeten wij Hem loven in oprechtheid met ons hart, en niet alleen met onze lippen, levendig en vurig zijn in het vervullen van die plicht, met ons gehele hart. Als wij God danken voor een bijzondere zegen, dan moeten wij naar aanleiding daarvan ook vorige weldaden en zegeningen gedenken, en aldus al Zijn wonderen vertellen. Heilige vreugde is het leven van dankbare lof, zoals dankbare lof de taal is van heilige vreugde, *in U zal ik mij verblijden en van vreugde opspringen.* Wat er ook gebeurt om ons blijde te maken, onze blijdschap moet eindigen in God alleen, ik *zal mij in U verblijden,* niet zozeer in de gave als wel in de Gever. Aan blijdschap en lof wordt op gepaste wijze uiting gegeven door het zingen van psalmen. Als God getoond heeft dat Hij boven de trotse vijanden van Zijn kerk is, dan moet dit voor ons een aanleiding zijn om Hem eer te geven als de Allerhoogste. De triomfen van de Verlosser behoren de triomfen te zijn van de verlosten. Zie Openbaring 12:10, 19:5, 15:3, 4.

II. Hij erkent de almachtige kracht van God, waartegen de sterksten en stoutmoedigsten van Zijn vijanden niet bestand zijn, vers 4.

1. Zij zijn genoodzaakt achterwaarts te keren, hun beleid en hun moed falen hun, zodat zij niet voorwaarts kunnen of durven gaan in hun ondernemingen, maar zich in allerijl terugtrekken.

2. Als zij eens achterwaarts gekeerd zijn, vallen zij en vergaan, zelfs hun terugtocht zal hun verderf zijn, en zij kunnen zich niet meer redden door te vluchten. Als Haman begint te vallen voor Mordechai's aangezicht, dan is hij verloren, dan zal hij niet meer tegen hem overmogen, zie Esther 6:13.

3. De tegenwoordigheid van de Heere en de heerlijkheid van Zijn macht zijn voldoende voor het verderf van Zijn en Zijns volks vijanden. Dat wordt wel zeer gemakkelijk gedaan wat iemand doet door zijn blote tegenwoordigheid, daarmee beschaamt God Zijn vijanden en verdoet hen, zodanig is Zijn tegenwoordigheid. Dit werd vervuld toen op het een woord van onze Heere Jezus: *"Ik ben het,"* Zijn vijanden achterwaarts gingen en ter aarde vielen, Johannes 18:6, Hij zou hen terzelfder tijd hebben kunnen doen omkomen.

4. Als de vijanden van Gods kerk te schande gemaakt worden, dan moeten wij dit toeschrijven aan de kracht, niet van de werktuigen maar van Zijn aangezicht, dat is: van Zijn tegenwoordigheid en er Hem al de eer van geven.

III. Hij geeft God de eer van Zijn gerechtigheid door ten zijnen behoeve te verschijnen, vers 5. *Gij hebt mijn recht en mijn rechtszaak afgedaan,* mijn rechtvaardige zaak, toen zij behandeld moest worden hebt Gij gezeten op de troon, recht doende.

Merk op:

1. God zit op de troon des gerichts, Hem komt het toe om de geschillen te beslechten, uitspraak te doen, als er beroep wordt gedaan recht te doen aan de verongelijkte of benadeelde, en die onrecht doen te straffen, want Hij heeft gezegd: *Mijn is de wraak.*

2. Wij zijn er zeker van dat Gods oordeel naar waarheid is, en dat in Hem geen ongerechtigheid is. Verre zij het van God het recht te verkeren. Indien het ons toeschijnt dat er enige onregelmatigheid is in de tegenwoordige beslissingen van de voorzienigheid, kunnen deze inplaats van ons geloof aan Gods gerechtigheid aan het wankelen te brengen toch dienen om ons geloof aan het toekomend oordeel te bevestigen, dat alles in orde zal brengen.

3. Wie ook een rechtvaardige benadeelde zaak moge verlaten, wij kunnen er zeker van zijn dat de rechtvaardige God haar zal voorstaan en afdoen, nooit zal toelaten dat zij terneder geworpen wordt.

IV. Hij verhaalt met blijdschap de triomfen van de God des hemels over al de machten van de hel en laat die triomfen gepaard gaan met zijn lof, vers 6. God was op drieerlei wijze met Zijn macht en gerechtigheid opgetreden tegen de heidenen en goddelozen, die vijanden waren van de koning, die God nu onlangs op Zijn heilige berg Zion gevestigd had.

1. Hij had hen bestraft. "Gij *hebt de heidenen gescholden,* hebt hun merkbare bewijzen gegeven van Uw misnoegen op hen." Dit deed Hij, voordat Hij hen verdelgde, opdat zij zich door de bestraffingen van de Voorzienigheid nog zouden laten waarschuwen. ten einde aldus hun verderf te voorkomen.

2. Hij had hen afgesneden. Gij *hebt de goddelozen verdaan.* De goddelozen zijn getekend voor het verderf en sommigen worden tot gedenktekenen gesteld van Gods wrekende gerechtigheid en verwoestende macht en kracht in deze wereld.

3. Hij had hen begraven in vergetelheid en had hun naam voor eeuwig uitgedelgd, opdat zij nooit met eerbied of achting herdacht zouden worden.

V. Hij triomfeert over de vijand tegen wie God aldus verschijnt, vers 7. *Gij hebt steden uitgeroeid.* Hetzij: Gij, o vijand, hebt onze steden verwoest, in uw bedoeling en verbeelding tenminste," of: "Gij, o God, hebt hun steden uitgeroeid door de verwoesting, die over hun land gebracht is." Het kan in beide betekenissen genomen worden, want de psalmist wil de vijand doen weten:

1. Dat hun verderf rechtvaardig is, en dat God slechts met hen afrekende voor al het kwaad dat zij gedaan en bedoeld hebben tegen Zijn volk. De boosaardige, kwellende naburen van Israël, zoals de Filistijnen, de Moabieten en Ammonieten, de Edomieten en de Syriërs hadden invallen bij hen gedaan (toen er geen koning in Israël was om hun krijgen te voeren) en hun steden verwoest en gedaan wat zij konden om ook de gedachtenis van hun naam te doen vergaan, maar nu was het rad omgekeerd, hun verwoesten van Israël was tot een einde gekomen, zij zullen nu ophouden met roven en plunderen, en moeten zelf beroofd en verwoest worden, les. 33:1.

2. Dat het een algehele verwoesting is, een verwoesting, die voor altijd een einde aan hen zal maken, zodat zelfs de gedachtenis aan deze steden met haar vergaan zal. Zo verwoestend is de tijd, en veel meer nog, zulke verwoestingen worden door de rechtvaardige oordelen Gods over de zondaren gebracht, dat grote en volkrijke steden in zulke puinhopen zijn verkeerd dat zelfs de gedachtenis er aan vergaan is, en zij, die ze gezocht hebben, de plaats niet meer konden vinden waar zij gestaan hebben. Maar wij zien uit naar een staat, die betere fundamenten heeft.

Vl. Hij vertroost zichzelf en anderen in God, en verlustigt zich:

1. Met de gedachte aan Zijn eeuwig bestaan. Op deze aarde zien wij niets dat duurzaam is, sterke steden zelfs liggen begraven onder puin en zijn vergeten, *maar de Heere zal in eeuwigheid ziften,* vers 8. Er is geen verandering in Zijn bestaan, Zijn gelukzaligheid, Zijn macht en volmaaktheid zijn buiten het bereik van de verenigde machten van hel en aarde, deze kunnen een einde maken aan onze vrijheden, onze voorrechten, ons leven, maar onze God is nog dezelfde, en is gezeten over de watervloed onbewogen, ongestoord, Psalm 29:10 :93:2.

2. Met de gedachten aan Zijn vrijmacht beide in de regering en in het oordeel. Hij *heeft Zijn troon bereid,* heeft hem vastgesteld door Zijn oneindige wijsheid en Zijn onveranderlijke raad. Als de macht van de vijanden van de kerk dreigend is, en haar zaken in treurige toestand zijn, dan is het de steun en troost van de Godvruchtigen dat God thans de wereld regeert en haar weldra zal oordelen.

3. Met de gedachten aan Zijn rechtvaardigheid en gerechtigheid in Zijn regering en bestuur. Iederen dag doet Hij alles, en op de laatste dag zal Hij alles doen, overeenkomstig de eeuwige, onveranderlijke regelen van de billijkheid, vers 9. *Hij zal de wereld richten,* alle personen en alle geschillen, zal het volk recht toebedelen, hun lot beide in deze en de toekomende staat bepalen in gerechtigheid en rechtmatigheid, zodat er zelfs geen schijn van aanleiding is tot tegenwerping of tegenspraak ervan.

4. Met de gedachte aan de bijzondere gunst die God Zijn eigen volk toedraagt, en de bijzondere bescherming, die Hij over hen uitstrekt. De Heere, die in eeuwigheid zal zitten, is hun eeuwige sterkte en beschermer. Hij, die de wereld richt, zal hun gewis recht doen, als zij te eniger tijd geschaad of benauwd worden, vers 10, Hij zal *een hoog vertrek zijn voor de verdrukte, een hoog vertrek in tijden van benauwdheid.* Het is het lot van Gods volk verdrukt te zijn in deze wereld en moeilijke tijden te beleven. God zal misschien niet terstond voor hen verschijnen als hun bevrijder en wreker, maar in het midden van hun benauwdheid kunnen zij door het geloof de toevlucht nemen tot Hem als hun hoog vertrek, en steunen op Zijn macht en belofte voor hun veiligheid, zodat hun geen wezenlijk kwaad gedaan kan worden.

5. Met de gedachte aan de lieflijke voldoening en gemoedsrust, welke gesmaakt worden door hen, die God tot hun hoog vertrek hebben gesteld, vers 11. *"Die Uw naam kennen, zullen op U vertrouwen,* zoals ik op U vertrouwd heb", (want de genade Gods is dezelfde in al de heiligen) "en dan zullen zij bevinden, zoals ik het ondervonden heb, dat *Gij niet verlaat degenen, die U zoeken,* want de gunst Gods is dezelfde jegens al de heiligen." Hoe meer wij God kennen, hoe meer wij op Hem vertrouwen. Zij, die Hem kennen als een God van oneindige wijsheid, zullen Hem verder vertrouwen dan zij Hem kunnen zien, Job 35:14, zij, die Hem kennen als een God van almachtige kracht, zullen op Hem vertrouwen als het vertrouwen op schepselen faalt en zij niets anders hebben om op te vertrouwen, 2 Kronieken 20:12, en zij, die Hem kennen als een God van oneindige genade en goedertierenheid, zullen op Hem vertrouwen "al zou Hij hen doden", Job 13:15. Zij, die Hem kennen als een God van onkreukbare waarheid en trouw, zullen zich verheugen in Zijn woord van belofte, en daarop steunen, al wordt de vervulling ook vertraagd en al schijnen de tussenkomende omstandigheden er ook in tegenspraak mee te zijn. Zij, die Hem kennen als de Vader van de geesten en een eeuwige Vader, zullen Hem hun ziel toevertrouwen, als hun hoogste, hun voornaamste zorg, en ten allen tijde tot aan het einde op Hem vertrouwen. Hoe meer op God vertrouwd wordt, hoe meer Hij wordt gezocht. Als wij op God vertrouwen, zullen wij Hem zoeken door getrouw en vurig bidden, en door een standvastige voortdurende zorg om ons Hem welbehaaglijk te maken in geheel onze levenswandel. God heeft nooit, en zal nooit, hen verlaten of verstouten, die Hem zoeken en op Hem vertrouwen. Hoewel Hij hen beproeft, laat Hij hen toch niet zonder troost, hoewel Hij hen voor een tijd schijnt te verlaten, zal Hij hen toch met eeuwige ontferming weer tot zich vergaderen.

Psalm 9:12-21

I. David, zelf God geloofd hebbende, roept en nodigt in deze verzen anderen om Hem evenzo te loven, vers 11. Zij, die geloven dat God grotelijks geprezen moet worden, begeren niet slechts zelf dat werk beter te doen, maar wensen ook dat anderen zich daarin met hen zullen verenigen, en zij zouden gaarne het middel wezen om hen daartoe te brengen. *Psalmzingt de Heere, die te Zion woont.* Gelijk de bijzondere woning van Zijn heerlijkheid in de hemel is, zo is de bijzondere woning van Zijn genade in Zijn kerk, waarvan Zion een type was. Daar ontmoet Hij Zijn volk met Zijn beloften en genadegaven, en daar verwacht Hij dat wij Hem zullen tegenkomen met lof en dienst. In al onze lofzeggingen moeten wij het oog hebben op God als wonende in Zion, op bijzondere wijze tegenwoordig in de vergaderingen van Zijn volk als hun beschermer en begunstiger. Hij besloot zelf Gods wonderen te vertellen, vers 2, en hier roept hij anderen op om Zijn daden onder de volken te verkondigen, hij beveelt zijn eigen onderdanen dit te doen tot eer van God, van hun land en van hun heilige Godsdienst, hij wekt zijn naburen er toe op om de lof te zingen, niet zoals tot nu toe, van hun valse goden, maar van Jehovah, die in Zion woont, van de God Israels, en om onder de heidenen te erkennen dat de Heere "grote dingen voor Zijn volk Israël gedaan heeft,' Psalm 126:3. Laat hen inzonderheid nota nemen van de gerechtigheid Gods door het bloed van Zijn volk Israël te wreken op de Filistijnen en hun andere goddeloze naburen, die, als zij oorlog met hen voerden, hen wreedaardig behandelden en hun geen lijfsgenade schonken, vers 13. Als God komt om door Zijn oordelen op aarde de bloedstortingen te zoeken, eer Hij komt om het te doen door het oordeel op de grote dag, dan gedenkt Hij ze, gedenkt Hij iedere droppel van het onschuldig bloed, dat zij vergoten hebben, en zal het zevenvoudig op het hoofd van de bloeddorstigen doen wederkeren. Hij zal hun bloed te drinken geven, want zij zijn het waardig. Deze verzekerdheid kan hij wel bouwen op het woord in Deuteronomium 32:43. "Hij zal het bloed van Zijn knechten wreken." Er komt een dag, wanneer God de bloedstortingen zal zoeken en ontdekken zal het bloed, dat in het verborgen vergoten werd, en het bloed zal wreken, dat onrechtvaardig vergoten werd, zie Jesaja 26:21, Jeremia 51:35. Op die dag zal het blijken hoe dierbaar aan God het bloed Zijns volks is, Psalm 72:14, wanneer er rekenschap van gegeven zal moeten worden. Dan zal het blijken dat Hij het geroep van de ellendigen niet heeft vergeten, noch het geroep van hun bloed, noch het geroep van hun gebeden, maar dat beide verzekerd zijn in Zijn schatten.

II. David had God geloofd voor vroegere zegeningen en uitreddingen, en nu bidt hij vurig dat God ook nog verder voor hem wilde verschijnen, want hij ziet nog niet dat hem alle dingen onderworpen zijn. Hij bidt:

1. Dat God zich over hem zal ontfermen vers 14. *Wees mij genadig, Heere!* Alleen ellende, maar geen verdienste hebbende om op te pleiten, moet ik om hulp te verkrijgen, alleen steunen op genade.

2. Dat God voor hem zou zorgen. Hij treedt niet in bijzonderheden in dit zijn gebed, want hij wil aan God niet voorschrijven wat hij doen moet, maar laat alles over aan de wijsheid en de wil van God, daar hij ootmoedig bidt: *Zie mijn ellende aan,* en doe voor mij wat Gij goed en geschikt voor mij acht. Hij wijst:

a. Op de boosaardigheid van zijn vijanden, de ellende, die hij leed door hen, die hem haatten en haat is wrede hartstocht.

b. Op zijn ervaring die hij had van de Goddelijke hulp, en de verwachting, die hij nu koesterde van de voortduring ervan naar de nood het vereiste. "Gij *die mij verhoogt, Gij,* die dit kunt, die dit gedaan hebt, die het zult doen, wiens kroonrecht het is om Uw volk te verhogen uit *de poorten des doods.* Wij worden nooit zo naar de diepte gebracht, of zo nabij de dood, of God kan ons oprichten. Als Hij ons van de geestelijke en eeuwige dood heeft gered, dan kan dit ons aanmoedigen om te hopen, dat Hij krachtiglijk bevonden zal worden te zijn een hulp in al onze benauwdheden.

c. Op zijn oprecht voornemen om God te loven als zijn overwinningen voltooid zullen zijn, vers 15. "Heere, red mij, niet opdat ik er de troost en de eer van zal hebben, maar opdat Gij er eer en heerlijkheid door zult ontvangen, *opdat ik Uw gehele lof vertelle,* en dat wel in het openbaar *in de poorten van de dochter van Zion".* Daar werd God gezegd te wonen, vers 12, en daar wilde David tot Hem gaan, zich verheugende in Gods heil, het type van het grote heil, dat door de Zone Davids gewrocht zal worden.

III. Door het geloof voorziet en voorzegt David het gewisse verderf van alle goddelozen beide in deze en in de toekomende wereld.

1. In deze wereld, vers 16, 17. God voert als de mate hunner ongerechtigheid vol is oordelen over hen uit, en doet het zo

a. Dat zij te schande worden gemaakt, hun val roemloos is, want zij zinken neer in de groeve, die zij zelf gemaakt hebben, Psalm 7:16, zij worden gevangen in het net, dat zij zelf gespreid hebben om er Gods volk in te verstrikken, en zij worden verstrikt in het werk hunner eigen handen. In al de worstelingen van David met de Filistijnen waren zij de aanvallers 2 Samuel 5:17, 22. En andere volken werden onderworpen door de oorlogen, waarin zij zich verwikkeld hadden. De allesbesturende voorzienigheid Gods beschikt het dikwijls zo, dat de vervolgers en verdrukkers zelf ten verderve worden gebracht door dezelfde plannen, die zij beraamd hebben om het volk van God tenonder te brengen. Dronkaards berokkenen zichzelf de dood, verkwisters brengen zichzelf tot de bedelstaf, twistzoekers brengen kwaad over zichzelf, en zo kunnen zonden van de mensen gelezen worden in hun straf en wordt het zichtbaar voor ieder dat het verderf van de zondaren niet alleen verdiend is, maar dat zij het bepaald zelf over zich gebracht hebben, en dat zal hen ten uiterste beschaamd doen staan.

b. Dat Hijzelf er door verheerlijkt wordt. *De Heere is bekend geworden,* Hij maakt zich bekend *door het recht, dat Hij gedaan heeft.* Het is bekend dat er een God is, die recht doet op de aarde, dat Hij een rechtvaardig God is, die de zonde haat en haar zal straffen. In deze oordelen wordt de toorn Gods geopenbaard van de hemel tegen alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen. Daarom plaatst de psalmist hier een buitengewoon aandachtsteken, *Higgajon!* Dit is iets dat zeer bijzonder opgemerkt en bepeinsd moet worden. Wat wij zien van tegenwoordige oordelen en wat wij geloven van het toekomend oordeel moet het onderwerp wezen van menigvuldig en ernstig nadenken.

2. In de andere wereld, vers 18. *De goddelozen zullen terugkeren naar de hel toe, alle Godvergetende heidenen,* als gevangenen naar het gevangenhuis. Vergeten van God is de oorzaak van al de goddeloosheid van de goddelozen. Er zijn gehele volken van hen, die God vergeten, menigten, die zonder God in de wereld leven, vele grote en machtige volken, die nooit acht op Hem

slaan en Zijn wegen niet begeren te kennen. De hel zal ten laatste het deel wezen van de zodanigen, een toestand van eeuwige ellende en foltering, *Scheol* een kuil des verderfs, waarin zij voor altijd begraven zijn. Hoewel er gehele volken van hen zijn, zullen zij toch naar de hel toegekeerd worden als schapen naar het slachthuis, Psalm 4:9 , en dat zij zo talrijk zijn, zal hun noch tot bescherming en veiligheid, noch tot verlichting dienen, ook zal dit God generlei verlies veroorzaken noch een aanklacht kunnen zijn tegen Zijn goedheid.

IV. David moedigt het volk van God aan om te wachten op Zijn heil, Zijn verlossing al wordt die ook nog zo lang uitgesteld, vers 19. De nooddruftigen kunnen denken dat zij vergeten zijn, en anderen kunnen dit van hen denken, vergeten zijn voor een wijle, en hun verwachting van hulp van God kan schijnen verloren te zijn, voor altijd teleurgesteld, maar wie gelooft zal niet haasten, het gezicht is voor een bestemde tijd en aan het einde zal Hij het voortbrengen, wij kunnen er op bouwen en vertrouwen als ontwijfelbaar waar dat Gods volk, Gods uitverkorenen, niet altijd vergeten zullen zijn, noch teleurgesteld zullen worden in hun hoop op de belofte. God zal hen niet slechts gedenken -ten laatste, maar doen blijken dat Hij hen nooit vergeten heeft, het is niet mogelijk dat Hij hen vergeet al zou ook een vrouw haar zuigeling vergeten.

V. Hij besluit met een gebed dat God de hoogmoed zal vernederen van al de goddeloze vijanden van Zijn kerk, hun macht zal verbreken en hun plannen in duigen zal doen vallen. *"Sta op, Heere!* vers 20, wek Uzelf op, wend Uw macht aan, neem plaats op Uw troon en handel met al deze trotse, vermetele vijanden van Uw naam, van Uw zaak en van Uw volk."

1. "Heere, weerhoud hen, stel perken aan hun boosaardigheid, *laat de mens zich niet versterken.* Ga te rade met Uw eigen eer en laat de zwakke sterfelijke mens zich niet versterken tegen het koninkrijk en de belangen van de almachtige en onsterflijke God. Zal de "sterfelijke mens te machtig zijn voor God, te sterk voor zijn Maker?"

2. "Heere, reken af met hen *laat de heidenen voor Uw aangezicht geoordeeld worden*, laat hun duidelijk rekenschap gevraagd worden van al de oneer, die U aangedaan is, en het kwaad dat Uw volk is aangedaan." Onboetvaardige zondaren, zullen gestraft worden voor Gods aangezicht en als hun dag van genade voorbij is, dan zullen zelfs de ingewanden van de oneindige barmhartigheid niet over hen bewogen worden. Openbaring 14:10.

3. *O Heere! jaag hun vrees aan,* vers 21, verschrik hen, doe hen vrezen voor Uw oordelen. God kan de sterkste en vermetelste mensen doen sidderen, zodat zij vlieden als er geen vervolger is, en hiermede doet Hij hen weten en erkennen dat zij slechts mensen zijn, zij zijn slechts zwakke mensen, kunnen niet bestaan voor de heilige God, zondige mensen, wier schuldig geweten hen onderhevig maakt aan schrik en angst. Het is zeer wenselijk, zeer tot eer en heerlijkheid Gods en de vrede en het welzijn van het heelal dat de mensen weten slechts mensen te zijn en zich als zodanig beschouwen, afhankelijke sterfelijke en verantwoordelijke schepselen.

Bij het zingen hiervan moeten wij Gode de eer geven van Zijn gerechtigheid, daar Hij de zaak Zijns volks voorstaat en handhaaft tegen Zijn en hun vijanden, en onszelf aanmoedigen om te wachten op het jaar van de verlosten en het jaar van de vergeldingen om Zions twistzaak, de eindelijke verdelging namelijk van alle anti-christelijke machten en partijen, waarop velen van de ouden deze psalm toepassen.

PSALM 10

1 O HEERE! waarom staat Gij van verre? waarom verbergt Gij U in tijden van benauwdheid?
2 De goddeloze vervolgt hittiglijk in hoogmoed den ellendige; laat hen gegrepen worden in de aanslagen, die zij bedacht hebben.
3 Want de goddeloze roemt over den wens zijner ziel; hij zegent den gierigaard, hij lastert den HEERE.
4 De goddeloze, gelijk hij zijn neus omhoog steekt, onderzoekt niet; al zijn gedachten zijn, dat er geen God is.
5 Zijn wegen maken ten allen tijde smarte; Uw oordelen zijn een hoogte, verre van hem; al zijn tegenpartijders, die blaast hij aan.
6 Hij zegt in zijn hart: Ik zal niet wankelen; want ik zal van geslacht tot geslacht in geen kwaad zijn.
7 Zijn mond is vol van vloek, en bedriegerijen, en list; onder zijn tong is moeite en ongerechtigheid.
8 Hij zit in de achterlage der hoeven, in verborgene plaatsen doodt hij den onschuldige; zijn ogen verbergen zich tegen den arme.
9 Hij legt lagen in een verborgen plaats, gelijk een leeuw in zijn hol; hij legt lagen, om den ellendige te roven; hij rooft den ellendige, als hij hem trekt in zijn net.
10 Hij duikt neder, hij buigt zich; en de arme hoop valt in zijn sterke poten.
11 Hij zegt in zijn hart: God heeft het vergeten, Hij heeft Zijn aangezicht verborgen, Hij ziet niet in eeuwigheid.
12 Sta op, HEERE God! hef Uw hand op, vergeet de ellendigen niet.
13 Waarom lastert de goddeloze God? zegt in zijn hart: Gij zult het niet zoeken?
14 Gij ziet het immers; want Gij aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat men het in Uw hand geve; op U verlaat zich de arme, Gij zijt geweest een Helper van den wees.
15 Breek den arm des goddelozen en bozen; zoek zijn goddeloosheid, totdat Gij haar niet vindt.
16 De HEERE is Koning eeuwiglijk en altoos; de heidenen zijn vergaan uit Zijn land.
17 HEERE! Gij hebt den wens der zachtmoedigen gehoord; Gij zult hun hart sterken, Uw oor zal opmerken;
18 Om den wees en verdrukte recht te doen; opdat een mens van de aarde niet meer voortvare geweld te bedrijven.

In de vertaling van de Septuaginta is deze psalm samengevoegd met de negende, waardoor deze twee psalmen tot een worden, maar in het oorspronkelijke Hebreeuws zijn het twee onderscheiden psalmen, doel en stijl van beide zijn stellig verschillend. In deze psalm

I. Klaagt David over de boosheid van de goddelozen, beschrijft de ontzettende hoogte van goddeloosheid, waartoe zij gekomen zijn (zeer tot oneer van God en ten nadele van Zijn kerk en Zijn volk) en merkt de vertraging op van Gods verschijnen tegen hen, vers 1-11.

II. Hij bidt God om tegen hen te verschijnen tot hulp en verlichting van Zijn volk, en vertroost zich met de hoop, dat Hij dit ter bestemder tijd doen zal, vers 12-18.

Psalm 10:1-11

In deze verzen:

I. Legt David een grote genegenheid aan de dag voor God en Zijn gunst, want waar hij in tijden van benauwdheid het meest over klaagt is, dat God Zijn genadige tegenwoordigheid onthoudt, vers 1. *"Waarom staat Gij van verre* als iemand, die zich niet bekommert om de oneer, die Uw naam wordt aangedaan, en de mishandeling van Uw volk?" Als God zich terugtrekt is dit altijd zeer smartelijk voor Zijn volk, maar inzonderheid in tijden van benauwdheid. Uitwendige verlossing is ver af, is voor ons verborgen, en dan denken wij dat God verre is, en derhalve ontbreekt ons innerlijke vertroosting, maar dit is onze eigen schuld het is omdat wij oordelen naar de uiterlijke schijn, wij zijn ver van God door ons ongeloof en nu klagen wij dat God ver is van ons.

II. Een zeer grote verontwaardiging tegen de zonde, de zonden waardoor gevaarlijke tijden ontstaan. Hij ziet de overtreders en is gegriefd, verbaasd, en hij brengt hun kwaad gerucht tot zijn hemelse Vader, niet in verwaandheid en een roemen voor God, dat hij beter is dan "deze tollenaren," Lukas 18-11, en nog veel minder in een lucht-geven aan persoonlijke wrok of hartstocht, maar als iemand, die in zijn hart leed gevoelt om hetgeen aanstotelijk is voor God en alle Godvruchtigen, en verlangt naar een hervorming van de zeden. Hartstochtelijke en satirieke smaadredenen tegen slechte mensen doen meer kwaad dan goed, als wij van hun slechtheid willen spreken, laat ons het dan doen in het gebed tot God, want Hij alleen kan hen beter maken.

Deze lange voorstelling van de goddeloosheid van de goddelozen is hier saamgevat in de eerste woorden ervan, vers 2. *De goddeloze vervolgt hittiglijk in hoogmoed de ellendige,* waarin hun twee dingen ten laste worden gelegd: hoogmoed en vervolging, het eerste is de oorzaak van het tweede. Hoogmoedige lieden willen dat allen, die hen omringen, van hun gevoelen zijn, van hun Godsdienst, zeggen zullen wat zij zeggen, zich onderwerpen zullen aan hun heerschappij, instemmen zullen met wat zij voorschrijven, en hen, door wie zij in de schaduw worden gesteld, of die zich niet aan hen willen onderwerpen, benadelen. Zij haten deze met een onverzoenlijke haat. Tirannie, beide in de staat en in de kerk komt voort uit hoogmoed. De psalmist, zijn beschrijving begonnen zijnde, last nu terstond een kort gebed in een gebed in een tussenzin, dat aan de zin niet schaadt: *laat hen gegrepen worden in de aanslagen, die zij bedacht hebben,* zoals dit dikwijls aan hoogmoedige lieden gebeurt, vers 2. Laat hen met hun raad terneder geworpen worden.

Over deze twee hoofdpunten van de beschuldiging wordt hier nu verder uitgeweid.

1. Zij zijn hoogmoedig, zeer hoogmoedig, uiterst verwaand, met recht is hij er daarom over verwonderd, dat God niet zeer bijzonder tegen hen optrad, want Hij haat de hoogmoed en wederstaat de hovaardigen.

A. De zondaar roemt trotselijk in zijn macht en voorspoed, *roemt over de wens van zijn ziel,* roemt dat hij kan doen wat hem behaagt alsof God zelf hem niet onder bedwang kon leggen dat hij alles heeft wat hij begeerde en zijn doel heeft bereikt. Efraïm zegt: "ik ben rijk geworden, ik heb mij groot goed verkregen," Hosea 12:9. "Welaan, Heere, is het tot Uw eer en heerlijkheid om een zondig mens aldus naar de vrijmacht en het geluk van een God te laten staan?"

B. Hovaardiglijk weerspreekt hij het oordeel Gods dat zeker naar waarheid is, want *hij zegent de gierigaard die de Heere verafschuwt,* vers 3-2). Zie hoe God en de mens verschillen in hun gevoelen omtrent personen: God verafschuwt gierige wereldlingen, die van het geld hun god maken en het aanbidden, Hij beschouwt hen als Zijn vijanden en wil geen gemeenschap met hen hebben: *de vriendschap van de wereld is een vijandschap Gods.* Maar trotse vervolgers zegenen hen en hebben een welbehagen in hun woorden, Psalm 49:14. Zij juichen hen toe als wijs, die door God dwaas worden genoemd, Lukas 12:20. Zij rechtvaardigen hen als onschuldig, die door God worden geoordeeld als diep schuldig voor Zijn aangezicht, en zij bewonderen hen als gelukkig wijl zij hun deel hebben in deze wereld, die door God dieswege als uiterst ongelukkig en ellendig worden genoemd: gij hebt goed ontvangen in uw leven.

C. Trotselijk werpt hij de gedachten aan God en alle afhankelijkheid aan Hem, en toewijding aan Hem, van zich af, vers 4. *Door de hoogmoed van zijn aangezicht,* die hoogmoed van zijn hart, die op zijn gelaat te lezen staat, Spreuken 6:17, wil de goddeloze God niet zoeken, noch aan Hem denken, in al zijn gedachten is God niet, ja in geen ervan. Al zijn gedachten zijn dat er geen God is. Zie hier:

a. De aard van de goddeloosheid: die is: *God niet te zoeken,* en *Hem niet in onze gedachten te hebben.* Er wordt niet naar Hem gevraagd Job 35:10, Jeremia 2:6. Er is geen begeerte naar Hem, geen gemeenschap met Hem maar wel een geheime wens om onafhankelijk van Hem te zijn, niets aan Hem verplicht te wezen. Goddelozen willen God niet zoeken, dat is: willen Hem niet aanroepen, zij leven zonder gebed, en dat is leven zonder God. Zij hebben vele gedachten, vele plannen en raadslagen, maar in geen ervan hebben zij het oog op God, geen onderworpenheid aan Zijn wil, en zij bedoelen Zijn eer niet.

b. De oorzaak van deze goddeloosheid, en die is hoogmoed. De mensen willen God niet zoeken, omdat zij denken Hem niet nodig te hebben, hun eigen handen volstaan voor hen, zijn hun genoeg, zij achten het beneden zich om Godsdienstig te zijn, omdat Godsdienstige mensen weinig in aantal zijn, gering en veracht zijn, en de banden van de Godsdienst zijn een verkleining voor hen.

D. In zijn hoogmoed acht hij Gods geboden en rechten van weinig belang, vers 5. *Zijn wegen maken te allen tijde smart,* hij is zeer roekeloos en vastberaden in zijn zondig bestaan) hij wil op zijn weg, hoe vervelend en vermoeiend ook voor hemzelf, en hoe kwellend voor anderen, blijven wandelen, hij heeft smart en teleurstelling op zijn boze weg, maar zijn hoogmoed maakt dat hij er halsstarrig op voortgaat. Gods oordelen (wat Hij gebiedt en wat Hij dreigt wegens het overtreden van deze geboden) *zijn een hoogte, verre van hem,* buiten zijn gezicht, hij is zich niet bewust van zijn plicht volgens de wet van God, noch van zijn gevaar door de toorn en de vloek van God. Spreek hem van Gods gezag over hem, hij maakt er zich af door te zeggen dat hij God nooit gezien heeft, en dus niet weet of er wel een God is. Hij is in de hoogte des hemels, en "qua supra nos nihil ad nos. Wij hebben niets te doen met hetgeen boven ons is." Spreek hem van Gods oordelen, die volvoerd zullen worden aan hen, die voortgaan en volharden in hun zonden, en hij wil er niet van overtuigd worden dat daar werkelijkheid in is, zij zijn *ver boven hem, buiten zijn gezicht,* vers 5, en daarom denkt hij dat zij niet bestaan, dat er slechts mee gedreigd wordt om schrik aan te jagen.

E. In zijn hoogmoed veracht hij al zijn vijanden, ziet hij met de grootste minachting op hen neer. Hen, die door God worden bereid om een gesel voor hem te zijn en hem in het verderf te storten, blaast

hij aan alsof hij hen allen terneder kon werpen, over allen zou kunnen zegevieren. Maar gelijk het onverstandig is om een vijand gering te achten, zo is het ook goddeloos om een werktuig van Gods toorn te verachten.

F. In zijn hoogmoed tart hij alle leed en moeite, en vertrouwt hij op de voortduur van zijn eigen voorspoed, vers 6. Hij zegt *in zijn hart,* en vleit zich met de gedachte dat hij *niet zal wankelen,* mijn goederen zijn opgelegd voor vele jaren en *ik zal van geslacht tot geslacht in geen kwaad zijn,* zoals de dochter van de Chaldeen, die zei: "ik zal koningin zijn in eeuwigheid," Jesaja 47:7, Openbaring 18:7. Diegenen zijn het dichtst bij het verderf, die het het verst af wanen.

2. Zij zijn vervolgers, wrede vervolgers. Tot streling van hun hoogmoed en hebzucht en in tegenspraak met God en Godsdienst zijn zij grote verdrukkers voor allen, die in hun bereik zijn.

Merk op betreffende deze vervolgers:

A. Dat zij zeer bitter en boosaardig zijn, vers 7, *zijn mond is vol van vloek.* Tegen hen aan wie hij geen werkelijk kwaad kan doen -spuwt hij toch zijn venijn en blaast hij de moord, die hij niet kan volvoeren. Zo zijn Gods getrouwe aanbidders in de ban gedaan en gevloekt. Waar een hart is vol van boosheid, daar is gewoonlijk een mond vol van vervloekingen.

B. Dat zij zeer vals en verraderlijk zijn. Er wordt kwaad beraamd, maar het is verborgen onder de tong om niet ontdekt te worden, want zijn mond is vol *van bedriegerijen en list,* hij heeft van de duivel geleerd om te bedriegen, en aldus te verderven, daarmee is zijn haat bedekt, Spreuken 26:26. Hij ziet er volstrekt niet tegen op om te liegen, of zijn eden te breken, of allerlei listen in het werk te stellen om zijn doel te bereiken.

C. Dat zij zeer listig te werk gaan met hun plannen. Zij hebben wegen en middelen om hun doel te bereiken. Gelijk Ezau, deze listige jager, *zit Hij in de achterlage van de hoeven, in verborgen plaatsen, en zijn ogen verbergen zich tegen de arme om hem kwaad te doen,* niet omdat hij zich schaamt voor hetgeen hij doet, (als hij bloosde, er zou nog hoop zijn dat hij zich zou bekeren), noch omdat hij bevreesd is voor de toorn Gods, want hij verbeeldt zich dat God hem nooit ter verantwoording zal roepen, vers 11, maar omdat hij vreest dat zijn plannen ontdekt en daardoor verijdeld worden. Misschien wijst het inzonderheid op dieven en struikrovers, die in hinderlaag liggen om op eerzame reizigers te loeren, ten einde hen tot hun prooi te maken.

D. Dat zij zeer wreed en barbaars zijn. Hun boosaardigheid is tegen de onschuldigen gericht, die hen nooit getergd hebben of iets tegen hen hebben misdaan, tegen de armen, die hen niet kunnen weerstaan en over wie te triomferen hun geen roem zal bezorgen. Diegenen zijn wel volkomen verloren voor alle eer en trouw, tegen wier boosaardige plannen noch onschuld noch armoede beveiligd zijn. Zij, die macht hebben, behoren de onschuldigen te beschermen en de armen te verzorgen, maar hij wil de verderver zijn van hen, wier beschermer hij moest wezen. En wat beogen zij? Het is *de ellendige te roven en hem in zijn net te trekken,* hem in hun macht te krijgen, niet slechts om hem te beroven, maar om hem te vermoorden, zij leggen het op zijn kostbaar leven toe. Het zijn Gods armen, die zij vervolgen, die zij een dodelijke haat toedragen, om diens wille, wiens zij zijn en wiens beeld zij dragen, en daarom liggen zij op de loer om hen te vermoorden. Hij ligt in een verborgen plaats, zoals een leeuw in zijn hol, die dorst naar bloed en met genot aast op zijn prooi.

De duivel, wiens agent hij is, wordt vergeleken bi, een briesende leeuw, die zoekt, niet wat maar *wie* hij zou kunnen verslinden.

E. Dat zij laaghartig en geveinsd zijn, vers 10. *Hij duikt neer, hij buigt zich,* zoals roofdieren doen, ten einde hun prooi binnen hun bereik te krijgen. Dit geeft te kennen dat de lage geest van vervolgers en verdrukkers zich tot alles hoe laag het ook zij zal nederbuigen, om hun boze plannen te volvoeren, getuige de schandelijke praktijken van Saul, toen hij David vervolgde en najoeg. Het geeft ook te kennen dat zij hun boze bedoelingen bemantelen met een voorkomen van zachtheid en nederigheid en van vriendelijkheid jegens hen, tegen wie zij het grootste kwaad beramen, zij schijnen zich neer te buigen, alsof zij wilden kennis nemen van de armen en zich hun belangen wilden aantrekken terwijl hun enige bedoeling is hen te doen vallen en tot hun prooi te maken.

F. Dat zij zeer goddeloos zijn, vers 11. Zij zouden niet aldus door alle wetten van gerechtigheid en goedheid jegens de mens kunnen heenbreken, indien zij niet eerst alle Godsdienstzin hadden afgeschud, en in opstand waren gekomen tegen het licht van alle Godsdienstige beginselen. *Hij zegt in zijn hart: God heeft het vergeten.* Als zijn eigen geweten hem bestrafte om zijn goddeloosheid en hem dreigde met de gevolgen ervan, en vroeg hoe hij het zou verantwoorden voor de rechtvaardige rechter van hemel en aarde, dan maakte hij er zich af met dit: God *heeft het land verlaten,* Ezechiel 8:12, 9:9. Dit is een Godlasterlijke smaad:

a. Op Gods alwetendheid en voorzienigheid alsof Hij niet zag of niet kon zien wat de mensen doen in deze lagere wereld.

b. Op Zijn heiligheid en rechtheid, alsof Hij de onnatuurlijkste en onmenselijkste slechtheden wel zag, maar ze oogluikend wilde toelaten, daar zij Hem niet mishaagden.

c. Op Zijn gerechtigheid en de billijkheid van Zijn regering, alsof de goddeloosheid van de goddelozen Hem wel mishaagde en Hij haar ook wel zag, maar hen toch nooit ter verantwoording er voor doet roepen en hen er nooit voor zou straffen, hetzij omdat Hij het niet kon of niet durfde, of omdat Hij er niet toe genegen was. Laat hen, die lijden door trotse verdrukkers, hopen dat God ter bestemder tijd voor hen zal verschijnen, want zij die hen beledigen, beledigen ook de almachtige God.

Bij het zingen en biddend overdenken hiervan moet ons hart vervuld zijn van heilige toorn tegen de goddeloosheid van de verdrukkers, een teder medelijden met de verdrukten en een vrome ijver voor de eer en heerlijkheid Gods ook van een vast geloof dat Hij ter bestemder tijd recht zal doen aan hen die onrecht leden en met hen die het onrecht deden zal afrekenen.

Psalm 10:12-18

Op de voorgaande voorstelling van de onmenselijkheid en goddeloosheid van de verdrukkers grondt David nu zijn verzoek aan God, waarin wij hebben te letten.

I. Op hetgeen waar hij om bidt.

1. Dat God zelf wilde verschijnen, vers 12. "Sta *op, Heere God, hef Uw hand op, openbaar* Uw tegenwoordigheid en Uw voorzienigheid in de zaken van deze lagere wereld. *Sta op Heere,* ter beschaming van hen, die zeggen dat Gij Uw aangezicht verbergt. Openbaar Uw macht, wend haar aan ter handhaving van Uw eigen zaak, hef Uw hand op om een noodlottige slag toe te brengen aan deze verdrukkers, laat Uw eeuwige arm ontbloot worden.

2. Dat Hij zou verschijnen voor Zijn volk, *vergeet de ellendigen niet,* de armen, die nog armer gemaakt worden en die arm zijn van geest. In hun verwaandheid zeggen hun verdrukkers dat Gij hen vergeten hebt, en zij zijn in hun wanhoop gereed hetzelfde te zeggen. Heere, doe het blijken dat beide zich vergissen.

3. Dat Hij wilde verschijnen tegen hun verdrukkers, vers 15

a. Ontneem hun het vermogen om nog meer kwaad te doen. *Breek de arm van de goddeloze,* ontneem hem zijn macht, *opdat* "de huichelachtige mens niet meer regere, en er geen strikken des volks" "zijn," Job 34:30. Wij lezen van verdrukkers, wier macht hun ontnomen werd, maar wier leven werd verlengd, Daniel 7:12, opdat zij tijd zouden hebben om zich te bekeren.

b. Dat Hij met hen zou handelen naar het kwaad, dat zij gedaan hebben. *Zoek zijn goddeloosheid,* laat datgene geheel en al aan het licht komen, hetwelk hij dacht voor altijd verborgen te zullen blijven, laat er rekenschap geëist worden van hetgeen hij dacht altijd ongestraft te zullen blijven. *Zoek haar totdat Gij haar niet vindt,* totdat er geen van zijn boze daden meer is waarmee niet afgerekend werd, geen van zijn boze plannen onverijdeld is gebleven en er geen van zijn aanhangers is, die niet ten verderve is gegaan.

II. Waarop hij voor deze beden pleit ter aanmoediging van zijn eigen geloof.

1. Hij voert de grote beledigingen aan, die deze trotse verdrukkers God zelf hebben aangedaan. "Heere, het is Uw eigen zaak, waarvoor wij bidden dat Gij zult optreden, de vijanden hebben het tot Uw zaak gemaakt en daarom strekt het U niet tot eer dat zij ongestraft blijven," vers 13. *Waarom lastert de goddeloze God? Hij* doet dit, want hij zegt: *"Gij zult het niet zoeken, Gij* zult ons nooit ter verantwoording roepen voor hetgeen wij doen", en groter belediging kunnen zij de rechtvaardige God niet aandoen. De psalmist spreekt hier met verbazing:

a. Van de goddeloosheid van de goddelozen. Waarom spreken zij zo Godslasterlijke taal, die tevens zo ongerijmd is! Het is voor Godvruchtige mensen een grote smart om te denken aan de smaad, die door de zonde van de zondaren op de heilige God wordt geworpen, op Hem, op Zijn geboden, Zijn beloften, Zijn bedreigingen, Zijn gunsten, Zijn oordelen, allen worden gesmaad en geminacht. *Waarom lasteren de goddelozen aldus God?* Het is omdat zij Hem niet kennen.

b. Van het geduld en de verdraagzaamheid Gods jegens hen. Waarom wordt het hun aldus toegelaten God te lasteren? Waarom treedt Hij niet terstond tegen hen op om Zijn eer te handhaven en wraak aan hen te doen? Het is omdat de dag van de afrekening nog niet gekomen is, waarop de maat van hun ongerechtigheid vol zal zijn.

2. Hij pleit er op, dat God kennis heeft genomen van de goddeloosheid en ongerechtigheid van deze verdrukkers, vers 14. Moedigen de vervolgers zich aan met het ongegronde denkbeeld dat Gij het niet zien zult? Laat de vervolgden zich dan aanmoedigen met het welgegronde geloof, niet alleen dat Gij het gezien hebt, maar dat Gij het aanschouwt, al het kwaad namelijk, dat gedaan is door de handen, en al de boosheid, die er schuilt in de harten van deze verdrukkers, het is U alles bekend, door U opgemerkt, ja Gij hebt het niet alleen gezien maar Gij zult het vergelden, het door Uw rechtvaardige en wrekende hand wedergeven in hun schoot.

3. Hij pleit op het vertrouwen, dat de verdrukten op Hem stellen. *Op U verlaat zich de arme,* ieder van hun doet dit, ook ik doe dit. Zij steunen op U als hun helper en beschermer, zij verlaten zich op U als hun rechter, in wiens oordeel en beslissing zij berusten en tot wiens beschikking zij gaarne willen wezen. "Zij verlaten zich op U, willen aan Uw wijsheid en Uw wil niets voorschrijven, maar er zich aan onderwerpen. Zij geven U eer, evenzeer als hun verdrukkers U onteren. Zij zijn Uw gewillige onderdanen en stellen zich onder Uw bescherming, zo bescherm hen dan".

4. Hij pleit op de betrekking, waarin het God behaagt tot hen te staan.

a. Als een groot God, Hij *is Koning eeuwig en altoos,* vers 16. En het is het ambt van een koning recht uit te oefenen ter beteugeling en verschrikking van boosdoeners, en ter bescherming en lof van hen die weldoen. Op wie anders zullen de verongelijkte onderdanen zich beroepen dan op hun vorst? *Help mij, Heere, doe mij recht tegen mijn wederpartij.* Heere, laat allen die U hulde bewijzen als hun Koning, de weldaad genieten van Uw regering, en U hun toevlucht bevinden. Gij zijt een eeuwige Koning, hetgeen geen aards vorst is, en daarom kunt en zult Gij door een eeuwig oordeel in de eeuwige staat beloningen en straffen toekennen, als er geen tijd meer zijn zal, en op dat oordeel beroepen zich de armen.

b. Als een goede God. Hij is een helper van de wees, vers 14, van degenen, die geen andere helper hebben, maar wel velen, die hen schaden en beledigen. Hij heeft koningen bevolen om *de arme en de wees recht te doen,* Psalm 82:3, en dus zal Hij het nog veel meer zelf doen, want Hij heeft als een van Zijn eretitels aangenomen een vader van de wezen te zijn, Psalm 68:6, een helper van de hulpelozen.

5. Hij pleit op de ervaring, die Gods kerk en volk gehad hebben van Zijn bereidwilligheid om voor hen te verschijnen.

a. Hij had hun vijanden verstrooid en uitgeroeid, vers 16. *De heidenen zijn vergaan met Zijn land,* de overblijfselen van de Kanaänieten, de zeven gevloekte volken, die gedurende lange tijd tot doornen geweest zijn in de ogen en tot een gesel aan de zijde van Israël, zijn nu ten laatste volkomen uitgeroeid, en dat is een bemoediging voor ons om te hopen dat God evenzo de arm zal verbreken van de verdrukkende Israëlieten, die in sommige opzichten erger waren dan de Heidenen.

b. Hij had hun gebeden gehoord en verhoord, vers 17. Heere, Gij hebt menigmaal de wens van de zachtmoedige gehoord, en nooit tot een in benauwdheid verkerende smekeling gezegd: *Zoek Mij tevergeefs.* Waarom zouden wij dan niet hopen op de voortduur en de herhaling van de wonderen en de gunsten, die onze vaders ons verteld hebben?

6. Hij pleit op hun verwachting van God, ingevolge hun ervaring van Hem. Gij *hebt gehoord,* en daarom *zal Uw oor opmerken,* zoals in Psalm 6:10. Gij zijt dezelfde, Uw macht en belofte en Uw betrekking tot Uw volk zijn dezelfde, en het werk en de werkingen van de genade in hen zijn dezelfde, waarom zouden wij dan niet hopen dat Hij, die geweest is, nog-zijn zal en altijd zal blijven, God, die het gebed verhoort? Doch merk op:

A. Naar welke methode God het gebed hoort. Eerst bereidt Hij het hart van de Zijnen en dan geeft Hij hun een antwoord des vredes, en wij kunnen Zijn genaderijk antwoord ook op geen andere wijze verwachten, zodat Gods werking in ons het beste onderpand is van Zijn werken voor ons. Hij bereidt het hart voor het gebed door heilige begeerten in ons te doen ontstaan en ons heilig geloof te versterken, de gedachten bepalende en de genegenheden opwekkende, en dan neemt Hij het gebed genadiglijk aan, Hij bereidt het hart voor de zegen, die begeerd wordt en om welke gebeden wordt, maakt ons geschikt om hem te ontvangen en goed te gebruiken, en dan geeft Hij hem ons. De toebereiding van het hart is van de Heere, en wij moeten Hem er om vragen, Spreuken 16:1, en dit als een leidende gunst beschouwen.

B. Wat Hij zal doen in antwoord op het gebed, vers 18..

a. Hij zal de zaak van de vervolgden voorstaan, zal de wezen en de verdrukten recht doen, hun onschuld aan het licht brengen, hun genoegens en gerieflijkheden herstellen, en hun al het verlies vergoeden, dat zij hebben geleden.

b. Hij zal een einde maken aan de woede van de verdrukkers en vervolgers. Tot hiertoe zullen zij komen, maar niet verder, hier zullen de trotse wateren van hun boosaardigheid tot staan worden gebracht, krachtige maatregelen zullen genomen worden, *dat een mens van de aarde niet meer voortgaat met geweld te bedrijven.* Zie hoe weinig de psalmist thans de macht telt van die trotse verdrukker, die hij in deze psalm heeft beschreven, en hoe geringschattend hij van hem spreekt, nu hij over Gods macht en heerschappij heeft nagedacht.

Ten eerste. Hij is slechts *een mens van de aarde,* een mens uit de aarde, zoals de betekenis is van het woord, voortgekomen uit de aarde, en daarom gering en zwak, en zich weer heenspoedende naar de aarde. Waarom zouden wij dan bevreesd zijn voor de woede van de verdrukker, als hij toch slechts "een stervelijk mens is, een mensenkind, dat als gras wordt weggeworpen" Jesaja 51:12. Hij, die ons beschermt, is de Heere des hemels, hij, die ons vervolgt, slechts een mens van de aarde.

Ten tweede. God heeft hem aan een keten, en kan gemakkelijk het overblijfsel van zijn grimmigheid opbinden, zodat hij niet doen kan wat hij zou willen doen. Als God het woord spreekt zal Satan niet meer verleiden, Openbaring 20:3, en door zijn werktuigen niet langer verdrukken.

Bij het zingen van deze verzen moeten wij de rechtvaardige maar benadeelde zaak van de Godsdienst overgeven aan God, als degene, die haar eer en belangen van harte zijn toegedaan, gelovende dat Hij haar te bestemder tijd zal handhaven en doen zegevieren.

PSALM 11

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. Ik betrouw op den HEERE; hoe zegt gijlieden tot mijn ziel: Zwerft henen naar ulieder gebergte, als een vogel?
2 Want ziet, de goddelozen spannen den boog, zij schikken hun pijlen op de pees, om in het donkere te schieten naar de oprechten van harte.
3 Zekerlijk, de fondamenten worden omgestoten; wat heeft de rechtvaardige bedreven?
4 De HEERE is in het paleis Zijner heiligheid, des HEEREN troon is in den hemel; Zijn ogen aanschouwen, Zijn oogleden proeven de mensenkinderen.
5 De HEERE proeft den rechtvaardige; maar den goddeloze, en dien, die geweld liefheeft, haat Zijn ziel.
6 Hij zal op de goddelozen regenen strikken, vuur en zwavel; en een geweldige stormwind zal het deel huns bekers zijn.
7 Want de HEERE is rechtvaardig, Hij heeft gerechtigheden lief; Zijn aangezicht aanschouwt den oprechte.

In deze psalm hebben wij Davids worsteling met, en triomf over, een sterke verzoeking om God te wantrouwen en zich van slinkse middelen te bedienen om zich in tijden van gevaar te beveiligen. Men veronderstelt dat hij is geschreven, toen David voor het eerst Sauls toorn en afgunst begon te gevoelen, toen deze de spies naar hem wierp. en dat wel herhaaldelijk Hem was toen aangeraden om uit zijn land te vluchten. "Neen", zegt hij, "ik vertrouw op God, en daarom zal ik stand houden". Merk op:

I. Hoe hij de verzoeking voorstelt, en er misschien mee onderhandelt, vers 1-3..

II. Hoe hij er op antwoordt en haar tot zwijgen brengt met de overweging van Gods heerschappij en voorzienigheid, vers 4. Zijn gunst jegens de rechtvaardigen, en de toorn, die voor de goddelozen is weggelegd, vers 7.. In tijden van openbaar gevaar, als de aanvallen van de vijanden van de kerk stout en dreigend zijn, zal het nuttig wezen deze psalm te overdenken.

Psalm 11:1-3

1. Hier is Davids vast besluit om op God zijn vertrouwen te stellen: *Ik betrouw op de Heere,* vers 1. Zij, die waarlijk God vrezen en Hem dienen, kunnen op Hem vertrouwen, en zullen niet beschaamd gemaakt worden. En het is de aard van de heiligen, die God tot hun God hebben aangenomen, om Hem tot hun hoop te maken, zelfs als zij ook andere dingen hebben om op te steunen, op welke zij echter niet durven steunen, maar op God alleen. Goud is hun hoop niet, op paarden en wagenen stellen zij geen vertrouwen, maar op God alleen, als dus ondergeschikte oorzaken er dreigend en somber voor hen uitzien, begeeft hun toch de hoop niet, omdat de eerste oorzaak nog dezelfde is en altijd blijven zal. Eer de psalmist ons een bericht geeft van de verzoeking, waarin hij was om God te wantrouwen, deelt hij ons zijn besluit mee om op Hem te vertrouwen, want in dat vertrouwen wilde hij leven en sterven.

2. Zijn toorn tegen deze verzoeking: *"Hoe zegt gijlieden tot mijn ziel* die teruggekeerd is tot God als haar rust, en in Hem rust: *Zwerft heen naar het hoge gebergte als een vogel, om* daar veilig buiten het bereik te zijn van de vogelaar." Dit kan genomen worden, hetzij:

A. Als de ernstige raad van zijn vreesachtige vrienden, velen verstaan het aldus, en er is grote waarschijnlijkheid voor. Sommigen, die David van harte genegen waren, hebben, toen zij zagen hoe verbitterd Saul tegen hem was en hoe boosaardig hij het op zijn leven toelegde, hem gedrongen om ergens heen te vluchten waar hij veilig kon zijn, en niet al te veel te steunen op de zalving, die hij had ontvangen en die, naar zij dachten, hem veeleer het hoofd zou kunnen kosten dan dat zij het middel zou zijn om het te beveiligen. Wat hem in dit voorstel smartte was niet dat thans te vluchten een lafhartigheid zou verraden, die weinig voegde aan een krijgsman, maar dat het een ongeloof zou verraden, dat weinig betaamde aan een heilige, die zo dikwijls gezegd had: *Ik betrouw op de Heere.* Vatten wij het aldus op, dan bevatten de twee volgende verzen de reden, waarmee deze vreesachtige vrienden van David deze raad ondersteunden. Zij wilden dat hij zou vluchten:

a. Omdat hij waar hij was niet veilig kon zijn, vers 2. Merk op," zeggen zij, "hoe de bozen hun boog spannen, Saul en zijn handlangers hebben het op uw leven gemunt, en de oprechtheid van uw hart zal u niet beveiligen." Zie welk een vijandschap er in de boze is tegen de oprechte, in het zaad van de slang tegen het zaad van de vrouw, welke moeite zij zich geven, welke toebereidselen zij maken om hun kwaad te doen, zij *schieten* in *het donker* op hen, opdat zij het kwaad niet zien dat hun bereid wordt en het uit de weg gaan, ja opdat God zelf het niet zou zien en straffen.

b. Omdat hij waar hij was niet langer nuttig kon zijn, Want, zeggen zij, "indien de fundamenten worden omgestoten", (zoals door Sauls slechte regering geschied is), "indien de burgerlijke staat en regering in wanorde zijn zodat alles op losse schroeven staat," Psalm 75:4-82:5, "wat kunt ge dan doen met uw gerechtigheid om de grieven te herstellen?" Helaas het is geheel nutteloos om te pogen een rijk voor de ondergang te behoeden, dat door wanbestuur zo aan het wankelen is gebracht, wat de rechtvaardigen doen kunnen betekent niets, heeft geen uitwerking. Al wat gij doen kunt is u terug te trekken en te bidden dat God zich over u zal ontfermen. Velen worden in zware, moeilijke tijden er van teruggehouden om het openbare welzijn te dienen, omdat zij wanhopen aan goed gevolg.

B. Het kan genomen worden als een hoon, waarmee zijn vijanden hem bespotten, hem zijn betuigingen van vertrouwen op God voor de voeten werpende, zeggende dat hij nu maar eens moest

zien wat die voor hem doen kon. Gij zegt: dat God uw berg is, vlucht dan nu tot die berg, en zie of gij daardoor in betere toestand zult komen." Aldus poogden zij de raad van de ellendige te beschamen, zeggende: *hij heeft geen heil bij God,* Psalm 14:6, 3, 3. Het vertrouwen, dat de heiligen in God hebben en de troost, die zij smaken in Hem als alle hoop en vreugde in het schepsel hun begeeft, zijn een raadsel voor de vleselijkgezinde wereld, en dienovereenkomstig worden zij dan ook door haar bespot.

Als wij het aldus nemen, zijn de twee volgende verzen Davids antwoord op dit sarcasme waarin hij:

a. Klaagt over de boosaardigheid van hen, die hem aldus hoonden, vers 2. Zij *spannen de boog en schikken hun pijlen op de pees* en er wordt ons gezegd waarin die bestaan Psalm 64:4, namelijk in bittere woorden, woorden als deze, waarmee zij pogen hem zijn hoop op God te benemen, hetgeen voor David als een zwaard in zijn gebeente was.

b. Hij wederstaat de verzoeking met Godvruchtige afschuw, vers 3. Hij beschouwde dit denkbeeld als een poging om de grondslagen te ondermijnen, waarop iedere Israëliet bouwt.

Als gij de fundamenten vernielt, als gij Godvruchtige mensen doet aflaten van hun hoop op God, als gij hen er toe kunt brengen om te geloven dat hun Godsdienst een bedrog of een grap is, en hen ervan kunt afdwalen, dan brengt gij hen ten verderve, dan breekt gij hun het hart, en maakt hen tot de ongelukkigsten van alle mensen. De beginselen van de Godsdienst zijn de fundamenten, waarop het geloof en de hoop van de rechtvaardigen gebouwd zijn. Door ons belang zowel als door onze plicht zijn wij genoopt om daaraan vast te houden tegen alle verzoeking tot ongeloof, want als deze vernield zijn, als wij die laten varen, *wat kan de rechtvaardige dan doen?* Als de Godvruchtigen geen God hadden, tot wie zij zich kunnen begeven, geen God, op wie zij kunnen vertrouwen, geen toekomstige zaligheid om op te hopen, zij waren verloren.

Psalm 11:4-7

Als een boom geschud wordt, zegt men, zal hij zoveel dieper en vaster wortel schieten. De pogingen van Davids vijanden om zijn vertrouwen op God te doen wankelen, brengen hem er toe om zoveel sterker aan zijn eerste beginselen vast te houden en die weer te beschouwen, hetgeen hij hier doet tot zijn eigen grote voldoening, en alle verzoekingen tot ongeloof af te weren en tot zwijgen te brengen. Hetgeen een struikelblok was voor zijn geloof, zoals het dit geweest is voor het geloof van velen, was de voorspoed van de goddelozen op hun boze weg, en de tegenspoed en ellende, die soms het deel zijn van de besten van de mensen vandaar dat boze gedachten als deze: *het is tevergeefs God te dienen*, en: wij kunnen de hovaardigen gelukkig achten, gemakkelijk opkomen, maar ten einde al zulke gedachten te beschamen en te onderdrukken, worden wij hier geroepen om te bedenken:

1. Dat er één God is, één God in de hemel: *de Heere is in het paleis van Zijn heiligheid* hierboven-daar is Hij buiten ons gezicht, maar wij zijn niet buiten het Zijne. Laat de vijanden van de heiligen niet honend over hen juichen, alsof zij verward en verlegen zijn, ten einde raad zijn gekomen, neen, zij hebben een God, en weten waar Hem te vinden, en hoe hun gebeden tot Hem te richten, als hun Vader in de hemel. Of: Hij is in het paleis van Zijn heiligheid Zijn heilige tempel, dat is: Zijn kerk, Zijn gemeente. Hij is een God in verbond en gemeenschap met Zijn volk, door een Middelaar van wie de tempel een type was. Wij behoeven niet te zeggen "Wie zal opklimmen naar de hemel, om vandaar een God te halen op wie men kan vertrouwen?" Neen, het woord is nabij ons, en God is in het woord, Zijn Geest is in Zijn heilige, deze levende tempels en die Geest is de Heere.

2. Dat deze God de wereld regeert, de Heere woont niet slechts in de hemel, maar Hij heeft daar Zijn troon en Hij heeft de heerschappij daarvan op de aarde besteld, Job 38:33, want Zijn "troon in de hemelen bevestigd-hebbende heerst Zijn koninkrijk over" "alles," Psalm 103:19. Vandaar dat "de hemel" gezegd wordt "te heersen," Daniel 4:26. Laat ons door het geloof God zien op Zijn troon van de heerlijkheid, zeer ver de pracht en glans en majesteit van aardse vorsten overtreffende, op Zijn troon van de regering, wet, en beweging en doel gevende aan alle schepselen, op Zijn troon van het gericht, vergeldende een ieder naar zijn werken, en op Zijn troon van de genade, tot dewelken Zijn volk met vrijmoedigheid mag toegaan om genade te verkrijgen, dan zullen wij geen reden zien om ontmoedigd te wezen door de hoogmoed en de macht van verdrukkers of door enigerlei beproevingen, die de rechtvaardigen kunnen treffen.

3. Dat die God ieders aard en karakter volkomen kent *Zijn ogen aanschouwen, Zijn oogleden proeven de mensenkinderen.* Hij ziet hen niet slechts maar Hij doorziet hen, weet niet slechts alles wat zij zeggen en doen, maar wat zij denken, wat zij voornemens zijn, hoe zij gezind zijn, werkelijk gezind zijn, niettegenstaande alles wat zij voorgeven. Wij kunnen weten wat de mensen *schijnen* te zijn, maar Hij weet wat zij zijn, zoals de louteraar weet wat de waarde van het goud is, dat hij gelouterd heeft. God wordt gezegd *met Zijn ogen* te aanschouwen en met *Zijn oogleden* te proeven, omdat Hij de mensen kent, niet zoals aardse vorsten de mensen kennen, naar gerucht en voorstelling, maar door Zijn eigen nauwkeurige beschouwing, waarin Hij niet kan dwalen en waarbij Hij niet misleid of bedrogen kan worden. Het kan ons troosten als wij in de mensen bedrogen worden, zelfs in de mensen, die wij dachten beproefd te hebben, dat wij er zeker van kunnen zijn dat Gods oordeel van de mensen naar waarheid is.

4. Dat, zo God de rechtvaardigen smart aandoet, het is om hen te beproeven en dus tot hun welzijn, vers 5. De Heere proeft alle mensenkinderen, ten einde hun recht te doen, maar Hij proeft de rechtvaardigen om "hun ten slotte wel te doen," Deuteronomium 8:16. Laat dit dus onze fundamenten niet doen wankelen, noch ons ontmoedigen in onze hoop en vertrouwen op God.

5. Dat de vervolgers en verdrukkers, hoe zij ook voor een tijdje schijnen voorspoedig te zijn en te overwinnen, thans toch reeds onder de toorn Gods liggen en daar voor eeuwig onder zullen omkomen.

A. Hij is een heilig God en daarom haat Hij hen en kan het niet verdragen hen aan te zien. *De goddeloze en diegene, die geweld liefheeft, haat Zijn ziel,* want niets druist meer in tegen de rechtheid en goedheid van Zijn natuur. Het is er zo ver vandaan dat hun voorspoed een bewijs is van Gods liefde, dat hun misbruik ervan hen gewis tot het voorwerp maakt van Zijn haat. Hij, die niets haat dat Hij gemaakt heeft, haat toch hen die zichzelf zo slecht gemaakt hebben. Dr. Hammond geeft een andere lezing van dit vers: "De Heere proeft de rechtvaardigen en de goddelozen, " onderscheidt onfeilbaar tussen hen hetgeen meer is dan wij kunnen doen, en hij "die geweld liefheeft, haat zijn eigen ziel," dat is vervolgers brengen een gewis verderf over zichzelf, Spreuken 8:36.

B. Hij is een rechtvaardige Rechter en daarom zal Hij hen straffen, vers 6. Hun straf zal:

a. Onvermijdelijk wezen. Hij *zal op de goddelozen strikken doen regenen.* Hier is een dubbele metaphoor, om het onvermijdelijke aan te tonen van de straf van de goddelozen. Zij zal van de hemel op hen geregend worden Job 20:23, waartegen geen beschutting en waaraan geen ontkomen is, zie Jozua 10:11 Samuel 2:10. Het zal hen verrassen, hen overvallen, zoals een reiziger soms op een zomerdag plotseling door een regenbui overvallen wordt. Het zal als strikken op hen zijn om hen vast te houden, gevangen te houden tot aan de dag van de afrekening.

b. Zeer verschrikkelijk wezen, het is *vuur en zwavel en een geweldige stormwind,* een duidelijke toespeling op de verwoesting van Sodom en Gomorra, en een zeer gepaste, want die verwoesting was bedoeld als een voorbeeld van "de straf van het eeuwige vuur" Judas 1:7,

Het vuur van Gods toorn, vallende op de zwavel van hun eigen schuld, zal gewis zeer heftig branden, branden tot in de diepste hel en tot de uiterste lijn van de eeuwigheid. In welk een geweldige stormwind worden de goddelozen heengeslingerd naar de dood! In welk een poel van vuur en zwavel moeten zij voor altijd hun bed spreiden in de vergadering van de doden en verdoemden! Dat is het wat hier bedoeld wordt, dat zal het deel van hun beker wezen, dat is het deel van de goddeloze mensen van God, Job 20:29. Dat is de beker vol mengeling, waaruit zij de droesem zullen moeten drinken, Psalm 75:9. Aan een dergelijk mens is het deel van zijn beker toegewezen. Zij, die de Heere kiezen tot het deel van hun beker, zullen hebben *wat zij* gekozen hebben en voor eeuwig gelukkig zijn in hun keus, Psalm 16:5, maar Zij, die Zijn genade verwerpen, zullen van de beker van Zijn grimmigheden moeten drinken, Jeremia 25:15, Jesaja 51:17.

6. Dat eerlijke en Godvruchtige mensen wel terneergeworpen en vertreden kunnen worden, maar dat God hen toch zal erkennen en hun gunst zal betonen, en dat is de reden waarom God zo streng zal afrekenen met vervolgers en verdrukkers, namelijk dat zij die zij vervolgen en verdrukken, Hem dierbaar zijn, zodat wie hen aanraakt, Zijn *oogappel aanraakt,* vers 5..

a. Hij heeft hen lief. Hij heeft het werk van Zijn eigen genade in hen lief. Hij is zelf een rechtvaardig God en daarom bemint Hij gerechtigheid overal waar Hij haar vindt en staat de zaak voor van de rechtvaardigen, die belasterd en verdrukt worden. Hij verlustigt zich erin *om* gerechtigheid en gerichten te doen dengenen, die verdrukt worden, Psalm 103:6. Hierin moeten wij volgelingen zijn van God, gerechtigheid liefhebben, zoals Hij haar liefheeft, opdat wij altijd in Zijn liefde blijven. Hij ziet in gunst op hen. *Zijn aangezicht aanschouwt de oprechten* Hij is niet slechts met hen verzoend, maar Hij heeft een welbehagen in hen en Hij vertroost hen en geeft blijdschap in hun hart, door hun de bewustheid hiervan te geven. Als een teder Vader ziet Hij hen aan met welgevallen, en als gehoorzame kinderen zijn zij blij met Zijn goedkeuring. Zij wandelen in het licht des Heeren.

Bij het zingen van deze psalm moeten wij ons aanmoedigen en opwekken om te allen tijde op God te vertrouwen, op Hem te steunen om onze onschuld aan het licht te brengen en ons gelukkig te maken, Zijn misnoegen te vrezen als erger dan de dood en Zijn gunst te begeren als zijnde die beter dan het leven.

PSALM 12

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Scheminith. (12:2) Behoud, o HEERE; want de goedertierene ontbreekt, want de getrouwen zijn weinig geworden onder de mensenkinderen.

2 (12:3) Zij spreken valsheid, een ieder met zijn naaste, met vleiende lippen; zij spreken met een dubbel hart.

3 (12:4) De HEERE snijde af alle vleiende lippen, de grootsprekende tong;

4 (12:5) Die daar zeggen: Wij zullen de overhand hebben met onze tong; onze lippen zijn onze! Wie is heer over ons?

5 (12:6) Om de verwoesting der ellendigen, om het kermen der nooddruftigen, zal Ik nu opstaan, zegt de HEERE; Ik zal in behoudenis zetten, dien hij aanblaast.

6 (12:7) De redenen des HEEREN zijn reine redenen, zilver, gelouterd in een aarden smeltkroes, gezuiverd zevenmaal.

7 (12:8) Gij, HEERE, zult hen bewaren; Gij zult hen behoeden voor dit geslacht, tot in eeuwigheid.

8 (12:9) De goddelozen draven rondom, wanneer de snoodsten van des mensenkinderen verhoogd worden.

Men veronderstelt dat David deze psalm geschreven heeft in de tijd van Sauls regering, toen er een algemeen verval was van goede trouw en Godsvrucht aan het hof zowel als in het land, waarover hij klaagt bij God en dat wel met zeer diep gevoel want hijzelf leed door de trouweloosheid van zijn valse vrienden en de beledigingen van zijn gezworen vijanden.

I. Hij bidt om hulp van God, omdat er onder de mensen niemand was op wie hij durfde vertrouwen, vers 2,3,

II. Hij voorzegt het verderf van zijn trotse en dreigende vijanden, vers 4, 5.

III. Hij verzekert zichzelf en anderen dat, hoe het slecht de zaken thans ook moge staan, vers 8, de Heere zich toch Zijn eigen volk zal behouden, vers 6, 8, en Zijn beloften aan hen gewis zal vervullen, vers 7 Of deze psalm nu al of niet onder de regering van Saul geschreven was, het is zeker dat hij een slechte regering aanduidt en misschien heeft David in de geest voorzien dat sommige van zijn opvolgers de zaken in een even slechte toestand zouden doen komen als die hier beschreven wordt en deze psalm weggelegd ten gebruike van de kerk in die tijd. O TEMPORA, O MORES O de tijden en de zeden!

Psalm 12:1-9

Deze psalm voorziet ons van goede gedachten in slechte tijden, in welke, hoewel de verstandige zal zwijgen, Amos 5:13, omdat een mens schuldig kan verklaard worden om een woord, men zich op zulk een dag toch kan troosten met zulke gepaste, troostrijke overpeinzingen en gebeden als wij hier voor ons bereid vinden.

I. Laat ons nu zien wat het is dat de tijden slecht maakt, en wanneer zij gezegd kunnen worden slecht te zijn. Vraag aan de kinderen van deze wereld wat het naar hun oordeel is, dat de tijden slecht maakt, zij zullen u zeggen, het is schaarsheid van geld, verval van de handel en de verwoestingen aangericht door de oorlog, dat is het wat de tijden slecht maakt, maar de Schrift wijt de slechtheid van de tijden aan oorzaken van een anderen aard 2 Timotheus 3:1. "Zware tijden zullen ontstaan opdat de ongerechtigheid toeneemt", en dat is het waar David hier over klaagt.

1. Als er een algemeen verval is van Godsvrucht en eerlijkheid onder de mensen, dan zijn de tijden in waarheid slecht, vers 2, als de goedertierene *ontbreekt en de getrouwen falen.*

Merk op hoe deze twee karakters hier samengevoegd zijn: *de goedertierene,* of Godvruchtige, en *de getrouwe*. Gelijk er geen ware staatkunde is, zo is er ook geen ware vroomheid, zonder eerlijkheid. Godvruchtigen zijn getrouwen, *vaste,* solide, mensen zijn zij soms genoemd, hun woord is even bevestigend als hun eed en even bindend, zij maken er een gewetenszaak van om getrouw te zijn aan God en de mensen. Hier wordt van hen gezegd dat zij *ontbreken, falen,* of *weinigen zijn geworden,* hetzij door de dood, of door afval, of door beide. Zij, die Godvruchtig en getrouw waren, zijn weggenomen, en die overgebleven zijn, zijn droevig ontaard, zijn niet meer wat zij geweest zijn, zodat er geen of weinige personen waren, die waarlijk Israëlieten waren. Misschien bedoelt hij dat er geen Godvruchtige getrouwe mensen waren onder de hovelingen van Saul, indien hij bedoelde dat er geen of weinigen waren in Israël, dan hopen wij dat hij zich evenzeer vergist heeft als Elia, die dacht dat hij alleen was overgebleven toen God nog zeven duizend had, die aan hun oprechtheid vasthielden Romeinen 11-3,4. Of wel, hij bedoelt dat er vergelijkenderwijs weinigen zijn, dat er een algemeen verval was van Godsdienst en deugd, als dit zo is, dan zijn de tijden slecht, zeer slecht, "er is niet een die recht doet." Jeremia 5:1.

2. Als veinzerij en vleierij geheel het onderling verkeer hebben verdorven, dan zijn de tijden zeer slecht, vers 3 ja als de mensen in het algemeen zo laag en ongebonden zijn dat zij niet opzien tegen een leugen, zo boosaardig zijn dat zij het ergste kwaad beramen tegen hun naasten, en toch zo laag en lafhartig dat zij die boze bedoelingen onder het schoonschijnendste voorgeven bedekken en onder de sterkste betuigingen van vriendschap. Aldus *spreken zij valsheid een ieder met zijn naaste met vleiende lippen en een dubbel hart* zullen zij kussen en doden, zoals Joab Abner en Amasa in Davids eigen tijd gedood heeft u glimlachend aanzien en u vermoorden. Dit is een volkomen beeld van de duivel, een samenstel van boosaardigheid en leugen. De tijden zijn in waarheid slecht als nergens oprechtheid te vinden is, als een eerlijk man niet weet wie hij kan geloven of vertrouwen, geen vertrouwen durft stellen in een vriend of een gids, Micha 7:5,6. Wee hun, die er toe medewerken om aldus de tijden slecht en zwaar te maken.

3. Als de vijanden van God en Godsdienst en Godsdienstige mensen onbeschaamd en vermetel zijn, en dreigen alles terneer te werpen wat rechtvaardig en heilig is, dan zijn de tijden zeer slecht. Als

trotse zondaars tot zo’n graad van goddeloosheid zijn vervallen, dat zij zeggen: "Wij zullen de overhand hebben met onze tong tegen de zaak van de deugd, onze lippen zijn onze," en wij mogen zeggen wat wij willen, "wie is heer over ons, hetzij om ons te bedwingen of ons ter verantwoording te roepen?" vers 5. Hieruit spreekt:

a. Een trotse eigenwaan, alsof door verboden vruchten te eten het doel werkelijk bereikt was en zij als goden zijn, onafhankelijk en zelfgenoegzaam, onfeilbaar in hun kennis van goed en kwaad, en daarom geschikt om orakels te zijn, onweerstaanbaar in hun macht, en daarom geschikt om wetgevers te wezen, die met hun tong kunnen overwinnen en geluk God zelf spreken en zeker zijn dat het geschiedt.

b. Een onbeschaamde minachting van Gods heerschappij, alsof Hij geen recht van eigendom op hen had: *onze lippen zijn van ons* een onjuist voorgeven, want wie heeft de mens de mond gegeven, in wiens hand is zijn adem, en van wie is de lucht, waarin hij ademt? De taal, die zij voeren, zou te kennen geven dat Hij geen gezag heeft, hetzij om hen te gebieden, hetzij om hen te oordelen: "Wie is heer over ons?" Zoals Farao, Exodus 5:2. Dit is even ongerijmd en onredelijk als het vorige, want Hij is het in wie wij leven, ons bewegen en zijn, en daarom is Hij door een onbetwistbaar recht Heere over ons.

4. Als de armen en nooddruftigen verdrukt, mishandeld en aangeblazen worden, dan zijn de tijden zeer slecht, dit wordt te kennen gegeven, vers 5, waar God zelf nota neemt van de verdrukking van de armen en het kermen van de nooddruftigen. Zij worden verdrukt omdat zij arm zijn, allerlei onrecht wordt hun aangedaan enkel en alleen omdat zij niet instaat zijn zich recht te verschaffen. Aldus verdrukt zijnde, durven zij niet voor zichzelf spreken, niet voor hun recht opkomen, uit vrees dat hun verdediging van zichzelf hun als een misdaad zal toegerekend worden, maar in stilte zuchten en kermen zij en bewenen hun lot, en in hun zuchten storten zij hun ziel uit voor God. Als hun verdrukkers tot hun behoeve worden aangesproken, dan blazen zij hen aan, lachen om hun eigen zonde en om de ellende van de armen, en bekommeren zich om geen van beide, zie Psalm 10:5.

5. Als de goddeloosheid de overhand neemt en schaamteloos heentreedt onder de bescherming en met de steun van hen, die de macht in handen hebben, dan zijn de tijden zeer slecht, vers 8. Als de snoodsten van de mensen gesteld zijn op plaatsen van vertrouwen en macht, die inplaats van de wetten uit te voeren tegen ondeugd en onrecht en de bozen naar verdiensten te straffen, hen steunen en beschermen, dan *draven de goddelozen rondom*, zijn aan alle plaatsen, gaan op en neer, zoekende anderen te bedriegen, te verleiden en te verderven. Zij vrezen noch schamen zich om zich bloot te geven, zij spreken hun zonde vrij uit gelijk Sodom, en er is niemand om hen te bestraffen en in bedwang te houden. Slechte mensen zijn laaghartig, de snoodsten van de mensen, en dit zijn zij, al zijn zij ook nog zo hoog in de wereld. Antiochus de doorluchtige wordt in de Schrift "een verachte" genoemd, Daniel 11:21. Maar het staat slecht met een rijk, als dezulken bevorderd worden en tot aanzien komen, geen wonder dat goddeloosheid dan onbeschaamd en beledigend optreedt. *Als de goddeloze heerst zucht het volk.*

II. Laat ons nu zien van wat goede dingen wij voorzien worden tegen zulke slechte lijden, en welke tijden wij nog beleven zullen weten wij niet. Als de tijden zo slecht zijn, dan is het troostrijk te denken:

1. Dat wij een God hebben, tot wie wij gaan kunnen, en van wie wij het herstel van al onze grieven kunnen vragen en verwachten. Daarmee begint hij, vers 2. *Help, Heere, want de Godvruchtige houdt op.* Alle andere hulp en helpers falen, zelfs de Godvruchtigen en getrouwen, die de behulpzame hand moesten bieden om de wegstervende zaak van de Godsdienst te steunen, zij zijn weg, waar zullen wij dus hulp zoeken? Waar anders dan bij u? De ongerechtigheid dreigt een overstelpende vloed te worden. "Help, Heere, help de deugdzame, er zijn weinigen die zoeken vast te houden aan hun oprechtheid en die in de bres staan, help om Uw eigen belangen in de wereld te redden van vernietigd te worden. Het is tijd *voor de Heere dat Hij werke."*

2. Dat God gewis met valse en hoogmoedige mensen zal afrekenen en hun onbeschaamdheid zal straffen en beteugelen. Zij zijn boven het bedwang van mensen en trotseren hen. Mensen kunnen de valsheid van vleiers niet ontdekken, noch de hoogmoed vernederen van hen, die trotsheden spreken, maar de rechtvaardige God zal alle vleiende lippen afsnijden, die de verraderskus geven en woorden spreken zachter dan olie, als er strijd in hun hart is. Hij "zal de grootsprekende tong" uitrukken, die trotsheden spreekt tegen God en Godsdienst, vers 4. Sommigen vertalen het als een gebed: "De *Heere snijde af alle vleiende lippen."* Laat liegende lippen tot zwijgen worden gebracht.

3. Dat God te bestemder tijd verlossing zal werken voor Zijn verdrukt volk, en hen zal beschutten tegen de boze plannen van hun verdrukkers, vers 6. *Ik zal nu opstaan, zegt de Heere.* Deze belofte van God, die David hier door de geest van de profetie mededeelt, is een antwoord op de bede, die hij door de geest van het gebed tot God heeft opgezonden. "Help Heere," zegt hij, Ik zal helpen, zegt God, "hier ben Ik met tijdige en krachtdadige hulp."

A. Zij is tijdig, zij komt op het geschikte ogenblik.

a. Als de verdrukkers op het hoogste zijn van hun trotsheid en onbeschaamdheid, als zij zeggen: *Wie is heer over ons?* dan is het Gods tijd om hun te doen weten, en dat wel tot hun koste, dat Hij boven hen is.

b. Als de verdrukten in de diepte zijn van hun ellende en vertwijfeling, als zij zuchten en kermen, zoals Israël in Egypte vanwege de harde dienst, dan is het Gods tijd om voor hen te verschijnen, zoals voor Israël, toen zij het meest terneergeslagen en bedrukt waren en Farao het hoogst was. *Ik zal nu opstaan.* Er is een bepaalde tijd voor de verlossing van de verdrukten die tijd zal komen en wij kunnen er zeker van zijn dat het de allergeschiktste tijd zal wezen Psalm 102:14. Zij is krachtdadig. "Ik zal in behoudenis zetten," hem niet alleen beschermen, maar hem in zijn vorige voorspoed herstellen, hem uitvoeren in een overvloeiende verversing Psalm 66:12, zodat hij over het geheel niets door zijn lijden zal verloren hebben.

4. Dat, hoewel de mensen trouweloos zijn God getrouw is, zij zijn niet te vertrouwen maar God wel. Zij spreken valsheid en vleierij, maar *de redenen des Heeren zijn reine redenen,* vers 7, niet slechts zijn zij allen waar, maar zij zijn allen rein als *zilver, gelouterd in een aarden smeltkroes.* Dit duidt aan:

a. De rechtheid van Gods Woord, alles is in werkelijkheid zoals het daarin wordt voorgesteld, en niet anders, het schertst of spot niet met ons, misleidt ons niet, heeft geen andere bedoeling met ons dan ons welzijn te bevorderen.

b. De kostelijkheid en dierbaarheid van Gods Woord, het is van innerlijke waarde, zoals zilver, dat tot op de hoogste graad van zuiverheid gelouterd is, er is niets in dat het in waarde kan doen verminderen.

c. De vele blijken, die het heeft gegeven van zijn kracht en waarheid, het is dikwijls beproefd, al de heiligen in alle eeuwen hebben erop vertrouwd en het dus beproefd, en nooit heeft het hen bedrogen, of ook maar teleurgesteld in hun verwachting ervan, maar allen hebben zij er hun zegel op gezet, dat Gods Woord waar is, met een "Experto crede Vertrouw iemand, die er de proef van genomen heeft, " zij hebben het aldus bevonden. Waarschijnlijk verwijst dit inzonderheid naar deze beloften van hulp en verlichting voor de armen en verdrukten. Hun vrienden hebben hun hoop gegeven dat zij iets voor hen zullen doen, maar zij blijken een gebroken rietstaf te zijn, maar op het woord van God kunnen wij steunen en betrouwen, hoe minder vertrouwen er te stellen is in de woorden van de mensen, met des te meer verzekerdheid moeten wij op het Woord van God vertrouwen.

5. Dat God zich Zijn verkoren overblijfsel zal behouden, hoe slecht de tijden ook zijn vers 8. gij, *Heere, zult hen bewaren, Gij zult hen behoeden voor dit geslacht tot in eeuwigheid.* Dit duidt aan dat er, zolang de wereld zal bestaan, een geslacht van trotse en goddeloze mensen in zal zijn, meer of minder, die door hun ellendige kunstenarijen de ware Godsdienst dreigen te verderven, door "de" "heiligen te verstoren," Daniel 7:25. Laat het echter gerust aan God over om Zijn eigen belangen te beschermen en Zijn eigen volk te bewaren. Hij zal hen behoeden voor dit geslacht:

a. Om door hen verleid en van God afgetrokken te worden, om zich met hen te vermengen en hun werken te leren. In tijden van algemene afval kent de Heere degenen, die de Zijnen zijn, en zij zullen bekwaam gemaakt worden om aan hun oprechtheid vast te houden.

b. Om door hen verdelgd en uitgeroeid te worden. De kerk is gebouwd op een rots en is zo goed versterkt, dat de poorten van de hel zullen haar niet overwinnen. In de slechtste tijden heeft God nog Zijn overblijfsel, en in iedere eeuw zal Hij zich een heilig zaad afzonderen en dat bewaren tot Zijn hemels koninkrijk.

Bij het zingen en biddend overdenken van deze psalm, moeten wij het algemeen bederf van de zeden betreuren, God er voor danken dat de zaken niet nog erger zijn dan zij zijn, maar bidden en hopen dat zij op Gods bestemden tijd beter zullen worden.

PSALM 13

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. (13:2) Hoe lang, HEERE, zult Gij mij steeds vergeten? Hoe lang zult Gij Uw aangezicht voor mij verbergen?
2 (13:3) Hoe lang zal ik raadslagen voornemen in mijn ziel, droefenis in mijn hart bij dag? Hoe lang zal mijn vijand over mij verhoogd zijn?
3 (13:4) Aanschouw, verhoor mij, HEERE, mijn God; verlicht mijn ogen, opdat ik in den dood niet ontslape;
4 (13:5) Opdat niet mijn vijand zegge: Ik heb hem overmocht; mijn tegenpartijders zich verheugen, wanneer ik zou wankelen.
5 (13:6) Maar ik vertrouw op Uw goedertierenheid; mijn hart zal zich verheugen in Uw heil;
6 ik zal den HEERE zingen, omdat Hij aan mij welgedaan heeft.

Deze psalm is de ziekte en genezing van de verlaten ziel. Het blijkt niet dat hij bij een bijzondere gelegenheid geschreven werd. In het algemeen

I. klaagt David dat God zich gedurende langen tijd van hem teruggetrokken had, en vertraagd had om hem hulp en verlichting te schenken, vers 2, 3.

II. Hij bidt vurig dat God zijn zaak in overweging zal nemen en hem zal vertroosten, vers 4, 5. Hij houdt zich verzekerd van een antwoord van vrede te zullen ontvangen en daarom besluit hij de psalm in blijdschap en triomf, omdat hij tot het besluit komt dat de verlossing reeds zo goed als gewrocht is, vers 6,. Psalm 13:1-6

In zijn ellende stort David hier zijn hart uit voor God, zijn gebed is kort, maar zijn methode daarbij is opmerkelijk en nuttig tot leiding en bemoediging.

I. Zijn leed ontwringt hem klachten, vers 2-3, en de beproefden is het vergund "om hun klacht uit te storten voor het aangezicht des Heeren," Psalm 102:1. Het is voor een ontroerd, overstelpt hart een verlichting om zijn leed te kunnen klagen, inzonderheid voor de troon van de genade, waar wij zeker zijn van Eén te vinden, die in al de benauwdheden van Zijn volk benauwd is en medelijden heeft met hun zwakheden, in het geloof hebben wij vrijmoedigheid om tot die troon te komen en daar kunnen wij vrijelijk spreken.

Merk hier op:

1. Waar David over klaagt.

A. Over Gods onvriendelijkheid, daar hield hij het voor, en dat was zijn zwakheid. Hij dacht dat God hem had vergeten, Zijn beloften aan hem had vergeten, zijn verbond met hem, Zijn vroegere goedertierenheid jegens hem, en die hij voor een onderpand had gehouden voor nog meerdere genade, had vergeten dat er zo’n man in de wereld was, die hulp en bijstand nodig had en van Hem verwachtte. Zo heeft Zion gezegd: "De Heere heeft mij vergeten," Jesaja 49:14, heeft Israël gezegd: "Mijn weg is voor de Heere verborgen," Jesaja 40:27. Niet alsof een Godvruchtige kan twijfelen aan de alwetendheid, goedheid en getrouwheid van God, maar het is een gemelijke uitdrukking van overheersende vrees, die echter, zo zij voortkomt uit een hoge waardering van en een vurige begeerte naar Gods gunst, hoewel zij onbetamelijk en zondig is, toch voorbijgezien en vergeven zal worden, want bij verder nadenken zal zij teruggenomen worden, zal er ook berouw van gevoeld worden. God heeft Zijn aangezicht voor hem verborgen, zodat hij die innerlijke vertroosting in God miste, die hij placht te hebben, en hierin was hij een type van Christus aan het kruis, uitroepende: "Mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?" Soms verbergt God Zijn aangezicht voor Zijn eigen kinderen, en laat hen in het duister betreffende hun deel aan Hem, en dit gaat hun meer ter harte dan alle uitwendige leed of moeilijkheid, waarin die ook moge bestaan.

B. Zijn eigen onrust.

a. Hij was gekweld door zorgen, waarvan zijn hoofd vervuld was. *Ik neem raadslagen voor* in *mijn ziel*. "lk ben in verlegenheid, heb geen vriend die ik kan raadplegen, in wie ik vertrouwen kan stellen en daarom beraadslaag ik voortdurend bij mijzelf wat te doen om mijzelf te helpen, maar er is

geen waarschijnlijkheid dat ik mijn plannen ten uitvoer kan brengen, zodat ik ten einde raad en in voortdurende onrust ben". Angstvolle zorgen zijn zware lasten, die vrome mensen zich dikwijls meer opleggen dan nodig is.

b. Hij was overstelpt van smart, die zijn hart vervulde, *ik heb dagelijks droefenis in mijn hart,* vers 3, Hij had een voortdurende neiging tot droefheid, en die knaagde aan zijn gemoed, niet alleen in de nacht als hij stil en eenzaam was, maar ook bij dag wanneer men van lichtere droefheid afgeleid wordt door gesprekken en bezigheden, ja iedere dag bracht nieuwe aanleiding tot smart, de wolken keerden weer na de regen. Het brood van de smarten is soms het dagelijks brood van de heiligen, onze Meester zelf was een Man van smarten.

c. De onbeschaamdheid van zijn vijanden, die nog toevoegde aan zijn smart. Saul, zijn grote vijand, en anderen onder hem, waren boven hem verhoogd, triomfeerden in zijn smart, en vleiden zich met een volkomen overwinning over hem. Daar klaagde hij over, daar het ook een oneer was voor God, voor Zijn macht en belofte.

2. Hoe hij hierover spreekt met God, "Hoe lang zal het zo zijn?" En: "zal het altijd zo zijn?" Langdurige ellende stelt ons geduld op de proef, en dikwijls wordt het er door uitgeput. Het is een gewone verzoeking om, als het leed lang aanhoudt, te denken dat het nooit zal eindigen, dan gaat neerslachtigheid over tot wanhoop en zij, die lang zonder blijdschap geweest zijn, beginnen ten laatste ook zonder hoop te wezen. "Heere, zeg mij, hoe lang Gij Uw aangezicht voor mij wilt verbergen, en geef mij de verzekering dat het niet voor altoos zal wezen, maar dat Gij ten laatste in genade tot mij zult wederkeren, dan zal ik mijn tegenwoordig leed zoveel lichter kunnen dragen".

II. Door zijn klachten wordt zijn gebed opgewekt, vers 4, 5. Wij moeten ons nooit veroorloven andere klachten te doen dan die geschikt zijn voor God te worden gebracht en ons op de knieen te brengen.

Merk hier op:

1. Waar hij om bidt. *Aanschouw, verhoor mij, verlicht mijne ogen.*

a. "Versterk mijn geloof", want geloof is het oog van de ziel, waarmee zij boven en door de dingen heen ziet, welke door de zinnen worden waargenomen. Heere, maak mij bekwaam om over mijn tegenwoordige ellende heen te zien en een gelukkig einde ervan te voorzien.

b. "Leid en bestuur mij op mijn weg, stel mij in staat om rondom mij te zien, opdat ik de strikken kan vermijden, die voor mij gelegd zijn".

c. Verkwik mijn ziel met de vreugde uws heils. Hetgeen strekt om de zinkenden moed op te heffen wordt gezegd *de ogen te verlichten,* 1 Samuel 14:27, Ezra 9:8. Heere, verdrijf de wolk van neerslachtigheid, die mijne ogen verduistert, en laat mijn aangezicht weer vrolijk zijn.

2. Waarop hij pleit. Hij maakt melding van zijn betrekking tot God en van zijn deel aan Hem. *Heere mijn God!* en hij legt nadruk op de grootheid van het gevaar, waardoor spoedige hulp nodig werd. Indien zijn ogen niet spoedig verlicht worden:

a. Dan denkt hij dat hij moet omkomen, "ik *zal in de dood ontslapen,* ik kan niet leven onder de last van al die zorg en smart." Niets is dodelijker voor een ziel dan het ontbreken van Gods gunst, niets meer verkwikkend dan het terugkeren daarvan.

b. Dat zijn vijanden dan zullen triomferen: *" Opdat niet mijn vijand zegge: ik heb hem overwonnen,* zo is het naar mijn wens, opdat Saul, opdat Satan zich niet verheuge in mijn val." Het zou de hoogmoed strelen van zijn vijand, hij zal zeggen: "ik heb overwonnen, ik heb de overwinning behaald en ben hem en zijn God te sterk geweest " het zou een voldoening wezen voor de boosaardigheid van zijn vijanden: zij zouden *zich verheugen wanneer ik zou wankelen,* En zal het tot Gods eer wezen om hen aldus al wat heilig is in hemel en op aarde te laten vertreden?

III. Zijn gebeden worden spoedig in lofzeggingen veranderd, vers 6. Maar *mijn hart zal zich verheugen in Uw heil, ik zal de Heere zingen.* Welk een verrassende verandering zien wij hier in weinige regels! In het begin van de psalm zien wij hem kwijnend, sidderend, op het punt van weg te zinken in droefgeestigheid en wanhoop, en aan het einde zich verheugende in God, opgeheven en verruimd in zijn lof. Zie de kracht van het geloof, de kracht van het gebed en hoe goed het is om tot God te naderen. Als wij onze zorgen en smarten tot de troon van de genade brengen en ze daarlaten, dan kunnen wij, evenals Hanna, heengaan en ons aangezicht zal niet meer droevig zijn. Zie 1 Samuel 1:18. En merk hier nu de methode op van zijn vertroosting.

1. Gods genade is de steun van zijn geloof.

Mijn toestand is zeer beklagenswaardig, maar als ik denk aan de oneindige goedheid van God, waarop ik mij kan verlaten, dan ben ik getroost, hoewel ik weet geen eigen verdiensten te hebben. Als ik vroeger in nood en ellende verkeerde, heb ik vertrouwd op Gods genade en nooit heb ik bevonden dat zij mij faalde, te bestemder tijd heeft Zijn genade mij hulp en verlichting geschonken en ondertussen werd ik door dit vertrouwen ondersteund. Zelfs in de diepte van deze ellende, als God Zijn aangezicht voor mij verborgen heeft, "als er van buiten strijd was en van binnen vrees," heb ik toch vertrouwd op de goedertierenheid van God, en dat was als een anker in een storm, met de hulp waarvan ik, hoewel geslingerd zijnde, toch niet omsloeg, niet te gronde ging.En *nog vertrouw ik op Uw goedertierenheid* zo lezen het sommigen. "Daaraan houd ik mij, in de volle verzekerdheid dat Gij het ten slotte wel met mij zult maken." Daarop pleit hij bij God, wetende dat Hij "een welgevallen heeft aan hen, die op Zijn goedertierenheid hopen," Psalm 147:11.

2. Zijn geloof in Gods goedertierenheid vervulde zijn hart met vreugde in Zijn heil, want blijdschap en vrede komen door het geloof, Romeinen 15:13. "Gelovende, verheugt u daarin" 1 Petrus 1:8. Zijn vertrouwen gesteld hebbende op de goedertierenheid Gods, is hij ten volle verzekerd van verlossing en heil en dat zijn hart, dat nu dagelijks treurde, zich nog zal *verheugen in dat heil,* het geween kan wel van lange duur moeten zijn, maar de blijdschap zal wederkeren.

3. Zijn *blijdschap in Gods heil* zal zijn mond vervullen met lofliederen, vers 6. *Ik zal de Heere zingen,* zingen ter gedachtenis van hetgeen Hij vroeger gedaan heeft, al zou ik ook nooit weer de vrede smaken die ik vroeger gehad heb, zal ik toch sterven God lovende, omdat ik hem gehad heb, Hij heeft vroeger milddadiglijk met mij gehandeld en daarvoor zal ik Hem eer en heerlijkheid toebrengen, hoe het Hem ook moge behagen thans met mij te handelen. Ik zal zingen in de hoop van hetgeen Hij ten slotte voor mij doen zal, vertrouwende dat alles wel zal wezen tot in eeuwigheid.

Maar hij spreekt ervan als van iets in het verleden, Hij *heeft aan mij welgedaan,* omdat hij door het geloof een onderpand had ontvangen van het heil, en het is hem alsof dat heil reeds daar was, de verlossing reeds was gewerkt.

Bij het zingen en biddend overdenken van deze psalm moeten wij, als wij geen reden hebben tot zulke klachten als David gehad heeft, God daarvoor danken, vrezen dat Hij zich van ons zal terugtrekken en die ramp afbidden, medegevoel hebben met hen, die in zielsbenauwdheid verkeren, en ons aanmoedigen in onze heilige blijdschap en geloof.

PSALM 14

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God. Zij verderven het, zij maken het gruwelijk met hun werk; er is niemand, die goed doet.
2 De HEERE heeft uit den hemel nedergezien op de mensenkinderen, om te zien, of iemand verstandig ware, die God zocht.
3 Zij zijn allen afgeweken, te zamen zijn zij stinkende geworden; er is niemand, die goed doet, ook niet een.
4 Hebben dan alle werkers der ongerechtigheid geen kennis, die mijn volk opeten, alsof zij brood aten? Zij roepen den HEERE niet aan.
5 Aldaar zijn zij met vervaardheid vervaard; want God is bij het geslacht des rechtvaardigen.
6 Gijlieden beschaamt den raad des ellendigen, omdat de HEERE zijn Toevlucht is.
7 Och, dat Israels verlossing uit Sion kwame! Als de HEERE de gevangenen Zijns volks zal doen wederkeren, dan zal zich Jakob verheugen, Israel zal verblijd zijn.

Het blijkt niet bij welke gelegenheid deze psalm geschreven werd en ook niet dat het bij een bijzondere gelegenheid was. Sommigen zeggen dat David hem schreef toen Saul hem vervolgde Anderen toen Absalom in opstand tegen hem was. Maar dat zijn blote gissingen, zonder genoegzame grond om ons te machtigen om de psalm in die zin te verklaren. Als de apostel een gedeelte van die psalm aanhaalt, Romeinen 3:10 en verv. om te bewijzen dat Joden en heidenen allen onder de zonde zijn, vers 9 en dat geheel de wereld verdoemelijk is voor God vers 19, dan leidt hij ons om hem in het algemeen te verstaan als een beschrijving van de verdorvenheid van de menselijke natuur, het zondige van de zonde, waarin wij geboren en ontvangen zijn, en het betreurenswaardig bederf van een groot deel van het mensdom, namelijk van de wereld, die in het boze ligt 1 Johannes 5:19. Maar evenals in die psalmen, welke bestemd zijn om ons geneesmiddel in Christus te ontdekken, gewoonlijk een toespeling is op David zelf ja, sommige passages in de eerste plaats van hem verstaan moeten worden, zoals psalm 2,16, 22 en anderen. zo is in deze psalm, die bestemd is om ons onze wonden door de zonde te ontdekken, een toespeling op Davids vijanden en vervolgers en de andere verdrukkers van Godvruchtige mensen in die tijd, op welke sommige passages onmiddellijk betrekking hebben. In al de psalmen, 0 van de derde tot op deze, behalve in de achtste psalm, heeft David geklaagd over hen, die hem haatten en vervolgden, hem beledigden en mishandelden, nu leidt hij al deze bittere stromen terug naar de bron, de algemene verdorvenheid van de natuur, en ziet dat niet alleen zijn vijanden, maar al de mensenkinderen aldus verdorven zijn. Hier is:

I. Een beschuldiging, ingebracht tegen de boze wereld, vers 1..

II. Het bewijs er voor, vers 2,3.

III. Een ernstige vermaning aan zondaren, inzonderheid aan vervolgens, vers 4-6.

IV. Een gelovig gebed om het heil van Israël en een vreugdevolle verwachting ervan, vers 7.

Psalm 14:1-3

Als wij, evenals Salomo, Spreuken 7:25, gedaan heeft, ons hart ertoe begeven "om te weten de goddeloosheid van de zotheid en de dwaasheid van de onzinnigheden," dan zullen deze verzen ons helpen bij dit onderzoek en ons tonen dat de zonde uiterst zondig is. Zonde is de ziekte van het mensdom, en hier blijkt zij boosaardig en epidemisch te zijn.

1. Zie hoe zij boosaardig is in twee dingen, vers 1. In:

A. De smaad, die zij werpt op de eer van God, want er is praktisch atheïsme op de bodem van alle zonde. *De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God.* Soms zijn wij in verzoeking om te denken: "Er is nooit zoveel atheïsme en onheiligheid, zoveel Godslastering in de wereld geweest als in onze dagen", maar wij zien dat de vroegere tijden niet beter waren. Zelfs in Davids tijd waren er de zodanigen die tot zo'n diepte van goddeloosheid waren vervallen dat zij zelfs het bestaan van God loochenden en de eerste en klaarblijkelijke beginselen van de Godsdienst.

Merk op:

a. Hoe de zondaar hier beschreven wordt, hij is één, die *zegt in zijn hart: Er is geen God,* hij is een atheïst. Er is geen *Elohim,* geen rechter of regeerder van de wereld, geen voorzienigheid, die de zaken van de mensen bestuurt. Zij kunnen niet twijfelen aan het bestuur van God, maar willen Zijn heerschappij in twijfel stellen. Hij zegt dit *in zijn hart,* het is niet zijn oordeel maar zijn verbeelding. Hij kan er zich niet van overtuigen dat er geen God is, maar hij wenst dat er geen God is, en hij verlustigt zich in het denkbeeld dat het mogelijk zou zijn dat er geen God is, hij is er niet *zeker* van dat er een is, en daarom wil hij wel graag aannemen *dat er geen is.* Hij durft dit niet uitspreken uit vrees dat hij weerlegd zal worden, maar hij fluistert het stil *in zijn hart,* ten einde het geroep van zijn geweten tot zwijgen te brengen en zich aan te moedigen op zijn boze weg.

b. Het karakter van deze zondaar: hij is een dwaas, hij is onnozel en onwijs, en dit is er het blijk en bewijs van, hij is goddeloos en onheilig, en dit is er de oorzaak van. Atheïstische denkbeelden zijn zeer dwaze, goddeloze denkbeelden en zij zijn op de bodem van zeer veel van de goddeloosheid, die er in de wereld is. Het Woord van God is *een oordeler van deze gedachten* en plaatst een rechtvaardig brandmerk op hem die ze koestert. *Nabal is zijn naam en dwaasheid is bij hem,* want hij denkt tegen het helderste Hicht, tegen zijn eigen kennis en overtuiging en het algemene gevoelen van geheel het verstandige en sobere deel van het mensdom. Niemand zal zeggen: *Er is geen God,* voor hij zo verhard is in de zonde, dat het in zijn belang zou wezen dat er geen God is, die hem ter verantwoording zal roepen.

B. De schande en vernedering, die dit brengt over de natuur van de mens. Zondaren zijn verdorven, geheel ontaard van hetgeen de mens was in zijn staat van de onschuld. Zij *zijn stinkende geworden,* verrot. Al hun vermogens zijn zo in de war, dat zij hatelijk zijn geworden aan hun Maker en volstrekt onbekwaam om aan het doel van hun schepping te beantwoorden. Zij zijn in waarheid verdorven, want:

a. Zij doen geen goed, maar zijn de onnutte lasten van de aarde, zij doen God geen dienst, brengen Hem geen eer toe en doen zichzelf geen wezenlijk goed.

b. Zij doen zeer veel kwaad, zij hebben *gruwelijke werken gedaan,* vers 2, want dat zijn alle zondige werken, zonde is een gruwel voor God het is "de gruwelijke zaak, die de Heere haat," Psalm 44:4 en vroeg of laat zal zij dit ook voor de zondaar wezen, zij zullen bevinden dat zij te haten is, Psalm 36:3, een "gruwel van de verwoesting" die verwoest, Mattheus 24:15. Dit volgt op hun zeggen *dat er geen God* is, "want zij die belijden God te kennen, maar Hem verloochenen met de werken, zijn gruwelijk en deugen niet tot enig goed werk," Titus 1:16.

2. Zie hoe epidemisch deze ziekte is, zij heeft het gehele menselijke geslacht aangestoken. Om dit te bewijzen wordt God zelf hier als getuige, ja als ooggetuige voorgebracht, vers 2, 3.

Merk op:

a. Zijn onderzoek. *De Heere heeft uit de hemel neergezien,* een plaats van ver uitzicht over geheel deze lagere wereld, vandaar heeft Hij met Zijn alziend oog al *de mensenkinderen beschouwd,* en de vraag was of er onder hen waren, die zichzelf recht verstaan, hun plicht en hun belang begrepen en God zochten, en zich Hem voorstelden. Hij, die dat onderzoek instelde was één, die niet slechts een goed man kon vinden als hij te vinden was, al was hij ook nog zo gering of onbekend, maar blij zou zijn om hem te vinden, en stellig kennis van hem zou nemen, zoals van Noach in de oude wereld.

b. Het resultaat van dit onderzoek, vers 3. Bij onderzoek, bij zijn onderzoek, is gebleken dat *zij allen zijn afgeweken,* de afval is algemeen, *er is niemand die goed doet, ook niet één,* totdat de vrije en machtige genade Gods een verandering in hen gewrocht heeft. Wat er voor goeds is in iemand van de kinderen van de mensen, of voor goeds gedaan wordt, is niet uit of van hemzelf het is Gods werk in hem. Toen God de wereld gemaakt heeft, beschouwde Hij Zijn werk, en "het was alles zeer goed," Genesis 1:31. Maar enige tijd daarna zag Hij het werk van de mensen, en zie het was alles zeer slecht, Genesis 6:5, iedere werking van de gedachte van des mensen hart was boos, alleenlijk boos, en dat wel voortdurend. Zij zijn afgeweken van de rechte weg van hun plicht, de weg die heenvoert naar de gelukzaligheid, en hebben zich gekeerd naar de paden van het verderf. Laat ons bij het zingen hiervan het bederf betreuren van onze eigen natuur, en onze behoefte zien aan Gods genade, en daar hetgeen uit het vlees geboren is, vlees is, moeten wij er ons niet over verwonderen als ons gezegd wordt dat wij wedergeboren moeten worden.

Psalm 14:4-7

In deze verzen poogt de psalmist:

1. De zondaren te overtuigen van het boze en het gevaar van de weg waarop zij zich bevinden, hoe veilig zij er ook op denken te wezen. Hij toont hun drie dingen, die zij wellicht niet graag willen zien: hun goddeloosheid, hun dwaasheid en hun gevaar, terwijl zij geneigd zijn zich zeer wijs, zeer goed en zeer veilig te geloven. Zie hier:

A. Hun goddeloosheid, die in vier voorbeelden wordt aangeduid.

a. Zij zijn zelf *werkers der ongerechtigheid,* zij beramen haar zij beoefenen haar, en scheppen er evenveel behagen in als ooit iemand behagen schept in zijn werk of bedrijf.

b. Zij *eten Gods volk op* met evenveel gretigheid als zij brood eten, zo groot is de aangeboren en ingewortelde vijandschap, die zij, tegen hen koesteren, en zo van harte begeren zij hun verderf, omdat zij in werkelijkheid God haten, wiens volk zij zijn. Het is voor vervolgers spijs en drank om kwaad te doen, dat is hun even lieflijk en aangenaam als hun noodzakelijk voedsel. Zij eten Gods volk op, gemakkelijk, dagelijks, veilig, zonder bestraft te worden door hun geweten terwijl zij het doen, en zonder wroeging van hun geweten als zij het gedaan hebben, zoals Jozefs broeders, die "hem in een kuil wierpen, en toen nederzaten om brood te eten," Genesis 37:24, 25. Zie Micha 3:2, 3.

c. Zij *roepen de Heere niet aan.* Zij, die zich niet bekommeren om Gods volk, om Gods armen, bekommeren zich ook niet om God zelf, maar leven in minachting van Hem. De reden, waarom de mensen tot allerlei goddeloosheid, zelfs tot de ergste, komen, is: dat zij God niet aanroepen om Zijn genade. Welk goed kan men verwachten van hen, die leven zonder gebed?

d. Zij *beschamen de raad van de ellendigen,* verwijten het hem dat hij God tot zijn toevlucht maakt, zoals Davids vijanden hem dit ook verweten hebben, Psalm 11:1. Diegenen zijn wel zeer goddeloos en zullen zeer veel te verantwoorden hebben, die niet alleen de Godsdienst vaarwel zeggen, en er zelf zonder leven, maar zeggen en doen wat zij kunnen om te bewerken dat ook anderen, die hem wel genegen zijn, er geen behagen meer in hebben, met de plichten ervan, alsof die laag, naargeestig en onvoordelig waren, en met de voorrechten ervan, alsof die ongenoegzaam waren om een mens gerust en gelukkig te maken. Zij, die met Godsdienst en Godsdienstige mensen spotten, zullen tot hun schade ondervinden dat het niet goed spelen is met snijdende werktuigen, en gevaarlijk om diegenen te vervolgen, die God tot hun toevlucht stellen. Drijft de spot niet, opdat uw banden niet vaster gemaakt worden. Hij toont hun:

B. Hun dwaasheid. *Zij hebben geen kennis* dit is blijkbaar, want indien zij enige kennis hadden van God, indien zij zichzelf kenden zichzelf recht begrepen, en de dingen slechts wilden beschouwen als mensen, zij zouden zo wreed niet zijn voor Gods volk.

C. Hun gevaar, vers 5. *Aldaar was zij met verwardheid vervaard,* daar waar zij Gods volk opaten, veroordeelde hun eigen geweten wat zij gedaan hadden en vervulde hen van heimelijker angst, zij hebben het bloed van de heiligen gezogen, maar in hun ingewand zal het in gal van de

anderen veranderd worden. Er zijn vele voorbeelden geweest van trotse en wrede vervolgers, die als Pashur Magor-missabib, een schrik zijn geworden voor zichzelf en voor allen, die rondom hen zijn. Zij, die God niet willen vrezen, zullen er misschien toegebracht worden om voor het geruis van een gedreven blad te vrezen.

2. Hij poogt het volk van God te vertroosten.

a. Met hetgeen zij hebben: zij hebben Gods tegenwoordigheid, vers 5. *Hij is bij het geslacht van de rechtvaardigen, zij* hebben Zijn bescherming, vers 6

b. *De Heere is hun toevlucht.* Dit is evenzeer hun gerustheid, hun veiligheid, als het de schrik is van hun vijanden, die hen kunnen bespotten om hun vertrouwen in God, maar er hen niet van weg kunnen spotten. In de oordeelsdag zal het de schrik en beschaming van de zondaars vermeerderen, als zij zien dat God het geslacht van de rechtvaardigen erkent, dat zij hebben gehaat en bespot.

b. Met hetgeen waarop zij hopen, en dat is *Israëls verlossing,* vers 7 Toen David door Absalom en zijn oproerige medeplichtigen verdreven was, troostte hij zich met de verzekering dat God te bestemder tijd zijn gevangenis zou wenden tot blijdschap van al zijn goede onderdanen. Maar dit blijde vooruitzicht ziet gewis nog verder. Hij had in het begin van de psalm getreurd over het algemene bederf van het mensdom, en bij dit droeve gezicht verlangt hij naar de verlossing, die in de volheid van de tijd uit Zion komen zal, verlossing van zonde, de grote verlossing, die teweeggebracht zal worden door de Verlosser die verwacht werd tot "Sion te komen, om de goddeloosheden af te wenden van Jakob," Romeinen 11:26. De wereld is slecht: ach, mocht de Messias komen om haar aard te veranderen! Er is een algemeen bederf ja ach, mochten er tijden komen van reformatie! Dat zullen even vreugdevolle tijden wezen, als deze tijden treurig zijn. Dan zal God de gevangenis van Zijn volk wenden, vers 7, want de Verlosser zal opvaren in de hoogte en de gevangenis gevankelijk voeren en Jakob zal zich verheugen. De triomfen van Zions Koning zullen de blijdschap wezen van Zions kinderen. De wederkomst van Christus om de heerschappij van de zonde en van Satan voor altijd teniet te doen, zal de volmaking wezen van deze verlossing, die de hoop is en de blijdschap zal zijn van ieder waar Israëliet, met de verzekerdheid daarvan moeten wij bij het zingen van deze psalm onszelf en elkaar vertroosten, ten opzichte van de tegenwoordige zonde van de zondaren en het tegenwoordige lijden van de heiligen.

PSALM 15

1 Een psalm van David. HEERE, wie zal verkeren in Uw tent? Wie zal wonen op den berg Uwer heiligheid?
2 Die oprecht wandelt, en gerechtigheid werkt, en die met zijn hart de waarheid spreekt;
3 Die met zijn tong niet achterklapt, zijn metgezellen geen kwaad doet, en geen smaadrede opneemt tegen zijn naaste;
4 In wiens ogen de verworpene veracht is, maar hij eert degenen, die den HEERE vrezen; heeft hij gezworen tot zijn schade, evenwel verandert hij niet;
5 Die zijn geld niet geeft op woeker, en geen geschenk neemt tegen den onschuldige. Die deze dingen doet, zal niet wankelen in eeuwigheid.

Het doel van deze korte, maar voortreffelijke psalm is ons de weg naar de hemel te wijzen en ons ervan te overtuigen dat wij, zo wij gelukkig willen wezen heilig moeten zijn. Christus, die zelf de weg is, en in wie wij moeten wandelen als onze weg, heeft ons dezelfde weg getoond, die hier voorgeschreven wordt. In deze psalm:

I. Worden wij door de vraag in vers 1 opgewekt en er toe geleid om naar de weg te vragen.

II. Worden wij door het antwoord op die vraag in het overige van de psalm geleid waar wij moeten wandelen, vers 2-5.

III. Worden we door de verzekering, die ons aan het einde van de psalm wordt gegeven van de veiligheid en het geluk van hen, die aan dit karakter beantwoorden, aangemoedigd om op die weg te wandelen.

Psalm 15:1-5

I. Hier is een zeer ernstige en gewichtige vraag betreffende het karakter van een burger van Zion, vers 1. *Heere, wie zal verkeren in uw tent?* Laat mij weten wie naar de hemel zal gaan. de Heere kent alleen degenen, die de Zijnen zijn. Wat soort van mensen zijn het, die Gij zult erkennen en kronen met onderscheidende eeuwige gunsten? Dit veronderstelt dat het een groot voorrecht is om een burger van Zion te wezen, een onuitputtelijke eer en een zeer uitnemend voordeel, dat niet allen aldus bevoorrecht zijn, maar slechts een overblijfsel, en dat de mensen niet door hun geboorte en hun afkomst recht er op hebben. Niet allen, die Abraham tot hun vader hebben, zullen verkeren in Gods tent, maar al naar van de mensen hart en leven is zal hun lot wezen. Het is voor ons allen van groot belang om onszelf die vraag te stellen: "Heere, wat moet ik wezen en doen, om in uw tent te mogen verkeren?" Lukas 18:18, Handelingen 16:30.

1.Merk op tot wie die vraag gericht is: tot God zelf. Zij, die de weg naar de hemel wensen te vinden, moeten opzien tot God, moeten leiding en bestuur ontvangen uit Zijn Woord en bidden om de leiding van Zijn Geest. Het betaamt dat Hij zelf wetten geeft aan Zijn dienstknechten en de voorwaarden vaststelt van Zijn gunst en zegt wie de Zijnen zijn en wie niet.

2. Hoe zij in Oud-Testamentische taal is uitgedrukt.

a. Onder de *tent* kunnen wij de kerk verstaan, de strijdende kerk, waarvan Mozes' tabernakel of tent, geschikt voor de woestijnstaat, gering en beweeglijk, een type was. Daarin heeft God zich geopenbaard, en daarin komt Hij tot Zijn volk, zoals vanouds in de tabernakel van de getuigenis, de tent van de samenkomst. Wie zal in die tent verkeren? Wie zal geacht worden een waar, levend lid te zijn van de kerk Gods, toegelaten om onder de geestelijke priesters in de voorhoven van deze tabernakel te vernachten? Het is ons belang om daarnaar te vragen, omdat velen aanspraak maken op een plaats in de tabernakel, die in werkelijkheid part noch deel hebben aan de zaak.

b. Onder *de berg van Zijn heiligheid* kunnen wij de triomferende kerk verstaan in toespeling op de berg Zion, waarop de tempel door Salomo gebouwd zou worden. Het is de zaligheid van de verheerlijkte heiligen, dat zij op die heilige berg wonen. daar zijn zij thuis, daar zullen zij tot in eeuwigheid wezen. Het is voor ons van belang om te weten wie daar wonen zal, opdat wij voor onszelf de zekerheid hebben dat wij een plaats onder hen zullen verkrijgen, om er dan de genieting van te smaken en ons nu in het vooruitzicht er van te verblijden.

II. Een zeer duidelijk en uitvoerig antwoord op deze vraag. Zij, die hun plicht wensen te kennen en het vaste voornemen hebben om hem te doen, zullen bevinden dat de Schrift een zeer getrouwe gids en het geweten een getrouw vermaner is. Laat ons dan zien wat het bijzonder karakter van een burger van Zion is.

1. Hij is iemand, die oprecht en zuiver is in zijn Godsdienst. Hij *wandelt in oprechtheid* overeenkomstig de voorwaarde van het verbond, Genesis 17:1."*wandel voor Mijn aangezicht en wees oprecht,* het is hetzelfde woord, dat hier gebruikt is en dan zult gij Mij een algenoegzame God bevinden". Hij is werkelijk wat hij voorgeeft te zijn, is waar en oprecht in zijn hart, en kan zich in zijn oprechtheid Gode aangenaam maken in alles wat hij doet, in zijn wandel blijft hij zich gelijk, en hij streeft er naar om in alles Gods wil te volbrengen. Zijn oog is misschien zwak, maar het is

eenvoudig, hij heeft zijn vlekken, maar hij blanket zich niet, hij is "waarlijk een Israëliet, in wie geen bedrog is". Johannes 1:48, 2 Corinthiers 1:12.

2. Hij is iemand, die nauwgezet, eerlijk en rechtvaardig is in al zijn handelingen, trouw en billijk jegens allen met wie hij omgaat. Hij *werkt gerechtigheid,* hij wandelt in al de inzettingen en geboden des Heeren, en draagt zorg om aan iedereen het zijne te geven, hij is rechtvaardig beide jegens God en de mensen, en in zijn spreken tot beide, spreekt hij wat *waarheid is in zijn hart.* Zijn gebeden, zijn betuigingen, zijn beloften aan God komen niet van geveinsde lippen, hij durft geen leugen spreken, niet eens dubbelzinnig zijn in zijn gesprekken en zijn omgang met de mensen. Hij wandelt naar de regels van de gerechtigheid en waarheid, versmaadt en verafschuwt het gewin van ongerechtigheid en bedrog, hij acht dat het geen goede koop kan zijn die met een leugen wordt gesloten, en dat hij, die onrecht doet aan zijn naaste, al is het onder nog zo'n schone schijn, in het einde zal bevinden dat hij zichzelf het grootste kwaad gedaan heeft.

3. Hij is iemand, die bedenkt om zijn naaste al het goed te doen, dat hij kan, maar zeer zorgzaam is om aan niemand kwaad te doen en zeer bijzonder gaat hem de eer en de goede naam van zijn naaste ter harte, vers 3. Willens of met opzet doet hij zijn naaste geen kwaad hij doet niets om hem te beledigen, niets dat zijn geest kan ergeren, niets dat schadelijk kan zijn voor de gezondheid van zijn lichaam, niets om hem te schaden in zijn bezitting of zijn wereldlijke belangen, in zijn gezin en zijn betrekkingen, maar wandelt naar die gulden regel: te doen aan anderen wat hij wenst dat hem gedaan zal worden. Hij is vooral zeer zorgzaam om zijn naaste niet te schaden in zijn goede naam, of schoon velen, die op een andere wijze hun naasten geen onrecht zouden willen doen, daar geen bezwaar in zien, zo iemand in deze zaak zijn tong niet in toom houdt, dan is zijn godsdienst ijdel. Hij kent de waarde van een goede naam, daarom zal hij niet achterklappen, niemand belasteren, van niemand kwaadspreken, gebreken van anderen niet tot het onderwerp maken van algemene gesprekken, en nog veel minder van zijn spot, het is hem ook geen genoegen om ervan te spreken, hij doet zijn best om van ieder het beste te zien en van niemand het slechtste. *Hij neemt geen smaadrede op,* lokt haar niet uit, luistert er niet naar, steunt geen laster, maar ziet de kwaadspreker met gramstorige, afkeurende blikken aan, waardoor hij hem tot zwijgen brengt, Spreuken 25. 23. Als men zijn naaste in een kwaad daglicht bij hem wil stellen, of als hem een boosaardig verhaal gedaan wordt, dan zal hij het zo hij kan, weerleggen, en zo hij het niet kan, zal het verhaal met hem sterven, meer niet verder verteld worden. Zijn liefde *zal menigte van zonde bedekken.*

4. Hij is iemand, die de mensen schat naar hun deugd en Godsvrucht, en niet naar hun aanzien in de wereld, vers 4.

a. Hij zal van iemands goddeloosheid niet te beter denken om zijn pracht en grootheid. *In zijn ogen is de verworpene veracht.* Goddeloze mensen zijn lage, snode mensen, zij zijn waardeloos en nergens toe nut, dat is de betekenis van het woord. Zij zijn als schuim, als kaf, en als zout, dat zouteloos is geworden, ze zijn laag in hun keus, Jeremia 2:13, in hun praktijken Jesaja 32:6. Hierom verachten goede en Godvruchtige mensen hen, weigeren hun als mensen, als mensen die macht en gezag hebben, geen burgerlijke beleefdheid, 1 Petrus 2:17, Romeinen 13:7, maar in hun oordeel over hen stemmen zij in met het Woord van God. Het is er zo ver vandaan dat zij hen benijden, dat zij hen veeleer beklagen, minachting hebben voor hun gewin, Psalm 33:15, als geen waar voordeel opleverende, voor hun lekkernijen, Psalm 141:4, voor hun genoegens, Hebreeen 11:24, 25, als zijnde zonder geur of smaak. Zij verachten hun gezelschap, Psalm 119:115, 2 Koningen 3:14. Zij

verachten hun smaadredenen en dreigementen, worden er niet door bewogen of ontroerd, zij verachten de zwakke pogingen van hun machteloze boosaardigheid, Psalm 2:1, 4, en zullen weldra triomferen in hun val, Psalm 52:7, 8. God veracht hen, en zij zijn van Zijn gevoelen.

b. Om iemands armoede en geringheid acht hij zijn vroomheid niet minder, maar *hij eert degenen, die de Heere vrezen.* Hij acht dat ernstige Godsvrucht, waar zij ook gevonden wordt, de mens eert, zijn aangezicht doet blinken, veel meer dan rijkdom of vernuft of een grote naam onder de mensen dit doet, of kan doen. Hij eert de zodanigen acht hen hoog in liefde, begeert hun vriendschap en omgang, en deel te mogen hebben in hun gebeden, is blij met een gelegenheid om hun achting te betonen, of hun een goede dienst te bewijzen, bepleit hun zaak, en spreekt van hen met eerbied, verheugt zich als zij voorspoedig zijn, treurt als zij weggenomen worden en als zij heen zijn gegaan is hun gedachtenis hem dierbaar. Hieraan kunnen wij enigermate onszelf beoordelen: naar welke regelen oordelen wij over anderen?

5. Hij is iemand, die aan een goede consciëntie altijd de voorkeur zal geven boven ieder wereldlijk belang of voordeel, hoe ook genaamd. Want als hij onder ede belooft heeft iets te doen, dat later blijkt op schade en nadeel voor zijn wereldlijke bezitting te zullen uitlopen, blijft hij er toch bij *en verandert niet* vers 4. Zie hoe kortzichtig zelfs wijze en Godvruchtige mensen zijn kunnen, zij kunnen zweren tot hun schade dat zij niet gemerkten toen zij de eed deden, maar zie hoe sterk de verplichting is van een eed, daar iemand veeleer verlies moet lijden voor zich en zijn gezin dan zijn naaste te benadelen door zijn eed te breken. Een eed is iets heiligs, waarmee niet valt te beuzelen.

6. Hij is iemand, die zijn bezitting niet zal vermeerderen door onrechtmatige praktijken vers 5..

a.Niet door afpersing: *hij geeft zijn geld niet op woeker,* opdat hij in weelde en gemak zou kunnen leven op de arbeid van anderen, terwijl hij instaat is om door zijn eigen vlijt zijn bezitting te vermeerderen. Niet alsof het strijdig is met de wet van de gerechtigheid en liefde dat hij, die aan een ander leent in de winst deelt, welke hij, die van hem geleend heeft, met zijn geld treeft verkregen, evenmin als het onrecht is voor een landheer om rente of pacht te eisen van de pachter, daar geld door vlijt en overleg even goed winst kan opleveren als land. Maar een burger van Zion zal naar zijn vermogen de arme om niet lenen en niet streng en hard zijn bij het weeropeisen van het geleende van hen, die door de Voorzienigheid in verarmde omstandigheden zijn gekomen. Niet door omkoping. Hij zal *geen geschenk aannemen tegen de onschuldige,* als hij op enigerlei wijze gebruikt wordt in de dienst van de rechtsbedeling dan zal hij om geen gewin voor zichzelf of hoop erop iets doen ten nadele van een rechtvaardige zaak.

III. De psalm besluit met de bekrachtiging van dit karakter van de burger van Zion: hij is als de berg Zion zelf, die "niet wankelt," maar "blijft in eeuwigheid," Psalm 125:1. Ieder waar, levend lid van de gemeente is, evenals de gemeente zelf, gebouwd op de Rots, die nooit zal wankelen en door de poorten van de hel niet overweldigd zal worden. *Die deze dingen doet, zal niet wankelen in eeuwigheid.* De genade Gods zal hem altijd genoeg zijn, om hem veilig en onberispelijk te bewaren voor het hemels koninkrijk, verzoekingen zullen hem niet overstelpen, niets zal hem zijn tegenwoordige vrede of zijn toekomstige zaligheid ontroven.

Bij het zingen van deze psalm moeten wij onszelf en elkaar vermanen en opwekken om te beantwoorden aan het karakter, dat hier van de burger van Zion gegeven is, opdat wij nooit van

Gods tent op aarde uitgeworpen worden en ten slotte komen zullen op de berg van Gods heiligheid, waar wij voor eeuwig buiten het bereik zijn van verzoeking en gevaar.

PSALM 16

1 Een gouden kleinood van David. Bewaar mij, o God! want ik betrouw op U.
2 O mijn ziel! gij hebt tot den HEERE gezegd: Gij zijt de HEERE, mijn goedheid raakt niet tot U;
3 Maar tot de heiligen, die op de aarde zijn, en de heerlijken, in dewelke al mijn lust is.
4 De smarten dergenen, die een anderen God begiftigen, zullen vermenigvuldigd worden; ik zal hun drankofferen van bloed niet offeren, en hun namen op mijn lippen niet nemen.
5 De HEERE is het deel mijner erve, en mijns bekers; Gij onderhoudt mijn lot.
6 De snoeren zijn mij in liefelijke plaatsen gevallen; ja, een schone erfenis is mij geworden.
7 Ik zal den HEERE loven, Die mij raad heeft gegeven; zelfs bij nacht onderwijzen mij mijn nieren.
8 Ik stel den HEERE geduriglijk voor mij, omdat Hij aan mijn rechterhand is, zal ik niet wankelen.
9 Daarom is mijn hart verblijd, en mijn eer verheugt zich; ook zal mijn vlees zeker wonen.
10 Want Gij zult mijn ziel in de hel niet verlaten; Gij zult niet toelaten, dat Uw Heilige de verderving zie.
11 Gij zult mij het pad des levens bekend maken; verzadiging der vreugde is bij Uw aangezicht; liefelijkheden zijn in Uw rechterhand, eeuwiglijk.

In deze psalm is iets van David, maar nog veel meer van Christus. Hij begint met uitdrukkingen van Godsvrucht, die op Christus kunnen toegepast worden, maar besluit met een geloofsvertrouwen in de opstanding, (en wel zo'n tijdige, dat er bederf door voorkomen wordt) die op Christus moet toegepast worden, en op Hem alleen en niet van David verstaan kan worden, zoals beide door Petrus en Paulus opgemerkt werd, Handelingen 2-24, 13:46, want David is gestorven en begraven, en heeft wel verderving bezien.

Psalm 16:1-7

I. David spreekt van zichzelf als een lid van Christus en aldus spreekt hij de taal van alle goede Christenen zijn vertrouwen in God belijdende, vers 1, zijn overeenstemming met Hem, vers 2, zijn genegenheid voor het volk van God, vers 3, zijn blijven bij de ware aanbidding van God, vers 4, en zijn welbehagen en algehele voldoening in God en zijn deel aan Hem, vers 5-7..

II. Hij spreekt van zichzelf als een type van Christus en zo spreekt hij de taal Van Christus zelf, op wie al het overige van de psalm uitdrukkelijk en uitvoerig toegepast wordt, Handelingen 2:25 en verv. David zegt van Hem niet van zichzelf, "IK ZAG DEN HEERE ALLEN TIJD VOOR MIJ, enz". -En dit sprak hij, een profeet zijnde, vers 30, 31. Hij sprak:

1. Van de bijzondere tegenwoordigheid Gods met de Verlosser, in Zijn dienst en lijden, vers 8..

2. Van het vooruitzicht van de Verlosser op zijn eigen opstanding en de heerlijkheid daarop volgende die Hem goedsmoeds door zijn onderneming heen hielp, vers 1-7 Psalm 16:1-7 De psalm heeft tot opschrift: *Michtam,* dat door sommigen overgezet wordt: een gouden psalm, of *een gouden kleinood,* een zeer kostelijke psalm, meer door ons te waarderen dan goud, ja dan zeer fijn goud, omdat hij zo duidelijk spreekt van Christus, die de ware schat is, verborgen in de akker van het Ouden Testament.

I. David neemt hier de toevlucht tot Gods bescherming met een blijmoedig gelovig vertrouwen erin, vers 1. *"Bewaar mij, o God,* red mij van de dood, en bovenal van de zonden waaraan ik zo voortdurend ben blootgesteld want op U, U alleen betrouw ik." Zij, die zich in het geloof overgeven aan de zorg Gods en zich onderwerpen aan de leiding Gods, hebben reden om te hopen op het voorrecht en voordeel van beide. Dit is toepasselijk op Christus die gebeden heeft: "Vader, verlos Mij uit deze ure," en op God heeft vertrouwd, dat Hij Hem verlossen zou.

II. Hij erkent de plechtige toewijding van zichzelf aan God als zijn God, vers 2. "O mijne *ziel, gij hebt tot de Heere gezegd: Gij zijt mijn Heere,* en daarom kunt gij het gerust wagen om op Hem te vertrouwen. Het is de plicht en het belang van een ieder van ons, om de Heere te erkennen als onze Heere, ons aan Hem te onderwerpen en op Hem te steunen. "" adgay" betekent mijn steuner, de sterkte van mijn hart. Dit moet gedaan worden met onze ziel: "o mijne ziel, gij hebt het gezegd." De verbondssluiting met God moet hartewerk wezen, al wat binnen in ons is moet daarbij te werk gesteld worden. Zij, die verklaard hebben dat de Heere hun Heere is, moeten zich gedurig herinneren aan hetgeen zij gedaan hebben. "Hebt gij tot de Heere gezegd: *Gij zijt mijn Heere?* Zeg het dan wederom, blijf er bij, houd u er aan, herroep het nooit. Hebt gij het gezegd? Smaak er dan de vertroosting van en leef er naar. Hij is uw Heere, zo aanbid Hem en laat uw oog steeds op Hem gevestigd zijn."

III. Hij wijdt zich toe aan de eer Gods in de dienst van de heilige, vers 2, 3. *Mijn goedheid raakt niet tot U, maar tot de heilige.*

Merk op.

1. Zij, die de Heere hebben aangenomen tot hun Heere, moeten evenals Hij goed zijn en goed doen, zonder goedheid verwachten wij geen geluk.

2. Wat er ook voor goedheid in ons is of door ons gedaan wordt, moeten wij nederig erkennen niet tot God te geraken, zodat wij op geen verdienste ervan aanspraak kunnen maken. God heeft onze diensten niet nodig Hij wordt er niet door bevoordeeld, ook kunnen zij niets aan Zijn oneindige volkomenheid en zaligheid toevoegen. De wijste, beste en nuttigste mensen in de wereld kunnen Gode niet voordelig zijn, Job 22:2, 35:7. God is oneindig ver boven ons en is gelukzalig zonder ons, en wat wij ook voor goeds doen, het is alles van Hem, zodat wij Hem, niet Hij ons, verplicht is. David erkent dit, 1 Kronieken 29:14. *Het is alles van U en wij geven het U uit Uwe hand.*

3. Als God onze God is dan moet om Zijnentwil onze goedheid raken tot hen die de Zijnen zijn, tot de heiligen op de aarde want het behaagt Hem om wat hun gedaan wordt te beschouwen als gedaan aan Hemzelf, daar Hij hen tot Zijn ontvangers heeft aangesteld. Er zijn heiligen op de aarde, en heiligen op aarde moeten wij wezen, of wij zullen nooit heiligen in de hemel zijn. Zij, die door de genade Gods vernieuwd zijn geworden, en toegewijd zijn aan de eer en heerlijkheid Gods zijn heiligen op de aarde. De heiligen op de aarde zijn *de heerlijken,* de voortreffelijken, de groten, de uitnemenden, en toch zijn sommigen van hen zo arm in de wereld, dat zij het nodig hadden dat Davids goedheid tot hen uitstrekte. God maakt hen heerlijk, voortreffelijk door de genade, die Hij hun schenkt. *De rechtvaardige is voortreffelijker dan zijn naaste,* dewijl hij dierbaar is in Zijn ogen, zij zijn Zijn juwelen, Zijn bijzondere schat. Hun God is hun glorie, een sierlijke kroon voor hen. Allen, die de Heere tot hun God hebben aangenomen, verlustigen zich in Zijn heiligen en heerlijken omdat zij Zijn beeld dragen, en omdat Hij hen liefheeft. Hoewel David een koning was, "was Hij een gezel van allen, die God vreesden," Psalm 119:63, zelfs van de geringsten, hetgeen een teken was dat hij zich in hen verlustigde. Het is niet genoeg dat onze lust is in de heiligen als er gelegenheid toe is, moet onze goedheid tot hen raken, zich tot hen uitstrekken, wij moeten bereid zijn hun de vriendelijkheid te betonen, die zij nodig hebben, in hun behoeften te voorzien, en overvloedig te zijn in de arbeid van de liefde aan hen. Dit is van toepassing op Christus. Het heil, dat Hij voor ons gewrocht heeft, was geen gewin voor God, want ons verderf zou voor Hem geen verlies geweest zijn, maar de goedheid en het voordeel ervan raakten tot ons, mensen, in wie Zijn lust was, Spreuken 8:31. "Ik heilig Mijzelf voor hen," zegt Hij, Johannes 17:19. Christus verlustigt zich in de heiligen op de aarde, in weerwil van hun zwakheid en menigerlei gebreken, hetgeen een goede reden is, waarom ook wij ons in hen moeten verlustigen.

IV. Hij verwerpt de aanbidding van alle valse goden, en alle gemeenschap met hun aanbidders, vers 4 waar:..

1. Hij het oordeel leest van de afgodendienaars, die zich heenspoeden naar een anderen god, verzot zijnde op hun afgoden, en die zo ijverig najagende, alsof zij bevreesd waren dat zij hun zouden ontkomen. Hun smarten zullen vermenigvuldigd worden, beide door de oordelen, welke zij over zich brengen van de ware God, die zij verlaten, en door de teleurstelling, die zij zullen ondervinden van de valse goden, die zij omhelzen. Zij, die de goden vermenigvuldigen, vermenigvuldigen smarten voor zichzelf, want al wie de God te weinig acht, zal twee te veel vinden, en honderden toch nog niet genoeg.

2. Hij zijn besluit te kennen geeft om geen gemeenschap met hen te hebben, noch met hun onvruchtbare werken van de duisternis: *Ik zal hun drankoffers van bloed niet offeren*, niet alleen omdat de goden, waaraan zij geofferd worden, een leugen zijn, meer omdat de offeranden zelf barbaars zijn. Omdat het bloed verzoening deed, was het drinken ervan streng verboden, en de drankoffers waren van wijn maar de duivel schreef aan zijn aanbidders voor om het bloed van de offeranden te drinken ten einde hen wreedheid te leren. "Ik wil" zegt David, "met deze bloeddorstige godheden niets van doen hebben, ik zal zelfs hun namen niet met enigerlei vermaak op mijn lippen nemen, of met enigerlei eerbied voor hen". Aldus moeten wij afgoden en afgoderij haten met een volkomen haat. Sommigen achten dat ook dit van toepassing is op Christus en Zijn onderneming, de aard aantonende van de offerande, die Hij geofferd heeft, het was niet het bloed van stieren en bokken, dat naar de wet geofferd was, (dat werd niet genoemd, Hij heeft er zelfs nooit melding van gemaakt) maar Zijn eigen bloed, ook de vermenigvuldigde smarten aantonende van de ongelovige Joden, die zich heenspoedden naar een andere koning, de keizer, en zich nog heenspoeden naar een anderen Messias, naar wie zij tevergeefs uitzien.

V. Hij herhaalt de plechtige keus, die hij gedaan heeft van God voor zijn deel en zijn geluk, vers 5, smaakt voor zichzelf de vertroosting van die keus, vers 6, en geeft God de eer ervan, vers 7. Dit is de taal van een Godvruchtige ziel:

1. Die de Heere kiest tot haar deel en haar gelukzaligheid. De meeste mensen beschouwen de wereld als hun voornaamste goed, en stellen hun geluk in de genieting ervan. Maar ik zeg: *de Heere is het deel mijns bekers*, het deel, dat ik verkies, en waarmee ik gaarne tevreden zal zijn, hoe armoedig mijn toestand in de wereld dan ook zijn moge. Laat mij de liefde en gunst van God hebben, laat mij door Hem aangenomen zijn, laat mij de vertroosting hebben van gemeenschap met God en voldoening smaken in de mededelingen van Zijn genade, laat mij deel hebben aan Zijn beloften, en door de belofte recht hebben op het eeuwige leven en de gelukzaligheid in de toekomende staat, en ik heb genoeg, meer behoef ik niet, meer begeer ik niet om mijn gelukzaligheid volkomen te maken. Willen we goed en verstandig voor onszelf handelen, dan moeten wij in Christus God nemen om:

a. Het deel onzer erve te zijn in de gehele wereld, de hemel is een erfdeel, God zelf is daar de erve van de heiligen, wier eeuwige gelukzaligheid is Hem te genieten. Dat moeten wij tot ons erfdeel nemen, ons tehuis, onze rust, ons duurzaam, eeuwig goed, en deze wereld beschouwen als niet meer de onze, dan het land door hetwelk onze weg loopt als wij op reis zijn

b. Het deel onzes bekers in deze wereld, waarmee wij gevoed en gelaafd worden en voor bezwijken worden bewaard Diegenen hebben God niet tot hun God, van wie Zijn vertroostingen niet de kostelijkste hartsterkingen zijn die er zich niet mee bekend maken, en er geen gebruik van maken als genoegzaam om op te wegen tegen al het leed van deze tegenwoordigen tijd, en om de bitterste beker van de beproeving te verzoeten.

2. Die op Hem vertrouwt ter verzekering van dit deel. Gij *onderhoudt mijn lot*, Gij, die beloofd hebt de mijne te zijn, zult genadiglijk volbrengen wat Gij beloofd hebt, en mij nooit aan mijzelf overlaten om deze zaligheid te verbeuren, noch het in de macht van mijn vijanden laten om mij ervan te beroven. Niets zal mij uit Uw handen rukken, mij scheiden van Uw liefde en de gewisse weldadigheden Davids. De heiligen en hun zaligheid worden bewaard door de kracht Gods.

3. Die zich in dit deel verheugt en er een welgevallen aan heeft, vers 6. *De snoeren zijn mij in lieflijke plaatsen gevallen,* diegenen hebben reden om dit te zeggen, die God tot hun deel hebben, zij hebben een waardig deel, een schone erfenis. Wat beters kunnen zij hebben? Wat kunnen zij meer begeren? *Mijn ziel, keer weer tot uw rust,* en zie naar niets meer uit. Godvruchtige mensen begeren wel meer van God, maar begeren nooit meer dan God, maar verzadigd zijnde van Zijn goedertierenheid, zijn zij er volkomen mee tevreden, en benijden niemand om zijn vleselijke vrolijkheid en zinnelijke genietingen, maar achten zich waarlijk gelukkig in hetgeen zij hebben en twijfelen niet of zij zullen volkomen gelukkig zijn in hetgeen zij hopen. Zij, wier lot evenals dat van David, In een land van licht is, In een dal van het gericht, waar God wordt gekend en aangebeden, hebben daarom reden om met David te juichen: *De snoeren zijn mij in lieflijke plaatsen gevallen,* en nog veel meer zij, die niet alleen het middel hebben, maar ook het doel, niet alleen Immanuels land, maar Immanuëls liefde.

4. Die er God voor dankt, dankt ook voor de genade om die wijze en gelukkige keus te doen, vers 7. *Ik zal de Heere loven, die mij dat heeft gegeven,* deze raad om Hem tot mijn deel en mijn geluk te nemen. Wij zijn zo onwetend en dwaas dat indien wij aan onszelf worden overgelaten, ons hart onze ogen zal volgen, en wij onze eigen inbeeldingen kiezen, onze eigen zegeningen zullen verlaten voor valse ijdelheden, en daarom moeten wij, als wij waarlijk God tot ons deel hebben genomen en aan geestelijke en eeuwige zegeningen de voorkeur hebben gegeven boven die welke door de zinnen worden waargenomen en slechts tijdelijk zijn, dankbaar de macht en goedheid erkennen van de Goddelijke genade, die ons geleid en bekwaam gemaakt heeft om deze keus te doen. Als wij er het genot en genoegen van hebben, zo laat God er de lof voor ontvangen.

5. Die er een goed gebruik van maakt. God had hem door Zijn Woord en Geest raad gegeven, en nu onderwezen hem bij nacht zijn nieren, zijn eigen gedachten. Als hij stil en eenzaam was, zich teruggetrokken had van de wereld, dan heeft zijn geweten de keus gemaakt. Jeremia 17:10 niet slechts met vertroosting nagedacht over de keus, die hij gedaan had, maar hem vermaand en onderwezen betreffende de plichten, die uit deze keus voortvloeien, hem ondervraagd, hem aangespoord en opgewekt om nu ook te leven als iemand, die God tot zijn deel heeft, door het geloof van Hem en voor Hem te leven. Zij, die God tot hun deel hebben en Hem getrouw willen wezen, moeten aan hun eigen geweten verlof geven om aldus getrouwelijk met hen te handelen.

Dit alles kan toegepast worden op Christus, die de Heere tot Zijn doel heeft gesteld, en aan dat deel een welgevallen heeft gehad, voor wie Zijns Vaders heerlijkheid het hoogste doel was. Zijn spijs en drank was om dat te zoeken en om Zijn wil te doen, en Hij vond er Zijn vermaak in om met Zijn onderneming voort te gaan ingevolge de raad van Zijn Vader, op Hem betrouwende om Zijn lot te onderhouden en Hem door Zijn onderneming heen te helpen. Wij kunnen het ook toepassen op onszelf en terwijl wij het zingen onze keus van God als onze God met een heilig welgevallen en voldoening vernieuwen.

Psalm 16:8-11

Al deze verzen worden door Petrus aangehaald in zijn eerste rede na de uitstorting van de Heilige Geest op het pinksterfeest, Handelingen 2:25-28, en hij zegt ons uitdrukkelijk dat David in die verzen spreekt van Christus en inzonderheid van Zijn opstanding. Wel kunnen wij er ook iets van de werkingen in zien van Davids eigen vrome genegenheden voor God, daar hij steunt en betrouwt op Zijn genade om alles voor hem te voleinden, en uitziet naar de zalige staat aan geen zijde van de dood in de genieting van God, maar in die heilige opheffing naar God en de hemel werd hij gedreven door de geest van de profetie ver boven de beschouwing van zichzelf en zijn eigen toestand, om de heerlijkheid te voorzeggen van de Messias in uitdrukkingen, die daar alleen passend voor zijn en niet van hemzelf verstaan kunnen worden. Het Nieuwe Testament voorziet ons van de sleutel om ons tot de verborgenheid van deze woorden in te leiden.

I. Deze verzen moeten zeer zeker op Christus worden toegepast, van Hem spreekt de profeet dit, zoals vele profeten van het Oude Testament van Hem gesproken hebben, "tevoren getuigende het lijden, dat op Christus komen zou en de heerlijkheid daarna volgende," 1 Petrus 1:11 en dat is het onderwerp van deze profetie hier. Er is voorzegd (gelijk Hijzelf dit ongetwijfeld onder andere profetieën in deze psalm heeft aangetoond, Lukas 24:44, 46) dat "de Christus meest laden en van de doden opstaan," 1 Corinthiers 15:3, 4.

1. Dat Hij moest lijden en sterven. Dit wordt hier aangeduid als hij zegt: *ik zal niet wankelen,* vers 8. Hij veronderstelde dat er slagen op Hem gericht zullen worden, dat Hem een geweldige schok zal worden gegeven, zoals Hij die ontving in Zijn doodsbenauwdheid toen Zijn ziel bedroefd was tot de dood toe en Hij bad dat die drinkbeker van Hem mocht voorbijgaan. Als hij zegt: mijn *vlees zal zeker wonen,* dan wordt hiermede aangeduid dat Hij het lichaam moest afleggen en dus moest heengaan door de smarten van de dood. Er wordt ook duidelijk te kennen gegeven dat Zijn ziel in een staat van afzondering van het lichaam moest gaan en dat Zijn lichaam, aldus verlaten in onmiddellijk gevaar zou zijn van verderving te zien, dat Hij niet slechts zou sterven, maar begraven worden en voor enigen tijd onder de macht van de dood zou zijn.

2. Dat Hij in Zijn lijden en sterven verwonderlijk ondersteund zal worden door de Goddelijke kracht.

A. Dat Hij niet zal wankelen, niet van Zijn onderneming weggedreven zal worden, niet zal wegzinken onder het gewicht ervan, "niet zal falen en niet ontmoedigd zal worden" Jesaja 42:4 maar er in zal voortgaan, er in zei volharden totdat Hij kan zeggen: *Het is volbracht.* Hoewel de dienst zwaar en de strijd heet was en Hij de wijnpers alleen getreden heeft, heeft Hij de zaak niet opgegeven, maar Zijn aangezicht gesteld als een keisteen, Jesaja 50:7-9. "Ik ben het, zo laat deze heengaan." Ja:

B. Dat zijn hart zich zal verblijden en zijn eer zich zal verheugen, opdat Hij met Zijn onderneming zou voortgaan niet alleen vastberaden, maar blijmoedig, en met onuitsprekelijk welbehagen en voldoening, getuige dat woord: "Ik ben niet meer in de wereld, en Ik kom tot U," Johannes 17:11 :en:" De drinkbeker, die Mij de Vader gegeven heeft, zal Ik die niet drinken?" Johannes 18:11, en vele dergelijke meer. Met Zijn *eer* wordt bedoeld Zijn tong, zoals blijkt uit Handelingen 2:26, want onze tong is onze eer, en dat is zij nooit meer dan wanneer zij gebruikt wordt om God te verheerlijken.

Er waren drie dingen, die Hem ondersteunden en Hem blijmoedig deden voortgaan.

a. Dat Hij in hetgeen Hij deed de wil en de heerlijkheid Zijns Vaders op het oog had: *Ik stel de Heere geduriglijk voor mij*. Hij had het oog op het gebod van Zijn Vader, Johannes 10:18, 14,31 de wil desgenen, die Hem had gezonden. Hij bedoelde de eer van Zijn Vader en de herstelling van de belangen van Zijn koninkrijk onder de mensen, en hierdoor hebben de moeilijkheden die Hij ontmoette, Hem niet doen wankelen, want Hij heeft altijd gedaan wat welbehaaglijk was aan Zijn Vader.

b. Dat Hij de verzekerdheid had dat Zijn Vader met Hem was in Zijn lijden. Hij *is aan Mijn rechterhand*, een krachtdadige hulp voor Mij in Mijn benauwdheid, Mijn tijd van nood. Hij is "nabij die Mij rechtvaardigt," Jesaja 50:8. Hij is aan Mijn rechterhand om Mij te leiden en te versterken, Psalm 89:22. Toen Hij in Zijn doodsbenauwdheid was, werd een engel gezonden om Hem te versterken, Lukas 22:43. Daaraan waren de overwinningen aan het kruis te danken, het was de Heere aan Zijn rechterhand, die koningen versloeg, Psalm 110:5, Jesaja 42:1, 2.

c. Zijn vooruitzicht op de glorierijke uitkomst van Zijn lijden. "Het was voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, dat Hij het kruis heeft verdragen en de schande veracht Hebreeen 12:2. "en Zijn rustplaats zal heerlijk zijn", Jesaja 11:10. Hij wist dat Hij in de Geest gerechtvaardigd zou worden door de opstanding en terstond zou worden verheerlijkt. Zie Johannes 13:31, 32.

3. Dat Hij door Zijn lijden heengebracht zou worden en van onder de macht van de dood uitgevoerd zou worden door een glorierijke opstanding.

a. Dat Zijn ziel in de hel niet zal verlaten worden, Zijn menselijke geest zal niet, zoals de geest van andere mensen, in een staat van afscheiding van het lichaam gelaten worden, maar binnen weinig tijds terugkeren om er weer mee verenigd te worden en er nooit meer van gescheiden te zijn.

b. Dat Hij op zeer bijzondere wijze Gods heilige zijnde, afgezonderd voor het werk van de verlossing en volkomen vrij van zonde, de verderving niet zou zien of zou gevoelen. Dit duidt aan dat Hij niet alleen opgewekt zou worden uit het graf, maar zo spoedig opgewekt zou worden, dat bij Zijn dood lichaam niet eens bederf zou beginnen te komen, hetgeen naar de loop van de natuur geschied zou zijn indien het niet ten derden dage ware opgewekt. Wij, die zoveel bederf hebben in onze ziel, moeten verwachten dat er ook bederf zal komen aan ons lichaam, Job 24:19, maar deze Heilige Gods, die geen zonde gekend heeft, heeft geen verderving gezien. Onder de wet was streng bevolen dat die delen van de offeranden, welke niet verbrand werden op het altaar, niet tot op de derden dag bewaard zouden worden, opdat er geen bederf zou bijkomen, Leviticus 7:15, 18, hetgeen misschien wees op Christus' opstanding ten derden dage, opdat Hij geen bederf zou zien ook was geen been aan Hem gebroken.

4. Dat Hij overvloedig voor Zijn lijden beloond zou worden met de vreugde, die Hem was voorgesteld, vers ll. Hij was wel verzekerd:

a. Dat Hem de heerlijkheid niet ontgaan zou: *Gij zult Mij het pad des levens bekendmaken* en Mij door dit donkere dal tot de uitkomst heenvoeren. In vertrouwen hierop heeft Hij, toen Hij de geest

gaf, gezegd: "Vader, in Uwe handen beveel Ik Mijnen geest, " en een weinig tevoren: "Vader, verheerlijk Mij bij Uzelf."

b. Dat Hij ontvangen zal worden in de tegenwoordigheid Gods om aan Zijn rechterhand te zitten. Dat Hij toegelaten zou worden in de tegenwoordigheid Gods, zal de aanneming zijn van Zijn dienst, de beloning ervan.

c. Aldus zal Hij, ter beloning van de smarten, die Hij ondergaan heeft voor onze verlossing, verzadiging van vreugde en lieflijkheid hebben tot in eeuwigheid, niet alleen de heerlijkheid, die Hij als God bij God gehad heeft eer de wereld was, meer de vreugde en de lieflijkheid van een Middelaar, door zaad te zien en de goeden uitslag van Zijn onderneming, Jesaja 53:10, 11.

II. Christus, het hoofd zijnde van het lichaam, de gemeente, kunnen deze verzen ook voor het merendeel toegepast worden op alle goede Christenen, die geleid en bezield zijn door de Geest van Christus, en bij het zingen ervan kunnen wij, na eerst de heerlijkheid toegebracht te hebben aan Christus, in wie zij tot onze eeuwige vertroosting hun vervulling hebben, onszelf en elkaar er mee aanmoedigen en er uit leren:

1. dat het onze wijsheid en onze plicht is om de Heere geduriglijk voor ons te stellen, Hem voortdurend aan onze rechterhand te zien, waar wij ook zijn, Hem te beschouwen als ons hoogste goed, onze eigenaar, onze bestuurder en rechter, onze genadige weldoener, onze betrouwbare gids en nauwkeurige waarnemer zolang wij dit doen, zullen wij niet wankelen noch bewogen worden van onze plicht, noch van onze vertroosting. De apostel Paulus heeft de Heere geduriglijk voor zich gesteld toen hij, hoewel banden en verdrukkingen voor hem aanstaande waren, kloekmoedig zeggen kon, "ik acht op geen ding," Handelingen 20:24, dat is: ik reken er niet mede, word er niet door bewogen, het zal mij niet doen wankelen.

2. Dat, zo onze ogen steeds op God gericht zijn, ons hart zich steeds in Hem kan verblijden, het is onze schuld als dit niet zo is. Indien ons hart zich verheugt in God, zo laat uit de overvloed daarvan de mond spreken tot Zijn eer en heerlijkheid en tot stichting van anderen.

3. Dat stervende Christenen, zowel als de stervende Christus, blijmoedig het lichaam kunnen afleggen in de gelovige verwachting van een blijde opstanding. *Ook zal mijn vlees zeker wonen of rusten.* Ons lichaam heeft in deze wereld weinig rust, maar in het graf zal het rusten als in onze slaapstede, Jesaja 57:2. Van dit leven hebben wij weinig te hopen, maar wij zullen rusten in de hoop op een beter leven, in die hoop kunnen wij het lichaam afleggen. "De dood verderft de verwachting des mensen," Job 14:19, maar niet de verwachting vaneen goed Christen, Spreuken 14:32. Hij heeft hoop in zijn dood, levende hoop in stervens ogenblikken, hoop dat het lichaam niet voor altijd in het graf zal worden gelaten, maar hoewel het voor een tijd verderving ziet, zal het aan het einde van de tijd opgewekt worden tot onsterflijkheid, Christus' opstanding is een onderpand van de onze, zo wij de Zijnen zijn.

4. Dat zij, die vroom leven met God voor hun ogen, getroost kunnen sterven met de hemel voor hun ogen. In deze wereld is smart ons lot, maar in de hemel is blijdschap, al onze vreugde hier op aarde is ledig en gebrekkig, maar in de hemel is verzadiging van vreugde, onze genoegens hier zijn kort en voorbijgaande, en zodanig is hun aard, dat het niet goed zou zijn zo zij lang duurden, maar in Gods

rechterhand zijn lieflijkheden eeuwiglijk, want het zijn de genoegens van onsterflijke zielen in het onmiddellijke zien en genieten van een eeuwig God.

PSALM 17

1 Een gebed van David. HEERE! hoor de gerechtigheid, merk op mijn geschrei, neem ter ore mijn gebed, met onbedriegelijke lippen gesproken.
2 Laat mijn recht van voor Uw aangezicht uitgaan, laat Uw ogen de billijkheden aanschouwen.
3 Gij hebt mijn hart geproefd, des nachts bezocht, Gij hebt mij getoetst. Gij vindt niets; hetgeen ik gedacht heb, overtreedt mijn mond niet.
4 Aangaande de handelingen des mensen, ik heb mij, naar het woord Uwer lippen, gewacht voor de paden des inbrekers;
5 Houdende mijn gangen in Uw sporen, opdat mijn voetstappen niet zouden wankelen.
6 Ik roep U aan, omdat Gij mij verhoort; o God! neig Uw oor tot mij; hoor mijn rede.
7 Maak Uw weldadigheden wonderbaar, Gij, die verlost degenen, die op U betrouwen, van degenen, die tegen Uw rechterhand opstaan!
8 Bewaar mij als het zwart des oogappels, verberg mij onder de schaduw Uwer vleugelen,
9 Voor het aangezicht der goddelozen, die mij verwoesten, mijner doodsvijanden, die mij omringen.
10 Met hun vet besluiten zij zich, met hun mond spreken zij hovaardelijk.
11 In onzen gang hebben zij ons nu omsingeld, zij zetten hun ogen op ons ter aarde nederbukkende.
12 Hij is gelijk als een leeuw, die begeert te roven, en als een jonge leeuw, zittende in verborgen plaatsen.
13 Sta op, HEERE, kom zijn aangezicht voor, vel hem neder; bevrijd mijn ziel met Uw zwaard van den goddeloze;
14 Met Uw hand van de lieden, o HEERE! van de lieden, die van de wereld zijn, welker deel in dit leven is, welker buik Gij vervult met Uw verborgen schat; de kinderen worden verzadigd, en zij laten hun overschot hun kinderkens achter.
15 Maar ik zal Uw aangezicht in gerechtigheid aanschouwen, ik zal verzadigd worden met Uw beeld, als ik zal opwaken.

David, in grote ellende en gevaar zijnde door de boosaardigheid van zijn vijanden, wendt zich in deze psalm door het gebed tot God. zijn beproefde toe vlucht, en zoekt beschutting bij Hem.

I. Hij beroept zich op God betreffende zijn oprechtheid, vers 1-4..

II. Hij bidt God hem te ondersteunen in zijn oprechtheid, en hem te behoeden oor de boosheid van zijn vijanden, vers 5-8-13.

III. Hij beschrijft het karakter zijner vijanden, en voert het aan als een pleitgrond tot God voor zijn bewaring, vers 9-12, 14.

IV. Hij vertroost zich met de hoop op zijn toekomstige zaligheid, vers 15. Sommigen beschouwen hem hierin als een type van Christus, die volkomen onschuldig was en toch gehaat en vervolgd werd, maar evenals David zich en zijn zaak heeft overgegeven aan Hem, die rechtvaardig oordeelt

Psalm 17:1-7

Deze psalm is een gebed. Gelijk er een tijd is om te wenen, en een tijd om zich te verblijden, zo is er ook een tijd voor dankzegging, en een tijd voor gebed. David werd nu vervolgd, waarschijnlijk door Saul, die hem najoeg als een veldhoen op de bergen, van buiten was strijd, van binnen was vrees, en door beide werd hij als een smekeling heengedreven naar de troon van de genade.

In deze verzen wendt hij zich tot God bij wijze van beroep: *Heere, hoor de gerechtigheid,* laat aan mijn rechtvaardige zaak voor Uw rechterstoel gehoor verleend worden, en doe er uitspraak in, en bij wijze van smeking, *neem ter ore mijn gebed,* vers 1 en wederom: *neig Uw oor tot mij, hoor mijne rede,* vers 6. Niet alsof God het nodig heeft om door ons lastig aanhouden gedrongen te worden, maar Hij stond ons toe, om aldus onze vurige begeerte uit te drukken naar Zijn genadige verhoring van ons gebed. Op deze dingen pleit hij bij God om gehoor.

1. Dat hij oprecht was en niet veinsde in zijn gebed tot God. *Het wordt met onbedriegelijke lippen gesproken.* Hij meende wat hij sprak, en het gevoelen van zijn hart kwam overeen met de uitdrukkingen van zijn mond. Geveinsde gebeden zijn onvruchtbaar, maar als ons hart onze gebeden leidt, dan zal God er gunst aan betonen.

2. Dat hij ook op andere tijden gewoon was te bidden, en dat het dus niet zijn benauwdheid en gevaar waren, die hem nu voor het eerst tot het volbrengen van die plicht brachten. "Ik heb U vroeger *aangeroepen,* vers 6. daarom, Heere, hoor mij ook nu." Het zal een grote vertroosting voor ons wezen, als het leed, wanneer het komt, de raderen des gebeds in beweging vindt, want dan kunnen wij met te meer vrijmoedigheid tot de troon van de genade komen. Kooplieden zijn bereid diegenen te verplichten, die gedurende langen tijd hun klanten zijn geweest.

3. Dat hij door zijn geloof werd aangemoedigd om te verwachten dat God nota zou nemen van zijn gebeden. Elk weet dat Gij mij zult loven en daarom, o God, *neig Uw oor tot mij.* Ons gelovig steunen op God is een goede pleitgrond om kracht bij te zetten aan onze begeerten naar Hem. Laat ons nu zien:

4. Wat het beroep is, en merk daarbij op:

1. Wat het hof is, welks beslissing hij inroept, het is het hof des hemels. Heere, hoor Gij de gerechtigheid, want Saul is zo driftig en hartstochtelijk zo bevooroordeeld, dat hij het niet hoven wil. Heere, *laat mijn recht van voor Uw aangezicht uitgaan,* vers 2, De mensen veroordelen mij om nagejaagd en gedood te worden als een kwaaddoener. Heere, van hen beroep ik mij op U. Dit deed hij in een openbaar betoog voor Sauls aangezicht, 1 Samuel 24:13. De *Heere zal richten tussen mij en tussen u,* en dit herhaalt hij hier in zijn eenzaam gebed. De billijkheid en uitgestrektheid van Gods regering en oordeel zijn een zeer grote steun voor de verongelijkte onschuld. Als wij in een verkeerd daglicht worden gesteld door onrechtvaardige mensen, dan is het onze troost dat wij een rechtvaardige God hebben, tot wie wij kunnen heengaan, die onze partij zal nemen, de beschermer is van de verdrukten, wiens oordeel naar waarheid is, door wiens ontdekkingen iedere persoon en elke zaak in het ware licht gesteld zullen worden, ontdaan van alle valse kleuren, en door wiens beslissingen alle onrechtvaardige vonnissen vernietigd zullen worden, en een ieder vergolden zal worden naar zijn werken. Oprechtheid schroomt geen onderzoek, neen,

zelfs niet het onderzoek door God ingesteld naar de strekking van het verbond van de genade. *Laat Uwe ogen de billijkheden aanschouwen.* Gods alwetendheid is evenzeer de blijdschap van de oprechte als zij de verschrikking is van de geveinsde, en is bijzonder troostrijk voor hen, die vals beschuldigd worden en aan wie op de ene of andere wijze onrecht gedaan is.

2. Waarin het bewijs bestaat, waardoor hij op een goed geval hoopt van zijn beroep: God heeft zijn *hart geproefd,* vers 3. Gods oordeel is recht, omdat Hij altijd naar Zijn kennis tewerk gaat, die zekerder en meer onfeilbaar is, dan die de mensen door het nauwkeurigst onderzoek verkrijgen. Hij wist dat God hem geproefd had.

A. Door zijn eigen geweten, dat Gods plaatsvervanger is in de ziel. *De ziel van de mensen is een lamp van de Heere,* daarmee had God hem doorgrond, hem des nachts bezocht als hij in zijn hart sprak op zijn leger. Hij had zich onderworpen aan dit onderzoek, en was ernstig de handelingen van zijn leven nagegaan om te ontdekken wat er verkeerd in was, maar kon niets vinden van hetgeen zijn vijanden hem ten laste legden.

B Door de leidingen van Zijn voorzienigheid. God had hem geproefd naar de schone gelegenheid, die hij had, eenmaal en nogmaals, om Saul te doden. Hij had hem geproefd, door de boosaardigheid van Saul, het verraad van zijn vrienden en de vele tergingen en beledigingen, die hem waren aangedaan, zodat indien hij de man was, waarvoor men hem hield, dit toen gebleken zou zijn, maar bij al dit proeven werd er niets tegen hem gevonden, volstrekt geen bewijs van hetgeen waarvan zij hem beschuldigden.

God proefde zijn hart en kon getuigen van zijn oprechtheid, maar tot nader bewijs van zijn oprechtheid neemt hij zelf nota van twee dingen, waarvan zijn geweten hem mee getuigenis gaf.

a. Dat hij vast besloten was tegen alle zonden van de tong. "Ik heb mij voorgenomen en ben vast besloten in de kracht van Gods genade, dat mijn mond niet zal overtreden". Hij zegt niet: "ik hoop, of ik wens, dat mijn mond niet zal overtreden", maar "ik ben ten volle besloten, dat mijn mond niet zal overtreden". Met deze breidel (beperking) bewaarde hij zijn mond, Psalm 39:2. Voortdurende vastberadenheid en waakzaamheid tegen de zonden van de tong zullen een goed bewijs zijn van onze oprechtheid, "indien iemand in woorden niet struikelt, die is een volmaakt man," Jakobus 3:2. Hij zegt niet:" Mijn mond zal nooit overtreden" want wij struikelen allen in vele opzichten maar: "ik ben besloten, dat hij niet zal overtreden, en Hij, die het hart doorgrondt, weet of dit voornemen oprecht is.

b. Dat hij zich even zorgvuldig van zondige daden had onthouden als van zondige woorden, vers 4. "Aangaande de gewone werken van de mensen, de handelingen en zaken van het menselijk leven, ik *heb mij* naar het voorschrift van Uw woord *gewacht voor de paden van de verderver".* Sommigen verstaan dit in bijzondere zin-dat hij zelf geen verderver van Saul is geweest, toen dit in zijn macht was, en ook niet toegelaten had dat anderen het zijn zouden, maar tot Abisai had gezegd: "Verderf hem niet," 1 Samuel 26:9. Maar het kan in meer algemene zin worden genomen: hij onthield zich van alle boze werken en streefde er naar om, naar de plicht van zijn ambt, er ook anderen van terug te houden. De wegen van de zonde zijn paden van de verderver, van de duivel, wiens naam is *Abaddon* en *Apollyon,* een verderver, die de zielen verderft door ze heen te lokken naar de paden van de zonde. Het is voor ons allen van het uiterste belang om buiten de paden van

de verderver te blijven, want indien wij wandelen op de wegen, die ten verderve voeren, dan zullen wij het onszelf te wijten hebben indien ten laatste verderf en ellende ons deel zal zijn. Het is door het Woord Gods als onze gids en regel, dat wij buiten de paden van de verderver moeten blijven, door de aanwijzingen en vermaningen daarvan te volgen Psalm 119:9. Indien wij alle paden van de zonde zorgvuldig mijden, dan zal het, als wij in benauwdheid en ellende zijn, zeer troostrijk wezen om hieraan te denken. Als wij "onszelf bewaren, zodat de boze ons niet vat met zijn verzoekingen," 1 Johannes 5:18, dan kunnen wij hopen dat hij ons niet zal vatten met zijn verschrikkingen.

II. Wat zijn bede is. Het is in korte woorden deze: dat hij het goede werk Gods in zich mocht ervaren, als een blijk van, en bevoegdmaking voor, de goede wil van God jegens hem, dat is genade en vrede van God de Vader.

1. Hij bidt om het werk van Gods genade in hem, vers 5. *Houd mijn gangen in Uw paden,* vers 5. Heere, ik heb mij door Uw genade afgehouden van de paden van de verderver, laat mij nu door diezelfde genade op Uw paden worden gehouden, laat mij niet alleen teruggehouden worden van te doen hetgeen boos is, maar opgewekt en verlevendigd worden om altijd overvloedig te zijn in hetgeen goed is. Laat mijn gangen in Uw paden gehouden worden, opdat ik er niet van afwijke, laat die opgehouden worden in Uwe paden, opdat ik niet struikele, niet in zonde valle, niet bedoele en mijn plicht verwaarloze. Heere, gelijk Gij mij tot hiertoe bewaard hebt, bewaar mij verder. Zij, die door genade op Gods paden gaan, hebben het nodig om te bidden, en zij bidden ook dat hun gangen op die paden gehouden zullen worden, want wij staan niet langer dan het Hem behaagt ons te steunen, ons op te houden, wij gaan niet verder dan het Hem behangt ons te leiden, ons te dragen. David was tot nu toe op zijn weg van de plicht gehouden, maar hij denkt niet dat dit een waarborg van veiligheid is voor het vervolg, en daarom bidt hij: "Heere, houd nog verder mijn gangen op Uw paden". Zij, die op de weg Gods willen volharden en voortgaan, moeten door geloof en gebed dagelijks nieuwe genade en kracht van Hem ontvangen. David wist dat zijn weg glibberig was, dat hij zelf zwak was, en niet zo vast gegrond als hij moest wezen, dat er waren, die ernaar uitzagen dat hij zou struikelen en van zijn minste struikeling tegen hem gebruik zouden maken, en daarom bidt hij: "Heere, ondersteun mij, opdat mijn voetstappen niet zouden wankelen, dat ik nooit iets zal zeggen of doen, dat of de schijn heeft van oneerlijkheid, of van wantrouwen in U, Uwe voorzienigheid en Uwe belofte".

2. Hij bidt om de tekenen van Gods gunst jegens hem, vers 7.

Merk hier op:

A. Hoe hij God beschouwt als de beschermer en redder van Zijn volk, zo noemt hij Hem, en daaraan ontleent hij bemoediging voor zijn gebed. Gij, *die door Uw rechterhand redt, die degenen die op U betrouwen, van degenen, die tegen hen opstaan,* vers 7 hen redt door Uw eigen macht en kracht, en er de hulp van niemand anders voor nodig hebt. Het is de aard van Gods volk om op Hem te Getrouwen, het behaagt Hem om hen tot Zijn vertrouwelingen te maken, want Zijn verborgenheid is voor de rechtvaardigen, en zij maken Hem tot hun betrouwen, want zij geven zich aan Hem over, vertrouwen zichzelf aan Hem toe. Zij, die op God betrouwen hebben vele vijanden, velen die tegen hen opstaan en hun verderf zoeken maar zij hebben een vriend, die machtig is hen allen te staan, met hen allen te handelen, en als Hij voor hen is, dan doet het er niet toe, wie tegen hen is. Hij acht het Zijn eer om hun redder te zijn. Zijn almachtige kracht wordt voor hen te

werk gesteld, en allen hebben zij Hem bereid gevonden om hen te verlossen Sommigen vertalen het: Gij, *die verlost degenen, die op U betrouwen, van degenen, die tegen Uw rechterhand opstaan*. Zij, die vijanden zijn van de heiligen zijn rebellen tegen God en Zijn rechterhand, en daarom zal Hij ongetwijfeld ter bestemder tijd tegen hen verschijnen.

B. Wat hij van God begeert en verwacht: *Toon Uw wonderbare goedertierenheid.* Het woord betekent:

a. Onderscheidene gunsten. Stel Uwe goedertierenheid afzonderlijk voor mij, zendt mij niet henen met gewone zegeningen of weldadigheden, maar *wees mij genadig naar het recht, aan degenen die Uw naam beminnen.*

b. Wonderbare gunsten. Maak *Uw weldadigheden wonderbaar.* Heere, betoon mij Uw gunst op zo'n wijze, dat ik en anderen ons er over verwonderen. Gods goedertierenheid is wonderbaar om het vrije en volkomene ervan, soms blijkt zij zeer bijzonder wonderbaar te zijn, Psalm 118:23, en zeer zeker zal zij dit blijken te zijn in de verlossing van de heiligen als Christus komt om *verheerlijkt te worden in Zijn heiligen en wonderbaar te worden in allen die geloven.*

Psalm 17:8-15

In deze verzen kunnen wij opmerken:

I. Waar David om bidt. Omringd zijnde van vijanden, die het op zijn leven toelegden, bidt hij tot God om hem veilig te bewaren tegen al hun aanslagen voor de kroon, waartoe hij gezalfd was. Dit gebed is een voorzegging van de bewaring van Christus door al de moeilijkheden heen van Zijn vernedering voor de heerlijkheid en vreugde van Zijn verhoogde staat, en het is ook een voorbeeld voor de Christenen om de bewaring van hun ziel over te geven aan God, op Hem betrouwende om *hen te bewaren voor Zijn hemels koninkrijk.* Hij bidt:

1. Dat hijzelf beschermd zal worden, vers 8. "Bewaar mij veilig, verberg mij zorgvuldig, waar ik niet gevonden kan worden, waar men mij niet kan overvallen. Verlos mijn ziel, niet alleen mijn sterflijk leven van de dood, maar mijn onsterflijke ziel van de zonde." Zij, die zich onder Gods bescherming stellen, kunnen er in het geloof de weldaad, het voordeel van afsmeken. Hij bidt dat God hem wilde bewaren:

A. Met evenveel zorg als waarmee een mens zijn oogappel bewaart, die de natuur verwonderlijk omheind en beschut heeft en ons leert hem te bewaren. Als wij Gods wet bewaren als "de appel onzer ogen," Spreuken 7:2, dan kunnen wij verwachten dat God ons evenzo zal bewaren, want van Zijn volk wordt gezegd, dat "wie hen aanraakt Zijn" "oogappel aanraakt," Zacheria 2:8.

B. Met evenveel tederheid als de hen haar kuikens vergadert onder haar vleugelen. Christus gebruikt dit beeld, Mattheus 23:37. "Verberg mij onder de schaduw Uwer vleugelen," waar ik beide veilig en warm zal wezen." Of misschien ziet het veeleer op de vleugels van de cherubim, die het verzoendeksel overschaduwden. Laat mij onder de bescherming genomen worden van die heerlijke genade, die het voorrecht is van het Israël van God." Waar David hier om bidt, is vervuld geworden aan de Zone Davids, onze Heere Jezus, van wie gezegd is, dat God Hem "bedekt heeft onder de schaduw van Zijn" "hand, Hem verborgen heeft als een zuiveren pijl in Zijn pijlkoker," Jesaja 49:2. David bidt nog verder: Heere, bevrijd mij van de goddeloze, van de lieden, die van de wereld zijn."

a. "Behoed er mij voor om te zijn en te doen zoals ze, om te wandelen in hun raad, te staan op hun weg, te eten van hun lekkernijen."

b. Om door hen ter neer geworpen en verdelgd te worden. Laat hen hun wil niet aan mij volvoeren, laat hen niet over mij triomferen."

2. Dat al de plannen van zijn vijanden om hem of tot zonde te brengen, of in het ongeluk te storten, verijdeld mochten worden, vers 13. "*Sta op, Heere!"* verschijn voor mij, stel hem teleur, werp hem door de teleurstelling terneer in zijn eigen ogen." Terwijl Saul David vervolgde, hoe dikwijls heeft hij toen niet zijn prooi gemist, als hij dacht hem gewis in zijn macht te hebben! En hoe zijn Christus' vijanden teleurgesteld geworden door Zijn opstanding, die dachten hun doel bereikt te hebben toen zij Hem ter dood hadden gebracht!

II. Waar hij op pleit ter aanmoediging van zijn eigen geloof, en zijn hoop op welslagen. Hij pleit:

1. Op de boosaardigheid en goddeloosheid van zijn vijanden. "Het zijn dezulken, dat het niet voegt hen te steunen, de zodanigen, die, als ik niet door de bijzondere zorg van God zelf van hen verlost word, mijn verderf zullen wezen. Heere, zie hoe goddeloos zij zijn, die mij verdrukken en mij terneder werpen."

a. "Zij zijn zeer boosaardig en haatdragend, zij zijn mijn doodvijanden die dorsten naar mijn bloed, mijn hartebloed, *vijanden tegen mijn ziel,* " zo luidt het oorspronkelijke. Davids vijanden deden wat zij konden om hem tot zonde te brengen en hem weg te drijven van God. Zij zeiden hem: "Ga heen, die andere goden," 1 Samuel 26:19, en daarom had hij reden om tegen hen te bidden. Diegenen zijn onze ergste vijanden en wij moeten hen als zodanig beschouwen die vijanden zijn van onze ziel.

b. Ze zijn zeer gerust en zinnelijk, beledigend en hoogmoedig, vers 10. Zij zijn besloten met hun eigen vet, hullen zich en verheugen zich in hun eer en macht en rijkdom, en dan achten ze God gering en trotseren Zijn oordelen Psalm 73:7, Job 1-5:Zij baden zich in genot en vleien zich dat de dag van morgen zal zijn als deze. "Daarom spreken zij hovaardiglijk met hun mond, roemende op zichzelf God lasterende, Zijn volk vertredende en beledigende." Zie Openbaring 13:5, 6. "Heere, zijn zulke mensen niet geschikt om vernederd te worden, zodat zij zichzelf leren kennen? Zal het niet tot Uw eer wezen *op deze hoogmoedigen te zien en hen te vernederen?*

c. *Zij* zijn rusteloos en onvermoeid in hun aanslagen tegen mij, zij *omringen*, vers 9."zij hebben nu in zekere zin hun doel bereikt, zij hebben ons omsingeld, ons in onze gang omsingeld, zij volgen overal ons spoor, zoals de hond het spoor volgt van de haas, maken gebruik van alle voordelen tegen ons, daar zij ons beide te talrijk en te vlug zijn. En toch wenden zij voor een anderen kant op te zien, *zetten hun ogen, ter aarde neerbukkende alsof* zij peinzende in zichzelf gekeerd waren, aan iets anders dachten." Of naar sommigen denken, zij zijn op de loer om ons kwaad te doen en laten geen gelegenheid voorbijgaan om hun voornemen ten uitvoer te brengen."

d. Hun aanvoerder (dat was Saul) is zeer bijzonder bloeddorstig en wreed, listig en geslepen, vers 12, als een leeuw, die van prooi leeft, en er dus gretig naar verlangt. Het is evenzeer spijs en drank voor een goddeloze om kwaad te doen, als het voor een Godvruchtige is om goed te doen. Hij is als een jonge leeuw, zittende in verborgen plaatsen, zijn boze plannen bedekt houdende. Dit wordt gevoeglijk toegepast op Saul, die David zocht "bij de Steenbokrotsen" 1 Samuel 24:3, en "in de woestijn Zif". Hoofdst. 26:2, waar leeuwen plachten te loeren op hun prooi.

2. De macht, die God over hen heeft om hen te bedwingen. "Heere," zegt hij, "Zij zijn Uw zwaard en zal een vader dulden dat zijn zwaard tegen zijn eigen kinderen wordt getrokken? Gelijk dit een reden is waarom we de beledigingen van de mensen geduldig moeten verdragen, dat zij slechts de werktuigen zijn voor het leed het komt oorspronkelijk van God, aan wiens wil wij gehouden en verplicht zijn ons te onderwerpen, zo is het ook een aanmoediging voor ons om te hopen, beide dat hun toorn Hem loffelijk zal maken en dat Hij het overblijfsel van hun toorn zal opbinden, dat zij Gods zwaard zijn hetwelk Hij kan hanteren naar het Hem behaagt, dat zonder Hem niet bewogen kan worden, en dat Hij in de schede zal steken, als Hij Zijn werk er mee gedaan heeft. "Zij zijn Uw hand", zegt hij, "waarmee Gij Uw volk kastijdt en hun Uw misnoegen doet gevoelen." Hij verwacht verlossing door Gods hand, omdat van Gods hand het leed is gekomen. *Una cademque manus vulnus opemques tulit-Dezelfde hand wondt en heelt.* Gods hand is niet anders te ontvlieden dan

door er de toevlucht toe te nemen. Als wij in vrees en angst zijn voor de macht van de mens, dan is het zeer troostrijk haar afhankelijk te zien van, en onderworpen aan, de macht van God. Zie Jesaja 10:6.

3. Hun uitwendigen voorspoed, vers 14. Heere, verschijn tegen hen, want:

A. Zij hebben zich geheel en al toegewijd aan de wereld, en bekommeren zich noch om U noch om Uw gunst. Zij zijn lieden van de wereld, gedreven door de geest van de wereld, wandelen naar de wijze van de wereld, zijn verzot op de rijkdom en de genoegens van de wereld, jagen ijverig haar vermaken na, waarin zij hun lust en genot vinden. Zij hebben hun deel in dit leven zij beschouwen het goede van deze wereld als het beste en dat volkomen genoegzaam is om hen gelukkig te maken en dienovereenkomstig verkiezen zij het, stellen zij er hun geluk en hun zaligheid in, jagen zij het na als hun hoogste goed. Zij gevoelen er zich mee voldaan, hun ziel rust erin, en zij zien niet verder, ook hebben zij niet de minste zorg om voorziening te maken voor een ander leven. Deze dingen zijn "hun troost," Lukas 6:24, "hun goed," Lukas 16:25, *hen loon,* Mattheus 6:5, de penning, waarvoor zij overeen waren gekomen, Mattheus 20:13. Heere, zullen nu mensen van zo’n aard en karakter ondersteund en geholpen worden tegen hen, die niet Uw gunst verkiezen boven alle de schatten van de wereld, en U tot hun deel hebben genomen? Psalm 16:5.

B. *Zij* hebben overvloed van de wereld.

a. Hun begeerte is groot en zij wordt bevredigd: *hun buik vervult Gij met Uw verborgen schat.* De dingen van deze wereld worden *schatten* genoemd, omdat zij daarvoor gehouden worden, maar anders zijn zij, in vergelijking met de eeuwige zegeningen, voor de ziel slechts onbeduidende prullen. Zij zijn verborgen in de onderscheidene delen van de schepping en verborgen in de soevereine beschikking van de voorzienigheid. Zij zijn Gods verborgen schatten, want de aarde is van Hem en haar volheid, hoewel de lieden van de wereld denken dat zij van hun is, en Gods recht van eigendom erin vergeten. Zij, die elke dag vrolijk en prachtig leven, is de buik gevuld met deze verborgen schatten, en het is ook slechts "hun buik, die gevuld is," 1 Corinthiers 6, 13, de ziel wordt er niet mee verzadigd, daar zijn zij geen brood voor, en zij kunnen ook niet verzadigen, Jesaja 55:2. Ze zijn kaf en as en wind, en toch zullen de meeste mensen, daar zij geen zorg hebben voor hun ziel maar alleen voor hun buik, er zich mee vergenoegen.

b. Zij hebben een talrijk gezin, en zeer veel om er aan na te laten. Zij zijn vol van kinderen maar hebben toch genoeg voor allen, zij *laten hun overschot na aan hen kinderkens,* hun kleinkinderen, en dat is hun hemel, hun gelukzaligheid, hun alles. "Heere," zegt David, *verlos mij van hen,* laat mijn deel niet met hen wezen. Verlos mij van hun plannen tegen mij, want zij hebben zoveel rijkdom en macht, dat ik niet instaat ben met hen te handelen, tenzij de Heere aan mijn zijde is."

4. Hij pleit op zijn eigen betrouwen op God als zijn deel en zijn heil. "Zij hebben hun deel in dit leven, meer mij aangaande, vers 15, ik behoor niet tot hen, ik bezit slechts weinig van de wereld. Het is in het zien en genieten van God, dat ik mijn geluk stel, daarop hoop ik, met die hoop vertroost ik mij, en hierdoor onderscheid ik mij van hen, wier deel is in dit leven." God met voldoening te zien van aangezicht tot aangezicht kan beschouwd worden:

A. Als onze plicht en onze vertroosting in deze wereld. Wij moeten in gerechtigheid bekleed zijnde met de gerechtigheid van Christus, door het geloof Gods aangezicht aanschouwen, Hem ons geduriglijk voorstellen, ons van dag tot dag verlustigen met de beschouwing van de schoonheid des Heeren, en elke morgen, als wij ontwaken, verzadigd zijn met Zijn beeld ons voorgesteld in Zijn Woord, door vernieuwde genade Zijn beeld ons ingedrukt zijnde. Onze ervaring van Gods gunst jegens ons en onze gelijkvormigheid met Hem moeten ons meer voldoening schenken dan zij hebben, wier buik gevuld is met de genietingen van de zinnen.

B. Als onze beloning en onze zaligheid in de andere wereld, met het vooruitzicht daarop eindigde hij de vorige psalm en nu ook deze. Die zaligheid is bereid en bestemd alleen voor de rechtvaardigen, die gerechtvaardigd en geheiligd zijn, zij zullen in het bezit ervan gesteld worden, als zij opwaken, als de ziel bij de dood ontwaakt uit haar sluimering in het lichaam, en het lichaam ontwaakt bij de opstanding uit zijn sluimering in het graf. Die zaligheid zal bestaan in drie dingen.

a. Het onmiddellijke zien van God en Zijn heerlijkheid: *ik zal Uw aangezicht aanschouwen,* niet, zoals in deze wereld, door een spiegel in een duistere rede, het kennen van God zal daar volmaakt zijn, en het verruimde verstand zal er vervuld van wezen.

b. Het deel hebben aan Gods beeld, onze heiligheid zal daar volmaakt wezen. Dit is een uitvloeisel van het vorige, "als Hij zal zijn geopenbaard" "zo zullen wij Hem gelijk wezen, want wij zullen Hem zien gelijk Hij is," 1 Johannes 3:2.

c. Een volkomen voldoening, voortkomende uit dit alles, *ik zal verzadigd worden,* volkomen en overvloedig. Er is geen voldoening voor een ziel dan in God in Zijn aangezicht en Zijn beeld, Zijn liefde jegens ons en Zijn goed werk in ons, en zelfs die voldoening zal niet volkomen zijn, voordat Wij in de hemel komen.

PSALM 18

1 Voor den opperzangmeester, een psalm van David, den knecht des HEEREN, die de woorden dezes lieds tot den HEERE gesproken heeft, ten dage, als hem de HEERE gered had uit de hand van al zijn vijanden, en uit de hand van Saul. (18:2) Hij zeide dan: Ik zal U hartelijk liefhebben, HEERE, mijn Sterkte!
2 (18:3) De HEERE is mijn Steenrots, en mijn Burg, en mijn Uithelper; mijn God, mijn Rots, op Welken ik betrouw; mijn Schild, en de Hoorn mijns heils, mijn Hoog Vertrek.
3 (18:4) Ik riep den HEERE aan, die te prijzen is, en werd verlost van mijn vijanden.
4 (18:5) Banden des doods hadden mij omvangen, en beken Belials verschrikten mij.
5 (18:6) Banden der hel omringden mij, strikken des doods bejegenden mij.
6 (18:7) Als mij bange was, riep ik den HEERE aan, en riep tot mijn God; Hij hoorde mijn stem uit Zijn paleis, en mijn geroep voor Zijn aangezicht kwam in Zijn oren.
7 (18:8) Toen daverde en beefde de aarde, en de gronden der bergen beroerden zich en daverden, omdat Hij ontstoken was.
8 (18:9) Rook ging op van Zijn neus, en een vuur uit Zijn mond verteerde; kolen werden daarvan aangestoken.
9 (18:10) En Hij boog den hemel, en daalde neder, en donkerheid was onder Zijn voeten.
10 (18:11) En Hij voer op een cherub, en vloog; ja, Hij vloog snellijk op de vleugelen des winds.
11 (18:12) Duisternis zette Hij tot Zijn verberging; rondom Hem was Zijn tent, duisterheid der wateren, wolken des hemels.
12 (18:13) Van den glans, die voor Hem was, dreven Zijn wolken daarhenen, hagel en vurige kolen.
13 (18:14) En de HEERE donderde in den hemel, en de Allerhoogste gaf Zijn stem, hagel en vurige kolen.
14 (18:15) En Hij zond Zijn pijlen uit, en verstrooide ze; en Hij vermenigvuldigde de bliksemen, en verschrikte ze.
15 (18:16) En de diepe kolken der wateren werden gezien, en de gronden der wereld werden ontdekt, van Uw schelden, o HEERE! van het geblaas des winds van Uw neus.
16 (18:17) Hij zond van de hoogte, Hij nam mij, Hij trok mij op uit grote wateren.
17 (18:18) Hij verloste mij van mijn sterken vijand, en van mijn haters, omdat zij machtiger waren dan ik.
18 (18:19) Zij hadden mij bejegend ten dage mijns ongevals; maar de HEERE was mij tot een Steunsel.
19 (18:20) En Hij voerde mij uit in de ruimte, Hij rukte mij uit, want Hij had lust aan mij.
20 (18:21) De HEERE vergold mij naar mijn gerechtigheid, Hij gaf mij weder naar de reinigheid mijner handen.
21 (18:22) Want ik heb des HEEREN wegen gehouden, en ben van mijn God niet goddelooslijk afgegaan.
22 (18:23) Want al Zijn rechten waren voor mij, en Zijn inzettingen deed ik niet van mij weg.
23 (18:24) Maar ik was oprecht bij Hem, en ik wachtte mij voor mijn ongerechtigheid.
24 (18:25) Zo gaf mij de HEERE weder naar mijn gerechtigheid, naar de reinigheid mijner handen, voor Zijn ogen.
25 (18:26) Bij den goedertierene houdt Gij U goedertieren, bij den oprechten man houdt Gij U oprecht.
26 (18:27) Bij den reine houdt Gij U rein, maar bij den verkeerde bewijst Gij U een Worstelaar.
27 (18:28) Want Gij verlost het bedrukte volk, maar de hoge ogen vernedert Gij.

28 (18:29) Want Gij doet mijn lamp lichten; de HEERE, mijn God, doet mijn duisternis opklaren.
29 (18:30) Want met U loop ik door een bende, en met mijn God spring ik over een muur.
30 (18:31) Gods weg is volmaakt; de rede des HEEREN is doorlouterd; Hij is een Schild allen, die op Hem betrouwen.
31 (18:32) Want wie is God, behalve de HEERE? En wie is een Rotssteen, dan alleen onze God?
32 (18:33) Het is God, die mij met kracht omgordt; en Hij heeft mijn weg volkomen gemaakt.
33 (18:34) Hij maakt mijn voeten gelijk als der hinden, en Hij stelt mij op mijn hoogten.
34 (18:35) Hij leert mijn handen ten strijde, zodat een stalen boog met mijn armen verbroken is.
35 (18:36) Ook hebt Gij mij het schild Uws heils gegeven, en Uw rechterhand heeft mij ondersteund, en Uw zachtmoedigheid heeft mij groot gemaakt.
36 (18:37) Gij hebt mijn voetstap ruim gemaakt onder mij, en mijn enkelen hebben niet gewankeld.
37 (18:38) Ik vervolgde mijn vijanden, en trof hen aan; en ik keerde niet weder, totdat ik hen verdaan had.
38 (18:39) Ik doorstak hen, dat zij niet weder konden opstaan; zij vielen onder mijn voeten.
39 (18:40) Want Gij omgorddet mij met kracht ten strijde; Gij deedt onder mij nederbukken, die tegen mij opstonden.
40 (18:41) En Gij gaaft mij den nek mijner vijanden, en mijn haters, die vernielde ik.
41 (18:42) Zij riepen, maar er was geen verlosser; tot den HEERE, maar Hij antwoordde hun niet.
42 (18:43) Toen vergruisde ik hen als stof voor den wind; ik ruimde hen weg als slijk der straten.
43 (18:44) Gij hebt mij uitgeholpen van de twisten des volks; Gij hebt mij gesteld tot een hoofd der heidenen; het volk, dat ik niet kende, heeft mij gediend.
44 (18:45) Zo haast als hun oor van mij hoorde, hebben zij mij gehoorzaamd; vreemden hebben zich mij geveinsdelijk onderworpen.
45 (18:46) Vreemden zijn vervallen, en hebben gesidderd uit hun sloten.
46 (18:47) De HEERE leeft, en geloofd zij mijn Rotssteen, en verhoogd zij de God mijns heils!
47 (18:48) De God, Die mij volkomen wraak geeft, en de volken onder mij brengt;
48 (18:49) Die mij uithelpt van mijn vijanden; ja, Gij verhoogt mij boven degenen, die tegen mij opstaan; Gij redt mij van den man des gewelds.
49 (18:50) Daarom zal ik U, o HEERE! loven onder de heidenen; en Uw Naam zal ik psalmzingen;
50 (18:51) Die de verlossingen Zijns konings groot maakt, en goedertierenheid doet aan Zijn gezalfde, aan David en aan zijn zaad tot in eeuwigheid.

Deze psalm hebben wij reeds ontmoet in de geschiedenis van Davids leven, 2 Samuel 22. Daar hadden wij de eerste editie ervan, hier hebben wij de herziene uitgave, ietwat veranderd en geschikt gemaakt voor de dienst van de kerk. Het is Davids dankzegging voor de vele verlossingen, die God voor hem gewrocht heeft, deze wenste hij altijd vers in zijn geheugen te hebben en er de kennis van te verspreiden en in zijn geslacht te doen voortleven. Het is een bewonderenswaardig dichtstuk. De poëzie is zeer schoon de beeldspraak stout de uitdrukking verheven, ieder woord is juist en vol van betekenis, maar de vroomheid overtreft verre de poëzie. Heilig geloof, en liefde, en blijdschap en lofzegging, en hoop zijn hier levendig en werkzaam

I. Hij triomfeert in God, vers 2-4..

II. Hij maakt de verlossing groot, die God voor hem gewrocht heeft, vers 4-19.

III. Hij smaakt de vertroosting van zijn oprechtheid, die God hierdoor aan het licht heeft gebracht, vers 21-29.

IV. Hij geeft Gode de eer van al zijn krijgsverrichtingen, vers 30-43..

V. Hij bemoedigt zich met de verwachting van hetgeen de Heere nog verder voor hem en de zijnen doen zal, vers 43-50.

Psalm 18:1-20

Het opschrift zegt ons bij welke gelegenheid deze psalm geschreven werd, wij hadden het tevoren in 2 Samuël 22:1, alleen wordt ons hier nog gezegd dat de psalm overgegeven werd *aan de opperzangmeester* of voorzanger bij de tempelzangen. Dichtstukken van Godvrezende mensen, die zij ten eigen gebruik bestemd hadden, kunnen dienstbaar gemaakt worden voor het publiek, opdat anderen niet alleen licht verkrijgen van hun lamp, maar ook warmte van hun vuur. Voorbeelden kunnen soms beter onderwijzen dan voorschriften. En David wordt hier *de dienstknecht des Heeren* genoemd, zoals Mozes dat geweest is, niet alleen zoals ieder Godvruchtige een dienstknecht des Heeren is, maar omdat hij met zijn scepter, zijn zwaard en zijn pen de belangen van Gods koninkrijk in Israël grotelijks heeft bevorderd. Het was een grotere eer voor hem dat hij een dienstknecht des Heeren was, dan dat hij koning was van een groot koninkrijk, hij zelf heeft het aldus beschouwd, Psalm 116:16, "och Heere! zeker ik ben Uw knecht." In deze verzen:

1. Triomfeert hij in God en in zijn betrekking tot Hem. De eerste woorden van de psalm: *Ik zal U hartelijk liefhebben, Heere, mijn sterkte,* zijn vooraan gezet als het doel en de inhoud van het geheel. Liefde tot God is het eerste en grote gebod van de wet, omdat zij het beginsel is van onze Gode welbehaaglijken lof en van onze gehoorzaamheid, en dit gebruik moeten wij maken van al de zegeningen, die God ons schenkt, ons hart moet er door verruimd worden in liefde tot Hem. Dit eist Hij, en dit zal Hij aannemen, en wij zijn wel zeer ondankbaar, indien wij er tegenzin in hebben om Hem deze armoedige vergelding te doen. Deel te hebben aan de beminde persoon is het genot en de verlustiging van hem, die hem liefheeft, daarom roert hij hier deze snaar aan, vers 3. "De Heere, JHWH is mijn God", en dan: Hij is mijn steenrots, mijn burg, alles wat ik in mijn tegenwoordige benauwdheid nodig heb en kan begeren." Want er is in God datgene, hetwelk past voor alle behoeften en gelegenheden van Zijn volk, dat op Hem betrouwt. "Hij is men rots, mijn burg", dat is:

a. "Aldus heb ik Hem in de grootste gevaren en moeilijkheden bevonden."

b. "Ik heb Hem als zodanig gekozen, alle andere verwerpende en steunende op Hem alleen om mij te beschermen." Zij, die God waarlijk liefhebben, kunnen aldus in Hem triomferen als de hunne, en Hem met vertrouwen aanroepen, vers 4. Dit verdere gebruik moeten wij maken van onze uitreddingen, wij moeten niet alleen God te meer liefhebben, maar ook het gebed te meer liefhebben, *Hem aanroepen zolang wij leven,* inzonderheid in tijden van benauwdheid, met de verzekerdheid, dat wij aldus gered zullen worden, want alzo is er geschreven: "Een iegelijk, die de naam des Heeren zal aanroepen," "zal zalig worden," Handelingen 2:21.

II. Hij begeeft er zich toe om de verlossingen groot te maken, die de Heere voor hem gewrocht heeft, opdat hij zoveel ijveriger en hartelijker zal zijn in zijn lof. Het is goed voor ons om op al de bijzonderheden van een zegen te letten, waardoor de macht en goedertierenheid van God over ons verheerlijkt worden.

1. Hoe naderbij en dreigender het gevaar was, waaruit wij verlost werden, hoe groter de zegen is van de verlossing. David gedenkt nu hoe de krijgsmacht van zijn vijanden op hem aanstormde, die hij hier *beken Belials* noemt gehele troepen van de kinderen Belials, die hem door hun talrijkheid waarschijnlijk zullen overstelpen en overweldigen, hem zullen omsingelen. Zij overvielen hem en daardoor waren ze op het punt van hem te grijpen, hun strikken kwamen hem voor en toen er aldus

van buiten strijd was, was er van binnen vrees en droefenis, vers 5,6. Zijn geest was in hem overstelpt en hij beschouwde zich als een verloren man, zie Psalm 116:3.

2. Hoe vuriger wij God gebeden hebben om redding en hoe meer direct ons gebed verhoord werd, hoe meer wij verplicht zijn om dankbaar te wezen. Met Davids verlossingen is dit zo geweest, vers 7. David werd een biddend man bevonden en God werd bevonden een God te zijn, die het gebed hoort. Indien wij bidden zoals hij gebeden heeft, dan zullen wij evenals hij wel slagen. Al is het ook de benauwdheid, die ons dringt tot bidden, zal God daarom niet doof voor ons wezen, ja meer, een God van ontferming zijnde, zal Hij dan te meer bereid zijn ons ter hulp te komen.

3. Hoe wonderbaarder Gods verschijningen zijn in enigerlei verlossing, zoveel groter is de verlossing, zodanig waren de verlossingen, die voor David gewrocht werden, waarin Gods openbaring van Zijn tegenwoordigheid en Zijn heerlijke eigenschappen op de prachtigste wijze beschreven worden, vers 8 en verv.

a. Weinig werd in deze verlossingen van de mens gezien, maar zeer veel van God. Hij verscheen als een God van almachtige kracht want Hij deed de aarde daveren en beven en beroerde zelfs *de gronden van de bergen,* vers 8, zoals vanouds de berg Sinaï. Als de mensen van de aarde beroerd waren van vrees, toen kon de aarde gezegd worden te *beven,* toen de groten van de aarde verward en beschaamd werden, toen werden de bergen bewogen.

b. Hij toonde Zijn misnoegen en toorn tegen de vijanden en vervolgers van Zijn volk. Hij was *ontstoken,* vers 8. Zijn toorn rookte, hij brandde, hij was van vuur, verterend vuur, vers 9, en kolen werden daarvan aangestoken. Zij, die zich door hun eigen zonde als kolen maken, dat is: tot brandstof voor dat vuur, zullen er door verteerd worden. Hij, die Zijn schichten verordent tegen de vervolgers, zendt ze uit wanneer het Hem behaagt en zij zullen ongetwijfeld het doel treffen, want deze schichten zijn bliksems, vers 15.

c. Hij toonde Zijn bereidwilligheid om de zaak van Zijn volk voor te staan en verlossing voor hen te werken, want Hij reed op een cherub en vloog ter handhaving van het recht en ter bevrijding van Zijn verdekte en benauwde dienstknechten, vers 11. Geen tegenstand kan Hem worden geboden, geen belemmering Hem in de weg worden gelegd, die *vliegt op de vleugelen van de wind, die op de hemel vaart tot hulp van Zijn volk en met Zijn hoogheid op de bovenste wolken.*

d. Hij toonde Zijn neerbuigende goedheid door kennis te nemen van Davids zaak, Hij *boog de hemel en daalde neer,* vers 10. Hij zond geen engel maar kwam zelf, als een die benauwd is in de benauwdheid van Zijn volk.

e. Hij hulde zich in duisternis en gebood toch dat uit die duisternis het licht zou schijnen voor Zijn volk. Hij is een God, die zich verborgen houdt, Jesaja 45:15 want Hij heeft duisternis tot Zijn verberging gesteld vers 12. Zijn heerlijkheid is onzichtbaar, Zijn raad is ondoorgrondelijk en van Zijn daden geeft Hij geen rekenschap, en zo zijn, te opzichte van ons, wolken en donkerheid rondom Hem. Wij kennen de weg niet, die Hij neemt, zelfs niet als Hij in wegen van de genade tot ons komt, maar al zijn Zijn voornemens en bedoelingen verborgen, zij zijn vriendelijk, want ofschoon Hij zich verborgen houdt, is Hij toch de God Israëls, de Heiland. En *van de glans, die voor Hem is,*

drijven Zijn wolken daarhenen, vers 13, de vertroosting keert weer, de zaken hebben een ander aanzien, en hetgeen donker en dreigend was, wordt weer kalm en lieflijk.

4. Hoe groter de moeilijkheden zijn, die op de weg van de verlossing liggen, hoe heerlijker de verlossing is. Om David te redden werden de wateren verdeeld totdat zelfs de kanalen of beddingen gezien werden, de aarde moest gekloofd worden totdat de gronden ontdekt werden, vers 16. Er waren vele en diepe wateren, wateren, waaruit hij opgetrokken moest worden vers 17, zoals Mozes, wiens naam aanduidde dat hij letterlijk uit het water was opgetrokken zoals David het was in overdrachtelijken zin. Zijn vijanden waren sterk en zij haatten hem, ware hij aan zichzelf overgelaten geweest, zij zouden te sterk voor hem geweest zijn vers 18. En zij waren te vlug voor hem, want *zij hadden hem bejegend ten dage van zijn ongeval,* vers 19. Maar temidden van zijn ellende was God zijn steun, zodat hij niet is verzonken. God zal niet alleen te bestemder tijd Zijn volk verlossen uit hun benauwdheid en ellende maar er hen in ondersteunen zolang die ellende duurt.

5. Wat de verlossing inzonderheid groot maakte was, dat zijn vertroosting er de vrucht, en Gods gunst er de wortel en bron van was.

a. Zij was een inleiding tot zijn verhoging vers 20, *"Hij voerde mij uit in de ruimte,* waar ik ruimte had, niet alleen om mij te keren en te wenden, mij *te* bewegen, maar ook om erin te groeien en te bloeien."

b. Het was een teken van Gods gunst jegens hem en dat maakte haar dubbel lieflijk. "Hij *rukte mij uit, want Hij had lust aan mij,* niet om mijn verdienste, maar om Zijn eigen genade en welbehagen." Vergelijk dit met 2 Samuel 15:26. *Indien Hij alzo zal zeggen: Ik heb geen wekgevallen aan u, hier ben ik.* Wij zijn onze zaligheid, deze grootse verlossing, verschuldigd aan het welbehagen, dat God had in de Zoon van David, in wie Hij verklaard heeft een welbehagen te hebben.

Bij het zingen hiervan moeten wij triomferen in God en op Hem betrouwen. En wij kunnen het toepassen op Christus, de Zoon van David. "De smarten des doods omringden Hem, maar toen Hem bange was," "heeft Hij gebeden," Hebreeen 5:7. God heeft de aarde doen daveren en beven en de rotsen doen scheuren en heeft Hem door Zijn opstanding uitgevoerd in de ruimte, omdat Hij aan Hem en Zijn onderneming lust heeft gehad 22096-970414-2258-Ps18.21 Psalm 18:21-29

1. David denkt hier met vertroosting aan zijn oprechtheid, en verheugt zich in het getuigenis van zijn geweten, dat hij in Godvruchtige oprechtheid had gewandeld en niet in vleselijke wijsheid, 2 Corinthiers 1, 12. Zijn verlossingen waren een bewijs hiervan, en dit was de grote troost van zijn verlossingen. Zijn vijanden hadden hem verkeerd voorgesteld en misschien begon hij, toen zijn moeilijkheden lang aanhielden, zichzelf te wantrouwen, maar toen God blijkbaar zijn partij nam, had hij beide de eer en de vertroosting van zijn gerechtigheid.

A. Zijn verlossingen stelden zijn onschuld in het licht voor de mensen en spraken hem vrij van de misdaden, waarvan hij valselijk was beschuldigd. Dit noemt hij *hem vergelden naar zijn gerechtigheid,* vers 21, 25, uitspraak doende in de twistzaak tussen hem en zijn vijanden naar het rechtvaardige van zijn zaak en de reinheid van zijn handen, van het verraad en de rebellie, die hem

ten laste waren gelegd. Hij had zich betreffende zijn onschuld dikwijls op God beroepen, en nu had God uitspraak gedaan in dat beroep, naar recht en billijkheid, gelijk Hij dat altijd doen zal.

B. Zij bevestigden het getuigenis van zijn eigen geweten voor hem, dat hij hier met grote blijdschap beschouwt en nagaat, vers 22-24. Zijn eigen hart weet en is bereid te getuigen:

a. Dat hij zich standvastig aan zijn plicht heeft gehouden en dat hij van zijn God niet is afgegaan, niet goddelooslijk niet moedwillig van Hem was afgegaan. Zij die de wegen des Heeren verlaten, gaan in werkelijkheid af van hun God, en het is zeer goddeloos dit te doen. Maar hoewel wij ons van menige struikeling bewust zijn, ons er van bewust zijn menige valse of verkeerde stap gedaan te hebben zal dit toch, als wij door berouw weer tot onszelf komen en dan voortgaan op de weg van onze plicht, niet gehouden worden voor een afgaan van God, het is geen goddeloze moedwillige verlating van onze God.

b. Dat hij het oog had gehouden op de regel van Gods geboden, vers 23. "Al Zijn *rechten waren voor mij,* ik heb op allen acht gegeven er geen van geminacht als onbeduidend, in geen er van tegenzin gehad als hard, maar er mij op toegelegd om naar allen te leven, mij naar allen te gedragen. *Zijn inzettingen deed ik niet van mij weg,* niet buiten mijn gezicht, maar steeds heb ik er mijn oog op gehouden, en heb niet gedaan zoals zij, die, omdat zij de wegen des Heeren wilden verlaten, de kennis van die wegen niet begeerden.

c. Dat hij zich gewacht heeft voor zijn ongerechtigheden, en zich daardoor oprecht had betoond voor God. Een voortdurende zorg om af te laten van de zonde waarin die dan ook moge bestaan die ons het meest lichtelijk omringt en er de gewoonte van te vernietigen, zal een goed bewijs voor ons wezen dat wij oprecht zijn voor God. Gelijk Davids uitreddingen zijn oprechtheid in het licht stelden, zo heeft Christus' verhoging de Zijne voor aller ogen geopenbaard, en voor altijd de smaad weggenomen, die op Hem geworpen was, en daarom wordt Hij gezegd "gerechtvaardigd te zijn in de Geest," 1 Timotheus 3:16.

2. Hij neemt daaruit aanleiding om de regels aan te tonen van Gods goede regeringen van Zijn oordeel, opdat wij zouden weten niet alleen wat God van ons verwacht, maar ook wat wij kunnen verwachten van Hem, vers 26, 27. a.

a. Zij, die goedertierenheid betonen aan anderen (ook zij hebben genade nodig en kunnen niet steunen op de verdienste van hun werken van de barmhartigheid), zullen goedertierenheid van God ondervinden, Mattheus 5:7.

b. Zij, die getrouw zijn aan hun verbond met God en in de betrekking, waarin zij tot Hem staan, zullen Hem al datgene voor hen bevinden, wat Hij beloofd heeft voor hen te zijn. Overal waar God een oprecht mens vindt zal Hij een oprecht God worden bevonden.

c. Zij, die God dienen met een rein geweten, zullen bevinden dat de woorden des Heeren reine woorden zijn, waarop gerust staat gemaakt kan worden en die zeer lieflijk zijn om er zich in te verlustigen.

d. Zij, die God weerstaan en in tegenheid met Hem wandelen zullen bevinden dat Hij hen zal weerstaan, en in tegenheid met hen zal wandelen, Leviticus 26:21, 24.

3. Vandaar dat hij van troost spreekt tot de nederige. "Gij *verlost en redt het volk,* dat verongelijkt wordt en het geduldig verdraagt." Maar hij spreekt van verschrikking tot de hoogmoedigen. *"De hoge ogen vernedert Gij,* hen, die naar hoogheid staan, grote verwachtingen hebben voor henzelf, en met spot en verachting nederzien op de armen en Godvruchtigen." En tot zichzelf spreekt hij van bemoediging: "Gij *doet mijn lamp lichten,* Gij zult mijn terneergeslagen ziel vertroosten en verlevendigen, en mij niet neerslachtig laten blijven, Gij zult mij opheffen uit mijn ellende en mij weer tot vrede en voorspoed doen komen, Gij zult mijn eer, die nu omfloerst is, weer helder doen schitteren, Gij zult mij leiden op de weg en hem effen voor mij maken opdat ik de strikken vermijde, die voor mij gelegd zijn. Gij doet mijn lamp lichten, opdat ik er bij zien moge om te werken, en om mij de gelegenheid te geven om U en de belangen van Uw koninkrijk onder de mensen te dienen."

Laat hen, die in duisternis wandelen en arbeiden temidden van veel ontmoediging, bij het zingen van deze verzen zich bemoedigen in het vertrouwen, dat God zelf hun een licht zal wezen.

Psalm 18:21-29

1. David denkt hier met vertroosting aan zijn oprechtheid, en verheugt zich in het getuigenis van zijn geweten, dat hij in Godvruchtige oprechtheid had gewandeld en niet in vleselijke wijsheid, :. Zijn verlossingen waren een bewijs hiervan, en dit was de grote troost van zijn verlossingen. Zijn vijanden hadden hem verkeerd voorgesteld en misschien begon hij, toen zijn moeilijkheden lang aanhielden, zichzelf te wantrouwen, maar toen God blijkbaar zijn partij koos, had hij beide de eer en de vertroosting van zijn gerechtigheid.

A. Zijn verlossingen stelden zijn onschuld in het licht voor de mensen en spraken hem vrij van de misdaden, waarvan hij valselijk was beschuldigd. Dit noemt hij *hem vergelden naar zijn gerechtigheid*, vers 21, 25, uitspraak doende in de twistzaak tussen hem en zijn vijanden naar het rechtvaardige zijner zaak en de reinheid zijner handen, van het verraad en de rebellie, die hem ten laste waren gelegd. Hij had zich betreffende zijn onschuld dikwijls op God beroepen, en nu had God uitspraak gedaan in dat beroep, naar recht en billijkheid, gelijk Hij dat altijd doen zal.

B. Zij bevestigden het getuigenis van zijn eigen geweten voor hem, dat hij hier met grote blijdschap beschouwt en nagaat, vers 22-24. Zijn eigen hart weet en is bereid te getuigen:

a. Dat hij zich standvastig aan zijn plicht heeft gehouden en dat hij van zijn God niet is afgegaan, niet goddeloos, niet moedwillig van Hem was afgegaan. Zij die de wegen des Heeren verlaten, gaan in werkelijkheid af van hun God, en het is zeer goddeloos dit te doen. Maar hoewel wij ons van menige struikeling bewust zijn, ons er van bewust zijn menige valse of verkeerde stap gedaan te hebben zal dit toch, als wij door berouw weer tot onszelf komen en dan voortgaan op de weg van onze plicht, niet gehouden worden voor een afgaan van God, het is geen goddeloze moedwillige verlating van onze God.

b. Dat hij het oog had gehouden op de regel van Gods geboden, vers 23. Al Zijn *rechten waren voor mij*, ik heb op allen acht gegeven er geen van geminacht als onbeduidend, in geen er van tegenzin gehad als hard, maar er mij op toegelegd om naar allen te leven, mij naar allen te gedragen. *Zijn inzettingen deed ik niet van mij weg*, niet buiten mijn gezicht, maar steeds heb ik er mijn oog op gehouden, en heb niet gedaan zoals zij, die, omdat zij de wegen des Heeren wilden verlaten, de kennis dier wegen niet begeerden.

c. Dat hij zich gewacht heeft voor zijn ongerechtigheden, en zich daardoor oprecht had betoond voor God. Een voortdurende zorg om af te laten van de zonde waarin die dan ook moge bestaan die ons het meest lichtelijk omringt en er de gewoonte van te vernietigen, zal een goed bewijs voor ons wezen dat wij oprecht zijn voor God. Gelijk Davids uitreddingen zijn oprechtheid in het licht stelden, zo heeft Christus' verhoging de Zijn voor aller ogen geopenbaard, en voor altijd de smaad weggenomen, die op Hem geworpen was, en daarom wordt Hij gezegd *gerechtvaardigd te zijn in de Geest*, 1 Timotheus 3:16.

2. Hij neemt daaruit aanleiding om de regelen aan te tonen van Gods goede regeringen van Zijn oordeel, opdat wij zouden weten niet alleen wat God van ons verwacht, maar ook wat wij kunnen verwachten van Hem, vers 26, 27..

a. Zij, die goedertierenheid betonen aan anderen (ook zij hebben genade nodig en kunnen niet steunen op de verdienste van hun werken der barmhartigheid), zullen goedertierenheid van God ondervinden, Mattheus 5:7.

b. Zij, die getrouw zijn aan hun verbond met God en in de betrekking, waarin zij tot Hem staan, zullen Hem al datgene voor hen bevinden, wat Hij beloofd heeft voor hen te zijn. Overal waar God een oprecht mens vindt zal Hij een oprecht God worden bevonden.

c. Zij, die God dienen met een rein geweten, zullen bevinden dat de woorden des Heeren reine woorden zijn, waarop gerust staat gemaakt kan worden en die zeer lieflijk zijn om er zich in te verlustigen.

d. Zij, die God weerstaan en in tegenheid met Hem wandelen zullen bevinden dat Hij hen zal weerstaan, en in tegenheid met hen zal wandelen, Leviticus 26:21, 24.

3. Vandaar dat hij van troost spreekt tot de nederiger. "Gij verlost bedekt volk, dat verongelijkt wordt en het geduldig verdraagt." Maar hij spreekt van verschrikking tot de hoogmoedigen. "De hoge ogen vernedert Gij, hen, die naar hoogheid staan, grote verwachtingen hebben voor henzelf, en met spot en verachting neerzien op de armen en Godvruchtigen." En tot zichzelf spreekt hij van bemoediging: "Gij doet mijn lamp lichten, Gij zult mijn teneergeslagen ziel vertroosten en verlevendigen, en mij niet neerslachtig laten blijven, Gij zult mij opheffen uit mijn ellende en mij weer tot vrede en voorspoed doen komen, Gij zult mijn eer, die nu omfloerst is, weer helder doen schitteren, Gij zult mij leiden op de weg en hem effen voor mij maken opdat ik de strikken vermijde, die voor mij gelegd zijn. Gij doet mijn lamp lichten, opdat ik er bij zien moge om te werken, en om mij de gelegenheid te geven om U en de belangen van Uw koninkrijk onder de mensen te dienen."

Laat hen, die in duisternis wandelen en arbeiden temidden van veel ontmoediging, bij het zingen van deze verzen zich bemoedigen in het vertrouwen, dat God zelf hun een licht zal wezen.

Psalm 18:30-51

I. In deze verzen ziet David met dankbaarheid terug op de grote dingen, die God voor hem gedaan heeft. Hij heeft niet slechts verlossing voor hem gewrocht, maar hem overwinning en voorspoed gegeven, en hem doen triomferen over hen, die gedacht hebben te triomferen over hem. Als wij er ons toe begeven om God te loven voor een zegen dan moeten wij daardoor geleid worden om te letten op de vele andere, waarmee we omringd werden, de weldadigheden, die ons gevolgd hebben ons leven lang. Vele dingen hebben medegewerkt tot Davids bevordering, en in die allen erkent hij de hand van God, om ons te leren evenzo te doen bij het terugzien op de onderscheidene treden, waarlangs wij tot onze voorspoed en onze welvaart zijn opgeklommen.

1. God had hem al zijn verstand en bekwaamheid in militaire zaken gegeven, waarvoor hij niet was opgeleid of bestemd, zijn aanleg ging meer uit naar muziek en dichtkunst en om een bespiegelend leven te leiden. Hij *die mijn handen oefent ten strijde,* vers 35.

2. God had hem lichaamskracht gegeven om door het werk en de vermoeienissen van de oorlog te kunnen heengaan, God heeft hem omgord met kracht, vers 33, 40, en dat wel in zo'n mate, dat hij een stalen boog kon verbreken, vers 35. Voor welke dienst het ook zij dat God de mensen bestemt, Hij zal er hen gewisselilk geschikt voor maken.

3. God had hem ook grote vlugheid gegeven, niet om voor de vijanden te vlieden maar om op hen aan te stormen, *Hij maakt mijn voeten gelijk als van de hinden, vers 34, "Gij hebt mijn voetstap ruim gemaakt onder mij* maar" (terwijl zij die wijde stappen nemen allicht scheef gaan) "mijne *enkels hebben niet gewankeld."* Hij was zo vlug, dat hij zijn vijanden vervolgde en achterhaalde, vers 37

4. God had hem zeer kloekmoedig gemaakt in zijn ondernemingen en hem overeenkomstig zijn kracht stoutmoedigheid gegeven. Vond hij een bende op zijn weg, hij zeg er geen bezwaar in er doorheen te lopen, was het een muur het kostte hem geen moeite er overheen te springen, vers 30, waren het wallen of bolwerken, hij had ze spoedig beklommen en met de bijstand Gods stelde hij zijn voeten op de hoogten des vijands, vers 34.

5. God had hem beschermd en veilig bewaard temidden van de grootste gevaren, menigmaal heeft hij zijn ziel, dat is zijn leven, in zijn hand gesteld en toch is het wonderbaarlijk bewaard gebleven. Gij *heb mij het schild uws heils gegeven,* vers 36, en dat heeft mij naar alle zijden omgeven, daardoor werd ik uitgeholpen van de twisten des volks, dat mijn verderf beoogde, vers 44, werd ik inzonderheid gered van de geweldenaar, vers 49, van Saul, die meer dan eens een spies naar hem geworpen heeft.

6. God had hem voorspoedig gemaakt, zijn plannen doen slagen, Hij was het, die zijn weg volkomen heeft gemaakt, vers 33, en het was Zijn rechterhand, die hem ondersteunde, vers 36.

7. God had hem de overwinning gegeven over zijn vijanden, de Filistijnen, de Moabieten de Ammonieten, en allen, die tegen Israël hebben gestreden, hij bedoelt inzonderheid deze, zonder die van het huis van Saul buiten te sluiten, die zijn troonsbeklimming tegenstonden, en de aanhangers van Absalom en Seba, die hem hadden willen onttronen. Hij verwijlt lang bij de goedertierenheid Gods

over hem in het verslaan van zijn vijanden, zijn overwinningen toeschrijvende niet aan zijn eigen zwaard of boog of aan de dapperheid van zijn helden, maar aan-de gunst van God. Ik vervolgde mijn vijanden, vers 38, ik doorstak hen, vers 39, *want Gij hebt mij omgord met kracht tot de strijd,* want anders had ik het niet kunnen doen. Al de lof wordt aan God toegeschreven: Gij *deedt onder mij nederbukken die tegen mij opstonden* vers 40. Gij deedt mijn vijanden mij de rug toekeren niet slechts om hen te vertreden, zoals Jozua, 10:24, maar om hen af te snijden. Zelfs zij, die David haatten die God liefhad en vijanden waren van het Israël Gods, hebben in hun benauwdheid tot de Heere geroepen maar tevergeefs, Hij antwoordde hun niet. Hoe konden zij verwachten dat Hij hun zou antwoorden als Hij het toch was, tegen wie zij streden en toen Hij hen verstiet (gelijk Hij allen zal verstoten, die tegen Zijn volk handelen) kon niemand anders hen te hulp komen, *er was geen verlosser,* vers 42. Zij, die door God werden verlaten, worden gemakkelijk tenonder gebracht, *toen vergruisde ik hen als staf* vers 43. Maar hen, wier zaak rechtvaardig is, wreekt Hij, vers 48, en zij, aan wie Hij gunst betoont, *zullen* gewis *verhoogd worden boven degenen, die tegen hen opslaan,* vers 49.

8. God had hem ten troon verheven, hem niet alleen verlost en in het leven behouden, maar hem geëerd en groot gemaakt, vers 36. *Uw zachtmoedigheid heeft mij doen toenemen,* Uw *tucht en Uw onderricht* volgens sommigen. De goede lessen, die David geleerd heeft in zijn beproeving en leed, bereidden hem voor de waardigheid en macht, voor welke hij bestemd was, en dat hij verminderd werd heeft er zeer veel toe bijgedragen om hem groot te maken. God heeft hem niet slechts een groot veroveraar doen worden, maar ook een groot heerser: *Gij hebt mij gesteld tot een hoofd van de heidenen,* vers 44, al de naburige volken waren hem schatplichtig. Zie 2 Samuel 8:6, 11. In dit alles was David een type van Christus, die Zijn Vader veilig heeft heengebracht door Zijn strijd met de machten van de duisternis, en over hen heeft doen zegevieren, en wie Hij gegeven heeft tot een Hoofd over alle dingen in de gemeente, die Zijn lichaam is.

II. David ziet op in nederige en eerbiedige aanbidding van de Goddelijke heerlijkheid en volmaaktheid. Nu God in Zijn voorzienigheid hem groot had gemaakt, poogt hij God groot te maken met zijn lof, Hem te loven en te verheerlijken, vers 47. Hij geeft Hem eer:

1. Als de levenden God: *de Heere leeft,* vers 47. Wij hebben ons leven ontvangen van en wij zijn de voortduur er van verschuldigd aan, die God, die leven heeft in zichzelf, en daarom zeer gepast *de levende God* wordt genoemd. De goden van de heidenen waren dode goden, de beste vrienden, die wij hebben onder de mensen, zijn stervende vrienden, maar God leeft, leeft tot in eeuwigheid en zal niet falen aan hen, die op Hem betrouwen, maar omdat Hij leeft zullen ook zij leven, want Hij is hun leven.

2. Als een voleindigend God, God is niet slechts volmaakt, maar *ook Zijn weg is volmaakt,* vers 31. Hij is bekend bij Zijn naam *JHWH,* Exodus 6:2, een God, die volbrengt en voleindigt wat Hij heeft begonnen, in de voorzienigheid zowel als in de schepping, Genesis 2:1. Het was God, die Davids weg volkomen heeft gemaakt, vers 33, en nog veel meer is Zijn eigen weg volkomen. Er is in Gods werk geen fout, geen gebrek, er velt niets te berispen aan hetgeen Hij doet, Prediker 3:14. En wat Hij onderneemt, daar zal Hij mee voortgaan, welke moeilijkheden er ook voor op de weg liggen. Wat God begint te bouwen, kan Hij voleindigen.

3. Als een getrouw God, *wiens rede doorlouterd is.* "Ik heb het woord des Heeren beproefd," zegt David, "en het heeft mij niet gefaald." Al de heiligen in alle eeuwen hebben het beproefd, en hun, die er op vertrouwden heeft het nooit gefaald. Het is als zilver, dat van alle bijmengselen, die er de waarde van verminderen, gelouterd is. In de leidingen van Gods voorzienigheid met hem neemt David nota van de vervulling van Zijn belofte aan hem die gelijk zij die leidingen van de voorzienigheid lieflijk maakt, ook eer bijzet aan de belofte.

4. Als de beschermer en verdediger van Zijn volk. David had Hem als zodanig voor zich bevonden. Hij is *de God van mijn heil,* vers 47 door wiens macht ik verlost ben en hoop verlost te zullen wezen maar niet alleen de mijne, Hij *is een schild allen, die op Hem betrouwen,* vers 31, Hij beschut en beschermt hen allen, is beide machtig en bereid om dit te doen."

5. Als Eén, die in dit alles ongeëvenaard is, vers 32. Er is een God, en wie is *God behalve JHWH?* Die God is een rotssteen tot steun en beschutting van Zijn getrouwe aanbidders en wie is een rotssteen, dan alleen onze God. Aldus geeft hij niet alleen eer en heerlijkheid aan God, maar moedigt hij zijn geloof in Hem aan. Wie ook mogen voorgeven godheden te zijn, het is zeker dat er geen God is behalve de Heere, alle anderen zijn namaaksels, Jesaja 44:8, Jeremia 10:10. Wie ook voorwendt ons geluk uit te maken, er is geen rotssteen, dan alleen onze God, geen op wie wij kunnen steunen om ons gelukkig te maken.

III. David ziet voorwaarts in de gelovige hoop dat God hem nog goed doen zal. Hij vleit zich:

1. Dat zijn vijanden volkomen onderworpen zullen worden, en dat degenen, die er nog van waren overgebleven, tot Zijn voetbank gemaakt zullen worden. Dat zijn regering uitgestrekt zal zijn, zodat zelfs een volle, dat hij niet kende, hem zal dienen, vers 44. Dat zijn veroveringen en bijgevolg zijn verkrijgingen gemakkelijk zullen zijn, *nauwelijks hadden zij van mij gehoord od zij gehoorzaamden mij* vers 45. En dat zijn vijanden er van overtuigd zullen zijn, dat het doelloos is om hem tegen te staan, zelfs zij, die zich in hun vestingen hebben teruggetrokken, hebben er niet op betrouwd, maar hebben gesidderd in hun vestingen, daar zij zoveel van Davids wijsheid, moed en voorspoed gezien hebben. En hoewel de Zone Davids nog niet ziet dat Hem alle dingen onderworpen zijn, weet Hij toch dat Hij zal regeren, totdat alle heerschappij en macht en kracht die zich tegen Hem stellen, teniet zullen gedaan zijn.

2. Dat zijn zaad tot in eeuwigheid zal zijn in de Messias, die, naar hij voorziet, uit zijn lenden zal voortkomen, vers 51. Hij doet goedertierenheid aan Zijn gezalfde, Zijn Messias aan David zelf de gezalfde van de God Jakobs in het type, en aan zijn zaad tot in eeuwigheid. Hij "zegt niet aan zijn zaden, in het meervoud maar in het enkelvoud aan zijn zaad, dat wil zeggen aan Christus," Galaten 3:16.Hij alleen is het, die voor eeuwig zal regeren, aan de grootheid van Zijn heerschappij en vrede zal geen einde zijn. Christus wordt *David* genoemd, Hosea 3:5. God heeft Hem Zijn Koning genoemd, Psalm 2:6. Grote verlossingen geeft God, en zal Hij geven, aan Hem en aan Zijn kerk en volk, hier genoemd: *Zijn zaad tot in eeuwigheid.*

Bij het zingen van deze verzen moeten wij Gode de eer geven van de overwinningen van Christus en Zijn kerk tot nu toe, en van al de verlossingen en voordelen van het Evangelie koninkrijk, en onszelf en elkaar aanmoedigen met de verzekerdheid, dat de strijdende kerk weldra overwinnend zal zijn en tot in eeuwigheid zal blijven.

PSALM 19

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. (19:2) De hemelen vertellen Gods eer, en het uitspansel verkondigt Zijner handen werk.
2 (19:3) De dag aan den dag stort overvloediglijk spraak uit, en de nacht aan den nacht toont wetenschap.
3 (19:4) Geen spraak, en geen woorden zijn er, waar hun stem niet wordt gehoord.
4 (19:5) Hun richtsnoer gaat uit over de ganse aarde, en hun redenen aan het einde der wereld; Hij heeft in dezelve een tent gesteld voor de zon.
5 (19:6) En die is als een bruidegom, uitgaande uit zijn slaapkamer; zij is vrolijk als een held, om het pad te lopen.
6 (19:7) Haar uitgang is van het einde des hemels, en haar omloop tot aan de einden deszelven; en niets is verborgen voor haar hitte.
7 (19:8) De wet des HEEREN is volmaakt, bekerende de ziel; de getuigenis des HEEREN is gewis, den slechten wijsheid gevende.
8 (19:9) De bevelen des HEEREN zijn recht, verblijdende het hart; het gebod des HEEREN is zuiver, verlichtende de ogen.
9 (19:10) De vreze des HEEREN is rein, bestaande tot in eeuwigheid, de rechten des HEEREN zijn waarheid, samen zijn zij rechtvaardig.
10 (19:11) Zij zijn begeerlijker dan goud, ja, dan veel fijn goud; en zoeter dan honig en honigzeem.
11 (19:12) Ook wordt Uw knecht door dezelve klaarlijk vermaand; in het houden van die is grote loon.
12 (19:13) Wie zou de afdwalingen verstaan? Reinig mij van de verborgene afdwalingen.
13 (19:14) Houd Uw knecht ook terug van trotsheden; laat ze niet over mij heersen; dan zal ik oprecht zijn en rein van grote overtreding.
14 (19:15) Laat de redenen mijns monds, en de overdenking mijns harten welbehagelijk zijn voor Uw aangezicht, o HEERE, mijn Rotssteen en mijn Verlosser!

Er zijn twee voortreffelijke boeken, die de grote God in het licht heeft gegeven tot onderwijzing en stichting van de kinderen van de mensen, deze psalm handelt over beide, en beveelt ze ons ter vlijtige bestudering aan.

I. Het boek van de schepping, waarin wij gemakkelijk de macht en Godheid van de Schepper kunnen lezen, vers 2-7.

II. Het boek van de Schrift, dat ons de wil van God bekendmaakt ten opzichte van onze plicht. Hij toont ons de uitnemendheid en nuttigheid aan van dat boek, vers 8-12, en leert ons dan om er gebruik van te maken, vers 13-14.

Psalm 19:1-7

Van de dingen, die iederen dag door de gehele wereld gezien worden, leidt de psalmist ons in deze verzen tot de beschouwing van de onzichtbare dingen Gods wier bestaan onbetwistbaar blijkt en wier heerlijkheid helder uitblinkt in de zichtbare hemel, in zijn bouw en schoonheid. en in de orde en de invloed van de hemellichamen. Dit voorbeeld van de Goddelijke macht dient niet alleen om de dwaasheid aan te tonen van atheïsten, die zien dat er een hemel is en toch zeggen dat er geen God is, de uitwerking zien en toch zeggen dat er geen oorzaak is, maar ook om de dwaasheid aan te tonen van afgodendienaars, en de ijdelheid van hun verbeelding, daar zij hoewel de hemelen de eer vertellen van God, die eer aan de lichten van de hemel geven, terwijl toch die lichten zelf hen leiden om haar alleen aan God, de Vader van de lichten, te geven. Merk hier nu op:

1. Wat het is, dat de schepselen ons bekendmaken. Zij zijn ons op velerlei wijzen nuttig en dienstbaar maar in niets zoveel als hierin dat zij de eer vertellen van God door ons van Zijn handen werk te tonen, vers 1.

2. Zij tonen duidelijk aan dat zij het werk zijn van Gods handen, want zij kunnen niet van eeuwigheid hebben bestaan, alle opvolging en beweging moet een begin hebben gehad, zij kunnen zichzelf niet gemaakt hebben, dat is een tegenstrijdigheid, zij kunnen niet voortgebracht zijn door een toevallig samentreffen van atomen dat is een ongerijmdheid, eerder geschikt om er de draak mee te steken dan om er mee te redeneren, derhalve moeten zij een Schepper hebben, en die kan geen andere wezen dan de eeuwige Geest, oneindig wijs, machtigen goed. Zo blijkt het dan, dat zij Gods werk zijn, het werk van Zijn vingeren, Psalm 8:4, en daarom vertellen zij Zijn eer. Uit de voortreffelijkheid van het werk kunnen wij gemakkelijk de oneindige volmaaktheid afleiden van zijn grote auteur. Uit de glans en luister van de hemelen kan men afleiden dat de Schepper licht is, hun grote uitgestrektheid wijst op Zijn onbegrensde grootheid, hun hoogte op Zijn voortreffelijkheid en soevereiniteit, hun invloed op deze aarde op Zijn heerschappij en voorzienigheid en algemene weldadigheid, en allen verkondigen zij Zijn almachtige kracht, door welke zij in het eerst gemaakt zijn en in stand blijven tot op de huidige dag, naar de ordeningen, die toen vastgesteld werden.

II. Wat zijn sommige van de dingen, die dit aanduiden, dit bekendmaken?

1. De hemelen en het uitspansel, de grote uitgestrektheid van lucht en ether, en de sferen van de planeten en vaste sterren. De mens heeft in de bouw van zijn lichaam dit voordeel boven de dieren dat, terwijl zij gemaakt zijn om neerwaarts te zien, hij rechtop gemaakt is om opwaarts te kunnen zien, omdat zijn geest ook weldra opwaarts moet gaan waarheen zijn gedachten zich ook thans moeten verheffen.

2. De gestadige en regelmatige opvolging van dag en nacht, vers 3. De dag aan de dag, en de nacht aan de nacht verkondigen de heerlijkheid van die God, die het eerst scheiding maakte tussen het licht en de duisternis, en van de beginne totnutoe deze vastgestelde orde zonder enigerlei verandering in stand heeft gehouden, overeenkomstig Zijn verbond met Noach, Genesis 9:8, dat al "de dagen van de aarde dag en nacht niet zullen ophouden," met welk verbond van de voorzienigheid het verbond van de genade wordt vergeleken ten opzichte van zijn duurzaamheid, Jeremia 33:20, 31:35. De afwisseling van dag en nacht naar zo nauwkeurig een methode is een groot voorbeeld van de macht van God en dringt ons om op te merken dat Hij, evenals in het rijk

van de natuur, zo ook in het rijk van de genade, "het licht formeert en de duisternis schept," Jesaja 45:7, en het een tegenover het andere stelt. Het is ook een voorbeeld van Zijn goedheid jegens de mens, want Hij "doet de uitgangen des morgens en des avonds juichen," Psalm 65:9. Door deze gestadige omwenteling verheerlijkt Hij zich niet alleen, maar schenkt ons genot en voldoening, want gelijk het licht van de morgen de werkzaamheden begunstigt van de dag, zo begunstigt de schaduw van de avond de rust van de nacht elke dag en iedere nacht spreken van de goedheid Gods, en als zij hun getuigenis voleindigd hebben, laten zij het aan de volgende dag en de volgende nacht over om hetzelfde te spreken.

3. Het licht en de invloed van de zon verkondigen zeer bijzonder de heerlijkheid van God, want van al de hemellichamen is zij het glansrijkst en het nuttigst voor deze lagere wereld die zonder haar een kerkerhol, een woestijn zou wezen. Het is geen onwaarschijnlijke gissing dat David deze psalm heeft geschreven bij de aanschouwing van een zonsopgang, en door de schittering daarvan opgewekt werd om van de heerlijkheid Gods te spreken. Merk betreffende de zon hier op:

a. De plaats, die haar is aangewezen, God heeft aan de hemel een tent gesteld voor de zon. De hemellichamen worden het heir des hemels genoemd, en daarom worden zij juist en gepast gezegd *in tenten te wonen*, zoals soldaten in hun kamp. Van de zon wordt gezegd dat haar een *tent* gesteld is, niet alleen omdat zij voortdurend in beweging is, en nooit een vaste woning of verblijfplaats heeft, maar omdat haar woning aan het einde van de tijd afgenomen zal worden als een tent, wanneer de hemelen toegerold zullen worden als een boek (rol) en de zon veranderd zal worden in duisternis.

b. De loop, die haar is voorgeschreven. Dat heerlijke, glansrijke voorwerp, werd niet geschapen om lui en ledig te zijn, maar haar uitgang (zoals het tenminste toeschijnt aan onze ogen) is van het een einde van de hemel en haar omloop vandaar tot het tegenovergestelde punt en vandaar (om haar dagelijkse loop te voltooien weer terug naar hetzelfde punt, en dat wel met zo’n gestadigheid en standvastigheid, dat wij met zekerheid het uur en de minuut kunnen voorzeggen, wanneer de zon zal opgaan aan zo’n plaats, voor elke volgende dag.

c. De glans en de schittering, waarmee zij verschijnt. Zij is als een bruidegom, die uit zijn slaapkamer komt, rijk gekleed en versierd zo fraai als handen hem kunnen maken, er zelf aangenaam uitziende en alles rondom hem aangenaam makende, want "de vriend van de bruidegom verblijdt zich met blijdschap om de stem van de bruidegom," Johannes.3:29.

d. De vrolijkheid, waarmee zij haar omgang doet, hoewel die omgang zeer groot is, en zij geen ogenblik rust heeft, doet zij hem niet slechts in gehoorzaamheid aan de wet van haar schepping en ten dienste van de mensen, maar doet hem met blijdschap, *vrolijk als een held om het pad te lopen*. Met zodanige blijdschap en voldoening heeft Christus, de Zon van de gerechtigheid, het werk volbracht, dat Hem te doen was gegeven.

e. Haar algemenen invloed op deze aarde, niets is voor haar hitte verborgen, neen, zelfs geen metalen in de ingewanden van de aarde, waarop de zon ook invloed uitoefent.

III. Aan wie deze bekendmaking van de heerlijkheid Gods gedaan is, het is aan alle delen van de wereld, vers 4, Geen spraak en geen woorden zijn er, geen volk, want de volken werden verdeeld naar hun taal", Genesis 10:31, 32, waar hun stem niet wordt gehoord. *Hun richtsnoer gaat uit*

over de gehele aarde (vanonder de evennaar), en daarmee *hun redenen aan het einde van de wereld,* de eeuwige macht verkondigende van de God van de natuur, vers 5. De apostel maakt hier gebruik van als van een reden, waarom de Joden op hem en anderen niet vertoornd moesten zijn om hun prediking van het Evangelie aan de heidenen, daar toch God zelf zich reeds bekend gemaakt heeft aan de heidenwereld door de werken van de schepping en zich onder hen niet onbetuigd heeft gelaten, Romeinen 10:8, zodat zij, als zij afgodendienaars waren, zonder verontschuldiging zijn gelaten, Romeinen 1-20, 21 En diegenen waren niet te bestraffen of te berispen, die, door hun het Evangelie te prediken poogden hen van hun afgoderij te genezen. Als God deze middelen gebruikt heeft om hun afval te voorkomen en zij bleken geen uitwerking te hebben, dan hebben de apostelen wel gedaan met andere te gebruiken om hen er van af te brengen. Sommigen lezen de zin aldus: zij hebben geen spraak of taal, en toch wordt hun stem gehoord. Alle volken kunnen deze natuurlijke en onsterflijke predikers in hun eigen taal tot hen horen spreken, de grote werken Gods verkondigende.

Bij het zingen van deze verzen moeten wij God de eer geven van al het genot en het voordeel dat wij hebben van de hemellichten, maar toch over hen heenzien naar de Zon van de gerechtigheid.

Psalm 19:8-15

Gods heerlijkheid dat is Zijn goedheid jegens de mens wordt duidelijk waargenomen in de werken van de schepping, maar nog veel meer in en door de Goddelijke openbaring. De Heilige Schrift, een regel zijnde beide van onze plicht tot God en van onze verwachting van Hem, is van veel groter nut en weldadigheid voor ons dan dag of nacht, dan de lucht die wij inademen, dan het licht van de zon. De ontdekkingen van God door Zijn werken zouden hebben kunnen volstaan indien de mens aan zijn oprechtheid had vastgehouden, maar om hem uit zijn gevallen toestand op te heffen moesten andere maatregelen genomen worden: dat moest geschieden door het Woord van God. En hier:

I. Geeft de psalmist een beschrijving van de voortreffelijke eigenschappen en het nut van het Woord van God in zes volzinnen, vers 9-10 in ieder waarvan de naam *JHWH* herhaald is en het is geen ijdele herhaling, want de wet heeft haar gezag en al haar voortreffelijkheid van de wetgever. Hier zijn zes onderscheiden titels van het Woord van God, waarin geheel de Goddelijke openbaring, voorschriften en beloften en inzonderheid het Evangelie, begrepen zijn. Hier zijn verscheidene goede eigenschappen ervan, die zijn goddelijke oorsprong bewijzen, en het aanbevelen in onze genegenheid en het verheffen boven alle andere wetten, en hier zijn verscheiden goede uitwerkingen van de wet op de geest van de mensen, die aantonen waartoe zij bestemd is, welk gebruik wij ervan moeten maken, en hoe wonderbaar de kracht is van de Goddelijke genade, waarvan zij vergezeld gaat en waardoor zij werkt.

1. *De wet des Heeren is volmaakt, zij* is volkomen vrij van alle bederf, vrij van alle goed en volkomen geschikt voor het doel, waarvoor zij bestemd is, zij maakt "de mens Gods volmaakt," 2 Timotheus 3:17. Niets kan er aan toegevoegd worden, niets kan er van afgenomen worden. Zij is nuttig om de ziel te bekeren, ons terug te brengen tot onszelf, tot onze God, tot onze plicht, want zij toont ons onze zondigheid en ellende in ons afwijken van God en de onvermijdelijke noodzakelijkheid van tot Hem terug te keren..

2. *De getuigenis des Heeren* (die voor Hem bij ons getuigt) is *gewis,* onbetwistbaar en onaantastbaar zeker, wij kunnen er geloof aan hechten, er op vertrouwen, en er gerust op zijn dat zij ons niet zal misleiden. Zij is een ontwijfelbare ontdekking van Goddelijke waarheid, een vaste leiding op de weg van de plicht, zij is een bron van levende vertroostingen en een vaste grond van de hoop. Zij is nuttig om ons wijs te maken, wijs tot zaligheid, 2 Timotheus 3:15. Zij zal ons een inzicht geven in Goddelijke dingen en een vooruitzicht op toekomstige dingen. Zij zal ons gebruiken in het beste werk en ons onze ware belangen verzekeren. Zij zal zelfs de eenvoudigen, die niet zeer bekwaam of schrander zijn ten opzichte van de dingen van deze wereld, wijs maken voor hun ziel en de eeuwigheid. Zij, die nederig eenvoudig zijn, zich bewust zijn van hun dwaasheid, en onderwezen willen worden, zullen door het woord van God wijs worden gemaakt Psalm 25:9.

3. *De bevelen des Heeren* (uitgevaardigd door Zijn gezag en verbindend voor allen) *zijn recht,* nauwkeurig overeenkomende met de eeuwige regels beginselen van goed en kwaad, dat is met het rechte verstand van de mens en de rechten raad van God. Al Gods bevelen van alles zijn recht, Psalm 119:128, juist zoals zij moeten wezen, en zij zullen ons tot recht en rede brengen als wij ze ontvangen en er ons aan onderwerpen, en, omdat zij recht zijn *verblijden* zij *het hart.* Zoals wij de wet in de handen van Christus zien, geeft zij oorzaak tot blijdschap, en als zij in ons hart geschreven is, legt zij de grond voor eeuwigdurende vreugde.

4. *Het gebod des Heeren is zuiver,* het is helder, zonder duisterheid, het is rein, zonder schuim of bezoedeling. Het is zelf gelouterd van alle bijmengselen, en het is reinigend voor allen, die het ontvangen en omhelzen. Het is het gewone middel, gebruikt door de Geest, om de ogen te verlichten, het brengt ons tot het besef van onze zonde en ellende, en leidt ons op de weg van onze plicht.

5. *De vreze des Heeren* (ware Godsvrucht voorgeschreven in het Woord, heersende in het hart en beoefend in het leven, *is rein. Zij* is zelf rein en zal ons rein maken, Johannes 15:3, zij zal onze weg reinigen, Psalm 119:9, en *zij bestaat tot in eeuwigheid, zij is* van altijddurende verplichting en kan nooit opgeheven of afgeschaft worden. De ceremoniële wet is sinds lang weggedaan maar de wet betreffende de vreze Gods is altijd dezelfde. De tijd zal de aard van zedelijk goed en kwaad niet veranderen.

6. *De rechten des Heeren,* al Zijn voorschriften, die gegeven zijn naar oneindige wijsheid, *zijn waar, zij* zijn allen gegrond op de heiligste en meest ontwijfelbare waarheden, zij zijn *rechtvaardig,* allen in overeenstemming met natuurlijke billijkheid, en zij zijn die *samen,* of *geheel en al,* er is in geen ervan enigerlei ongerechtigheid.

II. Hij drukt zijn grote waardering uit voor het Woord van God, en het grote voordeel, dat hij er van had en nog verder hoopte te hebben, vers 11, 12.

1. Zie hoe hij de geboden Gods op hoge prijs stelt. Het is de aard van alle Godvruchtigen dat zij hun Godsdienst en het Woord van God:

a. Verre verkiezen boven alle de schatten van de wereld. Zij *zijn begeerlijker dan goud, ja dan veel fijn goud.* Goud is van de aarde aards, maar genade is het beeld van het hemelse. Goud is slechts voor het lichaam en de zaken van de tijd, maar genade is voor de ziel en de belangen van de eeuwigheid.

b. Ver boven al de genoegens en genietingen van de zinnen. Het Woord van God, aangenomen door het geloof, is zoet voor de ziel, zoeter dan honing en honingzeem. De genoegens, van de zinnen zijn genietingen van dieren, en derhalve verlagen zij de grote ziel van de mens, de genoegens van de Godsdienst zijn de verlustiging van engelen en verheffen de ziel. De genoegens van de zinnen zijn bedrieglijk, teleurstellend, en zullen spoedig walging veroorzaken en nooit voldoening schenken, maar die van de Godsdienst zijn degelijk en bevredigend, en er is daarbij geen gevaar voor oververzadiging.

2. Zie welk gebruik hij maakt van de bevelen van Gods Woord. Uw *knecht wordt door dezelve klaarlijk vermaand.* Het Woord Gods is een woord van vermaning aan de kinderen van de mensen, het vermaant ons om onze plicht te doen, het waarschuwt ons voor de gevaren, die wij hebben te vermijden, Ezechiel 3:17, 33:7. Hij vermaant de goddeloze om op zijn goddelozen weg niet voort te gaan, en vermaant de rechtvaardige om van zijn goede weg niet af te wijken. Allen, die in waarheid knechten Gods zijn, nemen die vermaning ter harte.

3. Zie welk voordeel hij zich belooft van zijn gehoorzaamheid aan Gods geboden: in *het houden van die is grote loon. Zij,* die er een gewetenszaak van maken om hun plicht te doen, zullen er niet

alleen niets door verliezen, maar er onuitsprekelijk veel door winnen. Er is een loon, niet alleen *na*, maar ook *in*, het houden van Gods geboden, een tegenwoordig groot loon van gehoorzaamheid in gehoorzaamheid. Godsdienst is gezondheid en eer, vrede en vermaak, hij zal onze voorrechten, onze gerieflijkheden, lieflijk maken, en ons kruis, onze tegenspoeden, verlichten, het leven waarlijk kostelijk en de dood zelf begeerlijk maken.

III. Uit zijn vrome overpeinzingen komt hij tot enige goede gevolgtrekkingen omtrent de voortreffelijkheid van het Woord van God, want *door de wet is de kennis van de zonde.*

"Is het gebod aldus heilig, rechtvaardig en goed? *Wie zou dan de afdwalingen verstaan?* Wie het ook kunnen, ik kan het niet." Van de rechtheid van de Goddelijke wet leert hij zijn zonden zijn afdwalingen te noemen. Indien het gebod waar en rechtvaardig is, dan is iedere overtreding van het gebod een dwaling, als gegrond zijnde op een vergissing, iedere goddeloze handeling ontstaat uit het een of ander verdorven beginsel, het is een afwijking van de regel waarnaar wij moeten handelen, van de weg, waarop wij moeten gaan. Van de uitgestrektheid, het veelomvattende, de strengheid en nauwkeurigheid, en de geestelijke aard van Gods wet leert hij dat zijn zonden zo menigvuldig zijn dat hij haar aantal niet weet, en zo uiterst zondig dat hij er het snode en boze niet van verstaat. Wij zijn schuldig aan vele zonden, waarvan wij ons, door onze onachtzaamheid en partijdigheid voor onszelf, niet bewust zijn, veel waaraan wij ons schuldig hebben gemaakt hebben wij vergeten, zodat wij, al waren wij ook nog zo uitvoerig en omstandig in onze belijdenis van zonde, toch moesten eindigen met een *enzovoorts,* want God weet zeer veel meer kwaad van ons dan wij van onszelf weten. Wij overtreden allen in velen, en wie kan zeggen hoe menigmaal hij overtreedt? Het is goed dat wij onder de genade zijn, en niet onder de wet, want anders waren wij verloren.

2. Daaruit neemt hij aanleiding om te bidden tegen de zonde. Al de ontdekkingen van zonde die ons gedaan zijn door de wet, moeten ons uitdrijven naar de troon van de genade, om er te bidden, zoals David het hier doet:

A. Om genade ter vergeving. Zich niet instaat bevindende om al de bijzonderheden van zijn overtredingen te noemen, roept hij: Heere, *reinig mij van de verborgen afdwalingen,* die niet verborgen zijn voor God, voor Hem zijn er geen verborgen, en ook niet zulke alleen, die verborgen zijn voor de wereld, maar die verborgen waren voor hemzelf, voor zijn eigen opmerking. De beste mensen hebben reden om te vermoeden dat zij schuldig zijn aan vele verborgen fouten, en God te bidden hen te reinigen van die schuld en ze hun niet toe te rekenen want zelfs onze zonden van zwakheid en onachtzaamheid en onze verborgen zonden zouden ons verderf zijn, indien God met ons handelde naar wij verdienen. Zelfs verborgen fouten zijn verontreinigend, en maken ons ongeschikt voor gemeenschapsoefening met God, maar als zij vergeven zijn, dan zijn wij er van gereinigd, 1 Johannes 1:7.

B. Om genade om te helpen in een tijd van nood. Gebeden hebbende dat zijn zonden van zwakheid vergeven mogen worden, bidt hij dat hij teruggehouden mocht worden van zonden van de trotsheden, vers 14. Allen, die waarlijk berouw hebben van hun zonden en er vergeving voor hebben ontvangen, zijn in zorg om niet terug te vallen in zonde, niet weer te keren tot hun dwaasheid, zoals blijkt uit hun gebeden, die samenstemmen met dat van David hier. Let op:

a. Zijn bede: "Houd mij terug van mij ooit schuldig te maken aan moedwillige zonde van trotsheid." Wij behoren te bidden dat wij teruggehouden mogen worden van zonden van de zwakheid, maar inzonderheid van trotsheden, die God het meest beledigen, de consciëntie wonden, onze vertroostingen doen opporren en onze hoop doen wankelen. "Laat die niet over mij heersen, laat mij nooit zo'n zonde ter wille zijn, er nooit de slaaf van worden."

b. Zijn pleitgrond. Dan zal ik *oprecht* zijn, ik zal oprecht blijken te wezen, ik zal het bewijs en de troost behouden van mijn oprechtheid, *en rein zijn van grote overtreding* zo noemt hij de zonde van de trotsheden, het is de zonde met opgeheven hand, waarvoor geen offerande werd aangenomen, Numeri 15:28-30. Zonden van de trotsheden zijn zeer snood en gevaarlijk, zij die zondigen tegen de overtuiging en de vermaningen van hun eigen geweten, in minachting en trotsering van de wet, die zondigen met opgeheven hand, begaan zonde van de trotsheden, en dat is een grote overtreding. Zelfs Godvruchtige mensen moeten zichzelf wantrouwen, bevreesd zijn om zonden van de trotsheden te begaan, ja, al is het ook dat zij er door Gods genade totnutoe vrij van zijn gebleven. Laat niemand hooggevoelende zijn maar vrezen. Zozeer aan gevaar blootgesteld zijnde is het ons zeer nodig om God te bidden ais wij voorwaarts gaan naar trotsheden, om ons ervan terug te houden, hetzij dat Hij door Zijn voorzienigheid de verzoeking voorkomt, of ons door Zijn genade er over doet zegevieren.

3. Hij neemt er aanleiding uit om nederig te bidden dat zijn overdenkingen Gode welbehaaglijk mogen wezen, vers 15. Let op het verband hiervan met hetgeen vooraf is gegaan. Hij bidt God hem terug te houden van zonde en dan bidt hij dat hetgeen hij denkt en doet Hem welbehaaglijk moge wezen want als wij onze zonden begunstigen, dan kunnen wij niet verwachten, dat God ons en onze dienst gunstig zal zijn, Psalm 66:18.

Merk op:

a. Wat zijn diensten waren: *de woorden van zijn mond en de overdenkingen van zijn hart*, zijn heilige genegenheden, die Gode geofferd werden. De vrome overdenkingen van het hart moeten niet gesmoord maar uitgedrukt worden in woorden uit onze mond, tot eer van God en tot stichting van anderen, en de woorden van onze mond in gebed en lofzegging moeten niet vormelijk zijn maar voortkomen uit de overdenking van ons hart, Psalm 45:2.

b. Wat zijn zorg was aangaande deze diensten: dat zij Gode welbehaaglijk zouden zijn immers wat zouden zij ons anders baten? Gode welbehaaglijk te wezen, dat is zaligheid voor begenadigde zielen.

c. Wat hem aanmoedigde om hierop te hopen: het was dat God zijn sterkte en zijn verlosser was. Als wij in onze plichten van de Godsdienst hulp zoeken bij God als onze sterkte, dan kunnen wij hopen in die plichten Gode welbehaaglijk te zullen zijn, want door Zijn sterkte zullen wij bij Hem overmogen.

Bij het zingen hiervan moet ons hart zeer getroffen zijn door de voortreffelijkheid van het Woord van God, zeer ontroerd zijn door het kwaad van de zonde, het gevaar waarin wij verkeren door de zonde, en hulp er tegen afsmeken van de hemel.

PSALM 20

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. (20:2) De HEERE verhore u in den dag der benauwdheid; de Naam van den God Jakobs zette u in een hoog vertrek.
2 (20:3) Hij zende uw hulp uit het heiligdom, en ondersteune u uit Sion.
3 (20:4) Hij gedenke al uwer spijsofferen, en make uw brandoffer tot as. Sela.
4 (20:5) Hij geve u naar uw hart, en vervulle al uw raad.
5 (20:6) Wij zullen juichen over Uw heil, en de vaandelen opsteken in den Naam onzes Gods. De HEERE vervulle al uw begeerten.
6 (20:7) Alsnu weet ik, dat de HEERE Zijn Gezalfde behoudt; Hij zal Hem verhoren uit den hemel Zijner heiligheid; het heil Zijner rechterhand zal zijn met mogendheden.
7 (20:8) Dezen vermelden van wagens, en die van paarden; maar wij zullen vermelden van den Naam des HEEREN, onzes Gods.
8 (20:9) Zij hebben zich gekromd, en zijn gevallen; maar wij zijn gerezen en staande gebleven.
9 (20:10) O HEERE! behoud; die koning verhore ons ten dage van ons roepen.

Het is de wil van God dat gedaan worden smekingen, gebeden, voorbiddingen, dankzeggingen voor alle mensen in het bijzonder voor koningen en allen die in hoogheid zijn. Deze psalm is een gebed, en de volgende een dankzegging voor de koning. David was een krijgshaftig vorst, die veel oorlog voerde. Deze psalm werd geschreven hetzij bij gelegenheid van een bijzondere krijgstocht, of in het algemeen als een formulier van gebed voor hem in de dagelijkse Godsdienstoefening van de gemeente. In deze psalm kunnen wij opmerken:

I. Waarvoor zij voor de koning bidden, vers 2-5.

II. Met welke verzekerdheid zij het bidden. Het volk en de vorst juichen vers 6, 7. beide tezamen in vers 8, 9, en zo besluit hij met een gebed tot God om verhoring vers 10. Hierin kan David wel beschouwd worden als een type van Christus, wiens koninkrijk en belangen onder de mensen de kerk van alle eeuwen van harte toegedaan was.

Psalm 20:1-6

Dit gebed voor David heeft tot opschrift: *een psalm van David,* en het was ook volstrekt niet ongerijmd dat hij, die schreef gedreven zijnde door de Heilige Geest, een formule van gebed heeft opgesteld om in de vergadering voor hem gebruikt te worden, voor hem en voor hen, die onder hem in hoogheid zijn. Ja het is zeer gepast dat zij, die de gebeden van hun vrienden begeren, hun zeer bijzonder zeggen wat zij wensen, dat zij van God voor hen zullen vragen. Zelfs grote en Godvruchtige mannen en zij, die wel weten hoe voor zichzelf te bidden, moeten de gebeden van anderen voor hen niet verachten, maar ernstig begeren, zelfs die van hen, die in alle opzichten hun minderen zijn. Paulus heeft dikwijls aan zijn vrienden gevraagd om voor hem te bidden. Magistraten, en zij, die in hoogheid zijn, behoren hoge achting te hebben voor biddende mensen, en hen aan te moedigen, daar zij hen als hun sterkte beschouwen, Zacheria 12:5, 10, en voor hen te doen wat zij kunnen ten einde deel te hebben aan hun gebeden en niets te doen om dat te verbeuren. Merk nu op:

I. Wat het is, dat hen geleerd wordt om van God voor de koning te vragen.

1. Dat God zijn gebeden zal verhoren. *De Heere verhoort u in de dag van de benauwdheid,* vers 2, en *de Heere vervulle al uw begeerten,* vers 6. Zelfs de voornaamste van de mensen kunnen in grote benauwdheid zijn. Het was dikwijls een dag van benauwdheid voor David zelf, een dag van teleurstelling en leed, van beroering en vertreding en verwarring. Noch door de kroon op zijn hoofd, noch door de genade in zijn hart zal hij gevrijwaard zijn tegen benauwdheid. Zelfs de grootste mannen moeten veel in het gebed wezen. Hoewel David een man van zaken en een krijgsman-was hij toch veel in het gebed, hield hij zich dikwijls bezig met oefeningen van de Godsvrucht. Hoewel hij profeten had en priesters en vele Godvrezende lieden onder zijn onderdanen om voor hem te bidden heeft hij zich daarom niet voor verontschuldigd gehouden om voor zichzelf te bidden. Laat niemand nut of voordeel verwachten van de gebeden van de kerk, of van de leraren, of van vrienden, voor hem, die in staat is om zichzelf te bidden, maar het verzuimt. De gebeden van anderen voor ons moeten begeerd worden, niet om de onze voor onszelf te vervangen, maar om ze te steunen. Gelukkig het volk, dat biddende vorsten heeft, op wier gebeden zij aldus *amen* kunnen zeggen.

2. Dat God in de gevaren van de strijd zijn persoon zal beschermen, zijn leven zal bewaren, *"de naam van de God van Jakob zette u in een hoog vertrek,* stelle u buiten het bereik van uw vijanden."

a. Laat God door Zijn voorzienigheid u veilig bewaren. God, die Jakob ten tijde van zijn benauwdheid heeft bewaard." David had helden tot zijn lijfwacht, maar hij geeft zich, en zijn volk geeft hem, over in de zorg en hoede van de almachtige God.

b. "Laat God door Zijn genade u vrijhouden van de vrees voor kwaad," Spreuken 18:10. "De naam des Heeren is een sterke toren," naar welke de rechtvaardigen door het geloof heen zullen lopen en veilig zullen wezen. Laat David bekwaam gemaakt worden om tot die sterke toren de toevlucht te nemen, zoals hij dikwijls gedaan heeft.

3. Dat God hem instaat zal stellen om voort te gaan met zijn ondernemingen voor het algemeen welzijn, dat Hij ten dage van strijd *hem hulp zal zenden uit het heiligdom, hem zal ondersteunen*

uit Sion, niet uit de gewone voorzienigheid, maar van de ark des verbonds en de bijzondere gunst, die God Zijn uitverkoren volk Israël toedraagt. Dat Hij hem zal helpen in vervulling van de beloften en in antwoord op de gebeden, gedaan in het heiligdom. Zegeningen uit het heiligdom zijn de lieflijkste zegeningen, het zijn de tekenen van Gods bijzondere liefde, de zegeningen van God, onze God. Ondersteuning uit Zion is geestelijke kracht, kracht in de ziel in de inwendige mens, en deze is het die wij het meest moeten begeren beide voor onszelf en voor anderen, in onze dienst en in ons lijden.

4. Dat God Zijn genadige aanneming wilde betuigen van de offeranden, die hij offerde met zijn gebeden, overeenkomstig de wet van die tijd, eer hij op deze gevaarlijke onderneming uitspring. *De Heere gedenke al uw spijsofferen en make uw brandofferen tot as*, vers 4, dat is: "De Heere geve u de overwinning en de voorspoed, die gij door gebed met offeranden van Hem gevraagd hebt, en daardoor een even volledig bewijs van Zijn aanneming van het offer, als Hij ooit gegeven heeft door het aan te steken met vuur van de hemel." Hieraan kunnen wij thans weten dat God onze geestelijke offeranden aanneemt, dat Hij alsdan door Zijn Geest een heilig vuur van Godvruchtige liefde ontsteekt in onze ziel en daarmee ons hart brandende maakt in ons.

5. Dat God al zijn ondernemingen en edele plannen voor het algemeen welzijn met de begeerde voorspoed zal kronen, vers 5. *Hij geve u naar uw hart* Daar konden zij om bidden in het geloof, want zij wisten dat David een man was naar Gods hart en niets zou bedenken of ondernemen dan hetgeen Hem welbehaaglijk was. Zij, die er zich op toeleggen om God te verheerlijken, kunnen verwachten dat God op de een of andere wijze naar hun wens zal doen, en zij, die wandelen in Zijn raad, kunnen zich vleien dat Hij hun raad zal vervullen. *Als gij een zaak besluit zo zal zij u bestendig zijn.*

II. Welk vertrouwen zij hadden dat zij een antwoord van vrede zullen ontvangen op deze beden voor henzelf en voor hun goede koning, vers 6. " *Wij zullen juichen over uw heil." Wij,* die onderdanen zijn, zullen juichen over de bewaring en de voorspoed van onze vorst, of liever "over Uw heil, o God, over Uw macht en Uw belofte om te behouden zullen wij juichen, daarop steunen wij, en wij zullen grotelijks reden hebben om er ons over te verblijden in de uitkomst." Aan hen, die hun oog gericht hebben op het heil des Heeren zal het hart vervuld worden van de blijdschap van dat heil: wij *zullen de vaandels opsteken in de naam van onze God.*

1. Wij zullen strijd voeren in Zijn naam, wij zullen wel toezien dat onze zaak goed is, en dat bij iedere krijgstocht Zijn eer en verheerlijking ons doel is, wij zullen Zijn mond om raad vragen en Hem medenemen op onze tocht, wij zullen Zijn leiding volgen, Zijn hulp afsmeken, er op bouwen, en de uitkomst aan Hem overlaten." David trok op tegen Goliath in de naam van de Heere van de heirscharen, 1 Samuel 17:45.

2. Wij zullen onze overwinningen vieren in naam. Als wij in triomf onze vaandels opsteken en onze trofeeën oprichten, het zal wezen in de naam van onze God, Hij zal al de eer ontvangen van onze voorspoed, en geen werktuig zal enig deel ontvangen van de eer, die Hem alleen toekomt.

Bij het zingen hiervan behoren wij onze hartelijke goede wensen tot God op te zenden voor de goede regering, waar wij onder leven en voor de voorspoed ervan. Maar wij kunnen nog verder zien: deze gebeden voor David zijn profetieën betreffende Christus, de Zoon van David, en aan Hem

zijn zij overvloedig verhoord, Hij ondernam het werk van onze verlossing en voerde strijd tegen de machten van de duisternis. In de dag van de benauwdheid, toen Zijn ziel bedroefd was tot de dood toe heeft de Heere hem verhoord uit de vrees, Hebreeen 5:7, "Hem hulp gezonden uit het heiligdom," een engel van de hemel om Hem te versterken, kennis genomen van Zijn offerande, toen Hij Zijn ziel tot een offer heeft gesteld voor de zonde, Zijn brandoffer aangenomen en het tot as gemaakt het vuur, dat de zondaar had moeten verteren, verteerde het offer, waarin God een welbehagen had. En Hij gaf Hem naar Zijn hart, heeft Hem van de arbeid van Zijn ziel doen zien en Hem verzadigd doen worden, Zijn welbehagen door Zijn hand gelukkiglijk doen voortgang, verhorende al Zijn beden voor Hemzelf en voor ons, want Hem heeft de Vader altijd gehoord, Zijn voorbede is altijd overmogend.

Psalm 20:7-10

I. Hier zien wij David zelf juichen en zich verblijden in zijn delen in de gebeden van de Godvruchtigen, vers 7. *Alsnu weet ik, ik* die de psalm schrijf, weet het *dat de Heere Zijn gezalfde behoudt,* omdat Hij het hart van het zaad van Jakob opgewekt heeft om voor hem te bidden." Het is voor vorst en volk een goed teken als God de geest van het gebed over hen uitstort. Als Hij ziet dat wij Hem zoeken dan zal Hij van ons gevonden worden, als Hij ons doet hopen op Zijn woord, dan zal Hij Zijn woord aan ons bevestigen. Nu zovelen die invloed hebben in de hemels voor hem bidden, twijfelt hij niet of God zal hem verhoren en hem een antwoord des vredes geven dat:

1. Van boven zal komen, Hij zal hem verhoren uit de hemel van Zijn heiligheid, waarvan het heiligdom een type was.

2. Uitwerking doen hier beneden. Hij zal *hem verhoren met de behoudende kracht van Zijn rechterhand,* vers 7. Hij zal een werkelijk antwoord geven op de gebeden van zijn vrienden voor hem, niet door een brief of een mondelinge boodschap, maar door hetgeen veel beter is: door Zijn rechterhand, door de behoudende en reddende kracht van zijn rechterhand. Hij zal het doen blijken dat Hij hem verhoort door hetgeen Hij voor hem doen zal.

II. Zijn volk, juichende in God en in hun betrekking tot Hem, en in Zijn openbaring van Zichzelf aan hen, waardoor zij zich onderscheiden van hen, die zonder God in de wereld leven.

1. Zie het verschil tussen wereldse mensen en Godvruchtige mensen in hetgeen, waarop zij vertrouwen, vers 8. De kinderen van deze wereld vertrouwen op ondergeschikte oorzaken, en denken dat alles wel is indien deze hun slechts gunstig zijn, zij vertrouwen op paarden en wapens, en hoe meer zij van deze te velde kunnen brengen, zoveel zekerder zijn zij van voorspoed in de strijd. Waarschijnlijk had David hier het oog op de Syriërs, wier strijdmacht merendeels bestond uit wagens en ruiters, zoals wij bevinden in de geschiedenis van Davids overwinningen over hen, 2 Samuel 8:4, 10:18. "Maar," zeggen de Israelieten, wij hebben wagenen noch paarden om op te vertrouwen, ook hebben wij die niet nodig, en al hadden wij ze ook, wij zouden toch daar onze hoop van voorspoed niet op vestigen, maar wij zullen vermelden de naam van de Heere onze God, steunen op die naam en op de betrekking, waarin wij tot Hem staan als de Heere onze God, en de kennis, die wij van Hem hebben door Zijn naam, dat is al hetgeen waardoor Hij zich bekendmaakt: dat zullen wij vermelden, en de herinnering eraan zal ons aanmoedigen. Zij, die God en Zijn naam tot hun lof maken, kunnen God en Zijn naam tot hun vertrouwen stellen.

2. Zie het verschil in de uitkomst van hun vertrouwen, en daarnaar moeten wij over de wijsheid van de keus oordelen. De dingen zijn wat zij blijken te zijn. Zie wie beschaamd zullen worden in hun vertrouwen, en wie niet, vers 9. "Zij, die op hun wagenen en paarden vertrouwen, worden naar beneden gebracht, ze vallen, en hun wapenen en paarden hebben hen zo weinig gered, dat zij integendeel bijgedragen hebben om hen ter neer te werpen, hen tot een zoveel gemakkelijker en rijker prooi te maken van de overwinnaar, 2 Samuel 8:4. Maar wij, die vertrouwen op de naam van de Heere onze God, zijn niet slechts staande gebleven, maar gerezen, hebben veld gewonnen op de vijand, en over hem getriomfeerd." Een gelovig, gehoorzaam vertrouwen op God en Zijn naam is het zekerste middel tot verhoging en bevestiging om te rijzen en overeind te staan, en dit zal ons van dienst zijn als het schepsel faalt, die er op vertrouwen.

I. Zij besluiten hun gebed voor de koning met een *schenk de koning de overwinning Heere* vers 10. Gelijk wij dit vers lezen, kan het genomen worden als een gebed, dat God de koning niet alleen zal zegenen, "Behoud, Heere, geef hem voorspoed, maar hem een zegen zal maken voor hen. Laat de koning ons horen als wij tot hem roepen om gerechtigheid en genade." Zij, die goeds van hun overheden willen hebben, moeten aldus voor hen bidden, want evenals alle andere schepselen, zijn zij datgene voor ons en niets meer wat God hen voor ons maakt. Of het kan zien op de Messias, die Koning van de koningen, "*laat* Hem ons horen, als wij tot Hem roepen" laat Hem tot ons komen, overeenkomstig de beloften, op de bestemde tijd, laat Hem onze gebeden Zijn Vader aanbieden Vele taalgeleerden geven echter een andere lezing aan dit vers, door de komma te verplaatsen: *Heere, behoud de koning, en hoor ons als wij roepen,* en dan is het de korte inhoud van de gehele psalm en zo is het opgenomen in de Engelse liturgie. O *Heere, behoud de koning, en wil ons genadiglijk verhoren als wij tot U roepen.*

Bij het zingen van deze verzen moeten wij onszelf aanmoedigen om op God te vertrouwen en onszelf opwekken om, naar wij gehouden en verplicht zijn, veel te bidden voor hen, die over ons gesteld zijn, opdat Wij onder hen een stil en gerust leven leiden mogen in alle Godzaligheid en eerbaarheid.

PSALM 21

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. (21:2) O HEERE! de koning is verblijd over Uw sterkte; en hoezeer is hij verheugd over Uw heil!
2 (21:3) Gij hebt hem zijns harten wens gegeven, en de uitspraak zijner lippen hebt Gij niet geweerd. Sela.
3 (21:4) Want Gij komt hem voor met zegeningen van het goede; op zijn hoofd zet Gij een kroon van fijn goud.
4 (21:5) Het leven heeft hij van U begeerd. Gij hebt het hem gegeven; lengte van dagen, eeuwiglijk en altoos.
5 (21:6) Groot is zijn eer door Uw heil; majesteit en heerlijkheid hebt Gij hem toegevoegd.
6 (21:7) Want Gij zet hem tot zegeningen in eeuwigheid; Gij vervrolijkt hem door vreugde met Uw aangezicht.
7 (21:8) Want de koning vertrouwt op den HEERE, en door de goedertierenheid des Allerhoogsten zal hij niet wankelen.
8 (21:9) Uw hand zal alle vijanden vinden; uw rechterhand zal uw haters vinden.
9 (21:10) Gij zult hen zetten als een vurige oven ter tijd uws toornigen aangezichts; de HEERE zal hen in Zijn toorn verslinden, en het vuur zal hen verteren.
10 (21:11) Gij zult hun vrucht van de aarde verdoen, en hun zaad van de kinderen der mensen.
11 (21:12) Want zij hebben kwaad tegen U aangelegd; zij hebben een schandelijke daad bedacht, doch zullen niets vermogen.
12 (21:13) Want Gij zult hen zetten tot een wit; met Uw pezen zult Gij het op hun aangezicht toeleggen.
13 (21:14) Verhoog U, HEERE! in Uw sterkte; zo zullen wij zingen, en Uw macht met psalmen loven.

I. Gelijk de vorige psalm een gebed was voor de koning, dat God hem zou beschermen en voorspoedig zou maken, zo is deze een dankzegging voor de voorspoed, waarmee God hem heeft gezegend. Voor hen voor wie wij gebeden hebben, behoren wij ook te danken, inzonderheid voor koningen, in wier voorspoed wij delen Hier wordt hen geleerd: Hem geluk te wensen met zijn overwinningen en de eer, die hij verkregen heeft, vers 2-7..

II. Te vertrouwen op de macht van God om net verderf van de vijanden van zijn koninkrijk te voltooien, vers 14. Hierin wordt gezien op de Messias, de vorst, en de heerlijkheid van zijn koninkrijk, want onderscheidene passages in deze psalm zijn meer toepasselijk op Hem dan op David zelf.

Psalm 21:1-7

David spreekt hier in de eerste plaats voor zichzelf, belijdende dat zijn blijdschap was in Gods sterkte en in Zijn heil, en niet in de sterkte of in de voorspoed van zijn heirlegers. Hij leidt ook zijn onderdanen er toe om zich hierin met hem te verblijden, en Gode al de eer te geven van de overwinningen, die hij heeft behaald, en in dat alles heeft hij het oog op Christus, van wiens overwinningen over de machten van de duisternis Davids overwinningen slechts schaduwen waren.

1. Zij stemmen in met de koning, verheugen zich met hem, vers 2. "De koning is verblijd, hij verblijdt zich over Uw sterkte, en dat doen ook wij, wat de koning behaagt, behaagt ons, 2 Samuel 3:36. Gelukkig het volk, van welks koning het de aard is om Gods sterkte tot zijn betrouwen te maken en Gods heil tot zijn blijdschap, die een welbehagen heeft in de toeneming van Gods koninkrijk, en op God vertrouwt om hem te helpen in alles wat hij doet in de dienst ervan. Onze Heere Jezus heeft in Zijn grootse onderneming gesteund op de hulp van de hemel en zich verheugd in het vooruitzicht op het grote heil, de verlossing, die Hij er door teweeg zou brengen.

2. Zij geven God al de lof voor hetgeen, waarover de koning zich verblijdt.

A. Dat God zijn gebeden heeft verhoord vers 3. Gij *hebt hem de wens van zijn hart gegeven* (en er wordt geen ander gebed aangenomen dan dat de begeerte van het hart is) juist hetgeen dat zij van God voor hem gevraagd hebben, Psalm 20:5. Gods verhoring van het gebed eist zeer bijzonder onze nederige, dankbare lof. Als God aan Christus de heidenen geeft tot Zijn erfdeel, Hem zaad geeft te zien en Zijn voorbede voor alle gelovigen aanneemt, dan geeft Hij Hem de begeerte van Zijn hart.

B. Dat God hem verrast heeft met gunsten zijn verwachtingen zeer verre had overtroffen vers 4. *Gij komt hem voor met zegeningen van het goede.* Al onze zegeningen zijn zegeningen van het goede, en allen hebben wij te danken niet aan enigerlei verdienste van ons, maar zuiver en alleen aan Gods goedheid. Maar de psalmist acht het zeer bijzonder lieflijk, dat deze zegeningen op voorkomende wijze geschonken waren, dat boeide zijn oog, dat verruimde zijn ziel, dat maakte God dierbaar voor hem. Als Gods zegeningen vroeger komen dan wij ze verwachtten en rijker blijken te zijn dan wij ze ons voorstelden, als zij geschonken worden eer wij er om gebeden hebben, eer wij er voor gereed waren, ja toen wij het tegenovergestelde vreesden, dan kan in waarheid worden gezegd dat Hij er ons mee is voorgekomen. Voor het mensdom was nooit enigerlei gunst meer voorkomend dan onze verlossing door Christus en al de gezegende vruchten van Zijn Middelaarswerk.

C. Dat God hem bevorderd had tot de hoogste eer en de uitgestrektere macht. *Op zijn hoofd zet Gij een kroon van fijn goud,* en Hij behield haar daar toen zijn vijanden poogden haar van zijn hoofd af te werpen." Kronen zijn ter beschikking Gods, geen hoofd draagt er een, of God moet er haar plaatsen, of het is in oordeel over het land dan wel in goedertierenheid, dat zal blijken in de uitkomst. Op het hoofd van Christus heeft God nooit een kroon van goud gezet, maar eerst van doornen en daarna van heerlijkheid

D. Dat God hem verzekerd had van de bestendigheid van zijn koninkrijk, en daarin had Hij meer voor hem gedaan, dan hij kon bidden of denken, vers 5. "Als hij uitging op een gevaarlijke tocht, dan heeft hij leven van U gevraagd, het leven, dat hij dan in zijn hand gesteld heeft, en Gij hebt hem

dat niet slechts gegeven, maar daarbij nog lengte van dagen eeuwiglijk en altoos-hebt niet slechts zijn leven verlengd boven zijn verwachting, maar hem de verzekering gegeven van een zalige onsterflijkheid in een toekomstige staat en van de bestendigheid zijns koninkrijks in de Messias, die uit zijn lenden zal voortkomen." Zie hoe hetgeen God schenkt dikwijls onze verwachtingen overtreft, en leid daaruit af hoe rijk Hij is in genade voor hen, die Hem aanroepen Zie ook de lengte van dagen van Christus' koninkrijk en verblijd er u in. Hij is gestorven opdat wij door Hem zonden leven, maar Hij leeft, en leeft tot in eeuwigheid, en *aan de grootheid Zijner heerschappij en Zijn vrede zal geen einde zijn,* en omdat Hij aldus leeft, zullen ook wij leven.

E. Dat God hem tot de hoogste eer en waardigheid had bevorderd, vers 6

"Groot is zijn eer, ver overtreffende die van alle naburige vorsten in het heil, dat Gij voor hem en door hem hebt gewrocht." De heerlijkheid, waarnaar de eerzucht van iedere Godvruchtige uitgaat, is het heil des Heeren te zien, *majesteit en heerlijkheid hebt Gij hem toegevoegd, als* een last, die hij moet dragen, een opdracht, waarvan hij rekenschap zal moeten geven. Jezus Christus "heeft van God de Vader eer en heerlijkheid ontvangen," 2 Petrus 1:17, de heerlijkheid, die Hij bij Hem had eer de wereld was, Johannes 17-5 En op Hem is de last gelegd van universele regering, en Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde.

F. Dat God hem de voldoening heeft gegeven van het kanaal van zegen te zijn voor het mensdom, vers 7. " *Gij zet hem tot zegeningen in eeuwigheid. Gij* hebt hem tot een algemene, eeuwige zegen gemaakt voor de wereld, in wie de geslachten van de aarde zijn gezegend en gezegend zullen wezen, en zo hebt Gij hem uitermate verblijd met de steun, die Gij verleend hebt aan zijn onderneming en aan hemzelf in de volvoering ervan." Zie hoe de geest van de profetie hier trapsgewijze opklimt tot hetgeen bijzonder eigen is aan Christus, want niemand buiten Hem is gezegend tot in eeuwigheid, en nog veel minder een zegen tot in eeuwigheid in de uitnemende, hoge zin van die uitdrukking, en van Hem is gezegd dat God Hem verzadiging van vreugde heeft gegeven met Zijn aangezicht.

Bij het zingen hiervan moeten wij ons verblijden in Zijn blijdschap en juichen in Zijn verhoging.

Psalm 21:8-14

De psalmist, zijn volk geleerd hebbende om met blijdschap en dankzegging terug te zien op hetgeen God voor hem en hen gedaan heeft, leert hen nu om met geloof en hoop en gebed voorwaarts te zien op hetgeen God nog verder voor hen doen zal. De *koning is verblijd in God,* vers 2, en daarom zullen wij dankbaar wezen, *de koning vertrouwt op God,* vers 8, en daarom zullen wij bemoedigd zijn De blijdschap en het vertrouwen van Christus, onze Koning, is de grond van al onze blijdschap en vertrouwen.

1. Zij vertrouwen op de vastheid en bestendigheid van Davids koninkrijk. *Door de goedertierenheid des Allerhoogsten,* en niet door zijn eigen verdienste of kracht, *zal hij niet wankelen.* Zijn staat van voorspoed zal niet verstoord worden, zijn geloof en hoop in God, die de steun is van zijn geest, zullen niet bewogen worden. De goedertierenheid van de Allerhoogste, de Goddelijke goedheid, macht en heerschappij, volstaat om ons geluk te verzekeren, en daarom moet ons vertrouwen in die goedertierenheid volstaan om al onze vrees tot zwijgen te brengen. God, aan Christus rechterhand zijnde in Zijn lijden, Psalm 16:8, en Hij aan Gods rechterhand zijnde in Zijn heerlijkheid, kunnen wij er zeker van wezen, dat Hij niet zal, niet kan, bewogen worden, maar tot in eeuwigheid zal zij n.

2. Zij vertrouwen, dat al de onboetvaardige, onverzoenlijke vijanden van Davids koninkrijk vernietigd zullen worden. De voorspoed, waarmee God tot nu toe Davids wapenen had gezegend, was hun een onderpand van de rust, die God hem geven zal van al zijn vijanden rondom, en een type van de algehele terneerwerping van al de vijanden van Christus, die niet wilden dat Hij over hen koning zou zijn Let op:

a. Hoe zijn vijanden beschreven worden. Het zijn de zodanigen, die hem haten vers 9 Zij haatten David omdat God hem zich heeft afgezonderd, zij haatten Christus omdat zij het licht haatten, maar beide werden zonder enigerlei rechtmatige oorzaak gehaat, en in beide werd God gehaat, Johannes 15:23, 25.

b. De bedoelingen van zijn vijanden, vers 12. *Zij hebben kwaad tegen U aangelegd, zij hebben een schandelijke daad bedacht,* zij gaven *voor* slechts tegen David te strijden, maar hun vijandschap was tegen God zelf gericht. Zij die het er op toelegden David te onttronen, legden het er eigenlijk op toe om te maken dat JHWH geen God zou zijn. Wat beraadslaagd en bedoeld wordt tegen de Godsdienst, en tegen de werktuigen door God verwekt, om hem te steunen en te bevorderen, is zeer boos en schadelijk, en God beschouwt het als bedacht en bedoeld tegen Hemzelf en zal er als zodanig rekenschap van eisen.

c. Hun teleurstelling, zij hebben bedacht en beraadslaagd wat zij niet ten uitvoer zullen kunnen brengen, *zij zullen niets vermogen,* vers 12. Hun boosaardigheid is machteloos, en zij *bedenken ijdelheid,* Psalm 2:1.

d. Hoe zij ontdekt worden, vers 9. *"Uwe hand zal al uw vijanden vinden,* al hebben zij zich ook nog zo kunstig vermomd onder betuigingen van vriendschap, al hebben zij zich ook bij de getrouwe onderdanen van dit koninkrijk gevoegd, zich met hen vermengd, *al* ontvlieden zij de gerechtigheid en verbergen zij zich in hun geheime schuilplaatsen, zal Uw hand hen toch vinden, waar zij ook zijn.

Aan Gods wrekend oog is geen ontkomen, het is niet mogelijk buiten het bereik van Zijn hand te komen. Rotsen en bergen zullen op het laatst geen betere schuilplaats of bedekking wezen dan vijgebladeren het in het eerst geweest zijn.

e. Hun verderf zal een algeheel verderf zijn, Lukas 19:27. Zij zullen verslonden en verteerd worden, vers 10. De hel, het deel van al de vijanden van Christus, is het volkomen verderf beide van lichaam en ziel. *Hun kroost zult Gij van de aarde verdelgen en hun nageslacht uit de mensenkinderen* vers 11. De vijanden van Gods koninkrijk in iedere eeuw zullen onder hetzelfde oordeel vallen, het gehele geslacht van hen zal ten slotte uitgeroeid worden, en alle tegenstaande heerschappij en macht en kracht zal teniet gedaan worden. De pijlen van Gods toorn zullen hen in verwarring brengen en doen vlieden, daar zij tegen hun aangezicht zijn gericht, vers 13. Dat zal het lot wezen van alle vermetele vijanden, die zich tegen God stellen. Het vuur van Gods toorn zal hen verteren, vers 10, zij zullen niet slechts in de vurige oven geworpen worden, Mattheus 13:42, maar Hij zal henzelf tot een vurige oven maken, zij zullen hun eigen pijnigers wezen, de verschrikkingen van hun eigen geweten zullen hun hel zijn. Zij, die Christus hadden kunnen hebben om over hen te heersen en hen te behouden, maar Hem verwierpen en tegen Hem streden, zullen bevinden dat zelfs de herinnering daaraan genoeg zal zijn om hen tot in alle eeuwigheid tot een vurige oven voor henzelf te maken, dat is de worm, die niet sterft.

In dit vertrouwen vragen zij van God, dat Hij nog voor Zijn gezalfde zal verschijnen, vers 14. Dat Hij voor hem zal handelen in Zijn sterkte door de onmiddellijke werkingen van Zijn macht als Heer van de heirscharen en Vader van de geesten weinig gebruik makende van middelen en werktuigen. En,

a. Hierdoor zal Hij zichzelf verhogen en Zijn eigen naam verheerlijken. "Wij hebben slechts weinig kracht, en zijn niet zo ijverig werkzaam voor U als wij behoorden te zijn, en dat is onze schande. Heere, neem het werk in Uw eigen handen, doe het zonder ons, en het zal U tot eer en heerlijkheid wezen."

b. Hierop zullen zij Hem verhogen: "Zo zullen wij zingen, en zoveel te meer juichend Uwe macht loven." Hoe minder God heeft van onze dienst als er een verlossing gewerkt wordt, hoe meer Hij van onze lof moet hebben als zij zonder ons gewerkt is.

PSALM 22

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op Aijeleth hasschachar. (22:2) Mijn God, mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten, verre zijnde van mijn verlossing, van de woorden mijns brullens?
2 (22:3) Mijn God! Ik roep des daags, maar Gij antwoordt niet; en des nachts, en ik heb geen stilte.
3 (22:4) Doch Gij zijt heilig, wonende onder de lofzangen Israels.
4 (22:5) Op U hebben onze vaders vertrouwd; zij hebben vertrouwd, en Gij hebt hen uitgeholpen.
5 (22:6) Tot U hebben zij geroepen, en zijn uitgered; op U hebben zij vertrouwd, en zijn niet beschaamd geworden.
6 (22:7) Maar ik ben een worm en geen man, een smaad van mensen, en veracht van het volk.
7 (22:8) Allen, die mij zien, bespotten mij; zij steken de lip uit, zij schudden het hoofd, zeggende:
8 (22:9) Hij heeft het op den HEERE gewenteld, dat Hij hem nu uithelpe, dat Hij hem redde, dewijl Hij lust aan hem heeft!
9 (22:10) Gij zijt het immers, die mij uit den buik hebt uitgetogen; die mij hebt doen vertrouwen, zijnde aan mijner moeders borsten.
10 (22:11) Op U ben ik geworpen van de baarmoeder af; van den buik mijner moeder aan zijt Gij mijn God.
11 (22:12) Zo wees niet verre van mij, want benauwdheid is nabij; want er is geen helper.
12 (22:13) Vele varren hebben mij omsingeld, sterke stieren van Basan hebben mij omringd.
13 (22:14) Zij hebben hun mond tegen mij opgesperd, als een verscheurende en brullende leeuw.
14 (22:15) Ik ben uitgestort als water, en al mijn beenderen hebben zich vaneen gescheiden; mijn hart is als was, het is gesmolten in het midden mijns ingewands.
15 (22:16) Mijn kracht is verdroogd als een potscherf, en mijn tong kleeft aan mijn gehemelte; en Gij legt mij in het stof des doods.
16 (22:17) Want honden hebben mij omsingeld; een vergadering van boosdoeners heeft mij omgeven; zij hebben mijn handen en mijn voeten doorgraven.
17 (22:18) Al mijn beenderen zou ik kunnen tellen; zij schouwen het aan, zij zien op mij.
18 (22:19) Zij delen mijn klederen onder zich, en werpen het lot over mijn gewaad.
19 (22:20) Maar Gij, HEERE! wees niet verre; mijn Sterkte! haast U tot mijn hulp.
20 (22:21) Red mijn ziel van het zwaard, mijn eenzame van het geweld des honds.
21 (22:22) Verlos mij uit des leeuwen muil; en verhoor mij van de hoornen der eenhoornen.
22 (22:23) Zo zal ik Uw Naam mijn broederen vertellen; in het midden der gemeente zal ik U prijzen.
23 (22:24) Gij, die den HEERE vreest! prijst Hem; al gij zaad van Jakob! vereert Hem; en ontziet u voor Hem, al gij zaad van Israel!
24 (22:25) Want Hij heeft niet veracht, noch verfoeid de verdrukking des verdrukten, noch Zijn aangezicht voor hem verborgen; maar Hij heeft gehoord, als die tot Hem riep.
25 (22:26) Van U zal mijn lof zijn in een grote gemeente; ik zal mijn geloften betalen in tegenwoordigheid dergenen, die Hem vrezen.
26 (22:27) De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden; zij zullen den HEERE prijzen, die Hem zoeken; ulieder hart zal in eeuwigheid leven.
27 (22:28) Alle einden der aarde zullen het gedenken, en zich tot den HEERE bekeren; en alle geslachten der heidenen zullen voor Uw aangezicht aanbidden.
28 (22:29) Want het koninkrijk is des HEEREN, en Hij heerst onder de heidenen.

29 (22:30) Alle vetten op aarde zullen eten, en aanbidden; allen, die in het stof nederdalen, zullen voor Zijn aangezicht nederbukken; en die zijn ziel bij het leven niet kan houden.
30 (22:31) Het zaad zal Hem dienen; het zal den HEERE aangeschreven worden tot in geslachten.
31 (22:32) Zij zullen aankomen, en Zijn gerechtigheid verkondigen den volke, dat geboren wordt, omdat Hij het gedaan heeft.

De Geest van Christus, die in de profeten was, getuigt in deze psalm even duidelijk en volledig als overal elders in geheel het Oude Testament het lijden, dat op Christus komen zou en de heerlijkheid daarna volgende, 1 Petrus 1:k. Ongetwijfeld heeft David hier van Hem gesproken, en niet van zichzelf noch van enig ander mens. Veel er van wordt in het Nieuwe Testament uitdrukkelijk toegepast op Christus, het kan alles op Hem toegepast worden, en een gedeelte ervan kan alleen op Hem worden toegepast. De leidingen van Gods voorzienigheid met David waren zo buitengewoon, dat er, naar wij kunnen veronderstellen, enige wijze en Godvruchtige mannen geweest zijn, die in hem wel het beeld moesten zien van Hem, die komen zou. Maar inzonderheid moet het samenstellen van zijn psalmen, waarbij hij door de geest van de profetie op wonderbaarlijke wijze verre boven zijn eigen gedachte en bedoeling gevoerd werd, hem, naar wil wel kunnen veronderstellen, er ten volle van overtuigd hebben, dat hij niet slechts een vader was van de Messias, maar ook een beeld, een type van Hem. In deze psalm spreekt hij:

I. Van de vernedering van Christus, vers 2-22, waar David, als een type van Christus, klaagt over de zeer rampspoedige toestand, waarin hij zich bevindt, en dat wel in velerlei opzicht.

1. Hij klaagt, en mengt vertroostingen onder zijn klachten klaagt in vers 2, 3, maar vertroost zich in vers 4-6, klaagt wederom in vers 7-9, maar vertroost zich weer in vers 10, 11..

2. Hij klaagt, en mengt gebeden onder zijn klachten, klaagt over de macht en woede van zijn vijanden, vers 13-14, 17, 19, over zijn eigen lichamelijke zwakheid en verval, vers 15, 16, 18, maar bidt dat God niet verre van hem zijn zal, vers 12, 20, dat Hij hem redden en verlossen zal, vers 20-22.

II. Van de verhouding van Christus, dat Zijn onderneming tot heerlijkheid Gods zal zijn, vers 23-26, tot heil en blijdschap van Zijn volk, vers 27-30, en tot eeuwige bestendiging van Zijn koninkrijk, vers 31, 32. Bij het zingen van deze psalm moeten wij onze gedachten bepalen bij Christus, en zo aangedaan zijn door Zijn lijden, dat wij er de gemeenschap van ondervinden, en zo doordrongen zijn van Zijn genade, dat wij er de kracht en de invloed van gewaarworden.

Psalm 22:1-11

Sommigen menen Christus te zien in het opschrift van deze psalm *op Ajeleth hasschachar de hinde des dageraads,* Christus is als de vlugge ree op de bergen van de specerijen, Hooglied 8:14, als de lieflijke hinde en het aangename steengeitje voor alle gelovigen, Spreuken 5:19, evenals Nafthali bij een losgelaten hinde vergeleken wordt zo geeft hij schone woorden, Genesis 49:21. Hij is de hinde des dageraads, door de raad Gods van eeuwigheid afgetekend en aangewezen om ter neergeworpen te worden door de honden, die Hem hebben omsingeld vers 17. Anderen echter denken dat deze woorden slechts de melodie aanduiden, waarop de psalm gezongen moest worden.

In deze verzen hebben wij:

I. Een droeve klacht over het zich terugtrekken van God, vers 2,3. Dit kan toegepast worden op David en ieder ander kind van God dat onder het gemis van de tekenen van Zijn gunst, gebukt gaande onder de last van zijn misnoegen, kermt en brult, als iemand, die overstelpt is van smart en angst en vurig bidt om hulp en uitkomst, zich verlaten gevoelende van God, niet geholpen, niet verhoord wordt, maar Hem toch wederom en nogmaals aanroept: "Mijn God, mijn God", en dag en nacht tot Hem blijft roepen, vurig begerende dat Hij tot hem zal weer keuren. Geestelijke verlatenheid is voor de heiligen de zwaarste beproeving, als de bewijzen van hun kindschap omfloerst zijn, de Goddelijke vertroostingen wegblijven, hun gemeenschap met God afgebroken is, en de verschrikkingen Gods zich in slagorde tegen hen stellen, hoe treurig is dan hun ziel, hoe troosteloos hun vooruitzicht! Maar zelfs hun klacht over die zware last is een goed teken van geestelijk leven, en een bewijs dat de geestelijke zintuigen geoefend worden. Uit te roepen: Mijn God, waarom ben ik ziek, waarom ben ik arm?" zou een reden wezen om ontevredenheid en wereldsgezindheid te vermoeden. Maar: "*Waarom hebt Gij mij verlaten?"* dat is de taal van een hart, dat zijn geluk slechts vindt in Gods gunst. Als wij treuren over het zich terugtrekken van God, dan moeten wij Hem toch nog onze God noemen. Hem als de onze blijven aanroepen. Als wij het geloof van de verzekerdheid missen, dan moeten wij leven door het geloof van de getrouwe aanhankelijkheid: Hoe het ook zij: God is goed, en Hij is de mijne, al zou Hij mij doden, zal ik toch op Hem betrouwen, ofschoon Hij mij niet terstond verhoort, zal ik toch blijven bidden, op Hem blijven wachten, hoewel Hij zwijgt, zal ik niet zwijgen."

Maar het moet toegepast worden op Christus, want in de eerste woorden van deze klacht heeft Hij Zijn ziel voor God uitgestort, toen Hij aan het kruis hing, Mattheus 27:46, waarschijnlijk ging Hij voort met de volgende woorden en sommigen denken dat Hij de gehelen psalm heeft opgezegd, indien niet overluid (omdat zij bij de eerste woorden al spottende aanmerkingen hebben gemaakt) dan toch bij zichzelf, Christus heeft in Zijn lijden vurig tot Zijn Vader geroepen om Zijn gunst en nabijheid. Hij riep bij dag aan het kruis, en des nachts toen Hij in Zijn doodsbenauwdheid was in de hof. Hij heeft sterke roepingen en tranen geofferd tot Hem, die Hem kon verlossen, Hebreeen 5:7. Toch heeft God Hem verlaten, was Hij verre van Zijn verlossing, en heeft Hij Hem niet verhoord, en daarover heeft Hij meer geklaagd dan over Zijn lichamelijk lijden. God heeft Hem overgeleverd in de handen van Zijn vijanden, het was door Zijn bepaalde raad dat Hij werd gekruisigd en gedood, zonder dat Hij merkbare troost heeft ontvangen, maar Christus, zich zonde voor ons gemaakt hebbende, heeft de Vader Hem dienovereenkomstig onder de tegenwoordige druk gelegd van Zijn toorn en misnoegen tegen de zonde. *Het* "behaagde de Heere Hem te verbrijzelen Hij heeft Hem

smart aangedaan," Jesaja 53:10.15 Maar zelfs toen hield Hij vast aan Zijn betrekking tot Zijn Vader als Zijn God, die Hij nu diende, en bij wie Hij weldra verheerlijkt zou worden.

II. Zien wij hoe Hij zich hieromtrent bemoedigt, vers 4-6. Hoewel God Hem niet verhoorde, Hem niet hielp, zal Hij:

1. Toch goede gedachten koesteren van God: *Doch Gij zijt heilig,* niet onrechtvaardig, niet ontrouw, of onvriendelijk in wat Gij ook over mij beschikt, hoewel Gij Uw beproefd volk niet terstond te hulp komt, hebt Gij hen toch lief zijt Gij toch getrouw aan Uw verbond met hen, en steunt Gij toch de ongerechtigheid van hun vervolgers niet, Habakuk 1:13. En gelijk Gijzelf oneindig rein en oprecht zijt, zo verlustigt Gij U in de dienst van Uw oprecht volk, Gij *woont onder de lofzangen Israëls,* het behaagt U Uw heerlijkheid, genade en bijzondere tegenwoordigheid te openbaren onder Uw volk in het heiligdom waar zij tot U komen met hun lof, daar zijt Gij altijd bereid hun hulde te ontvangen, en van de tent van de samenkomst hebt Gij gezegd: *Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid.* Het geeft Gods verwonderlijke, nederbuigende goedheid te kennen jegens Zijn getrouwe aanbidders, dat, terwijl Hij de lof ontvangt van engelen, het Hem toch behaagt onder de lofzangen Israëls te wonen. En onder al onze klachten kan het ons vertroosten dat, hoewel God voor een wijle er doof voor schijnt te wezen, Hij toch zo'n welgevallen heeft aan hun lof, dat Hij hun te bestemder tijd reden zal geven om van toon te veranderen: *Hoop op God, want ik zal Hem nog loven.* In Zijn lijden had onze Heere Jezus het oog op Gods heiligheid om de eer daarvan te bewaren en te bevorderen, en op Zijn genade, waardoor Hij woonde onder de lofzangen Israëls, niettegenstaande de ongerechtigheid hunner heilige dingen.

2. Hij zal troost ontlenen aan de ervaring die de heiligen in vroegere tijden gehad hebben van het voordeel van geloof en gebed, vers 5,6. *Op U hebben onze vaders vertrouwd en Gij hebt hen uitgeholpen, tot U hebben zij geroepen en zijn uitgered,* daarom zult Gij te bestemder tijd ook mij verlossen, want nooit heeft iemand U tevergeefs gezocht. En Gij zijt nog dezelfde, dezelfde voor Uw volk, die Gij altijd geweest zijt. Zij waren onze vaders, en Uw volk is "bemind om van de vaderen wil," Romeinen 11:28. Het erfdeel des verbonds is bestemd tot instandhouding van het zaad van de gelovigen. Hij, die de God was van onze vaderen moet ook onze God zijn. Hiermede heeft onze Heere Jezus zich in Zijn lijden ondersteund, dat al de vaderen, die typen van Hem geweest zijn in Zijn lijden Noach, Jozef, David, Jona en anderen te bestemder tijd gered en verlost zijn geworden, en ook typen waren van Zijn verhoging, en daarom wist Hij dat ook Hij "niet beschaamd zal worden," Jesaja 50:7.

III. De klacht vernieuwd over een andere grief, namelijk de smaad en de minachting van de mensen. Deze klacht is volstrekt niet zo bitter als de vorige over het zich terugtrekken van God, maar gelijk dat een Godvruchtige zeer bijzonder treft, zo zal dit een edelmoedige ziel op het gevoeligst treffen, vers 7-9. Onze vaders waren geëerd, de patriarchen waren in hun tijd groot in de ogen van de wereld, Abraham Mozes, David, maar Christus is een worm en geen man. Het was een grote neerbuigende goedheid, dat Hij een man, een mens, is geworden, een graad afgedaald is, dat is en dat zal zijn de verwondering en bewondering van engelen, maar alsof dit nog te veel, te groot was om een man te zijn, wordt Hij een worm en geen man. Hij was *Adam, een gering man,* en *ennosh een man van smarten,* maar *lo ish geen gewichtig, aanzienlijk man,* want Hij heeft de gestalte van een dienstknecht aangenomen en "Zijn gelaat was verdorven, meer dan van iemand," Jesaja 52:14. Op zijn best genomen is de mens een worm, maar Hij werd een worm en geen man. Indien

Hij zich niet tot een worm had gemaakt, Hij had niet zo vertreden kunnen worden als Hij geweest is. Het woord betekent een worm, zoals die gebruikt werd om scharlaken of purper te verven, weshalve sommigen er een toespeling in zien op Zijn bloedig lijden. Zie de mishandelingen, die Hem werden aangedaan:

1. Hij werd gesmaad als een slecht man, een Godslasteraar, een sabbatschender, een wijnzuiper, een vals profeet, een vijand van de keizer, in verbond met de overste van de duivelen.

2. Hij was veracht van het volk, als een verachtelijk mens, niet de moeite waard om notitie van te nemen, Zijn vaderland heeft een slechte naam, Zijn bloedverwanten zijn arme handwerkslieden, Zijn volgelingen behoren niet tot de oversten of tot de Farizeën, maar tot het geringe volk.

3. Hij werd bespot als een dwaas, iemand, die niet slechts anderen bedroog maar ook zichzelf. Zo ver was het van hen om medelijden met Hem te hebben of zich om Hem te bekommeren, dat zij nog toededen aan Zijn lijden met al de gebaren en uitdrukkingen van de onbeschoftheid, Hem smadelijk Zijn val verwijtende, zij maakten zich vrolijk over Hem, spotten met Zijn lijden, zij *staken de lip uit, schudden het hoofd, zeggende: Hij heeft het op de Heere gewenteld, dat Hij hem nu uithelpe.* Onze Heere Jezus, op zich genomen hebbende om vergoeding te doen voor de oneer, Gode aangedaan door onze zonden, deed het door zich te onderwerpen aan de grootst mogelijke schande en versmaadheid.

IV. Ook hieromtrent schept Hij moed, vers 10, 11. De mensen verachten mij, maar Gij *zag het, die mij uit de buik hebt uitgetogen.* David en andere Godvruchtigen hebben dikwijls tot onze besturing zich hiermede bemoedigd dat God niet slechts *de God was van hun vaderen* zoals in vers 5, maar ook de God van hun kindsheid, die reeds vroeg begonnen is zorg voor hen te dragen, reeds zodra zij het aanzijn hadden ontvangen, en daarom hopen zij, dat Hij hen nooit zal verstouten of verlaten. Hij, die zo goed voor ons gezorgd heeft in die hulpeloze, nutteloze toestand, zal ons niet verlaten na ons zover gebracht te hebben, dat wij enigszins instaat zijn Hem te dienen. Zie het vroege voorbeeld van Gods voorzienige zorg over ons:

1. In de geboorte. Hij *heeft ons uit de buik uitgetogen,* anders zouden wij daar gestorven zijn, of gesmoord zijn in de geboorte. De bijzondere tijd van ieder mens begint met dit veelbetekenend bewijs van Gods voorzienigheid, zoals de tijd in het algemeen begon met de schepping, dat veelbetekenend bewijs van Zijn bestaan.

2. Aan de borst: "*Toen hebt Gij mij doen vertrouwen"* dat is: Gij hebt door mij van het levensonderhoud te voorzien en mij te beschermen tegen de gevaren, waaraan ik blootgesteld was, datgene voor mij gedaan, dat mij aanmoedigt om geheel mijn leven lang op U te vertrouwen." Gelijk de zegeningen van de borsten de zegeningen van de baarmoeder kronen, zo zijn zij ook onderpanden van de zegeningen van geheel ons leven. Voorzeker, Hij, die ons toen gevoed heeft, zal ons nooit van honger laten omkomen.

3. In onze vroege toewijding aan Hem, *op U ben ik geworpen van de baarmoeder af.* Hetgeen misschien verwijst naar zijn besnijdenis op de achtste dag, toen werd Hij door zijn ouders toevertrouwd en overgegeven aan God als zijn God in het verbond, want de besnijdenis was een zegel van het verbond, en dit moedigde Hem aan om op God te vertrouwen. Diegenen hebben

reden om zich vellig te achten, die zo spoedig, zo plechtig vergaderd werden onder de vleugelen van de Goddelijke majesteit.

4. In de ervaring, die wij hadden van Gods goedheid van die tijd af, gebleken in een onafgebroken reeks van bewaringen en voorzieningen, Gij ziet *man Gods* die voor mij hebt voorzien, over mij hebt gewaakt ten goede, *van de buik van mijn moeder aan zijt Gij mijn God*, van dat ik in de wereld ben gekomen tot op deze dag. En indien wij, zodra wij instaat waren om ons verstand te gebruiken, ons vertrouwen op God hebben gesteld, ons en onze weg Hem bevolen hebben, dan behoeven wij niet te twijfelen, of Hij zal "van de weldadigheid onder jeugd, van de liefde Dezer ondertrouw gedenken," Jeremia 2:2. Dit is van toepassing op onze Heere Jezus, over wiens vleeswording en geboorte. de Goddelijke voorzienigheid met zeer bijzondere zorg had gewaakt, toen Hij geboren werd in een stal, neergelegd werd in een kribbe, en terstond was blootgesteld aan de boosaardigheid van Herodes en genoodzaakt om te vluchten naar Egypte, "toen hij een kind was, heeft God hem liefgehad en Hem vandaar geroepen," Hosea 11:1. En de herinnering daaraan vertroostte Hem in Zijn lijden, de mensen smaadden Hem en ontmoedigden Hem in Zijn vertrouwen op God, maar God had Hem geëerd en Zijn vertrouwen op Hem aangemoedigd.

Psalm 22:12-22

In deze verzen hebben wij het lijden van Christus, en zien wij Christus bidden, hetgeen ons er toe leidt om kruisen te verwachten en om onder die kruisen op te zien tot God.

I. Hier is Christus lijden. David is voorzeker in benauwdheid en ellende geweest en omringd door vijanden, maar velen van de bijzonderheden, die hier genoemd zijn, zijn nooit waar geweest van David en moeten dus toegepast worden op Christus in de diepte van Zijn lijden en van Zijn vernedering.

1. Hij wordt hier verlaten door Zijn vrienden, benauwdheid en leed zijn nabij, en er is geen helper, niemand om Hem te ondersteunen vers 12. Hij heeft de wijnpers alleen getreden, want al Zijn discipelen hebben Hem verlaten en zijn gevlucht. Het is Gods eer om te helpen als alle andere hulp faalt.

2. Hij wordt hier omsingeld en beledigd door Zijn vijanden, de zodanigen, die van een hogere rang waren en vanwege hun kracht en woede vergeleken worden bij *varren, sterke stieren van Basan,* vers 13, vet en doorvoed, trots en gemelijk. Zo waren de overpriesters en ouderlingen, die Christus hebben vervolgd, en anderen, van mindere rang, die vergeleken worden bij honden, vers 17, vuil en gulzig, en onvermoeid in hun poging om Hem terneer te werpen. Er is een vergadering van boosdoeners, die tegen Hem samenspannen, vers 17, want de overpriesters waren in raadsvergadering bijeen om te beraadslagen over de middelen om Christus te grijpen. Deze vijanden waren talrijk en eenstemmig, velen, en die onder elkaar tegenstrijdige belangen hebben, zoals Herodes en Pilatus, zijn overeengekomen om Mij te omsingelen. Zij hebben hun komplot ver doorgevoerd, en schijnen hun doel bereikt te hebben want zij hebben Mij omringd, vers 13. Zij hebben Mij omsingeld, vers 17. Zij zijn geducht en dreigend, vers 14 :Zij *hebben hun mond tegen mij opgesperd, om Mij* te tonen, dat zij *Mij* zouden willen verslinden, en dat wel met even veel kracht en woestheid als waarmee een brullende uitgehongerde leeuw op zijn prooi toespringt.

3. Wij zien Hem hier gekruisigd, zelfs de manier van Zijn dood wordt beschreven, ofschoon die wijze van terdoodbrenging onder de Joden niet gebruikelijk was. Zij *hebben mijn handen en voeten doorboord,* vers 17, die aan het vloekhout genageld waren en waaraan het gehele lichaam hing, dat wel de heftigste pijn, de grootste foltering teweeg moest brengen. Er is geen enkele passage in geheel de Schrift die zo verdorven werd door de Joden als deze omdat zij zo'n krachtige, duidelijke voorzegging is van de dood van Christus en zo nauwkeurig vervuld is geworden.

4. Wij zien Hem hier stervende, vers 15,16. Stervende in pijn en doodsbenauwdheid, omdat Hij verzoening moest doen voor de zonde, die pijn en smart in de wereld gebracht heeft en om welke wij anders eeuwige pijn en doodsbenauwdheid hadden moeten lijden. Hier is:

a. De sloping van geheel Zijn lichaamsgestel. *Ik ben uitgestort als water,* zwak als water, Hij gaf zich over aan de macht des doods, ontledigde zich van al de steunselen van Zijn menselijke natuur.

b. De ontwrichting van Zijn beenderen. Er werd zorggedragen, dat geen enkel ervan gebroken werd, Johannes 19:36, maar door de geweldige uitrekking van Zijn lichaam aan het kruis waren zij alle als het ware uit het gelid gerukt. Of het kan ook de vrees aanduiden, die zich in Zijn

doodsbenauwdheid van Hem meester maakte, in de hof, toen Hij begon zeer verbaasd en beangst te worden, waarvan de uitwerking was, zoals dit soms bij grote vrees gezien wordt, Daniel 5:6, dat "de handen van Zijn lenden los werden en zijn knieën tegen elkaar aanstoten." Zijn beenderen werden ontwricht, opdat *Hij de* gehele schepping weer in haar voegen zou kunnen zetten, die door de zonde uit haar voegen was gerukt, en onze beenderen, die verbrijzeld waren, zich zouden kunnen verheugen.

c. Zijn wegsmelting, *Mijn hart is als was,* gesmolten om de indrukken te ontvangen van Gods toorn tegen de zonde, waarvoor Hij de genoegdoening op zich genomen heeft, wegsmeltende als de levensgeesten van een stervende, gelijk dit verzoening deed voor de hardheid van ons hart zo is de gedachte daaraan een middel om het te verzachten. Als Job spreekt van zijn inwendige ellende, zegt hij: "God heeft mijn hart week gemaakt," Job 23:16. Zie ook Psalm 68:3.

d. Het bezwijken van Zijn natuurlijke kracht: *Mijn kracht is verdroogd,* zodat Hij breekbaar werd als een potscherf, de oorspronkelijke vochten verteerd zijnde door het vuur van de Goddelijke toorn, dat brandde op Zijn gemoed. Wie kan dan bestaan voor Gods toorn? Of wie kent er de sterkte van? *Indien dit aan het groene hout gedaan werd wat zal aan het dorre geschieden?*

e. De kleverigheid van Zijn mond, een gewoon teken dat de dood nadert. "Mijn tong kleeft aan man gehemelte." Dit werd vervuld beide in Zijn dorst aan het kruis, Johannes 19:28, en in Zijn stilzwijgen onder Zijn lijden, want, gelijk een schaap, dat stom is voor het aangezicht van zijn scheerders alzo deed Hij Zijn mond niet open, maakte Hij geen tegenwerpingen tegen iets, dat Hem gedaan werd. "Gij *legt mij in het stof des doods."* Ik ben gereed om in het graf te worden gelegd, want door niets minder kon aan de Goddelijke gerechtigheid worden voldaan. Het leven van de zondaar was verbeurd en daarom moet het leven van het offer er het rantsoen van wezen. Het doodvonnis, uitgesproken over Adam, was aldus uitgedrukt: *Tot stof zult gij weerkeren.* En daarom heeft Christus met het oog op dat vonnis *in* Zijn gehoorzaamheid tot aan de dood hier eenzelfde uitdrukking gebruikt. *Gij legt Mij in het stof des doods.*

5. Hij werd van Zijn klederen beroofd. Het schaamtegevoel van de naaktheid was het onmiddellijk gevolg van de zonde, en daarom werd onze Heere Jezus van Zijn kledderen ontdaan toen Hij gekruisigd werd, opdat Hij ons zou bekleden met het kleed van Zijn gerechtigheid en de schande oneer naaktheid niet gezien zou worden. Nu wordt ons hier gezegd:

a. Hoe Zijn lichaam er uit zag, toen het aldus naakt was uitgetogen, Al *mijne beenderen zou ik kunnen tellen,* vers 18. Zijn gezegend lichaam was vermagerd door arbeid, smart en vasten gedurende al de tijd van Zijn openbaar dienstwerk, zodat Hij er uitzag alsof Hij vijftig jaren oud was toen Hij pas drie en dertig was, zoals we bevinden in Johannes 8:57. Zijn rimpels getuigden nu voor Hem, dat Hij verre was van te zijn, wat Hij genoemd was: *een vraat en wijnzuiper.* Of, Zijn beenderen zouden geteld kunnen worden, omdat Zijn lichaam uitgerekt was aan het kruis, waardoor het gemakkelijk werd om Zijn ribben te tellen. Zij *zien op mij,* zij, namelijk Mijne beenderen, zien op mij, omdat zij door geen vlees bedekt zijn, zoals Job zegt: "Mijn magerheid staat tegen mij op, zij getuigt in mijn aangezicht," Job 16:8. Of wel: "de omstanders, de voorbijgangers, zijn verbaasd om Mijn beenderen aldus te zien uitsteken, en inplaats van medelijden met Mij te hebben, scheppen zij behagen in dit droevige gezicht."

b. Wat zij deden met Zijn klederen, die zij Hem afgenomen hebben, vers 19." Zij verdelen mijn kleren onder zich," aan ieder krijgsknecht een deel, "en werpen het lot over mijn gewaad," de rok zonder naad. Deze bijzonderheid werd nauwkeurig vervuld, Johannes 19:23, 24. Dit was wel geen groot voorbeeld van Christus' lijden, maar wel een groot voorbeeld van de vervulling van de Schrift in Hem. Aldus was het geschreven, en daarom betaamde het Christus aldus te lijden. Laat dit dan ons geloof bevestigen in Hem als de waren Messias, en onze liefde voor Hem doen ontvlammen als de beste vriend, die ons heeft liefgehad en aldus voor ons geleden heeft.

II. Hier is Christus biddende, en daarmee zich ondersteunende onder de last van Zijn lijden. Christus heeft in Zijn doodsbenauwdheid gebeden, varia gebeden, gebeden dat de drinkbeker van Hem voorbij mocht gaan, toen de overste van deze wereld Hem aanviel met zijn verschrikkingen als een brullende leeuw zijn mond tegen hem opensperde, viel Hij ter aarde en bad. En daarvan was Davids bidden hier een type. Hij noemt God Mijn sterkte, vers 20. Als wij ons niet kunnen verblijden in God als ons lied, zo laat ons op Hem steunen als onze sterkte, en de vertroostingen aannemen van geestelijke steun als wij niet tot geestelijke verlustiging kunnen komen. Hij bidt:

1. Dat God met Hem zal wezen, zich niet op een afstand zal houden: *Wees niet verre van!* mij, vers 12, en wederom: "wie ook *op* een afstand moge blijven van mijn leed, *Heere, wees Gij niet verre van mij,"* vers 20. Het nabij zijn van leed en verdriet moet ons opwekken om tot God te naderen, en dan kunnen wij hopen dat Hij naderen zal tot ons.

2. Dat Hij Hem wilde helpen, zich zou haasten tot Zijn hulp, Hem zou helpen om staande te blijven onder Zijn leed, opdat Hij niet zou falen noch ontmoedigd zou zijn, niet zou terugdeinzen voor Zijn onderneming, er niet onder zou bezwijken. En de Vader heeft Hem verhoord in hetgeen Hij vreesde, Hebreeen 5:7, en Hem bekwaam gemaakt om met Zijn werk voort te gaan.

3. Dat Hij Hem redden en verlossen zou, vers 21, 22..

a. Merk op wat het juweel is waarover hij in zorg is, "Laat Mijn ziel, Mijn lieveling, Mijn dierbaarste schat, verlost worden van de macht van het graf, Psalm 49:16. Vader, in Uwe handen beveel Ik haar om overgebracht te worden naar het paradijs." De psalmist noemt hier zijn ziel zijn lieveling, of zijn enige, zoals de betekenis van het oorspronkelijke woord is. Mijne ziel is mijn enige, Ik heb slechts een ziel om voor te zorgen, zoveel groter zou dus mijn schande zijn, indien ik haar veronachtzaamde, en zoveel groter zal het verlies zijn indien ik haar verloren liet gaan. Daar zij mijn enige is, behoort zij mijn lieveling, mijn schat te zijn, om wier eeuwig welzijn ik grotelijks bekommerd moet wezen. Ik behandel mijn ziel niet als mijn lieveling, tenzij ik zorg draag om haar te behoeden voor alles wat haar kan schaden, en haar te voorzien van alles wat zij nodig heeft.

b. Merk op wat het gevaar is, waarvan Hij bidt gered te worden: van het zwaard, het vlammig zwaard van de Goddelijke toorn, dat zich naar alle zijden keert. Dit vreesde hij meer dan wat het ook is, Genesis 3:24. Gods toorn was de gal en alsem in de bittere beker, die in Zijn handen was gegeven, "O red Mijn ziel daarvan, Heere, hoewel Ik het leven verlies, laat Mij Uw liefde niet verliezen, *verlos Mij* van het geweld van de hond en uit de muil van de leeuwen!." Dit schijnt bedoeld te zijn van Satan, de oude vijand, die de verzenen vermorzelde van het zaad van de vrouw, de overste van deze wereld, met wie Hij thans de strijd ging aanbinden, en die Hij zag komen, Johannes 14:30. Heere, behoed Mij van overweldigd te worden door zijn verschrikkingen." Hij pleit:

(Gij hebt Mij tevoren *verhoord van de horens van de woudossen",* vers 22,) dat is: "Mij van hem verlost in antwoord op Mijn gebed." Dit kan verwijzen naar de overwinning, die Christus had behaald over Satan en zijn verzoekingen, Mattheus 4, toen de duivel voor een tijd van Hem week, Lukas 4:13, maar nu terugkeerde om Hem op andere wijze aan te vallen met zijn verschrikkingen "Heere, Gij hebt Mij toen de overwinning gegeven, geef haar Mij ook nu, opdat ik de overste van deze wereld kan uitwerpen." Heeft God ons verlost *van de horens van de woudossen* opdat wij niet gestoten zouden worden? Laat dit ons aanmoedigen, om te hopen, dat wij uit de muil van de leeuwen verlost zullen worden, opdat wij niet verscheurd worden. Hij, die verlost heeft, verlost nog en zal verlossen. Dit gebed van Christus is ongetwijfeld verhoord geworden want de Vader heeft Hem altijd gehoord. En hoewel Hij Hem niet heeft verlost van de dood, heeft Hij toch niet toegelaten dat Hij de verderving zou zien, maar ten derden dage heeft Hij Hem opgewekt uit het stof des doods, hetgeen een groter blijk was van Gods gunst jegens Hem, dan indien Hij Hem van het kruis af had geholpen, want dat zou Zijn onderneming in de weg hebben gestaan, terwijl Zijn opstanding haar heeft gekroond.

Bij het zingen hiervan moeten wij denken aan het lijden en de opstanding van Christus, totdat wij in onze ziel de kracht ervaren van Zijn opstanding, en de gemeenschap met Zijn lijden.

Psalm 22:23-32

Hij, die de psalm begon met klachten en dat was niemand anders dan Christus in Zijn vernedering eindigt hem hier met gejuich, en dat kan niemand anders wezen dan Christus in Zijn verhoging. En gelijk de eerste woorden van de klacht door Christus werden gebruikt aan het kruis, zo zijn de eerste woorden van de triomf uitdrukkelijk op Hem toegepast, Hebreeen 2:12, en tot Zijn eigen woorden gemaakt: "Uw naam zal ik aan mijn broeders verkondigen in het midden der" gemeente zal ik U lofzingen". Het zekere vooruitzicht, dat Christus had van de vreugde, die Hem was voorgesteld, gaf Hem niet alleen een bevredigend antwoord op Zijn gebeden, maar veranderde Zijn klachten in lofzangen, Hij zag van de arbeid van Zijn ziel, en was verzadigd, getuige het woord van triomf, waarmee Hij de laatste adem uitblies, *Het is volbracht.*

Er wordt hier gesproken van vijf dingen, welker beschouwing de voldoening en triomf was van Christus in Zijn lijden.

I. Dat Hij een kerk, een gemeente, zal hebben in de wereld, en dat zij, die Hem van eeuwigheid af gegeven waren, in de volheid van de tijd tot em vergaderd zullen worden. "Hij zal nakomelingen zien," wordt van Hem voorzegd in Jesaja 53, 10. Het was Hem lieflijk te denken:

1. Dat door de verkondiging van Gods naam, door de prediking van het eeuwig Evangelie in zijn volheid en zuiverheid, velen krachtdadig tot Hem geroepen zullen worden en door Hem tot God. En te die einde moeten leraren gebruikt worden, om deze leer aan de wereld te verkondigen, die zozeer Zijn boden en Zijn stem moeten zijn, dat hun doen ervan geacht zal worden Zijn doen te zijn, hun woord is Zijn woord, en door hen verkondigt Hij Gods naam.

2. Dat zij, die aldus geroepen worden, in zeer nauwe betrekking tot Hem worden gebracht als Zijn broeders want niet alleen schaamt Hij zich niet hen broeders te noemen, maar het behaagt Hem zeer dit te doen, niet alleen de gelovige Joden, Zijn landgenoten, maar ook diegenen van de heidenen, die medeërfgenamen zijn geworden en van hetzelfde lichaam, Hebreeen 2:11, Efeziers 3:6. Christus is onze oudste broeder, die voor ons zorgt, voorziening voor ons maakt, en verwacht dat onze begeerte naar Hem zijn zal en (dat wij zullen willen dat Hij Koning over ons zij.

3. Dat deze Zijn broeders verenigd zullen worden in een vergadering, een grote vergadering, dat is de algemene kerk, het gehele geslacht, dat uit Hem genoemd wordt, waarin al *de kinderen Gods, die verstrooid waren, bijeen vergaderd worden,* Johannes 1:1 : 52, Efeziers 1:10, en dat zij ook tot kleinere gezelschappen of verenigingen gevormd zullen worden, leden van dat grote lichaam, vele Godsdienstige vergaderingen ter aanbidding Gods.

4. Dat deze zullen geacht worden het zaad Jakobs en Israels te zijn, vers 23. Dat op hen, hoewel zij uit de heidenen zijn, de zegen van Abraham zal komen, Galaten 3:14, en dat voor hen de aanneming en de heerlijkheid en de verbonden en de dienst Gods kunnen zijn, evenzeer als die het ooit van het "Israël naar het vlees" geweest zijn, Romeinen 9:4, Hebreeen 8:10. De Evangeliekerk wordt "het Israël Gods" genoemd, Galaten 6:16.

II. Dat God in Hem door die kerk zeer geëerd en verheerlijkt zal worden. In geheel Zijn onderneming heeft Hij de heerlijkheid van zijn Vader op het oog gehad, Johannes 17:4, inzonderheid

in Zijn lijden, waartoe Hij is ingegaan met deze plechtige bede: "Vader, verheerlijk Uw naam" Johannes 12:27, 28. Hij voorziet met welgevallen:

1. Dat God verheerlijkt zal worden door de kerk, die tot Hem vergaderd zal worden, en dat zij geroepen en bijeenvergaderd zal worden ten einde Gode te zijn *tot een naam en tot een lof.* Door Zijn dienstknechten zal Christus Gods naam verkondigen aan zijn broeders, als Gods mond bij hen, en dan door hen, als de *mond* van de gemeente bij God, zal Gods naam geprezen worden. Allen, die de Heere vrezen, zullen Hem loven, vers 24, namelijk allen, die waarlijk Israelieten zijn. Zie Psalm 118:2-4, 135:19, 20. Het werk van de Christenen is, inzonderheid in hun Godsdienstige bijeenkomsten, God te loven en te verheerlijken met heiligen eerbied en ontzag voor Zijn majesteit, en daarom worden zij, die hier geroepen worden om God te loven, geroepen om Hem te vrezen.

2. Dat God verheerlijkt zal worden in de Verlosser en in Zijn onderneming. Van Christus wordt gezegd dat Hij *God zal loven in de gemeente,* niet alleen omdat Hij het hoofd is van de vergaderingen, waarin God geprezen wordt, en de Middelaar van al de lof, die aan God geofferd wordt, maar ook omdat Hijzelf de gemeente voorgaat in lofzegging. Zie Efeziers 3:21. Al onze lof moet het werk van de verlossing tot middelpunt hebben, en zeer veel reden hebben wij om dankbaar te zijn:

a. Dat Jezus Christus erkend was in Zijn onderneming, door Zijn Vader erkend is geworden in weerwil van de vrees, die Hem soms bevangen heeft, dat Zijn Vader Hem had verlaten, vers 25 :*Want Hij heeft niet veracht noch verfoeid de verdrukking van de verdrukten,* dat is: *van de lijdende Verlosser,* maar haar genadiglijk aangenomen als een volkomen voldoening voor de zonde en als een waardige vergoeding, waarop de schenking van het eeuwige leven gegrond kon worden. Hoewel het geofferd werd voor ons, zondaren, heeft Hij het toch om onzentwil verfoeid noch veracht, noch *Zijn* aangezicht afgewend van Hem, die het offerde, zoals Saul toornig was op zijn eigen zoon omdat hij voor David tussenbeiden is getreden, die hij als zijn vijand beschouwde. Maar toen Hij tot Hem riep, toen Zijn bloed riep om vrede en vergeving voor ons, heeft Hij Hem verhoord. Gelijk dit nu de oorzaak is van onze blijdschap, zo behoort het ook de reden, de stof, te zijn van onze dankzegging. Zij, die gedacht hebben dat hun gebeden veronachtzaamd waren, onverhoord zijn gebleven, zullen, indien ze voortgaan met bidden en blijven wachten, bevinden, dat zij God niet tevergeefs hebben gezocht.

b. Dat Hij zelf zal voortgaan met Zijn onderneming en haar zal voltooien. Christus zegt: 1k *zal mijne geloften betalen,* vers 26. Op zich genomen hebbende om vele kinderen tot de heerlijkheid te leiden, zal Hij wat Hij op zich genomen heeft ook volbrengen en niemand uit hen verliezen.

III. Dat alle ootmoedige, Godvruchtige zielen volkomen voldoening en zaligheid in Hem zullen smaken, vers 27. Het heeft de Heere Jezus vertroost in Zijn lijden, dat alle ware gelovigen in en door Hem eeuwige vertroosting zullen hebben.

1. De armen van geest zullen rijk zijn in zegeningen, geestelijke zegeningen, de hongerigen zullen met goederen vervuld worden. Christus offerande aangenomen zijnde, zullen de heiligen aanzitten aan het offermaal, zoals zij onder de wet aanzaten aan de maaltijd van het dankoffer, en aldus delen met het altaar. *De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden,* eten van het brood des levens, zich voeden met de leer van Christus middelaarschap, die spijs en drank is voor de ziel, welke haar eigen

natuur en haar toestand kent. Zij, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid in Christus, zullen hebben alles wat zij kunnen begeren om verzadigd te worden en rustig te zijn, en niet meer, zoals zij vroeger deden, arbeiden voor hetgeen niet verzadigen kan.

2. Zij, die veel bidden, zullen ook veel dankzegging doen, zij *zullen de Heere prijzen die Hem zoeken,* omdat zij door Christus zeker zijn van Hem te zullen vinden, in de hoop waarvan zij reden hebben om Hem te loven, zelfs terwijl zij Hem nog zoeken, en hoe ernstiger zij zijn in het zoeken van Hem, hoe meer hun hart verruimd zal zijn in Zijn lof als zij Hem gevonden hebben.

3. De zielen, die Hem *zijn* toegewijd, zullen voor eeuwig gelukzalig bij Hem zijn: *"Ulieder hart zal in eeuwigheid leven.* Het hart van u die zachtmoedig zijt, die voldoening smaakt in Christus, die voortgaat met God te zoeken wat er ook moge worden van uw lichaam *ulieder hart zal in eeuwigheid leven,* uw genade en vertroostingen zullen volmaakt worden in het eeuwige leven. Christus heeft gezegd: "Omdat Ik leef, zult ook gij leven," Johannes 14:19, en daarom zal dat leven even zeker en even lang wezen als het Zijne."

IV. Dat de kerk van Christus, en daarmee het koninkrijk Gods onder de mensen, zich zal uitbreiden naar alle hoeken van de aarde en alle soorten van mensen in zich zal opnemen.

1. Dat zij ver zal reiken, vers 28, 29. Dat terwijl de Joden gedurende lange tijd het enige belijdende volk van God was, thans al de einden van de aarde in de kerk, de gemeente, zullen komen, en, de middelmuur des afscheidsels gebroken zijnde, de heidenen zullen binnenkomen. Er wordt hier geprofeteerd:

A. Dat zij bekeerd zullen worden, zij zullen *het gedenken en zich tot de Heere bekeren.* Ernstig nadenken is de eerste stap en het is een zeer goede stap naar ware bekering. Wij moeten bedenken en terugkeren. De verloren zoon kwam eerst tot zichzelf, en toen tot zijn vader.

B. Dat zij dan toegelaten zullen worden om gemeenschap te hebben met God en met de vergaderingen, die Hem dienen, Zij "zullen voor Uw aangezicht aanbidden," want "aan alle plaatsen zal Zijn naam reukwerk toegebracht worden," Maleachi 1:11, Jesaja 66, 23. Zij, die zich tot God bekeren zullen er een gewetenszaak van maken, om voor Zijn aangezicht te aanbidden. En er is goede reden, waarom alle geslachten van de heidenen hulde zullen brengen aan God want *het koninkrijk is des Heeren,* vers 29, het Zijne, alleen het Zijne, van Hem alleen is de algemene monarchie.

a. Het rijk van de natuur is van de Heere JHWH, en Zijn voorzienigheid heerst onder de volken, en daarom zijn wij gehouden en verplicht Hem te aanbidden. Zodat het het doel is van de Christelijke Godsdienst om de natuurlijke Godsdienst te doen herleven, met zijn wetten en beginselen. Christus is gestorven om ons tot God te brengen, tot God, die ons gemaakt heeft, van wie wij zijn afgevallen, en ons tot onze oorspronkelijke trouw te doen terugkeren.

b. Het rijk van de genade is van de Heere Christus, en *als* Middelaar is Hij gesteld om te heersen onder de heidenen, hoofd te zijn over alles in Zijn gemeente. Zo laat dan iedere tong belijden dat Hij de Heere is.

2. Dat zij velen van verschillende rang zal insluiten, vers 30. Hoog en laag, dienstknecht en vrije, rijk en arm, ontmoeten elkaar in Christus.

a. Christus zal de hulde ontvangen van vele groten, zij, die de vetten zijn op de aarde, die leven in pracht en macht zullen eten en aanbidden, zelfs zij, die vrolijk en prachtig leven, zullen, als zij gegeten hebben en verzadigd zijn, de Heere, hun God, loven voor hun overvloed en voorspoed.

b. Ook de armen zullen Zijn Evangelie aannemen. Zij, die in het stof nederdalen, Psalm 113:7, die nauwelijks lichaam en ziel bij elkaar kunnen houden, zullen neerbuigen voor de Heere Jezus, die het Zijn eer acht om de Koning te zijn van de armen, Psalm 72:12, en wiens bescherming zeer bijzonder hun trouw en aanhankelijkheid opwekt. Het kan ook verstaan worden van stervende mensen in het algemeen, hetzij armen of rijken. Zie dan wat onze toestand is: wij dalen neer in het stof, waartoe wij veroordeeld waren, en waarin wij weldra ons bed zullen hebben te spreiden. Ook kunnen wij onze ziel niet in het leven behouden, wij kunnen ons natuurlijk leven niet verzekeren, noch kunnen wijzelf de werkers zijn van ons geestelijk en eeuwig leven. Daarom is het ons groot belang, zowel als onze plicht, om te bukken voor de Heere Jezus, ons aan Hem over te geven als Zijn onderdanen en aanbidders, want dat is het enige middel en het is een onfeilbaar middel om ons geluk te verzekeren als wij nederdalen in het stof. Daar wij onze eigen ziel niet in het leven kunnen houden, is het onze wijsheid om door een gehoorzaam geloof onze ziel aan Jezus Christus over te geven, die machtig is haar te behouden en haar voor eeuwig in het leven te houden.

V. Dat de kerk van Christus, en daarmee het koninkrijk Gods onder de mensen, door alle eeuwen van de tijd zal blijven bestaan. Het mensdom wordt in een opeenvolging van geslachten in stand gehouden, zodat er steeds een geslacht is, dat heengaat, en een ander, dat komt. Gelijk nu Christus eer zal hebben van het geslacht, dat heengaat en de wereld verrast vers 30, die in het stof nederdalen zullen voor Zijn aangezicht nederbukken, en het goed is te sterven, nederbukkende voor Christus, zalig zijn de doden, die aldus sterven in de Heere, zo zal Hij ook eer hebben van het geslacht, dat opkomt en uitgaat in de wereld, vers 31.

Merk op:

1. *Een zaad zal Hem dienen,* zal de plechtige aanbidding van Hem in stand houden, gehoorzaamheid belijden en bewijzen aan Hem als hun Meester en Heer. God zal tot aan het einde van de tijd een kerk in de wereld hebben en te dien einde zal er een opeenvolging zijn van belijdende Christenen en Evangeliedienaren van geslacht tot geslacht. *Een zaad zal Hem dienen,* er zal een overblijfsel zijn, gewijd aan de dienst van God, waaraan God genade zal geven om Hem te dienen, misschien wel niet het zaad van dezelfde personen, want genade is niet in het bloed, het zegt niet *hun* zaad, maar *een* zaad, vers 31, misschien slechts weinigen, maar toch genoeg om het erfdeel in wezen te houden.

2. Christus' erkenning van hen: *het zal de Heere aangeschreven worden tot in geslachten,* Hij zal dezelfde voor hen wezen als voor hen, die voorgegaan zijn, Zijn goedheid voor Zijn vrienden zal niet met hen sterven, maar zal uitgestrekt worden tot hun erfgenamen en opvolgers, en in plaats van de vaders zullen de kinderen zijn, die erkend zullen worden als "een zaad, dat de Heere gezegend heeft, " Jesaja 61:9, 65:23. Het geslacht van de rechtvaardigen zal God genadiglijk erkennen als Zijn schat, Zijn kinderen.

3. Hun werkzaamheid voor Hem, vers 32. *Zij zullen aankomen, zij* zullen opstaan in hun dag, niet alleen om de deugd van het voorbijgegane geslacht in stand te houden en het werk te doen van hun eigen tijd en geslacht, maar om de eer van Christus te dienen en het welzijn van de zielen van het toekomende geslacht, aan hetwelk zij het Evangelie van Christus, dat heilig pand, zuiver en ongeschonden zullen overleveren, aan het volk namelijk, dat later geboren zal worden, aan hen zullen zij twee dingen verkondigen

a. Dat er een eeuwige gerechtigheid is, die Jezus Christus heeft aangebracht. Deze gerechtigheid van Hem, maar generlei gerechtigheid van ons, is het, die zij zullen verkondigen als de grond van onze hoop en de bron van al onze vreugde. Zie Romeinen 1:16, 17.

b. Dat het werk onder verlossing door Christus des Heeren eigen doen is, en geen werk of bedenksel van ons. Wij moeten aan onze kinderen verhalen dat God dit gedaan heeft, het is Zijn wijsheid, die in dit werk gezien wordt het is Zijn arm, die er in geopenbaard is.

Bij het zingen hiervan moeten wij ons verblijden in de naam van Christus, als zijnde boven alle naam, en Hem eer geven, ons verheugen in de eer, die anderen Hem toebrengen, en in de zekerheid, die we hebben. dat er een volk zal zijn, dat Hem looft op de aarde als wij Hem zullen loven in de hemel.

PSALM 23

1 Een psalm van David. De HEERE is mijn Herder, mij zal niets ontbreken.
2 Hij doet mij nederliggen in grazige weiden; Hij voert mij zachtjes aan zeer stille wateren.
3 Hij verkwikt mijn ziel; Hij leidt mij in het spoor der gerechtigheid, om Zijns Naams wil.
4 Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij.
5 Gij richt de tafel toe voor mijn aangezicht, tegenover mijn tegenpartijders; Gij maakt mijn hoofd vet met olie, mijn beker is overvloeiende.
6 Immers zullen mij het goede en de weldadigheid volgen al de dagen mijns levens; en ik zal in het huis des HEEREN blijven in lengte van dagen.

Vele van Davids psalmen zijn vol van klachten, maar deze is vol van vertroosting en uitdrukkingen van verlustiging in Gods grote goedheid en van vertrouwen op Hem. Het is een psalm, die met grote blijdschap door goede Christenen gezongen is en bezongen zal worden zolang de wereld bestaat.

I. De psalmist spreekt van zijn betrekking tot God, als zijn herder, vers 1..

II. Hij verhaalt Zijn ervaringen van de goede dingen, die God voor hem gedaan heeft als zijn herder, vers 2, 3,5..

III. Hieruit leidt hij af dat hem niets goeds zal ontbreken, dat hij geen kwaad behoeft te vrezen, vers 4. Dat God hem nimmer zal begeven of verlaten in Zijn goedertierenheid, weshalve hij besluit nooit God te zullen verlaten op de weg van zijn plicht, vers 6. Hierin heeft hij gewis het oog, niet alleen op de zegeningen van Gods voorzienigheid, die zijn uitwendige toestand voorspoedig maakte, maar ook op de mededeling van Gods genade, ontvangen door een levend geloof en dankbaar erkend door een innige Godsvrucht, die zijn ziel vervulde met onuitsprekelijke vreugde. En gelijk hij in de vorige psalm Christus voorgesteld heeft, stervende voor Zijn schapen, zo stelt hij hier de Christenen voor als de weldaad, het voordeel, ontvangende van al de zorg en tederheid van die grote en goede herder

Psalm 23:1-6

Van drie zeer troostrijke stellingen leidt David in deze psalm drie zeer troostrijke gevolgtrekkingen af, en leert ons hetzelfde te doen. Wij zijn verlost door hoop, en die hoop beschaamt niet, omdat zij wel gegrond is. Het is de plicht van de Christenen om zich te bemoedigen in de Heere, hun God, en hier worden wij er toe geleid om die moed te ontlenen aan de betrekking, waarin Hij tot ons staat, en aan de ervaring, die wij hebben gehad van Zijn goedheid overeenkomstig deze betrekking.

I. God is zijn herder, en daarom zal hem niets ontbreken, dat goed voor hem is, vers 1. Zie hier:

1. De grote zorg, die God draagt voor de gelovigen, Hij is hun herder, en zij mogen Hem aldus noemen. Er was een tijd, dat David zelf herder is geweest, hij was genomen van achter de zorgende schapen, Psalm 78:70, 71, en zo wist hij bij ervaring welke zorg en tere liefde een goede herder heeft voor zijn schapen. Hij herinnerde zich hoe nodig zij een herder hebben, en hoe goed het voor hen was om er een te hebben, die bekwaam en getrouw was. Twee maal heeft hij zijn eigen leven gewaagd om een lam te verlossen, daarop wijst hij als een voorbeeld van Gods zorg over Zijn volk, en daarnaar schijnt onze Heiland te verwijzen, als Hij zegt: "Ik ben de herder van de schapen, de goede herder," Johannes 10:11. Hij, die de herder Israëls is, de herder van de gehele kerk in het algemeen, Psalm 80:2, is de herder van iedere afzonderlijke gelov0ige, de geringste is niet beneden Zijn aandacht, Jesaja 40:11. Hij neemt hen in Zijn schaapskooi, en dan draagt Hij zorg voor hen, beschermt hen, voorziet in hun behoefte met meer zorg en standvastigheid dan een herder het kan, wiens werk het is voor de kudde te zorgen. Indien nu God een herder voor ons is, dan moeten wij zijn als schapen, onnozel, zachtmoedig, rustig, stil voor het aangezicht van de scheerders, ja, en ook voor de slachter, nuttig en gewillig, wij moeten de stem van de herders kennen en Hem volgen.

2. Het grote vertrouwen, dat de gelovigen hebben in God. "indien de Heere mijn herder is, die mij weidt, dan kan ik tot de gevolgtrekking komen dat mij niets zal ontbreken, niets dat mij nodig is, niets dat wezenlijk goed voor mij is. Indien David deze psalm schreef voordat hij op de troon kwam, hoewel hij er voor bestemd was, dan had hij evenveel reden om gebrek te vrezen als wie ook. Eens heeft hij zijn mannen gezonden om voor hem te bedelen bij Nabal, een ander maal is hij zelf gaan bedelen bij Abimelech, en toch, als hij bedenkt dat God zijn herder is, dan kan hij net gerustheid zeggen: mij *zal niets ontbreken.* zij, die God tot hun verzorger hebben, behoeven niet te vrezen van honger te zullen omkomen. Er is meer onder begrepen dan uitgedrukt is, niet alleen: mij zal niets ontbreken, maar: "ik zal voorzien worden van alles wat ik nodig heb, en zo ik niet alles heb wat ik begeer, dan kan ik tot de gevolgtrekking komen dat het of niet geschikt voor mij is, niet goed voor mij is, of dat ik het te bestemder tijd zal verkrijgen."

II. Uit het waarnemen van het ambt van zijn goede herder te wezen leidt Hij af, dat hij zelfs in de grootste gevaren en moeilijkheden, waarin hij zich kan bevinden, geen kwaad behoeft te vrezen, vers 2-4. Hij ervaart de weldaad, het voordeel, van Gods tegenwoordigheid en van Zijn zorg over hem en daarom verwacht hij daar het voordeel van, als hij het het meest nodig zal hebben. Zie hier:

1. De vertroosting van een levende heilige God is zijn herder en zijn God, algenoegzaam voor al Zijn behoeften en omstandigheden, David heeft Hem aldus bevonden en dat hebben ook wij. Zie het geluk van de heiligen als de schapen van Gods weide.

A. Zij zijn weltevreden, aangenaam gelegen: *Hij doet mij nederliggen in grazige weiden. Wij* hebben het levensonderhoud en hetgeen het leven veraangenaamt uit Gods goede hand, ons dagelijks brood van Hem als onze Vader. De grootste overvloed is slechts als een dorre weide voor een goddeloze, die er slechts datgene in waardeert wat de zinnen streelt, maar voor een Godvruchtige, die in al zijn genietingen de goedheid Gods proeft en smaakt en door het geloof haar kan waarderen, is het, al heeft hij dan ook weinig van de wereld, een grazige weide, Psalm 37:16, Spreuken 15:16, 17. Gods inzettingen zijn de grazige weiden, waarin spijs voorzien is voor alle gelovigen, het Woord des levens is voedsel voor de nieuwe mens. Het is melk voor kinderkens, weide voor de schapen, nooit dor, nooit kaal afgeweid, nooit verzengd, maar altijd een grazige weide om in te kunnen weiden. God doet Zijn heiligen nederliggen, Hij geeft hun gemoedsrust en tevredenheid, wat hun lot ook moge wezen, hun ziel heeft rust in Hem en dat maakt iedere weide tot een grazige weide. Zijn wij gezegend met de grazige weiden van de inzettingen? Laat ons het dan niet voldoende achten om er slechts doorheen te gaan, maar er in nederliggen, er in blijven, dit is mijn rust tot in eeuwigheid. Het is door het standvastig, voortdurend gebruik van de middelen van de genade, dat de ziel gevoed wordt.

B. Ze worden goed bestuurd en geleid. De Herder Israëls leidt hen als schapen, en ieder gelovige bevindt zich onder dezelfde leiding. *Hij Brengt mij zachtjes aan zeer stille wateren.* Zij, die gevoed worden door Gods goedheid, moeten Zijn leiding volgen, Hij leidt hen door Zijn voorzienigheid, door Zijn Woord, door Zijn Geest, schikt en regelt hun zaken ten beste naar Zijn raad, regelt en leidt hun genegenheden en hun daden naar Zijn gebod, bestuurt hun oog, hun weg, leidt hun hart in Zijn liefde. De stille wateren, waaraan Hij hen voert, verschaffen hun niet alleen een aangenaam uitzicht, maar menige verfrissende dronk, menige opwekkende hartversterking, als zij dorstig zijn en moe. God voorziet voor Zijn volk niet alleen voedsel en rust, maar ook verkwikking en genoegen. De vertroostingen Gods en de blijdschap van de Heiligen Geest zijn deze stille wateren, waaraan de heiligen geleid worden, stromen, die vloeien uit de fontein van levende wateren en de stad van onze God verblijden. God voert Zijn volk, niet aan de stilstaande wateren, die bederven en vergaderen vuil, noch aan de beroerde, onstuimige zee, noch aan de woest bruisende bergstromen, maar aan de stille, kabbelende wateren, want de stille, maar vloeiende wateren komen het best overeen met de zachtmoedige geest, die in alle stilte uitgaat naar God. In vers 3 wordt de Goddelijke leiding, waaronder zij zich bevinden, aldus voorgesteld: *Hij leidt mij in het spoor van de gerechtigheid,* op de weg van mijn plicht, daarin onderwijst Hij mij door Zijn Woord en leidt Hij mij door het geweten en door Zijn voorzienigheid. Dat zijn de paden, waarin al de heiligen begeren geleid en gehouden te worden en waarvan zij nooit wensen af te wijken. En diegenen alleen worden aan de stille wateren van de vertroosting gevoerd, die wandelen in het spoor van de gerechtigheid. De weg van de plicht is de ware aangename weg. Het is het werk van de gerechtigheid, dat vrede is. In dat spoor kunnen wij niet wandelen tenzij God er ons heenleidt en er ons in leidt.

C. Zij worden goed geholpen als hun iets deert: Hij *verkwikt mijn ziel.*

a. "Hij verkwikt of herstelt mij, als ik afdwaal." Geen schepsel zal zo licht dwalen als een schaap, is er zo toe geneigd, en is zo onbekwaam, zo machteloos, om de weg terug te vinden. De beste heiligen zijn zich bewust van hun neiging om als een verloren schaap te dwalen Psalm 119:176, zij raken van de weg af en wenden zich ter zijde op bijpaden, maar als God hun hun dwaling toont, hun geeft berouw te hebben en hen weer terugbrengt tot hun plicht, dan herstelt Hij de ziel, en indien Hij dit niet deed, zij zouden eindeloos ronddwalen en verloren gaan. Toen Davids hart hem sloeg, na

een zonde bedreven te hebben, en nadat hij een andere bedreven had Nathan tot hem gezonden werd om hem te zeggen: Gij *zijt die man,* heeft God *zijn ziel doen weerkeren,* vers 3. God kan wel toelaten dat Zijn kinderen in zonde vallen, maar Hij laat niet toe dat zij er in bleven liggen.

b. "Hij herstelt mij als ik ziek ben en wekt mij op als ik zwak ben, op het punt van te bezwijken, en zo doet Hij de ziel herleven. Hij is de Heere, onze heelmeester, Exodus 15:26. Gewis zouden wij bezweken zijn, indien wij niet hadden geloofd en het was de goede Herder, die ons voor bezwijken heeft behoed."

Zie hier de moed vaneen stervende gelovige, vers 4. Gods goedheid jegens mij ervaren hebbende al mijn dagen, in zes benauwdheden, ja in zeven, zal ik Hem nooit mistrouwen, neen, zelfs niet in de uiterste nood, het grootste gevaar, en dat te meer terwijl al hetgeen Hij tot nu toe voor mij gedaan heeft, niet was om enigerlei verdienste van mijzelf maar zuiver en alleen om Zijns naams wil, ingevolge Zijn Woord, ter vervulling van Zijn belofte, tot eer en verheerlijking van Zijn eigenschappen en van Zijn verbondsbetrekking tot Zijn volk. Die naam zal mij dus nog een sterke toren zijn en mij verzekeren dat Hij, die mij mijn levenlang heeft geleid en gevoed, mij nu ten laatste niet zal begeven."

Hier wordt:

A. Dreigend, naderend gevaar ondersteld: "*Al ging ik ook in een dal van de schaduw des doods,* al ben ik ook in doodsgevaar, temidden van gevaren, diep als een dal, donker als een schaduw en verschrikkelijk als de dood zelf", of liever: Ofschoon ik in mijzelf reeds het vonnis des doods heb en alle reden heb om mij als een stervend man te beschouwen, ben ik toch geheel gerust." Zij, die ziek zijn, zij, die oud zijn, hebben reden om op zichzelf te zien als zijnde in het dal van de schaduw des doods. Er is een woord hier, dat inderdaad verschrikking in zich heeft, het is het woord *dood,* waarop wij allen hebben te rekenen, er is geen geweer, geen loslating in deze strijd, Prediker 8:8. Maar er zijn, zelfs in de onderstelling van die benauwdheid, vier woorden, die de verschrikking zeer doen afnemen. Het is wel de dood, die ons voor de ogen staat, maar,

a. Het is toch slechts de *schaduw* des doods, er is geen substantiëel, geen wezenlijk kwaad in, de schaduw van een slang zal niet bijten, de schaduw van een zwaard zal niet doden.

b. Het is het *dal* van de schaduwen des doods wel diep en donker en vuil, maar de dalen zijn vruchtbaar, en zo is de dood zelf ook vruchtbaar in vertroostingen voor Gods volk.

c. Het is slechts een *gaan* in dit dal, een zachte aangename wandeling. De bozen worden verjaagd uit de wereld en hun ziel wordt van hen geëist, maar de heiligen doen een wandeling naar de andere wereld, even blijmoedig als zij afscheid hebben genomen van deze wereld.

d. Het is een gaan *door* het dal), een wandeling er door heen, zij zullen in dit dal niet verdwalen, maar veilig naar de bergen van de specerijen heenkomen aan de andere zijde.

B. Op goede gronden wordt dit gevaar licht geacht en er over getriomfeerd. De dood is een koning van de verschrikking, maar niet voor de schapen van Christus, zij sidderen er niet meer voor dan schapen, die voor de slachtbank zijn bestemd. Zelfs in het dal van de schaduwen des doods zal ik

geen kwaad vrezen, ik acht op geen van deze dingen." Een kind van God kan de boden des doods met heilige gerustheid en kalmte van gemoed tegentreden en de oproep ervan ontvangen. Een zoogkind kan zich vermaken in het hol van deze adder, en een gespeend kind, dat door genade gespeend is van deze wereld, kan zijn hand uitsteken in de kuil van deze wolf, in heilige trotsering van de dood, zoals Paulus: *Dood, waar is uw prikkel?* En er is genoegzame grond voor dit vertrouwen.

a. Omdat er voor een kind van God geen kwaad in is, de dood kan ons niet scheiden van de liefde Gods, en daarom kan hij ons geen wezenlijk kwaad doen, hij doodt het lichaam, maar kan de ziel niet aanraken. Waarom zou hij verschrikkelijk zijn als er toch niets schadelijke in is?

b. Omdat de heiligen in hun laatste ogenblikken de genadige nabijheid Gods hebben. Hij is dan aan hun rechterhand, waarom zouden zij dan wankelen? De goede Herder zal Zijn schapen niet alleen leiden in dit dal, maar er hen doorheen geleiden, waar zij in gevaar zijn om door roofdieren, de avondwolven, te worden aangevallen, zal Hij hen niet slechts geleiden, maar vertroosten als zij het meest vertroosting behoeven. Zijn nabijheid zal hen vertroosten. *Gij zijt* met mij. Zijn Woord en Geest zullen hen vertroosten, Zijn stok en staf, zinspelende op de herdersstaf of de roede, onder welke de schapen doorgingen als ze geteld werden, Leviticus 27:32, of de stok, waarmee de herders de honden verjoegen, die de schapen zoeken te verstrooien of te kwellen. Het is voor de heiligen, als zij komen te sterven, een troost dat God kennis van hen neemt Hij kent degenen die de Zijnen zijn dat Hij de vijand zal bestraffen dat Hij hen zal leiden met Zijn staf, en hen steunen met Zijn stok. Het Evangelie wordt "de scepter van Christus sterkte" genoemd, Psalm 110:2, en daarin is genoeg om de heiligen te vertroosten als zij komen te sterven, en onder hen zijn de eeuwige armen.

III. Uit de goede gaven van Gods milddadigheid aan hem thans, leidt hij de voortduring af van Zijn zegeningen, vers 5,6, waar wij kunnen opmerken:

1. Hoe grotelijks hij Gods vriendelijkheid jegens hem waardeert en verheerlijkt, vers 5. *"Gij richt de tafel toe voor mijn aangezicht,* Gij hebt alle dingen, behorende tot het leven en de Godzaligheid, voor mij voorzien, alles wat nodig is voor lichaam en ziel, voor de tijd en de eeuwigheid." Zulk een milde weldoener is God voor al Zijn volk, en het betaamt hun deze grote goedheid uit te spreker zoals David dit hier doet, die erkent:

a. Dat hij het brood zijn bescheiden deels heeft, een tafel toebereid, een beker overvloeiende, spijs voor zijn honger, drank voor zijn dorst.

b. Dat het zorgvuldig voor hem bereid en gereed is zijn tafel was niet toegericht met het eerste het beste, dat maar voor de hand kwam, zij was toebereid, toegericht *voor zijn aangezicht.*

c. Dat hij niet beknibbeld, niet beperkt was, maar overvloed had: *Mijn beker is overvloeiende,* er is genoeg voor mij en ook voor mijn vrienden." Dat hij niet slechts het noodzakelijke had, hetgeen tot nooddruft dient maar ook hetgeen dient tot versiering en verlustiging: Gij *maakt mijn hoofd vet met olie.* Samuël heeft hem tot koning gezalfd, hetgeen een onderpand was voor nog verdere gunsten, maar dit is veeleer een voorbeeld van de overvloed, waarmee God hem gezegend had of een toespeling op het buitengewone onthaal van bijzondere vrienden, wier hoofd zij met olie zalfden, Lukas 7:46. Sommigen denken dat hij zich nog beschouwt als een schaap, meer een zoals *het*

ooilam van de arme man, dat at van zijn tafel en dronk van zijn beker en sliep in zijn schoot, niet slechts zo ruim en mild, maar zo tederlijk worden de kinderen Gods verzorgd. Er is overvloedig voorzien voor hun lichaam en voor hun ziel, voor het tegenwoordige en voor het toekomende leven. Indien Gods voorzienigheid niet aldus rijkelijk voorziet voor ons natuurlijk leven, dan is het onze eigen schuld zo ons dit niet ruimschoots vergoed wordt in geestelijke zegeningen.

2. Met hoeveel vertrouwen hij rekent op de voortduur van Gods gunst, vers 6. *Mij zal niets ontbreken,* had hij gezegd in vers 1, maar nu spreekt hij nog meer bepaald en in nog ruimere zin: *Gewis zullen mij het goede en de weldadigheid volgen al de dagen van mijn leven.* Zijn hoop verheft zich, zijn geloof is versterkt doordat het geoefend werd.

Merk op:

a. Wat hij zich voorstelt: *het goede en de weldadigheid,* alle stromen ervan, voortvloeiende uit de bron, vergevende weldadigheid, beschermende weldadigheid, ondersteunende, in alles voorzienende weldadigheid.

b. De wijze, waarop zij tot hem kwamen: zij zullen mij *volgen,* zoals de wateren uit de rots het leger Israels volgden in de woestijn, zij zullen mij volgen in alle plaatsen en toestanden zullen altijd voor mij gereed zijn.

c. De voortduur ervan, zij zullen mij volgen mijn levenlang, ten einde toe, want wie God liefheeft, heeft Hij lief tot het einde.

d. Het standvastige ervan: "al de dagen van mijn leven," zo zeker als de dag komt, zo zeker zullen ze elken morgen nieuw zijn, Klaagliederen 3:22, 23, evenals het manna, dat dagelijks aan de Israëlieten werd gegeven.

e. De zekerheid ervan. *Gewis* zullen zij mij volgen. Het is zo zeker als de belofte van de God van de waarheid het maken kan, en wij weten, in wie wij hebben geloofd. Hier is een vooruitzicht op de volmaking van de zaligheid in de toekomende staat. Aldus wordt de laatste zinsnede door sommigen opgevat: Het goede en de weldadigheid mij gevolgd zijnde al de dagen van mijn leven op deze aarde, zal ik, als dat leven ten einde is, heengaan naar een betere wereld, om *te blijven in het huis des Heeren tot in lengte van dagen,* in het huis van onze Vader hierboven, waar vele woningen zijn. Met hetgeen ik heb, ben ik zeer ingenomen, zeer gelukkig, maar nog veel meer ingenomen en gelukkig ben ik met hetgeen ik hoop en verwacht." Dit alles, en ook nog de hemel. Dan voorwaar, dienen wij een goeden Meester.

3. Hoe vast zijn besluit is om bij God en zijn plicht te blijven. Wij lezen de laatste zinsnede als Davids verbond met God: als *in het huis van de Heere blijven tot in lengte van dagen* zolang ik leef en ik zal Hem loven zolang ik nog ben." Wij moeten wonen in Zijn huis als dienstknechten, die verlangden dat hun het oor doorboord zou worden aan de deurpost van hun meester, om hem voor altijd te dienen. Indien Gods goedheid voor ons is als het morgenlicht, voortgaande en lichtende tot de volle dag toe, zo laat de onze voor Hem niet zijn als de morgenwolk en de vroege dauw, die voorbijgaan. Zij, die verzadigd willen zijn met het vette van Gods huis, moeten zich streng aan de plichten ervan houden.

PSALM 24

1 Een psalm van David. De aarde is des HEEREN, mitsgaders haar volheid, de wereld, en die daarin wonen.
2 Want Hij heeft ze gegrond op de zeeen, en heeft ze gevestigd op de rivieren.
3 Wie zal klimmen op den berg des HEEREN, en wie zal staan in de plaats Zijner heiligheid?
4 Die rein van handen, en zuiver van hart is, die zijn ziel niet opheft tot ijdelheid, en die niet bedriegelijk zweert;
5 Die zal den zegen ontvangen van den HEERE, en gerechtigheid van den God zijns heils.
6 Dat is het geslacht dergenen, die naar Hem vragen, die Uw aangezicht zoeken, dat is Jakob! Sela.
7 Heft uw hoofden op, gij poorten, en verheft u, gij eeuwige deuren, opdat de Koning der ere inga!
8 Wie is de Koning der ere? De HEERE, sterk en geweldig, de HEERE, geweldig in den strijd.
9 Heft uw hoofden op, gij poorten, ja, heft op, gij eeuwige deuren! opdat de Koning der ere inga!
10 Wie is Hij, deze Koning der ere? De HEERE der heirscharen, Die is de Koning der ere. Sela.

Deze psalm betreft het koninkrijk van Jezus Christus.

I. Het rijk van Zijn voorzienigheid, waardoor Hij de wereld regeert, vers 1, 2.

II. Het rijk van Zijn genade, waardoor Hij heerst in Zijn kerk.

III. Betreffende de onderdanen van dat koninkrijk, hun aard en karakter, vers 4, 6. Hun voorrecht, vers 5.. Betreffende de Koning van dat rijk, en een oproep tot allen om Hem toegang te geven, vers 7-10. Men veronderstelt dat deze psalm gedicht werd bijgelegenheid van Davids opbrenging van de ark naar de plaats, die voor haar bereid was, en dat de strekking ervan was om het volk op te voeren boven de pracht van uitwendige ceremoniën tot een heilig leven en geloof in Christus van wie de ark een type is geweest.

Psalm 24:1-2

1. Hier is Gods volstrekt recht van eigendom in dit deel van de schepping, waarin ons lot gelegen is, vers 1. Wij moeten niet denken dat de hemel, namelijk de hemel alleen, des Heeren is met de talloze, schitterende bewoners ervan en dat deze aarde, omdat zij zo klein en onbeduidend een deel is van de schepping, en op zo groten afstand is geplaatst van het koninklijk paleis hierboven, veronachtzaamd is, en dat Hij er geen belang in stelt. Neen, zelfs de aarde is van Hem, en hoewel Hij de troon van Zijn heerlijkheid in de hemelen heeft bevestigd, heerst toch Zijn koninkrijk over alles, en zelfs de wormen van deze aarde zijn niet beneden Zijn kennisneming, of buiten Zijn heerschappij.

A. Toen God deze aarde aan de kinderen van de mensen heeft gegeven, heeft Hij zich toch Zijn recht van eigendom erin voorbehouden, en aan hen het bezit ervan gegeven als vruchtgebruikers. *De aarde is des Heeren, mitsgaders haar volheid,* de mijnen, die in haar ingewanden verborgen zijn, zelfs de rijkste ervan, de vruchten, die Zij voortbrengt, al de dieren van het woud en het vee op duizend bergen, onze landerijen en huizen en al de verbeteringen, die door de vlijt en de kunst van de mens op aarde gemaakt zijn het is alles het Zijne. In het rijk van de genade worden die dingen wel als nietig beschouwd, want zij zijn ijdelheid van de ijdelheden, een niets voor de ziel, maar in het rijk van de voorzienigheid zijn zij een volheid. "Het aardrijk is vol van Gods schatten," Psalm 104:24, en dat is ook *de grote ruime zee.* Al de delen al de landstreken van de aarde zijn des Heeren allen zijn zij onder Zijn oog, allen zijn in Zijn hand zodat een kind van God, overal waar hij heengaat, zich hiermede kan vertroosten, dat hij niet van zijns Vaders grond afgaat. Hetgeen ons van de aarde en haar voortbrengselen ten deel valt, is ons slechts geleend, het is des Heeren, wat tegenover de gehele wereld ons eigendom is, is het niet tegenover Zijn aanspraken. Hetgeen het verst van ons verwijderd is, zoals hetgeen de paden van de zeeën doorwandelt, of op de bodem ervan verborgen ligt, is des Heeren, en Hij weet waar het te vinden.

B. Het bewoonbare deel van de aarde is in zeer bijzonderen zin des Heeren, Spreuken 8:31, "de wereld en die daarin wonen." Ook wij zijn niet van ons zelf, ons lichaam en onze ziel behoren ons niet toe. Alle zielen zijn van Mijn, zegt God, want Hij is de formeerder van ons lichaam, en de Vader van onze geest. Onze tong is niet onze, zij moet Hem ten diepste staan. Zelfs diegenen van de kinderen van de mensen zijn van Hem, die Hem niet kennen noch hun betrekking tot Hem erkennen. Nu wordt dit hier te pas gebracht om aan te tonen dat, hoewel het Gode genadiglijk behaagt om de toewijding en diensten aan te nemen van Zijn eigen verkoren volk, vers 3-5 het niet is omdat Hij ze nodig heeft, of er door bevoordeeld kan worden, want de aarde is van Hem en al wat er op of in is, Exodus 19:5, Psalm 50:12. Het moet ook toegepast worden op de heerschappij, die Christus als Middelaar heeft over de uiterste einden van de aarde, die Hem tot Zijn bezitting zijn gegeven. De Vader heeft de Zoon lief en heeft alle dingen in Zijn handen gegeven, macht over alle vlees. De apostel heeft deze Schriftuurplaats tweemaal aangehaald in zijn rede over hetgeen de afgoden geofferd is, 1 Corinthiers 10:26, 28. Indien het in het vleeshuis verkocht wordt, eet het, en vraag niet, onderzoek niet, want de aarde is des Heeren het is het goede schepsel Gods en gij hebt er recht op, maar zo iemand u zegt: het is een afgod geofferd, laat er van af, eet het niet, *want de aarde is des Heeren,* en er is behalve dat nog genoeg. Dit is een goede reden, waarom wij tevreden behoren te wezen met ons deel in de wereld en anderen het hun niet moeten benijden, *de aarde is des Heeren,* en mag Hij met het Zijne niet doen, wat Hij wil, aan sommigen meer er van geven, en aan anderen minder, naar het Hem behaagt?

2. Waar dit Zijn eigendomsrecht op gegrond is: de aarde is van Hem door een onbetwistbaar recht, want Hij *heeft haar gegrond op de zeeën en gevestigd op de rivieren*, vers 2. Zij is de Zijne, want,

a. Hij heeft haar gemaakt, haar geformeerd, haar gegrond en geschikt gemaakt voor de mens om er op te wonen. De stof is van Hem, want Hij heeft haar uit het niets gemaakt, de vorm is de Zijne, want Hij heeft haar gemaakt naar de eeuwigen raad en de denkbeelden van Zijn eigen Geest. Hijzelf heeft haar gemaakt, en Hij heeft haar voor zichzelf gemaakt, zodat Hij er de enige, algehele en volstrekte eigenaar van is, en niemand kan ons een recht op enig deel ervan verlenen, dan door, vanwege en onder Hem, zie Psalm 89:12, 13.

b. Hij maakte haar, zoals niemand anders haar kon maken, zij is het schepsel van de Almacht, want zij is gegrond op de zeeën, op de vloeden, een zwak, onvast fundament (zou men zo zeggen) om er de aarde op te bouwen, en toch, als het van de Almacht behaagt, zal het dienen om het gewicht van deze aarde te dragen. Aan de wateren, die haar in het eerst bedekten en haar ongeschikt maakten om door de mens bewoond te worden, werd geboden onder haar te gaan, zodat het droge gezien werd, en aldus zijn zij er als het fundament van, zie Psalm 104:8, 9.

c. Hij houdt haar in stand, Hij heeft haar gevestigd, vastgesteld, zodat, hoewel het éne geslacht gaat en het andere komt, de aarde staat in eeuwigheid Prediker 1-:4. En Zijn voorzienigheid is een voortgezette schepping, Psalm 119:90. De fundering van de aarde op de vloeden moet ons er aan herinneren hoe glibberig en onzeker alle aardse dingen zijn, hun grondslag is niet slechts zand, maar water, daarom is het onze dwaasheid om er op te bouwen.

Psalm 24:3-6

Van deze wereld en haar volheid verheffen de overdenkingen van de psalmist zich plotseling tot de grote dingen van een andere wereld waarvan de grondslag niet is in de zeeën, of in de rivieren. De dingen van deze wereld heeft God aan de kinderen van de mensen gegeven en wij zijn er van Zijn voorzienigheid zeer voor verplicht, maar zij kunnen ons geen genoegzaam goed zijn. En daarom:

Is hier een vraag naar betere dingen, vers 3. Deze aarde is Gods voetbank, maar al zouden wij er nog zoveel van hebben, wij moeten toch maar voor een korte tijd hier zijn en weldra van hier gaan. En *wie zal* dan *klimmen op de berg des Heeren?* Wie zal later naar de hemel gaan, en als een voorsmaak en onderpand daarvan thans gemeenschap met God hebben in de heilige inzettingen? Een ziel, die haar eigen natuur kent, denkt aan haar oorsprong en haar onsterflijkheid, zal, als zij de aarde en haar volheid beschouwd heeft onvoldaan neerzitten, er wordt onder alle schepselen geen hulp gevonden voor de mens die als tegenover hem is, en daarom zal zij denken aan een opklimmen tot God, tot de hemel, zal zij vragen: "Wat zal ik doen om mij te verheffen tot die hoge plaats, die berg, waar de Heere woont en zich openbaart, opdat ik met Hem bekend zij, en in die zalige, heilige plaats te wonen, waar Hij tot Zijn volk komt en het heilig en gelukkig maakt? Wat zal ik doen om te behoren tot hen, die God erkent als Zijn bijzonder volk, en die de Zijnen zijn op een andere wijze, dan waarop de aarde en haar volheid de Zijne is?" Deze vraag komt grotendeels overeen met die in Psalm 15:1. De berg Zion, waarop de tempel gebouwd was, was een type van de kerk, van de zichtbare en de onzichtbare. Als het volk ter aanbidding opkwam bij de ark in haar heilige plaats, herinnerde David er hen aan, dat dit slechts afschaduwingen waren van hemelse zaken en dat zij er door geleid moesten worden om die hemelse dingen zelf te bedenken.

II. Een antwoord op deze vraag, waarin wij:

1. De eigenschappen genoemd vinden van Gods bijzonder volk, die gemeenschap met Hem zullen hebben in genade en heerlijkheid.

A. Het zijn mensen, die zich vrij houden van alle grove daden van zonde. Zij hebben reine handen, vrij van de bezoedeling van de wereld en van het vlees. Wie ceremoniëel onrein was, mocht niet op de tempelberg komen, hetgeen de reinheid van levenswandel aanduidde die vereist wordt in allen, die gemeenschap hebben met God. De handen, die opgeheven zijn in gebed, moeten reine handen zijn, geen smet van onrechtvaardig gewin moet er aan kleven, noch iets anders, dat de mens verontreinigt en aanstotelijk is voor de heilige God.

B. *Het* zijn mensen, die er een gewetenszaak van maken om wezenlijk, dat is innerlijk zo goed te zijn als zij uitwendig schijnen te wezen, zij zijn zuiver van hart. Wij maken niets van onze Godsdienst, als wij er geen hartewerk van maken. Het is niet genoeg dat onze handen rein zijn voor de mensen, wij moeten ook ons hart reinigen van boosheid geen verborgen onreinheid toelaten of dulden in ons hart, dat naakt en geopend is voor het oog van God. Maar tevergeefs wenden diegenen voor een rein en goed hart te hebben wier handen verontreinigd zijn door daden van zonde. Een rein hart is oprecht en zonder bedrog in het sluiten van een verbond met God en zeer zorgvuldig wordt het bewaard en bewaakt, zodat de Boze, de onreine geest er geen vat op heeft, het is gereinigd door geloof en gevormd naar het beeld en de wil van God, zie Mattheus 5:8.

C. Het zijn mensen, wier hart niet uitgaat naar de dingen van deze wereld, die hun ziel niet opheffen tot ijdelheid, die geen onstuimige begeerte hebben naar de schatten van de wereld, de lof van mensen of de genietingen van de zinnen deze dingen niet verkiezen tot hun deel, noch er naar jagen, omdat zij geloven dat zij ijdelheid zijn, onvast en onzeker, en geen voldoening schenken.

D. Het zijn de zodanigen, die eerlijk handelen met God en de mensen. In hun verbond met God en hun contracten met de mensen zullen ze niet bedrieglijk zweren, hun beloften niet verbreken, hun verbintenissen of overeenkomsten niet schenden, geen valse eed doen. Zij, die geen acht slaan op de verplichtingen van de waarheid of de eer van Gods naam, zijn ongeschikt voor een plaats op Gods heilige berg.

E. Het zijn biddende mensen, vers 6. *Dat is het geslacht dergenen, die naar Hem vragen.* In iedere eeuw is er een overblijfsel van de zodanigen, van mensen van zo'n karakter die *de Heere aangeschreven worden tot in geslachten,* Psalm 22:31.

a. Het zijn de zodanigen, die God zoeken, *die Uw aangezicht zoeken, o Jakob. Zij* voegen zich bij God om Hem te zoeken, niet alleen in vroom gebed, maar in ernstige pogingen om Zijn gunst te verkrijgen en zich te bewaren in Zijn liefde, die het tot het toppunt van hun geluk en het toppunt van hun eerzucht gemaakt hebben om door Hem aangenomen te worden, en daarom alle zorgen moeite aanwenden om Hem welgevallig te zijn. Het is tot de berg des Heeren, dat wij moeten opgaan, en daar de weg bergopwaarts loopt, is het ons nodig alle krachten in te spannen als degenen, die ernstig zoeken.

b. Zij voegen zich bij het volk van God, om met hen God te zoeken, in gemeenschap met God gebracht zijnde, komen zij ook in de 0 gemeenschap van de heiligen, zich gedragende naar het voorbeeld van de heiligen, die voorgegaan zijn, aldus wordt dit door sommigen verstaan, zij zoeken Gods aangezicht zoals Jakob (volgens de opvatting van sommigen) die *Israël* genoemd werd omdat hij met God had geworsteld en overwon, Hem had gezocht en gevonden, en zich voegende bij de heiligen van hun eigen tijd, zullen zij de gunst zoeken van Gods kerk, Openbaring 3:9, blij zijn om met Gods volk bekend te wezen, Zacheria 8:23, zich met hen verenigen, en, als zij "met hun hand schrijven: ik ben des Heeren, zullen zij zich noemen met de naam Jakobs." Jesaja 44:5. Niet zodra was Paulus bekeerd, of hij "poogde zich bij de discipelen te voegen," Handelingen 9:26. Zij zullen Gods aangezicht zoeken *in* Jakob, (aldus verstaan het sommigen) in de vergaderingen van Zijn volk, Uw *aangezicht, o* God *van Jakob,* aldus vult de kanttekening het aan. Gelijk alle gelovigen het geestelijk zaad Abrahams zijn, zo zijn allen, die worstelen in het gebed, het geestelijk zaad Jakobs, tot hetwelk God nooit gezegd heeft: *zoekt Mij tevergeefs.*

2. De voorrechten van Gods bijzonder volk, vers 5. Zij zullen waarlijk en voor altijd gelukkig gemaakt worden.

a. *Zij* zullen gezegend zijn, zij zullen de zegen ontvangen van de Heere, al de vruchten en gaven van Gods gunst, overeenkomstig Zijn belofte, en zij, die door God worden gezegend, zijn in waarheid gezegend, want het is Zijn kroonrecht de zegen te gebieden.

b. Zij zullen gerechtvaardigd en geheiligd worden. Dat zijn de geestelijke zegeningen in hemelse zaken, die zij zullen ontvangen, namelijk de gerechtigheid waar naar zij hongeren en dorsten,

Mattheus 5:6. Gerechtigheid is zaligheid, en het is van God alleen, dat wij haar moeten verwachten, want van onszelf hebben wij geen gerechtigheid. Zij zullen het loon ontvangen van hun gerechtigheid (aldus verstaan het sommigen) "de kroon van de rechtvaardigheid, die de Heere, de rechtvaardige Rechter, hun zal geven," 2Tim.4:8.

c. Zij zullen verlost en behouden worden want God zelf is de God van hun heil. Waar God gerechtigheid geeft, daar bedoelt Hij gewis verlossing en zaligheid. Zij, die geschikt zijn gemaakt voor de hemel, zullen veilig heengebracht worden naar de hemel, en dan zullen zij tot hun eeuwige voldoening en blijdschap vinden wat zij hebben gezocht.

Psalm 24:7-10

Wat eens gesproken is, wordt in deze verzen voor de tweede maal gesproken, zulke herhalingen zijn gebruikelijk in zangen en er is veel schoonheid in. Hier is,

1. Toegang geëist, eenmaal en nogmaals, voor de Koning van de ere. De deuren en poorten moeten opengeworpen worden, wijd open, om Hem toegang te geven, want zie, Hij staat aan de deur en Hij klopt, bereid en gereed om binnen te komen.

2. Eenmaal en nogmaals gevraagd wie deze machtige Vorst is, in wiens naam toegang gevraagd wordt. *Wie is deze Koning van de ere?* Zoals, wanneer er aan iemands deur geklopt wordt, het gebruikelijk is te vragen: *Wie is daar?*

3. Eenmaal en nogmaals voldoening gegeven nopens de koninklijke persoon, die de eis doet om binnengelaten te worden. *Het is de Heere, sterk en geweldig, de Heere, geweldig in de strijd, de Heere van de heerscharen,* vers 8, 10.

A. Deze prachtige intocht nu, die hier beschreven wordt, verwijst waarschijnlijk naar de plechtige opbrenging van de ark naar de tent, die David voor haar heeft gespannen, of naar de tempel, die Salomo voor haar had gebouwd, het voegde hem om een psalm te dichten om bij die gelegenheid gezongen te worden. De portiers worden geroepen om de deuren te openen, die *eeuwige deuren* worden genoemd, omdat zij duurzamer zijn dan de deur van de tabernakel, die slechts uit een gordijn bestond. Hen wordt geleerd te vragen: *Wie is deze Koning van de ere?* En hen, die de ark dragen, wordt geleerd om te antwoorden in de taal, die voor ons ligt, en dat wel zeer gepast, omdat de ark een symbool was van Gods tegenwoordigheid, Jozua 3:11. Of het kan ook als dichterlijke beeldspraak beschouwd worden, bedoeld om het onderwerp treffender voor te stellen. Aldus moet God in Zijn Woord en Zijn inzettingen door ons welkom worden geheten:

a. Met grote bereidwilligheid, deuren en poorten moeten voor Hem opengeworpen worden. Laat het Woord des Heeren inkomen in onze ziel, en wij zullen ons buigen voor zijn gezag.

b. Met alle eerbied gedenkende hoe groot een God Hij is, met wie wij te doen hebben.

B. Ongetwijfeld wijst dit op Christus, van wie de ark met het verzoendeksel een type was.

a. Wij kunnen het toepassen op Christus opvaren naar de hemel en het welkom, dat Hem daar gegeven werd. Toen Hij Zijn werk op aarde volbracht had, is Hij opgevaren "met de wolken des hemels," Daniel 7:13, 14. De poorten des hemels moeten Hem toen geopend zijn, deze deuren, die met recht *eeuwige deuren* genoemd kunnen worden, en voor ons gesloten werden, om de weg te bewaren van de boom des levens, Genesis 3:24. Onze Verlosser vond ze gesloten, maar door Zijn bloed verzoening gedaan hebbende voor de zonde, en het recht verkregen hebbende om in "te gaan in het heiligdom," Hebreeen 9:12, als gezaghebbende, eiste Hij toegang, niet alleen voor zichzelf, maar ook voor ons, als de voorloper is Hij voor ons ingegaan, en heeft *het koninkrijk van de hemelen geopend voor alle gelovigen.* De sleutels, niet alleen van de hel en des doods, maar ook die des hemels en des levens, moeten Hem in handen worden gegeven. Zijn nadering zeer luisterrijk zijnde, vragen de engelen: *Wie is deze Koning van de ere?* Want het zijn engelen die de poorten

van het Nieuwe Jeruzalem bewaken, Openbaring 21:12. Toen de eerstgeborene in de bovenwereld gebracht was, moesten de engelen Hem aanbidden, Hebreeen 1:6, en dienovereenkomstig vragen zij hier met verwondering: Wie is Hij? "Wie is het die van Edom komt, in helrode klederen van Bozra?" Jesaja 63:1-3. Er wordt geantwoord, dat Hij sterk en machtig is in de krijg, machtig om Zijn volk te behouden, en om Zijn en hun vijanden ten onder te brengen.

b. Wij kunnen het toepassen op Christus inkomen in de zielen van de mensen door Zijn Woord en Geest, om Zijn tempelen te zijn. Christus' tegenwoordigheid in hen is als die van de ark in de tempel, zij heiligt hen. "Zie, Hij staat aan de deur en Hij klopt" Openbaring 3:20. Er wordt geëist dat Hem de poorten en deuren van het hart geopend zullen worden, niet alleen zoals toegang wordt gegeven aan een gast, maar zoals het bezit aan de rechtmatige eigenaar wordt overgegeven, nadat het recht er op betwist was. Dit is de Evangelische roeping en eis, dat wij Jezus Christus, de Koning van de ere, laten inkomen in onze ziel, Hem zullen verwelkomen met hosanna's: *Gezegend is Hij die komt.* Om dit nu recht en naar behoren te doen, moeten wij vragen: *Wie is deze Koning van de ere?* Om ons bekend te maken met Hem, in wie wij moeten geloven, en die wij boven alles en allen moeten liefhebben. En het antwoord is gereed: Hij is JHWH, en zal *JHWH onze gerechtigheid* wezen, een algenoegzame Zaligmaker voor ons, als wij Hem toegang tot ons geven. Hij *is sterk en machtig,* en *de Heere van de heirscharen* en daarom is het op ons gevaar zo wij Hem toegang weigeren, want Hij is machtig om de belediging te wreken. Hij kan zich de weg banen met geweld, en hen met Zijn ijzeren scepter vermorzelen, die zich aan Zijn gouden scepter niet willen onderwerpen.

Laat ons hart onder het zingen hiervan blijmoedig op deze roepstem antwoorden, en laat dit antwoord gegeven worden in de eerste woorden van de volgenden psalm: *Tot U o Heere, hef ik mijne ziel op.*

PSALM 25

1 Een psalm van David. Aleph. Tot U, o HEERE! hef ik mijn ziel op.
2 Beth. Mijn God! op U vertrouw ik; laat mij niet beschaamd worden; laat mijn vijanden niet van vreugde opspringen over mij.
3 Gimel. Ja, allen, die U verwachten, zullen niet beschaamd worden; zij zullen beschaamd worden, die trouwelooslijk handelen zonder oorzaak.
4 Daleth. HEERE! maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden.
5 He. Vau. Leid mij in Uw waarheid, en leer mij, want Gij zijt de God mijns heils; U verwacht ik den gansen dag.
6 Zain. Gedenk, HEERE! Uwer barmhartigheden en Uwer goedertierenheden, want die zijn van eeuwigheid.
7 Cheth. Gedenk niet der zonden mijner jonkheid, noch mijner overtredingen; gedenk mijner naar Uw goedertierenheid, om Uwer goedheid wil, o HEERE!
8 Teth. De HEERE is goed en recht; daarom zal Hij de zondaars onderwijzen in den weg.
9 Jod. Hij zal de zachtmoedigen leiden in het recht, en Hij zal den zachtmoedigen Zijn weg leren.
10 Caph. Alle paden des HEEREN zijn goedertierenheid en waarheid, dengenen, die Zijn verbond en Zijn getuigenissen bewaren.
11 Lamed. Om Uws Naams wil, HEERE! zo vergeef mijn ongerechtigheid, want die is groot.
12 Mem. Wie is de man, die den HEERE vreest? Hij zal hem onderwijzen in den weg, dien hij zal hebben te verkiezen.
13 Nun. Zijn ziel zal vernachten in het goede, en zijn zaad zal de aarde beerven.
14 Samech. De verborgenheid des HEEREN is voor degenen, die Hem vrezen; en Zijn verbond, om hun die bekend te maken.
15 Ain. Mijn ogen zijn geduriglijk op den HEERE, want Hij zal mijn voeten uit het net uitvoeren.
16 Pe. Wend U tot mij, en wees mij genadig, want ik ben eenzaam en ellendig.
17 Tsade. De benauwdheden mijns harten hebben zich wijd uitgestrekt; voer mij uit mijn noden.
18 Resch. Aanzie mijn ellende, en mijn moeite, en neem weg al mijn zonden.
19 Resch. Aanzie mijn vijanden, want zij vermenigvuldigen, en zij haten mij met een wreveligen haat.
20 Schin. Bewaar mijn ziel, en red mij; laat mij niet beschaamd worden, want ik betrouw op U.
21 Thau. Laat oprechtigheid en vroomheid mij behoeden, want ik verwacht U.
22 O God! verlos Israel uit al zijn benauwdheden.

Deze psalm is vol van vrome genegenheid voor God, de uitgangen van heilige begeerte naar zijn gunst en genade en de levendige handelingen des geloofs in Zijn beloften. wij kunnen er van leren:

I. wat het is te bidden, vers 1-15.

Il. wat het is waar wij om moeten bidden: de vergeving van zonde vers 6-7, 18, leiding en bestuur op de weg van onze plicht, vers 4, 5, de gunst van God, vers 16, verlossing uit benauwdheden, vers 17, 18, behoed te worden voor onze vijanden, vers 20, 21, en het heil van de kerk Gods, vers 22.

III. Waar wij op mogen pleiten in het gebed, ons vertrouwen op God, vers 2, 3, 5, 20, 21, onze ellende en de boosaardigheid onzer vijanden vers 17, 19, onze oprechtheid vers 21.

IV. welke dierbare beloften wij, hebben om ons aan te moedigen in het gebed, beloften van leiding en onderricht, vers 8, 9, 12. de weldaad en het voordeel van het verbond vers 10, en het genot van gemeenschapsoefening met God, vers 13, 14. Het is gemakkelijk om de onderscheidene passages van deze psalm toe te passen op onszelf bij het zingen ervan, want wij zijn dikwijls in benauwdheid en ellende, en hebben altijd zonden om over te klagen voor de troon van de genade.

Psalm 25:1-7

Hier hebben wij Davids betuigingen van begeerte naar God en van vertrouwen op Hem. Hij begint dikwijls zijn psalmen met zodanige betuigingen, niet om God te bewegen, maar om zichzelf te bewegen, en zich op te wekken om aan die betuigingen te beantwoorden.

1. Hij belijdt zijn begeerte naar God. *Tot U, o Heere, hef ik mijne ziel op.* vers 1. In de vorigen psalm werd het als het karakter van een Godvruchtig man aangeduid, dat hij *zijn ziel niet opheft tot ijdelheid,* vers 4, en de roepstem ging uit tot de eeuwige deuren om haar hoofden op te heffen, opdat *de Koning van de ere zou ingaan,* vers 7. Aan dit karakter beantwoordt hier David, aan die roepstem geeft hij gehoor. "Heere," zegt hij, "tot U hef ik mijn ziel op, niet tot ijdelheid, maar tot U." In het aanbidden van God moeten wij onze ziel tot Hem opheffen. Het gebed is het opklimmen van de ziel tot God, op God moet het oog gericht zijn. *Sursum corda hef hart naar boven, zo* klonk vanouds de roepstem tot gebed. Met een heilige minachting van de wereld en de dingen van de wereld, door bestemde gedachten en een werkzaam geloof, moeten wij ons God voor ogen stellen en onze begeerten laten uitgaan naar Hem als de bron van onze zaligheid.

2. Hij belijdt zijn vertrouwen op God en bidt om het voordeel en de vertroosting van dat vertrouwen, vers 2. *Mijn God, op U betrouw ik.* Zijn geweten getuigde voor hem dat hij geen vertrouwen had in zichzelf, of in een ander schepsel, en dat hij geen mistrouwen had van God, noch van Zijn macht of belofte. Hij heeft behagen in deze belijdenis van geloof in God. Zijn vertrouwen op God gesteld hebbende, is het gerust, tevreden, vrij van de vrees voor kwaad, en daarop pleit hij bij God, wiens eer het is om diegenen te helpen, die Hem eren door op Hem te verbouwen. Waar de mensen hun vertrouwen op stellen is of hun blijdschap, of hun schande al naar hetgeen het blijkt te zijn.

A. Nu bidt hier David onder de leiding des geloofs, vurig en ernstig, dat schaamte zijn deel niet zal zijn. *Laat mij niet beschaamd worden* in mijn vertrouwen op U, laat er mij niet van weggedreven worden door enigerlei overheersende vrees, en laat mij bij de uitkomst niet teleurgesteld worden in hetgeen waarvoor ik op U vertrouw. Als wij van ons vertrouwen op God onze steun maken, dan zal het niet onze schande zijn, en als wij in Hem triomferen, dan zullen onze vijanden niet triomferen over ons, en dat zouden zij wel doen, indien wij nu bezweken onder onze vrees, dat de uitkomst niet zal beantwoorden aan onze verwachting.

B. Dat dit ook niet het lot mocht wezen van anderen, die op Hem betrouwen. Al de heiligen zijn eenzelfde dierbaar geloof deelachtig geworden, en daarom zullen zij ook allen ongetwijfeld voorspoedig blijken te zijn in de uitkomst. Aldus wordt de gemeenschap van de heiligen in stand gehouden, namelijk door hun bidden voor elkaar. Ware heiligen zullen voorbede doen voor alle heiligen. Het is zeker dat niemand die gelovig op de Heere blijft wachten, beschaamd gemaakt zal worden,

C. Dat dit wel het lot kan wezen van overtreders, zij *zullen beschaamd worden, die overtreden zonder oorzaak,* vers 3, of ijdellijk, zoals de betekenis is van het Hebreeuwse woord.

a. Zonder aanleiding, zonder er toe geprikkeld te zijn. Zij staan op tegen God, verlaten en verzaken hun plicht, rebelleren tegen David en zijn regering (zo verstaan het sommigen) zonder dat er hun

reden toe is gegeven, niet instaat zijnde om voor te geven dat zij ongerechtigheid hebben gevonden in God, of dat Hij hen in iets vermoeid heeft. Hoe zwakker de verzoeking is, waardoor de mensen zich tot zonde laten verlokken, hoe sterker het bederf is, dat hen er toe drijft. Diegenen zijn wel de ergste overtreders, die zondigen om de wille van de zonde.

b. Tevergeefs. Zij weten, dat hun aanslagen tegen God vruchteloos zijn, zij bedenken ijdelheid en daarom zullen zij spoedig beschaamd worden.

3. Hij bidt God om leiding op de weg van zijn plicht, vers 4,5. Wederom bidt hij hier God om hem te onderwijzen. Hij was zelf een kundig man, maar ook de verstandigsten en oplettendsten behoeven en begeren van God geleerd te worden, van Hem moeten wij allen leren.

Merk op

A. Wat hij wenste te leren: Leer mij geen fraaie woorden, geen schone denkbeelden, maar Uw wegen, Uw paden, Uw waarheid. De wegen, waarop Gij gaat om tot mij te komen, die allen *goedertierenheid en waarheid* zijn, vers 10, en de wegen, waarop Gij wilt, dat ik zal gaan om tot U te komen. Diegenen zijn het best geleerd, die hun plicht verstaan, weten wat "het beste is, dat zij zullen doen," Prediker 2:3. De *paden* des Heeren en Zijn *waarheid* zijn hetzelfde, de Goddelijke wetten zijn alle gegrond op Goddelijke waarheden. De weg van Gods geboden is de weg van de waarheid, Psalm 119:30. Christus is beide de weg en de waarheid, en daarom moeten wij Christus leren.

B. Wat hij daarom van God begeert.

a. Dat Hij zijn verstand zal verlichten betreffende zijn plicht, *maak mij Uw wegen bekend en leer mij Uw paden.* In twijfelachtige gevallen behoren wij vurig te bidden dat God ons duidelijk zal. maken wat Hij wil dat wij doen zullen.

b. Dat Hij zijn wil er toe zou neigen en er hem in zou versterken. "Leid mij, en aldus leer mij." Niet alleen zoals wij iemand leiden, die slecht van gezicht is, teneinde hem er voor te behoeden om van de weg af te raken, maar zoals wij iemand leiden die ziek en zwak is, om hem voorwaarts te helpen op de weg en hem te behoeden voor bezwijken en vallen. Wij gaan niet verder op de weg naar de hemel dan het Gode behaagt ons te leiden en te ondersteunen.

C. Waar hij op pleit:

a. Op zijn grote verwachtingen van God *Gij zijt de God des heils.* Zij, die het heil Gods verkiezen als hun doel en Hem tot de God huns heils maken, kunnen vrijmoedig tot Hem komen om leiding op de weg, die naar dat doel heenleidt. Indien God ons verlost, zal Hij ons leren en leiden. Hij, die heil geeft, zal ook onderricht geven.

b. Op zijn voortdurend wachten op God. U *verwacht ik de ganse dag. Van* wie zal een dienstknecht leiding verwachten voor hetgeen hij te doen heeft dan van zijn eigen meester? Als wij in oprechtheid begeren onze plicht te kennen met het vaste besluit die te doen, dan behoeven wij er niet aan te twijfelen dat God er ons in zal leiden en besturen.

4. Hij beroept zich op Gods oneindige barmhartigheid-daar steunt hij op, maar op generlei verdienste van zichzelf, vers 6. *Gedenk Heere, aan Uw barmhartigheden,* en om de wille van die barmhartigheden, leid mij en leer mij *want zij zijn van eeuwigheid.* Gij zijt altijd een barmhartig God geweest, het is Uw naam het is Uw eigenschap om barmhartigheid te betonen."

b. "Uw raad en Uw voornemens van barmhartigheid zijn van eeuwigheid, de vaten van de barmhartigheid zijn tevoren bereid tot heerlijkheid."

c. De voorbeelden van Uw barmhartigheid jegens de kerk in het algemeen en jegens mij in het bijzonder, waren vanouds en zijn tot nu toe standvastig gebleven. Gij hebt mij onderwezen van mijn jeugd af, onderwijs mij ook nu.

5. Hij is zeer bijzonder begerig naar de vergeving van zijn zonden, vers 7. *Gedenk niet van de zonden mijner jonkheid.* Heere, "gedenk Uw barmhartigheden, vers 6, die voor mij spreken, en niet mijn zonden, die tegen mij spreken." Hier is:

A. Een belijdenis van zonde, waarin hij inzonderheid de zonden van zijn jonkheid noemt. De fouten en dwaasheden van onze jeugd moeten nog lang daarna betreurd worden, een reden voor ons wezen om ons te verootmoedigen omdat de tijd de schuld van de zonde niet uitwist. Oude lieden moeten treuren over zondige vrolijkheid en smart hebben om de zondige genoegens van hun jeugd. Hij verzwaart zijn zonden, noemt ze zijn *overtredingen,* en hoe meer heilig, rechtvaardig en goed de wet is, die door de zonde werd overtreden, hoe zondiger die zonde ons moet toeschijnen.

B. Een uitdrukkelijke bede om barmhartigheid.

a. Dat hem de schuld kwijtgescholden zal worden. *Gedenk niet de zonden van mijn jeugd,* " gedenk ze niet tegen mij, breng ze niet tegen mij in, treed er niet voor in het gericht met mij." Als God de zonde vergeeft, wordt van Hem gezegd dat Hij *haar niet meer gedenkt,* hetgeen een algehele kwijtschelding aanduidt, Hij vergeeft en vergeet.

b. Dat hij welbehaaglijk mocht wezen in Gods ogen. "Gedenk mijner ten goede en kom mij tijdig ter hulp." Wij hebben niets meer nodig om ons gelukkig te maken dan dat God ons gedenkt ten goede, ons gedenkt in gunst. Zijn pleitgrond is: "naar Uw goedertierenheid, om Uw goedheid wil." Het is Gods goedheid niet de onze, Zijn barmhartigheid, en niet onze eigen verdienste, waarop wij moeten pleiten als wij bidden om vergeving van zonde en om al het goede, dat wij nodig hebben. Op deze pleitgrond moeten wij altijd steunen, ons bewust zijnde van onze armoede en onwaardigheid en overtuigd zijnde van de rijkdom van Gods genade en barmhartigheid.

Psalm 25:8-14

Gods beloften zijn hier vermengd met Davids gebeden. Er waren vele gebeden in het eerste gedeelte van de psalm en vele in het laatste gedeelte, maar hier, in het midden van de psalm, denkt hij na over de beloften, en door een levend geloof laaft hij zich aan deze bron van vertroosting en wordt er door gesterkt, want de beloften van God zijn niet slechts de beste grond van gebed, ons zeggende waar wij om moeten bidden, en ons geloof en hoop in het gebed aanmoedigende, maar zij zijn ook een dadelijke verhoring van het gebed. Laat het gebed overeenkomstig de belofte wezen, dan zal de belofte als een antwoord op het gebed kunnen beschouwd worden, en wij moeten geloven dat het gebed verhoord is omdat de belofte vervuld zal worden. Maar in het midden van de beloften vinden wij een bede, die daar enigszins plotseling of onverwacht schijnt te komen en op vers 7 had moeten volgen. Het is de bede in vers 11, *vergeef mijn ongerechtigheid.* Maar gebeden om vergeving van zonden zijn nooit ongepast, wij mengen zonden in al onze daden en handelingen en daarom moeten wij gebeden mengen onder al onze Godsdienstige verrichtingen. Hij dringt op deze bede aan met een dubbele pleitgrond. De eerste is zeer natuurlijk: "Om Uws *naam wil, Heere, zo vergeef mijn ongerechtigheid, want* Gij hebt Uw naam bekend gemaakt als genadig en barmhartig, vergevende de ongerechtigheid, ter wille van Uw heerlijkheid en ter wille van Uw belofte, om Uws zelfs Wil," Jesaja 43:25. Maar de laatste is zeer verrassend verbazingwekkend: "*vergeef mijn ongerechtigheid, want die is groot,* en hoe groter zij is, hoe meer de Goddelijke barmhartigheid verheerlijkt zal worden in de vergeving ervan." Het is de heerlijkheid van een groot God, om grote zonden te vergeven, ongerechtigheid, overtreding en zonde te vergeven, Exodus 34, 7. "Zij is groot en daarom ben ik verloren, voor eeuwig verloren, indien de oneindige barmhartigheid niet tussenbeide treedt om haar te vergeven. Zij is groot, ik zie dat zij groot is." Hoe meer wij het snode inzien van onze zonden, hoe meer bevoegd wij zijn om genade van God te ontvangen. Als wij onze zonden belijden, moeten wij haar verzwaren.

Laat ons nu de grote en dierbare beloften in ogenschouw nemen, die wij in deze verzen hebben, en opmerken:

I. Aan wie deze beloften behoren, en wie er het voordeel van kunnen verwachten. Wij zijn allen zondaren, kunnen wij er dan enig voordeel van verwachten? Ja, vers 8. Hij zal de zondaars onderwijzen, of schoon zij zondaars zijn, want Christus is in de wereld gekomen om zondaren zalig te maken, en te dien einde zondaars te onderwijzen, zondaars tot bekering te roepen.

Deze beloften zijn vast allen, die, hoewel zij zondaars waren en gedwaald hebben, thans toch Gods Woord bewaren. Zij zijn vast:

1. Allen, die Zijn verbond en Zijn getuigenissen bewaren, vers 10, die Zijn geboden nemen tot hun regel en Zijn beloften tot hun deel, die, God aangenomen hebbende om hun God te zijn, *daarop* leven en, zich aan Hem gegeven hebbende om Zijn volk te zijn, *dienovereenkomstig* leven. Hoewel zij door de zwakheid van het vlees soms het gebod overtreden zullen zij toch door een oprecht berouw, als zij ooit iets verkeerds doen, en een standvastig aankleven van God, door het geloof, als hun God, het verbond houden, en dat niet verbreken.

2. Allen, die Hem vrezen, vers 12, en opnieuw, vers 14, die ontzag hebben voor Zijn majesteit en Hem met eerbied aanbidden, zich onderwerpen aan Zijn gezag en Hem blijmoedig gehoorzamen, beducht zijn voor Zijn toorn, en vrezen Hem te beledigen.

II. Waar deze beloften op gegrond zijn, en wat ons aanmoedigt om er op te bouwen. Hier zijn twee dingen, die al de beloften bevestigen en bekrachtigen.

1. De volmaaktheden van Gods wezen. Wij schatten de belofte naar het karakter van hem, die haar doet, daarom kunnen wij rekenen op Gods beloften, want *goed en recht is* de Heere en daarom zal Hij Zijn woord nakomen. Hij is zo goed, dat Hij ons niet kan bedriegen, zo waar, dat Hij Zijn belofte niet kan verbreken *Hij, die het beloofd heeft, is getrouw,* die het ook doen zal. Hij was goed in het doen van de belofte en daarom zal Hij recht zijn in het vervullen ervan.

2. Alles wat Hij zegt en doet is in overeenstemming met de volmaaktheid van Zijn wezen vers 10. Alle paden des Heeren, dat is al Zijn beloften en alle beschikkingen van Zijn voorzienigheid zijn *goedertierenheid en waarheid,* Zij zijn zoals Hij zelf is: goed en recht. Alle handelingen van God met Zijn volk zijn overeenkomstig de goedertierenheid van Zijn bedoelingen en de waarheid van Zijn beloften, alles wat Hij doet vloeit voort uit liefde, verbondsliefde, en zij moeten er Zijn goedertierenheid in zien tentoongespreid, en Zijn woord vervuld. Welk een rijke vertroosting kan het wezen voor Godvruchtigen, te weten dat, welke beproevingen hen ook mogen treffen, *alle paden des Heeren goedertierenheid en waarheid zijn,* en aldus zullen zij ze bevinden, als zij aan het einde hunner reis zijn gekomen.

III. Waarin die beloften bestaan.

1. Dat God hen zal onderwijzen en hen zal leiden op de weg van hun plicht. Hierop wordt de meeste nadruk gelegd, omdat het een antwoord is op Davids gebeden, vers 4, 5, *Maak mij Uwe wegen bekend en leid mij. Wij* moeten onze gedachten het meest bepalen bij, en ons geloof oefenen ten opzichte van, de beloften, die het meest passen bij onze tegenwoordige toestand.

a. Hij zal zondaars onderwijzen in de weg, omdat zij zondaars zijn en dus onderwijs van node hebben. Als zij zichzelf als zondaars zien en onderwijs begeren, dan zal Hij hen de weg leren van verzoening met God, de weg tot een welgegronde vrede des gemoeds, en de weg naar het eeuwige leven. Door Zijn Evangelie maakt Hij die weg bekend aan allen, en door Zijn Geest opent Hij het verstand en leidt Hij boetvaardige zondaren die er naar vragen, op die weg. De duivel voert de mensen blindelings naar de hel, maar God verlicht de ogen van de mensen, stelt hun de dingen voor in het ware licht, en zo leidt Hij hen naar de hemel.

b. Hij zal de zachtmoedigen leiden, Hij zal de zachtmoedigen leren, hen, die nederig en gering zijn in hun eigen ogen, die zichzelf wantrouwen, die begeren onderwezen te worden en oprecht besloten zijn de Goddelijke leiding te volgen. *Spreek, Heere, want Uw knecht hoort.* Dezen zal Hij leiden in het recht, dat is: naar de regel van het geschreven Woord, Hij zal hen leiden in hetgeen practisch is en betrekking heeft op zonde en plicht, zodat zij een onergerlijk geweten kunnen bewaren, en Hij zal het op verstandige, oordeelkundige wijze doen (aldus sommigen) dat is: Hij zal hen leiden naar hun toestand het behoeft, Hij zal de zondaren onderwijzen met wijsheid, tederheid en mededogen en naar zij instaat zijn het te dragen. Hij zal hen Zijn weg leren. Alle Godvruchtige mensen maken Gods

weg tot hun weg, en wensen dat hen die geleerd zal worden, en die dat wensen zullen op die weg ook geleid worden

c. *Hij, die de Heere vreest, zal door Hem onderwezen worden in de weg, allen hij zal hebben te verkiezen,* hetzij in de weg, die God zal verkiezen, of die de Godvruchtige zal verkiezen. Het komt op hetzelfde neer, want hij die de Heere vreest, verkiest de dingen, die Hem welbehaaglijk zijn. Als wij de rechten weg kiezen, dan zal Hij, die ons in onze keus bestuurde, onze gangen besturen. Als wij de weg wijselijk kiezen, zal God ons genade geven om er met wijsheid op te wandelen.

2. Dat God hen gerust zal maken, vers 13. *Zijn ziel zal gerust wezen of zal vernachten in het goede.* Wat hen betreft, die zich wijden aan de vreze Gods en zich overgeven om door God onderwezen te worden, het is hun eigen schuld als zij niet gerust zijn. De ziel, die door de genade Gods is geheiligd, en nog veel meer die vertroost is door de vrede Gods woont veilig en gerust. Zelfs als het lichaam ziek is en pijn lijdt, kan de ziel toch gerust zijn in God, tot Hem weerkeren en in Hem haar rust vinden. Er gebeurt veel, dat ons onrustig maakt, maar er is in het verbond van de genade genoeg om tegen dit alles op te wegen en ons gerust te doen zijn.

3. Dat Hij aan hen en de hunnen zoveel van deze wereld zal geven als goed voor hen *is, zijn zaad zal de aarde beërven.* Na de zorg voor onze ziel komt de zorg voor ons zaad en God heeft een zegen weggelegd voor het geslacht van de oprechten. Zij, die God vrezen, zullen de aarde beërven, zullen er van hebben wat voldoende voor hen is, en hun gebeden zullen, als zij heengegaan zijn van de aarde, een zegen doen komen over hun kinderen.

4. Dat God hen in de verborgenheid van Zijn gemeenschap zal toelaten, vers 14. *De verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem vrezen.* Zij verstaan Zijn Woord, want *zo iemand wil deszelfs wil doen, die zal weten van deze leer, dat zij uit God is,* Johannes 7:17. Zij, die de waarheid ontvangen in liefde en de kracht ervan ervaren verstaan er het best de verborgenheid van. Zij kennen de betekenis van Zijn voorzienigheid, weten beter wat God met hen doet dan anderen het weten. "Zal Ik voor Abraham verbergen wat Ik doe" Genesis 18:17. Hij noemt hen niet *dienstknechten,* maar *vrienden,* zoals Hij Abraham genoemd heeft. Zij kennen door ervaring de zegeningen van het verbond en het genot van die gemeenschap, welke Godvruchtige zielen hebben met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus. Deze eer hebben al Zijn heiligen.

Psalm 25:15-22

Aangemoedigd door de beloften, die hij bepeinsd had, hernieuwt David hier zijn gebeden tot God en eindigt de psalm, zoals hij hem begonnen is, met de betuigingen van vertrouwen op God en begeerte naar Hem.

I. Hij stelt God de rampspoedige toestand voor, waarin hij zich bevindt. Zijn voeten waren in het net, vastgehouden en verstrikt zodat hij zich niet kon losmaken, zich niet kon redden uit de moeilijkheden, vers 15. Hij was *eenzaam en ellendig,* vers 16. Zij, die ellendig zijn, zijn gewoonlijk ook eenzaam, hun vrienden verlaten hen dan, en zij zijn ook zelf geneigd om eenzaam te zitten en in stilte zwijgen Klaagliederen 3:28. David noemt zich *eenzaam en verlaten,* omdat hij niet steunde of bouwde op zijn dienaren en krijgslieden, maar zo geheel alleen op God vertrouwde, alsof hij niet het minste vooruitzicht had op hulp of steun van enig schepsel. Hij was in benauwdheden, ja in vele benauwdheden, en *de benauwdheden, zijns harten hebben zich wijd uitgestrekt, vers 17,* hij werd al meer en meer neerslachtig en ontroerd in zijn gemoed. Meer dan iets anders veroorzaakte de bewustheid van zonde hem smart, daardoor werd zijn hart gewond en verbroken, en daardoor was het dat zijn uitwendige moeilijkheden hem zo zwaar drukten. Hij was *in ellende* en *moeite,* vers 18. Zijn vijanden die hem vervolgden, waren talrijk en boosaardig zij haatten hem en waren barbaars, en het was een wrede haat, waarmee zij hem haatten vers 19. Zodanig waren ook Christus' vijanden en de vervolgers van Zijn gemeente.

II. Hij drukt zijn vertrouwen op God uit in deze benauwdheden, vers 15. *Mijn ogen zijn gedurig op de Heere.* Afgodendienaars hielden van goden, die zij met hun lichamelijke ogen zien konden, en hun ogen waren er gedurig op gericht, Jesaja 17:7, 8. Maar het is het oog van het geloof, dat op de Heere moet zijn, die een geest is, Zacheria 9:1. Onze overdenking van Hem moet lieflijk wezen, en wij moeten Hem ons altijd voorstellen, in al onze wegen moeten wij Hem erkennen en alles doen tot Zijn eer en heerlijkheid. Aldus moeten wij een leven leiden van gemeenschap met God, niet alleen in Zijn inzettingen, maar in Zijn voorzienigheid, niet alleen in handelingen van de Godsvrucht, maar in geheel onze levenswandel. David had daar de vertroosting van in zijn beproeving, want omdat zijn ogen geduriglijk op de Heere waren, twijfelde hij niet, of Hij zou zijn voeten uit het net uitvoeren, hem verlossen van het bederf van zijn eigen hart (zo wordt dit door sommigen opgevat), van de plannen van zijn vijanden tegen hem (zo verstaan het anderen). Zij, die hun ogen geduriglijk op de Heere hebben, zullen hun voeten niet lang in het net hebben. Hij herhaalt zijn betuiging van vertrouwen op God, vers 20 :*Laat mij niet beschaamd worden, want ik betrouw* op U, en van verwachting van Hem: *Ik verwacht* U, vers 21. Het is goed om aldus te hopen, rustig en kalm te wachten op het heil des Heeren.

III. Vurig bidt hij tot God om hulp en uitkomst.

1. Voor hemzelf. Zie hoe hij bidt:

A. Om vergeving van zonde, vers 18 :*neem weg aI mijn zonde.* Deze waren zijn zwaarste last, en zij veroorzaakten hem al zijn andere lasten. In vers 7 had hij gebeden om vergeving van de zonden van zijn jonkheid, en in vers 11 om de vergeving van de een of andere ongerechtigheid, die bijzonder groot was, sommigen denken dat het zijn zonde was in de zaak van Uria. Maar hier bidt hij: Heere, *vergeef ze allen, neem weg al mijne zonden.* Het is opmerkelijk dat hij ten opzichte

van zijn ellende en moeite slechts bidt, dat de Heere ze zal aanzien, er acht op zal slaan, Aanzie *mijn ellende en mijn moeite,* en doe er voor wat U goeddunkt. Maar wat betreft zijn zonde vraagt hij om niets minder dan om vergeving, *neem weg,* vergeef *al mijne zonden. Als wij* te enigertijd in benauwdheid zijn, dan behoren wij meer begerig te zijn dat onze zonden vergeven zullen worden, dan dat onze benauwdheid weggenomen zal worden. Maar toch bidt hij ook:

B. Om herstel van zijn grieven. Zijn ziel was bekommerd omdat God zich van hem had teruggetrokken, en onder het besef van Gods misnoegen op hem vanwege zijn zonde, en daarom bidt hij, vers 16 *Wend U tot mij,* en als God zich tot ons wendt, komt het er weinig op aan zo de mensen zich van ons afwenden. Zijn toestand was hachelijk, en daarom bidt hij: *voer mij uit mijne noden.* ik zie geen weg ter ontkoming, maar Gij kunt er een vinden, of er een maken." Zijn vijanden waren nijdig, en ten opzichte daarvan bidt hij: Bewaar er mij voor om in hun handen te vallen, of anders, verlos mij uit hun handen."

Vier dingen voert hij aan om deze beden te ondersteunen.

a. Hij pleit op Gods goedertierenheid: *Wees mij genadig* Mensen van de grootste verdiensten zouden nog verloren zijn indien zij niet te doen hadden met een God van oneindige goedertierenheid en genade.

b. Hij pleit op zijn eigen ellende, op de benauwdheid, waarin hij zich bevond, op zijn moeite en verdriet, op de droefheid van zijn hart, dit alles maakte hem tot een geschikt voorwerp van Gods barmhartigheid.

c. Hij pleit op de ongerechtigheid van zijn vijanden. "Heere, zie hen aan, zie, hoe wreed zij zijn, en verlos mij uit hun handen."

d. Hij pleit op zijn eigen oprechtheid, vers 21. Hoewel hij zich schuldig had erkend voor God en zijn zonden tegen Hem had beleden, had hij toch ten opzichte van zijn vijanden het getuigenis van zijn geweten, dat hij hun geen onrecht had gedaan, hetgeen zijn troost was toen zij hem met zo wreveliger haat hebben gepest, en hij bidt dat dit hem mocht behoeden. Dit geeft te kennen dat hij achtte niet langer veilig te zijn dan hij aan zijn oprechtheid vasthield, en dat hij zolang hij er aan vasthield niet twijfelde aan zijn veiligheid. Oprechtheid zal ook in de slechtste tijden onze beste veiligheid zijn. Oprechtheid zal een mens meer beschutten dan de rijkdom en eer van de wereld het kunnen, ze zal ons bewaren voor het hemelse koninkrijk. Daarom moeten wij God bidden ons bij onze oprechtheid te bewaren, en er dan van verzekerd wezen dat die ons zal behoeden.

2. Voor de kerk Gods, vers 22 :o *God, verlos Israël uit al zijn benauwdheden.* David was nu zelf in benauwdheid, maar hij acht dit niet vreemd, daar toch benauwdheid het lot is van geheel het Israël Gods. Waarom zou het aan één lid beter gaan dan aan het gehele lichaam? Davids benauwdheden hadden zich wijd uitgestrekt, en zeer vurig heeft hij God gebeden om er hem uit te verlossen, maar hij vergeet daarom de benauwdheden niet van Gods kerk, want al hebben wij voor de troon van de genade nog zovele zaken te doen voor onszelf, toch moeten wij er aan denken om voor de gemeente te bidden. Godvruchtige mensen smaken weinig genot in hun eigen veiligheid, zolang de kerk in benauwdheid en gevaar is. Dit gebed is een profetie dat God ten laatste rust zal geven aan David, en daarmee ook aan Israël van al hun vijanden rondom. Het is een profetie van het zenden

van de Messias ter bestemder tijd, om *Israël te verlossen van al onze ongerechtigheden*, Psalm 25:22 en hem aldus te verlossen uit al zijn benauwdheden. Het verwijst ook naar de gelukzaligheid van de toekomenden staat. In de hemel, en alleen in de hemel, zal Gods Israël volkomen verlost wezen uit alle benauwdheden.

PSALM 26

1 Een psalm van David! Doe mij recht, HEERE! want ik wandel in mijn oprechtigheid; en ik vertrouw op den HEERE, ik zal niet wankelen.
2 Proef mij, HEERE, en verzoek mij; toets mijn nieren en mijn hart.
3 Want Uw goedertierenheid is voor mijn ogen, en ik wandel in Uw waarheid.
4 Ik zit niet bij ijdele lieden, en met bedekte lieden ga ik niet om.
5 Ik haat de vergadering der boosdoeners, en bij de goddelozen zit ik niet.
6 Ik was mijn handen in onschuld, en ik ga rondom uw altaar, o HEERE!
7 Om te doen horen de stem des lofs, en om te vertellen al Uw wonderen.
8 HEERE! ik heb lief de woning van Uw huis, en de plaats des tabernakels Uwer eer.
9 Raap mijn ziel niet weg met de zondaren, noch mijn leven met de mannen des bloeds;
10 In welker handen schandelijk bedrijf is, en welker rechterhand vol geschenken is.
11 Maar ik wandel in mijn oprechtigheid, verlos mij dan en wees mij genadig.
12 Mijn voet staat op effen baan; ik zal den HEERE loven in de vergaderingen.

In deze psalm onderwerpt de Godvruchtige David zich aan een plechtig gerechtelijk onderzoek, niet door God en zijn land, maar door God en zijn geweten, daar hij zich op beide beroept aangaande zijn oprechtheid, vers 1, 2 Als bewijs ervan voert hij aan:

I. zijn voortdurend acht geven op God en zijn genade, vers 3

II. Zijn ingewortelden afkeer van zonde en zondaren vers 4,5.

III. zijn oprechte genegenheid voor de inzettingen Gods en zijn zorg er voor vers 6-8. Aldus zijn oprechtheid bewezen hebbende

1. Bidt hij het oordeel af van de goddelozen, vers 9, 10.

2. Geeft hij zich over aan de genade en barmhartigheid van God, met een vast besluit om aan zijn oprechtheid vast te houden en aan zijn hoop op God, vers 1-1, 12. Bij het zingen van deze psalm moeten wij onszelf en elkaar leren wat wij moeten zijn en doen, teneinde de gunst van God te verkrijgen en troost te smaken in ons eigen geweten, en er ons mee te vertroosten, zoals David het hier doet indien wij door genade enigermate aan die hoedanigheid beantwoorden. De geleerde Amyraldus oppert de mening dat David hier door de geest van de profetie geleid wordt, om van zichzelf te spreken als type, van Christus, van wie wat hij hier zegt van zijn vlekkeloze onschuld, volkomen waar was, en van Hem alleen, en op Hem kunnen wij het onder het zingen van deze psalm toepassen. Wij zijn volmaakt in Hem.

Psalm 26:1-5

Het is waarschijnlijk dat David deze psalm geschreven heeft toen hij vervolgd werd door Saul en zijn aanhangers, die om enige schijn van recht te geven aan hun onzinnige woede hem voorstelden als een zeer slecht man, en hem valselijk beschuldigden van vele grote misdaden en van ergerlijk wangedrag, zij hulden hem in de huiden van wilde dieren, ten einde acht op hem te kunnen maken. De onschuld zelf is geen beschutting voor de naam, schoon zij het wel is voor de borst, tegen de pijlen van de laster. Hierin was hij een type van Christus, die tot een smaad van mensen was gemaakt en aan Zijn volgelingen heeft voorzegd dat ook tegen hen allerlei kwaad valselijk gesproken zal worden. Zie nu wat David doet in dat geval.

I. Hij beroept zich op Gods rechtvaardig oordeel, vers 1 "*Doe mij recht, Heere.* Wees Gij rechter tussen mij en mijn vervolgers; tussen de vervolger en de armen gevangene; breng er mij af met ere en maak hen te schande die mij valselijk beschuldigen." Saul, die zelf opperrechter was in Israël, was zijn vijand, zijn tegenstander, zodat hij in een geschil of twistgeding met hem zich op niemand kon beroepen dan op God zelf. Wat betreft zijn overtredingen tegen God, bidt hij: *Heere, ga niet in het gericht met Uw knecht,* Psalm 143:2; *gedenk mijn overtredingen niet,* Psalm 25:7 Daar vraagt hij God om genade, maar wat betreft zijn overtredingen tegen Saul, vraagt hij aan God om recht, *zijn twistzaak te twisten* zoals in Psalm 43:1 Of wel, hij kan zich niet rechtvaardigen tegen de beschuldiging van zonde, hij erkent dat zijn ongerechtigheid groot is, en hij is verloren indien God in Zijn oneindige barmhartigheid hem niet vergeeft, maar wel kan hij zich rechtvaardigen tegen de beschuldiging van geveinsdheid, en hij heeft reden om te hopen, dat hij, naar luid van het verbond van de genade, tot hen behoort, die kunnen verwachten gunst bij God te vinden. Aldus heeft de vrome Job dikwijls erkend gezondigd te hebben en toch aan zijn oprechtheid vastgehouden. Voor hen, die vals beschuldigd worden, is het een troost dat er een rechtvaardig God is, die vroeg of laat hun onschuld aan het licht zal brengen, een troost ook voor allen, die oprecht zijn in de Godsdienst dat God zelf getuige is van hun oprechtheid.

II. Hij onderwerpt zich aan het onfeilbaar onderzoek, vers 2 *Proef mij, Heere, en verzoek* mij, zoals goud getoetst wordt, of het van het zuivere allooi is. God kent ieders waar karakter, want Hij kent de gedachten en bedoelingen des harten en ziet door elke vermomming. David bidt: *Heere, beproef mij,* hetgeen aanduidt dat het hem zeer welgevallig was, dat God hem kende en dat hij waarlijk begerig was om aan zichzelf ontdekt te worden en ook om aan geheel de wereld ontdekt te worden. Zo oprecht was hij in zijn toewijding aan zijn God en in zijn trouw aan zijn vorst-terwijl hij verdacht werd ten opzichte van die beide zaken een veinsaard te zijn dat hij wenste een venster in zijn boezem te hebben, zodat al wie wilde in zijn hart kon zien.

III. Plechtig betuigt hij zijn oprechtheid, vers 1 *"ik wandel in mijn oprechtheid;* mijn wandel is in overeenstemming met mijn belijdenis." Het is tevergeefs om te roemen op onze oprechtheid, tenzij wij bewijzen dat wij door Gods genade in oprechtheid hebben gewandeld en dat onze wandel in de wereld in eenvoudigheid en Godvruchtige oprechtheid was.

Hij brengt verscheidene bewijzen bij van zijn oprechtheid, hetgeen hem aanmoedigde op de Heere te vertrouwen als zijn rechtvaardige rechter, die zijn rechtvaardige zaak zal beschermen en voorstaan, met de verzekerdheid dat hij er met ere zal afkomen, *(daarom zal ik niet wankelen)* en dat diegenen niet zullen overmogen, die beraadslagen om hem van zijn hoogheid te verstouten, zijn

geloof te doen wankelen, zijn naam te schandvlekken en zijn komst op de troon te beletten, Psalm 62:5 Zij, die oprecht zijn in de Godsdienst, kunnen op God vertrouwen dat zij niet zullen wankelen, niet van hun Godsdienst zullen afvallen.

1. Hij hield God en Zijn genade bestendig voor ogen, vers 3.

a. Hij streefde naar Gods gunst *als* zijn doel, zijn hoogste goed. Uw *goedertierenheid is voor mijne ogen.* Het *zal* een goed bewijs zijn van onze oprechtheid, indien wij hetgeen wij doen in de Godsdienst, doen uit een beginsel van liefde tot God en omdat wij goede gedachten van Hem koesteren als de beste van alle wezens en de beste vriend en weldoener, en uit een dankbaar besef van Gods goedheid jegens ons in het bijzonder, die wij ons leven lang ondervonden hebben. Als wij Gods goedertierenheid voor onze ogen stellen als ons voorbeeld, dat wij trachten na te volgen navolgers van Hem zijnde in het goede, 1 Petrus 3:13, als wij haar ons voor ogen stellen als een drijfveer en aanmoediging om onze plicht te doen, en bevreesd zijn om jets te doen, waardoor wij Gods gunst zouden kunnen verbeuren, en in zorg zijn om ons te bewaren in Zijn liefde, dan zal dat niet alleen een goed bewijs zijn van onze oprechtheid, maar een groten invloed op ons hebben om ons erin te doen volharden.

b. Hij bestuurde zichzelf door het Woord van God als zijn regel. *Ik wandel in Uw waarheid,* overeenkomstig Uw wet, want Uw wet is waarheid." Zij alleen kunnen het voordeel van Gods goedertierenheid verwachten, die leven naar Zijn waarheid) naar Zijn wetten, die er op gegrond zijn. Sommigen verstaan het van zijn streven om Gods voorbeeld na te volgen in waarheid en getrouwheid, zowel als in goedheid en barmhartigheid. Diegenen voorzeker wandelen wel, die navolgers Gods zijn als geliefde kinderen.

2. Hij had geen gemeenschap met de onvruchtbare werken van de duisternis, noch met de werkers van die werken, vers 4, 5 Hieruit bleek dat hij wezenlijk trouw was aan zijn vorst, dat hij zich nooit vergezeld heeft met hen, die ontevreden waren met zijn regering, met *de kinderen Belials,* die hem verachtten 1 Samuel 10:27. Hij was niet in hun complotten; hij vloekte de koning niet) zelfs niet in zijn hart. En het was ook een blijk van zijn trouw aan zijn God, dat hij zich nooit vergezelde met hen, van wie hij reden had te denken dat zij afkerig waren van de Godsdienst, er open vijanden van waren of valse vrienden. Grote zorg om slecht gezelschap te mijden, is beide een goed bewijs van onze oprechtheid en een goed middel om er ons bij te bewaren. Merk hier nu op:

a. Dat dit deel van zijn betuiging beide terugziet op de zorg, die hij totnutoe heeft aangewend in deze zaak, en voorwaarts ziet op de zorg, die hij er nog in aanwenden zal. *"Ik heb niet bij hen gezeten,* vers 4, en ik zal niet met hen omgaan." Onze goede praktijken tot nu toe zullen blijken zijn van onze oprechtheid, als er een vast besluit mee gepaard gaat om in de kracht Gods erin te volharden ten einde toe en er niet van terug te gaan, en van onze goede voornemens en besluiten voor het vervolg kunnen wij de vertroosting smaken als zij de voortzetting zijn van onze praktijken totnutoe.

b. Dat David het gezelschap meen, niet alleen van goddelozen, maar ook van ijdele lieden; van hen, die geheel overgegeven waren aan werelds vermaak en vrolijkheid, en in wie geen degelijkheid, geen ernst was. Het gezelschap van de zodanige is misschien wel het verderfelijkst voor een Godvruchtige, omdat hij misschien niet zo op zijn hoede is tegen de besmetting van ijdelheid als tegen die van bepaalde goddeloosheid.

c. Dat het gezelschap van *bedekte lieden* of geveinsden even gevaarlijk is als welk ander ook, en evenzeer is te mijden uit voorzichtigheid zowel als uit vroomheid. Boosdoeners wenden vriendschap voor jegens hen, die zij in hun strikken willen lokken, maar *zij veinzen; als* Zij *met hun stem smeken, geloof hen niet.*

d. Hoewel hij het soms niet kon vermijden om in het gezelschap van slechte lieden te zijn, wilde hij toch niet *met hen omgaan;* de zodanige wilde hij niet tot zijn metgezellen kiezen, geen gelegenheid zoeken om met hen bekend te worden. Hij zou hen kunnen ontmoeten of aantreffen, maar hij wilde niet tot hen gaan, geen afspraak tot samenkomst met hen hebben; of, zo hij al met hen samentrof, wilde hij toch niet bij hen neerzitten, hij wilde niet langer in hun gezelschap vertoeven dan volstrekt noodzakelijk was ter afdoening van zaken; hij wilde niet met hen samenwerken, niet spreken zoals zij spraken, niet doen zoals zij deden, zoals zij, die in *het gestoelte van de spotters zitten,* Psalm 1:1. Hij wilde in geen raadsvergadering met hen zitten om te beraadslagen over wegen en middelen om kwaad te doen, noch in gericht met hen zitten om het geslacht van de rechtvaardigen te veroordelen.

e. Wij moeten niet slechts in onze praktijken slecht gezelschap mijden, maar ook een afkeer hebben van hun beginselen en neigingen. David zegt hier niet alleen: "ik heb de vergadering van de boosdoeners gemeden," maar "ik heb haar gehaat," Psalm 139:21

f. De vergadering van de boosdoeners, hun club hun vereniging, is zeer bijzonder hatelijk voor Godvruchtige mensen. Ik heb *eeclesiam malignantiam, de kerk van de boosdoeners gehaat* zo heeft het de Vulgata. Gelijk goede mensen *in* samenstemming elkaar beter maken en dan instaat zijn om zoveel te meer goed te doen zo zullen slechte mensen in verbond met elkaar slechter maken en zoveel te meer kwaad doen. In dit alles was David een type van Christus, die, hoewel Hij zondaren ontving en met hen at om hen te onderwijzen en hun goed te doen, toch overigens heilig, onnozel, onbesmet en afgescheiden van de zondaars was inzonderheid van de Farizeeën, die geveinsden. Zo was David ook een voorbeeld voor Christenen, om, als zij zich bij Christus voegen, zich "te behouden van dit verkeerd geslacht," Handelingen 2:40.

Psalm 26:6-12

In deze verzen:

I. Legt David nog een nader bewijs over van zijn oprechtheid, hetwelk bestond in zijn oprechte genegenheid voor de inzettingen Gods en zijn voortdurende zorg ervoor, en het genot, dat hij er in smaakte. Geveinsden kunnen wel de inzettingen Gods bijwonen, zoals de trotse Farizeeër naar de tempel opging om te bidden met de boetvaardige tollenaar, maar het is een goed teken van oprechtheid als we ze bijwonen op de wijze zoals David zegt dat hij het deed, vers 6-8.

1. Hij was zeer zorgzaam en nauwgezet in zijn voorbereiding voor de heilige inzettingen. *Ik zal mijn handen wassen in onschuld* vers 6. Hij onthield zich niet slechts van het gezelschap van de zondaren, maar hield zich rein van de besmetting van de zonde, en dat wel met het oog op de plaats, welke hij had onder hen die rondom Gods altaar gaan. "ik zal mij wassen en zo zal ik rondom Uw altaar gaan, wetende dat ik er anders niet welkom zou wezen." Dit is gelijk aan hetgeen wij lezen, 1 Corinthiërs 11:28, "Maar ieder beproeve zichzelf en ete dan van het brood en drinke uit de beker," alzo voorbereid. Dit geeft te kennen:

a. De gewoonte van zich voor te bereiden, *ik zal mijne handen wassen in onschuld,* ik zal zorgvuldig waken tegen alle zonde, mijn geweten rein houden van de dode werken, die het zouden verontreinigen en mijn naderen tot God zouden verhinderen." Zie Psalm 24:3, 4

b. Werkelijke voorbereiding. Het ziet op de plechtigheid van het zich wassen van de priesters, als zij in de tabernakel gingen om dienst te doen, Exodus 30:20, 21. David was geen priester, maar hij wilde (wat ieder aanbidder behoort te doen) op het wezen zien, dat de priesters moesten afschaduwen. In onze voorbereidingen voor plechtige inzettingen, moeten wij ons niet alleen kunnen zuiveren van de beschuldiging van heersend ongeloof en geveinsdheid, onze onschuld daaraan betuigen, hetgeen aangeduid werd door "het wassen van de handen" Deuteronomium 21:6; maar wij moeten ons ook reinigen van de vlekken van de nog overgebleven ongerechtigheid, door onze bekering te vernieuwen en het bloed van Christus opnieuw toe te passen op ons geweten om het te reinigen en tot vrede te brengen. Hij, die gewassen is, dat is in een staat van gerechtvaardigd te zijn is gekomen, heeft van node "de voeten te wassen", Johannes 13:5 ; zijn handen te wassen, ze te wassen in onschuld; hij, die boetvaardig is, is *pene innocens bijna onschuldig,* en hij, die vergeving heeft ontvangen, is in zoverre onschuldig, dat zijn zonden hem niet gedacht, niet toegerekend zullen worden.

2. Hij was zeer naarstig en ernstig in zijn bijwonen ervan; ik *ga rondom Uw altaar,* een toespeling op de gewoonte van de priesters, die terwijl het offer geofferd werd, rondom het altaar gingen, hetgeen waarschijnlijk degenen, die het offer brachten, op enige afstand ook deden, waarmee zij hun naarstig letten op hetgeen gedaan werd te kennen gaven en hun plichtmatig, gehoorzaam bijwonen van de dienst. *ik ga rondom Uw altaar* met de menigte, die er omheen gaat." David, een groot, aanzienlijk man, een man van zaken, een krijgsman, achtte het niet beneden zijn waardigheid om met de menigte aan Gods altaren te verschijnen en hij kon er de tijd voor vinden. Alle kinderen Gods zullen niet missen om tot Gods altaar te komen in gehoorzaamheid aan Zijn geboden en om Zijn gunst te verwerven. Christus is ons altaar, niet zoals het altaar in de Joodse kerk, dat door hen gevoed werd, maar een altaar, van hetwelk wij eten, en waarop wij leven Hebreeën 13:10. Het is

een lieflijk gezicht als Gods altaar aldus omringd wordt en het is heerlijk om onszelf te zien onder hen, die er om heengaan.

3. In al zijn bijwonen van en deelnemen aan de inzettingen Gods, had hij de heerlijkheid Gods op het oog en was hij ijverig in dankbare lofzegging en aanbidding van Hem. Hij beschouwde de plaats van de aanbidding als de plaats, waar Gods eer woonde, vers 8 en daarom stelde hij het zich ten doel om aldaar God te eren Hem de eer te geven van Zijn naam, met de stem van de dankzegging al Gods wonderen bekend te maken. Zijn genaderijke werken, die ons oproepen tot dankzegging, zijn allen wonderen, die onze bewondering opwekken. Wij behoren ze te verkondigen, ze bekend te maken tot Zijn eer, en anderen op te wekken om Hem er voor te loven; en wij moeten het doen met de stem van de dankzegging, daar wij ons bewustzijn van onze verplichting om op alle mogelijke wijzen dankbaar de gunsten te erkennen, die wij van God hebben ontvangen.

4. Hij deed dit met zielsverlustiging en uit een beginsel van ware liefde tot God en Zijn inzettingen. Dienaangaande beroept hij zich op God; "Heere, Gij weet hoe *lief ik de woning heb van Uw huis,* vers 8, de tabernakel, waarin het U behaagt Uw wonen onder Uw volk te openbaren en hun hulde te ontvangen, de woonplaats van Uw heerlijkheid. David was soms door vervolging genoodzaakt in de landen van afgodendienaars te wonen en verhinderd om tot Gods altaren te komen en zijn vervolgers, die hem daartoe genoodzaakt hadden hebben het hem misschien als zijn misdaad aangewreven en verweten. Zie 1 Samuel 20:27. "Maar, Heere", zegt hij, "ofschoon ik niet kan komen tot de woning van Uw huis, heb ik haar toch lief, mijn hart is daar, en het is mijn grootste smart, dat ik er niet zijn kan." Allen, die God waarlijk liefhebben, hebben ook waarlijk de inzettingen Gods lief, en zij hebben ze lief omdat Hij er Zijn eer in openbaart, en omdat zij hun de gelegenheid bieden Hem te eren. Onze Heere Jezus heeft de eer van Zijn Vader liefgehad en er zich op toegelegd om Hem te verheerlijken; Hij had de woning lief van Zijn huis, Zijn kerk onder de mensen; had haar lief, en Hij heeft zich voor haar overgegeven, ten einde haar te bouwen en te heiligen. Zij, die gemeenschap met God liefhebben en er zich in verlustigen om tot Hem te naderen, bevinden dat dit een voortdurend genot is, een troostrijk bewijs van hun oprechtheid, en een lieflijke voorsmaak van hun eindeloze gelukzaligheid.

II. Bewijzen gegeven hebbende van zijn oprechtheid, bidt David nu oprecht met een ootmoedig vertrouwen op God, (zoals zij hebben, wier hart hen niet veroordeelt) dat hij niet onder het oordeel mocht vallen van de goddelozen, vers 9, 10 *Raap mijn ziel niet weg met de zondaren.* Hier:

1. Beschrijft David deze zondaren, die hij beschouwde als in een zeer ellendige toestand te zijn, zo ellendig, dat hij niet kon wensen dat de ergste vijand, die hij had in de wereld, in een ellendiger toestand zou komen. "Het zijn mannen des doods, die dorsten naar bloed en zich onder zware bloedschuld bevinden. Zij doen kwaad, er is schandelijk bedrijf in hun handen. Hoewel zij winst behalen met hun goddeloosheid (want hun rechterhand is vol geschenken, steekpenningen om het recht te verkeren), zal dat hun toestand toch niet beter maken, immers *wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld gewint en lijdt schade aan zijn ziel?"*

2. Vreest hij dat zijn deel met hen zal zijn. Hij heeft hen nooit bemind, zich nooit met hen vergezeld in deze wereld, en daarom kon hij in het geloof bidden niet lotgemeen met hen te zijn in de andere wereld. Onze ziel moet weldra vergaderd, weggenomen worden, om terug te keren tot God die haar gegeven heeft en haar wederom op zal eisen. Zie Job 34:14 Het is van belang voor ons om

eens te bedenken of onze ziel dan vergaderd zal worden met de heiligen of met de zondaren, of zij ingebonden zal zijn in het bundelden van de levenden bij de Heere, zoals de zielen van de gelovigen, 1 Samuel 25:29, of in de bussel van onkruid voor het vuur, MATTHEUS 13:30 De dood verzamelt ons tot ons volk, tot hen, die ons volk zijn terwijl wij leven, met wie wij verkiezen ons te vergezellen, en met wie wij lotgemeen willen wezen; tot hen zal de dood ons vergaderen, en met hen moeten wij lotgemeen zijn tot in eeuwigheid. Bileam wenste de dood te sterven van de rechtvaardigen, David vreesde de dood te sterven van de goddelozen, zodat beide van hetzelfde gevoelen zijn, en zo wij ook van dat gevoelen zijn, en er naar leven, dan zullen wij voor eeuwig gelukkig zijn. Zij, die geen metgezellen willen wezen van zondaars, in hun vrolijkheid niet eten van hun lekkernijen, kunnen in het geloof bidden dat zij hun metgezellen niet zullen wezen in de rampzaligheid, niet zullen drinken van hun beker, hun beker van de zwijmeling.

III. Met een heilig, nederig vertrouwen geeft David zich over aan Gods genade, vers 11, 12

1. Hij belooft dat hij door Gods genade volharden zal in zijn plicht. "Wat anderen ook mogen doen, ik *wandel in mijn oprechtheid."* Als ons geweten voor ons getuigt dat wij gewandeld hebben in onze oprechtheid, dan is dit troostrijk voor ons, en het moet ons bevestigen in ons besluit om aldus voort te gaan.

2. Hij bidt om Gods genade, beide om hem daartoe instaat te stellen en er hem de vertroosting van te geven. "Verlos mij uit de handen van mijn vijanden, en wees mij genadig in leven en in sterven." Al zijn wij ook nog zo vast overtuigd van onze oprechtheid, toch moeten wij steunen op Gods genade en de grote verlossing, die Christus heeft gewrocht en bidden om het voordeel daarvan.

3. Hij heeft een welgevallen aan zijn standvastigheid: *Mijn voet staat op effen baan* waar ik niet zal struikelen, en waar ik niet af zal vallen." Dat spreekt hij als iemand, die zijn besluiten en voornemens voor God en Godsvrucht vast vindt, niet bewogen kunnende worden door de verzoekingen van de wereld, en zijn vertroosting vast bevindt in God en Zijn genade niet gestoord of verontrust kunnende worden door de kruisen en moeilijkheden van de wereld.

4. Hij stelt zich voor dat hij nog aanleiding zal hebben om de Heere te prijzen, voorzien zal worden van stof om Hem te loven, een hart zal hebben om te loven en te danken, en dat hij, hoewel thans misschien buitengesloten van de openbare inzettingen Gods, toch opnieuw de gelegenheid zal hebben om God te loven in de vergadering van Zijn volk. Zij, die de vergaderingen van de boosdoeners haten, zullen bij de vergadering gevoegd worden van de rechtvaardigen, en zich met hen verenigen om God te loven, en het is lieflijk om dat te doen in goed gezelschap, hoe groter hoe beter, want dan is het meer gelijk aan de hemel.

PSALM 27

1 Een psalm van David. De HEERE is mijn Licht en mijn Heil, voor wien zou ik vrezen? De HEERE is mijns levens kracht, voor wien zou ik vervaard zijn?
2 Als de bozen, mijn tegenpartijen, en mijn vijanden tegen mij, tot mij naderden, om mijn vlees te eten, stieten zij zelven aan, en vielen.
3 Ofschoon mij een leger belegerde, mijn hart zou niet vrezen; ofschoon een oorlog tegen mij opstond, zo vertrouw ik hierop.
4 Een ding heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de liefelijkheid des HEEREN te aanschouwen, en te onderzoeken in Zijn tempel.
5 Want Hij versteekt mij in Zijn hut, ten dage des kwaads; Hij verbergt mij in het verborgene Zijner tent; Hij verhoogt mij op een rotssteen.
6 Ook nu zal mijn hoofd verhoogd worden boven mijn vijanden, die rondom mij zijn, en ik zal in Zijn tent offeranden des geklanks offeren; ik zal zingen, ja, psalmzingen den HEERE.
7 Hoor, HEERE! mijn stem, als ik roep; en wees mij genadig, en antwoord mij.
8 Mijn hart zegt tot U: Gij zegt: Zoek Mijn aangezicht; ik zoek Uw aangezicht, o HEERE!
9 Verberg Uw aangezicht niet voor mij, keer Uw knecht niet af in toorn; Gij zijt mijn Hulp geweest, begeef mij niet, en verlaat mij niet, o God mijns heils!
10 Want mijn vader en mijn moeder hebben mij verlaten, maar de HEERE zal mij aannemen.
11 HEERE! leer mij Uw weg, en leid mij in het rechte pad, om mijner verspieders wil.
12 Geef mij niet over in de begeerte mijner tegenpartijders; want valse getuigen zijn tegen mij opgestaan, mitsgaders die wrevel uitblaast.
13 Zo ik niet had geloofd, dat ik het goede des HEEREN zou zien in het land der levenden, ik ware vergaan.
14 Wacht op den HEERE, zijt sterk, en Hij zal uw hart versterken, ja, wacht op den HEERE.

Sommigen denken dat David deze psalm geschreven heeft voordat hij op de troon kwam, toen hij zich nog in het midden van zijn moeilijkheden bevond, misschien wel bij gelegenheid van de dood van zijn ouders, maar de Joden denken dat hij hem schreef toen hij oud was, bij gelegenheid van zijn wonderbare redding van het zwaard van de reus toen Abisaï hem ter hulp kwam, 2 Samuel 21:16, 17 waarop zijn volk besloot dat hij nooit meer zijn leven zou wagen in de strijd, opdat hij de lamp Israël's niet zou uitblussen. Misschien werd de psalm bij geen bijzondere gelegenheid gedicht, maar hij drukt zeer de vrome gemoedsbewegingen uit, waarmee Godvruchtige zielen ten allen tijde uitgedreven worden naar God, maar inzonderheid in tijden van benauwdheid. Hier is:

I. De heilige kloekmoedigheid des geloofs, vers 1-3

II. Het welgevallen dat hij had in gemeenschapsoefening met God, en de zegen, die hij er door verkreeg, vers 4-6

III. zijn begeerte naar God, naar zijn gunst en genade, vers 7-9, 11,12

IV. zijn verwachtingen van God en de aanmoediging, die hij aan anderen geeft om op Hem te hopen vers 10,13, 14 Laat ons hart onder het zingen van deze psalm aldus bewogen worden.

Psalm 27:1-6

Wij kunnen hier opmerken:

I. Met welk een levendig geloof David roemt in God, in Zijn heilige naam en in zijn deel aan Hem.

1. *De Heere is mijn licht.* David's onderdanen noemden hem *het licht* of de lamp *Israël's, 2* Samuel 21:17. En hij was ook voorzeker *een brandende en lichtende kaars, maar* hij erkent dat hij schijnt zoals de maan, met een ontleend licht; het licht, dat God op hem deed schijnen, werd teruggekaatst op hen. *De Heere is mijn licht.* God is een licht voor Zijn volk om hun de weg te doen zien als zij in twijfel zijn, hun hart te vertroosten en te vervrolijken als zij zich in droefheid bevinden. Het is in Zijn licht, dat zij nu voortgaan op hun weg en in Zijn licht hopen zij licht te zien tot in eeuwigheid.

2. Hij is mijn heil, mijn verlossing, in wie ik veilig ben, en door wie ik verlost en behouden zal worden."

3. "Hij is *de kracht van mijn leven,* niet slechts de beschermer van mijn aan gevaar blootgesteld leven, die er mij voor behoedt om gedood te worden, maar de kracht van mijn broos, zwak leven, die mij er voor behoedt om neer te zinken en te bezwijken." God, die het licht is van de gelovige, is de kracht van zijn leven niet alleen door wie, maar in wie, hij leeft en zich beweegt. Zo laat ons ons dan versterken in God.

II. Met welk een onversaagden moed hij triomfeert over zijn vijanden geen kloekmoedigheid is zo groot en heerlijk als de kloekmoedigheid van het geloof. Indien God voor hem is, wie kan dan tegen hem zijn? *Voor wie zou ik vrezen? Voor wie zou ik vervaard* zijn? Als de Almacht hem behoedt, heeft hij geen reden om te vrezen, en als hij weet dat dit zo is, dan heeft hij ook geen neiging om te vrezen. Indien God zijn licht is, dan vreest hij geen schaduwen, indien God zijn heil is dan vreest hij geen onheil. Hij triomfeert over zijn vijanden, die reeds verslagen waren, vers 2 Zijn vijanden naderden tot hem om zijn vlees te eten, niets minder dan dat bedoelende er reeds zeker van zijnde, maar zij vielen, niet: "hij sloeg hen en zij vielen,"maar "zij stieten zelf aan en vielen"; zij waren zo verward en verzwakt dat zij niet konden voortgaan met hun onderneming. Aldus werden zij, die kwamen om Christus te grijpen, door een woord te spreken ter aarde geworpen, Johannes 18:6 Het verderf van sommigen van de vijanden van Gods volk is een onderpand van de algehele tenonderbrenging van hen allen. En daarom deze gevallen zijnde, vreesde hij de overigen niet. "Hoewel zij talrijk zijn, een geheel leger; hoewel zij stoutmoedig en vermetel zijn, en hun aanvallen zeer dreigend zijn, al is het ook dat zij mij belegeren, met geheel een leger tegen een man, al is het ook dat zij strijd tegen mij voeren, mijn hart zal niet vrezen. Heirlegers kunnen ons niet schaden als de Heere van de heirscharen ons beschermt, ja in deze zekerheid dat God voor mij is *zal ik vertrouwen."* Van twee dingen zal hij zich verzekerd houden

1. Dat hij veilig zal zijn. "Indien God mijn heil is, zal Hij mij ten dage des kwaads verbergen; Hij *verbergt mij in Zijn hut ten dage des kwaads,* Hij zal mij buiten gevaar stellen en boven de vrees er voor." God zal niet slechts voor Zijn in benauwdheid en gevaar verkerend volk een schuilplaats vinden, zoals Hij gedaan heeft, Jeremia 36:26, maar Hij zelf zal hun een verberging zijn. Psalm 32:7. Zijn voorzienigheid zal hen wellicht in veiligheid brengen, maar in ieder geval zal Zijn genade hen

gerust maken. Zijn naam is de sterke toren, waar zij in het geloof heenlopen, Spreuken 18:10. "Hij zal mij verbergen, niet in de vestingen van Engedi, 1 Samuel 24:I, maar in *het verborgene van Zijn tent.* De genadige tegenwoordigheid Gods, Zijn macht, Zijn belofte, Zijn bereidwilligheid om het gebed te horen en te verhoren, het getuigenis van Zijn Geest in het hart van Zijn volk, deze allen zijn het verborgene van Zijn tent, en daarin vinden de heilige reden voor die heilige gerustheid en kalmte van gemoed, waardoor zij zeker wonen. Dit stelt hen op een rots, die niet onder hen zal wegzinken, maar op welke zij vaste grond zullen vinden voor hun hoop; ja het stelt hen op een hoge rots, waar de woedende, schuimende golven van een onstuimige zee hen niet kunnen aanraken, het is *een rotssteen, die hoger is dan zij.*

2. Dat hij zal zegevieren, vers 6 "Nu *zal mijn hoofd verhoogd worden boven mijn vijanden,* niet alleen zo dat zij het niet kunnen bereiken met hun pijlen, maar zo dat ik verhoogd zal worden om over hen te heersen." Door het geloof in de belofte van God triomfeert David hier reeds voor de overwinning behaald was, en is hij zeker, niet slechts van de lauweren, maar ook van de kroon, alsof zij reeds op zijn hoofd was.

III. Met welk een Godvruchtige vurigheid hij bidt om voortdurende gemeenschap met God in Zijn heilige inzettingen, vers 4 Hij werd grotelijks bemoedigd in zijn vertrouwen op God, doordat hij zich bewust was van liefde tot God en Zijn inzettingen, en dat hij in zijn element was, als hij zich op de weg van zijn plicht bevond en in de weg om zijn kennis van Hem te doen toenemen. Als ons hart kan getuigen dat wij ons verlustigen in God meer dan in enig schepsel, dan kan dit ons aanmoedigen om op Hem te vertrouwen, want het is een teken dat wij behoren tot hen, die Hij beschermt als de Zijnen. Of het kan aldus worden genomen: Hij begeerde in het huis des Heren te wonen ten einde er veilig te zijn voor de vijanden, die om hem heen waren. Zich omsingeld bevindende door dreigende legerscharen, zegt hij niet: *"Een ding heb ik begeerd* voor mijne veiligheid, dat ik een leger mag hebben, dat zo en zo talrijk is, of dat ik meester zal zijn van deze of die stad, deze of die sterke vesting, maar *dat ik mocht wonen in het huis des Heren,* en dan is het wel met mij."

Merk op:

1. Wat het is, dat hij begeert: *in het huis des Heren te wonen.* In de voorhoven van Gods huis hadden de priesters hun woning, en David wenste dat hij een van hun was. Sommigen zien met minachting neer op Gods dienstknechten, maar een van de grootste en beste van de koningen, die er ooit geweest zijn, zou gaarne lotgemeen met hen geweest zijn, zeer gaarne onder hen gewoond hebben. Of liever: Hij begeert dat hij nauwgezet en voortdurend kon deelnemen aan de openbare eredienst Gods met andere getrouwe en gelovige Israëlieten, naar de plicht van iedere dag het vereiste. Daarom wenste hij een einde te zien aan de oorlog, waarin hij nu gewikkeld was; niet om rustig en op zijn gemak in zijn eigen paleis te kunnen wonen, maar ten einde tijd en gelegenheid te hebben om de dienst in Gods voorhoven bij te wonen. Zo heeft Hizkia, een ware, echte zoon van David, verlangd naar het herstel van zijn gezondheid, niet om op te gaan naar de stoel van het gericht, maar om "op te gaan naar het huis des Heren," Jesaja 38:22 Al Gods kinderen begeren in Gods huis te wonen; waar anders zouden zij wonen? Niet om er te vertoeven als een reiziger, die zich van de weg afwendt om voor een nacht ergens te verwijlen, of slechts voor enige tijd, zoals de dienstknecht, die niet altijd in het huis blijft; maar om er al de dagen van zijn leven te verblijven, want daar verblijft de zoon eeuwig. Hopen wij dat het loven van God de zaligheid zal zijn van de eeuwigheid? Dan voorzeker moeten wij er ons levenswerk van maken in onze tijd.

2. Hoe vuriglijk hij dit begeert. Dit is het "*één ding, dat ik van de Heere heb begeerd,* en dat ik zal zoeken" Als hij slechts een ding van God begeert, zal dit het wezen, want dit ging hem meer dan iets anders ter harte. Hij begeerde het als iets goeds; hij begeerde het van de Heere als Zijn gave en een teken van Zijn gunst. En zijn begeerte hierop gericht hebbende als op het een nodige, zocht hij het; hij bleef er om bidden, en richtte zijn zaken en werkzaamheden zo in, dat hij er de tijd en de gelegenheid voor zou hebben. Zij, die waarlijk gemeenschap met God hebben zullen er zich met alle naarstigheid toe begeven, Spreuken 18:1

3. Wat hij er mee op het oog had: hij wilde in Gods huis wonen, niet voor het goede en overvloedige onthaal aan de offermaaltijden, noch om de muziek en het schoon gezang aldaar, maar *om de lieflijkheid des Heren te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel. Hij* verlangde in Gods voorhoven te komen:

a. Om het genot te hebben van na te denken over God. Hij kende iets van de lieflijkheid des Heren, de oneindige, alles overtreffende beminnelijkheid van het Goddelijk wezen en Zijn volmaaktheden, Zijn heiligheid is Zijn lieflijkheid, Zijn schoonheid, Psalm 110:3, Zijn goedheid is Zijn schoonheid, Zacheria 9:17 De harmonie van al Zijn eigenschappen is de schoonheid van Zijn natuur. Met het oog van het geloof en heilige liefde aanschouwen wij deze schoonheid en zien er gedurig meer in wat lieflijk en bewonderenswaardig is. Als wij met een heilige vlam van Godvruchtige genegenheid Gods heerlijke voortreffelijkheden in onze gedachten nagaan en ons verblijden in de tekenen van Zijn bijzondere gunst jegens ons, dan is dit het aanschouwen van de lieflijkheid of schoonheid des Heren, waarnaar David hier verlangt, en zij kan verkregen worden in Zijn inzettingen, want daarin openbaart het zich.

b. Ten einde de voldoening te hebben om onderwezen te worden in zijn plicht, want hiernaar wilde hij *onderzoeken in Gods tempel.* Heere, wat *wilt Gij dat ik doen zal?* Om de wille van die twee zaken begeerde hij dat een ding: in *het huis des Heren te wonen al de dagen van zijn leven* want welgelukzalig zijn zij, die dat doen; zij zullen Hem gestadig prijzen, Psalm 84:5 zowel in het spreken tot Hem als in het horen van Hem. Maria's zitten aan de voeten van Christus om Zijn woord te hoven, noemt Christus het een nodige en het goede deel.

4. Welk voordeel hij er zich van voorstelde als hij een plaats in Gods huis kon verkrijgen.

a. Daar zou hij kalm en gerust zijn; daar zouden hem geen moeilijkheden vinden, want hij zou verborgen zijn; daar zouden geen moeilijkheden hem bereiken, want hij zou op een hoogte gesteld zijn, vers 5 Joas, één uit David's zaad, was gedurende zes jaren verborgen in het huis des Heren, en werd er niet slechts behoed voor het zwaard, maar bewaard voor de kroon, 2 Koningen 11:3 De tempel werd een veilige plaats geacht voor Nehemia om er zich te verbergen, Nehemia 6:10 Doch de veiligheid van de gelovigen is niet gelegen in de muren van de tempel, maar in de God van de tempel, en hun vertroosting in gemeenschap met Hem.

b. Daar zou hij aangenaam en blijmoedig zijn, daar zou hij offeranden offeren met geschal, vers 6 Want Gods werk brengt zijn eigen beloning mede, daar zou hij *zingen, ja psalmzingen de Heere. Al* wat de oorzaak is van onze blijdschap, behoort oorzaak of stof te zijn van onze lof. En als wij in de heilige inzettingen tot God gaan, dan moeten wij grote blijdschap smaken en de Heere overvloedig loven Het is tot eer van onze God, dat wij moeten zingen van Zijn wegen. en als Hij ons

hoofd verhoogt boven onze vijanden, dan moeten wij Hem verhogen in onze lof. *Gode zij dank, die ons te allen tijde doet triomferen,* 2 Corinthiërs 2:14

Psalm 27:7-14

In deze verzen geeft David uitdrukking:

I. Aan zijn begeerte naar God in verscheidene gebeden. Als hij niet kan opgaan naar het huis des Heren, kan hij toch, waar hij zich ook bevindt, een weg vinden naar de troon van de genade door het gebed.

1. Nederig vraagt hij om gehoor, en hij gelooft vast dat het hem verleend zal worden:

Hoor, Heere, mijn stem als ik roep, niet alleen met mijn hart, maar ook als een, wie het zeer ernst is, met mijne stem." Hij vraagt ook om een antwoord des vredes, dat hij verwacht, niet van zijn eigen verdienste, maar van de goedertierenheid des Heren; *wees mij genadig, en antwoord mij,* vers 7 Als wij bidden en geloven, zal God genadiglijk horen en antwoorden.

2. Hij grijpt de vriendelijke uitnodiging aan, die God hem gedaan heeft, vers 8 Het is vermetele aanmatiging in ons om opgeroepen in de tegenwoordigheid van de Koning van de koningen te komen, ook kunnen wij niet met gerustheid tot Hem naderen tenzij Hij ons *de gouden scepter toereikt.* Daarom steunt David, als hij gaat bidden, op de uitnodiging, die God hem had gegeven, om tot de troon van de genade te komen, en eerbiedig raakt hij als het ware de spits aan van de gouden scepter, die hem hiermede was toegereikt. *Mijn hart zegt tot U,* of *van U: Zoek Mijn aangezicht.* Daar dacht hij eerst over na en daarover predikte hij weer tot zichzelf (en dat is de beste prediking, het is tweemaal horen wat God eens gesproken heeft), *Gij zegt,* aldus hebben de overzetters de volzin aangevuld: *Zoek Mijn aangezicht;* en dan keert hij terug tot hetgeen, waarover hij nagedacht heeft, in dit vrome besluit: *ik zoek Uw aangezicht, o Heere.*

Merk hier op:

a. De ware aard van Godsdienstige aanbidding: het is het aangezicht Gods te zoeken. Dat is het in het gebod van God: *Zoek Mijn aangezicht. Hij* wil dat wij Hem zoeken om Hemzelf, dat wij Zijn gunst tot ons hoogste goed maken. En dat is het in de bedoeling en begeerte van de heilige: "ik *zoek Uw aangezicht, o Heere,* en met niets minder dan dat zal ik tevreden zijn." Het openen van Zijn hand zal de begeerte bevredigen van andere levende wezens Psalm 145:16, maar het is alleen het lichten van Zijn aangezicht, dat aan de begeerte zal voldoen van een levende ziel, Psalm 4:7, 8

b. De vriendelijke uitnodiging van een genadige God tot het volbrengen van deze plicht. *Gij zegt: Zoek Mijn aangezicht;* het is niet slechts een vergunning, een verlof, maar een gebod; en dat Hij ons beveelt Hem te zoeken, daarin ligt de belofte van vinden opgesloten; want Hij is te vriendelijk om te zeggen: *Zoek Mij tevergeefs.* God roept ons om Zijn aangezicht te zoeken in onze bekering tot Hem en in ons spreken met Hem. Hij roept ons door de fluisteringen van Zijn Geest tot en met onze geest, om Zijn aangezicht te zoeken. Hij roept ons door Zijn Woord, door het gestadig weerkeren van de gelegenheid om Hem te aanbidden, door de bijzondere leidingen van Zijn voorzienigheid, door zegeningen en door beproevingen. Als wij in onze dwaasheid valse ijdelheden onderhouden, dan roept God in Zijn liefde ons om onze eigen weldadigheid te zoeken.

c. Het bereidwillig voldoen van een Godvruchtige ziel aan deze uitnodiging. Terstond wordt op de roepstem geantwoord: *mijn hart zegt tot U: ik zoek Uw aangezicht, o Heere.* De roeping was algemeen: *Zoek Mijn aangezicht,"* vers 8 maar wij moeten evenals David haar beschouwen als tot ons gericht: "ik zoek Uw aangezicht." Het woord doet ons geen goed, als wij het op anderen overdragen, maar er de vermaning niet van aannemen voor onszelf. De roepstem *was: Zoek Mijn aangezicht,* het antwoord is: "ik zoek Uw aangezicht, o Heere," zoals Jeremia 3:22 : "Zie, hier zijn wij, wij komen tot U." Een Godvruchtig hart antwoordt redelijk op de roepstem van een genadig God, gewillig gemaakt zijnde ten dage van Zijn heirkracht.

3. Hij is zeer nauwkeurig in zijn beden:

A. Om de gunst van God, dat hij daarvan niet uitgesloten mocht zijn, vers 9 "ik *zoek Uw aangezicht, o Heere,* in gehoorzaamheid aan Uw bevel, en daarom: *Verberg Uw aangezicht niet voor* mij, laat mij nooit de verkwikkende bewustheid missen van Uw gunst; heb mij lief en doe mij weten dat Gij mij liefhebt; *keer Uw knecht niet af in toorn."* Hij erkent Gods misnoegen verdiend te hebben, maar bidt dat God, hoe Hij hem ook mocht kastijden, hem toch niet van Zijn tegenwoordigheid zou verbannen; want wat is de hel anders dan dat?

B. Om het voortduren van Zijn nabijheid; Gij *Zijt mijn hulp geweest,* en Gij zijt de God van mijn heil, tot wie anders zal ik dan heengaan dan tot U? *Begeef mij niet en verlaat mij niet;* onthoud mij de werkingen niet van Uw kracht want dan ben ik hulpeloos, onthoud mij de tekenen niet van Uw welbehagen, want dan ben ik troosteloos."

C. Om het voorrecht van de Goddelijke leiding, vers 11 *Heere, leer mij Uwen weg;* geef mij de betekenis te verstaan van de weg, die Gij met mij houdt, maak hem mij duidelijk. En geef mij in iedere twijfelachtige zaak te weten wat mijn plicht is, opdat ik er mij niet in vergisse, maar op de rechte weg wandele, niet aarzelend en als in onzekerheid, maar met vasten tred. Het is geen berekenende staatkunde maar eenvoudigheid, dat is: bepaalde en stellige eerlijkheid, die ons op de weg van onze plicht zal leiden en er ons op zal houden. Hij bidt om in het rechte pad geleid te worden, om zijn verspieders wil. Zijn vijanden lagen op de loer om hem te zien hinken, teneinde gelegenheid tegen hem te vinden. Saul had het oog op David, 1 Samuel 18:9 Dit wekte hem op om te bidden: "Heere, leid mij in het rechte pad, opdat zij mij geen kwaad ten laste kunnen leggen, of iets dat de schijn heeft van kwaad".

D. Om de weldaad van de Goddelijke bescherming, vers 12 *Geef mij niet over in de begeerte van mijn tegenpartijen.* Heere, laat hen hun doel niet bereiken, want zij leggen het toe op mijn leven, op niets minder dan dat, en wel zo, dat ik door niets tegen hen beschut ben dan door Uw macht over hun geweten; *want valse getuigen zijn tegen mij opgestaan,* wier oogmerk verder reikt dan mij van mijn eer en goede naam te beroven, want zij blazen wrevel uit; het is mijn bloed, waarnaar zij dorsten. Hierin was David een type van Christus, want valse getuigen zijn tegen Hem opgestaan en de zodanige die wrevel uitbliezen; maar hoewel Hij overgeleverd werd in hun goddeloze handen, werd Hij toch niet overgegeven in hun begeerte, want zij konden Zijn verhoging niet beletten.

II. Hij drukt zijn vertrouwen uit op God:

1. Dat Hij hem hulp en bijstand zal verlenen als alle andere hulp en bijstand hem zullen falen, vers 10 :*Als mijn vader en mijn moeder mij verlaten,* de naaste en dierbaarste vrienden, die ik in de wereld heb, van wie ik de meeste bijstand kan verwachten, en met de meeste reden, als zij sterven, of ver van mij verwijderd zijn, of niet instaat zijn om mij te helpen in mijn tijd van nood, of onvriendelijk voor mij zijn, of achteloos en mij niet willen helpen als ik zo hulpeloos ben als ooit een arme wees was, die zonder vader en moeder was achtergelaten, dan weet ik dat *de Heere mij zal aannemen,* mij zal opnemen gelijk een arm verdwaald schaap opgenomen wordt, zodat het niet omkomt." Zijn tijd om hen te helpen, die op Hem betrouwen, is als alle andere helpers falen, als het het meest strekt tot Zijn eer en hun gerief, *een wees zal bij Hem ontfermd worden.* Deze belofte is dikwijls naar de letter vervuld geworden. Verlaten wezen zijn onder de bijzondere zorg en hoede genomen van de Goddelijke voorzienigheid daar God hulp voor hen beschikt en vrienden voor hen verwekt heeft op een wijze, die men niet verwacht zou hebben. God is een betrouwbaarder en beter vriend dan onze aardse ouders het zijn of zijn kunnen.

2. Dat hij te bestemder tijd de tentoonspreiding zal zien van Zijn goedheid, vers 13 Hij geloofde, dat hij *het goede des Heren zou zien ut het land van de levenden,* indien hij haar niet gezien had, hij zou onder zijn beproevingen zijn bezweken. Zelfs de beste heiligen zijn er aan onderhevig om te bezwijken of te bezwijmen als hun beproevingen zwaar worden en lang duren; hun ziel is overstelpt, hun vlees en hart bezwijken; maar dan is hun geloof een krachtige hartsterking, het bewaart hen er voor om te vertwijfelen onder hun last om te wanhopen aan hulp of bijstand en uitredding, maakt dat zij blijven hopen en bidden en wachten, goede gedachten blijven koesteren van God, zodat zij getroost en gesterkt zijn. Maar wat was het, dat David geloofde en dat hem voor bezwijmen of bezwijken heeft behoed? *Dat hij de goedheid des Heren zou zien,* vers 13 die nu verre scheen te zijn. Zij die wandelen door geloof in de goedheid des Heren, zullen te bestemder tijd wandelen in de aanschouwing van die goedheid. Deze hoopte hij te zien in het land van de levenden, dat is:

a. In deze wereld, dat hij zijn ellende en moeilijkheden zou overleven en er niet onder zou bezwijken. Het is zijn troost niet zozeer dat hij het land van de levenden zal zien, als wel dat hij er de goedheid van God in zal zien want dat is voor een Godvruchtige ziel het lieflijke in alle aardse genietingen.

b. In het land Kanaän en in Jeruzalem, waar de levende orakelen waren; in vergelijking met de heidenen, die dood waren in zonde, kon het land Israël's gevoeglijk *het land van de levenden* genoemd worden, daar was God bekend en daar hoopte David Zijn goedheid te zien. Zie 2 Samuel 15:25, 26 Of:

c. In de hemel. Alleen *dat* land kan in waarheid *het land van de levenden* genoemd worden, waar geen dood meer is, deze aarde is het land van de stervenden. Niets is zo krachtig als de gelovige hoop op het eeuwige leven, het vooruitzicht op die heerlijkheid en de voorsmaak van die zaligheid, om ons onder de rampen van de tegenwoordige tijd voor bezwijken te behoeden.

3. Dat hij intussen gesterkt zal worden om staande te blijven onder zijn last, vers 14; of hij dit zegt tot zichzelf, of tot zijn vrienden, het komt op hetzelfde neer, het is hetgeen hem bemoedigt. Hij zal uw hart versterken, uw ziel ondersteunen, en dan zal de ziel, de geest, het zwakke lichaam steunen. Houd u in die kracht dicht bij God en uw plicht. Wacht op de Heere door geloof en gebed en een nederige onderworpenheid aan Zijn wil, *ja wacht op de Heere;* wat gij ook doet, vergeet of

verzuim niet, om tot God te gaan. Houd moed, ook temidden van de grootste gevaren en moeilijkheden. *Heb goeden moed*, Uw hart zij vast, betrouwende op God, en dan zult gij door geen van deze dingen bewogen worden. Zij, die op de Heere vertrouwen, hebben reden om goedsmoeds te zijn.

PSALM 28

1 Een psalm van David. Tot U roep ik, HEERE! mijn Rotssteen, houd U niet als doof van mij af;
opdat ik niet, zo Gij U van mij stil houdt, vergeleken worde met degenen, die in den kuil nederdalen.
2 Hoor de stem mijner smekingen, als ik tot U roep, als ik mijn handen ophef naar de aanspraakplaats Uwer heiligheid.
3 Trek mij niet weg met de goddelozen, en met de werkers der ongerechtigheid, die van vrede spreken met hun naasten, maar kwaad is in hun hart.
4 Geef hun naar hun doen, en naar de boosheid hunner handelingen; geef hun naar hunner handen werk; doe hun vergelding tot hen wederkeren.
5 Omdat zij niet letten op de daden des HEEREN, noch op het werk Zijner handen, zo zal Hij hen afbreken en zal hen niet bouwen.
6 Geloofd zij de HEERE, want Hij heeft de stem mijner smekingen gehoord.
7 De HEERE is mijn Sterkte en mijn Schild; op Hem heeft mijn hart vertrouwd, en ik ben geholpen; dies springt mijn hart van vreugde, en ik zal Hem met mijn gezang loven.
8 De HEERE is hunlieder Sterkte, en Hij is de Sterkheid der verlossingen Zijns Gezalfden.
9 Verlos Uw volk, en zegen Uw erve, en weid hen, en verhef hen tot in eeuwigheid.

Het eerste gedeelte van deze psalm is het gebed van een strijdende heilige, die in benauwdheid is, vers 1-3, waaraan het oordeel toegevoegd is over de onverzoenlijke vijanden van God, vers 4, 5 Het laatste gedeelte van de psalm is de dankzegging van een triomferenden heilige, die uit zijn benauwdheid gered is, vers 6-8, waaraan een profetisch gebed is toegevoegd voor al de getrouwe onderdanen Gods, vers 9, zodat het moeilijk is te zeggen in welke van die twee toestanden David zich bevond toen hij hem schreef. Sommigen denken dat hij nu in moeilijkheid was en God zocht in die benauwdheid, meer zich reeds bereidde om Hem te loven voor de uitredding, en in het geloof er Hem dank voor zei eer zij nog gewrocht was. Anderen denken dat hij nu in triomf was, maar gedacht aan de gebeden, die hij gedaan heeft toen hij in moeite en gevaar was, en ze tot nut en stichting van zichzelf en van anderen vermeldde opdat de zegen zoveel lieflijker zou zijn als hem verhoring van zijn gebed was gezonden.

Psalm 28:1-5

In deze verzen is David zeer vurig in het gebed.

I. Hij bidt dat God hem genadiglijk zal hoven en verhoren, nu hij in zijn benauwdheid tot Hem roept, vers 1, 2 Let op zijn geloof in het gebed: *Heere, mijn rotssteen,* zijn geloof te kennen gevende in Gods macht, "Hij is een rotssteen", en zijn steunen op die macht; "Hij is men rotssteen, op wie ik mijne hoop bouw." Let op zijn vurigheid in het gebed: "*Tot U roep* ik, als een wie het ernst is, op het punt zijnde van weg te zinken tenzij Gij mij intijds te hulp komt." Merk ook op hoe verlangend hij is om een antwoord te verkrijgen: *"Houd U niet als doof van mij af,* alsof Gij toornig waart op mijn gebed," Psalm 80:5 Heere spreek tot mij, antwoord mij "goede woorden troostelijke woorden," Zacheria 1; 13, al wordt mij de zaak, waar ik om bid, niet gegeven, zo laat God toch vreugde en blijdschap tot mij spreken en het mij doen hoven. Heere, spreek voor mij, in antwoord op mijne gebeden, bepleit mijne zaak, gebied verlossing voor mij en wil aldus de stem van mijn smeking horen en verhoren." Hij pleit op twee dingen:

1. De treurige wanhoop, waarin hij zijn zou, indien God hem veronachtzaamde. "Indien Gij zwijgt, U als doof van mij af houdt, indien ik de tekenen niet heb van Uw gunst, dan ben ik als degenen, die in de kuil neerdalen een dode, een verloren man; indien God mijn vriend niet is, niet voor mij optreedt, dan zullen mijn hoop en mijn hulp vergaan." Niets kan zo smartelijk zijn voor een Godvruchtige ziel als het gemis van Gods gunst en het besef van Zijn misnoegen. *Ik zal wezen als degenen, die ter helle neerdalen,* aldus lezen sommigen de zin, immers, wat is de rampzaligheid van de verdoemden anders dan dit: dat God voor altijd voor hen zwijgt, doof is voor hun geroep. Diegenen zijn in zekere zin geschikt voor Gods gunst en kunnen haar verwachten, die aldus bevangen zijn van schrik en vrees voor Gods toorn, en voor wie Zijn misnoegen erger is dan de dood.

2. Zijn goede hoop dat God hem gunst zal bewijzen: *ik hef mijn handen op naar de aanspraakplaats van Uw heiligheid,* hetgeen niet slechts een ernstige begeerte, maar ook een ernstige verwachting aanduidt, om vandaar een antwoord van vrede te ontvangen. Het heilige van de heiligen binnen de voorhang wordt hier, evenals elders, de *aanspraakplaats* genoemd waar de ark met het verzoendeksel was, daar werd God gezegd *te wonen tussen de cherubs,* en vandaar sprak Hij tot Zijn volk, Numeri 7:89 Dat was een type van Christus, en het is naar Hem dat wij onze ogen en handen moeten opheffen, want door Hem komt alle goed van God tot ons. Het was ook een tegenbeeld van de hemel, Hebreeën 9:24; en van God als onze Vader in de hemel wordt ons geleerd een antwoord te verwachten op onze gebeden. De Schriften worden de woorden Gods genoemd, en die moeten wij in onze gebeden en verwachtingen voor ogen hebben. Zij zijn het woord, waarop God heeft doen hopen.

II. Evenals tevoren, Psalm 26:9, bidt hij het oordeel voor zich af van de goddelozen. Raap mijn ziel niet weg met de zondaren Heere, ik kom tot Uw heiligdom, *trek mij daarvan niet weg met de goddelozen en met de werkers van de ongerechtigheid,* vers 3

1. Behoed er mij voor om verstrikt te worden in de strikken, die zij voor mij gelegd hebben; zij vleien en strelen mij, zij spreken van vrede tot mij, maar zij koesteren boze plannen tegen mij, want kwaad is in hun hart; zij bedoelen mij te beroeren, ja te verderven. Heere, laat mij niet weggetrokken worden en ten ondergang gebracht door hun gevloekte complotten, want zij hebben

geen macht, kunnen geen macht, geen voorspoed tegen mij hebben, tenzij het hun van boven gegeven is."

2. Behoed mij van door hun zonden te worden besmet en te doen zoals zij doen. Laat mij niet door hun bedrieglijke argumenten of door hun vertakkingen afgetrokken worden van Uw heiligdom (waar ik begeer te wonen al de dagen van mijn leven) om het een of andere boze werk te werken," zie Psalm 141:4 Heere, laat mij nooit aan mijzelf over om de listen en het verraad aan te wenden voor mijn behoud, als zij aanwenden voor mijn verderf. Laat generlei voorval een onweerstaanbare verzoeking voor mij zijn om goddeloze lieden na te volgen." Godvruchtige mensen schrikken terug voor de weg van de zondaren; ook de besten van hen zijn zich bewust van het gevaar, waarin zij verkeren, om er toe heengetrokken te worden en daarom moeten we altijd ernstig bidden tot God om Zijn genade om vast te houden aan onze oprechtheid.

3. "Behoed er mij voor om in hun oordeel te zijn begrepen; laat mij niet voortgeleid worden met de werkers van de ongerechtigheid, want ik behoor niet tot hen, die van vrede spreken terwijl strijd in hun hart is." Zij, die zorgzaam zijn om geen gemeenschap te hebben met de zondaars in hun zonde, hebben reden om te hopen dat zij van hun plagen niet zullen ontvangen, Openbaring 18:4

III. Hij roept de rechtvaardige oordelen Gods in over de werkers van de ongerechtigheid vers 4 *Geef hun naar hun doen.* Dit is niet de taal van hartstocht of wraakzucht, en dit is ook niet onbestaanbaar met de plicht om voor onze vijanden te bidden. Maar:

1. Aldus wilde hij tonen hoe verre het van hem was, om zich te voegen naar de werkers van de ongerechtigheid, en met hoe goede reden hij gebeden had om niet met hen weggetrokken te worden; hij was er van overtuigd dat zij niet rampzaliger gemaakt konden worden dan wanneer hun gegeven werd naar hun doen.

2. Aldus wilde hij zijn ijver te kennen geven voor de eer van Gods gerechtigheid in de regering van de wereld. "Heere, zij denken dat alles goed is wat zij doen en aldus rechtvaardigen zij zich in hun boze praktijken: *Heere, geef hun naar de boosheid van hun handelingen* en breng diegenen alzo uit de waan omtrent hen, die denken dat er geen kwaad is in hetgeen zij doen, omdat het ongestraft blijft", Psalm 94:1, 2

3. Dit gebed is een profetie dat God vroeg of laat aan alle onboetvaardige zondaars zal wedergaven naar hetgeen zij verdienen. Indien hetgeen verkeerd gedaan werd, niet ongedaan wordt gemaakt door berouw en bekering, dan zal er gewis een dag van afrekening komen, wanneer God aan een iegelijk, die volhardt in zijn boze daden, er hem vergelding voor zal doen. Het is inzonderheid een profetie van het verderf, dat over de verdervers zal komen; "Zij *spreken van vrede met hun naaste, maar kwaad is in hun hart,* laat de verwoesters verwoest worden en laat er trouwelooslijk gehandeld worden met hen, die trouwelooslijk gehandeld hebben"; zie Jesaja 33:1; Openbaring 18:6; 13:10

Merk op: hij voorzegt dat God hun vergelden zal, niet alleen naar hun daden maar ook naar de boosheid van hun handelingen, want met de zondaars zal afgerekend worden niet alleen voor het kwaad dat zij gedaan hebben, maar voor het kwaad, dat zij zouden gedaan hebben, het kwaad, dat zij hadden willen doen, maar niet hebben kunnen doen. En als God naar die regel handelt met de

goddelozen dan voorzeker zal Hij er ook naar handelen met de rechtvaardigen, en hen belonen niet alleen voor het goed dat zij gedaan hebben, maar voor het goed dat zij gepoogd hebben te doen, maar niet tot stand hebben kunnen brengen.

IV. Hij voorzegt hun verderf wegens hun minachten van God en van Zijn daden, vers 5 *Omdat* zij *niet letten op de daden des Heren, noch op het werk Zijner handen,* waardoor Hij zich openbaart en tot de kinderen van de mensen spreekt, *zal Hij hen afbreken,* in deze wereld en in de toekomende wereld, *en zal hen niet bouwen."* Een domme onverschilligheid voor de werken van God is de oorzaak van de zonde van de zondaren en wordt alzo de oorzaak van hun verderf. Waarom twijfelen de mensen aan het wezen of de eigenschappen van God? Waarom anders dan omdat zij niet letten op het werk van Zijn handen, dat Zijn heerlijkheid verkondigt en waaruit de onzienlijke dingen verstaan worden? Waarom vergeten de mensen God, leven zij zonder Hem, ja beledigen zij Hem en leven zij in opstand tegen Hem? Waarom anders dan omdat zij geen acht slaan op de voorbeelden van Zijn toorn, die *geopenbaard wordt van de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid* Waarom haten de vijanden van Gods volk hen en vervolgen zij hen, bedenken zij kwaad tegen hen? Waarom anders dan omdat zij niet letten op de werken, die God gewrocht heeft voor Zijn kerk, waardoor Hij getoond heeft hoe dierbaar zij Hem is? Zie Jesaja 5:12

Bij het zingen hiervan moeten wij ons wapenen tegen alle verzoeking om ons te voegen bij de werkers van de ongerechtigheid en ons bemoedigen tegen al het leed, waarmee wij door de werkers van de ongerechtigheid bedreigd worden.

Psalm 28:6-9

In deze verzen:

I. Doet David dankzegging aan God voor de verhoring van zijn gebeden met evenveel vurigheid als waarmee hij er tevoren om gevraagd heeft, vers 6 *Geloofd zij de Heere.* Hoe spoedig wordt de smart van de heiligen veranderd in lofzangen en hun gebed in dankzegging! Het was in het geloof dat David heeft gebeden, vers 2 :*Hoor de stem mijner smekingen,* en door hetzelfde geloof doet hij dankzegging *omdat de Heere de stem van zijn smekingen gehoord heeft,* vers 6 Zij, die bidden in het geloof, kunnen zich verblijden in de hoop. "Hij heeft mij gehoord, (heeft mij genadiglijk aangenomen), en ik ben even zeker van de werkelijke verhoring, alsof zij reeds geschied was". Wat wij gewinnen door het gebed, moeten wij gebruiken met dankzegging Heeft God onze smekingen gehoord? Zo laat ons dan Zijn naam loven.

II. Hij moedigt zich aan om te hopen op God voor de voleinding van alles wat hem betreft; Gode de eer gegeven hebbende van Zijn genade, eigent hij er zich in nederige vrijmoedigheid de vertroosting van toe, vers 7 Dit is de methode om vrede te verkrijgen, men beginne met God te loven omdat de vrede te verkrijgen is.

Merk op:

1. Zijn steunen en betrouwen op God: *De Heere is mijn sterkte* om mij te ondersteunen en mij door te helpen in al mijn dienst en lijden. Hij is *mijn schild* om mij tegen alle boze plannen van mijn vijanden te beschermen. Ik heb Hem verkoren om dit voor mij te zijn en ik Hem altijd als zodanig bevonden en ik verwacht dat Hij dit nog verder voor mij zijn zal.

2. Zijn ervaring van het voordeel van dat vertrouwen. "Mijn hart heeft op Hem vertrouwd, op Hem, op Zijn macht en Zijn belofte, en het was niet tevergeefs, want ik ben geholpen, ik ben dikwijls geholpen. God heeft mij niet slechts ter bestemder tijd de hulp gegeven, waarvoor ik op Hem heb vertrouwd, maar mijn vertrouwen zelf in Hem heeft mij intussen geholpen en mij voor bezwijken behoed," Psalm 27:13. De werkingen des geloofs zelf zijn een dadelijke hulp om de neerzinkende moed op te heffen.

3. Het gebruik, dat hij maakt van die ervaring. Hij had er het genoegen van: *dies springt mijn hart van vreugde.* De blijdschap van een gelovige zetelt in het hart, terwijl in het lachen van een zot het hart smart heeft. Het is grote blijdschap, een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde. Het hart, dat waarlijk gelooft, zal zich te bestemder tijd grotelijks verblijden, het is blijdschap en vrede in het geloven die wij moeten verwachten. God zal er de lof voor hebben, als *mijn hart springt van vreugde,* dan *zal ik Hem loven met mijn gezang* Aldus moeten wij uitdrukking geven aan onze dankbaarheid; het is wel het minste wat wij kunnen doen en hierdoor zullen ook anderen uitgelokt en aangemoedigd worden om op Hem te betrouwen.

III. Hij verblijdt zich in het deel, dat alle Godvruchtigen door Christus aan God hebben vers 8 *"De Heere is hunlieder sterkte,* niet de mijne alleen, maar de sterkte van iedere gelovige." De heiligen verblijden zich in de vertroostingen en genietingen van hun vrienden, zowel als in hun eigene, want gelijk wij niet minder voordeel hebben van het licht van de zon, zo ook niet van het licht van Gods

aangezicht, omdat anderen er in delen; want wij zijn er zeker van, dat er genoeg is voor allen en genoeg voor ieder. Dit is onze gemeenschap met alle heiligen, dat God hun sterkte is en ook onze sterkte is, "Christus hun Heer is en onze Heere is", 1 Corinthiërs 1:2 Hij is hun sterkte, de sterkte van geheel Israël, omdat Hij de sterkte van de verlossingen van Zijn gezalfden is, dat is:

1. Van David in type. In hem te versterken, die hun koning was en hun oorlogen voerde heeft God het gehele koninkrijk versterkt. Hij noemt zich *de gezalfde Gods,* omdat het de zalving was, die hij had ontvangen, welke hem blootstelde aan de nijd en de afgunst van zijn vijanden, en die hem daarom recht gaf op Gods bescherming.

2. Van Christus, Zijn Gezalfde, Zijn Messias in het antitype. God was de sterkheid van Zijn verlossingen, Hij Hem bekwaam gemaakt voor Zijn onderneming en Hem erin door geholpen; zie Psalm 89:22; Psalm 49:5; 50:7,9. En zo wordt Hij hun sterkte, de sterkte van al de heiligen, Hij sterkte Hem, die het hoofd van de kerk is, en uit Hem gaat kracht uit naar al de leden; Hij heeft Zijn sterkte geboden en aldus *gesterkt wat Hij voor ons heeft gewrocht,* Psalm 68:29, 80:18, 19

IV. Hij besluit met een kort, doch veelomvattend gebed voor de kerk van God, vers 9 Hij bidt voor Israël, niet als mijn volk: verlos mijn volk, en zegen *mijn* erve", hoewel zij dit waren, maar "Uw *volk, Uw erve".* Gods deel in hen ging hem meer ter harte, dan zijn eigen deel in hen. Wij "zijn Uw volk, is" een goede pleitrede, Jesaja 64:9; *63:19 Ik ben de Uwe verlos* mij. Gods volk is Zijn erve, dierbaar en kostelijk in Zijn ogen; het weinigje eer en heerlijkheid, dat Hij heeft van deze wereld, heeft Hij van hen. *Des Heren deel is Zijn volk.* Wat hij van God voor hen bidt, is:

1. Dat Hij hen zal verlossen van hun vijanden en uit de gevaren, waaraan zij waren blootgesteld.

2. Dat Hij hen wilde zegenen met alle goed, voortvloeiende uit Zijn gunst ter vervulling van Zijn belofte.

3. Dat Hij hen zou weiden, voeden; zegen hen met overvloed, inzonderheid met de overvloed van Zijn inzettingen, die spijs zijn voor de ziel. *Regeer hen,* zo heeft het de kanttekening. Bestuur hun raad en hun daden. Leid en bestuur hun zaken ten goede. Weid en bestuur hen, stel leraren en bestuurders over hen aan, die hun ambt met wijsheid en verstand vervullen.'

4. Dat Hij *hen zou verheffen tot in eeuwigheid;* hef hen op uit hun benauwdheden, uit hun ellende, en doe dit, niet alleen voor degenen van die tijd, maar voor Uw volk in alle toekomende tijden, tot aan het einde. "Hef hen op tot Uw heerlijk koninkrijk, hef hen op zo hoog als de hemel." Daar, en daar alleen, zullen de heiligen opgeheven zijn tot in eeuwigheid, om nooit meer neer te zinken, of gedrukt, neerslachtig te zijn.

Merk op: diegenen, en diegenen alleen, die door God geweid en bestuurd worden, die zich door Hem willen laten onderwijzen en besturen, en regeren zullen verlost en gezegend worden, en verheven tot in eeuwigheid.

PSALM 29

1 Een psalm van David. Geeft den HEERE, gij kinderen der machtigen! geeft den HEERE eer en sterkte.
2 Geeft den HEERE de eer Zijns Naams, aanbidt den HEERE in de heerlijkheid des heiligdoms.
3 De stem des HEEREN is op de wateren, de God der ere dondert; de HEERE is op de grote wateren.
4 De stem des HEEREN is met kracht, de stem des HEEREN is met heerlijkheid.
5 De stem des HEEREN breekt de cederen; ja, de HEERE verbreekt de cederen van Libanon.
6 En Hij doet ze huppelen als een kalf, den Libanon en Sirjon als een jongen eenhoorn.
7 De stem des HEEREN houwt er vlammen vuurs uit.
8 De stem des HEEREN doet de woestijn beven; de HEERE doet de woestijn Kades beven.
9 De stem des HEEREN doet de hinden jongen werpen, en ontbloot de wouden; maar in Zijn tempel zegt Hem een iegelijk eer.
10 De HEERE heeft gezeten over den watervloed; ja, de HEERE zit, Koning in eeuwigheid.
11 De HEERE zal Zijn volk sterkte geven; de HEERE zal Zijn volk zegenen met vrede.

Het is de waarschijnlijke gissing van sommige zeer goede uitleggers dat David deze psalm schreef bij gelegenheid van een zwaar onweer met donder bliksem en regen, zoals de achtste psalm ons zijn overdenking geeft bij maneschijn, en de negentiende bij heldere zonneschijn op een morgen. Het is goed om uit de zichtbare werkingen van Gods macht in het rijk van de natuur aanleiding te nemen om Hem ere te geven. Zo kalm was David, en zo goedsmoeds, zelfs in een ontzettende storm van onweer, toen anderen sidderden, dat hij toen deze psalm schreef; want al zou de aarde haar plaats veranderen, toch zullen wil niet vrezen.

I. Hij roept de groten van de wereld op om eer te geven aan God, vers 1,2.

II. Om hen te overtuigen van de grootheid van die God, die zij moesten aanbidden, neemt hij nota van Zijn macht en verschrikking in de donder, de bliksem en de onweersregenbuien, vers 3-9, Zijn soevereine heerschappij over de wereld vers 10 en Zijn bijzondere gunst jegens Zijn kerk vers 11. Grote en hoge gedachten moeten ons vervullen terwijl wij deze psalm zingen.

Psalm 29:1-11

In deze psalm hebben wij

I. Een eis aan de groten van de aarde om hulde te bewijzen aan de grote God. Iedere donderslag vertolkte David als een roepstem tot hemzelf en tot andere vorsten, om eer te geven aan de groten God.

Merk op:

1. Wie het zijn, die opgeroepen worden tot die plicht: "Gij *kinderen van de machtigen,* die macht hebt en op wie die macht is overgegaan door opvolging en erfrecht, die koninklijk bloed in uw aderen hebt." Het is zeer tot eer van de grote God, dat de groten van deze wereld Hem hulde brengen, en zij zijn daartoe gehouden en verplicht, niet alleen omdat Hij, hoe hoog zij ook zijn, toch oneindig boven hen is, weshalve zij voor Hem moeten buigen, maar omdat zij hun macht hebben van Hem en zij Hem deze hulde van erkenning ervan verschuldigd zijn.

2. Hoe dikwijls deze oproep herhaald wordt. *Geeft de Heere,* en wederom en voor de derde *maal: Geeft de Heere.* Hierdoor wordt te kennen gegeven dat de machtigen achterlijk zijn in deze plicht en er met moeite toe bewogen worden; maar dat het van groot gewicht is voor de belangen van het koninkrijk Gods onder de mensen, dat vorsten ze van harte zijn toegedaan. Jeruzalem bloeit als "de koningen van de aarde er hun heerlijkheid en eer in brengen," Openbaring 21:24

3. Waartoe zij geroepen zijn: om *de Heere te geven.* Niet alsof Hij iets van node had of door enigerlei gave van ons gebaat of bevoordeeld kon worden, en alsof wij iets hadden om Hem te geven, dat niet reeds het Zijne is: Wie *heeft Hem eerst?* Maar het behaagt Hem om de erkenning van Zijn heerlijkheid en van Zijn heerschappij over ons als een gave aan Hem te beschouwen. *"Geeft de Heere* uzelf in de eerste plaats en dan uw diensten, *geeft de Heere eer en sterkte,* erkent Zijn eer en sterkte en prijst Hem als een God van oneindige majesteit en onweerstaanbare macht; en de eer en sterkte, die Hij u in Zijn voorzienigheid heeft toevertrouwd, moet gij tot Zijn eer in Zijn dienst gebruiken. Geeft Hem uw kronen, laat deze aan Zijn voeten worden gelegd. Geeft Hem uw scepters, uw zwaarden uw sleutels, *geeft* het alles in Zijn hand, opdat gij in het gebruik ervan Hem zult zijn tot een naam en een lof." Vorsten schatten zich naar hun eer en sterkte, deze moeten zij Gode toeschrijven, erkennende dat Hij oneindig heerlijker en machtiger is dan zij.

Deze eis van hulde, door de machtigen te brengen aan God, kan beschouwd worden als gericht, hetzij tot de grote van David's eigen koninkrijk, de rijksgroten, de oversten van de stammen, (en het is om hen op te wekken tot een naarstiger en gestadiger bezoeken van Gods altaren, waarin hij had opgemerkt dat zij zeer achterlijk waren) of tot de naburige koningen, die hij door zijn zwaard schatplichtig had gemaakt aan Israël en die hij nu wilde bewegen om schatplichtig te worden aan de God van Israël. Gekroonde hoofden moeten buigen voor de Koning van de koningen. Wat hier gezegd wordt tot de machtigen, wordt gezegd tot allen: "Eert en aanbidt God;" het is de hoofdsom en inhoud van het eeuwig Evangelie, Openbaring 14:6, 7 Nu hebben wij hier:

A. De aard van de Godsdienstige aanbidding *het is de Heere de eer Zijns naams te geven,* vers 2 Gods naam is hetgeen, waardoor Hij zich bekend heeft gemaakt. Er is een eer Zijns naams. Het is

onmogelijk dat wij Hem al de eer geven, die Zijn naam toekomt, als wij alles wat wij kunnen gezegd en gedaan hebben voor de eer van Zijn naam, blijven wij toch *ver* achter bij hetgeen aan God toekomt, maar als wij met gepaste liefde en eerbied beantwoorden aan de openbaring, die Hij van zichzelf gedaan heeft dan geven wij Hem iets van de eer, die aan Zijn naam toekomt. Als wij in het loven en bidden en in andere Godsdienstige verrichtingen, genade van God willen ontvangen, dan moeten wij het ons ten plicht stellen om eer te geven aan God.

B. De regel voor het volbrengen van die oefeningen van de Godsvrucht. *Aanbidt de Heere in de schoonheid van de heiligheid,* vers 2 hetgeen aanduidt:

a. Het voorwerp onder aanbidding, de heerlijke majesteit van God wordt "de schoonheid van de heiligheid" genoemd, 2 Kronieken 20:21. In de aanbidding van God moeten wij het oog hebben op Zijn schoonheid en Hem aanbidden, niet slechts als oneindig ontzaglijk, en daarom bovenal te vrezen, maar als oneindig lieflijk en beminnelijk, en daarom boven alles en allen lief te hebben. Wij moeten inzonderheid het oog hebben op de schoonheid van Zijn heiligheid, dat doen de engelen in hun lof, Openbaring 4:8 Of:

b. De plaats van de aanbidding. Toenmaals was het heiligdom *de schoonheid van de heiligheid,* Psalm 48:2, 3; Jeremia 17:12. De schoonheid van het heiligdom was de nauwkeurige overeenkomst van de eredienst, die er verricht werd, met de verordening van God, het voorbeeld getoond op de berg. Thans onder het Evangelie zijn de vergaderingen van de Christenen (waarvan zuiverheid de schoonheid is) de plaatsen, waar God aangebeden moet worden. Of:

c. De wijze van aanbidding. In al onze Godsdienstige verrichtingen moeten wij heilig zijn, toegewijd aan God, aan Zijn wil, Zijn heerlijkheid. Er is een schoonheid in heiligheid en deze is het, die Gode welbehaaglijke schoonheid bijzet aan al de handelingen van de Godsverering.

II. Een goede reden gegeven voor die eis. Wij zullen ons verplicht zien om Gode eer te geven. als wij denken aan:

1. Zijn algenoegzaamheid in zichzelf, aangeduid in Zijn naam *JHWH, Ik ben die Ik ben,* die hier in deze korte psalm niet minder de achttien malen herhaald is, tweemaal in ieder vers, behalve in drie, en eenmaal in een van deze drie. Ik herinner mij niet dat dit in geheel het boek van de psalmen meer voorkomt. Laat de machtigen van de aarde Hem kennen bij die naam en er Hem de eer van geven.

Zijn soevereine heerschappij over alles. Laat hen, die heersen over mensen, weten dat er een God is, die heerst over hen, die heerst over allen. De psalmist toont hier Gods heerschappij:

A. In het rijk van de natuur. In de verwonderlijke uitwerkingen van natuurlijke oorzaken en *in* de werkingen van de krachten van de natuur moeten wij Gods heerlijkheid en sterkte opmerken, die wij opgeroepen worden om aan Hem toe te schrijven. In de donder, de bliksem en de regen kunnen wij:

a. Zijn heerlijkheid zien. Het is de God van de ere die dondert, vers 3 "Het is God die dondert, het is het geluid van Zijn stem," Job 37:2, en het doet Hem kennen als een God van de ere, zo ontzaglijk is het geluid van de donder, zo schitterend is de bliksemstraal. Niets is voor het gehoor en voor het

gezicht meer aangrijpend alsof God door middel van deze twee onderwijzende *zintuigen* zulke bewijzen van Zijn heerlijkheid wilde geven aan de geest en het verstand van de mensen, dat de meest stompzinnige zonder verontschuldiging zijn. Sommigen merken op, dat er toen bijzondere redenen waren, waarom de donder *de stem des Heren* genoemd zou worden; niet alleen omdat hij van boven komt, niet onder de leiding of voorziening is van enige mens, luid spreekt en ver reikt, maar omdat God dikwijls in de donder heeft gesproken, inzonderheid op de berg Sinaï, en de vijanden van Israël door donder heeft verslagen. Om haar aan te duiden als de stem van de God van de ere wordt zij hier gezegd te zijn *op de wateren,* op *grote wateren,* vers 3; zij reikt over de uitgestrekte oceaan, de wateren onder het uitspansel; zij klatert onder de dikke wolken, de wateren boven het uitspansel. Ieder, die de donder hoort (wiens oren er door klinken), zal erkennen dat *de stem des Heren is met heerlijkheid,* vers 4, genoeg om de hoogste nederig maken, want niemand kan met de stem donderen gelijk Hij en de hoogmoedigsten sidderen want indien Zijn stem zo schrikkelijk is, wat is dan niet Zijn arm? Laat dan ons hart, telkenmale als wij het horen donderen, vervuld zijn van grote, hoge en eervolle gedachten van God, in wiens aanbidding en bewondering de kracht van de Godzaligheid zo grotelijks bestaat. *O Heere, onze God! Gij zijt zeer groot!*

b. Zijn macht, vers 4 *De stem des Heren is met macht,* zoals blijkt in de uitwerking ervan, want zij werkt wonderen. De schrijvers over natuurkunde verhalen van de ontzaglijke uitwerkselen van donder en bliksem zelfs buiten de gewone loop van natuurlijke oorzaken, die verklaard moeten worden door de almacht van de God van de natuur.

Ten eerste. Bomen zijn door bliksemstralen gescheurd en gespleten, vers 5,6. De stem des Heren in de donder heeft dikwijls cederbomen verbroken, zelfs die van de Libanon, de sterksten en statigsten. Sommigen wijten dit aan de hevige wind, die de cederen schudde, en soms hun hoogopgaande toppen verbrak. Aardbevingen deden de grond zelf schudden, waarin de hoornen groeiden, en hebben de Libanon en Sirjon doen huppelen. Evenzo werd ook de woestijn van Kades geschud, vers 8, de bomen door de wind, de grond door de aardbeving, en beide door donderslagen, waarvan ik eerder geneigd ben het te verstaan. De geleerde Dr. Hammond verstaat het van de ontsteltenis en de tenonderbrenging van de naburige koninkrijken, die strijd voerden tegen Israël en David tegenstonden, zoals de Syriërs, wier land in de nabijheid van het woud van de Libanon lag, de Amorieten, wier land grensde aan de berg Hermon, en de Moabieten en Ammonieten die bij de woestijn van Kades lagen.

Ten tweede. Door de bliksem zijn branden ontstaan, die huizen en kerken in de as hebben gelegd, vandaar dat wij lezen van "vurige kolen, of hete bliksemstralen," Psalm 78:48. Daarom *wordt* de stem des Heren in de donder hier gezegd *er vlammen vuurs uit te houwen,* vers 7, om ze te verspreiden op de aarde, naar God het gepast vindt ze te leiden en er verwoestingen door aan te richten.

Ten derde. De verschrikkingen van de donder maken dat de hinden spoediger jongen werpen en, naar sommigen denken, gemakkelijker dan anders. De hinde is een vreesachtig schepsel, dat zeer verschrikt wordt door het geluid van de donder, en geen wonder als toch soms trotse en stoutmoedige mensen er van gebeefd hebben. Keizer Caligula placht zich als het donderde onder zijn bed te verschuilen. De dichter Horatius erkent dat hij door de verschrikking van de donder en de bliksem van atheïsme teruggebracht werd, zijn beschrijving ervan komt enigszins overeen met die in deze psalm, lib. 1, ode 34. De donder wordt hier gezegd *de wouden te ontbloten,* dat is, de

wilde dieren van het woud worden er zo door verschrikt, dat zij de holen en kreupelbossen verlieten, waarin zij verscholen waren. Of wel: hij werpt de bomen neer en ontbloot alzo de grond, die er door overschaduwd werd. Laat ons bij ieder onweer aan deze psalm denken, en als wij hem zingen aan de ontzettende donderslagen denken, die wij soms hebben gehoord, en aldus Gods Woord samenbrengen met Zijn werken, ten einde door beide geleid en opgewekt te worden om Hem de eer te geven van Zijn naam. En laat ons Hem loven omdat er, behalve Zijn schrikkelijke, ontzagwekkende stem, nog een andere stem Gods is, door welke Hij thans tot ons spreekt, namelijk het suizen als van een zachte stilte, de stem van het Evangelie, welker verschrikking ons niet verbaasd zal maken.

B. In het rijk van de voorzienigheid, vers 10 God moet geprezen worden als de bestuurder van de wereld van het mensdom. *De Heere heeft gezeten over de watervloed, ja de Heere zit, Koning in eeuwigheid.* Hij zit niet slechte rustig in de genieting van zichzelf, maar Hij zit als Koning op de troon, die Hij "bevestigd heeft in de hemel," Psalm 103:19, waar Hij kennis neemt van en orders geeft omtrent al de zaken van de kinderen van de mensen en alles doet naar Zijn wil, naar de raad Zijns willens.

Merk op:

a. De macht van Zijn koninkrijk. *Hij heeft gezeten over de watervloed.* Evenals de aarde, zo heeft Hij ook Zijn troon gegrond op de wateren, Psalm 24:2 De eb en vloed van deze lagere wereld en de schuddingen en omwentelingen van de zaken erin, geven niet de minsten stoot of schudding aan de rust en de raadsbesluiten van de eeuwigen Geest. De tegenstand van de vijanden wordt vergeleken bij rivieren en stromen, Psalm 93:3, 4, meer de Heere zit op die wateren, Hij vernietigt die tegenstand, overwint hem en brengt Zijn eigen doeleinden tot stand, in weerwil van al de bedenksels in het hart van de mensen. Het woord dat hier vertaald is *door watervloed,* wordt nooit anders gebruikt dan in betrekking tot Noach's watervloed, weshalve sommigen denken dat deze het is, waarvan hier wordt gesproken. God *heeft* gezeten over die watervloed, als een rechter, het vonnis van Zijn gerechtigheid uitvoerende aan de wereld van de goddelozen, die er door weggevaagd werd. En nog zit Hij over de watervloed de wateren Noach's weerhoudende van opnieuw de aarde te overstromen, overeenkomstig Zijn belofte, "dat er geen vloed meer zal zijn om de aarde te verderven," Genesis 9:11; Jesaja 54:9

b. De eeuwigdurendheid van Zijn koninkrijk: *de Heere zit, Koning in eeuwigheid.* Geen einde kan of zal gemaakt worden aan Zijn regering. Het bestuur van Zijn koninkrijk is in overeenstemming met Zijn raadsbesluit van eeuwigheid en naar Zijn voornemens voor de eeuwigheid.

c. In *het rijk van de genade.* Hier schittert Zijn heerlijkheid het helderst en met de meesten luister.

a. In de aanbidding, die Hem toegebracht wordt door de onderdanen van dat rijk vers 9. *in Zijn tempel,* waar Zijn volk acht geeft op Zijn openbaring van zichzelf en van Zijn wil, en tot Hem komt met zijn lofzeggingen, daar *zegt Hem een ieder eer.* In de wereld ziet een ieder Zijn eer, of kan haar tenminste "van verre aanschouwen" Job 36:25; maar het is alleen in de tempel; , in de kerk, dat Hem eer gezegd wordt. *Al Zijn werken prijzen Hem, zij* geven stof tot Zijn lof, maar alleen Zijn heiligen loven, zegenen Hem, en spreken van Zijn eer in Zijn werken, Psalm 145:10

b. In de gunst, die Hij schenkt aan de onderdanen van dat koninkrijk, vers ll.

Ten eerste. Hij zal hen bekwaam maken voor Zijn dienst. *Hij zal zijn volk sterkte geven, om* hen te versterken tegen alle boos werk en hen te bekrachtigen voor ieder goed werk, in zwakheid zullen zij sterk gemaakt worden, je Hij zal Zijn kracht in hun zwakheid volbrengen.

Ten tweede. Hij zal hen aanmoedigen in Zijn dienst; Hij *zal Zijn volk zegenen met vrede.* Vrede is een zegen van onschatbare waarde, die *God* bestemt voor al Zijn volk. Het werk van de gerechtigheid is vrede, *die Uw wet beminnen hebben grote vrede,* maar nog veel meer de kroon van de gerechtigheid, het einde van de gerechtigheid is vrede, eindeloze vrede. Als de donder van Gods toorn de zondaars zal doen beven, dan zullen de heiligen met blijdschap hun hoofd opheffen.

PSALM 30

1 Een psalm, een lied der inwijding van Davids huis. (30:2) Ik zal U verhogen, HEERE, want Gij hebt mij opgetrokken, en mijn vijanden over mij niet verblijd.
2 (30:3) HEERE, mijn God! ik heb tot U geroepen, en Gij hebt mij genezen.
3 (30:4) HEERE! Gij hebt mijn ziel uit het graf opgevoerd; Gij hebt mij bij het leven behouden, dat ik in den kuil niet ben nedergedaald.
4 (30:5) Psalmzingt den HEERE, gij Zijn gunstgenoten! en zegt lof ter gedachtenis Zijner heiligheid.
5 (30:6) Want een ogenblik is er in Zijn toorn, maar een leven in Zijn goedgunstigheid; des avonds vernacht het geween, maar des morgens is er gejuich.
6 (30:7) Ik zeide wel in mijn voorspoed: Ik zal niet wankelen in eeuwigheid.
7 (30:8) Want, HEERE! Gij hadt mijn berg door Uw goedgunstigheid vastgezet; maar toen Gij Uw aangezicht verborgt, werd ik verschrikt.
8 (30:9) Tot U, HEERE! riep ik, en ik smeekte tot den HEERE:
9 (30:10) Wat gewin is er in mijn bloed, in mijn nederdalen tot de groeve? Zal U het stof loven? Zal het Uw waarheid verkondigen?
10 (30:11) Hoor, HEERE! en wees mij genadig; HEERE! wees mij een Helper.
11 (30:12) Gij hebt mij mijn weeklage veranderd in een rei; Gij hebt mijn zak ontbonden, en mij met blijdschap omgord;
12 (30:13) Opdat mijn eer U psalmzinge, en niet zwijge. HEERE, mijn God! in eeuwigheid zal ik U loven.

Dit is een psalm van de dankzegging voor de grote verlossingen, die God voor David heeft gewrocht, geschreven bij gelegenheid van de inwijding van zijn cederen huis, en hij die vrome plechtigheid gezongen heeft hoewel er niets in voortkomt, dat betrekking heeft op die gelegenheid. Uit verschillende passages van de psalm zelf hebben sommigen opgemaakt, dat hij beschreven was na David's herstel uit een gevaarlijke ziekte, hetgeen samenviel met de tijd van de inwijding van zijn huis.

I. Hij looft God voor de verlossing, die Hij voor hem had gewerkt, vers 2-4.

II. Hij roept anderen op om Hem ook te prijzen, en moedigt hen aan om op Hem te vertrouwen, vers 5,6.

III. Hij laakt zichzelf voor zijn vroegere gerustheid, vers 7,8

IV. Hij gedenkt aan de gebeden en klachten, die hij in zijn benauwdheid voor God heeft uitgestort, vers 10-11 Daarmee wekt hij zich op om Gode zeer dankbaar te zijn voor de troostrijke, lieflijke verandering, die er nu heeft plaats gehad, vers 12,13 Onder het zingen van deze psalm behoren wij met dankbaarheid gelijksoortige verlossingen te gedenken, die voor ons gewrocht zijn, voor welke wij ons moeten opwekken om Hem te prijzen, en waardoor wij ons verplicht moeten achten om op Hem te vertrouwen

Psalm 30:1-6

Het was de loffelijke gewoonte van de vrome Joden om, als zij een nieuw huis gebouwd hadden, het toe te wijden aan God, en hoewel dit niet uitdrukkelijk geboden was, was het toch toegestaan en Gode welgevallig, Deuteronomium 20:5 David deed dit, toen zijn huis gebouwd was en hij er bezit van nam, 2 Samuel 5:11, want koninklijke paleizen hebben evenzeer Gods bescherming nodig, en moeten evenzeer Hem ten dienste zijn, als gewone huizen. De huizen, die wij bewonen. moeten bij ons eerste binnentreden ervan Gode gewijd worden als kleine heiligdommen. Wij moeten onszelf, ons gezin en al onze huiselijke aangelegenheden plechtig aan Gods leiding en zorg overgeven; wij moeten bidden om Zijn tegenwoordigheid en zegen, moeten onszelf en al het onze toewijden aan Zijn eer, en het vaste besluit nemen om ongerechtigheid ver weg te doen van onze tenten, en dat wij en ons huis de Heere zullen dienen, beide in de plichten van de huiselijke Godsdienst en in alle gevallen van Evangeliegehoorzaamheid. Sommigen maken de gissing dat deze psalm gezongen werd, toen David's huis opnieuw werd ingewijd, nadat hij er uit verdreven was door Absalom, die het had verontreinigd met zijn bloedschande, en dat hij een dankzegging is voor de onderdrukking van die gevaarlijke opstand.

In deze verzen:

I. Brengt David zelf dank aan God voor de grote verlossingen, die Hij voor hem had gewrocht, vers 2 *"ik zal U verhogen, Heere;* ik zal Uw naam verhogen, zal U prijzen als een, die hoog verheven is. Ik zal doen wat ik kan om de belangen van Uw koninkrijk onder de mensen te bevorderen. Ik zal U verhogen, *want Gij hebt mij opgetrokken,* niet slechts uit de kuil waarin ik wegzonk, maar op de troon van Israël." Gij verheft de geringe uit het stof. Vanwege de grote dingen, die God gedaan heeft om ons te verhogen, beide door Zijn voorzienigheid en Zijn genade, zijn wij uit dankbaarheid gehouden en verplicht: om alles te doen wat wij kunnen, om Zijn naam te verhogen hoewel het meeste wat wij doen kunnen, slechts zeer weinig is.

David's verlossing wordt door drie dingen groot gemaakt.

1. Dat zij de nederlaag was van zijn vijanden. Het werd hun niet toegelaten over hem te triomferen, over hem te juichen, dat zij, hoewel dit zeer wreed is, gedaan zouden hebben, indien hij aan deze ziekte gestorven was, of in zijn benauwdheid ware omgekomen. Zie Psalm 41:12.

2. Dat het een verhoring was van zijn gebed vers 3 *Ik heb tot U geroepen.* Al de uitdrukkingen van het besef, dat wij hebben van onze ellende en moeilijkheden, moeten tot God gericht zijn, ieder geroep moet een roepen zijn tot Hem, op die wijze lucht *te* geven aan onze smart, zal verlichting geven aan ons bezwaard gemoed. Ik heb tot U geroepen, en Gij hebt mij niet alleen verhoord, maar hebt mij genezen, het zieke lichaam genezen, de ontroerde en ontruste geest genezen, de verwarde, beroerde zaken van het koninkrijk genezen." Dit is hetgeen waarin God roemt: "Ik ben de Heere, uw heelmeester," Exodus 15:26, en wij moeten er Hem de eer van geven

3. Dat het de redding was van zijn leven, want hij was tot het uiterste gekomen, neerzinkende in het graf, op het punt van *in de kuil neer te dalen,* en toch hebt Gij mij verlost en bij het leven behouden, vers 4. Hoe meer nabij ons gevaar was, hoe heerlijker onze verlossing was en hoe groter

en schitterender de bewijzen waren van de macht en de goedheid van God. Een leven als uit de doden moet doorgebracht worden in het verhogen van de God van ons leven.

II. Hij roept anderen op om zich met hem te verenigen in lof, niet slechts voor de bijzondere gunsten, die God hem geschonken heeft maar ook voor de algemene tekenen van Zijn welwillendheid jegens al Zijn heiligen, vers 5 *Psalmzingt de Heere, gij Zijn gunstgenoten.* Allen, die waarlijk heiligen zijn, erkent Hij als de Zijnen; er is een overblijfsel van de zodanige in de wereld en van hen wordt verwacht dat zij de Heere zullen psalmzingen; want zij zijn geschapen en geheiligd, gemaakt en tot heiligen gemaakt, opdat zij Hem zouden zijn tot een naam en een lof. Zijn heiligen in de hemel zingen tot Zijn eer, waarom zouden de heiligen op aarde niet hetzelfde werk doen zo goed als zij kunnen, in vereniging met hen?

1. Zij geloven dat Hij een God is van vlekkeloze reinheid, laat hen Hem daarom psalmzingen. Laat hen *lofzeggen ter gedachtenis van Zijn heiligheid;* laat hen Zijn heilige naam loven, want heiligheid is Zijn gedachtenis van geslacht tot geslacht." God is een heilig God, Zijn heiligheid is Zijn heerlijkheid; dat is de eigenschap, die door de heilige engelen het meest genoemd wordt in hun lof, Jesaja 6:3, Openbaring 4:8 Wij moeten Gods heiligheid dikwijls vermelden en gedenken, en heilige zielen kunnen dankzegging doen bij de vermelding van Gods heiligheid. Het is voor de heiligen een oorzaak van vreugde dat God een heilig God is, want daarom kunnen zij hopen dat Hij hen heilig zal maken, heiliger zal maken. Geen van Gods volmaaktheden veroorzaakt meer verschrikking voor de goddelozen en meer vertroosting voor de Godvruchtigen dan Zijn heiligheid. Het is een goed teken dat wij enigermate Zijn heiligheid deelachtig zijn geworden, als wij ons van harte kunnen verblijden bij het gedenken er aan, en er dank voor kunnen zeggen.

2. Zij hebben bevonden dat Hij een genadig en barmhartig God is, laat hen Hem daarom psalmzingen.

A. Zij hebben bevonden dat Zijn toorn van korten duur is, hoewel wij verdiend hebben dat hij eeuwig is, dat Hij toornig op ons zou zijn totdat Hij ons verteerd had en nooit met ons verzoend zou zijn geworden, en toch *een ogenblik is er in Zijn toorn,* vers 6 Als wij Hem beledigen is Hij toornig, maar gelijk Hij traag is tot toorn, zo wordt ook op ons berouw-en onze verootmoediging Zijn toorn spoedig afgekeerd en is Hij bereid om met ons verzoend te zijn. Als Hij Zijn aangezicht verbergt voor Zijn eigen kinderen en hun de gewone tekenen van Zijn gunst onthoudt, dan is dit slechts in een kleine toorn en voor een ogenblik, meer "met eeuwige goedertierenheid zal Hij zich over hun ontfermen," Jesaja 54:7, 8 Als er ‘s nachts geween is en het daardoor een moeizame nacht wordt, zal toch, even zeker als na de duisternis van de nacht het licht van de morgen weerkeert, binnen weinig tijds te bestemder tijd voor het volk van God blijdschap weerkeren en vertroosting, want het verbond van de genade is even vast als het verbond van de dag. Dit woord is dikwijls naar de letter aan ons vervuld geworden; ‘s nachts was er geween, maar de smart was spoedig voorbij en de grief weggenomen.

Merk op: zolang als Gods toorn duurt, zolang zal het wenen duren van de heilige, maar indien de toorn slechts voor een ogenblik is, dan is de beproeving, de smart ook maar voor een ogenblik; en als het licht van Gods aangezicht is weergekeerd, dan zal de beproeving gemakkelijk als licht en voorbijgaande kunnen beschouwd worden.

B. Zij hebben Zijn vriendelijk aangezicht zeer lieflijk en troostrijk bevonden. Er is geheel een leven in Zijn goedgunstigheid, leven en alle goed. Het weerkeren van Zijn gunst tot een beproefde ziel is als leven uit de doden; niets kan meer levenwekkend zijn. Ons geluk is verbonden aan Gods gunst, hebben wij die dan hebben wij genoeg, wat ons overigens ook moge ontbreken. Het is het leven van de ziel, het is geestelijk leven, de voorsmaak en het onderpand van het eeuwige leven.

Psalm 30:7-13

In deze verzen hebben wij een bericht van drie verschillende, op elkaar volgende toestanden, waarin David zich had bevonden, en van de uitgangen van zijn hart naar God in ieder van die toestanden wat hij zei en deed en hoe zijn hart er in bewogen was. In de eerste kunnen wij zien waar wij maar al te licht toe geneigd zijn, en in de twee anderen wat wij behoren te zijn.

I. Hij had gedurende lange tijd voorspoed genoten en toen werd hij gerust, vertrouwde hij al te veel op de voortduur ervan, vers 7, 8. *"In mijn voorspoed,* toen ik nog gezond was naar het lichaam en God mij *rust had gegeven van al mijn vijanden rondom, zei ik: ik zal niet wankelen in eeuwigheid;* ik heb nooit gedacht dat ik ziek zou worden, of dat er beroering, stoornis zou komen in mijn regering, van niets en van nergens duchtte ik gevaar." Zo volkomen waren de overwinningen, die hij behaald had over hen die hem tegenstonden, zo'n bevestigende invloed had hij op zijn volk, zo kloekmoedig van geest en zo gezond van lichaam was hij, dat hij zijn voorspoed zo vast en onbeweeglijk waande als een berg; toch schrijft hij dit niet toe aan zijn eigen wijsheid en kloekmoedigheid, maar aan de goedheid van God. *Gij, Heere, hebt mijn berg door Uw goedgunstigheid vastgezet,* vers 8 Hij beschouwt het niet als zijn hemel zoals wereldse mensen doen, die hun voorspoed tot hun gelukzaligheid maken maar slechts als zijn *berg,* het is nog aarde, slechts een weinig hoger dan de gewone hoogte. Hij dacht dat die voorspoed hem door de gunst van God bestendigd zou worden zich wellicht voorstellende dat hij, zo vele moeilijkheden en beproevingen gehad hebbende in het begin van zijn dagen, er nu zijn volle aandeel van gehad heeft en er in zijn laatste dagen vrij van zou blijven; of dat God die hem zulke tekenen heeft gegeven van Zijn gunst, nooit vertoornd op hem zou zijn. Wij zijn er zeer toe geneigd om te denken dat, als het ons goed gaat, dit altijd zo blijven zal en het nooit anders gaan zal. *De dag van morgen zal zijn als deze.* Het is alsof wij gingen denken dat, als het eens fraai weer is, het altijd fraai weer zal zijn, terwijl toch niets zekerder is dan dat het zal veranderen. Als wij ons bedrogen zien in onze verwachtingen, dan betaamt het ons om met leedwezen en schaamte aan onze gerustheid te denken als aan onze dwaasheid, gelijk David dit hier doet, opdat wij een andermaal verstandig zullen zijn en ons verheugen in onze voorspoed, alsof wij ons niet verheugden, omdat de gedaante ervan voorbijgaat.

II. Plotseling kwam hij in moeilijkheden en leed, en toen bad hij tot God en smeekte vurig om hulp en uitkomst.

1. Zijn berg wankelde, en met de berg wankelde ook hij; het bleek dat hij het minst veilig was toen hij gerust begon te worden. *Gij verborg Uw aangezicht, en ik werd verschrikt,* ik werd beroerd in mijn ziel, of mijn lichaam, of mijn bezitting." Bij iedere verandering van zijn toestand hield hij zijn oog op God, en gelijk hij zijn voorspoed had toegeschreven aan Gods gunst, zo heeft hij in zijn tegenspoed het verbergen van Gods aangezicht als de oorzaak ervan opgemerkt. Als God Zijn aangezicht verbergt, dan voorzeker zal een Godvruchtige beroerd zijn, al overkomt hem ook geen ander ongeluk; als de zon ondergaat volgt gewis de nacht, en de maan en al de sterren kunnen de nacht niet tot dag maken.

2. Toen zijn berg wankelde, hief hij zijn ogen op boven de bergen. Het gebed is een balsem voor iedere wond, en als zodanig maakte hij er gebruik van. *Is iemand in lijden?* Is iemand in benauwdheid? *Dat hij bidde.* Ofschoon God Zijn aangezicht voor hem verborg, heeft hij toch

gebeden. Indien God zich in Zijn wijsheid en gerechtigheid van ons afwendt, zal het toch de grootst mogelijke dwaasheid en ongerechtigheid zijn in ons, als wij ons afwenden van Hem. Neen, laat ons leren bidden in de duisternis: *Tot U, Heere, riep ik.* Het schijnt dat het zich terugtrekken van God hem nog vuriger en dringender deed bidden. Hier wordt ons gezegd (want hij schijnt er rekening van gehouden te hebben):

a. Wat hij aanvoerde als pleitgrond, vers 10 Dat God niets zou winnen bij zijn dood: Wat *gewin is er in mijn bloed* te kennen gevende dat hij gaarne zou sterven, indien hij daardoor enigerlei dienst kon doen aan God of aan zijn land, Filippenzen . 2:17 Maar hij zag niet in dat er door zijn sterven op een ziekbed goed gedaan kon worden, zoals er misschien goed mee gedaan had kunnen worden indien hij op het bed van eer ware gestorven. "Heere," zegt hij, "wilt Gij uw volk verkopen voor een spotprijs" en niet rijk worden door de koopsom. " Psalm 44:13 Ja meer, door zijn dood zou God schijnen te verliezen in Zijn eer. *Zal U het stof loven?* De geheiligde geest, die weerkeert tot God, zal Hem loven, zal Hem blijven loven; maar het stof, dat weerkeert tot de aarde, zal Hem niet loven, Zijn waarheid niet verkondigen. De diensten van Gods huis kunnen niet verricht worden door het stof, het kan Hem niet loven; er *is geen werk, noch gezang in het graf,* want dat is het land van het stilzwijgen. De beloften van Gods verbond kunnen niet vervuld worden door het stof. "Heere," zegt David, indien ik thans sterf, wat zal er dan worden van de belofte, die aan mij gedaan is? Wie zal daar de waarheid van verkondigen?" De beste pleitgronden in het gebed zijn die welke ontleend zijn aan Gods eer, en wij kunnen dan terecht om leven vragen, als wij *dat* er mee op het oog hebben: te mogen leven om Hem te loven.

b. Waar hij om bad, vers 11 Hij bad om genade en vergeving: *wees mij genadig,* en om de genade van hulp in de tijd van nood: *Heere, wees mij een helper.* Met deze twee boodschappen mogen ook wij vrijmoedig tot de troon van de genade komen, Hebreeën 4:16.

III. Te bestemder tijd heeft God hem uit zijn benauwdheid gered en hem in zijn vorige staat van voorspoed hersteld. Zijn gebeden waren verhoord, *zijn rouwklacht was veranderd in een reidans,* vers 12. In Gods toorn was nu slechts een ogenblik, en David's geween was slechts voor een nacht. De zak, waarmee hij in nederige onderworpenheid aan de voorzienigheid Gods zich had bekleed, werd ontbonden, zijn vrees werd tot zwijgen gebracht, zijn vertroostingen keerden weer, en hij werd omgord met blijdschap; vreugde werd hem tot sieraad tot kracht en scheen zich aan hem vastte hechten, zoals de gordel aan de lendenen van een man is vastgehecht. Gelijk David's neerstorting in leed en moeite van de hoogte van zich voorspoed, toen hij dit het minst verwachtte, ons leert om blij te zijn als niet blij zijnde, omdat we niet weten hoe nabij leed en ellende kunnen zijn, zo leert ons zijn plotselinge terugkeer tot een staat van voorgoed om te wenen als niet wenende, omdat wij niet weten hoe spoedig de storm een windstilte kan worden, en de schrikwekkende rukwind een gunstige windvlaag kan worden.

Maar in welke gemoedsstemming was hij onder deze gelukkige verandering in de stand van zijn zaken? Wat zegt hij nu? Hij zegt ons in vers 13 :

1. Dat zijn klachten veranderd waren in lofzangen. Dat God hem omgordde met blijdschap, beschouwde hij als ten doel hebbende dat hij de man zou wezen, "lieflijk in psalmen Israël's," 2Sam. 23:1 dat *zijn eer God zou psalmzingen,* zijn eer dat is zijn tong; want onze tong is onze eer, en nooit meer, dan wanneer zij gebruikt wordt om God te loven; of zijn ziel; want die is onze eer boven

de dieren, die moet gebruikt worden om God te loven, en daarmee moeten wij God verheerlijken in psalmgezang. Zij, die er voor bewaard bleven om te moeten zwijgen in het graf, moeten niet zwijgen in het land van de levenden, maar vurig en gestadig en in het openbaar God loven.

2. Deze lofzeggingen zullen eeuwig zijn. *In eeuwigheid zal ik U loven.* Dit duidt een Godvruchtig besluit aan, dat hij ten einde toe *volharden* zal in het loven van God-en een Godvruchtige hoop, dat het hem nooit aan stof zal ontbreken om God te loven, en dat hij weldra daar zal wezen, waar dit het eeuwigdurende werk zal zijn. Welgelukzalig zijn zij, die in Gods huis wonen, zij zullen Hem gestadig prijzen. Zo moeten wij leren ons te schikken naar de verschillende omstandigheden, waarin Gods voorzienigheid ons brengt, gebrek te lijden en overvloed te hebben, te zingen van goedertierenheid en recht, en Gode voor beide lof en dankzegging toe te brengen.

PSALM 31

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. (31:2) Op U, o HEERE! betrouw ik, laat mij niet beschaamd worden in eeuwigheid; help mij uit door Uw gerechtigheid.
2 (31:3) Neig Uw oor tot mij, red mij haastelijk; wees mij tot een sterke Rotssteen, tot een zeer vast Huis, om mij te behouden.
3 (31:4) Want Gij zijt mijn Steenrots en mijn Burg; leid mij dan, en voer mij, om Uws Naams wil.
4 (31:5) Doe mij uitgaan uit het net, dat zij voor mij verborgen hebben, want Gij zijt mijn Sterkte.
5 (31:6) In Uw hand beveel ik mijn geest; Gij hebt mij verlost, HEERE, Gij, God der waarheid!
6 (31:7) Ik haat degenen, die op valse ijdelheden acht nemen, en ik betrouw op den HEERE.
7 (31:8) Ik zal mij verheugen en verblijden in Uw goedertierenheid, omdat Gij mijn ellende hebt aangezien, en mijn ziel in benauwdheden gekend;
8 (31:9) En mij niet hebt overgeleverd in de hand des vijands; Gij hebt mijn voeten doen staan in de ruimte.
9 (31:10) Wees mij genadig, HEERE! want mij is bange; van verdriet is doorknaagd mijn oog, mijn ziel en mijn buik.
10 (31:11) Want mijn leven is verteerd van droefenis, en mijn jaren van zuchten; mijn kracht is vervallen door mijn ongerechtigheid, en mijn beenderen zijn doorknaagd.
11 (31:12) Vanwege al mijn wederpartijders ben ik, ook mijn naburen, grotelijks tot een smaad geworden, en mijn bekenden tot een schrik; die mij op de straten zien, vlieden van mij weg.
12 (31:13) Ik ben uit het hart vergeten als een dode; ik ben geworden als een bedorven vat.
13 (31:14) Want ik hoorde de naspraak van velen; vreze is van rondom, dewijl zij te zamen tegen mij raadslaan; zij denken mijn ziel te nemen.
14 (31:15) Maar ik vertrouw op U, o HEERE! Ik zeg: Gij zijt mijn God.
15 (31:16) Mijn tijden zijn in Uw hand; red mij van de hand mijner vijanden, en van mijn vervolgers.
16 (31:17) Laat Uw aangezicht over Uw knecht lichten; verlos mij door Uw goedertierenheid.
17 (31:18) HEERE! laat mij niet beschaamd worden, want ik roep U aan; laat de goddelozen beschaamd worden, laat hen zwijgen in het graf.
18 (31:19) Laat de valse lippen stom worden, die hard spreken tegen den rechtvaardige, in hoogmoed en verachting.
19 (31:20) O, hoe groot is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen, die U vrezen; dat Gij gewrocht hebt voor degenen, die op U betrouwen, in de tegenwoordigheid der mensenkinderen!
20 (31:21) Gij verbergt hen in het verborgene Uws aangezichts voor de hoogmoedigheden des mans; Gij versteekt hen in een hut voor den twist der tongen.
21 (31:22) Geloofd zij de HEERE, want Hij heeft Zijn goedertierenheid aan mij wonderlijk gemaakt, mij voerende als in een vaste stad.
22 (31:23) Ik zeide wel in mijn haasten: Ik ben afgesneden van voor Uw ogen; dan nog hoordet Gij de stem mijner smekingen, als ik tot U riep.
23 (31:24) Hebt den HEERE lief, gij, al Zijn gunstgenoten! want de HEERE behoedt de gelovigen, en vergeldt overvloediglijk dengene, die hoogmoed bedrijft.
24 (31:25) Zijt sterk, en Hij zal ulieder hart versterken, allen gij, die op den HEERE hoopt!

Waarschijnlijk heeft David deze psalm geschreven toen hij vervolgd werd door Saul; sommige passages ervan komen nauwkeurig overeen met zijn ternauwernood ontkomen aan de vervolging te Kehila, 1 Samuel 23:13, daarna in de woestijn van Maan, toen Saul aan deze zijde van de berg ging en David en zijn mannen aan de andere kant van de berg; en kort daarna in de vestingen van Engedi; maar of hij bij een van deze gelegenheden geschreven was, wordt ons niet gezegd. Er is in deze psalm een dooreen menging van gebeden en lofzeggingen en betuigingen van vertrouwen op God, die allen zeer wel samengaan en elkaar steunen.

I. David belijdt zijn blijmoedig vertrouwen op God, en in dat vertrouwen bidt bij om redding uit zijn tegenwoordige moeilijkheden, vers 2-9.

II. Hij klaagt over de zeer treurigen toestand, en onder de druk van zijn rampen bidt hij dat God genadiglijk voor hem zal optreden tegen zijn vervolgens, vers 10-19

III. Hij besluit de psalm met lofzegging en gejuich, eer gevende aan God, en zichzelf en anderen aanmoedigende om op Hem te vertrouwen, vers 20-25

Psalm 31:1-9

Geloof en gebed moeten samengaan. Laat hem, die gelooft, bidden: *Ik heb geloofd, daarom* sprak ik; en laat hem, die bidt, geloven, want het gebed van het geloof is het overmogende gebed. Die beide hebben wij hier.

I. David is in benauwdheid, en bidt ernstig en vroom tot God om hulp en uitredding. Dat verlicht een bezwaar gemoed, doet beloofde zegeningen komen, ondersteunt en vertroost de ziel in de verwachting ervan Hij bidt:

1. Dat God hem zal verlossen, vers 2, dat zijn leven bewaard mocht worden tegen de boosaardigheid van zijn vijanden, en dat er aan hun vervolging van hem een einde zal gemaakt worden. Dat God, niet alleen in genade maar in gerechtigheid, hem zal verlossen als een rechtvaardige Rechter tussen hem en zijn onrechtvaardige vervolgers, dat Hij Zijn oor zal neigen tot zijn gebed en hem zal verlossen, vers 3 Het is neerbuigende goedheid van God als Hij van de zaken, ook zelfs van de grootste en beste mensen, kennis neemt Hij vernedert zich om dit te doen. De psalmist bidt ook dat Hij hem spoedig zal verlossen opdat zijn geloof, indien de verlossing lang uitbleef, niet zou falen.

2. Dat Hij, indien Hij hem niet terstond uit zijn benauwdheid zou redden, hem dan toch in zijn benauwdheid zou beschutten. *Wees mij tot een sterke rotssteen,* onbeweeglijk, onneembaar, als een door de natuur gevormde vesting, en *tot een zeer vast huis om mij te behouden;* een sterkte, gemaakt door kunst, en alles om mij te behouden. Aldus kunnen we bidden dat Gods voorzienigheid ons leven en onze gerieflijkheden zal beveiligen, en dat wij door Zijn genade instaat zullen zijn om ons veilig te achten in Hem, Spreuken 18:10

3. Dat hij, daar hij in zo grote moeilijkheden is, onder de Goddelijke leiding mocht wezen; *Heere, leid mij en voer mij uit* vers 4 Leid mijn voetstappen en bestuur mijn geest zo, dat ik nooit iets doe, dat ongeoorloofd is iets dat onverschoonbaar is, iets tegen mijn geweten, iets dat onverstandig, onvoorzichtig of onbezonnen is en tegen mijn belang. Zij die besloten hebben Gods leiding te volgen mogen er om bidden.

4. Dat, daar zijn vijanden zeer listig zijn, zowel als zeer boosaardig, God hun plannen tegen hem zal verijdelen, vers 5. *"Doe mij uitgaan uit het net, dat zij voor mij verborgen hebben,* en behoed mij voor de zonde, de moeilijkheden, de dood, waarin zij mij zoeken te verstrikken."

II. In dit gebed geeft hij eer aan God door een herhaalde betuiging van zijn vertrouwen in Hem en zijn steunen op Hem. Dit moedigde hem aan in zijn gebeden en bereidde hem voor de zegen, waar hij om bad, vers 2. *Op U, o Heere, betrouw* ik, en niet op mijzelf, of enigerlei genoegzaamheid van mijzelf of op enig schepsel; *laat mij niet beschaamd worden,* laat mij niet teleurgesteld worden, ten opzichte van enigerlei goed, dat Gij mij beloofd hebt, en dat ik mijzelf dus beloofd heb van U.

1. Hij had God gekozen tot zijn beschermer, en God had door Zijn belofte op zich genomen om dit te zijn, vers 4 "Gij *zijt mijn steenrots en mijn burcht,* door Uw verbond met mij en mijn gelovige instemming met dat verbond, *wees mij daarom tot een sterke rotssteen"* vers 3 Zij, die in oprechtheid de Heere als de hunne erkend hebben, kunnen er het voordeel, de weldaad van

verwachten dat Hij dit is, want in Gods betrekkingen tot ons is zowel de naam als de zaak. Gij *zijt mijn sterkte* vers 5 Indien God onze sterkte is, dan kunnen wij hopen beide, dat Hij Zijn kracht in ons zal leggen en dat Hij Zijn kracht voor ons zal aanwenden.

2. Hij gaf op zeer bijzondere wijze zijn ziel aan Hem over, vers 6. *In Uw hand beveel ik mijn geest.* Indien David zich hier beschouwt als een stervende, dan geeft hij met deze woorden zijn scheidende ziel over aan God, die haar gegeven heeft en tot wie de ziel bij het sterven terugkeert. "De mensen kunnen slechts het lichaam doden, maar ik vertrouw op God "om mijne ziel van het geweld van het graf te verlossen," Psalm 49:16 Hij is bereid om te sterven, indien God het wil; maar laat mijn ziel *in de hand van de Heere vallen, want Zijn barmhartigheden zijn vele.* Met deze woorden op de lippen heeft onze Heere Jezus de geest gegeven aan het kruis, en Zijn ziel tot een offer, een vrijwillig offer, gesteld voor de zonde, vrijwillig Zijn leven overgevende als een losprijs. Door het voorbeeld van Stefanus wordt ons geleerd om op het ogenblik van sterven Christus te zien aan de rechterhand Gods en aldus onze geest aan Hem over te geven: *Heere Jezus, ontvang mijnen geest.* Maar David moet hier beschouwd worden als een man in benauwdheid en ellende. En:

Zijn grote zorg is over zijn ziel, zijn geest, zijn beter deel. Onze uitwendige beproevingen moeten onze zorg voor onze ziel vermeerderen. Velen denken dat, terwijl zij in kommer en zorg zijn over hun wereldlijke aangelegenheden en God in de weg van Zijn voorzienigheid die zorgen doet toenemen, zij wel te verontschuldigen zijn als zij hun ziel veronachtzamen, terwijl toch in hoe groter gevaar ons leven en onze wereldlijke belangen zijn, hoe meer wij verplicht zijn om de belangen van onze ziel te behartigen, opdat, al is het ook dat onze uitwendige mens verdorven wordt, de inwendige mens geen schade lijdt, 2 Corinthiërs 4:16, en dat wij onze ziel bezitten, als wij van niets andere het bezit kunnen houden, Lukas 21:19 Hij denkt dat het beste wat hij voor zijn ziel kan doen, is haar over te geven in de hand van God, Hem dat grote pand toe te vertrouwen. Hij had gebeden, vers 5, om uitgevoerd te worden uit het net van uitwendige ellende, maar, alsof hij daar niet verder op wilde aandringen Gods wil geschiede laat hij terstond van die bede af en beveelt de geest, de inwendige mens, in Gods hand. "Heere, hoe het ook met mij ga naar het lichaam, laat het wel gaan met mijn ziel." Het is de wijsheid en de plicht van een ieder van ons, om onze geest plechtig over te geven in de handen van God, om door Zijn genade te worden geheiligd, toegewijd te worden aan Zijn eer, gebruikt te worden in Zijn dienst, geschikt te worden gemaakt voor zijn koninkrijk. Wat ons aanmoedigt om onze geest over te geven in de hand van God, is dat Hij hem niet alleen geschapen, maar ook verlost heeft, de bijzondere verlossingen van de Oud-Testamentische kerk en de Oud-Testamentische heiligen waren afschaduwingen van onze verlossing door Jezus Christus, Genesis 48:16. Door onze ziel te verlossen heeft Christus niet alleen nog meer recht op haar verkregen, hetgeen ons als plicht stelt om haar aan Hem over te geven als de Zijne, maar Hij heeft ons daarenboven getoond welke buitengewone en vriendelijke zorg Hij voor haar heeft, hetgeen ons aanmoedigt om haar aan Hem over te geven teneinde haar te bewaren voor Zijn hemels koninkrijk, 2 Timotheus 1:12 "Gij hebt mij verlost, Heere, Gij God van de waarheid;" mij verlost overeenkomstig een belofte, die Gij getrouwelijk zult vervullen."

III. Hij wees elk bondgenootschap af met hen, die op een de arm van een mens vertrouwen, vers 7 *Ik haat hen die ijdele nietigheden vereren,* afgodendienaars (volgens sommigen) die hulp verwachten van valse goden, welke ijdelheid zijn en een leugen, sterrenwichelaars en degenen die acht op hen geven (aldus verstaan het anderen). David verafschuwde toverij en waarzeggerij; hij

sloeg nooit acht op de vlucht van vogels of op het ingewand van dieren, op geen goede en geen kwade voortekenen, dat zijn valse ijdelheden, en hij heeft niet alleen zelf er geen acht op geslagen, maar haatte de goddeloosheid van hen, die het wel deden. Hij vertrouwde op God alleen, maar op geen schepsel, zijn invloed in het land of aan het hof, zijn vestingen of burchten, zelfs Goliaths zwaard die allen waren valse ijdelheden, waar hij niet op kon steunen; op de Heere alleen kon hij vertrouwen. Zie Psalm 40:5, Jeremia 17:5

IV. Hij vertroostte zich met zijn hoop op God en hierdoor werd hij niet alleen gerust, maar blijmoedig, vers 8 Gesteund hebbende op Gods genade, zal hij goedsmoeds zijn en er zich in verblijden. En diegenen weten hun hoop op God niet naar waarde te schatten, die in deze hoop geen blijdschap genoeg kunnen vinden om op te wegen tegen hun leed, en hun verdriet tot bedaren te brengen.

V. Hij moedigde zich aan in die hoop met de ervaringen, die hij nu, onlangs en vroeger, van Gods goedheid jegens hem gehad heeft en waarvan hij melding maakt tot eer van God. Hij die verlost heeft, verlost nog en zal verlossen.

1. God had kennis genomen van zijn beproevingen en van al de bijzonderheden ervan. *Gij hebt mijn ellende aangezien*, met wijsheid om haar door geschikte hulp te verlichten, met welwillendheid en mededogen de nederheid van Uw dienstknecht aangezien."

2. Hij had zijn gemoedsgesteldheid aangezien en de werkingen van zijn hart onder zijn beproeving; *"Gij hebt mijn ziel in benauwdheden gekend*, met tere belangstelling in en zorg voor haar." Gods oog is op onze ziel als wij in benauwdheid zijn, om te zien of zij verootmoedigd is om de zonde, onderworpen is aan Gods wil, of de beproeving haar goed gedaan heeft. Indien de ziel, als zij gebogen is onder beproeving, tot Hem opgeheven wordt in ware Godsvrucht, dan weet Hij het.

3. Hij had hem verlost uit de handen van Saul, toen deze hem te Kehila in zijn macht had, 1 Sam 23:7 *Gij toch hebt mij aan de vijand niet prijsgegeven, Gij hebt mijn voeten in de ruimte doen staan*, waar ik nu zelf voor mijn veiligheid kan zorgen, vers 9. Dat Christus de woorden van vers 6 gebruikt heeft aan het kruis, kan ons machtigen om dit alles toe te passen op Christus, die op Zijn Vader heeft vertrouwd en door Hem ondersteund en verlost werd en (omdat Hij zichzelf had vernederd) door Hem verhoogd is geworden, en het is goed daaraan te denken als wij deze verzen zingen, en ook om er de ervaring in te erkennen, die wij gehad hebben van Gods genadige tegenwoordigheid, hoe Hij ons nabij is geweest in onze benauwdheden; en ons aan te moedigen om ook voor de toekomst op Hem te betrouwen.

Psalm 31:10-19

In de voorgaande verzen had David een beroep gedaan op Gods gerechtigheid en gepleit op zijn betrekking tot Hem en zijn steunen op Hem, hier doet hij een beroep op Zijn genade en pleit op zijn grote ellende, waardoor zijn toestand het geschikte voorwerp wordt van die genade. Let op:

I. De klacht, die hij doet over zijn verdriet en ellende, vers 10. *"Wees mij genadig, Heere, want ik ben benauwd,* en ik heb Uw genade nodig." De beschrijving, die hij geeft van zijn toestand, lijkt op de klachten die van Job heeft.

1. Zijn rampen hadden een diepe indruk teweeggebracht op zijn gemoed en maakten hem tot een man van smarten. Zo groot was zijn droefheid dat zijn ziel er als het ware door vermoeid werd, zijn leven er door werd verteerd en hij voortdurend moest zuchten, vers 10, 11 Hierin was hij een type van Christus, die innig vertrouwd was met smart, en dikwijls heeft geweend. Uit David's roodachtige gelaatskleur, die op een bloedrijk lichaamsgestel wees zijn aanleg en liefde voor muziek en zijn stoutmoedige ondernemingen en daden in zijn jeugd, kunnen wij opmaken dat hij blijmoedig en vastberaden van aard was, zeer geneigd was tot vrolijkheid, en niet licht neergebogen werd door tegenspoed of moeilijkheden. Maar nu zien wij hier waartoe hij gebracht is; hij heeft zich bijna de ogen uitgeweend, zijn adem verspild in zuchten. Laat hen, die luchthartig en vrolijk zijn, er zich voor wachten om tot uitersten over te slaan en geen droefheid trotseren; God kan wegen en middelen vinden om hen neerslachtig te maken, als zij op geen andere wijze kunnen leren om ernstig te zijn.

2. Zijn lichaam leed onder de droefheid van zijn geest, vers 11. *want mijn leven vergaat in kommer en mijn jaren in zuchten mijn kracht struikelt door mij ongerechtigheid.* Ten opzichte van Saul en de twist, die hij met hem had, kon hij gerust wijzen op zijn gerechtigheid; maar het was een beproeving, die God hem had opgelegd, en hij erkent dat hij haar heeft verdiend; en openhartig belijdt hij, dat zijn ongerechtigheid de oorzaak was van al zijn leed, diep smartte hem de bewustheid van zonde, hij werd er meer door verteerd dan door al zijn rampen.

3. Zijn vrienden waren onvriendelijk en schrokken voor hem terug, *voor mijn bekenden ben ik tot een schrik, wie mij op straat zien, vluchten voor mij weg,* vers 12 Zij durfden hem niet herbergen, hem geen hulp of bijstand verlenen, ja niet eens in zijn gezelschap gezien worden, uit vrees van in moeilijkheid er door te komen, nu Saul hem als een verrader vogelvrij had verklaard. Zij zagen hoe duur het Achimelech de priester was te staan gekomen, dat hij hem hulp had verleend, hoewel hij het in onwetendheid had gedaan, en daarom hoewel zij moesten erkennen dat hem groot onrecht was gedaan, hadden zij toch de moed niet om voor hem op te treden. Hij door hen vergeten, uit *het hart vergeten als een dode* vers 13, Met minachting aangezien *als gebroken vaatwerk. Zij,* die hem alle mogelijke achting bewezen toen hij in eer en aanzien was *aan* het hof, waren, nu hij in ongenade was gevallen hoewel onrechtvaardig, als vreemden voor hem geworden. De wereld is vol van zulke zwaluwvrienden, die in de winter weggaan. Laat hen, die aan de verliezenden kant komen, het niet vreemd vinden als zij aldus verlaten worden, maar zich verzekeren van een vriend in de hemel en gebruik van Hem maken.

4. Zijn vijanden waren onrechtvaardig in hun afkeuringen van hem. Zij zouden hem niet vervolgd hebben als zij hem niet eerst als een slecht man hadden voorgesteld, hij was tot *een smaad geworden onder al zijn vijanden,* maar inzonderheid *onder zijn naburen,* vers 12 Zij, die getuigen

waren geweest van zijn oprechte wandel en in hun eigen geweten wel overtuigd moesten zijn dat hij een eerlijk man was, waren de ijverigsten om hem in een geheel tegenovergesteld karakter voor te stellen, teneinde Sauls gunst te winnen. Aldus werd hij door velen belasterd, iedereen had een steen om op hem te werpen, omdat er *vrees was van rondom;* zij durfden niet anders handelen, want hij, die niet mee wilde doen om David te bekladden, werd voor een vijand van Saul aangezien. Aldus zijn de beste mensen gelijk gesteld met de slechtste, door hen, die besloten waren hun de slechtste behandeling aan te doen.

5. Men legde het toe op zijn leven en hij *was* voortdurend in levensgevaar. Van rondom was vrees, en hij wist dat, wat zijn vijanden ook tegen hem beraadslaagden, de bedoeling was, niet om hem van zijn vrijheid te beroven, maar van zijn leven, vers 14, een leven, zo kostbaar, zo nuttig, aan welks goede diensten geheel Israël zoveel verschuldigd was en dat nooit verbeurd was. Zo was in alle de complotten van de Farizeeën en Herodianen tegen Christus de bedoeling Hem het leven te benemen; zodanig waren de vijandschap en de wreedheid van het zaad van de slang.

II. Zijn vertrouwen op God temidden van al deze benauwdheden en ellende; alles om hem heen had een donker en dreigend aanzien, wel geschikt om hem wanhopig te maken, maar ik *vertrouw op U, o Heere,* vers 15, en dat behoedt mij voor verzinken." Zijn vijanden beroofden hem van zijn goede naam onder de mensen, maar zij konden hem zijn vertroosting in God niet ontnemen omdat zij hem van zijn vertrouwen op God niet konden wegdrijven. Met twee dingen vertroostte hij zich in zijn verlegenheid en hij ging tot God en pleitte er op bij Hem:

1. *"Gij zijt mijn God,* ik heb U gekozen voor de mijne en Gij hebt beloofd de mijne te zijn"; en als Hij de onze is en wij kunnen Hem door het geloof aldus noemen, dan is dit genoeg, al kunnen wij dan ook niets anders het onze noemen. "Gij zijt mijn God, tot wie anders zal ik dus heengaan om hulp dan tot U?" Diegenen behoeven niet nauw te zijn in hun gebed, die hierop kunnen pleiten, want als God onze God wil zijn, dan zal Hij datgene voor ons doen, dat aan de grote, ruime betekenis hiervan beantwoordt.

2. *Mijn tijden zijn in Uw hand*. Voeg dit bij het vorige en de troost is volkomen. Indien God onze tijden in Zijn hand heeft, dan *kan* Hij ons helpen, en als Hij onze God is, dan wil Hij en *zal* Hij ons helpen; wat is er dan, dat ons kan ontmoedigen? Het is een grote steun voor hen, die God tot hun God hebben, dat hun tijden in Zijn hand zijn, en Hij zal ze gewis ordenen en regelen ten beste van allen, die hun geest overgeven in Zijn handen, om hem te schikken naar hun tijden, zoals David dat hier doet, vers 6 De tijd des levens is in Gods hand, om hem te verlengen of te verkorten, hem bitter of lieflijk te maken naar het Hem behaagt, overeenkomstig de raad van Zijn wil. Onze tijden, alle gebeurtenissen die ons betreffen en het regelen ervan naar de omstandigheden, zijn ter beschikking van God. Zij zijn niet in onze eigen handen, noch in de handen van onze vijanden, maar in Gods handen; *eens ieders recht is van de Heere.* In zijn gebeden schrijft David aan God niet voor wat Hij doen of laten moet, maar hij onderschrijft zich aan Hem, dat is: hij onderwerpt zich aan Hem. Heere, mijn tijden zijn in Uw hand en het is mij een voldoening dat zij daar zijn, zij konden in geen betere hand zijn; Uw wil geschiede."

III. Zijn beden tot God in dit geloof en vertrouwen.

1. Hij bidt dat God hem redden zal van de hand van zijn vijanden, vers 16, en hem zal verlossen, vers 17, en dat wel om ter wille van Zijn goedertierenheid, niet om enigerlei verdienste van hemzelf. Onze *gelegenheden* zijn in Zijn hand, (zoals sommigen dit lezen) en daarom kent Hij de beste en geschiktste tijd voor onze uitredding, en wij moeten op die tijd willen wachten. Toen David Saul in zijn macht had in de spelonk, zeiden zij, die bij hem waren: "Zie de dag in welke de Heere u verlossen zal", 1 Samuel 24:5 "Neen", zegt David, "de tijd voor mijn verlossing is niet gekomen, voor zij gewrocht kan worden zonder zonde; en op die tijd zal ik wachten, want het is Gods tijd, en dat is de beste tijd."

2. Dat God hen intussen de vertroosting zal schenken van Zijn gunst, vers 17 *Laat Uw aangezicht over Uw knecht lichten,* laat mij de troostrijke tekenen hebben van Uw gunst jegens mij, en dat zal temidden van al mijn leed blijdschap in mijn hart geven.

3. Dat zijn gebeden tot God verhoord, en zijn verwachtingen van God gerealiseerd zullen worden, vers 18 "Laat *mij niet beschaamd worden,* in mijn hoop en mijn gebeden, *want ik roep U aan,* die nooit tot Uw volk gezegd hebt: *Zoekt Mij tevergeefs,* en hoopt tevergeefs."

4. Dat schande en stilzwijgen het deel mocht zijn van de goddelozen, en inzonderheid van zijn vijanden. Zij hielden zich zeker van hun welslagen tegen David, dat zij hem terneer werpen zullen en in het verderf storten. Heere," zegt hij, "laat hen beschaamd worden in dat vertrouwen, doordat zij worden teleurgesteld in hun verwachtingen." Zoals zij, die het bouwen van de muur rondom Jeruzalem tegenstonden, *zeer terneergeslagen,* toen de muur voltooid was, Nehemia 6:16. *Laat hen zwijgen in het graf.* De dood zal de woede en het getier van wrede vervolgers tot zwijgen brengen, die niet door rede tot zwijgen gebracht konden worden. In het graf houden de bozen op van beroering. Inzonderheid bidt hij voor, dat is profeteert hij van, het tot zwijgen brengen van hen, die het volk Gods smaden en belasteren, vers 19 *Laat de valse lippen stom worden, die hard spreken tegen de rechtvaardige in hoogmoed en verachting* Dit is een zeer goed gebed:

A. Dat wij dikwijls nodig hebben tot God op te zenden, want zij, die hun mond tegen de hemel zetten, zullen gewoonlijk de erfgenamen van de hemel smaden. Overal wordt tegen de Godsdienst en de ernstige, nauwgezette belijders ervan gesproken:

a. Met zeer veel boosaardigheid; zij spreken *hard,* smartelijke harde dingen met het bestemde doel om hen te kwellen, in de hoop om hun door hetgeen zij zeggen kwaad te berokkenen. Zij spreken harde dingen, die hard op hen neerkomen, hen zwaar treffen, en, naar zij hopen, hun een onuitwisbaar schandmerk zullen indrukken.

b. Met zeer veel leugen; het zijn *valse lippen,* onderwezen door de vader van de leugens en dienende zijn belangen.

c. Met zeer veel smaad en minachting zij spreken *in hoogmoed en verachting,* alsof de rechtvaardigen, die God geëerd heeft, de verachtelijkste lieden van de wereld waren, niet waardig om bij de honden van hun kudde gesteld te worden. Men zou denken dat ze het geen zonde achtten om een bepaalde leugen te zeggen, als dit slechts dienen kon om daardoor een Godvruchtige aan minachting of haat bloot te stellen. *Hoor, o onze God, dat we zeer veracht zin.*

B. Wij kunnen het bidden in het geloof, want deze valse lippen zullen tot zwijgen gebracht worden. God heeft velerlei middelen om dit te doen. Soms doet Hij dit door het geweten te overtuigen van hen, die Zijn volk smaden en hun hart te bekeren, soms weerlegt Hij door Zijn voorzienigheid op zichtbare wijze hun lasteringen, en brengt Hij de gerechtigheid van Zijn volk aan het licht. Maar in elk geval, er komt een dag, wanneer God goddeloze zondaren van de leugen, de valsheid, van al de harde woorden zal overtuigen, die zij tegen Zijn volk hebben gesproken, en gericht aan hen zal volvoeren, Judas: 14, 15. Dan zal dit gebed ten volle verhoord zijn, en op die dag moeten wij bij het zingen er van het oog hebben, onszelf ook aansporende om "door goed te doen de mond te snoeren aan de onwetendheid van de onverstandige mensen" 1 Petrus 2:15.

Psalm 31:20-25

Wij hebben drie dingen in deze verzen:

I. David's gelovige erkenning van Gods goedheid jegens Zijn volk in het algemeen, vers 20, 21

1. God is goed jegens allen, maar op bijzondere wijze is Hij goed jegens Israël. Zijn goedheid jegens hen is wonderlijk en zal tot in eeuwigheid een onderwerp van bewondering zijn; O *hoe groot is Uw goed!* Hoe diep zijn er de raadslagen van, hoe rijk zijn er de schatten van, hoe vrij en uitgestrekt zijn er de mededelingen van! Diezelfde personen, welke door de mensen met lasteringen worden overladen overlaadt God met weldaden en eer. Zij, die deelhebben aan dit goed, worden beschreven als degenen, die God vrezen, op Hem betrouwen, ontzag hebben voor Zijn grootheid, en steunen op Zijn genade. Van dit goed wordt gezegd, dat het *voor hen weggelegd* is, en *voor hen gewrocht is.*

a. Er is goed voor hen weggelegd in de andere wereld, een erfenis "bewaard in de hemelen," 1 Petrus 1:4; en er is een goed gewrocht voor hen in deze wereld, een goed gewrocht in hen. Er is in het goed van God genoeg, beide om het deel, de erfenis, te zijn van al Zijn kinderen, als zij meerderjarig zijn geworden, en om in hun onderhoud en hun opvoeding te voorzien gedurende hun minderjarigheid. Er is genoeg in de bank, en genoeg in kas.

b. Dit goed is weggelegd in Zijn belofte voor allen, die God vrezen, aan wie de verzekering is gegeven dat hun geen goed zal ontbreken. Maar het is gewrocht in de werkelijke vervulling van de belofte voor hen, die op Hem vertrouwen, die in het geloof de belofte aangrijpen, en er zich de weldaad en de vertroosting van toe-eigenen. Indien hetgeen in de schatten van het eeuwig verbond voor ons is weggelegd, niet voor ons gewrocht wordt, dan is dit onze eigen schuld, want het is, omdat wij niet geloven. Maar gelijk zij, die op God vertrouwen, de vertroosting van Zijn goed hebben in hun hart, zo hebben zij er ook de eer van, het is voor hen gewrocht *in tegenwoordigheid van de mensenkinderen.* Gods goedheid jegens hen zet hun eer bij en neemt de versmaadheid van hen weg, want "allen die hen zien zullen zullen hen kennen, dat zij zijn een zaad, dat de Heere gezegend heeft," Jesaja 61:9

2. God behoudt mensen en beesten, maar op bijzondere wijze is Hij de beschermer van Zijn eigen volk. Vers 21, *Gij verbergt hen.* Gelijk Zijn goed voor hen weggelegd en verborgen is, zo zijn zij er voor verborgen en bewaard. De heiligen zijn Gods verborgenen. Zie hier:

a. Het gevaar, waarin zij zich bevinden, en dat ontstaat uit de hoogmoedigheden van de mens en de twist van de tongen. Hoogmoedige mensen beledigen hen en zouden hen willen vertreden, twistzieke mensen zoeken twist met hen, en als er twist van de tongen is, dan zullen de Godvruchtigen er dikwijls het ergst aan toe zijn. De hoogmoed van de mensen brengt hun vrijheid in gevaar, de twist van de tongen in boosaardige strijd brengt de waarheid in gevaar. Maar:

b. Zie de bescherming, waar zij zich onder bevinden: *Gij verbergt hen in het verborgene van Uw aangezicht, Gij versteekt hen in een hut.* Gods voorzienigheid zal hen veilig bewaren tegen de boosheid van hun vijanden. Hij heeft velerlei middelen om hen te beschutten; toen Baruch en Jeremia gezocht werden, "had de Heere hen verborgen," Jeremia 36:26. Gods genade zal hen veilig

bewaren tegen het kwaad van de oordelen, die zijn uitgegaan, voor hen hebben zij geen prikkel ten dage van des Heren toorn zullen zij verborgen zijn, want er is geen toorn tegen hen. Zijn vertroostingen zullen hen gerusten goedsmoeds houden; Zijn heiligdom, waar zij gemeenschap met Hem oefenen, beschut hen tegen de vurige pijlen van verschrikking en verzoeking; en de woningen in Zijn huis hierboven zullen weldra en voor eeuwig hun schuilplaats zijn tegen alle gevaar en vrees.

II. David's dankerkentenis voor Gods goedheid jegens hem in het bijzonder, vers 22, 23 Gods goedheid jegens al de heiligen bewonderd hebbende, erkent hij hoe goed hij Hem had bevonden voor zichzelf.

1. Van buiten was strijd, maar God had wonderbaarlijk zijn leven bewaard; *"Hij heeft Zijn goedertierenheid aan mij wonderlijk gemaakt,* Hij heeft mij een bewijs gegeven van Zijn zorg over mij en Zijn gunst jegens mij ver boven hetgeen ik had kunnen verwachten." Alles in aanmerking genomen zijn Gods goedertierenheden jegens Zijn volk wonderlijk, maar in sommige voorbeelden ervan zelfs in deze wereld zijn zij bijzonder wonderlijk in hun ogen, zoals hier, toen God David's leven beschermde tegen het zwaard van Saul, in spelonken en wouden, even veilig als in een sterke stad. Te Kehila, deze sterke stad, heeft God hem grote goedertierenheid getoond, zo wel door hem tot het werktuig te maken om de inwoners te redden uit de hand van de Filistijnen als daarna om hem te redden van dezelfde mannen, die hem ondankbaar in de handen van Saul hadden willen overleveren, 1 Samuel 23:5, 12 Dit was inderdaad wonderlijke goedertierenheid, waarop hij met verwondering en dankbaarheid schrijft: *Geloofd zij de Heere.* Bijzondere bewaringen wekken op tot bijzondere dankzegging.

2. Van binnen was vrees; maar God was beter voor hem dan zijn vrees, vers 22 Hij bedenkt hier:

a. Aan zijn eigen dwaasheid om God te wantrouwen, die hij met schaamte belijdt. Hoewel hij uitdrukkelijke beloften had om op te bouwen, en grote ervaring had van Gods zorg over hem in menige benauwdheid had hij toch deze harde, achterdochtige gedachte van God en kon het niet laten om het Hem in Zijn aangezicht te zeggen: "*ik ben afgesneden van voor Uw ogen.* Gij hebt mij geheel verlaten en ik moet niet verwachten door U nog aangezien te worden, dat Gij nog acht op mij zult slaan. *Een van deze dagen zal ik door de hand van Saul omkomen,* en aldus afgesneden worden van voor Uw ogen, in het verderf worden gestort terwijl Gij het aanziet," 1 Samuel 27:1 Dit zei hij op zijn *vlucht,* zoals sommigen het lezen, hetgeen het moeilijke en het gevaar aanduidt van zijn toestand. Saul was achter hem, op het punt van hem te grijpen, hetgeen de verzoeking sterk maakte; *in mijn haasten,* zo lezen wij het; hetgeen de ontsteltenis en beroering van zijn geest aanduidt, hetgeen de verzoeking plotseling maakte, zodat zij hem aanviel toen hij niet op zijn hoede was. Het is iets zeer gewoons, dat wij verkeerd spreken als wij in haast spreken en zonder na te denken, maar van hetgeen wij verkeerd hebben gesproken in ons haasten, moeten wij berouw hebben als wij in rust zijn, inzonderheid van ons mistrouwend spreken van God.

b. Aan Gods wonderlijke goedertierenheid jegens hem in weerwil hiervan; zijn geloof had gefaald, maar niet Gods belofte, *dan nog hoorde Gij de stem van mijn smekingen.* Hij vermeldt zijn eigen ongeloof als een tegenhanger van Gods goedertierenheid, om deze zoveel sterker te doen uitkomen en haar zoveel te meer wonderbaar en doorluchtig te maken. Als wij aldus God gewantrouwd hebben, dan had Hij ons aan ons woord kunnen houden, en ons hebben kunnen doen gelijk als wij in Zijn oven gesproken hebben, zoals Hij aan Israël gedaan heeft, Numeri 14:28, onze vrees over

ons kunnen doen komen Jesaja 66:4. Maar Hij heeft medelijden met ons gehad en heeft ons vergeven, en ons ongeloof heeft Zijn belofte en genade niet tenietgedaan, want Hij weet wat maaksel wij zijn.

III. Hoe hij hierop al de heiligen vermaant en bemoedigt, vers 24, 25.

1. Hij wil dat zij God liefhebben, vers 24 *Hebt de Heere lief, gij al Zijn gunstgenoten.* Zij, wier hart vervuld is van liefde tot God, kunnen niet anders dan begeren dat ook anderen Hem zullen liefhebben, want voor Zijn gunst behoeft men geen mededinger te vrezen. Het is de aard van de heiligen dat zij God liefhebben, en toch moeten zij nog opgewekt worden om Hem lief te hebben, Hem meer lief te hebben, Hem beter lief te hebben en bewijzen te geven van hun liefde. Wij moeten Hem liefhebben, niet alleen om Zijn goedheid, omdat Hij de gelovigen behoudt, maar om Zijn gerechtigheid, daar Hij *overvloedig vergeldt degene, die hoogmoed bedrijft* en degenen zou willen verderven, die Hij behoudt. Sommigen vatten dit op in een gunstige zin; Hij vergeldt overvloedig de hoge of de voortreffelijke in zijn doen, dat is: die stoutmoedig goed doen, wiens hart, evenals dat van Josafat, zich verheft in de wegen des Heren. Hij beloont hem, die wel doet, maar overvloedig beloont Hij hem, die op uitnemende wijze wel doet.

2. Hij wil dat ze op God hopen vers 25 *Weest sterk,* hebt goede moed, in welke moeilijkheden of gevaren gij u ook moogt bevinden; de God, op wie gij vertrouwt, zal door dat vertrouwen uw hart versterken. Zij, die op God hopen, hebben reden om goede moed te hebben, laat hun hart sterk zijn, want gelijk niets, dat wezenlijk kwaad is, hun kan overkomen, zo zal niets, dat wezenlijk goed voor hen is, hun worden onthouden.

Bij het zingen hiervan moeten wij onszelf en elkaar aanmoedigen en opwekken om voort te gaan en te volharden in onze Christelijke loopbaan, wat ons ook moge bedreigen, of wie er ons ook met misnoegde, toornige blikken om moge aanzien.

PSALM 32

1 Een onderwijzing van David. Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is.
2 Welgelukzalig is de mens, dien de HEERE de ongerechtigheid niet toerekent, en in wiens geest geen bedrog is.
3 Toen ik zweeg, werden mijn beenderen verouderd, in mijn brullen den gansen dag.
4 Want Uw hand was dag en nacht zwaar op mij; mijn sap werd veranderd in zomerdroogten. Sela.
5 Mijn zonde maakte ik U bekend, en mijn ongerechtigheid bedekte ik niet. Ik zeide: Ik zal belijdenis van mijn overtredingen doen voor den HEERE; en Gij vergaaft de ongerechtigheid mijner zonde. Sela.
6 Hierom zal U ieder heilige aanbidden in vindenstijd; ja, in een overloop van grote wateren zullen zij hem niet aanraken.
7 Gij zijt mij een Verberging; Gij behoedt mij voor benauwdheid; Gij omringt mij met vrolijke gezangen van bevrijding. Sela.
8 Ik zal u onderwijzen, en u leren van den weg, dien gij gaan zult; Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn.
9 Weest niet gelijk een paard, gelijk een muilezel, hetwelk geen verstand heeft, welks muil men breidelt met toom en gebit, opdat het tot u niet genake.
10 De goddeloze heeft veel smarten, maar die op den HEERE vertrouwt, dien zal de goedertierenheid omringen.
11 Verblijdt u in den HEERE, en verheugt u, gij rechtvaardigen! en zingt vrolijk, alle gij oprechten van harte!

Hoewel deze psalm ons niet van Christus spreekt zoals vele van de psalmen, die wij nu al ontmoetten ons van Hem hebben gesproken, is er toch zeer veel in van het Evangelie. De apostel zegt ons dat David in deze psalm de gelukzaligheid beschrijft van de mens, aan wie God de rechtvaardigheid toerekent zonder de werken, Romeinen 4:6 Wij hebben hier een kort begrip:

I. Van Evangeliegenade in de vergeving van zonde, vers 1, 2, in Goddelijke bescherming, vers 7 in Goddelijke leiding, vers 8

II. Van Evangelieplicht. Om zonde te belijden, vers 3-5, om te bidden, vers 6, om ons wel te gedragen, vers 9, 10, en om ons te verblijden in God, vers 11 Het middel om deze voorrechten te verkrijgen is ons toe te leggen op die plichten, waaraan wij behoren te denken; de eerste ter onzer vertroosting, de laatste tot onze opwekking en aansporing als wij deze psalm zingen. Hugo de Groot is van mening dat hij bestemd was om op de Verzoendag te worden gezongen.

Psalm 32:1-6

Deze psalm heeft tot opschrift *Maskil,* dat, naar sommigen denken, slechts de melodie aanduidt, waarop hij gezongen meest worden. Maar anderen denken dat er een betekenis in is opgesloten. Onze overzetters hebben het woord vertaald door *onderwijzing;* zo luidt ook de kanttekening hier: *Een psalm van David, gevende onderricht,* en er is niets waarin wij meer onderricht van node hebben dan in de aard van de ware gelukzaligheid, waarin zij bestaat, en nopens de weg die er heenleidt, wat wij moeten doen om gelukzalig te zijn. Er zich verscheidene dingen, waarin die verzen ons onderrichten. In het algemeen wordt ons hier geleerd dat onze gelukzaligheid bestaat in de gunst en genade van God, niet in de rijkdom van deze wereld; in geestelijke zegeningen, niet in de goede dingen van deze wereld. Als David zegt: "Welgelukzalig is de man, die niet wandelt in de raad van de goddelozen," Psalm 1:1 en "Welgelukzalig zijn de oprechten van wandel" Psalm 119:1, dan betekent dit: Dit is de hoedanigheid van de welgelukzalige, en hij, die deze hoedanigheid mist, kan niet verwachten welgelukzalig te zijn; maar als hier gezegd wordt: *Welgelukzalig is de man, wiens overtreding vergeven is,* dan betekent dit: "Dit is de grond van zijn gelukzaligheid; dit is het fundamentele voorrecht, waaruit alle andere bestanddelen van deze gelukzaligheid voortvloeien."

In het bijzonder wordt ons hier onderricht gegeven:

I. Betreffende de aard van de vergeving van zonde; deze is het, welke wij allen van node hebben, en zonder welke wij verloren zijn daarom is het van het grootste belang voor ons hieromtrent zeer bezorgd en weetgierig te zijn.

1. Het is vergeving van overtreding. Zonde is overtreding van de wet, op ons berouw wordt de overtreding ons vergeven, de verplichting om te straffen, waaronder wij waren krachtens het vonnis van de wet, is teniet gedaan, van ons afgenomen, opdat wij door de vergeving ervan bevrijd worden van een last, een zware last een last op onze rug, die ons doet nederbukken, of een last op de maag, die ons ziek maakt of een last op onze ziel, ons gemoed, die ons doet verzinken. De vergeving van zonde geeft rust en verlichting aan hen, die "vermoeid en belast zijn," Mattheus 11:28

2. Het is het bedekken van de zonde, zoals naaktheid bedekt wordt, opdat de schande van onze naaktheid niet geopenbaard worde, Openbaring 3:18. Een van de eerste tekenen van schuldbesef in onze eerste ouders was het schaamtegevoel over hun naaktheid. De zonde maakt ons walgelijk in het oog van God, ten enenmale ongeschikt om gemeenschap met Hem te hebben, en als het geweten ontwaakt is, dan zijn wij ook walgelijk in onze eigen ogen. Maar als de zonde vergeven is, dan wordt zij bedekt met de mantel van Christus gerechtigheid, zoals Adam en Eva door God bedekt werden met de huiden van dieren (een symbool van de vergeving van de zonde) zodat God niet langer misnoegd op ons is, maar volkomen met ons is verzoend. Zij wordt niet voor ons bedekt, neen, *mijn zonde is gedurig voor mij,* noch bedekt voor Gods alwetendheid: maar bedekt voor de wraak van Zijn gerechtigheid, als Hij de zonde vergeeft *gedenkt Hij haar niet meer;* Hij *werpt de zonde achter Zijn rug;* Zij *zal gezocht, maar niet gevonden worden.* De zondaar, aldus met God verzoend zijnde, begint verzoend te worden met zichzelf.

3. Het is het niet toerekenen van de ongerechtigheid, het is niet tegen hem optreden ervoor naar de strengheid van de wet, het is het niet met hem handelen naar wat hij verdient. De gerechtigheid van Christus ons toegerekend zijnde, en wij gerechtigheid Gods gemaakt zijnde in Hem, wordt onze

ongerechtigheid ons niet toegerekend, daar God ons aller ongerechtigheid op Hem heeft doen aanlopen, en Hem zonde heeft gemaakt voor ons. Het niet toerekenen van de ongerechtigheid is Gods daad, Hij is de Rechter. *God is het, die rechtvaardig maakt.*

II. Betreffende het karakter van hen, wier zonden vergeven zijn; *in wier geest geen bedrog is.* Hij zegt niet: Er is geen schuld-want er is geen mens, die niet zondigt maar geen be*drog;* die niet veinst bij God in zijn belijdenis van berouw, bekering en geloof, en in zijn gebeden om vergeving en vrede, maar in dit alles oprecht is en meent wat hij zegt; die geen berouw heeft met het voornemen om wederom te zondigen, en dan zondigt met het voornemen om er wederom berouw van te hebben, zoals een geleerd uitlegger in zijn aantekening hierop zegt. Zij, wier voornemen ernstig gemeend is, die werkelijk zijn wat zij belijden te zijn, zij zijn de Israëlieten in wie geen bedrog is.

III. Omtrent het gelukzalige van de toestand van gerechtvaardigd te zijn. *Zaligheden zijn voor de mens, wiens ongerechtigheid is vergeven,* allerlei zegeningen, genoeg om hem volkomen gelukkig te maken. Hetgeen blootstelde aan de vloek en de zegen in de weg stond, is weggenomen, en dan zal God zegeningen uitgieten, totdat er geen plaats meer is om ze te ontvangen. De vergeving van zonde is het artikel van het verbond, dat de reden en de grond is van al de andere, "want Ik zal hun ongerechtigheid genadig zijn," Hebreeën 8:12

IV. Betreffende de troosteloze toestand van een onverootmoedigd zondaar, die zijn schuld kent, maar er nog niet toe gebracht is om er een boetvaardige belijdenis van te doen. Dit wordt zeer aandoenlijk door David beschreven uit zijn eigen treurige ervaring, vers 3,4. *Toen ik zweeg werden mijn beenderen verouderd.* Diegenen kunnen gezegd worden te zwijgen die hun overtuiging smoren; die, als zij het kwaad van de zonde wel moeten zien en het gevaar waarin zij er door verkeren, zich verlichting zoeken te geven door er niet aan te denken en hun geest met iets anders bezig te houden, zoals Kaïn met een stad te gaan bouwen, die *niet roepen als God hen gevonden heeft;* die hun geweten niet willen ontlasten door een boetvaardige belijdenis, geen vrede zoeken, zoals zij moesten, door gelovig en vurig gebed, en die liever willen wegkwijnen in hun ongerechtigheid, dan de methode volgen, die God aangewezen heeft om rust te vinden voor hun ziel. Laat de zodanige verwachten dat hun gesmoorde overtuigingen een vuur zullen zijn in hun gebeente en de wonden van de zonde, die niet blootgesteld zijn, zullen ondraaglijke pijnen veroorzaken. Indien het geweten wordt toegeschroeid, dan is het gevaar zoveel te groter; maar als het opgeschrikt is en ontwaakt, dan zal het gehoord worden. De hand van de Goddelijken toorn zal geveld worden zwaar op de ziel te drukken en de benauwdheid van de ziel zal het lichaam doen lijden. In die mate heeft David het ondervonden, zodat zijn beenderen verouderden, toen hij nog jong was, en zelfs zijn stilzwijgen hem deed brullen de gehele dag, alsof hij zeer zware pijnen leed door een smartelijke lichaamskrankheid, terwijl toch de werkelijke oorzaak van al die onrust lag in de worsteling in zijn binnenste tussen zijn overtuiging van zonde en zijn bederf. *Die zijn overtredingen bedekt zal niet voorspoedig zijn,* er wordt wel enige innerlijke smart vereist in bekering en berouw, maar veel erger smart wordt door onboetvaardigheid veroorzaakt.
V. Betreffende de ware en enige weg tot vrede voor het gemoed. Hier wordt ons geleerd onze zonden te belijden, opdat zij vergeven zullen worden, ze bekend te maken, opdat wij rechtvaardig gemaakt zullen worden. Dat heeft David gedaan. *Mijn zonde maakte ik U bekend en mijn ongerechtigheid bedekte ik niet langer,* vers 5 Zij, die de vertroosting willen smaken van de vergeving van hun zonden, moeten de beschaamdheid willen dragen van een boetvaardige belijdenis ervan. Wij moeten het feit van de zonde bekennen en er nauwkeurig in zijn; *Zo en zo heb ik*

gedaan; de schuld van de zonde bekennen, haar verzwaren en er onszelf een last voor opleggen: ik *heb zeer goddelooslijk gedaan;* de rechtvaardigheid erkennen van de straf, die wij er voor geleden hebben, *De Heere is rechtvaardig in alles dat ons overkomen is;* en dat wij veel erger hebben verdiend-*ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden.* Wij moeten zonde belijden met schaamte en een heilig blozen, met vreze en een heilig beven.

Vl. Betreffende Gods bereidwilligheid om de zonde te vergeven aan hen die er waarlijk berouw van hebben; *Ik zeide: ik zal belijdenis van mijn overtreding doen;* ik heb oprecht het besluit daartoe opgevat, ik aarzelde niet langer, maar wilde een openhartige belijdenis doen van mijne zonden; en terstond *vergaf Gij de ongerechtigheid van mijn zonde* en gaf mij de vertroosting van de vergeving in mijn eigen geweten; onmiddellijk vond ik rust voor mijn ziel. God is meer bereid om op ons berouw de zonde te vergeven, dan wij om berouw te hebben teneinde de vergeving te verkrijgen. Het was met grote moeite dat David hier er toe gebracht werd om zijn zonden te belijden, hij werd als het ware op de pijnbank uitgestrekt, eer hij er toe gebracht was, vers 3, 4, lang heeft hij weerstand geboden; hij onderwierp zich niet voor het tot dat uiterste was gekomen; maar *toen* hij zich had onderworpen, zie eens hoe spoedig, hoe gemakkelijk hij goede voorwaarden verkreeg: elk beide slechts: *ik zat belijdenis doen* en Gij vergeeft. Zo heeft de vader van de verloren zoon zijn weerkerenden zoon gezien *toen hij nog ver van hem was,* en liep op hem toe met de kus, die zijn vergeving bezegelde. Welk een aanmoediging is dit voor arme boetvaardigen, en hoe worden wij er door verzekerd dat, *indien wij onze zonden belijden,* wij God niet alleen getrouw en rechtvaardig zullen bevinden, maar ook genadig en vriendelijk, om *ons onze zonden te vergeven.*

VII. Betreffende het goede gebruik, dat wij moeten maken van de ervaring, die David gehad heeft van Gods bereidwilligheid om zijn zonden te vergeven, vers 6 *Daarom zal U ieder heilige aanbidden.* Alle Godvruchtige mensen zijn biddende mensen. Niet zodra was Paulus bekeerd, of: Zie "hij bidt" Handelingen 9:11 Gij kunt even spoedig een levend mens vinden zonder adem als een levende Christen zonder gebed. Het onderricht, dat ons gegeven is nopens de gelukzaligheid van hen, wier zonden zijn vergeven, en de gemakkelijkheid om de vergeving te verkrijgen, moeten ons opwekken en aanmoedigen om te bidden, inzonderheid om te bidden; o *God, wees ons zondaren genadig* Hiervoor zal ieder welgezinde varia zijn in het gebed tot God en "vrijmoedig toegaan tot de troon van de genade" in de vaste hoop van "barmhartigheid te verkrijgen," Hebreeën 4:16 Zij, die voorspoedig willen zijn in het gebed, moeten de Heere zoeken in *vindenstijd. Als* Hij hen door Zijn voorzienigheid roept om Hem te zoeken, hen door Zijn Geest opwekt om Hem te zoeken, dan moeten zij "laten wij toch heengaan om de Heere der heirscharen" "te zoeken," Zacheria 8:21, en geen tijd verliezen, opdat de dood hen niet afsnijde, en het te laat zal zijn om Hem te zoeken, Jesaja 55:6; "zie nu is het de welaangename tijd", 2 Corinthiërs 6:2 Zij die oprecht en overvloedig zijn in het gebed, zullen er het voordeel van vinden als zij in benauwdheid zijn; *in een overloop van grote wateren,* die zeer dreigend zullen zijn, *zullen zij hem niet aanraken* om hen te verschrikken, of hun ongerustheid te veroorzaken, en nog veel minder zullen zij hen overstelpen. Zij, die God nabij zich hebben in alles, waarvoor zij Hem aanroepen, zoals Hij alleen oprecht boetvaardigen, biddende mensen nabij is, zijn zo wel bewaard, zo verhoogd, dat geen wateren, neen, zelfs geen grote wateren, geen vloeden van wateren hen kunnen naderen om hen te schaden. Gelijk de boze met zijn verzoekingen hen niet vat, 1 Johannes 5:12, zo zullen ook de beroeringen van deze boze wereld hen niet treffen, deze vurige pijlen van beiderlei soort vallen naast hen neer.

Psalm 32:7-11

David maakt hier gebruik van zijn ervaring van de vertroosting van vergevende genade.

I. Hij spreekt tot God en belijdt zijn vertrouwen op Hem en zijn verwachting van Hem, vers 7 Het zoete gesmaakt hebbende van de Goddelijke genade voor een boetvaardig zondaar, kan hij niet twijfelen aan de voortduur van die genade voor een biddende heilige en dat hij in die genade beide veiligheid en blijdschap zal vinden.

1. Veiligheid. Gij *zijt mij een verberging;* als ik door het geloof de toevlucht tot U neem dan zie ik alle mogelijke redenen om gerust te zijn en mij buiten het bereik te achten van ieder wezenlijk kwaad. Gij *behoedt* mij *voor benauwdheid,* voor de prikkel ervan, en voor de slagen ervan in zoverre het goed voor mij is. Gij zult mij behoeden voor zulk een benauwdheid als die, waarin ik mij bevond *toen ik zweeg,* vers 3. Als God na onze zonden vergeven te hebben ons nu verder aan onszelf zou overlaten, dan zouden wij spoedig even diep in schuld zijn als ooit tevoren, ons wederom in dezelfde afgrond storten; daarom moeten wij, als wij de troost van onze vergeving hebben ontvangen, de toevlucht nemen tot de genade Gods, om er voor behoed te worden weer tot dwaasheid terug te keren, zodat ons hart weer verhard zou worden door de bedrieglijkheid van de zonde. God behoedt Zijn volk voor benauwdheid, door hen te behoeden voor zonde.

2. Blijdschap. Gij zult mij niet slechts bevrijden, maar *mij omringen met vrolijke gezangen van bevrijding;* waarheen ik ook mijn blik richt, overal zal ik oorzaak vinden van blijdschap, aanleiding om God te loven, en ook mijn vrienden zullen mij in de grote vergadering omringen, om zich met mij te verenigen in lofliederen en van dankzegging; zij zullen hun gezangen van de bevrijding voegen bij de mijne; *gelijk ieder heilige met mij zal bidden,* zo zullen zij ook met mij danken."

II. Hij richt zijn rede tot de mensenkinderen; zelf bekeerd zijnde, doet hij wat hij kan om "zijn broederen te versterken;" Lukas, 22:32 *Ik leer en onderwijs u* vers 8; wie gij ook zijt, die onderricht begeert, *aangaande de weg die gij gaan moet.* Zo besluit hij in een van zijn andere boetpsalmen om, als God hem de vreugde van Zijn heil had weergegeven, de overtreders Zijn wegen te leren, en te doen wat hij kon om zondaren tot God te bekeren, zowel als hen te vertroosten, die reeds bekeerd waren Psalm 51:14, 15 Toen Salomo een boeteling was geworden, werd hij terstond een prediker, Prediker 1:1 Diegenen zijn het best instaat om anderen de genade Gods te leren, die haar zelf ervaren hebben, en zij, die zelf van God geleerd zijn, behoren "aan anderen te vertellen komt hoort, en ik wil vertellen, gij allen die God vreest" Psalm 66:16, en hen aldus te leren. *Ik zal raad geven, mijn oog zal op u zijn.* Sommigen passen dit toe op Gods leiding en bestuur. Hij onderwijst ons door Zijn woord, en bestuurt ons met Zijn oog, door de verborgen aanduidingen van Zijn wil in de wenken en wendingen van Zijn voorzienigheid, die Hij Zijn volk leert te verstaan, en er leiding en bestuur in te zien zoals een meester zijn wil doet kennen aan zijn dienstknecht door een wenk van zijn ogen. Toen Christus zich omkeerde en Petrus aanzag bestuurde Hij hem met Zijn oog. Maar het moet veeleer genomen worden als David's belofte aan hen, die onderricht van hem ontvingen, inzonderheid zijn eigen kinderen en zijn gezin, ik *zal u volgen mijn ogen zullen op u zijn,* zo heeft het de kanttekening elk zal u de besten raad geven, die ik kan, en dan zien of gij hem al of niet opvolgt. Zij, die onderwezen worden in het Woord, behoren onder het voortdurend toezicht te zijn van hen, die hen leren; geestelijke leidslieden moeten opzieners zijn.

In deze toepassing van de voorafgaande leer betreffende de zaligheid van hen, wier zonden vergeven zijn, is een woord tot de zondaars, en een woord tot de heiligen, en dit is een recht snijden van het woord van de waarheid, waardoor ieder zijn deel krijgt.

1. Hier is een woord van waarschuwing aan de zondaars, en er is een goede reden voor gegeven.

a. De waarschuwing is: niet weerspannig en onhandelbaar te zijn, vers 9 *Wees niet gelijk een paard, gelijk een muilezel, hetwelk geen verstand leeft. Als* de psalmist zichzelf wilde smaden wegens de zonden waarvan hij berouw had, vergeleek hij zich " met een redeloos dier en met een grote dwaas en zonder verstand" Psalm 73:22, en daarom waarschuwt hij anderen en raadt hun dit niet te zijn. Het is onze eer en ons geluk dat wij verstand hebben, dat wij instaat zijn om door rede bestuurd te worden en om met onszelf te redeneren. Laat ons dus gebruik maken van de vermogens, die wij hebben, en verstandig handelen. Het paard en de muilezel moeten met toom en gebit bestuurd worden, opdat zij tot ons niet genaken om ons kwaad te doen, of (zoals sommigen het lezen) opdat zij tot ons genaken om ons dienst te doen, ons zullen gehoorzamen, Jakobus 3:3. Laat ons hun niet gelijk zijn, laat ons nooit gedreven worden door lust en hartstocht om tegen de voorschriften te handelen van het rechte verstand en ons waar belangt. Indien zondaren er zich door wilden laten leiden, zij zouden spoedig heiligen worden, en geen stap verder doen op hun zondige weg, waar vernieuwende genade is, daar is geen behoefte aan toom en gebit van beteugelende genade.

b. De reden voor die waarschuwing is dat de weg van de zonde, die wij u willen bewegen te verlaten, gewis eindigen zal in smart, vers 10 *De goddeloze heeft vele smarten,* die niet slechts zijn ijdele en vleselijke vrolijkheid zullen bederven en er een einde aan zullen maken, maar er hem daar voor zullen laten betalen. Zonde zal smart hebben eeuwige smart, indien de zondaar er zich niet van bekeert. Het was een deel van het vonnis: *Ik zal uw smart zeer vermenigvuldigen.* "Weest dus verstandig, wijs voor uzelf, en keert u af van uw goddeloosheid, opdat gij deze smart kunt voorkomen, deze vele smarten."

2. Hier is een woord van vertroosting voor de heiligen, en ook daarvoor wordt een goede reden gegeven.

a. Hun wordt verzekerd dat, zo zij slechts op de Heere willen verbouwen en zich dicht bij Hem willen houden, de goeder*tierenheid hen zal omringen* van alle zijden vers 10, zodat zij niet van God zullen afwijken, want deze goedertierenheid zal hen insluiten; ook zal geen werkelijk kwaad tot hen komen want die goedertierenheid zal het buitensluiten.

b. Daarom wordt hun bevolen zich *te verblijden in de Heere,* ja *te juichen van vreugde,* vers 11 Laat hen zo vervoerd zijn van deze heilige blijdschap, dat zij zich niet kunnen inhouden, niet kunnen bedwingen, en laat hen er anderen door bewegen, opdat ook zij mogen zien dat een leven van gemeenschap met God het lieflijkste, troostrijkste leven is, dat wij in deze wereld kunnen leiden. Dat is de tegenwoordige zaligheid, waarop de oprechten van hart en zij alleen aanspraak hebben, en waarvoor zij bevoegd zijn gemaakt.

PSALM 33

1 Gij rechtvaardigen! zingt vrolijk in den HEERE; lof betaamt den oprechten.
2 Looft den HEERE met de harp; psalmzingt Hem met de luit, en het tiensnarig instrument.
3 Zingt Hem een nieuw lied; speelt wel met vrolijk geschal.
4 Want des HEEREN woord is recht, en al Zijn werk getrouw.
5 Hij heeft gerechtigheid en gericht lief; de aarde is vol van de goedertierenheid des HEEREN.
6 Door het Woord des HEEREN zijn de hemelen gemaakt, en door den Geest Zijns monds al hun heir.
7 Hij vergadert de wateren der zee als op een hoop; Hij stelt den afgronden schatkameren.
8 Laat de ganse aarde voor den HEERE vrezen; laat alle inwoners van de wereld voor Hem schrikken.
9 Want Hij spreekt, en het is er; Hij gebiedt, en het staat er.
10 De HEERE vernietigt den raad der heidenen; Hij breekt de gedachten der volken.
11 Maar de raad des HEEREN bestaat in eeuwigheid, de gedachten Zijns harten van geslacht tot geslacht.
12 Welgelukzalig is het volk, welks God de HEERE is; het volk, dat Hij Zich ten erve verkoren heeft.
13 De HEERE schouwt uit den hemel, en ziet alle mensenkinderen.
14 Hij ziet uit van Zijn vaste woonplaats op alle inwoners der aarde.
15 Hij formeert hun aller hart; Hij let op al hun werken.
16 Een koning wordt niet behouden door een groot heir; een held wordt niet gered door grote kracht;
17 Het paard feilt ter overwinning, en bevrijdt niet door zijn grote sterkte.
18 Ziet, des HEEREN oog is over degenen, die Hem vrezen, op degenen, die op Zijn goedertierenheid hopen.
19 Om hun ziel van den dood te redden, en om hen bij het leven te houden in den honger.
20 Onze ziel verbeidt den HEERE: Hij is onze Hulp en ons Schild.
21 Want ons hart is in Hem verblijd, omdat wij op den Naam Zijner heiligheid vertrouwen.
22 Uw goedertierenheid, HEERE! zij over ons; gelijk als wij op U hopen.

Dit is een lofpsalm, waarschijnlijk is David de schrijver ervan geweest, maar dat wordt ons niet gezegd omdat God wil dat wij hoger zullen zien dan de schrijvers van de Heilige Schrift, naar de gezegende Geest die hen gedreven en bestuurd heeft. In deze psalm:

I. Roept de psalmist de rechtvaardigen op om God te loven, vers 1-3..

II. Voorziet hij ons van stof tot loven. Wij moeten God loven:

1. Voor Zijn gerechtigheid, Zijn goedheid en waarheid, uitblinkende in Zijn Woord en in al Zijn werken vers 4,5.

2. Voor Zijn macht, gezien in het werk van de schepping, vers 6-9.

3. Voor de vrijmacht van Zijn voorzienigheid in de regering van de wereld, vers 10, 11, en wederom in vers 13-17. 4 Voor de bijzondere gunst, die Hij Zijn eigen verkoren volk betoont die hen aanmoedigt om op Hem te vertrouwen, vers 12, en wederom in vers 18-22 Wij behoeven niet verlegen te zijn om gepaste gedachten bij het zingen van deze psalm, die zo natuurlijk de Godvruchtige gedachten aantoont van een hart, dat Gode gewijd is.

Psalm 33:1-11

In deze verzen geeft de psalmist vier dingen te kennen.

I. Zijn grote begeerte dat God geloofd zal worden. Hij heeft niet gedacht dat hij zelf dit werk zo goed deed, dat hij er geen anderen bij nodig had om het te doen. Neen, hoe meer, hoe beter, in dit concert, dan gelijkt het meer naar de hemel.

1. Heilige blijdschap is het hart en de ziel van de lof, en daarop wordt hier bij al de Godvruchtigen aangedrongen, vers 1 *Gij rechtvaardigen, zingt vrolijk in de Heere,* zo eindigde de vorige psalm, en zo begint deze; want al onze oefeningen van de Godsvrucht moeten beginnen en eindigen met een heilig welbehagen in God, een heilig roemen van Hem als het beste van alle wezens en de besten vriend.

2. Dankbare lof is de ademtocht en de taal van de heilige blijdschap, en ook die wordt hier van ons geëist, vers 2 *Looft de Heere;* spreekt goed van Hem en geeft Hem de eer Zijns naams."

3. Godsdienstige gezangen zijn de gepaste uitdrukkingen van dankbare lof, die worden hier geëist, vers 3 "Zingt *Hem een nieuw lied;* het beste, dat gij hebt niet dat, hetwelk door herhaald gebruik versleten is, maar dat hetwelk nieuw zijnde, zoveel eerder het hart zal treffen; een nieuw lied voor nieuwe zegeningen en bij iedere nieuwe gelegenheid, voor de goedertierenheden, die elke morgen nieuw zich." Naar de verordening van David werden de tempelzangen toen door muziekinstrumenten begeleid, ten einde beter gezongen te worden, en ook deze worden hier geëist, vers 2 *Psalmzingt Hem met de luit en het tiensnarig instrument.* Hier is:

a. Een goede regel voor die plicht; *Speel wel, met vrolijk geschal;* het moet het beste wezen van hoofd en hart; het moet gedaan worden met verstand en bekwaamheid, met een helder hoofd, met de liefde van een warm hart."

b. Een goede reden voor deze plicht, want *lof betaamt de oprechten*. Hij is welbehaaglijk aan God; het gewaad des lofs draagt veel bij tot de schoonheid, die God aan Zijn volk schenkt, en het is een uitnemend sieraad voor onze belijdenis; het betaamt de oprechten, op wie God zoveel eer gelegd heeft om Hem eer te geven. De oprechten loven God op sierlijke wijze, want zij loven Hem met hun hart, dat is: zij loven Hem met hun eer, terwijl de lof van de geveinsde onvoegzaam is, "als een spreuk in de mond van de zotten," Spreuken 26:7

II. De hoge gedachten, die hij had van God en van Zijn oneindige volmaaktheden, vers 4,5 God maakt zich aan ons bekend:

1. In Zijn Woord, hier genomen voor alle Goddelijke openbaring, alles wat God voorheen vele malen en op velerlei wijze tot de kinderen van de mensen gesproken heeft, en dat alles is recht, er is niets verkeerds in, Zijn geboden komen nauwkeurig overeen met de regels van de billijkheid en de eeuwige redenen van goed en kwaad. Zijn beloften zijn alle wijs en goed, en ontwijfelbaar zeker, en in Zijn bedreigingen is geen ongerechtigheid, maar die zelfs zijn bedoeld tot ons welzijn, door ons terug te houden van kwaad. Gods Woord is recht, en daarom zijn al onze afwijkingen ervan verkeerd, en zijn wij recht als wij er mee overeenkomen.

2. In Zijn werken, en die zich alle gedane in waarheid, allen overeenkomstig Zijn raad, en die wordt genoemd "het boek van de waarheid," Daniël 10:21. In Zijn werken toont God:

a. Dat Hij een God is van onbuigzame gerechtigheid; *Hij heeft gerechtigheid en gericht lief.* Er is niets dan gerechtigheid in het vonnis, dat Hij velt, en gericht in de volvoering ervan. Hij heeft aan Zijn schepselen nooit onrecht gedane, maar is altijd bereid om recht te doen aan hen, aan wie onrecht gedaan is, en dat doet Hij met genot en verlustiging. Hij heeft een welbehagen in de rechtvaardigen. Hij zelf is de rechtvaardige Heere, en daarom heeft Hij gerechtigheid lief.

b. Dat Hij een God is van oneindige goedheid; *de aarde is vol van Zijn goedertierenheid,* dat is: van de bewijzen en voorbeelden ervan. De weldadige invloeden, die de aarde ontvangt van boven, en de vruchten, die zij daardoor kan voortbrengen, de voorziening, die gemaakt is voor mens en dier, en de algemene zegeningen, waarmee alle volken van de aarde gezegend zijn, verkondigen duidelijk dat *de aarde vol is van Zijn goedertierenheid.* Het somberste, het koudste, het heetste, het dorste en meest woeste gedeelte ervan is daar niet van uitgezonderd; hoe jammer is het dat deze aarde, die zo vol is van Gods goedheid, zo ledig is van Zijn lof, en dat er onder de menigten, die leven van Zijn milddadigheid, zo weinigen zijn, die leven tot Zijn eer.

III. Zijn overtuiging van de almachtige kracht van God, klaarblijkelijk bewezen in de schepping van de wereld. Wij geloven in God en daarom prijzen wij Hem als de almachtigen Vader, Schepper van hemel en aarde aldus wordt ons hier geleerd Hem te loven.

Merk op:

1. Hoe God de wereld gemaakt heeft en alle dingen in het aanzijn heeft geroepen.

a. Hoe gemakkelijk. *Door het woord des Heren en door de Geest van Zijn mond* zijn alle dingen gemaakt. Christus is het Woord, de Geest is de adem, zodat God de Vader de wereld gemaakt heeft en haar verlost door Zijn Zoon en Zijn Geest. Hij sprak en Hij gebood, vers 9, en dat was genoeg, meer was niet nodig. Voor de mensen zijn zeggen en doen twee, maar zo is het niet voor God; gelijk door het woord en de Geest van God de wereld was gemaakt zo werd ook de mens, deze kleine wereld gemaakt. God zei: "Laat ons mensen maken," en Hij blies hem de adem des levens in. Door het Woord en de Geest is de kerk gebouwd, deze nieuwe wereld, en wordt genade gewrocht in de ziel, de nieuwe mens, deze nieuwe schepping. Wat kan die macht niet doen, die door een woord een wereld gemaakt heeft?

b. Hoe krachtdadig het gedaan was: *het staat er,* vers 9 Wat God doet doet Hij met goed gevolg. "Wat God doet zal in eeuwigheid zijn," Prediker 3:14. Het is krachtens dat gebod om te staan, dat zij "naar Gods verordeningen nog heden blijven staan," Psalm 119:91

2. *Wat* Hij gemaakt heeft. Hij heeft alle dingen gemaakt, maar hier wordt nota genomen:

a. *Van de hemelen* en *al hun heir,* vers 6. De zichtbare hemel, en de zon, de maan en de sterren, hun heir, de hoogste hemelen en de engelen, hun heir.

b. Van de wateren en de schatten ervan, 7.

In het eerst was de aarde bedekt door het water, en daar zij zwaarder is, moest zij natuurlijk zakken of eronder wegzinken, maar om reeds van de beginne te tonen dat de God van de natuur niet gebonden is aan de gewone methode van de natuur, heeft Hij door het spreken van de woord *de wateren vergaderd als op een hoop* opdat het droge gezien zou worden; maar Hij heeft ze niet op een hoop laten blijven, maar *de afgronden schatkamers gesteld,* niet alleen in de diepten, waar Hij de bedding heeft gemaakt voor de zeeën, en waarin zij opgesloten zijn door het zand aan de oever maar ook in verborgen onderaardse holen waar zij verscholen waren voor de ogen van alle levenden, maar bewaard werden als in een schatkamer tegen de dag, toen deze fonteinen van de grote afgrond opengebroken moesten worden; en nog worden zij daar bewaard, tot welk gebruik de grote Heer des huizes het beste weet.

3. Welk gebruik daarvan gemaakt moet worden, vers *8 Laat de gehele aarde voor de Heere vrezen, laat alle inwoners van de wereld voor Hem schrikken,* dat is: laat al de kinderen van de mensen Hem aanbidden en Hem eer geven, Psalm 95:5, 6 Het eeuwig Evangelie geeft dit als de reden, waarom wij God moeten aanbidden, dat Hij de hemel, de aarde en de zee gemaakt heeft, Openbaring 14:6,7.

Laat ons allen Hem vrezen, dat is Zijn toorn vrezen en Zijn misnoegen, vrezen Hem tot onze vijand te hebben. Laat ons Hem niet durven beledigen, die, deze macht hebbende, ongetwijfeld alle macht in Zijn hand heeft. Het is gevaarlijk om in oorlog met Hem te zijn, die het heir des hemels tot Zijn leger heeft en de diepten van de zeeën tot Zijn magazijnen, en daarom is het verstandig om vredesvoorwaarden te begeren. Zie Jeremia 5:22

IV. De voldoening, die hij had in Gods vrijmacht en heerschappij, vers 10, 11 Hij beheerst de beraadslagingen van de mensen, en maakt die, tegen hun bedoeling, dienstbaar aan Zijn raadsbesluiten. Kom en zie met het oog des geloofs God op de troon:

1. De raad vernietigende van Zijn vijanden. *Hij vernietigt de raad de heidenen, zodat* wat zij tegen Hem en Zijn koninkrijk bedenken, ijdelheid blijkt te zijn, Psalm 2:1; de raad van Achitofel is tot dwaasheid gemaakt. Elk complot loopt op niets uit; al wordt het plan met nog zoveel schranderheid beraamd, en al zijn de verwachtingen ervan nog zo hoog als God zegt: het zal niet bestaan, dan zal het niet tot stand komen, het is alles tevergeefs.

2. Zijn eigen raadsbesluiten tot stand brengende, *de raad des Heren bestaat in eeuwigheid.* Hij is onbeweeglijk in zichzelf. Hij is "een van gevoelen, wie zal Hem dan afkeren?" Job 23:13 De volvoering ervan kan tegengestaan worden, maar kan door geen geschapen macht worden verhinderd. Gedurende al de wentelingen des tijds heeft God Zijn maatregelen nooit veranderd, maar in tedere gebeurtenis, zelfs die voor ons het meest verrassend zijn, wordt de eeuwige raad Gods vervuld, en niets kan verhinderen dat hij op zijn eigen bestemde tijd vervuld wordt. Met welk een genot voor onszelf kunnen wij bij het zingen hiervan Gode lof en eer geven! Hoe geruststellend kan ten allen tijde deze gedachten voor ons wezen, dat God de wereld regeert, dat Hij haar in oneindige wijsheid heeft geregeerd voordat wij geboren waren en haar evenzo zal regeren als wij zwijgen in het stof.

Psalm 33:12-22

Hier wordt ons geleerd aan God de eer te geven:

I. Van Zijn gewone voorzienigheid over alle de kinderen van de mensen. Hoewel Hij de mens begiftigd heeft met verstand en vrijheid van wil, heeft Hij zichzelf toch het bestuur over hem voorbehouden en zelfs over de vermogens en hoedanigheden, waardoor hij instaat is gesteld zichzelf te regeren.

1. De kinderen van de mensen zijn allen onder Zijn oog, zelfs hun hart is dit; en al de bewegingen en werkingen van hun ziel, die niemand kent dan zij zelf, kent Hij beter dan zij zelf ze kennen, vers 13, 14. Hoewel de woning van Gods heerlijkheid in de hoogste hemelen is heeft Hij toch vandaar niet slechts een uitzicht op de gehele aarde, maar ook een nauwkeurig gezicht op al de inwoners er van. Hij beschouwt hen niet slechts, maar Hij *ziet op hen,* ziet nauwkeurig op hen (zo wordt het woord, dat hier gebruikt is, soms overgezet) zodat ook de minste van hun gedachten niet aan Zijn waarneming kunnen ontsnappen. Ongelovigen denken dat Hij, omdat Hij boven in de hemel woont geen kennis kan of wil nemen van hetgeen in deze lagere wereld gedaan wordt, maar vandaar, hoe hoog die woning ook zij, ziet Hij ons allen, alle dingen en personen zijn naakt en geopend voor Hem.

2. Hun harten, zowel als hun tijden zijn in Zijn hand. *Hij formeert hun aller hart.* Hij heeft ze het eerst gemaakt, de geest van ieder mens in zijn binnenste geformeerd, toen Hij hem in het aanzijn riep. Vandaar dat Hij *de Vader van de geesten* genoemd wordt en dit is een goed argument om te bewijzen dat Hij hen volkomen kent; de werkmeester, die de klok maakte, kan de beweging van ieder radertje verklaren. David gebruikt dit argument met toepassing op zichzelf, Psalm 139:1, 14. Nog formeert Hij het hart van de mensen, neigt het als waterbeken waarheen Hij wil om Zijn eigen doeleinden te dienen, verduistert of verlicht het verstand van de mensen; stijft of buigt hun wil, naar het Hem behaagt gebruik van hen te maken. Hij formeert hun hart gelijk, het is met het hart van de mensen zoals het is met hun gelaat hun aangezicht, hoewel er een groot verschil in is, zodanige verscheidenheid, dat geen twee aangezichten precies dezelfde trekken hebben, en geen twee harten precies dezelfde neiging hebben, is er toch ook zo’n gelijkheid, dat voor sommige dingen alle aangezichten en alle harten met elkaar overeenkomen, "zoals het water het gelaat weerspiegelt, zo weerspiegelt het hart van de mens, de mens" Spreuken 27:19 *Hij formeert ze tezamen,* (zo lezen het sommigen) gelijk de raderen van een horloge, die, hoewel zij verschillend zijn van vorm en grootte en beweging, toch allen saamgevoegd worden om eenzelfde oogmerk te dienen, zo worden de harten van de mensen en hun neigingen, hoe verschillend ook van elkaar en schijnbaar elkaar tegensprekende, toch allen bestuurd en beheerst om het Goddelijke doeleinde te dienen, dat één is.

3. Zij en alles wat zij doen zijn onderworpen aan Zijn oordeel, want *Hij let op al hun werken.* Hij kent ze niet slechts, maar weegt ze, teneinde een ieder te vergelden naar zijn werken op de grote dag, in de wereld van de vergelding, in het oordeel en tot in eeuwigheid.

4. Alle kracht en macht van het schepsel zijn van Hem afhankelijk en zijn zonder Hem zonder betekenis of waarde, vers 16, 17. Het is zeer tot eer van God dat niet alleen geen kracht iets vermag in tegenstand met Hem, maar dat ook geen kracht of macht kan werken dan in afhankelijkheid van Hem, en door een macht ontleend aan Hem.

A. De macht van een koning is niets zonder God; geen koning is een geheiligd persoon door zijn kroonrecht, of door het gezag, waarmee hij bekleed is, want de gestelde machten van die soort zijn van God verordend, en zijn wat Hij ze doet zijn en niets meer. David was een koning en een krijgsman van zijn jeugd af aan, en erkende toch God alleen als zijn beschermer en redder.

B. De kracht of sterkte van een leger is niets zonder God. De menigte van een leger kan hen, onder wier bevel zij handelen, niet beveiligen, tenzij God ze hun tot een veiligheid maakt. Een groot leger kan niet zeker zijn van de overwinning, want als het God behaagt zal het uiteen jagen.

C. De kracht van een held is niets zonder God; een machtige, zoals Goliath er een was wordt niet gered door grote kracht als zijn dag komt om te vallen; noch de kracht en bedrijvigheid van zijn lichaam, noch de stoutmoedigheid en vastberadenheid van zijn geest zal hem te stade komen, dan in zoverre het God behaagt hem voorspoed te geven. Zo beroeme de sterke zich dan niet in zijn sterkheid, maar laat ons allen ons sterken in de Heere onze God, uitgaan en voortgaan in Zijn kracht.

D. De kracht van een paard is niets zonder God, vers 17 Het *paard is een ijdel ding voor behoudenis.* In de strijd werden paarden toenmaals van zo groot gewicht geacht en werd er zozeer op gesteund en vertrouwd, dat God de koningen van Israël verbood: "Maar hij zal niet veel paarden houden," Deuteronomium 17:16, opdat zij niet in verzoeking zouden zijn er op te vertrouwen in plaats van op God te vertrouwen. David ontzenuwde de paarden van de Syriërs; 2 Samuel 8:4, hier ontzenuwt hij al de paarden in de wereld, door een paard een ijdel ding te noemen ter behoudenis op de dag van de strijd. Als het krijgspaard onhandelbaar is, dan kan het zijn berijder in gevaar storten, in plaats van hem uit gevaar weg te voeren. Indien het onder hem gedood wordt, dan kan het hem de dood berokkenen, in plaats van hem het leven te redden. Daarom is het ons belang ons te verzekeren van Gods gunst, dan kunnen wij er zeker van zijn dat Hij Zijn macht voor ons zal aanwenden, en behoeven wij niets te vrezen dat tegen ons is.

II. Wij moeten Gode de eer geven van Zijn bijzondere genade. In het midden van zijn erkenning van Gods voorzienigheid, spreekt hij diegenen zalig, die JHWH tot hun God hebben, die de wereld regeert en de macht heeft om hen te helpen in iedere tijd van nood; terwijl diegenen rampzalig waren, die deze of gene Baäl tot hun god hadden, die zo weinig instaat was hen te behouden en te helpen, dat hij zelf hulpeloos was, vers 12. *Welgelukzalig is het volk, welks God de Heere is,* namelijk Israël, die de kennis hadden van de ware God en in verbond met Hem waren opgenomen en alle anderen, die God als hun God erkennen, en door Hem erkend wordend want ook zij, tot welke natie zij ook behoren, zijn van het geestelijk zaad van Abraham.

1. Het is hun wijsheid dat zij de Heere aannemen tot hun God, dat zij Hem hun hulde en aanbidding brengen, waar zij verschuldigd zijn en waar zij dan ook niet tevergeefs gebracht worden.

2. Het is hun gelukzaligheid, dat zij het volk zijn, dat God zich ten erve verkoren heeft in wie Hij een welbehagen heeft, in wie Hij geëerd wordt, die Hij beschermt en verzorgt, zoals een man zijn erfdeel verzorgt, Deuteronomium 32:9 Laat ons nu ter ere van Gods genade opmerken:

A. Hoe God acht slaat op Zijn volk, vers 18, 19 God beschouwt met een opmerkzaam oog alle mensenkinderen, maar Zijn oog van gunst en welgevallen is op degenen, die Hem vrezen; op hen

ziet Hij met verlustiging als de vader op zijn kinderen, als de bruidegom op zijn bruid, Jesaja 62:5 Terwijl zij, die steunen op wapenen en legerscharen, op wagens en paarden, omkomen in de teleurstelling van hun verwachting, is Gods volk veilig onder Zijn bescherming, want Hij zal hun ziel redden van de dood als er slechts een stap schijnt te zijn tussen hen en de dood. Indien Hij het lichaam niet redt van de tijdelijke dood, zal Hij toch de ziel redden van de geestelijke en eeuwige dood. Wat er ook gebeuren mag, hun zielen zullen leven en Hem loven hetzij in deze wereld of in een betere. Door Zijn milddadigheid zullen zij voorzien worden van alles wat hun nodig is; Hij zal hen bij het leven houden in de honger als anderen sterven van gebrek, zullen zij leven, waardoor het een onderscheidende zegen wordt. Als de zichtbare middelen falen, zal God wel een weg vinden om in hun behoeften te voorzien. Hij zegt niet dat Hij hun overvloed zal geven zij hebben geen reden om die te verwachten, noch om hem te begeren maar Hij zal hen bij het leven houden, zij zullen niet verhongeren; en als verwoestende oordelen uitgaan, dan moet dat als een bijzondere gunst aangemerkt worden, daar zij zeer treffend is en ons onder bijzondere verplichtingen legt, als ons leven ons tot een buit wordt gegeven. Zij, die de Heere tot hun God hebben, zullen bevinden dat Hij hun hulp en hun schild is, vers 20. In hun moeilijkheden zal Hij hen bijstaan, zij zullen er over heen geholpen worden; al hun gevaren zal Hij hen beveiligen, zodat hun geen werkelijke schade al toegebracht worden.

B. Hoe Gods volk het oog heeft op Hem, en dat moeten wij allen.

a. Wij moeten op God wachten, acht geven op de bewegingen van Zijn voorzienigheid, en er ons naar schikken en regelen, er geduldig de uitkomst van verbeiden. *Onze ziel moet Hem verbeiden,* vers 20, wij moeten niet slechts met de tong gelovig acht slaan en Hem belijden, het moet innerlijk en oprecht zijn, een stil en verborgen gadeslaan van Hem.

b. Wij moeten steunen en betrouwen op God, hopen op Zijn genade, op de goedheid van Zijn wezen, al hebben wij ook geen uitdrukkelijke belofte om op te steunen. Zij, die God vrezen en Zijn toorn vrezen, moeten hopen op God en Zijn genade, want er is geen ontvlieden aan God, maar wel een toevlucht nemen tot God. Deze vrome gezindheden zijn niet alleen bestaanbaar met elkaar, zij steunen en helpen elkaar ook, een heilig vrezen van God en toch tegelijk ook een hopen op Zijn genade. Dit is *op de naam van Zijn heiligheid vertrouwen,* vers 21, in alles waardoor Hij zich aan ons bekend heeft gemaakt tot onze aanmoediging om Hem te dienen.

c. Wij moeten ons in *God verblijden,* vers 21 Diegenen rusten niet waarlijk in God en kennen het onuitsprekelijke voorrecht niet dat zij ervan zouden hebben die zich niet te allen tijde in Hem verblijden, want zij, die op God hopen, hopen op een eeuwige volheid van vreugde voor Zijn aangezicht.

d. Wij moeten Hem zoeken voor die genade, waarop we hopen, vers 22 Onze verwachting van God moet ons gaan tot Hem niet vervagen, maar opwekke en aanmoedigen. Hij wil gezocht worden voor hetgeen Hij heeft beloofd, en daarom besluit de psalm met een kort, doch veelomvattend gebed: *"Uw goedertierenheid, Heere, zij over ons.* Laat ons er altijd de troost en het voordeel van hebben, niet naar hetgeen wij van U verdienen maar *naar wij op U hopen,* naar de belofte, die Gij in Uw woord ons hebt gegeven, en naar het geloof dat Gij door Uw Geest en Uw genade in ons hebt gewerkt." Indien wij onder het zingen van deze verzen ons steunen en vertrouwen op God betuigen en onze begeerten naar Hem laten uitgaan, dan verkrijgen wij de Heere in ons hart.

PSALM 34

1 Een psalm van David, als hij zijn gelaat veranderd had voor het aangezicht van Abimelech, die hem wegjoeg, dat hij doorging. (34:2) Aleph. Ik zal den HEERE loven te aller tijd; Zijn lof zal geduriglijk in mijn mond zijn.
2 (34:3) Beth. Mijn ziel zal zich beroemen in den HEERE; de zachtmoedigen zullen het horen en verblijd zijn.
3 (34:4) Gimel. Maakt den HEERE met mij groot, en laat ons Zijn Naam samen verhogen.
4 (34:5) Daleth. Ik heb den HEERE gezocht, en Hij heeft mij geantwoord, en mij uit al mijn vrezen gered.
5 (34:6) He. Vau. Zij hebben op Hem gezien, ja, Hem als een waterstroom aangelopen; en hun aangezichten zijn niet schaamrood geworden.
6 (34:7) Zain. Deze ellendige riep, en de HEERE hoorde; en Hij verloste hem uit al zijn benauwdheden.
7 (34:8) Cheth. De Engel des HEEREN legert Zich rondom degenen, die Hem vrezen, en rukt hen uit.
8 (34:9) Teth. Smaakt en ziet, dat de HEERE goed is; welgelukzalig is de man, die op Hem betrouwt.
9 (34:10) Jod. Vreest den HEERE, gij Zijn heiligen! want die Hem vrezen, hebben geen gebrek.
10 (34:11) Caph. De jonge leeuwen lijden armoede, en hongeren; maar die den HEERE zoeken, hebben geen gebrek aan enig goed.
11 (34:12) Lamed. Komt, gij, kinderen! hoort naar mij! ik zal u des HEEREN vreze leren.
12 (34:13) Mem. Wie is de man, die lust heeft ten leven, die dagen liefheeft, om het goede te zien?
13 (34:14) Nun. Bewaar uw tong van het kwaad, en uw lippen van bedrog te spreken.
14 (34:15) Samech. Wijk af van het kwaad, en doe het goede; zoek den vrede, en jaag dien na.
15 (34:16) Ain. De ogen des HEEREN zijn op de rechtvaardigen, en Zijn oren tot hun geroep.
16 (34:17) Pe. Het aangezicht des HEEREN is tegen degenen, die kwaad doen, om hun gedachtenis van de aarde uit te roeien.
17 (34:18) Tsade. Zij roepen, en de HEERE hoort, en Hij redt hen uit al hun benauwdheden.
18 (34:19) Koph. De HEERE is nabij de gebrokenen van harte, en Hij behoudt de verslagenen van geest.
19 (34:20) Resch. Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen; maar uit alle die redt hem de HEERE.
20 (34:21) Schin. Hij bewaart al zijn beenderen; niet een van die wordt gebroken.
21 (34:22) Thau. De boosheid zal den goddeloze doden; en die den rechtvaardige haten, zullen schuldig verklaard worden.
22 (34:23) De HEERE verlost de ziel Zijner knechten; en allen, die op Hem betrouwen, zullen niet schuldig verklaard worden.

Uit het opschrift van deze psalm blijkt dat hij bij een bijzondere gelegenheid geschreven werd, en toch is er weinig in, dat aan die gelegenheid bijzonder eigen is, maar wel veel hetgeen algemeen is, beide bij wijze van dankzegging aan God en onderricht aan ons.

I. Hij looft God voor de ervaring, die hij en anderen gehad hebben van Zijn goedheid, vers 2-7.

II. Hij moedigt alle Godvruchtigen aan om op God te vertrouwen en Hem te zoeken, vers 11.

III. Hij geeft goede raad aan ons allen, als aan kinderen, om ons te wachten voor zonde, en nauwgezet onze plicht te betrachten jegens God en de mensen, vers 12, 15

IV. Om aan die goede raad kracht bij te zetten, toont hij Gods gunst jegens de rechtvaardigen, en Zijn misnoegen op de goddelozen, waarin hij ons goed en kwaad voorstelt, de zegen en de vloek, vers 16-23 Zodat wij bij het zingen van deze psalm, eer moeten geven aan God en onszelf en elkaar moeten leren en vermanen.

Psalm 34:1-11

Het opschrift van deze psalm zegt ons wie hem geschreven heeft, en bij welke gelegenheid hij geschreven werd. Door de woede van Saul was David genoodzaakt zijn land te verlaten zo nabij hij kon een schuilplaats te zoeken in het land van de Filistijnen. Daar kwam men spoedig tot de ontdekking wie hij was, en werd hij voor de koning gebracht, die in de geschiedenis hij zijn naam *Achis* wordt genoemd, en hier bij zijn titel *Abimelech.* Opdat hij niet als spion zou behandeld worden, of als iemand die met kwade bedoelingen was gekomen, hield David zich waanzinnig, (zodanige zijn er altijd geweest, opdat de mensen zelfs van idioten zouden leren God te danken voor het gebruik van hun verstand ten einde Achis hem zou wegzenden als een verachtelijk man, veeleer de kennis van hem zou nemen als een gevaarlijk men. En het had de gewenste uitwerking, door deze krijgslist ontkwam hij aan de handen, die anders ruw met hem te werk zouden gegaan zijn. Nu kunnen wij:

1. David niet rechtvaardigen in zijn veinzerij. Het voegde slecht aan een eerlijk man, om zich te veinzen wat hij niet was, en aan een man van eer om zich als een krankzinnige voor te doen. Als wij in scherts degenen nabootsen, die niet zo'n goed verstand hebben als wij denken te hebben, dan vergeten wij dat God hun toestand tot onze toestand had kunnen maken. Maar:

2. Wij kunnen niet anders dan zijn kalmte van gemoed bewonderen. Zelfs toen hij in die vrees was, of liever in dat gevaar slechts, was zijn hart zo vast, vertrouwende op God, dat hij toen hij deze uitnemenden psalm schreef, waarin evenzeer de kenmerken zijn te zien van een kalme, bedaarde geest, als in enig andere psalm van het gehele boek. En er is ook een zonderlinge kunst in de samenstelling van het gedicht, want het is wat een alfabetische psalm wordt genoemd, dat is een psalm, waarvan ieder vers begint met een letter, zoals zij neer volgorde voorkomt in het Hebreeuwse alfabet. Zalig zij, die aldus kalm kunnen blijven en hun genadegaven kunnen blijven beoefenen, zelfs als zij in verzoeking zijn hun gelaat of hun uitwendige houding te veranderen.

In dit eerste gedeelte van de psalm:

I. Wekt David zichzelf op om God te loven. Hoewel het verkeerd van hem was dat hij zijn gelaat veranderde, was het Gods genade dat hij ontkwam, en die genade was zoveel groter, omdat God niet met hem handelde naar hetgeen zijn veinzerij verdiende, en wij moeten God danken in alles. Hij besluit:

1. Dat hij God gedurig zal loven, *ik zal de Heere loven te allen tijd,* bij iedere gelegenheid. Hij besluit geen bepaalde, vastgestelde tijden te hebben voor die plicht, maar alle gelegenheden er toe aan te grijpen en zijn lof te vernieuwen bij ieder nieuw voorval, dat er hem de stof toe biedt. Als we hopen onze eeuwigheid door te brengen in het loven van God, dan betaamt het dat wij zoveel als slechts mogelijk is van onze tijd doorbrengen in dat werk.

2. Dat hij Hem in het openbaar zal loven; *Zijn lof zal geduriglijk* in mijn *mond zijn.* Aldus wilde hij tonen hoe ijverig hij was om zijn verplichtingen aan de genade Gods te erkennen, en hoe hij verlangde dat ook anderen zich van hun verplichtingen eraan bewust zullen zijn.

3. Dat hij Hem hartelijk zal loven; "*Mijn ziel zal zich beroemen in de Heere,* in mijn betrekking tot Hem, mijn deel in Hem, en mijn verwachtingen van Hem." Het is geen verwaandheid om zich te beroemen in de Heere.

II. Hij roept anderen op om zich hierin met hem te verenigen Hij verwacht dat zij het zullen doen vers 3, *De zachtmoedigen,* of de nederigen, *zullen* het *horen* en verblijd zijn; zullen horen van mijn verlossing en mijn dankbaarheid, en zij zullen blij zijn dat aan een goed man zoveel gunst werd betoond, en dat aan een goede God zoveel eer werd gegeven." Diegenen smaken het meest de vertroosting en het lieflijke van Gods genade jegens anderen en jegens henzelf, die nederig zijn en het minste vertrouwen hebben in hun eigen verdienste en genoegzaamheid. Het deed David genoegen te denken dat Gods gunst jegens hem het hart van iedere Israëliet zou verblijden.

Hij wenst dat wij allen met hem zullen samenstemmen in drie dingen.

1. In grote en hoge gedachten van God waaraan wij uiting moeten geven door Hem groot te maken en Zijn naam te verhogen, vers 4 Wij kunnen God niet groter of hoger maken dan Hij is, maar als wij Hem aanbidden als oneindig groot en hoger dan de hoogste, dan behaagt het Hem om dit als een groot maken en verhogen van Hem te beschouwen. Dit moeten wij tezamen doen, Gods lof klinkt het best in concert, want aldus prijzen wij Hem zoals de engelen in de hemel Hem prijzen. Zij, die delen in Gods gunst en dat doen al de heiligen moeten samenstemmen in Zijn lof, en wij moeten evenzeer de hulp verlangen van onze vrienden om Hem dank te zeggen voor zegeningen, als om er om te bidden.

Wij hebben reden om ons te verenigen in dankzegging aan God:

A. Voor Zijn bereidwilligheid om het gebed te horen, waarvan al de heiligen de troost gehad hebben, want nooit heeft Hij tot iemand van hun gezegd: *Zoek Mij tevergeefs.*

a. David is geheel bereid om te verklaren, dat hij Hem bevonden heeft als een God, die het gebed verhoort, vers 5 *"Ik heb de Heere gezocht,* Hem gezocht in mijn benauwdheid, ik smeekte om Zijn gunst, bad Hem om hulp, *en Hij heeft mij geantwoord,* heeft mij onmiddellijk mijn gebed verhoord en mij verlost van mijn vrees, beide van de dood die ik vreesde, en van de onrust en ontroering, die mij door de vrees er voor veroorzaakt werd." Het eerste doet Hij door Zijn voorzienigheid, die voor ons werkt, het laatste door Zijn genade, die in ons werkt om onze vrees tot zwijgen te brengen en in ons ontroerd gemoed kalmte te doen ontstaan Dit laatste is de grootste zegen en weldaad, omdat het slechts ons verdriet, onze benauwdheid is die wij vrezen, maar ons ongelovig en wantrouwend vrezen er van is onze zonde, ja dikwijls pijnigt die ons meer dan de gevreesde zaak zelf ons pijnigen zou; welke misschien slechts ons gebeente en ons vlees zou treffen, terwijl de vrees knaagt aan de geest en het gemoed, zodat wij onze ziel niet kunnen bezitten. David's gebeden hielpen om zijn tot zwijgen te brengen, de Heere gezocht hebbende en Hem zijn zaak hebbende overgegeven, kon hij kalm en gerust de uitkomst afwachten.

"Maar David was een groot en zeer voornaam man; wij kunnen niet verwachten bevoorrecht te worden zoals hij het geweest is; hebben anderen ooit dezelfde zegen verkregen op het gebed?" Ja,

b. Velen, behalve hij, hebben door geloof en gebed op God gezien en *zijn erdoor verlicht geworden,* vers 6 Het heeft hen verwonderlijk verkwikt en vertroost, getuige Hanna die, nadat zij had gebeden, "haars weegs ging, en at, en haar aangezicht was niet meer droevig" 1 Samuel 1:18 Als wij zien op de wereld zijn wij verward en verlegen in het duister, maar als wij zien op God, dan hebben wij van Hem licht, licht om ons te besturen en licht tot blijdschap en dan is onze weg beide effen en aangenaam gemaakt. Zij, van wie hier gesproken wordt, die op God hebben gezien, hadden hoge verwachtingen van Hem, en zij werden niet teleurgesteld; hun aangezicht werd niet beschaamd om hun vertrouwen. Maar misschien waren ook dezen, evenals David zelf, personen van groot aanzien en buitengewone vroomheid en zijn zij daarom zo hoog bevoorrecht. Of misschien maakte hun talrijkheid hen zo gewichtig." Neen.

c. *Deze ellendige, of* deze arme man, vers 7 *riep,* een enkel persoon, gering en onbeduidend, op wie niemand zag met eerbied, om wie niemand zich grotelijks bekommerde, toch was hij, evenals David of als een van zijn helden of rijksgroten, welkom voor de troon van de genade. De Heere hoorde hem, nam kennis van zijn zaak en van zijn gebeden en "Hij verloste hem uit al zijn benauwdheden." God let op het gebed van de ellendige. Zie Psalm 102:18. Jesaja 57:15

B. Voor de dienst van de goede engelen om ons heen, vers 8 *De engel des Heren,* een engelenwacht (volgens sommigen), maar eenstemmig in hun dienst alsof zij slechts één waren, of een beschermengel *legert zich rondom hen, die God vrezen,* zoals de lijfwacht om een vorst, *en rukt hen uit,* dat is verlost hen. God maakt gebruik van de dienst van de goede geesten om Zijn volk te beschermen tegen de boosheid en de macht van boze geesten; en de heilige engelen doen ons dagelijks meer goede diensten dan wij wel weten. Hoewel zij in waardigheid en hoedanigheid van aard verreweg onze meerderen zijn, hoewel zij hun oorspronkelijke rechtheid behouden hebben, die wij verloren hebben, hoewel zij voortdurend bezig zijn in de bovenwereld, bezig zijn met God te loven en recht hebben op voortdurende rust en zaligheid aldaar, verwaardigen zij zich toch in gehoorzaamheid aan hun Maken, en in liefde tot hen, die Zijn beeld dragen, om de heiligen te dienen en voor hen op te treden tegen de machten van de duisternis; zij bezoeken hen niet slechts, maar legeren zich rondom hen, handelen voor hun welzijn, even werkelijk hoewel niet zo bespeurbaar, als voor dat van Jakob, Genesis 32:1, en dat van Elisa, 2 Koningen 6:17 Al de eer zij aan de God van de engelen.

2. Hij wil dat wij ons met hem verenigen in vriendelijke en goede gedachten van God, vers 9 *Smaakt en ziet dat de Heere goed is.* In de goedheid van God zijn beide de schoonheid en de beminnelijkheid van Zijn wezen begrepen, alsmede de mildheid en de weldadigheid van Zijn voorzienigheid en genade, en vervolgens:

a. Moeten wij smaken dat Hij een milddadige weldoener is, de goedheid van God proeven in al Zijn gaven aan ons, en deze er de geur en de zoetheid van achten.

b. Wij moeten zien dat Hij een schoon wezen is, en ons verlustigen in de beschouwing van Zijn oneindige volmaaktheden. Beide door te smaken en te zien doen wij ontdekkingen en hebben wij welgevallen. Smaakt en ziet Gods goedheid, neemt er nota van, en neemt er de vertroosting van, 1 Petrus 2:3 Hij is goed, want Hij maakt al degenen waarlijk gelukzalig, die op Hem vertrouwen, laat ons dan zo overtuigd zijn van Zijn goedheid, dat wij er door aangemoedigd worden om ook in de slechtste tijden op Hem te vertrouwen.

3. Hij wil dat wij ons met hem verenigen in het besluit om God te zoeken en Hem te dienen en te volharden in Zijn vreze, vers 10. *Vreest de Heere, gij Zijn heiligen. Als* wij smaken en zien dat Hij goed is, moeten wij niet vergeten dat Hij groot is en grotelijks te vrezen is, ja Zijn goedheid is een gepast voorwerp van kinderlijker eerbied en ontzag. Zij *zullen vrezende komen tot de Heere en tot Zijn goedheid,* Hosea 3:5 *Vreest de Heere,* aanbidt Hem, betracht in alles nauwgezet uw plicht jegens Hem. Het is niet: vreest Hem en schuwt Hem, maar vreest Hem en zoekt Hem vers 11, zoals een volk zijn God zoekt; houdt u dicht aan. Hem, vindt in Hem uw deel en uw geluk. Ten einde ons aan te moedigen om God te vrezen en Hem te zoeken, wordt hier beloofd dat zij, die dit doen, zelfs in deze wereld van gebrek, *geen gebrek zullen hebben aan enig goed;* van alle goed zullen zij zoveel hebben, dat zij geen reden zullen hebben om te klagen over gebrek er aan. Wat betreft de dingen van de andere wereld, zij zullen genoegzame genade hebben om hun geestelijk leven te onderhouden 2 Corinthiërs 12:9; Psalm 84:12. En ten opzichte van dit leven, zij zullen uit de hand van God hebben wat nodig is om het te onderhouden als een Vader zal Hij hen voeden met het brood huns bescheiden deels; wat zij aan verdere gerieflijkheden zullen begeren, zullen zij hebben in zoverre het de oneindige Wijsheid goed voor hen acht; en wat hun in het een ontbreekt, zal hun in het andere vergoed worden. Voor hetgeen God hun onthoudt zal Hij hun genade geven om zonder dat tevreden te zijn en dan hebben zij het niet nodig, Deut 3:26 Paulus had alles en had overvloed omdat hij vergenoegd was, Filip. 4; 11, 18. Zij, die leven door het geloof in Gods algenoegzaamheid, hebben geen gebrek, want in Hem hebben zij genoeg. *De jonge leeuwen lijden dikwijls armoede en hongeren;* en zij die, zoals de jonge leeuwen, leven op de algemene voorzienigheid, zullen de voldoening missen van hen, die leven door het geloof in de belofte. Zij, die op zichzelf vertrouwen en denken dat hun handen hun genoegzaam zijn, zullen gebrek hebben, want de spijs is niet altijd van de wijzen; maar die op God vertrouwen zullen waarlijk gevoed worden. Zij, die verslindend zijn en alles om hen heen tot hun prooi willen maken, zullen gebrek lijden maar *de zachtmoedigen zullen de aarde erfelijk bezitten zij* zullen geen gebrek hebben, die rustig arbeiden en zich met hun eigen zaken bemoeien. De eenvoudige Jakob had een kooksel, dat hem genoeg was, toen Ezau, de bekwame jager, op het punt was om van honger om te komen.

Psalm 34:12-23

In dit tweede gedeelte van de psalm onderneemt David de taak om kinderen te leren. Hoewel hij een krijgsman was en tot koning was gezalfd, achtte hij dit niet beneden zich hoewel hij nu zoveel zorgen aan het hoofd had zijn handen vol had van allerlei zaken, had hij toch hart en kon hij tijd vinden om goeder, raad te geven aan jonge lieden, raad uit zijn eigen ervaring. Het blijkt niet dat hij toen zelf kinderen had, tenminste geen, die al oud genoeg waren om onderricht te ontvangen, maar door Goddelijke ingeving onderricht hij de kinderen van zijn volks. Zij, die al op jaren waren, wilden niet door hem onderwezen worden, hoewel hij hun zijn diensten daartoe aangeboden had, Psalm 32:8, maar hij hoopt dat de tere twijgen buigzamer zullen zijn en dat kinderen en jonge lieden handelbaarder zullen wezen en daarom roept hij een vergadering van hen bij elkaar vers 12 *"Komt, Gij kinderen,* die nu nog in uw leertijd zijt en thans een voorraad van kennis moet opdoen, waarvan gij al uw dagen zult moeten leven; gij kinderen, die dwaas en onwetend zijt en het nodig hebt om onderricht te worden." Misschien bedoelt hij inzonderheid die kinderen, welker ouders nalatig waren om hen te onderwijzen; en het is even grote barmhartigheid om die kinderen naar school te zenden wier ouders onbekwaam zijn om hen te onderwijzen, als die kinderen te spijzigen, welker ouders geen brood voor hen hebben.

Merk op:

1. Wat hij van hen verwacht: Hoort *naar* mij, verlaat uw spel, bergt uw speelgoed weg en hoort naar hetgeen ik u te zeggen heb; hoort niet slechts naar mij, maar geeft acht en gehoorzaamt mij."

2. Wat hij hen wil leren: *des Heren vreze,* waarin al de plichten van de godsdienst zijn opgesloten. David was een vermaard musicus, een staatsman, een krijgsman; maar hij zegt niet tot de kinderen: Ik zal u leren op de harp spelen; of ik zal u leren zwaard en spies te hanteren, of de boog te spannen; of ik zal u de grondbeginselen leren van de staatkunde", maar: ik zal *u des Heren vreze leren* hetgeen beter is dan alle kunsten en wetenschappen, beter dan alle brandoffers en slachtoffers. Dat is het, wat wij zelf moeten willen leren en waarin wij onze kinderen moeten onderwijzen.

I. Hij veronderstelt dat het ons aller doel en streven is gelukkig te zijn, vers 13 *Wie is de man, die lust heeft ten leven?* dat is (gelijk volgt), niet slechts vele dagen wenst te zien meer goede, aangename dagen wenst te zien *non est vivere, sed valere, vita; -het is niet ons zijn, maar ons welzijn, dat recht heeft op de naam van leven.* Er wordt gevraagd: "wie wenst een lang en aangenaam leven te leven?" En men zal geredelijk antwoorden: *Wie wenst dit niet?* Gewis, dit moet verder zien dan de tijd en deze tegenwoordige wereld, want het leven van mensen op aarde bestaat, op zijn best, slechts uit weinige daden en die zijn vol van moeite en verdriet. Wie is de man, die tot in eeuwigheid gelukkig wil wezen, die vele dagen wil zien, zoveel als de dagen des hemels, die het goede wil zien in die wereld, waar alle zaligheid volmaakt is, zonder het minste bijmengsel, die dat goede thans voor zich wil zien door geloof en hoop. om het weldra te genieten? Wie wil dit? Helaas slechts zeer weinigen hebben dit in hun gedachten. De meesten vragen: *Wie zal ons het goede doen zien?* Maar weinigen vragen: *Wat zullen wij doen opdat wij het eeuwige leven beërven?* Deze vraag duidt aan dat er nog van de zodanige zijn.

II. Hij wijst de enige ware weg aan tot het geluk, beide in deze en in de toekomende wereld, vers 14, 15 Willen wij op aangename wijze door de wereld en uit de wereld gaan, dan moet het onze voortdurende zorg zijn een goed geweten te houden, en te dien einde:

1. Moeten wij leren onze tong te bedwingen en voorzichtig zijn in hetgeen wij zeggen, opdat wij nooit iets verkeerds zeggen, iets zeggen tot oneer van God of ten nadele van onze naaste. *Bewaar uw tong van het kwade,* van kwaadspreken, van liegen en lasteren. Zo ver gaat dit in de Godsdienst, dat *indien iemand in woorden niet struikelt, die is een volmaakt man;* en zo weinig ver gaat de godsdienst zonder dat, dat er gezegd is van hem, *die zijn tong niet in toom hield, dat zijn godsdienst ijdel is.*

2. Wij moeten in alles wat wij zeggen oprecht zijn, en niet dubbelhartig; onze woorden moeten de aanduidingen zijn van ons wezenlijk gevoelen; onze lippen moeten bewaard worden van bedrog te spreken, hetzij tot God of de mens.

3. Wij moeten al onze zonden nalaten, en besluiten om daarmee niet meer van doen te hebben. Wij moeten afwijken van het kwade, van boze werken en boze werkers; van de zonden, die anderen bedrijven, en van die waarin wij ons vroeger hebben toegegeven.

4. Het is niet genoeg geen kwaad te doen in de wereld, wij moeten ons beijveren om nuttig te zijn. Wij moeten niet slechts afwijken van het kwade, maar het goede doen, goed aan onszelf, inzonderheid aan onze ziel, haar goed gebruiken, haar voorzien van een goeden schat en haar geschikt maken voor een andere wereld; en naar wij kunnen en er gelegenheid toe hebben, moeten wij ook goeddoen aan anderen.

5. Omdat niets meer strijdig is met die liefde, welke nooit vergaat, minder het kort begrip is beide van wet en Evangelie, beide van genade en eer, dan strijd en twist, die verwarring teweegbrengen en alle boos werk, moeten wij de vrede zoeken *en* die najagen. Wij moeten een vreedzame gezindheid tonen, ons toeleggen op hetgeen tot vrede dient, niets doen om de vrede te verstoren en onheil te werken. Indien de vrede van ons weg schijnt te vlieden, dan moeten wij hem najagen, *de vrede najagen met allen,* geen moeite sparen en geen kosten om vrede te bewaren en vrede te herstellen, bereid zijn om onszelf te verloochenen, zowel in eer als belang, om des vredes wil. Deze voortreffelijke aanwijzingen op de weg tot het leven en het goede zijn overgeschreven in het Nieuwe Testament, en tot een deel van onze Evangelieplicht gemaakt, 1 Petrus 3:10, 11. En misschien heeft David toen hij ons vermaande om geen bedrog te spreken, aan zijn eigen zonde gedacht in het veranderen van zijn gelaat. Zij, die waarlijk berouw hebben van het verkeerde dat zij gedaan hebben, zullen anderen waarschuwen, opdat die er zich voor wachten hetzelfde te doen.

III. Hij zet aan deze aanwijzingen kracht bij door ons het geluk voor te stellen van de godvruchtige in de liefde en gunst van God en de rampzaliger toestand van de goddelozen onder Zijn misnoegen. Hier zijn leven en dood, goed en kwaad, de zegen en de vloek, ons duidelijk voor ogen gesteld, opdat wij het leven mogen kiezen en leven. Zie Jesaja 3:10, 11

1. *Wee de goddelozen, het zal hun kwalijk gaan,* hoe zij zich ook mogen zegenen op hun weg.

A. God is tegen hen, en dus moeten zij wel rampzalig zijn; treurig is de toestand van die mens, die door zijn zonde zijn Maken tot zijn vijand heeft gemaakt, zich vijand en zijn verderven *Het aangezicht des Heren is tegen degenen, die kwaad doen,* vers 17 Soms wordt God gezegd "Zijn aangezicht van hen af te wenden," Jeremia 18:17, omdat zij Hem hebben ver laten; hier wordt Hij gezegd *Zijn aangezicht tegen hen te zetten,* omdat zij tegen Hem gestreden hebben, en zeer zeker is God instaat om de hoogmoedigste en vermetelste zondaars te trotseren, en hen door Zijn misnoegde, toornige blik ter helle te drijven.

B. *Het verderf is voor hen;* dat zal natuurlijkerwijze volgen indien God tegen hen is, want Hij is machtig om te doden en in de hel te werpen.

a. Het land van de levenden zal voor hen noch de hunnen een plaats zijn. Als God Zijn aangezicht tegen hen stelt, zal Hij *hen* niet slechts uitroeien, maar *ook hun gedachtenis;* terwijl zij nog leven zullen zij in onbekendheid worden begraven; als zij gestorven zijn zullen zij in vergetelheid worden begraven. Hij zal hun nakomelingen uitroeien, door wie zij in gedachtenis zouden worden gehouden; Hij zal schande uitstorten over hun werken, waarin zij hebben geroemd, en voor welke zij dachten in de herinnering van de mensen te zullen voortleven. Zeker is het, dat er geen blijvende eer is, dan die van God komt.

b. Er zal een prikkel zijn in hun dood; *de boosheid zal de goddeloze doden,* vers 22. Hun dood zal ellendig zijn; dat zal hij gewis zijn, al zouden zij ook op een donzen bed of op een bed van eer sterven. Voor hen is er in de dood een vloek, en is hij de koning van de verschrikking, voor hen is hij kwaad, niets dan kwaad. Dr. Hammond heeft zeer juist opgemerkt dat de boosheid hier, die de goddeloze doodt, hetzelfde woord is in het enkelvoud, dat in vers 20 is gebruikt voor de tegenspoeden van de rechtvaardigen, om te kennen te geven dat godvruchtige mensen vele benauwdheden hebben, maar dat zij hun geen kwaad doen, doch meewerken hun ten goede, want God zal hen uit die allen redden, terwijl goddelozen minder benauwdheden hebben, minder tegenspoeden, misschien hebben zij er slechts één, maar die één kan blijken hun verderf te zijn. Een tegenspoed, waarin een vloek is, doodt en brengt verderf aan, maar vele tegenspoeden met een zegen erin, zijn onschadelijk, ja meer, zij brengen gewin.

c. Verwoesting zal hun eeuwig deel wezen; zij, die zelf goddeloos zijn, haten dikwijls de rechtvaardigen, koesteren een onverzoenlijke vijandschap tegen hen en hun gerechtigheid; maar zij zullen verwoest worden, zullen schuldig worden verklaard, voor altijd door God worden verlaten en door alle goede engelen en mensen; en die dit zijn, zijn wel in waarheid verlaten

2. Maar *zegt de rechtvaardige dat het hem welgaan zal;* alle godvruchtigen zijn onder Gods bijzondere gunst en bescherming. Dit wordt ons hier onder grote verscheidenheid van voorbeelden en uitdrukkingen verzekerd.

A. Zij zijn zeker van een antwoord van vrede op hun gebed. Gods volk is een biddend volk, zij roepen in het gebed, hetgeen grote aandrang te kennen geeft; maar doen zij het met goed gevolg ? *Ja.*

a. God neemt kennis van hetgeen wij zeggen, vers 18 Zij *roepen, en de Heere hoort* hen, hoort hen zo, dat het blijkt, dat Hij acht op hen slaat. *Zijn oren Zijn open tot hun geroep,* tot hun gebeden,

om ze allen te ontvangen, ze geredelijk en met welbehagen te ontvangen. Hoewel Hij een God was, die het gebed hoort, van dat de mensen de naam des Heren begonnen aan te roepen, is Zijn oor toch niet *zwaar* geworden. Er is geen redekunst, niets bekoorlijks in een roepen, maar Gods oor is er open voor, zoals het oor van de zorgzame moeder voor het schreien van haar zuigeling, waarvan een ander geen nota zou nemen; *de rechtvaardigere roepen, en de Heere hoort,* vers 18 Dit duidt aan dat het de vaste gewoonte is van godvruchtige mensen, om tot God te roepen als zij in benauwdheid zijn, en het is hun voortdurende, blijvende vertroosting, dat God hen hoort.

B. Hij neemt niet alleen kennis van wat wij zeggen, maar is tot onze hulp gereed vers 19 *De Heere is nabij de gebrokenen van harte, en Hij behoudt de verslagenen van geest.* Het is de hoedanigheid van de rechtvaardigen, wier gebeden God wil horen, dat zij gebroken van hart en verslagen van geest zijn; dat is: zij zijn verootmoedigd om de zonde, ontledigd van zichzelf, zij zijn gering in hun eigen ogen en hebben geen vertrouwen in hun eigen verdienste en genoegzaamheid maar alleen in God. Zij, die aldus zijn, hebben God nabij hen, om hen te vertroosten en te ondersteunen, opdat hun geest niet meer verbroken zal zijn dan goed is en hun anders zou falen. Zie Jesaja 57:15 Hoewel God hoog is en in de hoogte woont, is Hij toch hun nabij, die van een verslagen geest zijn, Zijn gunst weten te waarderen, en Hij zal er hen voor behoeden om te bezwijken onder hun last.

C. Zij zijn onder de bijzondere bescherming van de Goddelijke regering, vers *21 Hij behoedt al zijn beenderen,* niet alleen zijn ziel, maar zijn lichaam, niet slechts zijn lichaam in het algemeen, meer ieder been ervan, *niet een van die wordt gebroken.* Hij, die een verbroken hart heeft, zal geen gebroken beenderen hebben, want David zelf had bevonden dat, toen hij een verslagen hart had, de beenderen, die God verbrijzeld had, zich konden verheugen, Psalm 51:10, Men zou niet verwachten hier iets betreffende Christus te vinden, en toch wordt deze Schrift gezegd vervuld te zijn in Hem, Johannes 19:36, toen de krijgsknechten de benen braken van de twee moordenaars, die met Hem gekruisigd waren, maar de Zijne niet braken, daar zij onder de bijzondere bescherming waren van deze belofte, zowel als die van het type, namelijk het paaslam, *geen been van hem zal verbroken worden;* de beloften vervuld zijnde aan Christus, zijn zij door Hem vast gezet. Hieruit volgt nu niet dat een Godvruchtige geen gebroken beenderen kan hebben, maar door de waakzame voorzienigheid Gods over hem, wordt dit dikwijls wonderbaarlijk voorkomen, en de bewaring van zijn beenderen is het gevolg van deze belofte, indien hij een gebroken been heeft, zal het vroeg of laat worden genezen, op zijn laatst in de opstanding, wanneer hetgeen gezaaid is in zwakheid, opgewekt zal worden in kracht.

D. *Ze* zijn verlost uit hun benauwdheid of zullen er uit verlost worden.

a. Er wordt verondersteld dat zij hun deel hebben van tegenspoed in deze wereld, misschien wel een groter deel dan anderen. In de wereld zullen ze verdrukking hebben, opdat zij leren zich schikken naar de wil van God en het voorbeeld van Christus, vers *20 Vele Zijn de tegenspoeden van de rechtvaardigen,* getuige David en zijn lijden Psalm 132:1 Er zich er, die hen haten, vers 22 en deze zijn er voortdurend op uit om hun leed te doen, hun God heeft hen lief, en daarom kastijdt Hij hen, zodat tussen de barmhartigheid van de hemel en de boosheid van de hel, de beproevingen van de rechtvaardigen wel vele moeten zijn.

b. God heeft hun verlossing op zich genomen, Hij *redt hen uit al hun benauwdheden* vers 18, 20 Hij behoudt hen, vers 19, zodat zij wel in tegenspoed of benauwdheid kunnen komen, maar het zal hun verderf niet wezen. Deze belofte van hun redding wordt verklaard vers 23 Welk leed hen ook moge treffen:

Ten eerste. Het zal hun beter deel niet schaden. "De Heere verlost de ziel van Zijn knechten uit de macht van het dodenrijk," Psalm 49:16, en van de prikkel van iedere beproeving. Hij bewaart hen er voor om te zondigen in hun beproeving, hetgeen het enige is, dat hun kwaad zou doen; en bewaart hen voor wanhoop en om hun ziel niet in hun lijdzaamheid te kunnen bezitten.

Ten tweede. Zij zullen hun eeuwige zaligheid niet in de weg staan. *Geen van hen, die op Hem vertrouwen, zal verlaten worden,* vers 23 Zij zullen niet zonder troost zijn, want zij zullen niet afgesneden worden van hun gemeenschap met God. Niemand is verlaten dan hij, wie God verlaten heeft, en ook is niemand verloren voor hij in de hel is. Zij, die Gods getrouwe dienstknechten zijn, die het tot hun zorg maken om Hem te behagen, en tot hun levenswerk om Hem te eren, en dit doende op Hem vertrouwen, om hen te beschermen en te betonen, en zich met goede gedachten van Hem aan Hem overgeven, hebben reden om gerust te zijn onder alles wat hun kan overkomen, want zij zijn veilig en zullen zalig wezen.

Laat ons bij het zingen van deze verzen, bevestigd zijn in onze keus van de wegen Gods; laat ons opgewekt wezen tot Zijn dienst en grotelijks bemoedigd zijn, door de verzekeringen, die Hij heeft gegeven van Zijn bijzondere zorg over allen, die Hem getrouwelijk aankleven.

PSALM 35

1 Een psalm van David. Twist, HEERE! met mijn twisters; strijd met mijn bestrijders.
2 Grijp het schild en de rondas, en sta op tot mijn hulp.
3 En breng de spies voort, en sluit den weg toe, mijn vervolgers tegemoet; zeg tot mijn ziel: Ik ben uw Heil.
4 Laat hen beschaamd en te schande worden, die mijn ziel zoeken; laat hen achterwaarts gedreven en schaamrood worden, die kwaad tegen mij bedenken.
5 Laat hen worden als kaf voor den wind, en de Engel des HEEREN drijve hen weg.
6 Hun weg zij duister en gans slibberig; en de Engel des HEEREN vervolge hen.
7 Want zij hebben zonder oorzaak de groeve van hun net voor mij verborgen; zij hebben zonder oorzaak gegraven voor mijn ziel.
8 De verwoesting overkome hem, dat hij het niet wete, en zijn net, dat hij verborgen heeft, vange hemzelven; hij valle daarin met verwoesting.
9 Zo zal mijn ziel zich verheugen in den HEERE; zij zal vrolijk zijn in Zijn heil.
10 Al mijn beenderen zullen zeggen: HEERE, wie is U gelijk! U, Die den ellendige redt van dien, die sterker is dan hij, en den ellendige en nooddruftige van zijn berover.
11 Wrevelige getuigen staan er op; hetgeen ik niet weet, eisen zij van mij.
12 Zij vergelden mij kwaad voor goed, de beroving mijner ziel.
13 Mij aangaande daarentegen, als zij krank waren, was een zak mijn kleed; ik kwelde mijn ziel met vasten, en mijn gebed keerde weder in mijn boezem.
14 Ik ging steeds, alsof het een vriend, alsof het mij een broeder geweest ware; ik ging gebukt in het zwart, als een, die over zijn moeder treurt.
15 Maar als ik hinkte, waren zij verblijd, en verzamelden zich; zij verzamelden zich tot mij als geslagenen, en ik merkte niets; zij scheurden hun klederen, en zwegen niet stil.
16 Onder de huichelende spotachtige tafelbroeders knersten zij over mij met hun tanden.
17 HEERE! hoe lang zult Gij toezien? Breng mijn ziel weder van hunlieder verwoestingen, mijn eenzame van de jonge leeuwen.
18 Zo zal ik U loven in de grote gemeente; onder machtig veel volks zal ik U prijzen.
19 Laat hen zich niet verblijden over mij, die mij om valse oorzaken vijanden zijn; noch wenken met de ogen, die mij zonder oorzaak haten.
20 Want zij spreken niet van vrede, maar zij bedenken bedriegelijke zaken tegen de stillen in het land.
21 En zij sperren hun mond wijd op tegen mij; zij zeggen: Ha, ha, ons oog heeft het gezien!
22 HEERE! Gij hebt het gezien, zwijg niet; HEERE! wees niet verre van mij.
23 Ontwaak en word wakker tot mijn recht; mijn God en HEERE! tot mijn twistzaak.
24 Doe mij recht naar Uw gerechtigheid, HEERE, mijn God! en laat hen zich over mij niet verblijden.
25 Laat hen niet zeggen in hun hart: Heah, onze ziel! laat hen niet zeggen: Wij hebben hem verslonden!
26 Laat hen beschaamd en te zamen schaamrood worden, die zich in mijn kwaad verblijden; laat hen met schaamte en schande bekleed worden, die zich tegen mij groot maken.
27 Laat hen vrolijk zingen en verblijd zijn, die lust hebben tot mijn gerechtigheid; en laat hen geduriglijk zeggen: Groot gemaakt zij de HEERE, Die lust heeft tot den vrede Zijns knechts!
28 Zo zal mijn tong vermelden Uw gerechtigheid, en Uw lof den gansen dag.

In deze psalm beroept David zich op de rechtvaardige Rechter van hemel en aarde tegen zijn vijanden, die hem haatten en vervolgden. Men veronderstelt dat Saul en zijn aanhangers de personen zijn, die bedoeld worden, want met hen had hij het meest te worstelen.

I. Hij klaagt bij God over het kwaad, dat zij hem deden; zij streden met hem, twistten met hem, vers 1, vervolgden hem, vers 3, zochten zijn verderf, vers 4, 7, beschuldigden hem valselijk, vers 11, mishandelden hem, vers 15, 16, alsmede al zijn vrienden en juichten over hem, vers 21, 25, 26.

II. Hij pleit op zijn onschuld, zegt dat hij hun geen aanstoot heeft gegeven, vers 7, 19, maar er zich integendeel op had toegelegd om hun wel te doen, vers 12, 14.

III. Hij bidt God hem te beschermen en te verlossen, en voor hem te verschijnen, vers 1, 2; hem te vertroosten, vers 3, hem nabij te zijn en hem te redden, vers 17, 22, zijn zaak te bepleiten, vers 23, 24, al de plannen van zijn vijanden tegen hem te verijdelen, vers 3, 4, hen teleur te stellen in hun verwachting van zijn val, vers 19, Zij, 26, en eindelijk: al zijn vrienden te steunen en hen te bemoedigen, vers 27

IV. Hij profeteert de verwoesting van zijn vervolgers, vers 4-6, 8.

V. Hij belooft zich dat hij betere dagen zien zal, vers 9,10. en belooft God dat hij dan tot Hem zal gaan met zijn lof, vers 18, Bij het zingen en biddend overdenken van deze psalm moeten wij wel toezien en er ons voor wachten om hem toe te passen op enigerlei gemelijken twist of vijandschap van onszelf, of er enigerlei liefdeloze wraakgierige gevoelens mee uit te drukken wegens leed of beledigingen, ons aangedaan, want Christus heeft ons geleerd onze vijanden te vergeven, en niet tegen hen, maar voor hen te bidden, zoals Hij gedaan heeft; maar:

I. Wij moeten ons vertroosten met het getuigenis van ons geweten betreffende onze onschuld in betrekking tot hen, die op enigerlei wijze schadelijk voor ons zijn, en met de hoop dat God op Zijn eigen wijze en Zijn eigen tijd recht doen zal, en ons intussen zal ondersteunen,

II Wij behoren hem toe te passen op de openbare vijanden van Christus en Zijn koninkrijk, afgeschaduwd door David en zijn koninkrijk; toornig te zijn op de beledigingen die Christus' eer worden aangedaan; tot God te bidden om de rechtvaardige zaak van het Christendom en van ernstige Godsvrucht te bepleiten, en te geloven dat God te bestemder tijd Zijn naam zal verheerlijken in het verderf van de onverzoenlijke vijanden van Zijn kerk, die zich niet willen bekeren ten einde Hem eer te geven.

Psalm 35:1-10

In deze verzen zien wij:

I. Hoe David zijn zaak voorstelt aan God, de rusteloze woede en boosaardigheid voorstelt van zijn vervolgers, hij was Gods dienstknecht bepaaldelijk door Hem aangesteld om te zijn wat hij was; hij volgde Zijn leiding en streefde naar Zijn eer in de weg van zich plicht, had, zoals Paulus zegt, *met alle goed geweten voor God gewandeld tot op deze dag;* en toch waren er, die met hem twistten, die alles deden wat zij konden om zijn verhoging tegen te staan, en allen invloed die zij hadden, tegen hem gebruikten; zij streden tegen hem, vers 1; ondermijnden hem niet slechts in het verborgene, maar kwamen openlijk uit voor hun tegenstaan van hem, en legden het er op toe om hem alle mogelijke kwaad te doen. Zij vervolgden hem met onvermoeide vijandschap, *zochten zijn ziel,* vers 4 dat is: zijn leven; met niets minder kon hun bloeddorstig gemoed zich tevreden stellen; zij legden het er op toe om zijn geest te ontrusten, hem in wanorde te brengen. Het was geen plotseling opgekomen hartstocht, die zij tegen hem koesterden maar ingewortelde boosaardigheid; zij beraamden zijn nadeel; zij raadpleegden met elkaar, stelden hun vernuft tewerk, niet alleen om hem onheil te berokkenen, maar om wegen en middelen te bedenken om hem in het verderf te storten. Zij behandelden hem, die de grootste zegen was van zijn land, alsof hij er de vloek en de plaag van was, zij maakten jacht op hem als op een gevaarlijk roofdier; zij groeven een kuil voor hem en legden er een net in, teneinde hem in hun macht te krijgen, vers 7 Zij gaven zich zeer veel moeite om hem te vervolgen, want zij maakten een groeve voor hem, vers 7, en zeer geheimzinnig en listig waren zij in het beramen van hun plannen; de oude slang leerde hen arglistigheid; zij verborgen hun net voor David en zijn vrienden, maar tevergeefs, want zij konden het niet verbergen voor God. *Eindelijk,* hij vond dat hij niet tegen hen was opgewassen. Zijn vijand, Saul vooral, was hem te sterk, vers 10, want hij had het leger tot zijn dienst en onder zijn bevelen, matigde zich aan om voor zich alleen de macht te hebben om wetten te maken en recht te spreken, beschuldigde en veroordeelde wie hem goeddocht; hij voerde geen scepter, maar een werpspies, om naar ieder te werpen, die hem in de weg stond. Zodanig was de wijze van de koning, en allen, die hem omringden, waren genoodzaakt te doen wat hij hun gebood, of het recht of onrecht was. Des konings woord is wet, alles geschiedde met trotse aanmatiging; hij heeft akkers en wijngaarden tot zijn beschikking, kan wie hij wil bevorderen en verhogen, 1 Samuel 22:7 Maar David is arm en nooddruftig, heeft niets om er zich vrienden door te maken en daarom heeft hij ook niemand die voor hem opkomt, behalve enige mannen in berooider toestand, zoals wij zeggen, 1 Samuel 22:2, geen wonder dus dat Saul hem van het weinige, dat hij verkregen had, beroofde en zijn invloed teloor ging. Als de koningen van de aarde zich stellen tegen de Heere en Zijn Gezalfde, wie kan dan tegen hen strijden? Het is niets nieuws, dat de rechtvaardigste mensen en de rechtvaardigste zaak veel machtige en boosaardige vijanden hebben; met Christus zelf werd getwist en gestreden, er is strijd gevoerd tegen het heilig zaad; en wij moeten ons daarover niet verwonderen, het is de vrucht van de oude vijandschap tussen het zaad van de slang en het zaad van de vrouw.

II. Zijn beroep op God betreffende zijn oprechtheid en de rechtvaardigheid van zijn zaak. Indien een medeonderdaan hem had verongelijkt, hij zou een beroep hebben kunnen doen op zijn vorst, zoals Paulus zich op de keizer beroepen heeft, maar als zijn vorst hem onrecht deed, beriep hij zich op God, die vorst en rechter is van de koningen van de aarde. *Pleit mijn rechtszaak, o Heere,* vers 1 Een rechtvaardige zaak kan met de grootst mogelijke voldoening de rechtvaardige God voorgelegd worden, opdat Hij er uitspraak in doe, want Hij kent er de omstandigheden van, is volkomen

onpartijdig, kent geen aanzien des persoons. God wist dat zij zonder oorzaak zijn vijanden waren en zonder oorzaak kuilen voor hem hadden gegraven, vers 7 Het zal, als de mensen ons onrecht doen, ons ter vertroosting wezen, indien ons geweten voor ons getuigt dat wij hun geen onrecht gedaan hebben. Zo was het met Paulus: "De Joden heb ik geen onrecht gedaan" Handelingen 25:10 Wij zijn geneigd onze verstoordheid wegens het kwaad, dat de mensen ons doen, te verontschuldigen met te zeggen dat wij er hun nooit reden voor gegeven hebben terwijl dit juist meer dan iets anders er ons rustig en kalm onder moest houden, omdat wij dan met volle zekerheid kunnen verwachten dat God onze twistzaak zal twisten.

III. Zijn gebed tot God, om in deze beproeving voor hem en aan hem te verschijnen.

1. *Voor* hem. Hij bidt dat God zal strijden tegen zijn vijanden, teneinde hun de macht te benomen om hem kwaad te doen en hun plannen tegen hem zal verijdelen, vers 1, dat Hij schild en rondas zal grijpen, want de Heere is een krijgsman, Exodus 15:3, en zal opstaan tot zijn hulp, vers 2, want hij; had weinigen, die konden opstaan voor hem, en al zou hij er ook nog zo velen gehad hebben, zij zouden hem, zonder God, tot niets nut zijn geweest. Hij bidt dat God hun weg toe zal sluiten, opdat zij hem niet zouden kunnen achterhalen als hij voor hen vluchtte. Dit gebed mogen wij bidden tegen onze vervolgers, dat God hen zal terughouden, hun weg zal versperren.

2. Aan hem. *"Zeg tot mijne ziel: Ik ben uw heil,* laat mij onder mijn uitwendige beproeving innerlijke vertroosting hebben, om mijn ziel te ondersteunen. Laat God mijn heil zijn, niet slechts mijn redder uit mijn tegenwoordige benauwdheid, maar mijn eeuwig heil; laat mij niet slechts de verlossing hebben, waarvan Hij de werker is, maar het heil dat bestaat in Zijn gunst. En laat mij het weten, laat mij er de troostrijke verzekering van hebben in mijn eigen gemoed." Indien God door Zijn Geest getuigt met onze geest dat Hij ons heil is, dan hebben wij genoeg, dan behoeven wij niets meer te begeren om ons gelukkig te maken en dit is een krachtige steun als de mensen ons vervolgen. Indien God onze vriend is, dan doet het er niet toe wie onze vijand is.

IV. Zijn uitzicht op de verwoesting van zijn vijanden, waar hij om bidt, niet in boosaardigheid of wraakzucht, wij hebben gezien hoe geduldig hij het vloeken van Simei **:** gedragen heeft: *Laat hem vloeken, want de Heere toch heeft tot hem gezegd: Vloek David;* en wij kunnen niet veronderstellen dat hij die zo zachtmoedig was in zijn wandel, lucht zou geven aan drift of hartstocht in zijn gebeden; maar door de geest van de profetie voorzegt hij het rechtvaardig oordeel Gods, dat over hen zal komen wegens hun goddeloosheid en boosaardigheid, hun wreedheid en trouweloosheid en inzonderheid hun vijandschap tegen de raad Gods, de belangen van de Godsdienst, en de reformatie, waarvan zij wisten dat David, zo hij ooit de macht in handen had, het werktuig zou zijn. Zij schenen verhard te zijn in hun zonden, tot het getal te behoren van hen, die zondigen tot de dood en voor wie niet gebeden moet worden, Jeremia 7:16, 11:14; 14:11, 1 Johannes 5:1-6. - Wat Saul zelf betrof David wist waarschijnlijk dat God hem verworpen had en aan Samuel had verboden leed om hem te dragen, 1 Samuel 16:1. En deze voorzeggingen zien verder en duiden het oordeel aan over de vijanden van Christus en Zijn koninkrijk, zoals blijkt uit een vergelijking met Romeinen 11:9, 10. Hier bidt hij:

1. Tegen zijn vele vijanden, vers 4-6 *Laaf hen beschaamd worden,* enz. Of, zoals Dr. Hammond het leest: Zij *zullen beschaamd worden, zij zullen achterwaarts gedreven worden.* Dit kan opgevat worden als een gebed om hun bekering, want alle boetvaardigen worden beschaamd om

hun zonde en ervan achterwaarts gedreven. Of, indien zij niet tot berouw en bekering worden gebracht, dat zij dan verslagen en teleurgesteld zullen worden in hun plannen tegen hem, en aldus te schande worden gemaakt. Maar al zouden zij ook tot op zekere hoogte de overhand hebben, dan voorziet hij dat dit toch op hun verderf zal uitlopen; zij zullen als kaf zijn voor de wind; zo onmachtig zullen de goddelozen zijn om te bestaan voor het oordeel Gods, en zo zeker zullen zij er door weggedreven worden, Psalm 1:4 "Hun weg zal duister en slibberig zijn" duisternis en slibberigheden, zo is het in de grondtekst. Zo is ook de weg van de zondaars, want zij wandelen in de duisternis en in voortdurend gevaar om in zonde te vallen, in de hel te vallen, en zo zal het ten laatste ook zijn, want "hunlieder voet zal wankelen," Deuteronomium 32:35 Maar dit is er nog het ergste niet van: zelfs kaf voor de wind kan nog tegengehouden worden en een plaats van de ruste vinden, en, hoewel de weg duister en slibberig is, is het toch mogelijk dat de mens er op staande blijft; maar hier wordt voorzegd dat de engel des Heren hen zal wegdrijven, vers 5, zodat zij geen rust zullen vinden; hen zal vervolgen vers 6, zodat zij bij geen mogelijkheid aan de kuil des verderfs kunnen ontkomen. Gelijk Gods engelen zich legeren rondom degenen, die Hem vrezen, zo legeren zij zich tegen hen die tegen Hem strijden. Zij zijn de dienaren van Zijn gerechtigheid, zowel als van Zijn barmhartigheid. Zij, die God tot hun vijand maken, maken ook al Gods heilige engelen tot hun vijanden.

2. Hij bidt tegen zijn ene, machtige vijand, vers 8 *De verwoesting overkome hem.* Het is waarschijnlijk dat hij Saul bedoelt, die strikken voor hem spande en het toelegde op zijn verderf. David deed de gelofte dat hij zijn hand niet aan hem leggen zal, hij wilde geen rechter zijn in zijn eigen zaak, maar terzelfder tijd voorzegt hij dat "de Heere hem zal slaan," 1 Samuel 26:10; en hier, dat het net, dat hij verborgen heeft, hemzelf zal vangen, en dat hij *daarin zal vallen met verwoesting,* hetgeen op treffende wijze vervuld werd in Saul, die een complot had beraamd om David "te vellen door de hand van de Filistijnen," 1 Samuel 18:25 Dat was het net, dat hij voor hem verborgen had, onder voorwendsel van hem eer aan te doen en in datzelfde net werd hij zelf gevangen want toen zijn dag om te vallen was gekomen, viel hij door de hand van de Filistijnen.

V. Zijn uitzicht op zijn eigen bevrijding, waaraan hij, zijn zaak aan God hebbende overgegeven, niet twijfelde, vers 9, 10

1. Hij hoopte er de vertroosting van te hebben; "*mijn ziel zal zich verheugen,* niet in mijne rust en veiligheid, maar in *de Heere* en in Zijn gunst, in Zijn belofte en in Zijn heil, overeenkomstig Zijn belofte." Blijdschap in God en Zijn heil is de enig ware, voldoening schenkende blijdschap. Zij, wier ziel bedroefd is in de Heere, die zaaien in tranen en droefheid hebben naar God, behoeven er niet aan te twijfelen dat te bestemder tijd hun ziel zich zal verheugen in de Heere, want blijdschap is voor hen gezaaid, en zij zullen ten laatste *ingaan in de vreugde van hun Heere.*

2. Hij beloofde dat God er dan de eer van zal ontvangen, vers 10. *Al mijne beenderen zullen zeggen: Heere, wie is U gelijk?*

a Hij zal God loven niet de gehele mens, met al wat binnen in hem is, en met al de kracht en de vermogens van zijn ziel, aangeduid door zijn beenderen, die binnen in het lichaam zijn en er de kracht van uitmaken.

b. Hij zal Hem loven als gadeloos, ongeëvenaard in volmaaktheid. Wij kunnen niet uitdrukken hoe groot en goed God is, en daarom moeten wij Hem loven als weergaloos. *Heere, wie is U gelijk?*

Er is geen andere zodanige beschermer van de verdrukte onschuld, geen zodanige straffer van juichende tirannie. De formering van onze beenderen, zo wondervol, zo kunstig, Prediker 11:5, Psalm 139:16, het nut onzer beenderen en hun bewaring, en inzonderheid het leven dat bij de opstanding in de dorre beenderen geblazen zal worden en ze zal doen groeien als het tere gras, verplichten ieder been in ons lichaam om, indien het kon spreken, te zeggen: *Heere, wie is U gelijk?* en gewillig te zijn tot alle dienst en lijden voor Hem.

Psalm 35:11-16

Twee zeer goddeloze dingen legt David hier zijn vijanden ten laste, om zijn beroep op God tegen hen te rechtvaardigen: meineed en ondankbaarheid.

I. Meineed, vers 11 Toen Saul David in staat van beschuldiging wilde stellen wegens hoogverraad ten einde hem vogelvrij te verklaren, deed hij dit misschien met de formaliteiten van een wettige vervolging, bracht hij getuigen voor, die onder ede verklaarden hem verraderlijke woorden te hebben horen spreken, of wel dat hij zich aan openlijke daden van verraad had schuldig gemaakt; en daar hij zelf niet tegenwoordig was, om zich te zuiveren (indien hij het wel ware geweest, het zou toch niet gebaat hebben), verklaarde Saul hem voor een verrader. Hierover klaagt hij hier als over de grootst mogelijke onrechtvaardigheid. *Valse getuigen stonden er op,* vers 11 die alles wilden zweren wat men verlangde. *zij legden mij dingen ten laste, waarvan ik niets weet,* of waaraan ik ooit gedacht heb. Zie hoe de eer, de bezitting, de vrijheid en het leven zelfs van de beste mensen in de macht zijn van de slechtsten, tegen wier valse eden de onschuld zelf geen beschutting is; en hoeveel reden wij hebben om met dankbaarheid te erkennen dat God macht heeft over het geweten, zelfs van slechte mensen, waaraan wij het te danken hebben, dat er niet nog meer kwaad gedaan wordt dan er gedaan wordt. Dit onrecht, hier aan David gedaan, had zijn vervulling in de Zoon David's, tegen wie valse getuigen zijn opgestaan Mattheus 26:60 Als wij te enigertijd beschuldigd worden van hetgeen, waaraan wij onschuldig zijn, laat ons het dan niet vreemd achten, alsof ons wat nieuws overkwam, aldus hebben zij de profeten, ja zelfs de groten Profeet vervolgd.

II. Ondankbaarheid. Noem iemand ondankbaar, en gij kunt hem bij geen erger naam noemen, dit was het karakter van David's vijanden, vers 12. Zij *vergelden mij kwaad voor goed.* Zeer veel goede diensten heeft David zijn koning bewezen, getuige zijn harp, getuige Goliaths zwaard, getuigen de voorhuiden van de Filistijnen, en toch zwoer zijn koning hem de dood, en kan hij niet langer in het land blijven. Dit is *de beroving van zijn ziel;* deze lage onvriendelijke behandeling berooft hem van zijn troost, heeft hem diep gegriefd, meer dan wat het ook zij.

Ja, hij had zich niet alleen verdienstelijk gemaakt jegens het publiek, maar zelfs jegens de personen, die nu zo bitter tegen hem waren. Waarschijnlijk was het toen wel bekend wie hij bedoelde, misschien wel Saul zelf, voor wie men hem liet komen om hem te dienen, als hij droefgeestig en ziek, en aan wie hij dan goede diensten bewees door de boze geest te verdrijven, niet met zijn harp, maar met zijn gebeden. Aan de hovelingen had hij waarschijnlijk eerbied en achting betoond zolang hij aan het hof was, en deze waren nu meer dan alle anderen beledigend voor hem. Hierin was hij een type van Christus, jegens wie deze boze wereld zeer ondankbaar was, Johannes 10:32, "Ik heb u vele treffelijke werken getoond van Mijn Vader, om welk van die stenigt gij Mij?" David toont hier aan:

1. Met hoeveel tere, hartelijke liefde hij zich jegens hen gedragen had in hun beproeving, vers 13, 14 *Als zij ziek waren.* Zelfs de paleizen en hoven van vorsten zijn niet vrijgesteld van het rechtsgebied van de dood en de bezoeking van ziekte. Wanneer nu deze lieden ziek waren:

a. Treurde David om hen, had hij medegevoel met hen in hun smart. Zij waren niet aan hem verwant, hij had geen verplichting aan hen; hun dood zou voor hem geen verlies zijn, misschien zou hij er eerder door winnen, en toch gedroeg hij zich, alsof zij zijn naaste bloedverwanten waren uit

zuiver medelijden en menselijkheid. David was een krijgsman, had een kloekmoedige aard, en toch was hij zo gevoelig voor de indrukken van de sympathie, vergat hij de dapperheid van de held, en scheen een en al liefde en medelijden; het was een zeldzame vereniging van stoutheid en tederheid, van moed en mededogen in hetzelfde gemoed.

Merk op: hij treurde als over een broeder, of een moeder, hetgeen aanduidt dat het ons wel betaamt om de ziekte, de smart of de dood van onze naaste bloedverwanten te betreuren, er smart over te gevoelen in ons hart. Zij, die dat niet doen, worden terecht geschandmerkt als zijnde zonder natuurlijke liefde.

b. Hij bad voor hem; hij toonde niet slechts de tere genegenheid van een mens, maar de Godvruchtige liefde van een heilige. Hij was bezorgd voor hun kostelijke ziel, en daar hij hen op geen andere wijze kon helpen, hielp hij hen met zijn gebeden tot God om genade en barmhartigheid; en de gebeden van een man, die zoveel invloed had in de hemel, waren van grotere waarde dan zij misschien wisten of beseften. Met zijn gebeden liet hij verootmoediging gepaard gaan, hij kwelde zijn ziel met vasten bekleedde zich met een zak, om aldus uitdrukking te geven aan zijn smart niet alleen over hun beproeving, maar over hun zonde, want dit was de wijze van doen van een boetvaardige. Wij moeten treuren over de zonden van hen, die er zelf niet over treuren. Zijn vasten zette ook kracht bij aan zijn gebed en was een uitdrukking van zijn vurigheid van geest zodat hij tijd noch lust had om te eten. *Mijn gebed keerde weer in mijn boezem; ik* had de vertroosting van mijn plicht gedaan te hebben en mijn hartelijke liefde voor hen getoond te hebben, ofschoon ik hen er niet door kon winnen voor mij, hen daardoor niet tot mijn vrienden kon maken. Wij zullen niets verliezen door de goede diensten, die wij aan anderen gedaan hebben, want onze roem zal deze zijn, namelijk *de getuigenis van ons geweten.*

2. Hoe laaghartig en onbeschaamd en met wat ruwe vijandschap zij zich tegen hem gedroegen, vers 15, vers 16

a. Als ik hinkte waren zij verblijd. Als hij onder het misnoegen was van Saul, van het *hof* was verbannen, als een misdadiger werd vervolgd, dan waren zij blij, zij verheugden zich in zijn leed en kwamen bijeen op hun dronkemanspartijen om zich en elkaar vrolijk te maken over de ongenade, waarin deze grote gunsteling was gevallen. Wel mocht hij hen *verworpelingen,* verachtelijke lieden noemen, vers 15, want niets kon meer laag of gemeen zijn, dan om te juichen in de val van een man van zo onbevlekte eer en uitnemende deugd. Maar dit was nog niet alles. Zij scheurden hem verscheurden onbarmhartig zijn goede naam zeiden alle mogelijke kwaad van hem en wierpen al de smaad op hem, die hun gevloekt vernuft slechts kon bedenken.

b. Zij *knarsen met hun tanden over mij* ; spraken nooit anders dan met de heftigste toorn over hem, alsof zij, indien zij konden, hem opgegeten zouden hebben. Onder de huichelachtige, spotachtige tafelbroeders was David het onderwerp van de gesprekken, zij bespotten en beschimpten hem. Dat is dikwijls het harde lot geweest van de beste mensen. De apostelen zijn een schouwspel geworden van de wereld. David werd met kwaadwilligheid aangezien om geen andere reden, dan omdat hij door het volk geliefkoosd werd. Het is een kwelling des geestes, dat *zelfs een recht werk de mens nijd aanbrengt van zijn naaste,* Prediker 4:4; en wie "zal voor jaloersheid bestaan?" Spreuken 27:4

Psalm 35:17-28

In deze verzen

I. Beschrijft David evenals tevoren de grote onrechtvaardigheid, boosaardigheid en onbeschoftheid van zijn vervolgers, er op pleitende bij God als een reden, waarom Hij hem tegen hen zal beschermen en verschijnen zal tegen hen.

1. Zij waren zeer onrechtvaardig, ten onrechte waren zij zijn vijanden, want hij had hun geen kwaad gedaan, *zij haatten hem zonder oorzaak; ja* meer, zij haatten hem om hetgeen waarvoor zij hem veeleer hadden moeten liefhebben en eren. Dit wordt aangehaald met toepassing op Christus en wordt gezegd in Hem vervuld te zijn, Johannes 15:25. " Zij hebben Mij zonder oorzaak gehaat."

2. Zij waren zeer ruw; zij konden het niet van zich verkrijgen hem de gewone burgerlijke beleefdheid te bewijzen, zij *spreken niet van vrede;* als zij hem ontmoetten, waren zij niet welgemanierd genoeg om hem te groeten, zoals de broeders van Jozef, die "hem niet vredig konden toespreken," Genesis 37:4

3. Zij zijn zeer trots en minachtend, vers 21 *Zij sperren hen mond wijd op tegen mij;* zij juichten, klapten in de handen, toen zij zijn nood zagen, zij jouwden hem uit toen hij genoodzaakt was het hof te verlaten: "Ha, ha! dit is de dag, die wij verlangden te zien."

4. Zij waren zeer wreed en laag, want zij vertraden hem toen hij gevallen was, verheugden zich in zijn leed en "maakten zich groot tegen hem," vers 26, *Turba Hemi sequitur fortunam, ut semper, et odit damnatos*. Het Romeinse gepeupel, dat met *iedere wending van de fortuin van mening verandert, zal altijd de gevallenen verafschuwen*. Zo heeft ook het volk de schare, toen de oversten de Zoon David's hadden terneer geworpen, geroepen: *Kruis hem; kruis hem!*

5. Zij stelden zich tegen alle sobere, goede lieden, die David aankleefden, vers 20. Zij *bedenken bedrieglijke zaken* om *de stillen in het land* te verstrikken en te verderven. Het is de aard van de Godvruchtigen, dat zij de stillen in het land zijn, dat zij leven in gehoorzame onderworpenheid aan regering en regeerders in de Heere, en dat zij, zoveel in hen is, vrede houden met alle mensen al worden zij ook nog zo verkeerd voorgesteld als vijanden van de keizer en schadelijk voor koningen en landschappen. "Ik ben vreedzaam," Psalm 120:7 Hoewel het volk van God een stil en rustig volk is, zij leggen er zich op toe om dit te zijn, was het toch het gewone doen van hun vijanden om bedrieglijke zaken tegen hen te bedenken. Van alle helse kunstgrepen van boosaardigheid en leugen wordt gebruik gemaakt om hen hatelijk en verachtelijk te maken; hun woorden en daden worden verkeerd uitgelegd, zelfs hetgeen zij verafschuwen wordt hun toegeschreven; wetten worden gemaakt om hen te verstrikken, Daniël 6:4 en verder.; en dat alles om hen te verderven en uit te roeien. Zij, die David haatten, verachtten hem in hun ogen, evenals Haman, om aan David alleen de hand te leggen, maar wilden al de Godvruchtigen in het land met hen ten val brengen.

II. Hij doet een beroep op God tegen hen *op God, van wie de wraak is,* hij beroept zich op Zijn kennis, vers *22 Heere, Gij hebt het gezien.* Zij hadden hem valselijk beschuldigd maar God, die alle dingen weet, weet dat hij hen niet valselijk heeft beschuldigd, hen niet erger had voorgesteld dan zij wezenlijk waren. Zij hadden zeer in het geheim hun plan tegen hem beraamd, vers 15 *"Ik merkte*

het niet dan lang daarna, toen zij er zich op beroemden, maar Uw oog was op hen in hun geheime beraadslagingen en Gij zijt getuige van alles wat zij tegen mij gezegd en gedaan hebben tegen mij en tegen Uw volk." Hij doet een beroep op Gods gerechtigheid: *Ontwaak, word wakker tot mijn recht tot mijn twistzaak,* en laat haar voor Uw rechterstoel worden gehoord en onderzocht, vers 23 *Doe mij recht naar Uw gerechtigheid, Heere, mijn God,* vers 24 *spreek naar Uw gerechtigheid Uw* oordeel uit over dit beroep, naar de gerechtigheid van Uw wezen en Uw regering." Zie dit verklaard door Salomo, 1 Koningen 8:31, 32 Als er een beroep op U wordt gedaan, *hoor Gij dan in de hemel, en doe, en richt Uw knechten, veroordelende de ongerechtige en rechtvaardigende de gerechtige.*

III. Hij bidt ernstig tot God om genadig te verschijnen voor hem en zijn vrienden, tegen zijn en hun vijanden, zodat door Zijn voorzienigheid die worsteling uitlope tot eer en vertroosting van David en tot schuldigverklaring en beschaming van zijn vervolgers.

1. Hij bidt dat God handelend voor hem zal optreden, en niet als een toeschouwer zal blijven staan, vers 17 *"Heere, hoelang zult Gij toezien?* Hoelang zult Gij de goddeloosheid van de goddelozen oogluikend toelaten? Red mijn ziel van het verderf, dat zij tegen mij beramen, mijn eenzame, mijn enige, van de jonge leeuwen. Mijn ziel is mijn enige, zoveel te grotere schande zou het dus in mij zijn indien ik haar veronachtzaamde, en zoveel groter zou het verlies zijn indien ik haar verloor, zij is mijn enige en daarom behoort zij mijn lieveling te zijn, behoort zij bijzonder beschermd en verzorgd te worden. Het is mijn ziel, die in gevaar is; Heere, red haar, zij behoort in zeer bijzondere zin aan de Vader van de geesten, doe dus Uw recht op haar gelden, zij is de Uwe, red haar! *Heere, zwijg niet,* alsof Gij instemde met hetgeen tegen mij gedaan wordt. *Heere, wees niet verre van mij* vers 22, alsof ik een vreemde was, om wie Gij U niet bekommert, laat mij niet, zoals de verhevenen, de hoogmoedige, van verre gekend worden."

2. Hij bidt dat zijn vijanden geen oorzaak zullen hebben, om zich te verblijden, vers 19 Laat hen zich niet *over mij verblijden;* en wederom in vers 24, niet zozeer omdat het hem een vernedering zou zijn om door de verworpelingen te worden vertreden, maar omdat het Gode tot oneer zou zijn, en de smaad van zijn betrouwen op God. Het zou het hart van zijn vijanden verharden in hun goddeloosheid en hen bevestigen in hun vijandschap tegen hem, en het zou een grote ontmoediging zijn van al de vrome Joden, die de rechtvaardige zaak waren toegedaan. Hij bidt dat hij nooit in zo'n nabij een gevaar zou zijn, dat zij in hun hart konden zeggen: *Ha, ha! zo wilden wij het hebben,* vers 25, en nog minder dat hij tot zo'n uiterste gebracht zou worden, dat zij konden zeggen *Wij hebben hem verslonden,* want dan zullen ze een smaad werpen op God zelf. Maar dat zij integendeel *beschaamd en tezamen schaamrood zullen worden,* vers 26, zoals tevoren, vers 4, hij begeert dat zijn onschuld zo aan het licht mocht gebracht worden, dat zij zich moeten schamen over de laster, waarmee zij hem hadden overladen, en dat zijn invloed zo bevestigd mocht worden, dat zij beschaamd zullen worden om hun boze plannen tegen hem en hun verwachting van zijn verderf, dat zij of tot die beschaming zullen gebracht worden, die een stap zou zijn tot hun verbetering, of dat datgene hun deel zou zijn, dat hun eeuwige rampzaligheid zal uitmaken.

3. Hij bidt dat zijn vrienden reden zullen hebben om zich te verblijden en Gode eer te geven, vers 27. In weerwil van de kunstgrepen die aangewend werden om David te bekladden, hem hatelijk te maken en de mensen banger voor te maken om hem te erkennen, waren er toch sommigen, die zijn

rechtvaardige zaak voorstonden, wisten dat hem onrecht was aangedaan en hem genegenheid toedroegen. Voor deze bidt hij:

a. Dat zij zich met hem zullen verblijden. Het is voor allen, die goed zijn een groot genoegen een eerlijk man en een eerlijke zaak de overhand te zien hebben. Zij die de belangen van Gods volk van harte zijn toegedaan, lotgemeen met hen willen wezen zelfs als zij aangevallen en terneder geworpen worden, als zij worden vertreden, zullen te bestemder tijd juichen *van* vreugde en verblijd zijn, want de rechtvaardige zaak zal ten slotte een overwinnende zaak zijn.

b. Dat zij zich met hem zullen verenigen in zijn lofzeggingen: *laat hen geduriglijk zeggen: groot gemaakt zij de Heere* door ons en door anderen, *die lust heeft tot de vrede van Zijn knecht.* De grote God heeft lust tot de voorspoed van de godvruchtigen, niet slechts van zijn gezin, de kerk in het algemeen, maar van iedere afzonderlijke dienstknecht in zijn gezin; Hij heeft een welbehagen in de voorspoed beide van hun tijdelijke zaken en van hun eeuwige belangen, en Hij heeft geen welgevallen aan hun leed, want Hij bedroeft hen niet gaarne, niet van harte, en daarom behoren ook wij een welgevallen te hebben aan hun voorspoed, en hem niet te benijden. Als God in Zijn voorzienigheid Zijn welwillendheid toont voor de voorspoed van Zijn knechten en het welbehagen, dat Hij er in heeft, dan moeten wij dit denkbaar erkennen tot Zijn lof, en zeggen: *Groot gemaakt zij de Heere*.

Eindelijk. De zegen, die hij hoopte te verkrijgen op het gebed, belooft hij te zullen gebruiken met dankzegging. *"Ik zal U loven als de werker van mijn verlossing*, vers 18, en mijn *tong zal vermelden Uw gerechtigheid,* de gerechtigheid van Uw oordelen en de billijkheid van al Uw beschikkingen," en dat wel:

1. In het openbaar, als een, die er een welgevallen aan heeft om zijn verplichtingen jegens God te erkennen, zo ver was het van hem er zich voor te schamen, dat hij het doen zal in de grote gemeente, onder veel volk, opdat God er door worde geëerd, en velen er door gesticht zullen worden.

2. Geduriglijk, hij zal Gods lof vermelden *iedere dag* (zo kan het gelezen worden) en *de gehele dag,* want het is een onderwerp dat nooit uitgeput zal wezen, ja zelfs niet door de eindeloze lof van heiligen en engelen.

PSALM 36

1 Een psalm van David, den knecht des HEEREN, voor den opperzangmeester. (36:2) De overtreding des goddelozen spreekt in het binnenste van mijn hart: Er is geen vreze Gods voor zijn ogen.
2 (36:3) Want hij vleit zichzelven in zijn ogen, als men zijn ongerechtigheid bevindt, die te haten is.
3 (36:4) De woorden zijns monds zijn onrecht en bedrog; hij laat na te verstaan tot weldoen.
4 (36:5) Hij bedenkt onrecht op zijn leger; hij stelt zich op een weg, die niet goed is; het kwaad verwerpt hij niet.
5 (36:6) O HEERE! Uw goedertierenheid is tot in de hemelen; Uw waarheid tot de bovenste wolken toe.
6 (36:7) Uw gerechtigheid is als de bergen Gods, Uw oordelen zijn een grote afgrond; HEERE! Gij behoudt mensen en beesten.
7 (36:8) Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God! Dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen.
8 (36:9) Zij worden dronken van de vettigheid Uws huizes; en Gij drenkt hen uit de beek Uwer wellusten.
9 (36:10) Want bij U is de fontein des levens; in Uw licht zien wij het licht.
10 (36:11) Strek Uw goedertierenheid uit over degenen, die U kennen, en Uw gerechtigheid over de oprechten van hart.
11 (36:12) De voet der hovaardigen kome niet over mij, en de hand der goddelozen doe mij niet omzwerven.
12 (36:13) Aldaar zijn de werkers der ongerechtigheid gevallen; zij zijn nedergestoten, en kunnen niet weder opstaan.

Het is niet zeker wanneer en bij welke gelegenheid David deze psalm heeft geschreven, waarschijnlijk was het toen hij aangevallen werd, hetzij door Saul of door Absalom, want hij klaagt erin over de boosaardigheid van zijn vijanden tegen hem, maar juicht in de goedheid van God jegens hem. wij worden er hier toe geleid om te denken aan en het zal ons goed doen om er ernstig aan te denken het zondige van de zonde en hoe noodlottig zij is, vers 2-5,11 De goedheid van God en hoe genadig Hij is:

1. jegens alle schepselen in het algemeen, vers 6,7.

2. jegens Zijn eigen volk in het bijzonder, vers 8-10

Hierdoor wordt de psalmist aangemoedigd om te bidden voor al de heiligen, vers 11, in het bijzonder voor hemzelf en zijn eigen bewaring, vers 12 en te triomferen in de val van zijn vijanden. Als ons hart onder het zingen van deze psalm aangedaan is door haat tegen de zonde en voldoening in de goedertierenheid Gods, dan zingen wij met genade en met verstand.

Psalm 36:1-5

In het opschrift van deze psalm wordt David *de knecht des Heren* genoemd, waarom in deze en in geen anderen, behalve in de achttiende in het opschrift, daar kan geen reden voor worden gegeven, maar hij was dit, niet alleen zoals ieder Godvruchtig man Gods knecht is, maar als een koning, een profeet, als één, die gebruikt werd om de belangen te dienen van Gods koninkrijk onder de mensen, meer onmiddellijk en op uitnemender wijze dan ieder ander in zijn dagen. Hij roemde er in, Psalm 1-16:16. Het is voor de grootste, de voornaamste mensen geen verkleining maar een eer, om dienstknechten te zijn van de grote God, het is de hoogste bevordering waartoe een mens in deze wereld komen kan.

In deze verzen beschrijft David de goddeloosheid van de goddelozen, of hij inzonderheid zijn vervolgers bedoelt dan wel alle bekende grove zondaren in het algemeen, is niet zeker. Maar wij hebben hier zonde in haar oorzaken en zonde in haar kleuren, in haar wortel en in haar takken.

I. Hier is de wortel van de bitterheid, uit welke al de goddeloosheid van de goddelozen voorkomt. Zij ontstaat:

1. Uit hun minachting van God, vers 2 *De overtreding van de goddelozen* (zoals zij later beschreven wordt in vers 4, 5) *spreekt in het binnenste van mijn hart,* brengt mij bij mijzelf tot de gevolgtrekking, dat er *geen vreze Gods voor zijn ogen is,* want, indien zij er wel ware, hij zou niet zo buitensporig spreken en handelen als hij spreekt en handelt, hij zou de wetten van God niet verbreken, hij zou het verbond met Hem niet schenden indien hij nog enig ontzag had voor Zijn majesteit of vrees voor Zijn toorn. De goddelozen verzaakten wel niet openlijk de vreze Gods, maar hun overtreding fluisterde het stil in het hart van allen, die iets wisten van de aard van de Godsvrucht en van de goddeloosheid. Van hen, die onnadenkend voortleven, besluit David dat zij zonder God in de wereld leven.

2. Uit hun eigenwaan en hun moedwillig bedriegen van zichzelf, vers 3, Hij *vleit zichzelf in zijn ogen,* terwijl hij voortgaat in de zonde denkt hij wils en wel voor zichzelf te handelen, en ziet het kwaad niet en het gevaar van zijn boze praktijken, of wil het niet erkennen. Hij noemt kwaad goed, en goed kwaad, zijn losbandigheid is slechts gepaste, rechtmatige vrijheid in zijn ogen, zijn bedrog gaat door voor omzichtigheid en wils beleid; en zijn vervolgen van het volk van God houdt hij voor een daad van noodzakelijke gerechtigheid. Als zijn geweten hem bedreigt wegens hetgeen hij doet, zegt hij: God zal het niet zoeken, ik zal vrede hebben. Zondaren zijn verdervers van zichzelf, doordat zij zichzelf vleien, Satan zou hen niet kunnen bedriegen indien zij zichzelf niet bedrogen. Maar zal dat bedrog altijd duren? Neen, de dag komt, wanneer aan de zondaar de ogen zullen opengaan, als zijn ongerechtigheid bevonden wordt hatelijk te zijn. Ongerechtigheid is hatelijk, het *is de gruwelijke zaak, die de Heere tergt* en die Zijn rein oog niet kan aanzien. Zij is schadelijk voor de zondaar zelf en behoort hem dus hatelijk te zijn, maar zij is het niet, hij houdt haar als iets zoets in de mond, onder de tong vanwege het wereldlijk gewin, dat hij er door verkrijgt, en het zinnelijk genot, dat hij erin smaakt; maar "zijn spijs zal in zijn ingewand veranderd worden, gal van de anders zal in het binnenste van hem zijn," Job 20:13, 14, als hun geweten van zonde wordt overtuigd, en de zonde in haar ware kleuren gezien wordt, als zij hen tot een schrik maakt voor henzelf als de beker van de zwijmeling in hun handen wordt gegeven en zij de droesem ervan zullen moeten drinken, dan zal hun

ongerechtigheid bevonden worden hatelijk te zijn, en hun vleien van zichzelf hun onuitsprekelijke dwaasheid en een verzwaring van hun verdoemenis.

II. Hier zijn de gevloekte takken, die uit deze wortel van de bitterheid voortkomen. De zondaar trotseert God en vergoodt zichzelf, wat kan hij dan anders verwachten, dan dat hij teniet zal gaan? Deze twee dingen hebben de deuren opengezet voor de zonde: De mensen vrezen God niet en daarom vleien zij zichzelf; en dan:

1. Bekommeren zij zich niet om hetgeen zij zeggen, of het waar of vals is, recht of onrecht is, vers 4 *De woorden van zijn mond zijn onrecht en bedrog,* bedoeld om kwaad te doen maar hij houdt dit bedekt onder schoonschijnende redenen. Het is geen wonder dat zij, die zichzelf bedriegen, bedenken om geheel de wereld te bedriegen; jegens wie zullen zij waar zijn die onoprecht zijn jegens hun eigen ziel?

2. Het weinige goed, dat in hen was, is weg, de vonken van deugd zijn uitgeblust, hun goed begin loopt op niets uit, zij *houden op wijs te zijn en goed te doen,* vers 4 Zij schenen onder de leiding te zijn van wijsheid en het bestuur van de Godsdienst, maar ze hebben hun banden verscheurd, zij hebben hun Godsdienst afgeschud, en daarmee ook hun wijsheid. Zij, die nalaten goed te doen, laten na wijs te zijn.

3. Nagelaten hebbende om goed te doen, bedenken zij kwaad te doen, een kwelling te zijn voor wie goed is en goed doet, vers 5 Hij *bedenkt onrecht op zijn leger.* Nalaten van goed baant de weg voor kwaad; als de mensen nalaten goed te doen, laten zij na te bidden, laten zij na Gods inzettingen bij te wonen, hun plicht jegens Hem na te komen. De duivel maakt hen dan gemakkelijk tot zijn agenten, zijn werktuigen, om diegenen tot zonde over te halen, die er wel toe overgehaald willen worden, en hen, die het niet willen, in moeilijkheid te brengen. Zij, die nalaten goed te doen, beginnen kwaad te doen; toen de duivel van zijn onschuld was vervallen, werd hij spoedig een verleider voor Eva en een vervolger van de rechtvaardige Abel. Het is erg om kwaad te doen, maar het is erger om het te bedenken het te doen willens en wetens en met vastberadenheid, het vernuft tewerk te stellen om het zo krachtig mogelijk te doen, het te doen met overleg, met de slimheid zowel als met de boosaardigheid van de oude slang; het te bedenken op de legerstede, waar wij over God en Zijn woord behoren na te denken, Micha 2:1 Dit toont aan dat de zondaar er zijn hart op gezet heeft om kwaad te doen.

4. De weg opgegaan zijnde van de zonde, die weg, *die niet goed is,* in dewelke en aan het einde waarvan geen goed is, volharden zij om op die weg te wandelen. Hij zet er zich toe om het kwaad, dat hij bedacht heeft, ten uitvoer te brengen, en van niets, dat hij zich voorgenomen heeft, laat hij af, al is het ook nog zo in strijd met zijn plicht en met zijn waar belang. Indien de zondaars hun hart niet verhardden en hun aangezicht niet stijf maakten met hardnekkigheid en onbeschaamdheid, zij zouden niet kunnen voortgaan op hun boze weg, die zo lijnrecht in strijd is met alles wat rechtvaardig en goed is.

5. Zelf kwaad doende, mishaagt het hun volstrekt niet in anderen, *het kwaad verwerpt hij niet,* integendeel, hij vindt er behagen in, is blij om anderen even slecht te zien als hij zelf is. Of het kan zijn onboetvaardigheid wegens zonde aanduiden. Zij, die kwaad gedaan hebben, zullen als God hen tot bekering brengt, het kwaad, dat zij gedaan hebben, verafschuwen en er zichzelf om verfoeien;

het is bitter in de herinnering, hoe zoet het ook was in het bedrijven, maar van deze verharde zondaars is het geweten zo toegeschroeid, zo verstompt, dat zij later nooit met leedwezen of berouw aan hun zonden denken, maar blijven bij hetgeen zij gedaan hebben, alsof zij het voor God zelf konden rechtvaardigen.

Sommigen denken dat David in dit alles Saul op het oog heeft, die de vreze Gods van zich had geworpen, alle goed doen heeft nagelaten, vriendelijkheid voorwendde voor hem, en terzelfder tijd kwaad tegen hem beraamde. Maar wij zijn niet in de noodzakelijkheid om ons in de verklaring ervan te beperken; er zijn maar al te velen onder ons, op wie deze beschrijving past, hetgeen zeer te betreuren is.

Psalm 36:6-13

Met smart rondom zich gezien hebbende op de goddeloosheid van de goddelozen, ziet David nu met vertroosting op de goedertierenheid Gods, een onderwerp, even heerlijk en lieflijk als het vorige smartelijk en hatelijk was, en dus wel geschikt en gepast om er als vergoeding tegenover te worden gesteld. Let:

I. Op zijn overdenking van Gods genade. Hij ziet de wereld verontreinigd, zichzelf in gevaar en God onteerd door de overtreding van de goddelozen; maar plotseling richt hij zijn oog, zijn hart en zijn rede tot God: *Hoe het ook zij: Gij zijt goedertieren.* Hier erkent hij:

1. De alles overtreffende volmaaktheden van het Goddelijk Wezen. Onder de mensen hebben we dikwijls reden om te klagen: "Er is trouw noch weldadigheid," Hosea 4:1; er is "recht noch gerechtigheid," Jesaja 5:7 Maar in God kunnen die alle zonder het minste bijmengsel worden gevonden. Wat er ook in de wereld gemist wordt of verkeerd is, wij zijn er zeker van dat er niets gemist wordt en niets verkeerds is in Hem, die haar regeert.

A. Hij is een God van onuitputtelijke goedheid: *o Heere, Uw goedertierenheid is tot in de hemelen. Als* de mensen de ingewanden van hun barmhartigheid toesluiten, zullen wij toch bij God, voor de troon van Zijn genade, barmhartigheid vinden. Als mensen kwaad tegen ons beramen, zijn Gods gedachten over ons, als wij Hem dicht blijven aankleven, ten goede. Op aarde ontmoeten wij weinig voldoening, meer zeer veel onrust en teleurstelling; doch in de hemelen waar de genade Gods heerst in volkomenheid en tot in eeuwigheid, is alle voldoening; laat ons dan, zo wij gerust willen zijn, daar onze wandel hebben en laat ons verlangen daar te zijn. Hoe slecht de wereld ook zij, laat ons nooit vergeten dat God goed is, en om de slechtheid van de wereld nooit kwaad denken van God of van Zijn regering; laat ons uit de overvloed van boosheid onder de mensen aanleiding nemen om, in plaats van Gods reinheid te verdenken, alsof Hij de zonde steunde en begunstigde, Zijn geduld te bewonderen, dat Hij hen zolang verdraagt, die Hem zo onbeschaamd tergen, ja Zijn zon over hen doet schijnen en over hen doet regenen. Indien Gods goedertierenheid niet tot in de hemelen was, ver boven de goedertierenheden van enig schepsel, Hij zou reeds voorlang de wereld opnieuw onder een zondvloed hebben bedolven. Zie Jesaja 55:8, 9, Hosea 11:9

B. Hij is een God van onkreukbare waarheid. *Uw waarheid is tot de bovenste wolken toe.* Hoewel God aan slechte mensen toelaat zeer veel kwaad te doen, is Hij toch getrouw aan Zijn bedreigingen tegen de zonde, en er zal een dag komen, wanneer Hij met hen zal afrekenen. Hij is ook getrouw aan Zijn verbond met Zijn volk, dat niet verbroken kan worden geen tittel of jota er van zal teniet gedaan worden door de boosaardigheid van de aarde of van de hel. Het is een oorzaak van grote vertroosting voor alle godvruchtigen dat, hoewel de mensen trouweloos zijn, God getrouw is, hoewel de mensen ijdelheid spreken, de woorden des Heren reine woorden zijn. Gods trouw reikt zo hoog dat zij niet verandert met het weer zoals die van de mensen, want zij reikt tot *boven de wolken,* zoals sommigen denken dat het gelezen moet worden, boven al de veranderingen van deze lagere wereld.

C. Hij is een God van onbetwistbare gerechtigheid en billijkheid: *Uw gerechtigheid is als de bergen Gods,* zo onbeweeglijk en zo onbuigzaam, zo zichtbaar en blijkbaar voor de gehele wereld, want geen waarheid is meer gewis of meer duidelijk dan deze: Dat de Heere rechtvaardig is in al

Zijn wegen, en dat Hij aan geen van Zijn schepselen onrecht gedaan heeft, of doen zal. Zelfs *als er wolken en donkerheid rondom Hem zijn,* zijn toch "gerechtigheid en gericht de vastigheid van zijn troon", Psalm 97:2.

D. Hij is een God van ondoorgrondelijke wijsheid en raad: Uw *oordelen zijn een diepe afgrond* die niet gepeild kan worden door het dieplood van een eindig verstand." Gelijk Zijn macht soeverein is, waarvan Hij ons geen rekenschap is verschuldigd, zo is Zijn methode een verborgenheid voor ons, waarvan wij ons geen rekenschap kunnen geven. Zijn weg is *in de zee en Zijn pad in grote wateren.* Wij weten dat alles wat Hij doet wijs en wel gedaan is, maar wat Hij doet weten wij nu niet, het is tijd genoeg om het hiernamaals te weten".

2. De uitgestrekte zorg en weldadigheid van de Goddelijke voorzienigheid. *"Heere,* Gij *behoudt mensen en beesten,* behoedt hen niet slechts voor kwaad, maar voorziet hen van hetgeen nodig is voor hun onderhoud." Voor de dieren, hoewel zij niet instaat zijn om God te kennen en te loven, wordt toch genadiglijk voorzien, want hun ogen wachten op Hem, om hun hun spijs te geven te op zijn tijd. Laat ons er ons niet over verwonderen dat God voedsel geeft aan slechte mensen, want Hij voedt ook de redeloze dieren, en laat ons niet vrezen voor gebrek, want Hij zal gewis in het nodige voorzien voor Godvruchtigen; Hij, die de jonge leeuwen voedt, zal Zijn eigen kinderen niet van honger laten omkomen.

3. De bijzondere gunst van God jegens de heiligen.

Merk op:

A. Hun aard en karakter, vers 8, ze zijn gelokt door *de dierbaarheid van Gods goedertierenheid om de toevlucht te nemen onder de schaduw van Zijn vleugelen.*

a. Gods goedertierenheid is hun dierbaar, zij smaken haar, zij proeven er een alles overtreffende zoetheid in; zij bewonderen Gods schoonheid en weldadigheid boven alles in de wereld, niets is zo beminnelijk, zo lieflijk, zo begeerlijk. Diegenen kennen God niet, die Zijn goedertierenheid niet bewonderen, en diegenen kennen zichzelf niet, die haar niet willen begeren.

b. Daarom stellen zij een volkomen vertrouwen in Hem, stellen zij zich onder Zijn hoede en bescherming, achten zij zich dan veilig en zijn gerust, zoals kuikens onder de vleugels van de hen, Mattheus 23:37 Het was de hoedanigheid van proselieten dat zij kwamen om "de toevlucht te nemen onder de vleugelen van de God van Israël," Ruth 2:12; en wat is meer geschikt om proselieten te maken dan de dierbaarheid van Zijn goedertierenheid? Wat is krachtiger om ons welbehagen in Hem en aan Hem op te wekken? Zij, die aldus door liefde tot Hem worden getrokken, zullen Hem aankleven.

c. Hun voorrecht. Welgelukzalig, driewerf gelukzalig het volk, welks God de Heere is, want in Hem hebben zij, of kunnen zij hebben, of zullen zij hebben een volkomen gelukzaligheid.

B. Aan hun begeerten zal worden voldaan, vers 9 Zij *worden dronken van de vettigheid van Uw huis.* In hun behoeften wordt voorzien, hun verlangens worden bevredigd; in de algenoegzame God zullen zij genoeg hebben, alles wat een verlichte, verruimde ziel kan begeren of ontvangen. Het

gewin van de wereld en de genietingen van de zinnen wekken oververzadiging, maar geen voldoening, Jesaja 55:2. Doch alle mededelingen van de Goddelijke gunst en genade schenken voldoening, maar brengen geen oververzadiging teweeg. Een Godvruchtige ziel zal wel meer *van* God begeren, maar begeert nooit meer *dan* God. De gaven van de voorzienigheid voldoen hen, die tevreden zijn met hetgeen zij hebben; "ik heb alles, en ik heb overvloed," Filippenzen . 4:18 Het voorrecht van de heilige inzettingen is *de vettigheid van Gods huis,* lieflijk aan een geheiligde ziel en versterkend voor het geestelijk Goddelijk leven; daarmee zijn zij geheel voldaan, verzadigd. Zij begeren niets meer in deze wereld dan een leven te leiden van gemeenschap met God en de vertroosting te hebben van Zijn beloften. Maar de volle, de overvloedige verzadiging of voldoening is weggelegd voor de toekomstige staat, in het huis, niet met handen gemaakt maar eeuwig in de hemelen. Ieder vat aldaar zal vol zijn.

C. Hun blijdschap zal bestendig wezen: *Gij drenkt hen uit de beek van Uw wellusten. Er* zijn wellusten, die waarlijk Goddelijk zijn "Het zijn Uw wellusten, die niet alleen van U komen als de gever ervan, maar in U eindigen als het middelpunt ervan." Zuiver geestelijk zijnde, zijn zij van dezelfde natuur als die van de heerlijke bewoners van de bovenwereld en hebben zelfs enige overeenkomst met de verlustiging van de eeuwigen Geest. Er is een beek van die wellusten, altijd vol, altijd vers, altijd stromende. Er is genoeg voor allen, genoeg voor ieder, zie Psalm 46:5 De genoegens van de zinnen zijn bedorven water uit een modderpoel; die van het geloof zijn rein en *lieflijk, klaar als kristal,* Openbaring 22:1 God heeft deze beek van wellusten niet slechts bereid voor Zijn volk, maar Hij doet er hen uit drinken, werkt een Godvruchtige begeerte er naar in hen, en door Zijn Geest vervult Hij hun ziel van blijdschap en vrede in het geloven. In de hemel zullen zij voor altijd drinken van *de lieflijkheden, die aan Gods rechterhand zijn, met verzadiging van de vreugde,* Psalm 16:11.

D. Leven en licht zullen hun eeuwig deel zijn, vers 10 God zelf tot hun gelukzaligheid hebbende, hebben zij in Hem:

Ten eerste. Een fontein van leven, uit welke deze beken van wellusten voortkomen, vers 9 De God van de natuur is de fontein van natuurlijk leven; in Hem leven wij, bewegen wij ons en zijn wij; de God van de genade is de fontein van geestelijk leven. Al de kracht en lieflijkheden van een geheiligde ziel, al haar Godvruchtige beginselen, krachten en werkingen zijn van God; Hij is de bron en oorsprong van al haar bewustzijn van Goddelijke dingen en al haar uitgangen naar Hem, Hij maakt levend wie Hij wil, en een ieder die wil kan komen en van Hem de wateren des levens ontvangen om niet. Hij is de fontein van het eeuwige leven; de zaligheid van de verheerlijkte heiligen bestaat in het zien en genieten van Hem en in de onmiddellijke mededelingen van Zijn liefde, zonder vrees van te zullen ophouden.

Ten tweede. In Hem hebben zij licht en volmaaktheid, wijsheid, kennis en blijdschap, alles om gesloten in dit licht, *In Uw licht zien wij het licht,* dat is:

1. "In de kennis van U in genade, en het zien van U in heerlijkheid, zullen wij datgene hebben, hetwelk ons verstand volkomen bevredigt." In het Goddelijk licht, hetwelk schijnt in de Schrift, en inzonderheid in het aangezicht van Christus, het licht van de wereld, is alle waarheid. Als we er toe komen om God te zien van aangezicht tot aangezicht binnen de voorhang, dan zullen wij; het licht

zien in volkomenheid, dan zullen wij genoeg kennen, 1 Corinthiërs 13:12, genoeg weten, 1 Johannes 3:2

2. In gemeenschap met U thans, door de mededelingen van Uw genade aan ons en in onze Godvruchtige genegenheid voor U, en in het genieten van U weldra in de hemel, zullen wij een volkomen gelukzaligheid en voldoening hebben. In Uw gunst hebben wij al het goed, dat wij kunnen begeren." Het is hier een duistere wereld, wij zien er weinig lieflijkheid in; maar in het hemelse licht is echt *licht* en geen vals licht, licht dat duurzaam is en nooit afneemt. In deze wereld zien wij God en genieten Hem door schepselen en middelen maar in de hemel zal God "zelf bij ons zijn" Openbaring 21:3, en zullen wij Hem rechtstreeks zien en genieten.

II. Wij hebben hier David's gebeden, zijn voorbidding en zijn heilig triomferen, gegrond op deze overdenkingen.

1. Hij bidt voor alle heiligen, vragende dat zij steeds het voordeel en de vertroosting zullen ervaren van Gods gunst en genade, vers 11.

a. De personen, voor wie hij bidt, zijn dezulken, die God kennen, die met Hem bekend zijn, Hem erkennen als hun God, de oprechten van hart, die oprecht zijn in hun belijdenis van de Godsdienst en getrouw zijn aan God en de mensen; zij, die niet oprecht zijn bij God, kennen Hem niet, zoals zij Hem moesten kennen.

b. De zegen, die hij voor hen begeert is: Gods goedertierenheid, dat is: de tekenen van Zijn gunst jegens hen en Zijn gerechtigheid; dat is: de werkingen van Zijn genade in hen; of Zijn goedertierenheid en gerechtigheid zijn Zijn goedheid overeenkomstig de belofte, zij zijn goedertierenheid en waarheid.

c. De wijze, waarop hij begeert dat deze dingen tot hen gebracht zullen worden. *Strek Uw goedertierenheid over allen uit,* zoals de moeder haar borst reikt aan haar kind en het kind er dan de melk uittrekt. Laat haar uitgestrekt worden zover als de eeuwigheid zelf reikt, de zaligheid van de heiligen in de hemel zal volkomen zijn en toch steeds toenemen, naar sommigen denken, want de fontein aldaar zal steeds vol zijn en de rivier steeds vloeiende.

2. Hij bidt voor zichzelf dat hij bewaard moge worden bij zijn oprechtheid, vers 12 *De voet van de hovaardigen kome niet over mij,* om mij te doen struikelen of mij te vertreden en *de hand van de goddelozen,* die tegen mij is uitgestrekt, *doe mij niet omzwerven,* overmoge niet om mij van mijn zuiverheid en oprechtheid te doen afwijken door enigerlei verzoeking, of om mij van mijn vrede te beroven door mij in moeite of benauwdheid te doen komen." Laat hen, die tegen God strijden, niet triomferen over hen, die begeren Hem aan te kleven. Zij, die het genot kennen van gemeenschap met God, kunnen niet anders dan begeren dat niets hen ooit van Hem zal scheiden.

3. Hij verblijdt zich in de hoop op de val van zijn vijanden, vers 12. "Daar waar zij dachten hun doel tegen mij bereikt te hebben, zijn zij zelf gevallen, gevangen in de strik, die zij me hadden gespannen." Aldaar, in de andere wereld (naar de mening van sommigen) aldaar waar de heiligen bestaan in het oordeel en een plaats hebben in Gods huis, zijn de werkers van de ongerechtigheid neergeworpen in het oordeel, neergeworpen in de hel, in de bodemloze afgrond, waaruit zij gewis nooit zullen kunnen

opkomen van onder het ondraaglijk gewicht van Gods toorn en vloek. Wel is waar, wij mogen ons niet verblijden in de val van een persoonlijker vriend van ons, maar de eindelijke onderwerping van al de werkers van de ongerechtigheid zal toch de eeuwige triomf van de verheerlijkte heiligen wezen.

PSALM 37

1 Een psalm van David. Aleph. Ontsteek u niet over de boosdoeners; benijd hen niet, die onrecht doen.
2 Want als gras zullen zij haast worden afgesneden, en als de groene grasscheutjes zullen zij afvallen.
3 Beth. Vertrouw op den HEERE, en doe het goede; bewoon de aarde, en voed u met getrouwigheid.
4 En verlustig u in den HEERE, zo zal Hij u geven de begeerten uws harten.
5 Gimel. Wentel uw weg op den HEERE, en vertrouw op Hem; Hij zal het maken;
6 En zal uw gerechtigheid doen voortkomen als het licht, en uw recht als den middag.
7 Daleth. Zwijg den HEERE, en verbeid Hem; ontsteek u niet over dengene, wiens weg voorspoedig is; over een man, die listige aanslagen uitvoert.
8 He. Laat af van toorn, en verlaat de grimmigheid; ontsteek u niet, immers niet, om kwaad te doen.
9 Want de boosdoeners zullen uitgeroeid worden, maar die den HEERE verwachten, die zullen de aarde erfelijk bezitten.
10 Vau. En nog een weinig, en de goddeloze zal er niet zijn; en gij zult acht nemen op zijn plaats, maar hij zal er niet wezen.
11 De zachtmoedigen daarentegen zullen de aarde erfelijk bezitten, en zich verlustigen over groten vrede.
12 Zain. De goddeloze bedenkt listige aanslagen tegen den rechtvaardige, en hij knerst over hem met zijn tanden.
13 De HEERE belacht hem, want Hij ziet, dat zijn dag komt.
14 Cheth. De goddelozen hebben het zwaard uitgetrokken, en hun boog gespannen, om den ellendige en nooddruftige neder te vellen, om te slachten, die oprecht van weg zijn.
15 Maar hun zwaard zal in hunlieder hart gaan; en hun bogen zullen verbroken worden.
16 Teth. Het weinige, dat de rechtvaardige heeft, is beter dan de overvloed veler goddelozen.
17 Want de armen der goddelozen zullen verbroken worden; maar de HEERE ondersteunt de rechtvaardigen.
18 Jod. De HEERE kent de dagen der oprechten; en hun erfenis zal in eeuwigheid blijven.
19 Zij zullen niet beschaamd worden in den kwaden tijd, en in de dagen des hongers zullen zij verzadigd worden.
20 Caph. Maar de goddelozen zullen vergaan, en de vijanden des HEEREN zullen verdwijnen, als het kostelijkste der lammeren; met den rook zullen zij verdwijnen.
21 Lamed. De goddeloze ontleent en geeft niet weder; maar de rechtvaardige ontfermt zich, en geeft.
22 Want zijn gezegenden zullen de aarde erfelijk bezitten; maar zijn vervloekten zullen uitgeroeid worden.
23 Mem. De gangen deszelven mans worden van den HEERE bevestigd; en Hij heeft lust aan zijn weg.
24 Als hij valt, zo wordt hij niet weggeworpen, want de HEERE ondersteunt zijn hand.
25 Nun. Ik ben jong geweest, ook ben ik oud geworden, maar heb niet gezien den rechtvaardige verlaten, noch zijn zaad zoekende brood.
26 Den gansen dag ontfermt hij zich, en leent; en zijn zaad is tot zegening.
27 Samech. Wijk af van het kwade, en doe het goede, en woon in eeuwigheid.
28 Want de HEERE heeft het recht lief, en zal Zijn gunstgenoten niet verlaten; in eeuwigheid worden zij bewaard; maar het zaad der goddelozen wordt uitgeroeid.

29 De rechtvaardigen zullen de aarde erfelijk bezitten, en in eeuwigheid daarop wonen.
30 Pe. De mond des rechtvaardigen vermeldt wijsheid, en zijn tong spreekt het recht.
31 De wet zijns Gods is in zijn hart; zijn gangen zullen niet slibberen.
32 Tsade. De goddeloze loert op den rechtvaardige, en zoekt hem te doden.
33 Maar de HEERE laat hem niet in zijn hand; en Hij verdoemt hem niet, als hij geoordeeld wordt.
34 Koph. Wacht op den HEERE, en houd Zijn weg, en Hij zal u verhogen, om de aarde erfelijk te bezitten; gij zult zien, dat de goddelozen worden uitgeroeid.
35 Resch. Ik heb gezien een gewelddrijvenden goddeloze, die zich uitbreidde als een groene inlandse boom.
36 Maar hij ging door, en zie, hij was er niet meer; en ik zocht hem, maar hij werd niet gevonden.
37 Schin. Let op den vrome, en zie naar den oprechte; want het einde van dien man zal vrede zijn.
38 Maar de overtreders worden te zamen verdelgd; het einde der goddelozen wordt uitgeroeid.
39 Thau. Doch het heil der rechtvaardigen is van den HEERE; hun Sterkte ter tijd van benauwdheid.
40 En de HEERE zal hen helpen, en zal hen bevrijden; Hij zal ze bevrijden van de goddelozen, en zal ze behouden; want zij betrouwen op Hem.

Deze psalm is een leerrede. en wel een zeer voortreffelijke bedoelde, niet zoals de meeste psalmen voor onze stichting maar voor onze bekering; er is niets in van gebed of lofzegging, maar het is alles onderricht. Hij is *maskil een onderwijzingspsalm.* Het is een verklaring van sommige van de moeilijkste hoofdstukken van het boek van de voorzienigheid: de verhoging van de boosdoeners en de oneer van de rechtvaardigen ; een oplossing van de moeilijkheden. die daaruit ontstaan, en een vermaning om ons te gedragen zoals het ons betaamt onder zulke duistere bedelingen. Het werk van de profeten en David was er om de wet te verklaren. Nu heeft de wet van Mozes tijdelijke zegeningen beloofd aan hen, die gehoorzaam zijn, en tijdelijke rampen aangekondigd aan de ongehoorzame, hetgeen voornamelijk zag op het lichaam van het volk, op de natie als natie, want als het er toe komt om het op bijzondere personen toe te passen, dan zijn er vele voorbeelden van zondaren, die voorspoedig waren, en van heiligen, die met tegenspoed hadden te worstelen, dit nu in overeenstemming te brengen met het woord, dat God heeft gesproken, is des profeten doel in deze psalm waarin:

I. Hij ons verbiedt om ons te ergeren aan de voorspoed van de goddelozen op hun boze wegen, vers 1, 7, 8

II. Hij zeer goede redenen opgeeft, waarom wij er ons niet aan moeten ergeren.

1. Om het ergerlijke karakter van de goddelozen, vers 12, 14, 21, 32

2. In weerwil van hun voorspoed en het eervolle karakter van de rechtvaardigen, vers 21,

3. Vanwege de verwoesting, die weldra over de goddelozen komen zal, vers 2, 9, 10, 20-35-36, 38; en het heil en de bescherming tegen al de boosaardige plannen van de goddelozen, waarvan de rechtvaardigen zeker zijn, vers 13, 15, 17, 28,

4. Vanwege de bijzondere genade en de zegen, die God voor alle vromen heeft weggelegd, en de gunst die Hij hun betoont, vers 11, 16, 18-19, 22-25, 28-37.

III. Hij schrijft zeer goede geneesmiddelen voor tegen de zonde van de voorspoed van de bozen te benijden, en hij moedigt ons zeer aan om van die middelen gebruik te maken, vers 3-6, Bij het zingen van deze psalm moeten wie elkaar leren en vermanen om Gods voorzienigheid recht te verstaan en er ons naar te schikken, te allen tijde nauwgezet onze plicht te betrachten en te geloven dat, hoe donker een aanzien de zaken thans ook mogen hebben, het wel zal wezen met hen, die God vrezen.

Psalm 37:1-6 Het onderricht, dat hier gegeven wordt, is zeer duidelijk, en er behoeft niet veel gezegd te worden om het te verklaren, maar wel is er zeer veel te doen om het in praktijk te brengen.

I. Wij worden hier gewaarschuwd tegen ontevredenheid wegens de voorspoed van boosdoeners, vers 1, Ontsteek u niet en benijd niet. Wij kunnen veronderstellen dat David dit in de eerste plaats tot zichzelf zegt, het predikt tot zijn eigen hart (als hij in zijn hart sprak op zijn leger) ter onderdrukking van de verdorven hartstochten, die hij daar werkende vond; en dan past hij het na in geschrifte ter onderrichting van anderen, die door eenzelfde verzoeking worden aangevallen. Datgene wordt het best aan anderen gepredikt en met de meeste waarschijnlijkheid van een goede uitslag, wat wij eerst aan onszelf gepredikt hebben.

1. Als wij de blik rondom ons richten dan zien wij de wereld vol boosdoeners en werkers van ongerechtigheid, die groeien en bloeien, hebben wat zij willen en doen wat zij willen, die zelf op hun gemak en in pracht leven, en macht hebben om hun, die hen omringen, kwaad te doen. Zo was het in David's tijd; en daarom moeten wij, indien het nog zo is, er ons niet over verwonderen, alsof dit iets nieuw of iets vreemds was.

2. Slaan wij de blik naar binnen, dan zien wij ons in verzoeking om ons deswege te ontsteken en nijdig te zijn op deze ergernissen en lasten, deze smetten en openbare plagen van deze aarde. Wij zijn geneigd ons te verbitteren tegen God, alsof Hij onvriendelijk was voor de wereld en onvriendelijk voor Zijn kerk, door zulke mensen te laten leven, voorspoed te laten hebben. Wij zijn geneigd ons te kwellen uit ergernis over hun welslagen in hun boze plannen, hun de vrijheid te benijden, die zij nemen om rijkdom te verkrijgen, wellicht door onwettige middelen, en in het zich toegeven in hun lusten, en te wensen dat wij het bedwang van ons geweten konden afschudden, om dan te doen zoals zij doen. Wij zijn in verzoeking te denken dat zij alleen de gelukkigen zijn, en neigen er naar om hen na te volgen, ons bij hen te voegen, ten einde te kunnen delen in hun gewin en van hun lekkernijen te eten, en dat is het, waartegen wij gewaarschuwd worden. *Ontsteek u niet* en *benijd niet.* Gemelijkheid en nijd zijn zonden, die zichzelf straffen, ze zijn de onrust des geestes en de verrotting van de beenderen; het is dus in vriendelijkheid voor ons, dat wij er tegen gewaarschuwd worden. Maar dit is nog niet alles want

3. Als wij met het oog des geloofs voorwaarts zien, dan zullen wij geen reden zien om de goddelozen hun voorspoed te benijden want hun verderf is nabij en zeer snel rijpen zij er voor, vers 2 Ze bloeien, maar als het gras en als de groene grasscheutjes, die niemand benijdt. Het bloeien van een godvruchtige is als van een vruchtbare boom, Psalm 1:3, maar dat van de goddeloze is als van gras en grasscheutjes, dat van zeer korten duur is.

a. Zij zullen spoedig verdorren. Uitwendige voorspoed is zeer vergankelijk, evenals het leven zelf, waartoe hij beperkt is.

b. Zij zullen spoediger door het oordeel Gods worden afgesneden. Hun triomf is van korte duur, maar hun wenen en weeklagen zal tot in eeuwigheid zijn.

II. Er wordt ons hier de raad gegeven om een leven te leiden van vertrouwen en welgevallen in God, en dat zal ons er voor bewaren om ons te ontsteken over de voorspoed van de boosdoeners. Als

wij wel handelen ten opzichte van onze eigen ziel, dan zullen wij weinig reden zien om hen te benijden, die zo slecht handelen met de hun.

Hier zijn drie uitnemende voorschriften, door welke wij ons moeten laten besturen, en om er kracht aan bij te zetten, drie dierbare beloften waarop wij kunnen steunen.

1. Wij moeten in de weg van de plicht God tot onze hoop maken, dan zullen wij een aangenaam bestaan hebben in deze wereld, vers 3.

2. Er wordt geëist dat wij op de Heere vertrouwen en het goede doen, ons op Hem zullen verlaten, en ons naar Hem zullen schikken.

a. Het godsdienstig leven is grotelijks gelegen in een gelovig steunen op God, op Zijn gunst Zijn voorzienigheid, Zijn belofte, Zijn genade en een vlijtige zorg om Hem te dienen *in* ons geslacht overeenkomstig Zijn wil. Wij moeten niet denken op God te vertrouwen en dan te leven naar ons eigen goeddunken, naar onze eigen begeerte en zin; neen, het is niet op God vertrouwen, maar Hem verzoeken, indien wij niet nauwgezet onze plicht jegens Hem betrachten; en wij moeten er evenmin aan denken om goed te doen en dan op onszelf te betrouwen, op onze eigen gerechtigheid en kracht; neen, wij moeten beide op de Heere vertrouwen en het goede doen. En dan:

b. Is ons beloofd dat wij in deze wereld verzorgd zullen worden, voorzien zullen worden van hetgeen ons nodig is: *Zo zult gij wonen in het land en voorzeker gevoed worden,* vers 3. Hij zegt niet: "Zo zult gij bevordering verkrijgen, in een paleis wonen en op feestmaaltijden onthaald worden." Dat is niet nodig, het leven van de mens bestaat niet in de overvloed van deze dingen; maar: "Gij zult een plaats hebben om in te wonen, en dat wel in het land, in Kanaän, het dal van het gericht, en gij zult het brood uws bescheiden deels hebben." Dat is meer dan wij verdienen, het is zoveel als waarvoor een goed man een verdrag zal aangaan, Genesis 28:20, en het is genoeg voor iemand, die naar de hemel gaat. Gij zult een vestiging hebben, een rustige vestiging, en een onderhoud, een goed en gerieflijk onderhoud. *Gij zult waarlijk gevoed worden;* sommigen lezen het: gij zult gevoed worden door geloof, zoals de rechtvaardigen gezegd worden door het geloof te leven, en het is goed te leven op het geloof, te leven op de beloften. Gij *zult voorzeker gevoed worden,* zoals Elia in de hongersnood, met hetgeen u nodig heeft." God zelf is een herder, een voedsterheer voor allen, die op Hem vertrouwen, Psalm 23; 1.

2. Wij moeten God stellen tot de verlustiging van ons hart, en dan zullen wij de begeerte hebben van ons hart, vers 4, wij moeten niet alleen op Hem steunen, maar ons in Hem vertroosten. Wij moeten blij zijn dat er een God is, dat Hij er een is zoals Hij zich aan ons heeft geopenbaard, en dat Hij onze God is in het verbond. Wij moeten ons verlustigen in Zijn schoonheid, goedheid en liefderijkheid; onze ziel moet tot Hem weerkeren als tot haar rust en haar deel in eeuwigheid. Verzadigd zijnde van Zijn goedertierenheid, moeten wij er tevreden mee zijn, en Hem tot de God van de blijdschap onzer verheuging maken, Psalm 43:4 Er werd ons geboden goed te doen, en daarop volgt nu dit gebod van ons te verlustigen in de Heere, dat evenzeer een voorrecht als een plicht is. Als wij er nauwgezet naar streven om God te gehoorzamen, dan kunnen wij de lieflijkheid hebben van ons in Hem te verlustigen. En zelfs aan deze aangename plicht van ons te verlustigen in God is een belofte verbonden, die zeer rijk en kostelijk is, genoeg om de zwaarste dienst te betonen: *Hij zal u geven de begeerten van uw hart.* Hij heeft niet beloofd al de lusten van het vlees *te* bevredigen, aan al de

grillen van de verbeelding te voldoen, maar al de begeerten van ons hart te geven, al de verlangens van de vernieuwde, geheiligde ziel. Wat is de begeerte van het hart van een godvruchtige? Het *is* deze: God te kennen en lief te hebben, voor God te leven Hem te behagen en zich in Hem te verblijden.

3 Wij moeten God maken tot onze gids; ons in alles aan Zijn leiding en beschikking onderwerpen, dan zullen al onze zaken, zelfs die het meest ingewikkeld of in verwarring schijnen te zijn, goed uitkomen, vers 5, 6

A. De plicht is zeer gemakkelijk, en als wij hem goed doen, zullen wij er rust door hebben. "Wentel uw weg op de Heere," Spreuken 16:3; Psalm 55:23 "Werp uw last op de Heere;" de last van uw zorgen, 1 Petrus 5:7 wij moeten hem afwentelen van onszelf, zodat wij ons niet kwellen en angstig maken over toekomstige gebeurtenissen, Mattheus 6:25, ons niet bekommeren vanwege het berekenen van de middelen, of ten opzichte van de verwachting van het doel, maar het alles aan God overgeven, het aan Hem overlaten om door Zijn wijze en goede voorzienigheid al onze zaken te regelen en in goede orde te brengen naar het Hem behaagt. "Openbaar uw weg aan de Heere;" zo hebben het de LXX, dat is: Spreid in het gebed uw zaak en al uw zorgen er over uit voor de Heere; zoals Jeftha al "zijn woorden sprak voor het aangezicht des Heren te Mizpa", Richteren 11:11; en vertrouw dan op Hem om haar tot een goed einde te brengen, in de volle overtuiging dat alles goed is wat God doet." Wij moeten onze plicht doen dat moet onze zorg wezen en dan de uitkomst aan God overlaten; zit stil "en zie hoe de zaak zal vallen," Ruth 3:18. Wij moeten de voorzienigheid volgen, niet dwingen; de oneindige wijsheid *onderschrijven* in hetgeen zij doet, haar niet *voorschrijven* wat zij doen moet.

B. De belofte is zeer lieflijk.

a. In het algemeen. Hij zal het maken, wat het ook zij, dat gij op Hem gewenteld en Hem overgegeven hebt, indien al niet naar uw berekening, dan toch naar uw genoegen, uw voldoening. Hij zal middelen vinden om u te redden uit uw benauwdheid, uw vrees te voorkomen, uw voornemen tot stand te brengen tot uw genoegen en uw tevredenheid.

b. In het bijzonder. Hij zal zorg dragen voor uw eer en uw goede naam, u redden uit uw moeilijkheden, niet slechts op voor u aangename wijze, maar met ere. Hij *zal uw gerechtigheid doen voortkomen als het licht, en uw recht als de middag, vers* 6, dat is: "Hij zal het doen blijken, dat gij een eerlijk man zijt, en dat is eer genoeg"

Ten eerste. Hierin ligt opgesloten dat de gerechtigheid en het recht van Godvruchtige mensen voor een tijd omfloerst, verduisterd kunnen zijn, hetzij door merkwaardige bestraffingen van de voorzienigheid (Jobs grote beproevingen verduisterden zijn gerechtigheid), of door de boosaardige afkeuringen en verwijtingen van mensen, die hen bij slechte namen noemen, welke zij volstrekt niet verdienen, en hun dingen ten laste leggen, waarvan zij niets weten.

Ten tweede. Er is beloofd dat God te bestemder tijd de smaad, waaronder zij liggen, van hen zal afwentelen, hun onschuld aan het licht zal brengen, en hun gerechtigheid zal doen voortkomen tot hun eer, misschien reeds in deze wereld, op zijn laatst in de grote dag, Mattheus 13:43 Als wij

zorgen een goed geweten te bewaren, dan kunnen wij het aan God overlaten om te zorgen voor onze goeden naam.

Psalm 37:7-20

In deze verzen zien wij:

I. De voorafgaande geboden ingeprent, want wij zijn zo geneigd om ons te verontrusten door nodeloze, vruchteloze ontevredenheid en wantrouwen, dat het nodig is om gebod op gebod te hebben en regel op regel, ten einde ze te onderdekken en er ons tegen te wapenen.

1. Laat ons kalm en gerust zijn door geloof in God: "Rust *in de Heere, en wacht geduldig op Hem,* vers 7, wees tevreden met alles wat Hij doet en berust erin, want dat is het beste wat is, omdat het is wat God beschikt heeft en wees er wel van overtuigd, dat Hij nog alles zal doen medewerken ons ten goede, ofschoon wij niet weten hoe op wat wijze. Zwijg de Heere" zo is het in de grondtekst.

2. Niet met een somber, gemelijk stilzwijgen, maar met een onderworpen stilzwijgen. Een geduldig dragen van wat ons is opgelegd, en een geduldig verwachten van hetgeen verder voor ons bestemd is, is evenzeer ons belang als onze plicht; want het zal ons altijd gerust maken; en hiervoor pleiten rede en verstand, want het is een deugd maken van de noodzakelijkheid.

3. Laat ons niet ons verontrusten over wat wij zien in deze wereld *ontsteek u niet over degene, wiens weg voorspoedig is;* die, hoewel hij een slecht man is, toch voorspoed heeft, rijk en groot wordt in de wereld; neen, noch over hem, die met zijn macht en rijkdom kwaad doet, boze aanslagen ten uitvoer brengt tegen hen, die goed en Godvruchtig zijn, die zijn doel bereikt schijnt te hebben en hen terneer heeft geworpen. Indien uw hart zich daartegen verheft, zo zet uw dwaasheid terneer en *laat af van toorn,* vers 8, onderdruk de eerste beweging van ontevredenheid en afgunst, en koester deswege geen harde gedachten van God en Zijn voorzienigheid, wees niet toornig op iets, dat God doet, maar verlaat *die grimmigheid;* het is de ergste soort van toorn; *"ontsteek u niet, immers niet om kwaad te doen.* Benijd hun voorspoed niet opdat gij niet in verzoeking komt om het met hen eens te zijn, dezelfde middelen te gebruiken als zij om rijk te worden en tot hoog aanzien te komen, of wel om een wanhopig middel te baat te nemen om aan hen en hun macht te ontkomen." Een gemelijk, ontevreden gemoed ligt open voor vele verzoekingen, en zij, die er aan toegeven, zijn in gevaar van kwaad te doen.

II. Over de voorgaande redenen, ontleend aan het naderend verderf van de goddelozen in weerwil van hun voorspoed, en het wezenlijk geluk van de rechtvaardigen, in weerwil van hun beproevingen, wordt hier nog verder uitgeweid, en dezelfde zaken worden in een aangename verscheidenheid van uitdrukking herhaald.

Wij worden gewaarschuwd, vers 7, om de bozen zomin om hun wereldlijken voorspoed als om het welslagen van hun complotten tegen de rechtvaardigen te benijden. De redenen hier gegeven, betreffen onderscheidenlijk deze twee verzoekingen.

l. Godvruchtige mensen hebben geen reden om de wereldlijke voorspoed van goddeloze mensen te benijden, noch om er onrustig of verdrietig om te zijn.

A. Omdat de voorspoed van de goddelozen spoedig voorbij zal zijn, vers 9, *de boosdoeners zullen uitgeroeid worden* door de een of anderen plotselingen slag van de Goddelijke gerechtigheid in het

midden van hun voorspoed, wat zij door zonde verkregen hebben, zal niet alleen van hen wegvloeien, maar zij zullen er zelf mee weggevoerd worden, Job 20:28. Zie het einde van deze mensen, Psalm 73:17, hoe duur hun onrechtmatig gewin hun te staan zal komen, en gij zult verre zijn van ben te benijden, of om lotgemeen met hen te willen wezen, vers l0. *Nog een weinig en de goddelozen zullen niet zijn,* zullen niet zijn wat zij nu zijn, "hoe worden zij als in een ogenblik tot verwoesting," Psalm 73:19 Heb een weinig geduld, want "de Rechter staat voor de deur," Jakobus 5:8, 9 Matig uw hartstocht, want "de Heere is nabij," Filippenzen . 4:5. En het zal een algeheel verderf zijn, hij en de zijnen zullen uitgeroeid worden, "de toekomstige dag zal hem wortel noch tak laten," Maleachi 4:1 *Gij zult acht nemen op zijn plaats,* waar hij kort geleden nog zo'n groot aanzien had, maar zij zal er niet wezen, gij zult haar niet vinden, hij zal niets van waarde, niets dat eervol is, achterlaten. Naar dezelfde strekking is vers 20, de *goddelozen zullen vergaan,* hun dood is hun verderf, omdat hij een einde maakt aan al hun blijdschap, en een overgang is tot eindeloze rampzaligheid. *Zalig zijn de doden, die in de Heere sterven;* maar rampzalig, voor eeuwig rampzalig zijn de doden, die in hun zonden sterven. De goddelozen zijn de vijanden des Heren, als de zodanige maken *diegenen* zich, die niet willen dat Hij koning over hen zij, en als de zodanige zal Hij met hen afrekenen; *zij zullen verdwijnen als het kostelijkste van de lammeren, met de rook zullen* zij *verdwijnen.* Hun voorspoed, die hun zinnelijkheid streelt, is als het ver van de lammeren, waar geen vastheid in is, en als hun verderf komt, dan zullen zij vallen als slachtoffers van de gerechtigheid Gods en verteerd worden, zoals het ver van de offers op het altaar verteerd werd, vanwaar het in rook opging. De dag van de wrake Gods over de goddelozen wordt voorgesteld "als een offer van het smeer van de nieren van de rammen," Jesaja 34:6, want Hij zal geëerd worden door het verderf van Zijn vijanden, zoals Hij het was door de offers veroordeelde zondaren zijn offers, Markus 9:49 Dit is een goede reden, waarom wij hun voorspoed niet moeten benijden; terwijl zij zo ten volle verzadigd worden, worden zij slechts ver tegen de dag van de offerande, zij worden "geweid als een lam in het ruime veld," Hosea 4-16, en hoe voorspoediger zij zijn, des te meer zal God geëerd worden in hun val.

B. Omdat de toestand van de rechtvaardigen zelfs in dit leven, in alle opzichten beter is en meer begerenswaardig dan die van de goddelozen vers 16. In het algemeen: *het weinige, dat de rechtvaardige heeft* van de eer, de rijkdom en het genoegen van deze wereld, is *beter dan de overvloed veler goddelozen.*

Merk op:

a. De rijkdom van de wereld is door de voorzienigheid Gods zo verdeeld, dat het dikwijls het lot is van Godvruchtige mensen, om er slechts weinig van te hebben, terwijl goddelozen er overvloed van hebben; want aldus wilde God ons tonen dat de dingen van deze wereld niet de beste dingen zijn, want indien zij het weten, dan zouden diegenen er het meeste van hebben die de besten zijn en het dierbaarst zijn aan God.

b. Dat het weinige van een Godvruchtige in werkelijkheid beter is dan het vele van een goddeloze; zie Spreuken 15:16, 17; 16:8, 28:6 . De bezitting van een Godvruchtige, hoe klein ook, is beter dan de bezitting van een goddeloze, hoe groot ook, want zij komt uit een betere hand, uit een hand van bijzondere liefde, en niet slechts uit de hand van de gewone, van de algemene voorzienigheid; zij wordt bezeten door een beter recht, God geeft het hun door belofte, Galaten 3:18; zij is de hun krachtens hun betrekking tot Christus, die de erfgenaam is van alle dingen; en zij wordt beter

gebruikt, zij wordt hun geheiligd door de zegen van God; "de reinen zijn alle dingen rein," Titus 1:15. Een weinig, waarmee God geëerd en gediend wordt, is beter dan veel, dat voor Baäl bereid wordt of voor een lage lust wordt gebruikt.

De beloften, hier gedaan aan de rechtvaardigen, verzekeren hun zo'n geluk, dat zij de voorspoed van de boosdoeners niet behoeven te benijden. Laat hen tot hun vertroosting weten:

Ten eerste. Dat zij de aarde erfelijk zullen bezitten, zoveel ervan als de oneindige Wijsheid goed voor hen acht; zij hebben de belofte "van het tegenwoordige leven", 1 Timotheus 4:8 Indien geheel de aarde nodig was om hen gelukkig te maken, zij zouden haar hebben. Alles is van hen, zelfs de wereld, en "de tegenwoordige dingen zowel als de toekomende dingen," 1 Corinthiërs 3:21, Zij hebben ze door erfenis, volgens een onbetwistbaar en eerbaar recht, niet slechts door toelating of oogluiking. Soms gebeurt het dat, als boosdoeners uitgeroeid worden, de rechtvaardige beërven wat zij verzameld hadden, "het vermogen des zondaars is voor de rechtvaardige weggelegd," Spreuken 13:22 Deze belofte wordt hier gedaan:

1. Aan hen, die een leven van geloof leiden, vers 9, *die de Heere verwachten* als afhangelingen van Hem, die alles van Hem verwachten hun smekingen tot Hem richten, *zullen de aarde erfelijk bezitten,* als een teken van Zijn tegenwoordige gunst over hen en een onderpand van betere dingen, die voor hen bestemd zijn in de andere wereld. God is een goede meester, die goed en overvloedig voorziet niet alleen voor Zijn werkende dienstknechten, maar ook voor Zijn wachtende dienstknechten.

2. Aan hen, die een rustig en vreedzaam leven leiden, vers 11. *De zachtmoedigen zullen de aarde erfelijk bezitten. Zij* zijn het minst in gevaar om geschaad en gestoord te worden in het bezit van hetgeen zij hebben, en zij hebben de meeste voldoening in zichzelf, en bijgevolg het lieflijkst genot van de aangename dingen van het leven. Onze Heiland heeft dit tot een Evangeliebelofte gemaakt en een bevestiging van Zijn zaligspreking over de zachtmoedigen, Mattheus 5:5

Ten tweede. Dat zij *zich zullen verlustigen over groten vrede,* vers 11. Misschien hebben zij geen grote rijkdom om er zich in te verlustigen, maar zij hebben wat beter is: grote vrede, innerlijke vrede en gemoedsrust, vrede met God, en dan vrede in God, de grote vrede, die zij hebben, die Gods wet beminnen en "geen aanstoot hebben," Psalm 119:165; die veelheid van vrede, die in het koninkrijk van Christus is, Psalm 72:7; die vrede, die de wereld niet geven kan, Joh 14:27, en de goddelozen niet hebben, Jesaja 57:21 Daarin zullen zij zich verlustigen; terwijl zij die grote rijkdom hebben, er slechts in bekommernis en zorg over zijn, maar er weinig genot of verlustiging in hebben.

Ten derde. Dat God hun dagen kent, vers 18 Hij neemt bijzonder nota van hen, van alles wat zij doen en van alles wat met hen gebeurt. Hij houdt rekening van de dagen van hun dienst, en geen enkele werkdag zal onbeloond blijven en van de dagen van hun tijden, opdat zij ook voor deze beloond zullen worden. Hij kent hun goede dagen en heeft een welbehagen in hun voorspoed; Hij kent hun bewolkte, donkere dagen, de dagen van hun beproeving, en hun kracht zal zijn als hun dagen.

Ten vierde. Dat hun erfenis in eeuwigheid zal blijven. Hun tijd op aarde wordt gerekend meer dagen en die zijn spoedig geteld. God neemt er kennis van en geeft hun de zegeningen van iedere dag op

zijn dag; maar het was nooit bedoeld dat hun erfdeel beperkt zou zijn binnen de grenzen van die dagen, neen die moet het deel zijn van een onsterfelijke ziel, en moet dus zolang duren als deze duurt, en zal gelijklopend zijn met de langste lijn van de eeuwigheid zelf. Hun *erfenis zal in eeuwigheid blijven,* niet hun erfdeel in de aarde, maar de onverderflijke, onvervreemdbare erfenis, die voor hen bewaard is in de hemelen. Zij, die zeker zijn van een eeuwige erfenis in de andere wereld, hebben geen reden om de bozen hun vergankelijke bezittingen en voorbijgaande genoegens in deze wereld te benijden.

Ten vijfde. Dat het hun in de slechtste tijden zal welgaan, vers 19. Zij *zullen niet beschaamd worden* in hun hoop en vertrouwen op God, noch in hun belijdenis van de Godsdienst, want de vertroosting daarvan zal hun tot een wezenlijke steun zijn in kwade tijden. Als anderen kwijnen, het hoofd laten hangen, zullen zij vol van blijdschap en vertrouwen het hoofd opheffen; zelfs in dagen van hongersnood, wanneer anderen om hen heen van honger omkomen, zullen zij verzadigd worden, zoals Elia verzadigd is geworden. Op de ene of andere wijze zal God in het brood huns bescheiden deels voorzien, of hun een hart geven dat ook zonder dat tevreden is, zodat, als zij hard gedrukt en hongerig zijn, zij toch niet, zoals de goddelozen, "toornig zullen zijn en vloeken op hun koning en hun God," Jesaja 8:21, meer zich verblijden in God als de God van hun heil, zelfs als "de vijgenboom niet bloeit," Habakuk 3:17, 18

Godvruchtige mensen hebben geen reden om zich te verbitteren over het succes nu en dan van de plannen van de bozen tegen de rechtvaardigen, als is het ook dat zij sommige van hun boze plannen volvoeren, waardoor wij vrezen dat zij hun doel zullen bereiken en ze allen tot stand zullen brengen, dan moeten wij ons toch niet dermate kwellen en bedroeven, dat wij er aan denken om nu alles maar als verloren op te geven. Want:

A. Hun aanslagen zijn hun schande, vers 12, 13 Het is waar: *de goddeloze bedenkt listige aanslagen tegen de rechtvaardige, er is* een ingewortelde vijandschap in het zaad van de boze tegen het rechtvaardige zaad, hun doel is om, zo zij kunnen, hun rechtvaardigheid te vernietigen, en, indien dat mislukt henzelf te verdelgen. Met dit doel voor ogen zijn zij met zeer veel gevloekte list en behendigheid zij bedenken listige aanslagen tegen de rechtvaardige en van gevloekte ijver en woede tewerk gegaan, zij *knarsen over hem met hun tanden,* zo begerig zijn zij om, als zij het in hun macht krijgen, hen op te eten, en zo vol van toorn en woede zijn zij, omdat het niet in hun macht is. Maar door dit alles maken zij zich slechts bespottelijk, "Die in de hemel zetelt lacht, de Heere spot met hen" Psalm 2:4 Zij zijn hoogmoedig en onbeschaamd, maar God zal verachting over hen uitstorten, Hij is niet slechts misnoegd op hen, maar Hij veracht hen en al hun doen als ijdel en vruchteloos, en hun boosaardigheid als machteloos en in een keten, want Hij *ziet dat hun dag komt,* dat is:

a. De dag van Gods afrekening, de dag van de openbaring van Zijn gerechtigheid, die nu nog omfloerst en verduisterd schijnt te zijn. De mensen hebben thans hun dag: dit is "uw ure en de macht der duisternis," Lukas 22:53 Maar weldra zal God Zijn dag hebben, een dag van vergelding, een dag, waarin alles terecht zal gezet worden en datgene bespottelijk zal zijn, wat nu voor groot en heerlijk gehouden wordt. Het is een kleine zaak om van de mensen geoordeeld te worden, 1 Corinthiërs 4:3, Gods dag zal een beslissend oordeel geven.

b. De dag van hun verderf, de dag van de goddelozen, de dag, bepaald voor zijn val, die dag komt, hetgeen uitstel aanduidt, hij is nog niet gekomen, maar gewis, hij zal komen. Het gelovig vooruitzicht op die dag zal de jonkvrouw, de dochter Zions, instaat stellen om de woede van haar vijanden te verachten en "hen te bespotten," Jesaja 37:22

B. Hun streven zal hun verderf zijn, vers 14, 15 Zie hier:

a. Hoe wreed ze zijn in hun plannen tegen godvruchtige mensen. Zij bereiden werktuigen des doods, het zwaard en de boog, met niets minder zijn zij tevreden; zij jagen de kostelijke ziel, wat zij bedoelen is: neer te vellen en te doden, het is het bloed van de heiligen, waarnaar zij dorsten. Zij gaan zeer ver in hun plan en het is op het punt van volvoerd te worden; zij hebben het zwaard getrokken en de boog gespannen, en al deze militaire toebereidselen worden gemaakt tegen de hulpelozen, de armen en nooddruftigen. Dit toont dat zij zeer lafhartig zijn. Tegen de schuldelozen, *die oprecht van weg zijn,* die ten nooit getergd of geprikkeld hebben hen niet beledigd of geschaad hebben, hen noch iemand anders. Dit toont dat zij zeer slecht, zeer goddeloos zijn. De oprechtheid zelf zal geen beschutting zijn tegen hun boosaardigheid. Maar,

b. Zie hoe rechtvaardig hun boosaardigheid op hun eigen hoofd neerkomt: *hun zwaard zal in hunlieder hart gaan,* waarin de bewaring ligt opgesloten van de rechtvaardigen tegen hun boosaardigheid, en het vullen van de maat van hun eigen ongerechtigheid er door. Soms blijkt hetgeen zij tegen hun argeloze naasten hebben bedacht, op hun eigen verderf uit te lopen. in elk geval zal Gods zwaard, dat zij door hun tergingen tegen zichzelf getrokken hebben, hun hun doodwonde toebrengen.

C. Zij, die niet plotseling afgesneden worden zullen echter zo machteloos worden gemaakt om nog verder kwaad te doen, dat de belangen van de kerk afdoend beveiligd zullen zijn: *hun bogen zullen verbroken worden,* vers 15, de werktuigen van hun wreedheid zullen falen, en zij zullen diegenen verliezen, die zij tot werktuigen gemaakt hebben om hun bloeddorstige doeleinden te dienen, ja meer: hun armen zullen verbroken worden, zodat zij niet instaat zullen zijn om met hun ondernemingen voort te gaan. *Maar de Heere ondersteunt de rechtvaardigen* zodat zij noch wegzinken onder de zwaarte van hun beproevingen, noch verpletterd worden door het geweld van hun vijanden. Hij ondersteunt hen, beide in hun oprechtheid en in hun voorspoed; en zij, die aldus door de rots van de eeuwen ondersteund, hebben geen reden om aan de bozen de steun van hun gebroken rietstaven te benijden.

Psalm 37:21-33

Deze verzen zijn van ongeveer dezelfde strekking als de vorige verzen van deze psalm, want het is een onderwerp wel waardig om er bij te verwijlen.

Merk hier op:

I. Wat van ons geëist wordt als de weg tot ons geluk, dat wij kunnen leren uit het karakter, dat hier beschreven, en de aanwijzingen, die hier gegeven worden. Indien wij door God gezegend willen worden:

1. Dan moeten wij er een gewetenszaak van maken om aan iedereen het zijne te geven want *de goddeloze ontleent en geeft niet weer* vers 21. Het is het eerste, dat de Heere onze God van ons eist, dat wij recht doen en aan allen geven wat hun toekomt. Het is niet slechts laag en schandelijk, maar zeer slecht en zondig, om niet terug te geven wat wij ontleend hebben. Sommigen houden dit voor een bewijs, niet zozeer van de goddeloosheid van de goddelozen, als wel van de ellende en armoede waartoe zij door het rechtvaardig oordeel Gods gebracht zijn, dat zij in de noodzakelijkheid zijn gekomen om voor hun onderhoud te ontlenen, en dan niet instaat zijn om het terug te geven, zodat zij dan in de macht zijn van hun schuldeisers. Hoe sommigen daar nu ook over denken: gelijk het voor hen, die instaat zijn hun rechtmatige schulden te behalen, een grote zonde is om die betaling te weigeren, zo is het een grote ellende om niet bij machte te zijn ze te betalen.

2. Wij moeten bereid zijn tot alle daden van barmhartigheid en weldadigheid, want gelijk het een bewijs is van Gods goedheid jegens de rechtvaardigen, dat Hij het in hun macht geeft om vriendelijk te zijn en goed te doen (en aldus verstaan het sommigen: door Gods zegen wordt zijn weinige dermate vermeerderd dat hij overvloedig heeft om anderen te hulp te komen,) zo is het ook een bewijs van de goedheid van de rechtvaardige, dat hij een hart heeft in evenredigheid met zijn vermogen; *hij ontfermt zich en geeft,* vers 21 *De gehele dag ontfermt hij zich, of* iedere dag, en leent, en soms is er een ware barmhartigheid in lenen, zowel als ingeven. Geven en lenen zijn Gode welbehaaglijk, als zij voortkomen uit een barmhartige gezindheid van het hart, die, zo zij oprecht is, gestadig zal zijn, en er ons voor bewaren zal om te vertragen in goed te doen. Hij, die waarlijk barmhartig is, is altijd barmhartig.

3. Wij moeten onze zonden nalaten en ons begeven tot ernstige Godsvrucht, vers 27 *Wijk af van het kwade en doe het goede,* houd op van kwaad te doen en verafschuw het, leer goed te doen en blijf er bij. Dit is ware godsdienst.

4. Wij moeten overvloedig zijn in goed spreken, met onze tong God verheerlijken en anderen stichten. Het behoort tot het karakter van de rechtvaardige, dat *zijn mond wijsheid vermeldt,* vers 30 Hij spreekt niet slechts op verstandige wijze, maar hij spreekt wijsheid, zoals Salomo zelf, ter onderrichting van hen, die hem omringen. Zijn tong spreekt van geen ijdele of onvoegzame dingen, maar *van recht,* dat is: van het Woord en de voorzienigheid Gods en de regels van de wijsheid in de omgang met onze naaste. Uit de overvloed van een goed hart zal de mond spreken wat goed is tot nut en stichting van anderen.

5. Onze wil moet in onderworpenheid gebracht worden aan de wil en het Woord van God, vers 31 *De wet zijns Gods is in zijn hart;* en tevergeefs wenden wij voor dat God onze God is, indien wij Zijn wet niet ontvangen in ons hart, om er ons door te laten leiden en besturen. Het zou slechts spotten zijn met God om wijsheid te vermelden en het recht te spreken, vers 30, als wij de wet Gods niet in ons hart hebben en niet denken zoals wij spreken. De wet Gods moet een gebiedend, heersend beginsel zijn in het hart, daar moet zij een licht wezen, en dan zal de wandel regelmatig zijn; *zijn gangen zullen niet glibberen,* zij zal een terugvallen in zonde krachtdadig voorkomen, en de onrust, die er het gevolg van is.

II. Wat ons verzekerd is op deze voorwaarden ten opzichte van ons geluk en welvaren.

1. Dat wij de zegen van God zullen hebben, en die zegen zal de bron en lieflijkheid en zekerheid zijn van al onze tijdelijke genietingen en ons welvaren, vers 22 *Zijn gezegenden,* zij die door God gezegend zijn met de zegen van de Vader en dat zijn al de rechtvaardigen *zullen de aarde erfelijk bezitten;* de aarde, of het land, want aldus wordt hetzelfde woord soms vertaald, het land Kanaän, die roem van alle landen. Onze lichamelijke genietingen, evenals al onze tijdelijke zijn dan eerst lieflijk, als wij ze zien voortvloeien uit de zegen van God, uit Zijn gunst, Zijn belofte en Zijn verbond met ons; en als wij zeker zijn van de zegen van God, dan zijn wij zeker geen gebrek te zullen hebben aan iets, dat goed voor ons is in deze wereld. "De aarde geeft haar gewas, indien God als onze God ons zegent", Psalm 67:7. En gelijk zij, *die God zegent, waarlijk gezegend zijn, want zij zullen het land beërven;* zo zijn zij, *die Hij vloekt, waarlijk gevloekt,* en zij zullen afgesneden, uitgeroeid worden; en hun uitroeiing door de vloek Gods zal de bevestiging van de rechtvaardigen door de zegen Gods zoveel helderder doen uitblinken.

2. Dat God onze handelingen en onze zaken zal besturen, zoals zij het meest zijn tot Zijn eer, vers 23 *De gangen van de Godvruchtige worden door de Heere bestuurd.* Door Zijn genade en Zijn Heiligen Geest bestuurt Hij de gedachten, de genegenheden en de voornemens van vrome mensen. Hij heeft alle harten in Zijn hand, maar het hunne heeft Hij met hun eigen toestemming, door Zijn voorzienigheid leidt Hij de gebeurtenissen, die hen betreffen, zodat Hij hun weg effen voor hen maakt, zowel ten opzichte van hetgeen zij moeten doen als van hetgeen zij moeten verwachten.

Merk op: God bestuurt de gangen van de Godvruchtige, niet slechts zijn weg in het algemeen door Zijn geschreven Woord, maar zijn bijzondere gangen, door de fluisteringen van het geweten, zeggende. *Dit is de weg, wandel daarop.* Hij toont hem niet altijd de weg reeds op een afstand, maar leidt hem stap voor stap, zo als kinderen geleid worden, en zo houdt Hij hem voortdurend afhankelijk van Zijn leiding; en dat wel:

a. Omdat Hij zich verlustigt in zijn weg, een welbehagen heeft in de paden van de gerechtigheid, waarin hij wandelt. "De Heere kent de weg van de rechtvaardigen," Psalm 1:6, kent hem in gunst, en daarom bestuurt Hij hem.

b. Opdat Hij zich zal verlustigen in zijn weg. Omdat God zijn weg bestuurt naar Zijn wil, verlustigt Hij er zich in, want gelijk Hij Zijn beeld in ons liefheeft, zo heeft Hij ook een welbehagen in hetgeen wij onder Zijn leiding doen.

3. Dat God er ons voor bewaren zal om door ons vallen in zonde of in moeilijkheden ten verderve te gaan, vers 24 *Als hij valt, zo wordt hij niet weggeworpen.*

a. Een Godvruchtige kan overvallen worden door een verzoeking, zodat hij in zonde valt, maar Gods genade zal hem tot berouw er over doen komen, zodat hij niet weggeworpen wordt. Hij kan voor een tijd de blijdschap verliezen van Gods heil, maar ze zal hem weergegeven worden, want God zal hem ondersteunen met Zijn hand, hem ondersteunen met de vrijmoedige geest. De wortel zal in het leven worden gehouden, al verdort ook het blad, en na de winter zal de lente komen.

b. Een Godvruchtige kan in benauwdheid komen. Er kan verwarring komen in zijn zaken, zijn moed kan worden ter neergeslagen, maar hij zal toch niet worden weggeworpen; God zal de sterkte zijn van zijn hart als zijn vlees en hart bezwijken, en hem ondersteunen door Zijn vertroostingen, daar Hij de rotssteen zijns harten is en zijn deel in eeuwigheid.

4. Dat hem het nodige levensonderhoud niet zal ontbreken, vers 25. "Ik ben jong geweest ook ben ik oud geworden, en onder al de veranderingen, die ik gezien heb in van de mensen uitwendige levensomstandigheden, en de opmerkingen, die ik er bij mijzelf van gemaakt heb, heb ik nooit de rechtvaardige verlaten gezien van God en de mens, zoals ik soms goddelozen door hemel en aarde verlaten heb gezien. Ook herinner ik mij niet ooit het zaad van de rechtvaardigen tot zo’n uiterste armoede gebracht te hebben gezien dat zij om brood moesten bedelen." David had zelf om brood gebedeld bij Achimelech de priester, maar het was toen Saul hem vervolgde-en onze Heiland heeft ons geleerd een uitzondering te maken voor het geval van vervolging om van de gerechtigheid wil op alle beloften van tijdelijke aard, Markus 10:30, omdat daar zulke bijzondere vertroostingen en eer aan verbonden zijn, dat het veeleer een gave is (zoals de apostel haar acht, Filippenzen . 1:29), dan een verlies of een grief. Maar er zijn zeer weinige voorbeelden van Godvruchtige mensen, of van hun gezin, die tot zo’n uiterste armoede waren vervallen, als waartoe vele goddelozen zich door hun eigen slechtheid gebracht hebben. Hij had de rechtvaardige niet verlaten gezien, noch zijn zaad zoekende brood. *Als zij* gebrek hebben dan zal God hun vrienden verwekken om in hun nood te voorzien, zonder dat zij zich blootstellen aan de smaad van gewone bedelaars, of, zo zij al van huis tot huis, van deur tot deur moeten gaan om brood, dan zal het niet wezen met de wanhoop van de goddeloze, die "heen en weer zwerft om brood, zeggende: Waar is het?" Job 15:23, noch zal het hem geweigerd worden, zoals aan de verloren zoon, die "begeerde zijn buik te vallen met de draf, die de zwijnen aten; en niemand gaf hem die," Lukas 15:16 Ook zal hij niet "murmureren als hij niet verzadigd wordt, zoals David’s vijanden als zij omzwerfden om spijs," Psalm 59:16 Sommigen zijn van mening dat deze belofte voornamelijk betrekking heeft op hen, die barmhartig en milddadig zijn voor de armen, en te kennen geeft dat David nooit gezien heeft, dat iemand zich door zijn liefdadigheid tot armoede had gebracht, het is door meer in te houden dan recht is dat men tot gebrek komt. Zie Spreuken 11:24

5. Dat God ons niet zal verlaten, meer ons genadiglijk zal beschermen in onze moeilijkheden en benauwdheden, vers 28 *De Heere heeft het recht lief,* Hij zelf verlustigt zich in gerechtigheid, en Hij heeft een welbehagen in hen, die recht doen, en daarom verlaat Hij Zijn heiligen niet in hun beproeving, wanneer anderen zich als vreemden voor hen houden en schuw van hen worden. Hij draagt zorg dat zij in eeuwigheid worden bewaard; in alle tijden worden de heiligen onder Zijn bescherming genomen, opdat de opvolging in stand wordt gehouden tot aan het einde van de tijd. Bijzondere heiligen zullen bewaard worden tegen alle verzoeking en door alle beproevingen heen

van deze tegenwoordige tijd voor de zaligheid, die tot in eeuwigheid is. "Hij zal hen bewaren tot Zijn hemels koninkrijk" dat is: bewaren tot in eeuwigheid. 2 Timotheus 4:8; Psalm 12:8

6. Dat wij een goede vestiging zullen hebben in deze wereld, en in een betere als wij deze verlaten zullen hebben; dat wij eeuwig zullen wonen, vers Z7, en niet, zoals *het zaad van de goddelozen,* uitgeroeid zullen worden, vers 28 Dat wij het land, dat de Heere onze God ons geeft, erfelijk zullen bezitten, en *in eeuwigheid daarop zullen wonen* vers 29 Zij zullen niet heen en weer worden gedreven, die God tot hun rust maken en in Hem thuis zijn. Maar op deze aarde is geen eeuwige woning, geen blijvende stad, het is alleen in de hemel, de stad, die fundamenten heeft, dat de rechtvaardigen voor eeuwig zullen wonen; daar zal hun eeuwige woning zijn.

7. Dat wij de prooi niet zullen worden van onze tegenstanders, die ons verderf zoeken vers 32, 33 Er is een tegenstander, die alle gelegenheden aangrijpt om ons kwaad te doen, een boze, die loert op de rechtvaardige, (zoals een briesende leeuw op zijn prooi loert) en hem zoekt te doden. Er zijn boze mensen die dat doen, die zeer listig zijn; zij loeren op de rechtvaardigen om een gelegenheid te hebben om hun kwaad te doen, en een voorwendsel te hebben om het te doen met een schijn van recht. En zij zijn zeer boosaardig, want zij zoeken hem te doden. Maar dit kan zeer wel toegepast worden op de boze, de duivel, de oude slang, die zijn listen heeft om de rechtvaardigen te verstrikken, zijn gedachten, die ons niet onbekend moeten zijn; die grote rode draak, die hen zoekt te doden, die briesende leeuw, die onophoudelijk rondgaat, rusteloos en woedend, zoekende wie hij zou kunnen verslinden. Maar hier wordt beloofd dat hij niet zal overwinnen, noch Satan zelf, noch zijn werktuigen.

a. Hij zal niet overwinnen in de strijd, *de Heere laat hem niet in zijn hand; Hij* zal aan Satan niet toelaten om te doen wat hij wil, en Hij zal aan Zijn volk Zijn kracht en genade niet onthouden, maar hen in staat stellen om hem te weerstaan en te overwinnen en "hun geloof zal niet ophouden," Lukas 22:32. Een goed man kan in de handen vallen van een engel van de Satan en met vuisten geslagen worden, maar God zal hem niet in zijn handen laten, 1 Corinthiërs 10:13

b. Hij zal ook niet overwinnen als tegenstander voor het gericht; *God zal hem niet verdoemen als hij geoordeeld wordt,* al wordt Hij er ook door de klager van de broeders toe gedrongen, die *hen verklankt voor onze God dag en nacht.* Zijn valse beschuldigingen zullen afgewezen worden, evenals die, welke tegen Jozua werden ingebracht, Zacheria 3:12. *De Heere schelde u, gij Satan, God is het die rechtvaardig maakt, en wie zal dan beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods?*

Psalm 37:34-40

Het besluit van deze leerrede (want dat is de aard van dit gedicht), is van dezelfde strekking als het geheel en prent ons dezelfde dingen in.

I. De plicht, waar hier op wordt aangedrongen, is nog dezelfde, vers 34 *Wacht op de Heere en houdt zijn weg.* De plicht is van ons en wij moeten hem nauwgezet betrachten, Gods weg houden, er nooit van afwijken, er nooit op dralen of treuzelen, maar er gestadig en vastberaden op voortgaan; maar de uitkomst is van God, en wij moeten er de beschikking van aan Hem overlaten. Wij moeten wachten op de Heere, letten op de gangen van Zijn voorzienigheid, die opmerkzaam gadeslaan, en er ons nauwgezet en goedsmoeds naar schikken. Als wij het tot een gewetenszaak maken om *Gods weg te houden,* dan kunnen wij goedsmoeds op Hem wachten en onze weg op Hem wentelen en dan zullen wij bevinden dat Hij beide voor Zijn werkende en Zijn wachtende dienstknechten een goede meester is.

II. De redenen om op deze plicht bij ons aan te dringen zijn ook dezelfde, ontleend aan de verwoesting, die over de goddelozen komen zal, en het gewisse heil van de rechtvaardigen. De godvruchtige, in verzoeking zijnde om de voorspoed van de goddelozen te benijden, gaat ten einde zich tegen die verzoeking te wapenen "in Gods heiligdommen," en leidt er ons heen Psalm 73:17; daar merkt hij op hun einde en geeft het ons te verstaan, en door het te vergelijken met het einde van de rechtvaardigen, slaat hij de verzoeking terug en brengt haar tot zwijgen.

Merk op;

1. De ellende van de goddelozen ten slotte; hoe zij ook voor een poosje gebloeid hebben, voorspoedig zijn geweest, *het einde van de goddelozen wordt uitgeroeid,* vers 38, en datgene kan niet goed zijn, dat zo ontwijfelbaar slecht zal eindigen. In hun einde zullen de goddelozen afgesneden worden van alle goed en alle hoop er op, er zal een onherroepelijk einde worden gemaakt aan al hun genietingen, en zij zullen voor eeuwig gescheiden worden van de fontein des levens.

a. David zelf had sommige merkwaardige voorbeelden gezien van verderf over goddelozen in deze wereld; gezien dat de pracht en voorspoed van zondaars hen niet beveiligen tegen de oordelen Gods, als hun dag om te vallen is gekomen, vers 35, 36 Ik *heb een geweld drijvenden goddeloze* (het woord staat in het enkelvoud) veronderstel Saul of Achitofel (want David was een oud man toen hij deze psalm schreef); een goddeloze, die grote macht had, *geducht* was zo vertalen sommigen het woord *de schrik van de machtigen in het land van de levenden,* die alles met geweld voor zich heen drijft, onwankelbaar vast schijnt te staan, groeit en bloeit als een groene inlandse boom, die bladeren voortbrengt, maar geen vruchten; als een geboren Israëliet (aldus Mr. Hammond) die alle kans heeft van wortel te schieten. Maar wat is er van hem geworden? Lang tevoren had Elifaz geleerd, toen hij een dwaas wortelende zag, zijn woning te vervloeken, Job 5:3. En David zag er reden voor want deze groene inlandse boom is even spoedig verdord als de vijgenboom, die Christus vervloekt had; hij ging *door, en zie, hij was er niet meer, ging* voorbij als een droom, als een schaduw, zo was hij en al de pracht en macht, waarop hij zo trots was; in een oogwenk was hij weg, verdwenen, hij *was er niet meer; ik zocht hem* met verwondering, *maar*

hij werd niet gevonden. Hij had zijn rol gespeeld en was toen van het toneel verdwenen en men miste hem niet.

b. Het laatste, het algehele verderf van zondaren, van alle zondaren zal weldra evenzeer tot een schouwspel van de heiligen zijn, als deze nu soms tot een schouwspel van de wereld gemaakt worden, vers 34. *Als de goddelozen worden uitgeroeid* en uitgeroeid zullen zij zeker worden *zult gij het zien,* het zien met eerbiedige aanbidding van de Goddelijke gerechtigheid. *De overtreders worden tezamen verdelgd,* vers 38. In deze wereld stelt God hier en daar een enkele zondaar uit velen tot een afschrikkend voorbeeld; maar in de dag van het oordeel zal er een algemene verdelging zijn voor alle overtreders, en niet één zal ontkomen. Zij, die tezamen gezondigd hebben, zullen tezamen veroordeeld worden: *bindt ze in busselen on ze te verbranden.*

2. De zaligheid van de rechtvaardigen in het einde. Laat ons zien wat van Gods arm en veracht volk het einde zal zijn.

A. Verhoging. Er zijn tijden geweest, toen de ongerechtigheid zo de overhand had en zo groot was, dat van de mensen Godsvrucht hun bevordering in deze wereld in de weg stond, hen geheel buiten staat stelde om zich een bezitting te verkrijgen; maar zij, die Gods weg houden, kunnen ervan verzekerd zijn dat Hij hen te bestemder tijd *verhogen zat om het land erfelijk te bezitten,* vers 34 Hij zal hen bevorderen tot een plaats in de hemelse woningen, tot waardigheid en eer en wezenlijke rijkdom in het Nieuwe Jeruzalem, om dat goede land, dat land van de belofte, waarvan Kanaän een type was, erfelijk te bezitten; Hij zal hen verhogen boven alle minachting, en alle gevaar.

B. Vrede, vers 37 Laat alle mensen *letten op de vrome* en *zien naar de oprechte,* kennis van hem nemen, om hem te bewonderen en na te volgen; houdt uw oog op hem gericht, en ziet wat er van hem wordt, en gij zult bevinden dat *het einde van die man vrede is.* Soms is het laatste gedeelte van zijn dagen aangenamer en lieflijker voor hem dan het begin ervan geweest is, de stormen zijn voorbij, en hij is wederom vertroost na de tijd, waarin hij beproefd is geweest. In elk geval: indien al zijn dagen donker en bewolkt mochten zijn. Dan is de dag van zijn sterven hem misschien lieflijk en kan zijn zijn dan helder ondergaan; of mocht zij ondergaan in een wolk, dan zal toch zijn toekomende staat vrede, eeuwige vrede zijn. Zij die in hun oprechtheid wandelen terwijl zij leven, zullen ingaan tot de vrede, als zij sterven, Jesaja 57:2 Een vredig sterven is het einde geweest van het moeilijk leven van menige Godvruchtige, en alles is wel, dat aldus wel eindigt. Bileam zelf wenste dat zijn dood en zijn einde zouden zijn als die van de oprechten Numeri 23:10

C. Heil, vers *39, 40 Het heil van de rechtvaardigen* (dat toegepast kan worden op de grote zaligheid, "van welke de profeten ondervraagd en onderzocht hebben," 1 Petrus 1:l0), dat is: van de Heere; het zal het doel zijn des Heren, de eeuwige zaligheid, dat heil Gods, hetwelk allen zullen zien, die hun weg wel aanstellen, Psalm 50:23. En Hij, die Christus en de hemel voor hen bestemt, zal hun een algenoegzame God zijn. Hij is *hun sterkte ten tijde van benauwdheid om* hen er in te ondersteunen en hen er door te helpen. Hij *zal hen helpen en hen bevrijden,* hen helpen om hun plicht te doen, hun lasten te dragen, hun geestelijke strijd te strijden, hen helpen om hun moeilijkheden goed te dragen en er goeds uit te ontvangen, en te bestemder tijd hen uit hun benauwdheid verlossen. Hij zal hen bevrijden van de bozen, die hen zoeken te overstelpen en te verslinden, zal hen veilig doen zijn daar, waar de bozen ophouden van beroering. Hij zal hen bevrijden, hen niet alleen veilig bewaren, maar hen gelukkig maken, omdat zij op Hem betrouwen;

niet omdat zij het van Hem verdiend hebben, maar omdat zij zich aan Hem hebben overgegeven, vertrouwen in Hem hebben gesteld en Hem daardoor hebben geëerd.

PSALM 38

1 Een psalm van David, om te doen gedenken. (38:2) O HEERE! straf mij niet in Uw groten toorn, en kastijd mij niet in Uw grimmigheid.
2 (38:3) Want Uw pijlen zijn in mij gedaald, en Uw hand is op mij nedergedaald.
3 (38:4) Er is niets geheels in mijn vlees, vanwege Uw gramschap; er is geen vrede in mijn beenderen, vanwege mijn zonde.
4 (38:5) Want mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd; als een zware last zijn zij mij te zwaar geworden.
5 (38:6) Mijn etterbuilen stinken, zij zijn vervuild, vanwege mijn dwaasheid.
6 (38:7) Ik ben krom geworden, ik ben uitermate zeer nedergebogen; ik ga den gansen dag in het zwart.
7 (38:8) Want mijn darmen zijn vol van een verachtelijke plage, en er is niets geheels in mijn vlees.
8 (38:9) Ik ben verzwakt, en uitermate zeer verbrijzeld; ik brul van het geruis mijns harten.
9 (38:10) HEERE! voor U is al mijn begeerte; en mijn zuchten is voor U niet verborgen.
10 (38:11) Mijn hart keert om en om, mijn kracht heeft mij verlaten; en het licht mijner ogen, ook zij zelven zijn niet bij mij.
11 (38:12) Mijn liefhebbers en mijn vrienden staan van tegenover mijn plage, en mijn nabestaanden staan van verre.
12 (38:13) En die mijn ziel zoeken, leggen mij strikken; en die mijn kwaad zoeken, spreken verdervingen, en zij overdenken den gansen dag listen.
13 (38:14) Ik daarentegen ben als een dove, ik hoor niet, en als een stomme, die zijn mond niet opendoet.
14 (38:15) Ja, ik ben als een man, die niet hoort, en in wiens mond geen tegenredenen zijn.
15 (38:16) Want op U, HEERE! hoop ik; Gij zult verhoren, HEERE, mijn God!
16 (38:17) Want ik zeide: Dat zij zich toch over mij niet verblijden! Wanneer mijn voet zou wankelen, zo zouden zij zich tegen mij groot maken.
17 (38:18) Want ik ben tot hinken gereed, en mijn smart is steeds voor mij.
18 (38:19) Want ik maak U mijn ongerechtigheid bekend, ik ben bekommerd vanwege mijn zonde.
19 (38:20) Maar mijn vijanden zijn levende, worden machtig; en die mij om valse oorzaken haten, worden groot.
20 (38:21) En die kwaad voor goed vergelden, staan mij tegen, omdat ik het goede najaag.
21 (38:22) Verlaat mij niet, o HEERE, mijn God! wees niet verre van mij.
22 (38:23) Haast U tot mijn hulp, HEERE, mijn Heil!

Dit is een van de boetpsalmen; hij is van het begin tot het einde vol van smart en klacht. David's zonde en zijn beproevingen zijn de oorzaak van zijn smart en het onderwerp van zijn klachten. Hij schijnt nu ziek te zijn en pijn te lijden, waardoor hij herinnerd wordt aan zijn zonden en tot verootmoediging er over komt; terzelfder tijd is hij ook verlaten door zijn vrienden en vervolgd door zijn vijanden, zodat de psalm geschikt is voor een toestand van zware benauwdheid en een verwikkeling van allerlei rampen. Zijn klachten.

I. Over Gods misnoegen en over zijn eigen zonden, die God tot toorn jegens hem hebben verwekt, vers 2-6

II. Over zijn lichaamskrankheid, vers 7-11.

III. Over de onvriendelijkheid van zijn vrienden, vers 12.

IV. Over kwaad, dat zijn vijanden hem deden, terwijl hij pleit op zijn goed gedrag jegens hen, maar tevens zijn zonden tegen God belijdt, vers 13-21 Eindelijk, hij besluit de psalm met vurige gebeden tot God om Zijn genadige nabijheid en hulp, vers 22, 23 Bij het zingen van deze psalm moeten wij een diep besef hebben van de boosheid van de zonde en indien wij niet in zulke benauwdheden zijn als die welke hier beschreven worden, dan weten wij toch niet hoe spoedig wij er in komen kunnen, en daarom moeten wij ervan zingen bij wijze van voorbereiding; en wel weten dat anderen erin zijn en daarom moeten wij ervan zingen bij wijze van medegevoelen.

Psalm 38:1-12

Het opschrift van deze psalm, vers 1, is zeer opmerkelijk, het is een psalm om te *doen gedenken;* de zeventigste psalm, die ook geschreven werd op een dag van benauwdheid, heeft ditzelfde opschrift. Hij is bestemd:

1. Om zichzelf te doen gedenken. Wij zullen veronderstellen dat hij geschreven werd toen David ziek was en pijn leed, en dan leert hij ons dat tijden van ziekte tijden zijn om te doen gedenken, om de zonde in herinnering te brengen, over welke God met ons twistte, om ons geweten te doen ontwaken om trouw en oprecht met ons te handelen, en ons onze zonden voor ogen te stellen tot onze verootmoediging. *Ten dage des tegenspoeds, zie toe.* Of wij kunnen veronderstellen dat de psalm geschreven werd na zijn herstel, maar bestemd was tot een herinnering aan de overtuiging van zonde, waaronder hij toen verkeerde, en van de werkingen van zijn hart onder de beproeving opdat hij bij het lezen of zingen van deze psalm zich de goede indrukken voor de geest zou brengen, die toen op hem gemaakt waren en er wederom nut en voordeel uit zou trekken. Dezelfde strekking had het geschrift van Hizkia, toen hij ziek geweest en van zijn ziekte genezen was.

2. Om anderen aan dezelfde dingen te doen gedenken, waaraan hij zelf indachtig was, en hen te leren wat te denken en wat te zeggen, als zij ziek en in benauwdheid zijn; laat hen denken zoals hij gedacht en spreken zoals hij gesproken heeft.

I. Hij bidt de toorn Gods af en Zijn misnoegen, in zijn beproeving, vers *2 O Heere straf mij niet in Uw grote toorn.* Met diezelfde bede begon hij nog een gebed, Psalm 6:2, welke psalm geschikt is om gebruikt te worden voor het bezoeken van zieken. Daarvan was zijn hart vervuld, en daarvan moet ook het onze vervuld zijn als wij in beproeving en leed zijn, opdat, *hoe* God ons ook straft en kastijdt het niet in toorn en misnoegen moge zijn, want dat zou de gal en alsem wezen in onze beproeving en ellende. Zij, die aan de toorn van God willen ontkomen, moeten daar meer tegen bidden dan tegen enigerlei uitwendige beproeving, en tevreden iedere uitwendige beproeving willen dragen, als zij komt van en bestaanbaar is met de liefde van God.

II. Bitter klaagt hij over de indrukken van Gods misnoegen in zijn ziel, vers 3 *Uw pijlen zijn in mij gedaald.* Laat Jobs klacht, Hoofdstuk 6:4, die van David hier verklaren, met de pijlen des Almachtigen bedoelt hij de verschrikkingen Gods, die zich in slagorde tegen hem stelden. Hij was onder een zeer treurige vrees voor de toorn *Gods* tegen hem vanwege zijn zonden, en hij dacht niets andere te kunnen verwachten dan oordeel en hitte van het vuurs om hem te verslinden. Evenals Gods pijlen zeker het doel zullen treffen, zo blijven zij ook steken waar zij getroffen hebben, totdat het Hem behaagt ze er uit te trekken, en de wonden, die Hij gemaakt heeft door Zijn verschrikkingen, te verbinden door Zijn vertroostingen. Dit zal de eeuwige rampzaligheid zijn van de veroordeelden de pijlen van Gods toorn zullen vast in hen blijven steken en de wonde zal ongeneeslijk wezen. Uw hand, Uw zware hand, drukt mij hard, vers 3 en ik ben op het punt van er onder weg te zinken; zij ligt niet slechts zwaar op mij, maar langdurig, en wie kent de sterkte van Gods toorn het gewicht van Zijn hand?" Soms heeft God Zijn pijlen afgeschoten en Zijn hand uitgestrekt *voor* David, Psalm 18:15, maar nu *tegen* hem, zo onzeker is het voortduren van de Goddelijke vertroostingen, terwijl toch het voortduren van de Goddelijke genade verzekerd is. Hij klaagt over Gods toorn, als hetgeen zijn lichamelijke ongesteldheid teweegbracht, vers 4 Er is niets geheels in mijn vlees vanwege Uw gramschap. De bitterheid ervan, die in zijn geest was

doorgedrongen, deed zijn lichaam aan; maar dat was nog het ergste niet, ze veroorzaakte de onrust van zijn hart en daardoor vergat hij de kloekmoedigheid van een krijgsman, de waardigheid van een vorst, en al de blijmoedigheid van de man, die lieflijk was in psalmen Israël's en brulde hij, vers 9 Niets zal het hart van een Godvruchtige zo ontrusten als de bewustheid van Gods toorn, hetgeen aantoont hoe vreeslijk het is in Zijn handen te vallen. Het middel om het hart rustig te houden is: ons te bewaren in de liefde Gods en niets te doen om Hem te beledigen.

III. Hij erkent dat zijn zonde de oorzaak is van al zijn benauwdheden, en onder de last van schuld zucht hij meer dan onder iedere andere last, vers 4 Hij klaagt dat er niets geheels is in zijn vlees, dat er geen vastigheid in is, zijn beenderen hadden geen rust, zo groot was de beroering waarin hij verkeerde.

Het is vanwege Uw toorn, die steekt het vuur aan, dat zo heftig brandt; maar in de volgende woorden rechtvaardigt hij God hierin en legt al de schuld op zichzelf. Het is vanwege mijn zonde, ik heb het verdiend, en zo heb ik het zelf over mij gebracht, mijn eigen ongerechtigheden kastijden mij. Indien onze benauwdheid de vrucht is van Gods toorn, dan hebben wij haar aan onszelf te wijten; het is onze zonde, die er de oorzaak van is. Zijn wij onrustig? Het is zonde die ons onrustig maakt. Indien er geen zonde was in onze ziel er zou geen smart zijn in onze beenderen geen ziekte in ons lichaam.

Het is dus over zonde, dat deze Godvruchtige het meest klaagt:

1. Als over een last, een zware last, vers 5 "*Mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd,* zoals hoge wateren over een man, die zinkt en verdrinkt; of als een zware last op mijn hoofd, mij meer neerdrukkende dan ik dragen kan, of waaronder ik staande ken blijven." Zonde is een last. De kracht van de zonde, die in ons woont, is een last; Hebreeën 12:1, allen zijn wij er mee beladen, hij belet de mensen om opwaarts te streven en voorwaarts te gaan, al de heiligen klagen er over als over een lichaam des doods, waarmee zij belast zijn, Romeinen 7:24 De schuld van de zonde, die wij bedreven hebben, is een last, een zware last, zij is een last voor God, die er onder gedrukt wordt, Amos 2:13 :"Zie Ik ben onder u gedrukt;" een last voor geheel de schepping, die eronder zucht. Romeinen 8:21, 22. Vroeg of laat zal zij een last zijn voor de zondaar zelf, hetzij een last van berouw, als hij er verslagen in het hart om is, vermoeid en belast er onder is; of een last van verderf, als ze hem doet neerzinken tot in de diepste hel en er hem voor altijd zal houden; zij zal een "loden gewicht op" hem zijn, Zacheria 5:8 Zondaren worden gezegd hun ongerechtigheid te dragen. Bedreigingen zijn lasten.

2. Als wonden, gevaarlijke wonden, vers 6 "*Mijn etterbuilen stinken, zij zijn vervuild* (zoals wonden in het lichaam etteren en inkankeren omdat zij niet behoorlijk verbonden worden), en het is door mijn eigen dwaasheid." Zonden zijn wonden, Genesis 4:23, pijnlijke, dodelijke wonden. Onze wonden door de zonde zijn dikwijls in een slechte toestand, er wordt geen zorg aan besteed, en het is door eigen dwaasheid van de zondaar om de zonde niet te belijden Psalm 32:3, 4 Een lichte wonde, die verwaarloosd wordt, kan noodlottige gevolgen hebben, en zo is het ook met een geringe zonde, die voorbijgezien wordt en waarvan men dan geen berouw heeft.

IV. Hij beklaagt zichzelf vanwege zijn beproevingen, en verlicht zijn smart door er lucht aan te geven en zijn klacht uit te storten voor de Heere.

1. Hij was ontroerd in zijn gemoed, zijn geweten was benauwd, hij had geen rust in zijn geest, en een verslagen geest, wie zal die opheffen? Hij was beroerd, *krom geworden,* zeer terneder gebogen, en *ging de gehele dag in het zwart,* vers 7 Hij was altijd peinzend en droefgeestig, waardoor hij een last en een schrik was voor zichzelf. Zijn geest was zwak en gebroken, en zijn hart verbrijzeld, vers 9. In dit zijn lijden was David een type van Christus, die in Zijn doodsbenauwdheid uitriep: *Mijn ziel is geheel bedroefd.* Dit is een zwaardere beproeving dan welke andere ook in deze wereld; wat het Gode ook moge behagen ons op te leggen, wij hebben geen reden om te klagen zolang Hij ons het gebruik laat van ons verstand en de vrede van ons geweten.

2. Zijn lichaam was ziek en zwak, zijn lenden waren vol van een verachtelijke plaag, vers 8, de een of andere zwelling of zweer of een ontsteking. Sommigen denken dat het een pestbuil was, zoals Hizkia's zweer, en er was geen vastigheid in zijn vlees. evenals Job was hij ziek over zijn gehele lichaam. Zie:

a. Welk een vernederd lichaam wij met ons omdragen, aan welke smartelijke krankheden wij onderhevig zijn en welk een smart en plaag het kan worden voor de ziel, waarvoor zij altijd een belemmering is.

b. Dat het lichaam van de voornaamste en beste van de mensen dezelfde zaden van ziekte in zich heeft als het lichaam van anderen, onderhevig is aan dezelfde rampen. David zelf, hoewel hij zo'n grote vorst en zo'n grote heilige was, was niet gevrijwaard tegen de smartelijkste kwalen en krankheden; er was zelfs niets geheels in zijn vlees. Waarschijnlijk was dit na zijn zonde in de zaak van Uria, en zo heeft hij om zijn vleselijke lusten in zijn vlees geleden. Als wij te eniger tijd ziek zijn van lichaam, dan moeten wij gedenken hoe God in en door ons lichaam onteerd is geworden. Hij *was verzwakt en uitermate zeer verbrijzeld,* vers 9 Zijn hart hijgde, hij had voortdurende hartkloppingen, vers 11 Zijn kracht begaf hem, het licht was uit zijn ogen geweken, hetzij door het vele wenen, of door vloeiingen, of zinking erop, of door verzwakking van de zenuwen.

Ziekte zal het sterkste lichaam ten onder brengen en de kloekmoedigsten geest. David was vermaard om zijn moed en zijn grote krijgsbedrijven, en toch, toen God met hem twistte door lichaamskrankheid, werd zijn haar afgesneden, begaf hem zijn moed, en werd hij zwak als water. Zo beroeme de sterke zich dan niet in zijn sterkheid, en niemand trotsere het leed, op hoe grote afstand dit ook schijnt te zich.

3. Zijn vrienden waren onvriendelijk voor hem, vers *12 Mijn liefhebbers* (die in de dagen van zijn vrolijkheid vrolijk met hem geweest zijn) *staan van tegenover mijn plaag;* zij hadden geen medegevoel met hem in zijn smart, wilden niet eens zijn krachten aanhoren, maar gingen, zoals "de priester en de Leviet", Lukas 10:31, "tegenover hem voorbij." Zelfs zijn bloedverwanten, die door bloedbanden aan hem verbonden waren, stonden van verre. Zie hoe weinig reden wij hebben om op de mens te vertrouwen, of om er ons over te verwonderen als wij teleurgesteld worden in onze verwachting van vriendelijkheid van mensen. Tegenspoed stelt vriendschap op de proef, en onderscheidt tussen het kostelijke en het snode. Het is onze wijsheid om ons te verzekeren van de vriend in de hemel, die niet van verre staat, niet tegenover onze plaag staat, en van wiens liefde geen tegenspoed of ramp ons kan scheiden. In zijn beproevingen en benauwdheden was David een type van Christus in Zijn doodsbenauwdheid, van Christus aan het kruis, zwak en uitermate verbrijzeld, en toen verlaten door Zijn vrienden en bloedverwanten, die van *verre* aanschouwden.

Eindelijk. In het midden van zijn klachten vertroost hij er zich mee, dat God genadiglijk kennis nam beide van zijn leed en van zijn gebeden, vers 10 *"Heere, voor U is al mijne begeerte;* Gij weet wat ik behoef en wat ik wens, mijn *zuchten is voor U niet verborgen*, Gij kent de lasten, waaronder ik zucht, en de zegeningen, waarnaar ik zucht." De "onuitsprekelijke zuchtingen zijn niet verborgen voor Hem, die het hart doorgrondt" en "weet wat de mening van de Geest is." Romeinen 8:26, 27. In het zingen en biddend overdenken hiervan moeten wij welke last ook drukt op ons gemoed, die last door het geloof op God werpen met al onze zorg er over, en dan kalm en gerust zijn.

Psalm 38:13-23

In deze verzen:

I. Klaagt David over de macht en boosaardigheid van zijn vijanden, die niet alleen gebruik maakten van de gelegenheid, hun geboden door de zwakheid van zijn lichaam en de beroering van zijn geest, om over hem te juichen, maar ook om hem kwaad te doen. Hij heeft zeer veel tegen hen te zeggen, dat hij ootmoedig aanvoert als een reden, waarom God voor hem zal verschijnen, zoals Psalm 25:19 :"Aanzie mijn vijanden."

1. "Zij zijn zeer boosaardig en wreed, zij *zoeken mijn kwaad;* ja, meer, zij *zoeken mijn ziel,* dat is mijn leven," vers 13 Dat leven hetwelk zo kostbaar was in de ogen van God en van alle goede mensen, daar legden Zij het op toe alsof het verbeurd was, of een plaag was voor het algemeen. Zodanig is de vijandschap van het zaad van de slang tegen het zaad van de vrouw-het zou het hoofd willen wonden, ofschoon het niet verder dan tot aan de verzenen kan reiken. Het is het bloed van de heiligen, waarnaar gedorst wordt.

2. "Zij zijn zeer listig; zij *leggen mij strikken, zij overdenken de gehele dag listen,* en hierin zijn zij rusteloos onvermoeid, zij doen het *de gehele dag- zij spreken verdervingen* met elkaar, ieder van hen heeft iets voor te stellen, dat mij kwaad kan berokkenen. Kwaad dat op bedekte wijze en door bedrog gedaan wordt, kan met recht een strik worden genoemd.

3. Zij zijn zeer onbeschoft en beledigend; *als mijn voet wankelt,* als ik in moeilijkheid ben, als ik een vergissing bega, een verkeerd woord zeg, of een verkeerden stap doe, dan maken zij zich groot tegen mij, het doet hun genoegen, en zij vleien er zich mee dat het mijn invloed zal vernietigen, en dat ik, zo ik struikel, gewis zal vallen en omkomen."

4. "Zij zijn niet alleen onrechtvaardig, maar ook zeer ondankbaar; zij *haten mij om valse oorzaken,* nooit heb ik hun kwaad gedaan, ik was hun niet slecht gezind, gaf hun nooit aanleiding om toornig op mij te zijn, ja meer, zij *vergelden mij kwaad voor goed,* vers 2. Menige vriendelijkheid heb ik hun bewezen, waarvoor ik vriendelijkheid hunnerzijds had kunnen verwachten, "maar voor mijne liefde staan zij mij" "tegen," Psalm 109:4 Zulk een ingewortelde vijandschap is er in het hart van goddeloze mensen tegen goedheid om haars zelfs wil, dat zij haar haten, zelfs dan als zij er zelf door beweldadigd worden, zij haten het gebed, zelfs in hen, die in vrede met hen willen zijn, maar zeer boosaardig zijn zij, die door geen vriendelijkheid, geen goede dienst verzacht kunnen worden, maar er veeleer door worden verbitterd.

5. Zij zijn zeer goddeloos en duivelachtig; *zij staan mij tegen* bloot en alleen *omdat ik het goede najaag. Zij* haatten hem, niet slechts om zijn vriendelijkheid jegens hen, maar om zijn vroomheid en zijn gehoorzaamheid aan God; zij haatten hem, omdat zij God haatten en allen, die Zijn beeld dragen. Als wij kwaad lijden voor weldoen, dan moeten wij dat niet vreemd vinden, van de beginne af is dit zo geweest; Kaïn sloeg Abel dood, omdat zijn werken rechtvaardig waren; wij moeten het ook niet hard vinden, omdat het altijd zo zijn; want des te groter zal ons loon wezen.

6. Zij zijn velen en machtig; zij zijn levend, zij zijn sterk, worden vermenigvuldigd, vers 20 "Heere, hoe zijn mijn" "tegenpartijen vermenigvuldigd!" Psalm 3:2 De Godvruchtige David was zwak en

moed, zijn hart hijgde en zijn kracht begaf hem, hij was treurig en bezwaard van geest en vervolgd door zijn vrienden, maar terzelfder tijd waren zijn vijanden sterk en levend, en hun aantal nam toe. Laat ons dus niet menen over van de mensen karakter te kunnen oordelen naar hun uitwendigen toestand; *ook liefde, ook haat, weet de mens niet uit al hetgeen voor zijn aangezicht* is. Het schijnt dat David in deze, evenals in andere klachten die hij doet over zijn vijanden, het oog heeft op Christus, wiens vervolgers waren zoals zij hier zijn beschreven, geheel ontbloot van alle eer en deugd. Niemand haat het Christendom of hij moet zich eerst ontdaan hebben van de eerste beginselen van de menselijkheid en haar heiligste banden hebben verscheurd.

II. Hij denkt met vertroosting aan zijn eigen vreedzaam en vroom gedrag onder al de beledigingen en smaad, die hem waren aangedaan. Dan alleen doen onze vijanden ons werkelijk kwaad als zij ons er toe brengen om te zondigen, Nehemia 6:13, als zij kunnen maken dat wij onze ziel niet bezitten, ons wegdrijven van God en onze plicht. Indien wij door Gods genade bekwaam worden gemaakt om dit kwaad te voorkomen, dan blussen wij hun vurige pijlen en worden bewaard voor kwaad, indien wij nog vasthouden aan onze oprechtheid en onze vrede, wie kan ons dan schaden? Dat heeft David hier gedaan.

1. Hij bleef in zijn humeur, verloor zijn kalmte niet door de minachting, die hem werd aangedaan, of het kwaad, dat tegen hem gezegd en gedaan werd, vers 14, vers 15 *Ik daarentegen ben als een dove; ik hoor niet, ik* nam geen notitie van de beledigingen, die zij mij aandeden, was er niet vertoornd om, werd er niet door in wanorde gebracht, en nog veel minder zin ik op wraak, of legde ik er mij op toe om hen van mijn kant te beledigen. Hoe minder notitie wij nemen van de onvriendelijkheid en de beledigingen, die ons worden aangedaan, hoe meer wij met onze eigen gemoedsrust te rade gaan. Doof zijnde, was hij ook stom, als een man *in wiens mond geen tegenredenen zijn;* hij was zo stil, alsof hij niets had te zeggen, uit vrees van anders in drift te geraken en zijn vijanden nog maar meer in woede tegen hem te ontsteken. Hij wilde niet alleen hen niet beschuldigen, maar niet eens zichzelf verdedigen, opdat zijn noodzakelijke zelfverdediging hem niet tot misdaad zou worden aangerekend. Ofschoon zij zijn leven zochten, en zijn stilzwijgen voor een bekentenis van schuld kon aangezien worden, was hij toch els een stomme, die zijn mond niet opendoet. Als onze vijanden het meest schreeuwen, dan doen wij over het algemeen het voorzichtigst als wij zwijgen of weinig zeggen, opdat wij hetgeen kwaad is niet nog erger maken. David kon niet hopen zijn vijanden door zachtheid te winnen, of door zijn zacht antwoord hun grimmigheid af te keren, want zij waren mannen van zo'n laaghartig karakter, dat zij hem kwaad voor goed vergolden, en toch bleef hij zo zachtmoedig en nederig tegenover hen, ten einde zonde in zichzelf te voorkomen, en daar de troost van te hebben bij het herdenken ervan Hierin was David een type van Christus, die als een schaap was, dat stom is voor het aangezicht van zijn scheerders en toen Hij gescholden werd niet wederschold, en beide zijn voorbeelden voor ons om geen schelden voor schelden te vergelden.

2. Hij hield zich door geloof en gebed dicht bij God en zo heeft hij zich ondersteund onder deze beledigingen, en zijn eigen toorn er over tot zwijgen gebracht.

a. Hij vertrouwde op God, vers 16 *"Ik was als een man, die niet hoort, als een stomme, die zijn mond niet opendoet, want op U, Heere, hoop ik.* Ik verlaat mij *op U om* mijn zaak te bepleiten, mijn onschuld aan het licht te brengen, en hen op de een of andere wijze tot zwijgen en schande te brengen." Zijn liefhebbers en vrienden, die hem hadden moeten erkennen en bijstaan, en als getuigen

voor hem hadden moeten optrekken, onttrokken zich aan hem, vers 12 Maar God is een vriend die ons nooit verlaat, ons nooit begeeft als wij op Hem hopen. "Ik was als een man, die niet hoort, want Gij zult horen." Wat behoef ik te horen als God hoort? Hij zorgt "voor u," 1 Petrus 5:7. En wat behoeft gij te zorgen als God zorgt? *en wat antwoorden* (zo lezen het sommigen)" en daarom zal ik niets zeggen." Het is een goede reden, waarom wij smaad en laster met stilzwijgen en geduld moeten dragen, dat God getuige is van al het onrecht, dat ons wordt aangedaan, en te bestemder tijd zal Hij als getuige voor ons optreden en tegen hen, die ons onrecht doen. Zo laat ons dan stil zijn, want dan kunnen wij verwachten dat God ten onze gunste zal verschijnen, want dit is een bewijs dat wij op Hem vertrouwen; maar als wijzelf voor ons willen handelen, dan nemen wij God het werk uit de handen en verbeuren het voordeel, dat Hij voor ons optreedt Toen onze Heere Jezus leed, heeft Hij niet gedreigd omdat Hij het "overgaf aan Hem, die rechtvaardig oordeelt," 1 Petrus 2-23; en wij zullen er niets bij verliezen, indien wij dit doen. Gij, "Heere, zult voor mij antwoorden".

b. *Want ik zei: Hoor mij* vers 17 De woorden: "Hoor mij" zijn ingelast. *"Ik zei* dit," zoals in vers 16, "op U hoop ik, want Gij zult horen, opdat zij zich niet over mij verblijden, dat was mij tot troost, toen ik vreesde dat zij mij zouden overstelpen." Het is als de mensen vals en onvriendelijk zijn ons tot grote steun dat wij een God hebben, tot wie wij heen kunnen gaan, en allen wij getrouw voor ons zullen bevinden.

III. Hij betreurt hier zijn eigen dwaasheden en zwakheden.

1. Hij was zich zeer bewust van de werkingen van het bederf in hem, dat hij nu bereid is om te murmureren tegen de voorzienigheid Gods en in drift te geraken over de beledigingen, die de mensen hem aandeden, *ik ben tot hinken gereed,* vers 18 Dit zal het best verklaard worden door een gelijksoortige opmerking, die de psalmist in een dergelijk geval gemaakt heeft. "Mijn voeten waren bijna uitgeweken," toen ik de voorspoed van de goddelozen zag, Psalm 73:2 Zo ook hier: *ik was tot hinken gereed,* gereed om te zeggen: "ik heb tevergeefs mijn hart gezuiverd en mijn handen in onschuld gewassen." Zijn smart hield aan, "terwijl ik de gehele dag geplaagd ben," Psalm 73:13, 14, en zij was gedurig voor zijn ogen, hij kon het niet laten om er op te zien en dat maakte hem bijna gereed tot hinken tussen Godsdienstigheid en ongodsdienstigheid. De vrees daarvoor dreef hem uit tot zijn God. "Op U hoop ik, niet alleen dat Gij mijn zaak zult voorstaan, maar dat Gij mijn vallen in zonde zult voorkomen." Godvruchtige mensen waren doordat zij hun leed gedurig voor ogen hadden tot hinken gereed, maar door zich God geduriglijk voor te stellen, zijn zij staande gebleven.

2. Hij gedenkt tegen zichzelf zijn vorige overtredingen, erkennende dat hij door deze zijn moeilijkheden over zich had gebracht en de Goddelijke bescherming had verbeurd. Hoewel hij zich kon rechtvaardigen) zal hij zich toch voor God oordelen en veroordelen, vers 19 *"Ik maak U mijn ongerechtigheid bekend,* en bedek haar niet, ik *ben bekommerd vanwege mijn zonde,* en beschouw haar niet als gering of onbeduidend," en dit droeg er toe bij om hem stil te maken onder de bestraffingen van de Voorzienigheid en de smaad van de mensen. Als wij waarlijk berouw hebben van de zonde, dan zal dit ons geduldig maken onder beproeving, en inzonderheid onder onrechtvaardige berisping en afkeuring. In berouw en bekering worden twee dingen geëist:

a. Belijdenis van zonde: "*ik zal mijn ongerechtigheid bekendmaken;* ik zal mij niet slechts in het algemeen als zondaar erkennen, maar ik zal een bijzondere bekentenis afleggen van het verkeerde, dat ik gedaan heb." Wij moeten vrijwillig en volledig onze zonden aan God bekendmaken met de

verzwarende omstandigheden ervan, ten einde God eer te geven, en voor ons de beschaamdheid des aangezichts te nemen.

b. Droefheid over de zonde: ik ben er bekommerd om. Zonde brengt smart teweeg, iedere echte boetvaardige treurt over de oneer, die hij God heeft aangedaan, en het onrecht, dat hij aan zichzelf gepleegd heeft. "Ik zal in zorg, of vrees zijn over mijn zonde," zo lezen het sommigen, "in vrees, dat zij verderf over mij zal brengen; in zorg om er vergiffenis voor te verkrijgen "

IV. Hij besluit met een zeer vurig gebed tot God om Zijn genadige nabijheid en tijdige, krachtige hulp in zijn benauwdheid, vers Z2, 23. *verlaat mij niet, o Heere, mijn God!* hoewel mijn vrienden mij verlaten, en ik verdien door U verlaten te worden. Wees niet verre van mij, gelijk mijn ongelovig hart gereed is te vrezen." Niets gaat een Godvruchtige onder beproeving meer ter harte dan in vrees te verkeren dat God in Zijn toorn hem verlaten zal en daarom komt dan ook niets met meer gevoel uit zijn hart dan dit gebed: *Heere, mijn God, wees niet verre van mij, haast u tot mijn hulp,* want ik ben op het punt van om te komen, in gevaar van verloren te gaan, indien mij niet spoedig hulp wordt verleend." God staat ons toe, niet alleen om Hem aan te roepen als wij in benauwdheid zijn, maar Hem te haasten, blijven pleiten: "Gij zijt mijn God, wie ik dien, en op wie ik vertrouw om mij door te helpen, en mijn heil, die alleen machtig zijt om mij te verlossen, die U door Uw belofte verbonden hebt om mij te verlossen, en van wie alleen ik verlossing verwacht." Is iemand in lijden, in beproeving? Dat hij aldus bidde, dat hij aldus pleite, aldus hope terwijl hij deze psalm zingt.

PSALM 39

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, voor Jeduthun. (39:2) Ik zeide: Ik zal mijn wegen bewaren, dat ik niet zondige met mijn tong; ik zal mijn mond met een breidel bewaren, terwijl de goddeloze nog tegenover mij is.
2 (39:3) Ik was verstomd door stilzwijgen, ik zweeg van het goede; maar mijn smart werd verzwaard.
3 (39:4) Mijn hart werd heet in mijn binnenste, een vuur ontbrandde in mijn overdenking; toen sprak ik met mijn tong:
4 (39:5) HEERE! maak mij bekend mijn einde, en welke de mate mijner dagen zij; dat ik wete, hoe vergankelijk ik zij.
5 (39:6) Zie, Gij hebt mijn dagen een handbreed gesteld, en mijn leeftijd is als niets voor U; immers is een ieder mens, hoe vast hij staat, enkel ijdelheid. Sela.
6 (39:7) Immers wandelt de mens als in een beeld, immers woelen zij ijdellijk; men brengt bijeen, en men weet niet, wie het naar zich nemen zal.
7 (39:8) En nu, wat verwacht ik, o HEERE! Mijn hoop, die is op U.
8 (39:9) Verlos mij van al mijn overtredingen; en stel mij niet tot een smaad des dwazen.
9 (39:10) Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan.
10 (39:11) Neem Uw plage van op mij weg, ik ben bezweken van de bestrijding Uwer hand.
11 (39:12) Kastijdt Gij iemand met straffingen om de ongerechtigheid, zo doet Gij zijn bevalligheid smelten als een mot; immers is een ieder mens ijdelheid. Sela.
12 (39:13) Hoor, HEERE! mijn gebed, en neem mijn geroep ter ore; zwijg niet tot mijn tranen; want ik ben een vreemdeling bij U, een bijwoner, gelijk al mijn vaders.
13 (39:14) Wend U van mij af, dat ik mij verkwikke, eer dat ik heenga, en ik niet meer zij.

David schijnt in grote benauwdheid te zijn geweest toen hij deze psalm schreef, en om het een of ander ook zeer ongerust; want het is met enige moeite dat hij zijn hartstocht bedwingt en zijn geest tot kalmte brengt, zelf de goede raad volgt, die hij aan anderen heeft gegeven, Psalm 37:in de Heere te weten, geduldig op Hem te wachten, zonder zich te ontsteken of te kwellen; want het is gemakkelijker de goede raad dan het goede voorbeeld te geven van rustig en kalm te zijn onder beproeving. Wat de bijzondere moeilijkheid was, die de strijd veroorzaakte in David's hart, blijkt niet. Misschien was het de dood van een dierbare vriend of bloedverwant, waardoor zijn geduld op de proef werd gesteld, en die hem deze overdenkingen nopens sterflijkheid ingaf, en terzelfder tijd schijnt hij zelf ook zwak en ziek geweest te zijn. Zijn vijanden zochten ook voordeel op hem te verkrijgen, en zagen uit naar zijn hinken, ten einde iets te hebben, waarvoor zij hem konden smaden. Aldus bedroefd en gekweld,

I. Verhaalt hij de strijd in zijn binnenste tussen genade en bederf, tussen drift en geduld, vers 2-4

II. Peinst hij over de leer van des mensen broosheid en sterflijkheid, en bidt God om hem erin te onderwijzen vers 5 -7.

III. Wendt hij zich tot God om vergeving van zijn zonden, het wegnemen van zijn beproevingen, en het verlengen van zijn leven totdat hij bereid Is voor de dood, vers 8-14 Dit is een begrafenispsalm en zeer geschikt voor die gelegenheid; bij het zingen ervan moet ons hart onder de indruk zijn van de kortheid, de onzekerheid en de rampspoedige toestand van het menselijk leven; en zij, die door God beproefd werden in de dood van geliefden, zullen deze psalm van groot nut voor zich bevinden om te verkrijgen hetgeen, waarop wij onder zodanige smart het oog moeten hebben namelijk dat zij aan ons geheiligd moge worden tot ons geestelijk welzijn, en om ons hart in de heilige wil van God te doen berusten.

Psalm 39:1-7

David herinnert zich hier en vermeldt in de geschiedenis de werkingen van zijn hart onder zijn beproevingen, en het is goed voor ons om dit te doen, opdat wat verkeerd gedacht werd verbeterd kan worden, en van hetgeen goed gedacht werd een volgende maal gebruik zal kunnen gemaakt worden.

I. Hij gedacht aan de verbonden, die hij met God was aangegaan, om met omzichtigheid te wandelen, zeer voorzichtig te zijn in hetgeen hij deed en in hetgeen hij sprak. Als wij te eniger tijd verzocht worden tot zonde en in gevaar zijn om erin te vallen, dan moeten wij ons de plechtige geloften voor de geest brengen, die wij gedaan hebben tegen de zonde, tegen de bijzondere zonde, die wij op het punt zijn van te bedrijven. God kan en zal er ons aan herinneren Jeremia 2:20 :"Gij zei: ik zal niet overtreden;" en daarom behoren wij er onszelf aan te herinneren. Dat heeft David hier gedaan.

1. Hij gedenkt dat hij in het algemeen besloten had zeer voorzichtig en omzichtig te zijn in zijn wandel; vers 2

a. *Ik zei: Ik wil mijn wegen bewaren,* en dat was goed gezegd, en hetgeen hij nooit zou willen herroepen, en dus ook nooit moet tegenspreken. Het is voor ons allen van groot belang om onze wegen te bewaren, dat is: om met omzichtigheid te wandelen, terwijl anderen maar loszinnig en onnadenkend voortleven.

b. Wij moeten vast besluiten onze wegen te bewaren en dat besluit dikwijls te vernieuwen. gesloten hebbende onze wegen te bewaren, moeten wij bij alle gelegenheden onszelf herinneren aan dit besluit, want het is een verbond, dat nooit vergeten moet worden, maar waaraan we steeds moeten gedenken.

2. Hij gedenkt er aan dat hij inzonderheid een verbond had gemaakt tegen de zonden van de tong dat hij niet zou zondigen met zijn tong: dat hij niet verkeerd zou spreken, hetzij om God te beledigen, of om "trouweloos te zijn aan het geslacht van Gods kinderen," Psalm 73:15. Het is niet zo gemakkelijk als wij konden wensen, om niet te zondigen in gedachte maar zo een boze gedachte in zijn hart opkomt, zal hij zijn hand op zijn mond leggen en haar onderdrukken, opdat zij niet verder ga; en dit is zo groot een genadegave, dat *indien iemand in woorden niet struikelt, die is een volmaakt man;* en zo nodig is zij, dat hij, *die denkt Godsdienstig te zijn en zijn tong niet in toom houdt, diens Godsdienst is ijdel.* David had besloten:

a. Dat hij te allen tijde zou waken tegen zonden van de tong. "Ik *zal mijn mond met een teugel bewaren,"* een breidel, zoals op een weerspannig paard om het te besturen, het te beteugelen en te bedwingen het op de rechte weg te leiden en in een goede gang te houden, zie Jakobus 3:3 Waakzaamheid in de gewoonte is de breidel op het hoofd, waakzaamheid in de daad, in de beoefening, is de hand op de teugel, is er een muilband op, zoals op een weerspannige hond, die woest is en kwaad doet. Door er vastberaden tegen te waken wordt het bederf weerhouden van uit te breken op de lippen en is het aldus gebreideld.

b. Dat hij zijn waakzaamheid er tegen zou verdubbelen als er het meest gevaar was van ergernis: *terwijl de goddeloze nog tegenover mij is. Als* hij in gezelschap was met de goddelozen, dan wilde hij er zich voor wachten om iets te zeggen, dat hen kon verharden, of hun aanleiding geven om te lasteren. Als Godvruchtige mensen in slecht gezelschap komen, dan moeten zij wel acht geven op hetgeen zij zeggen. Of wel: *als de goddeloze voor mij is,* in mijn gedachte is. Als hij de hoogmoed en de macht, de voorspoed en de bloeiende toestand van boosdoeners gadesloeg dan was hij in verzoeking om verkeerd te spreken, en daarom moest hij *dan* zeer bijzonder voorzichtig zijn in hetgeen hij zei. Hoe sterker de verzoeking is tot zonde, zoveel sterker moet ons besluit er tegen zijn.

II. Ingevolge deze verbonden gaf hij zich moeite om zijn tong in toom te houden, vers 3 *Ik was verstomd door stilzwijgen, ik zweeg van het goede.* Zijn stilzwijgen was prijzenswaardig, en hoe groter de prikkel was tot spreken, hoe lofwaardiger zijn stilzwijgen was. Waakzaamheid en een vast besluit in de kracht van Gods genade zullen meer bijdragen tot het beteugelen van de tong dan wij ons kunnen voorstellen. Maar wat zullen wij er van zeggen dat hij zweeg zelfs van het goede? Was het zijn wijsheid, die hem terughield van goede gesprekken als de goddelozen nog tegenover hem waren, daar hij geen paarlen voor de zwijnen wilde werpen? Ik denk veeleer dat hij zijn zwakheid was; omdat hij niet alles moest zeggen, wilde hij niets zeggen, en zo ging hij tot een ander uiterste over, hetgeen een smaad was voor de wet, want die schrijft het middel voor tussen twee uitersten. Dezelfde wet, die alle vuile reden verbiedt, eist een goede rede tot nuttige stichting, Efeze 4:29

III. Hoe minder hij sprak, des te meer dacht hij. Door het zieke lid te binden, werden er de vochten heengetrokken; *mijn smart werd verzwaard, mijn hart werd heet in mijn binnenste,* vers 4 Hij kon zijn tong breidelen, maar hij kon zijn hartstocht niet ten onder houden, hoewel hij de rook onderdrukte, was er toch een vuur in zijn gebeente, en terwijl hij peinsde over zijn beproevingen en over de voorspoed van de goddelozen, brandde het vuur. Zij, die van een gemelijke, ontevreden aard zijn, moeten niet al te veel peinzen over de dingen, er niet al te lang op blijven staren; want terwijl zij hun gedachten laten verwijlen bij de oorzaken van de rampen, wordt het vuur van hun ontevredenheid door brandstof onderhouden en brandt het zoveel heftiger. Ongeduld is een zonde, die haar slechte oorzaak heeft in onze zelf, en die is peinzen; en haar slechte uitwerking op onszelf, en die is niets minder dan branding. Indien wij dus het kwaad van onbeteugelden hartstocht willen voorkomen, dan moeten wij de grief van onbeteugelde gedachten herstellen.

IV. *Toen* hij eindelijk sprak, sprak hij ter zake. *Toen sprak ik met mijn tong.* Sommigen houden het er voor dat zijn spreken een verbreken was van zijn voornemen, zijn goed besluit, en dat hij in hetgeen hij zei met zijn tong heeft gezondigd, en zo houden zij dan hetgeen volgt voor een hartstochtelijker wens, "dat hij, evenals Elia mocht sterven" 1 Koningen 19:4, en zoals Job, Hoofdstuk . 6:8, 9. Maar ik houd het veeleer niet voor een verbreken van zijn goed voornemen, maar voor de herstelling van zijn vergissing in zijn stilzwijgen al te ver te drijven; hij had gezwegen van het goede, maar nu wilde hij er niet langer over zwijgen. Hij had niets te zeggen tot de bozen, die tegenover hem waren, want bij hen wist hij zijn woorden niet te plaatsen, maar na lang gepeinsd te hebben, was het eerste woord, dat hij hij zei, een gebed en een vrome overdenking over een onderwerp, waaraan het voor ons allen goed is veel te denken.

1. Hij bidt God om hem bewustheid te geven van de kortheid en de onzekerheid van het leven en het naderen van de dood, vers 5 *Heere maak mij bekend man einde en welke de mate mijn dagen zij.* Hij bedoelt niet: "Heere, laat mij weten hoe lang ik zal leven en wanneer ik zal sterven,"

wij kunnen zo'n gebed niet bidden in het geloof, want God heeft nergens beloofd dat Hij ons dit zal doen weten, maar heeft in Zijn wijsheid die kennis weggesloten onder de verborgen dingen, die niet voor ons zijn. Het zou ook niet goed voor ons zijn om dit te weten; maar, "Heere, maak mij bekend mijn einde," betekent: "Heere, geef mij wijsheid en genade om er op te merken", Deuteronomium 32:29, "en een goed gebruik te maken van hetgeen ik ervan weet." "De levenden weten dat zij sterven zullen," Prediker 9:5, maar weinigen zullen eraan denken; daarom is het ons nodig te bidden dat God door Zijn genade de afkeer van de gedachte aan de dood zal overwinnen die in ons verdorven hart is. "Heere, doe mij bedenken",

a. Wat de dood is; hij is mijn einde, het einde van mijn leven en van alle bezigheden en genietingen van het leven, het einde van alle mensen," Prediker 7:2 Hij is het einde van onze staat van beproeving, onze proeftijd, onze tijd van voorbereiding, en een ontzaglijk ingaan tot een staat van vergelding en beloning. Voor de goddeloze is hij het einde van al zijn genietingen, voor een Godvruchtige het einde van al zijn leed. "Heere, maak mij bekend mijn einde, ten einde beter bekend te worden met de dood, er meer gemeenzaam mee te worden, "Job 17:14 meer onder de indruk te zijn van de grootste van de veranderingen. Heere, geef mij te bedenken welk een ernstige zaak het is te sterven."

b. "Hoe nabij het is, Heere, maak mij bekend de mate van mijn dagen, geef mij te bedenken dat zij afgemeten zijn in de raad Gods," (het einde is een bepaald, een vastgesteld einde, dat is de betekenis van het Hebreeuwse woord. "Mijn dagen zijn bestemd", Job 14:5); "en dat de mate slechts klein is, mijn dagen zullen spoedig geteld en voleindigd zijn." Als wij op de dood zien als op iets dat verre is, dan zijn wij in verzoeking om de noodzakelijke voorbereiding er voor uit te stellen; maar als wij bedenken hoe kort het leven is, dan zullen wij zien dat het ons nodig is om te doen wat onze hand vindt om te doen, niet slechts met alle macht maar met allen mogelijken spoed.

c. Dat het voortdurend in ons werkt. "Heere, geef mij te bedenken hoe broos ik ben, hoe gering de voorraad is van levenskracht, en hoe de levensgeesten, die als de olie zijn, welke de lamp brandende houdt, meer en meer verflauwen. Door dagelijkse ervaring bevinden wij dat het aardse huis van deze tabernakel vermolmt en in verval geraakt. Heere, geef ons hieraan te denken opdat wij ons verzekeren van een woning in het huis, dat niet met handen gemaakt is."

2. Hij denkt aan de kortheid en ijdelheid van het leven, er op pleitende bij God om hulp en ondersteuning onder de lasten van het leven zoals Job dikwijls gedaan heeft, en hij pleit er op bij zichzelf om zich op te welke tot het werk des levens.

A. Des mensen leven op aarde is kort en van geen duurzaamheid, en dat is een reden waarom wij er los van moeten zijn en ons moeten bereiden voor het einde ervan, vers 6 *Zie, Gij hebt mijn dagen een handbreed gesteld,* de breedte *van* vier vingers, een zekere grootte een geringe, waarvan wij de maat steeds bij ons hebben, altijd voor onze ogen hebben; wij hebben geen roede, geen meetsnoer nodig om de afmeting van onze dagen te bepalen, geen bekwaamheid in rekenkunde om er het aantal van te berekenen; neen, wij hebben er de maatstaf van in onze vingers en zij zijn niet te vermenigvuldigen, zij zijn met hun allen slechts een handbreed. Onze tijd is kort en God heeft hem zo gemaakt, want het getal onzer maanden is bij Hem hij is kort, en Hij weet dat hij kort is; "mijn leeftijd is als niets voor U." Hij gedenkt "hoe kort onze tijd is" Psalm 89:48 "Hij is als niets in

vergelijking met U", aldus lezen sommigen de zin. Alle tijd is als niets bij Gods eeuwigheid en nog veel minder ons deel van de tijd.

B. Des mensen leven op aarde is ijdel en van geen waarde, en daarom is het dwaas om er gehecht aan te zijn en verstandig om ons van een beter leven te verzekeren. Adam is Abel, *de mens is ijdelheid* in zijn tegenwoordige staat; hij is niet wat hij schijnt te zijn heeft niet wat hij zich beloofd heeft, hij en al zijn genot en gerief zijn voortdurend in onzekerheid; en als er na dit leven geen ander leven was, dan zou hij, alles in aanmerking genomen tevergeefs gemaakt zijn. Hij is sterflijk, hij is onbestendig. Let er op hoe nadrukkelijk deze waarheid hier wordt uitgesproken.

a. *Een ieder mens is enkel ijdelheid,* een ieder mens zonder uitzondering, hoog en laag, rijk en arm, allen ontmoeten elkaar hierin.

b. Hij is dit *in zijn beste staat,* als hij jong is en krachtig en gezond, in rijkdom en eer, op de hoogte van voorspoed; als hij het meest gerust is, het meest vrolijk is, het veiligst denkt te zijn, denkt dat zijn berg vaststaat.

c. Hij is *enkel ijdelheid,* zo ijdel mogelijk. *Geheel de mens is een en al ijdelheid, zo zou* het gelezen kunnen worden; alles om en aan hem is onzeker, niets is degelijk en duurzaam dan hetgeen de nieuwe mens betreft *immers,* of waarlijk, zo is hij. Dit is een waarheid van ontwijfelbare zekerheid maar wij zijn er zeer afkerig van om haar te geloven, en wij hebben het nodig dat zij ons plechtig betuigd wordt, gelijk zij ons dan ook werkelijk door vele voorbeelden betuigd wordt.

e. *Sela,* dit woord wordt er aan toegevoegd, als een aandachtsteken. "Blijf hier staan en wacht een weinig, opdat gij de tijd kunt nemen om deze waarheid te overwegen en toe te passen, dat iedere mens ijdelheid is." Wij zelf zijn dit.

Ten bewijze van de ijdelheid van de mens als sterflijk, noemt hij hier drie dingen, en van ieder van deze drie toont hij de ijdelheid aan, vers 7

Ten eerste. De ijdelheid van onze blijdschap en eer. *Immers,* of gewis, *wandelt de mens* (zelfs als hij wandelt in hoogheid, als hij wandelt in genot of vermaak), in *een beeld,* een schaduw, in een ijdele schijn. Als hij veel vertoning maakt, veel van zich doet spreken, gaat zijn gedaante voorbij en is zijn grote pracht slechts grote ijdelheid, Handelingen 25:23 Het is slechts een vertoning, en daarom een edele vertoning, zoals de regenboog, welks bonte, schitterende kleuren wel spoedig moeten verdwijnen, daar zijn onderlaag slechts een wolk, een damp is, en zodanig is het leven, Jakobus 4:24 en daarom moet ook al haar vrolijkheid zodanig zijn.

Ten tweede. De ijdelheid van onze smarten en angsten: immers *zijn zij tevergeefs verontrust.* Onze ongerustheid is dikwijls ongegrond; wij kwellen ons zonder reden en de aanleidingen van onze ellende zijn dikwijls de schepselen van onze eigen verbeelding, en zij zijn altijd vruchteloos, wij ontrusten ons tevergeefs, want met al onze ongerustheid kunnen wij de aard van de dingen niet veranderen, evenmin als de raad van God; de dingen zullen zijn *zoals zij zijn, al* hebben wij er ons ook nog zoveel om ontrust en ontroerd.

Ten derde. De ijdelheid van ons zorgen en zwoegen. Hij geeft zich zeer veel moeite om *schatten opeen te hoopten,* en zij zijn slechts *als* hopen van mest in de voren van de akker, nergens goed voor, tenzij zij verspreid worden. Maar als hij zijn schatkamer met deze prullen gevuld heeft *weet hij niet wie ze naar zich nemen zal,* noch wiens zij zijn zullen als hij heengegaan is, want hij zal ze niet medenemen. Hij vraagt niet: "voor wie arbeid ik? en dat is zijn dwaasheid", Prediker 2:19 "Dit is ijdelheid."

Psalm 39:8-14

De psalmist had nagedacht over de kortheid en onzekerheid van het leven, en over de ijdelheid en kwelling des geestes, die aan al de genietingen van het leven verbonden zijn, en nu richt hij in deze verzen zijn ogen en zijn hart opwaarts naar de hemel. Als er geen degelijke voldoening is in het schepsel, dan is zij te vinden in God en in gemeenschap met Hem, en tot Hem moeten wij door de teleurstellingen in het leven uitgedreven worden. David geeft hier uitdrukking aan:

I. Zijn betrouwen op God, vers 8 Ziende dat alles ijdelheid is en de mens zelf ijdelheid is:

1. Wanhoopt hij aan geluk in de dingen van de wereld en wijst hij alle verwachting ervan af. *"En nu, wat verwacht ik, o Heere?* Niets van de dingen van de zinnen en tijdelijke dingen, van deze aarde wens ik niets, hoop ik niets." De gedachte aan de ijdelheid en broosheid van het menselijk leven moet onze begeerte naar de dingen van deze wereld doden en onze verwachting ervan verminderen. Indien de wereld zo'n ding is, zo moge God er mij voor behoeden om er mijn deel in te hebben of te zoeken." Wij kunnen niet rekenen op bestendige gezondheid en voorspoed, noch op enigerlei aangenaamheid of lieflijkheid, want alles is even onzeker als ons bestaan in deze wereld."

2. Hij grijpt geluk en voldoening aan in God; *Mijn hoop, die is op U.* Als het vertrouwen in schepselen faalt, dan is het onze troost dat wij een God hebben, tot wie wij kunnen gaan, een God om op te vertrouwen, en hierdoor moeten wij opgewekt worden om Hem zoveel te vaster aan te grijpen door het geloof.

II. Zijn onderworpenheid aan God en zijn goedsmoeds berusten in Zijn heiligen wil, vers 10 Als onze hoop op God is voor een gelukzaligheid in de andere wereld, dan kunnen wij wel vrede hebben met al de beschikkingen van Zijn voorzienigheid over ons in deze wereld. "Ik *ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen* om te klagen of te murmureren." Nu herkreeg hij de kalmte van gemoed, waarin stoornis was gekomen, vers 3 Van welk genot, welke vertroosting hij ook beroofd is, welk kruis hem ook opgelegd zij, hij zal gerust zijn, *"want Gij hebt het gedaan;* het is niet geschied bij geval, maar naar Uw wil, Uw bestel." Hier kunnen wij zien:

1. Een goede God, die alles doet, alle gebeurtenissen ons aangaande regelt. Van ieder voorval kunnen wij zeggen: "Dit is de vinger Gods, het is het doen des Heren", wie er ook de werktuigen van mogen geweest zijn.

2. Een goed mens, die om deze reden er niets tegen zegt. Hij is stom, hij heeft niets tegen te werpen, geen vraag te doen, geen twist er om te beginnen. Al wat God doet is wel gedaan.

III. Zijn begeerte naar God en de gebeden, die hij tot Hem opzond; Is *iemand in lijden? dat hij bidde,* zoals David hier gebeden heeft.

1. Om de vergeving van zijn zonde en het voorkomen van zijn schande, vers 9 Eer hij bidt: *Neem Uw plaag van mij weg,* vers 11, bidt hij: "*verlos mij van al mijn overtredingen,* vers 9, van de schuld die ik op mij geladen heb van de straf die ik heb verdiend, en van de macht van het bederf, dat mij gevangen heeft". Als God onze zonden vergeeft, verlost Hij ons ervan, verlost Hij ons van allen. Hij pleit: *Stel mij niet tot een smaad des dwazen.* Goddelozen zijn dwazen, en zij tonen dan

het meest hun dwaasheid, als zij denken hun geestigheid te tonen door te schimpen op Gods volk. Als David bidt dat God zijn zonden zal vergeven en hem niet tot een smaad zal stellen, dan moet dit opgevat worden als een gebed om gemoedsvrede. Heere, laat mij niet onder de macht van neerslachtigheid, waar de dwazen mij om zouden bespotten en als een gebed om genade, dat God hem nooit aan zichzelf zou overlaten, zodat hij iets zou doen, waardoor hij tot een smaad van slechte mensen gesteld zou worden. Dat is een goede reden waarom wij moeten waken en bidden tegen de zonde, want de eer van onze belijdenis is nauw betrokken bij de bewaring van onze oprechtheid.

2. Om de wegneming van zijn beproeving, dat hij spoedig van zijn tegenwoordige lasten ontheven mocht worden, vers 11 *Neem Uw plaag van mij weg. Als* wij onder de kastijdende hand van God zijn, dan moet ons oog op God zelf wezen om verlichting, en niet op iemand anders. Hij alleen, die de plaag opgelegd heeft, kan haar wegnemen, en wij kunnen dan in geloof en met voldoening bidden dat onze beproevingen weggenomen zullen worden, als onze zonden vergeven zijn, Jesaja 38:17, en wanneer, zoals hier, de beproeving geheiligd werd en haar werk gedaan heeft en wij onder de hand Gods verootmoedigd zijn.

A. Hij pleit op de uiterste nood, waarin hij door de beproeving gebracht was en waardoor hij een geschikt voorwerp van Gods barmhartigheid is geworden. Ik *ben verteerd door de slag van Uw hand,* vers 11 Zijn ziekte had zozeer de overhand dat zijn moed hem begaf, zijn kracht was verteerd en zijn lichaam uitgemergeld. "De slag, of de strijd, van Uw hand heeft mij tot aan de poorten van de dood gebracht." De krachtigste, stoutmoedigste en beste mensen kunnen niet staande blijven onder, veel minder het hoofd bieden aan, de sterkte van Gods toorn. Zo was het niet alleen met hem, maar iedereen, wie hij ook zij, zal bevinden dat hij niet is opgewassen tegen de Almachtige vers 12 Als God te ooit met ons twist, als Hij ons kastijdt met bestraffingen:

a. Dan kunnen wij de billijkheid van Zijn twisting niet ontkennen, maar wij moeten erkennen dat Hij er rechtvaardig in is, want als Hij de mens kastijdt, dan is het altijd *vanwege de ongerechtigheid.* Onze wegen en ons doen bezorgen ons de moeite en de ellende, en wij worden geslagen met de roede, die wijzelf gemaakt hebben. Het is het juk van onze overtredingen hoewel het "door Zijn hand is ineen gevlochten." Klaagliederen 1:14

b. Wij kunnen de uitwerking van Zijn twisting niet tegenstaan. Hij zal ons te sterk wezen. Gelijk wij geen middel hebben om Zijn vonnis te voorkomen, zo hebben wij ook geen middel om aan de volvoering ervan te ontkomen. Gods straffingen doen van de mensen schoonheid smelten als een mot. Dikwijls zien wij, en soms gevoelen wij, hoezeer in weinig tijds het lichaam verzwakt en vervallen is door ziekte; het aangezicht is veranderd, waar zijn de blozende wangen, de levendige ogen de vrolijke blik, het glimlachend gelaat? Het is van dat alles het tegenovergestelde, dat men aanschouwt. Welk een armzalig iets is schoonheid; en hoe dwaas zijn zij, die er trots op zijn of er hun zinnen op zetten, daar zij zeer zeker, en misschien wel spoedig, aldus vergaat! Sommigen denken dat door de mot de mens wordt voorgesteld, die even gemakkelijk verpletterd wordt als de mot door de aanraking van een vinger verpletterd wordt, Job 4:19 Anderen zien er de voorstelling in van de Goddelijke straffingen, die ons stil en onmerkbaar verteren, zoals de mot het kledingstuk verteert. Dit alles bewijst ten sterkste wat hij tevoren gezegd had, namelijk dat de mens ijdelheid is, zwak is en hulpeloos-aldus zal hij bevonden worden als God komt om met hem te twisten.

B. Hij pleit op de goede indrukken, die op hem gemaakt zijn door zijn beproeving. Hij hoopte dat het doel bereikt was, waartoe zij gezonden werd, en dat zij daarom in genade van op hem weggenomen zou worden, en als een beproeving haar werk niet gedaan heeft, kan zij wel weggenomen worden, maar niet in genade.

a. Zij had hem doen wenen, en hij hoopte dat God daarop zou letten, toen de Heere God riep tot verweer, heeft hij aan die roeping gehoor gegeven en er zich naar geschikt, en daarom kon hij in het geloof bidden: *Heere zwijg niet bij mijn geween*, vers 13. Hij die de mensenkinderen niet van harte beproeft of bedroeft, en nog veel minder Zijn eigen kinderen, zal niet zwijgen tot hun tranen, maar zal of verlossing voor hen spreken, en als Hij spreekt, dan is het geschied of intussen van troost tot hen spreken en hen vreugde en blijdschap doen horen.

b. Zij had hem uitgedreven tot gebed, en beproevingen *worden* gezonden om tot gebed op te wekken. Indien zij die uitwerking hebben als wij, wanneer wij beproefd zijn, meer bidden en beter bidden dan tevoren, dan kunnen wij hopen dat God ons gebed zal horen, ons geroep ter ore zal nemen, want het gebed, waartoe de beschikking van Zijn voorzienigheid aanleiding geeft en dat door Zijn Geest van de genade wordt ingegeven, zal niet ledig wederkeren.

c. Zij had geholpen om hem te spenen van de wereld, zijn liefde er voor weg te nemen. Nu begon hij meer dan ooit op zichzelf te zien als op een vreemdeling en bijwoner gelijk al zijn vaders, niet thuis in deze wereld, maar er door heen reizende naar een betere, en nooit zal hij achten thuis te zijn voor hij in de hemel is. Hij pleit er op bij God: Heere, neem kennis van mij, van mijn behoeften en lasten, want ik ben een vreemdeling hier, en ondervind dus de behandeling van een vreemdeling, ik word *als* een vreemdeling geminacht en verdrukt, en vanwaar zou ik hulp verwachten dan van U, van dat andere land, waartoe ik behoor?

Eindelijk. Hij bidt om nog een weinig uitstel, vers 14 *Wend U van af*, spaar mij wek mij op uit deze ziekte, opdat ik naar lichaam en geest versterkt worde, in een kalmer gemoedsstemming moge komen, beter voorbereid moge worden voor een andere wereld, eer ik door de dood van hier ga en in deze wereld niet meer ben. Sommigen houden dit voor een hartstochtelijke begeerte, dat God hem spoedig hulp zou zenden, omdat het anders te laat zou wezen, zoals die in Job 10:20, 21 Maar ik houd het liever voor een Godvruchtig gebed, dat God hem nog hier zou laten, totdat Hij hem door Zijn genade geschikt gemaakt heeft om van hier te gaan en zijn levenswerk mocht eindigen, eer zijn leven ten einde was, *laat mijn ziel leven, en zij zal U loven.*

PSALM 40

1 Davids psalm, voor den opperzangmeester. (40:2) Ik heb den HEERE lang verwacht; en Hij heeft Zich tot mij geneigd, en mijn geroep gehoord.
2 (40:3) En Hij heeft mij uit een ruisenden kuil, uit modderig slijk opgehaald, en heeft mijn voeten op een rotssteen gesteld, Hij heeft mijn gangen vastgemaakt.
3 (40:4) En Hij heeft een nieuw lied in mijn mond gegeven, een lofzang onzen Gode; velen zullen het zien, en vrezen, en op den HEERE vertrouwen.
4 (40:5) Welgelukzalig is de man, die den HEERE tot zijn vertrouwen stelt, en niet omziet naar de hovaardigen, en die tot leugen afwijken.
5 (40:6) Gij, o HEERE, mijn God! hebt Uw wonderen en Uw gedachten aan ons vele gemaakt, men kan ze niet in orde bij U verhalen; zal ik ze verkondigen en uitspreken, zo zijn zij menigvuldiger dan dat ik ze zou kunnen vertellen.
6 (40:7) Gij hebt geen lust gehad aan slachtoffer en spijsoffer; Gij hebt mij de oren doorboord; brandoffer en zondoffer hebt Gij niet geeist.
7 (40:8) Toen zeide ik: Zie, ik kom; in de rol des boeks is van mij geschreven.
8 (40:9) Ik heb lust, o mijn God! om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden mijns ingewands.
9 (40:10) Ik boodschap de gerechtigheid in de grote gemeente; zie, mijn lippen bedwing ik niet; HEERE! Gij weet het.
10 (40:11) Uw gerechtigheid bedek ik niet in het midden mijns harten; Uw waarheid en Uw heil spreek ik uit; Uw weldadigheid en Uw trouw verheel ik niet in de grote gemeente.
11 (40:12) Gij, o HEERE! zult Uw barmhartigheden van mij niet onthouden; laat Uw weldadigheid en Uw trouw mij geduriglijk behoeden.
12 (40:13) Want kwaden, tot zonder getal toe, hebben mij omgeven; mijn ongerechtigheden hebben mij aangegrepen, dat ik niet heb kunnen zien; zij zijn menigvuldiger dan de haren mijns hoofds, en mijn hart heeft mij verlaten.
13 (40:14) Het behage U, HEERE! mij te verlossen; HEERE! haast U tot mijn hulp.
14 (40:15) Laat hen te zamen beschaamd en schaamrood worden, die mijn ziel zoeken, om die te vernielen; laat hen achterwaarts gedreven worden, en te schande worden, die lust hebben aan mijn kwaad.
15 (40:16) Laat hen verwoest worden tot loon hunner beschaming, die van mij zeggen: Ha, ha!
16 (40:17) Laat in U vrolijk en verblijd zijn allen, die U zoeken; laat de liefhebbers Uws heils geduriglijk zeggen: De HEERE zij groot gemaakt!
17 (40:18) Ik ben wel ellendig en nooddruftig, maar de HEERE denkt aan mij; Gij zijt mijn Hulp en mijn Bevrijder; o mijn God! vertoef niet.

David schijnt deze psalm geschreven te hebben bij gelegenheid dat hij door de macht en de goedheid van God verlost werd uit een grote benauwdheid, waardoor hij overstelpt dreigde te worden, waarschijnlijk was het een zielsbenauwdheid, voortkomende uit bewustheid van zonde en uit Gods misnoegdheid op hem daarover. Wat het nu ook moge geweest zijn: dezelfde Geest, die hem de lofzeggingen had ingegeven voor zijn verlossing, was tegelijkertijd een Geest van de profetie in hem, getuigende van het lijden van Christus en de heerlijkheid daarna volgende, of, eer hij het wist of er zich van bewust was, was hij er toe geleid om te spreken van Christus' onderneming en het volbrengen van die onderneming, in woorden, die alleen op Christus moeten toegepast worden; en daarom zal het nuttig wezen om na te gaan in hoever de lofzeggingen, die aan deze profetie voorafgaan, en de gebeden, die er op volgen, op Hem toegepast kunnen worden. In deze psalm:

I. Vermeldt David Gods gunst jegens hem, door hem uit zijn grote benauwdheid te verlossen, met dankbaarheid en tot Zijn lof, vers 2-6

II. Neemt hij daar aanleiding uit om te spreken van de verlossing door Christus, vers 7-11

III. Dat bemoedigt hem om tot God te bidden om genade en goedertierenheid voor hemzelf en voor zijn vrienden vers 12-18 Indien wij bij het zingen van deze psalm geloof mengen met de profetie van Christus, er, in oprechtheid instemmen met de lofzeggingen en gebeden. die hier opgezonden worden, dan psalmen wij de Heere in ons hart

Psalm 40:1-6

In deze verzen hebben wij:

I. De grote benauwdheid en ellende, waarin de psalmist was gekomen. Hij was neer gedompeld in een ruisenden kuil van het verderf uit het slijk van de modderpoel, vers 3, waar hij zich niet zelf uit kon opwerken en waarin hij al dieper en dieper wegzonk. Hit spreekt hier noch van lichaamskrankheid noch van beledigingen hem aangedaan door Zijn vijanden, en daarom hebben wij reden te denken dat hij aan innerlijke onrust leed, in benauwdheid van ziel was, en dat was nu zijn zwaarste leed. Neerslachtigheid van gemoed onder de bewustheid van het verbergen van Gods aangezicht, en twijfeling en vrees omtrent de eeuwigen staat, dat zijn inderdaad een ruisende kuil en modderig slijk, en zij zijn dit voor menig dierbaar kind van God geweest.

ll. Zijn ootmoedig wachten op God en zijn gelovige verwachtingen van Hem in deze diepten "*Ik heb de Heere vurig verwacht,* vers 2. *Wachtende verwacht ik,* zo luidt de grondtekst. Hij verwachtte van niemand anders hulp dan van God, de hand, die scheurt, moet genezen die wondt moet verbinden, Hosea 6:1, want anders zal het nooit geschieden. Van God verwachtte hij hulp, en hij twijfelde er niet aan of te bestemder tijd zou die hulp komen. Er is in God kracht genoeg om de zwaksten te helpen, en genade genoeg om de onwaardigsten te helpen, de onwaardigsten van al Zijn volk, die op Hem betrouwen. Maar hij wachtte geduldig, hetgeen aanduidt dat de hulp niet spoedig kwam; toch twijfelde hij niet of zij zou komen, maar besloot om te blijven geloven, en hopen en bidden totdat zij kwam. Zij, wier verwachting is van God, kunnen verwachten met verzekerdheid, maar moeten verwachten met geduld. Dit nu is zeer toepasselijk op Christus. Zijn doodsbenauwdheid in de hof en aan het kruis duurde lang, werd verlengd, en het was een ruisende kuil en modderig slijk. Toen was Zijn ziel ontroerd en geheel bedroefd tot de dood toe, maar toen bad Hij: *Vader, verheerlijk Uw naam; Vader verlos* Mij, toen bleef Hij vasthouden aan Zijn betrekking tot Zijn Vader, "Mijn God, Mijn God" en aldus heeft Hij geduldig op Hem gewacht.

III. Zijn troostrijke ervaring van Gods goedheid jegens hem in zijn benauwdheid, die hij vermeldt tot eer van God en tot aanmoediging van hemzelf en van anderen.

1. God verhoorde zijn gebeden; *Hij heeft zich tot mij geneigd en mijn geroep gehoord.* Zij, die geduldig wachten op God, kunnen wel lang moeten wachten, maar zij zullen niet tevergeefs wachten. Onze Heere Jezus "werd verhoord uit de angst," Hebreeën 5:7 Ja, Hij was er zeker van dat de Vader Hem altijd hoorde.

2. Hij bracht zijn vrees tot zwijgen, deed de beroering van zijn geest tot bedaren komen en gaf hem vrede des gemoeds, vers 3 "Hij heeft mij opgehaald uit die ruisenden kuil van vertwijfeling en wanhoop, dreef de wolken uiteen en deed Zijn licht helder schijnen in mijn ziel met de verzekering van Zijn gunst, en dat niet alleen, maar Hij *heeft ook mijn voeten op een rotssteen gesteld, Hij heeft mijn gangen vastgemaakt. Zij,* die onder de macht zijn geweest van Godsdienstige zwaarmoedigheid en door Gods genade verlichting hebben verkregen, kunnen dit met dankbaarheid op zichzelf toepassen, zij zijn uit de ruisenden kuil opgehaald. De zegen wordt voltooid door het stellen van hun voeten op een rotssteen, waar zij vaste grond vinden om op te staan; en zo zijn zij nu even opgeheven door de hoop op de hemel als zij tevoren ter neergeslagen waren door de vrees voor de hel. Christus is de rotssteen, op welke de arme ziel vast kan staan, en op wiens

middelaarswerk tussen ons en God wij een vaste hoop kunnen bouwen. Hij wordt voortgezet door het vastmaken van hun gangen. Waar God een vaste hoop heeft gegeven, verwacht Hij een gestadige, regelmatige wandel; en als dit de gezegende vrucht er van is, dan hebben wij reden om met grote, diep gevoelde dankbaarheid de rijkdom en de kracht van Zijn genade te erkennen.

3. Hij vervulde hem met blijdschap, zowel als met vrede in het geloven, en Hij *heeft een nieuw lied in mijn mond gegeven,* mij reden gegeven om mij te verheugen, en een hart om mij te kunnen verheugen. Hij was, als het ware, in een nieuwe wereld gebracht, en dat vulde zijn mond met een nieuw lied, met lof voor onze God; want tot Zijn lof en Zijn eer moeten al onze liederen gezongen worden. Nieuwe goedertierenheden, inzonderheid de zodanige, die wij nooit tevoren ervaren hebben, eisen nieuwe liederen. Dit is van toepassing op onze Heere Jezus, in Zijn ontvangen worden in het paradijs, Zijn opstanding uit het graf en Zijn verhoging tot de vreugde en de heerlijkheid, die Hem waren voorgesteld, was Hij opgehaald uit de ruisenden kuil, op een rotssteen gesteld, en werd een nieuw lied in Zijn mond gegeven.

IV. Het goede gebruik, dat van dit voorbeeld van Gods goedheid jegens David gemaakt moet worden.

1. David's ervaring zal voor velen een aanmoediging kunnen zijn om op God te hopen, en daarom heeft hij haar hier vermeld. *Velen zullen het zien, en vrezen, en op de Heere vertrouwen.* Zij zullen de Heere vrezen en Zijn gerechtigheid, die David, en de Zoon van David in die ruisenden kuil heeft gebracht, en zij zullen zeggen: *Indien dit aan het groene hout gedaan is, wat zal aan het dorre geschieden* Zij zullen de Heere vrezen en Zijn goedheid door in de mond van David en van de Zone David's nieuwe liederen te geven van blijdschap en lof. Er is een heilig, eerbiedig vrezen van God, dat niet alleen bestaanbaar is met, maar de grond is van, onze hoop op Hem. Zij zullen Hem niet vrezen en schuwen, maar vrezen en op Hem vertrouwen in hun grootste benauwdheid, niet twijfelende of zij zullen Hem even machtig en bereid vinden om hen te helpen, als David Hem in zijn benauwdheid bereid heeft gevonden om hem te verlossen. Gods wijze van handelen met onze Heere Jezus is de grote bemoediging voor ons om op Hem te vertrouwen. Toen het de Heere behaagde Hem te verbrijzelen, Hij Hem ziek heeft gemaakt om onze zonden, heeft Hij onze schuld van Hem opgeëist, en toen Hij Hem opgewekt heeft van de doden en Hem aan Zijn rechterhand gesteld heeft, heeft Hij doen blijken dat Hij de betaling aangenomen heeft, er mee voldaan was; en welke grotere aanmoediging kunnen wij nu hebben om God te vrezen en te aanbidden, en "op Hem te vertrouwen?" Zie Romeinen 4:25; 5:1, 2

De psalmist nodigt anderen uit om, evenals hij het gedaan heeft, hun hoop op God te vestigen, door diegenen gelukzalig te noemen, die dit doen, vers 5 "*Welgelukzalig is de man, die de Heere, en Hem alleen, tot zijn vertrouwen stelt;* die grote en goede gedachten van Hem heeft, geheel aan Hem is toegewijd, *en niet omziet naar de hovaardigen,* niet doet zoals zij, die op zichzelf vertrouwen, niet steunen op hen, die hovaardiglijk anderen aanmoedigen om op hen te vertrouwen, want de ene zowel als de andere *wijken af tot leugen,* zoals in werkelijkheid allen doen, die van God afwijken." Dit is bijzonder toepasselijk op ons geloof in Christus. Zalig zijn zij, die op Hem vertrouwen, op Hem en Zijn gerechtigheid alleen, en niet omzien naar de trotse Farizeeën die hun eigen gerechtigheid oprichten in mededinging met deze; niet bestuurd willen worden door hetgeen zij voorschrijven, en niet tot leugen afwijken met de ongelovige Joden, die zich aan de

"rechtvaardigheid Gods niet onderwerpen", Rom.10:3. Zalig zijn zij, die aan deze verzoeking ontkomen.

2. De blijde bewustheid, die hij had van deze zegen, heeft er hem toe geleid om de vele andere zegeningen, die hij van God ontvangen had, met dankbaarheid op te merken vers 6 Als God nieuwe liederen in onze mond geeft, dan moeten wij onze vorige liederen niet vergeten, maar ze herhalen:" *Gij, o Heere, mijn God, hebt Uw wonderen en Uw gedachten aan ons, aan mij en aan anderen, vele gemaakt;* dit is slechts een van vele." Vele zijn de weldaden, waarmee wij dagelijks worden overladen, beide door de voorzienigheid en de genade van God.

a. Zij zijn Zijn werken; niet slechts de gaven van Zijn milddadigheid, maar de werkingen van Zijn macht; Hij werkt voor ons Hij werkt in ons, en zo begunstigt Hij ons met stof, niet alleen om Hem te danken, maar om Hem te prijzen.

b. Het zijn Zijn wonderbare werken; het bedenken ervan is bewonderenswaardig; Zijn goedheid jegens ons in *ze* ons te schenken, is bewonderenswaardig, de eeuwigheid zelf zal niet te lang zijn om doorgebracht te worden in de bewondering ervan.

c. Al Zijn wonderen, Zijn wonderbare werken zijn de voortbrengselen van Zijn gedachten over ons. Hij doet alles naar de raad van Zijn wil, Efeze 1:11, de doeleinden van Zijn genade, die Hij bij zichzelf voorgenomen heeft, Efeze 3:11 Het zijn de ontwerpen van de oneindige wijsheid, de plannen van de eeuwige liefde, 1 Cor 2-7, Jeremia 31:3, *gedachten van vrede en niet van onheil,* Jeremia 29:11. Zijn genadegaven en roepingen zullen onberouwelijk zijn, omdat zij geen plotselinge besluiten zijn, maar het resultaat van Zijn gedachten, Zijn vele gedachten, over ons.

d. Zij zijn ontelbaar, kunnen niet onder een methode worden gebracht, niet in orde verhaald worden. Er is een orde in alle Gods werken, maar zo vele er van doen zich tegelijk voor aan onze ogen, dat wij niet weten waar te beginnen, noch welke vervolgens te noemen; hun orde en hun natuurlijke verhouding tot elkaar, op wat wijze de schakels van de goeden keten saamgevoegd zijn, dat zijn even zo vele verborgenheden voor ons, die wij ons niet kunnen verklaren eer de voorhang gescheurd en de verborgenheid Gods vervuld zal zijn. Zij kunnen ook niet geteld worden, niet eens de hoofden er van kunnen genoemd worden. Als wij van de wonderen van de Goddelijke liefde voor ons het meeste gezegd hebben wat wij kunnen, dan moeten wij nog eindigen met een *enzovoorts,* en de diepte bewonderen, waarvan wij de bodem niet kunnen vinden.

Psalm 40:7-11

Getroffen zijnde van verbazing over de wonderwerken, die God voor Zijn volk gedaan heeft, is de psalmist nu op vreemde wijze als buiten zichzelf vervoerd, om het wonderwerk te voorzeggen, dat al de andere overtreft, de grond en de bron is van allen, namelijk het wonderwerk van onze verlossing door onze Heere Jezus Christus. Gods gedachten over ons betreffende dat werk waren het overvloedigst, het genaderijkst, en daarom het bewonderenswaardigst. Deze paragraaf is aangehaald door de apostel, Hebreeën 10:5 en verder. En toegepast op Christus en Zijn verlossingswerk voor ons. Evenals in de inzettingen, zo was er ook in de vrome overdenkingen van het Oude Testament meer van Christus dan de Oudtestamentische heiligen zich misschien wel bewust waren; en als de apostel ons de vrijwillige onderneming van de Verlosser van Zijn werk wil tonnen, dan ontleent hij zijn bericht ervan niet aan het boek van Gods verborgen raadsbesluiten, die niet voor ons zijn, maar van hetgeen geopenbaard is.

Merk op:

I. De volstrekte ongenoegzaamheid van de wettische offers om voor de zonde te voldoen, ten einde ons met God te verzoenen en ons in Hem gelukkig te doen zijn. "Gij hebt geen lust gehad aan slachtoffer en spijsoffer," Gij hebt niet gewild dat de Verlosser deze zou offeren; *iets* moet Hij hebben om te offeren, maar niet deze, Hebr 8:3, daarom moet Hij niet van het huis van Aäron zijn, Hebreeën 7:14. Of, in de dagen van de Messias zullen geen slachtoffers of spijsoffers meer vereist worden, maar al deze ceremoniële inzettingen opgeheven zijn. Maar dat is niet alles: zelfs toen de wet betreffende de offers nog in volle kracht was, kon gezegd worden dat God er geen lust aan had, noch er om huns zelfs wil een welbehagen in had; zij konden de schuld van de zonde niet wegnemen door aan Gods gerechtigheid te voldoen; het leven van een schaap, dat van zo veel mindere waarde is dan het leven van een mens, Mattheus 12:12, kon geen evenwaardige vergelding er voor zijn, en nog veel minder een middel om de eer van Gods regering te bewaren en de schade te herstellen, die aan deze eer door de zonde van de mens werd toegebracht. Zij konden de verschrikking van de zonde niet wegnemen door het geweten te bevredigen, noch de kracht van de zonde door de natuur te heiligen, dat was onmogelijk, Hebreeën 9:9- 10 - . Wat er van waarde in was vloeide voort uit hun verwijzen naar Jezus Christus, waarvan zij typen waren, schaduwen voorzeker, maar schaduwen van toekomende goederen, en beproevingen van het geloof en de gehoorzaamheid van Gods volk, van hun gehoorzaamheid aan de wet, en hun geloof in het Evangelie. Maar het wezen van die schaduwen moest komen, hetwelk is Christus, die aan God de heerlijkheid en aan de mens de genade moest toebrengen, waartoe de offeranden niet in staat waren.

II. De aanwijzing van onze Heere Jezus tot het werk en ambt des Middelaars. "Gij hebt mij de oren geopend." God de Vader neigde Hem tot de onderneming, Jesaja 50:5, 6, en toen verplichtte Hij Hem om er mee voort te gaan. "Gij hebt mij de oren doorboord." Men veronderstelt dat dit een toespeling is op de wet en gewoonte, om dienstknechten voor altijd aan hun heer te verbinden, door hun het oor aan de post van de deur te doorboren, zie Exodus 21:6 Onze Heere Jezus had zoveel liefde voor Zijn onderneming, dat Hij er zich niet van wilde losmaken, en daarom heeft Hij zich verbonden om er voor altijd in te volharden, en *om die reden* is Hij machtig om ons volkomen zalig te maken, dat Hij zich heeft om Zijn Vader volkomen te dienen, die Hem erin ondersteunt Jesaja 42:1

III. Zijn eigen vrijwillige toestemming tot deze onderneming: *"Toen zei Ik: zie, Ik kom; toen, als* slachtoffer en spijsoffer niet baatten zeide Ik, veeleer dan dat het werk ongedaan zou blijven: Zie, Ik kom, om in het strijdperk te treden met de machten van de duisternis, en de belangen van Gods eer en koninkrijk voor te staan." Hiermede worden drie dingen te kennen gegeven:

1. Dat Hij zich vrijwillig tot deze dienst heeft aangeboden, waartoe Hij voor Zijn eigen vrijwillige aanneming ervan, in geen enkel opzicht verplicht was. Niet zodra werd Hem deze dienst voorgesteld, of Hij heeft met de grootst mogelijke bereidwilligheid en blijmoedigheid erin toegestemd en was zeer ingenomen met de onderneming. Indien Hij er niet volkomen vrijwillig in geweest was, Hij zou geen Borg hebben kunnen zijn, want het is in deze wil, deze *animus offerentis, de wil van de offeraar,* dat we geheiligd zijn, Hebreeën 10:10

2. Dat Hij er zichzelf met vastheid toe verplicht heeft; "Ik kom, Ik heb beloofd in de volheid van de tijd te komen." En daarom zegt de apostel: Het was toen Hij in de wereld kwam, dat Hij acht gaf op deze belofte, waarmee *Hij met Zijn hart borg geworden is om tot God te genaken."* Zo heeft Hij dan verplichtingen op zich genomen, niet alleen om de grootheid van Zijn liefde te tonen, maar omdat Hij de eer moest hebben van Zijn onderneming, voor Hij haar nog ten volle volbracht had. Hoewel de prijs nog niet betaald was, was het toch zeker dat hij betaald zou worden, zodat Hij het Lam was, geslacht van voor de grondlegging van de wereld.

3. Dat Hij rondborstig verklaarde verbonden te zijn. Hij zei: *Zie, Ik kom;* zei het al door tot de Oud-Testamentische heiligen, die Hem daarom kenden onder de titel van *ho erchomenos Hij die komen zou.* Dit woord was de grond, waarop zij hun geloof en hun hoop bouwden, en naar welks vervulling zij verlangend uitzagen.

IV. De reden, waarom Hij ingevolge Zijn belofte gekomen is: omdat *in de rol des boeks van Hem geschreven is.*

a. In de gesloten rollen van het Goddelijk raadsbesluit, daar was geschreven dat Zijn oor geopend was, en Hij heide: *Zie, Ik kom;* daar was het verbond van de verlossing, de raad van de vrede tussen de Vader en de Zoon, opgetekend; en daarop heeft Hij in alles wat Hij deed het oog gehad, het gebod, dat Hij van Zijn Vader had ontvangen.

b. In de openbare geschriften van het Oude Testament hebben Mozes en al de profeten van Hem getuigd, in geheel de rol van dat boek is het een of ander van Hem geschreven, waarop Hij het oog had, opdat alles volbracht zou worden, Johannes 19:28

V. Het vermaak, dat Hij vond in Zijn onderneming; er zich vrijelijk toe aangeboden hebbende, heeft Hij niet gewankeld en was Hij niet ontmoedigd, maar is met alle mogelijke voldoening voor Hemzelf er mee voortgegaan, vers 9, *Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen;* het was voor Christus spijs en drank om het werk te doen, dat Hem te doen gegeven was, Johannes 4:34, en hier wordt de reden ervan gegeven: *Uw wet is in mijn hart geschreven,* vers 9 Zij is daar geschreven, daar heerst zij; zij is er een gebiedend, werkzaam beginsel. Dit is bedoeld van de wet betreffende het werk en ambt van de Middelaar, wat Hij had te doen en te lijden, deze wet was Hem dierbaar en had invloed op Hem in geheel Zijn onderneming. Als de wet Gods in ons hart is geschreven, dan zal onze plicht ons een verlustiging zijn.

VI. De verkondiging van het Evangelie aan de kinderen van de mensen en wel in de grote vergadering, vers 10, 11 Dezelfde, die als priester onze verlossing voor ons gewrocht heeft maakt haar als profeet eerst door Zijn eigen prediking, daarna door Zijn apostelen en thans nog door Zijn Woord en Geest aan ons bekend. "De grote zaligheid is begonnen verkondigd te worden door de Heere," Hebreeën 2:3 Het is het Evangelie van Christus, dat gepredikt is aan alle volken.

Merk op:

1. Wat het is, dat gepredikt wordt; het is gerechtigheid, vers 10, Gods gerechtigheid, vers 11, de eeuwige gerechtigheid, die Christus aangebracht heeft, Daniël 9:24, vergelijk Romeinen 1:16-17. Het is Gods getrouwheid aan Zijn belofte en de zaligheid, die lang verwacht is geworden. Het is Gods goedertierenheid en Zijn waarheid, Zijn genade, overeenkomstig Zijn woord. In het werk van de verlossing moeten wij opmerken hoe helder al de hoedanigheden Gods er in schitteren en er Hem de eer van geven.

2. Aan wie het gepredikt wordt, aan de grote gemeente, vers 10, en wederom, vers 11 Toen Christus hier op aarde was, predikte hij voor de scharen, voor duizenden tegelijk. Het Evangelie werd gepredikt, beide aan Joden en heidenen, aan grote scharen van hen. Plechtige godsdienstige bijeenkomsten zijn een Goddelijke inzetting, en daar moet de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Christus, beide geprezen worden tot eer van God en gepredikt worden tot stichting van de mensen.

3. Hoe het gepredikt wordt, vrij en in het openbaar, *mijn lippen bedwing ik niet, Uw gerechtigheid bedek ik niet, Uw waarheid en Uw trouw verheel ik niet.* Dit geeft te kennen dat al wie het zou ondernemen om het Evangelie van Christus te prediken, in grote verzoeking zou zijn om het te bedekken, te verbergen, omdat het onder groten strijd gepredikt moet worden en onder veel tegenstand, maar Christus zelf en zij, die door Hem tot dat werk geroepen worden, stelden hun aangezicht "als een keisteen" Jesaja 50:7, en zij zijn er wonderlijk in door geholpen. Het is gelukkig voor ons, dat zij dit waren want hierdoor komen onze ogen ertoe om dit blijde licht te zien, en onze oren om dit blijde geklank te horen, terwijl wij anders in onbekendheid er mee omgekomen zouden zijn.

Psalm 40:12-18

Nagedacht hebbende over het werk van de verlossing en er van gesproken hebbende in de persoon van de Messias, komt de psalmist er nu toe om gebruik te maken van de leer van Zijn middelaarschap tussen ons en God, en daarom spreekt hij nu in zijn eigen persoon. Daar Christus de wil van Zijn Vader gedaan heeft Zijn werk heeft volbracht, en orders heeft gegeven voor de prediking van het Evangelie aan alle creaturen zijn wij aangemoedigd om met vrijmoedigheid toe te gaan tot de troon van de genade, teneinde barmhartigheid te verkrijgen en genade te vinden.

I. Dit kan ons aanmoedigen om te bidden om de genade van God, en ons onder de bescherming te stellen van die genade, vers 12 Heere, Gij hebt Uw Zoon niet gespaard, Hem ons niet onthouden, "onthoud ons dan Uw barmhartigheden niet," die Gij in Hem voor ons hebt weggelegd, want zult Gij ons "met Hem niet alle dingen schenken?" Romeinen 8:32 "Laat Uwe weldadigheid en Uw trouw mij geduriglijk behoeden." De beste heiligen zijn in voortdurend gevaar, en zien dat zij verloren zijn, indien zij niet voortdurend door de genade van God worden behoed; en de eeuwige weldadigheid en trouw van God zijn hetgeen, waarop wij moeten steunen om bewaard te worden voor het hemels koninkrijk, Psalm 61:8

II. Het kan ons aanmoedigen met betrekking tot de schuld van de zonde, daar Christus datgene gedaan heeft om ons ervan te ontlasten, wat slachtoffer en spijsoffer niet konden doen. Zie hier:

1. Het verschrikkelijk gezicht, dat hij had op de zonde, vers 13. Dat was het, waardoor de ontdekking van een Verlosser, waarmee hij nu bevoorrecht was geworden, hem zo welkom was. Hij zag dat zijn ongerechtigheden kwaden waren, de ergste kwaden; hij zag dat zij hem omgaven; als hij zijn leven naging, en iedere stap er van overdacht, ontdekte hij het een of ander dat verkeerd was. De dreigende gevolgen van zijn zonden omringden hem ja waarheen hij de blik richtte, overal zeg hij het een of ander kwaad, dat hem wachtte, en hij was zich bewust dat zijn zonden het hadden verdiend. Hij zag dat zij hem aangrepen, hem gevangen namen, zoals de gerechtsdienaar de schuldenaar; hij zag ze talloos, *meer dan de haren van zijn hoofd*. Overtuigde, ontwaakte gewetens duchten gevaar van de talloze zonden van hun zwakheid, die klein schijnen als haren, maar vanwege haar talrijkheid zeer gevaarlijk zijn. Wie kan de afdwalingen verstaan? God telt onze haren, Mattheus 10:30, die wij niet kunnen tellen; zo houdt Hij ook rekening van onze zonden, waarvan wij geen rekening houden. Het gezicht van zijn zonde drukte hem zo terneer, dat hij zijn hoofd niet kon ophouden: *ik ben niet instaat op te zien*, vers 13, en nog veel minder kon hij zijn hart ophouden: *mijn hart heeft mij verlaten*. Het gezicht op onze zonden in haar eigen kleuren zou ons in verbijstering brengen, indien wij niet terzelfder tijd enig gezicht hadden op de Zaligmaker.

2. Hoe hij zorgvuldig de toevlucht had genomen tot God onder het besef van zijn zonde vers 11, ziende dat hij door zijn zonden aan de rand des verderfs, des eeuwigen verderfs is gebracht, roept hij in heilige vurigheid van geest uit: *Het behage U, Heere, mij te redden*, vers 14; o red mij van de toekomenden toorn en de tegenwoordige verschrikking, waar ik onder ben door de vrees voor die toorn, ik ben verloren, ik sterf, ik verga, zo ik niet spoedig hulp verkrijg. In een geval van die aard, waarbij de zaligheid van een onsterfelijke ziel betrokken is, is uitstel gevaarlijk, daarom *Heere, haast U tot mijn hulp."*

III. Dit kan ons aanmoedigen te hopen op de overwinning over onze geestelijke vijanden, die onze ziel zoeken om die te vernielen, vers 15 de briesenden leeuw, die omgaat, zoekende te verslinden. Indien Christus over hen heeft gezegevierd, dan zullen wij door Hem meer dan overwinnaars zijn. In het geloof hieraan kunnen wij met nederige vrijmoedigheid bidden: *Laat hen tezamen beschaamd en schaamrood worden,* en *laat hen achterwaarts gedreven worden,* vers 15. *Laat hen verwoest worden,* vers 16 Zowel de bekering van een zondaar als de verheerlijki5ng van een heilige is een grote teleurstelling voor Satan, die met al zijn kracht en list het uiterste doet om beide te verhinderen. Daar nu onze Heere Jezus op zich genomen heeft om de zaligheid van al Zijn uitverkorenen te werken, kunnen wij in het geloof bidden dat de grote tegenstander op die beide wijzen beschaamd zal worden. Als een kind van God in die ruisende kuil en dat modderig slijk gebracht is, dan roept Satan: *Haha!* denkende dat hij zijn doel bereikt heeft; maar hij zal in woede ontsteken als hij de vuurbrand uit het vuur gerukt ziet, en *verwoest worden tot toon van zijn beschaming. De Heere schelde u, gij Satan. De aanklager van de broederen zal uitgeworpen worden.*

IV. Dit kan allen, die God zoeken en Zijn heil beminnen, aanmoedigen om zich in Hem te verblijden, vers 17 Zie hier:

1. Het karakter, de hoedanigheid van Godvruchtige mensen: overeenkomstig de wetten van de natuurlijke Godsdienst zoeken zij God, begeren Zijn gunst, en in al hun noden en behoeften wenden zij zich tot Hem, zoals een volk zijn God behoort te zoeken. Overeenkomstig de wetten van de geopenbaarde Godsdienst beminnen zij Zijn heil, de grote zaligheid, van welke de profeten ondervraagd en onderzocht hebben, die de Verlosser op zich genomen heeft te werken, toen Hij zei: Zie, *Ik kom.* Allen, die zalig worden, beminnen de zaligheid niet alleen als een verlossing van de hel, maar als een verlossing van de zonde.

2. De zaligheid door dit profetische gebed aan alle Godvruchtigen verzekerd; zij, die God zoeken, zullen in Hem vrolijk en verblijd zijn en met goede reden, want Hij zal niet slechts van hen gevonden worden, maar Hij zei hun overvloedige beloner zijn. Zij, die Zijn heil beminnen, zullen vervuld worden van de vreugde van Zijn heil, en zij zullen gedurig zeggen: De *Heere zij groot gemaakt,* en aldus zullen zij een hemel hebben op aarde, zalig zij, die aldus God nog loven.

Eindelijk. Dit kan de heiligen, die in benauwdheid en ellende zijn, aanmoedigen om op God te vertrouwen en zich in Hem te vertroosten, vers 18 David zelf was een van dezen, *Ik ben ellendig en nooddruftig;* een koning, misschien reeds op de troon, en toch, ontroerd en ontrust zijnde in zijn gemoed, noemt hij zich *ellendig en nooddruftig,* verloren, in het verderf gestort zonder een Verlosser, een Zaligmaker, in nood en gebrek; *maar de Heere denkt aan mij* in en door de Middelaar, door wie Hij ons begenadigd heeft. De mensen vergeten de armen en nooddruftigen en denken zelden aan hen, maar Gods gedachten over hen, waarvan hij had gesproken, vers 6, zijn hun tot steun en troost. Zij kunnen er zeker van zijn dat God hun hulp is onder hun benauwdheden en dat Hij te bestemder tijd hun bevrijder zei zijn uit hun benauwdheden, en niet langer vertoeven; zal want het gezicht zal nog tot een bestemde tijd zijn, en daarom kunnen wij, hoewel het vertoeft, het verbeiden, want het zal gewis komen en niet achterblijven.

PSALM 41

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. (41:2) Welgelukzalig is hij, die zich verstandiglijk gedraagt jegens een ellendige; de HEERE zal hem bevrijden ten dage des kwaads.
2 (41:3) De HEERE zal hem bewaren, en zal hem bij het leven behouden; hij zal op aarde gelukzalig gemaakt worden. Geef hem ook niet over in zijner vijanden begeerte.
3 (41:4) De HEERE zal hem ondersteunen op het ziekbed; in zijn krankheid verandert Gij zijn ganse leger.
4 (41:5) Ik zeide: O HEERE! wees mij genadig; genees mijn ziel, want ik heb tegen U gezondigd.
5 (41:6) Mijn vijanden spreken kwaad van mij, zeggende: Wanneer zal hij sterven, en zijn naam vergaan?
6 (41:7) En zo iemand van hen komt, om mij te zien, hij spreekt valsheid; zijn hart vergadert zich onrecht; gaat hij uit naar buiten, hij spreekt er van.
7 (41:8) Al mijn haters mompelen te zamen tegen mij; ze bedenken tegen mij, hetgeen mij kwaad is, zeggende:
8 (41:9) Een Belialsstuk kleeft hem aan; en hij, die nederligt, zal niet weder opstaan.
9 (41:10) Zelfs de man mijns vredes, op welken ik vertrouwde, die mijn brood at, heeft de verzenen tegen mij grotelijks verheven.
10 (41:11) Maar Gij, o HEERE! wees mij genadig, en richt mij op; en ik zal het hun vergelden.
11 (41:12) Hierbij weet ik, dat Gij lust aan mij hebt, dat mijn vijand over mij niet zal juichen.
12 (41:13) Want mij aangaande, Gij onderhoudt mij in mijn oprechtigheid, en Gij stelt mij voor Uw aangezicht in eeuwigheid.
13 (41:14) Geloofd zij de HEERE, de God Israels, van eeuwigheid en tot in eeuwigheid! Amen, ja, amen.

Gods goedertierenheid en waarheid zijn dikwijls de steun en troost van de heiligen geweest, als zij het meest de onvriendelijkheid en ontrouw van de mensen hebben ervaren. David vond ze aldus op zijn ziekbed: hij vond zijn vijanden zeer wreed, maar zijn God zeer genadig.

I. Hier vertroost hij zich in zijn gemeenschap met God onder zijn ziekte, daar hij door het geloof Gods beloften ontvangt en aangrijpt, vers 2-4 en zijn hart opheft in gebed tot God, vers 5,

II. hij stelt de boosaardigheid van zijn vijanden tegen hem voor, hun boosaardige afkeuringen van hem en hun beledigend gedrag jegens hem, vers 10.

III. Hij geeft zijn zaak over aan God, niet twijfelende of Hij zal hem erkennen en gunst betonen, vers 11, 12, en zo besluit hij de psalm met een lofzegging, vers 14. Is iemand beproefd door ziekte? Hij zinge het begin van deze psalm. Is iemand vervolgd door vijanden? Hij zinge er het laatste gedeelte van. En een ieder van ons kan onder het zingen ervan nadenken over de rampen en de vertroostingen van de Godvruchtigen in deze wereld.

Psalm 41:1-5

In deze verzen hebben wij:

I. Gods beloften van hulp en vertroosting aan hen, die zich ontfermen over de ellendigen; en wij kunnen veronderstellen dat David er melding van maakt met toepassing, hetzij:

1. Op zijn vrienden, die liefderijk jegens hem waren, nu hij onder beproeving was. *Welgelukzalig is hij, die aan de arme David vriendelijke belangstelling toont.* Hier en daar ontmoette hij iemand, die medegevoel met hem had, in zorg over hem was, zijn goede mening van en zijn achting voor hem behield in weerwil van zijn beproevingen, terwijl zijn vijanden zo ruw en beledigend jegens hem waren; over deze heeft hij die zaligspreking gesproken, niet twijfelende of God zou hun al de vriendelijkheid vergelden, die zij voor hem gehad hebben, inzonderheid als ook zij in beproeving kwamen. De onvriendelijke harde bejegening van zijn vijanden heeft hem zijn vrienden zoveel dierbaarder gemaakt. Of:

2. Op hemzelf; hij had het getuigenis van zijn geweten, dat hij zich vriendelijk en verstandelijk had gedragen jegens de ellendigen; dat hij, toen hij in macht en aanzien was aan het hof, kennis had genomen van het gebrek en de ellende van de armen en hen had ondersteund, en daarom was Hij er zeker van dat God, overeenkomstig Zijn belofte, hem in zijn ziekte zou vertroosten en versterken. Hier is een verklaring van de belofte: *Zalig zijn de barmhartigen, want hun zal barmhartigheid geschieden.*

Merk op:

A. Wat de barmhartigheid is, die van ons geëist wordt, zij is: acht te geven op de armen en beproefden, hetzij naar de geest, het lichaam, of de bezitting; met hen moeten wij met wijsheid en tederheid handelen, wij moeten medegevoel met hen hebben, ons bekend maken met hun beproeving en met geheel hun toestand, liefderijk over hen oordelen; wij moeten verstandig met hen handelen, zelf onderwezen zijnde door de armoede en de beproeving van anderen, die moeten *masker,* een onderwijzing voor ons wezen, dat is het woord, hetwelk hier gebruikt wordt.

B. Wat de barmhartigheid is, die ons beloofd wordt, indien wij aldus barmhartigheid betonen. Hij, die zich verstandig gedraagt jegens de ellendigen indien hij hen niet kan helpen, geeft hij toch acht op hen, heeft hij medelijden en zorg over hen en als hij hun hulp verleent, doet hij het met wijsheid en overleg zal door zijn God worden aangezien; hij zal niet slechts er voor beloond worden in de opstanding van de rechtvaardigen, maar *op aarde gelukzalig worden gemaakt.* Deze tak van de Godsvrucht heeft evenzeer als iedere andere de belofte van het tegenwoordige leven, en wordt gemeenlijk met tijdelijke zegeningen beloond. Vrijgevigheid jegens de armen is het zekerste en veiligste middel tot voorspoed die haar beoefenen, kunnen zeker zijn van tijdige en krachtdadige hulp van God:

a. In alle benauwdheden. *Hij zal hen bevrijden ten dage des kwaads,* zodat in de slechtste tijden het hun wel zal gaan, en zij zullen niet getroffen worden door de rampen, die aan anderen overkomen, indien *iemand* ten dage van des Heren toorn verborgen is, dan zullen zij het wezen. Zij, die zich aldus onderscheiden van hen, die hard van hart zijn, zullen door God worden onderscheiden

van hen, met wie hard gehandeld zal worden. Zijn zij in gevaar? Hij zal hen bewaren en bij het leven behouden. En zij, die duizendmaal hun leven verbeurd hebben, zoals dit aan de besten het geval is, moeten het als een grote gunst erkennen, zo hun leven *hen tot een buit wordt gegeven.* Hij zegt niet: "Zij zullen *bevorderd,* verhoogd worden," maar, *"zij zullen bewaard en bij het leven behouden worden,* als de pijlen des doods in menigte om hen heen vliegen." Dreigen hen hun vijanden? God zal hen *niet overgeven in hunner vijanden begeerte,* en de machtigste vijand, die wij hebben, kan geen macht tegen ons hebben, dan die hem van boven gegeven is. De welwillendheid van een God, die ons liefheeft, is voldoende om ons te beschermen tegen de kwaadwilligheid van allen, die ons haten, mensen of duivelen! En aan die welwillendheid kunnen wij ons beloven deel te hebben, als wij acht hebben gegeven op de armen, om hen te helpen en te bevrijden.

b. Inzonderheid in ziekte, vers 4 *De Heere zal hem versterken,* beide naar lichaam en geest, *op het ziekbed,* waarop hij lange tijd ziek neerlag, en Hij *maakt zijn gehele leger gemakkelijk.* Dat is een uitdrukking van grote neerbuigende vriendelijkheid in toespeling op de zorg van hen, die kranken verplegen, inzonderheid van moeders voor haar kinderen als zij ziek zijn, en welke bestaat in hun bed gemakkelijk voor hen te maken; en *dat* bed moet wel zeer gemakkelijk zijn dat door God zelf wordt opgemaakt. Hij zal zijn gehele leger maken, van het hoofd tot de voeten, zodat het nergens ongemakkelijk is. Hij zal zijn bed *wenden,* of keren dat is de betekenis van het Hebreeuwse woord het schudden, ten einde het zacht en gemakkelijk te maken, of, Hij zal het omwenden, het veranderen in een leger van gezondheid. God heeft Zijn volk beloofd dat Hij hen zal versterken, hen gerust zal maken onder hun lichaamspijnen en ziekte. Hij heeft niet beloofd dat zij nooit ziek zullen zijn, noch dat zij niet lang kwijnend zullen wezen, noch dat hun ziekte niet zal zijn tot de dood; maar wel heeft Hij beloofd hen bekwaam te zullen maken om hun beproeving te dragen met geduld en er blijmoedig de uitkomst van af te wachten, door Zijn genade zal de ziel gerust wezen terwijl het lichaam smarten lijdt.

II. David's gebed, bestuurd en aangemoedigd door deze beloften, vers 5. *Ik zeide: O Heere, genees mijn ziel.* Het is goed voor ons om aantekening te houden van onze gebeden, opdat wij in onze praktijk niet tegenspreken wat wij in onze gebeden hebben gezegd. Hier is:

1. Zijn ootmoedige bede: o *Heere, wees mij genadig* Hij doet een beroep op genade, wetende dat hij de toets van streng recht niet zou kunnen doorstaan. De beste heiligen, zelfs die welke barmhartig zijn geweest jegens de armen, hebben God niet tot hun schuldenaar gemaakt, maar moeten de toevlucht nemen tot Zijn genade. Als wij onder de roede zijn, moeten wij ons aldus van de barmhartigheid onzes Gods aanbevelen: *Heere, genees mijn ziel.* Zonde is de ziekte van de ziel, vergevende genade geneest haar, vernieuwende genade geneest haar, en naar deze geestelijke genezing moeten wij vuriger verlangen dan naar gezondheid voor het lichaam.

2. Zijn berouwvolle belijdenis; *Ik heb tegen U gezondigd,* en daarom heeft mijn ziel genezing van node; ik ben een zondaar, een arme ellendige, zondaar, en daarom: "wees mij genadig," Lukas 18:13. Het blijkt niet dat dit naar een bijzonder grove daad van zonde verwijst, maar wel naar zijn vele zonden van zwakheid in het algemeen, die hem in zijn ziekte ordelijk voor ogen waren gesteld, en naar de vrees voor de gevolgen ervan, die hem deed bidden: *Genees mijne ziel.*

Psalm 41:6-14

David klaagt dikwijls over het beledigend gedrag van zijn vijanden tegen hem als hij ziek was, hetgeen zeer wreed was in hen, en hem wel zeer smartelijk moest wezen. Zij waren nu nog wel niet tot de hoogte van de hedendaagse goddeloosheid gekomen, om *zijn* spijs en drank te vergiftigen, of hem iets in te geven om hem ziek te maken, maar als hij ziek was juichten zij over hem, vers 6 *Mijn vijanden spreken kwaad van mij,* met de bedoeling om zijn ziel te bedroeven; zijn goede naam te bezoedelen en aldus zijn invloed te ondermijnen.

I. Zij verlangden naar zijn dood: *Wanneer zal hij sterven en zijn naam vergaan?* Hij had een troosteloos moeilijk leven, en toch misgunden zij het hem nog; maar het was een nuttig leven, hij was in alle opzichten het grootste sieraad en de grootste zegen van zijn land, en toch schijnen er sommigen geweest te zijn, die hem moede waren, zoals de Joden Paulus moede waren, roepende: Weg *van de aarde met zulk een!* Wij behoren niemands dood te begeren; maar de dood te begeren van nuttige mensen *omdat zij* nuttig zijn, daar is veel van het venijn in van de oude slang. Zij benijdden hem zijn naam en de eer, die hij had verkregen, en zij twijfelden niet of, zo hij stierf, deze met hem in het stof gelegd zou worden. Maar zie hoe zij zich vergisten: toen hij zijn geslacht gediend had, is hij gestorven, Handelingen 13:16; maar is zijn naam vergaan? Neen, die leeft en bloeit tot op de huldige dag in de heilige Schriften; en dat zal hij doen tot aan het eind van de tijd, want de gedachtenis van de rechtvaardige is, en zal zijn, tot zegening.

II. Zij zochten alles bijeen wat zij konden om hem te smaden, vers 7. *"Zo iemand van hen komt om mij te zien,"* daar het altijd als een daad van vriendelijkheid werd beschouwd om kranken te bezoeken *en spreekt hij valsheid;* hij wendt vriendschap voor, beweert dat hij gekomen is om met mij te treuren en mij te vertroosten; hij zegt mij dat het hem zeer leed doet mij zo ziek te zien, wenst mij gezondheid toe, maar het is alles vleierij en leugen." Wij klagen, en met recht, over het gebrek aan oprechtheid in onze dagen, en dat ware vriendschap nauwelijks onder de mensen te vinden is, maar hieruit blijkt dat de vroegere dagen niet beter waren dan deze. David's vrienden waren vol van plichtplegingen, maar hadden niets van de genegenheid voor hem in hun hart, die zij voor hem betuigden te hebben; en dat was er het ergste nog niet van. Het was met de kwaadaardige bedoeling van hatelijke aanmerkingen te maken op alles wat hij zei of deed, dat zij hem kwamen zien, ten einde het dan aan anderen te kunnen zeggen met hun eigen verklaringen er bij, en hem aldus hatelijk of bespottelijk te maken. *Zijn hart vergadert zich onrecht,* geeft aan alles een boze uitlegging, en als hij dan bij zijn metgezellen komt, vertelt hij het hun, opdat zij het aan anderen zullen vertellen. "Geeft te kennen, zeggen zij, en wij zullen te kennen geven," Jeremia 20:10 Als hij veel klaagt over zijn ziekte, dan zullen zij hem kleinmoedigheid verwijten, indien hij weinig of niet klaagt, dan zullen zij hem stompzinnigheid of ongevoeligheid verwijten. Als hij bad, of hun goede raad gaf, spotten zij er mede, noemden het huichelachtig geteem; zweeg hij van het goede, als de goddelozen tegenover hem waren, zij zeiden dat hij *zijn* Godsdienst had vergeten nu hij ziek was geworden. Er is geen beschutting tegen hen, wier boosaardig hart zich onrecht vergadert.

III. Zij vleiden zich dat hij wel nooit van deze ziekte zou herstellen, nooit de blaam van zich zou kunnen afwissen, die zij op hem hadden geworpen. zij *mompelden tezamen tegen hem,* vers 8, spraken tot elkaar in het geheim datgene wat zij zich schaamden om in het openbaar te zeggen en dat ook, naar zij wisten, weerlegd zou worden als zij het deden. Oorblazers en achterklappers worden met de ergste zondaars saamgevoegd, Romeinen 1:29, 30 Zij mompelden, of fluisterden,

opdat hun complot tegen hem niet ontdekt en daardoor verijdeld zou worden. Er wordt zelden gefluisterd, zegt het spreekwoord, of er wordt gelogen, het een of ander kwaad op touw gezet. Deze mompelaars beraamden kwaad tegen David; denkende dat hij spoedig zou sterven, gingen zij met elkaar te rade, hoe zij dan zijn maatregelen voor het openbare welzijn teniet zouden doen er de ten uitvoerlegging ervan zouden beletten, alles ongedaan zouden maken wat hij totnutoe gedaan had. Dit noemt hij *tegen hem bedenken hetgeen hem kwaad* is. En zij twijfelden er niet aan, dat zij hun doel zouden bereiken. *Een boze ziekte, een Belialsstuk kleeft hem aan,* vers 9, zeggen zij. De smaad, die zij op zijn naam hadden gelegd, zou er, naar zij hoopten, vast aankleven, zo vast dat hij met hem zou vergaan, en dan zouden zij hun doel hebben bereikt. Zij handelen naar een hedendaags grondbeginsel: *Fortiter calumniari, aliquid adhaerebit Laster maar voort, er blijft altijd wel iets van kleven.* De ziekte, die hem nu aangetast heeft, zal zeker wel een einde aan hem maken, want het is de straf voor de ene of andere ontzettende misdaad, waarvan hij niet tot berouw en bekering gebracht zal worden en waardoor hij, wat hij ook *scheen* te zijn, nu toch blijkt een zoon Belials te wezen; of wel, zij is hem veroorzaakt door Satan, die Belial, de Boze, wordt genoemd, 2 Corinthiërs 6:15 "Het is" in de loszinnige taal van sommigen "een duivelse ziekte, en daarom zal zij hem aankleven, en *nu hij neerligt,* nu zijn ziekte zo zwaar is, dat hij het bed moet houden, zal *hij niet weer opstaan;* wij zullen van hem ontslagen zijn en zullen de door delen van zijn ambten en bevorderingen." Wij moeten het niet vreemd vinden als er, wanneer Godvruchtige mensen ziek zijn, personen gevonden worden, die op hun dood hopen, zowel als anderen, die hem vrezen, en het gedrag van de eersten maakt dat de wereld hen niet waardig is, Openbaring 11:10

IV. Een was er in het bijzonder, in wie hij groot vertrouwen had gesteld, die de partij nam van zijn vijanden en even beledigend jegens hem was als wie ook onder hen, vers 10 *Mijn eigen bijzondere vriend,* waarschijnlijk bedoelt hij Achitofel, die zijn boezemvriend was geweest en zijn eerste staatsminister, in wie hij vertrouwen stelde als in iemand, die hem onwrikbaar was toegedaan, op wiens raad hij afging als hij met zijn vijanden handelde, *die zijn brood at,* met wie hij op zeer vertrouwelijken voet stond, en die hij liet aanzitten aan zijn tafel, ja meer: die hij had onderhouden en aldus verplicht had om hem uit dankbaarheid en ook uit eigen belang aan te kleven. Zij, die "bezoldiging uit het paleis trokken, achtten het niet betamelijk des konings oneer te zien," Ezra 4:14, en nog veel minder om hem oneer aan te doen; maar deze laaghartige, verraderlijke vertrouweling van David vergat al dat gegeten brood, en heeft de verzenen grotelijks verheven tegen hem, die zijn hoofd had verheven; hij verliet hem niet slechts, maar beledigde hem, vertrapte hem, zacht hem te ondermijnen en te verdringen. Diegenen zijn in waarheid goddeloos, die zich noch door vriendelijkheid, hun betoond, noch door vertrouwen, in hen gesteld, verplicht zullen gevoelen tot dankbaarheid of trouw; en laat ons het niet vreemd vinden als wij van de zodanige beledigingen ontvangen. Aan David is dit geschied, en aan de Zone David's, want van Judas, de verrader, heeft David hier in de geest gesproken. Onze Heiland zelf verklaart dit aldus, Hij gaf *aan* Judas de bete, opdat de Schrift zou vervuld worden: "Die met mij het brood eet, heeft tegen mij zijn verzenen opgeheven," Johannes 13:18, 26. Maar hebben wij zelf ons niet even trouweloos gedragen tegenover God? Dagelijks "eten wij Zijn brood, en toch verheffen wij de verzenen tegen Hem," zoals Jeshurun, die, "toen hij ver werd, achteruit sloeg," Deuteronomium 32:15

Hoe heeft David nu dit beledigende, kwaadaardige gedrag van zijn vijanden jegens hem gedragen?

1. Hij bad God dat zij teleurgesteld mochten worden. Hij zei niets tot hen, maar wendde zich tot God: Gij, *o Heere, wees mij genadig,* want zij zijn onbarmhartig, vers 11. Met betrekking tot de

schuld van zijn zonde had hij gebeden: o *Heere, wees mij genadig,* vers 5, en wederom met betrekking tot de beledigingen en de boosheid van zijn vijanden: *Heere, wees mij genadig;* want dat gebed past voor iedere gelegenheid. In Gods genade is herstel van iedere grief; "zij pogen mij terneder te werpen, maar, Heere, richt Gij mij op van dit ziekbed, waarvan zij denken dat ik nooit zal opstaan. Richt mij op, *opdat ik het hun vermelde,* opdat ik hun goed vergelde voor kwaad," aldus vatten sommigen dit op, want dat was David's gewoonte, Psalm 7:5; 35:13 Een Godvruchtige zal naar een gelegenheid verlangen om te doen blijken dat hij hun, die beledigend voor hem geweest zijn, geen kwaad hart toedraagt, geen wrok tegen hen koestert, maar integendeel bereid is hun alle goede diensten te bewijzen. Of, "opdat ik, als koning, hun tekenen geve van mijn rechtmatig misnoegen, hen verbande van het hof en hen voortaan were van mijn tafel;" hetgeen een noodzakelijke daad van gerechtigheid zou zijn ter waarschuwing van anderen. Misschien ligt in deze bede ook een profetie opgesloten van de verhoging van Christus, die God opgericht heeft om de rechtvaardige wreker te zijn van al het onrecht. dat Hem en Zijn volk was aangedaan, inzonderheid door de Joden, wier algehele verwoesting niet lang daarna heeft plaats gehad.

2. Hij hield er zich van verzekerd dat zij teleurgesteld zullen worden, vers 12 *Hierbij weet ik dat Gij lust aan mij hebt,* mij en mijn zaak gunstig zijt, *dat mijn vijand over mij niet zal juichen.* Zij hoopten op zijn dood, maar door genade bevond hij dat hij herstellende was, en het zal de zegen van zijn herstel verhogen:

a. Dat het een teleurstelling zal wezen voor zijn tegenstanders, zij zullen moedeloos en ellendig beschaamd zijn, en het zal niet nodig wezen hun die teleurstelling als voor de voeten te werpen, zij zullen er zelf genoeg verbitterd om zijn. Ofschoon wij geen genoegen mogen smaken in de val van onze vijanden, mogen wij wel blij zijn met de verijdeling van hun plannen tegen ons.

b. Dat het een teken zou wezen van Gods gunst jegens hem, en dit zou blijven. Als wij Gods gunst bespeuren in enigerlei persoonlijke of openbare zegen, dan wordt hij er door verdubbeld en verzoet.

3. Hij betrouwt op God, die hem aldus van menig boos werk verlost had, "om hem te bewaren tot zijn hemels koninkrijk," zoals Paulus 2 Tim 4:18. "Mij aangaande, daar Gij me gunst hebt betoond, zult Gij, als vrucht van die gunst en om mij bevoegd te maken voor het voortduren ervan, mij onderhouden in mijne oprechtheid, en te die einde *stelt Gij mij voor Uw aangezicht,* hebt Gij gedurig Uw oog op mij ten goede." Of, "omdat Gij door Uw genade mij onderhoudt in mijn oprechtheid weet ik dat Gij mij in Uw heerlijkheid voor Uw aangezicht zult stellen." Als wij ooit lijden in onze eer en goeden naam, dan moet onze oprechtheid onze voornaamste zorg zijn, en dan kunnen wij het goedsmoeds aan God overlaten om voor onze goeden naam te zorgen. David weet dat, zo hij slechts kan volharden in zijn oprechtheid, hij niet behoeft te vrezen dat zijn vijanden over hem zullen juichen. De beste mensen ter wereld houden niet langer vast aan hun oprechtheid dan God er hen in onderhoudt, want door Zijn genade zijn wij wat wij zijn; als wij aan onszelf worden overgelaten, dan zullen wij niet slechts vallen, maar afvallen. Het is ons tot grote vertroosting dat, hoe zwak wij ook zijn, God door Zijn genade machtig *is ons te onderhouden in onze oprechtheid,* en dit zal doen indien wij de bewaring er van aan Hem overgeven. Indien Gods genade niet onophoudelijk zorg voor ons droeg, wij zouden in onze oprechtheid niet worden opgehouden; steeds is Zijn oog op ons gevestigd, want anders zouden wij spoedig van Hem afwijken. Hen die God thans onderhoudt in hun oprechtheid, zal Hij eeuwiglijk voor Zijn aangezicht stellen, en hen gelukkig maken in het zien en genieten van Hem. *Hij, die volhardt tot de einde, zal zalig worden.*

4. De psalm besluit met een plechtige lofzegging of aanbidding van God, als *de Heere de God Israël's,* vers 14 Het is niet zeker of dit vers tot deze bijzondere psalm behoort; zo ja, dan leert het ons: Dat een gelovige hoop op onze bewaring door genade tot heerlijkheid genoeg is om ons hart te vervullen met blijdschap en onze mond met eeuwigdurende lofzegging, zelfs in onze grootste benauwdheden. Of wel, dit vers kan er bijgevoegd zijn als slot van het eerste boek van de *psalmen,* dat geacht wordt hier te eindigen; hetzelfde toegevoegd zijnde aan Psalm 72, 89 en 106 en dan leert het ons God te maken tot de Omega, die de Alfa is, Hem tot het einde te maken, die het begin is van ieder goed werk. Er wordt ons geleerd:

a. Eer te geven aan God als *de Heere, de God Israël's,* een God, in verbond met Zijn volk, die grote en vriendelijke dingen voor hen gedaan heeft, en nog meer en betere voor hen heeft weggelegd.

b. Hem te eren als de eeuwigen God, die Zijn bestaan en Zijn zaligheid heeft *van eeuwigheid en lof in eeuwigheid.*

c. Dit te doen met grote liefde en vurigheid van geest, te kennen gegeven in het dubbele zegel, dat erop gezet is: *Amen, Ja amen;* het zij zo thans, het zij zo tot in alle eeuwigheid. Wij zeggen er *Amen* toe, en laat ook alle anderen er *Amen* toe zeggen.

PSALM 42

1 Een onderwijzing, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach. (42:2) Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, alzo schreeuwt mijn ziel tot U, o God!
2 (42:3) Mijn ziel dorst naar God, naar den levenden God; wanneer zal ik ingaan, en voor Gods aangezicht verschijnen?
3 (42:4) Mijn tranen zijn mij tot spijs dag en nacht; omdat zij den gansen dag tot mij zeggen: Waar is uw God?
4 (42:5) Ik gedenk daaraan, en stort mijn ziel uit in mij, omdat ik placht heen te gaan onder de schare, en met hen te treden naar Gods huis, met een stem van vreugdegezang en lof, onder de feesthoudende menigte.
5 (42:6) Wat buigt gij u neder, o mijn ziel! en zijt onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven voor de verlossingen Zijns aangezichts.
6 (42:7) O mijn God! mijn ziel buigt zich neder in mij, daarom gedenk ik Uwer uit het land van de Jordaan, en Hermon, uit het klein gebergte.
7 (42:8) De afgrond roept tot den afgrond, bij het gedruis Uwer watergoten; al Uw baren en Uw golven zijn over mij heengegaan.
8 (42:9) Maar de HEERE zal des daags Zijn goedertierenheid gebieden, en des nachts zal Zijn lied bij mij zijn; het gebed tot den God mijns levens.
9 (42:10) Ik zal zeggen tot God: Mijn Steenrots! waarom vergeet Gij mij? Waarom ga ik in het zwart, vanwege des vijands onderdrukking?
10 (42:11) Met een doodsteek in mijn beenderen honen mij mijn wederpartijders, als zij den gansen dag tot mij zeggen: Waar is uw God?
11 (42:12) Wat buigt gij u neder, o mijn ziel! en wat zijt gij onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige Verlossing mijns aangezichts, en mijn God.

Indien het boek van de psalmen is wat sommigen het genoemd hebben: een spiegel van vrome aandoeningen, dan verdient inzonderheid deze psalm, evenzeer als iedere andere, aldus genoemd te worden, daar hij even geschikt is als iedere andere om die aandoeningen in ons op te wekken. Godvruchtige begeerten zijn hier sterk en vurig, Godvruchtige hoop en vrees, blijdschap en droefheid worstelen hier met elkaar, maar de lieflijke aandoening behoudt het veld. Wij kunnen het ook beschouwen als een strijd tussen geloof en gevoel; het gevoel maakt tegenwerpingen, het geloof beantwoordt ze.

I. Het geloof begint met heilige begeerten naar God en gemeenschap met Hem, vers 2,3.

II. Het gevoel klaagt over duisternis en doodsheid van de tegenwoordige toestand, verzwaard door de herinnering aan vroegere genietingen, vers 4, 5

III. Het geloof brengt de klacht tot zwijgen met de verzekering van een goede uitkomst, vers 6.

IV. Het gevoel vernieuwt de klachten over de tegenwoordigen donkeren en treurigen toestand, vers 7, 8.

V. Het geloof blijft desniettemin moed houden, in de hoop dat de dageraad zal aanbreken, vers 9

Vl. Het gevoel herhaalt zijn klaagtonen, en spreekt al zuchtende dezelfde grieven uit, vers 10, 11.

VII. Het geloof heeft het laatste woord, vers 12, om de klachten van het gevoel tot zwijgen te brengen; en hoewel het bijna hetzelfde is als in vers 6, behoudt het toch nu de overhand. Het opschrift zegt ons niet wie de schrijver was van deze psalm, maar zeer waarschijnlijk was het David, en wij kunnen de gissing maken dat hij hem schreef in een tijd, toen hij, of door Sauls vervolging, of door Absaloms opstand, verdreven was van het heiligdom en afgesneden van het voorrecht om Gods openbare inzettingen bij te wonen. Toon en schrijftrant hebben veel overeenkomst met die van Psalm 63, en daarom kunnen wij veronderstellen dat hij door dezelfde hand werd geschreven, en bij dezelfde of een gelijksoortige gelegenheid. Als wij bij het zingen ervan in uitwendige beproeving of in inwendige benauwdheid zijn, dan kunnen wij ons schikken naar de treurige uitdrukkingen, die wij hier vinden; indien niet, dan moeten wil onder het zingen ervan medegevoel hebben met hen, wier toestand er door uitgedrukt wordt, en God danken dat wij niet in die toestand zijn; maar wij moeten ernstig er naar streven om ons hart in overeenstemming te brengen met die passages van de psalm, die een heilige begeerte naar God uitdrukken en een vast vertrouwen op Hem.

Psalm 42:1-6

Heilige liefde tot God als het hoogste goed en onze gelukzaligheid is de kracht van de godzaligheid, het leven en de ziel van de godsdienst, zonder welke alle uitwendige betuigingen en verrichtingen, slechts een schaal zonder kern een levenloos geraamte zijn. Nu hebben wij hier enige van de uitdrukkingen dier liefde. Hier is:

I. Heilige liefde *dorstende,* liefde, die opwaarts streeft in heilige begeerten naar de Heere en de gedachtenis Zijns naams, vers 2,3. *"Mijn ziel schreeuwt, dorst naar God,* naar niets meer dan God, maar naar meer en meer van Hem. Merk nu op:

1. Wanneer David aldus zijn heftige begeerte naar God heeft uitgedrukt. Het was:

a. Toen hij van de uitwendige gelegenheden verstoken was om tot God te naderen; toen hij verbannen was naar het land van de Jordaan, ver weg van de voorhoven van Gods huis. Soms leert God ons op krachtdadige wijze de waarde van zegeningen en voorrechten kennen door het gemis enen, en scherpt Hij ons verlangen naar de middelen van de genade door ze ons te onthouden. Wij zijn geneigd om te walgen van het manna als wij er overvloed van hebben, dat ons zeer kostbaar en lieflijk is als wij er toe komen om er gebrek aan te hebben.

b. Toen hij in grote mate beroofd was van de innerlijke vertroosting, die hij in God placht te hebben; hij treurde thans, maar hij hijgde van verlangen naar God. Indien God door Zijn genade oprechte en vurige begeerten naar Hem gewerkt heeft, dan kunnen wij daar troost aan ontlenen als wij de zielverrukkende genietingen missen, die wij soms in God gesmaakt hebben, omdat het treuren naar God een even zeker bewijs is dat wij Hem liefhebben, als het zich verblijden in God. Eer de psalmist zijn twijfelingen en vrees en smart verhaalt, die hem zozeer gekweld en geschud hebben, stelt hij dit vast: dat hij op de levende God zag als op zijn God, zijn hoogste goed, en dienovereenkomstig zijn hart op Hem had gesteld en besloten was door Hem te leven en te sterven. Aldus het anker uitgeworpen hebbende, trotseert hij de storm.

2. Wat het voorwerp is van zijn begeerte, en wat het is, waar hij naar dorst.

a. Hij verlangt, hij dorst naar God, niet naar de inzettingen, maar naar de God van de inzettingen. Een godvruchtige ziel kan weinig voldoening smaken in Gods voorhoven, als zij God zelf daar niet ontmoete *of ik wist dat ik Hem vinden zou!* Dat ik meer van de tekenen van Zijn gunst mocht hebben, de genade en de vertroostingen van Zijn Geest en de voorsmaak van Zijn heerlijkheid."

b. Hierin heeft hij het oog op God als de levende God, die leven heeft in zichzelf en de fontein is van alle leven en gelukzaligheid voor hen, die de Zijnen zijn; de levende God, niet alleen in tegenstelling met dode afgoden, de werken van de mensen handen, maar met alle stervende genietingen van deze wereld, die vergaan terwijl men ze geniet. Levende zielen kunnen nooit ergens rust vinden dan in de levende God.

c. Hij verlangt te komen en voor God te verschijnen om zich aan Hem bloot te leggen, daar hij zich bewust is van zijn oprechtheid, om Hem op te wachten, zoals een dienstknecht zijn heer, om Hem hulde en eerbied te betonen, Zijn orders te ontvangen, rekenschap aan Hem af te leggen als aan

iemand, wie het oordeel over ons toekomt. Voor God te verschijnen is evenzeer de begeerte van de oprechten als het de schrik en vrees is van de geveinsde. De psalmist wist dat hij niet in Gods voorhoven kon komen of hij moest onkosten maken, want de wet luidde *dat niemand ledig voor Gods aangezicht zou verschijnen;* toch verlangt hij te komen en zal niet morren vanwege die onkosten.

3. Wat de mate is van deze begeerte. Zij is zeer dringend; het is zijn ziel, die hijgt, zijn ziel, die dorst, hetgeen niet slechts de oprechtheid maar ook de kracht van zijn begeerte te kennen geeft; zijn verlangen naar het water uit de bornput van Bethlehem was als niets, daarbij vergeleken. Hij vergelijkt het bij het hijgen van een hert, dat droog en heet is, inzonderheid van een gejaagd hert, naar de waterbeken. Evenzo smachtend verlangt een godvruchtige ziel naar gemeenschap met God, zo ongeduldig is ze onder het gemis van die gemeenschap, zo onmogelijk vindt zij het om met iets minder dan met die gemeenschap tevreden te zijn, en zo onverzadelijk is zij in het genieten van die gemeenschap als de gelegenheid er toe wederkeert, nog altijd dorstende naar de volle genieting van Hem in het hemelse koninkrijk.

II. Heilige liefde *treurende* over het zich terugtrekken van God en het gemis van het voorrecht van de plechtige inzettingen, vers 4 *"Mijn tranen zijn mij tot spijs dag en nacht* gedurende deze gedwongen afwezigheid van Gods huis." Zijn omstandigheden waren treurig en hij schikte er zich naar; zelfs de koninklijke profeet was een wenende profeet als hij de lieflijkheid van Gods huis moest missen. Zijn tranen vermengden zich met zijn spijs, ja, zij waren hem tot spijs dag en nacht, hij voedde zich met zijn tranen, als er zo’n rechtmatige oorzaak voor was, en het was hem een voldoening, dat zijn hart zo aangedaan was door een smart van die aard.

Merk op: hij achtte het niet voldoende om een paar tranen te storten bij het scheiden van het heiligdom, een vaarwel-gebed uit te wenen toen hij afscheid nam, maar zolang zijn gedwongen afwezigheid van die plaats van zijn verlustiging aanhield, heeft hij nooit opgezien, maar dag en nacht geweend. Zij, die verstoken zijn van het voorrecht van de openbare inzettingen, missen ze voortdurend, en daarom moeten zij treuren over het gemis ervan, totdat het hun wedergegeven is. Twee dingen verzwaarden zijn droefheid:

1. De verwijtingen, waarmee zijn vijanden hem overlaadden: *de gehele dag zeggen zij tot mij: Waar is uw God?*

a. Omdat hij afwezig was van de ark, het teken van Gods tegenwoordigheid, kwamen zij, daar zij de God Israël’s beoordeelden naar de goden van de heidenen, tot de gevolgtrekking dat hij zijn God had verloren. Diegenen dwalen, die denken dat zij, als zij ons beroofd hebben van onze bijbels en onze leraren en onze plechtige bijeenkomsten, ons van onze God hebben beroofd; want hoewel God ons eraan gebonden heeft, als zij te verkrijgen zijn, heeft Hij zichzelf er niet aan gebonden. Wij weten waar onze God is en waar Hem te vinden, als wij niet weten waar Zijn ark is, noch waar deze is te vinden. Waar wij ook zijn is een open weg naar de hemel.

b. Omdat God niet terstond verscheen tot zijn verlossing, kwamen zij tot de gevolgtrekking dat Hij hem had verlaten; maar ook hierin vergisten zij zich; omdat de heiligen hun vrienden verloren hebben, volgt daar niet uit dat zij hun God verloren hebben. Maar door deze boze aanmerking op God en Zijn volk voegden zij smart toe aan hem, die reeds smart leed, en dat was het ook wat zij

bedoelden. Niets is smartelijker voor een Godvruchtige ziel, dan hetgeen bedoeld is om haar hoop en vertrouwen op God aan het wankelen te brengen.

2. De herinnering aan zijn vroegere vrijheid en genietingen, vers 5. *Hieraan wil ik denken,* is een grote verzwaring van kwaad, zozeer wordt door ons vermogen van nadenken en voorgevoelen onze tegenwoordige smart nog vermeerderd. David gedacht aan de dagen vanouds, en toen *werd zijn ziel in hem uitgestort,* hij smolt weg, en dit denken heeft zijn hart schier gebroken.

a. Hij stortte zijn ziel in zich uit in smart, en toen stortte hij zijn ziel voor God uit in het gebed. Maar waardoor werd dit smartelijk wegsmelten van zijn ziel veroorzaakt? Het was niet de herinnering aan de genoegens, gesmaakt aan het hof, of aan de feestvieringen in zijn eigen huis, waar hij nu van verbannen was, die hem zo bedroefde, maar de herinnering aan de vrijen toegang, die hij vroeger gehad heeft tot Gods huis, en het genot, dat hij had gesmaakt in het bijwonen van de heilige plechtigheden aldaar. Hij ging naar *het huis Gods,* hoewel dit in zijn tijd slechts een tent was, ja, indien deze psalm geschreven werd, zoals velen denken, in de tijd toen hij door Saul vervolgd werd, dan was de ark in een particulier huis, 2 Samuel 6:3 Maar de geringheid en ongerieflijkheid van de plaats deden niets af van zijn eerbied voor dit heilig symbool van de Goddelijke tegenwoordigheid. David was een hoveling, een vorst, een man van eer, een man van zaken, en toch was hij zeer naarstig in het bezoeken van Gods huis en het bijwonen van de openbare Godsverering, zelfs in de dagen van Saul, toen deze en zijn groten de *ark niet hebben gezocht,* 1 Kronieken 13:3 Wat anderen ook mochten doen, David en zijn huis zullen de Heere dienen.

b. Hij ging onder de schare en achtte het geen verkleining van zijn waardigheid om aan het hoofd van de schare de dienst in Gods huis bij te wonen. Ja meer, het verhoogde zijn genot ervan, dat hij door een grote menigte was vergezeld, en daarom wordt er tweemaal melding van gemaakt als hetgeen, waarvan hij het gemis nu zozeer betreurde. Hoe meer hoe beter in de dienst van God, dan gelijkt hij meer op de hemel en draagt zeer veel bij tot het lieflijke, dat wij smaken in de gemeenschap van de heiligen.

c. Hij ging met *een stem van vreugdegezang en lof,* niet slechts met vreugde en lof in zijn hart, maar met de uitwendige uitdrukkingen ervan, zijn blijdschap bekend makende en de hogen lof van zijn God uitsprekende. Als wij tot God gaan in de openbare inzettingen, dan hebben wij reden om het te doen met blijmoedigheid en dankbaarheid, voor ons de lieflijkheid en vertroosting nemende en aan God de eer gevende van onze vrijheid van toegang tot Hem.

d. Hij ging om feest te vieren, niet in ijdele vrolijkheid en spel, maar in oefeningen van de godsvrucht. Plechtige vierdagen worden het lieflijkst doorgebracht in plechtige vergaderingen.

III. Heilige liefde, *hopende,* vers 6 Wat *buigt gij u neer, o mijne ziel.* Zijn smart had een zeer goede reden, maar zij moet toch de perken niet te buiten gaan, of de overhand hebben om zijn geest neer te dekken, daarom spreekt hij, om zich verlichting te "even tot zijn eigen hart: "Mijn ziel, ik heb iets tot u te zeggen in uw zwaarmoedigheid." Laat ons eens nagaan:

1. Wat er de oorzaak van is. "Gij zijt neergebogen, als neder bukkende en wegzinkende onder een last, Spreuken 12:25 Gij zijt ontrust, verbijsterd en verward; waarom?" Dit kan genomen worden als een onderzoekende vraag "Laat de oorzaak van die onrust behoorlijk onderzocht worden: is zij

rechtmatig?" Onze onrust zou dikwijls verdwijnen bij een nauwkeurig en streng onderzoek naar de reden ervan. "*Waarom ben ik neerslachtig? Is* er een oorzaak, een wezenlijke oorzaak, voor? Hebben anderen er niet meer reden toe, die er toch niet zo'n beweging om maken? Hebben wij niet ook oorzaak om goedsmoeds te zijn, geen redenen om moed te scheppen?" Of het kan genomen worden als een verwijtende vraag. Zij, die tot hun eigen hart spreken, zullen dikwijls reden hebben om het te bestraffen, zoals David het hier doet. Waarom onteer ik aldus God door mijn neerslachtigheid en moedeloosheid? Waarom beneem ik de moed aan anderen en doe ik mijzelf zoveel kwaad? Kan ik een goede reden geven voor al die onrust?

2. De genezing ervan. *Hoop op God, want ik zal Hem nog loven.* Een gelovig getrouwen op God is een onfeilbaar tegengif tegen overheersende vertwijfeling en onrust van gemoed. En daarom moeten wij, als wij onszelf bestraffen voor onze neerslachtigheid, onszelf vermanen en opwekken om op God te hopen; als de ziel op zich zelve steunt, verzinkt zij; als zij de kracht en de belofte van God aangrijpt, dan houdt zij het hoofd boven water. *Hoop op God*.

a. Opdat Hij eer en heerlijkheid van ons ontvangt, "ik *zal Hem nog loven*, ik zal zo'n verandering ontwaren in mijn toestand, dat het mij aan stof tot dankzegging en lof niet zal ontbreken, en zo'n verandering in mijn gemoed, dat het mij ook niet aan een hart zal ontbreken om te loven." Het is de grootste eer en het grootste geluk voor een mens, en de grootste begeerte en hoop van iedere Godvruchtige, om Gode te zijn tot een naam en een lof. Wat is de kroon van de hemelse zaligheid anders dan dit: dat wij daar voor eeuwig God zullen loven? En wat is onze steun onder ons tegenwoordig leed anders dan dit: dat wij God nog zullen loven, dat het onze eindeloze halleluja's noch zal voorkomen, noch zal verminderen?

b. Dat wij vertroosting in Hem zullen hebben. Wij zullen Hem loven *voor de verlossingen van Zijn aangezicht,* voor Zijn gunst en de steun, die wij er door hebben, en de voldoening, die wij er in vinden. Zij, die het licht van Gods aangezicht weten te waarderen en te gebruiken, zullen er, ook in de slechtste tijden, een gepaste, tijdige en genoegzame hulp in vinden en hetgeen hun voortdurende stof zal geven tot lof van God. David's gelovige verwachting hiervan heeft hem voor verzinken behoed, heeft hem er voor behoed om het hoofd te laten hangen. Zijn harp was een verzachtend middel tegen Sauls droefgeestigheid, maar zijn hoop was een krachtig geneesmiddel tegen zijn eigen.

Psalm 42:7-12

Wij hebben hier, evenals tevoren, beurtelings klachten en vertroostingen, zoals in de loop van de natuur dag en nacht.

I. Hij klaagt over de neerslachtigheid van zijn gemoed, maar vertroost zich met de gedachten aan God,

1. In zijn ontroering: zijn ziel was neergebogen, en hij gaat tot God en zegt het Hem. *O mijn God, mijn ziel buigt zich neer in mij.* Het is ons een grote steun dat wij, als wij om het een of ander in benauwdheid zijn, vrijheid van toegang hebben tot God, en vrijheid van spreken tot Hem, en de oorzaken onder gedruktheid voor Hem mogen blootleggen. David had tot zijn hart gesproken over zijn eigen bitterheid, en had nog geen verlichting gevonden, en daarom wendt hij zich tot God en legt leem de moeilijkheid voor. Als wij door bij onszelf te pleiten geen verlichting kunnen verkrijgen voor ons bezwaard gemoed, dan moeten wij zien wat wij doen kunnen door tot God te bidden en onze zaak aan Hem over te geven. Wij kunnen deze winden en golven niet tot bedaren brengen, maar wij weten wie het wel kan.

2. In zijn gebed: zijn ziel was opgeheven en de ziekte zeer pijnlijk vindende, nam hij daar de toevlucht toe als tot een krachtig geneesmiddel. "Mijn ziel is neer gedompeld; om nu te voorkomen dat zij wegzinkt, zal ik U gedenken, over U nadenken, U aanroepen en zien wat dat teweeg zal brengen om mijn God op te houden. Het middel om het gevoel oneer ellende te vergeten, is de God van onze weldadigheid te gedenken Het was een ongewoon geval, toen de psalmist "aan God dacht en beroerd werd," Psalm 77:4 Hij had dikwijls aan God gedacht en was vertroost, en daarom heeft hij nu ook dit middel te baat genomen. Hij was thans tot aan de uiterste grens van Kanaän gedreven om zich daar tegen de woede van zijn vervolgers te beschutten, soms naar het land rondom de Jordaan, werd hij daar ontdekt, dan naar de Hermon, of tot een heuvel, Mizar, of het klein gebergte genoemd. Maar,

a. Overal waar hij ging, nam hij zijn Godsdienst mede, in al die plaatsen gedacht hij aan God, hief hij zijn hart tot Hem op, bleef hij zijn verborgen gemeenschap met Hem onderhouden. Dit is de troost van de ballingen, van de zwervelingen, van de reizigers, van hen, die vreemdelingen zijn in een vreemd land, namelijk dat *Undique ad caelos tantundem est vice Waar zij ook zijn, een weg open is naar de hemel.*

b. Waar hij ook was, overal behield hij zijn genegenheid voor de voorhoven van Gods huis; van het land van de Jordaan, of van de top van de bergen placht hij lang en verlangend heen te zien naar de plaats van het heiligdom en wenste hij daar te zijn. Afstand noch tijd kon hem datgene doen vergeten, waar zijn hart zozeer aan gehecht was, er zo na aan lag.

II. Hij klaagt over de tekenen van Gods misnoegen tegen hem, meer vertroost zich met de hoop van het weerkeren van Zijn gunst te bestemder tijd.

1. Hij zag dat zijn beproevingen en benauwdheden voortkwamen uit Gods toorn en dat ontmoedigde hem, vers 8 *"De afgrond roept tot de afgrond,* de ene benauwdheid volgt de andere op de voet, alsof zij geroepen was om zich achter haar heen te spoeden; en uw watergoten geven

het sein, luiden de alarmklok van de oorlog." Het kan bedoeld zijn van de verschrikkingen en slingeringen van zijn gemoed onder het besef van Gods toorn. De ene verschrikkelijke gedachte riep een andere op en baande er de weg voor, zoals dit gewoonlijk is met droefgeestige mensen; hij was overweldigd en overstelpt door een stortvloed van leed, zoals de oude wereld toen de vensters van de hemel geopend en de fonteinen van de grote afgrond opengebroken waren. Of het is een toespeling op een schip in zee in een hevigen storm, heen en weer geslingerd door de schuimende baren, Psalm 107:25 Welke golven en baren van beproeving er ooit ook over ons heengaan, wij moeten ze *Gods baren* en *Zijn golven* noemen, ten einde ons te verootmoedigen onder Zijn machtige hand en ons aan te moedigen om te hopen dat wij, hoewel bedreigd, toch niet verwoest zullen worden, want de golven en baren zijn onder een Goddelijken teugel; *de Heere in de hoogte is geweldiger dan het bruisen van grote wateren.* Laat Godvruchtige mensen het niet vreemd vinden als zij door vele en menigerlei beproevingen bezocht worden, God weet wat Hij doet en ook zij zullen het weldra te weten komen. Jona heeft in de buik van de walvis van deze woorden van David gebruik gemaakt, Jona 2:3; van hem was het letterlijk waar: al Uw *haar en Uw golven zijn over mij heengegaan;* want het boek van de psalmen is er op ingericht om ieders toestand te bereiken.

2. Hij verwachtte dat zijn verlossing van Gods gunst komen zou, vers 9 *Maar de Heere zal des daags Zijn goedertierenheid gebieden.* De zaken staan slecht, maar zij zullen zo niet blijven. Na de storm zal er kalmte komen, en het vooruitzicht daarop ondersteunde hem toen de afgrond riep tot de afgrond.

Merk op:

A. Wat hij zich voorstelde van God: *de Heere zal Zijn goedertierenheid gebieden.* Hij beschouwt de gunst van God als de bron van alle goed, waarnaar hij uitzag; deze is leven, deze is beter dan het leven, en daarmee zal God hen vergaderen, van wie "Hij in een kort ogenblik Zijn aangezicht verborgen heeft," Jesaja 54:7, 8 Gods verlenen van Zijn gunst wordt Zijn *gebieden* ervan genoemd; dit geeft er het vrijwillige van te kennen wij kunnen niet wanen haar te verdienen, zij wordt geschonken door vrijmacht; Hij geeft als een koning. Het geeft ook het krachtdadige ervan te kennen-Hij spreekt Zijn goedertierenheid, en doet het ons horen: Hij spreekt en het is geschied. Hij "gebiedt verlossingen," Psalm 44:5, "gebiedt de zegen," Psalm 133:3, als gezaghebbende. Door Zijn goedertierenheid te gebieden, gebiedt Hij golven en baren stil te zijn, en zij zullen Hem gehoorzamen. Dat zal Hij doen des daags, want Gods goedertierenheid maakt het tot dag in de ziel, op welke tijd het ook zij. Des avonds kan wel het gewoon vernachten, maar des morgen is er gejuich.

B. Wat hij voor zich van God verwachtte. Indien God Zijn goedertierenheid voor hem gebiedt, dan zal hij haar tegemoet gaan, haar welkom heten met zijn liefde.

a. Hij zal zich verblijden in God; *des nachts zal Zijn lied bij mij zijn.* Voor de goedertierenheden, die wij des daags ontvangen, behoren wij des nachts dank te zeggen; als anderen slapen, moeten wij God loven. Zie Psalm 119:62 "Te middernacht sta ik op om U te loven." In stilte en eenzaamheid, als wij ons teruggetrokken hebben van het gewoel en geraas van de wereld moeten wij ons verlustigen met de gedachte aan Gods goedheid of in de nacht van de beproeving, "eer de dag aanbreekt, waarop Hij Zijn goedertierenheid gebiedt, zal ik lofliederen zingen in het vooruitzicht

ervan." Zelfs in verdrukkingen kunnen de heiligen zich verblijden in de hoop van de heerlijkheid Gods, zingen en loven, Romeinen 5:2, 3 Het is Gods kroonrecht "lofzangen te geven in de nacht", Job 35:10

b. Hij zal God zoeken in voortdurende afhankelijkheid van Hem, mijn *gebed zal tot de God mijns levens* zijn. Onze gelovige verwachting van goedertierenheid moet onze gebeden er om niet doen ophouden maar ze verlevendigen. God is de God van ons leven, in wie wij leven en ons bewegen, de oorsprong en gever van alle goed en alle lieflijkheid, tot wie anders dan tot Hem moeten wij ons dus wenden door het gebed? En welk goed kunnen wij van Hem niet verwachten? Het zal leven brengen in ons gebed als wij op Hem zien als de God van ons leven, want dan is het aangaande ons leven en het leven van onze ziel, dat wij *staan om verzoek te doen.*

III. Hij klaagt over de onbeschaamdheid van zijn vijanden, maar vertroost zich in God als zijn vriend, vers 10-12

1. Zijn klacht is dat zijn vijanden hem verdrukten en hoonden, en dit maakte een diepe indruk op hem.

a. Zij verdrukten hem dermate, dat hij van dag tot dag en van plaats tot plaats in het zwart ging, vers 10. Hij barstte niet los in onbetamelijker hartstocht, hoewel hij meer dan ooit door iemand anders mishandeld was, maar in stilte heeft hij zijn smart uitgeweend en rouw bedreven. Deswege kunnen wij hem niet laken, het moet een man, die zijn land waarlijk liefheeft en er het goede voor zoekt wel smarten om zich vervolgd en hard behandeld te zien, alsof hij er de vijand van was. Maar David had hieruit toch niet mogen opmaken dat God hem had vergeten en verstouten ook mocht hij met Hem niet spreken alsof hij Hem onder het oog wilde brengen dat Hij hem evenveel onrecht deed door toe te laten, dat hij aldus vertreden werd als zij hem deden. die hem vertraden. *Waarom ga ik in het zwart?* en *waarom vergeet Gij mij? Wij* mogen klagen bij God, maar het is ons niet geoorloofd aldus *over* Hem te klagen.

b. Zij hoonden hem zo grievend, dat het als *een doodssteek in zijn beenderen was,* vers 11 Hij heeft tevoren gezegd waarin het smaden bestond, dat hem zo door het hart sneed, en hier herhaalt hij het: *zij zeggen de gehele dag tot mij: Waar is uw God?* Een smaad, die daarom zo grievend was, omdat er oneer mee aangedaan werd aan God, en bedoeld was om hem te ontmoedigen in zijn hopen op God, terwijl hij reeds genoeg te doen had om die enigermate levendig in hem te houden, daar zij maar al te zeer er onderhevig aan was om vanzelf te falen.

2. Zijn troost is dat God zijn steenrots is, vers 10 Een rots om op te bouwen, een rots om onder weg te schuilen, de Rots van de eeuwen, waarin eeuwige sterkte is, zal zijn Rots wezen zijn sterkte in de inwendige mens, beide voor dood en voor lijden. Tot Hem had hij toegang met vertrouwen; tot God zijn Rotssteen *kon hij* zeggen wat hij te zeggen had, en zeker wezen van een genadig gehoor. Daarom herhaalt hij wat hij gezegd heeft vers 6, en besluit er mede, vers 12 *Wat buigt gij u neer, o mijn ziel?* Zijn smarten en angsten schreeuwden, maakten getier, waren lastig; zij waren niet tot zwijgen gebracht, hoewel zij telkens en nogmaals waren beantwoord; maar hier komt nu eindelijk zijn geloof als overwinnaar te voorschijn en noodzaakt de vijanden het veld te ruimen En deze overwinning behaalt hij:

a. Door te herhalen wat hij tevoren had gezegd; zich evenals tevoren bestraffende om zijn neerslachtigheid en onrust, en zich aanmoedigende om te bebouwen op de naam des Heren en te steunen op zijn God. Het kan van groot nut voor ons wezen om onze goede gedachten nog eens over te denken, en mochten wij er in het eerst ons doel niet mee hebben bereikt, misschien zullen wij het dan de tweede maal in elk geval: waar het hart in de woorden is, is het geen ijdele herhaling. Het is nodig om ons dezelfde zaak telkens en nogmaals op het hart te dekken, en dan is het nog weinig genoeg.

b. Door er een woord aan toe te voegen; daar hoopte hij God te loven voor de verlossingen van Zijn aangezicht; hier zegt hij: "ik zal Hem loven, als de verlossing van mijn aangezicht, van de wolk, die er nu over heen gespreid is; als God mij vriendelijk aanziet dan zal dat mijn uitzien aangenaam maken-het zal mij doen opzien, doen voorwaarts zien, en om hen zien met vermaak en genoegen." Hij voegt er bij: een man Gods " in betrekking tot mij, in verbond met mij, al wat Hij is, al wat Hij heeft is het mijn overeenkomstig de ware bedoeling en betekenis van de belofte." Deze gedachte stelde hem instaat om te triomferen over al zijn smart en al zijn vrees. Dat God met de heiligen is in de hemel en hun God is. is hetgeen *alle tranen van hun ogen zal afwissen* Openbaring 21:3, 4.

PSALM 43

1 Doe mij recht, o God! en twist Gij mijn twistzaak; bevrijd mij van het ongoedertieren volk, van den man des bedrogs en des onrechts.
2 Want Gij zijt de God mijner sterkte; waarom verstoot Gij mij dan? Waarom ga ik steeds in het zwart, vanwege des vijands onderdrukking?
3 Zend Uw licht en Uw waarheid, dat die mij leiden; dat zij mij brengen tot den berg Uwer heiligheid, en tot Uw woningen;
4 En dat ik inga tot Gods altaar, tot den God der blijdschap mijner verheuging, en U met de harp love, o God, mijn God!
5 Wat buigt gij u neder, o mijn ziel! en wat zijt gij onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige Verlossing mijns aangezichts, en mijn God.

Deze psalm werd waarschijnlijk bij diezelfde gelegenheid geschreven als de vorige, en daar hij geen opschrift heeft, kan hij er als een aanhangsel van worden beschouwd; de ziekte terugkerende, nam hij terstond hetzelfde geneesmiddel te baat, daar hij het in zijn boek had opgetekend met een PROBATUM EST er bij. Het tweede vers van deze psalm is bijna gelijkluidend met het tiende van de vorige psalm, gelijk het vijfde van deze volkomen gelijk is aan het twaalfde van die. Christus zelf, die de Geest had zonder mate, heeft, als er aanleiding toe was, een tweede en derde maal gebeden, zeggende dezelfde woorden, Mattheus 26:44. In deze psalm:

I. Doet hij een beroep op God nopens het kwaad, dat hem gedaan was door zijn vijanden, vers 1,

II. Bidt hij God om wederom het genot te erlangen van vrijelijk de openbaren eredienst bij te wonen, en belooft er dan een goed gebruik van te zullen maken vers 3, 4

III. Poogt hij de ontroering in zijn gemoed tot bedaren te brengen door een levendige hoop en een vast vertrouwen op God, vers 5 Als wij onder het zingen van deze psalm hiernaar streven, dan zingen wij met genade in ons hart.

Psalm 43:1-5

Met gepaste uitdrukkingen van hetgeen er omgaat in zijn ziel wendt David zich hierdoor geloof en gebed tot God als zijn rechter, zijn sterkte, zijn gids, zijn blijdschap en zijn hoop.

I. Als zijn rechter, zijn rechtvaardige rechter, die, naar hij wist, hem zal oordelen en die daar hij zich bewust is van zijn oprechtheid uitspraak zal doen ten zijnen dunste, vers 1 *Doe mij recht, o God, en voer mijn rechtsgeding.* Er waren die hem beschuldigden, tegen hen is hij verweerder, en van hun gerechtshof, waar hij ten onrechte schuldig verklaard en veroordeeld werd, beroept hij zich op het hof van de hemel, het opperste gerechtshof, biddende dat hun oordeel tegen hem vernietigd en zijn onschuld aan het licht gebracht zal worden. Er waren er, die hem onrecht hadden gedaan, en tegen hen treedt hij op als klager, en brengt zijn klacht tot Hem, die de wreker is van onrecht, biddende om recht *voor* zichzelf en recht aan hen.

Merk op:

1 Wie zijn vijanden waren, met welke hij deze strijd had te strijden. Er was een zondige groep van mannen, die hij een goddeloos *of ongoedertieren volk* noemt; zij, die het op onbarmhartige wijze hebben doen blijken dat zij goddeloos zijn want zij, die enigerlei vreze of liefde hebben voor hun meester, zullen medelijden hebben met hun mededienstknechten. En hier was de slechte man, hun opperhoofd, een man van bedrog en van onrecht, zeer waarschijnlijk Saul, die niet alleen aan David geen goedertierenheid betoond heeft, maar zeer vals en trouweloos met hem gehandeld heeft. Als het Absalom was, die hij bedoelde, dan was diens karakter niet beter. Zolang er nog zulke slechte mensen buiten de hel zijn, en er gehele troepen of volken zijn *van* de zodanige, is het niet vreemd dat godvruchtige mensen, die nog niet in de hemel zijn, een lage en harde behandeling ondervinden. Sommigen denken dat David door de geest van de profetie deze psalm ontworpen heeft ten gebruike van de Joden in hun gevangenschap in Babylon, en dat de Chaldeeën het ongoedertieren volk zijn, dat hier bedoeld is, op hen was het zeer toepasselijk, maar alleen zoals andere dergelijke Schriftuurplaatsen, waarvan geen van eigen uitlegging is. God kon hem bestemd hebben voor hun gebruik, hetzij David dit al of niet gedaan heeft.

2. Wat zijn gebed is met betrekking tot hen: *Doe mij recht.* Aangaande de twist, die God met hem had wegens zonde, bidt hij: " *Treed niet met mij in het gericht,* want dan zal ik veroordeeld worden", maar aangaande de twist die zijn vijanden met hem hadden, bidt hij. "Heere, *doe mij recht,* want ik weet dat ik gerechtvaardigd zal *worden; voer mij rechtsgeding,* neem het voor mij op, en verschijn in Uw voorzienigheid ten mijnen behoeve." Hij, wiens zaak eerlijk is, kan verwachten dat God haar zal voorstaan. *Twist* mijn twistzaak om mij van hen te bevrijden, zodat ik niet wordt overgegeven in hun begeerte." Wij moeten onze zaak genoegzaam voorgestaan achten als wij verlost worden, al is het ook dat onze vijanden niet worden verwoest.

II. Als zijn sterkte, zijn algenoegzame kracht; aldus beschouwt hij God, vers 2 *Gij zijt de God van mijn sterkte, mijn God, mijn sterkte,* aan wie al mijn sterkte is ontleend, die mij dikwijls versterkt hebt, en zonder wie ik zwak ben als water, volslagen onmachtig om iets voor U te doen of te lijden." David bedreef nu rouw, was ontbloot van geestelijke blijdschap maar toch bevond hij dat God de God van zijn sterkte was. Indien wij geen vertroosting kunnen smaken in God, dan kunnen wij toch op Hem steunen en geestelijke steun verlangen terwijl wij geestelijk genot ontberen. David pleit nu

hierop bij God: Gij zijt de God, op wie ik steun als mijne sterkte, waarom verstoot Gij mij dan? " Dat was een vergissing, want nooit verstoot God hen, die op Hem betrouwen, hoe treurig zij ook de toestand achten waarin zij zich bevinden "Gij zijt de God van mijn sterkte, waarom is mijn vijand mij dan te sterk, en waarom ga ik in het zwart vanwege zijn verdrukking?" Het is moeilijk de macht van de vijanden van de kerk overeen te brengen met de almachtige sterkte van de God van de kerk, maar ten dage als al Zijn vijanden tot Zijn voetbank worden gesteld, zal dit overeen gebracht worden.

III. Als zijn gids, zijn getrouwe gids vers 3 *Leid mij, breng mij tot de berg van Uw heiligheid.* Hij bidt:

1. Dat God hem door Zijn voorzienigheid zal terugbrengen uit zijn ballingschap, hem de weg zal openen om wederom vrijelijk te kunnen genieten van de voorrechten van Gods heiligdom. Zijn hart is op de berg van Gods heiligheid en in Zijn woningen, niet in de vertroostingen en lieflijkheid van zijn gezin, zijn bevorderingen aan het hof, of zijn vermaken, het Genesis van dit alles kon hij dragen, maar hij smacht er naar Gods woningen weer te zien, niets is in zijn ogen zo lieflijk als deze, daar wenste hij teruggebracht te worden. Daarom bidt hij: *"Zend Uw licht en Uw waarheid, laat* mij die hebben als vrucht van Uw gunst, die licht is, en de vervulling van Uw belofte, die waarheid is. Meer behoeven wij niet te begeren om ons gelukkig te maken, dan het goede dat voortvloeit uit Gods gunst en opgesloten is in Zijn belofte. Die goedertierenheid, die waarheid, is genoeg, is alles, en als wij deze in de beschikkingen van Gods voorzienigheid zien, dan zich wij onder een zeer veilig geleide. Hen, die God leidt, leidt Hij tot de berg van Zijn heiligheid en tot Zijn woningen; diegenen dus, die voorgeven door de Geest te worden geleid en zich toch afkeren van de inzettingen Gods, moeten zeer stellig dwalen.

2. Dat God door Zijn genade hem in gemeenschap met Hem zal doen komen, en hem zal bereiden voor het zien en de genieting van Hem in de andere wereld. Sommigen van de Joodse schrijvers verstaan hier door *licht* en *waarheid,* Messias de Vorst, en Elia Zijn voorloper, deze zijn gekomen in antwoord op de gebeden van het Oude Testament. Maar nog behoren wij te bidden om Gods lichtende waarheid, om de Geest van licht en waarheid, die het gemis vergoedt van Christus lichamelijke tegenwoordigheid, om ons in te leiden in de verborgenheid van de Godzaligheid en ons te besturen op de weg naar de hemel. Als God Zijn licht en Zijn waarheid zendt in ons hart dan zullen die ons opvoeren naar de bovenwereld in al onze Godsdienstige verrichtingen en ons leiden in al onze bedoelingen en verwachtingen; en als wij nauwgezet dat licht en die waarheid volgen, dan zullen zij ons gewis heenbrengen naar de heiligen berg hierboven.

IV. Als zijn blijdschap, zijn uitnemende blijdschap. Als God hem leidt naar Zijn woningen als Hij hem zijn vorige vrijheden weergeeft dan weet hij zeer wel wat hij te doen heeft; *dan zal ik ingaan tot Gods altaar,* vers 4 Hij zal zo dicht als hij kan tot God naderen, tot *de God van de blijdschap van zijn verheuging.* Zij, die tot Gods woningen komen, moeten komen tot Zijn altaar, zij, die tot de inzettingen komen moeten er zich op voorbereiden, zich ervoor bevoegd maken, en dan komen tot bijzondere inzettingen, tot die welke ons het meest in dankbare liefde aan God verbinden. Hoe dichter wij tot God komen, hoe vaster wij Hem aankleven, hoe beter. Zij, die tot Gods altaar komen moeten wel toezien dat zij daarin tot God komen, tot Hem naderen met het hart, met een waarachtig hart, wij komen tevergeefs tot de heilige inzettingen indien wij in die inzettingen niet tot de heilige God komen. Zij, die tot God komen, moeten tot Hem komen als de God van de blijdschap

van hun verheuging, niet slechts als hun toekomstige gelukzaligheid maar als hun tegenwoordige blijdschap, en dat niet een gewone, maar een uitnemende blijdschap, al de blijdschap van de zinnen en van de tijd ver overtreffende. In het oorspronkelijke is die uitdrukking zeer krachtig, tot G*od, de blijdschap van mijn verheuging,* of van mijn triomf. Wat het ook zij waarin wij ons verblijden of triomferen, God moet er de blijdschap van wezen, al onze vreugde er in moet eindigen in Hem, en moet door de gave heengaan tot de gever. Als wij tot God komen als tot onze uitnemende blijdschap, dan moeten onze genietingen en vertroostingen in Hem de stof wezen van ons loven van Hem als God, onze God. *Ik zal U loven met de harp, o God, mijn God!* David muntte uit in het bespelen van de harp, 1 Samuel 16:16, 18, en met datgene, waarin hij uitmuntte, wilde hij God loven, want God moet geloofd worden met het beste dat wij hebben; het is betamelijk dat Hij met het beste geloofd en geprezen wordt, die het beste is.

V. Als zijn hoop, zijn nimmer falende hoop vers 5 Evenals tevoren twist David hier met zichzelf om zijn gedruktheid en vertwijfeling en erkent hij verkeerd te doen met er aan toe te geven, daar hij er geen reden toe heeft. Wat *buigt gij u neer, o mijn ziel?* Dan stelt hij zich gerust met de gelovige verwachting, die hij had om Gode eer te geven: *Hoop op God want ik zal Hem nog loven.* En om heerlijkheid te genieten bij God: *Hij is de menigvuldige verlossing mijns aangezichts en mijn God.* Hierop kunnen wij nooit te veel de nadruk leggen want het is hetgeen waarin en waarbij wij moeten leven en sterven.

PSALM 44

1 Een onderwijzing, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach. (44:2) O God! wij hebben het met onze oren gehoord, onze vaders hebben het ons verteld: Gij hebt een werk gewrocht in hun dagen, in de dagen van ouds.
2 (44:3) Gij hebt de heidenen met Uw hand uit de bezitting verdreven, maar henlieden geplant; Gij hebt de volken geplaagd, henlieden daarentegen doen voortschieten.
3 (44:4) Want zij hebben het land niet geerfd door hun zwaard, en hun arm heeft hun geen heil gegeven; maar Uw rechterhand, en Uw arm, en het licht Uws aangezichts, omdat Gij een welbehagen in hen hadt.
4 (44:5) Gij Zelf zijt mijn Koning, o God! gebied de verlossingen Jakobs.
5 (44:6) Door U zullen wij onze wederpartijders met hoornen stoten; in Uw Naam zullen wij vertreden, die tegen ons opstaan.
6 (44:7) Want ik vertrouw niet op mijn boog, en mijn zwaard zal mij niet verlossen.
7 (44:8) Maar Gij verlost ons van onze wederpartijders, en Gij maakt onze haters beschaamd.
8 (44:9) In God roemen wij den gansen dag, en Uw Naam zullen wij loven in eeuwigheid. Sela.
9 (44:10) Maar nu hebt Gij ons verstoten en te schande gemaakt, dewijl Gij met onze krijgsheiren niet uittrekt.
10 (44:11) Gij doet ons achterwaarts keren van den wederpartijder; en onze haters beroven ons voor zich.
11 (44:12) Gij geeft ons over als schapen ter spijze, en Gij verstrooit ons onder de heidenen.
12 (44:13) Gij verkoopt Uw volk om geen waardij; en Gij verhoogt hun prijs niet.
13 (44:14) Gij stelt ons onze naburen tot smaad, tot spot en schimp dengenen, die rondom ons zijn.
14 (44:15) Gij stelt ons tot een spreekwoord onder de heidenen, tot een hoofdschudding onder de volken.
15 (44:16) Mijn schande is den gansen dag voor mij, en de schaamte mijns aangezichts bedekt mij;
16 (44:17) Om de stem des honers en des lasteraars, vanwege den vijand en den wraakgierige.
17 (44:18) Dit alles is ons overkomen, nochtans hebben wij U niet vergeten, noch valselijk gehandeld tegen Uw verbond.
18 (44:19) Ons hart is niet achterwaarts gekeerd, noch onze gang geweken van Uw pad.
19 (44:20) Hoewel Gij ons verpletterd hebt in een plaats der draken, en ons met een doodsschaduw bedekt hebt.
20 (44:21) Zo wij den Naam onzes Gods hadden vergeten, en onze handen tot een vreemden God uitgebreid,
21 (44:22) Zou God zulks niet onderzoeken? Want Hij weet de verborgenheden des harten.
22 (44:23) Maar om Uwentwil worden wij den gansen dag gedood; wij worden geacht als slachtschapen.
23 (44:24) Waak op, waarom zoudt Gij slapen, HEERE! Ontwaak, verstoot niet in eeuwigheid.
24 (44:25) Waarom zoudt Gij Uw aangezicht verbergen, onze ellende en onze onderdrukking vergeten?
25 (44:26) Want onze ziel is in het stof nedergebogen; onze buik kleeft aan de aarde.
26 (44:27) Sta op, ons ter hulp, en verlos ons om Uwer goedertierenheid wil.

Er wordt ons niet meegedeeld wie de schrijver was van deze psalm, noch wanneer of bij welke gelegenheid hij geschreven werd, zeker wel bij een treurige gelegenheid, niet zozeer voor de schrijver zelden want dan zouden wij er genoeg gelegenheden voor hebben kunnen vinden in de geschiedenis van David en zijn beproevingen), maar voor de kerk van God in het algemeen; en daarom moeten wij, als wij veronderstellen dat David er de schrijver van was, hem toch zuiver en alleen toeschrijven aan de geest van de profetie en tot de gevolgtrekking komen ent die geest de Babylonische gevangenschap op het oog had, of het lijden van de Joodse kerk onder Antiochus of liever de beproefde staat van de Christelijke kerk in haar eerste dagen, waarop vers 22 wordt toegepast door de apostel, Rom 8:36; ja eigenlijk in al haar dagen op aarde, want het is haar bestemd lot, dat zij door vele verdrukkingen moet ingaan in het koninkrijk van de hemelen. En als wij Evangeliepsalmen hebben, die op de voorrechten en vertroostingen van de Christenen wijzen, waarom zouden wij dan niet ook een psalm hebben, die op hun lijden en hun beproevingen ziet. Het is een psalm, geschikt voor een dag van vasten en van verootmoediging bij gelegenheid van de eens of andere openbare ramp, die of reeds drukt of nog slechts dreigt. Aan de kerk wordt erin geleerd

I. Met dankbaarheid tot eer van God de grote dingen te erkennen, die Hij voor hun vaderen gedaan heeft, vers 2- 9.

II. Haar tegenwoordigen rampspoedigen toestand bloot te leggen, vers 10-17

III. Een betuiging af te leggen van hun oprechtheid en hun trouw aan God, vers 18-23

IV. Een verzoekschrift in te dienen bij de troon van de genade om hulp en verlichting, vers 23

V. Bij het zingen van deze psalm moeten wij aan God de lof geven voor hetgeen Hij vroeger voor Zijn volk gedaan heeft onze eigen grieven voorleggen of medegevoel hebben met die delen van de kerk, die in benauwdheid zijn ons verbinden om, wat er ook gebeure, getrouw te blijven aan God en onze plicht, en dan blijmoedig de uitkomst afwachten.

Psalm 44:1-9

Sommigen hebben de opmerking gemaakt dat de meeste psalmen, die het woord *maskil* in hun opschrift hebben, dus psalmen zijn ter onderwijzing, treurpsalmen zijn, want beproevingen geven onderricht, en droefheid van geest opent er het oor voor. *Welgelukzalig is de man, o Heere, die Gij tuchtigt en leert.*

In deze verzen roept de kerk, ofschoon zij nu vertreden wordt, de dagen van haar triomf in de herinnering terug, van haar triomf in God en over haar vijanden. Daar wordt hier uitvoerig melding van gemaakt:

1. Als een verzwaring van haar tegenwoordige benauwdheid. Het juk van de dienstbaarheid moet wel zweer drukken op de hals van hen die de kroon van de overwinning plachten te dragen en de tekenen van Gods misnoegen moeten wel smartelijk zijn voor hen, die lang gewoon zijn geweest aan de tekenen van Zijn gunst.

2. Als een aanmoediging om te hopen dat God hun gevangenschap nog zal wenden, en in genade tot hen zal weerkeren, en zo mengt hij gebeden en troostrijke verwachtingen met zijn herdenken van vroegere zegeningen.

Merk op:

I. Hun herdenking van de grote dingen, die God in vroegere tijden voor hen gedaan heeft. In het algemeen, vers 2 *Onze vaders hebben ons verteld dat Gij een werk hebt gewrocht in hun dagen.*

Merk op:

1. Van de vele werkingen van Gods voorzienigheid wordt hier gesproken als van (en werk: Zij hebben ons verteld het *werk* dat Gij gewrocht hebt", want er is een verwonderlijke harmonie en eenparigheid in alles wat God doet, en de vele raderen vormden een rad Ezechiël 10:13, vele werken vormen tezamen één werk.

2. Het is een schuld van iedere eeuw aan het nageslacht om rekening te houden van Gods wonderwerken en er de kennis van mee te delen aan het volgende geslacht. Zij, die voor ons gingen, vertelden ons wat God in hun dagen gedaan heeft: wij zijn verplicht om aan hen, die na ons komen, bekend te maken wat Hij in onze dagen gedaan heeft, en laat hen dan hetzelfde recht doen aan hen, die hen zullen opvolgen; aldus zal "geslacht aan geslacht Zijn werken roemen," Psalm 145:4. "de vader zal de kinderen Gods waarheid bekend maken" Jesaja 38; 19.

3. Wij moeten niet alleen melding maken van het werk, dat God gedaan heeft in onze eigen dagen, maar moeten onszelf en onze kinderen ook bekendmaken met hetgeen Hij vanouds gedaan heeft, lang voor onze tijd; en daarvan hebben wij in de Schrift een woord van geschiedenis, dat zeer vast is, even vast als het profetisch woord.

4. Kinderen moeten naarstig letten op hetgeen hun ouders hun vertellen van de wonderwerken Gods, en het in hun geheugen bewaren als hetgeen hun later van groot nut zal wezen.

5. Vroegere ervaringen van Gods macht en goedheid zijn een krachtige steun voor het geloof en krachtige pleitgronden in het gebed onder tegenwoordige rampen. Zie hoe Gideon hierop wijst, Richt 6:13 :"Waar zijn al Zijn wonderen, die onze vaders ons verteld hebben?" In het bijzonder hadden hun vaders hun verteld:

A. Hoe wonderbaarlijk God in het eerst Israël in Kanaän geplant heeft, vers 3, 4 Hij heeft de inboorlingen verdreven om plaats te maken voor Israël, hen geplaagd en uitgeworpen, hen als stof gegeven aan hun zwaard en als een voortgedreven stoppel aan hun boog. De menigvuldige algehele overwinningen, die Israël onder aanvoering van Jozua had behaald over de Kanaänieten, konden niet toegeschreven worden aan henzelf, noch konden zij aanspraak maken op de eer ervan.

a. Zij hadden die niet te danken aan hun eigen verdiensten maar aan Gods gunst en vrije genade; het was *door het licht Uws aangezichts,* "omdat Gij een welbehagen in hen had. Niet om uw gerechtigheid, noch om de oprechtheid uws harten verdrijft hen de Heere uw God voor uw aangezicht uit de bezitting," Deuteronomium 9:5, 6, maar omdat Hij "de eed wilde houden, die Hij hun vaderen gezworen had," Deuteronomium 7:8. Hoe minder lof dit ons toekent, hoe meer vertroosting het ons schenkt, opdat wij zien dat al onze bezittingen en uitbreidingen van de gunst Gods en het licht Zijns aangezichts tot ons komen.

b. Zij hebben die niet behaald door hun eigen kracht, maar door Gods kracht, die tot hun behoeve werd aangewend, en zonder welke al hun eigen pogingen vruchteloos zouden gebleven zijn. Het was niet door hun zwaard dat zij het land hebben geërfd, hoewel zij een groot aantal kloeke helden hadden, ook heeft hun eigen arm hen er niet voor behoed om door de Kanaänieten teruggedreven te worden te schande te worden gemaakt, maar het was Gods rechterhand en Zijn arm. Hij streed voor Israël, anders hadden zij tevergeefs gestreden; het was door Hem, dat zij kloeke daden deden en overwonnen. Het was God, die Israël in dat goede land geplant heeft, zoals de zorgzame landman een boom plant, waarvan hij zich vrucht belooft. Zie Psalm 80-9 Dit is van toepassing op het planten van de Christelijke kerk in de wereld door de prediking van het Evangelie. Het heidendom werd wonderbaarlijk uitgedreven zoals de Kanaänieten, niet op eenmaal, maar langzamerhand; niet door menselijke wijsheid of kracht want God verkoos het te doen door het zwakke en dwaze van de wereld, maar *door* de wijsheid en kracht Gods. Christus is door Zijn Geest uitgegaan overwinnende en opdat Hij zou overwinnen, en de herinnering daaraan is een grote steun en troost voor hen, die zuchten onder het juk van anti-christelijke tirannie; want sommigen, inzonderheid de geleerde Amyraldus, denken dat de klachten in het laatste gedeelte van deze psalm zeer juist van toepassing zijn op de toestand van de kerk onder het Nieuwtestamentische Babylon. Hij, die door Zijn macht en goedheid zich een kerk geplant heeft in de wereld zal haar gewis door dezelfde macht en goedheid ondersteunen en staande houden, en *de poorten van de hel zullen niet tegen haar vermogen.*

B. Hoe menigmaal Hij hun voorspoed had gegeven tegen hun vijanden, die poogden hen in het bezit van dat land te verontrusten, verse. *Gij hebt ons* menigmaal *verlost van onze tegenpartijen,* en *onze haters beschaamd gemaakt,* getuige de voorspoed van de richters tegen de volken, die Israël

hebben verdrukt. Menigmaal zijn de vervolgers van de Christelijke kerk en zij, die haar haatten, beschaamd gemaakt door de kracht van de waarheid, Handelingen 6:10

II. Het goede gebruik, dat zij van dit bericht maken en er vroeger van gemaakt hebben, uit aanmerking van de grote dingen, die God vanouds voor hun vaderen gedaan had.

1. Zij hebben God aangenomen voor hun Opperheer, hebben Hem trouw gezworen en zich onder Zijn bescherming gesteld, vers 5 " Gij zelf zijt mijn Koning, o God." Hij spreekt in naam van de kerk, zoals in Psalm 74:12 :"God is mijn Koning vanouds af." God heeft als Koning wetten gemaakt voor Zijn kerk, voorzien voor de vrede en de goede orde er in er recht voor gesproken, haar twistzaak getwist haar strijd gestreden en haar beschermd, zij is Zijn koninkrijk in de wereld, en behoort Hem onderworpen te zijn en schatting te betalen. Of, de psalmist spreekt hier voor zichzelf: Heere, *Gij zijt mijn Koning;* tot wie zal ik met mijne beden gaan dan tot U? De gunst, die ik vraag, is niet voor mijzelf, maar voor Uw kerk." Het is ieders plicht om zijn persoonlijken invloed bij de troon van de genade te gebruiken voor het openbare welzijn en de voorspoed van het volk van God; zoals Mozes: "indien ik genade gevonden heb in Uwe ogen, zo leid Uw volk," Exodus 33:13

2. Zij hebben zich altijd door het gebed tot Hem gewend om verlossing, als zij te eniger tijd in benauwdheid waren; *Gebied de verlossingen Jakob's.*

Merk op:

a. De uitbreiding van hun begeerte; zij bidden om verlossingen, niet om een, maar om vele, zoveel als zij nodig hebben, hoeveel dit ook mochten wezen, een gehele reeks van verlossingen, een verlossing uit elk gevaar.

b. De kracht van hun geloof in de macht van God; zij zeggen niet: *Werk verlossingen,* maar *gebied verlossingen,* hetgeen aanduidt dat Hij het gemakkelijk doet en terstond. "Spreek en het is geschied;" zodanig was het geloof van de overste over honderd: "Spreek alleenlijk een woord, en mijn knecht zal genezen zijn," Mattheus 8:8 Het duidt ook Zijn krachtdadig doen ervan aan: Gebied als gezaghebbende, wiens gebod gehoorzaamd zal worden." *Waar het woord van een koning is, daar is heerschappij,* daar is macht, en nog veel meer waar het woord van de Koning van de koningen is.

3. Zij hebben op Hem vertrouwd en in Hem getriomfeerd. Gelijk zij erkenden dat het niet hun zwaard noch hun boog was, die hen *had* gered, vers 4, zo vertrouwen zij ook niet op hun zwaard en hun boog om hen in het vervolg te verlossen, vers 7 *"Ik vertrouw niet op mijn boog,* noch op mijn krijgskundige toebereidselen, alsof die mij zouden helpen zonder God; neen, *door U zullen wij onze wederpartijders met hoornen stoten,* " vers 6; wij zullen het ondernemen in Uw kracht, steunende op deze alleen en niet op het aantal of de dapperheid van onze troepen, en U aan onze zijde hebbende zullen wij niet twijfelen aan de goede uitslag. *In Uw naam,* door de kracht van Uw wijsheid die ons leidt, Uw macht, die ons versterkt en voor ons werkt, en Uw belofte, die ons voorspoed verzekert, *zullen wij vertreden die tegen ons opstaan."*

4. Zij hadden Hem tot hun blijdschap en hun roem gemaakt. *"In God roemen wij,* vers 8 *de gehele dag,* en iedere dag." Als hun vijanden roemden op hun kracht en hun voorspoed, zoals

Sanherib en Rabsake snoefden tegenover Hizkia, erkenden zij dat zij niets hadden om op te roemen in antwoord hierop dan hun betrekking tot God en hun deel in Hem, en zo Hij voor hen was, konden zij geheel de wereld trotseren. *Wie roemt, roeme in de Heere,* en laat dit voor altijd allen anderen roem buitensluiten. Laat hen, die God vertrouwen, Hem tot hun roem stellen, want zij weten op wie zij hebben vertrouwd; laat hen *in Hem roemen de gehele dag:,* want het is een onderwerp, dat nooit uitgeput zal wezen. Maar laat hen daarbij zijn naam tot in eeuwigheid loven; als zij de vertroosting hebben van Zijn naam, laat hen Hem dan de eer van Zijn naam geven.

Psalm 44:10-17

Het volk van God klaagt hier bij Hem over de diep gezonken en beproefde toestand, waarin zij zich bevinden onder de overheersende macht van hun vijanden en verdrukkers, die hun zoveel zwaarder en smartelijker viel, omdat zij nu vertreden waren, die in hun worstelingen met hun naburen gewoon waren geweest de overwinning te behalen en de overhand te behouden, en omdat nu diegenen hun verdrukkers waren, over wie zij meermalen hadden getriomfeerd en die zij schatplichtig aan zich hadden gemaakt, en inzonderheid omdat ze geroemd hadden in hun God, met grote verzekerdheid, dat Hij hen nog zou beschermen en voorspoedig maken, hetgeen de benauwdheid, waarin zij waren, en de smaad die over hen was uitgestort, nog zoveel te smartelijker en schandelijker maakte. Laat ons zien wat de klacht is.

I. Dat zij de gewone tekenen van Gods gunst over hen misten, vers 10. *"Gij hebt ons verstoten,* Gij scheen ons en onze zaak verlaten te hebben, Uw gewone zorg over ons en Uw belangstelling in ons te hebben opgegeven, en zo hebt Gij ons te schande gemaakt want wij roemden op de standvastigheid en het voortduren Uwer gunst. Onze legers gaan uit, zoals gewoonlijk, maar zij worden op de vlucht gedreven, wij winnen geen veld, maar verliezen wat wij gewonnen hadden, want Gij trekt niet met hen uit, want zo Gij dit wel deed, dan zouden zij, waarheen zij zich ook wendden, voorspoedig zijn, maar nu is het juist het tegenovergestelde." Als Gods volk ter neergebogen is, dan zijn zij in verzoeking om te denken dat zij door God verlaten en verstoken zijn, maar zij vergissen zich. "Heeft God Zijn volk verstoten? Dat zij verre," Romeinen 11:1

II. Dat zij op het slagveld het onderspit moesten delven, vers 11. *Gij doet ons achterwaarts keren van de wederpartijder,* zoals Jozua geklaagd heeft, toen zij bij Al teruggedreven werden, Jozua 7:8 "Wij zijn ontmoedigd en hebben de oude Israëlitische dapperheid verloren; wij vlieden, wij vallen voor het aangezicht van hen, die voor ons aangezicht plachten te vlieden en te vallen, en dan kunnen zij, die ons haten, ons leger plunderen en naar hartelust roven in ons land. Zij roven voor zichzelf en achten alles het hunne, waar zij hun handen op kunnen leggen. Pogingen om het Babylonische juk af te werpen waren vruchteloos, en wij hebben veeleer nog grond door hen verloren."

III. Dat zij waren overgegeven aan het zwaard en aan gevangenschap, vers 12 *Gij geeft ons over als schapen ter spijze.* Zij hebben even weinig bezwaar om een Israëliet te doden als om een schaap te slachten; ja, evenals de slachter, maken zij er een beroep van; zij scheppen er behagen in, zoals een hongerig man in zijn spits, en wij worden even gemakkelijk en met even weinig weerstand als een lam ter slachting geleid. Velen zijn gedood en de overigen zijn verstrooid onder de heidenen, voortdurend gekweld en beledigd door hun boosaardigheid, of in gevaar om door hun goddeloosheid te worden besmet." Zij beschouwen zich als verkocht en overgeleverd en verwijten het aan God. *Gij verkoopt Uw volk,* toen zij het aan hun eigen zonden hadden moeten verwijten, om uw "ongerechtigheden zijt gij verkocht," Jesaja 50:1

1. Maar in zoverre was het recht, dat zij de blik richtten boven de werktuigen van hun leed hun oog op God hielden gericht, wel wetende, dat hun ergste vijanden geen nacht tegen hen hadden, dan die hun van boven gegeven was. Zij erkennen dat het God was, die hen in de handen van de goddelozen heeft overgeleverd, als hetgeen verkocht en overgeleverd wordt aan de koper. Gij *verkoopt Uw volk om niet, en verhoogt hun prijs niet,* zo zou dit gelezen kunnen worden. "Gij verkoopt hen niet bij opbod aan de meestbiedende, maar in haast aan de eerst biedende, wie wil,

kan hen krijgen." Of zoals de Engelse vertaling het heeft: *Gij vermeerdert Uw rijkdom niet,* te kennen gevende *dat zij* dit met tevredenheid zouden gedragen hebben indien zij er zeker van hadden kunnen zijn, dat het tot Zijn eer en heerlijkheid zou hebben gestrekt, en dat door hun lijden Zijn belangen gediend en bevorderd zouden zijn; maar het was juist het tegendeel, Israël's ongeluk was tot oneer van God, zodat Hij, wel verre van in Zijn eer gewonnen te hebben door hen te verkopen, er grotelijks bij verloren scheen te hebben. Zie Jesaja 52:5; Ezechiël 36:20

IV. Dat zij met smaad waren overladen, en hun alle mogelijke schande was aangedaan. Ook hierin erkennen zij God: "Gij *stelt ons ten smaad;* Gij brengt deze rampen over ons, die de smaad veroorzaken, en Gij laat hun boosaardige tong toe ons te honen." Zij klagen:

1. Dat zij uitgelachen en bespot werden, voor het verachtelijkste volk op aarde werden gehouden; hun ellende werd hun tot smaad, zij werden er om bespot.

2. Dat hun naburen, diegenen onder hen van wie zij zich niet terug konden trekken, hen het meest bespotten, vers 14

3. Dat zij onder; de heidenen, het volk, dat vervreemd was van het burgerschap van Israël en vreemdelingen van de verbonden van de belofte, tot een spreekwoord waren, tot een hoofdschudding, daar zij zich verblijdden in hun val, vers 15

4. Dat de smaad gestadig aanhield, vers 16 *Mijn schande is de gehele dag voor mij.* De kerk in het algemeen en de psalmist in het bijzonder, werden onophoudelijk geplaagd en gekweld door de schimpredenen van hun vijanden. Tot hen, die reeds vallende zijn, roept iedereen: "Weg met hen."

5. Dat het zeer grievend was, en hen in zekere zin overstelpte: *De schaamte van mijn aangezicht bedekt mij.* Hij bloosde om de zonde, of liever om de oneer, die aan God werd aangedaan en dan was het een heilig blozen.

6. Dat dit op God zelf terugkaatste, de smaad, die de vijand en de wraakgierige op hen wierp, was een bepaald lasteren van God vers 17, 2 Koningen 19:3 Er was dus een sterke reden om te geloven dat God tot hun behoeve zal verschijnen. Gelijk er voor een edelaardig gemoed geen ellende smartelijker is dan smaad en laster, zo is er voor een heilige, Godvruchtige ziel niets smartelijker dan een smaden en lasteren van God.

Psalm 44:18-27

Het volk Gods, grotelijks beproefd en verdrukt zijnde, wendt zich hier tot Hem; tot wie anders zouden zij ook heengaan?

I. Met een beroep op hun oprechtheid, waarover Hij alleen onfeilbaar kan oordelen en waarvan Hij gewis de beloner zal zijn.

Zij roepen God tot getuige voor twee dingen.

1. Dat zij, hoewel zij al deze hardheid geleden hebben, zich toch dicht bij God hebben gehouden en bij hun plicht, vers 18 *Dit alles is ons overkomen,* en het is zo hard mogelijk, *nochtans hebben wij U niet vergelen,* noch de gedachte aan U weggeworpen of Uw aanbidding verlaten, want ofschoon wij niet kunnen ontkennen dat wij zot gehandeld hebben, hebben wij toch *niet valselijk gehandeld tegen Uw verbond, om U* te verwerpen en ons tot andere goden te begeven. Hoewel onze overwinnaars afgodendienaars waren, hebben wij daarom geen hogere of betere gedachten opgevat van hun afgoden of van hun afgoderij hoewel Gij ons scheen verlaten te hebben, hebben wij toch U niet verlaten." De ellende, waarin zij zeer lang verkeerd hebben was zeer groot: "Wij waren *verpletterd in een plaats van de draken,* onder mensen, die even woest zijn en even wreed als draken, *met een doodsschaduw bedekt,* gedompeld in diepe neerslachtigheid, niets minder verwachtende dan de dood, in zwarte duisternis gehuld, levend begraven, en Gij zijt het, die ons aldus verpletterd en bedekt hebt, vers 20. En toch hebben wij geen harde gedachten van U gekoesterd, er niet aan gedacht om ons aan Uw dienst te onttrekken; hoewel Gij ons doodde", bleven wij toch op U vertrouwen, *ons hart is niet achterwaarts gekeerd;* wij hebben U niet in het verborgene onze genegenheid onttrokken, *noch is onze gang,* hetzij ten opzichte van Uw aanbidding of van onze dagelijkse wandel, *van Uw pad geweken,* vers 19, van de weg, waarop Gij ons geboden hebt te wandelen." Als het hart achterwaarts keert, dan zal onze gang spoedig afnemen, want het is het boze hart van ongeloof, dat ons er toe neigt om van God af te wijken. Wij zullen onze beproevingen hoe zwaar die ook zijn, te beter kunnen dragen, indien wij daarin aan onze oprechtheid blijven vasthouden. Zolang onze rampen ons niet wegdrijven van onze plicht jegens God, moeten wij haar niet toelaten om ons weg te drijven van onze vertroosting in God, want Hij zal ons niet verlaten, zo wij Hem niet verlaten.

Ten bewijze van hun oprechtheid nemen zij Gods alwetendheid tot getuige, die evenzeer de troost is van de oprechten als zij de schrik is van de geveinsder, vers 21, 22 *"Zo wij de naam van onze God hadden vergeten,* onder voorwendsel dat Hij ons vergeten heeft; of in onze benauwdheid *onze handen tot een vreemden God hadden uitgebreid,* als waarschijnlijker hulp van hem te zullen verkrijgen, zijn *God zulks niet onderzoeken?* Zal Hij het niet vollediger en nauwkeuriger weten dan wij weten hetgeen wij met de grootste zorg en vlijt onderzocht hebben? Zal Hij het niet oordelen en ons ter verantwoording ervan roepen?" Het vergeten van God was een zonde van het hart, en het uitstrekken van de hand naar een vreemden god was dikwijls een verborgen zonde, Ezechiël 8:12 Maar zonden van het hart en verborgen zonden zijn aan God bekend en moeten voor Hem verantwoord worden, want *Hij weet de verborgenheden des harten,* en daarom is Hij een onfeilbaar beoordelaar van woorden en daden.

2. Dat zij deze harde dingen leden, omdat zij zich dicht aan God en hun plicht hielden *vers 23 "Om Uwentwil worden wij de gehele dag gedood,* omdat wij tot U in betrekking staan, naar Uw naam zijn genoemd Uw naam aanroepen, en geen andere goden willen aanbidden." Hiermede verwees de Geest van de profetie naar hen, die ten dode toe geleden hebben voor het getuigenis van Christus, op wie het toegepast wordt, Romeinen 8:36 Zo velen werden gedood, op zo langzame wijze ter dood gebracht, dat zij er de gehele dag mee doorbrachten, en zo algemeen werd dit gedaan, dat, indien iemand een Christen werd hij zich *als een schaap ter slachtbank achtte.*

II. Met gebed in betrekking tot hun tegenwoordige benauwdheid, dat God op Zijn eigen bestemden tijd verlossing voor hen zal werken. Hun bede is zeer dringend: *Ontwaak, waak* op, vers 24 Ontwaak, *sta op ons ter hulp en verlos ons,* vers 27; kom ons spoedig en krachtdadig te hulp, "kom tot onze verlossing," Psalm 80:3 " Wek Uwe macht op en kom tot onze verlossing." Zij klaagden dat God hen had verkocht, vers 13; hier bidden zij dat God hen zal verlossen, vers 27; want van God is er geen beroep dan door ons op Hem te beroepen; indien Hij ons verkoopt, dan kan niemand ons lossen; de hand, die heeft verscheurd, moet genezen, die geslagen heeft, moet verbinden Hosea 6:1 Zij klaagden: Gij *hebt ons verstoten,* vers 10, maar hier bidden zij: *Verstoot ons niet in eeuwigheid,* vers 24, laat ons niet voor altijd van God verlaten zijn." Hun drangredenen zijn zeer aandoenlijk: *Waarom zoudt Gij slapen* vers 24 De bewaarder Israël's sluimert noch slaapt; maar als Hij onmiddellijk verschijnt voor de verlossing van Zijn volk dan zijn zij in verzoeking om te denken *dat* Hij slaapt. De uitdrukking is zinnebeeldig, zo*als* in Psalm 78:65, "Toen ontwaakte de Heere als een slapende," maar het was in letterlijke zin toepasselijk op Christus, Mattheus 8:24 Hij sliep toen de discipelen zich in een storm bevonden, en zij wekten Hem op, zeggende: *Heere, behoed ons, wij vergaan! "Waarom zoudt Gij Uw aangezicht verbergen,* opdat wij U en het licht van Uw aangezicht niet zien?" Of, "Opdat Gij ons en onze benauwdheid niet ziet." Gij vergeet ons lijden en onze verdrukking, want die houden nog aan, en wij zien geen weg open tot onze verlossing."

En eindelijk. De pleitgronden zijn zeer gepast. Niet op hun eigen verdienste en gerechtigheid pleiten zij, ofschoon zij het getuigenis van hun geweten hadden nopens hun oprechtheid, maar des armen zondaars pleitgronden voeren zij aan.

1. Hun eigen ellende, die hen tot het geschikte voorwerp maakt van de barmhartigheid Gods, vers 26 *"Onze ziel is in het stof neergebogen,* onder overweldigende smart en vrees, wij zijn als kruipende schepselen, als de verachtelijkste dieren, geworden, *onze buik kleeft aan de aarde, wij* kunnen ons niet opheffen, onze kwijnende moed niet doen herleven, ons niet opheffen uit onze lage, treurige toestand, en wij zijn er aan blootgesteld om door iedere beledigende vijand te worden vertreden."

2. Gods barmhartigheid; "verlos ons om Uwer goedertierenheid wil, wij steunen op Uwe goedheid, die de heerlijkheid is van Uw naam" Exodus 34:6, en op die gewisse weldadigheden David's, die door het verbond tot al zijn geestelijk zaad komen.

PSALM 45

1 Een onderwijzing, een lied der liefde, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach, op Schoschannim. (45:2) Mijn hart geeft een goede rede op; ik zegge mijn gedichten uit van een Koning; mijn tong is een pen eens vaardigen schrijvers.
2 (45:3) Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen; genade is uitgestort in Uw lippen; daarom heeft U God gezegend in eeuwigheid.
3 (45:4) Gord Uw zwaard aan de heup, o Held! Uw Majesteit en Uw heerlijkheid.
4 (45:5) En rijd voorspoediglijk in Uw heerlijkheid, op het woord der waarheid en rechtvaardige zachtmoedigheid; en Uw rechterhand zal U vreselijke dingen leren.
5 (45:6) Uw pijlen zijn scherp; volken zullen onder U vallen; zij treffen in het hart van des Konings vijanden.
6 (45:7) Uw troon, o God! is eeuwiglijk en altoos; de scepter Uws Koninkrijks is een scepter der rechtmatigheid.
7 (45:8) Gij hebt gerechtigheid lief, en haat goddeloosheid; daarom heeft U, o God! Uw God gezalfd met vreugdeolie, boven Uw medegenoten.
8 (45:9) Al Uw klederen zijn mirre, en aloe, en kassie; uit de elpenbenen paleizen, van waar zij U verblijden.
9 (45:10) Dochters van koningen zijn onder Uw kostelijke staatsdochteren; de Koningin staat aan Uw rechterhand, in het fijnste goud van Ofir.
10 (45:11) Hoor, o Dochter! en zie, en neig uw oor; en vergeet uw volk en uws vaders huis.
11 (45:12) Zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid; dewijl Hij uw Heere is, zo buig u voor Hem neder.
12 (45:13) En de dochter van Tyrus, de rijken onder het volk, zullen uw aangezicht met geschenk smeken.
13 (45:14) Des Konings Dochter is geheel verheerlijkt inwendig; haar kleding is van gouden borduursel.
14 (45:15) In gestikte klederen zal zij tot den Koning geleid worden; de jonge dochteren, die achter haar zijn, haar medegezellinnen, zullen tot u gebracht worden.
15 (45:16) Zij zullen geleid worden met alle blijdschap en verheuging; zij zullen ingaan in des Konings paleis.
16 (45:17) In plaats van Uw vaderen zullen Uw zonen zijn; Gij zult hen tot vorsten zetten over de ganse aarde.
17 (45:18) Ik zal Uws Naams doen gedenken van elk geslacht tot geslacht; daarom zullen U de volken loven eeuwiglijk en altoos.

Deze psalm is een beroemde profetie van Messias, de Vorst, is geheel en al Evangelie, en wijst op Hem alleen als een Bruidegom, die zich de kerk ondertrouwt, er als Koning in heerst. Waarschijnlijk verwijst onze Heiland naar deze psalm, als Hij het koninkrijk van de hemelen meer dan eens vergelijkt hij een bruiloftsplechtigheid, Mattheus 22:2, 25:1-14 -

I. Wij hebben geen reden om te denken dat de psalm in enig opzicht betrekking heeft op Salomo's huwelijk met de dochter van Farao. Indien ik dacht dat hij op een ander huwelijk kon zien dan op het huwelijk van Christus met zijn kerk, dan zou ik hem veeleer toepassen op sommige van David's huwelijken, omdat hij een krijgsman was, zo een als de bruidegom is die hier beschreven wordt, en dat is Salomo niet geweest. Maar ik geloof dat hij zuiver en alleen bedoeld is van Jezus Christus. van Hem spreekt de profeet dit, en van niemand anders; en op Hem, vers 7, 8, wordt hij toegepast in het Nieuwe Testament, Hebreeën 1:8, en hij kan ook van niemand anders verstaan worden De inleiding spreekt van de voortreffelijkheid van het lied, vers 2 De psalm spreekt:

1. Van de koninklijke bruidegom welke is Christus. De alles-overtreffende uitnemendheid van zijn persoon, vers 3.

2. De glorie van zijn overwinningen vers 4-6.

3. De rechtvaardigheid van Zijn regering vers 7, 8.

4. De pracht van Zijn hof, vers 9, 10

II. Van de koninklijke bruid, welke is de kerk.

1. Hare toestemming verkregen, vers 11, 12.

2. De bruiloft gevierd, vers 13-16.

3. Het gevolg van dit huwelijk, vers 17, 18.

Bij het zingen van deze psalm moet ons hart vervuld zijn van hoge gedachten van Christus, met een algehele onderworpenheid aan en voldoening in zijn regering, en een ernstige begeerte naar de uitbreiding en bestendiging van Zijn kerk in de wereld.

Psalm 45:1-6

Sommigen denken dat het woord *Shoshannim* in de titel, vers 1, een zessnarig muziekinstrument betekent; anderen zien er de oorspronkelijke betekenis in van leliën of rozen, die waarschijnlijk, met andere bloemen, bij bruiloftsplechtigheden gestrooid werden, en dan is het gemakkelijk op Christus toepasselijk, die zich "een roos van Saron en een lelie van de dalen noemt," Hooglied 2:1 Het is een lied van de liefde betreffende de heilige liefde tussen Christus en Zijn gemeente. Het is *een lied des beminden,* voor de jonge dochters, de gezellinnen van de bruid, vers 15, bereid om door haar gezongen te worden, en van de maagdenreien, die bij het Lam zijn op de berg Zion, wordt gezegd dat zij een nieuw gezang zongen, Openbaring 14:3, 4

De inleiding, vers 2, spreekt:

1. Van de waardigheid van het onderwerp. Het is een goede zaak, iets goeds, en het is te betreuren dat zo'n roerende kunst, als de poëzie is, ooit voor een slechte zaak wordt gebruikt. Het betreft *de Koning,* Koning Jezus en Zijn koninkrijk, en Zijn regering. Zij, die van Christus spreken, spreken van een goede zaak; geen onderwerp is zo edel, zo rijk, zo vruchtbaar, zo nuttig, en dat ons zo wel betaamt, het is een schande dat die goede stof niet meer de stof is van onze gesprekken.

2. Van de uitnemendheid van de behandeling. Dit lied was een belijdenis met de mond van geloof in het hart betreffende Christus en Zijn kerk.

A. De stof was goed bewerkt, zoals zij het verdiende. *Mijn hart geeft haar op,* hetgeen misschien bedoeld is van de Geest van de profetie die de psalm aan David ingaf, die Geest van Christus, die in de profeten was, 1 Petrus 1:11 Maar het is toepasselijk op zijn vrome overdenkingen en de genegenheden van zijn hart en van de overvloed uit welke zijn mond sprak. De dingen betreffende Christus moeten met grote ernst en een vuur van heilige liefde door ons overdacht en overwogen worden, inzonderheid als wij over die dingen gaan spreken. Van Christus en van Goddelijke dingen spreken wij het best als wij uit het hart spreken, dat er door getroffen en verwarmd werd; en nooit moeten wij onbedacht van de dingen van Christus spreken, maar van tevoren wel overwegen wat wij te zeggen hebben, opdat wij niet verkeerd spreken. Zie Prediker 5:2,

B. Zijn rede was goed en duidelijk uitgedrukt: *ik zal spreken van de dingen, die ik gemaakt* heb. Hij wilde zich uitdrukken:

a. Met alle mogelijke helderheid, als iemand, die de dingen, waarover hij spreekt, zelf goed begrijpt klaar en duidelijk voor ogen heeft. Niet: ik zal spreken van de dingen, die ik van anderen gehoord heb," dat is spreken uit gewoonte of sleur, maar "van de dingen, die ik zelf bestudeerd heb." Wij moeten aan anderen vertellen wat God In onze ziel gewerkt heeft, zowel als wat Hij *aan* onze ziel gedaan heeft Psalm 66:16.

b. Met blijmoedigheid, vrijheid en vloeiendheid; *"Mijn tong is een pen van een vaardige schrijver,* in ieder woord bestuurd l door mijn hart, zoals de pen door de hand." Wij noemen de profeten de *schrijvers* van de Schrift terwijl zij er inderdaad slechts de *pen* van waren. De tong van de spitsvondigste twistredenaar en de welsprekendste redenaar is slechts de pen, waarmee God schrijft wat Hem behaagt. Waarom zouden wij twisten met de pen als bittere dingen tegen ons

geschreven worden, of de pen vergoden als zij ten onze gunste schrijft? David sprak niet slechts wat hij van Christus dacht, maar hij schreef het opdat het verder verspreid zou worden en langer in wezen zou blijven. Zijn tong was als de pen van een vaardige schrijver, die niets laat glippen. Als het hart een goede rede opgeeft, dan moet de tong als de pen van een vaardige schrijver zijn, om haar voor het nageslacht te bewaren.

In deze verzen wordt de Heere Jezus voorgesteld:

I. Als bewonderenswaardig schoon en beminnelijk in zichzelf. Het is een bruiloftslied, en daarom worden de alles-overtreffende heerlijke eigenschappen van Christus voorgesteld door de schoonheid van de koninklijke Bruidegom, vers 3 *Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen,* schoner dan iemand, wie het ook zij, onder hen. Hij stelde zich voor vers 2, te spreken *van* de Koning, maar terstond richt hij zijn rede *tot* Hem. Zij, die bewondering en liefde hebben voor Christus gaan gaarne tot Hem om het Hem te zeggen. Aldus moeten wij ons geloof belijden, dat wij Zijn schoonheid zien, en onze liefde, dat zij ons behaagt. Gij zijt *schoon, schoner dan de mensenkinderen.* Jezus Christus is in zichzelf en in de ogen van alle gelovigen beminnelijker en lieflijker dan de kinderen van de mensen. De schoonheid van de Heere Jezus als God en als Middelaar, overtreft verre die van de menselijke natuur in het algemeen, en die, waarmee de beminnelijkste en voortreffelijkste van de mensenkinderen begaafd zijn, er is in Christus meer om onze liefde op te wekken dan er in enigerlei schepsel is of zijn kan. Onze welbeminde is meer de iemand anders bemind. Er is gevaar dat de schoonheden van deze lagere wereld en haar bekoorlijkheden ons hart van Christus aftrekken, en daarom is het van het uiterste belang voor ons om te begrijpen hoe ver Hij ze allen overtreft, en hoeveel meer Hij onze liefde waardig is.

II. Als de grote gunstgenoot des hemels. Hij is schoner dan de mensenkinderen, want God heeft voor Hem meer gedaan dan voor iemand uit de kinderen van de mensen; en al Zijn goedheid voor de mensenkinderen is om Zijnentwil, en gaat door Zijn handen, door Zijn mond.

1. Hij heeft genade, en Hij heeft haar voor ons, *genade is uitgestort in Uw lippen.* Door Zijn woord, Zijn belofte, Zijn Evangelie is ons *het welbehagen Gods* bekend gemaakt en is het *goede werk Gods* in ons begonnen en voortgezet. Hij heeft alle genade van God ontvangen al de gaven en hoedanigheden, die vereist werden om Hem bekwaam en bevoegd te maken voor Zijn werk en ambt als Middelaar, opdat wij uit Zijn volheid zouden ontvangen, Johannes 1:16 Zij was niet alleen uitgestort in Zijn hart tot Zijn eigen versterking en bemoediging maar uitgestort in Zijn lippen, opdat Hij door de woorden van Zijn mond in het algemeen, en door de kussen Zijns monds aan bijzondere gelovigen, beide heiligheid en vertroosting zou mededelen. Van deze genade, uitgestort in Zijn lippen, kwamen die genaderijke woorden voort, die door allen bewonderd werden, Lukas 4:22 Het Evangelie van de genade is uitgestort in Zijn lippen, want *het begon verkondigd te worden door de Heere,* en van Hem ontvangen wij het, Hij heeft de woorden des eeuwigen levens. *De geest van de profetie is in Uwe lippen gelegd,* zo heeft het de Chaldeeër.

2. Hij heeft de zegen, en Hij heeft hem voor ons. "Daarom, omdat Gij de grote beheerder zijt van de Goddelijke genade ten behoeve en gebruike van de kinderen van de mensen, *daarom heeft U God gezegend in eeuwigheid; U* tot een eeuwigen zegen gemaakt, zodat in U al de volken van de aarde gezegend zullen worden." Waar God Zijn genade geeft, zal Hij Zijn zegen geven, wij zien in Christus Jezus met alle geestelijke zegening gezegend, Efeziërs 1:3

III. Als zegevierende over al Zijn vijanden. De koninklijke Bruidegom is een krijgsman, en Zijn bruiloftsfeest stelt Hem niet vrij van de krijg "zoals door de wet vergund werd," Deuteronomium 24:5), ja meer, het voert Hem naar het oorlogsveld, want Hij moet door het zwaard Zijn bruid verlossen uit haar gevangenschap, haar winnen, en voor haar overwinnen, om haar dan te huwen. Nu hebben wij hier:

1. Zijn toebereidselen tot de strijd vers 4 *Gord Uw zwaard aan de heup, o held!* Het woord van God is het zwaard des Geestes, door de beloften van dat Woord, en de genade, vervat in die beloften, worden zielen gewillig gemaakt om zich aan Jezus Christus te onderwerpen en Zijn getrouwe onderdanen te worden. Door de bedreigingen van dat Woord, en de oordelen, die in overeenstemming er mee volvoerd worden, zullen zij, die volharden in hun tegenstaan van Christus, te bestemder tijd terneer geworpen en in het verderf gestort worden. Door het Evangelie van Christus zijn vele Joden en heidenen bekeerd geworden, en ten laatste is overeenkomstig de voorzegging ervan het verderf over de Joodse natie gekomen wegens hun onverzoenlijke vijandschap er tegen, en het heidendom werd geheel en al vernietigd. Het zwaard, hier gegord aan Christus heup, is hetzelfde, dat gezegd "wordt uit te gaan uit Zijn mond," Openbaring 19:15 Toen het Evangelie uitgezonden werd om aan alle volken gepredikt te worden, heeft onze Verlosser *Zijn zwaard aan Zijn heup gegord.*

2. Zijn uittrekken in deze heilige strijd: Hij gaat uit *in Zijn majesteit en heerlijkheid* zoals een groot koning zich met veel pracht en staatsie naar het oorlogsveld begeeft. In Zijn Evangelie verschijnt Hij groot, in alles overtreffende heerlijkheid, schitterend en gezegend, in de eer en de majesteit, die Zijn Vader Hem heeft gegeven. Christus had noch in Zijn persoon noch in Zijn Evangelie enigerlei uitwendige heerlijkheid of majesteit, niets om de mensen te bekoren, want Hij had geen gedaante of heerlijkheid, niets om de mensen ontzag in te boezemen, want *Hij heeft de gestalte van een dienstknecht aangenomen,* het was een en al geestelijke heerlijkheid, geestelijke *majesteit.* Er is zoveel genade, en daarom zoveel heerlijkheid in dat woord: *Die gelooft zal zalig worden,* zoveel verschrikking, en daarom zoveel majesteit in dat woord: *Die niet gelooft zal verdoemd worden,* dat wij wel kunnen zeggen: in de wagen van dat Evangelie, waarvan deze woorden de hoofdsom zijn, rijdt de Verlosser in heerlijkheid en majesteit. *Rijd voorspoediglijk in Uw heerlijkheid,* vers 5 Dit is de belofte van Zijn Vader, dat Hij naar het welbehagen des Heren voorspoedig zal zijn, dat Hij *de machtigen als een door zal delen* ter beloning van Zijn lijden. Diegenen moeten wel voorspoedig zijn, tot wie God zegt: Wees voorspoedig, Jesaja 52:10-12. En het geeft de goede wensen te kennen van Zijn vrienden, biddende dat Hij voorspoedig zal wezen in de bekering van zielen tot Hem, en de verwoesting van alle de machten van de duisternis, die tegen Hem rebelleren. Uw *koninkrijk kome. Ga* voort en wees voorspoedig.

3. De heerlijke zaak waaraan Hij verbonden *is, vanwege waarheid en rechtvaardigheid en zachtmoedigheid,* vers 5, die in zekeren zin weggezonken en verloren waren onder de mensen en met Christus weer hersteld werden.

a. Het Evangelie zelf is *waarheid, zachtmoedigheid en rechtvaardigheid;* het gebiedt door de kracht van waarheid en rechtvaardigheid want het Christendom heeft deze onbetwistbaar aan zijn zijde en moet toch bevorderd worden door zachtmoedigheid en nederigheid, 1 Corinthiërs 4:12, 13; 2 Timotheus 2 ; Z5.

b. Christus verschijnt er in Zijn *waarheid, zachtmoedigheid en rechtvaardigheid,* en deze zijn Zijn heerlijkheid en majesteit, en uit oorzaak van deze zal Hij voorspoedig zijn. De mensen worden er toe gebracht om in Hem te geloven omdat Hij waar is, om van Hem te leren omdat Hij nederig is, Mattheus 11:29 De zachtmoedigheid van Christus is van ontzaglijke kracht, 2 Corinthiërs 10:1 De mensen worden er toe gebracht om zich aan Hem te onderwerpen omdat Hij rechtvaardig is en met billijkheid regeert.

c. In zover het Evangelie de overhand heeft onder de mensen, richt het in hun hart *waarheid, zachtmoedigheid en rechtvaardigheid op,* herstelt het hun vergissingen door het licht van de waarheid, bedwingt het hun hartstochten door de kracht van de zachtmoedigheid en heerst over hun hart en hun leven door de wetten van de rechtvaardigheid. Christus is gekomen om, door Zijn koninkrijk onder de mensen op te richten, deze heerlijkheden weer te herstellen voor een ontaarde wereld en de zaak te handhaven van de rechtvaardige en rechtmatige heersers onder Hem, die door dwaling, boosaardigheid en ongerechtigheid afgezet zijn geworden.

4. De goeden uitslag van Zijn onderneming: "*Uw rechterhand zal U vreselijke dingen leren, Gij zult* een wonderbare Goddelijke kracht waarnemen, die uitgaat met Uw Evangelie, om het te doen zegevieren, en de uitwerkingen ervan zullen vreeslijke dingen zijn."

A. Ten einde zielen tot Hem te bekeren en terug te brengen, moeten vreselijke dingen geschieden; het hart moet verslagen, het geweten opgeschrikt worden, en de verschrikkingen des Heren moeten de weg bereiden voor Zijn vertroostingen; dit geschiedt door Christus' rechterhand. De Trooster zal bij hen blijven, Johannes 16:8

B. In de overwinning over de poorten van de hel en over hen, die haar steunen, in de verwoesting van Jodendom en heidendom zullen vreeslijke dingen gedaan worden, waardoor "de mensen het hart zal bezwijken van vrees," Lukas 21:26, en de groten en de oversten over duizend tot de rotsen en bergen zeggen zeggen: "Valt op ons," Openbaring 6:1-5 - . Het volgende vers beschrijft deze vreeslijke dingen, vers 6 *Uw pijlen zijn scherp, zo treffen in het hart van des konings vijanden*.

a. Zij, die van nature vijanden waren, worden aldus gewond, opdat zij tot Hem teruggebracht en met Hem verzoend zullen worden. Overtuigingen van zonde zijn als de pijlen van de boog, die scherp zijn in het hart, dat zij treffen, en de mensen er toe brengen om onder Christus te vallen in onderworpenheid aan Zijn wetten en Zijn regering. Zij, die aldus op deze steen vallen zullen verpletterd worden, Mattheus 21:44

b. Zij, die volharden in hun vijandschap, worden aldus gewond ten einde verdaan te worden. De pijlen van Gods verschrikkingen zijn scherp in hun hart, waardoor zij onder Hem vallen, zodat zij tot Zijn voetbank worden gemaakt Psalm 110:1 Zij, die niet wilden dat Hij koning over hen zou zijn, zullen voor Zijn aangezicht worden gedood, Lukas 19:27; zij, die zich niet wilden onderwerpen aan Zijn gouden scepter, zullen door Zijn ijzeren scepter worden verpletterd.

Psalm 45:7-10

Hier hebben wij de koninklijke Bruidegom neerzittende op Zijn troon van de gerechtigheid, in pracht en luister Zijn hof houdende.

I. Hij neemt hier de troon des gerichts in. Het is God de Vader, die tot de Zoon zegt: "Uw troon, o God, is eeuwig en altoos", zoals blijkt uit Hebreeën 1:8, 9, waar dit wordt aangehaald om te bewijzen dat Hij God is, en *een uitnemender naam heeft dan de engelen*. De Middelaar is God, want anders zou Hij niet in staat zijn geweest, om het werk van de Middelaar te doen, noch geschikt zijn geweest om de kroon van de Middelaar te dragen.

Merk op betreffende Zijn regering,

1. Dat zij eeuwig is: *eeuwig en altoos.* Op aarde zal zij gedurende al de eeuwen van de tijd stand houden, niettegenstaande alle tegenstand van de poorten van de hel, en in de gezegende vruchten en gevolgen ervan zal zij zolang duren als de dagen van de eeuwigheid, en gelijklopend zijn met de lijn van de eeuwigheid zelf. Misschien zullen zelfs dan de heerlijkheid van de Verlosser en de zaligheid van de verlosten in voortdurende oneindige voortgang zijn, want er is beloofd dat niet alleen van de heerschappij, maar "van de grootheid, of" van de toeneming, "van deze heerschappij en des vredes geen einde zal zijn," Jesaja 9:6, zelfs dan als het koninkrijk "aan God en de Vader zal overgeleverd zijn" 1 Corinthiërs 15:24, zal de troon des Verlossers in stand blijven.

2. De rechtmatigheid ervan. *De scepter van Uw koninkrijk,* de administratie van Uw regering is recht, in nauwkeurige overeenstemming met de eeuwige raad en wil van God, die de eeuwige regel en reden is van goed en kwaad. Wat Christus ook doet, aan geen van Zijn onderdanen doet Hij enigerlei onrecht, maar aan hen, die onrecht lijden, doet Hij recht; *Hij heeft gerechtigheid lief en haat goddeloosheid*, vers 8. Hij bemint het om zelf recht te doen, en haat het om goddeloosheid te doen, en Hij heeft hen lief, die gerechtigheid doen, en haat hen die goddeloosheid doen. Door de heiligheid van Zijn leven, de verdienste van Zijn dood en het grote doel van Zijn Evangelie heeft Hij doen blijken dat Hij gerechtigheid liefheeft, want door Zijn voorbeeld, Zijn genoegdoening en Zijn geboden heeft Hij een eeuwige gerechtigheid aangebracht, en dat Hij goddeloosheid haat, want nooit is Gods haat tegen de zonde zo sterk in het licht getreden als in het lijden van Christus.

3. De vestiging en verheffing ervan. "Daarom heeft U, o God, Uw God, als Middelaar heeft Christus God Zijn God genoemd", Johannes 20:17) "gezalfd met vreugdeolie". Daarom, dat is:

a. Ten einde U voor deze rechtvaardig regering bekwaam en bevoegd te maken, heeft God U Zijn Geest, de Goddelijke zalving, gegeven, Jes 61:1 "De Geest des Heren Heren is op mij, omdat de Heere mij gezalfd heeft". Waar God Hem toe riep, daar heeft Hij Hem voor bekwaam gemaakt Jesaja 11:2 De Geest wordt *vreugdeolie* genoemd vanwege de zielenvreugde, waarvan Christus vervuld was bij het volvoeren van Zijn onderneming. Hij was met de Geest gezalfd *boven Zijn medegenoten,* boven allen, die gezalfd waren, hetzij priesters of koningen.

b. "Ter beloning van hetgeen Gij gedaan en geleden hebt voor de bevordering van gerechtigheid en de vernietiging van de zonde, heeft God U gezalfd met vreugdeolie, U tot al de eer en de genietingen gebracht van Uw verhoogden staat," "Omdat Hij zichzelf vernederd heeft, heeft God Hem uitermate

verhoogd," Filippenzen 2:8, 9 Zijn zalving door Hem duidt de macht en heerlijkheid aan, waartoe Hit verhoogd is; Hij is bekleed met al de waardigheden en het gezag van de Messias; en Zijn zalving van Hem met vreugdeolie, geeft de vreugde te kennen die Hem was voorgesteld, (aldus wordt Zijn verhoging uitgedrukt in Hebreeën 12:2) beide in het licht van "Zijns Vaders aangezicht," Handelingen 2:28, en in de goeden uitslag van Zijn onderneming, die "Hij zal zien en verzadigd worden" Jesaja 53:11 Daarmee is Hij gezalfd *boven Zijn medegenoten* boven alle gelovigen, die Zijn broederen zijn en in de zalving delen; zij met mate, Hij zonder mate. Maar de apostel voert het aan om Zijn voorrang boven de engelen te bewijzen, Hebreeën 1:4, 9 De zaligheid van zondaren is de vreugde van de engelen, Lukas 15:10, maar nog veel meer van de Zoon.

II. Hij houdt Zijn hof met pracht en luister.

1. Er wordt nota genomen van de staatsiekledere, waarin Hij verschijnt, niet om hun pracht, die ontzag zou wekken bij de toeschouwer, maar om het lieflijke en aangename van de geuren, waarmee zij welriekend zijn gemaakt, vers 9 Zij *zijn mirre en aloë en kassie,* uit deze was de vreugdeolie samengesteld, waarmee Hij en zijn kleren gezalfd waren-dit waren enige van de bestanddelen van de heilige zalfolie door God verordineerd, en die voor geen gewoon gebruik vervaardigd of aangewend mocht worden, Exodus 30:23-24, 32, - hetgeen de zalving des Geestes afschaduwde, die Christus, de grote hogepriester van onze belijdenis ontvangen heeft, en naar welke hier dus verwezen schijnt te worden. Het is de geur van deze zalven, Zijn genade en Zijn vertroostingen, die de zielen tot Hem trekt, Hooglied 1:3, 4, en Hem de gelovigen dierbaar maakt; 1 Petrus 2:7

2. Zijn koninklijke paleizen worden gezegd van *ivoor* te zijn, die toen voor de prachtigste gehouden werden. Wij lezen van een ivoren huis, dat Achab gebouwd had, 1 Koningen 22:39 De woningen des lichts hierboven zijn de ivoren paleizen, vanwaar al de blijdschap en al de genietingen, beide van Christus en van de gelovigen komen, want daardoor wordt Hij verblijd en al de Zijnen met Hem, want zij zullen ingaan in de vreugde huns Heren.

3. De staatsdochteren aan Zijn hof zijn schitterend van schoonheid. Bij feestelijke gelegenheden aan het hof wordt de pracht en glans ervan door niets zo verhoogd of in het licht gesteld, als door de schoonheid en sierlijkheid van de staatsjonkvrouwen, waarop hier gezinspeeld schijnt te worden, vers 10

A. Bijzondere gelovigen worden hier vergeleken bij staatsjonkvrouwen, rijk gekleed ter ere van de soeverein; *dochters van koningen zijn onder Uw kostelijke staatsdochteren, wier* houding en voorkomen en versierselen wij, te oordelen naar haar hoge afkomst, kunnen veronderstellen alle anderen te overtreffen. Alle ware gelovigen zijn van boven geboren, zij zijn de kinderen van de Koning van de koningen; deze komen dagelijks met hun gebeden en lofzeggingen tot de troon van de Heere Jezus, hetgeen in werkelijkheid hun eer is, maar het behaagt Hem het als zijn eer te beschouwen. Dat dochters van koningen onder Zijn kostelijke staatsdochteren geteld worden, geeft te kennen dat de koningen, wier dochters zij waren, Zijn schatplichtigen zijn, van Hem afhankelijk zijn en dat zij het dus voor hun dochters een eer achten om Hem te mogen dienen.

B. De kerk in het algemeen bestaande uit deze bijzondere gelovigen, wordt hier vergeleken bij de koningin zelf, die Hij zich door een eeuwig verbond ondertrouwd heeft; zij staat *aan Zijn*

rechterhand, dicht bij Hem, en ontvangt eer van Hem, in het rijkste gewaad, *het fijnste goud van Ofir,* in kleren, geweven van gouddraad, of met een gouden keten, en andere sieraden van goud. Dit is "de bruid, de vrouw van het Lam," wier genadegaven, welke haar versierselen zijn, vergeleken worden bij "fijn lijnwaad, rein en blinkend," Openbaring 19:8, vanwege de zuiverheid, "en hier bij goud van Ofir" om haar kostelijkheid; want gelijk onze verlossing zo zijn wij ook onze versiering niet verschuldigd aan vergankelijke dingen, maar *aan het dierbaar bloed van de Zone Gods.*

Psalm 45:11-18

Dit laatste gedeelte van de psalm is gericht tot de koninklijke bruid, staande aan de rechterhand van de koninklijke Bruidegom. God die tot de Zoon heeft gezegd: Uw *troon is eeuwig en altoos,* zegt dit tot de kerk, die Hij, als bruid van de Zoon, hier *Zijn dochter* noemt.

I. Hij spreekt haar van de plichten, die van haar verwacht worden, en waaraan wel gedacht mag worden door allen, die *in* betrekking komen tot de Heere Jezus. "Hoor dus, en zie, en *neig uw oor,* onderwerp u aan de voorwaarden van uw huwelijksverbond, en breng uw wil er mee in overeenstemming." Dit is de methode om nut en voordeel te trekken uit het Woord van God, *die oren heeft, dat hij horen,* laat hem oplettend horen, laat hem, die hoort, het gehoorde overdenken en overwegen; laat hem, die overdenkt, zijn hart neigen om zich te laten overtuigen door hetgeen hem voorgesteld wordt. En wat is het, dat hier geëist wordt?

1. Dat zij alle anderen verlaat: *Vergeef uw volk en uws vaders huis,* overeenkomstig de huwelijkswet. Behoud de genegenheid niet, die gij voor hen gehad hebt, en begeer niet tot hen terug te keren-verban al de herinneringen niet alleen aan uw volk, dat u lief was, meer aan uws vaders huis, dat u nog dierbaarder was, dat menigeen zou kunnen neigen om, evenals de vrouw van Lot, om te zien naar Sodom." Toen Abraham, in gehoorzaamheid aan Gods roeping, zijn geboorteland had verlaten, heeft hij *niet gedacht aan het vaderland, van hetwelk hij uitgegaan was.* Dit toont aan:

a. Hoe nodig het was voor hen, die van het Jodendom of het heidendom tot het geloof van Christus bekeerd werden, om de oude zuurdesem geheel en volkomen uit te werpen, en in hun Christelijke belijdenis zomin Joodse ceremoniën te brengen als heidense afgoderijen, want hierdoor zou in het Christendom een even verbasterde Godsdienst ontstaan als de Samaritanen hadden.

b. Hoe nodig het is voor ons allen, als wij onze naam opgeven aan Jezus Christus, om, vergelijkenderwijs gesproken, vader en moeder en alles wat ons dierbaar is in deze wereld te haten, dat is hen minder lief te hebben dan Christus en Zijn eer en ons deel aan Hem, Lukas 14:26

Hier wordt aan de koninklijke bruid goede aanmoediging gegeven om haar vroegere verbintenissen te verbreken: *zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid,* hetgeen te kennen geeft dat de vermenging van haar oude plechtigheden en gewoonten, hetzij Joodse of heidense, met haar Godsdienst haar schoonheid zou bederven, en haar deel in de genegenheid van de koninklijken Bruidegom in gevaar zou brengen; maar dat Hij, indien zij zich geheel voegt naar Zijn wil, zich in haar zal verlustigen. De schoonheid van de heiligheid, beide in de kerk en in afzonderlijke gelovigen, is in de ogen van Christus van grote waarde en zeer beminnelijk. Waar deze is, zegt Hij:" Dit is Mijn "rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb het begeerd." In het midden van de gouden kandelaren wandelt Hij met genoegen, Openbaring 2:1

2. Zij moet Hem eerbiedigen, moet Hem liefhebben, eren en gehoorzamen: *dewijl Hij uw Heere is, zo buig u voor Hem neer.* De kerk moet aan Christus onderworpen zijn, zoals de vrouw aan haar man, Efeze 5:24; Hem Heer noemen, zoals Sara Abraham genoemd heeft en Hem gehoorzamen, 1 Petrus 3:6; en dus niet alleen onderworpen zijn aan Zijn regering maar Hem Goddelijke eer geven. Wij moeten Hem aanbidden als God en onze Heere, want dat is de wil van God, dat *allen de Zoon*

eren gelijk zij de Vader eren; ja meer; dit doende, worden zij geacht de Vader te eren. Als wij belijden, dat Christus de Heere is en Hem dienovereenkomstig onze hulde bewijzen, dan is dit *tot heerlijkheid Gods, des Vaders,* Filippenzen . 2:11

II. Hij spreekt haar van de eer, die voor haar bestemd is.

1. Zij zal grotelijks worden gezocht en geëerd, en rijke geschenken zullen haar gebracht worden, vers 13 *"De dochter van Tyrus",* een rijke en prachtige stad, *"de dochter van de koning van Tyrus, zal daar zijn met een gave;* iedere koninklijke familie in de omtrek zal een lid zenden als vertegenwoordiger van allen, om uw gunst te zoeken, zelfs *de rijken onder het volk,* wier rijkdom hen, naar men zou denken, ontheven zou hebben van afhankelijkheid van het hof, zij zelfs zullen smeken om uw gunst, om de wille van Hem, aan wie gij getrouwd zijt, ten einde Hem door u tot hun vriend te maken. De Joden, de trotse, laatdunkende Joden, wier rijkdom spreekwoordelijk is, (zo rijk als een Jood) zullen in het Filadelfische tijdperk komen om aan de voeten van de kerk te aanbidden, en zullen bekennen dat Christus haar liefheeft, Openbaring 3:9 Als de heidenen, bekeerd zijnde tot het geloof in Christus, zich bij de kerk voegen, dan komen ze met een gave," 2 Corinthiërs 8:5, Romeinen 15:16 Als zij met zichzelf alles wat zij hebben toewijden aan de eer van Christus en de dienst Zijns koninkrijks, dan *komen zij met een gave.*

2. Zij zal zeer prachtig en hoog geacht zijn in de ogen van allen:

a. Wegens haar persoonlijke hoedanigheden, de gaven van haar geest, die door iedereen bewonderd zullen worden, vers 14, *des konings dochter is geheel verheerlijkt inwendig.* De heerlijkheid van de kerk is een geestelijke heerlijkheid, en die is in waarheid een en al heerlijkheid; het is de heerlijkheid van de ziel, en dat is de mens, het is heerlijkheid in Gods oog, en het is een voorsmaak en onderpand van de eeuwige heerlijkheid. De heerlijkheid van de heiligen valt niet onder het gezicht van een vleselijk oog; evenals hun leven, is ook hun heerlijkheid met Christus verborgen in God; ook kan de natuurlijke mens naar niet begrijpen, want zij wordt geestelijk onderscheiden, maar zij, die haar aldus onderscheiden, zullen haar hogelijk waarderen. Laat ons hier zien wat die ware heerlijkheid is, die wij moeten begeren; zij is niet die, welke "een schoon "*gelaat toont naar het vlees,* maar *in de verborgen mens des harten is,* "in hetgeen onverderfelijk is", 1 Petrus 3:4, "welker lof niet is uit de mensen, maar uit God," Romeinen 2:29

b. Om haar rijk gewaad; ofschoon al haar heerlijkheid, die haar wezenlijke waarde uitmaakt, inwendig is, is toch *ook haar kleding van gouden borduursel;* van de Christenen wandel, waarin zij zich tonen aan de wereld, moet verrijkt zijn door goede werken, geen opzichtige of rumoer makende, maar die degelijk zijn, geen verguldsel, maar goud; en hij moet nauwkeurig zijn zoals gewerkt goud, waarvoor veel zorg en oplettendheid wordt vereist.

3. Haar bruiloftsfeest zal met zeer veel eer en vreugde gevierd worden, vers 15, 16 Zij *zal tot de Koning geleid worden,* zoals de Heere God de vrouw tot de man gebracht heeft Genesis 2:22, dat een type was van het mystieke huwelijk van Christus met de gemeente. Niemand wordt tot Christus gebracht dan zij, die door de Vader tot Hem gebracht worden, en Hij heeft op zich genomen dit te doen; geen anderen worden tot de Koning gebracht om *in des Konings paleis in te gaan,* vers 16 Dit geeft een tweeledig brengen van de bruid tot Christus te kennen.

A. In de bekering van zielen tot Christus; dan worden zij Hem als reine maagden ondertrouwd, 2 Corinthiërs 11:2; Romeinen 7:4

B. In de volmaking van het verborgen lichaam en de verheerlijking van al de heiligen aan het einde des tijde. Dan zal *de bruid, de vrouw van het Lam,* volkomen gereed gemaakt zijn, als allen, die tot de verkiezing van de genade behoren, geroepen en tehuis gebracht zijn, allen tot Christus vergaderd zullen zijn, 2 Thessalonicenzen 2:1 Dan is de bruiloft van het Lam gekomen, Openbaring 19:7; 21:2 en "de maagden gaan uit, de Bruidegom tegemoet," Mattheus 25:1 Dan zullen zij *ingaan in des konings paleis,* in de hemelse woningen om voor altijd met de Heere te wezen.

Merk op bij deze ondertrouw tot eer van de koninklijke bruid:

a. Haar bruidsklederen, *gestikte klederen:* de gerechtigheid van Christus, de genadegaven van de Geest, beide kunstig door Goddelijke wijsheid bewerkt.

b. Haar bruidsleidsters; *de jonge dochters, haar metgezellinnen,* de wijze maagden, die olie hebben in haar vaten, zowel als in haar lampen; zij, die toegevoegd zijn aan de kerk, haar aankleven en volgen zullen ingaan tot de bruiloft.

c. De vrolijkheid, waarmee de bruiloft zal gevierd worden; "zij zullen geleid worden met alle blijdschap en verheuging, als de verloren zoon thuis gebracht wordt bij zijn vader, dan behoort men vrolijk en blij te zijn," Lukas 15:32, en als de bruiloft van het Lam is gekomen, "laat ons dan blijde zijn en vreugde bedreven," Openbaring 19:7, want "de dag van Zijn bruiloft is de dag van de vreugde van Zijn hart," Hooglied 3:11

4. De kinderen, uit dit huwelijk geboren, zullen doorluchtig zijn, vers 17. *In plaats van uw vaderen zullen uw zonen zijn.* In plaats van de Oud-Testamentische kerk, waarvan de bedeling nu oud was gemaakt en "nabij de verdwijning" was, Hebreeën 8; 13, zoals de vaderen, die heengaan, zal er een Nieuw-Testamentische kerk zijn, een gemeente uit de heidenen, die in dezelfde olijfboom ingeënt zal worden, en "van de wortels en van de vettigheid ervan deelachtig worden," Romeinen 11:17. Meer en gedurig meer zullen de kinderen van de eenzame zijn dan de kinderen van de getrouwde, Jesaja 54:1 Deze belofte aan Christus *is* van dezelfde betekenis *als* die in Jesaja 53:10 :"Hij zal zaad zien," en deze zullen "tot vorsten over de gehele aarde gesteld worden;" uit alle volken zullen sommigen tot onderwerping aan Christus gebracht worden, en aldus tot vorsten worden gemaakt," ons tot koningen en priesters gemaakt," Openbaring 1:6 Het kan ook te kennen geven dat er een veel groter getal van Christelijke koningen zal zijn dan er ooit Joodse koningen geweest zijn, deze waren alleen in Kanaän, die op geheel de aarde, voedstervaders en moeders van de kerk, die *de borsten van de koningen zal zuigen.* Zij zijn vorsten door Christus gemaakt, want *door Hem regeren de koningen en stellen de vorsten gerechtigheid.*

5. De lof van dit huwelijk zal bestendig wezen in de lofzeggingen van de koninklijke Bruidegom, vers 18 *Ik zal uw naam doen gedenken.* Zijn Vader had Hem *een naam* gegeven *boven alle naam,* en hier belooft Hij hem bestendig te doen zijn door een opvolging van leraren en Christenen in stand te houden in iedere eeuw, die Zijn naam zullen verheffen, die aldus "tot in eeuwigheid zal zijn," Psalm 72; 17, door in gedachtenis te blijven bij alle geslachten van alle tijden, want het erfrecht des Christendoms wordt niet afgesneden. Omdat zij van geslacht tot geslacht uw naam zullen gedenken

zullen "zij u loven eeuwiglijk en altoos." Zij, die er toe bijdragen om de eer van Christus op aarde op te houden, zullen in de hemel Zijn heerlijkheid zien en er in delen, en Hem tot in eeuwigheid loven. Laat ons in de gelovige hoop van onze eeuwige gelukzaligheid in de andere wereld, altijd de herinnering levendig houden aan Christus als onze enigen weg derwaarts in ons geslacht; en laat ons in de zekerheid van de bestendiging van het koninkrijk des Verlossers in de wereld, de gedachtenis van Hem overbrengen aan de volgende geslachten, opdat Zijn naam zij tot in eeuwigheid, zij als de dagen des hemels.

PSALM 46

1 Een lied op Alamoth, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach. (46:2) God is ons een Toevlucht en Sterkte; Hij is krachtelijk bevonden een Hulp in benauwdheden.
2 (46:3) Daarom zullen wij niet vrezen, al veranderde de aarde haar plaats, en al werden de bergen verzet in het hart der zeeen;
3 (46:4) Laat haar wateren bruisen, laat ze beroerd worden; laat de bergen daveren, door derzelver verheffing! Sela.
4 (46:5) De beekjes der rivier zullen verblijden de stad Gods, het heiligdom der woningen des Allerhoogsten.
5 (46:6) God is in het midden van haar, zij zal niet wankelen; God zal haar helpen in het aanbreken van den morgenstond.
6 (46:7) De heidenen raasden, de koninkrijken bewogen zich; Hij verhief Zijn stem, de aarde versmolt.
7 (46:8) De HEERE der heirscharen is met ons; de God van Jakob is ons een Hoog Vertrek. Sela.
8 (46:9) Komt, aanschouwt de daden des HEEREN, Die verwoestingen op aarde aanricht.
9 (46:10) Die de oorlogen doet ophouden tot aan het einde der aarde, den boog verbreekt, en de spies aan twee slaat, de wagenen met vuur verbrandt.
10 (46:11) Laat af, en weet, dat Ik God ben; Ik zal verhoogd worden onder de heidenen, Ik zal verhoogd worden op de aarde.
11 (46:12) De HEERE der heirscharen is met ons; de God van Jakob is ons een Hoog Vertrek. Sela.

Deze psalm moedigt ons aan om te hopen en te vertrouwen op God, Op zijn macht, zijn voorzienigheid en zijn genadige tegenwoordigheid bij zijn gemeente ook in de slechtste tijden, en wekt ons op om Hem de eer te geven van hetgeen Hij voor ons gedaan heeft en voor ons doen zal. Waarschijnlijk werd hij geschreven bij gelegenheid van David's overwinningen over de naburige volken, 2 Samuel 8, en de rust, die God hem gaf van al zijn vijanden rondom. Hier wordt ons geleerd:

I. *Als* de dingen een zeer donker en dreigend aanzien hebben, ons te vertroosten in God, vers 2-6

II. Tot zijn lof de grootse dingen te vermelden, die Hij voor *zijn* kerk tegen haar vijanden gewrocht heeft vers 7-10

III. Ons er van verzekerd te houden dat God, die Zijn naam verheerlijkt heeft, hem wederom zal verheerlijken om ons daarmee te vertroosten, vers 11, 12 Bij het zingen ervan kunnen wij hem toepassen hetzij Op onze geestelijke vijanden en ons aanmoedigen om te hopen dat wij door Christus meer dan overwinnaars over hen zijn zullen, of op de openbare vijanden van Christus koninkrijk In de wereld en hun dreigende beledigingen, terwijl wij pogen om een heilige gerustheid en kalmte van gemoed te behouden, als zij het geduchtst zijn. Men zegt van Luther dat hij, als hij ontmoedigende tijdingen hoorde, placht te zeggen: Komt, laat ons de 46sten psalm zingen.

Psalm 46:1-6

De psalmist leert ons hier door zijn eigen voorbeeld:

I. Te juichen in God en in Zijn betrekking tot ons, inzonderheid als wij nieuwe ervaringen hebben van Zijn verschijnen ten onze behoeve, vers 2 *God is ons een toevlucht en sterkte,* wij hebben Hem aldus bevonden, Hij heeft zich verbonden dit te zijn, en Hij zal het altijd wezen. Zijn wij vervolgd? God is onze toevlucht tot wie wij ons kunnen begeven, en in wie wij veilig kunnen zijn en ons veilig kunnen achten, en dat wel op goede gronden, Spreuken 18:10 Zijn wij gedrukt door moeilijkheden? Hebben wij zwaar werk te doen, met vijanden te worstelen? God is onze sterkte om ons te ondersteunen onder onze last, ons bekwaam en geschikt te maken voor al onze dienst en al ons lijden; Hij zal door Zijn genade kracht in ons leggen, en op Hem kunnen wij steunen. Zijn wij in benauwdheid? Hij is een hulp, om al datgene voor ons te doen wat wij nodig hebben, een dadelijke hulp, een hulp bevonden, zo is het in het oorspronkelijke, die wij aldus hebben bevonden een hulp, waarvan wij kunnen schrijven: *Probatum est,* zoals Christus een "beproefde steen" wordt genoemd, Jesaja 28:16 Of: *een nabij zijnde hulp,* een die wij nooit behoeven te zoeken, maar altijd in onze nabijheid hebben. Of, *een genoegzame hulp,* een hulp, geschikt voor iedere nood welke die ook zij. Hij is een dadelijke hulp, wij kunnen geen betere begeren, noch ooit dergelijke in enig schepsel vinden.

II. Te triomferen over de grootste gevaren, *God is onze sterkte en onze hulp,* een algenoegzame God voor ons. *Daarom zullen wij niet vrezen. Zij,* die met heiligen eerbied God vrezen, behoeven met geen ontzetting voor de macht van hel noch aarde bevreesd te zijn. *Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn,* om ons enigerlei kwaad te doen? Het is onze plicht, het is ons voorrecht, om aldus onbevreesd te zijn; het is een bewijs van een zuiver geweten, van een eerlijk hart, en van een levend geloof in God en Zijn voorzienigheid en belofte. *Wij zullen niet vrezen al veranderde de aarde haar plaats, al zou* al ons betrouwen in het schepsel falen, ja, al zou hetgeen ons behoorde te schragen dreigen ons te verzwelgen, zoals de aarde Korach verzwolgen heeft, voor wiens kinderen deze psalm geschreven werd, en sommigen denken door hen; maar zolang wij ons dicht bij God houden, en Hij voor ons is, zullen wij niet vrezen, want wij hebben geen reden om te vrezen.

Merk hier op:

1. Hoe dreigend het gevaar is. Wij zullen veronderstellen dat de aarde haar plaats veranderd heeft, dat zij in de zee geworpen is, je dat zelfs de bergen, de sterkste en meest vaste delen van de aarde, in de onpeilbare oceaan werden begraven, wij zullen veronderstellen dat de zee schuimt en bruist, dat haar schuimende golven met zoveel geweld tegen de kust aanlopen, dat *de bergen er van daveren,* vers 4 Hoewel koninkrijken en staten in verwarring en beroering zijn, verwikkeld zijn in oorlogen, en hun regeringen in een voortdurende staat van omwenteling verkeren; hoewel hun machten zich verenigen tegen de kerk en het volk van God, niets minder beogende dan hun verderf en bijna hun doel hebbende bereikt, zullen wij toch niet vrezen, wetende dat al deze beroeringen goed zullen eindigen voor de kerk. Zie Psalm 93:4 Als de aarde haar plaats verandert, dan hebben diegenen reden om te vrezen, die hun schatten op de aarde hebben en er hun hart op hebben gesteld, maar niet zij, die zich schatten opgelegd hebben in de hemel en verwachten kunnen *dan* het gelukkigst te zullen wezen, als *de aarde en de werken, die daarin* zijn, *zullen verbranden.* Laat hen beroerd wezen door de beroering van de wateren, die hun vertrouwen op zo’n drijvend

fundament stellen, maar niet hen, die gevoerd worden op een rots, die hoger is dan zij, en op die Rots vaste grond vinden.

2. Hoe wel gegrond de bescherming is tegen dit gevaar, in aanmerking genomen hoe wel bewaakt en beschut de kerk is en het belang, dat ons ter harte gaat. Het is voor geen particulier belang van onszelf, waarvoor wij in zorg zijn, neen, het is de stad Gods, *het heiligdom van de woningen van de Allerhoogste,* het is de ark Gods. waarvoor ons hart siddert. *Maar als wij* nagaan wat God gewerkt en voorzien heeft voor het welzijn en de veiligheid van Zijn kerk, dan zullen wij reden hebben om ons hart gerust te stellen, het te verheffen boven de vrees voor kwade tijdingen. Hier is:

A. Blijdschap voor de kerk zelfs in de treurigste, zwaarste tijden, vers 5 *Er is een rivier,* welker beekjes haar zullen verblijden, zelfs als de wateren van de zee bruisen en haar bedreigen. Het is een toespeling op de wateren van Siloam, die "zachtkens gaan" langs Jeruzalem, Jesaja 8:6 Hoewel deze van geen grote diepte of breedte waren, werden zij in de tijd van Hizkia toch dienstbaar gemaakt aan de verdediging van Jeruzalem, Jesaja 22:10, 11. Maar dit moet geestelijk verstaan worden; het verbond van de genade is de rivier, Johannes 7:38, 39 en de beloften ervan zijn *de beekjes, die de stad Gods verblijden.* Gods Woord en inzettingen zijn rivieren en beekjes, waarmee God in bewolkte en donkere dagen Zijn heiligen verblijdt. God zelf is voor Zijn volk "een plaats van rivieren en van, wijde stromen," Jesaja 33:21 De stromen, die de stad Gods verblijden, zijn geen snelvlietende stromen, het zijn stille, kalme wateren zoals die van Siloam. De geestelijke vertroostingen, die in stille zachte fluisteringen tot de heiligen komen, kunnen tegen de luidste dreigementen van een toornige, boosaardige wereld opwegen.

B. Bevestiging voor de kerk, al zijn hemel en aarde bewogen, *God is* toch *in het midden van haar, zij zal niet wankelen,* vers 6 God heeft aan Zijn kerk Zijn bijzondere tegenwoordigheid verzekerd, haar ook verzekerd van Zijn zorg over haar. Zijn eer is er mee gemoeid, dat zij veilig is, Hij heeft Zijn tent in haar opgericht en heeft er de bescherming van op zich genomen, en daarom zal zij niet wankelen, dat is:

a. Niet vernietigd noch van haar plaats weggerukt worden, zoals dit met de aarde kan geschieden, vers 3 De kerk zal de aarde overleven en in een toestand van zaligheid zijn als zij, de aarde, in puin ligt. Zij *is gebouwd op een rots,* en *de poorten van de hel zullen haar niet overweldigen.*

b. Niet beroerd of ontrust worden door vrees voor de uitkomst. Zo God voor ons is, zo God met ons is, behoeven wij ook door de heftigste aanvallen tegen ons niet bewogen *te* worden.

C. Verlossing voor de kerk, hoewel de gevaren, die haar dreigen, zeer groot zijn; *God zal haar helpen,* wie kan haar dan schaden? Hij zal haar helpen onder haar moeilijkheden, zodat zij er niet onder bezwijkt, ja hoe meer zij verdrukt wordt, hoe meer zij zal vermeerderen. God zal haar uit haar benauwdheden helpen, en dat wel zeer spoedig, *In het aanbreken des morgenstonds,* zeer snel, want Hij is *een dadelijke hulp,* vers 2, en zeer tijdig, als de dingen tot het uiterste zijn gekomen en de hulp het meest welkom zal zijn. Particuliere gelovigen kunnen dit op zichzelf toepassen indien God in ons hart is, in ons midden is door Zijn Woord rijkelijk in ons woont, dan zullen wij bevestigd zijn, dan zullen wij geholpen worden. Zo laat ons dan vertrouwen en niet vrezen, alles is wel, alles zal een goed einde hebben.

Psalm 46:7-12

Deze verzen geven eer aan God, beide als Koning van de volken en Koning van de heiligen.

I. Als Koning van de volken, door Zijn macht en voorzienigheid de wereld regerende, en alle zaken van de mensen doende strekken tot Zijn eer en heerlijkheid. Hij handelt naar Zijn wil met de inwoners van de aarde, en niemand zal tot Hem zeggen *Wat doet Gij?*

1. Hij beteugelt de woede en verbreekt de macht van de volken, die Hem en Zijn belangen tegenstaan in de wereld, vers *7 De heidenen raasden* wegens David's komst op de troon, en wegens het oprichten van het koninkrijk van de Zone David's, vergelijk Psalm 2:1,2

De koninkrijken bewogen zich, zij waren vol van toorn, zelf op woedende, oproerige wijze stonden zij op om het tegen te staan, maar *God verhief Zijn stem, sprak tot hen in Zijn toorn,* en toen werden zij bewogen in een andere zin, zij werden getroffen van verbazing en ontsteltenis, in wanorde gebracht, en al hun maatregelen werden verijdeld, de aarde zelf versmolt onder hen, zodat zij geen vaste grond onder de voeten hadden, hun aardsgezind hart bezweek van vrees en versmolt als sneeuw voor de zijn. Zulk een versmallen van de moed van de vijanden wordt beschreven in Richteren 5:4, 5; Zie ook Lukas 21:25, 26

2. Als het Hem behaagt Zijn zwaard te trekken en het een opdracht te geven, dan kan Hij grote verwoestingen aanrichten onder de volken en alles in puin leggen, vers 9 "Komt, aanschouwt de daden des Heren, zij" moeten opgemerkt worden Psalm 66:5; en gezocht worden, Psalm 111:2 Al de werkingen van de Voorzienigheid moeten beschouwd worden als de werken des Heren, en Zijn hoedanigheden en doeleinden moeten er in opgemerkt worden. Let inzonderheid op *de verwoestingen, die Hij op aarde aanricht* onder de vijanden van Zijn kerk, die dachten het land Israël te verwoesten. De verwoesting, die ze over de kerk dachten te brengen, is over henzelf gekomen. Oorlog is een tragedie, welke gewoonlijk het toneel verwoest, waarop zij gespeeld wordt. David bracht de oorlog in des vijands land over, en o welke verwoestingen zijn er daar door aangericht! Steden werden verbrand, landstreken verwoest, legerscharen van mensen gedood. Kom en zie de uitwerkselen van verwoestende oordelen, en heb ontzag voor God; zeg: "Hoe geducht zijn Uw werken!" Psalm 66:3. Laat allen, die Hem tegenstaan, dit zien met verschrikking, en verwachten dat hun dezelfde beker van de zwijmeling in handen gegeven zal worden. Laat allen, die Hem vrezen en op Hem vertrouwen, het zien met welbehagen, en zelfs de geduchtste machten niet vrezen, die gewapend zijn tegen de kerk. Laat hen zich gorden, Zij *zullen toch verbroken worden.*

3. Als het Hem behaagt Zijn zwaard in de schede te steken, dan maakt Hij een einde aan de oorlogen van de volken en kroont hen met vrede, vers 10 Oorlog en vrede hangen af van Zijn woord en wil, evenzeer als stormen en windstilte op zee daarvan afhangen, Psalm 107:25, 29 " Hij doet de oorlogen ophouden tot aan het einde van de aarde;" soms in barmhartigheid jegens de volken, opdat zij tot adem kunnen komen als zij, na langdurig strijd met elkaar gevoerd te hebben, zich buiten adem gelopen hebben. Van beide zijden is men de oorlog misschien moe, en is men bereid er mee te eindigen; er worden middelen gevonden om tot een vergelijk te komen; krijgszuchtige vorsten worden weggenomen en vreedzamer komen in hun plaats, en dan wordt met algemeens toestemming de boog gebroken en de spies in tweeën geslagen en tot een sikkel gemaakt; het zwaard zal tot een spade gemaakt worden, en de krijgswagens zullen verbrand

worden, daar zij niet meer nodig zijn. Of liever, het kan bedoeld zijn van hetgeen Hij op andere tijden doet ten behoeve van Zijn eigen volk. Hij doet de oorlogen ophouden, die tegen hen gevoerd werden om hen te verderven. Hij verbreekt de boog des vijands, die tegen hen gespannen was: *Geen instrument, dat tegen Sion bereid wordt, zal gelukken,* Jesaja 54:17 De algehele verwoesting van Gog en Magog wordt profetisch beschreven door het verbranden hunner krijgswagens, Ezechiël 39:9,10, hetgeen ook te kennen geeft de volkomen veiligheid van de kerk en de zekerheid van haar duurzamen vrede, waardoor het onnodig werd om die wapenen te bewaren voor hun eigen gebruik. Het ten einde brengen van een langduriger krijg is een werk des Heren, dat wil met bewondering en dankbaarheid moeten aanschouwen.

II. Als Koning van de heiligen; en als zodanig moeten wij erkennen dat "Zijn werken groot en wonderlijk zijn, Openbaring 15:3

Hij doet, en zal doen, grote dingen.

1. Tot Zijn eigen eer, vers 11 *Laat af, en weet dat Ik God ben.*

a. Laat Zijn vijanden stil zijn en niet meer dreigen maar tot hun ontzetting weten dat Hij God is, en die oneindig ver boven hen is, en hun zeer zeker te sterk zal wezen; laat hen niet meer razen en woeden, want het is alles tevergeefs, *die in de hemel woont zal lachen, zal hen bespotten,* en niettegenstaande al hun machteloze boosaardigheid tegen Zijn naam en eer, zal Hij verhoogd worden onder de heidenen, en niet alleen onder Zijn eigen volk; Hij zal verhoogd worden op de aarde, en niet alleen in de kerk. De mensen stellen zich op, willen hun eigen zin doen en hun eigen wil; maar laat hen weten, dat God verhoogd zal worden; Hij wil Zijn zin hebben en Zijn wil doen, Hij zal Zijn naam verheerlijken, en in *de zaak, waarin zij trots handelen, is Hij boven hen,* en Hij zal hun doen weten dat Hij dat is.

b. Laat Zijn eigen volk stil zijn, laat hen kalm en bedaard zijn, en niet langer sidderen, maar tot hun vertroosting weten dat de Heere God is, Hij alleen is God en zal verhoogd worden boven de heidenen; laat het aan Hem over om Zijn eer te handhaven, Zijn raad te volbrengen, Zijn belangen in de wereld te onderhouden. Al zijn wij gedrukt, toch moeten wij niet mismoedig zijn, want wij zijn er zeker van dat God verhoogd zal worden, en dat kan ons genoeg wezen; Hij zal werken voor Zijn grote naam, en dan doet het er weinig toe wat er van onze kleine naam wordt. Als wij bidden: *Vader, verheerlijk Uw naam,* dan behoren wij gelovig het antwoord te verwachten, dat aan Christus gegeven werd toen Hij dat gebed heeft gebeden: *Ik heb hem verheerlijkt, en Ik zal hem weer verheerlijken.* Amen, Heere, zo zij het.

2. Voor de veiligheid en bescherming van Zijn volk. Hij roemt in het eerste: *Ik zal verhoogd worden, zij* juichen in het tweede, vers 8, en weer vers 12 Het is het refrein van het lied: "*De Heere van de heirscharen is met ons;* Hij is aan onze zijde, Hij neemt het voor ons op, is tegenwoordig onder ons en presideert over ons. *De God van Jakob is ons een hoog vertrek,* tot wie wij de toevlucht kunnen nemen, op wie wij kunnen vertrouwen en zeker wezen van onze veiligheid." Laat alle gelovigen hierin roemen.

A. Zij hebben de tegenwoordigheid van een God van macht, van alle macht; *de Heere van de heirscharen is met ons.* God is de Heere van de heirscharen, want Hij heeft alle schepselen, die

het heir des hemels en van de aarde genoemd worden, onder Zijn bevel, tot Zijn dienst, en Hij maakt het gebruik van hen, dat Hem behaagt, als de werktuigen hetzij van Zijn gerechtigheid of van Zijn genade. De vrijmachtige Heere is met ons, houdt onze zijde, handelt met ons, en heeft beloofd dat Hij ons nooit zal verlaten. Heirlegers kunnen tegen ons optrekken, maar wij behoeven hen niet te vrezen als de Heere van de heirscharen met ons is.

B. Zij zijn onder de bescherming *van* een God in verbond met hen, die niet alleen machtig is hen te helpen, maar in eer en trouw gehouden is hen te helpen. Hij is de God Jakob's, niet alleen van Jakob, de persoon, maar van Jakob, het volk, en Hij is onze toevlucht, door wie wij beschut worden, die door Zijn voorzienigheid ons welzijn verzekert als er van buiten strijd is, en die door Zijn genade ons hart geruststelt als er van binnen vrees is. De Heere van de heirscharen, de God Jakob's, is met ons geweest, is met ons en zal met ons zijn, onze toevlucht. Het oorspronkelijke woord sluit alles in zich, en wel mag er een *Sela* aan toegevoegd zijn.

Merk hier op, en neem er de vertroosting van, en zeg: *Zo God voor ons is, wie zal er tegen ons zijn?*

PSALM 47

1 Een psalm, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach. (47:2) Al gij volken, klapt in de hand; juicht Gode met een stem van vreugdegezang.
2 (47:3) Want de HEERE, de Allerhoogste, is vreselijk, een groot Koning over de ganse aarde.
3 (47:4) Hij brengt de volken onder ons, en de natien onder onze voeten.
4 (47:5) Hij verkiest voor ons onze erfenis, de heerlijkheid van Jakob, dien Hij heeft liefgehad. Sela.
5 (47:6) God vaart op met gejuich, de HEERE met geklank der bazuin.
6 (47:7) Psalmzingt Gode, psalmzingt! Psalmzingt onzen Koning, psalmzingt!
7 (47:8) Want God is een Koning der ganse aarde; psalmzingt met een onderwijzing!
8 (47:9) God regeert over de heidenen; God zit op den troon Zijner heiligheid.
9 (47:10) De edelen der volken zijn verzameld tot het volk van den God van Abraham; want de schilden der aarde zijn Godes. Hij is zeer verheven!

Het doel van deze psalm is: ons op te wekken om God te loven, alle volken er toe op te wekken, en:

I. Er wordt ons gezegd hoe het te doen: in het openbaar, met blijmoedigheid en verstand, vers 2, 7, 8.

II. Wij worden voorzien van stof om te loven.

1. Gods majesteit, vers 2-3

2. Zijn vrijmachtige en algemeens heerschappij, vers 3, 8-10.

3. De grote dingen, die Hij voor Zijn volk gedaan heeft en doen zal, vers 4 Velen veronderstellen dat deze psalm geschreven werd bij gelegenheid van het opbrengen van de ark naar de berg Zion, waar vers 6 naar schijnt te verwijzen: GOD VAART OP MET GEJUICH, maar hij ziet nog verder, naar het opvaren van Christus naar het hemelse Zion, nadat Hij Zijn onderneming op aarde volbracht had, en naar het oprichten van Zijn koninkrijk in de wereld, waarvan de heidenen gewillige onderdanen zullen worden. Bij het zingen van deze psalm moeten wij eer geven aan de verhoogde Verlosser, ons verblijden in Zijn verhoging en zijn lof bekend maken, belijdende dat Hij de Heere is tot heerlijkheid Gods des Vaders.

Psalm 47:1-5

Het hart van de psalmist, vervuld zijnde van grote en goede gedachten van God, poogt hij allen, die hem omringen, op te wekken om met hem God te loven, als iemand, die overtuigd is dat God alle eer en lof waardig is, en die smart gevoelt over zijn eigen en anderer tekortkoming in dit gezegende werk. Merk in deze verzen op:

I. Wie geroepen worden om God te loven" *al gij volken,* gij gehele volk van Israël," deze waren zijn eigen onderdanen onder zijn zorg en beheer, en daarom zal hij hen opwekken om God te loven, want op hen heeft hij invloed. Wat anderen ook mogen doen, hij en zijn huis, en zijn volk, zullen de Heere loven. Of "al gij volken van de aarde"; en aldus kan het genomen worden als een profetie van de bekering van de heidenen en hun toebrenging tot de kerk. Zie Romeinen 15:11

II. Waartoe zij geroepen worden: *klapt in de handen,* ten teken van uw blijdschap en voldoening over hetgeen God voor u gedaan heeft van uw goedkeuring, ja van uw bewondering van hetgeen God gedaan heeft in het algemeen en van uw verontwaardiging op *al* de vijanden van Gods heerlijkheid, Job 27:23 *Klapt in de handen,* als mensen, die vervoerd zijn van vreugde en zich niet kunnen inhouden; *juicht Gode,* niet om Hem te doen horen Zijn oor is niet zwaar geworden maar om allen, die u omringen, te doen horen, hen te doen opmerken hoezeer gij getroffen en vervuld zijt van de werken Gods. Juicht van vreugde in Hem en in Zijn macht en goedheid, opdat anderen zich met u verenigen in uw triomf." Zulke uitdrukkingen van Godvruchtige blijdschap en liefde, die aan sommigen onbetamelijk kunnen toeschijnen, moeten niet haastig afgekeurd en veroordeeld worden, en nog veel minder worden bespot, want als zij voortkomen uit een oprecht hart, dan zal God de kracht van de liefde aannemen, en de zwakheid in de wijze van uitdrukking voorbijzien.

III. Wat ons wordt voorgesteld als stof om God te loven.

1. Dat de God met wie wij te doen hebben een God is van ontzaglijke majesteit, vers 3 *De Heere, de Allerhoogste, is vreselijk.* Hij is oneindig ver boven de edelste schepselen, hoger dan de hoogste. Er zijn volmaaktheden in Hem, die door allen geëerd moeten worden inzonderheid de macht, heiligheid en rechtvaardigheid, die gevreesd moeten worden door allen, die met Hem strijden.

2. Dat Hij een God is van vrijmachtige en algemeens heerschappij; Hij is een Koning, die alleen heerst en met volstrekte macht en gezag, een Koning van de gehele aarde. Al de schepselen, door Hem gemaakt zijnde, zijn Hem onderworpen, en daarom is Hij een groot Koning, de Koning van de koningen.

3. Dat Hij bijzonder zorg draagt voor Zijn volk en hun belangen, dit gedaan heeft en altijd doen zal.

A. Door hun overwinning en voorspoed te geven, vers 4, *de volken onder hen brengende en de natten onder hun voeten,* zowel die hen in de weg stonden, Psalm 44. 3, als die hen aanvielen. Dit heeft God voor hen gedaan, getuige hun geplant worden in Kanaän en hun blijven aldaar tot op deze dag. Zij twijfelden niet of Hij zou dit nog voor hen doen door Zijn knecht David, die voorspoedig was waar hij ook zijn zegevierende wapenen richtte; Naar dit ziet voorwaarts naar het koninkrijk van de Messias, dat de gehele aarde zal omvatten en niet beperkt zal zijn tot de Joodse natie. Jezus

Christus zal de heidenen onderwerpen, Hij zal hen *als schapen inbrengen in de stal,* dat is de betekenis van het woord, niet ter slachting, maar ter bewaring, ter behoudenis. Hij zal hun genegenheden onderwerpen, en hen tot *een gewillig volk* maken *ten dage van Zijn heirkracht,* hun gedachten leiden tot Zijn gehoorzaamheid, en hen, die afgedwaald waren, terugbrengen onder de leiding van "de grote Herder en Opziener van de zielen," 1 Petrus 2:25

B. Door hun rust en een vaste verblijfplaats te schenken vers 5. *Hij verkiest voor ons onze erfenis.* Hij had het land Kanaän verkozen tot erfdeel voor Israël; het was het land, dat de Heere hun God voor hen uitgespeurd had, zie Deuteronomium 32:8 Dit rechtvaardigde hun bezit van dat land en gaf er hun recht op, en dit maakte hun bezit ervan lieflijk en aangenaam. Zij hadden reden om te denken dat het een gelukkig, goed erfdeel was, en er tevreden en voldaan mee te zijn, daar de oneindige wijsheid het voor hen had verkoren. En de oprichting van Gods heiligdom erin maakte het tot de "heerlijkheid," de eer, van Jakob," en Hij heeft zo goed een erfdeel voor Jakob gekozen, omdat Hij hem liefhad, Deuteronomium 7:8 Pas dit geestelijk toe, en dan spreekt het:

a. Van het voorrecht van de heiligen, dat God zelf hun erfdeel voor hen verkoren heeft, en het een schone erfenis is. *Hij* heeft het gekozen, die de ziel kent en weet wat dienen kan om haar gelukkig te maken, en Hij heeft zo goed gekozen, dat Hij zelf het ondernomen heeft "het deel hunner erve te zijn" Psalm 16:5, en Hij heeft in de andere wereld een onverderfelijke erfenis voor hen bewaard, 1 Petrus 1:4 Dit zal inderdaad de heerlijkheid van Jakob zijn voor wie Hij, omdat Hij hem liefhad, een zaligheid heeft bereid, als die geen oog heeft gezien.

b. Het geloof en de onderworpenheid van de heiligen aan God. Dit is de taal van iedere Godvruchtige ziel: God zal mijn erfdeel voor mij verkiezen; laat Hem mij mijn erfdeel aanwijzen, en ik zal erin berusten, er mee tevreden zijn. Hij weet wet goed voor mij is, beter dan ik het zelf weet, en daarom zal ik geen wil hebben dan die zich oplost in de Zijnen.

Psalm 47:6-10

Hier worden wij zeer dringend vermaand om God te loven, Zijn lof te zingen; zo traag en achterlijk zijn wij in het volbrengen van deze plicht, dat wij er door gebod op gebod en regel op regel toe gedrongen moeten worden en op die wijze worden wij er hier toe gedrongen en vermaand, vers 7, *psalmzingt Gode,* en wederom: *psalmzingt.* Dit geeft te kennen dat het een zeer nodige en uitnemende plicht is een plicht, die wij herhaaldelijk en ijverig moeten volbrengen, wij kunnen telkens en nogmaals Gods lof zingen in dezelfde bewoordingen, zonder in ijdele herhalingen te vervallen, zo het slechts met liefde gedaan wordt. Zal een volk zijn God niet prijzen? Daniël 5:4 Zullen onderdanen hun koning niet prijzen? God is onze God, onze Koning, en daarom moeten wij Hem prijzen; wij moeten Zijn lof zingen als degenen, die er zich in verlustigen en er zich niet voor schamen. Maar er wordt hier een nodige regel aan toegevoegd, vers 8, *psalmzingt met verstand,* met *maskil, een onderwijzing.*

1. Op verstandige wijze, als degenen, die zelf verstaan waarom, om welke reden gij God prijst, en wat de betekenis is van deze dienst." Dit is de regel des Evangelies, 1 Corinthiërs 14. 15, "met de geest te zingen, en ook met het verstand te zingen," het is slechts met het hart dat wij de Heere psalmen, Efeze 5:19 Het is geen welbehaaglijke dienst, als het geen redelijke dienst is.

2. Met een onderwijzing, als degenen, die aan anderen Gods heerlijke werken willen doen verstaan, hen willen leren Hem te loven."

Er worden in deze verzen drie dingen genoemd als rechtmatige stof voor onze lof, en ieder daarvan heeft nog een dubbele betekenis.

I. Wij moeten God prijzen, die opvaart vers *6 God vaart op met gejuich,* hetgeen verwijzen kan:

1. Naar het opvoeren van de ark naar de berg Zion, dat met grote plechtigheid gedaan werd, David zelf huppelde voor de ark, terwijl de priesters waarschijnlijk op de bazuin en het volk met luid gejubel volgde. Daar de ark het ingestelde teken was van Gods bijzondere tegenwoordigheid, kon, toen deze met volmacht van Hem opgevoerd werd, gezegd worden dat Hij *opvoer.* Als Gods inzettingen uit onbekendheid van de mensen er mee in het licht worden gesteld, zodat zij openlijk en plechtig waargenomen kunnen worden, dan is dit een grote gunst voor ieder volk, waarin zij reden hebben zich te verblijden en waarvoor zij dankbaar moeten wezen.

2. Naar de hemelvaart van onze Heere Jezus, toen Hij Zijn werk op aarde volbracht had, Handelingen 1:9 Toen "voer God op met gejuich," het geklank eens konings, het gejuich eens overwinnaars, als een, die "overheden en machten uitgetogen hebbende, de gevangenen gevankelijk wegvoerde," Psalm 68:19 Hij voer op als Middelaar, afgeschaduwd door de ark en het verzoendeksel daarop, en werd evenals de ark in het Heilige van de heiligen gebracht, "in de hemel zelf," zie Hebreeën 9:24 Wij lezen van geen gejuich geen bazuingeschal bij de hemelvaart van Christus, maar het waren de bewoners van de bovenwereld, deze kinderen Gods, die toen juichten, Job 38:7. "Hij zal weerkomen, gelijk Hij naar de hemel heen gevaren is," Handelingen 1; 11, en wij zijn er zeker van dat Hij wederkomen zal met gejuich en bazuingeschal.

II. Wij moeten God loven als regerende, vers 8, 9 God is niet slechts *onze* Koning, weshalve wij Hem hulde moeten bewijzen, maar *Hij is Koning van de gehele aarde,* over al de koningen van de aarde, en daarom moet Hem aan iedere plaats het reukwerk des lofs geofferd worden. Dit nu kan verstaan worden:

1. Van het rijk van de voorzienigheid. Als Schepper, als de God van de natuur, heerst God over de heidenen, beschikt Hij over hen en over al hun zaken naar het Hem behaagt, hoewel zij Hem niet kennen en Hem niet eren. *God zit op de troon van Zijn heiligheid,* die Hij bereid heeft in de hemelen, en daar heerst Hij over allen, zelfs over de heidenen, door en aan hen Zijn eigen doeleinden tot stand brengende. Zie hier de uitgestrektheid van Gods heerschappij, allen zijn geboren binnen Zijn rechtsgebied; zelfs de heidenen, die andere goden dienen, worden geregeerd door de ware God, onze God, Of zij het willen of niet. Zie de billijkheid, de rechtmatigheid van Zijn regering; het is een troon van heiligheid, waarop Hij gezeten is, vanwaar Hij volmachten en orders geeft en oordelen uitspreekt, waarin, naar wij zeker zijn, geen ongerechtigheid is.

2. Van het koninkrijk van de Messias. Jezus Christus, die God is, en wiens *troon eeuwig is en altoos, regeert over de heidenen.* Hem is niet alleen het bestuur toevertrouwd over het rijk van de voorzienigheid, maar Hij zal het koninkrijk van Zijn genade oprichten in de heidenwereld en heersen in het hart van zeer velen, die in het heidendom waren geboren en opgevoed, Efeze 2:12, 13 Daarvan spreekt de apostel als van een grote verborgenheid, dat "de heidenen medeërfgenamen zijn," Efeze 3:6 Christus *zit op de troon van Zijn heiligheid,* Zijn troon in de hemel, waar geheel het bestuur van Zijn regering bestemd en bedoeld is om Gods heiligheid te openbaren en onder de kinderen van de mensen heiligheid te bevorderen.

III. Wij moeten God loven als zijnde *gediend en geëerd door de vorsten des volks,* vers 10 Dit kan verstaan worden:

1. Van het congres of de bijeenkomst van de Staten van Israël, de hoofden en oversten van de onderscheidene stammen, op de plechtige feesten, of om de openbare zaken des volks te bespreken en af te doen. Het was de eer van Israël, dat zij *het volk waren van de God van Abraham,* gelijk zij Abrahams zaad waren, en in het verbond waren opgenomen; en Gode zij dank, deze zegen van Abraham is tot de heidenen gekomen, Galaten 3:14. Het was hun geluk, dat zij een gevestigde regering hadden, "de edelen des volks, die de schilden waren van hun land." De overheid is het schild van een volk, en het is voor ieder volk een grote zegen om dit schild te hebben, inzonderheid als hun vorsten, *hun schilden, des Heren* zijn, Hem toebehoren toegewijd zijn aan Zijn eer, en als hun macht gebruikt wordt in Zijn dienst, want dan wordt Hij grotelijks verhoogd. Evenzo is het de eer van God dat, in een anderen zin, *de schilden van de aarde Hem toebehoren,* de overheid is Zijn instelling, en Hij doet haar dienen tot Zijn eigen doeleinden in de regering van de wereld, het hart van de koningen neigende als waterbeken tot al wat Hij wil. Het stond goed met Israël toen de vorsten van het volk bijeenkwamen om over het openbare welzijn te beraadslagen. Het eenstemmige gevoelen van de groten van een volk ten opzichte van hetgeen tot hun vrede dient is een zeer gelukkig voorteken, dat overvloed van zegeningen belooft.

2. Het kan toegepast worden op de roeping van de heidenen in de kerk van Christus en beschouwd worden als een profetie, dat in de dagen van de Messias de koningen van de aarde en hun volken zich bij de kerk zullen voegen en hun heerlijkheid in het Nieuwe Jeruzalem zullen brengen; dat zij

allen *het volk* zullen worden *van de God Abrahams,* aan wie beloofd was dat hij *de vader van vele volken zou zijn.* De *vrijwilligen* van het volk zo kan het ook gelezen worden, het is hetzelfde woord, dat in psalm 110:3 gebruikt is: "Uw volk zal gewillig zijn" want die tot Christus vergaderd worden, zijn niet gedwongen, maar gewillig gemaakt om de Zijnen te wezen. Als de *schilden van de aarde,* de zinnebeelden van de koninklijke waardigheid, 1 Koningen 14:27, 28, aan de Heere Jezus worden overgegeven, zoals de sleutelen van een stad aan de overwinnaar of de soeverein worden aangeboden, als vorsten hun macht aanwenden om de belangen van de Godsdienst te bevorderen, dan wordt Christus grotelijks verheerlijkt en verhoogd.

PSALM 48

1 Een lied, een psalm, voor de kinderen van Korach. (48:2) De HEERE is groot en zeer te prijzen, in de stad onzes Gods, op den berg Zijner heiligheid.
2 (48:3) Schoon van gelegenheid, een vreugde der ganse aarde is de berg Sion, aan de zijden van het noorden; de stad des groten Konings.
3 (48:4) God is in haar paleizen; Hij is er bekend voor een Hoog Vertrek.
4 (48:5) Want ziet, de koningen waren vergaderd; zij waren te zamen doorgetogen.
5 (48:6) Gelijk zij het zagen, alzo waren zij verwonderd; zij werden verschrikt, zij haastten weg.
6 (48:7) Beving greep hen aldaar aan, smart als van een barende vrouw.
7 (48:8) Met een oostenwind verbreekt Gij de schepen van Tharsis.
8 (48:9) Gelijk wij gehoord hadden, alzo hebben wij gezien in de stad des HEEREN der heirscharen, in de stad onzes Gods; God zal haar bevestigen tot in eeuwigheid. Sela.
9 (48:10) O God! wij gedenken Uwer weldadigheid, in het midden Uws tempels.
10 (48:11) Gelijk Uw Naam is, o God! alzo is Uw roem tot aan de einden der aarde; Uw rechterhand is vol van gerechtigheid.
11 (48:12) Laat de berg Sion blijde zijn; laat de dochteren van Juda zich verheugen, om Uwer oordelen wil.
12 (48:13) Gaat rondom Sion, en omringt haar; telt haar torens;
13 (48:14) Zet uw hart op haar vesting; beschouwt onderscheidenlijk haar paleizen, opdat gij het aan het navolgende geslacht vertelt.
14 (48:15) Want deze God is onze God eeuwiglijk en altoos; Hij zal ons geleiden tot den dood toe.

Evenals de twee vorige is ook deze psalm een lied des triomfs. Sommigen denken dat hij geschreven werd bij gelegenheid van Josafats overwinning, 2 Kronieken 20. Anderen menen bij gelegenheid van Sanheribs nederlaag, toen zijn leger zich in Hizkia's tijd voor Jeruzalem had nedergeslagen. Maar voor zover ik weet, zou hij door David geschreven kunnen zijn bij gelegenheid van de ene of andere grote overwinning, behaald in zijn tijd, maar niet zo uitsluitend met het oog daarop, of hij zou ook in latere tijden bij een dergelijke gelegenheid gebruikt kunnen worden en ook toepasselijk kunnen zijn op de heerlijkheid van de Evangeliekerk, waarvan Jeruzalem een type was, inzonderheid als zij de triomferende kerk zal geworden zijn, HET HEMELSE JERUZALEM, Hebr 12:22, het Jeruzalem, dat boven is, Galaten 4:26 Jeruzalem wordt hier geprezen:

I. Om haar betrekking tot God vers 2,3.

II. Om Gods zorg voor haar, vers 4

III. Om de verschrikking, die zij haar vijanden inboezemt, vers 5-8

IV. Om het genoegen. dat zij geeft aan haar vrienden, die er een welbehagen in hebben om te denken:

1. Aan hetgeen God voor haar gedaan heeft, nog doet, en voor haar doen zal, vers 9.

2. Aan de genaderijke openbaringen van Hem in en voor die heilige stad, vers 10, 11.

3. Aan de krachtige afdoende voorziening, die gemaakt is voor haar veiligheid, vers 12-14.

4. Aan de zekerheid die wij hebben van het bestendige van Gods verbond met de kinderen van Zion, vers 15 Bij het zingen van deze psalm moeten wij bewogen zijn door het voorrecht, dat wij hebben als leden van de Evangeliekerk en onze welwillendheid opwekken voor al haar belangen.

Psalm 48:1-8

De psalmist is voornemens Jeruzalem te prijzen en de grootheid van die stad in het licht te stellen, maar hij begint met de lof van God en van Zijn grootheid, vers 2, en eindigt met de lof van God en van Zijn goedheid, vers 15 Want, wat ook het onderwerp is van onze lof God met er de Alfa en de Omega van zijn. Inzonderheid moet al wat tot eer van de kerk gezegd wordt, strekken tot eert van de God van de kerk.

Wat hier gezegd wordt tot eer van Jeruzalem is:

I. Dat de Koning des hemels haar erkent als de hare, zij is *de stad van onze God,* vers 2, die Hij uit al de steden van Israël verkoren heeft om er Zijn naam te stellen. Van Zion heeft Hij vriendelijker dingen gezegd dan van enigerlei andere plaats van de aarde: Dit is "Mijn rust tot in eeuwigheid, hier wil Ik wonen want Ik heb het begeerd," Psalm 132:14 Zij is *de stad van de grote Koning,* vers 3, van de Koning van de gehele aarde, wie het behaagt zich op bijzondere wijze daar tegenwoordig te verklaren. Onze Heiland haalt dit aan om te bewijzen, dat te zweren bij Jeruzalem is: op onheilige wijze bij God zelf te zweren Mattheus 5:35 want zij is de stad van de grote Koning, die haar gekozen heeft tot de bijzondere woning van Zijn genade zoals de hemel het is van Zijn heerlijkheid.

1. Zij is verlicht door de kennis van God. God is bekend in Juda, en Zijn naam is groot, meer inzonderheid te Jeruzalem, het hoofdkwartier van de priesters, wier lippen deze kennis moesten bewaren. In Jeruzalem is *God groot,* vers 2 van wie in andere plaatsen weinig of geen nota wordt genomen. Gelukkig het koninkrijk de stad, het geslacht, het hart, waarin God groot is, waarin Hij bovenaan, waarin Hij alles is. Daar is *God bekend,* vers 4, en waar Hij bekend is, zal Hij groot zijn, God wordt door niemand veracht dan door hen, die onbekend met Hem zijn.

2. Zij is gewijd aan de eer van God. Daarom wordt Zion "de berg van Zijn heiligheid" genoemd "want heiligheid des Heren" staat erop geschreven, evenals op al de tempelgereedschappen Zacheria 14:20, 21 Dit is het voorrecht van de kerk van Christus, dat zij een heilig volk is, een bijzonder volk, Jeruzalem, het type ervan wordt "de heilige stad" genoemd, hoe slecht zij ook was, Mattheus 27:53, totdat Christus' kerk werd opgericht, maar nooit daarna.

3. Zij is de plaats, bestemd en aangewezen voor de plechtige eredienst van God; daar wordt Hij grotelijks geprezen, en is *Hij zeer* te *prijzen,* vers 2 Hoe helderder ontdekkingen van God en zijn grootheid aan ons gedaan zijn, hoe meer van ons verwacht wordt overvloedig te zijn in Zijn lof. Zij, die uit alle delen van het land hun offeranden naar Jeruzalem brachten, hadden reden om dankbaar te zijn, niet alleen omdat God hun vergunde aldus tot Hem te naderen, maar omdat Hij beloofd had hen aan te nemen en hen tegen te komen met een zegen, en zich geprezen en geëerd te achten door hun dienst. Hierin was Jeruzalem een type van de Evangeliekerk, want het weinige schatting van lof, dat God van deze aarde ontvangt, komt uit die kerk *op* aarde, die daarom Zijn tabernakel is onder de mensen.

4. Om dit alles was Jeruzalem, en inzonderheid de berg Zion, waarop de tempel gebouwd was, algemeen bemind en bewonderd; *schoon van gelegenheid, een vreugde van de gehele aarde, is de berg Zion,* vers 3. De ligging meest wel in alle opzichten aangenaam zijn, als de oneindige wijsheid haar gekozen heeft voor de plaats van Zijn heiligdom; en wat haar schoon maakte was dat

het de berg was van Zijn heiligheid want in heiligheid is schoonheid. Deze aarde is door de zonde vol van mismaaktheid, en terecht mocht dus die plek gronds, die aldus versierd was door heiligheid, *de vreugde van de gehele aarde* genoemd worden, dat is: hetgeen waarin de gehele aarde reden had om zich in te verblijden, daar God aldus in werkelijkheid bij de mens op aarde wilde wonen. De berg Zion was aan de noordzijde van Jeruzalem, en moest aldus de stad beschutten tegen de koude schrale winden, die uit die hoek woelen, of indien fraai weer verwacht werd uit het noorden dan werden zij op Zion gewezen, om er naar uit te zien.

II. Dat de koningen van de aarde er bevreesd voor waren. Dat God bekend was in haar paleizen voor een hoog vertrek, daar hadden zij nu onlangs een merkwaardig voorbeeld van gehad, waarin dat ook bestaan moge hebben:

1. Zij hadden maar al te veel reden of aanleiding om hun vijanden te vrezen; *want de koningen waren vergaderd,* vers 5 De naburige vorsten hadden zich verbonden tegen Jeruzalem hun hoofden en hoornen, hun staatkundig beleid en hun macht, waren verenigd om die stad ten verderve te brengen; zij hadden geheel hun strijdmacht bijeengebracht, zij gingen door zij naderden, niet twijfelende of zij zouden zich weldra meester gemaakt hebben van de stad, die de vreugde had moeten wezen, maar de afgunst was, van de gehele aarde.

2. God maakte dat haar vijanden haar vreesden. Op de blote aanblik van Jeruzalem werden zij van schrik bevangen en werd hun woede in toom gehouden, zoals het gezicht op de tenten van Jakob Bileam schrok van zijn voornemen om Israël te vloeken, Numeri 24:2 *Gelijk zij haar zagen, waren zij verwonderd, zij werden verschrikt, zij haastten zich weg.* Het was niet: *Veni, vidi, vici ik kwam, ik zag, ik overwon, maar* integendeel, *Veni, vidi, victus sum—ik kwam, ik zag, ik werd verslagen.* Niet dat er in Jeruzalem iets te zien was, dat zo geducht, zo schrikwekkend was, maar het gezicht er van bracht hun voor de geest wat zij gehoord hadden betreffende de bijzondere tegenwoordigheid Gods in die stad en de Goddelijke bescherming, die er over was uitgestrekt-en God heeft hierdoor zo’n verschrikking in hun gemoed teweeggebracht dat zij zich in allerijl terugtrokken. Hoewel zij koningen waren hoewel zij talrijk waren, die zich met elkaar hadden verbonden, wisten zij toch dat zij tegen de Almacht niet waren opgewassen, en daarom *greep beving hen aldaar aan en smart,* Vers 7. God kan de stoutmoedigsten van de vijanden van Zijn kerk de moed benemen, en spoedig hen in pijn en smart doen komen, die gerust zijn. De schrik, die hen beving op het gezicht van Jeruzalem, wordt hier vergeleken bij de weeën van een barende vrouw, die scherp en smartelijk zijn, en soms plotseling opkomen, 1 Thessalonicenzen 5:3, die niet vermeden kunnen worden, en de uitwerkselen zijn van zonde en van de vloek. Het verijdelen hierdoor van hun plannen tegen Jeruzalem wordt vergeleken bij het werk, dat door een geweldigen storm aangericht wordt op een vloot van schepen, waarvan sommigen gespleten, anderen verbrijzeld, allen uit elkaar gedreven worden, "met een oostenwind verbreekt Gij de schepen van Tarsis." De verschrikkingen Gods worden vergeleken bij een oostenwind Job 27:20, 21; deze zal hen in verwarring brengen, en al hun maatregelen verijdelen. "Wie kent de sterkte van Gods toorn?"

Psalm 48:9-15

Wij hebben hier het goede gebruik, dat aan het volk van God geleerd wordt te maken van Gods heerlijke en genaderijke verschijning tot hun behoeve en tegen hun vijanden, opdat zij hun ten goede zou medewerken.

I. Laat hierdoor ons geloof in het woord van God bevestigd worden. Als wij vergelijken wat God gedaan heeft met wat God heeft gesproken, dan zullen wij bevinden dat *gelijk wij gehoord hebben, Wij alsof ook gezien hebben* vers 9, en dat wat wij gezien hebben ons verplicht te geloven wat wij gehoord hebben.

1. "Gelijk als wat wij gehoord hebben van hetgeen door de leidingen van Godsvoorzienigheid gedaan is in de dagen vanouds, zo hebben wij het ook zien geschieden in onze dagen." Gods laatste verschijningen ten behoeve van Zijn volk tegen Zijn en hun vijanden zijn in overeenstemming met Zijn vroegere verschijningen en moeten ons die in herinnering brengen.

2. "Gelijk wij gehoord hebben in de belofte en voorzegging, zo hebben wij gezien in de volbrenging en vervulling. Wij hebben gehoord dat God de Heere van de heirscharen is, en dat Jeruzalem de stad van onze God is, Hem dierbaar is, Zijn bijzondere zorg is; en nu hebben wij het gezien, wij hebben de macht gezien van onze God, wij hebben Zijn goedheid gezien wij hebben Zijn zorg voor en Zijn belangstelling in ons gezien; gezien dat Hij *een vurige muur rondom Jeruzalem is, en tot heerlijkheid in het midden van haar."* In de grote dingen, die God voor Zijn kerk gedaan heeft en nog doet is het goed om de vervulling van de Schrift op te merken, en dit zal ons helpen om zowel de leiding van Gods voorzienigheid zelf te verstaan als de Schrift, die erin vervuld wordt.

II. Laat onze hoop op de vastheid en bestendigheid van de kerk hierdoor aangemoedigd worden. "Uit hetgeen wij gezien hebben, vergeleken met hetgeen wij gehoord hebben, in de stad van onze God kunnen wij opmaken dat zij voor altijd bevestigd zal zijn." Dit werd niet vervuld aan Jeruzalem, (die stad is reeds lang verwoest en al haar heerlijkheid in het stof gelegd), maar heeft zijn vervulling in de Evangeliekerk, wij zijn er zeker van dat die tot in eeuwigheid bevestigd zal worden, zij is gebouwd op een rots, en de poorten van de hel zullen haar niet overweldigen, Mattheus 16:18 God zelf heeft er de bevestiging van op zich genomen, het is de Heere, die Zion gegrond heeft, Jesaja 14:32. En wat wij gezien hebben vergeleken met wat wij gehoord hebben, kan ons aanmoedigen om te hopen in de belofte van God, waarop de kerk gebouwd is.

III. Laat ons hart hierdoor vervuld worden van goede gedachten van God. "Uit hetgeen wij gehoord en gezien hebben, en hetgeen waarop wij hopen, kunnen wij aanleiding nemen om veel aan Gods weldadigheid te denken, telkenmale als wij *in het midden van Zijn tempel* bijeenkomen," vers 10. Al de stromen van genade, die tot ons afvloeien, moeten teruggeleid worden naar de bron van Gods weldadigheid. Zij komt niet tot ons door enigerlei verdienste van onszelf, maar zuiver en alleen door Zijn genade en de bijzondere gunst, die Hij Zijn volk toedraagt. Daaraan moeten wij dus denken met zielsverlustiging, er dikwijls aan denken. Bij welk onderwerp kunnen wij vertoeven, dat edeler, aangenamer en nuttiger is? Wij moeten Gods goedertierenheid steeds voor ogen hebben, Psalm 26:3, inzonderheid els wij tot Hem gaan in Zijn tempel. Als wij ongestoord van het voorrecht van de openbare inzettingen genieten, als wij bijeenkomen in Zijn tempel, en er niemand is om ons te verschrikken, dan moeten wij daar aanleiding uit nemen om aan Zijn goedertierenheid te denken.

IV. Laat ons Gode de eer geven van de grote dingen, die Hij voor ons gedaan heeft en die vermelden tot Zijn ere. *tegelijk Uw naam is, o God, alzo is Uw roem,* niet alleen in Jeruzalem, maar tot *aan de einden van de aarde,* vers 11 Door de merkwaardige verlossing van Jeruzalem, die onlangs plaats heeft gehad, heeft Hij glorierijk Zijn wijsheid, macht en goedheid tentoongespreid, en die aan alle omliggende volken doen gevoelen, en *zo was Zijn roem,* dat is: overal zullen er sommigen gevonden worden, die Hem dienovereenkomstig roemen en prijzen. Zover Zijn naam gaat, zal Zijn roem gaan, behoorde hij tenminste te gaan, en zal hij ten laatste ook gaan, als alle einden van de aarde Hem zullen loven, Psalm 22:28, Openbaring 11:15 Door Zijn *naam* verstaan sommigen Zijn glorierijken naam van *Heere van de heirscharen;* naar die naam is, alzo is Zijn roem, want alle schepselen tot aan de einden van de aarde zijn onder Zijn bevel. Maar op bijzondere wijze moet Zijn volk Zijn gerechtigheid erkennen in alles wat Hij voor hen doet; *Uw rechterhand is vol van gerechtigheid,* al de werkingen van Uwe macht zich in overeenstemming met de eeuwige regelen van de billijkheid.

V. Laat alle de leden van de kerk in het bijzonder de vertroosting voor zich nemen van hetgeen God doet voor zijn kerk in het algemeen, vers 12 *Laat de berg Sion blij zijn,* de priesters en Levieten, die in het heiligdom dienen, en laat dan *de dochters van Juda,* de landsteden en haar bewoners, *zich verheugen;* laat de vrouwen in haar zangen en dansen, zoals gewoonlijk bij openbaar vreugdebetoon, met dankbaarheid deze grote verlossing vieren, die God voor ons gewrocht heeft."

Als wij God de lof hebben gegeven voor de buitengewone verlossingen van de kerk, dan kunnen wij er het genoegen van smaken en ons verheugen om de wille van Gods oordelen, de werkingen van Zijn voorzienigheid, welke wij allen in wijsheid gewrocht kunnen zien (weshalve zij *oordelen* of *rechten* genoemd worden) werkende ten goede van de kerk.

Vl. Laat ons naarstig letten op de blijken en bewijzen van de schoonheid, de sterkte en de veiligheid van de kerk, en hetgeen wij waargenomen hebben getrouwelijk overbrengen aan hen, die na ons komen, vers 13,14 *Gaat rondom Zion.* Sommigen denken dat dit ziet op de plechtigheid van de triomf laat hen, die in deze plechtigheid gebruikt worden, rondom de muren gaan, zoals zij gedaan hebben in Nehemia's tijd, Nehemia 12:31, zingende en God lovende. En laat hen daarbij de torens tellen, goed letten op zijn bolwerken, vers 14.

1. Opdat zij de wonderbare verlossing, die nu onlangs door God voor hen gewrocht was, groot maken. Laat hen met verwondering opmerken dat de torens en bolwerken allen nog in hun volle sterkte zijn, geen er van beschadigd is, de paleizen hun schoonheid hebben behouden, geen er van ontsierd is, dat aan de stad niet de minste schade werd toegebracht door de koningen, die er tegen waren vergaderd, vers 5 *Vertelt het aan het navolgende geslacht,* als een wonderbaar voorbeeld van Gods zorg voor Zijn heilige stad, dat de vijanden niet alleen de stad niet zouden verderven of verwoesten, maar haar niet eens zouden beschadigen of ontsieren.

2. Opdat zij zich zouden versterken tegen de vrees voor een soortgelijk dreigend gevaar op een anderen tijd. En aldus:

a. Kunnen wij het in letterlijke zin verstaan van Jeruzalem en de burcht Zion. Laat de dochters van Juda de torens en bolwerken van Zion met evenveel genoegen beschouwen als de koningen, haar vijanden, die met schrik en ontsteltenis hebben aanschouwd, vers 6 Jeruzalem werd gewoonlijk

voor een onneembare plaats gehouden, zoals blijkt uit K1aagl. 4:12. "De koningen van de" aarde zouden het niet geloofd hebben, noch alle de inwoners van de wereld, dat de tegenpartijder en vijand tot de poorten van Jeruzalem zou ingaan;" en hij zou er ook niet hebben kunnen ingaan, indien de inwoners hun bescherming niet verkondigd hadden. "Zet uw hart op zijn bolwerken." Dit geeft te kennen dat de voornaamste bolwerken van Zion geen voorwerpen waren, die met de zinnen waargenomen kunnen worden, meer voorwerpen van geloof, waar zij het hart op moesten zetten. Zion was inderdaad, beide door de natuur en de kunst, zeer uitnemend versterkt, maar de bolwerken, waar het meest op gesteund moest worden, bestonden in de bijzondere tegenwoordigheid Gods, de schoonheid van de heiligheid, waarmee Hij de stad had versierd, en de beloften, die Hij er voor gedaan had. "Beschouw de sterkte van Jeruzalem, en spreek er van aan de volgende geslachten, opdat zij niets doen om het te verzwakken, en opdat, zo het ooit benauwd wordt, zij het niet laaghartig als onhoudbaar aan de vijand overleveren." Calvijn merkt hier op dat, als hun gezegd wordt dat zij aan de nakomelingschap een bijzonder bericht moeten geven van de torens en bolwerken en paleizen van Jeruzalem, hiermede te kennen wordt gegeven dat zij na verloop van tijd allen verwoest zullen worden, en dus niet langer *te* zien zouden zijn, immers, waartoe zou anders de beschrijving en de geschiedenis ervan gediend hebben? Toen de discipelen de gebouwen van de tempel bewonderd hebben, zei hun Meester hun dat binnen weinig tijds geen steen op de andere ervan gelaten zou worden, Mattheus 24:1, 2 Daarom;

b. Moet dit gewis toegepast worden op de Evangeliekerk, deze berg Zion Hebreeën 12:22 "Beschouw de torens en bolwerken en paleizen daarvan, opdat gij uitgelokt en aangemoedigd zoudt worden om er u bij te voegen, er lotgemeen mee te worden. Zie haar gefundeerd op Christus, de rots, versterkt door de kracht Gods, bewaard en bewaakt door Hem die noch sluimert noch slaapt. Zie wat kostelijke inzettingen haar paleizen zijn; wat dierbare beloften haar bolwerken zijn, verkondig dit aan het navolgende geslacht, opdat zij met een vast voornemen des harten haar belangen omhelzen en haar blijven aankleven."

VII. Laat ons juichen in God en in de verzekeringen, die wij hebben van Zijn eeuwigdurende goedertierenheid, vers 15 Zeg dit aan het navolgende geslacht, leven deze waarheid, als een heilig pand, over aan uw nakomelingen, dat deze God, die zulke grote dingen voor ons gedaan heeft, onze God is eeuwiglijk en altoos dat Hij standvastig is en onveranderlijk in Zijn liefde en zorg voor ons.

1. Indien God onze God is, dan is Hij de onze tot in eeuwigheid, niet slechts gedurende al de eeuwen van de tijd, maar tot in eeuwigheid, want het is de eeuwigdurende zaligheid van de verheerlijkte heiligen, dat "God zelf bij hen zal zijn en hun God zal zijn," Openbaring 21:3

2. Indien Hij onze God is, dan zal Hij onze gids zijn, onze getrouwe, standvastige gids, om ons de weg te wijzen en er ons in te geleiden; Hij zal dit zijn tot *de dood toe,* die de eindpaal zal zijn van onze weg, en Hij zal ons doen ingaan in de rust. Hij zal ons leiden en bewaren ten einde toe. Hij zal onze gids zijn *boven* de dood zo lezen het sommigen Hij zal ons zo geleiden, dat Hij ons boven het bereik stelt van de dood, zodat die ons geen wezenlijk kwaad kan doen. Hij zal onze gids zijn *over de dood heen,* zo lezen het anderen. Hij zal ons veilig heenvoeren naar de gelukzaligheid aan de andere kant van de dood, naar een leven, waarin geen dood meer zijn zal. Als wij de Heere aannemen tot onze God, dan zal Hij ons veilig heenleiden tot de dood, door de dood heen, en over de dood heen, afwaarts naar de dood, en dan wederom opwaarts tot de heerlijkheid.

PSALM 49

1 Een psalm, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach. (49:2) Hoort dit, alle gij volken! neemt ter ore, alle inwoners der wereld,
2 (49:3) Zowel slechten als aanzienlijken, te zamen rijk en arm!
3 (49:4) Mijn mond zal enkel wijsheid spreken, en de overdenking mijns harten zal vol verstand zijn.
4 (49:5) Ik zal mijn oor neigen tot een spreuk; ik zal mijn verborgene rede openen op de harp.
5 (49:6) Waarom zou ik vrezen in kwade dagen, als de ongerechtigen, die op de hielen zijn, mij omringen?
6 (49:7) Aangaande degenen, die op hun goed vertrouwen; en op de veelheid huns rijkdoms roemen;
7 (49:8) Niemand van hen zal zijn broeder immermeer kunnen verlossen; hij zal Gode zijn rantsoen niet kunnen geven;
8 (49:9) (Want de verlossing hunner ziel is te kostelijk, en zal in eeuwigheid ophouden);
9 (49:10) Dat hij ook voortaan geduriglijk zou leven, en de verderving niet zien.
10 (49:11) Want hij ziet, dat de wijzen sterven, dat te zamen een dwaas en een onvernuftige omkomen, en hun goed anderen nalaten.
11 (49:12) Hun binnenste gedachte is, dat hun huizen zullen zijn in eeuwigheid, hun woningen van geslacht tot geslacht; zij noemen de landen naar hun namen.
12 (49:13) De mens nochtans, die in waarde is, blijft niet; hij wordt gelijk als de beesten, die vergaan.
13 (49:14) Deze hun weg is een dwaasheid van hen; nochtans hebben hun nakomelingen een welbehagen in hun woorden. Sela.
14 (49:15) Men zet hen als schapen in het graf, de dood zal hen afweiden; en de oprechten zullen over hen heersen in dien morgenstond; en het graf zal hun gedaante verslijten, elk uit zijn woning.
15 (49:16) Maar God zal mijn ziel van het geweld des grafs verlossen, want Hij zal mij opnemen. Sela.
16 (49:17) Vrees niet, wanneer een man rijk wordt, wanneer de eer van zijn huis groot wordt;
17 (49:18) Want hij zal in zijn sterven niet met al medenemen, zijn eer zal hem niet nadalen.
18 (49:19) Hoewel hij zijn ziel in zijn leven zegent, en zij u loven, omdat gij uzelven goed doet;
19 (49:20) Zo zal zij toch komen tot het geslacht harer vaderen; tot in eeuwigheid zullen zij het licht niet zien.
20 (49:21) De mens, die in waarde is, en geen verstand heeft, wordt gelijk als de beesten, die vergaan.

Deze psalm is een preek, en dat is ook de volgende. In de meeste psalmen vinden wij de schrijver biddende of God lovende; in deze vinden wij hem predikende; en het is onze plicht om bij het zingen van psalmen onszelf en elkaar te onderwijzen en te vermanen. Doel en strekking van deze rede is: de mensen van deze wereld te overtuigen van hun zonde en dwaasheid in het zetten van hun hart op de dingen van deze wereld, en hen aldus te bewegen om de dingen te zoeken van een betere wereld, en tevens om het volk van God te vertroosten met betrekking tot hun eigen benauwdheden en de grief vanwege de voorspoed van de goddelozen.

I. In de inleiding heeft hu ten doel wereldse mensen op te wekken uit hun gerustheid Vers 2-4, en zichzelf en andere godvruchtigen te vertroosten in dagen van benauwdheid, vers 5, 9

II. In het overige van de psalm:

1. Poogt hij zondaren te overtuigen van hun dwaasheid om zo verzot te wezen op de rijkdom van deze wereld door hun te tonen:

a. Dat zij met al hun rijkdom hun vrienden niet voor de dood kunnen behoeden, vers 7-10

b. Zichzelf niet van de dood kunnen redden, vers 11.

c. zij kunnen zich van geen geluk verzekeren in deze wereld, vers 12, 13, en nog veel minder

d. kunnen zij zich geluk verzekeren in de andere wereld, vers 15.

2. Poogt hij zichzelf en andere Godvruchtigen te vertroosten:

a. Tegen de vrees voor de dood, vers 16

b. Tegen de vrees voor de wassende macht van goddeloze mensen vers 16-21

Laat ons bij het zingen van deze psalm dit onderwijs aannemen en wijs zijn.

Psalm 49:1-6

Dit is de inleiding van de dichter tot zijn rede betreffende de ijdelheid van de wereld en haar ongenoegzaamheid om ons gelukkig te maken; en zelden ontmoeten wij een inleiding, die plechtiger is dan deze, want er is geen waarheid van meer ontwijfelbare zekerheid, of groter gewicht en belang, en waarvan de overdenking ons nuttiger is.

I. Hij vraagt om de aandacht van anderen voor hetgeen hij zal zeggen, vers 2, 3 "Hoort dit, al gij volken, hoort het, en slaat er acht op, hoort het en overweegt het; hoort twee maal wat eens gesproken is, hoofd en neemt ter ore," Psalm 62:10, 12 Niet slechts: Hoort al gij Israëlieten, en neemt ter ore al gij inwoners van Kanaän," maar, *Hoort al* gij *volken, neemt ter ore, alle inwoners van de wereld* want deze leer is niet inzonderheid eigen aan hen, die met de Goddelijke openbaring gezegend zijn, zelfs het licht van de natuur getuigt ervan. Alle mensen kunnen weten, en daarom moeten alle mensen er aan denken, dat hun rijkdom hun van geen nut zal zijn ten dage des doods. Beiden, geringen en aanzienlijken, rijken en armen, moeten samenkomen om het woord Gods te horen, laat hen dit dus horen en ter harte nemen. Laat hen, die aanzienlijk en rijk zijn in de wereld, horen van de ijdelheid van hun wereldlijke bezittingen en er niet hoogmoedig op zijn, noch gerust zijn in de genieting ervan maar hem besteden in weldoen, opdat zij zich er vrienden mee maken. Laat hen, die arm en gering zijn, dit horen en tevreden zijn met hun weinigje, en hen niet benijden, die overvloed hebben. Arme mensen zijn in even groot gevaar door een onmatige begeerte naar de rijkdom van de wereld, als lieden door een onmatig zich verlustigen erin.

Hij geeft een goede reden op, waarom er op zijn rede acht geslagen moet worden, vers 4 *Mijn mond zal enkel wijsheid spreken,* wat hij te zeggen had:

1. Was waar en goed. Het is wijsheid en verstand, het zal diegenen wijs en verstandig maken, die het aannemen, er zich aan onderwerpen. Het is niet twijfelachtig, maar zeker, niet onbeduidend, maar van gewicht, geen zaak van spitsvondige bespiegeling, maar van bewonderenswaardig nut, om ons in de rechten weg te leiden naar ons groot doel.

2. Het was wat hij zelf goed overdacht en uitgewerkt heeft. Wat zijn mond sprak was *de overdenking zijns harten,* zoals in Psalm 45:2; het was wat God in zijn hart had gegeven, wat hij zelf ernstig overwogen had en met de betekenis waarvan hij ten volle bekend was en van welks waarheid hij overtuigd was. Wat leraren spreken uit hun eigen hart, dat zal waarschijnlijk tot het hart hunner hoorders gaan.

II. Hij wekt zijn eigen aandacht op, vers 5 *Ik zal mijn oor neigen tot een spreuk,* het wordt een spreuk genoemd, omdat het leerrijk en verstandig is. Het is hetzelfde woord, dat voor Salomo's gezegden wordt gebruikt. De psalmist zal er zelf zijn oor toe neigen. Dit geeft te kennen:

1. Dat het hem geleerd was door de Geest Gods, en hij het niet uit zichzelf gesproken heeft. Zij, die het op zich nemen om anderen te onderwijzen, moeten eerst zelf leren.

2. Dat hij er zichzelf na betrokken in achtte en besloten had zijn eigen ziel niet te wagen op hetgeen, waarvan hij anderen afried de hun te wagen.

3. Dat hij niet verwachtte dat anderen acht zouden geven op hetgeen, waarop hij zelf geen acht gaf als op een zaak van het grootste belang. Waar God *de tong van de geleerden geeft,* daar "wekt Hij eerst het oor om te horen gelijk die geleerd worden," Jesaja 50:4

III. Hij belooft de zaak zo duidelijk en treffend te maken als hij kon: ik *zal mijn verborgen rede openen op de harp.* Wat hij voor zichzelf geleerd heeft, wilde hij niet verbergen of tot zichzelf beperken, maar mededelen ten voordele van anderen.

1. Sommigen begrepen het niet, het was hun een raadsel. Spreek hun van de ijdelheid van de dingen, die gezien worden, en van de werkelijkheid en het gewicht van de onzichtbare dingen, en zij zeggen: *Is hij niet een dichter van gelijkenissen? Om* de wille van de zodanige zal hij zijn verborgen rede openen en haar zo duidelijk maken, dat die voorbij loopt het kan lezen.

2. Anderen verstonden het wel, maar werden er niet door bewogen, zij werden er niet door aangedaan, en om hunnentwil wilde hij haar openen op de harp, en dat middel beproeven om op hen te werken, invloed op hen te krijgen, want gelijk de dichter Herbert zegt: *Een vers kan hem vinden, die vlucht voor een preek.*

IV. Hij begint met de toepassing ervan op zichzelf, en *dat is* de rechte methode om over Goddelijke dingen te handelen. Eerst moeten wij tot onszelf prediken, eer wij het ondernemen om anderen te vermanen of te onderwijzen. Eer hij er toe komt om de dwaasheid van vleselijke gerustheid voor te stellen, vers 7, toont hij uit zijn eigen ervaring het voordeel en de vertroosting van een heilige, godvruchtige gerustheid, welke diegenen smaken, die op God vertrouwen en niet op hun wereldlijken rijkdom. "Waarom zou ik vrezen?" Hij bedoelt: "Waarom zou ik hun vrees vrezen?" Jesaja 8:12, de vrees van wereldse mensen?

1. "Waarom zou ik voor hen vrezen? Waarom zou ik vrezen ten dage van benauwdheid en vervolging, als *de ongerechtigheid van mijn ziel,* de ongerechtigheid van hen die mij verdringen, mij de voet wil lichten, *mij omringt?* vers 6- als zij mij omringen met hun kwaadaardige plannen en pogingen? Waarom zou ik vrezen voor hen, wier gehele macht in hun rijkdom bestaat, die hen toch niet eens instaat stelt hun vrienden te verlossen? Ik zal hun macht niet vrezen, want zij kan hen niet instaat stellen mij te verderven." De groten van de wereld zullen ons niet zo geducht toeschijnen, als wij bedenken tot hoe weinig hun rijkdom hen instaat stelt. Wij behoeven niet te vrezen dat diegenen ons van onze hoogheid zullen verstouten, die niet instaat zijn hun eigen hoogheid op te houden.

2. Waarom zou ik vrezen zoals zij vrezen?" De dagen des ouderdoms en des doods zijn kwade dagen," Prediker 12:1 Ten dage des oordeels zal *de ongerechtigheid van onze zielen,* of van onze voetstappen, onze vroegere zonden, ons omringen, ordelijk voor onze ogen gesteld worden. *God zal ieder werk in het gericht brengen, met al wat verborgen is,* en een ieder van ons zal zich hebben te verantwoorden In die dagen zullen wereldsgezinde, goddeloze mensen bevreesd zijn. niets is voor hen, die hun hart op deze wereld gesteld hebben, verschrikkelijker dan de gedachte haar te moeten verlaten; voor hen is de dood de koning van de verschrikking, omdat na de dood het oordeel komt, wanneer hun zonden hen als even zo vele furiën zullen omringen; maar waarom zou een godvruchtige de dood vrezen, met wie God is? Psalm 23-4. Als zijn ongerechtigheden hem omringen, dan ziet hij ze allen vergeven, zijn consciëntie is gereinigd, en zelfs in de dag des oordeels, wanneer aan anderen het hart bezwijkt van vrees, dan kunnen de godvruchtiger met blijdschap hun

hoofd opwaarts heffen, Lukas 21:26, 28 De kinderen Gods, hoe arm zij ook mogen wezen, zijn hierin waarlijk gelukkig boven de voorspoedigsten van de kinderen van deze wereld, dat zij wel bewaard zijn tegen de verschrikkingen des doods en van het toekomende oordeel.

Psalm 49:7-15

In deze verzen hebben wij:

Een beschrijving van de geest en de wijze van doen van wereldsgezinde lieden wier deel is in dit leven, Psalm 17:14. Er wordt verondersteld dat zij rijkdom hebben, veelheid des rijkdoms, vers 7, huizen en akkers, die zij geërfd hebben, en die zij de hunne noemen vers 12 God geeft dikwijls een grote overvloed van de goede dingen van deze wereld aan slechte mensen, die leven in minachting van Hem en in opstand tegen Hem, waaruit blijkt dat zij in zichzelf niet de beste dingen zijn want dan zou God de meeste ervan aan Zijn beste vrienden geven, en dat zij niet de beste dingen zijn voor ons, want dan zouden zit er niet zoveel van hebben, die getekend zijnde voor het verderf, er rijp voor gemaakt moeten worden door hun voorspoed, Spreuken 1:32 Een mens kan overvloed hebben van de rijkdom van deze wereld en er beter door gemaakt worden; zijn hart er door verruimd krijgen in liefde en dankbaarheid en gehoorzaamheid, en er het goed mee doen, dat overvloedige vrucht zal zijn tot zijn rekening, en daarom is het niet het hebben van rijkdom, dat de mensen tot wereldlingen stempelt, maar wel hun zetten van hun hart er op alsof het de beste dingen waren; en aldus worden deze wereldsgezinde lieden hier beschreven:

1. Zij vertrouwen op hun rijkdom; zij *vertrouwen op hun goed,* vers 7, zij steunen erop als op hun deel, hun geluk, en verwachten dat het hen beveiligen zal tegen alle kwaad, en hen voorzien zal van alle goed, en dat zij niets anders nodig hebben, ja God zelf niet nodig hebben. Hun goud is hun hoop, Job 31:24 en aldus wordt het hun god. Aldus verklaart onze Heiland dat het moeilijk is voor rijken om zalig te worden, Markus 10:24 "Hoe zwaar is het dat degenen, die op het goed hun vertrouwen hebben, in het koninkrijk Gods ingaan!" Zie 1 Timotheus 6:17

2. Zij verhovaardigen zich op hun rijkdom. *Zij roemen op de veelheid van hun rijkdom,* alsof die het stellige teken was van Gods gunst, en het onmiskenbaar bewijs van hun eigen verstand en hun vlijt. *Mijn kracht en de sterkte van mijn hand heeft mij dit vermogen verkregen,* alsof die rijkdom hen waarlijk groot en gelukkig maakte en meer voortreffelijk dan hun naburen. Zij roemen dat zij alles hebben wat zij wilden hebben, Psalm 10:-3, en de gehele wereld kunnen trotseren *ik zal koning zijn in eeuwigheid;* daarom *noemen zij de landen naar hun namen,* in de hoop van hierdoor hun gedachtenis te vereeuwigen, en indien de landen ook werkelijk de namen behouden, waarnaar zij ze noemen, dan is het toch nog een armoedige eer; maar die veranderen dikwijls van namen als zij andere eigenaars krijgen.

3. Zij vleien zich met de hoop dat hun wereldlijke bezittingen hun bestendigd zullen worden, vers 12 *Hun binnenste gedachte is dat hun huizen zullen zijn in eeuwigheid,* en die gedachte behaagt hen. Zijn niet alle gedachten inwendig; in het binnenste? ja, maar het geeft te kennen:

a. Dat deze gedachte diep ingeworteld is in hun gemoed, zorgvuldig weggelegd is in hun hart. Een godvruchtig man heeft gedachten van de wereld, maar het zijn zijn uitwendige gedachten; zijn inwendige gedachte is voor God en de hemelse dingen. Maar een wereldsgezind man heeft slechts enkele vluchtige gedachten aan de dingen Gods, terwijl zijn blijvende, innerlijke gedachte de wereld betreft; deze ligt hem het naast aan het hart en is er op de troon.

b. Dat zij daar zorgvuldig is verborgen, zij schamen zich om te *zeggen* dat hun huizen tot in eeuwigheid zullen zijn, maar inwendig denken zij het. Als zij er zich niet van kunnen overtuigen dat zij het tot in eeuwigheid zullen zijn, zijn zij toch dwaas genoeg om te denken dat *hun zielen* het zullen zijn en hun woningen. Maar gesteld eens dat zij het zullen, welk goed zal het hun dan doen, als zij niet meer de hunne zijn? Maar zij zullen het *niet,* want de wereld gaat voorbij en de gedaante ervan; alle dingen worden door de tand des tijds verteerd.

I. Een bewijs van hun dwaasheid hierin. In het algemeen, vers 14 :*Deze hen weg is een dwaasheid van hen.* De weg van de wereldsgezindheid is een zeer dwaze weg; zij, die hun schat op de aarde hebben hun hart stellen op de dingen hier beneden handelen in tegenspraak met gezond verstand en met hun waar belang. God zelf noemde hem *een dwaas,* die dacht dat zijn goederen opgelegd waren voor vele jaren en dat zij een erfdeel zouden zijn voor zijn ziel, Lukas 12:19, 20. En toch *hebben hun nakomelingen een welbehagen in hun woorden,* zij stemmen in met hun gevoelen; spreken zoals zij spraken; doen zoals zij deden, en treden dus in de voetstappen van hun wereldsgezindheid. De liefde tot de wereld is een ziekte die in het bloed zit, de mensen erven haar over en zo is zij niet uit te roeien, totdat de genade Gods hen er van geneest.

Om de dwaasheid van vleselijkgezinde wereldlingen te bewijzen, toont hij aan:

1. Dat zij met al hun rijkdom het leven van de dierbaarste vriend, die zij hebben in de wereld, niet kunnen redden, geen uitstel voor hem kunnen kopen, als hij opgeëist wordt door de dood, vers 8-10. *Niemand van hen zal zijn broeder immermeer kunnen verlossen;* zijn broederwereldling, die hem tegen waarborg zou geven uit zijn eigen bezitting, indien hij slechts borg voor hem zou willen blijven en zeer gaarne zou hij het willen, in de hoop dat zijn vriend hem op een ander maal dezelfde dienst zou bewijzen. Maar hun woord voor elkaar zal niet worden aangenomen, en ook zal de bezitting van de een mens het rantsoen niet kunnen zijn voor het leven van een andere mens. God stelt haar niet op prijs, zij heeft voor Hem generlei waarde, en de wezenlijke waarde van de dingen is meer, zijn bij Hem zijn aangeschreven. Zijn gerechtigheid zal haar niet aannemen als evenwaardige vergoeding. De Heer van het leven onzes broeders is de Heer van onze bezitting, en kan beide nemen, als Hem dit behaagt, zonder moeilijkheid voor zichzelf of onrecht jegens ons; en daarom kan de een geen rantsoen zijn voor de ander. Wij kunnen de dood niet omkopen om onze broeder nog te laten leven, en nog veel minder om hem voor eeuwig in deze wereld te laten leven, wij kunnen het graf niet omkopen om hem geen verderf te laten zien; want wij moeten sterven en weerkeren tot het stof, wij hebben geen verweer in deze strijd. Hoe dwaas is het te vertrouwen op, te roemen in, hetgeen ons niet in staat stelt om ook maar voor een enkel uur uitstel te verkrijgen van de voltrekking van het vonnis des doods aan een ouder, een kind, of een vriend, die ons dierbaar is als onze eigen ziel! Het is voorzeker waar, dat *de verlossing van hun ziel te kostelijk is en in eeuwigheid zal ophouden;* het leven kan, als het heengaat, niet teruggehouden worden, en als het heengegaan is, kan het niet worden teruggeroepen door enigerlei menselijke kunst of wereldlijke prijs. Maar dit ziet verder naar de eeuwige verlossing, die door de Messias, op wie de Oud-Testamentische heiligen het oog hadden als de Verlosser, gewerkt zou worden. De onsterfelijkheid is een juweel van te grote waarde om door de schatten van deze wereld gekocht te kunnen worden. Wij zijn "niet verlost door vergankelijke dingen, zilver of goud," 1 Petrus 1:18. De geleerde Dr. Hammond past het 9de en 10de vers uitdrukkelijk toe op Christus. "De verlossing van de ziel zal kostelijk zijn, zij zal op hoge prijs gesteld worden, zij zal duur betaald worden, maar eenmaal gewrocht zijnde, zal zij in eeuwigheid ophouden, zij zal nooit herhaald behoeven te worden.

Hebreeën 9:25, 26; 10:12. En Hij, de Verlosser, *zal ook voortaan gedurig leven en de verderving niet zien;* Hij zal van de doden opstaan eer Hij de verderving ziet, en dan zal Hij leven tot in eeuwigheid, Openbaring 1:18 Christus heeft voor ons gedaan wat al de schatten van de wereld niet voor ons doen konden wel mag Hij ons dus dierbaarder zijn dan alle werelds goed. Christus heeft voor ons gedaan wat geen broeder, geen vriend voor ons doen kon, neen, zelfs niet een die de grootste bezitting of de meesten invloed had, en daarom zijn zij, die *vader of broeder boven Hem liefhebben is mij niet waardig.* Dit toont ook de dwaasheid aan van wereldsgezinde mensen, die hun ziel verkopen voor hetgeen, waarmee zij haar nooit zouden kunnen knopen.

2. Dat zij met al hun rijkdom zich niet tegen de pijl des doods kunnen beveiligen. De wereldling ziet, en het ergert hem om het te zien, *dat de mensen sterven, een dwaas en een onvernuftige omkomen,* vers 11. Daarom kan hij niets anders verwachten dan dat het eindelijk eens ook zijn beurt worden zal, hij kan nergens een aanmoediging in vinden om te hopen dat hij tot in eeuwigheid zal blijven, en daarom vertroost hij zich dwaselijk hiermede, dat, hoewel *hijzelf* niet in eeuwigheid zal zijn, zijn *huis* het zal wezen. Sommige rijke lieden zijn wijs, zij zijn staatkundig, maar zij kunnen de dood niet verschalken, noch kunnen zij met al hun verstand en behendigheid de slag des doods afweren. Anderen zijn dwaas en onvernuftig. *Fortuna favet fatuis, de fortuin begunstigt de dwazen.* Hoewel deze geen goed doen, doen zij misschien geen groot kwaad in de wereld, maar dat zal hen toch niet vrijstellen, zij zullen omkomen, door de dood worden weggenomen even goed als de wijzen, die met hun list kwaad hebben gedaan. Of, door de wijzen en dwazen kunnen wij de Godvruchtigen en goddelozen verstaan; de Godvruchtigen sterven, en hun dood is hun verlossing; de goddelozen komen om, hun dood is hun verderf, maar zij laten hun rijkdom na aan anderen.

a. Zij kunnen er niet mee blijven leven, en hij zal niet bij machte zijn hun een uitstel te bezorgen. Het is een beuzelachtige pleitgrond (hoewel hij eenmaal doel getroffen heeft): "Dood ons niet, want wij hebben verborgen schatten in het veld," Jeremia 41:8

b. Zij kunnen hem niet medenemen, maar moeten hem achterlaten.

c. Zij kunnen niet voorzien wie er bezit of genot van zal hebben, als zij hem verlaten hebben; zij moeten heen aan anderen overlaten, maar aan wie weten zij niet, misschien welaan een dwaas, Prediker 2:19, of aan een vijand.

En gelijk van de mensen rijkdom hen van geen dienst zal wezen in de stervensuur, zo zal ook hun eer of aanzien hun dan van generlei nut wezen. *De mens nochtans, die in waarde is blijft niet,* vers 13. Wij willen eens veronderstellen dat iemand tot de hoogste trap van eer of bevordering is gekomen, dat hij zo groot en gelukkig is als de wereld hem maken kan, een man in glans en pracht, een man in zijn beste toestand, omringd en gesteund door al de voordelen, die hij begeren kan; maar hij *blijft niet,* zijn eer blijft niet, zij is een voorbijgaande schaduw. Hij blijft de nacht niet over deze wereld is een herberg, waarin zijn verblijf zo kort is, dat hij nauwelijks kan zeggen er een nachtverblijf in te hebben; zo weinig rust is er in deze dingen, hij *is gelijk als de beesten, die vergaan;* hij moet even gewis sterven als de beesten, en zijn dood zal evenzeer het einde zijn van zijn staat in deze wereld als hun dood het einde is van hun staat; zijn dood lichaam zal evenals het hun tot verrotting overgaan; en, gelijk Dr.Hammond opmerkt, de grootste eer en rijkdom, die onrechtmatig verkregen werden door een vader, gaan niet altijd over op iemand van zijn nageslacht (gelijk de beesten, als zij sterven, aan hun jongen niets nalaten dan de wijde wereld, om er in te

weiden,) maar komen terstond in andere handen voor wie hij ze nooit bedoeld heeft bijeen te brengen.

3. Dat hun toestand aan de andere kant van de dood zeer ellendig, zeer rampzalig zijn zal. De wereld, waarop zij verzot zijn, zal niet alleen hen niet redden van de dood, maar hen zoveel dieper in de hel doen verzinken, vers 15; *men zet hen als schapen in het graf.* Hun voorspoed heeft hen gevoed als schapen voor de slachtbank, Hosea 4:16, en dan komt de dood en sluit hen op in het graf, zoals vette schapen in een schaapskooi, "om uitgevoerd te worden ten dage des toorns," Job 21:30 Ganse scharen van hen worden als kudden schapen die aan een ziekte zijn gestorven, in het graf geworpen, en daar zal de dood op hen azen, de tweede dood, "de worm, die niet sterft," Job 24:20 Hun eigen schuldig geweten zal hen voortdurend kwellen met: "Kind gedenk" Lukas 16:25 De dood juicht en triomfeert over hen, gelijk dit voorgesteld wordt in de val van Babylon, waarover "het dodenrijk beneden in beroering is," Jesaja 14:9 en verder. Terwijl een heilige de trotse dood kan vragen: *Waar is uw prikkel?* zal de dood de trotse zondaar vragen: *Waar is uw rijkdom, uw pracht?* en hoe meer hij ver gemaakt was door voorspoed, met des te meer genot zal de dood hem afweiden. En in de morgen van de opstanding, wanneer allen, die in het stof slapen, zullen ontwaken, Daniël 12:2, "zullen de oprechten over hen heersen", zullen deze niet alleen bevorderd worden tot de hoogste waardigheid en eer wanneer zij vervuld zullen worden van eeuwige schande en verachting, verhoogd worden in de hoogste hemelen, wanneer zij in de diepste hel zullen neerzinken, maar zij zullen bijzitters zijn van Christus als het vonnis over hen geveld wordt, en zij zullen de gerechtigheid Gods loven in hun verderf. Toen de rijke man in de hel smeekte dat Lazarus hem een druppel water mocht brengen om zijn tong te verkoelen erkende hij dat deze oprechte heerschappij over hem had, zoals ook de dwaze maagden de heerschappij erkenden van de wijze maagden en dat zij zich in haar macht beroemden, toen zij haar vroegen: *Geeft ons van uw olie.* Laat dit ons vertroosten met betrekking tot de verdrukkingen, waaronder de oprechten thans dikwijls zuchten, en de heerschappij, die de goddelozen over hen hebben. De dag komt, wanneer de zaken een geheel andere wending zullen nemen, Esther 9:1, en dan zullen de oprechten heersen. Laat ons thans oordelen over de dingen, zoals zij op die dag zullen zijn. Maar wat zal er worden van al de schoonheid van de goddelozen? Helaas, die zal in het graf verslijten; alles waar zij zich op lieten voorstaan, en waarvoor anderen hen gevleid en bewonderd hebben was toevallig, bijkomend geleend, het was vernis en verguldsel, en nu zullen zij opstaan in hun eigen mismaaktheid. De schoonheid van de heiligheid is hetgeen het graf, dat alle andere schoonheid verteert, niet kan aanraken of bederven. Hun schoonheid zal verteerd worden, het graf, of de hel een woning zijnde voor een ieder van hun, en welke schoonheid kan er wezen waar niets is dan de zwartheid van de duisternis tot in eeuwigheid?

Psalm 49:16-21

Er wordt hier aan godvruchtige mensen goede redenen gegeven:

I. Waarom zij de dood niet moeten vrezen. Er is geen oorzaak voor die vrees indien zij zo'n lieflijk troostrijk vooruitzicht hebben als David hier heeft op een gelukzalige staat na de dood, vers 16. In vers 15 heeft hij getoond hoe rampzalig de doden zijn, die in hun zonden sterven, hier toont hij aan hoe welgelukzalig de doden zijn, die in de Heere sterven. Het onderscheid in van de mensen uitwendige toestand, hoe groot dit verschil ook is in het leven, bestaat niet bij de dood; rijken en armen ontmoeten elkaar in het graf; maar het onderscheid in van de mensen geestelijke staat, hoewel dit in het leven zo weinig verschil maakt, waar aan allen enerlei wedervaart maakt toch bij de dood een zeer groot verschil. Nu *wordt gij vertroost, en gij lijdt smarten* De rechtvaardige heeft hoop in zijn dood-zo heeft David hier hoop in God betreffende zijn ziel. De gelovige hoopt op de verlokking van de ziel van het graf en het ingaan tot de heerlijkheid is de grote steun en de blijdschap van de kinderen Gods in de stervensuur Zij hopen:

1. Dat God hun ziel zal verlossen van het geweld van het graf, hetgeen insluit:

a. Dat de ziel er voor behoed wordt om met het lichaam in het graf te gaan. Het graf heeft macht over het lichaam, krachtens het vonnis, Genesis 3:la en het is hard en wreed genoeg in het uitoefenen van die macht, Hooglied 8:6, maar het heeft geen zodanige macht over de ziel. Het heeft macht om het lichaam te doen zwijgen het te kerkeren en te verteren, maar intussen beweegt zich de ziel, en handelt en spreekt vrijer dan ooit tevoren, Openbaring 6:9, 10, zij is onstoffelijk en onsterfelijk. Als de dood de lantaarn verbreekt, blust hij daarmee de kaars niet uit, die er in opgesloten was.

b. De hereniging van de ziel met het lichaam bij de opstanding. De ziel wordt dikwijls genomen voor het leven; dat valt voorzeker wel, voor een tijd, onder de macht van het graf, maar het zal er uit verlost worden ten laatste, als het sterflijke van het leven verslonden wordt. De God des levens, die in de beginne zijn Schepper is geweest, kan en zal ten laatste zijn Verlosser zijn.

c. De verlossing van de ziel van het eeuwig verderf; God zal mijn ziel van de *kuil, of* de hel, verlossen, van de toekomende toorn, die kuil van het verderf waarin de goddelozen geworpen zullen worden, vers 15 Het is voor stervende heiligen een grote vertroosting, dat zij door de tweede dood niet beschadigd zullen worden, Openbaring 2:11, en daarom heeft de eerste dood geen prikkel en het graf geen overwinning.

d. Dat Hij hen tot zich zal nemen. Hij verlost hun ziel om haar tot zich te nemen, Psalm 31:6. *In Uw hand beveel ik mijn geest* want Gij hebt hem verlost. Hij zal hen opnemen in Zijn gunst, hen toelaten in Zijn koninkrijk, in de woningen, die voor hen bereid zijn, Johannes 14:2, 3, in de eeuwige tabernakelen, Lukas 16:9.

II. Waarom zij niet moeten vrezen voor de voorspoed en de macht van goddeloze mensen in deze wereld, die, gelijk zij hun trots *en* blijdschap zijn, dikwijls de afgunst en het verdriet en de verschrikking zijn geweest van de rechtvaardigen, waarvoor echter, alles wel beschouwd, geen rede is.

1. Hij veronderstelt dat zij in de sterke verzoeking zullen zijn om de voorspoed van de zondaren te benijden, en te vrezen dat die overal heer en meester zullen zijn en door hun rijkdom en invloed de Godsdienst en de Godsdienstige mensen ten verderve zullen brengen, en dat zij bevonden zullen worden de ware gelukkigen te zijn; want hij veronderstelt:

a. Dat zij rijk gemaakt zijn, en aldus instaat gesteld om aan allen, die hen omringen, de wet voor te schrijven, alles in hun macht en onder hun bevel te hebben. *Pecuniae obedient omnes et omnia Ieder en alles gehoorzaamt aan de gebiedenden invloed van het geld*

b. Dat de luister van hun huis van een zeer klein begin grotelijks is toegenomen, hetgeen de mensen natuurlijk hoogmoedig, beledigend en heerszuchtig zal maken, vers 17 Aldus schijnen zij de gunstelingen des hemels en derhalve geducht te zijn.

c. Dat zij zeer op hun gemak en gerust zijn vers 17. *In zijn leven zegent hij zijn ziel, hij* dacht zich een zeer gelukkig man, zo een als hij wenste te wezen, en een zeer goed man, zo'n als hij behoorde te wezen, omdat hij voorspoedig was in de wereld. Hij zegende zijn ziel, zoals de rijke dwaas, die tot zijn ziel zei: *Ziel, neem rust,* wees niet beroerd door kommer of zorg over de wereld, of door de verwijtingen en bestraffingen van het geweten. Alles is wel, en zal voor altijd wel blijven. Het is van het uiterste belang om eens na te gaan wat het is, waarin wij onze ziel zegenen, om welke reden wij goede gedachten koesteren van onszelf. "Gelovigen zegenen zich in de God van de waarheid," Jesaja 65:16, en achten zich gelukkig als Hij de hunne is, vleselijkgezinde mensen zegenen zich in de rijkdom van de wereld, en achten zich gelukkig als zij daar overvloed van hebben. Er zijn velen, wier kostelijke ziel onder de vloek Gods ligt, en toch zegenen zij zich. Zij juichen datgene toe in zichzelf, wat God in hen veroordeelt, en spreken van vrede tot zichzelf als God oorlog tegen hen verklaart. Maar dit is nog niet allee.

d. Zij hebben een goede naam onder hun naburen *"de mensen loven u,* verheffen u hemelhoog omdat gij uzelf goeddoet, voor u en uw gezin al die rijkdom hebt verworven." Het is het gevoelen van al de kinderen van deze wereld dat zij het best voor zichzelf handelen, die het meeste doen voor hun lichaam door schatten op te hopen, ofschoon zij terzelfder tijd niets doen voor de ziel, niets voor de eeuwigheid; en aldus "zegenen zij de gierigaard, die de Heere verafschuwt," Psalm 10:3 Indien de mensen onze rechters waren, het zou onze wijsheid zijn om ons aldus in hun goede mening aan te bevelen, meer wat zal ons de goedkeuring van de mensen baten zo God ons veroordeelt? Dr. Hammond verstaat dit van de Godvruchtige tot wie hier gesproken wordt want het staat in de tweede persoon, niet van de goddeloze *van* wie gesproken wordt; "Hij *heeft in Zijn leven Zijn ziel gezegend, maar gij zult geloofd worden omdat gij uzelf goeddoet.* De wereldling verheerlijkte zichzelf, maar gij, die niet zoals hij, goed spreekt van uzelf, maar uzelf goeddoet, gij zult geloofd worden, indien niet door de mensen dan toch door God, hetgeen u tot eeuwige eer zal wezen.

2. Hij wijst op hetgeen genoegzaam is om de kracht van de verzoeking weg te nemen, daar hei er ons toe leidt om voorwaarts te zien naar het einde van de voorspoedige zondaars, Psalm 73:17 "Denk aan hetgeen zij zijn zullen in de andere wereld, en gij zult geen reden zien om hen te benijden voor hetgeen zij zijn en hebben in deze wereld."

A. In de andere wereld zullen zij niet het minste genot of voordeel hebben van hetgeen, waarop zij nu zo verzot zijn. Het is een ongelukkig en rampzalig deel, dat niet zolang zal duren als zij moeten duren, vers 18 *Als hij sterft,* het wordt als vaststaand aangenomen dat hij zelf naar een andere wereld gaat, maar hij zal *niets medenemen* van hetgeen hij zolang vergaderd en opgehoopt had. De grootsten en rijksten kunnen daarom niet de gelukkigsten wezen, omdat zij dan geen nut of voordeel zullen hebben van hun leven in deze wereld; gelijk zij er naakt in gekomen zijn, zo moeten zij er ook naakt uitgaan. Maar zij, die in de andere wereld iets te tonen hebben van hun leven in deze wereld, die door genade kunnen zeggen dat, hoewel zij er verdorven en zondig en geestelijk naakt in gekomen zijn, zij vernieuwd en geheiligd en goed gekleed met de gerechtigheid van Christus er uit gaan; zij, die rijk zich in de genade en vertroosting des Geestes, hebben iets, dat zij in hun sterven zullen meenemen. iets, waarvan de dood hen niet kan beroven, ja, dat de dood nog verbeteren zal. Maar wat betreft wereldlijke bezittingen: gelijk wij *niets in de wereld gebracht hebben* (wat wij hebben, hebben wij van anderen), zo "is het openbaar, dat wij ook niet kunnen iets daaruit dragen," maar het aan anderen moeten laten, 1 Timotheus 6:7 Ze zullen neerdalen, maar hun eer, wat zij hun eer genoemd en geacht hebben en waarin zij roemden, zal hen niet nadalen om de versmaadheid van de dood en het graf weg te nemen of te verminderen, hen te doen vrijspreken in het oordeel, of de smarten van de hel te lenigen. Genade is eer, die met ons zal opgaan, maar geen aardse eer zal ons nadelen.

B. In de andere wereld zal het hen te slechter gaan om hun misbruiken van de rijkdom en de voorspoed, die zij in deze wereld genoten hebben, vers 20 De ziel *zal komen tot het geslacht van haar vaderen,* tot hun wereldsgezinde goddeloze vaderen, wier woorden zij goedkeurden, in wier voetstappen zij gewandeld hebben, van hun vaderen, die naar het woord van God niet hoorden, Zacheria 1:4 Zij zullen heengaan naar de plaats, waar diegenen zijn, die nooit het licht zullen zien, nooit de minste vertroosting of blijdschap zullen smaken, daar zij tot de buitenste duisternis veroordeeld zijn. Wees dus niet bevreesd voor de pracht en macht van goddeloze mensen, want het einde van de mens, die in waarde is, zal, zo hij niet wijs en goed is, ongelukkig zijn, indien hij geen verstand heeft, is hij eerder te beklagen dan te benijden. Een dwaas, een goddeloze, in waarde in eer, is in werkelijkheid even verachtelijk als welk beest ook op de aarde; hij is *gelijk de beesten, die vergaan,* vers 21, ja het is beter een dier te zijn dan een mens, die zich de beesten gelijk maakt. Mensen in waarde, die verstand hebben, die hun plicht kennen en doen, hem nauwgezet en van harte doen, zijn als goden en kinderen des Allerhoogsten. Maar mensen in waarde die geen verstand hebben, die hoogmoedig zijn, en zinnelijk, en verdrukkend, zijn als beesten, en zij zullen vergaan als de beesten roemloos voor zover deze wereld betreft, hoewel niet als de beesten met kwijtschelding voor hetgeen betreft een andere wereld. Laat voorspoedige zondaars dan bevreesd zijn voor henzelf, maar laat zelfs lijdende heiligen niet voor hen vrezen.

PSALM 50

1 Een psalm van Asaf. De God der goden, de HEERE spreekt, en roept de aarde, van den opgang der zon tot aan haar ondergang.
2 Uit Sion, de volkomenheid der schoonheid, verschijnt God blinkende.
3 Onze God zal komen en zal niet zwijgen; een vuur voor Zijn aangezicht zal verteren, en rondom Hem zal het zeer stormen.
4 Hij zal roepen tot den hemel van boven, en tot de aarde, om Zijn volk te richten.
5 Verzamelt Mij Mijn gunstgenoten, die Mijn verbond maken met offerande!
6 En de hemelen verkondigen Zijn gerechtigheid; want God Zelf is Rechter. Sela.
7 Hoort, Mijn volk! en Ik zal spreken; Israel! en Ik zal onder u betuigen; Ik, God, ben uw God.
8 Om uw offeranden zal Ik u niet straffen, want uw brandofferen zijn steeds voor Mij.
9 Ik zal uit uw huis geen var nemen, noch bokken uit uw kooien;
10 Want al het gedierte des wouds is Mijn, de beesten op duizend bergen.
11 Ik ken al het gevogelte der bergen, en het wild des velds is bij Mij.
12 Zo Mij hongerde, Ik zou het u niet zeggen; want Mijn is de wereld en haar volheid.
13 Zou Ik stierenvlees eten, of bokkenbloed drinken?
14 Offert Gode dank, en betaalt den Allerhoogste uw geloften.
15 En roept Mij aan in den dag der benauwdheid; Ik zal er u uithelpen, en gij zult Mij eren.
16 Maar tot den goddeloze zegt God: Wat hebt gij Mijn inzettingen te vertellen, en neemt Mijn verbond in uw mond?
17 Dewijl gij de kastijding haat, en Mijn woorden achter u henenwerpt.
18 Indien gij een dief ziet, zo loopt gij met hem; en uw deel is met de overspelers.
19 Uw mond slaat gij in het kwade, en uw tong koppelt bedrog.
20 Gij zit, gij spreekt tegen uw broeder; tegen den zoon uwer moeder geeft gij lastering uit.
21 Deze dingen doet gij, en Ik zwijg; gij meent, dat Ik te enenmale ben, gelijk gij; Ik zal u straffen, en zal het ordentelijk voor uw ogen stellen.
22 Verstaat dit toch, gij godvergetenden! opdat Ik niet verscheure en niemand redde.
23 Wie dankoffert, die zal Mij eren; en wie zijn weg wel aanstelt, dien zal Ik Gods heil doen zien.

Evenals de vorige, is ook deze psalm een psalm van onderwijzing, niet van gebed of lofzegging, het is een psalm van bestraffing en vermaning, bij het zingen waarvan wij onszelf en elkaar moeten onderwijzen en vermanen. In de vorigen psalm handelt God door Zijn profeet met de kinderen van deze wereld om hen te overtuigen van hun zonde en dwaasheid in het stellen van hun hart op de rijkdom van deze wereld; in deze psalm handelt Hij, na een gelijke inleiding, met hen, die naar hun belijdenis kinderen van de kerk zijn, om hen te overtuigen van hun zonde en dwaasheid in het plaatsen van hun Godsdienst in rituele diensten, dat een even zekere weg is ten verderve als het andere. Deze psalm is bedoeld:

1. Als een bestraffing van de vleselijk-gezinde Joden, beide van hen, die rustten in de uitwendige waarneming van hun Godsdienst, maar achterlijk bleven in de uitnemender plichten van gebed en lofzegging, en van hen, die aan anderen de wet verklaarden maar zelf een goddeloos leven leidden.

2. Als een voorzegging van de opheffing van de ceremoniële weten van de invoering van een geestelijke wijze van aanbidding in en door het koninkrijk van de Messias Johannes 4:23, 24, 3 Als een voorstelling van de dag des oordeels, waarin God de mensen ter verantwoording zal roepen betreffende hun waarnemen van deze dingen, die hen aldus geleerd waren, de mensen zullen geoordeeld worden naar hetgeen in de boeken geschreven is, en daarom is Christus gepast voorgesteld als een Rechter, wanneer hij spreekt als Wetgever. Hier is:

I. De glorierijke verschijning van de Vorst, die wet en recht geeft, vers 1-6

II. Instructies gegeven aan Zijn aanbidders, om hun offeranden te verkeren in gebeden, vers 7-15

III. Een bestraffing aan hen, die voorgeven God te aanbidden meer leven in ongehoorzaamheid aan Zijn geboden vers 16-20; hun oordeel uitgesproken, vers 21,22 en een waarschuwing gegeven allen, om wel toe te zien op hun wandel, zowel als, op hun Godsdienstige verrichtingen, vers 23 Deze onderrichtingen en vermaningen moeten wij voor onszelf ontvangen en aan elkaar geven bij het zingen van deze psalm.

Psalm 50:1-6

Het is waarschijnlijk dat Asaf niet alleen de opperzangmeester was, die voor deze psalm een melodie meest maken, maar dat hij er zelf de schrijver van is geweest, want wij lezen dat zij in Hizkia's tijd de Heere loofden "met de woorden van David en Asaf de ziener," 2 Kronieken 29:30 Hier is;

I. Het hof bijeengeroepen in de naam van de Koning van de koningen, vers 1 *De machtige God, de Heere heeft gesproken* El, Elohiem, JHWH, de God van oneindige kracht, gerechtigheid en barmhartigheid, Vader, Zoon en Heilige Geest: God is de Rechter, de Zoon van God is in de wereld gekomen om te oordelen en de Heilige Geest is de Geest des oordeels. Geheel de aarde wordt er voor opgeroepen, niet alleen omdat de twist, die God met Zijn volk Israël heeft om hun geveinsdheid en ondankbaarheid gerust aan ieder man van verstand kon voorgelegd worden, ja laat het huis Israël's zelf "oordelen tussen God en Zijn wijngaard," Jesaja 5:3; maar omdat alle mensenkinderen er belang bij hebben om de rechte wijze te kennen van God te aanbidden in geest en in waarheid. Want als het koninkrijk van de Messias opgericht zal wezen, dan zullen allen onderricht worden in de Evangelische Godsverering en uitgenodigd, om er zich bij te voegen, zie Maleachi 1:11; Handelingen 10:32; en omdat in de dag van het laatste oordeel alle volken bijeen vergaderd zullen worden om hun vonnis te ontvangen, en een ieder aan God rekenschap van zichzelf zal afleggen.

II. Het hof is bijeen, en de Rechter neemt Zijn zetel in. Evenals er, toen God aan Israël de wet gaf in de woestijn, gezegd is: "De Heere is gekomen van Sinaï en over hen opgegaan uit Seïr; Hij is in lichtglans verschenen van het gebergte Paran en gekomen uit het midden van heilige tienduizenden; aan zijn rechterzijde een brandend vuur:" Deuteronomium 33:2, zo wordt hier, als God komt om hen te bestraffen wegens hun geveinsdheid en het Evangelie uitzendt om de wettische inzettingen te vervangen, met toespeling daarop gezegd:

1. Dat Hij *uit Sion zal verschijnen,* zoals toen van de top van de Sinaï, vers 2 Omdat nu Zijn orakel in Sion gevestigd was, gingen vandaar Zijn oordelen uit over dit weerstrevende volk, en werden daar de orders uitgevaardigd om ze te volvoeren, Joël 2:1. "Blaast de bazuin te Sion." Soms zijn er meer dan gewone verschijningen van Gods tegenwoordigheid en macht, werkende in en door Zijn woord en Zijn inzettingen, ter overtuiging van de mensen geweten en ter hervorming en zuivering van Zijn kerk, en dan kan God, die altijd in Sion woont, gezegd worden *blinkende uit Sion te verschijnen,* omdat het Evangelie, dat een geestelijke aanbidding invoert, uit Sion zal uitgaan, Jesaja 2:3, Micha 4:2, en de predikers ervan meesten "beginnen van Jeruzalem," Lukas 24:47, en Christenen worden gezegd tot de berg Sion te komen om hun instructies te ontvangen, Hebreeën 12:22, 28 Sion wordt hier "de volkomenheid van de schoonheid" genoemd, omdat het de heilige berg was, en heiligheid is in waarheid de volkomenheid van de schoonheid.

2. Dat *Hij zal komen en niet zwijgen,* niet langer de zonden van de mensen schijnbaar voorbijzien, zoals Hij gezwegen heeft, vers 21, maar Zijn misnoegen op hen tonen, en ook de verborgenheid aan de wereld bekend doen maken door Zijn heilige apostelen, die lang verborgen is gebleven, namelijk "dat de heidenen zijn medeërfgenamen," Efeze 3:5, 6, en dat de middelmuur van de ceremoniële wet verbroken zal worden, dit zal nu niet langer verborgen inlijven. In de groten dag *zal onze God*

komen om niet te zwijgen maar hun Zijn oordelen doen horen, die niet wilden luisteren naar Zijn wet.

3. Dat Zijn verschijning zeer majestueus en schrikkelijk zal zijn; *een vuur voor Zijn aangezichts zal verteren.* Het vuur van Zijn oordelen zal de weg banen voor de bestraffingen van zijn woord, teneinde het geveinsde volk van de Joden te doen ontwaken, opdat de zondaren in Sion, bevreesd zijnde voor dat verlerende vuur, Jesaja 33:14, opgeschrikt zouden worden in hun zonden. Toen dit Evangeliekoninkrijk opgericht moest worden, is Christus gekomen om "vuur op de aarde te werpen," Lukas 12:49 De Geest werd gegeven in verdeelde tongen als van vuur, ingeleid door een geluid gelijk als van een geweldigen gedrevenen wind, Handelingen 2:2,3. En in het laatste oordeel zal Christus komen met vlammend vuur, 2 Thessalonicenzen 1:8. Zie Daniël 7:9; Hebreeën 10:27

4. Dat Hij, gelijk Hij op de berg Sinaï kwam met *tienduizenden van Zijn heiligen, nu tot de hemel zal roepen van boven,* om van deze plechtige handeling kennis te nemen, vers 4, zoals Mozes hemel en aarde dikwijls tot getuige riep tegen Israël, Deuteronomium 4:26, 31:28; 32:1, en God door Zijn profeten Jesaja 1:2; Micha 6:2 De billijkheid van het oordeel op de grote dag zal getuigd en toegejuicht worden door hemel en aarde, door heiligen en engelen, ja door al de heilige myriaden.

III. Wie opgeroepen worden: het zijn de heiligen. *Verzamelt Mij Mijn gunstgenoten,* vers 5 Dit kan verstaan worden:

1. Van werkelijke heiligen. Laat hen tot God verzameld worden door Christus, laat de weinige vrome Israëlieten afzonderlijk gesteld worden, want de volgende aankondigingen van toorn gelden hen niet; bestraffingen aan geveinsder moeten geen verschrikkingen zijn voor de oprechten. Als God de diensten verwerpt van hen, die slechts offeranden brachten, en bij het uitwendige van die godsdienstige verrichtingen bleven staan, zal Hij genadiglijk hen aannemen, die met offeranden Zijn verbond maken, en aldus acht geven op en aan het doel beantwoorden van de instelling des offers. Het doel van de prediking des Evangelies en van de oprichting van Christus koninkrijk was de kinderen Gods bijeen te vergaderen, Johannes 11:52. En bij de wederkomst van Christus zullen al Zijn heiligen tot "Hem vergaderd worden," 2 Thessalonicenzen 2:1, om bijzitters met Hem te wezen in het oordeel, want "de heiligen zullen de wereld oordelen," 1 Corinthiërs 6;

2. Nu wordt het hier als een hoedanigheid van de heiligen aangeduid, dat zij een verbond met God maken met offerande. Diegenen alleen zullen tot God verzameld worden als Zijn heiligen, die in oprechtheid een verbond met Hem gemaakt hebben, die Hem aangenomen hebben als hun God, en zich aan Hem hebben overgegeven om Zijn volk te zijn en zich aldus tot de Heere hebben gevoegd. Het is alleen door offerande, door Christus, het grote offer, van wie al de offeranden van de wet de waarde ontleenden, die zij hadden, dat wij arme zondaren een verbond kunnen maken met God, zodat wij Hem welgevallig zijn. Er moet verzoening gedaan worden voor het verbreken van het eerste verbond, eer wij opnieuw in het verbond kunnen opgenomen worden. Of,

2. Het kan verstaan worden van de heiligen in belijdenis, zoals het volk van Israël dat geweest is, die "een priesterlijk koninkrijk en een heilig volk" genoemd worden, Exodus 19:6 Zij waren als staatslichaam in verbond opgenomen met God, het verbond om Hem een bijzonder volk te zijn, en het was geschied met grote plechtigheid "door offerande," Exodus 24:6 "Laat hen komen en horen

wat God hun te zeggen heeft, laat hen de bestraffing aannemen die God hun nu zendt door Zijn profeten en het Evangelie, dat Hij hun te bestemder tijd zenden zal door Zijn Zoon, dat de ceremoniële wet zal vervangen. Worden deze veronachtzaamd, dan kunnen ze verwachten op een andere wijze van God te zullen horen, en geoordeeld te worden door het woord, door hetwelk zij zich nu niet willen laten regeren".

IV. De uitkomst van deze plechtige rechtszitting voorzegd, vers 6. De hemelen zullen Zijn gerechtigheid verkondigen, de hemelen, die opgeroepen waren om getuigen te zijn van de rechtszitting, vers 4 Het volk in de hemel zal zeggen: "Halleluja! Zijn oordelen zijn waarachtig en rechtvaardig," Openbaring 19:2 De gerechtigheid van God in al de bestraffingen van Zijn woord en Zijn voorzienigheid, in de vestiging van Zijn Evangelie (dat een *eeuwige gerechtigheid aanbrengt,* en waarin *de gerechtigheid Gods is geopenbaard),* en inzonderheid in het oordeel van de grote dag, is hetgeen de hemelen zullen verkondigen.

1. Zij zal overal in de wereld gekend en verkondigd worden. "Gelijk de hemelen de eer de wijsheid en macht verkondigen van God de Schepper," Psalm 19:2, zo zullen zij niet minder openlijk de eer, de gerechtigheid en rechtvaardigheid verkondigen van God, *de Schepper* en zo luid verkondigen zij beide, dat er *geen spraak en geen woorden zijn, waar hun stem niet wordt gehoord,* zoals het daar volgt in vers 4.

2. Zij zal onbetwistbaar erkend en bewezen zijn; wie kan loochenen wat de hemelen verkondigen? Zelfs het eigen geweten van de zondaars zal er mee instemmen; de hel zal genoodzaakt zijn de gerechtigheid Gods te erkennen, zowel als de hemel. De reden ervoor gegeven, is: *Want God zelf is Rechter,* en daarom:

a. Zal Hij rechtvaardig zijn; want het is onmogelijk dat Hij aan een van Zijn schepselen onrecht zou doen, Hij heeft dit nooit gedaan en zal het nooit doen. Als mensen gebruikt worden om voor Hem te oordelen, kunnen zij onrechtvaardiglijk handelen, maar als Hij zelf Rechter is, dan kan er geen onrecht geschieden. "Is God onrechtvaardig als Hij toorn over ons brengt? De apostel schrikt terug voor dit denkbeeld en" wel om deze reden: "Dat zij verre, anders, hoe zal God de wereld oordelen?" Romeinen 3:5, 6 Deze uitspraken zullen volkomen rechtvaardig zijn, want er kan geen exceptie tegen opgeworpen worden, en er is geen hoger beroep van.

b. Hij zal gerechtvaardigd worden; *God is Rechter,* en daarom zal Hij niet alleen gerechtigheid oefenen, maar Hij zal allen noodzaken het te erkennen, want Hij zal *rein zijn in Zijn richten,* Psalm 51:6

Psalm 50:7-15

God handelt hier met hen, die al hun godsdienstigheid stelden in het waarnemen van de ceremoniële wet, en dachten dat dit genoegzaam was.

I. Hij wijst op het oorspronkelijke contract tussen Hem en Israël, waarin zij Hem als hun God hadden erkend, en Hij hen erkend had als Zijn volk, en zo waren zij beide overeengekomen; *hoor, Mijn volk, en Ik zal spreken,* vers 7; Er wordt met recht verwacht dat, wat anderen ook mogen doen, Zijn volk zal horen als Hij spreekt; wie zou naar Hem horen als zij het niet doen? En wij kunnen met blijdschap verwachten dat God tot ons zal spreken, als wij bereid zijn om te horen wat Hij zegt, zelfs als Hij tegen ons getuigt in de bestraffingen en bedreigingen van Zijn woord en Zijn voorzienigheid. Wij moeten ijverig zijn *om* te horen wat Hij zegt, om zelfs *de roede te horen, en wie haar besteld heeft.*

II. Hij legt minachting op de wettische offeranden, vers 8 en verder.

1. Dit kan beschouwd worden als een terugzien op het gebruik er van onder de wet. God had een twist met de Joden, maar wat was de grond van die twist? Niet hun veronachtzaming van de ceremoniële inzettingen; neen, zij waren niet in gebreke gebleven die waar te nemen, hun brandoffers waren steeds voor God, zij waren er trots op en hoopten dat hun offeranden hun dispensatie zouden bezorgen voor hun lusten, evenals de overspelige vrouw, Spreuken 7:14 Zij dachten dat hun voortdurende offeranden hun veronachtzamen van de gewichtige zaken van de wet beide zouden verzoenen en verontschuldigen. Ja meer, indien zij deze inzettingen enigermate hadden veronachtzaamd, zou dat toch niet de oorzaak zijn geweest van Gods twist met hen, want het was slechts een kleine overtreding in vergelijking met de onzedelijkheid van hun wandel. Zij dachten dat God hun zeer verplicht was voor de vele offers, die zij op Zijn altaar brachten en dat zij Hem hierdoor zeer tot hun schuldenaar hadden gemaakt, alsof Hij zonder hun bijdragen Zijn talrijk gezin van priesters niet had kunnen onderhouden, maar God toont hun integendeel:

a. Dat Hij hun offers niet nodig had; welke behoefte had Hij aan hun stieren en bokken, die over *alle dieren van het woud gebiedt,* en over *het vee op bergen rijk aan runderen,* vers 9, Hij een onbetwistbaar eigendomsrecht erop heeft, en heerschappij er over, ze allen onder Zijn oog heeft en binnen Zijn bereik, en er het gebruik van kan maken, dat Hem behaagt? Zij allen wachten op Hem en zijn tot zijn beschikking, Psalm 104:27-29 Kunnen wij iets toevoegen tot Zijn voorraad, wiens al het gevogelte en het wild is, de wereld zelf en haar volheid? vers 11, 12 Gods oneindige zelfgenoegzaamheid bewijst onze volslagen ongenoegzaamheid om Hem iets te kunnen toevoegen.

b. Dat Hij door hun offeranden niet bevoordeeld kan worden. Hun goedheid van die aard kan bij geen mogelijkheid tot Hem raken; en al zouden zij hierin ook rechtvaardig zijn, welk voordeel leverde dit Hem op? Zou *Ik stierenvlees eten?* vers 13 Het is even ongerijmd om te denken dat hun offeranden in zichzelf er krachtens enigerlei innerlijke waarde iets konden toevoegen tot het genoegen of de lof van God, als het zijn zou om te menen dat een oneindige Geest onderhouden kan worden met spijs en drank, zoals ons lichaam er door onderhouden wordt. Wel wordt er van de demonen die door de heidenen werden aangebeden, gezegd dat zij "het ver van hun slachtoffers aten, en de wijn van hun drankoffers dronken," Deuteronomium 32:38, zij onthaalden zich op de hulde die zij de waren God ontroofden; maar kan de grote JHWH aldus onthaald worden? Neen

gehoorzamen is beter dan slachtoffer, en God en onze naaste lief te hebben is *beter dan alle brandoffers,* zoveel beter, dat God hun dikwijls door Zijn profeten gezegd heeft dat hun offeranden Hem niet alleen niet aangenaam waren, maar Hem een verfoeisel waren zolang zij in de zonde leefden. In plaats dat Hij er een welbehagen in had, beschouwde Hij ze als een bespotting van Hem, en daarom een belediging, een terging van Hem, zie Spreuken 15:8; Jesaja 1:11 en verder. Jesaja 66:3, Jeremia 6:20; Amos 5:21 Daarom worden zij gewaarschuwd en vermaand om niet te rusten in deze Godsdienstige verrichtingen, maar zich in alle andere opzichten jegens God te gedragen als hun God.

2. Dit kan beschouwd worden als voorwaarts ziende naar de opheffing ervan door het Evangelie van Christus. Zo verstaat Dr. Hammond het. God zal het koninkrijk van de Messias oprichten, Hij zal de oude wijze van de Godsverering door brandoffer en slachtoffer teniet doen; Hij zal die niet meer steeds voor zich hebben, vers 8, Hij zal niet meer van Zijn aanbidders eisen om Hem hun varren en bokken te brengen, om op Zijn altaar verbrand te worden, vers 9 Want Hij heeft dit ook nooit voorgeschreven als iets, waaraan Hij behoefte had of waarin Hij enigerlei behagen had, want, behalve dat alles wat wij hebben reeds het Zijne is, heeft Hij veel meer beesten in het woud en op de bergen, waarvan wij niets weten, noch eigendomsrecht in hebben, dan wij in onze schaapskooien bezitten. Maar Hij heeft ze ingesteld, om de grote offerande af te schaduwen, die Zijn Zoon in de volheid des tijds brengen zal aan het kruis, om verzoening te doen voor de zonde, en al de andere geestelijke offeranden van dankerkentenis waarin God door Christus een welbehagen zei hebben.

III. Hij verwijst naar de beste offeranden van gebed en lofzegging als die, waaraan onder de wet de voorkeur werd gegeven boven alle brandoffers en slachtoffers, en waarop het meest werd aangedrongen, en die nu, onder het Evangelie, in de plaats komen van die vleselijke inzettingen, die opgelegd waren tot aan de tijd van de verbetering. Hij toont ons hier, vers 14,15, wat goed is, en wat de Heere onze God van ons eist, en zal aannemen, wanneer offeranden ter zijde gezet en vervangen zullen zijn.

1. Wij moeten een berouwvolle bekentenis doen van onze zonde, offer Gode *belijdenis,* aldus lezen het sommigen, en verstaan het van de belijdenis van zonde, ten einde Gode de eer te geven, en voor ons de beschaamdheid des aangezichts te nemen, opdat wij er nooit toe terugkeren. Een "verbroken en verslagen hart is de offerande, die God niet zal verachten," Psalm 51:19 Indien de zonde niet werd nagelaten, werd het zondoffer niet aangenomen.

2. Wij moeten Gode dankzeggen voor Zijn goedertierenheid jegens ons. *Offer Gode dank* iedere dag, dikwijls op iedere dag *(zeven maal daags zal ik U loven),* en bij bijzondere gelegenheden, en dit zal de Heere welgevallig zijn, als het voortkomt uit een nederig, dankbaar hart, dat vol is van liefde tot Hem en blijdschap in Hem, "het zal de Heere aangenamer zijn dan een os of een gehoornde var, die de klauwen verdeelt," Psalm 69:3l, 32.

3. Wij moeten er een gewetenszaak van maken om ons verbond met Hem te houden; *betaal de Allerhoogste uw geloften; laat* af van uw zonden, doe beter uw plicht, volgens de plechtige beloften, die gij Hem hieromtrent gedaan hebt. Als wij God danken voor een zegen, die wij hebben ontvangen, dan moeten wij niet nalaten Hem de geloften te betalen, die wij gedaan hebben toen wij de zegen hebben gezocht, want anders zal onze dankzegging niet worden aangenomen. Dr. Hammond past dit toe op de grote Evangelie-inzetting van het Avondmaal, waarin wij (Gode dank

moeten zeggen voor Zijn grote liefde in het zenden van Zijn Zoon om ons te verlossen en zalig te maken, en Hem onze geloften van liefde en gehoorzaamheid moeten betalen, en aalmoezen moeten geven. In plaats van al de Oud-Testamentische typen van een Christus, die komen moest) hebben wij de gezegende gedachtenis van een Christus, die reeds gekomen is.

4. In de dag van de benauwdheid moeten wij ons in gelovig en vurig gebed tot God wenden vers 15 *Roep Mij aan in de dag van de benauwdheid,* en niet een anderen god. Onze benauwdheden moeten ons, hoewel wij ze van Gods hand zien komen, tot Hem drijven, niet van Hem wegdrijven. Aldus moeten wij Hem kennen in al onze wegen, steunen op Zijn wijsheid, macht en goedheid, ons geheel aan Hem overgeven, en Hem aldus eer geven. Dit is een goedkoper, gemakkelijker manier om Zijn gunst te zoeken dan door een dankoffer, en toch is zij Hem meer welbehaaglijk.

5. Als Hij ons gebed verhoort en ons uitkomst geeft, gelijk Hij beloofd heeft te doen op zo'n wijze en zo'n tijd als Hij geschikt oordeelt, dan moeten wij Hem eren, niet alleen door een dankbare vermelding van Zijn gunst, maar door te leven tot Zijn lof. Zo moeten wij onze gemeenschap met God onderhouden, Hem ontmoeten met onze gebeden als Hij ons beproeft, en met onze lofzegging als Hij ons uitredding geeft.

Psalm 50:16-23

God had door de psalmist Zijn volk onderricht aangaande de rechte wijze van Hem te aanbidden en hun gemeenschap met Hem te onderhouden, nu richt Hij hier Zijn rede tot de goddelozen, de geveinsden, hetzij zij van de Joodsen, of van de Christelijken Godsdienst zijn. Geveinsdheid is goddeloosheid voor welke God richten zal.

Merk hier op:

I. De beschuldiging, die tegen hen wordt in gebracht.

1. Hun wordt ten laste gelegd dat zij zich ten onrechte de eer en de voorrechten van de Godsdienst toeëigenden, vers *16 Wat hebt gij o goddeloze, Mijn inzettingen op te tellen.* Dit is een uitdaging aan hen, die in werkelijkheid goddeloos zijn, maar de schijn hebben van Godvruchtig te wezen, om te tonen welk recht zij hebben om zich met de mantel van de Godsdienst te bekleden, en op welk gezag zij hem dragen, als zij hem toch slechts gebruiken om er de afschuwelijke goddeloosheden van hun hart en hun leven mee te bedekken. Laat hen er hun recht en aanspraak op bewijzen, zo zij kunnen. Sommigen denken dat het profetisch heen wijst naar de Schriftgeleerden en Farizeeën, die de leraren en voorgangers waren van de Joodse kerk in de tijd toen het koninkrijk van de Messias opgericht, en de Evangelische wijze van Godsverering, waarvan in de voorafgaande verzen gesproken werd, ingevoerd zou worden. Zij hebben die grote omwenteling heftig tegengestaan, en al de macht en de invloed, die zij hadden door op Mozes' stoel te zitten, aangewend om het te beletten, en het bericht dat onze gezegende Heiland van hen geeft, Mattheus 23, en de apostel Paulus, Romeinen 2; 21, 22, toont dat deze verwijtingen zeer toepasselijk zijn op hen. Zij namen op zich om Gods inzettingen te vertellen, maar zij haatten Christus' onderricht; wat hadden zij er dus mee van doen om de wet te verklaren, zij die het Evangelie verwierpen? Maar het is toepasselijk op allen, die goddeloosheid bedrijven en toch Godsvrucht belijden inzonderheid als zij daarbij nog predikers zijn van de Godsdienst. Het is zeer ongerijmd op zichzelf, en een grote belediging van de God des hemels, als goddelozen Zijn inzettingen vertellen en Zijn verbond in hun mond nemen. Het is zeer mogelijk, en het komt maar al te dikwijls voor, dat diegenen Gods inzettingen aan anderen vertellen, die zelf in ongehoorzaamheid er aan leven, en dat zij, die Gods verbond in hun mond nemen, in hun hart hun verbond met de zonde en de dood aanhouden; maar deze maken zich schuldig aan overweldiging, zij eigenen zich een eer toe, waarop zij geen recht hebben, en er komt een dag, wanneer zij als indringers buiten geworpen zullen worden. *Vriend, hoe zijt gij hier ingekomen?*

2. Zij worden beschuldigd van de wetten en geboden van de Godsdienst te overtreden en te verbreken.

A. Hun wordt een onbeschaamde minachting *van* het woord Gods ten laste gelegd, vers 17 *Gij haat onderricht.* Zij beminden het onderricht te geven, aan anderen te zeggen wat zij doen moeten, want dit voedde hun hoogmoed en gaf hun een groot aanzien, en daarmee verschaften zij zich het levensonderhoud, maar zij haatten het onderricht te ontvangen van God zelf, want dat zou hun een teugel aandoen en vernederend voor hen zijn. Zij haat de tucht, de bestraffingen van het Woord, de bestraffingen van de voorzienigheid." Geen wonder dat zij, die het haten om verbeterd te worden ook de middelen tot verbetering haten. Gij; *werpt Mijn woorden achter uw rug heen.* Zij schenen

Gods woord voor zich te stellen als zij op Mozes' stoel zaten en het op zich namen anderen in de wet *te* onderwijzen, Romeinen 2:19, maar in hun wandel wierpen zij Gods woorden achter hun rug, en wilden de regel niet zien, door welke zij besloten waren zich niet te laten regeren. Dit is het gebod des Heren verachten.

B. In vast verbond te zijn met de ergste zondaren, vers 18 *Indien gij een dief ziet,* in plaats van hem te bestraffen en tegen heen te getuigen, zoals zij behoren te doen, die Gods inzettingen vertellen, *loopt gij met hem,* keurt gij zijn praktijken goed, begeert gij deelgenoot met hem te zijn, te delen in de winst van zijn gevloekt bedrijf; en uw *deel is met de overspelers, gij* doet wat zij doen, moedigt hen aan om voort te gaan in hun goddeloosheid, gij doet deze dingen en *hebt een welgevallen in degenen, die ze doen,*

C. Een voortdurend volharden in de ergste zonden van de tong, vers 19. "*Uw mond steekt gij in het kwade, gij* geeft u niet slechts toe in kwaadspreken, maar gij wijdt er u aan."

a. Liegen. *Uw tong koppelt bedrog,* hetgeen een liegen aanduidt met overleg en met voorbedachten rade. Zij knoopt bedrog aan elkaar, zo lezen het sommigen. De ene leugen brengt de andere voort, en het ene bedrog heeft een ander bedrog nodig om het te bedekken.

b. Laster vers 20. *"Gij zit, gij spreek tegen uw broeder,* stelt hem laaghartig voor in een verkeerd licht, oordeelt en bestraft hem op meesterachtige wijze, en spreekt vonnis over hem uit, alsof gij zijn meester waart, wie hij moet staan of vallen, terwijl hij toch uw broeder is, evengoed is als gij zijt, met u op gelijken voet staat, want hij *is de zoon van uw moeder.* Hij is uw nabestaande, die gij behoort lief te hebben, voor wie gij in de bres moest staan, die gij behoort te verdedigen als anderen hem aanvallen of mishandelen, maar gij mishandelt hem zelf; wiens gebreken gij behoort te bedekken, al zou hij werkelijk verkeerd hebben gedaan, *maar* gij beschuldigt hem vals van hetgeen, *waaraan* hij onschuldig is. Gij zit, en doet dit, als een rechter op zijn rechterstoel, met gezag; gij zit in het gestoelte van de spotters om hen te bespotten en te belasteren, voor wie gij eerbied behoort te hebben, en aan wie gij vriendelijkheid moest betonen." Zij, die zelf kwaad doen, hebben er gewoonlijk een welbehagen in om kwaad te spreken van anderen.

II. Het bewijs voor deze beschuldiging. *"Deze dingen doet gij,* vers 21. Het feit is te openbaar om ontkend te worden, de fout te erg om verontschuldigd te worden. God weet, en uw eigen hart weet, dat gij deze dingen doet." De zonden van de zondaren zal aan hen bewezen worden in het oordeel van de grote dag zonder tegengesproken te kunnen worden "Ik *zal u bestraffen,* of u overtuigen, zodat gij niets voor uzelf te zeggen zult hebben. De dag komt, wanneer aan onboetvaardige zondaren voor altijd de mond gestopt zal zijn, zodat zij verstommen. Met welk een beschaamdheid zullen zij vervuld zijn als God hun hun zonden ordelijk voor ogen stelt! Zij wilden hun zonden niet zien tot hun verootmoediging, meer wierpen ze achter hun rug, bedekten ze, poogden ze te vergeten, ook wilden zij hun eigen geweten niet toelaten ze hun in de herinnering te brengen; maar de dag komt, wanneer God hun hun zonden zal doen zien tot hun eeuwige schande en verschrikking; Hij zal ze hun ordelijk voor ogen stellen: erfzonde, dadelijke zonden, zonden tegen de wet, zonden tegen het Evangelie, zonden tegen de eerste tafel van de wet, tegen de tweede tafel, zonden van de kindsheid en van de jeugd, van de rijpere leeftijd, van de ouderdom. Hij zal ze in orde stellen, zoals getuigen in orde gesteld worden en in orde worden opgeroepen tegen de misdadiger, en hun gezegd wordt wat zij tegen hem te zeggen hebben.

III. Het geduld van de Rechter, en des zondaars misbruik maken van dat geduld. "Ik zwijg, ik heb u niet verontrust op uw zondige weg, maar liet u aan uzelf over, het oordeel tegen uw zondige werken werd uitgesteld niet snel volvoerd." Het geduld van God met tergende zondaren is zeer groot. Hij ziet hun zonden en haat ze; het zou Hem noch moeilijk vallen, noch schade berokkenen, ze te straffen, en toch wacht Hij om genadig te zijn, en laat hun tijd om zich te bekeren, zodat zij zonder verontschuldiging zijn indien zij zich niet bekeren. Zijn geduld is des te meer verwonderlijk, omdat de zondaar er zo'n slecht gebruik van maakt. "Gij *meent dat ik ten enenmale ben gelijk gij",* even zwak en vergeetachtig als gij, even ontrouw aan Mijn woord als gij, even zeer een vriend van de zonde als gij." Zondaren houden Gods stilzwijgen voor instemming en Zijn geduld voor oogluiking, hoe langer hun dus uitstel wordt verleend, hoe meer hun hart wordt verhard; maar als zij zich niet bekeren, dan zullen zij hun dwaling inzien als het te laat is, en dan zullen zij tevens zien dat de God, die zij tergen, rechtvaardig, heilig en vreeslijk is, en dat Hij niet is gelijk zij.

IV. Hoe zij gewaarschuwd worden voor het ontzettend oordeel van de geveinsde: *Verstaat dit toch, gij God vergetenden,* vers 22; bedenkt dat God al uw zonden kent, er rekening van houdt; dat Hij er u ter verantwoording voor zal roepen; dat misbruikt geduld in zoveel groter toorn zal verkeren; dat, hoewel gij God en uw plicht jegens Hem vergeet Hij u niet zal vergeten, noch uw rebellie tegen Hem. Bedenkt dit bijtijds, eer het te laat is, want zo hier niet aan gedacht wordt, en van de gedachte er aan geen goed gebruik wordt gemarkt, dan "zal Hij verscheuren, en er zal niemand zijn om te redden." Het is het oordeel van de geveinsde om in tweeën gehouwen te worden, Mattheus 24:51 Het vergeten van God is op de bodem van de goddeloosheid van de goddelozen. Zij, die God kennen, maar Hem niet gehoorzamen, doen blijken dat zij Hem vergeten. Zij, die God vergeten, vergeten zichzelf, en het zal nooit goed met hen wezen voor zij nadenken en aldus tot zichzelf komen. Nadenken is de eerste stap tot bekering. Zij, die op de waarschuwingen van Gods Woord geen acht willen slaan, zullen gewis verscheurd worden door de verrichtingen van Zijn toorn. Als God komt om zondaren te verscheuren, dan is er geen redding mogelijk uit Zijn hand. Zij kunnen zichzelf niet redden, en evenmin kan enigerlei vriend, die zij in de wereld hebben, hen redden.

V. Aan ons allen worden volledige instructies gegeven hoe aan dit ontzettend oordeel is te ontkomen. Laat ons op de slotsom letten van geheel deze zaak, wij hebben haar in vers 23 dat ons wijst op hetgeen wij te doen hebben om ons grote, ons voornaamste doel te bereiken.

1. Des mensen hoogste doel is God te verheerlijken; en hier wordt ons gezegd dat *wie dank* of lof *offert,* Hem eert, hij zij Jood of heiden, deze geestelijke offeranden zullen van hem aangenomen worden. Wij moeten God loven, en wij moeten lof offeren, die tot God richten, zoals ieder offer tot Hem gericht was, hem in de handen geven van de priester, onze Heere Jezus, die ook het altaar is. Zie toe dat het een vuuroffer is, aangestoken door de vlam van een heilige liefde en toewijding; wij moeten vurig van geest zijn in het loven van de Heere. In Zijn oneindige, neerbuigende goedheid behaagt het Hem om dit als een eren van Hem te beschouwen en aan te nemen. Hiermede geven wij Hem de eer Zijns naams, en doen wij wat wij kunnen om de belangen van Zijn koninkrijk onder de mensen te bevorderen.

2. In vereniging hiermede is het des mensen hoogste doel God te genieten, en hier wordt ons gezegd dat zij, die hun weg wel aanstellen, (vers 23, of die hun wandel wel inrichten, Gods heil zullen zien.

a. Het is niet genoeg voor ons dat wij dank offeren, wij moeten daarbij ook onze weg wel aanstellen onze levenswandel goed inrichten. Dankzegging is goed, maar dankbaarheid te tonen in ons leven is beter.

b. Zij, die hun weg wel willen aanstellen, moeten zich moeite geven om hem goed in te richten, overeenkomstig de regel, zij moeten hun weg verstaan, en hem alzo kunnen richten en regelen.

c. Zij, die zorg dragen voor hun levenswandel, verzekeren zich de zaligheid, God zal hun Zijn heil doen zien, want het is een heil, geheel bereid om geopenbaard te worden. Hij zal het hun doen zien en doen genieten, het doen zien, en geven dat zij zichzelf er voor eeuwig gelukkig in zijn. Het recht aanstellen van onze weg is de enige weg, maar de zekere, de onfeilbare weg, om tot de grote zaligheid te komen.

PSALM 51

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. (51:2) Toen de profeet Nathan tot hem was gekomen, nadat hij tot Bathseba was ingegaan. (51:3) Wees mij genadig, o God! naar Uw goedertierenheid; delg mijn overtreding uit, naar de grootheid Uwer barmhartigheden.
2 (51:4) Was mij wel van mijn ongerechtigheid, en reinig mij van mijn zonde.
3 (51:5) Want ik ken mijn overtredingen, en mijn zonde is steeds voor mij.
4 (51:6) Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd, en gedaan, dat kwaad is in Uw ogen; opdat Gij rechtvaardig zijt in Uw spreken, en rein zijt in Uw richten.
5 (51:7) Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen.
6 (51:8) Zie, Gij hebt lust tot waarheid in het binnenste, en in het verborgene maakt Gij mij wijsheid bekend.
7 (51:9) Ontzondig mij met hysop, en ik zal rein zijn; was mij, en ik zal witter zijn dan sneeuw.
8 (51:10) Doe mij vreugde en blijdschap horen; dat de beenderen zich verheugen, die Gij verbrijzeld hebt.
9 (51:11) Verberg Uw aangezicht van mijn zonden, en delg uit al mijn ongerechtigheden.
10 (51:12) Schep mij een rein hart, o God! en vernieuw in het binnenste van mij een vasten geest.
11 (51:13) Verwerp mij niet van Uw aangezicht, en neem Uw Heiligen Geest niet van mij.
12 (51:14) Geef mij weder de vreugde Uws heils; en de vrijmoedige geest ondersteune mij.
13 (51:15) Zo zal ik den overtreders Uw wegen leren; en de zondaars zullen zich tot U bekeren.
14 (51:16) Verlos mij van bloedschulden, o God, Gij, God mijns heils! zo zal mijn tong Uw gerechtigheid vrolijk roemen.
15 (51:17) Heere, open mijn lippen, zo zal mijn mond Uw lof verkondigen.
16 (51:18) Want Gij hebt geen lust tot offerande, anders zou ik ze geven; in brandofferen hebt Gij geen behagen.
17 (51:19) De offeranden Gods zijn een gebroken geest; een gebroken en verslagen hart zult Gij, o God! niet verachten.
18 (51:20) Doe wel bij Sion naar Uw welbehagen; bouw de muren van Jeruzalem op.
19 (51:21) Dan zult Gij lust hebben aan de offeranden der gerechtigheid, aan brandoffer en een offer, dat gans verteerd wordt; dan zullen zij varren offeren op Uw altaar.

Hoewel David deze psalm bij een zeer bijzondere gelegenheid geschreven heeft, is hij toch voor even algemeen gebruik geschikt als alle andere psalmen van David, het is de voornaamste van de boetpsalmen, en drukt in sterke bewoordingen de zorgen en begeerten uit van een berouwvol zondaar. Het is voorzeker wel te betreuren dat wij in ons spreken tot God, iets anders te doen hebben dan Hem te loven, want dat is het werk des hemels, maar wij maken nog ander werk voor ons met onze zonden en onze dwaasheden, wij moeten tot de troon van de genade komen in de houding van boetvaardige, om onze zonden te belijden en om Gods genade te smeken, en als wij daarvoor woorden met ons willen nemen, dan kunnen wij die nergens gepaster vinden dan in deze psalm, die Davids berouw vermeldt van zijn zonde In de zaak van Uria, welke de grootste vlek was op zijn karakter al zijn overige fouten en gebreken zijn niets in vergelijking hiermede In 1 Koningen 15:5 wordt van hem gezegd DAT HIJ VAN ALLES, DAT DE HEERE HEM GEBODEN HAD GEDURENDE AL DE DAGEN ZIJNS LEVENS, NIET WAS AFGEWEKEN, DAN ALLEEN IN DE ZAAK VAN URIA DEN HETHIET. In deze psalm:

I. Belijdt hij zijn zonde, vers 3-8.

II. Bidt hij vurig om de vergeving van zijn zonde, vers 3, 5, 9-11.

III. Om vrede des gemoeds, vers 10, 14.

IV. Om genade om heen te gaan en niet meer te zondigen, vers 12, 13, 16,.

V. Om vrijheid van toegang tot God, vers 17.

VI. Belooft hij te doen wat hij kan tot welzijn van de zielen van anderen, vers 15, en voor de eer en heerlijkheid Gods, vers 18, 19, 20. Hij besluit met een gebed voor Zion en Jeruzalem, vers 20. Zij, wier geweten belast is met enigerlei grove zonde, moeten meteen gelovig zien op Jezus Christus, de Middelaar, deze psalm telkens en nogmaals biddend lezen, ja al hebben wij ons ook niet schuldig gemaakt aan overspel en moord, of aan een andere grote misdaad, kunnen we toch bij het zingen en biddend overdenken ervan het toch alles op verstandige wijze toepassen op onszelf, en als wij dit doen in de rechte gezindheid des harten, dan zullen wij door Christus genade verkrijgen tot vergeving, en ook genade om ter rechter tijd te worden geholpen.

Psalm 51:1-8

Het opschrift in vers 1 en 2 verwijst naar een zeer treurige geschiedenis, namelijk die van Davids val. Maar, hoewel hij viel, was hij toch niet weggeworpen, want God heeft hem genadiglijk opgericht en staande gehouden.

1. De zonde, die hij in deze psalm betreurt was de dwaasheid en Goddeloosheid, die hij bedreef met zijns naasten huisvrouw, een zonde, die niet genoemd moet worden en waaraan niet gedacht moet worden zonder afschuw en verfoeiing. Zijn verontreiniging van Bathseba was de opening van de deur, door welke al de andere zonden, die erop volgden, binnenkwamen. Deze zonde van David is in de geschiedenis vermeld tot waarschuwing van ons allen, opdat hij, die meent te staan, toezie dat hij niet valle.

2. Het berouw, waaraan hij in deze psalm uiting geeft, werd bij hem opgewekt door de dienst van Nathan, die door God was gezonden om hem van zijn zonde te overtuigen, nadat hij voor zover blijkt meer dan negen maanden heeft doorgebracht zonder dat er een uitdrukking van smart en berouw van zijn lippen is gekomen. Maar hoewel God kan toelaten dat Zijn kinderen in zonde vallen en er gedurende lange tijd in blijven liggen, zal Hij hen toch door het een of ander middel tot berouw en bekering brengen, hen tot zich terugvoeren en weer tot henzelf doen komen. Over het algemeen gebruikt Hij hiervoor de dienst des Woords, waaraan Hij echter niet gebonden is. Maar zij, die in enigerlei zonde zijn gevallen, behoren een getrouwe bestraffing als de vriendelijkste dienst te beschouwen, die hun bewezen kan worden, en een verstandige bestraffen als hun beste vriend *De rechtvaardige sla mij, het zal weldadigheid zijn, en hij bestrafte mij, het zal olie des hoofds zijn.*

3. Overtuigd zijnde van zijn zonde, stortte David zijn ziel uit voor God in het gebed om genade en barmhartigheid. Tot wie zullen afgedwaalde kinderen terugkeren, dan tot de Heere, hun God, van wie zij zich afgewend hebben. en die alleen hun afkeringen kan genezen?

4. Door Goddelijke ingeving heeft hij hetgeen er bij die gelegenheid in zijn hart omging tot een psalm gemarkt, ten einde dikwijls en nog lang daarna herdacht te worden, en hij gaf de psalm over aan de opperzangmeester, om in de openbare eredienst door de gemeente te worden gezongen:

a. Als een belijdenis van zijn eigen berouw, waarvan hij wenste dat algemeen kennis zou genomen worden, daar ook zijn zonde algemeen bekend was opdat de pleister even groot zou zijn als de wonde. Zij, die waarlijk berouw hebben van hun zonden, zullen zich niet schamen om hun berouw ervan te bekennen, integendeel, de eer van de onschuld verloren hebbende, zullen zij veeleer naar de eer staan van boetelingen te zijn.

b. Als een voorbeeld voor anderen, om hen door zijn voorbeeld tot berouw en bekering te brengen, en om hen te onderwijzen in hetgeen zij daarbij te doen en te zeggen hebben. Zelf bekeerd zijnde versterkt hij aldus zijn broeders, Lukas 22:32, en "daarom is hem barmhartigheid geschied," 1 Timotheus 1:16.

In deze woorden hebben wij:

I. Davids ootmoedig smeekgebed vers 2, 3. Zijn bede is tamelijk gelijk aan die, welke onze Heiland in de mond van Zijn boetvaardige tollenaar heeft gelegd: "o God, wees mij zondaar genadig!" Lukas 18:13. David was in velerlei opzicht een man van grote verdiensten, hij had voor de zaak van God niet slechts veel gedaan, maar veel geleden, en toch, als hij van zonde overtuigd is, poogt hij het niet voor te stellen alsof zijn goede daden wel kunnen opwegen tegen zijn slechte, noch dat zijn diensten zijn zonden wel kunnen vergoeden maar hij neemt de toevlucht tot Gods barmhartigheid, en steunt alleen daarop om vrede en vergeving te verkrijgen. *Wees mij genadig o God!* Hij erkent onderhevig te zijn aan Gods gerechtigheid, en daarom werpt hij zich op Zijn genade, en het is zeker dat de beste mens van de wereld verloren is indien God hem niet genadig is.

Merk op:

1. Waarop hij pleit om deze genade te verkrijgen. *"Wees mij genadig, o God,* niet naar de waardigheid mijner geboorte als afstammeling van de overste van de stam van Juda niet naar mijn openbare diensten als Israëls kampioen, of mijn openbare eer als Israëls koning, " zijn pleit is niet: "Heere, gedenk aan David, aan al zijn linden, hoe hij de gelofte gedaan heeft om een plaats te bereiden voor de ark," Psalm 132:1, 2, een waar boeteling zal van zo iets geen melding maken, maar: Wees mij genadig naar Uw goedertierenheid. Ik heb niets om bij U op te pleiten dan,

a. Het vrije van Uw genade naar Uw goedertierenheid, Uwe barmhartigheid, de goedheid van Uw aard, die U neigt om U te ontfermen over de ellendige."

b. En de volheid van Uw goedertierenheid. Er is in U niet slechts goedertierenheid en barmhartigheid, maar overvloed ervan, vele barmhartigheden om velen zondaren te vergeven, vele zonden te vergeven de vergeving te vermenigvuldigen, zoals wij de overtreding vermenigvuldigen.

2. Wat de bijzondere genade is, waarbij om vraagt: de vergeving van zonde, *delg mijn overtredingen* uit, als een schuld die uitgewist wordt, of doorgehaald wordt in het boek, als of de schuldenaar haar betaald heeft, of de schuldeiser haar heeft kwijtgescholden. Wis mijn overtredingen uit, opdat zij niet optreden om gerechtigheid tegen mij te eisen, noch mij aanstaren om mij te beschamen en te verschrikken." Het bloed van Christus, gesprengd op het geweten om het te reinigen en te bevredigen, delgt de overtreding uit, en, ons met God verzoend hebbende, verzoent het ons ook met onszelf. *Was mij wel van mijn ongerechtigheid,* vers 4, was mijn ziel van de schuld en de smet van mijn zonde, door Uw barmhartigheid en genade, want het is slechts van een ceremonieële verontreiniging, dat het water van de afzondering van dienst zal zijn om mij te reinigen. Vermenigvuldig mijn wassing de smet ligt diep, want ik heb gedurende lange tijd de schuld ingezogen, zodat zij niet gemakkelijk weg te nemen is. O was mij veel was mij wel, *reinig mij van mijn zonde."* De zonde verontreinigt ons, maakt ons hatelijk in het oog van een heilig God, en onbehaaglijk voor onszelf, zij maakt ons ongeschikt om gemeenschap te oefenen met God in genade of heerlijkheid. Als God de zonde vergeeft, reinigt Hij ons ervan, zodat wij Hem welbehaaglijk worden, gerust en aangenaam voor onszelf en vrijheid van toegang tot Hem hebben. Nathan had aan David op zijn eerste belijdenis van berouw, verzekerd dat zijn zonde was vergeven. "De Heere heeft uw zonde weggenomen, gij zult niet sterven," 2 Samuel 12:13, maar toch bidt hij: *Was mij, reinig mij, delg uit mijn overtredingen,* want God wil gebeden zijn, zelfs om hetgeen Hij heeft beloofd, en zij, wier zonden vergeven zijn, moeten bidden dat hun vergeving hun hoe langer hoe meer duidelijk gemaakt zal worden. God had hem vergeven maar hij kon zichzelf niet vergeven, en

daarom dringt hij zo sterk aan om vergeving te verkrijgen, als iemand, die zich de vergeving onwaardig achtte, en haar wist te waarderen.

II. Davids berouwvolle belijdenis, vers 5-7.

1. Hij was zeer openhartig in zijn schuldbelijdenis voor God: *Ik erken mijn overtredingen.* Hij had tevoren reeds bevonden dat dit de enige manier was om zijn geweten te ontlasten, Psalm 32:4, 5. Nathan had gezegd: *Gij zijt die man-ik ben het,* zegt David, ik *heb gezondigd.*

2. Hij had er zo'n diep besef van, dat hij er gedurig met smart en schaamte aan dacht. Zijn berouw van zijn zonde was geen plotselinge, hartstochtelijke opwelling, maar een blijvende smart, *"mijn zonde is steeds voor mij,* om mij te verootmoedigen en te beschamen, zodat ik voortdurend bloos en sidder. Zij is *steeds tegen mij, "* zo lezen het sommigen-"ik zie haar voor mij als een vijand, die mij beschuldigt en bedreigt." David wordt bij alle gelegenheden aan zijn zonde herinnerd, en hij wilde dit wel tot zijn verdere vernedering. Nooit wandelde hij op het dak van zijn huis zonder met droefheid en berouw te denken aan die onzalige wandeling aldaar, toen hij vandaar voor het eerst Bathseba heeft gezien, nooit legde hij zich te slapen zonder met smart te denken aan het bed van zijn onreinheid, nooit zette hij zich aan tafel om spijs en drank te gebruiken, nooit zond hij een dienaar op een boodschap uit of nam een pen in de hand, of het kwam hem voor de geest dat hij Uria dronken had gemaakt, een verraderlijke boodschap door hem had gezonden, en het noodlottig bevel had geschreven en getekend om hem te doen sterven. De daden van berouw, zelfs die over dezelfde zonde, moeten herhaald worden. Het zal ons nuttig wezen om onze zonden steeds voor ons te hebben, opdat wij door de herinnering aan vroegere zonden nederig gehouden worden, gewapend zullen zijn tegen verzoeking, opgewekt zullen worden om onze plicht te vervullen, en onder het kruis geduldig zullen zijn.

A. Hij belijdt zijn werkelijke overtredingen vers 6. *Tegen U, U alleen heb ik gezondigd.* David was een zeer groot man, en toch, onrecht gedaan hebbende, onderwerpt hij zich aan de tucht van een boetvaardige, en denkt niet dat zijn koninklijke waardigheid hem daarvan zal vrijstellen. Rijken en armen moeten elkaar hier ontmoeten, er is een wet van berouw en bekering voor beide, de grootsten moeten weldra geoordeeld worden, en daarom moeten zij zich nu oordelen. David was een zeer goed man, en toch, gezondigd hebbende, schikt hij zich gewillig naar de plaats en houding van een boetvaardige. De beste mensen moeten als zij zondigen, het beste voorbeeld geven van berouw.

a. Zijn belijdenis is nauwkeurig, "ik *heb gedaan dat kwaad is,* het kwaad, waarvoor ik nu bestraft word, het kwaad, dat mij door mijn eigen geweten verweten wordt." Het is goed om nauwkeurig te zijn in de belijdenis van zonde, ten einde ook meer dringend te zijn in het gebed om vergeving, en er aldus de vertroosting van te kunnen smaken. Wij moeten nadenken over onze verschillende zonden van zwakheid en over de bijzondere omstandigheden van onze grove zonden.

b. Hij verzwaart de zonde, die hij belijdt, en legt er zich een last voor op, *tegen U, en in Uw ogen.* Daaraan schijnt onze Heiland de belijdenis te ontlenen die Hij de terugkerende verloren zoon in de mond legt: *ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u)* Lukas 15:18. David betreurt twee dingen in zijn zonde.

Ten eerste. Dat zij bedreven was tegen God. Aan Hem is de belediging gedaan, Hij is de verongelijkte partij. Het is Zijn waarheid, die wij door moedwillige zonde ontkennen, Zijn leiding, die wij verachten, Zijn gebod, waaraan wij ongehoorzaam zijn, Zijn belofte, die wij wantrouwen, Zijn naam, die wij onteren, en het is tegenover Hem, dat wij bedrieglijk handelen. Daaraan ontleende Jozef zijn krachtig argument tegen de zonde, Genesis 39, 9, en David hier de sterke verzwaring ervan: *tegen U alleen.* Sommigen zien hier zijn kroonrecht in, dat hij, als korting, aan niemand verantwoording schuldig was dan aan God, maar het schijnt meer in overeenstemming met zijn tegenwoordige gemoedsstemming om te veronderstellen, dat daar het diepe berouw van zijn ziel over zijn zonde uitspreekt. Hij heeft hier gezondigd tegen Bathseba en Uria, tegen zijn eigen ziel en lichaam en gezin, tegen zijn koninkrijk en tegen de kerk Gods, en dit alles droeg bij om hem te verootmoedigen, maar tegen geen van die allen was zo gezondigd als tegen God, en daarom legt hij hier de treurigsten nadruk op, *tegen U alleen heb ik gezondigd.*

Ten tweede. Dat zij bedreven was in Gods ogen. "Dit maakt de zonde zo uiterst zondig." Dit moet ons grotelijks verootmoedigen wegens onze zonden, dat zij bedreven werden onder het oog van God, waaruit Of ongeloof blijkt aan Zijn alwetendheid, of minachting van Zijn gerechtigheid.

c. Hij rechtvaardigt God in het vonnis, dat over hem is uitgesproken: dat "het zwaard van zijn hals niet zal afwijken," 2 Samuel 12:10, 11. Hij is zeer ijverig om zijn zonde te erkennen en te verzwaren, niet alleen opdat hij zelf vergeving er voor ontvangen zal, maar ook om door zijn belijdenis Gode de eer te geven.

Ten eerste. Opdat God gerechtvaardigd zou zijn in de bedreigingen, die Hij door Nathan tot hem gericht had: Heere, ik heb niets in te brengen tegen de rechtvaardigheid ervan, ik verdien wet tegen mij bedreigd is, ja nog duizend maal erger" Zo heeft Eli berust in even zulke bedreigingen, 1 Samuel 3:18 :"Hij is de Heere, Hij doe wat goed is in Zijn ogen." En Hizkia: "Het woord des Heeren, dat Hij gesproken hebt, is goed" 2 Koningen 20:19.

Ten tweede. Opdat God rein zou zijn in Zijn richten, als Hij deze bedreigingen ten uitvoer brengt. David maakte zijn belijdenis van zonde bekend, opdat, als hij later in leed en benauwdheid zal komen, niemand zou kunnen zeggen: God heeft hem onrecht gedaan, want hij erkent dat de Heere rechtvaardig is. Zo zullen alle ware boetvaardigen God rechtvaardigen door zichzelf te veroordelen: *Gij zijt rechtvaardig in alles, wat over ons gebracht is.*

B. Hij belijdt zijn oorspronkelijk bederf vers 7. *Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren.* Hij roept God niet op om dit te zien, hij zegt het tot zichzelf. Welaan, mijn ziel, zie op de rotssteen, waar ik uit gehouwen ben en gij zult bevinden dat ik in ongerechtigheid was geboren. Indien ik dit tevoren behoorlijk overdacht had, dan zou ik mij niet zo roekeloos aan verzoeking hebben blootgesteld, mij niet met zo’n zonde in mijn hart onder de vonken gewaagd hebben, en zo zou die zonde voorkomen zijn kunnen worden. Laat mij dit thans eens overwegen, niet om de zonde te verontschuldigen of te verkleinen: *Heere, ik heb dit wel gedaan, maar waarlijk ik kon het met helpen, mijn aard en mijn neiging hebben mie er toe geleid,"* want gelijk die pleitgrond onwaar is, met behoorlijke zorg en waakzaamheid en een gebruik maken van de genade Gods, zou hij het hebben kunnen voorkomen, zo is het ook hetgeen een waar boetvaardige nooit zal willen aanvoeren "maar laat mij het veeleer beschouwen als een verzwaring van mijn zonde Heere, ik heb mij niet slechts schuldig gemaakt aan overspel en moord, maar ik heb een overspelige moordzuchtige natuur, en daarom

verfoei ik mij." Elders spreekt David van de bewonderenswaardige bouw van zijn lichaam Psalm 139:14, 15, het was "als een borduursel gewrocht," en toch zegt hij hier dat het geformeerd werd in ongerechtigheid, vers 7, er was zonde mee ingeweven, niet zoals het uit Gods handen kwam, maar zoals het uit de lenden van zijn ouders was voortgekomen. Elders spreekt hij van de vroomheid van zijn moeder, dat zij Gods dienstmaagd was, en pleit hij op zijn betrekking tot haar, Psalm 116:16, 86:16, en toch zegt hij hier: dat zij *hem in zonde heeft ontvangen,* want hoewel zij door genade een kind Gods was, was zij van nature een dochter van Eva, en geen uitzondering op de algemene aard. Het moet door een ieder onzer ten zeerste betreurd worden dat wij een verdorven natuur met ons in de wereld gebracht hebben, allertreurigst ontaard van haar oorspronkelijke reinheid en rechtheid, wij hebben van onze geboorte af de strikken van de zonde in ons lichaam, de zaden van de zonde in onze ziel en een smet van zonde op beide. Dit is het wat wij *erfzonde* noemen, of oorspronkelijke zonde, omdat zij zo oud is als onze oorsprong, en omdat zij de oorsprong is van al onze dagelijkse zonden en overtredingen. Dat is de dwaasheid, die in het hart van de jongen gebonden is, de neiging tot kwaad, het achterlijk zijn voor het goede, dat de last is van de wedergeborenen en het verderf van de onwedergeborenen, het is een neiging om van God af te wijken.

III. Davids erkenning van de genade Gods, vers 8, Zijn welwillendheid jegens ons. *Gij hebt lust tot waarheid in het binnenste.* "Gij wilt ons allen eerlijk en oprecht hebben, en getrouw aan onze belijdenis", en Zijn goed werk in ons, "*in het verborgene maakt Gij mij wijsheid bekend".* Waarheid en wijsheid gaan ver om van een mens een Godvruchtige te maken. Een helder hoofd en een gezond hart wijsheid en oprechtheid, duiden de volmaakte mens Gods aan. Wat God van ons eist zal Hij zelf in ons werken, en Hij werkt het op regelmatige wijze, het verstand verlichtende, om aldus de wil te winnen. Maar hoe wordt dit hier nu te pas gebracht?

a. God wordt er door gerechtvaardigd. "Heere, Gij zijt niet de werker geweest van mijn zonde, geen blaam kan op U gelegd worden, ik alleen moet die dragen, want menigmaal hebt Gij mij vermaand om oprecht te zijn, hebt Gij mij datgene bekend gemaakt, hetwelk, zo ik er behoorlijk aan had gedacht, mij weerhouden zou hebben van in deze zonde te vallen, indien ik een goed gebruik had gemaakt van de genade, die Gij mij geschonken hebt, ik zou aan mijn oprechtheid hebben vastgehouden.

b. De zonde wordt er door verzwaard, Heere, Gij hebt lust tot waarheid, maar waar was zij toen ik tegen Uria heb geveinsd? Gij hebt mij wijsheid bekend gemarkt, maar ik heb naar die wijsheid niet gehandeld, niet geleefd."

c. Hij wordt er in zijn berouw door aangemoedigd, om te hopen dat God hem genadiglijk zal aannemen, want,

Ten eerste. God had hem oprecht gemaakt in zijn besluit om niet weer tot dwaasheid te keren, Gij *hebt lust tot waarheid in het binnenste,* dat is het waar God op ziet in des zondaars bekeuring, namelijk dat er "in zijn geest geen bedrog is," Psalm 32:2. David was zich bewust van de oprechtheid zijns harten voor God in zijn berouw, en daarom twijfelde hij niet of God zou hem aannemen.

Ten tweede Hij hoopte dat God hem bekwaam zou maken om zijn besluit na te komen, dat Hij hem in het verborgene, in de nieuwe mens, die de verborgen mens des harten genoemd wordt, 1 Petrus 3:4, wijsheid bekend zou maken, ten einde een ander maal de bedoelingen van de verleider te zien en te vermijden. Sommigen lezen het als een gebed: "Heere, in deze zaak heb *ik* zottelijk gedaan, maak mij in het vervolg wijsheid bekend." Waar waarheid is, zal God wijsheid geven, hun, die in oprechtheid pogen hun plicht te doen, zal hun plicht geleerd worden.

Psalm 51:9-15

I. Zie hier waar David om bidt, vele voortreffelijke gebeden zendt hij hier op tot God, en zo we er slechts een om Christus' wil aan toevoegen, zijn zij zo Evangelisch als welk ander gebed ook.

1. Hij bidt dat God hem zal reinigen van zijn zonden en van de verontreiniging, die hij er door heeft opgedaan, vers 9. *"Ontzondig mij, of reinig mij met hysop,* vergeef mijn zonden, en doe mij weten dat zij vergeven zijn, opdat ik wederom de voorrechten deelachtig moge worden, die ik door de zonde verbeurd en verloren heb." De uitdrukking, welke hier gebruikt is, is een toespeling op een ceremonieële handeling, namelijk die van de reiniging van een melaatse, of van hen, die door de aanraking van het een of ander onrein lichaam verontreinigd waren geworden, door met een bundeltje hysop water of bloed, of beide, op hen te sprengen, waardoor zij dan ontheven werden van het bedwang of de beperking, die hun wegens hun verontreiniging was opgelegd. Heere, laat mij evenzeer verzekerd zijn van mijn herstelling in Uw gunst en tot het voorrecht van gemeenschapsoefening met U, als zij daardoor verzekerd zijn geworden van hun wedertoelating tot hun vroegere voorrechten" Maar het is gegrond op Evangeliegenade, *ontzondig* mij *met hysop,* met het bloed van Christus, toegepast op mijn ziel door een levend geloof, gelijk water van de reiniging met een bundeltje hysop gesprenkeld werd. Het is het bloed van Christus, dat daarom "het bloed van de besprenging" genoemd wordt, Hebreeen 12:24, dat het geweten reinigt van dode werken, van die schuld van de zonde en vrees voor God, die ons buitensloot van gemeenschapsoefening met Hem, zoals de aanraking van een dood lichaam een mens onder de wet buitensloot van de voorhoven van Gods huis. Indien dit bloed van Christus, hetwelk reinigt van alle zonde, ons reinigt van onze zonde, dan zullen wij waarlijk rein zijn, Hebreeen 10:2. Indien wij in deze geopende fontein gewassen zijn, dan zullen wij witter zijn dan sneeuw, niet slechts vrijgesproken, maar welbehaaglijk, aldus zijn zij, die gerechtvaardigd zijn, Jesaja 1:18. "Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw."

2. Hij bidt dat, zijn zonden vergeven zijnde, hij de vertroosting van die vergeving mocht smaken. Hij vraagt niet om vertroost te worden voordat hij gereinigd is, maar als de zonde, de bittere wortel van de smart, weggenomen is, dan kan hij in het geloof bidden: *"Doe mij vreugde en blijdschap horen,* vers 10 laat mij een welgegronde vrede hebben, die door U teweeggebracht is, zodat de beenderen, die Gij door overtuiging van zonde en door Uw bedreigingen verbrijzeld hebt, zich in waarheid kunnen verheugen, en zoals de profeet zegt: zullen groeien als het tedere gras." De smart van een hart, dat waarlijk verbroken is om de zonde, kan zeer gepast vergeleken worden bij de pijn van gebroken beenderen, en het is dezelfde Geest, die als een Geest van de dienstbaarheid slaat en doorwondt en als een Geest van de aanneming geneest en verbindt. De vertroosting en blijdschap, die voortkomen uit een vergeving, welke aan de berouwvolle zondaar verzegeld is, zijn even verkwikkend als een volkomen wegneming van de scherpste pijn. Het is Gods werk, niet alleen om deze vreugde en blijdschap te spreken, maar ze ons te doen horen en er ons de vertroosting van te doen smaken. Vurig begeert hij dat God het licht Zijns aangezichts over hem zal doen lichten, en aldus blijdschap in zijn hart zal geven, dat Hij niet slechts met hem verzoend zal zijn, maar dat Hij hem, als nog een verdere daad van genade, dit zal doen weten.

3. Hij bidt om een volledige vergeving. Daar dringt hij het meest op aan als zijnde de grond van zijn vertroosting, vers 11. *Verberg Uw aangezicht van mijn zonden,* laat die U er niet toe brengen om met mij te handelen naar ik het verdien, zij zijn steeds voor mij, dat die achter Uw rug geworpen

worden, delg mijn overtredingen uit uit het boek, waarin zij geschreven zijn," delg ze uit zoals een wolk door de stralen van de zon", Jesaja 44:22.

4. Hij bidt om heiligende genade, en ieder waar boetvaardige begeert die even vurig als vergeving en vrede, vers 12. Hij bidt niet: Heere, bewaar, red mijn eer en goede naam", zoals Saul: Ik *heb gezondigd, maar eer mij toch nu voor het volk.* Neen, zijn grote begeerte is dat zijn verdorven natuur veranderd zal worden. De zonde, waaraan hij zich had schuldig gemaakt, was:

a. Een bewijs van haar onreinheid, en daarom bidt hij *Schep mij een rein hart, o God!* Nu zag hij, meer dan ooit tevoren, welk een onrein hart hij had, en betreurt dit diep, maar hij ziet dat het niet in zijn eigen macht is om het te verbeteren, en daarom bidt hij God, wiens kroonrecht het is te scheppen dat Hij in hem een rein hart zal scheppen. Hij alleen, die het hart gemaakt heeft, kan het opnieuw maken, aan Zijn macht is niets onmogelijk. Hij schiep de wereld door het woord van Zijn kracht, als de God van de natuur, en het is door het woord van Zijn kracht als de God van de genade, dat wij "rein zijn," Johannes 15:3, dat wij "geheiligd" zijn, Johannes 17:17..

b. Zij was de oorzaak van haar wanorde, en zij had veel van het goede werk, dat in hem gedaan was, ongedaan gemaakt, en daarom bidt hij: *Heere, vernieuw in het binnenste van mij een vasten geest,* herstel het verval van geestelijke kracht, die deze zonde veroorzaakt heeft. Vernieuw een *gestadige* geest in mij, zo lezen het sommigen. Hij had in deze zaak veel onstandvastigheid in zich ontdekt, veel dat onbestaanbaar was met zijn karakter, en daarom bidt hij: "Heere, geef mij vastheid voor het vervolg, opdat ik nooit weer aldus van U afwijke."

5. Hij *bidt* om de voortduur van Gods welwillendheid jegens hem, en de voortgang van Zijn goed werk in hem, vers 13..

a. Dat hij nooit buitengesloten zal zijn van Gods gunst. "*Verwerp mij niet van Uw aangezicht,* als een die Gij verafschuwt." Hij bidt dat hij niet buiten Gods bescherming gesteld zal worden maar overal waar hij heengaat Gods nabijheid zal hebben, onder de leiding zal zijn van Zijn wijsheid, en in de bewaring van Zijn macht, en dat het hem niet verboden zal worden gemeenschap met Hem te oefenen. "Laat mij niet verbannen zijn uit Uw voorhoven, maar laat mij steeds toegang tot U hebben door het gebed." De tijdelijke oordelen, waarmee God hem bedreigd heeft, bidt hij niet af, Gods wil geschiede aan mij," maar, "Heere, straf mij niet in Uw toorn. Indien het zwaard in mijn huis komt, om er nooit meer van te wijken, laat mij dan toch een God hebben tot wie ik de toevlucht kan nemen in mijn benauwdheid, en dan zal alles wel wezen."

b. Dat hij nooit ontbloot zal zijn van Gods genade, *neem Uw Heiligen Geest niet van mij.* Hij wist dat hij door zijn zonde de Geest had bedroefd, Hem er toe gebracht had om zich van hem terug te trekken, en dat, daar hij ook vlees was, God rechtvaardig had kunnen zeggen dat Zijn Geest niet langer met hem zal twisten, of op hem zal werken, Genesis 6:3. Dit vreest hij meer dan wat het ook zij, als God Zijn Heiligen Geest van ons neemt, zijn wij verloren. Hoe bovenmate zondig, hoe uiterst rampzalig was hij, toen de Geest des Heeren was geweken! David wist dit, en daarom bidt hij zo vurig: "Heere, wat Gij mij ook ontneemt, mijn kinderen, mijn kroon, mijn leven, "neem Uw Heiligen Geest niet van mij", Zie 2 Samuel 7:15, maar laat Uw Heiligen Geest bij mij blijven om het werk van berouw en bekeuring in mij te volmaken, om mij te weerhouden van opnieuw in de zonde te vallen, en mij bekwaam te maken om mij te kwijten van mijn plicht als vorst en als psalmist."

6. Hij bidt om de wederherstelling van de Goddelijke vertroostingen en de bestendige mededelingen van de Goddelijke genade, vers 14. David ondervindt twee kwade gevolgen van zijn zonde.

a. Zij had hem treurig gemaakt, en daarom bidt *hij: geef mij weer de vreugde van Uw heil.* Een kind van God kent geen ware of degelijke vreugde, dan de vreugde van Gods heil blijdschap in God zijn Zaligmaker, en in de hope des eeuwigen levens. Door moedwillige zonde verbeuren wij deze vreugde en beroven wij ons ervan, de blijken en bewijzen van ons kindschap moeten dan wel omfloerst zijn, en onze hoop aan het wankelen gebracht, als wij onszelf zoveel reden geven om te twijfelen aan ons deel in de zaligheid, het heil, hoe kunnen wij dan verwachten er de blijdschap van te smaken. Maar als wij waarlijk berouw hebben, dan kunnen wij bidden en hopen dat God ons deze vreugde zal weergeven. Die in boetvaardige tranen zaaien, zullen in de vreugde van Gods heil maaien, als de tijd van de verkoeling dat is: van de verkwikking, zal gekomen zijn.

b. *Zij* had hem zwak gemaakt, en daarom bidt hij: *de vrijmoedige geest ondersteune mij,* ik ben gereed te vallen, hetzij in zonde, of in wanhoop, Heere, ondersteun mij, mijn eigen geest", hoewel de geest eens mensen zijn ziekte ondersteunt "volstaat niet, indien ik aan mijzelf wordt overgelaten, zal ik gewis verzinken, ondersteun mij dan door Uw Geest laat Hem de bozen geest tegenwerken, die mij van mijn hoogheid zou willen nederwerpen. Uw Geest is een vrije, vrijmoedige geest, zelf vrij, en vrij werkende, en die hen vrijmaakt, in wie Hij werkt, want waar de Geest des Heeren is, daar is vrijheid, Uw verheven, vorstelijke Geest." Hij was zich bewust, dat hij in de zaak van Uria, geheel niet verheven of vorstelijk gehandeld heeft, hij heeft er zich laag en armzalig in gedragen. "Heere", zegt hij, laat Uw Geest mij edele en edelmoedige beginselen ingeven, opdat ik te allen tijde handele, zoals het mij betaamt. Een vrije, vrijmoedige geest zal een vaste geest zijn, en zal mij ondersteunen. Hoe blijmoediger wij zijn in het volbrengen van onze plicht, hoe standvastiger wij er in zijn zullen.

II. Zie wat David hier belooft, vers 15.

Merk op,

1. Welk goed werk hij aan God belooft: ik *zal de overtreders Uw wegen leren.* David is zelf een overtreder geweest en daarom kon hij uit ervaring tot overtreders spreken, en zelf genade bij God gevonden hebbende in de weg des berouws, besluit hij aan anderen Godswegen te leren.

a. Onze weg tot God door berouw en bekering, hij wilde aan anderen die gezondigd hadden, leren hetzelfde richtsnoer te volgen, dat hij gevolgd had, zich te verootmoedigen, hun zonden te belijden en Gods aangezicht te zoeken, en,

b. Gods weg tot ons in vergevende genade, hoe bereid Hij is hen te ontvangen, die tot Hem weerkeren. De eersten leerde hij door zijn eigen voorbeeld ter besturing van de zondaren in hun berouw, de laatsten leerde hij door zijn eigen ervaring tot hun aanmoediging. Door deze psalm onderwijst hij overtreders, en zal dit blijven doen tot aan het einde van de wereld, hun verhalende wat God voor zijn ziel gedaan heeft. Boetelingen behoren predikers te wezen, Salomo was dit evenals ook de apostel Paulus.

2. Welk goed gevolg hij zich hiervan belooft: *"zondaars zullen zich tot U bekeren, zij* zullen noch volharden in van U af te dwalen, noch er aan wanhopen om genade bij U te vinden, als zij tot U

weerkeren." Het grote doel, dat men zich voor ogen moet stellen in het onderwijzen van overtreders, is hun bekering tot God, dat is het gelukkige doel, dat bereikt moet worden, en zalig zijn zij, die er het middel voor zijn, of er toe bijdragen, Jakobus 5:20.

Psalm 51:16-21

I. David bidt tegen de schuld van de zonde en bidt om de genade Gods, en voor beide beden voert hij een pleitgrond aan, ontleend aan Gods heerlijkheid, welke hij belooft met dankbaarheid te zullen verkondigen.

1. Hij bidt tegen de schuld van de zonde, dat hij ervan verlost mocht worden, en belooft dat hij dan God zal loven, vers 16. De bijzondere zonde, waar hij tegen bidt, is bloedschuld, de zonde, die hij nu bedreven had, daar hij Uria met het zwaard van de kinderen Ammons had gedood. Totnutoe had hij misschien de mond van zijn consciëntie gestopt door de beuzelachtige verontschuldiging dat hij hem niet zelf gedood had, maar nu was hij ervan overtuigd dat hij zelf de moordenaar was, en het bloed tot God horende roepen om wraak, roept hij tot God om genade: *verlos mij van bloedschulden,* laat mij niet onder de soort van schuld blijven liggen, die ik op mij geladen heb, maar laat haar mij vergeven worden, en laat mij nooit aan mijzelf overgelaten worden, om weer een dergelijke schuld op mij te laden." Allen hebben wij het nodig om ernstig te bidden tegen bloedschulden. In dit gebed beschouwt hij God als de God van zijn heil, van zijn verlossing. Hen, voor wie God de God van hun heil is, zal Hij verlossen van schuld, want het heil, de verlossing, waarvan Hij de God is, is verlossing van zonde. Daarom kunnen wij hierop bij Hem pleiten: Heere, Gij zijt de God van mijn verlossing, verlos mij dan van de heerschappij van de zonde." Hij belooft dat zo God hem wilde verlossen, *zijn tong Gods gerechtigheid vrolijk zal roemen,* God zal de eer hebben, beide van vergevende genade en van voorkomende genade Gods gerechtigheid wordt dikwijls genomen voor Zijn genade, inzonderheid in betrekking tot de grote zaak van rechtvaardigmaking en heiligmaking. Daarin zal hij zich vertroosten daarvan zal hij zingen, en daarmee zal hij pogen anderen bekend te maken, hen onder de invloed ervan te brengen hij zal er vrolijk van zingen. Dat behoren allen te doen, die er de weldaad van gehad hebben, hun alles er aan verschuldigd zijn.

2. Hij bidt om de genade van God en belooft die genade dan te gebruiken tot Zijn eer vers 17. *"Heere, open mijne lippen,* niet alleen opdat ik zondaren kan onderwijzen" (hetgeen de beste prediker niet met enigerlei goed gevolg doen kan, tenzij God hem de opening des monde en de tong van de geleerden geeft), maar *opdat mijn mond Uw lof verkondigt,* niet alleen opdat ik overvloedige stof hebbe tot lof, maar een hart hebbe verruimd in lof." Schuld had zijn lippen gesloten en was ver op weg *om* de mond des gebeds te stoppen, uit schaamtegevoel, uit vrees, kon hij niet in de tegenwoordigheid Gods komen, die Hij had beledigd, nog veel minder kon hij tot Hem spreken, zijn hart veroordeelde hem, en daarom had hij geen toegang met vertrouwen tot God. Inzonderheid sloeg het hem ter neer in het loven van God, toen hij de vreugde zijns heils had verloren, werd zijn harp aan de wilgen gehangen, daarom bidt hij: Heere, *open mijn lippen,* stem mijn hart om U weer te loven." Tot hen, die stom zijn vanwege schuld, zal de verzekering van de vergeving van hun zonden met kracht van uitwerking het woord *effatha* dat is: *word geopend,* zeggen-en als de lippen geopend zijn wat zouden zij dan anders spreken dan de tot van God, zoals Zacharias gedaan heeft? Lukas 1:64.

II. David offert de offerande van een gebroken en verslagen hart, wetende dat dit Gode welbehaaglijk was.

1. Hij wist wel dat het offeren van dieren op zichzelf generlei waarde had voor God vers 18. Gij *hebt geen lust tot offerande, anders* zou ik haar gaarne en van ganser harte brengen, ten einde vergeving en vrede te verkrijgen, *in brandofferen hebt Gij geen behagen.* Zie hier hoe blij David geweest zou zijn om duizenden van rammen te offeren om de zonde te verzoenen. Zij, die volkomen overtuigd zijn van hun ellende en gevaar vanwege de zonde, zouden geen kosten ontzien om er de vergeving voor te verkrijgen, Micha 6:6,7. Maar zie, hoe weinig waarde God er aan hecht. Als blijken van gehoorzaamheid en typen van Christus heeft Hij voorzeker geëist dat offeranden geofferd zouden worden, maar Hij had er geen welbehagen in vanwege enigerlei waarde, die zij in en op zichzelf hadden, *brandofferen en offer voor de zonde hebben U niet behaagd.* Daar zij niet voldoen kunnen voor de zonde kan God er ook geen andere voldoening in vinden, dan als uitdrukking van liefde tot en gehoorzaamheid aan Hem.

2. Hij wist ook hoe welgevallig oprecht berouw is aan God, vers 19. *De offeranden Gods zijn een gebroken geest,* Zie hier:

a. Wat het goede werk is, die in ieder weer boetvaardige gewerkt is, een gebroken geest, een gebroken en verslagen hart. Het is een werk, dat gewerkt is in het hart, dat is het, waarop God ziet, dat Hij eist in alle Godsdienstige handelingen inzonderheid in de handelingen van berouw en bekering. Het is een pijnlijk werk, dat daar gedaan wordt, het bestaat in niets minder dan in het verbreken van het hart, niet in wanhoop (zoals wij zeggen van iemand, die te gronde gericht is: zijn hart is gebroken), maar in noodzakelijke verootmoediging en smart om de zonde-het is een hart, dat zich buigt voor het Woord van God, en dat geduldig is onder de roede Gods, een hart, dat onderworpen is en tot gehoorzaamheid is gebracht, het is een hart, dat week is, zoals het hart van Josia was, en beeft voor Gods Woord.

b. Hoe genadig het Gode behaagt dit aan te nemen, het zijn: *de offeranden Gods,* niet een maar vele, zij komen in de plaats van alle brandofferen en slachtofferen. Het verbreken van Christus' lichaam voor de zonde is het enige zoenoffer, want geen andere offerande dan deze kon de zonde wegnemen, maar het breken van ons hart om de zonde is een offer van de erkentenis, een offerande Gods want aan Hem wordt zij geofferd, Hij eist haar, Hij bereidt haar Hij voorziet dit lam ten brandoffer en Hij zei het aannemen. Hetgeen Gode behaagde was niet het voeden van dieren, het vele werk maken ervan, maar het slachten ervan, zo is het ook niet het koesteren van ons vlees, maar het doden ervan, waarin God behagen heeft. Het offerdier werd gebonden, werd geslacht, werd verbrand, zo wordt het boetvaardig hart gebonden door overtuiging van zonde, bloedt het in het berouw en wordt dan brandende van heilige ijver tegen de zonde en voor God. De offerande werd geofferd op het altaar, dat de gave heiligde, zo is het verbroken hart Gode alleen welbehaaglijk door Jezus Christus er is geen ware bekering zonder geloof in Hem en dit is het offer, dat Hij niet zal verachten. De mensen verachten hetgeen gebroken is, maar dat zal God niet. Hij verachtte het offer van gescheurde of gebroken dieren, maar dat van een gescheurd en gebroken hart zal Hij niet verachten. Hij zal het niet voorbijzien, Hij zal het niet weigeren of verwerpen, hoewel het God geen genoegdoening geeft voor het onrecht, dat Hem gedaan is door de zonde, zal Hij het toch niet verachten. De hoogmoedige Farizeeër verachtte de tollenaar, wiens hart verbroken was, en deze koesterde ook zeer geringe gedachten van zichzelf maar God heeft hem niet veracht. Er ligt meer in opgesloten dan uitgedrukt is, de grote God ziet hemel en aarde voorbij, om met gunst op een verbroken en verslagen hart neer te zien, Jesaja 66:1, 2, 57:1-5.

III. David doet voorbede voor Jeruzalem met het oog op de eer van God. Zie welk een zorg hij had: -

1. Voor het welzijn van de kerk Gods, vers 20, *Doe wel bij Zion naar Uw welbehagen,* is:

A. "Aan alle particuliere aanbidders in Zion aan allen, die Uw naam liefhebben en vrezen bewaar hen er voor om in zulke doorwondende, verterende zonden te vallen als deze mijn zonden zijn, bescherm en help allen, die Uw naam vrezen." Zij, die zelf in geestelijke ellende en moeilijkheden zijn geweest weten medelijden te hebben met en te bidden voor hen, die op gelijke wijze bedroefd en bezwaard zijn. Of:

B. Aan de openbare belangen van Israël. David was zich bewust van het kwaad, dat hij in Juda en Jeruzalem gedaan had door zijn zonde, hoe hij de handen slap had gemaakt, het hart van de godvruchtiger had bedroefd, en de mond van hun tegenstanders had geopend, ook vreesde hij dat, daar hij een openbaar persoon was, zijn zonde oordelen zou brengen over de stad en het koninkrijk, en daarom bidt hij God om de openbare belangen te beveiligen en te bevorderen, die hij had geschaad en in gevaar gebracht. Hij bidt dat God de nationale oordelen zou voorkomen, die zijn zonde verdiend had, en de zegeningen zou doen voortduren en het goede werk voortgang zou doen hebben, die door zijn zonde in gevaar waren gekomen om op te houden en vertraagd te worden. Hij bidt niet slechts dat God zal weldoen bij Zion, zoals Hij weldeed bij andere plaatsen, door Zijn voorzienigheid, maar het zou doen *naar Zijn welbehagen,* naar de bijzondere gunst, die Hij had voor deze plaats welke Hij had verkoren om er Zijn naam te stellen, dat de muren van Jeruzalem, waaraan men toen misschien bezig was te bouwen, opgebouwd mochten worden en dat goede werk aldus voltooid zou worden. Als wij voor de troon van de genade het meest voor onszelf te doen hebben, zaken van het grootste belang hebben te bepleiten, moeten wij toch niet vergeten voor de kerk Gods te bidden, ja onze Meester heeft ons geleerd om in ons dagelijks gebed te beginnen met: Uw *naam worde geheiligd, Uw koninkrijk kome.* De gedachte aan het nadeel, dat wij door onze zonden aan de openbare belangen hebben toegebracht, moet ons aansporen om ze al het goed te doen, dat wij kunnen, inzonderheid door onze gebeden.

2. Voor de eer van Gods kerk, vers 21. Als God zich verzoend wilde betonen met hem en zijn volk zoals hij had gebeden, dan zullen zij voortgaan met de openbare diensten van Zijn huis.

a. Met blijmoedigheid voor henzelf. De bewustheid van Gods goedheid jegens hen zal hun hart verruimen in alle uitdrukkingen van dankbaarheid en gehoorzaamheid. Dan zullen zij tot Zijn altaar komen met brandoffers, met offers, die geheel verteerd worden, die zuiver en alleen bestemd waren voor de eer van God, dan zullen zij niet slechts lammeren en rammen offeren, maar varren, de kostbaarste offers, op Zijn altaar.

b. Gode welbehaaglijk. Gij *zult lust hebben aan de offeranden van de gerechtigheid,* wij zullen reden hebben dit te hopen, als wij bemerken dat de zonde weggenomen is, die dreigde de aanneming van het offer door God te verhinderen. Het is voor een Godvruchtige een grote vertroosting om te denken aan de gemeenschap, die er is tussen God en Zijn volk in hun openbare bijeenkomsten, hoe Hij geëerd wordt door hun nederige aanbidding, en hoe zij gelukkig zijn in Zijn welbehagen.

PSALM 52

1 Een onderwijzing van David, voor den opperzangmeester. (52:2) Als Doeg, de Edomiet, gekomen was, en Saul te kennen gegeven, en tot hem gezegd had: David is gekomen ten huize van Achimelech. (52:3) Wat beroemt gij u in het kwaad, o gij geweldige? Gods goedertierenheid duurt toch den gansen dag.
2 (52:4) Uw tong denkt enkel schade als een geslepen scheermes, werkende bedrog.
3 (52:5) Gij hebt het kwade liever dan het goede, de leugen, dan gerechtigheid te spreken. Sela.
4 (52:6) Gij hebt lief alle woorden van verslinding, en een tong des bedrogs.
5 (52:7) God zal u ook afbreken in eeuwigheid; Hij zal u wegrapen en u uit de tent uitrukken; ja, Hij zal u uitwortelen uit het land der levenden. Sela.
6 (52:8) En de rechtvaardigen zullen het zien, en vrezen; en zij zullen over hem lachen, zeggende:
7 (52:9) Ziet den man, die God niet stelde tot Zijn Sterkte, maar vertrouwde op de veelheid zijns rijkdoms; hij was sterk geworden door zijn beschadigen.
8 (52:10) Maar ik zal zijn als een groene olijfboom in Gods huis; ik vertrouw op Gods goedertierenheid eeuwiglijk en altoos.
9 (52:11) Ik zal U loven in eeuwigheid, omdat Gij het gedaan hebt; en ik zal Uw Naam verwachten; want hij is goed voor Uw gunstgenoten.

David gevoelde ongetwijfeld zeer grote smart toen hij tot Abjathar zei: "Ik ben de oorzaak van de dood van al uw familieleden" Samuel 22:22, die ter dood gebracht werden op Doëgs boosaardige aanbrenging. Om enigszins lucht te geven aan die smart en een weinig verlichting te verkrijgen voor zijn gemoed, schreef hij deze psalm, waarin hij als profeet, en dus met evenveel gezag alsof hij nu een vorst was op zijn troon:

I. Bang voor het gericht roept hij om hetgeen hij gedaan heeft vers 3.

II. Hij klaagt hem aan, verklaart hem schuldig, verzwaart zijn misdaden vers 4-6.

III. Hij spreekt het vonnis over hem uit vers 7.

IV. Hij voorzegt de triomf van de rechtvaardigen in de voltrekking van het vonnis, vers 8, 9..

V. Hij vertroost zich in de barmhartigheid Gods en de verzekerdheid die hij had, dat hij Hem nog zou loven, vers 10, 11. Bij het zingen van deze psalm moeten wij afschuw gevoelen van de zonde van liegen, het verderf voorzien van hen, die er in volharden, en genoegen smaken in de zekerheid van de bewaring van Gods kerk en volk, ten spijt van alle boosaardige plannen en bedoelingen van de kinderen van Satan. de vader van de leugenen.

Psalm 52:1-7

Het opschrift, vers 1, 2, is een korte samenvatting van de geschiedenis, waarop de psalm doelt. David zag nu eindelijk de noodzakelijkheid in om het hof te verlaten en voor zijn veiligheid te zorgen uit vrees voor Saul, die een en andermaal gepoogd had hem te vermoorden. Niet voorzien zijnde van wapenen en mondbehoeften, verkreeg hij door een list van Achimelech, de priester, om hem beide te verstrekken. Doëg, een Edomiet, die zich juist daar bevond, ging tot Saul om Achimelech aan te klagen, stelde hem voor als in verbond zijnde met een verrader, op welke beschuldiging Saul het zeer wreed bevel grondde om al de priesters om te brengen, en Doëg, de aanklager, werd belast met de volvoering van dit vonnis. 1 Samuel 22:9 en verv.

In deze verzen:

I. Bespreekt David de zaak met deze trotse geweldige, vers 3. Waarschijnlijk was Doëg geweldig of machtig ten opzichte van lichaamskracht, maar zo hij dit was, verkreeg hij er geen roem en eer voor door zijn gemakkelijke overwinning, behaald over ongewapende priesters des Heeren. Het is geen eer voor hen, die een zwaard dragen, om hen, die een efod dragen, te dreigen en te overbluffen. Maar hij was ook door zijn ambt *een machtige,* of geweldige, want hij was gesteld over de dienaren van Saul. Dat was hij, die zich beroemde niet alleen in de macht, die hij had om kwaad te doen, maar op het kwaad, dat hij deed. Het is slecht om kwaad te doen, maar erger is het om er zich op te beroemen, er in te roemen, als wij het gedaan hebben, zich niet alleen niet te schamen voor een boze daad maar haar te rechtvaardigen, haar niet alleen te rechtvaardigen, maar haar te prijzen, te verheerlijken, er zich op te laten voorstaan. Zij, die roemen in hun zonde, roemen in hun schande, en daardoor wordt zij nog schandelijker, machtige mensen zijn dikwijls boosaardige, kwaaddoende mensen, "die roemen over de wens van hun ziel," Psalm 10:3. Het is onzeker hoe de volgende woorden hier te pas gebracht worden. *Gods goedertierenheid duurt toch de gehele dag* Sommigen houden ze voor het antwoord van de goddelozen op deze vraag. Het geduld en de verdraagzaamheid Gods (de grote bewijzen van Zijn goedheid) worden misbruikt door de zondaars tot verharding van hun hart in hun boze wegen, omdat het oordeel over hun boze werken niet spoedig volvoerd wordt, ja, omdat God hun nog voortdurend goeddoet, roemen zij in kwaad alsof hun voorspoed in hun slechtheid een bewijs was dat er geen kwaad in steekt. Maar het moet veeleer genomen worden als een argument tegen hem, om aan te tonen:

1. Het zondige van de zonde. "Voortdurend doet God goed, en zij, die Hem hierin gelijken, hebben reden om daarin te roemen, maar gij doet voortdurend kwaad, en daarin zijt gij Hem ten enenmale ongelijk, gast gij tegen Hem in en toch roemt gij daar nog in.".

2. De dwaasheid ervan. "Gij denkt met het kwaad, waarin gij roemt, (dat zo listig beraamd en met zoveel voorspoed ten uitvoer werd gebracht) het volk van God terneer te werpen en te verderven, maar gij zult bevinden dat gij u vergist. *Gods goedertierenheid duurt toch de gehele dag* tot hun bewaring, en zo behoeven zij dan niet *te vrezen wat de mens hun doen kan."* Tevergeefs roemen de vijanden in hun kwaad, zolang wij Gods goedertierenheid hebben om in te roemen.

II. Hij brengt bij het hof des hemels een zware beschuldiging tegen hem in, zoals hij, Doëg, een zware beschuldiging bij Sauls hof tegen Achimelech had ingebracht, vers 4-6. Hij beschuldigt hem

van boosheid van de tong (dat onbedwingelijk kwaad, vol van dodelijk venijn) en boosheid van zijn hart, waar dat een blijk en bewijs van was. Hij legt hem vier dingen ten laste.

1. Kwaadaardigheid, zijn tong berokkent kwaad, steekt niet slechts als een naald, maar snijdt als een scherp scheermes. Smadelijke woorden, schimpredenen waren hem nog niet genoeg, hij beminde *woorden van verslinding,* woorden, die de priesters des Heeren, die hij haatte, ten verderve zouden brengen.

2. Leugen, het was een bedrieglijke tong waarmee hij dit kwaad deed, vers 6, hij beminde de leugen, vers 5, en dit scherpe scheermes werkte bedrog, vers 4, dat is: voordat hem deze gelegenheid gegeven was om zijn boosaardigheid tegen de priesters aan de dag te leggen, had hij zich schijnbaar vriendelijk jegens hen gedragen, ofschoon hij een Edomiet was, bezocht hij de altaren en bracht er zijn offeranden, en hij betoonde aan de priesters eerbied en achting, zo goed als een Israëliet, hierin deed hij zich geweld aan (want hij was *opgehouden voor het aangezicht des Heeren)* maar aldus verkreeg hij de gelegenheid om hun, zoveel te meer kwaad te doen. Of het kan ook zien op de aanbrenging zelf tegen Achimelech, want in substantie was het feit waar maar het was verkeerd voorgesteld, er waren valse kleuren aan gegeven, en daarom kon hij wel gezegd worden de leugen lief te hebben en een bedrieglijke tong te hebben. Hij zei de waarheid, maar niet de gehele waarheid, zoals een getuige behoort te doen. Had hij gezegd dat David Achimelech in de waan had gebracht, dat hij toen op een boodschap van Saul uit was, dan zou de vriendelijkheid, die hij hem had bewezen, niet alleen niet als verraad jegens Saul aangemerkt zijn geworden, maar opgevat zijn als een daad van eerbied en gehoorzaamheid jegens hem. Het zal de schuld van liegen niet van ons wegnemen, als wij kunnen zeggen: "Er was toch waarheid in hetgeen wij zeiden", indien wij die waarheid vervalsen en aldus de zaak anders doen schijnen dan zij was.

3. Listigheid in de zonde. "Uw *tong brengt enkel schade, zij* spreekt het kwaad, dat uw hart heeft beraamd. Hoe meer list en overleg er is in een boosheid, des te meer van de duivel er in is.

4. Liefde voor de zonde, "*Gij hebt het kwade liever dan het goede,* dat is: gij bemint het kwade, en hebt volstrekt geen liefde voor het goede gij schept behagen in liegen, en bekommert u er niet om om recht te doen. Ge wilt liever Saul behagen door een leugen te zeggen, dan God behagen door waarheid te spreken." Diegenen zijn van Goeds geest en gezindheid, die, inplaats van blij te zijn (zoals wij allen behoren te wezen), met een gelegenheid om iemand een vriendelijkheid te bewijzen, hem goed te doen, hetzij aan zijn lichaam, of zijn bezitting of zijn goede naam blijde zijn met een gelegenheid om iemand kwaad te doen, die gelegenheid gretig aangrijpen, dat is het kwade liever te hebben dan het goede. Het is slecht om woorden van verslinding te spreken, maar erger is het ze lief te hebben, hetzij in anderen, of in onszelf.

III. Hij kondigt de oordelen Gods tegen hem aan wegens zijn goddeloosheid, vers 7. Gij hebt de priesters des Heeren omgebracht, daarom *zal God u afbreken in eeuwigheid."* Bedrijvige zonen van de verderfenis zullen in lijdelijke zin zonen van de verderfenis worden, zoals Judas en de mens van de zonde. Verwoesters zullen verwoest worden, inzonderheid zij, die de priesters des Heeren haten en vervolgen en verwoesten en de dienstknechten Gods, en Zijn volk, dat door hem tot een koninklijk priesterdom is gemaakt, zullen met een haastig en eeuwig verderf weggenomen worden. Doëg wordt hier veroordeeld:

1. Om verdreven te worden uit de kerk: *God zal u wegraken, u uit de tent uitrukken,* niet uit uw woning, maar uit Gods woning, zo moet het waarschijnlijk verstaan worden. "Gij zult afgesneden worden van de gunst Gods, van Zijn tegenwoordigheid, van alle gemeenschap met Hem, en zult noch van orakel, noch van offerande voordeel of zegen ontvangen." Rechtvaardiglijk werd hij van al de voorrechten van Gods huis beroofd, die zo boosaardig en schadelijk was geweest voor Zijn dienstknechten. Soms was hij tot Gods tabernakel gekomen, had hij de plechtigheden bijgewoond in Gods voorhoven, maar hij was daar *opgehouden,* hij was Zijn dienst moe, en zocht een gelegenheid om Zijn gezin te belasteren, het was dus voegzaam, dat hij vandaar weggenomen, weggerukt zou worden, aan iemand, die ons aldus behandelde, zouden ook wij ons huis verbieden. Wij verbeuren de weldaad, het voordeel van de inzettingen, als wij er een slecht gebruik van maken.

2. Om verdreven te worden uit de wereld: "*Hij zal u ontwortelen uit het land van de levenden* waarin ge u zo diep geworteld dacht." Als Godvruchtige mensen sterven, de worden zij verplant van het land van de levenden op aarde, de kweekplaats van de planten van de gerechtigheid, in dat van de hemel, de hof des Heeren, waarin zij voor eeuwig geworteld zullen wezen, maar als goddeloze mensen sterven, worden zij ontworteld uit het land van de levenden, om voor eeuwig om te komen, als brandstof voor het vuur van de Goddelijken toorn. Dat zal het deel wezen van hen, die met God twisten.

Psalm 52:8-11

David was te die tijde in grote benauwdheid het kwaad, dat Doëg hem gedaan had, was slechts het begin van zijn smarten, en toch zien wij hem hier juichen, triomferen, en dat is meer dan roemen in de verdrukking. De apostel Paulus is in het midden van zijn benauwdheden in het midden van zijn triomfen, 2 Corinthiers 2:14. David triomfeert hier:

I. In de val van Doëg. Maar opdat dit niet het aanzien zou hebben van een persoonlijke wraakoefening, spreekt hij er hier niet van als van zijn eigen daad, maar legt hij die woorden anderen godvruchtigen in de mond. Zij zullen Gods oordelen over Doëg opmerken en ervan spreken:

1. Tot eer van God: zij *zullen het zien en vrezen,* vers 5, zij zullen de gerechtigheid Gods eren, en ontzag voor Hem hebben als een God van almachtige kracht, voor wie de hoogmoedigste zondaar niet bestaan kan, en voor wie dus een ieder an onze zich behoort te verootmoedigen. Gods oordelen over de goddelozen moeten de rechtvaardigen vervullen van ontzag voor Hem, hen bevreesd maken om God te beledigen en Zijn misnoegen op te wekker, Psalm 119:120, Openbaring 15:3, 4.

2. Tot beschaming van Doëg. Zij zullen over hem lachen, niet met een grappig lachen, maar met een verstandig, ernstig lachen, gelijk "Hij die in de hemel woont, zal lachen," Psalm 2:4. Hij zal bespottelijk schijnen, en waard dat er om hem gelachen wordt. Er wordt ons gezegd hoe zij zullen triomferen in Gods rechtvaardige oordelen over hem, vers 9. *Ziedaar de man, die God niet stelde tot zijn veste stelde.* Het kan niet anders, of de val van rijke, machtige personen moet algemeen opgemerkt worden, en iedereen zal geneigd zijn er zijn aanmerkingen op te maken, en dit nu is de aanmerking, die de rechtvaardigen op Doëgs val maken zullen: dat men niets beters kon verwachten, daar hij de verkeerde methode volgde om zich in zijn rijkdom en macht te bevestigen. Indien een pas opgericht gebouw instort, dan zal iedereen terstond vragen: waar was de fout bij het bouwen? Hetgeen nu het verderf was van Doëgs voorspoed, was:

a. Dat hij hem niet op een rots heeft gebouwd: *hij stelde God niet tot zijn sterkte,* hij heeft niet bedacht dat de bestendiging van zijn voorspoed afhing van de gunst van God, en daarom heeft hij er niet voor gezorgd om zich die gunst te verzekeren of zich te bewaren in Gods liefde daar hij zijn plicht niet jegens Hem deed, of Hem ook maar in het minst gezocht heeft. Diegenen vergissen zich schromelijk, die denken zich in hun macht en rijkdom staande te kunnen houden zonder God of Godsdienst.

b. Dat hij hem op zand gebouwd heeft. Hij dacht dat zijn rijkdom zich vanzelf staande zou kunnen houden: *hij vertrouwde op de veelheid van zijn rijkdom,* die, naar hij waande, *opgelegd was voor vele jaren,* ja hij dacht dat zijn goddeloosheid zou medewerken om hem staande te houden. Hij was besloten voor niets terug te deinzen om zijn eer en macht te beveiligen en te bevorderen, door recht of door onrecht wilde hij verkrijgen wat hij kon en behouden wat hij had, en het verderf wezen van ieder, die hem in de weg stond, en dit, dacht hij, zou hem versterken, zij, die van niets een gewetenszaak maken kunnen alles hebben. Maar zie nu wat ervan komt, zie met wat ongebluste kalk hij zijn huis gebouwd heeft, nu het is gevallen en hij zelf onder de puinhopen begraven is.

II. In zijn eigen vastheid, vers 10, 11. "Deze geweldige is ontworteld, *maar ik zal zijn als een groene olijfboom,* geplant en geworteld, vaststaande en bloeiende, hij is uit Gods woning verdreven, maar ik ben er in bevestigd, niet, zoals Doëg, opgehouden, door iets anders dan het overvloedige genot, dat ik er vind." Zij, die door geloof en liefde in Gods huis wonen, zullen er als groene olijfbomen wezen. Van de goddelozen wordt gezegd, dat zij bloeien als een laurierboom, Psalm 37:35, die geen nuttige vruchten draagt, hoewel hij overvloed van grote bladeren heeft, maar de rechtvaardigen bloeien als een groene olijfboom, die vet is, zowel als bloeiend, Psalm 92:15, en "met zijn vettigheid God en de mensen eert," Richteren 9:9, zijn wortel en vettigheid aan de goeden olijfboom ontleent Romeinen 11:17.

Wat nu moeten wij doen om als groene olijfbomen te kunnen wezen?

1. Wij moeten een leven leiden van geloof en heilig vertrouwen op God en Zijn genade. "Ik zie wat er komt van van de mensen vertrouwen op de veelheid van hun rijkdom, en daarom *vertrouw ik op Gods goedertierenheid eeuwiglijk en altoos,* niet op de wereld, maar op God, niet op mijn eigen verdiensten, maar op Gods goedertierenheid, waarmee Hij zijn gaven mildelijk uitdeelt, zelfs aan de onwaardigen, en die genoegzaam zijn om ons deel en ons geluk te wezen." Deze goedertierenheid is tot eeuwigheid, zij is bestendig en onveranderlijk, en haar gaven zullen tot in eeuwigheid voortduren, daarom moeten wij er tot in eeuwigheid op vertrouwen, en nooit van dat fundement afgaan.

2. Wij moeten een leven leiden van dankbaarheid en heilige vreugde in God, vers 11. *"Ik zal U loven in eeuwigheid, omdat Gij het gedaan hebt,* het bloed van Uw priesters hebt gewroken op hun bloeddorstigen vijand, hem bloed te drinken hebt gegeven en aan mij Uwe belofte vervuld hebt." Hij was er even zeker van, dat dit te bestemder tijd geschieden zou, alsof het reeds geschied was. Het draagt zeer veel bij tot de schoonheid van onze belijdenis en tot onze vruchtbaarheid in iedere genadegave, om veel bezig te zijn in de lof van God, en het is zeker, dat het ons nooit aan stof ontbreekt om God te loven.

3. Wij moeten een leven leiden van verwachting en ootmoedig vertrouwen op God: ik *zal Uw naam verwachten,* ik zal op U wachten in al de wegen en middelen, waarin Gij U bekend hebt gemaakt, hopende op de ontdekking van Uwe gunst jegens mij, en gewillig om er tot de bestemden tijd op te blijven wachten *want hij is goed voor Uw gunstgenoten," of in de mening en het oordeel van Uw gunstgenoten* waarmee David van harte instemt. *Communis sensus fidelium Al de heiligen zijn van dat gevoelen.*

a. Dat Gods naam goed is in zichzelf, dat Gods openbaringen van zichzelf genadig en zeer vriendelijk zijn, er is geen andere naam gegeven dan deze, om onze toevlucht en hoog vertrek te zijn.

b. Dat het zeer goed voor ons is om op die naam te wachten, hem te verwachten, dat er niets beters is om onze geest, ons gemoed, tot rust en kalmte te brengen als het ontrust of ontroerd is, en ons te houden op de weg van onze plicht als wij in verzoeking zijn om tot onze hulp of verlichting van verkeerde middelen gebruik te maken, dan te hopen en rustig "te wachten op het heil des Heeren," Klaagliederen 3:26. Al de heiligen hebben het voordeel ervan ervaren, die nooit tevergeefs op Hem gewacht hebben, nooit Zijn leiding hebben gevolgd of liet is goed uitgekomen, en nooit beschaamd zijn geworden in hun gelovige verwachting van Hem. Laat ons dan in hetgeen goed is voor alle

heiligen blijven, en er overvloedig in zijn, en inzonderheid hierin: "Gij dan, bekeer u tot uw God, bewaar weldadigheid en recht, en wacht geduriglijk op uw God," Hosea 12:7.

PSALM 53

1 Een onderwijzing van David, voor den opperzangmeester, op Machalath. (53:2) De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God; zij verderven het, en zij bedrijven gruwelijk onrecht; er is niemand, die goed doet.
2 (53:3) God heeft uit den hemel nedergezien op de mensenkinderen, om te zien, of iemand verstandig ware, die God zocht.
3 (53:4) Een ieder van hen is teruggekeerd, te zamen zijn zij stinkende geworden, er is niemand, die goed doet, ook niet een.
4 (53:5) Hebben dan de werkers der ongerechtigheid geen kennis, die Mijn volk opeten, alsof zij brood aten? Zij roepen God niet aan.
5 (53:6) Aldaar zijn zij met vervaardheid vervaard geworden, waar geen vervaardheid was; want God heeft de beenderen desgenen, die u belegerde, verstrooid; gij hebt hen beschaamd gemaakt, want God heeft hen verworpen.
6 (53:7) Och, dat Israels verlossingen uit Sion kwamen! Als God de gevangenen Zijns volks zal doen wederkeren, dan zal zich Jakob verheugen, Israel zal verblijd zijn.

God spreekt eens ja tweemaal, en het zou goed zijn als de mens er dan op lette In deze psalmen spreekt God tweemaal want deze is bijna letterlijk gelijk aan de veertienden psalm. Het doel ervan is ons te overtuigen van onze zonden, ons er om te doen blozen en beven, en dit is het waar wij met zoveel moeite toe gebracht worden dat er regel op regel voor nodig is. Het woord, als woord van overtuiging wordt vergeleken bij een hamer, welks slagen dikwijls herhaald moeten worden Door de psalmist toont God ons hier:

I. Hoe slecht wij zijn, vers 2.

II. Bewijst Hij het door zijn eigen onfeilbare kennis, vers 3,4.

III. Spreekt Hij verschrikking tot de vervolgens die de ergste zondaren zijn, vers 5, 6.

IV. Spreekt Hij bemoediging tot Zijn vervolgd volk, vers 7. Er is hier een klein verschil tussen psalm 14 en deze, maar van geen of weinig, tussen vers 5 en 6 daar en vers 6 hier sommige uitdrukkingen, die daar gebruikt zijn zijn hier weggelaten betreffende de schande die de goddelozen op Gods volk hebben gelegd, en inplaats daarvan, wordt hier de schande voorzegd welke God op de goddelozen zal leggen welke verandering met nog enige andere de psalmist onder de leiding Gods heeft aangebracht toen hij de psalm voor de tweede maal aan de opperzangmeester heeft overgegeven. Bij het zingen ervan behoren wij te treuren over het bederf van de menselijke natuur en de ellendige ontaarding van de wereld, waarin wij leven, maar ons toch ook te verblijden In de hoop op de grote verlossing.

Psalm 53:1-7

Dezen psalm is tevoren reeds verklaard, en daarom zullen wij hier slechts kortelijk het een en ander opmerken aangaande de zonde, ten einde onze smart er over en onze afschuw ervan te doen toenemen.

1. Het feit van de zonde, is het bewezen? Is er bewijs voor? Ja, God is er getuige van, en Hij is een onwraakbaar Getuige. Van de plaats van Zijn heiligheid ziet Hij op de kinderen van de mensen, en ziet hoe weinig goed eronder hen is, vers 3. Al de zondigheid van hun hart en hun leven is naakt en geopend voor Hem.

2. De schuld van de zonde, is er kwaad Ja, zij is ongerechtigheid, vers 2, 5, zij is iets, dat onrecht is, zij is hetgeen, waar geen goed In is, vers 2, 4, zij is iets dat boos is, zij is het ergste kwaad, zij is hetgeen deze wereld tot zo'n boze wereld maakt als rij is, zij is terugkeren van God, vers 4.

3. De bron van de zonde, hoe komt het dat de mensen zo slecht zijn? Het is voorzeker omdat er geen vreze Gods voor hun ogen *is: zij zeggen in hun hart: Er is geen God* om ons ter verantwoording te roepen, geen, voor wie wij ontzag behoeven te hebben." Der mensen slechte praktijken komen voort uit hun slechte beginselen. Zij belijden God te kennen, maar in hun werken verloochenen zij Hem, omdat zij Hem in hun gedachten verloochenen.

4. De dwaasheid van de zonde. In Godsschatting, wiens oordeel, dies zijn wij zeker, recht is, is hij een dwaas, die zulke verdorven gedachten koestert, atheïsten, hetzij in denkwijze of in praktijk, zijn de grootste dwazen ter wereld. Zij, die God niet zoeken, begrepen niet dat zij als de redeloze dieren zijn, die geen verstand hebben, want de mens is *van* de dieren onderscheiden, niet zozeer door het vermogen van de rede, als wel door zijn vatbaarheid voor de Godsdienst. De werkers van ongerechtigheid hebben wat zij ook mogen zeggen of voorgeven geen kennis, er kan in waarheid gezegd worden dat zij niets weten en niets kennen, die God niet kennen, vers 5.

5. Het vuile van de zonde. Zondaars zijn verdorven, vers 2, hun natuur is geschonden en bedorven, en hoe edeler de natuur was, hoe lager zij is als zij verdorven is geworden, zoals die van de engelen. *Corruptio optimi est pessima, niets is zo slecht als het beste, nadat het verdorven werd.* Hun ongerechtigheid is verfoeilijk, hatelijk voor de heiligen God, en zij maakt hen hatelijk, terwijl Hij anders toch niets haat van hetgeen Hij gemaakt heeft. Het maakt de mensen vuil, vers 4, geheel vuil, moedwillige zondaren zijn stinkende in de neusgaten van de God des hemels en *van* de heilige engelen. Op welke betamelijkheid trotse zondaren ook aanspraak maken, het is zeker dat goddeloosheid de grootste verontreiniging ter wereld is.

6. De vrucht van de zonde, zie tot welk een trap van barbaarsheid zij de mensen ten laatste brengt, als door de bedrieglijkheid van de zonde van de mensen hart verhard is, zie hun wreedheid jegens hun broederen, die vlees zijn van hun vlees, omdat zij niet willen *meelopen tot dezelfde uitgieting van de overdadigheid, zij eten hen op alsof zij brood aten, alsof* zij niet slechts als dieren, maar als roofdieren geworden zijn. En zie hun minachting van God tegelijkertijd, zij *roepen Hem niet aan,* maar versmaden het om iets aan Hem verplicht te wezen.

7. De vrees en de schande, waarmee de zonde vergezeld gaat, vers 6. Aldaar zijn zij met vervaardheid vervaard geworden, die God tot hun vijand hebben gemaakt, hun eigen schuldig geweten verschrikte hen en vervulde hen van afgrijzen, hoewel er anders geen blijkbare reden was voor vrees, *de goddelozen vlieden als er niemand is, die hen vervolgt.* Zie de grond voor deze vrees, het is omdat God tevoren "de beenderen dergenen, die Zijn volk belegerden, verstrooid heeft, niet alleen hun macht heeft verbroken en hun benden heeft verstrooid, maar hen heeft gedood, hun lichamen tot dorre beenderen heeft gemaakt, zoals die aan de mond des grafs verstrooid zijn," Psalm 41:7 Dat zal het lot wezen van tien die "de legerplaats van de heiligen omringen en de geliefde stad," Openbaring 20:9. Het duchten daarvan moet hen wel verschrikken, die Gods volk opeten. Dit stelde de jonkvrouw, de dochter Zions, in staat om hen te beschamen, omdat God hen heeft veracht, om over hen te lachen, omdat Hij, die in de hemel woont, over hen zal lachen. Wij behoeven hen niet met vrees aan te zien, op wie God ziet met minachting. Als Hij hen veracht dan kunnen wij hen ook wel verachten.

Eindelijk. Het geloof van de heiligen, en hun hoop betreffende de genezing van dit grote kwaad, vers 7. Er zal een Verlosser komen een grote verlossing, een verlossing van zonde. O dat die komst verhaast mocht worden want zij zal heerlijke en blijde tijden doen aanbreken. Er waren de zodanigen onder het Oude Testament, die uitzagen naar en hoopten op en baden voor en wachtten op, deze verlossing.

a. God zal te bestemden tijd Zijn kerk verlossen van de zondige boosaardigheid van haar vijanden, hetgeen blijdschap zal brengen aan Jakob en Israël, die gedurende lange tijd in een treurige toestand hebben verkeerd. Zulke verlossingen zijn dikwijls gewrocht, en zij waren allen typen van de eeuwige triomfen van de glorierijke kerk.

b. Hij zal alle gelovigen verlossen van hun eigen ongerechtigheden, opdat zij er niet gevankelijk door gevoerd zullen worden, en dat zal hun een altijddurende stof tot blijdschap wezen. Naar dit werk heeft de Verlosser Zijn naam Jezus, "want Hij zal Zijn volk zalig maken, verlossen, van hun zonden," Mattheus 1:21.

PSALM 54

1 Een onderwijzing van David, voor den opperzangmeester, op de Neginoth; (54:2) Als de Zifieten gekomen waren, en tot Saul gezegd hadden: Verbergt zich David niet bij ons? (54:3) O God! verlos mij door Uw Naam, en doe mij recht door Uw macht.
2 (54:4) O God! hoor mijn gebed; neig de oren tot de redenen mijns monds.
3 (54:5) Want vreemden staan tegen mij op, en tirannen zoeken mijn ziel; zij stellen God niet voor hun ogen. Sela.
4 (54:6) Ziet, God is mij een Helper; de Heere is onder degenen, die mijn ziel ondersteunen.
5 (54:7) Hij zal dit kwaad mijn verspieders vergelden; roei hen uit door Uw waarheid.
6 (54:8) Ik zal U met vrijwilligheid offeren; ik zal Uw Naam, o HEERE! loven, want Hij is goed.
7 (54:9) Want Hij heeft mij gered uit alle benauwdheid; en mijn oog heeft gezien op mijn vijanden.
De sleutel van deze psalm hangt aan de deur want het opschrift zegt ons bij welke gelegenheid de psalm geschreven werd, namelijk toen de Zifieten, mannen van Juda, (typen van Judas, de verrader), David verrieden aan Saul, door hem te doen weten waar hij was en hem het middel aan de hand te doen om hem gevangen te nemen. Dit hebben zij tweemaal gedaan 1 Samuel 23:19, 26:1, en het is tot hun eeuwige schande in de geschiedenis vermeld. De psalm is lieflijk, het eerste gedeelte ervan overdacht hij misschien toen hij in zijn benauwdheid vaas, en heeft het in geschrifte gebracht toen het gevaar voorbij was met de bijvoeding van de laatste twee verzen waarin hij zijn dankbaarheid uitspreekt voor de redding, maar die toch ook in het geloof geschreven konden zijn toen hij nog in het midden van het gevaar was. Hier:

I. Klaagt hij bij God over de boosheid van zijn vijanden, en bidt om hulp tegen hen, vers 3.

II. Vertroost hij zich met de verzekerdheid van de Goddelijke gunst en bescherming, en dat ter bestemder tijd zijn vijanden zullen beschaamd en hij verlost zal worden, vers 9. wanneer wij ook in nood zijn, kunnen wij met vertroosting deze psalm zingen.

Psalm 54:1-5

Wij kunnen hier opmerken:

1. De grote benauwdheid, waarin David zich toen bevond, waarvan het opschrift ons een bericht geeft. De Zifieten kwamen uit eigen beweging, en deelden aan Saul mee waar David was, met de belofte hem in zijn handen over te leveren. Men zou gedacht hebben dat David niet vervolgd zou zijn geworden toen hij zich had teruggetrokken op het land, niet ontdekt zou zijn geworden toen hij in een woest land was, niet verraden zou zijn geworden toen hij een toevlucht had gezocht in zijn eigen land, maar toch was hij dit. Laat geen godvruchtige verwachten veilig en gerust te kunnen zijn voor hij in de hemel is. Hoe verraderlijk, hoe gedienstig, waren deze Zifieten! Het Is heerlijk dat God getrouw is, want mensen zijn niet te vertrouwen, Micha 7:5.

2. Zijn gebed tot God om hulp en verlossing, vers 3, 4. Hij doet een beroep op Gods macht, door welke Hij in staat is hem te helpen en op Zijn naam, door welke Hij zich verbonden *heeft* hem te helpen en bidt dat Hij hem verlossen zal van zijn vijanden, hem recht zal doen, zijn zaak zal voorstaan, en voor hem recht doen zal. David heeft geen andere pleitgrond om op te steunen dan Gods naam, geen andere macht om op te steunen dan Gods macht en die maakt hij tot zijn toevlucht en betrouwen. Dit zal de krachtdadige, afdoende verhoring zijn van zijn gebeden, vers 4, die hij zelfs op zijn vlucht, toen hij geen gelegenheid had voor een plechtig spreken tot God, tot de hemel heeft opgezonden. *Hoor mijn gebed,* dat uit mijn hart tot U opgaat, *en neig de oren tot de redenen mijns monds.*

3. Zijn pleitgrond, die ontleend is aan de aard van zijn vijanden, vers
5..

a. Het zijn *vreemden,* dat waren de Zifieten, daar zij de naam van Israëlieten onwaardig waren. Zij hebben mij laaghartiger en wreder behandeld dan de Filistijnen zelf mij behandeld zouden hebben. De ergste behandeling kan men verwachten van hen, die door de banden van bloedverwantschap heengebroken hebbende, zich tot vreemden hebben gemaakt.

b. Zij zijn *tirannen,* verdrukkers, dat was Saul, die, als koning, zijn macht had moeten gebruiken voor de bescherming van al zijn goede onderdanen, maar haar misbruikt heeft tot hun verderf. Niets is zo grievend als "verdrukking ter plaatse des gerichts" Prediker 3:16. Paulus was het meest in gevaar van "zijn geslacht en van de valse broederen," 2 Corinthiers 11:26, en zo was het ook met David.

c. Zij waren zeer geducht en dreigend, zij haatten hem niet slechts, en wensten hem niet alleen kwaad toe, maar zij stonden allen tezamen tegen hem op, hun macht verenigende om hem kwaad te doen.

d. Zij waren zeer boosaardig, zit *zoeken mijn ziel,* zij leggen het toe op mijn leven, met niets minder willen zij tevreden zijn. Wij mogen in het geloof bidden dat God aan zulke wrede, bloeddorstige mannen in Zijn voorzienigheid geen voorspoed zal geven, opdat het de schijn niet zou hebben dat luit hen steunde, hun handelingen *goedkeurde*.

e. *Zij* waren zeer goddeloos en atheïstisch, en daarom dacht hij dat het Gods zaak en belang was om tegen hen op te treden. *Zij stellen God niet voor hun ogen, zij* hebben de gedachte van God geheel van zich afgeworpen, zij bedenken niet dat zijn oog op hen is, dat zij, door met Zijn volk te strijden tegen Hem, ook hebben zij geen vrees voor de stellige en noodlottige gevolgen van zo'n ongelijker strijd. Van hen, die God niet voor hun ogen stellen, is geen goeds te verwachten, aan welke goddeloosheid zullen zulke mensen zich niet schuldig maken? Welke banden van de natuur, van de vriendschap, van de dankbaarheid of des verbande zullen hen houden die door de vreze Gods hebben heengebroken *Sela. Let hier op.* Laat ons allen God te allen tijde voor onze ogen stellen, want zo wij het niet doen, dan zijn wij in gevaar van reddeloos verloren te gaan.

Psalm 54:6-9

Wij hebben hier de levendige geloofsoefening van David in zijn gebed, waardoor hij de zekerheid verkreeg dat de uitkomst goed en troostrijk zal zijn, hoewel de aanslag op hem zeer geducht was.

1. Hij was er zeker van God aan zijn zijde te hebben, dat God zijn partij nam, vers 6 hij zegt het met een gevoel van triomf. Zie *God is mij een helper.* Indien wij voor Hem zijn, dan is Hij voor ons, als Hij voor ons is dan zullen wij in Hem zo'n hulp hebben dat wij geen macht behoeven te vrezen, die zich tegen ons stelt. Hoewel mensen en duivelen het er op aanleggen om onze verdervers te zijn, zij zullen niet tegen ons overmogen, zo God ons een helper is. "De Heere is met mij, ik zal niet vrezen onder mijn helpers, die mijne ziel ondersteunen." Vergelijk Psalm 1-18:7. Er zijn sommigen die mij ondersteunen, en God is één hunner, Hij is *de* eerste, de voornaamste van hen, niemand hunner zou mij kunnen helpen, indien Hij mij niet hielp. Ieder schepsel is datgene voor ons en niets meer wat God het doet zijn. Hij bedoelt: De Heere is het, die mijn ziel ondersteunt, mij er voor behoedt om moede te worden onder mijn werk of onder mijn lasten te bezwijken." Hij, die door Zijn voorzienigheid alle dingen onderhoudt, ondersteunt door zijn genade de zielen van Zijn. God, die te bestemder tijd Zijn volk zal verlossen, zal hen intussen ondersteunen en staande houden, zodat de geest, die Hij gemaakt heeft, voor Zijn aangezicht niet overstelpt zal worden.

2. God het voor hem opnemende, twijfelt hij niet, of zijn vijanden zullen voor zijn aangezicht vlieden en vallen Hij *zal dit kwaad aan mijn verspieders vergelden,* vers 7, die een gelegenheid zoeken om mij onheil te berokkenen. David wilde hun geen kwaad vergelden, maar hij wist dat God het zou doen, *ik ben als een dove, ik hoor niet, want Gij zult horen.* De vijanden *aan* wie wil vergiffenis schenken, zal God, zo zij zich niet bekeren, oordelen, en daarom moeten wij onszelf niet wreken, want God heeft gezegd: *Mij is de wraak.* Maar hij bidt: *Roei hen uit door Uw waarheid.* Dit is geen gebed van de boosaardigheid, maar een gebed des geloofs, want het heeft het oog op het Woord van God, en begeert slechts de vervulling daarvan. Er is waarheid in Gods bedreigingen zowel als in Zijn beloften, en zondaren, die zich niet bekeren, zullen dit tot hun schade gewaar worden.

3. Hij belooft Gode dank te zeggen voor al de ervaringen, die hij heeft gehad van Zijn goedheid jegens hem, vers 8. *Ik zal U met vrijwilligheid offeren.* Hoewel de offers kostbaar waren, zal David, daar God toen van Zijn aanbidders eiste dat zij Hem op die wijze zouden loven en danken, ze niet slechts offeren, maar ze vrijwillig offeren, zonder murmureren of tegenzin. Al onze geestelijke offeranden moeten in die zin vrijwillige offers zijn, want God heeft de blijmoedige gever lief. Maar hij zal niet slechts zijn offer brengen, dat slechts de schaduw was, de ceremonie, maar ook acht geven op het wezen. Ik zal Uw naam loven. Een dankbaar hart en de varren van onze lippen zijn de offeranden, die God zal aannemen, ik *zal Uw naam loven, want hij is goed. Uw* naam is niet alleen groot, maar goed, en moet daarom geloofd worden. Gods naam te loven is niet slechts hetgeen wij verplicht zijn, maar het is goed, het is aangenaam, het is nuttig, het is goed voor ons, Psalm 92:2, "daarom zal ik Uw naam loven."

4. Hij spreekt van zijn verlossing als van iets, dat reeds geschied is, vers 9.

a. Ik zal Uw naam loven en zeggen: "Hij *heeft mij gered,* dat zal alsdan mijn lied zijn." Hetgeen, waarin hij zich verheugt, is een volkomen verlossing, *Hij heeft mij totnutoe gered uit alle*

benauwdheid, en menigmaal heb ik mijn doel bereikt heeft God mij *op mijn verspieders doen zien*, daarom zal Hij mij ook nu uit deze benauwdheid redden." Aldus behoren wij ons in onze grootste moeilijkheden aan te moediger door onze ervaringen in het verleden. Of,

b. Met deze gedachte maakte hij zijn tegenwoordige verlossing groot toen de schrik voorbij was, dat zij een onderpand was van nog verdere verlossingen. Hij spreekt van zijn algehele verlossing als van iets, dat reeds geschied was hoewel hij nog zeer vele moeilijkheden voor zich had, want Gods belofte er voor hebbende, was hij er even zeker van, alsof zij reeds had plaats gehad. "Hij, die begonnen is mij uit deze benauwdheid te redden, zal mij uit alle benauwdheden verlossen, en mij ten laatste *op mijn vijanden doen zien." Dit* kan misschien heenwijzen naar Christus, van wie David een type is geweest. God zal Hem verlossen uit al de benauwdheden van Zijn staat van vernedering, en Hij was er volkomen zeker van, en er is gezegd, dat alle dingen onder Zijn voeten gelegd zullen worden, want, hoewel wij nu nog niet zien dat Hem alle dingen onderworpen zijn, zijn wij er toch volkomen zeker van dat Hij zei heersen, totdat Zijn vijanden tot Zijn voetbank zijn gemaakt, en Hij Zijn lust aan hen zien zal. Maar het is ook een aanmoediging voor alle gelovigen, om van bun bijzondere verlossing het gebruik te maken, dat Paulus (evenals hier David) ervan maakt, 2 Timotheus 4:17, 18. "Hij, die mij uit de muil van de leeuw heeft verlost, zal mij verlossen van alle boos werk, en bewaren tot Zijn hemels koninkrijk."

PSALM 55

1 Een onderwijzing van David, voor den opperzangmeester, op de Neginoth. (55:2) O God! neem mijn gebed ter oren, en verberg U niet voor mijn smeking.
2 (55:3) Merk op mij, en verhoor mij; ik bedrijf misbaar in mijn klacht, en maak getier;
3 (55:4) Om den roep des vijands, vanwege de beangstiging des goddelozen; want zij schuiven ongerechtigheid op mij, en in toorn haten zij mij.
4 (55:5) Mijn hart smart in het binnenste van mij, en verschrikkingen des doods zijn op mij gevallen.
5 (55:6) Vrees en beving komt mij aan, en gruwen overdekt mij;
6 (55:7) Zodat ik zeg: Och, dat mij iemand vleugelen, als ener duive, gave! ik zou henenvliegen, waar ik blijven mocht.
7 (55:8) Ziet, ik zou ver wegzwerven, ik zou vernachten in de woestijn. Sela.
8 (55:9) Ik zou haasten, dat ik ontkwame, van den drijvenden wind, van den storm.
9 (55:10) Verslind hen, HEERE! deel hun tong; want ik zie wrevel en twist in de stad.
10 (55:11) Dag en nacht omringen zij haar op haar muren; en ongerechtigheid en overlast is binnen in haar.
11 (55:12) Enkel verderving is binnen in haar; en list en bedrog wijkt niet van haar straat.
12 (55:13) Want het is geen vijand, die mij hoont, anders zou ik het hebben gedragen; het is mijn hater niet, die zich tegen mij groot maakt, anders zou ik mij voor hem verborgen hebben.
13 (55:14) Maar gij zijt het, o mens, als van mijn waardigheid, mijn leidsman en mijn bekende!
14 (55:15) Wij, die te zamen in zoetigheid heimelijk raadpleegden; wij wandelden in gezelschap ten huize Gods.
15 (55:16) Dat hun de dood als een schuldeiser overvalle, dat zij als levend ter helle nederdalen; want boosheden zijn in hun woning, in het binnenste van hen.
16 (55:17) Mij aangaande, ik zal tot God roepen, en de HEERE zal mij verlossen.
17 (55:18) Des avonds, en des morgens, en des middags zal ik klagen en getier maken; en Hij zal mijn stem horen.
18 (55:19) Hij heeft mijn ziel in vrede verlost van den strijd tegen mij; want met menigte zijn zij tegen mij geweest.
19 (55:20) God zal horen, en zal hen plagen, als die van ouds zit, Sela; dewijl bij hen gans geen verandering is, en zij God niet vrezen.
20 (55:21) Hij slaat zijn handen aan degenen, die vrede met Hem hadden; hij ontheiligt Zijn verbond.
21 (55:22) Zijn mond is gladder dan boter, maar zijn hart is krijg; zijn woorden zijn zachter dan olie, maar dezelve zijn blote zwaarden.
22 (55:23) Werp uw zorg op den HEERE, en Hij zal u onderhouden; Hij zal in eeuwigheid niet toelaten, dat de rechtvaardige wankele.
23 (55:24) Maar Gij, o God! zult die doen nederdalen in den put des verderfs; de mannen des bloeds en bedrogs zullen hun dagen niet ter helft brengen; ik, daarentegen, zal op U vertrouwen.

Het is de gissing van vele Schriftverklaarders dat David deze psalm geschreven heeft bij gelegenheid van Absaloms rebellie, en dat de bijzondere vijand, van wie hij hier spreekt, die zo verraderlijk met hem gehandeld heeft, Achitofel is geweest, daarom beschouwen sommigen Davids lijden hier als een afschaduwing van Christus' lijden, en Achitofels verraad als een type van dat van Judas, omdat beide zich verhangen hebben. Maar er is niets in, dat in het Nieuwe Testament bijzonder op Christus wordt toegepast. Toen David deze psalm schreef, was hij in grote benauwdheid.

I. Hij bidt dat God Zijn gunst jegens hem zal betonen, en pleit op zijn smart en zijn vrees, vers 2-9.

II. Hij bidt dat God Zijn misnoegen zal betonen aan zijn vijanden, en pleit op hun grote goddeloosheid en hun verraad, vers 10-16 en opnieuw in vers 21 en 22.

III. Hij verzekert zich dat God te bestemden tijd voor hem zal verschijnen tegen zijn vijanden, vertroost zich met de hoop daarop, en moedigt anderen aan om op God te vertrouwen, vers 17-20, en opnieuw in vers 23. Bij het zingen van deze psalm kunnen wij, indien wij er reden toe hebben, hem toepassen op onze eigen benauwdheden. en zo wij daartoe geen reden hebben, kunnen wij medegevoel hebben met hen, wier toestand daar meer mee overeenkomt, voorziende dat er ten laatste verbolgenheid en kittigheid des toorns zal zijn tegen de vervolgers, en blijdschap en heil voor de vervolgden.

Psalm 55:1-9

In deze verzen hebben wij:

I. David biddende. Het gebed is een zalf voor iedere wond, en een verlichting voor het gemoed onder iedere last, *o God, neem mijn gebed ter ore,* vers 2, 4. Hij heeft de beden niet opgeschreven, die hij in zijn benauwdheid tot God heeft opgezonden, maar vraagt dat God de gebeden zal verhoren, die zijn hart in elk tijdperk tot God heeft gericht, er een antwoord des vredes op zal geven. *Merk op mij en verhoor* mij. Saul wilde zijn beden niet horen, zijn andere vijanden merkten niet op zijn pleiten, maar: Heere, het behage U naar mij te horen, *verberg U niet voor mijn smeking,* hetzij als iemand wie het niet aangaat, die er geen belang in stelt, en er dus geen acht op slaat, of als iemand, die misnoegd is, toornig op mij is, en dus ook op mijn gebed. Als wij in onze gebeden in oprechtheid onszelf, onze zaak, ons hart, voor God blootleggen, dan hebben wij reden om te hopen dat Hij zichzelf, Zijn gunsten, Zijn vertroostingen niet zal verbergen.

II. David wenende, want daarin was hij een type van Christus, dat hij een man van smarten was, en dikwijls heeft geweend, vers 3 *"ik bedrijf misbaar in mijne klacht", (of* in mijn overdenking, mijn treurig peinzen) "*en ik maak getier,* ik kan dat zuchten en kermen en andere uitdrukkingen van smart niet onderdrukken, niet verhinderen, zodat zij, die mij omringen ze horen. Grote smart is dikwijls luidruchtig, en zo wordt zij enigermate gelenigd, terwijl de smart, die onderdrukt en gesmoord wordt, toeneemt, daar er geen lucht aan wordt gegeven. Maar wat was de zaak? *Het is om de roep van de vijand* vers 4, de dreigementen en beledigingen van Absaloms aanhangers, die toenamen, dreigden en het volk ophitsten om tegen David te roepen hem weg te schreeuwen uit zijn paleis en zijn hoofdstad, zoals later de overpriesters het gepeupel hebben opgehitst om tegen de Zone Davids te roepen: *Weg met hem, kruis hem!* Maar het was niet alleen *de roep* des vijands, die tranen uit Davids ogen deden vloeien, maar ook hun verdrukking, hun beangstiging, en de ontberingen waartoe hij hierdoor gebracht werd. *Zij schuiven ongerechtigheid op mij*. Zij konden David niet rechtvaardig van slecht beheer beschuldigen in zijn regering, konden niet bewijzen dat hij zich aan verdrukking of onrechtvaardigheid had schuldig gemaakt, maar zij overlaadden hem met laster. Hoewel zij geen ongerechtigheid in hem vonden met betrekking tot zijn ambt als koning, schoven zij toch allerlei ongerechtigheid op hem, stelden zij hem aan het volk voor als een tiran, waardig om verstouten en verdreven te worden. De onschuld zelf is geen beschutting tegen liegende tongen. Zij zelf haatten hem, ja in toorn haatten zij hem, er was in hun vijandschap beide het vuur en de heftigheid van toorn, of plotseling opkomende drift, en het onverzoenlijke van haat en ingewortelde boosaardigheid en daarom legden zij het er op toe om hem hatelijk te maken, opdat ook anderen hem zouden haten. Dit heeft hem doen treuren, te meer omdat hij zich de tijd kon herinneren, toen hij de lieveling zijns volks was, beantwoord heeft aan zijn naam: *David, een beminde.*

III. David bevende en in grote ontsteltenis. Wel kunnen we veronderstellen dat hij dit geweest is bij het uitbreken van Absaloms samenzwering en de algemenen afval des volks, zelfs van hen, van wie hij weinig reden had dit te vermoeden.

1. Zie door welke vrees hij bevangen werd. David was een man van grote kloekmoedigheid, en in sommige zeer bijzondere gevallen had hij treffende blijken gegeven van moed en onversaagdheid, en toch, toen het gevaar zo plotseling kwam en zo nabij was, ontzonk hem de moed. Laat dan de

kloekmoedige niet roemen op zijn dapperheid, evenmin als de sterke op zijn kracht. Nu Davids *half wegkrimpt in zijn binnenste, zijn verschrikkingen des doods op hem gevallen,* vers 5. Vreesachtigheid van gemoed en beving des lichaams kwamen op hem aan, en *gruwen overdekte hem,* vers 6, toen van buiten strijd was, was het geen wonder dat er van binnen vrees was, en, zo het bij gelegenheid was van Absaloms rebellie, dan kunnen wij wel veronderstellen dat de herinnering aan zijn zonde in de zaak van Uria, waarvoor God nu met hem afrekende, zijn verschrikking nog deed toenemen. Soms heeft Davids geloof hem in zekere zin onbeschroomd gemaakt, en kon hij, als hij omringd was door vijanden stoutmoedig zeggen: ik *zal niet vrezen, wat zal een mens mij doen?* Maar op andere tijden hebben vrees en angst de overhand en tiranniseren hem, want ook de beste mensen zijn niet altijd even krachtig in het geloof.

2. Zie, hoe hij onder deze vrees en verschrikking wenste zich terug te trekken in een woestijn, ergens heen, waar het ook zij zo het slechts ver genoeg is om de roep des vijands niet te kunnen horen en zijn verdrukkingen niet te kunnen zien. In vers 7 zei hij het tot God in zijn gebed en tot zichzelf in overpeinzing, en tot zijn vrienden in klacht: *och dat mij iemand vleugelen als van een duif gave?* Hoezeer hij vroeger Jeruzalem ook bemind had, nu het een oproerige stad alras geworden, verlangde hij er van weg te komen, en, evenals de profeet, wenste hij "in de woestijn een herberg van de wandelaars te hebben, ten einde zijn volk te verlaten en van hen te trekken, omdat zij een trouweloze hoop zijn", Jeremia 9:2. Dit komt zeer goed overeen met Davids besluit bij het uitbreken van die opstand: "Staat op laten wij vluchten want anders zullen wij niet ontkomen" 2 Samuel 15:14.

Merk op:

A. Hoe hij zou willen ontkomen, hij was zo omringd door vijanden, dat hij niet zag hoe hij zou kunnen ontkomen, anders dan op vleugelen, en daarom wenst hij: *och dat ik vleugels hadde,* niet als van een valk, die een krachtige vlucht heeft, maar *als van een duif,* die een snelle vlucht heeft, hij wenst vleugelen te hebben, niet om op een dag uit te vliegen want zodanigen waren zijn vijanden. De vleugelen van een duif kwamen het best overeen met hem, die een duivenaard had, en daarom zouden arendsvleugelen hem niet passen. De duif vliegt, laag en gaat zo spoedig zij kan in beschutting, en aldus wilde David vliegen.

B. Waaraan hij wenst te ontkomen: aan de wind, de storm, het rumoer en de gisting, die thans in de stad heersten, en aan het gevaar, waaraan hij was blootgesteld. Hierin was hij als een duif, die geen geraas kan verdragen.

C. Wat hij op het oog had in zijn ontkoming: geen zegepraal maar rust, "ik zou wegvliegen en een woonplaats zoeken, waar ik blijven mocht," waar ik rust had, vers 7. Ik zou heenvlieden naar welke plaats het ook zij, al was het naar een dorre, akelige woestijn, hoe ver ook weg, zo ik er slechts rust kon hebben. Rust en vrede, in stilte en eenzaamheid, zijn hetgeen de wijste en de beste mensen het vurigst hebben begeerd, en het meest wel als zij gekweld en vermoeid werden door het geraas en getier om hen heen. Godvruchtige zielen wensen zich terug te trekken van het gejaag en gewoel van deze wereld, ten einde op lieflijke wijze God en zichzelf te genieten, en als er ware vrede is aan deze zijde van de hemel, dan zijn zij het, die er in de afzondering van genieten. Dit maakt voor een kind van God de dood begerenswaardig, dat hij er voor goed door ontkomt aan al de stormen en orkanen van deze wereld, om nu voor eeuwig een volkomen rust te genieten.

Psalm 55:10-16

David klaagt hier over zijn vijanden, wier boze komplotten hem ten einde raad hebben gebracht, hoewel niet aan het einde van zijn geloof, en door de geest van de profetie bidt hij tegen hen. Let hier op:

I. Het karakter, dat hij toeschrijft aan zijn vijanden, die hij vreest. Zij waren de ergste soort van mensen, en zijn beschrijving van hen komt zeer wel overeen met Absalom en zijn medeplichtigen.

1. Hij klaagt over de stad Jeruzalem, die zich op vreemde wijze met Absalom had verenigd en van David was afgevallen, zodat hij daar niemand had dan zijn eigen lijfwacht en zijn dienaren, in wie hij vertrouwen kon stellen, *hoe is de getrouwe stad tot een hoer geworden!* David heeft die voorstelling ervan niet van anderen, maar met zijn eigen ogen en een bedroefd hart heeft hij zelf niets dan *wrevel en twist in de stad gezien,* vers 10, want toen zij ontrouw aan David begonnen te worden werden zij boosaardig en schadelijk voor elkaar. Als hij de ronde deed op de muren van de stad, zag hij dat wrevel en twist er dag en nacht in rondwaarden, en *haar omringden op haar muren,* vers 11. Al de kunst en methode, die de rebellen gebruikten om de stad te versterken, bestonden uit geweld, wrevel en twist, geen eerlijkheid, geen trouw of liefde was onder hen overgebleven. Sloeg hij een blik in het hart van de stad, schade en kwaad, wederzijds onrecht en kwelling waren in het midden van haar, *ongerechtigheid en overlast is binnen in haar, jusque datum sceleri de slechtheid is er gewettigd. List en bedrog* en allerlei verraderlijke handelingen *wijken niet van haar straten,* vers 12. Dat kan zien op hun lage en wrede behandeling van Davids vrienden en van hen, van wie zij wisten dat zij hem trouw gebleven waren, door bedrog en geweld deden zij hun al het kwaad, dat zij konden. Is dit het karakter van Jeruzalem, de koninklijke stad en, wat meer is, van de heilige stad? En dat nog wel in Davids tijd, zo spoedig nadat er de stoelen des gerichts en de getuigenis Israëls gesteld waren! *Is dit die stad, waarvan men zei dat* hij *volkomen van schoonheid was?* Is Jeruzalem, het hoofdkwartier van de priesters Gods, zo slecht onderwezen? Kan Jeruzalem ondankbaar wezen aan David zelf, zijn eigen doorluchtige stichter, zodat hij er niet in wonen kan? Laat ons niet verwonderd zijn over het bederf en de wanordelijkheid van deze kerk op aarde, maar verlangen naar het Nieuwe Jeruzalem, waar geen geweld of twisting, geen kwaad en geen bedrog is, en waarin niets zal binnenkomen, dat onrein is, noch iets dat beroert of ontrust.

2. Hij klaagt over een van de aanvoerders van het komplot, die zeer ijverig was geweest om afgunst op te wekken, hem en zijn regering in een kwaad daglicht te stellen, en de stad tegen hem op te ruien, het was iemand die hem smaadde alsof hij zijn macht misbruikt had, of er het gebruik van verzuimd of veronachtzaamd had, want dat was Absaloms boosaardige inblazing: "Uw zaken zijn goed en recht, maar "gij hebt geen verhoorder van des konings wege," 2 Samuel 15:3. Deze en dergelijke beschuldigingen werden ijverig onder het volk verspreid, en wie was er het bedrijvigst in? "Geen gezworen vijand, niet Simeï, of een van hen, die aan David geen trouw hadden willen zweren, dan zou ik het hebben kunnen dragen, want van hen zou ik niets beters verwacht hebben, (en wij bevinden hoe geduldig hij Simeï's vloeken verdragen heeft) "niet een van hen, die ronduit zeiden dat zij mij haten, want dan zou ik op mijn hoede tegen hem geweest zijn, ik zou mijn beraadslagingen voor hem hebben verborgen, zodat het niet in zijn macht zou geweest zijn om mij te verraden, *maar gij zijt het, o mens, als van mijne waardigheid,* vers 14. De Chaldeeuwse paraphrase noemt

Achitofel als de persoon, die bedoeld wordt, en niets in geheel dit komplot schijnt David zo ontmoedigd te hebben als te horen *dat* Achitofel onder degenen was, die zich met Absalom hebben verbonden, want hij "was raad van de koning", I Kronieken 27:32. Mijn gelijke, een vriend, die ik liefhad als mijn eigen ziel, aan wie ik al mijn geheimen heb meegedeeld die mijn zin en bedoeling kende zo goed als ik zelf, mijn leidsman, met wie ik te rade ging en door wie ik bestuurd werd in al mijn zaken, die ik tot voorzitter van mijn geheime raad en tot eerste staatsminister heb aangesteld dat is de man, die mij thans mishandelt. Ik ben vriendelijk voor hem geweest, en nu vind ik hem zo laag ondankbaar, ik heb vertrouwen in hem gesteld, maar nu vind ik hem zo laag en verraderlijk, ja, hij zou mij niet half zoveel kwaad lebben kunnen doen als hij mij doet, indien ik hem niet zoveel achting had betoond. "Dit alles meest wel zeer smartelijk zijn voor iemand van een edel gemoed, en toch was het nog niet alles: deze verrader had de schijn aangenomen van een heilige te zijn, want anders had hij nooit Davids boezemvriend kunnen worden, vers 15. "Wij *hebben tezamen beraadslaagd,* hebben menig uur met elkaar doorgebracht, hebben zeer veel genoegen gesmaakt in Godsdienstige gesprekken, " of, zoals Dr. Hammond het leest: "Wij *voegden ons bij elkaar in de vergadering, ik* gaf hem de rechterhand van de gemeenschap in de heilige inzettingen, en dan *wandelden wij in gezelschap ten huize Gods om* de openbaren dienst bij te wonen." Er is altijd geweest, en er zal altijd zijn, een vermenging van goed en slecht, echt en onecht, in de zichtbare kerk, waar tussen wij, gedurende lange tijd misschien, geen verschil kunnen bespeuren, maar Hij, die het hart doorgrondt, kan dit wel. David, die in oprechtheid naar het huis Gods opging, had Achitofel aan zijn zijde, in zijn gezelschap, die erin geveinsdheid heenging. De Farizeeër en de tollenaar gingen tegelijkertijd naar de tempel om te bidden, maar vroeg of laat zullen zij, die oprecht zijn, en zij, die het niet zijn, openbaar worden. Vleselijke staatkunde kan de mensen heel ver doen gaan, en gedurende zeer lange tijd, in een belijden van de Godsdienst, als hij in de mode is en met hun doeleinden strookt. Aan het hof van de Godvruchtige David was niemand vromer dan Achitofel, en toch was zijn hart niet recht in de ogen van God. Wij moeten er niet verbaasd over zijn als wij ons smartelijk bedrogen zien in sommigen, die zeer grote aanspraken hebben gemaakt op deze twee heilige zaken: Godsdienst en vriendschap. David zelf, die een zeer wijs man was, is aldus bedrogen geworden, hetgeen gelijksoortige teleurstellingen zoveel draaglijker voor ons kan maken.

II. Zijn gebeden tegen hen, die ons ontzag moeten inboezemen, maar ons ook vertroosting moeten geven als profetieën, maar die wij niet moeten navolgen in onze gebeden tegen bijzondere vijanden van onszelf. Hij bidt:

1. Dat God hen verstrooien zal zoals de torenbouwers van Babel, vers 10. "*Verslind hen, Heere, deel hun tong,* vernietig hun raad door hen onenig te maken onder elkaar, hen tegen elkaar in te doen gaan. Zend een bozen geest onder hen, zodat zij elkaar niet verstaan, maar afgunstig en naijverig op elkaar zijn." Dit gebed werd verhoord toen Achitofels raad tot zotheid werd gemaakt door Husai's raad er tegenover te stellen. Dikwijls vernietigt God de vijanden van de kerk door hen te verdelen, en er is ook geen zekerder middel om een volk te verderven dan verdeeldheid. Een koninkrijk, een belang, dat tegen zichzelf verdeeld is, kan niet lang bestaan.

2. Dat God hen zal verslinden, zoals Hij Dathan en Abiram verslonden heeft met hun metgezellen, die zich verbonden hadden tegen Mozes, wier keel een open graf zijnde, de aarde zich geopend heeft om hen te verslinden. Dit was toen iets nieuws, dat God geschapen heeft, Numeri 16:30. Maar David bidt dat het nu herhaald mocht worden, vers 16. Dat op Goddelijke volmacht *de dood hen grijpe, hen overvalle, dat zij levend ter helle nederdalen.*- laat hen dood en begraven zijn, en

aldus als in een ogenblik zijn vernietigd, want *boosheden zijn in hun woning*, zijn overal waar zij zijn, *zijn in het binnenste van hen." De* zielen van onboetvaardige zondaren gaan levend ter helle, want zij zijn zich volkomen bewust van hun ellende, en zullen *daarom* nog leven, opdat zij nog ellendig zullen zijn. Dit gebed is een profetie van het algehele, het eeuwige verderf van allen, die in het geheim, of in het openbaar de Messias des Heeren tegenstaan, en tegen Hem rebelleren.

Psalm 55:17-24

In deze verzen:

I. Volhardt David in zijn besluit om God aan te roepen, wel verzekerd zijnde dat het Hem niet tevergeefs zal zoeken, vers 17. Mij *aangaande,* laat hen de maatregelen nemen, die het hun behaagt te nemen, om zich te beveiligen laat geweld, wrevel en twist hun wachters zijn, maar mij aangaande, het gebed zal mijn wachter wezen, daar heb ik troost in gevonden, en daarom zal ik daar bij blijven: *ik zal tot God roepen,* mij aan Hem overgeven, *en de Heere zal mij verlossen.* "Al wie op de rechte wijze de naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden", Romeinen 10:13. Hij besluit om vurig en dikwijls die plicht te volbrengen.

1. Hij zal vuriglijk bidden, ik *zal bidden en luid roepen,* vers 18 *"ik zal peinzen,* dat is de betekenis van het vorige woord. "Ik zal tot mijn eigen hart spreken, en daaruit zal het gebed voortkomen." Wij bidden op de rechte wijze als wij bidden met alles wat binnen in ons is, eerst denken, en dan over onze gedachten bidden, want de ware aard van het gebed is het hart op te heffen tot God. Overdacht hebbende, zal hij roepen, zal hij luid roepen, de vurigheid van zijn geest in het gebed zal uitgedrukt worden, en nog meer opgewekt worden door het dringende van zijn stem.

2. Hij zal dikwijls bidden, alle dagen, en driemaal daags, des morgens, des middags en des avonds. Waarschijnlijk is dit zijn voortdurende gewoonte geweest en hij besluit er bij te blijven nu hij in nood en benauwdheid is gekomen. Wij kunnen als wij in benauwdheid zijn met te meer vrijmoedigheid tot de troon van de genade komen, als wij dan niet pas beginnen te zoeken om met God bekend te worden, maar er de voortdurende gewoonte van hadden en als de benauwdheid de raderen van het gebed in gang vindt. Zij, die drie maaltijden per dag weinig genoeg vinden voor het lichaam, behoren nog veel meer drie plechtige gebeden per dag weinig genoeg te achten voor de ziel, en dit een genoegen, geen opgelegde, verdrietige taak te vinden. Gelijk het voegzaam is om des morgens onze dag te beginnen met God, en des avonds de dag met Hem te eindigen, zo is het ook voegzaam dat wij ons des middags voor een poosje afzonderen om met Hem te spreken. Het was Daniëls gewoonte om drie maal daags te bidden, Daniel 6:11, en de middagure was ook voor Petrus een van zijn uren van gebed, Handelingen 10:9. Laat ons het niet moede worden om dikwijls te bidden, want God is het niet moede om te horen, en Hij *zal mijn stem horen,* en mij niet laken omdat ik te dikwijls kom, integendeel, hoe vaker hoe beter en hoe meer welkom."

II. Hij houdt er zich van verzekerd dat God te bestemder tijd een antwoord van vrede zal geven op zijn gebeden.

1. Dat hij zelf gered, verlost zal worden, van zijn vrees zal worden ontheven, die vrees, waardoor hij zozeer ontroerd is geweest, vers 5, 6, was nu tot zwijgen gebracht, en hij begint zich te verblijden *in* hope, vers 19. *God heeft mijn ziel in vrede verlost,* dat is: Hij zal haar verlossen-David is even zeker van zijn verlossing, alsof zij reeds gewerkt was. Zijn vijanden voerden krijg tegen hem, en de strijd is tegen hem aangebonden, maar God heeft hem in vrede verlost en hem evenveel genot en vertroosting doen smaken, alsof hij nooit in gevaar was geweest. Zo Hij hem niet verloste *in* overwinning en zegepraal, heeft Hij hem toch verlost in vrede, innerlijke vrede, Hij heeft zijn ziel in vrede verlost, door geduld en heilige blijdschap in God heeft hij zijn ziel kunnen blij van bezitten.

Diegenen zijn veilig en gerust, wier hart en zinnen bewaard worden door die "vrede Gods die alle verstand te boven gaat," Filippenzen 4:7. In zijn verschrikking en angst dacht David dat allen tegen hem waren, maar nu ziet hij dat velen voor hem zijn, meer dan hij zich kon voorstellen, zijn invloed bleek groter te zijn dan hij verwachtte en daarvan geeft hij Gode de eer, want Hij is het, die ons vrienden verwekt als wij hen nodig hebben, en hen getrouw aan ons maakt. Er waren velen met hem, want hoewel zijn onderdanen hem verlieten en overliepen naar Absalom, was toch God met hem, en ook de goede engelen. Met het oog van het geloof ziet hij zich nu omringd, zoals Elisa, met vurige paarden en wagens, en daarom juicht hij: Er "zijn meer met mij dan tegen mij," 2 Koningen 6:16, 17.

2. Dat er met zijn vijanden afgerekend zal worden, dat zij tenonder zullen worden gebracht. Zij hadden hem verschrikt met hun dreigementen, vers 4, maar hier zegt hij genoeg om hen te verschrikken, en hen met veel meer oorzaak te doen beven, en daar zal niets tegen te doen zijn, er zal geen verhelpen aan wezen, want zij konden zich niet, zoals David van hun angst ontlasten door geloof in God.

A. David stelt nu hun karakter in het licht en wijst er op als de reden, waarom hij verwachtte dat God hen tenonder zal brengen.

a. Zij zijn goddeloos, hebben geen ontzag voor God, voor Zijn gezag of Zijn toorn. *Dewijl bij hem geheel een verandering is, zij* hebben geen beproevingen, er is geen onderbreking in de gestadige loop van hun voorspoed, zij hebben geen kruisen om hen van vat tot vat te ontledigen, en daarom *vrezen zij God niet* vers 20. Zij leven in voortdurende veronachtzaming en minachting van God en Godsdienst dat de oorzaak is van al hun andere slechtheid, en hen ontwijfelbaar tekent voor het verderf.

b. Zij zijn vals en verraderlijk, en willen zich ook door de heiligste en plechtigste verbintenissen niet laten houden, vers 21. "Hij *slaat zijn handen aan degenen, die vrede met hem hadden,* die hem nooit getergd of beledigd hadden, hem geen oorzaak tot twist gegeven hadden, integendeel, hem op alle wijzen hadden aangemoedigd om vriendelijkheid van hem te verwachten. Hij *slaat zijn handen aan degenen,* aan wie hij zijn hand gegeven had, en heeft *zijn verbond ontheiligd,* zijn verbond beide met God en de mens, zijn verbintenis jegens beide geschonden," en er is niets, dat de mensen rijper maakt voor het verderf.

c. Zij zijn laag en huichelachtig, wenden vriendschap voor terwijl zij op kwaad bedacht zijn vers 22. "Zijn *mond"* (waarschijnlijk bedoelt hij inzonderheid Achitofel) *is gladder dan boter, zijn woorden zijn zachter dan olie,* zo beleefd is hij en zo voorkomend, zo ruim in zijn betuigingen van eerbied en vriendelijkheid en de aanbiedingen van goede diensten, maar terzelfder tijd is *zijn hart in strijd,* en al zijn beleefdheid was niets dan een krijgslist, en in diezelfde woorden was zo’n boosaardige bedoeling verborgen, dat zij als *blote zwaarden* zijn, gereed om het hart te doorsteken." Zij lachen iemand toe, terwijl zij hem doden zoals Joab, die kuste en doodde. Satan is zo’n vijand, hij vleit de mensen naar hun verderf, *geloof hem niet, als hij vriendelijk tot u spreekt.*

B. David voorzegt hier hun verderf.

a. God zal hen plagen, zal hen in de engte brengen, hen verschrikken, hun verdrukking vergelden, die Zijn volk hebben benauwd, en dat het wel in antwoord op de gebeden van Zijn volk, *God zal horen en zal het vragen,* horen het geroep van de verdrukten, en verschrikking spreken tot hun verdrukkers, Hij namelijk, *die van ouds* zit, die van eeuwigheid aan God is, en die van het begin des tijds zit als Rechter, en altijd de zaken van de kinderen van de mensen heeft bestuurd. Sterflijke mensen, hoe hoog zij ook zijn en hoe sterk, zullen gemakkelijk door de eeuwige God worden verpletterd, en zijn geheel niet tegen Hem bestand. Daarmee hebben de heiligen zich vertroost in betrekking tot de dreigende macht van de vijanden van de kerk "Zijt Gij niet van ouds al de Heere?" Habakuk 1:12

b. God zal hen niet alleen neerwerpen in het stof, maar *hen doen neerdalen in van de put des verderfs,* vers 24, in de bodemloze afgrond des verderfs. Zie ook Job 26:6. Hij plaagde hen, vers 20, om te zien of dat hen zou verootmoedigen en verbeteren, maar daar dit geen uitwerking op hen had, zal Hij hen eindelijk ten verderve brengen. Zij, die niet verbeterd worden door de roede van de beproeving, zullen gewis in de put des verderfs gebracht worden. Zij zijn mannen des bloeds en zijn de slechtsten van de mensen, en daarom zullen zij hun dagen niet ter helfte brengen, niet half zo lang leven als de mensen gewoonlijk leven, en als zij in de loop van de natuur geleefd zouden kunnen hebben, en als zijzelf verwachtten te zullen leven. Zij zullen zo lang leven als de Heere des levens, de rechtvaardige Rechter, bepaald heeft, bij wie het getal onzer maanden is, maar Hij heeft besloten hen door een ontijdige dood af te snijden in het midden hunner dagen. Zij waren nuancen des bloeds, en hebben aan anderen het leven afgesneden, en daarom zal God rechtvaardiglijk hen afsnijden, zij waren mannen des bedrogs, en hebben anderen tekort gedaan, misschien wel voor de helft van hetgeen hun toekwam, en nu zal God hun ontnemen, wel niet hetgeen hun toekwam, meer toch hetgeen waarop zij hadden gerekend.

III. Hij moedigt zichzelf en alle Godvruchtigen aan om zich met vertrouwen aan God over te geven. Hij zelf neemt het besluit om dit te doen, vers 24. *"ik zal op U vertrouwen,* op Uw voorzienigheid en macht en genade, en niet op mijn eigen wijsheid, kracht of verdienste. Als mannen des bloeds en bedrogs afgesneden worden in het midden van hun dagen, dan zal ik nog leven door geloof in U." En hij wil dat ook anderen dit doen, vers 23, *Werp uw last op de Heere* wie gij ook zijn moogt, die belast zijt, en waarin uw last ook moge bestaan. *Werp uw gave op de Heere,* zo lezen het sommigen. "Welke zegeningen God u ook geschonken heeft om te genieten, geef ze allen over in Zijn hoede, en inzonderheid stel uw ziel onder Zijn bewaring en hoede " Of, "Wat het ook zij, dat gij van God begeert, laat het aan Hem over om het u op Zijn eigen wijze en tijd te geven." "Werp uw zorg op de Heere," zo is het bij de LXX waarnaar de apostel verwijst, 1 Petrus 5:7. Zorg is een last, die het hart des mensen nederbuigt, Spreuken 12:25. Wij moeten haar op de Heere werpen door geloof en gebed, onze weg en onze werken Hem bevelen, laat Hem doen wat goed is in Zijn ogen, en wij zullen voldaan wezen. Onze last op God te werpen is te steunen op Zijn voorzienigheid en belofte, en zeer gerust en kalm te wezen in de zekerheid dat alle dingen zullen medewerken ons ten goede. Als wij dit doen, dan is er beloofd:

1. *Dat Hij ons zal onderhouden,* voorzien zal in onze noden, zelf ons dragen zal in de armen van Zijn macht, zoals de voedster de zuigeling draagt, onze geest zal versterken door Zijn Geest, zodat Hij ons ondersteunt in onze zwakheid. Hij heeft niet beloofd ons dadelijk te verlossen uit de benauwdheid, die onze zorgen doet ontstaan en onze angsten, maar Hij zal er in voorzien, dat wij

niet verzocht worden boven hetgeen wij vermogen, en dat wij zullen vermogen naar wij verzocht worden.

2. Dat Hij niet zal toelaten dat de rechtvaardigen wankelen, zó geschud zullen worden door enigerlei benauwdheid *of* ramp, dat zij van hun plicht jegens God afgaan, *of* hun vertroosting in Hem verliezen. Hij zal, in elk geval, niet toelaten, dat zij wankelen in eeuwigheid (zoals sommigen het lezen), al is het ook dat zij vallen, zij worden toch niet weggeworpen.

PSALM 56

1 Een gouden kleinood van David, voor den opperzangmeester, op Jonath Elem Rechokim; als de Filistijnen hem gegrepen hadden te Gath. (56:2) Wees mij genadig, o God! want de mens zoekt mij op te slokken; den gansen dag dringt mij de bestrijder.
2 (56:3) Mijn verspieders zoeken mij den gansen dag op te slokken; want ik heb veel bestrijders, o Allerhoogste!
3 (56:4) Ten dage, als ik zal vrezen, zal ik op U vertrouwen.
4 (56:5) In God zal ik Zijn woord prijzen; ik vertrouw op God, ik zal niet vrezen; wat zoude mij vlees doen?
5 (56:6) Den gansen dag verdraaien zij mijn woorden; al hun gedachten zijn tegen mij ten kwade.
6 (56:7) Zij rotten samen, zij versteken zich, zij passen op mijn hielen; als die op mijn ziel wachten.
7 (56:8) Zouden zij om hun ongerechtigheid vrijgaan? Stort de volken neder in toorn, o God!
8 (56:9) Gij hebt mijn omzwerven geteld; leg mijn tranen in uw fles; zijn zij niet in Uw register?
9 (56:10) Dan zullen mijn vijanden achterwaarts keren, ten dage als ik roepen zal; dit weet ik, dat God met mij is.
10 (56:11) In God zal ik het woord prijzen; in den HEERE zal ik het woord prijzen.
11 (56:12) Ik vertrouw op God, ik zal niet vrezen; wat zou mij de mens doen?
12 (56:13) O God! op mij zijn Uw geloften; ik zal U dankzeggingen vergelden;
13 (56:14) Want Gij hebt mijn ziel gered van den dood; ook niet mijn voeten van aanstoot, om voor Gods aangezicht te wandelen in het licht der levenden?

Uit deze en vele andere psalmen blijkt dat David zelfs in tijden van de grootste benauwdheid en ellende nooit zijn harp aan de wilgen heeft gehangen, of opgeborgen heeft, maar dat hij, als zijn gevaren het grootst en zijn vrees het sterkst was, toch nog gestemd was om Gods lof te zingen. Hij was in dreigend, nakend gevaar toen hij deze psalm schreef, of tenminste toen hij hem overdacht, maar zelfs toen was zijn overdenking van God lieflijk.

I. Hij klaagt over de boosaardigheid van zijn vijanden, en bidt om genade voor zichzelf, en om gerechtigheid tegen hen, vers 2, 3, 6-8..

II. Hij betrouwt op God, verzekerd zijnde dat Hij zijn partij nam en zich hiermede vertroostende dat hij veilig is en zal zegevieren, en dat hij zolang als hij leeft God zal loven, vers 4, 5, 9-14. Hoe lieflijk kan een goed Christen bij het zingen van deze psalm zich verblijden in God en Hem loven voor hetgeen Hij doen zal, voorval als voor hetgeen Hij gedaan heeft.

Psalm 56:1-8

In deze psalm werpt David zich door zijn geloof in de handen van God, toen hij zich door zijn vrees en dwaasheid in de handen van de Filistijnen geworpen had, het was toen zij hem gegrepen hadden te Gath, werwaarts hij uit vrees voor Saul gevlucht was, vergetende dat zij een twist met hem hadden wegens zijns doden van Goliath, maar zij hebben er hem spoedig aan herinnerd, 1 Samuel 21:10, 11. Het was bij die gelegenheid dat hij zich veranderde, maar zijn gemoedsstemming was er zo weinig door gestoord, dat hij toen deze en de 34sten psalm geschreven heeft. Deze wordt *Michtam, een gouden psalm* genoemd. Ook andere psalmen dragen dit opschrift, maar deze heeft iets bijzonders in het opschrift, hij is op *jonath elem rechokim, d.i. de zwijgende duif in de verte.* Sommigen passen dit toe op David zelf, die gewenst had vleugelen van een duif te hebben om ver weg te vliegen. Hij was onschuldigen argeloos, zacht en geduldig, als een *duif, was* toen verdreven uit zijn nest, van het heiligdom. Psalm 84:4, genoodzaakt om ver weg te gaan, om in een verwijderd land een toevlucht te zoeken, daar was hij gelijk duiven van de dalen, kermende, treurig en neerslachtig, maar zwijgend, niet murmurerende tegen God, of scheldende op de werktuigen van zijn leed. Hierin was hij een type van Christus, die als een schaap was, dat stom is voor het aangezicht van zijn scheerders, en een voorbeeld voor Christenen, die, waar zij ook zijn en onder welk kwaad hun ook gedaan wordt, als zwijgende duiven behoren te wezen.

In het eerste gedeelte van de psalm:

I. Klaagt hij bij God over de boosaardigheid en goddeloosheid van zijn vijanden, om te tonen welke reden hij had om hen te vrezen, en welke oorzaak, welke noodzakelijkheid er was dat God tegen hen zou optreden, vers 2. *Wees mij genadig, o God!* Die bede bevat al het goed waarvoor wij tot de troon van de genade komen indien wij daar genade verkrijgen, verkrijgen wij alles wat wij kunnen begeren, en meer behoeven wij niet om ons gelukkig te maken. Er ligt ook onze beste pleitgrond in opgesloten niet onze verdienste, maar Gods genade, Zijn vrije, rijke genade. Hij bidt om genade bij God te mogen vinden, omdat hij geen genade kan vinden bij de mensen. Toen hij van de wrede handen van Saul wegvluchtte, viel hij in de wrede handen van de Filistijnen. "Heere", zegt hij, "wees Gij mij thans genadig, of ik ben verloren." Tot de genade Gods kunnen wij de toevlucht nemen, daar kunnen wij op vertrouwen daar kunnen wij in het geloof om bidden, als wij van alle kanten door moeilijkheden en gevaren omringd zijn. Hij klaagt:

1. Dat zijn vijanden zeer talrijk zijn vers 3, "ik *heb vele bestrijders,* die mij door hun aantal denken te overweldigen, neem hier nota van: *o Allerhoogste,* en doe hun weten dat Gij in hetgeen, waarin zij trots handelen, boven hen zijt." Het is een punt van eer om te hulp te komen aan één tegen velen. En als God aan onze zijde is, dan kunnen wij, hoevelen het ook zijn die tegen ons strijden, op goede gronden roemen dat er meerzijn met ons, want (zoals die grote krijgsoverste gezegd heeft) Voor hoevelen rekent gij Hem?"

2. Dat zij wreed zijn, zij *zoeken hem op te slokken,* vers 2, en weer vers 3. Zij zochten hem te verslinden, niets minder kon hen voldoen, met de uiterste woede vielen zij als roofdieren op hem aan om zijn vlees te eten, Psalm 27:*2. De mens zou* hem willen verslinden, zij, die van zijn eigen soort zijn, van wie hij menselijkheid had kunnen verwachten. Roofdieren azen niet op hun eigen soort, maar een slecht man zou een goed man willen verslinden, zo hij slechts kon. "Zij zijn mensen, zwak en broos, doe hun weten dat zij dit zijn," Psalm 9:21.

3. Dat zij zeer eenstemmig zijn, vers 7. Zij *rotten tezamen*, hoewel zij talrijk zijn en onder elkaar verschillen in belangen, vereenden zij zich toch tegen David, zoals Herodes en Pilatus tegen de Zoon van David.

4. Dat zij zeer machtig zijn, veel te sterk voor hem, indien God hem niet te hulp komt. "Zij *strijden tegen mij*, vers 3. *Zij verdrukken* mij, vers 2. Ik ben bijna door hen overweldigd en ter neergeworpen, tot het uiterste gebracht. "

5. Dat zij zeer listig en behendig zijn, vers 7. "Zij *versteken zich, zij* houden hun plannen en bedoelingen zorgvuldig bedekt, teneinde ze met te beteren uitslag te vervolgen en ten uitvoer te brengen. Zij verbergen zich als een leeuw in zijn hol, teneinde mijn voetstappen na te gaan, zij letten op alles wat ik zag en doe met een kritisch oog, teneinde iets te vinden, waarvan zij mij kunnen beschuldigen." Zo hebben ook Christus vijanden Hem bespied Lukas 20:20. Of, Zij houden al mijn bewegingen in het oog, teneinde gelegenheid te vinden om mij kwaad te doen, hun strikken voor mij te spannen."

6. Dat zij zeer nijdig en boosaardig zijn. Zij gaven een hatelijke uitlegging van alles wat hij zei, al was het ook nog zo eerlijk en goed bedoeld en met voorzichtigheid uitgedrukt vers 6 "Zij verdraaien mijne woorden," zochten er uit te halen wat er niet in was", en aldus "verklaarden zij hem schuldig om een woord," Jesaja 29:21, stelden het verkeerd voor aan Saul, en verzwaarden, verergerden het, teneinde hem nog meer tegen hem te vertoornen. Zij legden er zich op toe om David in het verderf te storten, al hun gedachten waren tegen hem ten kwade, en zo gaven zij een boze uitlegging aan al zijn woorden.

7. Dat zij rusteloos en onvermoeid zijn, zij wachten gedurig op zijn ziel, het is zijn dood waar zij naar verlangen, vers 7. Dagelijks streden zij tegen hem, vers 2, en dagelijks zuchten zij hem *op* te slokken, vers 3, en de gehele dag verdraaiden zij zijn woorden, verse. Hun boosaardigheid wilde niet de geringste stilstand van wapenen toestaan, wilde er niet van weten om de vijandelijkheden te doen ophouden. Zodanig is de vijandschap van Satan en zijn agenten tegen het koninkrijk van Christus en de belangen van Zijn heilige Godsdienst en als wij deze van harte zijn toegedaan, dan moeten wij het niet vreemd vinden als wij ook een dergelijke behandeling ondervinden. Onze meerderen, zij, die beter waren dan wij, zijn aldus behandeld geworden, aldus hebben zij de profeten vervolgd.

II. Hij bemoedigt zich in God, in Zijn beloften, Zijn macht en voorzienigheid, vers 4,5. Temidden van zijn klachten en voordat hij nog van zijn vijanden gezegd heeft wat hij van hen te zeggen heeft, juicht en roemt hij in de bescherming Gods.

1. Hij besluit om, als de gevaren het dreigendst zijn en alle andere vertrouwen op niets uitloopt, God tot zijn vertrouwen te stellen, *ten dage als ik zal vrezen als ik* het meest van buiten word verschrikt en innerlijk het meest sidder, *zal ik op U vertrouwen*, en daardoor mijn vrees tot zwijgen brengen. Er zijn tijden, die op zeer bijzondere wijze tijden van vrees zijn voor Gods volk, in die tijden is het hun plicht en hun belang om op God te vertrouwen als hun God, en te weten op wie zij hebben vertrouwd. Dat zal het hart sterken en bewaren in vrede.

2. Hij besluit om Gods beloften tot het onderwerp te maken van zijn lof, en daartoe hebben wij ook alle reden, vers 5. *In God zal ik Zijn woord prijzen,* niet alleen Zijn werk, dat Hij gedaan heeft, maar Zijn woord, dat Hij heeft gesproken, ik zal Hem dankzegging doen voor een belofte, hoewel zij nog niet vervuld is in *God,* in Zijn kracht en door Zijn hulp, zei ik roemen in Zijn woord en er Hem de eer voor geven." Sommigen verstaan door *Zijn woord* de leidingen van Zijn voorzienigheid, iedere gebeurtenis die Hij beveelt en bepaalt:, Als ik goed spreek van God, zal ik met Hem goed spreken van alles wat Hij doet.

3. Aldus gesterkt en gesteund zal hij alle vijandige machten trotseren, *"Als ik op God mijn betrouwen heb gesteld,* dan ben ik veilig, dan ben ik gerust, en *zal ik niet vrezen wat vlees mij doen zou,* het is slechts vlees en kan niet veel doen, ja zonder de toelating Gods kan het niets doen." Gelijk wij niet op een arm van een mens moeten vertrouwen, als hij voor ons werkt, zo moeten wij ook geen vlesen arm vrezen, als hij tegen ons is uitgestrekt.

III. Hij voorziet en voorzegt de val van hen, die tegen hem streden, en van alle anderen, die denken zich door goddeloze handelingen te bevestigen, vers 8. *Zouden zij om hun ongerechtigheid vrij gaan? Zij* hopen aan Gods oordelen te ontkomen, zoals zij aan dat van de mensen ontkomen, door geweld en bedrogen de kunstenarijen van ongerechtigheid en verraad, maar zullen zij ontkomen? Zullen zij vrij gaan? Neen, gewis niet, de zonde van de zondaren zal nooit hun beschutting, hun veiligheid wezen, en evenmin zal hun onbeschaamdheid of hun huichelarij hen doen vrijspreken voor de rechterstoel Gods. God zal in Zijn toorn zulke lieden ter nederwerpen en uitwerpen, Romeinen 2:3 Niemand is zo hoog geplaatst of zo vast geworteld, of de gerechtigheid Gods kan hem nederwerpen, beide van zijn waardigheid en van zijn betrouwen. *Wie kent de sterkte van Gods toorn,* hoe hoog zij kan reiken, en hoe krachtig zij kan treffen?

Psalm 56:9-14

Ten dage van zijn benauwdheid en vrees vertroost David zich met onderscheidene zaken.

I. Dat God bijzonder nota nam van al zijn smarten en kwellingen, vers 9.

1. Van al de ongemakken van zijn toestand. *Gij hebt mijn omzwervingen geteld.* David was nu nog een jonge man, nog geen dertig jaren oud, en toch had hij dikwijls heen en weer moeten trekken, zich dikwijls moeten verplaatsen, van het huis van zijn vader naar het hof, vandaar naar het leger, en was nu uitgedreven om te zien waar hij een verblijfplaats kon vinden, maar zonder dat het hem toegelaten werd ergens te rusten, gejaagd als een veldhoen op de bergen. Verschrikkingen en vermoeienissen volgden zijn voetstappen, maar dit vertroostte hem, dat God bijzonder rekening hield van al zijn omzwervingen, al de moeizame voetstappen telde, die hij deed bij nacht en bij dag God neemt kennis van al de beproevingen van Zijn volk, en Hij bant hen niet uit van Zijn zorg en liefde, die de mensen uit hun bekendheid en hun omgang hebben gebannen.

2. Van al de indrukken, die op zijn gemoed werden gemaakt. Als hij aldus omzwierf, heeft hij dikwijls geweend, en daarom bidt hij, "Leg *mijn tranen in Uw fles om* bewaard en beschouwd te worden, ja, ik weet dat zij in Uw *register, in Uw* gedenkboek, zijn. *God* heeft een fles en een register voor de tranen van Zijn volk, beide voor die om hun zonden en om hun beproevingen. Dit geeft te kennen:

a. Dat Hij hen aanziet met mededogen tedere belangstelling, in hun benauwdheid is Hij benauwd, en in hun benauwdheid heeft Hij hun zielen gekend. Gelijk het bloed van Zijn heiligen en hun dood dierbaar zijn in (Gods ogen, zo zijn dit ook hun tranen, geen er van zal ter aarde vallen. "Ik heb hun tranen gezien," 2 Koningen 20:5. "Ik heb wel gehoord dat zich Efraïm beklaagt," Jeremia 31:18.

b. Dat Hij hen zal gedenken, hen zal overzien, hen zal onderzoeken, zoals wij doen met rekeningen. Paulus gedacht aan de tranen van Timotheus, 2 Timotheus 1:4 en God zal de smarten van Zijn volk niet vergeten. De tranen van Gods vervolgd volk zijn in een fles gedaan en verzegeld onder Gods schatten, en als deze boeken geopend zullen worden, dan zullen zij bevonden worden fiolen des toorns te zijn, die uitgegoten zullen worden over hun vervolgers, met wie God gewis zal afrekenen, vooral de tranen, die zij uit de ogen Zijns volks geperst hebben, en dan zullen zij borsten van vertroostingen zijn voor Gods treurenden, wier zak in een gewaad des lofs zal veranderd worden. God zal Zijn volk vertroosten naar de tijd, waarin Hij het bedroefd heeft, en hun geven in blijdschap te maaien, die in tranen hebben gezaaid. Wat als een traan gezaaid werd, zal opkomen als een parel.

II. Dat zijn gebeden van kracht zullen zijn tot verderf en beschaming van zijn vijanden, zowel als tot zijn eigen ondersteuning en bemoediging, vers 10. "*Dan zullen mijn vijanden achterwaarts keren ten dage als ik roepen zal,* ik heb geen andere wapenen nodig dan gebed en tranen, *dit weet ik, want God is met mij,* vers 10, om mijne zaak voor te staan, om mij te beschermen en te verlossen, en, zo God voor mij is, wie kan dan zo tegen mij zijn om tegen mij te overmogen?" De heiligen hebben God voor zich, zij kunnen dit weten en tot Hem moeten zij roepen als zij van vijanden zijn omringd, en als zij dit doen in het geloof, dan zullen zij bevinden dat een Goddelijke macht voor hen wordt aangewend, hun vijanden zullen achterwaarts gekeerd worden, hun geestelijke vijanden, tegen wie het best gestreden wordt op de knieën, Efeziers 6:18.

III. Dat zijn geloof in God hem verheffen zal boven de vrees voor de mens, vers 11, 12. Hier herhaalt hij op aandoenlijke wijze wat hij gezegd had in vers 5. In *God zal ik het woord prijzen,* ik zal vast steunen op de belofte om de wille van Hem, die haar gedaan heeft, die waarachtig en getrouw is, en die wijsheid, macht en goedheid genoeg heeft om haar na te komen." Als wij iemands wissel accepteren, dan eren wij de persoon die hem getrokken heeft, en als wij voor God werken en lijden in vertrouwen op Zijn belofte, er niet aan twijfelende, dan geven wij eer aan God, wij prijzen Zijn woord, en aldus prijzen wij Hem. Aldus zijn vertrouwen op God gesteld hebbende, ziet hij met heilige minachting neer op de dreigende macht des mensen. "*Ik vertrouw op God,* op Hem alleen, en daarom *zal ik niet vrezen wat de mens mij kan doen, ofschoon* ik zeer goed weet wat hij zou doen indien hij kon," vers 12. Dit triomfantelijke woord dat zo'n heilige grootheid van ziel aanduidt, legt de apostel in de mond van iederen gelovige, die hij tot een Christenheld maakt, Hebreeen 13:6. Een ieder van ons durft vrijmoedig zeggen: *De Heere is mij een helper,* en dan zal ik *niet vrezen wat mij een mens zal doen,* want hij heeft geen macht dan die hem van boven gegeven is.

IV. Dat hij aan God verbonden was, "*God, op mij zijn Uwe geloften",* vers 13 "niet als een last, waarmee ik beladen ben, maar als een kenteken, waarin ik roem, als hetgeen waardoor ik gekend word als Uw dienstknecht, niet op mij als boeien, die mij kluisteren, (bijgelovige geloften zijn dit) maar op mij als een teugel, die mij weerhoudt van hetgeen schadelijk voor mij zijn zou, en mij leidt in de weg van mijn plicht. Uw geloften zijn op mij, de geloften, die ik aan U gedaan heb, waarvan Gij niet slechts als een getuige, maar een belanghebbende zijt, en die Gij mij geboden en aangemoedigd hebt om te doen." Waarschijnlijk bedoelt hij inzonderheid die geloften, welke hij aan God gedaan heeft in de dagen van zijn benauwdheid en ellende, waaraan hij de herinnering wilde bewaren, en daar hij de verplichting van wilde erkennen, als zijn benauwdheid voorbij is. Het behoort ons een zaak van overdenking en blijdschap te wezen, dat *Gods geloften op ons zijn,* onze doopgeloften, vernieuwd aan de tafel des Heeren, onze geloften, die wij gedaan hebben, als wij onder overtuiging van zonde waren, of onder tuchtiging, door deze zijn wij verbonden om Gode te leven.

V. Dat hij al meer en meer gelegenheid zal hebben om Hem te loven: ik *zal U dankzeggingen vergelden.* Dat is een deel van de vervulling of betaling van zijn geloften, want geloften van dankzegging gaan voegzaam gepaard met de gebeden om genade, en als de zegen, de genade, ontvangen is, moet de gelofte betaald worden. Als wij ons afvragen wat wij Hem kunnen vergelden, dan is dit wel het minste waartoe wij kunnen besluiten: Gode dankzeggingen te vergelden. Een armoedige vergelding voor rijke gaven! Voor twee dingen zal hij God loven:

1. Voor hetgeen Hij voor hem gedaan heeft, vers 14. *"Gij hebt mijn ziel, mijn leven, gered van de dood,* die gereed was mij aan te grijpen." Als God ons gered heeft van zonde, hetzij van het bedrijven ervan door voorkomende genade, of van de straf er voor door vergevende genade, dan hebben wij reden om te erkennen dat Hij daardoor onze ziel van de dood heeft gered, die de bezolding is van de zonde. Indien wij, die van nature dood waren in de zonde, met Christus zijn opgewekt en geestelijk levend zijn gemaakt, dan hebben wij reden om te erkennen dat God onze ziel gered heeft van de dood.

2. Voor hetgeen Hij voor hem doen zal, "Gij *hebt mijn ziel gered van de dood* en mij aldus een nieuw leven gegeven en daarmee een onderpand van nog meerdere genade, dat Gij *mijn voeten zult redden van aanstoot,* Gij hebt het meerdere gedaan, en daarom zult Gij ook het mindere

doen, Gij hebt een goed werk begonnen, en daarom zult Gij er mee voortgaan en het voleinden." Dit kan genomen worden, hetzij als een onderwerp van zijn gebed, pleitende op zijn ervaring, of als onderwerp van zijn lof, zijn verwachtingen opwekkende, en zij die weten te loven en te danken in geloof zullen God danken voor zegeningen in belofte en vooruitzicht zowel als voor zegeningen in bezit. Zie hier:

a. Wat David hoopt, dat God zijn voeten zal redden van aanstoot, van te vallen, hetzij in zonde, waardoor zijn geweten gewond zou worden, of in de schijn van zonde waaruit zijn vijanden aanleiding zouden nemen om zijn goede naam te wonden. Zij, die menen te staan, moeten toezien dat zij niet vallen, want de besten staan niet langer dan het God belieft hen staande te houden. Wij zijn zwak, onze weg is glibberig, er zijn vele struikelblokken op, onze geestelijke vijanden doen alles wat zij kunnen om ons neer te werpen, en daarom moeten wij door geloof en gebed ons van de zorg en hoede aanbevelen van Hem, die *de voeten van Zijn gunstgenoten zal bewaren.*

b. Waar hij deze hoop op bouwt, "Gij *hebt mijn ziel gered van de dood,* en daarin hebt Gij Uw macht en goedheid verheerlijkt, en mij instaat gesteld om nog meerdere zegeningen van U te ontvangen, zult Gij dan nu Uw eigen werk niet beveiligen en kronen?" God heeft Zijn volk nooit uit Egypte gebracht om hen in de woestijn te doden. Hij, die in de bekering de ziel gered heeft van zo'n grote dood als de zonde is, zal niet falen *om haar te bewaren voor Zijn hemels koninkrijk.*

c. Wat hij in deze hoop op het oog heeft, *dat ik voor Gods aangezicht moge wandelen in het land van de levenden,* dat is:

Ten eerste: "Dat ik in de hemel moge komen, het enige land van licht en leven, want in deze wereld heersen duisternis en dood."

Ten tweede. Dat ik mijn plicht moge doen zolang dit leven duurt." Dat is hetgeen wij op het oog moeten hebben in onze begeerten en verwachtingen van redding beide van zonde en benauwdheid, dat wij God te beter mogen dienen, opdat wij, verlost zijnde *uit de handen onzer vijanden, Hem zouden dienen zonder vrees.*

PSALM 57

1 Een gouden kleinood van David, voor den opperzangmeester, Altascheth; als hij voor Sauls aangezicht vlood in de spelonk. (57:2) Wees mij genadig, o God! Wees mij genadig, want mijn ziel betrouwt op U, en ik neem mijn toevlucht onder de schaduw Uwer vleugelen, totdat de verdervingen zullen voorbij zijn gegaan.
2 (57:3) Ik zal roepen tot God, den Allerhoogste, tot God, Die het aan mij voleinden zal.
3 (57:4) Hij zal van den hemel zenden, en mij verlossen, te schande makende dengene, die mij zoekt op te slokken. Sela. God zal Zijn goedertierenheid en Zijn waarheid zenden.
4 (57:5) Mijn ziel is in het midden der leeuwen, ik lig onder stokebranden, mensenkinderen, welker tanden spiesen en pijlen zijn, en hun tong een scherp zwaard.
5 (57:6) Verhef U boven de hemelen, o God! Uw eer zij over de ganse aarde.
6 (57:7) Zij hebben een net bereid voor mijn gangen, mijn ziel was nedergebukt; zij hebben een kuil voor mijn aangezicht gegraven; zij zijn er midden ingevallen. Sela.
7 (57:8) Mijn hart is bereid, o God! mijn hart is bereid; ik zal zingen, en psalmzingen.
8 (57:9) Waak op, mijn eer! waak op, gij, luit en harp! ik zal in den dageraad opwaken.
9 (57:10) Ik zal U loven onder de volken, o Heere! ik zal U psalmzingen onder de natien.
10 (57:11) Want Uw goedertierenheid is groot tot aan de hemelen, en Uw waarheid tot aan de bovenste wolken.
11 (57:12) Verhef U boven de hemelen, o God! Uw eer zij over de ganse aarde.

Deze psalm gelijkt zeer veel op de voorgaanden, hij werd bij een gelijksoortige gelegenheid geschreven, toen David in gevaar was van benauwdheid en in verzoeking tot zonde, hij begint evenals daar, met Wees mij genadig, o God! Ook de methode is de zelfde.

I. Hij begint met gebed en klacht maar niet zonder enige verzekerdheid van wel te zullen slagen in zijn bede, vers 2-7..

II. Hij eindigt met blijdschap en lofzegging, vers 12. Zodat wij daaraan leiding en aanmoediging kunnen ontlenen beide voor onze smekingen en onze dankzeggingen, en die beide in het zingen van deze psalm Gode mogen aanbieden.

Psalm 57:1-7

In het opschrift van deze psalm in vers 1, is een nieuw woord, *al-tascheth, Verderf niet.* Sommigen houden het slechts voor een bekende melodie, waarop deze psalm gezet was, anderen passen het toe op de gelegenheid en het onderwerp van de psalm, *Verderf niet,* dat is: David wilde niet dat Saul gedood zou worden, toen daar nu in de spelonk een goede gelegenheid voor was en zijn dienaren het gaarne gewild zouden hebben. Neen, zegt David, Ver*derf hem niet,* 1 Samuel 24:6. Of liever. *God* wilde David niet laten verderven door Saul, Hij liet hem toe David te vervolgen, maar nog altijd onder beperking, *verderf hem niet, zoals* Hij Satan toegelaten heeft om Job te beproeven en te kwellen: *doch verschoon zijn leven.* David moet niet in het verderf worden gestort, want *er is een zegen in hem,* Jesaja 65:8, namelijk Christus, de beste van alle zegeningen. David zegt ons hier wat er in zijn hart omging toen hij in de spelonk in dreigend gevaar was, welke gedachten hij had van God, en zalig zij, die zulke goede gedachten in hun hart hebben als zij in gevaar zijn!

I. Hij ondersteunt zich door geloof en hoop in God, en gebed tot Hem, vers 2, 3. Zich omringd ziende van vijanden, ziet hij op tot God met dit zeer gepaste gebed: *Wees mij genadig. o God,* dat hij nog herhaalt, en het is geen ijdele herhaling, *Wees mij genadig.* Het *was* de bede van de tollenaar, Lukas 18:13. Het is te betreuren dat het op onachtzame wijze gebruikt wordt, en de mensen roepen: *Heere wees ons genadig! als* zij slechts hun verwondering of ergernis willen te kennen geven terwijl God en Zijn genade volstrekt niet in hun gedachten zijn. Het is met Godvruchtige aandoening, dat David hier bidt: *Wees mij genadig, o God!* Zie mij aan met ontferming en verlos mij door Uw liefde en mededogen." Om zich van de genade Gods aan te bevelen, belijdt hij hier

1. Dat al zijn vertrouwen op God is: *Mijn ziel vertrouwt op U,* vers 2. Hij beleed niet slechts op God te vertrouwen, maar zijn ziel heeft in werkelijkheid alleen op God gesteund, in oprechte overgave van zichzelf aan God en een algeheel welgevallen en voldoening in Hem. Hij gaat tot God, en aan de voetbank van de troon van Zijn genade belijdt hij nederig zijn vertrouwen op Hem, ik *neem mijn toevlucht onder de schaduw van Uw vleugelen,* zoals de kuikens wegschuilen onder de vleugels van de hen als de roofvogels gereed zijn op ze aan te vliegen, *totdat de verdervingen zullen voorbij zijn gegaan.*

A. Hij was ervan overtuigd dat zijn rampen en wederwaardigheden een goed einde zouden nemen, te bestemder tijd zullen *deze verdervingen voorbij zijn gegaan,* de storm zal gaan liggen. *Non si mate nutte et olim sic erit. Hoewel ik nu in benauwdheid ben, zal ik er niet altijd in wezen.* Onze Heere Jezus heeft zich in Zijn lijden hiermede vertroost: *de dingen, die van Mij geschreven zijn, hebben een einde.*

B. Hij was intussen zeer gerust onder de bescherming Gods.

a. Hij vertroostte zich met de goedheid van Gods aard, waardoor Hij geneigd is Zijn volk te steunen en te beschermen, zoals de hen uit instinct haar jongen beschut. God komt op de vleugelen van de wind Zijn volk te hulp, hetgeen een snelle redding aanduidt, Psalm 18:11, en Hij neemt hen onder Zijn vleugelen, hetgeen warmte en verkwikking aanduidt, zelfs als hun rampen wedervaren, zie Mattheus 23:37.

b. Met de belofte van zijn woord en het verbond van Zijn genade, want het kan zien op de uitgebreide "vleugelen van de cherubim, tussen welke God gezegd wordt te wonen", Psalm 80:2, en vanwaar Hij Zijn orakelen gaf. Tot God, als de God van de genade, zal ik de toevlucht nemen, en Zijn belofte zal mijn toevlucht zijn, en zij zal mij veilig door al deze gevaren heenvoeren." Door Zijn belofte biedt God zich dikwijls aan ons aan om op Hem te vertrouwen, en door ons geloof moeten wij Hem aannemen en ons vertrouwen stellen in Hem.

2. Dat al zijn begeerte naar God is, vers 3. *"Ik zal roepen tot God de Allerhoogste, om* hulp en steun, tot Hem, die de allerhoogste is zal ik mijn ziel opheffen en ernstig bidden tot *God, die het aan mij voleindigen zal."* In alles wat ons wedervaart, moeten wij de hand Gods zien en erkennen, al wat geschiedt, geschiedt door Hem, Zijn raad wordt er in volvoerd en de Schrift vervuld. Al wat God doet met Zijn volk, zal in de uitkomst blijken voor hen gedaan te zijn en tot hun welzijn. Hoewel God hoog is, de Allerhoogste is, buigt Hij zich toch zo laag neer, dat Hij er voor zorgt dat alle dingen hun medewerken ten goede. Dit is een goede reden waarom wij in alle onze benauwdheden en moeilijkheden tot Hem zullen roepen niet slechts zullen bidden, maar vurig zullen bidden.

3. Dat al zijn verwachting van God is, vers 4. *Hij zal van de hemel zenden en mij verlossen.* Zij, die God tot hun enige toevlucht stellen, en door geloof en gebed de toevlucht tot Hem nemen, kunnen zich verzekerd houden van verlossing op Zijn tijd en Zijn wijze.

Merk hier op:

a. Vanwaar hij verlossing verwacht: van de hemel. Waarheen hij ook de blik richt op deze aarde, de toevlucht faalt, er is nergens hulp te zien, maar hij ziet er voor opvaar de hemel, zij, die hun hart opheffen tot de dingen die boven zijn, kunnen vandaar alle goed verwachten.

b. Waarin de verlossing bestaat, die hij verwacht, hij vertrouwt dat (Jod hem zal redden *van de smaad desgenen, die hem zoekt op te slokken,* vers 4, die het er op toelegde om hem te verderven, en intussen alles deed wat hij kon om hem te kwellen. Sommigen lezen het: Hij *zal van de hemel zenden en mij verlossen, want hij heeft hem te schande gemaakt die mij zocht op te slokken, Hij* heeft tot nu toe hun plannen tegen mij verijdeld, en daarom zal Hij mijn verlossing voltooien.

c. Waaraan hij zijn verlossing zal toeschrijven: *God zal Zijn goedertierenheid en waarheid zenden.* God is goed in zichzelf en getrouw aan ieder woord, dat Hij heeft gesproken, en dat doet Hij blijken als Hij de verlossing van Zijn volk werkt. Meer behoeven wij niet om ons gelukkig te maken, dan het voordeel te hebben van de goedertierenheid en waarheid Gods, Psalm 25:10.

II. Hij stelt de macht en de boosaardigheid van zijn vijanden in het licht, vers 5, *Mijn ziel is in het midden van de leeuwen, zo* woest en woedend waren Saul en die hem omringden tegen David, dat hij even veilig in een kuil van de leeuwen had kunnen wezen als onder zulke mensen, die hem voortdurend aanbrulden en gereed waren om hem tot hun prooi te maken. Zij zijn *stokebranden,* die vuur en vlam spuwen zij steken de loop van de natuur in brand, elkaar verbitterende tegen David, en "zijn zelf ontstoken van de hel," Jakobus 3:6. Zij waren mensenkinderen, van wie men iets van het verstand en het medelijden eens mensen had kunnen verwachten, maar zij waren roofdieren

in de gedaante van mensen, hun *tanden,* die zij tegen hem knarsten en waarmee zij hoopten hem in stukken te scheuren en hem op te eten waren *spiesen en pijlen,* geschikt voor kwaad en moord, en hun *tong,* waarmee zij hem vloekten en zijn goede naam wondden, was "als een scherp zwaard om te snijden te doden", zie Psalm 42:11. Een boosaardige tong is een gevaarlijk wapen, waarmee satans handlangers strijden tegen Gods volk. Hij beschrijft hun boosaardige plannen tegen hem, vers 7, en toont wat er de uitkomst van is voor hen: *Zij hebben een net bereid voor mijn gangen,* om mij er in te vangen, opdat ik niet weer uit hun handen zou ontkomen, zij *hebben een kuil voor mijn aangezicht gegraven* opdat ik er, eer ik het wist, in zou vallen." Zie het beleid van de vijanden van de kerk, zie de moeite, *die zij* zich geven om kwaad te doen. Maar laat ons zien wat er van komt.

1. Het geeft David werkelijk enige ontroering, *mijn ziel was nedergedrukt.* Het maakte hem neerslachtig, hij liet het hoofd hangen bij de gedachte dat er mensen waren, die hem zo'n haat toedroegen. Maar

2. Het was verwoestend voor hen zelf zij groeven een kuil voor David, en zij *zelf zijn er midden in gevallen.* Het kwaad, zij tegen hem beraamden, keerde terug op henzelf, en zij waren verward in hun raad. Toen Saul David vervolgde, vielen de Filistijnen in zijn land ja in de spelonk, in welke Saul dacht David in handen te krijgen, viel hij David in handen en bevond hij zich in zijn macht.

III. Hij bidt God om zich en Zijn grote naam te verheerlijken, vers 6. Wat er ook van mij worde, van mij en mijn belangen: *verhef U boven de hemelen, o God,* laat Uw naam geprezen worden door de heilige engelen, de heerlijke bewoners van de bovenwereld. *Uw eer* zij *over de gehele aarde,* laat al de inwoners van deze aarde er toe gebracht worden om U te kennen en te loven." Zo moet Gods eer ons nader aan het hart liggen en moeten wij daar meer bezorgd voor zijn dan voor enigerlei bijzonder belang van onszelf. Toen David in de grootste ellende en versmaadheid was, heeft hij niet gebeden: *Heere, herleef, verhoog mij, maar, verhef Uw eer,* verhef Uw naam. Zo heeft de Zone Davids, toen Zijn ziel ontroerd was en Hij gebeden heeft: *Vader, verlos Mij uit deze ure,* terstond die bede teruggenomen, en deze in de plaats ervan besteld: "Hierom ben Ik in deze ure gekomen, Vader, verheerlijk Uw naam," Johannes 12:27, 28. Of, het kan genomen worden als een pleitgrond om kracht bij te zetten aan zijn bede om verlossing: *"Heere, zend van de hemel om mij te verlossen,* en hierdoor zult Gij U verheerlijken als de God beide van hemel en van aarde." Onze beste aanmoediging in het gebed is ontleend aan de eer Gods, en daarop moeten wij dus het oog hebben meer dan op onze eigen vertroosting of verlichting in al onze gebeden om genade en zegeningen, want dit is ook de eerste bede in het gebed des Heeren, als hetgeen al de overige regelt en leidt: *Onze Vader die in de hemelen zijt, Uw naam worde geheiligd.*

Psalm 57:8-12

Hoe verwonderlijk is de toon hier veranderd! Door de levendige oefeningen des geloofs zijn Davids gebeden en klachten plotseling in lof en dankzegging veranderd: zijn zak is ontbonden hij is met blijdschap omgord, en zijn halleluja's zijn even vurig als zijn hosanna's. Dit moet ons het gebed zeer doen liefhebben, dat het vroeg of laat verzwolgen zal worden door lofzegging.

Merk op:

1. Hoe hij zich bereidt voor de plicht van de lofzegging vers 8. *Mijn hart is gerust, o God, mijn hart is gerust* mijn hart is *opgeheven, opgericht* (zo lezen het sommigen) dat ternedergebogen was, vers 7. *Mijn hart is bereid,*

a. Ten opzichte van Gods voorzienigheid, het is bereid voor iedere gebeurtenis, het is vast daar ik vertrouw op God, Psalm 112:7, Jesaja 26:3. "Mijn hart is bereid, en nu acht ik op geen ding," Handelingen 20:24, word "ik door geen van deze dingen bewogen". Als wij door Gods genade in deze rustige, kalme gemoedsstemming worden gebracht, dan hebben wij grotelijks reden om dankbaar te zijn.

b. Met betrekking tot de aanbidding Gods: *Mijn hart is bereid, ik zal zingen en psalmzingen*. Hierin ligt opgesloten dat het hart het voornaamste is, dat in alle handelingen van de Godsvrucht wordt vereist, in de Godsdienst wordt niets met goed gevolg gedaan dan voor zover het met het hart gedaan is. Het hart moet bereid zijn, bereid voor de plicht, er geschikt voor gemaakt zijn, geschikt en genegen, bereid voor de plicht door aandacht, *de Heere wel aan te hangen zonder herwaarts en derwaarts afgetrokken te worden.*

2. Hoe hij zich opwekt tot de plicht van de lofzegging, vers 9. *Waak op mijn eer mijn tong*-onze tong is onze eer, en zij is dit nooit meer dan wanneer zij gebruikt wordt om God te loven, of, *mijn ziel,* die moet het eerst opgewekt worden, doffe, slaperige gebeden of lofzeggingen zullen Gode nooit welbehaaglijk zijn. Wij moeten ons en alles wat binnen in ons is opwekken om God te loven, dit offer moet met heilig vuur worden aangestoken en in een heilige vlam opwaarts geen. Davids tong zal leiden, en zijn luit en harp zullen volgen in deze hymnen des lofs. *Ik zelf zal opmaken,* niet alleen: "ik zal niet dodig en slaperig en onverschillig zijn in dit werk", maar ik zal in de levendigste gemoedsstemming wezen als iemand, die pas uit een verkwikkenden slaap ontwaakt is." Hij zal *vroeg ontwaken* tot dit werk, vroeg in de morgen, ten einde de dag te beginnen met God, vroeg bij het begin van een zegen. Als God tot ons komt met Zijn gunsten, dan moeten wij uitgaan om Hem te ontmoeten met onze lof.

3. Hoe hij zich verlustigt in het werk van de lofzegging, ja er fier op is, wel verre van zich te schamen om zijn verplichtingen aan God en zijn afhankelijkheid van Hem te erkennen, besluit hij *Hem te loven onder de volken, Hem te psalmzingen onder de natiën,* vers 10. Dit geeft te kennen:

a. Dat zijn eigen hart zeer verruimd was in de lof van God, hij wilde de aarde doen weerklinken van zijn heilige liederen, opdat allen zouden zien en te weten komen hoeveel hij aan de goedheid Gods was verschuldigd.

b. Dat hij anderen er toe wenste te brengen om zich met hem te verenigen in het loven van God, hij wil Gods lof verkondigen onder de volken, opdat de kennis en vreze en liefde van God verbreid zullen worden en de einden van de aarde Zijn heil zullen zien. Toen David uitgedreven werd naar heidense landen, wilde hij niet alleen hun goden niet aanbidden, maar hij wilde openlijk zijn verering tonen van de God Israëls, overal waar hij ging nam hij zijn Godsdienst mede, wilde hij pogen er anderen liefde voor in te boezemen, en er de lieflijke geur van achterlaten. In zijn psalmen, die de kerk van het heelal vullen en dit tot aan het einde van de tijd zullen blijven doen, kan David gezegd worden nu nog *God te loven onder de volken* en *Hem te psalmzingen onder de natiën,* want alle Godvruchtigen maken gebruik van zijn woorden om God te loven. Aldus wordt Johannes gezegd in zijn geschriften "wederom te profeteren voor vele volken en natiën," Openbaring 10:11.

4. Hoe hij zich voorziet van stof tot lof, vers 11. Hetgeen hij hoopte, en waarmee hij zich vertroostte God *zal Zijn goedertierenheid en waarheid zenden,* vers 4 is hier de stof van zijn dankzegging. *Uw goedertierenheid is groot tot aan de hemelen,* groot boven alle bevatting en uitdrukking, *en Uw waarheid tot aan de bovenste wolken,* groot boven alle ontdekking, want welk oog kan reiken tot hetgeen in de wolken gehuld is? Gods goedertierenheid en waarheid reiken tot aan de hemelen, want zij zullen allen naar de hemel brengen die er hun schat in hebben en er hun hoop op bouwen Gods goedertierenheid en waarheid worden tot de hemel toe verheven in lofzangen, en zij worden ook bezongen door de inwoners van de bovenwereld, die voortdurend Gods lof verheffen tot het hoogste, terwijl David er naar streeft om hem op aarde het verst te verbreiden, vers 10.

5. Hoe hij het eindelijk aan God overlaat om Zijn eigen naam te verheerlijken, vers 12. *Verhef U boven de hemelen, o God!* Dezelfde woorden, die hij in vers 6 heeft gebruikt om er zijn gebeden in saam te vatten, gebruikt hij hier wederom en het is geen ijdele herhaling-om er zijn lofzeggingen in saam te vatten, "Heere, ik wens Uw naam te verhogen, en ik wens dat alle schepselen hem verhogen maar wat kunnen de besten van ons hiertoe bijdragen? Heere, neem het werk in Uw eigen handen, doe Gij het zelf, *verhef U boven de hemelen, o God!* In de lofzeggingen van de triomferende kerk zijt Gij verhoogd tot de hemelen, en in de lofzeggingen van de strijdende kerk wordt Uw heerlijkheid vermeld over de gehele aarde, maar Gij zijt boven de lofzeggingen van beide," Nehemia 9:5, en daarom, Heere, ver*hef U boven de hemelen en boven de gehele aarde. Vader, verheerlijk Uw naam, Gij hebt hem verheerlijk, verheerlijk hem wederom."*

PSALM 58

1 Een gouden kleinood van David, voor den opperzangmeester, Altascheth. (58:2) Spreekt gijlieden waarlijk gerechtigheid, gij, vergadering? Oordeelt gij billijkheden, gij, mensenkinderen?
2 (58:3) Ja, gij werkt ongerechtigheden in het hart; gij weegt het geweld uwer handen op de aarde.
3 (58:4) De goddelozen zijn vervreemd van de baarmoeder aan; de leugensprekers dolen van moeders buik aan.
4 (58:5) Zij hebben vurig venijn, naar gelijkheid van vurig slangenvenijn; zij zijn als een dove adder, die haar oren toestopt;
5 (58:6) Opdat zij niet hore naar de stem der belezers, desgenen, die ervaren is met bezweringen om te gaan.
6 (58:7) O God! verbreek hun tanden in hun mond; breek af de baktanden der jonge leeuwen, o HEERE!
7 (58:8) Laat hen smelten als water, laat hen daarhenen drijven; legt hij zijn pijlen aan, laat hen zijn, alsof zij afgesneden waren.
8 (58:9) Laat hem henengaan, als een smeltende slak; laat hen, als ener vrouwe misdracht, de zon niet aanschouwen.
9 (58:10) Eer dan uw potten den doornstruik gewaar worden, zal Hij hem als levend, als in heten toorn wegstormen.
10 (58:11) De rechtvaardige zal zich verblijden, als hij de wraak aanschouwt; hij zal zijn voeten wassen in het bloed des goddelozen.
11 (58:12) En de mens zal zeggen: Immers is er vrucht voor den rechtvaardige; immers is er een God, Die op de aarde richt.

Het is de waarschijnlijke gissing van sommigen inzonderheid van Amyraldus dat Saul, voordat hij David begon te vervolgen door geweld van wapenen en zijn krijgsmacht uitzond om hem gevangen te nemen, eerst een wettelijk proces tegen hem gevoerd heeft, waarop hij, zonder zelf gehoord te zijn door de grote raad of het opperste gerechtshof, als een verrader ter dood werd veroordeeld, en toen vogelvrij werd verklaard, ieder mocht hem doden en niemand mocht hem beschermen. Men veronderstelt dat David toen de oudsten dit vonnis hadden geveld ten einde zich bij Saul aangenaam te maken, deze psalm heeft geschreven.

I. Hij beschrijft hun zonde en verzwaart haar, vers 2-6.

II. Hij roept verderf over hen in, en voorzegt het, alsmede de oordelen, die de rechtvaardige God over hen volbrengen wegens hun onrechtvaardigheid, vers 7-10. Hetgeen zal strekken:

1. Tot vertroosting van de heiligen, vers 11..

2. Tot heerlijkheid Gods, vers 12. De zonde vertoont zich hier als uiterst zondig en uiterst gevaarlijk, en God wordt voorgesteld als de rechtvaardige wreker van onrecht, en bij het zingen van deze psalm behoren wij daarvan diep doordrongen te zijn.

Psalm 58:1-6

Wij hebben reden om te denken dat deze psalm betrekking heeft op de boosaardigheid van *Saul* en zijn werktuigen tegen David, omdat hij hetzelfde opschrift *al-tasheth* en *michtam van David* heeft, als de voorgaande en de nu volgende, uit welk opschrift blijkt dat zij geschreven werden over de vervolging, waarin God hem bewaard heeft, *(al-tasheth verderf niet),* en daarom waren de psalmen, die hij toen schreef hem dierbaar en kostelijk. *Michtams, Davids juwelen,* zoals Dr. Hammond het vertaalt.

In deze verzen roept David, niet als koning, want hij was nog niet tot de troon gekomen maar als profeet, zijn rechters in de naam van God voor het gericht, en verklaart hen schuldig met meer gezag en rechtvaardigheid dan zij toonden in hem te vervolgen. Hij legt hun twee dingen ten laste.

1. Het bederf van hun regering. Zij waren een vergadering, een gerechtshof, ja misschien wel een congres of bijeenkomst van de staten des lands, waarvan men een billijke, rechtvaardige behandeling had kunnen verwachten, want zij waren mannen, onderwezen in de wet, opgeleid in de bestudering van de inzettingen en rechten, die zo rechtvaardig waren dat die van andere natiën er niet mee vergeleken konden worden. Men zou niet gedacht hebben dat een vergadering van de zodanigen omgekocht kon worden door een jaarwedde, en toch schijnt dit zo geweest te zijn, omdat de zoon van Kis voor hen doen kon wat de zoon van Isaï niet voor hen kon doen, 1 Samuel 22:7. Hij had wijngaarden en akkers om hun te geven, hij kon hen bevorderen bij het leger, en daarop zouden zij, om hem te behagen, alles doen, of het recht of onrecht was. Onder al het treurige dat Salomo op deze aarde gezien heeft, was er niets dat hem zo kwelde als te zien dat "ter plaatse des gerichts goddeloosheid was," Prediker 3:16. Zo was het in Sauls tijd.

2. De rechters wilden geen recht doen, wilden de verdrukte onschuld niet beschermen, vers 2. "*Spreekt gijlieden waarlijk gerechtigheid? Oordeelt gij billijkheden?* Neen, het is er ver vandaan, uw eigen geweten moet u wel zeggen dat gij niet beantwoordt aan uw plicht als magistraten, die u voorschrijft om een schrik te wezen voor de kwaaddoeners en tot prijs te zijn dergenen, die goeddoen. Is dit de gerechtigheid, die gij voorgeeft te doen? Is dit de bescherming, de steun, die een eerlijk man, en een eerlijke zaak van u kan verwachten? Gedenkt dat gij mensenkinderen zijt, sterfelijk en stervende, en dat gij voor God op gelijke bodem staat met de geringsten van hen die gij vertreedt, en dat gij ter verantwoording geroepen en geoordeeld zult worden. Gij zijt *mensenkinderen,* en daarom kunnen wij een beroep doen op uzelf en op die wet van de natuur, die in het hart van iederen mens is geschreven. *Spreekt gijlieden waarlijk gerechtigheid?* En zult gij bij nader bedenken niet verbeteren wat gij gedaan hebt?" Het is voor ons allen goed om na te denken over hetgeen wij gezegd hebben, en ons deze ernstige vraag te doen: *Spreken wij waarlijk gerechtigheid?* opdat wij herroepen hetgeen wij verkeerd gezegd hebben, en er niet in volharden.

3. Zij deden zeer veel onrecht, zij gebruikten hun macht om kwaad en verdrukking te steuren, vers 3. *Gij werkt ongerechtigheden in het hart.* U geeft te kennen dat zij met veel overleg te werk gingen, niet bij verrassing, maar met voorbedachten rade en bedoeling, en met een sterke neiging er toe, met vastberadenheid erin. Hoe meer er van het hart is in een daad van goddeloosheid, hoe erger het is, Prediker 8:11. En waarin bestond hun goddeloosheid? Het volgt hier: "*Gij weegt het geweld van uw handen op de aarde", of* op het land, welks vrede gij geroepen zijt te bewaren en

te handhaven." Zij deden al het kwaad en geweld, dat zij konden, hetzij om zich te wreken, of om zich te verrijken, en zij wogen het, dat is:

a. Zij deden het met zeer veel list en omzichtigheid *"gij doet het naar regel"* (dat is de betekenis van het woord) Opdat het ten volle aan uw boze bedoelingen zal beantwoorden, zulke meesters zijt gij in de kunst van de verdrukking."

b. Zij deden het onder schijn van recht. Zij hielden de weegschaal (het embleem van de gerechtigheid) in hun handen, alsof zij bedoelden recht te doen, en recht wordt van hen verwacht maar de uitkomst is geweld en verdrukking, die zoveel krachtiger gewerkt worden als zij onder schijn van wet en recht worden gepleegd.

II. Het bederf van hun natuur. Dit was de wortel van de bitterheid, waaruit al die gal en alsem voortkwamen. *De goddelozen,* die goddeloosheid werken in hun hart, *zijn vervreemd van de baarmoeder af,* vervreemd van God en alle goed, *vervreemd van herleven Gods* en zijn beginselen, kracht en genoegens Efeziers 4:18. Een zondige toestand is een toestand van vervreemding van die bekendheid met God en van Zijn dienst, waarvoor wij gemaakt waren. Laat niemand er zich over verwonderen dat deze goddelozen zulke dingen durven doen, want goddeloosheid is hun aangeboren, zit hun in het bloed, zij hebben haar met zich in de wereld gebracht, zij hebben in hun aard een sterke neiging er toe. zij hebben haar van hun goddeloze ouders geleerd en zijn er door een slechte opvoeding toe opgeleid. Zij worden *van de moederschoot af overtreders genaamd,* en zij dragen die naam niet ten onrechte, daarom kan men van hen niets anders verwachten, dan dat "zij trouweloos zouden handelen," zie Jesaja 48:8. Zij dwalen af van God en van hun plicht zodra zij geboren zijn. zo spoedig als zij bij mogelijkheid kunnen De dwaasheid, die in hun hart gebonden is, *komt* reeds uit bij de eerste werkingen van het verstand, als de tarwe uitspruit, spruit tegelijk het onkruid uit. Er worden hier drie voorbeelden gegeven van het bederf van de natuur.

1. Leugen. Zij leren spoedig leugens te spreken, zij "spannen hun tong als hun bood tot leugen, Psalm 9 vers.3. Hoe spoedig zullen kleine kinderen een leugen zeggen om een fout te bedekken, of om zich aan te prijzen? Niet zodra spreken zij, of zij spreken tot oneer van God, zonden van de tong zijn sommigen van de eerste van onze dadelijke of werkelijke overtredingen.

2. Boosaardigheid. Hun gif, (hun kwaadwilligheid jegens goedheid en alle goede mensen, inzonderheid jegens David) was als vurig *slangenvenijn,* ingeboren en zeer schadelijk, daar zij er niet van genezen kunnen worden. Wij hebben medelijden met een hond, die door een toeval vergiftigd werd, maar haten een slang, die van nature giftig is. Zodanig was de gevloekte vijandschap in het slangengebroed tegen de Heere en Zijn gezalfde.

3. Onhandelbaarheid. Zij zijn boosaardig, en niets heeft uitwerking op hen, geen redeneren, geen vriendelijkheid, om hen te verzachten en tot een betere gemoedsstemming te brengen. *Zij zijn als een dove adder, die haar oor toestopt,* vers 5, 6. De psalmist had deze goddeloze mannen, over wie hij klaagt, om hun venijnige boosaardigheden vergeleken bij slangen, en nu neemt hij aanleiding om hen in een ander opzicht te vergelijken bij de dove adder, van welke toen de volksoverlevering bestond dat terwijl muziek, of een andere kunst om slangen te bezweren, aangewend werd om deze dieren te doden of ze tenminste onschadelijk te maken, deze dove adder een oor op de grond

legde, en het andere oor bedekte met haar staart, ten einde de stem des bezweerders niet te horen, er dus de uitwerking van te verhinderen, en zich alzo te beveiligen. Het gebruik van deze vergelijking bevestigt de waarheid niet van het verhaal, en al was het waar, dan wordt de praktijk van deze bezwering er niet door gewettigd, want het is slechts een toespeling op het verhaal van zo iets, om van de zondaren hardnekkige volharding in de zonde voor te stellen. Gods bedoeling in Zijn Woord en Zijn voorzienigheid is slangen van hun boosaardigheid te genezen, hoe goed, hoe krachtig, hoe wel gekozen zijn de middelen, die Hij er voor gebruikt! Hoe krachtig zijn de rechte woorden! Maar voor de meeste mensen is het alles tevergeefs, en wat is er de reden van? Het is omdat zij niet willen horen. Niemand is zo doof als zij, die niet willen horen, wij hebben voor de mensen op de fluit gespeeld en zij hebben niet gedanst, hoe konden zij ook, als zij hun oren verstopt hebben?

Psalm 58:7-12

In deze verzen hebben wij:

I. Davids gebeden tegen zijn vijanden, en alle zodanige vijanden van Gods kerk en volk, want als de zodanigen beschouwt hij hen, zodat hij in zijn bidden tegen hen gedreven werd door liefde voor het openbare welzijn, en niet door persoonlijke wraakzucht.

1. Hij bidt dat zij onbekwaam gemaakt zullen worden om nog meer kwaad te doen, vers 7 :*o God, verbreek hun tanden.* Niet zozeer opdat zij, zich dan niet meer kunnen voeden, alswel opdat zij niet instaat zouden zijn anderen tot hun prooi te maken. Psalm 3:8. Hij zegt niet: Breek hun nek", (neen, laat hen leven om zich nog te kunnen bekeren, *dood hen niet, opdat mijn volk het niet vergete) maar* verbreek hun tanden, want zij zijn leeuwen, zij zijn jonge leeuwen, die van roof leven."

2. Dat zij teleurgesteld mogen worden in de komplotten, die zij reeds beraamd hebben en hun doel niet bereiken. Als hij zijn boog spant *zijn pijlen aanlegt* om ze af te schieten naar het hart van de oprechten, *laat die zijn alsof zij in stukken gesneden waren*, vers 8, Laat die aan zijn voeten vallen, en nooit het doel treffen."

3. Dat zij en hun belangen wegsmelten, teniet worden, *laat hen smelten als water laat hen daarhenen drijven*, zoals de wateren van een overstroming, die, hoewel zij voor een wijle geducht schijnen, spoedig door de grond worden opgezogen, of in hun bedding terugvloeien, of, in het algemeen, als water, dat op de grond is uitgestort en niet weer verzameld kan worden, maar langzamerhand opdroogt en verdwijnt. Zodanig zullen "de beken Belials" zijn, die ons somwijlen verschrikken, Psalm 18:5. Zo zullen de trotse wateren die dreigen "over onze ziel te gaan," Psalm 124:4, 5 tot staan gebracht worden. Laat ons dan door het geloof zien wat zij *zullen wezen, dan zullen wij niet vrezen wat zij zijn.* Hij bidt, vers 9, dat zij zullen smelten als een slak, die zich verteert door haar eigen beweging, telkens als zij zich uitstrekt laat zij iets van haar vocht achter, waardoor zij langzamerhand geheel verteerd moet worden, hoewel zij een glanzig pad achterlaat. Hij, die zoals een slak in haar huisje *plenus sui, vol is van zichzelf*, zichzelf behaagt, op zichzelf vertrouwt, doet niets dan zichzelf verteren en zal zich spoedig teniet maken. En hij bidt dat zij zullen zijn *als van een miskraam*, die sterft zodra zij begint te leven en nooit de zon ziet. In zijn hartstocht heeft Job gewenst een zodanige geweest te zijn, Job 3:16, maar hij wist niet wat hij zei. Wij mogen in het geloof bidden tegen de plannen van de vijanden van de kerk, zoals de profeet Hosea 9:14 : *Geef hun Heere, wat zult Gij geven? Geef hun een misdragende baarmoeder en uitdrogende borsten*, hetgeen dit hier verklaart.

II. Zijn voorzegging van hun verderf, vers 10. "*Eer dan uw potten* de hitte *gewaarworden van een vuur van doornen*, dat er onder gelegd is dat ze echter zo aanstonds gewaar zullen worden, want het is een snel vuur, en brandt heftig zolang het duurt, zo spoedig, en met zo’n haastige en heftige vlam, zal God hen voortjagen, schrikkelijk en onweerstaanbaar als een dwarrelwind, levend, als het ware, en in allerijl." De spreekwoordelijke uitdrukkingen zijn ietwat duister, maar de zin, de betekenis, is duidelijk.

1. Dat de oordelen Gods dikwijls de goddelozen overvallen temidden van hun vrolijkheid, en hen plotseling weg haast. Als zij beginnen te wandelen bij het licht van hun eigen vuur en in de spranken, die zij ontstoken hebben, dan zullen zij in smart nederliggen Jesaja 50:11, en hun lachen zal zijn als het geluid van doornen onder een pot, waarvan het aangename spoedig weg is, eer zij kunnen zeggen: *Ha! ik ben warm geworden.*

2. Dat zij niet zullen kunnen bestaan voor de verwoesting, die van de Almachtige komt, want *wie kent de sterkte van Gods toorn? Als* God de zondaren dood of levend zal wegnemen kunnen zij niet met Hem strijden, niet met Hem twisten, *de goddelooste zal heengedreven worden in* zijn *kwaad.*

Er zijn twee dingen, die de psalmist zich belooft als goede gevolgen van het verderf van de zondaren.

A. Dat de heiligen er door aangemoedigd en vertroost zullen worden, vers 11. *De rechtvaardige zal zich verblijden als hij de wraak aanschouwt.* De pracht en macht, de voorspoed en de welvaart van de goddelozen zijn een ontmoediging voor de rechtvaardigen, hun hart wordt er door bedroefd en hun handen slap gemaakt, en soms komen zij er in de sterke verzoeking door om hun grondslag in twijfel te trekken, Psalm 73:2, 13 Maar als zij zien hoe de oordelen Gods hen wegstormen en er rechtvaardige wraak aan hen geoefend wordt voor al het kwaad, dat zij gedaan hebben aan het volk van God, dan verblijden zij zich in de voldoening, die hun ten opzichte van hun twijfelingen gegeven wordt, en de bevestiging van hun geloof in de voorzienigheid Gods, die zij er door erlangen, en in Zijn gerechtigheid in het bestuur van de wereld- zij zullen zich verblijden in de overwinning aldus behaald over de verzoeking, door "op hun einde te merken," Psalm 73:17. Hij zal zijn "voeten wassen in het bloed des goddelozen, " er zal zeer, veel bloed worden vergoten, Psalm 68:24, en het zal voor de heiligen een even grote verkwikking zijn om God verheerlijkt te zien in het verderf van de zondaren, als het voor een vermoeid reiziger is om zijn voeten te wassen. Het zal ook bijdragen tot hun heiligmaking, het zien van de wraak zal hen doen beven voor God, Psalm 119:120, en zal hen overtuigen van het kwaad van de zonde en van hun verplichtingen jegens die God, die hun zaak voorstaat en handhaaft, en niemand zal toelaten om hun kwaad te doen en ongestraft te blijven. De blijdschap van de heiligen wegens het verderf van de goddelozen *is een* heilige en wettige blijdschap, als zij er toe bijdraagt om hen heilig te maken en hen te reinigen van zonde.

B. Dat zondaren erdoor overtuigd en bekeerd zullen worden, vers 12. De wraak, die God soms oefent aan de goddelozen in deze wereld, zal de mensen er toe brengen om te zeggen: *Immers is er vrucht voor de rechtvaardige.* Iedereen is instaat om uit die leidingen van Gods voorzienigheid deze gevolgtrekking af te leiden, en menigeen zal het doen, die tevoren zelfs deze eenvoudige, duidelijke waarheden heeft ontkend, of er aan heeft getwijfeld. Aan sommigen zal die belijdenis ontwrongen worden, anderen zullen zozeer tot betere inzichten *zijn* gekomen, dat zij haar gaarne en gewillig afleggen, en God danken, die hun heeft gegeven te zien, te zien met voldoening dat God is, en dat Hij:

a. De milddadige beloner is van Zijn heiligen en dienstknechten. Immers, *(hoe het ook zij,* aldus kan het gelezen worden) *is er vrucht voor de rechtvaardige,* welk nadeel iemand ook kan lijden, aan welke wisselvalligheid hij ook is blootgesteld, welke ontberingen hij ook te verduren zal hebben

voor zijn godsdienst, hij zal er niet slechts niets door verliezen, maar er in de uitkomst onuitsprekelijk veel door winnen. Zelfs in deze wereld is er loon voor de rechtvaardigen, *de rechtvaardige wordt vergolden op de aarde. Zij* zullen bekend, geëerd en beschermd worden, die voorbijgezien, geminacht en verlaten schenen.

b. Dat Hij de rechtvaardige bestuurder is van de wereld, en gewis afrekening zal houden met de vijanden van Zijn koninkrijk, immers, hoe het ook zij, hoewel de goddelozen voorspoedig zijn en de Goddelijke gerechtigheid trotseren, zal het toch blijken tot hun beschaming dat de wereld niet door het toeval wordt geregeerd, maar door een wezen van oneindige wijsheid en gerechtigheid, *er is een God, die op de aarde richt,* hoewel Hij Zijn troon bereid heeft in de hemelen. Hij houdt toezicht over alle zaken van de kinderen van de mensen, beschikt er over, en bestuurt ze naar de raad van Zijn wil tot Zijn eigen heerlijkheid, en Hij zal de goddelozen straffen, niet alleen in de toekomende wereld, maar *op de aarde,* waar zij hun schat hebben opgelegd en zich met geluk gevleid hebben *op de aarde,* opdat de Heere bekend zal zijn door het recht, dat Hij gedaan heeft, en dit als een onderpand genomen zal worden van het toekomend oordeel. Hij *is een God, (zo* lezen wij het), geen zwakke mens, geen engel, niet een blote *naam,* niet (zoals de atheïsten zeggen) een schepsel van van de mensen vrees en verbeelding geen tot halfgod verheven held, niet de zon en maan, zoals de afgodendienaars zich verbeeldden, maar een God, een uit zichzelf bestaand volmaakt wezen, Hij is het, die de aarde richt. Zo laat ons dan Zijn gunst zoeken, van wie het oordeel van iederen mens voortkomt, en laat aan Hem al het oordeel overgelaten worden.

PSALM 59

1 Een gouden kleinood van David, voor den opperzangmeester, Altascheth; toen Saul gezonden had, die zijn huis bewaren zouden, om hem te doden. (59:2) Red mij van mijn vijanden, o mijn God! stel mij in een hoog vertrek voor degenen, die tegen mij opstaan.
2 (59:3) Red mij van de werkers der ongerechtigheid, en verlos mij van de mannen des bloeds.
3 (59:4) Want zie, zij leggen mijner ziel lagen; sterken rotten zich tegen mij; zonder mijn overtreding, en zonder mijn zonde, o HEERE!
4 (59:5) Zij lopen en bereiden zich zonder mijn misdaad; waak op mij tegemoet, en zie.
5 (59:6) Ja, Gij HEERE, God der heirscharen, God Israels! ontwaak, om al deze heidenen te bezoeken; wees niemand van hen genadig, die trouwelooslijk ongerechtigheid bedrijven. Sela.
6 (59:7) Tegen den avond keren zij weder, zij tieren als een hond, en zij gaan rondom de stad.
7 (59:8) Zie, zij storten overvloediglijk uit met hun mond; zwaarden zijn op hun lippen; want wie hoort het?
8 (59:9) Maar Gij, HEERE! zult hen belachen; Gij zult alle heidenen bespotten.
9 (59:10) Tegen zijn sterkte zal ik op U wachten; want God is mijn Hoog Vertrek.
10 (59:11) De God mijner goedertierenheid zal mij voorkomen; God zal mij op mijn verspieders doen zien.
11 (59:12) Dood hen niet, opdat mijn volk het niet vergete; doe hen omzwerven door Uw macht, en werp hen neder, o Heere, ons Schild!
12 (59:13) Om de zonde huns monds, om het woord hunner lippen; en laat hen gevangen worden in hun hoogmoed; en om den vloek, en om de leugen, die zij vertellen.
13 (59:14) Verteer hen in grimmigheid; verteer hen, dat zij er niet zijn, en laat hen weten, dat God Heerser is in Jakob, ja, tot aan de einden der aarde. Sela.
14 (59:15) Laat hen dan tegen den avond wederkeren, laat hen tieren als een hond, en rondom de stad gaan;
15 (59:16) Laat hen zelfs omzwerven om spijs; en laat hen vernachten, al zijn zij niet verzadigd.
16 (59:17) Maar ik zal Uw sterkte zingen, en des morgens Uw goedertierenheid vrolijk roemen, omdat Gij mij een Hoog Vertrek zijt geweest, en een Toevlucht ten dage, als mij bange was.
17 (59:18) Van U, o mijn Sterkte! zal ik psalmzingen; want God is mijn Hoog Vertrek, de God mijner goedertierenheid.

Deze psalm is van gelijke aard en strekking als de zes of zeven, die er aan voorafgaan. zij zijn allen vol van Davids klachten over de boosaardigheid van zijn vijanden, en van hun gevloekte en wrede komplotten tegen hem, zijn gebeden en profetieën tegen hen, en zijn vertroosting in en vertrouwen op God als zijn God. Het eerste is de taal van de natuur en kan geoorloofd zijn, het tweede is de taal van een profetischen geest, voorwaarts ziende naar Christus en de vijanden van zijn koninkrijk, en moet dus niet als een precedent gesteld worden, het derde is de taal van de genade en van een heilig geloof, die door een ieder an onze nagevolgd behoort te worden. In deze psalm

I. vraagt hij God om hem te beschermen tegen, en te verlossen van, zijn vijanden, hen voorstellende als zeer slechte mensen, wreed, boosaardig, atheïstisch, vers 2-8.

II. Voorziet en voorzegt dat het verderf van zijn vijanden, waarvoor hij aan God de eer zal geven, vers 9-18. Voor zover er onder de bijzondere vijanden van Gods volk zijn, die *aan* de beschrijving van dit karakter beantwoorden, kunnen we bij het zingen van deze psalm aan hun oordeel denken en hun verderf voorzien.

Psalm 59:1-8

Het opschrift van deze psalm, vers 1, maakt ons inzonderheid bekend met de gelegenheid waarbij hij geschreven werd, het was toen Saul enigen van zijn lijfwacht zond om Davids huis te omsingelen in de nacht, ten einde hem te grijpen en te doden. Wij hebben het verhaal ervan in 1 Samuel 19:11. Het was toen zijn vijandelijkheden tegen David pas uitgebroken waren en deze even tevoren ternauwernood aan Sauls werpspies was ontkomen. Het kon niet anders of dit eerste uitbreken van Sauls boosaardigheid moest David ontroeren, beide smartelijk en schrikkelijk voor hem zijn, en toch bleef hij zijn gemeenschap met God onderhouden, en behield hij kalmte van gemoed zodat hij altijd instaat was om God te bidden en te loven. Zalig zij wier gemeenschap met de hemel niet geschaad of gestoord wordt door hun zorgen, of smarten, of angsten, of door de gejaagdheid, in- of uitwendig, van een toestand van beproeving

In deze verzen:

I. Bidt David om gered te worden uit de handen van zijn vijanden, en dat hun wrede aanslagen tegen hem verijdeld zullen worden, vers 2,3. *Red mij van mijn vijanden, o mijn God!* Gij zijt God, en kunt mij redden, *mijn* God, onder wiens bescherming ik mij gesteld heb, en Gij hebt mij beloofd een algenoegzame God te zijn, en daarom zult Gij mij in eer en trouw redden. *Stel mij in een hoog vertrek* buiten het bereik van de macht en boosaardigheid van hen, *die tegen mij opstaan,* en boven de vrees er voor. Laat mij veilig zijn, en mij veilig weten veilig en gerust, veilig en voldaan O red mij, behoud mij!" Hij roept als iemand, die op het punt is van om te komen, en alleen op God ziet om redding en uitkomst te verkrijgen Hij bidt, vers 5 :"*Waak op, mij tegemoet,* waak op, om mij te hulp te komen, neem kennis van mijn toestand, beschouw die met een oog van medelijden, en wend Uw macht aan voor mijn redding." Zo hebben de discipelen in de storm Christus opgewekt, zeggende: *Meester, behoud ons,* wij *vergaan.* En even vurig moeten wij dagelijks bidden om beschermd te worden tegen, en verlost te worden van onze geestelijke vijanden, de verzoekingen van Satan en het bederf van ons eigen hart, die krijg voeren tegen ons geestelijk leven.

II. Hij bidt om redding. Onze God staat ons toe, niet alleen om tot Hem te bidden, maar bij Hem te pleiten, Hem onze zaak ordelijk voor te stellen, en onze mond te vervullen met verdedigingen, niet om Hem te bewegen, maar om onszelf te bewegen. Dat doet David hier.

1. Hij voert het slechte karakter aan van zijn vijanden. Zij zijn *werkers van de ongerechtigheid,* en daarom niet alleen zijn vijanden maar ook Gods vijanden, zij zijn *mannen des bloeds,* en daarom niet alleen zijn vijanden, maar vijanden van geheel het mensdom. "Heere, laat de werkers van de ongerechtigheid niet overmogen tegen iemand, die een werker is van gerechtigheid, noch mannen des bloeds over een barmhartig man."

2 Hij voert hun boosaardigheid tegen hem aan, en het dreigend, nakend gevaar, waarin hij zich bevindt van ben, vers 4. "Hun boosaardigheid is groot, zij leggen het toe op mijne ziel, mijn leven, zij zijn listig en zeer behendig, zij liggen op de loer, zoeken naar een gelegenheid om mij kwaad te doen, zij zijn allen machtig, mannen van aanzien, die grote bezittingen hebben, invloed hebben aan het hof en in het land, zij zijn in verbond met elkaar, en hebben zich nu tegen mij vergaderd om samen te beraadslagen en samen handelend tegen mij op te treden. Zij zijn zeer vernuftig in het bedenken van plannen, en zeer ijverig om ze te volvoeren, vers 5. Zij *lopen en bereiden zich* in

grote haast en met de uiterste woede, om mij kwaad te doen." Hij neemt inzonderheid nota van het woeste, ongevoelige gedrag van de boden, die Saul gezonden had om hem te grijpen, vers 7. Tegen de avond keren zij weer van de post, die hun overdag is aangewezen, om zich tot hun werk van de duisternis te begeven (hun nachtwerk, dat wel hun dagschande mag wezen) en dan maken zij getier als een hond, die een haas achtervolgt." Zo hebben Davids vijanden, toen zij kwamen om hem te grijpen, een roep tegen hem aangeheven als een rebel en verrader, een man, die niet langer moest leven. Met dit geroep liepen zij om de stad, om hem een slechte naam te bezorgen, hem in kwaad gerucht te doen komen, en zo mogelijk, het volk tegen hem op te zetten, of tenminste te voorkomen, dat zij in toorn tegen hen zouden ontsteken waarvoor zij wel reden hadden te vrezen, daar David de lieveling van het volk was. Zo hebben de vervolgers van onze Heere Jezus, die bij honden vergeleken worden, Psalm 22:17, Hem terneer geworpen met getier en geschreeuw, want anders hadden zij Hem niet kunnen grijpen, tenminste niet op het feest, want dan zou er een oproer zijn gekomen onder het volk. Zij *storten overvloedig uit met hun mond* de boosaardigheid, welke kookt in hun hart, vers 8. "Zwaarden zijn op hun lippen," smaadredenen die mij wonden, mijn hart breken van smart Psalm 42:11, en laster, die mijn goeden naam wondt. Voortdurend deden zij inblazingen, waardoor Sauls zwaard tegen hem getrokken en gewet werd, en de schuld daarvan wordt op de valse beschuldigers gelegd. Het zwaard zou misschien niet in Sauls hand geweest zijn, als het niet eerst op hun lippen was geweest.

3. Hij pleit op zijn eigen onschuld, niet voor God, hij is nooit achterlijk geweest om zich voor Hem schuldig te bekennen, maar ten opzichte van zijn vervolgers. Wat zij hem ten laste legden was ten enenmale onwaar, en hij had ook nooit iets gezegd of gedaan, waarmee hij zo'n behandeling van hen verdiend had, vers 4, *zonder mijn overtreding, en zonder mijn zonde, o Heere!* Gij weet het, Gij die alle dingen weet." En wederom, vers 5, *zonder mijn misdaad.* De onschuld van de Godvruchtigen zal hen niet beveiligen tegen de boosaardigheid van de goddelozen Zij, die oprecht zijn als duiven, zullen toch, om Christus wil, door alle mensen worden gehaat, alsof zij schadelijk waren als slangen, en dus ook even hatelijk Hoewel onze onschuld ons niet zal vrijwaren tegen moeilijkheden en beproevingen, zal zij er ons toch grotelijks onder ter vertroosting en steun zijn. Het getuigenis van ons geweten, dat wij ons goed gedragen hebben jegens hen, die zich slecht hebben gedragen jegens ons, zal ons in de dag des kwaads zeer tot blijdschap zijn. Als wij ons bewast zijn van onze onschuld, dan kunnen wij in ootmoedig vertrouwen ons beroepen op God, en Hem bidden om voor onze benadeelde zaak op te komen hetgeen Hij ter bestemder tijd doen zal.

4. Hij voert aan dat zijn vijanden loos en atheïstisch zijn, en zich in hun vijandschap tegen David steunden door minachting van God, *want, zeggen zij wie hoort het?* vers 13. God zelf niet, Psalm 10:11, 94:7. Het is niet vreemd dat diegenen geen acht geven op hetgeen zij zeggen, die zich wijs gemankt hebben dat God geen acht slaat op hetgeen zij zeggen.

III. Beroept hij zich voor zichzelf en zijn zaak op het rechtvaardig oordeel Gods, vers 6. "De Heere, de Rechter, zij rechter tussen mij en mijn vervolgers!" In dit beroep op God heeft hij het oog op Hem, *de Heere van de heirscharen,* die macht heeft om recht te oefenen, daar Hij alle schepselen, heirscharen van engelen, onder Zijn bevelen heeft. Hij beschouwt Hem ook *als de God Israëls,* van dit volk was Hij op bijzondere wijze Koning en Rechter, niet twijfelende, of Hij zou verschijnen ten behoeve van hen, die oprecht zijn, waarlijk Israëlieten zijn. Toen Sauls leger hem vervolgde, nam hij de toevlucht tot God als *de Heere van de heerscharen, als* diegenen hem mishandelden die vervreemd waren van het burgerschap van Israël nam hij de toevlucht tot God als *de God Israëls.*

Hij begeert, dat wil zeggen: hij is er zeer zeker van, dat God zal opmaken om al deze heidenen te bezoeken, een vroegtijdig en nauwkeurig onderzoek in te stellen aangaande de geschillen en twisten, die er zijn onder de kinderen van de mensen, er zal een dag van de bezoeking zijn, Jesaja 10:3, en op die dag beroept zich David, met dit plechtige gebed: *Wees niemand van hen genadig, die trouwelooslijk ongerechtigheid bedrijven. Sela.* Let hier op.

1. Indien David zich bewust was geweest dat hij een goddeloze overtreder was, dan zou hij niet verwacht hebben genade te vinden maar ten opzichte van zijn vijanden kon hij in gemoede verklaren dat hij volstrekt geen overtreder was, vers 4,5. "Zonder mijn overtreding en daarom zult Gij voor mij optreden." Tegenover God kon hij zeggen dat hij geen *goddeloze* overtreder was, want ofschoon hij overtreden had, was hij toch een berouwvol overtreder, die niet hardnekkig volhardde in het kwaad, dat hij gedaan had.

2. Hij wist dat zijn vijanden goddeloze overtreders waren, moedwillig, boosaardig en verhard in hun overtredingen beide tegen God en mensen, en daarom bidt hij om gerechtigheid tegen hen, gerechtigheid, zonder genade of goedertierenheid. Laat diegenen niet verwachten genade te zullen vinden, die nooit genade of barmhartigheid getoond hebben, want de zodanigen zijn goddeloze overtreders.

Psalm 59:9-18

Met betrekking tot de dreigende macht van zijn vijanden schept David hier moed door het vrome besluit te nemen om op God te wachten, en door de gelovige verwachting dat hij Hem nog zal loven.

I. Hij besluit op God te wachten, vers 10. *"Vanwege zijn sterkte"* hetzij de sterkte van zijn vijanden, de vrees waarvoor hem uitdreef tot God, of vanwege Gods sterkte, de hoop waarop hem heentrok naar God, *zal ik op U wachten* met een gelovig betrouwen op U." Het is onze wijsheid en onze plicht om in tijden van gevaar en moeilijkheid op God te wachten, want Hij is ons hoog vertrek, onze sterkte, waarin wij veilig zullen zijn. Hij hoopt:

1. Dat God hem *een God van goedertierenheid* zal zijn, vers 11. "De *God van mijn goedertierenheid zal mij voorkomen* met de zegeningen van Zijn goedheid, zal mijn vrees voorkomen mijn gebeden voorkomen, beter voor mij zijn dan mijn eigen verwachtingen." Het is in het gebed zeer troostrijk voor ons om God te beschouwen, niet alleen als de God van goedertierenheid, maar als de God van onze goedertierenheid, als de oorsprong van alle goed in ons en de gever van alle goed aan ons. Welke goedertierenheid er ook is in God, zij is voor ons weggelegd en ligt gereed om aan ons besteed te worden. Zeer terecht noemt de psalmist Gods goedertierenheid "zijn goedertierenheid," want al de zegeningen van het nieuwe verbond worden "de betrouwbare genadebewijzen aan David" genoemd, Jesaja 55:3, en zij zijn *vast al de dagen.*

2. Dat Hij voor zijn vervolgers *een God van de wraak* zal zijn. Zijn verwachting hiervan drukt hij uit deels bij wijze van voorzegging en deels bij wijze van smeking, hetgeen geheel op hetzelfde neerkomt, want zijn gebed dat het zo mocht wezen staat gelijk met een profetie dat het zo zijn zal. Hier zijn verscheidene zaken die hij voorzegt betreffende zijn vijanden of verspieders, die gelegenheid tegen hem zochten om hem kwaad te doen, in die allen zal hij zijn begeerte, geen hartstochtelijke of wraakgierige begeerte, maar zijn gelovige begeerte aan hen zien, vers 11.

A. Hij voorzegt dat God hen zal blootstellen aan verachting, daar zij zich inderdaad bespottelijk hebben gemaakt, vers 9. "Zij denken dat *God hen* niet *hoort,* geen acht op hen slaat, *maar Gij, Heere, lacht om hen Gij spot met* hun dwaasheid, dat zij denken dat Hij, die het oor geplant heeft, niet zal horen, en Gij zult hen niet alleen, maar alle anderen van zulke heidenen die zonder God in de wereld leven, *bespotten."* Atheïsten en vervolgers zijn het waard, om belachen, bespot te worden. Zie Psalm 2, Spreuken 1:26, Jesaja 37:22.

B. Dat God hen tot blijvende toonbeelden zal stellen van Zijn gerechtigheid, vers 12. *Dood hen niet,* laat hen niet dadelijk gedood worden, *opdat mijn volk het niet vergete. Als* de strafvoltrekking spoedig voorbij is, dan zal de indruk, die er door teweeggebracht is, niet diep zijn, en dus ook niet blijvend, maar spoedig uitslijten, een snel verderf doet de mensen voor het ogenblik opschrikken, maar het is spoedig vergeten, daarom bidt hij dat het langzamerhand en trapsgewijze zal geschieden. *"Doe hen omzwerven door Uw macht,* en laat hen bij hun omzwervingen zulke tekenen mededragen van Gods misnoegen, dat de kennis van hun straf door alle delen des lands verspreid wordt." Zo werd Kaïn zelf, hoewel hij een moordenaar was, niet gedood, opdat de wraak niet zou worden vergeten, maar werd hij veroordeeld om *zwervende en dolende te zijn op de aarde. Als* wij denken dat het lang duurt eer Gods oordelen over de zondaars komen, dan moeten

wij daaruit opmaken dat God heilige en wijze doeleinden heeft met deze trapsgewijze werkingen van Zijn toorn. Doe hen zo omzwerven, dat zij verstrooid worden en zich nooit meer kunnen verenigen om kwaad te doen, *werp hen neer, o Heere, ons schild." Als* God de bescherming van Zijn volk op zich heeft genomen als hun schild, dan zal Hij ongetwijfeld allen vernederen en ter nederwerpen, die tegen hen streden.

C. Dat er naar verdienste met hen gehandeld zal worden, vers 13. *Om de zonde van hun mond, om het woord van hun lippen* (want er is zonde in ieder woord dat zij spreken), *laat hen gevangen worden in hun hoogmoed,* namelijk voor hun vloeken van anderen en van zichzelf, een zonde, waaraan Saul zich had overgegeven 1 Samuel 14:28, 44) en hun liegen. Er is zeer veel boosaardigheid in zonden van de tong, meer dan men in het algemeen denkt. Vloeken en liegen en hovaardig spreken zijn sommige van de ergste zonden van de tong, en die mens is in waarheid rampzalig, met wie God handelt naar hij hierin verdient, *hun eigen tong doen aanstoten.*

D. Dat God zich in hun verderf zal verheerlijken als Israëls God en Koning, vers 14. *"Verteer hen in grimmigheid, verteer hen,* volg hen met het een oordeel na het andere, totdat zij volkomen verdaan zijn, laat hen merkbaar maar trapsgewijze verteerd worden, opdat zij zelf, terwijl zij aldus verteerd worden, zullen weten, en de omstanders er ook deze gevolgtrekking van zullen afleiden, *dat God heerser is in Jakob, ja tot aan de einden van de aarde."* Saul en zijn aanhangers denken te heersen en alles aan zich te onderwerpen, maar hun zal kond worden gedaan dat er Eén is, hoger dan zij, dat er Eén is, die over hen heerst en over hen zal heersen. Het doel van Gods oordelen is de mensen ervan te overtuigen dat de Heere regeert, dat Hij Zijn eigen raad volbrengt, aan al de schepselen wet geeft, en alles regelt en beschikt tot Zijn eer, zodat de grootsten, de voornaamsten van de mensen onder Zijn bedwang zijn, en Hij gebruikt hen voor hetgeen Hem behaagt. Hij *heerst in Jakob* want daar houdt Hij Zijn hof, daar is Hij bekend en is Zijn naam groot. Maar Hij *heerst tot aan het einde van de aarde,* want alle natïen zijn binnen Zijn rijksgebied. Hij *heerst tot aan het einde van de aarde,* zelfs over degenen die Hem niet kennen, maar Hij heerst voor Jakob zo kan het gelezen worden, in de regering van de wereld beoogt Hij het goede voor Zijn kerk, dat bestuur tot aan de einden van de aarde "ter wille van mijn knecht Jacob en van Israël mijn uitverkorene," Jesaja 45:4.

E. Dat Hij hun zonde tot hun straf zou maken, vers 15, vergelijk vers 7. Hun zonde bestond in het jacht maken op David, om hem tot hun prooi te maken, hun straf zou zijn dat zij tot zo'n uiterste armoede zouden vervallen, dat zij jacht zullen maken op spijs om hun honger te stillen, maar die niet zouden vinden, zoals zij ook David niet vonden. Aldus zouden zij niet terstond gedood worden, maar verstrooid worden, daar zij omzwervende zijn vers 12, en langzamerhand verteerd worden vers 16. Zij, die van honger sterven, sterven langzaam en voelen zich sterven, Klaagliederen 4:9. Hij voorzegt dat zij genoodzaakt zullen zijn om van huis tot huis te bedelen om brood.

a. Dat zij dit met de grootste weerzin zullen doen *te bedelen schamen zij zich* (waardoor het een zoveel zwaardere straf voor hen wordt), en daarom doen zij het des avonds, als het donker begint te worden, teneinde niet te worden gezien, ten tijde als andere roofdieren tevoorschijn komen, Psalm 104:20.

b. Maar dat zij toch zeer luidruchtig zullen zijn in hun klachten, die voortkomen uit toorn over hun toestand, waarmee zij zich hoegenaamd niet kunnen verzoenen. *Laat hen tieren als een hond.*

Toen zij David zochten, tierden zij als een kwade hond, grommende en blaffende, nu zij voedsel voor zich zoeken, tieren zij als een hongerige hond, huilende en jankende. Zij, die berouw hebben van hun zonden, *kirren als* zij in benauwdheid zijn, *gelijk de duiven,* zij wier hart verhard is, maken getier als zij in benauwdheid zijn, gelijk honden, "als een wilde vos in het net, vol van de grimmigheid des Heeren." Zie Hosea 7:14." Zij roepen niet tot Mij met hun hart, wanneer zij huilen op hun legers om koren en most."

c. Dat zij weinig hulp of ondersteuning zullen verkrijgen, daar de mensen hun hart tegen hen zullen verharden. zodat zij rondom de stad gaan, en *omzwerven om te eten,* vers 16, en niets door dringen of vragen verkrijgen, en *vernachten, al zijn zij niet verzadigd,* zodat, indien de mensen hun geven, het niet is uit welwillendheid, maar slechts om van hen af te komen, opdat zij hun door hun aanhoudend komen niet lastig zouden zijn.

d. Dat zij onverzadelijk zullen zijn, hetgeen in een toestand van armoede wel de grootste ellende is. "Deze honden zijn sterk van begeerte, zij kennen geen verzadiging," Jesaja 56:11, en *zij murmureren, als zij niet verzadigd worden,* vers 16. Een mens van een tevreden gemoedsaard zal, als hij niet heeft wat hij zou willen hebben, toch niet murmureren, niet twisten met Gods voorzienigheid, noch bij zichzelf er om kniezen, maar zij wier god hun buik is, zullen, indien deze niet gevuld wordt aan zijn lusten niet wordt voldaan, twisten met God en met zichzelf. Niet armoede maar ontevredenheid is het, die een mens ongelukkig maakt.

II. Hij verwacht God te zullen loven, dat Gods voorzienigheid hem oorzaak zal geven tot lof en dank, en dat Gods genade hem een hart zal geven om te loven, vers 17-18.

Merk op:

1. Waarvoor hij God zal willen loven.

a. Hij zal Zijn sterkte en goedertierenheid loven, beide zullen het onderwerp zijn van zijn lied. Sterkte zonder goedertierenheid is te vrezen, goedertierenheid zonder sterkte is iets waarvan een mens niet veel voordeel kan verwachten, maar Gods sterkte, waardoor Hij in staat is ons te helpen, en Zijn goedertierenheid, die Hem neigt, Hem gezind maakt, ons te helpen, zal de eeuwigen lof van al de heiligen rechtvaardigen.

b. Hij wil Hem loven, omdat hij Hem menigmaal en gedurig bevonden heeft zijn hoog vertrek te zijn en zijn toevlucht ten dage als hij bang was. God brengt Zijn volk in benauwdheid, opdat zij Zijn sterkte en goedertierenheid zullen ervaren in hen te beschermen en te beschuiten, en aanleiding zullen hebben om Hem te loven.

c. Hij wilde Hem loven omdat hij nog op Hem steunde en vertrouwde als zijn sterkte, om hem te schragen en door te helpen in het volbrengen van zijn plicht, als zijn hoog vertrek om hem veilig te bewaren tegen kwaad, en als de God van zijn goedertierenheid om hem gelukkig en gerust te maken. Hij, die dit alles voor ons is, is voorzeker wel al onze liefde, al onze lof en al onze diensten waardig.

2. Hoe hij God wilde loven.

a. Hij wilde *zingen.* Gelijk dit een natuurlijke uitdrukking is van blijdschap, zo is het ook een ingestelde dienst om heilige vreugde en dankbaarheid te oefenen en op te wakken.

b. Hij wilde luid zingen, -*vrolijk roemen* als een, die diep getroffen is door de heerlijkheid Gods, zich niet schaamt om dit te erkennen en wenst dat ook anderen er door getroffen zullen worden. Hij wil *zingen van* Gods sterkte, maar Zijn goedertierenheid wil hij *vrolijk roemen, de gedachte daaraan wekt meer dan iets anders, zijn genegenheid op*.

c. Hij wilde *des morgens* vrolijk roemen, als zijn geest fris en opgewekt is, Gods ontfermingen zijn allen morgen nieuw, en daarom is het voegzaam om de dag te beginnen met Zijn lof.

d. Hij wilde *Gode psalmzingen*, vers 18, tot Zijn eer en heerlijkheid, en Hem voor ogen hebbende. Gelijk wij onze gebeden tot God moeten richten, zo moeten wij ook tot Hem onze lof richten en opzien, *psalmen zingende voor de Heere.*

PSALM 60

1 Een gouden kleinood van David tot lering, voor den opperzangmeester, op Schusan E'duth; (60:2) Als hij gevochten had met de Syriers van Mesopotamie, en met de Syriers van Zoba; en Joab wederkwam, en de Edomieten sloeg in het Zoutdal, twaalf duizend. (60:3) O God! Gij hadt ons verstoten, Gij hadt ons gescheurd, Gij zijt toornig geweest; keer weder tot ons.
2 (60:4) Gij hebt het land geschud, Gij hebt het gespleten; genees zijn breuken, want het wankelt.
3 (60:5) Gij hebt Uw volk een harde zaak doen zien; Gij hebt ons gedrenkt met zwijmelwijn.
4 (60:6) Maar nu hebt Gij dengenen, die U vrezen, een banier gegeven, om die op te werpen, vanwege de waarheid. Sela.
5 (60:7) Opdat Uw beminden zouden bevrijd worden; geef heil door Uw rechterhand, en verhoor ons.
6 (60:8) God heeft gesproken in Zijn heiligdom; dies zal ik van vreugde opspringen; ik zal Sichem delen, en het dal van Sukkoth zal ik afmeten.
7 (60:9) Gilead is mijn, en Manasse is mijn, en Efraim is de sterkte mijns hoofds; Juda is mijn wetgever.
8 (60:10) Moab is mijn waspot; op Edom zal ik mijn schoen werpen! juich over mij, o gij Palestina!
9 (60:11) Wie zal mij voeren in een vaste stad? Wie zal mij leiden tot in Edom?
10 (60:12) Zult Gij het niet zijn, o God! Die ons verstoten hadt, en niet uittoogt, o God! met onze heirkrachten?
11 (60:13) Geef Gij ons hulp uit de benauwdheid, want 's mensen heil is ijdelheid.
12 (60:14) In God zullen wij kloeke daden doen, en Hij zal onze wederpartijders vertreden.

Na vele psalmen, die David geschreven heeft in dagen van benauwdheid, komt nu deze, die geschikt voor een dag van triomf, hij werd geschreven nadat David bevestigd was op de troon, bij gelegenheid van een luisterrijke overwinning, waarmee God zijn krijgsmacht heeft gezegend, over de Syriërs en Edomieten, toen David op het glanspunt was van zijn voorspoed, en de zaken van zijn koninkrijk in betere toestand schenen geweest te zijn dan ooit tevoren of daarna zie 2 Samuel 8:3, 13, 1 Kronieken 18:3, 12. David in voorspoed was even Godvruchtig als David in tegenspoed. In deze psalm:

I. Denkt hij na over de slechte toestand van de openbare belangen gedurende vele jaren, in welke God met hen getwist heeft, vers 3-5.

II. Neemt hij nota van de gelukkige wending. die onlangs aan hun zaken gegeven was, vers 6.

III. Bidt hij om de verlossing van Gods Israël van hun vijanden, vers 7.

IV. Juicht hij in triomf van hun overwinningen over hun vijanden, en bidt hij God om ze te voltooien, vers 9-14. Bij het zingen van deze psalm kunnen wij het oog hebben beide. Op de handelingen van de kerk, en op de toestand van onze eigen ziel, welke beide haar worstelingen hebben.

Psalm 60:1-7

Het opschrift, vers 1, 2, geeft ons een bericht:

1. Van de algemene strekking van de psalm. *Hij is michtam een gouden kleinood van David* en hij is *tot lering.* De Levieten moesten hem aan het volk leren, en het daardoor leren op God te vertrouwen en in Hem te triomferen, wij moeten er onszelf en elkaar in onderwijzen. In een dag van openbaar vreugdebetoon moet ons geleerd worden onze blijdschap tot God te richten, haar te doen eindigen in Hem, niets van die lof te geven aan de werktuigen onder verlossing, die alleen toekomt aan Hem, en onze hoop door onze blijdschap aan te moedigen.

2. Van de bijzondere gelegenheid ervan. Het was in een tijd:

a. Toen hij in oorlog was met de Syriërs, en nog een slag tegen hen te leveren had, beide die van Mesopotamie en die van Zoba.

b. Toen hij een grote overwinning had behaald over de Edomieten door zijn krijgsmacht onder bevel van Joab, die van het vijandelijk leger twaalf duizend doden op het slagveld achterliet. David heeft in deze psalm het oog op die beide zaken, hij is in zorg over zijn strijd met de Assyriërs en in betrekking daarop bidt hij. Hij verblijdt zich in zijn voorspoed tegen de Edomieten, en in betrekking daarop juicht hij in heilig vertrouwen op God, dat Hij de overwinning volkomen zal maken. Wij hebben onze zorgen terzelfder tijd dat wij onze redenen hebben tot blijdschap, en zo kunnen die twee dan tegen elkaar opwegen opdat geen van beide overmatig zijn zal. Zij kunnen ons ook voorzien van stof, beide voor gebed en voor dankzegging, want beide moeten uit de volheid des harten tot God worden opgezonden. Het een doel is bereikt, maar voor het andere hebben wij nog te worstelen en te strijden, de Edomieten zijn verslagen, maar de Syriërs moeten nog verslagen worden. *Zo beroeme dan hij, die zich aangordt, zich niet als die zich losmaakt.*

In deze verzen, die de psalm beginnen, hebben wij:

I. Een treurige herinnering aan de vele ongelukken en teleurstellingen die God gedurende enige jaren over het volk heeft doen komen. Gedurende de regering van Saul, inzonderheid gedurende het laatste gedeelte ervan, en gedurende Davids worsteling met het huis van Saul, terwijl hij nog alleen over Juda regeerde, stond het hachelijk met de zaken des rijks, en waren de naburige volken kwellend voor Israël.

1. Hij klaagt over harde dingen, die zij gezien hebben, die zij geleden hebben, vers 5, toen de Filistijnen en andere kwaadwillige naburen alle voordeel tegen hen hadden. Soms doet God zelfs aan Zijn volk harde dingen zien in deze wereld, opdat zij er hen rust niet in nemen, maar slechts in Hem gerust zullen wonen. Hij erkent dat Gods misnoegen de oorzaak was van al de moeilijkheden, die zij hebben ondervonden. "Gij zijt *toornig op ons geweest,* vers 3, en in Uw toorn hebt Gij ons verstouten, hebt Gij ons gescheurd, ons buiten Uw bescherming gesteld, want anders zouden onze vijanden zo niet tegen ons hebben overmocht. Zij zouden ons niet tot een prooi hebben gemaakt, indien Gij "de staf van de samenbinders niet had verbroken". Zacheria 11:14, waardoor wij verenigd waren en aldus ons hebt gescheurd." Waarin ons leed of ongeluk ook bestaat, en wie er ook de werktuigen van zijn, wij moeten er de hand Gods in zien Zijn rechtvaardige hand.

2. Hij betreurt de slechte uitwerkselen en gevolgen van de ongelukkige voorvallen van de laatste jaren. De gehele natie was in beroering: *Gij hebt het land geschud.* Het gros van het volk verkeerde in angst en vrees voor de gevolgen van deze dingen, zelfs de Godvruchtigen waren in ontsteltenis erover: "Gij *had ons gedrenkt met zwijmelwijn,* wij waren als mensen, die dronken zijn en ten einde raad, niet wetende hoe dit alles overeen te brengen met Gods beloften en Zijn betrekking tot Zijn volk, wij zijn verbaasd, kunnen niets doen, weten niet wat te doen."

Nu wordt dit hier vermeld *ter lering,* dat is ter onderrichting van het volk. Als God Zijn hand wendt ten gunste van ons, dan is het goed om onze vroegere rampen te herdenken.

a. Omdat wij de goede indrukken zullen behouden, die zij op ons gemaakt hebben, en die wederom levendig bij ons op te wekken. Onze ziel moet de beproeving en ellende nog gedenken, opdat" zij zich in ons nederbukke," Klaagliederen 3:19, 20.

b. Opdat Gods goedheid jegens ons waarmee Hij ons geholpen en opgeheven heeft, te meer verheerlijkt zal worden, want het is als een leven uit de doden, zo wonderbaar en zo verkwikkend. Onze rampen doen onze voorrechten en redenen tot blijdschap te meer uitkomen.

c. Opdat wij ons aan geen vleselijke gerustheid zullen overgeven, maar ons zullen verheugen met beving, daar wij niet weten hoe spoedig wij weer in de smeltkroes van de beproeving kunnen komen, waaruit wij onlangs werden verlost, zoals zilver, dat nog niet door en door gelouterd is.

II. Een dankbaar letten op de aanmoediging, die God hun had gegeven, om te hopen dat in de zaken, die gedurende zo langen tijd zeer slecht gestaan hebben, nu verbetering begint te komen, vers 6. *"Maar nu hebt Gij dengenen, die U vrezen, een banier gegeven,* want slecht als de tijden zijn, toch is er een overblijfsel onder ons, die begeren Uw naam te vrezen, opdat Gij *die opheft vanwege de waarheid van Uw* belofte, die Gij zult vervullen, en om opgeheven te worden door hen ter verdediging van waarheid en gerechtigheid." Psalm 45:5. Deze banier was Davids regering, de bevestigingen uitbreiding ervan over geheel Israël. De vrome Israëlieten, die God vreesden en acht gaven op Gods aanwijzing van David voor de troon, beschouwden zijn verheffing als een teken ten goede en als het opheffen van een banier voor hen.

1. Het verenigde hen zoals soldaten, die tot hun vaandel verzameld worden, zij die gescheurd waren, vers 3, verdeeld onder elkaar, en daardoor verzwakt, verenigden zich in hem toen hij op de troon was bevestigd.

2. Het wekte hen op, bracht leven en moed in hen, zoals de soldaten opgewekt en bemoedigd worden op het zien van hun banier.

3. Het bracht vrees en verschrikking onder hun vijanden, die zij nu konden trotseren. Christus, de Zone Davids, is gegeven tot "een banier van de volken," Jesaja 11:10, tot een banier voor hen, die God vrezen, in Hem als het middelpunt van hun eenheid zijn zij tot een vergaderd, Hem zoeken zij, in Hem roemen zij en scheppen zij moed, Zijn liefde is de banier over hen, in Zijn naam en Zijn kracht voeren zij oorlog tegen de machten van de duisternis en onder Hem wordt de kerk schrikkelijk als slagorden met banieren.

III. Een nederige bede om tijdige genade.

1. Dat God met hen verzoend zou zijn, hoewel Hij toornig op hen is geweest. In Zijn misnoegen begonnen hun rampen, en daarom moet met Zijn gunst hun voorspoed beginnen *keer weer tot ons,* vers 3, zie ons aan in liefde sta onze zaak voor, heb vrede met ons, en in die vrede zullen wij vrede hebben. *Tranquillus Deus, tranquillat omnia Een God in vrede met ons, verspreidt vrede over alles.*

2. Dat zij met elkaar verzoend zullen zijn, hoewel zij gescheurd en allerellendigst verdeeld zijn geweest, *"genees de breuken van ons land,* vers 4, niet alleen de breuken, die onze vijanden bij ons gemaakt hebben, maar de breuken, die wij zelf gemaakt hebben door onze ongelukkige verdeeldheden." Dat zijn breuken, die door de dwaasheid en het bederf van de mens gemaakt worden en die God alleen herstellen en genezen kan, door een geest van liefde en vrede uit te storten, dat het enige middel is om een gescheurd en wankelend koninkrijk weer te herstellen en voor verwoesting te bewaren.

3. Dat zij aldus bevrijd zullen worden uit de handen van hun vijanden, vers 7. " *Opdat Uw beminden zouden bevrijd worden, en er* geen prooi van hen zal worden gemaakt, *geef heil door Uw rechterhand,* door Uw eigen macht, en door zulke werktuigen, als het U behaagt van de mannen van Uw rechterhand te maken, *en verhoor mij,* vers 7. Zij, die God vrezen, zijn Zijn beminden, zij zijn Hem dierbaar als Zijn oogappel, zij zijn dikwijls in benauwdheid, maar zij zullen bevrijd worden, Gods rechterhand zal hen verlossen, want zij, die Zijn hart hebben, hebben Zijn hand, *Verlos hen, en verhoor mij.* Gods biddend volk kan de algemene verlossingen van de kerk beschouwen als een verhoring van hun particuliere gebeden. Als wij de invloed gebruiken, die wij hebben bij de troon van de genade voor zegeningen voor het algemeen, en als die zegeningen geschonken worden, dan kunnen wij, bij ons deel, dat wij met anderen hebben in het voordeel, de weldaad ervan, met bijzondere voldoening zeggen: "hierin heeft God mij gehoord en verhoord."

Psalm 60:8-14

David verblijdt zich hier in hope, en hij bidt in hope, zodanig zijn de triomfen van de heiligen, niet zozeer in hetgeen zij reeds hebben, maar in hetgeen zij hebben in het vooruitzicht, vers 8. *God heeft gesproken in Zijn heiligheid.* Hij heeft mij Zijn woord van belofte gegeven, Hij "heeft gezworen bij Zijn heiligheid, en Hij zal David niet liegen," Psalm 89:36, "dies zal ik van vreugde opspringen en mij verblijden in de hoop op de vervulling van die belofte, die bedoeld was om meer te zijn dan een aangename belofte." Gods woord van belofte, een vaste grond zijnde van hoop, is een volle, overvloedige fontein van blijdschap voor alle gelovigen.

I. David verblijdt zich in het vooruitzicht op twee dingen.

1. De voltooiing van deze omwenteling in zijn eigen koninkrijk. God gesproken hebbende *in Zijn heiligheid* dat David koning zal zijn twijfelt hij niet, of het koninkrijk zal hem geheel toebehoren, hij is er even zeker van, alsof hij het reeds in zijn hand had: ik wil *Sichem verdelen* een schone stad in het gebergte van Efraïm *en het dal van Sukkoth zal ik afmeten,* als het mijne, vers 9. *Gilead is mijn, en Manasse is mijn,* beide geheel onderworpen. Efraïm zal hem voorzien van krijgslieden voor zijn lijfwacht en zijn staand leger, Juda zal hem bekwame rechters opleveren voor zijn gerechtshoven, *Juda is mijn wetgever,* terwijl Efraïm *de sterkte van zijn hoofd zal wezen.* Zo kan een werkzame gelovige triomferen in de beloften en de vertroosting smaken van al het goede dat er in vervat is, want in Christus zijn zij allen ja en amen. "*God heeft gesproken in Zijn heiligheid,* en dan is vergeving mijn, is vrede mijn, is genade mijn, is Christus mijn, is de hemel mijn, is God zelf mijn." "Alles is het uwe want gij zijt van Christus," I Corinthiers 3:22, 23.

2. De tenonderbrenging van de naburige volken, die een kwelling waren geweest voor Israël, nog gevaarlijk waren, en de troon van David tegenstonden, vers 10. Moab zal tenonder worden gebracht, en voor het geringste slavenwerk worden gebruikt, "de Moabieten werden David tot knechten", 2 Samuel 8:2. "Van Edom zal bezit worden genomen als Davids eigendom", hetgeen aangeduid werd door er zijn schoen over uit te trekken Ruth 4:7 En wat betreft de Filistijnen, laat hen over hem juichen zo zij durven, zoals zij gedaan hebben, hij zal hen spoedig noodzaken een andere toon aan te slaan, laat hen, die hun belang kennen veeleer juichen *vanwege* hem, want het zou de grootst mogelijke vriendelijkheid voor hen wezen, om tot onderworpenheid aan David te worden gebracht en tot gemeenschap met Israël.

Maar de strijd is nog niet ten einde gebracht er is een sterke stad, Rabba (misschien) van de kinderen Ammons, die nog weerstand biedt. Edom is nog niet onderworpen. Nu:

a. Vraagt David hier om hulp ten einde de oorlog voort te zetten: "*Wie zal mij voeren in een vaste stad?* Op welke bondgenoten, op welke hulptroepen kan ik rekenen, om mij meester te maken van des vijands land en van zijn vestingen?" Zij die een goed werk begonnen hebben, kunnen niet anders dan begeren het volkomen ten einde te brengen.

b. Hij verwacht die hulp alleen van God.: zult Gij *het niet zijn, o God?* Want Gij hebt *gesproken in Uw heiligheid,* en zult Gij dan Uw woord niet volbrengen?" Hij neemt nota van het misnoegen Gods, waaronder zij geweest waren. Ogenschijnlijk *had Gij ons verstoten, Gij toogt niet uit met onze strijdkrachten,* zij verslagen en teleurgesteld werden, erkenden ze dat het was omdat zij Gods

genadige tegenwoordigheid misten, dat is: dat zij haar hadden verbeurd, maar toch vlieden zij daarom niet van Hem weg, integendeel, zij grijpen er Hem te vaster om aan, en hoe minder Hij in de laatste tijd voor hen gedaan had, hoe meer zij hoopten dat Hij voor hen doen zou. Terwijl zij Gods gerechtigheid erkennen in hetgeen geschied was hopen zij op Zijn genade en goedertierenheid in hetgeen geschieden zal. Ofschoon Gij *ons hadt verstoten,* zult Gij toch niet tot in eeuwigheid met ons twisten, niet eeuwiglijk de toorn behouden, hoewel Gij *ons had verstoten, zijt* Gij toch begonnen ons genade te betonen, zult Gij dan niet voleinden wat Gij hebt begonnen?" De Zone Davids scheen in Zijn lijden door Zijn Vader verstoten te zijn toen Hij uitriep: *Waarom hebt Gij Mij verlaten?* En toch behaalde Hij zelfs toen een heerlijke overwinning over de machten van de duisternis en hun vaste stad een overwinning, die ontwijfelbaar ten laatste voltooid zal worden, want Hij is uitgegaan overwinnende en opdat Hij overwonne. Door Hem is ook Gods Israël, Zijn geestelijk Israël, meer dan overwinnaars. Hoewel zij soms in verzoeking kunnen zijn om te denken dat God hen verstoten heeft, en in een bijzondere strijd het onderspit kunnen delven, zal God hen ten laatste toch in de sterke stad voeren, *Vincimur in praelio, sed non in bello Wij zijn overwonnen in een veldslag, maar niet in de gehele oorlog.* Een levend geloof in de belofte zal ons verzekeren, niet alleen dat *de God des Vredes de Satan haast onder onze voeten zal verpletteren, maar* dat het *onzes Vaders welbehagen is ons het koninkrijk te geven.*

II. Hij bidt in hope. Zijn bede *is: Geef Gij ons hulp uit de benauwdheid,* vers 13. Zelfs in de dag van hun triomf zien zij zich in benauwdheid, omdat zij nog in oorlog zijn, hetgeen zelfs voor de overwinnaars schadelijk en nadelig is. Daarom kan niemand anders behagen scheppen in oorlog dan zij, die gaarne in troebel water willen vissen. De *hulp uit de benauwdheid,* waar zij om bidden, is: behoed te worden tegen hen, met wie zij strijd voerden. Ofschoon zij nu overwinnaars waren, kunnen zij toch zo onzeker is de krijgskans in het volgende gevecht de nederlaag lijden, zo God hen niet helpt, en daarom. Heere, *zend ons hulp uit het heiligdom. Hulp uit de benauwdheid is* rust van de strijd, waar zij om bidden als degenen, die streden voor recht en billijkheid, niet om de zege. Sic quaerimus pacem -*Aldus zoeken wij de vrede.* In de hoop, waarmee zij zich steunen in dit gebed, zijn twee dingen:

1. Een mistrouwen van zichzelf en van alle betrouwen op het schepsel *Want 's mensen heil is ijdelheid.* Wij zijn dan alleen bevoegd om hulp van God te ontvangen, als wij er toe gebracht zijn om de ongenoegzaamheid te erkennen van alle schepselen om datgene voor ons te doen, wat wij verwachten dat Hij doen zal.

2. Vertrouwen op God, op Zijn macht en belofte, vers 14. *In God zullen wij kloeke daden doen,* en aldus zullen wij zegevieren want Hij is het, en Hij alleen, die onze vijanden zal vertreden, en Hij zal er de lof voor ontvangen." Ons vertrouwen op God zal, wel verre van ons nalatig te maken in plichtsbetrachting, er ons juist toe opwekken. Hoewel het God is, die alles voor ons werkt, is er toch iets, dat door ons gedaan moet worden. Hoop op God is het beste beginsel voor ware kloekmoedigheid. Zij, die onder Zijn leiding hun plicht doen, kunnen kloek en krachtig en blijmoedig er in zijn, immers, wat behoeven zij te vrezen, die God aan hun zijde hebben? Het is alleen door God en de invloed van Zijn genade dat wij kloeke daden doen, Hij is het die ons kracht geeft en ons, die van nature zwak en vreesachtig zijn, bezielt met moed en vastberadenheid. En al doen wij nu nog zulke kloeke daden, de goede uitslag er van moet zuiver en alleen aan Hem worden toegeschreven want Hij is het, die *onze wederpartijders zal vertreden,* en niet wij zelf. Al onze

overwinningen zijn, zowel als onze kloekmoedigheid, van Hem, en daarom moeten al onze kronen aan Zijn voeten worden geworpen.

PSALM 61

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Neginoth. (61:2) O God! hoor mijn geschrei, merk op mijn gebed.
2 (61:3) Van het einde des lands roep ik tot U als mijn hart overstelpt is; leid mij op een rotssteen, die mij te hoog zou zijn.
3 (61:4) Want Gij zijt mij een Toevlucht geweest, een sterke Toren voor den vijand.
4 (61:5) Ik zal in Uw hut verkeren in eeuwigheden; ik zal mijn toevlucht nemen in het verborgene Uwer vleugelen. Sela.
5 (61:6) Want Gij, o God! hebt gehoord naar mijn geloften; Gij hebt mij gegeven de erfenis dergenen, die Uw Naam vrezen.
6 (61:7) Gij zult dagen tot des konings dagen toedoen; zijn jaren zullen zijn als van geslacht tot geslacht;
7 (61:8) Hij zal eeuwiglijk voor Gods aangezicht zitten; bereid goedertierenheid en waarheid, dat zij hem behoeden.
8 (61:9) Zo zal ik Uw Naam psalmzingen in eeuwigheid; opdat ik mijn geloften betale, dag bij dag.

In deze psalm, evenals in vele andere, begint David met een bedroefd hart, maar eindigt lieflijk en aangenaam, begint met gebeden en tranen, maar eindigt met lofliederen. Zo zal de ziel, door opgeheven te worden tot God, zichzelf weer kunnen genieten. Het schijnt dat David, toen hij deze psalm schreef verdreven en verbannen was, hetzij door Saul of door Absalom, sommigen denken door Absalom, omdat hij zich koning noemt, vers 7, maar dat ziet op de Koning Messias. In deze psalm geeft David zijn besluit te kennen om te volharden in zijn plicht hiertoe aangemoedigd door zijn ervaring en door zijn verwachtingen.

I. Hij zal tot God roepen, omdat God hem had beschermd, vers 2-4.

Il zal God aanroepen, omdat Hij goed voor hem gezorgd heeft vers 5, 6.

III. Hij zal God loven omdat hij de verzekering geeft van de voortduring van Zijn gunst jegens hem, vers 7-9. Zodat wij bij het zingen van deze psalm datgene kunnen vinden, dat de uitdrukking is van ons geloof en onze hoop, van onze gebeden en onze lofzeggingen, en sommige plaatsen in deze psalm hebben iets zeer bijzonders.

Psalm 61:1-5

In deze verzen kunnen wij opmerken:

I. Hoe David God sterk aankleeft en zich ten dage van benauwdheid en ellende tot Hem wendt in het gebed. "Wat er ook gebeure, tot U zal ik roepen, vers 3, ik zal niet roepen tot andere goden, maar alleen tot U, niet met U twisten, omdat Gij mij beproeft, mij kastijdt maar tot U blijven opzien, op U blijven wachten, ik zal niet op koele onverschillige wijze tot U spreken, maar met de grootste aandrang en vurigheid van geest, als een, die U niet zal laten gaan tenzij Gij mij zegent." Dat zal hij doen:

a. In weerwil van de grote afstand waarop hij zich bevindt van het heiligdom, het huis van het gebed, waar hij placht heen te gaan om God zijn begeerten kenbaar te maken. *"Van het einde van het land,* van de verst verwijderde uithoek van het land, *zal ik tot U roepen."* Waar wij ook zijn, overal kunnen wij vrije toegang hebben tot God, kunnen wij een weg open vinden naar de troon van de genade. *De hemel is toegankelijk van alle plaatsen.* Ja, omdat ik hier aan het einde van het land ben, in smart en eenzaamheid, zal ik *tot U roepen."* Hetgeen ons scheidt van onze andere vertroostingen, moet ons zoveel sterker heendrijven naar God, de bron van alle zegeningen en vertroostingen.

b. "Hoewel hij neerslachtig is en zeer treurig, hoewel *mijn hart overstelpt is, is* het toch niet zo terneergeslagen, of het kan nog opgeheven worden tot God in het gebed. Als het hart niet instaat is om aldus opgeheven te worden, dan is het voorzeker al te zeer ternedergeslagen. Ja, *omdat* mijn hart op het punt is van overstelpt te worden, *zal ik tot U roepen,* want daardoor zal het gesteund worden en verlichting verkrijgen." Het wenen moet het gebed opwekken, maar niet doden. Is "iemand in lijden? dat hij bidde," Jakobus 5:13, Psalm 102:1.

2. De bijzondere bede die hij tot God opzond toen zijn hart overstelpt was en hij op het punt was van neer te zinken: *Leid mij op een rotssteen, die hoger is dan ik,* vers 3, dat is:

a. "Tot de rotssteen, die mij te hoog zou zijn om er op te komen, tenzij Gij er mij op helpt. Heere, geef mij zo'n verzekerdheid en overtuiging van mijn eigen veiligheid als ik nooit zou kunnen hebben, tenzij Uw bijzondere genade zo'n geloof in mij werkt."

b. Op de rotssteen, waar ik verder buiten het bereik ben van mijn moeilijkheden, en dichter bij rust en kalmte, dan waartoe ik door enigerlei kracht of wijsheid van mijzelf komen kan." Gods macht en belofte zijn een rotssteen, die hoger is dan wij zijn. Die rotssteen is Christus, zij, die in Hem zijn, zijn veilig. Wij kunnen op die rotssteen niet komen tenzij God er ons door Zijn macht henenleidt. "Ik zal u in een kloof van de steenrots zetten," Exodus 33:22. Daarom moeten wij ons door geloof en gebed onder de Goddelijke leiding stellen ten einde onder de Goddelijke bescherming te worden genomen.

3. Zijn begeerte naar en verwachting van een antwoord des vredes. In het geloof bidt hij: "God, hoor mijn geschrei, merk op mijn gebed, " laat mij nu de vertroosting hebben van te weten dat ik gehoord word, Psalm 20:7, en laat mij te bestemder tijd ontvangen hetgeen, waar ik om bid."

4. De grond van deze verwachting en hetgeen hij aanvoert om aan zijn bede kracht bij te zetten. Gij *zijt mij een toevlucht geweest,* ik heb in U gevonden een rots, die hoger is dan ik, daarom vertrouw ik dat Gij mij op die rots zult leiden." Gelijk de ervaringen van het voordeel om op God te vertrouwen ons moeten aansporen om ons dicht bij Hem te houden zo moeten zij ons aanmoedigen in de hoop dat het niet tevergeefs zal zich. "*Gij zijt mij een toevlucht geweest, een sterke toren voor de vijand,* vers 4, en Gij zijt nog even sterk, en Uw naam is nog evenzeer als ooit tevoren een sterke toren voor de rechtvaardige." Spreuken 18:10.

5. Zijn besluit om te volharden in de weg des plichts jegens God en in zijn betrouwen op Hem, vers 5..

a. De dienst van God zal hem gestadig bezighouden, daartoe moeten allen besluiten, die verwachten dat God hun toevlucht en sterke toren zal wezen, geen anderen dan Zijn dienstknechten genieten het voorrecht van Zijn bescherming, ik *zal in Uw hut verkeren in eeuwigheden.* David was nu verbannen van de tabernakel, hetgeen zijn zwaarste verdriet was, maar hij is er van verzekerd dat God hem in Zijn voorzienigheid weer tot Zijn tabernakel terug zal brengen, omdat Hij door Zijn genade zo'n genegenheid in hem gewerkt had voor Zijn tabernakel dat hij besloten had die tot zijn voortdurend verblijf te maken, Psalm 27:4. Hij spreekt van zijn verkeren er in in eeuwigheden, omdat die tabernakel een type en afschaduwing was van de hemel, Hebreeen 9:8, 9-24. Zij, die in Gods tabernakel, het huis van de plicht, wonen gedurende hun *korte eeuwigheid op aarde, zullen* wonen in de tabernakel, die het huis van de heerlijkheid is, gedurende een *eeuwigheid,* die *eindeloos is.*

b. De genade Gods en het verbond van de genade zullen zijn voortdurende vertroosting wezen. *Ik zal mijn toevlucht nemen in het verborgene van Uw vleugelen,* zoals de kuikens warmte en veiligheid zoeken onder de vleugelen van de hen. Zij, die God een toevlucht voor zich gevonden hebben, moeten nog in al hun benauwdheden de toevlucht tot Hem nemen. Zij, die in Gods tabernakel verkeren, hebben het voorrecht en het voordeel dat Hij hen in tijden van benauwdheid daar zal verbergen.

Psalm 61:6-9

In deze verzen kunnen wij opmerken:

1. Met welk een welgevallen David terugziet op hetgeen God tevoren voor hem gedaan heeft, vers 6. *Gij, o God, hebt gehoord naar mijne geloften, dat is,*

a. "De geloften zelf die ik gedaan heb en waarmee ik mijn ziel verbonden heb, Gij hebt er kennis van genomen-Gij hebt ze aangenomen, omdat zij in oprechtheid werden gedaan, en Gij had er een welgevallen aan, Gij zijt ze indachtig geweest, en Gij hebt er mij aan herinnerd," God heeft Jakob herinnerd aan zijn geloften, Genesis 31:13, 35:1. God is getuige van al onze geloften, al onze goede voornemens en al onze plechtige beloften van vernieuwde gehoorzaamheid. Hij houdt er rekening van, hetgeen een goede reden voor ons moet wezen, zoals zij het hier voor David geweest is, waarom wij onze geloften zullen betalen, vers 9. Want Hij, die de geloften, welke wij gedaan hebben, gehoord heeft zal er ons van doen horen zo wij ze niet betalen.

b. De gebeden, die deze geloften hebben vergezeld, die hebt Gij genadiglijk gehoord en verhoord", hetgeen hem thans aanmoedigde om te bidden: o *God, hoor mijn geschrei. Hij* die nog nooit tot het zaad Jakobs gezegd heeft: Zoek Mij tevergeefs, zal nu niet beginnen dit te zeggen. "Gij hebt gehoord naar mijn geloften, en Gij hebt ze beantwoord, want Gij *hebt mij gegeven de erfenis dergenen, die Uw naam vrezen."* Er is een bijzonder volk in de wereld, die Gods naam vrezen, die met heilige eerbied al de ontdekkingen aannemen, die het Hem behaagt van zichzelf te doen aan de kinderen van de mensen, en er zich naar schikken. Er is voor dat bijzondere volk een bijzonder erfdeel: tegenwoordige vertroostingen als voorsmaak en onderpand van hun toekomstige zaligheid. God zelf is hun erfdeel, hun deel tot in eeuwigheid. De Levieten die God tot hun erfdeel hadden, moesten met Hem tevreden zijn en geen deel verwachten als dat van hun broeders, zo hebben zij, die God vrezen, ook genoeg in Hem, en moeten niet klagen als zij slechts weinig van de wereld hebben. Wij behoeven geen beter erfdeel te begeren dan dat van hen, die God vrezen Als God met ons handelt zoals Hij pleegt te handelen met hen, die Zijn naam liefhebben, dan behoeven wij niet te begeren dat er beter met ons zal gehandeld worden.

2. Met welk een verzekerdheid hij de voortduur zijns levens verwacht, vers 7. Gij zult *dagen tot des konings dagen toedoen.* Dit kan verstaan worden, hetzij:

a. Van hemzelf, indien het geschreven was voordat hij tot de troon was gekomen, kon hij, door Samuël gezalfd zijnde en wetende wat God in Zijn heiligheid had gesproken, toch in het geloof *zich de koning* noemen, al was hij nu ook vervolgd en vogelvrij verklaard, of misschien was het geschreven toen Absalom hem zocht te onttronen en hem tot ballingschap noodzaakte. Er waren er, die zijn leven zochten te verkorten, maar hij vertrouwde dat God zijn leven zou verlengen, hetgeen Hij deed naar de leeftijd des mensen, door Mozes aangeduid dat is: zeventig jaren, die, doorgebracht zijnde in het dienen van zijn geslacht naar de raad Gods Handelingen 13:36, als vele geslachten gerekend kunnen worden, omdat het door hem aan vele geslachten er te meer wel om zal gaan. Zijn besluit was om in eeuwigheid in Gods tabernakel te verkeren, vers 5, in de weg van de plicht, en nu is het zijn hoop dat hij *eeuwig voor Gods aangezicht zal zitten* in de weg van de vertroosting en lieflijkheid. Diegenen blijven nuttig en met goed gevolg in deze wereld, die er voor Gods aangezicht ziten, die Hem dienen en wandelen in Zijn vreze, en zij, die dit doen, zullen eeuwig

voor Gods aangezicht zitten. Hij spreekt van zichzelf in de derde persoon, omdat de psalm aan de opperzangmeester werd overgegeven ten gebruike van de kerk, en hij wilde dat het volk bij het zingen ervan bemoedigd zou worden door de verzekering dat hun koning, niettegenstaande de boosaardigheid van zijn vijanden, naar hun wens tot in eeuwigheid zal leven. Of,

b. Van de Messias, de Koning, van wie hij, David, een type was. Het was voor David een troost om te denken dat, hoe het *hem* ook mocht gaan, de jaren van de Gezalfde des Heeren zullen zijn als van geslacht tot geslacht, en dat van de grootheid van Zijn heerschappij en Zijn vrede geen einde zal zijn. De Middelaar zal eeuwiglijk voor Gods aangezicht zitten, want Hij verschijnt altijd voor Gods aangezicht voor ons en leeft eeuwig om voor ons te bidden, en omdat Hij leeft zullen ook wij leren.

3. Met welk een aandrang hij God bidt om hem onder Zijn bescherming te nemen en te houden: *Bereid goedertierenheid en waarheid, dat zij hem behoeden.* Gods beloften en ons geloof er aan moeten het gebed niet ter zijde stellen, maar opwekken en aanmoedigen. David is er zeker van dat God zijn leven zal verlengen, en daarom bidt hij dat Hij het zal behoeden. Niet, dat Hij hem een sterke lijfwacht zal bereiden, of een goed versterkte vesting, maar dat Hij goedertierenheid en waarheid zal bereiden om hem te bewaren, dat Gods goedertierenheid zal voorzien in zijn veiligheid overeenkomstig de belofte. Wij behoeven niet te wensen beter beveiligd te zijn dan onder de bescherming van Gods goedertierenheid en waarheid. Dit kan toegepast worden op de Messias. Laat Hem gezonden worden in de volheid van de tijd in vervulling van "de trouw aan Jakob en de goedertierenheid aan Abraham," Micha 7:20, Lukas 1:72, 73.

4. Met welke blijmoedigheid hij de gelofte doet van dankerkentenis, vers 9 :*Zo zal ik Uw naam psalmzingen in eeuwigheid.* Gods bewaring van ons roept ons om Hem er voor te loven, en wij moeten begeren te leven om Hem te kunnen loven. *Laat mijn ziel leven, en zij zal U loven.* Wij moeten het loven van God tot het werk maken van onze tijd, tot het laatste toe, zolang als ons leven verlengd wordt moeten wij voortgaan met God te loven, en dan zal het tot ons werk gemaakt worden in de eeuwigheid, en zullen wij Hem loven tot in eeuwigheid, *opdat ik mijn geloften betale dag bij dag.* Zijn loven van God was op zichzelf reeds het betalen van zijn geloften, en het neigde zijn hart er toe om ook in andere opzichten zijn geloften te betalen. De geloften, die wij gedaan hebben, moeten wij nauwgezet vervullen. God te loven en Hem onze geloften te betalen, moet ons dagelijks en gestadig werk zijn, iedere dag moeten wij daar iets aan doen, omdat dit nog weinig genoeg is in vergelijking met hetgeen Hem toekomt, daar wij elken dag nieuwe zegeningen ontvangen, en als het ons voorkomt veel te zijn om dit dagelijks te doen, dan kunnen wij niet verwachten het eeuwiglijk te zullen mogen doen.

PSALM 62

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, over Jeduthun. (62:2) Immers is mijn ziel stil tot God; van Hem is mijn heil.
2 (62:3) Immers is Hij mijn Rotssteen en mijn Heil, mijn Hoog Vertrek, ik zal niet grotelijks wankelen.
3 (62:4) Hoe lang zult gijlieden kwaad aanstichten tegen een man? Gij allen zult gedood worden; gij zult zijn als een ingebogen wand, een aangestoten muur.
4 (62:5) Zij raadslagen slechts, om hem van zijn hoogheid te verstoten; zij hebben behagen in leugen; met hun mond zegenen zij; maar met hun binnenste vloeken zij. Sela.
5 (62:6) Doch gij, o mijn ziel! zwijg Gode; want van Hem is mijn verwachting.
6 (62:7) Hij is immers mijn Rotssteen en mijn Heil, mijn Hoog Vertrek; ik zal niet wankelen.
7 (62:8) In God is mijn Heil en mijn Eer; de Rotssteen mijner sterkte, mijn Toevlucht is in God.
8 (62:9) Vertrouw op Hem te aller tijd, o gij volk! Stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht; God is ons een Toevlucht. Sela.
9 (62:10) Immers zijn de gemene lieden ijdelheid, de grote lieden zijn leugen; in de weegschaal opgewogen, zouden zij samen lichter zijn dan de ijdelheid.
10 (62:11) Vertrouwt niet op onderdrukking, noch op roverij; wordt niet ijdel, als het vermogen overvloedig aanwast, en zet er het hart niet op.
11 (62:12) God heeft een ding gesproken, ik heb dit tweemaal gehoord: dat de sterkte Godes is.
12 (62:13) En de goedertierenheid, o Heere! is Uwe; want Gij zult een iegelijk vergelden naar zijn werk.

In deze psalm is niets, dat bepaaldelijk gebed of lofzegging genoemd kan worden, en het blijkt ook niet bij welke gelegenheid hij geschreven werd, en of het een treurige of blijde gelegenheid was. Maar David

I. Belijdt er met groot welgevallen zijn vertrouwen in op God, en moedigt zich aan om op Hem te blijven wachten, vers 2-8.

II. Moedigt anderen aan om evenzo op God te vertrouwen, en niet op enigerlei schepsel, vers 9-13. Bij het zingen ervan moeten wij onszelf opwekken en aansporen om op God te wachten.

Psalm 62:1-8

In deze verzen hebben wij:

I. Davids belijdenis van zijn steunen op God en op Hem alleen, zijn verwachting van alle goed van Hem vers 2. *Waarlijk, mijn ziel wacht op God. Nochtans* zo vertalen sommigen het woord. *Of "Hoe het ook zij,* welke moeilijkheden of gevaren ik op mijn weg ook moge ontmoeten, al is het ook dat God mij aanziet met misnoegen en ik ontmoedigingen ondervind in mijn wachten op Hem, toch zal mijn ziel wachten op God", of is *stil tot God,* zoals het is in het Hebreeuws, zij zegt niets tegen hetgeen Hij doet, maar wacht kalm en rustig op hetgeen Hij doen zal." Wij zijn in de weg beide van plicht en van vertroosting, als onze ziel wacht op God, als wij onszelf en de beschikking van onze zaken blijmoedig overgeven aan Hem, aan Zijn wil en Zijn wijsheid als wij berusten in en ons schikken naar de leidingen van Zijn voorzienigheid, met algehele voldoening en vertrouwen in Zijn gerechtigheid en goedheid. *Hoe het ook zij, is niet mijn ziel onderworpen aan God?* Aldus de LXX. Dat is zij, dat behoort zij voorzeker te zijn, onze wil moet zich oplossen in Zijn wil. Mijn ziel wacht op God van Hem is mijn heil." Hij twijfelt er niet aan dat zijn heil zal komen, hoewel hij nu bedreigd en in gevaar was, en hij verwacht dat het van God zal komen, van Hem alleen, want "tevergeefs verwacht men het van de heuvelen en de menigte van de bergen", Jeremia 3:23, Psalm 121:1, 2. Ik weet dat het van Hem zal komen, en daarom zal ik geduldig wachten totdat het komt." We kunnen dit toepassen op ons eeuwig heil, dat *Gods heil* genoemd wordt, Psalm 50:23, dat komt van Hem, Hij heeft het voor ons bereid, en Hij heeft het voor ons weggelegd, laat daarom onze ziel op Hem wachten, om door deze wereld heengeleid te worden naar dat eeuwige heil, de eeuwige zaligheid, op de wijze, die Hem het best dunkt.

II. De grond en reden voor dit vertrouwen, vers 3. *Immers is Hij mijn rotssteen en mijn heil, mijn hoog vertrek.*

1. Hij is dit menigmaal geweest, in Hem heb ik beschutting gevonden en kracht en hulp, Hij heeft door Zijn genade mij ondersteund onder mijn rampen en moeilijkheden, en mij door Zijn voorzienigheid beschermd tegen de aanslagen van mijn vijanden, mij verlost uit de benauwdheden waarin ik mij bevond en daarom" vertrouw ik, dat Hij mij nog verlossen zal."" 2 Corinthiers 1:10.

2. "Hij alleen kan mijn rotssteen wezen en men heil, schepselen zijn ongenoegzaam, zonder Hem zijn zij niets, en daarom zal ik boven hen zien naar Hem."

3. "Hij heeft door Zijn verbond op zich genomen om dit te zijn. Hij, die de rots van de eeuwen is, is mijn rots, Hij, die de God des heils is, is mijn heil, Hij die de Allerhoogste is, is mijn hoog vertrek, en daarom heb ik alle reden om op Hem te vertrouwen."

III. Het gebruik, dat hij maakt van zijn vertrouwen op God.

1. Vertrouwende op God, is zijn hart vast. "Indien God mijn sterkte is en mijn machtige verlosser, dan *zal ik niet grotelijks wankelen,* ik zal niet verloren gaan, niet ten verderve gaan, ik kan geschokt worden, maar ik zal niet verzinken." Of, ik zal in mijn eigen gemoed niet grotelijks ontroerd of ontrust worden. Er kan mij schrik worden aangejaagd, maar ik zal niet vrezen voor verschrikking,

niet zo, dat ik er mijn ziel niet door zou bezitten. Ik kan in verlegenheid zijn, maar niet in wanhoop, 2 Corinthiers 4:8. Deze hoop op God zal een anker wezen voor de ziel, dat vast en onbeweeglijk is.

2. Zijn vijanden worden gering geacht, op al hun aanslagen tegen hem met verachting nedergezien, vers 4, 5. Als God voor ons is, behoeven wij niet te vrezen wat de mensen tegen ons doen kunnen, al zijn zij ook nog zo machtig en boosaardig.

a. Hij beschrijft hier het karakter van zijn vijanden. Zij *stichten kwaad aan,* bedenken en ontwerpen het met veel van de arglistigheid van de slang, en dat wel *tegen een man,* iemand van hun eigen soort, tegen een enkel man, die geen gelijke partij voor hen is, niet tegen hen is opgewassen, want zij zijn velen, zij zetten hun boosaardige vervolgingen voort, hoewel Gods voorzienigheid dikwijls hun schandelijke plannen verijdeld had. Hoelang zult gij dit nog doen? Zult gij dan nooit van uw dwaling overtuigd worden? Zal uw boosheid nooit ophouden? Zij zijn eenstemmig in hun beraadslagingen om een voortreffelijk man van zijn hoogheid te verstouten, een eerlijk man van zijn oprechtheid te doen aflaten, hem in zonde te verstrikken, hetgeen het enige is, dat ons werkelijk van onze hoogheid kan verstouten, een man, die God verhoogd heeft, neer te storten van zijn waardigheid, en aldus tegen God te strijden. Op de bodem van hun boosaardigheid waren nijd en afgunst, Davids bevordering griefde hen en daarom bedachten zij om door zijn karakter te verkleinen en hem zwart te maken (en dat was hem van zijn hoogheid te verstoten) zijn verheffing te verhinderen. Daarom belasterden zij hem, en horen graag dat hem kwaad werd toegeschreven, dat zij zelf wisten onwaar te zijn, maar zij *hebben behagen in leugen.* En gelijk zij geen gewetensbezwaar hebben om *van* hem te liegen ten einde hem kwaad te doen, zo hebben zij er ook geen gewetensbezwaar in om bij hem te liegen ten einde het kwaad, dat zij beramen, bedekt te houden en het daardoor zoveel krachtdadiger ten uitvoer te brengen. *Met hun mond zegenen zij,* zij spreken welwillende woorden tot David, maar inwendig vloeken zij hem, in hun hart wensen zij hem alle kwaad en in het geheim smeden zij komplotten tegen hem, voeren zij kwaad tegen hem in hun schild, waardoor zij hem ten val hopen te brengen. Het is gevaarlijk om ons vertrouwen te stellen in mensen, die aldus vals zijn, maar God is getrouw.

b. Hij leest hun oordeel, spreekt een doodvonnis over hen uit, niet als koning, maar als profeet, *gij allen zult gedood worden* door de rechtvaardige oordelen Gods. Saul en zijn dienaren zijn door de Filistijnen gedood op het gebergte Gilboa, overeenkomstig deze voorzegging, zij, die het verderf zoeken van Gods uitverkorenen, bereiden slechts verderf voor zichzelf. Gods kerk is op een rots gebouwd, die stand zal houden, maar zij, die strijden tegen haar en haar beschermers, zullen zijn als een ingebogen wand, een aangestoten muur, die, een vermolmd fundament hebbende, wegzinken onder hun eigen gewicht, plotseling instorten, en hen, die zich onder hun schaduw en beschutting gesteld hebben, onder hun puin begraven. David, die zich op God had verlaten, voorziet aldus de terneerwerping van zijn vijanden, en zo trotseert hij hen, en zegt hun dat zij nu maar hun ergst moeten doen.

3. Hij zelf is aangemoedigd om op God te blijven vertrouwen, vers 6-8. Doch gij, o mijn ziel, zwijg Gode, want van Hem is mijn verwachting. Wij moeten onszelf opwekken en aansporen om te volharden in het goede, dat wij doen, en al meer en meer goed te doen, als degenen, die er de weldaad en vertroosting van hebben ervaren. Wij hebben bevonden, dat het goed is om op God te wachten, en daarom moeten wij onze ziel er toe opwekken, om in die voortdurende verwachting van Hem te leven waardoor wij altijd veilig en gerust kunnen zijn. In vers 2 had hij gezegd: *van Hem*

is mijn heil en nu zegt hij: *van Hem is mijn verwachting,* vers 6. Zijn heil is het voornaamste van hetgeen hij verwachtte, laat hem dat van God hebben, en dan zal hij niets meer verwachten. Zijn heil van God zijnde, zijn ook al zijn andere verwachtingen van Hem. "Indien God mijn ziel wil behouden, zo laat Hem voor al het overige met mij doen wat Hem behaagt, ik zal berusten in Zijn beschikkingen, wetende dat het mij "alles ter zaligheid zal gedijen," Filipp. 1:19. Hij herhaalt, vers 7, wat hij van God gezegd had, in vers 3, als één, die er niet slechts van verzekerd was, maar er een groot welgevallen aan had, en er in zijn gedachten veel bij verwijlde: Hij is *immers mijn rotssteen en mijn heil, man hoog vertrek,* ik weet dat Hij het is. Maar in vers 3 had hij gezegd: ik *zal niet grotelijks wankelen,* hier zegt hij: *ik zal niet wankelen,* in het geheel niet wankelen Hoe meer er met het geloof gewerkt wordt, hoe werkzamer het is, *Crescit eundo, het neemt toe door geoefend te worden.* Hoe meer wij nadenken over Gods eigenschappen en beloften en onze eigen ervaring, hoe meer veld wij winnen op onze vrees, die, evenals Haman, als zij begint te vallen, voor ons aangezicht vallen zal, en zo zal ons "allerlei vrede bewaard worden. Jesaja 26:3. En gelijk Davids geloof in God toeneemt tot een onwankelbare vastheid, zo neemt zijn blijdschap in God toe tot een heilig triomferen, vers 8. *In God is mijn heil en mijn eer.* Waar ons heil is, daar is onze eer, immers, wat is ons heil anders dan de eer of heerlijkheid, die geopenbaard moet worden, een eeuwig gewicht van de heerlijkheid. En daar moet ook ons roemen zijn. Laat ons de gehele dag roemen in God. "*De rotssteen van mijn sterkte* mijn sterke rots, weer ik mijn hoop op bouw en waar ik op steun, mijn toevlucht, tot welke ik heenga als ik vervolgd ben, is in God en in Hem alleen. Ik heb niemand andere, tot wie ik de toevlucht kan nemen, geen ander op wie ik kan vertrouwen, hoe meer ik er over nadenk hoe meer ik tevreden ben over de keus, die ik gedaan heb." Zo "verlustigt hij zich in de Heere en redt op de hoogte van de aarde," Jesaja 58:14.

Psalm 62:9-13

Hier hebben wij Davids vermaning aan anderen om op God te vertrouwen en Hem te verwachten, zoals hij gedaan heeft Zij, die zelf de vertroosting van de wegen Gods hebben ervaren, zullen anderen uitnodigen om op die wegen te wandelen. Er is in God genoeg voor al de heiligen, en wij zullen nooit minder om hebben, als anderen er met ons in delen.

I. Hij raadt allen aan om op God te vertrouwen, zoals hij gedaan heeft, vers 9.

Merk op:

1. Aan wie hij deze goede raad geeft, *gij volk,* dat is: gij allen, al het volk, allen zullen welkom wezen om op God te vertrouwen, want Hij is *het vertrouwen aller einden van de aarde,* Psalm 65:6. Gij *volk van het huis Israëls* (aldus de Chaldeeër), zij worden inzonderheid aangespoord en uitgenodigd om op God te vertrouwen, want Hij is de God Israëls, en moet een volk zijn God niet vertrouwen?

2 Waarin de goede raad bestaat, die hij hun geeft.

a. Te vertrouwen op God. *Vertrouwt op Hem,* handelt met Hem, en weest bereid om dit in vertrouwen te doen, rekent op Hem, om alles voor u te doen, op Zijn wijsheid en goedheid, Zijn macht en Zijn belofte, Zijn voorzienigheid en Zijn genade. Doet dit *te aller* tijde Wij moeten Hem altijd vertrouwen, moeten een leven leiden van vertrouwen op Hem, moeten zo te aller tijd op Hem vertrouwen, dat wij nooit dat vertrouwen in onszelf gaan stellen of in enig schepsel dat alleen in Hem gesteld moet worden. Wij moeten op Hem vertrouwen in iedere omstandigheid, om ons te leiden als wij in twijfel zijn, ons te beschermen als wij ons in gevaar bevinden, in onze behoeften te voorzien als wij gebrek hebben, ons voor ieder goed woord en werk te sterken.

b. Om met God om te gaan, met Hem te spreken, *stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht,* die uitdrukking schijnt een toespeling te zijn op het uitstorten van de drankoffers voor het aangezicht des Heeren. Als wij een berouwvolle belijdenis doen van zonde, dan wordt daarin ons "hart voor Gods aangezicht uitgestort," 1 Samuel 7:6. Maar hier wordt het bedoeld van het gebed, dat, indien het is zoals het wezen moet, een uitstorten van het hart is voor God. Wij moeten Hem ons leed voorleggen, Hem met nederige vrijmoedigheid onze begeerten kenbaar maken, onze wil geduldig onderwerpen aan Zijn wil, ons geheel overgeven aan Zijn goedvinden, dit is voor Hem ons hart uitstorten.

3. Waarmee hij ons aanmoedigt om deze goede raad aan te nemen: *God is ons een toevlucht,* niet alleen mijn toevlucht, vers 8 maar een toevlucht voor ons allen, voor zovelen als slechts tot Hem gaan om in Hem een schuilplaats te vinden.

II. Hij waarschuwt ons om wel toe te zien dat wij geen misplaatst vertrouwen in iemand hebben, waarin, evenzeer als in wat het ook zij het hart bedrieglijk is, Jeremia 17:5-9. Zij, die waarlijk op God vertrouwen, vers 2, zullen op Hem alleen vertrouwen, vers 6.

1. Laat ons niet vertrouwen op de lieden van de wereld, want zij zijn gebroken rietstaven vers 10. *Immers zijn de gemene lieden ijdelheid,* volstrekt onmachtig om ons te helpen, en *de grote lieden zijn leugen,* die ons zullen bedriegen als wij op hen vertrouwen. Men zou zo denken dat op gemene lieden vertrouwd kan worden vanwege hun groot aantal, hun lichaamskracht en hun dienst, en op de grote lieden om hun wijsheid, macht en invloed, maar noch op de gemene lieden noch op de grote lieden kan gerekend worden, en van de twee soorten worden de grote lieden noch met de meeste geringachting aangeduid, want zij zijn een leugen, hetgeen niet slechts ijdelheid, maar goddeloosheid, ongerechtigheid te kennen geeft. Wij komen er niet zo licht toe om op gemene lieden te vertrouwen als op de koning en de overste van het leger, die door hun aanzien ons in verzoeking brengen om op hen te vertrouwen, en als zij ons dan falen, blijken zij een leugen te zijn. Maar leg hen in *de weegschaal,* de weegschaal van de Schrift, of liever stel hen eens op de proef, en zie wat zij zullen blijken te zijn, of zij aan uw verwachtingen *van* hen al of niet zullen beantwoorden, en gij zult *Tekel* op hen schrijven, zij zijn lichter dan de ijdelheid. Wij kunnen niet aan op hun wijsheid, om ons raad te geven, op hun welwillendheid jegens ons, neen, ook niet op hun beloften, in vergelijking met God of anders dan in ondergeschiktheid aan Hem.

2. Laat ons niet vertrouwen op de rijkdom van deze wereld, laat die niet tot onze vaste stad gemarkt worden, vers 11. *Vertrouwt niet op onderdrukking, op* rijkdom, verkregen door bedrog of geweld, want waar zeer veel ervan is is het gewoonlijk bijeengebracht door slinks schrapen en sparen. Onze Heiland noemt het de "onrechtvaardigen mammon," Lukas 16:9. "Vertrouwt niet op de kunstgrepen om rijk te worden. Denkt niet dat gij, hetzij omdat gij reeds overvloed verkregen hebt of op weg zijt om hem te verkrijgen, nu wel veilig zijt, want dit is vertrouwen op roverij, uzelf bedriegende, terwijl gij denkt anderen te bedriegen." Hij, die op zijn grote rijkdom vertrouwde is sterk geworden door dat hij zich sterk waande" door wat zijn onheil werd" Psalm 52:9, maar tenslotte zal hij een dwaas zijn, Jeremia 17:11. Laat niemand zo dom zijn om te denken dat hij zich kan ondersteunen in zijn zonde, en nog veel minder dat hij zich kan ondersteunen in deze zonde. Ja, omdat het moeilijk is rijkdom te hebben en er niet op te vertrouwen, moeten wij, als het vermogen overvloedig aan wast, al is het ook door eerlijke en wettige middelen, wel toezien om er niet bovenmate aan gehecht te zijn: *"zet er het hart niet op,* weest er niet begerig naar, schept er geen behagen in, alsof het de rust was uwer ziel, stelt er geen vertrouwen in als uw deel, weest er niet overbezorgd voor, schat er uzelf en anderen niet naar, maakt de rijkdom van de wereld niet tot uw hoogste goed en voornaamste doel, eindelijk, in een woord: maakt er geen afgod van." Wij zijn het meest in gevaar om dit te doen als de rijkdom toeneemt als het land van de rijke een overvloedige oogst heeft voortgebracht, dan zegt hij tot zijn ziel, "neem rust" in deze dingen, Lukas 12:19. Het is een vriendelijk glimlachende wereld, die het meest waarschijnlijk het hart van God zal aftrekken, op wie alleen het gezet behoort te wezen.

III. Hij geeft een goede reden op waarom wij op God ons vertrouwen moeten stellen, namelijk omdat Hij een God is van oneindige macht, goedertierenheid en rechtvaardigheid, vers 12, 13. Hijzelf was daar wel van verzekerd, en hij wenst dat ook wij er van verzekerd zullen wezen. *God heeft eenmaal gesproken, ik heb dit twee maal gehoord,* vers 12, dat is:

1. "God heeft het gesproken, en ik heb het gehoord, eenmaal, ja tweemaal. Hij heeft het gesproken, en ik heb het gehoord door het licht van de rede, die het gemakkelijk afleidt uit de aard van het oneindig volmaakte Wezen en van Zijn werken in de schepping en in de voorzienigheid. Hij heeft het gesproken, en ik heb het gehoord, eenmaal, ja tweemaal, dat is menigmaal, door de voorvallen, die

mij in het bijzonder aangingen. Ik heb het ook gehoord door het licht van de openbaring, door dromen en visioenen, Job 4:15, door de glorierijke openbaring van zichzelf op de berg Sinai" (waarop dit, naar sommigen denken, *in* het bijzonder ziet), "en door het geschreven Woord." God heeft ons dikwijls gezegd welk een groot en goed God Hij is, en wij behoren even dikwijls te letten op hetgeen Hij ons gezegd heeft. Of,

2. "Hoewel God het slechts eenmaal gesproken heeft, heb ik het tweemaal gehoord het vlijtig gehoord, niet slechts met mijn uitwendige oren, maar met mijn hart en mijn ziel." Tot sommigen spreekt God tweemaal en zij willen niet eenmaal horen, maar tot anderen spreekt Hij slechts eenmaal, en zij horen tweemaal. Vergelijk Job 33:14.

Wat nu is het, dat aldus gesproken en aldus gehoord wordt?

A. Dat de God met wie wij te doen hebben oneindig is in macht. *De sterkte is van God, Hij* is almachtig en kan alles doen, voor Hem is niets onmogelijk. Alle kracht van de schepselen is ontleend aan Hem, is afhankelijk van Hem en wordt door Hem gebruikt naar het Hem goeddunkt. Van Hem is de sterkte en wij moeten haar aan Hem toeschreven. Dit is een goede reden, waarom wij te allen tijde op Hem moeten vertrouwen, ons in alles op Hem moeten verlaten daar Hij machtig is voor ons te doen hetgeen, waarvoor wij op Hem betrouwen.

B. Dat Hij een God is van oneindige goedheid. Hier richt hij zijn rede tot God zelf, daar hij Hem de eer van Zijn goedheid wenst te geven, die Zijn heerlijkheid is. *En de goedertierenheid, o Heere, is groot.* God is niet slechts het grootste, maar ook het beste van alle wezens. Bij Hem is goedertierenheid, Psalm 130:4, 7. Hij is op Hem zeer bijzonder eigen wijze barmhartig, Hij is" de Vader van de barmhartigheden," 2 Corinthiers 1:3. Dit is nog een reden, waarom wij op Hem moeten vertrouwen, en geeft een antwoord op de tegenwerpingen van onze zondigheid en onwaardigheid, hoewel wij niets verdienen dan Zijn toorn, kunnen wij toch alle goed hopen van Zijn barmhartigheid, die over al Zijn werken is.

C. Dat Hij nooit aan Zijn schepselen onrecht gedaan heeft, en ook nooit doen zal. *Want Gij zult een ieder vergelden naar zijn werk.* Hoewel Hij dit niet altijd op zichtbare wijze doet in deze wereld, zal Hij het toch doen ten dage van de vergelding. Geen dienst, voor Hem gedaan, zal onbeloond blijven, geen belediging, Hem aangedaan, zal ongestraft blijven, tenzij er berouw van getoond werd. Hieruit blijkt dat de sterkte en goedertierenheid van Hem is. indien Hij niet een God is van sterkte, dan zijn er zondaren, die te machtig zijn om gestraft te worden, en indien Hij niet een God van goedertierenheid is, dan zijn er diensten, die te waardeloos zijn om beloond te worden. Hieruit blijkt inzonderheid de gerechtigheid Gods in Zijn oordeel als de verongelijkte onschuld zich op Hem beroept, Hij zal voorzeker oordelen naar waarheid als Hij recht doet aan de verongelijkten en hen wreekt aan hen, die hun het onrecht gedaan hebben, 1 Koningen 8:32. Laat hen dus, die onrecht lijden, hun zaak *aan* Hem overgeven en op Hem betrouwen om haar tot een goed einde te brengen.

PSALM 63

1 Een psalm van David, als hij was in de woestijn van Juda. (63:2) O God! Gij zijt mijn God! ik zoek U in den dageraad; mijn ziel dorst naar U; mijn vlees verlangt naar U, in een land, dor en mat, zonder water.
2 (63:3) Voorwaar, ik heb U in het heiligdom aanschouwd, ziende Uw sterkheid en Uw eer;
3 (63:4) Want Uw goedertierenheid is beter dan het leven; mijn lippen zouden U prijzen.
4 (63:5) Alzo zou ik U loven in mijn leven; in Uw Naam zou ik mijn handen opheffen.
5 (63:6) Mijn ziel zou als met smeer en vettigheid verzadigd worden, en mijn mond zou roemen met vrolijk zingende lippen.
6 (63:7) Als ik Uwer gedenk op mijn legerstede, zo peins ik aan U in de nachtwaken.
7 (63:8) Want Gij zijt mij een hulp geweest; en in de schaduw Uwer vleugelen zal ik vrolijk zingen.
8 (63:9) Mijn ziel kleeft U achteraan; Uw rechterhand ondersteunt mij.
9 (63:10) Maar dezen, die mijn ziel zoeken tot verwoesting, zullen komen in de onderste plaatsen der aarde.
10 (63:11) Men zal hen storten door het geweld des zwaards; zij zullen de vossen ten deel worden.
11 (63:12) Maar de koning zal zich in God verblijden; een iegelijk, die bij Hem zweert, zal zich beroemen; want de mond der leugensprekers zal gestopt worden.

Deze psalm heeft in zijn klein bestek evenveel warmte en levendige Godsvrucht als welke andere ook van Davids psalmen. Gelijk de lieflijkste van Paulus' brieven die zijn, welke hij gedateerd heeft uit een gevangenis, zo zijn sommige van de lieflijkste psalmen van David die, welke, evenals deze, geschreven zijn in een woestijn. Wat hem in zijn ballingschap het meest griefde, was het gemis van de openbare inzettingen, en hier verlangt hij dat hem het genot daarvan weer geschonken zal worden-het tegenwoordige gemis deed er hem zoveel sterker naar verlangen. Maar het zijn toch niet de inzettingen, het is de God van de Inzettingen, waar zijn hart op gezet is. Hier hebben wij:

I. Zijn verlangen naar God, vers 2, 3.

II. Zijn schatting van God, vers 4, 5.

III. Zijn voldoening in God, vers 6.

IV. Zijn verborgen gemeenschap met God, vers 7.

V. Zijn blijmoedig steunen op God, vers 8, 9.

Vl. Zijn heilig triomferen in God over zijn vijanden, en in de verzekerdheid van zijn eigen veiligheid, vers 10-12. Een Godvruchtige ziel zal niet veel leiding behoeven voor het zingen van deze psalm, zo natuurlijk spreekt hij zijn eigen taal, en een ongeheiligde ziel, die onbekend is met en onaandoenlijk blijft voor Goddelijke dingen, zal nauwelijks instaat zijn om hem met verstand te zingen.

Psalm 63:1-3

Het opschrift, vers 1, zegt ons wanneer de psalm geschreven was, namelijk toen David in *de woestijn van Juda was* dat is: "in het woud Hereth," 1 Samuel 22:5, of in "de woestijn Zif," 1 Samuel 23:15.

1. Zelfs in Kanaän, een vruchtbaar land, dat dicht bevolkt was, waren nog woestijnen, plaatsen, die minder vruchtbaar en minder bewoond waren dan andere plaatsen. Zo zal het wezen in de wereld in de kerk, maar zo zal het niet wezen in de hemel, daar is het één en al stad, één en al paradijs, en geen woeste grond, daar zal *de wildernis bloeien als een roos.*

2. Van de besten en dierbaarsten van Gods heiligen en dienstknechten kan soms het lot in de woestijn zijn, dat hen aanduidt als eenzaam en verlaten, in een staat van beproeving en gebrek, van onvastheid en omzwerving, niet wetende wat te doen.

3. De ontberingen en moeilijkheden van een verblijf in de woestijn, moeten ons niet ontstemmen, zodat wij onbekwaam zijn om heilige liederen te zingen, ook daar is het onze plicht en ons belang om blijmoedig gemeenschap met God te onderhouden. Er zijn psalmen, die geschikt zijn voor een woestijn, en wij hebben reden om God te danken dat het de woestijn van Juda is, waarin wij ons bevinden, niet de woestijn *Sin.*

In deze verzen *wekt David zich op om God aan te grijpen:*

I. Door een levend werkzaam geloof. *O God Gij zijt mijn God.* In al ons bidden tot God moeten wij het oog op Hem hebben als God en onze God, en dat zal in onze woestijntoestand onze troost zijn. Wij moeten erkennen dat God is, dat wij spreken tot iemand, die werkelijk bestaat, ons nabij is, als wij zeggen: *o God,* dat een ernstig woord is, jammer dat het zo dikwijls als stopwoord wordt gebruikt. En wij moeten Zijn gezag over ons erkennen en Zijn recht van eigendom in ons, en onze betrekking tot Hem. "Gij *zijt mijn God,* de mijne door de schepping, en daarom mijn rechtmatige eigenaar en regeerder, de mijne door het verbond en door mijn eigen toestemming." Wij moeten dit zeggen met groot welbehagen ten opzichte van onszelf, en dankbaarheid aan God, als degenen, die vast besloten zijn er bij te blijven: *o God, Gij zijt mijn God.*

II. Door Godvruchtige genegenheid ingevolge de keus, die hij gedaan heeft van God, en het verbond, dat hij met Hem gemaakt heeft.

1. Hij besluit God te zoeken en zijn gunst en genade Gij zijt mijn God en daarom zal ik U zoeken, want "zal niet een volk zijn God zoeken?" Jesaja 8:19. Wij moeten Hem zoeken, Zijn gunst begeren als ons hoogste goed, met Zijn eer te rade gaan als ons voornaamste doeleinde, wij moeten zoeken met Hem bekend te worden door Zijn woord, en zoeken genade van Hem te verkrijgen door het gebed. Wij moeten Hem zoeken:

A. *Vroeg, in de dageraad,* met de uiterste zorg, als degenen, die vrezen Hem te zullen missen, wij moeten met Hem onze dagen beginnen, iedere dag met Hem beginnen-ik *zoek U in de dageraad*.

B. Ernstig, vurig. "*Mijne ziel dorst naar U mijn vlees verlangt naar U, mijn gehele mens is hierdoor bewogen, hierdoor aangedaan, hier, in een land dor en mat, zonder water."*

Merk op:

a. Zijn klacht over het gemis van Gods genadige tegenwoordigheid. Hij was in een land, dor en mat, zo beschouwde hij het, niet zozeer omdat het een woestijn was, als wel omdat het op verre afstand was van de ark, van het Woord en de sacramenten. Deze wereld is een land, dor en mat, *vermoeid,* zoals de eigenlijke betekenis is van het woord dat is zij voor de wereldlingen, die er hun deel in hebben, zij zal hun geen ware voldoening schenken, dat is zij voor de Godvruchtigen, die er hun doorgang in hebben, zij is een dal van Baca, zij kunnen er zich weinig van beloven.

b. Zijn sterk aandringen om die tegenwoordigheid Gods: *Mijn ziel dorst, verlangt naar God.* Zijn gemis maakte zijn begeerte zoveel sterker, hij dorstte als het gejaagde hert naar de waterstromen, met niets minder kon hij zich vergenoegen. Zijn begeerten klommen schier tot ongeduld, hij verlangde, hij smachtte, hij kwijnde totdat hem de vrije toegang tot Gods inzettingen weergegeven was. Godvruchtige zielen zien met heilige minachting neer op de wereld en zien met een heilige begeerte op tot God.

2. Hij verlangt God te genieten. Wat is het, waar hij zo vaak, zo hartstochtelijk naar verlangt? Wat is zijn bede en wat is zijn verzoek? Het is dit: *Uw sterkheid en Uw eer te zien, zoals ik U in het heiligdom heb aanschouwd,* vers 3. Dat is:

a. Haar hier in de woestijn te zien, zoals ik haar in de tabernakel gezien heb, haar te zien in het verborgen zoals ik haar in de plechtige vergadering gezien heb." Als wij het voorrecht van de openbare inzettingen ontberen, dan moeten wij begeren en er naar streven om in onze afzondering dezelfde gemeenschap met God te onderhouden die wij in de grote vergadering gehad hebben. Een binnenkamer kan in een heiligdom worden veranderd. Ezechiël had de visioenen van de Almachtige in Babel en Johannes op het eiland Patmos. Als wij alleen zijn, kunnen wij de Vader met ons hebben, en dat is genoeg.

b. "Om haar weer te zien in het heiligdom, zoals ik haar daar vroeger gezien heb." Hij verlangt uit de woestijn gebracht te worden, niet om zijn vrienden weer te zien en wederom de genoegens van het hof te smaken, maar om weer toegang te hebben tot het heiligdom, niet om er de priesters te zien en de ceremoniën van de eredienst, maar om *Uw sterkheid en eer te zien, Uw* heerlijke sterkheid, of Uw machtige eer, die genomen is voor al de eigenschappen en volmaaktheden Gods, "opdat ik moge toenemen in mijn bekendheid er mee, en er de lieflijke indrukken van ontvangen mag in mijn hart." Zo "de heerlijkheid des Heeren te aanschouwen, dat ik naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd worde," 2 Corinthiers 3:18. Dat ik Uw sterkheid en eer moge zien, hij zegt niet zoals ik *deze* gezien heb, maar zoals ik *U gezien heb. Wij* kunnen het wezen Gods niet zien, maar wij zien Hem door in het geloof Zijn hoedanigheden en volmaaktheden te zien David verlustigt zich in de herinnering van dit gezicht, het waren kostelijke ogenblikken, die hij doorbracht in gemeenschapsoefening met God, hij beminde het om daar nog aan te denken maar hij betreurde het verlies ervan en verlangt dat zij hem wedergegeven zei worden. Wat de verlustiging geweest is, en de begeerte is, van Godvruchtige zielen in hun deelnemen aan en hun bijwonen van de plechtige inzettingen, is er God in te zien en Zijn sterkheid en eer.

Psalm 63:4-7

Hoe spoedig zijn Davids klachten en gebeden in lof- en dankzeggingen verkeerd! Na twee verzen, die spreken van zijn begeerte om God te zoeken, zijn hier enige, die spreken van zijn vreugde en voldoening in Hem gevonden te hebben. Gelovige gebeden kunnen spoedig in blijde lofzeggingen veranderd worden, tenzij wij dit door eigen schuld verhinderen. "Het hart van wie de Heere zoeken, verblijde zich" Psalm 105:3, en laat hen Hem loven, omdat Hij deze begeerten in hen gewerkt heeft, en hun de verzekering geeft dat Hij ze zal vervullen. David was nu in een woestijn, en toch was zijn hart verruimd in het loven van God. Zelfs in beproeving ontbreekt het ons niet aan stof om God te loven, zo wij er slechts een hart voor hebben.

Merk op:

I. Waar David God voor wil loven, vers 4. *Want Uw goedertierenheid is beter dan het leven,* dan levens, leven en al de genoegens van het leven, leven in de beste toestand, lang leven en voorspoed. Gods goedertierenheid is in zichzelve en in de schatting van al de heiligen beter dan het leven. Het is ons geestelijk leven, en dat is beter dan tijdelijk leven Psalm 30:6. Het is beter, duizendmaal beter, te sterven in Gods gunst dan te leven onder Zijn toorn. Door troostrijke ervaring bevindt David in de woestijn dat Gods goedertierenheid beter is dan het leven, en daarom, (zegt hij) *zullen mijn lippen U prijzen.* Het hart, dat verkwikt werd door Gods gunst, moet nu verruimd worden in Zijn lof. Zeer veel reden hebben wij om God er voor te loven, dat wij betere bezittingen hebben dan de rijkdom van deze wereld ons verschaffen kan, en dat wij in de dienst van God en in gemeenschapsoefening met Hem betere bezigheden en kostelijker genietingen hebben dan wij in het werk en de omgang van de wereld hebben kunnen.

II. Hoe hij God zal loven, en hoe lang, vers 5. Hij besluit een leven te leiden van dankbaarheid aan God en van vertrouwen op Hem.

Merk op:

1. Zijn wijze van God te loven: "*Alzo zou ik U loven,* alzo, gelijk ik nu begonnen ben, de tegenwoordige Godvruchtige aandoeningen zullen niet voorbijgaan als een morgenwolk, maar al meer en meer schijnen en schitteren als de morgenzon." Of, "ik zal U loven met dezelfde vurigheid van geest, waarmee ik tot U gebeden heb."

2. Zijn voortgaan en volharden hierin: ik *zal U loven terwijl ik leef,* vers 5. God te loven moet het werk wezen van geheel ons leven wij moeten steeds een dankbaar besef hebben van Zijn vroegere gunsten, en onze dankzeggingen er voor herhalen-wij moeten Hem iedere dag danken voor de weldaden, waarmee wij dagelijks worden overladen. Wij moeten God danken in alles en niet buiten de stemming er voor gebracht worden door de beproevingen van deze tegenwoordige tijd. Welke dagen wij ook beleven hoe somber ook en hoe bewolkt-al komen de dagen, van welke wij zeggen: *Wij hebben geen lust in dezelve,* toch moet iedere dag een dankdag zijn, zelfs tot op de dag toe van ons sterven. In dit werk moeten wij onze tijd doorbrengen, omdat wij in dit werk een zalige eeuwigheid hopen door te brengen.

3. Zijn voortdurend en bij alle gelegenheden zien op God, waarmee zijn loven van Hem gepaard zal gaan: *in Uw naam zal ik mijn handen opheffen.* Wij moeten het oog hebben op Gods naam, op al hetgeen, waardoor Hij zich bekend gemaakt heeft, in al onze gebeden en lofzeggingen, die ons geleerd zijn te beginnen *met: Uw naam worde geheiligd,* en te eindigen met: *van Uw is de heerlijkheid.* Daarop moeten wij in ons werk en onze strijd het oog hebben, wij moeten onze handen opheffen tot onze plicht en tegen onze geestelijke vijanden in de naam van God, in de kracht Zijns Geestes en van Zijn genade, Psalm 71:16, Zacheria 10:12. Wij moeten in de naam van God al onze geloften doen, tegenover Hem moeten wij ons verbinden en in vertrouwen op Zijn genade. En als wij de handen, die slap neergehangen hebben, opheffen in vertroosting en blijdschap, dan moet dit wezen in de naam van God-van Hem moet onze vertroosting komen, alles wat ons lieflijk en aangenaam is, en aan Hem moet het gewijd zijn. *In God roemen wij de gehele dag.*

III. Met welk een genot en verlustiging hij God zal loven, vers 6.

1. Met innerlijk welbehagen. *Mijn ziel zou als met smeer en vettigheid verzadigd worden,* niet alleen als met brood, dat voedzaam is, maar als met vettigheid, dat aangenaam en lieflijk is Jesaja 25:6. David hoopt dat hij wederom het genot zal mogen smaken van Gods inzettingen bij te wonen, en dan zal hij aldus verzadigd worden, en het genot zal zoveel lieflijker zijn wijl hij er zolang van verstoken is geweest. Of, indien niet, dan zal hij toch in Gods goedertierenheid en in zijn gemeenschapsoefening met Hem in de eenzaamheid aldus verzadigd zijn. Er is in een genadig God en in gemeenschapsoefening met Hem datgene, hetwelk overvloedige voldoening geeft aan de ziel, Psalm 36:9, 65:5. En er is in een godvruchtige ziel datgene, hetwelk overvloedige voldoening smaakt in God en in gemeenschapsoefening met Hem. De heiligen hebben tevredenheid in God, zij begeren niets meer dan Zijn gunst om hen gelukkig te maken, en zij hebben een alles overtreffend welbehagen in God, in vergelijking daarmee zijn al de genietingen van de zinnen droog, zonder geur of smaak, als modderig water in vergelijking met de wijn van deze vertroosting.

2. Met uitwendige uitdrukkingen van deze voldoening: hij zal God loven met *vrolijk zingende lippen.* Hij zal Hem loven:

a. Openlijk, zijn mond en zijn lippen zullen God prijzen. Als de mens met het hart gelooft en dankbaar is, dan moet de mond van beide belijdenis doen tot eer en heerlijkheid Gods. Niet dat het spreken van de mond Gode welgevallig is zonder het hart, Mattheus 15:8, maar uit de overvloed des harten moet de mond spreken Psalm 45:2, beide tot opwekking van onze eigen godsvrucht en tot stichting van anderen.

b. Blijmoedig, wij moeten God loven met vrolijk zingende lippen, wij moeten ons hiertoe en tot andere plichten van de godsdienst begeven met grote blijmoedigheid, en de lof van God verkondigen uit een beginsel van heilige vreugde. Lovende lippen moeten vrolijke lippen wezen.

IV. Hoe hij zich met gedachten aan God zal bezighouden, als hij het meest in afzondering is, vers 7, ik zal U loven, *als ik U gedenk op mijn legerstede. Wij* moeten God loven bij iedere herinnering aan Hem. Nu David van de openbare inzettingen was buitengesloten, was hij zoveel overvloediger in verborgen gemeenschapsoefening met God, en zo heeft hij iets gedaan om zijn gemis te vergoeden.

Merk hier op:

1. Hoe David zich bezighield met herdenken aan God. God was in al zijn gedachten, hetgeen het tegenovergestelde is van de aard des goddelozen, Psalm 10.3 De gedachten aan God kwamen geleidelijk bij hem op. "*ik gedenk uw* als ik ga denken, vind ik U aan mijn rechterhand, tegenwoordig voor mijn geest." Dit onderwerp moet zich het meest aan ons voordoen, als hetgeen wij niet kunnen vergeten of voorbijzien. En die gedachten waren vast, bestendig in hem, ik *peins aan U.* Gedachten aan God moeten geen vluchtige, voorbijgaande gedachten zijn, maar blijvende gedachten, die in het hart verwijlen.

2. Wanneer David zich aldus bezighield *op zijn legerstede* en *in de nachtwaken.* David was nu omzwervende, maar overal waar hij kwam bracht hij zijn godsdienst mede. Op mijn *legerstedenzo* lezen het sommigen. Gejaagd en vervolgd zijnde door Saul, lag hij zelden twee nachten achtereen op dezelfde legerstede, maar waar hij ook lag, als hij, evenals Jakob, op de koude grond lag met een steen voor hoofdkussen, dan lagen goede gedachten aan God bij hem. David had de gehele dag zoveel te doen met te zorgen voor zijn veiligheid, dat hij nauwelijks de tijd had voor plechtige, gezette oefeningen van de godsvrucht, en daarom heeft hij, veeleer dan er in het geheel geen tijd voor te hebben, zich de nodige slaap ontzegd. Hij was nu in voortdurend levensgevaar, zodat wij kunnen veronderstellen dat zorg en vrees zijn ogen menigmaal wakende gehouden hebben, en hem moeizame nachten hebben bezorgd, maar dan hield hij zich bezig en vertrooste hij zich met gedachten aan God. Soms vinden wij David in tranen op zijn bed, Psalm 6:7, maar aldus heeft hij zijn tranen afgewist. Als door pijn of lichaamskrankheid, of door ontroering van ons gemoed, de slaap wijlt van onze ogen, dan kan onze ziel door aan God te denken vrede en rust genieten. Een uur van vrome overdenking kan ons wellicht meer goeddoen, dan een uur slapen ons gedaan zou hebben. Zie Psalm 16:7, 17:3, 4:5, 1-19 :62. Er werden in de tabernakel nachtwaken gehouden om God te loven, Psalm 134:1, en waarschijnlijk heeft David, als hij er de vrijheid toe had, zich dan bij de Levieten gevoegd, maar nu hij zich daartoe niet met hen op dezelfde plaats kon geven, wilde hij er toch dezelfde tijd voor waarnemen en wenste hij slechts zich onder hen te kunnen bevinden.

Psalm 63:8-12

David, zijn begeerte naar God en zijn lof van Hem uitgedrukt hebbende, spreekt hier zijn vertrouwen in Hem uit en zijn blijde verwachting van Hem, vers 8. *In de schaduw van Uw vleugen zal* ik vrolijk zingen, zinspelende, hetzij op de vleugelen van de cherubim, uitgebreid over de ark des verbonds, tussen welke God gezegd wordt te wonen (ik zal mij wederom verblijden in Uw heiligdom en daar gemeenschap met U oefenen)- of op de vleugelen van een vogel onder welke de hulpeloze jongen beschutting vinden, zoals arendsjongen, Exodus 19:4, Deuteronomium 32:11, hetgeen de Goddelijke macht te kennen geeft, en de kuikens van een hen Mattheus 23:37, hetgeen meer de tederheid Gods aanduidt. Het is een uitdrukking, die dikwijls in de psalmen gebruikt wordt, Psalm 17, 8, 36:B, 57:2, 61:5, 91:4, en nergens anders in die zin, behalve in Ruth 2:12, waar van Ruth, toen zij een proseliete geworden was gezegd wordt dat zij *de toevlucht had genomen onder de vleugelen van de God Israels.* Het is onze plicht om *onder de schaduw van Gods, vleugelen vrolijk te zingen,* hetgeen te kennen geeft dat wij door geloof en gebed de toevlucht tot Hem nemen, even natuurlijk als de kuikens wanneer zij koud zijn of angst hebben, zich instinctmatig onder de vleugels van de hen verbergen. Het geeft ook te kennen ons steunen op Hem, als zijnde machtig en bereid om ons te helpen, alsmede onze verkwikking en voldoening in Zijn zorg en bescherming. Ons overgegeven hebbende aan God, moeten wij ons behaaglijk en wel bevinden, gerust tegen alle vrees voor kwaad.

Last ons nu verder zien:

I. Hoe David gesteund en bemoedigd werd, in zijn vertrouwen op God. Twee dingen waren als steun voor die hoop, waarvan het Woord Gods het enige fundament was.

1. Zijn vorige ervaringen van Gods macht om hem te hulp te komen. *Want Gij zijt mij een hulp geweest,* toen andere hulp en helpers gefaald hebben, daarom zal ik mij verblijden in Uw heil, zal ik voor de toekomst op U vertrouwen, en dit doen met zielsverlustiging en heilige vreugde. Gij zijt niet slechts mijn helper geweest, maar mijn hulp, want nooit zouden wij onszelf hebben kunnen helpen, nooit zou enig schepsel ons behulpzaam hebben kunnen zijn, dan door Hem. Hier kunnen wij ons Eben-haëzer oprichten, zeggende: *Tot hiertoe heeft de Heere ons geholpen,* en derhalve moeten wij besluiten dat wij Hem nooit zullen verlaten, Hem nooit zullen mistrouwen, nooit zullen verflauwen in ons wandelen met Hem.

2. Zijn tegenwoordige bewustheid dat Gods genade hem hierin zal sterken en doorhelpen, vers 9. *Mijn ziel is aan U verkleefd* waaruit een zeer ernstige begeerte spreekt en een krachtig streven om gemeenschap met God te onderhouden. Wij moeten God steeds in het oog hebben, ons naar Hem strekkende als onze prijs, Filippenzen 3:14. God achteraan te kleven is Hem zeer van nabij te volgen, als bevreesd zijnde om Hem uit het oog te verliezen. Dat heeft David gedaan, en tot eer van God erkent hij: *Uw rechterhand ondersteunt mij.* God ondersteunt hem:

a. Onder zijn beproevingen, opdat hij er niet onder zou wegzinken, "van onderen zijn de eeuwige armen," Deuteronomium 33:27.

b. In zijn oefeningen van de Godsvrucht. God ondersteunde hem in zijn heilige begeerte en pogingen, opdat hij niet zou vertragen in goed te doen. Zij, die God achteraan kleven, zouden

spoedig falen en bezwijken indien Gods rechterhand hen niet ondersteunde. Hij is het, die ons sterkt in ons volgen van Hem, onze goede gezindheid verlevendigt, en ons vertroost als wij nog niet verkregen hebben hetgeen wij najagen. Het is door de kracht Gods, dat is Zijn rechterhand, dat wij voor vallen worden behoed. Dit was een grote bemoediging voor de psalmist om te hopen dat God hem te bestemder tijd zou geven hetgeen hij zo vurig begeerde, omdat Hij door Zijn genade die heilige begeerten in hem gewerkt had en ze levendig in hem had gehouden.

II. Wat het was, waarin David in hope heeft getriomfeerd.

1. Dat zijn vijanden in het verderf gestort zullen worden, vers 10, 11. Er waren de zodanigen, die *zijn ziel zochten tot verwoesting* niet slechts zijn *leven* (waarop zij het toelegden, ten einde zijn komst op de troon te beletten en omdat zij hem haatten om zijn wijsheid, Godsvrucht en nuttigheid voor het algemeen), maar zijn *ziel,* die zij zochten te verderven door hem weg te bannen van Gods inzettingen, die de spijs en steun zijn voor de ziel, en aldus deden wat zij konden om haar te verhongeren, en door hem heen te zenden om andere goden te dienen, aldus doende wat zij konden, om haar te vergiftigen, 1 Samuel 26:19. Maar hij voorziet en voorzegt:

a. *Dat zij in de onderste plaatsen van de aarde zullen komen,* in het graf, in de hel, hun vijandschap tegen David zal hun dood en hun verdoemenis wezen, hun verderf, hun eeuwig verderf.

b. Dat zij zullen vallen door het zwaard, door het zwaard van Gods toorn en Zijn gerechtigheid, door het zwaard des mensen, Job 19:29. Zij zullen een geweldadige dood sterven, Openbaring 13:10. Dit werd vervuld in Saul, hij viel door het zwaard, zijn eigen zwaard. David heeft dit voorzegd, en toch wilde hij het niet volvoeren, toen dit eenmaal en nogmaals in zijn macht was, want geboden en niet profetieën moeten ons ten regel zijn.

c. Dat zij *de vossen ten deel zullen worden,* hetzij dat hun, dode lichamen de wilde dieren ten prooi zullen zijn) (Saul bleef geruimer tijd onbegraven liggen), of dat hun huizen en landerijen de wilde dieren tot woning zullen zijn, Jesaja 34:14. Zodanig zal het oordeel wezen van Christus' vijanden, die Zijn koninkrijk en belangen in de wereld tegenstaan: "Brengt hen hier en slacht ze voor mijn ogen" Lukas 19:27.

2. Dat hijzelf ten slotte zijn doel zal bereiken, vers 12, dat hij de troon zal beklimmen waartoe hij gezalfd was. *De koning zal zich in God verblijden.*

A. Hij noemt zichzelf *de koning,* omdat hij wist dat hij dit naar Gods raad en bedoeling was. Zo schrijft Paulus van zichzelf terwijl hij nog in de strijd is, "dat hij meer dan overwinnaar is," Romeinen 8:37. Gelovigen zijn tot koningen gemarkt, hoewel zij geen heerschappij zullen hebben voor de morgen van de opstanding.

B. Hij twijfelt niet of hij zal, hoewel hij thans zaait in tranen, met gejuich maaien. *De koning zal zich verblijden.*

C. Hij besluit om God tot de alfa en omega te maken van zijn blijdschap, hij zal zich verblijden in God. Dit is van toepassing op de heerlijkheid en blijdschap van de verhoogde Verlosser Messias,

de Vorst, zal zich verblijden in God. Hij is reeds ingegaan tot de vreugde, die Hem was voorgesteld, en bij Zijn wederkomst zal Zijn heerlijkheid voltooid zijn.

De goede uitwerking van zijn verhoging zal bestaan in twee dingen.

a. Het zal de vertroosting zijn van zijn vrienden. Iedereen, die bij hem, David, zweert, die zijn belangen is toegedaan, de eed van trouw aan hem zweert zal juichen in zijn voorspoed. Of, die bij Hem bij de gezegende naam van God zweert, en niet bij een afgod Deuteronomium 6:13, en dan worden er alle Godvruchtigen mee bedoeld, die een oprechte en openlijke belijdenis afleggen van Gods naam, zij zullen roemen in God en juichen in Davids verhoging, *die U vrezen, zullen mij aanzien en zich verblijden. Zij,* die de zaak van Christus van harte omhelzen, zullen ten slotte juichen in Zijn overwinning. *Indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen,*

b. Het zal de weerlegging zijn van zijn vijanden. *De mond van de leugensprekers,* de mond van Saul en Doëg en van anderen, die David verkeerd hebben voorgesteld en over hem hebben gejuicht alsof zijn zaak hopeloos was, *zal gestopt worden, zij* zullen geen woord meer tegen hem te zeggen hebben, maar zullen voor altijd beschaamd en tot zwijgen worden gebracht. Pas dit toe op Christus' vijanden, op hen, die leugens *tot* Hem spreken, zoals alle geveinsden, die zeggen dat zij Hem liefhebben, terwijl hun hart niet met Hem is, hun mond zal gestopt worden met dat woord: "Vriend hoe zijt gij hier gekomen zonder bruilofstkleed" Mattheus 22:12. Ook de mond van hen, die leugens *van Hem spreken die op de rechte wegen des Heeren verkeren* en kwaad spreken van Zijn heiligen Godsdienst, zal gestopt worden, ten dage als de Heere komen zal om afrekening te houden voor al de harde woorden, die de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben. Christus' wederkomst zal de eeuwige triomf zijn van al Zijn getrouwe vrienden en volgelingen, die daarom thans kunnen triomferen in de gelovige hoop er op.

PSALM 64

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. (64:2) Hoor, o God! mijn stem in mijn geklag; behoed mijn leven voor des vijands schrik.
2 (64:3) Verberg mij voor den heimelijken raad der boosdoeners, voor de oproerigheid van de werkers der ongerechtigheid.
3 (64:4) Die hun tong scherpen als een zwaard, een bitter woord aanleggen als hun pijl;
4 (64:5) Om in verborgen plaatsen den oprechte te schieten; haastig schieten zij naar hem, en vrezen niet.
5 (64:6) Zij sterken zichzelven in een boze zaak; zij houden spraak van strikken te verbergen; zij zeggen: Wie zal ze zien?
6 (64:7) Zij doorzoeken allerlei schalkheid; ten uiterste doorzoeken zij, wat te doorzoeken is; zelfs het binnenste eens mans, en het diepe hart.
7 (64:8) Maar God zal hen haastig met een pijl schieten; hun plagen zijn er.
8 (64:9) En hun tong zal hen doen aanstoten tegen zichzelven; een ieder, die hen ziet, zal zich wegpakken.
9 (64:10) En alle mensen zullen vrezen, en Gods werk verkondigen, en Zijn doen verstandelijk aanmerken.
10 (64:11) De rechtvaardige zal zich verblijden in den HEERE, en op Hem betrouwen; en alle oprechten van hart zullen zich beroemen.

Deze gehele psalm heeft betrekking op Davids vijanden, vervolgers en lasteraars, er waren velen van de zodanigen, en zeer veel moeite en onrust hebben zij hem berokkend gedurende bijna al zijn dagen, zodat wij niet behoeven te gissen naar een bijzondere gelegenheid, waarbij deze psalm geschreven werd.

I. Hij bidt God om hem te behoeden tegen hun boosaardige plannen tegen hem, vers 2,3.

II. Hij schrijft hun een zeer slecht karakter toe, als mensen, die door hun eigen goddeloosheid voor het verderf zijn getekend vers 4-7.

III. Door de geest van de profetie voorzegt hij hun verwoesting, hetgeen strekken zal tot eer en heerlijkheid Gods en tot bemoediging van Zijn volk, vers 8-11. Bij het zingen van deze psalm moeten wij de uitwerking opmerken van de oude vijandschap, die er is in het zaad van de vrouw tegen het zaad van de slang, en ons er van verzekerd houden dat de kop van de slang ten laatste vermorzeld zal worden tot eer en blijdschap van het heilig zaad.

Psalm 64:1-7

In deze verzen stelt David aan God zijn gevaar voor en het slechte karakter van zijn vijanden, om kracht bij te zetten aan zijn bede dat God hem zou beschermen en hen zou straffen.

I. Hij bidt God vurig om hem te bewaren vers 2, 3. *Hoor, o God, mijn stem in mijn gebed,* vers 2, geef mij hetgeen waar ik om bid, en het is dit: *Heere, behoed mijn leven voor des vijands schrik,* voor de vijand die ik vrees. Hij bidt om zijn leven, dat hem in bijzondere zin dierbaar is, omdat hij weet dat het bestemd is om zeer dienstig te zijn aan God en zijn geslacht. Als men het op zijn leven toelegt, dan is het niet te denken dat hij ten enenmale zou zwijgen, Esther 7:2,4. En als hij pleit op zijn vrees voor de vijand, dan is dit volstrekt geen verkleining van zijn moed, zijn vader Jakob, die zich vorstelijk had gedragen met God, heeft dit voor hem gedaan, Genesis 32:11. *Ruk mij toch uit mijns broeders hand, uit Ezau's hand, want ik vrees hem. Behoed mijn leven voor vrees,* niet alleen voor de zaak zelf, die ik vrees maar voor de ontrustende vrees ervoor, dit is dan ook eigenlijk de bewaring van het leven want de vrees heeft pijn, inzonderheid de vrees voor de dood, waardoor sommigen hun leven lang van de dienstbaarheid zijn onderworpen. Hij bidt: "*Verberg mij voor de heimelijke raad van de boosdoeners,* voor het kwaad, dat zij heimelijk onder elkaar beraadslagen, om mij te doen en *voor de oproerigheid van de werkers van de ongerechtigheid,* die hun krachten verenigen zoals zij zich verenigd hebben in hun rand om mij onheil te berokkenen."

Merk op: De heimelijke raad eindigt in oproerigheid, verraderlijke daden beginnen in verraderlijke bondgenootschappen en samenzweringen. Verberg mij voor hen, dat zij mij niet vinden, dat zij mij niet bereiken. Laat mij veilig zijn onder Uwe bescherming."

II. Hij klaagt over de grote boosheid en goddeloosheid van zijn vijanden. Heere, verberg mij voor hen, want het zijn de slechtste mensen, het is niet voegzaam dat men de ogen voor hen sluit, dat men hen oogluikend laat geworden, het zijn gevaarlijke mensen, die voor niets terugdeinzen, zodat ik verloren ben, indien Gij mijn partij niet neemt en voor mij tegen hen optreedt.

1. Zij zijn zeer boosaardig in hun lasteringen en smaadredenen, vers 4, 5. Zij worden aangeduid als krijgslieden, met zwaard en boog, boogschutters die nauwkeurig mikken heimelijk en plotseling de argelozen vogel schieten, die niet in gevaar denkt te zijn. Maar:

a. Hun tong is hun zwaard een vlammend tweesnijdend zwaard, een ontbloot zwaard, getrokken in toorn, waarmee zij de goede naam van hun naaste snijden, wonden en doden. De tong is een klein lid, maar evenals het zwaard "roemt het grote dingen," Jakobus 3:5. Het is een gevaarlijk wapen.

b. Bittere woorden zijn hun pijlen. Vuile aanmerkingen, smadelijke bijnamen valse voorstellingen, achterklap en laster, de vurige pijlen van de boze, door hellevuur aangestoken. Hun boosaardigheid spant de boog om deze pijlen met zoveel te meer kracht af te schieten.

c. De oprechte is hun doelwit tegen hem is hun gemelijkheid gericht, zij kunnen noch *tot* hem noch *van* hem vredig spreken. Hoe beter iemand is, hoe meer hij benijd wordt door hen, die zelf slecht zijn en hoe meer kwaad van hem gesproken wordt.

d. Zij gaan hierbij met zeer veel list en behendigheid te werk, zij schieten in het *verborgen* opdat zij op wie zij schieten, hen niet zullen ontdekken en het gevaar zullen vermijden, want *het net wordt tevergeefs gespreid voor allerlei gevogelte.* En plotseling schieten zij, zonder iemand behoorlijk te waarschuwen of gelegenheid te geven om zich te verdedigen. "Vervloekt zij hij, die zijn naaste in het verborgene neerslaat in zijn eer en goede naam," Deuteronomium 27:24. Tegen een stoot van een valse tong kan men zich niet inachtnemen.

e. Hierin vrezen zij niet zij zijn zeker van een goede uitslag, en twijfelen niet of zij zullen op die wijze het doel bereiken waarnaar hun boosheid streeft. Of liever zij vrezen de toorn Gods niet, die het deel van een valse tong zal wezen. Zij zijn onbeschaamd en vermetel in het kwaad, dat zij doen aan godvruchtigen, alsof zij daarvoor nooit ter verantwoording geroepen zullen worden.

2. Zij zijn zeer vastberaden in hun boze plannen, vers 6..

a. Zij sterken zich en elkaar in deze boze zaak, en door er zich tezamen voor te verbinden, verbitteren zij elkaar nog te meer en maken elkaar zoveel te stoutmoediger. *Fortiter calumniari aliquid adhaerebit. Laster maar toe, iets van de smaad zal wel blijven kleven.* Het is slecht om oprecht te doen maar nog slechter is het om er elkaar in te versterken, dat is des duivels werk te doen. Het is een teken dat het hart in de hoogste mate verhard is, als het er dus op gezet is om kwaad te doen en nergens voor vreest. Het is het ambt van het geweten, om de mensen te ontmoedigen in een boze zaak, en als het geweten hierin niet slaagt, dan staat de zaak hopeloos.

b. Zij gaan met zichzelf en elkaar te rade, hoe zij het meeste kwaad kunnen doen en hoe het te doen met de meeste uitwerking. *Zij houden sprake van strikken te verbergen.* Al hun gemeenschap met elkaar is in zonde, en hoe veilig te zondigen. Zij houden krijgsraad om de meest afdoende middelen te bedenken om kwaad te doen, over iederen strik die zij leggen, is vooruit gesproken, en daardoor werd hij gelegd met al de list van hun verenigd goddeloos vernuft.

c. Zij scheppen behagen in hun atheïstische waan, dat God zelf geen kennis neemt van hun boze praktijken, zij *zeggen: Wie zal ze zien* Een practisch ongeloof aan Gods alwetendheid is op de bodem van al de goddeloosheid van de goddelozen.

3. Zij zijn zeer bedrijvig in het ten uitvoer brengen van hun plannen, vers 7. Zij *doorzoeken allerlei ongerechtigheid, zij* geven zich veel moeite om de ene of andere ongerechtigheid te ontdekken, die zij mij ten laste kunnen leggen, zij graven diep en zien zeer ver terug, om maar iets te hebben, waarvan zij mij kunnen beschuldigen." Of, "Zij zijn ijverig om nieuwe middelen te bedenken om mij kwaad te doen, daarvoor stellen zij een nauwkeurig onderzoek in, zij zetten het voort, sparen moeite noch kosten, *een Belialsman graaft kwaad.* De helft van de moeite, die velen doen om hun ziel in het verderf te storten, zou genoeg zijn om ze te behouden. Zij zijn meesters in de kunst van alle kwaad en verwoesting, want *het binnenste van een mens en het hart zijn diep,* diep als de hel, arglistig meer dan enig ding, wie zal ze kennen? Door de onverklaarbare boosaardigheid van hun vernuft en van hun wil tonen zij zich in list en boosaardigheid als het echte zaad van de slang.

Psalm 64:8-11

Hier kunnen wij opmerken:

I. De oordelen, die gewis over deze boosaardige vervolgers van David komen zullen. Zij hebben zich aangemoedigd in hun boosheid, maar hier is hetgeen, dat, zo zij het wilden geloven en overdenken, zou kunnen volstaan om er hen in te ontmoedigen. En het is opmerkelijk hoe de straf beantwoordt aan de zonde.

1. Zij hebben heimelijk en plotseling op David geschoten om hem te wonden, maar God zal hen schieten, want "Hij zal Zijn pijlen tegen de hittige vervolgers te werk stellen," Psalm 7:14, "tegen hun aangezicht," Psalm 21:13. En Gods pijlen zullen zekerder treffen, en sneller vliegen, en dieper doordringen, dan die van hen het kunnen. Zij hebben vele pijlen, maar het zijn slechts bittere woorden, en woorden zijn slechts wind en vloek, die zonder oorzaak is, zal niet komen, maar God heeft een pijl, die hun dood zal wezen, Zijn vloek, die nooit zonder oorzaak is, en dus zal komen daarmee zullen zij plotseling gewond worden, en dat zij er door gewond zijn, zal hun een verrassing wezen, omdat zij gerust waren en aan geen gevaar dachten.

2. Hun tongen stieten hem aan, maar God zal *hun tong doen aanstoten tegen zichzelve.* Zij doen het door hun eigen zonde, God doet het door de gerechtigheid Zijns toorns, vers 9. Als God met de mensen handelt naar hetgeen de zonden van hun tong verdienen, en de onheilen over hen brengt, die zij hartstochtelijk en boosaardig over anderen hebben ingeroepen, dan doet Hij hun tong aanstoten tegen henzelf, en de stoot is krachtig genoeg om iemand in de diepste hel te doen neerstorten. Velen hebben hun eigen ziel verdoemd met hun tong en dat zal een verzwaring zijn van hun veroordeling. "O Israël, gij hebt uzelf verdorven" Hosea 13:9, "gij zijt verstrikt met de redenen van uw mond zijt gij een spotter, gij zult het alleen dragen." Over hen, die het vloeken beminnen zal het komen. Soms wordt van de mensen verborgen goddeloosheid aan het licht gebracht door hun eigen bekentenis, en dan is het, dat hun tong tegen henzelf aanstoot.

II. De invloed, die deze oordelen zullen hebben op anderen, want het geschiedt in "een plaats waar aanschouwers zijn", Job 34:26.

1. Hun naburen zullen hen schuwen en voor hun eigen veiligheid zorgen, uit vrees van hun plagen te zullen ontvangen en in hun verderf te zullen delen, zo ontzettend zal het wezen en zoveel gerucht zal het maken in het land. Zij zullen wegvlieden, zoals de mannen Israëls van de tenten van Korach, Dathan en Abiram, Numeri 16:27. Sommigen denken dat dit vervuld werd in de dood van Saul toen niet alleen zijn leger verstrooid was, maar de inwoners van de naburige landstreek zo verschrikt waren door de val, niet alleen van hun koning, maar ook van zijn drie zonen, dat zij de steden verlieten en vloden, 1 Samuel 31:7.

2. De toeschouwers zullen er de voorzienigheid Gods in eren.

a. Zij zullen in dat alles Gods hand zien en verstaan, en, tenzij wij dit doen, zullen wij van de beschikkingen van Gods voorzienigheid geen nut trekken. "Wie is wijs? die versta deze dingen," Hosea 14:10. Er is ernstig nadenken nodig om de feiten recht te verstaan, en er is wijsheid nodig om er een juiste uitlegging van te geven. Gods doen is wel waardig dat wij er over nadenken, Prediker

7:13, maar het moet met verstand overdacht worden, opdat wij van een zuivere tekst geen verkeerde uitlegging geven.

b. *Bij* de overweging ervan zullen zij door een heilig ontzag voor God worden aangegrepen, "allen in wie iets van het verstand eens mensen is zullen vrezen en sidderen voor Gods oordelen", Psalm 119:120. Zij zullen vrezen hetzelfde te doen, vrezen om vervolgers van Gods volk bevonden te worden, "slaat gij de spotter dan wordt de onverstandige schrander," Spreuken 19:25.

c. *Zij zullen Gods werk verkondigen, zij* zullen tot elkaar spreken en tot allen, die hen omringen, van de gerechtigheid Gods in het straffen van vervolgers, hetgeen wij met verstand bij onszelf overleggen, moeten wij op verstandige wijze aan anderen bekend maken, hun tot stichting en Gode ter ere. Dit is *de* vinger *Gods.*

3. Godvruchtige mensen zullen er zeer bijzonder kennis van nemen en het zal hun een heilig genoegen wezen, vers 11..

a. Het zal hun blijdschap doen toenemen: de rechtvaardige *zal zich verblijden in de Heere,* zich niet verblijden in de ellende en het verderf van zijn medeschepselen, maar zich verblijden omdat God verheerlijkt wordt, Zijn woord wordt vervuld en de zaak van de benadeelde onschuld met kracht wordt voorgestaan.

b. Het zal hun geloof bemoedigen, zij zullen zich in de weg van de plicht aan Hem overgeven, bereid zijn om met een algeheel vertrouwen alles voor Hem te wagen.

c. Hun blijdschap en hun geloof zullen zich uiten in een heilig roemen, *alle oprechten van hart,* die een goede consciëntie bewaren en zich Gode aangenaam maken, *zullen zich beroemen,* niet roemen in zichzelf, maar in de gunst van God, in Zijn gerechtigheid en goedheid, hun betrekking tot Hem en hun deel aan Hem, *die roemt, roeme in de Heere.*

PSALM 65

1 Een psalm van David, een lied, voor den opperzangmeester. (65:2) De lofzang is in stilheid tot U, o God! in Sion; en U zal de gelofte betaald worden.
2 (65:3) Gij hoort het gebed; tot U zal alle vlees komen.
3 (65:4) Ongerechtige dingen hadden de overhand over mij; maar onze overtredingen, die verzoent Gij.
4 (65:5) Welgelukzalig is hij, dien Gij verkiest, en doet naderen, dat hij wone in Uw voorhoven; wij zullen verzadigd worden met het goed van Uw huis, met het heilige van Uw paleis.
5 (65:6) Vreselijke dingen zult Gij ons in gerechtigheid antwoorden, o God onzes heils! o Vertrouwen aller einden der aarde, en der verre gelegenen aan de zee!
6 (65:7) Die de bergen vastzet door Zijn kracht, omgord zijnde met macht.
7 (65:8) Die het bruisen der zeeen stilt, het bruisen harer golven, en het rumoer der volken.
8 (65:9) En die op de einden wonen, vrezen voor Uw tekenen; Gij doet de uitgangen des morgens en des avonds juichen.
9 (65:10) Gij bezoekt het land, en hebbende het begerig gemaakt, verrijkt Gij het grotelijks; de rivier Gods is vol waters; wanneer Gij het alzo bereid hebt, maakt Gij hunlieder koren gereed.
10 (65:11) Gij maakt zijn opgeploegde aarde dronken; Gij doet ze dalen in zijn voren; Gij maakt het week door de druppelen; Gij zegent zijn uitspruitsel.
11 (65:12) Gij kroont het jaar Uwer goedheid; en Uw voetstappen druipen van vettigheid.
12 (65:13) Zij bedruipen de weiden der woestijn; en de heuvelen zijn aangegord met verheuging.
13 (65:14) De velden zijn bekleed met kudden, en de dalen zijn bedekt met koren; zij juichen, ook zingen zij.

In deze psalm wordt ons geleerd Gode de eer te geven van Zijn macht en goedheid, die uitkomen:

I. In het rijk van de genade, vers 2, horende het gebed vers 3, vergevende de zonde, vers 4, verzadigende de ziel van Zijn volk, vers 5, hen beschermende en ondersteunende, vers 6.

II. In het rijk van de voorzienigheid: de bergen vaststellende, vers 7, stillende het bruisen van de zee, vers 8, de regelmatige opvolging van dag en nacht in stand houdende, vers 9, de aarde vruchtbaar makende, vers 10-14 Dat zijn zegeningen, die we alle aan God te danken hebben, en daarom kunnen wij bij het zingen van deze psalm hem gemakkelijk op onszelf toepassen.

Psalm 65:1-6

De psalmist komt hier met geen bijzondere belangen van zichzelf tot de troon van de genade, maar als overste van de vergadering en als haar mond richt hij het woord tot God.

Merk op:

I. Hoe hij Gode eer geeft, vers 2 :

1. Door nederige dankbaarheid. *De lofzang wacht u, o God, in Sion* wacht U in de verwachting van de begeerden zegen, wacht totdat hij komt opdat hij bij de eerste nadering met dankbaarheid zal worden ontvangen. Als God tot ons komt met Zijn gunsten, dan moeten wij uitgaan om Hem te ontmoeten met onze lof en wachten totdat de dag aanbreekt. De lof wacht met algehele voldoening in Uw heilige wil en vertrouwen op Uw goedertierenheid, als wij bereid zijn om in alles te danken, dan wacht de lofzang op God. De lofzang wacht op Uw aanneming, de levieten "de knechten des Heeren, die des nachts in het huis des Heeren staat" gereed om op het bestemde uur hun lofzangen te zingen, Psalm 134:1. 2, en aldus wachtte Hem hun lofzang. *De lof is stil tot U,* zo is het in het Hebreeuws, als de woorden ontbraken om de grote goedheid des Heeren uit te drukken, en als in stille bewondering ervan gelijk er heilige *onuitsprekelijke zuchtingen zijn* zo zijn er ook heilige onuitsprekelijke aanbiddingen, maar die toch aangenomen zullen worden door Hem, die de harten doorgrondt en weet welke de mening des Geestes zij. Onze lof is stil opdat de lof van de engelen, die uitmunten in kracht, gehoord zal worden. Laat het Hem niet verteld worden als ik spreek, want zo iemand het beproeft om al Gods lof te verkondigen, "hij zou gewis verslonden worden," Job 37:20. "Voor U wordt de lof als stille geacht," aldus de Chaldeeër, zo ver is God boven allen lof van ons verheven. De gehele wereld is aan God lof verschuldigd, meer alleen in Zion wacht Hem de lof, in Zion, in Zijn kerk, onder Zijn volk. Al Zijn werken loven Hem, zij geven stof tot lof, maar alleen Zijn heiligen loven Hem door wezenlijke aanbidding. De kerk van de verlosten zingt haar nieuw gezang op de berg Zion, Openbaring 14:1,3. In Zion is Gods woning, Psalm 76:3. Zalig zij, die daar bij Hem wonen, want zij zullen Hem nog loven.

2. Door oprechte trouw. U *zal de gelofte betaald worden,* het offer, dat beloofd was, zal geofferd worden. Wij zullen in onze dankzegging aan God voor ontvangen zegeningen niet aangenomen worden, zo wij niet nauwgezet de geloften betalen, die wij gedaan hebben toen wij die zegeningen hebben gezocht, want het is beter geen geloften te doen dan geloften te doen en ze niet te betalen.

II. Waarom hij Hem eer geeft.

1. Omdat Hij het gebed hoort, vers 3. *De lof wacht U,* en waarom is hij zo bereid en gereed?

a. Omdat Gij bereid zijt om onze bede toe te staan. O Gij, die het gebed hoort Gij kunt elk gebed verhoren, want Gij zijt machtig meer dan overvloedig te doen boven al wat wij kunnen bidden of denken, Efeziers 3:20, en Gij zult ieder gebed des geloofs verhoren." Het strekt zeer tot eer van Gods goedheid en tot aanmoediging van de onze, dat Hij een God is, die het gebed hoort, en dit tot een van Zijn eretitels heeft aangenomen, en wij blijver zeer in gebreke, als wij Hem niet bij alle gelegenheden deze titel geven.

b. Omdat wij daarom zo gereed zijn om tot Hem te gaan, als wij in nood zijn. Daarom, omdat Gij een God zijt, die het gebed hoort, *zal tot U alle vlees komen*, met recht wacht U ieders lof, omdat ieders gebed tot U opgaat, als zij in nood of benauwdheid zijn, wat zij op andere tijden ook mogen doen. Thans komt alleen het zaad Israëls tot U, en zij, die hun Godsdienst hebben aangenomen, maar als Uw huis *een bedehuis genoemd wordt door alle volkeren*, dan zal alle vlees tot U komen, en welkom wezen, Romeinen 10:12, 13. Laat ons dan tot Hem komen met vrijmoedigheid komen, omdat Hij een God is, die het gebed hoort.

2. Omdat Hij de zonde vergeeft. "Wie is een God, gelijk Hij hierin?" Micha 7, 18 Daarmee maakt Hij Zijn naam bekend, Exodus 34:7, en daarom wacht Hem dieswege de lof, vers 4. "Onze zonden reiken tot de hemel, ongerechtigheden hebben de overhand over ons, en schijnen zo talrijk, zo snood, dat wij, als zij ordelijk voor ons gesteld worden, vol zijn van schaamtegevoel en gereed zijn om tot wanhoop te vervallen. Zij hebben zo de overhand over ons dat wij niet kunnen wanen er onze gerechtigheden tegen te doen opwegen, zodat, als wij voor God verschijnen, ons eigen geweten ons beschuldigt, en wij er niets op hebben te antwoorden. En toch zult Gij door Uw eigen vrije genade en ter wille van een gerechtigheid, die Gij zelf aanbrengt, onze ongerechtigheden verzoenen, zodat wij er niet om in de verdoemenis komen." Hoe groter ons gevaar is door de zonde, hoe meer reden wij hebben om de macht en de rijkdom van Godsgenade te bewonderen, die de dreigende kracht van onze menigvuldige overtredingen en onze zonden krachteloos kan maken.

3. Vanwege het vriendelijk onthaal, dat Hij hun geeft, die tot Hem komen, en de vertroosting, die zij smaken in gemeenschapsoefening met Hem. De ongerechtigheid moet eerst verzoend worden, vers 4, en dan zijn wij welkom om rondom Gods altaren te gaan, vers 5. Zij, die in gemeenschap komen met God, zullen gewis ware gelukzaligheid vinden, en grote voldoening smaken in die gemeenschap.

A. Zij zijn welgelukzalig. Niet alleen het volk is gelukzalig, Psalm 33:12, maar welgelukzalig is de mens, de particuliere persoon hoe gering hij ook zij, *die Gij verkiest en doet naderen, dat hij wone bij Uw voorhoven*, hij is een gelukkige mens, want hij heeft het stelligste teken van Gods gunst en het zekerste onderpand van de eeuwigdurende gelukzaligheid.

Merk hier op:

a. Wat het is, om in gemeenschap met God te komen ten einde deze zaligheid deelachtig te worden.

Ten eerste. Het is tot Hem te naderen, ten einde in verbond met Hem te komen, het is Hem onze beste genegenheden te wijden, onze begeerten naar Hem te laten uitgaan, het is met Hem te spreken, *als* met een, die wij beminnen en waarderen.

Ten tweede. Het is te wonen in Zijn voorhoven, zoals de priesters en Levieten, die thuis waren in Gods huis, het is bestendig te zijn in de uitoefening van de Godsdienst, er ijverig in te zijn, zoals wij het zijn voor de werkzaamheden van onze woning.

b. Hoe wij in gemeenschap met God komen, niet aanbevolen door enigerlei verdienste van onszelf, of door iets, dat wijzelf bedacht of gedaan hebben, maar door de vrije keus van God. "Welzalig is hij, die Gij verkiest, en aldus onderscheidt van anderen, die gelaten worden, aan zichzelf worden

overgelaten," en het is door Zijn krachtige, bijzondere genade, ingevolge die verkiezing, die Hij verkiest, doet Hij naderen, Hij loodst hen niet slechts, maar neigt hen er toe om lot Hem te naderen, en stelt hen er toe in staat. Hij trekt hen, Johannes 6:44.

B. Zij zullen verzadigd worden. Hier verandert de psalmist de persoon, niet: *hij*, de man, die gij verkiest, maar *wij* zullen, hetgeen ons leert, om de beloften op onszelf toe te passen, en er door een werkzaam geloof onze namen op te zetten. *Wij zullen verzadigd worden met het goede van Uw huis, van Uw heilige tempel.* Gods heilige tempel is Zijn huis, daar woont Hij, waar Zijn inzettingen bediend worden. God houdt een goed huis, er is overvloed van het goede in Zijn huis: gerechtigheid, genade en al de vertroostingen en kostelijkheden van het eeuwig verbond, er is genoeg voor allen, genoeg voor ieder, het is bereid en gereed, en alles zonder geld en zonder prijs. In die dingen is hetgeen de ziel verzadigt, en door hetwelk alle Godvruchtige zielen verzadigd zullen worden. Laat hen het genot smaken van gemeenschap met God, dat is hun genoeg, meer begeren zij niet.

4. Om de heerlijke werkingen van Zijn macht tot hun behoeve, vers 6. *Vreeslijke dingen zult Gij ons in gerechtigheid antwoorden, o God van ons heil.* Dit kan verstaan worden van de bestraffingen, die God in Zijn voorzienigheid soms geeft aan Zijn eigen volk, dikwijls antwoordt Hij hun door vreeslijke dingen, om hen te doen opwaken, maar altijd in gerechtigheid. Hij doet hun geen onrecht, en bedoelt hun kwaad niet want zelfs dan is Hij de God huns heils. Zie Jesaja 45:15. Maar het moet veeleer verstaan worden van Zijn oordelen over hun vijanden, God antwoordt op de gebeden van Zijn volk door de verwoestingen, die Hij om hunnentwil aanricht onder de heidenen, en de vergelding, die Hij doet aan hun trotse verdrukkers als een rechtvaardig God, de God, wiens de wrake is, en als de God, die Zijn volk beschermt en behoudt. *Wonderbare dingen* zo lezen het sommigen, dingen, die zeer verrassend zijn, en die wij niet hebben verwacht, Jesaja 64:3. Of dingen, die ons vervullen met ontzag, zult Gij ons antwoorden. De heilige vrijheid, die ons vergund is in Gods voorhoven, en ons dicht naderen tot Hem, moeten niets afdoen aan onze eerbied voor Hem en aan onze Godvruchtige vreze, want Hij is vreeslijk uit Zijn heiligdommen.

5. Om de zorg, die Hij heeft voor al Zijn volk, hoe ook in benauwdheid, en waarheen zij ook verspreid zijn, Hij is *het verlangen aller einden van de aarde,* van al de heiligen over de gehele wereld, en niet alleen van hen, die van het zaad Israëls zijn, want Hij is de God van de heidenen zowel als van de Joden, het vertrouwen van hen, die verre zijn van Zijn heilige tempel en zijn voorhoven, die wonen in de eilanden van de volken, of die in nood zijn op zee. Zij vertrouwen op U, en roepen U aan, als zij ten einde raad zijn, Psalm 107:27, 28. Door geloof en gebed kunnen wij onze gemeenschap met God onderhouden en troost van Hem verlangen, waar wij ook zijn, niet alleen in de plechtige vergadering van Zijn volk, maar ook ver weg op de zee.

Psalm 65:7-14

Om te meer aangedaan te worden door de grote neerbuigendheid van Gods genade, is het goed om te letten op Zijn macht en soevereiniteit als de God van de natuur, de rijkdom en de milddadigheid van Zijn rijk van de voorzienigheid.

I. Hij maakt de aarde vast, en zij blijft staan Psalm 119:90. *Door Zijn kracht zet Hij de bergen vast,* Hij heeft ze vastgezet in de beginne, en houdt ze nog vast, hoewel zij soms door aardbevingen worden geschud. Vandaar dat zij de "aloude bergen" worden genoemd, Habakuk 3:6. Maar Gods verbond met Zijn volk wordt gezegd nog vaster te zijn, Jesaja 54:10.

II. Hij stilt de zee, en zij is kalm, vers 8. In een storm maakt de zee veel gedruis, waardoor haar dreigende verschrikking nog toeneemt maar als het Gode behaagt, gebiedt Hij stilte onder de golven en baren en legt ze te slapen.

Hij doet de storm stilstaan, Psalm 107:29. En door deze verandering, evenals door het vorige voorbeeld van de onveranderlijkheid van de aarde, blijkt dat Hij, wiens de zee is en het droge, omgord is met macht. En hierdoor gaf onze Heere Jezus een bewijs van Zijn Goddelijke macht, dat Hij de winden en golven gebood, en zij gehoorzaamden Hem. Bij dit voorbeeld van het stillen van de zee voegt hij, als iets *dat* van tamelijk gelijken aard is, het stillen van *het rumoer van de volken,* van het gemene volk. Niets is zo ontembaar en zo onaangenaam als het oproer van het grauw, de aanvallen en de beledigingen van het gemeen, maar ook deze kan God tot bedaren brengen, op verborgen wijze, zonder dat zij zelf het bemerken. Het kan ook bedoeld zijn van de gewelddadigheid van de volken, die vijanden waren van Israël Psalm 2:1. God heeft vele middelen om hen tot bedaren te brengen, en Hij zal hun rumoer voor altijd tot zwijgen brengen.

III. Hij hernieuwt de morgen en de avond en hun opvolging is bestendig, vers 9. Deze regelmatige opvolging van dag en nacht kan beschouwd worden:

1. Als een voorbeeld van Gods grote macht en dan vervult het allen met eerbied en ontzag. Zij, die aan de uiterste einden van de aarde wonen, *vrezen voor Uw tekenen, zij* worden er door overtuigd dat er een opperste Godheid is, een souvereine monarch, voor wie zij behoren te vrezen en te sidderen, want in deze dingen worden de onzichtbare dingen klaarlijk gezien en daarom worden zij gezegd "zij dienen tot aanwijzing zowel van vaste tijden ev," Genesis 1:14. Velen van hen, die in de ver verwijderde en duistere hoeken van de aarde woonden, waren zo beangstigd door deze tekenen, dat zij er toe gedreven werden om ze te aanbidden, Deuteronomium 4:19, niet bedenkende dat zij Gods tekenen waren, onloochenbare bewijzen van Zijn macht en Godheid, weshalve zij er door geleid hadden moeten worden om Hem te aanbidden.

2. Als een voorbeeld van Gods grote goedheid, en zo brengt zij troost tot allen. *Gij doet de uitgangen des morgens,* eer de zon opkomt, *en des avonds,* eer de zon ondergaat, *juichen.* Gelijk het God is, die het licht van de morgen verspreidt en de gordijnen van de avond toetrekt, zo doet Hij die beide dingen ten gunste van de mens, en doet ze juichen, ons gelegenheid gevende om ons in beide te verblijden, zodat, hoe tegenover elkaar licht en duisternis ook gesteld zijn, en hoe onveranderlijk de scheiding tussen hen ook zij Genesis 1:4, beide toch op hun tijd gelijkelijk welkom zijn aan de wereld, het is moeilijk te zeggen wat ons meer welkom is: het licht van de morgen, dat de

werkzaamheden begunstigt van de dag, of de schaduwen van de avond die de nachtrust ten goede komen. Ziet de wachter uit naar de morgen? Even vurig verlangt de dagloner naar de schaduw. Sommigen verstaan het van het morgen- en avondoffer, waarin de Godvruchtigen zich grotelijks verblijdden, en waarin God voortdurend werd geëerd. Gij doet ze *zingen*, zo is het in het Hebreeuws, want elke morgen en iedere avond werden lofliederen gezongen door de Levieten, de plicht van iedere dag vereiste dit. Wij moeten onze dagelijkse Godsdienstige verrichtingen, zowel die wij alleen doen voor onszelf als die wij doen met ons gezin beschouwen als de nodigste van onze dagelijkse werkzaamheden en de lieflijkste van onze dagelijkse vertroostingen, en zo wij daar onze gemeenschap met God door onderhouden, dan zullen er de uitgangen beide van de morgen en van de avond door juichen.

IV. Hij bevochtigt de aarde en maakt haar vruchtbaar. Hij weidt zeer uit over dit voorbeeld van Gods macht en goedheid, daar de psalm waarschijnlijk geschreven werd bij gelegenheid, hetzij van een buitengewoon overvloedige oogst, of bij een verfrissende regen na langdurige droogte. Hoeveel de vruchtbaarheid van dit lagere gedeelte van de schepping afhangt van de invloed van het bovenste, is gemakkelijk waar te nemen. Indien de hemel als koper is, dan is de aarde als ijzer, hetgeen een merkbare aanduiding is aan een stompzinnige wereld, dat alle goede gave en alle volmaakte gift van boven is. Wij moeten onze ogen opheffen boven de bergen, ze opheffen naar de hemel, waar de bronnen zijn van alle zegeningen, buiten het gezicht, en daarheen moet onze lof terugkeren, zoals de eerstelingen van de vruchten van de aarde in het hefoffer opgeheven werden naar de hemel, bij wijze van erkenning dat zij van daar gekomen waren. Al Gods zegeningen, zelfs de geestelijke, worden uitgedrukt door Zijn regenen van gerechtigheid over ons.

Merk nu op hoe de gewone zegen van regen van de hemel en van vruchtbare tijden hier beschreven wordt.

1. Hoeveel van de macht en goedheid Gods er in is, hier voorgesteld door een grote verscheidenheid van levendige uitdrukkingen.

a. God, die de aarde gemaakt heeft, bezoekt haar hierdoor, geeft bewijzen van Zijn zorg er voor, vers 10. Het is een bezoeken in genade, waarvoor de inwoners van de aarde Hem dankbare lof moeten brengen.

b. God, die de aarde droog land heeft gemaakt, bevochtigt haar hierdoor, ten einde haar vruchtbaar te maken. Hoewel de voortbrengselen van de aarde bloeiden, voordat God het had doen regenen was er toch ook toen een damp, die aan het doel beantwoordde "een damp was opgegaan uit de aarde en bevochtigde de gehele aardboden," Genesis 2:5, 6. Ons hart is dor en onvruchtbaar, tenzij God zelf als de dauw voor ons is en ons bevochtigt en de planten van Zijn eigen planting zal Hij bevochtigen en doen opwassen.

c. Regen is de rivier Gods, die vol water is, de wolken zijn de bronnen van deze rivier, die maar niet zo in ‘t wilde vloeit, maar in de bedding, die God er voor bereid heeft. De regenbuien zijn als de waterbeken, die Hij henenleidt waar het Hem behaagt:

d. Deze rivier Gods verrijkt de aarde, die, zonder haar spoedig een armzalig ding zou zijn. De schatten van de aarde, die uit haar oppervlakte worden voortgebracht, zijn oneindig nuttiger en meer

dienstig aan de mens dan die, welke in haar ingewanden zijn verborgen, wij zouden goed genoeg kunnen leven zonder zilver en goud, maar niet zonder koren en gras.

2. Hoeveel voordeel er aan ontleend wordt voor de aarde en voor de mens op haar.

A. Voor de aarde zelf. De regen op zijn tijd geeft haar een nieuw aanzien. Niets is meer verkwikkend en verfrissend dan regen op het pas gemaaide gras, Psalm 72:6, zelfs de bergruggen en glooiingen, waar de regen van schijnt af te glijden, worden overvloedig bevochtigd, want zij drinken de regen in, die dikwijls op hen valt, de voren, door de ploeg gemaakt voor de zaaitijd, zijn door de regen geschikt gemaakt, om het zaad te ontvangen vers 11, daar zij er week door gemaakt zijn. Zo wordt ook het hart door Gods genade week gemaakt en dan bevestigd. Indien aldus de lente, het eerste gedeelte van het jaar, gezegend wordt, dan is dit een onderpand van een zegen over het gehele jaar, weshalve God gezegd wordt het *te kronen met Zijn goedheid, vers 12,* het aan alle zijden te omgeven, zoals het hoofd omgeven wordt door een kroon, en er het lieflijke en aangename van te vervolledigen, zoals het einde van een zaak gezegd wordt haar te kronen. En zijn voetstappen worden gezegd *te druipen van vettigheid,* want alle vettigheid, die er in de aarde is, en haar vruchtbaar maakt, komt *van* de uitgangen van Gods goedheid. Overal waar God heengaat, laat Hij de tekenen achter van Zijn genade en goedheid, Joel 2:13, 14. Die mededelingen van Gods goedheid aan deze lagere wereld zijn zeer uitgestrekt, vers 13. *Ze bedruipen de weiden van de woestijn,* en niet slechts de weiden van de bewoonde streken. De woestijnen, waarvoor de mens geen zorg draagt en waaraan hij geen voordeel ontleent zijn onder de zorg van de Goddelijke voorzienigheid, en de voordelen ervan strekken tot eer van God, als de grote weldoener van geheel de schepping, hoewel niet onmiddellijk tot voordeel van de mens, en wij moeten dankbaar zijn, niet alleen voor hetgeen ons nuttig en dienstbaar is, maar ook voor hetgeen aan enigerlei deel van de schepping dienstig is, omdat het daardoor tot eer strekt van de Schepper. De woestijn, die niet zoveel voordeel oplevert als de bebouwde grond, ontvangt evenveel van de regen des hemels als de vruchtbaarste grond, want God doet goed aan de bozen en ondankbaren. Zo uitgestrekt zijn de gaven van Gods milddadigheid, dat *de heuvelen aangegord zijn met verheuging,* zich van rondom verheugen, zelfs aan de noordzijde, die het verst af ligt van de zee. Bergen zijn niet te verheven voor Gods voorzienigheid, heuvelen zijn niet te laag, te gering, voor Gods kennisneming. Maar evenals Hij ze, zo het Hem behaagt, kan doen beven, Psalm 114:6, zo kan Hij ze, als het Hem behaagt, ook *aangorden met verheuging.*

B. Voor de mens op de aarde. Door regen te geven op de aarde, bereidt God koren voor de mens, vers 10. "Uit de aarde komt het brood voort," Job. 28:5, want uit haar komt het koren, maar iedere graankorrel, die er uit voortkomt, heeft God zelf bereid, en daarom geeft Hij regen voor de aarde, teneinde daardoor koren te bereiden voor de mens, onder wiens voeten Hij de overige schepselen gesteld heeft en tot wiens gebruik Hij ze geschikt heeft gemaakt. Als wij bedenken dat de jaarlijkse korenopbrengst niet alleen een werking is van dezelfde macht, die de doden opwekt, maar ook een voorbeeld is van dezelfde macht, die er niet ongelijk aan is, zoals blijkt uit het gezegde van onze Zaligmaker, Johannes 12:24, en dat het bestendige nut en voordeel, dat wij ervan hebben, een voorbeeld is van die goedertierenheid, welke tot in eeuwigheid is, dan zullen wij reden hebben om te denken dat het niet minder dan een God is, die het koren voor ons bereidt.

Koren en vee, de twee voornaamste zaken waardoor de landman, die onmiddellijk in de vruchten van de aarde handelt, verrijkt wordt, en beide zijn verschuldigd aan de goedheid van God in het

bevochtigen van de aarde vers 14. Daaraan is het te danken dat *de velden bekleed zijn met kudden*, vers 14. Zo wel voorzien zijn de weiden, dat zij als bedekt schijnen te zijn met vee, terwijl toch de weiden er niet door overladen zijn. Zo goed gevoed zijn de kudden dat zij het sieraad en de eer zijn van de weiden waarop zij grazen. De dalen zijn zo vruchtbaar, dat zij bedekt schijnen te zijn met koren in de tijd van de oogst. De laagste delen van de aarde zijn gewoonlijk het vruchtbaarst, een akker van de nederige valleien is er vijf waard van de hoogste bergen. Maar beide korenvelden en weidevelden beantwoorden aan het doel van hun schepping, en daarom worden zij gezegd *te juichen en te zingen*, omdat zij dienstig zijn voor de eer Gods en het welzijn van de mens, en ons stof geven voor blijdschap en lof. Gelijk er geen aardse vreugde groter is dan de vreugde wegens de oogst, zo werden er ook geen feesten des Heeren onder de Joden met meer plechtigheid gevierd en met grotere uitdrukkingen "van" dankbaarheid dan "het feest van de inzameling op van de uitgang van het jaar," Exodus 23:16. Laat nu al deze gaven van de Goddelijke milddadigheid, waarvan wij jaarlijks en dagelijks genieten, onze liefde doen toenemen tot God, als het beste van alle wezens, en ons aansporen om Hem te verheerlijken met ons lichaam, waarvoor Hij zo mildelijk voorzien heeft.

PSALM 66

1 Een lied, een psalm, voor den opperzangmeester. Juicht Gode, gij ganse aarde!
2 Psalmzingt de eer Zijns Naams; geeft eer Zijn lof.
3 Zegt tot God: Hoe vreselijk zijt Gij in Uw werken! Om de grootheid Uwer sterkte zullen zich Uw vijanden geveinsdelijk aan U onderwerpen.
4 De ganse aarde aanbidde U, en psalmzinge U; zij psalmzinge Uw Naam. Sela.
5 Komt en ziet Gods daden; Hij is vreselijk van werking aan de mensenkinderen.
6 Hij heeft de zee veranderd in het droge; zij zijn te voet doorgegaan door de rivier; daar hebben wij ons in Hem verblijd.
7 Hij heerst eeuwiglijk met Zijn macht; Zijn ogen houden wacht over de heidenen; laat de afvalligen niet verhoogd worden. Sela.
8 Looft, gij volken! onzen God; en laat horen de stem Zijns roems.
9 Die onze zielen in het leven stelt, en niet toelaat, dat onze voet wankele.
10 Want Gij hebt ons beproefd, o God! Gij hebt ons gelouterd, gelijk men het zilver loutert;
11 Gij hadt ons in het net gebracht; Gij hadt een engen band om onze lenden gelegd;
12 Gij hadt den mens op ons hoofd doen rijden; wij waren in het vuur en in het water gekomen; maar Gij hebt ons uitgevoerd in een overvloeiende verversing.
13 Ik zal met brandofferen in Uw huis gaan; ik zal U mijn geloften betalen,
14 Die mijn lippen hebben geuit, en mijn mond heeft uitgesproken, als mij bange was.
15 Brandofferen van mergbeesten zal ik U offeren, met rookwerk van rammen; ik zal runderen met bokken bereiden. Sela.
16 Komt, hoort toe, o allen gij, die God vreest, en ik zal vertellen, wat Hij aan mijn ziel gedaan heeft.
17 Ik riep tot Hem met mijn mond, en Hij werd verhoogd onder mijn tong.
18 Had ik naar ongerechtigheid met mijn hart gezien, de Heere zou niet gehoord hebben.
19 Maar zeker, God heeft gehoord; Hij heeft gemerkt op de stem mijns gebeds.
20 Geloofd zij God, Die mijn gebed niet heeft afgewend, noch Zijn goedertierenheid van mij.

Dit is een psalm van de dankzegging, en hij is van zo algemeen gebruik en toepassing, dat wij niet behoeven te veronderstellen dat hij voor een bijzondere gelegenheid was geschreven. Alle volken worden hier opgeroepen om God te loven:

I. Voor de algemene blijken van Zijn soevereine heerschappij en macht in geheel de schepping, vers 1-7.

II. Voor de bijzondere tekenen van gunst jegens de kerk, Zijn bijzonder volk, vers 8-12. En dan:

III. Looft de psalmist God voor zijn eigen ervaring van Zijn goedheid jegens hem in het bijzonder, inzonderheid voor de verhoring van zijn gebeden, vers 13-20. Als wij geleerd hebben om in alles God te danken voor aloude en tegenwoordige zegeningen, openbare en persoonlijke, dan zullen wij weten hoe deze psalm te zingen met genade en verstand.

Psalm 66:1-7

In deze verzen roept de psalmist alle volken op om God te loven. *Alle landen, gij gehele aarde,* vers 1, al de inwoners van de wereld, die in staat zijn God te prijzen.

1. Het duidt de eer en heerlijkheid Gods aan dat Hij waardig is om door allen geprezen te worden, omdat Hij goed is voor allen en iedere natie voorziet van stof tot dank en lof.

2. Dit wijst op de plicht van de mens dat allen gehouden en verplicht zijn om God te loven, het is een deel van de wet van de schepping en wordt dus van ieder schepsel geëist.

3. Het is *een voorzegging van de bekering van de heidenen* tot het geloof van Christus, de tijd zal komen wanneer alle landen God zullen loven, en dit reukwerk Hem aan alle plaatsen geofferd zal worden.

4. Het duidt de hartelijke liefde aan, die de psalmist had voor dit goede werk van God te loven, hij zal er zelf overvloedig in zijn, en hij wenst dat God van alle volkeren van de aarde Zijn tribuut van lof zal ontvangen en niet van het land Israëls alleen. Hij wekt alle landen op:

A. Om Gode te juichen, heilige blijdschap moet doorstralen in al onze lofzangen, en hoewel het niet de luidruchtigheid is in de godsdienst, die Gode welbehaaglijk is van geveinsden wordt gezegd dat zij "hun stem doen horen in de hoogte," Jesaja 58:4 moeten wij toch in het loven van God:

a. Hartelijk en ijverig zijn, en wat wij doen, doen met onze macht, met alles wat binnen in ons is.

b. Wij moeten het doen in het openbaar, als degenen, die ons onze Meester niet schamen, en die beide zaken liggen opgesloten in het woord juichen.

B. Om met aangenaamheid te zingen, Zijn naam te psalmzingen tot stichting van anderen, tot eer van alles, waardoor Hij zich bekend heeft gemaakt, vers 2. Hetgeen de eer is van Gods naam behoort het onderwerp te zijn van onze lof.

C. Zijn lof, zoveel wij kunnen, heerlijk te maken. Wij moeten God zo loven dat wij Hem er door verheerlijken, en dat moet doel en strekking wezen van al onze lof. Acht het uw grootste heerlijkheid om God te loven zo verstaan het sommigen. Het is de hoogste eer, waartoe het schepsel in staat is, om de Schepper tot een naam en een lof te zijn.

Hij had alle landen, de gehele aarde, opgeroepen om God te prijzen, vers 1, en in vers 4 voorzegt hij dat zij dit zullen doen. *De gehele aarde zal U aanbidden,* sommigen van alle delen van de aarde, tot zelfs van de verst-verwijderde streken, want het eeuwig evangelie zal verkondigd worden aan alle natiën en geslacht en dit is de inhoud, de strekking ervan: "aanbidt Hem, die de hemel en de aarde gemaakt heeft," Openbaring 14:6, 7. Aldus uitgezonden zijnde, zal het niet ledig wederkeren, maar er de gehele aarde min of meer toe brengen om God te aanbidden en Hem te psalmzingen. In Evangelietijden zal God aangebeden en geëerd worden door het zingen van psalmen. Zij zullen Gode psalmzingen, dat is: *Zijn naam psalmzingen,* want het is alleen voor de heerlijkheid waarmee

Hij zich bekend heeft gemaakt, niet Zijn essentieels heerlijkheid, dat wij iets kunnen bijdragen tot Zijn lof.

Om ons van stof van lof te voorzien worden wij hier opgeroepen om te *komen en Gods daden te zien* want *Zijn eigen werken prijzen Hem,* hetzij wij dit doen of niet doen, en de reden, waarom wij Hem niet meer en niet beter loven, is, omdat wij ze niet behoorlijk en aandachtig beschouwen. Laat ons dan Gods werken zien en er de blijken in opmerken van Zijn wijsheid, macht en getrouwheid, vers 5, en er dan van spreken, van spreken tot Hem, vers 3 tot God zeggen: *Hoe vreeslijk zijt Gij in Uwe werken!*

1. Gods werken zijn wondervol in zichzelf, zodat wij, als wij ze aandachtig beschouwen, er met recht door vervuld worden van verbazing. *God is vreeslijk,* dat is bewonderenswaardig, in Zijn werken door de grootheid van Zijn macht, die zo sterk uitkomt in alles wat Hij doet, dat er met waarheid gezegd kan worden dat geen werk bij het Zijne vergeleken kan worden. Vandaar dat Hij gezegd wordt *vreselijk te zijn in roemrijke daden,* Exodus 15:11. In al Zijn doen met de kinderen van de mensen is Hij vreeslijk en moet Hij met heilig ontzag worden beschouwd. Veel van de godsdienst ligt in eerbied voor de Goddelijke voorzienigheid.

2. Voor Zijn vijanden zijn zij geducht, en menigmaal hebben zij hen tot een geveinsde onderwerping gebracht, vers 3. Om *de grootheid van Uw sterkte,* waarvoor niemand stand kan houden, *zullen zich Uw vijanden geveinsdelijk aan U onderwerpen, zij* zullen U liegen dat is de betekenis van het woord zij zullen, zeer tegen hun zin, genoodzaakt zijn vrede met U te sluiten op elke voorwaarde. Onderwerping, afgeperst door vrees, is zelden oprecht, en daarom is kracht of geweld geen goed of betamelijk middel om de godsdienst te verspreiden, en er kan ook niet veel vreugde zijn van zulke bekeerlingen tot de kerk, die in het einde leugenaars worden bevonden, Deuteronomium 33:29.

3. Zij zijn zeer troostrijk en weldadig voor Zijn volk, vers 6. Toen Israël uit Egypte toog, heeft Hij voor hen *de zee veranderd in het droge* hetgeen hen aanmoedigde om Gods leiding te volgen door de woestijn, en toen zij Kanaän moesten binnentrekken werd, om hen te bemoedigen in hun oorlogen, de Jordaan voor hen verdeeld en gingen zij te voet door deze stroom, en dit voetvolk, zo kennelijk gezegend door de hemel, kon wel voor ruiterij gelden, veeleer dan voor infanterie in de oorlogen des Heeren. Daar hebben de vijanden voor hen gesidderd, Exodus 15:14, 15, Jozua 5:1. Maar *daar hebben wij ons in Hem verblijd,* beide vertrouwd op Zijn macht, (want steunen op God wordt dikwijls uitgedrukt door zich in Hem te verblijden) en Zijn lof gezongen, Psalm 106:12. Daar hebben wij ons verblijd onze voorouders waren het, en wij in hun lenden. De blijdschap van onze vaderen was onze blijdschap, en wij behoren onszelf te beschouwen als deelgenoten ervan.

4. Zij zijn heersend voor allen. Door Zijn werken behoudt God Zijn heerschappij in de wereld, vers 7. *Hij heerst eeuwiglijk met Zijn macht, Zijn ogen houden wacht over de heidenen.* God heeft een gebiedend oog, van de hoogte des hemels gebiedt Hij al de inwoners van de wereld, en Hij heeft een klaar en volledig gezicht op hen allen. *Zijn ogen doorlopen de gehele aarde,* de afgelegenste en onbekendste volken zijn onder Zijn toezicht.

Hij heeft een gebiedenden arm. Zijn macht heerst, heerst eeuwig, en is nooit verzwakt, nooit belemmerd, Zijn hand is sterk en Zijn rechterhand is verheven. Daar leidt hij uit af: *laat de*

afvalligen niet verhoogd worden, laat hen, die een afvallig, rebellerend hart hebben, het niet wagen om in openlijke rebellie tegen God op te staan zoals Adonia zich verhief, zeggende: *ik zal koning zijn,* laat hen, die in opstand zijn tegen God, zich niet verhogen, alsof het mogelijk ware dat zij hun doel bereiken, neen, laat hen zwijgen, want God heeft gezegd: *Ik zal verhoogd worden,* en de mens kan het niet tegenspreken.

Psalm 66:8-12

In deze verzen roept de psalmist inzonderheid Gods volk op om Hem te loven. Laat alle landen het doen, maar inzonderheid Israëls land. *Looft onze God,* looft Hem als de onze, als God in verbond met ons, en die voor ons, als de Zijnen, zorgt. *Laat luide zijn lof weerklinken* vers 8, want van wie anders zal ze gehoord worden dan van hen, die Zijn bijzondere gunstgenoten zijn, Zijn verkoren dienstknechten?

Wij hebben reden om God te loven voor twee dingen.

I. Gewone bescherming, vers 9. *Hij behoudt onze ziel in het leven,* opdat zij niet vanzelf wegvloeie, daar zij gedurig in onze handen is, zou zij ons door de vingers kunnen glippen. Wij moeten erkennen dat het de goede voorzienigheid Gods is, die lichaam en ziel bij elkaar houdt. *Hij stelt onze ziel in het leven* zo is het in het oorspronkelijke.) Hij, die ons het aanzijn heeft gegeven, houdt ons door een steeds vernieuwde werking in stand, Zijn voorzienigheid is een voortdurende schepping. Als wij op het punt zijn van te bezwijken en om te komen, verkwikt Hij onze ziel en stelt haar, als het ware, in een nieuw leven, nieuwe vertroostingen schenkende. *Non est vivere, sed valere vita Het is niet het blote bestaan maar geluk dat de naam van leven verdient.* Maar wij zijn onderhevig aan struikelen en vallen, en staan bloot aan velerlei verwoestende ongevallen, aan dodelijke rampen zowel als aan dodelijke krankheden, en ook in dat opzicht worden wij bewaard door Gods macht: *Hij laat niet toe dat onze voet wankelt,* veel onvoorzien kwaad voorkomende, terwijl wij ons niet eens bewust waren in gevaar ervan te zijn. Aan Hem zijn wij het verschuldigd dat wij niet reeds lang voordien in eindeloos verderf gestort zijn. *Hij zal de voeten van Zijn gunstgenoten bewaren.*

II. Bijzondere verlossing uit grote benauwdheid.

1. Hoe groot de benauwdheid en het gevaar geweest zijn, vers 11, 12. Op welke bijzondere ramp of benauwdheid van de kerk dit ziet, blijkt niet, het kan wel de benauwdheid geweest zijn van een particulier persoon of geslacht. Maar waarin het ook moge bestaan hebben, zij waren er door overvallen en verrast zoals een vogel in een strik, er door ingesloten als een vis in een net, zij waren erdoor neergedrukt, tenonder gehouden als door een last op hun lenden. Maar zij erkenden er de hand Gods in. Wij zijn nooit in het net, of God heeft er ons in gebracht, nooit onder beproeving, of God heeft haar ons opgelegd. Is er iets, dat gevaarlijker is dan vuur en water? Wij zijn door beide heengegaan, wij hadden beproevingen van allerlei aarde, het einde van de ene benauwdheid was het begin van een andere, als wij aan gevaren van de ene soort ontkomen waren, vonden wij ons verwikkeld in gevaren van een andere aard. Zodanig kunnen de benauwdheden wezen van de besten van Gods heiligen, maar Hij heeft beloofd: "Wanneer gij zult gaan door het water, door het vuur, Ik zal bij u zijn,' Jesaja 43:2. Maar hovaardige en wrede mensen kunnen even gevaarlijk zijn als vuur en water, ja nog gevaarlijker. "Wacht u voor de mensen," Mattheus 10:17. Toen de mensen tegen ons opstonden, was dit vuur en water, alles wat dreigend was, Psalm 124:2-3, 4, en dat was hier het geval: *"Gij had de mens op ons hoofd doen rijden, om* ons te vertreden en over ons te juichen, ons te dreigen en te mishandelen, ja om ons geheel en al tot slaven te maken, zij hebben tot onze ziel gezegd: "Buig u neer, dat wij over u gaan", Jesaja 51:23. Terwijl het van goede vorsten het welbehagen is in het hart van hun onderdanen te heersen, is het de trots van tirannen om op hun hoofd te rijden. Maar ook hierin erkent de beproefde kerk de hand van God. "Gij hebt hen ons

doen mishandelen", want de heftigste verdrukker heeft geen macht, dan die hem van boven gegeven is.

2. Hoe genadig Gods bedoeling was met hen in deze benauwdheid en dat gevaar te brengen. Zie wat er de bedoeling van is, vers 10. Gij *hebt ons beproefd, o God, Gij hebt ons gelouterd.* Onze beproevingen zullen ons dan waarschijnlijk goeddoen, als wij ze in dit licht beschouwen want dan kunnen wij Gods genade en liefde op de bodem ervan zien, en onze eigen eer en ons voordeel aan het einde ervan. Door beproevingen worden wij gelouterd als zilver in het vuur.

a. Opdat onze genade, op de proef gesteld zijnde, zoveel helderder zal uitblinken, en zo kunnen wij goedgekeurd worden, als zilver, dat met de keur van echt gestempeld wordt, en dit zal zijn "tot onze lof in de openbaring van Jezus Christus," 1 Petrus 1:7, en misschien reeds in deze wereld, Jobs oprechtheid en standvastigheid kwamen uit in zijn beproevingen.

b. Opdat onze genade, door geoefend te worden, krachtiger en werkzamer zal zijn, en wij aldus gelouterd worden als zilver als het door het vuur wordt gelouterd, en meer gezuiverd zal zijn van schuim, en dat zal tot ons onuitsprekelijk voordeel en gewin zijn, want aldus worden wij Gods heiligheid deelachtig Hebreeen 12:10. Openbare rampen en beproevingen strekken tot zuivering van de kerk, Daniel 11:35, Openbaring 2:10, Deuteronomium 8:2.

3. Hoe heerlijk de uitkomst was. De benauwdheden van de kerk zullen gewis goed eindigen, deze hier eindigen aldus. Want

a. De uitkomst van de beproeving is gelukkig. Zij zijn in vuur en water, maar zij komen erdoorheen, "wij waren in het vuur en in het water gekomen, maar zijn in de vlammen en de vloed niet omgekomen." In welke benauwdheden de heiligen ook zijn, geloofd zij God, er is een weg doorheen.

b. De ingang tot een betere staat is nog veel gelukkiger. *Gij hebt ons uitgevoerd uit een overvloeiende verversing, in* een wel bewaterde plaats, want het woord is: als de hof des Heeren, en dus vruchtbaar. God brengt Zijn volk in benauwdheid, opdat daarna hun vertroostingen zoveel lieflijker zijn zullen en hun beproeving aldus de vreedzame vrucht van de gerechtigheid zal opleveren, die de armoedigste plaats van de wereld tot een plaats zal maken van een overvloedige verversing.

Psalm 66:13-20

De psalmist had eerst alle volken, en inzonderheid al het volk Gods, opgewekt om de Heere te loven, en nu wekt hij er zichzelf toe op en verbindt hij zich *om* dit te doen:

I. In zijn Godsdienstige verrichtingen, vers 13-15. Hij had anderen opgeroepen om Gods lof te zingen en Gode te juichen, maar wat hemzelf betreft, zijn besluit gaat verder: hij zal God loven en prijzen:

1. Met kostbare offeranden, die onder de wet ter eer van God geofferd werden. Alle mensen hadden het vermogen niet om deze offers te offeren of wel: de ijver ontbrak hun om zoveel onkosten te doen voor het loven van God, maar David, er wel toe in staat zijnde, is gaarne bereid om Gode op die wijze zijn hulde te brengen, vers 13. *Ik zal met brandofferen in Uw huis* gaan. Zijn offeranden zullen in het openbaar gebracht worden, in de plaats, die God had verkoren "ik zal er mee in Uw huis gaan." Christus is onze helper, tot wie wij onze geestelijke gaven moeten brengen, en door wie zij geheiligd worden. Zij moeten van de beste soort zijn, brandoffers, die geheel verteerd werden op het altaar en waarin de offeraar niet deelde, en brandofferen van mergbeesten, niet het kreupele of het magere, maar het gemeste en dat hij op zijn eigen tafel het aangenaamste vond. God, die de beste is, moet gediend worden met het beste dat wij hebben. Het feestmaal, dat God voor ons bereidt, is "een feestmaal van vette spijzen, van mergrijke vette spijzen" Jesaja 25:6, en zodanige offeranden behoren wij Hem te brengen. Hij zal varren en rammen brengen, zo vrijgevig zal hij zijn in zijn betalen van geloften, maar niet karig zijn. Hij wilde niet offeren hetgeen hem niets kostte, maar hetgeen hem zeer veel kostte, en dat wel met rookwerk van rammen, dat is met het vet van de rammen, dat verbrand werd op het altaar, en waarvan de rook zou opgaan als de rook van wierook. Of, rammen met reukwerk. Het reukwerk is de afschaduwing van Christus' voorbede, zonder welke onze vetste offers niet welbehaaglijk zullen zijn, niet aangenomen zullen worden.

2. Door een nauwgezette vervulling van zijn geloften. Wij loven God niet op welbehaaglijke wijze voor onze redding uit benauwdheid, tenzij wij er een gewetenszaak van maken om onze geloften te betalen, die wij gedaan hebben toen wij in benauwdheid waren. Dit was het besluit van de psalmist, vers 13-14. *Ik zal U mijn geloften betalen, die mijne lippen hebben geuit en mijn mond heeft uitgesproken als mij bange was.*

a. Het is zeer gewoon en zeer loffelijk dat wij, als wij onder de druk zijn van een beproeving of een zegen zoeken te verkrijgen, geloften doen en ze plechtig uitspreken voor het aangezicht des Heeren, ons te verbinden om niet te zondigen, ons vaster te verbinden om onze plicht te doen, niet alsof dit een gelijkwaardige vergelding was voor de gunst van God, het is slechts een bevoegdmaking om de tekenen van die gunst te ontvangen.

b. De geloften, die wij deden toen wij bang waren, moeten niet worden vergeten als de benauwdheid voorbij is, maar nauwgezet vervuld worden want het is beter geen geloften te doen dan ze te doen en ze niet te betalen.

II. In hetgeen hij verhaalt aan zijn vrienden, vers 16. Hij roept een vergadering bijeen van Godvruchtigen, om zijn dankbare mededeling te horen van hetgeen God voor hem gedaan heeft. "*Komt, hoort toe, o gij allen, die God vreest!* want

1. Gij zult u met mij verenigen in mijn lofzeggingen en mij helpen in mijn dankzegging." En wij moeten even begerig wezen om de hulp te verlangen van hen, die God vrezen voor onze dankzegging voor de weldaden en zegeningen, die wij hebben ontvangen, als voor het bidden om die, welke wij verlangen.

2. "Gij zult gesticht en bemoedigd worden door hetgeen ik te zeggen heb, "de zachtmoedigen zullen het horen en verblijd zijn," Psalm 34:2

3. "Die U vrezen zullen mij aanzien, en zich verblijden," Psalm 119:74. Laat mij daarom hun gezelschap hebben, en ik zal hun verhalen, niet aan ijdele, vleselijk-gezinde lieden, die er mee zouden spotten" men moet geen paarlen werpen voor zwijnen "maar aan hen, die God vrezen en er een goed gebruik van zullen maken, wat God aan mijne ziel gedaan heeft," niet uit ijdelheid of hoogmoed, ten einde meer dan anderen voor een gunstgenoot des hemels gehouden te worden, maar tot eer van God, aan wie wij dit verschuldigd zijn, en tot stichting van anderen. Gods kinderen moeten elkaar hun ervaringen mededelen, wij behoren alle gelegenheden waar te nemen om elkaar te vertellen welke grote en goede dingen God voor ons gedaan heeft, inzonderheid die, welke Hij gedaan heeft aan onze ziel, de geestelijke zegeningen, waarmee Hij ons gezegend heeft. Door deze moeten wijzelf het meest getroffen en aangedaan zijn, en daarom ook wensen dat anderen er door getroffen zullen worden.

Wat nu was het, dat God aan zijn ziel gedaan heeft?

A. Hij had liefde in hem gewerkt voor de plicht van bidden en door Zijn genade zijn hart verruimd in die plicht, vers 17. *Ik riep tot Hem met mijn mond.* Maar indien God, onder andere dingen, gedaan voor onze ziel, ons niet de geest van de aanneming had gegeven, ons lerende en ons bekwaam makende, om te roepen: *Abba, Vader, wij* zouden het nooit gedaan hebben. Dat God ons verlof geeft om te bidden, een gebod geeft om te bidden, ons bemoedigingen geeft om te bidden, en, om het alles te kronen, een hart geeft om te bidden dat is het wat wij met dankbaarheid moeten vermelden tot Zijn lof, en dit te meer indien, als wij tot Hem geroepen hebben met onze mond, Hij verhoogd werd onder onze tong, indien wij door geloof en hoop in staat waren om Hem eer te geven, als wij genade en een zegen van Hem zochten te verkrijgen, en Hem konden loven voor een zegen in het vooruitzicht, hoewel die nog niet in ons bezit was. Door tot Hem te roepen verhogen wij Hem. Het behaagt Hem zich geëerd te echten door de ootmoedige, gelovige gebeden van de oprechten, en dit is een grote zaak, die Hij voor onze ziel gedaan heeft, dat het Hem behaagd heeft in zoverre Zijn belang met ons te verbinden, dat wij, door ons eigen welzijn te zoeken Zijn eer en heerlijkheid zoeken. *Zijn verhoging was onder mijn tong,* zo kan het gelezen worden, ik heb bij mijzelf overlegd hoe ik Zijn naam kon grootmaken en verhogen. Als gebeden in onze mond zijn, dan moeten lofliederen in ons hart wezen.

B. Hij had vrees in hem gewerkt voor de zonde, als vijandig aan het gebed, vers 18. *Had ik naar ongerechtigheid met mijn hart gezien,* dan weet ik zeer goed dat *de Heere mij niet gehoord zou hebben.* Sommigen van de Joodse schrijvers, die besmet zijn met de zuurdesem van de Farizeen, welke is geveinsdheid, geven een zeer verdorven uitlegging aan deze woorden: *Had ik naar ongerechtigheid met mijn hart gezien,* dat is: zeggen zij, als ik mij alleen toegeef in zonden van het hart, zonder dat de ongerechtigheid uitbreekt in mijn woorden en daden, *dan zal God mij niet horen,* dat is: Hij zal niet toornig op *mij* zijn, niet aan mij geërgerd wezen, er geen nota van nemen,

om het als beschuldiging tegen mij in te brengen. alsof zonden van het hart in Gods schatting geen zonden waren! Het onware hiervan treeft onze Heiland aangetoond in Zijn geestelijke verklaring van de wet, Mattheus.5. Maar de bedoeling van deze schriftuurplaats is duidelijk: *Had ik naar ongerechtigheid met mijn hart gezien,* dat is: Indien ik er gunstige gedachten van koester, indien ik haar bemin, er mij in toegeef, als ik haar welkom heet, er niet van wil scheiden, haar als iets lekkers onder mijn tong houd, dan zal, hoewel het slechts een zonde van het hart is, die aldus aangehouden en gekoesterd wordt, God mijn gebed niet horen, het niet aannemen, er geen behagen in hebben, en dan kan ik ook niet verwachten er een antwoord des vredes op te zullen ontvangen." Ongerechtigheid, aangezien met het hart, zal zeer zeker de vertroosting van het gebed bederven en er de goeden uitslag van verhinderen, want *het offer van de goddelozen is de Heere een gruwel. Zij,* die in verbond blijven met de zonde, hebben geen deel aan de belofte noch aan de Middelaar, en daarom kunnen zij niet verwachten wel te slagen in het gebed.

C. Hij had hem genadiglijk een antwoord des vredes gegeven op zijn gebed, vers 19. "Maar *zeker, God heeft gehoord.* Hoewel ik, mij bewust zijnde van veel dat in mij verkeerd is, begon te vrezen dat mijn gebeden afgewezen zouden, heb ik toch tot mijn vertroosting bevonden dat het Gode heeft behaagd *te merken op de stem van mijn smeking."* Dat heeft God gedaan voor zijn ziel, door zijn gebed te verhoren, heeft Hij hem een teken gegeven van Zijn gunst, en een bewijs dat Hij een goed werk in hem had gewrocht En daarom besluit hij, vers 20, *Geloofd zij God.* De twee voorgaande verzen zijn de major term en de minor term van een syllogisme (sluitrede). *Had ik naar ongerechtigheid met mijn hart gezien,* de Heere zou mijn gebeden niet gehoord hebben dat is de stelling, *maar zeker, God heeft geboord,* dat is de aangenomen veronderstelling, waaruit hij redelijkerwijs had kunnen afleiden: "Dus heb ik niet naar ongerechtigheid met mijn hart gezien", maar in plaats van er voor zich de vertroosting van te nemen, geeft hij de eer aan God, *geloofd zij God.* Welke ook de voorafgaande stellingen mogen wezen, Gods eer en heerlijkheid moet altijd de conclusie zijn. *God heeft mij gehoord,* en daarom: *Geloofd zij God.* Wat wij winnen door het gebed moeten wij gebruiken met lof en dankzegging. Zegeningen, ontvangen als verhoring van ons gebed, verplichten ons zeer bijzonder tot dankbaarheid. *Hij heeft mijn gebed niet afgewend, noch Zijn goedertierenheid van mij,* opdat men niet zou denken dat de verlossing geschonken was ter wille van enigerlei waardigheid in zijn gebed, schrijft hij haar toe aan Gods goedertierenheid. Dit voegt hij er bij, bij wijze van verbetering, Net was niet mijn gebed, dat de verlossing gewerkt heeft, maar Zijn goedertierenheid, die haar heeft gezonden." God wendt ons gebed niet af omdat Hij zijn goedertierenheid niet afwendt, want deze is de grond van onze vertroostingen, en behoort daarom de stof te zijn van onze lof.

PSALM 67

1 Een psalm, een lied, voor den opperzangmeester, op de Neginoth. (67:2) God zij ons genadig en zegene ons; Hij doe Zijn aanschijn aan ons lichten. Sela.
2 (67:3) Opdat men op de aarde Uw weg kenne, onder alle heidenen Uw heil.
3 (67:4) De volken zullen U, o God! loven; de volken, altemaal, zullen U loven.
4 (67:5) De natien zullen zich verblijden en juichen, omdat Gij de volken zult richten in rechtmatigheid; en de natien op de aarde die zult Gij leiden. Sela.
5 (67:6) De volken zullen U, o God! loven; de volken, altemaal, zullen U loven.
6 (67:7) De aarde geeft haar gewas; God, onze God, zal ons zegenen.
7 (67:8) God zal ons zegenen; en alle einden der aarde zullen Hem vrezen.
Deze psalm heeft betrekking op de kerk. Hier is

I. Een gebed om de voorspoed van de kerk van Israël, vers 2.

II. Een gebed om de bekering van de heidenen en hun toebrenging tot de kerk, vers 6. Een vooruitzicht op gelukkige heerlijke tijden, wanneer God dit doen zal, vers 7, 8. Zo werd de psalmist door de geest van de profetie geleid om de heerlijken staat van de Christelijke kerk te voorzeggen, waarin Joden en heidenen verenigd zullen zijn tot één kudde. Het begin van dit gezegende werk moet ons stof wezen voor blijdschap en lofzegging, en de voltooiing ervan een onderwerp van gebed en hoop onder het zingen van deze psalm.

Psalm 67:1-8

De stijl van de psalm duidt grote vurigheid en levendigheid aan in de schrijver, door zijn Godvruchtige gezindheid was hij opgeheven om de geest van de profetie te ontvangen betreffende de uitbreiding van Gods koninkrijk.

I. Hij begint met een gebed om het welzijn en de voorspoed van de kerk, die toen in wezen was, in het geluk waarvan hij zou delen en zich gelukkig vinden, vers 2. Door ons te leren zeggen: *Onze Vader,* heeft onze Heiland te kennen gegeven dat wij met en voor anderen moet bidden. Zo bidt de psalmist hier ook niet: *God zij mij genadig en zegene mij,* maar *ons, zij ons* genadig, en zegene *ons,* want wij moeten voorbidding doen voor al de heiligen, en gaarne bereid zijn om lotgenoot met hen te wezen. Hier wordt ons geleerd:

1. Dat al ons geluk komt van Gods genade en daaruit ontstaat. Het eerste dus, waar om gebeden wordt is: "God zij ons genadig," ons zondaren, en vergeve onze zonden, Lukas 18:13, ons arme, ellendige zondaren, en helpe ons uit onze ellende.

2. Dat zij tot ons komt door Gods zegen, en er ons door verzekerd wordt. *God zegene ons,* geve ons deel aan Zijn beloften en schenke ons al het goed, dat er in vervat is. Gods goed spreken tot ons staat gelijk met zijn goed doen aan ons. *God zegene ons is* een veelomvattend gebed, het is jammer dat zo voortreffelijke woorden ooit zo achteloos en zorgeloos en als een stopwoord gebruikt worden.

3. Dat het volledig en voltooid is in het licht Zijns aangezichts, *God doe Zijn aanschijn aan ons lichten,* God make ons door Zijn genade bekwaam en bevoegd voor Zijn gunst, en geve ons dan de tekenen van Zijn gunst. Wij behoeven niets meer te begeren om ons gelukkig te maken, dan dat Gods aanschijn aan ons licht, dan dat God ons liefheeft, en ons laat weten dat Hij ons liefheeft. *Hij schijne bij ons,* zo heeft het de kanttekening, bij ons, terwijl wij pogen onze plicht te doen en in Gods wegen te wandelen, en deze onze pogingen zegene Hij met een goede uitslag. Als wij door het geloof met God wandelen, dan kunnen wij hopen dat Zijn aanschijn bij ons zal lichten.

II. Hiervan gaat hij over tot een gebed om de bekering van de heidenen, vers 3. *Opdat men op de aarde Uw weg kenne.* "Heere, ik bid niet alleen dat Gij ons genadig zult zijn en ons zult zegenen, maar dat Gij aan geheel de mensheid genadig zult zijn, dat Uw *weg op de aarde gekend moge worden."* Zo moeten wij in onze gebeden de belangen van het algemeen gedenken. *Onze Vader, die in de hemelen zat, Uw naam worde geheiligd, Uw koninkrijk kome.* Wij zullen er nooit te minder om hebben van Gods genade en zegen en gunst, als anderen komen om er met ons in te delen. Of het kan aldus genomen worden: *"God zij ons, Joden, genadig, en zegene ons, opdat* hierdoor Uw weg op aarde gekend worde, opdat door de bijzondere, onderscheidende tekenen van Uw gunst jegens ons anderen gelokt mogen worden om zich bij ons te voegen, zeggende: "Wij zullen met ulieden gaan, want wij hebben gehoord dat God met ulieden is," Zacheria 8:23. Deze verzen, die wijzen op de bekering van de heidenen, kunnen genomen worden:

1. Als een gebed, en dan spreekt het het verlangen uit van de Oud-Testamentische heiligen. Zover was het van hen om de voorrechten van de kerk te willen monopoliseren, dat is voor zichzelf en alleen te houden, dat zij niets meer begeerden dan de afsluiting neer te werpen en de voordelen

open te leggen voor een ieder. Zie dan, hoe de geest van de Joden in de dagen van Christus en Zijn apostelen verschilde van de geest van hun vaderen. De ware Israëlieten vanouds begeerden dat Gods naam bekend mocht worden onder de heidenen, terwijl deze onechte, verbasterde Joden verwoed waren om de prediking van het Evangelie aan de heidenen, van het Christendom verbitterde hen niets zoveel als dit.

2. Als een profetie, dat het zal zijn zoals hij bidt. Vele profetieën en beloften van de Schrift zijn uitgedrukt in gebeden, om te kennen te geven dat de verhoring van het gebed van de kerk even gewis is als de vervulling van de beloften.

Met betrekking tot de heidenen wordt hier gebeden om drie dingen.

A. Dat Goddelijke openbaring onder hen gezonden zal worden, vers 3. Hij wenst dat twee dingen op de aarde gekend zullen worden, namelijk onder alle volken, en niet onder het volk van de Joden alleen.

a. Gods weg, de regel van de plicht. Laat hen allen weten, zowel als wij het weten, wat *goed is, en wat de Heere onze God van hen eist, laat* hen gezegend en geëerd worden met dezelfde rechtvaardige inzettingen en rechten, die zozeer de lof zijn van onze natie en de afgunst van al haar naburen," Deuteronomium 4:8.

b. Zijn heil. Het eerste is gelegen in Zijn wet, dit, het tweede, in Zijn Evangelie. Als God ons Zijn weg bekend maakt en wij er in wandelen, dan zal Hij ons Zijn heil doen zien, Psalm 50:23. Zij, die zelf de lieflijkheid van Gods wegen kennen door de ervaring en de vertroostingen van Zijn heil, kunnen niet anders dan begeren en bidden dat zij ook aan anderen bekend zullen worden, ja aan alle volken. Allen, die op aarde zijn, zijn verplicht om in Gods weg te wandelen, allen hebben Zijn heil van node, en er is voor allen genoeg in, en daarom moeten wij bidden dat beide de een en het andere aan allen bekend zullen worden.

B. Dat de Goddelijke eredienst onder hen opgericht zal worden, zoals dit zijn zal waar de Goddelijke openbaring ontvangen en aangenomen zal zijn, vers 4. "*Laat de volken U, o God, loven.* Laat hen stof hebben tot lof, laat hen een hart hebben om U te loven, ja, laat niet slechts sommigen, maar alle volken U loven," alle natiën in hun nationale hoedanigheid, sommigen uit alle natiën. Het is nog eens herhaald, vers 6, als iets, waarvan het hart van de psalmist geheel vervuld was. Zij, die zelf zich verlustigen in het loven van God, kunnen niet anders dan begeren dat ook anderen er toe gebracht worden om Hem te loven, opdat Hij er de eer van hebbe, en zij er de weldaad, het voordeel, van genieten. Het is een gebed,

a. Dat hun het Evangelie zal gepredikt worden, en dan zullen zij reden genoeg hebben om God te loven, zoals voor de dageraad na een lange, duistere nacht. *Opus est sol De zon is opgegaan.* Handelingen 8:8.

b. Dat zij bekeerd mochten worden en in de kerk gebracht, en dan zullen zij gezind zijn om God te loven, de levende en ware God, en niet de stomme drekgoden, die zij hadden aangebeden. Daniel 5:4. Dan zullen hun harde gedachten van God verbannen worden en in de spiegel van het evangelie zullen zij Hem aanschouwen als de liefde zelf en het waardige voorwerp van lof.

c. Dat zij tot plechtige vergaderingen zullen gemaakt worden, om tezamen, tot een lichaam verenigd, God te loven, met een hart en een mond. Er wordt aan een land een Godsdienstig aanzien gegeven als God er openlijk in wordt erkend, en de eredienst naar behoren in Godsdienstige bijeenkomsten wordt verricht.

C. Dat de Godsregering erkend zal worden, en de volken er zich blijmoedig aan zullen onderwerpen. *O laat de natiën zich verblijden en zingen van vreugde,* vers 5. Heilige blijdschap, blijdschap in God en in Zijn naam, is het hart en de ziel van dankbare lof. Laat de natiën zich verblijden, opdat alle volken U loven. Zij, die zich *te allen tijde verblijden in de Heere,* zullen *God danken in alles.* De blijdschap, die hij de volken toewenst, is heilige blijdschap want het is blijdschap in Gods heerschappij blijdschap, omdat God "Zijn grote kracht heeft aangenomen, en als koning heerst," waarover "de onbekeerde volken toornig waren geworden," Openbaring 11:17, 18. Laat hen blij zijn.

a. Dat "het koninkrijk des Heeren is, Psalm" 22:29. Dat Hij als vrijmachtig soeverein de volken van de aarde zal regeren. Dat Hij door het rijk van Zijn voorzienigheid de zaken van de koninkrijken zal besturen naar de raad van Zijn wil, hoewel zij Hem noch kennen noch erkennen, en dat Hij te bestemder tijd alle volken zal onderwijzen door de prediking van Zijn Evangelie, Mattheus 28:19, en het rijk van Zijn genade onder hen zal oprichten op de puinhopen van het rijk van de duivel. Dat Hij hen tot een gewillig volk zal maken ten dage van Zijn heirkracht, en zelfs *de koninkrijken van deze wereld de koninkrijken des Heeren* zullen worden *en van Zijn Christus.*

b. Dat ieders recht van de Heere is. Laat hen blij zijn *omdat Gij de volken zult richten in rechtmatigheid, dat Gij* een wet en een Evangelie zult geven, die een rechtvaardige regel van het recht zullen zijn, en overeenkomstig die regel een onfeilbaar oordeel zult uitspreken over alle kinderen van de mensen, waartegen geen uitzondering kan opgeworpen worden." Laat ons allen blij zijn dat wij elkaars rechter niet zullen wezen, maar dat Hij, die ons oordeelt, de Heere is, wiens oordeel, dies zijn wij zeker, naar waarheid is.

III. Hij besluit met een blij vooruitzicht op alle goed, wanneer God dit doen zal, als de natiën bekeerd zullen zijn, en er toe gebracht zullen zijn om God te loven.

1. De lagere wereld zal vriendelijk voor hen zijn, en zij zullen er de vruchten van hebben, vers 7. *De aarde zal haar gewas geven.* Niet dat God niet ook regen van de hemel en vruchtbare tilden heeft gegeven aan de volken, toen zij nog in duisternis zaten, Handelingen 14:17. Maar toen zij bekeerd waren, gaf de aarde haar gewas aan God, de spijs en drank werden toen "een spijsoffer en drankoffer voor de Heere onze God," Joel 2:14, en toen was zij op nuttige wijze vruchtbaar. Toen gaf zij meer dan tevoren haar gewas, tot lieflijk genot van de mensen, die door Christus een verbondsrecht verkregen op de vruchten ervan, en er een geheiligd gebruik van maakten. De voorspoed van het Evangelie brengt soms uitwendige zegeningen mede, gerechtigheid verhoogt een volk. Zie Jesaja 4:2-62:9.

2. De bovenwereld zal hen vriendelijk aanzien, en daarvan zullen zij de gunsten ontvangen, dat nog veel beter is *God, onze God, zal ons zegenen.* Er zijn mensen in de wereld, die op goede gronden God hun God kunnen noemen. Gelovigen hebben reden om te roemen in hun betrekking tot God en het deel dat zij aan Hem hebben. Dit wordt hier gezegd, als met triomf: *God, onze God.* Zij, die

door genade God hun God noemen, kunnen in ootmoedig vertrouwen een zegen van Hem verwachten. Indien Hij onze God is, dan zal Hij ons zegenen met bijzondere zegeningen. De zegen van God is van ons in het verbond, is hetgeen al onze aardse voorrechten en genietingen lieflijk maakt, wij ontvangen het gewas van de aarde als een ware, werkelijke zegen, zo God, onze God, er Zijn zegen op geeft.

3. De gehele wereld zal hierdoor ertoe gebracht worden om te doen zoals zij doen. *Alle einden van de aarde zullen Hem vrezen*, dat is: Hem aanbidden, hetgeen met Godvruchtige vreze moet geschieden. De zegeningen, die God ons schenkt, roepen ons, niet alleen om Hem lief te hebben, maar Hem te vrezen, hoge gedachten van Hem te koesteren en er bevreesd voor te zijn om Hem te beledigen. Als het Evangelie begint verspreid te worden, dan zal het al meer en meer veld winnen, totdat het de einden van de aarde bereikt heeft. Het zuurdeeg, verborgen in het meel, zal zich erin verspreiden totdat het geheel gezuurd is. En de vele zegeningen, die zij erkennen zullen ontvangen te hebben, die in de kerk gebracht zijn, zullen anderen lokken om zich bij hen te voegen. Het is goed om lotgenoot te zijn met hen, die de gezegenden des Heeren zijn.

PSALM 68

1 Een psalm, een lied van David, voor den opperzangmeester. (68:2) God zal opstaan, Zijn vijanden zullen verstrooid worden, en Zijn haters zullen van Zijn aangezicht vlieden.
2 (68:3) Gij zult hen verdrijven, gelijk rook verdreven wordt; gelijk was voor het vuur smelt, zullen de goddelozen vergaan van Gods aangezicht.
3 (68:4) Maar de rechtvaardigen zullen zich verblijden; zij zullen van vreugde opspringen voor Gods aangezicht, en van blijdschap vrolijk zijn.
4 (68:5) Zingt Gode, psalmzingt Zijn Naam; hoogt de wegen voor Dien, Die in de vlakke velden rijdt, omdat Zijn Naam is HEERE; en springt op van vreugde voor Zijn aangezicht.
5 (68:6) Hij is een Vader der wezen, en een Rechter der weduwen; God, in de woonstede Zijner heiligheid.
6 (68:7) Een God, Die de eenzamen zet in een huisgezin, uitvoert, die in boeien gevangen zijn; maar de afvalligen wonen in het dorre.
7 (68:8) O God! toen Gij voor het aangezicht Uws volks uittoogt, toen Gij daarhenen tradt in de woestijn; Sela.
8 (68:9) Daverde de aarde, ook dropen de hemelen voor Gods aanschijn; zelfs deze Sinai, voor het aanschijn Gods, des Gods van Israel.
9 (68:10) Gij hebt zeer milden regen doen druipen, o God! en Gij hebt Uw erfenis gesterkt, als zij mat was geworden.
10 (68:11) Uw hoop woonde daarin; Gij bereiddet ze door Uw goedheid voor den ellendige, o God!
11 (68:12) De HEERE gaf te spreken; der boodschappers van goede tijdingen was een grote heirschaar.
12 (68:13) De koningen der heirscharen vloden weg, zij vloden weg; en zij, die te huis bleef, deelde den roof uit.
13 (68:14) Al laagt gijlieden tussen twee rijen van stenen, zo zult gij toch worden als vleugelen ener duive, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven geluwen goud.
14 (68:15) Als de Almachtige de koningen daarin verstrooide, werd zij sneeuwwit als op Zalmon.
15 (68:16) De berg Basan is een berg Gods; de berg Basan is een bultige berg.
16 (68:17) Waarom springt gij op, gij bultige bergen? Dezen berg heeft God begeerd tot Zijn woning; ook zal er de HEERE wonen in eeuwigheid.
17 (68:18) Gods wagenen zijn tweemaal tien duizend, de duizenden verdubbeld. De Heere is onder hen, een Sinai in heiligheid!
18 (68:19) Gij zijt opgevaren in de hoogte; Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd; Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen om bij U te wonen, o HEERE God!
19 (68:20) Geloofd zij de Heere; dag bij dag overlaadt Hij ons. Die God is onze Zaligheid. Sela.
20 (68:21) Die God is ons een God van volkomene Zaligheid; en bij den HEERE, den Heere, zijn uitkomsten tegen den dood.
21 (68:22) Voorzeker zal God den kop Zijner vijanden verslaan, den harigen schedel desgenen, die in zijn schulden wandelt.
22 (68:23) De Heere heeft gezegd: Ik zal wederbrengen uit Basan; Ik zal wederbrengen uit de diepten der zee;
23 (68:24) Opdat gij uw voet, ja, de tong uwer honden, moogt steken in het bloed van de vijanden, van een iegelijk van hen.

24 (68:25) O God! zij hebben Uw gangen gezien, de gangen mijns Gods, mijns Konings, in het heiligdom.
25 (68:26) De zangers gingen voor, de speellieden achter, in het midden de trommelende maagden.
26 (68:27) Looft God in de gemeenten, den Heere, gij, die zijt uit den springader van Israel!
27 (68:28) Daar is Benjamin de kleine, die over hen heerste, de vorsten van Juda, met hun vergadering, de vorsten van Zebulon, de vorsten van Nafthali.
28 (68:29) Uw God heeft uw sterkte geboden; sterk, o God, wat Gij aan ons gewrocht hebt!
29 (68:30) Om Uws tempels wil te Jeruzalem, zullen U de koningen geschenk toebrengen.
30 (68:31) Scheld het wild gedierte des riets, de vergadering der stieren met de kalveren der volken; en dien, die zich onderwerpt met stukken zilvers; Hij heeft de volken verstrooid, die lust hebben in oorlogen.
31 (68:32) Prinselijke gezanten zullen komen uit Egypte; Morenland zal zich haasten zijn handen tot God uit te strekken.
32 (68:33) Gij koninkrijken der aarde, zingt Gode; psalmzingt den Heere! Sela.
33 (68:34) Dien, Die daar rijdt in den hemel der hemelen, Die van ouds is; ziet, Hij geeft Zijn stem, een stem der sterkte.
34 (68:35) Geeft Gode sterkte! Zijn hoogheid is over Israel, en Zijn sterkte in de bovenste wolken.
35 (68:36) O God! Gij zijt vreselijk uit Uw heiligdommen; de God Israels, Die geeft den volke sterkte en krachten. Geloofd zij God!

Dit is een zeer voortreffelijke psalm, maar van vele plaatsen ervan is het niet gemakkelijk om tot de ware zin door te dringen. Er zijn in de Schrift dingen, die zwaar zijn om te verstaan. Het blijkt niet wanneer of bij welke gelegenheid David deze psalm heeft geschreven, maar waarschijnlijk was het, toen God hen, rust had gegeven van al zijn vijanden rondom, en hij de ark (die beide het teken was van Gods tegenwoordigheid en een type van Christus' Middelaarswerk) van het huis van Obed-Edom opbracht naar de tent, die hij voor haar gespannen had in Zion, want de eerste woorden zijn het gebed, dat Mozes gebruikt heeft bij het optrekken van de ark, Numeri 10:35. Hiervan wordt hij door de geest van de profetie geleid om heerlijke dingen te spreken van de Messias van Zijn hemelvaart en de oprichting van Zijn koninkrijk in de wereld.

I. Hij begint met een gebed tegen Gods vijanden, vers 2 en 3, en voor Zijn volk vers 4.

II. Hij gaat voort met lof, In het overige van de psalm, allen oproepende om God te loven, vers 5, 27, 33, vele zaken aanduidende als stof tot lof en dankzegging.

III. De grootheid en goedheid van God, vers 5 -7.

De grote werken, die God tevoren voor Zijn volk gedaan heeft, hen voerende door de woestijn, vers 8, 9, hen vestigende in Kanaän, 0vers 10, 11, hun de overwinning gevende over hun vijanden, vers 12, 13, en hen verlossende uit de handen van hun verdrukkers, vers 14, 15. De bijzondere tegenwoordigheid Gods in Zijn kerk, vers 16-18. Christus' hemelvaart, vers 19 en de verlossing van Zijn volks door Hem, vers 20,. De overwinningen, die Christus zal behalen over Zijn vijanden, en de gunsten, die Hij zal schenken aan Zijn kerk vers 22-29. De uitbreiding van de kerk door de toetreding van de heidenen, vers 30-32. En zo eindigt de psalm met een eerbiedige erkenning van de heerlijkheid en de genade van God, vers 33-36. Onder het zingen van deze psalm moeten wij trachten om door al deze grote dingen diep getroffen te zijn.

Psalm 68:1-7

In deze verzen:

I. Bidt David, dat God zal verschijnen in Zijn heerlijkheid, vers 2, 3.

1. Ter beschaming van Zijn vijanden, vers 2,3. *"Laat God opstaan* als een rechter om vonnis over hen te vellen, als een krijgsoverste om te velde tegen hen te trekken en hen te verslaan, en laat hen verstrooid worden en voor Hem vlieden, niet in staat om het veld tegen Hem te behouden, en nog veel minder om Hem het hoofd te bieden. *Laat God opstaan,* zoals de zon als zij uitgaat in haar kracht, en de kinderen van de duisternis zullen verstrooid worden, zoals de schaduwen van de avond wegvlieden voor de opgaande zon. Laat hen weggedreven worden als rook door de wind, die opgaat alsof hij de zon zou willen verduisteren, maar terstond uit elkaar gedreven wordt zodat er niets van overblijft. *Laat hen smelten als was voor het* vuur, dat spoedig opgelost wordt." Aldus geeft David een nadere verklaring van het gebed van Mozes, heeft hij het niet slechts herhaald met toepassing op zichzelf en zijn tijd, maar er over uitgeweid, om ons te leren hoe van de gebeden van de Schrift gebruik te maken. Ja het ziet nog verder heen, namelijk naar de overwinning van de Verlosser over de vijanden van Zijn koninkrijk, want Hij was de Engel van het verbond, die Israël door de woestijn geleid heeft. Er zijn van de zodanigen zij zijn er altijd geweest en zij zullen er altijd zijn die vijanden zijn van God en Hem haten, die zich verbinden met de oude slang tegen het koninkrijk van God onder de mensen en tegen het zaad van de vrouw. Het zijn de goddelozen en niemand anders dan de goddelozen, die vijanden zijn van God, de kinderen van de boze. Hoewel wij moeten bidden voor onze vijanden als zodanigen, moeten wij bidden tegen Gods vijanden als zodanigen, tegen hun vijandschap jegens Hem en tegen al hun aanslagen op Zijn koninkrijk. Zo God slechts opstaat, zullen al Zijn onboetvaardige onverzoenlijke vijanden, die zich niet willen bekeren om Hem eer te geven, gewis en snel verstrooid worden, en worden weggedreven, vergaan van voor Zijn aangezicht, want nooit heeft iemand zijn hart tegen God verhard en is voorspoedig geweest. De dag des oordeels zal de dag wezen "van de verderving van de goddeloze mensen", 2 Petrus 3:7, die als was zullen smelten voor het vlammenvuur, waarin de Heere alsdan zal verschijnen, 2 Thessalonicenzen 1, 8.

2. Voor de vertroosting en blijdschap van Zijn eigen volk, vers 4. "*Laat de rechtvaardigen zich verblijden* die nu in droefheid zijn, *laat hen van vreugde opspringen voor Gods aangezicht,* in Zijn gunstrijke tegenwoordigheid. God is de blijdschap van Zijn volk, laat hen zich verblijden, telkens als zij voor Zijn aangezicht verschijnen, laat hen *van vreugde opspringen* en *van blijdschap vrolijk zijn. Zij,* die zich verblijden in God, hebben reden om zich uitermate zeer te verheugen, en die blijdschap moeten wij alle heilige toewensen, want zij behoort hun. *Ziet licht is voor de rechtvaardige gezaaid.*

II. Hij looft God voor Zijn heerlijke verschijningen, en roept ons op om Hem te loven Zijn naam te zingen en Hem te verhogen:

1. Als een groot God, oneindig groot vers 5. *baant de weg voor Hem die door de vlakten rijdt Heere is Zijn Naam.* Hij is het, die de hemellichamen in beweging brengt, ze leidt en regelt, zoals degene, die in een wagen rijdt, hem in beweging brengt. Hij gebiedt oppermachtig over de invloeden des hemels, Hij rijdt op de hemelen ter hulpe van Zijn volk, Deuteronomium 33:26, zo snel, zo

krachtig, en zo ver boven het bereik van tegenstand. Hij bestuurt en regeert ze door Zijn naam *JHWH,* of *ADONAI,* een uit zichzelf bestaand, zelfgenoegzaam Wezen, de bron en oorsprong van alle bestaan, macht, bewegingen volkomenheid, dit is Zijn naam tot in eeuwigheid. Als wij aldus God verhogen, dan moeten wij *van vreugde opspringen voor Zijn aangezicht.* Heilige blijdschap in God is zeer wel bestaanbaar met de eerbied en de godvruchtige vreze. waarmee wij Hem behoren te aanbidden.

2. Als een genadig God, een God van goedertierenheid en ontferming. Hij is groot, maar Hij veracht niemand, neen, ook de geringste niet. Ja meer, een God van grote kracht zijnde, gebruikt Hij Zijn kracht en macht tot hulp van hen, die in nood en benauwdheid zijn, verse, 7. De wezen, de weduwen, de eenzamen, bevinden dat Hij een algenoegzame God voor hen is.

Merk op hoezeer Gods goedheid Zijn heerlijkheid is. Hij, die *rijdt op de hemelen, door Zijn naam JHWH* naar men zou denken, terstond aangebeden zijn als Koning van de koningen en Heer van de heren, en de vrijmachtige bestuurder van al de zaken van staten en volken, Hij is dit, maar hierin roemt Hij veeleer, dat Hij *een Vader is van de wezen.* Hoewel *de Heere hoog is ziet Hij* toch *de nederige aan.* Welgelukzalig zij, die aan zo'n God deelhebben. Hij, *die rijdt op de hemelen, is* een Vader, die wel waard is om Hem te hebben, driewerf *gelukzalig het volk, welks God de Heere is.*

a. *Als* gezinnen beroofd zijn van hun hoofd, draagt God zorg er voor, en is zelf hun hoofd, en de weduwen en wezen zullen in Hem datgene vinden, dat zij verloren hebben in het familielid, dat weggenomen werd, en nog oneindig veel meer en beter. Hij is *een Vader van de wezen, om* medelijden met hen te hebben, zich over hun te ontfermen, hen te zegenen, te onderwijzen, voor hen te voorzien in hun noden. Hij zal hen "in het leven behouden," Jeremia 49:11. Zij hebben de vrijheid Hem Vader te noemen, en te pleiten op hun betrekking tot Hem als hun voogd, Psalm 146:9, 10:14, 18. Hij is een rechter of beschermer van de weduwen, om haar raad te geven, haar recht te doen, haar te erkennen en haar zaak voor te staan, Spreuken 22:23.

b. Hij heeft een open oor voor al haar klachten en een open hand voor al haar behoeften. Hij is dit *in de woonstede van Zijn heiligheid,* dat verstaan kan worden, hetzij van de woonstede van Zijn heerlijkheid in de hemel, daar heeft Hij Zijn troon van het gericht bereid, waar de wezen en weduwen vrijen toegang toe hebben, en onder welks bescherming zij genomen worden, Psalm 9:5, 8, of van de woonstede van Zijn genade op aarde en dan is het een aanwijzing voor de weduwen en wezen, hoe zij zich tot God moeten wenden. Laat hen tot Zijn heilige woonstede gaan, tot Zijn woord en Zijn inzettingen daar kunnen zij Hem vinden, kunnen zij vertroosting in Hem vinden. Als gezinnen opgebouwd moeten worden, is Hij de stichter ervan, *God zet de eenzamen in een huisgezin,* brengt hen in aangename betrekkingen, die eenzaam waren, geeft hun, die zwervend omdoolden, een goede en aangename vestiging, Psalm 113:9. Hij doet diegenen thuis wonen, die genoodzaakt waren elders hulp te zoeken, aldus Dr. Hammond, hen, die arm waren, in staat stellende om hun brood te verdienen, en dat is de goede manier voor de mens om barmhartigheid te bewijzen, zoals God er Zijn milddadigheid in betoont.

3. Als een rechtvaardig God.

a. In Zijn helpen van de verdrukten, Hij *voert uit, die in boeien gevangen zijn,* en stelt hen in vrijheid die onrechtvaardiglijk gekerkerd waren en in slavernij gehouden. Gene ketenen kunnen hen houden, die God vrij wil maken.

b. In Zijn afrekenen met de verdrukkers: *de weerspannigen wonen in een dor land.* vers 7, en hebben geen genot van hetgeen zij door bedrog en geweld verkregen hebben. Het beste land zal een dor land wezen voor hen, die door hun rebellie hun wederhorigheid, de zegen van God die het sap en de vettigheid is van al onze genietingen, verbeurd hebben. Israël was uitgevoerd uit Egypte en in de woestijn gebracht maar daar hadden zij het beter dan de Egyptenaars zelf, wier land, als het water in de Nijl niet genoeg stijgt om het te overstromen, hetgeen soms het geval is, een dor land is.

Psalm 68:8-15

De psalmist, reden hebbende om God te danken voor de grote dingen, die Hij nu onlangs voor hem en Zijn volk gedaan heeft, neemt daar aanleiding uit om Hem ook te loven voor hetgeen Hij voor hun vaderen in de dagen vanouds gedaan heeft. Nieuwe zegeningen moeten ons de vorige zegeningen in herinnering brengen en er onze dankbare bewustheid van opwekken. Laat het nooit vergeten worden:

I. Dat God zelf Israëls gids was door de woestijn, toen Hij hen uitvoerde uit hun boeien heeft Hij hen niet in het dorre gelaten, maar is zelf voor hen heengegaan, *daarhenen tredende in de woestijn*, vers 8. Het was geen reis, maar een tocht, want zij togen voort als krijgslieden, als slagorden met banieren. De Egyptenaren vleiden zich dat de woestijn hen had ingesloten, maar zij vergisten zich, Gods Israël, Hem tot hun aanvoerder hebbende, toog door de woestijn, en is er niet in verdwaald. Als God Zijn volk in een woestijn brengt, dan zal Hij er gewis voor hun aangezicht heengaan en hen er uitvoeren, Hooglied 8:5.

II. Dat Hij Zijn heerlijke tegenwoordigheid onder hen openbaarde bij de berg Zion, vers 9. Nooit heeft een volk de heerlijkheid Gods gezien, noch Zijn stem gehoord, zoals Israël Deuteronomium 4:32, 33. Nooit was aan enig volk zo voortreffelijke wet gegeven, zo verklaard en zo krachtig gehandhaafd als aan Israël. Toen *daverde de aarde,* en de omliggende landen hebben waarschijnlijk de schok gevoeld. Er waren schrikkelijke donderslagen, ongetwijfeld vergezeld van onweersbuien, waarbij de hemel scheen te druipen, terwijl de Goddelijke leer "droop als de dauw," Deuteronomium 32:2. Zelfs de Sinaï, deze grote berg, deze lange bergketen was bewogen "voor de Heere, de God van Israël." Zie Richteren 5:4, 5, Deuteronomium 33, 2, Habakuk 3:3. Gelijk deze schrikkelijke openbaring van Gods majesteit hun vrees en ontzag voor Hem inboezemde, zo heeft zij ook hun geloof en hun vertrouwen op Hem aangemoedigd. Welke bergen van moeilijkheden hun ook in de weg lagen voor hun gelukkige vestiging, Hij, die zelfs de Sinaï kon bewegen, kon die moeilijkheden uit de weg ruimen, hen er overheen brengen.

III. Dat Hij beide in de woestijn en in Kanaän overvloedig voor hen voorzien heeft, vers 10,11. *Gij hebt zeer milden regen doen druipen* en *hebt van Uw goedheid bereid voor de arme,* vers 11. Dit kan zien op:

1. De proviandering van hun leger met manna in de woestijn, dat op hen regende, zoals ook de kwakkelen, Psalm 78:24, 27, en dit kon terecht *een regen van de mildheden geroemd* worden want het was een merkwaardig voorbeeld van de Goddelijke goedheid. Dit sterkte het leger van Israël (hier Gods erfenis genoemd omdat Hij hen had verkoren om Zijn bijzondere schat te wezen), *toen ze mat,* of vermoeid, *was geworden,* op het punt was van om te komen, dit sterkte hun geloof en was een bewijs van Gods goedheid en macht. Zelfs in de woestijn vond God een gerieflijke woning voor Israël, dat Zijn gemeente, Zijn vergadering was. *Uw schare zette zich daarin neder* vers 11. Of,

2. Op de voorziening voor hen gemaakt in Kanaän, het land *vloeiende van melk en honing:,* dat gezegd wordt *water te drinken bij de regen van de hemel.* Als dit vruchtbare land soms dreigde in dorheid verkeerd te worden, vanwege de ongerechtigheid dergenen, die er in woonden heeft God bij het oordeel toch ook gedacht aan Zijn genade en hun een overvloedige regen gezonden, die het

wederom verkwikte en verfriste, zodat de vergadering Israëls daarin woonde, en er genoeg voorraad was om zelfs hun armen met brood te verzadigen. Dit ziet verder op de geestelijke voorziening gemaakt voor Gods Israël, de Geest van de genade en het Evangelie van de genade zijn de overvloedige regen door welke God Zijn erfenis sterkt, uit welke hun vrucht gevonden is. Christus zelf is de regen, Psalm 72:6." Hij zal nederdalen als een regen op het nagras, als de druppelen, die de aarde bevochtigen."

IV. Dat Hij hun dikwijls de overwinning gaf over hun vijanden, heirscharen en koningen van de heirscharen trokken tegen hen op van hun eerste komst in Kanaän af, en aldoor in de tijd van de richteren, tot aan Davids dagen, maar vroeg of laat hebben zij toch tegen hen overmocht, vers 12, 13, 15.

Merk hier op:

1. Dat God hun opperbevelhebber was. *De Heere gaf het woord,* vers 12, als generaal van hun leger, Hij verwekte richteren voor hen gaf hun hun opdracht en instructies, en verzekerde hun voorspoed. God heeft gesproken in Zijn heiligheid, en toen was Gilead mijn.

2. Dat zij profeten hadden, als boden Gods, om hun Zijn wil bekend te maken. God gaf hun Zijn woord *het woord des Heeren* geschiedde tot hen en toen was het getal van de predikers ervan profeten en profetessen, groot, *van de boodschappers van goede tijdingen was een grote heirschare,* want het woord is vrouwelijk. Als God boodschappen te zenden heeft, zal het Hem aan geen boodschappers ontbreken. Het kan ook zien op de vrouwen, die zich voegden bij de triomf als de overwinning behaald was, zoals zij dit plachten te doen, Exodus 15:20, 1 Samuel 18:7. S waarbij zij nota namen van het woord Gods, daarin evenzeer triomferende als in Zijn werken.

3. Dat hun vijanden verslagen en in verwarring werden gebracht. *Koningen van de heirscharen vloden,* vloden in allerijl en in de grootste ontsteltenis, zij streden niet maar vloden, trokken zich terug zonder slag te leveren, vloden zonder ooit weer terug te keren

4. Dat zij verrijkt werden met de buit van het slagveld. Zij, *die thuis bleef, deelde de roof* uit. Niet alleen de mannen, de krijgslieden die bij het gereedschap gebleven zijn, die volgens een inzetting en recht aangaande de verdeling in de buit moesten delen, 1 Samuel 30:24, maar zelfs de vrouwen, die thuis bleven, ontvingen er haar deel van, hetgeen aanduidt hoe groot de buit was, die zij hadden te verdelen.

5. Dat deze grote dingen, die God voor hen gedaan had, aan hen geheiligd waren, bijgedragen hebben tot hun verbetering, vers 15. *Als de Almachtige de koningen daarin verstrooide* hen verstrooide voor haar, de kerk, *werd zij sneeuwwit als op Zalmon,* gezuiverd en gelouterd door de goedertierenheden Gods. Als het leger uittoog tegen de vijand, onthielden zij zich van iedere boze zaak, en zo keerde het leger als overwinnaar terug, en door de overwinning werd Israël bevestigd in zij n reinheid en Godsvrucht. Dit bericht van Israëls overwinningen is van toepassing op de overwinningen, behaald door de verhoogden Verlosser voor de Zijnen over dood en hel. Door de opstanding van Christus zijn onze geestelijke vijanden op de vlucht gedreven, hun macht was verbroken, en hun werd voor altijd de macht ontnomen om iemand van Gods volk te schaden. Van deze overwinning werd het eerst kennis gegeven door de vrouwen de verkondigsters, aan de

discipelen, Mattheus 28:7, en door hen werd zij verkondigd aan geheel de wereld, terwijl de gelovigen, die thuis bleven, die niets er toe hadden bijgedragen, er het voordeel van genieten en de roof delen.

V. Dat zij van een geringe, geminachte staat bevorderd zijn tot pracht en voorspoed. Toen zij slaven waren in Egypte, en toen zij later, nu eens door deze dan weer door een andere machtige nabuur verdrukt werden, lagen zij, als het ware, *tussen twee rijen van stenen,* onder puin en afval, of zij waren als gebroken, verachte vaten, vaten, waar men geen lust toe heeft, zij waren zwart, en vuil, en ontkleurd. Maar God heeft hen eindelijk *van de last op hun schouder ontheven,* Psalm 81:7, en in David waren zij goed op weg om een van de voorspoedigste koninkrijken van de wereld te worden, schoon en lieflijk in de ogen van allen, die hen omringden, *als vleugels van een duif, overdekt met zilver,* vers 14. "En zo," zegt Dr. Hammond, zullen onder Christus' koninkrijk de heidense afgodendienaars, die tot de laagste en verachtelijkste toestand waren gebracht van alle schepselen, hout en steen, aanbiddende en verslaafd aan de langste lusten, uit die verachtelijke toestand opgeheven worden en bevorderd tot de dienst van Christus en de beoefening van Christelijke deugden, de grootste innerlijke schoonheid van de wereld." Het kan ook toegepast worden op de verlossing van de kerk uit haar lijdende toestand, en de vertroostingen van particuliere gelovigen na hun tijden van mismoedigheid.

Psalm 68:16-22

David had God geloofd voor hetgeen Hij, als de God van Israël, in het algemeen voor Israël gedaan heeft, vers 9, en nu gaat hij er toe over om Hem te loven als de God van Zion, en wel op bijzondere wijze. Vergel. Psalm 9:12. "Psalmzingt de Heere, die te Zion woont", om welke reden Zion de berg Gods wordt geroemd.

I. Hij vergelijkt hem met de berg Basan en andere hoge en vruchtbare bergen, en geeft er boven deze de voorkeur aan, vers 16, 17. Wel is waar, Zion was slechts klein en laag in vergelijking met hen, en was niet, zoals zij, bedekt met kudden van runderen en schapen, maar Zion heeft daarom boven die allen de voorkeur omdat het *de berg Gods is, de berg die God begeerd heeft tot Zijn woning,* en waar Hij verkiest de tekenen te tonen van Zijn bijzondere tegenwoordigheid, Psalm 132:13, 14. Het is veel meer eervol om Gode heilig te zijn dan om groot en hoog in de wereld te wezen. "*Waarom springt gij op, gij hoge bergen?* vers 17. Waarom hoont gij het arme Zion, en snoeft gij op uw hoogte? Dit is de berg, die God verkoren heeft, en daarom ofschoon gij hem overtreft in hoogte en omvang, moet gij toch, allen, daar op Zion de koninklijke vlag is gehesen de vlag er voor strijken." Zion was inzonderheid achtbaar omdat het een tijpe was van de Evangeliekerk, die daarom de berg Zion wordt geroemd Hebreeen 12:22, en dit wordt hier te kennen gegeven als hij zegt: *de Heere zal er in eeuwigheid wonen,* hetgeen vervuld moet worden in het Zion van het Evangelie. Er is in de wereld geen koninkrijk, dat vergeleken kan worden met het koninkrijk van de Verlosser, geen stad, die vergeleken kan worden bij Zion, die de handvest heeft van het Evangelie, want daar woont God en zal er tot in eeuwigheid wonen.

II. Hij vergelijkt hem bij de berg Sinai waarvan hij had gesproken in vers 9 en toont aan dat hij even wezenlijk, hoewel niet op even door de zinnen waarneembare wijze, de shechina van de Goddelijke tegenwoordigheid heeft als de Sinai zelf haar gehad heeft, vers 18. Engelen zijn *Gods wagens,* Zijn krijgswagens, waarvan Hij gebruik maakt tegen Zijn vijanden, Zijn vervoermiddelen, die Hij aan Zijn vrienden zendt, zoals aan Elia, en van Lazarus wordt gezegd, dat hij door de engelen gedegen werd, Zijn staatsiewagens, temidden waarvan Hij Zijn heerlijkheid toont en Zijn macht. Zij zijn zeer talrijk, *twintig duizend,* de duizenden vermenigvuldigd. Er is *een talloos gezelschap van engelen* in het hemelse Jeruzalem, Hebreeen 12:22. De vijanden, tegen wie David streed, hadden wagens, 2 Samuel 8:4, maar wat betekenden zij met betrekking tot hun aantal en hun kracht in vergelijking met Gods wagens? Zolang David deze aan zijn zijde had, behoefde hij hen niet te vrezen, die op "wagens en paarden" vertrouwden, Psalm 20:8. God verscheen op de berg Sina', vergezeld van myriaden van engelen, door wier bestelling de wet was gegeven, Handelingen 7:53."hij komt met tienduizenden van de heiligen," Deuteronomium 33:2. En nog openbaart God Zijn heerlijkheid in Zion, en is werkelijk tegenwoordig met een ontelbaar gevolg van Zijn hemelse heirscharen, aangeduid door de cherubim, tussen welke God gezegd wordt *te wonen.* Zodat, gelijk sommigen het laatste vers lezen, Sinaï *is in het heiligdom,* het heiligdom was voor Israël in de plaats van de berg Sinaï, , waar zij de Goddelijke orakelen ontvingen. Onze Heere Jezus heeft deze wagens tot Zijn dienst, toen de Eerstgeborene in de wereld gebracht werd, was het met deze last: *Dat alle engelen Gods hem aanbidden,* Hebreeen 1-6. Bij alle gelegenheden hebben zij Hem vergezeld, en nu is Hij onder hen "engelen, machten en krachten Hem onderdanig gemaakt zijnde," 1 Petrus 3:22. En in het Nieuwe Testament wordt te kennen gegeven dat de engelen in de Godsdienstige vergaderingen van de Christenen tegenwoordig zijn, 1 Corinthiers 11:10."de vrouw moet een macht op het hoofd hebben vanwege de engelen". Zie ook Efeziers 3:10.

III. De heerlijkheid van de berg Zion was de koning, die God over deze berg van Zijn heiligheid gezalfd heeft, Psalm 2:6, die tot "de dochter Zions gekomen is," Mattheus 21:5. Het is van Zijn hemelvaart, dat de psalmist hier spreekt, en daarop wordt het uitdrukkelijk toegepast, Efeziers 4:8. *Gij zijt opgevaren in de hoogte,* vers 19, vergelijk Psalm 47:6, 7. Van Christus' opvaren in de hoogte wordt hier gesproken als van iets in het verleden, zo zeker was die zaak, en er wordt van gesproken tot Zijn eer, zo'n grote zaak was het. Hierin kan geheel Zijn verhoogden staat zijn begrepen, maar het verwijst inzonderheid naar Zijn hemelvaart om te zitten aan de rechterhand des Vaders, hetgeen evenzeer ons voordeel als Zijn verhoging was. Want:

1. Toen heeft Hij getriomfeerd over de poorten van de hel, Hij heeft *de gevangenis gevankelijk weggevoerd* Hij heeft Zijn gevangenen in triomf heengeleid, zoals grote overwinnende krijgsoversten plachten te doen, hen in "het openbaar tentoongesteld," Coloss. 2:15. Hij heeft hen gevankelijk weggevoerd, die ons gevankelijk hadden weggevoerd, en die ons, indien Hij niet tussenbeiden ware getreden, voor altijd gevangen hadden gehouden. Ja Hij heeft *de gevangenis zelf gevankelijk weggevoerd,* daar Hij de macht van de zonde en des Satans ten enenmale heeft verbroken. Gelijk Hij de dood was van de dood, verlost Hij ons van het geweld van de hel, Hosea 13:14. Dit duidt de volkomen overwinning aan, die Jezus Christus over onze geestelijke vijanden behaald heeft, zij was zo volkomen dat door Hem ook "wij meer dan overwinnaars zijn," dat is: triomfators, Romeinen 8:37.

2. Toen heeft *Hij* voor alle gelovigen de poorten van de hemel geopend, Gij *hebt gaven ontvangen* voor de mensen, Hij heeft "de mensen gaven gegeven," zo leest het de apostel, Efeziers 4:8. Want Hij ontving om te geven, de zalving des Geestes was op Zijn hoofd uitgestort, opdat zij van Hem zou neerdalen op de zomen van Zijn klederen. En Hij gaf wat Hij had ontvangen, macht ontvangen hebbende om het eeuwige leven te geven, geeft Hij het "aan zovelen als Hem gegeven waren," Johannes 17:2. "Gij hebt gaven ontvangen voor mensen," niet voor engelen, gevallen engelen moesten niet tot heiligen worden gemaakt en staande gebleven engelen niet tot Evangeliedienaren, Hebreeen 2, 5. Niet voor Joden alleen, maar voor alle mensen, al wie wil kan het voordeel van die gaven genieten. De apostel zegt ons waarin deze gaven bestonden, Efeziers 4:11, "profeten, apostelen, evangelisten, herders en leraars," de instelling van een Evangeliedienst, en de bekwaammaking van mensen er voor, welke beide gewaardeerd moeten worden als de gaven des hemels, en de vruchten van Christus' hemelvaart. Gij hebt gaven ontvangen in de mens, zo heeft het de kanttekening, dat is: in de menselijke natuur, waarmee het Christus behaagd heeft zich te bekleden, *opdat Hij een barmhartig en een getrouw hogepriester zou zijn in de dingen, die bij God te doen waren.* In Hem, als Middelaar, *woont alle volheid, opdat wij uit Zijn volheid zouden ontvangen.* Om de goedheid en liefde van Christus jegens ons in het ontvangen van deze gaven voor ons te verheerlijken, merkt de psalmist op:

a. Dat wij ze verbeurd hadden. Hij heeft ze ontvangen ook *voor de wederhorigen,* voor hen, die wederhorig geweest zijn-alle kinderen van de mensen zijn dit in hun gevallen toestand geweest. Misschien is dit inzonderheid bedoeld van de heidenen, "die vijanden waren door het verstand in de boze werken," Coloss. 1:21. Voor hen zijn deze gaven ontvangen, aan hen worden zij gegeven, opdat zij de wapens zouden neerleggen, hun vijandschap gedood zou worden, en zij tot hun trouw zouden terugkeren. Het verhoogt en verheerlijkt uitermate de genade van Christus, dat door Hem rebellen na hun onderwerping niet slechts vergiffenis verkrijgen maar bevorderd worden. Christus is

tot een oproerige wereld gekomen, niet om haar te veroordelen, maar opdat zij door Hem behouden zou worden.

b. De gunst, die er voor ons in bedoeld is. Hij *heeft gaven ontvangen voor de wederhorigen,* opdat *de Heere God onder hen zou wonen,* opdat Hij in een oproerige wereld een kerk zou oprichten, waarin Hij door Zijn woord en Zijn inzettingen zou wonen, zoals Hij vanouds in het heiligdom gewoond heeft, opdat Hij Zijn troon zou oprichten, en Christus in het hart zou wonen van particuliere personen, die wederhorig geweest zijn. De genaderijke bedoeling van Christus' onderneming was: "de tabernakel Gods onder de mensen op te richten" ten einde bij hen te wonen, en zij zelf tempelen zouden zijn tot Zijn lof. Ezechiel 37:27.

IV. De heerlijkheid van Zions Koning is, dat Hij een Zaligmaker en weldoener is van al Zijn gewillig volk en een verterend vuur voor allen, die in hun rebellie tegen Hem volharden, vers 20-22. Wij hebben hier goed en kwaad, leven en dood, de zegen en de vloek, ons voorgesteld, zoals in Markus 16:16. Hij, "die gelooft zal zalig worden, hij, die niet gelooft, zal verdoemd worden."

1. Zij, die God aannemen als hun God en zich alzo aan Hem geven om Zijn volk te zijn, zullen overladen worden met Zijn weldaden en voor hen zal Hij een God des heils zijn. Indien wij in oprechtheid verklaren dat God onze God is, en Hem als zodanig zoeken:

a. Dan zal Hij ons voortdurend goeddoen en ons gelegenheid, aanleiding geven om Hem te loven. Melding gemaakt hebbende van de gaven, die Christus voor ons ontvangen heeft, vers 19, voegt hij er gepast de volgende woorden bij: *Geloofd zij de Heere,* want aan het middelaarschap van Christus zijn wij het verschuldigd dat wij leven, op aangename wijze leven, en dagelijks overladen worden met weldaden. Zo vele, zo gewichtig zijn de gaven van Gods milddadigheid aan ons, dat Hij in waarheid gezegd kan worden ons er mee te *overladen,* Hij "giet zegeningen uit, totdat er geen schuren genoeg zullen wezen om ze te ontvangen," Maleachi 3:10. Zó gestadig zijn zij, en zo onvermoeid is Hij, dat Hij er ons *dagelijks* mee overlaadt, naar de behoefte van elken dag het vereist.

b. Hij zal ten laatste de God des heils voor ons wezen-de God van de eeuwige zaligheid, "wie lof offert, eert mij, en baant de weg, dat" "Ik hem Gods heil doe zien" Psalm 50:23, het heil, de zaligheid van de ziel. Hij, die ons dag bij dag *overlaadt met weldaden,* zal ons niet slechts tegenwoordige dingen geven voor ons deel, Hij zal de God van ons heil wezen, en wat Hij ons thans geeft, geeft Hij als de God van het heil ingevolge het grote plan van onze verlossing. Hij *is onze God,* en daarom zal Hij de God van de eeuwige verlossing voor ons wezen, want dat alleen zal beantwoorden aan de grote uitgestrektheid van Zijn verbondsbetrekking tot ons als onze God. Maar heeft Hij de macht om dit heil, die verlossing te voltooien? Ja gewis, want *bij de Heere, de Heere, zijn uitkomsten tegen de dood.* De sleutelen van de hel en des doods zijn in de hand van de Heere Jezus gegeven, Openbaring 1:18. Zelf in Zijn opstanding aan de dood ontkomen zijnde, heeft Hij beide gezag en macht om de Zijnen van de heerschappij van de dood te verlossen, door er voor hen de eigenschap van te veranderen als zij sterven en hun een volkomen overwinning er over te geven, als zij weer zullen opstaan, *want de laatste vijand, die teniet gedaan wordt is de dood.* En voor hen, die aldus voor eeuwig aan de dood ontkomen en door de tweede dood niet beschadigd worden, is verlossing van de tijdelijke dood voorzeker een zegen, die van God komt als de God huns heils, 2 Corinthiers 1:10.

2. Zij, die volharden in hun vijandschap tegen Hem, zullen gewis vernietigd worden vers 22. *God zal de kop van Zijn vijanden* verpletteren, de kop van Satan, de oude slang, van wie in de eerste belofte voorzegd was dat "het zaad van de vrouw hem de kop zal vermorzelen" Genesis 3:15. Hij zal de macht verbreken van de volken, hetzij Joden of heidenen, die Hem en Zijn koninkrijk onder de mensen tegenstaan, Psalm 110:6. Hij zal vele hoofden van vele landen wonden, allen, wie zij ook zijn, die niet willen dat Hij koning over hen zal zijn. Zij, die voortgaan in hun overtredingen, die niet verbeterd willen worden, worden door God beschouwd als Zijn vijanden, en als zodanigen zullen zij door Hem behandeld worden. In dit spreken van *de harige schedel is* vers 22 misschien een toespeling op Absalom, wiens haar zijn strop was geworden. Of het duidt of de meest woeste en wreedste van zijn vijanden aan, die hun haar lieten groeien om zich daardoor een verschrikkelijk aanzien te geven, of de meest beschaafden van zijn vijanden die een sierlijk voorkomen hadden en veel zorg besteedden aan hun haar, noch dezen, noch die konden zich beveiligen tegen de dodelijke wonder, die de Goddelijke gerechtigheid zal toebrengen aan het hoofd van hen, die volharden in hun zonden.

Psalm 68:23-32

In deze verzen hebben wij drie dingen.

I. De genaderijke belofte, die God doet van de verlossing Zijns volks, en hun overwinning over Zijn en hun vijanden, vers 23, 24. *De Heere heeft gezegd* in Zijn eigen genaderijk voornemen en Zijn belofte: "Ik zal grote dingen doen voor Mijn volk als de God van hun heil," vers 21, de God van hun zaligheid. God zal de verwachting niet teleurstellen van hen die Hem in het geloof tot hun God aannemen. Er is beloofd,

1. Dat Hij hen in veiligheid zal stellen tegen gevaar, zoals Hij tevoren gedaan heeft: Ik *zal terugbrengen uit de diepte van de zee,* zoals Hij met Israël gedaan heeft, toen Hij hen uitgevoerd heeft uit de slavernij van Egypte en hen in de ruimte en de vrijheid van de woestijn gebracht heeft, en *Ik zal wederbrengen uit Basan,* zoals Hij met Israël gedaan heeft, toen Hij hen uit hun gebrek en hun omzwervingen in de woestijn in de overvloed en de gevestigden toestand van Kanaän gebracht heeft, want het land van Basan was aan de andere kant van de Jordaan, waar zij te strijden hadden tegen Sihon en Og, en vanwaar zij nu verder Kanaän binnentrokken. De vorige blijken van Gods macht en goedheid voor Zijn volk moeten hun geloof en hoop in Hem aanmoedigen voor het vervolg, dat Hij hetgeen Hij gedaan heeft weer zal doen. Hij zal "ten anderen dage Zijn hand opheffen om de rest van" "zijn volk los te kopen" Jesaja 11:11, en zal wellicht *at de wonderen* herhalen, *waarvan onze vaders ons* verteld hebben. Maar dit is niet alles.

2. Dat Hij hun de overwinning zal geven over hun vijanden, vers 24. Opdat gij *in het voortgaan uw voet moogt baden in het bloed van de vijanden,* dat in grote hoeveelheid vergoten was, en *de tong van uw honden* dit bloed zullen lekken. Honden hebben het bloed van Achab gelekt en bij de verdelging van het antichristelijk geslacht lezen wij van bloed, dat tot "aan de tomen van de paarden is gekomen," Openbaring 14:20. De overwinningen, waarmee God Davids krijgsmacht heeft gezegend over de vijanden van Israël, worden hier geprofeteerd, maar als typen van Christus overwinning over de dood en het graf voor Hemzelf en voor alle gelovigen, in Zijn opstanding, (en de hunne krachtens de zijne) uit de aarde, en van het verderf van de vijanden van Christus en Zijn kerk, aan wie bloed te drinken zal worden gegeven, want zij zijn het waardig.

II. Het welkome onthaal, dat Gods volk aan deze heerlijke ontdekkingen zal geven van Zijn genade, is in Zijn woord en in Zijn werken. Heeft God gesproken in Zijn heiligheid? Heeft Hij gezegd dat Hij *weerbrengen zal van Basan?* Wat wordt dan ter vergelding hiervan van ons geëist?

1. Dat wij letten op Zijn bewegingen, Zijn doen, vers 25. *men ziet Uw feeststoet* terwijl anderen geen acht slaan op het werk des Heeren, hebben zij *de gangen van mijn God, mijn Koning, gezien in het heiligdom."* Zie hier:

a. Hoe een werkzaam geloof zich God toeëigent, Hij is God en Koning, maar dat is niet alles, Hij is mijn God en *mijn* Koning. Zij, die Hem aldus als de hunne aannemen kunnen Hem in al Zijn gangen zien als hun God, als hun Koning, handelende tot hun welzijn en in verhoring van hun gebed.

b. Waar Gods merkwaardigste gangen zijn, namelijk in het heiligdom, in en door Zijn Woord en Zijn inzettingen en inzonderheid onder Zijn volk in de Evangeliekerk, in en waardoor de menigvuldige

wijsheid Gods bekend wordt gemaakt. Deze Zijn gangen *in het heiligdom* overtreffen ver de uitgangen des morgens en des avonds en verkondigen luider Zijn eeuwige macht en Godheid.

c. Wat met betrekking tot deze gangen onze plicht is, namelijk er op te letten, ze te zien: Dit is *de vinger Gods, in waarheid, God is met ons.*

2. Dat wij Hem op de godvruchtigste en plechtigste wijze eer geven. Als wij *Zijn gangen in het heiligdom zien:*

A. Laat hen dan die in de onmiddellijke dienst van de tempel bezig zijn, Hem loven, vers 26. De Levieten, van wie sommigen zangers waren, anderen muziekinstrumenten het speelden, die *Zijn gangen in het heiligdom* het meest van nabij zagen, moesten voorgaan in het loven van God. En daar het een dag was van buitengewone vreugde en triomf, waren onder hen *de trommelende maagden* om het concert volledig te maken. "Aldus", zegt Dr. Hammond "zullen de apostelen, als Christus ten hemel vaart, het aan geheel de wereld met blijdschap verkondigen, en zelfs de vrouwen, die er getuigen van waren, zullen zich van harte met hen verenigen om het alom bekend te maken."

B. Laat geheel Israël in hun plechtige Godsdienstige vergaderingen Gode eer geven. *Looft God,* niet slechts in tempels, maar in de synagogen of de profetenscholen, of waar ook een vergadering is van hen, die uit *de springader Israëls zijn,* die van het zaad Jakobs zijn, laat hen instemmen met de lof van God. Openbare zegeningen, waarin wij allen delen, eisen openbare dankzegging, waarin allen zich moeten verenigen. "Aldus", zegt Dr. Hammond, "zullen alle Christenen verplicht zijn om plechtig de naam van Messias te loven, en te die einde dikwijls in vergaderingen bijeen te komen." En

C. Laat diegenen onder hen, die op enigerlei wijze de uitnemendsten van hen zijn, in het een of ander uitmunten, de anderen voorgaan in het loven van God, vers 28. *Daar is Benjamin de kleine (dat* was in Sauls tijd de koninklijke stam), *die over hen heerste, de vorsten van* Juda, (dat was de koninklijke stam in Davids tijd), *met hun vergadering,* hun raad, hun krijgsoversten en aanvoerders. In het begin van Davids regering was er een langdurige strijd tussen Juda en Benjamin, maar nu verenigen zij zich om God te loven voor hun voorspoed tegen de gemeenschappelijke vijand. Maar waarom wordt er inzonderheid van de stammen van Zebulon en Nafthali melding gemaakt? Misschien omdat die stammen, naar het noorden liggende, het meest blootgesteld waren aan de invallen van de Syriërs en andere naburen, die hun overlast deden, en zij dus zeer bijzonder dankbaar moesten wezen voor deze overwinningen over hen. Dr. Hammond heeft er een andere reden voor, namelijk dat deze de twee geleerde stammen waren, "Nafthali is een losgelaten hinde, hij laat schone woorden horen" Genesis 49:21, en Zebulon had degenen, die "de pen des schrijvers hanteren," Richteren 5:14. Deze, en inzonderheid hun vorsten, zullen zich verenigen in de lof van God. Het is zeer tot eer van God als zij, die boven anderen zijn in waardigheid, macht en vermaardheid, hen voorgaan in de aanbidding van God en zich beijveren om hun invloed aan te wenden ter bevordering van enigerlei dienst, die voor Hem gedaan moet worden. Dr. Hammond leidt hieruit af dat aan het koninkrijk van de Messias ten laatste alle potentaten en geleerden in de wereld onderworpen zullen worden.

3. Dat wij Hem zoeken en op Hem vertrouwen voor de voleinding van hetgeen Hij heeft begonnen, vers 29. In het eerste gedeelte van het vers spreekt de psalmist tot Israël. Uw *God heeft uw sterkte geboden,* wat er ook voor u gedaan moge worden, of welke kracht gij ook hebt om uzelf te

helpen, het komt alles van God, van Zijn macht en genade, en het woord, dat Hij geboden heeft. Gij hebt geen reden om te vrezen, zolang gij sterkte hebt, die God geboden heeft." In het laatste gedeelte spreekt hij tot God, aangemoedigd door zijn ervaringen, *"Sterk, o God, wat Gij aan ons gewrocht hebt.* Heere, bevestig wat Gij hebt geboden, volbreng wat Gij hebt beloofd, en breng het goede werk, dat Gij zo glorierijk hebt begonnen, tot een gelukkig einde." Wat God gewrocht heeft, zal Hij versterken, waar Hij ware genade heeft gegeven, zal Hij meer genade geven. Sommigen houden dit gehele vers voor de toespraak van een gelovige aan de Messias, die David God noemt, zoals hij dat in Psalm 45:7, 9 gedaan heeft. "Uw God, (God de Vader) heeft U sterkte geboden, heeft U sterk voor zich gemaakt, als de man van Zijn rechterhand," Psalm 80:18, heeft in U sterkte verzameld voor ons, daarom bidden wij dat Gij, o *God* (de Zoon) *zult versterken wat Gij aan ons gewrocht hebt,* Uw onderneming voor ons teneinde zult brengen, door Uw goed werk in ons te volbrengen."

III. De krachtige uitnodiging en aansporing, die hierdoor gegeven zouden worden aan hen, die buiten zijn, om zich bij de kerk te komen voegen, vers 30-32. Dit werd ten dele vervuld door de toetreding van vele proselieten tot de Joodsen Godsdienst van de dagen van David en Salomo, maar zijn volkomen vervulling zou het hebben in de bekering van de heidense volken tot het geloof van Christus en door hen tot medeërfgenamen te maken van hetzelfde lichaam met het zaad Israëls, Efeziers 3:6.

1. Sommigen zullen zich onderwerpen uit vrees, vers 31. *"De troep van de spiesdragers",* die aan Christus en Zijn Evangelie weerstand bieden, die niet willen dat Hij koning over hen zij, die de predikers en belijders van Zijn naam vervolgen, die even woedend en woest zijn als een troep stieren, vet en weelderig als de kalveren van de volken (hetgeen een beschrijving is van die Joden en heidenen, die het Evangelie van Christus tegenstonden en deden wat zij konden om de oprichting van Zijn koninkrijk in de wereld te beletten), "Heere, scheld hen, verneder hun hoogmoed, doe hun boosaardigheid bedaren, beschaam hun plannen en raadslagen totdat zij, overwonnen door de overtuiging van hun eigen geweten en de vele bestraffingen van de Voorzienigheid, ten laatste er toe gebracht worden om zich te onderwerpen *met stukken* zilver, verheugd zijnde om op elke voorwaarde vrede te sluiten met de kerk." Zelfs Judas onderwierp zich met stukken zilver, toen hij ze terugbracht met deze bekentenis: "ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed!" Zie ook Openbaring 3:9. Velen zijn door gescholden dat is bestraft, te worden, er gelukkig voor behoed om in het verderf te worden gestort. Maar wat hen betreft, die zich niettegenstaande deze bestraffingen toch niet willen onderwerpen hij bidt om hun verstrooiing, welk gebed gelijk staat met een profetie ervan. *Verstrooi de volken, die lust hebben in oorlogen,* die zo'n behagen scheppen in Christus tegen te staan dat zij nooit met Hem verzoend willen worden. Dit kan zien op de ongelovige Joden, die lust hadden om oorlog te voeren tegen het heilig zaad, en zich niet wilden onderwerpen, en daarom op de oppervlakte verstrooid zijn geworden David is zelf een krijgsman geweest, maar kon er zich op God voor beroepen, dat hij nooit lust heeft gehad in oorlog en bloedvergieten om ter wille van de zaak zelf. Wat nu hen betreft die daar wel lust in hebben, en zich daarom ook aan de billijkste vredesvoorwaarden niet wilden onderwerpen, hij twijfelt niet, of God zal hen verstrooien. Diegenen hebben alle heilige beginselen van menselijkheid, zowel als van het Christendom afgelegd, die lust kunnen hebben in oorlog, en behagen scheppen in twist. Laat hen verwachten dat zij er vroeg of laat genoeg van zullen hebben, Jesaja 33:1, Openbaring 13:10.

2. Anderen zullen zich gewillig onderwerpen, vers 30, 32. Om Uw *tempels wil te Jeruzalem,* (dit zegt David in het geloof, want de tempel te Jeruzalem was in zijn tijd nog niet gebouwd, slechts waren er de materialen en het plan voor bereid), *zullen U de koningen geschenken toebrengen,* rijke geschenken zullen gebracht worden, dewelken, die het aan koningen betaamt te brengen. Zelfs koningen, die zeer sterk staan op het punt van eer en koninklijk kroonrecht, zullen om de gunst van Christus dingen, en zich grote onkosten getroosten om haar te verkrijgen. Er is in Gods tempel, in de schoonheid en weldadigheid van de dienst van God, in gemeenschapsoefening met Hem, en in het Evangelie van Christus, dat van Jeruzalem is uitgegaan, datgene, hetwelk genoeg is om zelfs koningen uit te lokken om Gode geschenken toe te brengen, zich aan Hem voor te stellen als levende offeranden en met henzelf ook hun beste diensten. Hij noemt *Egypte* en *Morenland* twee landen, uit welke onderdanen en smekelingen wel het minst te verwachten waren, vers 32. *Prinselijke gezanten zullen komen uit Egypte om* Gods gunst te zoeken en zich *aan* Hem te onderwerpen, en zij zullen aangenomen worden, want "de Heere van de heirscharen zal hen hierop zegenen, zeggende: Gezegend zij Mijn volk, de Egyptenaars," Jesaja 19:25. Zelfs Morenland, dat tegen Gods Israël "was" opgetrokken, 2 Kronieken 14:9, "zal zich nu haasten zijn handen tot God uit te strekken" in gebed met geschenken en Hem aan te grijpen. *Weest haastig welgezind jegens uw tegenpartij.* Uit alle natiën zullen sommigen tot Christus vergaderd worden en door Hem worden erkend.

Psalm 68:33-36

De psalmist had gebeden om de bekering van de heidenen en haar geprofeteerd, en nu nodigt hij hen, om zich bij de Godvruchtige Israëlieten te komen voegen, en zich met hen te verenigen in het loven van God, te kennen gevende dat hun toetreding tot de kerk hun een oorzaak van blijdschap en lof zou zijn vers 33. *Laat de koninkrijken van de aarde Gode* zingen, allen behoren zij dit te doen, en als zij de koninkrijken des Heeren en van Zijn Christus zijn geworden, dan zullen zij het doen. God wordt hun hier voorgesteld als het waardig voorwerp van hun lof, in verscheidene opzichten.

1. Vanwege Zijn soevereine heerschappij, *Hij rijdt in de hemel van de hemelen die vanouds* is, vers 34, vergelijk vers 5. Hij leeft van de beginne, ja van voor alle tijd, Zijn troon bereid, Hij zit op de omtrek des hemels, bestuurt al de bewegingen van de hemellichamen, en van de hoogste hemelen, die het verblijf zijn van Zijn heerlijkheid, verspreidt Hij de invloeden van Zijn macht en goedheid in deze lagere wereld.

2. Vanwege Zijn ontzaglijke majesteit, Hij *geeft Zijn stem, een stem van de sterkte,* hetgeen kan zijn, hetzij in het algemeen op de donder, die *de stem des Heeren* wordt genoemd, en gezegd wordt *met kracht en heerlijkheid* te zijn, Psalm 29:3, 4, of in het bijzonder op die donder, waarin God bij de berg Sinaï tot Israël heeft gesproken.

3. Vanwege Zijn sterkte en macht *geeft Gode sterkte,* vers 35, erkent Hem een *God* te zijn van zo onweerstaanbare macht, dat het dwaasheid is om met Hem te strijden, en wijsheid om zich aan Hem te onderwerpen. Erkent dat Hij genoegzame macht heeft beide om Zijn getrouwe onderdanen te beschermen en Zijn weerspannige tegenstanders te verdoen en geeft Hem de eer van al de blijken en voorbeelden van Zijn macht. *van U is het koninkrijk en de kracht,* en daarom: U zij *de heerlijkheid.* Wij moeten Zijn macht erkennen:

a. In het rijk van de genade. Zijn *hoogheid is over Israël,* Hij toont Zijn soevereine zorg door Zijn kerk te beschermen en te besturen, dat is de hoogheid van Zijn macht, die aangewend wordt tot welzijn van Zijn volk.

b. In het rijk van de voorzienigheid: "Zijn sterkte is in de bovenste wolken vanwaar de donder van Zijn kracht komt, de plasregen van Zijn sterkte," Job 37:6 Hoewel God Zijn sterkte heeft in de wolken, buigt Hij zich toch neer om Zijn Israël onder de schaduw van Zijn vleugelen te vergaderen, Deuteronomium 33:26.

4. Vanwege de heerlijkheid van Zijn heiligdom en de wonderen, die daar gewrocht zijn, vers 36. *O God, Gij zelf vreeslijk uit Uw heiligdommen. God* moet bewonderd en aangebeden worden met eerbied en Godvruchtige vreze door allen, die tot Hem gaan in Zijn heiligdommen, die Zijn orakelen ontvangen, die Zijn werkingen overeenkomstig die orakelen opmerken en Hem hun hulde brengen. Uit Zijn heiligdommen openbaart Hij datgene, hetwelk luide verkondigt dat Hij in hen, die tot Hem naderen, geheiligd zal worden. Uit de hemel, Zijn heiligdom hierboven, toont Hij zich, en zal Hij zich betonen, als een vreeslijke God. Er is ook geen eigenschap van God, die voor de zondaren vreeslijker is, dan Zijn heiligheid.

5. Vanwege de genade, geschonken aan Zijn volk. *De God van Israël, die geeft het volk sterkte en krachten,* hetgeen de goden van de volken, die ijdelheid en een leugen waren, aan hun aanbidders niet konden geven, hoe zouden zij hen helpen, die zichzelf niet konden helpen? Al de kracht van Israël tegen hun vijanden kwam van God, zij erkenden dat "in hen geen kracht was," 2 Kronieken 20:12. En al onze bekwaamheid voor ons geestelijk werk en onze strijd is van de genade Gods. Het is door Christus, die ons kracht geeft, dat wij alles vermogen, en niet anders, en daarom moet Hij de eer hebben van alles wat wij doen, Psalm 115:1, en onze ootmoedige dank, dat Hij ons instaat stelt om het te doen, en het werk van Zijn eigen handen in ons aanneemt. Indien het de God Israëls is, die Zijn volk kracht en sterkte geeft, dan behoren zij te zeggen: *Geloofd zij God.* Indien alles *van* Hem is, zo laat alles *voor* Hem zijn.

PSALM 69

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op Schoschannim. (69:2) Verlos mij, o God! want de wateren zijn gekomen tot aan de ziel.
2 (69:3) Ik ben gezonken in grondeloze modder, waar men niet kan staan; ik ben gekomen in de diepten der wateren, en de vloed overstroomt mij.
3 (69:4) Ik ben vermoeid van mijn roepen, mijn keel is ontstoken, mijn ogen zijn bezweken, daar ik ben hopende op mijn God.
4 (69:5) Die mij zonder oorzaak haten, zijn meer dan de haren mijns hoofds; die mij zoeken te vernielen, die mij om valse oorzaken vijand zijn, zijn machtig geworden; wat ik niet geroofd heb, moet ik alsdan wedergeven.
5 (69:6) O God! Gij weet van mijn dwaasheid, en mijn schulden zijn voor U niet verborgen.
6 (69:7) Laat hen door mij niet beschaamd worden, die U verwachten, o Heere, HEERE der heirscharen, laat hen door mij niet te schande worden, die U zoeken, o God Israels!
7 (69:8) Want om Uwentwil draag ik versmaadheid; schande heeft mijn aangezicht bedekt.
8 (69:9) Ik ben mijn broederen vreemd geworden, en onbekend aan mijner moeders kinderen.
9 (69:10) Want de ijver van Uw huis heeft mij verteerd; en de smaadheden dergenen, die U smaden, zijn op mij gevallen.
10 (69:11) En ik heb geweend in het vasten mijner ziel; maar het is mij geworden tot allerlei smaad.
11 (69:12) En ik heb een zak tot mijn kleed aangedaan; maar ik ben hun tot een spreekwoord geworden.
12 (69:13) Die in de poort zitten, klappen van mij; en ik ben een snarenspel dergenen, die sterken drank drinken.
13 (69:14) Maar mij aangaande, mijn gebed is tot U, o HEERE; er is een tijd des welbehagens, o God! door de grootheid Uwer goedertierenheid; verhoor mij door de getrouwheid Uws heils.
14 (69:15) Ruk mij uit het slijk, en laat mij niet verzinken; laat mij gered worden van mijn haters, en uit de diepten der wateren.
15 (69:16) Laat de watervloed mij niet overstromen, en laat de diepte mij niet verslinden; en laat den put zijn mond over mij niet toesluiten.
16 (69:17) Verhoor mij, o HEERE, want Uw goedertierenheid is goed; zie mij aan naar de grootheid Uwer barmhartigheden.
17 (69:18) En verberg Uw aangezicht niet van Uw knecht, want mij is bange; haast U, verhoor mij.
18 (69:19) Nader tot mijn ziel, bevrijd ze; verlos mij om mijner vijanden wil.
19 (69:20) Gij weet mijn versmaadheid, en mijn schaamte, en mijn schande; al mijn benauwers zijn voor U.
20 (69:21) De versmaadheid heeft mijn hart gebroken, en ik ben zeer zwak; en ik heb gewacht naar medelijden, maar er is geen; en naar vertroosters, maar heb ze niet gevonden.
21 (69:22) Ja, zij hebben mij gal tot mijn spijs gegeven; en in mijn dorst hebben zij mij edik te drinken gegeven.
22 (69:23) Hun tafel worde voor hun aangezicht tot een strik, en tot volle vergelding tot een valstrik.
23 (69:24) Laat hun ogen duister worden, dat zij niet zien; en doe hun lenden gedurig waggelen.
24 (69:25) Stort over hen Uw gramschap uit; en de hittigheid Uws toorns grijpe hen aan.
25 (69:26) Hun paleis zij verwoest; in hun tenten zij geen inwoner.
26 (69:27) Want zij vervolgen, dien Gij geslagen hebt; en maken een praat van de smart Uwer verwonden.
27 (69:28) Doe misdaad tot hun misdaad, en laat hen niet komen tot Uw gerechtigheid.

28 (69:29) Laat hen uitgedelgd worden uit het boek des levens, en met de rechtvaardigen niet aangeschreven worden.
29 (69:30) Doch ik ben ellendig en in smart; Uw heil, o God! zette mij in een hoog vertrek.
30 (69:31) Ik zal Gods Naam prijzen met gezang, en Hem met dankzegging grootmaken.
31 (69:32) En het zal den HEERE aangenamer zijn dan een os, of een gehoornde var, die de klauwen verdeelt.
32 (69:33) De zachtmoedigen, dit gezien hebbende, zullen zich verblijden; en gij, die God zoekt, ulieder hart zal leven.
33 (69:34) Want de HEERE hoort de nooddruftigen, en Hij veracht Zijn gevangenen niet.
34 (69:35) Dat Hem prijzen de hemel en de aarde, de zeeen, en al wat daarin wriemelt.
35 (69:36) Want God zal Sion verlossen, en de steden van Juda bouwen; en aldaar zullen zij wonen, en haar erfelijk bezitten;
36 (69:37) En het zaad Zijner knechten zal haar beerven; en de liefhebbers Zijns Naams zullen daarin wonen.

David heeft deze psalm geschreven toen hij in benauwdheid was.

I. Hij klaagt over de grote benauwdheid en ellende, waarin hij zich bevindt, en bidt God varia om hulp en verlichting, vers 2-22.

II. Hij bidt Gods oordeel af over zijn vervolgers, vers 23-30

III. Hij besluit met de stem van de blijdschap en des lofs in de verzekerdheid, dat God hem zal helpen en redden en wel zal doen aan de kerk, vers 31-37. Hierin nu was David een type van Christus, en verscheidene passages van deze psalm worden in het Nieuwe Testament op Christus toegepast, en worden gezegd in Hem vervuld te zijn, vers 5, 10, 22, en vers 23 ziet op de vijanden van Christus. Zodat hij (evenals psalm 22) begint met de vernedering en eindigt met de verhoging van Christus. De vervloekingen in deze psalm zijn een profetie van het verderf van het Joodse volk om hun vervolging van Christus. Onder het zingen van deze psalm moeten wij het oog hebben op het lijden van Christus, en de heerlijkheid daarna volgende, daarbij ook het lijden van Christenen niet vergetende, en de heerlijkheid, die ook daarna zal volgen, want het kan er ons toe leiden om te denken aan het verderf, dat bewaard wordt voor de vervolgers, en de rust, die voor de vervolgden is weggelegd.

Psalm 69:1-13

In deze verzen klaagt David over zijn moeilijkheden en met deze klachten zijn gebeden om hulp en redding vermengd.

I. Zijn klachten zijn zeer treurig en hij stort ze uit voor de Heere, als een, die hoopte zich aldus van een last te bevrijden, die hem zeer zwaar drukte.

1. Hij klaagt over de diepe indruk door zijn lijden en verdriet teweeggebracht op zijn gemoed, vers 2, 3. *De wateren van de beproeving* deze bittere wateren, *zijn gekomen tot aan de ziel,* bedreigen niet slechts mijn leven, maar ontrusten mijn geest, zij vullen mijn hoofd met verbijsterende zorgen, en mijn hart met neerdrukkende smart, zodat ik God en mijzelf niet meer genieten kan, zoals ik placht." Wij zullen staande blijven onder onze moeilijkheden en beproevingen, zo wij ze slechts buiten ons hart kunnen houden, maar als zij de uitwerking op ons hebben dat wij onze eigen ziel niet kunnen bezitten, dan is onze toestand zeer slecht. *De geest van een man zal zijn ziekte ondersteunen,* maar wat zullen wij doen als de geest verslagen is? Dat was nu het geval met David. In zijn gedachten zocht hij naar iets om op te kunnen steunen en waarmee hij zijn hoop levendig kon houden, maar hij vond niets, hij zonk weg in diepe modder, waar hij niet kon staan, geen vaste grond onder de voeten had, de overwegingen, die hem plachten te steunen en te bemoedigen, faalden hem nu, en hij was gereed zich als verloren te beschouwen. Hij zocht naar iets, waarmee hij zich kon vertroosten, maar vond zich in diepe wateren, die hem overstelpten. Hij was als iemand die in het water wegzinkt en verdrinkt, in verwarring en verbijstering. Dit wijst op Christus' lijden in Zijn ziel, de innerlijke doodsbenauwdheid, waarin Hij zich bevond toen Hij zei: Nu *is Mijn ziel ontroerd,* en: *Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe,* want het was Zijn ziel, die Hij tot een offer voor de zonde gesteld heeft. En het leert ons om, als wij in beproeving zijn, de bewaring van onze ziel aan God over te geven, opdat wij noch verzuurd noch verbitterd worden door ontevredenheid, noch tot wanhoop vervallen.

2. Hij klaagt over het lange aanhouden van zijn leed, vers 4. Ik ben vermoeid van mijn roepen. Ofschoon hij zijn hoofd niet boven water kon houden, riep hij toch tot zijn God en hoe meer hij de dood voor ogen had, hoe meer leven er was in zijn gebed. Toch werd hem niet terstond een antwoord des vredes gegeven, neen, zelfs mocht hij de steun en de troost niet hebben in het gebed, die Gods volk plachten te hebben, zodat hij bijna moede was van roepen, hees werd, en zijn keel zo droog werd, dat hij niet meer roepen kon. Hij smaakte ook zijn gewone voldoening niet in te geloven, te hopen en hulp te verwachten. *Mijn ogen zijn bezweken, daar ik ben hopende op mijn God.* Hij had zich bijna blind gestaard in zijn uitzien naar hulp. Maar dat hij hierop pleitte bij God is een aanduiding, dat hij vast besloten is het geloven en bidden niet op te geven. Zijn keel is droog, maar zijn hart is het niet, zijn ogen zijn bezweken maar zijn geloof bezwijkt niet, faalt niet. Zo heeft onze Heere Jezus aan het kruis uitgeroepen: *Waarom hebt Gij Mij verlaten? maar* heeft Hij terzelfder tijd vastgehouden aan Zijn betrekking tot Hem: *Mijn God, mijn God.*

3. Hij klaagt over de boosaardigheid en de menigte van zijn vijanden, hun onrechtvaardigheid en wreedheid, vers 5. Zij haatten hem, zij wilden hem vernielen, want haat beoogt het verderf van de persoon die gehaat wordt, maar wat was zijn ongerechtigheid, zijn zonde wat had hij tegen hen misdaan, dat zij zo boosaardig tegen hem waren? Niets, volstrekt niets. "zij *haten mij zonder oorzaak,* ik heb hun nooit het minste leed toegebracht, waarom zij zo kwaadwillig jegens mij zijn."

Onze Heiland past dit op zichzelf toe, Johannes 15:25 "Zij hebben Mij zonder oorzaak gehaat." Wij zijn geneigd om ter rechtvaardiging van onze hartstochtelijke toorn tegen hen, die ons haten, aan te voeren dat wij hun nooit reden hebben gegeven om ons te haten. Maar dit is veeleer een reden, waarom wij het geduldig moeten dragen, omdat wij dan lijden zoals Christus geleden heeft, en dan kunnen verwachten dat God ons recht doen zal. Zij zijn ten onrechte mijn vijanden, want ik ben hun geen vijand geweest." In een wereld, waar het onrecht zozeer de overhand heeft, moet het ons niet verwonderen dat wij degenen ontmoeten, die ten onrechte onze vijanden zijn. Laat ons zorgdragen om nooit onrecht te doen, dan zullen wij het te beter kunnen dragen als ons onrecht gedaan wordt. Deze vijanden waren niet te verachten, zij waren geducht, zowel om hun aantal: *Zij zijn meer dan de haren op mijn hoofd,* (Christus vijanden waren talrijk, *een schare* kwam om Hem gevangen te nemen, hoe waren Zijn tegenpartijders vermenigvuldigd!) als om hun macht: zij *zijn machtig geworden,* hebben macht en gezag. Wij zijn zwak, maar onze vijanden zijn sterk, want *wij hebben de strijd tegen de overheden en machten. Wat ik niet geroofd heb moet ik alsdan wedergeven.* Dit toepassende op David:

a. Was het hetgeen waar zijn vijanden hem toe noodzaakten, zij lieten hem lijden om een overtreding, een misdaad, waaraan hij zich nooit schuldig had gemaakt.

b. Was het hetgene, waarin hij bewilligde, teneinde hen, zo mogelijk, te bevredigen, hen met hem te verzoenen. Hij zou zich hebben kunnen beroepen op de wetten van de gerechtigheid en van de eer, de wet van de gerechtigheid eiste niet dat men zou wedergaven wat men niet geroofd had, de wetten van de eer verboden het, want het zou wezen onrecht te doen aan onszelf, daar wij ons dan tekort doen in ons eigendom en schade doen aan onze goeden naam. Toch kan soms het bevel zo staan, dat het een plicht voor ons wordt. Paulus, hoewel hij vrij was van allen, heeft zichzelf aan allen dienstbaar gemaakt. Maar, toegepast op Christus, is het een opmerkelijke beschrijving *van* de voldoening door Hem gedaan aan God voor onze zonde door Zijn bloed. *Toen heeft Hij weergegeven wat Hij niet had geroofd,* Hij onderging de straf, die ons toekwam, Hij heeft om onze overtreding geleden. In sommige opzichten was door de zonde van de mens Gods heerlijkheid weggenomen, des mensen eer, en vrede en geluk waren weggenomen-Hij was het niet die ze weggenomen, geroofd heeft, en toch heeft Hij ze door de verdienste van Zijn dood wedergegeven.

4. Hij klaagt over de onvriendelijkheid van zijn vrienden en bloedverwanten, en dit is een leed, dat een edelaardig gemoed zeer diep treft, vers 9. *Ik ben mijn broeders vreemd geworden, zij* houden zich als vreemden voor mij, en behandelen mij als een vreemde, zij schromen met mij om te gaan, schamen zich *om* mij te erkennen." Dit werd vervuld in Christus, wiens "broeders niet in Hem geloofden," Johannes 7:5, "Hij is gekomen tot het Zijne, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen" en Hij werd verlaten door Zijn discipelen, die door Hem als broeders behandeld waren geworden.

5. Hij klaagt over de minachting die hem werd betoond, en de smaad, waarmee hij voortdurend werd overladen. En hierin inzonderheid wijst zijn klacht op Christus, die zich om onzentwil aan de grootste schande en versmaadheid heeft onderworpen, en *zich heeft vernietigd.* Daar wij God in Zijn eer hebben tekort gedaan door onze zonde, heeft Christus Hem voldoening gegeven niet alleen door zichzelf te ontdoen van de eer, die aan de mens geworden God toekwam, maar ook door zich te onderwerpen aan de grootste smaad, die een mens aangedaan kon worden. David neemt hier nota van twee dingen, die een verzwaring waren van de hoon, die hem werd aangedaan.

A. De zaak om welke zij hem smaadden, vers 11, 12. Zij smaadden en bespotten hem om hetgeen, waarmee hij zichzelf verootmoedigde en God eerde. Als mensen zich verheffen in hoogmoed en verwaandheid, hem uitlachen, die vastte en een zak aan als kleed aandeed, deze zelfvernedering was hun een aanleiding om hem te vertreden. Als de mensen God onteren, dan is het rechtvaardig dat dit op hun eigen oneer uitloopt, maar als David uit zuivere godsvrucht en om uitdrukking te geven aan zijn eerbied voor Hem, weende en zijn ziel verootmoedigde met vasten, en een zak tot zijn kleed nam, zoals nederige boetelingen plachten te doen, hebben zij, inplaats van zijn godsvrucht te loven en haar als een groot voorbeeld van vroomheid aan te bevelen, alles gedaan wat zij konden om er hem in te ontmoedigen en anderen te beletten om zijn goed voorbeeld te volgen, want dat was zijn smaad, zij belachten hem als een dwaas, omdat hij zich aldus vernederde, en zelfs daarom werd hij hun tot een spreekwoord, zij maakten hem tot het voorwerp van hun spot en scherts. Wij moeten het niet vreemd vinden als er kwaad van ons gesproken wordt omdat wij goed doen, om hetgeen waarvan wij reden hebben om te hopen dat wij er Gode welbehaaglijk mee zijn. Onze Heere Jezus werd gestenigd om Zijn goede werken, Johannes 10:32, en toen Hij uitriep *Eli, Eli, Mijn God, Mijn God,* werd Hij bespot, alsof Hij om Elia riep.

B. De personen, die hem smaadden, vers 13.. De voornaamste en achtbaarste personen van wie men betere dingen had kunnen verwachten: *Die in de poort zitten, roddelen over* mij, en hun smaadredenen gelden voor het gebod van senatoren en de uitspraken van rechters, en dienovereenkomstig worden zij geloofd en aangenomen. De geringsten en verachtelijksten, het schuim van het land, "kinderen van de dwazen en kinderen van geen naam," Job 30:8, "een snarenspel dergenen, die sterken drank drinken," het spotlied van dronkaards, die zich en elkaar vrolijk over hem maakten. Zie de kwade gevolgen van dronkenschap, zij maakt de mensen "tot verachters van de goeden," 2 Timotheus 3:3. "Als de koning ziek gemaakt werd door verhitting van de wijn, strekte hij zijn hand voort met de spotters, Hosea 7:5. De bank van de dronkaards is het gestoelte van de spotters. Zie wat gewoonlijk het lot is van de besten van de mensen, zij, die de lof zijn van de wijzen, zijn het spotlied van de dwazen, maar voor hen, die een recht inzicht hebben in de dingen, is het gemakkelijk om het te verachten om aldus geminacht te worden.

II. Zijn belijdenis van zonde is zeer ernstig vers 6. "O *God, Gij weet van mijn dwaasheid,* beide die is, en die niet is, mijn zonden, waaraan ik schuldig ben, zijn niet voor U verborgen en daarom weet Gij hoe onschuldig ik ben aan de misdaden, die zij mij ten laste leggen." Zelfs dan, als wij ons ten opzichte van de onrechtvaardige beschuldigingen van de mensen *onschuldig verklaren,* moeten wij toch voor God erkennen alles verdiend te hebben wat over ons gebracht is, ja nog veel erger. Dit is de oprechte bekentenis van een boetvaardige, die weet dat hij niet voorspoedig kan zijn in het bedekken van zijn zonde, en dat het dus zijn wijsheid is om haar te erkennen, omdat zij naakt en geopend is voor God.

1. Hij kent het bederf van onze natuur, Gij *kent de dwaasheid, die in mijn hart gebonden is.* Al onze zonden komen voort uit onze dwaasheid.

2. Hij kent de overtredingen van ons leven, zij zijn niet voor Hem verborgen, neen, niet de zonden van ons hart, neen, niet die welke in het verborgenste hebben plaats gehad. Zij zijn allen begaan onder Zijn ogen, en worden niet achter Zijn rug geworpen, voordat zij betreurd en vergeven zijn. Dit kan toegepast worden op Christus, want Hij heeft geen zonde gekend, maar Hij is zonde voor ons

gemaakt, en God wist het, en het was niet voor Hem verborgen, toen het de Heere behaagde Hem te verbrijzelen, en Hij Hem ziek heeft gemaakt.

III. Zijn smekingen zijn zeer ernstig.

1. Voor hemzelf, vers 2. "*Verlos mij,* o God! behoed mij voor verzinken, voor wanhoop." Zo werd Christus verhoord uit de vrees, want Hij werd er voor bewaard om Zijn onderneming op te geven, Hebreeen 5:7.

2. Voor zijn vrienden, vers 7. *Laat hen door mij niet beschaamd worden, die U verwachten, o Heere, Heere van de heirscharen!* Laat hen *door mij niet te schande worden, die U zoeken o God Israëls!* Wij behoren God te zoeken in die beide hoedanigheden, en door Hem te zoeken Hem te verwachten als *de God van de legerscharen,* die alle macht heeft om te helpen en als de *God van Israël,* in verbond met Zijn volk, die Hij daarom in eer en trouw gehouden is te helpen. Laat hen om mijnentwil niet te schande worden. Dit geeft zijn vrees te kennen, dat, zo God niet voor Hem verscheen, niet voor hem optrad, dit een ontmoediging zou zijn voor alle Godvruchtigen, en aan hun vijanden aanleiding zou geven om over hen te triomferen. Het geeft ook zijn ernstige begeerte te kennen dat, wat er ook van hem moge worden, allen, die God zoeken en Hem verwachten, bemoedigd en ondersteund mochten worden, en niet ontmoedigd zouden worden in henzelf, of blootgesteld zouden zijn aan de verachting van anderen. Indien Jezus Christus in Zijn lijden niet door Zijn Vader ware erkend en aangenomen, dan zouden allen, die God zoeken en Hem verwachten, beschaamd en te schande gemaakt zijn, maar wij hebben vrijmoedigheid tot God, en in Zijn naam komen wij met vrijmoedigheid tot de troon van de genade.

IV. Zijn pleitrede is zeer krachtig, vers 8, 10. Smaad was een van zijn zwaarste lasten. Heere wend de smaad van mij af, bepleit mijne zaak, want,

1. Het is *om Uwentwil,* dat ik gesmaad word, omdat ik U die en op U betrouw, om *Uwentwil draag ik versmaadheid." Zij,* van wie kwaad gesproken wordt om goeddoen, kunnen het met nederig vertrouwen aan God overlaten, om *hun gerechtigheid te doen voortkomen als het licht.*

2. Het is *met U* dat ik gesmaad word, *de ver van Uw huis leeft mij verleerd,* heeft mij mijzelf doen vergeten, en mij datgene laten doen, hetwelk zij boosaardiglijk mij ten smaad verkeren. Zij, die U en Uw huis haten, haten daarom ook mij, omdat zij weten dat ik er met ijver voor vervuld ben. Dat is het, waarom zij gereed zijn mij te verslinden, en dat al de liefde en achting, die ik onder hen genoot, verslonden heeft." Zij, die God lasterden en kwaad spraken van Zijn woord en Zijn wegen, hebben David gesmaad, omdat hij geloofde in Zijn woord en wandelde in Zijn wegen. Of het kan ook beschouwd worden als een voorbeeld van Davids ijver voor Gods huis, dat hij toornde over *al* de beledigingen, Gods naam aangedaan, alsof zij zijn eigen naam aangedaan waren. Hij trok zich al de oneer aan, die God werd aangedaan, en de smaad, die op de Godsdienst werd geworpen, dat ging hem meer ter harte dan al zijn eigen uitwendige benauwdheden. En hij had reden om te hopen dat God zich de smaad zou aantrekken, die op hem geworpen was, omdat hij zich altijd de smaad heeft aangetrokken, die op God werd geworpen. Beide delen van dit vers worden op Christus toegepast.

a. Het was een blijk van Zijn liefde tot Zijn Vader, dat *de ijver van Zijn huis Hem heeft verslonden* toen Hij de kopers en verkopers uit de tempel weggeselde, hetgeen de discipelen aan deze tekst herinnerde, Johannes 2:17.

b. Het was een blijk van Zijn zelfverloochening, en dat Hij zichzelf niet behaagde, dat "de smaadwoorden van hen die U smaden, kwamen op mij neer" Romeinen 15:3, en hierin heeft Hij ons een voorbeeld gegeven.

Psalm 69:14-22

David had tevoren gesproken van de boosaardige smaad, die zijn vijanden op hem hadden geworpen, *Maar mij aangaande, mijn gebed is tot U.* Zij spraken kwaad van hem om zijn vasten en bidden, en omdat hij het spotlied was van de dronkaards, maar desniettemin besluit hij om te blijven bidden. Hoewel wij bespot kunnen worden om goeddoen, moeten wij om dit spotten er toch niet van aflaten. Diegenen kunnen slechts weinig voor God dragen en voor het belijden van Zijn naam, die geen schimp, geen hard woord kunnen dragen, veeleer dan hun plicht te verzaken. Davids vijanden waren zeer beledigend voor hem, maar dit was zijn troost, dat hij een God had, tot wie hij zich kon begeven, en aan wie hij zich kon overgeven. "Zij denken hun pleit te winnen door onbeschaamdheid en laster, maar ik volg andere methodes. Wat zij ook mogen doen, mij *aangaande, mijn gebed is tot U, o Heere."* En het was in een tijd van het welbehagen er niet minder een tijd van het welbehagen om dat het een tijd was van beproeving. God zei ons niet van zich wegdrijven, al is het ook de nood, die ons tot Hem uitdrijft, ja het is nog zoveel te meer een tijd van het welbehagen, omdat het lijden en de benauwdheid van Gods volk hen nog zoveel te meer de voorwerpen maken van Zijn medelijden, het is tijd voor Hem om hen te helpen, als alle andere hulp faalt, en zij weten en gevoelen dat zij verloren zijn, indien Hij hen niet helpt. Wij vinden deze uitdrukking gebruikt betreffende Christus in, Jesaja 49:8. " Ten tijde" "van het welbehagen heb Ik u verhoord." Merk nu op:

I. Wat zijn beden zijn.

1. Dat zijn klachten genadiglijk gehoord zullen worden, het geroep van zijn ellende en de begeerte zijns harten. *Verhoor mij,* vers 14, en wederom: *verhoor mij, o Heere,* vers 17, *haast U, verhoor mij,* vers 18, hoor niet slechts wat ik te zeggen heb, maar geef mij hetgeen waar ik om bid. Christus wist, dat de Vader Hem altijd hoorde, Johannes 11:42.

2. Dat hij uit zijn ellende verlost mocht worden, er voor behoed mocht worden om weg te zinken onder de last van zijn smart, "ruk mij uit het slijk," laat mij er niet in blijven steken (zo lezen het sommigen), maar help er me uit, en "stel mijn voeten op een rotssteen, Psalm 40, 3, dat hij verlost mocht worden van zijn vijanden, dat zij hem niet verslinden, en hun lust aan hem niet zouden zien. *"Laat mij gered worden van mijn haters,* als een lam uit de klauw des leeuws, vers 15. Hoewel ik in diepe wateren gekomen ben, vers 3, en gereed ben te denken dat de vloeden mij zullen overstelpen, zo laat mijn vrees voorkomen en tot zwijgen worden gebracht, *laat de watervloeden,* hoewel zij tot mij naderen, mij *niet overstromen,* vers 16. Laat mij niet in de poel van de wanhoop vallen, laat die diepte mij niet verzwelgen, *laat de put zijn mond over mij niet toesluiten,* want dan ben ik verloren." In het begin van de psalm gaf hij zich op als verloren, maar nu heeft hij zijn hoofd boven water, en is hij niet zo moede van het roepen, als hij dacht.

3. Dat God zich tot hem zou wenden, vers 17, hem zou aanzien, zijn aangezicht niet voor hem zou verbergen, vers 18. De tekenen van Gods gunst jegens ons en het licht van Zijn aangezicht over ons zijn genoeg om onze geest er voor te behoeden van weg te zinken in de diepe modder van uitwendige benauwdheid, ook behoeven wij niets meer te beweren om veilig en gerust te zijn, vers 19. *"Nader tot mijn ziel* om U aan haar te openbaren, en dat zal haar bevrijden."

II. Welke pleitgronden hij aanvoert voor zijn gebeden.

1. Hij pleit op Gods goedertierenheid en getrouwheid, vers 14. *Door de grootheid van Uw goedertierenheid, verhoor* mij. Er is goedertierenheid in God, een menigte van goedertierenheden, onuitputtelijke goedertierenheid, goedertierenheid genoeg voor allen, genoeg voor ieder, en daaraan moeten wij bemoediging ontlenen voor ons gebed. Ook de getrouwheid van Zijn heil, de waarheid van al die beloften van de verlossing en zaligheid, welke Hij gedaan heeft aan hen, die op Hem vertrouwen, is nog een verdere aanmoediging. Hij herhaalt zijn argument, ontleend aan de goedertierenheid van God, " *Verhoor mij, o Heere! want Uw goedertierenheid is goed, zij is* dit in zichzelf, zij is rijk en overvloedig, zij is dit in de schatting van al de heiligen, zij is hun zeer kostelijk en dierbaar, zij is hun leven, hun blijdschap, hun alles, o laat mij er het voordeel, de weldaad van hebben! Zie *mij aan naar de grootheid Uwer barmhartigheden"* vers 17 Zie, hoe hoog hij spreekt van de goedheid Gods, in Hem zijn goedertierenheden, barmhartigheden een gehele menigte ervan. Als wij goed denken over God, en dit blijven doen ook onder de grootste moeilijkheden, dan behoeven wij niet te vrezen dat God niet wel doen zal voor ons, want "de Heere heeft een welgevallen aan hen, die Hem vrezen," Psalm 147:11.

2. Hij pleit op zijn eigen beproeving en benauwdheid: *Verberg Uw aangezicht niet voor Uw knecht, want mij ik ben bang,* vers 18 ik heb dus behoefte aan Uw gunst, en daarom zal ik haar weten te waarderen." Hij wijst inzonderheid op de smaad, waaronder hij lag, en de beledigingen, die hem waren aangedaan, vers 20. *Gij weet mijn versmaadheid en mijn schaamte en mijn schande.* Zie welk een nadruk hierop wordt gelegd, want in het lijden van Christus voor ons heeft misschien niets meer bijgedragen tot de voldoening, die Hij heeft aangebracht voor de zonden, welke God onteerd hadden, dan de smaad, de beschaamdheid en de schande die Hij ondergaan heeft, welke God heeft opgemerkt en aangenomen als meer dan een evenwaardige vergelding voor de eeuwige schande en versmaadheid, die onze zonden hadden verdiend, weshalve wij door berouw en bekering schaamte voor onszelf moeten aannemen, en de schaamte van onze jonkheid moeten dragen. En als wij ooit geroepen worden om versmaadheid en schande te dragen om Zijnentwil, dan kan dit onze vertroosting wezen, dat Hij het weet en dat Hij, die tevoren met ons was, ook daarna met ons zijn zal. De psalmist spreekt de taal van een edel gemoed als hij zegt: *de versmaadheid heeft mijn hart gebroken, ik ben zeer zwak,* want aan iemand, die de waarde kent van een goede naam, valt het hard om door een slechte naam te worden gedrukt. Maar als wij bedenken welk een eer het is om voor God te worden gesmaad en welk een gunst om waardig geacht te worden om Zijns naams wil smaadheid te lijden, Handelingen 5:41, dan zullen wij zien dat er volstrekt geen reden is, waarom dit ons zo terneder zou drukken, of ons het hart zou breken.

3. Hij voert de onbeschaamdheid en wreedheid van zijn vijanden aan, vers 19. *Verlos mij om mijner vijanden wil,* omdat zij waren zoals hij hen tevoren beschreven had, vers 5. "*Allen die mij benauwen staan vóór U,* vers 20. Gij weet wat soort van mensen zij zijn, welk gevaar mij van hen dreigt, welke vijanden zij zijn van U, en hoe Gij gesmaad wordt in hetgeen zij tegen mij doen en beramen." Er wordt een voorbeeld gegeven van hun wreedheid, vers 22, *ja zij gaven mij gif tot spijze* (het woord betekent een bitter kruid, en wordt dikwijls samengevoegd met alsem), *in mijn dorst hebben zij mij edik te drinken gegeven.* Dit is letterlijk vervuld geworden in Christus en heeft zo onmiddellijk op Hem gewezen dat Hij niet zeggen wilde: *Het is volbracht* voordat dit vervuld was, en opdat Zijn vijanden in de gelegenheid zouden zijn om het te vervullen, zei Hij: Mij *dorst,* Johannes 19:28, 29. Sommigen denken dat de hysop, die zij aan Zijn mond brachten, het bittere kruid was, dat zij Hem met de edik tot Zijn spijs gegeven hebben. Zie hoe nauwkeurig het lijden van Christus voorzegd was, hetgeen bewijst dat de Schrift het Woord van God is, en hoe

nauwkeurig de voorzeggingen vervuld zijn in Jezus Christus, hetgeen bewijst dat Hij de ware Messias is. Deze is het, die komen zou, en geen anderen hebben wij te verwachten.

4. Hij wijst op de onvriendelijkheid van zijn vrienden, en hoe hij in hen werd teleurgesteld vers 21. *Ik heb uitgezien naar iemand, die medelijden had, maar er was niemand,* allen faalden hem, zoals waterbeken in de zomer. Dit werd vervuld in Christus, want in Zijn lijden hebben al Zijn discipelen Hem verlaten en zijn gevloden. Van de mensen kunnen wij niet te weinig verwachten, *moeilijke vertroosters zijn* zij allen, en van God kunnen wij niet te veel verwachten, want Hij is de Vader van de barmhartigheid en de God aller vertroosting.

Psalm 69:23-30

Deze verwensingen zijn niet Davids gebeden tegen zijn vijanden, maar profetieën van de verwoesting, die over de vervolgers van Christus komen zullen, inzonderheid over de Joodse natie, die onze Heiland zelf met tranen voorzegd heeft, welke voorzegging omstreeks veertig jaren na de dood van Christus vervuld is geworden. De eerste twee verzen van deze paragraaf zijn door de apostel uitdrukkelijk toegepast op de oordelen Gods over de ongelovige Joden, Romeinen 11:9, 10, en daarom moet ook het geheel er op zien. Gelijk de verwerping van de Joden om hun verwerping van Christus een treffend voorbeeld was van Gods gerechtigheid en een voorproef van de wraak, die God ten laatste zal oefenen aan allen, die in hun ongeloof volharden, zo was het en blijft het een overtuigend bewijs van de waarheid van de Christelijke godsdienst. Een grote tegenwerping er tegen in de beginne was, dat hij de ceremoniële wet ter zijde gesteld heeft maar dit werd ten volle gerechtvaardigd, en die tegenwerping volkomen teniet gedaan, toen God haar op zo merkwaardige wijze ter zijde gesteld heeft door de algehele verwoesting van de tempel, en het verderf van hen, die hardnekkig aan de Mozaïsche bedeling vasthielden, in tegenstand van het Evangelie van Christus.

Laat ons hier opmerken:.

I. Welke oordelen het zijn, die over de kruisigers van Christus komen zullen, niet over hen allen, want er waren van de zodanigen die de hand hebben gehad in Zijn dood, maar berouw hebben gehad, tot bekering zijn gekomen, en genade hebben gevonden, Handelingen 2:23, 3:14, 15 meer over diegenen van hen en over hun opvolgers, die hardnekkig in hun ongeloof volhardden, het Evangelie bleven verwerpen, en een onverzoenlijke vijandschap koesterden tegen Zijn discipelen en volgelingen. Zie 1 Thessalonicenzen 2:15, 16. Hier is voorzegd:

1. Dat hun offeranden hun tot kwaad en nadeel zullen strekken, vers 23. *Hun tafel worde voor hun aangezicht tot een strik.* Het altaar des Heeren, dat *Zijn en hun tafel* wordt genoemd, omdat zij in hun feestmaal op de offeranden, deelgenoten waren van het altaar. Dit zou tot hun welvaren en vrede gestrekt hebben, omdat het dankoffers waren, maar het werd hun tot een strik, want door hun genegenheid voor en hun aankleven van het altaar, werden zij vastgehouden in hun ongeloof en verhard in hun vooroordelen tegen Christus, het altaar, waarvan diegenen geen recht hadden te eten, die de tabernakel bleven dienen, Hebreeen 13:10.

2. Of, het kan verstaan worden van de gewone aangenaamheden des levens, ja zelfs van hun noodzakelijk voedsel, zij hadden Christus gal en edik te drinken gegeven, en daarom zullen hun spijs en hun drank rechtvaardiglijk tot gal en edik voor hen gemaakt worden. Als door de verdorvenheid van onze natuur het levensonderhoud en zingenot een aanleiding voor ons worden om te zondigen, tot het voedsel en de brandstof van onze zinnelijkheid gemaakt worden, dan is onze tafel een strik, hetgeen een goede reden is, waarom wij ons nooit moeten voeden zonder vrees, Judas: 12.2. Dat zij nooit de vertroosting zullen hebben van de kennis of de vrede, waarmee de gelovigen in het Evangelie van Christus gezegend zijn, vers 24. Dat zij overgegeven zullen worden:

a. Aan gerechtelijke blindheid *Laat hun ogen duister worden,* zodat zij de heerlijkheid Gods niet zien in het aangezicht van Christus. Hun zonde was dat zij *niet wilden* zien, maar hun ogen sloten voor het licht, daar zij de duisternis liever hadden, hun straf was dat zij *niet zouden* zien, maar

overgegeven zouden worden aan de begeerlijkheid van hun hart, dat zich verhardde, en dat aan de god van deze wereld zou toegelaten worden om hun zinnen te verblinden, 2 Corinthiers 4:4. Dit was van hen voorzegd, Jesaja 6:10, en Christus heeft het bekrachtigd, Mattheus 13:14, 15, Johannes 12:40.

b. Aan een gerechtelijke vrees. Er is een godvruchtige vrees, die de weg baant tot vertroosting, zoals die van Paulus, Handelingen 9:6, hij beefde en was verbaasd, maar dit is een vreze die nooit eindigen zal in vrede, maar hun lenden gedurig zal doen waggelen vanwege de angst van hun geweten, zoals Belsazar, toen de banden van zijn lenden los werden. Laat hen tot wanhoop gedreven worden voortdurend vol zijn van ontsteltenis. Dit is vervuld geworden in de wanhopige raadslagen van de Joden, toen zij door de Romeinen werden aangevallen.

3. Dat zij zullen vallen, en onder Gods gramschap en de hittigheid van Zijn toorn zullen liggen, vers 25. *Stort Uw gramschap over hen* uit. Zij, die Gods grote zaligheid, welke hun was aangeboden, verwerpen, kunnen terecht vrezen dat Zijn gramschap over hen zal worden uitgestort, want zij, die de Zoon van Zijn liefde verwerpen, zullen gewis tot het geslacht van Zijn verbolgenheid gemaakt worden. Het is het oordeel, uitgesproken over hen, die niet in Christus geloven, dat "de toorn Gods op hen blijft," Johannes 3:36. Hij zal hen aangrijpen en hen nooit loslaten. De verlossing zelf zal hen niet verlossen, die niet willen dat Christus koning over hen zij. Zie de goedertierenheid en de strengheid van God!

4. Dat hun plaats en hun volk ten enenmale weggenomen zullen worden, dezelfde zaak weer zij voor vreesden, en, om welke te voorkomen, naar zij voorgaven, zij Christus vervolgd hebben, Johannes 11:48. Vers 26 :*Hun paleis zij verwoest,* hetgeen vervuld werd toen hun land verwoest werd door de Romeinen, en om "hunnentwil Sion als een akker geploegd werd" Micha 3:12. De tempel was het huis, waarop zij zeer bijzonder trots waren, maar dit "werd hun woest gelaten," Mattheus 23:38. Maar dit is nog niet alles: het behoort ons tot voldoening te strekken dat, zo ons het genot van onze bezitting ontnomen is, anderen er toch het voordeel van zullen hebben, maar er wordt hier bijgevoegd: *in hun tenten zij geen inwoner,* hetgeen op merkwaardige wijze vervuld werd in Juda en in Jeruzalem, want nadat het verderf over de Joden was gekomen, heeft het lang geduurd eer het land met goed gevolg bewoond werd. Maar dit wordt door Petrus zeer bijzonder toegepast op Judas, Handelingen 1:20. Want daar hij een zelfmoordenaar was, kunnen wij veronderstellen, dat zijn bezitting verbeurd werd verklaard, zodat *zijn woonstede woest werd,* en *niemand uit* zijn eigen bloedverwanten, *er in woonde*

5. Dat hun weg van het verderf bergafwaarts zal gaan, en niets hen zou tegenhouden, niets of niemand tussenbeiden zou komen om hun verderf te voorkomen, vers 28 :"Heere, laat hen aan henzelf over, om misdaad tot misdaad toe te doen." Zij, die slecht zijn als zij aan de begeerte van hun harten worden overgegeven, zullen gewis nog slechter worden, zij zullen zonde tot zonde toedoen, ja zij zullen "tot hun zonde nog rebellie toedoen", Job 34:37. Van de Joden wordt gezegd dat zij "te allen tijd hun zonden vervulden," 1 Thessalonicenzen 2:16. "Voeg de straf van hun ongerechtigheid tot hun ongerechtigheid," zo lezen het sommigen, want hetzelfde woord betekent beide zonde en straf, zo innig is het verband er tussen. Als de mensen willen zondigen, zal God er afrekening voor houden. Maar zij, die vermenigvuldigd hebben te zondigen, kunnen nog genade vinden, want God vermenigvuldigt de vergeving door de gerechtigheid van de Middelaar, en daarom voegt hij er hij, opdat zij buitengesloten zouden zijn van alle hoop op genade: "laat hen niet komen

tot Uw gerechtigheid," om het voordeel te genieten van de gerechtigheid Gods, welke is door het geloof in een Middelaar Filipp. 3:9. Niet dat God iemand buitensluit van die gerechtigheid, want het Evangelie sluit niemand buiten, die niet zichzelf buitensluiten door hun ongeloof, maar laat hen overgelaten worden aan hun eigen weg, en dan zullen zij nooit onder die heerschappij komen, want, onbekend zijnde met de eisen van Gods gerechtigheid en hun eigen gerechtigheid zoekende op te richten, "zijn zij aan de rechtvaardigheid Gods niet onderworpen,' Romeinen 10:3. En zij, die zo hoogmoedig en eigenwillig zijn dat ze tot Gods gerechtigheid willen komen, zullen dienovereenkomstig hun oordeel ontvangen, zij hebben het zelf beslist, zij zullen niet komen tot Zijn *gerechtigheid.* Laat hen er geen voordeel van verwachten, die niet gewillig en blijde zijn om er verplichting aan te hebben.

6. Dat zij afgesneden zullen worden van alle hoop op gelukzaligheid, vers 29. *Laat hen uitgedelgd worden uit het boek des levens,* laat hun niet toegelaten worden nog langer te leven, want hoe langer zij leven hoe meer kwaad zij doen. Grote menigten van de ongelovige Joden zijn gevallen door zwaard en honger, en geen van hen, die het Christendom hadden omhelsd, is er door omgekomen, het volk, als volk was uitgedelgd, en is er toe gekomen geen volk te zijn. Velen verstaan het van hun verworpen zijn van Gods verbond met al de voorrechten ervan, dat is *het boek des levens* Laat het burgerschap van Israël, van Israël naar het vlees, nu vervreemd worden van dat verbond van de belofte, waarvan zij totnutoe het monopolie hadden. Laat het openbaar worden, dat zij nooit in het boek des levens des Lams geschreven waren, maar laat de mensen hen *verworpen zilver noemen, want de Heere heeft hen verworpen, laat hen met de rechtvaardigen niet aangeschreven worden,* laat hen geen plaats hebben in de vergadering van de heiligen, als zij allen vergaderd zullen worden in de algemene vergadering van hen, wier namen in de hemel geschreven zijn," Psalm 1:5.

II. Wat de zonde is, om welke deze ontzettende oordelen over hen gebracht zullen worden, vers 27. Zij *vervolgen die Gij geslagen hebt, en spreken tot smart van Uw verwonden.*

1. Christus was het, die God geslagen had want het behaagde de Heere Hem te verbrijzelen," Hij was veracht en van mensen verlaten een man van smarten vertrouwd met ziekte, ja als iemand voor wie men het gelaat verbergt, hij was veracht en wij hebben hem niet geacht," Jesaja 53:3, Zij vervolgden Hem met een woede, die tot aan de hemel reikte, zij riepen: *Kruis hem! kruis hem* Vergelijk hiermede wat Petrus gezegd heeft, Handelingen 2:23. Hoewel Hij "naar de bepaalde raad en voorkennis van God uitgelevers hebt gij door de handen van wetteloze mensen aan het kruis genageld en gedood was." Zij spraken tot smart van de Heere Jezus, toen Hij aan het kruis hing, zeggende: *Hij heeft op God betrouwd, dat Hij hem nu verlosse,* en er kon niets gezegd worden, dat smartelijker voor Hem was.

2. De lijdende heiligen waren Gods verwonden, verwond om Zijn zaak, en om Zijnentwil, en zij hebben hen vervolgd, en *gesproken tot hun smart.* Om deze dingen "is de toorn Gods over hen gekomen tot het einde," 1 Thessalonicenzen 2:16. Zie ook Mattheus 23:34 en verv. Dit kan meer in het algemeen verstaan worden, en het leert ons dat niets meer God tergend is, dan te juichen over hen, die Hij geslagen heeft, en nog beproeving toe te doen aan hen, die reeds beproefd zijn, waarop dan ook rechtvaardiglijk volgt: Doe misdaad tot hun misdaad, zie Zacheria 1:15. Zij, wier geest gewond is, die in ontroering en vrees zijn over hun geestelijke toestand, moeten met tederheid

behandeld worden en het moet met zorg worden vermeden, *om te spreken tot hun hart,* en *het hart van de rechtvaardigen bedroefd te maken.*

III. Wat temidden van dit alles de psalmist van zichzelf denkt, vers 30. "*Doch ik ben ellendig en in smart,* dat is het ergste van mijn toestand. Ik ben onder uitwendige beproevingen, maar toch *aangeschreven met de rechtvaardigen* en niet, zoals zij onder de gramschap Gods." Het is beter ellendig en in smart te zijn met de zegen van God, dan rijk en vrolijk te wezen onder Zijn vloek. Want zij, die tot Gods gerechtigheid komen, zullen spoedig een einde zien aan hun ellende en hun smart, en Zijn heil zal hen in een hoog vertrek zetten, en dat is het, waar David hier om bidt, Jesaja 61, 10. Dit kan toegepast worden op Christus. In Zijn staat van vernedering was Hij ellendig en in smart, een man van smarten, die niets had, waar Hij het hoofd kon nederleggen, maar God heeft Hem uitermate verhoogd, het heil voor Hem gewrocht, het heil door Hem gewrocht, heeft Hem *in een hoog vertrek gezet, ver boven alle overheden en machten.*

Psalm 69:31-37

Beide als type van Christus en als voorbeeld voor de Christenen, besluit de dichter met heilige blijdschap en lof de psalm, die hij begon met klachten over zijn smarten.

1. Hij besluit om zelf God te loven, niet twijfelende of hij zal Hem hierin welbehaaglijk zijn, vers *31, 32. "Ik zal Gods naam prijzen* niet slechts met mijn hart maar met mijn lied en *Hem met dankzegging grootmaken,"* want het behaagt Hem zich groot gemaakt te achten door de dankbare lof van Zijn volk. Er wordt te kennen gegeven dat alle Christenen God behoren te verheerlijken met hun lof *in psalmen, gezangen en geestelijke liederen.* En *dit zal,* door Christus, de Middelaar van onze lofzeggingen zowel als van onze gebeden, *aangenamer zijn* dan de kostbaarste offeranden van de wet, vers 32, *dat zal de Heere meer behagen dan een rund dan een stier met horens en hoeven* Hierin wordt duidelijk te kennen gegeven dat in de dagen van de Messias een einde gemaakt zal worden, niet alleen aan de zondoffers, maar ook aan de lofoffers en de dankoffers, die door de ceremonieële wet waren ingesteld, inplaats van deze zullen geestelijke offeranden van lof- en dankzegging welbehaaglijk in zulke offers heeft God een welgevallen, Hebreeen 13:15. Het is ons een grote troost, dat nederige en dankbare lofzeggingen Gode aangenamer zijn dan de kostbaarste en prachtigste offers ooit geweest zijn.

2. Hij moedigt andere Godvruchtigen aan om zich in God te verblijden en Hem te blijven zoeken, vers 33, 34. *De nederigen zullen dit zien en zich verblijden. Zij* zullen tot hun vertroosting merken:

a. De ervaringen van de heiligen. Zij zullen zien hoe bereid God is om te horen naar de ellendigen als zij tot Hem roepen, en hun te geven hetgeen, waarvoor zij tot Hem roepen, hoe verre het van Hem is Zijn gevangenen te verachten, ofschoon de mensen hen wel verachten, Hij begunstigt hen met Zijn genaderijke bezoekingen, en zal een tijd vinden om hen in de ruimte te stellen. *De nederigen zullen dit zien en zich verblijden,* niet alleen omdat, wanneer een lid geëerd wordt, al de leden er blij om zijn, maar omdat het een bemoediging voor hen is in hun verlegenheid en hun moeilijkheden, om op God te vertrouwen. Het zal het hart verkwikken van hen, die God zoeken, om meer en meer bevestigende getuigenissen te zien van deze waarheid, dat Jakobs God nooit tot Jakobs zaad gezegd heeft: *Zoekt mij tevergeefs.*

b. De verhoging van de Zaligmaker, want van Hem had de psalmist gesproken en van zichzelf als een type van Hem. Als Zijn smarten voorbij zijn, als Hij verhoord is en ontslagen is uit zijn gevangenschap in het graf, dan zullen de nederigen het zien en zich verblijden, en zij, die God zoeken door Christus, zullen leven en vertroost worden, besluitende dat, zo zij met Hem lijden, zij ook met Hem zullen heersen.

3. Hij roept alle schepselen op om God te loven, de hemel, de aarde en de zee, en de inwoners derzelve, vers 35. Hemel en aarde, en het heir van beide zijn door Hem gemaakt, en daarom: *laat hemel en aarde Hem loven.* Engelen in de hemel en heiligen op aarde kunnen zich in hun respectieve woonsteden van genoeg stof voorzien voor voortdurende lof. Laat de vissen van de zee, hoewel spreekwoordelijk stom, de Heere prijzen, want van Hem is de zee, en Hij heeft haar gemaakt.

De lofzeggingen van de wereld moeten geofferd worden voor Gods gunstbetoningen aan Zijn kerk, vers 36, 37. *Want God zal Sion verlossen* de heilige berg, waar Zijn dienst in stand werd gehouden. Hij zal allen verlossen, die geheiligd en Hem afgezonderd zijn, allen, die bezig zijn in Zijn eredienst, en allen, over wie Christus regeert, want Hij was Koning op de heilige berg Zion. Hij heeft genade weggelegd voor de steden van Juda, van welke stam Christus was. God zal grote dingen doen voor de Evangeliekerk, en laat allen, die het goede voor haar wensen, zich hierin verblijden. Want,

a. Zij zal bevolkt en bewoond worden. Zij zal velen tot zich toegevoegd zien, die behouden worden. De steden van Juda zullen gebouwd worden, particuliere gemeenten zullen gevormd worden naar het Evangelie-voorbeeld, opdat er een overblijfsel zij om daarin te wonen en de voorrechten te genieten, die er aan verleend zijn, en de schatting te betalen, die ervan geëist wordt. Zij, die Zijn naam beminnen, die liefde hebben voor Godsdienst in het algemeen, zullen de Christelijke Godsdienst omhelzen, en hun plaats innemen in de Christelijke kerk, zij zullen daarin wonen als burgers en huisgenoten Gods.

b. Zij zal bestendigd en beërfd worden. Het Christendom moest geen *res unius aetalis,* geen *voorbijgaande zaak* zijn, neen, *het zaad van Zijn knechten zal het beërven,* God zal zich een zaad verwekken om Hem te dienen, en zij zullen de voorrechten erven van hun vaderen, want de belofte is voor u en uw kinderen, zoals het vanouds geweest is: *Ik zal u een God zijn en uw zaad na u.*

c. *Het* land van de belofte *zal* nooit verloren gaan uit gebrek aan erfgenamen, want God *kan uit stenen Abraham kinderen verwekken,* en zal het doen veeleer dan het erfrecht verloren te laten gaan, het zal David nooit aan een man ontbreken om voor hem te staan. De Verlosser zal Zijn zaad zien, en Zijn dagen in hetzelve verlengen, totdat de verborgenheid Gods voleindigd is en het mystieke lichaam voltooid is. En daar het heilig zaad het wezen van de wereld uitmaakt, en de wereld, indien dit geheel ingezameld zou zijn, spoedig aan een einde zou wezen, is het juist vanwege de verzekerdheid van deszelfs bewaring, dat hemel en aarde Hem moeten loven.

PSALM 70

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, om te doen gedenken. (70:2) Haast U, o God, om mij te verlossen, o HEERE, tot mijn hulp.
2 (70:3) Laat hen beschaamd en schaamrood worden, die mijn ziel zoeken; laat hen achterwaarts gedreven en te schande worden, die lust hebben aan mijn kwaad.
3 (70:4) Laat hen terugkeren tot loon hunner beschaming, die daar zeggen: Ha, ha!
4 (70:5) Laat in U vrolijk en verblijd zijn allen, die U zoeken; laat de liefhebbers Uws heils geduriglijk zeggen: God zij groot gemaakt!
5 (70:6) Doch ik ben ellendig en nooddruftig; o God, haast U tot mij; Gij zijt mijn Hulp en mijn Bevrijder; HEERE, vertoef niet!

Deze psalm past voor een staat van beproeving, hij is bijna woord voor woord gekopieerd van psalm 40 en sommigen denken, dat hij daarom ten opschrift heeft: OM TE DOEN GEDENKEN, want het kan soms nuttig wezen om dezelfde gebeden, die wij vroeger tot God hebben opgezonden, nog eens te bidden als dezelfde gelegenheid zich voordoet. David bidt hier dat God:

I. Hem hulp zal zenden vers 2-6.

II. Zijn vijanden zal beschamen, vers 3, 4.

III. Vreugde zal zenden aan zijn vrienden vers 5. Deze vijf verzen zijn gelijk aan de laatste vijf van psalm 40. Hij schijnt dit korte gebed bestemd te hebben voor zichzelf en voor ons als een zalf voor iedere wond, en daarom moet hij altijd in gedachten worden gehouden. Bij het zingen ervan kunnen wij hem toepassen op onze particuliere rampen of benauwdheden, waarin die ook mogen bestaan.

Psalm 70:1-6

Het opschrift, vers 1, zegt ons dat deze psalm bestemd was om te doen gedenken, om God te doen gedenken aan Zijn genade en Zijn beloften, want er wordt ons gezegd dit te doen als wij tot Hem bidden en bij Hem pleiten, "maak Mij indachtig," Jesaja 43:26. Niet alsof de eeuwige Geest iemand nodig heeft om Hem iets in de herinnering te brengen, maar het behaagt Hem om deze eer op het gebed des geloofs te leggen. Het was veeleer om zichzelf en anderen aan vroegere beproevingen te doen gedenken, opdat wij nooit gerust zijn, maar altijd moeilijkheden verwachten, en aan vroegere oefeningen van de Godsvrucht, opdat, als na de regen de wolken wederkeren, wij ons tot dezelfde middelen zullen wenden, die wij vroeger krachtig hebben bevonden om ons verlichting en troost te bezorgen. Wij mogen in het gebed dezelfde woorden gebruiken, die wij dikwijls tevoren hebben gebruikt, onze Heiland heeft in Zijn doodsbenauwdheid drie maal gebeden, zeggende dezelfde woorden. Zo heeft David hier de woorden gebruikt, die hij vroeger gebruikt heeft, maar toch niet zonder enige veranderingen, om te tonen dat hij niet bedoeld heeft, zichzelf of anderen te binden aan een formule. God ziet op het hart, niet op de woorden.

1. David bidt hier dat God zich zal haasten om hem te hulp te komen, vers 2,6. *Ik ben ellendig en nooddruftig, in* nood en verlegenheid, geheel ten einde raad. Ellende en nooddruft zijn zaken, waarop men zeer goed pleiten kan bij een God van oneindige barmhartigheid, die het zuchten van een boetvaardig hart niet veracht en een zegen heeft uitgesproken over de armen van geest en de hongerige ziel met goed vervult

a. Hij bidt dat God voor hem zal verschijnen om hem op Zijn tijd uit zijn benauwdheid te verlossen.

b. Dat Hij intussen reeds tot hem zal komen om hem te ondersteunen onder zijn moeilijkheden, opdat hij niet zou nederzinken en bezwijken.

c. Dat Hij dit haastelijk doen zal, *Haast U,* vers 2 en wederom: *Haast U, vertoef niet,* vers 6. Soms schijnt God het uit te stellen om Zijn volk te hulp te komen, ten einde vurige ernstige begeerten, zoals deze, bij hen op te wekken. *Wie gelooft, die zal niet haasten,* niet haasten om de Goddelijken raad vooruit te lopen, zich met geweld een weg ter ontkoming te banen, of zich van ongeoorloofde middelen te bedienen om hulp te verkrijgen, maar hij mag haasten door uit te gaan om God te ontmoeten, opdat Hij haasten zal om de gewenste hulp te verlenen. *Haast U tot mij,* want het verlangen van mijn ziel gaat naar U uit, ik zal omkomen zo ik niet spoedig word geholpen, ik heb niemand anders, van wie ik hulp kan verwachten, Gij *zijt mijn hulp en, mijn bevrijder.* Gij hebt U verbonden om dit te zijn voor allen, die U zoeken, ik vertrouw op U om dit voor mij te zijn, ik heb U dikwijls aldus bevonden, en Gij zijt genoegzaam, algenoegzaam om het te zijn, en daarom: haast U tot mij."

2. Hij bidt dat God zijn vijanden zal beschamen, vers 3,4.

Merk op:

a. Hoe hij hen beschrijft, zij zochten zijn ziel, zijn leven om het te verderven, zij wilden hem beroeren, ten einde hem van God af te trekken naar de zonde en hem tot wanhoop te brengen. Zij begeerden zijn kwaad, zijn verderf, als hem een ramp bedreigde of overkwam, dan zeiden zij: "Ha

ha zo wilden wij het hebben, nu zullen wij ons doel bereiken, hem in het verderf zien gestort." Zo boosaardig, zo beledigend waren zij.

b. Wat zijn gebed tegen hen is: *Laat hen beschaamd en schaamrood worden,* laat hen tot bekering worden gebracht, zo beschaamd worden, dat zij Uw naam zoeken, Psalm 83:17 laat hen hun schuld en dwaasheid inzien, in hun strijden tegen hen, die Gij beschermt en "zich schamen over hun afgunst," Jesaja 26:11. Maar laat hun plannen tegen mij verijdeld worden en hun maatregelen worden verbroken "laat hen achterwaarts gedreven worden" van hun boosaardige ontwerpen, en dan zullen zij beschaamd en schaamrood worden, zoals de vijanden van de Joden "zeer vervallen waren in hun ogen," Nehemia 6:16.

3. Hij bidt dat God het hart van zijn vrienden vervullen zal met blijdschap, vers 5, dat allen die God zoeken en Zijn heil liefhebben, het begeren, er zich in verlustigen en er op vertrouwen, voortdurend reden zullen hebben tot blijdschap en lof, en voor beide een hart, en dan twijfelt hij niet of hij zal delen in de zegen waar hij om bidt, en dat zullen ook wij indien wij beantwoorden aan die hoedanigheid.

a. Laat ons de dienst van God tot ons levenswerk maken, en laat de gunst van God ons vermaak en onze grote verlustiging zijn want dat is Hem te zoeken en Zijn heil lief te hebben. Laat het streven naar geluk in God onze grote zorg zijn, en het genieten er van onze grote voldoening. Een hart om het heil des Heeren lief te hebben, er boven alle mogelijke wereldlijke voordelen de voorkeur aan te geven, zodat wij goedsmoeds alles kunnen verlaten veeleer dan onze zaligheid in de waagschaal te stellen, is een goed bewijs van ons deel er aan, en ons recht er op.

b. Last ons er ons dan verzekerd van houden, dat, indien wij het niet door eigen schuld verhinderen, de blijdschap des Heeren ons hart zal vervullen en de hoge lof des Heeren in onze mond zal zijn. Zij, die God zoeken, zullen, indien zij Hem vroeg zoeken, Hem naarstig zoeken, zich in Hem verblijden, want dat zij Hem zoeken is een bewijs van Zijn welbehagen in hen en een onderpand ervan dat zij Hem zullen vinden Psalm 105:3. Er is zelfs in het zoeken van God blijdschap, want het is een van de fundamentele beginselen van de Godsdienst, dat God *een beloner is dergenen, die Hem zoeken.* Zij die Gods heil liefhebben, zullen met genot, met voortdurend genot (want als wij van het loven van God ons voortdurend werk maken, de zal het ons een aanhoudend feest zijn) zeggen: *God zij groot gemaakt,* gelijk Hij het tot in eeuwigheid zijn zal in het heil van Zijn volk. Allen, die het goede wensen voor de vertroosting en het welzijn van de heiligen en de heerlijkheid Gods, kunnen niet anders dan van harte Amen zeggen op dit gebed, dat zij, die Gods heil liefhebben, geduriglijk zullen zeggen, *God zij groot gemaakt.*

PSALM 71

1 Op U, o HEERE! betrouw ik; laat mij niet beschaamd worden in eeuwigheid.
2 Red mij door Uw gerechtigheid, en bevrijd mij; neig Uw oor tot mij, en verlos mij.
3 Wees mij tot een Rotssteen, om daarin te wonen, om geduriglijk daarin te gaan; Gij hebt bevel gegeven, om mij te verlossen, want Gij zijt mijn Steenrots en mijn Burg.
4 Mijn God, bevrijd mij van de hand des goddelozen, van de hand desgenen, die verkeerdelijk handelt, en des opgeblazenen.
5 Want Gij zijt mijn Verwachting, Heere, HEERE! mijn Vertrouwen van mijn jeugd aan.
6 Op U heb ik gesteund van den buik aan; van mijner moeders ingewand aan zijt Gij mijn Uithelper; mijn lof is geduriglijk van U.
7 Ik ben velen als een wonder geweest; doch Gij zijt mijn sterke Toevlucht.
8 Laat mijn mond vervuld worden met Uw lof, den gansen dag met Uw heerlijkheid.
9 Verwerp mij niet in den tijd des ouderdoms; verlaat mij niet, terwijl mijn kracht vergaat.
10 Want mijn vijanden spreken van mij, en die op mijn ziel loeren, beraadslagen te zamen,
11 Zeggende: God heeft hem verlaten; jaagt na, en grijpt hem, want er is geen verlosser.
12 O God, wees niet verre van mij; mijn God! haast U tot mijn hulp.
13 Laat hen beschaamd worden, laat hen verteerd worden, die mijn ziel tegen zijn; laat hen met smaad en schande overdekt worden, die mijn kwaad zoeken.
14 Doch ik zal geduriglijk hopen, en zal al Uw lof nog groter maken.
15 Mijn mond zal Uw gerechtigheid vertellen, den gansen dag Uw heil; hoewel ik de getallen niet weet.
16 Ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren HEEREN; ik zal Uw gerechtigheid vermelden, de Uwe alleen.
17 O God! Gij hebt mij geleerd van mijn jeugd aan, en tot nog toe verkondig ik Uw wonderen.
18 Daarom ook, terwijl de ouderdom en grijsheid daar is, verlaat mij niet, o God, totdat ik dezen geslachte verkondige Uw arm, allen nakomelingen Uw macht.
19 Ook is Uw gerechtigheid, o God, tot in de hoogte; Gij, Die grote dingen gedaan hebt; o God! wie is U gelijk?
20 Gij, Die mij veel benauwdheden en kwaden hebt doen zien, zult mij weder levend maken, en zult mij weder ophalen uit de afgronden der aarde.
21 Gij zult mijn grootheid vermeerderen, en mij rondom vertroosten.
22 Ook zal ik U loven met het instrument der luit, Uw trouw, mijn God; ik zal U psalmzingen met de harp, o Heilige Israels!
23 Mijn lippen zullen juichen, wanneer ik U zal psalmzingen, en mijn ziel, die Gij verlost hebt.
24 Ook zal mijn tong Uw gerechtigheid den gansen dag uitspreken, want zij zijn beschaamd, want zij zijn schaamrood geworden, die mijn kwaad zoeken.

David heeft deze psalm geschreven in zijn ouderdom, zoals blijkt uit verscheidene passages ervan, hetgeen velen doet denken dat hij geschreven was ten tijde van Absaloms rebellie, want dat was het grote leed van zijn laatste jaren. Ook Seba's opstand kon er de aanleiding toe geweest zijn, of een andere ramp, die hem in dat gedeelte van zijn leven overkomen is, daar hem voorzegd was dat in die tijd het zwaard van zijn huis niet zou wijken. Maar hij is niet zeer nauwkeurig in de voorstelling van zijn toestand, omdat hij de psalm bestemde voor algemeen gebruik van Gods volk in hun beproevingen, inzonderheid in die, welke zij ervaren in hun latere jaren, want deze psalm voegt beter dan al de andere psalmen voor bejaarde discipelen van Jezus Christus.

l. Hij begint de psalm met gelovige gebeden, met gebeden, dat God hem redden en verlossen zal, vers 2, 4, en hem niet zal verwerpen, vers 9, en niet verre van hem zal zijn, vers 12, en dat zijn vijanden beschaamd mochten worden, vers 13. Hij pleit op zijn betrouwen op God, vers 1, 3, 5, 7, op de ervaring, die hij had van hulp van God, vers 6, en op de boosaardigheid van zijn vijanden tegen hem, vers 10, 11. 11 Hij eindigt de psalm met gelovige lofzeggingen, vers 14 en verv. Nooit was Zijn hoop meer bevestigd, vers 16, 18, 20, 21. Nooit was zijn blijdschap en dankzegging meer verruimd, vers 15, 19, 22-24. Hij is in vervoering van blijde lof en ook wij moeten onder het zingen er van aangemoedigd zijn in ons geloof in God, terwijl ons hart opgeheven wordt onder het loven van Zijn heiligen naam.

Psalm 71:1-13

David bidt hier om twee dingen in het algemeen, dat hij niet beschaamd zal worden, en dat zijn vijanden en vervolgers beschaamd zullen worden.

I. Hij bidt dat hij nooit beschaamd zal worden in zijn vertrouwen op God, noch teleurgesteld zal worden in zijn gelovige verwachting van Hem. Met deze bede kan iedere ware gelovige vrijmoedig tot de troon van de genade komen, want God zal nooit de hoop vernietigen die Hij zelf heeft opgewekt. Merk hier nu op-

1. Hoe David zijn vertrouwen op God belijdt, en met welk een welbehagen en aangename afwisseling van uitdrukking hij zijn belijdenis van dit vertrouwen herhaalt, nog altijd die belijdenis voor God brengt en er bij Hem op pleit. Wij loven God, en aldus behagen wij Hem door Hem te zeggen indien het inderdaad waar is welk een algeheel vertrouwen wij in Hem hebben, vers 1. *Op U, o Heere,* en op U alleen, *betrouw ik.* Wat anderen ook mogen doen, ik kies de God Jakobs tot mijne hulp. Zij, die volkomen tevreden zijn met Gods algenoegzaamheid en overtuigd zijn van de waarheid van Zijn belofte, en in betrouwen op Zijn algenoegzaamheid om hun vergoeding te doen, bereid zijn om voor Hem te doen en te lijden, alles voor Hem te verliezen of in de waagschaal te stellen, kunnen in waarheid zeggen: *Op U, o Heere, vertrouw ik. Zij,* die met God willen handelen, moeten het doen in vertrouwen-als wij schromen om met Hem te handelen, dan is dat een teken dat wij Hem niet vertrouwen. *Gij zijt mijn steenrots en mijn burg,* vers 3, en wederom: "Gij zijt *mijn sterke toevlucht,* vers 7. Ik neem de toevlucht tot U, en ben er zeker van in U veilig te zijn en onder Uw bescherming. Indien Gij mij beveiligt, kan niemand mij schaden. Gij ziet *mijn verwachtingen mijn vertrouwen,* vers 5. Gij hebt in Uw woord U aan mij voorgesteld als het geschikte voorwerp van mijn verwachting en mijn vertrouwen, ik heb op U gehoopt, en nooit bevonden dat dit te vergeefs was."

2. Hoe zijn vertrouwen op God gesteund en aangemoedigd wordt door zijn ervaringen, vers 5, 6. "Gij *zijt mijn vertrouwen van mijn jeugd aan,* van dat ik instaat was om mijn rechterhand van mijn linkerhand te onderscheiden heb ik op U gesteund, en zag zeer veel reden om dit te doen, want *van mijn moeders ingewand aan zijt Gij mijn uithelper".* Van dat hij het gebruik had van zijn verstand, heeft hij vertrouwd op Gods goedheid, omdat hij van het eerste ogenblik van zijn bestaan er een toonbeeld van geweest is. De gedachte aan de genaderijke zorg, die Gods voorzienigheid over ons gehad heeft bij onze geboorte en gedurende onze kindsheid, moet ons aansporen tot vroege godsvrucht en een gestadige toewijding aan Zijn eer. Hij, die onze hulp is geweest van onze geboorte aan, moet van onze jeugd aan onze hoop wezen. Als wij zoveel genade van God ontvangen hebben, voordat wij instaat waren Hem dienst te bewijzen, dan moeten wij geen tijd daartoe laten verloren gaan als wij er wel toe in staat zijn. Dit wordt hier te pas gebracht als een steun voor de psalmist in zijn tegenwoordige beproeving. God had hem niet alleen leven en het aanzijn gegeven, hem uit van zijn moeders ingewand in de wereld gebracht, er in voorzien dat hij niet zou sterven van de baarmoeder aan, maar hem bijtijds tot een van Zijn huisgenoten gemaakt. Wij zijt het, die mij uit mijn moeders ingewand in de armen van Uw genade hebt genomen, onder de schaduw van Uw vleugelen, in het verband van Uw verbond, Gij nam mij in Uw kerk, als een zoon van Uw dienstmaagd en een ingeborene van Uw huis, Psalm 116:16. En daarom:

a. Heb ik reden om te hopen dat Gij mij zult beschermen, Gij, die mij tot hiertoe staande hebt gehouden, zult mij nu niet laten vallen, Gij, die mij gemaakt hebt, zult het werk van Uw handen niet laten varen, Gij, die mij geholpen hebt toen ik mijzelf niet kon helpen, zult mij niet verlaten nu ik even hulpeloos ben als ik toen was."

b. Daarom heb ik reden om vast te besluiten dat ik mij aan U zal toewijden, daarom *is mijn lof geduriglijk voor U,* alle dagen zal ik U loven zal ik alle gelegenheden te baat nemen om dit te doen."

3. Wat hij in dit vertrouwen van God bidt:

A. Dat hij *nooit beschaamd zal worden,* vers 1, dat hij niet teleurgesteld zal worden in de zegen, die hij verwacht, en niet beschaamd zou worden in zijn verwachting. Aldus mogen wij allen bidden in het geloof, dat ons vertrouwen op God niet onze beschaming zijn zal. Hoop op de heerlijkheid Gods is een hoop, die niet beschaamt.

B. Dat hij uit de hand van zijn vijanden verlost zal worden, vers 2. *Red mij door Uw gerechtigheid,* daar Gij de rechtvaardige Rechter van de wereld zijt, de zaak bepleit van de benadeelden en de benadelers straft, doe mij op de een of andere wijze ontkomen" "God zal met de verzoeking ook de uitkomst geven" 1 Corinthiers 10:13) Neig Uw oor tot mijn gebed en red mij, *bevrijd mij* van de hand van hen die gereed zijn mij te verscheuren." Hij pleit op drie dingen om bevrijd te worden.

a. De aanmoediging, die God hem had gegeven om het te verwachten. Gij *hebt bevel gegeven om* mij *te verlossen,* vers 3. Gij hebt beloofd het te doen, en er is in Gods beloften zoveel kracht van uitwerking, dat er dikwijls van gesproken wordt als van bevelen, zoals: Er zij *licht, en er was licht.* Hij spreekt en het is er.

b. Op het karakter van zijn vijanden, zij zijn goddeloos, onrechtvaardig, wreed, en het zal tot eer en heerlijkheid Gods zijn om tegen hen te verschijnen, vers 4, want Hij is een heilige, rechtvaardige en goede God.

c. De vele ogen die op hem gevestigd waren vers 5. *Ik ben velen als een wonder geweest,* iedereen wacht om te zien wat het gevolg zal zijn van de buitengewone rampen, die mij hebben getroffen, en het buitengewone vertrouwen, dat ik belijd in God te stellen. Of ik word beschouwd als een monster, iedereen schuwt mij, en daarom ben ik verloren zo de Heere mijn toevlucht niet is. De mensen verlaten mij, maar God zal mij niet verlaten."

C. Dat hij altijd rust en veiligheid in God mocht vinden, vers 3. *Wees mij tot een rotssteen om daarin te wonen,* wees mij tot een rots van de ruste *om geduriglijk daarin te gaan.* Zij, die thuis zijn in God, die een leven leiden van gemeenschap met Hem en vertrouwen in Hem die door geloof en gebed geduriglijk de toevlucht tot Hem nemen, steeds op Hem het oog gericht houden, kunnen erop rekenen een sterke woning in Hem te zullen vinden, een zodanige, die nooit vanzelf zal instorten, waar geen aanvallende macht zal kunnen inbreken, en zij zullen bij alle gelegenheden zich daarheen mogen begeven, zonder dat hun verweten wordt dat zij te dikwijls komen.

D. Dat hij voortdurend reden mocht hebben voor dankzegging aan God, en voortdurend bezig mocht zijn in dat lieflijk werk, vers 8. *Laat mijn mond vervuld worden met Uwen lof* zoals hij nu vervuld is met klachten, dan zei ik niet beschaamd worden in mijne hoop, maar mijne vijanden zullen beschaamd worden in hun onbeschoftheid. Zij, die God liefhebben, beminnen het om Hem te loven en begeren dit de gehele dag te doen, niet slechts in hun morgen- en avondgebeden, niet slechts "zeven maal des daags," Psalm 119:164, maar "de gehele dag," Gods lof te vermengen onder alles wat zij zeggen, opdat het alles strekke tot eer en lof van God. Zij besluiten om dit te doen, zolang zij leven, zij hopen het eeuwiglijk te doen in een betere wereld.

E. Dat hij nu, in zijn afnemende jaren, niet veronachtzaamd mocht worden, vers 9. *Verwerp mij niet ten tijd des ouderdoms, verlaat mij niet terwijl mijn kracht vergaat.*

Merk hier op:

a. Zijn natuurlijk besef van de zwakheid des ouderdoms: *mijn kracht vergaat,* weer lichaamskracht geweest is, kracht van geest, een sterk gezichtsvermogen, een krachtige stem, sterke ledematen, helaas, in de ouderdom neemt dit alles af, vergaat het, het leven wordt nog verlengd, maar de kracht is er niet meer, of wat er is, is *moeite en verdriet,* Psalm 90:10.

b. Zijn godvruchtige begeerte dat Godstegenwoordigheid bij hem onder deze zwakheden zal voortduren: *Heere, verwerp mij niet, verlaat mij niet.* Dit geeft te kennen dat hij zich als verloren zou beschouwen, indien hij door God werd verlaten. Door God verworpen en verlaten te worden is iets, dat te allen tijde gevreesd moet worden, inzonderheid in de tijd van de ouderdom en wanneer onze kracht vergaat, want het is God, die de sterkte is van ons hart. Maar het geeft ook te kennen dat hij reden had om te hopen, dat God hem niet zou verlaten, de getrouwe dienstknechten van God kunnen de troostrijke verzekerdheid hebben dat Hij hen in de tijd van hun ouderdom niet zal verwerpen, hen niet zal verlaten als hun kracht vergaat. Hij is een meester, die niet gewoon is Zijn oude dienstknechten weg te zenden. In dit vertrouwen bidt David hier wederom: "*O God, wees niet verre van* mij, vers 12, laat mij niet bevangen worden door de vrees dat Gij U van mij terugtrekt, want dan ben ik ongelukkig, *o mijn God* mijn God in verbond met mij, *haast U tot mijn hulp,* want anders kom ik om eer de hulp tot mij komt."

II. Hij bidt, dat zijn vijanden beschaamd zullen worden in hun plannen tegen hem.

Merk op:

1. Wat het was, dat zij onrechtvaardig tegen hem zeiden, vers 10, 11. Hun plan was listig en zeer boosaardig, het was een komplot tegen zijn leven zij *loeren op mijn ziel,* vers 10, zij zijn *tegen mijn ziel,* vers 13. Hun macht en beleid hebben zij verenigd, zij beraadslagen tezamen en zeer onbeschaamd waren zij in hun houding en gedrag, zij zeggen: *God heeft hem verlaten, jaagt na en grijpt hem.* Hier is hun voorafgaande stelling volkomen onwaar, namelijk omdat een godvruchtig man onder zware beproeving is en er niet zo spoedig uit verlost werd als hij wellicht had verwacht, heeft God hem verlaten, en wil Hij niets meer van doen met hem hebben. Niet allen zijn van God verlaten, die dit zelf denken, of van wie anderen dit denken. En gelijk hun voorafgaande stelling vals was, zo was de gevolgtrekking, die zij er uit afleidden, wreed. Als God hem heeft verlaten jaagt hem dan na, en twijfelt niet of hij zal u ten prooi worden. Dit is spreken tot smart van hen, die God

geslagen had, Psalm 69:27. Maar aldus poogden zij David te ontmoedigen, zoals Sanherib poogde Hizkia schrik aan te jagen door voor te geven dat God zijn vijand was en tegen hem streed, "Ben ik zonder de wil van de Heere opgetrokken tegen dit land om dat te verwoesten?" Jesaja 36:10. Het is waar, als God iemand verlaten heeft dan is er niemand om hem te verlossen, maar om nu daarom over hem te juichen betaamt hun zeer weinig, die zich bewust zijn dat zij verdienen voor eeuwig door God te worden verlaten. *Verblijd u niet over mij, o mijn vijand, wanneer ik gevallen ben, zal ik weer opstaan.* Hij, die voor een klein ogenblik schijnt te verlaten, zal met eeuwige goedertierenheid vergaderen.

2. Wat het was, waar hij rechtvaardig om bad, door een geest van profetie, niet uit een geest van haat en wraakzucht, vers 13. *Laat hen beschaamd worden, laat hen verteerd worden, die mijn ziel tegen zijn. Als* zij niet beschaamd willen worden door berouw en bekering, en aldus worden behouden, laat hen dan beschaamd worden door eeuwigdurende versmaadheid, en aldus in het verderf worden gestort. God zal de eer in schande verkeren van hen, die de eer van God en van Zijn volk in schande verkeren.

Psalm 71:14-24

David is hier in een heilige vervoering van blijdschap en lof, voortkomende uit zijn geloof en hoop in God. Wij hebben die beide tezamen in vers 14, waar wij een plotselinge en merkwaardige verandering bespeuren in zijn stem: zijn vrees is geheel tot zwijgen gebracht, zijn hoop is opgewekt, en zijn gebeden zijn in dankzeggingen veranderd. Laat mijn vijanden zeggen wat zij willen om me tot wanhoop te drijvan, *ik zal gedurig hopen,* hopen in alle toestanden, ook op de somberste, meest bewolkte dag, ik zal leven van de hoop, en zal ten einde toe hopen. Daar wij hopen op Een, die nooit zal falen, zo laat onze hoop op Hem niet falen, ons niet begeven, en dan zullen wij Hem al meer en meer loven. "Hoe meer zij mij smaden, hoe dichter ik U zal aankleven, ik zal U meer en beter loven dan ik tot nog toe gedaan heb." Hoe langer wij leven hoe meer bedreven wij zullen worden in het loven van God, en hoe overvloediger wij erin behoren te wezen. Ik zal nog toedoen aan Uw lof *Uw lof nog groter maken,* dan die ik U totnutoe gebracht heb, want hij was te klein te gering. Als wij tot eer van Gods genade alles gezegd hebben wat wij kunnen, dan is er toch nog meer te zeggen, het is een onderwerp, dat nooit uitgeput kan raken, en daarom moeten wij het nooit moede worden. Merk nu op in deze verzen:

I. Hoe zijn hart vast is in het geloof en de hoop, en het is goed, dat het hart aldus vast is.

Merk op:

1. Waar hij in hoopt, vers 16.

a. In de macht van God. *Ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren Heeren,* niet in wanhoop nederzitten maar mij opwekken tot mijn werk en strijd, ik zal uitgaan en voortgaan, niet in mijn eigen kracht, maar in Gods kracht, van eigen genoegzaamheid niets willende weten en alleen op Hem steunende als algenoegzaam, in de kracht van Zijn voorzienigheid en in de kracht van Zijn genade. Tot Gods werk moeten wij ons altijd wenden in Zijn kracht, het oog op Hem gericht houdende, om beide het willen en het werken in ons te werken.

b. In de belofte van God: ik *zal Uw gerechtigheid vermelden,* Uw getrouwheid aan ieder woord, dat Gij hebt gesproken de billijkheid van Uw beschikkingen en Uwe goedheid jegens Uw volk, dat op U vertrouwt. Dit zal ik vermelden als mijn pleitgrond in het gebed om Uw genade. Wij kunnen het zeer gevoeglijk toepassen op de gerechtigheid van Christus, die genoemd wordt *de gerechtigheid Gods door het geloof,* en *getuigenis heeft van de wet en de profeten,* wij moeten steunen op Gods kracht voor hulp, en op Christus gerechtigheid om welbehaaglijk te zijn. "In de Heere zijn gerechtigheden en sterkte," Jesaja 45:24.

2. Wat hij hoopt.

A. Hij hoopt dat God hem niet zal verlaten in zijn ouderdom, maar tot het einde toe dezelfde voor hem zijn zal, die Hij totnutoe voor hem geweest is, vers 16, 17.

Merk hier op:

a. Wat God voor hem gedaan heeft toen hij jong was. *Gij hebt mij geleerd van mijn jeugd aan.* Voor de goede opvoeding en het goede onderricht, dat zijn ouders hem gegeven hebben toen hij jong was, erkent hij verplicht te zijn om God te danken als voor een grote gunst. Het is een grote zegen om van onze jeugd af door God geleerd te zijn, om van onze kindsheid af de Heilige Schriften te kennen. en wij hebben reden om er God voor te danken.

b. Wat hij voor God op middelbare leeftijd gedaan heeft: *hij had Zijn wonderen verkondigd* Zij, die goed hebben ontvangen toen zij jong waren, moeten goed doen als ze volwassen zijn, en moeten voortgaan met mee te delen wat zij ontvangen hebben. Wij moeten erkennen dat al de werken van Gods goedheid jegens ons wonderen zijn, bewonderende dat Hij zoveel doet voor ons, die het niet verdienen, en wij moeten het ons ten taak stellen dat te verkondigen tot eer van God en tot welzijn van anderen.

c. Wat hij van God begeerde nu hij oud was, *terwijl de ouderdom en de grijsheid daar is,* nu ik stervende ben voor deze wereld en mij heenspoed naar een andere, *verlaat mij niet, o God!* Dit is het, wat hij vurig begeert en met vertrouwen hoopt. Zij, die van hun jeugd aan door God geleerd zijn en het tot hun levenswerk gemaakt hebben Hem te eren, kunnen er zeker van zijn dat Hij hen niet zal verlaten als zij oud en grijs zijn geworden, hen niet hulpeloos en troosteloos zal laten, maar de kwade dagen van de ouderdom tot hun beste dagen zal maken, zodat zij er nog lust in zullen hebben.

d. Wat hij voornemens was voor God te doen in zijn ouderdom: ik zal niet alleen Uw macht verkondigen naar mijn eigen ervaring ervan, aan dit geslacht, maar ik zal hetgeen ik er van opgemerkt heb in de geschiedenis vermelden tot nut en voordeel van het nageslacht, en haar dus aan alle nakomelingen verkondigen. Zolang als wij leven moeten wij er naar streven om God te verheerlijken en elkaar te stichten, en zij, die de meeste en de langdurigste ondervinding hebben gehad van Gods goedheid jegens hen, moeten hun ervaringen gebruiken ten nutte van hun vrienden. Het is een schuld, die de oude discipelen van Christus aan het navolgende geslacht te betalen hebben, namelijk een plechtig getuigenis na te laten van de kracht, het genot en het voordeel van de Godsdienst en van de waarheid van Gods beloften.

B. Hij hoopt dat God hem levend zal maken, en hem uit zijn tegenwoordige troosteloze toestand weer zal opheffen, vers 20 *Gij, die mij vele benauwdheden en rampen hebt doen zien,* meer dan aan de meeste mensen, zult mij weer levend maken. De besten van Gods heiligen en dienstknechten worden soms door vele en grote benauwdheden beproefd in deze wereld. Gods hand moet in al de beproevingen van de heiligen gezien worden, en dat zal er toe bijdragen om ze te verzachten en ze licht te doen schijnen. Hij zegt niet: "Gij hebt mij *belast* met deze benauwdheden", maar "Gij hebt ze mij doen *zien, "* zoals de tedere vader aan het kind de roede doet zien om het in ontzag te houden. Al wordt Gods volk ook nog zo naar de diepte gebracht, Hij kan hen opheffen uit de diepte en ben levend maken, Zijn zij begraven, uit het hart vergeten als een dode, Hij kan *hen weer ophalen uit de afgronden van de aarde,* kan de neergebogen geest bemoedigen. Als wij behoorlijk de hand Gods zien in onze benauwdheden, dan kunnen we ons verzekerd houden dat wij er te bestemder tijd uit gered zullen worden. Onze tegenwoordige beproevingen hoewel zij groot en zwaar zijn, zullen onze blijde opstanding uit de diepten van de aarde niet verhinderen, getuige onze grote Meester, op wie dit enigermate zien kan, Zijn Vader heeft Hem vele en grote benauwdheden doen zien, maar Hem levendgemaakt en Hem opgevoerd uit het graf.

C. Hij hoopt dat God hem niet alleen uit zijn benauwdheden zal redden, maar zijn eer en zijn blijdschap meer dan ooit zal doen toenemen, vers 21. "Gij zult mij niet slechts in mijn grootheid herstellen, maar haar nog doen toenemen en mij na deze schok nog meer invloed geven, dan ik tevoren gehad heb, Gij zult mij niet slechts *vertroosten,* maar mij *van rondom vertroosten,* zodat ik nergens iets zwarts of dreigends ontwaar." Soms doet God de rampen en benauwdheden van Zijn volk medewerken om hun grootheid te doen toenemen, en hun zon schijnt te helderder na onder een wolk geweest te zijn. Als Hij ze doet meewerken ter vermeerdering van hun Godsvrucht, dan zal dit in het einde blijken de vermeerdering te zijn van hun grootheid, hun eer, en als Hij hen van rondom vertroost naar de tijd en de mate, waarin Hij hen van rondom beproefd heeft, dan zullen zij geen reden hebben tot klagen. Toen onze Heere Jezus weer opgewekt was en weer teruggebracht van uit de diepten van de aarde, was Zijn grootheid vermeerderd, en ging Hij in tot de vreugde, die Hem was voorgesteld.

D. Hij hoopt dat al zijn vijanden beschaamd zullen worden, vers 24. Hij spreekt er van met de grootste verzekerdheid als van een zaak, die geschied is, en dienovereenkomstig verblijdt hij er zich in, zij *zijn beschaamd, zij zijn schaamrood geworden, die mijn kwaad zoeken.* Zijn eer zal hun schande wezen, en zijn vertroosting hun kwelling.

Il. Laat ons nu zien hoe zijn hart verruimd is in blijdschap en lof, hoe hij zich verblijdt in hope en zingt in hope, want wij zijn in hope zalig geworden.

1. Hij zal spreken van Gods gerechtigheid en heil als van grote dingen, dingen, waarmee hij goed bekend was, en waarvan hij wenste dat God de eer zal ontvangen en anderen de troostrijke kennis van zullen hebben, vers 15. *Mijn mond zal Uw gerechtigheid vertellen,* en *Uw heil,* en wederom in vers 24, *mijn tong zal Uw gerechtigheid uitspreken,* en dat wel *de gehele dag.* In Gods gerechtigheid, waardoor David hier zeer bijzonder aangedaan is, ligt zeer veel opgesloten de rechtheid van Zijn natuur de billijkheid van de beschikkingen van Zijn voorzienigheid, de rechtvaardige wetten, die Hij ons gegeven heeft om er door geregeerd en bestuurd te worden, en de eeuwige gerechtigheid, die Zijn Zoon heeft aangebracht ter onzer rechtvaardigmaking. Gods gerechtigheid en Zijn heil zijn hier saamgevoegd, laat niemand ze willen scheiden, en laat niemand heil verwachten zonder gerechtigheid, Psalm 50:23. Als deze twee tot de voorwerpen zijn gemaakt van onze begeerte, laat die dan ook tot het onderwerp worden gemaakt van onze gesprekken, en dat wel de gehele dag, want het zijn onderwerpen die nooit dor of droog kunnen worden.

2. Hij zal er van spreken met verwondering en bewondering als iemand, die verbaasd is over de grootheid van de Goddelijke liefde en genade, haar hoogte en diepte, haar lengte en breedte, *Hoewel ik de getallen niet weet,*. Hoewel ik geen nauwkeurig bericht kan geven van Uw gunsten jegens mij, daar zij zovele en zo groot zijn, indien ik ze zou willen tellen, zij "zijn menigvuldiger dan dat ik ze zou kunnen vertellen," Psalm 40:6 maar wetende dat zij talloos zijn, zal ik er toch van spreken want ik zal er nieuwe stof in vinden om God loven. De gerechtigheid, die in God is, is zeer hoog, hetgeen door Hem gedaan is voor Zijn volk is zeer groot, veeg beide tezamen, en wij zullen zeggen: *o God wie is U gelijk?* Dit is God te loven, te erkennen dat Zijn volmaaktheden en verrichtingen:

a. Boven onze bevatting zijn, zij zijn zeer hoog en zeer groot, zo hoog, dat wij ze niet kunnen vatten, zo groot, dat wij ze niet kunnen begrijpen.

b. Zonder weerga, geen wezen is Hem gelijk geen werken zijn als de Zijne. O *God, wie is U gelijk?* Niemand in de hemel, niemand op de aarde, geen engel, geen koning. God is onvergelijkelijk, ongeëvenaard, wij loven Hem niet op de rechte wijze, als wij Hem niet als zodanig erkennen.

3. Hij zal ervan spreken met al de uitdrukkingen van blijdschap en gejuich, vers 22, 23.

Merk op:

A. Hoe hij God zal beschouwen in zijn loven van Hem.

a. Als een getrouw God, ik *zal U loven, Uw trouw.* God wordt bekend gemaakt door Zijn woord, als wij dat woord en de waarheid ervan loven, dan loven wij Hem. Door het geloof zetten wij er ons zegel op dat God getrouw is, en zo loven wij Zijn trouw.

b. Als een God in verbond met Hem. Mijn God, die ik als de mijne erkend heb. Evenals in onze gebeden, zo moeten wij in onze lofzeggingen tot God opzien als tot onze God, en Hem er de eer voor geven, dat wij deel aan Hem hebben en in betrekking tot Hem staan.

c. Als de Heilige Israëls, Israëls God op bijzondere wijze, heerlijk in Zijn heiligheid onder dat volk en getrouw aan Zijn verbond met hen. Het is Gods eer dat Hij een Heilige is, het is de eer Zijn volks dat Hij de Heilige Israëls is.

B. Merk op hoe hij uiting zal geven aan zijn blijdschap en gejuich:

a. Met zijn hand, in heilige muziek, met de luit en de harp. In het bespelen van deze muziekinstrumenten heeft David uitgemunt, en zijn beste bekwaamheid zal aangewend worden om Gods lof er zo door te verhogen, dat anderen erdoor getroffen zullen worden.

b. Met zijn lippen in heilig gezang: "Ik *zal U psalmzingen* tot Uw eer en met de begeerte om U welgevallig te zijn. *Mijn lippen zullen juichen, wanneer ik U zal psalmzingen,* wetende dat zij nergens beter voor gebruikt kunnen worden."

c. In beide met zijn hart, en *mijn ziel, die Gij verlost hebt.* Heilige blijdschap is het hart en het leven van dankbare lof. Wij psalmen de Heere niet in het zingen van Zijn lof, als wij het niet doen met ons hart. Mijn lippen zullen juichen, maar dat betekent niets, Lippenwerk, al is het ook nog zo goed bewerkt, is, zo dit alles is, slechts verloren arbeid in het dienen van God, de ziel moet aan het werk zijn, met al wat binnen in ons is moeten wij Zijn heilige naam loven want anders is alles aan ons van weinig waarde. Verloste zielen behoren vrolijke dankbare zielen te wezen. Het werk van de verlossing moet boven alle andere van Gods werken door ons bezongen worden in onze lof. Het Lam, dat geslacht is en ons Gode gekocht heeft met Zijn bloed, moet daarom alle lof en dankzegging waardig geacht worden.

PSALM 72

1 Voor Salomo. O God! geef den koning Uw rechten, en Uw gerechtigheid den zoon des konings.
2 Zo zal hij Uw volk richten met gerechtigheid, en Uw ellendigen met recht.
3 De bergen zullen den volke vrede dragen, ook de heuvelen, met gerechtigheid.
4 Hij zal de ellendigen des volks richten; hij zal de kinderen des nooddruftigen verlossen, en den verdrukker verbrijzelen.
5 Zij zullen U vrezen, zolang de zon en maan zullen zijn, van geslacht tot geslacht.
6 Hij zal nederdalen als een regen op het nagras, als de druppelen, die de aarde bevochtigen.
7 In zijn dagen zal de rechtvaardige bloeien, en de veelheid van vrede, totdat de maan niet meer zij.
8 En hij zal heersen van de zee tot aan de zee, en van de rivier tot aan de einden der aarde.
9 De ingezetenen van dorre plaatsen zullen voor zijn aangezicht knielen, en zijn vijanden zullen het stof lekken.
10 De koningen van Tharsis en de eilanden zullen geschenken aanbrengen; de koningen van Scheba en Seba zullen vereringen toevoeren.
11 Ja, alle koningen zullen zich voor hem nederbuigen, alle heidenen zullen hem dienen.
12 Want hij zal den nooddruftige redden, die daar roept, mitsgaders den ellendige, en die geen helper heeft.
13 Hij zal den arme en nooddruftige verschonen, en de zielen der nooddruftigen verlossen.
14 Hij zal hun zielen van list en geweld bevrijden, en hun bloed zal dierbaar zijn in zijn ogen.
15 En hij zal leven; en men zal hem geven van het goud van Scheba, en men zal geduriglijk voor hem bidden; den gansen dag zal men hem zegenen.
16 Is er een hand vol koren in het land op de hoogte der bergen, de vrucht daarvan zal ruisen als de Libanon; en die van de stad zullen bloeien als het kruid der aarde.
17 Zijn naam zal zijn tot in eeuwigheid; zolang als er de zon is, zal zijn naam van kind tot kind voortgeplant worden; en zij zullen in hem gezegend worden; alle heidenen zullen hem welgelukzalig roemen.
18 Geloofd zij de HEERE God, de God Israels, Die alleen wonderen doet.
19 En geloofd zij de Naam Zijner heerlijkheid tot in eeuwigheid; en de ganse aarde worde met Zijn heerlijkheid vervuld. Amen, ja, amen.
20 De gebeden van David, den zoon van Isai, hebben een einde.

De vorige psalm werd door David geschreven toen hij oud was, en evenzo schijnt ook deze toen geschreven te zijn, want Salomo was nu op weg naar zijn troonsbeklimming, die psalm was zijn gebed voor hemzelf, deze was voor zijn zoon en opvolger, en met deze twee hebben de gebeden van David de zoon van Isaï, een einde, zoals wij aan het slot van deze psalm zien zullen. Zo God slechts met ons is terwijl wij leven, en zo wij goede hoop hebben dat zij, die na ons komen, God zullen loven op aarde terwijl wij Hem loven in de hemel, dan is het genoeg. Deze psalm heeft tot opschrift: Voor Salomo. Het is waarschijnlijk dat David hem gedicteerd heeft, of liever dat hij door de gezegende Geest aan hem gedicteerd werd, toen hij kort voor zijn dood door Goddelijke aanwijzing de troonopvolging heeft vastgesteld, en bevelen had gegeven om Salomo tot koning uit te roepen. 1 Koningen 1:30 en verv. Maar, of schoon hier van Salomo's naam gebruik wordt gemaakt wordt toch Christus koninkrijk hier voorzegd, het type van dat van Salomo. David kende de Godsspraak, dat Hij uit de vrucht van zijn lenden, zoveel het vlees aangaat de Christus verwekken zou, om Hem op zijn troon te zetten, Handelingen 2:30 Aan Hem gaf hij hier getuigenis, en met het vooruitzicht op de heerlijkheid van Zijn koninkrijk, heeft hij zich in zijn stervensure vertroost, toen hij voorzag dat zijn huis niet zo bij God zou wezen, niet zo groot en zo goed als hij wenste In de geest begint David:

I. Met een kort gebed voor zijn opvolger, vers 1.

II. Gaat hij terstond over tot een uitvoerige voorzegging van zijn regering vers 2-17. En

III. Besluit hij met lof aan de God Israëls, vers 18-20. Bij het zingen van deze psalm moeten wij het oog hebben op Christus, Hem lovende als Koning en ons verblijdende in ons geluk als Zijn. onderdanen.

Psalm 72:1

Dit vers is een gebed voor de koning, de zoon des konings.

1. Wij kunnen het toepassen op Salomo: O *God, geef hem Uw rechten en Uw gerechtigheid,* maak hem tot een man, een koning, maak hem tot een goed en Godvruchtig man, tot een goed koning.

a. Het is het gebed van een vader voor zijn kind, de zegen van een stervende, zoals de patriarchen aan hun kinderen hebben nagelaten. Het beste, dat wij van God voor onze kinderen kunnen vragen, is dat Hij hun wijsheid en genade zal geven om hun plicht te kennen en te doen, dat is beter dan goud. Salomo heeft geleerd voor zichzelf te bidden, zoals zijn vader voor hem gebeden had, niet dat God hem rijkdom en eer zou geven, maar een wijs en verstandig hart. Het was een troost voor David, dat zijn eigen zoon zijn opvolger zou wezen, maar nog meer, dat hij beide verstandig en rechtvaardig zou wezen. David had hem een goede opvoeding gegeven, Spreuken 4:3, had hem goed "recht en gerechtigheid" geleerd, maar dat zou niet baten, tenzij God hem Zijn rechten geeft. Ouders kunnen aan hun kinderen geen genade geven, maar kunnen hen door gebed tot de God van de genade brengen, en zij zullen Hem niet tevergeefs zoeken, want hun gebed zal òf verhoord worden, òf met vertroosting in hun boezem wederkeren.

b. Het is het gebed van een koning voor zijn opvolger. David had gedurende zijn regering gerechtigheid en gericht geoefend, en nu bidt hij dat ook zijn zoon dit doen zal. Zodanig een belangstelling behoren wij te koesteren in het nageslacht, begerende en er naar strevende dat zij, die na ons komen, God meer en betere dienst zullen doen in hun dagen, dan wij in onze dagen gedaan hebben. Diegenen hebben weinig liefde voor God en de mens, en zijn van een zeer enghartigen, zelfzuchtige aard, die er zich niet om bekommeren wat er van de wereld en de kerk worden zal als zij zijn heengegaan.

c. Het is het gebed van onderdanen voor hun koning. David schijnt deze psalm geschreven te hebben ten gebruike van het volk, opdat zij bij het zingen ervan voor Salomo zouden bidden. Zij, die een rustig en vreedzaam leven willen leiden, moeten bidden voor koningen en overheden, dat God hun Zijn rechten en Zijn gerechtigheid zal geven.

2. Wij kunnen het toepassen op Christus, niet alsof Hij, die voorbede doet voor ons, ons nodig heeft om voorbede te doen voor Hem. Maar,

a. Het is een gebed van de Oud-Testamentische kerk om de Messias te zenden, als de Koning van de kerk op de heilige berg Zion, van wie de Koning van de koningen gezegd heeft: Gij zijt *Mijn Zoon,* Psalm 2:6,7. "Verhaast Zijn komst, aan wie al het oordeel is overgegeven"- en aldus moeten wij de wederkomst van Christus verhaasten, wanneer Hij *de wereld zal richten in gerechtigheid.*

b. Het is een uitdrukking van de voldoening, die alle ware gelovigen hebben in het gezag, waarmee Hij door Zijn Vader bekleed is. "Laat Hem alle macht hebben in hemel en op aarde, en de Heere, onze gerechtigheid wezen, laat Hem de grote beheerder zijn van de Goddelijke genade voor al de Zijnen, geef haar aan Hem opdat Hij haar geve aan ons."

Psalm 72:2-17

Dit is een profetie van de voorspoed en de bestendigheid van het koninkrijk van Christus onder afschaduwing van de regering van Salomo. Zij wordt te pas gebracht:

1. Als een pleitgrond om aan het gebed kracht bij te zetten: Heere, *geef hem Uw rechten en Uw gerechtigheid,* en dan zal hij Uw *volk richten met gerechtigheid,* en aldus beantwoorden aan het doel van zijn verheffing, vers 2. Geef hem Uw genade, en dan zal Uw volk dat aan zijn zorg is toevertrouwd, er het voordeel en de weldaad van hebben." "Overmits God Israël beminde, heeft Hij hem tot koning over hen gesteld, om recht en gerechtigheid te doen." 2 Kronieken 9:8. Wij kunnen in het geloof met God worstelen om de genade, waarvan wij reden hebben om te denken dat zij ten algemenen nutte van de kerk zal zijn.

2. Als een antwoord van vrede op het gebed. Gelijk wij door het gebed des geloofs een antwoord geven op Gods beloften van genade en zegen, zo antwoordt God door de beloften van genade en zegen op onze gebeden des geloofs. Dat deze profetie betrekking moet hebben op het koninkrijk van de Messias, is duidelijk, omdat er vele passages in zijn, die niet op de regering van Salomo toegepast kunnen worden. In het begin van zijn regering was er inderdaad veel rechtvaardigheid en vrede in zijn bestuur, maar voor het einde van zijn regering was er beroering en ongerechtigheid. Het koninkrijk, van hetwelk hier gesproken wordt, moet zolang duren als de zijne, maar dat van Salomo was spoedig ten einde. Daarom verstaan zelfs de Joodse Schriftverklaarders het van het koninkrijk van de Messias.

Laat ons letten op de vele grote en dierbare beloften, die hier gedaan zijn, en die alleen hun volkomen vervulling kunnen hebben in het koninkrijk van Christus, terwijl sommigen er van vervuld werden in Salomo's regering.

I. Dat het een *rechtvaardige regering* zijn zal, vers 2. Hij *zal Uw volk richten met gerechtigheid.* Vergelijk Jesaja 11:4. Al de gewesten van Christus koninkrijk zijn in overeenstemming met de eeuwige regelen van de billijkheid, en tegen Zijn oordeel kan geen exceptie worden opgeworpen. De vrede van Zijn rijk zal gesteund worden door gerechtigheid, vers 3, want dan alleen is de vrede als een rivier, wanneer de gerechtigheid is als de golven van de zee. De wereld zal rechtvaardiglijk geoordeeld worden, Handelingen 17:31.

II. Dat het een vreedzame regering zijn zal. *De bergen zullen de volken vrede dragen, ook de heuvelen met gerechtigheid,* vers 3, *dat is* zegt Dr. Hammond, de opperste en de mindere gerechtshoven in Salomo's koninkrijk. Er zal *veelheid van vrede* zijn, vers 7. Salomo's naam betekent *vreedzaam,* en zo is zijn rijk geweest, want onder zijn regering genoot Israël van de overwinningen behaald onder de vorige regering, en bewaarde de rust en kalmte van die regering. Maar vrede is in bijzondere zin de heerlijkheid van Christus koninkrijk, want waar dit de overhand heeft, verzoent het de mensen met God, met henzelf en met elkaar, en doodt het alle vijandschap, want Hij is onze vrede.

III. Dat de armen en ellendigen zeer bijzonder onder de bescherming van deze regering zullen wezen. Hij *zal Uw ellendigen richten met recht* vers 2. Diegenen zijn Gods ellendigen, of armen, die verarmd zijn door een goede consciëntie te bewaren, en voor hen zal met onderscheidene zorg

voorzien worden, zij zullen gericht worden met recht, er zal bijzondere kennis worden genomen van hun toestand, en bijzondere wraak gedaan worden over het onrecht, dat zij hebben geleden. De armen van het volk en de kinderen van de nooddruftigen zal Hij zo richten, dat zij verlost worden, vers 4. Hier wordt nogmaals van gesproken in vers 12 en 13, waarmee te kennen wordt gegeven dat Christus zaak gewis zal zegevieren ten behoeve van Zijn benadeelde armen. Hij zal de ellendigen verlossen, die in de macht zijn van hun verdrukkers, ook de armen, omdat zij geen helper hebben, en omdat het Zijn eer is hen te helpen, en omdat zij tot Hem roepen, en Hij beloofd heeft om, in antwoord op hun gebeden, hen te helpen. Hij zal de nooddruftigen verschonen die zich aan Zijn genade toevertrouwen, en Hij zal niet streng en hard met hen wezen, Hij zal hun zielen verlossen, en dat is alles wat zij begeren. *Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het koninkrijk van de hemelen.* Christus is de koning van de armen.

IV. Dat met hovaardige verdrukkers afgerekend zal worden. Hij *zal hen verbrijzelen,* vers 4, zal hun de macht benemen om kwaad te doen, en hen straffen voor al het kwaad, dat zij gedaan hebben. Dat is het ambt van een goed koning. "Parcere subjectis, et debellare superbos de overwonnenen sparen, en de hoogmoedigen vernederen." De duivel is de grote verdrukker, die Christus zal verbrijzelen en wiens rijk Hij zal verwoesten, "met de adem van Zijn" "lippen zal Hij die goddeloze doden," Jesaja 11:4, en Hij zal de zielen van Zijn volk bevrijden *van list en geweld,* vers 14. Hij zal redden uit de macht van Satan, beide als een oude slang, werkende door bedrog om hen te verstrikken, en als een briesende leeuw werkende door geweld om hen te verschrikken en te verslinden. Zo *dierbaar zal Hem hun bloed* zijn, dat er geen droppel van vergoten zal worden door het bedrog of geweld van Satan of van zijn werktuigen, zonder dat God met deze daarvoor afrekenen zal. Christus is een koning, die, hoewel Hij Zijn onderdanen soms roept om ten einde toe voor Hem te weerstaan, toch niet verkwistend is met hun bloed, en nooit wil Hij dat het vergoten wordt zonder een behoorlijke vergoeding tot Zijn en hun eer en het vervullen van de mate van de ongerechtigheid van hun vijanden.

V. Dat onder Christus regering de godsdienst zal bloeien, vers 5. Zij *zullen U vrezen zolang de zon en maan zullen zijn.* Salomo heeft wel de tempel gebouwd, en de vreze en aanbidding van God werden onder zijn regering gedurende enige tijd goed in stand gehouden, maar het heeft niet lang geduurd, dit moet dus op Christus koninkrijk zien, waarvan al de onderdanen tot de vreze Gods gebracht zijn en er in worden gehouden, want de Christelijke godsdienst heeft een machtige invloed om de natuurlijke godsdienst te steunen en te bevorderen. Het geloof in Christus zal de vreze Gods oprichten en in stand houden, en daarom is dit het eeuwig Evangelie dat gepredikt wordt: "Vreest God en geeft Hem heerlijkheid," Openbaring 14:7. En gelijk Christus' regering toewijding aan God bevordert, zo bevordert zij ook gerechtigheid en liefde onder de mensen, vers 7. *In zijn dagen zal de rechtvaardige bloeien,* de gerechtigheid zal beoefend worden, en zij, die de gerechtigheid beoefenen, zullen bevorderd worden. De gerechtigheid zal overvloedig zijn, zal in ere wezen, zal gebieden en heersen. De wet van Christus, geschreven in het hart, neigt de mensen er toe om eerlijk en rechtvaardig te wezen en aan ieder te geven wat hem toekomt, zij maakt de mensen ook gezind om te leven in liefde, en zo brengt zij overvloedige vrede teweeg en slaat de zwaarden tot sikkelen. Beide heiligheid en liefde zullen in Christus koninkrijk bestendig zijn en nooit tot verval komen, want de onderdanen ervan zullen *God vrezen zolang de zon en maan zullen zijn.* Het Christendom door de belijdenis ervan voet verkregen hebbende in de wereld, zal stand houden tot aan het einde van de tijd, en door de kracht ervan voet verkregen hebbende in het hart, zal het daar blijven totdat de zijn en de maan en de sterren. dat is: de lichamelijke zintuigen, verduisterd worden. Onder alle

veranderingen in de wereld en alle veranderingen van het leven zal Christus koninkrijk zich in stand houden, en als de vreze Gods blijft zolang als de zon en maan, dan zal ook overvloedige vrede blijven. De vrede van de kerk, de vrede van de ziel, zal parallel wezen met haar reinheid en godsvrucht, en duren zolang als deze duren.

Vl. Dat Christus regering aangenaam en lieflijk zal wezen voor al Zijn getrouwe, liefhebbende onderdanen, vers 6. *Hij zal* door de genade en vertroosting van Zijn Geest *neerdalen als een regen op het nagras, niet op* het gras, dat afgemaaid werd, maar op dat hetwelk groeiende is gelaten, ten einde wederom uit te spruiten. Het Evangelie van Christus druipt zachtkens, zoals de regen de grond week maakt, die hard was, bevochtigt hetgeen dor en droog was, en maakt het aldus groen en vruchtbaar, Jesaja 55:10. Laat ons hart "de regen indrinken," Hebreeen 6:7.

VII. Dat Christus koninkrijk zich zeer ver zal uitstrekken, en zich zeer zal uitbreiden, in aanmerking genomen:

1. De uitgestrektheid van Zijn grondgebied vers 8. Hij *zal heersen van de zee tot aan de zee,* van de Zuidzee tot het Noorden, of van de Rode Zee tot de Middellandse Zee, en van de Eufraat, of de Nijl, tot aan de einden van de aarde. Salomo's gebied was zeer groot, 1 Koningen 4:21, overeenkomstig de belofte, Genesis 15:18. Maar geen zee, geen rivier wordt genoemd, opdat door deze spreekwoordelijke uitdrukkingen de algemene monarchie van de Heere Jezus aangeduid zou worden. Zijn Evangelie is, of zal worden gepredikt aan "alle volken" Mattheus 24:14, en "de koninkrijken van de wereld zullen Zijn koninkrijken worden", Openbaring 11:15 als de volheid van de heidenen ingegaan zal zijn dan zal Zijn gebied zich uitstrekken over al de landen van hen:

a. Die vreemdelingen voor Hem waren, *de ingezetenen van dorre plaatsen,* die ver zijn van alle grote wegen en zelden nieuws horen, zullen de blijde tijding horen van de Verlosser en van de verlossing door Hem, zij *zullen voor Zijn aangezicht knielen* zullen in Hem geloven, Hem aannemen, Hem aanbidden, en Zijn juk op zich nemen. Voor de Heere Jezus moeten wij allen buigen of breken, indien wij breken, zijn wij verloren, indien wij buigen, dan zijn wij gewis voor eeuwig behouden.

b. Die vijanden van Hem waren en tegen Hem hadden gestreden, zij *zullen het stof lekken, zij* zullen tenonder worden gebracht, in het stof bijten van ergernis, en zo hongerig zijn, dat zij blijde zullen zijn met stof het voedsel van de slang, Genesis 3:15, want zij zijn van zijn zaad. En over wie zal Hij niet heersen, als zelfs Zijn vijanden aldus vernederd en tenonder zijn gebracht?

2. De waardigheid van Zijn schatplichtigen, Hij zal niet slechts heersen over de inwoners van dorre plaatsen, de boeren en bewoners van hutten, maar ook over hen, die in paleizen wonen, vers 10. "De koningen van Tarsis en de eilanden," die het verst van Israël gelegen zijn, en "de eilanden zijn van de volken," Genesis 10. 5, zullen Hem geschenken brengen als aan hun soevereine Heere, door en onder wie zij hun kronen houden en al hun kroonlanden. Zij zullen naar Zijn gunst dingen en Zijn wijsheid willen horen. Dit is letterlijk vervuld geworden in Salomo, want "alle koningen van de aarde zochten Salomo's aangezicht, om zijn wijsheid te horen, die God in zijn hart gegeven had, en zij brachten een ieder zijn geschenk," 2 Kronieken 9:23, 24, en ook in Christus, toen de wijzen uit het Oosten, die waarschijnlijk mannen waren van de hoogste stand en rang in hun eigen land, kwamen om Hem te aanbidden en "Hem geschenken brachten," Mattheus 2:11. Zij zullen zichzelf aan Hem

geven, en dat is het beste geschenk, dat wij aan Christus kunnen brengen, en zonder hetwelk geen ander geschenk Hem welbehaaglijk is, Romeinen 12:1. Zij *zullen vereringen toevoeren,* gaven aanbieden geestelijke offeranden van gebed en lofzegging ze aanbieden aan Christus, als hun God, op Christus als hun altaar, dat iedere gave heiligt. Hun bekering tot God wordt "de offeranden van de heidenen" genoemd, Romeinen 15:16 en dat is ook hun toewijding aan God, Hebreeen is: 15, 16. Ja vroeg of laat *zullen alle koningen zich voor Hem nederbuigen,* voor Hem nedervallen, hetzij om hun plicht te doen jegens Hem, of om hun vonnis van Hem te ontvangen, vers 11. Zij zullen voor Hem nedervallen, hetzij als Zijn gewillige onderdanen, of als Zijn tenonder gebrachte gevangenen, als smekelingen om Zijn genade, of als verwachtende hun oordeel En als de koningen zich onderwerpen, dan volgt het volk als vanzelf, *alle heidenen zullen Hem dienen,* allen zullen genodigd worden om in Zijn dienst te treden, sommigen uit alle volken zullen er voor komen, en "aan alle plaats zal Zijn naam reukwerk toegebracht worden en een rein spijsoffer," Maleachi 1:11, Openbaring 7:9.

VIII. Dat Hij door al Zijn onderdanen geëerd en bemind zal worden vers 15. *Hij zal leven.* Zijn onderdanen zullen begeren dat Hij leeft, *o Koning, leef in eeuwigheid,* en dat wel om goede redenen, want Hij heeft gezegd: "omdat Ik leef, zult ook gij leven, en van Hem wordt getuigd dat Hij leeft, altijd leeft om voor ons te bidden," Hebreeen 7:8, 25. Hij zal leven, voorspoedig leven, en,

1. Men zal Hem geschenken geven. Hoewel Hij in staat is om zonder deze te leven, want Hij heeft noch de gaven noch de diensten van iemand, wie het ook zij, nodig, maar toch zal *men Hem het goud van Scheba geven,* goud, het beste van de metalen, goud van Scheba, dat waarschijnlijk het fijnste goud was, want Hij, die de beste is, moet met het beste gediend worden. Zij, die overvloed hebben van de rijkdom van deze wereld, die goud tot hun beschikking hebben, moeten het aan 0Christus geven, moeten er Hem mee dienen, er goed mee doen. "Eer de Heere met uw goed," Spreuken 3:9.

2. *Men zal geduriglijk voor hem bidden*. Het volk bad voor Salomo, en dat heeft er toe bijgedragen om hem en zijn regering tot zo'n grote zegen voor hen te doen zijn. Het is de plicht van onderdanen om smekingen, gebeden, voorbiddingen en dankzeggingen te doen voor koningen en allen, die in hoogheid zijn, niet uit plichtplegingen jegens hen, zoals het maar al te dikwijls gedaan wordt, maar uitbelangstelling in het openbare welzijn. Maar hoe wordt dit nu toegepast op Christus? Hij heeft onze gebeden niet nodig, noch kan Hij er enig voordeel van hebben. Maar de Oud-Testamentische heiligen baden om Zijn komst baden er gedurig om, want zij noemden Hem: *Hij, die komen zou.* En nu Hij gekomen is, -moeten wij bidden om de voorspoed van Zijn Evangelie en de bevordering van Zijn koninkrijk, hetgeen Hij bidden voor Hem noemt. Hosanna de Zone Davids, voorspoedig zij Zijn regering, en wij bidden om Zijn wederkomst. Het kan ook gelezen worden: *Door Hem zal men bidden, of* om Zijnentwil. Al wat wij van de Vader bidden zal in Zijn naam zijn, en in vertrouwen op Zijn voorbede.

3. Er zullen lofzeggingen voor Hem gedaan worden, hoge lof gesproken worden van Zijn wijsheid, rechtvaardigheid en goedheid. *Dagelijks zal men Hem zegenen,* of loven. Door dagelijks in Zijn naam te bidden eren wij Hem. Onderdanen behoren met lof te spreken van een regering, die hun ten zegen is, en nog veel meer behoren alle Christenen Jezus Christus te loven, Hem dagelijks te loven, want zij zijn hun al aan Hem verschuldigd, aan Hem hebben zij de hoogste verplichtingen.

IX. Dat er onder zijn regering een verwonderlijke toeneming zal zijn, een overvloed van koren zij in het land, op de toppen der bergen golve zijn vrucht als op de Libanon, vers 16.

1. Het land zal rijk worden, zaai slechts *een handvol koren op de hoogten van de bergen* vanwaar men slechts weinig zou verwachten, en toch, *de vrucht daarvan zal ruisen als de Libanon,* het zal opkomen als hout, zo dik, zo hoog, en sterk als de cederen van de Libanon. Zelfs op de hoogten van de bergen zal de aarde bij handvollen voortbrengen dat is een uitdrukking van groten overvloed, Genesis 41:47, gelijk van gras op de daken gezegd wordt, dat de maaier er zijn hand niet mee vult. Dit is van toepassing op de wondervolle voortbrengselen van het Evangelie in de dagen van de Messias. Een handvol van dat zaad, gezaaid op de bergachtigen onvruchtbare grond van de heidenwereld, bracht een heerlijke oogst voort, ingezameld voor Christus, vruchten die ruisten als de Libanon. "De velden waren wit om te oogsten," Johannes 4:35, Mattheus 9:37. Het mosterdzaad werd tot een grote boom.

2. De steden zullen volkrijk worden, *Die van de stad zullen bloeien als het kruid van de aarde,* in aantal en groenheid. De Evangeliekerk, de stad Gods onder de mensen, zal alle kenmerken hebben van voorspoed, velen zullen er aan toegevoegd worden en zullen er gelukkig in wezen.

X. Dat Zijn regering bestendig zal wezen, beide tot Zijn eer en tot geluk van Zijn onderdanen. De Heere Jezus zal in eeuwigheid regeren, van Hem alleen moet dit verstaan worden, en volstrekt niet van Salomo. Het is Christus alleen, die *gevreesd zal worden van geslacht tot geslacht,* vers 5, en zolang de zon en de maan zullen zijn, vers 7.

1. De eer van de vorst is onsterfelijk, en zal nooit tanen, vers 17. *Zijn naam zal zijn tot in eeuwigheid, in* weerwil van al de boosaardige pogingen van de machten van de duisternis om er de luister van te doen tanen, hij zal bewaard, in stand en ere worden gehouden. Gelijk de namen van aardse vorsten bestendigd worden in hun nageslacht, zo zal Christus' naam bestendigd worden door hen, die Hem liefhebben en hem bekend maken aan het nageslacht. Alle volken zullen Hem, zolang als de wereld bestaat, gelukzalig noemen, zullen God voor Hem loven, zullen geduriglijk goed van Hem spreken en zich in Hem gelukzalig schatten. Tot aan het eind van de tijd, en tot in alle eeuwigheid zal Zijn naam bezongen worden, alle tong zal hem belijden, en iedere knie er zich voor buigen.

2. Het geluk van het volk is algemeen, het is volkomen en blijvend, de mensen zullen in Hem gezegend, waarlijk gezegend zijn. Dit ziet duidelijk op de belofte, gedaan aan de vaderen, dat in de Messias alle geslachten des aardrijks gezegend zullen worden. Genesis 12:3.

Psalm 72:18-20

Een doorluchtige profetie, zoals die in de voorafgaande verzen, van de Messias en Zijn koninkrijk, kan gevoeglijk, zoals hier, eindigen met hartelijke gebeden en lofzeggingen.

1. De psalmist is hier verruimd in dankzegging voor de profetie en belofte, vers 18,19. Zo gewis is ieder woord van God, en met zoveel blijdschap en voldoening kunnen wij er op steunen, dat wij reden genoeg hebben om God te danken voor hetgeen Hij heeft gezegd, hoewel het nog niet geschied is. Wij moeten erkennen dat God voor al de grote dingen, die Hij gedaan heeft voor de wereld, voor de kerk, voor de kinderen van de mensen, voor Zijn eigen kinderen, in het rijk van de voorzienigheid, in het rijk van de genade, voor al de macht, die Hij in de handen van de Verlosser gegeven heeft, waardig is om geloofd en geprezen te worden. Wij moeten ons en al wat binnen ons is opwekken om Hem te loven op de beste wijze, en begeren dat ook anderen dit zullen doen. *Geloofd zij de Heere,* dat is: *geloofd zij Zijn heerlijke naam,* want het is alleen in Zijn naam, dat wij iets kunnen bijdragen *tot* Zijn eer, en toch is ook die *verhoogd boven allen lof en prijs.* Laat hem tot in eeuwigheid geloofd worden, hij zal tot in eeuwigheid geloofd worden, hij verdient tot in eeuwigheid geloofd te worden, en wij hopen dat wij hem tot in eeuwigheid zullen loven. Hier wordt ons geleerd de naam van Christus te loven, en God te loven in Christus voor alles wat Hij door Hem voor ons gedaan heeft. Wij moeten Hem loven:

a. Als de Heere God, als een uit zichzelf bestaand, zelfgenoegzaam Wezen, en onze soevereine Heere.

b. Als de God van Israël in verbond met dat volk en door hen aangebeden en die dat is om Jakob de trouw en Abraham de goedertierenheid te geven.

c. Als de God *die alleen wonderen doet* in de schepping en de voorzienigheid, inzonderheid dit werk van de verlossing, dat ze alle overtreft. De werken van de mensen zijn kleine, alledaagse, beuzelachtige dingen, die zij echter zonder Hem niet zouden kunnen doen. Maar God doet alles door Zijn eigen kracht, en het zijn wonderwerken, die Hij doet, die de eeuwige bewondering zullen opwekken van heiligen en engelen.

2. Hij is vurig in zijn gebed voor de vervulling van deze profetie en belofte. *De gehele aarde worde met Zijn heerlijkheid vervuld,* zoals zij zijn zal, als *de koningen van Tarsis en de eilanden Hem geschenken zullen aanbrengen.* Het is treurig te denken hoe ledig de aarde is van de heerlijkheid Gods, hoe weinig dienst en eer Hij ontvangt van een wereld, voor welke Hij zo’n milddadige weldoener is. Allen dus die het wel menen met de eer Gods en het welzijn van de mensheid, kunnen niet anders begeren dan dat de aarde vervuld zal zijn van de openbaringen van Zijn heerlijkheid, en dat ieder Hem daarvoor de verschuldigde lof en dankzegging zal toebrengen. Laat ieder hart, en iedere mond, en elke vergadering vervuld zijn van de hoge lof van God. Wij zullen zien hoe vurig David is in dit gebed, hoezeer zijn hart er in is, als wij opmerken:

a. Hoe hij het gebed afsluit met een dubbel zegel, "Amen, *ja Amen,* wederom en nog eens zeg ik het, en laat alle anderen hetzelfde zeggen: zo zij het, Amen op mijn gebed, Amen op de gebeden van al de heiligen, die deze strekking hebben: *Uw naam worde geheiligd, Uw koninkrijk kome.".*

b. Hoe hij zelfs zijn leven besluit met dit gebed, vers 20. Dat was de laatste psalm, die hij ooit geschreven heeft, hoewel hij niet het laatst in deze verzameling geplaatst is, hij schreef hem op zijn sterfbed, en daarmee blies hij de laatste adem uit. "Laat God verheerlijkt worden, laat het koninkrijk van de Messias worden opgericht en in stand gehouden in de wereld, dan heb ik genoeg, meer begeer ik niet. Laat hiermede de gebeden van David, de zoon van Isaï, een einde hebben. Amen, Heere Jezus, kom, ja kom haastelijk."

PSALM 73

1 Een psalm van Asaf. Immers is God Israel goed, dengenen, die rein van harte zijn.
2 Maar mij aangaande, mijn voeten waren bijna uitgeweken; mijn treden waren bijkans uitgeschoten.
3 Want ik was nijdig op de dwazen, ziende der goddelozen vrede.
4 Want er zijn geen banden tot hun dood toe, en hun kracht is fris.
5 Zij zijn niet in de moeite als andere mensen, en worden met andere mensen niet geplaagd.
6 Daarom omringt hen de hovaardij als een keten; het geweld bedekt hen als een gewaad.
7 Hun ogen puilen uit van vet; zij gaan de inbeeldingen des harten te boven.
8 Zij mergelen de lieden uit, en spreken boselijk van verdrukking; zij spreken uit de hoogte.
9 Zij zetten hun mond tegen den hemel, en hun tong wandelt op de aarde.
10 Daarom keert zich Zijn volk hiertoe, als hun wateren eens vollen bekers worden uitgedrukt,
11 Dat zij zeggen: Hoe zou het God weten, en zou er wetenschap zijn bij den Allerhoogste?
12 Ziet, dezen zijn goddeloos; nochtans hebben zij rust in de wereld; zij vermenigvuldigen het vermogen.
13 Immers heb ik te vergeefs mijn hart gezuiverd, en mijn handen in onschuld gewassen.
14 Dewijl ik den gansen dag geplaagd ben, en mijn straffing is er alle morgens.
15 Indien ik zou zeggen: Ik zal ook alzo spreken; ziet, zo zou ik trouweloos zijn aan het geslacht Uwer kinderen.
16 Nochtans heb ik gedacht om dit te mogen verstaan; maar het was moeite in mijn ogen;
17 Totdat ik in Gods heiligdommen inging, en op hun einde merkte.
18 Immers zet Gij hen op gladde plaatsen; Gij doet hen vallen in verwoestingen.
19 Hoe worden zij als in een ogenblik tot verwoesting, nemen een einde, worden te niet van verschrikkingen!
20 Als een droom na het ontwaken! Als Gij opwaakt, o Heere, dan zult Gij hun beeld verachten.
21 Als mijn hart opgezwollen was, en ik in mijn nieren geprikkeld werd,
22 Toen was ik onvernuftig, en wist niets; ik was een groot beest bij U.
23 Ik zal dan geduriglijk bij U zijn; Gij hebt mijn rechterhand gevat;
24 Gij zult mij leiden door Uw raad; en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen.
25 Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde!
26 Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten, en mijn Deel in eeuwigheid.
27 Want ziet, die verre van U zijn, zullen vergaan; Gij roeit uit, al wie van U afhoereert;
28 Maar mij aangaande, het is mij goed nabij God te wezen; ik zet mijn betrouwen op den Heere HEERE, om al Uw werken te vertellen.

Deze psalm, en de tien die er op volgen, voeren de naam van Asaf in hun opschrift. Indien hij de schrijver ervan was zoals velen denken dan noemen wij ze terecht psalmen van Asaf. Indien hij slechts de opperzangmeester was, aan wie zij overgegeven waren, dan is de lezing van de kanttekening "een psalm voor Asaf", juist. Het is waarschijnlijk dat hij ze geschreven heeft want we lezen van de woorden van David en van Asaf de ziener die gebruikt werden voor het loven van God in de tijd van Hizkia 2 Kronieken 29:30. Hoewel de Geest van de profetie door heilige liederen voornamelijk gekomen is op David, van wie dieswege gezegd is dat hij lieflijk was in psalmen Israëls, heeft God toch ook op anderen in zijn omgeving iets van die Geest gegeven. Deze psalm is van groot nut, hij geeft ons een bericht van de strijd, die de psalmist had tegen een sterke verzoeking om de voorspoed van de goddelozen te benijden. Hij begint zijn verhaal met een heilig beginsel te noemen waaraan hij vasthield met behulp waarvan hij standhield en de overwinning behaald heeft, vers 1. Hij zegt ons vervolgens

I. Hoe hij in de verzoeking kwam, vers 2-14.

II. Hoe hij er uit kwam en er de overwinning over behaald heeft, vers 15-20.

III. Hoe hij aan de verzoeking kwam en er beter door werd vers 21-28. Als wij onder het zingen van deze psalmen ons versterken tegen een dergelijke verzoeking, dan gebruiken wij hem niet tevergeefs. De ervaringen van anderen moeten ons ter lering zijn.

Psalm 73:1-14

Deze psalm heeft een ietwat plotseling begin: *Toch is God Israël goed,* zo heeft het de kanttekening. Hij had nagedacht over de voorspoed van de goddelozen, en terwijl hij aldus peinsde, brandde het vuur, sprak hij om zichzelf te bestraffen voor hetgeen hij had gedacht, Hoe dit nu zij, toch is God Israël goed." Hoewel goddeloze mensen vele van de gaven van Zijn milddadige voorzienigheid ontvangen, moeten wij toch erkennen dat Hij op bijzondere wijze Israël goed is, zij hebben gunsten van Hem, die anderen niet hebben.

De psalmist geeft een beschrijving van een verzoeking, door welke hij sterk was aangevallen namelijk de voorspoed van de goddelozen te benijden, een verzoeking, die zeer algemeen is en de genade van vele heiligen op de proef heeft gesteld. In zijn verhaal ervan:

I. Stelt hij in de eerste plaats het grote beginsel vast, waaraan hij besloten heeft vast te houden, en er niet van af te *gaan* terwijl hij handelt met deze verzoeking, vers 1. Toen Job in een dergelijke verzoeking kwam, heeft hij als zijn beginsel de alwetendheid Gods vastgesteld: "De tijden zijn voor van de Almachtige niet verborgen," Job 24:1. Jeremia's beginsel is de rechtvaardigheid Gods, "Gij zoudt rechtvaardig zijn, o Heere, wanneer ik tegen U zou twisten," Jeremia 12:1. Habakuks beginsel is de heiligheid Gods: "Gij zijt te rein van ogen dan dat Gij het kwade zoudt zien," Habakuk 1:13. Dat van de psalmist hier is de goedheid Gods. Dat zijn waarheden, die niet aan het wankelen gebracht kunnen worden, en wij moeten besluiten er mee te leven en te sterven. Hoewel wij niet instaat zijn al de beschikkingen van Zijn voorzienigheid in overeenstemming er mee te brengen, moeten wij toch geloven dat zij er mee verenighaar zijn. Goede gedachten van God zullen ons versterken tegen vele van Satans verzoekingen. *Immers is God goed,* er waren vele gedachten in zijn hart opgekomen betreffende de beschikkingen van Gods voorzienigheid, maar dit woord bracht hem eindelijk tot vastheid en rust: Met dat al: God is goed, *is Israël goed, diegenen, die rein van hart zijn.* Diegenen zijn het Israël Gods, die rein van hart zijn, gereinigd door het bloed van Christus, gereinigd van de besmettingen van de zonde, en geheel en al toegewijd aan de eer en heerlijkheid Gods. Een oprecht hart is een rein hart, reinheid is waarheid in het binnenste. God, die allen goed is, is in bijzondere zin goed jegens Zijn kerk en Zijn volk, zoals Hij het was jegens Israël vanouds. God was Israël goed toen Hij hen verloste uit Egypte, hen in een verbond met zich opnam, hun Zijn wetten en inzettingen gaf, en in de onderscheidene beschikkingen van Zijn voorzienigheid over hen, evenzo is Hij goed allen, die rein van hart zijn. Wat er ook moge gebeuren, wij moeten er niet anders overdenken.

II. Hij komt er nu toe om te verhalen welk een schok het was voor zijn geloof in Gods onderscheidende goedheid jegens Israël, toen hij in de sterke verzoeking was om de voorspoed van de goddelozen te benijden, en dus te denken dat Gods Israël niet gelukkiger was dan andere mensen, en dat God niet vriendelijker is jegens Israël dan jegens anderen. Hij spreekt ervan alsof hij ternauwernood aan die verzoeking was ontkomen, er door overwonnen en ternedergeworpen te zijn, vers 2. "Maar mij aangaande, hoewel ik zo overtuigd *was* van Gods goedheid jegens Israël, waren mijn voeten toch bijna uitgeweken, de verzoeker had mij bijna doen vallen, mijn treden waren bijna uitgeschoten, ik had bijna mijn godsdienst opgegeven, mijn verwachtingen van weldadigheid er van verloren, want ik was nijdig op de dwazen." Het geloof, zelfs van krachtige gelovigen, kan soms droevig aan het wankelen worden gebracht en hun bijna falen. Er zijn stormen, waar de zwaarste en stevigste ankers haast niet tegen bestand zijn. Zij, die nooit geheel en al overwonnen zullen worden,

zijn het *soms* toch bijna, en in hun eigen gevoel zijn. Menige kostelijke ziel, die in eeuwigheid zal leven, heeft eenmaal met grote moeite het leven behouden, was bijna ten verderve gebracht, er was slechts een schrede tussen haar en een noodlottige afval, en toch werd zij als een vuurbrand uit het vuur gerukt, hetgeen voor altijd de rijkdom van Gods genade zal groot maken in de volken, die zalig worden.

Laat ons nu de loop van de verzoeking van de psalmist nagaan, wat het was, waarmee hij verzocht werd, en wat hij in verzoeking kwam om te doen.

A. Hij zag dat dwaze, goddeloze mensen soms zeer veel uitwendige voorspoed hebben. Hij zag met smart *van de goddeloze vrede,* vers 3, van de goddeloze voorspoed. Goddelozen zijn in werkelijkheid dwazen, zij handelen tegen rede en verstand en tegen hun belang, en toch ziet de toeschouwer hun voorspoed.

a. Zij schijnen het allerkleinste deel te hebben van de moeilijkheden en rampen des levens vers 5. *Zij zijn niet in de moeite als andere mensen,* zelfs als wijze en godvruchtige mensen, *en worden met andere mensen niet geplaagd,* zij schijnen als door een bijzonder voorrecht vrijgesteld te zijn van het gewone en algemeen lot van smart en verdriet. Als ze soms kleine moeilijkheden ondervinden, dan betekenen die toch niets in vergelijking met wat anderen hebben te verduren, die kleinere zondaars maar grotere lijders zijn.

b. Zij schijnen het grootste deel te hebben van de genoegens en gerieflijkheden van dit leven. Zij leven op hun gemak, baden zich in genot, zodat *hun ogen uitpuilen van vet,* vers 7. Zie wat de overdaad is van genot, het matig gebruik ervan verheldert de ogen, maar zij, die zich bovenmate toegeven in zingenot, hebben ogen, die uitpuilen. Epicuristen zijn in werkelijkheid hun eigen pijnigers, doordat zij de natuur geweld aandoen onder schijn en voorgeven van haar te bevredigen. En wel kunnen zij zich ten volle verzadigen, die *meer hebben dan het hart kan begeren,* vers 7, meer dan zijzelf ooit dachten te zullen hebben. Zij hebben tenminste meer dan een nederig, rustig, tevreden hart kan begeren, maar niet zoveel als zijzelf mensen. Er zijn velen, die zeer veel van dit leven in hun handen hebben meer niets van het andere leven in hun hart. Zij zijn goddeloos, leven zonder de vreze en de aanbidding van God. en toch zijn zij voorspoedig, gaan zij vooruit in de wereld, en zijn niet slechts rijk, maar zij *vermenigvuldigen het vermogen,* vers 12. Men beschouwt hen als welvarende mensen, terwijl anderen veel moeite hebben om te houden wat zij bezitten voegen zij er nog altijd meer aan toe, meer macht, meer eer, meer genot, door in rijkdom toe te nemen. Zij *zijn de voorspoedigen van de eeuw,* zo lezen het sommigen.

c. Hun einde schijnt *in* vrede te zijn. Daarvan wordt het eerst gesproken, omdat het het vreemdste van alles is, want vrede in het sterven heeft men altijd het bijzonder voorrecht van de godvruchtige geacht, Psalm 37:37, maar naar de uiterlijke schijn is het ook dikwijls het deel van de goddelozen, vers 4, *daar zijn geen banden tot hun dood toe.* Zij worden door geen gewelddadige dood weggeraakt, zij zijn dwaas, en toch sterven zij niet als dwazen, "want hun handen zijn niet gebonden, en hun voeten niet in boeien gedaan" 2 Samuel 3:33, 34. Zij worden door geen ontijdige dood weggenomen, zoals de vruchten van de boom gerukt worden voordat zij rijp zijn, maar zij worden er aan gelaten totdat zij van ouderdom er vanzelf afvallen. Zij sterven niet aan zware en pijnlijke ziekte, er zijn geen felle pijnen, geen benauwdheden in hun sterven, maar hun kracht blijft hun ten laatste toe bij, zodat zij zich nauwelijks voelen sterven. Zij behoren tot degenen, die *sterven in de*

kracht van hun volkomenheid, daar zij geheel stil en gerust zijn, niet tot hen, die "sterven met een bittere ziel, en niet van het goede hebben gegeten," Job 21:23, 25. Ja zij zijn niet gebonden door de verschrikkingen van het geweten in hun stervensure, zij worden noch beangstigd door de herinnering aan hun zonden, noch door het vooruitzicht op hun rampzaligheid, maar sterven gerust. Wij kunnen niet oordelen over de staat van de mensen aan de andere kant van de dood, hetzij naar de wijze van hun sterven of naar hun gemoedsstemming in hun sterven. De mensen kunnen sterven als lammeren, en toch hun plaats hebben onder de bokken.

B. Hij zag dat zij van hun uitwendige voorspoed een zeer slecht gebruik maakten, en er door verhard werden in hun goddeloosheid, hetgeen de verzoeking, waarin hij was om er zich door te laten verbitteren, zeer versterkte. Indien het hun enig goed had gedaan, indien het hen minder tergend had gemaakt voor God, of minder verdrukkend voor de mens, dan zou het hem nooit hebben geërgerd, maar het had een geheel tegenovergestelde uitwerking op hen.

a. Het maakte hen zeer hooghartig en trots omdat zij gerust en op hun gemak leefden, *daarom omringt hen de hovaardij als een keten* vers 6. Zij tonen zich aan allen, die hen aanzien, als opgeblazen van hoogmoed op hun voorspoed, zoals mensen pronken met hun sieraden, "Israëls hovaardij zal in zijn aangezicht getuigen," Hosea 5:5, Jesaja 3:9. *Hoogmoed ligt op hun keten, of* halssnoer, zo leest Dr. Hammond het. Er steekt geen kwaad in om een keten, of halssnoer, te dragen, maar als de hoogmoed haar vastmaakt, als zij gedragen wordt *om* een ijdelen zin te bevredigen, dan houdt zij op een sieraad te zijn. Het is niet zozeer wat het kleed is (hoewel wij daar toch regelen voor hebben, 1 Timotheus 2:9), als wat het beginsel is, dat het aandoet, en wat de gezindheid is, waarmee het gedragen wordt. En gelijk de hoogmoed van de zondaren openbaar wordt in hun kledij, zo blijkt hij ook in hun spreken. Zij *spreken uit de hoogte,* vers 8, zij "spreken opgeblazen ijdelheid," 2 Petrus 2:18, snoevende op zichzelf en met minachting neerziende op allen, die hen omringen. Uit de overvloed van de hoogmoed, die in hun hart is, kunnen zij niet anders dan grootspreken.

b. Het maakte hen verdrukkend voor hun arme naburen, *vers 6. Het geweld bedekt hen als een* gewaad. Wat zij door bedrog en verdrukking verkregen hebben, behouden en vermeerderen zij door dezelfde goddeloze methoden, en bekommeren zich niet om het nadeel, dat zij anderen toebrengen, noch deinzen zij terug om geweld te gebruiken, om zich te verrijken en in aanzien toe te nemen. Zij *zijn verdorven, vers 8,* zoals de reuzen, de zondaren van de oude wereld, toen "de aarde vervuld was met wrevel," Genesis 6, 11, 13. Zij bekommeren zich niet om het kwaad, dat zij doen, hetzij om de wille van kwaad doen, of om er hun voordeel mee te doen. Zij *spreken booslijk van verdrukking,* zij verdrukken en rechtvaardigen er zich *in, zij* die goed spreken van zonde, spreken er booslijk van. Zij *zijn verdorven,* dat is: versmolten, opgelost in genietingen en weelderigheid, (zo verstaan het sommigen), en dan spotten zij, spreken zij booslijk, zij bekommeren er zich niet om, dat zij iemand wonden met de giftige pijlen van de laster, uit de hoogte spreken zij verdrukking.

c. Het maakt hen onbeschoft in hun houding en gedrag tegenover God en de mens, vers 9. Zij *heffen hun mond tegen de hemel,* ontzien zich niet om God zelf en Zijn eer te smaden, trotseren Hem, Zijn macht en gerechtigheid. Zij kunnen met hun handen de hemel niet bereiken om Gods troon te doen wankelen, anders zouden zij het doen, maar nu tonen zij hun kwaadwilligheid door hun mond tegen de hemel te zetten. Ook *wandelt hun tong op de aarde, zij* nemen de vrijheid om

allen, die hun in de weg komen, te beledigen. Niemands grootheid of goedheid kan hem beveiligen tegen de gesel van een kwaadaardige tong, zij scheppen er een hoogmoedig behagen in om geheel het mensdom te bespotten, ze zijn de pest van hun land, zij vrezen God niet en ontzien geen mens.

d. In dit alles zijn zij zeer atheïstisch en Godslasterlijk. Zij zouden niet zo goddeloos kunnen zijn, indien zij niet geleerd hadden te zeggen: *Hoe zou God het weten, en zou er wetenschap zijn bij de Allerhoogste?* vers 11. Zo ver waren zij van de kennis te begeren van God, die hun al het goed, dat zij hadden, heeft gegeven, en hen geleerd zou hebben om het goed te gebruiken, dat zij niet wilden geloven, dat God kennis nam van hun goddeloosheid, hen ooit ter verantwoording zou roepen. Alsof Hij, omdat Hij de Allerhoogste is, hen niet kon of niet wilde zien, Job Z2:12, 13. Terwijl Hij, *omdat Hij* de Allerhoogste is, kennis kan en zal nemen van al de kinderen van de mensen, van alles wat zij doen, of zeggen, of denken. Welk een belediging is het voor de God van oneindige kennis, van wie alle wetenschap is, om te vragen: is *er wetenschap in Hem?* Wel mag hij zeggen: *Zie, deze zijn goddeloos,* vers 12.

C. Hij nam waar dat, terwijl de goddelozen aldus voorspoedig waren in hun goddeloosheid en door hun voorspoed nog goddelozer werden gemaakt, Godvruchtige mensen *in* grote nood en benauwdheid waren, en hij zelf in het bijzonder, waardoor de verzoeking om met God te twisten nog zeer versterkt werd.

a. Hij zag om zich heen en bemerkte dat velen van Gods volk in grote verbijstering waren, vers 10, Omdat de goddelozen zo snel, stoutmoedig, zo vermetel zijn, *keert zich Zijn volk hiertoe,* zij bevinden zich *in* dezelfde verlegenheid als die, waarin ik mij bevind, zij weten niet wat zij er van zeggen moeten, evenmin als ik het weet te meer *daar voor hen wateren eens vollen bekers worden uitgedrukt. Zij* moeten niet slechts uit de bittere beker drinken, zij moeten hem tot de bodem toe ledigen, opdat geen droppel van die onaangename drank voor hen verloren zal gaan, hun gespaard zal worden, worden de wateren voor hen uitgedrukt, opdat zij de droesem des bekers zullen hebben. Zij storten overvloedige tranen als zij de goddelozen God horen lasteren, zoals David gedaan heeft, Psalm 119:136. Dat zijn de wateren, die hun worden uitgedrukt.

b. Hij zag op zichzelf en bespeurde dat hij onder het voortdurend misnoegen Gods lag, terwijl de goddelozen zich koesterden in de zonneschijn van Zijn vriendelijkheid, vers 14. Wat mij betreft," zegt hij, *"de gehele dag ben ik geplaagd,* nu eens door deze en dan weer door een andere beproeving, *en mijn bestraffing is er alle morgens,* even geregeld als de morgen aanbreekt." Zijn beproevingen waren groot, hij werd bestraft, gekastijd en geplaagd zonder tussenpoos, *de gehele dag.* Dit, dacht hij, was zeer hard, terwijl zij, die God lasterden, in voorspoed waren, was hij, die God aanbad, onder zo zware beproeving Hij sprak met diep gevoel toen hij van zijn eigen benauwdheid sprak, men kan tegen het gevoel niet twisten, behalve door het geloof.

D. Uit dit alles ontstond de sterke verzoeking om maar met alle Godsdienst te breken er niets meer van doen mee te willen hebben.

a. Sommigen, die de voorspoed van de goddelozen zagen en hem vergeleken met de beproevingen van de rechtvaardigen, waren in verzoeking om de Voorzienigheid te loochenen, en te denken dat God de aarde had verlaten. In die zin nemen sommigen vers 11. Zelfs onder Gods belijdend volk zijn er sommigen, die zeggen "Hoe *zou God het weten?* De dingen zijn aan de blinde fortuin

overgelaten, maar niet door een alziend God beschikt." Bij een dusdanige opmerking hebben sommigen van de heidenen gevraagd: *quis putet esse Deos? Wie zal nog geloven dat er goden zijn?*

b. Hoewel de voeten van de psalmist niet zover waren uitgeweken, dat hij Gods alwetendheid in twijfel trok, was hij toch wel in verzoeking om te twijfelen aan het voordeel van de Godsdienst, en te zeggen: *Immers heb ik tevergeefs mijn hart gezuiverd,* en heb ik zonder enig nut *mijn handen in onschuld gewassen,* vers 13. Zie hier wat het is om Godsdienstig te zijn: het is ons hart te reinigen, in de eerste plaats door berouw en wedergeboorte, en dan onze handen te wassen in onschuld door een algemeens verbetering van ons leven. Het is niet tevergeefs *om* dit te doen, niet tevergeefs om *God* te dienen en Zijn inzettingen waar te nemen, maar Godvruchtige mensen waren soms in de verzoeking om te zeggen: Het is tevergeefs," en "de Godsdienst is iets, waar men niet mee wint," omdat zij de voorspoed van de goddelozen gezien hebben. Maar hoe de zaak ons thans ook moge toeschijnen, als de reinen van hart, deze zaligen, God zullen zien, Mattheus 5:8, dan zullen zij niet zeggen dat zij hun hart niet tevergeefs gezuiverd hebben.

Psalm 73:15-20

Wij hebben gezien in hoe sterke verzoeking de psalmist was, om de voorspoed van de goddelozen te benijden, nu wordt ons hier gezegd, hoe hij staande is gebleven en de overwinning heeft behaald.

I. Hij bleef eerbied behouden voor Gods volk, en daarmee weerhield hij zich van uit te spreken wat hij verkeerd had gedacht, vers 15. Hij heeft trapsgewijze de overwinning behaald, en dit was het eerste punt, dat hij had gewonnen. Hij was op het punt van te zeggen: *Immers heb ik tevergeefs mijn hart gezuiverd,* en hij dacht reden te hebben om het te zeggen, maar hij sloot zich de mond met deze over*weging: "Indien ik zou zeggen: ik zal ook alzo spreken, zie,* dan zou ik afvallig worden van, en de grootste ergernis geven aan, *het geslacht van Uw kinderen."*

Merk hier op:

1. Hoewel hij iets verkeerds dacht, droeg hij zorg om de boze gedachte, die bij hem opgekomen was, niet uit te spreken. Het is slecht om kwaad te denken, maar het is erger om het te spreken, want dat is aan de boze gedachte een *Imprimatur een openlijke goedkeuring* te geven, het is er toestemming aan te geven, en haar openlijk bekend te maken tot besmetting van anderen. Maar het is een teken dat wij berouw hebben van het boze verdichtsel van het hart, als wij het onderdrukken en de dwaling voor ons houden. Indien gij dus zo dwaas zijt geweest van kwaad te denken, "wees dan zo wijs om uw hand op uw mond te leggen," en laat het niet verder gaan, Spreuken 30:32. Indien ik zou zeggen: ik zal ook alzo spreken.

Merk op: hoewel zijn verdorven hart deze gevolgtrekking afleidde uit de voorspoed van de goddelozen, heeft hij daar toch niet van gesproken met hen, die hem omringden, voordat hij het alles bij zichzelf had overlegd, om te weten of het al of niet voegzaam was om er van te spreken. Wij moeten twee maal denken voor wij eenmaal spreken, omdat sommige dingen wel gedacht, maar niet gesproken mogen worden, en ook omdat het tweede denken de vergissing *van* het eerste kan herstellen.

2. De reden, waarom hij niet alzo wilde spreken, was dat hij vreesde te zondigen tegen hen, die door God als Zijn kinderen worden erkend. Er zijn mensen in de wereld, die het geslacht van Gods kinderen zijn mensen, die God vrezen en liefhebben als hun Vader. Wij moeten het zorgvuldig vermijden iets te zeggen of te doen, wat deze *kleinen met* recht zou kunnen ergeren, Mattheus 18:6, inzonderheid hetgeen *het geslacht van deze zou* ergeren, hun hart zou bedroeven, hun handen zou verslappen, of hun belangen zou schaden. Er is niets, dat meer in het algemeen een zonde is tegen het geslacht van Gods kinderen, dan te zeggen dat wij *ons hart tevergeefs gezuiverd hebben,* of dat het nutteloos is om God te dienen, want er is niets dat meer indruist tegen hun algemeen gevoelen en hun ervaring. en ook niets dat hun meer smart aandoet, dan om op die wijze God te horen belasteren. Zij, die zich in de toestand wensen van de goddelozen, verlaten in werkelijkheid de tenten van Gods kinderen.

II. Hij voorzag het verderf van de goddelozen en hiermede wees hij de verzoeking af, zoals hij er door de vorige overweging reeds een schok aan had gegeven. Omdat hij niet durfde spreken wat hij had gedacht, uit vrees van ergernis te geven, begon hij er over na te denken of hij wel goede redenen had voor die gedachte vers 16. "Ik poogde de betekenis en bedoeling te verstaan van deze

beschikking van de Voorzienigheid, maar *het was mij te smartelijk,* ik kon met mijn eigen verstand de moeilijkheid niet oplossen." Het is een vraagstuk, dat door het licht van de rede alleen niet tot helderheid kan worden gebracht. Indien er geen ander leven was na dit leven, dan zouden wij de voorspoed van de goddelozen niet met de rechtvaardigheid Gods overeen kunnen brengen, maar hij *is ingegaan in Gods heiligdommen,* vers 17, hij begaf zich tot het gebed, dacht na over de hoedanigheden Gods, en de *dingen, die geopenbaard zijn voor ons en voor onze kinderen,* hij raadpleegde de Schrift en de mond van de priesters, die in het heiligdom dienden, hij bad God om hem die zaak duidelijk te maken, en hem over die moeilijkheid heen te helpen, en eindelijk verstond hij het rampzalig einde van de goddelozen, en hij voorzag duidelijk dat dit van zodanige aard was, dat zij zelfs op de middaghoogte van hun voorspoed eerder te beklagen dan te benijden waren, daar zij slechts rijpten voor het verderf. Er zijn veel grote dingen, die wij nodig hebben te weten, maar die wij niet anders te weten kunnen komen dan door in Gods heiligdom in te gaan door het woord en het gebed. Daarom moet het heiligdom de toevlucht zijn van een aangevochten ziel. Wij moeten over personen en zaken oordelen naar zij gezien worden in het licht van de Goddelijke openbaring, dan zullen wij een recht oordeel oordelen, wij moeten inzonderheid oordelen naar het einde, alles is wel wat wel eindigt, maar niets is wel, dat slecht eindigt, dat eeuwig slecht zal zijn. De beproevingen van de rechtvaardige eindigen in vrede, en daarom is hij gelukkig, de genietingen van de goddeloze eindigen in verwoesting en daarom is hij rampzalig.

A. De voorspoed van de goddeloze is kort en onzeker, de hoogten, waarop hij door Gods voorzienigheid gesteld is, zijn *glibberig,* vers 18, het zijn *gladde plaatsen,* waar zij niet lang vast op staan kunnen, maar als zij het beproeven om nog hoger te klimmen dan zal die poging hen doen uitglijden en vallen. Hun voorspoed heeft geen goede, vaste grond, hij is niet gebouwd op Gods gunst of belofte, en zij hebben de voldoening niet van te gevoelen, dat hij op een vaste grondslag rust.

B. Hun verwoesting is gewis, plotseling en zeer groot. Dit kan niet bedoeld zijn van enigerlei tijdelijke verwoesting, want zij waren verondersteld *al hun dagen in het goede te verslijten,* en zelfs tot hun dood waren er geen banden. *In een ogenblik dalen zij in het graf,* zodat zelfs dit nauwelijks *hun verwoesting* genoemd kan worden, het moet dus bedoeld zijn van eeuwige verwoesting aan de andere kant van de dood: de hel en het verderf. Zij bloeien voor een tijd, maar zijn voor eeuwig verloren.

a. Hun verderf is gewis en onvermijdelijk, hij spreekt ervan als van een afgedane zaak, *worden nedergeworpen,* want hun verwoesting is even gewis, alsof zij reeds over hen gekomen was. Hij spreekt ervan als van Gods doen, en daarom kan het niet weerstaan worden, "Gij doet hen vallen, het is een verwoesting van de Almachtige," Joel 1:15- "van de heerlijkheid van Zijn sterkte, 2 Thessalonicenzen i: 9. Wie kan hen staande houden, die God wil nederwerpen, op wie God lasten wil leggen?

b. Het is snel en plotseling. Hun verdoemenis sluimert niet, want *hoe worden zij als in een ogenblik tot verwoesting!* vers 19. Zij wordt gemakkelijk teweeggebracht en zal een verrassing zijn voor hen en voor hun omgeving.

c. Zij is streng en zeer schrikkelijk. Zij is algeheel, het is een volkomen verwoesting, zo *worden teniet van verschrikking.* Het is de rampzaligheid van de verdoemden, dat de verschrikkingen van

de Almachtige, die zij tot hun vijand hebben gemaakt, over hun schuldig geweten komen, dat hen er noch tegen kan beschutten, noch hen er onder kan versterken, en daarom moet niet hun wezen, hun bestaan, maar hun gelukzaligheid teniet worden, niet de minste vertroosting, geen straal van hoop blijft hun over, hoe hoger zij opgeheven waren in hun voorspoed, hoe ontzettender hun val zal zijn, als zij neergeworpen worden in *verwoestingen,* en plotseling, als in een ogenblik tot *verwoesting worden.*

C. Hun voorspoed is dus volstrekt niet benijdenswaardig, maar veeleer te verachten-'quod eraf demonstrandum-dat het punt was, dat aangetoond moest worden," vers 20. *Als een droom na het ontwaken, als Gij opwaakt, o Heere,* of als zij opmaken, -zo lezen het sommigen-*zult Gij hun beeld verachten,* hun beeld, hun schaduw, en haar doen verdwijnen. *Ten dage van het grote oordeel* - dat is de lezing van de Chaldeeuwsen paraphrast, -als zij ontwaken uit hun graven, zult Gij in toorn hun beeld verachten, want zij *zullen ontwaken tot versmaadheden en tot eeuwige afgrijzing.*

Zie hier:

a. Wat hun voorspoed is, hij is slechts een beeld, een ijdele vertoning, een gedaante van de wereld, die voorbijgaat. Hij is niet wezenlijk, meer denkbeeldig, en het is slechts een verdorven verbeelding, die hem tot een geluk maakt, hij is geen substantie, geen wezen, maar een schaduw, hij is niet wat hij schijnt te zijn, ook zal hij onze verwachting, die wij van hem hebben, niet verwezenlijken. Hij is als een droom, die ons een weinig kan behagen en strelen, maar tegelijkertijd onze rust verstoort. Maar hoe lieflijk en aangenaam hij ook schijnt te zijn, het is alles slechts bedrog, zoals wij bevinden als wij ontwaken. Een "hongerige droomt dat hij eet, maar als hij ontwaakt, zo is zijn ziel ledig," Jesaja 29:8. Een mens is er niet rijker of achtbaarder om, wijl hij droomt dat hij het is. Wie zal dus iemand het genot of genoegen van een droom benijden?

b. Hoe hij eindigen zal. God zal ontwaken ten oordeel, om Zijn eigen en Zijns volks benadeelde zaak te bepleiten, zij zullen uit de slaap van hun vleselijke gerustheid opgewekt worden, en dan zal God hun beeld verachten, Hij zal voor de gehele wereld doen blijken hoe verachtelijk het is, zodat de rechtvaardigen over hen zullen lachen, Psalm 52:7, 8. Hoe heeft God het beeld veracht van die rijke, toen Hij beide: "Gij dwaas, in deze nacht zal men uw ziel van u afeisen!" Lukas 12:19, 20. Wij behoren van Gods mening te zijn, want Zijn oordeel is naar waarheid, en niet datgene te bewonderen en te benijden, hetwelk Hij veracht en zal verachten, want vroeg of laat zal Hij de wereld van een mening doen zijn.

Psalm 73:21-28

Zie Simsons raadsel opnieuw opgelost: *Spijze ging uit van de eter, en zoetigheid ging uit van de sterke,* want wij hebben hier een bericht van het goede gebruik, dat de psalmist gemaakt heeft van de sterke verzoeking, waardoor hij was aangevallen en bijna was overwonnen. Hij die struikelt en niet valt, die gaat met grotere schreden voorwaarts, zegt een bekend spreekwoord. Zo was het hier met de psalmist, hij had aan zijn verzoeking verscheidene goede lessen ontleend, evenals aan zijn strijden tegen en zijn overwinning er over. God zou ook Zijn volk niet verzocht laten worden, indien Zijn genade hun niet genoeg was, niet alleen om hen voor kwaad te behoeden, maar er hun nog winst uit te laten hebben, ook dit zal hun medewerken ten goede.

I. Hij heeft er door geleerd zeer nederig van zichzelf te denken, zich voor God te vernederen en te beschuldigen, vers 21, 22 Hij spreekt met schaamtegevoel over de wanorde en het gevaar, waarin hij had verkeerd, en de kwelling, die hij zichzelf aangedaan heeft door naar de verzoeking te luisteren en er mee te handelen. *Als mijn hart opgezwollen was en ik in mijn nieren geprikkeld werd, als* iemand, die door niergruis in de nierstreek gepijnigd wordt. Als te eniger tijd boze gedachten opkomen in het hart van een Godvruchtige, dan blijft hij ze niet koesteren, alsof zij hem lieflijk waren, neen, zij zijn hem smartelijk, de verzoeking was voor Paulus een doorn in het vlees, 2 Corinthiers 12:7. Deze bijzondere verzoeking, de werking van afgunst en ontevredenheid, is even pijnlijk als iedere andere, waar ze voortdurend blijft is zij *verrotting van de beenderen,* Spreuken 14:30, waar zij slechts nu en dan komt is het een prikkeling in de nieren. Gemelijkheid is een bederf, dat zichzelf straft.

En als hij er nu over nadenkt:

1. Erkent hij dat het zijn dwaasheid was om zich aldus te kwellen. Zo dwaas was ik, dat ik mijzelf gepijnigd heb." Laat gemelijke lieden zich aldus smaden om hun ontevredenheid, en er zich zo over schamen dat zij uit hun hart verdwijnt. Welk een dwaas ben ik, om mij aldus zonder oorzaak ongelukkig te maken!"

2. Hij erkent dat het zijn onwetendheid was, waardoor hij zich aldus heeft gekweld. "Zo onwetend was ik omtrent hetgeen ik had kunnen weten, en dat, zo ik het goed geweten had voldoende zou geweest zijn om al mijn murmureringen tot zwijgen te brengen. Ik was als een *behemoth, een groot beest, bij U.* Beesten geven alleen acht op het tegenwoordige, en zien nooit uit naar het toekomende, en dat heb ik gedaan. Indien ik geen grote dwaas ware geweest, dan zou ik aan zo'n onzinnige verzoeking niet zolang gehoor hebben gegeven. Wat! Goddelozen te benijden om hun voorspoed! Schier te wensen, dat ik een hunner was, met hen van toestand te willen ruilen 7 *Zo dwaas was ik." Als* Godvruchtige mensen, verrast en overvallen door de verzoeking soms verkeerd denken of spreken, of handelen dan zullen zij, als zij hun dwaling inzien, er met smart van spreken, met smart en schaamte en zelfverfoeiing, zij zullen er zich *dwazen* om noemen. "Voorwaar, ik ben onvernuftiger dan iemand," Spreuken 30:2, Job 42:5,6. Aldus David, 2 Samuel 24:10.

II. Hij nam er aanleiding uit om zijn vertrouwen op en zijn verplichtingen aan de genade Gods te erkennen, vers 23. "Evenwel", dwaas als ik ben, *"zal ik geduriglijk bij U zijn* en in Uw gunst *hebt Gij mijn rechterhand gevat." Dit* kan zien, hetzij

1. Op Gods zorg over hem, en de goedheid die Hij hem van de beginne totnutoe getoond heeft. In de ure van de verzoeking had hij gezegd: *de gehele dag ben ik geplaagd,* vers 14, maar hier bestraft hij zich om die hartstochtelijke klacht. Hoewel God mij gekastijd heeft heeft Hij mij toch niet verstoten, niettegenstaande al de kruisen van mijn leven, ben ik toch geduriglijk bij U geweest, ik heb Uw tegenwoordigheid bij mij ervaren, Gij waart mij nabij in alles, waarvoor ik U heb aangeroepen, en daarom ben ik wel in verwarring en verlegenheid, maar toch niet in wanhoop. Hoewel God soms bittere dingen tegen mij geschreven heeft, heeft Hij toch *mijn rechterhand gevat,* beide om er mij voor te behoeden dat ik Hem zou verlaten, en om mij er voor te bewaren dat ik onder mijn lasten zou nederzinken en bezwijken, of verdwalen zou in de woestijn waarin ik gewandeld heb." Als wij op de weg bij God zijn gehouden, dicht bij onze plicht werden gehouden, staande werden gehouden in onze oprechtheid, dan moeten wij erkennen dat wij onze bewaring aan de vrije genade Gods zijn verschuldigd. *Hulp van God verkregen hebbende, sta ik tot op deze dag.* En indien Hij aldus het geestelijk leven, de voorsmaak en het onderpand van het eeuwige leven, heeft ondersteund, dan behoren wij niet te klagen, welke rampen van de tegenwoordigen tijd ons ook getroffen mogen hebben. Of:

2. Op de ervaring, die hij nu onlangs gehad heeft van de kracht van Gods genade, waardoor hij onder deze sterke verzoeking staande is gebleven en er over heeft gezegevierd. "Ik ben dwaas en onwetend geweest, en toch hebt Gij medelijden met mij gehad en mij onderwezen" Hebreeen 5:2, en mij onder Uw bescherming gehouden, want van de mensen onwaardigheid staat Gods vrije genade niet in de weg. Onze veiligheid onder verzoeking en ons zegevieren er over moeten wij toeschrijven, niet aan onze wijsheid, want wij zijn dwaas en onwetend maar aan Gods genadige tegenwoordigheid bij ons, en het overmogende van Christus' voorbede voor ons, dat ons geloof niet ophoude. "*Mijn voeten waren bijna uitgeweken,* en ze zouden geheel en al uitgeweken zijn, zo Gij mijn rechterhand niet hadt gevat, en mij aldus voor vallen hadt behoed".

III. Hij moedigde zich aan in de hoop dat dezelfde God, die hem verlost had van dit boze werk, hem "bewaren zal tot Zijn hemels koninkrijk," zoals Paulus dit ook gedaan heeft, 2 Timotheus 4:18. "Ik werd thans door U ondersteund en staande gehouden, daarom *zult Gij mij leiden door Uwen raad,* mij, zoals Gij totnutoe gedaan hebt, menige moeilijke schrede helpen doen, en, daar ik nu geduriglijk bij U ben, mij daarna *in heerlijkheid opnemen,"* vers 24. Dit maakt de gelukzaligheid van de heiligen volkomen, zodat zij geen reden hebben om de wereldlijken voorspoed van de zondaren te benijden. Allen, die zich overgeven aan God, zullen geleid worden door Zijn raad, door de raad beide van Zijn Woord en van Zijn Geest, de beste raadgevers. De psalmist had het bijna duur moeten boeten, in deze verzoeking zijn eigen raad gevolgd te hebben, en daarom besluit hij in het vervolg Gods raad te vragen, die aan hen, die hem waarlijk zoeken, nooit onthouden zal worden, en die raad dan te volgen. Allen die bestuurd en geleid worden door Gods raad in deze wereld, zullen opgenomen worden in Zijn heerlijkheid in een andere wereld. Indien wij ons Gods heerlijkheid in ons ten doel stellen dan zal Hij onze heerlijkheid bij Hem het einddoel maken, waarin wij voor eeuwig gelukkig zijn. Zo laat ons dan nooit zondaars benijden maar ons veeleer verblijden in onze gelukzaligheid. Als God ons leidt op de weg van onze plicht en ons afwijken ervan voorkomt, dan zal Hij ons daarna, als onze staat van beproeving en voorbereiding voorbij is, ontvangen in Zijn koninkrijk en Zijn heerlijkheid, het gelovig vooruitzicht daarop zal ons verzoenen met al de duistere beschikkingen van Zijn voorzienigheid, die ons thans zo raadselachtig voorkomen en ons zo in verlegenheid brengen, en ons verlossen van de pijn en smart, die ons door dreigende verzoekingen veroorzaakt werden.

IV. Hierdoor werd hij opgewekt om zich zoveel dichter bij God te houden, en zeer bevestigd in de keus, die hij gedaan had toen hij Hem tot zijn deel had gekozen, vers 25, 26. Zijn gedachten vertoeven hier met verlustiging bij zijn eigen geluk in God, dat zoveel groter is dan het geluk van de goddelozen, die voorspoedig waren in de wereld. Hij zag weinig reden om hen te benijden wat zij hadden in het schepsel als hij bevond hoeveel meer en beter, gewisser en lieflijker vertroostingen hij had in de Schepper, en welke reden hij had om zich hierover geluk te wensen. Hij had geklaagd over zijn verdrukkingen, vers 14, maar dit maakt het licht en zeer gemakkelijk te dragen. *Als God de mijne is, is alles wel. Wij* hebben hier het verlangen van een geheiligde ziel naar God en haar rust in Hem, als datgene wat voor een godvruchtige werkelijkheid is, terwijl de voorspoed van de wereldling slechts een schijngeluk, een ijdele waan is. *Wien heb ik nevens U in de hemel? Er is* in al de psalmen nauwelijks een vers, dat de godvruchtige genegenheid van een ziel voor God sterker uitdrukt dan dit, zij stijgt hier tot Hem op, volgt Hem dicht achteraan, en heeft tegelijkertijd een algehele voldoening en welbehagen in Hem.

1. Hier wordt verondersteld dat God alleen het geluk en het voornaamste goed is van de mens. Hij, en Hij alleen, die de ziel gemaakt heeft, kan haar gelukkig maken, er is niemand in de hemel, niemand op de aarde buiten Hem, die hiertoe bij machte is.

2. Hier zijn het verlangen en de uitgangen van de ziel naar God uitgedrukt. Indien God ons geluk, onze zaligheid is.

A. Dan moeten wij Hem hebben *Wien heb ik anders dan U?* Wij moeten Hem kiezen, ons er van verzekeren dat wij deel aan Hem hebben. Wat zal het ons baten, dat Hij de zaligheid is van zielen, indien Hij niet de zaligheid is van onze ziel, en indien wij Hem niet door een levend geloof tot de onze maken, door ons met Hem te verenigen in een eeuwig verbond.

B. Dan moet onze begeerte naar Hem zijn onze verlustiging in Hem wezen, het woord heeft beide deze betekenissen, wij moeten ons verlustigen in hetgeen wij hebben in God, en begeren hetgeen waarop wij nog verder hopen. Onze begeerten moeten niet slechts opgezonden worden tot God, zij moeten allen eindigen in Hem, niets meer begerende dan God, maar wel al meer en meer van Hem begerende. Dit omvat al onze gebeden: *Heere, geef ons Uzelf* als hetgeen, waarin alle beloften vervat zijn: *Ik zal hen een God zijn.* De begeerte van onze ziel is naar Uw naam.

C. In onze keus en verlangen moet Hij boven ieder ander de voorkeur hebben.

a. *"Nevens U lust mij ook niets op aarde,* niets om het te zoeken, niets om op te vertrouwen, niets om er mee bekend te willen worden." God is in zichzelf heerlijker dan ieder hemels wezen, Psalm 89:7, en in onze ogen moet Hij oneindig begerenswaardiger zijn. Er zijn voortreffelijke wezens in de hemel, maar God alleen kan ons gelukkig maken. Zijn gunst is ons oneindig meer dan de verfrissing van de dauw des hemels, of de weldadige invloeden van de sterren des hemels, meer dan de vriendschap van de heiligen in de hemel, of de goede diensten van de engelen aldaar.

b. *Nevens U lust mij ook niets op de aarde,* niet alleen niemand in de hemel, een ver verwijderde plaats, waarmee wij slechts weinig bekend zijn, maar ook niemand op aarde, waar wij vele vrienden hebben, en waar wij grotelijks onze tegenwoordige belangen hebben. Op de aarde voert de begeerten van de meeste mensen weg, en toch heb ik op aarde niemand, geen personen, geen

zaken, geen bezittingen, geen verlustigingen, die ik nevens U of met U begeer, in vergelijking of mededinging met U". Wij moeten buiten of naast God niets beweren, dan hetgeen wij voor Hem begeren, *Nil praeter te, nisi propter te, niets behalve U, dan om Uwentwil)* niets dan hetgeen wij van Hem begeren. Wij moeten niets naast God begeren als nodig om deelgenoot met Hem te zijn in ons gelukkig te maken.

D. Dan moeten wij met volkomen voldoening in God rusten, vers 26.

Merk hier op:

a. Grote smart en benauwdheid verondersteld. *Bezwijkt mijn vlees en mijn hart.* Anderen hebben het bezwijken van vlees en hart ervaren, wij moeten het verwachten. Het lichaam zal bezwijken door ziekte, ouderdom en dood, en hetgeen vlees en been aanraakt, raakt ons aan in een teder deel, dat deel van onszelf, dat wij maar al te zeer hebben bemind, als het vlees bezwijkt, is ook het hart gereed om te bezwijken, het beleid, de moed, de vertroosting falen.

b. Volkomen uitkomst voorzien in deze benauwdheid: *zo is God de rotssteen van mijn hart en mijn deel in eeuwigheid.* In hun grootste nood steunen godvruchtige zielen op God als hun geestelijke sterkte en hun deel tot in eeuwigheid.

Ten eerste. *"Hij is de sterkte van mijn hart,* de rotssteen van mijn hart, een vast fundament, dat mijn gewicht zal dragen en er niet onder wegzinken zal. *God is de sterkte van mijn hart,* ik heb Hem aldus bevonden, bevind dit nog, en ik hoop Hem altijd aldus te bevinden." In de benauwdheid had hij een dubbel falen, een dubbel bezwijken verondersteld, beide *vlees en hart bezwijken,* maar in de uitkomst, de redding, grijpt hij een enkele steun aan, hij laat het vlees en de bedenking daarvan ter zijde, het is genoeg dat God *de sterkte is van zijn hart.* Hij spreekt als iemand, die zich niet bekommert om het lichaam laat dat bezwijken, dat is niet te verhelpen maar zeer bezorgd is omtrent de ziel, *gesterkt te worden naar de inwendigen mens.*

Ten tweede. *Hij is mijn deel in eeuwigheid,* Hij zal mij niet slechts ondersteunen terwijl ik hier ben, maar mij zalig maken als ik van hier ga. De heiligen kiezen God tot hun deel, zij hebben Hem tot hun deel en het is hun zaligheid, dat Hij hun deel zal zijn, een deel, dat duren zal zolang als de onsterfelijke ziel duurt.

V. Hij was ten volle overtuigd van de rampzaligen toestand van alle goddelozen. Dit heeft hij geleerd in het heiligdom bij die gelegenheid, en hij wilde het nooit vergeten, vers 27. *Want zie, die verre van U zijn,* in een toestand zijn van afstand en vervreemding, die begeren dat de Almachtige van hen zal wijken, *zullen* gewis *vergaan,* zo zal hun oordeel wezen. zij verkiezen ver van God te zijn, en zij zullen voor eeuwig ver van Hem zijn. Gij zult rechtvaardiglijk allen, die van U afhoereren, verdoen, alle afvalligen, die in belijdenis aan God ondertrouwd waren, maar Hem verlaten, Hem hun plicht jegens Hem, en hun gemeenschap met Hem om de boezem eens vreemden te omhelzen. Het oordeel is streng. het is niets minder dan te vergaan, vernietigd te worden Het is algemeen, "zij zullen allen, zonder onderscheid, *uitgeroeid worden,"* het is even gewis alsof het reeds geschied was, en de verwoesting van sommige goddelozen is een onderpand van het verderf over allen. God zelf neemt op zich om het te doen, God, in wiens handen te vallen vreeslijk is. "Gij, hoewel oneindig in

goedertierenheid, zult afrekening houden voor Uw beledigde eer en Uw misbruikte lankmoedigheid, en zult hen verdoen, die van U afhoereren."

Vl. Hij was grotelijks bemoedigd om God aan te kleven en op Hem te vertrouwen, vers 28. Indien zij, die verre zijn van God, vergaan, zo

1. Laat dit ons dringen om in gemeenschap ten leven met God, indien het zo slecht gaat met hen, die op een afstand van Hem leven, dan is het goed, zeer goed, het voornaamste goed, het goed voor een mens in dit leven dat hij zorgvuldig moet najagen om dicht bij Hem te zijn. "Het is het beste voor mij om tot God te naderen, en dat God tot *mij* nadert," het oorspronkelijke kan in beiderlei zin worden opgevat. *Maar wat mij betreft* (zo zou ik het willen lezen) *het naderen van God is goed voor* mij. Ons naderen tot God komt voort uit Zijn naderen tot ons, en het is die gelukkige ontmoeting, die onze zaligheid uitmaakt. Hier is een grote waarheid neergelegd: dat het goed is tot God te naderen, maar het leven daarvan ligt in de toepassing, de toeëigening: "Het is mij goed." Diegenen zijn de wijzen, die weten wat goed voor hen is. *"Het is goed,"* zegt hij (en ieder Godvruchtige is het hierin met hem eens) *het is mij goed nabij God te wezen,* tot Hem te naderen, het is mijn plicht, mijn belang."

2. Laat ons dan leven in gedurig vertrouwen op Hem, "ik zet *mijn vertrouwen op de Heere Heere,* en nooit zal ik van Hem afhoereren door te vertrouwen op schepselen." Indien goddeloze mensen in weerwil van al hun voorspoed zullen vergaan, uitgeroeid zullen worden, zo laat ons vertrouwen op de Heere Heere, op Hem, niet op hen, zie Psalm 146:3-5, op Hem, en niet op onze wereldlijke voorspoed. Laat ons vertrouwen op God, en de goddelozen noch benijden, noch vrezen, laat ons op Hem vertrouwen voor een beter deel dan het hun is.

3. Laat ons, dit doende, niet twijfelen, of wij gelegenheid zullen hebben om Zijn naam te loven. Laat ons vertrouwen op de Heere, ten einde al Zijn werken te vertellen. Zij, die met een oprecht hart op God hun vertrouwen stellen, zullen nooit gebrek hebben aan stof om Hem te danken en te loven.

PSALM 74

1 Een onderwijzing, voor Asaf. O God! waarom verstoot Gij in eeuwigheid? Waarom zou Uw toorn roken tegen de schapen Uwer weide?
2 Gedenk aan Uw vergadering, die Gij van ouds verworven hebt; de roede Uwer erfenis, die Gij verlost hebt; den berg Sion, waarop Gij gewoond hebt.
3 Hef Uw voeten op tot de eeuwige verwoestingen; de vijand heeft alles in het heiligdom verdorven.
4 Uw wederpartijders hebben in het midden van Uw vergaderplaatsen gebruld; zij hebben hun tekenen tot tekenen gesteld.
5 Een ieder werd er bekend als een, die de bijlen omhoog aanbrengt in de dichtigheid van een geboomte.
6 Alzo hebben zij nu derzelver graveerselen samen met houwelen en beukhamers in stukken geslagen.
7 Zij hebben Uw heiligdommen in het vuur gezet; ter aarde toe hebben zij de woning Uws Naams ontheiligd.
8 Zij hebben in hun hart gezegd: Laat ze ons te zamen uitplunderen; zij hebben alle Gods vergaderplaatsen in het land verbrand.
9 Wij zien onze tekenen niet; er is geen profeet meer, noch iemand bij ons, die weet, hoe lang.
10 Hoe lang, o God! zal de wederpartijder smaden? Zal de vijand Uw Naam in eeuwigheid lasteren?
11 Waarom trekt Gij Uw hand, ja, Uw rechterhand af? Trek haar uit het midden van Uw boezem; maak een einde.
12 Evenwel is God mijn Koning van ouds af, Die verlossingen werkt in het midden der aarde.
13 Gij hebt door Uw sterkte de zee gespleten; Gij hebt de koppen der draken in de wateren verbroken.
14 Gij hebt de koppen des Leviathans verpletterd; Gij hebt hem tot spijs gegeven aan het volk in dorre plaatsen.
15 Gij hebt een fontein en beek gekliefd; Gij hebt sterke rivieren uitgedroogd.
16 De dag is Uwe, ook is de nacht Uwe; Gij hebt het licht en de zon bereid.
17 Gij hebt al de palen der aarde gesteld; zomer en winter, die hebt Gij geformeerd.
18 Gedenk hieraan; de vijand heeft den HEERE gesmaad, en een dwaas volk heeft Uw Naam gelasterd.
19 Geef aan het wild gedierte de ziel Uwer tortelduif niet over; vergeet den hoop Uwer ellendigen niet in eeuwigheid.
20 Aanschouw het verbond; want de duistere plaatsen des lands zijn vol woningen van geweld.
21 Laat den verdrukte niet beschaamd wederkeren; laat den ellendige en nooddruftige Uw Naam prijzen.
22 Sta op, o God! twist Uw twistzaak; gedenk der smaadheid, die U van den dwaze wedervaart den ganse dag.
23 Vergeet niet het geroep Uwer wederpartijders; het getier dergenen, die tegen U opstaan, klimt geduriglijk op.

Deze psalm beschrijft zo nauwkeurig de verwoesting van Jeruzalem en de tempel door Nebukadnezar en het leger van de Chaldeen, en kan zo weinig toegepast worden op een andere gebeurtenis in de geschiedenis van de Joden, dat de uitleggers er toe neigen om te denken, dat hij of door David, of Asaf in Davids tijd geschreven was met een profetische verwijzing naar die treurige gebeurtenis, hetgeen echter niet zo waarschijnlijk is, of dat hij beschreven was door een andere Asaf, die in de tijd van gevangenschap heeft geleefd, of door Jeremia, (want hij is van dezelfde toon en aard als zijn Klaagliederen), of door een andere profeet, en dat hij na de terugkeer des volks uit de ballingschap overgeleverd werd aan de kinderen van Asaf, die naar zijn naam weren genoemd, voor de openbare eredienst van de kerk. Zij waren het voornaamste geslacht van zangers in Ezra's tijd. Zie Ezra 2:41 -Ezra 3:10 Nehemia 11:17, 22, 12:35, 46. De treurige toestand van het volk van God in die tijd, wordt hier voor de Heere uitgespreid. In de naam van de kerk:

I. Klaagt de profeet over de ellende, die zij leden ter opwekking van hun begeerten in het gebed, vers 1-11.

II. Noemt hij troostrijke pleitgronden ter bemoediging van hun geloof in het gebed, vers 12-17.

III. Besluit hij met gebeden aan God om hun bevrijding, vers 18-23. Bij het zingen er van moeten wij aangedaan zijn door de vroegere verwoestingen van de kerk, want wij zijn leden van hetzelfde lichaam, en wij kunnen hem toepassen op elke tegenwoordige beproeving of verwoesting van enigerlei deel van de Christelijke kerk.

Psalm 74:1-11

Deze psalm heeft tot opschrift: *Maschil, een psalm om te onderwijzen.* Hij werd geschreven in een dag van beproeving, die bestemd is om te onderwijzen, en het onderwijs, dat hij ons geeft, is in het algemeen: dat het, als wij in nood en benauwdheid zijn, onze wijsheid en onze plicht is, om ons in gelovig en vurig gebed tot God te wenden, en dan zullen wij bevinden dat wij dit niet tevergeefs doen.

Zij klagen hier over drie dingen.

I. Over het misnoegen Gods tegen hen, dat de oorzaak en de bitterheid was van al hun rampen. Zij zien over de werktuigen hunner ellende heen, wwarvan zij wisten dat die geen macht tegen hen gehad konden hebben, indien die hun niet van boven gegeven ware, en zij houden het oog gericht op God, door wiens bepaalde raad zij overgeleverd waren in de handen van de goddeloze en onredelijke mensen. Let op de vrijheid, die zij nemen om hun beklag te doen bij God, vers 1, wij hopen dat het geen te grote vrijheid was, want Christus zelf heeft aan het kruis uitgeroepen: "Mijn God, mijn God waarom hebt Gij Mij verlaten!" Zo zegt hier de kerk: O *God! waarom verstoot Gij in eeuwigheid?* Zij spreken hier naar de sombere en treurige bekommernissen, waarin zij toen waren want anders: "Heeft God Zijn volk verstoten Dat zij verre!" Romeinen 11:1. Het volk van God moet niet denken dat zij, omdat zij terneder zijn geworpen, verworpen zijn, dat, omdat de mensen hen verstoten, God het ook doet, en dat, omdat Hij hen voor een tijd schijnt te verstoten, Hij hen in werkelijkheid in eeuwigheid verstoot. Maar dit ernstig beklag geeft te kennen dat zij vreesden, dat God hen zou verstoten, dit vreesden meer dan wat het ook zij, dat zij begeerden door God erkend te worden, wat zij dan ook van de mensen te lijden mochten hebben, begeerden te weten waarom Hij aldus met hen twistte: *Waarom zou Uw toorn roken?* Waarom verheft hij zich tot zulk een hoogte, dat allen om ons heen er nota van nemen en vragen: "Wat is de ontsteking dezes groten toorns?" Deuteronomium 29:24. Vergelijk vers 20, waar de toorn des Heeren en Zijn ijver gezegd worden te roken tegen de zondaren.

Let op hetgeen zij pleiten bij God, nu zij onder de tekenen van en de vrees voor Zijn toorn liggen.

1. Zij pleiten op hun betrekking tot Hem. "Wij zijn de schapen Uwer weide, de schapen die het U behaagd heeft in Uw weide te brengen, Uw bijzonder volk, dat Gij U hebt afgezonderd en bestemd hebt om U tot eer en heerlijkheid te zijn. Dat de wolven de schapen teisteren is niet vreemd, maar is ooit een herder aldus misnoegd geweest op zijn eigen schapen? *Gedenk* dat wij *Uwe vergadering* zijn, vers 2, door U en voor U tot een vergadering gemaakt toegewijd aan Uwen lof, wij zijn de roede, of stam, Uwer erfenis, die Gij U boven alle anderen ten eigendom hebt verkoren, Deuteronomium 32:9, en van wie Gij meer dan van de naburige volken de hulde van lof en dank hebt ontvangen. Ja, iemands erfdeel kan op een grote afstand liggen, maar wij pleiten voor de berg Zion waar Gij gewoond hebt, die de plaats is geweest van Uw bijzondere verlustiging, Uwe woonstede."

2. Zij pleiten op de grote dingen, die God voor hen gedaan heeft, op het ontzaglijk vele, dat Hij aan hen ten koste heeft gelegd. Het is Uwe vergadering, die Gij niet alleen gemaakt hebt door een woord te spreken, maar U vanouds verkregen hebt door vele wonderen van genade, toen zij nog pas tot een volk geformeerd waren, het is Uw erfdeel, dat Gij verlost hebt, toen zij in slavernij

verkocht waren. God heeft Egypte tot hun losgeld gegeven, Hij heeft mensen in hun plaats gegeven, en volken voor hun ziel, Jesaja 43:3, 4. "Welaan, Heere, zult Gij nu een volk verlaten, waaraan Gij zoveel ten koste hebt gelegd, en dat U zo dierbaar is geweest?" En indien nu Israëls verlossing uit Egypte een bemoediging voor hen was om te hopen dat Hij hen niet zou verstoten, dan hebben wij nog veel meer reden om te hopen dat God niemand van hen zal verstoten, die Christus verlost heeft door Zijn eigen bloed, want het volk van Zijn verlossing zal tot in eeuwigheid het volk zijn van Zijn lof.

3. Zij wijzen op de rampspoedigen toestand, waarin zij verkeren, vers 3. *Hef Uwe voeten* op, kom haastelijk om de verwoestingen te herstellen, die in Uw heiligdommen gemaakt zijn, die anders bestendigd zouden worden en onherstelbaar zouden zijn. Soms is er gezegd dat de Goddelijke wraak treft en slaat met ijzeren handen, maar komt met loden voeten, en dan roepen zij, die op de dag des Heeren wachten: *Heere, hef Uwe voeten op,* verheerlijk U in de uitgangen Uwer voorzienigheid. Als de verwoestingen van het heiligdom lang geduurd hebben, dan zijn wij in verzoeking om te denken dat zij eeuwig zullen zijn maar het is een verzoeking, want God zal Zijn uitverkorenen wreken, zal hen spoedig wreken, al is het ook dat Hij de verdrukkers en vervolgers lang verdraagt.

II. Zij klagen over de gewelddadigheid en wreedheid van hun vijanden, niet zozeer, neen, in het geheel niet, over hetgeen zij gedaan hadden ten nadele van hun wereldlijke belangen, hier zijn geen klachten over het verbranden hunner steden en het verwoesten van hun land, maar alleen over hetgeen zij gedaan hadden aan het heiligdom en de vergaderplaatsen. De belangen van de Godsdienst moeten ons meer ter harte gaan, ons meer aandoen, dan welk wereldlijk belang het ook zij. De verwoestingen van Gods huis moeten ons meer smarten dan het vernielen van onze eigen huizen, want het doet er niet heel veel toe wat er van ons en onze gezinnen wordt in deze wereld, mits Gods naam maar worde geheiligd Zijn koninkrijk kome en Zijn wil geschiede.

1. Hij klaagt over de verwoesting van het *heiligdom,* zoals Daniel, Hoofdst. 9:17. De tempel te Jeruzalem was de woonstede van Gods naam, en daarom het *heiligdom, of* de *heilige plaats,* vers 7. Hierin hebben de vijanden goddelooslijk gedaan, want zij hebben het *verdorven,* vers 3, in minachting en belediging van God.

a. Zij hebben in het *midden van Gods vergaderplaatsen gebruld,* daar waar Gods getrouwe volk tot Hem komt in ootmoedig, eerbiedig stilzwijgen, of zacht spreken, brulden zij op ongebonden, luidruchtige wijze, opgeblazen zijnde van hoogmoed, omdat zij zich meester hadden gemaakt van het heiligdom, waarvan zij soms zulke ontzaglijke dingen gehoord hadden.

b. Zij *hebben hun tekenen tot tekenen gesteld,* de banieren van hun leger hebben zij in de tempel gebracht, (in de tempel, Israëls sterkste kasteel zolang zij zich dicht bij God hielden) als trofeeën van hun overwinning. Daar, waar de tekenen van Gods tegenwoordigheid plachten te wezen, hadden de vijanden nu hun tekenen gesteld. Die vermetele trotsering van God en Zijn macht trof Zijn volk in een gevoelige plaats.

c. In hun hoogmoed hebben zij *de graveerselen* van de tempel vernield. Evenals vroeger de mensen het zich tot een eer rekenden, om de behulpzame hand te bieden bij het bouwen van de tempel, en de man vermaard werd, die mee hielp om bomen te vellen voor dat werk, zo lieten zij zich nu

voorstaan op hun medewerken om hem te verwoesten, vers 5, 6. Evenzo is het dat, gelijk vroeger diegenen vermaard waren als wijzen, die de Godsdienst bevorderden thans diegenen geroemd worden als schrandere personen, die er toe medewerken om hem ter neer te werpen. Sommigen lezen het aldus: "Zij tonen zich als degenen, die bijlen opheffen in een bos," want aldus vernielen zij het graveersel van de tempel, zij maken er even weinig een gewetensbezwaar van om de rijke lambrisering van de tempel neer te werpen, als de houthakkers om bomen te vellen in het woud. Zo verwoed zijn zij op de tempel, dat het gunstigste graveersel, dat men ooit gezien heeft door gemene soldaten stukgeslagen en terneder geworpen wordt, zonder er acht op te slaan dat het een gewijde zaak is, of het als een uitnemend kunstgewrocht te willen sparen.

d. Zij staken het in brand, en alzo hebben zij het geschonden, *het ter aarde toe ontheiligd* vers 7. De Chaldeen verbrandden het huis Gods dat statige, kostbare gebouw, 2 Kronieken 36:19. En de Romeinen hebben "er niet een steen op de anderen gelaten," Mattheus 24, 2, hebben het met de grond gelijk gemaakt, totdat Zion, de berg van Gods heiligheid, door Titus Vespasianus als een akker werd geploegd.

2. Hij klaagt over de verwoestingen van de *synagogen,* vers 8, of profetenscholen, die voor de ballingschap reeds in gebruik waren, of schoon veel meer daarna. Daar werd Gods Woord gelezen en verklaard, en Zijn naam aangeroepen en geloofd, zonder altaren of offers. Ook deze werden door hen gehaat, Laat ons hen tezamen uitplunderen, niet alleen de tempel, maar al de plaatsen van Godsverering, en met deze de aanbidders zelf, *laat ons hen tezamen verderven,* laat hen in dezelfde vlammen worden verteerd. Ingevolge dit goddeloze besluit hebben zij *al Gods vergaderplaatsen in het land verbrand,* ze alle verwoest. Zo groot was hun woede tegen de Godsdienst, dat de huizen aan de Godsdienst gewijd, omdat zij aan de Godsdienst gewijd waren, met de grond gelijk werden gemaakt, opdat de aanbidders van God Hem niet zouden verheerlijken en elkaar niet zouden stichten door in plechtige vergaderingen bijeen te komen.

III. Wat al deze rampen nog ten zeerste verzwaarde, was dat zij hoegenaamd geen vooruitzicht hadden op hulp of uitkomst, het einde ervan niet konden voorzien, vers 9. Wij zien de tekenen van onze vijanden in het heiligdom gesteld, maar *onze tekenen zien wij niet,* geen van de tekenen van Gods tegenwoordigheid, geen hoopgevende aanduidingen van naderende verlossing, *er is geen profeet meer om* ons te zeggen hoelang de ellende duren zal, en wanneer de dingen, die ons betreffen, een einde zullen nemen, opdat de hoop op uitkomst ten laatste ons zou ondersteunen onder onze ellende. In de Babylonische gevangenschap hadden zij profeten, en was hun gezegd hoe lang de gevangenschap zou duren, maar het was de dag van de wolk en van de donkerheid, Ezechiel 34:12, en zij hadden nog de troost niet van die genaderijke openbaringen, God heeft eenmaal gesproken ja tweemaal, goede en troostrijke woorden, maar zij letten daarop niet

Merk op: Zij klagen niet: "Wij zien onze legers niet, er zijn geen krijgslieden om onze legers aan te voeren, geen, die met onze heiren uittrekken" maar, "geen profeten, niemand om ons te zeggen hoe lang."

Dit brengt hen er toe om hun beklag te doen bij God, als vragende:

1. Om Zijn eer te handhaven, vers 10. Hoe *lang, o God, zal de wederpartijder smaden? Zal de vijand Uwen naam in eeuwigheid lasteren?* In de verwoesting van het heiligdom moet ons in de

eerste plaats de eer Gods ter harte gaan, dat die niet lijde door de lasteringen van hen die Zijn volk vervolgen om Zijnentwil, omdat zij de Zijnen zijn, en daarom moeten wij niet vragen: "Hoe lang zullen wij gekweld worden?" maar: "Hoe lang zal God worden gelasterd?"

2. Om Zijn macht aan te wenden, vers 11. *"Waarom trekt Gij Uwe hand, ja Uw rechterhand af,* en strekt Gij haar niet uit om Uw volk te verlossen en Uwe vijanden te verdoen? *Trek haar uit het midden van Uwen boezem,* en wees niet "als een versaagd man, als een held, die niet kan of niet wil verlossen?," Jeremia 14:9. Als de macht van de vijanden het dreigendst is, dan is het troostrijk om de toevlucht te nemen tot Gods macht.

Psalm 74:12-17

De treurende, klagende kerk grijpt hier iets aan, dat zij zich te binnen brengt en daarom heeft zij hoop, zoals Klaagliederen 3:21,. waarmee zij zich bemoedigt en haar klachten tot zwijgen brengt.

Twee dingen brengen hier het hart tot kalmte van hen, die treuren om de plechtige vergadering.

I. Dat God de God is van Israël, een God in verbond met Zijn volk, vers 12. *Evenwel is God mijn Koning van ouds af.* Dit wordt hier te pas gebracht als een pleitgrond in het gebed tot God, Psalm 44:5 :*Gij zijt mijn Koning, o God,* en als een steun voor hun geloof en hun hoop een aanmoediging om verlossing te verwachten, bij de gedachte aan de *dagen van ouds,* Psalm 77:6. De kerk spreekt als een samengesteld lichaam, in iedere eeuw dezelfde en daarom noemt zij God "Mijn Koning, mijn Koning van ouds af," of "Van de oudheid af" Hij heeft zich van oudsher in die betrekking tot hen gesteld, is in die betrekking voor hen opgetreden, heeft in die betrekking voor hen gehandeld. Als Israëls Koning heeft Hij verlossingen gewerkt in het midden van de volken van de aarde, want hetgeen Hij deed in het bestuur en de regering van de wereld strekte tot heil en verlossing van Zijn kerk.

Er worden hier verscheidene dingen genoemd, die God gedaan heeft voor Zijn volk als hun Koning van ouds af, die hen aanmoedigden om zich op Hem te verlaten, zich aan Hem toe te vertrouwen.

1. Hij had de zee voor hen gekliefd, toen ze uit Egypte kwamen, niet door de kracht van Mozes of van zijn staf, maar door Zijn eigen sterkte, en Hij die dat kan doen, kon alles doen.

2. Hij had Farao en de Egyptenaren verdelgd, Farao was de leviathan, de Egyptenaren waren de draken, woest en wreed.

Merk op,

A. De overwinning, die over deze vijanden behaald werd, God verpletterde hun hoofd verijdelde hun staatkunde, hun beleid, zoals toen de Israëlieten, hoe meer zij verdrukt werden, hoe meer zij vermenigvuldigden. God vernietigde hun macht, verdierf hun land door tien plagen, en ten laatste heeft Hij hen doen verdrinken in de Rode Zee. "Dat is Farao en zijn gehele menigte," Ezechiel 31:18. Het was van de Heere geschied, niemand buiten Hem kon het doen en Hij heeft het gedaan met een sterke hand en een uitgestrekte arm. Dit was een type van Christus' overwinning over Satan en zijn rijk ingevolge de eerste belofte, dat het zaad van de vrouw de kop van de slang zou vermorzelen.

B. Het gebruik van deze overwinning gemaakt ter bemoediging van de kerk: *Gij hebt hem den volke* van Israël *tot spijs gegeven,* nu zij *dorre plaatsen* gingen bewonen. De roof van de Egyptenaren heeft hen verrijkt, zij beroofden hun verslagenen, en aldus verkregen zij de wapenen van de Egyptenaren, zoals zij tevoren hun gouden en zilveren vaten hadden verkregen. Of liever: deze beschikking van Gods voorzienigheid was spijs voor hun geloof en hun hoop, om hen te steunen en te bemoedigen met betrekking tot de andere moeilijkheden, die zij waarschijnlijk op hun weg door de woestijn zouden ontmoeten. Het was een deel van de geestelijke spijs, die hun allen te eten werd gegeven. Het verpletteren van de koppen van de vijanden van de kerk is de blijdschap en

de kracht des harten van de vrienden van de kerk. Zo zullen de metgezellen zelfs van de leviathan een maaltijd bereiden, Job 40:15.

C. God had op beiderlei wijze de loop van de natuur veranderd, namelijk door stromen waters te doen voortkomen uit de rots, en door de stromen in een rots te verkeren, vers 15..

a. Hij had de rots opgelost tot wateren. Gij *hebt de fontein en de vloed doen uitkomen,* zo lezen het sommigen, en iedereen weet waar zij uit tevoorschijn gebracht werden, namelijk uit de rots, uit de kei van de rots. Laat dit nooit worden vergeten, maar laat het zeer bijzonder in de herinnering worden gehouden, dat de rots was Christus, en dat de wateren, die er uit voortkwamen, geestelijke drank waren.

b. Hij had de wateren doen stollen tot een rots. Gij *hebt sterke rivieren,* snelvlietende rivieren, inzonderheid de Jordaan, *uitgedroogd,* op een tijd van het jaar wanneer zij vol was aan al haar oevers. Hij, die deze dingen gedaan heeft, kan thans Zijn verdrukt volk verlossen en het juk hunner verdrukkers verbreken, zoals Hij tevoren gedaan heeft, ja Hij zal het doen, want zijn gerechtigheid en waarheid, Zijn goedheid en wijsheid zijn nog dezelfde, zowel als Zijn macht.

II. Dat de God Israëls de God is van de natuur vers 16, 17. Hij is het, die de regelmatige opvolgingen en omwentelingen regelt:

1. Van dag en nacht, Hij is de Heere van al de tijd, de avond en de morgen zijn door Hem verordineerd, Hij is het, die de oogleden van het morgenlicht opent en de gordijnen van de avondschaduw toetrekt. Hij *heeft de maan en de zon bereid,* zo lezen het sommigen, de twee grote lichten, om beurtelings heerschappij te voeren over de dag en de nacht. Het bereiden van deze duidt haar voortdurend gereed zijn aan, en haar nauwkeurig waarnemen van de tijd, waarvan zij nooit een ogenblik afwijken.

2. Van zomer en winter. Gij hebt *al de palen van de aarde gesteld,* en het onderscheidene klimaat van haar onderscheidene luchtstreken, want Gij hebt de zomer en de winter gemaakt, de bevroren en de verzengde luchtstreek, of liever, de gestadige omwentelingen van het jaar en zijn onderscheidene seizoenen. Hierin moeten wij God erkennen, van wie al de wetten en krachten van de natuur komen. Maar hoe wordt dit nu hier te pas gebracht?

a. Hij die in den beginne de macht had om die loop van de natuur vast te stellen, en nog heeft om hem in stand te houden, door de dagelijkse en jaarlijkse bewegingen van de hemellichamen, heeft gewis alle macht om te behouden en te verderven, en voor Hem is niets onmogelijk, geen moeilijkheden en geen tegenstand zijn voor Hem onoverkomelijk.

b. Hij, die getrouw is aan Zijn verbond van de dag en de nacht, en de ordeningen des hemels in stand houdt zal gewis Zijn belofte aan Zijn volk vervullen, en degenen, die Hij verkoren heeft, nooit verlaten of verstoten, Jeremia 31:35, 36, 33:20-21. Zijn verbond met Abraham en zijn zaad is even vast als dat met Noach en zijn zonen, Genesis 8:21.

c. Dag en nacht, zomer en winter in de loop van de natuur omgewisseld wordende in al de landpalen van de aarde, kunnen wij niet anders verwachten dan dat beroering en vrede, voorspoed en

tegenspoed op dezelfde wijze omgewisseld zullen worden in al de landpalen van de kerk. Wij hebben evenveel reden om beproeving te verwachten als om nacht en winter te verwachten. Maar dan hebben wij ook niet meer reden om te wanhopen aan het wederkeren van vertroosting en blijdschap, dan om aan het wederkeren van de dag en de zomer te wanhopen.

Psalm 74:18-23

In de naam van de kerk bidt de psalmist hier vurig tot God, dat Hij voor hen tegen hun vijanden zal verschijnen, en een einde zal maken aan hun tegenwoordige beproeving. Ter bemoediging van zijn geloof klemt hij er zich aan vast, dat het Gods eigen zaak is, vers 22. *Sta op, o God, twist Uwe twistzaak.* Wij kunnen er zeker van zijn dat Hij dit doen zal, want Hij ijvert voor Zijn eigen eer, Hij zal haar handhaven met een sterke hand, Hij zal verschijnen tegen hen, die haar tegenstaan, en voor hen, die haar hartelijk hebben omhelsd. Hij zal opstaan, Zijn twistzaak twisten, hoewel Hij haar voor een tijd scheen te veronachtzamen, Hij zal zich opwekken, zal zich openbaren, Zijn eigen werk doen op Zijn eigen tijd. De zaak van de Godsdienst is Gods eigen zaak, en Hij zal haar gewis voorstaan.

Om nu te tonen dat het Gods zaak is, wijst hij er op:

I. Dat de vervolgers de gezworen vijanden van God zijn. Heere, zij hebben niets slechts ons mishandeld, maar zij waren en zijn nog beledigend voor U, wat om Uwentwil tegen ons gedaan wordt, zal bijgevolg terugwerking hebben op U. Maar dat is niet alles, zij hebben op directe wijze U gesmaad, *Uwen naam gelasterd,* vers 18. Dat was het wat zij in het heiligdom hebben gebruld, zij juichten en snoefden alsof zij nu het meesterschap hadden verkregen over de God Israëls, van wie zij zulke grote dingen hadden gehoord. Gelijk niets de heiligen meer grieft dan Gods naam te horen lasteren, zo is er niets, dat hen meer aanmoedigt om te hopen dat God tegen hun vijanden zal verschijnen, dan dat deze tot zo'n diepte van goddeloosheid zijn vervallen, dat zij God zelf smaden, dit doet de maat hunner zonden zeer snel vol worden en verhaast hun verderf. De psalmist legt hier sterk de nadruk op. Wij durven hun smaadredenen niet beantwoorden, Heere, antwoord Gij hen. Gedenk dat *een dwaas volk Uwen naam heeft gelasterd* vers 18, en dat U nog dagelijks *smaadheid wedervaart van de dwaze.* Let op de hoedanigheid van hen, die God smaden, zij zijn *dwaas.* Atheïsme is dwaasheid, Psalm 14:1, goddeloosheid en godslastering zijn het niet minder. Misschien worden zij, die Godsdienst en gewilde dingen bespotten, geroemd als schrandere mannen van de eeuw, meer in werkelijkheid zijn zij de grootste dwazen, en weldra zullen zij als zodanig voor geheel de wereld tentoongesteld worden. Maar zie hun boosaardigheid: dagelijks smaden zij God, even gedurig en standvastig als Zijn getrouwe aanbidders tot Hem bidden en Hem loven. Zie hun onbeschaamdheid, zij verbergen hun lasterlijke gedachten niet, houden ze niet voor zich, maar met luider stem verkondigen zij ze. *Vergeet niet het geroep* Uwer *wederpartijders,* vers 23 en dat wel met een vermetel trotseren van de Goddelijke gerechtigheid. Zij staan tegen U op, en door hun godslastering voeren zij krijg tegen de hemel, vatten zij de wapenen op tegen de Almachtige. Hun geraas en getier stijgen voortdurend op, zo lezen het sommigen, zoals het geroep van Sodom tot God opkwam, Genesis 18:21, roepende om wraak. *Het neemt gedurig toe,* zo lezen wij het. Zij worden al erger en erger, zijn door hun voorspoed verhard in hun goddeloosheid. Welaan, Heere, *gedenk dit, vergeet het niet.* God heeft het niet nodig om door ons herinnerd te worden aan hetgeen Hij te doen heeft, maar aldus moeten wij doen blijken dat Zijn eer ons ter harte gaat, en geloven dat Hij ons zal steunen en verdedigen.

II. Dat de vervolgden Zijn verbondsvolk zijn.

1. Zie in welke benauwdheid zij zich bevinden, zij zijn in de handen gevallen van *de menigten van de goddelozen,* vers 19. Hoe zijn zij vermenigvuldigd, die hen beroeren! Tegen een verwoede menigte is geen stand te houden inzonderheid als zij, gelijk dezen, gewapend zijn met macht, en

gelijk zij talrijk zijn, zo zijn zij ook wreed, *De duistere plaatsen des lands zijn vol woningen van geweld*. Het land van de Chaldeen, waar niets was van het licht van de kennis van de ware God (hoewel het anders vermaard was voor geleerdheid en kunsten), was in waarheid een duistere plaats, de inwoners ervan waren vervreemd van het leven Gods, door de onwetendheid, die in hen was, en daarom waren zij wreed. Waar geen kennis was van de ware God, kon nauwelijks de gewone menselijkheid gevonden worden, inzonderheid waren zij wreed jegens het volk van God, zij hebben voorzeker geen kennis, die hen opeten Psalm 14:4. Zij zijn verdrukt, vers 21, omdat zij arm zijn, niet instaat zijn om zichzelf te helpen, zij zijn verdrukt, en aldus arm gemaakt.

2. Zie welke reden zij hadden om te hopen dat God hun te hulp zou verschijnen, en niet zou toelaten dat zij altijd aldus vertreden zouden worden.

Merk op hoe de psalmist voor hen pleit bij God.

a. "Het is *Uwe tortelduif* die op het punt is om door de menigte van de goddelozen te worden verslonden," vers 19. De kerk is een duif, vanwege haar onschadelijkheid en zachtmoedigheid, haar argeloosheid, reinheid en vruchtbaarheid, een duif, vanwege haar treurigheid in een dag van benauwdheid, een tortelduif vanwege haar trouw en de standvastigheid harer liefde, tortelduiven en jonge duiven waren de enige vogels, die geofferd mochten worden. "Zal Uwe tortelduif, die U getrouw is, U toegewijd is, toegewijd is aan Uwe eer, zal haar leven, haar ziel, haar alles, overgeleverd worden *in de hand van de menigte van de goddelozen*, voor wie zij spoedig een gemakkelijke en aangename prooi zal zijn? Heere, het zal Uwe eer Zijn de zwakken te helpen inzonderheid om de Uwen te helpen."

b. Het is *de vergadering Uwer ellendigen*, vers 19, en zij zijn er niet minder de Uwen om, wijl zij arm zijn, (want "God heeft de armen van deze wereld uitverkoren," Jakobus 2:5) maar wel hebben zij er te meer reden om, om te verwachten dat Gij voor hen verschijnen zult, omdat zij *velen* zijn het is *de vergadering Uwer armen*, laat hen niet voor eeuwig verlaten en vergeten worden."

c. "Zij zijn in verbond met U, en zult *Gij het verbond niet aanzien* vers 20. Zult Gij de beloften niet vervullen, die *Gij* hun in Uw verbond gedaan hebt? Zult Gij hen niet erkennen, die Gij in de band van het verbond gebracht hebt?" Als God Zijn volk verlost, dan is het omdat Hij gedenkt aan Zijn verbond, Leviticus 26:42. Heere, hoewel wij onwaardig zijn om aangezien te worden, zo *aanzie* toch *het verbond*."

d. "Zij vertrouwen op U en roemen op hun betrekking tot U, en hun verwachting van U, *o laat hen niet beschaamd wederkeren* van hun hoop, vers 21, zoals geschieden zou, indien zij teleurgesteld werden."

e. "Indien Gij hen verlost, dan zullen zij Uwen naam loven en U de eer geven van hun verlossing. Heere, verschijn voor hen, die Uwen naam zullen loven, tegen hen, die hem lasteren."

PSALM 75

1 Voor den opperzangmeester, Altascheth; een psalm, een lied, voor Asaf. (75:2) Wij loven U, o God! wij loven, dat Uw Naam nabij is; men vertelt Uw wonderen.
2 (75:3) Als ik het bestemde ambt zal ontvangen hebben, zo zal ik gans recht richten.
3 (75:4) Het land en al zijn inwoners waren versmolten; maar ik heb zijn pilaren vastgemaakt. Sela.
4 (75:5) Ik heb gezegd tot de onzinnigen: Weest niet onzinnig; en tot de goddelozen: Verhoogt den hoorn niet.
5 (75:6) Verhoogt uw hoorn niet omhoog; spreekt niet met stijven hals.
6 (75:7) Want het verhogen komt niet uit het oosten, noch uit het westen, noch uit de woestijn;
7 (75:8) Maar God is Rechter; Hij vernedert dezen, en verhoogt genen.
8 (75:9) Want in des HEEREN hand is een beker, en de wijn is beroerd, vol van mengeling, en Hij schenkt daaruit; doch alle goddelozen der aarde zullen zijn droesemen uitzuigende drinken.
9 (75:10) En ik zal het in eeuwigheid verkondigen; ik zal den God Jakobs psalmzingen.
10 (75:11) En ik zal alle hoornen der goddelozen afhouwen; de hoornen des rechtvaardigen zullen verhoogd worden.

Hoewel deze psalm in het opschrift aan Asaf is toegeschreven, komt hij toch zo nauwkeurig overeen met Davids omstandigheden bij zijn komst op de troon na de dood van Saul, dat de meeste uitleggers hem in dat tijdsgewricht stellen, en denken dat of Asaf hem geschreven heeft in de persoon van David als zijn hofdichter (de substantie van de psalm was waarschijnlijk een rede, door David gehouden voor een vergadering van de staten des rijks bij zijn aanvaarding van de regering, en door Asaf in versmaat gebracht en als gedicht uitgegeven om haar zoveel gemakkelijker onder het volk te verspreiden), of dat David hem geschreven en aan Asaf als de opperzangmeester van de tempel heeft overgegeven. In deze psalm:

I. Brengt David Gode dank omdat Hij hem op de troon heeft gebracht, vers 2-10..

II. Belooft hij zich voor het algemeen ten nutte te maken bij het aanwenden van de macht, die God hem gegeven heeft, vers 3, 4.

III. Bestraft hij de onbeschaamdheid van hen, die zijn troonsbeklimming tegenstonden, vers 5, 6.

IV. Hij ontleent een reden voor dit alles aan Gods soevereine heerschappij over de zaken van de kinderen van de mensen, vers 7-9. Bij het zingen van deze psalm moeten wij God de eer geven van alle omwentelingen in staten en koninkrijken, gelovende dat zij alle naar Zijn raad plaats hebben, en dat Hij ze alle zal doen medewerken Zijn kerk ten goede.

Psalm 75:1-6

In deze verzen:

I. Geeft de psalmist aan God de lof voor zijn bevordering tot eer en macht en voor de andere grote dingen, die Hij voor hem en Zijn volk Israël gedaan heeft, vers 2. Wij *loven U o God,* voor al de gunsten, die Gij ons hebt geschonken, en wederom: wij *loven U* want onze lof- en dankzegging moet dikwijls herhaald worden. Hebben wij niet dikwijls gebeden om genade als wij haar nodig hadden, en zullen wij dan denken dat het volstaat om er een of twee maal dank voor te zeggen, als we haar verkregen hebben? Niet alleen ik loof U, maar wij loven U, ik en al mijn vrienden. Als wij met anderen delen in hun zegen, dan moeten wij ons met hen verenigen in hun lofzeggingen. "Wij loven en danken U, o God, de bewerker van onze zegeningen, en wij zullen aan de werktuigen de lof niet geven, die U alleen toekomt. Wij *danken U, dat Uw naam nabij is* (dat de volkomen vervulling van Uw belofte, gedaan aan David, niet verre is), *men vertelt Uwe wonderen,* die Gij reeds voor hem gedaan hebt." Er zijn vele werken, die God voor Zijn volk doet die in waarheid *wonderen* genoemd kunnen worden, werken buiten de loop van Zijn gewone voorzienigheid en geheel boven onze verwachting. Deze wonderen verklaren de nabijheid van Zijn naam, zij tonen dat Hij zelf nabij is, nabij ons in hetgeen, waarvoor wij Hem aanroepen, en dat Hij grote dingen voor Zijn volk gaat doen ingevolge Zijn voornemen en Zijn belofte. Als Gods wonderen de nabijheid van Zijn naam verkondigen, dan is het onze plicht Hem te danken Hem wederom en nogmaals dankzegging te doen.

II. Hij legt zich de verplichting op om zijn macht goed en naar behoren te gebruiken ingevolge het gewichtig werk, dat hem toevertrouwd is, vers 3. *Als ik het bestemde ambt zal ontvangen hebben, zo zal ik geheel recht richten.* Hier neemt hij aan dat God ter bestemder tijd het voor hem zal voleindigen, dat, hoewel de vergadering zeer traag en langzaam was om tot hem te komen en er veel tegenstand was, zij ten laatste toch tot hem zal komen, want wat God gesproken heeft in Zijn heiligheid, zal Hij door Zijn wijsheid en macht volbrengen. Aldus de zegen verwachtende belooft hij nauwgezet zijn plicht te vervullen. "Als ik rechter zal zijn dan zal ik richten *geheel recht richten,* niet zoals zij, die mijn voorgangers waren, die of het recht veronachtzaamden, of hetgeen nog erger was, het verkeerden, hetzij geen goed deden met hun macht, of er kwaad mee deden." Zij, die tot een post van eer zijn bevorderd, moeten gedenken dat zij op een post van dienst zijn, en er zich naarstig op toeleggen om nauwgezet het werk te doen, waartoe zij geroepen zijn. Hij zegt niet: als ik de vergadering zal ontvangen hebben, vers 3, dan zal ik op mijn gemak gaan leren, een grote staat voeren, en de openbare zaken aan anderen overlaten," maar: "ik zal ze zelf behartigen." Openbare ambten moeten met grote oprechtheid en trouw worden waargenomen, zij, die richten, moeten recht richten, overeenkomstig de regelen van de gerechtigheid en zonder aanzien des persoons.

III. Hij stelt zich voor dat zijn regering een zegen zal zijn voor Israël, vers 4. De tegenwoordige toestand van het koninkrijk was zeer slecht-*het land en al zijn inwoners waren versmolten,* hetgeen niet te verwonderen was, daar de vorige regering zo ongebonden was dat alles te gronde ging. Er heerste een algemeen zedenbederf, omdat de wetten tegen ondeugd en goddeloosheid niet ten uitvoer worden gelegd. Zij waren onder elkaar verdeeld, in plaats van zich, zoals zij behoord hadden te doen te verenigen onder de regering, die God had ingesteld. Zij waren verbrokkeld, twee tegen drie en drie tegen twee, verbrokkeld in facties en partijen, hetgeen wel op hun verderf moest uitlopen, maar ik *heb zijn pilaren vastgemaakt.* Zelfs in Sauls tijd heeft David gedaan wat hij kon

voor het algemene welzijn, maar hij hoopte, als hij zelf de vergadering zal ontvangen hebben, veel meer te doen, niet slechts de algemene ondergang te voorkomen, maar de openbare sterkte en schoonheid te herstellen.

1. Zie nu het kwaad van partijen, zij doen een land en zijn inwoners versmelten.

2. Zie hoeveel het hoofd dikwijls in stand houdt. Het gebouw zou ingestort zijn, indien David *de pilaren niet had vast gemaakt.* Dit kan toegepast worden op Christus en Zijn regering. De wereld en al de inwoners ervan waren versmolten door de zonde, de afval van de mens dreigde de gehele schepping met de ondergang, maar Christus heeft er de pilaren van vast gemaakt, Hij heeft geheel de wereld voor een algeheel bederf bewaard, door zijn volk zalig te maken van hun zonden, en het bestuur over het rijk van de voorzienigheid is Hem in handen gegeven, want Hij "draagt alle dingen door het woord zijner kracht," Hebreeen 1:3.

IV. Hij bestraft en beteugelt hen, die zijn regering tegenstonden, tegen zijn aanvaarding ervan gekant waren, en er het geregeld bestuur van belemmerden, er naar strevende om de ondeugd en goddeloosheid in stand te houden, die hij zich ten taak had gesteld te onderdrukken, vers 5, 6. *Ik heb gezegd tot de onzinnigen: Weest niet onzinnig* Dat had hij tot hen gezegd in Sauls tijd, toen hij de macht niet had om hen in bedwang te houden, maar de wijsheid en de genade had om hen te bestraffen en hun goede raad te geven, hoewel zij zich zeer lieten voorstaan op de gunst van die ongelukkige vorst, waarschuwde hij hen om niet al te verwaand, te laatdunkend te zijn, of liever, hij spreekt thans alzo tot hen. Zodra hij aan de regering was gekomen, vaardigde hij een proclamatie uit tegen ondeugd en goddeloosheid, en hier hebben wij er de inhoud van.

1. Tot de onnozele, sluipende zondaars, de dwazen in Israël die zich verdierven, zei hij: "*Weest niet onzinnig,* handelt niet dwaselijk, handelt niet zo in tegenspraak met uw gezond verstand en uw belang als gij nu doet, terwijl gij in tegenheid wandelt met de wetten, die God aan Israël heeft gegeven, en de beloften, die Hij aan David gedaan heeft." Christus, de Zone Davids, geeft ons deze raad, vaardig" dit edict uit: *Handelt niet dwaselijk,* weest niet onzinnig. Hij, die ons wijsheid van God is geworden, zegt ons wijs te zijn voor onszelf, maar ons niet tot dwazen te maken.

2. Tot de hoogmoedige, vermetele zondaars, de goddelozen die God zelf trotseren, zegt hij: "*Verhoogt de hoorn niet,* roemt niet op uw macht en uw voorrechten, volhardt niet in uw weerspannigheid tegen en minachting van de regering, die over u gesteld is, *verhoogt uw hoorn niet omhoog,* alsof gij kondet hebben wat gij wilt en doen wat gij wilt, *spreekt niet met stijve hals,* waarin een ijzeren zenuw is, die zich nooit naar de wil van God zal buigen in de regering, want zij, die niet willen buigen, zullen breken, zij, wier hals verstijfd is, zijn alzo tot hun verderf." Dit is Christus woord van bevel in Zijn Evangelie, dat "alle bergen en heuvelen zullen vernederd worden voor Hem," Jesaja 40:4. Laat de antichristelijke macht met haar hoofden en hoornen zich niet tegen Hem verheffen, want zij zal gewis verpletterd worden. Wat gezegd is met een stijve hals, moet herroepen worden met een verbroken hart, of wij zijn verloren. Farao heeft met stijve hals gezegd: "Wie is de Heere?" Maar God heeft het hem tot zijn schade doen weten.

Psalm 75:7-11

In deze verzen zien wij twee grote leerstellingen neergelegd, en twee goede gevolgtrekkingen er uit afgeleid ter bevestiging van hetgeen hij tevoren gezegd had.

I. Er zijn twee grote waarheden gesteld betreffende Gods regering van de wereld waarmee wij geloof hebben te mengen, passende voor de gelegenheid.

1. Dat de koningen van God alleen hun macht ontvangen, vers 7, 8, en daarom wilde David aan God alleen de eer geven van zijn verhoging, zijn macht van God hebbende, wilde hij haar alleen voor Hem gebruiken, en daarom waren zij onzinnig, die de hoorn tegen hem verhieven. Wij zien verwonderlijke omwentelingen in staten en koninkrijken, en zijn verbaasd over de plotselinge vernedering van sommigen en de verheffing van anderen, allen zijn wij geheel vervuld van deze veranderingen als zij plaatshebben, maar hier worden wij er toe geleid om er voor op te zien naar de werker ervan, en wordt ons geleerd waar de oorsprong is van macht, en vanwaar de verhoging komt. Vanwaar komt in koninkrijken de bevordering tot de soevereiniteit? En vanwaar komen in koninkrijken bevorderingen tot posten van macht en vertrouwen? De eerste hangen niet af van de wil des volks, en de laatste niet van de wil van de vorst, maar beide hangen zij af van de wil van God, die alle harten in Zijn hand heeft, tot Hem moeten dus diegenen opzien, die naar bevordering streven, en dan beginnen zij aan het rechte einde. Hier wordt ons gezegd:

a. Ontkennenderwijs: waar wij de bron en oorsprong van macht niet hebben te zoeken: *Het verhogen komt niet uit het oosten, noch uit het westen, noch uit de woestijn,* dat is: noch uit de woestijn ten noorden van Jeruzalem, noch uit die in het zuiden, zodat de gunstige wind van de bevordering niet verwacht moet worden uit enigerlei kompasstreek, maar alleen van boven, onmiddellijk vandaar. De mensen kunnen geen bevordering verkrijgen, hetzij door de wijsheid of de rijkdom van de kinderen van het Oosten, of door de talrijke strijdmachten van de eilanden van de volken, die westwaarts lagen, of die van Egypte en Arabië, die zuidwaarts gelegen waren, geen gunsten van tweede of ondergeschikte oorzaken zullen de mensen tot eer en macht verhogen, zonder de eerste oorzaak. De geleerde bisschop Lloid (Serm. in loc.) geeft deze uitleggen ervan: Alle mensen hielden het er voor, dat de oorsprong van macht van de hemel is, maar van wie aldaar, dat is het wat velen niet wisten. De Oosterse volken die zich over het algemeen aan astrologie wijdden, hielden het er voor dat zij van de sterren komt, inzonderheid van de zon, hun god. Neen, zegt David, zij komt noch van het oosten, noch van het westen, noch van de opgang, noch van de ondergang van zo'n planeet, of zo'n constellatie, noch van het zuiden, noch van de verheffing van de zon, of van enigerlei ster aan het zenith. Hij maakt geen melding van het noorden, omdat niemand veronderstelde dat zij vandaar komt, of, omdat hetzelfde woord dat het noorden betekent, ook de verborgen plaats betekent, en van de verborgen raad Gods komt zij wel, of van het orakel te Zion, dat aan de noordzijde van Jeruzalem lag. Geen wind is zo goed om bevordering aan te waaien, anders dan zoals Hij het gebiedt, die de winden in Zijn vuisten heeft verzameld.

b. Bevestigenderwijs. *God is rechter,* heerser, scheidsrechter: als partijen strijden om de prijs, dan *vernedert Hij deze en verhoogt genen,* naar het Hem geschikt voorkomt om Zijn eigen doeleinden te dienen en Zijn eigen raad tot stand te brengen. Hierin handelt Hij naar Zijn vrijmacht en is er ons geen rekenschap voor verschuldigd, ook is er geen schade of nadeel in gelegen en geen oneer, dat Hij, die oneindig wijs, heilig en goed is, onbeperkte macht heeft om te verhogen en te vernederen,

wie, wanneer en hoe Hij wil. Dit is een goede reden, waarom magistraten voor God moeten regeren, als degenen, die er Hem rekenschap van zullen geven, want het is door Hem, dat de koningen regeren.

2. Dat allen van God alleen hun oordeel moeten ontvangen. *In des Heeren hand is een beker,* die Hij aan de kinderen van de mensen in de handen geeft, een beker van de voorzienigheid, gemengd (naar Hij het goed oordeelt) uit vele bestanddelen, een beker van de beproeving, het lijden van Christus wordt een beker genoemd, Mattheus 20:22, Johannes 18:11. De oordelen Gods over de zondaren zijn "de beker van de rechterhand des Heeren," Habakuk 2:16. *De wijn is rood,* aanduidende de toorn Gods, welke gemengd is onder de oordelen, die aan zondaren volvoerd worden, de gal en alsem is in de beproeving en ellende. Hij is rood als vuur rood als bloed, want hij brandt en doodt. Er zijn vermengingen van genade en goedertierenheid in de beker van de beproeving, als hij in de handen van Gods eigen volk wordt gegeven, vermengingen van de vloek, als hij in de handen van de goddelozen wordt gegeven, het is wijn vermengd met gal. Deze fiolen:

a. Worden uitgegoten over allen, zie Openbaring 15:7, 16:1, waar wij lezen van de engelen, die de fiolen van Gods toorn uitgieten op de aarde. Sommige droppelen van die toorn kunnen op godvruchtigen vallen, als Gods oordelen zijn uitgegaan, zij hebben hun deel van de algemene rampen, maar,

b. De droesemen van die beker worden bewaard voor de goddelozen. De ramp zelf is slechts het vat, waarin de toorn en de vloek gestort zijn, het bovenste heeft er slechts weinig van, maar het bezinksel is zuivere toorn, en dat zal de zondaren ten deel vallen, zij hebben de droesemen thans in de verschrikkingen van het geweten en hiernamaals in de pijniging van de hel. Zij zullen ze uitzuigende drinken, opdat geen droppel van de toorn zal achterblijven, en zij zullen ze drinken, want "de vloek zal gaan tot in het binnenste van hen als het water en als de olie in hun beenderen." De beker van des Heeren gramschap zal hun een beker van de zwijmeling zijn, van de eeuwigdurende zwijmeling Openbaring 14:10. Terwijl de goddeloze voorspoedig is in de wereld, is zijn beker vol van mengeling, maar het ergste is op de bodem. De goddelozen worden bewaard voor de dag des oordeels.

II. Hier zijn twee goede, practische gevolgtrekkingen uit deze waarheden afgeleid, leidende tot dezelfde plichtsbetrachting waarmee hij de psalm begon. Dit zo zijnde:

1. Zal hij God loven en Hem eer geven voor de macht, waartoe Hij hem had verhoogd, vers 10. *Ik zal in eeuwigheid verkondigen* wat Uwe wonderen vertellen. Hij zal God loven voor zijn verheffing, niet slechts in het begin, terwijl de zegen nog nieuw is, maar in eeuwigheid, zolang als hij leeft. De verhoging van de Zone Davids zal het onderwerp zijn van de eeuwigdurende lof van de heiligen. Hij zal eer geven aan God, niet alleen als zijn God, maar als de God Jakobs wetende dat het om der wille was van Jakob, Zijn knecht, en omdat Hij Zijn volk Israël liefhad, dat Hij hem tot koning over hen had aangesteld.

2. Hij zal de macht, die hem toevertrouwd is, gebruiken voor de grote doeleinden, waartoe zij in zijn handen was gegeven, vers 11, zoals tevoren vers 3, 5. Naar de plicht van het hoogste gezag.

a. Besluit hij een verschrikking te wezen voor de boosdoeners, hun hoogmoed te vernederen en hun macht te verbreken. "Wel niet al de hoofden, *maar toch alle hoornen van de goddelozen zal ik afhouwen,* hun hoornen, waarmee zij hun arme naburen stoten, ik zal hun de macht benemen om kwaad te doen." Aldus belooft God timmerlieden te verwekken *om de hoornen* van de heidenen neer te werpen welke de hoorn verheven hebben tegen het land Juda om dat te verstrooien, Zacheria 1:18-2l.

b. Hij besluit om een bescherming en een lof te wezen voor hen, die goeddoen: *De hoornen des rechtvaardigen zullen verhoogd worden.* De rechtvaardigen zullen bevorderd en op posten van macht gesteld worden, en hun die goed zijn, een hart hebben om goed te doen, zal er de macht noch de gelegenheid toe ontbreken. Dit komt overeen met Davids besluiten, Psalm 101:3 en verv. Hierin was David een type van Christus, die met de adem Zijns monds de goddelozen zal verdoen, maar de hoorn van de rechtvaardigen zal verhogen in eer, Psalm 112:9.

PSALM 76

1 Een psalm, een lied van Asaf, voor den opperzangmeester, op de Neginoth. (76:2) God is bekend in Juda; Zijn Naam is groot in Israel.
2 (76:3) En in Salem is Zijn hut, en Zijn woning in Sion.
3 (76:4) Aldaar heeft Hij verbroken de vurige pijlen van den boog, het schild, en het zwaard, en den krijg. Sela.
4 (76:5) Gij zijt doorluchtiger en heerlijker dan de roofbergen.
5 (76:6) De stouthartigen zijn beroofd geworden; zij hebben hun slaap gesluimerd; en geen van de dappere mannen hebben hun handen gevonden.
6 (76:7) Van Uw schelden, o God van Jakob! is samen wagen en paard in slaap gezonken.
7 (76:8) Gij, vreselijk zijt Gij; en wie zal voor Uw aangezicht bestaan, van den tijd Uws toorns af?
8 (76:9) Gij deedt een oordeel horen uit den hemel; de aarde vreesde en werd stil,
9 (76:10) Als God opstond ten oordeel, om alle zachtmoedigen der aarde te verlossen. Sela.
10 (76:11) Want de grimmigheid des mensen zal U loffelijk maken; het overblijfsel der grimmigheden zult Gij opbinden.
11 (76:12) Doet geloften en betaalt ze den HEERE, uw God, gij allen, die rondom Hem zijt! Laat hen Dien, Die te vrezen is, geschenken brengen;
12 (76:13) Die den geest der vorsten als druiven afsnijdt; Die den koningen der aarde vreselijk is.

Deze psalm schijnt geschreven te zijn bij gelegenheid van een grote overwinning door de kerk behaald over een dreigende vijand, en bestemd te zijn om de triomf te verheerlijken. De LXX noemen hem een lied op de Assyriërs vandaar dat vele goede Schriftverklaarders de gissing hebben gemaakt dat hij geschreven werd toen Sanheribs leger, dat toen voor Jeruzalem lag, geheel en al door een verderfengel werd uitgeroeid in Hizkia's tijd, en vele passages in de psalmen zijn zeer toepasselijk op dat wonderwerk, maar er was een Godsdienstige triomf bij gelegenheid van een andere overwinning, in Josafats tijd, die even goed het onderwerp van deze psalm kan wezen, 2 Kronieken 20:28, en het kon een lied van Asaf genoemd worden, omdat hij altijd door de kinderen van Asaf gezongen werd. Hij zou ook geschreven kunnen zijn door Asaf, die in Davids tijd heeft geleefd bij gelegenheid van de vele triomfen, waarmee God een welbehagen heeft gehad die regering te eren. Bij gelegenheid van die glorierijke overwinning welke het dan ook geweest zij.

I. Wenst de psalmist de kerk geluk, wijl zij zozeer de nabijheid Gods heeft mogen smaken, vers 2-4.

II. Bezingt hij de roem van Gods macht, waarvan dit een doorluchtig voorbeeld was vers 5-7.

III. Leidt hij hieruit af hoe grote reden allen hebben om voor Hem te vrezen, vers 8-10. En

IV. Welke reden Zijn volk heeft om op Hem te betrouwen en Hem hun geloften te betalen, vers 11-13. Het is een geschikte psalm voor een dag van dankzegging vanwege openbare voorspoed, en ook niet ongepast voor andere tijden, omdat het nooit ontijdig is God te verheerlijken voor de grote dingen, die Hij tevoren voor zijn kerk gedaan heeft, inzonderheid voor de overwinningen van de Verlosser over de machten van de duisternis, waarvan al deze Oud-Testamentische overwinningen typen geweest zijn, die tenminste welke in de psalmen worden bezongen.

Psalm 76:1-7

De kerk is hier overwinnend, zelfs temidden van haar strijdende toestand. In de naam van de kerk triomfeert de psalmist hier in God, het middelpunt van al onze triomfen.

I. In de openbaring, die God van zichzelf aan hen gedaan heeft, vers 2. Het is het voorrecht van Juda en Israël, dat God onder hen bekend is, en waar Hij bekend is, daar zal Zijn naam groot wezen. God is bekend, daar het Hem behaagt zich bekend te maken, en diegenen zijn gelukkig, aan wie Hij zich openbaart. Gelukkig volk, welks land vol is van de kennis van God, gelukkige mensen, wier hart vol is van deze kennis! God was bekend in Juda zoals Hij niet bekend was onder andere volken, hetgeen de gunst zoveel groter maakte, daar het een onderscheidende gunst was, Psalm 147:19,20.

II. In de tekenen van Gods bijzondere tegenwoordigheid onder hen in Zijn inzettingen, vers 3. In het gehele land van Juda en Israël was God bekend en was Zijn naam groot, maar in Salem, in Zion was Zijn hut, Zijn woonstede, daar hield Hij Zijn hof, daar ontving Hij de hulde van Zijn volk in hun offeranden, en onthaalde Hij hen op de offermaaltijden, daarheen kwamen zij om zich tot Hem te wenden, en vandaar vaardigde Hij door Zijn orakelen Zijn orders uit, daar stichtte Hij Zijns naams gedachtenis en van die plaats heeft Hij gezegd: "Hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd.' Het is de heerlijkheid en het geluk van een volk, dat God in zijn midden is door Zijn inzettingen, maar Zijn woonstede is een tabernakel, een beweegbare woning, nog een kleine tijd is dit licht bij ons.

III. In de overwinningen, die zij over hun vijanden verkregen hebben: *Aldaar heeft Hij verbroken de vurige pijlen van de boog.*

Merk op hoe dreigend het gevaar was, hoewel Juda en Israël aldus bevoorrecht waren, wordt toch krijg tegen hen gevoerd, en de krijgswapenen werden in gereedheid gebracht. Hier zijn boog en pijlen, schild en zwaard en alles voor de krijg, maar alle zijn verbroken en nutteloos gemaakt, en het is aldaar geschied:

1. In Juda en Israël, ten gunste van dat volk nabij God. Zolang de krijgswapenen gebruikt werden tegen andere volken, beantwoordden zij aan het doel, maar als zij tegen dat heilig volk gericht werden, dan werden zij terstond verbroken. De Chaldeer omschrijft het aldus: Toen het huis van Israël Zijn wil deed, heeft Hij Zijn majesteit onder hen gesteld, en daar verbrak Hij de pijlen van hun boog, terwijl zij zich dicht aan Zijn dienst hielden, waren zij groot en veilig, ging alles goed met hen. Of:

2. In de tabernakel, Zijn woonstede, verbrak Hij de pijlen van de boog, het geschiedde op het slagveld, en toch wordt het gezegd in het heiligdom geschied te zijn, omdat het geschiedde in verhoring van hun gebed, dat Gods volk daar tot Hem had opgezonden, en ter vervulling van de beloften, die Hij hun daar gedaan had, zie van beide het voorbeeld in 2 Kronieken 20:5, 14. Openbare voorspoed is evenzeer te danken aan hetgeen gedaan is in de kerk als aan hetgeen gedaan wordt in het leger.

Deze overwinning nu strekte grotelijks:

A. Tot onvergankelijke eer van de God Israëls, vers 5. Gij zijt, en hebt U getoond te *zijn, doorluchtiger en heerlijker dan de roofbergen,*

a. dan de groten en machtigen van de aarde in het algemeen, die hoog zijn en zich vastgeworteld wanen als bergen, maar in werkelijkheid roofbergen zijn, verdrukkend voor allen, die rondom hen zijn. Het is hun roem en hun heerlijkheid om te verwoesten, het is Uwe heerlijkheid om te verlossen.

b. Dan onze aanvallers in het bijzonder. Toen zij de steden van Juda belegerden, wierpen zij hoogten er tegen op, richtten zij er geschut tegen, maar Gij zijt meer instaat om ons te beschermen dan zij om ons te kwellen. In de zaak, waarin de vijanden van de kerk trotselijk gehandeld hebben, zal God blijken boven hen te zijn.

B. Tot eeuwige schande van Israëls vijanden, vers 6, 7. Het waren *stouthartigen,* mannen van grote moed en van vastberadenheid, opgeblazen door hun vorige overwinningen, in woede ontstoken tegen Israël, zeker van voorspoed en welslagen, het waren *dappere mannen,* krachtig, geschikt voor de dienst, die wagenen en paarden hadden, welke toen van grote waarde werden geacht in de krijg, en op welke men vertrouwde, Psalm 20:8. Maar die gehele krijgsmacht was van generlei nut als zij tegen Jeruzalem gericht was.

a. De stouthartigen hebben zichzelf beroofd en ontwapend zo lezen het sommigen, als het Gode behaagt, kan Hij maken dat Zijn vijanden zichzelf verzwakken en verderven. Zij hebben geslapen, niet de slaap van de rechtvaardigen, die ontslapen in Jezus, maar hun slaap, de slaap van de zondaren, die ontwaken zullen tot eeuwige versmaadheid en schande.

b. De dappere mannen kunnen hun handen niet meer vinden dan de stouthartigen hun moed en geestkracht kunnen vinden. Gelijk de stoutmoedigen ontmoedigd worden, zo worden de sterken verlamd, en kunnen niet eens hun handen vinden, om hun eigen hoofd te redden en nog veel minder om hun vijanden te schaden.

c. Van de wagenen en paarden kan in waarheid gezegd worden dat zij *in slaap zijn gezonken,* als dit met de bestuurders dier wagenen en met de ruiters alzo was. God heeft slechts het woord gesproken als de God van Jakob, die verlossingen gebiedt voor Israël, en op Zijn schelden zijn tezamen wagen en paard in slaap gezonken, toen de mannen door de verderfengel dood op de grond werden gelegd, waren paard en wagen niet langer geducht. Zie de kracht van Gods schelden. Met welk een welbehagen kunnen wij, Christenen dit alles toepassen op de voorrechten en weldaden, die wij genieten door de Verlosser! Het is door Hem, dat God bekend is, het is in Hem, dat Zijn naam groot is, aan Hem hebben wij het te danken dat God een tabernakel, een woonstede heeft in Zijn kerk. Hij was het, die de sterk-gewapende overwonnen heeft, overheden en machten heeft uitgetogen en in het openbaar tentoongesteld.

Psalm 76:8-13

In de glorierijke overwinning, waarmee God Zijn kerk bevoorrecht en gezegend heeft spreken hier drie dingen.

I. Verschrikking voor Gods vijanden, vers 8-10. "Gij, *vreeslijk zijt* Gij, voor Uwe majesteit moet eerbied worden betoond, aan Uwe soevereiniteit moet men zich onderwerpen, Uwe gerechtigheid moet door hen, die U hebben beledigd, worden gevreesd." Laat de gehele wereld door deze gebeurtenis leren ontzag te hebben voor de grote God.

1. Laat allen vrezen voor Zijn toorn tegen de vermetele goddeloosheid van de zondaren, *wie zal voor Uw aangezicht bestaan van de tijd Uws toorns af?* Als God een verterend vuur is, hoe kunnen dan kaf en stoppelen voor Hem bestaan, al is het ook dat "Zijn toorn maar een weinig ontbrandt?" Psalm 2:12.

2. Laat allen Zijn ijver vrezen voor de verdekte onschuld en de benadeelde zaak van Zijn eigen volk, "Gij *deedt een oordeel horen uit de hemel,* toen Gij *opstondt ten oordeel om alle zachtmoedigen van de aarde te verlossen,* vers 9, 10 en toen *de aarde vreesde en stil werd* wachtende op hetgeen de uitkomst, het gevolg, zou zijn van deze Uw glorierijke verschijningen." Gods volk zijn "de zachtmoedigen van de aarde," Zefanja 2:3, "de stillen in het land," Psalm 35:20, die alle onrecht kunnen dragen, maar er geen kunnen doen. Hoewel de zachtmoedigen van de aarde door hun zachtmoedigheid blootgesteld zijn aan schade en nadeel, zal God toch vroeg of laat verschijnen tot hun verlossing en hun zaak voorstaan. Als God komt *om alle zachtmoedigen van de aarde te verlossen* dan zal Hij *een oordeel doen horen uit de hemel,* Hij zal de wereld doen weten dat Hij toornig is op de verdrukkers Zijns volks, en hetgeen hun aangedaan wordt beschouwt als Hemzelf te zijn aangedaan. De rechtvaardige God schijnt lang te zwijgen, maar vroeg of laat zal Hij Zijn oordeel doen horen. Als God Zijn oordeel spreekt uit de hemel, dan is het voor de aarde tijd om zich tot eerbiedig zwijgen te bereiden. *De aarde vreesde en werd stil,* zoals stilte uitgeroepen wordt als het hof zijn zitting gaat houden. "Laat af, en weet dat Ik God ben," Psalm 46:11. Zwijg, "alle vlees, voor het aangezicht des Heeren, want Hij is ontwaakt, ten oordeel", Zacheria 2:13. Zij, die onderstellen dat deze psalm geschreven werd bij gelegenheid van de vernietiging van Sanheribs leger, nemen aan dat het nederkomen van de verderfengel, die het oordeel uitvoerde vergezeld ging van donder, waarmee God *het oordeel deed horen uit de hemel,* en dat de aarde vreesde, dat is: dat er een aardbeving was, maar spoedig voorbij was. Maar dit alles is volstrekt onzeker.

II. Troost voor Gods volk, vers 11. Wij leven in een zeer toornige, tergende wereld, dikwijls gevoelen wij veel en zijn geneigd om nog meer te vrezen, van de toorn des mensen, die grenzeloos schijnt te zijn. Maar het is ons een grote troost

1. dat, in zover God het toelaat dat de toorn des mensen te eniger tijd losbreekt, Hij er loffelijk door wordt gemaakt, Hij zal er Zijn eigen doeleinden door doen dienen, *de grimmigheid des mensen zal U loffelijk maken,* niet alleen doordat zij beteugeld wordt, bestraft en beschaamd wordt, als zij genoodzaakt zal zijn haar machteloosheid te bekennen, maar zelfs door de vrijheid, die haar voor een wijle gegeven wordt. De moeilijkheden, die Gods volk te verduren hebben door de toom hunner vijanden, strekken tot heerlijkheid van God en Zijn genade, en hoe meer de heidenen

woeden en samenspannen legen de Heere en Zijn Gezalfde, hoe meer God geloofd zal worden, omdat Hij "Zijn Koning gezalfd heeft over Zion, de berg Diner heiligheid," in weerwil van hen Psalm 2:1, 6. Als de hemelse heirscharen het tot het onderwerp maken van hun lofliederen, dat God Zijn grote kracht heeft aangenomen en als koning heeft geheerst, hoewel de volken toornig zijn geworden, dan brengt de toorn des mensen luister bij aan de lof van God.

2. Dat aan hetgeen Hem niet loffelijk maakt niet toegelaten zal worden uit te breken, *het overblijfsel van de grimmigheden zult Gij opbinden.* Mensen moeten nooit zonde toelaten, omdat zij haar niet kunnen tegenhouden als zij willen, maar God kan het. Hij kan perken stellen aan de toorn des mensen, zoals Hij het doet aan de woedende, schuimende zee: Tot hiertoe zal zij komen, en niet verder, en hier zullen haar trotse golven tot staan worden gebracht. God heeft het overblijfsel van Sanheribs grimmigheid opgebonden, want Hij heeft *een haak in zijn neus gelegd en een gebit in zijn lippen,* Jesaja 37:29, en hoewel Hij hem toeliet groot te spreken, heeft Hij hem weerhouden van te doen wat hij van zins was.

III. Plicht voor allen, vers 12, 13. Laat allen zich onderwerpen aan deze grote God en Zijn getrouwe onderdanen worden.

Merk op:

1. De plicht, die van ons allen geëist wordt, van allen, die om Hem heen zijn, afhankelijk van Hem zijn, het nodig hebben om tot Hem te naderen, en wie heeft dit niet? Daarom wordt aan een ieder van ons geboden hulde te doen aan de Koning van de koningen: Doet gelofte en betaalt ze, doet Hem de eed van trouw, en maakt er een gewetenszaak van om die te houden. Belooft de zijnen te zijn, en houdt wat gij beloofd hebt. Verbindt uw zielen met een verbintenis aan Hem want dat is de aard van een gelofte, en leeft dan naar de verplichtingen, die gij op u genomen hebt, want het is beter geen geloften te doen, dan ze te doen en ze niet te betalen. En, Hem tot onze Koning aangenomen hebbende, laat ons Hem geschenken brengen, als onderdanen aan hun souverein, 1 Samuel 10:27. "Zendt het lam aan de heerser des lands" Jesaja 16:1. Niet dat God enigerlei geschenk nodig heelt, dat wij Hem kunnen brengen, of er bevoordeeld door van worden, maar aldus moeten wij Hem eer geven en erkennen dat wij alles van Hem hebben ontvangen. Onze gebeden en lofzeggingen, en inzonderheid ons hart, zijn de geschenken, die wij de Heere onze God moeten brengen.

2. De reden voor deze plicht: Geeft aan een ieder wat hem toekomt, vreze aan wie de vreze toekomt, en komt zij niet toe aan God? Ja.

a. Hij behoort gevreesd te worden. Hij is de vreze, aldus is het woord, Zijn naam is heerlijk en vreeslijk, en Hij is het gepaste voorwerp van onze vreze, bij Hem is ontzaglijke majesteit. De God van Abraham wordt de vreze Izaks genoemd, Genesis 31:42, en ons is geboden Hem tot onze vreze te maken Jesaja 8:13. Als wij Hem geschenken brengen dan moeten wij Hem beschouwen als grotelijks te vrezen, want Hij is vreeslijk uit Zijn heiligdommen.

b. Hij zal gevreesd zijn, zelfs door hen, die denken dat het hun kroonrecht is gevreesd te worden, vers 13. *Hij zal de geest van de vorsten als druiven afsnijden,* Hij zal hem even gemakkelijk afsnijden als wij een bloem afsnijden van haar stengel of een tros druiven van de wijnstok. Hij kan

de stoutmoedigsten de moed benemen en hen lafhartig maken, want Hij is, of zal zijn, *de koningen van de aarde vreeslijk,* en vroeg of laat zal Hij, indien zij niet zo wijs zijn om zich te onderwerpen aan Hem, hen noodzaken om tevergeefs tot de rotsen en bergen te roepen om op hen te vallen en hen te verbergen voor Zijn toorn, Openbaring 6:16. Daar er niet te strijden valt met God, is het evenzeer onze wijsheid als onze plicht om ons aan Hem te onderwerpen.

PSALM 77

1 Een psalm van Asaf, voor den opperzangmeester, over Jeduthun. (77:2) Mijn stem is tot God, en ik roep; mijn stem is tot God, en Hij zal het oor tot mij neigen.
2 (77:3) Ten dage mijner benauwdheid zocht ik den HEERE; mijn hand was des nachts uitgestrekt, en liet niet af; mijn ziel weigerde getroost te worden.
3 (77:4) Dacht ik aan God, zo maakte ik misbaar; peinsde ik, zo werd mijn ziel overstelpt. Sela.
4 (77:5) Gij hieldt mijn ogen wakende; ik was verslagen, en sprak niet.
5 (77:6) Ik overdacht de dagen van ouds, de jaren der eeuwen.
6 (77:7) Ik dacht aan mijn snarenspel; in den nacht overleide ik in mijn hart, en mijn geest onderzocht:
7 (77:8) Zal dan de Heere in eeuwigheden verstoten, en voortaan niet meer goedgunstig zijn?
8 (77:9) Houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op? Heeft de toezegging een einde, van geslacht tot geslacht?
9 (77:10) Heeft God vergeten genadig te zijn? Heeft Hij Zijn barmhartigheden door toorn toegesloten? Sela.
10 (77:11) Daarna zeide ik: Dit krenkt mij; maar de rechterhand des Allerhoogsten verandert.
11 (77:12) Ik zal de daden des HEEREN gedenken; ja, ik zal gedenken Uw wonderen van ouds her;
12 (77:13) En zal al Uw werken betrachten, en van Uw daden spreken.
13 (77:14) O God! Uw weg is in het heiligdom; wie is een groot God, gelijk God?
14 (77:15) Gij zijt die God, Die wonder doet; Gij hebt Uw sterkte bekend gemaakt onder de volken.
15 (77:16) Gij hebt Uw volk door Uw arm verlost; de kinderen van Jakob en van Jozef. Sela.
16 (77:17) De wateren zagen U, o God! de wateren zagen U, zij beefden; ook waren de afgronden beroerd.
17 (77:18) De dikke wolken goten water uit; de bovenste wolken gaven geluid; ook gingen Uw pijlen daarhenen.
18 (77:19) Het geluid Uws donders was in het ronde; de bliksemen verlichtten de wereld; de aarde werd beroerd en daverde.
19 (77:20) Uw weg was in de zee, en Uw pad in grote wateren, en Uw voetstappen werden niet bekend.
20 (77:21) Gij leiddet Uw volk, als een kudde door de hand van Mozes en Aaron.

Overeenkomstig de methode van vele andere psalmen begint deze psalm met droeve klachten, maar eindigt met troostrijke bemoedigingen. De klachten schijnen persoonlijke grieven te betreffen, maar de bemoedigingen hebben betrekking om de openbare aangelegenheden, de kerk, zodat het onzeker is of de psalm geschreven werd met het oog op een persoonlijk of een openbaar belang. Indien het persoonlijke moeilijkheden waren, waaronder de psalmist zuchtte dan leert het ons dat van hetgeen God gewrocht heeft voor Zijn kerk in het algemeen, gebruik kan worden gemaakt tot vertroosting van particuliere gelovigen, indien het een openbare ramp was, waarover hij hier treurt, dan toont zijn spreken erover met zoveel gevoel alsof het zijn eigen persoonlijk leed gold hoezeer de belangen van de kerk Gods ons ter harte moeten gaan, zodat wij ze tot de onze maken. Een van de rabbijnen zegt: Deze psalm spreekt in het dialect van de gevangenen, en daarom denken sommigen dat hij geschreven werd tijdens de Babylonische gevangenschap.

I. De psalmist klaagt hier over de diepe indrukken, die door zijn moeilijkheden teweeggebracht waren op zijn gemoed, en de verzoeking, waarin hij was om aan hulp en uitkomst te wanhopen, vers 2-11.

II. Hij moedigt zich aan om te hopen dat ten laatste alles wel zal zijn door de herinnering aan Gods vroegere verschijning ter hulpe Zijns volks, waarvan hij verscheidene voorbeelden noemt, vers 12-21. In het zingen van deze psalm moeten wij beschaamd zijn over ons zondig wantrouwen van God, Zijn voorzienigheid en belofte, en Hem de eer geven van Zijn macht en goedheid door een dankbaar gedenken aan hetgeen Hij tevoren voor ons gedaan heeft, en een goedsmoeds steunen op Hem voor de toekomst.

Psalm 77:1-11

Wij hebben hier de levendige voorstelling van een godvruchtig man, die onder overheersende droefgeestigheid is gekomen, in die ruisende kuil is gevallen en wegzinkt in dat modderig slijk, maar worstelt om er uit te komen. Neerslachtige heiligen, die bezwaard van geest zijn, kunnen in deze spiegel hun eigen gelaat zien. De strijd, die de psalmist te strijden heeft gehad met zijn droefheid en vrees, schijnt voorbij te zijn geweest toen hij deze psalm schreef om hem te vermelden, want hij zegt: *Mijne stem is tot God, en Hij zal het oor tot mij neigen,* vers 2, waarvan hij de troostrijke bewustheid niet had zolang de strijd duurde, zoals hij haar later gehad heeft, maar hij vermeldt het aan het begin van zijn verhaal, om reeds dadelijk te kennen te geven dat zijn ellende niet in wanhoop is geëindigd, want God had hem verhoord, en eindelijk wist hij dat God hem verhoord had.

Merk op:

I. Zijn treurige gebeden. In lijden zijnde, bad hij, Jakobus 5:13, en in zware strijd zijnde, bad hij te ernstiger, vers 2. *Mijne stem is tot God, en ik roep, mijne stem is tot God.* Hij was vol van klachten, maar hij richtte ze tot God en verkeerde ze alle in gebeden, luid uitgesproken gebeden, zeer ernstige en zeer dringende gebeden. Aldus gaf hij lucht aan zijn smart en verkreeg enige verlichting, en aldus sloeg hij de rechte weg in om verlichting te verkrijgen, vers 3 *Ten dage mijner benauwdheid zocht ik de Heere.* Dagen van benauwdheid moeten dagen zijn van gebed, inzonderheid dagen van inwendige benauwdheid, als God zich van ons schijnt teruggetrokken te hebben, dan moeten wij Hem zoeken, Hem zoeken totdat wij Hem vinden. Ten dage van zijn benauwdheid zocht hij niet de afleiding van met zijn zaken bezig te zijn, of van vermaak, om op die wijze zijn treurigheid van zich af te schudden maar hij zocht God, Zijn gunst en genade. Zij, die neerslachtig van geest zijn, moeten niet denken dat te kunnen wegdrinken, of te kunnen weglachen, zij moeten het wegbidden. *Mijne hand was des nachts uitgestrekt, en liet niet af,* waarmee het aanhoudende dringen van zijn gebeden te kennen wordt gegeven. Vergelijk Psalm 143:5, 6.

II. Zijn treurige smart. Smart kan met recht treurig genoemd worden:

1. Als zij zonder tussenpozen is, zodanig was de zijne. Mijn zweer, of wond, etterde in de nacht of bloedde inwendig, en hield niet op, neen, ook niet in de tijd, bestemd voor rust en slaap.

2. Als zij geen vertroosting toelaat, en ook dit was met hem het geval, *mijne ziel weigerde getroost te worden,* hij was niet gezind om te luisteren neer hen, die zijn vertroosters wilden zijn. "Als edik op salpeter is hij, die liedekens zingt bij een treurig hart", Spreuken 25:20. En evenmin had hij lust om te denken aan de dingen die hem tot vertroosting konden wezen, hij deed ze verre van zich als iemand, die zich toegeeft in smart. Zij, die om enigerlei reden in smart zijn, benadelen niet alleen zichzelf maar beledigen God, als zij weigeren getroost te worden.

III. Zijn treurig peinzen, hij staarde zolang op zijn leed, persoonlijk of openbaar leed, waarin het ook moge bestaan hebben, dat:

1. De methoden, die hem verrichting hadden moeten Verzorgen, zijn smart slechts vermeerderden, vers 4..

a. Men zou gedacht hebben dat de herinnering aan God hem had moeten vertroosten, maar zo was het niet. "Ik dacht aan God en was beroerd,' zoals Job, "hierom word ik voor Zijn aangezicht ontroerd, ik aanmerk het en vrees voor Hem," Job 23:15. Als hij zich God voor de geest bracht, dan bepaalden zijn gedachten zich slechts bij Zijn gerechtigheid, en toorn, en ontzaglijke majesteit, en zo werd God zelf een verschrikking voor hem.

b. Men zou gedacht hebben dat het hem verlichting zou gegeven hebben, om zijn ziel uit te storten voor God, maar zo was het niet. hij klaagde, en toch was zijn ziel overstelpt, zij zonk weg onder de last.

2. De middelen voor zijn tegenwoordige verlichting waren hem ontzegd, vers 5. Hij kon geen slaap genieten, die als hij rustig en verkwikkend is, een parenthesis voor onze smarten en zorgen. "*Gij hieldt mijne ogen wakende* door Uwe verschrikkingen, hij was zat van woelingen tot aan de schemertijd." Hij kon niet spreken vanwege de wanorde in zijn denkbeelden en de beroering van zijn geest, hij zweeg zelfs van het goede, terwijl zijn hart heet was in zijn binnenste, hij was op het punt van "te bersten zoals een nieuwe lederzak,' Job 32:19, en toch zo ontroerd, dat hij niet kon spreken om zich te verkwikken. Nooit drukt de smart de geest zo ter neer, als wanneer zij gesmoord wordt.

IV. Zijn treurige overdenkingen, vers 6, 7. *"Ik overdacht de dagen van ouds,* en vergeleek ze met de tegenwoordige dagen, en door onze vroegere voorspoed worden onze tegenwoordige rampen slechts verzwaard, want wij zien de wonderen niet, die onze vaders ons verteld hebben. Neerslachtige mensen zijn geneigd om maar altijd aan de dagen van ouds te denken, aan de jaren van de oude tijd, en ze te verheerlijken ter rechtvaardiging van hun eigen onbehaaglijkheid en ontevredenheid onder de tegenwoordige staat van zaken. Maar zeur niet "dat de vorige dagen beter geweest zijn dan deze," want gij weet niet of zij dit al of niet geweest zijn, Prediker 1:10.. En zo moet het lieflijke, dat wij verloren hebben, ons niet ondankbaar maken voor het goede, dat ons gelaten is, of ongeduldig onder het kruis, dat ons is opgelegd.

Inzonderheid bracht hij zich zijn liederen in de nacht voor de geest, de vertroostingen, die hem onder zijn vroegere smarten hadden ondersteund, en hem vroeger in zijn eenzaamheid hadden opgebeurd. Deze liederen herdacht hij, en hij beproefde of hij ze niet wederom kon zingen, maar hij was er niet voor gestemd, en de herinnering er aan deed "zijn ziel slechts in hem uitstorten," Psalm 42:5. Zie Job 35:10.

V. Zijn treurige vrees en bekommernis. *Ik overlegde in mijn hart,* vers 7. Welaan, mijne ziel, wat zal het einde wezen van dit alles? Wat kan ik ervan denken, wat kan ik als gevolg ervan verwachten? Ik heb naarstig gezocht naar de oorzaken van mijn leed, vragende waarom God met mij twistte, en wat er de gevolgen van zouden zijn. En ik begon aldus te redeneren: *Zal dan de Heere in eeuwigheid verstoten,* zoals Hij het nu doet? Hij is thans niet goedgunstig, *zal Hij voortaan niet meer goedgunstig zijn* Hij is thans niet goedertieren, *houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op?* Thans faalt Zijn belofte, *heeft de toezegging een einde van geslacht tot geslacht?* God is thans niet genadig, maar *heeft Hij vergeten, genadig te zijn*? Zijn barmhartigheden zijn ons onthouden, in wijsheid misschien, maar zijn zij *toegesloten, toegesloten in toorn?* Vers 8-10. Dit is de taal van een troosteloze, verlaten ziel, die in duisternis wandelt en geen

licht heeft, een toestand, niet ongemeen zelfs voor hen, die "de Heere vrezen en naar de stem Zijns knechts horen," Jesaja 50:10. Hij kan hier beschouwd worden:

1. Als zuchtende onder een zwaar leed-God verborg Zijn aangezicht voor hem en onthield hem de gewone tekenen van Zijn gunst. Geestelijke droefheid is meer dan alle andere smartelijk voor een Godvruchtige ziel, niets wondt en doorvlijmt hem zo als de vrees, dat God toornig is, het onthouden van Zijn gunst, het opschorten van Zijn belofte, hierdoor wordt de geest verslagen, en wie kan dat dragen?

2. Als worstelende met een sterke verzoeking. In een dag van de wolk en van de donkerheid kan Gods volk in verzoeking zijn om tot wanhopige gevolgtrekkingen te komen omtrent hun eigen geestelijke staat en de toestand van Gods kerk en koninkrijk in de wereld, en voor beide alles maar als verloren op te geven. Wij kunnen in verzoeking zijn om te denken dat God ons verlaten heeft, ons heeft verstoten, dat het verbond van de genade ons faalt, en dat Gods barmhartigheden ons voor eeuwig onthouden zullen worden. Maar wij moeten aan zodanige gedachten geen gehoor geven. Als vrees en neerslachtigheid zulke korzelige, gemelijke vragen doen, laat het geloof er dan op antwoorden met de Schrift: "Zal de Heere in eeuwigheid verstoten? Dat zij verre", Romeinen 11:1. Neen "de Heere zal Zijn volk niet begeven," Psalm 94:14. *Zal Hij niet meer goedgunstig zijn?* Dat zal Hij wel, want "als Hij bedroefd heeft, zo zal Hij zich ontfermen,' Klaagliederen 3:32. Houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op Neen, Zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid, gelijk zij van eeuwigheid is zo is zij tot in eeuwigheid Psalm 103:17. Heeft de toezegging een einde? Neen, het is onmogelijk dat God liege, Hebreeen 6:18. Heeft God vergeten genadig te zijn? Neen, Hij kan zichzelf niet verloochenen, en Zijn eigen naam, onder welke Hij zich bekend gemaakt heeft, is genadig en barmhartig, Exodus 34:6. *Heeft Hij Zijn barmhartigheden door toorn toegesloten?* Neen, zij "zijn allen morgen nieuw," Klaagliederen 3:23, en daarom: "Hoe zal Ik u overgeven, o Efraïm?" Hosea 11:8, 9.

Aldus voer hij voort met zijn sombere, treurige vrees, toen hij zich plotseling inhield met dat woord: sela. "Sta stil, houd op, ga niet verder, laat ons niets meer van deze vermoedens des ongeloofs horen," en toen bestrafte hij zichzelf, vers 11. *Ik zei: Dit is mijne zwakheid.* Spoedig bemerkt hij dat hij niet wel had gesproken, en daarom: *Waarom buigt gij u neer, o mijne ziel?* Ik zei: Dit *is mijne beproeving,"* zo lezen het sommigen dit is de ramp, die mij treft, en ik moet haar dragen, zo goed ik kan, iedereen heeft zijn beproeving, zijn doorn in het vlees, en dit is de mijne, het kruis, dat ik moet opnemen. Of liever. "Dit is mijne zonde, het is mijne ongerechtigheid, de plaag van mijn eigen hart." Deze twijfelingen en vrees komen voort uit gebrek aan en zwakheid van geloof, en het bederf van een gemelijk gemoed. Wij allen weten datgene van onszelf, waarvan wij moeten zeggen: "Dit is onze zwakheid, een zonde, die ons lichtelijk omringt." Moedeloosheid en wantrouwen van God onder beproeving zijn maar al te dikwijls de zwakheid van godvruchtige mensen, en als zodanig moeten wij er van spreken met smart en schaamte, zoals de psalmist er hiervan spreekt: Dit is mijn zwakheid. Als dit te eniger tijd in ons werkt, dan moeten wij het opkomen ervan aldus onderdrukken, en de boze geest niet toelaten te spreken. Wij moeten de opstand van het ongeloof wegredeneren zoals de psalmist het hier doet, *maar ik zal gedenken de Jaren van de rechterhand des Allerhoogsten.* Hij had *de jaren van de eeuwen overdacht,* vers 6, de zegeningen, tevoren genoten, de herinnering waaraan zijn smart slechts verzwaarde, maar nu beschouwde hij ze als *de jaren van de rechterhand des Allerhoogsten,* dat die zegeningen in de oude tijden kwamen van de Oude van dagen van de macht en souvereine beschikking van de rechterhand van Hem, die God,

boven allen te prijzen is in eeuwigheid, en dit stelde hem tevreden immers, mag de Allerhoogste met Zijn rechterhand de veranderingen niet maken, die Hij wil?

Psalm 77:12-21

De psalmist herstelt zich hier uit de grote benauwdheid, waarin hij verkeert, en brengt zijn vrees, dat God Zijn volk zou verstoten, tot zwijgen door te gedenken aan de grote dingen, die Hij tevoren voor hen gedaan had, hij had tevergeefs getracht er zich mee tot kalmte te brengen, vers 6, 7, maar hij beproefde het nogmaals, en toen bevond hij dat het niet tevergeefs was. Het is goed om te volharden in het gebruiken van de geschikte middelen om ons geloof te versterken, al is het ook dat zij niet terstond een goede uitwerking hebben, ik zal gedenken, ik zal gewis gedenken wat God van ouds voor Zijn volk gedaan heeft, totdat ik daarvan een gelukkige uitkomst kan afleiden van deze tegenwoordige duistere beschikkingen, vers 12, 13. De daden des Heeren voor Zijn volk zijn wonderen geweest. Zij zijn vermeld voor ons, opdat wij ze gedenken. Opdat wij het voordeel zullen hebben van dit gedenken, moeten wij ze bepeinzen, er bij verwijlen in onze gedachten, en ervan spreken, ten einde onszelf en anderen er nog verder over in te lichten. Het rechte gedenken van de daden Gods zal een krachtig tegengif zijn tegen wantrouwen in Zijn belofte en van Zijn goedheid, want Hij is God en verandert niet. Als Hij begint, zal Hij voleinden en de hoofdsteen voortbrengen.

Er waren twee dingen in het algemeen, die hem zeer bevredigden.

I. Dat Gods weg is in het heiligdom, vers 14. Hij is in heiligheid, zoals sommigen het lezen. Als wij de bijzondere moeilijkheden niet kunnen oplossen, welke ontstaan kunnen uit onze opvattingen en verklaringen van de Goddelijke voorzienigheid, dan zijn wij hier toch zeker van in het algemeen, dat God heilig is in al Zijn werken, dat zij Hem allen waardig zijn en in overeenstemming met de eeuwige reinheid en rechtheid van Zijn wezen. Hij heeft heilige doeleinden in alles wat Hij doet, en zal geheiligd worden in iedere beschikking van Zijn voorzienigheid. Zijn weg is overeenkomstig Zijn belofte, die Hij gesproken heeft in Zijn heiligheid en bekend gemaakt heeft in het heiligdom, wat Hij gedaan heeft is overeenkomstig hetgeen Hij gezegd heeft, en kan er door verklaard worden, en uit hetgeen Hij gezegd heeft, kunnen wij gemakkelijk afleiden dat Hij Zijn volk niet zal verstoten tot in eeuwigheid. Gods weg is voor het heiligdom en ten voordele ervan. Alles wat Hij doet is bestemd tot welzijn van de kerk.

II. Dat Gods weg is in de zee. Hoewel God heilig, rechtvaardig en goed is in alles wat Hij doet, kunnen wij toch geen verklaring af rekenschap geven van de redenen van Zijn handelingen, geen stellig oordeel hebben over Zijn voornemen en bedoelen, *Zijn pad is in de grote wateren, en Zijn voetstappen werden niet bekend.* vers 20. Gods wegen zijn als de diepe wateren, die niet gepeild kunnen worden Psalm 36:7 als de weg van een schip in de zee, die niet nagespeurd kan worden, Spreuken 30:18, 19. InGods handelingen moet altijd berust worden, maar er kan niet altijd een verklaring van worden gegeven.

Hij noemt enige bijzonderheden, waarvoor hij teruggaat tot aan de kindsheid van de Joodse kerk, en waaruit hij afleidt

1. Dat er geen God is, die vergeleken kan worden met de God Israëls, vers 14. *Wie is een groot God, gelijk God!* Laat ons eerst aan God de eer geven van de grote dingen, die Hij voor Zijn volk gedaan heeft, en Hem daarin groot erkennen boven alle vergelijking, en dan kunnen wij voor onszelf de vertroosting nemen van hetgeen Hij gedaan heeft en er ons mee bemoedigen.

2. Dat Hij een God is van almachtige kracht, vers 15. "*Gij zijt die God, die wonderen doet,* boven de macht van enig schepsel. Gij hebt zichtbaar en buiten alle tegenspraak Uwe *sterkte bekend gemaakt onder de volken."* Wat God voor Zijn kerk gedaan heeft is een voortdurende bekendmaking van Zijn almachtige kracht, want daarin heeft Hij Zijn eeuwige arm ontbloot.

A. God heeft Israël uitgevoerd uit Egypte, vers 16. Dit was het begin van Zijn goedertierenheid over hen, en meest jaarlijks door hen herdacht worden in het Pascha. "Gij *hebt Uw volk door Uwen arm,* uitgestrekt in zovele wonderen, *verlost* uit de hand van de Egyptenaren." Hoewel zij bevrijd werden door kracht, worden zij toch gezegd verlost, of opgelost, te zijn, alsof het was geschied voor een losprijs, omdat het een type was van de grote verlossing, die in de volheid des tijds gewrocht werd door Christus' bloed. Zij, die verlost werden, worden niet alleen *de kinderen* van Jakob genoemd, aan wie de belofte gegeven was, maar ook *van Jozef,* die een zeer vast en levendig geloof had in de vervulling ervan, want toen hij stervende was heeft hij melding gemeukt van het heengaan van de kinderen Israëls uit Egypte, en heeft hij bevel gegeven van zijn gebeente.

B. Hij heeft de Rode Zee voor hen gekliefd, vers 17. *De wateren* weken terug, en terstond was er een pad doorheen gemaakt, alsof zij God zelf gezien hadden aan het hoofd van de heirscharen Israëls, en zich uit ontzag voor Hem hadden teruggetrokken. Niet slechts de oppervlakte, maar ook de diepten van de wateren, *de afgronden waren beroerd* en openden zich ter rechter- en ter linkerzijde in gehoorzaamheid aan Zijn woord van bevel.

C. Hij verdelgde de Egyptenaren. *De dikke wolken goten water uit* over hen, vers 18, terwijl de vuurkolom als een regenscherm boven het leger Israëls het beschutte tegen die stortregen, waarin, als bij de zondvloed, de wateren boven het uitspansel samenwerkten met die, welke beneden het uitspansel waren, om de oproerlingen te verdelgen. Toen *gaven de bovenste wolken geluid, ook gingen Uwe pijlen daarhenen,* hetgeen verklaard is in vers 19, *het geluid Uws donders was in het ronde,* werd gehoord in de hemel, dat is het geluid, dat door de lucht klonk. *De bliksemen verlichtten de wereld,* dat zijn de pijlen, die daarhenen gingen, waardoor het heir van de Egyptenaren terneder geveld werd van schrik en ontsteltenis, en *de aarde,* of de aangrenzende kust, *beroerd werd en daverde.* Aldus was Gods weg in de zee ter vernietiging van Zijn vijanden, zowel als ter behoudenis van Zijn volk, en toch werden, toen de wateren terugkeerden naar haar plaast, *Zijn voetstappen niet bekend,* er werd geen kenteken gesteld op die plaats, zoals later er een in de Jordaan opgericht werd, Jozua 4:9. In de geschiedenis van Israëls tocht door de Rode Zee lezen wij van geen donderen en bliksemen en aardbeving, maar er konden zulke tentoonspreidingen van de verschrikking Gods bij die gelegenheid geweest zijn, en Josefus zegt dat zij er geweest zijn. Het kan echter ook zien op de donderen, bliksemen en de aardbeving bij de berg Sinaï, toen de wet gegeven werd.

D. Hij heeft Zijn volk Israël onder Zijn eigen leiding en bescherming genomen, vers 21. Gij *leiddet Uw volk als een kudde.* Daar zij zwak en hulpeloos waren, onderhevig om als een kudde schapen te verdwalen, en aan roofdieren waren blootgesteld, is God met al de zorg en tederheid van een herder voor hen heengegaan, opdat zij niet zouden bezwijken. De wolk- en vuurkolom leidde hen, maar daar wordt hier geen nota van genomen, wel van Mozes en Aaron door wier hand God hen geleid heeft, zij hadden het niet kunnen doen zonder God, maar God deed het met en door hen. Mozes was hun regeerder, Aaron hun hogepriester, zij waren leidslieden, opzieners en heersers van Israël, en door hen heeft God hen geleid. De rechte en gelukkige administratie van de twee grote

instellingen van overheid en bediening van de Godsdienst is wel niet zo’n groot wonder, maar toch wel een even grote zegen voor ieder volk, als de wolk- en vuurkolom voor Israël in de woestijn.

De psalm eindigt plotseling zonder deze aloude voorbeelden van Gods macht toe te passen op de tegenwoordige benauwdheid van de kerk, zoals men had kunnen verwachten. Maar zodra de godvruchtige man deze dingen begon te overpeinzen, bevond hij dat hij zijn doel had bereikt, de "opening van deze zaak gaf hem licht," Psalm 119:130, plotseling en verwonderlijk was zijn vrees verdwenen, zodat hij niet verder behoefde te gaan, hij "ging zijns weegs, en hij at, en zijn aangezicht was hem zodanig niet meer."

PSALM 78

1 Een onderwijzing van Asaf. O mijn volk! neem mijn leer ter oren; neigt ulieder oor tot de redenen mijns monds.
2 Ik zal mijn mond opendoen met spreuken; ik zal verborgenheden overvloediglijk uitstorten, van ouds her;
3 Die wij gehoord hebben en weten ze, en onze vaders ons verteld hebben.
4 Wij zullen het niet verbergen voor hun kinderen, voor het navolgende geslacht, vertellende de loffelijkheden des HEEREN, en Zijn sterkheid, en Zijn wonderen, die Hij gedaan heeft.
5 Want Hij heeft een getuigenis opgericht in Jakob, en een wet gesteld in Israel; die Hij onzen vaderen geboden heeft, dat zij ze hun kinderen zouden bekend maken;
6 Opdat het navolgende geslacht die weten zou, de kinderen, die geboren zouden worden; en zouden opstaan, en vertellen ze hun kinderen;
7 En dat zij hun hoop op God zouden stellen, en Gods daden niet vergeten, maar Zijn geboden bewaren;
8 En dat zij niet zouden worden gelijk hun vaders, een wederhorig en wederspannig geslacht; een geslacht, dat zijn hart niet richtte, en welks geest niet getrouw was met God.
9 (De kinderen van Efraim, gewapende boogschutters, keerden om ten dage des strijds.)
10 Zij hielden Gods verbond niet, en weigerden te wandelen in Zijn wet.
11 En zij vergaten Zijn daden, en Zijn wonderen, die Hij hun had doen zien.
12 Voor hun vaderen had Hij wonder gedaan, in Egypteland, in het veld van Zoan.
13 Hij kliefde de zee, en deed er hen doorgaan; en de wateren deed Hij staan als een hoop.
14 En Hij leidde hen des daags met een wolk, en den gansen nacht met een licht des vuurs.
15 Hij kliefde de rotsstenen in de woestijn, en drenkte hen overvloedig, als uit afgronden.
16 Want Hij bracht stromen voort uit de steenrots, en deed de wateren afdalen als rivieren.
17 Nog voeren zij wijders voort tegen Hem te zondigen, verbitterende den Allerhoogste in de dorre wildernis.
18 En zij verzochten God in hun hart, begerende spijs naar hun lust.
19 En zij spraken tegen God, zij zeiden: Zou God een tafel kunnen toerichten in de woestijn?
20 Ziet, Hij heeft den rotssteen geslagen, dat er wateren uitvloeiden, en beken overvloediglijk uitbraken, zou Hij ook brood kunnen geven? Zou Hij Zijn volke vlees toebereiden?
21 Daarom hoorde de HEERE, en werd verbolgen; en een vuur werd ontstoken tegen Jakob, en toorn ging ook op tegen Israel;
22 Omdat zij in God niet geloofden, en op Zijn heil niet vertrouwden.
23 Daar Hij den wolken van boven gebood, en de deuren des hemels opende;
24 En regende op hen het Man om te eten, en gaf hun hemels koren.
25 Een iegelijk at het brood der Machtigen; Hij zond hun teerkost tot verzadiging.
26 Hij dreef den oostenwind voort in den hemel, en voerde den zuidenwind aan door Zijn sterkte;
27 En regende op hen vlees als stof, en gevleugeld gevogelte als zand der zeeen;
28 En deed het vallen in het midden zijns legers, rondom zijn woningen.
29 Toen aten zij, en werden zeer zat; zodat Hij hun hun lust toebracht.
30 Zij waren nog niet vervreemd van hun lust; hun spijs was nog in hun mond,
31 Als Gods toorn tegen hen opging, dat Hij van hun vetsten doodde, en de uitgelezenen van Israel nedervelde.
32 Boven dit alles zondigden zij nog, en geloofden niet, door Zijn wonderen.
33 Dies deed Hij hun dagen vergaan in ijdelheid, en hun jaren in verschrikking.

34 Als Hij hen doodde, zo vraagden zij naar Hem, en keerden weder, en zochten God vroeg;
35 En gedachten, dat God hun Rotssteen was, en God, de Allerhoogste, hun Verlosser.
36 En zij vleiden Hem met hun mond, en logen Hem met hun tong.
37 Want hun hart was niet recht met Hem, en zij waren niet getrouw in Zijn verbond.
38 Doch Hij, barmhartig zijnde, verzoende de ongerechtigheid, en verdierf hen niet; maar wendde dikwijls Zijn toorn af, en wekte Zijn ganse grimmigheid niet op.
39 En Hij dacht, dat zij vlees waren, een wind, die henengaat en niet wederkeert.
40 Hoe dikwijls verbitterden zij Hem in de woestijn, deden Hem smart aan in de wildernis!
41 Want zij kwamen alweder, en verzochten God, en stelden den Heilige Israels een perk.
42 Zij dachten niet aan Zijn hand, aan den dag, toen Hij hen van den wederpartijder verloste;
43 Hoe Hij Zijn tekenen stelde in Egypte, en Zijn wonderheden in het veld van Zoan;
44 En hun vloeden in bloed veranderde, en hun stromen, opdat zij niet zouden drinken.
45 Hij zond een vermenging van ongedierte onder hen, dat hen verteerde, en vorsen, die hen verdierven.
46 En Hij gaf hun gewas den kruidworm, en hun arbeid den sprinkhaan.
47 Hij doodde hun wijnstok door den hagel, en hun wilde vijgebomen door vurigen hagelsteen.
48 Ook gaf Hij hun vee den hagel over, en hun beesten aan de vurige kolen.
49 Hij zond onder hen de hittigheid Zijns toorns, verbolgenheid, en verstoordheid, en benauwdheid, met uitzending der boden van veel kwaads.
50 Hij woog een pad voor Zijn toorn; Hij onttrok hun ziel niet van den dood; en hun gedierte gaf Hij aan de pestilentie over.
51 En Hij sloeg al het eerstgeborene in Egypte, het beginsel der krachten in de tenten van Cham.
52 En Hij voerde Zijn volk als schapen, en leidde hen, als een kudde, in de woestijn.
53 Ja, Hij leidde hen zeker, zodat zij niet vreesden; want de zee had hun vijanden overdekt.
54 En Hij bracht hen tot de landpale Zijner heiligheid, tot dezen berg, dien Zijn rechterhand verkregen heeft.
55 En Hij verdreef voor hun aangezicht de heidenen, en deed hen vallen in het snoer hunner erfenis, en deed de stammen Israels in hun tenten wonen.
56 Maar zij verzochten en verbitterden God, den Allerhoogste, en onderhielden Zijn getuigenissen niet.
57 En zij weken terug, en handelden trouwelooslijk, gelijk hun vaders; zij zijn omgekeerd, als een bedriegelijke boog.
58 En zij verwekten Hem tot toorn door hun hoogten, en verwekten Hem tot ijver door hun gesneden beelden.
59 God hoorde het en werd verbolgen, en versmaadde Israel zeer.
60 Dies verliet Hij den tabernakel te Silo, de tent, die Hij tot een woning gesteld had onder de mensen.
61 En Hij gaf Zijn sterkte in de gevangenis, en Zijn heerlijkheid in de hand des wederpartijders.
62 En Hij leverde Zijn volk over ten zwaarde, en werd verbolgen tegen Zijn erfenis.
63 Het vuur verteerde hun jongelingen, en hun jonge dochters werden niet geprezen.
64 Hun priesters vielen door het zwaard, en hun weduwen weenden niet.
65 Toen ontwaakte de Heere, als een slapende, als een held, die juicht van den wijn.
66 En Hij sloeg Zijn wederpartijders aan het achterste; Hij deed hun eeuwige smaadheid aan.
67 Doch Hij verwierp de tent van Jozef, en den stam van Efraim verkoos Hij niet.
68 Maar Hij verkoos den stam van Juda, den berg Sion, dien Hij liefhad.
69 En Hij bouwde Zijn heiligdom als hoogten, als de aarde, die Hij gegrond heeft in eeuwigheid.

70 En Hij verkoos Zijn knecht David, en nam hem van de schaapskooien;
71 Van achter de zogende schapen deed Hij hem komen, om te weiden Jakob, Zijn volk, en Israel, Zijn erfenis.
72 Ook heeft hij hen geweid naar de oprechtheid zijns harten, en heeft hen geleid met een zeer verstandig beleid zijner handen.

Deze psalm is historisch, hij bevat een verhaal van de grote zegeningen, die God aan Israël had geschonken, de grote zonden, waarmee zij Hem getergd hadden, en de vele tekenen van Zijn misnoegen over hun zonden, waaronder zij geweest zijn. In de vorige psalm begon de dichter Gods wonderen vanouds te herhalen ter eigen bemoediging in een moeilijke tijd, daar brak hij plotseling af, maar hier neemt hij het onderwerp weer op tot stichting van de kerk, en weidt er zeer over uit, aantonende, niet alleen hoe goed God voor hen geweest is, hetgeen een onderpand was voor nog verdere zegeningen en weldadigheden, maar ook hoe slecht zij zich tegenover Hem hebben gedragen, hetgeen Hem rechtvaardigde in Zijn kastijden van hen, zoals Hij toen deed en alle klachten erover verbood. Hier is:

I. De inleiding tot deze kerkgeschiedenis, er de aandacht voor gebiedende van de tegenwoordige tijd, en haar ter bestudering aanbevelende aan de navolgende geslachten, vers 1-8.

II. De geschiedenis zelf van Mozes tot op David, zij is in de vorm van een psalm of lied, teneinde beter in het geheugen opgenomen te worden en aan het nageslacht te worden overgeleverd, en opdat zij door het zingen ervan meer getroffen zouden worden door de dingen, die hier worden verhaald, dan door een gewoon geschiedverhaal in proza. De algemene strekking van de psalm hebben wij in vers 9-11, waar nota wordt genomen van de tegenwoordige bestraffing, waaronder zij waren, vers 9, de zonde, die hen onder deze bestraffing bracht, en de vroegere goedertierenheden Gods over hen, waardoor deze zonde zozeer verzwaard werd, vers 11, Aangaande de bijzonderheden wordt ons hier gezegd:

1. Welke wonderen God voor hen gewrocht heeft, toen Hij hen heeft uitgevoerd uit Egypte, vers 12-16, voorziening voor hen makende in de woestijn, vers 23-29, hun vijanden plagende en verdervende, vers 43-53, en hen eindelijk in het bezit stellende van het beloofde land, vers 54, 55.

2. Hoe ondankbaar zij waren jegens God voor Zijn gunsten, en aan hoevele en grote tergingen zij zich schuldig maakten. Hoe zij tegen God murmureerden en Hem wantrouwden, vers 17-20, en slechts berouw en onderwerping veinsden toen Hij hen strafte, vers 34-37 Hem aldus verzoekende en smart aandoende vers 40-42. Hoe zij God beledigden door hun afgoderijen nadat zij in Kanaän waren aangekomen, vers 56-58.

3. Hoe God hen rechtvaardiglijk heeft gestraft voor hun zonden, vers 21, 22, hun zonde tot hun straf makende in de woestijn vers 29-33, en nu onlangs, toen de ark door de Filistijnen was genomen vers 59-64. Hoe genadiglijk God hen had gespaard en in goedertierenheid tot hen was wedergekeerd niettegenstaande hun tergingen. Hij had hun tevoren vergeven, vers 38, en nu onlangs de oordelen weggenomen, die zij zelf over zich hadden gebracht, en hen tot een gelukkige vestiging van kerk en staat doen komen, vers 65-72. Gelijk de algemene strekking van de psalm ons bij het zingen ervan nuttig kan zijn, om ons in herinnering te brengen wat God voor ons gedaan heeft, voor ons en voor Zijn kerk in vroegere tijden, en wat wij gedaan hebben tegen Hem, zo kunnen ons ook de bijzonderheden van nut wezen, om ons te waarschuwen tegen deze zonden van ongeloof en ondankbaarheid, waaraan Israël zich schuldig heeft gemaakt, en die tot onze lering in de geschiedenis zijn vermeld. Deze dingen zijn hunlieden overkomen tot voorbeelden, 1 Corinthiers 11:11, Hebreeen 4:11.

Psalm 78:1-8

Deze verzen, die de inleiding bevatten tot deze geschiedenis, tonen aan dat de psalm beantwoordt aan het opschrift, hij is inderdaad *Maschil, een psalm ter onderwijzing.* Indien wij het onderricht, dat hij geeft, niet aannemen, dan is dit onze schuld.

I. De psalmist vraagt aandacht voor wat hij geschreven heeft, vers 1. *O mijn volk, neemt mijn wet ter oren.* Sommigen houden dit voor de woorden van de psalmist. David, als koning, of Asaf in zijn naam, als zijn staatssecretaris, of als secretaris van de lieflijke zanger Israëls, roept hier zijn volk op als het volk, dat onder zijn opzicht was gesteld, aan zijn zorg was toevertrouwd, om te horen naar zijn wet. Hij noemt zijn onderricht zijn *wet* of zijn *edict,* zodanig was deszelfs gebiedende kracht, elke goede waarheid, ontvangen in het licht en de liefde ervan, zal kracht van wet hebben voor het geweten, maar dat was niet alles: David was koning, en hij wilde zijn koninklijke macht aanwenden tot stichting van zijn volk. Indien God door Zijn genade grote mannen tot godvruchtige mannen maakt, dan zullen zij instaat zijn om meer goed te doen dan anderen, omdat hun woord wet zal zijn voor allen, die hen omringen, die dus gehoor moeten geven, moeten luisteren, want waartoe is de Goddelijke openbaring tot onze oren gebracht, indien wij er ons oor niet toe willen neigen, ons niet verootmoedigen, ons niet er toe verbinden om er naar te horen en er acht op te slaan? Of wel: de psalmist, een profeet zijnde, spreekt als Gods mond, en zo noemt hij hen *mijn volk,* en eist onderwerping aan hetgeen gezegd is als aan een wet. "Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de gemeente zegt," Openbaring 2:7.

II. Er worden verscheidene redenen gegeven waarom wij naarstig moeten acht geven op hetgeen hier verhaald wordt.

1. De zaken, waarover gehandeld wordt, zijn van groot gewicht, verdienen aandacht en nadenken, vers 2. *Ik zal mijn mond opendoen met spreuken,* met hetgeen verheven en ongemeen maar zeer voortreffelijk is en onze aandacht ten volle waardig. *Ik zal verborgenheden overvloedig uitstorten,* die evenzeer uw aandacht eisen als de raadselen waarmee Oosterse vorsten en geleerden elkanders vernuft op de proef stelden. Het worden *duistere gezegden* genoemd, niet omdat zij moeilijk te verstaan zijn, maar omdat zij grotelijks bewonderd en zorgvuldig nagegaan moeten worden. Dit wordt gezegd vervuld te zijn in de gelijkenissen, die onze Heiland heeft voorgesteld, Mattheus 13:35 en die, evenals deze, voorstellingen waren van de staat van het koninkrijk Gods onder de mensen.

2. Het zijn de monumenten van de oudheid, *duistere gezegden van oudsher, die onze vaders ons verteld hebben,* vers 3. Het zijn dingen van ontwijfelbare zekerheid, wij hebben ze gehoord en geweten, en er kan aan de waarheid ervan niet getwijfeld worden. Het Evangelie van Lukas wordt genoemd "een verhaal van de dingen, die onder ons volkomen zekerheid hebben, Lukas 1:1, dat zijn ook de dingen, die hier verhaald worden. De eer, die wij aan onze ouders en voorouders verschuldigd zijn, legt ons de plicht op om acht te geven op hetgeen onze vaders ons verteld hebben, en in zover het waar en goed schijnt te wezen, het met zoveel te meer eerbied te ontvangen en ter harte te nemen.

3. Zij moeten aan het nageslacht worden overgeleverd, en ons is de last opgedragen om dit met grote zorgvuldigheid te doen, vers 4, omdat onze vaders ze ons verteld hebben, *zullen wij ze niet*

verbergen voor hun kinderen. Onze kinderen worden *de hunne* genoemd, want zij waren in zorg voor het zaad huns zaads en beschouwden het als het hunne. En als wij onze kinderen de kennis van God leren, dan betalen wij aan onze ouders iets van hetgeen wij hun verschuldigd zijn voor het onderwijs, dat wij van hen hebben ontvangen. Indien wij nu zelf geen kinderen hebben, dan moeten wij de dingen Gods vertellen aan hun kinderen, aan de kinderen van anderen. Onze zorg moet wezen voor het nageslacht in het algemeen, en niet alleen voor onze eigen nakomelingen, en voor het toekomende geslacht, voor de kinderen, die geboren zullen worden, zowel als voor het volgende opkomende geslacht, en de kinderen, die geboren zijn. Wat wij aan onze kinderen hebben over te leveren is niet alleen de kennis van talen, kunsten en wetenschappen, vrijheid en eigendom, maar inzonderheid *de loffelijkheden des Heeren, en Zijn sterkte,* blijkende *in de wonderen, die Hij gedaan heeft*. Onze grote zorg moet wezen om onze Godsdienst, het grote pand, dat ons toevertrouwd werd, zuiver en ongeschonden over te geven in de handen van hen, die ons opvolgen.

Er zijn twee dingen, waarvan wij de volledige en heldere kennis als erfgoed aan onze erfgenamen moeten nalaten.

A. De wet van God, want deze werd gegeven met de uitdrukkelijken last om haar naarstig aan hun kinderen te onderwijzen, vers 5. *Hij heeft een getuigenis,* of verbond, *opgericht in Jakob en een wet gesteld in Israël.* Hij gaf hun geboden en beloften, die Hij "hun gebood, dat ze hun kinderen zouden bekend maken," Deuteronomium 6:7, 20. De kerk van God moest niet zoals de geschiedschrijver van het Romeinse gemenebest zegt, "res unies aetatis een zaak voor één eeuw," wezen maar van het een geslacht tot het andere bewaard blijven, en daarom heeft God, gelijk Hij gezorgd heeft voor een opvolging van bedienaren van de Godsdienst in de stam van Levi en het huis van Aaron, ook bepaald dat ouders hun kinderen moeten onderwijzen in de kennis van Zijn wet, en als deze opgegroeid zijn, dan moeten zij opstaan om ze hun kinderen te vertellen, vers 6, opdat, als het ene geslacht van Gods dienstknechten en aanbidders voorbijgegaan is, een ander geslacht zal komen, en de kerk, evenals de aarde, zal staan in eeuwigheid, en Gods naam onder de mensen zal zijn als de dagen van de hemelen.

B. De wegen van Gods voorzienigheid met hen, beide in genade en oordeel. Het voorgaande schijnt om der wille hiervan vermeld te zijn. Daar God bevolen heeft dat Zijn wetten aan het nageslacht bekend gemaakt zullen worden, is het een vereiste dat met haar ook Zijn werken bekend gemaakt zullen worden -de vervulling van de beloften, gedaan aan de gehoorzamen, en de bedreigingen gericht tegen de ongehoorzamen. Laat deze verteld worden aan onze kinderen en kindskinderen.

a. Opdat zij aangemoedigd zullen worden om zich naar de wil van God te gedragen, vers 7. Opdat zij, niet vergetende de wonderen, die God in vroegere tijden gewrocht heeft, hun hoop op God zullen stellen, Zijn geboden zullen houden, zich Zijn gebod tot regel zullen stellen en Zijn verbond tot hun steun. Diegenen alleen kunnen met vertrouwen hopen op Gods heil, die er een gewetenszaak van maken om Zijn geboden te doen. De daden Gods, behoorlijk overdacht zijnde, zullen ons zeer versterken in ons besluit, beide om onze hoop op God te stellen en om Zijn geboden te bewaren, want Hij is machtig om ons in beide te helpen en te schragen.

b. Opdat zij gewaarschuwd zouden zijn om het voorbeeld hunner vaderen niet te volgen, vers 8. *Dat zij niet zouden worden geluk hun vaders, een wederhorig en weerspannig geslacht.* Zie hier:

Ten eerste, wat het karakter hunner vaderen was, hoewel zij het zaad van Abraham waren, opgenomen in het verbond met God, en, voorzoveel wij weten, het enige belijdende volk, dat Hij toen had in de wereld, waren zij toch wederhorig en weerspannig, wandelden zij in tegenheid met God, in lijnrechte tegenspraak met Zijn wil. Wel beleden zij in betrekking tot Hem te staan, maar zij hebben *hun hart niet gericht,* hun hart was niet in hun verbintenis aan God, zij weren niet innig in hun aanbidding van Hem, en daarom *was hun geest niet getrouw met God,* maar bij alle gelegenheden van God afgegaan. Geveinsdheid is de grote weg naar de afval, zij, die hun hart niet richten, zullen niet getrouw zijn met God, maar zijn veranderlijk.

Ten tweede. Wat de last was aan de kinderen, dat zij *niet moesten worden geluk hun vaders.* Zij, die van slechte, goddeloze voorouders afstammen, zullen, indien zij slechts op het Woord en de daden Gods willen letten, reden genoeg zien om niet in hun voetstappen te treden. Het zal geen verontschuldiging zijn voor een ijdele wandel, dat hij van de vaderen is overgeleverd, 1 Petrus 1:18, want wat wij van hen weten, dat kwaad was, moet een waarschuwing voor ons wezen om bevreesd te zijn voor hetgeen verderfelijk was voor hen, zoals wij de handelingen zullen schuwen, die voor hun gezondheid en hun bezittingen verderflijk zijn geweest.

Psalm 78:9-39

In deze verzen:

I. Beschouwt de psalmist de bestraffingen van de Voorzienigheid, waaronder het volk van Israël was geweest, en die het zelf over zich gebracht had door trouwelooslijk te handelen met God, vers 9-11. De kinderen van Afrem, in welke stam Silo gelegen was, zijn, hoewel zij goed-gewapende boogschutters waren, *omgekeerd ten dage des strijds.* Dit schijnt te zien op de schandelijke nederlaag, die de Filistijnen hun hebben toegebracht in de dagen van Eli toen deze de ark hebben genomen, 1 Samuel 4:10,11. Daarvan begint de psalmist hier te spreken en na een lange uitweiding keert hij er toe terug, vers 61. Wel kon deze gebeurtenis aldus vers in het geheugen zijn in Davids tijd meer dan veertig jaren daarna, want de ark, die in die gedenkwaardige veldslag genomen was, is wel spoedig uit de gevangenschap uitgevoerd, maar niet uit haar afgelegen verblijfplaats tevoorschijn gebracht, voordat David haar van Kirjath Jearim naar zijn eigen stad heeft gebracht.

Merk op:

1. De schandelijke lafhartigheid van de kinderen Efraïms, die krijgshaftige stam, zo vermaard om zijn strijdbare helden, Jozua's stam. De kinderen van die stam, hoewel even goed als ooit gewapend, keerden om toen zij de vijand het hoofd moesten bieden. Krijgswapenen doen de mensen geen dienst zonder een krijgshaftige geest, en die is weg als God weggegaan is. Zonde maakt de mensen tot lafaards, ontneemt hun de moed.

2. De oorzaken van hun lafhartigheid, die niet minder schandelijk waren. Deze waren:

a. Een schandelijke verbreking van Gods wet en van hun verbond met Hem, vers 10, zij warend trouweloos en verraderlijk, want zij *hielden Gods verbond niet,* waren wederhorig en weerspannig, zoals zij in vers 8 beschreven zijn, want zij weigerden volstrekt en bepaald in *Zijn weg te wandelen,* en in werkelijkheid zeiden zij Hem in Zijn aangezicht dat zij niet door Hem geregeerd wilden worden.

b. Een schandelijke ondankbaarheid aan God voor de gunsten, die Hij hun bewezen had, zij *vergaten Zijn daden en Zijn wonderen,* Zijn wonderwerken, die zij hadden moeten bewonderen, vers 11. Ons vergeten van Gods daden is op de bodem van onze ongehoorzaamheid aan Zijn wetten.

II. Hieruit neemt hij aanleiding om precedenten te raadplegen, en dit te vergelijken met de zaak hunner vaderen, die even weinig acht sloegen op Gods zegeningen over hen, en ondankbaar waren jegens hun stichter en grote weldoener en dieswege onder Zijn misnoegen lagen. Het verhaal in deze verzen is zeer merkwaardig want het spreekt van een soort van worsteling tussen Gods goedheid en des mensen slechtheid, en hoe ten laatste de barmhartigheid roemt tegen het oordeel.

1. God heeft grote dingen gedaan voor Zijn volk Israël, toen Hij hen voor het eerst tot een volk had gevormd. *Voor hun vaderen had Hij wonderen gedaan,* ze niet alleen gedaan voor hun ogen, zodat zij ze zagen, maar tot hun behoeve, en zij waren zo vriendelijk en zo groot, dat men zou denken dat zij nooit vergeten konden worden. Wat hij in het land van Egypte voor hen gedaan heeft,

wordt hier slechts even vermeld, vers 12, maar later wordt er opnieuw van gesproken, vers 43 Hier gaat hij voort om aan te tonen:

a. Hoe Hij een weg voor hen maakte door de Rode Zee, en hun de moed gaf om er door heen te gaan ofschoon de wateren boven hun hoofd stonden als een hoop, vers 13. Zie Jesaja 63:12,13, waar van God gezegd wordt, dat Hij hen als het ware bij de hand door de afgronden geleid heeft, opdat zij niet zouden struikelen.

b. Hoe Hij hen voorzag van een gids om hen door de onbetreden paden van de woestijn heen te voeren, vers 14. Hij leidde hen stap voor stap, *des daags een wolk,* die hen ook beschutte tegen de hitte, *en de gehele nacht met een licht des vuurs,* dat misschien de lucht verwarmde, de nachtelijke duisternis tenminste minder schrikwekkend maakte, en misschien ook de wilde dieren op een afstand hield, Zacheria 2:5.

c. Hoe Hij hun leger voorzag van drinkwater in een dor en dorstig land, waar geen water was, niet door de flessen des hemels te openen, (dat zou een gewone wijze van doen zijn geweest) maar door een rots te openen, vers 15, 16. *Hij kliefde de rotsstenen in de woestijn,* die water opleverden, hoewel zij ze noch van de wolken boven, noch van de bronnen beneden konden ontvangen. Uit de droge en harde rots gaf Hij hun te drinken, niet gedistilleerd, droppel voor droppel als uit een distilleerkolf, maar in stromen, *afdalende als rivieren,* en als uit de grote afgronden. God geeft overvloedig en is rijk in genade, Hij geeft tijdig en soms doet Hij ons het gebrek aan zegeningen gevoelen opdat wij er te beter de waardij van leren kennen. Dit water, hetwelk God aan Israël gaf uit de rots was zoveel kostelijker, omdat het een geestelijke drank was en dat de rots Christus was.

2. Toen God aldus begon hen te zegenen, begonnen zij Hem te beledigen, vers 17, *Nog voeren zij wijders voort tegen Hem te zondigen,* nog meer dan in Egypte, hoewel zij daar slecht genoeg waren, Ezechiel 20:8. Zij verdroegen de ellende hunner slavernij beter dan de moeilijkheden van hun verlossing, en hebben nooit tegen hun aandrijvers gemurmureerd zoals zij tegen Mozes en Aaron gemurmureerd hebben, alsof zij "verlost waren om al deze gruwelen te doen," Jeremia 7:10. Gelijk soms de zonde oorzaak neemt door het gebod, zo neemt zij op andere tijden oorzaak door de verlossing om nog meer zondig te worden. *Zij verbitterden de Allerhoogste,* hoewel Hij de Allerhoogste is, en zij wisten niet tegen Hem opgewassen te zijn, verbitterden zij Hem toch en trotseerden zij zelfs Zijn gerechtigheid. En dat wel in de woestijn, waar Hij hen in Zijn macht had, en hun belang dus eiste om Hem te behagen, en waar Hij hun zoveel genade betoonde, en zij dus uit dankbaarheid verplicht waren Hem te behagen, en toch deden en zeiden zij daar wat zij wisten tergend voor Hem te zijn. *Ze verzochten God in hun hart,* vers 18. Hun zonde begon in hun hart en vandaar had zij haar boosaardigheid. "Altijd dwalen zij met het hart," Hebreeen 3:10. Aldus verzochten zij God, stelden Zijn geduld op de proef tot het uiterste, en zeiden zij feitelijk dat Hij hun maar Zijn ergst moest doen. Op tweeërlei wijs tergden en verbitterden zij Hem.

A. Door te vragen, of liever te eisen, hetgeen Hem niet had goedgedacht hun te geven, *begerende spijze naar hun lust.* God had hun spijs gegeven naar hun honger in het manna gezond, aangenaam voedsel, en dat wel in overvloed. Hij had hun spijs gegeven naar hun geloof, "van de koppen des leviathans, die Hij verpletterd had," Psalm 74:14. Maar dit alles hielp niet, zij moeten spijs hebben naar hun lust, lekkernijen en verscheidenheid van spijzen om aan hun weelderige lusten te voldoen.

Niets is tergender voor God dan ontevredenheid met hetgeen ons toebeschikt is, en toegeven aan de begeerten van het vlees.

B. Door Zijn macht te wantrouwen, om hun te geven wat zij begeerden. Dit was in waarheid God verzoeken. Zij tartten Hem hun vlees te geven, en zo Hij het niet deed, dan zouden zij zeggen dat het was, omdat Hij het niet kon niet omdat Hij het niet goed voor hen oordeelde, vers 19. Zij *spraken tegen God.* Zij, die perken stelden aan Gods macht, spraken tegen Hem. Het was zo beledigend mogelijk voor God, dat zij zeiden: *Zou God een tafel kunnen toerichten in de woestijn?* Zij hadden manna, maar zij vonden niet dat hun een tafel was toegericht, tenzij er gekookt en gebraden vlees op was, er een eerste, tweede en derde gerecht op kwam zoals in Egypte, waar zij vlees en vis hadden met de saus er bij, Exodus 16:3, Numeri 11:5, vleesschotels en fruit. Welk een onredelijk, onverzadelijk ding is weelde! Zo hoge gedachten hadden deze epicuristen van een welvoorziene tafel, dat zij waanden dat God zelf hun die in de woestijn niet kon geven, terwijl toch "al het gedierte des wouds en al het gevogelte van de bergen Zijner zijn," Psalm 50:10, 11. Hun ongeloof aan Gods macht was zoveel erger omdat zij terzelfder tijd erkenden dat Hij voor hen gedaan had hetgeen even groot was, vers 20. *Zie, Hij heeft de rotssteen geslagen, dat er wateren uit vloeiden,* waarvan zij en hun vee dronken. En wat is gemakkelijker: een tafel toe te richten in de woestijn, dat een rijk man doen kan, of water uit een rots te doen voortkomen, waartoe de grootste potentaat op aarde niet bij machte is? Nooit heeft ongeloof, hoewel het altijd onredelijk is, zo ongerijmd een vraag gedaan: "Kan Hij, die een rots tot stromen waters heeft doen smelten, ook brood geven?" Of kan Hij, die brood heeft gegeven, ook vlees bezorgen? Is er iets te moeilijk voor de Almacht? Wanneer de gewone krachten van de natuur eens overschreden zijn, dan heeft God Zijn arm ontbloot, en dan moeten wij tot de slotsom komen dat voor Hem niets onmogelijk is. Al is het nog zo iets groots, dat wij vragen, betaamt het ons toch te erkennen: Heere, zo Gij wilt, Gij kunt.

3. God was rechtvaardiglijk vertoornd over deze terging, en zeer misnoegd op hen, vers 21. *Daarom hoorde de Heere, en werd verbolgen.* God is getuige van al onze murmureringen en ons wantrouwen. Hij hoort ze en is zeer misnoegd er over. "Een vuur werd ontstoken tegen Jakob en toorn ging ook op tegen Israël," Numeri 11:1. Of, het kan ook verstaan worden van het vuur van Gods toorn, dat ontbrandde tegen Israël. Voor ongelovigen is God zelf een verterend vuur. Zij die niet willen geloven in de kracht van Gods genade, zullen de kracht gevoelen van Zijn gramschap, en zullen moeten erkennen dat het vreeslijk is om in Zijn handen te vallen. Nu wordt ons hier gezegd:

A. Waarom God zo vertoornd was over deze terging, vers 22. Omdat hieruit bleek dat zij in God niet geloofden, zij schonken geen geloof aan openbaring, die Hij van zichzelf aan hen gedaan had, want zij durfden zich niet aan Hem toevertrouwen, zij *vertrouwden niet op zijn heil,* dat Hij voor hen had begonnen te werken, want anders zouden zij de voortgang ervan niet aldus in twijfel hebben getrokken. Diegenen kunnen niet gezegd worden op Gods heil te vertrouwen als hun gelukzaligheid ten laatste, die het niet van zich kunnen verkrijgen om op Zijn voorzienigheid te vertrouwen voor het brood huns bescheiden deels op weg er heen. Wat hun ongeloof verzwaarde was de ervaring, die zij gehad hebben van de macht en goedheid van God, vers 23-25. Hij had hun onloochenbare bewijzen gegeven van Zijn macht, niet alleen op aarde beneden, maar in de hemel boven, *daar Hij de wolken van boven gebood,* als Degene, die ze geschapen heeft, ze in het aanzijn gebood te komen, Hij maakte het gebruik er van, dat Hem behaagde. Gewoonlijk dragen zij door hun regenbuien er toe bij dat de aarde koren voortbrengt, maar thans hebben zij, daar God het gebood,

zelf koren doen nederkomen, weshalve dit hier *hemels koren* genoemd wordt, want de hemel kan het werk doen zonder de aarde, maar de aarde niet zonder de hemel. God, die de sleutelen van de wolken heeft, *opende de deuren des hemels,* dat is meer dan de "vensteren te openen," waarvan toch als van een grote zegen wordt gesproken, Maleachi 3:10. Aan allen, die door geloof en gebed vragen, zoeken en kloppen, zullen deze deuren te allen tijde geopend worden, want de God des hemels is rijk in barmhartigheid voor allen, die Hem aanroepen, Hij houdt niet slechts een goed huis, maar Hij houdt open huis. Terecht kon God het ten kwade duiden dat zij Hem wantrouwden, nu Hij zo goed en liefderijk voor hen is geweest, dat Hij op hen *het manna regende om te eten,* degelijk voedsel, dagelijks ter bestemder tijd, genoeg voor allen, genoeg voor ieder. De mens at *engelenbrood,* spijze zoals de engelen haar zouden eten als zij voedsel nodig hadden, en er dankbaar voor zouden zijn, of liever, zoals het door de dienst van de engelen gegeven werd, en (zoals de Chaldeer het leest) gelijk het van de woonstede van de engelen nederkwam. Iedereen, zelfs het minste kind van Israël, at dit *brood van de machtigen,* de zwakste maag kon het verteren, en toch was het zo voedzaam, dat het krachtig voedsel was voor sterke mannen, en hoewel het zo goed was, werden zij er toch niet in beperkt, werd het hun niet op bekrompen wijze verstrekt, want Hij *zond hun teerkost tot verzadiging*. Als zij weinig opzamelden, lag dit aan henzelf, en toch hadden zij ook dan geen gebrek, Exodus 16:18. Hoewel er in de dagelijkse voorziening, die God voor ons maakt en altijd voor ons gemaakt heeft van dat wij in de wereld kwamen, niet zo'n wonder gelegen is als hierin, is er toch niet minder goedertierenheid en genade in, en derhalve een grote verzwaring van ons wantrouwen van God.

B. Hoe Hij Zijn toorn over die terging te kennen gaf. Niet door hun te onthouden wat zij met zoveel onstuimigheid begeerden, maar door het hun toe te staan.

a. Twijfelden zij aan Zijn macht? Hij gaf hun spoedig het zeer merkbare bewijs dat Hij *een tafel kon toerichten in de woestijn.* Hoewel de winden schijnen te blazen waarheen zij willen, kon Hij toch, als Hem dit behaagde, hen tot spijsbezorgers maken om voorraad aan te brengen, vers 26. *Hij dreef de oostenwind voort in de hemel, en voerde de zuidenwind aan door Zijn sterkte,* hetzij een zuid-oostenwind, of een oostenwind, eerst om de kwakkelen aan te voeren van die zijde en toen een zuidenwind om er nog meer van aan te voeren uit die hoek, zodat Hij vlees op hen regende, en dat wel van de fijnste soort, geen rundvlees, maar wild gevogelte, en in grote overvloed, *als stof, als zand van de zeeën,* vers 27, zodat de geringste Israëliet er genoeg van kon hebben, en het kostte hun niets, neen niet eens de moeite om het van de bergen te halen, *want Hij deed het vallen in het midden zijns legers, rondom zijn woningen,* vers 28. Wij hebben het verhaal ervan in Numeri 11:31, 32. Zie hoe goed God is, zelfs voor de bozen en ondankbaren, en verwonder u dat Zijn goedheid hun slechtheid niet overwint. Zie hoe weinig reden wij hebben om over Gods liefde te oordelen naar gaven van Zijn milddadigheid zoals deze, lekkere brokskens zijn geen tekenen van Zijn bijzondere gunst. Christus heeft aan Zijn discipelen, die Hij liefhad, droog brood gegeven, maar aan Judas, die Hem verried, gaf Hij het brood, dat in de schotel (met saus) gedoopt was.

b. Hebben zij Zijn gerechtigheid getrotseerd, en roemden zij dat zij hun zin hadden gekregen? Die kwakkelen zijn hun duur te staan gekomen, want hoewel Hij *hun hun lust toebracht,* waren zij *nog niet vervreemd van hun lust,* vers 29, 30. Hun begeerte was onverzadelijk, zij waren zat, maar niet tevreden, want zij wisten niet wat zij wilden, dat is de aard van de lust, hij is met niets tevreden, en hoe meer er aan wordt toegegeven, hoe meer hij wil hebben. Zij, die zich toegeven in hun lusten,

zullen er nooit van vervreemd worden. Of het geeft te kennen dat Gods milddadigheid hen niet beschaamd maakte over hun ondankbaar lusten, zoals geschied zou zijn indien er nog eerbesef in hen was overgebleven. Maar wat was er het gevolg van? *Hun spijs was nog in hun mond,* als een lekker broksken onder de tong gehouden, *als Gods toorn tegen hen opging, dat Hij van hun vetsten doodde,* vers 31, hen, die het weelderigst en vermetelst waren. Zie Numeri 11:33, 34. Zij werden gemest als schapen tot stichting, de slachter neemt de vetsten het eerst. Wij kunnen onderstellen dat er sommige vrome, vergenoegde Israëlieten waren, die met mate van de kwakkelen gegeten hebben en er geen schade van ondervonden hebben, want het was niet de spijs, die hen vergiftigde, maar hun eigen lusten. Laat epicuristen en zinnelijke lieden hier hun oordeel lezen, het einde van hen, "die van de buik een god maken, is verderf," Filipp. 3:19. De voorspoed van de zotten zal hen verderven, en hun verderf zal zoveel groter zijn.

4. De oordelen Gods hebben hen niet verbeterd, en evenmin als Zijn het doel bereikt vers 32. *Boven dit alles zondigden zij nog* zij murmureerden en twistten met God en Mozes evenveel als ooit tevoren. "God was verbolgen en sloeg hen, evenwel gingen zij afkerig henen in de weg huns harten," Jesaja 57:17, zij *geloofden niet door Zijn wonderen.* Hoewel Zijn daden van de gerechtigheid even grote wonderen waren en even grote bewijzen van Zijn macht als Zijn daden van genade, hebben zij toch niet bij hen uitgewerkt dat zij God vreesden, noch hen er van overtuigd dat het van het grootste belang voor hen was om Hem tot hun vriend te maken. Die harten zijn wel zeer verhard, die noch vertederd worden door Gods genade, noch verbroken worden door Zijn oordelen.

5. Daar zij volhardden in hun zonden, ging God voort met Zijn oordelen, maar het waren oordelen van een andere aard, die niet plotseling, maar langzaam werkten. Hij strafte hen thans niet met zulke hevige ziekten, als die was, welke *hun vetsten doodde,* maar met een langwijlige kwaal, vers 33. *Dies deed Hij hun dagen vergaan in ijdelheid* in de woestijn, en *hun jaren in moeite.* Door een onherroepelijk vonnis waren zij veroordeeld om acht en dertig moeizame jaren in de woestijn door te brengen, die inderdaad verteerd werden in ijdelheid, want in al die jaren waren zij geen stap nader bij Kanaän gekomen, maar teruggedreven, en zo hebben zij heen en weer gedwaald als in een doolhof, en geen enkele slag geslagen voor de verovering ervan. En niet alleen in ijdelheid, maar in moeite want hun dode lichamen waren veroordeeld om in de woestijn te vallen, en daar zijn zij ook allen, behalve Jozua en Kaleb, omgekomen. Zij, die nog zondigen, moeten verwachten nog in moeite te zijn. En de reden, waarom wij onze dagen in zoveel ijdelheid en moeite doorbrengen, en met zo weinig nut, is dat wij niet leven door geloof.

6. Onder deze bestraffingen beleden zij berouw, maar zij waren er niet hartelijk, niet oprecht in.

a. Hun belijdenis was zeer schoonschijnend, vers 34, 35. *Als Hij hen doodde,* of veroordeelde om gedood te worden, *zo vroegen zij naar Hem,* zij beleden hun schuld en vroegen om vergeving. Toen sommigen gedood werden, hebben anderen in verschrikking tot God geroepen om genade, en beloofd dat zij zich zouden beteren, goed en gehoorzaam zouden zijn, *zij keerden weer en zuchten God vroeg.* Zo zou men gedacht hebben dat zij werkelijk begeerden Hem te vinden. En zij wendden dit voor, omdat zij, hoe zij het tevoren ook vergeten hadden, thans gedachten dat God hun rotssteen was, en daarom wilden zij, nu zij Hem nodig hadden, de toevlucht tot Hem nemen en bij Hem schuilen, en nu gedachten zij dat de hoge God hun verlosser was, die hen uit Egypte had uitgevoerd, en tot wie zij dus met vrijmoedigheid konden komen. Beproevingen worden gezonden

om ons God te doen gedenken als onze rotssteen en onze verlosser, want in voorspoed zijn wij maar al te licht geneigd Hem te vergeten.

b. Zij waren niet oprecht in hun belijdenis, vers 36, 37. *Zij vleiden Hem met hun mond,* alsof zij dachten door schone woorden Hem te bewegen het vonnis te herroepen en het oordeel weg te nemen, met het stille voornemen om hun woord te breken als het gevaar voorbij was. "Zij hebben zich niet bekeerd met hen gehele hart, maar valselijk", Jeremia. 3:10. Al hun betuigingen, gebeden en beloften werden hun op de pijnbank afgeperst, het was duidelijk dat zij niet meenden wat zij zeiden, want zij bleven er niet bij, zij ontdooiden in de zon, maar bevroren in de schaduw, *zij hebben God slechts gelogen met hun tong, want hun hart was niet recht met Hem,* zoals bleek in de uitkomst, want zij *waren niet getrouw in Zijn verbond.* Zij waren niet oprecht in hun verbetering, want zij waren niet getrouw, en door te denken dat zij aldus de hart doorgrondenden God konden bedriegen, hebben zij Hem evenzeer beledigd als door alles wat zij tegen Hem gesproken hadden.

7. Hierop heeft God in ontferming over hen de oordelen doen ophouden, die bedreigd en ten dele uitgevoerd waren, vers 38, 39. *Doch Hij, barmhartig zijnde, verzoende de ongerechtigheid.* Men zou gedacht hebben dat die geveinsde bekering de maat hunner ongerechtigheid vol zou doen worden. Wat kon tergender zijn dan aldus *de heilige God te liegen,* dan aldus "een deel van de prijs terug te houden" het voornaamste deel? Handelingen 5:3. En toch, *Hij, barmhartig zijnde, verzoende de ongerechtigheid,* in zover dat Hij *hen niet verdierf,* hen niet uitroeide, om geen volk te zijn, zoals Hij rechtvaardiglijk had kunnen doen, maar spaarde hun leven, totdat zij een ander geslacht opgebracht hadden, dat in het beloofde land zou ingaan. "Verderf ze niet, want daar is een zegen in", Jesaja 65:8. Dikwijls wendde Hij Zijn toorn af, want Hij is meester van Zijn toorn, en wekte Zijn gehele grimmigheid niet op, om met hen te handelen naar zij het verdienden. En waarom deed Hij het niet? Niet omdat hun verderf enigerlei verlies voor Hem geweest zou zijn maar,

a. Omdat Hij barmhartig was, en, toen Hij ging verderven, "werd al Zijn berouw tezamen ontstoken," en Hij zei: "Hoe zou Ik u overgeven, o Efraïm, u overleveren, o Israël?" Hosea 11:8.

b. Omdat, hoewel zij niet gedachten dat Hij hun rotssteen was, Hij *gedacht dat zij vlees waren.* Hij nam in aanmerking de verdorvenheid van hun natuur, die hen tot kwaad neigde, en het behaagde Hem om dat als een verontschuldiging te gebruiken om hen te sparen, hoewel het in werkelijkheid geen verontschuldiging was voor hun zonde, Genesis 6:3. Hij nam de zwakheid en broosheid hunner natuur in aanmerking, en hoe gemakkelijk het zou zijn hen te verpletteren. Zij zijn *als een wind, die heengaat en niet wederkeert*. Zij kunnen spoedig weggenomen worden, maar als zij weggegaan zijn, dan zijn zij onherroepelijk weg, en wat zal er dan van het verbond met Abraham worden? Zij zijn vlees, zij zijn wind, en daarnaar kan men gemakkelijk redeneren dat zij rechtvaardiglijk en terstond uitgeroeid kunnen worden er zou niets aan worden verloren, maar Gods redenering is hier vlak tegenover, Hij zal hen niet verderven, want de ware reden is: *Hij is vol van ontferming,* vers 38.

Psalm 78:40-72

De stof en strekking van deze paragraaf zijn dezelfde als die van de vorige, aantonende welke grote gunsten en zegeningen God aan Israël had bewezen, hoe tergend zij geweest waren, welke oordelen Hij over hen had gebracht om hun zonden, en hoe Hij toch ten laatste in het oordeel gedacht aan ontferming en genade. Laat hen, die genade van God hebben ontvangen er niet door aangemoedigd worden om te zondigen, want de zegeningen die zij ontvangen, zullen hun zonden verzwaren, en er de straf voor verhaasten, maar laat hen, die onder de Goddelijke bestraffingen zijn wegens hun zonden, niet ontmoedigd zijn om berouw te hebben en zich te bekeren, want hun kastijdingen zijn middelen tot bekering en zullen de genade niet weerhouden, die God voor hen heeft weggelegd.

Merk op:

I. De zonden van Israël in de woestijn worden hier overdacht en besproken, omdat zij geschreven zijn tot onze waarschuwing, vers 40, 41. *Hoe dikwijls verbitterden zij Hem in de woestijn!* Niet eenmaal, of tweemaal, maar menigmaal, en de herhaling van de terging was, zowel als de plaats, vers 17, een verzwaring ervan. God hield er rekening van hoe dikwijls zij Hem hebben verbitterd, hoewel zij dat niet deden, "zij hebben Mij nu tienmaal verzocht", Numeri 14:22. Door Hem te verbitteren hebben zij Hem niet zozeer vertoornd, als wel smart aangedaan want Hij beschouwde hen als Zijn kinderen *Israël is Mijn zoon, Mijn eerstgeborene,* en het ongehoorzame, oneerbiedige gedrag van kinderen grieft tedere ouders meer dan het hen vertoornt, zij trekken het zich aan als een grote onvriendelijkheid, Jesaja 1:2. Zij deden Hem smart aan, omdat zij Hem in de noodzakelijkheid brachten om hen te straffen, hen te beproeven, dat Hij niet gaarne, niet van harte deed. Nadat zij zich voor Hem verootmoedigd hadden, *kwamen zij al weer en verzochten God* zoals tevoren, *en stelden de Heilige Israëls een perk,* Hem voorschrijvende welke bewijzen Hij moest geven van Zijn macht en tegenwoordigheid onder hen, welke methoden Hij moest volgen om hen te leiden en voor hen te voorzien. Zij beperkten Hem tot hun wijze en hun tijd, alsof Hij niet opmerkte dat zij met Hem twistten. Het is verwaandheid in ons om *de Heilige Israëls een perk te stellen,* want de Heilige zijnde, zal Hij doen wat het meest strekt tot Zijn eer, en *de Heilige Israëls* zijnde, zal Hij doen wat het meest strekt tot hun welzijn, en wij zullen beide Zijn wijsheid aanklagen en onze eigen hoogmoed en dwaasheid aan de dag leggen, als wij het beproeven om Hem voor te schrijven. Wat hun stellen van een perk aan God voor de toekomst veroorzaakte, was hun vergeten van Zijn vroegere gunsten, vers 42. Zij *dachten niet aan Zijn hand,* hoe sterk zij is, en hoe zij voor hen uitgestrekt was *aan de dag, toen Hij hen van de wederpartijder verloste,* van Farao, de grote wederpartijder, die hun verderf zocht. Er zijn dagen die merkwaardig gemaakt zijn door grote verlossingen, welke nooit moeten vergeten worden, omdat de herinnering er aan ons in onze grootste ellende en benauwdheid een bemoediging zou zijn.

II. De zegeningen van God aan Israël geschonken, waaraan zij niet dachten toen zij God verzochten en Hem een perk stelden, deze lijst van de wonderen, die God voor hen gewrocht leeft, begint hoger en strekt zich verder uit in de latere tijd dan de vorige, vers 12 en verv.

1. Deze begint met hun verlossing uit Egypte, en de plagen door welke God de Egyptenaren genoodzaakt heeft om hen te laten trekken, dat waren *de tekenen, die God gesteld heeft in Egypte,* vers 43, *Zijn wonderheden in het veld van Zoan,* dat is: in het land van Zoan zoals wij zeggen: in zo’n land.

Verscheidene plagen van Egypte worden hier gespecificeerd, die luide de macht verkondigen van God en Zijn gunst jegens Israël, zowel als verschrikking voor Zijn en hun vijanden. Zoals:

A. *Het veranderen van de wateren in bloed.* Zij hadden zich dronken gemaakt met het bloed van Gods volk, namelijk van de kinderkens, en nu gaf God hun bloed te drinken, *want zij waren het waardig,* vers 44.

B. De vliegen en vorsen, een vermenging van ongedierte, zwermen van insecten, die hen verteerden, hen verdierven, vers 45. Want God kan de zwakste en verachtelijkste gedierten tot werktuigen maken van Zijn toorn, als dit Hem behaagt, wat hun ontbreekt in kracht, kan Hij vergoeden in aantal.

C. De plaag van de sprinkhanen, die hun gewas verslonden, hetgeen waarvoor zij gearbeid hadden, vers 46. Zij worden "het grote heir Gods" genoemd, Joel 2:25 :

D. De hagel, die hun bomen vernielde, inzonderheid hun wijnstokken, de zwakste van de bomen, vers 47, en hun vee, inzonderheid hun kudden schapen, die gedood werden door hete bliksemschichten, vers 48, en de vorst of bevroren regen zoals de betekenis is van het woord die zo hevig was, dat hij zelfs de wilde vijgeboom vernielde.

E. De dood van de eerstgeborenen was de laatste en zwaarste van de plagen van Egypte waardoor Israëls verlossing voltooid werd, zij was het eerst bedoeld, Exodus 4:23, maar het laatst volvoerd, want indien zachter middelen het werk hadden gedaan, dan zou die plaag voorkomen zijn, maar zij wordt hier uitvoerig beschreven, vers 49-51.

a. De toorn Gods was er de oorzaak van, toorn tot het uiterste kwam nu over de Egyptenaren. Farao’s hart dikwijls verhard zijnde, nadat het door de mindere oordelen voor een wijle verzacht was geworden, heeft God nu al Zijn verbolgenheid opgewekt, want Hij *zond onder hen de hittigheid Zijns toorns,* toorn in de hoogste mate, toorn en verbolgenheid de oorzaak, verdrukking en benauwdheid de uitwerking Romeinen 2:8, 9. Die zond Hij onder hen van uit de hoogte en spaarde niet, en zij konden niet "vlieden van Zijn hand," Job 27:22. Hij *woog een pad voor Zijn toorn,* Hij wierp *hem niet* in onzekerheid of onbestemdheid onder hen, maar bij gewicht, Zijn toorn werd met de grootste nauwkeurigheid gewogen in de weegschaal van Zijn gerechtigheid, want ook in Zijn hevigst misnoegen heeft Hij nooit aan een van Zijn schepselen onrecht gedaan, en dit zal Hij ook nooit doen, het pad van Zijn toorn is altijd gewogen.

b. De engelen Gods waren de werktuigen, die voor deze executie gebruikt werden. Hij zond *boze engelen onder hen,* vers 49, zij waren niet boos in hun eigen natuur, maar in betrekking tot de boodschap, op welke zij uitgezonden waren, het waren verderfengelen, of engelen van de straf, die door het gehele land van Egypte trokken met orders in overeenstemming met de gewogen paden van Gods toorn, niet om allen te doden, maar alleen de eerstgeborenen. Goede engelen worden voor zondaren boze engelen- zij, die de hoge God tot hun vijand maken, moeten niet verwachten dat de heilige engelen hun vrienden zullen zijn.

c. De executie zelf was zeer streng: *Hij onttrok hun ziel niet van de dood,* maar liet de dood in triomf onder hen rijden, en *gaf hun leven aan de pestilentie over,* die de levensdraad onmiddellijk

afsneed, Hij *sloeg al het eerstgeborene in Egypte,* vers 51, *Het beginsel van de krachten,* de hoop hunner onderscheidene geslachten. Kinderen zijn de kracht hunner ouders, en de eerstgeborenen zijn *het beginsel,* of *het voornaamste van hun kracht.* Aldus heeft God, omdat Israël kostelijk was in Zijn ogen, "mensen in hun plaats gegeven en volken in plaats van hun ziel", Jesaja 43:4.

Door deze plagen over de Egyptenaren heeft God een weg bereid voor Zijn volk om uit *te gaan als schapen,* onderscheidende tussen hen en de Egyptenaren, zoals de herder onderscheidt tussen schapen en bokken, Zijn eigen merk op deze schapen getekend hebbende door het bloed des lams, dat op de posten hunner deuren gesprenkeld was. *Hij voerde Zijn volk als schapen,* die niet wisten waar zij gingen, *en leidde hen als een kudde in de woestijn,* zoals een herder zijn kudde leidt, met alle mogelijke zorg en tederheid, vers 52. *Hij leidde hen zeker,* of *in veiligheid,* hoewel langs gevaarlijke paden, *zodat zij niet vreesden,* dat is: niet behoefden te vrezen, want aan de Rode Zee waren zij voorzeker wel bevreesd, Exodus 14:1 maar er werd tot hen gezegd en voor hen gedaan wat hun vrees krachtdadig tot zwijgen bracht, *want de zee had hun vijanden overdekt,* die er zich in waagden om hen te vervolgen, vers 54. Het was een voetpad voor hen, maar een graf voor hun vervolgers.

2. Het verhaal loopt tot aan hun vestiging in Kanaän, vers 54. *Hij bracht hen tot de landpale van Zijn heiligheid,* tot het land, in het midden waarvan Hij Zijn heiligdom oprichtte, dat als het ware het middelpunt de kroon en roem ervan was, gelukkig het land, dat de landpale is van Gods heiligheid, het was het geluk van dat land dat God er bekend was, en dat daar Zijn heiligdom en Zijn woning was, Psalm 76:2, 3. Het gehele land in het algemeen, en Zion in het bijzonder, was de berg, *die Zijn rechterhand verkreeg,* die Hij zich door Zijn eigen macht had afgezonderd. Zie Psalm 44:4. "Hij deed hen rijden op de hoogten van de aarde," Jesaja 58:14, Deuteronomium 32:13. Zij vonden de Kanaänieten in het volle en rustige bezit van dat land, maar God *verdreef voor hun aangezicht de heidenen,* ontnam hun, als Heere van de gehele aarde niet alleen hun recht erop, maar voerde zelf de oordelen tegen hen uit, als de Heere van de heirscharen, verdreef hen, en deed Zijn volk Israël *treden op hun hoogten,* deed *hen vallen in het snoer hunner erfenis, deed de stammen in hun tenten wonen,* in de huizen van hen, die zij verdelgd hadden. God zou de onbewoonde, onbebouwde woestijn (die misschien van dezelfde uitgestrektheid was als Kanaän), tot vruchtbare grond hebben kunnen maken, en hen daar geplant kunnen hebben, maar het land, dat Hij voor hen bestemd had moest een type wezen van de hemel, en daarom moest het *de roem zijn van alle landen,* ook moest er strijd om gevoerd worden, want *het koninkrijk van de hemelen wordt geweld aangedaan.*

III. De zonden van Israël nadat zij in Kanaän gevestigd waren, vers 56-58. De kinderen waren *gelijk hun vaderen,* en brachten hun oud bederf in hun nieuwe woningen, hoewel God zoveel voor hen gedaan had. *Nog verzochten en verbitterden zij God, de Allerhoogste.* Hij gaf hun Zijn getuigenissen, maar zij *onderhielden ze niet,* zij begonnen zeer goed, maar zij *weken terug,* gaven aan God goede woorden, maar *handelden trouwelooslijk,* en waren *als een bedrieglijke boog,* die de pijl naar het wit schijnt te zullen schieten, maar breekt als hij gespannen wordt, breekt en de pijl aan des schutters voeten laat vallen, of hem misschien in zijn gelaat doet terugspringen. Er was geen vat op hen, er kon in hun beloften en betuigingen geen vertrouwen worden gesteld. Soms schenen ze toegewijd te zijn aan God, maar spoedig keerden zij zich ter zijde, en *verwekten Hem tot toorn door hun hoogten, en verwekten Hem tot ijver door hun gesneden beelden.* Afgoderij

was de zonde, die hen zeer lichtelijk heeft omringd, en hoewel zij er dikwijls berouw over betuigden, zijn zij er toch even dikwijls weer in vervallen. Het was geestelijk overspel, hetzij om afgoden te aanbidden of om God te aanbidden door beelden, alsof Hij een afgod ware, en daarom wordt van hen gezegd dat "zij Hem er door tot ijver hebben verwekt," Deuteronomium 32:16, 2l.

IV. De oordelen Gods, die om deze zonden over hen gebracht werden. Hun plaats in Kanaän kon hen niet meer in een zondige weg beveiligen dan hun afstamming van Israël: "Uit alle geslachten des aardbodems heb ik ulieder alleen gekend, daarom zal Ik uw ongerechtigheden over ulieden bezoeken," Amos 3:2. Afgoderij wordt onder de heidenen voorbijgezien, maar niet onder Israël.

1. God was misnoegd op hen, vers 59. *God hoorde het,* Hij hoorde het geroep hunner ongerechtigheid, dat tot Hem opging, *en werd verbolgen,* Hij nam het zeer euvel op, *Hij versmaadde Israël zeer,* Hij verafschuwde hen, die Hij grotelijks had bemind, in wie Hij zich had verlustigd. Zij, die het volk waren geweest van Zijn keus, werden het geslacht Zijns toorns. Zonden met opgeheven hand, inzonderheid afgoderijen, maken zelfs Israëlieten verfoeilijk voor Gods heiligheid, en stellen hen bloot aan Zijn gerechtigheid.

2. Hij verliet Zijn tabernakel onder hen, en nam de sterkte weg, die op die heerlijkheid was, vers 60, 61. God verlaat ons nooit voordat wij Hem verlaten, trekt zich nooit van ons terug, voordat wij Hem van ons verdreven hebben. Hij is een ijverig God, geen wonder dus dat een volk, hetwelk Hij zich had ondertrouwd, verafschuwd en verworpen wordt, dat Hij weigert langer met hen saam te wonen, als zij de boezem eens vreemden hebben omhelsd. *De tabernakel te Silo* was *de tent, die Hij tot een woning gesteld had onder de mensen,* waarin God *waarlijk bij de mensen op de aarde wilde wonen,* maar toen Zijn volk Hem trouwelooslijk verliet, heeft Hij hen rechtvaardiglijk verlaten, en toen was de eer weggegaan. Israël heeft weinig vreugde in de tabernakel zonder de tegenwoordigheid Gods erin.

3. Hij gaf het alles in de handen des vijands. Zij, die door God worden verlaten, worden een gemakkelijke prooi voor de verdervende. Filistijnen zijn de gezworen vijanden van het Israël Gods, en niet minder van Israëls God, en toch zal God gebruik van hen maken om een gesel te zijn voor Zijn volk.

a. God laat hun toe om de ark gevankelijk weg te voeren, haar mee te voeren als een trofee van hun overwinning, om te tonen dat Hij niet alleen de tabernakel, maar zelfs de ark had verlaten, die nu niet langer een teken zal zijn van Zijn tegenwoordigheid, vers 61. *Hij gaf Zijn sterkte in de gevangenis,* alsof zij verzwakt en overwonnen was, en Zijn eer viel onder de smaad van in des vijands hand te zijn gelaten. Wij hebben de geschiedenis hiervan in 1 Samuel 4:11. Toen de ark tot een vreemde was geworden onder de Israëlieten, was het niet te verwonderen dat zij gevangen werd gemaakt door de Filistijnen.

b. Hij laat toe dat de heirscharen Israëls verslagen worden door de Filistijnen vers 62, 63. *Hij leverde Zijn volk over ten zwaarde,* ten zwaarde Zijner eigen gerechtigheid en van des vijands woede, want Hij *werd verbolgen tegen Zijn erfenis,* en deze Zijn verbolgenheid was het *vuur, dat hun jongelingen verteerde* in de bloei hunner jaren door het zwaard, of door ziekte, en zo'n verwoesting onder hen aanrichtte dat *hun jonge dochters niet werden geprezen,* niet ten huwelijk werden gegeven, dat eerlijk is onder allen, omdat er geen jonge mannen voor haar waren, aan wie

zij gegeven konden worden, en vanwege de benauwdheid en de rampen, waaronder Israël gebukt ging, en die zo zwaar waren, dat de vreugde van huwelijksplechtigheden en feesten ontijdig en ongepast werden geoordeeld, en er gezegd werd: Zalig zijn de buiken, die niet gebaard hebben. Algemene verwoestingen brengen schaarsheid van mannen teweeg, "Ik zal maken dat een man dierbaarder zal zijn dan dicht goud," Jesaja 13:12, zodat "zeven vrouwen een man zullen aangrijpen", Jesaja 4:1, 3:25. Maar dit was nog niet het ergste,

c. Zelfs de priesters die de ark droegen, Hofni en Pinehas, vielen door het zwaard, rechtvaardig was het dat zij vielen, want zij hadden zich vervloekt gemaakt en grotelijks tegen de Heere gezondigd. En hun priesterschap was zo weinig hun bescherming, dat het hun zonde heeft verzwaard en hun val heeft verhaast, rechtvaardiglijk zijn zij gevallen door het zwaard, omdat zij zonder er toe geroepen of gemachtigd te zijn naar het slagveld waren gegaan. Wij stellen ons buiten Gods bescherming als wij buiten onze plaats en roeping gaan, buiten de weg van onze plicht. Toen de priesters vielen, *hebben hun weduwen niet geweend,* vers 64. Al de plechtigheden van de rouw waren verloren en begraven in wezenlijke, degelijke smart, de weduwe van Pinehas is, inplaats van de dood haars mans te bewenen, zelf gestorven toen zij haar zoon Ikabod had genoemd, 1 Samuel 4:19 en verv.

V. Gods wederkeren tot hen in genade, en Zijn genaderijke verschijningen voor hen. Wij lezen niet van hun berouw en hun wederkeren tot God, maar God "werd verdrietig over de arbeid van Israël," Richteren 10:16, en dacht aan Zijn eigen eer, "Hij schroomde de toorn des vijands, dat hun tegenpartijen zich vreemd zouden houden," Deuteronomium 32:27. En daarom *ontwaakte de Heere toen als een slapende,* vers 65 *als een held, die juicht van de wijn,* niet alleen als iemand, die uit de slaap wordt opgewekt en zich herstelt uit de sluimering, waardoor hij door te drinken overvallen was, en dan opmerkt wat hij geheel en al veronachtzaamd scheen te hebben, maar als een die reeds verkwikt is door de slaap, en wiens hart vrolijk is door het sober en matig gebruik van wijn, en daarom des te meer levendig en krachtig is en geschikt voor het werk. Toen God de ark van Zijn sterkte in gevangenschap had overgegeven, heeft Hij spoedig daarna de arm van Zijn sterkte uitgestrekt om haar te verlossen, Zijn kracht opgewekt om grote dingen te doen voor Zijn volk.

1. Hij plaagde de Filistijnen, die de ark in gevangenschap hielden, vers 66. Hij sloeg hen met spenen in de achterste delen, woedde hen van achteren, alsof zij voor Hem vluchtten, zelfs toen zij dachten meer dan overwinnaars te zijn. Hij deed hun smaadheid aan, en zij zelf droegen er toe bij om het tot een eeuwige schande en versmaadheid te maken, door de gouden beelden van hun spenen, die zij met de ark zonden als een schuldoffer, 1 Samuel 6:5, als "in perpetuam rei memoriam als een eeuwig gedenkteken." Vroeg of laat zal God zich verheerlijken door versmaadheid te brengen over Zijn vijanden, wanneer zij zich het meest verheffen op hun voorspoed.

2. Hij voorzag in een nieuwe vestiging voor Zijn ark, nadat zij enige maanden in gevangenschap was geweest en sommige jaren in afzondering. Hij *verwierp* inderdaad de tent van Jozef, Hij heeft de ark nooit naar Silo in de stam van Efraïm teruggezonden, vers 67. De ruinen van die plaats waren een blijvend gedenkteken van de Goddelijke gerechtigheid. "Gaat nu henen naar Mijne plaats, die te Silo was, en ziet wat Ik daaraan gedaan heb," Jeremia 12:7. Maar Hij heeft de eer van Israël niet ganselijk weggenomen, het verplaatsen van de ark is niet haar wegneming. Silo heeft haar verloren, maar niet Israël. God zal een kerk in de wereld hebben en een koninkrijk onder de mensen hoewel van deze of die plaats de kandelaar geweerd kan worden, ja meer, de verwerping van Silo is de

verkiezing van Zion, gelijk lang daarna de val van de Joden de rijkdom was van de heidenen, Romeinen 11:12. Toen God *de stam van Efraïm niet verkoos,* van welke stam Jozua was, *verkoos Hij de stam van Juda,* vers 68, omdat van die stam Jezus moest zijn, die groter is dan Jozua. Kirjath Jearim, de plaats waarheen de ark gebracht werd na haar verlossing uit de handen van de Filistijnen, was in de stam van Juda, daar nam zij bezit van die stam, maar vandaar werd zij naar Zion gebracht, *de berg, die Hij liefhad,* vers 68, die *schoon van gelegenheid, een vreugde van de gehele aarde was*-daar *bouwde Hij Zijn heiligdom als hoogten, als de aarde.* Wel heeft David slechts een tent voor de ark gespannen, maar voor de tempel was het plan reeds beraamd, en er werden toebereidselen voor gemaakt, en door zijn zoon werd hij voleindigd. En dat was:

a. Een zeer statige plaats. Hij werd gebouwd als de paleizen van vorsten en de groten van de aarde, ja hij overtrof die alle in glans en pracht. Salomo heeft hem gebouwd, en toch wordt hier gezegd: *God heeft hem gebouwd* want zijn vader had hem geleerd, misschien wel met het oog op deze onderneming, dat, "zo de Heere het huis niet bouwt, deszelfs bouwlieden tevergeefs arbeiden" Psalm 127:1, die een psalm is voor Salomo.

b. Een vaste plaats, zoals de aarde, hoewel zij niet zolang moest duren als de aarde, was zij toch, zolang als zij duurde, even vast als de aarde, die God draagt door het woord van Zijn kracht, en zij werd niet voor altijd vernietigd voordat de Evangelietempel was opgericht, die duren zal zolang de zon en de maan zijn zullen Psalm 89:37, 38, en waartegen de "poorten van de hel niet zullen overmogen."

3. Hij stelde een goede regering over hen aan, en een monarch naar Zijn hart. Hij *verkoos Zijn knecht David* uit al de duizenden van Israël, en gaf de scepter in zijn hand uit wiens lenden Christus zou voortkomen, en die een type van Hem was, vers 70. Merk betreffende David hier op:

A. De geringheid van zijn begin. Wel was hij van hoge afkomst, want hij stamde af van de vorst van de stam van Juda, maar zijn opvoeding was gering, hij was niet opgeleid om een geleerde of een krijgsman te zijn, maar om een schaapherder te wezen, hij was *van de schaapskooien genomen,* evenals Mozes, want God schept er behagen in om de nederigen en naarstigen te eren, de armen op te heffen uit het stof, om hen onder de vorsten te doen zitten, en soms vindt Hij diegenen het meest geschikt voor een openbaar handelen, die het begin van hun tijd in eenzaamheid en overpeinzing hebben doorgebracht. Aan de Zone Davids werd Zijn geringe afkomst verweten: "Is deze niet de timmerman?" David werd genomen hij zegt niet *van het leiden van de rammen,* maar van *het volgen van de lammeren,* vers 71, inzonderheid van de dragende schapen, hetgeen te kennen gaf dat hij onder alle goede hoedanigheden van een herder het merkwaardigst was wegens zijn tederheid en ontferming voor diegenen van zijn kudde, die haar het meest nodig hadden. Deze gemoedsgesteldheid maakte hem geschikt voor de regering en maakte hem tot een type van Christus, die, als Hij "Zijn kudde weidt gelijk een herder, met zeer bijzondere zorg de zogenden zachtkens leidt," Jesaja 40:11.

B. De grootheid van zijn verhoging. God verhoogde hem om *te weiden Jakob, Zijn volk,* vers 71. Het was een grote eer, die God hem aandeed door hem te verhogen om koning te zijn, inzonderheid om koning te zijn over Jakob en Israël, Gods bijzonder volk, dat Hem dierbaar was, maar daarbij was het een groot vertrouwen, dat in hem gesteld werd toen hij belast werd met de regering over hen die Gods eigen erfdeel waren. God verhoogde hem op de troon, opdat hij hen zou weiden, niet

om zichzelf te verrijken, om goed te doen, niet om zijn eigen familie te bevorderen. Het is de last, die aan alle onderherders, zowel magistraten als leraren gegeven is, om de kudde Gods te weiden.

C. Het geluk van zijn bestuur. Zo groot een ambt aan David opgedragen zijnde, heeft hij genade van de Heere verkregen om zowel bekwaam als getrouw te worden bevonden in de uitoefening ervan, vers 72. *Ook heeft hij hen geweid,* hij regeerde en onderwees hen, bestuurde en beschermde hen:

a. Op zeer eerlijke wijze, hij deed het *naar de oprechtheid zijns harten,* niets anders bedoelende dan de eer Gods en het welzijn des volks, dat aan zijn zorg was toevertrouwd. De beginselen van zijn godsdienst waren de grondstellingen van zijn regering, die hij voerde, niet naar vleselijke staatkunde, maar naar godvruchtige oprechtheid, door Gods genade. In alles wat hij deed had hij goede bedoelingen, zonder bijoogmerken.

b. Zeer omzichtig, hij deed het met *een zeer verstandig beleid van zijn handen,* hij was niet slechts zeer oprecht in wat hij beraamde maar zeer verstandig in hetgeen hij deed, en hij koos de geschiktste middelen om zijn doeleinden tot stand te brengen, want zijn God *onderrichtte hem van de wijze.* Gelukkig het volk, dat onder zo’n regering is! Met goede redenen maakt de psalmist dit tot het voleindigende, kronende voorbeeld van Gods gunst jegens Israël, want David was een type van Christus, de grote en goede herder die eerst vernederd en daarna verhoogd werd, en van wie voorzegd was dat Hij vervuld zou zijn van "de Geest van de wijsheid en des verstands, " en dat Hij "met gerechtigheid zou richten en met rechtmatigheid zou bestraffen," Jesaja 11:2-4. Op de oprechtheid Zijns harten en het beleid van Zijn handen kunnen al Zijn onderdanen volkomen vertrouwen, en "van de grootheid van Zijn heerschappij en Zijns volks zal geen einde zijn."

PSALM 79

1 Een psalm van Asaf. O God! Heidenen zijn gekomen in Uw erfenis; zij hebben den tempel Uwer heiligheid verontreinigd; zij hebben Jeruzalem tot steenhopen gesteld.
2 Zij hebben de dode lichamen Uwer knechten aan het gevogelte des hemels tot spijs gegeven; het vlees Uwer gunstgenoten aan het gedierte des lands.
3 Zij hebben hun bloed rondom Jeruzalem als water vergoten; en er was niemand, die hen begroef.
4 Wij zijn onzen naburen een smaadheid geworden; een spot en schimp dien, die rondom ons zijn.
5 Hoe lang, HEERE? Zult Gij eeuwiglijk toornen? Zal Uw ijver als vuur branden?
6 Stort Uw grimmigheid uit over de heidenen, die U niet kennen, en over de koninkrijken, die Uw Naam niet aanroepen.
7 Want men heeft Jakob opgegeten, en zij hebben zijn liefelijke woning verwoest.
8 Gedenk ons de vorige misdaden niet; haast U, laat Uw barmhartigheden ons voorkomen; want wij zijn zeer dun geworden.
9 Help ons, o God onzes heils! ter oorzake van de eer Uws Naams; en red ons, en doe verzoening over onze zonden, om Uws Naams wil.
10 Waarom zouden de heidenen zeggen: Waar is hun God? Laat de wraak des vergoten bloeds Uwer knechten onder de heidenen voor onze ogen bekend worden.
11 Laat het gekerm der gevangenen voor Uw aanschijn komen; behoud overig de kinderen des doods, naar de grootheid Uws arms.
12 En geef onze naburen zevenvoudig weder in hun schoot hun smaad, waarmede zij U, o Heere! gesmaad hebben.
13 Zo zullen wij, Uw volk en de schapen Uwer weide, U loven in eeuwigheid, van geslacht tot geslacht; wij zullen Uw roem vertellen.

Indien deze psalm geschreven werd met het oog op een bijzondere gebeurtenis dan verwijst hij hoogstwaarschijnlijk naar de verwoesting van Jeruzalem en de tempel, en de treurige verwoesting, aangericht onder het Joodse volk door de Chaldeen onder Nebukadnezar. Hij is gezet in dezelfde toonaard als ik dit zo uitdrukken mag als de Klaagliederen van Jeremia, en deze wenende profeet ontleende er twee verzen aan, vers 6, 7, en maakte er gebruik van in zijn gebed, Jeremia 10:25. Sommigen denken dat hij lang tevoren geschreven was door de Geest van de profetie, bereid ten gebruike van de kerk in die dag van de wolk en van de donkerheid. Anderen denken dat hij toen geschreven werd door de Geest des gebeds, hetzij door een profeet Asaf genaamd, of door een andere profeet voor de zonen Asafs. Wat nu ook de bijzondere gelegenheid moge geweest zijn: wij hebben hier:

I. Een voorstelling van de zeer treurigen toestand van het volk van God in die tijd, vers 1-5..

II. Een gebed tot God om redding en uitkomst, en dat er met hun vijanden afgerekend zal worden, vers 6, 7, 10, 12, dat hun zonden vergeven mogen worden, vers 8, 9, en dat zij verlost mogen worden, vers 11.

III. Een pleitgrond in de bereidheid van Zijn volk om Hem te loven, vers 13. In tijden van vrede en voorspoed van de kerk kan het zingen van deze psalm ons een aanleiding zijn om God te danken dat wij niet aldus vertreden en beledigd worden. Maar hij is inzonderheid geschikt voor een dag van vertreding en verlegenheid ter opwekking van onze begeerten naar God, en ter aanmoediging van ons geloof in Hem als de beschermheer van de kerk.

Psalm 79:1-5

Wij hebben hier een droeve klacht, ingediend bij het hof des hemels. De wereld is vol van klachten, en dat is ook de kerk, want zij lijdt niet alleen met haar, maar door haar, van haar, gelijk een lelie onder de doornen. Er wordt geklaagd bij God, tot wie zullen kinderen heengaan met hun verdriet en hun leed dan tot hun vader, tot een vader, die instaat en bereid is hen te helpen? Er wordt geklaagd over heidenen, die, vervreemd zijnde van het burgerschap Israëls, er de gezworen vijanden van waren. Zij kenden noch erkenden God, daar God hen echter als aan een keten had, beroept de kerk zich zeer gevoeglijk op Hem tegen hen, want Hij is de koning van de volken om hen te beheersen, recht te doen onder de heidenen, en de koning van de heiligen, om hen te begunstigen en te beschermen.

I. Zij klagen hier over de toom van de vijanden en het geweld van de verdrukker, uitgeoefend:

1. Tegen plaatsen, vers 1. Zij deden al het kwaad, dat zij konden:

a. Tegen het Heilige Land, zij hebben het aangevallen, er vijandige invallen in gedaan, *"heidenen zijn gekomen in uw erfenis,* om haar te plunderen en te verwoesten." Kanaän was aan de vrome Israëlieten dierbaarder als Gods erfenis dan als hun eigen erfenis, als het land, waarin God bekend en Zijn naam groot was, dan als het land, waarin zij geboren en opgevoed waren, en dat zij en hun voorouders lang in bezit gehad hebben. Schade, toegebracht aan de Godsdienst, moet ons meer bedroeven, dan die aan het gewone recht, ja dan die aan ons eigen recht wordt toegebracht. Wij moeten het beter kunnen dragen dat onze erfenis verwoest wordt, dan dat Gods erfenis verwoest wordt. Deze psalmist had er in de vorige psalm als een voorbeeld van Gods grote gunst jegens Israël melding van gemaakt, dat Hij "de heidenen voor hun aangezicht had verdreven," Psalm 78:55. Maar zie welk een verandering door de zonde was teweeggebracht: thans wordt het aan de heidenen toegelaten invallen bij hen te doen en hen te overweldigen.

b. Tegen de heilige stad. Zij *hebben Jeruzalem tot steenhopen gesteld,* tot puinhopen, of tot hopen, zoals men ze op graven stelt, (naar sommigen denken). De inwoners waren begraven onder het puin van hun eigen huizen, hun woningen werden hun grafstenen, hun langdurig tehuis.

c. Aan het heilig huis, dat heiligdom, hetwelk God gebouwd heeft als hoge paleizen, en dat men dacht vast gevestigd te zijn als de aarde, was met de grond gelijk gemaakt, zij *hebben de tempel Uwer heiligheid verontreinigd,* door er binnen te komen en hem te verwoesten. Gods eigen volk had hem verontreinigd door hun zonden, en daarom liet God aan hun vijanden toe om hem te verontreinigen door hun onbeschoftheid.

2. Tegen personen, tegen de lichamen van Gods volk, verder kon hun boosaardigheid niet reiken.

a. Zij waren verkwistend met hun bloed, hebben hen zonder barmhartigheid gedood, hun oog spaarde niet, zij schonken geen lijfsgenade, vers 3. *Zij hebben hun bloed rondom Jeruzalem als water vergoten,* overal waar zij hen aantroffen, in alle toegangen van de stad, allen, die uitgingen of inkwamen, werden opgewacht, om met het zwaard te worden gedood. Zeer veel mensenbloed werd vergoten, zodat de waterbeken stroomden van bloed. En zij vergoten het met niet meer

aarzeling of leedwezen dan wanneer het water geweest ware, weinig denkende dat van elke droppel rekenschap gevraagd zal worden ten dage wanneer God de bloedstortingen zoeken zal.

b. Zij mishandelden hun dode lichamen, na hen gedood te hebben wilden zij niemand van hen laten begraven. Ja meer, hen die reeds begraven waren, *de dode lichamen van Gods dienstknechten, het vlees van Zijn gunstgenoten,* tegen wier naam en nagedachtenis zij inzonderheid verwoed waren hebben zij opgegraven, om hen *het gevogelte des hemels en het gedierte des lands tot spijs te geven,* of ten minste, hebben zij hen, die zij gedood hadden, er aldus aan blootgesteld, zij hingen hen op in ketenen, hetgeen zeer bijzonder smartelijk was voor de Joden, omdat God hun een uitdrukkelijk gebod hiertegen had gegeven, als iets dat wreed was, Deuter. 21:23. Deze onmenselijke behandeling van Christus getuigen is voorzegd, Openbaring 11:9, en aldus waren zelfs dode lichamen getuigen tegen hun vervolgers. Hiervan wordt melding gemaakt, (zegt Augustinus, De Civitate Dei, lib. 1, Cap. 12) niet als een voorbeeld van de ellende van de vervolgden, (want de lichamen van de heiligen zullen verrijzen in heerlijkheid, al werden zij ook aan de vogelen des hemels tot spijs gegeven) maar van de boosaardigheid van de vervolgers.

3. Tegen hun namen, vers 4. "Wij, de overlevenden, *zijn onze naburen een smaadheid geworden,* allen leggen zij er zich op toe om ons met smaad en verachting te overladen, ons bespottelijk en hatelijk te maken, ons onze zonden voor de voeten te werpen, ons te smaden om ons lijden, onze betrekking tot God en onze verwachting van Hem te loochenen, zodat wij *die, die rondom ons zijn, een spot en schimp zijn geworden.*" Als Gods belijdend volk ontaardt van hetgeen zij zelf en hun vaderen geweest zijn, dan moeten zij verwachten dat hun dit gezegd zal worden, en het zal goed wezen, indien een rechtvaardig verwijt ons tot ware bekering brengt. Maar het is het lot geweest van het Israël van het Evangelie om onrechtvaardiglijk tot een spot en schimp te worden gemaakt, de apostelen zelf waren als aller afschrapsel geacht.

II. Zij verwonderen zich meer over Gods toorn, vers 5. Dien ontwaren zij in de toorn hunner naburen, en hierover klagen zij het meest. *Hoe lang, Heere, zult Gij eeuwiglijk toornen* Dit geeft te kennen, dat zij niets meer begeerden, dan dat God verzoend met hen zou wezen, dat Zijn toorn afgekeerd zou worden en dan zou het overblijfsel van de grimmigheid van de mensen opgebonden worden. Zij, die Gods gunst meer begeren dan het leven, kunnen niet anders dan Zijn toorn vrezen als erger dan de dood, en hem afbidden.

Psalm 79:6-13

De gebeden, die hier tot God worden opgezonden, zijn zeer gepast voor de tegenwoordige treurige toestand van de kerk, en zij hebben er pleitgronden aan toegevoegd om er kracht aan bij te zetten, welke pleitgronden merendeels aan de eer Gods zijn ontleend.

1. Zij bidden dat God Zijn toorn van hen zal afkeren, en hem richten zal tegen hen, die hen vervolgden en mishandelden, vers 6. *Stort Uwe grimmigheid uit,* de volle fiolen ervan, over *de heidenen,* laat hen de droesem er van uitpersen en hem drinken. Dit gebed is feitelijk een profetie, waarin de toorn van God geopenbaard is van de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen.

Merk hier op:

a. Het karakter van hen, tegen wie hij bidt, het zijn dezulken, die God niet kennen en Zijn naam niet aanroepen. De reden waarom de mensen God niet aanroepen, is dat zij Hem niet kennen, niet weten hoe machtig en bereid Hij is om hen te helpen. Zij, die in onbekendheid met God volharden en het gebed veronachtzamen, zijn de goddelozen, die leven zonder God in de wereld. Er zijn koninkrijken, die God niet kennen, het Evangelie niet gehoorzamen, maar noch hun menigte, noch hun samengevoegde krachten, zullen hen tegen Zijn rechtvaardige oordelen beveiligen.

b. Hun misdaad: Zij *hebben Jakob opgegeten,* vers 7. Dat is misdadig genoeg in de schatting van Hem, die acht dat wie Zijn volk aanraakt, Zijn oogappel aanraakt. Zij hebben Jakob niet slechts beroerd, maar verslonden, niet slechts inbreuk gemaakt op zijn woonstede, het land Kanaän, maar haar verwoest door haar te plunderen en te ontvolken.

c. Hun veroordeling. *Stort Uwe grimmigheid over hen uit,* weerhoud hen niet slechts van nog meer kwaad te doen, maar reken met hen af voor het kwaad, dat zij reeds gedaan hebben.

2. Zij bidden om de vergeving hunner zonden, die zij erkennen de oorzaak te zijn van hun rampen. Hoe onrechtvaardig de mensen ook waren, God was rechtvaardig dat Hij hun toeliet te doen wat ze deden. Zij bidden:

A. Dat God *hun de vorige misdaden niet zou gedenken,* vers 8, hetzij hun eigen vroegere ongerechtigheden, dat Hij hen, nu zij oud zijn, de misdaden hunner jonkheid niet zal doen erven, of de vorige misdaden van hun volk, de zonden hunner voorouders. In de Babylonische gevangenschap werden vorige misdaden in rekening gebracht, maar God belooft dit niet weer te doen, Jeremia 31:29, 30, en zo bidden zij, Gedenk ons de vorige zonden niet. Sommigen denken dat dit terugziet op het gouden kalf, omdat God gezegd heeft: "Ten dage Mijns bezoekens, zo zal Ik hun zonde over hen bezoeken," Exodus 32:34. Indien de kinderen door berouw en verbetering van hun leven de erfenis van de zonde hunner ouders tenietdoen, dan kunnen zij in het geloof bidden dat God ze niet tegen hen zal gedenken. Als God de zonde vergeeft, dan delgt Hij haar uit en gedenkt haar niet meer.

B. Dat Hij verzoening zal doen over de zonden, waaraan zij zich onlangs hebben schuldig gemaakt en waardoor hun gemoed en geweten verontreinigd waren geworden. *Red ons, en doe verzoening*

over onze zonden, vers 9. Redding uit benauwdheid wordt geschonken in liefde, en is inderdaad een zegen, als zij gegrond is op vergeving van zonde en daaruit voortvloeit, daarom moeten wij vuriger zijn in het gebed tot God om de wegneming van onze zonden, dan om de wegneming van onze beproevingen, en de vergeving ervan is de grond en de lieflijkheid van onze uitreddingen.

3. Zij bidden dat God verlossing en heil voor hen zal werken, en hun moeilijkheden tot een goed einde zal brengen, en dat wel spoedig: *haast U, laat Uw barmhartigheden ons voorkomen,* vers 8. Zij hadden geen andere hoop dan op Gods barmhartigheden, Zijn ontfermingen, hun toestand was zo deerniswaardig, dat zij zich als de geschikte voorwerpen beschouwden van het Goddelijk mededogen, en zo wanhopig schier, dat zij, indien Gods genade niet spoedig tussenbeide trad om hun algeheel verderf te voorkomen, verloren zouden zijn. Dit vuurt hen aan in hun dringend smeken: *Heere, help ons Heere, red ons,* help ons onder onze benauwdheden, opdat wij ze goed en naar behoren dragen, help ons uit de benauwdheden, opdat de moed ons niet begeve. Verlos ons van zonde, bewaar ons opdat wij niet bezwijken. Zij pleiten op drie dingen:

A. Op de grote ellende waarin ze verkeerden. "Wij *zijn zeer naar beneden gebracht* vers 8, en, in de diepte zijnde zullen wij verzinken, zo Gij ons niet te hulp komt." Hoe meer wij naar beneden zijn gebracht, hoe meer hulp wij nodig hebben van de hemel, en hoe meer de macht van God in ons op te heffen verheerlijkt zal worden.

B. Hun steunen en getrouwen op Hem. Gij *zijt de God onzes heils,* die alleen instaat zijt ons te helpen, het heil is des Heeren, van wie wij hulp verwachten, want in de Heere alleen is het heil Zijns volks." Zij, die God tot de God huns heils stellen, zullen Hem aldus bevinden.

C. Het belang van Zijn eigen eer in hun toestand. Zij pleiten op generlei verdienste van henzelf, maar: *"Help ons, ter oorzake van de eer Uws naams,* vergeef ons om Uws naams wil." De beste aanmoedigingen in het gebed zijn die, welke alleen in God gelegen zijn en in de dingen, waardoor Hij zich bekend heeft gemaakt. Er wordt in dit pleiten op twee dingen gewezen.

a. Dat Gods naam en eer er grotelijks onder zouden lijden, indien Hij hen niet redde, want zij, die hen bespotten, lasterden God, alsof Hij zwak was en hen niet kon helpen. of zich terugtrok omdat Hij hen niet wilde helpen. Daarom pleiten zij: *Waarom zouden de heidenen zeggen: Waar is hun God?* Hij heeft hen verlaten, heeft hen vergeten, en dit hebben zij nu van hun aanbidden van een God, die zij niet zien kunnen. "Ni praete nubes, et coeli numen adorant Jun. Zij aanbidden geen andere Godheid dan de wolken en de lucht." Hetgeen hun tot lof was (dat zij een God aanbidden die alomtegenwoordig is), werd nu verkeerd tot hun en ook Zijn, versmaadheid, alsof zij een God dienden, die nergens is. "Heere," zeggen zij, Doe het blijken dat Gij zijt, door het te doen blijken dat Gij met en voor ons zijt, zodat, als ons gevraagd wordt: *Waar is uw God?* wij instaat zijn om te zeggen: Hij is nabij ons in al hetgeen, waarvoor wij Hem aanroepen, en gij ziet dat Hij dat is in hetgeen Hij voor ons doet."

b. Dat Gods naam en eer grotelijks bevorderd zouden worden indien Hij hen verloste, Zijn genade zou verheerlijkt worden in de verlossing van hen, die ellendig en hulpeloos waren. Door Zijn eeuwige arm tot hun behoeve te onbloten, zal Hij zich een eeuwige naam maken, en hun verlossing zal een type en afschaduwing zijn van de grote verlossing, die in de volheid des tijds gewerkt zal worden door Messias, de Vorst, tot eer en roem van Gods naam.

4. Zij bidden dat God hen zal wreken op hun vijanden:

a. Om hun wreedheid: *"Laat de wraak des vergoten bloeds"* (overeenkomstig de aloude wet, Genesis 9:6), "onder de heidenen bekend worden, laat hen er zich van bewust worden dat de oordelen, die over hen gebracht zijn, straffen zijn voor het onrecht, dat zij ons gedaan hebben, laat dit *onder onze ogen bekend worden,* en laat hierdoor *God bekend worden onder* de heidenen, als de God, "wiens de wrake is," Psalm 94:1 en de God, die de zaak Zijns volks omhelst. Aan hen, die zich dronken hebben gemaakt met het bloed van de heiligen, zal bloed te drinken worden gegeven want zij zijn het waardig.

b. Voor hun onbeschoftheid en hun minachting, vers 12. *"Geef onze naburen zevenvoudig weer in hun schoot hun smaad, waarmee zij U, O Heere, gesmaad hebben.* Laat hun de smaad en de beledigingen, die zij in woorden en daden aan het volk van God, aan Hemzelf, aan Zijn naam en eer, aangedaan hebben, met interest worden vergolden." Wij moeten het aan God overlaten, of Hij de smaad, waarmee de mensen ons gesmaad hebben, hun al of niet zal vergelden, en moeten bidden dat Hij hun vergeven zal, maar wij mogen bidden in het geloof dat God de smaad, waarmee zij Hem gelasterd hebben, zevenvoudig in hun boezem zal wedergeven, zodat Hij hun hart treft ten einde hen te vernederen en tot bekering te brengen. Dit gebed is een profetie van dezelfde strekking als die van Henoch, "om te straffen alle goddelozen vanwege al de harde woorden, die zij tegen Hem gesproken hebben,' Judas: 15, die Hij in hun boezem zal wedergeven door eeuwige verschrikkingen bij de herinnering eraan.

5. Zij bidden dat God een weg ter ontkoming zal vinden voor Zijn arme gevangenen inzonderheid voor de ter dood veroordeelde gevangenen, vers 11. Het lot van hun broederen, die in de handen des vijands waren gevallen, was zeer treurig, zij werden in strenge gevangenschap gehouden, en omdat zij niet durfden hun gekerm laten horen, gaven zij lucht aan hun smart door stille verzuchtingen. Al hun ademhalen was zuchten, en dat was ook hun gebed. Zij waren aangewezen om ter dood te worden gebracht, als schapen ter slachting en hadden al zelf in zichzelf het vonnis des doods. Die treurige zaak beveelt de psalmist:

a. Aan het Goddelijk mededogen: *Laat het gekerm van de gevangenen voor Uw aanschijn komen,* het behage U kennis te nemen van hun zuchten.

b. Aan de Goddelijke macht: *"naar de grootheid Uws arms,* waarmee geen schepsel kan strijden, *behoud overig de kinderen des doods* van de dood, waartoe zij verwezen zijn." De uiterste nood van de mens is Gods gelegen tijd om voor Zijn volk te verschijnen. Zie 2 Corinthiers 1:8-10.

Eindelijk. Zij beloven de vergelding des lofs voor de verhoring van hun gebed, vers 13. *Zo zullen wij U loven in eeuwigheid.*

Merk op:

a. Hoe zij zich verlustigen in hun betrekking tot God. "Wij zijn verdrukt en naar de diepte gebracht, maar toch zijn wij *de schapen Uwer weide,* die met dat al toch niet door U verstopt en of verlaten zijn, wij *zijn de Uwen, behoud ons."*

b. Hoe zij zich vleien met de gelegenheid van God te loven voor hun redding, die zij begeerden en welkom zouden heten, omdat deze hun de stof zou bieden voor dankzegging aan God, en hen zou stemmen voor dat uitnemende werk, het werk des hemels.

c. Hoe zij zich verplicht achten, niet slechts om thans Gode dank toe brengen, maar om *van geslacht tot geslacht Zijn roem te vertellen,* dat is: om alles te doen wat zij konden, beide om de gedachtenis van Gods gunsten jegens hen te doen voortleven en om hun nakomelingen aan te sporen om dit werk des lofs voort te zetten.

d. Hoe zij hierop pleiten bij God: "Heere, verschijn voor ons tegen onze vijanden, want als zij tegen ons overmogen, dan zullen zij U *smaden,* vers 12, maar als wij verlost worden, dan zullen wij U loven. Heere, wij zijn Uw volk, dat Gij *geformeerd hebt om Uwen lof te vertellen,* als wij nu uitgeroeid worden, vanwaar zal U dan deze hulde, deze schatting gebracht worden?" De levens, die geheel aan Gods lof zijn toegewijd staan voorzeker onder Zijn bescherming.

PSALM 80

1 Voor den opperzangmeester, op Schoschannim; een getuigenis, een psalm van Asaf. (80:2) O Herder Israels! neem ter ore, Die Jozef als schapen leiddet; Die tussen de cherubim zit, verschijn blinkende.
2 (80:3) Wek Uw macht op voor het aangezicht van Efraim, en Benjamin, en Manasse, en kom tot onze verlossing.
3 (80:4) O God! breng ons weder, en laat Uw aanschijn lichten, zo zullen wij verlost worden.
4 (80:5) O HEERE, God der heirscharen! hoe lang zult Gij roken tegen het gebed Uws volks?
5 (80:6) Gij spijst hen met tranenbrood, en drenkt hen met tranen uit een drieling.
6 (80:7) Gij hebt ons onzen naburen tot een twist gesteld, en onze vijanden spotten onder zich.
7 (80:8) O God der heirscharen! breng ons weder, en laat Uw aangezicht lichten; zo zullen wij verlost worden.
8 (80:9) Gij hebt een wijnstok uit Egypte overgebracht, hebt de heidenen verdreven, en hebt denzelven geplant;
9 (80:10) Gij hebt de plaats voor hem bereid, en zijn wortelen doen inwortelen, zodat hij het land vervuld heeft.
10 (80:11) De bergen zijn met zijn schaduw bedekt geweest, en zijn ranken waren als cederbomen Gods.
11 (80:12) Hij schoot zijn ranken uit tot aan de zee, en zijn scheuten tot aan de rivier.
12 (80:13) Waarom hebt Gij zijn muren doorgebroken, zodat allen, die den weg voorbijgaan, hem plukken?
13 (80:14) Het zwijn uit het woud heeft hem uitgewroet, en het wild des velds heeft hem afgeweid.
14 (80:15) O God der heirscharen! keer toch weder; aanschouw uit den hemel, en zie, en bezoek dezen wijnstok,
15 (80:16) En den stam, dien Uw rechterhand geplant heeft, en dat om den zoon, dien Gij U gesterkt hebt!
16 (80:17) Hij is met vuur verbrand; hij is afgehouwen; zij komen om van het schelden Uws aangezichts.
17 (80:18) Uw hand zij over den man Uwer rechterhand, over des mensen zoon, dien Gij U gesterkt hebt.
18 (80:19) Zo zullen wij van U niet terugkeren; behoud ons in het leven, zo zullen wij Uw Naam aanroepen.
19 (80:20) O HEERE, God der heirscharen! breng ons weder; laat Uw aanschijn lichten, zo zullen wij verlost worden.

De inhoud van deze psalm is tamelijk gelijk aan die van de vorige. Sommigen denken dat hij geschreven werd bij gelegenheid van de verwoesting en de gevankelijke wegvoering van de tien stammen, gelijk de vorige bij die van de gevankelijke wegvoering van de twee stammen. Maar vele waren de benauwdheden van het Israël Gods, vele, die wellicht niet vermeld zijn in de gewijde geschiedenis, waarvan sommige de aanleiding tot het schrijven van deze psalm geweest kunnen zijn, die geschikt is om gezongen te worden ten dage van Jakobs leed, en indien wij bij het zingen ervan oprechte liefde uitdrukken voor de kerk en hartelijke belangstelling in hetgeen haar betreft, met een vast vertrouwen op Gods macht om haar uit de grootste benauwdheden te redden, dan zullen wij de Heere psalmen met ons hart.

I. Hier vraagt de psalmist om de tekenen van Gods tegenwoordigheid en gunst onder hen vers 2-4.

II. Klaagt hij over de tegenwoordige Bestraffingen, waar zij onder zijn, vers 5-8.

III. Schildert hij de tegenwoordige verwoesting van de kerk door de gelijkenis van een wijnstok en een wijngaard, die gebloeid hebben, maar nu verwoest waren, vers 9-17. Hij eindigt met een gebed tot God om genade voor hen te bereiden, en hen te behoeden voor penarie, vers 18-20. Evenals vele voorafgaande en volgende psalmen heeft ook deze betrekking op de openbare belangen van het Israël Gods, die ons meer aan het hart moeten liggen dan enigerlei belang van onszelf.

Psalm 80:1-8

In de naam van de kerk wendt de psalmist zich hier in het gebed tot God ten behoeve van de tegenwoordige treurige toestand van Israël.

I. Hij bidt om Gods gunst voor hen, vers 2, 3, die is alles in alles voor het heiligdom, wanneer dit in verwoest en verlaten toestand is, en die moet in de eerste plaats worden gezocht.

Merk op:

a. Als hoedanig hij in zijn gebed God beschouwt, namelijk als de herder van Israël, die hij "de schapen van Zijn weide" genoemd heeft, Psalm 79:13, onder wiens leiding en zorg Israël zich bevond, zoals schapen onder de zorg en leiding zijn van de herder. Christus is de grote en goede herder, aan wiens hoede en zorg wij in het geloof de schapen kunnen toevertrouwen, die Hem gegeven waren. *Hij leidt Jozef als een kudde,* vers 2, in de beste weiden en buiten de weg des gevaars. Indien Jozef Hem niet even gehoorzaam volgt als de schapen hun herder volgen, dan is dit zijn eigen schuld. *Hij woont tussen de cherubim,* waar Hij bereid is smeekbeden te ontvangen, en aanwijzingen te geven, het verzoendeksel was tussen de cherubim, en het is zeer troostrijk om in het gebed tot God op te zien, als zittende op een troon van de genade, en dat dit voor ons zo is, hebben wij te danken aan de grote verzoening, want het verzoendeksel was de genadetroon.

b. Wat hij van God verwacht en begeert: dat Hij gehoor zal geven, luisteren zal naar het geroep hunner ellende en van hun gebeden, dat Hij blinkende zal verschijnen in Zijn eigen heerlijkheid en ten gunste van Zijn volk, dat Hij zich tonen zal, hen met goedheid zal aanzien, dat Hij Zijn kracht zal opwekken en haar zal aanwenden, het was geweest alsof zij sluimerde: "Heere, wek haar op", er was veel tegenstand tegen Zijn zaak, en de vijanden dreigden haar te overweldigen, Heere, wek des te meer Uw kracht op, en kom tot onze verlossing. Wees een krachtige hulp voor Uw volk, Heere, doe dit voor het aangezicht van Efraïm, Benjamin en Manasse", dat is: "voor de ogen van al de stammen Israëls, laat hen het zien tot hun overtuiging en voldoening." Misschien worden deze drie stammen genoemd omdat het de stammen waren, die het eskadron vormden van het leger Israëls, dat op hun tocht door de woestijn het naast op de tabernakel volgde, zodat voor hen de ark van Gods sterkte zich verhief om hun vijanden te verstrooien.

2. Hij klaagt over Gods misnoegen tegen hen.

a. God was toornig, en dat vreest hij meer dan wat het ook zij, vers 5. Het was grote toom, hij vreesde dat God toornig was tegen het gebed Zijns volks, niet alleen dat Hij toornig was in weerwil van hun gebeden, door welke zij hoopten Zijn toorn van hen af te wenden, maar dat Hij toornig was op hun gebeden, hoewel het Zijn eigen volk was, dat ze bad. Dat God toornig is op de zonden Zijns volks en op de gebeden van Zijn vijanden, is niet vreemd, maar dat Hij toornig zou zijn op de gebeden Zijns volks, dat voorzeker is wel vreemd. Hij stelde niet slechts uit om ze te verhoren (dat doet Hij dikwijls in liefde), maar Hij was misnoegd op hen. Indien Hij werkelijk toornig is op de gebeden Zijns volks, dan kunnen wij er zeker van zijn dat het is omdat wij kwalijk bidden Jakobus 4:3. Zij bidden, maar zij worstelen niet in het gebed, hun bedoelingen zijn niet goed, of er is de een of andere verborgen zonde, die aangehouden wordt, zij heffen geen reine handen op, maar heffen handen op met toorn en twijfel. Maar het is misschien slechts hun vrees, Hij schijnt toornig te zijn op

hun gebed, terwijl Hij het in werkelijkheid niet is, want aldus wil Hij hun lijdzaamheid en hun volharding in het gebed op de proef stellen, zoals Christus de Kananese vrouw op de proef heeft gesteld toen Hij zei: "Het is niet betamelijk het brood van de kinderen te nemen enden hondekens voor te werpen."

b. Het was toorn, die lang aanhield: *"Hoe lang zult Gij toornig zijn?* Wij zijn voortgegaan met bidden, en toch ziet Gij ons toornig aan."

Die tekenen van Gods misnoegen, die zolang aanhielden, waren hun tot smart en tot schaamte.

a. Tot smart, vers 6. Gij *spijst hen met tranenbrood,* van dag tot dag eten zij hun spijs in tranen, dat is de edik, waarin hun bete gedoopt is, Psalm 42:4. Er waren hun tranen te drinken gegeven, niet slechts nu en dan een teug uit die bittere beker, maar in overvloedige mate. Er zijn velen, die hun tijd doorbrengen in smart, die toch hun eeuwigheid zullen doorbrengen in vreugde.

b. Het was hun tot schaamte. Door hen toornig aan te zien heeft God hen hun naburen tot een twist gesteld, zij streden er om wie hen het meest aan verachting zou blootstellen, en zij werden zo goedkoop en gemakkelijk hun tot een prooi gemaakt, dat de twist er alleen over liep wie van hen het genot en voordeel zou hebben van hen te beroven en te plunderen. Hun vijanden lachten onder elkaar als zij zagen in welk een schrik en angst zij verkeerden, de ellende, waartoe zij gebracht waren, en de teleurstellingen, die zij hadden ondervonden. Als God misnoegd is op Zijn volk, dan moeten wij verwachten hen in tranen te zien, terwijl hun vijanden juichen en triomferen.

3. Hij bidt vurig om bekerende genade, teneinde Gode welbehagelijk te worden. *O God, breng ons weer,* vers 4. *O God van de heirscharen, breng ons weer,* vers 8, *en laat dan Uw aangezicht lichten, zo zullen wij verlost worden.* Het is het refrein van het lied, want wij hebben het wederom in vers 20. Zij zijn zich bewust dat zij van God en hun plicht zijn afgedwaald, zich terzijde hebben afgewend op zondige wegen, en dat dit God er toe gebracht heeft om Zijn aangezicht voor hen te verbergen en hen over te geven in de handen hunner vijanden, en daarom begeren zij hun werk te beginnen van de rechte zijde: "Heere, wend ons tot U in de weg van bekering en verbetering van ons leven, en dan zult Gij ongetwijfeld tot ons wederkeren in een weg van genade en verlossing."

Merk op:

a. Er is geen heil dan in Gods gunst. *"Laat Uw aanschijn lichten,* laat ons Uw liefde hebben en het licht Uws aangezichts, en dan zullen wij verlost worden.

b. Er is geen gunst van God te verkrijgen tenzij wij tot Hem bekeerd worden. Wij moeten van de wereld en het vlees wederkeren tot God, en dan zal Hij Zijn aanschijn over ons doen lichten.

c. Er is geen bekering tot God dan door Zijn eigen genade. Wij moeten onze handelingen aanstellen om ons tot God te bekeren, Hosea 5:4, en dan ernstig bidden om Zijn genade. "Bekeer me, en ik zal bekeerd zijn", pleitende op die genaderijke belofte, Spreuken 1:23,. "Keert u tot Mijne bestraffing, zie Ik zal Mijn Geest ulieden overvloedig uitstorten." Het gebed hier is om een nationale bekering, naar deze methode moeten wij bidden om nationale zegeningen, opdat hetgeen verkeerd

is verbeterd zal worden, en dan zullen onze grieven spoedig worden hersteld. Nationale heiligheid zal nationaal geluk verzekeren.

Psalm 80:9-20

De psalmist brengt hier zijn bede voor Gods Israël tot de troon van de genade, en pleit bij God om ontferming en genade voor hen. De kerk wordt voorgesteld als een wijnstok, vers 9, 15, en een wijngaard, vers 16. De wortel van deze wijnstok is Christus, Romeinen 11:18. De ranken zijn de gelovigen, Johannes 15:5.. De kerk is als een wijnstok, zwak en ondersteuning behoevende met een onschoon, weinig-belovend uiterlijk, maar vruchtbaar en zich uitspreidende, vruchtbaar in zeer voortreffelijke vruchten. Wij hebben reden om de goedheid Gods te erkennen dat Hij zo'n wijnstok in de woestijn van deze wereld geplant heeft en hem tot op de huidige dag heeft behoed en bewaard. Merk hier nu op:

I. Hoe de wijnstok van de Oud-Testamentische kerk in het eerst geplant werd. Hij was met een hoge hand uit Egypte gebracht, de heidenen werden uit Kanaän verdreven om er plaats voor te maken, zeven volken werden verdreven om plaats te maken voor dat volk. *Gij hebt voor zijn aangezicht geveegd* zo lezen het sommigen in vers 10, om zuiver werk te maken, de volken werden weggevaagd als drek met de bezem des verderfs. God plaats voor hem gemaakt hebbende en hem geplant hebbende, deed hem door een gelukkige vestiging van hun regering, beide in kerk en staat, diep wortel schieten, en zo vastgeworteld was hij dat, hoe dikwijls hun naburen het ook beproefden om hem uit te rukken, dit hun nooit gelukt is.

II. Hoe hij zich uitspreidde en bloeide.

1. Het land Kanaän zelf was dicht bevolkt. In het eerst waren zij niet talrijk genoeg om het geheel te bevolken, Exodus 23:29. Maar in Salomo's tijd waren Juda en Israël velen als zand, dat aan de zee is in menigte, het land was van hen vervuld, en toch was dit land zo vruchtbaar, dat het niet overbevolkt was, vers 10. De bergen van Kanaän waren bedekt met hun schaduw, en hoewel de takken, evenals de ranken van de wijnstok, zich wijd uitbreidden, waren zij niet, gelijk deze, zwak, maar sterk als schone cederbomen. Israël had niet slechts overvloed van mannen, maar van helden.

2. Zij strekten hun veroveringen uit naar, en hun heerschappij over, de naburige landen, vers 12. *Hij schoot zijn ranken uit tot aan de zee,* tot aan de Grote Zee westwaarts, zuidwaarts tot aan de rivier van Egypte, noordwaarts tot aan de rivier van Damascus, of liever oostwaarts tot aan de Eufraat, Genesis 15:18. De grootheid van Nebukadnezar werd voorgesteld door een krachtige, groenende boom Daniel 4:20, 21. Maar het is opmerkelijk dat deze wijnstok hier geroemd wordt om zijn *schaduw,* zijn *ranken* en zijn *scheuten,* maar geen woord is er over zijn *vruchten,* want *Israël* was "een uitgeledigde wijnstok," Hosea 10:1. God kwam en zacht naar druiven, maar zie, er waren "stinkende druiven," Jesaja 5:2. En als een wijnstok geen vruchten voortbrengt, dan is er geen boom die zo nutteloos en zo waardeloos is, Ezechiel 15:2-6

III. Hoe hij verteerd en verdorven werd, "Heere, Gij hebt grote dingen voor deze wijnstok gedaan, en waarom zal dit alles nu ongedaan gemaakt worden? Als het een plant was, die God niet geplant heeft, dan zou het niet vreemd zijn haar uitgeroeid te zien, maar zal God verlaten en begeven hetgeen Hij zelf in het aanzijn heeft geroepen? vers 13. *Waarom hebt Gij dan zijn muren doorgebroken?* Er was een goede reden voor deze verandering in Gods wijze van doen met hen: deze edele wijnstok was "veranderd in verbasterde ranken eens vreemden wijnstoks," Jeremia 2:21, tot smaad van zijn grote eigenaar, geen wonder dus dat Hij "zijn omheining wegnam," Jesaja 5:5. Maar Gods

vroegere gunsten jegens deze wijnstok worden als pleitgronden aangevoerd in het gebed tot God, en gebruikt als aanmoedigingen voor hun geloof, dat God hen met dat al toch niet geheel en al zal verstoten.

Merk op:

1. De boosaardigheid en vijandschap van de heidense volken tegen Israël. Niet zodra had God *hun muren doorgebroken* en hen open en bloot gelaten, of troepen van vijanden stormden op hen aan, die op de gelegenheid hadden gewacht om hen te vernietigen. Zij die voorbijgingen, plukten hen. *Het zwijn uit het woud en het wild gedierte des velds* waren gereed om de wijnstok te verwoesten, vers 14. Maar

2. Zie ook het beslag, dat op deze wrede vijanden gelegd was, want voordat God *hun muren had doorgebroken,* konden zij geen blad van deze wijnstok afplukken. De duivel kon Job niet schaden zolang God "een omtuining rondom hem gemaakt heeft," Job 1:10. Zie hoe het ieders belang is om zich in de gunst van God te houden, want dan behoeft men het gedierte des velds niet te vrezen, Job 5-23. Als wij God er toe brengen om zich van ons terug te trekken, dan is onze schaduw van ons geweken, en dan zijn wij verloren. De treurige toestand van Israël wordt beschreven, vers 17. *Hij is met vuur verbrand, hij is afgehouwen,* het volk wordt behandeld als doornen en distelen, die nabij de vervloeking zijn en welker einde is het vuur, en niet langer als wijnstokken, die beschermd en gekweekt worden, zij komen om, niet door de woede van het wild gedierte en het zwijn, maar van het schelden Uws aangezichts-dat was het, dat zij vreesden en waaraan zij al hun rampen toeschreven. Het staat goed of slecht met ons al naar wij onder Gods goedkeuring of afkeuring zijn.

IV. Wat nu hun bede van God is.

1. Dat God de wijnstok zou helpen, vers 15, 16, dat Hij genadiglijk kennis zou nemen van hun toestand, en er voor zou doen wat Hij geschikt er voor oordeelde. *keer tot ons weer, o God van de heirscharen,* want Gij scheent van ons weg te zijn gegaan, *aanschouw uit de hemel,* waarheen Gij U hebt teruggetrokken, vanwaar Gij het onrecht ziet, dat ons wordt aangedaan, de plaats van macht, vanwaar Gij krachtdadige hulp kunt zenden, van de hemel, waar Gij Uwen troon des gerichts hebt bereid, waar wij ons op beroepen, en waar Gij een beter land hebt bereid voor hen, die waarlijk Israëlieten zijn, zie vandaar in genade op deze wijnstok neer en bezoek hem in genade. Neem onze beklagenswaardige toestand in overweging en ontferm U, en laat ons dan naar Uw goedvinden de vruchten genieten van Uw mededogen. Zie slechts op de wijngaard, of liever op de wortel, *die Uwe rechterhand geplant heeft,* en die, naar wij hopen, Uw rechterhand dus zal beschermen, *de tak, die Gij U gesterkt hebt,* vers 17, "om Uw lof te vertellen", Jesaja 43:21, opdat Gij door de vrucht ervan geëerd zoudt worden. Heere, hij is geformeerd door U en voor U, en daarom kan hij met ootmoedig vertrouwen aan U worden overgegeven, aan U en Uw zorg. Gods werk is volkomen. Het woord "ben", dat in onze vertaling overgezet is door *tak* betekent eigenlijk de *zoon,* die Gij U in Uw raad gesterkt hebt. Die tak moest voortkomen uit de stam Israël, "Mijn knecht, de Spruite, of de tak", Zacheria 3:8. En daarom moest Israël in het algemeen, en het huis van David in het bijzonder, bewaard, ondersteund en in wezen gehouden worden. Hij is de ware wijnstok, Johannes 15:1, Jesaja 11:1. Verderf hem niet, want er is een zegen in, Jesaja 65:8.

2. Dat Hij de wijngaardenier zou helpen, vers 18, 19. "*Uwe hand zij over de man Uwer rechterhand*", de koning (wie hij ook geweest zij) uit het huis van David, die thans in en uit moest gaan voor hun aangezicht. "Uwe hand zij over hem, niet alleen om hem te beschermen en te bedekken, maar om hem te erkennen, hem te sterken en hem voorspoed te geven. Wij hebben die uitdrukking in Ezra 7:28. "Zo heb ik mij gesterkt, naar de hand des Heeren mijns Gods over mij." Hun koning wordt *de man van Gods rechterhand* genoemd, daar hij de vertegenwoordiger was van hun staat, die Gode dierbaar was, als Zijn Benjamin, *de zoon van Zijn rechterhand,* daar hij bestuurder hunner zaken, een werktuig was in Gods rechterhand van veel goeds voor hen, hen beschermende tegen henzelf en tegen hun vijanden, en hen leidende in de rechte weg, en daar hij onderherder was onder Hem, die de grote Herder Israëls was. Vorsten, die macht hebben, moeten gedenken dat zij menschenzonen zijn, zonen van Adam zo is het woord dat, zo zij sterk zijn, het God is, die hen sterk maakt, en hen aldus heeft gemaakt voor Hem, want zij zijn Zijn dienaren om de belangen te dienen van Zijn koninkrijk onder de mensen, en, zo zij dit in oprechtheid doen, dan zal Zijn hand over hen wezen. En wij behoren in het geloof te bidden dat dit zo zijn moge, er deze belofte bijvoegende, dat, zo God met onze regeerders is, hun nabij is met Zijn genade, wij Hem zullen aankleven, *dan zullen wij van U niet terugkeren,* nooit zullen wij een zaak verlaten, die wij door God zien omhelsd, waarvan Hij de beschermer is. Laat God onze leidsman wezen, en wij zullen Hem volgen. Aan dit gebed ook toevoegende: "Wek ons op, breng leven in ons, doe onze kwijnende moed herleven, dan *zullen wij Uwen naam aanroepen.* Wij zullen dit blijven doen bij alle gelegenheden, daar wij bevonden hebben dat het niet tevergeefs is om dit te doen." Wij kunnen Gods naam niet op de rechte wijze aanroepen, tenzij Hij ons levend maakt, maar Hij, die leven brengt in onze ziel, brengt levendigheid in ons gebed.

Maar vele uitleggers, Joodse zowel als Christelijke passen dit toe op de Messias, de Zone Davids, de beschermer en verlosser van de kerk, de hoeder van de wijngaard.

a. Hij is de man van Gods rechterhand, om wie Hij bij Zijn rechterhand heeft gezworen, aldus de Chaldeer, die Hij aan Zijn rechterhand heeft verhoogd, en die in waarheid Zijn rechterhand is, de arm des Heeren, want Hem is alle macht gegeven.

b. Hij is die Mensenzoon, die Hij zich gesterkt heeft ter verheerlijking van Zijn naam en ter bevordering van de belangen Zijns koninkrijks onder de mensen.

c. Gods hand is over Hem in geheel Zijn onderneming om Hem er in door te helpen, Hem te beschermen en te bemoedigen, opdat het welbehagen des Heeren door Zijn hand gelukkiglijk zal voortgaan.

d.. De vastheid en standvastigheid van de gelovigen zijn geheel en uitsluitend te danken aan de genade en kracht, die in Jezus Christus voor ons zijn weggelegd, Psalm 68:29. In Hem wordt onze kracht gevonden, door welke wij bekwaam worden gemaakt om te volharden tot de einde. Laat over Hem Uw hand zijn, bij Hem, die een held is, hulp voor ons besteld worden, Psalm 89:20, laat Hem bekwaam worden gemaakt om volkomen zalig te maken, dat zal dit onze veiligheid zijn: *zo zullen wij van U niet terugkeren.*

Eindelijk. De psalm besluit met dezelfde bede die hij tevoren reeds tweemaal heeft opgezonden, en toch is het geen ijdele herhaling, vers 20. *Breng ons weer.* De titel, aan God gegeven klimt, vers 4.

O *God*, vers 8, *o God van de heirscharen*, vers 20, *o Heere (Jehovah) God van de heirscharen.* Als wij tot God komen om Zijn genade, Zijn welbehagen in ons, en Zijn goed werk in ons, dan moeten wij vuriglijk bidden, volharden in het gebed, en te ernstiger bidden.

PSALM 81

1 Voor den opperzangmeester, op de Gittith, een psalm van Asaf. (81:2) Zingt vrolijk Gode, onze Sterkte; juicht den God van Jakob.
2 (81:3) Heft een psalm op, en geeft de trommel; de liefelijke harp met de luit.
3 (81:4) Blaast de bazuin in de nieuwe maan, ter bestemder tijd, op onzen feestdag.
4 (81:5) Want dat is een inzetting in Israel, een recht van den God Jakobs.
5 (81:6) Hij heeft het gezet tot een getuigenis in Jozef, als Hij uitgetogen was tegen Egypteland; alwaar ik gehoord heb een spraak, die ik niet verstond;
6 (81:7) Ik heb zijn schouder van den last onttrokken; zijn handen zijn van de potten ontslagen.
7 (81:8) In de benauwdheid riept gij, en Ik hielp u uit; Ik antwoordde u uit de schuilplaats des donders; Ik beproefde u aan de wateren van Meriba. Sela.
8 (81:9) Mijn volk, zeide Ik hoor toe, en Ik zal onder u betuigen, Israel, of gij naar Mij hoordet!
9 (81:10) Er zal onder u geen uitlands god wezen, en gij zult u voor geen vreemden god nederbuigen.
10 (81:11) Ik ben de Heere, uw God, Die u heb opgevoerd uit het land van Egypte; doe uw mond wijd open, en Ik zal hem vervullen.
11 (81:12) Maar Mijn volk heeft Mijn stem niet gehoord; en Israel heeft Mijner niet gewild.
12 (81:13) Dies heb Ik het overgegeven in het goeddunken huns harten, dat zij wandelden in hun raadslagen.
13 (81:14) Och, dat Mijn volk naar Mij gehoord had, dat Israel in Mijn wegen gewandeld had!
14 (81:15) In kort zou Ik hun vijanden gedempt hebben, en Mijn hand gewend hebben tegen hun wederpartijders.
15 (81:16) Die den HEERE haten, zouden zich Hem geveinsdelijk onderworpen hebben, maar hunlieder tijd zou eeuwig geweest zijn.
16 (81:17) En Hij zou het gespijsd hebben met het vette der tarwe; ja, Ik zou u verzadigd hebben met honig uit de rotsstenen.

Men onderstelt dat deze psalm niet geschreven werd bij gelegenheid van een bijzonder voorval, maar voor de plechtigheid van een bijzondere inzetting, hetzij die van de nieuwe maan in het algemeen, of voor die van de gedachtenis des geklanks bij de nieuwe maan van de zevende maand, Leviticus 23:24, Numeri 29:1. Toen David, geleid door de Geest, het zingen van psalmen invoerde in de tempeldienst, was deze psalm bestemd voor die dag om er de rechte viering voor op te wekken. Al de psalmen zijn nuttig, maar als de ene psalm meer geschikt en gepast is voor de dag dan een andere, dan moeten wij die kiezen. Aan de twee grote bedoelingen van onze Godsdienstige bijeenkomsten, en die wij in ons bijwonen ervan op het oog moeten hebben, wordt in deze psalm beantwoord, namelijk eer te geven aan God en onderricht te ontvangen van God, de lieflijkheid des Heeren te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel. Dienovereenkomstig is deze psalm ons behulpzaam om op onze plechtige feestdagen:

God te loven om hetgeen Hij is voor Zijn volk, vers 2-4, en om hetgeen Hij voor hen gedaan heeft, vers 50. 11. Om elkaar te onderwijzen en te vermanen betreffende onze verplichtingen jegens God, vers 9-11, het gevaar van van Hem af te vallen, en het geluk, dat wij zouden smaken zo wij ons slechts dicht bij Hem hielden, vers 14-17. Dit is, hoewel oorspronkelijk tot Israël gesproken, geschreven tot onze lering, en moet daarom met toepassing op onszelf worden gezongen.

Psalm 81:1-8

Als het volk van God bijeenvergaderd was *op de plechtige dag, de feestdag des Heeren,* dan moest hun gezegd worden dat zij werk te doen hadden, want wij gaan niet naar de kerk om te slapen, of er lui en ledig te zijn, er is te doen wat door de plicht van iederen dag geëist wordt, werk van de dag, dat op zijn dag gedaan moet worden. En hier,

I. Worden de aanbidders Gods opgewekt tot hun werk, wordt hen door het zingen van deze psalm geleerd om zichzelf en elkaar er toe op te wekken, vers 2-4. Wat wij te doen hebben is: Gode de eer te geven van Zijn naam, en dit moeten wij in al onze Godsdienstige vergaderingen als ons werk beschouwen.

1. Dit doende, moeten wij op God het oog hebben als onze sterkte, en als de God van Jakob, vers 2. Hij is de sterkte van Israël als een volk, want Hij is een God in verbond met hen, die hen krachtdadig zal beschermen, ondersteunen en verlossen, hun strijd strijdt, hen kloeke daden zal laten doen, daden van overwinning. Hij is de sterkte van iedere Israëliet, door Hem worden wij bekwaam gemaakt om door al onze dienst, ons lijden en onze strijd heen te gaan, tot Hem, als onze sterkte, moeten wij bidden, en wij moeten Zijn lof zingen als de God van al het worstelende zaad Jakobs, met hetwelk wij geestelijke gemeenschap hebben.

2. Wij moeten dit doen met al de uitdrukkingen van heilige blijdschap en triomf. Toen moest het gedaan worden door muziekinstrumenten, met de trommel, de harp en de luit, en door het blazen van de bazuin, sommigen denken dat dit was ter gedachtenis aan het bazuingeschal op de berg Sinas, dat al luider en luider werd, het werd toen gedaan, en moet ook nu gedaan worden, door het zingen van psalmen en door het maken van een blij geklank. Het lieflijke van de harp en het ontzaglijke van de bazuin geven te kennen dat God aangebeden moet worden met vrolijkheid, met heilige blijdschap, met eerbied en Godvruchtige vreze. Luid zingen en juichen geven te kennen dat wij warm en vol liefde moeten zijn in het loven van God, dat wij van harte Zijn lof moeten verkondigen als degenen, die ons niet schamen om ons steunen en vertrouwen op Hem en onze verplichtingen aan Hem te erkennen, en dat wij ons met velen moeten verenigen in dat werk, met hoe meer hoe beter, want dan gelijkt het meer op de hemel.

3. Dit moet gedaan worden ter bestemder tijd. Geen tijd is verkeerd of onvoegzaam om God te loven, ("ik loof U zevenmaal des daags, ja te middernacht sta ik op om U te loven)" maar sommige tijden zijn bestemd, niet voor God om ons te ontmoeten (want Hij is altijd bereid), maar voor ons om elkaar te ontmoeten ten einde ons te verenigen in het loven van God. De plechtige feestdag moet een dag wezen van lofzegging, als wij de gaven van Gods milddadigheid ontvangen en er ons in verblijden, dan is het voegzaam dat wij Zijn lof zingen.

II. Zij worden hier bestuurd in hun werk.

1. Zij moeten opzien naar de Goddelijke inzetting, die nu waargenomen wordt. In alle Godsverering moeten wij het oog hebben op het gebod, vers 5. *Dit is een inzetting in Israël,* het was een wet van de God Jakobs, die voor al het zaad Jakobs bindend was. God te loven is niet slechts goed, goed voor ons allen om te doen, maar het is onze onafwijsbare plicht, die wij hebben te vervullen, het is op ons gevaar zo wij hem verzuimen of veronachtzamen, en in al onze Godsdienstige

verrichtingen moeten wij het oog hebben op de inzetting als onze volmacht en onze regel: "Dit doe ik, omdat God het mij geboden heeft, en daarom hoop ik dat Hij mij zal aannemen." Dan geschiedt het in het geloof.

2. Zij moeten terugzien op die werkingen van de Goddelijke voorzienigheid, waarvan het de gedachtenis viering is. Deze plechtige dienst werd verordineerd tot een getuigenis, vers 6, een blijvend, overgeleverd bewijs om van de feiten te getuigen. Het was een getuigenis voor Israël, opdat zij zouden weten en gedenken wat God gedaan had voor hun vaderen, indien zij het niet wisten of het vergaten.

A. In de naam des volks roept de psalmist zich het werk, dat God in het algemeen voor Israël gedaan heeft, in de herinnering terug dat door dit en andere feesten herdacht werd, vers 6. Toen God uittoog tegen het land van Egypte om het te verwoesten, ten einde Farao te noodzaken Israël te laten trekken, heeft Hij plechtige feestdagen ingesteld, om als een inzetting ten eeuwigen dage in hun geslachten waargenomen te worden als een gedachtenis er aan, inzonderheid het Pascha, dat misschien als de feestdag bedoeld werd, vers 4 en juist ingesteld werd toen God door het land van Egypte toog om de eerstgeborenen te doden, en de huizen van de Israëlieten voorbijging, Exodus 12:23, 24. Hierdoor moest dat wonder in eeuwige gedachtenis worden gehouden, opdat alle tijden en eeuwen er de goedheid en strengheid Gods in zouden zien. Sprekende in de naam van zijn volk, neemt de psalmist nota van deze verzwarende omstandigheid hunner slavernij in Egypte, dat zij daar een taal hoorden, die zij niet verstonden, dat zij daar vreemdelingen waren in een vreemd land. De Egyptenaren en de Hebreën verstonden elkanders taal niet, want Jozef sprak tot zijn broeders door een tolk, Genesis 42:23, en de Egyptenaren worden gezegd voor het huis van Jakob een volk te zijn, "dat een vreemde taal had," Psalm 114:1. Om van een verlossing het genaderijke en heerlijke te meer in het licht te stellen, is het goed om te letten op alles wat het leed, waarvan wij verlost werden, te smartelijker heeft gemaakt.

B. In de naam van God brengt de psalmist het volk sommige bijzonderheden van de verlossing in de herinnering. Hier verandert hij de persoon, vers 7. God spreekt door hem, zeggende: *Ik heb zijn schouder van de last onttrokken.* Laat hem op de feestdag hen eraan herinneren:

a. Dat God hen uit het diensthuis heeft uitgevoerd, hun schouder van de last van de verdrukking heeft onttrokken, waaronder zij op het punt waren om te bezwijken, *hun handen van de potten heeft ontslagen,* of van de manden, waarin zij leem en tichelstenen droegen. Verlossing uit slavernij is een zeer merkbare zegen, die in eeuwige gedachtenis moet worden gehouden. Maar dit was niet alles.

b. God had hen verlost bij de Rode Zee, toen zij in hun benauwdheid tot Hem riepen, en Hij hen redde en de raadslagen hunner vijanden tegen hen verijdelde, Exodus 14:10. Toen heeft Hij hun geantwoord met een wezenlijk antwoord uit *de schuilplaats des donders,* dat is: uit de vuurkolom, in werke Hij zag op het leger van de Egyptenaren, en het verschrikte, Exodus 14:24, 25. Of, het kan bedoeld zijn van de wetgeving op de berg Sinas, die de verborgen plaats was, want het was de dood om er op te zien, Exodus 19:21, en het was in de donder, dat God toen sprak. Zelfs de verschrikkingen van Sinai waren gunstbetoningen jegens Israël, Deuteronomium 4:33.

c. God had hun zeden verdragen in de woestijn: *"Ik beproefde u aan de wateren van Meriba,* daar hebt gij uw aard getoond, getoond welk een ongelovig, murmurerend volk gij waart, en toch bleef Ik u Mijn gunst betonen." *Sela*. Let hier op. Vergelijk Gods goedheid met der mensen slechtheid, en zij zullen tegenhangers van elkaar zijn. Indien zij nu op hun plechtige feestdagen aldus hun verlossing uit Egypte moesten gedenken, zoveel te meer moeten wij op de Christelijke sabbatdag de nog heerlijker verlossing gedenken, door Jezus Christus voor ons gewrocht, een verlossing uit een erger slavernij dan die van Egypte, en de vele genaderijke antwoorden, die Hij ons gegeven heeft niettegenstaande onze menigvuldige tergingen.

Psalm 81:9-17

God spreekt hier door de psalmist tot Israël, en in hen tot ons, op wie de einden van de eeuwen gekomen zijn.

I. Hij eist hun ernstige aandacht voor wat Hij zal gaan zeggen, vers 9. *"Mijn volk hoor toe.* Wie zal naar Mij horen zo Mijn volk het niet doet? Ik heb u gehoord en geantwoord, wilt gij nu naar Mij horen? Hoor wat gezegd wordt met de grootste plechtigheid en de ontwijfelbaarste zekerheid, want het is wat Ik onder u zal betuigen. Geef Mij niet slechts gehoor, maar luister naar Mij, laat u door Mij raden, door Mij besturen." Niets kon meer redelijk of meer terecht worden verwacht, en toch stelt God er het twijfelend *of* bij, *"of gij naar Mij hoordet"!* Het is in uw belang om dit te doen, en toch staat het te bezien of gij het doen zult, want uw nek is een ijzeren zenuw.

II. Hij herinnert hen aan hun verplichting jegens God, als de Heere, hun God en Verlosser, vers 11. *Ik ben de Heere, uw God, die u heb opgevoerd uit het land van Egypte*. Dit is de inleiding tot de tien geboden, en een krachtige reden om ze te houden, aantonende dat wij er toe gehouden en verplicht zijn, er naar ons belang en uit dankbaarheid toe verplicht zijn, en al die banden verbreken wij zo wij ongehoorzaam zijn.

III. Hij geeft hun een uittreksel beide van de geboden en van de beloften, die Hij hun gaf, als de Heere hun God, bij hun komst uit Egypte.

1. Het grote gebod was dat zij geen andere goden voor Zijn aangezicht zouden hebben vers 10. *Er zal onder u geen uitlands god wezen,* geen naast uw eigen God. Andere goden mochten wel *vreemde goden* genoemd worden want het was zeer vreemd dat een volk, hetwelk de ware en levende God tot hun God had, nog naar anderen zou hunkeren. God is hierin een ijverig God, want Hij zal niet toelaten dat Zijn eer aan een ander wordt gegeven, en daarom moeten zij hierin op hun hoede zijn, Exodus 23:13.

2. De grote belofte was, dat God zelf als een algenoegzame God hen nabij zou wezen in alles waarvoor zij Hem aanroepen, Deuteronomium 4:7. Dat, zo zij Hem aankleven als hun machtige beschermer en heerser, zij Hem altijd hun milddadige weldoener zullen bevinden. *Doe uw mond wijd open, en Ik zal hem vervullen,* zoals de jonge raven, die roepen, hun mond wijd openen, en de ouden ze vullen. Zie hier:

a. Wat onze plicht is: onze verwachtingen van God te wekken, en onze begeerten naar Hem uit te breiden. Van het schepsel kunnen wij niet te weinig, van God niet te veel verwachten. Wij zijn niet nauw in Hem, waarom zouden wij dan nauw zijn in ons eigen hart?

b. Wat Gods belofte is: onze mond te verzadigen met het goede, Psalm 103:5. Er is in God genoeg om "onze schatkameren te vervullen," Spreuken 8:21 om "alle treurige ziel te vervullen," Jeremia 31:25 om in al onze behoeften te voorzien, aan al onze begeerten tegemoet te komen en ons volkomen gelukkig te maken. Zingenot brengt oververzadiging teweeg, maar schenkt geen voldoening, Jesaja 55:2, Goddelijke genietingen schenken voldoening, maar zullen nooit oververzadiging teweegbrengen. En wij kunnen genoeg van God hebben, zo wij er in het geloof om bidden. "Bid en u zal gegeven worden, Hij geeft mildelijk en verwijt niet." God verzekerde aan Zijn

volk Israël dat het hun eigen schuld zal zijn, indien Hij voor hen niet even grote en goede dingen deed, als Hij voor hun vaderen gedaan had. Niets zou te goed, te veel geacht zijn om hun te geven, indien zij zich dicht aan God hadden gehouden. Hij zou "hun alzulks en alzulks nog gegeven hebben", 2 Samuel 12:8.

IV. Hij beschuldigt hen van grote minachting voor Zijn gezag als wetgever, en voor Zijn genade en gunst als hun weldoener, vers 12. Hij had veel voor hen gedaan, en wilde nog meer voor hen doen, maar het is alles tevergeefs: *"Mijn volk heeft Mijne stem niet gehoord,* maar was doof voor alles wat ik zei." Hij klaagt over twee dingen:

1. Hun ongehoorzaamheid aan Zijn geboden. Zij hebben Zijn stem gehoord, zoals nooit een volk haar gehoord had, maar zij wilden er niet naar luisteren, wilden er niet door geleid worden, noch door de wet, noch door de reden ervan.

2. Hun afkeer van Zijn verbondsbetrekking tot hen: *Israël heeft Mijner niet gewild.* "Zij berustten niet in Mijn woord", zo heeft het de Chaldeer. God was bereid hun een God te zijn, maar zij waren niet bereid Hem een volk te zijn, Zijn voorwaarden stonden hen niet aan. "Ik zou hen vergaderd hebben, maar zij wilden niet." Zij hadden dus niets van Hem en waarom niet? Het was niet omdat zij het niet mochten, zij waren bepaaldelijk uitgenodigd om met God in verbond te zijn. Het was niet omdat zij het niet konden, want het woord was nabij hen, in hun mond, in hun hart. Het was zuiver en alleen, omdat zij het niet wilden. God noemt hen Zijn volk, want Hij had hen gekocht, zij waren aan Hem verbonden met duizend banden, en toch hebben zelfs zij niet naar Hem gehoord, Israël, het zaad van Jakob, Mijn knecht, heeft Mij verworpen, *heeft Mijner niet gewild.* Al de goddeloosheid van de goddeloze wereld komt voort uit de verdorven wil. De reden waarom de mensen niet Godsdienstig zijn, is omdat zij het niet willen wezen.

V. Hij rechtvaardigt zich hiermede ten opzichte van de geestelijke oordelen, die Hij over hen bracht, vers 13. *Dies heb Ik het overgegeven in het goeddunken huns harten,* dat een gevaarlijker vijand en boosaardiger verdrukker voor hen zijn zou dan iemand uit de naburige volken ooit voor hen geweest is. God onttrok hun Zijn Geest, nam de teugel van weerhoudende genade van hen weg, liet hen aan henzelf over, en dat wel terecht, zij willen doen wat zij willen, zo laat hen dan doen wat zij willen, "Efraïm is vergezeld met de afgoden, laat hem varen." Het is rechtvaardig in God om diegenen over te geven aan hun lusten, die er aan toegeven, er zich door laten leiden en regeren, want waarom zou Zijn Geest altoos twisten? Zijn genade behoort Hem, Hij is aan niemand iets verschuldigd, en toch, gelijk Hij Zijn genade nooit aan iemand gegeven heeft, die zeggen kon haar verdiend te hebben, zo heeft Hij haar ook nooit aan iemand ontnomen die haar niet eerst verbeurd had. *Zij hebben Mijner niet gewild, dies heb Ik hen overgegeven,* laat hen hun gang gaan, en zie wat nu volgt: *zij wandelden in hun raadslagen,* in de weg huns harten, en in het gezicht hunner ogen zowel in hun aanbidding als in hun levensgedrag. Ik liet hen over om te doen wat zij wilden, en toen deden zij alles wat slecht was, zij wandelden in hun raadslagen, en niet naar de raad van God, niet in Zijn raad. Daarom was God niet de werker van hun zonde, Hij liet hen niet over aan de lust huns harten en aan de raad van hun eigen hoofd indien zij niet wel handelen, dan ligt de schuld aan hun eigen hart, en dan komt hun bloed op hun eigen hoofd.

VI. Hij betuigt Zijn welwillendheid jegens hen in Zijn wens dat zij anders voor zichzelf gehandeld zouden hebben. Hij zag hoe treurig hun toestand was en hoe gewis hun verderf, als zij aan het

goeddunken van hun hart zijn overgelaten, dat is nog erger dan aan Satan te zijn overgegeven, hetgeen leiden kan tot verbetering, 1 Timotheus 1:20, en tot behoudenis, 1 Corinthiers 5:5. Maar overgegeven te zijn aan het goeddunken van ons eigen hart, dat is verzegeld te zijn ter verdoemenis. Die vuil is, dat hij nog vuil worde, tot wat noodlottige afgrond zal zo iemand niet voortgejaagd worden! Nu ziet God hier op hen neer met ontferming, en toont dat het met weerzin was, dat Hij hen aldus aan hun dwaasheid en hun lot overliet. "Hoe zou Ik u overgeven, o Efraïm" Hosea 11:8, 9. Zo ook hier: "Och, dat Mijn volk naar Mij gehoord had!" Zie Jesaja 48:18. Zo heeft Christus geweend over de hardnekkigheid van Jeruzalem: "Och of gij ook bekende", Lukas 19:42. De uitdrukkingen hier zijn zeer aandoenlijk vers 14-17, bedoeld om aan te tonen:

1. Hoe God niet wil dat iemand omkomt, en begeert dat allen tot berouw en bekering zullen komen. Hij verlustigt zich niet in het verderf van zondige personen of volken.

2. Wat vijanden zondaars zijn van zichzelf en welk een verzwaring het zal zijn van hun rampzaligheid, dat zij op zulke gemakkelijke voorwaarden gelukzalig hadden kunnen zijn.

Merk hier op:

A. De grote genade, die God voor Zijn volk had weggelegd en hun geschonken zou hebben indien zij gehoorzaam waren geweest.

a. Hij zou hun de overwinning hebben gegeven over hun vijanden, en spoedig hun tenonderbrenging voltooid hebben. Zij zouden niet slechts stand hebben gehouden, maar hun doel bereikt hebben tegen de nog overgebleven Kanaänieten, en hun inbreuk op hen makende en kwellende naburen, vers 15. *Ik zou hun vijanden gedempt hebben,* en het is alleen op God dat wij kunnen steunen voor de tenonderbrenging van onze vijanden. Ook zou Hij hun de kosten en de vermoeienissen van een langdurige, afmattende krijg bespaard hebben, Hij zou het spoedig gedaan hebben, want Hij zou Zijn hand gekeerd hebben tegen hun tegenstanders, en dan zouden deze voor hen niet hebben kunnen bestaan. Hij geeft te kennen hoe gemakkelijk Hij het gedaan zou hebben zonder enigerlei moeilijkheid, door het keren van Zijn hand, ja "met de adem van Zijn lippen zal Hij de goddeloze doden," Jesaja 11:4. Indien Hij slechts Zijn hand wendt, *zullen die de Heere haten zich Hem geveinsdelijk onderwerpen,* vers 16, en hoewel zij er niet toe gebracht worden om Hem lief te hebben, zullen zij Hem toch moeten vrezen, en bekennen dat Hij te sterk voor hen is, en dat het ijdel is om met Hem te strijden. God is geëerd, en dat is ook Zijn Israël, door de onderwerping van hen, die in opstand tegen hen waren, al is het dan ook maar een geveinsde, gedwongen onderwerping.

b. Hij zou hun nageslacht hebben bevestigd en bestendigd, het op een vaste, duurzame grondslag hebben gevestigd. In weerwil van al de aanslagen hunner vijanden tegen hen, zou *hun tijd eeuwig geweest zijn,* en zij zouden nooit gestoord zijn in het bezit van het goede land, dat God hun gegeven had, en nog veel minder er uit geworpen zijn, buiten het bezit erven zijn gesteld.

c. Hij zou hun grote overvloed gegeven hebben van allerlei goed, vers 17, *Hij zou hen gespijsd hebben met het vette van de tarwe,* met het beste koren en van de beste soort. Tarwe was het voornaamste product van Kanaän, en zij hebben er zeer veel van uitgevoerd, Ezechiel 27:17. Hij zou hen niet alleen voorzien hebben van het beste soort van brood, maar *hen verzadigd hebben met honing uit de rotsstenen.* Behalve de kostbare voortbrengselen van de vruchtbare grond,

zullen, opdat er in het gehele land geen onvruchtbaar plekje zou zijn, de rotsspleten nog dienen voor bijenkorven, waarin zij overvloed van honing zullen vinden. Zie Deuteronomium 32:13, 14. Kortom, Gods bedoeling was het hun op alle wijzen lieflijk te maken en hen gelukkig te doen zijn.

B. De plicht, die God van hen eiste als voorwaarde van al die zegeningen. Hij verwachtte niets meer dan dat zij naar Hem zouden horen, zoals een scholier naar zijn onderwijzer om zijn onderricht te ontvangen, zoals een dienstknecht naar zijn heer om zijn orders te ontvangen, en dat zij zouden wandelen in Zijn wegen, die wegen des Heeren, welke recht en lieflijk zijn, dat zij Zijn inzettingen zouden waarnemen, en zouden achtgeven op de wenken van Zijn voorzienigheid, hierin was niets onredelijks.

C. Merk op hoe de reden van het onthouden van deze zegeningen gelegen is in hun verzuimen van de plicht. *Indien zij naar Mij gehoord hadden, ik zou hun vijanden gedempt hebben.* Nationale zonde en ongehoorzaamheid is de grote en enige zaak, die nationaal heil en nationale verlossing tegenhoudt en belemmert. "Toen Ik Israël wilde genezen" en alles in orde zou gebracht hebben onder hen, "werd Efraïms ongerechtigheid ontdekt," Hosea 7:1, en zo werd die genezing tegengehouden. Wij zeggen allicht: "Indien zo’n methode gevolgd was, zodanig een werktuig gebruikt was geworden wij zouden onze vijanden spoedig tenonder hebben gebracht," maar wij vergissen ons, indien wij gehoord hadden naar God en ons aan onze plicht hadden gehouden, dan zou de zaak geschied zijn, maar het is zonde, die onze ellende lang doet duren en de verlossing vertraagt. En dit is het, waarover God zelf klaagt, en Hij wenst dat het anders geweest ware. God wil dat wij onze plicht jegens Hem volbrengen, opdat wij instaat en bevoegd zijn, gunst van Hem te ontvangen. Hij schept er behagen in dat we Hem dienen, niet omdat dit Hem voordeel aanbrengt, maar omdat het ons er om zal welgaan.

PSALM 82

1 Een psalm van Asaf. God staat in de vergadering Godes; Hij oordeelt in het midden der goden;
2 Hoe lang zult gijlieden onrecht oordelen, en het aangezicht der goddelozen aannemen? Sela.
3 Doet recht den arme en den wees; rechtvaardigt den verdrukte en den arme.
4 Verlost den arme en den behoeftige, rukt hem uit der goddelozen hand.
5 Zij weten niet, en verstaan niet; zij wandelen steeds in duisternis; dies wankelen alle fondamenten der aarde.
6 Ik heb wel gezegd: Gij zijt goden; en gij zijt allen kinderen des Allerhoogsten;
7 Nochtans zult gij sterven als een mens; en als een van de vorsten zult gij vallen.
8 Sta op, o God! oordeel het aardrijk, want Gij bezit alle natien.

Deze psalm betreft hoven van vorsten en gerechtshoven, niet alleen in Israël, maar ook bij andere volken, maar waarschijnlijk werd hij oorspronkelijk geschreven ten gebruike van de magistraten van Israël, het grote Sanhedrin en hun andere oudsten die plaatsen van macht innamen, en misschien wel onder Davids leiding. Deze psalm heeft ten doel koningen verstandig te maken en de aardse rechters te onderrichten, zoals Psalm 2 en 10, hun hun plicht voor te houden, zoals 2 Samuel 23:3, hen te wijzen op hun gebreken, zoals Psalm 58-2. Wij hebben hier:

I. De waardigheid van de magistratuur en haar steunen op God, vers 1.

II. De plicht van de magistraten, vers 3, 4.

III. De ontaarding van slechte magistraten, en het kwaad, dat zij doen, vers 2, 5.

IV. Hun vonnis uitgesproken, vers 6,7..

V. De begeerte en het gebed van alle Godvruchtigen, dat het koninkrijk Gods al meer en meer opgericht zal worden vers 8. Hoewel magistraten dit zeer beslist op zichzelf moeten toepassen, kan een ieder onzer het toch zingen met verstand, als wij bij het zingen Gode eer geven, als voorzittende in al onze openbare aangelegenheden, voorziende in de bescherming van benadeelde onschuld, en bereid zijnde om de machtigsten te straffen in gerechtigheid, en als wij ons troosten met het geloof aan Zijn tegenwoordige regering en de hoop op Zijn toekomstig oordeel.

Psalm 82:1-5

I. Wij hebben hier Gods opperbestuur en macht over alle raadsvergaderingen en gerechtshoven uitgesproken en vastgesteld als een grote waarheid, die door vorsten en onderdanen geloofd moet worden, vers 1. *God staat* als opperbestuurder *in de vergadering van de machtigen* van de machtige, in "coetu fortis, in de raadsvergadering van de vorst," de opperste magistraat, en Hij oordeelt onder de goden, de mindere magistraten, beide de wetgevende en de uitvoerende macht van de vorsten zijn onder Zijn oog en Zijn hand.

Merk hier op:

1. De macht en eer van magistraten, zij zijn de *machtigen*, zij zijn dit in gezag, voor het openbare welzijn. Het is een grote macht, die hun toevertrouwd is, en zij behoren machtig te zijn in wijsheid en moed. Zij worden in de Hebreeuwse spraakwijze *goden* genoemd, voor deze ondergeschikte regeerders wordt hetzelfde woord gebruikt als voor de soevereine Heerser van de wereld. Zij zijn *elohim*, engelen worden aldus genoemd, beide omdat zij groot zijn in sterkte en macht, en omdat het Gode behaagt van hen gebruik te maken in het bestuur van deze lagere wereld, en magistraten in een ondergeschikte hoedanigheid, zijn ook de dienaren van Zijn voorzienigheid in het algemeen, ter bewaring van vrede en orde in de menselijke maatschappij, en inzonderheid van Zijn gerechtigheid en goedheid in het straffen van boosdoeners en het beschermen van hen die weldoen. Goede magistraten, die beantwoorden aan het doel van de magistratuur, zijn als God, iets van Zijn eer is op hen gelegd, zij zijn Zijn plaatsvervangers en een grote zegen voor ieder volk. "Een goddelijke spreuk is op de lippen des konings," Spreuken 16:10. Maar "de goddeloze heersende over een volk, is een brullende leeuw en een beer, die ginds en weer loopt," Spreuken 28:15.

2. Een goede regeringsvorm aangeduid, namelijk een gemengde monarchie, zoals de onze. Hier is de machtige, de Souverein, en hier is zijn vergadering, zijn geheime raad, zijn parlement, zijn rechterlijke macht, welker leden *goden* genoemd worden.

3. Gods onbetwistbare soevereiniteit in en over de gehele vergadering van de machtigen gehandhaafd. God staat, Hij oordeelt onder hen, zij hebben hun macht van Hem ontvangen en zijn aan Hem verantwoordelijk, door *Hem regeren de koningen*. Hij is tegenwoordig bij al hun debatten, gaat alles na wat zij zeggen en doen, en van hetgeen verkeerd gezegd en gedaan wordt zal hun rekenschap gevraagd worden, en dan zal wegens hun wanbestuur met hen afgerekend worden. God heeft hun hart in Zijn hand, en ook hun tong, en "Hij neigt het tot al wat Hij wil," Spreuken 21:1, zodat Hij een veto kan uitbrengen bij al hun besluiten, en Zijn raad zal bestaan, welke raadslagen er ook in het hart van de mensen mogen zijn. Hij maakt het gebruik van hen, dat Hem behaagt, en dient door hen Zijn eigen doeleinden, hoewel hun hart dit niet denkt, Jesaja 10:7. Laat magistraten dit bedenken en van ontzag er voor vervuld worden. God is bij hen in het gericht 2 Kronieken 19:6, Deuteronomium 1:17. Laat onderdanen dit bedenken en er door vertroost worden, want goede vorsten en goede rechters, die welmenend zijn, zijn onder een Goddelijke leiding, en slechte, die nog zulke boze bedoelingen hebben, zijn onder een Goddelijk bedwang.

II. Een last, gegeven aan alle magistraten om goed te doen met hun macht, daar zij er rekenschap van zullen te geven hebben aan Hem, die hen er mee bekleed heeft, vers 3, 4.

1. Zij moeten de beschermers wezen van hen, die blootgesteld zijn aan onrecht, en de schutsheren van hen, die hulp en raad van node hebben. *Doet recht de arme,* die geen geld heeft om er zich vrienden of voorspraken door te verkrijgen, *en de wees,* die terwijl hij nog jong is en niet instaat om zichzelf te helpen, reeds allen verloren heeft, die de leidslieden hunner jeugd zouden geweest zijn. Gelijk magistraten in het algemeen vaders moeten zijn van hun land, zo moeten zij dat in het bijzonder van de wezen zijn. Worden zij *goden* genoemd? Hierin moeten zij volgelingen zijn van Hem, zij moeten de vaders zijn van de wezen. Job was dit, Job 29:12.

2. Zij moeten onpartijdig rechtspreken, *rechtvaardig zijn jegens de verdrukte en de arme,* aan wie, daar zij zwak en hulpeloos zijn dikwijls onrecht gedaan wordt, en die gevaar lopen van alles te verliezen, indien de magistraten niet "ex officio, ambtshalve" tussenbeide treden tot hun hulp. Indien een arme man een eerlijke rechtzaak heeft, dan moet zijn armoede geen schade of nadeel zijn voor zijn zaak, hoe groot en machtig zijn tegenpartijders ook mogen wezen.

3. Zij moeten hen redden, die reeds de verdrukkers in handen gevallen zijn, vers 4. *Rukt hen uit der goddelozen hand, doet hun recht tegen hun tegenpartijen,* Lukas 18:3. Dat zijn cliënten, van wie niets te halen valt, geen betaling voor hun bewezen diensten, geen invloed door hun gunst te bewijzen, en toch zijn deze het, voor wie rechters en magistraten belangstellende zorg moeten hebben, met wier welzijn zij te rade moeten gaan, wier zaak zij moeten handhaven.

III. Een beschuldiging, gericht tegen slechte magistraten, die hun plicht veronachtzamen, misbruik maken van hun macht, vergetende dat God in hun midden staat, vers 2, 5.

Merk op

1. Wat de zonde is, die hun hier ten laste wordt gelegd: zij oordelen onrecht, tegen de regelen van de billijkheid en de inspraak van hun eigen geweten, uitspraak doende *tegen* hen, die het recht aan hun zijde hebben, uit onwil of boosaardigheid, of *voor* hen, die een onrechtvaardige zaak hebben, uit gunstbetoon en partijdige genegenheid. Onrecht te doen is slecht, maar onrecht oordelen is nog veel slechter omdat het is: onrecht doen onder schijn van recht, tegen zulke daden van onrecht is er geen beschutting voor de benadeelden, maar die het onrecht plegen worden er door aangemoedigd. Het was een even groot kwaad als ieder ander, dat Salomo onder de zon gezien heeft, toen hij "ter plaatse des gerichts goddeloosheid zag," Prediker 3:16, Jesaja 5:7. Zij hebben niet slechts de personen van de rijken aangenomen omdat zij rijk waren, hoewel dat al slecht genoeg is, maar, wat nog veel erger is zij hebben de personen van de goddelozen aangenomen, omdat zij goddeloos zijn, zij hebben hen niet alleen beschermd in hun goddeloosheid, maar hen er nog te meer om bemind en hun belangen bevorderd. Wee u, o land, als uw rechters zodanigen zijn!

2. Wat de oorzaak was van deze zonde. Er was hun duidelijk genoeg gezegd dat het hun plicht was de armen te beschermen en te verlossen, dit werd hun dikwijls gelast te doen, maar toch oordeelden zij onrecht, omdat zij *niet wisten* en *niet wilden verstaan.* Zij willen niet horen van hun plicht, zij willen zich de moeite niet geven om hem te bestuderen, of er zich op toe te leggen, zij hebben er geen begeerte naar om de zaken recht te bezien, maar worden geregeerd door eigenbelang, niet door rede of recht, een geschenk in het verborgene verblindt hen de ogen. Zij weten niet omdat zij niet willen verstaan, niemand is zo blind als zij, die niet willen zien. Zij hebben hun eigen geweten overbluft, en zo wandelen zij voort in duisternis, niet wetende, of er zich niet om bekommerende,

wat zij doen of waar zij heengaan. Zij, die in duisternis wandelen, wandelen voort naar de eeuwige duisternis.

3. Wat de gevolgen waren van deze zonde: *alle fondamenten van de aarde* of des lands *wankelen*. Als het recht wordt verkeerd, welk goed is er dan nog te verwachten? "Het land en al zijn inwoners zijn versmolten," zoals de psalmist van een gelijksoortige toestand gezegd heeft, Psalm 75:4. Het wangedrag van openbare personen is een openbaar kwaad.

Psalm 82:6-8

Wij hebben hier:

1. Aardse goden vernederd, vers 6, 7. De waardigheid van hun ambt is erkend, vers 6. *Ik heb wel gezegd: gij zijt goden.* Zij waren geëerd met de naam en de titel van goden, God zelf heeft hen zo genoemd in de wet tegen oproerige woorden, Exodus 22:23 :De goden zult gij niet vloeken. En als hun deze titel uit de bron van eer komt wie kan hem dan betwisten? Maar wat is de mens, dat hij aldus groot geacht wordt? Hij noemde hen goden, omdat "het woord Gods tot hen geschied is", zo heeft onze Heiland het verklaard, Johannes 10:35, zij hadden een opdracht, een aanstelling van God, en werden door Hem afgevaardigd om de schilden van de aarde te zijn, de bewaarders van de openbare vrede, en om wrekers te zijn tot straf dengenen, die hem verstoren, Romeinen 13:4. In die zin zijn zij allen *kinderen des Allerhoogsten.* God heeft iets van Zijn eer op hen gelegd, en gebruikt hen in Zijn regering van de wereld, zoals David zijn zonen tot opperbestuurders had aangesteld, 2 Samuel 8:18 Of: "Omdat *Ik gezegd heb: gij zijt goden,* hebt gij de eer hoger opgevoerd dan bedoeld was, en hebt gij u ingebeeld *kinderen des Allerhoogsten* te zijn," zoals de koning van Babel, Jesaja 14:14 :"Ik zal de Allerhoogste gelijk worden, " en de vorst van Tyrus, Ezechiel 28:2, wiens hart zich verhief, zeggende: "ik ben God." Het is zeer moeilijk voor de mensen, als de hand Gods zoveel eer op hen legt en zij zoveel eer ontvangen als de kinderen van de mensen hun behoren te bewijzen, om er niet hoogmoedig op te zijn en er opgeblazen door te worden, zodat zij hoger over zichzelf denken dan hun betaamt. Maar hier volgt een vernederende *gedachte: nochtans zult gij sterven als een mens.* Dit kan genomen worden, hetzij:

a. Als de straf van slechte magistraten, de zodanigen, die onrecht oordeelden, en door hun wanbeheer *de fondamenten van de aarde deden wankelen*. God zal met hen afrekenen, hen afsnijden temidden van hun pracht en voorspoed. zij zullen sterven zoals andere goddeloze mensen, en vallen gelijk een van de heidense vorsten. Het zal hen niet beveiligen dat zij Israëlieten zijn, evenmin als het hen beveiligt dat zij rechters zijn, of zoals een van de engelen, die gezondigd hebben, of gelijk een van de reuzen van de oude wereld. Vergelijk dit met hetgeen Elihu opmerkte betreffende de machtige verdrukkers van zijn tijd, "Hij klopt hen tezamen als goddelozen in een plaats waar aanschouwers zijn," Job 34:26. Laat hen, die misbruik maken van hun macht, weten dat God beide haar en hun leven van hen zal wegnemen, want in hetgeen, waarin zij trotselijk gehandeld hebben, zal Hij tonen boven hen te zijn. Of,

b.. Als het einde van de heerlijkheid van alle magistraten in deze wereld, laat hen niet opgeblazen zijn door hun eer, of hun werk veronachtzamen, maar laat de gedachte aan hun sterflijkheid beide vernederend zijn voor hun hoogmoed en een aansporing voor hen om hun plicht te doen. Gij wordt goden genoemd, maar gij zijt niet onsterflijk, *gij zult sterven als een mens,* als gewone mensen, en gelijk een hunner zult gij, o vorsten, vallen. Hoewel koningen en vorsten, al de rechters van de aarde, voor ons goden zijn, zijn zij voor God toch mensen, en als mensen zullen zij sterven, en al hun eer zal in het stof worden gelegd. "Mors sceptra ligonibus aequat. De dood mengt scepters en spaden dooreen."

2. De God des hemels verhoogd, vers 8. De psalmist acht het van weinig nut om met deze trotse verdrukkers te redeneren, zij waren doof voor alles wat hij hun zei, en bleven voortwandelen in duisternis. Daarom ziet hij op tot God, beroept zich op Hem, en bidt Hem om deze grote macht in

Zijn eigen handen te nemen. *Sta op o God, oordeel het aardrijk,* en als hij bidt dat Hij het doen zal dan gelooft hij dat Hij het doen zal. *Gij bezit alle natiën.* Dit ziet:

a. Op het rijk van de voorzienigheid. God regeert de wereld, verheft en vernedert, richt op en werpt neer wie Hij wil. Hij bezit alle natiën, heeft een volstrekte heerschappij over hen, beschikt over hen zoals een man over zijn erfdeel beschikt. Dit moeten wij geloven, dat moet ons ter vertroosting wezen, namelijk dat de aarde niet zo overgegeven is in de handen van de goddelozen, van de goddeloze heersers, als wij in verzoeking zijn te denken, Job 9:24. God heeft zich de macht voorbehouden en beheerst hen. In dit geloof moeten wij bidden: *"Sta op, o God, oordeel het aardrijk,* verschijn tegen hen, die onrecht oordelen, en stel herders naar Uw hart aan over Uw volk." Er is een rechtvaardig God, tot wie wij de toevlucht kunnen nemen en op wie wij kunnen rekenen voor de krachtdadige hulp voor allen, die door onrechtvaardige rechters benadeeld zijn.

b. Het ziet op het rijk van de Messias. Het is een gebed om de verhaasting daarvan, dat Christus zal komen die de Rechter van de aarde is, en er wordt gepleit op deze belofte, dat God hem de heidenen zal geven tot Zijn erfdeel. Gij, 0 Christus, zult alle natiën beërven en bezitten, en over hen heersen. Laat de wederkomst van Christus al die wanorde herstellen. Er zijn twee woorden, waarmee wij ons en elkaar kunnen vertroosten met betrekking tot het wanbestuur onder de mensen. Het een is: "Halleluja, want de Heere de almachtige God heeft als Koning geheerst" Openbaring 19:6. Het andere is: "Ja, Ik kom haastelijk," Openbaring 22:20.

PSALM 83

1 Een lied, een psalm van Asaf. (83:2) O God! zwijg niet, houd U niet als doof, en zijt niet stil, o God!
2 (83:3) Want zie, Uw vijanden maken getier, en Uw haters steken het hoofd op.
3 (83:4) Zij maken listiglijk een heimelijken aanslag tegen Uw volk, en beraadslagen zich tegen Uw verborgenen.
4 (83:5) Zij hebben gezegd: Komt, en laat ons hen uitroeien, dat zij geen volk meer zijn; dat aan den naam Israels niet meer gedacht worde.
5 (83:6) Want zij hebben in het hart te zamen beraadslaagd; tegen U hebben zij een verbond gemaakt;
6 (83:7) De tenten van Edom en der Ismaelieten, Moab en de Hagarenen;
7 (83:8) Gebal, en Ammon, en Amalek, Palestina met de inwoners van Tyrus.
8 (83:9) Ook heeft zich Assur bij hen gevoegd; zij zijn den kinderen van Lot tot een arm geweest. Sela.
9 (83:10) Doe hun als Midian, als Sisera, als Jabin aan de beek Kison;
10 (83:11) Die verdelgd zijn te Endor; zij zijn geworden tot drek der aarde.
11 (83:12) Maak hen en hun prinsen als Oreb en als Zeeb, en al hun vorsten als de ganse aarde.Zebah en als Zalmuna;
12 (83:13) Die zeiden: Laat ons de schone woningen Gods voor ons in erfelijke bezitting nemen.
13 (83:14) Mijn God! maak hen als een wervel, als stoppelen voor den wind.
14 (83:15) Gelijk het vuur een woud verbrandt, en gelijk de vlam de bergen aansteekt;
15 (83:16) Vervolg hen alzo met Uw onweder, en verschrik hen met Uw draaiwind.
16 (83:17) Maak hun aangezicht vol schande, opdat zij, o HEERE! Uw Naam zoeken.
17 (83:18) Laat hen beschaamd en verschrikt wezen tot in eeuwigheid, en laat hen schaamrood worden, en omkomen;
18 (83:19) Opdat zij weten, dat Gij alleen met Uw Naam zijt de HEERE, de Allerhoogste over

Deze psalm is de laatste van die, welke de naam Asaf in het opschrift hebben. Evenals de meeste van deze, is hij geschreven betreffende openbare aangelegenheden, de beledigingen van de vijanden van de kerk, die haar verderf zochten. Sommigen denken dat hij geschreven werd bij gelegenheid van de dreigende inval in het land van Juda in Josafats tijd door de Moabieten en Ammonieten, de kinderen Lots van wie hier gesproken wordt, vers 9, die aan het hoofd van de verbondenen waren, en van wie al de andere staten, die hier genoemd zijn, bondgenoten waren. Wij hebben de geschiedenis in 2 Kronieken 20:1 waar gezegd wordt dat de kinderen Ammons en met hen anderen tegen Josafat ten strijde kwamen. Anderen denken dat hij geschreven werd met het oog op al de bondgenootschappen van de naburige volken tegen Israël, van het begin tot het einde. De psalmist beroept zich hier:

I. Op Gods kennis, door een voorstelling van de bedoeling en het streven om Israël te verderven, vers 2-9..

II. Op Gods gerechtigheid en op zijn ijver voor Zijn kerk en Zijn eigen eer, in een vurig gebed om de aanslag te verijdelen, opdat de kerk bewaard, de vijanden vernederd en God verheerlijkt zal worden, vers 10-19. Bij het zingen ervan kunnen wij het toepassen op de vijanden van de Evangeliekerk, alle antichristelijke machten en partijen, aan God voorstellende hun bondgenootschappen tegen Christus en Zijn koninkrijk, en ons verblijdende in de hoop, dat al hun plannen verijdeld zullen worden en de poorten van de hel niet tegen de kerk zullen overmogen.

Psalm 83:1-9

Het Israël Gods was nu in gevaar en vrees en in grote benauwdheid, en toch wordt hun gebed *een lied, een psalm* genoemd, want het zingen van psalmen is niet ontijdig, neen, zelfs niet als de harpen aan de wilgen worden gehangen.

I. De psalmist bidt God om te verschijnen ten behoeve van Zijn beledigd en bedreigd volk, vers 2. "*O God, zwijg niet,* maar doe uitspraak voor ons tegen hen, die ons zo blijkbaar onrecht doen." Aldus heeft Josafat gebeden bij gelegenheid van die inval, 2 Kronieken 20:11. "Zie dan, zij vergelden het ons, komende om ons uit Uwe erve, die Gij ons te erven gegeven hebt, te verdrijven." Soms schijnt God de ogen te sluiten voor de onrechtvaardige behandeling, die Zijn volk wordt aangedaan, Hij zwijgt alsof Hij het niet zag, niet opmerkte of er zich niet om bekommerde, Hij zwijgt alsof Hij zich strikt onzijdig wilde houden en wilde dat zij het maar samen zouden uitvechten, Hij is stil, verontrust de vijanden Zijns volks niet, biedt hun geen tegenstand, maar schijnt er bij te zitten als een versaagd man, als een held, die niet kan verlossen. Dan laat Hij ons toe om Hem aan te roepen, zoals hier: "*O God, zwijg niet.* Heere, spreek tot ons door Uwe profeten tot onze bemoediging, " (zoals Hij gedaan heeft bij gelegenheid van die inval 2 Kronieken 20:14 en verv.) Heere spreek tot ons door Uwe voorzienigheid, en spreek tegen onze vijanden, spreek verlossing voor ons, en teleurstelling voor hen." Gods spreken is Zijn handelen, want spreken en doen is voor Hem hetzelfde.

II. Hij geeft hier een bericht van het grote verbond van de naburige volken tegen Israël, en bidt God het te verbreken en er de plannen van te doen mislukken.

Merk hier nu op:

1. Tegen wie dit verbond gericht was, tegen het Israël Gods, en dus in werkelijkheid ook tegen de God Israëls. Zo draagt de psalmist er zorg voor om God belang te doen stellen in hun zaak, niet twijfelende, of, zo het bleek dat zij voor God waren, God zou doen blijken dat Hij voor hen was, en dan konden zij al hun vijanden trotseren, immers, wie zou dan nog tegen hen kunnen zijn? "Heere, zegt hij, Zij zijn Uwe vijanden, en zij haten U." Alle goddelozen zijn Gods vijanden het bedenken des vleses is vijandschap tegen God maar inzonderheid goddeloze vervolgers, zij haten de aanbidders van God, omdat zij Gods heilige Godsdienst haten en de aanbidding van Hem. Dit was het, dat Gods volk zo ijverig tegen hen maakte zij streden tegen God, zij hebben *in het hart tezamen beraadslaagd, tegen U hebben zij een verbond gemaakt,* vers 6. Indien het alleen onze belangen gold, zouden wij het beter kunnen dragen, maar als de vijandschap tegen God zelf gericht is, dan is het tijd om te roepen: Help, Heere, o *God, zwijg niet.* Hij bewijst dat zij zich tegen God verbonden hebben, want zij zijn het tegen het volk van God, dat Hem dierbaar is, Zijn zoon, Zijn eerstgeborene, Zijn deel, het snoer van Zijn erve. Hij kan in waarheid gezegd worden tegen mij te strijden, die poogt mijn kinderen te verderven, mijn gezin uit roeien, tracht mijn bezitting te gronde te richten. "Heere," zegt de psalmist, "zij zijn Uwe vijanden, want zij *beraadslagen zich tegen Uwe verborgenen".* Gods volk zijn Zijn verborgenen, verborgen, want "hun leven is met Christus verborgen in God, de wereld kent hen niet," indien zij hen kenden, zij zouden hen niet haten, zoals zij hen haten. Zij zijn ook Zijn verborgenen ten opzichte van hun veiligheid. God neemt hen onder Zijn bijzondere bescherming, verbergt hen in het holle van Zijn hand, en toch, in trotsering van God en Zijn macht en belofte om Zijn volk te beveiligen, willen zij beraadslagen om hen te verderven, en

"hen van hun hoogheid te verstoten," Psalm 62:4, en aldus hen tot een prooi te maken, die God zich "heeft afgezonderd," Psalm 4:4. Zij besluiten hen te verderven, die God besloten heeft te bewaren.

2. Hoe dit verbond werkt. Op de bodem ervan is de duivel, en daarom:

a. Wordt met veel geweld tewerk gegaan. *Uwe vijanden maken getier,* vers 3. "De heidenen woeden" Psalm 2:1. "De volken waren toornig," Openbaring 11:18. Zij zijn zeer luid in hun geroep tegen het volk, dat zij hopen door hun luide lasteringen terneder te kunnen werpen. Dit wordt aangevoerd als een reden waarom God niet zou zwijgen. "De vijanden spreken groot, spreken veel, Heere, laat hen niet alleen spreken, maar spreek Gij tot hen in Uwen toorn," Psalm 2:5.

b. Met veel hoogmoed en onbeschoftheid. Zij *steken het hoofd op,* in vast vertrouwen op hun welslagen, zij zijn zo hoog opgeheven, alsof zij de Allerhoogste reeds ver te boven waren gekomen en de almachtige konden overweldigen.

c. Met zeer veel slimheid en overleg, *zij maken listiglijk een heimelijke aanslag,* vers 4. In hun wijze van handelen ontwaart men de list van de oude slang, en zij wenden alle middelen, hoe laag ook of hoe slecht, aan om hun doel te bereiken. Zij "verdiepen zich om te slachten,' Hosea 5:2, alsof zij de oneindige wijsheid konden verschalken.

d. Met grote eenstemmigheid. Welke tegenstrijdige belangen zij ook onder elkaar kunnen hebben, tegen het volk van God *beraadslagen zij tezamen* vers 6, dan is Satans koninkrijk niet tegen zichzelf verdeeld. Om deze onheilige krijg te kunnen voortzetten, leggen zij hun hoofden en hun hoornen bij elkaar en ook hun harten. "Fas est et ab hoste doceri, Zelfs een vijand kan onderrichten." Handelen de vijanden van de kerk met gemeen overleg om haar te vernietigen? Zijn de koningen van de aarde eens van zin om hun macht en eer aan het beest te geven? En zullen dan de vrienden van de kerk niet eensgezind zijn om haar belangen te dienen? Indien Herodes en Pilatus vrienden worden, teneinde zich te verenigen om Christus te kruisigen, dan voorzeker zullen Paulus en Barnabas, Paulus en Petrus spoedig vrienden worden, teneinde zich te verenigen om Christus te prediken.

3. Wat het is, waarop men het met dit bondgenootschap gemunt heeft. Zij beraadslagen, niet gelijk de Gibeonieten om een verbond met Israël te maken, teneinde zich door zo'n gewenst bondgenootschap te versterken, dat hun wijsheid zou geweest zijn. Zij beraadslagen, niet alleen om Israël te kortwieken, hun hun laatste veroveringen te ontrukken en de voortgang hunner zegevierende wapenen te stuiten, niet alleen om het evenwicht van de macht tussen hen en Israël in stand te houden, en te voorkomen dat hun macht al te groot wordt, dat is hun niet genoeg, zij bedoelen niets minder dan het algehele verderf van Israël, zij moeten met wortel en tak worden uitgeroeid, vers 5. "Komt, laat ons hen uitroeien, dat zij geen volk meer zijn, gelijk zij de zeven volken van Kanaän hebben uitgeroeid. Laat ons zorgen dat er wortel noch tak van hen overblijft, en laat ons hun land zo volkomen verwoesten, *dat aan de naam Israëls niet meer gedacht worde)* neen, zelfs niet in de geschiedenis," want met hen zullen zij ook al hun bijbels vernietigen, al hun registers en hun archieven verbranden. Zodanig is de vijandschap van het zaad van de slang tegen het zaad van de vrouw. Het is de geheime begeerte van de goddelozen, dat de kerk Gods niet bestaan zal in de wereld, dat er niet zo iets als godsdienst zij onder het mensdom, er het besef, het bewustzijn van uit hun eigen hart gebannen hebbende, wensen zij dat ook de gehele aarde ervan

ontdaan zal zijn, dat al zijn wetten en inzettingen afgeschaft, al zijn bedwang, zijn verplichtingen, afgeschud zullen worden, en allen die hem prediken, belijden of beoefenen, gedood zullen worden. Daartoe zouden zij het gaarne brengen, indien het in hun macht ware, maar "die in de hemel woont zal lachen, de Heere zal hen bespotten."

4. Wie het waren, die dit bondgenootschap uitmaakten, de volken, die het gesloten hebben worden hier genoemd, vers 7-9 De Edomieten en Ismaelieten, beide volken afstammelingen van Abraham, staan vooraan, want de afvalligen van de kerk zijn haar bitterste en boosaardigste vijanden geweest, getuige Julianus. Dezen waren in den bloede aan Israël verwant, en toch in verbond tegen Israël. Gene banden van de natuur zijn zo sterk, of de geest van de vervolging heeft ze verbroken, de ene broeder zal de andere broeder overleveren tot de dood. Moab en Ammon waren de kinderen van de rechtvaardige Lot, maar als een bloedschender en dus een ontaard geslacht. De Filistijnen waren gedurende lange tijd een doorn in Israëls zijde geweest, en zeer kwellend voor hen. Hoe de inwoners van Tyrus die in Davids tijd Israëls standvastige bondgenoten zijn geweest, nu onder hun vijanden zijn gekomen, weet ik niet, maar dat Assur dat is: de Assyriërs, ook bij hen gevoegd zijn, is niet vreemd, of dat zij zoals de betekenis is van het woord de kinderen van Lot tot een arm geweest zijn. Zie hoe talrijk de vijanden van Gods kerk altijd geweest zijn, Heere, hoe zijn zij vermenigvuldigd, die haar benauwen! "Gods erfenis is een gesprenkelde vogel, de vogelen zijn rondom tegen haar," Jeremia 12:9, waardoor de macht van God grotelijks verheerlijkt wordt daar Hij zich een kerk in de wereld bewaart in weerwil van de verenigde machten van de aarde en van de hel.

Psalm 83:10-19

In de naam van de kerk bidt de psalmist hier om de vernietiging van deze verbonden machten en in de naam van God voorzegt hij haar, want dit gebed, dat het zo zijn mocht, staat gelijk met een profetie, dat het zo zijn zal, en deze profetie reikt tot alle vijanden van de Evangeliekerk, wie zij ook zijn mogen, die Christus koninkrijk tegenstaan, zij kunnen hier hun oordeel lezen.

In korte woorden komt het gebed hierop neer dat deze vijanden, die verbonden waren tegen Israël, teleurgesteld mogen worden in hun pogingen, en dat die pogingen op hun eigen verderf zullen uitlopen, en Gods Israël dus bewaard en bestendigd zal worden. Nu wordt dit hier opgehelderd:

I. Door enige precedenten. Laat datgene hun straf zijn, hetwelk het lot geweest is van anderen, die zich tevoren tegen Gods Israël gekant hebben. De nederlaag van vroegere vijandelijke verbintenissen kan als pleitgrond in het gebed tot God aangevoerd worden, en gebruikt worden als een aanmoediging voor ons eigen geloof en onze hoop, omdat God nog dezelfde is, die Hij altijd geweest is, dezelfde voor Zijn volk, en dezelfde tegen Zijn en hun vijanden, bij Hem is geen verandering.

1. Hij bidt dat hun legers evenals die van hun vorige vijanden verstrooid zullen worden, vers 10, 11. *Doe hun als Midian,* laat hen door hun eigen vrees en verschrikking verslagen worden, want zo is het leger van de Midianieten verslagen, veel meer dan door Gideons driehonderd mannen. Doe hun als aan het leger van Sisera, die generaal was onder Jabin, koning van Kanaän, dat God versloeg aan de beek Kison, Richteren 4:15, in welks nabijheid Endor lag, zij werden als mest van de aarde, hun dode lichamen werden weggeworpen als mest, op hopen gelegd, of uitgespreid om de grond vet te maken, zij werden als vuil vertreden door het kleine, maar zegevierende leger van Barak, en dit werd hier gevoegelijk als precedent gesteld, omdat Debora het als zodanig gesteld heeft voor de latere tijden, toen het nog pas gebeurd was, Richteren 5:31. "Alzo moeten omkomen al Uwe vijanden, o Heere," dat is: alzo zullen zij omkomen.

2. Hij bidt dat hun aanvoerders, evenals die in vorige tijden, verdaan zullen worden. Het gemene volk zou zo boosaardig niet geweest zijn, indien hun vorsten hen niet opgezet hadden, en daarom wordt inzonderheid tegen hen gebeden, vers 12, 13.

Merk op:

a. Waarin hun boosheid tegen de God Israëls bestond, zij zeiden: *Laat ons de schone woningen Gods voor ons in erfelijke bezitting nemen,* vers 13, waaronder wij kunnen verstaan het land Kanaän, dat een schoon lieflijk land was, Immanuels land was, of wel, de tempel, die inderdaad de schone, lieflijke woning Gods was, Jesaja 64:11, of zoals Dr. Hammond suggereert de lieflijke weidevelden, welke door deze Arabieren, die in vee handelden, zeer bijzonder gezocht werden. De vorsten en edelen wilden zich door deze oorlog verrijken, om hun geldgierigheid en eerzucht te bevredigen en hun legers moesten tot mest van de aarde gemaakt worden.

b. Wat hun lot zal zijn, zij zullen als Oreb en Zeeb gemaakt worden twee vorsten van de Midianieten, die, toen hun krijgsmacht verslagen was, door de Efraïmieten gegrepen en gedood werden toen zij poogden te vluchten, Richteren 7:25, en gelijk Zeba en Zalmuna, die door Gideon

zelf gedood werden Richteren 8:2. "Laat deze onze vijanden een even gemakkelijke prooi voor ons worden, als deze het voor de toenmalige overwinnaars geweest zijn." Wij mogen God niet voorschrijven wat Hij doen moet, maar wel mogen wij God duidden dat Hij in onze dagen met de vijanden van Zijn kerk zal handelen zoals Hij gehandeld heeft met de vijanden in de dagen onder vaderen.

II. Hij heldert het op door enige gelijkenissen en bidt:

1. Dat God hen als een rad zal maken, vers 13, dat zij voortdurend in beweging moeten zijn, onrustig, onbestemd, onbezonnen in al hun raadslagen en besluiten, dat zij gemakkelijk en snel zullen heenrollen naar hun verderf. Of, gelijk sommigen denken, dat zij door het oordeel Gods verbroken zullen worden, zoals het koren gebroken of uitgedorst werd door het rad, dat toen voor dorsen gebruikt werd. Aldus wordt een wijs koning, als hij de goddelozen verstrooit, gezegd "het rad over hen te brengen," Spreuken 20:26. Van hen, die op God vertrouwen, is het hart bereid, het is vast, maar het hart van hen, die tegen Hem strijden, is onvast, als een rad.

2. Dat zij voortgedreven zullen worden alk stoppelen, of kaf, door een sterke wind. Hoewel het rad gedurig omdraait, is het toch vast bevestigd aan zijn as, maar laat er in hen niet meer vastigheid zijn dan in de lichte stoppelen, die door de wind worden voortgedreven, terwijl niemand ze begeert te redden, maar iedereen ze gaarne kwijt wil wezen, Psalm 1:4. Zo zal "de goddeloze henengedreven worden in zijn kwaad, van de wereld verjaagd worden."

3. Dat zij verteerd zullen worden als hout door het vuur, of als distelen en doornen, als varen of brem op de bergen door de vlammen, vers 15. Als de stoppelen door de wind worden voortgedreven, zullen zij ten laatste onder de een of andere heg, of in de een of andere sloot blijven liggen, maar hij bidt dat zij niet slechts voortgedreven zullen worden als stoppelen, maar als stoppelen verbrand zullen worden. En dit zal het einde wezen van de goddelozen Hebreeen 6:8, en inzonderheid van alle vijanden van Gods kerk. De uitlegging van deze gelijkenissen hebben wij in vers 16. *Vervolg hen alzo met Uw onweder,* vervolg hen tot hun algeheel verderf, en *verschrik hen met Uw draaiwind.* Zie, hoe de zondaren rampzalig worden gemaakt, de storm van Gods toorn wekt verschrikking op in hun hart, en zo worden zij geheel en al rampzalig. God kan met de hoogmoedigste en vermetelste zondaren handelen, die Zijn gerechtigheid hebben getrotseerd, en hen zo angstig en bang maken als een sprinkhaan. Het is de pijniging van de duivelen, dat ze sidderen.

III. Hij heldert het op door de goede gevolgen van hun beschaming, vers 17-19. Hij bidt hier dat God, hun hart hebbende vervuld van verschrikking, hierdoor hun aangezicht zal bedekken met schaamte, zodat zij zich zullen schamen over hun vijandschap jegens het volk van God, Jesaja 26:11, zich zullen schamen over hun dwaasheid in het handelen tegen de Almacht zelf en tegen hun eigen wezenlijk belang. Zij deden wat zij konden om Gods volk te schande te maken, maar de schande zal ten laatste tot henzelf terugkeren.

1. Nu zou het begin van deze schaamte het middel kunnen wezen tot hun bekering: "laat hen teleurgesteld worden in hun pogingen, *opdat zo, o Heere, Uwen naam zoeken.* Laat hen tot staan worden gebracht, opdat zij tijd hebben om na te denken, te bedenken wie het is tegen wie zij strijden en hoe weinig zij tegen Hem bestand zijn, en zich daarom verootmoedigen, zich onderwerpen, naar vredesvoorwaarden verlangen. Laat hen er toe gebracht worden om Uwen

naam te *vrezen*, en dat zal hen dan wellicht er toe brengen om Uwen naam *te zoeken."* Hetgeen wij vuriglijk moeten begeren en van God bidden voor onze vijanden en vervolgers is, dat God hen tot berouw en bekering zal brengen, daartoe moeten wij naar hun vernedering verlangen, geen andere beschaming voor hen, dan die een stap is tot hun bekering.

2. Indien zij geen middel blijkt te zijn tot hun bekering, dan zal de voleinding van deze beschaming grotelijks strekken tot eer en verheerlijking van God, indien zij zich niet willen schamen en berouw hebben, zo laat hen te schande worden gemaakt en omkomen. Indien zij niet verschrikt willen worden tot bekering hetgeen spoedig hun verschrikking tot een gelukkig einde zou brengen, zo *laat hen verschrikt wezen tot in eeuwigheid*, en nooit vrede hebben. Het zal strekken tot Gods eer, vers 19, dat andere mensen zullen weten en erkennen indien zijzelf het niet willen *dat Gij alleen met Uwen naam zijt Jehovah*, die onmededeelbare hoewel niet onuitsprekelijke, naam, *de Allerhoogste over de gehele aarde*. Gods triomfen over Zijn vijanden en de vijanden van Zijn kerk zullen onbetwistbare bewijzen zijn:

a. Dat Hij, overeenkomstig Zijn naam Jehovah, een uit zichzelf bestaand zelfgenoegzaam wezen is, dat in zichzelf alle macht heeft en alle volkomenheid.

b. Dat Hij de allerhoogste God is, vrijmachtig Heer over allen, boven alle goden, boven alle koningen, boven allen, die zich verheffen en er aanspraak op maken hoog te zijn.

c. Dat Hij dit is, niet alleen over het land Israëls, maar over de gehele aarde, zelfs over die volken van de aarde, die Hem niet kennen of erkennen, want Zijn koninkrijk heerst over alles. Dat zijn grote en ontwijfelbare waarheden, maar de mensen zijn er nauwelijks toe te bewegen om ze te willen kennen en geloven, daarom bidt de psalmist, dat het verderf van sommigen de overtuiging van anderen ten gevolge zal hebben. Het eindelijke verderf van al Gods vijanden in de grote dag, zal daar voor engelen en mensen het krachtdadig bewijs van zijn, als de eeuwige schande en versmaadheid tot welke de zondaren zullen opstaan Daniel 12:2, strekken zullen tot eeuwige eer en lof van God, wiens de wraak is.

PSALM 84

1 Voor den opperzangmeester, op de Gittith; een psalm, voor de kinderen van Korach. (84:2) Hoe liefelijk zijn Uw woningen, o HEERE der heirscharen!
2 (84:3) Mijn ziel is begerig, en bezwijkt ook van verlangen, naar de voorhoven des HEEREN; mijn hart en mijn vlees roepen uit tot den levenden God.
3 (84:4) Zelfs vindt de mus een huis, en de zwaluw een nest voor zich, waar zij haar jongen legt, bij Uw altaren, HEERE der heirscharen, mijn Koning, en mijn God!
4 (84:5) Welgelukzalig zijn zij, die in Uw huis wonen; zij prijzen U gestadiglijk. Sela.
5 (84:6) Welgelukzalig is de mens, wiens sterkte in U is, in welker hart de gebaande wegen zijn.
6 (86:7) Als zij door het dal der moerbezienbomen doorgaan, stellen zij Hem tot een fontein; ook zal de regen hen gans rijkelijk overdekken.
7 (84:8) Zij gaan van kracht tot kracht; een iegelijk van hen zal verschijnen voor God in Sion.
8 (84:9) HEERE, God der heirscharen! hoor mijn gebed; neem het ter oren, o God van Jakob! Sela.
9 (84:10) O God, ons Schild! zie, en aanschouw het aangezicht Uws gezalfden.
10 (84:11) Want een dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders; ik koos liever aan den dorpel in het huis mijns Gods te wezen, dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid.
11 (84:12) Want God, de HEERE, is een Zon en Schild; de HEERE zal genade en eer geven; Hij zal het goede niet onthouden dengenen, die in oprechtheid wandelen.
12 (84:13) HEERE der heirscharen! welgelukzalig is de mens, die op U vertrouwt.

Hoewel Davids naam in het opschrift van deze psalm niet vermeld is, hebben wij toch reden om te denken dat hij er de schrijver van was, omdat zijn voortreffelijke geest er zozeer in ademt, en omdat hij zo gelijkt op de 63sten psalm, die hij geschreven heeft. Men onderstelt dat David deze psalm geschreven heeft toen hij door Absaloms opstand genoodzaakt was zijn stad te verlaten, zijn afwezigheid ervan betreurde hij, niet zozeer omdat het de KONINKLIJKE stad was, als wel omdat het de HEILIGE stad was, getuige deze psalm, die de vrome verzuchting bevat van een Godvruchtige ziel, die naar gemeenschap met Hem verlangt. Hoewel hij in het opschrift niet aldus genoemd wordt, kan hij toch gevoegelijk beschouwd worden als een psalm, of lied, voor de sabbat, de dag onzer plechtige bijeenkomsten. Met innige Godsvrucht drukt de psalmist hier zijn genegenheid uit voor:

I. Gods inzettingen, zijn waardering ervan, vers 2, zijn begeerte er naar, vers 3,4 zijn overtuiging van het geluk van hen, die er van konden genieten, vers 5-8, en hoe hij zijn eigen geluk in de genieting ervan plaatste, vers 11.

II. Voor de God van de inzettingen, en zijn verlangen naar Hem vers 9, 10, zijn geloof in Hem, vers 12, en zijn overtuiging van het geluk van hen, die op Hem vertrouwen vers 13. Onder het zingen van deze psalm behoren dezelfde vrome genegenheden voor God in ons te werken, die David gehad heeft, en dan zal dat zingen zeer lieflijk zijn.

Psalm 84:1-8

De psalmist, door geweld weerhouden zijnde om Gods openbare inzettingen bij te wonen, is door het gemis er van meer dan ooit tot het besef gekomen van de waardij ervan. Let op:

I. De verwonderlijke schoonheid, die hij zag in deze. heilige inzettingen, vers 2. *Hoe lieflijk zijn Uwe woningen, o Heere van de heirscharen!* Sommigen denken dat hij God hier *Heere van de heirscharen* noemt, dat is, in bijzondere zin van de engelen, de hemelse heirscharen, vanwege de tegenwoordigheid van de engelen in Gods heiligdom, zij vergezelden de Shechina, en werden (naar sommigen denken) aangeduid door de cherubim. God is de Heere van deze heirscharen en Zijner is de tabernakel. Er wordt van gesproken in het meervoud, Uwe woningen, Uwe tabernakelen, omdat er onderscheidene voorhoven aan waren, waar het volk de dienst bij woonde, en omdat de tabernakel zelf bestond uit het heilige en het heilige van de heiligen. Hoe beminnelijk zijn deze. Hoe lieflijk is het heiligdom in de ogen van allen, die in waarheid geheiligd zijn! Godvruchtige zielen zijn een verwonderlijke, onuitsprekelijke schoonheid in heiligheid en in heilig werk. Een tabernakel was een geringe woning, maar het nadeel van uitwendige omstandigheden maakt er heilige inzettingen volstrekt niet minder lieflijk om want de schoonheid van de heiligheid is geestelijk, en haar heerlijkheid is inwendig.

II. Het verlangen van zijn hart om weer tot het genot van de openbare inzettingen te komen, of liever tot God in die inzettingen, vers 3. Het was een algeheel verlangen, lichaam, ziel en geest deelden er in, hij was zich niet bewust van een gedachte, die hiermede in strijd was, het was een innig, vurig verlangen, als de begeerte van een eerzuchtige, of een geldgierige, of een wellustige. Hij verlangde, bezweek van verlangen, zijn hart en zijn vlees riepen met aandrang om weer een plaats te hebben in Gods voorhoven, hij was schier ongeduldig onder het uitstel. Maar het waren toch niet zozeer de voorhoven des Heeren, waarnaar hij zo verlangde, het was de levende God zelf, naar wie hij riep in het gebed. O dat ik Hem mocht kennen, wederom met Hem in gemeenschap mocht zijn! 1 Johannes 1:3. Inzettingen zijn ledige dingen, indien wij er God niet in ontmoeten.

III. Hoe hij de vogelkens hun geluk benijdt, die hun nest maken in de gebouwen, die belendden aan Gods altaren, vers 4. Dit is een sierlijke en verrassende uitdrukking van zijn genegenheid voor Gods altaren. *Zelfs vindt de mus een huis en de zwaluw een nest voor zich.* Door het natuurlijk instinct geleid voorzien deze vogeltjes zich van woningen in huizen, zoals andere vogels in bossen, zowel om er zelf in te rusten, als om er hun jongen in neer te leggen. David onderstelde dat sommigen van deze in de gebouwen waren rondom de voorhoven van Gods huis, en hij wenste zich onder hen te bevinden. Hij wilde liever in een vogelnest nabij Gods altaren wonen, dan in een paleis op een afstand ervan. Soms heeft hij gewenst "vleugelen te hebben als van een duif, om heen te vliegen naar de woestijn," Psalm 55:7, hier wenst hij de vleugelen te hebben van een mus, ten einde zonder ontdekt te worden naar Gods voorhoven te vliegen. En ofschoon te waken als een eenzame mus op het dak, de beschrijving is van een zeer treurige gemoedstoestand, Psalm 102:8, zou David toch blijde geweest zijn zo dit zijn lot mocht zijn, mits het in de nabijheid van Gods altaren was. Het is beter God te dienen in de eenzaamheid, dan de zonde te dienen onder een grote menigte. Het woord voor mus betekent een klein vogeltje, en (indien ik een gissing mag wagen) misschien werden in Davids tijd, toen zoveel muziek, vocale en instrumentale, in de eredienst werd ingevoerd, zangvogels in kooien rondom de voorhoven van de tabernakel opgehangen, om de harmonie te

voltooien, (want wij bevinden dat er van het zingen van vogels ter ere Gods nota wordt genomen, Psalm 104:12), en David benijdt deze hun geluk en zou gaarne van plaats met hen geruild hebben.

Merk op: David benijdt het geluk niet van de vogels, die over de altaren heenvlogen en slechts een vluchtige blik hadden op Gods voorhoven, maar van die, welke er zich nesten hadden gemaakt. David acht het niet genoeg om in Gods huis te verwijlen als een reiziger, die er ingaat om er de nacht door te brengen, maar het moet zijn rust, zijn tehuis zijn, waar hij wil wonen. En hij neemt er nota van, dat deze vogels daar niet alleen nesten voor zich hebben, maar dat zij er hun jongen leggen, want zij, die zelf een plaats hebben in Gods voorhoven kunnen niet anders dan begeren dat ook hun kinderen in Gods huis en binnen Zijn muren een plaats en een naam zullen hebben, "dat zij hun geiten mogen weiden bij de woningen van de herders." Sommigen geven een anderen zin aan dit vers, "Heere, door Uw voorzienigheid hebt Gij de vogelen nesten en rustplaatsen gegeven in overeenstemming met hun natuur, en zij kunnen er vrijelijk heengaan, maar tot Uw altaar, dat mijn nest, mijn rustplaats is, waarnaar ik even verlangend ben als ooit een zwervende vogel naar zijn nest verlangd heeft, heb ik geen toegang. Heere, zult Gij dan beter voor Uw vogelen dan voor Uw kinderen voorzien? Gelijk een vogel is, die uit zijn nest omdoolt, zo ben ik! nu ik omdool van de plaats van Gods altaren, want dat is mijn plaats, Spreuken 27:8. Nooit zal ik rust hebben voordat ik tot mijn plaats ben wedergekeerd. Zij, wier zielen tehuis en in rust zijn in God, kunnen niet anders dan een vestiging begeren in de nabijheid van Zijn inzettingen. Er waren twee altaren, het een voor brandoffers en het andere voor reukwerk, en in zijn begeerte naar een plaats in Gods voorhoven heeft David het oog op beide, zoals wij in ons gaan tot God het oog moeten hebben op de verzoening en de voorbidding van Christus.

Eindelijk, merk op hoe hij God beschouwt in zijn gebed: Gij zijt *de Heere van de heirscharen, mijn Koning en mijn God.* Waar zal een arm in benauwdheid verkerend onderdaan anders bescherming zoeken dan bij zijn koning? "En zal een volk zijn God niet zoeken?" Jesaja 8:19. Mijn Koning, mijn God, is Heere van de heirscharen, laat mij bij Hem en Zijn altaren leven en sterven.

IV. Hoe hij het geluk erkent van de bedienaren van de Godsdienst en van het volk in hun vrije toegang tot Gods altaren. *"Welgelukzalig zijn zij* o wanneer zal ik wederkeren om mee van die zaligheid te genieten?"

1. Welgelukzalig de bedienaren van de Godsdienst, de priesters en de Levieten, die hun woning hebben bij de tabernakel en er beurtelings dienst in doen, vers 5. *Welgelukzalig zijn zij, die in Uw huis wonen,* die er tehuis zijn, en wier werk daar is. Het is zo verre van hem om hen te beklagen wijl zij daar voortdurend bezig moesten zijn en tot voortdurende ernst verplicht waren, dat hij eerder hen dan de grootste vorsten van de wereld zou benijden. Er zijn zodanigen, die de gierigaard zegenen, maar hij zegent de Godsdienstige. *Welgelukzalig zijn zij, die in Uw huis wonen* niet omdat zij een goed loon hebben, namelijk een deel van elk offer, waardoor zij instaat zijn een goede tafel te houden, maar omdat zij goed werk hebben, zij *prijzen U gestadiglijk,* en als er een hemel op aarde is, dan bestaat hij in het prijzen van God, in het voortdurend loven van Hem. Pas dit toe op Zijn huis hierboven, Welgelukzalig zijn zij, die daar wonen, engelen en verheerlijkte heiligen, want zij *hebben geen rust dag en nacht* van God te loven. Laat ons dus zoveel van onze tijd als wij kunnen doorbrengen met dat gezegende werk, waarmee wij een blijde, zalige eeuwigheid hopen door te brengen.

2. Zalig het volk, de inwoners des lands, die wel niet gestadig in Gods huis wonen, zoals de priesters, maar er toch vrije toegang hebben, op de bestemde tijden van hun plechtige feesten, waarop alle mannen verplicht waren tegenwoordig te zijn, Deuteronomium 16:16. Het was zo ver van David om dit als een zware last te beschouwen, die hun opgelegd was, dat hij het geluk benijdt van hen, die ze aldus konden bijwonen, vers 6-8.

De personen, die hij welgelukzalig noemt, worden hier beschreven.

A. Het zijn dezulken, die in de Godsdienst handelen naar een vastgeworteld beginsel van vertrouwen op God en van aanhankelijkheid aan Hem. *Welgelukzalig is de mens, wiens sterkte in U is*, die U tot zijn sterkte maakt en sterk op U steunt, die Uwen naam tot zijn sterke toren maakt, waar hij henenloopt om er veilig te zijn, Spreuken 18:10. "Welgelukzalig is de man, die de Heere tot zijn vertrouwen stelt," Psalm 40:5, 146:5. Diegenen zijn in waarheid welgelukzalig, die in de beoefening van de Godsdienst uitgaan en voortgaan, niet in hun eigen kracht want dan zal het werk zeer zeker verkeerd gaan maar in de kracht van de genade van Jezus Christus, uit wie onze bekwaamheid is.. David wenste tot Gods tabernakelen terug te keren, ten einde zich daar in de Heere zijn God te versterken tot dienen en tot lijden,

B. Het zijn dezulken, die liefde hebben voor heilige inzettingen, *in wier hart de wegen ervan zijn*, vers 6, dat is: die, hun zaligheid gesteld hebbende in God als hun doel, zich verblijden in al de wegen, die naar dat doel heenleiden, in al de middelen, door welke hun genade wordt versterkt en hun gemeenschap met God in stand wordt gehouden. Zij wandelen niet slechts in die wegen, zij hebben ze in hun hart, zij nemen ze ter harte, geen zorg of belang, geen genot of genoegen ligt hun nader aan het hart dan deze. Zij, die het nieuwe Jeruzalem in het oog hebben, moeten de wegen, die er heenleiden, in hun hart hebben, moeten er acht op slaan, hun ogen moeten er op gericht zijn, zij moeten de paden ervan overdenken en bevreesd zijn om er ter rechter of ter linkerhand van af te wijken. Als wij Gods belofte tot onze sterkte maken dan moeten wij ons Gods Woord ten regel stellen en er naar wandelen.

C. Het zijn dezulken, die over alle moeilijkheden en bezwaren heenkomen om tot God te gaan in Zijn heilige inzettingen, vers 7. Als zij van uit het land opgaan om te aanbidden op de heilige feestdagen, dan gaat hun weg door menig dor en zandig dal (zeggen sommigen), waar zij schier omkomen van dorst, maar om dit ongerief te voorkomen, graven zij kleine kuilen om er het regenwater in te vergaderen en te bewaren, dat daar dan gereed ligt om hen en anderen te verkwikken. Als zij de kuilen maken, zal de regen van de hemel ze vullen, als wij bereid zijn om de genade van God te ontvangen, dan zal die genade ons niet worden onthouden, maar ten allen tijde genoeg voor ons wezen. Hun weg liep door menig tranendal, want dat is volgens sommigen de betekenis van het woord "bacha'" of wel waterachtige dalen, die in nat weer, als de regen de poelen vult, hetzij door het stijgen van het water of vanwege het modderige van de weg, onbegaanbaar waren, maar door de wateren naar sloten of kanalen te doen afvloeien, maakten zij er een weg doorheen ten gerieve van hen, die opgingen naar Jeruzalem. Er moet zorg worden gedragen om de wegen in goede staat te houden, die heenleiden naar de kerk zowel als die welke heenvoeren naar de markt. Maar dit alles heeft ten doel om aan te tonen:

a. Dat zij de reis gaarne deden. Als zij de plechtige feesten te Jeruzalem moesten bijwonen dan lieten zij zich door geen ongunstig weer terughouden, noch door slechte wegen, zij hebben dit alles

niet als een verontschuldiging gehouden, of aangevoerd om tehuis te blijven. Moeilijkheden op de weg van onze plicht zijn bedoeld om onze vastberadenheid op de proef te stellen, en hij, "die op de wind achtgeeft, zal niet zaaien."

b. Dat zij zich zo goed zij konden een weg baanden naar Zion, waar die weg slecht was gaven zij zich moeite om hem beter te maken, en de moeilijkheden en ongemakken die niet weggenomen konden worden, hebben zij zo goed zij konden gedragen. Onze weg naar de hemel loopt door een dal van Baca, een tranendal, maar zelfs die weg kan tot een fontein worden gesteld, zo wij een goed gebruik maken van de gerieflijkheden, die God voorzien heeft voor de pelgrims naar de hemelse stad.

D. Het zijn de zodanigen, die steeds voorwaarts gaan, totdat zij aan het einde hunner reis gekomen zijn en niet achterblijven, vers 8. *Zij gaan van kracht lot kracht.* Hun gezelschap neemt toe, doordat zich uit iedere stad, door welke zij heentrokken, meerderen bij hen voegden, totdat zij zeer talrijk werden. Zij, die dichtbij waren, wachtten totdat zij, die verder weg woonden tot hen kwamen, zeggende: Komt, "wij zullen in het huis des Heeren gaan," Psalm 122:1, opdat zij gezamenlijk zouden optrekken ten teken van hun liefde voor elkaar. Of wel, inplaats dat de eenzame afzonderlijke personen vermoeid waren van de bezwaren en het vervelende van hun reis, waren zij levendiger en opgewekter hoe meer zij Jeruzalem naderden, en zo werden zij dan al sterker en sterker Job 17:9. Zo is ook beloofd dat zij, "die de Heere verwachten, de kracht zullen vernieuwen," Jesaja 40:31. Zelfs als zij zwak zijn, zijn zij daar sterk. Zij gaan *van deugd lot deugd,* (zo lezen het sommigen), het is hetzelfde woord, dat gebruikt is voor de deugdzame huisvrouw, zij, die voorwaarts streven in hun Christelijke loopbaan. zullen bevinden dat God aan hun genade nog genade toevoegt, Johannes 1:16. Zij zullen veranderd worden van heerlijkheid tot heerlijkheid, 2 Corinthiers 3:18, van de ene graad van heerlijke genade naar een andere, totdat eindelijk *een ieder van hen zal verschijnen voor God in Zion,* om Hem eer te geven en van Hem zegeningen te ontvangen. Zij, die toenemen in genade, zullen ten laatste volkomen zich in heerlijkheid. De Chaldeer geeft de lezing: Zij *gaan van het huis des heiligdoms naar het huis van de leer, en de moeite, die zij zich gegeven hebben omtrent de wet, zal voor God komen, wiens majesteit in Zion woont*. Wij moeten van de ene plicht tot de andere gaan, van het gebed naar het Woord, van het beoefenen van hetgeen wij geleerd hebben naar nog meer leren. Indien wij dit doen, dan zal het voordeel ervan gezien worden tot Gods eer en onze eeuwige vertroosting.

Psalm 84:9-13

1. Hier bidt de psalmist om gehoor en gunst bij God, zonder bepaald te noemen wat hij wenste, dat God voor hem zal doen. Hij behoefde niets meer te zeggen, nadat hij zo'n liefdevolle waardering had uitgesproken van Gods inzettingen, waarvan hij nu verbannen was. Al zijn begeerte lag uitgedrukt in die belijdenis, was duidelijk neergelegd voor God, zijn verlangen, zijn zuchten was voor Hem niet verborgen, daarom bidt hij, vers 9, 10, alleen maar dat God zijn gebed zal horen, het ter ore zal nemen, zijn toestand zal aanschouwen, zijn liefde zal aanzien, zijn aangezicht zal aanzien, om te zien waarheen het gericht was, en hoe er het verlangen zijns harten naar Gods voorhoven op te lezen was. Hij noemt zich (zoals velen denken) *Gods gezalfde*, want David was door Hem gezalfd en voor Hem gezalfd. In dit gebed:

1. Heeft hij het oog op God onder verschillende van Zijn heerlijke titels. Als *de Heere van de heirscharen*, die alle schepselen onder Zijn bevelen heeft en daarom alle macht heeft in hemel en op aarde, als de *God Jakobs*, een God, in verbond met Zijn eigen volk, een God die nooit tot het biddend zaad Jakobs gezegd heeft: zoekt Mij tevergeefs, en als *God ons schild*, die Zijn volk onder Zijn bijzondere bescherming neemt, ingevolge Zijn verbond met Abraham, hun vader, Genesis 15:1 :"Vrees niet, Abram, Ik ben u een schild." Toen David niet verborgen kon zijn in Gods tabernakel, Psalm 27:5, daar hij op een afstand ervan was, hoopte hij toch God zijn schild te bevinden, waar hij ook was.

2. Hij had het oog op de Middelaar, want ik versta veeleer van Hem deze woorden: "aanschouw het aangezicht van Uwen Messias, Uwen Gezalfde", want van Zijn zalving heeft David gesproken in Psalm 45:7. In al onze gebeden tot God moeten wij begeren dat Hij op het aangezicht van Christus zal zien, ons zal aannemen om Zijnentwil, in Hem een welbehagen zal hebben in ons. Wij moeten zien met het oog des geloofs, en dan zal God met een oog van gunst zien *het aangezicht van de Gezalfde* die ons Zijn aangezicht doet zien, als wij zonder Hem het onze niet durven tonen.

II. Hij pleit op zijn liefde voor Gods inzettingen, en zijn betrouwen op God zelf.

1. Gods voorhoven waren zijn keus, vers 11. Zeer grote liefde koesterde hij voor heilige inzettingen, hij waardeerde ze boven alles, en hij drukte zijn waardering ervan uit:

a. Door aan de tijd van Gods aanbidding de voorkeur te geven boven alle andere tijden. *Een dag, doorgebracht in Uwe voorhoven* door er de Godsdienstoefeningen bij te wonen, geheel onttrokken aan alle wereldlijke bezigheden of belangen, is *beter dan duizend* elders doorgebracht, niet dan duizend in Uwe voorhoven, maar dan duizend overal anders in de wereld, al is het ook temidden van de verlustigingen en genietingen van de kinderen van de mensen. Beter dan duizend, hij zegt niet dagen, gij kunt de zin aanvullen met jaren met eeuwen, zo gij wilt, en David zal er ook dan nog zijn toestemming aan geven. neen dag in Uwe voorhoven, een sabbatdag, een heilige dag, een feestdag, al is het slechts een dag, zou mij zeer welkom zijn. "Ja meer," zoals sommigen van de rabbijnen het omschreven hebben "al zou ik er de volgende dag om moeten sterven, zou die ene dag toch lieflijker wezen dan jaren, doorgebracht in het bedrijf en genot van deze wereld. Een van deze dagen zal met zijn genietingen duizend dagen en twee tien duizend doen vluchten, beschaamd maken, als niet waardig om er mee vergeleken te worden."

b. Door aan de plaats van de aanbidding de voorkeur te geven boven iedere andere plaats, *ik koos liever aan de dorpel in het huis mijns Gods te wezen dan lang te wonen* in pracht en staatsie, als meester *in de tent van de goddeloosheid,* vers 11.

Merk op: Hij noemt zelfs de tabernakel een *huis,* want de tegenwoordigheid Gods maakte zelfs deze gordijnen statiger dan een paleis en sterker dan een kasteel. Het is het huis mijns Gods. Het verbondsdeel, dat hij had in God als zijn God was de lieflijke snaar, die hij zo gaarne tokkelde, zij, en zij alleen, die op goede gronden God hun God kunnen noemen, verlustigen zich in de voorhoven van Zijn huis. Ik zou liever portier zijn in Gods huis dan een prins in de tenten, waar goddeloosheid heerst, liever aan de dorpel liggen zo luidt het oorspronkelijke, de plaats des bedelaars, Handelingen 3:2. "Het doet er niet toe", zegt David, Liever die plaats dan gene." De Farizeen beminnen de synagogen, mits zij er de koorgestoelten in hadden, Mattheus 23:6, om er een groot aanzien te hebben, de vrome David is daarover niet in zorg zo hij slechts tot de dorpel wordt toegelaten zal hij zeggen: "Meester, het is goed hier te zijn." Sommigen lezen het: "ik zou liever aan een deurpost bevestigd zijn in het huis mijns Gods, dan in vrijheid te leven in de tenten van de goddeloosheid," in toespeling op de wet betreffende dienstknechten, die, zo zij niet vrij uit wilden gaan, zich het oor moesten laten doorboren aan de post van de deur, Exodus 21:5, 6 David had zijn Meester lief, en had zijn werk lief, zodat hij begeerde voor altijd aan deze dienst verbonden te zijn, er vrijer voor te zijn, maar er nooit vrij van uit te gaan, de banden des plichts verkiezende boven de grootste vrijheid om te zondigen. Zodanig een uiterst genoegen smaken heilige harten in heilige plichten, in hun schatting kan geen voldoening vergeleken worden bij de voldoening van gemeenschap met God.

2. God zelf was zijn hoop, zijn blijdschap, zijn alles. Hij had het huis zijns Gods lief, omdat zijn verwachting was van zijn God, en daar placht hij zijn hart voor Hem uit te storten. Zie:

a. Wat God is en zijn zal voor Zijn volk. *God de Heere is een zon en schild.* Wij zijn hier in duisternis, maar als God onze God is, dan zal Hij een zon voor ons wezen, om ons te verlichten en te verkwikken, ons te leiden en te besturen. Wij zijn hier in gevaar, maar Hij zal ons een schild zijn, om ons te beveiligen tegen de vurige pijlen, die in menigte om ons heenvlieden, met goedgunstigheid zal Hij ons kronen als met een rondas. Laat ons dus altijd wandelen in het licht des Heeren, en ons nooit buiten Zijn bescherming werpen, dan zullen wij Hem een zon bevinden om ons te voorzien van alle goed, en een schild om ons te beschutten tegen alle kwaad.

b. Wat Hij hun schenkt en zal schenken. *De Heere zal genade en eer geven.* Genade betekent beide Gods welwillendheid jegens ons, en Zijn goed werk in ons, eer betekent beide de eer, die Hij thans op ons legt door Zijn aanneming van ons tot zonen en de eer, die Hij voor ons heeft weggelegd in het erfdeel van zonen. God zal hun genade geven in deze wereld als een toebereiding tot de heerlijkheid en eer in de andere wereld als de volmaking van de genade, beide zijn Gods gave, zijn vrije gave. En gelijk van de ene kant God, waar Hij genade geeft, ook eer zal geven (want genade is het begin van de eer en is er het onderpand van, zo zal Hij, van de andere kant, hiernamaals aan niemand eer geven, aan wie Hij thans geen genade geeft, of die Zijn genade tevergeefs hebben ontvangen. En indien God genade en eer zal geven, de twee dingen, die samenwerken om ons gelukkig te maken in beide werelden, dan kunnen wij er zeker van zijn dat Hij *het goede niet zal onthouden dengenen, die in oprechtheid wandelen.*

c. Het is de aard, de hoedanigheid, van alle Godvruchtigen, dat zij in oprechtheid wandelen, dat zij God aanbidden in geest en waarheid, dat zij in eenvoudigheid en oprechtheid in de wereld verkeren, en de zodanigen kunnen er zeker van zijn dat God hun het goede niet zal onthouden, geen goed, dat nodig is voor hun reis door deze wereld. Verzeker u van genade en eer, en andere dingen zullen u toegeworpen worden, dit is een veelomvattende belofte, en zo'n verzekering van de vertroosting, het welzijn van de heiligen, dat, wat zij ook mogen begeren en denken nodig te hebben, en de oneindige wijsheid goed voor hen acht, hun voorzeker door de oneindige goedheid ter bestemder tijd gegeven zal worden. Laat het onze zorg wezen om in oprechtheid te wandelen, en laat ons dan op God vertrouwen om ons alles te geven wat goed voor ons is.

Eindelijk. Hij noemt hen welgelukzalig die op God hun vertrouwen stellen, zoals hij gedaan heeft, vers 13. Zij zijn welgelukzalig, die vrije toegang hebben tot de inzettingen en de voorrechten genieten van Gods huis. Maar al zijn wij daar nu ook van verstoken, wij zijn daarom nog niet buitengesloten van de zaligheid, zo wij op God vertrouwen. Indien wij niet naar het huis des Heeren kunnen gaan, dan kunnen wij door het geloof gaan tot de Heere van het huis, en in Hem zullen wij zalig zijn.

PSALM 85

1 Een psalm, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach. (85:2) Gij zijt Uw lande gunstig geweest, HEERE! de gevangenis van Jakob hebt Gij gewend.
2 (85:3) De misdaad Uws volks hebt Gij weggenomen; Gij hebt al hun zonden bedekt. Sela.
3 (85:4) Gij hebt weggenomen al Uw verbolgenheid; Gij hebt U gewend van de hittigheid Uws toorns.
4 (85:5) Breng ons weder, o God onzes heils! en doe te niet Uw toornigheid over ons.
5 (85:6) Zult Gij eeuwiglijk tegen ons toornen? Zult Gij Uw toorn uitstrekken van geslacht tot geslacht?
6 (85:7) Zult Gij ons niet weder levend maken, opdat Uw volk zich in U verblijde?
7 (85:8) Toon ons Uw goedertierenheid, o HEERE, en geef ons Uw heil.
8 (85:9) Ik zal horen, wat God, de HEERE, spreken zal; want Hij zal tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede spreken; maar dat zij niet weder tot dwaasheid keren.
9 (85:10) Zekerlijk, Zijn heil is nabij degenen, die Hem vrezen, opdat in ons land eer wone.
10 (85:11) De goedertierenheid en waarheid zullen elkander ontmoeten; de gerechtigheid en vrede zullen elkander kussen.
11 (85:12) De waarheid zal uit de aarde spruiten, en gerechtigheid zal van den hemel nederzien.
12 (85:13) Ook zal de HEERE het goede geven; en ons land zal zijn vrucht geven.
13 (85:14) De gerechtigheid zal voor Zijn aangezicht henengaan, en Hij zal ze zetten op den weg Zijner voetstappen.

De uitleggers zijn over het algemeen van gevoelen dat deze psalm geschreven werd na de terugkeer van de Joden uit hun gevangenschap in Babel, toen zij nog onder sommige van de tekenen van Gods misnoegen waren, om welker wegneming zij hier bidden. En uit niets blijkt, dat hij toen niet, evenals Psalm 137, geschreven kon zijn. Het zijn de openbare belangen, die de psalmist hier na aan het hart liggen, en de psalm is geschreven voor de grote vergadering. De kerk was hier als in een zondvloed, boven waren wolken, beneden waren golven en baren, alles was donker en droevig. De kerk is als Noach in de ark tussen leven en dood, tussen hoop en vrees. Dit zo zijnde:

I. Wordt hier in het gebed een duif uitgezonden. De beden zijn tegen zonde en toorn, vers 5, en om goedertierenheid en heil, vers 8. De pleitgronden zijn ontleend aan vroegere gunstbewijzen, vers 2-4, en tegenwoordige benauwdheid, vers 6, 7.

II. Hier is de duif teruggekomen met een olijftak en goede tijding, de psalmist verwacht haar terugkomst, vers 9, en dan spreekt hij opnieuw van de gunsten aan Gods Israël bewezen, waarvan hij door de geest van de profetie de verzekering gaf aan anderen, en door de geest des geloofs de verzekering nam voor zichzelf, vers 10-14. Door het zingen van deze psalm kunnen wij geholpen worden in ons bidden tot God, beide voor Zijn kerk in het algemeen en voor het land van onze geboorte in het bijzonder. Het eerste gedeelte kan ons van nut zijn om ons te leiden in onze begeerten, het laatste om ons aan te moedigen in ons geloof en onze hoop.

Psalm 85:1-8

De kerk, in beproeving en benauwdheid, wendt zich hier tot God, door Hem daarin geleid zijnde. Zo bereid is God om de gebeden Zijns volks te horen en te verhoren, dat Hij door Zijn Geest in het woord en in het hart hun de gebeden ingeeft en de woorden er voor in hun mond legt. Het volk van God in zeer terneergeslagen, zwakke toestand wordt hier geleerd hoe tot God te spreken.

I. Zij moeten met dankbaarheid de grote dingen erkennen, die God voor hen gedaan heeft, vers 2-4. "Gij hebt voor ons en onze vaderen zo en zo gedaan." De bewustheid van tegenwoordige beproeving moet de herinnering aan vroegere zegeningen niet uitwissen, neen, zelfs als wij zeer naar de diepte zijn gebracht moeten wij gedenken aan onze vroegere ervaringen van Gods goedheid, die wij met dankbaarheid en tot Zijn lof hebben op te merken. Zij spreken er hier met welbehagen van:

1. Dat God zich hun ellende gunstig had betoond, het met liefde had aangezien als het Zijne-"*Gij zijt Uwen lande gunstig geweest*, als het Uwe, Gij hebt het onderscheidene gunsten betoond." De gunst van God is de bron en oorsprong van alle goed, en de bron van geluk voor volken zowel als voor particuliere personen. Het was door de gunst van God, dat Israël bezit verkreeg en behield van Kanaän, Psalm 44:4, en indien Hij hun niet zeer gunstig gebleven was, zij zouden reeds voorlang ten verderve zijn gebracht.

2. Dat Hij hen gered had uit de hand hunner vijanden, en hun de vrijheid had hergeven. "*Gij hebt de gevangenis van Jakob gewend*, en diegenen weer in hun eigen land gevestigd, die er uit verdreven waren, en die toen vreemdelingen geweest zijn in een vreemd land, gevangenen in het land hunner verdrukkers. De gevangenis van Jakob kan wel lang duren, maar ter bestemder tijd zal zij gewend worden.

3. Dat Hij niet met hen gehandeld heeft naar dat hun tergingen het verdiend hadden, vers 3. *"De misdaad Uws volks hebt Gij weggenomen*, en hen niet gestraft, zoals Gij het naar recht hadt kunnen doen. *Gij hebt al hun zonden bedekt."* Als God de zonde vergeeft dan bedekt Hij haar, en als Hij de zonde Zijns volks bedekt, dan bedekt Hij haar geheel. Het wenden hunner gevangenschap was een voorbeeld en blijk van Gods gunst jegens hen, toen zij gepaard ging met de vergeving van hun ongerechtigheid.

4. Dat Hij Zijn toorn tegen hen niet zover had uitgestrekt en zolang had behouden, als zij reden hadden te vrezen, vers 4. "*Al hun zonde* bedekt hebbende, *hebt Gij al Uwe verbolgenheid weggenomen, "* want als de zonde weggedaan is, houdt Gods toorn op, als wij gereinigd zijn, is God bevredigd. Zie wat de vergeving van zonde is: *Gij hebt de misdaad Uws volks weggenomen*, dat is: "Gij *hebt U gewend van de hittigheid Uws toorns*, zodat wij in zijn vlam niet verteerd werden. In ontferming over ons hebt Gij al Uw toorn niet opgewekt, maar toen een voorspraak in de bres stond, hebt Gij Uw toorn afgewend."

II. Hen wordt geleerd om tot God te bidden om genade en goedertierenheid met betrekking tot hun tegenwoordige ellende. Dit wordt afgeleid uit het vorige: "Gij hebt wel gedaan aan onze vaderen, doe wel aan ons, want wij zijn de kinderen van hetzelfde verbond."

1. Zij bidden om bekerende genade, "*Bekeer ons, o God onzes heils,* vers 5, ten einde onze gevangenschap te wenden, wend ons af van ongerechtigheid, wend ons tot U en tot onze plicht, bekeer ons, en wij zullen bekeerd zijn. Allen, die God wil behouden, zal Hij vroeg of laat bekeren. Zonder bekering geen zaligheid.

2. Zij bidden om de wegneming van de tekenen van Gods misnoegen, waaronder zij zich bevonden. *"Doe teniet Uwe toornigheid over ons,* zoals Gij hem menigmaal teniet gedaan hebt in de dagen van onze vaderen, toen Gij Uw toorn van hen hebt afgewend." Let op de methode. Eerst: wend ons tot U en doe dan Uw toorn over ons teniet." Als wij met God verzoend zijn, dan en niet eerder kunnen wij de vertroosting verwachten van Zijn verzoend zijn met ons.

3. Zij bidden om de openbaring van Gods welwillendheid jegens hen, vers 8. "*Toon ons Uwe goedertierenheid, o Heere,* betoon U genadig jegens ons, wees ons niet slechts genadig, maar laat ons de troostrijke bewijzen hebben van Uwe genade, laat ons weten dat Gij ons genadig zijt en genade voor ons hebt weggelegd."

4. Zij bidden dat God genadiglijk voor hen, en tot heerlijkheid voor Hemzelf, voor hen verschijnen zal. *Geef ons Uw heil,* geef het ons door Uwe belofte, en dan zult Gij het ongetwijfeld werken door Uwe voorzienigheid." De vaten van Gods goedertierenheid zijn de erfgenamen van Zijn heil, Hij betoont genade aan hen, aan wie Hij Zijn heil geeft, want het heil, de zaligheid, is uit genade.

III. Er wordt hen geleerd om in ootmoed met vrijmoedigheid bij God te klagen over hun tegenwoordige ellende, vers 6, 7, waar wij moeten letten:

1. Op hetgeen zij vrezen en afbidden. *"Zult Gij eeuwiglijk tegen ons toornen?* Wij zijn verloren zo Gij dit doet, maar wij hopen dat Gij het niet doen zult. *Zult Gij Uwen toorn uitstrekken van geslacht tot geslacht*. Neen Gij zijt genadig, traag tot toorn, en zeer snel bereid om genade te betonen, en zult niet eeuwiglijk twisten Gij hebt niet eeuwiglijk getoornd tegen onze vaderen, maar hebt U spoedig gewend van de hittigheid Uws toorns, waarom zult Gij dan in eeuwigheid toornen tegen ons? Zijn Uwe goedertierenheden niet nog even menigvuldig en krachtig als ooit tevoren? Tegen onboetvaardige zondaren zal God in eeuwigheid toornen want wat is de hel anders dan de toorn van God uitgestrekt van geslacht tot geslacht? Maar zal een hel op aarde het lot van Uw volk wezen?"

2. Wat zij begeren en hopen. "Zult Gij *ons niet weer levend maken?* vers 7, ons niet levend maken door vertroosting tot ons te spreken, ons levend maken door verlossingen, die voor ons worden gewerkt? Gij zijt voorheen Uwen lande gunstig geweest, en dat heeft het levend gemaakt, zult Gij niet wederom gunstig zijn, en het alzo wederom levend maken?" God had aan de kinderen van de gevangenschap "een weinig levens gegeven in hun Dienstbaarheid," Ezra 9:8. Hun terugkeer uit Babel was als een leven uit de doden, Ezechiel 37:11, 12. Welaan, Heere, zeggen zij, "zult Gij ons niet weer levend maken, en ten anderen male Uwe hand aanleggen om ons te vergaderen", Jesaja 11:11, Psalm 126:1, 4. "Uw werk Heere! behoud dat in het leven in het midden van de jaren," Habakuk 3:2. "Maak ons weer levend,"

a. "Opdat Uw volk zich verblijde, en zo zullen wij er de vertroosting van hebben," Psalm 14:7. Geef hun leven, opdat zij blijdschap mogen hebben.

b. Opdat zij zich verblijden in U, en zo zult Gij er de eer voor ontvangen." Indien God de bron is van al onze zegeningen, dan moet Hij het middelpunt wezen van al onze blijdschap.

Psalm 85:9-14

Wij hebben hier een antwoord op de gebeden en betogen, die in de vorige verzen vervat zijn.

I. In het algemeen is het een antwoord des vredes. De psalmist bemerkt dit spoedig, vers 9, want hij staat op zijn wachttoren om te horen wat God tot hem zal spreken, zoals de profeet, Habakuk 2:1, 2. *Ik zal horen wat God, de Heere, spreken zal.* Dit geeft te kennen:

1. Het tot bedaren brengen van zijn hartstochten, zijn smart, zijn vrees en de beroering in zijn binnenste. "Stel u gerust, o mijn ziel, ten einde in ootmoedig zwijgen op God te wachten. Ik heb genoeg gesproken, of reeds te veel, nu zal ik horen wat God zal spreken en Zijn heilige wil welkom heten, Wat spreekt mijn Heere tot Zijn knecht?" Als wij willen dat God zal horen wat wij in het gebed tot Hem zeggen, dan moeten wij bereid zijn om te horen wat Hij tot ons zegt in Zijn Woord.

2. Het opwekken van zijn verwachting. Nu hij in het gebed is geweest ziet hij uit naar iets zeer groots en zeer goeds van de God, die het gebed hoort. Als wij gebeden hebben, moeten wij onze gebeden nazien en op een antwoord wachten,

Merk hier op:

A. Wat het is, dat hij zich van God belooft in antwoord op zijn gebeden. *Hij zal tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede spreken.* Er is een volk in de wereld, dat Gods volk is, Hem is afgezonderd, aan Hem onderworpen is en door Hem behouden zal worden. Al Zijn volk zijn Zijn gunstgenoten, geheiligd door Zijn genade, toegewijd aan Zijn eer. Soms kan het gebeuren dat deze geen vrede hebben, als er van buiten strijd en van binnen vrees is, maar vroeg of laat zal God tot hen van vrede spreken. Indien Hij geen uitwendige vrede gebiedt, zal Hij toch inwendig van de vrede spreken tot hun hart door Zijn Geest, die Hij tot hun oren had gesproken door Zijn woord en Zijn dienstknechten, en hun vreugde en blijdschap doen horen.

B. Welk gebruik hij maakt van deze verwachting.

a. Hij neemt er de vertroosting van, en dat moeten ook wij: *"Ik zal horen wat God de Heere zal spreken,* de verzekeringen van vrede horen, die Hij geeft in antwoord op het gebed." Als God van vrede spreekt, dan moeten wij er niet doof voor zijn, maar hem met alle dankbaarheid en in ootmoed ontvangen.

b. Hij waarschuwt de heiligen om de plicht te doen, waartoe zij geroepen zijn, *maar dat zij niet weer tot dwaasheid keren,* want het is op die voorwaarden, en geen andere, dat vrede verwacht moet worden. Tot hen, en alleen tot hen, wordt van vrede gesproken, die zich afkeren van de zonde, maar indien zij er toe wederkeren, dan is het op hun gevaar. Alle zonde is dwaasheid, maar inzonderheid afval, het is grote erge dwaasheid om zich tot de zonde te keren nadat men er zich van scheen afgewend te hebben, er toe weer te keren nadat God van vrede heeft gesproken. God is voor de vrede, maar als Hij spreekt zijn de zodanigen voor krijg.

II. Hier zijn de bijzonderheden van dit antwoord des vredes. Hij twijfelt niet, of binnen weinig tijds zal alles wel wezen, en daarom geeft hij ons het lieflijk vooruitzicht van de bloeiende toestand van de

kerk in de laatste vijf verzen van de psalm, die de vrede en de voorspoed beschrijven, waarmee God de kinderen van de gevangenschap ten laatste zegenen zal, als zij na veel moeite en veel beroering eindelijk weer in hun land gevestigd zullen zijn. Maar het kan ook genomen worden:

1. Als een belofte aan allen, die God vrezen en gerechtigheid werken, dat zij gerust en gelukkig zullen zijn.

2. Als een profetie van het koninkrijk van de Messias, en de zegeningen, waarmee dat koninkrijk verrijkt zal worden. Hier is:

A. Hulp nabij, vers 10. *"Zeker, Zijn heil is nabij,* ons nabij, meer nabij dan wij denken, het zal spoedig gewerkt zijn, hoe groot onze moeilijkheden en benauwdheden ook zijn, als Gods tijd gekomen is, en die tijd is niet meer ver." Als het getal van de tichelstenen verdubbeld wordt, dan komt Mozes. Het is nabij allen, die Hem vrezen, als benauwdheid nabij is, dan is het heil, de verlossing nabij, want God is krachtelijk bevonden een hulp in benauwdheden voor allen, die de Zijnen zijn, terwijl "het heil verre is van de goddelozen," Psalm 119:155. Dit kan gevoegelijk toegepast worden op Christus, de werker van het eeuwig heil. Het was de vertroosting van de Oud-Testamentische heiligen dat zij, hoewel zij het niet beleefden om de verlossing te zien in Jeruzalem, waarop zij wachtten, er toch zeker van waren dat zij nabij was en welkom zou wezen aan allen, die God vreesden.

B. Ere verzekerd. *Opdat in ons land eer wone,* opdat de aanbidding Gods onder ons gevestigd zij, want dat is de eer van een land. Als die weg is "Ichabod, de eer is weggevoerd", als zij blijft, dan blijft de eer. Dit kan zien op de Messias, die de eer, de heerlijkheid zou zijn van Zijn volk Israël, en gekomen is om onder hen te wonen, Johannes 1:14, om welke reden hun land *Immanuelsland genoemd wordt* Jesaja 8:8..

C. Zegeningen, genadegaven, elkaar ontmoetende en omhelzende, vers 11, 12 *Goedertierenheid en waarheid, gerechtigheid en vrede kussen elkaar.* Dit kan verstaan worden:

a. Van de verbetering des volks en van hun regering, waarin al deze genadegaven uitblinken. De regeerders en de geregeerden zullen allen goedertieren en waar zijn, rechtvaardig en vreedzaam-als er geen waarheid, geen goedertierenheid is, gaat alles ten verderve, Hosea 4:1, Jesaja 59:14, 15. Maar als deze elkaar ontmoeten in het bestuur van alle zaken, als deze bedoeld worden, als deze de wet geven, als er zo’n overvloed is van waarheid, dat zij uit de aarde spruit als gras, dat zij neerkomt als regen van de hemel, dan gaat alles goed. Als in iedere samenkomst goedertierenheid en waarheid elkaar ontmoeten, in iedere omhelzing gerechtigheid en vrede elkaar kussen, en de gewone eerlijkheid inderdaad gewoon en algemeen is, dan woont eer in een land, gelijk de zonde van heersende oneerlijkheid een schande is voor ieder volk.

b. Van het wederkeren van Gods gunst en de voortduur ervan. Als een volk tot God wederkeert en Hem aankleeft in een weg des plichts, dan zal Hij tot hen wederkeren en bij hen blijven in een weg van genade. Sommigen verstaan dit aldus: des mensen waarheid en Gods goedertierenheid, des mensen gerechtigheid en Gods vrede ontmoeten elkaar. indien God ons waar jegens Hem bevindt, waar jegens elkaar, waar jegens onszelf, dan zullen wij Hem goedertieren bevinden. Als wij van de gerechtigheid een gewetenszaak maken dan zullen wij de vertroosting hebben van vrede. *Als de*

waarheid uit de aarde spruit, dat is zoals Dr. Hammond het verklaart uit het hart van de mensen, de geschikte grond voor haar om in te groeien, dan zal gerechtigheid, Gods goedertierenheid nederzien van de hemel zoals de zon op de wereld, als zij haar invloeden uitstort over de voortbrengselen van de aarde en ze koestert

c. Van de harmonie van de Goddelijke eigenschappen in de onderneming van de Messias. In Hem, die beide ons heil en onze eer is, *ontmoeten goedertierenheid en waarheid elkaar*. Gods goedertierenheid en waarheid, en Zijn gerechtigheid en vrede hebben elkaar gekust, dat is: de grote zaak van onze verlossing is zo goed beraamd, dat God arme zondaars genadig kan wezen en vrede met hen kan hebben, zonder onrecht te doen aan Zijn waarheid en gerechtigheid. Hij is waar in Zijn bedreigingen en rechtvaardig in Zijn regering, en toch is Hij zondaren genadig, en neemt Hij hen op in Zijn verbond. Christus brengt als Middelaar hemel en aarde weer tot elkaar, die de zonde onenig had gemaakt, door *Hem spruit waarheid uit de aarde* die waarheid, welke God eist in het binnenste, en dan ziet gerechtigheid neer van de hemel want God is rechtvaardig, en rechtvaardigt degenen, die uit het geloof van Jezus zijn, of wel het geeft te kennen dat in het koninkrijk van de Messias deze genadegaven zullen bloeien en overal zullen heersen.

D. Grote overvloed van alles wat begerenswaardig is, vers 13. *Ook zal de Heere het goede geven*, alles wat Hij goed acht voor ons, alle goed komt van Gods goedheid, en als goedertierenheid, waarheid en gerechtigheid een soevereinen invloed uitoefenen op het hart en het leven van de mensen, dan kan alle goed worden verwacht. Indien wij aldus "de gerechtigheid van Gods koninkrijk zoeken, dan zullen alle andere dingen ons toegeworpen worden" Mattheus 6:33. Als de eer van het Evangelie in ons land woont dan zal het zijn vrucht geven want de voorspoed van de ziel zal of uitwendige voorspoed medebrengen, of er het gebrek aan verzoeten, Psalm 67:7.

E. Een onfeilbare leiding op de rechte weg, vers 14. *De gerechtigheid* van Zijn belofte die Hij ons gedaan heeft, ons verzekerende van gelukzaligheid, de gerechtigheid van de heiligmaking, het goede werk, dat Hij in ons gewrocht heeft, zullen voor Zijn aangezicht henengaan om zijn weg te bereiden, beide om onze verwachtingen van Zijn gunst op te wekken en ons ervoor bevoegd en geschikt te maken, en zij zal ook voor ons aangezicht henengaan en onze gids wezen om ons op de weg van Zijn voetstappen te zetten, dat is, om onze hoop aan te moedigen en onze praktijk te leiden, opdat wij zullen uitgaan om Hem te ontmoeten, als Hij in de weg van de genade tot ons komt. Christus, de zon van de gerechtigheid, zal ons tot God brengen en ons op de weg stellen, die tot Hem henenleidt. Johannes de Doper, een prediker van de gerechtigheid, zal voor Christus henengaan om Zijn weg te bereiden. Gerechtigheid is een veilige gids beide om God te ontmoeten en om Hem te volgen.

PSALM 86

1 Een gebed van David. HEERE! neig Uw oor, verhoor mij; want ik ben ellendig en nooddruftig.
2 Bewaar mijn ziel, want ik ben Uw gunstgenoot, o Gij, mijn God! verlos Uw knecht, die op U betrouwt.
3 Zijt mij genadig, HEERE! want ik roep tot U den gansen dag.
4 Verheug de ziel Uws knechts; want tot U, HEERE! verhef ik mijn ziel.
5 Want Gij, HEERE! zijt goed, en gaarne vergevende, en van grote goedertierenheid allen, die U aanroepen.
6 HEERE! neem mijn gebed ter ore, en merk op de stem mijner smekingen.
7 In den dag mijner benauwdheid roep ik U aan, want Gij verhoort mij.
8 Onder de goden is niemand U gelijk, Heere! en er zijn geen gelijk Uw werken.
9 Al de heidenen, Heere! die Gij gemaakt hebt, zullen komen, en zullen zich voor Uw aanschijn nederbuigen, en Uw Naam eren.
10 Want Gij zijt groot, en doet wonderwerken; Gij alleen zijt God.
11 Leer mij, HEERE! Uw weg; ik zal in Uw waarheid wandelen; verenig mijn hart tot de vreze Uws Naams.
12 Heere, mijn God! ik zal U met mijn ganse hart loven, en ik zal Uw Naam eren in eeuwigheid;
13 Want Uw goedertierenheid is groot over mij; en Gij hebt mijn ziel uit het onderste des grafs uitgerukt.
14 O God! de hovaardigen staan tegen mij op, en de vergaderingen der tirannen zoeken mijn ziel; en zij stellen U niet voor hun ogen.
15 Maar Gij, Heere! zijt een barmhartig en genadig God, lankmoedig, en groot van goedertierenheid en waarheid.
16 Wend U tot mij, en zijt mij genadig, geef Uw knecht Uw sterkte, en verlos den zoon Uwer dienstmaagd.
17 Doe aan mij een teken ten goede, opdat het mijn haters zien, en beschaamd worden, als Gij, HEERE! mij geholpen, en mij getroost zult hebben.

Deze psalm heeft tot opschrift: Een gebed van David. Hij werd waarschijnlijk bij geen bijzondere gelegenheid geschreven, maar was een gebed, dat hij Zelf dikwijls gebruikte en anderen ten gebruike heeft aanbevolen, inzonderheid in een dag van beproeving. Velen denken dat David deze psalm schreef als type van Christus die in de dagen Zijns vleses gebeden en smekingen met sterke roeping en tranen geofferd heeft, Hebreeen 5:7. In dit gebed geeft David, naar de aard van die plicht

I. Eer aan God, vers 8-10, 12, 13.

II. Zoekt hij genade en gunst bij God, dat God zijn gebeden zal verhoren, vers 1, 6, 7, hem zal bewaren en redden, en hem genadig zal zijn, vers 2, 3, 16, dat Hij hem blijdschap, genade en kracht zal geven, hem eer zal aandoen vers 4, 11, 17. Hij pleit op Gods goedheid vers 5. De boosaardigheid van zijn vijanden, vers 14. Bij het zingen hiervan moeten wij, evenals David, onze ziel tot God opheffen,

Psalm 86:1-7

Deze psalm werd uitgegeven onder de titel van *Een gebed van David*, niet alsof David al zijn gebeden gezongen heeft, maar in sommige van zijn liederen heeft hij gebeden ingelast, want een psalm kan de uitdrukking wezen van elke vrome zielsaandoening. Maar het is opmerkelijk hoe zeer eenvoudig de taal is van deze psalm, en hoe weinig dichterlijke beelden er in voorkomen in vergelijking met sommige andere psalmen, want de bloemen van het vernuft zijn geen gepaste versieringen van het gebed.

Nu kunnen wij hier opmerken:

I. De beden, die hij tot God opzendt. Het is waar: het gebed kan ook wel eens een prediking zijn, maar het is zeer voegzaam dat, evenals in dit gebed, iedere zinsnede tot God gericht is, want zodanig is de aard van het gebed gelijk het hier beschreven wordt, vers 4. *Tot U, Heere, verhef ik mijne ziel*, zoals hij ook in Psalm 25:1 gezegd heeft. In alle delen van het gebed moet de ziel zich verheffen op de vleugelen des geloofs en van de heilige begeerte opgeheven zijn tot God, om de mededelingen van Zijn genade te ontvangen en in hoge verwachtingen van grote dingen van Hem zijn.

1. Hij bidt dat God aan Zijn gebeden een genadig gehoor zal verlenen, vers 1. *Heere neig Uw oor, verhoor mij.* Als God onze gebeden hoort dan wordt zeer gepast gezegd dat Hij *Zijn oor neigt,* tot hen nederbuigt, want het is een verwonderlijke nederbuigende goedheid in God, dat het Hem behaagt kennis te nemen van zulke geringe schepselen als wij zijn en van zulk gebrekkige gebeden als de onze zijn. Hij herhaalt dit in vers 6. *Heere, neem mijn gebed ter gore,* leen er een gunstig oor aan al wordt het ook slechts gefluisterd, gestameld *merk op de stem mijner smekingen.* Niet alsof God het nodig heeft dat Zijn aandoeningen opgewekt worden door iets, dat wij kunnen zeggen, maar aldus moeten wij uitdrukking geven aan onze begeerte naar Zijn gunst. De Zone Davids heeft met verzekerdheid en innig welbehagen gezegd: "Vader, Ik dank U dat Gij Mij gehoord hebt. Doch Ik wist dat Gij Mij altijd hoort," Johannes 11:41, 42.

2. Hij bidt dat God hem onder zijn bijzondere bescherming zal nemen, en aldus de werker zal wezen van zijn heil, zijn verlossing, vers 2. *Bewaar mijne ziel, verlos Uwen knecht.* Het was Davids ziel, die Gods dienstknecht was, want diegenen alleen dienen God op welbehaaglijke wijze die Hem dienen in geest en waarheid. Davids zorg betreft zijn ziel. Indien wij het verstaan van zijn natuurlijk leven, dan leert het ons dat het beste zelfbehoud daarin bestaat, dat wij ons overgeven in Gods bewaring en onze Schepper door geloof en gebed tot onze bewaarder maken. Maar het kan verslaan worden van zijn geestelijk leven, het leven van de ziel als onderscheiden van het lichaam. "Bewaar mijne ziel voor die ene boze en gevaarlijke zaak voor zielen, namelijk voor zonde, bewaar mijne ziel en red mij aldus." Al degenen die God wil behouden, bewaart Hij voor Zijn hemels koninkrijk.

3. Hij bidt dat God hem zal aanzien met een oog van medelijden en ontferming, vers 3. *Wees mij genadig, Heere!* Het is goedertierenheid in God om onze zonden te vergeven en ons te redden uit onze benauwdheid, die beide zalven zijn opgesloten in dit gebed *o God, wees mij genadig*. De mensen betonen geen genade, wij verdienen geen genade. maar, Heere, om der barmhartigheid wil, *wees mij genadig*

4. Hij bidt dat God hem zal vervullen met innerlijke vertroosting, vers 4. *Verheug de ziel Uws knechts.* Het is God alleen, die blijdschap in het hart kan geven en de ziel zich doen verheugen, en dan, maar niet eerder, is de blijdschap volkomen. Gelijk het de plicht is van hen, die Gods dienstknechten zijn, om Hem te dienen met blijdschap, zo is het hun voorrecht om vervuld te zijn met blijdschap en vrede in het geloven, en in het geloof kunnen zij bidden, niet alleen dat God hun ziel zal bewaren, maar dat Hij hun ziel zal verheugen, en de blijdschap des Heeren zal hun sterkte zijn.

Merk op: als hij bidt: *Verheug mijne ziel,* dan voegt hij er bij: *want tot U, Heere, verhef ik mijne ziel.* Wij kunnen vertroosting van God verwachten, als wij zorg dragen om onze blijdschap met God te onderhouden. Het gebed kweekt blijdschap.

II. De pleitgronden, die hij aanvoert.

1. Hij pleit op zijn betrekking tot God en zijn deel aan Hem. "Gij zijt mijn God, aan wie ik me toegewijd heb en op wie ik vertrouw, en ik ben Uw knecht, vers 2, en daarom verwacht ik bescherming van U."

2. Hij pleit op zijn ellende, zijn benauwdheid: *Verhoor mij, want ik ben ellendig en nooddruftig,* daarom heb ik Uwe hulp van node daarom zal niemand anders mij horen of helpen." God is des armen mans Koning, het is Zijn heerlijkheid om *de zielen van de nooddruftigen te verlossen.* Zij, die arm van geest zijn, die zich ledig en nooddruftig zien, zijn zeer welkom aan de God van de genade.

3. Hij pleit op Gods goedertierenheid jegens allen, die Hem aanroepen, vers 5. *Tot U verhef ik mijne ziel* in begeerte en verwachting, *want Gij, Heere, zijt goed,* en waar zullen bedelaars anders gaan dan naar de deur van hem, die een goed huis houdt? De goedheid van Gods aard is een grote bemoediging voor ons in ons spreken tot Hem. Zijn goedheid blijkt in twee dingen: in geven en vergeven.

a. Hij is een zondevergevend God, Hij kan niet slechts vergeven, maar Hij is bereid te vergeven, meer bereid om te vergeven dan wij om berouw te hebben en ons te bekeren. "Ik zei: Ik zal belijdenis doen van mijne overtredingen voor de Heere, en Gij vergaaft de ongerechtigheid mijner zonde," Psalm 32:5.

b. Hij is een God, die het gebed hoort, Hij is groot, groot van ontferming, rijk en milddadig voor *allen, die Hem aanroepen.* Hij heeft hetgeen waarmee Hij in al hun noden kan voorzien en is zeer ruim en vrij om die voorziening te schenken.

4. Hij pleit op het goede werk, dat God in hem gewrocht heeft, waardoor Hij hem bevoegd heeft gemaakt om de tekenen van Zijn genade te ontvangen. Er waren door de Goddelijke genade drie dingen in hem gewerkt, die hij beschouwde als onderpanden van alle goed.

A. Een gelijkvormigheid met God, vers 2. Ik ben heilig, en daarom: bewaar mijn ziel, want hen, die door de Geest geheiligd zijn, zal Hij bewaren. Hij zegt dit niet in hoogmoed of verwaandheid, maar in nederige dankbaarheid aan God. Ik ben een, die Gij begunstigt, zo heeft het de kanttekening, een,

die Gij U afgezonderd hebt. Als God een goed werk van genade in ons begonnen heeft, dan moeten wij erkennen dat het de tijd van de minne is en dat wij genade in Zijn ogen hebben gevonden, en die God in Zijn genade en gunst heeft opgenomen, zal Hij ook onder Zijn bescherming nemen. "Al zijn heiligen zijn in uw hand" Deuteronomium 33:3.

Merk op: *Ik ben ellendig en nooddruftig*, vers 1, en toch, ik ben heilig, vers 2, heilig, en toch ellendig en nooddruftig, arm in de wereld, maar rijk in geloof. Zij, die in hun grootste armoede hun reinheid behouden, kunnen ervan verzekerd zijn dat God hun vertroostingen zal bewaren, hun ziel zal bewaren.

B. Een vertrouwen op God, *verlos Uwen knecht, die op U betrouwt.* Zij, die heilig zijn, moeten toch niet op zichzelf vertrouwen, of op hun eigen gerechtigheid, maar alleen op God en Zijn genade. Zij, die op God vertrouwen, kunnen verlossing van Hem verwachten.

C. Een gezindheid om gemeenschap te oefenen met God. Hij hoopt dat God zijn gebed zal verhoren, omdat Hij hem tot bidden had geneigd.

a. Om aan te houden in het gebed: *ik roep tot U de gehele dag*, vers 3, en alle dagen. Zo is het onze plicht om altijd te bidden, zonder ophouden te bidden, te volharden in het gebed, en dan kunnen wij hopen dat onze gebeden verhoord zullen worden, die we in de tijd van de benauwdheid hebben opgezonden indien wij op andere tijden, ja op alle tijden die plicht nauwgezet betracht hebben. Het is troostrijk als een beproeving de raderen des gebeds in beweging vindt, en dat zij dan niet pas in beweging gezet behoeven te worden.

b. Om innig met God te zijn in het gebed, om *zijn ziel tot Hem te verheffen*, vers 4. Wij kunnen hopen dat God ons zal ontmoeten met Zijn genade, als wij in onze gebeden onze ziel als het ware, uitzenden om Hem te ontmoeten.

c. Om in een bijzonderen zin vurig te zijn in het gebed tot God, als hij in beproeving was vers 7. *In de dag mijner benauwdheid roep ik U aan*, geef ik mijne zaak aan U over, want Gij zult mij verhoren, en ik zal niet tevergeefs roepen, zoals zij, die riepen: "o Baal, antwoord ons, maar daar was geen stem, en geen antwoord en geen opmerking," 1 Koningen 18:29.

Psalm 86:8-17

David gaat hier voort met bidden.

I. Hij geeft eer aan God, want wij behoren Hem te loven in onze gebeden, Hem toeschrijvende het koninkrijk, de kracht en de heerlijkheid in ootmoedige en eerbiedige aanbidding.

1. Als een wezen van ongeëvenaarde volkomenheid, zodat niemand is gelijk Hij, niemand bij Hem vergeleken kan worden vers 8. Onder de goden, de valse goden, die de heidenen aanbaden, de engelen, de koningen van de aarde onder die allen is *niemand U gelijk, Heere* niemand is zo wijs, zo machtig, zo goed, en *er zijn geen gelijk Uwe werken* hetgeen een onwederlegbaar bewijs is dat niemand Hem gelijk is, Zijn eigen werken loven Hem, en onze beste manier van Hem te loven is te erkennen, dat niemand Hem gelijk is.

2. Als de bron van alle bestaan en het middelpunt van alle lof, vers 9. *"Al de heidenen, Heere, die Gij gemaakt hebt,* allen uit een bloede hebt gemaakt, hebben hun bestaan, hun aanzijn van U, en daarom *zullen zij komen, en zullen zich voor Uw aanschijn nederbuigen en Uwen naam eren."* Dit werd ten dele vervuld in de menigte van proselieten tot de Joodse Godsdienst in de dagen van David en Salomo, maar zou zijn volkomen vervulling hebben in de dagen van de Messias, toen sommigen uit alle koninkrijk en volk krachtdadig toegebracht zouden worden om God te loven, Openbaring 7:9. Het was door Christus dat God alle volken gemaakt heeft, want zonder Hem is geen ding gemaakt, dat gemaakt is, en daarom zullen door Christus en door de kracht van Zijn Evangelie en genade alle volken toegebracht worden om voor Gods aangezicht te aanbidden. Jesaja 66:23.

3. Als een wezen, dat oneindig groot is, vers 10. "Alle volken zullen U aanbidden, omdat Gij als Koning van de volken groot zijt, Uwe soevereiniteit is volstrekt en onbetwistbaar, Uw majesteit ontzaglijk en ondraaglijk, Uw macht algemeen en onweerstaanbaar, Uw rijkdom groot en onuitputtelijk, Uw heerschappij grenzeloos en onbetwistbaar, en ten bewijze van dit alles *doet Gij wonderwerken,* welke alle volken bewonderen, en waarvan zij gemakkelijk kunnen afleiden dat Gij, *alleen God zijt,* dat niet slechts niemand is als Gij, maar dat er niemand is buiten U." Laat ons altijd grote gedachten koesteren van deze grote God en vervuld zijn van heilige bewondering voor die God, die wonderen doet, en laat Hem alleen ons hart hebben die alleen God is.

4. Als een wezen, dat oneindig goed is. De mens is slecht, zeer goddeloos en snood, vers 14, van hem is geen barmhartigheid te wachten, *maar Gij, Heere, zijt een barmhartig en genadig God,* vers 15, dit is de eigenschap, waardoor Hij Zijn naam bekend heeft gemaakt, Exodus 34:6, 7, en door welke ook wij Hem bekend moeten maken. Het is Zijn goedheid, die over al Zijn werken is en daarom moet zij door ons geprezen worden, en dit is onze troost met betrekking tot de boosheid van de wereld, waarin wij leven, dat hoe slecht deze ook zij, God toch goed is. De mensen zijn wreed, maar God is genadig, de mensen zijn vals, maar God is getrouw. God is niet alleen goedertieren, maar groot van goedertierenheid, en in Hem roemt de barmhartigheid tegen het oordeel. Hij is lankmoedig jegens ons, hoewel wij Zijn gunst verbeuren en Hem tot toorn verwekken, en Hij is groot van goedertierenheid en waarheid, even getrouw in het volbrengen als Hij vrij was in het beloven.

5. Als een liefderijke vriend en milddadige weldoener. Wij moeten God loven als goed in zichzelf, maar wij doen dit met het meeste gevoel, als wij bemerken hoe goed Hij geweest is jegens ons. Daarbij verwijlt de psalmist met het meeste welbehagen, vers 12, 13.. In vers 9 had hij gezegd: Al *de heidenen, Heere, zullen zich voor Uw aanschijn nederbuigen en Uwen naam eren.* Het is voor een Godvruchtige een blijdschap om te denken dat anderen God zullen loven en verheerlijken, maar het is zijn grootste zorg en zijn lieflijkst genot om dit zelf te doen, Wat anderen ook mogen doen," zegt David *"Heere, mijn God, ik zal U loven,* niet alleen als de Heere, maar als mijn God, en ik zal het doen *met mijn gehele hart,* ik zal bereid zijn om het te doen, er hartelijk in zijn, ik zal het doen met blijmoedigheid en opgewektheid, in oprechtheid Uw eer er mee op het oog hebbende, want ik *zal Uwen naam eren,* niet maar voor een tijd, maar *in eeuwigheid.* Ik zal het doen zolang als ik leef, en hoop het te doen tot in eeuwigheid." Met goede redenen besluit hij om aldus ijverig te zijn in het loven van God, daar God hem zeer bijzondere gunsten had betoond. *Want Uwe goedertierenheid is groot over mij.*

De bron van de genade is onuitputtelijk, de stromen van de genade zijn onnoemelijk rijk, als wij van Gods goedertierenheid jegens ons spreken, dan voegt het ons haar aldus groot te maken. *Uwe goedertierenheid is groot over mij.* Van de grootheid van Gods goedertierenheid geeft hij dit voorbeeld: *Gij hebt mijne ziel uit het onderste des grafs uitgerukt,* verlost uit de dood, uit zo grote dood, zoals Paulus 2 Corinthiers 1:10, uit de eeuwige dood, zoals zelfs sommigen van de Joodse schrijvers het verstaan David wist verdiend te hebben om vanwege zijn zonde in de zaak van Uria voor eeuwig in de diepste hel te worden geworpen, maar Nathan verzekerde hem dat "de Heere zijn zonde heeft weggenomen," en door dat woord was hij uitgerukt uit de diepste hel, en hierin was Gods goedertierenheid groot over hem. Zelfs de beste heiligen hebben het te danken niet aan hun eigen verdienste maar aan de genade van God, dat zij uit de diepste hel verlost zijn, en de gedachte daaraan behoort hun hart grotelijks te verruimen in het loven van Gods goedertierenheid, die zij verplicht zijn voor altijd te verheerlijken. Zo heerlijk, zo genadig een verlossing van eeuwige rampzaligheid, eist met volle recht de vergelding van eeuwige lof.

II. Hij bidt vuriglijk om genade en barmhartigheid van God. Hij klaagt over de rusteloze, ingewortelde boosaardigheid van zijn vijanden tegen hem, vers 14. "Heere, wees Gij voor mij, want er zijn velen tegen mij." Dan neemt hij nota van hun aard en karakter, het waren hovaardigen, die met minachting op de arme David nederzagen. (Velen worden door hun hoogmoed tot vervolgers gemaakt.) Het waren mannen des gewelds, die terecht of te onrecht zich met geweld van alles meester maakten. Het waren schrikwekkende, geduchte mannen (aldus sommigen, die alles deden wat zij konden om allen rondom hen te verschrikken. Hij neemt nota van hun aantal, er zijn vergaderingen van hen, het waren mannen, die macht hadden, in hoven en raadsvergaderingen bijeenkwamen, of mannen van veel omgang, die in clubs vergaderden. Maar, vergaderd zijnde, waren zij het meest in staat om kwaad te doen. Hij neemt nota van hun vijandschap tegen David: zij staan tegen mij op in openbare rebellie, zij komplotteren niets slechts, maar, zoveel zij kunnen, brengen zij hun komplotten ten uitvoer, en het plan is niet slechts David te onttronen, maar hem te vernietigen, zij zoeken mijn leven, willen mij doden *zij zoeken mijne ziel,* om mij te verdoemen, indien dit in hun macht ware."

Eindelijk. Hij neemt nota van hun vervreemding, hun verre zijn van God, dat op de bodem was van hun vijandschap tegen David. Zij *stellen U niet voor hun ogen,* en welk goed kan men verwachten

van hen, die geen vreze Gods voor hun ogen hebben? "Heere, verschijn tegen hen, want het zijn Uw vijanden, zowel als de mijne."

Zijn beden zijn:

1. Om de werkingen van Gods genade in hem, vers 11. Hij bidt dat God hem zal geven:

a. Een verstandig hart, dat Hij hem nopens zijn plicht zal inlichten en onderwijzen,*" leer mij, Heere, Uwen weg,* de weg, waarin Gij wilt dat ik zal wandelen. Als ik er in twijfel over ben, maak mij dan duidelijk wat ik doen moet laat mij Uwe stem horen, zeggende: *Dit is de weg."* Jesaja 30:21. David was wel onderwezen in de dingen Gods, en toch was hij zich bewust meerder onderricht van node te hebben en menigmaal kon hij op zijn eigen oordeel niet vertrouwen. *Leer mij, Heere, Uwen weg ik zal in Uwe waarheid. wandelen.* Men zou denken dat het zou wezen: *Leer mij Uwe waarheid, dan zal ik in Uwen weg wandelen,* maar het komt op hetzelfde neer, het is de weg van de waarheid, die God onderwijst, en die weg moeten wij kiezen in die weg moeten wij wandelen. Christus is de weg en de waarheid, en wij moeten beide van Christus leren en in Hem wandelen. Wij kunnen in Gods weg en waarheid niet wandelen, tenzij Hij ons leert, en zo wij verwachten dat Hij ons zal leren, dan moeten wij besluiten om ons door Zijn onderricht te laten leiden, Jesaja 2:3.

b. Een oprecht hart, "*Verenig mijn hart tot de vreze Uws naams,* maak mij oprecht in de Godsdienst, een geveinsde heeft een dubbel hart, laat het mijne eenvoudig zijn, en geheel voor God, niet verdeeld tussen Hem en de wereld, niet van Hem afdwalende." Ons hart is geneigd tot afdwalen, zijn gaven en krachten gaan uit naar duizend vreemde dingen, daarom hebben wij Gods genade van node om het te verenigen, ten einde God te dienen met alles wat in ons is, en dat alles is nog weinig genoeg om in Zijn dienst te worden gebruikt. "Laat mijn hart vast zijn voor God, bestendig en trouw naar Hem, en ijverig om Hem te dienen, dat is een verenigd hart."

2. Om de tekenen van Gods gunst jegens hem, vers 16, 17. Hij bidt hier om drie dingen.

a. Dat God van vrede en vertroosting tot hem zal spreken. *"Wend U tot mij,* als tot een, die Gij liefhebt, en voor wie Gij tedere vriendelijke zorg hebt. Mijn vijanden keren zich tegen mij, mijn vrienden wenden zich van mij af. Heere, wend Gij U tot mij, en ontferm U over mij, *wees mij genadig,* het zal een troost voor mij zijn om te weten dat Gij medelijden met mij hebt."

b. Dat God verlossing voor hem zal werken en hem in veiligheid zal stellen: *"geef Uwen knecht Uwe sterkte,* leg kracht in mij, opdat ik mijzelf helpe, en wend Uw sterkte voor mij aan, opdat ik verlost worde uit de handen van hen, die mijn verderf zoeken." Hij pleit op de betrekking, waarin hij tot Hem staat. "Ik ben Uw *knecht,* ik ben dit door geboorte, als de zoon Uwer dienstmaagd, geboren in Uw huis, en daarom zijt Gij mijn rechtmatige eigenaar en bezitter, van wie ik bescherming kan verwachten. *Ik ben de Uwe, verlos mij."* De kinderen van Godvruchtige ouders, die reeds vroeg de Heere waren opgedragen en toegewijd, kunnen hier bij Hem op pleiten, als zij onder de tucht komen van Zijn gezin, dan hebben zij recht op de voorrechten ervan.

c. Dat God hem eer zal aandoen. "*Doe aan mij een teken ten goede,* doe het blijken voor anderen, zowel als voor mijzelf, dat Gij mij goed doet, en nog meer goed voor mij bestemd hebt. Schenk mij enige ontwijfelbare, heerlijke voorbeelden van Uwe gunst jegens mij, *opdat het mijne*

haters zien en beschaamd worden over hun vijandschap jegens mij, waartoe zij wel reden zullen hebben als zij bemerken, *dat Gij, Heere, mij geholpen en getroost zult hebben*, en dat zij dus gestreden hebben tegen God in hun tegenstaan van een man, die Hij erkent en zegent, en dat zij tevergeefs gepoogd hebben hem te verderven en te kwellen, die door God zelf geholpen en getroost wordt." De blijdschap van de heiligen zal de schande wezen hunner vervolgers.

PSALM 87

1 Een psalm, een lied voor de kinderen van Korach. Zijn grondslag is op de bergen der heiligheid.
2 De HEERE bemint de poorten van Sion boven alle woningen van Jakob.
3 Zeer heerlijke dingen worden van u gesproken, o stad Gods! Sela.
4 Ik zal Rahab en Babel vermelden, onder degenen, die Mij kennen; ziet, de Filistijn, en de Tyrier, met den Moor, deze is aldaar geboren.
5 En van Sion zal gezegd worden: Die en die is daarin geboren; en de Allerhoogste Zelf zal hen bevestigen.
6 De HEERE zal hen rekenen in het opschrijven der volken, zeggende: Deze is aldaar geboren. Sela.
7 En de zangers, gelijk de speellieden, mitsgaders al mijn fonteinen, zullen binnen u zijn.

De voorgaande psalm was zeer duidelijk en gemakkelijk te begrijpen, maar in deze vinden wij dingen, die duister en moeilijk te verstaan zijn. Het is een lofdicht op Zion, als een type van de Evangeliekerk, op welke hetgeen hier gesproken wordt zeer toepasselijk is. Om der wille des tempels wordt hier aan Zion de voorkeur gegeven:

I. Boven het overige van het land Kanaän, daar het met de bijzondere tekenen van Gods gunst is gekroond, vers 1-3..

II. Boven iedere andere plaast of land, hoe ook genaamd, als bevattende uitnemender mannen en bevoorrecht zijnde met overvloediger zegeningen van God, vers 4-7. Sommigen denken dat hij geschreven werd om de blijdschap van Gods volk uit te drukken toen Zion in bloeiende toestand was. Anderen denken dat hij geschreven werd om hun geloof en hun hoop aan te moedigen, toen Zion in puin lag, en na de gevangenschap herbouwd moest worden, hoewel niemand er naar vraagt, Jeremia 30:17. Dit is Zion, waar niemand naar vraagt, maar God had grote dingen ervoor gedaan, en grote, heerlijke dingen er van gesproken, die alle hun vervulling zullen hebben in de Evangeliekerk, waarop wij dus bij het zingen van deze psalm het oog moeten hebben.

Psalm 87:1-3

Sommigen houden de eerste woorden van de psalm voor een deel van het opschrift, het is een psalm, of lied, waarvan de heilige bergen het onderwerp zijn, de tempel, in Zion gebouwd op de berg Moria. Dat is de grondslag van de inhoud, het begin van de psalm. Of wij kunnen onderstellen dat de psalmist nu de tabernakel of tempel op het oog had, er de heerlijkheid van beschouwde, en toen eindelijk lucht gaf aan deze uitdrukking, die verwijst, niet naar wat hij tevoren had geschreven, maar naar hetgeen, waaraan hij heeft gedacht. Iedereen wist wat hij bedoelde, toen hij zo plotseling, zo opeens, zei: *Zijn grondslag is op de bergen van de heiligheid.*

Tot lof van de tempel worden hier drie dingen opgemerkt.

1. Dat hij gefondeerd was op de bergen van de heiligheid, vers 1. De kerk heeft een fondament, zodat zij niet kan verzinken, of wankelen. Christus zelf is er het fondament van, dat God gelegd heeft. Het Jeruzalem hierboven is een stad, die fondamenten heeft. Het fondament is op de bergen, het is hoog gebouwd, "de berg van het huis des Heeren zal vastgesteld zijn op de top van de bergen, Jesaja 2:2. Het is stevig, solide gebouwd, de bergen zijn rotsachtig, en op een rots is de kerk gebouwd. De wereld is gegrond op de zeeën, Psalm 24:2, die aan voortdurende eb en vloed onderhevig zijn, en een zeer zwak fondament zijn, Babel was gebouwd in een vlakte, waar de grond verrot was, maar de kerk is gebouwd op de eeuwige bergen, de altoosdurende heuvelen, want eerder zullen de bergen wijken en de heuvelen wankelen, dan dat het verbond van Gods vrede teniet gedaan zal worden, en daarop is de kerk gebouwd, Jesaja 54:10. Het fondament is op de bergen van de heiligheid. Heiligheid is de kracht en vastigheid van de kerk, deze is het, die haar steunt en voor zinken bewaart, niet zozeer dat zij gebouwd is op bergen, als wel dat zij gebouwd is op *bergen van de heiligheid,* op de belofte van God, ter bevestiging waarvan Hij gezworen heeft bij Zijn heiligheid, op de heiligmaking des Geestes, die de zaligheid verzekert van al de heiligen.

2. Dat God er een bijzondere genegenheid voor heeft te kennen gegeven, vers 2. *De Heere bemint de poorten van Zion,* van de tempel van de huizen van de leer, (aldus de Chaldeer) *boven alle woningen van Jakob,* hetzij in Jeruzalem of overal elders in het land. Van Zion had God gezegd: "Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen." Daar ontmoette Hij zijn volk en sprak met hen, ontving hun hulde en toonde hun de tekenen van Zijn gunst, en uit dit alles kunnen wij afleiden hoezeer Hij deze poorten beminde. God heeft liefde voor de woningen van Jakob, heeft een genaderijk welgevallen aan Godsdienstige gezinnen, en neemt de aanbidding aan van hun huisgodsdienst. Meer nog bemint Hij de poorten van Zion, niet slechts meer dan sommige, maar meer dan alle woningen van Jakob. God werd in de woningen van Jakob aangebeden, en de Godsdienstoefening van het gezin is de plicht van het gezin, die volstrekt niet veronachtzaamd moet worden, maar als zij in mededinging komt met de openbare godsdienstoefening, dan moet aan deze de voorkeur worden gegeven.

3. Dat er veel van gesproken is in het woord van God, vers 3. *Zeer heerlijke dingen worden van u gesproken, o stad Gods!* Wij moeten over zaken en personen oordelen naar zij zich voordoen en naar de schatting ervan in en door de Schrift. Veel slechte dingen werden gesproken van de stad Gods door haar vijanden om haar gering en gehaat te maken, maar door Hem, wiens oordeel dies zijn wij zeker naar waarheid is, zijn er heerlijke dingen van gesproken. Van de tempel heeft God gezegd: "Mijne ogen en Mijn hart zullen daar te allen dage zijn. Ik heb dit huis verkoren en geheiligd,

opdat Mijn naam daar zij tot in eeuwigheid," 2 Kronieken 7:16. "Schoon van gelegenheid, een vreugde van de gehele aarde is de berg Zion," Psalm 48:3. Dat zijn heerlijke dingen. Maar nog heerlijker dingen zijn gesproken van de Evangeliekerk, zij is de bruid van Christus, de gekochte door Zijn bloed, "een heilig volk, een verkregen volk, een koninklijk priesterdom, en de poorten van de hel zullen tegen haar niet overmogen." Laten wij ons voor de kerk van Christus niet schamen, ook niet in haar nederigste, geringste toestand, noch hunner, die er toebehoren, noch onze betrekking tot haar loochenen, al wordt die ons nog zozeer tot versmaadheid gerekend, daar zulke heerlijke dingen van haar gesproken zijn, en geen jota of tittel er van ter aarde zal vallen.

Psalm 87:4-7

Zion wordt hier vergeleken met andere plaatsen en boven deze verkoren, de kerk van Christus is heerlijker en voortreffelijker dan alle volken van de aarde.

1. Er wordt erkend dat ook andere plaatsen haar heerlijke dingen hebben, vers 4. *Ik zal Rahab vermelden,* dat is Egypte, en *Babel, onder degenen die mij kennen,* en om mij heen zijn en met wie ik spreek over openbare aangelegenheden, ziet *Filistia, Tyrus en Ethiopië* of liever Arabië, "wij zullen zien, dat *deze aldaar geboren was,* deze of die beroemde man, uitblinkende in kennis en deugd, kan aangewezen worden als een inboorling van die landen, hier en daar een, die een proseliet, een aanbidder van de ware God wordt. Maar sommigen geven er een andere zin aan, zij beschouwen het als een profetie of belofte van de toebrenging van de heidenen tot de kerk, en hun vereniging met de Joden tot een lichaam. God zegt: *"Ik zal Egypte en Babel rekenen tot hen, die Mij kennen.* Ik zal hen evenzeer Mijn volk achten te zijn als Israël, als zij het Evangelie van Christus zullen ontvangen hebben, en hen erkennen als geboren in Zion, aldaar wedergeboren, even vrijelijk toegelaten tot de voorrechten van Zion als geboren Israëlieten." Zij die vreemdelingen en bijwoners waren, worden "medeburgers van de heiligen," Efeziers 2:19. Een bekeerling uit de heidenen staat op gelijke voet met een geboren Jood. Vergelijk Jesaja 19:23-25. "De Heere van de heirscharen zal hen zegenen, zeggende: Gezegend zij Mijn volk de Egyptenaars, en de Assyriërs het werk Mijner handen, en Israël Mijn erfdeel."

2. Er wordt bewezen dat de heerlijkheid van Zion die allen ver overtreft, in menigerlei opzicht, want:

A. Zion zal veel grote en godvruchtige mannen voortbrengen, die vermaard zullen zijn in hun geslacht, vers 5. Van Zion zal door al haar naburen gezegd worden: *Die en die is daarin geboren,* vele mannen van naam, beroemd om hun wijsheid en godsvrucht, en inzonderheid om hun bekendheid met de woorden van God en de gezichten des Almachtigen. Vele profeten en koningen, die groter gunstgenoten zullen zijn van de hemel en een groter zegen voor de aarde dan ooit in Egypte of Babel gekweekt werden. De helden van de kerk staan verre boven die van de heidense volken, en hun namen, opgeschreven in de hemel, zullen met helderder glans schitteren dan die in de geschiedrollen van de volken ter eeuwige gedachtenis staan opgetekend. *Een man, een man, is daar geboren* waaronder sommigen Christus verstaan, die man, die zoon des mensen, die schoner is dan de mensenkinderen, Hij was geboren te Bethlehem, nabij Zion, en was de heerlijkheid van Zijn volk Israël. De grootste eer, die ooit het Joodse volk was aangedaan was dat uit hen, "zoveel het vlees aangaat Christus is, Romeinen 9:5. Of wel, dit kan toegepast worden op de bekering van de heidenen. Van Zion zal gezegd worden dat de wet, die van Zion is uitgegaan, het Evangelie van Christus, een middel zal zijn om vele zielen voor God geboren te doen worden, en het Jeruzalem, dat van boven is, zal als hun aller moeder erkend worden.

B. Zions belang zal versterkt en bevestigd worden door een almachtige kracht. De Allerhoogste zelf zal het op zich nemen, om haar te bevestigen, die het krachtdadig doen kan. De toetreding van proselieten uit onderscheidene volken zal zo weinig twist en verdeeldheid teweegbrengen, dat zij grotelijks zal bijdragen tot Zions sterkte, want, God zelf haar gegrond hebbende op een eeuwigdurend fondament, zal zij, welke beroeringen er ook zijn zullen van staten en koninkrijken, en hoe hemel en aarde ook bewogen worden, niet wankelen, maar vast en onbewogen blijven tot in eeuwigheid.

C. Zions zonen zullen met eer in de registers vermeld worden, vers 6. *De Heere zal hen rekenen in het opschrijven van de volken*, als Hij een lijst maakt van Zijn onderdanen, zeggende: *Deze is aldaar geboren*, is dus een onderdaan van geboorte, door de eerste geboorte, in Zijn huis geboren zijnde door de tweede geboorte, wedergeboren zijnde door Zijn Geest. Als God komt om met de kinderen van de mensen af te rekenen, teneinde aan ieder hunner te vergelden naar Zijn werken, dan zal Hij zien wie in Zion was geboren en bijgevolg de voorrechten van Gods heiligdom heeft genoten, welker de aanneming was tot kinderen, en de heerlijkheid, en de verbonden, en de wetgeving, en de dienst van God, Romeinen 9:4, 3:1, 2. Want aan hen was veel gegeven, en daarom zal van hen veel geëist worden, en dienovereenkomstig zal de rekening zijn, vijf talenten moeten door hen, aan wie zij gegeven werden, goed gebruikt worden. Ik weet uw werken en waar gij woont, en waar gij geboren waart. Sela. Laat hen, die in Zion wonen, hierop letten en leven naar hun belijdenis.

D. Zions liederen zullen met blijdschap en gejuich worden gezongen. Zowel de zangers als de speellieden zullen daar wezen om God te loven, vers 7. Het was zeer tot eer van Zion en is zeer tot eer van de Evangeliekerk, dat God daar gediend en aangebeden wordt met verheuging. Zijn werk wordt gedaan, wordt gedaan met blijmoedigheid, zie Psalm 68:26. "Al Mijn fonteinen zullen binnen u zijn, o Zion", zegt God. Hij heeft schatten van genade neergelegd in Zijn heilige inzettingen, daar zijn de fonteinen, waaruit deze beekjes hun oorsprong nemen, welke "de stad Gods verblijden," Psalm 46:5. Dat zegt de psalmist die acht dat de fonteinen, waaruit zijn dorre dorstige ziel bevochtigd moet worden, in het heiligdom zijn, in het Woord en in de inzettingen, en in gemeenschap met de heiligen. De fonteinen van de blijdschap van een vleselijk gezin, van de wereldling, liggen in rijkdom en genot maar de fonteinen van de vreugde van een begenadigde ziel liggen in het Woord van God en in het gebed. Christus is de ware tempel, al onze fonteinen zijn binnen in Hem, en uit Hem vloeien al onze stromen. Het is des Vaders welbehagen geweest, en ook alle gelovigen hebben daar een welbehagen in dat in Hem al de volheid wonen zou.

PSALM 88

1 Een lied, een psalm voor de kinderen van Korach, voor den opperzangmeester, op Machalath Leannoth; een onderwijzing van Heman, den Ezrahiet. (88:2) O HEERE, God mijns heils! bij dag, bij nacht roep ik voor U.
2 (88:3) Laat mijn gebed voor Uw aanschijn komen; neig Uw oor tot mijn geschrei.
3 (88:4) Want mijn ziel is der tegenheden zat, en mijn leven raakt tot aan het graf.
4 (88:5) Ik ben gerekend met degenen, die in de kuil nederdalen; ik ben geworden als een man, die krachteloos is;
5 (88:6) Afgezonderd onder de doden, gelijk de verslagenen, die in het graf liggen, die Gij niet meer gedenkt, en zij zijn afgesneden van Uw hand.
6 (88:7) Gij hebt mij in den ondersten kuil gelegd, in duisternissen, in diepten.
7 (88:8) Uw grimmigheid ligt op mij; Gij hebt mij nedergedrukt met al Uw baren. Sela.
8 (88:9) Mijn bekenden hebt Gij verre van mij gedaan, Gij hebt mij hun tot een groten gruwel gesteld; ik ben besloten, en kan niet uitkomen.
9 (88:10) Mijn oog treurt vanwege verdrukking; HEERE! ik roep tot U den gansen dag; ik strek mijn handen uit tot U.
10 (88:11) Zult Gij wonder doen aan de doden? Of zullen de overledenen opstaan, zullen zij U loven? Sela.
11 (88:12) Zal Uw goedertierenheid in het graf verteld worden, Uw getrouwheid in het verderf?
12 (88:13) Zullen Uw wonderen bekend worden in de duisternis, en Uw gerechtigheid in het land der vergetelheid?
13 (88:14) Maar ik, HEERE! roep tot U, en mijn gebed komt U voor in den morgenstond.
14 (88:15) HEERE! waarom verstoot Gij mijn ziel, en verbergt Uw aanschijn voor mij?
15 (88:16) Van der jeugd aan ben ik bedrukt en doodbrakende; ik draag Uw vervaarnissen, ik ben twijfelmoedig.
16 (88:17) Uw hittige toornigheden gaan over mij; Uw verschrikkingen doen mij vergaan.
17 (88:18) Den gansen dag omringen zij mij als water; te zamen omgeven zij mij.
18 (88:19) Gij hebt vriend en metgezel verre van mij gedaan; mijn bekenden zijn in duisternis.

Deze psalm is een klaagzang, een van de treurigste van al de psalmen, en hij eindigt niet zoals de treurpsalmen gewoonlijk eindigen, met een vooruitzicht op vertroosting en blijdschap, maar van het begin tot het einde is het een en al wee en ellende. Het zijn niet de openbare aangelegenheden, waar de psalmist over treurt en klaagt er wordt geen melding gemaakt van de beproevingen van de kerk, neen, het is over persoonlijk leed, benauwdheid van geest, smart, beide over uitwendige beproevingen en de herinnering aan zonde en vrees voor Gods toorn. Hij wordt tot de boetpsalmen gerekend, en het is goed als onze vrees aldus in het rechte kanaal wordt geleid en onze wereldlijke grieven ons tot droefheid naar God brengen. In deze psalm hebben wij

I. De grote Bedruktheid van geest, waar de psalmist onder leed vers 4-7.

II. De toorn Gods, die de oorzaak was van deze gedruktheid, vers 8, 16-19.

III. De boosheid van zijn vrienden, vers 9, 19.

IV. Zijn zich wenden tot God in het gebed, vers 2, 3, 10, 14..

V. Zijn ootmoedig klagen en pleiten bij God. vers 11, 13,.

Zij, die in benauwdheid van geest zijn kunnen deze psalm zingen met gevoel, die het niet zijn, behoren hem te zingen met dankbaarheid, God lovende dat zij zich niet in die toestand bevinden.

Psalm 88:1-10

Te oordelen naar het opschrift van deze en de volgende psalm schijnt Heman de schrijver te zijn geweest van de ene, en Ethan die van de andere. Er waren twee die deze namen droegen, en zonen waren van Zerah, de zoon van Juda, 1 Kronieken 2:4, 6. Er waren twee anderen van die naam, die vermaard waren om hun wijsheid, 1 Koningen 4:31, waar om Salomo's wijsheid te verheerlijken, gezegd is dat hij "wijzer was dan Heman en Ethan." Of de Heman en Ethan, die Levieten en zangers waren van de liederen Zions, dezelfden waren weten wij niet met zekerheid, noch wie van dezen, noch of iemand van dezen, de schrijver was van deze psalmen. Er was een Heman, die een van de voornaamste zangers was, en de ziener of profeet des konings in de woorden Gods wordt genoemd, 1 Kronieken 25:5. Waarschijnlijk was ook deze een ziener, en toch kon hij geen vertroosting voor zichzelf zijn, een onderwijzer en vertrooster van anderen, en toch de vertroosting van zichzelf wegdoende.

De allereerste woorden van de psalm zijn de enige woorden van troost en steun in de gehelen psalm. Er is niets dan wolken en donkerheid om hem heen, maar eer hij zijn klacht begint, noemt hij God *de God zijns heils,* hetgeen te kennen geeft dat hij tot God opzag om heil en op Hem vertrouwde als de werker ervan.

Nu zien wij de psalmist hier:

1. Als een man des gebeds, iemand, die ten allen tijde in het gebed was, maar inzonderheid nu hij in beproeving en lijden was, want: Is iemand in lijden? dat hij bidde. Het is zijn vertroosting, dat hij had gebeden, het is zijn klacht, dat hij, niettegenstaande zijn bidden nog in lijden is. Hij was:

a. Zeer ernstig in het gebed: *"Ik roep voor U,* vers 2, *ik strek mijne handen uit tot U,* vers 10, als iemand, die U wil aangrijpen, de genade zoekt te grijpen met een heilige vrees van haar te zullen missen."

b. Hij was zeer dikwijls en aanhoudend in het gebed: "ik roep *tot U de gehele dag,* vers 10, *ja bij dag, bij nacht,"* vers 2, want aldus behoort men altijd te bidden en niet te vertragen, Gods uitverkorenen roepen dag en nacht tot Hem, niet slechts des morgens en des avonds, beginnende iedere dag en elke nacht met gebed, maar dag en nacht doorbrengende in het gebed. Dit is inderdaad altijd te bidden, en wij zullen welslagen in het gebed als wij volharden in den gebede.

c. Hij richtte zijn gebed tot God, en van Hem begeerde en verwachtte hij een antwoord, vers 3. *"Laat mijn gebed voor Uw aanschijn komen,* om door U aangenomen te worden, niet voor het aanschijn van mensen, om van hen gezien te worden, zoals de gebeden van de Farizeen." Hij verlangt niet dat de mensen ze zullen horen, maar, Heere, *neig Uw oor tot mijn geschrei* geef er het antwoord op, dat U behaagt."

2. Hij was een man van smarten, en daarom houden sommigen hem in deze psalm voor een type van Christus, wiens klachten aan het kruis, en soms ook tevoren, tamelijk gelijk zijn aan die in deze psalm. Hij roept: *Mijne ziel is van de tegenheden zat,* vers 4. Zo zei Christus: "Nu is Mijne ziel ontroerd, " en in Zijn doodsbenauwdheid: "Mijn ziel is geheel bedroefd," zoals de psalmist hier, tot de dood toe, want hij zegt: *mijn leven raakt tot aan het graf.* Heman was een zeer wijs man, en

een goed man, een man Gods, en ook een zanger, en men kan dus onderstellen dat hij een man was van een blijmoedige geest, en toch was hij nu een man van een treurig gemoed, ontroerd van hart en op de rand van de wanhoop. Innerlijke smart is de zwaarste smart, door welke soms de besten van Gods heiligen gekweld werden. De geest des mensen, ook van de grootsten van de mensen, zal niet altijd zijn ziekte ondersteunen, maar er soms onder kwijnen en wegzinken, en wie zal dan een verslagen geest opheffen?

3. Hij beschouwde zich als een stervende wiens hart ging breken van droefheid, vers 6. "*Afgezonderd onder de doden, gelijk de verslagenen, die in het graf liggen,* om wier verrotting en vergaan niemand zich bekommert, ja, *die Gij niet meer gedenkt* om hun dode lichamen te verzorgen of te beschermen, zodat zij een gemakkelijke prooi worden van wormen en bederf, zij *zijn afgesneden van Uwe hand,* die eens gebruikt werd om hen te ondersteunen eens tot hen was uitgestrekt, maar dat is nu niet meer nodig, zij zijn er van afgesneden en er door afgesneden, "want God zal tot de aardhoop Zijn hand niet uitstrekken," Job 30:24). "*Gij hebt mij in de onderste kuil gelegd,* zo laag mogelijk, mijn toestand is laag, mijn moed is gezonken, *in duisternissen, in diepten,* wegzinkende, geen weg ziende ter ontkoming, tot het uiterste gebracht, en gereed om maar alles als verloren op te geven." Zo ontzettend zwaar kunnen Godvruchtige mensen beproefd zijn, en zo diep treurige opvatting kunnen zij hebben nopens hun ellende, en zo sombere, wanhopige gevolgtrekkingen zijn zij gereed te maken omtrent het einde ervan, door de kracht van de droefgeestigheid en de zwakheid van hun geloof.

4. Het meest klaagde hij over Gods misnoegen tegen hem, die gal en alsem mengde in zijn beproeving en ellende, vers 8. Uwe *grimmigheid ligt zwaar op mij*-indien hij in zijn beproeving de gunst en liefde van God had kunnen opmerken, zij zou licht op hem gelegen hebben, maar zij lag zwaar, zeer zwaar op hem, zodat hij op het punt was er onder weg te zinken. De indrukken van deze toorn op zijn gemoed waren Gods baren, die over hem heengingen, de een na de andere, zodat hij nauwelijks van de ene sombere gedachte bekomen was of hij werd aangevallen door een andere, deze baren liepen hem aan met gedruis en geweld, niet sommige van Gods baren, maar alle werden gebruikt om hem te kwellen en neer te drukken. Zelfs de kinderen van Gods liefde kunnen zich soms voor kinderen des toorns houden, en geen uitwendige beproeving kan zo zwaar op hen drukken, als de vrees daarvoor, namelijk om kinderen des toorns te zijn.

5. Zijn beproeving werd nog verzwaard doordat zijn vrienden hem verlieten en zich als vreemden voor hem hielden. Als wij in droefheid zijn, dan is het een troost om diegenen om ons heen te hebben, die ons beminnen en medegevoel met ons hebben, maar deze Godvruchtige man had zodanigen niet, hetgeen hem aanleiding geeft, niet om hen te beschuldigen of hun trouweloosheid, ondankbaarheid en onmenselijkheid ten laste te leggen, maar om bij God te klagen, met het oog op Zijn hand in dit deel van Zijn beproeving, vers 9. *Mijne bekenden hebt Gij verre van mij gedaan.* Gods voorzienigheid had hen van hem weggedaan of hen onbekwaam gemaakt om hem van dienst te zijn, of hun genegenheid voor hem doen ophouden, want ieder schepsel is datgene voor ons (en niets meer) wat God het doet zijn. Als oude bekenden schuw van ons worden en zij, van wie wij vriendelijkheid verwachtten, onvriendelijk blijken te zijn, dan moeten wij dit dragen met dezelfde geduldige onderworpenheid aan Gods wil, waarmee wij andere beproevingen dragen, Job 19:13. Ja, zijn vrienden waren niet slechts van hem vervreemd, maar zij haatten hem, omdat hij arm en in ellende was. "*Gij hebt mij hun tot een grote gruwel gesteld,* zij zijn niet slechts schuw van mij, maar walgen van mij, en zij zien niet slechts met minachting, maar met afschuw op mij neer." Laat

niemand een zodanige beproeving vreemd achten als Heman, die zo vermaard was om zijn wijsheid, toch, toen hij onder de afkeuring van de wereld lag, veronachtzaamd werd als een vat, waaraan men geen lust heeft.

Eindelijk. Hij beschouwde zijn toestand als hulpeloos en jammerlijk. "*Ik ben besloten en kan niet uitkomen,* een gevangene, in de boeien van Gods toorn, en er was geen weg ter ontkoming." Daarom zinkt hij weg onder zijn ellende, want er is geen waarschijnlijkheid dat hij er uit verlost zal worden. Aldus beweent hij zich, vers 10. *Mijn oog treurt vanwege verdrukking.* Soms geeft wenen verlichting aan een ontroerd gemoed. Maar het wenen moet het bidden niet in de weg staan. Wij moeten met tranen zaaien, mijn *oog treurt,* maar *dagelijks roep ik tot U,* laat gebeden en tranen samengaan, dan zullen zij tezamen aangenomen worden. Ik heb uw gebed gehoord, ik heb uw tranen gezien.

Psalm 88:11-19

In deze verzen:

I. Doet de psalmist zijn beklag bij God over de jammerlijke toestand, waarin hij zich bevindt, vers 11-13. *"Zult Gij wonder doen aan de doden,* hen weer in het leven terugroepen? Zullen zij die dood en begraven zijn, opstaan om U te loven? Neen, zij laten het aan hun kinderen over om in hun plaats op te staan om God te loven, niemand verwacht dat zij dit zullen doen, en waartoe zouden zij opstaan? Waarvoor zouden zij leven dan om God te loven? Het leven, waartoe wij in het eerst geboren waren, en het leven, waartoe wij ten laatste op hopen te staan, moet aldus doorgebracht worden. Maar *zal Uwe goedertierenheid in het graf verteld worden,* hetzij door hen, of aan hen, die daar begraven liggen? Zal Uw getrouwheid aan Uw belofte verteld worden in het verderf? *Zullen Uwe wonderen bekend worden in de duisternis,* of er gewerkt worden? *en Uwe gerechtigheid* in het graf, dat *het land is van de vergetelheid,* waar de mensen zich niets meer herinneren, en zelf niet meer herdacht worden? Afgescheiden zielen kunnen wel Gods wonderen kennen, en Zijn getrouwheid, gerechtigheid en goedertierenheid vertellen, maar gestorven lichamen kunnen dit niet, zij kunnen noch Gods gunsten ontvangen in vertroosting noch ze vergelden in lof. Nu willen wij niet onderstellen dat deze klachten en betogingen de taal zijn van de wanhoop, alsof hij dacht dat God hem niet kon helpen, of niet wilde helpen, en nog veel minder spreekt er ongeloof in de opstanding van de doden ten laatste dage uit, maar aldus pleit hij bij God om spoedige hulp en verlossing te verkrijgen: "Heere, Gij zijt goed, Gij zijt getrouw, Gij zijt rechtvaardig, deze Uw eigenschappen zullen bekend gemaakt worden in mijn verlossing, maar indien zij niet verhaast wordt, zal het te laat zijn, want ik zal dood wezen en niet meer te helpen zijn, dood en niet instaat om vertroosting te ontvangen." Job heeft dikwijls hierop gepleit, Job 7:8, 10:21.

II. Hij besluit te volharden in het gebed en nog te meer omdat de verlossing werd uitgesteld, vers 14. "Tot U heb ik menigmaal geroepen, en er vertroosting in gevonden en daarom zal ik dit blijven doen: *Maar ik Heere, roep tot U, en mijn gebed komt U voor in de morgenstond.*" Hoewel onze gebeden niet terstond verhoord worden, moeten wij daarom het gebed niet nalaten, want het gericht zal nog tot een bestemde tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen en niet liegen. God stelt de verhoring uit om ons geduld en onze volharding in het gebed op de proef te stellen. Hij besluit God vroeg te zoeken, in de morgenstond, als zijn geest opgewekt is, en voordat het werk en de drukte van de dag beginnen, in de morgenstond, nadat hij door zorgen en treurige gedachten in de stilte en de eenzaamheid van de nacht gekweld en heen en weer geslingerd was. *Mijn gebed komt U voor in de morgenstond.* Niet alsof hij spoediger kon ontwaken om te bidden, dan God kon horen en verhoren, want Hij sluimert noch slaapt, maar het geeft te kennen dat hij vroeger dan gewoonlijk op zal zijn om te bidden, zou *voorkomen,* dat is: voor zijn gewone ure des gebeds tot God zou gaan. Hoe groter onze beproevingen zijn, hoe zorgvuldiger en ernstiger wij behoren te wezen in het gebed. "Mijn gebed zal zich U voorstellen, intijds voor U komen, en zal niet wachten op de aanmoediging van een begin van genade, maar naar U uitgaan in geloof en verwachting, zelfs voor nog de dag is aangebroken." God voorkomt dikwijls onze gebeden en verwachtingen met Zijn zegeningen, laat ons Zijn zegeningen voorkomen met onze gebeden en verwachtingen.

III. Hij schrijft op wat hij in het gebed tot God zal zeggen.

1. Hij zal in ootmoed met God redeneren over de toestand van ellende en beproeving, waarin hij zich nu bevindt, vers 15. *Heere waarom verstoot Gij mijn ziel?* Wat is het dat U er toe brengt om mij te behandelen als een verstotene? Doe mij weten waarover Gij met mij twist." Hij zegt het met verwondering, dat God een oude dienstknecht zou verstoten, iemand zou verstoten, die besloten was Hem niet te verlaten. Geen wonder dat de mensen mij verstoten, maar Heere, waarom doet Gij het, wiens genadegaven en roepingen onberouwelijk zijn? *Waarom verbergt Gij Uw aanschijn voor mij*, als iemand die toornig op mij is, die of geen gunst voor mij heeft, of haar mij niet wil doen kennen?" Niets smart een kind van God zoveel als dat God Zijn aangezicht voor hem verbergt, en er is ook niets dat hij zo vreest, als dat God zijn ziel zei verstoten. Als de zon bewolkt is, dan verduistert dit de aarde, maar als de zon de aarde verliet, welk een kerkerhol zou de aarde dan zijn!

2. Hij zal met nederigheid de klachten herhalen, die hij tevoren gedaan heeft, totdat God hem genadig is. Hij stelt aan God twee dingen voor als zijn grieven.

A. Dat God een verschrikking voor hem was. *Ik draag Uwe vervaarnissen*, vers 16. Voortdurend was hij in schrik en angst voor de toorn Gods tegen hem en zijn zonden, en voor de gevolgen van die toorn. Het maakte hem beangst om aan God te denken, er aan te denken om in Zijn handen te vallen, om voor Hem te verschijnen en zijn vonnis van Hem te vernemen. Hij sidderde bij de gedachte aan Gods misnoegen op hem, en het ontzaglijke van Zijn majesteit. Zelfs zij, die bestemd zijn voor Gods gunst kunnen voor een tijd lijden onder Zijn verschrikkingen. De geest van de aanneming is eerst een geest van de dienstbaarheid tot vrees. Job klaagt dat "de verschrikkingen Gods zich tegen hem zetten," Job 6:4. De psalmist verklaart zich hier nader en zegt ons wat hij bedoelt met Gods verschrikkingen, namelijk *Zijn hittige toornigheden*. Laat ons zien welke ontzettende indrukken deze verschrikkingen op hem maakten, en hoe diep zij hem wondden.

a. Zij hadden hem bijna het leven benomen. "Ik ben er zo door gekweld en gedrukt, dat ik er schier van sterf, de geest geef. *Uwe verschrikkingen doen mij vergaan,"* vers 17. Wat is de hel, die uitwendige afsnijding, waardoor veroordeelde zondaren voor eeuwig afgesneden zijn van God en de zaligheid, anders dan Gods verschrikkingen, die aan hun schuldig geweten knagen?

b. Zij hadden hem bijna van het verstand beroofd, ik *draag Uwe vervaarnissen en ben twijfelmoedig*. Die treurige uitwerking hebben de verschrikkingen des Heeren op velen gehad, en op sommige Godvruchtigen, die daardoor hun ziel niet meer konden bezitten, een allertreurigste toestand, waarmee men diep medelijden moet hebben.

c. Dit had lang geduurd. *Van van de jeugd aan draag ik Uwe vervaarnissen.* Van zijn kindsheid af was hij gekweld door zwaarmoedigheid, met smart grootgebracht onder de tucht van die schoot. Als wij onze dagen beginnen met smart, en de dagen van onze treuring zeer lang hebben aangehouden, laat ons dit dan niet vreemd vinden, maar laat de verdrukking lijdzaamheid werken. Het is opmerkelijk dat Heman, die een zo wijs en Godvruchtig man geworden is, beproefd was, op het punt was van te sterven, Gods verschrikkingen heeft gedragen van zijn jeugd aan, aldus hebben velen bevonden dat het goed voor hen was, het juk te dragen in hun jeugd, dat smart veel beter voor hen was dan lachen voor hen geweest zou zijn, en dat zij zeer verdrukt zijnde in hun jeugd, en dikwijls op het punt van te sterven, door de genade Gods zo’n gewoonte hadden verkregen van in een ernstige gemoedstoestand te verkeren, en zo gespeend waren van de wereld, dat de beproeving

van groot nut voor hen geweest is gedurende al hun dagen. Soms worden zij, die door God bestemd zijn voor uitnemende diensten, door deze beproevingen, dit diepgaand lijden, er toe bereid.

d. Zijn ellende was nu ten top gestegen. Gods verschrikkingen omringden hem, zodat hij van alle kanten door allerlei leed en beproeving als besprongen werd en hem nergens een gunstige wind tegenwoei. Zij stormden op hem aan als golven en baren van een watervloed en dat wel dagelijks en de gehele dag, zodat hij geen rust, geen verademing had, geen heldere tussenpozen, geen glimp van hoop. Zodanig was de rampspoedige toestand van een zeer wijs en Godvruchtig man. Hij was zo omringd van verschrikkingen, dat hij geen plaats ter beschutting kon vinden.

B. Dat geen vriend, die hij in de wereld had, hem tot troost was, vers 19. *Gij hebt vriend en metgezel verre van mij gedaan,* sommigen zijn dood, anderen op verre afstand en velen zijn misschien onvriendelijk. Na de vertroostingen van de godsdienst komen die van de vriendschap en van de gezellige samenleving, daarom staat zonder vrienden te zijn schier gelijk voor zoveel het dit leven betreft met zonder troost te wezen, en voor hen, die vrienden gehad hebben maar ze hebben verloren, is de ramp nog zoveel te zwaarder. Daarmee besluit de psalmist zijn klacht alsof dit het was, dat zijn leed volkomen maakte. Indien onze vrienden *verre van ons gedaan zijn* door verstrooiende leidingen van Gods voorzienigheid, ja indien wij door de dood van onze bekenden in *duisternis* zijn, dan hebben wij reden om dit als een zware beproeving te beschouwen, maar dan moeten wij er de hand Gods in erkennen en ons er aan onderwerpen.

PSALM 89

1 Een onderwijzing van Ethan, den Ezrahiet. (89:2) Ik zal de goedertierenheid des HEEREN eeuwiglijk zingen; ik zal Uw waarheid met mijn mond bekend maken, van geslacht tot geslacht.
2 (89:3) Want ik heb gezegd: Uw goedertierenheid zal eeuwiglijk gebouwd worden; in de hemelen zelve hebt Gij Uw waarheid bevestigd, zeggende:
3 (89:4) Ik heb een verbond gemaakt met Mijn uitverkorene; Ik heb Mijn knecht David gezworen:
4 (89:5) Ik zal uw zaad tot in eeuwigheid bevestigen, en uw troon opbouwen van geslacht tot geslacht. Sela.
5 (89:6) Dies loven de hemelen Uw wonderen, o HEERE! ook is Uw getrouwheid in de gemeente der heiligen.
6 (89:7) Want wie mag in den hemel tegen den HEERE geschat worden? Wie is den HEERE gelijk, onder de kinderen der sterken?
7 (89:8) God is grotelijks geducht in den raad der heiligen, en vreselijk boven allen, die rondom Hem zijn.
8 (89:9) O HEERE, God der heirscharen! wie is als Gij, grootmachtig, o HEERE! en Uw getrouwheid is rondom U.
9 (89:10) Gij heerst over de opgeblazenheid der zee; wanneer haar baren zich verheffen, zo stilt Gij ze.
10 (89:11) Gij hebt Rahab verbrijzeld als een verslagene; Gij hebt Uw vijanden verstrooid met den arm Uwer sterkte.
11 (89:12) De hemel is Uwe, ook is de aarde Uwe; de wereld en haar volheid, die hebt Gij gegrond.
12 (89:13) Het noorden en het zuiden, die hebt Gij geschapen; Thabor en Hermon juichen in Uw Naam.
13 (89:14) Gij hebt een arm met macht; Uw hand is sterk, Uw rechterhand is hoog.
14 (89:15) Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws troons; goedertierenheid en waarheid gaan voor Uw aanschijn henen.
15 (89:16) Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent; o HEERE! zij zullen in het licht Uws aanschijns wandelen.
16 (89:17) Zij zullen zich den gansen dag verheugen in Uw Naam, en door Uw gerechtigheid verhoogd worden.
17 (89:18) Want Gij zijt de heerlijkheid hunner sterkte; en door Uw welbehagen zal onze hoorn verhoogd worden.
18 (89:19) Want ons schild is van den HEERE, en onze koning is van den Heilige Israels.
19 (89:20) Toen hebt Gij in een gezicht gesproken van Uw heilige, en gezegd: Ik heb hulp besteld bij een held; Ik heb een verkorene uit het volk verhoogd.
20 (89:21) Ik heb David, Mijn knecht, gevonden; met Mijn heilige olie heb Ik hem gezalfd;
21 (89:22) Met welken Mijn hand vast blijven zal; ook zal hem Mijn arm versterken.
22 (89:23) De vijand zal hem niet dringen, en de zoon der ongerechtigheid zal hem niet onderdrukken.
23 (89:24) Maar Ik zal zijn wederpartijders verpletteren voor zijn aangezicht, en die hem haten, zal Ik plagen.
24 (89:25) En Mijn getrouwheid en Mijn goedertierenheid zullen met hem zijn; en zijn hoorn zal in Mijn Naam verhoogd worden.
25 (89:26) En Ik zal zijn hand in de zee zetten, en zijn rechterhand in de rivieren.

26 (89:27) Hij zal Mij noemen: Gij zijt mijn Vader! mijn God, en de Rotssteen mijns heils!
27 (89:28) Ook zal Ik hem ten eerstgeborenen zoon stellen, ten hoogste over de koningen der aarde.
28 (89:29) Ik zal hem Mijn goedertierenheid in eeuwigheid houden, en Mijn verbond zal hem vast blijven.
29 (89:30) En Ik zal zijn zaad in eeuwigheid zetten, en zijn troon als de dagen der hemelen.
30 (89:31) Indien zijn kinderen Mijn wet verlaten, en in Mijn rechten niet wandelen;
31 (89:32) Indien zij Mijn inzettingen ontheiligen, en Mijn geboden niet houden;
32 (89:33) Zo zal Ik hun overtreding met de roede bezoeken, en hun ongerechtigheid met plagen.
33 (89:34) Maar Mijn goedertierenheid zal Ik van hem niet wegnemen, en in Mijn getrouwheid niet feilen.
34 (89:35) Ik zal Mijn verbond niet ontheiligen, en hetgeen uit Mijn lippen gegaan is, zal Ik niet veranderen.
35 (89:36) Ik heb eens gezworen bij Mijn heiligheid: Zo Ik aan David liege!
36 (89:37) Zijn zaad zal in der eeuwigheid zijn, en zijn troon zal voor Mij zijn gelijk de zon.
37 (89:38) Hij zal eeuwiglijk bevestigd worden, gelijk de maan; en de Getuige in den hemel is getrouw. Sela.
38 (89:39) Maar Gij hebt hem verstoten en verworpen; Gij zijt verbolgen geworden tegen Uw gezalfde.
39 (89:40) Gij hebt het verbond Uws knechts te niet gedaan; Gij hebt zijn kroon ontheiligd tegen de aarde.
40 (89:41) Gij hebt al zijn muren doorgebroken; Gij hebt zijn vestingen nedergeworpen.
41 (89:42) Allen, die den weg voorbijgingen, hebben hem beroofd; zijn naburen is hij tot een smaad geweest.
42 (89:43) Gij hebt de rechterhand zijner wederpartijders verhoogd; Gij hebt al zijn vijanden verblijd.
43 (89:44) Gij hebt ook de scherpte zijns zwaards omgekeerd, en hebt hem niet staande gehouden in den strijd.
44 (89:45) Gij hebt zijn schoonheid doen ophouden; en Gij hebt zijn troon ter aarde nedergestoten.
45 (89:46) Gij hebt de dagen zijner jeugd verkort; Gij hebt hem met schaamte overdekt. Sela.
46 (89:47) Hoe lang, o HEERE! zult Gij U steeds verbergen, zal Uw grimmigheid branden als een vuur?
47 (89:48) Gedenk van hoedanige eeuw ik ben; waarom zoudt Gij aller mensenkinderen tevergeefs geschapen hebben?
48 (89:49) Wat man leeft er, die den dood niet zien zal, die zijn ziel zal bevrijden van het geweld des grafs? Sela.
49 (89:50) HEERE! waar zijn Uw vorige goedertierenheden, die Gij David gezworen hebt bij Uw trouw?
50 (89:51) Gedenk, HEERE! aan den smaad Uwer knechten, dien ik in mijn boezem draag, van alle grote volken.
51 (89:52) Waarmede, o HEERE! Uw vijanden smaden, waarmede zij de voetstappen Uws gezalfden smaden.
52 (89:53) Geloofd zij de HEERE in eeuwigheid! Amen, ja, amen.

Vele psalmen, die beginnen met klacht en gebed, eindigen met blijdschap en lofzegging, maar deze begint met blijdschap en lofzegging en eindigt met klachten en smekingen, want de psalmist verhaalt Gods vroegere gunsten en dan verzwaart hij met de beschouwing ervan het tegenwoordige leed. Het is onzeker wanneer hij geschreven werd, maar in het algemeen kan men aannemen dat het een tijd was, toen het huis van David zijn glans had verloren. Sommigen denken dat het in de tijd was van de Babylonische ballingschap, toen koning Zedekia overwonnen en vernederd werd door Nebukadnezar, en dan houden zij het er voor dat het opschrift niets anders betekent, dan dat de psalm gezet was op de melodie van een lied van Ethan, de zoon van Zerah, genaamd Maschil. Anderen onderstellen dat hij geschreven werd door Ethan van wie melding wordt gemaakt in de geschiedenis van Salomo, die deze glorierijke vorst overleefd hebbende, aldus de grote smaadheid betreurde, welke onder de volgende regering aan het huis van David door de tien stammen werd aangedaan.

I. In het blijde, lieflijke gedeelte van de psalm geeft de psalmist eer aan God, en neemt vertroosting voor zichzelf en zijn vrienden. Dit doet hij op meer beknopte wijze, melding makende van Gods goedertierenheid en waarheid in vers 2, en van zijn verbond in vers 5, maar meer uitvoerig in de volgende verzen, waarin hij:

1. De heerlijkheid en volmaaktheid van God aanbidt, vers 6-15.

2. Zich verblijdt in de gelukzaligheid van hen, die in gemeenschap met Hem worden toegelaten, vers 16-19..

3. Al zijn hoop bouwt op Gods verbond met David, als type van Christus, vers 20-38.

II. In het treurige gedeelte van de psalm klaagt hij over de tegenwoordige toestand van de vorst en de koninklijke familie, vers 39-46, hij klaagt er over bij God, vers 47-50, en besluit dan met een gebed om herstel, vers 51, 52. Bij het zingen van deze psalm moeten vrij hoge gedachten hebben van God, een levendig geloof in Zijn verbond met de Verlosser, en medegevoel met het deel van de kerk, dat in beproeving en lijden is.

Psalm 89:1-5

De psalmist heeft een zeer treurige klacht te doen over de jammerlijke toestand, waarin het geslacht van David zich toen bevond, en toch begint hij de psalm met lofliederen, want in alles, in iedere staat of toestand moeten wij God danken, en aldus *de Heere eren in de valleien*, Jesaja 24:15. Als wij in moeite en lijden zijn, denken wij verlichting te krijgen door klagen, maar wij doen meer, wij verkrijgen blijdschap door te loven. Laat onze klachten dan verkeerd worden in dankzeggingen, en in deze verzen vinden wij datgene, dat ons stof zal bieden tot lof en dank ook in de zwaarste, donkerste tijden, hetzij voor ons persoonlijk, of in het algemeen, voor land en volk.

1. Hoe het ook zij, de eeuwige God is goed en getrouw,. vers 2. Hoewel wij het moeilijk kunnen vinden om de tegenwoordige donkere, droevige beschikkingen van Gods voorzienigheid in overeenstemming te brengen met Zijn goedertierenheid en waarheid, moeten wij ons toch houden aan dit beginsel, dat Gods goedertierenheden onuitputtelijk zijn, en Zijn waarheid onaantastbaar is, en dit moet ons een oorzaak zijn van blijdschap en lofzegging. *"lk zal de goedertierenheden des Heeren eeuwiglijk zingen,* een loflied zingen tot Gods eer, een lieflijk lied tot mijn eigen vertroosting, en *maschil,* een *onderwijzend lied,* tot stichting van anderen." Wij kunnen Gods goedertierenheden eeuwiglijk zingen, zonder dat het onderwerp uitgeput raakt of vervelend wordt. Wij moeten zingen van Gods goedertierenheden, zolang wij leven, anderen er toe opleiden om er van te zingen als wij heengegaan zijn, en hopen er van te zingen in de hemel tot in alle eeuwigheid, en dit is: de goedertierenheden des Heeren eeuwiglijk zingen, met mijn mond, en met mijn pen, (want ook daardoor spreken wij) *zal ik Uwe waarheid bekend maken van geslacht tot geslacht,* uit mijn eigen ervaring en waarneming aan de nakomelingschap verzekerende dat God getrouw is aan ieder woord, dat Hij heeft gesproken, opdat zij leren "hun hoop op God te stellen," Psalm 78:7.

2. Hoe het ook zij, het eeuwig verbond is vast en zeker, vers 3-5. Hier hebben wij:

A. Het geloof en de hoop van de psalmist. "De dingen hebben thans een donker aanzien, het huis van David wordt met algehele uitroeiing bedreigd, maar ik heb gezegd en het woord van God machtigt mij om het te zeggen dat de goedertierenheid eeuwiglijk gebouwd zal worden." Daar Gods goedertierenheid, de goedheid van Zijn wezen, de stof moet zijn van ons lied, vers 2, zoveel te meer dan nog de goedertierenheid, die ons opgebouwd is in het verbond, zij neemt nog steeds toe, zoals een huis, waaraan men bezig is te bouwen, en zij zal tot in eeuwigheid onze rust blijven, zoals een huis, dat gebouwd is. Zij zal eeuwiglijk gebouwd worden, want de eeuwige woningen, waarop wij hopen in het Nieuwe Jeruzalem, zijn van die bouw. Indien de goedertierenheid voor eeuwig gebouwd zal worden, dan zal de tabernakel van David, die vervallen was, weer opgericht worden uit zijn puin, en wederom gebouwd worden als in de dagen vanouds Amos 9:11. De goedertierenheid zal eeuwiglijk gebouwd worden, omdat Gij in *de hemelen zelf Uwe waarheid bevestigd hebt.* Hoewel wij in onze verwachtingen in een bijzonder opzicht teleurgesteld zijn, zijn daarom Gods beloften niet teniet gedaan, zij zijn *bevestigd in de hemelen zelf,* dat is, in Zijn eeuwige raad, zij zijn verheven boven de veranderingen van dit lagere gebied en buiten het bereik van de tegenstand van hel en aarde. De vastheid van de materiëlen hemel is een zinnebeeld van de waarheid van Gods Woord, de hemel kan omfloerst zijn door dampen, die opstijgen uit de aarde, maar hij kan niet aangeraakt, niet veranderd worden.

B. Een uittreksel van het verbond, waarop dit geloof en deze hoop gebouwd zijn. *Ik heb het gezegd,* zegt de psalmist, want *God heeft het gezworen,* opdat de erfgenamen van de belofte volkomen zeker zullen zijn van de onveranderlijkheid van Zijn raad. Hij voert God sprekende in, vers 4, erkennende tot vertroosting van Zijn volk: *"lk heb een verbond gemaakt,* en dus zal Ik het houden." Het verbond is gemaakt met David, het verbond van het koningschap is met hem gemaakt als de vader van zijn geslacht en met zijn zaad door hem, en om Zijnentwil, voorstellende het verbond van de genade, gemaakt met Christus als Hoofd van de kerk, en met alle gelovigen als Zijn geestelijk zaad. David wordt hier *Gods uitverkorene* en Zijn knecht geroemd, en gelijk God niet veranderlijk is om op Zijn eigen keuze terug te komen, zo is Hij ook niet onrechtvaardig om iemand te verstoten, die Hem heeft gediend. Er zijn twee dingen, die de psalmist aanmoedigen om zijn geloof te bouwen op dit verbond.

a. De bekrachtiging ervan, het werd bevestigd met een eed. *De Heere heeft gezworen en het zal Hem niet berouwen.*

b. De bestendigheid ervan. De zegeningen van het verbond waren niet slechts aan David zelf verzekerd, maar gingen door erfrecht over in zijn geslacht, er was beloofd dat zijn geslacht bestendigd zou worden: "Ik zal Uw zaad tot in eeuwigheid bevestigen zodat aan David geen zoon zal ontbreken om op zijn troon te regeren," Jeremia 33:20, 21, en dat het altijd een koninklijk geslacht zal blijven. *Ik zal uw troon opbouwen van geslacht tot geslacht.* Die belofte heeft haar vervulling alleen in Christus, van het zaad Davids, die leeft tot in eeuwigheid, aan wie God de troon van Zijn vader David gegeven heeft, en van de grootheid van Zijn heerschappij en Zijns vredes zal geen einde zijn. Van dit verbond zal de psalmist uitvoeriger spreken, vers 20 en verv.

Psalm 89:6-15

Deze verzen zijn vol van de lof van God.

Merk op:

I. Waar en door wie God geprezen moet worden.

1. God moet geprezen worden door de engelen hierboven. *De hemelen loven Uwe wonderen, o Heere,* vers 6, dat is: "De heerlijke bewoners van de bovenwereld bezingen voortdurend Uwen lof. Looft de Heere, Zijn engelen" Psalm 103:20. De werken Gods zijn wonderen, zelfs voor hen, die er het best mee bekend zijn en er het meest mee vertrouwd zijn, hoe meer Gods werken gekend worden, hoe meer zij bewonderd en geprezen worden. Dit moet ons de hemel doen liefhebben, ons doen verlangen om daar te zijn, en daar zullen wij niets anders te doen hebben dan God en Zijn wonderen te loven.

2. God wordt geloofd door de vergaderingen van Zijn heiligen op aarde de lofzang is in stilheid tot Hem in Zion en hoewel zij ver tekort schieten bij de lof van de engelen, behaagt het Gode toch om er nota van te nemen, en acht Hij zich er door geëerd. "Uw getrouwheid en de waarheid Uwer belofte, die rots, waarop de kerk gebouwd is, zullen geprezen worden in de vergadering van de heiligen, die aan deze getrouwheid hun alles verschuldigd zijn, en wier blijvende troost het is, dat er een belofte is, en dat Hij, die beloofd heeft, getrouw is." Van Gods heiligen op aarde wordt verwacht dat zij Hem loven, wie zal het doen, als zij het niet doen? Laat ieder heilige Hem loven, maar inzonderheid de vergadering van de heiligen, als zij bijeenkomen, laat hen zich verenigen in God te loven, hoe meer van hen hoe beter, dan gelijkt het meer op de hemel. Van de eer, (Gode bewezen door de vergadering van de heiligen, spreekt hij nogmaals in vers 8. *God is grotelijks geducht in de raad van de heiligen.* Heiligen moeten bijeenkomen ter Godsverering, ten einde openlijk hun betrekking tot God te erkennen en elkaar op te wekken om Hem eer te geven, en door de gemeenschap met God te onderhouden ook de gemeenschap van de heiligen te onderhouden. In Godsdienstige bijeenkomsten heeft God de tegenwoordigheid van Zijn genade beloofd, maar wij moeten er ook de tegenwoordigheid van Zijn majesteit zien, opdat de gemeenzaamheid tot welke wij toegelaten zijn, geen de minste minachting zal teweegbrengen, want Hij is vreeslijk in Zijn heiligdommen, en daarom grotelijks te duchten. Een heilig ontzag voor God moet ons aangrijpen en ons vervullen in al ons naderen tot God, zelfs in het verborgen, waaraan zeer wel nog iets toegevoegd kan worden door het plechtige van de openbare bijeenkomst. God moet *geëerbiedigd worden boven allen, die rondom Hem zijn,* vers 8, die voortdurend bij Hem zijn als Zijn dienaren, of om een bijzondere reden tot Hem naderen. Zie Leviticus 10:3. Diegenen alleen dienen God op Hem welbehaaglijke wijze, die Hem dienen "met eerbied en Godvruchtigheid," Hebreeen 12:28.

II. Wat het is God te loven. Het is Hem te erkennen als een wezen van ongeëvenaarde volmaaktheid, waaraan niemand gelijk is, en waarmee niemand vergeleken kan worden, vers 7. indien er wezens zijn, die er aanspraak op kunnen maken met God te wedijveren, dan moeten zij voorzeker onder de engelen gevonden worden, maar allen staan zij oneindig ver bij Hem achter. *Wie mag in de hemel tegen de Heere geschat worden,* zodat hij een deel kan opeisen van de eerbied en de aanbidding, die Hem alleen toekomen, of met Hem kan wedijveren om de hulde van de kinderen van de mensen te ontvangen? Zij zijn *kinderen van de sterken,* maar wie hunner kan

bij de Heere vergeleken worden? Edelen zijn de gelijken van vorsten, er is enige gelijkheid tussen hen, maar er is geen gelijkheid tussen God en de engelen, zij zijn Zijn gelijken niet. "Bij wie zult gijlieden Mij vergelijken, die Ik gelijk zij? zegt de Heilige", Jesaja 40:25. Hierop wordt nogmaals de nadruk gelegd, vers 9. Wie is *als Gij grootmachtig?* Geen engelen, geen aardse potentaat, hoe ook genaamd, is bij God te vergelijken, of heeft een arm gelijk Hij, of kan gelijk Hij met de stem donderen. *Uwe getrouwheid is rondom U,* dat is: "Uwe engelen, die rondom U zijn, U opwachten met hun lof en gereed zijn om op Uw boodschappen, Uw werk, uit te gaan, zijn allen getrouw." Of liever, "in alles wat Gij doet, naar alle zijden, betoont Gij U getrouw aan Uw woord, boven hetgeen vorst of potentaat, hoe ook genaamd, is." Onder de mensen ziet men maar al te dikwijls dat zij, die het meest instaat zijn om hun woord te breken er het minst zorg voor dragen om het te houden, maar God is beide sterk en getrouw, Hij kan alles doen, maar zal toch nooit onrecht doen.

III. Waar wij in onze lof Gode de eer van moeten geven. Er worden hier verscheidene dingen genoemd.

1. Het gebied, of de macht van God over de onbedwingbaarste schepselen, vers 10. Gij *heerst over de opgeblazenheid van de zee,* niets is schrikkelijker of dreigender dan deze, de mens is volstrekt onmachtig om haar te beteugelen, zij kan met zich hoger opblazen niet verder komen, niet harder bruisen, niet meer schade aanrichten dan God haar toelaat, *wanneer haar baren zich verheffen,* kunt Gij ze terstond tot bedaren brengen en de storm in windstilte verkeren." Dit wordt hier aangevoerd als een daad van almacht, wie was de de Heere Jezus wie "de winden en de zee gehoorzaam waren?"

2. De overwinningen, die God behaald heeft over de vijanden van Zijn kerk, Zijn beheersen van de bruisende zee, Zijn stillen van haar baren, was hier een zinnebeeld van, vers 11.. *Gij hebt Rahab verbrijzeld,* menige trotsen vijand, zoals daar de betekenis van is, inzonderheid Egypte, dat soms Rahab genoemd wordt, hebt Gij verbrijzeld *als een verslagene,* die volstrekt onmachtig is om nog langer het hoofd te bieden. Het hoofd verbrijzeld zijnde, hebt Gij de overigen *verstrooid met de arm Uwer sterkte.* God heeft meer dan een wijze om met Zijn vijanden en de vijanden van Zijn kerk te handelen. Wij denken dat Hij hen terstond zal doden, maar soms verstrooit Hij hen, ten einde hen heen te zenden als monumenten van Zijn gerechtigheid, Psalm 59:12. De herinnering aan het verbrijzelen van Egypte is een troost voor de kerk met betrekking tot de tegenwoordige macht van Babylon, want God is nog dezelfde.

3. Het onbetwistbare recht van eigendom dat Hij heeft op al de schepselen van de boven en benedenwereld, vers 12, 13. "De mensen worden geëerd om hun uitgestrekte bezittingen maar *de hemel is Uwe,* o Heere, *ook is de aarde Uwe,* daarom loven wij U, daarom vertrouwen wij op U, daarom zullen wij niet vrezen wat de mens ons doen kan. *De wereld en haar volheid,* al de rijkdom, die zij bevat, al de inwoners ervan, zij zijn allen Uwe want Gil *hebt ze gegrond."* En die ze gegrond heeft, kan er met recht aanspraak op maken er de eigenaar van te zijn. Hij specificeert:

a. De verst verwijderde delen van de wereld, het noorden en het zuiden, de landen, die om de twee polen liggen, onbewoond en weinig bekend zijn, *"Gij hebt ze geschapen,* en daarom kent Gij ze, draagt Ge er zorg voor, en ontvangt er de schatting van lof van." Van het noorden wordt gezegd, dat het *uitgebreid is over het woeste,* maar van de volheid, die ook daar nog is, is God de eigenaar.

b. De hoogste plaatsen van de wereld, hij noemt de twee hoogste bergen van Kanaän, *Thabor en Hermon,* (de een gelegen naar het westen, de andere naar het oosten), "dezen juichen in Uwen naam, want zij zijn onder de zorg Uwer voorzienigheid, en zij brengen offeranden voort voor Uw altaar." De heuvelen worden gezegd zich te verheugen in hun vruchtbaarheid, Psalm 65:13. Thabor wordt algemeen verondersteld de hoge berg in Galilea te zijn, op welks top Christus van gedaante werd veranderd, en toen mocht hij in waarheid gezegd worden zich te verheugen in de stem, die toen gehoord werd: "Deze is Mijn geliefde Zoon."

4. De macht en gerechtigheid, de goedertierenheid en waarheid, waarmee Hij de wereld regeert en de zaken van de kinderen van de mensen bestuurt, vers 14, 15..

a. God is machtig om alles te doen, want Hij is de Heere, God almachtig. Zijn arm, Zijn hand is met macht, is sterk, beide om Zijn volk te behouden, en om Zijn en hun vijanden te verderven, niemand kan de kracht van Zijn machtige hand weerstaan, of er het gewicht van dragen. *Zijn rechterhand is hoog*, om de hoogsten te bereiken, zelfs hen, die "hun nest stellen tussen de sterren", Amos 9:2, 3, Obadja: 4. Zijn rechterhand is verheven in hetgeen Hij gedaan heeft, want op duizenderlei wijze heeft Hij Zijn macht doen uitblinken, Psalm 118:16.

b. Nooit heeft Hij gedaan, nooit zal Hij doen, iets dat hetzij onrechtvaardig of onverstandig is, want gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Zijns troons. Geen van al Zijn voorschriften of raadsbesluiten was ooit in strijd met de regelen van de billijkheid of van de wijsheid, en nooit heeft iemand God van onrechtvaardigheid of dwaasheid kunnen beschuldigen. Sommigen lezen het: gerechtigheid en gericht zijn het toebereiden van Zijn troon, de toebereidselen voor Zijn regering in Zijn raadsbesluiten van eeuwigheid, en de bevestiging ervan in hun gevolgen tot in eeuwigheid zijn alle gerechtigheid en gericht.

c. Altijd doet Hij wat liefderijk is voor Zijn volk en in overeenstemming met het woord, dat Hij heeft gesproken. "*Goedertierenheid en waarheid gaan voor Uw aanschijn henen* als voorlopers om de weg voor U te bereiden, goedertierenheid in het beloven, waarheid in het volbrengen, waarheid in het houden van Uw woord, goedertierenheid in nog meer te doen dan Gij beloofd hebt." Hoe prijzenswaardig zijn die eigenschappen in grote mannen, hoeveel te meer dan niet in de grote God, in wie zij volmaakt zijn!

Psalm 89:16-19

De psalmist had uitvoerig de zaligheid aangetoond van de God Israëls, en nu toont hij hier de zaligheid van het Israël Gods. Evenals niemand gelijk is aan de God van Jeshurun zo ook: *Welgelukzalig zijt gij, o Israël, wie is U gelijk,* inzonderheid als type van het Israël des Evangelies, bestaande uit alle gelovigen, wier gelukzaligheid hier beschreven wordt.

1. Heerlijke ontdekkingen worden hun gedaan, en blijde tijdingen van het goede worden hun gebracht. Zij horen, zij *kennen het blijde geklank,* vers 16. Dit kan een toespeling zijn:

a. Op het gejuich van een overwinnend leger, het geklank eens konings, Numeri 23:21. Israël heeft de tekenen van Gods tegenwoordigheid onder hen in hun oorlogen, het geruis van een gang in de toppen van de moerbeziënbomen was in waarheid een blij geklank 2 Samuel 5:24 en dikwijls hebben zij bij hun terugkeer uit de krijg de aarde doen weerklinken van hun zegezangen, dat waren blijde klanken. Het kan ook een toespeling zijn:

b. Op het geklank, dat over de offers werd gemaakt, en op de plechtige feestdagen, Psalm 81:2-4. Het was Israëls geluk, dat er de vrije en openlijke belijdenis van Gods heilige Godsdienst onder hen was, en dat zij overvloedige blijdschap hadden in hun offeranden. Het kan ook een toespeling zijn:

c. Op het bazuingeschal van het jubeljaar. Een blij geklank was dit voor dienstknechten en schuldenaars, aan wie het vrijlating verkondigde. Het Evangelie is in waarheid een blij geklank, een gejuich van overwinning, van vrijheid, van gemeenschap met God, en het geruis eens overvloedigen regens, welgelukzalig het volk, dat het hoort, en het kent, en het welkom heet.

2. Er zijn hun bijzondere tekenen van Gods gunst geschonken: o *Heere, zij zullen in het licht Uws aanschijns wandelen,* zij zullen zich laten regeren door Uw leiding, zich laten leiden door Uw oog, en zij zullen zich verlustigen in Uw vertroostingen, zij zullen de gunst van God hebben, zij zullen weten dat zij haar hebben, en dat zal hun tot voortdurende blijdschap en verheuging zijn, zij zullen door al de oefeningen heengaan van een heilig leven onder de machtige invloeden van Gods goedertierenheden, die hun plicht aangenaam voor hen zal maken, er hen oprecht in zal doen zijn, zich dit als hun doel voor ogen stellende: de Heere welbehaaglijk te wezen. Wij wandelen dan in het licht des Heeren, als wij al onze vertroostingen aan de gunst van God ontlenen en ons zeer zorgvuldig bewaren in Zijn liefde.

3. Nooit ontbreekt hun stof tot blijdschap. Zalig is Gods volk want in Zijn naam, in alles waardoor Hij zich bekend heeft gemaakt, zal het indien het niet door eigen schuld dat verhindert *zich de gehele dag verheugen.* Zij, die zich verblijden in Christus Jezus, die God tot hun blijdschap en verheuging maken, hebben genoeg om tegen hun smart te kunnen opwegen, en daarom is hun blijdschap vervuld, 1 Johannes 1:4, en blijvend, het is hun plicht om zich te allen tijde te verblijden.

4. Hun betrekking tot God is hun eer en hun waardigheid, zij zijn gelukkig, want zij zijn verhoogd. Gewis in de Heere, in de Heere Christus, hebben zij gerechtigheid en sterkte, en zo worden zij door Hem des Goddelijken welbehagens aanbevolen, en daarom zal in Hem het gehele zaad Israëls zich beroemen, Jesaja 45:24, 25. Zo is het ook hier, vers 17, 18.

a. *Door Uwe gerechtigheid zullen zij verhoogd worden,* en niet door een gerechtigheid van henzelf. Wij zijn verhoogd uit gevaar, en tot eer, zuiver en alleen door de gerechtigheid van Christus, die een kleed is beide tot sieraad en tot beschutting.

b. *Gij zijt de heerlijkheid hunner sterkte,* dat is: Gij zijt hun sterkte, en het is hun heerlijkheid, dat Gij dit zijt, en het is hetgeen, waarin zij roemen. *Gode zij dank, die ons allen tijd doet triomferen.*

c. "In Uwe gunst, waarop wij door Christus hopen *zal onze hoorn verhoogd worden",* de hoorn duidt schoonheid, overvloed en macht aan, die hebben zij, die begenadigd zijn in de Geliefde. Tot welke hogere bevordering kan de mens komen in deze wereld, dan om Gods gunstgenoot te zijn?

5. Hun betrekking tot God is hun bescherming en veiligheid, vers 19. "Want *ons schild is van de Heere, en onze koning is van de Heiige Israëls."* Indien God onze heerser is, dan zal Hij onze beschermer zijn, en wie is hij die ons dan kan schaden?" Het was het geluk van Israël, dat God zelf hun bolwerken heeft opgericht, en dat het aan Hem was om een koning over hen aan te stellen. Zo vatten sommigen het op. Of liever, dat Hij zelf *een vurige muur rondom hen* was, en als de Heilige de oorsprong en het middelpunt van hun heilige godsdienst, was Hij hun Koning, en aldus hun heerlijkheid in het midden van hen. Christus is de Heilige Israëls, "dat Heilige", en in niets is dit bijzondere volk meer gezegend geweest dan hierin, dat Hij de geboren Koning van de Joden was. Nu wordt deze zegen, dit hoge voorrecht van Gods Israël, hier aangevoerd als hetgeen zo moeilijk overeen te brengen was met hun tegenwoordige rampspoedige toestand.

Psalm 89:20-38

Er was tevoren melding gemaakt van het verbond, dat God met David en zijn zaad gemaakt had, vers 4, 5, maar in deze verzen wordt er over uitgeweid, wordt er bij God op gepleit om een gunst voor het koninklijke geslacht, dat nu geheel in het verderf was gestort. Maar het ziet gewis op Christus, en is in Hem veel meer vervuld dan in David, ja sommige passages hier kunnen nauwelijks op David toegepast worden, maar moeten alleen van Christus verstaan worden, die derhalve David onze koning genoemd wordt, Hosea 3:5, en zeer groot en dierbaar zijn de beloften, die hier aan de Verlosser gedaan zijn, welke een sterk fondament zijn voor het geloof en de hoop van de verlosten om op te bouwen. De vertroostingen onzer verlossing vloeien voort uit het verbond van de verlossing, al onze fonteinen zijn daarin, Jesaja 55:3. Ik zal met u een eeuwig verbond maken, en u geven de gewisse weldadigheden Davids, Handelingen 13:34. Nu hebben wij hier een bericht van deze gewisse weldadigheden.

Merk op:

I. Welke zekerheid wij hebben van de waarheid van de belofte, die ons kan aanmoedigen om er op te bouwen. Er wordt ons hier gezegd:

1. Hoe het gesproken was, vers 20. *Gij hebt in een gezicht gesproken tot Uwen heilige,* Gods belofte aan David, waar hier bijzonder naar verwezen wordt, werd gesproken in een gezicht tot Nathan de profeet, 2 Samuel 7:12-17. *Toen, de heilige Israëls hun koning was,* vers 19, toen heeft Hij David als Zijn onderkoning aangesteld. Maar tot alle profeten, deze heiligen, heeft Hij in een gezicht gesproken van Christus, en inzonderheid tot Hemzelf, die van eeuwigheid af in Zijn schoot was, en volkomen bekend was met het gehele plan van de verlossing, Mattheus 11:27.

2. Hoe zij gezworen en bekrachtigd werd vers 36. *Ik heb eens gezworen bij Mijne heiligheid,* deze kostelijke, dierbare eigenschap. Door te zweren bij Zijn heiligheid, zwoer Hij bij zichzelf, want Hij zou even spoedig ophouden te bestaan als ophouden heilig te zijn. Zijn eenmaal zweren is genoeg. Hij behoeft niet nogmaals te zweren, zoals David gedaan heeft 1 Samuel 20:17, want Zijn woord en eed zijn twee onveranderlijke dingen. Gelijk Christus priester gemaakt was, zo was Hij ook koning gemaakt "door een eed," Hebreeen 7:21, want Zijn koningschap en Zijn priesterschap zijn beide onveranderlijk.

II. De keus van de persoon, aan wie de belofte gegeven is, vers 20, 21. David was koning door Gods eigen verkiezing, en dat is ook Christus, en daarom worden beide Gods Koningen genoemd, Psalm 2:6. David was een held, een man van moed en geschikt voor zaken, hij was verkoren uit het volk, niet uit de vorsten, maar uit de herders. God vond hem, verhoogde hem, heeft *hulp op hem gelegd* en gebood Samuël hem te zalven. Maar dit moet inzonderheid toegepast worden op Christus.

1. Hij is een held, een machtige, in alle opzichten bevoegd en bekwaam voor het grote werk, dat Hij op zich ging nemen, instaat om volkomen te verlossen, volkomen zalig te maken, machtig in kracht, want Hij is de Zoon van God, machtig in liefde, want uit ervaring kan Hij medelijden hebben met hen, die verzocht worden. Hij is de sterke God. Jesaja 9:5.

2. Hij is *verkoren uit het volk,* een oneer been van ons been, ons vlees en bloed deelachtig geworden. Verordineerd voor mensen is Hij genomen van onder de mensen, opdat Zijn verschrikking ons niet zou beroeren.

3. God heeft Hem gevonden, Hij is een Zaligmaker ons door God zelf beschikt, want de zaligheid is van het begin tot het einde zuiver en alleen Gods doen. Hij heeft verzoening gevonden, Job 33:24. Wij zouden nooit iemand hebben kunnen vinden, die geschikt was voor dit grote werk, Openbaring 5:3, 4.

4. God heeft *hulp op Hem gelegd,* heeft Hem niet alleen geholpen, maar hulp in Hem weggelegd voor ons, het als een last op Hem gelegd om de gevallen mens weer op te helpen het uitverkoren overblijfsel naar de hemel te helpen. "In Mij is uw hulp," Hosea 13:9.

5. Hij heeft Hem verhoogd door Hem te stellen tot profeet, priester en koning van Zijn kerk, Hem te bekleden met macht, Hem op te wekken van de doden en Hem aan Zijn rechterhand te stellen. Dien God verkiest en gebruikt, zal Hij verhogen,

6. Hij heeft Hem gezalfd, Hem bevoegd gemaakt voor Zijn ambt en er Hem aldus in bevestigd, door Hem de Geest te geven, niet met mate, maar zonder mate, oneindig ver boven Zijn medegenoten. Hij wordt Messias, of Christus, de Gezalfde genoemd.

7. In dit alles bestemde Hij Hem tot Zijn knecht ter vervulling van Zijn eeuwig voornemen en de bevordering van de belangen Zijns koninkrijks onder de mensen.

III. De beloften, gedaan aan deze verkorene, aan David in het type, en de Zone Davids in het antitype, waarin niet alleen genaderijke, maar heerlijke dingen van Hem gesproken zijn.

A. Dat God hem zal bijstaan en zal sterken in Zijn onderneming, vers 22. *Met welke Mijne hand* niet alleen zijn zal, maar *vast zal blijven* door de belofte, zo vast zal blijven, dat Hij er door bevestigd zal worden in al Zijn ambten, zodat geen er van teniet gedaan zal worden, hoewel zij door de mens van de zonde allen overweldigd en bestreden zullen worden. Christus had zeer veel zwaar werk te doen en harde behandeling te verduren, maar Hij, die Hem de opdracht gegeven had, gaf Hem genoegzame kracht voor de uitvoering ervan. *Ook zal hem Mijn arm versterken,* om onder al Zijn moeilijkheden staande te blijven. Geen goed werk kan mislukken in de handen van hen, die God zelf op zich neemt te versterken.

B. Dat Hij zal zegevieren over Zijn vijanden, zodat zij Hem niet zullen dringen, vers 23. *De zoon van de ongerechtigheid zal hem niet onderdrukken.* Hij, die in de beginne de vrede heeft verbroken, zal zich stellen tegen Hem, die het op zich heeft genomen om vrede te maken en zal doen wat hij kan om dit plan te doen mislukken, maar hij kon slechts Zijn verzenen vermorzelen, verder kon hij Hem niet dringen of onderdrukken. Christus is borg geworden voor onze schuld, en daardoor hebben Satan en de dood gedacht voordeel over Hem te behalen, maar Hij heeft aan de eis van Gods gerechtigheid voldaan, en toen konden zij Hem niet dringen, hadden zij niets van Hem te eisen. "De overste van deze wereld komt, en heeft aan Mij niets," Johannes 14:30. Ja, zij zullen niet alleen niet tegen Hem overmogen maar voor Zijn aangezicht vallen, vers 24. *ik zal zijn wederpartijders verpletteren voor zijn aangezicht,* de overste van deze wereld zal

buitengeworpen worden, overheden en machten zullen uitgetogen worden, en van de dood zelf zal Hij de dood wezen, en van de hel, dat is het graf, het verderf, Hosea 13:14. Sommigen passen dit toe op het verderf, dat God over het Joodse volk heeft gehecht, dat Christus vervolgd en ter dood heeft gebracht. Maar al de vijanden van Christus, die Hem haten, en niet willen dat Hij koning over hen zal zijn, zullen voor Zijn aangezicht gedood worden, Lukas 19:27.

C. Dat Hij de grote borg en Middelaar zal zijn van het verbond tussen God en de mens, dat God Hem genadig en getrouw zal zijn, en in Hem ook ons genadig en getrouw zal wezen, vers 25 :*Mijne getrouwheid en Mijne goedertierenheid zullen met hem zijn.* Zij waren met David, God bleef hem genadig, en zo betoonde Hij zich getrouw, zij waren met Christus, God heeft al Zijn beloften aan Hem vervuld. Maar dat is niet alles: Gods genade en getrouwheid jegens ons zijn in Christus, het is in Hem dat al de beloften van God ja en amen zijn. Zodat, indien arme zondaren hopen op het voordeel van de getrouwheid en de genade van God, zo laat hen weten dat het is in Christus, het is in Zijn hand gegeven, en tot Hem moeten zij zich wenden om het te verkrijgen, vers 29. *Ik zal hem Mijne goedertierenheid in eeuwigheid houden,* opdat Hij er over beschikke, in het kanaal van Zijn middelaarschap zullen al de stromen van de Goddelijke goedheid blijven vloeien. "Daarom is het de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus, die wij verwachten ten eeuwigen leven," Judas: 21, Johannes 17:2. En gelijk door Hem de genade Gods tot ons vloeit, zo is het ook door Hem dat de belofte van God ons vast blijft, *Mijn verbond zal hem vast blijven,* beide het verbond van de verlossing gemaakt met Hem, en het verbond van de genade gemaakt met ons in Hem. Daarom is het nieuwe verbond altijd nieuw en bevestigd, wijl het in de handen van een Middelaar gelegd is, Hebreeen 8:6. Het verbond staat vast omdat het op die grondslag rust. En het is tot eeuwige eer van de Heere Jezus, dat de grote zaak tussen God en de mens Hem in handen is gegeven, dat de Vader al het oordeel aan Hem heeft overgegeven, opdat allen Hem zullen eren, Johannes 5:22,23. Daarom wordt hier gezegd, *in Mijn naam zal zijn hoorn verhoogd worden,* het zal Zijn heerlijkheid wezen, dat Gods naam in het binnenste van Hem is, Exodus 23:21, en dat Hij in de naam van God handelt. "Ik doe gelijkerwijs Mij de Vader geboden heeft."

D. Dat zijn koninkrijk grotelijks uitgebreid zal worden, vers 26. *Ik zal zijn hand in de zee zetten,* hij zal heerschappij hebben over de zeeën en over de eilanden van de zee, *en zijn rechterhand in de rivieren.* Davids koninkrijk strekte zich uit tot aan de Grote zee en de Rode zee, tot de rivier van Egypte en de Eufraat. Maar het is in het koninkrijk van Messias, dat dit zijn volledige vervulling heeft en meer en meer zal hebben, "als de koninkrijken van de wereld zijn geworden onzes Heeren en van Zijn Christus," Openbaring 11:15, en "de eilanden zullen wachten naar Zijn leer."

E. Dat hij God erkennen zal als zijn Vader, en God hem erkennen zal als Zijn Zoon Zijn, eerstgeborene, vers 27, 28. Dit is een verklaring van die woorden in Nathans boodschap betreffende Salomo, want ook hij was een type van Christus, zowel als David, "Ik zal hem zijn tot een vader, en hij zal Mij zijn tot een Zoon," 2 Samuel 7:14 en van weerszijden zal die betrekking erkend worden.

a. *Hij zal tot Mij roepen: Gij zijt mijn Vader,* vers 27. Het is waarschijnlijk dat Salomo dit gedaan heeft, maar wij zijn er zeker van dat Christus het gedaan heeft in de daden Zijns vleses, toen Hij sterke roepingen tot God geofferd heeft, en Hem "heilige Vader, rechtvaardige Vader" genoemd heeft, en ons geleerd heeft ons tot Hem te wenden, als "onze Vader, die in de hemelen is". Christus heeft in Zijn doodsbenauwdheid tot God geroepen: "Gij zijt Mijn Vader," Mattheus 26:39, 42. Mijn

Vader! en aan het kruis: ‘Vader vergeef het hun, Vader, in Uwe handen beveel ik Mijn geest." Hij zag ook op Hem als zijn God, en daarom was Hij Hem volkomen gehoorzaam, en in geheel Zijn onderneming onderworpen aan Zijn wil Hij is "Mijn God en uw God," Johannes 20:17, en als de Rots Zijns heils, die Hem zal ondersteunen en doorhelpen in Zijn onderneming, en Hem meer dan overwinnaar zal doen zijn, namelijk een volkomen Zaligmaker. En daarom heeft Hij met onversaagde moed en vastberadenheid "het kruis verdragen en de schande veracht," Want Hij wist dat Hij beide gerechtvaardigd en verheer1ijkt zou worden.

b. *Ik zal hem ten eerstgeboren zoon stellen.*

1. Ik zie niet hoe dit op David toegepast kan worden, het is Christus’ kroonrecht om de "eerstgeborene aller creatuur" te zijn, en als zodanig erfgenaam van alles," Colossenzen 1:15, Hebreeen 1:2, 6. Toen aan Christus "alle macht werd gegeven in hemel en op aarde," en "Hem alle dingen van Zijn Vader overgegeven waren," heeft Hij Hem tot Zijn Eerstgeborene gesteld, en Hem verreweg hoger, groter en achtbaarder gemaakt dan de koningen van de aarde want Hij is de Koning van de koningen, "engelen, machten en krachten zijn Hem onderdanig gemaakt," 1 Petrus 3:22.

2. Met betrekking tot zijn zaad. Gods verbonden hebben altijd het zaad van hen, met wie het verbond gemaakt werd, opgenomen, ook met dit verbond is dit zo, vers 30, 37, zijn *zaad zal* in *eeuwigheid zijn*, en daarmee zijn troon. Dit nu zal onderscheidenlijk verstaan worden, naar wij het toepassen op Christus of op David.

A. Als wij het toepassen op David, dan hebben wij onder zijn zaad zijn opvolgers te verstaan, Salomo en de volgende koningen van Juda, die uit Davids lenden zijn voortgekomen. Er wordt ondersteld dat zij kunnen ontaarden, niet zullen wandelen in de geest en de voetstappen van hun vader David. In dat geval moeten zij verwachten onder de Goddelijke bestraffingen te komen, zoals die, waaronder het huis van David zich toen bevond, vers 39. Maar laat dit hen bemoedigen, dat zij, hoewel getuchtigd wordende toch niet verstoten of onterfd zouden worden. Dit verwijst naar dat deel van Nathans boodschap: "als hij misdoet zal Ik hem met een menschenroede en met plagen van de mensenkinderen straffen, maar Mijne goedertierenheid zal van hem niet wijken", 2 Samuel 7:14,15. In zover zijn Davids zaad en zijn troon in eeuwigheid gezet, dat zijn geslacht, in weerwil van de goddeloosheid van velen van zijn nakomelingen, die de schande waren van zijn huis toch lang in stand bleef, de koninklijke waardigheid heeft behouden, zolang Juda een koninkrijk bleef, waren Davids nakomelingen er koning van, en het koningschap over dat rijk is nooit in een ander geslacht overgegaan, zoals dat van de tien stammen eerst in Jerobeams handen was, toen in die van Baesa enz., en dat het geslacht van David in aanzien bleef, totdat die Zoon van David kwam, wiens troon tot in eeuwigheid zal zijn, Lukas 1:27, 32, 2:4,11. Indien Davids nakomelingen in latere tijden God en hun plicht gingen verlaten, zich tot de wegen van de zonde zouden keren, dan zou God verwoestende oordelen over hen brengen en verderf over hun geslacht, maar toch zou Hij Zijn goedertierenheid niet wegnemen van David noch Zijn verbond met hem verbreken, want in de Messias, die uit zijn lenden zou voortkomen, zullen alle deze beloften ten volle vervuld worden. Zo heeft de apostel, toen de Joden verworpen waren, aangetoond dat Gods verbond met Abraham niet verbroken was, omdat het vervuld was in zijn geestelijk zaad, de erfgenamen van de gerechtigheid des geloofs, Romeinen 11:7.

B. Indien wij Het toepassen op Christus, dan hebben wij onder Zijn zaad Zijn onderdanen te verstaan, alle gelovigen, Zijn geestelijk zaad, de kinderen, die God Hem heeft gegeven, Hebreeen 2:13. Dat is het zaad, dat in eeuwigheid gezet zal worden, en Zijn troon in het midden ervan, in de kerk, in het hart, als de dagen van de hemelen. Tot het einde toe zal Christus een volk in de wereld hebben om Hem te dienen en te eren. Hij zal zaad zien, Hij zal de dagen verlengen. Dit heilig zaad zal in eeuwigheid gezet zijn in de verheerlijkte staat, als de tijd en de dagen niet meer zijn zullen, en Christus' troon en koninkrijk bestendigd zullen zijn, het koninkrijk van Zijn genade zal de eeuwen verduren van de tijd, en het koninkrijk van Zijn heerlijkheid zal zijn tot in de eindeloze eeuwen van de eeuwigheid.

a. De duur van Christus koninkrijk wordt hier twijfelachtig gemaakt door de zonden en beproevingen van Zijn onderdanen, hun ongerechtigheden en rampen bedreigen het met de ondergang. Dit geval wordt hier gesteld, opdat wij er niet aan geërgerd worden als het een feit zal zijn, maar wij kunnen het in overeenstemming brengen met de vastheid van het verbond, en ons in weerwil daarvan er toch van verzekerd houden.

Ten eerste. Er wordt ondersteld dat er veel verkeerds zal zijn in de onderdanen van Christus koninkrijk. Zijn kinderen kunnen Gods wet *verlaten,* vers 31, door verzuim of nalaten en *Zijn inzettingen ontheiligen,* vers 32, door bedrijf of doen. Er zijn vlekken, die vlekken zijn van Gods kinderen, Deuteronomium 32:5. Er is veel bederf in de ingewanden van de kerk, zowel als in het hart van hen, die er de leden van zijn, en dit bederf breekt uit.

Ten tweede. Er wordt hun hier gezegd dat zij er voor te lijden zullen hebben, vers 33. *Ik zal hun overtredingen met de roede bezoeken* hun overtredingen spoediger dan die van anderen. "Ulieden alleen heb Ik gekend daarom zal Ik uw ongerechtigheden over ulieden bezoeken", Amos 3:2. Hun betrekking tot Christus zal hen er niet van vrijstellen om ter verantwoording te worden geroepen. Doch merk op wat voor Gods kinderen beproeving is.

1. Het is slechts een roede, geen bijl, geen zwaard, het is ter tuchtiging, niet ter verwoesting. Dit geeft zachtheid te kennen in de beproeving, het is een mensenroede, een roede zoals de mensen gebruiken om hun kinderen te kastijden, en het geeft een bedoeling ten goede te kennen in en door de beproeving, het is een roede, die een vreedzame vrucht van de gerechtigheid van zich geeft.

2. Het is een roede in de hand van God, *Ik zal hen bezoeken* Hij, die wijs is, en weet wat Hij doet, genadig is en doen zal wat het beste is.

3. Het is een roede, die zij nooit zullen gevoelen dan wanneer het zeer nodig is. *Indien zij Mijne inzettingen ontheiligen, zo zal Ik hun overtreding met de roede bezoeken,* maar anders niet. Dan is het nodig om Gods eer te handhaven en hen te verootmoedigen en tot onderwerping te brengen.

4. De voortduring van Christus' koninkrijk wordt stellig en zeker gemaakt door de onverbreekbare belofte en de eed van God in weerwil van dit alles, vers 34. *Maar Mijne goedertierenheid zal Ik van hem niet wegnemen,* niet geheel, niet voor altijd van hem wegnemen.

Ten eerste. "Niettegenstaande hun tergingen, zal Mijn verbond niet verbroken worden." Beproevingen zijn niet alleen bestaanbaar met verbondsliefde, maar voor het volk van God vloeien zij er uit voort. Davids zaad wordt gekastijd, maar daar volgt niet uit dat ze onterfd worden, zij kunnen ternedergeworpen worden, maar zij zijn niet verstoten. Gods gunst blijft over Zijn volk.

1. Om Christus wil, in Hem is de genade voor ons weggelegd, en God zegt: *Ik zal haar van hem niet wegnemen,* vers 34. *Ik zal aan David niet liegen,* vers 36. Wij zijn onwaardig, maar Hij is waardig.

2. Om de wille des verbonds. *In Mijne getrouwheid zal Ik niet feilen, Ik zal Mijn verbond niet ontheiligen.* Het was ondersteld dat zij Gods inzettingen hadden ontheiligd, maar, zegt God, Ik zal Mijn verbond niet ontheiligen. Wat gezegd en gezworen is, is dat God een kerk in de wereld zal hebben zolang de zon en de maan zijn zullen, vers 37, 38. De zon en de maan zijn getrouwe getuigen aan de hemel van de wijsheid, macht en goedheid van de Schepper, en zullen dit blijven zolang de tijd duurt, waarvan zij de maten zijn, maar het zaad van Christus zal voor eeuwig bevestigd zijn, als lichten van de wereld, terwijl de wereld bestaat, om er in te schijnen, en als zij ten einde is, dan zullen zij lichten zijn, schijnende in de hemel bij God.

Psalm 89:39-53

In deze verzen hebben wij:

I. Een zeer droeve klacht over de jammerlijke toestand, waarin het koninklijk geslacht thans verkeert, die de psalmist moeilijk vindt overeen te brengen met het verbond, dat God met David had gemaakt. "Gij hebt gezegd dat Gij *Uwe goedertierenheid niet van hem zoudt wegnemen,* maar *Gij hebt hem verstoten."* Soms is het niet gemakkelijk om de beschikkingen van Gods voorzienigheid overeen te brengen met Zijn beloften, en toch zijn wij er zeker van dat zij er mee verenigbaar zijn, want Gods werken vervullen Zijn woorden, maar zijn er nooit mee in tegenspraak.

1. Davids huis scheen Gods gunst, die zijn sterkte en schoonheid was, verloren te hebben. God heeft een welbehagen gehad in zijn gezalfde, maar nu was Hij *verbolgen op hem,* vers 39, Hij was in verbond getreden met het geslacht, maar nu had Hij voor zoveel de psalmist zien kon Zijn verbond teniet gedaan, niet slechts enige artikelen er van weggedaan, maar het geheel en al teniet gedaan, vers 40. Wij geven een verkeerde uitlegging aan de bestraffingen van de voorzienigheid Gods, als wij denken dat zij het verbond teniet doen. Toen de grote Gezalfde, Christus zelf, aan het kruis was, scheen God Hem verlaten en verstoten te hebben, verbolgen op Hem te zijn, en toch heeft Hij Zijn verbond met Hem niet teniet gedaan, want dat was vast tot in eeuwigheid.

2. De eer van het huis van David was weg, in het stof gelegd. *Gij hebt zijn kroon,* die altijd als heilig beschouwd werd, *ontheiligd door* haar *tegen de aarde te werpen* om vertreden te worden, vers 40. Gij hebt zijn schoonheid doen ophouden (zo onzeker is alle aardse heerlijkheid, en zo spoedig kan zij verwelken) *en Gij hebt zijn troon ter aarde nedergestoten,* niet slechts de koning onttroond, maar een einde gemaakt aan zijn koninkrijk, vers 45. Indien dit geschreven was in Rehabeams tijd, dan was dit waar ten opzichte van het grootste gedeelte van het koninkrijk, vijf delen van de zes, indien in Zedekia's tijd, dan was het nog opmerkelijker waar ten opzichte van het arme overblijfsel. Tronen en kronen zijn wankelende dingen en worden dikwijls in het stof gelegd, maar er is een kroon van de heerlijkheid, weggelegd voor het geestelijk zaad van Christus, die niet zal verwelken.

3. Het koninklijke huis was een prooi geworden voor al de naburen, die dit aloude, achtbare geslacht hoonden en bespotten, vers 41. *Gij hebt al zijn muren doorgebroken,* alles wat een verdediging of beschutting voor hen was, en inzonderheid die beschermende muur, die zij dachten door Gods genade en verbond om hen heen gebouwd te zijn, en *Gij hebt zelfs zijn vestingen nedergeworpen,* zodat die eerder een smaad dan een bescherming voor hen waren. *Allen, die de weg voorbijgaan, hebben hem beroofd,* vers 42, en een gemakkelijke prooi van hem gemaakt, zie Psalm 80:13, 14. De vijanden voeren een beledigende taal, *zijn naburen is hij tot een smaad geweest,* die juichen in zijn val van een zo grote hoogte van eer. Ja ieder draagt er toe bij om de ramp te bevorderen, vers 43. *"Gij hebt de rechterhand van zijn wederpartijders verhoogd,* hun niet alleen macht gegeven, maar hen er toe geneigd om hun macht op die wijze te gebruiken." Als de vijanden van de kerk hun hand er tegen opheffen, dan moeten wij zien dat het God is die hun hand verhoogt, want zij konden geen macht betonen, indien deze hun niet van boven gegeven ware. Maar als God hun toelaat kwaad te doen aan Zijn kerk, dan doet hun dit genoegen. *"Gij hebt al zijn vijanden verblijd,* en is dit tot Uwe eer, dat zij, die U haten, het genoegen hebben om de tranen en de ellende te zien van hen, die U liefhebben?"

4. Het huis van David was niet bij machte om zichzelf te helpen, vers 44. *"Gij hebt ook de scherpte zijns zwaards omgekeerd,* en het stomp gemaakt, zodat het geen slachting meer kon aanrichten onder zijn vijanden, en wat nog erger is Gij hebt de scherpte van zijn geest omgekeerd, hem de moed benomen, en hem niet, zoals Gij placht te doen, doen standhouden in de krijg." De geest des mensen is wat de Vader en Formeerder van de geesten hem doet zijn, en wij kunnen niet met kracht en vastberadenheid standhouden, dan voorzoveel het God behaagt ons te ondersteunen. Als der mensen moed het begeeft dan is het God, die hen moedeloos maakt, maar het is treurig gesteld met de kerk, als diegenen geen stand kunnen houden, die geroepen zijn om haar te verdedigen.

5. Het stond op het punt van een roemloze ondergang, vers 46. *Gij hebt de dagen van zijn jeugd verkort,* het staat uitgeroeid te worden als een jonkman in de bloei van zijn jaren. Dit schijnt een aanduiding te zijn dat de psalm in Rehabeams tijd geschreven was, toen het huis van David nog pas in zijn jeugd was, en toch reeds oud begon te worden en te vervallen. Aldus was het bedekt met schande, en het strekte zeer tot zijn smaad, dat een geslacht, hetwelk onder de eerste en tweede regering zo groot een aanzien had en zo'n voorname rol heeft gespeeld, onder de derde regering zo verminderd en vervallen was en zo gering een aanzien had, als het huis van David in de tijd van Rehabeam. Maar het kan toegepast worden op de gevangenschap in Babel, want in vergelijking met hetgeen verwacht was, was het toen nog de dag van de jeugd van dat koninkrijk. Hoe het zij, de dag van de jeugd van de koningen was toen op zeer merkwaardige wijze verkort, want het was in de dagen hunner jeugd, toen zij omstreeks dertig jaren oud waren, dat Jojachin en Zedekia gevankelijk naar Babel gevoerd werden.

Laat ons uit geheel die droeve klacht leren:

a. Wat de zonde aanricht in geslachten, in edele, koninklijke geslachten, in geslachten, in welke de godsdienst boven aan stond. Als het nageslacht ontaardt, dan onteert het zich, en de ongerechtigheid bezoedelt hun heerlijkheid.

b. Hoe geneigd wij zijn om de beloofde eer en het geluk van de kerk in iets uitwendigs te stellen, en te denken dat de belofte feilt en het verbond teniet gedaan is, indien wij daarin teleurgesteld worden, een vergissing, die thans niet te verontschuldigen is, nu onze Meester zo uitdrukkelijk verklaard heeft, dat Zijn koninkrijk niet van deze wereld is.

II. Een zeer aandoenlijke klacht hierover bij God. Op vier dingen pleiten zij bij God om genade.

1. Op de langen duur hunner ellende, vers 47. *Hoelang, o Heere, zult Gij U steeds verbergen?* Wat hun het meest smartte, was dat God zelf, als een die misnoegd is, hun niet verscheen door Zijn profeten om hen te vertroosten, niet voor hen verscheen in de weg van Zijn voorzienigheid om hen te verlossen, en dat Hij hen lang in het duister heeft gehouden, het scheen een eeuwige nacht, toen God zich had teruggetrokken, *steeds verbergt Gij U.* Ja, God heeft zich niet slechts voor hen verborgen, maar Hij scheen zich ook tegen hen te stellen. "Zal Uwe *grimmigheid branden als een vuur?* Hoelang zal dat vuur branden? Zal het nooit uitgeblust worden? Wat is de hel anders dan de toorn Gods, brandende tot in eeuwigheid? En is dat het deel van Uw gezalfde?

2. Op de kortheid van het leven en de zekerheid van de dood. "Heere, laat Uw toorn ophouden, en keer in genade tot ons weer, gedenkende hoe kort mijn tijd is en hoe gewis het einde van mijn tijd. Heere, daar mijn leven zo voorbijgaand is en eerlang ten einde zal zijn, laat het niet altijd zo ellendig, zo rampzalig wezen, dat ik liever geen bestaan zou willen hebben dan zo'n bestaan te moeten leiden." Job pleit aldus, Hoofdst. 10:20, 21 En waarschijnlijk voert de psalmist dit aan in de naam van het huis Davids en de tegenwoordige vorst van dat huis, wiens dagen verkort waren, vers 46.

A. Hij voert de kortheid en ijdelheid van het leven aan, vers 48. *Gedenk hoe kort mijn tijd is*, hoe voorbijgaand ik ben, en dat ik dus niet instaat ben om de sterkte Uws toorns te dragen, en derhalve een geschikt voorwerp ben van Uw mededogen. *Waarom zoudt Gij alle mensenkinderen tevergeefs geschapen hebben?* Of, tot wat ijdelheid hebt Gij al de kinderen van Adam geschapen? Nu kan dit verstaan worden, hetzij

a. Als een grote waarheid uitsprekende. Indien de vorige goedertierenheden, waarvan gesproken is, vers 50, vergeten zijn, (die welke betrekking hebben op een ander leven) dan voorwaar, is de mens tevergeefs geschapen, daar de mens sterflijk is, indien er geen toekomende staat ware aan de andere kant van de dood, dan kunnen wij bereid zijn te denken dat de mens tevergeefs geschapen is, tevergeefs begiftigd werd met de edele krachten en vermogens van het verstand, vervuld van zulke grote plannen en voornemens en begeerten. Maar God zou de mens niet tevergeefs geschapen hebben, en daarom, Heere, gedenk aan die goedertierenheden. Of,

b. Als aanduidende een sterke verzoeking, waardoor de psalmist toen werd aangevallen. Het is zeker: God heeft niet alle mensen, heeft geen enkelen mens, tevergeefs geschapen, Jesaja 45:18. Want,

Ten eerste. Als wij denken dat God de mens tevergeefs geschapen heeft, omdat zovelen een kort leven en langdurige beproevingen hebben in deze wereld, dan is het waar dat God hen zo gemaakt heeft, maar het is niet waar dat zij daarom tevergeefs gemaakt zijn. Want zij, wier dagen weinige zijn en vol van onrust, kunnen toch God verheerlijken en enig goed doen, hun gemeenschap met God onderhouden en naar de hemel gaan, en dan zijn zij niet tevergeefs geschapen.

Ten tweede. Indien wij denken dat God de mensen tevergeefs geschapen heeft, omdat de meeste mensen Hem noch dienen noch genieten dan is het waar, dat zij ten opzichte van zichzelf tevergeefs geschapen zijn, het zou beter voor hen zijn niet te zijn geboren dan niet te zijn wedergeboren, maar het was niet Gods schuld, dat zij tevergeefs geschapen waren, het was hun eigen schuld, ook zijn zij niet ten opzichte van Hem tevergeefs geschapen, want Hij heeft alles gewrocht om zijns zelfs wil, ook de goddeloze tot de dag des kwaads, en Hij zal verheerlijkt worden aan hen, door wie Hij niet verheerlijkt wordt.

B. Hij pleit op het algemene en onvermijdelijke van de dood, vers 49. *"Wat man"*, (welk sterk man zoals de betekenis is van het woord) "leeft er, *die de dood niet zien zal?* Zelfs de koning uit het huis van David is niet vrijgesteld van het vonnis, niet gevrijwaard tegen de slag, Heere, daar hij onder de noodlottige noodzakelijkheid is van te moeten sterven, zo laat dan toch niet zijn gehele leven rampzalig zijn. *Zal hij zijn ziel bevrijden van de hand des grafs?* Neen, dat zal hij niet als zijn tijd van te sterven is gekomen. Laat hem dan niet in de hand des grafs overgeleverd worden door de ellende van een stervend leven, voordat zijn tijd gekomen is." Hier hebben wij te leren dat

de dood het einde is van alle mensen. Onze ogen zullen weldra gesloten zijn in de dood, "er is geen ontheffing van die krijg," Prediker 8:8, ook zal er geen borgtocht van ons aangenomen worden, om ons uit de gevangenis des grafs te verlossen. Daarom is het zaak voor ons om ons te verzekeren van de gelukzaligheid aan de andere kant van de dood en het graf opdat wij, wanneer we bezwijken, ontvangen mogen worden in de eeuwige tabernakelen.

3. De volgende pleitgrond is ontleend aan de goedertierenheid, die God gehad heeft voor Zijn knecht David, en het verbond, dat Hij met hem heeft gemaakt, vers 50. *"Heere, waar zijn Uw vorige goedertierenheden,* die Gij aan David getoond hebt, ja meer, die Gij hem in Uw waarheid en trouw hebt gezworen? Zult Gij feilen te doen wat Gij hebt beloofd? Zult Gij wat Gij gedaan hebt ongedaan maken? Zijt Gij niet nog dezelfde? Waarom kunnen wij dan het voordeel, de zegen, niet hebben van de vroegere gewisse weldadigheden Davids?" Gods onveranderlijkheid en trouw verzekeren ons, dat God hen niet zal verstoten, die Hij verkoren heeft en met wie Hij een verbond heeft gemaakt.

4. De laatste pleitgrond is genomen uit de onbeschaamdheid van de vijanden en de belediging, die aan de gezalfde Gods is aangedaan, vers 51, 52. *"Gedenk, Heere, aan de smaad,* en laat die van ons afgewenteld worden en wederkeren op onze vijanden."

a. Het waren Gods dienstknechten, die gesmaad werden, en de belediging, hun aangedaan, was een belediging van God zelf, inzonderheid wijl zij gesmaad werden omdat zij Hem dienden. De smaad, op Gods dienstknechten geworpen, drukte als een zware last op allen, aan wie de ere Gods ter harte ging:

b. *Ik draag in mijn boezem de smaad van alle grote volken,* en ben er door overstelpt, het gaat mij zeer ter harte, en ik ben nauwelijks instaat er goedsmoeds onder te blijven."

c. "Het zijn Uw vijanden, die ons aldus smaden, wilt Gij dan niet tegen hen als zodanigen verschijnen?"

d. "Zij *hebben de voetstappen Uws gezalfden gesmaad.* Zij spraken met minachting over alle stappen, die de koning gedaan heeft, dat is al de maatregelen, die hij in de loop van zijn regering genomen heeft, zij gingen hem na in al zijn bewegingen, teneinde hatelijke aanmerkingen te maken op alles wat hij gezegd of gedaan had. Of, indien wij het kunnen toepassen op Christus, des Heeren Messias, zij smaadden de Joden om Zijn voetstappen, het langzame van Zijn komst. Zij hebben het toeven van de Messias gesmaad, aldus Dr. Hammond. Zij noemden Hem: Hij, die komen zou, maar omdat Hij nog niet gekomen was, omdat Hij nu niet kwam, om hen te verlossen uit de handen hunner vijanden toen zij niemand hadden om hen te verlossen, zeiden zij hun dat Hij nooit zou komen, dat zij maar niet langer naar Hem moesten uitzien. De spotters van het laatste van de dagen zullen evenzo de voetstappen smaden van de Messias, zeggende: *Waar is de belofte Zijner toekomst?* 2 Petrus 3:3, 4 In het smaden van de voetstappen van de gezalfde zien sommigen het vermorzelen van de verzenen van het zaad van de vrouw, of het lijden van Christus' volgelingen, die in Zijn voetstappen treden en die om Zijns naams wil gesmaad worden.

Eindelijk. De psalm eindigt met lofzegging zelfs na deze droeve klacht, vers 53. *Geloofd zij de Heere in eeuwigheid! Amen, ja amen.* Zo stelt hij zich tegenover de smaad van zijn vijanden. Hoe

meer anderen God lasteren, hoe meer wij Hem behoren te loven Aldus herziet hij zijn klacht, bestraft hij zich voor zijn twisten met Gods beschikkingen, het in twijfel trekken van Zijn beloften. Laat beide deze zondige hartstochten tot zwijgen worden gebracht met de lof van God. Hoe het ook zij, God is goed, en nooit zullen wij harde gedachten van Hem koesteren, God is getrouw, en nooit zullen wij Hem wantrouwen. Hoewel de eer en heerlijkheid van Davids huis bezoedeld zijn, zal dit onze troost wezen, dat God tot in eeuwigheid wordt geloofd en Zijn heerlijkheid niet kan tanen. Als wij de troost willen smaken van de vastheid van Gods belofte, dan moeten wij Hem de lof er voor geven, God lovende bemoedigen wij onszelf. Hier is een dubbel *Amen*, overeenkomstig de dubbele betekenis. *Amen*, zo is het, God is geloofd tot in eeuwigheid *Amen*, het zij zo, laat God tot in eeuwigheid worden geloofd. Hij begon de psalm met dankzegging voor hij zijn klacht aanhief, vers 2, en nu besluit hij hem met een lofzegging. Zij, die God danken voor hetgeen Hij gedaan heeft, kunnen Hem ook danken voor hetgeen Hij doen zal. God zal hen volgen met Zijn goedertierenheden, die Hem op de rechte wijze volgen met hun lofzeggingen.

PSALM 90

1 Een gebed van Mozes, den man Gods. HEERE! Gij zijt ons geweest een Toevlucht van geslacht tot geslacht.
2 Eer de bergen geboren waren, en Gij de aarde en de wereld voortgebracht hadt, ja, van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God.
3 Gij doet den mens wederkeren tot verbrijzeling, en zegt: Keert weder, gij mensenkinderen!
4 Want duizend jaren zijn in Uw ogen als de dag van gisteren, als hij voorbijgegaan is, en als een nachtwaak.
5 Gij overstroomt hen; zij zijn gelijk een slaap; in den morgenstond zijn zij gelijk het gras, dat verandert;
6 In den morgenstond bloeit het, en het verandert; des avonds wordt het afgesneden, en het verdort.
7 Want wij vergaan door Uw toorn; en door Uw grimmigheid worden wij verschrikt.
8 Gij stelt onze ongerechtigheden voor U, onze heimelijke zonden in het licht Uws aanschijns.
9 Want al onze dagen gaan henen door Uw verbolgenheid; wij brengen onze jaren door als een gedachte.
10 Aangaande de dagen onzer jaren, daarin zijn zeventig jaren, of, zo wij zeer sterk zijn, tachtig jaren; en het uitnemendste van die is moeite en verdriet; want het wordt snellijk afgesneden, en wij vliegen daarheen.
11 Wie kent de sterkte Uws toorns, en Uw verbolgenheid, naardat Gij te vrezen zijt?
12 Leer ons alzo onze dagen tellen, dat wij een wijs hart bekomen.
13 Keer weder, HEERE! tot hoe lange? en het berouwe U over Uw knechten.
14 Verzadig ons in den morgenstond met Uw goedertierenheid, zo zullen wij juichen, en verblijd zijn in al onze dagen.
15 Verblijd ons naar de dagen, in dewelke Gij ons gedrukt hebt, naar de jaren, in dewelke wij het kwaad gezien hebben.
16 Laat Uw werk aan Uw knechten gezien worden, en Uw heerlijkheid over hun kinderen.
17 En de liefelijkheid des HEEREN, onzes Gods; zij over ons; en bevestig Gij het werk onzer handen over ons, ja, het werk onzer handen, bevestig dat.

De vorige psalm wordt ondersteld geschreven te zijn ten tijde van de Babylonische ballingschap, het is duidelijk dat deze geschreven werd tijdens de bevrijding uit Egypte, en toch zijn die twee psalmen, op zo verschillend tijdstip geschreven, naast elkaar geplaatst in deze verzameling van Goddelijke liederen. Deze psalm werd geschreven door Mozes zoals blijkt uit het opschrift, de oudste schrijver van de heilige Schriften. Wij vinden een lofzang van hem in Exodus 15, waarop gezinspeeld wordt in Openbaring 15:3 en een onderwijzend lied of leerdicht in Deuteronomium 32. Maar deze verschilt in aard van beide want hij wordt een gebed genoemd. Men onderstelt dat deze psalm geschreven werd, toen het vonnis over Israël werd uitgesproken in de woestijn wegens hun ongeloof, hun murmureren en hun rebellie, dat hun dode lichamen zouden vallen in de woestijn, dat zij verteerd zouden worden door ellende gedurende acht en dertig jaren, en dat geen hunner, die toen meerderjarig waren, in Kanaän zou komen. Deze psalm paste voor hun omwandelingen in de woestijn zoals het andere lied van Mozes passend was, Deuteronomium 31:19, 21, voor hun vestiging in Kanaän. De geschiedenis, waarop deze psalm schijnt te doelen, hebben wij in Numeri 14. Waarschijnlijk heeft Mozes dit gebed geschreven om dagelijks gebruikt te worden hetzij door het volk in hun tenten, of tenminste door de priesters bij de dienst in de tabernakel gedurende hun moeizaam omzwerven in de woestijn.

I. Mozes vertroost zichzelf en zijn volk met de eeuwigheid van God en hun deel in Hem, vers 1, 2.

II. Hij verootmoedigt zich en zijn volk bij de gedachte aan de broosheid van de mens, vers 3-5.

III. Hij onderwerpt zich en zijn volk aan het rechtvaardig vonnis, dat God over hen heeft uitgesproken, vers 7-11.

IV. Hij beveelt zich en zijn volk in het gebed aan Gods genade en goedertierenheid, en bidt om het wederkeren van Gods gunst over hen, vers 12-17. Hoewel de psalm bij deze bijzondere gelegenheid geschreven schijnt te zijn, is deze zeer toepasselijk op de broosheid van het menselijk leven in het algemeen, en bij het zingen ervan kunnen wij hem gemakkelijk toepassen op de jaren van onze reis door de woestijn van deze wereld, en hij voorziet ons van overdenkingen en gebeden, die zeer gepast zijn bij een begrafenis.

Psalm 90:1-6

Deze psalm heeft tot opschrift *een gebed van Mozes,* waar en in welk boek het van Mozes' tijd bewaard werd totdat de verzameling van de psalmen gemaakt begon te worden, is onzeker, maar ingegeven zijnde door Gods Geest, was het onder Zijn bijzondere bescherming. Misschien was het geschreven in het boek van Jasher, dat is het boek des oprechten, of wel in het boek van de oorlogen des Heeren. Mozes heeft het volk Israël geleerd te bidden, en heeft woorden in hun mond gelegd, waarvan ze gebruik konden maken als zij zich tot God wendden. Mozes wordt hier *de man Gods* genoemd, omdat hij een profeet was, de vader van de profeten, en een uitnemend type van de grote Profeet.

In deze verzen wordt ons geleerd:

1. Om Gode de lof te geven voor Zijn zorg over Zijn volk in alle tijden, vers 1. *Heere, Gij zijt ons een woning geweest,* een toevlucht, of hulp, *van geslacht tot geslacht.* Nu zij onder Gods misnoegen zijn gevallen, en Hij dreigde hen te zullen verlaten, pleiten zij op Zijn vroegere goedertierenheden jegens hun vaderen. Kanaän was een land van de vreemdelingschappen geweest voor hun vaderen, de patriarchen, die er in tenten gewoond hebben, maar toen was God hun een woning en waar zij ook heengingen, overal waren zij tehuis in Hem. Egypte was hun gedurende vele jaren een land van dienstbaarheid geweest, maar zelfs toen was God hun toevlucht, en in Hem leefde dit arme verdrukte volk en werd in het aanzijn gehouden. Ware gelovigen zijn tehuis in God, en dat is hun troost onder het zwoegen en zwerven, dat zij in deze wereld tot hun deel hebben. In Hem kunnen wij rusten en ons beschutten als in onze woning, onze toevlucht.

2. Gode de eer te geven van Zijn eeuwigheid, vers 2. *Eer de bergen geboren waren,* eer het hoogste deel van de stofjes van de wereld, zoals het uitgedrukt is in Spreuken 8:26 in wezen was, eer de aarde in barensnood kwam, of, zoals wij het kunnen lezen, eer Gij de aarde en de wereld geformeerd had, dat is voor het begin van de tijd, waart Gij in wezen, ja *van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God,* een eeuwig God, wiens bestaan, begin noch einde heeft met de tijd, en niet gemeten wordt naar de opvolgingen en wentelingen ervan, zonder begin van dagen, of einde des levens, of wisseling van tijd. Tegen al het leed, dat ontstaat uit onze eigen sterflijkheid, en de sterflijkheid van onze vrienden kan ons de onsterflijkheid Gods tot troost wezen, wij zijn stervende schepselen, en al ons genot en genoegen in de wereld is sterflijk, maar God is een eeuwig-levende God, en diegenen zullen Hem als zodanig bevinden die Hem tot hun God hebben.

3. Gods volstrekte souvereine heerschappij over de mens te erkennen, en Zijn onweerstaanbare, onbetwistbare macht om naar het Hem behaagt over hem te beschikken vers 3. *Gij doet de mens wederkeren tot verbrijzeling,* door het spreken van een woord als het U behaagt, tot verwoesting van het lichaam, van het aardse huis *-en zegt: keert weer, gij mensenkinderen*.

a. Als God de mens door ziekte, of door andere beproevingen, doet wederkeren tot verbrijzeling, roept Hij de mensen hierdoor om weer te keren tot Hem, dat is: om zich te bekeren van hun zonden en een nieuw leven te leiden. Deze God spreekt eenmaal, ja tweemaal. Bekeert u tot Mij, van wie gij afgevallen zijt, Jeremia 4:1.

b. Als God dreigt de *mens te doen wederkeren tot verbrijzeling* hen ter dood te brengen, en zij in zichzelf het vonnis des doods hebben, wekt Hij hen soms verwonderlijk weer op, en zegt, zoals de oude vertaling het heeft: Keert weer tot leven en gezondheid. Want God doodt en maakt levend, Hij kan in de kuil nederstoten en er uit verlossen.

c. Als God de mensen doet wederkeren tot verbrijzeling, dan geschiedt het overeenkomstig het vonnis, dat over allen is uitgesproken, hetwelk luidt: *Keert weer, gij mensenkinderen,* de een zowel als de ander, keert terug tot uw eerste beginselen, laat het lichaam wederkeren tot de aarde, "het stof tot het stof," Genesis 3:19, en laat de ziel wederkeren "tot God, die haar gegeven heeft," Prediker 12:7.

d. Ofschoon God alle mensen doet wederkeren tot verbrijzeling, zal Hij toch bij de algemene opstanding zeggen: *Keert weer, gij mensenkinderen,* wanneer, hoewel een man gestorven is, hij toch weer zal leven, en dan zult Gij roepen, en ik zal antwoorden, Job 14:14-15. Gij zult mij zeggen weer te keren en ik zal wederkeren. Het lichaam en de ziel zullen beide wederkeren en zich weer verenigen.

4. Om de oneindige onevenredigheid te erkennen, die er is tussen God en de mens, vers 4. Sommigen van de patriarchen hebben bijna duizend jaren geleefd, Mozes wist dit zeer wel, en had het in de geschiedenis vermeld, maar wat betekent hun lang leven bij Gods eeuwig leven? Voor ons zijn duizend jaren een lang tijdperk, dat wij niet kunnen verwachten te overleven, of, indien wij het konden, wij zouden er de herinnering niet van behouden, maar in *Uwe ogen zijn als de dag van gisteren,* als een dag, als de dag, die nog het meest vers in het geheugen is, ja zij zijn slechts als *een nachtwaak,* die slechts drie uur duurde.

Duizend jaren zijn niets bij Gods eeuwigheid, zij zijn minder dan een dag, dan een uur bij duizend jaren. Er is tussen een minuut en een miljoen jaren nog enige proportie maar tussen die en de eeuwigheid is er geen. Het lange leven van de patriarchen was niets voor God, net zoveel als het leven van een kind, dat sterft op dezelfde dag als het geboren werd, tot het hunne. Al de gebeurtenissen van duizend jaren, hetzij in het verledene of in de toekomst, zijn voor de eeuwige Geest als tegenwoordig, als hetgeen gisteren geschied is, of in het laatste uur, het voor ons is, ja meer. Op de grote dag zal God tot hen, die Hij *heeft doen wederkeren tot verbrijzeling,* zeggen: *Keert weer, staat op van de dood.* Maar tegen de leer van de opstanding zou men kunnen zeggen dat het een lange tijd is sedert zij verwacht werd, en nog is zij niet gekomen. Laat dat geen bezwaar, geen moeilijkheid zijn, want duizend jaren zijn in Gods ogen slechts als een dag. "Nullum tempus occurrit Regi, Voor de Koning zijn alle tijdperken gelijk." Naar die strekking worden deze woorden aangehaald in 2 Petrus 3:8.

5. Om de broosheid te zien van de mens en zijn ijdelheid, zelfs in zijn beste staat vers 5, 6. Laat ons een blik slaan op al de kinderen van de mensen, en wij zullen zien:

a. Dat hun leven een stervend leven is, *Gij voert hen henen weg, als met een overstroming* vers 5, dat is: onophoudelijk vloeien zij henen op de stroom des tijds naar de oceaan van de eeuwigheid, de stroom blijft onophoudelijk vloeien, en zij worden er op medegevoerd. Zodra wij geboren zijn, beginnen wij te sterven, en iedere dag van ons leven brengt ons nader bij de dood, of wij worden met geweld en onweerstaanbaar medegevoerd als door een watervloed, als door een overstroming,

die alles voor zich heen wegvaagt, of zoals de oude wereld weggevoerd werd door Noachs zondvloed. Hoewel God beloofd heeft de wereld niet nogmaals te doen overstromen, is toch de dood een voortdurende zondvloed.

b. Dat het een dromend leven is. De mensen worden henen weggevoerd als door een vloed en toch zijn zij als een slaap, zij geven geen acht op hun broosheid, en bespeuren niet hoe dicht zij tot de ontzaglijke eeuwigheid naderen. Gelijk mensen, die slapen, verbeelden zij zich grote dingen, tot de dood hen doet ontwaken, en een einde maakt aan de lieflijke droom. Onopgemerkt gaat ons de tijd voorbij, zoals voor mensen, die slapen, en als hij voorbij is, is hij als niets.

c. Dat het een kort en voorbijgaand leven is, zoals van het gras, dat opgroeit en bloeit, in de morgen een groen en lieflijk aanzien heeft, maar in de avond snijden de maaiers het af, en onmiddellijk verdort het dan, verandert van kleur en verliest al zijn schoonheid. Weldra zal de dood ons veranderen, misschien plotseling, en het is een grote verandering, die de dood in weinig tijds in ons teweeg zal brengen. In zijn jeugd, zijn lentetijd, bloeit de mens slechts als het gras, dat zwak is en lang, en teer, en blootgesteld aan weer en wind, en dat, als de winter van de ouderdom komt, vanzelf zal verdorren, maar hij kan ook weggemaaid worden door ziekte of ramp, zoals het gras afgemaaid wordt in het midden van de zomer. *Alle vlees is als gras.*

Psalm 90:7-11

In de vorige verzen had Mozes de broosheid beweend van het menselijk leven in het algemeen, de kinderen van de mensen *zijn als een slaap, en als het gras,* maar hier leert hij het volk Israël op bijzondere wijze het vonnis des doods voor God te belijden, waaronder zij zich bevonden, en dat zij door hun zonden over zich gebracht hadden, hun delen in het algemene lot van de sterflijkheid was niet genoeg, zij zijn, zij moeten leven en sterven onder zeer bijzondere tekenen van Gods misnoegen. Hier spreken zij van zichzelf: Wij Israëlieten, *vergaan door Uwen toorn, en door Uwe grimmigheid worden wij verschrikt,* en *onze dagen gaan henen.*

1. Hier wordt hen geleerd te erkennen dat de toorn Gods de oorzaak is van al hun ellende. Wij *vergaan, wij worden verschrikt,* en het is door *Uwen toorn,* door *Uwe grimmigheid,* vers 7, *onze dagen gaan henen door Uwe verbolgenheid,* vers 9. De beproevingen van de heiligen komen dikwijls zuiver en alleen uit Gods liefde, zoals die van Job, maar de bestraffingen van zondaars, en van Godvruchtigen om hun zonden, moeten gezien worden als komende van Gods toorn, want God let op de zonden van Israël, en is er zeer misnoegd over. Wij zijn maar al te zeer gezind om de dood te beschouwen als niets meer dan een schuld aan de natuur, maar zo is het niet, indien de natuur des mensen haar oorspronkelijke reinheid en rechtheid had behouden, dan zouden wij er niets aan verschuldigd geweest zijn, wij zouden er geen schuld aan te betalen hebben gehad, neen het is een schuld aan de gerechtigheid Gods een schuld aan de wet. De zonde is ingekomen in de wereld, en door de zonde de dood. Vergaan wij door het verval van de natuur, zwakheld van de ouderdom, of door een chronische ziekte? Wij moeten het toeschrijven aan Gods toorn. Worden wij verschrikt door een onverwachte slag? Ook dat is de vrucht van Gods toorn, die aldus geopenbaard is van de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen.

2. Hen wordt geleerd hun zonden te belijden, die de toorn Gods tegen hen hadden opgewekt, vers 8. *Gij stelt onze ongerechtigheden voor U, onze heimelijke zonden.* Het was niet zonder oorzaak, dat God toornig op hen was. Hij had gezegd: "Vertoornt Mij niet door uwer handen werk, en Ik zal u geen kwaad doen, " maar zij hadden Hem vertoornd en zullen erkennen dat Hij, in dit strenge vonnis over hen uit te spreken, hen rechtvaardiglijk strafte:

a. Voor hun openlijke minachting van Hem en de beledigingen, die zij Hem hadden aangedaan, *Gij stelt onze ongerechtigheden voor U.* God had hierin het oog op hun ongeloof en murmureren, hun wantrouwen van Zijn macht en hun minachten van het goede land, dit alles heeft Hij voor zich gesteld toen Hij dat vonnis over hen uitsprak, dat alles heeft het vuur van Gods toorn tegen hen doen ontbranden en het goede van hen onthouden.

b. Voor hun meer verborgen afwijken van Hem. *Gij stelt onze heimelijke zonden,* die, welke niet verder gaan dan het hart en op de bodem zijn van al de openlijke daden, *in het licht Uws aanschijns,* Gij hebt deze ontdekt, en ze ook in rekening gebracht, en ze ons doen zien, daar wij ze tevoren hadden voorbij gezien. Heimelijke zonden zijn bekend aan God, en er zal voor afgerekend worden. Met hen, die in hun hart terugkeren naar Egypte, die in hun hart afgoden oprichten, zal gehandeld worden als met afvalligen en afgodendienaars. Zie de dwaasheid van hen die hun zonden pogen te bedekken, want zij kunnen ze niet bedekken.

3. Hen wordt geleerd om zichzelf te beschouwen als stervende en voorbijgaande, en evenmin te denken aan een lang leven als aan een aangenaam leven, want het raadsbesluit, dat tegen hen was uitgegaan, was onherroepelijk, vers 9. *Al onze dagen gaan henen door Uwe verbolgenheid,* onder de tekenen van Uw misnoegen en, hoewel wij niet geheel beroofd zijn van het overblijfsel van onze jaren, zullen wij die toch waarschijnlijk doorbrengen *als een gedachte,* als een verhaal, dat verteld wordt. De acht en dertig jaren, die daarna doorgebracht werden in de woestijn, waren geen onderwerp voor de gewijde geschiedenis, want weinig of niets wordt ons meegedeeld van hetgeen van het tweede tot het veertigste jaar met hen is voorgevallen. Nadat zij uit Egypte gekomen waren, werd hun tijd weggebeuzeld, het was niet waard om het onderwerp te zijn van een geschiedverhaal, het was slechts een sprookje, dat verteld wordt want het was niets meer dan een tijdverdrijf, zoals het vertellen van sprookjes, waarmee zij die jaren in de woestijn doorbrachten. Gedurende al die tijd vergingen zij, terwijl een ander geslacht aan het opkomen was. Toen zij uit Egypte kwamen, "was er onder hun stammen niemand, die zwak was," Psalm 105:37, maar nu waren ze allen zwak. Hun blij vooruitzicht op een voorspoedig roemrijk leven in Kanaän had plaats gemaakt voor het treurig vooruitzicht op een vervelend moeizaam leven en een roemloze dood in de woestijn, zodat hun gehele leven thans even ijdel en onbeduidend was als ooit een winteravond-sprookje geweest is. Dat is van toepassing op de staat van een ieder van ons in de woestijn van deze wereld. Wij brengen onze jaren door, wij brengen ze ten einde, ieder jaar en alle jaren, als een vertelsel dat men doet, als de adem van onze mond in de winter (naar sommiger opvatting) die spoedig verdwijnt, als een woord, dat spoedig gesproken is en dan vervliegt in de lucht. Het doorbrengen van onze jaren is als het doen van een verhaal, het vertellen van een geschiedenisje. Een jaar, dat voorbij is, is als een verhaal, dat verteld is. Sommige van onze jaren zijn als een aangenaam verhaal, andere als een tragische geschiedenis, de meeste zijn gemengd, maar alle kort en voorbijgaand, wat lang was in het doen, het geschieden, kan in weinig tijds verhaald worden. Onze jaren kunnen, als zij voorbij zijn gegaan, evenmin herroepen worden als het woord herroepen kan worden, dat wij hebben gesproken. Het verlies, de verkwisting van onze tijd door onze schuld en dwaasheid, kan aldus betreurd worden, wij behoorden onze jaren door te brengen, zoals men zaken doet, met zorg en vlijt, maar helaas, wij brengen ze door als met het vertellen van een sprookje, op ijdele, nutteloze, zorgelooste wijze, zonder er acht op te geven.

Elk jaar ging voorbij als een verhaal, dat verteld wordt, maar wat was het aantal ervan? Gelijk zij ijdel, nutteloos waren, zo waren zij ook weinige, vers 10, zeventig of tachtig op zijn hoogst, hetgeen verstaan kan worden, hetzij:

a. Van het leven van de Israëlieten in de woestijn. Allen, die geteld waren, toen zij uit Egypte kwamen, van twintig jaren oud en daarboven, moesten binnen acht en dertig jaren sterven. Zij hadden alleen diegenen geteld, die ten heire konden uittrekken, van wie de meesten, naar wij kunnen onderstellen, tussen twintig en veertig jaren oud waren, en dus allen gestorven moesten zijn voor zij tachtig jaren oud waren, en velen voor dat zij zestig jaren oud waren, en misschien nog veel eerder, zodat hun leven ver achterbleef bij dat hunner vaderen. En wat hen betreft die zeventig of tachtig jaren oud werden, zij lagen onder het vonnis van wegtering, en daar zij er aan moesten wanhopen om ooit uit die woestijntoestand te komen was hun kracht hun leven, niets dan *moeite en verdriet* dat anders door de blijdschap en de genietingen van Kanaän tot een nieuw leven zou zijn geworden. Zie welk werk de zonde doet. Of

b. Van het leven van de mensen in het algemeen sedert de dagen van Mozes. Voor Mozes' tijd leefden de mensen gewoonlijk honderd, of bijna en vijftig jaren, maar sedert zijn tijd is zeventig of tachtig de gewone levensduur, die slechts door weinigen overschreden wordt en door zeer velen niet wordt bereikt. Wij achten dat diegenen een mensenleeftijd hebben geleefd, en zo ruim een deel van leven gehad hebben als zij reden hadden te verwachten, die zeventig jaren oud zijn geworden, en hoe kort een tijd is dat, vergeleken bij de eeuwigheid? Mozes was de eerste, die Goddelijke openbaring in geschrifte heeft gebracht die tevoren door overlevering door de mensen werd gebracht, ook waren nu de wereld en de kerk tamelijk genoeg bevolkt, en daarom bestonden nu de redenen niet meer van vroeger voor de lange duur van het menselijk leven. Indien sommigen door een sterk lichaamsgestel de leeftijd van tachtig jaren bereiken, dan hebben zij van die kracht toch weinig vreugde of genot, zij dient slechts om hun ellende te verlengen en hun dood moeizamer te maken, want ook zelfs *hun kracht is dan moeite en verdriet,* veel meer dus hun zwakheid, want de jaren zijn gekomen in welke zij geen lust hebben. Of wel, het kan aldus genomen worden: *Onze jaren zijn zeventig, en de jaren van sommigen zijn vanwege hun kracht tachtig,* maar de breedte onzer jaren, (want dat is van de laatste woorden de betekenis, veeleer dan kracht) de gehele uitgestrektheid ervan van de kindsheid tot de ouderdom, is niets dan moeite en verdriet. In het zweet onzes aanschijns moeten wij brood eten, ons gehele leven is moeizaam en verdrietig, en misschien wordt het in het midden van de jaren, waarop wij rekenen *afgesneden,* en dan *vliegen wij daarhenen,* en zo leven wij de helft van onze dagen niet ten einde.

4. Door dit alles wordt hen geleerd ontzag te hebben voor de toorn Gods, vers 11. Wie *kent de sterkte Uws toorns?*

a. Niemand kan haar ten volle begrijpen. De psalmist spreekt als iemand, die bevreesd is voor Gods toorn, verbaasd en ontzet is over de grootte en kracht ervan. Wie weet hoe ver de kracht van Gods toorn reiken kan, en hoe diep zij kan wonden? De engelen, die gezondigd hebben, kennen bij ervaring de kracht van Gods toorn, veroordeelde zondaren in de hel kennen haar, maar wie van ons kan haar ten volle begrijpen of beschrijven?

b. Weinigen denken er zo ernstig over als zij moesten. Wie kent haar zo, dat hij van die kennis een goed gebruik maakt? Zij, die spotten met de zonde en Christus licht achten, Hem niet tellen, kennen voorzeker de kracht niet van Gods toorn. Want *gelijk Uwe vrees is, zo is Uwe verbolgenheid,* vers 11. Gods toorn is gelijk aan de vrees, die de meest nadenkende en ernstigste mensen er voor hebben. Al hebben de mensen nog zo'n grote vrees voor Gods toorn, zij is niet groter dan er reden voor is en de aard van de zaak meebrengt. God heeft in Zijn woord Zijn toorn niet schrikkelijker voorgesteld dan het werkelijk is, ja, wat in de andere wereld gevoeld en ondervonden wordt, is oneindig erger dan wat in deze wereld gevreesd wordt. Wie is er onder ons, die bij dat verterend vuur wonen kan?

Psalm 90:12-17

Dat zijn de beden van dit gebed, gegrond op de voorgaande overdenkingen en belijdenissen. Is iemand in lijden? Dat hij lere aldus te bidden.

Zij worden hier geleid om te bidden om vier dingen.

1. Om een geheiligd gebruik van de treurige beschikking, waaronder zij nu waren. Veroordeeld zijnde, dat onze dagen verkort zullen worden: *Heere, leer ons alzo onze dagen tellen,* vers 12. Heere, geef ons genade om goed te bedenken, hoe weinige zij zijn, hoe kort een wijle wij nog in deze wereld te leven hebben." Het is een uitnemende kunst, om op de rechte wijze *onze dagen te tellen,* zodat wij ons niet misrekenen, zoals hij die nog op vele jaren rekende toen in dienzelfde nacht zijn ziel van hem geëist werd. Wij moeten leven onder het voortdurend besef van de kortheid en onzekerheid van het leven en het snelle naderen van de dood en de eeuwigheid. Wij moeten zo onze dagen tellen, dat wij er ons werk mee vergelijken, en er dienovereenkomstig dubbele vlijt aan besteden, als degenen, die geen tijd hebben om te beuzelen. Zij, die deze rekenkunst willen leren, moeten bidden om Goddelijk onderwijs, moeten tot God gaan en Hem vragen om hun door Zijn Geest te leren nadenken en hun een goed verstand te geven. Wij zullen onze dagen nuttig tellen, als er ons hart door geneigd wordt tot ware wijsheid, dat is tot het beoefenen van ernstige Godsvrucht. Godsdienstig te zijn is wijs te wezen. Dit is een zaak, waarvoor het nodig is dat wij er ons hart toe begeven, en wel met grote ernst, :en de gedachte aan de onzekerheid van ons verblijf hier beneden, en de stellige zekerheid van ons heengaan van hier, zal daar zeer veel toe bijdragen.

2. Om het afwenden van Gods toorn over hen. Het raadsbesluit was uitgegaan, en kon niet worden herroepen, het was niet te verhelpen: zij moeten sterven in de woestijn. Maar toch, Keer *weer, Heere* wees met ons verzoend, *en het berouwe U over Uwe knechten,* vers 13, zend ons tijdingen van vrede, om ons na die zo zware tijdingen weer te vertroosten. Hoe lang moeten wij op onszelf zien als zijnde onder Uwen toorn, en wanneer zal ons een teken gegeven worden van ons herstel in Uwe gunst? Wij zijn Uwe knechten, Uw volk Jesaja 64:9. Wanneer zult Gij Uwe handelwijze jegens ons veranderen? In antwoord op dit gebed en het uitspreken van hun berouw, Numeri 14:39, 40, is God in het volgende hoofdstuk voortgegaan met de wet op de offeranden, Numeri 15:1 en verv, hetgeen een teken was dat het Hem over Zijn knechten berouwde, want "zo de Heere lust had gehad hen te doden, Hij zou hun dit alles niet getoond hebben."

3. Om vertroosting en blijdschap in het wederkeren van Gods gunst over hen, vers 14, 15. Zij bidden om de genade Gods, want zij kunnen op generlei verdienste van henzelf pleiten. Ontferm U over ons, wees ons genadig, o Heere, is een gebed, waarop wij allen amen moeten zeggen. Laat ons bidden om vroegtijdige genade, de tijdige mededelingen van de Goddelijke genade, dat Gods goedertierenheden ons spoedig mogen voorkomen, in de morgenstond van onze dagen, als wij jong en bloeiend zijn, vers 6. Laat ons bidden om de ware verzadiging en het geluk, die alleen in de gunst en genade van God gevonden worden. Een godvruchtige ziel zal, zo zij slechts verzadigd mag worden van Gods goedertierenheid er mee tevreden zijn, zal daar genoegen mee nemen, maar met niets minder. Op twee dingen wordt gepleit ter versterking van die bede om Gods goedertierenheid.

a. Dat het een volle fontein zou wezen van toekomstige blijdschap en genietingen: *"Verzadig ons met Uwe goedertierenheid,* niet alleen opdat wij gerust en rustig kunnen zijn in onszelf, dat wij niet

kunnen wezen zolang wij onder Uwen toorn liggen, maar opdat *wij juichen en verblijd zijn in onze dagen,* niet slechts voor een tijd, bij de eerste aanduidingen van Uwe gunst, maar al onze dagen, al moeten wij ze ook doorbrengen in de woestijn. Voor hen, die God tot hun voornaamste blijdschap maken, zal gelijk hun blijdschap vervuld kan zijn, 1 Johannes 1:4, zij ook voortdurend zijn, zelfs in dit tranendal. Het is hun eigen schuld, zo zij niet al hun dagen verblijd zijn, want Zijn goedertierenheid zal hen voorzien van blijdschap in verdrukking, en niets kan hen er van scheiden.

b. Dat dit dan genoegzaam zou opwegen tegen hun vorige ellende, "*Verblijd ons naar de dagen, in dewelke Gij ons gedrukt hebt,* laat de dagen van blijdschap in Uwe gunst even vele zijn als de dagen van onze smart onder Uw misnoegen geweest zijn, en even lieflijk als die somber geweest zijn. "Heere, Gij placht de ene tegenover de andere te maken," Prediker 7:14, doe het in ons geval, laat het genoeg zijn dat wij zolang van de beker van de grimmigheid hebben gedronken, geef nu de beker des heils, van de verlossingen, in onze handen." Gods volk acht het terugkeren van Gods goedertierenheden een genoegzame vergoeding voor al hun ellende.

4. Om de voortgang van Gods werk onder hen desniettemin, vers 16, 17.

A. Dat Hij zich zou openbaren door dat werk voort te zetten. *"Laat Uw werk aan Uwe knechten gezien worden,* laat het blijken dat Gij in ons gewerkt hebt om ons tot U terug te brengen en ons voor U geschikt te maken." Gods dienstknechten kunnen niet voor Hem werken, tenzij Hij op hen en in hen werkt beide het willen en het werken, en wij kunnen hopen dat de werkingen van Gods voorzienigheid blijkbaar zijn voor ons, als de werkingen van Zijn genade blijkbaar zijn aan ons. Laat Uw werk gezien worden, dan zal Uwe heerlijkheid er in blijken aan ons en aan hen, die na ons komen zullen." In het bidden om Gods genade moeten Gods eer en heerlijkheid ons doel wezen, en daarbij moeten wij het oog hebben op onze kinderen, zowel als op onszelf, dat ook zij mogen ervaren dat Gods heerlijkheid aan hen gezien worde, zodat zij naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd worden van heerlijkheid tot heerlijkheid. Misschien onderscheiden zij in dit gebed tussen henzelf en hun kinderen want die onderscheiding heeft God gemaakt in Zijn laatste boodschap aan hen, Numeri 14:31. "Uw dode lichamen zullen in deze woestijn vallen, maar uw kinderkens zal Ik in Kanaan brengen". "Heere," zeggen zij, "*laat Uw werk aan ons gezien worden,* om ons te verbeteren, en breng ons tot een betere gemoedsgesteldheid, en *laat dan Uwe heerlijkheid gezien worden over onze kinderen,* door aan hen de belofte te vervullen, waarvan wij het voorrecht en het voordeel verbeurd hebben."

B. Dat Hij hen steunen en sterken zal in de voortzetting ervan.

a. Dat Hij hen daarbij in gunst zal aanzien: *De lieflijkheid des Heeren onzes Gods zij over ons.* Laat het blijken dat God ons gunstig is, laat Gods inzettingen onder ons onderhouden worden, en de tekenen van Gods tegenwoordigheid bij Zijn inzettingen zijn, zo vatten sommigen het op. Wij kunnen deze bede toepassen beide op onze heiligmaking en onze vertroosting. Heiligheid is de schoonheid des Heeren onzes Gods, laat die over ons wezen in alles wat wij zeggen en doen, laat de genade van God in ons het licht van goede werken voortbrengen, ons aangezicht doen glinsteren, dat is de schoonheid, die God ons bijzet, en diegenen zijn in waarheid schoon, die aldus versierd zijn. En laat dan Goddelijke vertroostingen blijdschap in ons hart brengen en glans op ons aangezicht, en ook dat zal de schoonheid of lieflijkheid des Heeren als onze God over ons wezen.

b. Dat Hij er hen wel in zal doen slagen. *Bevestig Gij het werk onzer handen over ons.* Gods werken aan ons, vers 16, ontheft ons niet van de plicht om Hem te dienen met al onze krachten en onze eigen zaligheid te werken. Maar als wij alles gedaan hebben, moeten wij op God zien voor de goede uitslag, en Hem bidden om het werk van onze handen voorspoedig te maken en ons te doen bereiken wat wij beoogden voor Zijn eer. Wij zijn de Goddelijke hulp geheel onwaardig, maar wij zijn zo volkomen onbekwaam om iets zonder haar tot stand te brengen, dat het ons nodig is er vaak om te bidden, en aldus de bede te herhalen, ja *het werk onzer handen bevestig dat,* en maak Gij er ons bekwaam toe.

PSALM 91

1 Die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten in de schaduw des Almachtigen.
2 Ik zal tot den HEERE zeggen: Mijn Toevlucht en mijn Burg! mijn God, op Welken ik vertrouw!
3 Want Hij zal u redden van den strik des vogelvangers, van de zeer verderfelijke pestilentie.
4 Hij zal u dekken met Zijn vlerken, en onder Zijn vleugelen zult gij betrouwen; Zijn waarheid is een rondas en beukelaar.
5 Gij zult niet vrezen voor den schrik des nachts, voor den pijl, die des daags vliegt;
6 Voor de pestilentie, die in de donkerheid wandelt; voor het verderf, dat op den middag verwoest.
7 Aan uw zijden zullen er duizend vallen, en tien duizend aan uw rechterhand; tot u zal het niet genaken.
8 Alleenlijk zult gij het met uw ogen aanschouwen; en gij zult de vergelding der goddelozen zien.
9 Want Gij, HEERE! zijt mijn Toevlucht! Den Allerhoogste hebt gij gesteld tot uw Vertrek;
10 U zal geen kwaad wedervaren, en geen plage zal uw tent naderen.
11 Want Hij zal Zijn engelen van u bevelen, dat zij u bewaren in al uw wegen.
12 Zij zullen u op de handen dragen, opdat gij uw voet aan geen steen stoot.
13 Op den fellen leeuw en de adder zult gij treden, gij zult den jongen leeuw en den draak vertreden.
14 Dewijl hij Mij zeer bemint, spreekt God, zo zal Ik hem uithelpen; Ik zal hem op een hoogte stellen, want hij kent Mijn Naam.
15 Hij zal Mij aanroepen, en Ik zal hem verhoren; in de benauwdheid zal Ik bij hem zijn. Ik zal er hem uittrekken, en zal hem verheerlijken.
16 Ik zal hem met langheid der dagen verzadigen, en Ik zal hem Mijn heil doen zien.

Sommigen van de ouden waren van mening dat Mozes de schrijver was niet alleen van de voorgaande psalm, die uitdrukkelijk gezegd wordt van hem te zijn, maar ook van de acht psalmen, die er op volgen. Maar dat kan niet want van de 95sten wordt uitdrukkelijk gezegd dat het van David is, en dus lang na Mozes geschreven werd. Hebreeen 4:7. Het is waarschijnlijk dat ook deze psalm door David geschreven werd. Het is een bevelschrift van bescherming voor alle gelovigen, uitgevaardigd, niet in de naam van David, of onder zijn grootzegel, hij had het zelf nodig, inzonderheid indien hij, gelijk sommigen gissen, geschreven was ten tijde van de pestilentie, die gezonden was wegens zijn tellen van het volk, maar in de naam van de koning van de koningen en onder het grootzegel des hemels.

Merk op:

I. Het besluit van de psalmist om God tot zijn bewaarder te nemen, vers 2, waardoor hij leiding en bemoediging geeft aan anderen, vers 9.

II. De beloften, die hier in de naam van God gedaan zijn aan hen, die dit doen in oprechtheid.

1. Zij zullen onder de bijzondere zorg des hemels worden genomen, vers 1,4..

2. Zij zullen verlost worden van de boosheid van de machten van de duisternis, vers 3, 5, 6, en dat wel door onderscheidende bewaring, vers 7, 8..

3. Zij zullen de zorg zijn van de heilige engelen, vers 10-12..

4. Zij zullen triomferen over hun vijanden, vers 13..

5. Zij zullen de bijzondere gunstgenoten zijn van God zelf, vers 14-16

Bij het zingen van deze psalm moeten wij ons stellen onder, en vertroosting vinden in, de bescherming Gods. Velen denken dat deze beloften in de eerste plaats voor Christus, als Middelaar, zijn, Jesaja 49:2, niet omdat de duivel een van deze beloften op Hem heeft toegepast, Mattheus 4:6, maar omdat zij op Hem zeer toepasselijk zijn, en door Hem komende, zijn zij lieflijker en zekerder voor alle gelovigen.

Psalm 91:1-8

In deze verzen hebben wij:

I. Een grote waarheid, gesteld in het algemeen: Dat allen, die een leven leiden van gemeenschap met God, voortdurend veilig zijn onder Zijn bescherming en daarom te allen tijde een heilige kalmte en gerustheid kunnen behouden, vers 1. *Die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, zal vernachten in de schaduw des Almachtigen,* hij die door het geloof God tot Zijn hoeder kiest zal in Hem alles vinden wat hij nodig heeft of kan begeren. Het is de aard van een ware gelovige, dat hij *in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten* hij is tehuis in God, keert terug tot God, en is in Hem als in zijn rust, hij maakt zich vertrouwd met het innerlijke van de Godsdienst en maakt van de dienst van God hartewerk, aanbidt binnen de voorhang, en is gaarne alleen met God om met Hem te spreken in de eenzaamheid. Het is het voorrecht en de vertroosting van hen, die dat doen, dat zij *vernachten in de schaduw des Almachtigen,* Hij beschut hen, en stelt zich tussen hen en alles wat hen zou kunnen schaden hetzij storm of zonneschijn. Zij zullen niet slechts een toelating nu en dan, maar een woning hebben onder Gods bescherming, Hij zal tot in eeuwigheid hun rust en hun toevlucht wezen.

II. De troostrijke toepassing hiervan door de psalmist op zichzelf, vers 2. *Ik zal van de Heere zeggen,* wat anderen ook van Hem mogen zeggen, ik zal van Hem zeggen "Hij is *mijn toevlucht,* ik kies Hem als zodanig en betrouw op Hem. Anderen stelden afgoden tot hun toevlucht, maar ik zal zeggen van Jehovah, de ware en levende God: Hij is *mijn toevlucht,* ieder ander is een toevlucht van de leugen. Hij is een toevlucht, die mij niet feilen zal, want Hij is mijn burg". Afgodendienaars noemden hun afgoden Mahuzzim, dit is hun "vastigheden van de sterkte," Daniel 11:39, maar hierin bedrogen zij zichzelf, alleen diegenen beveiligen zich, die de Heere hun God tot hun burg stellen. Daar er geen reden is om Zijn genoegzaamheid in twijfel te trekken, volgt hier zeer gepast: *op Hem zal ik vertrouwen.* Als Jehovah onze God is, onze toevlucht en onze burg, wat kunnen wij dan begeren dat wij niet zeer stellig in Hem zullen vinden? Hij is noch wispelturig, noch ontrouw, noch zwak, noch sterflijk, Hij is God en geen mens, en daarom is er geen gevaar dat wij teleurgesteld zullen worden in Hem. Wij weten wie wij vertrouwd hebben.

III. De grote bemoediging, die Hij geeft aan anderen, om evenzo te doen, niet alleen uit zijn eigen ervaring van de troost ervan (want daarin zou misleiding, begoocheling kunnen zijn) maar van de waarheid van Gods belofte, waarin geen misleiding is of kan wezen, vers 3, 4, en verv. Hij zal u redden. Zij, die zelf de vertroosting hebben bevonden van God tot hun toevlucht te hebben gesteld, kunnen niet anders dan begeren dat anderen het ook zullen doen. Nu is hier beloofd:

1. Dat de gelovigen bewaard zullen worden voor de onheilen, waar zij in onmiddellijk gevaar van zijn, en die hun noodlottig zouden wezen, vers 3. Hij zal u redden *van de strik des vogelvangers,* die ongezien wordt gelegd, en de onvoorzichtige prooi plotseling vangt, *en van de zeer verderflijke pestilentie,* die de mensen onverhoeds aangrijpt, en tegen welke men niet op zijn hoede kan wezen. Deze belofte beschermt:

a. Het natuurlijk leven, en wordt dikwijls vervuld in onze bewaring voor die gevaren, welke zeer dreigend zijn, en zeer nabij, terwijl wij zelf er ons niet meer van bewust zijn dan de vogel van de strik des vogelvangers bewust is. Wij zijn het meer dan wij beseffen aan de zorg van de Goddelijke

voorzienigheid verschuldigd, dat wij voor besmettelijke ziekten bewaard bleven en uit de handen van goddeloze en onredelijke mensen zijn gehouden.

b. Het geestelijk leven, dat door de Goddelijke genade beschermd werd tegen de verzoekingen van Satan, die als *de strikken* zijn *van de vogelvanger,* en tegen de besmetting van de zonde, die *de zeer verderflijke pestilentie* is. Hij, die genade heeft gegeven om de heerlijkheid te zijn van de ziel, zal voor al die heerlijkheid een beschutting maken.

2. Dat God zelf hun beschermer zal zijn, zij moeten wel veilig wezen, die Hem tot hun hoeder hebben. *Hij zal u dekken,* vers 4, "Hij verbergt u", Psalm 31:21, en aldus houdt Hij u veilig, Psalm 27:5. God beschermt de gelovigen:

a. Met de grootste tederheid en liefde, te kennen gegeven in dat woord: *Hij zal u dekken met Zijn vlerken, onder Zijn vleugelen zult gij betrouwen,* hetgeen een toespeling is op de hen, "die haar kiekens vergadert onder haar vleugelen," Mattheus 23:37. Door natuurlijk instinct beschermt zij ze niet slechts, maar roept zij ze onder haar bescherming, als zij ze in gevaar ziet houdt zij ze niet slechts veilig, maar koestert ze en houdt ze warm. Hierbij behaagt het de grote God de zorg te vergelijken, die Hij heeft voor Zijn volk, die hulpeloos zijn als de kiekens, en van wie gemakkelijk een prooi kan gemaakt worden, maar zij worden uitgenodigd om te betrouwen onder de vleugelen van de Goddelijke belofte en voorzienigheid, hetgeen de omschrijving is van een proseliet van de ware godsdienst, dat hij gekomen is om "onder de vleugelen van de God Israëls de toevlucht te nemen," Ruth 2:12.

b. Met de grootste kracht en macht, vleugelen en vlerken zijn, al worden zij ook met de grootste tederheid uitgespreid, toch zwak, en gemakkelijk door te breken, en daarom is erbij gevoegd: *Zijn waarheid zal u een rondas en beukelaar zijn,* een sterke beschutting. God is even bereid om Zijn volk te bewaren als de hen om haar kiekens te bewaren, en even machtig als een krijgsman in volle wapenrusting.

3. Dat Hij hen niet slechts voor kwaad zal behoeden, maar ook voor de vrees des kwaads, vers 5, 6. Hier is:

a. Groot gevaar ondersteld, het noemen ervan is reeds genoeg om ons te verschrikken, nacht en dag zijn wij er aan blootgesteld, en zij, die vreesachtig van aard zijn, zullen zich in geen van beide tijdsbestekken veilig achten. Als wij ons in ons slaapvertrek op onze legerstede hebben teruggetrokken, alles zo veilig om ons heen hebben gemaakt als wij konden, is er toch schrik, schrik des nachts, angst voor dieven en rovers, voor wind en storm, behalve nog de dingen, die schepselen zijn van de verbeelding, die dikwijls de schrikkelijkste van allen zijn, wij lezen van de schrik des nachts, Hooglied 3:8. Er *is ook een pestilentie die in de donkerheid wandelt,* zo als die welke de eerstgeborenen van Egypte gedood heeft en het leger van de Assyriërs. Geen sloten of grendels kunnen ziekte buitensluiten, terwijl wij in ons lichaam de zaden ervan dragen. Maar gewis, overdag, als wij om ons heen kunnen zien, dan zijn wij toch niet zo in gevaar, dat zijn wij wel: er is *een pijl) die* ook *des daags vliegt,* en toch ongezien vliegt, er is *een verderf dat op de middag verwoest,* als wij wakker zijn en al onze vrienden om ons heen hebben, zelfs dan kunnen wij ons niet beveiligen, evenmin als zij ons kunnen beveiligen. Het was bij dag, dat de pestilentie verwoestte, die

gezonden was om David te kastijden wegens zijn tellen van het volk, bij gelegenheid waarvan, naar sommigen denken, deze psalm geschreven werd. Maar:

b. Hier is aan de gelovigen grote veiligheid beloofd in het midden van dit gevaar: "Gij *zult niet vrezen,"* God zal door Zijn genade voor een ontrustend, wantrouwend vrezen behoeden (voor het vrezen waarin pijn is) temidden van de grootste gevaren. De wijsheid zal u ervoor behoeden om zonder oorzaak bevreesd te zijn, en het geloof zal u ervoor behoeden om bovenmate bevreesd te zijn. Gij zult niet vrezen voor de pijl, wetende dat, hoewel hij u kan treffen hij u toch niet kan schaden. Indien hij het natuurlijk leven wegneemt, zal dit toch wel verre van het geestelijk leven te schaden, er juist de volkomenheid van zijn." Een gelovige behoeft niet te vrezen, en daarom moet hij niet vrezen voor een pijl, voor generlei pijl, want de punt is ervan weg, het gif is er uit- o dood, waar is uw prikkel? Hij is ook onder Goddelijke leiding, en zal treffen waar God het bestelt, en nergens anders. Iedere kogel heeft zijn opdracht. Wat er ook gedaan wordt, de wil onzes hemelsen Vaders geschiedt, en wij hebben geen reden om daar bevreesd voor te zijn.

4. Dat zij op een onderscheidende wijze in algemene rampen bewaard zullen blijven vers 7. "Als de dood in triomf daar heenrijdt, en krankheden woeden, zodat *duizenden en tienduizenden* vallen, vallen door ziekte of door het zwaard in de krijg, *vallen aan uw zijde, aan uw rechterhand,* en het gezicht ervan genoeg is om u te verschrikken, en indien zij vallen door pestilentie, hun vallen zo dicht in uw nabijheid u waarschijnlijk zou kunnen aansteken, zal het toch *tot u niet genaken,* de dood niet, en de vrees des doods niet." Zij, die in tijden van algemeen bederf hun reinheid bewaren, kunnen in tijden van algemene verwoesting op God vertrouwen voor hun veiligheid. Als er menigten om ons heen sterven, moeten wij hierdoor wel opgewekt worden om ons te bereiden voor onze eigen dood, maar toch moeten wij dan niet "vrezen met enige verschrikking," 1 Petrus 3:6, ons niet door de vreze des doods van de dienstbaarheid onderwerpen zoals velen hun leven lang doen, Hebreeen 2:15. De besprenging met bloed beveiligde de eerstgeborenen van Israël toen duizenden vielen. Ja, er is aan het volk van God beloofd dat zij de voldoening zullen hebben, niet alleen van Gods beloften aan zich vervuld te zien, maar ook Zijn bedreigingen vervuld te zien aan degenen, die hen haten, vers 8. *Alleenlijk zult gij het met uw ogen aanschouwen, en gij zult de vergelding van de goddelozen zien,* hetgeen misschien verwijst naar het verderf over de eerstgeborenen van Egypte door de pestilentie, die beide de straf was van de verdrukkers en de bevrijding van de verdrukten, dit zag Israël, toen zij zichzelf ongedeerd zagen. Gelijk het de verdoemenis van de zondaars zal verzwaren als zij de beloning van de rechtvaardigen zullen aanschouwen, Lukas 13:28, zo zal het de zaligheid van de heiligen verhogen als zij met hun ogen het verderf van de goddelozen zullen aanschouwen, Jesaja 66:24, Psalm 58:I1.

Psalm 91:9-16

Hier zijn nog meer beloften van dezelfde strekking als die in de vorige verzen, en zij zijn zeer groot en dierbaar, en vast al de zede.

I. Uit zijn eigen ervaring verzekert de psalmist Goddelijke bescherming aan alle gelovigen, en wat hij zegt is het woord van God, is hetgeen waarop wij kunnen steunen en bebouwen.

Merk op:

1. De aard van hen, die het voordeel en de vertroosting zullen hebben van deze beloften, hij is tamelijk gelijk aan die in vers 1. Het zijn de zodanigen, die *de Allerhoogste tot hun vertrek,* hun woning hebben gesteld, vers 9, die voortdurend bij God zijn, in Hem rusten, Zijn naam beide tot hun tempel en tot hun hoog vertrek, hun vesting, maken, die wonen in liefde en dus wonen in God. Het is onze plicht om tehuis te zijn in God, Hem te verkiezen en dan ons leven te leiden in Hem als onze Woning met Hem te spreken, ons in Hem te verlustigen op Hem te getrouwen, en dan zal het ons voorrecht wezen in God tehuis te zijn. Wij zullen Hem welkom wezen, zoals een man welkom is in zijn eigen woning, zonder enige verhindering, beletsel of overlast, wij zullen dan ook veilig in Hem wezen, in allerlei vrede bewaard worden, Jesaja 26:3. Ten einde ons aan te moedigen om de Heere tot onze toevlucht te stellen en te hopen op veiligheid en voldoening in Hem wijst de psalmist op de vertroosting, die hij gesmaakt heeft door dit te doen: "Hij die gij tot uw *vertrek* hebt gesteld, *is mijn toevlucht* en ik heb Hem sterk en getrouw bevonden, en in Hem is plaats genoeg en beschutting genoeg voor u en voor mij." "In het huis mijn Vaders zijn vele woningen," wij behoeven er elkaar niet te verdringen, en nog minder elkaar naar buiten te dringen.

2. De beloften, die vast zijn voor allen, die aldus *de Allerhoogste lot hun vertrek hebben gesteld.*

A. Dat, wat er ook met hen zal gebeuren niets hen zal schaden, vers 10. "U *zal geen kwaad wedervaren,* als is het ook dat u moeite en verdriet wedervaren, zal er toch geen werkelijk kwaad in zijn, want zij zullen komen van de liefde Gods, en zullen geheiligd zijn, zij zullen komen, niet tot uw schade of nadeel maar tot uw welzijn, en hoewel zij voor het tegenwoordige geen zaak van vreugde, maar van droefheid zijn, zullen zij in het einde toch zo'n vreedzame vrucht van de gerechtigheid van zich geven, dat gij zelf zult erkennen dat *u geen kwaad wedervaren is.* Het is geen kwaad, niet enkel kwaad, er is een mengsel van goed in, en het brengt goed teweeg. Ja niet alleen uw persoon, maar ook uw tent, uw woning, zal onder de Goddelijke bescherming worden genomen, *geen plage zal uw tent naderen,* niets om aan u of de uw schade toe te brengen." "Nihil accidere bono viro mali potest. Een goed man kan geen kwaad overkomen."

B. Dat de engelen des lichts hun dienstbaar zullen zijn, vers 11, 12. Dit is een dierbare, kostelijke belofte, en spreekt zeer veel eer en troost tot de heiligen, noch is zij er ooit te slechter om, wijl zij aangehaald en misbruikt werd door de duivel in zijn verzoeking van Christus, Mattheus 4:6.

Merk op:

a. De last die aan de engelen betreffende de heiligen gegeven is. Hij, die de Heere is van de engelen, die hun het aanzijn heeft gegeven en hun wetten geeft, wiens zij zijn en wie zij dienen. Hij *zal Zijn*

engelen van u bevelen, niet slechts van de kerk in het algemeen maar van iedere afzonderlijke gelovige. *De engelen nemen de wacht des Heeren huns Gods waar,* en dit is de last, de opdracht, die zij van Hem ontvangen. Het geeft de grote zorg te kennen, die God heeft over de heiligen, dat de engelen zelf tot hun dienst gebruikt worden. De last, de opdracht, luidt, *dat zij u bewaren in al uw wegen.* Hier is een beperking van de belofte. Zij *zullen u bewaren in uw wegen, dat is:* zolang als gij u houdt op de weg van uw plicht. Zij, die buiten de weg gaan, stellen zich buiten Gods bescherming. Dit woord heeft de duivel weggelaten, toen hij de belofte heeft aangehaald tot versterking van zijn verzoeking wetende hoezeer het in zijn nadeel was. Doch let nu op de uitgestrektheid van de belofte, het is: *u te bewaren in al uw wegen,* zelfs daar, waar geen blijkbaar gevaar is, hebben wij toch bewaring van node, en waar het gevaar het dreigendst, het meest nabij is, zullen wij haar hebben. Overal waar de heiligen heengaan, is de engelen opgedragen hen te behoeden, zoals kinderen aan de zorg van dienstboden worden toevertrouwd.

b. De zorg, die de engelen hebben voor de heiligen ingevolge die last. *Zij zullen u op de handen dragen,* hetgeen beide hun grote bekwaamheid en hun grote liefde aanduidt. Zij zijn instaat om de heiligen op te heffen buiten het bereik van gevaar, en zij doen het met al de tederheid en liefde waarmee de voedster het kindeke in haar armen draagt, er spreekt onze hulpeloosheid en hun hulpvaardigheid uit. Zij zijn nederbuigend in hun dienen, zij bewaren de voeten van de heiligen opdat zij die *aan geen steen stoten,* opdat zij niet struikelen en in zonde vallen en alzo in ellende komen.

c. Dat zij over de machten van de duisternis zullen zegevieren, vers 13. *Op de fellen leeuw en de adder zult gij treden.* De duivel wordt een briesende leeuw genoemd, de oude slang, de rode draak, zodat de apostel naar die belofte schijnt te verwijzen als hij zegt: "de God des Redes zal de Satan haast onder uw voeten verpletteren," Romeinen 16:20. Christus heeft de kop van de slang vermorzeld, onze geestelijke vijanden uitgetogen, Coloss. 2:15, en door Hem zijn wij "meer dan overwinnaars," want Christus roept ons, zoals Jozua de oversten des krijgsvolks van Israël riep om hun voeten op de halzen van de koningen te zetten, om onze voeten op de halzen van onze overwonnen vijanden te zetten. Sommigen denken dat deze belofte haar volkomen vervulling erlangd heeft in Christus en de wonderdadige macht, die Hij gehad heeft over geheel de schepping, genezende de kranken, duivelen uitwerpende, en inzonderheid dat Hij het in de opdracht aan Zijn discipelen gezet heeft, dat "zij slangen zullen opnemen," Markus 16:18 Het kan toegepast worden op de zorg van de Goddelijke voorzienigheid, door welke wij behoed worden tegen verslindende schadelijke dieren "het gedierte des velds zal met u bevredigd zijn" Job 5:23, ja, en dat wij wegen en middelen hebben om ze te temmen, Jakobus 3:7.

II. Hij voert God zelf in, sprekende woorden van vertroosting tot de heiligen, en de goedertierenheden verkondigende, die Hij voor hen heeft weggelegd, vers 14-16. Sommigen houden het ervoor, dat dit gezegd is tot de engelen, als de reden van de opdracht, die hun is gegeven betreffende de heiligen, alsof Hij gezegd had: Draagt zorg voor hen, want zij zijn Mij dierbaar. En nu moeten wij, evenals tevoren, opmerken:

1. Aan wie deze beloften toekomen. Zij worden aangeduid door drieerlei aard.

a. Het zijn de zodanigen, die Gods naam kennen. Zijn aard, Zijn wezen, kunnen wij niet ten volle kennen, maar door Zijn naam heeft Hij zich bekend gemaakt, en daarmee moeten wij bekend worden.

b. Het zijn de zodanigen, die Hem hun liefde gegeven hebben, en zij, die Hem recht kennen, zullen Hem liefhebben, zullen hun liefde voor Hem uitspreken met genot en verruiming des harten, Hem hun liefde wilden geven met het vaste besluit haar nooit aan een mededinger te geven.

c. Het zijn de zodanigen, die Hem aanroepen, die door het gebed gemeenschap met Hem onderhouden, en zich in elke moeilijkheid tot Hem wenden.

2. Wat de beloften zijn, die God doet aan de heiligen.

A. Dat Hij hen ter bestemder tijd verlossen zal uit benauwdheid. *Ik zal hem uithelpen,* vers 14, en wederom in vers 15, een dubbele verlossing te kennen gevende, levende en stervende, een verlossing in benauwdheid en een verlossing uit benauwdheid. Indien God de mate en de duur van onze ellende in evenredigheid doet zijn met onze kracht, indien Hij er ons voor bewaart om in onze benauwdheid tegen Hem te overtreden, en onze dood onze ontheffing maakt van al onze moeite en lijden dan is deze belofte vervuld. Zie Psalm 34:20-2 Timotheus 3:11, 4:18.

B. Dat Hij intussen *in de benauwdheid bij hen zal zijn,* vers 15. Indien Hij niet terstond een einde maakt aan hun beproevingen, zal Hij toch in hun benauwdheid genadiglijk met hen zijn, Hij zal kennis nemen van hun smart en *hun ziel kennen in benauwdheden,* Hij zal hen genadiglijk bezoeken door Zijn woord en Geest, en tot hen spreken, Hij zal hun partij nemen, hen ondersteunen en vertroosten, hun beproevingen aan hen heiligen, hetgeen het zekerste teken zal wezen dat Hij in hun benauwdheid bij hen is.

C. Dat Hij hierin hun gebeden zal verhoren: hij *zal Mij aanroepen,* Ik zal de geest des gebeds over hem uitstorten, en dan *zal Ik hem verhoren,* hem verhoren door beloften, Psalm 85:9, verhoren door leidingen Mijner voorzienigheid, tijdige hulp aanbrengende, en verhoren door genadegaven, hen "versterkende met kracht in hun ziel," Psalm 138:3. Aldus heeft Hij Paulus verhoord met "genade, die hem genoeg was", 2 Corinthiers 12:9.

D. Dat Hij hen zal verhogen en eren. *Ik zal hem op een hoogte stellen,* buiten het bereik van moeite en ellende, boven het stormachtige gebied, en op een rots, boven de golven en baren, Jesaja 33:16. Door de genade Gods zullen zij instaat gesteld worden om met heilige minachting en onverschilligheid op de dingen van deze wereld neer te zien, en naar de dingen van de andere wereld op te zien met een heilige eerzucht en belangstelling en dan zijn zij op een hoogte gesteld. *Ik zal hem verheerlijken,* diegenen zijn waarlijk achtbaar, die door God geëerd worden door hen in verbond en gemeenschap met Hem op te nemen en hen te bestemmen voor Zijn koninkrijk en heerlijkheid, Johannes 12:26.

E. Dat zij een genoegzaamheid van leven zullen hebben in deze wereld. vers 16. *Ik zal hem met langheid van de dagen verzadigen.*

a. Zij zullen lang genoeg leven, zij zullen in deze wereld blijven totdat zij het werk volbracht hebben, waartoe zij gezonden waren, en bereid zijn voor de hemel, en dat is lang genoeg. Wie zou wensen een dag langer te leven dan God enigerlei werk te doen heeft, dat hetzij door hem of aan hem gedaan moet worden?

b. Zij zullen vinden dat het lang genoeg is, want God zal door Zijn genade hen spenen van de wereld en hen gewillig maken om haar te verlaten. Een mens kan jong sterven en toch vol zijn van dagen, "sater dierum, zat van te leven." Een goddeloos, wereldsgezind man is niet verzadigd, niet tevreden, neen, zelfs niet met een lang leven, nog roept hij: Geef, geef, maar hij, die zijn schat en zijn hart in een andere wereld heeft, heeft spoedig genoeg van deze, hij zou niet altijd willen leven.

F. Dat zij een eeuwig leven zullen hebben in de andere wereld, dit kroont de zegen: *Ik zal hem Mijn heil doen zien*, hem de Messias doen zien aldus sommigen. De vrome, oude Simeon was voldaan met zijn lang leven toen hij zeggen kon: "Mijne ogen hebben Uwe zaligheid gezien." Er was voor de Oud-Testamentische heiligen geen groter vreugde, dan om de dag van Christus te zien, al was het ook in de verte. Het is meer waarschijnlijk, dat het woord betrekking heeft op het betere land, dat is het hemelse, dat de aartsvaders begeerd en waarnaar zij uitgezien hebben, *dat zal Hij hun doen zien*, hen brengen in die zalige staat, de zaligheid die zozeer bestaat in datgene van aangezicht tot aangezicht te zien, dat wij hier slechts door een spiegel zien in een duistere rede, en intussen zal Hij hun er het vooruitzicht op geven. Sommigen denken dat al deze beloften in de eerste plaats zien op Christus, en in Zijn opstanding en verhoging haar vervulling gehad hebben.

PSALM 92

1 Een psalm, een lied, op den sabbatdag. (92:2) Het is goed, dat men den HEERE love, en Uw Naam psalmzinge, o Allerhoogste!
2 (92:3) Dat men in den morgenstond Uw goedertierenheid verkondige, en Uw getrouwheid in de nachten;
3 (92:4) Op het tiensnarig instrument en op de luit, met een voorbedacht lied op de harp.
4 (92:5) Want Gij hebt mij verblijd, HEERE! met Uw daden, ik zal juichen over de werken Uwer handen.
5 (92:6) O HEERE! hoe groot zijn Uw werken! zeer diep zijn Uw gedachten.
6 (92:7) Een onvernuftig man weet er niet van, en een dwaas verstaat ditzelve niet;
7 (92:8) Dat de goddelozen groeien als het kruid, en al de werkers der ongerechtigheid bloeien, opdat zij tot in der eeuwigheid verdelgd worden.
8 (92:9) Maar Gij zijt de Allerhoogste in eeuwigheid de HEERE!
9 (92:10) Want zie, Uw vijanden, o HEERE! want zie, Uw vijanden zullen vergaan; al de werkers der ongerechtigheid zullen verstrooid worden.
10 (92:11) Maar Gij zult mijn hoorn verhogen, gelijk eens eenhoorns; ik ben met verse olie overgoten.
11 (92:12) En mijn oog zal mijn verspieders aanschouwen; mijn oren zullen het horen, aangaande de boosdoeners, die tegen mij opstaan.
12 (92:13) De rechtvaardige zal groeien als een palmboom; hij zal wassen als een cederboom op Libanon.
13 (92:14) Die in het huis des HEEREN geplant zijn, dien zal gegeven worden te groeien in de voorhoven onzes Gods.
14 (92:15) In den grijzen ouderdom zullen zij nog vruchten dragen; zij zullen vet en groen zijn,
15 (92:16) Om te verkondigen, dat de HEERE recht is; Hij is mijn Rotssteen, en in Hem is geen onrecht.

Het is een ongegronde mening van sommigen van de Joodse schrijvers, die gewoonlijk zeer gul en grif zijn met hun gissingen, dat deze psalm geschreven en gezongen werd door Adam in de staat van de onschuld op de eerste sabbat. Dat is strijdig met de psalm zelf, die spreekt van werkers van de ongerechtigheid, toen de zonde dus nog niet in de wereld was gekomen. Het is waarschijnlijk dat David hem geschreven heeft, en daar hij bedoeld was voor de sabbatdag, wordt hier:

I. Het loven van God, het werk van de sabbatdag, aanbevolen, vers 2-4.

II. Gods werken, die aanleiding gaven voor de sabbat, worden hier bezongen als groot en ondoorgrondelijk in het algemeen, vers 5-7. In het bijzonder met betrekking tot de werken beide van de voorzienigheid en van de verlossing, zingt de psalmist Gode beide van goedertierenheid en van oordeel, het verderf van zondaren en de vreugde van de heiligen.

1. De goddelozen zullen worden verdelgd, vers 8,. maar God is eeuwig, vers 9..

2. Gods vijanden zullen vergaan, maar David zal verhoogd worden, vers 10, 11.

3. Davids vijanden zullen beschaamd worden, vers 12 maar al de rechtvaardigen zullen vruchtbaar zijn en bloeien, vers 13-16. Bij het zingen van deze psalm moeten wij er ons in verlustigen Gode de eer te geven van Zijn naam, en juichen in Zijn werken.

Psalm 92:1-7

Deze psalm was bestemd om gezongen te worden of werd tenminste gewoonlijk gezongen in het huis des heiligdoms op de sabbatdag, die dag van de rust, die een ingestelde gedachtenisviering was van het werk van de schepping, van Gods rusten van dat werk en de bestendiging ervan in Zijn voorzienigheid, want de Vader werkt tot nu toe. De sabbatdag moet niet alleen een dag zijn van heilige rust, maar van heilig werk, en de rust is voor en leidt uit het werk. Het voegzame werk van de sabbat is God te loven, iedere sabbatdag moet een dankdag zijn, en daartoe moeten de andere diensten op die dag strekken, weshalve wij dit volstrekt niet als in een hoek moeten dringen. Een van de Joodse schrijvers verwijst hem naar het koninkrijk van de Messias en noemt hem: Een psalm of lied voor de toekomende eeuw, die een en al sabbat zal zijn. Door Christus genieten de gelovigen dat sabbatisme, die rust, welke overblijft voor het volk van God Hebreeen 4:9, het begin van de eeuwigen sabbat.

In deze verzen:

I. Worden wij geroepen en aangemoedigd om God te loven, vers 2-4. *Het is goed dat men de Heere love*. God te loven is een goed werk, het is goed op zichzelf, en goed voor ons, het is onze plicht, het is de schatting die wij aan onze Heer hebben te betalen, wij doen onrecht zo wij haar terughouden, het is ons voorrecht, dat wij toegelaten worden om God te loven, en de hoop hebben van er Hem welgevallig in te zijn, het is goed, want het is lieflijk en aangenaam, het is een werk, dat zijn eigen loon meebrengt, het is het werk des hemels. Het is goed om dankzegging te doen voor de zegeningen, die wij hebben ontvangen, want dat is het middel om nog meer zegeningen te verkrijgen, het is voegzaam de naam te zingen van Hem, die de Allerhoogste is, verhoogd boven alle lof en dank. Merk hier nu op:

1. Hoe wij God moeten loven, wij moeten het doen door *Zijn goedertierenheid en trouw te verkondigen*. Overtuigd zijnde van Zijn heerlijke eigenschappen en volmaaktheden, moeten wij ze verkondigen, als degenen, die er zelf diep door zijn getroffen, en begeren dat anderen er evenzo door aangedaan zullen worden. Wij moeten verkondigen, niet alleen Zijn grootheid en majesteit, Zijn heiligheid en gerechtigheid, die Hem verheerlijken en ons vervullen van ontzag, maar ook Zijn goedertierenheid en Zijn getrouwheid, want Zijn goedheid is Zijn heerlijkheid, Exodus 33:18, 19, en door deze maakt Hij Zijn naam bekend. Zijn goedertierenheid en waarheid zijn de grote steunpilaren van ons geloof en onze hoop, en de grote aanmoedigingen voor onze liefde en onze gehoorzaamheid, deze moeten wij dus verkondigen als onze pleitgronden in het gebed en als de stof de oorzaak, van onze blijdschap Dit werd toen gedaan niet alleen door te zingen, maar ook door er muziek aan toe te voegen, *op het tiensnarig instrument*, vers 4, maar het moest gedaan worden met een plechtige klank, niet met een vrolijk geluid, dat de geest allicht kon afleiden, maar op ernstige wijze, geschikt om hun aandacht te bepalen bij hetgeen zij deden.

2. Wanneer wij God moeten loven, in *de morgenstond* en in *de nachten*, niet alleen op de sabbatdagen, maar op elke dag, dat is het wat door de plicht van iedere dag wordt vereist. Wij moeten God loven, niet alleen in de openbare vergaderingen, maar ook in het verborgen en temidden van ons gezin, onszelf en hen, die ons omringen, wijzende op Zijn goedertierenheid en getrouwheid. Wij moeten elke dag beginnen en eindigen met God te loven, Hem dankzeggen iedere morgen, als wij nog fris en opgewekt zijn en voordat de werkzaamheden van de dag ons in beslag

nemen, en iedere nacht, als wij weer tot rust en kalmte zijn gekomen. Iedere morgen moeten wij Hem dankzeggen voor de goedertierenheden van de nacht, en iedere nacht voor de zegeningen van de dag, uitgaande en inkomende moeten wij God loven.

II. Er wordt ons een voorbeeld gesteld in de psalmist zelf, beide om ons aan te sporen tot en ons te leiden in dat werk, vers 5. *Want Gij hebt mij verblijd, Heere, met Uwe daden.* Diegenen kunnen het best de plicht des lofs aanbevelen aan anderen, die zelf er het lieflijke van hebben ervaren. Gods werken, Gods daden, moeten geloofd worden, want menigmaal hebben zij mijn hart verblijd, en daarom: wat anderen er ook van mogen denken, ik moet er goed van denken en goed van spreken.

Als God ons de blijdschap heeft gegeven van Zijn daden, dan is er alle reden waarom wij er Hem de eer van zullen geven. Heeft Hij ons hart verblijd? Zo laat ons dan Zijn lof heerlijk maken. Heeft God ons verblijd door de werken van Zijn voorzienigheid voor ons en het werk van Zijn genade in ons? En beide door het grote werk van de verlossing? Zo laat ons er dan aanmoediging aan ontlenen voor ons geloof en onze hoop. Dat is het wat de psalmist doet: *ik zal juichen over de werken Uwer handen.* Uit de blijde herinnering aan hetgeen God voor ons gedaan heeft komt ons een blij vooruitzicht op hetgeen Hij zal doen, en zo kunnen wij juichen in de zekerheid ervan, 2 Thessalonicenzen 2:13, 14. Laat ons er stof aan ontlenen voor heilige aanbidding en bewondering van God, vers 6. *O Heere, hoe groot zijn Uwe werken.* Groot boven alle begrip of bevatting, boven alle uitdrukking! De voortbrengselen van grote macht en wijsheid, van groot belang en gewicht, daarbij vergeleken zijn der mensen werken niets. Wij kunnen de grootheid van Gods werken niet begrijpen, en daarom moeten wij ze met eerbied en ontzag bewonderen, verbaasd staan over hun pracht en heerlijkheid. Der mensen werken zijn klein en beuzelachtig, want hun gedachten zijn oppervlakkig, maar Heere, *Uwe werken zijn groot,* zodat zij niet gemeten kunnen worden, want *Uwe gedachten zijn zeer diep,* zij kunnen niet gepeild worden. Gods raad overtreft evenzeer het bedenksel van onze wijsheid, als Zijn werken de pogingen, of het streven, overtreffen van onze macht. "Zijn gedachten zijn hoger dan onze gedachten en Zijn wegen hoger dan onze wegen," Jesaja 55:9. "O diepten van Gods wijsheid en kennis," Romeinen 11:33. De grootheid van Gods werken moet ons leiden tot de beschouwing van de diepte van Zijn gedachten, de raad Zijns willens, waarnaar Hij alle dingen werkt. Hoe veelomvattend zijn Zijn gedachten, hoe wijd uitgestrekt zijn zij!

III. Wij worden vermaand om de werken Gods niet te veronachtzamen door ons te wijzen op de aard van hen, die dit wel doen, vers 7. Het zijn dwazen, zij zijn onvernuftig, die niet weten, niet verstaan hoe groot Gods werken zijn, er zich niet mee bekend willen maken noch Hem er de eer voor willen geven, zij "letten niet op de daden des Heeren, noch op het werk van Zijn handen," Psalm 28:5, zij verstaan inzonderheid de betekenis niet van hun eigen voorspoed, waarvan gesproken wordt in vers 8, zij beschouwen hem als een onderpand van hun geluk, terwijl hij slechts een voorbereiding is van hun verderf. Indien er zovelen zijn die de bedoelingen van Gods voorzienigheid niet kennen en er ook geen begeerte naar hebben om ze te kennen, dan hebben zij, die er door genade mee bekend zijn geworden, zoveel te meer reden om dankbaar te zijn.

Psalm 92:8-16

In vers 5 had de psalmist gezegd dat hij zal juichen over Gods werken, en nu doet hij het.

I. Hij juicht over Gods vijanden, vers 8, 10-12, juicht in het vooruitzicht van hun verderf, niet als in de rampzaligheid van zijn medeschepselen, maar als hetgeen strekken zal tot eer van Gods gerechtigheid en heiligheid.

Hij is zeker van het verderf van de zondaren.

1. Hoewel zij bloeien, vers 8.*als de goddelozen groeien als het gras* in de lente zo talrijk, zo dicht bezaaid, zo groen en zo snel opwassende *en alle de werkers van de ongerechtigheid bloeien* in pracht en macht, en al de tekenen van uitwendige voorspoed, gerust en talrijk zijn, voorspoedig zijn in hun ondernemingen, dan zou men denken dat dit alles strekken zal tot hun geluk, dat het een stellig teken is van Gods gunst en een onderpand van iets dat even goed of nog beter is, en dat voor hen is weggelegd. Maar het is geheel anders, het is: *opdat zij tot in der eeuwigheid verdelgd worden*." De voorspoed van de zotten zal hen verderven," Spreuken 1:32. De schapen, die voor de slachtbank bestemd zijn, worden in de vetste weiden gebracht.

2. Hoewel zij stoutmoedig, vermetel zijn. Zij zijn Uwe vijanden, en zij hebben de onbeschaamdheid om zich als de zodanigen te bekennen. Zij zijn tegen God, en zij strijden tegen God, zij zijn in opstand tegen Zijn kroon en waardigheid, en daarom is het gemakkelijk te voorzien dat zij zullen vergaan, want wie heeft ooit zijn hart verhard tegen God en is voorspoedig geweest? Al de onboetvaardige werkers van de ongerechtigheid zullen voor Gods vijanden gehouden worden, en als zodanig zullen zij vergaan en verstrooid worden. Christus acht diegenen Zijn vijanden te zijn, die niet willen dat Hij koning over hen zijn zal, en zij zullen voorgebracht en voor Zijn ogen gedood worden. De werkers van de ongerechtigheid zijn nu tezamen verenigd en nauw aan elkaar verbonden tegen God en Godsdienst, maar zij zullen verstrooid worden, onmachtig gemaakt om elkaar bij te staan tegen het rechtvaardig oordeel Gods. "In de toekomende wereld zullen zij gescheiden worden van de vergadering van de rechtvaardigen" aldus de Chaldeer, Psalm 1:5.

3. Hoewel zij inzonderheid boosaardig gezind waren tegen de psalmist, en hij dieswege in verzoeking zou kunnen zijn om hen te vrezen, triomfeert hij toch over hen, vers 12. *"Mijn oog zal mijne verspieders aanschouwen, zal mijn lust zien aan mijne vijanden, die tegen mij opstaan.* Ik zal hen niet alleen onmachtig zien om mij nog verder kwaad te doen, maar zien dat er met hen afgerekend wordt voor het kwaad, dat zij mij al gedaan hebben, en zo zullen zij of tot berouw en bekering of ten verderve worden gebracht, en dit was zijn lust aan hen. In het Hebreeuws staat alleen: "Mijn oog zal mijne verspieders aanschouwen, mijne ogen zullen het horen aangaande de boosdoeners." Hij zegt niet wat hij zal aanschouwen, of wat hij zal horen, maar hij zal datgene zien en horen, waarin God verheerlijkt zal worden en waarmee hij dus voldaan zal zijn. Misschien heeft dit betrekking op Christus, op Zijn overwinning over Satan, dood en hel, het verderf van hen, die Hem vervolgd en gekruisigd hebben en Zijn Evangelie hebben tegengestaan, en op het verderf, dat ten laatsten dage over de onboetvaardigen komen zal. Zij, die tegen Christus opstaan, zullen vallen voor Zijn aangezicht en tot Zijn voetbank worden gezet.

II. Hij juicht in God, in Zijn heerlijkheid en genade.

1. In de heerlijkheid van God, vers 9. Maar *Gij zijt de Allerhoogste, in eeuwigheid de Heere.* De werkers van de ongerechtigheid, die tegen ons strijden, kunnen voor een tijd hoog zijn en denken dat zij zich met geweld van alles kunnen meester maken, *maar Gij zijt hoog, de Allerhoogste in eeuwigheid,* hun hoogheid zal vernederd, naar beneden gebracht worden, maar de Uwe is in eeuwigheid. Laat ons dan niet vrezen voor de hoogmoed en de macht van boze mensen, noch ontmoedigd worden door hun machteloze dreigementen, "want de mot zal hen opeten als een kleed, maar Gods gerechtigheid zal in eeuwigheid zijn," Jesaja 51:7,8.

2. In de genade van God, in Zijn gunst en de vruchten ervan.

A.. Voor hemzelf, vers 11. "Gij, o Heere die zelf de Allerhoogste zijt, zult *mijn hoorn verhogen.* De grote God is de fontein van eer, en daar Hij tot in eeuwigheid de Allerhoogste is, zal Hij zelf Zijn volk tot in eeuwigheid verhogen, want Hij is "de roem van al Zijn gunstgenoten," Psalm 148:14. De goddelozen wordt verboden de hoorn te verhogen, Psalm 75:5. Maar zij, die God en de belangen van Zijn koninkrijk dienen met hun eer en macht, en ze aan Hem overgeven om ze te bewaren, ze te verhogen, ze te gebruiken, er over te beschikken naar het Hem behaagt, kunnen hopen dat Hij *hun hoorn zal verhogen gelijk eens eenhoorns,* tot de grootste hoogte, hetzij in deze of in de andere wereld, *mijn hoorn zult Gij verhoogen,* als Uwe vijanden vergaan, want de rechtvaardigen zullen blinken gelijk de zijne, als de goddelozen tot versmaadheden en eeuwige afgrijzing gedoemd zijn. Hij voegt er bij: ik *zal met verse olie overgoten worden,* hetgeen duidt op een hernieuwde bevestiging in zijn ambt, waartoe hij gezalfd was, of wel op grote overvloed, zodat hij verse olie kon hebben zo dikwijls als hij wilde, of hernieuwde vertroostingen om hem op te wekken als de moed verflauwde. Genade is de zalving des Geestes, als deze gegeven wordt in een tijd van nood en ontvangen wordt uit de volheid, die in Christus Jezus is, dan zijn wij met verse olie overgoten. Sommigen lezen het: "Als ik oud word, dan zult Gij mij met verse olie zalven. Mijn ouderdom zult Gij verhogen door rijke genade, " aldus de zeventig. Vergelijk vers 15. *In de grijze ouderdom zullen zij nog vruchten dragen.* De vertroostingen van Gods Geest en de vreugde Zijns heils zullen een verfrissende olie zijn voor het grijze hoofd, welks kroon op de weg van de gerechtigheid wordt gevonden

B. Voor al de heiligen. Zij worden hier voorgesteld als bomen van de gerechtigheid, Jesaja 61:3, Psalm 1:3.

Merk op:

a. De goede plaats in welke zij gevestigd zijn, zij zijn *geplant in het huis des Heeren,* vers 14. De bomen van de gerechtigheid groeien niet vanzelf, zij zijn *geplant,* niet in gewone grond, maar in het paradijs, *in het huis des Heeren.* Bomen worden niet geplant in een huis, maar Gods bomen worden gezegd in Zijn huis geplant te zijn, omdat het van Zijn genade, door Zijn woord en Geest is, dat zij al het sap en al de kracht ontvangen, die hen in het leven behoudt en hen vruchtbaar maakt. Zij gronden zich in de heilige inzettingen, blijven er bij, zij staan onder de Goddelijke bescherming. en brengen allen hun vruchten voort tot Gods eer en heerlijkheid.

b. De goede staat, waarin zij gehouden zullen worden. Er is hier beloofd:

Ten eerste. Dat zij zullen groeien, vers 13. Waar God ware genade geeft, geeft Hij meer genade. Gods bomen zullen hoger worden, als de cederen, de hoge cederen van de Libanon. Zij zullen

dichter bij de hemel groeien en met heilige eerzucht opwaarts streven naar de bovenwereld, zij zullen sterker worden, zoals de cederen, en geschikter om nuttig te zijn. Hij, die reine handen heeft, zal al sterker en sterker worden.

Ten tweede. Dat zij zullen bloeien, beide in de eer hunner belijdenis en in de vertroosting en blijdschap van hun eigen ziel. Zij zullen blijmoedig wezen, geëerd en geacht, door allen, die hen omringen. Zij "zullen groeien als een palmboom," die statig is, Hooglied 7:7, en grote takken heeft, Leviticus 23:40, Richteren 4:5. Dadels, de vruchten ervan, zijn zeer aangenaam, maar hij wordt hier inzonderheid vermeld als een boom, die altijd groen blijft. De goddelozen bloeien als het gras, vers 8, dat spoedig verdort, en de rechtvaardigen als de palmboom, die lang leeft, en in de winter niet verandert. Van de palmboom is gezegd: "Sub pondere crescit hoe meer hij naar beneden gedrukt wordt, hoe meer hij groeit," zo bloeien ook de rechtvaardigen onder de druk, onder hun lasten, hoe meer zij verdrukt worden, hoe meer zij vermenigvuldigen. Geplant zijnde in het huis des Heeren, is daar hun wortel, *zij groeien in de voorhoven onzes Gods,* daar spreiden hun takken zich uit, *hun leven is met Christus verborgen in God.* Maar hun licht schijnt ook voor de mensen. Het is wenselijk dat zij, die een plaats hebben in Gods huis, er ook een naam hebben en binnen Zijn muren zijn, Jesaja 56:5. Laat goede Christenen er naar streven om uit te munten, opdat zij uitnemend worden en bloeien en aldus de leer van God onze Zaligmaker in alles versieren, zoals bloeiende bomen de voorhoven van een huis versieren. En laat hen, die bloeien in Gods voorhoven, Hem de eer er voor geven, het is krachtens de belofte: zij *zullen vet en groen zijn.* Hun groen zijn van buiten komt van hun vettigheid van binnen, van "de wortel en de vettigheid des goeden olijfbooms, Romeinen 11:15. Zonder een levend beginsel van genade in het hart, zal de belijdenis niet lang bloeiend zijn, maar waar dit is, zal het blad niet afvallen, Psalm 1:3. "De bomen des Heeren worden verzadigd", Psalm 104:16. Zie Hosea 14:6, 7.

Ten derde. Dat zij vruchtbaar zullen zijn indien er niets dan bladeren aan hen was, het zouden geen bomen van enigerlei waarde zijn, *zij zullen nog vruchten dragen,* de voortbrengselen van de heiligmaking, al de blijken van een levende Godsvrucht en een wandel, die nuttig is voor anderen, goede werken, door welke God verheerlijkt wordt en anderen worden gesticht. Dat zijn de vruchten van de gerechtigheid, en het is het voorrecht zowel als de plicht van de heiligen, om daarin overvloedig te zijn, en dit is een belofte zowel als een gebod. Er is beloofd dat zij in de grijze ouderdom nog vruchten zullen voortbrengen. Andere bomen houden, als zij oud zijn, op van vruchten te dragen, maar in de bomen Gods zal de kracht van de genade niet feilen tegelijk met de kracht van de natuur. De laatste dagen van de heiligen zijn soms hun beste dagen, en hun laatste werk hun beste werk Dit toont in waarheid aan dat zij oprecht zijn, volharding is het stelligste bewijs van oprechtheid. Maar hier wordt gezegd: om *te verkondigen dat de Heere recht is,* vers 16, dat Hij getrouw is aan Zijn beloften, getrouw aan ieder woord, dat Hij heeft gesproken, en het werk dat Hij begonnen heeft zal voleinden. Gelijk het door de belofte is, dat de gelovigen voor het eerst van de Goddelijke natuur deelachtig worden, zo is het door de belofte dat deze Goddelijke natuur in hen bewaard wordt, in hen blijft, en daarom is de kracht, die zij uitoefent, een bewijs dat *de Heere recht* is, en aldus zal Hij zich "bij de oprechte oprecht houden," Psalm 18:26. Hierin juicht de psalmist: "Hij *is mijn rotssteen en in Hem is geen onrecht.* Ik heb Hem gekozen voor mijn rotssteen, om er op te bouwen, in zijn kloven beschutting te zoeken, en op zijn top mijne voeten te stellen. Ik heb Hem een rotssteen bevonden, sterk en standvastig, en Zijn woord is zo vast als een rotssteen. Ik heb bevonden," en laat iedereen spreken naar zijn bevinding "dat in Hem geen onrecht is." Hij is even machtig, en zal even goed zijn, als Zijn woord zegt dat Hij is. Allen, die ooit op God

vertrouwd hebben, hebben Hem getrouw en algenoegzaam bevonden, en nooit is iemand in zijn hoop op Hem beschaamd geworden.

PSALM 93

1 De HEERE regeert, Hij is met hoogheid bekleed; de HEERE is bekleed met sterkte, Hij heeft Zich omgord. Ook is de wereld bevestigd, zij zal niet wankelen.
2 Van toen af is Uw troon bevestigd, Gij zijt van eeuwigheid af.
3 De rivieren verheffen, o HEERE! de rivieren verheffen haar bruisen; de rivieren verheffen haar aanstoting.
4 Doch de HEERE in de hoogte is geweldiger dan het bruisen van grote wateren, dan de geweldige baren der zee.
5 Uw getuigenissen zijn zeer getrouw; de heiligheid is Uw huize sierlijk, HEERE! tot lange dagen.

Deze korte psalm stelt de eer in het licht van het koninkrijk Gods onder de mensen tot heerlijkheid van God, tot verschrikking van Zijn vijanden en tot vertroosting van al Zijn liefhebbende onderdanen. Hij heeft betrekking beide op het rijk van Zijn voorzienigheid, waarmee Hij de wereld in stand houdt en regeert, en inzonderheid op het rijk van Zijn genade, waardoor Hij de kerk beveiligt, heiligt en bewaart. Het bestuur over deze beide rijken is in de handen gegeven van de Messias, en aan Hem geeft de profeet hier ongetwijfeld getuigenis, aan Hem en aan Zijn koninkrijk, er van sprekende als tegenwoordig, omdat het zo gewis is, en omdat Hij, als het Eeuwige Woord zelfs voor Zijn vleeswording, Heere was over allen. Betreffende Gods koninkrijk worden hier heerlijke dingen gesproken.

I. Hebben andere koningen hun koninklijke klederen? Ook Hij heeft ze, vers 1.

II. Hebben zij hun troon? Ook Hij heeft die, vers 2.

III. Hebben zij vijanden, die zij tenonder brengen, en over welke zij zegevieren? Ook Hij heeft ze, vers 3, 4.

IV. Is het hun eer om getrouw en heilig te zijn? Dat is ook Zijn eer, vers 5. Bij het zingen van deze psalm vergeten wij onszelf, zo wij Christus vergeten, aan wie de Vader alle macht heeft gegeven in hemel en op aarde.

Psalm 93:1-5

Na het bestaan van God is er niets, dat voor ons meer van belang is om te geloven en te overdenken dan Gods heerschappij. Wij moeten geloven en belijden dat Jehovah God is, en dat Hij regeert, vers 1, niet alleen dat Hij van rechtswege koning is en de eigenaar van alle personen en zaken, maar ook feitelijk koning is, alle schepselen en al hun daden en handelingen bestuurt naar de raad Zijns willens. Dit is het wat hier en in vele andere psalmen wordt bezongen: *De Heere regeert.* Het is het lied van de Evangeliekerk, van de verheerlijkte kerk: "Hallelujah, de Heere, de almachtige God heeft als koning geheerst," Openbaring 19:6. Hier wordt ons gezegd hoe Hij regeert.

1. De Heere regeert in heerlijkheid: Hij is *met hoogheid bekleed.* De hoogheid van aardse vorsten is, vergeleken met de ontzaglijke majesteit Gods, slechts als het schijnsel van een glimpworpje, vergeleken bij de schittering van de zijne als zij uitgaat in haar kracht. Zijn de vijanden van Gods koninkrijk groot en geducht? Laat ons toch niet voor hen vrezen, want Gods majesteit zal de hunne verduisteren.

2. Hij regeert met macht. Hij is niet alleen bekleed met majesteit als een vorst in zijn hof maar Hij is ook *bekleed met sterkte* als een veldheer in zijn legerkamp. Hij heeft het vermogen om Zijn grootheid op te houden en haar in waarheid geducht te doen zijn. Zie Hem niet slechts bekleed met een koninklijk gewaad, maar bekleed met een wapenrusting, *sterkte en heerlijkheid zijn Zijn kleding.* Hij kan alles doen, en bij Hem is niets onmogelijk. Met deze sterkte *heeft Hij zich omgord*, zij is niet ontleend aan iemand anders, en de uitoefening ervan hangt ook niet af van iemand anders, Hij heeft haar in zichzelf en doet er mee al wat Hem behaagt. Laat ons de kracht of macht niet vrezen van de mens, die ontleend en beperkt is, maar Hem vrezen, die macht heeft om te doden en in de hel te werpen. Aan deze macht is het te danken dat de wereld nog bestaat. *Ook is de wereld bevestigd.* Zij was dit in de beginne door de scheppende macht van God, toen Hij haar grondde op de zeeën, zij is het nog door de voorzienigheid, die alle dingen onderhoudt, en is een aanhoudende schepping. Zij is zo bevestigd, dat, of schoon "Hij de aarde aan een niet heeft gehangen," Job 26:7, deze toch niet bewogen kan worden, niet zal wankelen. Naar Zijn verordeningen blijven alle dingen nog tot heden staan. Voor de instandhouding van de krachten van de natuur en van de loop van de natuur moet de God van de natuur de eer ontvangen, en wij die er dagelijks het voordeel van genieten, zijn zeer onachtzaam en zeer ondankbaar, indien wij er Hem de eer niet voor geven. Hoewel God met hoogheid bekleed is, buigt Hij er zich toch toe neer om voor deze lagere wereld te zorgen en haar zaken te regelen-en zo Hij de wereld bevestigd heeft, dan zal Hij nog temeer Zijn kerk bevestigen, zodat zij niet zal wankelen.

3. Hij heerst eeuwiglijk, vers 2. *Vanouds af is Uw troon bevestigd.* Gods recht om de wereld te regeren is gegrond op het feit, dat Hij haar gemaakt heeft, Hij, die er het aanzijn aan heeft gegeven, kan er ongetwijfeld ook wetten aan geven, en zo is dan Zijn recht op de regering onbetwistbaar. Uw *troon is bevestigd,* Zijn troon is bevestigd vanouds, van het begin des tijds, voordat er een andere heerschappij, overheid of macht opgericht was en hij zal voortduren als alle andere heerschappij en alle macht en kracht teniet zullen gedaan zijn, 1 Corinthiers 15:24. Geheel het bestuur van Zijn regering was in Zijn eeuwige raad vastgesteld voordat de wereld was, want Hij doet alles naar Zijn eeuwig voornemen. De wagens van de voorzienigheid gingen uit van tussen bergen van koper, van de raadsbesluiten, die vast zijn als de eeuwige bergen, Zacheria 6:1. *Gij zat van eeuwigheid,* en daarom is Uw *troon bevestigd vanouds:* omdat God zelf van eeuwigheid is is ook Zijn troon met al

de bepalingen en besluiten ervan van eeuwigheid, want in de eeuwigen Geest konden niet anders dan eeuwige gedachten zijn.

4. Hij heerst triomfantelijk, vers 3 en 4. Wij hebben hier:

A Een dreigende storm ondersteld. *De rivieren verheffen, o Heere* het vertoog of de klacht is tot God zelf gericht *de rivieren verheffen haar bruisen,* waaruit verschrikking spreekt, ja zij *verheffen haar golven,* waaruit werkelijk gevaar spreekt. Het is een toespeling op een onstuimige zee, zoals die waarmee de goddelozen vergeleken worden, Jesaja 57:20. De heidenen woeden, Psalm 2:1, en denken de kerk te verderven, haar te overstelpen als door een zondvloed, haar te doen zinken als een schip op zee. De kerk wordt gezegd als "door onweder voortgedreven te zijn," Jesaja 54:11, en "beken Belials verschrikken de heiligen," Psalm 18:4, . Wij kunnen het toepassen op de beroering, die soms heerst in ons eigen hart door hartstochten en angsten, die de overhand hebben verkregen, de ziel in wanorde brengen en op het punt zijn van er de genade en vertroosting uit te verdrijven, maar zo de Heere er regeert, zullen zelfs de winden en zeeën Hem gehoorzaam zijn.

B. Een onbeweeglijk anker, uitgeworpen in deze storm, vers 4. De Heere in de hoogte is geweldiger. Laat dit ons hart gerust maken:

a. Dat God in de hoogte is, boven hen, hetgeen Zijn veiligheid aanduidt, ze kunnen Hem niet bereiken, Psalm 29:10. Het geeft ook Zijn soevereiniteit te kennen, zij worden beheerst en geregeerd door Hem, en in de zaak waarin zij gerebelleerd hebben, zijn zij overwonnen, tenonder gebracht. Exodus 18:11.

b. Dat Hij *geweldiger,* dat is machtiger is, grotere daden doet dan het *bruisen van grote wateren.* Zij kunnen noch Zijn rust noch Zijn heerschappij verstoren. Zij kunnen noch Zijn plannen noch Zijn bedoelingen verijdelen.

Merk op: De macht van de vijanden van de kerk is slechts *als het bruisen van grote wateren,* er is meer gedruis dan substantie in, Farao, de koning van Egypte is maar een gedruis, Jeremia 46:1,. De vrienden van de kerk zijn gewoonlijk meer verschrikt dan geschaad, God is geweldiger dan dit gedruis, Hij is machtig om de belangen Zijns volks ervoor te behoeden om door deze vele wateren in het verderf te worden gestort en het hart Zijns volks ervoor te behoeden om door hun gedruis te worden verschrikt. Hij kan, als het Hem behaagt, vrede gebieden voor de kerk, Psalm 65:8, vrede gebieden in de ziel, Jesaja 26:3. De onbeperkte heerschappij en onweerstaanbare macht van de grote Jehovah zijn zeer bemoedigend voor het volk van God met betrekking tot al het geraas en gewoel in de wereld, Psalm 46:2, 3.

5. Hij regeert in waarheid en heiligheid vers 5. Al Zijn beloften zijn onverbreekbaar getrouw: *Uwe getuigenissen zijn zeer getrouw.* Gelijk God machtig is om Zijn kerk te beschermen, zo is Hij ook getrouw aan de beloften, die Hij gedaan heeft voor haar veiligheid en overwinning. Zijn woord is gegeven, en alle heiligen kunnen er op vertrouwen. Al wat er betreffende het koninkrijk van de Messias voorzegd was, zal ter bestemder tijd vervuld worden. Deze getuigenissen, waarop het geloof en de hoop van de Oud-Testamentische heiligen gebouwd waren, zijn zeer vast, zeer getrouw en zullen niet falen. Al Zijn volk behoort nauwgezet rein te wezen, *de heiligheid is Uwen*

huize sierlijk, Heere tot lange dagen. Gods kerk is Zijn huis, het is een heilig huis, gereinigd van de zonde, geheiligd door God, en gebruikt in Zijn dienst. Zijn heiligheid is zijn schoonheid, niets is sierlijker voor de heiligen dan Gods beeld gelijkvormig te zijn, en geheel en al toegewijd te zijn aan Zijn eer, en het is van dit huis de sterkte en de veiligheid. Het is de heiligheid van Gods huis, die het beveiligt tegen de vele wateren en hun gedruis waar reinheid is daar zal vrede zijn. De mode verandert, en wat in de ene tijd sierlijk is, is het niet op een andere tijd, maar heiligheid is den huize Gods en Zijn gezin altijd sierlijk evenals aan allen die er toe behoren, zij is altijd betamelijk en de aanbidders van de heilige God betaamt niets zo weinig als onheiligheid.

PSALM 94

1 O God der wraken! o HEERE, God der wraken! verschijn blinkende.
2 Gij, Rechter der aarde! verhef U; breng vergelding weder over de hovaardigen.
3 Hoe lang zullen de goddelozen, o HEERE! hoe lang zullen de goddelozen van vreugde opspringen?
4 Uitgieten? hard spreken? alle werkers der ongerechtigheid zich beroemen?
5 O HEERE! zij verbrijzelen Uw volk, en zij verdrukken Uw erfdeel.
6 De weduwe en den vreemdeling doden zij, en zij vermoorden de wezen.
7 En zeggen: De HEERE ziet het niet, en de God van Jakob merkt het niet.
8 Aanmerkt, gij onvernuftigen onder het volk! en gij dwazen! wanneer zult gij verstandig worden?
9 Zou Hij, Die het oor plant, niet horen? zou Hij, Die het oog formeert, niet aanschouwen?
10 Zou Hij, Die de heidenen tuchtigt, niet straffen, Hij, Die den mens wetenschap leert?
11 De HEERE weet de gedachten des mensen, dat zij ijdelheid zijn.
12 Welgelukzalig is de man, o HEERE! dien Gij tuchtigt, en dien Gij leert uit Uw wet,
13 Om hem rust te geven van de kwade dagen; totdat de kuil voor den goddeloze gegraven wordt.
14 Want de HEERE zal Zijn volk niet begeven, en Hij zal Zijn erve niet verlaten.
15 Want het oordeel zal wederkeren tot de gerechtigheid; en alle oprechten van hart zullen hetzelve navolgen.
16 Wie zal voor mij staan tegen de boosdoeners? Wie zal zich voor mij stellen tegen de werkers der ongerechtigheid?
17 Ten ware dat de HEERE mij een Hulp geweest ware, mijn ziel had bijna in de stilte gewoond.
18 Als ik zeide: Mijn voet wankelt; Uw goedertierenheid, o HEERE! ondersteunde mij.
19 Als mijn gedachten binnen in mij vermenigvuldigd werden, hebben Uw vertroostingen mijn ziel verkwikt.
20 Zou zich de stoel der schadelijkheden met U vergezelschappen, die moeite verdicht bij inzetting?
21 Zij rotten zich samen tegen de ziel des rechtvaardigen, en zij verdoemen onschuldig bloed.
22 Doch de HEERE is mij geweest tot een Hoog Vertrek, en mijn God tot een Steenrots mijner toevlucht.
23 En Hij zal hun ongerechtigheid op hen doen wederkeren, en Hij zal hen in hun boosheid verdelgen; de HEERE, onze God, zal hen verdelgen.

Deze psalm werd geschreven toen de kerk Gods in druk en ellende was, verdrukt en vervolgd werd en hij is een beroep op God, als rechter van hemel en aarde, en een bede tot Hem, om te verschijnen voor Zijn volk en tegen Zijn en hun vijanden. Deze psalm spreekt van twee dingen:

I. Van schuldigverklaring en verschrikking voor de goddelozen, de vervolgers, vers 1-11, hen wijzende op hun gevaar en hun dwaasheid, en met hen redenerende.

II. Van vertroosting en vrede tot de vervolgden, vers 12-23 hun verzekerende, beide uit Gods beloften en uit de eigen ervaring van de psalmist, dat hun ellende een goed einde zal nemen, en dat God ter bestemder tijd verschijnen zal tot hun blijdschap en tot beschaming van hen, die zich tegen hen stellen. Bij het zingen van deze psalm moeten wij met heilige verontwaardiging zien op de hoogmoed van de verdrukkers en met heilig medelijden op de tranen, die zij veroorzaakt hebben, maar tegelijkertijd opwaarts zien tot de rechtvaardige Rechter met volkomen voldoening en met lieflijke hoop voorwaarts zien naar het einde van al deze dingen.

Psalm 94:1-11

In deze verzen hebben wij

I. Een plechtig beroep op God tegen de wrede verdrukkers van Zijn volk, vers 1, 2. Dit spreekt genoeg verschrikking tot hen, dat de gebeden van Gods volk tegen hen gericht zijn, die dag en nacht tot Hem roepen om wraak over hun tegenstanders, en zal Hij hun niet haastelijk recht doen? Lukas 18:3, 7.

Merk hier op:

1. De titels, die zij aan God geven ter bemoediging van hun geloof bij dat beroep. *O God van de wraken,* en *Gij, Rechter van de aarde.* Wij kunnen met vrijmoedigheid een beroep op Hem doen, want:

a. Hij is Rechter, opperste Rechter, alleen Rechter, van wie ieder oordeel voortkomt. Hij, die de wet geeft, spreekt overeenkomstig die wet over ieder mens een oordeel uit naar zijn werken. Hij heeft voorzeker magistraten verordineerd, die onder Hem wrekers moeten zijn, Romeinen 13:4, maar Hij is de opperste wreker, aan wie de magistraten zelf rekenschap verschuldigd zijn. Zijn troon is de laatste toevlucht, (het laatste ressort, zoals de wet zegt) voor de verdrukte onschuld. Hij is de algemene Rechter, niet slechts van deze of die stad, dit of dat land maar *Rechter van de aarde,* van de gehele aarde, niemand is vrijgesteld van Zijn rechtsgebied, noch kan tegen een beroep op Hem aangevoerd worden dat het "coram non judice" is dat het beroep gedaan wordt op iemand, die rechterlijk onbevoegd is.

b. Hij is rechtvaardig, gelijk Hij macht en gezag heeft, om onrecht te wreken zo is dit ook Zijn aard, Zijn eigenschap Zijn eer. Ook dit ligt opgesloten in de titel, die Hem hier gegeven is, en met zo grote nadruk is herhaald. *O God van de wraken,* die niet zult toelaten, dat macht altijd zegeviert over recht. Dit is een goede reden, waarom wij onszelf niet moeten wreken, want God heeft gezegd: Mijne is de wraak, en het is een grote vermetelheid om zich Zijn kroonrecht aan te matigen en op Zijn rechterstoel te gaan zitten, Romeinen 12:19. Laat dit hen verschrikken die onrecht doen, hetzij met een bedekte hand om niet ontdekt te worden, of met opgeheven hand, om niet bedwongen of tegengestaan te worden. Er is een God, wiens de wrake is, die hen gewis ter verantwoording zal roepen, en laat het hen, die onrecht lijden, aanmoedigen om het in stilte te dragen, zich aanbevelende en overgevende aan Hem, die rechtvaardig oordeelt.

2. Wat het is, dat zij van God vragen:

a. Dat Hij zich verheerlijken zal, eer zal verkrijgen voor Zijn naam. Goddeloze vervolgers dachten dat God zich had teruggetrokken, de aarde had verlaten, "Heere", zeggen zij, "toon U, doe hen weten dat Gij bestaat, en dat Gij gereed zijt U sterk te betonen ten behoeve van hen, wier hart oprecht met U is." De vijanden dachten dat God overwonnen was, omdat Zijn volk het was, "Heere," zeggen zij, verhef U, wees verhoogd in Uw eigen sterkte. Verhef U om gezien te worden, om gevreesd te worden, en laat niet toe dat Uw naam vertreden wordt."

b. Dat Hij de verdrukkers zou vernederen: breng vergelding weer over de *hovaardigen*, dat is:, reken af met hen voor al hun onbeschaamdheid en de beledigingen, die zij Uw volk hebben aangedaan." Deze gebeden zijn profetieën, die verschrikking spreken tot al de kinderen des gewelds. De rechtvaardige God zal naar verdienste met hen handelen.

II. Een nederige klacht bij God over de hoogmoed en de wreedheid van de verdrukkers, en een ernstige bespreking met Hem over hen, vers 3-6. Waarbij wij hebben op te merken:

1. Het karakter van de vijanden over wie zij klagen. Zij zijn goddeloos, werkers van de ongerechtigheid, zij zijn slecht, zeer slecht, en daarom haten en vervolgen zij degenen, wier godsvrucht hen veroordeelt. Diegenen zijn in waarheid goddeloos, zijn werkers van de ongerechtigheid, dood voor alle eer en deugd, die wreed zijn jegens de onschuldigen en de rechtvaardigen haten.

2. Hun hoogmoedige wrede houding, waar zij over klagen.

a. Zij zijn onbeschoft, en smaken er genoegen in zich hoog en voornaam aan te stellen. Zij spreken groot en luid, zij snoeven, alsof hun tong en ook hun handen van hen waren, hun in eigendom toebehoorden, en zij aan niemand rekenschap verschuldigd waren van hetgeen zij zeggen of doen, en alsof de dag hun toebehoorde, en alsof zij er niet aan twijfelden, dat zij over God en godsdienst wel zullen zegevieren. Zij, die hoog spreken van zichzelf, snoeven en roemen op zichzelf, hebben de neiging om op harde wijze te spreken van anderen, maar er zal een dag van afrekening komen voor al de harde woorden, die de goddeloze zondaren tegen God en Zijn waarheid, Zijn wegen en Zijn volk gesproken hebben, Judas: 15.

b. Zij zijn goddeloos, hebben er behagen in om Gods volk terneder te werpen omdat zij Gods volk zijn, vers 5. *"O Heere zij verbrijzelen Uw volk,* breken hun vergaderingen op, verbrijzelen hun bezittingen, hun gezin, doen alles wat zij kunnen om Uw erfdeel te kwellen, te verdrukken, uit te roeien." Gods volk is Zijn erfdeel, er zijn zodanigen, die het om Zijnentwil haten en zoeken te verderven. Dit is een zeer goede pleitgrond bij God in ons bidden voor de kerk. "Heere, het is het Uwe, Uw erfdeel. Gij hebt er een welbehagen in, Gij ontvangt er de schatting van lof en heerlijkheid van in deze wereld. Zult Gij dan toelaten, dat het door deze goddelozen vertreden wordt?"

c. Ze zijn onmenselijk, vinden er behagen in om onrecht te doen aan hen, die het minst in staat zijn zichzelf te helpen, vers 6. Zij verdrukken en verarmen *de weduwe en de vreemdeling niet* slechts, maar *doden* hen, veronachtzamen de wezen niet slechts, maken hen niet slechts tot hun prooi, maar *vermoorden* hen, omdat zij zwak zijn en hulpeloos, en zij hen soms in hun macht hebben. Hen, die zij moesten beschermen tegen benadeling, benadelen zij het meest, misschien wel omdat God hen onder Zijn bijzondere zorg heeft genomen. Wie zou het mogelijk achten, dat iemand uit de kinderen van de mensen zo wreed kon wezen?

3. Een nederig pleiten bij God vanwege de lange duur van de vervolging. Heere, hoe lang zullen zij alzo doen?" En wederom: *Hoe lang?* Wanneer zal aan deze goddeloosheid van de goddelozen een einde komen?

III. Een beschuldiging van atheïsme ingebracht tegen de vervolgers, en een bestraffend vermaan aan hen dieswege.

1. Hun atheïstische denkbeelden worden hier ontdekt, vers 7. Zij zeggen: "de Heere ziet *het niet.* Hoewel het geroep van hun goddeloosheid zeer groot en luid is, hoewel zij rebelleren tegen het licht van de natuur en de inspraak van hun eigen geweten, hebben zij toch de stoutheid van te zeggen: "De Heere ziet het niet, Hij zal niet slechts kleine fouten voorbijzien, maar ook voor grote misdaden de ogen sluiten." Of wel, zij denken dat zij het zo slim hebben aangelegd, misschien wel onder schijn van gerechtigheid en godsdienst, dat het niet als moord beschouwd zal worden. De God Jakobs hoewel Zijn volk voorgeeft zozeer in Zijn gunst te delen *merkt het niet,* beschouwt het niet als tegen de gerechtigheid te zijn, of tegen Zijn eigen volk, Hij zal er hen nooit ter verantwoording voor roepen. En zo loochenen zij dan Gods bestuur van de wereld, spotten met Zijn verbond, met Zijn volk, en trotseren het toekomend oordeel.

2. Zij worden hier overtuigd van dwaasheid en ongerijmdheid. Hij, die zegt, hetzij dat Jehovah, de levende God, niet ziet, of dat de God Jakobs het onrecht niet merkt, dat Zijn volk wordt aangedaan Nabal is zijn naam en dwaasheid is bij hem, en toch wordt hier met hem geredeneerd tot zijn overtuiging en bekering, ten einde zijn beschaming te voorkomen, vers 8. *Aanmerkt, gij onvernuftigen onder het volk,* en laat de rede, het verstand, u leiden." De atheïsten doen zich wel voor als vernuftige lieden, als wijsgeren en staatslieden maar in werkelijkheid zijn zij de onvernuftigen onder het volk, indien zij slechts wilden verstaan, zij zouden geloven. God spreekt, door de profeet, alsof Hij dacht dat het lang duurt eer de mensen mensen willen zijn en zich aldus te tonen door verstand en nadenken, *"gij dwazen, wanneer zult gij verstandig worden,* zo verstandig, dat gij weet dat God alles wat gij zegt en doet ziet en bemerkt, en dan dienovereenkomstig spreekt en handelt, als degenen die er rekenschap van moeten geven?" Er zijn geen mensen zo slecht, of er moeten middelen worden gebruikt om hen tot bekering te brengen, er zijn geen mensen zo onvernuftig, zo dwaas, of het moet beproefd worden of zij niet verstandig gemaakt kunnen worden, zolang er leven is is er hoop.

Om de dwaasheid in het licht te stellen van hen, die Gods alwetendheid en gerechtigheid in twijfel stellen, wijst de psalmist:

A. Op de werken van de schepping, vers 9, op de formering van het menselijk lichaam, die gelijk zij bewijst dat er een God is, ook bewijst dat God op oneindige, alles overtreffende wijze al de volmaaktheden heeft in zichzelf, die in enigerlei schepsel worden gevonden. *Zal Hij, die het oor plant* (en het is geplant in het hoofd als een boom in de grond), *niet horen?* Voorzeker zal Hij horen, meer en beter dan wij het kunnen. Zou *Hij, die het oog formeert* (en hoe kunstig het geformeerd is boven enig ander deel van het lichaam, weten de ontleedkundigen, en ze laten het ons weten door hun ontledingen), *niet zien?* Kon Hij, zou Hij, die volmaaktheid geven aan een schepsel, dat haar niet heeft in zichzelf? De krachten van de natuur zijn ontleend aan de God van de natuur. Zie Exodus 4:11. De kennis van onszelf kan ons goed op weg brengen naar de kennis van God, indien wij door de kennis van ons eigen lichaam en de organen van de zintuigen tot de gevolgtrekking komen dat, als wij kunnen zien en horen, zoveel te meer nog God moet kunnen zien en horen, dan voorzeker kunnen wij dit ook door de kennis van onze eigen ziel en van haar edele gaven en vermogens. De goden van de heidenen hadden ogen en zagen niet, oren en hoorden niet, onze God heeft geen ogen of oren zoals wij ze hebben, en toch moeten wij tot de gevolgtrekking

komen dat Hij beide ziet en hoort, omdat wij ons gezicht en gehoor van Hem hebben ontvangen en Hem verantwoordelijk zijn voor het gebruik dat wij er van maken.

B. Hij wijst op de werken van de voorzienigheid vers 10. Zou Hij, *die de heidenen tuchtigt* wegens hun veelgodendom en hun afgoderij, niet nog veel meer Zijn eigen volk straffen voor hun atheïsme en hun onheiligheid? Zal niet Hij, die de kinderen van de mensen tuchtigt wegens hun verdrukken en verongelijken van elkaar, hen niet straffen, die Zijn eigen kinderen zijn, en zich zo noemen en toch hen vervolgen, die dit in werkelijkheid zijn? Zullen wij niet onder Zijn bestraffing zijn, onder wiens regering de gehele wereld is? Ziet en aanschouwt Hij als Koning van de volken? En zal Hij dan niet nog veel meer als de God Jakobs merken? Dr. Hammond geeft hier een andere en zeer waarschijnlijke betekenis aan: Zal "Hij, die de heidenen onderricht," dat is: hun Zijn wet geeft "niet straffen, " zal Hij hen niet naar deze wet oordelen, en hen ter verantwoording roepen voor hun overtreding ervan? Tevergeefs is de wet gegeven, indien er geen oordelen zal zijn naar deze wet. En het is waar dat hetzelfde woord tuchtigen en onderwijzen betekent, omdat tuchtiging bestemd is om te onderwijzen en tuchtiging moet met veel onderwijs gepaard gaan.

C. Hij wijst op de werken van de genade. *Zal Hij, die de mens wetenschap leert, niet weten?* Hij heeft niet slechts als de God van de natuur het licht van de rede gegeven, maar als de God van de genade heeft Hij het licht van de openbaring gegeven, de mensen getoond wat ware wijsheid en verstand is, en zal Hij, die dat doet niet weten? Job 28:23, 28. Het stromen van de rivieren is een stellig teken van de volheid van de bron. Indien alle kennis van God komt, dan voorzeker is alle kennis in God. Met deze algemene leerstelling van Gods alwetendheid brengt hij niet alleen de atheïsten tot zwijgen, die zei: *"De Heere ziet het niet,* vers 7, Hij neemt geen kennis van hetgeen wij doen, " maar hij wekt ook ons allen op om te erkennen dat God kennis zal nemen zelfs van hetgeen wij denken, vers 11. *De Heere weet de gedachten des mensen, dat zij ijdelheid zijn.*

a. Hij weet inzonderheid die gedachten betreffende Gods oogluikend toelaten van de goddeloosheid van de goddelozen en weet dat zij ijdelheid zijn, en Hij lacht over de dwaasheid van hen, die zich door zulke zotte gedachten stijven in de zonde.

b. Hij kent al de gedachten van de kinderen van de mensen, en weet dat zij meest ijdelheid zijn, dat het verdichtsel van der mensen hart boos is, alleen boos is, en dat wel voortdurend. Zelfs in goede gedachten is er nog een wispelturigheid en onstandvastigheid, die wel ijdelheid genoemd kan worden. Het is zaak voor ons om streng de wacht te houden over onze gedachten, omdat God er zeer bijzonder kennis van neemt. Gedachten zijn voor God woorden, en ijdele gedachten zijn tergingen.

Psalm 94:12-23

De psalmist had verdrukking aangekondigd aan degenen, die Gods volk verdrukken, en nu verzekert hij rust aan degenen, die verdrukt worden. Zie 2 Thessalonicenzen 1:6, 7. Hij spreekt van vertroosting tot de lijdende heiligen, naar Gods beloften en uit zijn eigen ervaring.

I. Naar Gods beloften, wier inhoud is, niet alleen dat zij er voor behoed zullen worden om rampzalig te zijn, maar ook dat de zaligheid hun verzekerd is, vers 12. *Welgelukzalig is de man, o Heere, die Gij tuchtigt.* Hier ziet hij over de werktuigen van de ellende heen, en ziet de hand van God, die er een andere naam en een geheel ander aanzien aan geeft. De vijanden verbrijzelen Gods volk, vers 5, zij hebben niets minder op het oog, maar de eigenlijke zaak is dat God door hen Zijn volk tuchtigt, zoals de vader de zoon kastijdt, die hij liefheeft, en de vervolgers zijn slechts de roede, die Hij gebruikt. Hoe dit nu zij, zij menen het zo niet en hun hart denkt alzo niet, Jesaja 10:5-7. Nu wordt hier beloofd:

1. Dat Gods volk nut en voordeel zal hebben uit hun lijden. Als God hen kastijdt, zal Hij hen onderwijzen en zalig is de mens, die aldus onder de Goddelijke tucht wordt genomen, want niemand onderwijst zoals God. De beproevingen van de heiligen zijn vaderlijke kastijdingen, bedoeld ter oneer onderrichting en verbetering. Als het onderwijs van het Woord en van de Geest samengaat met de bestraffingen van de voorzienigheid Gods, dan is dit een voorbeduiding van der mensen zaligheid, en het draagt er toe bij om hen gelukkig en zalig te maken, want dan zijn die bestraffingen tekenen van aanneming en middelen tot heiligmaking. Als wij gekastijd worden, dan moeten wij bidden om onderricht te worden, en in de wet zien, als de beste verklaring van Gods voorzienigheid. Het is niet de kastijding zelf, die goeddoet, maar het onderricht, dat er mee gepaard gaat, en er de verklaring van geeft.

2. Dat zij door hun lijden heen zullen zien, vers 13. *Om hem rust te geven van de kwade dagen.* Er is een rust, die overblijft voor het volk van God na de dagen van hun tegenspoed die, hoewel zij vele en langdurig kunnen zijn toch ter bestemder tijd geteld en voleindigd zullen worden, en niet altijd zullen duren. Hij, die de benauwdheid zendt, zal de rust zenden, ten einde hen te troosten naar de dagen, in dewelke Hij hen gedrukt heeft. God onderwijst Zijn volk door hun benauwdheden, ten einde hen toe te bereiden voor hun verlossing, en hun alzo rust te geven van hun moeite, verbeterd zijnde kunnen zij verrichting erlangen, en daar dan de beproeving haar werk gedaan heeft, kan zij opgeheven worden.

3. Dat ze het verderf zullen zien van hen die de werktuigen zijn geweest van hun lijden hetgeen een belofte is, niet om aan enigerlei hartstocht van hen bevrediging te geven, maar als uitlopende op de eer en heerlijkheid Gods, *totdat de kuil voor de goddeloze gegraven wordt,* of liever, terwijl de kuil voor de goddelozen gegraven wordt. God gebiedt vrede voor hen terzelfder tijd, dat Hij Zijn pijlen gereed maakt tegen de vervolgers.

4. Dat zij wel ternedergeworpen kunnen zijn, maar gewis niet zullen worden verlaten vers 14. Laat Gods lijdend volk hiervan verzekerd wezen, dat, wat hun vrienden ook mogen doen, God hen niet zal begeven, hen noch buiten Zijn verbond, noch buiten Zijn zorg zal stoten. Hij zal hen niet verlaten, omdat zij Zijn erfdeel zijn, het recht waarop Hij niet prijs zal geven. Hiermede heeft Paulus zich vertroost, Romeinen 11:1.

5. Dat, hoe slecht het ook staat met de zaken er verbetering in komen zal, *want het oordeel zal wederkeren tot de gerechtigheid,* vers 15, de schijnbare wanorde in de handelingen van Gods voorzienigheid (want een wezenlijke is er nooit geweest) zal weer hersteld worden. Gods oordeel, Zijn regering heeft soms het aanzien, alsof zij op een afstand was van de gerechtigheid, daar de goddelozen voorspoedig zijn en de beste mensen de slechtste behandeling ondervinden, maar dit schijnbare onrecht zal hersteld worden, hetzij in deze wereld, of op zijn laatst in het oordeel van de grote dag, dat alles in orde en harmonie zal brengen. Dan *zullen alle oprechten van hart het navolgen,* zij zullen het volgen met hun lof en met algehele voldoening, zij zullen wederkeren tot een voorspoedige, bloeiende toestand, en uit de duisternis van de onbekendheid in het licht treden, zij zullen zich schikken naar de beschikkingen van de Goddelijke voorzienigheid en met een gepaste gezindheid des harten op al haar bewegingen acht geven. Zij "zullen de Heere achterna wandelen," Hosea 11:10. Dr. Hammond denkt dat dit bij uitnemendheid vervuld werd, eerst in de verwoesting van Jeruzalem, en later van het heidense Rome, in de kruisigers van Christus en de vervolgers van de Christenen, en in de rust die de gemeenten hierdoor verkregen, toen is *het oordeel wedergekeerd tot de gerechtigheid,* tot genade en goedertierenheid en gunst jegens Gods volk, dat toen evenzeer ondersteund werd als het eerst vertreden was geworden.

II. Uit zijn eigen ervaring en waarneming.

1. Hij en zijn vrienden waren verdrukt geworden door wrede, heerszuchtige mensen die de macht in handen hadden en haar misbruikten door alle Godvruchtigen te mishandelen. Zij waren zelf *boosdoeners* en *werkers van de ongerechtigheid,* vers 16, zij gaven zich over aan allerlei goddeloosheid en onzedelijkheid, en toen was hun troon *een stoel van de schadelijkheden,* vers 20. Hun aanzien, hun hoge rang diende om de zonde in eer te brengen, en hun gezag werd gebruikt om haar te steunen en om hun goddeloze doeleinden tot stand te brengen. Het is te betreuren dat ooit een troon, die een verschrikking moest wezen voor de boosdoeners, en een bescherming voor hen, die goeddoen, de zetel en de toevlucht wordt van de ongerechtigheid. Het is een *stoel van de schadelijkheden,* die door zijn raad, zijn staatkunde, *moeite verdicht bij inzetting* en haar door zijn gezag tot wet maakt en doet uitvoeren. De ongerechtigheid is vermetel genoeg zelfs als de menselijke wetten er tegen zijn, die dikwijls te zwak blijken om haar met kracht te beteugelen, maar hoe onbeschaamd, hoe boosaardig is zij niet, als zij door de wet wordt gesteund! De ongerechtigheid is er niet beter, maar wel slechter om als zij bekrachtigd, goedgekeurd wordt door de wet, ook zal het hen, die haar bedrijven, niet verontschuldigen, als zij zeggen dat zij slechts deden, wat hun bevolen werd te doen. Deze werkers van de ongerechtigheid *moeite verdicht hebbende bij inzetting,* dragen er zorg voor om die inzetting, deze wet, ten uitvoer te leggen, want zij *rotten zich samen* tegen de ziel des rechtvaardigen, die de inzettingen van Omri niet durven onderhouden, noch de wet van het huis van Achab, en zij *verdoemden onschuldig bloed* wegens het overtreden van hun wetten. Zie een voorbeeld hiervan in Daniels vijanden, *zij verdichtten moeite bij inzetting,* toen zij een goddeloos edict uitlokten tegen het gebed, Daniel 6:8, en toen Daniel er niet aan wilde gehoorzamen, *verzamelden zij zich tegen hem,* vers 12, en verdoemden zijn onschuldig bloed om de leeuwen ten prooi te zijn. De grootste weldoeners van de mensheid zijn dikwijls aldus onder schijn van wet en recht als de grootste kwaaddoeners behandeld.

2. De verdrukking, die zij leden, was zeer zwaar en drukte ook hun geest terneder. Laat lijdende heiligen niet wanhopen, al is het ook dat zij onder de vervolging geheel verlegen en verslagen staan, zo was het hier met de psalmist: *zijn ziel had bijna in de stilte gewoond,* vers 17. Hij was ten

einde raad, en wist niet wat te zeggen of te doen, hij gevoelde zich aan het einde des levens, gereed om neer te dalen in het graf, dat land van de stilte. In een dergelijke toestand heeft Paulus "het vonnis des doods in zichzelf" ontvangen, 2 Corinthiers 1:8, 9. Hij zei: *"Mijn voet wankelt,* vers 18, het is niet te verhelpen, ik moet vallen, *een van deze dagen zal ik door de hand van Saul omkomen,* de hoop begeeft mij, ik heb niet meer zo'n vaste grond voor mijn geloof als ik placht te hebben." Zie Psalm 73:2. Hij had een menigte van verwarde, ingewikkelde denkbeelden over zijn toestand en over de verklaring, die er aan gegeven moest worden, alsmede over de maatregelen, die genomen moesten worden, hetgeen er het einde van zijn zou.

3. In deze benauwdheid verlangden zij naar hulp en uitkomst.

a. Zij zagen om zich heen om haar te vinden, maar werden teleurgesteld, vers 16. *Wie zal voor mij staan tegen de boosdoeners?* Heb ik ergens een vriend, die uit liefde voor mij wil optreden ten mijnen behoeve? Heeft de gerechtigheid een vriend, die in vrome verontwaardiging tegen de ongerechtigheid voor mijn benadeelde zaak zal opkomen?" Hij zag toe, maar er was niemand om te verlossen, niemand om te ondersteunen. Als aan de zijde van de verdrukkers macht is, dan is het niet te verwonderen dat de verdrukten geen vertrooster hebben, er niemand is, die hen durft erkennen, een goed woord voor hen durft spreken, Prediker 4:1. Toen Paulus voor Nero's stoel van de schadelijkheden was gebracht, is "niemand bij hem geweest", 2 Timotheus 4:16.

b. Zij zagen er voor op, vers 20. Zij doen een nederig vertoog bij God: "Heere, zou *zich de stoel van de schadelijkheden met U vergezelschappen?* Zult Gij deze tirannen steunen in hun goddeloosheid? Wij weten dat Gij het niet zult." Een troon vergezelschapt zich met God als hij een troon van de gerechtigheid is en beantwoordt aan het doel, waarmee hij is opgericht, want door Hem regeren de koningen, en als zij voor Hem regeren, dan is hun oordeel Zijn oordeel en erkent Hij hen als Zijn dienaren, en allen, die hen weerstaan en zich tegen hen stellen, zullen over zichzelf een oordeel halen, maar als het een troon van de ongerechtigheid, *een stoel van de schadelijkheden* wordt, dan vergezelschapt hij zich niet langer met God. Verre zij het van de rechtvaardige en heilige God om de begunstiger te zijn van ongerechtigheid, zelfs in vorsten en in hen, die op tronen zitten, ja al waren het ook de stoelen, of tronen, van het huis van David.

4. Zij vonden hulp en uitkomst in God, en in Hem alleen, toen andere vrienden feilden, hadden zij in Hem een getrouw en machtig vriend, en het wordt allen lijdende heiligen aanbevolen om op Hem te vertrouwen.

A. God helpt in dringende nood, vers 17. "Toen ik bijna *in stille had gewoond, is de Heere mij een hulp geweest,* Hij heeft mij in het leven behouden, de moed in mij opgehouden en ten ware ik Hem tot mijn hulp gemaakt had door op Hem te vertrouwen, zou ik nooit mijn eigen ziel hebben kunnen blijven bezitten, maar levende in Hem door het geloof heb ik mijn hoofd boven water kunnen houden, heb ik adem verkregen, en iets om te zeggen."

B. Gods goedheid is de grote steun voor de wegzinkenden moed, vers 18. *"Als ik zei: mijn voet wankelt,* glijdt uit naar zonde, naar het verderf, naar wanhoop, *heeft Uwe goedertierenheid, o Heere, mij ondersteund,* mij voor vallen behoed, en de aanslag verijdeld van hen die beraadslaagd hebben om mij *van mijn hoogheid te verstoten,* Psalm 62:5. Dat wij geestelijk gesteund worden, hebben wij dus niet alleen aan Gods macht te danken, maar ook aan Zijn ontferming. Uwe

goedertierenheid, de gaven van Uwe genade, en mijn hoop op Uwe goedertierenheid *ondersteunden mij*. Gods rechterhand ondersteunt Zijn volk, als zij aan hun rechterhand zien en aan hun linkerhand en er niemand is om te ondersteunen. Wij zijn toebereid voor Zijn genaderijke ondersteuning, als wij ons bewust zijn van onze eigen zwakheid en onmacht om te staan in onze eigen kracht en tot God komen om het te erkennen, en Hem te zeggen dat *onze voet wankelt.*

C. Goddelijke vertroostingen zijn de krachtdadige, afdoende hulp voor een ontroerd gemoed, vers 19. *"Als de gedachten zich in mij vermenigvuldigden*, gelijk een luidruchtige, woelige menigte werden, die elkaar stoten en verdringen, een weerstrevende, onhandelbare menigte, in die menigte van mijn treurige, bezorgde, vreesachtige gedachten, *hebben Uwe vertroostingen mijne ziel verkwikt*, en nooit zijn zij verkwikkender, dan wanneer zij zo ter rechter tijd komen, om mijn onrustige gedachten tot zwijgen te brengen en mijn hart gerust te doen zijn." De vertroostingen van de wereld bieden slechts weinig vertroosting aan de ziel als zij door treurige gedachten wordt verontrust, zij zijn liedekens bij een treurig hart, maar Gods vertroostingen zullen doordringen tot de ziel en niet slechts de verbeelding treffen, zij zullen de vrede en de lieflijkheid medebrengen, die de glimlachjes van de wereld niet geven kunnen en de afkeurende, donkere blikken van de wereld niet kunnen wegnemen.

5. God als de rechtvaardige rechter is en zal zijn de begunstiger en beschermer van het recht, de straffer en wreker van onrecht, daarvan had de psalmist beide de zekerheid en de ervaring.

A. Hij zal aan de benadeelden recht doen, vers 22. "Als niemand anders mij wil, of kan, of durft beschutten, is *de Heere mijn hoog vertrek*, om mij te bewaren voor het kwaad mijner beproevingen, mij er voor te bewaren om er onder weg te zinken, er door in het verderf gestort te worden, en *is Hij de steenrots mijner toevlucht*, in welks kloven ik een schuilplaats kan vinden, op welks top ik mijn voeten kan stellen, teneinde buiten het bereik te zijn van gevaar." God is de toevlucht Zijns volks, tot welke zij zich heen kunnen begeven, in wie zij veilig zijn. Hij is de rotssteen hunner toevlucht, zo sterk, zo vast, zo onwrikbaar zo onbeweeglijk als een rots, natuurlijke sterkten overtreffen soms door kunst gebouwde vestingen.

B. Hij zal afrekenen met hen, die onrecht doen, vers 23. *Hij zal hun ongerechtigheid op hen doen wederkeren.* Hij zal naar verdienste met hen handelen, en het kwaad, dat zij beraamd hebben tegen Gods volk, zal over henzelf gebracht worden, er volgt op: *Hij zal hen in hun boosheid verdelgen.* Een mens kan niet meer rampzalig zijn dan zijn eigen goddeloosheid hem maken zal, indien God haar aan hem bezoekt. De herinnering er aan zal hem doorpriemen, de vergelding er voor zal wezen dat hij verdelgd wordt. Met de blijde, triomfantelijke verzekering hiervan eindigt de psalm, ja, *de Heere onze God*, die onze partij neemt en ons voor de Zijnen erkent, *zal hen verdelgen*, hen afsnijden van alle gemeenschap met Hem en hen aldus volkomen rampzalig maken, en dan zullen hun pracht en macht hun van generlei nut of dienst zijn.

PSALM 95

1 Komt, laat ons den HEERE vrolijk zingen; laat ons juichen den Rotssteen onzes heils.
2 Laat ons Zijn aangezicht tegemoet gaan met lof; laat ons Hem juichen met psalmen.
3 Want de HEERE is een groot God; ja, een groot Koning boven alle goden;
4 In Wiens hand de diepste plaatsen der aarde zijn, en de hoogten der bergen zijn Zijne;
5 Wiens ook de zee is, want Hij heeft ze gemaakt; en Zijn handen hebben het droge geformeerd.
6 Komt, laat ons aanbidden en nederbukken; laat ons knielen voor den HEERE, Die ons gemaakt heeft.
7 Want Hij is onze God, en wij zijn het volk Zijner weide, en de schapen Zijner hand. Heden, zo gij Zijn stem hoort,
8 Verhardt uw hart niet, gelijk te Meriba, gelijk ten dage van Massa in de woestijn;
9 Waar Mij uw vaders verzochten, Mij beproefden, ook Mijn werk zagen.
10 Veertig jaren heb Ik verdriet gehad aan dit geslacht, en heb gezegd: Zij zijn een volk, dwalende van hart, en zij kennen Mijn wegen niet.
11 Daarom heb Ik in Mijn toorn gezworen: Zo zij in Mijn rust zullen ingaan!

Ter verklaring van deze psalm kunnen we veel licht ontlenen aan de rede van de apostel, Hebreeen 3 en 4, waaruit blijkt, beide dat hij geschreven is door David, en bedoeld is voor de dagen van de Messias, want er is daar uitdrukkelijk gezegd, Hebreeen 4:7, dat de dag, van welke hier gesproken wordt, vers 7, verstaan moet worden van de Evangeliedag, waarin God tot ons spreekt door Zijn Zoon met een stem die wij moeten horen, en die ons een rust voorstelt behalve die van Kanaän. Bij het zingen van deze psalm is het de bedoeling:

I. De Heere te psalmzingen, daartoe worden wij opgewekt, en daarbij worden we geholpen, vers 1, 2, daar wij geroepen worden God te loven als een grote God, vers 3-5 en als onze genadige weldoener, vers 6, 7.

II. Dat wij onszelf en elkaar zullen leren en vermanen en wij worden opgewekt en vermaand om naar Gods stem te horen, vers 7, en ons hart niet te verharden, zoals de Israëlieten in de woestijn gedaan hebben, vers 8, 9, opdat we Gods toorn niet over ons brengen en falen om in te gaan tot Zijn rust, zoals dit met hen geweest is, vers 10, 11. Deze psalm moet gezongen worden met heilige eerbied voor Gods majesteit en ontzag voor Zijn gerechtigheid, met een begeerte om Hem te behagen, en met vreze om Hem te beledigen.

Psalm 95:1-7

Hier, gelijk ook dikwijls elders, wekt de psalmist zichzelf en anderen op om God te loven want het is een plicht, die met liefde volbracht moet worden, en het is ons zeer nodig om er toe opgewekt te worden, want dikwijls zijn wij er zeer in ten achter, zijn we er koud in.

Merk op:

I. Hoe God geloofd moet worden.

1. Met heilige vreugde en zielsverlustiging in Hem. Het loflied moet een *juichen* zijn, vers 1, en wederom, in vers 2. Geestelijke blijdschap is het hart en de ziel van dankbare lof. Het is de wil van God zo nederbuigend is Zijn genade dat wij, als wij Hem eer geven als een oneindig volmaakt en volzalig wezen, terzelfder tijd ons in Hem zullen verblijden als onze Vader en Koning, en een God in verbond met ons.

2. Met nederigen eerbied en een heilig ontzag voor Hem, vers 6. "*Laat ons aanbidden en nederbukken, laat ons knielen voor de Heere,* zoals het hun betaamt, die weten welk een oneindige afstand er is tussen ons en God, hoezeer wij in gevaar zijn van Zijn toorn, en behoefte hebben aan Zijn genade." Hoewel de lichamelijke oefening alleen tot weinig nut is, is het toch voorzeker onze plicht om God te eren met ons lichaam door de uitwendige tekenen van eerbied, ernst en ootmoed bij onze godsdienstige verrichtingen.

3. Wij moeten God loven met onze stem uit de overvloed van een hart, dat vervuld is van liefde, blijdschap en dankbaarheid moeten wij Zijn lof uitspreken en zingen: *Laat ons de Heere vrolijk zingen, laat ons juichen, als* degenen, die zelf diep getroffen zijn door Zijn grootheid en goedheid, dit gaarne erkennen, en verlangen dat ook anderen er door getroffen zullen worden, gaarne het werktuig zouden willen zijn om ook in anderen hetzelfde liefdevuur te doen ontbranden.

4. Wij moeten God loven in samenstemming met anderen, in de plechtige vergaderingen: *Komt, laat ons zingen,* laat ons ons verenigen om de Heere te zingen, niet anderen zonder mij, noch ik alleen, maar anderen met mij. *Laat ons samenkomen voor Zijn aangezicht,* in de voorhoven van Zijn huis, waar Zijn volk tot Hem pleegt te komen in de verwachting dat Hij zich aan hen zal openbaren. Wanneer wij ook in Gods tegenwoordigheid komen, altijd moeten wij komen met dankzegging voor het voorrecht, dat wij hiertoe toegelaten worden en wanneer wij ook dankzegging te doen hebben, altijd moeten wij er mee *voor Gods aangezicht komen,* ons stellen voor Zijn aangezicht, ons Hem voorstellen in de inzettingen, die Hij verordineerd heeft.

II. Waarom God geloofd moet worden, en wat het onderwerp van onze lof moet zijn. De stof ontbreekt ons niet, hoe goed zou het zijn als ons ook het hart er niet toe ontbrak. Wij moeten God loven:

1. Omdat Hij *een groot God is,* een soevereine Heer over allen, vers 3. Hij is groot, en daarom grotelijks te prijzen. Hij is oneindig, en in Hem zijn alle volmaaktheden.

a. Hij heeft grote macht: Hij is *een groot Koning boven alle goden,* boven alle magistraten, tot wie Hij gezegd heeft: Gij zijt goden, Hij bestuurt hen allen, dient door hen Zijn eigen doeleinden, en aan Hem zijn zij allen verantwoordelijk, boven alle nagemaakte, voorgewende goden, Hij kan doen wat geen hunner doen kan, Hij kan en zal hen allen tenonder brengen.

b. Hij heeft grote bezittingen. Inzonderheid wordt hier deze lagere wereld gespecificeerd. Wij achten hen groot, die grote grondbezittingen hebben, die zij tegenover de gehele wereld de hunne noemen, en die toch slechts een zeer onbeduidend deel zijn van het heelal. Hoe groot is dan niet die God, *wiens de gehele aarde is met haar volheid,* die niet alleen onder Zijn voeten is, daar Hij een onbetwistbare heerschappij heeft over alle de schepselen, hen in eigendom bezit, maar die in Zijn hand is daar Hij haar bestuurt en er over beschikt naar Zijn welgevallen vers 4. *Zelfs de diepste plaatsen van de aarde,* die buiten ons gezicht zijn, onderaardse bronnen en mijnen, *zijn in Zijn hand,* en *de hoogten van de bergen,* die buiten ons bereik zijn, met alles wat er op groeit en weidt, *zijn Zijne.* Dit kan in overdrachtelijke zin genomen worden: de geringsten van de mensenkinderen, die als de lage plaatsen van de aarde zijn, zijn niet beneden Zijn aandacht, Zijn kennisneming, en de grootsten, die als de hoogten van de bergen zijn, zijn niet boven Zijn toezicht. Alle kracht, die in enig schepsel gevonden wordt, is ontleend aan God, en wordt gebruikt voor Hem, vers 5. *Wiens ook de zee is,* en alles wat er in is, de golven volbrengen Zijn woord, zij is Zijne, want *Hij heeft ze gemaakt,* heeft haar wateren vergaderd en haar oevers vastgesteld, *het droge,* hoewel het aan de kinderen van de mensen is gegeven, is ook Zijne, want de eigendom ervan heeft Hij zich voorbehouden, het is Zijne, *want Zijn handen hebben het geformeerd,* toen Zijn woord het droge tevoorschijn deed komen. Daar Hij de Schepper is van alles, is Hij ook de onbetwistbare eigenaar van alles. Daar dit een Evangeliepsalm is, kunnen wij zeer goed onderstellen dat het de Heere Jezus is, die wij hier geleerd worden te loven, Hij is *een groot God, sterke God* is een van Zijn titels, en *God boven allen te prijzen tot in eeuwigheid.* Als Middelaar is Hij een groot Koning boven alle goden, door Hem regeren de koningen, engelen, overheden en machten zijn Hem onderworpen, door Hem, als het Eeuwige Woord, zijn alle dingen gemaakt, Johannes 1:3, en het was voegzaam dat Hij de hersteller en verzoeker van alles zou wezen, die de Schepper was van alles, Colossenzen 1:16, 20. Aan Hem is alle macht gegeven in hemel en op aarde, en in Zijn hand zijn alle dingen overgegeven. Hij is het, die Zijn rechtervoet zet op de zee en de linker op de aarde, als soeverein Heer van beide, Openbaring 10:2, en daarom moeten wij Hem onze lofliederen zingen, en voor Hem moeten wij ons nederbukken, Hem moeten wij aanbidden.

2. Omdat Hij *onze God is,* Hij heeft niet slechts heerschappij over ons, zoals over alle schepselen, maar Hij staat in een bijzondere betrekking tot ons, vers 7. Hij is *onze God* en daarom wordt van ons verwacht dat wij Hem zullen loven, wie zal Hem loven zo wij het niet doen? Waar heeft Hij ons anders voor gemaakt, dan om Hem tot een naam en tot lof te zijn?

A. Hij is onze Schepper en de oorsprong van ons bestaan. Wij moeten *knielen voor de Heere, die ons gemaakt heeft,* vers 6. Afgodendienaars knielen voor goden, die zij zelf gemaakt hebben, wij knielen voor een God, die ons en geheel de wereld gemaakt heeft, en die derhalve onze rechtmatige eigenaar is, want van Hem zijn wij, wij zijn niet van onszelf, behoren onszelf niet toe.

B. Hij is onze Heiland en de werker van onze zaligheid. Hij wordt hier *de rotssteen onzes heils* genoemd, vers 1, niet alleen de grondlegger, maar de grondslag zelf van dat wonderwerk, waarop

het gebouwd is. De rotssteen is Christus, Hem moeten wij daarom onze lofliederen zingen, Hem, die op de troon zit en het Lam.

C. Daarom zijn wij de Zijnen, en onder alle mogelijke verplichtingen aan Hem, *wij zijn het volk van Zijn weide en de schapen van Zijn hand,* al de kinderen der mensen zijn dit, zij worden gevoed en geleid door Zijn voorzienigheid, die voor hen zorgt, hen leidt en bestuurt, zoals de herder de schapen. Wij moeten Hem loven, niet alleen omdat Hij ons gemaakt heeft maar omdat Hij ons bewaart en onderhoudt, onze adem en onze wegen zijn in Zijn hand. Al de kinderen van de kerk zijn dit in zeer bijzondere zin, *Israël is het volk van Zijn weide, zij zijn de schapen van Zijn hand,* en daarom eist Hij hun hulde op bijzondere wijze. De Evangeliekerk is Zijn kudde, Christus is er de grote en goede Herder van, wij, als Christenen, worden door Zijn hand in de grazige weiden geleid, door Hem worden wij beschermd en goed verzorgd, aan Zijn dienst en eer zijn wij als een bijzonder volk geheel en al toegewijd, en daarom moet Hem de heerlijkheid zijn in de gemeente (hetzij al of niet in de wereld) tot alle eeuwigheid.

Psalm 95:8-11

Het laatste gedeelte van deze psalm, dat begint in het midden van vers 7, is een vermaning aan hen, die Evangeliepsalmen zingen, om een Evangelieleven te leiden en de stem van Gods Woord te horen, want hoe kunnen zij anders verwachten dat Hij de stem hunner gebeden en psalmen zal horen?

Merk op:

I. De plicht, die geëist wordt van allen die het volk van Christus' *weide zijn en de schapen van Zijn hand.* Hij verwacht dat zij *Zijn stem zullen horen,* want Hij heeft gezegd: Mijne schapen horen Mijne stem, Johannes 10:27. Wij zijn Zijn volk, zeggen zij. Zijt gij dit? Zo hoort dan Zijn stem. Indien gij Hem Meester of Heere noemt, zo doet hetgeen Hij zegt, en weest Zijn gewillig, gehoorzaam volk. Hoort de stem van Zijn leer, van Zijn wet, en in die beide, de stem Zijns Geestes, hoort en neemt ter harte, hoort en onderwerpt u. Hoort Zijn stem, en niet de stem van een vreemde. *Indien gij Zijn stem hoort..* Sommigen vatten het op als een wens, O, dat gij Zijn stem *wildet horen!* Dat gij zo verstandig waart, zo goed voor uzelf wildet handelen, zoals dat woord van Christus: "Och of gij ook bekende", Lukas 19:42 dat is: och, hadt gij het maar geweten! Christus' stem moet heden gehoord worden, daar legt de apostel grote nadruk op, het toepassende op de Evangeliedag. Terwijl Hij tot u spreekt, zie toe dat gij acht op Hem slaat, want die dag uwer goede gelegenheid zal niet altoos duren, maak er dus gebruik van "terwijl het heden genaamd wordt," Hebreeen 3:13, 15. De stem van Christus te horen is hetzelfde als te geloven. Zo gij heden door het geloof de Evangelieaanbieding aanneemt, dan is het wel, maar morgen kan het te laat zijn. In een zaak van zo groot belang en gewicht is niets zo gevaarlijk als uitstel.

II. De zonde, waartegen zij gewaarschuwd worden, als onbestaanbaar met het gelovig, gehoorzaam oor, dat geëist wordt, en die is: hardheid van hart. *Zo gij Zijn stem wilt horen,* en uw voordeel wilt doen met hetgeen gij hoort, *zo verhardt uw hart niet,* want het zaad, dat op de rots gezaaid werd, heeft nooit vrucht voldragen. De Joden geloofden het Evangelie van Christus niet, omdat hun hart verhard was, zij waren niet overtuigd van het kwaad van de zonde en van hun gevaar vanwege de zonde, en daarom sloegen zij geen acht op de aanbieding van de zaligheid, zij wilden het juk van Christus niet op zich nemen, niet toegeven aan Zijn eisen, en indien des zondaars hart verhard is, dan is dit zijn eigen schuld, het is zijn eigen doen en hij alleen moet er tot in eeuwigheid de schuld van dragen.

III. Het voorbeeld, dat hun ter waarschuwing wordt voorgehouden, namelijk dat van de Israëlieten in de woestijn. Wacht u van te zondigen zoals zij gezondigd hebben, opdat gij niet buitengesloten wordt van de eeuwige rust, zoals zij van Kanaän buitengesloten werden." Wees niet gelijk uw vaders, een wederhorig en weerspannig geslacht, Psalm 78:8. Zo ook hier: *Verhardt uw hart niet,* zoals gij, (dat is: uw voorouders), gedaan hebt, *in de verbittering,* of te *Meriba,* de plaats, waar zij met God en Mozes hebben getwist, Exodus 17:2-7, en ten dage van de verzoeking in de woestijn, vers 8. Zo dikwijls hebben zij God getergd door hun wantrouwen en hun murmureren, dat geheel de tijd van hun verblijf in de woestijn *een dag van de verzoeking, of Massa,* genoemd kan worden, de andere naam, die aan deze plaats gegeven werd, Exodus 17. 7, omdat zij de Heere verzochten, zeggende: Is de Heere in het midden van ons of niet? Dat was in de woestijn, waar zij geheel hulpeloos waren, geheel en al in Gods macht waren, en waar God hen wonderbaarlijk had geholpen

en hun zulke merkbare tekenen had gegeven van Zijn gunst en zulke onmiskenbare bewijzen van Zijn macht, als nooit tevoren en nooit daarna een volk gehad heeft. Dagen van verzoeking zijn dagen van terging, niets is beledigender voor God dan ongeloof aan Zijn belofte en wanhoop aan de vervulling ervan vanwege enige moeilijkheden, die er in de weg voor schijnen te liggen. Hoe meer ervaring wij gehad hebben van de macht en goedheid van God, hoe groter onze zonde is als wij Hem wantrouwen. Hoe, wat! Hem verzoeken in de woestijn, waar wij van Hem leven! Dat is even ondankbaar als ongeremd en onredelijk. Hardheid van hart is op de bodem van al ons wantrouwen van God en van ons twisten mèt Hem. Het is wel een hard hart, dat de indrukken niet ontvangt van de Goddelijke openbaringen, zich niet verenigt met de bedoelingen van de Goddelijke wil, dat niet vertederd wordt, zich niet wil buigen. De zonden van anderen moeten ons ter waarschuwing zijn, om niet in hun voetstappen te treden. De murmureringen van Israël zijn "beschreven tot waarschuwing van ons," 1 Corinthiers 10:11.

Merk hier nu op:

A. De beschuldiging, in de naam van God ingebracht tegen de ongelovige Israëlieten vers 9, 10. Vele eeuwen daarna klaagt God hier over het slechte gedrag jegens Hem, in uitdrukkingen van hoog misnoegen.

a. Hun zonde was ongeloof, zij verzochten God, zij twijfelden of zij wel aan konden op Zijn woord, en drongen aan op nadere bewijzen en waarborgen, eer zij voorwaarts wilden gaan naar Kanaän, door het uitzenden van verspieders. Toen deze hen ontmoedigden, twijfelden zij aan Gods macht en belofte, en wilden een hoofd opwerpen, (= leider kiezen) om naar Egypte terug te keren Numeri 14:3, 4. Dit wordt weerspannigheid genoemd, Deuteronomium 1:26, 32.

b. Wat deze zonde verzwaarde, was dat zij Gods werk gezien hebben, gezien hebben wat Hij voor hen gedaan heeft door hen uit te voeren uit Egypte, ja wat Hij op die eigen dag voor hen deed, en iedere dag door hun brood uit de hemel te doen regenen, en in het water uit de rots, dat hen volgde. Ontwijfelbaarder bewijzen dan deze konden zij niet hebben van Gods tegenwoordigheid in hun midden, zelfs hun zien leidde hen niet tot geloven, omdat zij hun hart verhardden, ofschoon zij gezien hadden hoe het Farao verging voor zijn verharden van zijn hart.

c. De oorzaken van hun zonde. Zie waaraan God het toeschreef: zij *zijn een volk, dwalende van hart, en zij kennen Mijne wegen niet.* Der mensen ongeloof en wantrouwen van God, hun murmureringen en hun twisten met Hem zijn de uitwerkselen van hun onwetendheid en dwaling.

Ten eerste. Van hun onwetendheid: *zij kennen Mijne wegen niet.* Zij zagen Zijn werk, vers 9, en Hij heeft hun Zijn daden bekend gemaakt, Psalm 103:7, en toch kenden zij Zijn wegen niet, de wegen van Zijn voorzienigheid, die Hij met hen hield, of de wegen van Zijn geboden, waarin Hij wilde dat zij zouden wandelen, zij kenden ze niet, hadden er geen recht begrip van, en daarom keurden zij ze niet goed. De reden, waarom de mensen de wegen Gods veronachtzamen en verlaten, is dat zij ze niet kennen.

Ten tweede. Van hun dwaling. Zij zijn *dwalende van hart.* Zij dwalen af van de weg, in hun hart keren zij terug naar Egypte. Zonden zijn dwalingen, dwalingen in de praktijk, dwalingen in het hart, de zodanigen zijn er en ze zijn even noodlottig als dwalingen van het hoofd. Als de verdorven

neigingen het oordeel verkeren, en aldus de ziel buiten de wegen van plicht en gehoorzaamheid leiden, dan is er een dwaling van het hart.

d. Gods toorn over hun zonde, *Veertig jaren heb Ik verdriet gehad aan dit geslacht.* De zonden van Gods belijdend volk vertoornen Hem niet slechts, zij doen Hem ook verdriet, zij smarten Hem, inzonderheid hun wantrouwen van Hem, en God houdt er rekening van hoe dikwijls, Numeri 14:22, en hoe lang zij Hem grieven. Zie de lankmoedigheid Gods jegens tergende zondaars, veertig jaren heeft Hij verdriet aan hen gehad, en toch eindigden deze jaren in een triomfantelijke intocht in Kanaän van het volgende geslacht. Indien onze zonden God gegriefd hebben dan voorzeker behoren zij ons te grieven, en niets in de zonde moet ons zo smarten als dat.

B. Het vonnis, dat wegens hun zonde over hen uitgesproken werd vers 11. "*Daarom heb Ik in Mijn toorn gezworen: zo zij in Mijne rust zullen ingaan,* zeg dan dat Ik veranderlijk en onwaar ben." Zie het uitvoerige vonnis in Numeri 14:21 en verv.

Merk op:

a. Vanwaar dit vonnis kwam: van de toorn Gods. *Hij heeft plechtig gezworen in Zijn toorn,* Zijn rechtvaardige, heilige toorn, maar laat de mensen daarom niet op onheilige wijze zweren in hun toorn, hun zondige toorn. God is niet onderhevig aan zulke hartstochten als waaraan wij onderhevig zijn, maar Hij wordt gezegd toornig, zeer toornig te zijn tegen de zonde en de zondaren, teneinde het boosaardige te tonen van de zonde en de rechtvaardigheid van Gods regering. Het is voorzeker iets kwaads, dat zo’n vergelding van de wraak verdient, als van een vertoornd God verwacht kan worden

b. Hoe het luidde: *Dat zij niet in Zijn rust zonden komen,* de rust, die Hij voor hen bereid en bestemd had, een vestiging voor hen en de hunnen, dat geen van hen, die geteld werden toen zij uit Egypte kwamen, op de rol van de levenden geschreven zou staan bij de intocht in Kanaän, behalve Kaleb en Jozua.

c. Hoe het bekrachtigd werd, *Ik heb het gezworen.* Het was niet slechts een voornemen, maar een raadsbesluit, de eed toonde de onveranderlijkheid van Zijn raad, de Heere heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen, iedere gedachte, of hoop, dat er nog genade voor hen was weggelegd, werd er door afgesneden. Gods bedreigingen zijn even vast als Zijn beloften.

Nu kan die zaak van Israël toegepast worden op diegenen van hun nakomelingen, die in Davids tijd leefden, toen deze psalm geschreven werd. Laat hen Gods stem horen en hun hart niet verharden, zoals hun vaderen gedaan hebben, opdat, indien zij even hardnekkig waren als zij, God er niet toe gebracht zou worden, hun de voorrechten te ontzeggen van Zijn tempel te Jeruzalem, waarvan Hij gezegd had: Dit is Mijne rust. Maar zij moet toegepast worden op ons, Christenen, omdat de apostel haar aldus toepast. Er is ons een geestelijke en eeuwige rust voorgesteld en beloofd, waarvan Kanaän een type was. Allen zijn wij in belijdenis tenminste op weg naar die rust, maar velen die het schijnen, blijven achter en zullen er nimmer ingaan. En wat is het, dat een grendel aan hun deur maakt? Het is zonde, het is ongeloof, die zonde tegen het geneesmiddel, en dus is er geen beroep van dat vonnis. Zij, die, gelijk Israël, God wantrouwen, Hem, Zijn macht en Zijn goedheid, aan het knoflook en aan de uien van Egypte de voorkeur geven boven de melk en de honing van

Kanaän, zullen rechtvaardiglijk buitengesloten worden van Zijn rust. Zo zal hun oordeel wezen, zij zelf hebben het beslist. "Laat ons dan vrezen." Hebreeen 4:1.

PSALM 96

1 Zingt den HEERE een nieuw lied; zingt den HEERE, gij ganse aarde!
2 Zingt den HEERE, looft Zijn Naam; boodschapt Zijn heil van dag tot dag.
3 Vertelt onder de heidenen Zijn eer, onder alle volken Zijn wonderen.
4 Want de HEERE is groot, en zeer te prijzen; Hij is vreselijk boven alle goden.
5 Want al de goden der volken zijn afgoden; maar de HEERE heeft de hemelen gemaakt.
6 Majesteit en heerlijkheid zijn voor Zijn aangezicht, sterkte en sieraad in Zijn heiligdom.
7 Geeft den HEERE, gij geslachten der volken! geeft den HEERE eer en sterkte.
8 Geeft den HEERE de eer Zijns Naams; brengt offer, en komt in Zijn voorhoven.
9 Aanbidt den HEERE in de heerlijkheid des heiligdoms; schrikt voor Zijn aangezicht, gij ganse aarde.
10 Zegt onder de heidenen: De HEERE regeert; ook zal de wereld bevestigd worden, zij zal niet bewogen worden; Hij zal de volken richten in alle rechtmatigheid.
11 Dat de hemelen zich verblijden, en de aarde zich verheuge, dat de zee bruise met haar volheid.
12 Dat het veld huppele van vreugde met al wat er in is, dat dan al de bomen des wouds juichen.
13 Voor het aangezicht des HEEREN; want Hij komt, want Hij komt, om de aarde te richten; Hij zal de wereld richten met gerechtigheid, en de volken met Zijn waarheid.

Deze psalm is een gedeelte van die, welke gegeven werd in de hand van Asaf en Zijn broederen, 1 Kronieken 16:7, waaruit blijkt dat David er de schrijver van was, en dat hij betrekking heeft op het opbrengen van de ark naar de stad Davids. Of die lange psalm eerst gedicht werd, en er deze later aan werd ontleend, of dat deze het eerst geschreven werd en de andere later naar aanleiding ervan werd samengesteld is niet zeker, dit is echter zeker, dat hij, hoewel hij bij de overbrenging van de ark gezongen werd, toch verder ziet naar het koninkrijk van Christus, en bedoeld is om de heerlijkheid van dat koninkrijk te bezingen, inzonderheid de toetreding van de heidenen er toe. Hier is:

I. Een roeping, gericht tot alle volken om God te loven, Hem te aanbidden en Hem eer te geven als een groot en heerlijk God, vers 1-9.

II. Kennis gegeven aan alle volken van Gods algemene regering en oordeel, dat de stof moet wezen van algemene blijdschap, vers 10-13 Bij het zingen van deze psalm moet ons hart vervuld wezen van grote en hoge gedachten van de heerlijkheid Gods en de genade des Evangelies, en van algehele instemming met Christus' soevereine heerschappij, en van voldoening in de verwachting van het toekomend oordeel.

Psalm 96:1-9

Deze verzen zullen het best verklaard worden door vrome genegenheden, die in onze ziel voor God werken, met diepe eerbied voor Zijn majesteit en alles-overtreffende uitnemendheid. De oproep, die hier tot ons komt om God te loven, is zeer levendig, de uitdrukkingen zijn verheven en worden herhaald, en behoren in een dankbaar hart weerklank te vinden. Er wordt hier van ons geëist God te eren:

I. Met liederen, vers 1, 2. Drie maal worden wij opgeroepen om *de Heere te zingen*, zingt de Vader, de Zoon en de Heiligen Geest, zoals het in de beginne was, toen de morgensterren tezamen vrolijk zongen, zo is het nu in de strijdende kerk, en zo zal het altijd zijn in de triomferende kerk. Wij hebben reden om het dikwijls te doen, en wij hebben het nodig om er dikwijls aan herinnerd te worden, en er toe te worden opgewekt. *Zingt de Heere*, dat is: Looft Zijn naam, spreekt goed van Hem, opdat gij er anderen toe brengt om goed van Hem te denken.

1. *Zingt een nieuw lied*, een voortreffelijk lied, het voortbrengsel van nieuwe genegenheden, in het kleed van nieuwe uitdrukkingen. Wij spreken met minachting van een oud in de zin van een afgezaagd lied, maar het nieuwe van een lied is er een aanbeveling voor, want dan verwachten wij iets verrassends, iets treffends. Een nieuw lied is een lied voor nieuwe gunstbewijzen, voor de goedertierenheden, die elke morgen nieuw zijn. Een nieuw lied is een Nieuwtestamentisch lied, een loflied voor het nieuwe verbond en de kostelijke voorrechten van dat verbond. Een nieuw lied is een lied, dat altijd nieuw zal blijven, nooit oud zal worden en verdwijnen, het is een eeuwig lied, dat nooit verouderd zal zijn.

2. Laat geheel de aarde dit lied zingen, niet alleen de Joden, aan wie tot nu toe de dienst van God was toegewezen, die geen lied des Heeren konden zingen in (het niet wilden zingen voor) een vreemd land, maar laat de gehele aarde allen die van de aarde gekocht zijn, dit lied leren en het zingen, Openbaring 1-4:3. Dit is een profetie van de roeping van de heidenen, aan allen op aarde zal dit nieuwe lied in de mond worden gegeven, zij zullen beide reden en roeping hebben om het te zingen.

3. Laat het onderwerp van dit lied Zijn heil zijn, de grote verlossing, die door de Heere Jezus gewerkt moest worden, die moet verkondigd worden als de oorzaak van deze blijdschap en lof.

4. Laat deze liederen voortdurend worden gezongen, niet alleen op de tijden, bestemd voor de plechtige feesten, maar van dag tot dag, het is een onderwerp, dat nooit uitgeput kan raken. Laat de dag aan de dag deze spraak overvloedig uitstorten, opdat wij onder de invloed van Evangelische Godsverering het voorbeeld van een Evangelische wandel mogen geven.

II. Door prediking, vers 3. *Vertelt onder de heidenen Zijn eer, onder alle volken Zijn wonderen.*

1. Van het heil, de verlossing door Christus wordt hier gesproken als van een wonderwerk, waarin de heerlijkheid Gods schittert met heldere glans- door die eer te vertellen verkondigen wij Gods heerlijkheid, zoals zij schittert in het aangezicht van Jezus Christus.

2. Dit heil was in Oud-Testamentische tijden zoals thans de gelukzaligheid van de hemel, een heerlijkheid, die geopenbaard moest worden, maar in de volheid des tijds werd datgene ten volle geopenbaard, zelfs aan kinderkens, hetwelk koningen en profeten begeerd hebben te zien, maar niet gezien hebben.

3. Wat toen geopenbaard was, werd alleen onder de Joden verteld, maar nu wordt het verteld *onder de heidenen, onder alle volken,* de volken, die lang in duisternis hebben gezeten zien nu dit grote licht. De opdracht aan de apostelen om het Evangelie te prediken aan alle creaturen is hier een afschrift van: *Vertelt onder de heidenen Zijn eer*

III. Met erediensten en aanbidding, vers 7-9. Hoewel in allen volke zij, die God vreesden en gerechtigheid werkten, Hem aangenaam waren, waren toch totnutoe de verordineerde inzettingen alleen aan de joden bekend gemaakt, maar in Evangelietijden zullen de geslachten van de volken uitgenodigd worden en toegelaten tot de dienst van God, en even welkom wezen als de Joden. Het voorhof van de heidenen zal niet langer een buitenste voorhof zijn, maar in gemeenschap wezen met het voorhof van Israël. De gehele aarde wordt hier opgeroepen om voor het aangezicht des Heeren te vrezen, Hem te aanbidden naar de door Hem verordineerde wijze. "Aan alle plaats zal Zijn naam reukwerk toegebracht worden," Maleachi 1:11, Zacheria 14, 17, Jesaja 66:23. Dit sprak nu wel van vernedering voor de Joden, maar het opende het vooruitzicht op hetgeen zeer tot eer van God zou strekken en tot geluk van de mensheid.

Let er nu op hoe de handelingen van de Godsvrucht hier beschreven worden.

1. Wij moeten de Heere geven. Niet alsof Gods iets nodig had, of iets van ons of van enig schepsel zou of kon ontvangen, wat niet reeds het Zijne was, nog veel minder er door bevoordeeld kon worden, maar wij moeten in onze aanbidding en dienst Hem wedergeven wat wij van Hem hebben ontvangen, en het vrijwillig doen, als hetgeen wij geven, want God heeft de blijmoedige gever lief. Het is een schuld, een rente, een schatting, het is hetgeen betaald moet worden, en zo het niet betaald wordt, toch ingevorderd zal worden, maar als het uit heilige liefde voorkomt, behaagt het God om het als een gave van ons aan te nemen.

2. Wij moeten God erkennen als de soevereine Heere, en Hem dienovereenkomstig hulde brengen, vers 7. *Geeft de Heere ere en sterkte,* ere en heerschappij zoals sommigen het lezen. Als Koning is Hij bekleed met het gewaad van de heerlijkheid en omgord met de gordel van de macht, en die beide moeten wij Hem toekennen. Uw is het koninkrijk, en daarom is Uwe de kracht en de heerlijkheid. Geeft de eer aan God, neemt haar niet voor uzelf, en geeft haar ook aan geen schepsel.

3. Wij moeten *de Heere de eer geven Zijns naams,* dat is van de openbaring, die het Hem behaagd heeft van zichzelf te doen aan de kinderen van de mensen. In al de daden en handelingen van de Godsverering is dit het, dat wij op het oog moeten hebben: God te eren, Hem iets van de eerbied te betonen, die wij Hem verschuldigd zijn, als het beste van alle wezens en als de bron van ons bestaan.

4. Wij moeten *offer brengen in Zijn voorhoven.* In de eerste plaats moeten wij onszelf brengen, "de offerande van de heidenen," Romeinen 15:16. Wij moeten altijd een offerande des lofs

opofferen, Hebreeen 13:15, moeten dikwijls in de openbare Godsverering voor Gods aangezicht verschijnen, en nooit ledig tot Hem komen.

5. Wij moeten Hem aanbidden in de schoonheid van de heiligheid, vers 9, in de plechtige vergadering, waar de Goddelijke inzettingen worden waargenomen, waarvan de schoonheid haar heiligheid is, dat is: haar overeenstemming met de regel, wij moeten Hem aanbidden met een heilig hart, geheiligd door Gods genade, toegewijd aan de eer van God, gereinigd van de besmetting van de zonde.

6. Wij moeten *vrezen voor Zijn aangezicht,* al de handelingen van de aanbidding moeten verricht worden uit het beginsel van de vreze Gods, met heilig ontzag en eerbied.

Temidden van al die oproepen om God te loven en Hem de eer te geven van Zijn naam worden hier heerlijke dingen van Hem gezegd beide als beweegredenen om te loven en als stof biedende voor Zijn lof.

De Heere is groot, en daarom *zeer te prijzen,* vers 4, en te vrezen, groot en heerlijk voor Zijn dienaren, groot en vreeslijk voor Zijn tegenstanders. Zelfs het nieuwe lied maakt God bekend als groot zowel als goed want Zijn goedheid is Zijn heerlijkheid, en als het eeuwig Evangelie gepredikt wordt, dan is het dit: "Vreest God, en geeft Hem heerlijkheid," Openbaring 14:6, 7.

A. Hij is groot in Zijn heerschappij over allen, die voorwenden goden te zijn. Niemand durft met Hem wedijveren. *Hij is vreeslijk boven alle goden,* alle vorsten, die dikwijls na hun dood tot goden verheven werden, en zelfs bij hun leven als halfgoden vereerd werden, of liever, alle afgoden, *de goden van de volken,* vers 5. De gehele aarde opgeroepen zijnde, om het nieuwe lied te zingen, moeten zij er van overtuigd zijn, dat de Heere Jehovah, tot wiens eer zij het moeten zingen, de enig levende en ware God is, oneindig ver boven alle mededingers, Hij is groot, en zij zijn klein, Hij is alles, en zij zijn niets, dat is de betekenis van het woord, dat voor afgoden gebruikt is, want wij weten, dat "een afgod niets is in de wereld," 1 Corinthiers 8:4.

B. Hij is groot in Zijn recht, zelfs ten opzichte van het edelste deel van de schepping, want het is Zijn eigen werk en ontleent aan Hem zijn bestaan. De Heere heeft de hemelen gemaakt, en al hun heir, zij zijn het werk van Zijn vingeren, Psalm 8:4, zo keurig, zo kunstig zijn zij gemaakt. De goden van de volken waren allen gemaakte goden, de schepselen van der mensen verbeelding, maar onze God is de Schepper van de zijnen, de maan en de sterren, die lichten des hemels, die zij zich verbeeldden goden te zijn en die zij als zodanig aanbeden.

C. Hij is groot in de openbaring van Zijn heerlijkheid, beide in de boven- en in de benedenwereld, onder Zijn engelen in de hemel, en onder Zijn heiligen op aarde, vers 6. *Majesteit en heerlijkheid zijn voor Zijn aangezicht,* in Zijn onmiddellijke tegenwoordigheid hierboven waar de engelen hun aangezicht bedekken, niet instaat zijnde om de verblindende glans van Zijn heerlijkheid te verduren. *Sterkte en schoonheid zijn in Zijn heiligdom,* beide in Zijn heiligdom hierboven en hierbeneden. In God is alles wat ontzaglijk is, en toch alles wat lieflijk is. Als wij tot Hem gaan in Zijn heiligdom, zullen wij Zijn schoonheid aanschouwen want God is liefde, en Zijn sterkte ervaren, want Hij is onze rotssteen. Laat ons dan uitgaan in Zijn kracht en ons verlustigen in Zijn schoonheid.

Psalm 96:10-13

Hier hebben wij instructies, gegeven aan hen, die het Evangelie moesten prediken aan de volken, ten opzichte van wat zij moeten prediken, of aan hen, die zelf het Evangelie hadden ontvangen, ten opzichte van hetgeen zij er aan hun naburen van moesten zeggen, wat ze moesten *zeggen onder de heidenen,* en het is een treffende profetie van de oprichting van Christus' koninkrijk op de puinhopen van het rijk des duivels, dat terstond na Zijn hemelvaart aanving, en waarmee voortgegaan zal worden totdat de verborgenheid Gods vervuld zal worden.

1. Laat gezegd worden dat *de Heere regeert* de Heere Christus regeert, die koning, die God over Zijn heilige berg Zion gesteld heeft. Zie, hoe dit eerst onder de heidenen gezegd werd door Petrus, Handelingen 10:42. Sommigen van de ouden hebben hier een verklaring aan toegevoegd, die langzamerhand in de tekst zelf ingeslopen is: "de Heere regeert van de boom" aldus wordt het aangehaald door Justinus Martyr, Augustinus en anderen, bedoelende het kruis, toen dit opschrift boven Zijn hoofd geschreven werd: "de koning van de joden." Het was omdat Hij gehoorzaam is geworden tot de dood, ja de dood des kruises, dat God Hem verhoogd heeft en Hem een naam heeft gegeven boven alle naam, een troon, hoger dan iedere andere troon. Sommigen van de heidenen zijn bijtijds gekomen om te vragen naar Hem, die de geboren koning van de Joden is, Mattheus 2:2. Laat hen dan nu weten dat Hij gekomen is, en dat Zijn koninkrijk is opgericht.

2. Laat gezegd worden dat Christus regering de gelukkige bevestiging is van de wereld, ook zal *de wereld bevestigd worden, zij zal niet bewogen worden.* De natuurlijke wereld zal bevestigd worden, het bestaan van de wereld en haar vastheid zijn te danken aan het middelaarschap van Christus. De zonde had er een schok aan gegeven, en nog bedreigt zij haar, maar Christus als Verlosser, ondersteunt alle dingen en houdt de loop van de natuur in stand. De wereld van het mensdom zal bevestigd worden, zal bewaard, in stand worden gehouden, totdat allen die van de verkiezing van de genade zijn, ingebracht zijn, hoewel het een schuldige, tergende wereld is. De Christelijke godsdienst, zover hij omhelsd en aangenomen is, zal staten en koninkrijken bevestigen en goede orde bewaren onder de mensen. De kerk in de wereld zal bevestigd worden aldus sommigen zodat zij niet bewogen kan worden, want zij is op een rots gebouwd, en de poorten van de hel zullen tegen haar niet overmogen, het is een koninkrijk, dat niet kan wankelen.

3. Laat hun gezegd worden dat Christus regering onbetwistbaar rechtvaardig en billijk zal zijn: *Hij zal de volken richten in alle rechtmatigheid,* vers 10, Hij *zal de wereld richten met gerechtigheid en de volken met Zijn waarheid,* vers 13. Richten is hier genomen voor regeren, en hoewel dit uitgestrekt kan worden tot het algemene oordeel van de wereld ten laatsten dage dat rechtvaardig zal zijn, Handelingen 17:31, heeft het toch meer onmiddellijk betrekking op Christus eerste komst, en de oprichting van Zijn koninkrijk in de wereld door het Evangelie. Hij zelf zegt: "Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen," Johannes 9:39, 12:31, en verklaart dat Hem "al het oordeel is gegeven," Johannes 5:22, 27. Zijn regeren en richten met gerechtigheid en waarheid betekenen:

a. Dat al de wetten en verordeningen van Zijn koninkrijk in overeenstemming zullen wezen met de regelen en beginselen van de eeuwige waarheid en billijkheid, dat is: met de rechtheid en reinheid van de Goddelijke aard en wil.

b. Dat geheel het bestuur van Zijn regering rechtvaardig en getrouw zal wezen, overeenkomstig hetgeen Hij gezegd heeft.

c. Dat Hij in het hart en het geweten van de mensen zal heersen door de gebiedende kracht van de waarheid en de Geest van de gerechtigheid en heiligmaking. Toen Pilatus aan onze Heiland vroeg: Zijt Gij een koning? antwoordde Hij: "Hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik van de waarheid getuigenis geven zou", Johannes 18:37, want Hij regeert door waarheid, gebiedt over der mensen wil door hun oordeel naar waarheid voor te lichten.

4. Laat hun gezegd worden dat Zijn komst nadert, dat deze koning, deze rechter voor de deur staat, want Hij komt, want Hij komt. Henoch, de zevende van Adam, zei het: "Ziet de Heere komt," Judas: 14. Tussen dat tijdstip en Zijn eerste komst zijn vele eeuwen verlopen, en toch is Hij op de bestemde tijd gekomen, en even vast en zeker zal Zijn wederkomst zijn, hoewel het nu al lang geleden is sedert er gezegd is: "Ziet, Hij komt met de wolken," Openbaring 1, 7, en Hij nog niet gekomen is. Zie 2 Petrus : 3:4, en verv.

5. Laat hen geroepen worden om zich te verblijden in de eer, die op de Messias gelegd is, en dit grote pand, dat aan Zijn hand is toevertrouwd, vers 11, 12. *Dat de hemelen zich verblijden en de aarde zich verheuge, dat de zee bruise met haar volheid, dat het veld huppele van vreugde met al wat er in is, dat dan al de bomen des wouds juichen.* De taal is hier dichterlijk. De bedoeling is:

a. Dat de dagen van de Messias blijde dagen zullen zijn, en zover er aan Zijn regering en genade onderworpenheid is blijdschap zullen medebrengen. Wij hebben reden om aan die plaats, die ziel, geluk te wensen, waarin Christus toegelaten is. Zie hiervan een voorbeeld in Handelingen 8. Toen Samaria het Evangelie ontving, was er grote blijdschap in die stad, en toen de kamerling gedoopt was, reisde hij zijn weg met blijdschap vers 39.. Dat het ieders plicht is om Christus en Zijn koninkrijk welkom te heten, want hoewel zij komen overwinnende en opdat zij overwonnen, komen zij toch vreedzaam. Hosanna, gezegend is Hij, die komt, en wederom: Hosanna, gezegend zij het koninkrijk van onze vader David, Markus 11:9-10. Laat niet alleen de dochter Zions zich verheugen, dat haar Koning komt, Zacheria 9:9, maar laat allen zich verheugen.

c. Dat geheel de schepping reden zal hebben om zich te verblijden over de oprichting van Christus koninkrijk, zelfs *de zee en het veld,* want gelijk door de zonde van de eerste Adam de gehele schepping aan de ijdelheid onderworpen werd, zo zal zij door de genade van de tweede Adam op de een of andere wijze, vroeg of laat, vrijgemaakt worden van de dienstbaarheid van de verderfenis tot de vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen Gods, Romeinen 8:20, 21.

d. Dat er, in de eerste plaats, blijdschap zal zijn in de hemel, blijdschap voor de engelen Gods, want toen de Eerstgeborene in de wereld kwam, zongen zij hun koorzangen tot Zijn lof, Lukas 2:14..

e. Dat God de heilige blijdschap en de lofliederen genadiglijk zal aannemen van allen die het koninkrijk van harte zijn toegedaan, ai is hun vermogen, hun bekwaamheid ook nog zo gering. *De zee* kan slechts *bruisen,* en hoe *de bomen des wouds* kunnen tonen dat zij zich verblijden, weet ik niet, maar Hij, die de harten doorzoekt, weet welke de mening des Geestes zij, en verstaat de taal, de stamelende taal van de zwaksten.

PSALM 97

1 De HEERE regeert, de aarde verheuge zich; dat veel eilanden zich verblijden.
2 Rondom Hem zijn wolken en donkerheid, gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Zijns troons.
3 Een vuur gaat voor Zijn aangezicht heen, en het steekt Zijn wederpartijen rondom aan brand.
4 Zijn bliksemen verlichten de wereld; het aardrijk ziet ze en het beeft.
5 De bergen smelten als was voor het aanschijn des HEEREN, voor het aanschijn des HEEREN der ganse aarde.
6 De hemelen verkondigen Zijn gerechtigheid, en alle volken zien Zijn eer.
7 Beschaamd moeten wezen allen, die de beelden dienen, die zich op afgoden beroemen; buigt u neder voor Hem, alle gij goden!
8 Sion heeft gehoord, en het heeft zich verblijd, en de dochteren van Juda hebben zich verheugd vanwege Uw oordelen, o HEERE!
9 Want Gij, HEERE! zijt de Allerhoogste over de gehele aarde; Gij zijt zeer hoog verheven boven alle goden.
10 Gij liefhebbers des HEEREN! haat het kwade; Hij bewaart de zielen Zijner gunstgenoten; Hij redt hen uit der goddelozen hand.
11 Het licht is voor den rechtvaardige gezaaid, en vrolijkheid voor de oprechten van hart.
12 Gij rechtvaardigen! verblijdt u in den HEERE, en spreekt lof ter gedachtenis Zijner heiligheid.

Deze psalm verwijlt bij hetzelfde onderwerp, en heeft dezelfde strekking als de vorige. Christus is de alfa en de omega van beide, zij zijn beide geschreven en moeten beide gezongen worden tot Zijn eer, en wij maken er niets van, zo wij er de Heere Jezus niet in psalmen met ons hart. Hij is het, die tot vreugde van geheel het mensdom regeert vers 1, en Zijn regering spreekt:

I. Verschrikking voor Zijn vijanden, want Hij is een vorst van onbuigzame gerechtigheid en onweerstaanbare macht, vers 2-7..

II. Vertroosting tot Zijn vrienden en getrouwe onderdanen, voortkomende uit Zijn soevereine heerschappij, de zorg, die Hij draagt voor Zijn volk en de voorziening, die Hij voor hen maakt, vers 8-12. Bij het zingen van deze psalm moeten wij aangedaan zijn door de heerlijkheid van de verhoogde Verlosser, vrezen voor het lot van Zijn vijanden, en ons gelukkig achten zo wij behoren tot hen, die de Zoon kussen.

Psalm 97:1-7

Wat in de voorgaande psalm tot de heidenen gezegd moest worden, vers 10, wordt hier wederom gezegd, vers 1, en tot het onderwerp gemaakt van deze en van de 99ste psalm. *De Heere regeert,* dat is de grote waarheid, die hier wordt uitgesproken. De Heere Jehovah regeert, Hij, die de wereld gemaakt heeft, regeert haar, Hij, die het aanzijn gaf, geeft beweging en kracht, geeft wet en opdracht, oorzaak en gevolg, ieders oordeel komt voort van de Heere, van Zijn raad en voorzienigheid hangen alle openbare en bijzondere zaken en verrichtingen af. Wat Hij bedoeld en verordineerd heeft, brengt Hij zelf tot stand. De Heere Jezus regeert, het rijk van de voorzienigheid is ineengestrengeld met het middelaarsrijk, en het bestuur over beide is in de hand van Christus, die deswege beide het hoofd van de kerk is en het hoofd boven alle dingen in de kerk.

Het koninkrijk van Christus is zo ingericht, dat

I. Het een zaak van vreugde kan wezen voor allen, en het ook zal wezen, indien zij zelf het niet verhinderen. *De aarde verheuge zich,* want hierdoor is zij *bevestigd,* Psalm 96:10, zij is geëerd en verrijkt, en ten dele verlost van de ijdelheid, waaraan zij door de zonde onderworpen werd. Laat niet alleen het volk van Israël zich in Hem verheugen als Koning van de Joden, en de dochter Zions als haar Koning, maar laat de gehele aarde zich verheugen in Zijn verheffing, want de koninkrijken van de wereld zullen, meer of minder, vroeg of laat, Zijn koninkrijken worden, *laat vele eilanden,* de vele of grote eilanden, zich verblijden. Dit is toepasselijk op ons land, dat een groot eiland is, en waartoe vele andere behoren, maar in het algemeen spreekt dit van vertroosting tot de heidenen, wier landen "de eilanden van de volken" worden genoemd, Genesis 10:5. Er is in Christus genoeg voor de vele eilanden om zich in te verblijden, want hoewel velen in Hem gelukkig zijn geworden, is er toch nog plaats.

Allen hebben reden om zich te verheugen in Christus' regering.

1. In de billijkheid ervan. Er is een onbetwistbare gerechtigheid in al de daden van zijn regering, beide op wetgevend en rechterlijk gebied. Soms zijn er inderdaad *wolken en donkerheid rondom Hem,* Zijn beschikkingen zijn geheel ondoorgrondelijk, *zijn weg is in de zee en zijn pad in grote wateren,* wij weten niet wat Hij voornemens is, waar Hij het op aanlegt, en het betaamt ook niet dat wij ingewijd worden in de geheimen van Zijn regering, er is een diepte in Zijn raad, die wij niet moeten willen peilen, maar toch *gerechtigheid en gericht zijn de woning van Zijn troon,* vers 2, een gouden draad van gerechtigheid loopt door het gehele weefsel van Zijn bestuur. Daarin woont Hij, want het is Zijn verblijf. Zijn woning. Daarin regeert Hij, want het is *de woning van Zijn troon.* Zijn geboden zijn alle rechtvaardig. *Gerechtigheid en gericht zijn de grondslag van Zijn troon* aldus Dr. Hammond want Zijn troon is tot in eeuwigheid en altoos, omdat "Zijn scepter een scepter van de rechtmatigheid is," Psalm 45:7. De troon is gevestigd in gerechtigheid. Zelfs de *hemelen verkondigen Zijn gerechtigheid,* vers 6, zij is even zichtbaar en schitterend als de hemelen zelf. De engelen des hemels zullen haar verkondigen, die gebruikt worden als boden in het bestuur van Zijn regering, en er daarom meer van weten dan enigerlei andere schepselen. Zijn gerechtigheid is onbetwistbaar, want wie kan tegenspreken of betwisten wat "de hemelen zelf verkondigen?" Psalm 50:6.

2. In de uitgestrektheid ervan in de boven- en benedenwereld.

A. Alle mensen op aarde zijn onder Zijn bestuur, Hij wordt of door hen gediend, of Hij bedient zich van hen. *Alle volken zien Zijn eer,* of kunnen haar zien. De heerlijkheid Gods in het aangezicht van Christus werd in verre landen gezien, onder vele volken, meer of minder onder alle volken, het Evangelie werd voor zoveel wij weten, in alle talen gepredikt, Handelingen 2:5, 11. Onder alle natiën werden wonderen gewrocht, en aldus *hebben alle volken Zijn eer gezien.* "Hebben zij het niet gehoord?" Romeinen 10:18.

B. Alle engelen in de hemel zijn dit. Misschien zouden wij deze waarheid niet gevonden hebben in deze woorden, vers 7 :*Buigt u neer voor Hem, alle gij goden,* indien wij er niet op gewezen waren door de apostel, die, naar de lezing van de Septuaginta van deze woorden, de Messias inleidt in de bovenwereld bij de hemelvaart, met deze last, dit bevel: "Dat alle engelen Gods Hem aanbidden," Hebreeen 1:6, waardoor wij de sleutel in handen krijgen tot deze gehele psalm, en waaruit wij zien dat hij toegepast moet worden op de verhoogde Verlosser, die in de hemel is binnengegaan en aan de rechterhand Gods is, hetgeen aanduidt dat Hem alle macht is gegeven in hemel en op aarde, "engelen, machten en krachten Hem onderdanig gemaakt zijnde," 1 Petrus 3:22. Het toont de eer aan van Christus, dat Hij zulke aanbidders heeft, en de eer van alle goede Christenen, dat zij zulke medeaanbidders hebben.

II. Hoewel Christus regering een oorzaak van vreugde kan wezen voor allen, zal zij toch een oorzaak van verschrikking wezen voor sommigen, en dat is dan hun eigen schuld, vers 3-5, 7.

Merk op:

1. Wanneer Christus' koninkrijk opgericht zou worden in de wereld. Na Zijn hemelvaart zal het vele vijanden hebben, en zal het zeer worden tegengestaan. Hij, die regeert tot blijdschap van de gehele aarde, heeft Zijn onderdanen, maar heeft ook *Zijn vijanden* vers 3, die niet slechts niet willen dat Hij Koning over hen zij, maar in het geheel niet willen dat Hij Koning zij, die niet slechts zelf het koninkrijk van de hemelen niet willen binnengaan, maar alles doen wat zij kunnen om te verhinderen dat anderen ingaan, Mattheus 23:13. Dit werd vervuld in de vijandschap van de ongelovige Joden tegen het Evangelie van Christus en de heftige vervolging, die zij overal opwekten tegen de predikers en belijders ervan. Deze vijanden worden hier *bergen* genoemd vanwege hun hoogte en kracht en hun onverzettelijke halsstarrigheid. Het waren "de oversten van deze wereld, die de Heere van de heerlijkheid gekruist hebben" 1 Corinthiers 2:8, Psalm 2:2.

2. De tegenstand van de Joden tegen de oprichting van Christus' koninkrijk liep op hun eigen verderf uit. Hun vervolging van de apostelen, en dat zij hun verboden om tot de heidenen te spreken, hebben hun zonde vervuld en de toorn over hen doen komen tot het einde. 1 Thessalonicenzen 2:15, 16. Die toorn wordt hier vergeleken:

a. Bij verterend vuur, *dat voor Zijn aangezicht heengaat en Zijn wederpartijders aan brand steekt,* die zichzelf als kaf en stoppelen gemaakt hebben en "de doornen en distelen tegen Hem in oorlog stellen" Jesaja 27:4. Dit vuur des Goddelijken toorns zal niet slechts het afval op de bergen verbranden, maar *de bergen* zelf *doen smelten als was,* vers 5. Als onze God verschijnt als een verterend vuur, dan zullen zelfs rotsen als was voor Hem wezen. Zelfs de stoutmoedigste tegenstand zal voor het aanschijn des Heeren verslagen staan. Zijn blote tegenwoordigheid is genoeg om hem te beschamen, want Hij is *de Heere van de gehele aarde,* door wie alle kinderen van de mensen ter

verantwoording worden geroepen. De mensen haten en vervolgen Gods volk, omdat zij denken dat Hij afwezig is, dat de Heere de aarde verlaten heeft, maar als Hij zich openbaart, dan versmelten zij.

b. Bij schrikkelijke *bliksemen* vers 4, die velen doen sidderen. De oordelen Gods, die over de vijanden van Christus' koninkrijk gebracht werden, waren van zo'n aard, dat de gehele wereld ze met schrik en ontsteltenis heeft opgemerkt. *Het aardrijk ziet ze en het beeft*, en de oren van allen, die hoorden, klonken. Dit werd vervuld in de verwoesting van Jeruzalem en het verderf van de Joodse natie door de Romeinen, omstreeks veertig jaren na Christus' opstanding, hetwelk gelijk vuur dat volk verteerde, en gelijk de bliksem, ontsteltenis bracht over al hun naburen, Deuteronomium 29:24, maar de hemelen verkondigen er Gods gerechtigheid in, en tot op de huidige dag zien alle volken Zijn eer in deze duurzame gedenktekenen van Zijn gerechtigheid: de verstrooide Joden.

3. Ook afgodendienaars zullen door de oprichting van Christus' koninkrijk beschaamd worden, vers 7, *Beschaamd moeten wezen allen die de beelden dienen*, de heidenwereld, "die degenen dienden, die van nature geen goden zijn," Galaten 4, 8, die roemen op afgoden als hun beschermers en weldoeners. Hebben zij, die afgoden dienden, hen geroemd, en zullen dan de dienstknechten van de levende God Hem wantrouwen of zich Zijner schamen? Laat hen zich schamen, die de beelden dienen.

a. Dit is een gebed voor de bekering van de heidenen dat zij, die zo lang stomme afgoden gediend hebben, overtuigd mogen worden van hun dwaling, beschaamd zullen worden over hun dwaasheid, en door de kracht van Christus' Evangelie er toe gebracht mogen worden om de enig levende en ware God te dienen en zich evenzeer zullen schamen over hun afgoden, als zij er vroeger fier op waren. Zie Jesaja 2:20, 21.

b. Dit is een profetie van het verderf van hen, die niet bekeerd wilden worden van hun afgoderij. Zij zullen beschaamd worden door de verwoesting van het heidendom in het Romeinse rijk, hetgeen vervuld werd ongeveer drie honderd jaar na Christus, zo zeer tot verschrikking van de afgodendienaars, dat sommigen denken dat het de omwenteling was onder Konstantijn, die zelfs de machtigen tot de rotsen deed zeggen: "Valt op ons, en verbergt ons," Openbaring 6:15, 16. Dit gebed en deze profetie zijn nog van kracht tegen de antichristelijke afgodendienaars, die hier hun vonnis kunnen lezen: "Beschaamd moeten worden allen, die de beelden dienen." Zie Jeremia 48:13.

Gelijk het koninkrijk van de Messias, evenals de wolk- en vuurkolom, een donkere zijde heeft die naar de Egyptenaren is gekeerd, zo heeft het ook een heldere zijde, die naar Gods Israël is gericht. Het is opgericht in weerwil van tegenstand, en toen zag *het de aarde en beefde* vers 4, maar *Zion heeft gehoord en het heeft zich verblijd*, zich zeer verblijd om te horen van de bekering van sommigen en van de beschaming van anderen, dat is: van de overwinning over allen, die Christus hebben tegengestaan. "Verheug u zeer, gij dochter Zions, zie, uw Koning zal u komen", Zacheria 9:9 En niet alleen Zion, waar de tempel was, maar *zelfs de dochteren van Juda hebben zich verheugd*, het gewone volk, de inwoners van de dorpen, zullen zich in Christus' overwinningen verblijden. Het gebed, vers 1, is, *de aarde verheuge zich*, maar het zijn slechts de kinderen van Zion, de dochteren van Juda, die zich verheugen. Allen behoren het koninkrijk van de Messias welkom te heten, maar weinigen doen het. Merk hier nu op:

I. De redenen, gegeven voor Zions blijdschap in de regering van de Verlosser. De getrouwe dienstknechten Gods kunnen zich wel verheugen en blijde zijn,

1. Want God wordt verheerlijkt, en alles wat strekt tot Zijn eer is in hoge mate de blijdschap Zijns volks. Zij hebben zich verheugd *vanwege Uwe oordelen, o Heere,* waarin de oordelen Zijns monds zowel als de oordelen van Zijn hand verstaan kunnen worden, het woord van Zijn Evangelie en Zijn werken, gewrocht voor de verbreiding ervan, wonderen en wonderbare leidingen van de voorzienigheid Gods, want daarin moeten wij erkennen: Gij, *Heere, zijt de Allerhoogste over de gehele aarde,* vers 9. Gij hebt Uwe soevereiniteit geopenbaard in het rijk van de natuur, en Uw gebied over al haar krachten en Uwe heerschappij over alle volken, over alle harten, *Gij zijt zeer hoog verheven boven alle goden,* alle afgevaardigde goden, dat is vorsten, alle nagemaakte goden, dat is afgoden. De verhoging van Christus en de bevordering van Gods eer hierdoor onder de mensen zijn de blijdschap van alle heiligen.

2. Want er is zorg gedragen voor hun veiligheid. Zij, die Christus huldigen als hun Koning, zullen zeker zijn van Zijn bescherming, vorsten zijn de schilden van de aarde, Christus is een schild voor Zijn onderdanen, onder Zijn schaduw kunnen ze zich toevertrouwen en er zich in verblijden, want, vers 10, Hij bewaart *de zielen Zijner gunstgenoten,* Hij bewaart hun leven, zolang als Hij nog werk voor hen te doen heeft, en op wonderbaarlijke wijze redt Hij hen menigmaal *uit der goddelozen hand.* Maar er is nog iets meer bedoeld dan hun leven, want zij, die Zijn discipelen willen wezen, moeten bereid zijn om hun leven over te geven en geen beding maken voor de beveiliging ervan. Het is de onsterfelijke ziel, die Christus bewaart, de inwendige mens, die al meer en meer vernieuwd kan worden als de uitwendige mens verdorven wordt. Hij zal de zielen van *Zijn gunstgenoten* bewaren voor zonde, voor afval en wanhoop onder hun grootste beproevingen, *Hij redt hen uit der goddelozen hand,* die hen zoeken te verslinden. "Hij zal hen bewaren tot Zijn hemels koninkrijk," 2 Timotheus 4:18. Aldus veilig zijnde, hebben zij reden om zich te verheugen.

3. Want er is voorziening gemaakt voor hun vertroosting. Zij, die zich verblijden in Christus Jezus en in Zijn verhoging, hebben fonteinen van vreugde, die voor hen is weggelegd, en die fonteinen zullen vroeg of laat geopend worden, vers 11. *Het licht is voor de rechtvaardige gezaaid,* dat is: *vrolijkheid voor de oprechten van hart.* Aan de onderdanen van Christus' koninkrijk wordt gezegd dat zij in de wereld verdrukking hebben te verwachten, zij hebben te lijden van haar kwaadwilligheid, en zij moeten niet delen in haar vrolijkheid, maar laat hen, tot hun vertroosting, weten dat licht voor hen gezaaid is, het is voor hen bestemd en bereid, wat gezaaid is zal ter bestemder tijd opkomen, hoewel het, als een zaad dat in de winter gezaaid is, lang onder de grond kan blijven liggen, begraven en verloren kan schijnen, zal het toch een rijke, overvloedige oogst opleveren. Gods goedheid zal in de gezette weken een oogst bewaren. "Die met tranen zaaiden, zullen, zonder te falen, met gejuich maaien", Psalm 126:5, 6. Christus heeft, toen Hij afscheid nam van de discipelen, tot hen gezegd: "Gij zult bedroefd zijn, maar uw droefheid zal tot blijdschap worden," Johannes 16:20. Vrolijkheid is verzekerd aan *de oprechten van hart,* alleen aan hen, die oprecht zijn in de Godsdienst. De vreugde des huichelaars is voor een ogenblik. Er is geen kalmte, geen vrede, zonder duurzame oprechtheid.

II. De regelen, gegeven voor Zions blijdschap.

1. Laat het een reine en heilige blijdschap zijn. "Gij liefhebbers van de Heere Jezus, die Zijn verschijning liefhebt en Zijn koninkrijk, die Zijn woord en Zijn verhoging liefhebt, ziet toe dat gij *het kwade haat,* het kwaad van de zonde, alles wat aanstotelijk is voor Hem en u buiten Zijn gunst zou werpen." Ware liefde tot God zal zich tonen in een wezenlijk haten van alle zonde, als deze gruwelijke zaak, die de Heere haat." De blijdschap van de heiligen moet hen ook bevestigen in hun weerzin tegen zonde, en de vertroostingen Gods moeten hun de smaak benemen voor zingenot.

2. Laat de blijdschap eindigen in God, vers 12. *Gij rechtvaardigen, verblijdt u in de Heere*-laat al de stromen van vertroosting, die tot ons vloeien in het kanaal van Christus' koninkrijk, ons leiden tot de bron, en ons verplichten om ons te verblijden in de Heere. Alle lijnen van de vreugde moeten samenkomen in Hem als het middelpunt. Zie Fi1ip. 3:1, 4:4.

3. Laat haar zich uiten in lof en dankzegging, *spreekt lof ter gedachtenis van Zijn heiligheid*. Al wat ons stof geeft tot blijdschap moet ons stof wezen voor dankzegging, en inzonderheid Gods heiligheid. Zij, die zelf de zonde haten, zijn blijde dat God haar haat, in de hoop dat Hij dus niet zal toelaten dat ze heerschappij over hen heeft. Wij behoren zeer vervuld te zijn van de gedachtenis aan Gods heiligheid, de oneindige reinheid, rechtheid en volmaaktheid van de Goddelijke natuur. Wij moeten steeds indachtig zijn aan Zijn heilig verbond, dat Hij bevestigd heeft door te zweren bij Zijn heiligheid. Wij moeten dankzegging doen bij de herinnering aan Zijn heiligheid, Hem niet alleen de heerlijkheid er voor toebrengen als Zijn eer, maar er Hem dank voor zeggen als voor een gunst jegens ons, en een onuitsprekelijk voorrecht zal het wezen, indien wij door genade Zijn heiligheid deelachtig worden. Het is Gods heiligheid, die de engelen boven alle andere hoedanigheden vieren, Jesaja 6:3. Heilig, heilig, heilig. De zondaren sidderen, maar de heiligen verblijden zich bij de gedachtenis van Gods heiligheid, Psalm 30:5.

PSALM 98

1 Een psalm. Zingt den HEERE een nieuw lied; want Hij heeft wonderen gedaan; Zijn rechterhand, en de arm Zijner heiligheid, heeft Hem heil gegeven.
2 De HEERE heeft Zijn heil bekend gemaakt; Hij heeft Zijn gerechtigheid geopenbaard voor de ogen der heidenen.
3 Hij is gedachtig geweest Zijner goedertierenheid, en Zijner waarheid aan het huis Israels; en al de einden der aarde hebben gezien het heil onzes Gods.
4 Juicht den HEERE, gij ganse aarde! roept uit van vreugde, en zingt vrolijk, en psalmzingt.
5 Psalmzingt den HEERE met de harp, met de harp en met de stem des gezangs,
6 Met trompetten en bazuinengeklank; juicht voor het aangezicht des Konings, des HEEREN.
7 De zee bruise met haar volheid, de wereld met degenen, die daarin wonen.
8 Dat de rivieren met de handen klappen, dat tegelijk de gebergten vreugde bedrijven,
9 Voor het aangezicht des HEEREN, want Hij komt, om de aarde te richten; Hij zal de wereld richten in gerechtigheid, en de volken in alle rechtmatigheid.

Deze psalm heeft dezelfde strekking als de twee voorgaande, het is een profetie van het koninkrijk van de Messias, de oprichting ervan in de wereld en de toebrenging van de heidenen. De Chaldeer noemt hem een profetische psalm. Hij stelt in het licht:

I. De heerlijkheid van de Verlosser, vers 1-3..

II. De blijdschap van de verlosten, vers 4-9 Als wij bij het zingen van deze psalm op de rechte wijze aan Christus deze eer geven, en op goede gronden deze blijdschap voor onszelf nemen dan zingen wij met verstand. Indien zij, die Christus dag van verre gezien hebben en alleen in de belofte, zich aldus moesten verblijden, hoeveel te meer reden hebben wij dan niet om dit te doen, die deze dingen vervuld zien en delen in het betere, dat God over ons voorzien heeft, Hebreeen 11:40.

Psalm 98:1-3

Wederom worden wij hier geroepen om *de Heere een nieuw lied te zingen* evenals tevoren Psalm 96:1. "zingt een allervoortreffelijkst lied, het beste, dat gij hebt." Laat het lied van Christus' liefde, evenals dat van Salomo over dat onderwerp, een lied van de liederen zijn. Een loflied voor verlossende liefde is *een nieuw lied,* zo een als tevoren niet is gezongen, want dit is een geheimenis, die voor eeuwen en geslachten verborgen is gebleven. Bekeerlingen zingen een nieuw lied, dat zeer verschillend is van hetgeen zij hebben gezongen, zij veranderen hun verwondering, en veranderen hun blijdschap, en daarom veranderen zij van lied. Indien Gods genade een nieuw hart in ons binnenste geeft, dan zal zij daarmee een nieuw lied geven in onze mond. In het Nieuwe Jeruzalem zullen nieuwe liederen worden gezongen, die tot in eeuwigheid nieuw zullen zijn en nooit zullen verouderen.

Last dit nieuwe lied gezongen worden tot eer van God, vanwege vier dingen.

1. De wonderen, die Hij gewrocht heeft, *Hij heeft wonderen gedaan.* Het werk van onze verlossing door Christus is een wonder. Als wij al de stappen ervan nagaan, van de beraming ervan, het desbetreffende raadsbesluit Gods van voor de grondlegging van de wereld, en de volvoering ervan met de eeuwige gevolgen, die er uit voortvloeien, als er geen tijd meer zijn zal, dan zullen wij zeggen dat God er wonderen in gedaan heeft. Het is geheel en al Zijn doen, en het is wonderlijk in onze ogen. Hoe meer het bekend wordt, hoe meer het zal worden bewonderd.

2. De overwinningen, die Hij behaald heeft. *Zijn rechterhand en de arm van Zijn heiligheid hebben Hem de overwinning verkregen,* vers 2. Onze Verlosser is alle de moeilijkheden teboven gekomen, die in de weg onzer verlossing lagen, Hij heeft zich door alle een weg gebrand, en was niet ontmoedigd door het werk en het lijden, dat Hem was toegewezen. Hij heeft al de vijanden onderworpen, die er zich tegen gesteld hadden, heeft de overwinning behaald over Satan, hem ontwapend en hem uitgeworpen uit zijn sterkten, Hij heeft "de overheden en machten uitgetogen," Colossenzen 2:15, heeft de machtige de vangst ontnomen, Jesaja 49:24, en aan de dood zijn doodwonde toegebracht, Hij heeft een onbetwistbare en volkomen overwinning verkregen, niet alleen voor Hemzelf, maar ook voor ons, want door Hem zijn wij meer dan overwinnaars. Deze overwinning heeft Hij door zichzelf behaald, door Zijn eigen macht, want er was niemand om te helpen, niemand om te ondersteunen, niemand, die zich durfde wagen in Zijn dienst, maar *Zijn rechterhand en de arm van Zijn heiligheid,* die altijd uitgestrekt zijn met goed gevolg, omdat ze nooit anders uitgestrekt zijn dan in een goede zaak, *hebben Hem de overwinning verkregen,* hebben Hem hulp en verlossing verkregen. Gods kracht en getrouwheid, hier *Zijn rechterhand en de arm van Zijn heiligheid* genoemd, hebben de Heere Jezus hulp gebracht door Hem op te wekken uit de doden en Hem aan Gods rechterhand te verhogen. Aldus Dr. Hammond.

3. De ontdekkingen, die Hij aan de wereld gedaan heeft van het werk van de verlossing. Wat Hij voor ons gewrocht heeft, heeft Hij ons geopenbaard, en beide door Zijn Zoon. De Evangelieopenbaring is hetgeen, waarop het Evangeliekoninkrijk is gegrond. "Het woord, dat God gezonden heeft," Handelingen 10:36, de opening van het verzegelde boek, is hetgeen met lofliederen bezongen moet worden, Openbaring 5:8, omdat daardoor het mysterie aan het licht werd gebracht, dat lang verborgen was geweest in God.

Merk op:

a. Het onderwerp van deze ontdekking, Zijn heil en Zijn gerechtigheid, die dikwijls samengevoegd worden, zoals in Jesaja 61:10, 46:13, 51:5, 6, 8. Heil duidt de verlossing zelf aan, en gerechtigheid de weg, waardoor het verkregen werd door de gerechtigheid van Christus. Of wel, het heil omvat al onze Evangelie-voorrechten, en de gerechtigheid al onze Evangelie-plichten, beide zijn bekend gemaakt, want God heeft ze samengevoegd, en wij moeten ze niet scheiden. Of wel, gerechtigheid is hier genomen voor de weg van onze rechtvaardigmaking door Christus, die in het Evangelie geopenbaard is te zijn door het geloof, Romeinen 1:17.

b. De eenvoudigheid dier ontdekking, Hij heeft het openlijk getoond, niet in typen en afschaduwing, zoals onder de wet, maar het is geschreven als met een zonnestraal, opdat die voorbijgaat het kunne lezen. Leraren zijn verordineerd om het in duidelijke, verstaanbare taal te prediken.

c. De uitgestrektheid van deze ontdekking, zij is gedaan voor de ogen van de heidenen en niet alleen de Joden- *al de einden van de aarde hebben gezien het heil onzes Gods,* want tot de heidenen was het woord van de zaligheid gezonden.

4. De vervulling van de profetieën en beloften des Ouden Testaments hierin, vers 3. Hij is *gedachtig geweest Zijner goedertierenheid en Zijner waarheid aan het huis Israëls.* God had genade weggelegd voor het zaad van Abraham, en had hun vele en grote verzekeringen gegeven van de goedertierenheid, die Hij voor hen bestemde in de laatste dagen, en het was tengevolge daarvan dat Hij Zijn Zoon Jezus verwekt heeft, niet alleen om een licht te zijn tot verlichting van de heidenen, maar ook om de heerlijkheid te zijn van Zijn volk Israël, want Hij heeft Hem in de eerste plaats gezonden om hen te zegenen. Van God wordt gezegd dat Hij, door Christus te zenden, barmhartigheid deed, die "beloofd was aan de vaderen, en gedachtig was aan Zijn heilig verbond", Lukas 1:72. Hij heeft het dieswege gedaan, niet om enigerlei verdienste van hen.

Psalm 98:4-9

De oprichting van het koninkrijk van Christus wordt hier voorgesteld als een zaak van vreugde en lofzegging.

1. Laat al de kinderen van de mensen er zich in verblijden, want allen hebben zij er voordeel van, of kunnen het hebben. Telkens en nogmaals worden wij hier opgeroepen om op allerlei wijze onze vreugde er over uit te drukken, en er God de lof voor te geven. *Juicht,* zoals tevoren, Psalm 95:1, 2, *roept uit van vreugde,* als degenen, die aangedaan zijn door deze blijde tijdingen, en wensen dat ook anderen er door aangedaan zullen worden. *Juicht en zingt vrolijk, Psalmzingt* zingt Hosanna, Mattheus 21:9, zingt Hallelujah, Openbaring 19:6. Laat Hem welkom wezen op de troon, zoals nieuwe koningen verwelkomd worden, met luid gejuich, met vreugdekreten totdat de aarde er van weerklinkt, zoals toen Salomo tot koning werd uitgeroepen, I Koningen 1:40. En laat het gejuich van de menigte begeleid worden door de zangers en speellieden Psalm 87:7, 68:26, zoals gebruikelijk is bij zulke plechtigheden.

a. Laat heilige liederen de nieuwe Koning worden toegezongen: *"Psalmzingt de Heere met de harp, met de harp en met de stem des gezangs.* Geeft uitdrukking aan uw vreugde, maakt haar aldus bekend, wekt haar aldus nog meer op, en verbreidt haar onder anderen."

b. Laat die lofliederen ondersteund worden door gewijde muziek, niet slechts door de zachte, lieflijke melodie van de harp, maar, daar het een zegevierend Koning is, wiens eer en roem bezorgen worden, en die uitgaat overwinnende en opdat Hij overwonne, zo laat Hem uitgeroepen worden onder de tonen van de krijgsmuziek, van *trompetten en bazuingeklank,* vers 6. Laat al die vreugde Gode gewijd zijn, en laat er uiting aan worden gegeven op een plechtige, Godsdienstige wijze, *juicht de Heere,* vers 4, *Psalmzingt de Heere,* vers 5, doet het *voor het aangezicht des Konings, des Heeren,* vers 6. Vleselijke vrolijkheid is vijandig aan deze heilige blijdschap. Toen David huppelde voor de ark, zei hij dat het "was voor het aangezicht des Heeren," en de Godsvrucht van de bedoeling rechtvaardigde niet slechts wat hij deed, maar prees het aan. Telkenmale als wij voor het aangezicht des Heeren verschijnen, moeten wij ons in Hem verblijden, Deuteronomium 12:12, ons verblijden voor het aangezicht van de Heere Jezus, en voor Hem, niet alleen als de Heiland, maar als de Koning, de Koning van de koningen, de Koning van de kerk, en onze Koning.

2. Laat de mindere schepselen er zich in verblijden, vers 7-9. Dit is van gelijke strekking met hetgeen wij tevoren hadden, Psalm 96:11 13. De zee bruise, en laat dit niet, zoals het wel eens placht, een schrikwekkend geluid genoemd worden, maar een vreugdevol geluid, want de komst van Christus en het heil door Hem gewerkt hebben de eigenschap van de moeilijkheden en verschrikkingen van deze wereld geheel en al veranderd, zodat, als *de rivieren haar bruisen verheffen, haar golven verheffen,* wij dit niet moeten beschouwen of uitleggen als een aandruisen van de zee tegen ons, maar veeleer als een zich verheugen met ons. Dat de rivieren haar vreugde uiten, zoals de mensen het doen als zij *in de handen klappen,* en laat de bergen, die beefden van vrees voor het aangezicht Gods, toen Hij nederkwam op de berg Sinaï om de wet te geven *vreugde bedrijven* voor Zijn aangezicht als het Evangelie gepredikt wordt, en dat woord des Heeren uitgaat van Zion op zachte lieflijke wijze. *Dat tegelijk de gebergten vreugde bedrijven voor het aangezicht des Heeren.* Dit geeft te kennen dat het koninkrijk van Christus een zegen zal wezen

voor geheel de schepping, en gelijk de mindere schepselen de eer verkondigen van de Schepper, Psalm 19:1, zo verkondigen zij ook de eer van de Verlosser, want door Hem zijn niet slechts alle dingen in wezen, maar bestaan ook in hun orde. Het geeft mee te kennen dat de kinderen van de mensen achterlijk zullen wezen in het bewijzen van hun eerbied aan de Verlosser, en dat Hij er daarom voor moet uitzien naar *de zee en de rivieren* die de stompzinnigheid en ondankbaarheid van het mensdom zullen beschamen. En misschien moet hier gedacht worden aan de nieuwe hemelen en de nieuwe aarde, die wij, naar Zijn belofte verwachten, 2 Petrus 3:13, en deze tweede vermelding van Zijn komst, evenals in Psalm 96, kan wel in de eerste plaats betrekking hebben op Zijn wederkomst, wanneer al deze dingen gelouterd zullen zijn, dan zal Hij komen om *de wereld te richten in gerechtigheid*. In het vooruitzicht van die dag verheugen zich allen die geheiligd zijn, en zelfs de zee, de rivieren en de bergen zouden zich verblijden, indien zij het konden. Men zou denken dat Vergilius het oog had op deze psalmen, zowel als op de orakelen van de Cumeaanse Sibylle, in zijn vierde eclogue, als hij daar of uit onwetendheid of met moedwillige onjuistheid op Asinius Pollio de aloude profetieën toepast, welker vervulling in die tijd verwacht werd, want hij leefde onder de regering van keizer Augustus even voor de geboorte van onze Heiland. Hij erkent dat zij de geboorte verwachtten van een kind van de hemel, dat een grote zegen zou wezen voor de wereld en de gouden eeuw zou herstellen:

"Jam nova progenies caelo demittitur alto Een nieuw geslacht daalt van de hemel neer, "

En dat zou de zonde wegnemen,

"Te duce, si qua manent sceleris vestigia nostra, Irrita perpetua solvent formidine terras Uw invloed zal iedere smet van bederf uitwissen, en de wereld bevrijden van verschrikking."

Vele andere dingen zegt hij van dit langverwachte kind, die Ludovicus Vives in zijn aantekeningen op deze eclogue toepasselijk acht op Christus, en, evenals de psalmist hier, besluit hij met een vooruitzicht op het zich verblijden van geheel de schepping hierin:

"Aspice, venturo laetentur utomnia saeclo. Zie, hoe deze beloofde eeuw allen doet juichen."

En zo allen juichen en zich verblijden, waarom dan niet ook wij?

PSALM 99

1 De HEERE regeert, dat de volken beven; Hij zit tussen de cherubim; de aarde bewege zich.
2 De HEERE is groot in Sion, en Hij is hoog boven alle volken.
3 Dat zij Uw groten en vreselijken Naam loven, die heilig is;
4 En de sterkte des Konings, die het recht lief heeft. Gij hebt billijkheden bevestigd, Gij hebt recht en gerechtigheid gedaan in Jakob.
5 Verheft den HEERE, onzen God, en buigt u neder voor de voetbank Zijner voeten; Hij is heilig!
6 Mozes en Aaron waren onder Zijn priesters, en Samuel onder de aanroepers Zijns Naams; zij riepen tot den HEERE, en Hij verhoorde hen.
7 Hij sprak tot hen in een wolkkolom; zij hebben Zijn getuigenissen onderhouden, en de inzettingen, die Hij hun gegeven had.
8 O HEERE, onze God! Gij hebt hen verhoord, Gij zijt hun geweest een vergevend God, hoewel wraak doende over hun daden.
9 Verheft den HEERE, onzen God, en buigt u voor den berg Zijner heiligheid; want de HEERE, onze God, is heilig.

Nog altijd bezingen wij de heerlijkheid van het koninkrijk Gods onder de mensen, en worden wij evenals in de voorgaande psalmen, geroepen om Hem te loven. Maar die psalmen zagen voorwaarts naar de tijden van het Evangelie en profeteerden van de genade en vertroostingen van die tijden, deze psalm schijnt meer te verwijlen bij de Oud-Testamentische bedelingen, de openbaring van Gods heerlijkheid en genade daarin. In de verwachting van het koninkrijk van de Messias en de Evangelische aanbidding moesten de Joden de Goddelijke leefregel, waar ze toen onder waren, en de inzettingen, die hun gegeven waren, niet veronachtzamen, maar er God in zien, regerende, en overeenkomstig de wet van Mozes aanbidden voor Zijn aangezicht. Profetieën van toekomstige goederen moeten onze waardering niet verminderen van de tegenwoordige goederen. Aan Israël kwam voorzeker de belofte toe, die zij verplicht waren te geloven, maar hun behoorden ook de wetgeving en de dienst van God, die zij ook verplicht waren nauwgezet in acht te nemen, Romeinen 9:4. En om dit te doen worden zij hier in deze psalm opgeroepen, waarin toch ook veel van Christus is, want de regering van de kerk was in de handen van het eeuwige Woord, voordat het vlees was geworden, en daarenboven waren ook de ceremoniele diensten typen en afschaduwingen van de Evangelische aanbidding. Van het volk van Israël wordt hier geëist om God te loven en te verhogen en voor Zijn aangezicht te aanbidden uit overweging van deze twee zaken:

I. De gelukkige inrichting van de regering waar zij onder waren, zowel voor heilige als voor burgerlijke zaken, vers 1-5..

II. Enige voorbeelden van het gelukkig bestuur ervan, vers 6-9. Bij het zingen van deze psalm moeten wij er ons toe zetten om de naam van God te verhogen, gelijk ons die bekend is gemaakt in het Evangelie, waartoe wij veel meer reden hebben dan zij, die onder de wet leefden.

Psalm 99:1-5

De grondslag van alle godsdienst is gelegd in deze waarheid, dat *de Heere regeert.* God bestuurt de wereld door Zijn voorzienigheid bestuurt de kerk door Zijn genade, en beide door Zijn Zoon. Wij moeten geloven, niet alleen dat *de Heere leeft,* maar ook dat *de Heere regeert*. Dit is de triomf van de Christelijke kerk, en hier was het de triomf van de Joodse kerk, dat Jehovah hun koning is, en daaruit wordt de vermaning afgeleid: *dat de volken beven,* dat is:

a. Laat zelfs de onderdanen van dit koninkrijk beven, want er was in de Oud-Testamentische bedeling veel verschrikking. Bij de berg Sinai was Israël, en zelfs Mozes, geheel bevreesd en bevende, en toen was God vreeslijk uit Zijn heiligdommen, zelfs als Hij verscheen ten behoeve van Zijn volk, deed Hij vreeslijke, dat is ontzaglijke dingen. Maar wij zijn thans niet gekomen tot de "tastelijke berg en het brandende vuur," Hebreeen 12:18. Thans moet het zijn: De Heere regeert, de aarde verheuge zich, toen regeerde Hij meer door de kracht van heilige vreze, nu door de kracht van heilige liefde.

b. En nog veel meer: laat de vijanden van dit koninkrijk beven, want Hij zal hen of tot gehoorzaamheid brengen onder Zijn gouden scepter, of hen verpletteren met Zijn ijzeren roede. *De Heere regeert,* hoewel de volken in toorn er om ontstoken zijn, hoewel zij er zich om verteren van woede, maar ijdel is al hun tegenstand, Hij zal in weerwil van hen Zijn koning zalven over Zion, de berg van Zijn heiligheid, Psalm 2:6,. vroeg of laat zal Hij hen doen beven, Openbaring 6:15. *De Heere regeert, de aarde bewege zich.* Zij, die zich aan Hem onderwerpen, zullen bevestigd worden en niet bewogen worden, Psalm 96:10, maar zij, die Hem tegenstaan, zullen bewogen worden. Hemel en aarde en alle volken zullen bewogen worden, maar het koninkrijk van Christus kan niet worden bewogen, de dingen "die niet beweeglijk zijn, blijven," Hebreeen 12:27. In dezelve is de eeuwigheid, Jesaja 64:5.

Gods koninkrijk, opgericht onder Israël, wordt hier tot het onderwerp gemaakt van de lof van de psalmist.

1. God bestuurt de zaken van de Godsdienst, Hij zit *tussen de cherubim,* vers 1, als op Zijn troon om wet te geven door de orakelen, die daar overgeleverd werden, als op de genadetroon om smeekbeden te ontvangen. Het was de eer van Israël, dat onder hen de shechina, of de bijzondere tegenwoordigheid Gods was vergezeld van de heilige engelen, de tempel was het koninklijk paleis, en het heilige van de heiligen was de audiëntiezaal. *De Heere is groot in Zion,* vers 2, hier is Hij bekend en wordt Hij geprezen, Psalm 76:1, daar wordt Hij als groot zijnde gediend, meer dan overal elders, daar is *Hij hoog boven alle volken,* gelijk hetgeen hoog is, in het gezicht is gesteld, en er naar op wordt gezien, zo zijn de Goddelijke volmaaktheden op meer doorluchtige wijze door Hem geopenbaard in Zion dan overal elders. Laat hen daarom, die in Zion wonen en aldaar aanbidden, Uw *grote en vreeslijke naam loven,* en er U de eer van geven, *want hij is heilig*. De heiligheid van Gods naam maakt hem in waarheid groot voor Zijn vrienden en vreeslijk voor Zijn vijanden, vers 3. Deze is het, die zij hierboven aanbidden: Heilig, heilig, heilig.

2. Hij was alles in alles in hun burgerlijk bestuur, vers 4. Gelijk in Jeruzalem de getuigenis Israëls was, werwaarts de stammen opgingen, zo waren daar ook "de stoelen des gerichts gezet," Psalm 122:4, 5. Hun regering was een theocratie, Hij heeft David verwekt om over hen te heersen (en

sommigen denken dat deze psalm geschreven werd bij gelegenheid van zijn gelukkige en rustige bevestiging op de troon) en *hij is de koning, wiens sterkte het recht liefheeft,* vers 4. Hij is sterk, al zijn sterkte heeft hij van God, en *zijn sterkte* wordt niet misbruikt ter ondersteuning van enigerlei onrecht, zoals de macht van grote vorsten maar al te dikwijls daarvoor misbruikt wordt, maar zij *heeft gerechtigheid lief,* hij doet recht met zijn macht, en doet het met welbehagen. En hierin was hij een type van Christus, aan wie God de troon Zijns vaders zal geven om recht en gerechtigheid te doen. Hij heeft macht om te verpletteren, maar zijn sterkte heeft gerechtigheid lief, hij regeert niet met harde strengheid, maar met gematigdheid, met wijsheid en met tederheid. Het volk van Israël had een goed koning, maar hier wordt hen geleerd tot God op te zien als tot Hem, door wie hun koning regeert. Gij *hebt billijkheden bevestigd.* God heeft hun voortreffelijke wetten gegeven, door welke zij bestuurd werden. Gij hebt recht en gerechtigheid gedaan in Jakob. Hij heeft niet alleen dikwijls door Zijn onmiddellijke voorzienigheid Zijn eigen wetten met kracht gehandhaafd en ten uitvoer gelegd, maar zorg gedragen voor de bedeling des rechts onder hen door burgerlijke magistraten, die door Hem regeerden. Hun rechters richtten voor God, en hun oordeel was het Zijne, 2 Kronieken 19:6.

Deze twee dingen samenvoegende zien wij waarin Israël gelukkig was boven ieder ander volk, zoals Mozes het beschreven heeft, Deuteronomium 4:7, 8, namelijk dat God hun zo nabij was, zittende tussen de cherubim, en dat zij zo rechtvaardige inzettingen en rechten hadden, door welke billijkheid gevestigd was, en God zelf heerste in Jakob, waaruit hij dit gebod afleidt aan dit gelukkige volk, vers 5 :*"verheft de Heere, onze God, en buigt u neer voor de voetbank van Zijn voeten,* geeft Hem de eer van de goede regering, waar gij onder leeft, zoals zij nu gevestigd is beide in de kerk en de staat." Hoe groter de openbare zegeningen zijn waarin wij delen, hoe meer verplicht wij zijn om deel te nemen aan de openbare huldiging van God, inzonderheid behoort de oprichting van het koninkrijk van Christus het onderwerp te zijn van onze lof. Als wij tot God naderen om Hem te aanbidden, moet ons hart vervuld zijn van hoge gedachten van Hem, en Hij moet verhoogd worden in onze ziel. Hoe meer wij onszelf vernederen en ons voor God nederbuigen, hoe meer wij God verhogen. Wij moeten ons nederbukken aan de voetbank van Zijn voeten, aanbidden bij Zijn ark, die de voetbank was van Zijn genadetroon tussen de cherubim. Of wel, wij moeten ons nederbuigen op het plaveisel van Zijn voorhoven, en wij hebben goede redenen om aldus eerbiedig te zijn, want hij is heilig, en Zijn heiligheid moet ontzag in ons wekken, zoals zij in de engelen zelf ontzag wekt, Jesaja 6:2, 3.

Psalm 99:6-9

Israëls geluk in Gods regering wordt hier nog nader aangetoond door enige bijzondere voorbeelden van Zijn bestuur, inzonderheid met betrekking tot hen die in hun dagen de voornaamste leidslieden, de werkzaamste en zegenrijkste regeerders waren van dat volk, Mozes Aaron en Samuël, in de eerste twee begon de theocratie of Godsregering (want zij werden gebruikt om Israël tot een volk te formeren), en in de laatste is die regeringsvorm in grote mate geëindigd, want toen het volk Samuël verwierp en hem drong om afstand te doen van de regering, werden zij gezegd God zelf te hebben verworpen, dat Hij niet zo onmiddellijk hun koning zou zijn, als Hij tot nu toe geweest zijn, 1 Samuel 8:7, want nu wilden zij een koning hebben zoals al de volken. Mozes wordt, zowel als Aaron, gezegd "onder Zijn priesters te zijn," want hij heeft het priesterambt uitgeoefend totdat Aaron in dat ambt bevestigd was, en hij was het, die Aaron en zijn zonen gewijd heeft. Daarom wordt hij door de joden "de priester van de priesters" genoemd.

Nu valt betreffende deze drie regeerders op te merken:

1. De innige gemeenschap, die zij hadden met God, en de grote gunst, die Hij hun had betoond. Geen van al de volken van de aarde kon op zulke drie mannen wijzen als deze geweest zijn, die zo'n omgang hadden met de hemel, en die God bij name kende, Exodus 33:17. Hier is:

A.. Hun onderhouden van Gods getuigenissen. Geen koninkrijk had mannen, die God eerden zoals deze drie mannen van het koninkrijk van Israël Hem geëerd hebben. Zij eerden Hem:

a. Door hun gebeden. Samuël, hoewel hij niet onder Zijn priesters was, was toch *onder de aanroepers Zijns naams,* en daarvoor waren zij allen vermaard. Zij *riepen tot de Heere* zij steunden niet op hun eigen wijsheid of kracht maar in iedere nood namen zij de toevlucht tot God, tot Hem was hun begeerte, en op Hem verlieten zij zich.

b. Door hun gehoorzaamheid. Zij *hebben Zijn getuigenissen onderhouden en de inzettingen, die Hij hun gegeven had*. Zij hebben nauwgezet hun plicht betracht, en in alles hebben zij zich Gods woord en wet ten regel gesteld, wetende dat zij, tenzij zij dit deden, niet konden verwachten dat hun gebeden verhoord zouden worden, Spreuken 28:9. Mozes deed alles naar het voorbeeld, dat hem getoond was- er wordt dikwijls herhaald: naar alles wat God aan Mozes gebood, zo deed hij. Evenzo deden ook Aaron en Samuël. Dat waren de grootste en achtbaarste mannen, die het meest uitmuntten in het houden van Gods getuigenissen, en in zich te houden aan de regel van Zijn woord.

B. Gods genadig aannemen van hen. Hij *verhoorde hen,* heeft hun gegeven hetgeen waarvoor zij Hem hadden aangeroepen. Zij hebben allen verwonderlijk bij God overmocht in het gebed, op hun bepaald verzoek, hun bede, werden wonderen gedaan, ja meer, Hij verwaardigde zich niet alleen om te doen wat zij begeerden, zoals een vorst voor een smekeling, maar Hij oefende gemeenschap met hen, zoals een vriend zich gemeenzaam met zijn vriend onderhoudt, vers 7. *Hij sprak tot hen in een wolkkolom.* Hij heeft dikwijls tot Samuël gesproken, reeds in zijn kindsheid is het woord des Heeren tot hem gekomen, en waarschijnlijk heeft Hij soms tot hem gesproken door een schitterende wolk, die hem overschaduwde, in elk geval heeft Hij tot Mozes en Aaron dikwijls gesproken, in de vermaarde wolkkolom Exodus 16:10, Numeri 12:5. Israël wordt hier nu aan herinnerd, ter bevestiging van hun geloof, dat, hoewel zij niet iedere dag zulke waarneembare tekenen hadden van

Gods tegenwoordigheid als de wolkkolom voor hen geweest is, het toch Gode heeft behaagd, om aan hen, die hun eerste grondleggers waren, en aan hem, die hun grote hervormer is geweest, zich aldus te openbaren.

2. De goede diensten, die zij aan Israël hebben bewezen. Zij hebben voorbede gedaan voor het volk, en ook voor hen hebben zij menig antwoord des vredes verkregen. Mozes stond in de scheur, en Aaron stond tussen de levenden en de doden, en toen Israël in benauwdheid was, riep Samuël voor hen tot de Heere 1 Samuel 7:9. Daarnaar wordt verwezen in vers 8. *O Heere, onze God, Gij hebt hen verhoord,* en op hun gebed, zijt *Gij hun geweest een vergevend* God, Gij hebt vergiffenis geschonken aan het volk, voor hetwelk zij hadden gebeden, en hoewel *Gij wraak deedt over hun daden,* hebt Gij hen toch niet afgesneden, om niet meer Uw volk te zijn, zoals hun zonde verdiend had. "Gij zelf *zijt hun een genadig God geweest* aldus Dr. Hammond om hunnentwil en hebt op hun bede het volk gespaard, toen Gij op het punt waart om wraak te doen over hun daden, toen Uw toorn zozeer tegen hen ontstoken was, dat hij op het punt was om over hen los te barsten en hen te verdoen." Dat waren sommige van de vele merkwaardige voorbeelden van Gods heerschappij over Israël, meer dan over ieder ander volk, waarvoor het volk wederom opgeroepen wordt om God te loven, vers 9. *Verheft de Heere onze God* om hetgeen Hij vroeger voor ons gedaan heeft, zowel als om hetgeen Hij nu onlangs voor ons deed, en *buigt u voor de berg van Zijn heiligheid,* waarop Hij nu Zijn tempel heeft, en waarover Hij weldra Zijn Koning zal zalven, Psalm 2:6, de eerste een type van de tweede. Laat al Gods Israël daar, als in het middelpunt van de eenheid, samenkomen ter aanbidding, *want de Heere onze God is heilig,* en verschijnt aldus niet alleen in Zijn heilige wet, maar ook in Zijn heilig Evangelie.

PSALM 100

1 Een lofzang. Gij ganse aarde! juicht den HEERE.
2 Dient den HEERE met blijdschap, komt voor Zijn aanschijn met vrolijk gezang.
3 Weet, dat de HEERE is God; Hij heeft ons gemaakt (en niet wij), Zijn volk en de schapen Zijner weide.
4 Gaat in tot Zijn poorten met lof, in Zijn voorhoven met lofgezang; looft Hem, prijst Zijn Naam.
5 Want de HEERE is goed; Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid, en Zijn getrouwheid van geslacht tot geslacht.

Het is met goede redenen dat velen deze psalm zeer dikwijls zingen in hun Godsdienstige bijeenkomsten, want hij is zeer geschikt, beide om in ons naderen tot God in heilige inzettingen Godvruchtige gedachten op te wekken en er uitdrukking aan te geven en als ons hart in de woorden is, dan zullen wij de Heere psalmen. De Joden zeggen dat hij geschreven werd om gezongen te worden bij hun dankoffers. Het kan zijn, maar wij zeggen, dat gelijk er niets in is, dat zeer bijzonder en alleen tot hun Godsdienstige instellingen behoort, zo ook het begin dat een oproep is aan alle landen om God te loven hem duidelijk tot de Evangeliekerk uitstrekt.

I. Wij worden hier opgeroepen om God te loven en ons in Hem te verblijden, vers 1, 2, 4.

II. Er wordt ons stof gegeven tot lofzegging, wij moeten Hem loven uit aanmerking van Zijn bestaan en Zijn betrekking tot ons, vers 3, en Zijn goedertierenheid en getrouwheid vers 5. Dat zijn eenvoudige en geheel gewone dingen en daarom des te meer geschikte stof voor onze oefeningen van de Godsvrucht.

Psalm 100:1-5

I. De vermaningen tot lofzegging zijn hier zeer dringend. De psalm beantwoordt ten volle aan zijn opschrift: *Een lofpsalm.* Hij begint met de oproep, die wij nu al verscheidene malen gehad hebben, vers 1. *Gij gehele aarde juicht de Heere,* gij alle landen, alle inwoners van de aarde. Als alle volken onderwezen zullen zijn en het Evangelie gepredikt zal wezen aan alle creaturen, dan zal aan die oproep ten volle voldaan worden. Maar als wij de voorgaande psalm houden (zoals wij hem verklaard hebben) voor een oproep aan de Joodse kerk om zich te verblijden in het bestuur van Gods koninkrijk, waar zij onder waren, (gelijk de vier psalmen, die er voorafgingen zagen op de dagen van de Messias), dan zal deze psalm misschien bedoeld zijn op proselieten, die uit alle landen tot de Joodse Godsdienst overgingen. Maar in elk geval hebben wij hier:

1. Een krachtige uitnodiging om God te aanbidden. Niet, dat God ons nodig heeft, of iets dat wij hebben of kunnen doen, maar het is Zijn wil dat wij de Heere zullen dienen, ons zullen toewijden aan Zijn dienst, en ons er mee bezig zullen houden, en dat we Hem niet alleen zullen dienen in alle gehoorzaamheid aan Zijn wet, maar *voor Zijn aangezicht zullen komen* in de inzettingen, die Hij verordineerd heeft, en waarin Hij beloofd heeft zich te zullen openbaren, vers 2, dat we *zullen ingaan tot Zijn poorten en Zijn voorhoven.* Aan het volk was het niet veroorloofd in het heilige te gaan daarin gingen alleen de priesters om de dienst te verrichten, maar laat het volk dankbaar zijn voor hun plaats in de voorhoven van Gods huis waar zij werden toegelaten en waar ze de dienst bijwoonden.

2. Grote aanmoediging, die ons gegeven is om blijmoedig te zijn in ons aanbidden van God, vers 2. *Dient de Heere met blijdschap.* Dit duidt een voorzegging aan, dat er in Evangelietijden zeer bijzonder reden zal wezen voor blijdschap, en deze wordt als een regel van de aanbidding voorgeschreven. Laat God *met blijdschap worden gediend,* Door heilige vreugde dienen wij in waarheid: het is een eer voor Hem, dat men zich in Hem verblijdt, en wij behoren Hem te dienen met heilige vreugde. Evangelische aanbidders behoren vreugdevolle aanbidders te zijn. Als wij God in oprechtheid dienen, zo laat ons Hem dienen met blijdschap wij moeten daar bereidwillig en ijverig in zijn, blijde wezen als wij geroepen worden "om in het huis des Heeren te gaan," Psalm 122:1, het voor de vertroosting van ons leven houden om gemeenschap te hebben met God, en wij moeten er aangenaam en vrolijk in zijn, moeten zeggen: Het is ons goed hier te wezen, tot God naderen in iedere plicht als tot "de God van de blijdschap onder verheuging," Psalm 43:4. Wij moeten *voor Zijn aanschijn komen met vrolijk gezang* en niet alleen met vrolijk gezang, maar met lofgezang, vers 4. *Gaat in tot Zijn poorten met lof,* wij moeten niet alleen onszelf vertroosten, maar God verheerlijken met onze blijdschap, Hem de lof geven voor hetgeen ons aangenaam is. Weest Hem dankbaar en prijst Zijn naam, dat is:

a. Wij moeten het beschouwen als een gunst, dat wij toegelaten zijn tot Zijn dienst, en Hem danken dat wij vrijheid van toegang tot Hem hebben, verordineerde inzettingen hebben, en voortdurend in de gelegenheid zijn, om in die inzettingen tot Hem te naderen.

b. Wij moeten lof en dankzegging mengen onder al onze Godsdienstige verrichtingen, deze gouden draad moet door elke plicht lopen, Hebreeen 13:15 want het is het werk van de engelen. Dankt God in alles, in elke inzetting zowel als in iedere leiding van Zijn voorzienigheid.

II. De stof en de beweegredenen tot lof zijn van groot gewicht, vers 3, 5. Weet wat God is in zichzelf, en wat Hij voor U is. Kennis is de moeder van de godsvrucht en van alle gehoorzaamheid, blinde offers zullen nooit een ziende God behagen. "Weet het, overweegt het en past het toe, dan zult gij ijveriger en gestadiger, inniger en ernstiger zijn in uw aanbidding van Hem." Laat ons dan deze zeven dingen weten betreffende de Heere Jehovah, met wie wij in al de daden van de godsdienstige aanbidding te doen hebben.

1. Dat *de Heere God is,* de enig levende en ware God, dat Hij een oneindig volmaakt wezen is, uit zichzelf bestaande, en in zichzelf genoegzaam, en de bron van alle bestaan, Hij is God, en niet een mens zoals wij zijn. Hij is een eeuwige geest, onbegrijpelijk en onafhankelijk, de eerste oorzaak en het einddoel. De heidenen aanbaden het schepsel hunner eigen verbeelding, de werklieden maakten het en daarom was het God niet, wij aanbidden Hem, die ons gemaakt heeft en geheel de wereld, Hij Is God, en alle andere voorgewende godheden zijn ijdelheid en een leugen, en Hij heeft over hen getriomfeerd.

2. Dat Hij onze Schepper is. Hij *heeft ons gemaakt en niet wij.* Ik bevind dat ik ben, maar kan niet zeggen: ik ben die ik ben, en derhalve moet ik vragen: Vanwaar ben ik? Wie heeft mij gemaakt? Waar is God, mijn maker? En het is de Heere Jehovah, Hij heeft ons het aanzijn gegeven, Hij is beide de formeerder van ons lichaam en de vader van onze geest. Wij hebben onszelf niet gemaakt, wij konden onszelf niet maken, het is Gods kroonrecht om de oorzaak te zijn van zichzelf, ons bestaan is afgeleid en afhankelijk.

3. Dat Hij daarom onze rechtmatige eigenaar is. Door een letter in het Hebreeuws te veranderen, lezen de Massoreten het: "Hij heeft ons gemaakt, en van Hem zijn wij," of "Hem behoren wij toe, " voeg die beide lezingen samen, en wij leren dat wij, omdat *God ons gemaakt heeft en niet wij,* daarom ook onszelf niet toebehoren, maar Hem. Hij heeft een onbetwistbaar recht van eigendom in ons en in alle dingen. Van Hem zijn wij, om door Zijn macht bewerkt te worden en toegewijd te worden aan Zijn eer en heerlijkheid.

4. Dat Hij onze soevereine regeerder is. Wij *zijn Zijn volk,* of onderdanen, en Hij is onze vorst, onze bestuurder en regeerder, die aan ons als sterflijke wezens wetten geeft, en ons ter verantwoording zal roepen voor hetgeen wij doen. De Heere is onze rechter, de Heere is onze wetgever, wij hebben de vrijheid niet om te doen wat wij willen, en moeten ons er altijd nauwgezet op toeleggen om te doen wat ons geboden is.

5. Dat Hij onze milddadige weldoener is. Wij zijn niet slechts Zijn schapen, waarop Hij recht heeft, maar *de schapen van Zijn weide,* waar Hij zorg voor draagt, "de kudde, die Hij weidt" zo kan het ook gelezen worden en daarom de schapen van Zijn hand, die tot Zijn beschikking zijn, omdat wij de schapen van Zijn weide zijn, Psalm 95:7. Hij, die ons gemaakt heeft, onderhoudt ons en geeft ons alle dingen rijkelijk te genieten.

6. Dat Hij een God is van oneindige genade en goedertierenheid, vers 5. *De Heere is goed,* en daarom doet Hij goed, *Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid,* het is een fontein die nooit kan opdrogen. De heiligen, die thans de geheiligde vaten van de barmhartigheid zijn, zullen tot in der eeuwigheid de verheerlijkte gedenktekenen van de goedertierenheid zijn.

7. Dat Hij een God is van onverbreekbare waarheid en trouw. *Zijn getrouwheid is van geslacht tot geslacht,* geen van Zijn woorden zal ter aarde vallen als verouderd of herroepen: de belofte is vast al den zade, van geslacht tot geslacht.

PSALM 101

1 Een psalm van David. Ik zal van goedertierenheid en recht zingen; U zal ik psalmzingen, o HEERE!
2 Ik zal verstandelijk handelen in den oprechten weg; wanneer zult Gij tot mij komen? Ik zal in het midden mijns huizes wandelen, in oprechtigheid mijns harten.
3 Ik zal geen Belialsstuk voor mijn ogen stellen; ik haat het doen der afvalligen, het zal mij niet aankleven.
4 Het verkeerde hart zal van mij wijken; den boze zal ik niet kennen.
5 Die zijn naaste in het heimelijke achterklapt; dien zal ik verdelgen; die hoog van ogen is, en trots van hart, die zal ik niet vermogen.
6 Mijn ogen zullen zijn op de getrouwen in het land, dat zij bij mij zitten; die in den oprechten weg wandelt, die zal mij dienen.
7 Wie bedrog pleegt, zal binnen mijn huis niet blijven; die leugenen spreekt, zal voor mijn ogen niet bevestigd worden.
8 Allen morgen zal ik alle goddelozen des lands verdelgen, om uit de stad des HEEREN alle werkers der ongerechtigheid uit te roeien.

David was ongetwijfeld de schrijver van deze psalm, er ademt de ware geest in van de man naar Gods hart. Het is een plechtige gelofte, die hij deed aan God, toen hij de zorg op zich nam voor een gezin en een koninkrijk. Of hij geschreven werd toen hij terstond na de dood van Saul aan de regering kwam, zoals sommigen denken, of toen hij over geheel Israël begon te regeren en de ark opbracht naar de stad Davids, zoals de mening is van anderen is van geen gewicht of belang. Het is een voortreffelijk plan voor het goede bestuur van een hof, of de instandhouding van deugd en godsvrucht en daardoor van goede orde. Maar het is ook toepasselijk op particuliere gezinnen, het is de psalm van de heer des huizes, het hoofd des gezins. Hij schrijft aan allen, die op een plaats zijn van macht, hetzij in ruimere of ergere kring, voor om hun macht te gebruiken tot straf van de kwaaddoeners, maar tot prijs dergenen die goeddoen. Hier is:

I. De algemene strekking van Davids gelofte, vers 1, 2.

II. De bijzonderheden ervan: dat hij allerlei kwaad zal verfoeien en tegengaan, vers 3-5, 7, 8, en de deugdzamen zal begunstigen en aanmoedigen, vers 6. Sommigen denken dat dit gevoeglijk toegepast kan worden op Christus de Zone Davids, die Zijn kerk, de stad des Heeren regeert naar deze regelen, en die gerechtigheid liefheeft en goddeloosheid haat. Bij het zingen van deze psalm behoren gezinnen, regeerders en geregeerden elkaar te vermanen en op te wekken om naar die regel te wandelen, opdat vrede over hen, en Gods tegenwoordigheid met hen zij.

Psalm 101:1-8

David stelt hier voor zichzelf en voor anderen een voorbeeld beide van een goed magistraat en een goed heer des huizes. Indien deze de plichten van hun plaats en roeping zorgvuldig volbrengen, dan zou dit zeer veel bijdragen tot een algemene hervorming van de zeden, een verbetering van de levenswandel.

Merk op:

I. Het onderwerp, dat voor de psalm gekozen is, vers 1. *Ik zal van goedertierenheid en recht zingen,* dat is:

1. Van Gods goedertierenheid en recht, en dan ziet het terug op de beschikkingen van Gods voorzienigheid betreffende sedert hij voor het eerst tot koning was gezalfd. Gedurende die tijd was hem menige bestraffing ten deel gevallen, had hij vele ontberingen en moeilijkheden te verduren gehad van de ene kant, meer heeft hij toch van de andere kant vele wonderlijke verlossingen en uitreddingen ondervonden, hem werden gunsten geschonken zoals die van welke hij nu Gode zal zingen. De leidingen van Gods voorzienigheid met Zijn volk zijn gewoonlijk van gemengde aard *goedertierenheid en recht.* God heeft de ene tegenover het andere gesteld, en ze als Aprildagen gemaakt, regenbuien en zonneschijn. Zo was het met David en zijn gezin, toen er goedertierenheid was in het wederbrengen van de ark, was er recht in de dood van Uzza. Als God in Zijn voorzienigheid ons beproeft met een vermenging van goedertierenheid en recht, dan is het onze plicht om te zingen, Hem te psalmzingen, van het een zowel als van het andere, wij moeten door beide aangedaan zijn en voor beide dankzegging doen aan God. De Chaldeeuwse paraphrase hierop is opmerkelijk: "Indien Gij mij goedertierenheid bewijst, of, indien Gij een oordeel over mij brengt, zal ik voor U, o Heere, mijne lofzangen voor die alle zingen." Hoe onze uitwendige toestand ook moge zijn, hij zij vreugdevol of smartelijk, altijd moeten wij eer geven aan God, Hem lofzingen, wij moeten ons noch door het lachen van een voorspoedige toestand noch door de tranen van een toestand van beproeving en ellende buiten de stemming laten brengen om heilige liederen te zingen. Of,

2. Het kan verstaan worden van Davids goedertierenheid en recht. Hij wilde in deze psalm beloven goedertieren te zijn, en rechtvaardig of wijs, want recht wordt dikwijls genomen voor wijsheid. Recht te doen en barmhartigheid lief te hebben, dat is de hoofdsom van onze plicht. Hij wilde zich verbinden om deze nauwgezet te betrachten in de plaats en betrekking, waarin hij door God gesteld was en wel uit aanmerking van hetgeen God in Zijn voorzienigheid over hem beschikt had. Huiselijke zegeningen en huiselijke beproevingen zijn beide roepstemmen en aansporingen tot Godsdienst in het huis, in het gezin. David brengt zijn gelofte in een lied, of psalm, ten einde haar zoveel te beter in zijn eigen geheugen te bewaren, en haar dikwijls te herhalen, en opdat zij zoveel beter en gemakkelijker aan anderen meegedeeld zal kunnen worden, en in zijn geslacht bewaard zal blijven als een voorbeeld voor zijn zonen en opvolgers.

II. Het algemene besluit door David genomen om een zorgvuldig en nauwgezet gedrag te leiden in zijn hof, vers 2. Wij hebben hier:

1. Een goed voornemen betreffende zijn wandel betreffende zijn wandel in het algemeen, hoe hij zich in alles zal gedragen. Hij wilde leven naar een regel, niet vrij en naar het goeddunken van zijn eigen hart. Hoewel hij koning was, wilde hij zich door een plechtige gelofte verbinden om een goed levensgedrag te leiden, en betreffende Zijn wandel in zijn gezin in het bijzonder. Niet slechts hoe zijn wandel zou zijn als hij in het openbaar verscheen, als hij op de troon zat, maar hoe zijn wandel, zijn gedrag, zal wezen in *zijn huis* waar hij meer buiten het gezicht was van de wereld maar waar hij zich onder het oog van God wist. Het is niet genoeg om ons Godsdienstig voor te doen als wij uitgaan en onder de mensen komen, wij moeten ons ook door de Godsdienst laten regeren in ons eigen gezin. Zij, die openbare ambten bekleden, zijn er hierdoor niet van vrijgesteld om met zorg hun eigen gezin te regeren, het is hun veeleer ten plicht gesteld om een goed voorbeeld te geven en te tonen dat zij *hun eigen huls wel regeren* 1Tim. 3:4 Toen David de handen vol had met de openbare aangelegenheden, kwam hij toch weer om zijn huis te zegenen, 2 Samuel 6:20. Hij besluit:

a. Om met nauwgezetheid te handelen en in oprechtheid, ik *zal verstandelijk handelen in de oprechte weg,* in de weg van Gods geboden, dat is op een volmaakten weg, vers 2, want de wet des Heeren is volmaakt. Daarop zal hij wandelen met een volkomen hart, in alle oprechtheid, niet veinzende tegen God of de mensen. Als wij ons het Woord Gods ten regel stellen, en er door bestuurd worden, als de heerlijkheid Gods ons doel is, dan wandelen wij op de volmaakte weg met een volkomen hart.

b. Verstandelijk te handelen, met wijsheid en bedachtzaamheid. *Ik zal verstandelijk handelen,* ik zal mijzelf onderrichten op een volkomen wijze aldus sommigen. Ik zal met omzichtigheid wandelen. Wij moeten allen besluiten om te wandelen naar de regelen van de Christelijke wijsheid, op de wegen van de Christelijke Godsvrucht. Nooit moeten wij ons ter zijde afwenden van de volmaakte weg, onder voorwendsel van verstandelijk te handelen, maar terwijl wij ons op de goede weg houden, moeten wij voorzichtig zijn als de slangen.

2. Hier is een goed gebed. *Wanneer zult Gij tot mij komen?* Als iemand een eigen huis heeft, dan is het een begerenswaardige zaak voor hem, dat God tot hem zal komen en er bij hem zal wonen, en diegenen kunnen Gods tegenwoordigheid verwachten, die met een volkomen hart op een volmaakte weg wandelen. In het bericht, dat de gewijde geschiedschrijver geeft van David, 1 Samuel 18:14, zien wij hoe nauwkeurig dit overeenkomt met zijn voornemen en gebed, en dat noch het een noch het ander ijdel was. Naar hij zich heeft voorgenomen, gedroeg David zich voorzichtiglijk op al zijn wegen, en naar zijn gebed, was de Heere met hem.

III. Zijn bijzonder besluit om zelf geen kwaad te doen, vers 3. *"Ik zal geen Belialsstuk voor mijne ogen stellen.* Ik zal niets anders beogen dan hetgeen strekt tot eer van God en het openbare welzijn." Hij zal nooit een plan beramen om zich te verrijken door zijn onderdanen te verarmen, zijn eigen koninklijk kroonrecht uit te breiden door inbreuk te maken op hun eigendom. In al onze wereldlijke aangelegenheden moeten wij zorgdragen dat hetgeen, waar wij onze ogen op gericht houden, recht en goed is, maar geen verboden vrucht is, en dat wij nooit datgene zoeken, wat wij niet kunnen hebben zonder zonde. Het is de aard van een Godvruchtige, dat hij zijn ogen toesluit, dat hij het kwaad niet aanzie. Jesaja 33:15. Ja ik haat het doen van de afvalligen, van hen die afweken van de paden van de billijkheid, Job 31:7. Ik vermijd het niet slechts, ik verafschuw het, het zal mij niet aankleven. Indien enigerlei smet van onrecht op mijn handen zou komen, zal ze er spoedig van afgewassen worden."

IV. Zijn verder besluit om geen slechte dienaren te houden, noch de ondeugdzamen in zijn dienst te gebruiken. Hij zal hen niet steunen, hun generlei gunst betonen, uit vrees dat zij hierdoor verhard zouden worden in hun goddeloosheid en anderen zouden aanmoedigen om hun voorbeeld te volgen. Hij zal zelf geen omgang met hen hebben, hen niet toelaten in het gezelschap van zijn dienaren, uit vrees dat zijn gezin door de besmetting hunner zonde zou aangestoken worden. Hij zal geen vertrouwen in hen stellen, noen hen op enigerlei post van macht onder hem stellen, want zij, die zelf niet verbeterd willen worden, zullen gewis alles wat goed is in de weg staan.

Als hij in bijzonderheden gaat treden noemt hij geen dronkaards, overspelers, moordenaars of Godslasteraars, hij liep geen gevaar van grove zondaars als deze in zijn huis toe te laten, hij behoefde ook geen bepaalde verbintenis aan te gaan om met de zodanigen geen omgang, geen gemeenschap te hebben. Maar hij noemt zondaren, die minder aanstotelijk maar niet minder gevaarlijk waren, voor wie hij zeer bijzonder op zijn hoede moest wezen, en ten opzichte van wie hij verstandelijk moest handelen.

1. Hij wil niets van doen hebben met boosaardige lieden, personen van een gemelijke, haatdragende aard, die er niet voor terugdeinzen om kwaad te berokkenen aan hen, jegens wie zij een wrok koesteren, vers 4. Het verkeerde hart, iemand, die er behagen in schept gemelijk en verkeerd te zijn, *zal van mij wijken,* niet geschikt zijnde voor gezelschap, waarvan de band liefde is. *De boze zal ik niet kennen."* Dat is: "ik zal geen omgang met hem hebben want een weinig van de zuurdesem van de boosaardigheid en goddeloosheid zal het gehele deeg verzuren."

2. Noch met lasteraars en degenen, die er behagen in scheppen om in het geheim de goede naam hunner naasten te bekladden vers 5. *"Die van zijn naaste in het geheim achterklapt,* valse geruchten verzint of verspreidt ten nadele van zijn goede naam, die zal ik afsnijden van mijn gezin en mijn hof." Er zijn velen, die zich in de gunst trachten te dringen van vorsten door onware voorstellingen van personen en zaken, die, naar zij denken hun vorst zullen behagen, "een heerser, die op leugentaal acht geeft, al zijn dienaars zijn goddeloos," Spreuken 29:12. Maar David wil niet alleen niet naar hen luisteren, maar de bevordering voorkomen van hen, die door vleierij zijn gunst trachten te winnen, hij zal niet alleen hen straffen, die in open gerechtshof valse beschuldigingen inbrengen tegen iemand, maar ook hen, die anderen in het geheim belasteren. Ik wenste wel dat David aan deze zijn gelofte had gedacht in het geval van Mefiboseth en Ziba.

3. Noch met trotse, verwaande, eerzuchtige lieden, door niemand wordt in een gezin, in een hof, in een kerk meer kwaad aangericht, want door hovaardigheid maakt men niet dan gekijf, "daarom zal ik dien, *die hoog van ogen is en trots van hart, niet vermogen*. Ik zal hen niet dulden, die naar alle bevorderingen haken, want het is zeker dat hun doel niet is goed te doen, maar alleen zichzelf en hun familie te verrijken en van hoog aanzien te maken." God wederstaat de hovaardigen, en dat zal David ook doen.

4. Noch met trouweloze, bedrieglijke personen, die er geen bezwaar in zien om te liegen of bedrog te plegen, vers 7. *"Wie bedrog pleegt* kan zich wel indringen in mijn huis, in mijn gezin, maar zodra hij ontdekt is, *zal hij binnen mijn huis niet blijven."* Sommige groten weten gebruik te maken voor hun eigen doeleinden van dezulken, die handig zijn in het bedriegen en vinden hen geschikte werktuigen, maar David zal dezulken niet in zijn dienst gebruiken, *die leugen spreekt zal voor mijne ogen niet bevestigd worden,* maar zal met verontwaardiging uitgeworpen worden uit mijn

huis. Hierin was David een man naar Gods hart, want hoge ogen en een valse tong zijn dingen, die de Heere haat, en hij was ook een type van Christus, die in de grote dag allen, die de leugen liefhebben en doen, uit Zijn tegenwoordigheid zal bannen, Openbaring 22:15.

V. Zijn besluit om aan hen, die verstandig en goed zijn, posten van vertrouwen te geven, vers 6. *Mijne ogen zullen zijn op de getrouwen in den lande.* Voor de keus van zijn dienaren en staatsministers bleef hij in het land Israëls, hij wilde geen vreemdelingen gebruiken, niemand zal bevorderd worden dan geboren Israëlieten en die waarlijk Israëlieten zijn, *de getrouwen in de lande,* want zelfs in dat land waren er die niet getrouw waren. Op deze getrouwen zullen zijn ogen zijn, om hen te zoeken en te ontdekken, want zij waren bescheiden, hebben zich niet op de voorgrond gesteld, kwamen niet in de stad om naar hoge ambten te dingen maar leefden in afzondering op het land. Diegenen zijn gewoonlijk het meest geschikt voor ereambten en posten van vertrouwen, die er het minst verzot op zijn, er het minst naar haken, en daarom zullen verstandige vorsten hen zien uit te vorsen in hun plaatsen van afzondering, hen bij zich doen wonen, en hun een werkkring onder hen aanwijzen. Hij, *die wandelt op een volmaakte weg* die nauwgezet is in hetgeen hij zegt en doet, *zal mij dienen,* het koninkrijk moet doorzocht worden om eerlijke mannen te ontdekken, ten einde hen tot hovelingen te maken, en zo iemand beter is dan een ander, dan moet hij bevorderd worden. Dit was een goed besluit van David, maar hij heeft er zich of niet aan gehouden, of hij was misleid in zijn oordeel, toen hij Achitofel tot zijn rechterhand maakte. Om der wille van henzelf en van hun kinderen moeten hoofden van gezinnen er naar streven om dienstboden te nemen, van wie zij reden hebben te hopen dat zij God vrezen. De Zone Davids heeft Zijn ogen op *de getrouwen in den lande,* Zijn verborgenheid is met hen, en zij *zullen bij Hem wonen.* Saul koos tot zijn dienaren personen, die een goed, kloekmoedig voorkomen hadden, David koos dezulken, die Godvruchtig waren.

Eindelijk. Zijn besluit, om zijn ijver aan te wenden voor de hervorming, de verbetering van de zeden in stad en land, zowel als die van het hof, vers 8. *"Ik zal vroegtijdig alle goddelozen des lands verdelgen,* allen die ontdekt en schuldig verklaard zijn, het recht zal zijn loop tegen hen hebben." Hij wilde alles doen wat hij kon om al *de goddelozen te verdelgen,* zodat er niemand overbleef, van wie het bekend was dat hij een goddeloos leven leidde. Hij wilde het vroeg doen, hij wilde geen tijd verliezen, geen moeite sparen, hij wilde ijverig en voortvarend zijn, om de hervorming van de zeden te bevorderen, en de ondeugd tegen te gaan, en wie iets van belang in die zaak wil teweegbrengen, moet vroeg opstaan. Wat hij beoogde was niet slechts de beveiliging en bevestiging van zijn eigen regering en de vrede des lands, maar de eer van God in de reinheid van Zijn kerk. Om uit de stad des Heeren alle werkers van de ongerechtigheid uit te roeien, niet alleen Jeruzalem, maar het gehele land was de *stad des Heeren* en dat is ook de Evangeliekerk. Het is het belang van *de stad des Heeren* om gezuiverd te zijn van de *werkers van de ongerechtigheid,* die haar en bezwalken en verzwakken, en daarom is het de plicht van allen om ieder op zijn plaats te doen wat zij kunnen voor zo goed een werk en er ijverig in te zijn. De dag komt, wanneer de Zone Davids alle werkers van de ongerechtigheid zal uitroeien, weren zal van het Nieuwe Jeruzalem, want daarin zal niemand komen, die ongerechtigheid doet.

PSALM 102

1 Een gebed des verdrukten, als hij overstelpt is, en zijn klacht uitstort voor het aangezicht des HEEREN. (102:2) O HEERE! hoor mijn gebed, en laat mijn geroep tot U komen.
2 (102:3) Verberg Uw aangezicht niet voor mij, neig Uw oor tot mij ten dage mijner benauwdheid; ten dage als ik roep, verhoor mij haastelijk.
3 (102:4) Want mijn dagen zijn vergaan als rook, en mijn gebeenten zijn uitgebrand als een haard.
4 (102:5) Mijn hart is geslagen en verdord als gras, zodat ik vergeten heb mijn brood te eten.
5 (102:6) Mijn gebeente kleeft aan mijn vlees, vanwege de stem mijns zuchtens.
6 (102:7) Ik ben een roerdomp der woestijn gelijk geworden, ik ben geworden als een steenuil der wildernissen.
7 (102:8) Ik waak, en ben geworden als een eenzame mus op het dak.
8 (102:9) Mijn vijanden smaden mij al den dag; die tegen mij razen, zweren bij mij.
9 (102:10) Want ik eet as als brood, en vermeng mijn drank met tranen.
10 (102:11) Vanwege Uw verstoordheid en Uw groten toorn; want Gij hebt mij verheven, en mij weder nedergeworpen.
11 (102:12) Mijn dagen zijn als een afgaande schaduw, en ik verdor als gras.
12 (102:13) Maar Gij, HEERE! blijft in eeuwigheid, en Uw gedachtenis van geslacht tot geslacht.
13 (102:14) Gij zult opstaan, Gij zult U ontfermen over Sion, want de tijd om haar genadig te zijn, want de bestemde tijd is gekomen.
14 (102:15) Want Uw knechten hebben een welgevallen aan haar stenen, en hebben medelijden met haar gruis.
15 (102:16) Dan zullen de heidenen den Naam des HEEREN vrezen, en alle koningen der aarde Uw heerlijkheid.
16 (102:17) Als de HEERE Sion zal opgebouwd hebben, in Zijn heerlijkheid zal verschenen zijn,
17 (102:18) Zich gewend zal hebben tot het gebed desgenen, die gans ontbloot is, en niet versmaad hebben hunlieder gebed;
18 (102:19) Dat zal geschreven worden voor het navolgende geslacht; en het volk, dat geschapen zal worden, zal den HEERE loven;
19 (102:20) Omdat Hij uit de hoogte Zijns heiligdoms zal hebben nederwaarts gezien; dat de HEERE uit den hemel op de aarde geschouwd zal hebben;
20 (102:21) Om het zuchten der gevangenen te horen, om los te maken de kinderen des doods;
21 (102:22) Opdat men den Naam des HEEREN vertelle te Sion, en Zijn lof te Jeruzalem;
22 (102:23) Wanneer de volken samen zullen vergaderd worden, ook de koninkrijken, om den HEERE te dienen.
23 (102:24) Hij heeft mijn kracht op den weg ter neder gedrukt; mijn dagen heeft Hij verkort.
24 (102:25) Ik zeide: Mijn God! neem mij niet weg in het midden mijner dagen; Uw jaren zijn van geslacht tot geslacht.
25 (102:26) Gij hebt voormaals de aarde gegrond, en de hemelen zijn het werk Uwer handen;
26 (102:27) Die zullen vergaan, maar Gij zult staande blijven; en zij alle zullen als een kleed verouden; Gij zult ze veranderen als een gewaad, en zij zullen veranderd zijn.
27 (102:28) Maar Gij zijt Dezelfde, en Uw jaren zullen niet geeindigd worden.
28 (102:29) De kinderen Uwer knechten zullen wonen, en hun zaad zal voor Uw aangezicht bevestigd worden.

Sommigen denken dat David deze psalm geschreven heeft ten tijde van Absaloms opstand, anderen dat Daniël, Nehemia, of een andere profeet hem geschreven heeft ten gebruike van de kerk, toen zij in gevangenschap was in Babel, omdat hij van de verwoesting van Zion schijnt te spreken, en van een tijd, gesteld voor de wederopbouw ervan, die Daniel in de boeken gemerkt heeft, Daniel 9:2. Of misschien was de psalmist zelf in grote beproeving, waarover hij klaagt in het begin van deze psalmen, Maar (zoals in Psalm 77 en elders) zich vertroost door de gedachte aan Gods eeuwigheid en de voorspoed en de bestendigheid van de kerk, hoezeer zij thans ook benauwd en bedreigd wordt. Maar uit de toepassing van vers 26 en 27 op Christus, Hebreeen 10:1-12 blijkt duidelijk dat de psalm betrekking heeft op de dagen van de Messias, en spreekt of van Zijn beproeving, of van de beproeving van Zijn kerk om Zijnentwil. Wij hebben in de psalm:

I. Een droeve klacht, die de psalmist aanheft, hetzij voor zichzelf of in naam van de kerk, over grote beproevingen, die zeer drukkend waren, vers 2-12.

II. Tijdige vertroostingen in dit leed, ontleend:

1. Aan de eeuwigheid Gods, vers 13, 25, 28.. 2. Aan een gelovig vooruitzicht op de verlossing, die God zelf ter bestemder lijd voor de beproefde kerk zal werken vers 14-23. en de voortduur ervan in de wereld vers 29. Als wij bij het zingen van deze psalm het niet nodig hebben om dezelfde klachten te doen kunnen wij toch naar aanleiding ervan medegevoel hebben met hen, die het wel nodig hebben, en dan zal het troostrijke deel van de psalm ons zoveel lieflijker zijn bij het zingen ervan.

Psalm 102:1-12

Het opschrift van deze psalm vers 1, is zeer opmerkelijk. Het is *een gebed des verdrukten,* het werd samengesteld door iemand, die zelf verdrukt was, verdrukt met de kerk en voor haar. Op hen, die hart hebben voor de algemene aangelegenheden, het algemene welzijn, drukken beproevingen van die soort meer dan op iemand anders. Het is geschikt voor een staat van beproeving, en is bestemd voor het gebruik van anderen, die in eenzelfde benauwdheid verkeren, want al wat tevoren geschreven is, is opzettelijk geschreven ten onze gebruike. Het gehele Woord van God is nuttig om ons te besturen in het gebed, maar hier, zoals dikwijls elders, heeft de Heilige Geest ons gebed voor ons opgesteld, heeft Hij woorden in onze mond gelegd, Hosea 14:3..

Hier is een gebed, in de handen gegeven van de verdrukten, laat hen niet hun handen, maar hun hart er toe zetten en het God aanbieden. Het is dikwijls het lot van de beste heiligen om verdrukt te zijn in deze wereld. Zelfs Godvruchtige mensen kunnen schier overstelpt zijn door hun beproevingen en op het punt zijn van er onder te bezwijken. Als wij in een toestand zijn van beproeving, en onze geest overstelpt is, dan is het onze plicht en ons belang om te bidden, en door het gebed *onze klacht te storten voor het aangezicht des Heeren,* hetgeen te kennen geeft dat God ons toestaat vrijmoedig bij Hem te zijn, dat Hij ons zowel vrijheid van spreken als vrijheid van toegang tot Hem geeft. Het geeft ook te kennen welk een verlichting het is voor een bedrukt gemoed om zich door een ootmoedige voorstelling van zijn grieven en zijn leed lucht te geven.

Zulk een voorstelling hebben wij hier, waarin:

I. De psalmist nederig vraagt aan God om kennis te nemen van zijn beproeving, en van zijn gebed in zijn beproeving, vers 2, 3.

Als wij bidden in onze beproeving,

1. Dan moet het ons grote verlangen zijn dat God ons genadiglijk zal horen, want als onze gebeden niet welbehaaglijk zijn aan God, dan zullen zij doelloos zijn voor onszelf. Laat ons dit dus op het oog hebben dat ons gebed tot God moge komen, in Zijn oren moge komen, Psalm 18:7, en laat ons te dien einde ons gebed opheffen en onze ziel er mee opheffen.

2. Dan kan het onze hoop zijn dat God ons genadiglijk zal horen, omdat Hij ons bevolen heeft Hem te zoeken, en beloofd heeft dat wij Hem niet tevergeefs zullen zoeken. Als wij in het geloof een gebed opzenden dan kunnen wij in het geloof zeggen: *o Heere, hoor mijn gebed.*

a. "Openbaar U aan mij, *verberg Uw aangezicht niet voor mij* in misnoegen *ten dage mijner benauwdheid.* Indien Gij mij al niet terstond verlost, zo laat mij dan toch weten dat Gij mij gunstig zijt, indien ik de werkingen Uwer hand voor mij niet zie, zo laat mij dan toch Uw vriendelijk aanschijn zien." Het verbergen van Gods aangezicht is voor een godvruchtige benauwdheid genoeg, zelfs in zijn voorspoed, Psalm 30:8. Toen Gij Uw aangezicht verbergdet, werd ik verschrikt, maar als God Zijn aangezicht verbergt als wij in *benauwdheid* zijn, dan voorwaar is de toestand zeer treurig.

b. "Openbaar U voor mij, ten mijnen behoeve, hoor mij niet slechts, maar verhoor mij, geef mij de verlossing, die ik nodig heb en die ik zoek, verhoor mij haastelijk, namelijk *ten dage als ik roep.*" Als de benauwdheid zwaar wordt, geeft God ons vrijheid om aldus dringend te zijn in ons gebed, maar toch moet het met ootmoed en lijdzaamheid zijn.

II. Hij stort een droeve klacht uit over de ellendige toestand, waarin hij door zijn beproevingen gekomen was.

1. Zijn lichaam was vermagerd en uitgeteerd, hij was een geraamte geworden, er was niets dan vel en been van hem over. Gelijk voorspoed en vreugde voorgesteld worden als het gebeente vet makende, de beenderen doende groenen als het tedere gras, zo worden grote ellende en smart hier voorgesteld door het tegenovergestelde daarvan: *mijn gebeente is uitgebrand als een haard,* vers 4, *mijn gebeente kleeft aan mijn vlees,* vers 5, ja *mijn hart is geslagen en verdord als gras,* vers 5, het raakt de levensdoelen, waarin een merkbaar verval is gekomen. *Ik verdor als gras,* vers 12, verschroeid zijnde door de brandende hitte mijner beproevingen. Indien wij aldus door lichaamskrankheid naar de diepte zijn gebracht, laat ons dit dan niet vreemd vinden, het lichaam is als gras, zwak en van de aarde, geen wonder dus dat het verdort.

2. Hij was zeer neerslachtig en bezwaard van geest. Hij was zo vervuld van de gedachte aan zijn beproevingen, dat hij *vergat zijn brood te eten,* vers 5, hij had geen lust in zijn noodzakelijk voedsel en had er ook geen smaak in. Als God Zijn aangezicht verbergt voor een ziel, dan zullen de genietingen van de zinnen geur noch sap meer hebben. Hij was altijd zuchtende en kermende, als iemand die bovenmate gedrukt is vers 6, en dit verteerde hem, ontnam hem alle moed, hij zocht de eenzaamheid, zoals droefgeestige lieden altijd doen, zijn vrienden verlieten hem, waren schuw van hem, en hij gaf al even weinig om hun gezelschap, vers 7, 8. *"Ik ben een roerdomp van de woestijn gelijk geworden,* die een klagend geluid maakt, *ik ben geworden als een steenuil van de wildernissen,* die gaarne in bouwvallen huist, *ik waak en ben geworden als een eenzame mus op het dak.* Ik breng mijn uren door peinzende over mijn verdriet en mijzelf beklagende." Die aldus handelen als zij in kommer en droefheid zijn en er zich in toegeven om te klagen en te zuchten, benadelen zichzelf, zij weten niet wat zij doen, noch welk voordeel zij hierdoor geven aan de verzoeker. Als wij in beproeving zijn, dan moeten wij eenzaam zitten om onze wegen te overdenken, Klaagliederen 3:28, maar niet eenzaam zitten om ons toe te geven in overmatige smart.

3. Hij werd belasterd door zijn vijanden, allerlei kwaad werd tegen hem gesproken. Toen zijn vrienden van hem weggingen, hebben zijn vijanden zich tegen hem gesteld, vers 9. *Mijne vijanden smaden mij al de dag,* waarmee zij bedoelden hem te grieven (want een edelaardig gemoed lijdt onder de smaad) en een blaam op hem te werpen voor de mensen. Als zij hem op geen andere wijze konden bereiken schoten zij deze pijlen op hem af, namelijk bittere woorden, daarin waren zij onvermoeid zij deden het *al de dag,* het was een gestadig druipen op hem. Zijn vijanden waren woedend, *zij razen tegen mij,* en zeer hardnekkig en onverzoenlijk, zij *zweren tegen mij,* zoals de Joden, die zich onder ede hadden verbonden om Paulus te doden. Of: Zij *hebben tegen mij gezworen als beschuldigers,* om mij het leven te benomen.

4. Hij vastte en weende onder de tekenen van Gods misnoegen, vers 10, 11. *Ik eet as als brood,* inplaats van mijn brood te eten, ben ik in stof en as gaan nederliggen, en *ik vermeng mijn drank met tranen,* als ik mij had moeten verkwikken door te drinken, heb ik mij slechts lucht gegeven

door te wenen." En waarom? Hij zegt het ons in vers 11, vanwege *Uwe verstoordheid.* Het was niet zozeer de benauwdheid zelf, die hem benauwde, als wel de toorn Gods, die hij vreesde de oorzaak te zijn van zijn benauwdheid. Dit was de gal en alsem in de beproeving en ellende, *want Gij hebt mij verheven en mij weer nedergeworpen,* zoals hetgeen wij ter aarde werpen met het doel te vergruizelen: eerst heffen wij het op, ten einde het met te meer kracht neer te werpen. Of, Gij hebt mij voormaals verheven in eer en blijdschap en ongemene voorspoed, maar de herinnering daaraan verzwaart mijn tegenwoordig lijden en maakt het des te meer smartelijk." Wij moeten de hand Gods zien zowel in ons opgeheven als in ons nedergeworpen worden, en zeggen: Geloofd zij de naam des Heeren, die gegeven en genomen heeft."

5. Hij beschouwde zich als een stervende. *Mijne dagen zijn vergaan als rook,* vers 4, die snel verdwijnt. Of, zij zijn vergaan *in rook* waarvan niets overblijft, zij *zijn als een afgaande schaduw,* vers 12, als de avondschaduw die het naderen aankondigt van de nacht. Hoewel dit alles nu van persoonlijke rampen van de psalmist schijnt te spreken en dus een gepast gebed is voor een particulier persoon die in verdrukking en lijden is, wordt het toch ondersteld een beschrijving te zijn van de beproevingen van de kerk Gods, waarmee de psalmist zijn medegevoel te kennen geeft, het openbare leed tot het zijne makende. Het mystieke lichaam van Christus is hier soms als het lichaam van de psalmist, verdord en verschroeid, ja als dorre doodsbeenderen. De kerk wordt somwijlen naar de woestijn gedrongen, schijnt verloren te zijn, geeft zichzelve onder de tekenen van Gods misnoegen, op als verloren.

Psalm 102:13-23

Aan vele zeer grote en dierbare beloften wordt hier gedacht, en zij worden bijeengebracht om op te wegen tegen de voorgaande klachten, want de oprechten gaat het licht op in de duisternis, zodat zij wel nedergeworpen zijn, maar niet in wanhoop. Het staat slecht met de psalmist zelf, slecht met het volk van God, maar hij heeft vele gedachten, die hem verkwikken en vertroosten.

I. Wij zijn stervende schepselen, onze belangen en vertroostingen zijn stervende, maar God is een eeuwig levende God, vers 13. "Mijne *dagen zijn als een afgaande schaduw,* het is niet te verhelpen, de nacht komt over mij, maar *Gij, Heere, blijft in eeuwigheid.* Ons leven is voorbijgaande, maar het Uwe is bestendig, onze vrienden sterven, maar Gij, onze God, sterft niet, wat ons bedreigt, kan tot U niet genaken, onze namen zullen in het stof geschreven zijn en in vergetelheid komen, maar *Uwe gedachtenis is van geslacht tot geslacht,* tot het einde des tijde, ja tot in eeuwigheid zult Gij gekend en geëerd zijn." Een godvruchtige bemint God meer dan zichzelf, en daarom kan hij de lieflijke gedachte aan de onveranderlijke volzaligheid van de eeuwige Geest doen opwegen tegen zijn eigen leed en zijn dood. God *blijft in eeuwigheid,* de getrouwe begunstiger en beschermer van Zijn kerk, en Zijn eer en eeuwige gedachtenis zeer gemoeid zijnde met haar belangen, kunnen wij er zeker van zijn dat deze niet veronachtzaamd zullen worden.

II. Het arme Zion is nu in benauwdheid, maar er zal een tijd komen voor zijn hulp en verlichting, vers 14. *Gij zult opstaan, Gij zult U ontfermen over Zion,* de hoop op verlossing is gegrond op de goedertierenheid Gods. "Gij *zult U ontfermen over Zion,* want het is een voorwerp geworden voor Uw mededogen." En op Gods macht: "Gij zult opstaan en U ontfermen, zult Uzelf opwekken om dit te doen, zult het doen in weerwil van de tegenstand van de vijanden van de kerk-" de eer des Heeren van de heirscharen zal dit doen. Zeer bemoedigend is, dat er een gezette tijd is voor de verlossing van de kerk, die niet slechts eens komen zal, maar op de bestemde tijd komen zal, de tijd, die de oneindige wijsheid er voor bepaald heeft, en die daarom de beste tijd er voor is, de tijd, door de eeuwige waarheid er voor vastgesteld, en daarom is het een zekere een stellige, ontwijfelbare tijd, die niet vergeten of langer uitgesteld zal worden. Aan het einde van zeventig jaren zou de tijd om Zion genadig te zijn door het te verlossen van de dochter van Babylon moeten komen, en hij is gekomen.

Zion was nu in puin, namelijk de tempel, die in de stad Davids gebouwd was, Zion genadig te zijn betekent de wederopbouw van de tempel, zoals dit verklaard en uitgelegd is in vers 17. Dit wordt verwacht van de gunst van God, die alles wederom in orde zal brengen en van niets anders dan van deze, en daarom bidt Daniel: "Doe Uw aangezicht lichten over Uw heiligdom, dat verwoest is," Daniel 9:17. Het bouwen van Zion is zo groot een gunst voor een volk als zij slechts kunnen begeren. Geen zegen is meer begerenswaardig voor een vervallen staat, dan de herstelling van zijn kerkvoorrechten.

Dit nu wordt hier gewenst, daarnaar wordt verlangd.

1. Omdat dit een grote blijdschap zou wezen voor Zions vrienden, vers 15. *Uwe knechten hebben een welgevallen* zelfs *aan de stenen* van de tempel, hoewel zij nedergeworpen en verstrooid waren, *en hebben medeleden met haar gruis,* het puin en de afval van Zion.

Merk hier op dat, hoewel de tempel verwoest was, de sternen ervan toch verkregen konden worden voor een nieuw gebouw, en er waren personen, die zich daarmee bemoedigden, want zij beminden dit puin. Zij, die de kerk van God waarlijk liefhebben, hebben haar lief als zij in verdrukking is, zowel als wanneer zij voorspoed heeft en het is een goede grond voor de hoop, dat God het puin van Zion genadig zal zijn, als Hij het in het hart van Zijn volk geeft om er medelijden mee te hebben, en dit tonen door hun gebed en hun streven, gelijk het ook een goede pleitgrond bij God is om genade voor Zion, dat er personen zijn, die in liefdevolle zorg over haar zijn, en die *wachten op het heil des Heeren.*

2. Omdat dit een goede invloed zal hebben op Zions naburen, vers 16. Het zal misschien een gelukkig middel zijn tot hun bekering, tot hun overtuiging tenminste, want dan *zullen de heidenen de naam des Heeren vrezen,* zij zullen hoge gedachten van Hem hebben en van Zijn volk, en zelfs de koningen van de aarde zullen getroffen zijn door Zijn heerlijkheid. Zij zullen betere gedachten hebben van de kerk Gods dan zij gehad hebben, als God door Zijn voorzienigheid haar aldus eert, zij zullen vrezen om er iets tegen te doen, als zij zien dat God haar partij neemt, ja meer, zij zullen zeggen, "Wij zullen met ulieden gaan want wij hebben gezien dat God met ulieden is," Zacheria 8:23. Aldus is gezegd dat "velen uit de volkeren des lands Joden werden, want de vrees van de Joden was op hen gevallen," Esther 8:17.

3. Omdat het strekken zou tot eer van Zions God, vers 17. *Als de Heere Zion zal opgebouwd hebben:* zij houden het voor zeker dat het geschieden zal, want God zelf heeft het op zich genomen, *in Zijn heerlijkheid zal verschenen zijn,* weshalve allen, die Zijn heerlijkheid tot hun hoogste doel hebben gesteld, het begeren en er om bidden. De stichting van de kerk zal de verheerlijking wezen van God, en daarom kunnen wij er zeker van zijn dat het ter bestemder tijd zal geschieden. Zij, die in het geloof bidden: "Vader, verheerlijk Uwen raam," kunnen hetzelfde antwoord op dat gebed ontvangen, dat aan Christus zelf door een stem van de hemel gegeven werd: "Ik heb hem verheerlijkt, en Ik zal hem wederom verheerlijken."

III. Op de gebeden van Gods volk schijnt nu geen acht te worden geslagen, maar er zal op gelet worden en zij zullen ten zeerste worden aangemoedigd. Hij *zal acht* geven op het gebed desgenen, die *geheel ontbloot is,* vers 18. In vers 17 was gezegd dat God *in Zijn heerlijkheid zal verschijnen,* in zo'n heerlijkheid, dat zelfs koningen er ontzag voor zullen hebben, vers 16. Als de groten van de aarde in hun heerlijkheid verschijnen, dan zien zij allicht met minachting neer op degenen, die zich tot hen wenden, maar de grote God zal dit niet doen.

Merk op:

1. De geringheid van de smekelingen, zij zijn *geheel ontbloot.* Het is een sierlijk woord, dat hier gebruikt is, dat heide in de woestijn betekent, een lage struik, zoals de hysop aan de wand. Zij worden ondersteld in zeer nederige, geringe staat te zijn, verrijkt met geestelijke zegeningen, maar arm in het goed van deze wereld, de armen, de zwakken, de verlatenen, de beroofden, zo onderscheidenlijk is dit woord overgezet. Of het kan ook het verbroken hart betekenen, dat God verwacht in allen, die tot Hem naderen, en dat Hij zal aanzien in genade. Dat zal hen op de knieen brengen, mensen die arm, geheel ontbloot zijn, moeten biddende mensen wezen, 1 Timotheus 5:5.

2. De gunst van God jegens hen in weerwil van hun geringheid. Hij zal zich wenden tot hun gebed, er acht op geven, opmerkende zijn tot hun smeking, 2 Kronieken 6-40, en *hun gebed niet versmaden.* Er ligt hier meer in opgesloten dan uitgedrukt is. Hij zal het waarderen, er een welbehagen in hebben, en er een antwoord des vredes op geven, dat de grootste eer is die er aan bewezen kan worden. Maar het is aldus uitgedrukt, omdat anderen hun bidden versmaadden, zij zelf vrezen dat God het zal versmaden, en men heeft van Hem gedacht dat Hij het versmaadde, omdat hun beproeving zolang aanhield en hun gebed niet verhoord was. Als wij denken aan onze eigen geringheid en onwaardigheid, onze duisternis en dodigheid en het in velerlei opzicht gebrekkige van onze gebeden, dan hebben wij reden om te denken dat onze gebeden met minachting in de hemel ontvangen zullen worden, maar hier wordt ons het tegendeel verzekerd, want wij hebben een voorspraak bij de Vader en zijn onder de genade, niet onder de wet.

Dit voorbeeld van Gods gunst jegens Zijn biddend volk, hoewel zij geheel ontbloot zijn zal een blijvende aanmoediging zijn tot het gebed, vers 19. *Dit zal beschreven worden voor het navolgende geslacht,* opdat niemand wanhope al is het ook, dat hij geheel ontbloot is, noch zal denken dat zijn gebeden vergeten zijn omdat zij niet terstond werden verhoord. De ervaringen van anderen behoren een aanmoediging te zijn voor ons om God te zoeken en op Hem te vertrouwen. En indien wij de vertroosting hebben van de ervaring van anderen dan past het ons om er God de eer voor te geven *Het volk, dat geschapen zal worden, zal de Heere loven* voor hetgeen Hij gedaan heeft, beide voor hen en voor hun voorgangers, op velen, die nu nog niet geboren zijn, zal het lezen van de geschiedenis van de kerk de uitwerking hebben, dat zij proselieten worden. Het volk dat door Goddelijke genade opnieuw geschapen, wedergeboren zal worden, dat een soort van eerstelingen van Zijn schepselen zal wezen, zal de Heere loven voor de verhoring van hun gebed, toen zij meer ontbloot waren.

IV. De onrechtvaardig veroordeelde gevangenen schijnen als schapen voor de slachtbank bestemd, maar er zal gezorgd worden voor hun loslating, vers 20, 21. God heeft uit *de hoogte Zijns heiligdoms nederwaarts gezien,* van de hemel, waar Hij Zijn troon bereid heeft, die hoogste, die heilige plaats. Vandaar zag Hij neer op de aarde, en niets op deze aarde is voor Zijn alziend oog verborgen. Hij ziet neer, niet om de koninkrijken van de wereld en hun heerlijkheid te beschouwen, maar om daden van genade te doen *om het zuchten* van de gevangenen te horen (waar wij wel gaarne buiten het gehoor van zijn,) en hun zuchten niet alleen te horen, maar hen te helpen *los te maken de kinderen des doods,* als er tussen hen en de dood slechts een schrede is. Sommigen verstaan het van de bevrijding van de Joden uit de Babylonische gevangenschap. God heeft *hun zuchten* aldaar *gehoord,* zoals Hij het gehoord heeft, toen zij in Egypte waren, Exodus 3:7, 9, en nedergekomen is om hen te verlossen. God neemt kennis, niet alleen van de gebeden van Zijn verdrukt volk, die de taal zijn van de genade, maar ook van hun zuchten, dat de taal is van de natuur. Zie het Goddelijk mededogen in zijn horen van het zuchten van de gevangenen, en de Goddelijke macht in het losmaken van de banden van de gevangenen, als zij ten dode gedoemd zijn, als zij geboeid en gekluisterd zijn. Wij hebben er een voorbeeld van in Petrus, Handelingen 12:6.

Voorbeelden als deze van de nederbuigende goedheid Gods en van Zijn mededogen zullen helpen:

1. *Om de naam des Heeren te vertellen te Zion,* en te doen blijken dat Hij beantwoordt aan Zijn naam, die Hij zelf bekend heeft gemaakt: *De Heere God, genadig en barmhartig,* en dit vertellen van Zijn naam te Zion, zal het onderwerp van Zijn lof zijn te Jeruzalem, vers 22. Als God door de

leidingen van Zijn voorzienigheid Zijn naam bekend maakt, dan moeten wij door onze dankerkentenis er voor Zijn lof verkondigen, die de echo moet wezen van Zijn naam. God zal Zijn volk, dat gevangen is in Babel, bevrijden, opdat zij *Zijn naam zullen vertellen te Zion,* de plaats, die Hij verkoren heeft om er Zijn naam te stellen, en Zijn lof te verkondigen in Jeruzalem bij hun terugkomst aldaar. In het land hunner gevangenschap konden zij de liederen Zions niet zingen, Psalm 137:3, 4, en daarom heeft God hen wedergebracht te Jeruzalem, opdat zij die aldaar zouden zingen. Daarvoor geeft God vrijheid uit gevangenschap. Voer mijne ziel uit de gevangenis, om Uwen naam te loven, daarvoor geeft Hij leven uit de doden: "Laat mijne ziel leven en zij zal U loven," Psalm 119:175.

2. Zij zullen helpen om anderen aan te trekken tot de aanbidding van God, vers 23. Als het volk van God vergaderd zal zijn te Jeruzalem zoals zij er na hun terugkeer uit Babel vergaderd zijn geworden hebben velen uit de koninkrijken zich met hen verenigd om *de Heere te dienen.* Dit is vervuld geworden Ezra 6:21, waar wij vinden dat niet alleen de kinderen Israëls, die uit de gevangenschap waren wedergekomen, maar ook velen "die zich van de onreinheid van de heidenen des lands tot hen hadden afgezonderd, met blijdschap het feest van de ongezuurde broden hielden." Maar het kan nog verder zien, naar de bekering van de heidenen tot het geloof van Christus in de laatste dagen. Christus heeft de gevangenen vrijheid uitgeroepen, en opening van de gevangenis aan hen, die gebonden waren, opdat zij de naam des Heeren zouden vertellen in de Evangeliekerk waarin Joden en heidenen zich zullen verenigen.

Psalm 102:24-29

Wij kunnen hier opmerken:

I. Het dreigende gevaar, waarin de Joodse kerk zich bevond, om geheel teniet te gaan in de Babylonische gevangenschap, vers 24. *Hij heeft mijne kracht op de weg terneder gedrukt.* Zij waren gedurende vele eeuwen op de weg naar de vervulling van de grote belofte, gedaan aan hun vaderen betreffende de Messias, en even sterk er naar verlangende, als ooit een reiziger naar het einde van zijn reis heeft verlangd, de inzettingen van de wet leidden hen op de weg, maar toen de tien stammen verloren gingen in Assyrië, en de twee stemmen bijna verloren waren in Babel, was de kracht van dat volk verzwakt, en naar alle ogenschijn waren hun dagen verkort, want zij zeiden: "Onze verwachting is verloren, wij zijn afgesneden." Ezechiel 37:11. En wat komt er dan van de beloften, dat Silo uit Juda zal voortkomen, de ster zal opgaan uit Jakob, en de Messias uit het geslacht van David zal voortkomen? Indien zij falen, faalt de belofte. Hiervan spreekt de psalmist als in zijn eigen persoon, en het is zeer toepasselijk op twee van de gewone beproevingen van deze tijd:

1. Ziekelijk te zijn, Lichaamskrankheid zal spoedig *onze kracht terneder drukken op de weg*, de wachters des huizes doen beven, en de sterke mannen zich doen krommen.

2. Om een kort leven te hebben. Waar het eerste gevoeld wordt, wordt dit gevreesd, als naar de loop van de natuur onze kracht verzwakt wordt in het midden onder dagen, wat kunnen wij dan anders verwachten, dan dat het getal van onze maanden in het midden zal worden afgesneden? En wat moeten wij dan anders doen dan dienovereenkomstig onze maatregelen nemen? Wij moeten er Gods hand in erkennen, want in Zijn hand is onze kracht, zijn onze tijden. En wij moeten het in overeenstemming achten met Zijn liefde, want het is dikwijls het lot geweest van hen, die hun kracht goed besteed hebben, dat zij verzwakt werd, en van hen, die zeer slecht gemist konden worden dat hun dagen verkort werden.

II. Een gebed voor de voortduur ervan, vers 25 :*Mijn God, neem mij niet weg in het midden mijner dagen*, laat deze arme kerk niet afgesneden worden in het midden van de dagen die er voor bestemd zijn door Uwe belofte, laat haar niet afgesneden worden voordat de Messias is gekomen. "Verderf haar niet, want daar is een zegen in," Jesaja 65:8. Zij is een misdadigster, maar om de wille van de zegen, die in haar is, bidt zij om uitstel. Dit is een gebed voor de beproefden, en dat wij, met onderworpenheid aan de wil van God, in het geloof tot God kunnen opzenden, dat God *ons niet zal wegnemen in het midden onzer dagen* maar dat Hij, zo het goed is in Zijn ogen ons zal sparen om Hem nog verder te dienen en rijper te worden voor de hemel.

III. Een pleitgrond om aan dit gebed kracht bij te zetten, ontleend aan de eeuwigheid van de beloofde Messias, vers 26-28. De apostel haalt deze verzen aan, Hebreeen 1:10-12 en zegt ons: Hij zei dit tot de Zoon, en in die uitlegging hebben wij te berusten. Bij al de veranderingen, die over de kerk komen, en al de gevaren, die haar bedreigen, is het zeer troostrijk dat Jezus Christus dezelfde is gisteren en heden en in der eeuwigheid. Uwe jaren zullen niet geëindigd worden. En evenzo is het troostrijk bij het verval en de dood van ons eigen lichaam en het sterven van onze vrienden, dat God een eeuwig God is, en dat wij daarom in Hem, zo Hij de onze is, eeuwige vertroostingen kunnen hebben. Let in deze pleitgrond erop, hoe de eeuwigheid van de Schepper

verduidelijkt of opgehelderd wordt, hij vergelijkt haar bij de veranderlijkheid van het schepsel, want het is alleen Gods kroonrecht om onveranderlijk te zijn.

1. God heeft de wereld gemaakt, en daarom was Hij voor haar in wezen, van eeuwigheid, de Zoon van God, het eeuwige Woord, heeft de wereld gemaakt. Er is uitdrukkelijk gezegd: "Alle dingen zijn door hetzelve gemaakt, en zonder hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is," en daarom "was het in den beginne van eeuwigheid, bij God, en was God," Johannes 1:1-3, Coloss. 1:16, Efeziers 3:9, Hebreeen 1:1. Aarde en hemel en het heir van beide omvatten het heelal en zijn volheid, en deze ontlenen hun bestaan aan God door Zijn Zoon, vers 26. *"Gij hebt voormaals de aarde gegrond,* dat is: gegrond op de zeeen en de rivieren, en toch blijft zij, veel meer nog zal de kerk stand houden, die op een rots gebouwd is. De hemelen zijn het werk Uwer handen en door U worden al hun bewegingen en invloeden geleid en geregeld, derhalve is God de bron, niet alleen van alle bestaan, maar van alle macht en heerschappij. Zie hoe gevoegelijk alle macht aan de grote Verlosser toevertrouwd kon worden beide in hemel en op aarde, daar Hij als Schepper van beide, beide volkomen kent en op beide recht heeft.

2. God zal *de wereld weer teniet doen,* en daarom zal Hij *bestaan tot in eeuwigheid,* vers 27, 28. *Zij zullen vergaan,* want Gij zult ze veranderen door dezelfde almachtige kracht, die ze gemaakt heeft, en daarom zult Gij ongetwijfeld staande blijven, *Gij zijt dezelfde*. God en de wereld, Christus en het schepsel zijn mededingers naar de eerste en hoogste plaats in de ziel des mensen, de onsterflijke ziel. Nu zou men denken dat hetgeen hier gezegd wordt genoeg is om dit geschil terstond te beslechten voor God en Christus te doen beslissen. Want:

a. Een deel in de wereld, in het schepsel, verwelkt en sterft. *Zij zullen vergaan,* zij zullen niet zo lang duren als wij, de dag komt wanneer de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden, en wat zal er dan worden van hen, die er hun schat in hebben opgelegd? *Hemel en aarde zullen als een kleed verouden,* niet door langzaam verval, maar als de bestemde tijd er voor gekomen is, zij zullen ter zijde gelegd worden als een oud kledingstuk, dat wij niet meer nodig hebben. *Gij zult ze veranderen als een gewaad, en zij zullen veranderd zijn,* niet vernietigd, maar veranderd, misschien zodat zij niet meer dezelfde zijn maar nieuwe hemelen en een nieuwe aarde zullen wezen. Zie Gods soevereine heerschappij over hemel en aarde, Hij kan ze veranderen naar het Hem behaagt, en wanneer het Hem behaagt, en de gestadige veranderingen, waaraan zij onderworpen zijn in de omwentelingen van dag en nacht, zomer en winter, zijn een onderpand van hun laatste verandering, als de hemelen en de tijd niet meer zijn.

b. Een deel in God is blijvend, is eeuwig, *Gij zijt dezelfde,* aan geen verandering onderhevig, en *Uwe jaren zullen niet geëindigd worden,* vers 28. Christus zal dezelfde wezen in de volbrenging, die Hij geweest is in de belofte, dezelfde voor Zijn kerk in gevangenschap, die Hij geweest is voor Zijn kerk in vrijheid. Laat de kerk geen verzwakking vrezen voor haar kracht, of verkorting van haar dagen, terwijl Christus zelf haar kracht is en haar leven, Hij is dezelfde, en Hij heeft gezegd: "Omdat Ik leef zult ook gij leven." In de volheid des tijds is Christus gekomen en heeft Zijn koninkrijk opgericht in weerwil van de macht van het Oud-Testamentische Babylon, en Hij zal het in weerwil van het Nieuw-Testamentische Babylon opgericht houden.

IV. Een troostrijke verzekering dat dit gebed verhoord zal worden, vers 29. *De kinderen Uwer knechten zullen blijven,* daar Christus dezelfde is, zal de kerk blijven van het ene geslacht tot het

andere in der eeuwigheid. Van het hoofd kunnen wij de altijddurendheid van het lichaam afleiden, hoewel het dikwijls zwak en ziek is, ja aan de poort des doods schijnt gekomen te zijn. Zij, die hopen "de heiligen des Allerhoogsten af te matten," Daniel 7:25, zullen zich bedrogen zien. Christus' dienstknechten zullen kinderen hebben, deze kinderen zullen een zaad hebben, een opvolging van belijders, de kerk, zowel als de wereld is onder de invloed van die zegen: Zijt vruchtbaar en vermenigvuldigt. Deze kinderen zullen blijven, niet in hun eigen persoon, want zij zullen sterven, maar in hun zaad, dat voor God bevestigd zal worden, dat is: in Hem en door Zijn genade, zolang de wereld bestaan zal, zal het erfrecht van de Godsdienst niet worden afgesneden, maar als het ene geslacht van Godvruchtigen heengaat, zal een ander opkomen en zo zal de troon van Christus tot in eeuwigheid zijn.

PSALM 103

1 Een psalm van David. Loof den HEERE, mijn ziel, en al wat binnen in mij is, Zijn heiligen Naam.
2 Loof den HEERE, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden;
3 Die al uw ongerechtigheid vergeeft, die al uw krankheden geneest;
4 Die uw leven verlost van het verderf, die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden;
5 Die uw mond verzadigt met het goede, uw jeugd vernieuwt als eens arends.
6 De HEERE doet gerechtigheid en gerichten al dengenen, die onderdrukt worden.
7 Hij heeft Mozes Zijn wegen bekend gemaakt, den kinderen Israels Zijn daden.
8 Barmhartig en genadig is de HEERE, lankmoedig en groot van goedertierenheid.
9 Hij zal niet altoos twisten, noch eeuwiglijk den toorn behouden.
10 Hij doet ons niet naar onze zonden, en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheden.
11 Want zo hoog de hemel is boven de aarde, is Zijn goedertierenheid geweldig over degenen, die Hem vrezen.
12 Zo ver het oosten is van het westen, zo ver doet Hij onze overtredingen van ons.
13 Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt Zich de HEERE over degenen, die Hem vrezen.
14 Want Hij weet, wat maaksel wij zijn, gedachtig zijnde, dat wij stof zijn.
15 De dagen des mensen zijn als het gras, gelijk een bloem des velds, alzo bloeit hij.
16 Als de wind daarover gegaan is, zo is zij niet meer, en haar plaats kent haar niet meer.
17 Maar de goedertierenheid des HEEREN is van eeuwigheid en tot eeuwigheid over degenen, die Hem vrezen, en Zijn gerechtigheid aan kindskinderen;
18 Aan degenen, die Zijn verbond houden, en die aan Zijn bevelen denken, om die te doen.
19 De HEERE heeft Zijn troon in de hemelen bevestigd, en Zijn Koninkrijk heerst over alles.
20 Looft den HEERE, Zijn engelen! gij krachtige helden, die Zijn woord doet, gehoorzamende de stem Zijns woords.
21 Looft den HEERE, al Zijn heirscharen! gij Zijn dienaars, die Zijn welbehagen doet!
22 Looft den HEERE, al Zijn werken! aan alle plaatsen Zijner heerschappij. Loof den HEERE, mijn ziel!

Deze psalm wekt meer op tot gebed dan tot verklaring of uitlegging, het is de voortreffelijkste lofpsalm en geschikt voor algemeen gebruik. De psalmist

Wekt zichzelf, zijn eigen ziel, op om God te loven, vers 1, 2, voor Zijn gunst jegens hem in het bijzonder, vers 3-5, jegens de kerk in het algemeen, en jegens alle Godvruchtigen, jegens wie Hij rechtvaardig, goedertieren en getrouw is en zal bleven, vers 6-18,. en voor Zijn regering van de wereld, vers 19, Hij begeert de hulp van de heilige engelen en van alle Gods werken bij het loven van Hem, vers 20-22. Onder het zingen van deze psalm moet ons hart zeer bijzonder zijn aangedaan door de goedheid van God, en verruimd zijn in liefde en dankbaarheid.

Psalm 103:1-5

David spreekt hier in zijn eigen hart, en het is geen dwaas, die aldus tot zichzelf spreekt en zijn eigen ziel opwekt tot hetgeen goed is.

Merk op:

I. Hoe hij zichzelf aanspoort tot de plicht van God te loven, vers 1, 2.

1. Het is de Heere, die geprezen moet worden, van wie goed moet worden gesproken, want Hij is de bron van alle goed, wat er ook voor goeds is in de kanalen, het is aan Zijn naam, Zijn heilige naam, dat onze lof gewijd moet zijn, *zegt lof ter gedachtenis van Zijn heiligheid.*

2. Het is de ziel, die gebruikt moet worden voor het loven van God, *en al wat binnen in ons is.* Wij maken niets van onze Godsdienstige verrichtingen als wij er geen hartewerk van maken, indien *hetgeen binnen in ons is,* ja, indien niet *al wat binnen ons is,* er voor in het werk wordt gesteld. Dit werk vereist de inwendige mens, de gehele mens, en dat is nog weinig genoeg.

3. Ten einde Gode dank te kunnen betalen moet er een dankbare herinnering zijn aan al de zegeningen, die wij van Hem hebben ontvangen, *vergeet geen van Zijn weldaden.* Als wij er niet voor danken, dan vergeten wij ze, en dat is onrechtvaardig zowel als onvriendelijk, daar er toch in al de gunsten van God zoveel gedenkwaardigs is. "O mijne ziel, tot uw schande zij het gezegd, gij hebt vele van Zijn weldaden vergeten, maar gewis, gij zult ze niet alle vergeten, want gij behoordet er geen van vergeten te hebben."

II. Hoe hij zich van ruime stof voorziet voor zijn lof. "Welaan, mijne ziel, bedenk, ga eens na wat God voor u gedaan heeft."

1. Hij heeft uw zonden vergeven, vers 3. Hij heeft vergeven en *vergeeft al uw ongerechtigheden."* Dit wordt het eerst genoemd, omdat door de vergeving van zonde datgene uit de weg is geruimd, waardoor het goede ons werd onthouden, en omdat wij er door hersteld zijn in de gunst van God, die ons het goede schenkt. Bedenk wat de terging, de belediging was, het was ongerechtigheid, en toch werd zij vergeven, hoevele de beledigingen waren, en toch werden zij allen vergeven. Hij heeft al onze overtredingen vergeven. Het is een voortdurende daad, Hij vergeeft nog, daar wij nog zondigen en nog berouw hebben van onze zonde.

2. "Hij heeft uw krankheden genezen." Het bederf van de natuur is de ziekte van de ziel, het is haar kwaal en bedreigt haar met de dood, deze is genezen in heiligmaking, als de zonde gedood wordt, dan is de ziekte genezen, hoe gecompliceerd ook, zij is geheel genezen. Onze misdaden hadden de dood verdiend, maar God redt ons het leven door ze te vergeven. Deze twee gaan samen, want Gods werk is volmaakt en geschiedt niet ten halve. Als God door vergevende genade de schuld van de zonde wegneemt, dan zal Hij door vernieuwende genade er de kracht van breken. Waar Christus voor een ziel tot gerechtigheid is geworden, daar is Hij ook tot heiligmaking geworden, 1 Corinthiers 1:30.

3. "Hij heeft u gered uit gevaar." Een mens kan in levensgevaar zijn niet alleen door zijn misdaden of zijn krankheden, maar ook door de macht van zijn vijanden, en daarom ervaren wij ook hierin de goedheid van God. *Die uw leven verlost van het verderf*, vers 4, van de verderver, van de hel aldus Chaldeer, van de tweede dood. De verlossing van de ziel is zo kostelijk, zo groot, dat wij haar niet kunnen bewerken, zoveel groter dankbaarheid zijn wij verschuldigd aan God, die haar door Zijn genade tot stand heeft gebracht, aan Hem, die de eeuwige verlossing voor ons verkregen heeft. Zie Job 33:24, 28.

4. "Hij heeft u niet alleen verlost van dood en verderf, maar u waarlijk en volkomen gelukkig gemaakt met eer, genoegen en een lang leven."

A. Hij heeft u ware en grote eer gegeven, niets minder dan een kroon, *Hij kroont u met Zijn goedertierenheid en barmhartigheden*, en voor wat grotere waardigheid is een arme ziel vatbaar dan om bevorderd te worden in de liefde en gunst van God? Deze eer hebben al Zijn heiligen. Wat is de kroon van de heerlijkheid anders dan de gunst van God?

B. "Hij heeft u waar genoegen geschonken, *Hij verzadigt uw mond met het goede*, " vers 5. Het is alleen de gunst en genade van God, die verzadiging, voldoening kan geven aan de ziel, haar noden en behoeften kan vervullen, aan haar begeerten kan beantwoorden, "haar schatkameren kan vervullen," Spreuken 8:21, andere dingen kunnen wel oververzadigen, maar geen voldoening schenken, Prediker 6:7, Jesaja 55:2.

C. "Hij heeft u een vooruitzicht gegeven op en een onderpand gegeven van een lang leven, *Hij vernieuwt uw jeugd als eens arends."* De arend is een lang-levende vogel, en de natuurkundigen zeggen dat hij, als hij bijna honderd jaren is geworden, al zijn vederen afwerpt, (gelijk hij die grotendeels ieder jaar in de ruitijd verandert), en nieuwe er voor in de plaats krijgt, zodat hij dan weer jong wordt. Als God door de genade en vertroostingen van Zijn Geest Zijn volk opricht uit hun verval en hen vervult van nieuw leven en nieuwe blijdschap, dat hun een onderpand is van eeuwig leven en eeuwige blijdschap, dan kan van hen gezegd worden, dat zij tot de dagen hunner jonkheid wederkeren, Job 33:25.

Psalm 103:6-18

Tot nu toe heeft de psalmist slechts teruggezien op zijn eigen ervaringen, en daaraan stof ontleend voor zijn lof, nu ziet hij om zich heen en let ook op Gods gunsten jegens anderen, want in deze moeten wij ons verblijden en voor deze moeten wij dankzegging doen, al de heiligen worden gespijzigd aan dezelfde tafel en delen in dezelfde zegeningen.

I. God is waarlijk goed jegens allen, vers 6. *Hij doet gerechtigheid en gerichten* niet alleen aan Zijn eigen volk, maar *al dengenen, die verdrukt worden,* want zelfs in Zijn gewone voorzienigheid is Hij de beschermer van de verongelijkte onschuld, en op de ene of andere wijze zal Hij de zaak voorstaan van de benadeelden tegen hun verdrukkers. Het is Zijn eer de hovaardigen te vernederen en de hulpelozen te helpen.

II. Hij is op bijzondere wijze goed jegens Israël, jegens ieder, die waarlijk een Israëliet is, dat is: die rein en oprecht van hart is.

1. Hij heeft zich in Zijn genade aan ons geopenbaard, vers 7. *Hij heeft Mozes Zijn wegen bekend gemaakt,* en door hem, *Zijn daden aan de kinderen Israëls,* niet alleen door zijn straf aan hen, die toen leefden, maar door zijn daden in de navolgende eeuwen. Goddelijke openbaring is een van de grootste van de Goddelijke gunsten, waarmee de kerk gezegend is, want God brengt ons weer tot Hem door zich aan ons te openbaren, en geeft ons alle goed door ons kennis te geven. Hij heeft Zijn daden en Zijn wegen, Zijn aard en Zijn methoden van met de kinderen van de mensen te handelen bekend gemaakt, opdat zij zouden weten wat van Hem te begrijpen en te verwachten is, aldus Dr. Hammond. Of wel: door Zijn wegen kunnen wij Zijn geboden verstaan, de weg, waarop Hij wil dat wij zullen wandelen, en door Zijn daden, of voornemens, bedoelingen, dat de betekenis is van het woord, Zijn beloften en voornemens ten opzichte van hetgeen Hij met ons doen zal. Zo billijk handelt God met ons.

2. Hij is nooit hard en streng met ons geweest, maar altijd teder, vol van mededogen, en geheel bereid om ons te vergeven.

A. Het ligt in Zijn aard om dit te zijn, vers 8. *Barmhartig en genadig is de Heere,* dat was zijn weg, die Hij aan Mozes op de berg Horeb bekend heeft gemaakt, toen Hij aldus Zijn naam heeft uitgeroepen, Exodus 34:6-7 in antwoord op Mozes bede, Hoofdst. 33:"Ik bid, indien ik genade gevonden heb in Uwe ogen, zo laat mij mij Uwen weg weten, en ik zal U kennen." Het is Mijn weg, zegt God, om zonde te vergeven.

a. Hij is niet spoedig toornig, *traag tot toorn,* vers 8, niet uiterst gestreng om op te merken wat wij verkeerds doen, is niet terstond bereid om er ons voor te straffen. Hij heeft lang geduld met hen, die zeer tergend en zeer beledigend zijn, stelt het straffen uit teneinde ons tijd te geven om berouw te hebben en tot bekering te komen volvoert niet spoedig het vonnis van Zijn wet. Hij zou niet aldus *lankmoedig, traag tot toorn* kunnen wezen, indien Hij niet *groot van goedertierenheid* was, ja de Vader van de barmhartigheden was.

b. Hij is niet lang toornig, want, vers 9, *Hij zal niet altoos twisten,* hoewel wij altijd overtreden, en dus verdienen dat er met ons getwist wordt. Ofschoon Hij Zijn misnoegen tegen ons te kennen geeft

wegens onze zonde door de bestraffingen van Zijn voorzienigheid en de verwijtingen van ons eigen geweten, en ons dus smart aandoet, zal Hij zich toch ontfermen en ons niet altijd in angst en smart houden, neen, zelfs niet wegens onze zonde, maar na de geest van de dienstbaarheid zal Hij, ons de geest van de aanneming geven. Hoe ongelijk zijn diegenen aan God, die altijd twisten, iedere gelegenheid te baat nemen om te twisten, en nooit van ophouden weten! Wat zou er van ons worden, indien God aldus met ons handelde? *Hij zal niet eeuwiglijk de toorn behouden* tegen Zijn eigen volk, maar hen met "eeuwige goedertierenheid" vergaderen, Jesaja 54:8, 57:16.

B. Wij hebben Hem aldus bevonden, wij, voor ons, moeten erkennen, *dat Hij niet met ons gedaan heeft naar onze zonden,* vers 10. De Schrift zegt zeer veel van de goedertierenheid Gods, en wij kunnen er ons zegel op zetten, dat het alles waar is, dat wij het ervaren hebben. Indien Hij geen lankmoedig God was, wij zouden reeds lang in de hel zijn, maar Hij *heeft ons niet vergolden naar onze ongerechtigheden,* dat zullen diegenen zeggen, die weten wat de zonde verdient. Hij heeft de oordelen niet over ons gebracht, die wij verdiend hebben, ons niet beroofd van de zegeningen en genietingen, die wij hadden verbeurd, hetgeen ons zoveel erger, niet zoveel beter, moet doen denken van de zonde, want "de goedertierenheid Gods moet ons tot bekering leiden," Romeinen 2:4.

3. Hij heeft onze zonden vergeven, niet alleen mijne ongerechtigheid, vers 3, maar *onze overtredingen,* vers 12. Wij nemen voor ons de vertroosting van Gods vergevende genade, bewezen aan onszelf, maar wij moeten Hem tevens eer en dankzegging toebrengen voor de genade, die Hij aan anderen bewijst.

Merk op:

a. De alles overtreffende rijkdom van Gods genade, vers 11. *Zo hoog de hemel is boven de aarde,* (zo hoog, dat de aarde slechts een stipje is in die grote ruimte) zo hoog is Gods goedertierenheid boven de verdiensten van hen, die Hem het meest vrezen, zo ver boven hen, dat er in het geheel geen evenredigheid daartussen bestaat. Het beste volbrengen van der mensen plicht kan geen het minste teken van Gods gunst eisen, als iets dat hun verschuldigd is, en daarom zal al het zaad van Jakob zich met hem verenigen om te erkennen "geringer te zijn dan de minste van Gods weldaden," Genesis 32:10.

Merk op: Gods goedertierenheid is aldus groot *over degenen, die Hem vrezen,* niet over degenen, die met Hem beuzelen. Wij moeten de Heere vrezen en Zijn goedheid.

b. De volheid van Zijn vergeving is een blijk van de rijkdom van Zijn genade, vers 12. *Zo ver het oosten is van het westen,* (de twee wereldstreken, die de grootste uitgegestrektheid hebben, omdat zij geheel bekend en bewoond zijn, weshalve de geografen van daar hun lengtegraden berekenen) *zover heeft Hij onze overtredingen van ons gedaan,* zodat ze nooit tegen ons ingebracht zullen worden noch in het oordeel tegen ons zullen opstaan. De zonden van de gelovigen zullen niet meer gedacht worden, zullen niet voor hen genoemd worden, zij zullen gezocht, maar niet gevonden worden. Als wij ze volkomen nalaten, zal God ze volkomen vergeven.

4. Hij heeft medelijden met onze smarten vers 13, 14.

Merk op:

a. Over wie Hij zich ontfermt: *over degenen, die Hem vrezen,* over alle Godvruchtigen, die in deze wereld voorwerpen kunnen worden van medelijden vanwege het leed, waartoe zij niet alleen geboren maar wedergeboren zijn. Of het kan verstaan worden van hen, die "de geest van de aanneming nog niet hebben ontvangen," maar nog beven voor Zijn Woord, over deze ontfermt Hij zich. Jeremia 31:18, 20.

b. Hoe Hij zich ontfermt, *gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen,* en hun, naar het nodig is, goed doet. God is een Vader voor hen, die Hem vrezen, en erkent hen als Zijn kinderen, en als een vader is Hij teder jegens hen. De vader heeft medelijden met zijn kinderen, die zwak zijn in kennis, en onderricht hen, hij heeft medelijden met hen als zij ondeugend zijn, en verdraagt hen, heeft geduld met hen, Hij heeft medelijden met hen als zij ziek zijn, en vertroost hen, heeft medelijden met hen, als zij gevallen zijn, Jesaja 66:13 en richt hen weer op, heeft medelijden met hen als zij overtreden hebben, en vergeeft hun als zij berouw hebben, heeft medelijden met hen als hun onrecht wordt aangedaan, en verschaft hun recht alzo heeft de Heere medelijden met hen, die Hem vrezen, ontfermt Hij zich over hen.

c. Waarom Hij zich over hen ontfermt: omdat Hij *weet wat maaksel zij zijn.* Hij heeft alle reden om te weten wat maaksel wij zijn, want Hij heeft ons gemaakt, en zelf de mens gemaakt hebbende uit stof, gedenkt Hij dat het stof is, niet slechts naar zijn formering, maar ook naar het vonnis, dat over hem is uitgesproken: Stof zijt gij. Hij neemt de broosheid in aanmerking van ons lichaam, en de dwaasheid van onze ziel, hoe weinig wij kunnen doen, en dus verwacht Hij weinig van ons, hoe weinig wij kunnen dragen, en daarnaar regelt Hij dus wat Hij ons oplegt, en in dit alles blijkt de tederheid van Zijn mededogen.

5. Hij bestendigt Zijn genadeverbond, en hiermede heeft Hij hulp beschikt voor onze zwakheid, vers 15-18. Zie hier:

6. Hoe kort een mensenleven is, en van hoe onzekere duur. Zelfs het leven van grote en Godvruchtige mannen is dit, en noch hun grootheid noch hun Godsvrucht kan er de eigenschap van veranderen. *De dagen des mensen zijn als het gras,* dat uit de aarde groeit, er zich slechts een weinig boven verheft en spoedig verdort, en er dan weer toe terugkeert. Zie Jesaja 40:6,.

7. In zijn beste toestand schijnt de mens iets meer te zijn dan gras, hij bloeit en ziet er vrolijk uit, maar dan is hij slechts *als een bloem des velds,* die, hoewel een weinig onderscheiden van het gras, er toch mee zal verdorren. De bloem in de hof is gewoonlijk fraaier en kostbaarder, en hoewel het hare natuur is om te verdorren, zal ze toch, beschut zijnde door de tuinmuren door de zorg van de hovenier, een weinig langer duren, maar de bloem des velds (waarmee hier het leven vergeleken wordt) is niet alleen uit haar natuur verdorrende, maar ook blootgesteld aan koude windvlagen, en onderhevig om door de dieren des velds afgegeten of vertreden te worden. Des mensen leven wordt niet slechts vanzelf verteerd, maar zijn einde kan door duizenderlei voorvallen worden verhaast. Als de bloem prijkt in haar volle pracht, kan een vernielende rukwind onverwachts *er over heengaan,* en dan is zij *niet meer,* zij laat het hoofd hangen, laat de blaadjes vallen, verschrompelt, *en haar plaats,* die fier op haar was, *kent haar niet meer.* Zulk een ding is de mens, God neemt dit in

aanmerking en heeft medelijden met hem, laat hem het zelf in aanmerking nemen en nederig wezen, van deze wereld afgestorven zijn, denken aan en verlangen naar een andere.

8. Hoe duurzaam Gods goedertierenheid is over Zijn volk, vers 17, 18, zij zal langer duren dan hun leven en hun tegenwoordige staat overleven.

Merk op:

a. De beschrijving van hen, over wie deze goedertierenheid is. Het zijn dezulken die God vrezen, in waarheid Godsdienstig zijn uit beginsel.

Ten eerste. Zij leiden een leven van geloof, want zij *houden Gods verbond,* het aangegrepen hebbende, houden zij het vast, en willen het niet loslaten. Zij houden het vast als een schat, houden het als hun deel, en zouden er voor niets ter wereld afstand van willen doen, want het is hun leven.

Ten tweede. Zij leiden een leven van gehoorzaamheid, zij *denken aan Zijn bevelen om die te doen,* want anders houden zij Zijn verbond niet. Alleen diegenen zullen het voordeel hebben van Gods beloften die het nauw nemen met Zijn bevelen. Zie wie zij zijn, die een goed geheugen hebben, zowel als een goed verstand Psalm 111:10, zij, die denken aan Gods geboden, niet om er van te spreken, maar om ze *te doen,* en om er zich door te laten regeren.

b. Het voortduren van de goedertierenheid over de zodanigen, zij zal langer duren dan hun leven op aarde, en daarom behoeven zij er zich niet om te bekommeren als hun leven op aarde kort is, daar toch de dood zelf hun gelukzaligheid niet zal verkorten, noch er een verbreking van zal zijn. Gods goedertierenheid is beter dan het leven, want Zij zal het overleven.

Ten eerste. Voor hun ziel, die onsterflijk is, voor deze is zij *van eeuwigheid tot eeuwigheid* van eeuwigheid in het raadsbesluit ervan, tot eeuwigheid in de gevolgen ervan, in hun uitverkiezing van voor de grondlegging van de wereld, en hun verheerlijking als deze wereld niet meer zijn zal, want zij zijn voorverordineerd voor het erfdeel, Efeziers 1:11, en verwachten de barmhartigheid Gods ten eeuwigen leven.

Ten tweede. Over hun zaad, dat *bevestigd zal worden,* Psalm 102:29. Dat de gerechtigheid, de trouw van Zijn belofte, zal zijn *aan kindskinderen,* mits zij in de voetstappen treden van de Godsvrucht hunner voorgangers en Zijn *verbond houden,* zoals deze het gehouden hebben, dan zal de goedertierenheid over hen bewaard blijven tot in het duizendste geslacht.

Psalm 103:19-22

I. Hier is de leer van de algemene voorzienigheid uitgesproken, vers 19. Het geluk van Zijn bijzonder volk heeft Hij verzekerd door belofte en verbond, maar de orde van het mensdom en van de wereld in het algemeen verzekert Hij door Zijn gewone voorzienigheid. De Heere heeft een troon, een troon der heerlijkheid, een troon van de regering. Hij, die alles gemaakt heeft, bestuurt alles door Zijn woord en Zijn kracht. *Hij heeft Zijn troon bevestigd,* zodat hij niet kan wankelen, al de maatregelen van Zijn bestuur heeft Hij voorverordineerd, en Hij doet alles naar de raad Zijns willens. Hij *heeft hem bevestigd in de hemelen* boven ons, en buiten ons gezicht, want Hij "houdt het vlakke Zijns troons vast, Hij spreidt Zijn wolk daarover" Job 26:9, maar zelf kan Hij "door de donkere wolk heen oordelen," Job 22:13, vandaar dat gezegd wordt dat "de hemel heerst," Daniel 4:26 en wij worden er toe geleid om dit te bedenken door de invloed, die zelfs de zichtbare hemel uitoefent op deze aarde, Zijn gebied, Job 38:33, Genesis 1:16. Maar hoewel Gods troon in de hemel is en Hij daar Zijn hof houdt, en wij daarheen gewezen worden om tot Hem te gaan Onze Vader, die in de hemelen zijt, heerst toch Zijn koninkrijk over alles. Hij neemt kennis van al de inwoners en al de zaken van deze lagere wereld, en beschikt over alle personen en zaken naar de raad Zijns willens, tot Zijn eigen heerlijkheid, en niets is van Zijn rechtsgebied uitgezonderd.

II. De plicht van algemene lof en hulde die daarvan afgeleid is, indien allen onder Gods heerschappij zijn, dan moeten allen Hem hulde bewijzen.

1. Laat de heilige engelen Hem prijzen, vers 20, 21. *Looft de Heere, Zijn engelen* en wederom: *Looft de Heere, al Zijn heirscharen, gij zijn dienaars.* David had zichzelf en anderen opgewekt om God te loven en hier aan het einde roept hij de engelen op om dit te doen, niet alsof zij het nodig hadden om door ons opgewekt te worden om God te loven, zij doen het gestadig, maar aldus drukt hij zijn hoge gedachten uit van God als de aanbidding van de heilige engelen waardig zijnde, aldus spoort hij zichzelf en anderen aan tot die plicht door de overweging, dat het het werk is van engelen, en vertroost hij zich bij de bewustheid van zijn eigen zwakheid en tekortkoming in die plicht met de overweging dat er een wereld is van heilige engelen, die in Gods huis wonen en Hem steeds loven. Kortom: de zalige engelen zijn heerlijke, schitterende dienaren van de volzalige God.

Merk op:

A. Hoe bekwaam zij zijn voor de post, waarop zij zich bevinden. Zij zijn machtig want Zij zijn *krachtige helden,* zij zijn instaat om grote dingen tot stand te brengen, en onvermoeid met hun werk voort te gaan. En zij zijn even gewillig als bekwaam, zij zijn gewillig om hun werk te kennen, want zij *doen Zijn woord,* zij staan gereed om bevelen en instructies van hun grote Heere te ontvangen en "zien altijd Zijn aangezicht," Mattheus 18:10, teneinde op de eerste aanduiding van Zijn wil te letten. Zij zijn gewillig om hun werk te doen. Zij doen Zijn geboden, vers 20, zij doen Zijn *welbehagen,* vers 21. Zij betwisten Zijn bevelen niet, maar begeven zich geredelijk tot de uitvoering ervan, Zij stellen het ook niet uit, maar komen snellijk gevlogen. Zij doen Zijn bevelen, zodra zij de stem Zijns woords horen, aldus Dr. Hammond. Gehoorzamen is beter dan offerande, want engelen gehoorzamen maar offeren niet.

B. Wat hun dienst is, zij zijn *Zijn engelen, Zijn dienaars,* de Zijnen, want Hij heeft hen gemaakt, en heeft hen gemaakt voor Hemzelf, de Zijnen, want Hij gebruikt hen, ofschoon Hij hen niet nodig

heeft, de Zijnen, want Hij is hun eigenaar en heer, zij behoren Hem toe, en zij staan Hem ten dienste. Alle schepselen zijn Zijn dienaars, maar niet zoals de engelen, die in de tegenwoordigheid van Zijn heerlijkheid zijn. Soldaten en zeelieden en alle goede onderdanen dienen de koning, maar niet op dezelfde wijze als de hovelingen, de staatsministers en de beambten van zijn huis.

a. Nu en dan, bij sommige gelegenheden, dienen de engelen God in deze lagere wereld, zij *doen Zijn bevelen,* gaan uit op Zijn boodschappen, Daniel 9:21, voeren Zijn krijgen, 2 Koningen 6:17, en verrichten diensten tot welzijn van Zijn volk, Hebreeen 1:14.

b. Zij loven Hem gestadig in de bovenwereld, hiermede begonnen zij intijds, Job 38:7, en nog is dit hun werk, waarvan zij "dag noch nacht rusten," Openbaring 4-8. Het is Gods heerlijkheid dat Hij zulke dienaren heeft, maar nog meer is het Zijn heerlijkheid, dat Hij hen niet nodig heeft en niet door hen bevoordeeld wordt.

2. Laat *al Zijn werken* Hem loven, vers 22, alle, *aan alle plaatsen Zijner heerschappij,* want daar zij allen Zijn werken zijn, zijn zij allen onder Zijn heerschappij, en zij zijn gemaakt en worden geregeerd om Hem te zijn tot een naam en een lof. Al Zijn werken, dat is: al de kinderen van de mensen in alle delen van de wereld, laat hen allen God loven, ja, en ook de mindere schepselen, die mee Gods werken zijn, laat hen Hem voorwerpelijk loven, daar zij het niet werkelijk kunnen, Psalm 145:10. Maar dit alles zal David er niet van vrijstellen om het te doen maar er hem veeleer toe opwekken om het met des te meer blijmoedigheid te doen, en deel te nemen aan dit concert, want hij eindigt zoals hij begon, vers 1, *Loof de Heere, mijne ziel.* God te loven en Hem eer te geven moet de alfa en omega zijn van al ons dienen. Hij begon met: *Loof de Heere, mijne* ziel! en toen hij nu deze voortreffelijke hymne had geschreven en gezongen tot Zijn eer, zei hij niet: Mijne ziel, gij hebt de Heere geloofd, zit nu neer, en rust, maar: *Loof de Heere, mijne ziel!* al meer en meer. Als wij nog zoveel gedaan hebben in de dienst van God, moeten wij ons opwekken om nog meer te doen. Gods lof is een onderwerp, dat nooit uitgeput zal raken, en daarom moeten wij nooit denken dat dit werk afgedaan is, voor wij in de hemel komen, waar het tot in alle eeuwigheid gedaan zal worden.

PSALM 104

1 Loof den HEERE, mijn ziel! O HEERE, mijn God! Gij zijt zeer groot, Gij zijt bekleed met majesteit en heerlijkheid.
2 Hij bedekt Zich met het licht, als met een kleed; Hij rekt den hemel uit als een gordijn.
3 Die Zijn opperzalen zoldert in de wateren, Die van de wolken Zijn wagen maakt, Die op de vleugelen des winds wandelt.
4 Hij maakt Zijn engelen geesten, Zijn dienaars tot een vlammend vuur.
5 Hij heeft de aarde gegrond op haar grondvesten; zij zal nimmermeer noch eeuwiglijk wankelen.
6 Gij hadt ze met den afgrond als een kleed overdekt; de wateren stonden boven de bergen.
7 Van Uw schelden vloden zij, zij haastten zich weg voor de stem Uws donders.
8 De bergen rezen op, de dalen daalden, ter plaatse, die Gij voor hen gegrond hadt.
9 Gij hebt een paal gesteld, dien zij niet overgaan zullen; zij zullen de aarde niet weder bedekken.
10 Die de fonteinen uitzendt door de dalen, dat zij tussen de gebergten henen wandelen.
11 Zij drenken al het gedierte des velds; de woudezels breken er hun dorst mede.
12 Bij dezelve woont het gevogelte des hemels, een stem gevende van tussen de takken.
13 Hij drenkt de bergen uit Zijn opperzalen; de aarde wordt verzadigd van de vrucht Uwer werken.
14 Hij doet het gras uitspruiten voor de beesten, en het kruid tot dienst des mensen, doende het brood uit de aarde voortkomen.
15 En den wijn, die het hart des mensen verheugt, doende het aangezicht blinken van olie; en het brood, dat het hart des mensen sterkt.
16 De bomen des HEEREN worden verzadigd, de cederbomen van Libanon, die Hij geplant heeft;
17 Alwaar de vogeltjes nestelen; des ooievaars huis zijn de dennebomen.
18 De hoge bergen zijn voor de steenbokken; de steenrotsen zijn een vertrek voor de konijnen.
19 Hij heeft de maan gemaakt tot de gezette tijden, de zon weet haar ondergang.
20 Gij beschikt de duisternis, en het wordt nacht, in denwelken al het gedierte des wouds uittreedt:
21 De jonge leeuwen, briesende om een roof, en om hun spijs van God te zoeken.
22 De zon opgaande, maken zij zich weg, en liggen neder in hun holen.
23 De mens gaat dan uit tot zijn werk, en naar zijn arbeid tot den avond toe.
24 Hoe groot zijn Uw werken, o HEERE! Gij hebt ze alle met wijsheid gemaakt; het aardrijk is vol van Uw goederen.
25 Deze zee, die groot en wijd van ruimte is, daarin is het wriemelende gedierte, en dat zonder getal, kleine gedierten met grote.
26 Daar wandelen de schepen, en de Leviathan, dien Gij geformeerd hebt, om daarin te spelen.
27 Zij allen wachten op U, dat Gij hun hun spijze geeft te zijner tijd.
28 Geeft Gij ze hun, zij vergaderen ze; doet Gij Uw hand open, zij worden met goed verzadigd.
29 Verbergt Gij Uw aangezicht, zij worden verschrikt; neemt Gij hun adem weg, zij sterven, en zij keren weder tot hun stof.
30 Zendt Gij Uw Geest uit, zo worden zij geschapen, en Gij vernieuwt het gelaat des aardrijks.
31 De heerlijkheid des HEEREN zij tot in der eeuwigheid; de HEERE verblijde Zich in Zijn werken.
32 Als Hij de aarde aanschouwt, zo beeft zij; als Hij de bergen aanroert, zo roken zij.
33 Ik zal den HEERE zingen in mijn leven; ik zal mijn God psalmzingen, terwijl ik nog ben.
34 Mijn overdenking van Hem zal zoet zijn; ik zal mij in den HEERE verblijden.
35 De zondaars zullen van de aarde verdaan worden, en de goddelozen zullen niet meer zijn. Loof den HEERE, mijn ziel! Hallelujah!

Het is zeer waarschijnlijk dat deze psalm door dezelfde hand en op dezelfde tijd geschreven werd als de vorige, want gelijk die eindigde, zo begint deze met: Loof de Heere, mijne ziel! en evenzo eindigt hij ook. Wel is de stijl enigszins verschillend omdat het onderwerp verschillend is: het oogmerk van de vorige psalm was de goedheid van God Zijn barmhartigheid en ontferming te bezingen, en hiermede komt een lieflijke, aangename stijl overeen, het oogmerk van deze is de grootheid en majesteit en soevereine heerschappij van God te bezingen, hetgeen in de verhevenste bewoordingen van de poëzie moet geschieden. In de vorige psalm gaf David Gode de eer van Zijn verbondsgenade en liefde jegens Zijn volk, in deze geeft hij Hem de eer van Zijn werken van de schepping en voorzienigheid, Zijn heerschappij over en Zijn milddadigheid jegens al de schepselen. God werd daar geloofd als de God van de genade, hier als de God van de natuur. En deze psalm is geheel aan dit onderwerp gewijd, niet zoals psalm 19, die er mee begint, maar dan overgaat tot de beschouwing van de Goddelijke wet, noch zoals psalm 8, die daarvan slechts profetisch en met het oog op Christus gesproken heeft. Bevoegde beoordelaars zijn van mening dat dit grootse gedicht alle Griekse of Latijnse gedichten over dergelijke onderwerpen zeer verre overtreft, niet alleen vanwege Godsvrucht en wijding, dat is onbetwistbaar, maar ook vanwege de hoge vlucht van de verbeelding, schitterende denkbeelden, verrassende wendingen en al de schoonheden en versieringen van taal en uitdrukking. Van vele grote dingen geeft de psalmist hier Gode de eer.

I. De glans en pracht van Zijn majesteit in de bovenwereld vers 1-4.

II. De schepping, van de zee en van het droge vers 5-9.

III. De voorziening door Hem gemaakt voor het onderhoud van al de schepselen overeenkomstig hun aard vers 10-18, en wederom vers 27, 28.

IV De regelmatige loop van zon en maan, vers 19-24.

V. Hetgeen waarmee de zee vervuld is, vers 25, 26.

VI. Gods soevereine macht over al de schepselen, vers 29-32. En eindelijk besluit hij met een lieflijk en vast voornemen om God te blijven loven, vers 33-35, waarmee wij ons bij het zingen van deze psalm van harte behoren te verenigen.

Psalm 104:1-9

Als wij ons tot enigerlei Godsdienstige handeling begeven, dan moeten wij "ons opmaken om er God in aan te grijpen," Jesaja 64:7- dat doet David hier. "Welaan, mijne ziel, waar zijt gij? Waar denkt gij aan? Hier is werk, dat gedaan moet worden, goed werk, engelenwerk, zet er u toe, laat al uw gaven en vermogens er voor gebruikt worden, *loof de Heere, mijne ziel."* In deze verzen:

I. Ziet de psalmist op naar de heerlijkheid Gods, schitterende in de bovenwereld, waarvan, hoewel het een van de dingen is, die niet gezien worden, het geloof het bewijs is. Met wat eerbied en heilig ontzag begint hij zijn overdenking met deze erkentenis: *o Heere, mijn God, Gij zijt zeer groot.* Het is de blijdschap van de heiligen dat Hij, die hun God is, een groot God is, de grootheid van de vorst is de trots en het welbehagen van al Zijn goede onderdanen. De majesteit Gods is hier voorgesteld in onderscheidene zaken met toespeling op het grote aanzien, dat vorsten zich gaarne geven als zij in het openbaar verschijnen. Hun praal en pracht (zelfs van Oosterse koningen, die deze het meest tentoonspreidden) zijn, vergeleken bij de Zijne, slechts als het schijnsel van het glimwormpje in vergelijking met het licht van de zon, als zij uitgaat in haar kracht. Vorsten hebben een groot aanzien:

1. In hun staatsiekledere, en wat zijn Gods staatsiekledere? Gij *zijt bekleed met majesteit en heerlijkheid,* vers 1. God wordt gezien in Zijn werken, en deze doen Hem kennen als oneindig wijs en goed en al wat groot is. *Hij bedekt zich met het licht, als met een kleed,* vers 2. God is licht, 1 Johannes 1:5, de "Vader van de lichten," Jakobus 1:17, "Hij woont in het licht, 1 Timotheus 6:16, Hij bekleedt er zich mede. De woonplaats van Zijn heerlijkheid is in de hoogste hemelen het licht, dat op de eerste dag geschapen was, Genesis 1:3. Van alle zichtbare wezens komt licht het meest de natuur van een geest nabij, en daarom behaagt het Gode zich daarmee te bedekken, dat is: zich onder dat beeld of die gelijkenis, te openbaren, zoals mensen gezien worden in de klederen, waarmee zij zich bedekken, en alleen aldus, want Zijn aangezicht kan niet worden gezien.

2. In hun paleizen of tenten, als zij ten strijde uittrekken, en wat is Gods paleis, Zijn tent? *Hij rekt de hemel uit als een gordijn,* vers 2. Dat deed Hij in den beginne, toen Hij het uitspansel gemaakt heeft, dat in het Hebreeuws zijn naam er aan ontleent, dat het uitgebreid of uitgestrekt is, Genesis 1:7. Hij heeft het gemaakt als een afscheiding tussen de wateren, zoals een gordijn twee vertrekken van elkaar scheidt, en dat doet Hij nog, thans *rekt Hij de hemel uit als een gordijn,* houdt hem uitgerekt, en naar Zijn verordeningen blijft hij nog heden staan. De gebieden van de lucht zijn uitgestrekt rondom de aarde zoals een gordijn om een bed om het warm te houden, en toegetrokken tussen ons en de bovenwereld, om haar verblindend licht te temperen, want ofschoon God zich bedekt met het licht, zet Hij toch in ontferming over ons duisternis rondom zich als tenten, de wolken zijn Hem een verberging: De grote uitgestrektheid van deze tent kan ons doen bedenken hoe groot, hoe zeer groot Hij is, die hemel en aarde vervult. *Hij zoldert Zijn opperzalen in de wateren,* de wateren, die boven het uitspansel zijn, vers 3 zoals Hij de aarde gegrond heeft op de zeeën en rivieren, de wateren beneden het uitspansel. Water en lucht zijn vloeibare lichamen, maar door de Goddelijke macht worden zij even stevig en vast in haar plaats gehouden als een kamer door balken en planken en andere steunsels. Hoe groot een God is Hij, wiens audiëntiezaal aldus opgericht is!

3. In hun staatsiewagens en hun fraaie paarden, die aan hun intochten grote pracht bijzetten. Maar God maakt *de wolken tot Zijn wagen,* waarin Hij snel henenrijdt, ver buiten het bereik van

tegenstand, als Hij te eniger tijd door ongewone beschikkingen van Zijn voorzienigheid in het bestuur van de wereld handelen wil. Hij is in een wolk, als Zijn wagen, nedergekomen op de berg Sinaï om de wet te geven en op de berg Thabor om het Evangelie te verkondigen, Mattheus 17:5, en Hij wandelt (met zachten doch statigen tred) op de vleugelen des winds. Zie Psalm 18:11, 12. Hij gebiedt de winden, leidt ze naar zijn welbehagen, en dient er Zijn eigen doeleinden mede.

4. In hun gevolg van dienaren, en ook hier is God zeer groot want Hij *maakt Zijn engelen geesten*. Dit wordt aangehaald door de apostel Hebreeen 1:7, om de voorrang van Christus boven de engelen te bewijzen. De engelen worden hier gezegd *Zijn engelen* en *Zijn dienaars* te zijn, want zij zijn onder Zijn heerschappij en tot Zijn beschikking, ze zijn winden en een *vlammend vuur,* dat is: zij verschenen in wind en vuur, aldus sommigen. Of zij zijn snel als winden en rein als vuurvlammen, of Hij *maakt hen geesten,* zo wordt het door de apostel aangehaald. Het zijn geestelijke wezens, en welk voertuig zij ook mogen hebben, dat strookt met hun aard, zeker is het dat zij geen lichaam hebben zoals wij. Geesten zijnde, zijn zij zoveel te meer verwijderd van de belemmeringen van onze natuur en zoveel te nader verwant aan de Goddelijke natuur. En zij zijn schitterend en levendig, en opstijgend als vuur, als *een vlammend vuur.* In Ezechiels visioen liepen zij en keerden weer "als de gedaante van een weerlicht," Ezechiel 1:14. Vandaar dat zij *serafim, branders,* worden genoemd. Wat zij nu ook zijn, zij zijn wat God hen gemaakt heeft, wat Hij hen nog maakt of doet zijn. Zij ontlenen hun wezen aan Hem, het aanzijn hebbende, dat Hij hun gegeven heeft, ze worden door Hem in wezen gehouden, en Hij maakt het gebruik van hen, dat Hem goeddunkt.

II. Hij ziet neer en ziet rond naar de macht van God, uitblinkende in deze lagere wereld. Hij is niet zo vervuld met de heerlijkheid van Zijn hof, dat hij er het verwijderdste deel van Zijn gebied om vergeet of veronachtzaamt, neen, ook niet de zee en het droge.

1. Hij heeft de aarde gegrond, vers 5, hoewel "Hij haar hangt aan een niet," Job 26:7, "ponderibus librata suis in evenwicht gehouden door haar eigen zwaarte, " toch is zij even onwankelbaar alsof zij op de stevigste grondslagen was gevestigd. Hij heeft de aarde gebouwd op haar grondslag zodat zij, hoewel zij een gevaarlijke schok heeft ontvangen door de zonde van de mens, en de boosaardigheid van de hel er haar slagen op richt, toch *nimmermeer noch eeuwiglijk zal wankelen,* dat is: niet voordat het einde des tijds daar is, wanneer zij plaats zal moeten maken voor de nieuwe aarde. Dr. Hammonds paraphrase hierop is opmerkenswaardig. "God heeft voor de aarde zo vreemdsoortig een plaats bepaald, dat men, daar zij een zwaar lichaam is, zou denken dat zij ieder ogenblik zal kunnen vallen, maar toch moet zij, naar welke richting men ook zou denken dat zij zich zal bewegen en dit is strijdig met de aard van zo’n lichaam, opwaarts vallen, en bijgevolg kan zij niet anders te gronde gaan dan door in de hemel te vallen."

2. Hij heeft perken gesteld aan de zee, want ook deze is Zijne.

a. Hij bracht haar binnen perken bij de schepping. In het eerst was de aarde, die het zwaardere lichaam was, en dus natuurlijkerwijs moest zakken, *overdekt met de afgrond,* vers 6, *de wateren stonden boven de bergen,* en toen was zij ongeschikt tot een woonstede voor de mensen, waartoe zij bestemd was, en daarom zei God op de derde dag: "Dat de wateren van onder de hemel op een plaats vergaderd worden, en dat het droge gezien worde," Genesis 1:9. Dit bevel van God wordt hier Zijn *schelden* genoemd, alsof Hij het gaf omdat Hij misnoegd was wijl de aarde aldus met water was bedekt, en niet geschikt was voor de mens om er op te wonen. Er ging kracht uit met dat

woord, en daarom wordt het hier ook *de stem Zijns donders genoemd,* die een krachtige stem is en verwonderlijke uitwerkingen heeft, vers 7. *Van Uw schelden,* alsof zij er zich door bewust werden dat zij buiten haar plaats waren, *vloden zij, zij haastten zich weg,* (zij riepen en niet tevergeefs tot de rotsen en bergen om hen te bedekken, zoals bij een andere gelegenheid gezegd is "de wateren zagen U, o God, de wateren zagen U en beefden," Psalm 77:17. Zelfs deze vloeibare lichamen ontvingen de indruk van Gods verschrikking. Maar was de Heere "ontstoken tegen de heidenen? Neen, het was tot verlossing Zijns volks," Habakuk 3:8, 13. Zo heeft God hier de wateren gescholden om der wille der mensen, om plaats voor hem te maken, want "de mensen moesten niet gemaakt zijn als de vissen van de zee," Habakuk 1:14, zij moeten lucht hebben om in te kunnen ademen. Terstond daarom, en in allerijl, trokken de wateren zich terug, vers 8. Zij gaan zoals wij zeggen over berg en dal, gaan op over de bergen, en gaan af langs de dalen, zij zullen noch op de vorige blijven staan, noch in de laatste blijven verwijlen, maar spoeden zich voort naar *de plaats, die Gij voor hen gegrond had,* en daar is hun het bed gespreid. Laat de onderdanigheid zelfs van de onvaste wateren ons gehoorzaamheid leren aan het woord en de wil van God, want zal onder al de schepselen alleen de mens weerstrevend zijn? Laat hun zich terugtrekken naar, en blijven in de plaats, die hun is toegewezen, ons leren om te berusten in de beschikkingen van die alwijze voorzienigheid, die de bepalingen van onze woning heeft verordineerd.

b. Hij houdt haar binnen perken, vers 9. Het is de wateren verboden over de paal te gaan, die hun gesteld is, zij mogen *de aarde niet weer bedekken* en daarom doen zij het niet. Eens hebben zij het gedaan in Noachs zondvloed, omdat God het hun gebood, maar nooit weer daarna, omdat Hij het hun verbiedt, beloofd hebbende de wereld niet nogmaals te laten overstromen. God zelf roemt in dit blijk van Zijn macht, Job 38:8 en verv. en gebruikt het als een argument bij ons om Hem te vrezen, Jeremia 5:22. Als dit behoorlijk overwogen en in gedachten gehouden werd, dan zou het de wereld ontzag doen hebben voor de Heere en Zijn goedheid: dat de wateren van de zee spoedig de aarde zouden bedekken, indien God ze niet bedwong en terughield.

Psalm 104:10-18

Eer hebbende gegeven aan God als de machtige beschermer van deze aarde in haar te behoeden voor overstroming, komt hij er nu toe om Hem te erkennen als haar milddadigen weldoener, die alle schepselen voorziet van hetgeen zij behoeven.

I. Hij voorziet hen van zoet water om te drinken, *Hij zendt de fonteinen uit door de dalen,* vers 10. Er is voorzeker water genoeg in de zee, dat is: genoeg om ons te overstelpen, er in te verdrinken, meer geen enkele droppel om ons te verkwikken, al zijn wij ook nog zo dorstig, want het is alles zo zout, en daarom heeft God genadiglijk voorzien in drinkbaar water. De natuurkundigen zijn het onderling oneens over de oorsprong van de bronnen, maar welke ook haar tweede of ondergeschikte oorzaken mogen zijn, hier is haar eerste oorzaak het is God, die *de fonteinen zendt* in de beken die *tussen de gebergten heen wandelen,* en toevoer ontvangen van het regenwater, dat er van afvloeit. Dezen *drenken* niet alleen de mens, en de schepselen, die tot zijn onmiddellijke dienst zijn gesteld, maar ook *al het gedierte des velds,* want waar God leven heeft gegeven, voorziet Hij ook in het levensonderhoud. Hij zorgt voor al de schepselen, zelfs *de woudezels,* die ontembaar zijn, en daarom van geen nut voor de mens, zijn welkom *om hun dorst te lessen,* en wij hebben geen reden om het hun te misgunnen, want voor ons is een betere voorziening gemaakt, hoewel wij als het veulen eens woudezels geboren zijn. Wij hebben reden om God te danken voor de overvloed van drinkwater, waarvan Hij het bewoonbare deel van Zijn aarde voorzien heeft, dat anders niet bewoonbaar zou zijn Datgene behoort als een grote zegen beschouwd te worden, waarvan het gebrek een grote beproeving zou zijn, en hoe meer algemeen die zegen is, hoe groter hij is, "usus communie aquarum Water is voor algemeen gebruik."

II. Hij voorziet voedsel beide voor mens en dier. De hemelen druipen vettigheid neer, zij zullen de aarde verhoren, maar God verhoort hen, Hosea 2:21. Hij *drenkt de bergen uit Zijn opperzalen,* vers 13, uit de opperzalen, waarvan gesproken is in vers 3, die Hij *zoldert in de wateren,* deze voorraadschuren, de wolken die vruchtbare regenbuien nederzenden. De bergen, die niet gedrenkt worden door de rivieren, zoals Egypte door de Nijl, worden gedrenkt door de regen van de hemel die "de rivier Gods" wordt genoemd, Psalm 65:10, zoals ook Kanaän er door gedrenkt was, Deuteronomium 11:11,12. Zo *wordt de aarde verzadigd van de vrucht van Zijn werken,* hetzij van de regen, die zij indrinkt, de aarde weet, wanneer zij genoeg heeft, jammer, dat er mensen zijn, die dit niet weten of van de voortbrengselen, die zij oplevert. Het is een voldoening voor de aarde om de vrucht te dragen van Gods werken ten voordele van de mens, want aldus beantwoordt ze aan het doel harer schepping. Het brood, dat God uit de aarde doet voortkomen is *de vrucht van Zijn werken,* waarvan *de aarde verzadigd wordt.*

Merk op hoe verscheiden en hoe kostbaar haar voortbrengselen zijn, voor het vee is er gras, en de roofdieren, die niet van gras leven, voeden zich met die welke dit wel doen. Voor de mens is er kruid, een betere soort van gras en een maal van kruiden en wortelen is niet te verachten ja hij wordt voorzien van *wijn en olie en brood,* vers 15.

Betreffende ons voedsel kunnen wij hier opmerken hetgeen ons beide nederig en dankbaar kan maken.

1. Wat ons nederig kan maken. Laat ons bedenken dat wij noodzakelijkerwijs afhankelijk zijn van God voor alles, wat tot ons levensonderhoud dient. Wij leven van aalmoezen, God moet ons verzorgen, want onze eigen handen volstaan niet voor ons, dat al ons voedsel voortkomt uit de aarde, om ons te herinneren dat wij zelf daaruit genomen zijn, en dat wij er toe moeten wederkeren, en dat wij derhalve niet moeten denken alleen bij brood te leven want dat zal slechts het lichaam voeden, maar in het woord van God moeten zijn om de spijze te vinden, die blijft tot in het eeuwige leven, en voorts, dat wij in dit opzicht lotgemeen zijn met de dieren, dezelfde aarde, dezelfde plek gronds, die gras doet uitspruiten voor het vee, brengt koren voort voor de mens.

2. Om ons dankbaar te maken, Laat ons bedenken:

A. Dat God niet slechts voorziet voor ons, maar ook voor onze dienaars, er wordt inzonderheid gezorgd voor het vee, dat van nut is voor de mens. In grote overvloed groeit gras voor het vee, als *de jonge leeuwen,* die van geen nut zijn voor de mens, dikwijls *hongeren* en gebrek hebben.

B. Dat ons voedsel dicht bij ons is, gereed voor ons is, onze woonstede hebbende op de aarde, hebben wij daar onze voorraadschuren, en zijn niet afhankelijk van "de schepen eens koopmans, die het brood van verre aanbrengen," Spreuken 31:14.

C. Dat de voortbrengselen van de aarde ons niet slechts het noodzakelijke opleveren, maar ook hetgeen tot sieraad en verlustiging dient, zo goed is de meester, die wij dienen

a. Eist de natuur iets, dat haar onderhoudt en haar dagelijks verval herstelt? Hier is brood, dat het hart des mensen sterkt, en daarom de staf des levens wordt genoemd, laat niemand, die dat heeft, klagen over gebrek.

b. Gaat de natuur verder en begeert zij iets, dat aangenaam is? Hier is *wijn, die het hart des mensen verheugt,* de geest opwekt en vervrolijkt, als hij in soberheid en matigheid gebruikt wordt, opdat wij niet alleen ons werk kunnen doen maar het met blije mondigheid kunnen verrichten. Het is jammer dat datgene misbruikt wordt om het hart te bezwaren en de mensen ongeschikt te maken voor hun plicht, dat gegeven was tot opwekking van hun hart en om hen levendig te maken in hun plichtsbetrachting.

c. Heeft de natuur nog meer grillen en luimen, en verlangt zij ook naar iets dat tot sieraad dient? Ook dit komt haar voort uit de aarde, *olie, die het aangezicht doet blinken,* zodat het aangezicht niet alleen vrolijk, maar ook schoon is, en wij daardoor zoveel aangenamer zijn voor elkaar. Ja meer. God voorziet niet slechts de dieren van het voor hen geschikte voedsel maar ook de planten van het hunne, vers 16. *De bomen des Heeren worden verzadigd,* niet alleen de bomen van de mensen, waarvoor zij zorg dragen, waarop zij het oog hebben in hun boomgaarden en parken en andere omheinde plaatsen, maar Gods bomen, die in de woestijn groeien en alleen verzorgd worden door Zijn voorzienigheid, zij zijn *verzadigd en* hebben geen voedsel nodig, zelfs *de cederen van de Libanon,* een open woud, hoewel zij hoog en zwaar zijn en veel sap nodig hebben om gevoed te worden, ontvangen genoeg van de aarde, het zijn bomen, *die Hij geplant heeft,* en die Hij daarom zal beschermen en verzorgen. Wij kunnen dit toepassen op de bomen van de gerechtigheid, die de planting zijn des Heeren, geplant in Zijn wijngaard, deze *zijn verzadigd,* want wat God plant, zal Hij

bewateren, en zij die "in het huis des Heeren geplant zijn, zullen groeien in de voorhoven onzes Gods," Psalm 92:14.

III. Hij draagt zorg dat zij geschikte woningen hebben om in te verblijven. Aan de mens heeft God verstand gegeven om voor zichzelf te bouwen, alsmede voor het vee, dat hem dient, maar er zijn sommige schepselen, die meer onmiddellijk door God van een woning of vestiging voorzien worden.

1. De vogelen. Sommige vogels maken instinctmatig hun nesten in de struiken in de nabijheid van rivieren, vers 12. Bij *de fonteinen die tussen de gebergten heen wandelen,* sommigen van *het gevogelte des hemels* hebben een woning, *vanwaar zij hun stem geven van tussen de takken.* Zij zingen naar hun bekwaamheid of vermogen tot eer van hun Schepper en weldoener, en hun zingen kan ons zwijgen beschamen. Onze hemelse Vader voedt ze, Mattheus 6:26 en daarom zijn zij gerust en vrolijk, en zijn niet bezorgd tegen de morgen. De vogelen gemaakt zijnde om boven de aarde te vliegen zoals wij lezen in Genesis 1:20, maken hun nest in de hoogte, op de toppen van bomen vers 17. Het is alsof de natuur daar het oog op had in het planten van de cederen van de Libanon, om een schuilplaats te zijn voor de vogelen. Zij, wier vlucht hemelwaarts is, moeten geen gebrek hebben aan plaatsen van rust. Inzonderheid wordt melding gemaakt van de ooievaar, de dennebomen, die zeer hoog zijn, zijn *zijn huis,* zijn kasteel.

2. De mindere diersoorten, vers 18. *De steenbokken,* die noch krachtig noch vlug genoeg zijn om zich in veiligheid te stellen, worden door hun instinct naar *de hoge bergen* geleid die hun tot een schuilplaats dienen, en de konijnen, die ook hulpeloze dieren zijn, vinden een schuilplaats in de rotsen, waar zij de roofdieren kunnen trotseren. Voorziet God aldus voor de mindere schepselen, en zal Hij zelf dan niet een toevlucht zijn voor Zijn eigen volk?

Psalm 104:19-30

Hier wordt ons geleerd om God te loven en groot te maken:

I. Voor de regelmatige omwentelingen en opvolging van dag en nacht, en de heerschappij van zon en maan er over. De heidenen waren zo getroffen door het licht en de invloed van zon en maan, en haar nuttigheid voor de aarde, dat zij ze als godheden aanbaden, en daarom neemt de Schrift alle gelegenheden te baat om te tonen, dat de goden, die zij aanbaden, de schepselen en dienaren zijn van de ware God, vers 19. *Hij heeft de maan gemaakt tot de gezette tijden,* ter afmeting van de maanden, de regeling van de seizoenen voor het bedrijf van de landman, en van het getij. Nieuwe maan en volle maan, het wassen en afnemen van de maan, het geschiedt alles nauwkeurig naar de ordening Gods, zo is het ook met de zon want zij houdt zich even stipt aan de tijd en de plaats van haar op- en ondergang alsof zij een met rede begaafd wezen was en wist wat zij deed.

Hierin gaat God te rade met het welzijn van de mens.

1. De schaduwen van de avond bevorderen de rust van de nacht, vers 20. *Gij beschikt de duisternis en het wordt nacht,* die, hoewel hij zwart is, toch bijdraagt tot de schoonheid van de natuur, en als tegenhanger dient voor het licht van de dag. En onder de bescherming van de nacht *treedt al het gedierte des wouds uit,* om voedsel te zoeken, dat zij overdag niet durven, want God had "al het gedierte van de aarde onder de vrees en verschrikking van de mens gesteld, Genesis 9:2, hetgeen evenzeer bijdraagt tot de veiligheid van de mens als tot zijn eer. Zie hoe na verwant diegenen zijn aan de aard van de wilde dieren, die de schemering waarnemen, Job 24:15, en gemeenschap hebben met de onvruchtbare werken van de duisternis, en vergelijk hiermede het gevaar van onwetendheid en droefgeestigheid, die beide als duisternis zijn voor de ziel. Als het vanwege een van deze twee toestanden nacht is, dan *treedt al het gedierte des wouds uit,* dan zullen Satans verzoekingen ons aanvallen, en het voordeel over ons hebben. Dan *briesen de jonge leeuwen om een roof,* en de natuurkundigen zeggen dat hun brullen de vreesachtige dieren verschrikt, zodat zij kracht noch moed hebben om voor hen te vluchten, dat zij anders wel zouden kunnen, en zo worden zij hun dan ten prooi. Zij worden gezegd *hun spijs van God te zoeken,* omdat zij hun niet door de zorg des mensen wordt bereid, maar onmiddellijk door de voorzienigheid Gods. Het *briesen* van de jonge leeuwen, evenals het *roepen* van de jonge raven, is, overgezet zijnde, *hun spijs van God te vragen.* Geeft God deze verklaring aan de taal van de natuur, zelfs van venijnige dieren en zal Hij dan niet veel meer een gunstige verklaring geven aan de taal van de genade in Zijn eigen volk, al bestaat zij dan ook slechts in onuitsprekelijke zuchtingen?

2. Het morgenlicht begunstigt het werk van de dag, vers 22, 23. *De zon gaat op,* (want, Gode zij dank, gelijk zij *haar ondergang weet,* zo weet zij ook haar opgang) en dan begeven de wilde dieren zich ter rust, zelfs onder hen is nog enige gezelligheid, want zij *vergaderen zich tezamen en liggen neer in hun holen,* vers 22, hetgeen een grote zegen is voor de mensen, die tussen zonsopgang en zonsondergang uit zijn, zoals het eerzame reizigers betaamt, er zorg voor gedragen is dat zij door geen wilde dieren worden aangevallen, want dan zijn zij weg van het veld, en de luiaard zal geen voorwendsel hebben om zich van het werk van de dag vrij te stellen, door te zeggen: er is een leeuw op de weg. Daarom *gaat de mens dan uit tot zijn werk en naar zijn arbeid,* de roofdieren kruipen naar buiten met vrees, de mens gaat vrijmoedig, onbeschroomd uit, als heerschappij voerende. De dieren kruipen steelsgewijze naar buiten op roof uitgaande en om kwaad

te doen, de mens gaat uit om te arbeiden en om goed te doen. Er is het dagelijkse werk, dat gedaan moet worden op zijn eigen dag, waartoe de mens zich iedere morgen begeeft, want de lichten zijn voor ons ontstoken om er bij te werken, niet om er bij te spelen, en wij moeten eraan blijven tot aan de avond, het zal tijd genoeg zijn om te rusten als de nacht komt, waarin niemand werken kan.

II. Voor het vullen van de oceaan, vers 25, 26. Gelijk *de aarde vol is van Gods schatten,* wel voorzien van dieren, die goed verzorgd zijn, zodat slechts zelden een schepsel sterft van honger, zo is het ook met *de zee, die groot en wijd van ruimte is,* die een nutteloos deel schijnt te zijn van de aardbol, of tenminste niet beantwoordt aan de ruimte, die zij inneemt, maar God heeft haar haar plaats aangewezen en haar dienstbaar gemaakt aan de mens, beide voor de scheepvaart, (daar wandelen de schepen, waarin goederen naar ver verwijderde landen gebracht worden, snel, en veel goedkoper dan wanneer zij over land vervoerd worden, en ook om zijn voorraadschuur te zijn voor vis. God heeft de zee niet tevergeefs geschapen, evenmin als de aarde, Hij maakte haar om in bezit genomen te worden, want *daarin is het wremelende gedierte, en dat zonder getal, kleine gedierten met grote,* die tot uitgezochte spijs dienen voor de mens. In de geschiedenis van de schepping wordt inzonderheid de walvis genoemd, Genesis 1:21, die hier, evenals in Job 40:20, leviathan genoemd wordt. Hij is gemaakt *om in de zee te spelen,* hij heeft niets te doen, zoals de mens, die *uitgaat tot zijn werk,* hij heeft niets te vrezen, zoals de dieren des velds, die nederliggen in hun holen, en daarom speelt hij met de wateren. Het is jammer dat sommigen van de kinderen van de mensen, die edeler vermogens hebben en tot edeler doeleinden geschapen zijn, leven alsof zij in de wereld gezonden waren, zoals de leviathan in de wateren, om er te spelen, al hun tijd doorbrengende in tijdverdrijf. De leviathan wordt gezegd *in de wateren te spelen,* omdat hij zo goed gewapend is tegen alle aanvallen, dat hij ze trotseert, en "de drilling van de lans belacht", Job 41:20.

III. Voor de tijdige en overvloedige voorziening, die voor alle schepselen gemaakt is, vers 27, 28.

1. God is een milddadige weldoener voor hen, Hij *geeft hun hun spijs,* Hij *doet Zijn hand open, zij worden met goed verzadigd.* Hij onderhoudt het heir beide van de hemel en van de aarde, zelfs de geringste schepselen zijn niet beneden Zijn aandacht. Hij is mild in de gaven van Zijn goedheid, en is een groot en goed huishouder, die zo groot een gezin van het nodige voorziet.

2. Zij allen wachten op Hem, naar het natuurlijk instinct, dat God in hen gelegd heeft, zoeken ze hun voedsel, en op de geschikte tijd er voor, en willen geen ander voedsel en op geen andere tijd, dan de natuur het hun verordineert. Zij doen het hunne om het te verkrijgen, wat God hun geeft vergaderen zij en verwachten niet dat de voorzienigheid het hun in de mond zal leggen, en met hetgeen zij vergaderen zijn zij tevreden, zij *worden met goed verzadigd,* zij begeren niet meer dan hetgeen God geschikt voor hen vindt, hetgeen ons murmureren en onze ontevredenheid kan beschamen.

IV. Voor de volstrekte macht en soevereine heerschappij, die Hij heeft over alle schepselen waardoor de soort van ieder in wezen blijft, ofschoon de individuen van iedere soort dagelijks sterven. Zie hier:

1. Al de schepselen omkomende, vers 29. *Gij verbergt Uw aangezicht,* houdt Uw onderhoudende kracht terug, Uw in alles voorziende milddadigheid, en terstond *worden zij*

verschrikt. leder schepsel is even afhankelijk van Gods gunst, als ieder heilige weet er afhankelijk van te zijn, en daarom met David zegt: "Toen Gij Uw aangezicht verbergdet, werd ik verschrikt," Psalm 30:8. Gods misnoegen tegen deze lagere wereld om de zonde des mensen is de oorzaak van al de ijdelheid en al de last waaronder de gehele schepping zucht. Gif *neemt hun adem weg,* hun adem, die in Uwe hand is, en dan, maar niet eerder, *sterven zij, en keren weer tot hun stof,* tot hun eerste beginselen. De geest van het dier, die afwaarts gaat, staat onder Gods bevel, zowel als de geest des mensen, die opwaarts gaat. Het sterven van vee was een van de plagen van Egypte en er wordt bijzonder nota van genomen bij de ondergang van de wereld door de zondvloed.

2. Allen desniettemin behouden in een opvolging, vers 30. Gij *zendt Uwen Geest uit zij worden geschapen.* Dezelfde Geest, dezelfde Goddelijke wil en kracht, waardoor zij allen in den beginne werden geschapen, houdt nog de onderscheidene soorten van schepselen in wezen, op hun plaats en voor hun gebruik, hun nuttigheid zodat, hoewel het ene geslacht er van gaat, een ander komt, en van tijd tot tijd worden zij allen geschapen, nieuwe staan op in de plaats van de oude, en dit is een voortdurende schepping. Aldus wordt van dag tot dag *het gelaat des aardrijks vernieuwd* door het licht van de zon, die het iedere morgen opnieuw versiert, van jaar tot jaar door de voortbrengselen ervan, die het in elke lente verrijken, en er een geheel ander aanzien aan geven dan het in de winter had. De wereld is zo vol van schepselen, alsof geen ervan stierf, want de plaats van die gestorven zijn is weer ingenomen. Dit moet (zeggen de Joden) toegepast worden op de opstanding, waarvan iedere lente een zinnebeeld is, als een nieuwe verrijst uit de as van de oude.

In het midden van zijn rede roept de psalmist in vervoering van bewondering van de werken Gods uit: *Hoe menigvuldig zijn Uwe werken, o Heere!* vers 24. Zij zijn talrijk, zij zijn verschillend, van velerlei soort en van iedere soort, en toch *hebt Gij ze alle met wijsheid gemaakt.* Als mensen vele werken ondernemen en van verschillende soort, dan zullen gewoonlijk sommigen ervan veronachtzaamd zijn, niet gedaan zijn met dezelfde zorg, maar Gods werken, hoewel zij vele zijn, en van zeer verschillende soorten, zijn alle met wijsheid gemaakt, en met de grootste nauwkeurigheid, er is niet het minste gebrek aan. Hoe nauwkeuriger men werken van kunst door een microscoop beziet, hoe grover zij schijnen, de werken van de natuur, door deze zelfde glazen beschouwd, schijnen fijner en nauwkeuriger. Zij zijn allen met wijsheid gemaakt, want zij zijn allen gemaakt om te beantwoorden aan het doel waarvoor zij ten goede van het heelal bestemd werden, tot heerlijkheid van de monarch van het heelal.

Psalm 104:31-35

De psalmist eindigt deze overdenking met:

1. Lof te spreken van God, hetgeen in deze psalm voornamelijk bedoeld is.

A. Hij moet geloofd worden,

a. als een groot God, en een God van weergaloze volmaaktheid. *De heerlijkheid des Heeren zij tot in eeuwigheid,* vers 31. Zij zal duren tot aan het einde des tijds in Zijn werken van de schepping en van de voorzienigheid, zij zal duren tot in eeuwigheid in de gelukzaligheid en aanbidding van heiligen en engelen. Des mensen heerlijkheid verwelkt, Gods heerlijkheid is eeuwig, schepselen veranderen, maar in de Schepper is geen verandering.

b. Als een genadig God, *de Heere verblijde zich in Zijn werken.* Hij heeft nog het welgevallen in de voortbrengselen van Zijn wijsheid, dat Hij gehad heeft toen Hij "alles zag wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed, en op de zevenden dag heeft gerust." Wij doen dikwijls hetgeen waarin wij ons bij nadere beschouwing niet kunnen verblijden, maar dat ons veeleer mishaagt en dat wij ongedaan wensen. Maar God *verblijdt zich* altijd *in Zijn werken,* omdat zij alle met wijsheid gemaakt zijn. Wij hebben berouw van onze daden van milddadigheid maar God heeft nooit berouw van de Zijne Hij verblijdt zich in de werken van Zijn genade, Zijn *genadegiften en roeping zijn onberouwelijk.*

c. Als een God van almachtige kracht, *als Hij de aarde aanschouwt, zo beeft zij,* vers 32 niet instaat zijnde om Zijn toornige blik te verduren, zij beeft, zoals de Sinai gebeefd heeft voor het aangezicht des Heeren. *Als Hij de bergen aanroert, zo roken zij.* De vulkanen, of brandende bergen, zoals de Etna, zijn zinnebeelden van de kracht van Gods toorn over hoogmoedige, onverootmoedigde zondaren. Indien een toornige blik en een aanraking zulke uitwerkingen teweegbrengen, wat zal dan het gewicht van Zijn zware hand niet doen, en de werking van Zijn uitgestrekte arm niet teweegbrengen? Wie kent de sterkte van Zijn toorn? Wie durft hem dan trotseren? God verblijdt zich in Zijn werken, omdat zij Hem alle onderworpen en gehoorzaam zijn, en evenzo zal Hij een welbehagen hebben in degenen, die Hem vrezen en die beven voor Zijn woord.

B. De psalmist zelf zal zeer ijverig zijn in Hem te loven vers 33. "Ik zal de Heere zingen in mijn leven, ik zal mijn God psalmzingen, ik zal Hem loven als Jehovah, de Schepper, en als *mijn God,* een God in verbond met mij, en dat wel niet alleen thans, maar *zolang ik leef,* en *terwijl ik nog ben."* Omdat wij ons leven en bestaan van God hebben, en van Hem afhankelijk zijn voor het onderhoud en het voortduren ervan, moeten wij zolang wij leven en ons bestaan hebben God blijven loven, en als wij geen leven, geen aanzijn hebben op aarde, dan hopen wij een beter leven en bestaan te hebben in een betere wereld, en daar dit werk op betere wijze te zullen doen, en in beter gezelschap.

2. Van blijdschap te spreken voor zichzelf vers 34. *Mijne overdenking van Hem zal zoet wezen,* invloed ten goede oefenen, en daarom zal zij *zoet wezen.* Gedachten van God zullen het lieflijkst zijn als zij het krachtigst zijn. Goddelijke overdenkingen te hebben is een zeer lieflijke plicht voor allen,

die geheiligd zijn. *"Ik zal mij in de Heere verblijden,* het zal mij een genot zijn Hem te loven, ik zal blijde zijn met iedere gelegenheid om Zijn heerlijkheid te verkondigen, en ik zal mij altijd verblijden in de Heere, en in Hem alleen. Al mijn blijdschap zal haar middelpunt hebben in Hem, en in Hem zal zij volkomen wezen.

3. Van verschrikking te spreken voor de goddelozen, vers 35.

a. *De zondaars zullen van de aarde verdaan worden, en de goddelozen zullen niet meer zijn*. Zij, die de God van macht tegenstaan en tegen Hem strijden, zullen gewis verdaan worden, wie zich verhardt tegen de Almachtige kan niet voorspoedig zijn.

b. Zij, die rebelleren tegen het licht van zo'n overtuigend bewijs van Gods bestaan, en weigeren Hem te dienen, die alle schepselen dienen, zullen rechtvaardiglijk verdaan worden. Zij, die deze aarde doen zuchten onder de last van hun goddeloosheid, welke God aldus vervult van Zijn schatten, verdienen om er van verdaan te worden, dat zij ervan worden uitgespuwd.

c. Zij, die zelf van harte begeren God te loven, kunnen niet anders dan een heilige verontwaardiging koesteren tegen hen die Hem lasteren en onteren, en een heilige voldoening smaken in het vooruitzicht van hun verderf, en van de eer, die God hierdoor zal verwerven. Ook dit moet hun stof zijn tot lof." *Als zondaars verdaan worden van de aarde* laat dan mijne ziel de Heere loven, dat ik niet weggeraapt ben met de werkers van de ongerechtigheid, maar door de bijzondere genade Gods van hen ben onderscheiden. Als *de goddelozen niet meer zijn,* dan hoop ik God te loven tot in eeuwigheid, en daarom: *looft de Heere,* laat allen, die rondom mij zijn zich met mij verenigen in God te loven. *Hallelujah, lofzingt Jehovah."* Dit is de eerste maal dat wij het woord *Hallelujah* ontmoeten, en hier wordt het gebruikt bij gelegenheid van het verdaan worden van de goddelozen, en als wij het voor het laatst ontmoeten dan is het bij een zelfde gelegenheid, als het NieuwTestamentische Babylon verdaan wordt, dan is het refrein van het lied Hallelujah, Openbaring 19:1, 3, 4, 6.

PSALM 105

1 Looft den HEERE, roept Zijn Naam aan, maakt Zijn daden bekend onder de volken.
2 Zingt Hem, psalmzingt Hem, spreekt aandachtelijk van al Zijn wonderen.
3 Roemt u in den Naam Zijner heiligheid; het hart dergenen, die den HEERE zoeken, verblijde zich.
4 Vraagt naar den HEERE en Zijn sterkte; zoekt Zijn aangezicht geduriglijk.
5 Gedenkt Zijner wonderen, die Hij gedaan heeft, Zijner wondertekenen, en der oordelen Zijns monds.
6 Gij zaad van Abraham, Zijn knecht, gij kinderen van Jakob, Zijn uitverkorene!
7 Hij is de HEERE, onze God; Zijn oordelen zijn over de gehele aarde.
8 Hij gedenkt Zijns verbonds tot in der eeuwigheid, des woords, dat Hij ingesteld heeft, tot in duizend geslachten;
9 Des verbonds, dat Hij met Abraham heeft gemaakt, en Zijns eeds aan Izak;
10 Welken Hij ook gesteld heeft aan Jakob tot een inzetting, aan Israel tot een eeuwig verbond,
11 Zeggende: Ik zal u geven het land Kanaan, het snoer van ulieder erfdeel.
12 Als zij weinig mensen in getal waren, ja, weinig en vreemdelingen daarin;
13 En wandelden van volk tot volk, van het ene koninkrijk tot het andere volk;
14 Hij liet geen mens toe hen te onderdrukken; ook bestrafte Hij koningen om hunnentwil, zeggende:
15 Tast Mijn gezalfden niet aan, en doet Mijn profeten geen kwaad.
16 Hij riep ook een honger in het land; Hij brak allen staf des broods.
17 Hij zond een man voor hun aangezicht henen; Jozef werd verkocht tot een slaaf.
18 Men drukte zijn voeten in den stok; zijn persoon kwam in de ijzers.
19 Tot den tijd toe, dat Zijn woord kwam, heeft hem de rede des HEEREN doorlouterd.
20 De koning zond, en deed hem ontslaan; de heerser der volken liet hem los.
21 Hij zette hem tot een heer over zijn huis, en tot een heerser over al zijn goed;
22 Om zijn vorsten te binden naar zijn lust, en zijn oudsten te onderwijzen.
23 Daarna kwam Israel in Egypte, en Jakob verkeerde als vreemdeling in het land van Cham.
24 En Hij deed Zijn volk zeer wassen, en maakte het machtiger dan Zijn tegenpartijders.
25 Hij keerde hun hart om, dat zij Zijn volk haatten, dat zij met Zijn knechten listiglijk handelden.
26 Hij zond Mozes, Zijn knecht, en Aaron, dien Hij verkoren had.
27 Zij deden onder hen de bevelen Zijner tekenen, en de wonderwerken in het land van Cham.
28 Hij zond duisternis, en maakte het duister; en zij waren Zijn woord niet wederspannig.
29 Hij keerde hun wateren in bloed, en Hij doodde hun vissen.
30 Hun land bracht vorsen voort in overvloed, tot in de binnenste kameren hunner koningen.
31 Hij sprak, en er kwam een vermenging van ongedierte, luizen, in hun ganse landpale.
32 Hij maakte hun regen tot hagel, vlammig vuur in hun land.
33 En Hij sloeg hun wijnstok en hun vijgeboom, en Hij brak het geboomte hunner landpalen.
34 Hij sprak, en er kwamen sprinkhanen en kevers, en dat zonder getal;
35 Die al het kruid in hun land opaten, ja, aten de vrucht hunner landouwe op.
36 Hij versloeg ook alle eerstgeborenen in hun land, de eerstelingen al hunner krachten.
37 En Hij voerde hen uit met zilver en goud; en onder hun stammen was niemand, die struikelde.
38 Egypte was blijde, als zij uittrokken, want hun verschrikking was op hen gevallen.
39 Hij breidde een wolk uit tot een deksel, en vuur om den nacht te verlichten.
40 Zij baden, en Hij deed kwakkelen komen, en Hij verzadigde hen met hemels brood.

41 Hij opende een steenrots, en er vloeiden wateren uit, die gingen door de dorre plaatsen als een rivier.
42 Want Hij dacht aan Zijn heilig woord, aan Abraham, Zijn knecht.
43 Alzo voerde Hij Zijn volk uit met vrolijkheid, Zijn uitverkorenen met gejuich.
44 En Hij gaf hun de landen der heidenen, zodat zij in erfenis bezaten den arbeid der volken;
45 Opdat zij Zijn inzettingen onderhielden, en Zijn wetten bewaarden. Hallelujah!

Sommige van de lofpsalmen zijn zeer kort, andere zeer lang, om ons te leren, dat wij in onze Godsdienstige verrichtingen er meer acht op moeten geven hoe de werking is van ons hart, dan hoe de tijd voorbijgaat, en ons noch te veel moeten inspannen door de begeerte om lang te zijn, noch ons al te veel moeten beperken door kort te willen wezen, maar lang of kort moeten zijn al naar ons hart ons tot bidden dringt. Dit is een lange psalm, de algemene strekking is dezelfde als die van de meeste psalmen namelijk de heerlijkheid te vermelden, maar de stof voor het onderwerp is verschillend. Telkenmale als wij komen tot de troon van de genade, kunnen wij, zo wij willen, ons voorzien uit het Woord van God (uit de geschiedenis van het Nieuwe Testament, zoals hier uit die van het Oude Testament) van nieuwe liederen, nieuwe denkbeelden zo overvloedig, zo verscheiden, zo onuitputtelijk is het onderwerp. In de voorgaande psalm werd ons geleerd God te loven voor Zijn wondervolle werken in de gewone voorzienigheid met betrekking tot de wereld in het algemeen, in deze worden wij er toe geleid om Hem te loven voor Zijn bijzondere gunsten jegens Zijn kerk. Wij vinden de eerste elf verzen van deze psalm aan het begin van de psalm, die David had overgeleverd aan Asaf om gebruikt te worden (naar het schijnt) bij de dagelijkse dienst in het heiligdom, toen de ark gevestigd was in de plaats, die hij voor haar bereid had, waaruit blijkt wie de psalm geschreven heeft, alsmede wanneer en bij welke gelegenheid hij geschreven werd, 1 Kronieken 16:7, en verv. David heeft er mee bedoeld zijn volk te onderrichten nopens de verplichtingen, die op hen rustten, om hun heilige Godsdienst getrouw aan te kleven. Hier is de inleiding, vers 1-7, en de geschiedenis zelf in verscheidene punten.

I. Gods verbond met de patriarchen, vers 8-11.

II. Zijn zorg voor hen terwijl zij vreemdelingen waren, vers 12-15.

III. Zijn verwekken van Jozef om de herder en steen Israëls te zijn vers 16-22.

IV. De toeneming van Israël in Egypte en hun verlossing uit Egypte, vers 23-38. V. De zorg, die God voor hen droeg in de woestijn en in hun vestiging in Kanaän, vers 39-45. Bij het zingen hiervan moeten wij Gode de eer geven van Zijn wijsheid en macht, Zijn goedheid en getrouwheid, onszelf beschouwen als belanghebbende in de zaken van de Oud-Testamentische kerk, omdat aan haar de orakelen Gods waren overgegeven, die onze schat zijn, en omdat uit haar Christus is voortgekomen, en deze dingen alle hunlieden overkomen zijn tot voorbeelden.

Psalm 105:1-7

Wij worden hier krachtig opgewekt tot Godsdienstige handelingen, en vermaand om onszelf op te wekken om God te loven.

Merk op:

1. De plichten, waartoe wij hier worden geroepen, zij zijn vele, maar de strekking van alle is: Gode de eer te geven van Zijn naam.

a. Wij moeten Gode *dankzegging doen,* vers 1, daar Hij altijd onze milddadige weldoener is geweest, en alleen eist dat wij Hem zullen danken voor Zijn gunsten, armzalige vergelding voor rijke gaven!

b. *Roept Zijn naam aan* daar wij afhankelijk van Hem zijn voor nog verdere gunsten. Het bidden om nog meerdere zegeningen wordt aangenomen als een erkenning voor vroegere weldaden. *Omdat Hij Zijn oor tot mij geneigd heeft, zal ik Hem aanroepen.*

c. *Maakt Zijn daden bekend,* vers 1, opdat anderen zich met u verenigen om Hem te loven. *Spreekt aandachtiglijk van al Zijn wonderen* zoals wij spreken van dingen, waarvan we geheel vervuld zijn, waar wij zeer door getroffen werden terwijl wij wensen dat ook anderen ervan vervuld zullen wezen. Gods wonderen behoren het onderwerp te zijn van onze gemeenzame gesprekken met onze bloedverwanten en vrienden, en wij behoren ervan "te spreken als we in ons huis zitten en als wij op de weg gaan," Deuteronomium 6:7, niet bloot om ons te onderhouden, maar om ons op te wekken tot Godsvrucht, en ter bemoediging van ons eigen en anderer geloof in en hoop op God. Zelfs heilige dingen kunnen het onderwerp zijn van gewone gesprekken, mits er eerbied bij in acht worde genomen.

d. *Zingt psalmen tot Gods eer,* als degenen, die zich in Hem verblijden en van die blijdschap wensen te getuigen tot aanmoediging van anderen, en dat getuigenis over te leveren aan het nageslacht, zoals gedenkwaardige zaken oudtijds overgeleverd werden door liederen, daar geschriften toen nog zeldzaam waren.

e. *Roemt in de naam van Zijn heiligheid.* Laat hen, die geneigd zijn tot roemen, niet roemen op hun eigen talenten en verrichtingen, maar in hun bekendheid met God en de betrekking, waarin zij tot Hem staan, Jeremia 9:23, 24. *Prijst Zijn heiligen naam,* aldus sommigen, maar het komt op hetzelfde neer, want door in Hem te roemen, prijzen wij Hem. Zoekt Hem. Stelt uw geluk in Hem, en jaagt dan dat geluk na in al de middelen, die Hij verordineerd heeft. *Zoekt de Heere en Zijn sterkte,* dat is: *de ark van Zijn sterkte,* zoekt Hem in het heiligdom, in de weg, het middel, dat Hij verordineerd heeft om Hem te zoeken. *Zoekt Zijne sterkte* dat is: Zijn genade, de sterkte Zijns Geestes om het goede in u te werken, dat wij niet anders kunnen dan door sterkte, die aan Hem ontleend is, en waar Hij om gebeden wil worden. *Zoekt de Heere, en weest bekrachtigd,* aldus is de lezing in verscheidene oude overzettingen. Zij, die versterkt willen worden naar de inwendige mens, moeten door geloof en gebed kracht van God ontvangen. Zoekt Zijn sterkte, en zoekt dan Zijn aangezicht, want door Zijn sterkte hopen wij bij Hem te overmogen om Zijn gunst te verkrijgen, zoals Jakob haar op die wijze verkregen heeft, Hosea 12:4. *"Zoekt Zijn aangezicht geduriglijk,*

zoekt Zijn gunst te hebben tot in eeuwigheid, en blijft het daarom zoeken tot aan het einde van uw proeftijd. Zoekt het terwijl gij leeft in deze wereld, en gij zult het hebben terwijl gij leeft in de andere wereld, en zelfs daar zult gij het altijd en eeuwiglijk zoeken in oneindige voortgang, en er tot in eeuwigheid voldaan mee zijn."

D. *Het hart dergenen, die Heere zoeken, verblijde zich,* vers 3, want zij hebben een goede keus gedaan, en houden zich op een goede wijze bezig, en zij kunnen er zeker van zijn dat hun arbeid niet tevergeefs zal wezen, want Hij zal niet alleen gevonden worden, maar bevonden worden te zijn een beloner dergenen, die Hem zoeken. Indien nu zij, die de Heere zoeken, reden hebben om zich te verblijden, veel meer reden hebben zij dan daartoe, die Hem hebben gevonden.

2. Enige argumenten om ons aan te sporen tot die plichten.

A. Bedenkt wat Hij gezegd en wat Hij gedaan heeft om ons voor altijd aan Hem te verbinden. Gij zult u onder de sterkste verplichtingen zien om Hem te danken en Zijn naam aan te roepen, als gij u de wonderen herinnert, die een diepe en blijvende indruk op u moeten maken, de wonderen van Zijn voorzienigheid, die Hij voor u gewrocht heeft, voor u en voor degenen, die voor u geweest zijn, de wondertekenen, die Hij gedaan heeft, die bij de nadenkenden en dankbaren in eeuwige herinnering zullen blijven, de wonderen van Zijn wet, die Hij voor u geschreven heeft, en die Hij u heeft toevertrouwd, *de oordelen Zijns monds,* zowel als de oordelen van Zijn hand, vers 5.

B. Denkt aan de betrekking, waarin gij tot Hem staat, vers 6. Gij *zijt het zaad van Abraham Zijn knecht,* gij zijt ingeborenen Zijns huizes en hierdoor hebt gij recht op het voorrecht van Zijn dienstknechten, op bescherming en verzorging, gij zijt ook gehouden om de plicht te doen van dienstknechten, uw Meester te dienen, te rade te gaan met Zijn eer, gehoorzaam te zijn aan Zijn bevelen, en te doen wat gij kunt om Zijn belangen te bevorderen. *Gij zijt de kinderen van Jakob, Zijn uitverkorene,* en gij zijt verkoren en bemind om der vaderen wil, en daarom behoort gij in de voetstappen te treden van hen, van wier eer gij de erfgenamen zijt. Gij zijt de kinderen van Godvruchtige ouders, ontaardt dan niet, gij zijt Gods kerk op aarde, wie zal Hem loven, zo gij het niet doet?

C. Denkt aan uw deel aan Hem: Hij *is de Heere, onze God,* vers 7. Wij betrouwen op Hem, zijn Hem toegewijd, en van Hem is onze verwachting. Zal niet een volk zijn God vragen? Jesaja 8:19, en zijn God niet prijzen?

D. Hij *is Jehovah, onze God,* Hij, die onze God is, is uit zichzelf bestaande en is zelfgenoegzaam, heeft een onweerstaanbare macht en onbetwistbare soevereiniteit. *Zijn oordelen zijn over de gehele aarde,* Hij regeert de gehele wereld met wijsheid, en schrijft alle volken de wet voor, zelfs aan hen, die Hem niet kennen. De aarde is vol van de bewijzen van Zijn macht.

Psalm 105:8-24

Hier wordt ons geleerd om voor het loven van God ver terug te zien, en Hem de eer te geven voor hetgeen Hij in vroegere eeuwen voor Zijn kerk gedaan heeft, inzonderheid toen zij geformeerd werd, waarvan diegenen, die in latere tijden leven, het voordeel genieten en waarvoor zij Hem dus dank behoren te zeggen. Wij kunnen ongetwijfeld even gepaste stof tot lofzegging ontlenen aan de geschiedenissen van de Evangeliën en van de Handelingen van de apostelen die betrekking hebben op de geboorte van de Christelijke kerk, als de psalmist hier zijn stof ontleent aan de geschiedenissen in Genesis en Exodus, die de geboorte verhalen van de Joodse kerk, en onze geschiedenis overschittert grotelijks de hunne.

Twee zaken worden hier tot het onderwerp gemaakt van lof.

I. Gods belofte aan de aartsvaders, de grote belofte dat Hij aan hun zaad het land Kanaän tot een erfdeel zal geven, dat een type was van de belofte des eeuwigen levens, in Christus gedaan aan alle gelovigen. In al de wonderen die God gedaan heeft voor Israël, heeft Hij *gedacht aan Zijn verbond,* vers 8, en Hij zal het *eeuwiglijk* gedenken, het is *het woord dat Hij ingesteld heeft tot in duizend geslachten.* Zie hier de kracht van de belofte, het is het woord dat Hij geboden heeft, en dat uitwerking zal doen. Zie de duurzaamheid van de belofte, zij is bevolen tot in duizend geslachten, en het erfrecht er op zal niet afgesneden, niet vernietigd worden. In de parallelplaats is dit uitgedrukt als onze plicht, 1 Kronieken 16:15 :"Gedenkt tot in eeuwigheid Zijn verbond." God zal het niet vergeten en daarom moeten wij het ook niet. De belofte wordt hier een *verbond* genoemd, omdat er iets geëist werd aan des mensen zijde als voorwaarde van de belofte.

Merk op:

1. De personen, met wie dit verbond gemaakt werd met Abraham, Izak en Jakob, grootvader, vader en zoon, allen uitnemende gelovigen, Hebreeen 11:8, 9..

2. De bekrachtiging van het verbond, het was verzekerd bij alles wat heilig is. Is dat een zeker, waarop gezworen werd? Het is Zijn eed aan Izak en Abraham. Zie aan wie God *bij zichzelf gezworen heeft,* Hebreeen 6:13, 14. Is datgene zeker hetwelk wel geworden is? Hij heeft het Jakob *tot een inzetting,* een wet, gesteld, een wet, die nooit ingetrokken of herroepen zal worden. Is datgene zeker, hetwelk tot een wederzijds contract is geworden? Dit is bevestigd tot *een eeuwig verbond,* dat onverbreekbaar is.

3. Het verbond zelf. *Ik zal u geven het land Kanaän,* vers 11. De aartsvaders hadden er recht op, niet naar de weg van de voorzienigheid maar door de belofte, en hun zaad zal in het bezit ervan worden gesteld, niet langs de gewone weg van volken te vestigen, maar door wonderen. God zelf zal het hun geven, met Zijn eigen hand als het ware, het zal hun gegeven worden als hun erfdeel, dat God hun toewijst en afmeet, als het snoer van hun erfdeel, een gewis recht, krachtens hun geboorte, zal het tot hen komen door recht van afkomst, niet door aankoop, door de gunst van God, niet door enigerlei verdienste van henzelf. De hemel is het erfdeel, dat wij verkregen hebben, Efeziers 1:11. En "dit is de belofte, die Hij ons beloofd heeft" (zoals Kanaän de belofte was, die Hij hun beloofd had) "namelijk het eeuwige leven," 1 Johannes 2:25, Titus 1:2.

II. De leidingen van Zijn voorzienigheid met de aartsvaders, terwijl zij wachtten op de vervulling van deze belofte, welke ons de zorg voorstellen, die God heeft voor Zijn volk in deze wereld, terwijl zij nog aan deze zijde van het hemelse Kanaän zijn, want deze dingen zijn hun overkomen tot voorbeelden en aanmoedigingen aan al de erfgenamen van de beloften, die evenals zij door het geloof leven.

1. Zij werden wonderbaarlijk beschermd en beschut, en zoals de Joodse geleerden het uitdrukken "vergaderd onder de vleugelen van de Goddelijke majesteit." Dit wordt verhaald in vers 12-15, waar wij kunnen opmerken,

A. Hoe ze waren blootgesteld aan onrecht van de mensen. Gods beloften aan de drie beroemde patriarchen, Abraham, Izak en Jakob waren zeer rijk, telkens en nogmaals heeft Hij hun gezegd dat Hij hun God wilde wezen, maar de vervulling ervan in deze wereld was er zo weinig in evenredigheid mede, dat Hij "indien Hij hun geen stad had bereid in de andere wereld, zich geschaamd zou hebben om hun God genoemd te worden," zie Hebreeen 11:16, omdat Hij altijd mild was, maar toch is Hij ook in deze wereld niet in gebreke jegens hen gebleven, maar om te doen blijken dat Hij ongemene dingen voor hen deed, heeft Hij hen op ongemene wijze op de proef gesteld.

a. Zij waren weinig, zeer weinig in aantal. Abraham werd geroepen, toen hij nog alleen was, Jesaja 51:2. Hij had slechts twee zonen, en een van deze werd uitgeworpen. Izak had ook slechts twee zonen, en een van deze was genoodzaakt om uit zijn land te vluchten, en er verscheidene jaren van weg te blijven. Jakob had er meer, maar sommigen van hen hebben, in plaats van hem tot een bescherming te zijn, hem blootgesteld aan gevaar, toen hij zoals hij zelf zegt, Genesis 34:30, weinig volks in getal was en dus zeer gemakkelijk met geheel zijn huis door de inboorlingen omgebracht had kunnen worden. (Gods uitverkorenen zijn slechts een klein kuddeke, weinigen, zeer weinigen, en toch worden zij staande gehouden.

b. Zij waren vreemdelingen, en des te meer waarschijnlijk stond hun mishandeling te wachten, en zoveel minder waren zij instaat om zichzelf te helpen. Hun Godsdienst maakte dat zij als vreemdelingen beschouwd werden, I Petrus 4:4 en dat ze als gesprenkelde vogels werden uitgejouwd, Jeremia 12:9. Hoewel het gehele land door de belofte het hunne was, hebben zij toch zo weinig aanspraak erop gemaakt dat zij beleden hebben er gasten en vreemdelingen in te zijn, Hebreeen 11:13. Zij wandelden van volk tot volk, van het een deel dezes lands naar een ander deel, (want het werd toen door onderscheidene natiën in bezit gehouden, Genesis 12:8, 13:3, 18), ja *van het ene koninkrijk tot het andere volk,* van Kanaän naar Egypte, van Egypte naar het land van de Filistijnen, hetgeen hen wel moest verzwakken en blootstellen aan gevaar, maar zij werden er door hongersnood toe genoodzaakt. Hoewel veelvuldige verplaatsingen of verhuizingen noch begerenswaardig noch aanbevelenswaardig zijn, is er toch soms een wettige en noodzakelijke reden voor, en dan kan dit het lot zijn van de besten van de mensen.

B. Hoe zij bewaard werden door de bijzondere voorzienigheid Gods, waarvan de macht en wijsheid des te meer groot gemaakt werden, naarmate zij op zo velerlei wijze aan gevaar waren blootgesteld, vers 14, 15. Zij waren niet bij machte zichzelf te helpen, en toch:

a. Aan niemand werd toegelaten hun onrecht te doen, aan hen, die hen haatten en hun gaarne kwaad gedaan zouden hebben, waren de handen gebonden, en zo konden zij niet wat zij wilden. Dit kan zien op Genesis 35:5, waar wij lezen dat "Gods verschrikking" (een onverklaarbaar bedwang) "was over de steden, die rondom hen waren," zodat Zij hoewel tot toorn verwekt, de zonen Jakobs niet achterna joegen.

b. Zelfs gekroonde hoofden, die het beproefden hun onrecht te doen, werden niet slechts er voor bestraft, maar in bedwang gehouden. *Hij bestrafte koningen om hunnentwil,* in dromen en visioenen, *zeggende: "tast Mijne gezalfden niet aan,* het is op uw gevaar zo gij het doet, ja, het zal niet in uw macht zijn om het te doen, doet Mijn profeten geen kwaad." Farao, koning van Egypte werd geplaagd, Genesis 12:17, en Abimelech, koning van Gerar, werd scherp bestraft, Genesis 20:6, omdat hij onrecht deed aan Abraham. Zelfs koningen zijn onderhevig aan Gods bestraffingen als zij onrecht doen. Gods profeten zijn Zijn gezalfden, want zij hebben de zalving des Geestes, zij zijn gezalfd met deze olie van de vreugde, 1 Johannes 2:27. Zij, die het beproeven Gods profeten aan te raken met het doel om hun kwaad te doen, kunnen verwachten dat zij er op de ene of andere wijze van zullen horen. Gods gezalfde profeten zijn Hem dierbaarder dan zelfs gezalfde koningen. Jerobeams hand werd verdord toen hij haar uitstak tegen een profeet.

2. Zij werden op verwonderlijke wijze verzorgd en van het nodige voorzien. En ook hier:

A. Waren zij in de grootste nood. Zelfs in Kanaän, het land van de belofte, *riep Hij een honger,* vers 16. Alle oordelen komen op Gods roepen, en geen plaats is vrijgesteld van hun bezoek als God hen zendt met een opdracht. Om het geloof van de patriarchen te beproeven, *brak God allen staf des broods* zelfs in dat goede land, opdat zij duidelijk zouden zien dat God een beter land dan dat was voor hen bestemd had.

B. God heeft genadiglijk in hulp voor hen voorzien. Het was in gehoorzaamheid aan Zijn bevel, en in vertrouwen op Zijn belofte, dat zij nu vreemdelingen en bijwoners waren in Kanaän, en daarom zou het in strijd zijn geweest met Zijn eer, zo Hij had toegelaten dat hun kwaad zou overkomen, of dat hun enigerlei goed was onthouden. Gelijk Hij een Farao weerhield van hun onrecht te doen, zo heeft Hij een andere verwekt om hun vriendelijkheid te bewijzen, door Jozef te verhogen, van wiens geschiedenis wij hier een uittreksel hebben. Hij moest de herder, de steen Israëls wezen, en dat heilig zaad in het leven behouden Genesis 49:24, 50:20. En te dien einde:

a. Werd hij vernederd, zeer vernederd, vers 17,18. God *zond een man voor hun aangezicht henen,* namelijk Jozef. Vele jaren voordat de honger begon, werd hij voor hun aangezicht henen gezonden, om hen in de hongersnood te spijzigen, zo ver vooruit zorgt de voorzienigheid Gods, en zo ver reikt zij. Maar in welke hoedanigheid ging hij naar Egypte, die voor de ontvangst van de kerk aldaar de weg moest bereiden? Niet in de hoedanigheid van gezant, niet eens als een agent of commissaris, hij werd derwaarts henen verkocht als een dienstknecht, om een slaaf te zijn gedurende zijn gehele leven, zonder vooruitzicht van ooit in vrijheid te worden gesteld. Dit was min genoeg, en men zou zeggen dat er weinig waarschijnlijkheid was dat hij ooit groot zou worden, tot aanzien zou komen, en toch werd hij toen nog meer naar de diepte gebracht, want hij werd een gevangene, vers 18. *Men drukte zijn voeten in de stok,* daar hem onrechtvaardiglijk geen mindere misdaad ten laste was gelegd dan ontering van zijn eigen meesteres. *Zijn ziel kwam in het ijzer,* luidt de Hebreeuwse uitdrukking, dat is: het ijzer was hem zeer pijnlijk, en de valse beschuldiging,

waardoor hij in de gevangenis kwam, was zeer bijzonder smartelijk, heeft hem diep gegriefd, doorboorde hem het hart, en toch was dit alles de weg tot zijn verhoging.

b. Hij werd verhoogd, zeer verhoogd. Hij bleef in de gevangenis, werd niet voor het gerecht gebracht, *tot de tijd toe,* door God bepaald voor zijn bevrijding, vers 19, toen Zijn woord kwam, zijn uitlegging van dromen bewaarheid werd, en het gerucht daarvan tot Farao's oren kwam door de opperschenker, en toen heeft hem het woord des Heeren gezuiverd. De macht van God gaf hem toekomende dingen te voorzeggen, wentelde de smaad af, die zijn meesteres op hem gelegd had, want men kon niet denken dat God zodanig een macht aan een zo slecht man zou geven als men hem had voorgesteld. Gods woord doorlouterde hem, beproefde zijn geloof en zijn lijdzaamheid, en toen kwam het met macht om zijn bevrijding te gebieden. Er is een tijd gesteld, wanneer Gods woord zal komen ter vertroosting van allen, die erop vertrouwen, Habakuk 2:3. "Op het einde zal Hij het voortbrengen en niet liegen." God gaf het woord en *toen zond de koning en deed hem ontslaan,* want het hart des konings is in de hand des Heeren. Toen Farao bevond dat hij een gunstgenoot des hemels was, heeft hij hem,

Ten eerste ontslagen uit de gevangenis, vers 20, hij *liet hem los.* God heeft dikwijls door wonderbare wendingen van Zijn voorzienigheid de zaak van de verdrukte onschuld bepleit en doen zegevieren.

Ten tweede. Hij heeft hem bevorderd tot de hoogste ere-ambten, vers 21, 22, *hij zette hem tot een heer over zijn huis en tot een heerser over al zijn goed*. Hij stelde hem aan tot eerste staatsminister, tot president van zijn raad, om zijn vorsten te gebieden naar zijn lust en hen wijsheid te leren, en tot opperbevelhebber van zijn krijgsmacht, naar uw "woord zal al mijn volk geregeerd worden," Genesis 41:40. Hij maakte hem tot opperrechter, om zelfs zijn oudsten, zijn senatoren, te richten, en hen te straffen, die ongehoorzaam waren. In dit alles was Jozef bestemd, om

1. Een vader te zijn voor de kerk, die toen bestond, om het huis Israëls er voor te behoeden om door de hongersnood om te komen. Hij werd groot gemaakt om goed te doen, inzonderheid aan de huisgenoten des geloofs.

2. Een type te zijn van Christus, die komen zou, die, omdat Hij zichzelf vernederd heeft en de gesteltenis eens dienstknechts heeft aangenomen, uitermate verhoogd is geworden, terwijl Hem al het oordeel is overgegeven.

Jozef aldus vooraf gezonden zijnde en instaat gesteld om geheel het huis zijns vaders te onderhouden, *kwam* ook *Israël in Egypte,* vers 23 waar hij en al de zijnen zeer eervol onthaald en goed verzorgd werden gedurende vele jaren. Zo is ook voor de Nieuw Testamentische kerk een plaats bereid, zelfs in de woestijn, waar zij "gevoed wordt een tijd, en tijden, en een halven tijd," Openbaring 12:14.

3. Zij hebben zich wonderbaarlijk vermenigvuldigd, overeenkomstig de belofte, gedaan aan Abraham, dat zijn zaad zou wezen als het zand van de zee in menigte, vers 24. In Egypte deed Hij *Zijn volk zeer wassen,* zij vermenigvuldigden als vissen, zodat zij in weinig tijds *machtiger werden dan hun tegenpartijders,* en aldus geducht voor hen werden. Farao nam hier nota van, Exodus 1:9. "Zie, het volk van de kinderen Israëls is veel, ja machtiger dan wij". Als het God behaagt zal

een weinigje volks tot duizenden worden, en Gods beloften kunnen wel langzaam werken, maar zij werken zeker.

Psalm 105:25-45

Na de geschiedenis van de patriarchen volgt hier de geschiedenis van het volk van Israël, toen zij tot een natie werden.

I. Hun verdrukking in Egypte, vers 25. *Hij keerde het hart om* van de Egyptenaren, die hen hadden beschermd, dat zij *hen haatten* en *listiglijk met hen handelden.* Gods goedheid jegens Zijn volk verbitterde de Egyptenaren tegen hen, en hoewel hun oude afkeer van de Hebreën, (waarvan wij lezen in Genesis 43:32, 46:34) voor een wijle als in slaap gesust was begon hij zich nu heftiger dan ooit te openbaren. Vroeger haatten zij hen omdat zij hen verachtten, thans omdat zij hen vreesden. Zij *handelden listiglijk* met hen, stelden al hun overleg en behendigheid in het werk om wegen en middelen te vinden, om hen te verzwakken, hen uit te putten en hun wasdom te verhinderen, zij maakten hun lasten zwaar, en hun leven bitter, en doodden hun zonen zodra zij geboren waren. De boosaardigheid is listig om te verderven. Satan heeft de listigheid van de slang met haar venijn. Het was God, die het hart van de Egyptenaren omkeerde tegen hen, want ieder schepsel is datgene voor ons, wat Hij het doet zijn, een vriend af een vijand. God is niet de werker van de zonden van de mensen maar Hij doet ze dienen tot Zijn eigen doeleinden.

II. Hun bevrijding uit Egypte, dat wonder, hetwelk, opdat het niet vergeten zou worden in de inleiding tot de tien geboden geplaatst is.

Merk op:

1. De werktuigen, die voor deze verlossing gebruikt werden, vers 26. Hij *zond Mozes, Zijn knecht,* op deze boodschap uit, en voegde hem Aaron toe voor deze opdracht. Mozes was bestemd om hun wetgever te zijn en hun voornaamste magistraat, Aaron om hun hogepriester te zijn, en opdat het volk hen te meer zou eerbiedigen en zich te blijmoediger aan hen zou onderwerpen, heeft God gebruik van hen gemaakt als hun bevrijders.

2. De middelen om die bevrijding tot stand te brengen: dat waren de tien plagen van Egypte. Mozes en Aaron waren gehoorzaam aan de orders, die zij hadden ontvangen door hen op te roepen, zoals God het hun bevolen had, zij *waren Zijn woord niet weerspannig,* vers 28, zoals Jona, die, toen hij gezonden was om Gods oordelen aan te kondigen tegen Nineve, naar Tharsen ging. Mozes en Aaron werden noch door een dwaze vrees voor Farao's toorn noch door een dwaas medelijden met de ellende van Egypte bewogen, om de plagen te verzachten of uit te stellen, die God hun bevolen had over de Egyptenaren te brengen, maar strekten hun hand uit om ze over hen te doen komen, zoals God het hun bevolen had. Zij, aan wie opgedragen is om Gods oordelen uit te voeren, zullen bevinden dat hun tekortkoming er in opgenomen wordt als een weerstreven van Gods woord. De plagen van Egypte worden hier Gods tekenen en wonderwerken genoemd, vers 27, zij waren niet slechts bewijzen van Hem maar tekenen van Zijn toorn, en zij moesten met bewondering en heilig ontzag worden beschouwd. *Zij toonden de woorden van Zijn tekenen* zo luidt het oorspronkelijke, want iedere plaag ging gepaard met een verklaring of uitlegging, het waren geen stille tekenen, zoals de gewone werken van de schepping en voorzienigheid, maar sprekende tekenen, en zij spraken luid. Zij worden hier allen, of de meeste ervan, gespecificeerd, hoewel niet naar de orde, waarin zij over hen kwamen.

A. De plaag van de duisternis, vers 28. Dat was een van de laatste, hoewel zij hier het eerst genoemd wordt. God *zond duisternis,* en komende met een opdracht, kwam zij met grote kracht, Zijn gebod *maakte het duister*. En toen waren zij, dat is het volk van Israël, *Gods woord niet weerspannig,* een gebod, dat naar sommigen denken hun gegeven was, om allen onder hen te besnijden, die nog niet besneden waren, en toen waren hiervoor de drie dagen van duisternis hun een bescherming. De oude vertaling volgt de Septuaginta, en geeft de lezing: "Ze waren niet gehoorzaam aan Zijn woord," hetgeen zien kan op Farao en de Egyptenaren, die, in weerwil van de verschrikking van deze plaag het volk niet wilden laten trekken, maar er is hiervoor geen grond in het Hebreeuws.

B. Het keren van de Nijl (die zij als een god aanbaden) *in bloed,* benevens al hun andere wateren, waardoor *hun vissen gedood werden,* vers 29, en zo waren zij niet alleen van hun drank beroofd, maar ook van hun aangenaamste spijze, Numeri 11:5.

C. De vorsen, die het land in overvloed voortbracht, en die niet alleen in zo grote zwermen, maar met zoveel kracht en woede op hen afkwamen, dat zij niet instaat waren om ze *uit de binnenste kameren te houden van hun koningen* en aanzienlijke personen, wier hart vol was van ongedierte, walglijker en schadelijker dan deze vorsen, minachting van en vijandschap jegens God en Zijn Israël.

D. Een vermenging van ongedierte, of vliegen, vers 31, vervulde de lucht, en luizen vervulden hun klederen, Exodus 8:17, 24. God kan gebruik maken van de geringste, zwakste en verachtelijkste dieren, om trotse verdrukkers te straffen en te vernederen, voor wie de onmacht van deze werktuigen wel een zeer diepe vernedering moet wezen, zowel als een onloochenbaar bewijs van de almacht Gods.

E. Hagel verpletterde hun bomen, zelfs de sterkste bomen *in hun landpalen,* en vernielde hun wijnstokken en hun andere vruchtbomen, vers 33. Inplaats van regen om hun bomen vruchtbaar te maken, gaf Hij hagel om ze te verpletteren, en daarmee donder en bliksem in zo’n mate, dat het vuur over de grond liep alsof het een stroom was van brandende zwavel, Exodus 9:23.

F. *Sprinkhanen en kevers* aten al het kruid op, dat ten dienste van de mens geschapen was, aten dus het brood uit hun mond vers 34, 35. Zie welk een verscheidenheid van oordelen God heeft om de trotse verdrukkers te straffen, die Zijn volk niet wilden laten trekken. God heeft niet tweemaal dezelfde plaag gebracht, maar als er wederom een nodig was, dan was het een nieuwe, want Hij heeft vele pijlen in Zijn pijlkoker. Sprinkhanen en kevers zijn Gods heir, en hoe zwak deze ieder op zichzelve ook moge wezen, Hij kan ze in zo grote menigte doen komen, dat zij geducht worden, Joel 1:4, 6.

G. Al de plagen genoemd hebbende, behalve die van de veepest en de zweren, besluit hij met die, welke de overwinning bracht, en dat was *de dood van de eerstgeborenen,* vers 36. Te middernacht werden zij, die de vreugde en de hoop waren van hun geslacht, *de eerstelingen al hunner krachten,* de bloem van hun land, allen door de verderfengel gedood. Zij wilden Gods eerstgeborene niet vrijlaten, en daarom heeft God bij wijze van weerwraak de hunnen gegrepen en noodzaakte hen hierdoor om de Zijnen te laten gaan, maar het was te laat om de hunnen te redden,

want als God oordeelt, zal Hij overwinnen, en zij, die tegen Hem strijden, zullen gewis het onderspit delven.

3. De zegeningen, waarmee deze verlossing gepaard ging. In hun dienstbaarheid:

a. Waren zij verarmd, maar rijk en vermogend trokken zij uit. God heeft hen niet slechts uitgevoerd, maar Hij *voerde hen uit met zilver en goud,* vers 37. God machtigde hen om de bijdragen hunner naburen te vragen en te verzamelen, die in werkelijkheid slechts een deel waren van de betaling voor de diensten, die zij hun hadden bewezen, en Hij neigde het hart van de Egyptenaren om hun te geven waar zij om vroegen. Hun rijkdom behoorde Hem toe, en daarom mocht Hij, en hun hart was in Zijn hand, en daarom kon Hij hem aan de Israëlieten geven.

b. Het leven was hun bitter en zuur gemaakt, lichaam en geest waren gebroken door hun slavernij, en toch, toen God hen uitvoerde, was er onder hen niemand die zwak was, niemand die ziek of ook maar ziekelijk was onder hun stammen. Zij gingen uit in dezelfde nacht, toen de plaag de eerstgeborenen van Egypte wegvaagde, en toch trokken zij allen uit in goede gezondheid en hebben geen van de krankheden van Egypte medegenomen. Voorzeker was het iets ongehoords, dat onder zovele duizenden niemand ziek was! Zo vals was de voorstelling, die door de vijanden van de Joden in latere eeuwen van deze zaak gegeven was, namelijk dat zij allen aangetast waren door melaatsheid of een andere walglijke kwaal, en dat de Egyptenaren hen daarom uit hun land verdreven hebben.

c. Zij waren vertreden en beledigd, en toch werden zij met eer uitgevoerd, vers 38. *Egypte was blijde als zij uittrokken,* want God had hen op zo wonderbare wijze erkend en hun zaak voorgestaan, dat *de verschrikking van Israël op hen was gevallen,* en zij zich verslagen en overwonnen erkenden. God kan en zal Zijn kerk tot een lastige steen maken voor allen, die zich daarmee beladen, zodat zij zich gelukkig zullen achten, die hem uit de weg komen, Zacheria 12:3. Als God oordeelt, zal Hij overwinnen.

d. Zij hadden hun dagen doorgebracht in smart en met zuchten vanwege hun dienstbaarheid, meer nu voerde Hij hen uit met *vrolijkheid en gejuich,* vers 43. Toen Egyptes smartkreet luid was, wijl al hun eerstgeborenen gedood waren, waren Israëls vreugdekreten even luid, beide als zij terug zagen op het land, waaruit zij waren verlost en als zij voorwaarts zagen naar het lieflijke land, waar zij zich heenspoedden. God heeft thans een nieuw lied in hun mond gegeven.

4. De bijzondere zorg, die God voor hen droeg in de woestijn.

a. Om hen te beschutten, behalve het gewelf des hemels beschikte Hij hun nog een ander verwelfsel. *Hij breidde een wolk uit tot een deksel,* vers 39, die hun niet alleen tot zonnescherm diende, maar ook een staatsiegordijn voor hen was. Een wolk is dikwijls (Gods tent geweest, Psalm 18:12, en nu was het die van Israël, want ook zij waren verborgenen.

b. Voor hun leiding en verkwikking in de duisternis beschikte Hij een vuurkolom om *de nacht te verlichten,* opdat zij nooit in verlegenheid zouden zijn. God voorziet genadiglijk tegen alle verdrietelijkheden van Zijn volk en schenkt hun hulp in elke toestand voor de dag en voor de nacht, totdat zij komen waar het tot in eeuwigheid dag zal zijn.

c. Hij spijzigde hen met het nodige voedsel en met lekkernijen. Soms voorzag Hij hun tafel van wild gevogelte, vers 40. Het volk bad *en Hij deed kwakkelen komen,* en als zij niet aldus onthaald werden, heeft Hij hen toch verzadigd *met hemels brood,* diegenen zijn in waarheid moeilijk te voldoen, die niet aldus verzadigd willen worden. De mens at engelenbrood, en dat wel voortdurend en zonder dat het hun iets kostte. En evenals er in iedere bete, die zij aten, een wonder was, zo was er ook een wonder in iedere droppel, die zij dronken, *Hij opende een steenrots, en er vloeiden wateren* uit, vers 41. In de gewone voorzienigheid komt het water van de hemel en brood uit de aarde maar voor Israël brengt Gods macht brood uit de wolken en water uit de rotsen, zo ver is het er vandaan dat de God van de natuur aan de wetten en de loop van de natuur gebonden is. Het water vloeide niet slechts terstond naar buiten, maar het stroomde voort *als een rivier* overvloedig en gestadig, en vergezelde hun leger op al hun reizen, vandaar dat gezegd wordt, dat "de steenrots hen volgde," 1 Corinthiers 10:4, en hetgeen dit wonder nog verhoogde, was dat deze rivier Gods (zoals zij in waarheid genoemd kan worden) *door dorre plaatsen ging,* en daar toch niet door het zand van de woestijn van Arabië verzwolgen werd en teloorging, zoals men had kunnen verwachten. Hierop doelt de belofte: "Ik zal rivieren leggen in de wildernis, om Mijn volk, Mijn uitverkorene, drinken te geven", Jesaja 43:19, 20.

5. Hun intocht ten laatste in Kanaän, vers 44. *Hij gaf hun de landen van de heidenen,* stelde hen in het bezit van hetgeen, waarop zij lang gehoopt hadden, en voor hetgeen de Kanaänieten zich moeite hadden gegeven, daar had Israël het genot van, zij *bezaten in erfenis de arbeid van de volken,* en het vermogen des zondaars is voor de rechtvaardige weggelegd. De Egyptenaars hadden lang hun arbeid beërfd, en nu bezaten zij in erfenis de arbeid van de Kanaänieten. Zo zal soms de ene vijand van de kerk de schuld moeten betalen van de andere vijand.

6. De redenen, waarom God dit alles voor hen gedane heeft.

A. Omdat Hij Zijn woord wilde vervullen, vers 42. Zij waren onwaardig en ondankbaar, en toch heeft Hij deze grote dingen tot hun gunste gedaan, *omdat Hij dacht aan Zijn heilig woord* Zijn verbond *aan Abraham Zijn knecht,* en Hij geen tittel of jota daarvan ter aarde wilde laten vallen, zie Deuteronomium 7:8.

B. Omdat Hij wilde dat zij Zijn inzettingen zouden onderhouden, en het was de grootste liefde, die Hij hun kon bewijzen, om hen daaraan te binden. Hij stelde hen in het bezit van Kanaän, niet opdat zij in overvloed en weelde, in gerustheid en eer zouden leven, en een grote rol zouden spelen onder de volkeren van de wereld, maar *opdat zij Zijn inzettingen zouden onderhouden en Zijn wetten zouden bewaren* opdat zij, geformeerd zijnde tot een volk, onder Gods onmiddellijk bestuur zouden zijn, en de geopenbaarde Godsdienst de grondslag zou zijn van hun staatsinrichting, opdat zij, daar hun een goed land gegeven was, uit de opbrengsten ervan offeranden zouden brengen op Gods altaar, en opdat zij, daar God hun goed gedaan had, met des te meer blijmoedigheid Zijn wet zouden ontvangen, tot de slotsom komende, dat ook deze bestemd was tot hun welzijn en ze zich bewust zouden zijn van hun verplichting om uit dankbaarheid in gehoorzaamheid aan Hem te leven. Wij zijn geschapen, wij worden onderhouden, wij zijn verlost opdat wij zouden leven in gehoorzaamheid aan de wil van God, en het Hallelujah, waarmee deze psalm besluit, kan genomen worden, beide als een dankbare erkentenis van Gods gunsten en een blijmoedige instemming met de bedoeling ervan. Heeft God zoveel gedaan voor ons, en verwacht Hij evenwel zo weinig van ons? *Looft de Heere!*

PSALM 106

1 Hallelujah! Looft den HEERE, want Hij is goed, want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
2 Wie zal de mogendheden des HEEREN uitspreken, al Zijn lof verkondigen?
3 Welgelukzalig zijn zij, die het recht onderhouden, die te aller tijd gerechtigheid doet.
4 Gedenk mijner, o HEERE! naar het welbehagen tot Uw volk, bezoek mij met Uw heil;
5 Opdat ik aanschouwe het goede Uwer uitverkorenen; opdat ik mij verblijde met de blijdschap Uws volks; opdat ik mij beroeme met Uw erfdeel.
6 Wij hebben gezondigd, mitsgaders onze vaderen, wij hebben verkeerdelijk gedaan; wij hebben goddelooslijk gehandeld.
7 Onze vaders in Egypte hebben niet gelet op Uw wonderen; zij zijn der menigte Uwer goedertierenheid niet gedachtig geweest; maar zij waren wederspannig aan de zee, bij de Schelfzee.
8 Doch Hij verloste hen om Zijns Naams wil, opdat Hij Zijn mogendheid bekend maakte.
9 En Hij schold de Schelfzee, zodat zij verdroogde, en Hij deed hen wandelen door de afgronden, als door een woestijn.
10 En Hij verloste hen uit de hand des haters, en Hij bevrijdde hen van de hand des vijands.
11 En de wateren overdekten hun wederpartijders; niet een van hen bleef over.
12 Toen geloofden zij aan Zijn woorden; zij zongen Zijn lof.
13 Doch zij vergaten haast Zijn werken, zij verbeidden naar Zijn raad niet.
14 Maar zij werden belust met lust in de woestijn, en zij verzochten God in de wildernis.
15 Toen gaf Hij hun hun begeerte; maar Hij zond aan hun zielen een magerheid.
16 En zij benijdden Mozes in het leger, en Aaron, den heilige des HEEREN.
17 De aarde deed zich open, en verslond Dathan, en overdekte de vergadering van Abiram.
18 En een vuur brandde onder hun vergadering, een vlam stak de goddelozen aan brand.
19 Zij maakten een kalf bij Horeb, en zij bogen zich voor een gegoten beeld.
20 En zij veranderden hun Eer in de gedaante van een os, die gras eet.
21 Zij vergaten God, hun Heiland, Die grote dingen gedaan had in Egypte;
22 Wonderdaden in het land van Cham; vreselijke dingen aan de Schelfzee.
23 Dies Hij zeide, dat Hij hen verdelgen zou, ten ware Mozes, Zijn uitverkorene, in de scheure voor Zijn aangezicht gestaan had, om Zijn grimmigheid af te keren, dat Hij hen niet verdierf.
24 Zij versmaadden ook het gewenste land; zij geloofden Zijn woord niet.
25 Maar zij murmureerden in hun tenten; naar de stem des HEEREN hoorden zij niet.
26 Dies hief Hij tegen hen Zijn hand op, zwerende, dat Hij hen nedervellen zou in de woestijn;
27 En dat Hij hun zaad zou nedervellen onder de heidenen, en hen verstrooien zou door de landen.
28 Ook hebben zij zich gekoppeld aan Baal-peor, en zij hebben de offeranden der doden gegeten.
29 En zij hebben den Heere tot toorn verwekt met hun daden, zodat de plaag een inbreuk onder hen deed.
30 Toen stond Pinehas op, en hij oefende gericht, en de plaag werd opgehouden.
31 En het is hem gerekend tot gerechtigheid, van geslacht tot geslacht tot in eeuwigheid.
32 Zij maakten Hem ook zeer toornig aan het twistwater, en het ging Mozes kwalijk om hunnentwil.
33 Want zij verbitterden zijn geest, zodat hij wat onbedachtelijk voortbracht met zijn lippen.
34 Zij hebben die volken niet verdelgd, die de HEERE hun gezegd had;
35 Maar zij vermengden zich met de heidenen, en leerden derzelver werken.
36 En zij dienden hun afgoden, en zij werden hun tot een strik.
37 Daarenboven hebben zij hun zonen en hun dochteren den duivelen geofferd.

38 En zij hebben onschuldig bloed vergoten, het bloed hunner zonen en hunner dochteren, die zij den afgoden van Kanaan hebben opgeofferd; zodat het land door deze bloedschulden is ontheiligd geworden.
39 En zij ontreinigden zich door hun werken, en zij hebben gehoereerd door hun daden.
40 Dies is de toorn des HEEREN ontstoken tegen Zijn volk, en Hij heeft een gruwel gehad aan Zijn erfdeel.
41 En Hij gaf hen in de hand der heidenen, en hun haters heersten over hen.
42 En hun vijanden hebben hen verdrukt, en zij zijn vernederd geworden onder hun hand.
43 Hij heeft hen menigmaal gered; maar zij verbitterden Hem door hun raad, en werden uitgeteerd door hun ongerechtigheid.
44 Nochtans zag Hij hun benauwdheid aan, als Hij hun geschrei hoorde.
45 En Hij dacht tot hun beste aan Zijn verbond, en het berouwde Hem naar de veelheid Zijner goedertierenheden.
46 Dies gaf Hij hun barmhartigheid voor het aangezicht van allen, die hen gevangen hadden.
47 Verlos ons, HEERE, onze God! en verzamel ons uit de heidenen, opdat wij den Naam Uwer heiligheid loven, ons beroemende in Uw lof.
48 Geloofd zij de HEERE, de God Israels, van eeuwigheid en tot in eeuwigheid; en al het volk zegge: Amen, Hallelujah!

Wij moeten eer geven aan God door belijdenis te doen, niet alleen van Zijn goedheid, maar van onze slechtheid, die als tegenhangers dienen van elkaar, onze slechtheid doet Zijn goedheid zoveel te schitterender uitkomen, en Zijn goedheid stelt onze slechtheid in een zoveel hatelijker licht voor. De voorgaande psalm was een geschiedenis van Gods goedheid jegens Israël, deze is een geschiedenis van hun rebellie en hun tergingen en toch begint en eindigt hij met Hallelujah, want zelfs smart om zonde moet ons niet ontstemmen voor de lof van God. Sommigen denken dat hij geschreven werd tijdens de Babylonische gevangenschap en de verstrooiing van het Joodse volk, vanwege het gebed aan het slot vers 47. Ik denk veeleer dat hij geschreven werd door David terzelfder tijd als de voorgaande psalm, omdat wij het eerste vers en de laatste twee verzen vinden in de psalm, die David aan Asaf heeft overgeleverd bij het opbrengen van de ark naar de plaats, die hij voor haar bereid had, 1 Kronieken 16:34-36. Verzamel ons, en red ons van de heidenen, want wij kunnen onderstellen dat in Sauls tijd, toen David genoodzaakt was om te zwerven, er een grote verstrooiing van vrome Israëlieten geweest is. In deze psalm hebben wij,

I. De inleiding tot de geschiedenis, eer sprekende van God, vers 1, 2, vertroosting voor de heiligen, vers 3 en der gelovigen verlangen naar Gods gunst, vers 4, 5.

II. Het verhaal zelf van Israëls zonden, verzwaard door de grote dingen, die God voor hen gedaan heeft, het verhaal waarvan er bijgevoegd is. Hun tergingen aan de Rode Zee vers 6-12, hun lusten, vers 13-15, hun muiterij vers 16-18, hun aanbidding van het gouden kalf, vers 19-23 hun murmureren, vers 24-27, hun zich koppelen aan Baal Peor, vers 28-31, hun twisten met Mozes, vers 32, 33, hun zich vermengen met de heidenen van Kanaän, vers 34-39. Hieraan is het verhaal toegevoegd dat God hen bestraft heeft om hun zonden, maar hen toch gered heeft van verderf, vers 40-46.

III. Het slot van de psalm met gebed en lofzegging, vers 47, 48. Het kan nuttig voor ons zijn om deze psalm te zingen, opdat we, indachtig gemaakt zijnde aan onze zonden, de zonden van ons land en de zonden van onze vaderen, ons verootmoedigen voor God, maar toch niet wanhopen aan genade, die zelfs het rebellerende Israël dikwijls bij God heeft gevonden.

Psalm 106:1-5

Hier wordt ons geleerd:

1. God te loven, vers 1, 2. *Looft deHeere,* dat is:

a. Brengt Hem dank voor Zijn goedheid, de openbaring ervan aan ons en de vele voorbeelden en bewijzen ervan. *Hij is goed, en Zijn goedertierenheid is in eeuwigheid,* laat ons daarom onze verplichtingen aan Hem erkennen, en Hem onze beste genegenheden en diensten wijden.

b. Geeft Hem de eer van Zijn grootheid, *Zijn mogendheden,* de bewijzen van Zijn almachtige kracht, waarmee Hij grote dingen gedaan heeft, die niet weerstaan kunnen worden. *wie kan ze uitspreken?* Wie is waardig om dit te doen? Wie is er toe in staat? Zij zijn zovele, dat zij niet geteld kunnen worden, zo geheimenisvol, dat zij niet kunnen worden beschreven, als wij het meeste wat wij kunnen gezegd hebben van de mogendheden des Heeren, dan is er nog de helft niet van gezegd, er is nog meer van te zeggen. het is een onderwerp, dat niet uitgeput kan raken. Wij *moeten Zijn lof verkondigen,* wij kunnen er iets van verkondigen, maar wie kan hem geheel verkondigen? De engelen zelf kunnen het niet. Dit zal er ons niet van vrijstellen om te doen wat wij kunnen, maar er ons toe opwekken en aansporen om te doen alles wat wij kunnen.

2. Om het volk van God te loven, hen welgelukzalig te achten en te noemen, vers 3. Zij, *die het recht onderhouden, zijn welgelukzalig,* want zij zijn geschikt om gebruikt te worden voor het loven van God. Gods volk zijn zij, wier beginselen gezond zijn, zij *onderhouden het recht,* zij houden zich aan de regelen van recht en Godsdienst, en hun handelingen komen daarmee overeen, zij *doen gerechtigheid,* zijn rechtvaardig jegens God en jegens alle mensen, en hierin zijn zij standvastig, zij doen het *te aller tijd,* in al hun handel en wandel, ieder ogenblik, in alle voorkomende gevallen, en hierin volharden zij tot de einde.

3. Onszelf te loven, dat is gelukkig te achten in de gunst van God, er onze gelukzaligheid in te plaatsen, haar dientengevolge met alle ernst te zoeken, zoals de psalmist het hier doet, vers 4, 5.

a. Hij heeft het oog op de goedertierenheid van God als de bron van alle gelukzaligheid: "*Gedenk mijner, o Heere,* om mij de goedertierenheid en genade te geven, die ik nodig heb, *naar het welbehagen tot Uw volk."* Gelijk er een volk in de wereld is, dat in bijzondere zin Gods volk is, zo is er een bijzondere gunst, een bijzonder welbehagen, dat God in dat volk heeft, waarin alle Godvruchtige zielen wensen te delen, en wij behoeven niets meer te begeren dan dat om ons gelukkig te maken.

b. Hij heeft het oog op het heil Gods, de grote zaligheid, die van de ziel als de grond van alle geluk. *Bezoek mij met Uw heil.* "Schenk mij (zegt Dr. Hammond) die vergeving en genade, die ik behoef, en van niemand anders kan hopen dan van U." Laat dat heil mijn deel wezen tot in eeuwigheid, en het onderpand van mijn tegenwoordige vertroosting.

c. Hij heeft het oog op de gelukzaligheid van de rechtvaardigen, als hetgeen, waarin alle goed is opgesloten vers 5. "*Opdat ik aanschouwe het goede Uwer uitverkorenen,* en zo gelukkig ben als Uwe heiligen, en gelukkiger begeer ik niet te wezen." Gods volk wordt hier Zijn *uitverkorenen*

genoemd, Zijn *volk*, Zijn erfdeel, want Hij heeft hen zich afgezonderd, hen onder Zijn regering genomen. Hij wordt door hen bediend, in hen verheerlijkt. De uitverkorenen Gods hebben een goed, dat hun bijzonder eigen is, de stof is beide van hun blijdschap en van hun roemen, dat hun genot en hun lof is. Gods volk heeft reden om een blijmoedig volk te zijn, en de gehele dag te roemen in hun God, en zij die deze blijdschap, die eer hebben, behoeven geen van de kinderen van de mensen hun genot en hun roem te benijden. De blijdschap van Gods volk en de roem van Zijn erfdeel kunnen aan iedereen voldoening schenken, want zij hebben eeuwige blijdschap en eer, die voor hen weggelegd is in de hemel.

Psalm 106:6-12

Hier begint een boetvaardige belijdenis van zonde, die zeer bijzonder op de rechte tijd gedaan werd, nu de kerk in benauwdheid was want aldus moeten wij God rechtvaardigen in alles wat Hij over ons brengt, erkennende dat Hij recht gedaan heeft, omdat wij goddelooslijk gehandeld hebben, en de herinnering aan vorige zonden, om welke God Zijn volk toch niet heeft verstoten, is een aanmoediging voor ons om te hopen dat wij, ofschoon wij rechtvaardiglijk om onze zonden worden gekastijd, toch niet ten enenmale verlaten zullen worden.

I. Gods verdrukt volk erkent zich hier schuldig voor God, vers 6. "Wij *hebben gezondigd, mitsgaders onze vaderen,* gelijk onze vaderen, *in de gelijkheid van hun overtreding.* Wij hebben aan die overgeërfde schuld nog toegedaan, en de mate van de ongerechtigheid onzer vaderen voldoende doen worden, om "de hittigheid van des Heeren toorn te vermeerderen," Numeri 32:14, Mattheus 23:32. En zie, hoe zij hun last van zonden verzwaren, zoals het boetelingen betaamt. "Wij *hebben verkeerdelijk gedaan,* gedaan hetgeen naar zijn aard zondig is, en wij *hebben goddelooslijk gehandeld,* wij hebben gezondigd met opgeheven hand, trotselijk." Of dit is een belijdenis niet alleen van hun navolgen van, maar van hun delen in, de zonden hunner vaderen, Wij *hebben gezondigd met onze vaderen* want wij waren in hun lenden, en "wij dragen hun ongerechtigheden," Klaagliederen 5:7.

II. Zij betreuren de zonden hunner vaderen, toen zij voor het eerst tot een volk geformeerd werden, en daar kinderen daar dikwijls voor moeten lijden, is het zaak voor hen om er over te treuren, zelfs nog later dan in het derde of vierde geslacht. Zelfs wij behoren aanleiding te nemen uit de geschiedenis van Israëls rebellie, om te treuren over de verdorvenheid van de menselijke natuur, en haar ongeschiktheid om zelfs door de beste middelen verbeterd te worden.

Merk hier op:

1. De verbazende stompzinnigheid temidden van de gunst, die God hun schonk, vers 7, *in Egypte begrepen zij Zijn wonderen niet*. Zij zagen ze, maar zij begrepen er de betekenis en bedoeling niet van. "Zalig zijn zij, die niet gezien hebben, en toch hebben verstaan". Zij dachten dat de plagen van Egypte bedoeld waren voor hun verlossing, terwijl zij ook bedoeld waren voor hun onderricht en hun overtuiging, niet alleen om hen uit de Egyptische slavernij weg te rakken, maar ook om hen van hun neiging tot de Egyptische afgoderij te genezen, door de soevereine macht en heerschappij van de God Israëls boven alle goden te doen blijken, en Zijn bijzondere zorg over hen. Wij verliezen het voordeel van de leidingen van Gods voorzienigheid door ze niet te begrijpen. En gelijk hun verstand traag was, zo was ook hun geheugen ontrouw. Men zou denken dat zulke verbazingwekkende gebeurtenissen nooit vergeten konden worden, en toch, zij gedachten ze niet, tenminste *de menigte van Gods goedertierenheden zijn zij niet gedachtig geweest.* God wordt gewantrouwd omdat Zijn gunsten niet gedacht worden.

2. Hun verkeerdheid, die uit deze stompzinnigheid voortkwam. Zij *waren weerspannig aan de zee, bij de Schelfzee.* De weerspannigheid was hun wanhoop aan verlossing, (omdat het gevaar groot was) en hun wens dat zij maar in Egypte gelaten waren, Exodus 14:11,12. Met Gods voorzienigheid te twisten, te twijfelen aan Zijn macht, goedheid en getrouwheid, zijn zo grote tergingen van Hem als welke andere ook. De plaats verzwaarde de misdaad, *het was aan de zee, bij de Schelfzee,* toen

zij nog pas uit Egypte waren gekomen, en de wonderen, die God voor hen had gewrocht, hun nog vers in het geheugen lagen, toch doen zij Hem verwijten, alsof er in al die macht geen genade, geen zegen was, maar dat Hij hen slechts uit Egypte had uitgevoerd om *hen in de woestijn te doden.* Nooit lagen zij zo onmiddellijk in Gods macht als aan de Rode Zee, en toch hebben zij haar daar getrotseerd en Hem tot toorn verwekt.

3. Het grote heil, de verlossing, die God in weerwil van hun weerspannigheid voor hen gewerkt had, vers 8-11..

a. Hij baande hun een weg door de zee, *Hij schold de Schelfzee* omdat zij hun in de weg stond en hun tocht vertraagde, en terstond *verdroogde zij,* zoals bij de schepping op Gods schelden de wateren vloden, Psalm 104:7. Ja Hij heeft hun niet slechts een weg bereid, maar door de wolk- en vuurkolom *deed Hij ben wandelen door* de zee, en onder geleide van Mozes voerde Hij hen er even gemakkelijk doorheen als door een woestijn. Hij moedigde hen aan om die stappen te doen, bracht hun vrezen tot zwijgen, toen deze hun gevaarlijkste en dreigendste vijanden waren. Zie Jesaja 63:12-14.

b. Hij stelde zich tussen hen en hun vervolgers, en belette deze om hen af te snijden zoals zij voornemens waren. De Israëlieten waren allen te voet, en de Egyptenaren hadden allen paarden en wagens, waarmee zij hen waarschijnlijk snel konden achterhalen, maar God *verloste hen uit de hand des haters,* Farao, die hen nooit had bemind, maar hen nu te meer haatte vanwege de plagen, die om hunnentwil over hem gekomen waren. *Hij bevrijdde hen van de hand des vijands,* die uitgestrekt was om hen te grijpen, *God verloste hen,* vers 10, stelde zich, als het ware in de vuurkolom tussen de vervolgden en de vervolgers.

c. Om de zegen te voltooien en de verlossing in een overwinning te verkeren, werd de Rode Zee, die voor hen een voetpad was, een graf voor de Egyptenaren, vers 11. *De wateren overdekten hun wederpartijders,* om hen te doen sterven, maar niet om hun schande te verbergen, want met de opkomende vloed werden hun dode lichamen op de oever geworpen, Exodus 14:30. *Niet een van hen bleef* levend *over* om de tijding te brengen van hetgeen er van de overigen was geworden. En waarom heeft God dit voor hen gedaan? Ja, waarom heeft Hij hen niet evenals hun vijanden overdekt vanwege hun ongeloof en hun murmureren? Hij zegt het ons, vers 8, het was om *Zijns naams wil,* dat Hij het deed, hoewel zij het niet verdienden, want hun onverdienstelijkheid kon geen verandering brengen in Zijn plannen en bedoelingen, Zijn maatregelen niet verbreken, noch Hem Zijn beloften doen terugnemen, noch Hem doen falen in de vervulling ervan. Hij deed dit voor Zijn eigen eer en heerlijkheid, *opdat Hij Zijn mogendheid bekend maakte,* niet alleen in het klieven van de zee, maar in het te doen in weerwil van hun tergingen. Mozes bidt, Numeri 14:17, 19:"Laat toch de kracht des Heeren groot worden," en "vergeef toch de ongerechtigheid dezes volks." De kracht van de God van de genade in het vergeven van zonde en het sparen van zondaren moet evenzeer bewonderd worden als de kracht van de God van de natuur in het klieven van de zee.

4. De goede indruk, die dit voor het ogenblik op hen maakte, vers 12. *Toen geloofden zij aan Zijn woorden,* en erkenden dat God in waarheid met hen was, en hen in goedertierenheid over hen had uitgevoerd uit Egypte, en niet met de bedoeling om hen in de woestijn te doden, "toen vreesde het volk de Heere en geloofde in de Heere, en aan Mozes, Zijn knecht," Exodus 14:31. Toen *zongen zij Zijn lof* in dat lied van Mozes, dat bij die grote gelegenheid geschreven werd, Exodus 15:1. Zie

op wat genadige en barmhartige wijze God soms het ongeloof van Zijn volk tot zwijgen brengt, en hun vrees in lofzegging verkeert, en aldus is het geschreven: "Die dwalende van geest zijn, zullen tot verstand komen, en de murmureerders zullen de lering aannemen", Jesaja 29:24.

Psalm 106:13-33

Dit is een kort begrip van de geschiedenis van Israëls tergingen in de woestijn, en van de toorn Gods tegen hen vanwege deze tergingen, en dit kort begrip is wederom verkort door de apostel met toepassing op ons, Christenen, 1 Corinthiers 10:5 en vervolg, want deze dingen "zijn beschreven tot waarschuwing van ons," opdat wij niet evenals zij zondigen, en niet evenals zij zullen lijden.

I. De oorzaak van hun zonde was een niet letten op de werken en het woord van God vers 13.

1. Zij letten niet op hetgeen Hij voor hen gedaan had, zij *vergaten haast Zijn werken* en verloren de indruk, die zij op hen gemaakt hadden. Zij, die de zegeningen Gods over hen niet weten te benutten, en er niet naar streven om de weldaden, die zij hebben ontvangen, enigermate te vergelden, vergeten ze in werkelijkheid. Dit volk heeft ze ras vergeten, God nam hier nota van, Exodus 32:8. Zij zijn haast afgeweken. Zij haastten en vergaten Zijn werken, is de lezing in de kanttekening, waaruit sommigen opmaken dat hier van twee onderscheidene voorbeelden hunner zonde gesproken wordt. *Zij haastten,* vooruitlopende op hun verwachtingen van Gods beloften. Zij dachten weldra in Kanaän te zijn, en omdat zij er niet zo spoedig in waren twijfelden zij of ze er wel ooit in komen zouden en twistten met al de moeilijkheden, die zij op hun weg ontmoetten, terwijl toch "wie gelooft, niet zal haasten," Jesaja 28:16. En daarbij *vergaten zij Zijn werken,* die de onloochenbare bewijzen waren van Zijn wijsheid, macht en goedheid, en ontkenden de gevolgtrekking met evenveel zekerheid, alsof de voorafgaande stelling hun nooit bewezen was. Dit wordt nogmaals vermeld, vers 21, 22, *zij vergaten God hun Heiland,* zij vergaten dat Hij hun Heiland, hun Verlosser was geweest. Zij, die Gods werken vergeten, vergeten God zelf, die zich door Zijn werken bekend maakt. Zij vergaten wat slechts weinige dagen tevoren geschied was, waarvan zij, naar wij kunnen onderstellen zelfs toen gesproken moeten hebben, toen zij omdat zij er geen goed gebruik van maakten gezegd worden ze te hebben vergeten. Het was wat God voor hen gedaan had in *Egypte* in het *land van Cham,* en bij de Schelfzee dingen, die ook wij na zovele eeuwen niet kunnen of niet behoren te vergeten. Zij worden *grote dingen* genoemd, (want hoewel de grote God niets doet, dat klein of min is doet Hij toch sommige dingen, die in zeer bijzondere zin groot zijn) *wonderwerken* buiten de gewone weg van de voorzienigheid, en derhalve opmerkelijk en gedenkwaardig, *vreeslijke dingen,* ontzagwekkend voor hen en schrikkelijk voor hun vijanden, en toch spoedig vergeten, zelfs wonderen, die gezien werden, gingen voorbij als een verhaal, dat verteld wordt.

2. Zij gedachten niet aan hetgeen God tot hen gezegd had. Zij verbeidden naar Zijn raad niet, gaven geen acht op Zijn woord, hoewel zij Mozes hadden, die Zijn mond bij hen was, zij namen besluiten waaromtrent zij Hem niet raadpleegden, en deden eisen zonder om Zijn goedkeuring te vragen. Zij wilden terstond in Kanaän zijn, en hadden geen geduld om Gods tijd af te wachten, uitstel was hun ondraaglijk en daarom werden de moeilijkheden beschouwd als onoverkomelijk. Dit wordt uitgelegd in vers 24, zij *geloofden Zijn woord niet,* Zijn belofte, dat Hij hen meester zou maken van Kanaän, en vers 25 *naar de stem des Heeren hoorden zij niet,* die hun raad gaf, waarop zij niet wilden wachten, niet alleen door Mozes en Aaron, maar door Kaleb en Jozua, Numeri 14:6, 7 en verv. Zij die Gods raad niet willen verbeiden, zullen rechtvaardiglijk overgegeven worden aan de lust en het goeddunken van hun eigen hart, om te wandelen naar hun eigen raad.

II. Vele van hun zonden worden hier genoemd, evenals de tekenen van Gods misnoegen, waaronder zij vielen vanwege die zonden.

1. Zij wilden vlees hebben, en wilden toch niet geloven dat God het hun kon geven, vers 14. Zij *werden belust met lust in de woestijn.* Zij hadden overvloed van brood, maar niets kon hen tevreden stellen, of zij moesten *vlees* te eten hebben. Zij werden nu geheel en al door wonderen onderhouden, zodat dit een hatelijke aanmerking was op de wijsheid en goedheid van hun Schepper. Waarschijnlijk waren zij nu ook nog slechts op zeer kleine afstand van Kanaän, en toch hadden zij geen geduld om op lekkernijen te wachten totdat zij er in waren, zij hadden kudden van runderen en schapen maar wilden ze niet slachten, God meest hun vlees geven, zoals Hij hun brood gaf, of zij zullen Hem niet geloven, geen goed woord voor Hem over hebben. Zij verlangden niet slechts naar vlees, maar werden er met lust naar bevangen. Een begeerte, zelfs naar geoorloofde dingen, wordt, als ze overmatig en heftig is, zondig, en daarom wordt dit "lust hebben tot het kwaad" genoemd, 1 Corinthiers 10:6, hoewel de kwakkelen als Gods gave, iets goeds waren, en er als zodanig van wordt gesproken, Psalm 105:40. Maar dit was nog niet alles. Zij *verzochten God in de woestijn,* waar zij zo'n ervaring hadden van Zijn goedheid en macht, en stelden het in twijfel of Hij hun hierin kon en wilde ter wille zijn. Zie Psalm 78:19, 20.

Hoe heeft God hun nu Zijn misnoegen hierover getoond? Dit wordt ons gezegd in vers 15. *Hij gaf hun hun begeerte,* maar gaf haar in toorn en met een vloek, want *Hij zond aan hun zielen een magerheid,* Hij gaf hun onrust in hun gemoed, en verschrikking van geweten, en zelfverwijt, veroorzaakt door de lichaams ziekte, die het gevolg was van hun gulzigheid, zoals dronkaards soms hebben na hun ongebondenheid. Of wel, dit is genomen voor de grote plaag, die de Heere over hen bracht, toen "het vlees nog tussen hun tanden was," zonals wij lezen in Numeri 11:33. Het was de vertering van het leven. Hetgeen, waar in hartstocht om gevraagd wordt, zal dikwijls in toorn worden gegeven. Velen, die alle dagen vrolijk en prachtig leven en wier lichaam gezond en vet is, hebben tegelijkertijd een magerheid in hun ziel, geen liefde tot God, geen dankbaarheid, geen honger naar het brood des levens, en dan moet de ziel wel mager zijn. Diegenen vergeten allerongelukkigst zichzelf, die hun lichaam onthalen op allerlei goed, maar hun ziel laten verhongeren. God geeft de goede dingen van dit leven in liefde, als Hij er genade bij geeft om Hem in het gebruik ervan te verheerlijken, want dan "zal de ziel in vettigheid zich verlustigen," Jesaja 55:2.

2. Zij twistten met de regering, die God over hen gesteld had, beide in de kerk en in de staat, vers 16. Ze *benijdden Mozes in het leger,* zij benijdden zijn gezag als opperbevelhebber van de heirscharen Israëls en opperrechter in hun gerechtshoven, zij benijdden Aaron zijn macht als *heilige des Heeren,* gewijd tot het ambt van hogepriester, en Korach maakte aanspraak op dit ambt, terwijl Dathan en Abiram als oversten van de stam van Ruben, Jakob's oudste zoon, er naar dongen om de voornaamste magistraten te zijn naar het zo zeer bewonderde recht van de eerstgeboorte. Diegenen bereiden verderf voor zichzelf, die hen benijden, op wie God eer gelegd heeft, en zich wederrechtelijk meester maken van ambten, die nooit voor hen bestemd waren. En rechtvaardiglijk zal verachting uitgestort worden over hen, die de heiligen des Heeren smaden en verachten.

Hoe heeft God Zijn ongenoegen hierover getoond? Het wordt ons gezegd, en het is genoeg om ons te doen sidderen, vers 17,18. Wij hebben de geschiedenis in Numeri 16:32, 35..

a. Zij, die het burgerlijk gezag beledigden, werden gestraft door *de aarde,* die zich opende en hen verslond, als niet geschikt om op Gods grond te gaan, omdat zij zich niet wilden onderwerpen aan Gods regering.

b. Zij, die het kerkelijk gezag wilden overweldigen in de dingen, die bij God te doen zijn, leden de wraak des hemels, want *een vuur van de Heere verteerde hen,* en zo werden zij die onrechtmatig de offerdienst wilden verrichten, zelf aan de Goddelijke gerechtigheid geofferd. *De vlam stak de goddelozen aan brand,* want hoewel zij wedijverden met Aaron de heilige des Heeren, voor heiligheid, Numeri 16:3, 5, heeft God hen veroordeeld als goddelozen, en hen als zodanig afgesneden, gelijk Hij ter bestemder tijd de mens van de zonde, die boze, zal verderven, niet tegenstaande zijn trotse aanspraken op heiligheid.

3. Zij maakten en aanbaden het gouden kalf, en dat wel bij Horeb, waar de wet was gegeven en God uitdrukkelijk had gezegd: gij zult u noch een gesneden beeld maken, noch er u voor nederbuigen, en zij deden beide. Zij *maakten een kalf en zij bogen zich voor een gegoten beeld,* vers 19. Hierin hebben zij de twee grote lichten, die God gemaakt heeft om over de kleine wereld te heersen, getrotseerd en beledigd.

a. Het licht van de menselijke rede, want zij *veranderden hun eer,* hun God, tenminste de openbaring van Hem, die altijd in een wolk was geweest (hetzij een donkere of een schitterende) zonder enige zichtbare gedaante, in de gedaante van Apis, een van de afgoden van Egypte, *een os, die gras eet,* niets kon grover, meer ergerlijk ongerijmd zijn dan dit, vers 20. Afgodendienaars zijn ten enenmale verdwaasd, op de ergerlijkste manier verkleinen zij God door Hem voor te stellen in de gedaante van een dier, en zichzelf door die voorstelling te aanbidden. Wat hier gezegd wordt het veranderen te zijn van hun eer wordt door Paulus verklaard in Romeinen 1:23 als te zijn "het veranderen van de heerlijkheid des onverderflijken Gods."

b. Dat van de Goddelijke openbaring, die hun geschonken was, niet alleen in de woorden die God tot hen gesproken heeft, maar in de werken, die Hij voor hen gewrocht heeft, *wonderwerken,* die luide verkondigden dat de Heere Jehovah de enig ware en levende God is, en alleen aangebeden moet worden vers 21, 22.

Hierover toonde God Zijn misnoegen door het raadsbesluit bekend te maken, dat Hij hen verdelgen zou, zodat zij geen volk zouden zijn gelijk zij, voor zoveel dit aan hen lag, in werkelijkheid Hem hadden afgesneden, zodat Hij geen God was. Hij sprak van *hen te verdelgen,* vers 23, en voorzeker zou Hij het gedaan hebben, indien *Mozes, Zijn uitverkorene, niet in de scheur voor Zijn aangezicht gestaan had,* vers 23. Indien hij niet tijdig tussenbeide ware getreden, om als voorspraak bij God te handelen, nopens het verderf dat God over hen ging brengen, en heerlijk had overmocht om Gods toorn van hen af te wenden. Zie de kracht des gebeds, en de invloed, die Gods uitverkorenen hebben in de hemel. Zie de barmhartigheid van God, en hoe gemakkelijk Zijn toorn zelfs van een tergend, weerstrevend volk wordt afgewend. Zie hier een type van Christus, Gods uitverkorene, *in wie Zijn ziel een welbehagen heeft, die in de scheur stond voor Zijn aangezicht,* om Zijn toorn af te wenden van een tergende wereld, en tot in eeuwigheid leeft om voorbede te doen.

4. Zij schonken geloof aan het bericht van de boze verspieders betreffende het land Kanaän in tegenspraak met de belofte van God vers 24 :Zij *versmaadden ook het gewenste land.* Kanaän was een gewenst land, omdat het een goed land was, Deuteronomium 8:7. Zij onderschatten het toen zij dachten dat het niet waard was om er iets voor te wagen, neen, zelfs niet onder de leiding van God zelf en er dus voor waren om een hoofd te kiezen, en weer te keren naar Egypte. Gods woord betreffende het land *geloofden zij niet, maar zij murmureerden in hun tenten,* en beschuldigden laaghartig God van de bedoeling hen herwaarts gebracht te hebben om hen tot een proef van de Kanaänieten te maken, Numeri 14:2.

En toen zij herinnerd werden aan Gods macht en belofte, was het zover van hen naar die stem des Heeren dat zij hen, die tot hen spraken, poogden te stenigen, Numeri 14:10. Het hemelse Kanaän is een goed, lieflijk land, er is ons een belofte gegeven dat wij het zullen binnengaan, maar er zijn velen, die het versmaden, die er de aanbieding van veronachtzamen en afwijzen, die boven hetzelve de voorkeur geven aan de rijkdom en de genietingen van deze wereld, en de moeite en het gevaar van dit leven er niet voor over hebben om het te verkrijgen.

Ook dit heeft God zozeer mishaagd, dat Hij *tegen hen Zijn hand ophief,* bij wijze van bedreiging, om *hen neer te vellen in de woestijn* of liever bij wijze van te zweren, want Hij heeft gezworen in Zijn toorn, dat zij in Zijn rust niet zullen ingaan, Psalm 95:11, Numeri 14:28, ja, en Hij dreigde dat Hij ook hun kinderen *zou nedervellen onder de heidenen, en hen verstrooien zou door de landen,* vers 26, 27, dat het gehele volk verstrooid en onterfd zou worden,. maar Mozes heeft overmocht om genade te verkrijgen voor hun zaad, en dat zij Kanaän zouden binnengaan. Zij, die Gods gunsten en inzonderheid het goede land, versmaden, verbeuren Zijn gunsten, en zullen voor eeuwig van het goede land worden buitengesloten.

5. Zij waren schuldig aan een grote zonde in de zaak van Peor, en dit was de zonde van het nieuwe geslacht, toen zij al bij de grens van Kanaän waren, vers 28. *Ook hebben zij zich aan Baal Peor gekoppeld,* en zo vervielen zij beide in afgoderij en overspel, in lichamelijke en geestelijke hoererij, Numeri 25:1, 3. Zij, die dikwijls deelgenomen hebben aan het altaar van de levende God, hebben nu *de offeranden van de doden gegeten,* van de afgoden van *Moab,* die dode beelden waren, of dode mensen, die tot goden werden verheven, of offeranden aan de helse goden ten behoeve van hun dode vrienden. Aldus hebben ze *de Heere tot toorn verwekt met hun daden,* vers 29, in minachting van Hem en Zijn inzettingen, Zijn geboden en Zijn bedreigingen. De ongerechtigheid van Peor was zo groot, dat lang daarna gezegd is dat zij "er niet van gereinigd zijn," Jozua 22:17.

God betuigde Zijn misnoegen hierover:

a. Door een plaag onder hen te zenden, die binnen weinig tijds vier en twintig duizend van deze onbeschaamde zondaars wegvaagde

b. Door Pinehas op te wekken, om zijn macht als magistraat aan te wenden ter onderdrukking van de zonde en de besmetting er van te stuiten. In zijn ijver voor de Heere van de heirscharen stond hij op en oefende gericht aan Zimri en Kozbi, zondaren van de eerste rang, zondaren van voorname stand in de maatschappij, hij voerde de wet aan hen uit, en die dienst was Gode zo welbehaaglijk, dat *de plaag terstond werd opgehouden,* vers 30. Door deze en andere dergelijke daden van openbare gerechtigheid bij die gelegenheid, Numeri 25:4, 5, hield de schuld op van nationaal te zijn,

toen de bevoegde beambten hun plicht deden, liet God het aan hen over en hield het werk niet langer in Zijn eigen handen door de plaag. Nationale gerechtigheid voorkomt nationale oordelen. Daar Pinehas zich hierin bijzonder onderscheiden heeft, werd hem bijzondere eer aangedaan, want hetgeen hij gedaan had werd hem *tot gerechtigheid gerekend van geslacht tot geslacht,* vers 30, en ter beloning ervan werd het priesterschap erfelijk verklaard in zijn geslacht. Hij zal verzoening doen door de offeranden te offeren, die zo kloekmoedig een verzoening gedaan heeft zo lezen het sommigen in vers 30, door de zondaren op te offeren. Het is de eer van de heiligen om te ijveren tegen de zonde.

6. Zij bleven murmureren tot aan het einde van hun omwandelingen, want in het veertigste jaar vertoornden zij God bij *het twistwater,* vers 32, hetgeen doelt op de geschiedenis in Numeri 20:3-5. En hetgeen hun zonde nu verzwaarde, was dat *het Mozes kwalijk ging om hunnentwil,* want ofschoon hij de zachtmoedigste mens op aarde was, was hun geroep en geschreeuw toen zo tergend, dat het hem in drift ontstak, en daar hij nu zeer oud was geworden en op dit ogenblik niet op zijn hoede was, heeft hij *wat onbedachtelijk voortgebracht met zijne lippen,* vers 33, en niet gesproken zoals het hem toen betaamde, want hij zei in drift: "hoort toch, gij wederspannigen, zullen wij water voor ulieden uit deze steenrots hervoorbrengen?" Dit was Mozes' zwakheid, en het is beschreven ter onzer waarschuwing, opdat we leren, als wij geprikkeld en getergd worden, onze mond met een breidel te bewaren, Psalm 39:2-4, en ons te wachten met onze geest om aan de toorn niet te veel plaats te geven, want als het gemoed verbitterd en geprikkeld is, dan is het zelfs voor hen, die veel wijsheid en genade hebben, zeer moeilijk om niet *onbedachtelijk* te spreken. Maar het wordt het volk ten laste gelegd als hun zonde. Zij *verbitterden zijn geest* met hetgeen, waarmee zij God zelf tot toorn verwekten. Wij zijn verantwoordelijk, niet alleen voor onze eigen hartstochten, maar ook voor de hartstochten, die wij bij anderen daardoor opwekken, inzonderheid bij hen, die, indien zij niet ten uiterste getergd en geprikkeld waren, kalm en zachtmoedig zouden zijn.

God toonde Zijn misnoegen over deze hun zonde door Mozes en Aaron van Kanaän buiten te sluiten wegens hun wangedrag bij deze gelegenheid, en hiermede:

a. Heeft God Zijn toorn geopenbaard tegen alle drift en hartstochtelijkheid van die aard, zelfs in Zijn beste en meest geliefde dienstknechten. Indien Hij voor een onbedacht woord zo streng handelt met Mozes, wat verdient dan de zonde van hen, die zoveel hoogmoedige, boze woorden hebben gesproken? "Indien dit aan het groene hout gedaan is, wat zal aan het dorre geschieden"

b. God ontnam hun de zegen van Mozes, leiding en regering, op een tijd, toen ze die het meest nodig hadden, zodat zijn dood meer een straf was voor hen dan voor hem. Het is rechtvaardig in God om diegenen van onze betrekkingen en vrienden van ons weg te nemen die een zegen voor ons zijn, als wij gemelijk en tergend voor hen zijn en hun geest smart aandoen.

Psalm 106:34-48

I. Het verhaal besluit hier met een bericht van Israëls gedrag in Kanaän, dat van dezelfde aard was als hun gedrag in de woestijn, en van Gods handelingen met hen, waarin steeds gerechtigheid en goedertierenheid uitblonken.

1. Zij waren zeer tergend voor God. De wonderen en weldadigheden, die hen vestigden in Kanaän, hebben geen dieper en blijvender indruk op hen gemaakt dan die, door welke zij uit Egypte waren bevrijd, want toen zij nog pas in Kanaän gevestigd waren, verdierven zij zich en verlieten God. Let op het graduele van hun afval.

A. Zij spaarden de volken, die door God ten verderve waren gewild, vers 34. Toen zij in het bezit waren van het goede land, dat God hun beloofd had, hadden zij geen ijver tegen de goddeloze inwoners, die de Heere hun bevolen had uit te roeien, medelijden voorwendende, maar God is zo barmhartig, dat geen mens barmhartiger behoeft te zijn dan Hij is.

B. Toen zij hen spaarden, vleiden zij zich dat zij toch nooit in enigerlei gevaarlijke verwantschap met hen zouden komen, maar de weg van de zonde gaat bergafwaarts, nalaten baant de weg voor doen. Toen zij verzuimd hadden *de heidenen te verdelgen,* is het volgende nieuws, dat wij van hen horen: zij *vermengden zich met de heidenen,* zij sloten verbonden met hen, werden gemeenzaam met hen, zodat zij *hun werken leerden,* vers 35. Hetgeen verrot is, zal eerder hetgeen gezond is bederven, dan er door genezen of gezond gemaakt te worden.

C. Toen zij zich met hen vermengden, en sommigen van hun werken leerden, die onschuldige vermaken schenen, dachten zij dat zij zich toch nooit met hen zouden verenigen in hun aanbidding, maar langzamerhand hebben zij ook dat geleerd, vers 36. Zij *dienden hun afgoden,* op dezelfde wijze en met dezelfde gebruiken of plechtigheden, waarmee deze hen dienden. *En zij werden hun tot een strik,* die zonde sleepte andere na zich, en bracht de oordelen Gods over hen, waarvan zij zich wel bewust moesten wezen, maar zij konden niet meer tot zichzelf konen, wisten zich niet los te maken uit de strik.

D. Toen zij zich met hen verenigd hadden in sommige van hun afgoderijen, waarin zij dachten dat het minste kwaad was, hebben zij weinig gedacht dat zij zich ooit schuldig zouden maken aan die wrede en onmenselijke afgoderij: het offeren van hun levende kinderen aan dode afgoden, maar eindelijk zijn zij ook hiertoe gekomen, vers 37, 38 waarin Satan triomfeerde over zijn aanbidders, en zich onthaalde op bloed en moord. Zij *hebben hun zonen en hun dochteren* delen van henzelf *de duivelen opgeofferd,* en hebben moord, de onnatuurlijkste moord, bij hun afgoderij gevoegd, men kan er niet zonder afschuw aan denken. Zij *vergoten onschuldig bloed,* het onschuldigste bloed, want het was het bloed van kinderkens, ja het was *het bloed hunner zonen en hunner dochteren.* Zie de kracht van de geest, die werkt in de kinderen van de ongehoorzaamheid, en zie zijn boosaardigheid. Het begin van de afgoderij en van de bijgelovigheid is, evenals dat van het krakeel, gelijk een, die het water opening geeft, en er is geen slechtheid, waarvoor zij, die er zich toe begeven, zullen terugdeinzen, want God "heeft hen rechtvaardiglijk overgegeven in een verkeerden zin," Romeinen 1:28.

Ten dele was hun zonde hun straf want hierdoor:

a. Benadeelden zij hun land. *Het land is door deze bloedschulden ontheiligd geworden,* vers 38. Dat goede land, dat heilige land werd onaangenaam, onbehaaglijk voor henzelf, en ongeschikt om de vriendelijke tekenen te ontvangen van Gods gunst en tegenwoordigheid, die bestemd waren om er de eer van te zijn.

b. Zij deden onrecht aan hun eigen geweten, vers 39. Zij *hebben gehoereerd door hun daden,* en zo hebben zij hun eigen gemoed verdorven, hebben zij zich ontreinigd door hun werken, zich hatelijk gemaakt in de ogen van de heilige God en misschien ook wel voor hun eigen geweten.

2. God bracht zijn oordelen over hen. Wat konden zij anders verwachten? Want Hij is een ijverig God.

A.. *Dies is de toorn des Heeren ontstoken tegen Zijn volk,* vers 40. *De toorn Gods,* dat verterende vuur, was tegen hen ontstoken, want hun heeft Hij het meer ten kwade geduid dan aan de heidenen, die Hem nooit gekend hadden, ja Hij walgde van hen, Hij *heeft een gruwel gehad aan Zijn erfdeel,* waarin Hij eens een welbehagen heeft gehad, doch de verandering was niet in Hem, maar in hen. Dat is het ergste in de zonde, dat het ons walglijk maakt voor God, en hoe nader iemand tot God staat in belijdenis, hoe walglijker hij is indien hij tegen Hem rebelleert, het is zoals een mesthoop aan onze deur.

B. Toen werden zij aangevallen door hun vijanden, en daar hun schaduw van hen geweken was, werden zij hun tot een gemakkelijke prooi, vers 41, 42. Hij *gaf hen in de hand van de heidenen.*

Merk hier op hoe de straf beantwoordt aan de zonde. Zij *vermengden zich met de heidenen en leerden hun werken,* van hen namen zij gewillig de besmetting van de zonde over, en daarom heeft God rechtvaardiglijk gebruik van hen gemaakt als de werktuigen hunner kastijding. Zondaars zien zich ten verderve gebracht door hen, door wie zij zich lieten verleiden. Satan, die een verzoeker is, zal een pijniger zijn. De heidenen haatten hen, afvalligen verliezen al de liefde van Gods zijde, en verkrijgen er geen van Satans zijde, en toen zij, *die hen haatten, over hen heersten,* en zij in onderwerping aan hen gebracht werden, was het geen wonder dat zij hen verdrukten en hen met hardheid regeerden, en aldus heeft God hun het verschil doen kennen tussen Zijn dienst en de dienst van de koninkrijken van de landen, 2 Kronieken 12:8.

C. Als God hun enige verlichting schonk, gingen zij toch voort met hun zonden, en zo bleef dan ook hun benauwdheid aanhouden, vers 43. Dit verwijst naar de dagen van de richteren, toen God hun dikwijls verlossers verwekt heeft, maar toch vielen zij dan weer terug in de afgoderij, en *verbitterden God door hun raad,* hun afgodische daden, zodat zij God er toe brachten om hen aan de een of andere verdrukker over te leveren, zodat zij ten laatste om hun ongerechtigheid zeer naar de diepte werden gebracht. Zij, die zichzelf verkleinen en verlagen door de zonde, en zich niet door berouw willen verootmoedigen, worden rechtvaardiglijk verlaagd en vernederd en door de oordelen Gods naar de diepte gebracht.

D. Eindelijk riepen zij tot God, en toen is God in gunst tot hen wedergekeerd, vers 44-46. Zij werden gekastijd voor hun zonden, maar niet verdelgd, nedergeworpen meer niet verstoten. God verscheen voor hen:

a. Als een God van genade, die hun kommer aanzag. *Hij zag hun benauwdheid aan, als Hij hun geschrei hoorde.* Hij hoorde hun geschrei met medelijden, Exodus 3:7, en zag hun tergingen voorbij, want hoewel Hij gezegd had en reden had om het te zeggen- dat Hij hen wilde verdelgen, *berouwde het Hem naar de veelheid van Zijn goedertierenheden,* en vernietigde Hij het vonnis, hoewel Hij geen mens is dat het Hem berouwen zou, alsof Hij van zin veranderde, is Hij toch een genadig God, die zich over ons ontfermt, en dan Zijn wijze van doen verandert.

b. Als een God van waarheid en trouw, *Hij dacht tot hun beste aan Zijn verbond,* en vervulde ieder woord, dat Hij had gesproken, en daarom, slecht als zij waren, wilde Hij niet met hen breken, omdat Hij Zijn belofte niet wilde breken.

c. Als een God van macht, die alle harten in Zijn hand heeft, en ze neigt waarheen Hij wil. Hij *gaf hun barmhartigheid voor het aangezicht van allen, die hen gevangen hadden* en hen hadden gehaat en hen met hardheid hadden geregeerd. Hij heeft niet slechts het overblijfsel van de toorn hunner vijanden opgebonden, opdat die hen niet geheel zou verteren, maar Hij stortte medelijden zelfs in hun harde hart, en maakte hen toegevend, hetgeen meer was dan door menselijke kunst van de krachtigste welsprekendheid teweeggebracht kon worden. God kan leeuwen in lammeren verkeren, en zo iemands wegen de Heere behagen, zal Hij maken dat zelfs zijn vijanden medelijden met hem hebben en met hem bevredigd worden. Als God zich ontfermt, zal de mens ook medelijden hebben. "Tranquillas Deus tranquillat omnia. Als God met ons verzoend is, zal hierdoor alles bevredigd zijn."

II. De psalm besluit met gebed en lofzegging.

1. Gebed voor de voltooiing van de verlossing Zijns volks. Zelfs toen de Heere de gevangenen Zijns volks wederbracht, was het toch nog nodig te bidden: "O Heere, wend onze gevangenis," Psalm 126:1, 4. Zo ook hier: vers 47. *Verlos ons, Heere, Heere, onze God, en verzamel ons uit de heidenen*. Wij kunnen onderstellen, dat velen, die in de tijd van de richteren genoodzaakt waren om, zoals Naomi, Ruth 1:1, de wijk te nemen naar vreemde landen, in het begin van Davids regering nog niet waren teruggekeerd, daar Sauls tijd niet moedgevend was, en daarom was het tijdig en gepast om te bidden Heere, vergader de verstrooide Israëlieten *uit de heidenen, opdat zij de naam Uwer heiligheid loven,* niet alleen dat zij reden mogen hebben om te loven en te danken, en harten mogen hebben om te danken, maar dat zij de gelegenheid mogen hebben om het te doen in de voorhoven van het huis des Heeren, waarvan zij nu gebannen waren, en zich aldus *mogen beroemen in Uwen lof,* tegenover hen, die hen in minachting honend hebben opgeroepen de liederen des Heeren te zingen in een vreemd land.

2. Lof voor het begin en de voortgang ervan, vers 48. *Geloofd zij de Heere, de God Israëls, van eeuwigheid en tot in eeuwigheid.* Hij is een gezegende God van eeuwigheid, en zal dit zijn tot in eeuwigheid, laat Hem dan als zodanig door al Zijn aanbidders geloofd en geprezen worden. Laat de priesters dit zeggen, en laat dan *al het volk amen zeggen, amen, Hallelujah,* ten teken van hun hartelijke instemming met deze gebeden, lofzeggingen en belijdenissen van zonde. Naar deze regel bevinden wij, dat het volk als deze psalm, of ten minste de slotverzen ervan, gezongen werden, *Amen* zei, en de Heere loofde door te zeggen *Hallelujah.* Het is zeer passend om door deze twee veelbetekenende woorden instemming te betuigen met des leraars gebeden en lofzeggingen, die hij,

als de mond van de gemeente, Gode aanbiedt, overeenkomstig Zijn wil, zeggende *Amen* op de gebeden, en *Hallelujah* bij de lofzeggingen.

PSALM 107

1 Looft den HEERE, want Hij is goed; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
2 Dat zulks de bevrijden des HEEREN zeggen, die Hij van de hand der wederpartijders bevrijd heeft.
3 En Hij die uit de landen verzameld heeft, van het oosten en van het westen, van het noorden en van de zee.
4 Die in de woestijn dwaalden, in een weg der wildernis, die geen stad ter woning vonden;
5 Zij waren hongerig, ook dorstig; hun ziel was in hen overstelpt.
6 Doch roepende tot den HEERE in de benauwdheid, die zij hadden, heeft Hij hen gered uit hun angsten;
7 En Hij leidde hen op een rechten weg, om te gaan tot een stad ter woning.
8 Laat hen voor den HEERE Zijn goedertierenheid loven, en Zijn wonderwerken voor de kinderen der mensen;
9 Want Hij heeft de dorstige ziel verzadigd, en de hongerige ziel met goed vervuld;
10 Die in duisternis en de schaduw des doods zaten, gebonden met verdrukking en ijzer;
11 Omdat zij wederspannig waren geweest tegen Gods geboden, en den raad des Allerhoogsten onwaardiglijk verworpen hadden.
12 Waarom Hij hun het hart door zwarigheid vernederd heeft; zij zijn gestruikeld, en er was geen helper.
13 Doch roepende tot den HEERE in de benauwdheid, die zij hadden, verloste Hij hen uit hun angsten.
14 Hij voerde hen uit de duisternis en de schaduw des doods, en Hij brak hun banden.
15 Laat hen voor den HEERE Zijn goedertierenheid loven, en Zijn wonderwerken voor de kinderen der mensen;
16 Want Hij heeft de koperen deuren gebroken, en de ijzeren grendelen in stukken gehouwen.
17 De zotten worden om den weg hunner overtreding, en om hun ongerechtigheden geplaagd;
18 Hun ziel gruwelde van alle spijze, en zij waren tot aan de poorten des doods gekomen.
19 Doch roepende tot den HEERE in de benauwdheid, die zij hadden, verloste Hij hen uit hun angsten.
20 Hij zond Zijn woord uit, en heelde hen, en rukte hen uit hun kuilen.
21 Laat hen voor den HEERE Zijn goedertierenheid loven, en Zijn wonderwerken voor de kinderen der mensen.
22 En dat zij lofofferen offeren, en met gejuich Zijn werken vertellen.
23 Die met schepen ter zee afvaren, handel doende op grote wateren;
24 Die zien de werken des HEEREN, en Zijn wonderwerken in de diepte.
25 Als Hij spreekt, zo doet Hij een stormwind opstaan, die haar golven omhoog verheft.
26 Zij rijzen op naar den hemel; zij dalen neder tot in de afgronden; hun ziel versmelt van angst.
27 Zij dansen en waggelen als een dronken man, en al hun wijsheid wordt verslonden.
28 Doch roepende tot den HEERE in de benauwdheid, die zij hadden, zo voerde Hij hen uit hun angsten.
29 Hij doet den storm stilstaan, zodat hun golven stilzwijgen.
30 Dan zijn zij verblijd, omdat zij gestild zijn, en dat Hij hen tot de haven hunner begeerte geleid heeft.
31 Laat hen voor den HEERE Zijn goedertierenheid loven, en Zijn wonderwerken voor de kinderen der mensen;

32 En Hem verhogen in de gemeente des volks, en in het gestoelte der oudsten Hem roemen.
33 Hij stelt de rivieren tot een woestijn, en watertochten tot dorstig land.
34 Het vruchtbaar land tot zouten grond, om de boosheid dergenen, die daarin wonen.
35 Hij stelt de woestijn tot een waterpoel, en het dorre land tot watertochten.
36 En Hij doet de hongerigen aldaar wonen, en zij stichten een stad ter woning;
37 En bezaaien akkers, en planten wijngaarden, die inkomende vrucht voortbrengen.
38 En Hij zegent hen, zodat zij zeer vermenigvuldigen, en hun vee vermindert Hij niet.
39 Daarna verminderen zij, en komen ten onder, door verdrukking, kwaad en droefenis.
40 Hij stort verachting uit over de prinsen, en doet hen dwalen in het woeste, waar geen weg is.
41 Maar Hij brengt den nooddruftige uit de verdrukking in een hoog vertrek, en maakt de huisgezinnen als kudden.
42 De oprechten zien het, en zijn verblijd, maar alle ongerechtigheid stopt haar mond.
43 Wie is wijs? Die neme deze dingen waar; en dat zij verstandelijk letten op de goedertierenheden des HEEREN.

In de twee voorgaande psalmen had de psalmist de wijsheid, macht en goedheid van God bezongen in zijn handelingen met zijn kerk in het bijzonder, thans let hij op sommige van de voorbeelden van zijn voorzienige zorg over de kinderen van de mensen in het algemeen, inzonderheid in hun benauwdheden, want Hij is niet alleen Koning van de heiligen, maar ook Koning van de volken niet alleen de God van Israël, maar de God van de gehele aarde en de algemene Vader van geheel de mensheid. Hoewel dit nu inzonderheid betrekking kan hebben op Israëlieten in hun persoonlijke hoedanigheid, waren er toch van de zodanigen, die niet behoorden tot het burgerschap Israëls, maar toch aanbidders waren van de ware God, en zelfs zij, die beelden aanbaden, hadden toch enige kennis van een opperste Numen, tot wie als ze in dringende nood waren, zij opzagen boven al hun valse goden. En voor dezen, die baden in hun benauwdheid, heeft God zeer bijzonder zorg gedragen.

I. Hij noemt sommige van de meest gewone rampen van het menselijk leven, en toont aan hoe God hen, die er onder lijden, ondersteunt in verhoring van hun gebed.

1. Ballingschap en verstrooiing, vers 2-9..

2. Gevangenschap, vers 10-16.

3. Ziekte van lichaam, vers 17-22..

4. Gevaar op zee: vers 23-32..

Dezen zijn genomen voor alle gelijksoortige gevaren, in welke zij, die tot God riepen. Hem altijd bevonden hebben een hulp te zijn in benauwdheden.

II. Hij noemt de verscheidenheid en wisselvalligheden van de gebeurtenissen betreffende volken en geslachten, in welke alle Gods hand gezien moet worden door Zijn eigen volk met blijde erkentenis van Zijn goedheid, vers 33-43. Als wij ons in deze of dergelijke benauwdheden bevinden, dan zal het troostrijk zijn om deze psalm te zingen met toepassing op onszelf, maar zo wij ons daar niet In bevinden, anderen bevinden er zich wel in of hebben er zich in bevonden, en het betaamt ons Gode de eer te geven van hun verlossing, want wij zijn elkanders leden.

Psalm 107:1-9

I. Hier is een algemene oproep aan alle mensen om Gode dank te zeggen, vers 1. Laat allen, die deze psalm zingen of biddend overdenken, er zich toe zetten om de Heere te danken, en zij, die geen bijzondere reden hebben tot lof en dank, kunnen zich genoegzaam van de stof er toe voorzien uit de algemene goedheid van God. *Hij is goed* in de bron, in de stromen is *Zijn goedheid tot in eeuwigheid* en faalt nooit.

II. Een bijzondere eis hiervoor gedaan *aan de bevrijden des Heeren,* hetgeen wel geestelijk toegepast kan worden op hen, die deel hebben aan de grote Verlosser, en door Hem bevrijd zijn van de zonde en de hel. Van alle mensen hebben zij het meeste reden om te zeggen dat God goed is en dat Zijn goedertierenheid tot in eeuwigheid is, deze zijn *de kinderen Gods die verstrooid waren,* en om welke uit alle landen tot een te vergaderen, Christus gestorven is, Johannes 11:52, Mattheus 24:31. Maar hier schijnt het bedoeld te zijn van een tijdelijke bevrijding, die voor hen gewrocht werd toen zij *in hun benauwdheid tot de Heere riepen,* vers 6. Is iemand in lijden? Dat hij bidde. Bidt iemand? God zal gewis horen en helpen. Als de benauwdheden op het hoogste zijn gekomen, dan is dit des mensen tijd om te roepen, zij, die tevoren slechts een gebed fluisterden, zullen dan luide roepen, en dan is het Gods tijd om te hulp te komen.

1. Zij waren in eens vijands land, maar God heeft hun bevrijding gewerkt. *Hij heeft hen van de hand des wederpartijders bevrijd,* vers 2, niet door kracht of geweld, misschien, Zacheria 4:6, noch voor prijs of geschenk, Jesaja 15:13, maar door de Geest Gods werkende op de geest van mensen.

2. Zij waren verstrooid als verworpelingen, maar God heeft hen vergaderd uit alle landen, waarheen zij in de dag van de wolk en van de donkerheid verstrooid waren. Zie Deuteronomium 30:4, Ezechiel 34:12. God kent degenen, die de Zijnen zijn, en weet waar hen te vinden.

3. Zij waren verlegen, verbijsterd, hadden geen weg om op te gaan, geen verblijfplaats om in uit te rusten, vers 4. Toen zij verlost waren uit de hand des wederpartijders en verzameld waren uit de landen, waren zij in gevaar om op hun terugreis door de dorre, onvruchtbare woestijnen om te komen, daar er geen begane weg in was en geen gezelschap gevonden werd. Het was een eenzame weg, geen herberg, geen gerieflijkheden voor de reiziger, geen bewoonde stad, waar zij nachtverblijf en voedsel konden vinden. Maar God *heeft hen op de rechten weg geleid,* vers 7, leidde hen naar een herberg, ja leidde hen naar een tehuis, opdat zij zouden gaan *naar een stad ter woning,* een bewoonde stad, ja die zij zelf zouden bewonen. Dit kan zien op arme reizigers in het algemeen, die inzonderheid, wier weg door de woestijn van Arabië liep, waarin zij, naar wij kunnen onderstellen, dikwijls verdwaald waren, en toch zijn velen in die benauwdheid wonderbaarlijk geholpen en gered, zodat slechts weinigen omkwamen. Wij behoren acht te geven op Gods goede hand over ons op onze reizen, uitgaande en inkomende, ons leidende op onze weg, en plaatsen voor ons voorziende beide om ons in te verversen en in uit te rusten. Of wel het ziet zoals sommigen denken op de omwandelingen van de kinderen Israëls gedurende veertig jaren in de woestijn. Er wordt gezegd, Deuteronomium 32:10, hij voerde hen rondom, en toch heet het hier: Hij *leidde hen op een rechten weg.* Gods weg kan ons wel een omweg toeschijnen, meer aan het einde zal hij blijken de rechte weg te zijn. Het is van toepassing op onze toestand in deze wereld, wij zijn hier als in een woestijn, hebben hier geen blijvende stad, maar wonen als gasten en vreemdelingen in tenten, maar wij zijn

onder de leiding van een wijze en goede voorzienigheid, en als wij ons daaraan overgeven en toevertrouwen, dan zullen wij in de rechte weg geleid worden naar een stad, die fondamenten heeft.

4. Zij waren op het punt van honger om te komen, vers 5. *Hun ziel was in hen overstelpt,* zij waren uitgeput van vermoeienis, op het punt van te bezwijken uit gebrek aan voedsel. Zij, die gedurig overvloed hebben, elke dag ten volle verzadigd worden, weten niet hoe ellendig het is om honger en dorst te lijden en geen voorraad van spijs en drank te hebben. Dit was soms het geval met Israël in de woestijn, en misschien van andere arme reizigers, maar Gods voorzienigheid vindt middelen om de *dorstige ziel te verzadigen en de hongerige ziel met goed te vervullen,* vers 9. In Israëls gebrek werd tijdig voorzien, en velen zijn wonderbaarlijk geholpen toen zij op het punt waren van om te komen. Dezelfde God, die ons heeft geleid, heeft ons gevoed, ons leven lang, tot op de huidigen dag. Hij heeft de ziel van voedsel voorzien en *de hongerige ziel met goed vervuld*. Zij, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, naar God, de levende God, en naar gemeenschap met Hem, zullen overvloedig verzadigd worden met het goede van Zijn huis, beide in genade en eer.

Voor dit alles nu worden zij, die genade ontvangen hebben, opgeroepen om Gode dank te zeggen, Hem te loven, vers 8. Laat hen (die aldus genadiglijk door God geholpen en gered zijn) *voor de Heere Zijn goedertierenheid loven* Zijn goedertierenheid jegens hen in het bijzonder, *en Zijn wonderwerken voor de* andere *kinderen der mensen.* Gods werken van genade zijn wonderwerken, werken van wonderbare kracht, in aanmerking genomen de zwakheid, en van wonderbare genade, in aanmerking genomen de onwaardigheid van hen, aan wie Hij genade bewijst. Het wordt van hen, die genade van God ontvangen, verwacht dat zij Hem lof en dank zullen vergelden. Wij moeten Gods goedheid erkennen jegens de kinderen der mensen, zowel als jegens de kinderen van God, jegens anderen, zowel als jegens onszelf.

Psalm 107:10-16

Wij moeten nota nemen van de goedheid Gods jegens gevangenen en gebondenen.

Merk op:

1. De beschrijving van deze ellende. Gevangenen worden gezegd in *duisternis te zitten* in donkere kerkerholen, in strenge gevangenschap Het geeft te kennen dat zij eenzaam, verlaten en troosteloos zijn, zij zitten *in schaduw des doods,* hetgeen niet slechts grote ellende en benauwdheid aanduidt, maar ook groot gevaar. Dikwijls zijn gevangenen ter dood veroordeeld, zij wanhopen aan bevrijding. Zij zijn *gebonden met verdrukking*, en menigmaal *met ijzer,* zoals Jozef. Zo zwaar een ramp is gevangenschap, hetgeen ons de vrijheid moet doen waarderen, en er ons dankbaar voor moet maken.

2. De oorzaak van deze beproeving, vers 11. Het is *omdat zij weerspannig waren geweest tegen de woorden Gods.* Moedwillige zonde is rebellie *tegen de woorden Gods,* het is een tegenspreken van Zijn waarheden en een verbreking van Zijn wetten. *De raad des Allerhoogsten hebben zij onwaardiglijk verworpen,* zij dachten dat zij hem niet nodig hadden, en dat hij hun toch ook geen nut of voordeel kon aanbrengen, en zij, die niet geraden willen worden, kunnen niet worden geholpen. Zij, die de profetie verachten, die geen achtslaan op de waarschuwingen van hun consciëntie *verwerpen onwaardiglijk de raad des Allerhoogsten,* en hierom zijn zij gebonden met verdrukking, zowel om hen te straffen voor hun rebellie als om er hen van te doen aflaten.

3. Het doel van deze beproeving, en dit was *hun hart te vernederen,* vers 12, hen te verootmoedigen voor de zonde, hen klein te maken in hun eigen ogen, elke hoogmoedige gedachte neer te werpen. Van beproevingen moet gebruik gemaakt worden als middelen tot verootmoediging, en wij verliezen er niet slechts het nut en voordeel van, maar wij werken Gods bedoelingen tegen en wandelen in tegenheid met Hem, als ons hart onverootmoedigd en onverbroken blijft, er even hoogmoedig en hard onder is. Is de bezitting verminderd door allerlei zwarigheid? Nemen eer en aanzien af? Zijn zij, die zich verhoogd hebben, gevallen, en is er niemand om hen te redden of te helpen? Laat dit de geest er dan toe brengen om belijdenis te doen van zonde, er de straf voor aan te nemen, en nederig om genade te smeken.

4. De plicht in die staat van beproeving, en deze is: te bidden, vers 13. Zij riepen *tot de Heere in de benauwdheid, die zij hadden, en Hij verloste hen uit hun angsten.* Tevoren hadden zij Hem misschien veronachtzaamd. Gevangenen hebben tijd om te bidden, die, toen zij in vrijheid waren, daar geen tijd voor konden vinden, zij zien dat zij Gods hulp nodig hebben, die vroeger dachten dat ze het zeer wel buiten Hem konden stellen. Het gevoel doet de mensen roepen, als zij in benauwdheid zijn, maar de genade leert en leidt hen, om tot de Heere te roepen, van wie de beproeving komt en die alleen vermag haar weg te nemen.

5. Hun verlossing uit de benauwdheid: *roepende tot de Heere in de benauwdheid, die zij hadden, verloste Hij hen uit hun angsten,* vers 13. Hij bracht hen uit de duisternis in het licht, in het welkome licht, dat toen dubbel lieflijk en aangenaam was, Hij voerde hen uit *de schaduw des doods* in de vertroosting en genieting van het leven, en hun vrijheid was hun als leven uit de doden, vers 14. Waren zij gebonden? Hij *brak hun banden.* Waren zij in versterkte kastelen gekerkerd?

Hij *heeft de koperen deuren gebroken en de ijzeren grendelen in stukken gehouwen,* waarmee die deuren toegesloten waren. Hij heeft ze niet weggeschoven, maar *in stukken gebroken*. Als God verlossing wil maken, dan worden de grootste moeilijkheden als niets geacht. Evenals koperen deuren en ijzeren grendelen Hem niet kunnen buitensluiten van Zijn volk (Hij was met Jozef in de gevangenis), zo kunnen zij hen ook niet insluiten als de tijd, de bestemde tijd, hunner verlossing gekomen is.

6. De dankerkentenis, die geëist wordt van hen, wier banden God verbroken heeft, vers 15. *Laat hen voor de Heere Zijn goedertierenheid loven,* en aanleiding nemen uit hun eigen ervaring ervan om Hem te loven voor de goedertierenheid, waarvan de aarde vol is, de wereld en die daarin wonen.

Psalm 107:17-22

Lichaamskrankheid is ook een van de rampen dezes levens, die ons gelegenheid geeft om de goedertierenheid des Heeren te ervaren in onze herstelling, en daarvan spreekt de psalmist in deze verzen, waar wij kunnen opmerken:

I. Dat wij door onze zonden ziekte brengen over onszelf en dan is het onze plicht om te bidden, vers 17-19.

1. Het is de zonde van de ziel, die de oorzaak is van de ziekte. *De zotten worden om de weg hunner overtreding en om hun ongerechtigheden geplaagd.* Aldus worden zij gekastijd om de zonden, die zij bedreven hebben, en aldus worden zij genezen van hun boze neiging tot zonde. Als wij geen zonde kenden, wij zouden geen ziekte kennen, maar de overtreding van ons leven en de ongerechtigheid van ons hart maken haar noodzakelijk. Zondaren zijn zotten, zij doen onrecht aan henzelf, handelen in strijd met hun eigen belangen, niet alleen hun geestelijke, maar ook hun wereldlijke belangen. Zij benadelen de gezondheid van hun lichaam door hun onmatigheid, brengen hun leven in gevaar door toe te geven aan hun lusten. Deze hun weg is hun dwaasheid, en zij hebben de roede van de kastijding nodig om de dwaasheid van hen uit te drijven, die in hun hart gebonden is.

2. De uitwerking van ziekte is lichaamszwakte, vers 18. Als de mensen ziek zijn *gruwt hun ziel van alle spijs* zij hebben niet slechts geen begeerte neer spits en geen kracht om het te verteren, maar zij walgen ervan, en hier kunnen zij hun zonde lezen in hun straf, zij die het meest belust waren op de spijs, die vergaat, zullen, als zij ziek zijn, er van gruwen, de lekkernijen, waarop zij verzot waren, worden verafschuwd, van hetgeen, waarvan zij te veel gebruikten, kunnen zij nu niets gebruiken, het gewone gevolg van overmatigheid in spijs en van dronkenschap. En als de maag niet werkt is het leven een last, zij *waren tot aan de poorten des doods gekomen,* in hun eigen schatting en in de schatting van allen, die hen omringden, bevinden zij zich aan de rand des grafs, gereed om aan het verderf te worden overgegeven.

3. Dan is het de geschikte tijd om te bidden om te *roepen tot de Heere,* vers 19. Is iemand ziek? Dat hij bidde, dat er voor hem gebeden worde. Het gebed is een zalf voor iedere wond.

II. Dat het door de macht en genade van God is, dat wij uit ziekte worden opgericht, en dan is het onze plicht om dankbaar te zijn. Vergelijk hiermede Job 33:18, 28.

1. Als zij, die ziek zijn, tot de Heere roepen, geeft Hij hun een antwoord des vredes. Zij roepen tot Hem, en Hij *verlost hen uit hun angsten,* vers 19, Hij neemt hun leed, hun smart weg, en voorkomt hun vrees.

a. Hij doet het gemakkelijk, Hij *zond Zijn woord uit en heelde hen,* vers 20. Dit kan toegepast worden op de wondere genezingen, door Christus gewrocht toen Hij op de aarde was, door slechts een woord te spreken, Hij zei: "Word rein, word gezond," en het werk was geschied. Het kan ook toegepast worden op de geestelijke genezingen, gewerkt door de Geest van de genade in de wedergeboorte, Hij zendt Zijn woord uit en geneest de zielen, overtuigt ze van zonde, bekeert en

heiligt ze, en dat alles door het woord. In de gewone gevallen van herstel uit ziekte spreekt God slechts in Zijn voorzienigheid, en het is geschied.

b. Hij doet het krachtdadiglijk, *Hij rukt hen uit hun verdervingen,* vers 20, opdat zij noch vernield zullen worden, noch benauwd door de vrees ervoor. Niets is te moeilijk voor die God, die doodt en levend maakt, in het graf brengt en weer opwekt uit het graf, die de mens bijna tot verbrijzeling doet wederkeren en toch zegt: Keert weer, gij mensenkinderen.

2. Als zij, die ziek waren, hersteld zijn, dan moeten zij Gode *een antwoord des lofs geven* vers 21, 22. *Laat hen voor de Heere Zijn goedertierenheid loven,* aan wie God aldus een nieuw leven heeft geschonken, en het doorbrengen in Zijn dienst, *dat zij lofoffer offeren,* niet slechts een dankoffer brengen op het altaar maar een dankbaar hart aan God. Dankzeggingen zijn de beste dankoffers, en zullen de Heere meer behagen dan een os of stier, en *laat hen Zijn wonderwerken vertellen met gejuich tot Zijn eer,* en ter bemoediging van anderen. De levende, de levende, die zal Hem loven.

Psalm 107:23-32

Hier roept de psalmist hen op om eer te geven aan God, die verlost zijn uit gevaren op zee. Hoewel de Israëlieten niet veel koophandel dreven, hebben hun naburen, de Tyriërs en Sidoniers, zich daar wel veel mee bezig gehouden, en voor hen was misschien dit gedeelte van de psalm geschikt en bedoeld.

I. Veel van de macht Gods wordt ten allen tijde gezien in de zee, vers 23, 24. Zij blijkt aan hen, *die met schepen ter zee afvaren,* zoals zeelieden, kooplieden, vissers of passagiers, *handel doende op grote wateren,* en geen anderen voorzeker zullen zich daar wagen, dan die er zaken te doen hebben. Onder al de aangename dingen van Salomo lezen wij van geen pleziervaartuig, maar zij, die op zaken, geoorloofde zaken, uitgaan, kunnen zich in het geloof aan de bescherming Gods toevertrouwen. *Die zien de werken des Heeren en Zijn wonderwerken* die des te meer verbazingwekkend zijn, omdat de meesten geboren en getogen zijn op het land, en hetgeen op zee voorvalt nieuw voor hen is. De diepte zelf is een wonder: haar grote uitgestrektheid, haar zoetheid, haar eb en vloed. De grote verscheidenheid van levende wezens in de zee is verwonderlijk. Laat hen, die naar zee gaan, door al de wonderen, die zij er aanschouwen, er toe geleid worden om de oneindige volmaaktheden van die God te overdenken en te bewonderen wiens de zee is, want Hij heeft haar gemaakt en heerst over haar.

II. Inzonderheid wordt zij gezien in stormen op zee, die veel schrikkelijker zijn dan stormen op het land.

Merk hier op:

1. Hoe gevaarlijk en vreeslijk een storm op zee is. De wonderen beginnen gezien te worden in de diepte als *God spreekt en een stormwind doet opstaan,* die Zijn woord doet, Psalm 148:8. Hij doet de winden opkomen, zoals een vorst door zijn oproeping troepen op de been brengt. Satan geeft voor de overste te zijn van de macht van de lucht, maar hij geeft het slechts voor zonder grond van recht, de machten van de lucht zijn onder Gods bevel, niet onder de zijne. Als de wind stormachtig wordt, dan *verheft hij de golven van de zee omhoog,* vers 25. Dan worden de schepen als kaatsballen heen en weer geworpen op de toppen van de golven, zij schijnen *op te rijzen naar de hemel,* en dan leggen zij zich weer, *alsof zij nederdalen lot in de afgronden,* vers 26. Een vreemdeling, die dat nooit gezien heeft, zou het niet mogelijk achten dat een schip tegen zo'n storm bestand is, hij zou verwachten dat de volgende golf het voor goed naar de diepte slingert en het er in doet verdwijnen, maar God, die de mens onderrichtte van de wijze om schepen te maken die zich verwonderlijk boven water houden bewaart hen door Zijn bijzondere voorzienigheid, opdat zij op bewonderenswaardige wijze aan het doel beantwoorden. Als de schepen aldus heen en weer geslingerd worden, *versmelt de ziel* des zeemans *van angst* en als de storm zeer zwaar is, dan kunnen zelfs bevaren zeelieden hun vrees noch van zich afschudden noch verdelen, zij *dansen en waggelen als een dronken man,* de gehele bemanning van het schip is in verwarring, zij zijn ten einde raad *dat hun wijsheid wordt verslonden* en zij zijn op het punt van zich reddeloos verloren te achten, Jona 1:5 en vervolg.

2. Hoe gepast is het om op zulke tijden te bidden. Zij, die naar zee gaan, moeten zulke gevaren verwachten als hier beschreven zijh en de beste wijze om er zich op te bereiden is om zich te

verzekeren van vrijheid van toegang tot de troon van de genade, want dan zullen zij roepen tot de Heere, vers 28. Er is een spreekwoord onder ons: "Laat hen, die willen leren bidden, naar zee gaan", ik zeg, laat hen, die naar zee willen gaan, leren bidden, zich gewennen om te bidden, ten einde met te meer vrijmoedigheid tot de troon van de genade te komen als zij zich in benauwdheid bevinden. Zelfs heidense zeelieden hebben, toen zij zich in een storm bevonden, een ieder tot zijn god geroepen, maar zij, die de Heere tot hun God hebben, hebben een dadelijke en krachtige hulp in deze en iedere andere tijd van nood zodat zij, als zij ten einde raad zijn, niet aan het einde zijn van hun geloof.

3. Hoe wonderbaar God soms verschijnt voor hen, die in nood zijn op zee, in verhoring van hun gebed. *Hij voert hen uit hun angsten* buiten het gevaar, en:

a. De zee is stil, Hij *doet de storm stilstaan,* vers 29. De wind legt zich, en dient slechts om door zacht suizen de golven weer te doen inslapen, zodat de oppervlakte van de zee effen en kalm is. Hierdoor heeft Christus zich bewezen meer dan mens te zijn, daar zelfs de winden en de zeeën Hem gehoorzaamden.

b. De zeelieden zijn gerustgesteld, zij *zijn verblijd omdat zij gestild zijn,* het geraas en gedruis is tot zwijgen gebracht zij zijn gerust, vrij van de vrees des kwaads. Kalmte na een storm is een zeer begerenswaardige zaak en uiterst aangenaam.

c. De reis wordt nu voorspoedig, Hij *leidt hen tot de haven hunner begeerte,* vers 30. Zo voert Hij Zijn volk veilig heen door al de stormen en orkanen, die zij op hun reis hemelwaarts ontmoeten, en doet hen ten laatste in de haven hunner begeerte aanlanden.

4. Hoe terecht er van allen, die veilig de zee zijn overgegaan, verwacht wordt, en inzonderheid van hen, die uit grote gevaren op zee gered werden, dat zij dit met dankbaarheid tot eer van God zullen erkennen. Laat hen het doen in hun binnenkamer en in hun gezin. *Laat hen voor de Heere Zijn goedertierenheid loven* jegens henzelf en jegens anderen vers 31. Laat hen het doen in het openbaar vers 32, *in de gemeente des volks en in het gestoelte van de oudsten,* laat hen daar de gedenktekenen oprichten van hun redding, tot eer van God en om anderen aan te moedigen om op Hem te vertrouwen.

Psalm 107:33-43

De psalmist had Gode de eer gegeven van de hulp, die Hij door Zijn voorzienigheid verleend heeft aan personen, die in nood en benauwdheid verkeerden, en nu geeft hij Hem de eer van de omwentelingen en de verbazingwekkende veranderingen, die Zijn voorzienigheid soms in de zaken van de mensen doet plaatshebben.

I. Hij geeft enige voorbeelden van die omwentelingen.

1. Vruchtbare landen worden dor en onvruchtbaar, en dorre, woeste landen worden vruchtbaar. Veel van de gerieflijkheden en aangenaamheid van dit leven hangt af van de grond, waarop wij wonen.

a. Nu heeft de zonde van de mens dikwijls de vruchtbaarheid van de grond geschaad en hem ondienstig gemaakt, vers 33, 34. Land, besproeid door *rivieren,* wordt soms in *een woestijn verkeerd,* en hetgeen vol is geweest van watertochten, heeft nu niet eens rivieren, het is tot een *dorstig land* geworden, dat geen vochtigheid genoeg heeft om iets van waarde voort te brengen. Menig *vruchtbaar land is* tot *zoute grond* geworden, niet zozeer uit natuurlijke oorzaken als wel door het rechtvaardig oordeel van God, die aldus *de boosheid* strafte *dergenen, die daarin wonen,* zoals het dal van Sodom de Zoutzee geworden is. Als het land slecht is, dan is het omdat de inwoners slecht zijn. Rechtvaardiglijk wordt de grond onvruchtbaar gemaakt voor hen, die Gode geen vrucht voortbrengen, maar met hun koren en most Baal dienen.

b. De goedheid van God heeft dikwijls de onvruchtbaarheid van de bodem verbeterd, en een woestijn, *het dorre land,* tot *watertochten* gesteld, vers 35. Het land van Kanaän, dat eens vanwege zijn vruchtbaarheid de roem van alle landen was, wordt gezegd heden een onvruchtbare, onnutte, waardeloze plek gronds te zijn, zoals dit ervan voorzegd was, Deuteronomium 29:23. Ons land dat vroeger grotendeels een onbebouwde woestijn was, is nu vol van allerlei goed, en er is overvloediger eer gegeven aan hetgeen gebrek aan dezelve had. Laat de plantages in Amerika en de kolonies, die daar gevestigd zijn, vergeleken met veel verwoeste landen in Azië en Europa, die vroeger beroemd waren, hier de uitlegging van geven.

2. Arme, onaanzienlijke families worden verhoogd en verrijkt, terwijl welgestelde families verarmen en tot verval geraken. Als wij rondzien in de wereld, zien wij velen grotelijks toenemen, wier begin klein was, en wier voorouders gering waren en geen voorname rol hebben gespeeld in de wereld, vers 36, 38. Zij, die *hongerig* waren, wonen in een vruchtbaar land, waar zij wortel schieten, een vestiging verkrijgen, en *een stad ter woning stichten* voor henzelf en voor de hunnen na hen. Gods voorzienigheid gaf hun goed land in handen en zij bouwden er op. Steden ontstonden uit opkomende geslachten. Maar daar landerijen geen dienst kunnen doen aan de mensen, als er geen woningen op zijn, moeten zij *een stad ter woning stichten,* en evenzo zullen woningen hoe gerieflijk ook, niet kunnen baten zonder landerijen, en daarom moeten zij *de akkers bezaaien en wijngaarden planten,* vers 37, want de koning zelf wordt van het veld gediend. Maar de akkers, hoewel bevoorrecht met watertochten, zullen geen inkomende vrucht voorbrengen, tenzij zij bezaaid worden, der mensen vlijt moet samengaan met de zegen Gods, en dan zal Gods zegen de vlijt van de mensen kronen. De vruchtbaarheid van de grond moedigt de vlijt van de mensen aan en behoort

hen dus tot vlijt aan te sporen, en gewoonlijk zal, door de zegen van God, *de hand van de vlijtigen rijk maken* vers 38.

a. *Hij zegent hen, zodat zij* binnen weinig tijds *zeer vermenigvuldigen, en hun vee vermindert Hij niet*. Gelijk in den beginne, zo is het nog, dat door de zegen van God de aarde en alle schepselen "vruchtbaar zijn en zich vermenigvuldigen," Genesis 1:22, en wij zijn van God afhankelijk voor de vruchtbaarheid van het vee zowel als voor de vruchtbaarheid van de grond. Het vee zou op velerlei wijze verminderen indien God het slechts toeliet, en de mensen zouden er spoedig onder lijden.

b. Wij zien velen, die aldus plotseling zijn opgekomen, even plotseling wederom afnemen en tot niet worden, vers 39. *Daarna verminderen zij en komen tenonder door verdrukking, kwaad en droefenis,* en zo eindigen zij hun dagen in even nederige omstandigheden als zij ze begonnen zijn, of wel: hun kinderen na hen verliezen even snel als zij hebben gewonnen, en verstrooien wat zij bijeenvergaderd hebben. Wereldlijke rijkdom is een onzeker iets, en dikwijls zullen zij, die er veel van hebben, eer zij het weten zo gerust en zinnelijk er door worden, dat zij hem eer zij het weten weer verliezen. Vandaar dat zij bedrieglijke rijkdommen en onrechtvaardige mammon genoemd worden. God heeft velerlei middelen om de mensen arm te maken, Hij kan het doen door verdrukking, kwaad en droefenis, zoals Hij Job beproefd heeft, en hem zeer naar de diepte heeft gebracht.

3. Zij, die hoog en groot zijn in de wereld, worden vernederd, en zij, die gering en veracht waren, worden tot eer bevorderd, vers 40, 41. Wij hebben:

a. Vorsten onttroond gezien en in zeer armoedige omstandigheden gebracht. Hij *stortte verachting* over hen uit, zelfs onder degenen, die hen vroeger vergood hadden. Hen, -die zichzelf verhogen, zal God vernederen, en te dien einde zal Hij hen verdwaasd doen worden. Hij *doet hen dwalen in het woeste, waar geen weg is.* Hij verijdelt hun raadslagen, waardoor zij zich in hun macht en pracht dachten staande te houden, en drijft hen blindelings voort, zodat zij niet weten waarheen zich te keren of te wenden, wat te doen of aan te vangen. Wij hebben dit tevoren ontmoet, Job 12:24, 25.

b. Personen van lage rang en afkomst worden verhoogd tot posten van eer, vers 41. "Maar Hij brengt de nooddruftigen uit de verdrukking in eer hoog vertrek, verheft de geringe uit het stof, om te doen zitten bij de prinsen," 1 Samuel 2:8, Psalm 113:7, 8. Zij die verdrukt en vertreden waren, zijn niet slechts verlost, maar in een hoog vertrek gesteld, buiten het bereik van hun moeilijkheden, boven hun vijanden, en zij hebben heerschappij over hen, aan wie zij onderworpen waren geweest. Hetgeen hun eer nog vermeerdert en hen versterkt in hun verheffing, is de menigte hunner kinderen. Hij *maakt de huisgezinnen als kudden* van schapen, zo talrijk, zo nuttig, zo gezellig onder elkaar, zo nederig, zachtmoedig en vreedzaam. Hij, die hun spijze zendt, zendt hun monden: Welgelukzalig is de man, die zijn pijlkoker gevuld heeft met pijlen, want hij zal met vrijmoedigheid spreken met de vijanden in de poort, Psalm 127:5. God moet erkend worden zowel in het oprichten als in het opbouwen van gezinnen. Laat de vorsten niet benijd en de armen niet veracht worden, want God heeft velerlei middelen om in de toestand van beide verandering te brengen.

II. Hij maakt enig gebruik van deze opmerkingen, zulke verbazingwekkende omkeringen zijn nuttig:

1. Tot vertroosting van de heiligen, zij nemen deze beschikkingen waar met genoegen, vers 42. *De oprechten zien het* en verblijden zich in de verheerlijking van Gods eigenschappen en de openbaring van Zijn heerschappij over de kinderen van de mensen. Het is voor een Godvruchtige een grote vertroosting om te zien hoe God de kinderen der mensen leidt en bestuurt, hen bewerkt zoals de pottenbakker het leem, om door hen Zijn eigen doeleinden te dienen, de geminachte deugd bevorderd te zien en de goddeloze hoogmoed in het stof te zien vernederd, het onbetwistbaar te zien aangetoond dat er een God is, die op de aarde richt.

2. Om aan zondaren het zwijgen op te leggen: *alle ongerechtigheid stopt haar mond.* Het zal een volkomen overtuiging zijn van de dwaasheid van de atheïsten en van hen, die de Goddelijke voorzienigheid loochenen, en in zover practisch atheïsme op de bodem is van alle zonde, zal het in werkelijkheid *alle ongerechtigheid de mond stoppen.* Als zondaren zien hoe hun straf beantwoordt aan hun zonde en hoe rechtvaardig God met hen handelt door hun Zijn gaven te ontnemen, die zij hadden misbruikt dan zullen zij geen woord hebben in te brengen want God zal gerechtvaardigd zijn, rein zijn in Zijn richten.

3. Ter voldoening van allen betreffende Gods goedertierenheid, vers 43. *Wie is wijs, die neme deze dingen waar,* deze onderscheidene beschikkingen van de Goddelijke voorzienigheid, *zij zullen de goedertierenheden Gods verstaan,* vers 43..

a. Hier is een begerenswaardig doel voorgesteld, namelijk de goedertierenheden des Heeren recht te verstaan. Het is van groot nut voor ons in de Godsdienst, om ten volle verzekerd te wezen van de goedertierenheid Gods, er uit ervaring mee bekend te zijn, zodat Zijn goedertierenheid voor onze ogen is, Psalm 26:3.

b. Een gepast middel voorgeschreven om dit doel te bereiken, en dat is: behoorlijk te letten op de voorzienigheid Gods. Wij moeten deze dingen bewaren, ze overleggen in ons hart, Lukas 2:19. Een aanbeveling van het gebruik van dit middel als een blijk van ware wijsheid: *Wie is wijs,* laat hem hierdoor zijn wijsheid doen blijken en er gebruik van maken. Een verstandig letten op de leidingen van Gods voorzienigheid zal er zeer veel toe bijdragen om van de mens een goed Christen te maken.

PSALM 108

1 Een lied, een psalm van David. (108:2) O God! mijn hart is bereid; ik zal zingen en psalmzingen, ook mijn eer.
2 (108:3) Waak op, gij luit en harp! ik zal in den dageraad opwaken.
3 (108:4) Ik zal U loven onder de volken, o HEERE! en ik zal U psalmzingen onder de natien.
4 (108:5) Want Uw goedertierenheid is groot tot boven de hemelen, en Uw waarheid tot aan de bovenste wolken.
5 (108:6) Verhef U, o God! boven de hemelen, en Uw eer over de ganse aarde.
6 (108:7) Opdat Uw beminden bevrijd worden; geef heil door Uw rechterhand, en verhoor ons.
7 (108:8) God heeft gesproken in Zijn heiligdom, dies zal ik van vreugde opspringen; ik zal Sichem delen, en het dal van Sukkoth zal ik afmeten.
8 (108:9) Gilead is mijn, Manasse is mijn, en Efraim is de sterkte mijns hoofds; Juda is mijn wetgever.
9 (108:10) Moab is mijn waspot; op Edom zal ik mijn schoen werpen; over Palestina zal ik juichen.
10 (108:11) Wie zal mij voeren in een vaste stad? Wie zal mij leiden tot in Edom?
11 (108:12) Zult Gij het niet zijn, o God! Die ons verstoten hadt, en Die niet uittoogt, o God! met onze heirkrachten?
12 (108:13) Geef Gij ons hulp uit de benauwdheid; want des mensen heil is ijdelheid.
13 (108:14) In God zullen wij kloeke daden doen, en Hij zal onze wederpartijders vertreden.

Deze psalm begint met lof en eindigt met gebeden in die beide werkt het geloof.

I. David brengt hier dank aan God voor goedertierenheden jegens hemzelf, vers 2-6..

II. Hij bidt God om zegen voor het land, pleitende op Gods beloften, vers 7-14. Het eerste gedeelte is genomen uit Psalm 57, 8 en verv. het laatste uit Psalm 60:6 en verv, en beide met zeer weinig verandering, om ons te leren dat wij in het gebed dezelfde woorden mogen gebruiken, die wij tevoren gebruikt hebben, mits met nieuwe aandoening des harten. Het geeft ook te kennen dat het niet alleen geoorloofd, maar soms ook geschikt en doelmatig is, om sommige verzen uit de ene psalm samen te voegen met sommige verzen uit een andere psalm, om tot eer van God te worden gezongen. Bij het zingen van deze psalm moeten wij eer geven aan God en vertroosting nemen voor onszelf.

Psalm 108:1-6

Hier kunnen wij leren God te loven uit het voorbeeld van een, die een meester was in deze kunst.

1. Wij moeten God loven met bereidheid des harten, ons hart moet werkzaam zijn in deze plicht, (want anders maken wij er niets van) en het moet er toe opgewekt worden, vers 2. *o God, mijn hart is bereid,* en dan *zal ik zingen en psalmzingen.* Afdwalende gedachten moeten verzameld worden en bij het werk worden gehouden.

2. Wij moeten God loven met vrijheid van uitdrukking. *Ik zal Hem loven met mijne eer,* dat is: met mijne tong. Onze tong is onze eer, en zij is dit nooit meer dan wanneer zij gebruikt wordt om God te loven. Als ons hart deze goede rede opgeeft, dan moet onze tong als de pen eens vaardigen schrijvers zijn. Davids bedrevenheid in de muziek was zijn eer, het maakte hem beroemd, en die gave moet aan de lof van God worden gewijd, daarom volgt hier: *Waak op, gij luit en harp*. In welke gave of talent wij ook uitmunten wij moeten er God mee loven.

3. Wij moeten God loven met vurigheid van liefde, en ons er toe opwekken om het te doen, opdat het op levendige, hartelijke wijze gedaan worde, en niet met onverschilligheid, vers 3. *Waak op, gij luit en harp,* laat het niet op eentonige, slaperige wijze geschieden, maar laat de melodie levendig en opgewekt zijn. *Ik zelf zal in de dageraad opmaken om* het te doen met alles wat binnen in mij is, en dat al is nog weinig genoeg. Warme gebeden en lofzeggingen eren God.

4. Wij moeten God loven in het openbaar als degenen, die zich niet schamen om onze verplichtingen aan Hem te erkennen en ons dankbaar besef van Zijn gunst, en begeren dat ook anderen door Gods goedheid getroffen zullen zijn, vers 4. *Ik zal U loven. onder de volken* van de Joden, ja meer, ik *zal U psalmzingen onder de natiën* van de aarde. In welk gezelschap wij ons ook bevinden, wij moeten alle gelegenheden waarnemen om goed te spreken van God, en wij moeten niet bevreesd zijn om psalmen te zingen, al is het ook, dat onze buren ons kunnen horen, want het zou wezen alsof wij ons onze Meester schaamden.

5. Wij moeten in onze lof op bijzondere wijze de goedertierenheid en waarheid van God grootmaken, vers 5. Zijn goedertierenheid in het beloven, Zijn waarheid en trouw in het volbrengen. De hemelen zijn groot, maar de goedertierenheid Gods is ruimer, meer omvattend, het uitspansel is hoog en schitterend, maar de waarheid Gods is hoger en heerlijker. Wij kunnen niet verder zien dan het uitspansel en de wolken, wat wij ook mogen zien van Gods goedertierenheid en waarheid, er is nog meer te zien, er is nog meer weggelegd, om in de andere wereld gezien te worden.

6. Daar wij nu bevinden dat wij zo gebrekkig zijn in het verheerlijken van God, moeten wij Hem bidden dat Hij zichzelf zal verheerlijken, alles te doen, alles te beschikken tot Zijn eer, om Zijn naam groot te maken, vers 6. *Verhef U, o God, boven de hemelen,* hoger dan zelfs de engelen U kunnen verheffen met hun lof, *en Uwe eer* worde verbreid *over de gehele aarde*. Vader, verheerlijk Uwen naam, Gij hebt hem verheerlijkt en zult hem wederom verheerlijken. Dat moet onze eerste bede zijn: Uw naam worde geheiligd.

Psalm 108:7-14

Hier kunnen wij leren hoe te bidden, zowel als hoe te loven.

1. In ons bidden moeten wij denken aan het algemene welzijn, en de belangen van de kerk Gods op het hart dragen voor de troon van de genade, vers 7. Zij is Gods *beminde,* en daarom moeten ook wij haar liefhebben, en daarom moeten wij bidden om haar bevrijding, en achten dat ons gebed verhoord is indien God geeft waar wij om vragen voor Zijn kerk, al is het ook dat Hij uitstelt om ons te geven waar we Hem om vragen voor onszelf. *Geef heil* voor Uwe kerk, en dan *verhoort Gij mij,* dan heb ik wat ik begeerde. De gehele aarde worde met Gods heerlijkheid vervuld en de gebeden van David, de zoon van Isai hebben een einde Psalm 72:19, 20, meer begeert hij niet.

2. Wij moeten in het gebed geloof oefenen in de macht en belofte van God. In Zijn macht: *geef heil door Uwe rechterhand,* die machtig is om te behouden, en in Zijn belofte: *God heeft gesproken in Zijn heiligheid,* vers 8) in Zijn heilig woord, waarop Hij gezworen heeft bij Zijn heiligheid, en daarom *zal ik van vreugde opspringen,* vers 8. Wat Hij beloofd heeft, zal Hij volbrengen, want het is het woord beide van Zijn waarheid en Zijn macht. Een werkzaam geloof kan zich verblijden in hetgeen God gezegd heeft, al is het nog niet geschied, want bij Hem zijn zeggen en doen niet twee, al zijn zij dit dikwijls bij ons.

3. Wij moeten in het gebed ons de vertroosting toe-eigenen van hetgeen God ons verschaft en op ons gevestigd heeft. God heeft aan David beloofd hem te geven:

a. Het hart van zijn onderdanen, en daarom beschouwt hij de onderscheidene delen des lands reeds als het zijne. *Sichem* en *Sukkoth, Gilead* en *Manasse, Efraïm* en *Juda,* zij zijn allen mijn, vers 9. Met zo'n verzekerdheid kunnen wij spreken van de vervulling van hetgeen God beloofd heeft aan de Zone Davids, Hij zal Hem, zonder te falen, de heidenen geven tot Zijn erfdeel en de einden van de aarde tot Zijn bezitting, want aldus heeft Hij *gesproken in Zijn heiligheid,* ja, en van al de particuliere personen die Hem gegeven zijn, zal Hij er geen verliezen, evenals David, zal ook Hij het hart hebben van Zijn onderdanen, Johannes 6:37.

b. De nek van Zijn vijanden, dit is beloofd, en daarom beschouwt David *Moab, Edom,* en *Palestina* reeds als het zijne, vers 10. *Over Palestina zal ik juichen,* hetgeen Psalm 60:10 verklaart en opheldert: "juich over mij, o gij Palestina!" hetgeen naar sommiger oordeel gelezen moet worden: "o mijne ziel, juich over Palestina." Zo is de verhoogde Verlosser aan Gods rechterhand gesteld, in de volle verzekerdheid, dat ter bestemder tijd Zijn vijanden gesteld zullen worden tot een voetbank van Zijn voeten, hoewel Hem "nu nog niet alle dingen onderworpen zijn, , Hebreeen 2:8..

4. Wij moeten aangemoedigd zijn door het begin van de zegen, en hopen op de voltooiing ervan, vers 10, 11. *"Wie zal mij voeren in een vaste stad,* die nog niet veroverd is? Wie zal mij meester doen worden van het land van Edom, dat nog niet onderworpen is?" Deze vraag moest voorzeker behandeld worden in zijn geheime raad, of in een krijgsraad: Welke methoden zij moesten aanwenden om de Moabieten te onderwerpen, en alzo dat land tenonder te brengen. Maar hij brengt die vraag in zijn gebed, en geeft de zaak over in Gods handen: *Zult Gij het niet zijn, o God?* Voorzeker zult Gij het zijn. Het is waarschijnlijk dat hij met te meer verzekerdheid sprak van de verovering van Edom vanwege de aloude Godsspraak betreffende Jakob en Ezau, dat de oudste

de jongsten zou dienen, en de zegen van Jakob, door welke hij tot een heer over Ezau gesteld was, Genesis 27, 37.

5. Wij moeten in het gebed niet ontmoedigd worden, ons aangrijpen van God niet opgeven, al is het ook dat God ons in Zijn voorzienigheid misnoegen betoond heeft. "Hoewel Gij *ons hadt verstoten, zult Gij* nu toch *uittrekken met onze heirkrachten, vers 12.* Gij zult ons wederom vertroosten naar de dagen, in welke Gij ons gedrukt hebt." Rampspoedige gebeurtenissen zijn soms bedoeld ter beproeving van de standvastigheid van ons geloof en ons gebed, waarin wij behoren te volharden, welke moeilijkheden er zich ook voordoen op onze weg, en niet verslappen.

6. Wij moeten hulp zoeken van God en alle vertrouwen op het schepsel laten varen, vers 13. Heere, *geef Gij ons hulp uit de benauwdheid,* maak onze plannen voorspoedig, en verijdel de raadslagen van onze vijanden tegen ons." Het is niet ontijdig om te spreken van benauwdheid terzelfder tijd dat wij spreken van overwinning en juichen, inzonderheid als het is om ons aan te vuren in het gebed om hulp van de hemel, en dan is dit een goede pleitgrond: want des mensen hulp is ijdelheid. Zij is dit in werkelijkheid, en daarom is het met ons gedaan zo Gij ons niet helpt, wij zien dit in, en daarom steunen wij op U om hulp te verkrijgen, en hebben zoveel te meer reden om haar te verwachten.

7. Wij moeten geheel en al steunen en betrouwen op de gunst en genade van God, beide voor kracht en voor voorspoed in ons werk en onze krijg, vers 13..

a. Wij moeten het onze doen, maar wij kunnen niets uit onszelf, het is alleen in God, dat wij kloeke daden zullen doen. Paulus erkent dat zelfs hij niets vermag, niets dat nuttig is, dan door Christus, die hem kracht geeft, Filipp. 4:13.

b. Als wij ook nog zo ons best gedaan hebben, kunnen wij toch door generlei verdienste of kracht van onszelf welslagen, het is God zelf, die *onze wederpartijders zal vertreden,* want met al onze dapperheid zijn wij er niet toe instaat. Wat we ook doen, wat wij ook verkrijgen, God moet er al de eer voor ontvangen.

PSALM 109

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. O God mijns lofs! zwijg niet.
2 Want de mond des goddelozen en de mond des bedrogs zijn tegen mij opengedaan; zij hebben met mij gesproken met een valse tong.
3 En met hatelijke woorden hebben zij mij omsingeld; ja, zij hebben mij bestreden zonder oorzaak.
4 Voor mijn liefde, staan zij mij tegen; maar ik was steeds in het gebed.
5 En zij hebben mij kwaad voor goed opgelegd, en haat voor mijn liefde.
6 Stel een goddeloze over hem, en de satan sta aan zijn rechterhand.
7 Als hij gericht wordt, zo ga hij schuldig uit, en zijn gebed zij tot zonde.
8 Dat zijn dagen weinig zijn; een ander neme zijn ambt;
9 Dat zijn kinderen wezen worden, en zijn vrouw weduwe.
10 En dat zijn kinderen hier en daar omzwerven, en bedelen, en de nooddruft uit hun verwoeste plaatsen zoeken.
11 Dat de schuldeiser aansla al wat hij heeft, en dat de vreemden zijn arbeid roven.
12 Dat hij niemand hebbe, die weldadigheid over hem uitstrekke, en dat er niemand zij, die zijn wezen genadig zij.
13 Dat zijn nakomelingen uitgeroeid worden; hun naam worde uitgedelgd in het andere geslacht.
14 De ongerechtigheid zijner vaderen worde gedacht bij den HEERE, en de zonde zijner moeder worde niet uitgedelgd.
15 Dat zij gedurig voor den HEERE zijn; en Hij roeie hun gedachtenis uit van de aarde.
16 Omdat hij niet gedacht heeft weldadigheid te doen, maar heeft den ellendigen en den nooddruftigen man vervolgd, en den verslagene van hart, om hem te doden.
17 Dewijl hij den vloek heeft liefgehad, dat die hem overkome, en geen lust gehad heeft tot den zegen, zo zij die verre van hem.
18 En hij zij bekleed met den vloek, als met zijn kleed, en dat die ga tot in het binnenste van hem als het water, en als de olie in zijn beenderen.
19 Die zij hem als een kleed, waarmede hij zich bedekt, en tot een gordel, waarmede hij zich steeds omgordt.
20 Dit zij het werkloon mijner tegenstanders van den HEERE, en dergenen, die kwaad spreken tegen mijn ziel.
21 Maar Gij, o HEERE Heere! maak het met mij om Uws Naams wil; dewijl Uw goedertierenheid goed is, verlos mij.
22 Want ik ben ellendig en nooddruftig, en mijn hart is in het binnenste van mij doorwond.
23 Ik ga heen gelijk een schaduw, wanneer zij zich neigt; ik worde omgedreven als een sprinkhaan.
24 Mijn knieen struikelen van vasten, en mijn vlees is vermagerd, zodat er geen vet aan is.
25 Nog ben ik hun een smaad; als zij mij zien, zo schudden zij hun hoofd.
26 Help mij, HEERE, mijn God! verlos mij naar Uw goedertierenheid.
27 Opdat zij weten, dat dit Uw hand is, dat Gij het, HEERE! gedaan hebt.
28 Laat hen vloeken, maar zegen Gij; laat hen zich opmaken, maar dat zij beschaamd worden; doch dat zich Uw knecht verblijde.
29 Laat mijn tegenstanders met schande bekleed worden, en dat zij met hun beschaamdheid zich bedekken, als met een mantel.
30 Ik zal den HEERE met mijn mond zeer loven, en in het midden van velen zal ik Hem prijzen.
31 Want Hij zal den nooddruftige ter rechterhand staan, om hem te verlossen van degenen, die zijn ziel veroordelen.

Of David deze psalm heeft geschreven toen hij vervolgd werd door Saul, of toen zijn zoon Absalom tegen hem rebelleerde, of bij gelegenheid van een andere moeilijkheid waarin hij zich bevond, is onzeker, en of de bijzondere vijand, tegen wie hij bidt, Saul of Doeg of Achitofel, of een andere vijand die niet in de geschiedenis genoemd is geweest zij kunnen wij niet vaststellen, maar zeker is het, dat hij bij het schrijven van deze psalm het oog gehad heeft op Christus, op zijn lijden en zijn vervolgers, want de verwensing in vers 9 is toegepast op Judas, Handelingen 1:20. De overige gebeden tegen zijn vijanden waren geen uitdrukkingen van hartstocht, maar ingevingen van de Geest van de profetie.

I. Hij brengt een klacht in bij het hof des hemels over de boosheid en lage ondankbaarheid van zijn vijanden en hij doet een beroep op de rechtvaardige God, vers 1-5.

II. Hij bidt tegen zijn vijanden en wenst hun ondergang vers 6-20.

III. Hij bidt voor zichzelf dat God hem zal helpen en ondersteunen in zijn droeve toestand, vers 21-39.

IV. Hij besluit met een vreugdevolle verwachting, dat God voor hem zal verschijnen, vers 30, 32. In het zingen van deze psalm moeten wij ons troosten met het gelovig vooruitzicht op de stellige verwoesting van al de vijanden van Christus en zijn kerk, en de zekere verlossing van allen die op God vertrouwen, en zich dicht bij Hem houden.

Psalm 109:1-6

Het is voor alle Godvruchtigen een onuitsprekelijke vertroosting dat, wie ook tegen hen mogen zijn, God toch voor hen is, en dat zij zich tot Hem kunnen wenden als tot een, die belang stelt in hun zaken en ze zal behartigen. Zo is het hier met David.

1. Hij beroept zich op Gods oordeel, vers 1. *"O God mijns lofs, zwijg niet,* maar laat mijn recht van voor Uw aangezicht uitgaan, Psalm 17:2. Stel niet uit om uitspraak te doen in het beroep, dat op U gedaan is." God zag wat zijn vijanden tegen hem deden, maar scheen het voorbij te zien en te zwijgen. "Heere", zegt hij, "blijf dit niet altijd doen." De titel die hij aan God geeft, is opmerkelijk. *"O God mijns lofs,* God, in wie ik roem, en niet in enigerlei wijsheid of kracht van mijzelf van wie ik alles heb, waarvoor ik loof, God die ik geloofd en geprezen heb, en die ik zal loven, die ik tot in eeuwigheid hoop te loven." Hij noemt God "de God van zijn goedertierenheid," Psalm 59:11, hier noemt hij Hem de *God zijns lofs.* In zover God de God is van onze goedertierenheden, moeten wij Hem tot de God onzes lofs maken, indien alles van Hem is en van Hem komt, dan moet ook alles tot Hem en voor Hem wezen.

2. Hij klaagt over zijn vijanden, aantonende dat zij zodanigen waren, dat het recht voor God is om tegen hen te verschijnen.

a. Zij waren zeer boosaardig, zij zijn goddeloos, zij verlustigen er zich in om kwaad te doen, vers 2. Hun woorden zijn *hatelijke woorden,* vers 3. Zij koesterden een onverzoenlijke haat tegen een Godvruchtig man, omdat hij Godvruchtig is. "Zij doen hun mond tegen mij open om mij te verslinden, en strijden tegen mij om mij te verdoen, zo zij het slechts konden."

b. Zij waren bekende leugenaars, en een leugenaar is een van de zeven dingen, die de Heere haat. "Zij zijn vals in hun betuigingen van vriendelijkheid, daar zij tegelijkertijd achter mijn rug met een valse tong tegen mij spreken." Zij waren even vals in hun vleierijen als in hun lasteringen.

c. Zij waren slim en rusteloos in hun plannen. "Zij *hebben mij omsingeld,* zodat, waar ik ook de blik heen richtte, ik niets anders zag dan wat tegen mij was."

d. Zij waren onrechtvaardig, hun beschuldigingen tegen hem en hun oordeel over hem waren zonder grond: "zij *hebben mij bestreden zonder oorzaak,* ik heb hen nooit getergd, nooit reden gegeven om mij te haten." En wat het ergste was van alles:

e. Zij waren zeer ondankbaar en vergolden hem kwaad voor goed, vers 5. Menige vriendelijkheid had hij hun bewezen, en hij was steeds bereid om hun van dienst te zijn, en toch kon hij er hen niet toe brengen om hun boosaardigheid jegens hem op te geven, integendeel, zij werden er te meer om verbitterd, daar zij er hem niet toe konden brengen hun gelegenheid tegen hem te geven, vers 4. Voor mijne liefde staan zij mij tegen. Hoe meer hij poogde hen te bevredigen hoe meer zij hem haatten. Wij kunnen er ons over verbazen dat het mogelijk is, dat iemand zo slecht kan zijn, daar hier echter zovele voorbeelden van zijn, moet het ons niet verwonderen, dat iemand zo slecht is tegen ons.

3. Hij besluit zich dicht aan zijn plicht te houden, en zich daarmee te troosten: *Maar ik begeef mij tot het gebed*. "Ik gebed" zo is het in het oorspronkelijke. "Ik ben voor het gebed, ik ben een man des gebeds, en maak werk van het gebed, ik bemin en waardeer het gebed, ik oefen mij in bidden, als ik bid, ben ik in mijn element." Een Godvruchtig man is een en al gebed, hij volhard in het gebed, zoals de apostelen, Handelingen 6:4. Als Davids vijanden hem valselijk beschuldigden, hem verkeerd voorstelden, dan wendde hij zich tot God, en door het gebed gaf hij Hem zijn zaak over. Hoewel zij hem voor zijn liefde tegenstonden, bleef hij toch voor hen bidden. Als anderen ons mishandelen en beledigen, moeten wij toch niet falen in onze plicht jegens hen, noch "zondigen tegen de Heere door af te laten van te bidden voor hen," 1 Samuel 12:23. Hoewel zij hem haatten en vervolgden om zijn Godsdienst, bleef hij die toch aankleven, zij lachten om zijn vroomheid, maar zij konden er hem niet van weglachen: Laat hen zeggen wat zij willen: ik begeef mij tot liefde. Hierin was David een type van Christus, die omsingeld was door hatelijke woorden en liegende woorden, wiens vijanden Hem niet slechts zonder oorzaak vervolgden, maar Hem vervolgden om Zijn liefde en Zijn goede werken, Johannes 10:32, en toch begaf Hij zich tot bidden, heeft Hij voor hen gebeden: Vader, vergeef hun.

David doelt hier op een bijzonder persoon, die erger was dan de overigen van zijn vijanden, de aanvoerder van hen was, en, op Godvruchtige wijze, niet uit haat of wraakzucht, maar in heilige ijver voor God en tegen de zonde, en met het oog op Christus' vijanden, inzonderheid op Judas, die Hem verried, wiens zonde groter was dan van Pilatus, die Hem veroordeelde, Johannes 19:11, bidt hij om zijn verderf en voorzegt het, hij voorziet dat hij ten enenmale rampzalig zal zijn, dat hij, zoals onze Heiland hem noemde, een zoon van de verderfenis zal wezen. Calvijn spreekt van een verfoeilijke heiligschennis, die in zijn tijd onder de Franciscanen en andere monniken gepleegd werd. Indien iemand een wrok had tegen zijn naaste, dan mocht hij sommigen van hen huren om hem iedere dag te vloeken, dat dan geschiedde in de woorden van deze verzen. Inzonderheid verhaalt hij, dat van een dame in Frankrijk, die in twist en onenigheid leefde met haar enige zoon, en enige monniken gehuurd heeft om hem in deze woorden te vervloeken. Groter goddeloosheid kan men zich niet voorstellen, dan om een duivelse haat lucht te geven in de taal van de Heilige Schrift het vuur van de twist aan te stoken met kolen van Gods altaar gestolen, om vuur van de hemel te roepen met een tong, die door hellevuur ontstoken is.

I. De vervloekingen hier zijn ontzettend. Wee, duizendwerf wee, de mens tegen wie God Amen er op zegt, en zij zijn alle in volle kracht tegen de onverzoenlijke vijanden en vervolgers van Gods kerk en volk, die zich niet bekeren om Gode heerlijkheid te geven. Hier is van deze slechte mens voorzegd:

1. Dat hij als misdadiger veroordeeld zal worden met al de ontzettende plechtigheid van een gerechtelijk onderzoek en vonnis, vers 6, 7. *Stel een goddeloze over hem,* om even wreed en verdrukkend jegens hem te zijn als hij het voor anderen geweest is want God maakt dikwijls de ene goddeloze tot een gesel voor de andere, om de verstoorders te verstoren, en om valselijk te handelen met hen, die valselijk gehandeld hebben. *Stel de boze over hem,* zo lezen het sommigen, dat is Satan, gelijk hier volgt, en dan is dit vervuld geworden in Judas, in wie de Satan is ingegaan, om hem eerst voort te zwepen naar de zonde, en toen naar wanhoop. Stel zijn eigen boos hart over hem, stel zijn eigen geweten tegen hem, laat dit hem vervolgen met verwijtingen, de Satan sta aan zijn rechterhand, worde losgelaten tegen hem om hem te bedriegen, zoals hij Achab misleid heeft tot zijn verderf, en hem dan te beschuldigen en te weerstaan, en dan zal hij gewis veroordeeld worden,

daar hij geen deel heeft aan die voorspraak, die alleen zeggen kan: "De Heere schelde u, gij Satan," Zacheria 3:1, 2. Als hij voor de rechterstoel van de mensen geoordeeld wordt, laat dan zijn gewone kunstenarijen om aan het gerecht te ontkomen, hem van geen dienst zijn, maar laat zijn zonde hem vinden, en laat hem *schuldig uitgaan,* Hij zal evenmin aan Gods gericht ontkomen, maar daar veroordeeld worden als de dag des onderzoeks en van de vergelding gekomen zal zijn. *Zijn gebed zij tot zonde,* zo als het geroep van een boosdoener, die veroordeeld is, niet alleen geen gehoor vindt maar beschouwd wordt als een belediging van het hof. De gebeden van de goddeloze worden zonde, omdat zij verzuurd zijn door de zuurdesem van de geveinsdheid en boosaardigheid, en dat zullen zij ook in de grote dag zijn, omdat het dan te laat zal wezen om te roepen: Heere, Heere, doe ons open. Laat alles tegen hem gekeerd worden, tot zijn nadeel worden aangewend, zelfs zijn gebeden.

2. Dat hij, veroordeeld zijnde, als een bekend kwaaddoener ter dood gebracht zal worden.

a. Dat hij zijn leven zal verliezen en het getal van zijn maanden in het midden zal worden afgesneden door het zwaard van de gerechtigheid. *Dat zijn dagen weinig zijn,* of verkort worden, gelijk een veroordeeld misdadiger slechts nog weinige dagen te leven heeft, vers 8, zulke bloeddorstige en bedrieglijke mensen zullen hun dagen niet ter helft brengen.

b. Dat bijgevolg over zijn ambt en zijn waardigheden beschikt zal worden ten gunste van anderen, *een ander neme zijn ambt.* Dit heeft Petrus toegepast op het aanstellen van een ander is de plaats van Judas in het heilig college van de apostelen, door de keus van Matthias, Handelingen 1:20. Zij, die ontrouw zijn in het ambt en werk, dat hun opgedragen is, zullen rechtvaardiglijk uit hun ambt ontzet worden en dan zal het aan een ander gegeven worden die er zich getrouw in betoont.

c. Dat zijn gezin, van hun hoofd beroofd, tot de bedelstaf zal worden gebracht, dat *zijn vrouw* door zijn ontijdige dood tot een weduwe, zijn kinderen tot wezen worden gemaakt, vers 9. Goddeloze mensen brengen door hun goddeloze praktijken verderf over hun vrouwen en kinderen, die zij behoorden te verzorgen. Maar indien zijn kinderen, nadat zij hun vader verloren hadden, genoeg hadden om van te leven, dan konden zij nog een genoegelijk bestaan leiden, maar neen, zij *zullen omzwerven en bedelen,* zij zullen geen huis hebben om in te wonen, geen bestendige verblijfplaats, en niet weten wanneer zij een maal eten kunnen krijgen, *en uit hun verwoeste plaatsen* uitgaan met vrezen en beven, zoals dieren uit hun hol, om *hun nooddruft te zoeken,* vers 10, daar zij de bewustheid hebben, dat geheel het mensdom reden heeft om hen te haten om huns vaders wil.

d. Dat zijn bezitting te gronde gericht zal worden, zoals de bezittingen van boosdoeners verbeurd worden verklaard, vers 11. *Dat de schuldeiser* beslag legge *op al wat hij heeft, en dat de vreemden zijn arbeid roven* hetzij om zijn misdaden, of voor zijn schulden Job 5:4, 5..

e. Dat zijn nakomelingen rampzalig zullen zijn. Voor wezen, die niets bezitten, wordt soms goed gezorgd door hen, wier hart God geneigd heeft om medelijden met hen te hebben. Daar deze boze mens echter nooit barmhartigheid betoond heeft, zal *er niemand zijn, die weldadigheid over hem uitstrekt,* door *zijn wezen genadig te zijn* als hij heengegaan is, vers 12. Het gaat aan kinderen van slechte ouders dikwijls slecht om de goddeloosheid hunner ouders, de ingewanden van der mensen barmhartigheid zijn voor hen toegesloten, hetgeen echter niet moest wezen, want waarom moeten kinderen lijden voor hetgeen hun schuld niet is, maar wel hun ongeluk?

f. Dat zijn gedachtenis eerloos zal zijn, in schande en vergetelheid begraven zal worden, vers 13. *Dat zijn nakomelingen uitgeroeid worden, laat zijn einde ter verwoesting zijn* aldus Dr. Hammond, en *hun naam worde uitgedelgd in het andere geslacht,* of herdacht worden met verachting en toorn, en dat er een onuitwisbare schandvlek op ruste, vers 15.

Zie hier wat het is dat sommigen naar een schandelijke dood voortjaagt, de huisgezinnen en bezittingen van anderen te gronde richt, hen en de hunnen verachtelijk en hatelijk maakt, een erfdeel van armoede, schande en ellende nalaat aan hun nakomelingen: het is zonde, deze boze, verderflijke zaak. De geleerde Dr. Hammond past dit toe op de laatste verstrooiing en verwoesting van het Joodse volk wegens hun kruisiging van Christus, hun vorsten en hun volk worden uitgeroeid, hun land tot een woestenij gemaakt, hun nakomelingen tot vluchtelingen en zwervelingen gemaakt.

II. De grond of oorzaak van deze vervloekingen toont aan dat zij rechtvaardig zijn, hoewel zij zeer hard en streng klinken.

1. Ten einde de roepingen van wraak over des zondaars nageslacht te rechtvaardigen, wordt hier de zonde van zijn voorouders in rekening gebracht, vers 14, 15. *De ongerechtigheid van zijn vaderen* en *de zonde van zijn moeder.* Deze bezoekt God dikwijls zelfs aan de kindskinderen, en hierin is Hij niet onrechtvaardig, als goddeloosheid lang in het bloed was, is het niet meer dan billijk dat er zich de vloek mee vermengt. Zo werd al het onschuldige bloed, dat op aarde vergoten is, van dat van de rechtvaardige Abel af, geëist van dat vervolgende geslacht hetwelk door Christus ter dood te brengen de mate hunner vaderen vervulde, en een reeks van wraakoefeningen tengevolge heeft gehad, even lang als de reeks van misdaden, die er aan vooraf gingen, en waarin zij zelf hebben toegestemd door te zeggen: "Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen."

2. Ten einde de inroeping van wraak over de zondaar zelf te rechtvaardigen wordt hem hier zich eigen zonde ten laste gelegd, die luid om wraak geroepen heeft.

A. Hij heeft wreedheid bemind, zo geef hem dan bloed te drinken, vers 16. *Hij heeft niet gedacht weldadigheid te doen,* heeft niet gedacht aan hetgeen hem geneigd zou kunnen hebben om barmhartigheid te betonen, niet gedacht aan de voorwerpen van medelijden, die hem voorgesteld waren, maar hij vervolgde de armen, die hij had moeten beschermen en ondersteunen, en *de verslagene van hart heeft gedood,* die hij had moeten vertroosten en genezen. Hier voorzeker is een wreed man, die niet waard is om te blijven leven.

B. Hij heeft de vloek liefgehad, zo laat die hem dan overkomen, vers 17-19. Hen, die buiten het bereik waren van zijn wreedheid vervolgde hij met zijn vervloekingen, die wel machteloos en bespottelijk waren, maar toch wederkeren zullen op zijn hoofd. *Hij heeft geen lust gehad tot de zegen,* hij vond er geen behagen in om anderen het goede toe te wensen, noch om anderen te zien welvaren, voor niemand had hij een goed woord over of een vriendelijke wens, veel minder nog was hij gezind om anderen een goede dienst te bewijzen, zo laat dan alle goed *verre van hem zijn. Hij heeft zich bekleed met vervloeking,* vers 18, hij was er fier op als op een ornament, dat hij allen, die hem omringden, kon verschrikken met de vervloekingen, waarmee hij zo vrijgevig was, hij vertrouwde er op als op een wapenrusting, die hem beveiligde tegen hen, wier aanvallen hij vreesde. Zo laat hem er dan genoeg van hebben. Hield hij zoveel van vervloeken? Zo laat dan Gods vloek *uitgaan tot zijn binnenste als water,* en hem doen opzwellen alsof hij waterzuchtig was, en laat die

als olie doordringen tot zijn beenderen. Het woord van de vloek is levend en krachtig, en gaat door tot de verdeling van de samenvoegselen en des mergs, het werkt krachtdadiglijk, het hecht zich aan de ziel, het is iets doorvlijmends, en er is geen tegengif voor. Laat die hem van alle zijden omringen als *een kleed,* vers 19. Laat Gods vervloeking van hem zijn schande zijn, zoals zijn vervloeken van zijn naaste zijn roem, zijn trots was, laat die hem aankleven als een gordel, en laat hem er zich nooit van kunnen ontdoen. Laat die hem wezen als *het water van de isoleringen,* dat de buik deed zwellen en de heup deed vervallen. Dit wijst op het algehele verderf van Judas, en de geestelijke oordelen, die over de Joden zijn gekomen wegens hun kruisigen van Christus. De psalmist besluit zijn vervloekingen met een ontzettend *Amen,* hetgeen betekent, niet alleen: "ik wens dat het zo zijn zal". maar "ik weet dat het zo zal zijn." *Dit zij het werkloon mijner tegenstanders van de Heere,* vers 20. En dit zal het werkloon zijn van al de tegenstanders van de Heere Jezus, Zijn vijanden, die niet willen dat Hij Koning over hen zij, zullen voorgebracht worden en voor Zijn ogen worden gedood. En eenmaal zal Hij verdrukking vergelden dengenen, die Zijn volk verdrukken.

Psalm 109:21-31

David, Gods toorn aangekondigd hebbende tegen Zijn vijanden, neemt nu hier Gods vertroostingen voor zichzelf, maar op zeer nederige wijze, en zonder in het minst te roemen.

1. Hij stort zijn klacht uit voor God betreffende de treurige toestand, waarin hij zich bevond, en die waarschijnlijk aan zijn vijanden de gelegenheid gaf om over hem te juichen en hem te horen, *"ik ben ellendig en nooddruftig,* en daarom een geschikt voorwerp van medelijden, en een die Uwe hulp nodig heeft en afsmeekt."

a. Hij was ontroerd in zijn gemoed vers 22, *mijn hart is in het binnenste van mij doorwond,* niet slechts gebroken door uitwendige moeilijkheden, die soms de geest afmatten en neerdrukken, maar doorwond door een besef van schuld, en een verslagen geest, wie zal die opheffen. Wie kan hem genezen?

b. Hij gevoelde zijn einde naderen, *ik ga ineen gelijk een schaduw wanneer zij zich neigt,* ik ben reeds zo goed als heengegaan. Het leven des mensen, op zijn best genomen, is als een schaduw, soms is het als de schaduw van de avond, de voorbode van de naderende nacht, *als de schaduw wanneer zij zich neigt*

c. Hij was onvast, *omgedreven als een sprinkhaan,* zijn geest is dobberend, aarzelend, telkens zinnende clip nieuwe raadslagen, in zijn uitwendige toestand was geen vastheid, hij was als een veldhoen op de bergen.

d. Zijn lichaam was uitgeteerd, vers 24. *Mijne knieen struikelen door vasten* hetzij door gedwongen vasten, uit gebrek aan voedsel toen hij vervolgd werd, of uit gebrek aan eetlust toen hij ziek was, of door vrijwillig vasten als hij zijn ziel kwelde met vasten, hetzij vanwege zonde, of uit droefheid, zijn eigene, of die van anderen, Psalm 35:19, 69:11. *"Mijn vlees is vermagerd, zodat er geen vet aan is,* het vet, dat het had, heeft het verloren, zodat ik een geraamte ben geworden er is niets aan mij dan vel en been." Maar het is beter deze magerheid te hebben in het lichaam, terwijl de ziel gezond is en welvaart dan magerheid te hebben in de ziel, terwijl het lichaam op allerlei goed onthaald wordt.

e. Hij werd bespot en gesmaad door zijn vijanden, vers 25, zijn vroomheid en zijn beproevingen gaven hun stof tot lachen, om die beide is de ziel van Gods volk de spot van de weelderigen zat geweest. In dit alles was David een type van Christus, die in Zijn vernedering aldus doorwond werd en aldus gesmaad, hij was ook een type van de kerk, die dikwijls verdrukt, door onweder voortgedreven, ongetroost is.

2. Hij bidt om genade voor zichzelf, in het algemeen, vers 21. *"Maar Gij, o Heere Heere, maak het met mij,* verschijn voor me en handel voor mij." Indien God voor ons is, dan zal Hij meer dan overvloedig voor ons doen boven al wat wij kunnen bidden of denken. Hij schrijft God niet voor wat Hij voor hem doen zal, maar laat het over aan Zijn wijsheid.

"Heere, doe voor mij wat goed is in Uwe ogen. Doe Gij wat Gij weet, dat voor mij is, werkelijk voor mij is in het gevolg en de uitkomst, hoewel het voor het ogenblik tegen mij schijnt te zijn." Meer

in het bijzonder bidt hij, *"Help mij, Heere mijn God, verlos mij* vers 26. Help mij in mijn benauwdheid, verlos mij uit mijn benauwdheid, verlos mij van zonde, help mij om mijn plicht te doen." Hij bidt, vers 28 *Zegen Gij*, hoewel zij vloeken. Hier

a. Veracht hij de vloek zonder oorzaak van zijn vijanden, *Laat hen vloeken.* Van Simeï zei hij: Laat hem vloeken. Zij kunnen slechts hun boosaardigheid aan de dag leggen, zij kunnen hem niet meer kwaad doen dan de mus door weg te zwerven, of de zwaluw door te vliegen, Spreuken 26:2.

b. Hij acht dat de zegen van God genoegzaam tegen hun vloeken kan opwegen. *Zegen Gij*, en dan doet het er niet toe dat zij vloeken. Als God ons zegent, behoeven wij er ons niet om te bekommeren dat er iemand is die ons vloekt, want hoe kunnen zij vloeken die God niet vloekt, ja, die Hij zegent? Numeri 23:8. Der mensen vloeken zijn machteloos. Gods zegeningen zijn alvermogend, en zij die door ons onrechtvaardiglijk gevloekt worden kunnen in het geloof Gods zegen verwachten Zijn bijzondere zegen, en er om bidden. Toen de Farizeen de arme man uitwierpen om zijn belijden van Christus, heeft Christus hem gevonden, Johannes 9:35. Als de mensen zonder grond of oorzaak al het kwaad van ons zeggen dat zij kunnen, en al het kwaad dat zij kunnen ons toewensen, dan kunnen wij getroost ons hart tot God opheffen in deze bede: *Laat hen vloeken, maar zegen Gij*. Hij bidt: *dat zich Uw knecht verblijde,* vers 28. Zij, die Gods zegen weten te waarderen, zullen, zo zij er slechts zeker van zijn, zich erin verblijden.

3. Hij bidt dat zijn vijanden *beschaamd* zullen worden, vers 28, met *schande bekleed zullen worden,* vers 29 dat zij *zich met hun beschaamdheid zaken bedekken,* dat zij aan zichzelf overgelaten zullen worden om te doen hetgeen hen aan gevaar blootstelt en hun dwaasheid voor alle mensen openbaar maakt, of liever, dat zij teleurgesteld zullen worden in hun plannen en ondernemingen tegen David en hierdoor bedekt worden met schande, zoals de tegenstanders van de Joden het geweest zijn, Nehemia 6:16. Ja hij bidt hierom: dat zij tot bekering gebracht mogen worden, dat het voornaamste is, dat wij van God voor onze vijanden moeten begeren. Zondaren brengen in waarheid schande over zichzelf, maar het zijn ware boetelingen, die zich werkelijk schamen en zich met hun eigen schande bedekken.

4. Hij pleit op Gods heerlijkheid, op de eer Zijns naams: *Maak het mij, om Uws naams* wil, vers 21, inzonderheid op de eer van Zijn goedertierenheid, waardoor Hij Zijn naam bekend heeft gemaakt: *"dewijl Uwe goedertierenheid goed is, verlos mij,* het is hetgeen, waar Gij zelf u in verlustigt, en waar ik op betrouw. Verlos mij niet naar mijn verdienste, want ik heb er gene, maar *naar Uwe goedertierenheid* laat deze de bron, de reden, de mate zijn van mijn verlossing."

Eindelijk. Hij besluit de psalm met blijdschap, de blijdschap des geloofs, blijdschap in de verzekerdheid dat zijn tegenwoordige strijd eindigen zal in overwinning.

a. Hij belooft God dat hij Hem zal loven, vers 30. *Ik zal de Heere met mijn mond zeer loven,* niet alleen met man hart, maar *met mijn mond,* ik zal Hem loven, niet alleen in het verborgen, maar *in het midden van velen."*

b. Hij belooft zichzelf dat hij oorzaak zal hebben om God te loven, vers 31. *Hij zal de nooddruftige ter rechterhand staan,* als zijn beschermer en voorspraak om zijn zaak te bepleiten tegen zijn beschuldigers, en hem vrij te doen uitgaan *om hem te verlossen van degenen, die zijn*

ziel veroordelen en haar zouden doden, indien zij het konden. God was Davids beschermer in zijn lijden en Hij was ook met de Heere Jezus in het zijne "Hij stond tot zijn rechterhand," zodat Hij niet heeft gewankeld, Psalm 16:8, Hij beschermde Zijn ziel tegen hen, die beweerden er de rechters over te zijn, en ontving haar in Zijn handen. Laat allen, die lijden naar de wil van God, hun ziel Hem aanbevelen.

PSALM 110

1 Een psalm van David. De HEERE heeft tot mijn Heere gesproken: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gezet zal hebben tot een voetbank Uwer voeten.
2 De HEERE zal den scepter Uwer sterkte zenden uit Sion, zeggende: Heers in het midden Uwer vijanden.
3 Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag Uwer heirkracht, in heilig sieraad; uit de baarmoeder des dageraads zal U de dauw Uwer jeugd zijn.
4 De HEERE heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in eeuwigheid, naar de ordening van Melchizedek.
5 De HEERE is aan Uw rechterhand; Hij zal koningen verslaan ten dage Zijns toorns.
6 Hij zal recht doen onder de heidenen; Hij zal het vol dode lichamen maken; Hij zal verslaan dengene, die het hoofd is over een groot land.
7 Hij zal op den weg uit de beek drinken; daarom zal Hij het hoofd omhoog heffen.

Deze psalm is zuiver Evangelie, hij handelt alleen en geheel en al over Christus de Messias, beloofd aan de vaderen, en door hen verwacht Het is duidelijk dat de Joden vanouds, zelfs de slechtsten van hen, hem zo verstaan hebben, hoe de hedendaagse Joden ook gepoogd hebben hem te bederven en er ons van te beroven, want toen de Heere Jezus aan de Farizeen een vraag voorstelde nopens de eerste woorden van deze psalm, waar Hij het voor toegestemd en aangenomen hield, dat David in de geest Christus zijn Heere noemt, hoewel Hij zijn zoon was, verkozen zij liever te zwijgen, en dus te erkennen in het nauw gebracht te zijn, dan het in twijfel te stellen of David inderdaad van de Messias gesproken heeft want zij hebben die duidelijke, onomstotelijke waarheid toegegeven, hoewel zij voorzagen, dat dit op hun schande zou uitlopen, Mattheus 22:41 en verv. Ongetwijfeld is het dus van Hem, dat de profeet hier spreekt, en van niemand anders. Christus, als onze Verlosser, oefent het ambt uit van profeet, priester en koning, beide in betrekking tot zijn vernedering en zijn verhoging, en van ieder van deze hebben wij hier een bericht.

I. Zijn profetisch ambt, vers 2.

Il. zijn priesterlijk ambt, vers 4,

III. Zijn koninklijk ambt, vers 1, 3, 5, 6.

IV. zijn staat van vernedering en van verhoging, vers 7.

Bij het zingen van deze psalm moeten wij geloof oefenen in Christus, ons geheel aan Hem onderwerpen, aan Zijn genade en Zijn regering, en roemen in Hem als onze profeet priester en koning, door wie wij hopen bestuurd, onderwezen en verlost te worden tot in eeuwigheid, en als de profeet, priester en koning van geheel de kerk, die heersen zal totdat Hij alle tegenstaande heerschappij en macht teniet gedaan zal hebben, en het koninkrijk aan God en de Vader zal overgegeven hebben.

Psalm 110:1-4

Sommigen hebben deze psalm Davids geloofsbelijdenis genoemd, schier al de artikelen van het Christelijk geloof worden er in gevonden. De titel noemt hem *Davids psalm,* want in het gelovig voorzien van de Messias, looft hij God en vertroost zichzelf. Veel meer nog kunnen wij dit bij het zingen ervan, voor wie datgene vervuld is, en dus ook duidelijker geopenbaard, wat hier voorzeid wordt.

Heerlijke dingen worden hier van Christus gesproken, die ons verplichten om te bedenken hoe groot Hij is.

I. Hij is Davids Heere, daar moeten wij inzonderheid nota van nemen, omdat Hij zelf dat doet, Mattheus 22:43. "David heeft Hem in de Geest zijn Heere genoemd." En gelijk de apostel de waardigheid van Melchizedek, en in hem van Christus, hierdoor bewijst dat zo groot een man als Abraham was, hem tienden gegeven heeft, Hebreeen 7:4, zo kunnen wij de waardigheid van de Heere Jezus hiermede bewijzen, dat zo groot een man als David was, Hem zijn *Heere* genoemd heeft, door Hem erkent deze koning zich te regeren, en Hem welbehaaglijk te zijn zoals een dienstknecht aan zijn heer. Sommigen denken dat hij Hem zijn Heere noemt omdat Hij de Heere was, die uit hem zou voortkomen, zijn Zoon en toch zijn Heere. Zo noemt Hem Zijn moeder haar Zaligmaker, Lukas 1:47. Zelfs Zijn ouders waren Zijn onderdanen, Zijn verlosten.

II. Door het raadsbesluit van God zelf wordt Hij tot soeverein Heer gesteld. *De Heere* Jehovah, *heeft tot Hem gezegd: Zit* als een koning. Hij ontvangt van de Vader deze eer en heerlijkheid, 2 Petrus 1:17, van Hem, die de fontein is van de eer en macht, en neemt haar niet voor zichzelf. Daarom is Hij rechtmatig Heere en Zijn recht erop is onbetwistbaar, want wat God gezegd heeft kan niet worden tegengesproken. Daarom is Hij Heere tot in eeuwigheid, want wat God gezegd heeft kan niet ongezegd worden gemaakt. Hij zal gewis bezit nemen en houden van dat koninkrijk, hetwelk de Vader hem overgegeven heeft, en niemand kan het verhinderen.

III. Hij moest tot de hoogste eer worden bevorderd en bekleed worden met volstrekte soevereine macht, beide in hemel en op aarde. *Zit aan Mijn rechterhand.* Zitten is een houding van rust, na Zijn dienen en Zijn lijden is Hij ingegaan tot de rust van al Zijn arbeid. Het is een houding van regeren, Hij zit om wetten te geven, om het oordeel uit te spreken, het is een blijvende houding, Hij zit als koning tot in eeuwigheid. Aan de rechterhand Gods te zitten geeft beide Zijn waardigheid en Zijn heerschappij te kennen, de eer, die Hem is aangedaan, en het werk en ambt, dat Hem opgedragen is van de Vader. Al de gunsten, die van God tot de mens komen, en al de diensten, die van de mens tot God komen, gaan door Zijn handen.

IV. Al Zijn vijanden zijn ter bestemder tijd gezet tot een voetbank van Zijn voeten, niet voor de bestemde tijd, maar dan moet Hij ook heersen in de heerlijkheid van de Middelaar hoewel in zekere zin het werk van de Middelaar dan ten einde is. Zelfs Christus heeft vijanden, die strijden tegen Zijn koninkrijk en Zijn onderdanen, Zijn eer en Zijn belangen in de wereld, er zijn van de zodanigen, die niet willen dat Hij Koning over hen zij. Deze vijanden zullen *tot Zijn voetbank gezet worden* Hij zal hen onderwerpen, over hen zegevieren. Hij zal het gemakkelijk doen, even gemakkelijk als wij een voetbank op haar plaats zetten, Hij zal door dit te doen het zich gemakkelijk maken, zoals iemand, die nederzit met een voetbank onder zijn voeten. Hij zal hen tot onderwerping brengen op

een wijze, die Hem het meest tot eer verstrekt en hun tot altijddurende schande, Hij zal de "goddelozen vertreden," Maleachi 4:3. God de Vader heeft het ondernomen om dit te doen. Ik zal hen tot Uwe voetbank zetten, Ik, die het doen kan. Het zal niet terstond worden gedaan. Al Zijn vijanden zijn nu aan een keten, maar nog niet tot Zijn voetbank gezet. Dit wordt opgemerkt door de apostel, Hebreeen 2:8, "nu zien wij nog niet dat Hem alle dingen onderworpen zijn." Christus zelf moet wachten op de voltooiing van Zijn overwinningen en triomfen. Hij zal heersen totdat het geschied is, en al hun macht en boosaardigheid zullen niet de minste stoornis veroorzaken aan Zijn regering. Zijn zitten aan Gods rechterhand is Hem een onderpand, dat Hij ten laatste Zijn voeten op de nek van Zijn vijanden zal zetten.

V. Dat Hem een koninkrijk opgericht zal worden in de wereld, beginnende te Jeruzalem, vers 2. "*De Heere zal. de scepter Uwer sterkte zenden uit Zion,* waardoor Uw koninkrijk opgericht, onderhouden en bestuurd zal worden." De Messias zal, als Hij gezeten is aan de rechterhand van de Majesteit in de hemelen, een kerk hebben op aarde, en er het oog op hebben, want Hij is Koning over Zion, de berg van Gods heiligheid, Psalm 2:6, in tegenstelling met de berg Sinaï, die berg van de verschrikking waarop de wet was gegeven, Hebreeen 12:18, 24 Galaten 4:24, 25. Het koninkrijk van Christus ontstond te Sion, de stad Davids, want Hij was de Zone Davids, en moest de troon hebben van Zijn vader David. Met de scepter van Zijn sterkte of zijn sterke scepter, wordt Zijn eeuwig Evangelie bedoeld, en de kracht des Heiligen Geestes die er mee vergezeld gaat, de prediking en de arm des Heeren, Jesaja 53:1, Romeinen 1:16, het Evangelie, komende in woord en in kracht en in de Heilige Geest, 1 Thessalonicenzen 1:5. Door het woord en de Geest van God moesten eerst zielen tot de gehoorzaamheid aan God worden gebracht, en daarna worden bestuurd en geregeerd naar de wil van God. Deze sterke scepter heeft God uitgezonden, Hij heeft Zijn Geest uitgestort, en gaf aan hen, die het woord predikten, beide volmacht en bekwaamheid er toe, Hij maakte hen bekwaam en bevoegd tot de bediening des Geestes, Galaten 3:5. Hij werd gezonden uit Zion, want daar was de Geest gegeven en de prediking van het Evangelie aan alle volken moest beginnen van Jeruzalem. Zie Lukas 24:47, 49. Uit Sion moet de wet uitgaan des geloofs, Jesaja 2:3. Het Evangelie van Christus door God gezonden zijnde, is krachtig door God om wonderen te doen, 2 Corinthiers 10:4. Het is de scepter van Christus' sterkte. Volgens sommigen is dit niet alleen een toespeling op de scepter van een vorst, de heerlijkheid van Christus aanduidende, uitblinkende in het Evangelie, maar ook op de staf eens herders, aanduidende de tedere zorg die Christus draagt voor Zijn kerk, want Hij is beide de grote en de goede Herder.

VI. Dat Zijn koninkrijk, opgericht zijnde, gehandhaafd en in stand gehouden zal worden in de wereld, in weerwil van al de tegenstand van de machten van de duisternis.

1. Christus zal heersen, zal wetten geven en er Zijn onderdanen door regeren, Hij zal hen volmaken, zal hen gerust en gelukkig maken, Hij zal Zijn eigen wil doen, Zijn eigen raad volbrengen en Zijn invloed onder de mensen handhaven. Zijn koninkrijk is van God, en het zal bestaan. Zijn kroon is gevestigd op Zijn hoofd.

2. Hij zal heersen *in het midden van Zijn vijanden.* Hij zit in de hemel in het midden van Zijn vrienden, Zijn troon der heerlijkheid aldaar is omringd van niemand anders dan van Zijn getrouwe aanbidders, Openbaring 5:11. Maar op aarde heerst Hij in het midden van Zijn vijanden, en Zijn troon der heerschappij hier is omringd van hen, die Hem haten en tegen Hem strijden. Christus' kerk is een lelie onder de doornen, en Zijn discipelen worden uitgezonden als schapen in het midden

van de wolven, Hij weet waar zij wonen, namelijk waar de troon des Satans is, Openbaring 2:13, en het strekt Hem tot eer, niet alleen dat Hij stand houdt, maar Zijn doel bereikt, in weerwil van de boosaardige listen en machten van hel en aarde, die de rots niet kunnen doen wankelen, waarop Zijn kerk gebouwd is. Groot is de waarheid en zij zal zegevieren.

VII. Dat Hij zeer vele onderdanen zal hebben, die Hem tot een naam en een lof zijn zullen, vers 3.

1. Dat zij Zijn eigen volk zullen zijn, op hetwelk Hij een onbetwistbaar recht heeft. Zij zijn Hem gegeven door de Vader, die hun het leven en het aanzijn heeft geschonken, en aan wie hun leven en hun aanzijn verbeurd was. "Zij waren Uwe, en Gij hebt Mij dezelven gegeven" Johannes 17:6. Zij zijn door Hem verlost, Hij heeft hen zich tot een bijzonder volk verkregen, Titus 2:14. Zij zijn de Zijnen reeds voordat zij zich aan Hem overgeven door het geloof, Hij had veel volks in Corinthe voordat zij nog bekeerd waren, Handelingen 18:10.

2. Dat zij een gewillig volk zullen zijn, met toespeling op dienstknechten, die hun dienst kozen, en er niet als gevangenen inkwamen, zij hebben hun meesters lief en willen niet vrij uitgaan. Of het kan een toespeling wezen op soldaten, die vrijwillig dienst genomen hebben en niet geprest waren. "Hier ben ik, zend mij", of op offeranden, die vrijwillige offeranden waren, en niet uit noodzaak geofferd werden, wij stellen ons voor als levende offeranden. Christus volk is een gewillig volk. De bekering van een ziel bestaat in haar gewillig zijn om van Christus te wezen, onder Zijn juk te komen, en met een volkomen voldoening in Zijn belangen te delen en ze voor te staan.

3. Dat zij dit zullen zijn *ten dage van Zijn heirkracht, ten dage Uwer monstering* zo lezen het sommigen. Als Gij krijgsvolk aanwerft, zult Gij een menigte van vrijwilligers zien, die ijverig zijn om zich te laten inschrijven, laat Uwe banier slechts worden opgericht en "de heidenen zullen er naar vragen", Jesaja 11:10, 60:3. Of als Gij hen ten strijde aanvoert, zullen zij gewillig zijn "om het Lam te volgen waar het ook heengaat," Openbaring 14:4. Ten dage Uwer heirscharen, aldus sommigen. Wanneer de eerste predikers van het Evangelie uitgezonden worden als Christus heirscharen om de afvallige mensen tenonder te brengen en het rijk van de afvallige engelen te verwoesten, dan zullen allen, die Uw volk zijn, gewillig wezen, dat zal Uw tijd wezen om Uw koninkrijk op te richter. Ten dage Uwer sterkte, zo vatten wij het op. Er is een algemene kracht, die met het Evangelie uitgaat tot allen, geschikt om hen gewillig te maken om Christus volk te zijn, voortkomende uit het oppergezag van zijn grote auteur, en de innerlijke voortreffelijkheid van de dingen zelf, die er in vervat zijn, behalve nog door de onloochenbare wonderen, die gewrocht werden voor de bevestiging ervan. En er is ook nog een bijzondere kracht, de kracht des Geestes die uitgaat met de kracht des Woords naar het volk van Christus, die de uitwerking heeft om hen gewillig te maken. De eerste laat de zondaren zonder enigerlei reden tot verontschuldiging, de laatste laat de heiligen zonder enigerlei reden tot roemen. Wie ook gewillig zijn om Christus volk te wezen, het is de vrije en machtige genade van God, die ben gewillig maakt.

4. Dat zij dit zullen wezen in *de schoonheid van de heiligheid,* dat is:

a. Ze zullen door de schoonheid van de heiligheid tot Hem gelokt worden, door het gezicht, dat hun gegeven zal worden op Zijn schoonheid, zullen zij zo bekoord wezen, dat zij zich aan Hem onderwerpen die de heilige Jezus is, en door de schoonheid van de kerk, die het heilig volk is

b. Zij zullen door Hem toegelaten worden tot de schoonheid van de heiligheid, als geestelijke priesters, om te dienen in Zijn heiligdom, want door het bloed van Jezus hebben wij vrijmoedigheid om in te gaan in het heiligdom.

c. Zij zullen Hem dienen in het schone gewaad, of de sieraden van de genade en van de heiligheid. Heiligheid is de livrei van Christus huis, en is Zijn huize sierlijk tot lange dagen. Christus krijgsknechten zijn allen aldus gekleed, dat zijn de kleuren die zij dragen. De heirlegers in de hemel volgen Hem, gekleed met wit en rein fijn lijnwaad, Openbaring 19:14.

5. Dat zeer vele volken Hem toegewijd zullen zijn. In de menigte des volks is des konings heerlijkheid, en dat zal de heerlijkheid wezen van deze koning. *Uit de baarmoeder des dageraads zal u de dauw uwer jeugd zijn,* overvloed van jongbekeerden, zoals de dauwdroppelen op een zomermorgen. In de eerste dagen van het Evangelie, in de morgen van het Nieuwe Testament, de jeugd van de kerk, zijn grote menigten toegestroomd tot Christus, er waren "menigten van degenen, die geloofden, een overblijfsel van Jakob, dat als een dauw was van de Heere," Micha 5:6. Of aldus: *"Uit de baarmoeder des dageraads,* van hun vroegste kindsheid af hebt Gij de dauw van de jeugd van Uw volk, hun hart en hun liefde, als zij nog jong zijn, het is Uwe jeugd, omdat zij U gewijd is." *De dauw van de jeugd is* het beeld van een talrijk, doorluchtig, veelbelovend geslacht van jonge lieden, die Christus toestromen, hetgeen voor de wereld zijn zal als dauw voor het aardrijk om het vruchtbaar te maken. De dauw van onze jeugd in de morgenstond van onze dagen moet onze Heere Jezus geheiligd zijn.

6. Dat Hij niet alleen koning, maar ook priester zijn zal, vers 4. Dezelfde Heere, die gezegd heeft: *Zit aan Mijne rechterhand, heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt priester,* dat is: *wees priester,* want door het woord van Zijn eed was Hij geheiligd. Onze Heere Jezus Christus is priester, Hij was in dit ambt gesteld en heeft het getrouw bediend, Hij is "gesteld voor de mensen in de zaken, die bij God te doen zijn, opdat Hij offere gaven en slachtofferen voor de zonden," Hebreeen 5:1, om verzoening te doen voor onze zonden en onze diensten Gode welbehaaglijk te maken. Hij is Gods dienstknecht bij ons, en onze voorspraak bij God, en zo is Hij de middelaar tussen ons en God.

b. Hij is *priester in eeuwigheid,* Hij was in Gods eeuwige raad bestemd om priester te zijn, Hij was priester voor de Oud-Testamentische heiligen, en zal tot aan het einde des tijds priester zijn voor alle gelovigen, Hebreeen 13:8. Hij wordt gezegd priester te zijn *tot in eeuwigheid,* niet alleen omdat wij geen andere bedeling van de genade te wachten hebben dan die door het priesterschap van Christus, maar omdat de gezegende vruchten en gevolgen ervan zullen blijven tot in eeuwigheid.

c. Hij is priester gemaakt met een eed hetgeen de apostel aanvoert om de uitnemendheid te bewijzen van Zijn priesterschap boven dat van Aaron, Hebreeen 7:20, 21. *De Heere heeft gezworen,* om aan te tonen dat in de aanstelling geen stilzwijgend voorbehoud was van een macht om te herroepen, want *het zal Hem niet berouwen,* zoals ten opzichte van Eli's priesterschap, 1 Samuel 2:30. Dit was bedoeld voor de eer van Christus en de vertroosting van de Christenen, het priesterschap van Christus is bevestigd door de hoogste bekrachtiging, opdat het een onwankelbaar fondament zal zijn voor ons geloof en onze hoop om op te bouwen, Hij is een priester, niet naar de ordening van Aaron, maar naar de ordening van Melchizedek, die, gelijk zij eerder was, ook in menig opzicht hoger was dan die van Aaron, en een levendige voorstelling is van Christus

priesterschap. Melchizedek was priester op zijn troon, en dat is ook Christus, Zacheria 6:13 koning van de gerechtigheid en koning des vredes, Melchizedek had geen opvolger, en Christus ook niet, Zijn priesterschap is onveranderlijk. De apostel geeft een uitvoerige verklaring van deze woorden, Hebreeen 7, en grondt er zijn betoog op over het priesterambt van Christus, dat, naar hij aantoont, geen nieuw denkbeeld was, maar gegrond was op dit zeer vaste woord van de profetie. Want, gelijk het Nieuwe Testament het Oude Testament verklaart, zo wordt het Nieuwe Testament bevestigd door het Oude Testament, en Jezus Christus is de alfa en omega van beide.

Psalm 110:5-7

Hier zien wij onze grote Verlosser:

I. Zijn vijanden tenonder brengende vers 5, 6, ten einde hen tot Zijn voetbank te maken, vers 1. Onze Heere Jezus zal gewis alle tegenstand tegen Zijn koninkrijk tenietdoen, en allen ten verderve brengen, die deze tegenstand bieden en er in volharden. Hij zal hun, die tegen Hem strijden, wie zij ook zijn mogen, te sterk zijn, evenals ook allen, die strijden tegen Zijn onderdanen en de belangen van Zijn koninkrijk onder de mensen, hetzij door vervolging of door verkeerde krakelingen.

Merk hier op:

1. De overwinnaar. *De Heere, Adonai,* de Heere Jezus, Hij aan wie al het oordeel is overgegeven, zal Zijn zaak handhaven tegenover Zijn vijanden. *De Heere is aan uw rechterhand,* o kerk, aldus sommigen, dat is: de Heere is Zijn volk nabij, is hun een krachtdadige hulp, Hij is aan hun rechterhand, om hen te sterken en te helpen, Hij zal tegen Zijn en hun vijanden verschijnen, zie Psalm 109:31. "Hij zal de nooddruftige ter rechterhand staan," Psalm 16, 8. Sommigen merken op dat, als Christus gezegd wordt aan de rechterhand van Zijn kerk te staan om Zijn werk te doen, dit te kennen geeft dat, zo wij wensen dat Hij voor ons zal verschijnen, wij ons moeten inspannen, 2 Samuel 5:24. Of liever: *Aan Uwe rechterhand, o God,* verwijzende naar vers 1, in de waardigheid en heerschappij, waartoe Hij verhoogd is. Christus' zitten aan Gods rechterhand spreekt evenzeer van verschrikking voor Zijn vijanden als van geluk voor Zijn volk.

2. De tijd, bepaald voor deze overwinning *ten dage Zijns toorns,* dat is de tijd, die er voor bepaald is, als de maat hunner ongerechtigheid vol is, en zij rijp zijn voor het verderf. Als de dag van Zijn lankmoedigheid ten einde is dan komt de dag Zijns toorns. Christus heeft toorn, zowel als genade. Het is zaak voor ons, om de Zoon te kussen, want Hij kan toornig zijn, Psalm 2:12. En wij lezen van de toorn des Lams, Openbaring 6:16. Er is een dag des toorns vastgesteld, een jaar van de vergeldingen van Zions twistzaak, het jaar van de verlosten. De tijd is vastgesteld voor de verwoesting van bijzondere vijanden, en als die tijd gekomen is dan zal het geschieden, hoe onwaarschijnlijk dit ook geacht werd, maar de grote dag Zijns toorns zal aan het einde des tijds wezen, Openbaring 6:17.

3. De omvang van deze overwinning.

a. Zij zal zeer hoog reiken. Hij *zal koningen verslaan.* De voornaamsten van de mensen, die zich tegen Christus stellen, zullen voor Zijn aangezicht ten val worden gebracht. Zij zijn *koningen van de aarde,* heersers, die gewoon zijn hun doel te bereiken en hun wil te doen gelden, maar tegenover Christus zullen zij dit niet kunnen, zij maken zich slechts belachelijk door het te beproeven, Psalm 2:2-5. Al is hun macht onder de mensen ook nog zo onbeperkt, Christus zal hen ter verantwoording roepen, al is hun kracht ook nog zo groot, hun staatkunde ook nog zo diep, Christus zal hun te sterk zijn, zal in hetgeen, waarin zij trotselijk handelen, boven hen zijn. Satan is de overste van deze wereld, de dood is de koning van de verschrikking, en wij lezen van koningen, die krijg voeren tegen het Lam, maar zij zullen tenonder gebracht en verpletterd worden.

b. Zij zal zeer ver reiken. De trofeeën van Christus' overwinningen zullen opgericht worden *onder de heidenen,* en in vele landen, overal waar er vijanden van Hem zijn, zal niet alleen Zijn oog maar Zijn hand hen ontdekken, hen vinden Psalm 21:9, en Zijn toorn zal hen volgen. Hij zal alle heidenen richten, Joel 3:2.

4. De billijkheid van deze overwinning, Hij *zal recht doen onder de heidenen.* Het is geen militaire executie, die in der haast geschiedt, maar een rechterlijke, eer Hij veroordeelt en doodt zal Hij richten, Hij zal doen blijken dat Zij zelf dit verderf over zich gebracht hebben, zelf de steen hebben gerold, die op hen wederkeert, opdat Hij rechtvaardig zij in zijn spreken en de hemelen Zijn gerechtigheid verkondigen. Zie Openbaring 19:1, 2.

5. De uitwerking van deze overwinning, het zal het volkomen en algeheel verderf van Zijn vijanden zijn. Hij zal hen verslaan, door wonden en de wonde, die Hij toebrengt, is ongeneeslijk. *Hij zal de hoofden wonden over vele landen* vers 6. Dit schijnt te verwijzen naar de eerste belofte van de Messias, Genesis 3:15, dat Hij "de kop van de slang zal vermorzelen." Hij zal het hoofd wonden van Zijn vijanden, Psalm 68:22, zo lezen het sommigen, Hij *zal* hem *wonden, die het hoofd is over vele landen,* hetzij Satan, of de antichrist, die de Heere verdoen zal met de adem Zijns monds. Hij zal zo'n verwoesting aanrichten onder Zijn vijanden, dat Hij de plaats *vol dode lichamen zal maken.* De verslagenen des Heeren zullen talrijk zijn. Zie Jesaja 34:3 en verv, Ezechiel 39:12, 14, Openbaring 14:20, 19:17, 18. Het *vullen van de dalen* (zo lezen het sommigen) met *dode lichamen* wijst misschien op het vullen van de hel (die soms vergeleken wordt met het dal van Hinnom, Jesaja 30:33, Jeremia 7:32) met veroordeelde zielen, want dat zal het deel wezen van hen, die in hun vijandschap tegen Christus volharden.

II. Wij zien hier de Verlosser Zijn vrienden behoudende en hen vertroostende, vers 7. Ten hun voordele:

1. Zal Hij vernederd worden. *Hij zal op de weg uit de beek drinken,* die bittere beker die de Vader in Zijn hand geeft gegeven. Hij zal zo vernederd en verarmd zijn, en daarbij zo ijverig bezig in Zijn werk, dat Hij modderig water zal drinken uit de poelen op de weg. Zo verstaan het sommigen. Het water van de toorn Gods, stromende in het kanaal van de vloek van de wet, was *de beek op de weg,* op de weg van Zijn onderneming, over welke Hij gaan moest, of, dat stroomde op de weg van onze verlossing en haar tegenhield, die tussen ons en de hemel lag. Christus dronk uit deze beek, toen Hij een vloek voor ons is geworden, en daarom is Hij, toen Hij inging tot Zijn lijden, "over de beek Kedron gegaan," Johannes 18:1. Hij heeft grote teugen gedronken uit deze zwarte beek (dat is de betekenis van de naam Kedron), deze bloedige beek, zo gedronken uit *de beek op de weg* dat Hij haar uit de weg van onze verlossing en zaligheid heeft weggenomen.

2. Zal Hij verhoogd worden. *Daarom zal Hij het hoofd omhoog heffen.* Toen Hij stierf boog Hij het hoofd, Johannes 19:30, maar spoedig heeft Hij het hoofd opgeheven door Zijn eigen kracht in Zijn opstanding. Hij heeft het hoofd opgeheven als een overwinnaar, ja meer dan overwinnaar. Dit geeft niet alleen Zijn verhoging te kennen, maar ook Zijn juichend zegevieren, niet slechts Zijn verheffing, maar Zijn triomferen, Coloss. 2:15. De overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het openbaar tentoongesteld. David heeft, als type van hem hierin, gezegd: Nu zal mijn hoofd verhoogd worden boven mijne vijanden, Psalm 27:6. Zijn verhoging was het loon van Zijn vernedering. Omdat Hij zichzelf vernederd heeft, heeft God Hem uitermate verhoogd, Filipp.

2:9. Omdat Hij uit de beek op de weg gedronken heeft, heeft Hij Zijn hoofd opgeheven, en hierdoor ook het hoofd opgeheven van Zijn getrouwe volgelingen, die zo zij met Hem lijden, ook met Hem zullen heersen.

PSALM 111

1 Hallelujah! Aleph. Ik zal den HEERE loven van ganser harte; Beth. In den raad en vergadering der oprechten.
2 Gimel. De werken des HEEREN zijn groot; Daleth. zij worden gezocht van allen, die er lust in hebben.
3 He. Zijn doen is majesteit en heerlijkheid; Vau. en Zijn gerechtigheid bestaat in der eeuwigheid.
4 Zain. Hij heeft Zijn wonderen een gedachtenis gemaakt; Cheth. de HEERE is genadig en barmhartig.
5 Teth. Hij heeft dengenen, die Hem vrezen, spijs gegeven; Jod. Hij gedenkt in der eeuwigheid aan Zijn verbond.
6 Caph. Hij heeft de kracht Zijner werken Zijn volke bekend gemaakt; Lamed. hun gevende de erve der heidenen.
7 Mem. De werken Zijner handen zijn waarheid en oordeel; Nun. al Zijn bevelen zijn getrouw.
8 Samech. Zij zijn ondersteund voor altoos en in eeuwigheid; Ain. zijnde gedaan in waarheid en oprechtigheid.
9 Pe. Hij heeft Zijn volke verlossing gezonden; Tsade. Hij heeft Zijn verbond in eeuwigheid geboden; Koph. Zijn Naam is heilig en vreselijk.
10 Resch. De vreze des HEEREN is het beginsel der wijsheid; Schin. allen, die ze doen, hebben goed verstand; Thau. Zijn lof bestaat tot in der eeuwigheid.

Deze en verscheidene volgende psalmen schijnen door David geschreven te zijn ten dienste van de kerk voor de plechtige feesten, en niet bij een bijzondere gelegenheid. Dit is een lofpsalm, zijn opschrift is Hallelujah! Looft de Heere, aanduidende dat wij ons tot het gebruik van deze psalm moeten wenden met een hart, dat gezind en bereid is om God te loven. De psalm is alfabetisch samengesteld, iedere volzin begint met een onderscheidene letter van het Hebreeuwse alfabet, ieder vers bevat twee volzinnen, en de laatste twee hebben ieder drie. De psalmist wekt ons op om God te loven

I. Hij geeft er zelf het voorbeeld van, vers 1.

II. Hij voorziet ons van stof daartoe uit de werken van God.

1. De grootheid van Zijn werken en de heerlijkheid ervan.

2. De rechtvaardigheid ervan.

3. De goedheid ervan.

4. De kracht ervan.

5. De overeenstemming ervan met Zijn woord van belofte.

6. De eeuwigdurendheid ervan. Deze opmerkingen zijn dooreengemengd, vers 2, 9. Hij beveelt de heilige vreze Gods aan en een nauwgezette gehoorzaamheid aan Zijn geboden als de beste manier om God te loven, vers 10.

Psalm 111:1-5

Het opschrift van de psalm is *Hallelujah,* en de psalmist heeft het oog op zijn opschrift, (hetgeen ieder schrijver behoort te doen) en houdt zich aan zijn tekst.

1. Hij besluit om zelf God te loven, vers 1. De plichten, waartoe wij anderen oproepen, moeten wij zelf volbrengen, en daartoe moeten wij onszelf opwekken. Ja meer, wat anderen ook doen, of zij al of niet God willen loven, wij moeten besluiten dat wij en ons huis het doen zullen, wij en onze harten, want dat is hier het besluit van de psalmist: *Ik zal de Heere loven van ganser harte.* Mijn hart, mijn gehele hart toegewijd zijnde aan Zijn eer, zal het voor dit werk worden gebruikt en dat wel *in de raad van de oprechten,* de kabinetsraad, en in de *vergadering* van de Israëlieten. Wij moeten God loven in de eenzaamheid, in de binnenkamer, in de huiselijke kring, en in het openbaar, in de kleinere en grotere bijeenkomsten, en in de voorhoven van het huis des Heeren, maar altijd is dit het lieflijkst als wij het doen in samenstemming met de oprechten, die er van harte mee instemmen. De bijzondere bijeenkomsten tot Godsdienstige doeleinden moeten in stand worden gehouden, zowel als de openbare en meer gemengde vergaderingen.

2. Hij beveelt ons *de werken des Heeren* aan als een gepast onderwerp van onze overdenking als wij Hem loven de beschikkingen van Zijn voorzienigheid in de wereld, de kerk, en ten opzichte van particuliere personen.

A. Gods werken zijn zeer prachtig, groot gelijk Hij zelf is, er is niets in, dat gering of onbeduidend is, zij zijn de voortbrengselen van oneindige wijsheid en macht, en dit moeten wij reeds op de eerste aanblik ervan zeggen, eer wij er nog een nader onderzoek naar instellen, namelijk dat *de werken des Heeren groot zijn,* vers 2. Er is iets verbazingwekkende in, iets dat ons vervult van ontzag. Van al de werken des Heeren wordt gesproken als van één, vers 3. Het is Zijn *doen,* zo treffend is de schoonheid en de harmonie van Gods voorzienigheid, en zo bewonderenswaardig concentreren zich al haar beschikkingen in een plan, neem het alles tezamen, en het is wonderschoon en heerlijk, en zoals het Hem betaamt.

B. Zij zijn onderhoudend en leerrijk voor de weetgierigen. Zij *worden gezocht van allen die er lust in hebben.* Allen, die God waarlijk liefhebben, vinden behagen in Zijn werken, achten alles goed wat Hij doet, en nergens verwijlen zij in hun gedachten met meer genot bij dan bij de werken van God, hoe meer wij ze beschouwen, hoe aangenamer wij er door verrast worden. Zij, die behagen scheppen in de werken Gods, zullen zich niet vergenoegen met een vluchtige of oppervlakkige beschouwing ervan, maar zullen ze vlijtig onderzoeken en waarnemen. Bij het bestuderen zowel van de natuurlijke historie, als van de staatkundige geschiedenis moet dit ons doel zijn: de grootheid en heerlijkheid van Gods werken te ontdekken. Deze werken van God, die nederig en naarstig onderzocht worden, zullen *gezocht worden,* zij die zoeken, zullen vinden, (zo lezen het sommigen), zij worden gevonden van allen, die er lust in hebben of gevonden in al hun delen, bedoeling en belangen aldus Dr. Hammond, want de verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem vrezen, Psalm 25:14.

3. Zij zijn alle rechtvaardig en heilig, *Zijn gerechtigheid bestaat in eeuwigheid.* Wat Hij ook doet, nooit heeft Hij onrecht gedaan aan Zijn schepselen, en nooit zal Hij het doen, en "derhalve zal wat God doet in eeuwigheid zijn," Prediker 3:14.

4. Zij zijn bewonderenswaardig en gedenkwaardig, geschikt om in gedachten te worden gehouden en om in de geschiedenis te worden vermeld. Veel van hetgeen wij doen is zo onbeduidend, dat het niet geschikt is om ervan te spreken, het allerbeste is om het maar te vergeten, maar van Gods werken moet nota worden genomen, en het verhaal ervan moet bewaard blijven, vers 4. *Hij heeft Zijn wonderen een gedachtenis gemaakt,* Hij heeft gedaan wat waardig is om herdacht te worden, en dat wel herdacht moet worden, en Hij heeft wegen en middelen verordineerd, om sommigen ervan in gedachtenis te houden, zoals de verlossing van Israël uit Egypte door het Pascha. Hij heeft zich door Zijn wonderwerken een gedachtenis gesticht zo lezen het sommigen. Door hetgeen God met Zijn heerlijke arm gedaan heeft, heeft Hij zich een eeuwige naam gemaakt. Zie Jesaja 63:12.

5. Zij zijn goed, daarin toont de Heere dat Hij *genadig en barmhartig* is. Evenals van de werken van de schepping, zo moeten wij ook van de werken van de voorzienigheid zeggen: Zij zijn alle niet alleen zeer groot, maar ook alle zeer goed. Dr. Hammond acht dat dit de naam is, die Hij zich door Zijn wonderwerken gemaakt heeft, dezelfde, die Hij voor Mozes heeft uitgeroepen: de Heere God is genadig en barmhartig, Exodus 34:6. Gods vergeven van de zonde is het meest wondervolle van al Zijn werken, en het moet tot Zijn ere in gedachtenis worden gehouden. Nog een ander voorbeeld van Zijn genade en mededogen is dat Hij *dengenen, die Hem vrezen, spijze heeft gegeven,* vers 5. Hij geeft hun hun dagelijks brood, het brood huns bescheiden deels, dat doet Hij ook voor anderen door de gewone voorzienigheid, maar aan hen, die Hem vrezen, geeft Hij het door het verbond en ingevolge van de belofte want er volgt op: *Hij gedenkt in eeuwigheid aan Zijn verbond,* zodat zij zelfs in gewone zegeningen verbondsliefde kunnen proeven en smaken. Sommigen achten dat dit ziet op het manna, waarmee God Zijn volk Israël in de woestijn gespijzigd heeft. Anderen menen dat het ziet op de roof van de Egyptenaren verkregen, toen zij met grote have uittrokken, overeenkomstig de belofte, Genesis 15:14. Toen God de koppen des leviathans verpletterd heeft, heeft Hij hem tot spijze gegeven aan Zijn volk, Psalm 74:14. "Hij heeft dengenen, die Hem vrezen buit gegeven", zo heeft het de kanttekening, Hij heeft hen niet slechts gevoed, maar verrijkt, hun hun vijanden tot een prooi gegeven.

6:Dat zijn onderpanden van hetgeen Hij overeenkomstig Zijn belofte doen zal. *Hij gedenkt in eeuwigheid aan Zijn verbond,* want nooit heeft Hij er een tittel van ter aarde laten vallen en dat zal Hij ook nooit. Hoewel Gods volk zijn zwakheden heeft en dikwijls Zijn geboden vergeet, zal Hij toch in eeuwigheid gedenken aan Zijn verbond,

Psalm 111:6-10

Er wordt ons geleerd eer te geven aan God:

1. Voor de grote dingen, die Hij voor Zijn volk gedaan heeft, vanouds en nu onlangs. *Hij heeft de kracht van Zijn werken Zijn volke bekend gemaakt,* vers 6, in hetgeen Hij voor hen gewrocht heeft, menigmaal heeft Hij hun bewijzen gegeven van Zijn almacht en hun getoond wat Hij doen kan, en dat niets te moeilijk voor Hem is. Twee dingen worden genoemd *om de kracht Zijner werken te tonen.*

a. Het bezit dat God aan Israël gaf van het land Kanaän, *hun gevende de erve van de heidenen.* Dit deed Hij in Jozua's tijd, toen de zeven volken tenonder werden gebracht, en in Davids tijd, toen velen van de naburige volken aan Israël werden onderworpen en aan David schatplichtig werden. Hierin toonde God Zijn vrijmacht, dat Hij naar Zijn welgevallen beschikte over koninkrijken, en Zijn macht, door Zijn beschikkingen ten uitvoer te brengen. Indien God de erve van de heidenen tot het erfdeel van Israël wil maken, wie kan dan Zijn recht daartoe betwisten, en wie kan Zijn hand keren?

b. De vele verlossingen die Hij voor Zijn volk gewrocht heeft, toen zij zich door hun ongerechtigheden verkocht hadden in de hand hunner vijanden, vers 9. *Hij heeft Zijn volke verlossing gezonden,* niet alleen uit Egypte in het eerst, maar dikwijls daarna, en deze verlossingen waren typen van de grote verlossing, die in de volheid des tijds door de Heere Jezus gewerkt zou worden, die verlossing in Jeruzalem, waar zovelen naar uitgezien hebben.

2. Voor de vastheid van Zijn woord en van Zijn werken, die ons de zekerheid geven van de grote dingen, die Hij voor ons doen zal.

a. Wat God gedaan heeft, zal nooit ongedaan worden gemaakt. Hij zelf zal het niet ongedaan maken, vers 7. *De werken Diner handen zijn waarheid en oordeel,* vers 8. *Zij zijn gedaan in waarheid en oprechtheid.* Alles, wat Hij doet, is in overeenstemming met de eeuwige regelen en redenen van de billijkheid, het geschiedt alles naar de raad van Zijn wijsheid en het voornemen van Zijn wil, het is alles goed gedaan, en daarom is er niets in te veranderen of te verbeteren, het is alles vast en onveranderlijk. Bij het begin van Zijn werk kunnen wij staat maken op Zijn voleinding ervan, werk, dat waar is, zal duurzaam zijn, zal noch vermolmen noch wegzinken onder het gewicht dat er op gelegd wordt.

b. Wat God gezegd heeft, zal nooit herroepen worden. Al *Zijn bevelen zijn getrouw.* Zij zijn alle recht, en daarom zijn zij ook alle bestendig. Zijn doeleinden, de regel van Zijn daden, zullen alle vervuld worden. Zou Hij het zeggen en niet doen, of spreken en niet bestendig maken? Ongetwijfeld zal Hij het. Hetzij Hij licht gebiedt of duisternis, het geschiedt zoals Hij het bevolen heeft. Zijn geboden, de regel van onze daden en handelingen, zijn ontwijfelbaar recht en goed, en daarom onveranderlijk en niet te herroepen. Zijn beloften en bedreigingen zijn alle gewis, en zullen vervuld worden, en het ongeloof van de mens zal ze niet krachteloos of zonder uitwerking doen zijn. Zij zijn bevestigd, *ondersteund voor altoos en in eeuwigheid,* en de Schrift kan niet gebroken worden. De alwijze God behoeft nooit veranderingen te brengen in Zijn raadsbesluiten, noch is Hij genoodzaakt nieuwe maatregelen te beramen, hetzij ten opzichte van Zijn wetten of van de handelingen van Zijn voorzienigheid. Alles is gezegd, gelijk als alles gedaan is, in waarheid en

oprechtheid, en daarom is het onveranderlijk. Der mensen dwaasheid en leugen maken hen ongestadig in al hun wegen, maar de oneindige wijsheid en waarheid sluiten alle herroepingen alle intrekking buiten. Hij *heeft Zijn verbond in eeuwigheid geboden.* Gods verbond is geboden, want Hij heeft het gemaakt als een, die een onbetwistbaar gezag heeft om voor te schrijven wat wij moeten doen en wat wij moeten verwachten, en een ontwijfelbare macht, beide om te volbrengen wat Hij heeft beloofd in de zegeningen van het verbond en wat Hij heeft bedreigd in de vervloekingen ervan, Psalm 105:8.

3. Voor de instelling van de Godsdienst onder de mensen. Omdat *Zijn naam heilig en vreeslijk* is, en *Zijn vreze het beginsel is van de wijsheid,* zal Zijn lof bestaan tot in eeuwigheid, Hij zal tot in eeuwigheid geloofd en geprezen worden:

A. Omdat de ontdekkingen van de Godsdienst Hem zozeer tot eer verstrekken. Beschouw wat Hij van zichzelf in Zijn Woord en in Zijn werken bekend heeft gemaakt en gij zult zien dat God groot is en grotelijks is te vrezen, want Zijn naam is heilig, Zijn oneindige reinheid en rechtheid blinken uit in alles, waardoor Hij zich bekend heeft gemaakt, en omdat Hij heilig is, is Hij vreeslijk, en moet Hij met heilige eerbied en ontzag genoemd worden. Wat heilig is, is eerbiedwaardig, de engelen hebben het oog op Gods heiligheid, als zij hun aangezicht voor Hem bedekken, en niets strekt de mens zo tot eer als zijn heiligmaking. Het is in Zijn heiligdommen, dat God vreeslijk is, Psalm 68:36, Leviticus 10:3.

B. Omdat de voorschriften van de Godsdienst zo bevorderlijk zijn aan der mensen geluk. Wij hebben reden om God te danken dat de zaak zo goed beraamd is, dat onze eerbied voor Hem en onze gehoorzaamheid aan Hem evenzeer ons belang zijn als onze plicht.

a. Onze eerbied voor Hem is dit: *De vreze des Heeren is het beginsel van de wijsheid.* Het is niet alleen verstandig dat wij God vrezen, omdat Zijn naam vreeslijk en Zijn aard heilig is, maar het is ook voordelig voor ons. Het is wijsheid, het zal ons leiden om te spreken en te handelen zoals het ons betaamt en ons wezenlijk nuttig en voordelig is. Het is het hoofd van de wijsheid, dat is, zoals wij het lezen *het begin van de wijsheid,* de mensen beginnen nooit wijs te zijn voor zij beginnen God te vrezen, alle ware wijsheid heeft haar oorsprong in ware Godsdienst en heeft er haar grondslag in. Of, zoals sommigen het verstaan, het is de voornaamste wijsheid en de voortreffelijkste, de eerste in waardigheid. Het is de principiële wijsheid en het beginsel van de wijsheid om God te aanbidden, Hem eer te geven als onze Vader en onze meester. Zij handelen goed, die altijd handelen onder de heerschappij van Zijn heilige vreze.

b. Onze gehoorzaamheid aan Hem is dit: *Allen, die Zijn geboden doen, hebben goed verstand* Waar de vreze des Heeren in het hart heerst, daar zal een gestadige, nauwgezette zorg zijn om Zijn geboden te houden, niet om er van te praten, maar om ze te doen, en de zodanigen hebben goed verstand.

Ten eerste. Zij worden goed verstaan, hun gehoorzaamheid wordt genadiglijk aangenomen als een duidelijke aanwijzing van de gezindheid huns harten, dat zij in waarheid God vrezen. Vergel. Spreuken 3:4. "Vind gunst en goed verstand in de ogen Gods en van de mensen." God en de mensen zullen op hen zien als welmenend en zullen hun hun goedkeuring geven, die nauwgezet hun

plicht betrachten, al hebben zij ook hun dwalingen en vergissingen, wat eerlijk bedoeld is, zal goed worden opgenomen.

Ten tweede. Zij verstaan goed.

1. Het is een teken dat zij goed verstaan. De gehoorzaamsten worden aangenomen als de verstandigsten. Diegenen verstaan zichzelf en hun belangen het best, die Gods wet tot hun regel nemen en er in alles door bestuurd worden. Een groot verstand hebben zij, die Gods geboden kennen en er geleerd over kunnen spreken, maar een *goed verstand* hebben zij, die ze doen en er naar wandelen.

2. Het is het middel om nog beter te verstaan. Een goed verstand zijn zij voor allen, die ze doen, de vreze des Heeren en de wetten daarvan geven een goed verstand en zijn in staat om hen wijs te maken tot zaligheid. "Zo iemand wil deszelfs wil doen, die zal al duidelijker en helderder de leer van Christus kennen", Johannes 7:17. Allen, die ze doen hebben goede voorspoed, aldus de kanttekening, overeenkomstig hetgeen beloofd was aan Jozua, indien hij zou waarnemen om te doen naar hetgeen geschreven is in de wet, Jozua 1:8 " Dan zult gij uw wegen voorspoedig maken, en alsdan zult gij verstandiglijk handelen". Wij hebben reden om God te loven, Hem te loven tot in eeuwigheid, omdat Hij de mens zo gezegend een middel heeft gegeven om gelukkig te zijn. Sommigen achten dat de laatste woorden meer van toepassing zijn op de goede, dat is, de Godvruchtige mens, die de Heere vreest, dan op de goede God: Zijn *lof bestaat tot in eeuwigheid.* Het is misschien "niet van de mensen maar het is uit God", Romeinen 2:29, en de lof, die uit God is, blijft tot in eeuwigheid, als de lof van de mensen verwelkt en vergaan is.

PSALM 112

1 Hallelujah! Aleph. Welgelukzalig is de man, die den HEERE vreest; Beth. die groten lust heeft in Zijn geboden.
2 Gimel. Zijn zaad zal geweldig zijn op aarde; Daleth. het geslacht der oprechten zal gezegend worden.
3 He. In zijn huis zal have en rijkdom wezen; Vau. en zijn gerechtigheid bestaat in eeuwigheid.
4 Zain. Den oprechten gaat het licht op in de duisternis; Cheth. Hij is genadig, en barmhartig, en rechtvaardig.
5 Teth. Wel dien man, die zich ontfermt en uitleent; Jod. hij beschikt zijn zaken met recht.
6 Caph. Zekerlijk, hij zal in der eeuwigheid niet wankelen; Lamed. de rechtvaardige zal in eeuwige gedachtenis zijn.
7 Mem. Hij zal voor geen kwaad gerucht vrezen; Nun. zijn hart is vast, betrouwende op den HEERE.
8 Samech. Zijn hart, wel ondersteund zijnde, zal niet vrezen; Ain. totdat hij op zijn wederpartijen zie.
9 Pe. Hij strooit uit, hij geeft den nooddruftige; Tsade. zijn gerechtigheid bestaat in eeuwigheid; Koph. zijn hoorn zal verhoogd worden in eer.
10 Resch. De goddeloze zal het zien, en hij zal zich vertoornen; Schin. hij zal met zijn tanden knersen en smelten. Thau. de wens der goddelozen zal vergaan.

Evenals de vorige is ook deze psalm alphabetisch samengesteld, en evenals de vorige heeft hij tot titel of opschrift, Hallelujah, ofschoon hij handelt over het geluk van de heiligen, omdat dit toch tot eer van God strekt, en van alles, waar wij het genot van hebben, moet Hij de lof ontvangen. Het is een uitlegging van het laatste vers van de vorige psalm, en toont ten volle aan hoezeer het onze wijsheid is om God te vrezen en Zijn geboden te doen. Wil hebben hier

I. De aard van een rechtvaardige, vers 1.

II. De zaligheid van de rechtvaardigen.

1. Er is geluk weggelegd voor hun nakomelingen, vers 2. Er is een zegen, Geschonken aan henzelf.

a. Uitwendig een innerlijke voorspoed, vers 3.

b. Vertroosting, lieflijkheid, vers 4.

c. Wijsheid, vers 5.

d. Vastheid. vers 6-8.

e. Eer, vers 6, 9.

III. De rampzaligheid van de goddelozen, vers 10. Zodat ons goed en kwaad voorgesteld worden, de zegen en de vloek Bij het zingen van deze psalm moeten wij niet alleen onszelf en elkaar vermanen om te beantwoorden aan de beschrijving van het karakter, dat hier van de gelukzaligen gegeven wordt, maar ook onszelf en elkaar vertroosten met de voorrechten en zegeningen, die hier aan de heiligen verzekerd worden.

Psalm 112:1-5

De psalmist begint met ons op te roepen om God te loven, maar onmiddellijk begeeft hij er zich toe om het volk van God te loven, want welke eer of heerlijkheid ook erkend wordt in hen te zijn, zij komt van God en moet tot Hem wederkeren gelijk Hij hun lof is, zo zijn zij de Zijne. Wij hebben reden om de Heere te loven dat er een volk in de wereld is, dat Hem vreest en dient, en dat dit volk gelukkig is, en beide zijn geheel en uitsluitend aan de genade Gods te danken. Nu hebben wij hier:

1. Een beschrijving van hen, die gelukzalig genoemd worden en aan wie deze beloften gegeven zijn.

A. Zij hebben goede beginselen en een Godvruchtige gezindheid. Diegenen hebben de voorrechten van Gods onderdanen, niet die roepen: Heere, Heere, maar die in waarheid Zijn regering welgezind zijn.

a. Het zijn de zodanigen, die ontzag hebben voor God, steeds eerbied hebben voor Zijn majesteit, achting koesteren voor Zijn wil. De gelukzalige man is hij, *die de Heere vreest,* vers 1.

b. Het zijn dezulken, die een welgevallen hebben aan hun plicht. Hij, *die de Heere vreest* als een vader met de gezindheid van een kind, niet van een slaaf, *heeft grote lust in Zijn geboden,* heeft er een welbehagen in evenals in de billijkheid en goedheid ervan, zij zijn geschreven in zijn hart, het is zijn keus om er aan onderworpen te zijn, en hij noemt ze een zacht, aangenaam juk, het is zijn verlustiging om Gods geboden te onderzoeken, er door lezen, horen en nadenken, omgang mee te hebben, Psalm 1:2. Hij verlustigt zich niet alleen in Gods beloften, maar in Zijn geboden, en acht zich gelukkig onder Gods regering, zowel als in Zijn gunst. Het is hem een genot om in de weg van zijn plicht te worden gevonden, en hij is in zijn element als hij in de dienst van God is. Hierin verlustigt hij zich meer dan in de bezigheden en genietingen van deze wereld. En wat hij doet in de Godsdienst, doet hij uit beginsel omdat hij lieflijkheid ziet in de Godsdienst, en er ook voordeel in vindt.

B. Zij zijn eerlijk en oprecht in hun betuigingen en bedoelingen. Zij worden de *oprechten* genoemd, vers 2, 4, die werkelijk zo goed zijn als zij schijnen te wezen, en getrouw handelen met God en de mensen. Er is geen ware Godsdienst zonder oprechtheid, dat is Evangelievolmaaktheid.

C. Zij zijn beide rechtvaardig en vriendelijk in hun handelingen, *hij is genadig en barmhartig,* vers 4, durft niemand onrecht doen maar doet aan een ieder al het goed, dat hij kan, en dat wel uit een beginsel van medelijden en vriendelijkheid. In de vorige psalm is van God gezegd: Hij is *genadig en barmhartig,* en hier wordt het gezegd van de Godvruchtige, want hierin moeten wij navolgers Gods zijn als geliefde kinderen, barmhartig zijn, gelijk Hij barmhartig is. Hij is *barmhartig, en* toch *recht vaardig,* hij is op eerlijke wijze gekomen aan hetgeen, waar hij goed mee doet, de Heere haat de roof in het brandoffer, en dat doet ook hij. Er wordt een voorbeeld gegeven van zijn weldadigheid, vers 5. Hij *ontfermt zich en leent uit.* Soms is er evenveel barmhartigheid in uitlenen als in geven, daar het de ontlener aanspoort beide tot naarstigheid en tot eerlijkheid. Hij ontfermt zich en leent, Psalm 37:26. Hij doet het uit een recht beginsel, niet zoals de woekeraar leent tot zijn eigen voordeel, ook niet bloot uit edelmoedigheid, maar uit zuivere barmhartigheid.

Hij doet het op de rechte wijze, niet morrend, maar vriendelijk, met een blijmoedig gelaat.

2. De zaligheid, welke hier verzekerd wordt aan hen, die aan deze karakterbeschrijving beantwoorden. Zaligheid, alle zaligheid, voor de man, die de Heere vreest. Wat de mensen ook van hen mogen zeggen of denken, God zegt, dat zij zalig zijn, en Zijn zeggen, dat zij dit zijn, maakt dat zij het zijn.

A. De nakomelingen van een Godvruchtige zal het er om zijn Godsvrucht te beter om gaan, vers 2. *Zijn zaad zal geweldig zijn op aarde.* Misschien zal hij zelf niet zo heel groot zijn in de wereld, er niet zo'n aanzien in hebben als zijn zaad na hem, om zijnentwil. De Godsdienst heeft menige familie tot aanzien gebracht, haar niet misschien tot hoge bevordering doen komen, maar haar wel en solide gevestigd. Als de Godvruchtigen zelf zalig zijn in de hemel, genieten hun nakomelingen misschien eer en aanzien op de aarde, en zullen zelf erkennen dat het is krachtens een zegen, die van hen is nedergedaald. *Het geslacht van de oprechten zal gezegend worden,* als zij in hun voetstappen treden, zij zullen te meer gezegend zijn om hun betrekking tot hen: "beminden om der vaderen wil," Romeinen 11:28, want aldus luidt het verbond: "Ik zal u tot een God zijn en uw zaad na u," 17:7, en terwijl "het zaad van de boosdoeners in eeuwigheid niet genoemd zal worden," Jesaja 14:20. Laat de kinderen van Godvruchtige ouders dit voorrecht hogelijk waarderen, en zich wachten van iets te doen om de zegen te verbeuren, die voor het geslacht van de oprechten is weggelegd.

B. Zij zullen voorspoedig zijn in de wereld, inzonderheid zal hun ziel wel varen, vers 3..

a. Zij zullen gezegend wezen met uitwendige voorspoed in zoverre het goed voor hen is. *Have en rijkdom zullen* in het huis des oprechten *wezen,* niet tot in zijn hart, want hij behoort niet tot hen, in wie de liefde tot het geld heerst, misschien ook niet zozeer in zijn hand, (want hij begint pas de bezitting te vermeerderen) maar in zijn huis, zijn gezin zal rijk worden als hij is heengegaan. Maar

b. Wat nog veel beter is: zij zullen gezegend worden met geestelijke zegeningen, die de ware rijkdom zijn. Zijn *rijkdom zal in zijn huis wezen,* want dat moet hij aan anderen laten, maar van *zijn gerechtigheid* zal hij zelf de vertroosting smaken zij *bestaat in eeuwigheid.* Genade is beter dan goud, want ze is duurzamer. Hij zal have en rijkdom hebben, en toch bij zijn Godsdienst inlijven, en in zijn staat van voorspoed zal hij nog vasthouden aan zijn oprechtheid terwijl velen, die haar vasthielden in de storm, haar afwerpen in de zonneschijn. Wereldlijke voorspoed is dan een zegen, wanneer de mensen er niet door verkoelen in hun Godsvrucht, maar er in blijven volharden, en als deze blijvend is in de familie en samengaat met de have en de rijkdom, als de erfgenamen van des vaders bezittingen ook zijn deugden erven, dan is dat in waarheid een gelukkige familie. Hoe dit nu zij, de *gerechtigheid van de Godvruchtige bestaat in eeuwigheid* in de onverwelkelijke kroon van de gerechtigheid.

C. Zij zullen in hun beproeving vertroosting hebben vers 4. *De oprechten gaat het licht op in de duisternis.* Hierin ligt opgesloten dat Godvruchtigen beproevingen kunnen hebben, de belofte stelt hen hiervan niet vrij, in de gewone rampen van het menselijk leven zullen zij delen, maar "wanneer zij in duisternis zijn gezeten, zal hun de Heere een licht zijn," Micha 7:8. Zij zullen ondersteund en vertroost worden onder hun ellende, hun geest zal helder zijn als hun uitwendige toestand bewolkt is, "Sat lucis intus: Er is licht genoeg van binnen." Omringd door de Egyptische duisternis hadden de Israëlieten licht in hun woningen. Zij zullen ter bestemder tijd, misschien wel als zij het het minst verwachten, verlost worden uit hun ellende, als de nacht het donkerst is, breekt de dag aan, ja ten tijde des avonds, als de nacht verwacht werd, zal het licht wezen.

D. Zij zullen wijsheid hebben voor het bestuur van al hun zaken, vers 5. Hij, die goed doet met zijn bezittingen, zal ze door de voorzienigheid Gods vermeerderen, niet door een wonder, maar door zijn eigen beleid, *hij beschikt zijn zaken met recht,* en "zijn God onderricht hem van de wijze, Hij leert hem," Jesaja 28:26. Het behoort tot het karakter van een Godvruchtige, dat hij zijn verstand gebruikt in het bestuur van zijn zaken, in het verkrijgen en behouden, opdat hij wat hebbe om te geven. Het kan verstaan worden van de zaken van zijn liefdadigheid, *hij ontfermt zich en leent uit* maar hij doet het met wijsheid, opdat zijn liefdadigheid niet misplaatst zij, niet verkeerd worde aangewend, hij geeft aan de rechte personen wat recht en geschikt is om hun te geven, en op de rechte tijd en in de rechte evenredigheid. En het maakt een deel uit van de belofte aan hem, die aldus zijn zaken beschikt met recht, dat God hem meer zal geven. Zij, die het meest hun wijsheid gebruiken, zien het meest hoe nodig zij hun is, en vragen haar van God, die beloofd heeft haar mildelijk te geven, Jakobus 1:5. *Hij zal zijn woorden besturen met oordeel,* zo is het in het oorspronkelijke, en er is niets, waarvoor wij meer wijsheid van node hebben, dan in het regeren van de tong, zalig hij, aan wie God deze wijsheid geeft.

Psalm 112:6-10

In deze verzen hebben wij:

1. De voldoening van de heiligen en hun bestendigheid. Het is het geluk en voorrecht van een Godvruchtige, dat hij *in der eeuwigheid niet zal wankelen,* vers 6. Satan en zijn werktuigen pogen hem te doen wankelen, maar zijn fondament is vast, en hij *zal niet wankelen,* tenminste *niet wankelen lot in eeuwigheid,* wordt hij ook al geschud voor een tijd, hij zal toch spoedig zijn vastheid herkrijgen.

A. Een Godvruchtige zal een gevestigde naam, een goede naam, hebben, en dat is een grote voldoening voor hem. Hij zal een goede naam hebben, een naam voor goede dingen, bij God en goede mensen. *De rechtvaardige zal in eeuwige gedachtenis zijn,* vers 6, in deze zin: *zijn gerechtigheid* (de gedachtenis ervan) *bestaat in eeuwigheid,* vers 9. Er zijn van de zodanigen, die alles doen wat zij kunnen om zijn goede naam te bezwalken, hem met smaad te overladen, maar zijn oprechtheid zal aan het licht worden gebracht en de eer ervan zal hem overleven. Sommigen, die op uitnemende wijze rechtvaardig zijn geweest, worden in eeuwige gedachtenis gehouden op aarde, overal waar de Schrift wordt gelezen, wordt gesproken van hun goede daden, tot hun gedachtenis. En de gedachtenis van menige Godvruchtige, die reeds lang gestorven is, wordt nog gezegend, maar in de hemel zal hun gedachtenis waarlijk tot in eeuwigheid zijn, en de eer hunner gerechtigheid zal daar bestaan tot in eeuwigheid met de beloning ervan in de onverwelkelijke kroon van de heerlijkheid. Zij, die op aarde vergeten en veracht zijn, worden daar herdacht en geëerd, en hun gerechtigheid "wordt bevonden te zijn tot lof en eer en heerlijkheid," 1 Petrus 1:7, dan, op zijn laatst, zal de hoorn van een Godvruchtige *verhoogd worden in ere,* zoals van de eenhoorn als hij overwinnaar is. In hun hoogmoed verheffen de goddelozen thans hun hoorn, maar zij zullen allen afgehouwen worden, Psalm 75:6, 11. In hun ootmoed en vernedering hebben de Godvruchtigen hun "hoorn in het stof gedaan," Job 16:15, maar de dag komt, wanneer hij *zal verhoogd worden in ere.* Hetgeen inzonderheid tot eer strekt van de Godvruchtigen is hun weldadigheid jegens de armen. Hij *strooit uit, hij geeft de nooddruftige*. Hij heeft zijn liefdadigheid niet in een richting laten gaan, haar niet aangewend voor enkele personen, voor wie hij een bijzondere belangstelling koesterde, maar haar verspreid, een deel gegeven aan zeven, ja ook aan acht, hij heeft gezaaid aan alle wateren, en door aldus uit te strooien heeft hij toegenomen, en dit is *zijn gerechtigheid,* die *bestaat tot in eeuwigheid.* Aalmoezen worden *gerechtigheid* genoemd, niet omdat zij ons zullen rechtvaardigen door vergoeding te doen voor onze boze daden, maar omdat zij goede daden zijn, die wij gehouden en verplicht zijn te verrichten, zodat wij, als wij niet liefdadig zijn, niet "rechtvaardig zijn, dan onthouden wij het goed aan hen, aan wie het toekomt," Spreuken 3:27. De eer hiervan bestaat tot in eeuwigheid, want er zal nota van genomen worden in de grote dag. "Ik ben hongerig geweest en gij hebt Mij te eten gegeven." Dit wordt aangehaald als een beweegreden voor en een aanmoediging tot liefdadigheid, 2 Corinthiers 9:9.

B. Een Godvruchtige zal een vaste geest hebben, en dat is een veel grotere voldoening, want zo zal een mens aan zichzelf alleen roem hebben, en niet aan een ander. Zeker, hij zal niet wankelen, wat er ook moge gebeuren, noch bewogen worden van zijn plicht, noch van zijn vertroosting, want hij *zal niet vrezen, zijn hart is vast,* vers 7, 8. Dit maakt een deel uit beide van het karakter en van de vertroosting van de Godvruchtigen. Het is hun streven om hun hart te bewaren in vertrouwen op

God en aldus kalm te blijven, kalm en rustig, en God heeft hun beide oorzaak beloofd om dit te doen en genade om het te kunnen doen.

Merk op:

a. Het is de plicht en het belang van Gods volk om voor geen kwaad gerucht te vrezen, niet bevreesd te zijn om slechte tijdingen te vernemen, en als zij ze wel vernemen, niet in verwarring er door te geraken, niet de schrikwekkende verwachting te koesteren van nog erger te zullen horen, maar wat er ook gebeure, wat er ook dreige, met Paulus te kunnen zeggen: "ik acht op geen ding, ook zal ik niet vrezen, al veranderde de aarde haar plaats," Psalm 46:3.

b. De vastheid van het hart is een soeverein geneesmiddel tegen de ontrustende vrees van boze tijdingen. Als wij onze gedachten kalm houden, ons meester laten blijven van onze gedachten, als onze wil onderworpen is aan de heilige wil van God, ons humeur gelijkmatig is onder al de ongelijkheid en ongestadigheid van de omstandigheden, dan zijn wij wel versterkt tegen de beroeringen van de vreesachtigen.

c. Vertrouwen op de Heere is het beste en zekerste middel om het hart vast te maken. Door het geloof moeten wij het anker uitwerpen in de belofte, in het Woord van God en aldus tot Hem wederkeren, en in Hem blijven als in onze rust. Het hart van de mens kan tot zijn voldoening nergens vastheid in hebben dan in de waarheid Gods en daar vindt het vaste grond.

d. Zij, wier hart vast is door het geloof, zullen geduldig wachten totdat zij hun doel bereikt hebben zijn hart wel ondersteund zijnde, zal niet vrezen totdat hij op zijn wederpartijen zie, totdat hij in de hemel komt, waar hij Satan zal zien en al zijn geestelijke vijanden vertreden onder zijn voeten, zoals Israël de Egyptenaren dood aan de oever van de zee gezien heeft. Totdat hij op zijn verdrukkers ziet, aldus Dr. Hammond totdat hij veilig op hen ziet, hen stoutmoedig in het aangezicht ziet, daar hij nu niet langer in hun macht is. Het zal de voldoening voltooien van de heiligen als zij terugzien op al hun leed en al hun moeite, en dan instaat zijn om te zeggen met Paulus, toen hij een opsomming gaf van de vervolgingen, die hij had geleden: "de Heere heeft mij uit alle verlost," 2 Timotheus 3:11.

2. De ergernis van de goddelozen, vers 10. Twee dingen zullen hen kwellen.

a. De gelukzaligheid van de rechtvaardigen, de goddelozen zullen de rechtvaardigen in voorspoed en eer zien *en zich vertoornen.* Het zal hun verdrieten te zien, dat hun onschuld aan het licht gebracht is, hun nedere staat wordt aangezien, en hen, die zij hebben gehaat en veracht, wier verderf zij gezocht hebben, de gunstgenoten des hemels te zien, en bevorderd om "heerschappij over hen te hebben," Psalm 49:15, dat zal hen doen *knersen met hun tanden en smelten,* dat is wegkwijnen. Dit is dikwijls vervuld geworden in deze wereld. Het geluk van de heiligen is de nijd van de goddelozen, en die nijd strekt tot verrotting van hun beenderen. Maar het volkomenst zal het vervuld worden in de andere wereld, als het veroordeelde zondaren zal doen knersen met hun tanden, om Abraham van verre te zien en Lazarus in zijn schoot, om al de profeten in het koninkrijk Gods te zien, en zichzelf te zien buitengeworpen.

b. Hun eigen belangstelling, *de wens van de goddelozen zal vergaan.* Hun wens gold enig en uitsluitend de wereld en het vlees, en deze heersten over hen, en daarom is, als deze vergaan hun

vreugde weg en hun verwachting ervan afgesneden tot hun eeuwige beschaming, hun hoop is als het huis van de spin.

PSALM 113

1 Hallelujah! Looft, gij knechten des HEEREN! looft den Naam des HEEREN.
2 De Naam des HEEREN zij geprezen, van nu aan tot in der eeuwigheid.
3 Van den opgang der zon af tot haar nedergang, zij de Naam des HEEREN geloofd.
4 De HEERE is hoog boven alle heidenen, boven de hemelen is Zijn heerlijkheid.
5 Wie is gelijk de HEERE, onze God? Die zeer hoog woont.
6 Die zeer laag ziet, in den hemel en op de aarde.
7 Die den geringe uit het stof opricht, en den nooddruftige uit den drek verhoogt;
8 Om te doen zitten bij de prinsen, bij de prinsen Zijns volks.
9 Die de onvruchtbare doet wonen met een huisgezin, een blijde moeder van kinderen. Hallelujah!

Deze psalm begint en eindigt met Hallelujah, want evenals vele andere, is hij bestemd om het grote en goede werk van God te loven te bevorderen.

I. Wij worden hier geroepen en aangespoord om God te loven, vers 1-3..

II. Wij worden hier voorzien van stof tot lof, er worden ons woorden voor in de mond gegeven, bij het zingen waarvan wij met heilige vreze en liefde Gode de eer moeten geven van:

1. De verheffing van Zijn heerlijkheid en grootheid vers 4, 5.

2. De nederbuigendheid van Zijn genade en goedheid vers 6-9, die elkaar grotelijks ophelderen opdat wij door beide diep getroffen zullen worden.

Psalm 113:1-9

In deze psalm

I. Worden wij vermaand om eer te geven aan God, Hem de eer te geven Zijns naams. De uitnodiging is zeer dringend: *Looft de Heere,* en wederom, en nogmaals: *Looft Hem looft Hem, geloofd zij Zijn naam,* want hij is te prijzen, vers 1-3. Dit geeft te kennen:

1. Dat het een noodzakelijke en zeer uitnemende plicht is, zeer welbehaaglijk aan God, en dat het een ruime plaats inneemt in de Godsdienst.

2. Dat het een plicht is, waarin wij zeer overvloedig moeten zijn, en waarmee wij ons dikwijls moeten bezighouden.

3. Dat het werk is, waarin wij zeer ten achteren zijn en waartoe wij opgewekt en aangevuurd moeten worden, door gebod op gebod en regel op regel.

4. Dat zij, die zichzelf veel bezighouden met het loven van God, er anderen toe zullen uitlokken, zowel omdat zij het gewicht beseffen van het werk, en er al de hulp voor nodig is, die zij krijgen kunnen, (er is werk voor alle harten, alle handen, en die allen zich nog weinig genoeg), en omdat zij er een genot in smaken, waarin zij al hun vrienden wensen te doen delen.

Merk op:

A. Van wie God lof ontvangt, van Zijn eigen volk, zij worden hier opgeroepen om God te loven, als degenen, die aan de oproeping gehoor zullen geven. *Looft, gij knechten des Heeren*. Zij hebben de meeste reden om Hem te loven want zij, die bij Hem zijn als Zijn dienstknechten, kennen Hem het best en ontvangen het meest van Zijn gunsten, het is hun plicht om Hem te loven, het werk, dat van hen, als Zijn dienstknechten, geëist wordt, het is gemakkelijk en aangenaam werk om goed te spreken van hun Meester, en Hem al de eer aan te doen, die zij kunnen, wie zal het doen, als zij het niet doen? Sommigen verstaan het van de Levieten, maar, indien dat ook alzo is, alle Christenen zijn een koninklijk priesterdom om de deugden te verkondigen desgenen die hen geroepen heeft. Zie 1 Petrus 2:9. De engelen zijn de dienstknechten des Heeren, zij behoeven door ons niet opgeroepen te worden om God te loven, maar het is een troost voor ons, dat zij het beter doen dan wij het kunnen.

B. Wanneer Hij lof behoort te ontvangen.

a. In alle eeuwen. *Van nu aan tot in eeuwigheid,* vers 2, laat dit werk niet met ons sterven maar laat ons het doen in een betere wereld en laat hen, die na ons komen, het doen in deze. Laat ons zaad niet ontaarden, maar laat God geloofd worden door alle navolgende geslachten, en niet alleen door het tegenwoordige. Wij moeten in onze dag de Heere loven door met de psalmist te zeggen: *Geloofd zij Zijn naam van nu aan tot in eeuwigheid*

b. In alle plaatsen, *van de opgang van de zon af tot haar nedergang,* door geheel de bewoonbare wereld, laat allen, die van de weldaad genieten van de opgang van de zon, (en deze

moeten er op rekenen dat de zon ondergaan zal) de Vader van de lichten danken voor dat licht. Gods naam is te prijzen, hij behoort geprezen te worden door alle volken, want in iedere plaats van het oosten tot het westen worden de duidelijke bewijzen en voortbrengselen gezien van Zijn wijsheid, macht en goedheid, en het is te betreuren dat zo groot een deel van het mensdom in onwetendheid omtrent Hem verkeert, en aan anderen de lof geeft, die Hem alleen toekomt. Maar er is misschien meer in opgesloten, gelijk het vorige vers ons een blik gaf op het koninkrijk van de heerlijkheid, te kennen gevende dat Gods naam tot in eeuwigheid geloofd zal worden, (als de tijd niet meer is, en dat het loven van God het werk des hemels zal zijn) zo geeft dit vers ons een blik op het koninkrijk van de genade in de Evangeliebedeling ervan, als de kerk niet langer beperkt zal zijn tot het Joodse volk, maar zich zal verbreiden over geheel de wereld, als in iedere plaats "zijn naam geestelijk reukwerk zal toegebracht worden," Maleachi 1:11, dan zal *van de opgang van de zon tot haar nedergang de naam des Heeren geloofd worden,* door sommigen in alle landen.

II. Hier wordt ons gezegd waarvoor wij Hem eer en heerlijkheid moeten geven.

1. Laat ons met het oog des geloofs opwaarts zien, en zien hoe hoog Zijn heerlijkheid is in de bovenwereld, en dat vermelden tot Zijn lof, vers 4, 5. We moeten in onze lof Zijn naam verheffen, want Hij is hoog, Zijn heerlijkheid is hoog.

a. *Hoog boven alle heidenen,* boven hun koningen, hoe statig ook en hoe prachtig, hun volk, hoe talrijk ook. Of het van een aardse koning al of niet waar is, dat hij "major singulis" is, groter is dan afzonderlijke personen, maar "minor universis," minder is dan het geheel, daarover zullen wij niet twisten, maar wij zijn er zeker van, dat het niet waar is van de Koning der koningen. Neem alle volkeren bij elkaar, Hij is boven ze allen, voor Hem zijn zij "als een druppel van een emmer, en als een stofje van de weegschaal," Jesaja 40:15, 17. Laat alle volken hoog denken en spreken van God, want Hij is hoog boven hen allen.

b. *Hoog boven de hemelen,* de troon van Zijn heerlijkheid is in de hoogste hemelen, hetgeen ons hart moet opheffen in Hem te loven Klaagliederen 3:41. *Zijn heerlijkheid is boven de hemelen,* boven de engelen, Hij is boven hetgeen zij zijn, hun glans en heerlijkheid is niets, vergeleken bij de Zijne, boven hetgeen zij doen, want zij staan onder Zijn bevel en doen Zijn welbehagen, en zelfs boven hetgeen zij zeggen kunnen dat Hij is. Hij is verheven boven alle lof en prijs, niet alleen van ons, maar ook van hen. Daarom moeten wij in heilige bewondering uitroepen: *Wie is gelijk de Heere onze God?* Wie van al de vorsten en potentaten van de aarde? Wie van al de schitterende en zalige geesten hierboven? Niemand kan Hem evenaren, niemand durft zich met Hem vergelijken. God moet geprezen worden als alles overtreffend, onvergelijkelijk groot, oneindig groot, want Hij *woont zeer hoog,* en van die hoogte ziet Hij alles, bestuurt Hij alles, en trekt met recht alle lof tot zich.

2. Laat ons om ons heen zien met een oog van waarneming, en zien hoe uitgestrekt Zijn goedheid is in de lagere wereld, en dit vermelden tot Zijn lof. Hij is een God, *die zich verhoogt om te wonen,* die *zich vernedert in de hemel* en op de aarde, vers 4. Sommigen denken dat hier een transpositie is: Hij *verhoogt zich om te wonen in de hemel,* Hij *vernedert zich om te zien op aarde,* maar de zin is duidelijk genoeg zo als wij het nemen, merk slechts op: God wordt gezegd *zich te verhogen en zich te vernederen,* beide zijn Zijn eigen daad, en Hij is uit zichzelf bestaande, zodat Hij beide

de fontein is van Zijn eigen eer en de oorsprong van Zijn eigen genade. Gods nederbuigende goedheid blijkt:

A. In de kennis, die Hij neemt van de wereld beneden Hem, Zijn heerlijkheid is *boven de heidenen* en *boven de hemelen,* en toch worden geen van beide door Hem veronachtzaamd. "God is groot, nochtans versmaadt Hij niet," Job 36:5. Hij *vernederd zich om te zien* al Zijn schepselen, al Zijn onderdanen, hoewel Hij oneindig ver boven hen is. In aanmerking genomen de volmaaktheid, genoegzaamheid en gelukzaligheid van de Goddelijke natuur, moet het als een daad van verwonderlijke, nederbuigende goedheid erkend worden, dat het Gode behaagt om in Zijn eeuwige raad en in het bestuur van Zijn algemene voorzienigheid beide aan de heirlegers des hemels en aan de inwoners van de aarde te gedenken, Daniel 4:35. Zelfs in deze heerschappij vernedert Hij zich.

a. Het is nederbuigende goedheid in Hem om *op de dingen in de hemel te zien,* vers 6, om het aanzijn te ondersteunen, de bewegingen te leiden, de lof en de diensten aan te nemen van de engelen zelf, want Hij heeft hen niet nodig, wordt door hen niet bevoordeeld.

b. Veel groter nog is Zijn nederbuigende goedheid om te zien op de dingen, *die op de aarde zijn,* de kinderen van de mensen te bezoeken, hen te beschouwen, hun zaken te regelen en te besturen en nota te nemen van hetgeen zij zeggen en doen, ten einde de aarde te vervullen van Zijn goedheid, en ons aldus het voorbeeld te geven van neer te bukken om goed te doen, van kennis te nemen van en belang te stellen in onze minderen. Indien het nu zo’n nederbuigendheid is in God om te zien op de dingen in de hemel en op de aarde, welk een verbazende nederbuigendheid was het dan niet in de Zone Gods om van de hemel neer te komen op de aarde, onze natuur aan te nemen, ten einde "hen te zoeken en zalig te maken, die verloren waren!" Hierin, voorwaar, heeft Hij zichzelf vernederd.

B. In de bijzondere gunst, die Hij soms betoont aan de geringsten van de inwoners van deze lagere wereld. Hij ziet niet slechts de grote dingen op de aarde, maar de geringste, de dingen, die voorname mensen gewoonlijk voorbijzien. En Hij ziet ze niet slechts, maar Hij doet er wonderen voor, dingen, die zeer verrassend zijn, buiten de weg zijn van Zijn gewone voorzienigheid en aaneenschakeling van oorzaken, hetgeen aantoont dat de wereld niet geregeerd wordt door de loop van de natuur, want die zou altijd door hetzelfde kanaal lopen maar door de God van de natuur, die er behagen in schept om dingen te doen, die wij niet verwachtten.

a. Zij, die lang in geringe toestand hebben verkeerd, worden soms plotseling opgeheven en achtbaar gemaakt, vers 7, 8. *Die de geringe uit het stof opricht en de nooddruftige uit de drek verhoogt om te doen zitten bij de prinsen zijns volks.*

Ten eerste. Aldus verheerlijkt God soms zichzelf, Zijn wijsheid, macht en soevereiniteit als Hij een groot werk te doen heeft, verkiest Hij diegenen ervoor te gebruiken, van wie men dit het minst gedacht zou hebben, zij zelf hebben er even weinig aan gedacht als anderen, en zo werden zij dan tot de hoogste post van eer verheven. Gideon wordt genomen van zijn dorsen, Saul van zijn zoeken naar de ezelinnen, en David van het weiden van de schapen. De apostelen worden van hun vissersbedrijf tot vissers van de mensen gemaakt. De schat des Evangelies is in aarden vaten gelegd, en de zwakken en dwazen van de wereld worden verkoren om er de predikers van te zijn, om de wijzen en sterken te beschamen, 1 Corinthiers 1:27, 28, opdat de uitnemendheid van de kracht zij van God, en allen zullen zien dat de verhoging van Hem komt.

Ten tweede. Zo beloont God soms de uitnemende Godsvrucht en lijdzaamheid van Zijn volk, die lang gezucht hebben onder de last van armoede en versmaadheid. Toen Jozefs deugd beproefd was en openbaar werd, is hij uit het stof van de gevangenis opgericht om te zitten bij prinsen. Zij, die wijs zijn, zullen zulke wisselingen van de voorzienigheid opmerken, en er de goedertierenheid des Heeren door verstaan. Sommigen hebben dit toegepast op het werk van de verlossing door Jezus Christus, en dat wel niet ongepast, want door Hem worden arme, gevallen mensen opgericht uit het stof (een van de Joodse rabbijnen past het toe op de opstanding van de doden), ja uit de drek van de zonde, om hen te doen zitten bij prinsen, bij de engelen deze vorsten van Zijn volk. Die strekking heeft het lied van Hanna, 1 Samuel 2:6-8.

b. Zij, die lang onvruchtbaar zijn geweest, worden soms plotseling vruchtbaar gemaakt, vers 9. Dit kan terugzien op Sara en Rebekka, Rachel Hanna en de moeder van Simson, of voorwaarts zien naar Elizabeth, en er zijn vele zulke voorbeelden geweest, waarin God de verdrukking van Zijn dienstmaagden heeft aangezien en haar versmaadheid heeft weggenomen. *Hij doet de onvruchtbare huishouden,* vers 9, bouwt het gezin niet slechts op, maar vindt daardoor iets te doen voor de hoofden van het gezin. Zij, die het genot en het voorrecht hebben van een gezin, moeten er de zorg voor op zich nemen. Kinderen telen en het huis regeren zijn samengevoegd, 1 Timotheus 5:14. Als God *de onvruchtbare in een huisgezin zet,* dan verwacht Hij dat zij de gangen van haar huis beschouwt, Spreuken 31:27. Zij wordt gezegd *een blijde moeder van kinderen te zijn,* niet alleen omdat in gewone gevallen de smart, de benauwdheid vergeten is om de blijdschap, dat een mens ter wereld is gekomen, maar omdat er bijzondere blijdschap is, als er een kind wordt geboren aan hen, die lang kinderloos geweest zijn, zoals Lukas 1:14, daarom behoort er ook bijzondere dankzegging te zijn. *Hallelujah, Looft de Heere.* Maar in dit geval moet er verheug zijn met beving, want hoewel de droeve moeder blijde is gemaakt, kan de blijde moeder weer een treurende moeder worden, zo de kinderen of van haar weggenomen worden, of haar tot bitterheid worden. Dit kan dus toegepast worden op de Evangeliekerk onder de heidenen, waarvan de opbouw voorgesteld wordt door die gelijkenis, Jesaja 54:1. "Zing vrolijk, gij onvruchtbare, die niet gebaard hebt," Galaten 4:27, waarvoor wij, (die, zondaren zijnde uit de heidenen, kinderen zijn van de eenzame) reden hebben om te zeggen: *Hallelujah, Looft de Heere.*

PSALM 114

1 Toen Israel uit Egypte toog, het huis Jakobs van een volk, dat een vreemde taal had;
2 Zo werd Juda tot Zijn heiligdom, Israel Zijn volkomene heerschappij.
3 De zee zag het, en vlood; de Jordaan keerde achterwaarts.
4 De bergen sprongen als rammen, de heuvelen als lammeren.
5 Wat was u, gij zee! dat gij vloodt? gij Jordaan! dat gij achterwaarts keerdet?
6 Gij bergen, dat gij opsprongt als rammen? gij heuvelen! als lammeren?
7 Beef, gij aarde! voor het aangezicht des Heeren, voor het aangezicht van den God Jakobs;
8 Die den rotssteen veranderde in een watervloed, den keisteen in een waterfontein.

De verlossing van Israël uit Egypte heeft hun kerk en volk In het aanzijn geroepen, die toen gegrond en geformeerd werden, dat wonderwerk moet daarom in eeuwige gedachtenis worden gehouden. God heeft er in geroemd in de inleiding tot de tien geboden en in Hosea 11:1. "Ik heb Mijn zoon uit Egypte geroepen." In deze psalm wordt zij in levendige tonen van lof bezongen, daarom werd hij dus zeer gevoegelijk in het grote Hallelujah opgenomen, het loflied, dat de Joden aan het einde van de avondmaaltijd op het paasfeest plachten te zingen. Nooit moet het worden vergeten:

I. Dat zij uit de slavernij waren gebracht, vers 1.

II. Dat God Zijn tabernakel onder hen heeft opgericht, vers 2.

III. Dat de zee en de Jordaan voor hun aangezicht verdeeld werden, vers 3, 5.

IV. Dat de aarde beefde bij de wetgeving, toen God nederkwam op de berg Sinas, vers 4, 6, 7..

V. Dat God hun water gaf uit de rots, vers 8. Bij het zingen van deze psalm moeten wij Gods macht en goedheid erkennen in hetgeen Hij voor Israël gedaan heeft, en het toepassen op het nog veel grotere wonderwerk, onze verlossing door Christus, en onszelf en anderen aanmoedigen om ook in de grootste benauwdheid op God te vertrouwen

Psalm 114:1-8

De psalmist herdenkt hier de dagen vanouds, de jaren van de rechterhand des Allerhoogsten, en de wonderen, die hun vaders hun verteld hebben, Richteren 6:13. Want gelijk de tijd de schuld van de zonde niet uitslijt, zo moet hij ook de bewustheid niet doen verflauwen van genade en zegen. Laat het nooit vergeten worden:

1. Dat God Israël uit het diensthuis heeft uitgevoerd met een sterke hand en een uitgestrekten arm. *Israël toog uit Egypte*, vers 1. Zij zijn niet heimelijk weggeslopen, ook zijn zij niet verjaagd of uitgedreven, maar zij gingen openlijk heen, trokken uit met alle tekenen van eer. Zij togen weg van een barbaars volk, dat hen barbaars had behandeld, van *een volk, dat een vreemde taal had,* Psalm 81:6. De Israëlieten schijnen hun eigen taal zuiver behouden te hebben onder henzelf, en hadden geen lust om de taal hunner verdrukkers te leren. Door zich aldus van hen te onderscheiden, hadden zij een onderpand van hun verlossing.

2. Dat Hij zelf hun burgerlijke en Godsdienstige staatsinrichting ontworpen heeft, vers 2. *Juda werd tot Zijn heiligdom, Israël Zijn volkomen heerschappij.* Toen Hij hen verloste uit de hand hunner verdrukkers, was het opdat zij Hem zouden dienen, beide in heiligheid en in gerechtigheid, in de plichten van de Godsdienstige aanbidding, en in gehoorzaamheid aan de zedelijke wet, in geheel hun wandel. Laat Mijn volk trekken, opdat zij Mij dienen. Ten dien einde:

a. Heeft Hij *Zijn heiligdom* onder hen opgericht, waarin Hij hun de bijzondere tekenen gaf van zijn tegenwoordigheid, en beloofde hun hulde te ontvangen en hun schatting. Zalig het volk, dat Gods heiligdom in zijn midden heeft. Zie Exodus 25, 8, Ezechiel 37:26, en veel meer nog zalig zij, die gelijk Juda hier Zijn *heiligdommen* zijn, Zijn levende tempelen, op wie heiligheid de Heere geschreven is.

b. Hij richtte Zijn heerschappij onder hen op, was zelf hun Wetgever en hun Rechter, en hun regering was een theocratie, de Heere was hun Koning. Geheel de wereld is Gods gebied, Zijn heerschappij, maar Israël was het in zeer bijzondere zin. Wat Gods heiligdom is, moet Zijn heerschappij wezen, alleen diegenen hebben de voorrechten van Zijn huis, die zich onderwerpen aan de wetten ervan, en Christus heeft ons verlost, ten einde ons in de dienst van God te brengen en er ons voor altijd aan te verbinden.

3. Dat bij hun komst uit Egypte de Rode Zee voor hen gekliefd werd, beide tot hun redding en tot verderf van hun vijanden, en bij hun intocht in Kanaän werd de Jordaan voor hen verdeeld, tot hun eer en tot beschaming en verschrikking van hun vijanden, vers 2. *De zee zag het,* zag daar dat Juda *Gods heiligdom was en Israël Zijn heerschappij* en daarom *vlood zij,* want niets kon ontzagwekkender zijn. Dat was het, dat *de Jordaan achterwaarts dreef,* een onoverkomelijke dam was voor zijn stromen, God was aan het hoofd van dat volk, en daarom moeten zij voor hen wijken, plaats voor hen maken, zij moeten tegen hun natuur achterwaarts gaan, als God het woord spreekt. Om dit helder voor te stellen vraagt de psalmist in dichterlijke stijl, vers 5 :*Wat was u, gij zee, dat gij vloodt?* en hij voorziet de zee van een antwoord, vers 7, het was *voor het aangezicht des Heeren.* Dit is bedoeld om uit te drukken:

A. De werkelijkheid van het wonder, dat het niet was door de kracht van de natuur of door enigerlei natuurlijke oorzaak, maar het was *voor het aangezicht des Heeren,* die het woord sprak.

B. De zegen van het wonder: *Wat was u?* Was het een dartele luim? Was het slechts om de mensen te vermaken? Neen, het was *voor het aangezicht van de God Jakobs,* het was in vriendelijkheid voor het Israël Gods, ter verlossing van dat uitverkoren volk, dat God "ontstoken was tegen de rivieren en verbolgen was tegen de zee", zoals de profeet spreekt, Habakuk 3:8-13, Jesaja 51:10, 63:11 en verv.

C. De verrassing van het wonder. Wie zou aan zo iets gedacht hebben? Zal de loop van de natuur worden veranderd, haar fundamentele wet worden opgeheven, om aan Gods Israël een dienst te bewijzen? Wel mogen "de vorsten Edoms verbaasd wezen, en beving de machtigen van de Moabieten bevangen," Exodus 15:15.

D. De eer, die hierdoor Israël was aangedaan, aan wie geleerd werd te triomferen over de zee en de Jordaan te beschouwen als onmachtig om voor hen te bestaan. Er is geen zee zo diep, geen Jordaan zo breed, of zij zullen, als Gods tijd voor de verlossing Zijns volks gekomen is, gekliefd en achterwaarts gedreven worden, als zij hun in de weg staan. Pas dit toe:

a. Op het planten van de Christelijke kerk in de wereld. Wat scheelde aan Satan en de machten van de duisternis, dat zij sidderden en zich onderwierpen, Markus 1:34. Wat scheelde aan de heidense orakelen, dat zij verstomden? Wat scheelde aan hun afgoderijen, dat zij wegstierven voor het Evangelie, versmolten als sneeuw voor de zon? Wat scheelde aan de vervolgers en tegenstanders van het Evangelie, dat zij hun zaak opgaven om hun schuldig hoofd te verbergen, en tot de rotsen en bergen riepen om een schuilplaats? Openbaring 6:15. Het was *voor het aangezicht des Heeren,* en de kracht, die uitging van het Evangelie.

b. Op het werk van de genade in het hart. Wat verandert de stroom in een wedergeboren ziel? Wat doet de lust en het verderf vlieden, achterwaarts keren, zodat vooroordelen worden weggenomen en de gehele mens vernieuwd werd? Het is voor het aangezicht van Gods Geest, dat de overleggingen "terneder worden geworpen," 2 Corinthiers 5:10.

4. Dat de aarde schudde en beefde toen God nederkwam op de berg Sinaï, om de wet te geven, vers 4. *De bergen sprongen als rammen,* en toen kon het *de heuvelen* wel vergeven worden dat zij *sprongen als lammeren,* hetzij als zij verschrikt zijn, of als zij spelen en dartelen. Dezelfde macht, die de vloeibare wateren deed stilstaan, schudde de vaste bergen en deed ze beven, want alle krachten van de natuur zijn onder het bedwang van de God van de natuur. Voor God zijn bergen en heuvelen slechts als rammen en lammeren, zelfs de grootste en meest rotsachtige zijn voor Hem even handelbaar als rammen en lammeren het zijn voor de herder. Het beven van de bergen voor het aangezicht des Heeren kan de stompzinnigheid en verstoktheid van de kinderen van de mensen beschamen, die bij de tentoonspreiding van Zijn heerlijkheid onbewogen blijven. De psalmist vraagt de bergen en heuvelen wat hun deerde dat zij aldus sprongen? Hij antwoordt in hun plaats, evenals voor de zee en de Jordaan. Het was *voor het aangezicht des Heeren,* voor wie niet alleen de bergen, maar de aarde zelf wel mag beven, vers 7, daar zij om de zonde van de mens onder de vloek was gelegd. Zie Psalm 104:32, Jesaja 64:3, 4. Hij, die de heuvelen en bergen aldus

deed opspringen, kan, als het Hem behaagt, de kracht en de moed van Zijn hoogmoedigste tegenstanders doen verdwijnen en hen doen sidderen.

5. Dat God hen voorzag van water uit de rots, dat hen volgde door de droge en zandige woestijn. Wel mag de aarde en al haar inwoners beven voor die God, *die de rotssteen veranderde in een watervloed*, vers 8, en wat kan Hij niet doen, die dat gedaan heeft? Dezelfde almachtige kracht, die wateren verkeerd heeft in een rots, om een muur te zijn voor Israël, Exodus 14:22, verkeerde de rots in water om voor Israël een fontein te wezen. Gelijk zij door wonderen beschermd waren zo werd ook door wonderen, blijvende wonderen, voorzien in hun behoeften, want zodanig was dit water voor hen, de fontein van wateren, waarin de rots, de keiachtige rots, verkeerd was, en die steenrots was Christus, 1 Corinthiers 10:4. Want Hij is een fontein van levend water voor Zijn Israël, van wie zij ontvangen genade voor genade.

PSALM 115

1 Niet ons, o HEERE! niet ons, maar Uw Naam geef eer, om Uwer goedertierenheid, om Uwer waarheid wil.
2 Waarom zouden de heidenen zeggen: Waar is nu hun God?
3 Onze God is toch in den hemel, Hij doet al wat Hem behaagt.
4 Hunlieder afgoden zijn zilver en goud, het werk van des mensen handen;
5 Zij hebben een mond, maar spreken niet; zij hebben ogen, maar zien niet;
6 Oren hebben zij, maar horen niet; zij hebben een neus, maar zij rieken niet;
7 Hun handen hebben zij, maar tasten niet; hun voeten, maar gaan niet; zij geven geen geluid door hun keel.
8 Dat die hen maken hun gelijk worden, en al wie op hen vertrouwt.
9 Israel! vertrouw gij op den HEERE; Hij is hun Hulp en hun Schild.
10 Gij huis van Aaron! vertrouw op den HEERE; Hij is hun Hulp en hun Schild.
11 Gijlieden, die den HEERE vreest! vertrouwt op den HEERE; Hij is hun Hulp en hun Schild.
12 De HEERE is onzer gedachtig geweest, Hij zal zegenen; Hij zal het huis van Israel zegenen, Hij zal het huis van Aaron zegenen.
13 Hij zal zegenen, die den HEERE vrezen, de kleinen met de groten.
14 De HEERE zal den zegen over ulieden vermeerderen, over ulieden en over uw kinderen.
15 Gijlieden zijt den HEERE gezegend, Die den hemel en de aarde gemaakt heeft.
16 Aangaande den hemel, de hemel is des HEEREN; maar de aarde heeft Hij den mensenkinderen gegeven.
17 De doden zullen den HEERE niet prijzen, noch die in de stilte nedergedaald zijn.
18 Maar wij zullen den HEERE loven van nu aan tot in der eeuwigheid. Hallelujah!

In vele vertalingen uit de oudheid is deze psalm bij de onmiddellijk voorafgaanden gevoegd inzonderheid in de Septuaginta en de Vulgata, maar in het Hebreeuws is het een afzonderlijke psalm. Er wordt ons in geleerd eer te geven:

I. Aan God, en niet aan onszelf, vers 1-11. Aan God, en niet aan afgoden, vers 2-8 Wij moeten eer geven aan God,

1. Door op Hem te vertrouwen, op Hem en Zijn belofte en zegen, vers 9-15..

2. Door Hem te loven vers 16-18. Sommigen denken dat deze psalm geschreven werd bij gelegenheid van een grote benauwdheid, waarin de kerk Gods zich bevond toen de vijanden beledigend en dreigend waren, in welk geval de kerk niet zozeer haar klacht uitstort voor God als wel haar vertrouwen in God stelt, en hierin juicht. Met ditzelfde heilige triomferen behoren wij deze psalm te zingen.

Psalm 115:1-8

Er is hier genoegzaam gezorgd beide om de eigenwaan van ons hart en het smalen van afgodendienaars tot zwijgen te brengen.

I. Het roemen is hier voor altijd buitengesloten, vers 1. Laat geen hoge dunk van onze eigen verdiensten noch in ons gebed, noch in onze lofzegging een plaats hebben, maar laat beide zich concentreren in Gods heerlijkheid.

1. Hebben wij enigerlei zegen ontvangen, enigerlei dienst verricht, enigerlei succes verkregen? Wij moeten er de eer van niet voor onszelf nemen, maar haar geheel en uitsluitend toeschrijven aan God. Wij moeten ons niet verbeelden dat wij door onze eigen kracht iets voor God kunnen doen, of door onze gerechtigheid iets van God kunnen verdienen, al het goede, dat wij doen, wordt gedaan door de kracht van Zijn genade, en al het goede, dat wij hebben, is de gave van Zijn genade, en daarom moet Hij er al de lof voor ontvangen. Zeg niet: "de sterkte mijner hand heeft mij dit vermogen verkregen," Deuteronomium 8:17. Spreek niet in uw hart, zeggende: "De Heere heeft om mijne gerechtigheid deze grote en vriendelijke dingen voor mij gedaan," Deuteronomium 9:4. Neen, al onze zangen moeten in die lage toonaard gezet en gezongen worden. *Niet ons, o Heere!* en wederom, *niet ons, maar Uwen naam zij* al de eer gegeven, want welk goed ook gewrocht wordt in ons of voor ons, het is om Zijner goedertierenheid en Zijner waarheid wil, omdat Hij Zijn goedertierenheid wil verheerlijken en Zijn belofte wil vervullen. Al onze kronen moeten nedergeworpen worden aan de voeten van Hem, die op de troon zit, want dat is er de geschikte plaats voor.

2. Zoeken wij een zegen en worstelen wij er om met God? Wij moeten onze aanmoediging in het gebed alleen van God hebben meer het oog hebben op Zijn heerlijkheid dan op ons voordeel ervan. "Heere, doe zo en zo voor ons, niet opdat wij er de eer en de vertroosting van zullen hebben, maar opdat Uwe goedertierenheid en waarheid er de eer van zullen hebben." Dit moet ons hoogste en laatste doeleinde zijn in onze gebeden, en daarom is het de eerste bede in het gebed onzes Heeren als die al de overige tot leidraad strekt, Uw naam worde geheiligd, en te die einde, geef ons heden ons dagelijks brood. Ook dit moet ons tevreden stellen indien onze gebeden niet naar de letter verhoord worden. Wat er ook van ons worde: Uwen naam geef eer. Zie Johannes 12:27, 28.

II. Aan het smalen van de vijanden wordt hier voor altijd het zwijgen opgelegd, en het wordt terecht op hen teruggeworpen.

1. De psalmist klaagt over het smalen van de heidenen, vers 2. *Waarom zouden de heidenen zeggen: Waar is nu hun God* Waarom zeggen zij het? Weten zij niet dat onze God alomtegenwoordig is door Zijn voorzienigheid, en altijd nabij ons is door Zijn belofte en genade?" "Waarom laat God hun toe dit te zeggen? Ja, waarom is Israël zo naar de diepte gebracht, dat zij een schijn van reden hebben om dit te zeggen? Heere, verschijn tot onze hulp, opdat Gij Uw eigen naam verheerlijkt."

2. Hij geeft een direct antwoord op deze vraag, vers 3. "Vragen zij: waar is onze God? Wij kunnen hun zeggen weer Hij is."

a. In de bovenwereld, waar de tegenwoordigheid is van Zijn heerlijkheid. *Onze God is toch in de hemel,* waar de goden van de heidenen nooit geweest zijn, *in de hemel,* en dus buiten het gezicht, maar hoewel Zijn majesteit ongenaakbaar is, volgt hier nog niet uit, dat Zijn bestaan in twijfel kan worden getrokken.

b. In de lagere wereld zijn de voortbrengselen van Zijn macht, Hij *doet al wat Hem behaagt,* naar de raad Zijns willens, Hij heeft een soevereine heerschappij en een algemene, onweerstaanbare invloed. Vraagt gij waar Hij is? Hij is aan het begin en het einde van alles, en niet ver van een ieder van ons.

3. Hij doet de vraag tot hen wederkeren. Zij vroegen: Waar is de God van Israël? omdat Hij niet gezien wordt. En nu vraagt hij: Wat zijn de goden van de heidenen? omdat zij gezien worden.

A. Hij toont aan dat hun goden wel geen vormloze, maar toch gevoelloze, onbewuste dingen zijn. In het eerst hebben afgodendienaars de zon en de maan aangebeden, Job 31:26, hetgeen al erg genoeg was, maar niet zo erg als hetgeen, waar zij nu toe gekomen zijn (want slechte mensen worden al erger en erger), en dat was het aanbidden van beelden, vers 14. De materie ervan was *zilver en goud,* uit de aarde gegraven, (de mens vond ze armzalig en vuil in een mijn, Herbert) geschikte zaken om geld van te maken, maar niet om er goden van te maken. De kunstenaar bewerkte ze, zij zijn schepselen van der mensen ijdele verbeelding en *het werk van des mensen handen,* en daarom kan er geen Goddelijkheid in zijn. Indien de mens het werk is van Gods handen (en zeer zeker is hij dat, en het was zijn eer dat hij naar het beeld Gods gemaakt was), dan is het ongerijmd te denken dat datgene God kan zijn, hetwelk het werk is van der mensen handen, of dat het iets anders dan een ontering van God kan zijn om Hem te maken naar het beeld van de mens. Het argument is onwederlegbaar, "Een werkmeester heeft het gemaakt, dus is het geen God," Hosea 8:6. Deze afgoden worden hier voorgesteld als de bespottelijkste dingen, iets dat iets wil schijnen, maar in werkelijkheid niets is, meer geschikt voor een speelgoedwinkel dan voor een tempel, voor kinderen om mee te spelen dan voor mensen om ze te aanbidden. De schilder, de graveur, de beeldhouwer hebben hun werk goed genoeg gedaan, zij maakten ze met *ogen, oren en neuzen,* met *handen en voeten,* maar zij konden geen leven in hen brengen, en daarom ook geen gevoel. Zij zouden beter doen met een geraamte te aanbidden, want daarin is tenminste eens leven geweest dan een beeld dat geen leven in zich heeft, geen leven in zich kan hebben. Zij *spreken niet* om degenen, die hen raadplegen te antwoorden, de listige priester moet die taak voor hen verrichten. In het beeld van Baal was geen stem en geen antwoorder, *zij zien niet,* zien niet hoe hun aanbidders zich voor hen nederbuigen, voor hen nederknielen, veel minder nog zien zij hun lasten en hun behoeften. Zij *horen niet,* horen hun gebeden niet, al worden zij ook nog zo luid uitgesproken. Zij *rieken niet,* rieken hun wierook niet, al is die ook nog zo sterk of nog zo lieflijk. Zij *tasten niet,* tasten de geschenken niet, die hun worden aangeboden, en veel minder nog hebben zij iets om aan hun aanbidders te schenken, zij kunnen hun handen niet uitstrekken tot de nooddruftigen. Zij *gaan niet,* kunnen geen stap doen om hun, die zich tot hen wenden, te hulp te komen. Ja zij kunnen niet eens *geluid geven door hun keel,* zij bezitten niet het minste teken van leven, maar zijn, nadat de priester voorwendde hen gewijd en een godheid in hen gebracht te hebben, even dood als zij tevoren geweest zijn.

B. Daaruit leidt hij de zotheid af van hun aanbidders, vers 8. Zij, die hen tot beelden maken, tonen hun vernuft, en ongetwijfeld zijn zij verstandige mensen, maar zij, die hen tot goden maken, tonen

hun domheid en dwaasheid, en zij zijn hun gelijk even gevoelloze, botte, plompe dingen als deze afgoden. Zij zien de onzichtbare dingen niet van de ware en levende God in de werken van de schepping, zij horen de stem niet van de dag en de nacht, die in iedere spraak en taal Zijn eer verkondigen, Psalm 19:2, 3. Door die dwaze poppen te aanbidden, maken zij zich al meer en meer aan hen gelijk, en plaatsen zij zich op een groter afstand van alles dat geestelijk is, zinken zij al dieper en dieper in het slijk van de zinnen, en daarbij brengen ze God er toe, om hen "over te geven in een verkeerde zin", Romeinen 1:28. Zij, die op hen vertrouwen, handelen zeer dwaas, zeer onredelijk, evenals zij, zijn zij gevoelloos, hulpeloos, nutteloos, en zij zullen dit zelf tot hun eigen beschaming bevinden. Wij zullen weten waar onze God is, en dat zullen ook zij tot hun schade, als hun goden vergaan zijn, Jeremia 10:3-11, Jesaja 44:9 en verv.

Psalm 115:9-18

In deze verzen:

I. Worden wij, een ieder van ons, ernstig vermaand om op God te vertrouwen, en ons vertrouwen op Hem niet aan het wankelen te laten brengen door de beledigingen en het smalen van de heidenen vanwege onze tegenwoordige beproeving of benauwdheid. Het is dwaasheid om op dode beelden te vertrouwen, maar het is wijsheid om te vertrouwen op de levende God, want Hij is hun, die op Hem vertrouwen een hulp en een schild. Een hulp, om hen te voorzien van en voort te doen gaan in hetgeen goed is, en een schild om hen te beschermen en te versterken tegen alles wat kwaad is. En daarom:

1. Laat Israël *vertrouwen op de Heere,* het volk in zijn geheel ten opzichte van hun openbare belangen, en ieder afzonderlijk Israëliet met betrekking tot zijn bijzondere aangelegenheden, laat hen het aan God overaten om die voor hen te regelen, en geloven dat Hij alles ten beste voor hen schikken zal en hun tot een hulp en een schild zal zijn.

2. Laat de priesters, de knechten des Heeren, en allen, die van het huis van Aaron zijn, *vertrouwen op de Heere,* vers 10 zij worden door de vijanden het meest benijd en belasterd, en daarom draagt God zeer bijzonder zorg voor hen. Zij behoren aan anderen het voorbeeld te geven van een blijmoedig vertrouwen op God en van een getrouw aankleven van Hem ook in de moeilijkste tijden.

3. Laat de proselieten, die niet van het zaad Israëls zijn, meer *de Heere vrezen,* Hem aanbidden en hun plicht jegens Hem nauwgezet betrachten, *op Hem vertrouwen,* want Hij zal hen niet begeven en niet verlaten, vers 11. Overal waar een eerbiedige vreze Gods is, daar kan een blijmoedig geloof in Hem zijn, zij, die eerbied hebben voor Zijn Woord, kunnen er op vertrouwen.

II Wij worden grotelijks bemoedigd om op God te vertrouwen, en er is ons goede reden gegeven waarom wij ons volkomen en gerust op Hem kunnen verlaten. Denk:

1. Aan hetgeen wij ervaren hebben, vers 12. *De Heere is ons gedachtig geweest.* Hij is dit altijd en op zeer opmerkelijke wijze geweest en bij alle gelegenheden. Hij heeft gedacht aan onze toestand, aan onze noden en behoeften, aan onze lasten, Hij is onze gebeden gedachtig geweest, van Zijn beloften aan ons en van de verbondsbetrekking tussen Hem en ons. Al onze vertroostingen, alles wat ons lieflijk is, vloeit voort uit Gods gedachten aan ons, Hij *is ons gedachtig geweest,* hoewel wij Hem hadden vergeten. Laat dit ons aansporen om op Hem te vertrouwen, dat wij Hem getrouw hebben bevonden.

2. Wat wij kunnen verwachten. Uit hetgeen Hij voor ons gedaan heeft kunnen wij afleiden dat *Hij ons zal zegenen,* Hij, die onze hulp en ons schild geweest is, zal het nog zijn, Hij, die *aan ons gedacht heeft in onze nederheid,* zal ons niet vergeten, Hij is nog dezelfde, Zijn macht en goedheid zijn nog dezelfde, en Zijn belofte is onverbreekbaar zodat wij reden hebben om te hopen dat Hij die ons gered heeft, ons redt, ons ook nog zal redden en verlossen. Maar dit is nog niet alles: *Hij zal ons zegenen,* Hij heeft beloofd dat Hij dit doen zal, Hij heeft een zegen uitgesproken over Zijn volk. Als God ons zegent, dan spreekt Hij niet alleen goed tot ons, maar dan doet Hij goed aan ons, die Hij zegent, zijn gezegend. Er is inzonderheid beloofd, dat Hij *het huis Israëls zal zegenen,* Hij zal

het gemenebest zegenen, zal Zijn volk zegenen in hun burgerlijke belangen. Hij *zal het huis van Aäron zegenen,* de kerk de bedienaren van de Godsdienst, Hij zal Zijn volk zegenen in hun Godsdienstige belangen. Het was de plicht van de priesters, hun ambtsplicht, om het volk te zegenen, Numeri 6:23, maar God zegende hen en zegende aldus hun zegening. Ja meer. *Hij zal zegenen die de Heere vrezen,* vers 13 al zijn zij ook niet van het huis van Israël of van het huis van Aaron, want het was een waarheid, voordat Petrus het vernomen had, dat "in allen volke die God vreest en gerechtigheid werkt Hem aangenaam is," en door Hem gezegend wordt, Handelingen 10:34, 35 Hij *zal zegenen de kleinen met de groten,* jong en oud. God heeft zegen weggelegd voor hen, die reeds intijds Godvruchtig worden, en voor hen, die oude discipelen zijn, voor hen, die arm zijn in de wereld, en voor hen, die er een hoog aanzien in hebben. De grootsten, de voornaamsten hebben Zijn zegen van node, en aan de geringsten van hen, die Hem vrezen zal hij niet ontzegd worden. Beiden de zwakken in genade en de sterken zullen door God gezegend worden, de lammeren en de schapen van Zijn kudde.

Er is beloofd: *De Heere zal u vermeerderen* vers 14 u doen toenemen. Wien God zegent vermeerdert Hij, dat was een van de eerste en oudste zegeningen: Zijt vruchtbaar en vermenigvuldigt. Gods zegen geeft vermeerdering, vermeerdering in getal, het gezin opbouwende, vermeerdering van have, de bezitting en de eer doende toenemen, inzonderheid een vermeerdering van geestelijke zegeningen door Goddelijke wasdom. Hij zal u zegenen met toeneming in kennis en wijsheid, in genade en heiligheid en blijdschap, diegenen zijn in waarheid gezegend, die God aldus doet toenemen, die wijzer en beter gemaakt worden, en geschikter voor God en de hemel. Er is beloofd dat dit:

a. Een gestadige, voortdurende toeneming zal zijn. "Hij zal u al meer en meer doen toenemen," zodat gij, zolang gij leeft, steeds zult toenemen, totdat gij, als het schijnende licht, tot volmaaktheid komt, Spreuken 4:18

b. Een erfelijke toeneming zult zien, *u en uw kinderen, u in uw kinderen.* Het is voor ouders een troost hun kinderen te zien toenemen in wijsheid en kracht. Er is een zegen beloofd voor het zaad van hen, die God vrezen, zelfs reeds in hun kindsheid. Want *gijlieden zijt de Heere gezegend,* vers 15, gij en uw kinderen zijt dit, "allen, die hen zien zullen, zullen hen kennen dat zij zijn een zaad dat de Heere gezegend heeft," Jesaja 61:9. Zij die de gezegenden des Heeren zijn, hebben genoeg aanmoediging om te vertrouwen op de Heere als hun hulp en hun schild, want Hij is het, die *de hemel en de aarde gemaakt heeft,* daarom zijn Zijn zegeningen vrij, want zelf behoeft Hij niets, en daarom zijn zij rijk, want alles heeft Hij voor ons onder Zijn gebied, indien wij Hem vrezen en op Hem vertrouwen Hij, die de *hemel en de aarde gemaakt heeft* kan ongetwijfeld hen gelukkig maken, die op Hem vertrouwen, en Hij zal het.

III. Wij worden opgewekt om God te loven door het voorbeeld van de psalmist, die de psalm eindigt met een besluit om te volharden in zijn lof.

1. God moet geloofd worden, vers 16. Hij is grotelijks te prijzen, want,

a. Zijn heerlijkheid is groot. Zie, hoe statig Zijn paleis is en de troon, die Hij bereid heeft in de hemel, *aangaande de hemel, de hemel is des Heeren,* Hij is de rechtmatige eigenaar van al de

schatten van licht in de bovenwereld, de betere wereld, en is in het volle bezit ervan, want Hij is zelf schitterend en oneindig zalig.

b. Zijn goedheid is groot en wijd uitgestrekt, want *de aarde heeft Hij de mensen kinderen gegeven,* daar Hij haar, toen Hij haar gemaakt heeft, bestemd heeft voor hun gebruik, om er hun spijs en drank en een woning op te doen vinden. Niet, dat Hij er niet nog de opperbezitter van is, de aarde is des Heeren, mitsgaders haar volheid, maar Hij heeft die wijngaard verhuurd aan deze ondankbare landlieden, en van hen verwacht Hij de pacht en de diensten. Want hoewel Hij hun de aarde gegeven heeft, is Zijn oog toch op hen, en Hij zal hun rekenschap vragen van het gebruik, dat zij ervan gemaakt hebben. Calvijn klaagt dat goddeloze mensen in zijn tijd deze Schriftuurplaats verdorven hebben, er als het ware een grap van hebben gemaakt, en sommigen doen hetzelfde in onze dagen, daar zij aldus redeneren: God heeft de aarde aan de mensen kinderen gegeven, en nu ziet Hij er ook niet meer naar om, evenmin als naar hen, die er op wonen, zij mogen er mee doen wat zij willen, haar als hun deel beschouwen, zij is, als het ware, als een prooi onder hen geworden, laat hem, die kan, er zich meester van maken. Het is zeer te betreuren dat zo'n voorbeeld van Gods goedheid jegens de mens, en zo'n bewijs als er in gelegen is van des mensen verplichting aan God, aldus misbruikt wordt. Het is zeker, dat God van de hoogste hemelen alle kinderen van de mensen aanschouwt, aan hen heeft Hij de aarde gegeven, maar aan de kinderen Gods is de hemel gegeven.

2. De doden zijn niet instaat om Hem te loven, vers 17, *noch die in de stilte nedergedaald* zijn. Wel leeft de ziel in een staat van afzondering van het lichaam, en is instaat om God te loven, en de zielen van de gelovigen, nadat zij verlost zijn van de last van het vlees, loven ook werkelijk God, want zij gaan op naar het land van volmaakt licht en voortdurende werkzaamheid, maar het dode lichaam kan God niet loven, de dood maakt een einde aan ons verheerlijken van God in deze wereld van beproeving en strijd, aan al onze diensten te velde, het graf is een land van duisternis en stilte, waar geen werk, noch verzinning is. Dit voeren zij aan als een pleitgrond bij God in hun bede om verlossing van hun vijanden. "Heere, indien zij vermogen ons te doden, dan zullen de afgoden overwonnen hebben, en er zal niemand zijn om U te loven, Uw naam te dragen en te getuigen tegen de aanbidders van de afgoden." De doden prijzen de Heere niet, zoals wij het doen in de werkzaamheid en ter vertroosting van dit leven. Zie Psalm 30:10, 88:11.

3. Daarom voegt het ons om Hem te loven vers 18. *Maar wij,* wij, die leven, *zullen de Heere loven,* wij, en die na ons komen, zullen dit doen, *van nu aan tot in eeuwigheid,* tot aan het einde der tijden, wij en zij, tot wie wij gaan, *van nu aan tot in eeuwigheid. De doden loven de Heere niet,* en daarom zullen wij het zoveel naarstiger doen.

a. Anderen zijn dood, en hierdoor is een einde gemaakt aan hun dienst, en daarom zullen wij alle krachten inspannen om zoveel te meer voor God te doen, ten einde hun ledige plaats aan te vullen. Mijn knecht Mozes is gestorven, zo maak gij, Jozua, u nu op.

b. Wijzelf moeten weldra heengaan naar het land van de stilte, maar terwijl wij leven zullen wij de Heere loven, zullen wij onze tijd goed gebruiken, en het werk werken desgenen, die ons in de wereld gezonden heeft om Hem te loven, eer de nacht komt en omdat de nacht komt, waarin niemand werken kan. *De Heere zal ons zegenen,* vers 12, Hij zal ons goeddoen, en daarom *zullen wij Hem loven* en goed van Hem spreken. Armzalige vergelding voor zulke ontvangsten! En wij zullen het niet alleen zelf doen, maar ook anderen opwekken om het te doen, *Hallelujah, prijst de*

Heere, prijst Hem met ons, prijst Hem in uw plaatsen, zoals wij het doen in de onze, prijst Hem als wij zijn heengegaan, opdat Hij tot in eeuwigheid worde geprezen *Hallelujah*.

PSALM 116

1 Ik heb lief, want de HEERE hoort mijn stem, mijn smekingen;
2 Want Hij neigt Zijn oor tot mij; dies zal ik Hem in mijn dagen aanroepen.
3 De banden des doods hadden mij omvangen, en de angsten der hel hadden mij getroffen; ik vond benauwdheid en droefenis.
4 Maar ik riep den Naam des HEEREN aan, zeggende: Och HEERE! bevrijd mijn ziel.
5 De HEERE is genadig en rechtvaardig, en onze God is ontfermende.
6 De HEERE bewaart de eenvoudigen; ik was uitgeteerd, doch Hij heeft mij verlost.
7 Mijn ziel! keer weder tot uw rust, want de HEERE heeft aan u welgedaan.
8 Want Gij, HEERE! hebt mijn ziel gered van den dood, mijn ogen van tranen, mijn voet van aanstoot.
9 Ik zal wandelen voor het aangezicht des HEEREN, in de landen der levenden.
10 Ik heb geloofd, daarom sprak ik; ik ben zeer bedrukt geweest.
11 Ik zeide in mijn haasten: Alle mensen zijn leugenaars.
12 Wat zal ik den HEERE vergelden voor al Zijn weldaden aan mij bewezen?
13 Ik zal den beker der verlossingen opnemen, en den Naam des HEEREN aanroepen.
14 Mijn geloften zal ik den HEERE betalen, nu, in de tegenwoordigheid van al Zijn volk.
15 Kostelijk is in de ogen des HEEREN de dood Zijner gunstgenoten.
16 Och, HEERE! zekerlijk ik ben Uw knecht, ik ben Uw knecht, een zoon Uwer dienstmaagd; Gij hebt mijn banden losgemaakt.
17 Ik zal U offeren een offerande van dankzegging, en den Naam des HEEREN aanroepen.
18 Ik zal mijn gelofte den HEERE betalen, nu, in de tegenwoordigheid van al Zijn volk.
19 In de voorhoven van het huis des HEEREN, in het midden van u, o Jeruzalem! Hallelujah!

Dit is een psalm van dankzegging, het is niet zeker of David hem geschreven heeft bij een bijzondere gelegenheid, of na een algemene beschouwing van de vele genadige uitreddingen, die God voor hem gewrocht heeft, uit zes benauwdheden en zeven, welke verlossingen hem vele zeer levendige uitdrukkingen van Godsvrucht, liefde en dankbaarheid ontlokken. Met dezelfde vrome aandoeningen moeten wij onze ziel tot God opheffen als wij deze psalm zingen.

Merk op

I. De grote benauwdheid en het gevaar waarin de psalmist zich bevond, en die hem bijna tot wanhoop hebben gedreven, vers 3, 10, 11.

II. Hoe hij zich in die benauwdheid tot God wendt, vers 4.

III. Zijn ervaring van Gods goedheid jegens hem in antwoord op zijn gebed: God hoorde hem vers 1, 2, ontfermde zich over hem, vers 5, 6, verloste hem vers 8.

IV. Zijn zorg om de goedheid Gods jegens hem te erkennen, vers 12.

1. Hij zal God liefhebben, vers 12.

2. Hij zal Hem blijven aanroepen, vers 2, 13, 17..

3. Hij zal in Hem rusten, vers 7..

4. Hij zal wandelen voor Zijn aangezicht, vers 9..

5. Hij zal zijn geloften van dankzegging betalen, waarin hij Gods tedere zorg over hem zal erkennen, en dat wel in het openbaar, vers 13-15, 17-19.

Eindelijk: Hij zal Gods getrouwe dienstknecht blijven tot aan het einde zijns levens, vers 16. Deze uitingen van een heilige ziel tonen aan dat zij zeer gelukkig is.

Psalm 116:1-9

In dit deel van de psalm hebben wij:

I. Een algemeen bericht van Davids ervaring, en zijn vrome besluiten, vers 1, 2, die, als het ware, de inhoud zijn van de gehele psalm en er een denkbeeld van geven.

1. Hij had Gods goedheid ervaren in antwoord op zijn gebed, *de Heere hoort mijn stem, mijn smekingen.* David had in zijn benauwdheid nederig en dringend genade van God afgesmeekt, en God had hem gehoord, had genadiglijk zijn gebed aangenomen, en hem een antwoord des vredes gegeven. *Hij neigt Zijn oor tot mij,* dit geeft Zijn bereidwilligheid te kennen om het gebed te horen, Hij legt, als het ware, Zijn oor aan de mond van het gebed om het te horen, al wordt het slechts gefluisterd in onuitsprekelijke zuchtingen. Hij luistert en hoort toe, Jeremia 8:6. Maar het geeft ook te kennen dat het een verwonderlijke nederbuigendheid is in God om het gebed te horen, het is Zijn oor te buigen. Heere, wat is de mens, dat God zich aldus tot hem nederbuigt!

2. Uit aanmerking hiervan besloot hij zich geheel aan God en Zijn eer toe te wijden.

a. Hij zal God te meer liefhebben. Hij begint de psalm ietwat plotseling met een belijdenis van hetgeen, waarvan zijn hart vervuld was. *Ik heb de Heere lief,* zoals Psalm 18:2, en zeer gepast begint hij hiermede volgens het eerste en grote gebod, en Gods doel in al Zijn gaven aan ons. lk heb Hem alleen lief en niets buiten Hem, dan hetgeen ik liefheb om Zijnentwil. Gods meedogende liefde jegens ons eist met volle recht onze wederliefde en ons welbehagen in Hem.

b. Hij zal het gebed te meer liefhebben. *dies zal ik Hem aanroepen.* Onze ervaringen van Gods goedheid jegens ons in de verhoring van ons gebed zijn sterke aanmoedigingen voor ons om te volharden in het gebed, wij hebben niettegenstaande onze onwaardigheid en onze gebrekkigheid in het bidden, voorspoed gehad op ons gebed, waarom zouden wij er dan niet mee voortgaan? God verhoort het gebed om het ons te doen liefhebben, en verwacht dit van ons uit dankbaarheid voor Zijn gunst. Waarom zouden wij in een ander veld gaan om op te lezen, als het ons in dit veld zo goed gegaan is? Neen, ik *zal de Heere aanroepen in mijn dagen,* zolang als ik leef, tot de laatste dag. Zolang als wij voortgaan te leven, moeten wij voortgaan met bidden ú deze ademtocht moet ons bijblijven tot onze laatste ademtocht, omdat wij er dan afscheid van zullen nemen, en tot aan die tijd hebben wij er voortdurend behoefte aan.

Il. Een meer bijzonder verhaal van Gods genadige handelingen met hem, en de goede indruk, die hierdoor op hem teweeggebracht werd.

1. God heeft zich in Zijn handelingen met hem een goede God betoond, en daarom getuigt hij dit van Hem, en vermeldt het voor het nageslacht, vers 5, *de Heere is genadig en rechtvaardig.* Hij is rechtvaardig, en heeft mij geen onrecht gedaan door mij te beproeven, Hij is genadig en was zeer goedertieren in mij te ondersteunen en te verlossen. Laat ons allen van God spreken zoals wij Hem bevonden hebben, en hebben wij Hem ooit anders dan goed en genadig bevonden? Neen, onze God is barmhartig, barmhartig jegens ons, en het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat wij niet vernield zijn. Ga Davids ervaringen eens na:

A. Hij was in grote benauwdheid en ellende vers 3. *De smarten des doods hadden mij omvangen,* dat is: zulke smarten als waarschijnlijk mijn dood zouden veroorzaken, ja die voor doodsbenauwdheid werden gehouden, zeer hevige lichaamspijnen misschien, of benauwdheid van geest, hier *angsten der hel* genoemd, gewetensangst, voortkomende uit bewustzijn van schuld. De smarten des doods zijn grote smarten, en de angsten der hel grote angsten. Zo laat ons dan naarstigheid doen om ons te bereiden voor de eerste, ten einde aan de laatste te kunnen ontkomen. Deze omgaven hem van alle zijden, zij grepen hem aan, hielden hem vast, zodat hij niet kon ontkomen, van buiten was strijd, van binnen vrees. *"Ik vond benauwdheid en droefenis,* ze vonden mij niet slechts, maar ik vond haar." Zij die droefgeestig zijn, hebben veel smart van hun eigen vinding, benauwdheid, die zij zichzelf aandoen, door aan hun verbeelding en hartstocht toe te geven, dit is soms de zwakheid geweest van Godvruchtigen. Als wij door de leiding van Gods voorzienigheid in een slechte toestand zijn gekomen, laat ons hem dan niet door onze eigen onvoorzichtigheid nog slechter maken.

B. In zijn benauwdheid nam hij door gelovig en vurig gebed de toevlucht tot God, vers 4. Hij zegt ons dat hij bad: *maar ik riep de naam des Heeren aan,* toen hij tot het uiterste was gebracht, maakte hij gebruik hiervan, niet als het laatste redmiddel maar als het oude en enige middel, dat hij altijd als een zalf had bevonden voor iedere wond. Hij zegt ons wat zijn gebed was. het was kort maar ter zake: *Och Heere, bevrijd mijn ziel,* red mij van de dood, en bewaar mij voor zonde, want deze is dodelijk voor de ziel. Beide de nederigheid en de vurigheid van zijn gebed komen uit in deze woorden: o *Heere, ik smeek*

a. Als wij tot de troon van de genade komen, dan moeten wij er komen als bedelaars om een aalmoes, om noodzakelijk voedsel. De volgende woorden, vers 5, *de Heere is genadig,* kunnen als een deel van zijn gebed worden beschouwd, als een pleitgrond om kracht bij te zetten aan zijn bede en ter aanmoediging van zijn geloof en zijn hoop, "Heere, *bevrijd mijn ziel,* want Gij zijt *genadig en barmhartig,* en daarop alleen steun ik om hulp te erlangen."

C. In antwoord op dit gebed kwam God met tijdige en afdoende hulp. Uit ervaring bevond hij dat God genadig en barmhartig is, en in Zijn mededogen *de eenvoudige bewaart,* vers 6. Omdat zij eenvoudig en oprecht zijn en zonder bedrog, bewaart God hen, zoals Hij Paulus bewaard heeft, die in de wereld verkeerd heeft, niet in vleselijke wijsheid, maar in eenvoudigheid en oprechtheid. Ofschoon zij eenvoudig zijn, zwak en hulpeloos, zichzelf niet kunnen redden, mensen van geen diepte en van weinig beradenheid, maar God bewaart hen, omdat zij zich aan Hem toevertrouwen en niet op hun eigen genoegzaamheid steunen. Zij, die zich door het geloof onder Gods bescherming stellen, zijn veilig.

Laat David zijn eigen ondervinding verhalen.

a. God heeft hem ondersteund onder zijn benauwdheden. "Ik *was uitgeteerd,* was in diepte van ellende verzonken, en toen *heeft Hij mij verlost.* Hij heeft mij geholpen om het ergste te dragen en het beste te hopen, mij geholpen om te bidden, want anders zou mijn begeerte gefaald hebben, Hij heeft mij geholpen om te wachten, want anders zou mijn geloof hebben opgehouden. Ik was een van de eenvoudigen, die God bewaart, "de ellendige, die riep, en de Heere hoorde," Psalm 34:7. Gods volk is nooit zo naar de diepte gebracht, of er zijn eeuwige armen onder hen, en zij, die aldus

ondersteund worden, kunnen niet verzinken. Ja het is in de tijd van nood, van zeer dringende nood, dat God verkiest te hulp te komen, Deuter. 32:36.

b. God heeft hem uit zijn benauwdheid verlost, vers 8. *Gij hebt gered,* hetgeen of het voorkomen betekent van het gevaar, de ellende, waarin hij op het punt was te geraken, of zijn verlossing uit de benauwdheid waarin hij reeds was. God heeft genadiglijk gered:

Ten eerste, *zijn ziel van de dood.* Het is Gods grote goedertierenheid jegens ons dat wij levend zijn, en die goedertierenheid is te meer merkbaar als wij op het punt waren om te sterven, maar toch gespaard en opgericht werden, juist wederkerende tot verbrijzeling, maar toen de order ontvangende om weer te keren. Dat een leven, hetwelk zo dikwijls verbeurd werd en zo dikwijls aan gevaar was blootgesteld, toch nog verlengd werd, is een wonder van genade. De verlossing van de ziel van de geestelijke en eeuwige dood moet inzonderheid dankbaar erkend worden door allen, die thans geheiligd zijn en weldra verheerlijkt zullen wezen.

Ten tweede. *Zijn ogen van tranen,* dat is: zijn hart van bovenmatige smart. Het is een grote genade om bewaard te worden hetzij voor de oorzaken van smart, het kwaad, dat de smart veroorzaakt, of in elk geval van door onmatige smart te worden verslonden. Als God hen, die nedergebogen zijn, vertroost, de zak ontbindt van de treurenden en hen met blijdschap omgordt, dan redt Hij *hun ogen van tranen* hetgeen toch niet volkomen zal geschieden voor wij komen tot die wereld, waar God *alle tranen van onze ogen zal afwissen.*

Ten derde. *Zijn voet van aanstoot,* van in zonde te vallen, en daardoor in ellende. Het is een grote genade, als onze voeten bijna uitgeweken zijn, dat God onze rechterhand vat, Psalm 73:2, 23, zodat, als wij in verzoeking komen, wij er toch niet door overwonnen worden. Of, "Gij hebt mijn voeten bewaard van in het graf te vallen, toen ik daar reeds een voet in had."

2. In zijn dankerkentenis aan God toonde David zich een Godvruchtig man. God had dit alles voor hem gedaan, en daarom:

A. Zal hij een leven leiden van verlustiging in God, vers 7. *Mijne ziel keer weer tot uw rust.*

a. Neem rust, en wees gerust, verontrust u niet zo door wantrouwend vrezen, als gij somwijlen gedaan hebt. Stel u gerust en verheug u, God heeft goedertierenlijk met u gehandeld, en daarom behoeft gij niet te vrezen dat Hij ooit hard met u zal handelen."

b. "Rust in God. Keer tot Hem weer als tot uw rust, en zoek die rust niet in het schepsel welke alleen in Hem gevonden wordt." God is de rust van de ziel, alleen in Hem kan zij gerust wonen, tot Hem derhalve moet zij wederkeren en in Hem moet zij zich verblijden, Hij heeft *aan ons welgedaan.* Hij heeft overvloedig voorzien in hetgeen ons aangenaam en ter verkwikking is, en ons aangemoedigd om daarvoor tot Hem te komen, te allen tijde, bij alle gelegenheden, laat ons dus hiermede tevreden zijn. Keer weer tot de rust, die Christus geeft aan hen, die vermoeid en belast zijn, Mattheus 11:28. Keer weer tot uw Noach, zijn naam betekent rust, zoals de duif, toen zij geen rust vond, tot de ark is weergekeerd. Ik ken geen woord, dat meer geschikt is om er des nachts onze ogen mee te sluiten als wij gaan slapen, noch om ze er mee te sluiten in de dood, die langdurige slaap, dan dit woord: *Mijne ziel, keer weer tot uw rust.*

B. Hij zal een leven leiden van toewijding aan God, vers 9. *Ik zal wandelen voor het aangezicht des Heeren in de landen der levenden* dat is: in deze wereld, zolang als ik er in zal blijven leven. Het is onze grote plicht *om voor het aangezicht des Heeren te wandelen,* om alles wat wij doen, te doen zoals het ons betaamt in Zijn tegenwoordigheid en onder Zijn oog, ons Hem welbehaaglijk te maken als aan de heilige God, door onderworpenheid aan Zijn wil als onze soevereine Heere, en door een blijmoedig vertrouwen in Hem als een algenoegzaam God. "Ik ben God de Almachtige, wandel voor Mijn aangezicht." Genesis 17:1. Wij moeten wandelen waardiglijk de Heere tot alle behaaglijkheid. De gedachte, dat wij in het land van de levenden zijn, behoort ons daartoe op te wekken. Wij zijn gespaard en in het land van de levenden gelaten door de macht en lankmoedigheid en barmhartigheid onzes Gods, en daarom moeten wij nauwgezet onze plicht jegens Hem betrachten. Het *land van de levenden* is een land van goedertierenheid, waarvoor wij dankbaar moeten zijn, het is een land van gelegenheid, die wij moeten waarnemen. Kanaän wordt *het land van de levenden* genoemd, Ezechiel 26:20, en zij, wier lot is in zo’n dal des gerichts, hebben het zeer bijzonder nodig, om de Heere geduriglijk voor zich te stellen. Indien God onze ziel gered heeft van de dood, dan moeten wij wandelen voor Zijn aangezicht. Een nieuw leven moet in werkelijkheid een nieuw leven zijn.

Psalm 116:10-19

De Septuaginta en andere overzettingen uit de oudheid maken deze verzen tot een afzonderlijke psalm, onderscheiden van de voorgaanden, en sommigen hebben hem de martelaarspsalm genoemd, vanwege vers 15, naar ik veronderstel. David doet hier belijdenis van drie dingen.

1. Zijn geloof, vers 10. *Ik heb geloofd, daarom sprak ik,* hetgeen aangehaald wordt door de apostel, 2 Corinthiers 4:13, met toepassing op hemzelf en zijn mededienstknechten, die hoewel zij om Christus wil leden, zich niet schaamden om Hem te belijden. *David geloofde* het wezen, de voorzienigheid en de belofte van God, inzonderheid de verzekering, die God hem heeft gegeven door Samuël, dat hij zijn herdersstaf zou verwisselen voor een scepter. In het geloof hieraan heeft hij veel hardheid geleden en daarom *sprak hij,* sprak hij tot God door het gebed, vers 4, door lofzegging, vers 12. Zij die in God geloven, zullen zich tot Hem wenden, zullen tot Hem spreken. Hij sprak tot zichzelf, omdat hij geloofde, zei hij tot zijn ziel: Keer weer tot uw rust. Hij sprak tot anderen, zei aan zijn vrienden wat zijn hoop was, en wat de grond was van zijn hoop, hoewel het Saul tegen hem verbitterde en hij er zeer door bedrukt was. Zij, die geloven met het hart, moeten belijden met de mond, tot heerlijkheid Gods, ter aanmoediging van anderen en om hun eigen oprechtheid te doen blijken, Handelingen 9:19, 20. Zij, die leven in de hoop op het koninkrijk der heerlijkheid, moeten noch vrezen noch zich schamen om Hem te belijden, die het voor hen verkregen heeft, Mattheus 10-32.

II. Zijn vrees. *Ik ben zeer bedrukt geweest* en toen *zei ik in mijn haasten,* (ietwat roekeloos en onbedachtzaam, in mijn *verbazing,* aldus sommigen, toen ik in ontsteltenis was, in *mijn vlucht,* aldus anderen, toen Saul mij najoeg), *alle mensen zijn leugenaars,* allen, met wie hij te doen had, Saul en al zijn hovelingen, zijn vrienden, die naar hij dacht, hem bijgestaan zouden hebben, hadden hem verlaten en verstoten toen hij in ongenade was gevallen aan het hof. En sommigen denken dat hij het inzonderheid bedoelde van Samuël, die hem het koninkrijk had beloofd, maar hem had bedrogen, want, zegt hij, "een van deze dagen zal ik door de hand van Saul omkomen," 1 Samuel 27:1.

Merk op:

1. Het geloof zelfs van de beste heiligen is niet volmaakt, noch ook altijd even sterk en werkzaam. David *geloofde,* en *sprak* wel, vers 10, maar nu heeft hij door ongeloof verkeerd gesproken.

2. Als wij ons onder zware beproeving en groot leed bevinden, dan zijn wij er licht aan onderhevig, inzonderheid als de beproeving en het leed lang aanhouden, om moede te worden, moedeloos te worden en schier te wanhopen aan uitkomst. Laat ons dan niet hard zijn in onze afkeuring van anderen, maar zorgvuldig over onszelf waken, als wij in moeite of benauwdheid zijn, Psalm 39:2, 4.

3. Als Godvruchtige mensen iets zeggen, dat verkeerd is, dan is het in hun haasten, overvallen zijnde door een verzoeking, niet in voorbedachten rade, zoals de goddeloze, die "wandelt in de raad van de goddelozen," Psalm 1:1, "en tegen zijn broeders spreekt," Psalm 50, 19, 20.

4. Wat wij in ons haasten zeggen, dat verkeerd is, moeten wij door berouw herroepen zoals David, Psalm 31:23 en dan zal het niet als beschuldiging tegen ons worden ingebracht. Sommigen houden

het er voor dat dit geen roekeloos, haastig gezegde van David was. Hij was zeer bedrukt, grotelijks beproefd en genoodzaakt te vluchten, maar hij vertrouwde niet op de mens, stelde geen vlees tot zijn arm. "Neen", zei hij, "*alle mensen zijn leugenaars,* gelijk de gemene lieden ijdelheid zijn, zo zijn de grote lieden leugen, en daarom was mijn vertrouwen alleen in God, en in Hem kan ik niet worden teleurgesteld." In deze zin schijnt de apostel het op te vatten, Romeinen 3:4. "God zij waarachtig, maar alle mensen leugenachtig" in vergelijking met God. Alle mensen zijn wispelturig en onstandvastig, onderhevig aan verandering, zo laat ons dan aflaten van de mens en God aankleven.

III. Zijn dankbaarheid, vers 12 en verv. God is beter voor hem geweest dan zijn vrees en had hem genadiglijk verlost uit zijn benauwdheid, en, uit aanmerking hiervan:

1. Vraagt hij welke vergelding hij hiervoor doen kan, vers 12. *Wat zal ik de Heere vergelden voor al Zijn weldaden aan mij bewezen?* Hier spreekt hij:

a. Als iemand, die zich bewust is vele zegeningen van God te hebben ontvangen, *al Zijn weldaden.* Deze psalm schijnt geschreven te zijn bij gelegenheid van een zeer bijzondere weldaad, vers 6, 7, maar in die ene zag hij vele, en die ene bracht hem vele in de herinnering, en daarom denkt hij nu aan al de weldaden, die God hem had bewezen. Als wij van Gods weldaden spreken dan behoren wij ze te verheerlijken, er met hoge lof van te spreken.

b. Als iemand, die zeer begerig is om er zijn dankbaarheid voor te kunnen uitdrukken. Wat *zal ik de Heere vergelden?* Niet alsof hij dacht dat hij iets zou kunnen doen in evenredigheid met hetgeen hij had ontvangen. Wij kunnen niet meer wanen Gode een beloning te kunnen geven, dan wanen enigerlei gunst van Hem te kunnen verdienen, maar hij wenste iets te doen, dat Gode welbehaaglijk was als de uitdrukking van een dankbaar gemoed. Hij vraagt God: *Wat zal ik vergelden* vraagt de priester, vraagt zijn vrienden, of liever, vraagt zichzelf, en spreekt in zijn eigen hart er over. Vele weldaden van God ontvangen hebbende, behoren wij te vragen: Wat zullen wij vergelden?

2. Hij besluit wat hij zal vergelden.

A. Hij zal op Godvruchtige en plechtige wijze zijn lofzeggingen en gebeden tot God opzenden, vers 13, 17. "*Ik zal de beker van de verlossingen opnemen,* ik zal de drankoffers offeren, voorgeschreven door de wet ten teken van mijn dankbaarheid aan God, en mij met mijn vrienden verheugen in Gods goedheid jegens mij." Dit wordt genoemd *de beker van de verlossingen,* omdat hij gedronken werd ter gedachtenis aan de verlossing. De vrome Joden hadden soms een *beker van de dankzegging* bij hun maaltijden, waarvan de heer des huizes, het hoofd van het gezin, het eerst dronk met dankzegging aan God, en allen, die met hem aan tafel waren, na hem dronken. Maar sommigen verstaan het niet van de beker, die hij aan God wilde offeren, maar van de beker die God in zijn hand zou geven. Ik zal aannemen:

Ten eerste. De *beker van de beproeving.* Vele goede Schriftverklaarders verstaan het van die beker, die bittere beker, die toch geheiligd is aan de vromen, zodat hij voor hen "een beker van de verlossing is," Filipp. 1:19. Dit zal mij ter zaligheid redden, het is een middel voor geestelijke gezondheid. Davids lijden was een type van Christus' lijden, en wij hebben in het onze gemeenschap met het zijne, en zijn beker was in waarheid *een beker van de verlossing.* "Daar God mij zo vele weldaden heeft bewezen, zal ik elke beker, die Hij in mijn hand geeft, geredelijk aannemen en er

niet over twisten, Zijn heilige wil is mij welkom." Hierin sprak David de taal van de Zone Davids, Johannes 18:11. "De drinkbeker, die mij de Vadergegeven heeft, zal Ik die niet drinken?"

Ten tweede. De beker van de vertroosting, "ik zal de weldaden, die God mij bewijst, ontvangen als uit Zijn hand en er Zijn liefde in proeven, als hetgeen het deel is niet alleen van mijne erve in de andere wereld, maar van mijn beker in deze."

b. *Ik zal U offeren een offerande van dankzegging,* de dankoffers, die God eiste, Leviticus 7:11, 12 en verv. Zij, wier hert waarlijk dankbaar is, zullen dit tonen in dankoffers. Wij moeten eerst onszelf aan God geven, als levende offeranden, Romeinen 12:1, 2 Corinthiers 8:5 en dan wat wij hebben te koste leggen aan Zijn eer in werken van Godsvrucht en barmhartigheid. Weldadigheid en mededeelzaamheid, dat zijn offeranden, die de Heere welbehaaglijk zijn, Hebreeen 13:15, 16, en die moeten samengaan met de dankzegging en de aanroeping Zijns naams. Indien God milddadig is geweest jegens ons, dan is het wel het minste dat wij in vergelding daarvoor kunnen doen, milddadig te zijn voor de armen, Psalm 16:2,3. Waarom zouden wij Gode offeren wat ons niets kost?

c. *Ik zal de naam des Heeren aanroepen.* Dit had hij beloofd, vers 2, en hier herhaalt hij het, vers 13, en wederom, vers 17. Als wij vriendelijkheid hebben ontvangen van een mens gelijk wij zelf zijn, dan zeggen wij hem dat wij hopen hem nooit meer lastig te zullen vallen, maar het behaagt God om de gebeden Zijns volks te beschouwen als een eer Hem aangedaan, als een genot, niet als een last, en daarom moeten wij uit dankbaarheid voor vroegere weldaden Hem zoeken voor nog verdere zegeningen en voortgang met Hem aan te roepen.

B. Hij zal altijd goede gedachten van God blijven koesteren, als teder zorgdragende voor het leven en het welzijn van Zijn volk, vers 15. *Kostelijk is in de ogen des Heeren de dood van Zijn gunstgenoten,* zo kostelijk, dat Hij noch Saul, noch aan Absalom, noch aan een ander van Davids vijanden de voldoening van zijn dood zal geven, hoe vurig zij die ook wensen. In de diepte van zijn ellende en in zijn groot gevaar had David zich met deze waarheid vertroost, daar zij in de uitkomst voor hem gebleken is en bevestigd werd, en nu vertroost hij er anderen mede, die zich in dezelfde toestand van beproeving en gevaar bevinden. God heeft zelfs in deze wereld een volk, die Zijn heiligen, Zijn gunstgenoten zijn, Zijn barmhartigen, die barmhartigheid van Hem hebben ontvangen, en om Zijnentwil barmhartigheid betonen. De gunstgenoten Gods zijn sterflijk en stervende, ja er zijn zodanigen die hun dood begeren en alles doen wat zij kunnen om hem te verhaasten, en soms ook werkelijk hun dood veroorzaken, maar hij is *kostelijk in de ogen des Heeren,* hun leven is dit, 2 Koningen 1:13, hun bloed is dit, Psalm 72:14. Soms voorkomt God op wonderdadige wijze de dood van Zijn heiligen als er tussen hen en de dood slechts een schrede is, Hij draagt bijzondere zorg voor hun dood, om er al de omstandigheden van tot hun beste te regelen, en wie hen doodt, zullen, hoe licht zij er over denken, er duur voor moeten betalen, als er onderzoek zal worden gedaan naar het bloed van de heiligen, Mattheus 23:35. Hoewel niemand het ter harte neemt als de rechtvaardigen omkomen, zal God doen blijken dat Hij het ter harte neemt. Dit behoort ons gewillig te maken om te sterven, voor Christus te sterven, als wij er toe geroepen worden, dat onze dood geregistreerd zal worden in de hemel, en laat dan voor ons kostelijk zijn hetgeen kostelijk is voor God.

C. Hij zal zich verplichten om gedurende al zijn dagen Gods dienstknecht te zijn. Gevraagd hebbende: Wat *zal ik vergelden?* geeft hij hier zichzelf over aan God, dat meer is dan alle brandoffers en slachtoffers, vers 16. *Och Heere zeker ik ben Uw knecht.* Hier is:

a. De betrekking, waarin David belijdt tot God te staan, *"ik ben Uw knecht,* ik verkies dit te zijn, ik besluit dit te zijn, ik wil leven en sterven in Uw dienst." Hij had Gods volk, dat Hem dierbaar is, *Zijn gunstgenoten* genoemd, maar als hij er toe komt om dit op zichzelf toe te passen, dan zegt hij niet: Zeker, ik ben Uw gunstgenoot (dat scheen te hoog een titel voor hemzelf) maar, *ik ben Uw knecht.* David was een koning, en toch roemt hij erin, dat hij Gods knecht is. Het is voor de grootste koningen op aarde geen verkleining maar een eer om dienstknechten te zijn van de God des hemels. David gebruikt hier geen plichtpleging bij God, zoals het gebruikelijk is onder de mensen om te zeggen: ik ben uw dienaar, mijnheer. Neen, Heere, *waarlijk, ik ben Uw knecht,* Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik dit ben. En hij herhaalt het, als iets waaraan hij gaarne dacht, en waarbij hij besloten had te blijven: *Ik ben Uw knecht, ik ben Uw knecht.* Laat anderen de meester dienen, die zij willen, *waarlijk ik ben Uw knecht.*

b. De grond van die betrekking. Op tweeërlei wijze kwamen de mensen er toe dienstknechten te zijn.

Ten eerste. Door geboorte. "Heere, ik was geboren in Uw huis, ik ben *de zoon Uwer dienstmaagd,* en daarom Uw dienstknecht." Het is een grote zegen om kinderen te zijn van Godvruchtige ouders, daar dit ons tot onze plicht noodzaakt, en er kan bij God op gepleit worden om genade.

Ten tweede. Door verlossing. Hij, die de loslating bewerkt heeft van een gevangene nam hem tot zijn dienstknecht. "Heere, Gij hebt mijn banden losgemaakt, die smarten of banden des doods, die mij hadden omvangen Gij hebt er mij van ontslagen, en daarom *ben ik Uw knecht,* heb ik aanspraak op Uwe bescherming, evenzeer als ik verplicht ben tot Uw werk." De eigen banden, die Gij hebt losgemaakt, zullen mij te vaster aan U verbinden. Bisschop Patrick.

D. Hij zal er een gewetenszaak van maken om zijn geloften te betalen, en te volbrengen wat hij had beloofd, hij zal niet alleen de lofofferen offeren, die hij had beloofd, maar al de andere verplichtingen nakomen, die hij ten dage van zijn benauwdheid tegenover God op zich had genomen, vers 14. *Mijne geloften zal ik de Heere betalen,* en wederom, vers 18, *Ik zal mijne geloften de Heere betalen, nu in de tegenwoordigheid van al Zijn volk.* Geloften zijn schulden, die betaald moeten worden, want het is beter geen geloften te doen, dan geloften te doen en ze niet te betalen.

a. *Nu,* terstond. Hij wil niet, zoals slechte schuldenaars, er de betaling van uitstellen, om nog een dag uitstel verzoeken, maar ik zal het nu doen.

b. *In het openbaar.* Hij zal zijn lofzeggingen niet haastig en in een hoek doen, maar de dienst, die hij voor God heeft te verrichten, zal hij *in de tegenwoordigheid van al het volk* verrichten, niet om er mee te pralen, maar om te tonen dat hij zich de dienst van God niet schaamt, en opdat anderen uitgelokt zouden worden om er zich met hem in te verenigen. Hij zal zijn geloften betalen in de voorhoven van de tabernakel, waar een wolk van Israëlieten de dienst bij woonde, *in het midden van Jeruzalem,* ten einde de Godsvrucht nog meer in eer te brengen.

PSALM 117

1 Looft den HEERE, alle heidenen; prijst Hem, alle natien!
2 Want Zijn goedertierenheid is geweldig over ons, en de waarheid des HEEREN is in der eeuwigheid! Halleluja!

Deze psalm is kort en lieflijk. Ik denk dat wij hem zo dikwijls zingen omdat hij zo kort is, maar als wij hem goed begrepen en overdachten, dan zouden wij hem nog vaker zingen omdat hij zo lieflijk is inzonderheid voor ons, zondaren uit de heidenen, op wie hij een zeer gunstig oog werpt. Hier is:

I. Een plechtige oproep, gericht tot alle volken, om God te loven, vers 1.

II. Gepaste stof aangeduid voor die lof, vers 2. Wij worden voorwaar spoedig moede van weldoen, indien wij bij het zingen van deze psalm de vrome genegenheden niet in ons hart behouden waarmee de geestelijke offeranden des lofs ontstoken en brandende moeten gehouden worden.

Psalm 117:1-2

Er is zeer veel Evangelie in deze psalm. De apostel heeft ons voorzien van de sleutel er toe: Romeinen 15:11, waar hij hem aanhaalt als een bewijs, dat het Evangelie gepredikt moest worden aan en ontvangen zou worden door de heidense volken, dat voor de Joden nog zo'n grote steen des aanstoots was. Waarom zou het hen moeten ergeren, als er gezegd en zo dikwijls door henzelf gezongen werd: *Looft de Heere, alle gij heidenen prijst Hem, alle natiën.* Sommigen van de Joodse schrijvers erkennen dat deze psalm verwijst naar het koninkrijk van de Messias, ja een hunner koestert de waan dat hij uit twee verzen bestaat om aan te duiden dat God in de dagen van de Messias door twee soorten van volken verheerlijkt zal worden, door de Joden overeenkomstig de wet van Mozes, en door de heidenen overeenkomstig de zeven geboden van de zonen Noachs, en die tezamen toch een kerk zullen uitmaken, zoals deze twee verzen een psalm vormen. Wij hebben hier:

1. De grote uitgestrektheid van de Evangeliekerk, vers 1. Gedurende vele eeuwen was God alleen in Juda bekend en werd Zijn naam alleen daar geprezen. De kinderen van Levi en het zaad Israëls prezen Hem, meer de overige volken "prezen goden van hout en steen," Daniel 5:4, terwijl generlei eer of hulde bewezen werd aan de levende en ware God ten minste, voor zoveel wij weten, niet openlijk. Maar hier worden *alle natiën harten* opgeroepen om de Heere te prijzen, hetgeen niet toegepast kan worden op Oud-Testamentische tijden, beide omdat die roeping toen tot geen van de heidense volken was uitgegaan, en nog veel minder tot allen in een taal, die zij verstonden, en omdat tenzij het volk des lands tot de Joodse Godsdienst overging en zich aan de besnijdenis onderwierp, zij niet toegelaten werden om met hen de Heere te loven. Maar het bevel is uitgegaan dat het Evangelie van Christus aan alle volken gepredikt zal worden, door Hem zal de middelmuur des afscheidsels gebroken worden en zullen zij, die verre waren, nabij worden gebracht. Dat was de verborgenheid, die gedurende vele eeuwen in de profetie verborgen was, maar eindelijk in de vervulling geopenbaard werd namelijk dat "de heidenen zijn medeërfgenamen" Efeziers 3:3, 6.

Merk hier op:

a. Wie in de kerk toegelaten zullen worden: *alle heidenen alle natiën.* De oorspronkelijke woorden zijn dezelfde, die gebruikt zijn voor "de heidenen die woeden,' en "de volken, die ijdelheid bedenken" tegen Christus, Psalm 2:1. Zij, die vijanden zijn geweest van Zijn koninkrijk, zullen Zijn gewillige onderdanen worden. Het Evangelie des koninkrijks moest aan de gehele wereld gepredikt worden tot een getuigenis voor alle volken, Mattheus 24:14, Markus 16:15. *Alle* natiën zullen geroepen worden, en op sommigen van alle natiën zal die roeping kracht van uitwerking hebben, en zij zullen onderwezen en tot discipelen gemaakt worden.

b. Hoe hun toelating tot de kerk voorzegd is, door een herhaalde roeping *om Hem te loven.* De boodschap van het Evangelie aan alle natiën gezonden zijnde, behoort dit hun allen reden te geven om God te loven, de inrichting van de Evangelie-inzettingen zal hun allen vrijheid en gelegenheid geven om God te loven, en de kracht van de Evangeliegenade zal hun harten geven om Hem te loven. Diegenen zijn hoog bevoorrecht, die God uitnodigt door Zijn Woord en neigt door Zijn Geest, om Hem te loven en Hem alzo tot een naam en een lof te zijn. Zie Jeremia 13:11.

2. De ondoorgrondelijke rijkdom van de Evangeliegenade, die de stof moet zijn van onze lof, vers 2. In het Evangelie schitteren de glorierijke hoedanigheden van God, Zijn genade en Zijn waarheid het glansrijkst in zichzelf en het troostrijkst voor ons, en waar de apostel deze psalm aanhaalt, neemt hij er nota van als van de twee grote dingen voor werke de heidenen God moeten verheerlijken, Romeinen 15:8, 9, voor "de waarheid Gods" en "voor Zijn goedertierenheid." Wij die het Evangelie bezitten, hebben reden om *de Heere te loven.*

a. Voor de kracht van Zijn genade: *Zijn goedertierenheid is geweldig over ons,* zij is machtig tot vergeving van machtig vele zonden, Amos 5:12, en voor het werken van een machtige verlossing.

b. Voor de eeuwigheid van Zijn waarheid. *De waarheid des Heeren Is in eeuwigheid.* Het was goedertierenheid, zuivere goedertierenheid jegens de heidenen, dat het Evangelie tot hen gezonden werd, het was barmhartige vriendelijkheid overmogende voor hen boven hetgeen zij verdienden, en daarin is *de waarheid des Heeren,* van Zijn belofte, gedaan aan de vaderen, *tot in eeuwigheid,* want hoewel de Joden verhard en uitgeworpen zijn is de belofte toch vervuld in de gelovige heidenen, het geestelijk zaad van Abraham. Gods goedertierenheid is de bron van al onze vertroostingen, en Zijn waarheid de grond van al onze hoop daarom moeten wij voor beide *de Heere loven.*

PSALM 118

1 Looft den HEERE, want Hij is goed; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
2 Dat Israel nu zegge, dat Zijn goedertierenheid in der eeuwigheid is.
3 Het huis van Aaron zegge nu, dat Zijn goedertierenheid in der eeuwigheid is.
4 Dat degenen, die den HEERE vrezen, nu zeggen, dat Zijn goedertierenheid in der eeuwigheid is.
5 Uit de benauwdheid heb ik den HEERE aangeroepen; de HEERE heeft mij verhoord, stellende mij in de ruimte.
6 De HEERE is bij mij, ik zal niet vrezen; wat zal mij een mens doen?
7 De HEERE is bij mij onder degenen, die mij helpen; daarom zal ik mijn lust zien aan degenen, die mij haten.
8 Het is beter tot den HEERE toevlucht te nemen, dan op den mens te vertrouwen.
9 Het is beter tot den HEERE toevlucht te nemen, dan op prinsen te vertrouwen.
10 Alle heidenen hadden mij omringd; het is in den Naam des HEEREN, dat ik ze verhouwen heb.
11 Zij hadden mij omringd, ja, zij hadden mij omringd; het is in den Naam des HEEREN, dat ik ze verhouwen heb.
12 Zij hadden mij omringd als bijen; zij zijn uitgeblust als een doornenvuur; het is in den Naam des HEEREN, dat ik ze verhouwen heb.
13 Gij hadt mij zeer hard gestoten, tot vallens toe, maar de HEERE heeft mij geholpen.
14 De HEERE is mijn Sterkte en Psalm, want Hij is mij tot heil geweest.
15 In de tenten der rechtvaardigen is een stem des gejuichs en des heils; de rechterhand des HEEREN doet krachtige daden.
16 De rechterhand des HEEREN is verhoogd; de rechterhand des HEEREN doet krachtige daden.
17 Ik zal niet sterven, maar leven; en ik zal de werken des HEEREN vertellen.
18 De HEERE heeft mij wel hard gekastijd; maar Hij heeft mij ter dood niet overgegeven.
19 Doet mij de poorten der gerechtigheid open, ik zal daardoor ingaan, ik zal den HEERE loven.
20 Dit is de poort des HEEREN, door dewelke de rechtvaardigen zullen ingaan.
21 Ik zal U loven, omdat Gij mij verhoord hebt, en mij tot heil geweest zijt.
22 De steen, dien de bouwlieden verworpen hadden, is tot een hoofd des hoeks geworden.
23 Dit is van den HEERE geschied, en het is wonderlijk in onze ogen.
24 Dit is de dag, dien de HEERE gemaakt heeft; laat ons op denzelven ons verheugen, en verblijd zijn.
25 Och HEERE! geef nu heil; och HEERE! geef nu voorspoed.
26 Gezegend zij hij, die daar komt in den Naam des HEEREN! Wij zegenen ulieden uit het huis des HEEREN.
27 De HEERE is God, Die ons licht gegeven heeft. Bindt het feest offer met touwen tot aan de hoornen van het altaar.
28 Gij zijt mijn God, daarom zal ik U loven; o mijn God! ik zal U verhogen.
29 Loof den HEERE, want Hij is goed; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.

Het is waarschijnlijk dat David deze psalm geschreven heeft, toen hij na menigen storm, de moeilijkheid eindelijk teboven was gekomen, en het volle bezit had verkregen van het koninkrijk, waartoe hij gezalfd was geworden. Nu wekt hij zijn vrienden op om zich met hem te verenigen, niet alleen in een blijde erkenning van Gods goedheid en een blijmoedig vertrouwen op die goedheid voor het vervolg maar in een gelovige verwachting van de Messias van wiens koninkrijk en van Zijn verhoging er toe het zijne een type was. Het is zeker dat de profeet in het laatste gedeelte van de psalm van Hem getuigt, Christus zelf past het op zichzelf toe, Mattheus 21:42 en het eerste gedeelte van de psalm kan zonder de Schrift te verwringen, op Hem en Zijn onderneming worden toegepast. Sommigen denken dat hij eerst bestemd was voor de plechtigheid van de overbrenging van de ark naar de stad Davids, en later op het Loofhuttenfeest gezongen werd.

I. David roept allen, die om hem heen zijn, op, om Gode de eer te geven van Zijn goedertierenheid, vers 1-4.

II. Hij moedigt zichzelf en anderen aan om op God te vertrouwen, naar de ervaring, die hij had van Gods macht en ontferming in de grote en vriendelijke dingen' die Hij voor hem gedaan heeft, vers 5-18.

III. Hij doet dankzegging voor zijn verheffing op de troon, daar het een afschaduwing was van de verhoging van Christus, vers 19-23..

IV. Het volk, de priesters en de psalmist zelf juichen in het vooruitzicht van het koninkrijk van de Verlosser, vers 24-29. Bij het zingen van deze psalm moeten wij God verheerlijken voor Zijn goedheid, Zijn goedheid jegens ons, en inzonderheid Zijn goedheid jegens ons in Jezus Christus.

Psalm 118:1-18

Het blijkt hier, evenals dikwijls elders, dat Davids hart vervuld was van de goedertierenheid Gods. Hij beminde het om er aan te denken, beminde het om ervan te spreken, en hij begeerde grotelijks dat God er de lof voor zou ontvangen, en dat anderen er de vertroosting van zouden hebben. Hoe meer ons hart doordrongen is van Gods goedertierenheid, hoe meer het verruimd zal zijn in alle gehoorzaamheid. In deze verzen:

1. Verheft hij Gods goedertierenheid in het algemeen, en roept hij anderen op om haar te erkennen uit hun eigen ervaring ervan, vers 1. *Looft de Heere, want* Hij is niet alleen *goed* in zichzelf, maar goed jegens u, en *Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid,* niet alleen in de eeuwige bron, God zelf, maar in de nimmer falende stromen van die goedertierenheid, welke parallel lopen met de langste lijn van de eeuwigheid, en in de uitverkoren vaten van de genade, die er de altijddurende gedenktekenen van zijn. Israël en het huis Aärons, en allen, die God vrezen, werden opgeroepen om op God te vertrouwen, Psalm 115:9-11, hier worden zij opgeroepen om te belijden dat Zijn *goedertierenheid in eeuwigheid is,* en zich aldus aan te moedigen om op Hem te vertrouwen, vers 2-4. Priesters en volk, Joden en proselieten, moeten allen Gods goedertierenheid erkennen en zich allen verenigen in hetzelfde lied. Als zij niets meer kunnen zeggen, zo laat hen dit zeggen voor *Hem, dat Zijn goedertierenheid tot in eeuwigheid is,* dat zij haar al hun dagen hebben ervaren, en er op vertrouwen voor het goede, dat tot in eeuwigheid zal zijn. De lof en dank van allen, die in waarheid *de Heere vrezen,* zal Hem even welbehaaglijk zijn, als die van het huis van Israël of van het huis van Aaron.

II. Hij bewaart een verhaal van Gods genaderijke handelingen met hem in het bijzonder, dat hij mededeelt aan anderen, opdat zij daaraan beide lofliederen zullen ontlenen en versterking voor hun geloof, en God van beide de eer zal ontvangen. David was in zijn tijd door zeer vele en grote moeilijkheden heengegaan, waardoor hij grote ervaring verkreeg van Gods goedertierenheid.

Laat ons daarom hier opmerken:

1. De grote benauwdheid en het gevaar waarin hij zich had bevonden, tot verheerlijking van Gods goedertierenheid jegens hem in zijn tegenwoordige verhoging. Er zijn velen, die, als zij verhoogd zijn, niet gaarne horen of spreken van hun vroegere ongunstige omstandigheden, maar David neemt alle gelegenheden te baat om aan zijn eerdere staat te gedenken. Hij was *in benauwdheid,* vers 5, in de engte gebracht, er waren velen, die *hem haatten,* vers 7, en dat kon niet anders dan smartelijk wezen voor iemand met zo'n edel gemoed, die er naar streefde om ieders genegenheid te winnen. *Alle heidenen hadden mij omringd,* vers 10. Al de volken, die rondom Israël woonden, hebben het er op toegelegd om David onrust te bezorgen toen hij pas de troon had bestegen, Filistijnen, Moabieten, Syriërs, Ammonieten enz. Wij lezen van *zijn vijanden van rondom,* zij hadden zich tegen hem verbonden, en gedacht alle hulp en bijstand voor hem af te snijden. Deze poging van zijn vijanden om hem te omsingelen, wordt herhaald, vers 11. *Zij hadden mij omringd, ja zij hadden mij omringd,* hetgeen te kennen geeft dat zij boosaardig en heftig waren, en voor een tijd overmacht hadden in hun pogingen tegen hem, en dat zij, in wanorde gebracht zijnde, zich weer verzamelden en voortgingen met hun plannen. *Zij hadden mij omringd als bijen,* zo talrijk waren zij, zo luidruchtig, zo kwellend, zij kwamen op hem aangevlogen, kwamen in zwermen op hem af, vielen hem aan met hun venijnige angels, maar het was tot hun eigen verderf, zoals de bij, naar men

zegt, haar leven verliest met haar angel. "Animamque in vulnere ponit zij legt haar leven in de wond". Heere, hoe zijn mijne tegenpartijders vermenigvuldigd!

Op tweeërlei wijze was David in moeilijkheid gebracht.

a. Door het kwaad, dat de mensen hem deden, vers 13. Gij, o vijand, *hadt mij zeer hard gestoten*, ten einde mij *te doen vallen* in zonde en in verderf. *Stotende hebt gij mij gestoten* zo is het in het oorspronkelijke, zodat ik op het punt was van *te vallen.* Satan is de, grote vijand, die hard stoot door zijn verzoekingen, om ons neer te werpen, ons van onze hoogheid te verstoten, ten einde ons van God te doen afvallen en van onze vertroosting in Hem, en indien God ons niet had ondersteund door Zijn genade, zijn stoten zouden ons noodlottig geweest zijn.

b. Door de beproevingen, die God hem oplegde, vers 18. De Heere heeft mij *wel hard gekastijd.* De mensen stieten hem om hem te verderven, God had hem gekastijd om hem te onderrichten, zij stieten hem met de boosaardigheid van vijanden, God kastijdde hem met de liefde en tederheid van een vader. Misschien doelt hij op dezelfde benauwdheid, die God, de werker ervan, bedoelde tot zijn nut, opdat hij van Zijn heiligheid zou deelachtig worden, Hebreeen 12:10, 11. Evenwel, de mensen, die er de werktuigen voor waren, meenden het niet zo, en hun hart heeft alzo niet gedacht, maar zij hadden in hun hart om te verdelgen en uit te roeien, Jesaja 10:7. Wat de mensen bedoelen voor het grootste kwaad bedoelt God voor het grootste goed, en het is gemakkelijk te zeggen wiens raad zal bestaan. God zal de benauwdheid heiligen aan Zijn volk, daar zij Zijn kastijding is, en het goede, dat Hij bedoelt doen komen, en Hij zal hen bewaren voor de benauwdheid, die uit het stoten van de vijanden voortkomt, en hen beveiligen tegen het kwaad, dat zij bedoelen, en dan behoeven wij niet te vrezen.

Dit bericht, hetwelk David geeft van zijn benauwdheden, is zeer toepasselijk op onze Heere Jezus. Er waren velen, die Hem haatten, Hem haatten zonder oorzaak. Zij hadden Hem omringd, Joden en Romeinen omringden hem, zij hebben Hem zeer hard gestoten, de duivel deed dit toen hij Hem verzocht, Zijn vervolgers deden dit toen zij Hem smaalden, ja de Heere zelf heeft Hem zeer hard gekastijd, Hem verbrijzeld, smart aangedaan, opdat door Zijn striemen ons genezing zou worden.

2. De gunst, die God hem schonk in zijn benauwdheid.

a. God hoorde zijn gebed, vers 5. "Hij *verhoorde mij* door verruiming, Hij deed meer voor mij, dan ik in staat was te vragen, Hij verruimde mijn hart in het gebed, en gaf mij ruimer dan waar ik om vroeg." *Hij heeft mij verhoord, stellende in de ruimte,* waar ik ruimte had om mij te bewegen, ruimte om mij te verblijden, ruimte om in te kunnen gedijen, en die ruimte was zoveel aangenamer omdat ik er in gebracht werd uit mijne benauwdheid, Psalm 4:2.

b. God had de plannen van zijn vijanden tegen hem verijdeld, zij *zijn uitgeblust als een doornenvuur*, vers 12, dat voor een wijle heftig brandt, een groot geraas maakt en een grote vlam van zich geeft, maar dadelijk uitgaat, en het kwaad niet kon doen, dat het dreigde te doen, zodanig was de woede van Davids vijanden, zo is "het lachen van de dwaas als het geluid van de doornen ondereen pot," Prediker 7:6, en zodanig is de toorn van de dwaas, die daarom niet te vrezen is, evenmin als zijn lachen te benijden is, maar die beide deerniswaardig zijn. Zij hebben hem hard gestoten, maar *de Heere heeft hem geholpen*, vers 13, hem geholpen om zijn voeten voor aanstoot

te bewaren en standvastig te blijven. Onze geestelijke vijanden zouden reeds voor lang onze ondergang bewerkt hebben, indien God niet onze helper ware geweest.

c. God heeft zijn leven bewaard toen er slechts een schrede was tussen hem en de dood, vers 18. "Hij heeft mij wel *hard gekastijd,* maar Hij heeft mij *ter dood niet overgegeven,* want Hij heeft mij niet overgegeven in de wil mijner vijanden." Hier schijnt Paulus op te doelen: "als stervende, en ziet wij leven, als getuchtigd, en niet gedood," 2 Corinthiers 6:9. Daarom moeten wij, als wij hard gekastijd worden, niet terstond aan het leven wanhopen, want soms schijnt God de mensen weer te doen keren tot verbrijzeling, en zegt dan toch: Keert weer, leeft.

Ook dit is van toepassing op de Heere Jezus Christus, God verhoorde Hem en stelde Hem in de ruimte, bluste het vuur uit van de toorn van Zijn vijanden, dat slechts henzelf verteerde, want door de dood heeft Hij teniet gedaan degene, die het geweld des doods had, Hij heeft Hem heengeholpen door Zijn onderneming, en in zoverre heeft Hij Hem ter dood niet overgegeven, dat Hij Hem niet in het graf heeft gelaten, niet heeft toegelaten dat Hij verderving zou zien. De dood had geen heerschappij over Hem.

3. Het gebruik, dat hij van deze gunst heeft gemaakt.

A. Het heeft hem aangemoedigd om op God te vertrouwen. Uit eigen ervaring kon hij zeggen: Het is beter, verstandiger, aangenamer en veiliger, tot de Heere toevlucht te nemen, dan op de mens te vertrouwen, het is redelijker en zal beter uitkomen op de Heere te vertrouwen, dan op de mens, ja dan *op prinsen te vertrouwen,* vers 8-9. Hij, die zich aan Gods leiding en regering overgeeft met een volkomen vertrouwen op Gods wijsheid macht en goedheid, is zekerder van veiligheid en rust, dan wanneer alle koningen en potentaten van de aarde het op zich nemen om hem te beschermen.

B. Het stelde hem instaat om in dat vertrouwen te juichen en te triomferen.

a. Hij juicht en roemt in God en in zijn betrekking tot Hem, vers 6. "De *Heere is bij mij*. Hij is een rechtvaardig God, en daarom neemt Hij mijn rechtvaardige zaak aan en zal haar voorstaan." Als wij aan Gods zijde zijn, dan is Hij aan de onze, als wij voor Hem en met Hem zijn, dan is Hij voor en met ons, vers 7. *"De Heere is bij mij* en verdedigt mij, *onder degenen die mij helpen*. Hij is voor mij onder mijn helpers. Hij is alles voor hen en voor mij, en zonder Hem zou ik mijzelf niet kunnen helpen, zou geen vriend, die ik in de wereld heb, mij kunnen helpen." Aldus in vers 14. *De Heere is mijn sterkte en psalm,* ik maak Hem aldus, zonder Hem ben ik zwak en treurig, maar op Hem steun ik als mijn sterkte, zowel voor doen als voor lijden, en in Hem verlustig ik mij als mijn psalm, waardoor ik uiting geef aan mijn blijdschap en verlichting heb van mijn smart, en Hem aldus makende, bevind ik Hem aldus. Hij versterkt mijn hart met Zijn genade, en verblijdt mijn hart met Zijn vertroostingen." Indien God onze sterkte is, dan moet Hij onze psalm zijn, indien Hij al ons werk in ons werkt, dan moet Hij alle lof en eer van ons hebben. God is soms de sterkte van Zijn volk als Hij niet hun psalm is, zij hebben geestelijke steun als zij geen geestelijke blijdschap of verlustiging hebben, maar als Hij beide voor ons is, dan hebben wij grotelijks reden om in Hem te juichen en te triomferen, want als Hij onze sterkte en onze psalm is, dan is Hij niet alleen onze Zaligmaker, maar onze zaligheid, want onze sterkte zijnde, beschermt en bewaart Hij ons tot de zaligheid, en onze psalm zijnde, is dit een voorsmaak en onderpand van de zaligheid.

b. Hij triomfeert over zijn vijanden. Nu zal zijn hoofd boven hen verhoogd worden, want

Ten eerste. Hij is er zeker van, dat zij hem niet kunnen schaden. "God is voor mij, en dus *zal ik niet vrezen wat een mens mij doen kan."* vers 6. Hij kan hen trotseren, en wordt door hun aanslagen tegen hem niet ontrust." Zij kunnen niets tegen mij doen, dan hetgeen God hun toelaat te doen. Zij kunnen mij niet wezenlijk schaden, want zij kunnen geen scheiding maken tussen mij en God, zij kunnen niets doen dan hetgeen God mij zal doen medewerken ten goede. De vijand is een mens, een afhankelijk schepsel, wiens macht beperkt Is en onderworpen aan een hogere macht, en daarom zal ik hem niet vrezen." Wie zijt gij dat gij vreest voor de mens, die sterven zal?" Jesaja 51:12. De apostel haalt dit aan met toepassing op alle Christenen, Hebreeen 13:6. Zij kunnen vrijmoediglijk zeggen, even vrijmoediglijk als David zelf: *De Heere is mij een helper, en ik zal niet vrezen wat mij een mens doen zal,* laat hem zijn ergst doen.

Ten tweede. Hij is er zeker van dat hij hun ten laatste te sterk zal wezen: "ik *zal mijn lust zien aan degenen, die mij haten,* vers 7, ik zal hen teleurgesteld zien in hun plannen tegen mij, ja meer: *in de naam des Heeren zal ik hen verhouwen,* vers 10-12. Ik vertrouw in de naam des Heeren dat ik hen zal verderven, en in Zijn naam zal ik tegen hen uitgaan, steunende op Zijn kracht, door Hem gevolmachtigd, en met het oog op Zijn heerlijkheid, niet vertrouwende op mijzelf, of mijzelf wrekende." Aldus ging hij uit tegen Goliath in de naam van de God Israëls, 1 Samuel 17:45. David zegt dit als type van Christus, die over de machten van de duisternis heeft getriomfeerd, hen heeft uitgetogen en in het openbaar tentoongesteld.

c. Hij triomfeert in de zekerheid van de voortduur van zijn welvaart, van zijn overwinning en zijns levens.

Ten eerste. Van zijn welvaart, vers 15. *In de tenten van de rechtvaardigen is een stem des gejuichs en des heils,* inzonderheid in de mijne, in mijn gezin. De woningen van de rechtvaardigen in deze wereld zijn slechts tenten, gering en beweeglijk, wij hebben hier geen stad, geen blijvende stad. Maar deze tenten zijn voor hen aangenamer dan de paleizen van de goddelozen het voor hen zijn, want in het huis, waar de Godsdienst heerst:

1. Is heil, veiligheid tegen kwaad, een voorsmaak van de eeuwige zaligheid, die aan dit huis geschied is, Lukas 19:9.

2. Waar heil is, daar is reden tot juichen. Heilige blijdschap wordt de vreugde des heils genoemd, want daarin is overvloedige reden tot vreugde.

3. Waar blijdschap is, daar behoort de *stem des gejuichs* gehoord te worden, lof en dankzegging. Laat God gediend worden met blijdschap en verheuging des harten, en laat de stem van dat gejuich dagelijks gehoord worden in ons gezin tot verheerlijking van God en tot aanmoediging van anderen.

Ten tweede. Van deze overwinning. *De rechterhand des Heeren doet krachtige daden,* vers 15, en is *verhoogd,* want (gelijk sommigen het lezen) zij *heeft mij verhoogd.* De rechterhand van Gods kracht is ten dienste van Zijn volk, en zij werkt krachtdadiglijk voor hen, en daarom zegevierend. Immers, welke moeilijkheid kan stand houden voor Gods kracht? Wij zijn zwak en handelen slechts kleinmoedig, lafhartig voor onszelf, maar God is machtig en doet krachtige daden voor ons, met

ijver en vastberadenheid, Jesaja 63:5, 6. Er is bezieling zowel als kracht in alle Gods werkingen voor Zijn volk. En als Gods rechterhand krachtige daden doet voor ons heil, dan behoort zij verhoogd te worden in onze lof.

Ten derde. Van zijn leven, vers 17. *"Ik zal niet sterven* door de handen mijner vijanden, die mij naar het leven staan, *maar leven en de werken des Heeren vertellen.* Ik zal leven als een gedenkzuil van Gods goedertierenheid en macht, Zijn werken zullen in mij openbaar worden, en ik zal het tot mijn levenswerk maken om God te loven en groot te maken, dit beschouwende als het doel mijner bewering." Het is niet de moeite waard om voor enigerlei ander doel te leven, dan om *Gods werken te vertellen,* tot Zijn eer en tot aanmoediging van anderen om Hem te dienen. Zodanigen waren de triomfen van de Zone Davids in de zekerheid, die Hij had van het welslagen van Zijn onderneming, en dat het welbehagen des Heeren door Zijn hand gelukkiglijk zou voorgaan.

Psalm 118:19-29

Wij hebben hier een treffende profetie van de vernedering en verhoging van onze Heere Jezus, van Zijn lijden, en de heerlijkheid daarna volgende. Petrus heeft dit aldus op de overpriesters en schriftgeleerden toegepast, en niemand hunner kon hem beschuldigen van het verkeerd toe te passen, Handelingen 4:11. Merk hier nu op:

I. De woorden, waarmee deze kostelijke profetie ingeleid wordt, vers 19-21.

1. De psalmist begeert toegang tot Gods heiligdom, om er de heerlijkheid te bezingen van Hem, *die komt in de naam des Heeren. Doet mij de poorten van de gerechtigheid open.* Zo werden de poorten des tempels genoemd, omdat zij gesloten waren voor de onbesnedenen en het de vreemdeling verboden was er toe te naderen, daar de offeranden, die er geofferd werden, *offeranden der gerechtigheid* genoemd werden. Zij, die in gemeenschap met God wensen te komen in heilige inzettingen, moeten God nederig om toegang verzoeken. En als de poorten van de gerechtigheid ons geopend zijn, dan moeten wij daardoor ingaan, moeten, in zoverre het ons geoorloofd is, het heilige der heiligen binnengaan, en *de Heere loven.* Wat wij binnen de poorten Gods te doen hebben, is God te loven, wij moeten dus verlangen dat de poorten des hemels ons geopend zullen worden, opdat wij ingaan zullen en wonen in Gods huis hierboven, waar wij Hem steeds zullen loven.

2. Hij ziet zich de toegang vergund, vers 20. *Dit is de poort des Heeren,* de poort die Hij verordineerd heeft, *door welke de rechtvaardigen zullen ingaan,* alsof Hij zei: "De poort, aan welke gij geklopt hebt, is geopend, en gij zijt welkom. Klop en u zal opengedaan worden." Sommigen zien in deze poort Christus, door wie wij in gemeenschap worden opgenomen met God en onze lof wordt aangenomen. Hij is de weg, er is geen komen tot de Vader dan door Hem, Johannes 14:6. Hij is de deur van de schapen, Johannes 10:9, Hij is de poort des tempels, door wie, en door wie alleen, de rechtvaardigen, en deze alleen, zullen ingaan en komen tot Gods gerechtigheid, zoals de uitdrukking is Psalm 69:28. De psalmist juicht in de ontdekking dat de poort van de gerechtigheid, die zo lang gesloten was en waaraan zo lang geklopt is geworden, nu eindelijk geopend is.

3. Hij belooft dankzegging te doen aan God voor deze gunst, vers 21. Ik zal U loven. Zij die Christus dag op zo’n grote afstand gezien hebben, vonden reden om God te loven voor dit vooruitzicht, want in Hem zagen zij dat God hen had gehoord, de gebeden had gehoord van de Oud-Testamentische heiligen om de komst van de Messias, die hun heil zou wezen.

II. De profetie zelf, vers 22, 23. Dit kan betrekking hebben op Davids verhoging, hij was de steen, die Saul en zijn hovelingen hadden verworpen, maar door de wondervolle voorzienigheid Gods was hij tot de hoeksteen van het gebouw gemaakt. Maar het ziet voornamelijk op Christus, en hier hebben wij:

1. Zijn vernedering. Hij *is de steen, die de bouwlieden verworpen hebben,* Hij is "de steen die zonder hand van de berg werd afgehouwen" Daniel 2:34. Hij is een steen, niet alleen vanwege kracht en vastheid en duurzaamheid maar ook voor leven in het gebouw van de geestelijke tempel, en "een dierbare kostelijke steen," 1 Petrus 2:6, want het fundament van de Evangeliekerk moet van

saffieren zijn, Jesaja 54:11. Deze steen werd *verworpen door de bouwlieden,* door de oversten en het volk van de Joden, Handelingen 4:8, 10, 11. Zij weigerden Hem te erkennen als de steen, de beloofde Messias, zij wilden hun geloof niet op Hem bouwen, zich niet bij Hem voegen, zij wilden geen gebruik van Hem maken, maar gingen voort te bouwen zonder Hem, zij hebben Hem "verloochend voor het aangezicht van Pilatus," Handelingen 3:13, toen zij zeiden: "Wij hebben geen koning dan de keizer". Zij vertraden deze steen, wierpen hem onder het puin en afval van de stad, ja zij struikelden er over. Dit was een smaad voor Christus, maar het bleek het verderf te zijn van hen, die Hem alzo licht geacht hebben. De verwerpers van Christus worden verworpen door God.

2. Zijn verhoging. *Hij is tot een hoofd des hoeks geworden,* Hij is bevorderd tot de hoogste trap beide van eer en van nuttigheid om boven allen en alles in allen te zijn. Hij is de hoofdsteen in het fundament, waarin Jood en heiden verenigd zijn, om een heilig huis op te bouwen. Hij is de voornaamste hoeksteen, waarin het gebouw voltooid is, en die in allen de eerste moet zijn, als de overste leidsman en voleinder onzes geloofs. Zo uitermate heeft God hem verhoogd, omdat Hij zichzelf vernederd heeft, en wij moeten Hem in overeenstemming met Gods bedoeling tot de grond maken van onze hoop, het middelpunt van onze eenheid en het doel van ons leven. Het leven is mij Christus.

3. De hand van God in dit alles. *Dit is van de Heere geschied,* het is Van de Heere, het is het voortbrengsel van Zijn raad, beide de vernedering en de verhoging van de Heere Jezus, waren Zijn doen, Handelingen 2:23, 4:27,28. Hij zond Hem, verzegelde Hem, Zijn hand ging met Hem door geheel Zijn onderneming, en van het begin tot het einde heeft Hij Zijns Vaders wil gedaan, en dit *behoort wonderlijk te zijn in onze ogen.* Christus naam is Wonderlijk en de verlossing, die Hij gewrocht heeft, is het verbazingwekkendere van alle Gods wonderwerken. Het is hetgeen de engelen begerig zijn in te zien, en dat zij tot in alle eeuwigheid zullen bewonderen, veel meer nog behoren wij het te bewonderen, die er alles aan verschuldigd zijn. Buiten alle twijfel, de verborgenheid van de Godzaligheid is groot.

III. De blijdschap, waarmee deze profetie ontvangen is, en het gejuich, waarmee zij bekend gemaakt werd.

1. Laat de dag met grote blijdschap tot eer van God worden gevierd, vers 24. Dit is *de dag, die de Heere gemaakt heeft.* De gehele tijd van de Evangeliebedeling, deze welaangename tijd, deze dag des heils, is wat de Heere hem gemaakt heeft, het is een voortdurend feest, dat met blijdschap gevierd moet worden. Of het kan zeer gevoegelijk verstaan worden van de Christelijke sabbat, die wij heiligen ter gedachtenis aan Christus' opstanding, toen de verworpen steen begon verhoogd te worden. En zo:

a. Is hier de leer van de Christelijken sabbat: *het is de dag, die de Heere gemaakt heeft,* merkwaardig heeft gemaakt, heilig heeft gemaakt, onderscheiden heeft van andere dagen gemaakt heeft voor de mens, daarom wordt hij de dag des Heeren genoemd, want hij draagt Zijn beeld en opschrift.

b. De plicht van de sabbat, het werk van de dag, dat het gedaan moet worden op zijn dag: *laat ons op hem ons verheugen en verblijd zijn,* niet alleen in de inzetting van de dag, dat er zo'n dag ingesteld is, maar in de aanleiding ervan dat Christus tot een hoofd des hoeks is geworden. Daar

behoren we ons in te verblijden beide als Zijn eer en ons voordeel. Sabbatdagen moeten dagen van verheuging zijn, en dan zijn zij ons als dagen des hemels. Zie welk een goede meester wij dienen, die, een dag ingesteld hebbende voor Zijn dienst, bepaalt dat hij in heilige vreugde doorgebracht moet worden.

2. Laat ons de verhoogde Verlosser ontmoeten met blijde hosanna's, vers 25, 26.

A. Laat Hem de toejuichingen hebben des volks, zoals dit gebruikelijk is bij de inhuldiging van een vorst. Laat iedereen van Zijn trouwe onderdanen juichen van vreugde. *Och Heere, geef nu heil.* Dit is als Vivat Rex Leve de koning en duidt op hartelijke vreugde wegens zijn komst op de troon, een algehele voldoening over Zijn regering en een ijvervolle genegenheid voor haar eer en haar belangen. Hosanna betekent Behoud nu.

a. "Heere, ik bid U, behoud me, laat deze Zaligmaker mijn Zaligmaker zijn, en te dien einde mijn regeerder, laat mij onder Zijn bescherming worden genomen en erkend als een van Zijn gewillige onderdanen. Zijn vijanden zijn mijne vijanden, Heere, ik smeek U, behoud, red mij van hen. Doe mij delen in de voorspoed die Zijn koninkrijk met zich brengt voor hen die het aannemen. Laat mijn ziel gezond zijn en welvaren in de vrede en de gerechtigheid, die Zijn regering met zich brengt, Psalm 72:3. Laat mij de overwinning behalen over de lusten, die krijg voeren tegen mijne ziel, en laat de Goddelijke genade voortgaan in mijn hart, overwinnende en opdat zij overwonne."

b. "Heere, ik bid U, bewaar Hem, de Zaligmaker zelf, zend Hem voorspoed in al Zijn ondernemingen, geef voorspoed aan Zijn Evangelie, en laat het krachtig zijn door God tot nederwerping van de sterkten, en om de zielen tot haar trouw aan Hem te brengen. Laat Zijn naam geheiligd worden, Zijn koninkrijk komen, Zijn wil geschieden", laat er aldus geduriglijk voor Hem worden gebeden, Psalm 72:15. Als wij op de dag des Heeren blij zijn en ons verheugen in Zijn koninkrijk, dan moeten wij bidden dat het al meer en meer zal worden bevorderd en worden bevestigd op de puinhopen van het rijk des duivels. Toen Christus Zijn openbare intocht deed in Jeruzalem, werd Hij aldus begroet door hen, die het goede voor Hem wensten, Mattheus 21:9. Hosanna de Zone Davids, leve koning Jezus, Hij heerse en regere tot in eeuwigheid.

B. Laat de priesters, de dienaren des Heeren, het hunne doen in deze grote plechtigheid, vers 26..

a. Laat hen de vorst zegenen met hun lof. *Gezegend zij hij, die daar komt in de naam des Heeren.* Jezus Christus is Hij, die komt, "ho erchomenos," Hij die komen zou en zal wederkomen, Openbaring 1:8. *Hij komt in de naam des Heeren* met een opdracht van Hem, om voor Hem te handelen, Zijn wil te doen en Zijn eer te zoeken, en daarom moeten wij zeggen: Gezegend zij Hij, die komt, wij moeten ons er in verblijden dat Hij gekomen is, wij moeten goed van Hem spreken, Hem bewonderen, Hem hogelijk eren en achten als een, aan wie wij eeuwige verplichting hebben, Hem de gezegende Jezus noemen, gezegend tot in eeuwigheid, Psalm 45:3. Wij moeten Hem welkom heten in ons hart, zeggende, "Kom in, Gij gezegende des Heeren, kom in door Uwe genade en Uw Geest en neem bezit van mij als Uw eigendom." Wij moeten Zijn getrouwe dienstknechten zegenen, die komen in Zijn naam en hen ontvangen om Zijnentwil, Jesaja 52:7, Johannes 13:20. Wij moeten bidden voor de uitbreiding en stichting van Zijn kerk, voor het rijpen van de dingen voor Zijn wederkomst, en dan, dat Hij, die gezegd heeft: Ja, Ik kom haastelijk, alzo zal komen.

b. Laat hen het volk zegenen met hun gebeden, Wij *zegenen ulieden uit het huis des Heeren.* Christus dienstknechten zijn niet slechts gevolmachtigd, maar aangesteld om in Zijn naam een zegen uit te spreken over al Zijn trouwe onderdanen, die Hem en Zijn regering in oprechtheid liefhebben, Efeziers 6:24. Wij verzekeren u dat ge in en door Jezus Christus gezegend zijt, want Hij is gekomen om u te zegenen.

Gij zijt "gezegend uit het huis des Heeren met geestelijke zegeningen in de hemel," Efeziers 1:3, en daarom hebt gij reden om Hem te zegenen, die u aldus gezegend heeft.

3. Laat dankoffers geofferd worden tot Zijn eer, die voor ons het grote zoenoffer geofferd heeft, vers 27. Hier is:

a. Het voorrecht, dat wij hebben door Jezus Christus, *de Heere is God, die ons licht gegeven heeft.* God is Jehovah, is bekend bij die naam, een God, die volbrengt wat Hij heeft beloofd en voleindt wat Hij heeft begonnen. *Hij heeft ons licht gegeven,* Hij heeft ons de kennis gegeven van zichzelf en van Zijn wil, Hij heeft ons beschenen aldus sommigen, het licht Zijns aangezichts over ons verheven, Hij heeft ons aanleiding gegeven tot blijdschap en verheuging, hetgeen licht is voor de ziel, door ons het vooruitzicht te geven op eeuwig licht in de hemel.

b. De plicht, die door dit voorrecht wordt geëist: *Bindt het feestoffer met touwen,* opdat, als het geslacht is, het bloed ervan *op de hoornen des altaars gesprengd worde* volgens het voorschrift van de wet. Of misschien was het de gewoonte hoewel wij daar nergens elders van lezen om het offer *aan de hoornen des altaars* te binden, terwijl de dingen in gereedheid werden gebracht om het te slachten. Of dit kan hier een bijzondere betekenis hebben: het offer, dat wij Gode moeten offeren uit dankbaarheid voor verlossende liefde, bestaat in onszelf, niet om geslacht te worden op het altaar, maar om "levende offeranden" te zijn, Romeinen 12:1, om gebonden te worden aan het altaar, als geestelijke offeranden van gebed en lofzegging, waarin ons hart vast verbonden moet zijn, zoals het offer *met touwen aan de hoornen van het altaar* gebonden was, om niet terug te deinzen.

Eindelijk. De psalmist besluit met zijn eigen dankerkentenis voor de Goddelijke genade, en hij roept anderen op, om er zich met hem in te verenigen, vers 28, 29..

a. Hij zal zelf God loven en er naar streven om Hem te verhogen in zijn hart en in het hart van anderen, en dat wel om zijn verbondsbetrekking tot Hem en zijn deel aan Hem. "*Gij zijt mijn God,* op wie ik steun en aan wie ik toegewijd ben, die mij erkent en die door mij erkend wordt, *daarom zal ik U loven."*

b. Hij wil dat allen, die om hem heen zijn, God zullen danken voor de verkondiging van deze grote blijdschap voor al het volk, dat er een Verlosser is, namelijk Christus de Heere. Het is in Hem, dat God goed is voor de mens en dat *Zijn goedertierenheid tot in eeuwigheid is,* in Hem is het verbond van de genade gemaakt, en in Hem is het bevestigd en tot een eeuwig verbond gemaakt. Hij eindigt deze psalm zoals hij hem is begonnen, vers 1, want Gods heerlijkheid moet de alfa en de omega, het begin en het einde zijn van al onze gebeden tot Hem, van alles wat wij tot Hem zeggen en van Hem vragen. Uw naam worde geheiligd, en Uwer is de heerlijkheid. En dit besluit gevoegelijk een profetie van Christus. De engelen doen dankzegging voor de verlossing van de

mens. "Ere zij God in de hoogste hemelen," Lukas 2:14, want er is "vrede op aarde," waarop wij moeten antwoorden met onze hosanna’s zoals zij het gedaan hebben, Lukas 19:38. Vrede zij in de hemel jegens ons door Christus, en daarom: heerlijkheid in de hoogste plaatsen.

PSALM 119

1 Aleph. Welgelukzalig zijn de oprechten van wandel, die in de wet des HEEREN gaan.
2 Welgelukzalig zijn zij, die Zijn getuigenissen onderhouden, die Hem van ganser harte zoeken;
3 Ook geen onrecht werken, maar wandelen in Zijn wegen.
4 HEERE! Gij hebt geboden, dat men Uw bevelen zeer bewaren zal.
5 Och, dat mijn wegen gericht werden, om Uw inzettingen te bewaren!
6 Dan zou ik niet beschaamd worden, wanneer ik merken zou op al Uw geboden.
7 Ik zal U loven in oprechtheid des harten, als ik de rechten Uwer gerechtigheid geleerd zal hebben.
8 Ik zal Uw inzettingen bewaren; verlaat mij niet al te zeer.
9 Beth. Waarmede zal de jongeling zijn pad zuiver houden? Als hij dat houdt naar Uw woord.
10 Ik zoek U met mijn gehele hart, laat mij van Uw geboden niet afdwalen.
11 Ik heb Uw rede in mijn hart verborgen, opdat ik tegen U niet zondigen zou.
12 HEERE! Gij zijt gezegend; leer mij Uw inzettingen.
13 Ik heb met mijn lippen verteld al de rechten Uws monds.
14 Ik ben vrolijker in den weg Uwer getuigenissen, dan over allen rijkdom.
15 Ik zal Uw bevelen overdenken, en op Uw paden letten.
16 Ik zal mijzelven vermaken in Uw inzettingen; Uw woord zal ik niet vergeten.
17 Gimel. Doe wel bij Uw knecht, dat ik leve en Uw woord beware.
18 Ontdek mijn ogen, dat ik aanschouwe de wonderen van Uw wet.
19 Ik ben een vreemdeling op de aarde, verberg Uw geboden voor mij niet.
20 Mijn ziel is verbroken vanwege het verlangen naar Uw oordelen te aller tijd.
21 Gij scheldt de vervloekte hovaardigen, die van Uw geboden afdwalen.
22 Wentel van mij versmaadheid en verachting, want ik heb Uw getuigenissen onderhouden.
23 Als zelfs de vorsten zittende tegen mij gesproken hebben, heeft Uw knecht Uw inzettingen betracht.
24 Ook zijn Uw getuigenissen mijn vermakingen, en mijn raadslieden.
25 Daleth. Mijn ziel kleeft aan het stof; maak mij levend naar Uw woord.
26 Ik heb U mijn wegen verteld, en Gij hebt mij verhoord; leer mij Uw inzettingen.
27 Geef mij den weg Uwer bevelen te verstaan, opdat ik Uw wonderen betrachte.
28 Mijn ziel druipt weg van treurigheid; richt mij op naar Uw woord.
29 Wend van mij den weg der valsheid, en verleen mij genadiglijk Uw wet.
30 Ik heb verkoren den weg der waarheid, Uw rechten heb ik mij voorgesteld.
31 Ik kleef vast aan Uw getuigenissen; o HEERE! beschaam mij niet.
32 Ik zal den weg Uwer geboden lopen, als Gij mijn hart verwijd zult hebben.
33 He. HEERE! leer mij den weg Uwer inzettingen, en ik zal hem houden ten einde toe.
34 Geef mij het verstand, en ik zal Uw wet houden; ja, ik zal ze onderhouden met gansen harte.
35 Doe mij treden op het pad Uwer geboden, want daarin heb ik lust.
36 Neig mijn hart tot Uw getuigenissen, en niet tot gierigheid.
37 Wend mijn ogen af, dat zij geen ijdelheid zien; maak mij levend door Uw wegen.
38 Bevestig Uw toezegging aan Uw knecht, die Uw vreze toegedaan is.
39 Wend mijn smaadheid af, die ik vreze, want Uw rechten zijn goed.
40 Zie, ik heb een begeerte tot Uw bevelen; maak mij levend door Uw gerechtigheid.
41 Vau. En dat mij Uw goedertierenheden overkomen, o HEERE! Uw heil, naar Uw toezegging;
42 Opdat ik mijn smader wat heb te antwoorden, want ik vertrouw op Uw woord.
43 En ruk het woord der waarheid van mijn mond niet al te zeer, want ik hoop op Uw rechten.

44 Zo zal ik Uw wet steeds onderhouden, eeuwiglijk en altoos.
45 En ik zal wandelen in de ruimte, omdat ik Uw bevelen gezocht heb.
46 Ook zal ik voor koningen spreken van Uw getuigenissen, en mij niet schamen.
47 En ik zal mij vermaken in Uw geboden, die ik liefheb.
48 En ik zal mijn handen opheffen naar Uw geboden, die ik liefheb, en ik zal Uw inzettingen betrachten.
49 Zain. Gedenk des woords, tot Uw knecht gesproken, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen.
50 Dit is mijn troost in mijn ellende, want Uw toezegging heeft mij levend gemaakt.
51 De hovaardigen hebben mij boven mate zeer bespot; nochtans ben ik van Uw wet niet geweken.
52 Ik heb gedacht, o HEERE! aan Uw oordelen van ouds aan, en heb mij getroost.
53 Grote beroering heeft mij bevangen vanwege de goddelozen, die Uw wet verlaten.
54 Uw inzettingen zijn mij gezangen geweest, ter plaatse mijner vreemdelingschappen.
55 HEERE! des nachts ben ik Uws Naams gedachtig geweest, en heb Uw wet bewaard.
56 Dat is mij geschied, omdat ik Uw bevelen bewaard heb.
57 Cheth. De HEERE is mijn deel, ik heb gezegd, dat ik Uw woorden zal bewaren.
58 Ik heb Uw aanschijn ernstelijk gebeden van ganser harte, wees mij genadig naar Uw toezegging.
59 Ik heb mijn wegen bedacht, en heb mijn voeten gekeerd tot Uw getuigenissen.
60 Ik heb gehaast, en niet vertraagd Uw geboden te onderhouden.
61 De goddeloze hopen hebben mij beroofd; nochtans heb ik Uw wet niet vergeten.
62 Te middernacht sta ik op, om U te loven voor de rechten Uwer gerechtigheid.
63 Ik ben een gezel van allen, die U vrezen, en van hen, die Uw bevelen onderhouden.
64 HEERE! de aarde is vol van Uw goedertierenheid; leer mij Uw inzettingen.
65 Teth. Gij hebt bij Uw knecht goed gedaan, HEERE, naar Uw woord.
66 Leer mij een goeden zin en wetenschap, want ik heb aan Uw geboden geloofd.
67 Eer ik verdrukt werd, dwaalde ik, maar nu onderhoud ik Uw woord.
68 Gij zijt goed en goeddoende; leer mij Uw inzettingen.
69 De hovaardigen hebben leugens tegen mij gestoffeerd; doch ik bewaar Uw bevelen van ganser harte.
70 Hun hart is vet als smeer; maar ik heb vermaak in Uw wet.
71 Het is mij goed, dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik Uw inzettingen leerde.
72 De wet Uws monds is mij beter, dan duizenden van goud of zilver.
73 Jod. Uw handen hebben mij gemaakt, en bereid; maak mij verstandig, opdat ik Uw geboden lere.
74 Die U vrezen, zullen mij aanzien, en zich verblijden, omdat ik op Uw woord gehoopt heb.
75 Ik weet, HEERE! dat Uw gerichten de gerechtigheid zijn, en dat Gij mij uit getrouwheid verdrukt hebt.
76 Laat toch Uw goedertierenheid zijn om mij te troosten, naar Uw toezegging aan Uw knecht.
77 Laat mij Uw barmhartigheden overkomen, opdat ik leve, want Uw wet is al mijn vermaking.
78 Laat de hovaardigen beschaamd worden, omdat zij mij met leugen nedergestoten hebben; doch ik betracht Uw geboden.
79 Laat hen tot mij keren, die U vrezen, en die Uw getuigenissen kennen.
80 Laat mijn hart oprecht zijn tot Uw inzettingen, opdat ik niet beschaamd worde.
81 Caph. Mijn ziel is bezweken van verlangen naar Uw heil; op Uw woord heb ik gehoopt.
82 Mijn ogen zijn bezweken van verlangen naar Uw toezegging, terwijl ik zeide: Wanneer zult Gij mij vertroosten?

83 Want ik ben geworden als een lederen zak in den rook; doch Uw inzettingen heb ik niet vergeten.
84 Hoe vele zullen de dagen Uws knechts zijn? Wanneer zult Gij recht doen over mijn vervolgers?
85 De hovaardigen hebben mij putten gegraven, hetwelk niet is naar Uw wet.
86 Al Uw geboden zijn waarheid; zij vervolgen mij met leugen, help mij.
87 Zij hebben mij bijna vernietigd op de aarde, maar ik heb Uw bevelen niet verlaten.
88 Maak mij levend naar Uw goedertierenheid, dan zal ik de getuigenis Uws monds onderhouden.
89 Lamed. O HEERE! Uw woord bestaat in der eeuwigheid in de hemelen.
90 Uw goedertierenheid is van geslacht tot geslacht; Gij hebt de aarde vastgemaakt, en zij blijft staan;
91 Naar Uw verordeningen blijven zij nog heden staan, want zij allen zijn Uw knechten.
92 Indien Uw wet niet ware geweest al mijn vermaking, ik ware in mijn druk al lang vergaan.
93 Ik zal Uw bevelen in der eeuwigheid niet vergeten, want door dezelve hebt Gij mij levend gemaakt.
94 Ik ben Uw, behoud mij, want ik heb Uw bevelen gezocht.
95 De goddelozen hebben op mij gewacht, om mij te doen vergaan; ik neem acht op Uw getuigenissen.
96 In alle volmaaktheid heb ik een einde gezien; maar Uw gebod is zeer wijd.
97 Mem. Hoe lief heb ik Uw wet! Zij is mijn betrachting den gansen dag.
98 Zij maakt mij door Uw geboden wijzer, dan mijn vijanden zijn, want zij is in eeuwigheid bij mij.
99 Ik ben verstandiger dan al mijn leraars, omdat Uw getuigenissen mijn betrachting zijn.
100 Ik ben voorzichtiger dan de ouden, omdat ik Uw bevelen bewaard heb.
101 Ik heb mijn voeten geweerd van alle kwade paden, opdat ik Uw woord zou onderhouden.
102 Ik ben niet geweken van Uw rechten, want Gij hebt mij geleerd.
103 Hoe zoet zijn Uw redenen mijn gehemelte geweest, meer dan honig mijn mond!
104 Uit Uw bevelen krijg ik verstand, daarom haat ik alle leugenpaden.
105 Nun. Uw woord is een lamp voor mijn voet, en een licht voor mijn pad.
106 Ik heb gezworen, en zal het bevestigen, dat ik onderhouden zal de rechten Uwer gerechtigheid.
107 Ik ben gans zeer verdrukt, HEERE! maak mij levend naar Uw woord.
108 Laat U toch, o HEERE! welgevallen de vrijwillige offeranden mijns monds, en leer mij Uw rechten.
109 Mijn ziel is geduriglijk in mijn hand; nochtans vergeet ik Uw wet niet.
110 De goddelozen hebben mij een strik gelegd; nochtans ben ik niet afgedwaald van Uw bevelen.
111 Ik heb Uw getuigenissen genomen tot een eeuwige erve, want zij zijn mijns harten vrolijkheid.
112 Ik heb mijn hart geneigd, om Uw inzettingen eeuwiglijk te doen, ten einde toe.
113 Samech. Ik haat de kwade ranken, maar heb Uw wet lief.
114 Gij zijt mijn Schuilplaats en mijn Schild; op Uw Woord heb ik gehoopt.
115 Wijkt van mij, gij boosdoeners! dat ik de geboden mijns Gods moge bewaren.
116 Ondersteun mij naar Uw toezegging, opdat ik leve; en laat mij niet beschaamd worden over mijn hope.
117 Ondersteun mij, zo zal ik behouden zijn; dan zal ik mij steeds in Uw inzettingen vermaken.
118 Gij vertreedt al degenen, die van Uw inzettingen afdwalen, want hun bedrog is leugen.
119 Gij doet alle goddelozen der aarde weg als schuim, daarom heb ik Uw getuigenissen lief.
120 Het haar mijns vleses is te berge gerezen van verschrikking voor U, en ik heb gevreesd voor Uw oordelen.
121 Ain. Ik heb recht en gerechtigheid gedaan; geef mij niet over aan mijn onderdrukkers.

122 Wees borg voor Uw knecht ten goede; laat de hovaardigen mij niet onderdrukken.
123 Mijn ogen zijn bezweken van verlangen naar Uw heil, en naar de toezegging Uwer rechtvaardigheid.
124 Doe bij Uw knecht naar Uw goedertierenheid, en leer mij Uw inzettingen.
125 Ik ben Uw knecht, maak mij verstandig, en ik zal Uw getuigenissen kennen.
126 Het is tijd voor den HEERE, dat Hij werke, want zij hebben Uw wet verbroken.
127 Daarom heb ik Uw geboden lief, meer dan goud, ja, meer dan het fijnste goud.
128 Daarom heb ik al Uw bevelen, van alles, voor recht gehouden; maar alle valse pad heb ik gehaat.
129 Pe. Uw getuigenissen zijn wonderbaar, daarom bewaart ze mijn ziel.
130 De opening Uwer woorden geeft licht, de slechten verstandig makende.
131 Ik heb mijn mond wijd opengedaan, en gehijgd, want ik heb verlangd naar Uw geboden.
132 Zie mij aan, wees mij genadig, naar het recht aan degenen, die Uw Naam beminnen.
133 Maak mijn voetstappen vast in Uw Woord, en laat geen ongerechtigheid over mij heersen.
134 Verlos mij van des mensen overlast, en ik zal Uw bevelen onderhouden.
135 Doe Uw aangezicht lichten over Uw knecht, en leer mij Uw inzettingen.
136 Waterbeken vlieten af uit mijn ogen, omdat zij Uw wet niet onderhouden.
137 Tsade. HEERE! Gij zijt rechtvaardig, en elkeen Uwer oordelen is recht.
138 Gij hebt de gerechtigheid Uwer getuigenissen, en de waarheid hogelijk geboden.
139 Mijn ijver heeft mij doen vergaan, omdat mijn wederpartijders Uw woorden vergeten hebben.
140 Uw woord is zeer gelouterd, en Uw knecht heeft het lief.
141 Ik ben klein en veracht, doch Uw bevelen vergeet ik niet.
142 Uw gerechtigheid is gerechtigheid in eeuwigheid, en Uw wet is de waarheid.
143 Benauwdheid en angst hebben mij getroffen, doch Uw geboden zijn mijn vermakingen.
144 De gerechtigheid Uwer getuigenissen is in der eeuwigheid; doe ze mij verstaan, zo zal ik leven.
145 Koph. Ik heb van ganser harte geroepen: verhoor mij, o HEERE! ik zal Uw inzettingen bewaren.
146 Ik heb U aangeroepen, verlos mij, en ik zal Uw getuigenissen onderhouden.
147 Ik ben de morgen schemering voorgekomen, en heb geschrei gemaakt; op Uw woord heb ik gehoopt.
148 Mijn ogen komen de nacht waken voor, om Uw rede te betrachten.
149 Hoor mijn stem naar Uw goedertierenheid, o HEERE! maak mij levend naar Uw recht.
150 Die kwade praktijken najagen, genaken mij, zij wijken verre van Uw wet.
151 Maar Gij, HEERE! zijt nabij, en al Uw geboden zijn waarheid.
152 Van ouds heb ik geweten van Uw getuigenissen, dat Gij ze in eeuwigheid gegrond hebt.
153 Resch. Zie mijn ellende aan, en help mij uit, want Uw wet heb ik niet vergeten.
154 Twist mijn twistzaak, en verlos mij, maak mij levend, naar Uw toezegging.
155 Het heil is verre van de goddelozen, want zij zoeken Uw inzettingen niet.
156 HEERE! Uw barmhartigheden zijn vele; maak mij levend naar Uw rechten.
157 Mijn vervolgers en mijn wederpartijders zijn vele, maar van Uw getuigenissen wijk ik niet.
158 Ik heb gezien degenen, die trouwelooslijk handelen, en het verdroot mij, dat zij Uw woord niet onderhielden.
159 Zie aan, dat ik Uw bevelen lief heb, o HEERE! maak mij levend naar Uw goedertierenheid.
160 Het begin Uws woords is waarheid, en in der eeuwigheid is al het recht Uwer gerechtigheid.
161 Schin. De vorsten hebben mij vervolgd zonder oorzaak; maar mijn hart heeft gevreesd voor Uw woord.

162 Ik ben vrolijk over Uw toezegging, als een, die een groten buit vindt.
163 Ik haat de valsheid, en heb er een gruwel van; maar Uw wet heb ik lief.
164 Ik loof U zevenmaal des daags, over de rechten Uwer gerechtigheid.
165 Die Uw wet beminnen, hebben groten vrede, en zij hebben geen aanstoot.
166 O HEERE! ik hoop op Uw heil, en doe Uw geboden.
167 Mijn ziel onderhoudt Uw getuigenissen, en ik heb ze zeer lief.
168 Ik onderhoud Uw bevelen en Uw getuigenissen, want al mijn wegen zijn voor U.
169 Thau. O HEERE! laat mijn geschrei voor Uw aanschijn genaken, maak mij verstandig naar Uw woord.
170 Laat mijn smeken voor Uw aanschijn komen, red mij naar Uw toezegging.
171 Mijn lippen zullen Uw lof overvloediglijk uitstorten, als Gij mij Uw inzettingen zult geleerd hebben.
172 Mijn tong zal spraak houden van Uw rede, want al Uw geboden zijn rechtvaardigheid.
173 Laat Uw hand mij te hulp komen, want ik heb Uw bevelen verkoren.
174 O HEERE! ik verlang naar Uw heil, en Uw wet is al mijn vermaking.
175 Laat mijn ziel leven, en zij zal U loven, en laat Uw rechten mij helpen.
176 Ik heb gedwaald als een verloren schaap; zoek Uw knecht, want Uw geboden heb ik niet vergeten.

Deze psalm staat op zichzelf, hij gelijkt op geen van de andere, overtreft ze alle, en schittert met de helderste glans. Hij is veel langer dan de andere, meer dan twee maal zo lang als een van hen. Het is niet het doen van lange gebeden, dat Christus afkeurt, maar het doen er van om een schijn van vroomheid te hebben, hetgeen aanduidt dat zij op zichzelf goed en aanbevelenswaardig zijn. Het schijnt mij toe dat dit een verzameling is van Davids vrome uitroepen en invallende gedachten, de plotselinge verheffingen van zijn ziel tot God die hij opschreef, zoals zij voorkwamen, en die hij in het laatste gedeelte van zijn tijd uit zijn dagboek heeft bijeengebracht, er vele gelijksoortige woorden aan heeft toegevoegd, en er deze psalm uit heeft samengesteld, waarin slechts zelden samenhang bestaat tussen de verzen, evenals Salomo's spreuken is het een juweelkistje vol gouden ringen, geen keten van gouden schakels. En wij kunnen niet alleen uit het voorbeeld van de psalmist leren om ons te gewennen om zulke vrome uitroepingen te doen als een voortreffelijk middel om gedurige gemeenschap te onderhouden met God, en het hart in toon en neiging te houden voor de meer gezette en plechtige oefeningen van de Godsvrucht, maar wij moeten ook gebruik maken van de woorden van de psalmist zowel om Godvruchtige aandoeningen bij ons op te wekken als om er uitdrukking aan te geven. Wat sommigen van deze psalm gezegd hebben, is waar: hij, die hem met aandacht leest zal er of door verwarmd, of door beschaamd voorden.

I. Deze psalm is op zeer eigenaardige wijze samengesteld. Hij is verdeeld in twee en twintig afdelingen overeenkomende met het aantal letters van het Hebreeuwse alfabet, en iedere afdeling bestaat uit acht verzen, al de verzen van de eerste afdeling beginnen met *Alef,* al de verzen van de tweede afdeling met *Beth,* en zo vervolgens zonder te haperen door de gehele psalm. Aartsbisschop Tillotson zegt: Er schijnt meer dichterlijke bekwaamheid en welluidendheid in te zijn, dan wij thans gemakkelijk kunnen begrijpen. Sommigen hebben hem het alfabet van de heiligen genoemd, en het ware te wensen dat wij hem even vast in het geheugen hadden, als de eigen letters van ons alfabet, even gemakkelijk als ons A.B.C. Misschien heeft de schrijver het nuttig gevonden voor zichzelf, om deze methode te volgen daar het hem verplichtte om naar gedachten te zoeken ten einde iedere afdeling vol te maken en de letter waarmee hij moest beginnen, kon hem leiden tot een woord, welk woord hem dan een goede volzin kon ingeven, en dat alles is nog weinig genoeg om iets goeds op te wekken in de dorre grond van ons hart. In elk geval zal dit echter nuttig zijn voor hen, die de psalm van buiten willen leren, en hem bij voorkomende gelegenheden gemakkelijk in het geheugen terug te roepen, door de letter komt men op het eerste woord, en dat zal dan het gehele vers in de gedachten brengen. Aldus kunnen jonge lieden hem gemakkelijk van buiten leren, en hem zoveel beter tot in hoge ouderdom in het geheugen behouden. Mochten er personen zijn, die dit afkeuren als kinderachtig en beuzelachtig, omdat acrostichons thans niet meer in zwang zijn, zo laat hen weten dat de koninklijke psalmist hun afkeuring veracht, hij is een onderwijzer van kinderkens, en indien deze methode hun van nut kan zijn, dan zal hij er zich gaarne toe nederbuigen, indien dit gering is, dan zal hij nog geringer zijn.

II. De algemene strekking van de psalm is de wet te verheerlijken, de voortreffelijkheid en nuttigheid van de Goddelijke openbaring in het licht te stellen en haar ons aan te bevelen, niet alleen voor ons vermaak, om ons er mee te onderhouden, maar om ons te besturen, door het eigen voorbeeld van de psalmist die bij ervaring spreekt van de weldaad, het nut en voordeel ervan, en van de goede indruk, die erdoor op hem werd teweeggebracht, waarvoor hij God looft en van het begin tot het einde vurig bidt voor de voortduur van Gods genade in hem, om hem te besturen en op te wekken op de weg van zijn plicht. Er zijn in deze psalm tien onderscheidene woorden waarbij de Goddelijke openbaring genoemd wordt, en ze zijn synoniem, ieder hunner uitdrukking gevende aan het volle

begrip ervan (beide hetgeen ons zegt wat God van ons verwacht, en hetgeen ons zegt wat wij kunnen verwachten van Hem) en van het stelsel van Godsdienst dat er op gegrond is en er door bestuurd wordt. De dingen, vervat in de Schrift, en die er aan ontleend zijn, worden hier genoemd:

1. Gods WET, omdat ze door Hem, als onze Soeverein, zijn vastgesteld.

2. Zijn WEG, omdat zij de regel zijn beide van Zijn voorzienigheid en van onze gehoorzaamheid.

3. Zijn GETUIGENISSEN, omdat zij plechtig verklaard zijn aan de wereld, en zonder tegenspraak betuigd zijn

4. Zijn GEBODEN, omdat zij gegeven zijn met gezag, en naar de betekenis van het woord ons overgegeven zijn als een toevertrouwd pand.

5. Zijn VOORSCHRIFTEN, omdat zij ons voorgeschreven zijn.

6. Zijn WOORD, of gezegde, omdat het de openbaring is van Zijn wil, en Christus, het eeuwige Woord, er alles in alles in is.

7. Zijn OORDELEN, omdat zij gevormd zijn in oneindige wijsheid en omdat het daarnaar is, dat wij moeten oordelen en geoordeeld moeten worden.

8. Zijn GERECHTIGHEID, omdat zij allen heilig, rechtvaardig en goedzijn de regel en maatstaf van de gerechtigheid.

9. Zijn INZETTINGEN, omdat zij bepaald en vastgesteld zijn en van altijddurende verplichting.

10. Zijn WAARHEID of GETROUWHEID, omdat de beginselen, waarop de Goddelijke wet gegrond is eeuwige waarheden zijn en ik denk, dat er in geheel die lange psalm slechts één vers is, het is vers 122 waarin niet het een of ander van deze tien woorden voorkomt, alleen in drie of vier zijn zij gebruikt van Gods voorzienigheid of Davids wijze van handelen, zoals vers 75, 84, 122, en 132, daarin worden zij Gods NAAM genoemd. Davids grote eerbied en genegenheid voor het Woord van God zijn te meer bewonderenswaardig, in aanmerking genomen, hoe weinig hij ervan bezat in vergelijking met hetgeen wij hebben, niet meer in geschrifte misschien dan de eerste boeken van Mozes, die slechts de dageraad waren van deze dag, hetgeen ons kan beschamen, die de volle openbaring van de Schrift bezitten en er toch zo koud en onverschillig voor zijn. Bij het zingen van deze psalm kunnen al de vrome genegenheden van een geheiligde ziel in werking gesteld worden, zo'n verscheidenheid en zo'n overvloed van stof is er in. Hier vinden wij hetgeen waarin wij eer moeten geven aan God beide als onze Bestuurder en onze grote Weldoener, datgene waarin wij onszelf en elkaar kunnen onderwijzen en vermanen zo menigvuldig zijn de instructies, die wij hier vinden voor Godsdienstig leven, en datgene waarin wij onszelf en elkaar kunnen bemoedigen en vertroosten, zo talrijk zijn de lieflijke ervaringen van iemand, die zo'n leven heeft geleid. Hier is het een of ander, dat voor de toestand past van ieder Christen. Is iemand in lijden? Is iemand goedsmoeds? Beiden zullen hier vinden wat geschikt voor hen is. En het is er zo ver vandaan dat het een vervelende herhaling zou zijn van dezelfde zaak, zoals het diegenen zou kunnen toeschijnen, die er met oppervlakkigheid op zien, dat wij, zo wij de psalm behoorlijk overdenken, schier in ieder

vers een nieuwe gedachte zullen ontdekken, en iets zeer levendigs en opwekkends. En evenals vele andere psalmen van David leert ons deze, om in onze gebeden, zowel in de binnenkamer als wanneer wij samenzijn met anderen, kernachtig te wezen, korte zinrijke volzinnen te gebruiken. De genegenheden inzonderheid van zwakkere Christenen, zullen eerder opgewekt en gaande gehouden worden door korte uitdrukkingen, waarvan de zin weinig plaats inneemt, dan door lange uitgewerkte volzinnen.

Psalm 119:1-3

De psalmist toont hier dat Godvruchtige mensen gelukkige mensen zijn, zij zijn in waarheid zaligen zij zullen dit wezen. Geluk is de zaak, die wij allen begeren en najagen. Hij zegt hier niet waarin het bestaat, het is genoeg voor ons om te weten wat wij moeten doen en moeten zijn om er toe te geraken, en dat wordt ons hier gezegd. Alle mensen zouden gelukkig willen wezen, maar weinigen slaan er de rechte weg voor in, God heeft ons hier de rechte weg voorgesteld, en wij kunnen er zeker van zijn, dat die weg uitloopt op geluk, al is hij ook ruw en hobbelachtig. Allerlei soort van zaligheid is voor de rechtvaardigen.

Let nu op het karakter van deze gelukkige mensen. Zij zijn gelukkig:

1. Die de wil van God tot de regel maken van hun handelingen, en zich in geheel hun wandel door die regel laten leiden, zij gaan wandelen, *in de wet des Heeren,* vers 1. Gods woord is een wet voor hen, niet alleen voor deze of die bijzondere zaak, maar in al hun doen en laten. Zij wandelen binnen de heiningen van die wet, door welke zij niet heen durven breken, door iets te doen, dat zij verbiedt, en zij wandelen in de paden van die wet, waar zij niet durven beuzelen, maar zich strekken tot hetgeen voor is, en jagen naar het wit, iedere stap doende naar de regel, en nooit wandelende in het wilde of op avontuur. Dit *is wandelen in Gods wegen,* vers 3, de wegen, die Hij voor ons afgebakend heeft, en ons bevolen heeft om er in te wandelen. Het zal ons nergens toe dienen om de Godsdienst tot het onderwerp te maken van onze gesprekken, wij moeten hem tot de regel maken van onze wandel, wij moeten *wandelen in Zijn wegen,* niet in de weg van de wereld, of van ons eigen hart, Job 23:10, 11, 31:7.

2. Die eerlijk en oprecht zijn in hun Godsdienst, *oprecht zijn van wandel,* onbevlekt zijn in de weg, vers 1, die zich niet slechts rein houden van de besmetting van de zonde, dadelijke, werkelijke zonde, onbesmet van de wereld, maar gewoonlijk oprecht zijn in hun bedoelingen, *in wier geest geen bedrog is,* die werkelijk zo goed zijn als zij schijnen te wezen, wier wandel in overeenstemming is met hun belijdenis.

3. Die getrouw zijn aan het pand, dat hun toevertrouwd is, als Gods belijdend volk. Het was de eer van de Joden, dat hun de woorden Gods waren toevertrouwd, en zalig zijn zij, die dat heilig pand zuiver en volkomen bewaren, *die Zijn getuigenissen onderhouden* als een *schat* van onschatbare waardij, ze bewaren als de appel van hun oog, ze zo bewaren, dat zij zelf de vertroosting er van meevoeren naar een andere wereld, en de kennis en belijdenis ervan nalaten aan hen, die na hen komen in deze wereld. Zij, die *in de wet des Heeren willen wandelen,* moeten *Zijn getuigenissen* Zijn waarheden, *onderhouden,* diegenen zullen niet lang bij goede praktijken blijven, die niet vasthouden aan goede beginselen. Of met Zijn *getuigenissen* kan Zijn verbond worden bedoeld, de ark des verbonds wordt ark van de getuigenis genoemd, diegenen houden het verbond niet met God, die Zijn geboden niet houden.

4. Die een eenvoudig oog hebben op God als hun voorname goed en hun hoogste doel in alles, wat zij in de Godsdienst doen, vers 2. *Zij zoeken Hem van ganser harte*. Zij zoeken niet zichzelf en hun eigen belangen, maar alleen God, dat is het wat zij bedoelen, namelijk dat God verheerlijkt zal worden in hun gehoorzaamheid, en dat zij gelukkig zullen zijn in Gods goedkeuring en welbehagen. Hij is en zal zijn de beloner, het loon, van allen die Hem aldus naarstiglijk zoeken, Hem zoeken met

het hart, want dat is het wat God eist en verwacht, en *van ganser harte*, want als het hart verdeeld is tussen Hem en de wereld, dan is het gebrekkig.

5. Die zorgvuldig alle zonden mijden, vers 3. *Zij werken geen onrecht*, zij geven zich niet toe in enigerlei zonde, zij bedrijven haar niet zoals degenen, die de dienstknechten zijn van de zonde, maken er geen gewoonte, geen beroep van, ze zijn zich bewust van veel ongerechtigheid, die hen belemmert in de wegen Gods, maar niet van die ongerechtigheid, welke hen wegtrekt, wegvoert, van die wegen. Zalig en heilig zijn zij, die zich aldus oefenen, om altijd een onergerlijk geweten te hebben.

Psalm 119:4-6

Hier wordt ons geleerd:

1. Te erkennen dat wij onder de hoogste verplichtingen zijn om in Gods wet te wandelen. De verzoeker zou de mensen de gedachte willen inblazen, dat het hun vrijstaat het Woord van God al of niet tot hun regel te maken, dat dit wel goed zou kunnen zijn, maar toch niet zo noodzakelijk is als men hun wel wil doen geloven. Hij heeft onze eerste ouders geleerd om het gebod in twijfel te stellen: "Heeft God gezegd: gij zult niet eten?" En daarom is het zaak voor ons, om daar wel bevestigd in te zijn, vers 4. Gij *hebt geboden dat men Uwe bevelen zeer bewaren zal* de Godsdienst tot onze regel te maken, *ze zeer te bewaren,* de Godsdienst te maken tot ons levenswerk, hem zorgvuldig en voortdurend te behartigen. Wij zijn er toe gehouden en verplicht, en moeten gehoorzamen, het is op ons gevaar zo wij het niet doen.

2. Tot God op te zien om wijsheid en genade om het te kunnen doen, vers 5. *Och dat mijn wegen* dienovereenkomstig gericht werden, niet alleen dat alle voorvallen en gebeurtenissen, ons betreffende, door de voorzienigheid Gods zo geregeld en geleid worden, dat zij ons in de dienst van God niet hinderen, maar ons veeleer helpen, maar dat ons hart onder de invloed van Gods Geest zo geleid en bestuurd wordt, dat wij Gods geboden nergens in overtreden, niet alleen, dat onze ogen gericht worden om Gods inzettingen te zien, maar ons hart gericht wordt om ze te houden. Zie hoe de begeerte en het gebed van een Godvruchtige nauwkeurig overeenstemmen met de wil en het gebod van een goede God. "Gij wilt, dat ik Uw geboden zal houden, en, Heere, ik wens, ik begeer ze te houden." Dit is de wil van God, namelijk onze heiligmaking, en het behoort ook onze wil te zijn.

3. Om ons aan te moedigen op de weg van onze plicht met het vooruitzicht van het genot en de vertroosting, die wij erop zullen vinden, vers 6. Het is de ontwijfelbare hoedanigheid van iedere Godvruchtige, dat hij *merkt op alle geboden Gods.* Hij merkt op het gebod, beschouwt het als zijn voorschrift, tracht er zich naar te gedragen, betreurt het als hij erin tekort komt, en wat hij doet in de Godsdienst, doet hij met een nauwgezet achtgeven op het gebod, omdat dit zijn plicht is. Hij *merkt op al de geboden,* op het een zowel als op het andere, omdat zij allen gesteund zijn door hetzelfde gezag, Jakobus 2:10, en allen gericht zijn op hetzelfde doel: de verheerlijking van God in onze zaligheid. Zij, die oprechte eerbied hebben voor het ene gebod, zullen een algemene eerbied betonen voor alle geboden, voor de geboden van beide testamenten en beide tafelen van de wet, voor het verbod en voor het gebod, voor die, welke beide de inwendige en de uitwendige mens betreffen, beide het hoofd en het hart, op het verbod, dat de lieflijkste en meest winstgevende zonde verbiedt, en op het gebod, dat de zwaarste en gevaarlijkste plichten voorschrijft. Zij, die in oprechtheid merken op alle geboden Gods zullen *niet beschaamd worden,* zij zullen niet alleen teruggehouden worden van datgene te doen, hetwelk zal uitlopen op hun schande, maar Zij hebben vrijmoedigheid tot God, kunnen met vrijmoedigheid toegaan tot de troon van de genade, 1 Johannes 3:21. Ze zullen eer hebben bij de mensen, hun eerlijkheid zal hun eer zijn, zij zullen ruimte en kloekmoedigheid hebben in hun eigen ziel, ze zullen niet beschaamd wezen om tot zichzelf in te keren noch om over zichzelf na te denken, want hun hart zal hen niet veroordelen. David spreekt dit met toepassing op zichzelf, zij die oprecht zijn, hun de vertroosting nemen van hun oprechtheid, evenals: "Zo ik goddeloos ben, wee mij," zo ook: "indien ik oprecht ben, zal het wel met mij zijn."

Psalm 119:7-8

1. Davids streven om zich te volmaken in zijn Godsdienst, en zich (zoals wij zeggen) meester te maken van de zaak. Hij hoopt *de rechten van Gods gerechtigheid te zullen leren.* Hij wist veel, maar hij strekte zich nog naar hetgeen voor is, en begeerde meer te weten, als wetende dat hij het nog niet verkregen had, maar in zoverre volmaaktheid bereikbaar is in deze wereld, wil hij er naar jagen en niet achterblijven. Zolang wij leren moeten wij leerlingen zijn in Christus' school en neerzitten aan Zijn Zijn voeten, maar we moeten er naar streven om vergevorderde scholieren te zijn en in de hoogste klasse te komen. Gods rechten zijn allen rechtvaardig, en daarom is het wenselijk, niet alleen ze te leren, maar er geleerd in te zijn, machtig te zijn in de Schriften.

2. Het gebruik dat hij van die Goddelijke geleerdheid maken wil. Hij wenste geleerd te zijn in Gods wetten, niet om zich een naam te maken en invloed te verkrijgen onder de mensen, of om zich het hoofd te vullen met onderhoudende bespiegelingen, maar:

a. Om aan God de eer te geven van zijn geleerdheid *ik zal U loven als ik de rechten uwer gerechtigheid geleerd zal hebben,* te kennen gevende dat hij niet kon leren zo God hem niet onderwees, en dat Goddelijke onderwijzingen zeer bijzondere zegeningen zijn, waarvoor wij reden hebben om dankbaar te wezen. Hoewel Christus om niet school houdt, zonder geld en zonder prijs onderwijst, verwacht Hij toch dat Zijn scholieren Hem zullen danken voor Zijn woord en Zijn Geest, het is een zegen, die voorzeker wel waardig is om er voor te danken, om iets zo voordeligs te leren als de Godsdienst is. Diegenen hebben een goede les geleerd, die geleerd hebben om God te loven, want dat is het werk van engelen, het werk des hemels. Het is gemakkelijk om God te prijzen in woorden en met de tong, maar alleen diegenen zijn goed geleerd in deze verborgenheid, die geleerd hebben om Hem te loven *in oprechtheid des harten* innig voor Hem te zijn in hun lof, oprechtelijk Zijn eer op het oog te hebben in hun levenswandel, zowel als in hun oefeningen van de Godsvrucht. God neemt alleen de lof aan van de oprechten.

b. Dat hij zelf onder de heerschappij dier geleerdheid zal komen. *Als ik de rechten Uwer gerechtigheid geleerd zal hebben zal ik Uwe inzettingen bewaren.* Wij kunnen ze niet bewaren, of wij moeten ze geleerd hebben, maar wij leren ze tevergeefs, zo wij ze niet bewaren. Diegenen hebben Gods inzettingen goed geleerd, die tot het volle besluit komen, om ze in de kracht van Zijn genade te bewaren.

3. Zijn gebed tot God om hem niet te verlaten. "*Verlaat mij niet,* laat mij niet aan mijzelf over, onttrek Uw Geest en Uw genade niet van mij, want dan zal ik Uw inzettingen niet bewaren." Godvruchtige mensen zien dat zij verloren zijn, indien God hen verlaat, want dan zal de verzoeker hun te sterk zijn. "Hoewel Gij mij schijnt te verlaten, dreigt mij te zullen verlaten, en U voor een tijd van mij terugtrekt, zo laat die verlating toch niet volstrekt en voor altijd zijn, want dat is de hel. *Verlaat mij niet al te zeer,* want, wee mij, zo God van mij wijkt."

Psalm 119:9

1. Hier is een gewichtige vraag gedaan: door welk middel kan het volgende geslacht beter gemaakt worden dan het tegenwoordige is? *Waarmee zal de jongeling zijn pad zuiver houden,* of reinigen? Het te reinigen duidt aan dat het verontreinigd is. Behalve nog het oorspronkelijk bederf, dat wij allen met ons in de wereld gebracht hebben (en waarvan wij tot op de huidige dag nog niet gereinigd zijn) zijn nog velerlei bijzondere zonden, waaraan jonge lieden blootgesteld zijn, door welke zij hun pad verontreinigen, "begeerlijkheden van de jonkheid", 2 Timotheus 2:22, deze maken hun pad aanstotelijk voor God en onterend voor hen zelf. Het is zaak voor jonge lieden om hun weg te reinigen hun hart vernieuwd te krijgen, hun leven te hervormen, te verbeteren zich te reinigen en rein te houden van het verderf, dat in de wereld is door de begeerlijkheid opdat ze beide een goede consciëntie en een goede naam zullen hebben. Er zijn slechts weinig jonge lieden, die zelf vragen door welk middel zij hun reinheid kunnen herkrijgen en behoeden, en daarom doet David de vraag voor hen.

2. Een bevredigend antwoord op die vraag. Jonge lieden kunnen hun pad met goed gevolg reinigen, door *er acht op te geven naar het Woord van God.* En het is de eer van het Woord van God, dat het zo’n aandacht heeft en van zo’n nut is beide voor afzonderlijke personen en voor de gehele gemeenschap, welker welvaren of geluk zeer veel gelegen is in de deugd van haar jongelingschap.

a. Jonge lieden moeten zich het Woord van God ten regel stellen, moeten er zich mee bekend maken en het besluit nemen om er zich naar te gedragen, dat zal meer doen voor het reinigen van hun pad dan de wetten van vorsten of de zedelessen van wijsgeren.

b. Zij moeten die regel zorgvuldig toepassen en er gebruik van maken, zij moeten achtgeven op hun weg, hem onderzoeken bij het licht van Gods Woord, dit Woord tot hun toetssteen en maatstaf maken. Wat er verkeerds in hun weg is, moeten zij naar die regel verbeteren, en naar dat kompas hun koers richten. Gods Woord zal niets doen zonder onze waakzaamheid en een voortdurend achtgeven er op en op onze weg, teneinde ze met elkaar te vergelijken. Het verderf van jonge lieden ontstaat uit hun leven naar het goeddunken huns harten, zonder zich aan enige regel te storen, of doordat zij zich valse regelen kiezen voor hun levensgedrag, laat hen het pad onder hun voeten beschouwen en er op wandelen naar de regelen van de Schrift, dan zullen zij er de vertroosting en de eer van hebben, hier en tot in eeuwigheid.

Psalm 119:10

1. Hier is Davids ervaring van een goed werk, dat God in hem gewrocht had, waarvan hij de vertroosting neemt en er bij God op pleit. "Ik *heb U gezocht*, U gezocht als mijn orakel, U gezocht als mijn geluk, mijn zaligheid, U gezocht als mijn God, immers "zal een volk zijn God niet zoeken?" Jesaja 8:9. Indien ik U nog niet gevonden heb, heb ik U toch gezocht, en nooit hebt Gij gezegd: Zoek Mij tevergeefs, en Gij zult het ook tot mij niet zeggen, want *ik heb U gezocht met mijn gehele hart*, U alleen gezocht, U naarstiglijk gezocht."

2. Zijn gebed om de bewaring van dat werk. "Gij, die mijn hart geneigd hebt om Uw geboden te zoeken, *laat mij niet van dezelve afdwalen."* De besten zijn zich bewust van hun neiging om af te dwalen, en hoe meer genot we gevonden hebben in het houden van Gods geboden, hoe meer bevreesd wij er voor moeten zijn ervan af te dwalen, en hoe vuriger wij zullen zijn in het gebed tot God om Zijn genade en onze afdwalingen te voorkomen.

Psalm 119:11

Hier is:

1. Davids nauwkeurige toepassing van Gods woord op zichzelf. *Hij heeft het in zijn hart verborgen,* het daar weggelegd, om het gereed bij de hand te hebben, telkenmale als hij het nodig heeft, hij legde het weg als hetgeen waar hij hoge prijs op stelde en warme genegenheid voor had, en dat hij vreesde te zullen verliezen, of er van beroofd te worden. Gods Woord is een schat, die wel waard is om opgelegd te worden, en hij kan nergens anders opgelegd worden dan in ons hart. Als wij die schat alleen maar in ons huis en in onze handen hebben, dan kunnen vijanden hem van ons wegnemen, indien wij Gods Woord alleen maar in ons hoofd hebben, dan kan ons geheugen falen, maar als de indruk ervan blijft in onze ziel, dan is het vellig.

2. Het goede gebruik, dat hij ervan wilde maken: *opdat ik tegen U niet zondigen zou.* Godvruchtige mensen zijn bang om te zondigen, en zijn in zorg om het te voorkomen en de beste manier om het te voorkomen, is Gods Woord in ons hart te verbergen, ten einde op iedere verzoeking te antwoorden zoals onze Meester met: "Er is geschreven, " Gods geboden te stellen tegenover de heerschappij van de zonde, Zijn beloften tegenover haar verlokkingen, en Zijn bedreigingen tegenover haar dreigementen.

Psalm 119:12

Hier:

1. Geeft David eer aan God: *"Heere, Gij zijt gezegend*. Gij zijt oneindig gelukzalig in Uzelf, en hebt mij en mijn diensten niet nodig, meer het behaagt U U er door geëerd te achten, help mij daarom, en neem mij dan aan." Al onze gebeden moeten met lofzeggingen vermengd zijn.

2. Hij vraagt genade van God, "leer mij *Uw inzettingen*. Geef mij in alles mijn plicht te kennen en te doen. Gij zijt de bron van alle zegen en alle zaligheid, o laat mij die druppel hebben uit deze bron, deze zegen van die zaligheid. *Leer mij* Uw inzettingen, opdat ik moge weten hoe U te zegenen, die een gezegende God zijt, en opdat ik in U gezegend moge zijn."

Psalm 119:13-16

1. David ziet terug met vertroosting op de eerbied, die hij het Woord Gods heeft bewezen. Hij had het getuigenis van zijn geweten:

a. Dat hij anderen gesticht had met hetgeen hem uit het Woord van God geleerd was, vers 3. Ik *heb met mijne lippen verteld al de rechten Uws monds*. Dit deed hij, niet alleen als koning, orders gevende en recht sprekende naar het Woord van God, noch alleen als profeet door zijn psalmen, maar in zijn gewone gesprekken. Aldus toonde hij hoe vervuld hij was van het Woord van God, en hoe fier hij was op zijn bekendheid er mede, want het is uit de overvloed des harten dat de mond spreekt. Aldus deed hij goed met zijn kennis, hij heeft Gods Woord niet verborgen voor anderen, maar heeft het tot hun behoeve weggelegd in zijn hart, en uit die goed schat zijns harten bracht hij goede dingen voort, zoals de heer des huizes, die uit zijn schat nieuwe en oude dingen voortbrengt. Zij, wier hart met het brood des levens gevoed is, behoren met hun lippen velen te voeden. Hij had gebeden, vers 12, dat God hem zou leren, en hier pleit hij bij God, zeggende, Heere, ik heb getracht een goed gebruik te maken van de kennis, die Gij mij gegeven hebt, vermeerder haar daarom," want wie heeft die zal gegeven worden.

b. Dat hij er zich in had verlustigd, *"Heere, leer mij Uwe inzettingen,* want ik begeer geen groter genot dan ze te kennen en waar te nemen vers 14. *Ik heb me verheugd in de weg Uwer getuigenissen,* heb mij verblijd in een gestadige gehoorzaamheid aan U, niet alleen in de bespiegelingen en geschiedenissen van Uw Woord, maar in de geboden ervan, en in de weg van ernstige Godsvrucht, die zij mij afbakenen, ik ben daar *vrolijker in dan over allen rijkdom,* meer dan ooit een wereldling vrolijk is over de toeneming van zijn rijkdom. In de weg van Gods geboden kan ik in waarheid zeggen: Ziel neem rust." In de ware Godsdienst is alle rijkdom, de onnaspeurlijke rijkdom van Christus.

2. Hij ziet voorwaarts met een heilig besluit om zijn genegenheid voor het Woord van God nooit te laten verkoelen, wat hij doet, zal hij nog doen, 2 Corinthiers 11:12. Zij, die vermaak hebben gevonden in de wegen Gods, zullen er waarschijnlijk op blijven voortgaan.

a. Hij zal er veel bij verwijlen in zijn gedachten, vers 15. *Ik zal Uwe bevelen overdenken.* Hij sprak er niet slechts over met anderen (velen doen dit alleen om hun kennis en hun gezag te tonen) maar hij sprak er over tot zijn eigen hart, in zijn eigen gedachten overleggende wat hij aan anderen had meegedeeld, of nog zou mededelen. Gods Woord moet veel en dikwijls het onderwerp zijn van onze gedachten.

b. Hij wil ze altijd voor ogen hebben. *Ik zal op Uwe paden letten,* zoals de reiziger letten moet op zijn weg, waarvan hij bevreesd is af te dwalen. Wij overdenken Gods geboden niet met goed gevolg, als wij ze ons niet voorstellen als onze regel, en als onze goede gedachten geen goede werken teweegbrengen.

c. Hij zal steeds vermaak scheppen in gemeenschapsoefening met God en in gehoorzaamheid aan Hem. Het is niet maar voor een tijd, dat hij zich verheugt in dit licht, maar ik zal nog, ik zal steeds mijzelf *vermaken in Uwe inzettingen,* niet alleen er aan denken, maar ze doen, met genot en vermaak, vers 16. David vond meer genot in Gods inzettingen dan in de genoegens van zijn hof, of

de eer van zijn legerkamp, meer dan in zijn zwaard of in zijn harp. Als de wet in het hart geschreven is, dan wordt plicht een genot.

d. Hij zal nooit vergeten wat hij van de dingen Gods heeft geleerd. "*Uw woord zal ik niet vergeten.* Ik zal het niet alleen niet geheel en al vergeten, maar ik zal er aan indachtig zijn, als ik het nodig heb." Zij, die Gods Woord overdenken, en er zich in verlustigen, lopen niet veel gevaar van het te vergeten.

Psalm 119:17

Hier wordt ons geleerd:

1. Dat wij ons leven aan Gods barmhartigheid hebben te danken. David bidt: *Doe wel bij mij dat ik leve.* Het was Gods weldaad, die ons leven gaf, ons dit leven gaf, en dezelfde weldaad, die er voortduring aan gaf, en er al de steun en lieflijkheid aan gaf, als die ons onthouden worden, sterven wij of, hetgeen daaraan gelijk is, dan wordt ons leven verbitterd en worden wij het moede. Indien God naar streng recht met ons handelt, sterven wij, komen wij om, komen wij allen om, indien dit verbeurde leven bewaard en verlengd wordt, dan is het omdat God bij ons weldoet, naar Zijn genade niet naar hetgeen wij verdienen. Het voortduren van het nuttigste leven is aan Gods weldadigheid te danken, en daarop moeten wij blijven steunen.

2. Dat wij daarom ons leven door moeten brengen in de dienst van God. Het leven is daarom een kostelijke zegen, omdat het de gelegenheid geeft om God te gehoorzamen in deze wereld, waar zo weinigen zijn, die Hem verheerlijken, en dit had David op het oog. Niet "dat ik leve en rijk worde, leve en vrolijk zij, maar *dat ik leve en Uw woord beware,* zelf het waarneme, en het overlevere aan anderen die daarna komen, en, hoe langer ik leef, hoe beter ik dat doen zal.

Psalm 119:18

Merk hier op:

1. Dat er wonderen zijn in Gods wet, die wij allen moeten begeren te aanschouwen, daar dit voor ons allen van groot belang is. Het zijn niet slechts vreemde dingen, die zeer verrassend en onverwacht zijn, maar voortreffelijke dingen, die op zeer hoge prijs gesteld moeten worden, dingen, die gedurende lange tijd verborgen waren voor de wijzen en verstandigen maar nu aan kinderkens zijn geopenbaard. Indien er wonderen waren in de wet, nog veel meer zijn er in het Evangelie, waar Christus alles in alles is, wiens naam Wonderlijk is. Wel mogen wij, die er zo groot belang bij hebben, begeren deze wonderen te aanschouwen, als zelfs de engelen begerig zijn ze in te zien, 1 Petrus 1:12.

2. Zij, die de wonderen van Gods wet en Evangelie wensen te zien, moeten Hem bidden *hun ogen te ontdekken* en hun verstand te geven. Van nature zijn wij blind voor de dingen Gods, totdat door Zijn genade ons de schellen van de ogen vallen, en zelfs zij, in wier hart God gezegd heeft: Er zij licht, hebben het nodig om nog verder verlicht te worden moeten nog God bidden om hun ogen al meer en meer te openen, opdat zij, die in het eerst mensen als bomen zagen wandelen, er toe komen om alles klaar en duidelijk te zien, en hoe meer God onze ogen opent, hoe meer wonderen wij in het Woord van God zullen zien, die wij tevoren niet gezien hebben.

Psalm 119:19

Hier hebben wij:

1. Davids erkenning van zijn toestand. *Ik ben een vreemdeling op de aarde*. Wij allen zijn dit, en alle Godvruchtigen erkennen dat zij dit zijn, want de hemel is hun tehuis, en de wereld is slechts hun herberg, het land hunner vreemdelingschap. David was een man, die evenveel wist van de wereld, en er even goed bekend in was, als de meeste mensen. God heeft hem een huis gebouwd, hem bevestigd op de troon, vreemdelingen hadden zich aan hem onderworpen, en volken, die hij niet heeft gekend, dienden hem, hij had een naam als de naam van de groten, en toch noemt hij zich een *vreemdeling* Wij zijn allen vreemdelingen op aarde en moeten ons als zodanig beschouwen.

2. De bede, die hij dieswege opzendt tot God. *Verberg Uwe geboden voor mij niet*. Hij bedoelt meer. "Heere, toon mij Uwe geboden, laat mij nooit gebrek kennen aan het Woord van God, maar geef mij, zolang als ik leef, toe te nemen in de kennis ervan. *Ik ben een vreemdeling*, en daarom heb ik een gids nodig, een wacht, een metgezel, een vertrooster. Laat mij Uw geboden steeds voor ogen hebben, want zij zullen dit alles voor mij wezen, alles wat een arme vreemdeling kan begeren. Ik ben hier een vreemdeling en moet weldra heengaan, laat mij door Uwe geboden voorbereid worden op mijn vertrek van hier."

Psalm 119:20

David had gebeden dat God zijn ogen zou ontdekken, vers 18, en hem Zijn wet zou openen, vers 19, en nu pleit hij op de vurigheid van zijn verlangen naar kennis en genade, want het is het vurige gebed, dat veel vermag.

1. Zijn begeerte was dringend. *Mijne ziel is verbroken vanwege het verlangen naar Uwe oordelen*, of, zoals sommigen het lezen: "Zij wordt geheel ingenomen door verlangen naar Uwe oordelen, geheel de stroom van haar begeerten vloeit in dit kanaal. Ik zal mijzelf geheel verbroken, geheel verloren achten, als ik het Woord Gods ontbeer, er de leiding, omgang en vertroosting van moet missen."

2. Dat was voortdurend zo, *te aller tijd*. Het was niet maar nu en dan, als hij in een goede stemming was, dat hij zoveel liefde koesterde voor het Woord van God, het is de gewone gezindheid van een geheiligde ziel om te hongeren naar het Woord van God als naar het noodzakelijk voedsel, zonder hetwelk men niet kan leven.

Psalm 119:21

Hier is:

1. Het treurig karakter van goddeloze mensen. Hun gemoedsgesteldheid is slecht, zij zijn hovaardig, zij verheerlijken zichzelf boven anderen, en dat is nog niet alles. Zij verheerlijken zichzelf tegen God, stellen hun wil in mededinging met en tegenover de wil van God, alsof hun hart, hun tong, hun alles, hun eigendom was. Er is hoogmoed op de bodem van iedere moedwillige zonde, en de strekking hunner wetten is niet beter. *Zij dwalen af van Uwe geboden*, zoals Israël, dat dwalende van hart was. Zij dwalen in hun oordeel, en omhelzen beginselen, die in strijd zijn met Uw geboden, en dan is het niet te verwonderen dat zij dwalen in de praktijk en moedwillig van de goede weg afwijken. Dat is het uitwerksel van hun hoogmoed, want zij zeggen: "Wie is de Almachtige, dat wij Hem zouden dienen?" Zoals Farao, Wie is de Heere?

2. De ongelukkige toestand van de zodanigen. Zij zijn gewis vervloekt, want *God wederstaat de hovaardigen*, en zij, die de geboden van de wet van zich afwerpen, leggen zich onder de vloek ervan, Galaten 3:10, en Hij, die hen nu van verre ziet, zal weldra tot hen zeggen: Gaat weg, gij vervloekten. De trotse zondaren zegenen zichzelf, God vervloekt hen, en hoewel de schrikkelijkste uitwerkselen van die vloek bewaard blijven voor de andere wereld, worden zij toch dikwijls reeds in deze wereld zeer streng bestraft. Gods voorzienigheid werkt hen tegen, kwelt hen, en in hetgeen zij trotselijk gehandeld hebben, toont God dat Hij boven hen is. En deze bestraffingen zijn een voorbode van erger. David nam nota van de bestraffingen, waaronder trotse mensen waren, en het deed hem zoveel vaster het woord van God aankleven, en zoveel vuriger bidden dat hij van Gods geboden niet zou afdwalen. Aldus ontvangen heiligen goeds uit Gods oordelen over zondaren.

Psalm 119:22

Hier:

1. Bidt David tegen smaad en verachting van mensen, dat die van hem *afgewenteld* zullen worden. Dit duidt aan dat zij op hem lagen, en dat noch zijn grootheid, noch zijn Godsvrucht er hem tegen kon beveiligen om gesmaad en belasterd te worden. Sommigen verachtten hem en poogden hem te verlagen, anderen smaadden hem en poogden hem hatelijk te maken. Het is dikwijls het lot geweest van hen, die goeddeden, dat er kwaad van hen werd gesproken. Het geeft te kennen dat zij zwaar op hem drukten. Harde en vuile woorden breken wel geen beenderen, maar voor iemand van een teder en edel gemoed zijn zij toch zeer smartelijk. Daarom bidt David: "Heere wentel ze van mij af, opdat ik daardoor niet van mijn plicht word weggedreven, of er door ontmoedigd word om in mijn plicht te volharden." God heeft aller mensen harten en tongen in Zijn hand, en kan liegende lippen doen verstommen, en een goede naam, die in het stof vertreden werd, weer oprichten. Op Hem kunnen wij ons beroepen als op de handhaver van recht en de wreker van onrecht, en wij kunnen staat maken op Zijn belofte, dat Hij onze gerechtigheid zal doen voorkomen als het licht Psalm 37:6. Smaad en verachting kunnen ons verootmoedigen en ons goeddoen, en dan worden zij van ons afgewenteld.

2. Hij pleit op zijn gestadig blijven bij het woord en de weg van God. *Want ik heb Uwe getuigenissen onderhouden.* Hij pleit niet slechts op zijn onschuld, dat hij onrechtvaardig veroordeeld werd, maar:

a. Dat hij gesmaad werd voor goeddoen. Hij werd veracht en bespot om zijn nauwgezetheid en ijver in de Godsdienst, zodat het om de wil van Gods naam was, dat hij smaadheid leed, en daarom kon hij met te meer vrijmoedigheid God bidden om voor hem te verschijnen. Als de smaad thans niet van Gods volk afgewenteld wordt, zal hij weldra in zoveel groter eer voor hen verkeren.

b. Dat hij zich van zijn goeddoen niet had laten wegspotten. "*Heere, wentel van mij versmaadheid, want ik heb* in weerwil van die versmaadheid, *Uwe getuigenissen onderhouden."* Als wij in een dag van beproeving vasthouden aan onze oprechtheid, dan kunnen wij er zeker van zijn dat alles goed zal eindigen.

Psalm 119:23

Zie hier:

1. Hoe David zelfs door aanzienlijke mannen beledigd en mishandeld werd, die zijn karakter en toestand beter hadden moeten kennen en edelmoediger hadden behoren te wezen. *Vorsten hebben zittende* in raadsvergadering, of om recht te spreken, *tegen mij gesproken.* Zelfs hetgeen vorsten zeggen is niet altijd recht, maar het is treurig, als het recht aldus in alsem verkeerd wordt, als zij, die de beschermers van de onschuldigen behoren te wezen, hun verraders worden. Hierin was David een type van Christus, want het waren de oversten van deze wereld, die de Heere van de heerlijkheid gesmaad en gekruist hebben, 1 Corinthiers 2:8.

2. Welke methode hij volgde om onder alle laster kalm en gerust te zijn: hij heeft *Gods inzettingen betracht,* hij ging voort met zijn plicht te doen en sloeg geen acht op hen, hij was als een dove, hij hoorde niet, als zij tegen hem spraken vond hij in het Woord van God datgene, dat voor hem sprak, tot hem sprak van vertroosting, en toen heeft hij op geen van deze dingen geacht. Zij, die genot smaken in gemeenschap met God, kunnen de afkeuring van mensen, zelfs van vorsten, gemakkelijk verachten.

Psalm 119:24

David verklaart hier zijn overpeinzing van Gods inzettingen, vers 23, die hem van zo groot nut was toen vorsten, zittende, tegen hem spraken.

1. Heeft de beproeving hem treurig gemaakt? Het Woord van God vertroostte hem en was *zijn vermakingen*, meer dan de genoegens van zijn hof, of van zijn legerkamp, van de stad of van het land dit waren. Soms blijken de vertroostingen van het Woord van God het lieflijkst, als andere genietingen verbitterd zijn geworden.

2. Heeft zij hem in verwarring en verlegenheid gebracht? Wist hij niet wat te doen toen de vorsten tegen hem spraken? Gods getuigenissen waren *zijn raadslieden*, en zij rieden hem om het geduldig te dragen en zijn zaak aan God over te geven. Gods *getuigenissen* zullen de beste raadslieden zijn, zowel voor vorsten als voor particulieren, zij zijn *de mannen van mijn raad*, zo is het in het oorspronkelijke. Er zal meer veiligheid en voldoening gevonden worden in deze te raadplegen, dan in een menigte van andere raadslieden.

Merk hier op: zij, die willen dat Gods getuigenissen hun vermakingen zullen zijn, moeten ze tot hun raadslieden nemen en zich door hen laten raden, en laat hen, die ze tot hun raadslieden nemen voor nauwgezet wandelen, ze tot hun vermakingen nemen in aangenaam, troostrijk wandelen.

Psalm 119:25

Hier is:

1. Davids klacht. Wij zouden gedacht hebben dat zijn ziel opwaarts streefde ten hemel, maar hij zegt zelf: *Mijn ziel kleeft aan het stof* wentelt zich niet slechts in het stof, *maar kleeft aan het stof,* dat een klacht is, hetzij

a. Over zijn bederf, zijn neiging tot de wereld en het lichaam (welke beide stof zijn) en dat hetwelk er op volgt: een dodigheid voor heilige plichten, als hij het goede wilde doen, lag het kwade hem bij. God heeft aangeduid dat Adam niet alleen sterflijk, maar zondig was, toen hij zei: Gij zijt stof, Genesis 3:19. Davids klacht hier is als die van Paulus, over het lichaam des doods dat hij met zich omdroeg. De overblijfselen van inwonend bederf zijn een zware, smartelijke last voor een Godvruchtige ziel. Of,

b. Over zijn beproevingen, hetzij beroering van geest of uitwendige ellende, van buiten was strijd, van binnen vrees, en beide tezamen legden hem in het stof des doods, Psalm 22:16, en zijn ziel kleefde er aan.

2. Zijn bede om hulp en zijn pleitgrond om aan die bede kracht bij te zetten. "*Maak mij levend naar Uw woord.* Breng door Uw voorzienigheid leven in mijn zaken, breng door Uw genade leven in mijn genegenheden. Als wij ons dof gevoelen, dan moeten wij tot God gaan en Hem bidden ons te verlevendigen. Hij heeft het oog op Gods Woord als een middel tot levendmaking, want de woorden die God spreekt zijn geest en leven voor hen, die ze aannemen, en als een aanmoediging om te hopen dat God hem levend zal maken, genade en vertroosting beloofd hebbende aan alle heiligen en inzonderheid aan David. Gods Woord moet onze gids en onze pleitgrond zijn in ieder gebed.

Psalm 119:26-27

Wij hebben hier:

1. De innige vertrouwelijkheid en vrijmoedigheid, die er was tussen David en zijn God. David had zijn toestand blootgelegd, zijn hart voor God geopend: *"Ik heb U mijn wegen verteld,* en in alle U erkend, U met mij genomen in al mijn voornemens en ondernemingen." Zo sprak Jeftha al zijn woorden en spreidde Hizkia zijn brieven uit voor het aangezicht des Heeren. Ik heb U mijn wegen verteld, mijn behoeften, en lasten en moeilijkheden, die ik op mijn weg ontmoet, of mijn zonden, mijn bijpaden, ik heb er een openhartige belijdenis van gedaan en Gij hebt mij verhoord, met geduld geluisterd naar alles wat ik te zeggen had en kennis genomen van mijn toestand." Het is voor een Godvruchtige ziel een onuitsprekelijke vertroosting om te denken met wat tederheid al haar klachten ontvangen worden door een genadig God, 1 Johannes 5:14, 15.

2. Davids vurige begeerte dat die vertrouwelijkheid zal voortduren, niet door visioenen en stemmen van de hemel, maar door het Woord en de Geest in de gewone weg, *leer mij Uw inzettingen,* dat is: Doe mij de weg verstaan van Uw geboden. Nu hij wist dat God het vertellen van zijn wegen gehoord had, zegt hij niet: Heere, maak mij nu mijn lot bekend, laat mij weten wat de uitkomst zal zijn," maar: "Heere, leer mij nu mijn plicht, doe mij weten wat Gij wilt dat ik doen zal, zoals de zaak nu staat." Zij, die in al hun wegen God erkennen, kunnen in het geloof bidden dat Hij hun paden recht zal maken En het zekerste middel om onze gemeenschap met God te onderhouden, is Zijn inzettingen te leren en met verstand te wandelen op de weg van Zijn geboden. Zie 1 Johannes 1:6, 7.

3. Het goede gebruik, dat hij hiervan wil maken tot eer van God en tot stichting van anderen. "Laat mij een goed verstand hebben *van de weg Uwer bevelen,* geef mij een heldere duidelijke kennis van Goddelijke dingen, dan zal ik met des te meer verzekerdheid en goed gevolg Uw wonderen betrachten." Wij kunnen met te meer vrucht spreken van Gods wonderen, de wonderen van de voorzienigheid, en inzonderheid van de wonderen van verlossende liefde, als wij de weg van Gods bevelen verstaan en op die weg wandelen.

Psalm 119:28-29

Hier is:

1. Davids voorstelling van zijn smarten: *Mijn ziel druipt weg van treurigheid,* hetgeen van dezelfde strekking is als vers 25, Mijne ziel kleeft aan het stof. Treurigheid in het hart van de mens doet het smelten, wegdruipen als een kaars waarvan het vet afloopt. De berouwhebbende ziel smelt weg van droefheid over de zonde, en ook de lijdzame ziel kan wegsmelten onder beproeving, en dan is het in haar belang om zich voor God uit te storten.

2. Zijn bede tot God om genade.

A. Dat God hem instaat zou stellen om zijn beproeving goed en naar behoren te dragen en dat Hij er hem genadiglijk in ondersteunen zal. "*Versterk mij naar Uw woord.* Versterk mij met kracht in mijn ziel, die evenals het brood des levens het hart des mensen sterkt voor alles wat het Gode behaagt hem op te leggen. Sterk mij om mijn plichten te doen, de verzoekingen te weerstaan en staande te blijven onder de lasten van een staat van beproeving, opdat de moed niet fale. Sterk mij naar dat woord, Deuteronomium 33:25, Uwe sterkte zal zijn als uw dagen.

B. Dat God er hem voor zal bewaren om ongeoorloofde, slinkse middelen aan te wenden om aan zijn moeilijkheden te ontkomen, vers 29, *Wend van mij de weg van de valsheid,* de weg van liegen. David was zich bewust van een neiging tot die zonde, hij had, in verlegenheid zijnde, Achimelech bedrogen, 1 Samuel 21:2, en Achis, vers 13, en hoofdst. 27:10. Grote moeilijkheden zijn grote verzoekingen om een leugen te bemantelen met de schijn van vroom bedrog en noodzakelijk zelfbehoud, daarom bidt David dat God hem zou beletten om wederom in deze zonde te vallen, opdat die geen gewoonte bij hem zou worden. Een gewoonte van liegen, bedriegen en veinzen is hetgeen waarvoor ieder Godvruchtige bevreesd is, en voor ons allen is het zeer nodig, om God te bidden er ons voor te bewaren.

C. Dat hij steeds onder de leiding en bescherming mocht wezen van Gods regering: *verleen mij genadiglijk Uw* wet, verleen mij die om mij terug te houden *van de weg van de valsheid.* David had met zijn eigen hand de wet geschreven, want de koning was verplicht om er eigenhandig een afschrift van te maken voor zijn eigen gebruik, Deuteronomium 17:18, maar hij bidt dat zij in zijn hart mocht geschreven zijn, want dan alleen hebben wij haar tot ons nut. "Verleen haar mij al meer en meer." Zij, die de wet van God kennen en beminnen, kunnen niet anders dan begeren haar meer en beter te kennen en lief te hebben. Verleen haar mij *genadiglijk,* hij vraagt het als een bijzonder teken van Gods gunst. Wij behoren Gods wet te beschouwen als een schenking, een gave, een onuitsprekelijke gave, haar te waarderen, en er om te bidden, en er dienovereenkomstig voor te danken. De Goddelijke code van inzettingen en bevelen is in werkelijkheid een handvest van voorrechten, en God is in waarheid hun genadig, die Hij in waarheid Godvruchtig maakt door hun Zijn wet te geven.

Psalm 119:30-32

Merk hier op:

1. Dat zij, die met goed gevolg iets willen doen met hun Godsdienst, hem eerst tot hun ernstige en wel overwogen keuze moeten maken. Dat heeft David gedaan. *Ik heb verkoren de weg van de waarheid,* de beginselen, waarop hij gegrond is, zijn eeuwige *waarheid,* en hij is de enig ware weg tot gelukzaligheid. Wij moeten kiezen om in die weg te wandelen, niet omdat wij geen andere weg kennen maar omdat wij geen betere kennen, die veilig en goed is. Laat ons die weg verkiezen tot onze weg, waarop wij zullen wandelen, hoe nauw hij ook is.

2. Dat zij, die *de weg van de waarheid* hebben verkoren, voortdurend acht moeten geven op het Woord van God als de regel, waarnaar zij moeten wandelen, Uw *rechten heb ik mij voorgesteld* zoals hij, die leert schrijven, zijn voorbeeld voor zich legt, en de werkman zijn model voor zich heeft ten einde nauwkeurig zijn werk te verrichten. Gelijk wij het Woord van God in ons hart moeten hebben door er ons steeds naar te gedragen, zo moeten wij het in ons oog hebben, door er bij alle voorkomende gelegenheden op te letten, ten einde nauwgezet en naar de regel te wandelen.

3. Dat zij, die de Godsdienst tot hun keus en regel maken er zeer waarschijnlijk getrouw aan zullen zijn. "*Ik kleef vast aan Uwe getuigenissen,* met een onveranderde genegenheid en een vast besluit, ten allen tijde en in alle beproevingen. Ik heb ze verkoren, en daarom kleef ik ze vast aan." De verkiezende Christen zal waarschijnlijk de standvastige Christen zijn. Zij, die Christen zijn bij geval, wenden zich om als de wind verandert.

4. Dat zij, die het woord van God aankleven, in het geloof kunnen bidden en verwachten om Gode welbehaaglijk te zijn, want dat bedoelt David, als hij bidt *O Heere, beschaam mij niet,* laat mij nooit toe datgene te doen, waardoor ik mijzelf beschaam, en wijs mijn diensten niet af, want dat zou mij ten uiterste beschamen."

5. Dat God, hoe meer zegeningen Hij ons geeft, des te meer plichtsbetrachting van ons verwacht, vers 32. Hier hebben wij:

a. Zijn besluit om krachtig voort te gaan in de Godsdienst. *Ik zal de weg Uwer geboden lopen*. Zij, die naar de hemel gaan, behoren zich te spoeden, voorwaarts te streven. Het is zaak voor ons om de tijd uit te lopen en ons moeite te geven, blijmoedig voort te gaan met ons werk, wij lopen dan de weg van onze plicht, als wij er gereed voor zijn en hij ons lieflijk is, en alle last afleggen, Hebreeen 12:1.

b. Zijn vertrouwen op God voor genade, om dit te doen. "Ik zal overvloedig zijn in Uw werken, *als Gij mijn hart verwijd zult hebben."* Door Zijn Geest verruimt God het hart van Zijn volk, als Hij hun wijsheid geeft, want deze wordt een "wijd begrip des harten" genoemd, 1 Koningen 4:29, als Hij de liefde Gods uitstort in het hart en er blijdschap in geeft. De blijdschap des Heeren behoort raderen te brengen in onze gehoorzaamheid.

Psalm 119:33-34

Hier:

1. Bidt David vurig dat God zelf zijn onderwijzer zal wezen. Hij had profeten en wijze mannen en priesters om zich heen, en hij was zelf wel onderwezen in de wet van God, toch bidt hij om door God onderwezen te worden wetende dat niemand "een leraar is gelijk Hij" Job 36:22.

Merk hier op:

a. Waarin hij wenst onderwezen te worden, niet in de begrippen of de taal van Gods inzettingen, maar in de weg ervan. "De weg of de wijze van ze toe te passen op mijzelf, en om er mij door te laten regeren, leer mij de weg van mijn plicht, die Uw inzettingen voorschrijven en laat mij in elk twijfelachtig geval weten wat Gij wilt dat ik doen zal, laat mij het woord horen desgenen, die achter mij is, zeggende: "Dit is de weg, wandelt in denzelven," Jesaja 30:21.

b. Hoe hij begeert onderwezen te worden, op zo'n wijze, als waarop geen mens hem kan onderwijzen. *Heere, geef mij het verstand.* Als de God van de natuur heeft Hij ons verstandelijke vermogens gegeven, maar hier wordt ons geleerd te bidden, dat Hij als de God van de genade ons het verstand zal geven om die gaven en vermogens te gebruiken voor de grote dingen, die tot onze vrede dienen, waarvan wij door de verdorvenheid van onze natuur afkerig zijn, *geef mij verstand,* een verlicht verstand, want het is evengoed in het geheel geen verstand te hebben, als een verstand te hebben, dat niet geheiligd is. Ook zal de geest van de openbaring in het Woord niet beantwoorden aan het doel, zo wij de geest van de wijsheid niet in ons hart hebben. Dat is het, wat wij aan Christus te danken hebben, want "de Zoon van God is gekomen, en heeft ons het verstand gegeven," 1 Johannes 5:20.

2. Hij belooft van harte dat hij een goed leerling zal zijn, indien God hem wilde onderwijzen, dan was hij er zeker van met goede uitslag te zullen leren. "*Ik zal Uw wet houden,* en dat zal ik nooit doen, tenzij ik van God geleerd worde, en daarom wens ik daarin onderwezen te worden." Als God door Zijn Geest ons een recht en goed verstand geeft, dan zullen wij:

a. Standvastig zijn in onze gehoorzaamheid, "*ik zal hem houden ten einde toe,* tot het einde mijns levens, hetgeen het stelligste bewijs zal zijn van mijn oprechtheid. Het zal de reiziger niet baten om voor een wijle zijn weg te houden, indien hij hem niet houdt tot aan het einde van zijn reis.

b. Hartelijk zijn in onze gehoorzaamheid. *ik zal ze onderhouden met ganser harte,* met genot en vermaak, met kracht en vastberadenheid. De weg, waarop het gehele hart gaat, is de weg, waarop de gehele mens gaat, en dat moet de weg wezen van Gods geboden, voor het houden waarvan de gehele mens vereist wordt.

Psalm 119:35-36

Tevoren had hij God gebeden om zijn verstand te verlichten, ten einde zijn plicht te kennen en er geen vergissing in te begaan. Hier bidt hij God zijn wil te buigen en de werkzame krachten van zijn ziel te verlevendigen ten einde zijn plicht te doen, want het is God die in ons werkt beide het willen en het werken zowel als om te verstaan wat goed is.

Merk hier op:

1. De genade, waar hij om bidt.

a. Dat God hem bekwaam zal maken, om zijn plicht te doen, *"doe mij treden,* bekrachtig mij tot ieder goed werk." Daar wij van onszelf niet bekwaam zijn, moeten wij steunen op de genade Gods, want al onze bekwaamheid is uit Hem. God geeft Zijn Geest in het binnenste van ons, en doet ons aldus "wandelen in Zijn inzettingen" Ezechiel 36:27, en dit is het, waar David hier om bidt.

b. Dat God hem gewillig zou maken om zijn plicht te doen, en door Zijn genade de tegenzin zou overwinnen, die hij er van nature voor koesterde. "*Neig mijn hart tot Uwe getuigenissen,* tot de dingen, die Uwe getuigenissen voorschrijven. Niet alleen: maak mij gewillig om mijn plicht te doen, als hetgeen ik doen moet, weshalve ik er mij zo goed mogelijk van kwijten moet, omdat mijn belang dit meebrengt, maar maak mij verlangend om mijn plicht te doen, als hetgeen overeenkomt met mijn nieuwe natuur, en in werkelijkheid voordelig voor mij is." De plicht wordt met genot en verlustiging verricht, als het hart er toe geneigd is. Het is Gods genade, die ons er toe neigt, en hoe meer wij er ons onwillig voor bevinden, hoe vuriger wij om die genade moeten bidden.

2. De zonde, waartegen hij bidt, en die is gierigheid. *Neig mijn hart tot Uw getuigenissen,* en dood de neiging tot *gierigheid,* die in mij is." Dat is een zonde, die zich stelt tegen alle getuigenissen Gods, want de liefde tot het geld is op de bodem van veel zonde, ja van alle zonde, diegenen dus, die de liefde Gods in zich geworteld willen hebben, moeten de liefde tot de wereld uit hun hart ontworteld zien te krijgen, want de vriendschap van de wereld is een vijandschap Gods. Zie op wat wijze God handelt met de mensen, niet door dwang, neen Hij trekt hen met mensenzelen, een neiging in hen werkende tot hetgeen goed is, en een afkeer van hetgeen kwaad is.

3. Zijn pleitgrond om kracht bij te zetten aan zijn bede. "Heere, breng mij tot en houd mij op *de weg Uwer getuigenissen, want daarin heb ik lust,* en daarom bid ik vurig om genade om op die weg te wandelen. Gij hebt die lust in de weg Uwer geboden in mij gewerkt, zult Gij nu ook niet de bekwaamheid in mij werken om op die weg te wandelen en aldus Uw eigen werk kronen?"

Psalm 119:37

1. Hier bidt David om weerhoudende genade, dat hij teruggehouden mocht worden van hetgeen hem hinderen en belemmeren zou op de weg van zijn plicht. *Wend mijn ogen af, dat zij geen ijdelheid zien.* De eer, de genoegens en de winsten van de wereld zijn de ijdelheden, die door hun voorkomen zeer velen aftrekken van de paden van Godsdienst en vroomheid, het oog zal, als het op deze dingen gericht is, het hart besmetten met de liefde ervoor, en zo wordt het dan vervreemd van God en van de dingen Gods, en daarom moeten wij, gelijk wij een verbond behoren te maken met onze ogen, hun gelastende om niet af te zwerven naar, en nog veel minder gericht te blijven op, hetgeen gevaarlijk is, Job 31:1, God bidden, dat Hij door Zijn voorzienigheid de ijdelheid buiten ons gezicht zal laten blijven, en ons door Zijn genade zal weerhouden om ons in het zien ervan te verlustigen.

2. Hij bidt om weerhoudende genade, dat hij niet alleen teruggehouden zal worden van alles wat zijn voortgang op de weg hemelwaarts zou kunnen verhinderen, maar de genade zou verkrijgen, die nodig is om hem erop voorwaarts te doen gaan, *maak mij levend in Uwen weg.* Maak mij levend om de tijd uit te lopen, gebruik te maken van de gelegenheden, voorwaarts te streven, en elke plicht met levendigheid en vurigheid van geest te volbrengen." IJdelheid te aanschouwen maakt ons dodig, vertraagt onze tred, een reiziger, die op ieder voorwerp, dat zich voordoet aan zijn ogen, blijft staan staren, zal niet vorderen op de weg. maar als onze ogen afgewend worden van hetgeen ons zou kunnen afleiden, dan zal ons hart bewaard worden van hetgeen ons zou kunnen beroeren.

Psalm 119:38

Hier is:

1. De hoedanigheid van een Godvruchtige die het werk is van Gods genade in hem, hij *is Gods knecht,* onderworpen aan Zijn wet gebruikt in Zijn werk. Hij is *Zijn vreze toegedaan,* overgegeven aan Zijn leiding en beschikking, vervuld van hoge gedachten van Hem, houdt zich bezig met al die daden van Godsvrucht die de strekking hebben om Hem te verheerlijken. Diegenen zijn in waarheid Gods dienstknechten, die, hoewel zij hun zwakheden en gebreken hebben, toch in oprechtheid *de vreze Gods zijn toegedaan,* en zich in al hun neigingen en handelingen door die vreze laten leiden, zij zijn aan de Godsdienst verbonden en toegewijd.

2. Het vertrouwen van een Godvruchtige in God, zijn steunen op het woord van Gods genade aan hem. Zij, die Gods knechten zijn kunnen in het geloof en met nederige vrijmoedigheid bidden dat God *Zijn toezegging aan hen zal bevestigen,* dat Hij ter bestemder tijd Zijn beloften aan hen zal vervullen, en hun intussen de verzekerdheid zal doen hebben dat zij vervuld zullen worden. Wat God beloofd heeft, daar moeten wij om bidden, wij behoeven niet zo eerzuchtig te zijn om meer te vragen, wij behoeven niet zo bescheiden te zijn om minder te vragen.

Psalm 119:39

Hier:

1. Bidt David tegen *smaadheid,* evenals tevoren, vers 22. David was zich bewust datgene gedaan te hebben, hetwelk *de vijanden des Heeren grotelijks zou kunnen doen lasteren,* zijn eigen eer zou kunnen verkleinen en tot versmaadheid zou kunnen zijn van zijn geslacht. En nu bidt hij dat het Gode, die aller mensen hart en tong in Zijn hand heeft, mocht behagen om dit te voorkomen, hem te verlosser van al zijn *overtredingen* en *hem niet tot een smaad des dwazen te stellen,* hetgeen hij vreesde, Psalm 39:9. Of wel, hij bedoelt de smaad, die zijn vijanden onrechtvaardiglijk op hem geworpen hadden. Laat hun liegende lippen verstommen.

2. Hij pleit op de goedheid van Gods rechten. "Heere, Gij zijt gezeten op de troon, en Uw *rechten zijn goed,* rechtvaardig en vriendelijk voor hen, aan wie onrecht is geschied, en daarom beroep ik mij van de onrechtvaardige veroordeling van de mensen op U." Het is weinig om door de mensen geoordeeld te worden, terwijl Hij, die ons oordeelt, de Heere is. Of wel: "Uw woord en Uw wegen en Uw heilige Godsdienst zijn zeer goed, maar de smaadheden, op mij geworpen, zullen op hen vallen, en daarom Heere, wend ze af, laat in mij de Godsdienst niet gewond worden."

Psalm 119:40

Hier:

1. Belijdt David zijn vurige genegenheid voor het woord van God: *Ik heb een begeerte naar Uw bevelen,* ik heb ze niet alleen bemind en mij verlustigd in hetgeen ik reeds verkregen heb, maar ik heb vurig begeerd ze meer te kennen, ze beter te volbrengen, en streef nog voorwaarts naar de volkomenheid." Als wij eens de lieflijkheid van Gods bevelen gesmaakt hebben, dan zal dit ons doen verlangen om er nog inniger mee bekend te worden. Hij beroept zich op God betreffende deze zijn vurige begeerte naar Zijn bevelen. Zie ik heb ze aldus bemind, heb er aldus naar verlangd, Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik aldus gezind ben."

2. Hij bidt om genade om hem bekwaam te maken ten einde naar die belijdenis te handelen. "Gij hebt dit smachtend verlangen in mij gewerkt, breng leven in mij om het te blijven koesteren, *maak mij levend in Uw gerechtigheid,* in Uw rechtvaardige wegen, naar Uw rechtvaardige belofte." Waar God het willen heeft gewerkt, zal Hij ook het werken, het volbrengen werken en waar Hij de begeerte heeft gewerkt, zal Hij aan de begeerte voldoen.

Psalm 119:41-42

Hier is:

1. Davids gebed om het heil des Heeren "Heere, Gij zijt mijn Zaligmaker, ik ben ellendig in mijzelf, ellendig en ongelukkig, en Gij alleen kunt mij gelukkig maken, *laat Uw heil over mij komen*, verhaast de tijdelijke verlossing uit mijn tegenwoordige benauwdheid, en spoed mij voort naar het eeuwig heil door er mij de hoedanigheden voor te geven en de troostrijke voorsmaak ervan."

2. Davids vertrouwen op de genade en belofte van God voor dat heil. Dat zijn de twee pilaren, waarop onze hoop is gebouwd, en zij zullen ons niet begeven.

a. De genade van God. *Dat mij Uw goedertierenheden overkomen* namelijk Uw *heil*. Ons heil moet toegeschreven worden aan Gods goedertierenheid, en niet aan enigerlei verdienste van onszelf. Het eeuwige leven moet verwacht worden als "de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus", Judas: 21 "Heere, door het geloof heb ik Uw goedertierenheden op het oog, laat mij door het gebed verkrijgen dat zij over mij komen."

b. De belofte van God. *"Laat Uw heil over mij komen naar Uw toezegging*, naar Uw woord van belofte. Ik *vertrouw op Uw woord* en daarom kan ik de vervulling verwachten van de belofte." Het is ons niet alleen vergund om op Gods woord te vertrouwen, maar ons vertrouwen er op is de voorwaarde, waarop wij er nut en voordeel van kunnen hebben.

3. Davids verwachting van de goede verzekerdheid, die deze genade en belofte van God hem geven zou." "*Opdat ik mijn smader wat heb te antwoorden'*, hem namelijk die mij smaadt om mijn vertrouwen op God, alsof dit mij zou teleurstellen." Als God hen, die op Hem betrouwden, uit hun benauwdheid redt dan brengt Hij hiermede krachtdadig hen tot zwijgen, die "de raad des ellendigen zouden willen beschamen, omdat de Heere zijn toevlucht is", Psalm 14:6, en hun smaad zal voor altijd tot zwijgen worden gebracht als het heil van de heiligen voltooid is, want dan zal het onbetwistbaar blijken dat het niet tevergeefs is om op God te vertrouwen.

Psalm 119:43-44

Hier is:

1. Davids nederige bede om de tong van de geleerden, opdat hij ter rechter tijd een woord zou weten te spreken tot eer van God. *Ruk het woord van de waarheid van mijn mond niet al te zeer*. Hij bedoelt: Heere, laat het woord van de waarheid altijd in mijn mond zijn, laat mij de wijsheid en de moed hebben, die nodig zijn om mij in staat te stellen beide om mijn kennis te gebruiken ter onderrichting van anderen en om, gelijk de goede heer des huizes, uit mijn schat nieuwe en oude dingen voort te brengen en belijdenis van mijn geloof af te leggen telkenmale, als ik er toe geroepen word." Het is ons nodig God te bidden dat wij nooit zullen vrezen, of ons zullen schamen om voor Zijn waarheden en wegen uit te komen, Hem nooit zullen verloochenen voor de mensen. David bevond dat hij soms in verlegenheid was, *het woord van de waarheid* kwam hem niet zo geredelijk als het moest, maar hij bidt: Heere, laat het niet geheel en al van mij genomen worden, laat er altijd zoveel van gereed in mijn hart en in mijn mond zijn, als nodig is voor de behoorlijke volbrenging van mijn plicht."

2. Zijn nederige belijdenis van het hart des oprechten, zonder hetwelk de tong van de geleerden, hoe nuttig die ook is voor anderen, ons van geen dienst zal zijn,

a. David berijdt zijn vertrouwen op God: "Heere, maak mij vaardig en machtig in de Schriften, *want ik hoop op Uw rechten*, op de rechten van Uw mond, en zo die niet gereed bij de hand zijn, dan is mijn steun, mijn bescherming van mij geweken.

b. Hij spreekt zijn besluit uit om in de kracht van Gods genade in zijn plicht te volharden: *"Zo zal ik Uw wet steeds onderhouden.* Als ik Uw woord niet alleen in mijn hart, maar ook in mijn mond heb, dan zal ik doen al wat ik moet doen, volkomen wezen in al Uw wil." Aldus zal "de mens Gods volmaakt zijn, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust", 2 Timotheus 3:17, Coloss. 3:16.

Merk op hoe hij besluit Gods wet te onderhouden:

Ten eerste: Steeds, zonder te beuzelen. God moet iedere dag met gestadige gehoorzaamheid gediend worden, iedere dag en de gehele dag.

Ten tweede. Eeuwiglijk en altoos, zonder te verslappen, wij moeten nooit vertragen in goeddoen. Als wij Hem dienen tot aan het einde van onze tijd op aarde, dan zullen wij Hem in de hemel tot de eindeloze eeuwen van de eeuwigheid dienen, dan zullen wij *Zijn wet onderhouden eeuwiglijk en altoos*. Of aldus: "Heere, laat mij het woord van de waarheid in mijn mond hebben, opdat ik dat heilig pand aan het opkomende geslacht kunne overleveren, 2 Timotheus 2:2, en het aldus door hen weer overgeleverd worde aan de volgende eeuwen, zo zal Uwe wet *eeuwiglijk en altoos* onderhouden worden, van het een geslacht tot het andere," overeenkomstig deze belofte: "Mijn woorden, die Ik in uw mond gelegd heb, die zullen van uw mond niet wijken, noch van de mond uws zaads, noch van de mond van het zaad uws zaads," Jesaja 59:21.

Psalm 119:45-48

In deze verzen kunnen wij opmerken:

1. Welk een liefde voor Gods wet David in zijn hart heeft waargenomen. *Ik heb Uw bevelen gezocht,* vers 45. Ik begeer mijn plicht te kennen en te doen, en diensvolgens raadpleeg ik Uw Woord. Ik doe alles wat ik kan om te weten wat de wil des Heeren is, en de aanduidingen of wenken van Zijn bedoeling te ontdekken. Ik zoek Uw geboden, die ik liefheb, vers 47, 48. Ik stem er niet alleen mee in als zijnde goed, maar ik schep er behagen in als zijnde goed voor mij." Allen, die God liefhebben, beminnen Zijn regering, en daarom beminnen zij al Zijn geboden.

2. Wat hij hiervan verwachtte. In de kracht van Gods genade stelt hij er zich vijf dingen van voor.

A. Dat hij vrij en gerust zal zijn in het volbrengen van zijn plicht. *Ik zal wandelen in de ruimte,* of in vrijheid, bevrijd van hetgeen kwaad is, onbelemmerd door de boeien van mijn eigen bederf, vrij voor hetgeen goed is het doende, niet door dwang, maar gewillig en gaarne." De dienst van de zonde is een volkomen slavernij, de dienst van God is volmaakte vrijheid. Losbandigheid is de dienstbaarheid onder de grootsten tiran, nauwgezetheid van wandel is vrijheid ook voor de geringste gevangenen, Johannes 8:32, 36, Lukas 1:74, 75.

B. Dat hij vrijmoedig en kloekmoedig zal zijn in het doen van zijn plicht. *Ook zal ik voor koningen spreken van Uw getuigenissen.* Eer David ten troon was verheven, zijn er koningen voor hem geweest, zoals Saul en Achis, maar indien hij voor hen geroepen werd om reden te geven van de hoop, die in hem was, dan zou hij *spreken van Gods getuigenissen* en belijden dat hij daarop zijn hoop bouwde, dat hij die tot zijn raad, zijn wachters, zijn kroon, zijn al maakte. Wij moeten nooit bevreesd zijn om voor onze Godsdienst uit te komen, al zou dit ons ook blootstellen aan de toorn van koningen, maar er van spreken als van hetgene, waarmee wij wensen te leven en te sterven, zoals de drie jongelingen voor Nebukadnezar, Daniel 3:16, Handelingen 4:20. Nadat David op de troon was gekomen, zijn koningen soms zijn metgezellen geweest, zij bezochten hem en hij bracht hun tegenbezoek, maar hij heeft uit inschikkelijkheid voor hen, niet over alles gesproken, behalve over de Godsdienst, uit vrees van hen anders te beledigen, en om het gesprek aangenaam voor hen te maken. Neen, Gods getuigenissen zullen het voornaamste onderwerp zijn van zijn gesprekken met de koningen, niet alleen om te tonen dat hij zich zijn Godsdienst niet schaamde, maar om hen erin te onderwijzen, en hen er toe te brengen om hem te omhelzen. Het is goed voor koningen om van *Gods getuigenissen* te horen, en het zal de gesprekken van de vorsten versieren om ervan te spreken.

C. Dat hij opgewekt en goedsmoeds zijn plicht zal vervullen, vers 47. *Ik zal mij vermaken in Uw geboden,* in die te overdenken, en in die waar te nemen, ik zal nooit zo tevreden zijn met mijzelf, als wanneer ik doe hetgeen welbehaaglijk is aan God." Hoe meer wij ons verlustigen in de dienst van God, hoe meer wij naderen tot de volmaaktheid, waarnaar wij moeten streven.

D. Dat hij naarstig en krachtig zal zijn in zijn plichtsbetrachting, *Ik zal mijn handen opheffen naar Uw geboden,* hetgeen niet slechts een heftig verlangen er naar aanduidt, maar een ernstig streven om ze waar te nemen, Psalm 143:6. "Ik zal ze aangrijpen, als iemand, die bevreesd is ze te verliezen of ze los te laten." Ik zal mijn handen op het gebod leggen, het niet alleen loven, maar volbrengen, ja

ik zal er mijn handen naar opheffen, ik zal al de kracht, die ik bezit, aanwenden om het te doen." De handen, die slap neerhangen door traagheid en moedeloosheid zullen opgeheven worden, Hebreeen 12:12.

E. Dat hij bedachtzaam zal zijn in het beoefenen van zijn plicht, vers 48. "*Ik zal Uw inzettingen betrachten*, mij niet slechts vermaken met er aan te denken als onderwerpen van bespiegeling, maar bedenken hoe ik ze op de beste wijze kan waarnemen." Hieruit zal blijken dat wij in waarheid Gods geboden liefhebben als wij er ons beide met ons hart en onze handen op toeleggen.

Psalm 119:49

In zijn gebed tot God om goedertierenheid en genade waarop hij hoopte naar het Woord, dat hem leidde en bestuurde in zijn bidden, pleit David op twee dingen.

1. Dat God hem de belofte had gegeven, waarop hij hoopte. Heere, ik verlang niets meer dan dat Gij *gedenkt het woord, tot Uw knecht gesproken,* dat Gij zult doen wat Gij gezegd hebt." Zie 1 Kronieken 17:23. "Gij zijt wijs, en daarom zult Gij volbrengen wat Gij voorgenomen hebt en Uw raad niet veranderen. Gij zijt getrouw, en daarom zult Gij doen wat Gij beloofd hebt en Uw woord niet breken." Zij, die Gods beloften tot hun deel maken, kunnen ze met nederige vrijmoedigheid tot hun pleitgrond maken. "Heere, is dat het woord niet, dat Gij gesproken hebt, en zult Gij het niet nakomen?" Genesis 32:9, Exodus 33:12.

2. Dat God, die hem de belofte had gegeven in het Woord, door Zijn genade hoop in hem gewrocht had op die belofte, en hem grote verwachtingen ervan heeft doen koesteren. Heeft God begeerten in ons opgewekt naar geestelijke zegeningen, meer dan naar tijdelijk goed en zal Hij dan niet zo vriendelijk zijn om die begeerten te vervullen? Heeft Hij ons vervuld van hoop op die zegeningen, en zal Hij dan niet zo rechtvaardig zijn om die hoop te verwezenlijken? Hij, die door Zijn Geest geloof in ons gewerkt heeft, zal naar ons geloof voor ons werken en ons niet teleurstellen.

Psalm 119:50

Hier is Davids ervaring van voordeel en weldaad, ontvangen door het Woord.

1. Als een middel tot zijn heiligmaking. *Uw woord heeft mij levend gemaakt.* Het heeft mij levend gemaakt toen ik dood was in zonde, het heeft mij menigmaal verlevendigd als ik dodig was voor mijn plicht, het heeft mij opgewekt tot hetgeen goed is als ik er onwillig voor was, en het heeft mij levendig gemaakt in het goede als ik er koud en onverschillig voor was."

2. En daarom als een middel tot zijn vertroosting, als hij in lijden was en iets nodig had om hem te ondersteunen. Omdat Uw woord mij op andere tijden levend heeft gemaakt, heeft het mij toen vertroost." Er is in het Woord van God zeer veel, dat van vertroosting spreekt in lijden, maar alleen diegenen mogen het op zichzelf toepassen, die enigermate de levendmakende kracht van het Woord hebben ervaren. Als het ons door genade heilig maakt, dan is er genoeg in om ons onder alle omstandigheden en alle gebeurtenissen stil en gerust te maken.

Psalm 119:51

David zegt ons hier en het zal ons nuttig zijn om het te weten:

1. Dat hij bespot is geworden om zijn Godsdienst. Hoewel hij een man van eer was, een man van grote wijsheid, en zijn land uitnemende diensten had bewezen, *hebben de hovaardigen*, omdat hij een vroom, nauwgezet man was, hem toch *bovenmate zeer bespot.* Zij staken de draak met hem, en deden alles wat zij konden om hem aan spot en minachting bloot te stellen. Zij lachten hem uit om zijn bidden en noemden het femelarij, om zijn ernst en noemden het dromerij, om zijn nauwgezetheid en noemden het stijfheid. Zij waren de hovaardigen, die zaten in het gestoelte van de spotters, en zij lieten zich er op voorstaan.

2. Maar dat hij toch niet van zijn Godsdienst weggespot was. "Zij hebben alles gedaan wat zij konden om er mij van weg te schamen, maar op geen van deze dingen heb ik acht gegeven, maar om dit alles *ben ik van Uw wet toch niet afgeweken*, maar indien dit gering is zoals hij zei toen Michal hem bespotte dan zal ik mij nog geringer houden dan alzo." Hij had de wet niet alleen niet geheel verlaten maar hij was er zelfs niet van afgeweken. Nooit moeten wij terugdeinzen voor een plicht, noch een gelegenheid om goed te doen laten voorbijgaan, uit vrees van door de mensen gesmaad te worden. De reiziger vervolgt zijn weg, al wordt hij door de honden aangeblaft. Diegenen kunnen weinig voor Christus lijden, die om Zijnentwil geen hard woord kunnen verdragen.

Psalm 119:52

Toen David bespot werd om zijn Godsdienst, heeft hij niet alleen vastgehouden aan zijn oprechtheid, maar:

1. Hij troostte zich, hij heeft de smaad niet slechts gedragen, maar hem blijmoedig gedragen, het heeft zijn vrede niet verstoord, het verbrak de rust zijns gemoeds niet. Het was hem een troost te denken dat het om Godswil was, dat hij versmaadheid leed, en dat zijn ergste vijanden geen gelegenheid tegen hem vinden konden, behalve in de zaak zijns Gods, Daniel 6:5. Zij, die bespot worden om hun getrouwheid aan Gods wet, kunnen zich hiermede troosten, dat in het einde de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom voor hen zal blijken te zijn dan de schatten van Egypte.

2. Waar hij zich mee troostte was de gedachte aan *Gods oordelen van ouds*, de leidingen van Gods voorzienigheid met Zijn volk in vroegere tijden, beide in genade jegens hen en in gerechtigheid tegen hun vervolgers. *Gods oordelen van ouds*, in onze eigen vroegste tijden en in de dagen onzer vaderen, moeten door ons herdacht worden tot onze vertroosting en aanmoediging op de weg van God, want Hij is nog dezelfde.

Psalm 119:53

Hier in:.

1. Het karakter van goddelozen, hij bedoelt hen, die openlijk en grovelijk goddeloos zijn, *zij verlaten Uw wet.* Iedere zonde is een overtreding van de wet, maar een voortdurend, moedwillig en openlijk zondigen is een algeheel verlaten ervan.

2. De indruk, die de goddeloosheid van de goddelozen op David maakte, zij verschrikte hem, zij bracht hem in ontsteltenis, hij beefde bij de gedachte aan de oneer, die Gode hierdoor werd aangedaan, de voldoening, die daardoor aan Satan werd gegeven, en het kwaad, dat erdoor aan de zielen van de mensen werd gedaan. Hij vreesde de gevolgen ervan, beide voor de zondaren zelf, (en hij riep: raap mijn ziel niet weg met de zondaren, mijn vijand zij als de goddeloze) en voor de belangen van Gods koninkrijk onder de mensen, die, naar hij vreesde, hierdoor grotelijks schade zouden lijden." Grote beroering heeft mij bevangen vanwege hun boze plannen tegen mij." De zonde is een zeer afschuwelijk ding in de ogen van allen, die geheiligd zijn, Jeremia 5:30, 23:14, Hosea 6:10, Jeremia 2:12.

Psalm 119:54

Hier is:

1. Davids toestand, hij was *in de plaats van zijn vreemdelingschappen,* hetgeen verstaan kan worden, hetzij van zijn bijzondere beproeving, hij was dikwijls heen en weer geslingerd en genoodzaakt te vluchten, of als zijn deel en lot, dat hij met allen gemeen had, deze wereld is de plaats onzer vreemdelingschappen, de plaats, waar wij vreemdelingen in zijn, zij is onze tent, onze herberg, wij moeten ons als gasten en vreemdelingen op aarde gedragen, die hier niet tehuis zijn, en hier ook niet lang moeten blijven. Zelfs Davids paleis is slechts *de plaats van zijn vreemdelingschappen.*

2. Zijn troost in die toestand. *"Uw inzettingen zijn mij gezangen geweest,* waarmee ik mij vermaakt heb, zoals reizigers hun gedachten plegen af te leiden van hun vermoeidheid, en iets van de verveling hunner reis wegnemen door nu en dan een aangenaam lied te zingen. David was de lieflijke zanger Israëls, en hier wordt ons gezegd van waar hij zijn liederen had, zij waren alle ontleend aan het Woord van God. Gods inzettingen waren hem even gemeenzaam bekend als de liederen, die iemand gewoon is te zingen, en die gebruikte hij op zijn eenzame pelgrimsreize. Zij waren hem zo lieflijk als liederen, en gaven blijdschap in zijn hart, meer dan zij hebben, die "op het geklank van de luit kwinkeleren", Amos 6:5. Is dan iemand in lijden? Laat hem zingen van Gods inzettingen, en eens beproeven of hij aldus zijn smart niet wegzingen kan, Psalm 138:5.

Psalm 119:55-56

Hier is:

1. Davids omgang met het Woord van God, hij bewaarde het in zijn hart, en bij iedere gelegenheid bracht hij het zich te binnen. Gods naam is de ontdekking, die Hij van zichzelf aan ons gedaan heeft in en door Zijn Woord. *Dat is Zijn gedachtenis van geslacht tot geslacht* en daarom moeten wij hem altijd in gedachtenis houden, gedenk hem in *de nacht,* op uw legerstede, als gij niet slapen kunt en tot uw hart spreekt. Als anderen sliepen gedacht David aan Gods naam, en door de les gedurig op te zeggen, maakte hij er zich meer mee vertrouwd. In de nacht van de beproeving riep hij zich dit voor de geest.

2. Hoe hij er een gewetenszaak van maakte om er zich naar te gedragen. Het behoorlijke gedenken van Gods naam, die voor Zijn wet geplaatst is, zal een grote invloed op ons hebben voor ons waarnemen van de wet. *Des nachts ben ik Uws naams gedachtig geweest* en daarom was ik zorgzaam om *Uw wet te bewaren* de gehele dag. Hoe troostrijk zal de herinnering wezen, als ons eigen hart voor ons getuigen kan dat wij aldus Gods naam gedachtig zijn geweest en Zijn wet hebben bewaard.

3. Het voordeel dat hij er door verkreeg vers 56. *Dat is mij geschied omdat ik Uw bevelen bewaard heb.* Sommigen verstaan dit in onbepaalde zin: Dit had ik, ik had hetgeen mij voldeed, ik had alles wat aangenaam en lieflijk is, omdat ik Uw bevelen bewaard heb. Allen, die van de Godsdienst werk gemaakt hebben, zullen erkennen dat hij voordelig voor hen is uitgekomen, en dat zij er onuitsprekelijk veel bij gewonnen hebben. Anderen brengen het in verband met hetgeen onmiddellijk voorafgaat. "Ik had de vertroosting van Uw wet te bewaren, omdat ik haar onderhouden heb." Gods werk brengt zijn eigen loon mede. Een hart om gehoorzaam te zijn aan de wil van God is een kostelijk loon voor gehoorzaamheid, en hoe meer wij doen, hoe meer wij kunnen doen en zullen doen in de dienst van God, de rank, die vrucht draagt, wordt gereinigd, opdat zij meer vrucht drage, Johannes 15:2.

Psalm 119:57

Hieruit kunnen wij afleiden wat het karakter is van een Godvruchtige.

1. Hij maakt de gunst van God tot zijn gelukzaligheid. *De Heere is mijn deel*. Anderen plaatsen hun geluk in de rijkdom en de eer van deze wereld, hun deel is in dit leven, zij zien niet verder, zij begeren niets meer, dat is hun goed, Lukas 16:25. Maar allen, die geheiligd zijn, nemen de Heere tot het deel hunner erve en huns bekers, en met niets minder zullen zij tevreden zijn. David kan zich hiervoor op God beroepen: "Heere, Gij weet, dat ik U verkoren heb tot mijn deel, en op U betrouw om mij gelukkig te maken."

2. Hij maakt de wet van God tot zijn regel: *"ik heb gezegd dat ik Uw woorden zal bewaren*, en wat ik gezegd heb zal ik door Uw genade ook doen en er tot het einde toe bij blijven." Zij, die God tot hun deel nemen, moeten Hem nemen tot hun vorst en Hem trouw zweren. en beloofd hebbende *Zijn woord te bewaren*, moeten we onszelf dikwijls herinneren aan onze belofte, Psalm 39:2.

Psalm 119:58

In het vorige vers had David zijn verbond met God overdacht, hier herdenkt hij zijn gebeden tot God en hernieuwt ze

Merk op:

1. Waar hij om bad. God tot Zijn deel genomen hebbende, smeekte hij vurig om Zijn gunst, als een, die wist dat hij haar verbeurd had, haar onwaardig was, geheel verloren was zonder haar, maar voor altijd gelukkig zou zijn indien hij haar verkreeg. Wij kunnen om Gods gunst niet vragen als om de betaling van een schuld, maar moeten er nederig om smeken, smeken dat God niet alleen verzoend met ons zal zijn, maar ons zal aannemen en Zijn aanschijn over ons zal verheffen. Hij bidt: Wees *mij genadig* in de vergeving van hetgeen ik verkeerd gedaan heb, en in mij de genade te geven om in het vervolg beter te doen."

2. Hoe hij bad. *Van ganser harte*, als een, die de zegen, waar hij om bad, wist te waarderen. De begenadigde ziel is zeer bijzonder gesteld op Gods gunst, en daarom bidt zij er om met aandrang: ik zal U niet laten gaan tenzij dat Gij mij zegent.

3. Waar hij op pleitte: op de belofte van God: "*Wees mij genadig naar Uw toezegging.* Ik begeer Uw beloofde genade en vertrouw op de belofte ervan." Zij, die zich laten regeren door de geboden van het Woord en besloten hebben om ze te houden, vers 57, kunnen pleiten op de beloften van het woord en er zich de vertroosting van toeëigenen.

Psalm 119:59-60

David had gezegd dat hij *Gods woorden zal bewaren,* vers 57, en het was wel gezegd, en nu zegt hij ons hier hoe en op wat wijze hij dat besluit ten uitvoer zal brengen.

1. *Hij bedacht zijn wegen,* hij bedacht van tevoren wat hij doen zou, de gang zijns voets wegende, Spreuken 4:26, teneinde zeker te wandelen en niet in het wilde, hij dacht na over hetgeen hij gedaan had, ging zijn voorbijgegane leven eens na, en herdacht de paden waarop hij gewandeld had, de stappen die hij gedaan, de maatregelen die hij genomen had. Het woord heeft de betekenis van een vaste, blijvende gedachte. Sommigen houden het voor een toespeling op hen die borduurwerk maken, die zeer zorgzaam en nauwkeurig het minste foutje bedekken, of op hen, die hun rekening opmaken en bij zichzelf nagaan: Wat ben ik schuldig? Wat bezit ik? Ik heb niet gedacht aan mijn rijkdom, zoals de gierigaard, Psalm 49:12, maar aan mijn wegen, niet aan wat ik heb, maar aan hetgeen ik doe. Wat wij doen, zal ons volgen naar een andere wereld, als hetgeen wij hebben achtergelaten moet worden. Velen zijn scherp genoeg in hun opmerkingen over de wegen van anderen, die toch nooit aan hun eigen wegen denken, maar een ieder beproeve zijn eigen werk.

2. Hij heeft *zijn voeten gekeerd tot Gods getuigenissen,* hij besloot het Woord Gods tot zijn regel te maken, en naar die regel te wandelen. Hij keerde terug van de bijpaden, waarnaar hij was afgeweken, keerde terug tot Gods getuigenissen, hij richtte er niet slechts zijn oog op, maar richtte zijn voeten, zijn neigingen naar de liefde tot Gods Woord, en zijn wandel naar de beoefening ervan. De neiging van zijn ziel was naar Gods getuigenissen en zijn wandel werd er door bestuurd. Boetvaardige gedachten moeten vrome besluiten teweegbrengen.

3. Hij deed dit terstond, zonder weifelen, vers 60. *Ik heb gehaast en niet vertraagd.* Als wij onder overtuiging van zonde zijn, dan moeten wij het ijzer smeden terwijl het heet is, en niet denken aan uitstel om er gevolg aan te geven, zoals Felix gedaan heeft, tot een meer gelegenen tijd, als wij tot plicht geroepen worden, dan moeten wij geen tijd verliezen, maar er ons toe begeven zolang als het heden genaamd wordt.

Nu kan het bericht, dat David hier geeft van zichzelf, betrekking hebben op zijn standvastige, dagelijkse gewoonte, hij overdacht zijn wegen des nachts, richtte zijn voeten tot Gods getuigenissen in de morgen, en het goede, dat zijn hand vond om te doen, deed hij zonder uitstel. Of het kan betrekking hebben op zijn eerste bekendheid met God en Godsdienst, toen hij begon de ijdelheid van de kindsheid en van de jeugd af te werpen en zijn Schepper te gedenken, die gezegende verandering was door Gods genade aldus gewrocht. De bekering begint in ernstig nadenken, in toezien, Ezechiel 18:25, Lukas 15:17. Het nadenken moet eindigen in een grondige bekering. Met welk nut hebben wij onze wegen overdacht, als wij onze voeten niet in allerijl tot Gods getuigenissen richten?

Psalm 119:61

Hier is:

1. De boosaardigheid van Davids vijanden tegen hem, het waren goddelozen, die hem haatten om zijn Godsvrucht, er waren benden of troepen van tegen hem verbonden, zij deden hem al het kwaad dat zij konden, zij beroofden hem, gepoogd hebbende zijn goede naam weg te nemen, vers 51, hadden zij het nu op zijn bezittingen gemunt, en beroofden hem ervan, hetzij door plundering in tijd van oorlog, of door boeten en verbeurdverklaringen onder schijn van wet. Saul heeft waarschijnlijk zijn goederen in bezit genomen, Absalom nam bezit van zijn paleis, de Amalekieten plunderden Ziklag. Wereldse rijkdom is hetgeen waarvan wij beroofd kunnen worden. David kon hoewel hij een krijgsman was, de zijne niet behouden. Dieven breken door en stelen.

2. Het getuigenis van Davids geweten voor hem dat hij, toen hij van alles beroofd was, aan zijn Godsdienst heeft vastgehouden, zoals Job gedaan heeft toen de benden van de Chaldeen en de Sabeërs hem beroofden. *Nochtans heb ik Uw wet niet vergeten.* Geen zorg of smart moet Gods Woord uit ons geheugen verdrijven of ons troostrijk genot erin verhinderen. En nooit moeten wij om enigerlei moeilijkheid, die wij op Gods wegen ondervinden, van die wegen te erger denken of vrezen dat wij ten laatste bij onze Godsdienst tekort zullen komen, al is het ook dat wij er thans verliezen door lijden.

Psalm 119:62

Hoewel David in deze psalm veel in het gebed is, heeft hij daarom de plicht van lof en dankzegging niet veronachtzaamd, want zij, die veel bidden, zullen veel hebben om voor te danken. Zie:

1. Hoe Gods hand beschouwd wordt in zijn dankzegging. Hij zegt niet: "Ik *zal U loven* om Uw gunsten jegens mij, waarvan ik de weldaad geniet," maar *"Voor de rechten Uwer gerechtigheid,* al de beschikkingen Uwer voorzienigheid in wijsheid en billijkheid, waarvan Gij de eer hebt." Wij moeten dankzegging doen voor de handhaving van Gods eer en de vervulling van Zijn woord in alles, wat Hij in het bestuur van de wereld doet.

2. Hoezeer Davids hart gezet was op die dankzegging, hij wilde te middernacht opstaan om God te loven. Grote en goede gedachten hielden hem wakker en verkwikten hem in plaats dat de slaap hem verkwikte, en zo ijverig was hij voor de eer van God, dat hij, als anderen rustten op hun legerstede, op zijn knieen was om God te bidden en te danken. Het was er hem niet om te doen om daarbij door de mensen gezien te worden, hij dankte God in het verborgen, waar onze hemelse Vader ziet. Hij had God geloofd in de voorhoven van het huis des Heeren, en toch wilde hij het ook doen in zijn slaapvertrek. De openbare Godsverering stelt ons niet vrij van de aanbidding Gods in het verborgen. Toen David bevond dat zijn hart aangedaan was door Gods rechten, heeft hij die aandoening zijns harten terstond Gode geofferd in werkelijke aanbidding, het niet uitstellende, uit vrees dat zij dan zou verkoelen. Doch let op zijn eerbied, hij bleef niet stil liggen om God te loven, maar stond op van zijn bed, misschien in de koude, in het donker, om het op plechtige wijze te doen. En zie hoe hij de tijd wist uit te kopen, als hij niet kon slapen, stond hij op om te bidden.

Psalm 119:63

David geeft dikwijls uitdrukking aan zijn grote liefde voor God, hier geeft hij uitdrukking aan zijn grote liefde voor het volk van God, en merk op:

1. Waarom hij hen liefhad, niet zozeer omdat zij zijn beste vrienden waren, zijn belangen het standvastigst waren toegedaan en het ijverigst waren om hem te dienen, maar omdat zij de zodanigen waren, die God vreesden en Zijn bevelen onderhielden, Hem dus eer deden en Zijn koninkrijk onder de mensen bevorderden. Onze liefde tot de heiligen is dan oprecht, als wij hen liefhebben om hetgeen wij van God in hen zien, en de dienst die zij voor Hem doen.

2. Hoe hij zijn liefde voor hen toonde, hij was *een gezel van hen.* Hij had niet slechts geestelijke gemeenschap met hen in hetzelfde geloof en dezelfde hoop, maar hij voegde zich bij hen in de waarneming van de heilige inzettingen in de voorhoven des Heeren, waar rijk en arm, vorst en boer, elkaar ontmoetten, hij deelde in hun vreugde en in hun smart, Hebreeen 10:33, hij ging gemeenzaam met hen om, deelde hun zijn ervaringen mede, en raadpleegde de hunne. Hij nam niet alleen de zodanigen, die God vreesden, tot zijn metgezellen, maar hij verwaardigde zich om een metgezel voor allen te zijn, voor allen en een ieder die dit deden, waar en wanneer hij hen ook ontmoette. Hoewel hij koning was, wilde hij zich toch vergezellen met de armsten van zijn onderdanen, die God vreesden, Psalm 15:4, Jakobus 2:1.

Psalm 119:64

Hier:

1. Wijst David erop, dat God goed is voor alle schepselen naar hun behoeften en vatbaarheden, gelijk de hemel vol is van Gods heerlijkheid, zo is de aarde vol van Zijn goedertierenheid, vol van de blijken van Zijn ontferming en milddadigheid. Niet slechts het land Kanaän waar God gekend en aangebeden werd, maar de gehele aarde, in vele delen waarvan Hem geen hulde wordt gebracht, is *vol van Zijn goedertierenheid,* niet alleen de kinderen van de mensen, maar ook de mindere schepselen smaken Gods goedheid, Zijn barmhartigheden zijn over al Zijn werken.

2. Daarom bidt hij dat God goedertieren jegens hem zal wezen naar zijn behoefte en zijn vatbaarheid: *"Leer mij Uw inzettingen.* Gij voedt de jonge raven, die roepen, met spijs, die voor hen geschikt is, zult Gij mij dan niet spijzigen met geestelijk voedsel, het brood des levens, dat mijn ziel nodig heeft, en waar zij om roept, en zonder hetwelk zij niet leven kan? *De aarde is vol van Uw goedertierenheid,* en is de hemel het niet ook? Wilt Gij mij dan geen geestelijke zegeningen schenken in de hemel?" Een Godvruchtig hart zal aan alles een argument ontlenen, om kracht bij te zetten aan een bede om Goddelijk onderricht. Voorzeker, Hij, die Zijn vogelen niet zonder voedsel zal laten, zal Zijn kinderen niet zonder onderricht laten blijven.

Psalm 119:65-66

Hier:

1. Erkent David met dankbaarheid Gods genadige handelwijze met hem van het begin aan. *Gij hebt bij Uw knecht goed gedaan.* Hoe, of op wat wijze God ook met ons gehandeld heeft, wij moeten erkennen dat Hij *goed bij ons gedaan heeft,* meer dan wij het verdienden, geheel in liefde, en met het doel ons goed te doen. In vele gevallen heeft God goed bij ons gedaan boven hetgeen wij konden verwachten, Hij heeft goed gedaan bij al Zijn dienstknechten, geen hunner had ooit te klagen hard door Hem behandeld te zijn geworden. *Gij hebt goed bij mij gedaan,* niet slechts naar Uw goedertierenheid, maar *naar Uw woord.* Gods gunsten zien wij het best als wij ze vergelijken met de belofte, en ze uit die bron zien voortkomen.

2. Op deze ervaringen grondt hij een bede om Goddelijk onderricht, "*Leer mij een goede zin en wetenschap,* opdat ik enigermate vergelding doe naar de weldaad, die mij bewezen is." Leer mij een goede smaak dat is de betekenis van het woord, een goede smaak om de dingen te onderscheiden, die van elkaar verschillen, te onderscheiden tussen waarheid en leugen, goed en kwaad, want het oor proeft de woorden, gelijk het gehemelte de spijze smaakt. Wij moeten God bidden om een gezonde zin, opdat "onze zinnen geoefend worden," Hebreeen 5:14 Velen bezitten kennis, die weinig oordeel hebben, zij, die beide hebben, zijn goed versterkt tegen de strikken van Satan en wel toegerust voor de dienst van God en hun geslacht.

3. Deze bede wordt ondersteund door een pleitgrond: "*Want ik heb Uw geboden geloofd,* ze ontvangen, er mee ingestemd, dat zij goed zijn, en mij onderworpen aan hun heerschappij, en daarom, Heere, *leer* mij." Waar God een goed hart heeft gegeven, kan in het geloof ook om een goed hoofd gebeden worden.

Psalm 119:67

David zegt ons hier wat hij ondervonden heeft:

1. Van de verzoekingen aan een staat van voorspoed eigen: *"Eer ik verdrukt werd,* toen ik in vrede en overvloed leefde en geen smart kende, *dwaalde ik,* dwaalde ik af van God en mijn plicht." Zonde is afdwalen en wij zijn dan het meest geneigd om van God af te dwalen, als wij gerust zijn en denken thuis te zijn in deze wereld. Voorspoed is de ongelukkige gelegenheid voor veel ongerechtigheid, hij maakt dat de mensen met zichzelf ingenomen zijn, dat zij toegeven aan het vlees, God vergeten, de wereld liefhebben, en doof zijn voor de bestraffingen van het Woord. Zie Psalm 30:7. Het is goed voor ons om, als wij verdrukt worden, te gedenken hoe en waarin wij gedwaald hebben *eer wij verdrukt werden* opdat wij aan het doel van de verdrukking kunnen beantwoorden.

2. Van het voordeel van een staat van beproeving. "Nu *onderhoud ik Uw woord,* en zo ben ik van mijn dwalingen teruggekomen." God maakt dikwijls gebruik van beproevingen als een middel om diegenen tot Hem terug te brengen, die van Hem afgedwaald zijn. Geheiligde beproevingen verootmoedigen ons voor de zonde en tonen ons de ijdelheid van de wereld, zij verzachten het hart en openen het oor voor de tucht. De ellende, waarin de verloren zoon zich bevond, bracht hem eerst tot zichzelf, en toen tot zijn vader.

Psalm 119:68

Hier:

1. Looft David Gods goedheid, en geeft er Hem de eer van, Gij *zijt goed en goeddoende.* Allen, die enige kennis van God hebben, zullen erkennen dat Hij goeddoet, en dus tot de gevolgtrekking komen dat Hij goed is. De stromen van Gods goedheid zijn zo talrijk, en vloeien zo vol en krachtig heen tot alle schepselen, dat wij tot de gevolgtrekking moeten komen dat de bron, die in Hem zelf is, onuitputtelijk moet zijn. Wij kunnen er geen begrip van hebben hoeveel goed God doet elke dag, en nog veel minder kunnen wij begrijpen hoe goed Hij is. Laat ons het met bewondering, heilige liefde en dankbaarheid erkennen.

2. Bidt hij om Gods genade, vraagt hij om onder de invloed en de leiding ervan te zijn. *Leer mij Uw inzettingen.* "Heere, Gij doet goed aan allen, zijt de milddadige weldoener van alle schepselen, dit is het goed, dat ik U smeek aan mij te doen. Onderricht mij in mijn plicht, neig er mij toe, en maak er mij toe bekwaam. *Gij zijt goed en goeddoende,* Heere, *leer mij Uw inzettingen,* opdat ik goed zij en goed doe, een goed hart moge hebben, en een goed leven moge leiden. Het is een aanmoediging voor arme zondaars om te hopen dat God hen "Zijn weg zal leren, omdat Hij goed en recht is," Psalm 25:8.

Psalm 119:69-70

David zegt ons hier hoe hij zich gedroeg tegenover de hovaardigen en goddelozen, die hem omringden.

1. Hij vreesde hun boosaardigheid niet, en liet er zich niet door terughouden van zijn plicht. *Zij hebben leugens tegen mij gestoffeerd* daarmee bedoelden zij hem van zijn goede naam te beroven, ja alles wat wij hebben in de wereld, zelfs het leven, kan in gevaar worden gebracht door de zodanigen, die er geen gewetensbezwaar in zien om leugens te stofferen. De hovaardigen benijdden Davids roem, omdat die hen in de schaduw stelde, en daarom deden ze alles wat zij konden om hem te benadelen, zijn goede naam te bezwalken. Zij vonden er een trots behagen in om hem te vertreden, daarom maakten zij zichzelf diets dat het geen zonde was om een bepaalde leugen te zeggen, als het hem aan verachting kon blootstellen. Hun goddeloos vernuft verzon leugens, verzon geschiedenissen, waar niet de minste schijn van waarheid in was, om hun boze plannen te dienen. En wat heeft David gedaan toen hij aldus belasterd werd? Hij wilde het geduldig dragen, hij zal gehoorzaam zijn aan het gebod, dat hem verbiedt schelden voor schelden te vergelden, en bleef zwijgend nederzitten. Vastberaden zal hij voortgaan met zijn plicht: "Laat hen zeggen wat zij willen, ik *zal Uw bevelen bewaren* en hun smaad niet vrezen."

2. Hij benijdde hun voorspoed niet en werd er niet door weggelokt van zijn plicht. *Hun hart is vet als smeer*. De hovaardigen zijn weeldig, Psalm 123:4, zij zijn vol van de wereld, van de rijkdom en de genoegens ervan, en dit maakt hen:

a. Ongevoelig, gerust en stompzinnig, zij zijn niet meer in staat om te gevoelen, zo wordt die uitdrukking gebruikt in Jesaja 6:10 : "Maak het hart dezes volks vet." Zij zijn ongevoelig voor de aanraking van het woord van God, of voor Zijn roede.

b. Zinnelijk en weelderig, "hun ogen puilen uit van vet", Psalm 73:7, zij wentelen zich in zinnelijke genietingen, en beschouwen die als hun voornaamste goed, veel goed moge het hun doen! Ik zou niet gaarne met hen ruilen, ik *heb vermaak in Uw wet*, ik bouw mijn veiligheid op de beloften van Gods Woord, en heb vermaak genoeg in gemeenschap met Hem, die oneindig te verkiezen is boven al hun genoegens." De kinderen Gods, die kennis hebben aan geestelijke genoegens, behoeven de kinderen van de wereld hun vleselijke genietingen niet te benijden.

Psalm 119:71

Zie hier:

1. Dat het het lot is geweest van de beste heiligen om verdrukt te worden. De hovaardigen en bozen leven in pracht en genot, terwijl David, ofschoon hij zich dicht bij God en zijn plicht hield, nog in verdrukking was. "Wateren eens vollen bekers worden uitgedrukt voor Gods volk", Psalm 73:10.

2. Dat het voordelig voor Gods volk is geweest om verdrukt te worden. David kon hier uit ervaring van spreken. *Het is mij goed geweest.* Menige goede les heeft hij geleerd door zijn verdrukking, tot menige goede plicht is hij er door gebracht, die anders niet geleerd zou zijn en ongedaan ware gebleven. God heeft hem bezocht met beproeving, *opdat hij Zijn inzettingen zou leren*-en aan die bedoeling werd beantwoord, de beproevingen hadden bijgedragen verbetering van zijn kennis en tot vermeerdering van zijn genade. Hij, die hem kastijdde, onderwees hem. De roede en de bestraffing geeft wijsheid.

Psalm 119:72

Dit is een reden, waarom David dacht dat, toen hij door zijn verdrukking Gods inzettingen leerde en de winst zozeer opwoog tegen het verlies, hij er in werkelijkheid door gewonnen heeft, want Gods *wet,* waarmee hij door zijn verdrukking bekend was geworden, was hem *beter* dan al het goud en zilver, dat hij door zijn verdrukking had verloren.

1. In vergelijking met hetgeen wij hebben, bezat David slechts weinig van het Woord van God, maar zie, hoe hogelijk hij het waardeerde, hoe onverschoonlijk is het dan in ons, die beide het Oude en het Nieuwe Testament compleet in bezit hebben, om het toch als iets vreemds te achten!

Merk op: hij waardeerde de wet, omdat het *de wet was van Gods mond,* de openbaring van Zijn wil, bekrachtigd door Zijn gezag.

2. In vergelijking met wat wij hebben, bezat David zeer veel goud en zilver, maar zie hoe weinig hij het waardeerde, zijn rijkdom was toegenomen, maar hij heeft er zijn hart niet op gezet, maar wel op het Woord van God. Dat was hem beter, verschafte hem meer genoegen, beter onderhoud en een beter erfdeel, dan al de schatten, die hij bezat. Zij, die Davids Psalmen en Salomo's Prediker hebben gelezen en geloofd, kunnen niet anders dan aan het Woord van God de voorkeur geven boven al de rijkdom van deze wereld.

Psalm 119:73

Hier:

1. Aanbidt David God als de God van de natuur en de oorsprong van zijn bestaan. *Uwe handen hebben mij gemaakt en bereid*, Job 10:8. Iedere mens is even waarlijk het werk van Gods handen als de eerste mens het geweest is, Psalm 139:15, 16. *"Uwe handen hebben mij* niet slechts *gemaakt* en mij het aanzijn gegeven, anders zou ik nooit bestaan hebben, maar zij hebben *mij bereid*, mij dit aanzijn gegeven, dit edele en voortreffelijke aanzijn, begiftigd met deze krachten en vermogens," en wij moeten erkennen dat wij op een heel vreeslijke wijze wonderbaarlijk gemaakt zijn.

2. Wendt hij zich tot God als de God van genade, en bidt Hem de oorsprong te zijn van zijn nieuw en beter bestaan. God heeft ons gemaakt om Hem te dienen en te genieten, maar door de zonde hebben wij ons onbekwaam gemaakt voor Zijn dienst en ongeschikt om Hem te genieten, en wij moeten een nieuwe en Goddelijke natuur deelachtig worden, want anders zouden wij tevergeefs de menselijke natuur hebben, daarom bidt David: Heere, daar Gij mij door Uw kracht gemaakt hebt tot Uw heerlijkheid, maak mij opnieuw door Uw genade, opdat ik beantwoorde aan het doel mijner schepping, en tot enig nut moge leven, *maak mij verstandig, opdat ik Uw geboden lere."* De weg waarop, of het middel waardoor, God Zijn invloed op de mensen herkrijgt en behoudt is hen verstandig te maken want door die deur komt Hij in de ziel en neemt Hij er bezit van.

Psalm 119:74

Hier is:

1. Het vertrouwen van deze Godvruchtige in de hoop op Gods heil: *Ik heb gehoopt op Uw woord,* en ik heb bevonden dat het niet tevergeefs is om dit te doen, ik ben niet teleurgesteld in mijn verwachting ervan. Het is een hoop, die niet beschaamt, maar thans voldoening geeft en ten laatste genieting zal geven.

2. De vereniging van andere Godvruchtigen met hem in de blijdschap van dat heil: *die U vrezen zullen mij aanzien en zich verblijden,* zich verblijden mij verlicht te zien door mijn hoop in Uw Woord, en diensvolgens verlost naar mijn hoop." De vertroostingen, die sommigen van Gods kinderen hebben in God, en de gunsten, die zij van Hem hebben ontvangen, moeten stof tot blijdschap wezen voor anderen van hen. Paulus heeft dikwijls zijn hoop te kennen gegeven dat voor Gods genade aan hem door velen dankzegging zal worden gedaan. 2 Corinthiers 1:1, 4:15. Of het kan in meer algemene zin worden genomen: Godvruchtige mensen zijn verheugd elkaar te zien, zij zijn inzonderheid blijde met en als ik dit eens zo zeggen mag fier op hen, die uitblinken door hun hoop in Gods Woord.

Psalm 119:75

Nog is David in verdrukking, en dit zijnde, erkent bij:

1. Dat zijn zonde rechtvaardiglijk gestraft werd: *Ik weet, Heere, dat Uw gerichten de gerechtigheid zijn,* zij zijn de gerechtigheid zelf. Hoe het Gode ook moge behagen ons te beproeven, Hij doet ons geen onrecht, noch kunnen wij Hem van enigerlei ongerechtigheid beschuldigen, maar moeten erkennen dat het minder is dan wij verdienen. Wij weten dat God heilig is in Zijn aard, wijs en rechtvaardig is in al de handelingen van Zijn regering, en daarom kan het niet anders, of wij moeten in het algemeen weten dat Zijn *gerichten de gerechtigheid zijn,* hoewel er in sommige bijzondere gevallen moeilijkheden zijn, die wij niet gemakkelijk kunnen verklaren of oplossen.

2. Dat Gods belofte genadiglijk vervuld was. Het eerste kan ons doen zwijgen onder onze beproevingen en ons verbieden te morren, maar dit kan ons voldoen, ons tevreden maken en ons in staat stellen om ons te verblijden, want beproevingen zijn in het verbond, en daarom zijn zij niet bedoeld tot onze schade of nadeel, maar in werkelijkheid bedoeld tot ons welzijn. *"Uit getrouwheid hebt Gij mij verdrukt,* ingevolge het grote plan mijner verlossing." Het is gemakkelijker om in het algemeen te erkennen dat *Gods gerichten de gerechtigheid zijn,* dan het te erkennen als dit in ons eigen geval te pas komt, maar David onderschrijft het met toepassing op zichzelf: "mijn eigen beproevingen zijn rechtvaardig, en zijn mij in liefde toebeschikt."

Psalm 119:76-77

Hier is:

1. Een vurig gebed tot God om Zijn gunst. Zij, die in hun beproevingen Gods gerechtigheid erkennen (zoals David gedaan heeft, vers 75) kunnen in het geloof en met nederige vrijmoedigheid vurig bidden om de goedertierenheid Gods en om de tekenen en vruchten van die goedertierenheid in hun beproeving. Hij bidt om Gods *goedertierenheid,* vers 76, Zijn *barmhartigheden,* vers 77. Hij kan niets eisen, nergens aanspraak op maken als op een recht iets dat hem toekomt, maar alle steun onder zijn beproeving moet zuiver en alleen komen uit Gods goedertierenheid en barmhartigheid jegens een, die in ellende is, een, die in nood is. Laat deze *over mij komen,"* dat is: het blijk en bewijs ervan, maak het duidelijk voor mij dat Gij mij liefhebt, goedertierenheid voor mij hebt weggelegd, en laat de uitwerkselen ervan komen, laat die mij hulp en verlossing brengen."

2. Het voordeel, dat hij zich van Gods goedertierenheid voorstelde: *"Laat uw goedertierenheid zijn om mij te troosten,* vers 76, die zal mij troosten als niets anders mij troosten kan, die zal mij troosten, welk leed mij ook overkomen is." Godvruchtige zielen ontlenen al hun vertroostingen aan een genadig God als de bron van alle zaligheid en blijdschap. "*Laat mij Uw barmhartigheden overkomen, opdat ik leve,* opdat ik verlevendigd moge worden, opdat het leven lieflijk voor mij gemaakt worde, want ik smaak er geen vreugde of genot in, zolang ik onder Gods misnoegen ben. In Zijn goedgunstigheid is leven, in Zijn toorn is de dood." Een Godvruchtige kan niet langer met voldoening leven dan hij tekenen van Gods gunst jegens hem heeft.

3. Zijn pleitgronden voor deze weldaad van Gods gunst. Hij pleit:

a. Op Gods belofte "Laat mij Uw goedertierenheid hebben *naar Uw toezegging aan Uw knecht,* de goedertierenheid, die Gij beloofd hebt, en omdat Gij haar beloofd hebt." Onze Meester heeft Zijn woord verpand aan al Zijn dienstknechten, dat Hij goed voor hen zal zijn, en daarop kunnen zij bij Hem pleiten.

b. Op zijn vertrouwen en welbehagen in die belofte, *Uw wet is al mijn vermaking,* ik hoop op Uw woord en verblijd mij in die hoop." Zij, die zich verlustigen in de wet van God, kunnen rekenen op de gunst van God, want het zal hen voorzeker gelukkig maken.

Psalm 119:78-79

Hier toont David:

1. Hoe weinig hij zich om de kwaadwilligheid van de zondaren bekreunde. Er waren van de zodanigen, die vals en verraderlijk met hem handelden, die gemelijk waren en zich slecht jegens hem gedroegen, en alles wat hij zei en deed verkeerd voorstelden. Zelfs degenen, die geheel eerlijk en oprecht handelen, kunnen personen ontmoeten, die vals en verkeerd handelen. Maar David gaf er niet om want:

a. Hij wist, dat het zonder oorzaak was, en dat zij om zijn liefde hem tegenstonden. De smaad zonder oorzaak kan, evenals de vloek zonder oorzaak, gemakkelijk gering worden geacht, hij schaadt ons niet, en daarom behoren wij er geen acht op te slaan.

b. Hij kon bidden in het geloof, dat zij er *beschaamd om zullen worden.* Gods gunstige handelwijze met hem kon hen beschaamd maken bij de gedachte dat zij slecht met hem hadden gehandeld. *"Laat hen beschaamd worden,* laat hen of tot bekering, of ten verderve worden gebracht."

c. Hij kon voortgaan op de weg van zijn plicht en daar troost in vinden. "Hoe zij nu ook met mij handelen, ik *betracht Uw geboden* en verlustig mij er mede."

2. Hoezeer hij de welwillendheid van de heiligen waardeerde, en hoezeer hij wenste in hun goede mening te zijn aangeschreven, zijn invloed op hen te behouden en in gemeenschap met hen te zijn. *Laat hen tot mij keren, die U vrezen.* Hij bedoelt niet zozeer dat zij zijn partij zullen nemen, de wapenen zullen opvatten om zijn zaak te verdedigen, als wel dat zij hem zullen liefhebben, voor hem zullen bidden en zich met hem zullen vergezellen. Godvruchtige mensen begeren de vriendschap en het gezelschap van hen, die Godvruchtig zijn. Sommigen denken dat het te kennen geeft dat ze die God vreesden zich van David, hoewel hij koning was, hebben afgewend en van hem vervreemd werden, toen hij zich schuldig had gemaakt aan die vuile zonde in de moord op Uria, omdat zij zich over hem hebben geschaamd. Dit ontroerde hem, en daarom bidt hij: Heere, laat hen zich weer tot mij keren. Hij begeert inzonderheid het gezelschap van hen, die niet alleen eerlijk maar ook verstandig waren, *die Uw getuigenissen kennen,* een goed hoofd hebben zowel als een goed hart, en wier wandel stichtelijk is. Het is begerenswaardig om inniger en vertrouwelijker omgang te hebben met de zodanigen.

Psalm 119:80

Hier is:

1. Davids gebed om oprechtheid dat zijn hart oprecht zal zijn tot Gods inzettingen, niet verdorven of bedrieglijk, dat hij niet mocht rusten in de gedaante van de Godzaligheid, maar bekend zal zijn met en onderworpen aan de kracht er van, dat hij hartelijk en standvastig mocht wezen in de Godsdienst, en dat zijn ziel gezond mocht wezen.

2. Zijn vrees voor de gevolgen van geveinsdheid, *opdat ik niet beschaamd worde.* Schande is het deel van de geveinsden, hetzij hier, indien zij er zich van bekeren, of zo zij er zich niet van bekeren hiernamaals. "*Laat mijn hart oprecht zijn,* opdat ik met vrijmoedigheid tot de troon van de genade kunne komen, en in de grote dag mijn *aangezicht kunne opheffen uit de gebreken."*

Psalm 119:81-82

Hier zien wij de psalmist:

1. Verlangende naar hulp van de hemel: *mijn ziel is bezweken, mijn ogen zijn bezweken,* hij verlangt *naar het heil des Heren* en *naar Zijn toezegging,* dat is: heil naar Gods toezegging. Hij is niet zo begerig naar de schepselen van de verbeelding, maar naar de voorwerpen des geloofs, verlossing uit de rampen, onder welke hij nu zucht, en van de twijfelingen en vrees, die hem drukten. Het kan verstaan worden van de komst van de Messias, en dan spreekt hij aldus uit naam van de Oud-Testamentische kerk, de zielen van de gelovigen bezweken van verlangen om dat heil te zien waarvan de profeten hebben getuigd, 1 Petrus 1:10, hun ogen bezweken van verlangen er naar. Abraham heeft het van verre gezien, evenzo ook anderen, maar zo van verre, op zo groot een afstand, dat hun ogen erdoor in spanning werden gehouden, zodat zij er niet gestadig op konden zien. David was nu onder overheersende gedruktheid, en is dit lang geweest, en daarom roept hij: *Wanneer zult Gij mij vertroosten* Vertroost mij met *Uw heil,* vertroost mij met *Uwe toezegging*

Merk op:

a. Het heil en de vertroosting van Gods volk zijn hun verzekerd door het Woord der toezegging, die ter bestemder tijd gewis vervuld zal worden.

b. Het beloofde heil en de vertroosting kunnen lang uitgesteld worden, en zijn dit ook dikwijls, zodat de beproefde heiligen schier bezwijken en vallen in de verwachting ervan.

c. Al vinden wij de tijd ook lang eer de beloofde verlossing en vertroosting komen, moeten wij er toch ons oog op gericht houden, en besluiten om met niets minder tevreden te wezen. "Uw heil, Uw toezegging, Uw vertroosting, daarnaar gaat nog steeds mijn hart uit."

2. Wachtende op die hulp, verzekerd zijnde dat zij zal komen. *Op Uw woord heb ik gehoopt,* en, ware het niet door die hoop, mijn hart zou bezwijken. Al is het ook, *dat de ogen bezweken,* moet toch het geloof niet falen, want het gezicht zal nog tot een bestemde tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen en niet liegen.

Psalm 119:83

David bidt God zich te haasten om hem vertroosten.

1. Omdat zijn ellende groot was, en hij dus een voorwerp was van Gods medelijden. Heere, haast U om mij te helpen, *want ik ben geworden als een lederen zak in de rook*, een lederen zak, die, als hij enige tijd in de rook hangt, niet alleen zwart wordt van het roet, maar verdroogd en verschrompeld wordt. Zo was David uitgeteerd door ouderdom ziekte en smart. Zie hoe de beproeving de krachtigste en kloekste mensen nederbuigt! David placht roodachtig van aangezicht te zijn, fris als een roos, maar nu is hij verdord, zijn blozende gelaatskleur is weg, zijn wangen zijn gerimpeld. Zo wordt de schoonheid van de mens verteerd onder Gods bestraffingen, zoals een kleed, dat door de mot doorknaagd wordt. Als een lederen zak aldus gerimpeld en verschrompeld is door de rook, dan wordt hij weggeworpen, hij is nergens meer toe nut. Wie zal in zulke oude lederzakken wijn doen? Zo was David in zijn toestand van gedruktheid, hij werd beschouwd als een veracht, gebroken vat, waartoe men geen lust heeft. Als Godvruchtige mensen in een neerslachtige gemoedsgesteldheid zijn, dan verbeelden zij zich soms meer geminacht te zijn dan zij zijn.

2. Zijn beproeving, hoe groot die ook was, had hem zijn plicht niet doen verzaken, en daarom was hij nog binnen het bereik van Gods belofte, *doch Uw inzettingen heb ik niet vergeten*. Hoe onze uitwendige toestand ook zijn moge, in onze liefde tot het Woord van God moeten wij niet verkoelen, noch toelaten dat dit ons geheugen ontglipt, geen zorg, geen smart, moet dit uit ons hart verdringen. Gelijk sommigen drinken en de inzetting vergeten, Spreuken 31:5, zo zijn er anderen, die wenen en de inzetting vergeten, maar wij moeten in iedere toestand, in voorspoed en in tegenspoed, de dingen Gods in onze gedachten hebben, en als wij Gods inzettingen gedachtig zijn, dan mogen wij bidden en hopen dat Hij onze smarten gedachtig zal zijn, al is het ook dat Hij ons voor een tijd schijnt te vergeten.

Psalm 119:84

Hier:

1. Bidt David tegen de werktuigen van zijn leed, dat God haasten zou om gerechtigheid te oefenen aan hen, die hem vervolgden. Hij bidt niet om de macht om zichzelf te wreken, (tegen niemand koesterde hij wrok) maar dat God de wraak, die van Hem is, zou oefenen, en het zou vergelden, Romeinen 12:19 als de God, die gezeten is op de troon, richtende gerechtigheid. De dag komt, en het zal een grote, schrikkelijke dag zijn wanneer God gerechtigheid zal oefenen aan al de trotse verdrukkers van zijn volk, verdrukking zal vergelden dengenen, die hen verdrukten. Henoch heeft dit voorzegd, Judas: 14, 15, op wiens profetie David hier misschien het oog had. Naar die dag moeten wij uitzien en wij moeten bidden dat de komst er van verhaast zal worden. Heere Jezus, kom haastelijk.

2. Hij pleit op de lange duur van zijn ellende. *"Hoevele zullen de dagen Uws knechts zijn? De dagen mijns levens zijn slechts weinig in getal"*, aldus lezen het sommigen, laat hen dan niet alle rampspoedig zijn, haast U dus om voor mij te verschijnen tegen mijn vijanden eer dat ik henenga en niet meer ben." Of liever "De dagen mijner beproeving zijn vele, Gij ziet Heere, hoevele zij zijn, wanneer zult Gij in genade tot mij wederkeren? Soms worden de dagen van benauwdheid en ellende verkort om der uitverkorenen wil. O laat de dagen van mijn ellende verkort worden, ik ben Uw knecht, en daarom, gelijk de ogen eens dienstknechts op de hand zijns meesters zijn, zo zijn mijn ogen op U totdat Gij mij genadig zijt."

Psalm 119:85-87

Davids toestand was hierin een type en afschaduwing, beide van Christus en van de Christenen, dat hij zwaar vervolgd werd, gelijk er vele van zijn psalmen zijn, zo zijn er ook vele verzen van deze psalm, die hierover klagen, zoals ook de onderhavige verzen, waarin wij hebben op te merken:

1. Het bericht, dat hij geeft van zijn vervolgers en van hun boosaardigheid tegen hem.

a. Zij waren hoogmoedig, en in hun hoogmoed hebben zij hem vervolgd, er in roemende dat zij hem konden vertreden, hem, die zozeer geprezen werd, en hopende zich door zijn val te zullen verheffen.

b. Zij waren onrechtvaardig, Zij *vervolgden hem met leugen,* het was zo verre van hem, er hun reden voor gegeven te hebben, dat hij integendeel er zich op had toegelegd hen te verplichten, maar voor zijn liefde hebben zij hem haat vergolden.

c. Zij waren boosaardig, zij *hebben putten voor hem gegraven,* hetgeen aantoonde dat zij met voorbedachten rade tegen hem tewerk gingen, en dat wat zij deden in voorbedachte boosaardigheid geschiedde. Het geeft ook te kennen dat zij listig waren, het hoofd van de slang hadden zowel als zijn venijn, dat zij naarstig waren, en geen moeite zouden ontzien om hem kwaad te doen, en verraderlijk strikken voor hem te leggen in het verborgen, zoals jagers doen om wilde dieren te vangen, Psalm 35:7. Zodanig was de vijandschap van het zaad van de slang tegen het zaad van de vrouw.

d. Hierin toonden zij hun vijandschap tegen God zelf, de putten, die zij voor hem groeven, waren niet naar Gods wet, hij bedoelt dat zij zeer tegen Gods wet waren, die verbiedt kwaad te stichten tegen de naaste, en uitdrukkelijk gezegd heeft: Tast mijn gezalfde niet aan. De wet gebood dat, indien iemand een put groef, waardoor kwaad veroorzaakt werd, hij voor dat kwaad verantwoordelijk was, Exodus 21:33, 34, en veel meer nog als de put met boosaardige bedoeling gegraven wordt.

e. Zij hebben hun boze plannen tegen hem zoverre ten uitvoer gebracht, dat zij hem *bijna vernietigd hebben op de aarde,* er zeer na aan toe waren gekomen om hem met al zijn belangen in het verderf te storten. Het is mogelijk dat zij, die weldra volkomen zullen zijn in de hemel, voor het ogenblik bijna vernietigd zijn op de aarde, en het zijn *de goedertierenheden des Heeren* (en de boosaardigheden hunner vijanden in aanmerking genomen, is het een wonder van goedertierenheid), *dat zij niet* geheel *vernield zijn,* maar hoewel het braambos, waarin de Heere is, brandt, wordt het toch niet verteerd.

2. Hoe hij zich in zijn staat van vervolging tot God wendt.

a. Hoewel hij leed, erkent hij toch de waarheid en goedheid van zijn Godsdienst. "Hoe het ook zij, *al Uw geboden zijn waarheid,* en daarom, wat ik ook moge verliezen om mijn waarneming ervan, ik weet dat ik er toch niet door zal verliezen." Als de ware Godsdienst iets waard is, dan is hij alles waard en daarom ook waard om er voor te lijden. "De mensen zijn leugenachtig, ik bevind hen zo, de gemene lieden, de grote lieden zijn het, zij zijn niet te vertrouwen, maar *al Uwe geboden zijn waarheid,* daarop kan ik steunen en vertrouwen."

b. Hij bidt dat God hem zal bijstaan, hem zal helpen, "Zij *vervolgen mij, help Gij mij,* help mij onder mijn benauwdheden, opdat ik ze geduldig drage, zoals het mij betaamt, en nog vasthoud aan mijn oprechtheid, en help mij ter bestemder tijd uit mijn benauwdheden." God helpe mij, is een voortreffelijk, veelomvattend gebed, jammer dat het ooit lichtvaardig en als een stopwoord gesproken wordt.

3. Zijn getrouw volharden in zijn plicht in weerwil van al de boosaardigheid van zijn vervolgers, vers 87. *Ik heb Uw bevelen niet verlaten.* Wat zij beoogden, was hem van de wegen Gods weg te schrikken, maar zij konden het niet gedaan krijgen, veeleer zou hij alles verlaten wat hem dierbaar was in deze wereld, dan het Woord Gods te verlaten, liever wilde hij het leven verliezen, dan de vertroosting te moeten missen van zijn plicht te doen.

Psalm 119:88

Hier is:

1. David in zorg om in de weg zijns plichts gevonden te worden. Zijn voortdurende begeerte is *de getuigenis van Gods mond te onderhouden,* haar te onderhouden als regel, haar aan te grijpen en vast te houden als zijn verwachting en zijn deel tot in eeuwigheid. Wat wij ook verliezen, die moeten wij houden.

2. David in gebed om Gods genade om hem daarin te helpen, *Maak mij levend naar Uw goedertierenheid,* te kennen gevende dat hij haar anders niet kan onderhouden. Wij kunnen niet voortgaan noch volharden op de goede weg tenzij God ons levend maakt, leven in ons brengt. Daarom wordt ons hier geleerd te vertrouwen op Gods genade voor kracht om ieder goed werk te doen, en er op te vertrouwen als genade, als zuiver en alleen de vrucht van Gods gunst. Tevoren had hij gebeden: Maak mij levend door Uw gerechtigheid, vers 40, maar hier: *Maak mij levend naar Uwe goedertierenheid.* Het stelligste teken van Gods goedheid jegens ons, is Zijn goed werk in ons.

Psalm 119:89-91

Hier:

1. Erkent de psalmist de onveranderlijkheid van Gods woord en van al Zijn raad. *O Heere Uw woord bestaat in eeuwigheid. Gij zijt tot in eeuwigheid dezelfde* zo lezen sommigen het. Gij zijt dezelfde en in U is geen verandering, en dit is er een bewijs van. "Uw woord, door hetwelk de hemelen gemaakt zijn, bestaat daar in de blijvende voortbrengselen ervan, " of wel, het voortdurend bestaan van Gods woord in de hemelen is gesteld tegenover de veranderingen en omwentelingen hier op aarde. Alle vlees is gras, maar het woord onzes Gods bestaat in eeuwigheid. Het is vastgesteld in de hemel, in de verborgen raad Gods, die verborgen is in Hemzelf, ver buiten ons gezicht, en is onwankelbaar als de bergen van koper. En Zijn geopenbaarde wil is even vast als Zijn verborgen wil, gelijk Hij de gedachten van Zijn hart zal volbrengen, zo zal geen van Zijn woorden ter aarde vallen, want hier volgt: *Uwe getrouwheid is van geslacht tot geslacht,* de belofte is vast aan iedere eeuw van de kerk, en zij kan door het verloop van de tijd niet verouderen. De belofte, die op nog zo verre toekomst ziet, zal ter bestemder tijd vervuld worden.

2. Wijst hij ten bewijze hiervan op de standvastige loop van de natuur: *Gij hebt de aarde vastgemaakt en zij blijft staan,* zij is wat zij in den beginne gemaakt was, en waar zij in het eerst geplaatst was, in evenwicht gehouden door de eigen zwaarte, en in weerwil van de stuiptrekkingen in haar eigen ingewanden, de beroeringen van de zee, die er mee saamgestrengeld is, en de heftige schokken van de atmosfeer die haar omringt, blijft zij onbewogen vaststaan. Zij, de hemel en de aarde en al het heir van beide *blijven naar Uw verordeningen nog heden staan,* zij blijven op de plaats, waar Gij ze gesteld hebt, nemen de plaats in, die hun was toegewezen, en beantwoorden aan het doel, waartoe zij bestemd waren. De vastheid van de verordeningen van dag en nacht, van hemel en aarde, wordt aangevoerd om de eeuwigheid van Gods verbond te bewijzen, Jeremia 31:35,36, 33:20, 21. Het is krachtens Gods belofte aan Noach, Genesis 8:22, dat dag en nacht, zomer en winter, hun gestadige loop behouden. "Zij zijn tot heden staan gebleven, en zullen staan blijven tot aan het einde der tijden, handelende naar de verordeningen, die hun in het begin gegeven waren, want zij alle zijn Uw knechten, zij doen Uw wil en verkondigen Uw eer, en daarin zijn zij Uw knechten. Al de schepselen zijn in hun plaats en naar hun vermogen dienstbaar aan hun Schepper, en beantwoorden aan het doel van hun schepping. En zal dan de mens de enige rebel zijn, de enige, die van zijn trouw afvalt, en de enige onnutte last op de aarde zijn?

Psalm 119:92

Hier is:

1. De grote ellende, waarin David zich bevond, hij was in druk, op het punt van *in die druk te vergaan*, niet zozeer op het punt van te sterven, als wel om in wanhoop te vervallen, hij was op het punt om maar alles als verloren op te geven en zich als afgesneden van Gods aangezicht te houden. Daarom bewondert hij de goedheid Gods jegens hem, dat hij niet vergaan was, dat hij zijn ziel nog kon bezitten en door zijn rampen en benauwdheden niet buiten zijn zinnen was gebracht, maar inzonderheid, dat hij zich dicht bij zijn God kon houden, en er niet door van zijn Godsdienst was weggedreven. Hoewel we niet bewaard blijven van beproeving, hebben we toch, zo wij er voor bewaard worden om in onze beproeving te vergaan, geen reden om te zeggen: wij hebben tevergeefs ons hof gezuiverd, of, wat nuttigheid is het dat wij God gediend hebben?

2. Zijn steun in die druk. Gods wet was zijn vermaking.

a. Dat is zij vroeger geweest, en de herinnering daaraan was hem een troost, daar het hem een goed bewijs was van zijn oprechtheid.

b. Ook nu was zij hem dit in zijn beproeving, zij verschafte hem overvloedige stof tot vertroosting, en uit deze levensbronnen verkreeg hij levend water, als de waterbakken van het schepsel gebroken of opgedroogd waren, Zijn bekendheid en omgang met Gods wet en de overdenking ervan waren zijn kostelijke vermaking in eenzaamheid en smart. Als wij willen, zal de Bijbel ons ten allen tijde een aangename metgezel zijn.

Psalm 119:93

Hier is:

1. Een zeer goed besluit: *Ik zal Uw bevelen in eeuwigheid niet vergeten*, maar altijd de gedachtenis aan en de eerbied voor Uw Woord als mijn regel behouden. Het is een besluit voor de eeuwigheid, dat nooit veranderd zal worden. Het beste bewijs van onze liefde voor het Woord van God is het nooit te vergeten. Wij moeten besluiten dat wij nooit onze Godsdienst zullen verlaten, nooit, bij welke gelegenheid het ook zij, onze Godsdienst ter zijde zullen stellen maar er standvastig getrouw aan zullen blijven.

2. Een zeer goede reden hiervoor: *want door dezelve hebt Gij mij levendgemaakt*, zij zijn niet slechts levendmakend, maar:

a. "Zij zijn dit voor mij geweest, ik heb ze aldus bevonden." Diegenen spreken het best van de dingen Gods, die uit ervaring spreken, die zeggen kunnen dat door het Woord het geestelijk leven in hen begonnen is, in hen onderhouden en versterkt werd, in hen werd opgewekt en vertroost.

b. "Gij hebt ze aldus gemaakt." Zonder de genade Gods zou het Woord op zichzelf ons niet levend maken. De leraren kunnen slechts profeteren tot de dorre doodsbeenderen, zij kunnen er geen leven in brengen, maar gewoonlijk zal Gods genade werken door het Woord en er gebruik van maken als een middel tot levendmaking, en dit is een goede reden waarom wij het nooit moeten vergeten maar hogelijk moeten waarderen hetgeen waar God zoveel eer op gelegd heeft, en zeer moeten liefhebben hetgeen ons zo wel gedaan heeft, en, naar wij hopen, nog verder doen zal. Zie hier wat de beste hulp is voor een slecht geheugen, namelijk goede genegenheden, als wij levend gemaakt zijn door het Woord, zullen wij het nooit vergeten, ja het Woord, dat ons werkelijk levend maakt, opwekt tot onze plicht, wordt niet vergeten, al mogen ook de uitdrukkingen verloren gaan, zo slechts de indruk blijft, is alles wel.

Psalm 119:94

Hier:

1. Maakt David aanspraak op betrekking tot God. *"ik ben Uwe, U* toegewijd, door U erkend, Uwe in het verbond." Hij zegt niet: Gij zijt de mijne zoals Dr. Manton opmerkt hoewel dit er natuurlijkerwijs uit volgt, omdat dit een hogere aanspraak zou zijn, maar: *ik ben Uwe,* in nederiger termen uitdrukking gevende aan zijn onderwerping. Hij zegt ook niet: ik ben zo, maar, ik ben Uwe, niet pleitende op zijn eigen goede hoedanigheid, maar op Gods eigendomsrecht in hem, "ik ben Uwe, ik ben niet van mijzelf noch van de wereld."

2. Hij bewijst zijn aanspraak: *"ik heb Uw bevelen gezocht,* ik heb zorgvuldig onderzoek gedaan naar mijn plicht, en naarstig er naar gestreefd om hem te doen." Dat zal het beste bewijs zijn dat wij Gode toebehoren, al de Zijnen hebben nog wel geen volmaaktheid gevonden, maar zij zoeken haar.

3. Hij maakt gebruik van zijn aanspraak *"ik ben Uwe, behoud mij,* behoud mij, red mij van zonde, red mij van het verderf." Zij, die zich in oprechtheid aan God hebben overgegeven om de Zijnen te zijn, kunnen er zeker van wezen dat Hij hen zal beschermen en hen zal bewaren tot Zijn hemels koninkrijk.

Psalm 119:95

Hier:

1. Klaagt David over de boosaardigheid van zijn vijanden: *De goddelozen,* (en geen anderen dan dezulken zouden vijanden kunnen zijn van zo'n Godvruchtig man), *hebben op mij gewacht om mij te doen vergaan.* Zij waren zeer wreed, en hadden het op niets minder gemunt dan op zijn verderf, zij waren zeer listig, en zochten alle gelegenheden om hem een onheil te berokkenen, en zij waren zeker, zij verwachtten zo lezen het sommigen hem te zullen verderven, zij dachten zeker te zijn van hun prooi.

2. Hij vertroost zich in het woord van God als zijn bescherming. "Terwijl zij mijn verderf beramen, *neem ik acht op Uw getuigenissen* die mij de zaligheid verzekeren." Gods getuigenissen zullen dan waarschijnlijk onze steun zijn, als wij er acht op nemen en erin onze gedachten bij verwijlen.

Psalm 119:96

Hier hebben wij Davids getuigenis, naar zijn eigen ervaring:

1. Van de ijdelheid van de wereld en haar ongenoegzaamheid om ons gelukkig te maken. *Aan alle volmaaktheid heb ik een einde gezien.* Arme volmaaktheid, waaraan men een einde ziet! Maar zo zijn al die dingen in deze wereld, die voor volmaakt doorgaan. David had in zijn tijd Goliath, de sterkste, overwonnen gezien, Asahel, de snelvoetigste, achterhaald gezien, Achitofel, de wijste, tot zot gemaakt gezien, Absalom, de schoonste, misvormd gezien, kortom: *aan alle volmaaktheid had hij een einde gezien,* hij zag het door het geloof, hij zeg het door waarneming, hij zag een einde aan de volmaaktheid van het schepsel, zowel ten opzichte van genoegzaamheid, die was gebrekkig en onvoldoende (er is datgene voor ons te doen, hetwelk het schepsel niet voor ons doen kan), en ten opzichte van duurzaamheid, zij zal onze tijd niet uithouden, want zij zal niet duren tot in eeuwigheid, dat wij wel zullen. De heerlijkheid van de mens is slechts als de bloem van het gras.

2. Van de volheid van het Woord van God en deszelfs genoegzaamheid, om ons voldoening te geven. *Maar Uw gebod is zeer wijd.* Het Woord van God past voor alle toestanden, voor alle tijden. De wet van God legt beslag op de gehele mens en is bestemd om ons geheel te heiligen. Er wordt in ieder gebod zeer veel geëist en zeer veel verboden. De Goddelijke belofte (want ook deze is gebod) strekt zich uit tot al onze lasten behoeften en grieven, en bevat datgene hetwelk ons deel en geluk zal zijn als wij aan alle volmaaktheid een einde hebben gezien.

Psalm 119:97

Hier is:

1. Davids onuitsprekelijke liefde voor het Woord van God, *hoe lief heb ik Uw wet!* Hij betuigt zijn genegenheid voor het Woord van God met een heilige deftigheid, hij vond een liefde er voor in zijn hart, waarover hij, in aanmerking nemende het bederf van zijn natuur en de verzoeking van de wereld, wel verwonderd moest wezen, evenals over de genade, die haar in hem gewerkt had. Hij beminde niet alleen de beloften, maar de wet, en hij verlustigde zich er in naar de inwendige mens.

2. Een onwraakbaar bewijs hiervan. Aan hetgeen wij liefhebben, denken wij gaarne. hieruit bleek dat David het Woord van God liefhad, dat zij zijn betrachting was. Hij las niet slechts het boek van de wet, maar bepeinsde het. Het was zijn betrachting niet alleen in de nacht, als hij in de stille en eenzaamheid was en niets anders te doen had, maar ook overdag als hij het druk had met allerlei zaken en veel gezelschap om zich heen had, ja *de gehele dag* waren goede gedachten gemengd onder zijn gewone gedachten, zo vervuld was hij van het Woord van God.

Psalm 119:98-100

Hier hebben wij een bericht nopens Davids geleerdheid, niet die van de Egyptenaren, maar die van de ware Israëlieten.

1. De goede methode, door welke hij haar verkregen had. In zijn jeugd gaf hij acht op zijn werk op het land als een herder, van zijn jeugd af gaf hij acht op zijn zaken aan het hof en in het leger, vanwaar had hij dan zijn geleerdheid? Hij zegt ons hier hoe hij er aan kwam: hij had haar van God als de werker, *Gij hebt mij wijzer gemaakt,* vers 98. Alle ware wijsheid is van God. Hij had haar door het Woord van God, als het middel, door Zijn *geboden* en *Zijn getuigenissen.* Dezen kunnen ons wijs maken tot zaligheid, en de mens Gods toebereiden tot alle goed werk.

a. David nam ze voor zijn vaste metgezellen: "zij zijn *in eeuwigheid bij mij,* ik heb ze altijd voor de geest, steeds voor ogen." Waar een Godvruchtige ook heengaat, overal neemt hij zijn Bijbel mede, indien niet in zijn handen dan toch in zijn hoofd en in zijn hart.

b. Deze nam hij tot het lieflijk onderwerp van zijn gedachten, zij waren zijn *betrachting,* niet alleen als onderwerp van bespiegeling om er zich mee te onderhouden, zoals geleerden hun begrippen en denkbeelden betrachten, maar als zaken van groot aanbelang, om er recht mee te handelen, zoals mannen van zaken denken aan hun handel ten einde hun zaken op de beste wijze te besturen.

c. Deze nam hij voor de gebiedende regelen voor al zijn daden, *ik bewaar Uw bevelen*. Ik maak er een gewetenszaak van om in alles mijn plicht te doen. De beste manier om in kennis toe te nemen, is om in ernstige Godsvrucht overvloedig te zijn en erin te volharden want zo iemand wil deszelfs wil doen die zal de leer van Christus kennen, zal er al meer en meer van weten, Johannes 7:17. De liefde tot de waarheid is een toebereiding voor het licht ervan, de reinen van hart zullen God zien.

2. Hoe uitnemend bedreven hij er in was geworden. Door Gods geboden te bestuderen en ze zich ten regel te stellen, leerde hij "zich voorzichtiglijk te gedragen op alle zijn wegen,' 1 Samuel 18:14.

a. Hij overtrof in verstand al zijn vijanden, God heeft hem door dit middel wijzer gemaakt om hun plannen tegen hem te verijdelen, dan zij waren om ze te beramen. Hemelse wijsheid zal ten laatste over vleselijke staatkunde de overwinning behalen. Door de geboden te houden, verzekeren wij ons van God aan onze zijde, maken wij Hem tot onze vriend, en daarin zijn wij voorzeker wijzer dan zij, die Hem tot hun vijand maken. Door de geboden te houden behouden wij de vrede en de gemoedsrust, waarvan onze vijanden ons zouden willen beroven, en zo zijn wij wijs voor onszelf, wijzer dan zij voor zichzelf zijn, voor deze wereld, zowel als voor de toekomende wereld.

b. Hij is zijn leraren voorbijgestreefd, en had meer verstand dan zij allen. Hij kan diegenen bedoelen, die zijn leermeesters hadden willen zijn, die zijn gedrag afkeurden, en het op zich namen om hem voor te schrijven wat hij doen of laten moest. Door Gods geboden te houden, heeft hij zijn zaken zo bestuurd, dat het in de uitkomst bleek dat hij de rechte maatregelen had genomen, en zij de verkeerde. Of hij kan hen op het oog hebben, die zijn leermeesters hadden moeten zijn, de priesters en Levieten, die in de stoel van Mozes zaten, en wier lippen wetenschap hadden moeten bewaren, maar die de studie van de wet veronachtzaamden, en slechts op de eer, de inkomsten en de formaliteiten van hun Godsdienst acht gaven, terwijl David de Schrift vlijtig bestudeerde, en hen

zodoende verre overtrof in kennis. Of hij kan hen bedoelen, die in zijn jeugd zijn leraren zijn geweest, op het fundament, dat zij toen gelegd hadden, heeft hij zo goed voortgebouwd, dat hij met behulp van zijn Bijbel in staat was hen te onderwijzen, hen allen te onderwijzen. Hij was nu geen kindeke meer, dat melk van node had, zijn geestelijke zinnen waren nu geoefend, Hebreeen 5:14. Het is geen blaam voor onze leraren, maar veeleer een eer voor hen, als wij zulke vorderingen maken, dat wij hen werkelijk overtreffen en hen niet meer nodig hebben. Door overdenking prediken wij tot onszelf, en zo komen wij er toe meer verstand te hebben dan onze leraren, want wij verstaan dan ons eigen hart, en dat kunnen zij niet.

c. Hij overtrof de ouden, hetzij die van zijn eigen tijd, evenals Elihu was hij jong, en zij waren zeer oud, (maar zijn houden van Gods geboden leerde hem meer wijsheid, dan de veelheid hunner jaren hen leerde, Job 32:7, 8), of die van vroegere tijden, hij zelf haalt het spreekwoord van de ouden aan, 1 Samuel 24:14. Maar het Woord van God deed hem de dingen beter verstaan dan hij ze door de overlevering verstaan kon, of door al de geleerdheid, die door de voorgaande eeuwen overgeleverd was. Kortom, het geschreven Woord is een zekerder gids naar de hemel dan al de geleerden en de vaders, de leraren en de ouden van de kerk, en de Heilige Schrift, wel bewaard, en waaraan wij ons houden, zal ons meer wijsheid leren dan al hun geschriften.

Psalm 119:101

Hier is:

1. Davids zorg om de wegen van de zonde te mijden, alk *heb mijn voeten geweerd van alle kwade paden*, waarheen zij op het punt waren af te wijken, maar ik weerhield mij en ging terug, zodra ik bemerkte dat ik in verzoeking kwam." Hoewel het een brede weg was, een groene weg, een aangename weg, een weg waar velen op wandelden, was het toch, daar het een zondige weg was, een kwade weg, en hij heeft er zijn voeten van geweerd, daar hij het einde van die weg voorzag. En zijn zorg was algemeen, hij schuwde elke kwade weg. "Door het woord Uwer lippen heb ik mij gewacht voor de paden des verdervers," Psalm 17:4.

2. Zijn zorg om op de weg des plichts gevonden te worden, *opdat ik Uw woord zou onderhouden*, en het nooit zou overtreden. Dat hij zich van zonde onthield, was:

a. Een bewijs, dat hij er ernstig naar streefde om Gods Woord te onderhouden, en zich dat ten regel had gesteld.

b. Het was een middel om Gods Woord te onderhouden in zijn Godsdienstige handelingen, want wij kunnen niet met vertroosting of vrijmoedigheid tot God gaan in heilige plichten zodat wij Zijn Woord onderhouden, zolang wij onder schuld zijn, of ons op bijpaden bevinden.

Psalm 119:102

Hier is:

1. Davids standvastigheid in zijn Godsdienst. Hij was *van Gods rechten niet geweken,* hij had geen andere regel gekozen dan Gods Woord, en van die regel was hij niet moedwillig afgeweken. Een gestadig blijven op de wegen Gods, zware tijden van beproeving zal een goed bewijs zijn van onze oprechtheid.

2. De oorzaak van zijn standvastigheid, *"want Gij hebt mij geleerd,* het was Goddelijk onderwijs, dat ik ontving, ik was er van overtuigd dat de leer uit God was, en daarom hield ik er mij aan." Of liever, "het was Goddelijke genade in mijn hart, die mij instaat stelde om dat onderwijs aan te nemen." Al de heiligen zijn van God geleerd, want Hij is het die het verstand geeft, en zij, die van God geleerd zijn en zij alleen zullen tot het einde toe blijven bij de dingen, die zij geleerd hebben.

Psalm 119:103-104

1. Hier is het grote genot, dat David smaakte in het Woord van God: *Het was zijn gehemelte zoet, meer dan honing zijn mond.* Er is zo iets als geestelijke smaak, een innerlijk proeven en smaken van de Goddelijke dingen zo'n bewijs ervan door ervaring, als wij aan anderen niet geven kunnen. Wij zelf hebben Hem gehoord, Johannes 4:42. Aan die smaak is het Woord van God zoet, zeer zoet zoeter dan enigerlei zingenot. David spreekt alsof het hem aan woorden ontbrak om uitdrukking te geven aan de voldoening, die hem de ontdekkingen van de Goddelijke wil en genade schonken, geen genot of genoegen was daarmee te vergelijken.

2. Het heerlijke voordeel, dat hij door het Woord van God verkreeg.

a. Het hielp hem aan een goed hoofd. *"Uit Uw bevelen krijg ik verstand* om te onderscheiden tussen waarheid en leugen, goed en kwaad, zodat ik geen vergissing bega in mijn eigen levensgedrag, of in mijn raadgevingen aan anderen."

b. Het hielp hem aan een goed hart. Daarom, omdat ik verstand heb gekregen van de waarheid *haat ik alle leugenpaden,* en ben ik vast besloten er niet naar af te wijken."

Merk hier op: de weg van de zonde is *een leugenpad,* het bedriegt en voert ten verderve allen, die er op wandelen. Het is een verkeerde weg, en toch schijnt hij iemand recht, Spreuken 14:12. Het is de aard van iedere Godvruchtige, dat hij de weg van de zonde haat, en hem haat omdat hij een leugenweg is. Hij weert er niet slechts zijn voeten van, vers 101, maar hij haat hem, heeft er een tegenzin in, is er bang voor. Zij, die de zonde haten als zonde, zullen alle zonde haten, haten iedere weg van de leugen, omdat iedere weg van de leugen ten verderve voert En hoe meer verstand wij verkrijgen door het Woord van God, hoe meer ingeworteld onze haat zal zijn tegen de zonde, want *van het kwade te wijken is het verstand,* Job 28:28, en hoe vaardiger wij zijn in de Schrift, hoe beter wij voorzien zijn van antwoorden op verzoeking.

Psalm 119:105

Merk hier op:

1. De aard van het Woord van God, en de grote bedoeling, waarmee het aan de wereld gegeven is. Het is een *lamp* en een *licht*, het ontdekt ons datgene betreffende God en onszelf, dat wij anders niet geweten konden hebben, het toont ons wat verkeerd is en gevaarlijk zal zijn, het leidt en bestuurt ons in ons werk en op onze weg, en zonder dat zou de wereld een duistere plaats zijn voorwaar! Het is een lamp, die we bij ons kunnen zetten, en in onze handen kunnen nemen voor ons particulier gebruik, Spreuken 6:23. Het gebod is een lamp, brandende gehouden met de olie des Geestes, het is gelijk de lampen in het heiligdom en zoals de vuurkolom voor Israël.

2. Het gebruik, dat wij ervan moeten maken. Het moet niet alleen *een licht zijn voor onze ogen*, opdat zij er zich in verlustigen, en om ons hoofd te vullen met bespiegelingen, maar *een licht voor onze voeten*, en *op ons pad*, om ons te besturen in onze wandel, beide voor de keus van onze weg in het algemeen, en voor de bijzondere stappen, die wij erop doen, opdat wij geen leugenweg inslaan, en opdat wij op de rechte weg geen verkeerde stappen doen. Wij hebben dan in waarheid besef van Gods goedheid jegens ons, in ons zo’n lamp om licht te geven als wij het tot een gids maken voor onze voeten.

Psalm 119:106

Hier is:

1. Davids denkbeeld van Godsdienst: het is: *de rechten van Gods gerechtigheid te onderhouden.* Gods geboden zijn Zijn rechten, de voorschriften van de oneindige wijsheid. Het zijn *rechtvaardige rechten,* in overeenstemming met de eeuwige regelen van de billijkheid, en het is onze plicht ze zorgvuldig te onderhouden.

2. De verplichting die hij op zich genomen heeft om Godsdienstig te zijn, zich door zijn eigen belofte verbindende tot hetgeen, waartoe hij reeds verbonden was door het gebod van God, en dat alles was nog weinig genoeg. *"Ik heb gezworen,* ik heb mijn hand opgeheven tot de Heere, en ik kan niet teruggaan, en dus moet ik voorwaarts gaan, *ik zal het bevestigen."* Het is goed voor ons om ons door een plechtige eed te verbinden om Godsdienstig te zijn. Wij moeten voor de Heere zweren, zoals onderdanen trouw zweren aan hun soeverein, hulde en trouw belovende, ons op God beroepende voor de oprechtheid van deze belofte, en ons onderhevig erkennende aan de vloek, indien wij de belofte niet nakomen. Wij moeten er dikwijls aan denken dat de geloften Gods op ons zijn, er aan denken dat wij gezworen hebben. Het moet ons een gewetenszaak zijn om de Heere onze eden te houden, een eerlijk man zal zijn woord gestand doen. En wij hebben ook niet gezworen tot onze schade, maar het zal tot onze ontzettende schade zijn, indien wij onze eed niet houden.

Psalm 119:107

Hier is:

1. De voorstelling, die David geeft van zijn treurige toestand: *ik ben geheel zeer verdrukt* bedroefd van geest, dat schijnt hij inzonderheid te bedoelen. Hij leed onder velerlei ontmoedigingen, van buiten was strijd, van binnen was vrees. Dit is dikwijls het lot van de beste heiligen, laat ons het dus niet vreemd achten, indien het soms het onze is.

2. Hoe hij in die toestand zijn toevlucht neemt tot God. Hij bidt om Zijn genade, *"Heere, maak mij levend,* maak mij opgewekt, maak mij blijmoedig, wek mij door beproevingen op tot groter naarstigheid in mijn werk, *maak mij levend,* verlos mij uit mijn ellende, hetgeen als een leven uit de doden voor mij zijn zal." Hij pleit op Gods belofte, richt daarnaar zijn begeerten, en grondt er zijn hoop op. *Maak mij levend naar Uw woord.* David had besloten zijn geloften aan God te betalen, vers 106, en daarom kon hij met nederige vrijmoedigheid aan God vragen om Zijn woord aan hem te vervullen.

Psalm 119:108

Twee dingen worden ons hier geleerd om voor te bidden met betrekking tot onze Godsdienstige verrichtingen.

1. Dat zij Gode welgevallig zullen zijn. Dat moeten wij op het oog hebben in alles wat wij doen in de Godsdienst, namelijk dat wij, hetzij inwonende of uitwonende, de Heere welbehaaglijk zullen zijn. David bidt hier vurig dat *de vrijwillige offeranden zijns monds*, niet die van zijn beurs maar van zijn mond, zijn gebeden en lofzeggingen, de Heere welgevallig zullen zijn, "de varren onzer lippen", Hosea 14:3, "de vrucht van de lippen," Hebreeen 13-15, dat zijn de geestelijke offeranden, die alle Christenen, als geestelijke priesters, Gode moeten offeren, en het moeten *vrijwillige offeranden* zijn, want wij moeten ze overvloedig en met blijdschap offeren, en het is dat gewillige hart, hetwelk Gode welbehaaglijk is. Hoe meer gewilligheid en vrijwilligheid er is in de dienst van God, hoe welgevalliger het Hem is.

2. Hulp er voor. *Leer mij Uw rechten*. Wij kunnen Gode niets aanbieden, dat Hem welgevallig is, dan hetgeen het Hem behaagt ons te leren, en wij moeten de genade Gods in ons even vurig begeren, als de gunst van God jegens ons.

Psalm 119:109-110

Hier is:

1. David in gevaar zijn leven te verliezen. Er is slechts een schrede tussen hem en de dood, want *de goddelozen hebben hem een strik gelegd*. Saul heeft dit menigmaal gedaan, omdat hij hem haatte om zijn Godsvrucht. Overal waar hij was, bevond hij dat er het een of andere plan tegen hem beraamd was om hem van het leven te beroven want dat was het dat zij bedoelden. Wat zij door openlijk geweld niet konden teweegbrengen, hoopten zij door verraad gedaan te krijgen, hetgeen hem deed zeggen: *Mijn ziel is geduriglijk in mijn hand.* Zo was het niet slechts met hem als een mens (aldus is het waar van ons allen, waar wij ook zijn, overal zijn wij blootgesteld aan de slagen des doods, wat wij in onze handen dragen, kan ons gemakkelijk met geweld ontrukt worden, of het glijdt ons vanzelf door de vingers), maar als een krijgsman, een soldaat, die dikwijls zijn leven heeft gewaagd op de hoogten des velds, en inzonderheid als een man naar Gods hart, en als zodanig gehaat en vervolgd, "altijd in de dood overgegeven," 2 Corinthiers 4:11. "de gehele dag gedood."

2. David, in weerwil van dit alles, niet in gevaar zijn Godsdienst te verliezen. Aldus ieder uur in gevaar zijnde, maar toch getrouw blijvende aan God en zijn plicht, wordt hij door geen van deze dingen bewogen, behoeft hij er geen acht op te slaan, want:

a. *Hij heeft de wet niet vergeten,* en daarom zal hij er waarschijnlijk in volharden. Onder de vele zorgen voor zijn eigen veiligheid, vindt hij nog plaats in zijn hoofd en zijn hart voor het Woord van God, en heeft dit even vers in zijn geheugen als ooit, en waar dit rijkelijk woont, zal het een fontein van leverde wateren wezen.

b. Hij is nog niet afgedwaald van Gods bevelen, en daarom kan hij hopen dat hij het ook verder niet zal. Hij heeft menige schok verduurd en is staande gebleven, en de genade, die hem tot nu toe geholpen heeft, zal hem gewis niet falen, maar hem voor afdwalingen blijven behoeden.

Psalm 119:111-112

Op zeer hartelijke wijze besluit David, als een waar Israëliet, bij het Woord van God te blijven, er mee te leven en te sterven.

1. Hij besluit er al zijn eer, zijn genoegen, zijn geluk in te vinden. *Uw getuigenissen,* de waarheden, de beloften van Uw Woord, *heb ik tot een eeuwige erve genomen, want zij zijn mijns harten vrolijkheid.* Het tegenwoordig genot, dat hij erin vond, was een bewijs dat de goede dingen, die er in vervat zijn, in zijn schatting de beste dingen waren, de schat, waar hij zijn hart op had gezet.

a. Hij verwachtte een eeuwig geluk in Gods getuigenissen, het verbond, dat God met hem had gemaakt, was een eeuwig verbond, en daarom nam hij het *tot een eeuwige erve.* Indien hij nog niet kon zeggen: Zij zijn mijn erfdeel, kon hij toch wel zeggen: "lk heb ze gekozen tot mijn erfdeel, en nooit zal ik mij vergenoegen met een deel in dit leven, Psalm 17:14, 15. Gods getuigenissen zijn een erfdeel voor allen, die de Geest van de aanneming hebben ontvangen, want indien zij kinderen zijn, dan zijn zij ook erfgenamen, zij zijn een erfdeel tot in eeuwigheid, en geen aards erfdeel is dit, 1 Petrus 1:4, al de heiligen beschouwen ze als zodanig, vergenoegen er zich mede, leven en teren er op, en daarom kunnen zij tevreden zijn met weinig in deze wereld.

b. Hij genoot er een tegenwoordige voldoening in: zij *zijn mijns harten vrolijkheid,* omdat zij *mijn eeuwige erve* zullen wezen. Het vereist het hart van een Godvruchtige om zijn deel te zien in de belofte van God en niet in de bezittingen van deze wereld.

2. Hij besluit er zich door te besturen en daarnaar zijn maatregelen te nemen, *ik heb mijn hart geneigd om Uw inzettingen te doen.* Zij, die de zegeningen willen hebben van Gods getuigenissen, moeten onder de banden komen van Zijn inzettingen. Wij moeten alleen in de weg des plichts troost verwachten, en die plicht moet gedaan worden:

a. Met volkomen welgevallen, *"ik heb* door de genade Gods mijn *hart er toe geneigd,* en de afkeer, die ik er voor had, overwonnen." Een Godvruchtige brengt zijn hart in zijn werk, en dan wordt het goed gedaan. Een Godvruchtige gezindheid om de wil van God te doen is het Gode welbehaaglijke beginsel van alle gehoorzaamheid.

b. Met standvastigheid. Hij wilde Gods inzettingen eeuwiglijk doen, onder alle omstandigheden, in de plicht van iedere dag, in een gestadig heilig wandelen, en dit *ten einde toe,* zonder het moede te worden. Dit is volharden in de Heere na te volgen.

Psalm 119:113

Hier is:

1. Davids vrees voor het opkomen van zonde, en het eerste begin ervan, ik *haat ijdele gedachten.* Hij bedoelt niet dat hij ze haatte in anderen, want daar kon hij ze niet onderscheiden, maar dat hij ze haatte in zijn eigen hart. Ieder Godvruchtige maakt een gewetenszaak van zijn gedachten, want voor God zijn ze woorden, ijdele gedachten zijn, hoe licht de meeste mensen ze ook achten, zondig en schadelijk, en daarom behoren wij ze hatelijk en schrikkelijk te achten, want zij leiden niet slechts het hart af van hetgeen goed is, maar doen de deur open voor alle kwaad, Jeremia 4:14. Ofschoon David niet kon zeggen dat hij vrij was van ijdele gedachten, kon hij toch wel zeggen dat hij *ze haatte,* hij moedigde ze niet aan, heette ze niet welkom, maar deed wat hij kon om ze buiten zijn hart te houden, of tenminste om ze tenonder te houden. Het kwade dat ik doe, doe ik niet met mijn wil, mijn toestemming.

2. Davids verlustiging in de heerschappij van de plicht. *Uw wet heb ik lief,* die deze ijdele gedachten verbiedt. Hoe meer wij de wet van God beminnen, hoe meer wij onze ijdele gedachten meester zullen worden, hoe hartelijker zij ons zullen zijn, daar zij in tegenspraak zijn met geheel de wet, en hoe meer wij er tegen waken zullen, opdat ze ons niet aftrekken van hetgeen wij liefhebben.

Psalm 119:114

Hier is:

1. Gods zorg over David om hem te beschermen en te verdedigen, waarmee hij zich vertroost als zijn vijanden zeer boosaardig tegen hem zijn. Gij zijt *mijn schuilplaats en mijn schild.* David heeft, als hij door Saul vervolgd werd, zich dikwijls naar natuurlijke sterkten begeven om er een schuilplaats te vinden, in de krijg beschutte hij zich met zijn schild, en nu was God die beide voor hem: een schuilplaats om hem te bewaren voor gevaar, en een schild om hem te bewaren in gevaar, zijn leven voor de dood en zijn ziel voor zonde. Godvruchtige mensen zijn veilig onder Gods bescherming. Hij is hun kracht en hun schild, hun hulp en hun schild, hun zijn en hun schild, hun schild en hun groot loon, en hier: hun *schuilplaats en hun schild.* Door het geloof kunnen zij tot Hem de toevlucht nemen en in Hem rusten als in hun schuilplaats, waar zij verborgen worden. Door het geloof kunnen zij Zijn macht stellen tegenover al de macht en boosaardigheid van hun vijanden, als hun schild om alle vurige pijlen uit te blussen.

2. Davids vertrouwen op God, hij is veilig, en daarom is hij gerust onder de bescherming Gods. "Ik hoop op Uw Woord, dat mij met U bekend heeft gemaakt, en mij van Uw goedheid en liefde jegens mij heeft verzekerd." Zij, die steunen en vertrouwen op Gods belofte, zullen het voordeel hebben van Zijn macht, en onder Zijn bijzondere bescherming worden genomen.

Psalm 119:115

Hier is:

1. Davids vast en bepaald besluit om een heilig leven te leiden, *ik wil de geboden mijns Gods bewaren.* Kloekmoedig besloten! als een heilige, als een krijgsman, want ware kloekmoedigheid bestaat in een vast besloten zijn tegen alle zonde en voor elke plicht. Zij, die Gods geboden willen houden, moeten dikwijls hun besluit vernieuwen om dit te doen. "*Ik zal ze houden,* wàt anderen ook mogen doen, dit zal ik doen, al ben ik ook alleen, al zijn allen om mij heen boosdoeners, al verlaten zij mij ook allen, wat ik ook tot nu toe gedaan moge hebben, voor het vervolg zal ik God dicht achteraan wandelen. Het zijn de geboden Gods, mijns Gods, en daarom zal ik ze houden. Hij is God en kan mij gebieden, mijn God, en Hij zal mij niets gebieden dan hetgeen mij ten goede is."

2. Zijn vaarwel aan slecht gezelschap ingevolge dit besluit: *Wijkt van mij, gij boosdoeners.* Hoewel David als een goed magistraat een schrik was voor boosdoeners, waren er toch velen van de zodanigen, zelfs aan het hof, zich indringende in zijn omgeving, deze verwerpt hij hier, besloten zijnde om geen omgang met hen te hebben. Zij, die besluiten de geboden Gods te houden, moeten geen gezelschap van boosdoeners om zich heen hebben, want slecht gezelschap is een grote hinderpaal voor een heilig leven. Wij moeten geen slechte mensen tot onze metgezellen kiezen, geen vertrouwelijke omgang met hen hebben, wij moeten niet doen zoals zij doen, noch doen zoals zij willen dat wij doen zullen, Psalm 1:1, Efeziers 5:11.

Psalm 119:116-117

Hier:

1. Bidt David om ondersteunende genade, om deze genoegzame genade heeft hij de Heere tweemaal gebeden. *Ondersteun* mij, en wederom: *Ondersteun mij*. Hij ziet zich niet alleen onbekwaam om in eigen kracht voort te gaan op de weg van zijn plicht, maar in gevaar om in zonde te vallen, tenzij de Goddelijke genade dit voorkwam, en daarom bidt hij zo dringend om de genade om hem staande te houden in zijn oprechtheid, Psalm 41:13 hem voor vallen te bewaren, dat hij zich noch ter zijde zal afwenden om kwaad te doen, noch het moede zal worden om goed te doen. Wij blijven niet langer staan dan God ons staande houdt, en gaan niet verder dan Hij ons draagt.

2. Hij bidt vuriglijk om die genade.

a. Hij pleit op de belofte van God, op zijn vertrouwen op die belofte, en op zijn verwachting ervan. *"Ondersteun mij naar Uw toezegging,* naar Uw woord, waarop ik hoop, en zo het niet vervuld wordt, dan zal ik beschaamd worden over mijn hoop, en een dwaas genoemd worden om mijn lichtgelovigheid." Maar zij, die hopen op Gods Woord, kunnen er zeker van zijn dat het Woord hun niet falen zal, en dat zij dus niet beschaamd zullen worden over hun hoop.

b. Hij pleit op de grote behoefte, die hij had aan Gods genade, en het grote voordeel, dat hij er uit zou erlangen. *Ondersteun mij opdat ik leve,* te kennen gevende, dat hij zonder de genade Gods niet leven kon, hij zou in zonde vallen, in de dood, in de hel, indien God hem niet ondersteunde, maar door Zijn hand ondersteund, zal hij leven, zijn geestelijk leven zal onderhouden worden en een onderpand zijn van het eeuwige leven. *Ondersteun mij zo zal ik behouden zijn,* buiten gevaar zijn en buiten de vrees voor gevaar. Onze heilige veiligheid is gegrond op de Goddelijke ondersteuning.

c. Hij pleit op zijn besluit om in de kracht van deze genade in zijn plicht te volharden. *"ondersteun mij, dan zal ik mij steeds in Uw inzettingen vermaken,* er nooit mijn ogen noch mijn voeten van afwenden." Ik zal mij bezighouden met Uw inzettingen, aldus sommigen, ik zal achtgeven op Uw inzettingen aldus anderen. Indien Gods rechterhand ons ondersteunt, dan moeten wij in Zijn kracht voortgaan met onze plicht, beide met ijver en met vermaak.

Psalm 119:118-120

Hier zijn:

1. Gods oordelen over goddelozen, over hen, die *van Zijn inzettingen afdwalen,* zich naar andere regelen gedragen, en niet willen dat God Koning over hen zal zijn, over hen zal heersen. Alle afwijking van Gods inzettingen is gewis een dwaling, en zal blijken een noodlottige dwaling te zijn. Er zijn *goddelozen der aarde,* zij bedenken de dingen van de aarde, leggen hun schatten op in de aarde leven in genot en vermaak op de aarde, en zijn vreemdelingen voor en vijanden van de hemel en de hemelse dingen. Zie nu hoe God met hen handelt, opdat gij hen noch vreest noch benijdt.

a. *Hij vertreedt hen allen,* Hij brengt hen ten verderve, volkomen en smadelijk ten verderve, Hij maakt hen tot Zijn voetbank. Al zijn zij ook nog zo hoog, Hij kan hen naar beneden brengen, Amos 2:9, Hij heeft het menigmaal gedaan, en Hij zal het doen, want Hij wederstaat de hovaardigen, en zal triomferen over hen, die Zijn koninkrijk tegenstaan. Trotse vervolgers vertreden Zijn volk, maar vroeg of laat zal Hij hen vertreden.

b. Hij *doet hen allen weg als schuim.* Goddelozen zijn als schuim, dat, hoewel het onder het goede metaal gemengd is in het erts en van dezelfde substantie schijnt te zijn, er toch van afgescheiden moet worden. En in Gods schatting zijn zij waardeloze dingen, het schuim en uitvaagsel van de aarde, niet meer te vergelijken met de rechtvaardigen dan schuim met fijn goud. Er komt een dag wanneer zij weggedaan zullen worden van onder de rechtvaardigen, Mattheus 13:49 zodat zij geen plaats zullen hebben "in hun vergadering," Psalm 1:5, hetgeen hen zal wegdoen in het eeuwige vuur, de geschiktste plaats voor het schuim. Soms zullen de goddelozen in deze wereld door de censuur van de kerk, of het zwaard van de magistraat, of de oordelen Gods "als schuim weggedaan worden," Spreuken 25:4, 5.

2. De redenen voor deze oordelen. God verwerpt hen, omdat zij *van Zijn inzettingen afdwalen*. Zij, die zich niet willen onderwerpen aan de bevelen van het Woord, zullen er de vloeken van gevoelen. En omdat *hun bedrog leugen is,* omdat zij zichzelf bedriegen door valse regelen te stellen tegenover Gods inzettingen, waarvan zij afdwalen, en omdat zij trachten anderen te bedriegen met hun geveinsd voorgeven van goed en hun listige plannen voor kwaad. Hun list is bedrog, aldus Dr. Hammond. Hun staatkunde bestaat in trouweloosheid en verraad, de God van de waarheid haat dit en zal het straffen.

3. Het gebruik dat David maakt van deze oordelen: hij merkte ze op en ontving er lering uit. Het verderf van de goddelozen droeg er toe bij:

a. Om zijn liefde voor het woord van God te doen toenemen. "lk zie, wat er komt van de zonde, *daarom heb ik Uw getuigenissen lief,* zij waarschuwen en vermanen mij om mij te wachten voor zo’n gevaarlijk doen, mij te wachten voor de paden des verdervers" Psalm 17:4. Wij zien het Woord van God vervuld in de oordelen over zonde en zondaren, en daarom behoren wij het lief te hebben.

b. Zijn vrees voor de toorn Gods. *Het haar mijns vleses is te berge gerezen van verschrikking voor U.* Inplaats van te spotten met hen, die onder Gods misnoegen gevallen zijn, heeft hij zich verootmoedigd. Wat wij lezen en horen van Gods oordelen over goddeloze mensen, behoort ons,

Ten eerste, van eerbied te vervullen voor Zijn vreeslijke majesteit, ons ontzag voor Hem in te boezemen, "Wie zou kunnen bestaan voor het aangezicht des Heeren, deze heiligen Gods?" 1 Samuel 6:20.

Ten tweede. Te doen vrezen om Hem te beledigen en ons bloot te stellen aan Zijn toorn. Godvruchtige mensen hebben het nodig om van zonde teruggehouden te worden door *de verschrikkingen des Heeren,* inzonderheid als het oordeel begint met het huis Gods en geveinsden openbaar worden en *als schuim worden weggedaan.*

Psalm 119:121-122

Hier beroept David zich op God:

1. Als zijn getuige, dat hij geen onrecht had gedaan, hij kon in waarheid zeggen: *Ik heb recht en gerechtigheid gedaan,* ik heb er een gewetenszaak van gemaakt om aan ieder te geven wat hem toekomt, en heb niemand door bedrog of geweld tekort gedaan." Neem hem als koning: "hij deed zijn gehele volk recht en gerechtigheid", 2 Samuel 8:15. Neem hem als particulier, hij kon er zich bij Saul zelf op beroepen, dat er "in zijn hand geen kwaad, noch overtreding was", 1 Samuel 24:12. Eerlijkheid is de beste staatkunde, en zal onze blijdschap wezen ten dage des kwaads.

2. Als zijn Rechter, opdat hem geen onrecht zou geschieden. Zelf recht gedaan hebbende aan anderen, die verdrukt waren, bidt hij dat God hem recht zal doen, hem zal wreken op zijn tegenstanders. "*Wees borg voor Uw knecht ten goede,* handel voor mij tegen hen, die mij zouden willen verderven." Hij is zich bewust dat hij zichzelf geen recht kon verschaffen, en daarom bidt hij dat God voor hem zal optreden. Christus is onze borg bij God, en zo Hij dit is, dan kunnen wij gerust zijn tegenover de gehele wereld, wie of wat zal ons schaden, als Gods macht en goedheid verbonden zijn voor onze bescherming en redding? Hij schrijft God niet voor wat Hij voor hem doen moet, alleen maar, het zij *ten goede* voor hem op zo'n wijze als de oneindige wijsheid liet het best oordeelt, alleen maar: *geef mij niet over aan mijn verdrukkers.* Hoewel David recht en gerechtigheid had gedaan, had hij toch vele vijanden, maar God tot zijn vriend hebbende, hoopte hij dat zij hun begeerte niet aan hem zouden kunnen doen, en in die hoop bidt hij nogmaals: *Laat de hovaardigen mij niet onderdrukken.* David, een van de besten van de mensen, was onderdrukt door de hovaardigen, die God van verre ziet, daarom is de toestand van de vervolgden beter dan die van de vervolgers, en dat zal ten laatste gezien worden.

Psalm 119:123

David, onderdrukt zijnde, wacht hier op en verlangt naar het heil des Heeren, dat hem gerust zal maken.

1. Hij moet wel denken dat het vertoeft te komen: *Mijn ogen zijn bezweken van verlangen naar Uw heil.* Zijn ogen zagen er naar uit, hadden er lang naar uitgezien, hij zag uit naar hulp van de hemel, en wij vergissen ons zo wij er ergens anders naar uitzien, maar zij kwam niet zo spoedig als hij verwachtte, zodat zijn ogen moede begonnen te worden, en hij soms op het punt was om te wanhopen, te denken dat, wijl het heil niet kwam toen hij er naar uitzag, het nooit zou komen. Het is dikwijls de zwakheid, zelfs van Godvruchtige mensen, om het moede te worden om op Gods tijd te wachten als hun tijd voorbij is.

Psalm 119:124-125

Hier is:

1. Davids bede om Goddelijk onderricht: *"Leer mij Uw inzettingen,* geef mij geheel mijn plicht te kennen, als ik in twijfel ben, en niet zeker weet wat mijn plicht is, bestuur mij dan en maak hem duidelijk voor mij, laat mij, nu ik in ellende ben, onderdrukt word, en *mijne ogen* schier *bezweken zijn van verlangen naar Uw heil* weten wat mijn plicht is in die toestand." In moeilijke tijden moeten wij meer begeren dat ons gezegd zal worden wat wij moeten doen dan wat wij hebben te verwachten, meer bidden om ingeleid te worden in de kennis van de geboden van de Schrift dan van de profetieën van de Schrift. Indien God, die ons Zijn inzettingen gaf, ons niet onderwijst, dan zullen wij ze nooit leren. Hoe God onderwijst wordt te kennen gegeven in de volgende bede: *Maak mij verstandig,* geef mij een nieuw verstand, geschikt om het Goddelijk licht te ontvangen, opdat ik *Uwe getuigenissen zal kennen.* Het is Gods kroonrecht om verstand te geven, het verstand zonder hetwelk wij Gods getuigenissen niet kunnen kennen. Zij, die het meest van Gods getuigenissen weten, begeren er meer van te weten, bidden God vurig om hen te leren, nooit denkende dat zij al genoeg weten.

2. Zijn pleitgronden om aan die bede kracht bij te zetten.

a. Hij pleit op Gods goedheid jegens hem. *Doe met mij naar Uw goedertierenheid.* De beste heiligen achten dit hun beste pleitgrond voor elke zegen. "Schenk hem mij *naar Uw goedertierenheid",* want wij verdienen geen gunst van God, kunnen er geen aanspraak op maken als op iets, dat ons verschuldigd is, maar wij zullen dan waarschijnlijk het meest gerust zijn, als wij ons op Gods goedertierenheid verlaten. Inzonderheid als wij tot Hem komen om onderricht, moeten wij er om bidden als om een gunst, en achten dat God wel bij ons doet door ons te onderwijzen.

b. Hij pleit op zijn betrekking tot God, *"Ik ben Uw knecht,* en heb werk voor U te doen, *leer mij* dan het te doen, het goed te doen." De dienstknecht heeft reden te verwachten dat, zo hij in verlegenheid is omtrent zijn werk, zijn meester hem zal onderrichten, en zo het in zijn macht is, hem verstand zal geven. "Heere," zegt David, "ik begeer U te dienen, toon mij hoe ik U dienen moet." Indien iemand besluit Gods wil te doen als Zijn dienstknecht, dan zullen hem Gods getuigenissen bekend gemaakt worden, Johannes 7:17, Psalm 25:14.

Psalm 119:126

Hier is:

1. Een klacht over vermetele goddeloosheid van de bozen. In heilige toorn er over geeft David er op nederige wijze een voorstelling van aan God. "Heere, er zijn zodanigen, die *Uw wet verbroken hebben* U en Uw regering getrotseerd hebben, en alles gedaan hebben wat zij konden om de verplichtingen, die Uw geboden opleggen, teniet te doen. Zij, die zondigen door zwakheid, overtreden de wet, maar zondaren met opgeheven hand verbreken de wet en doen haar teniet, zeggende: Wie is de Heere? Wat is de Almachtige, dat we Hem zouden vrezen? Het is mogelijk, dat een Godvruchtige zondigt tegen het gebod, maar een goddeloze zou het gebod weg willen zondigen, zou Gods wet willen opheffen en zijn eigen lusten ten troon willen verheffen. Dat is de zondigheid van de zonde en de boosheid van het vleselijk hart.

2. Een begeerte, dat God zal verschijnen om Zijn eigen eer te handhaven. *"Het is tijd voor de Heere dat Hij werke,* dat Hij iets doe tot krachtdadige weerlegging van atheïsten en ongelovigen, en om hen tot zwijgen te brengen, die hun mond tegen de hemel zetten." Gods tijd om te werken is als de ondeugd het vermetelst is en de mate van de ongerechtigheid vol is geworden. Nu zal Ik opstaan, zegt de Heere. Sommigen lezen het en het oorspronkelijke laat die lezing toe. -*Het is tijd om voor U te werken, Heere,* het is tijd voor iedereen in zijn plaats, om zich te stellen aan de zijde des Heeren, tegen de dreigende toeneming van onheiligheid en zedeloosheid. Wij moeten doen wat wij kunnen om de zinkende belangen van de Godsdienst te ondersteunen, en dan met dat al toch God bidden, om het werk in Zijn eigen handen te nemen.

Psalm 119:127-128

Evenals dikwijls in deze psalm, spreekt David hier zijn grote liefde uit voor het woord en de wet van God. De oprechtheid ervan zal ons blijken als wij letten op:

1. De mate van zijn liefde. Hij beminde zijn Bijbel meer dan zijn geld, *meer dan goud, ja meer dan het fijnste goud.* Goud, fijn goud, is hetgeen waar de meeste mensen hun hart op zetten, niets bekoort hen zo, niets verblindt hen meer de ogen als goud, het is fijn goud, iets zeer schoons in hun ogen, zij zullen hun ziel, hun God, hun alles wagen om het te verkrijgen en te behouden. Maar David zag dat het Woord van God veel beter beantwoordt aan alle doeleinden dan geld, want het verrijkt de ziel voor God, en daarom beminde hij het meer dan goud, want het had voor hem gedaan wat goud niet voor hem doen kon, en het zal hem dienst doen als de rijkdom van de wereld hem falen zal.

2. De grond van zijn liefde. Hij beminde al de geboden van God, omdat hij ze voor recht gehouden heeft, redelijk en rechtvaardig, geschikt voor het doel waarvoor zij gemaakt waren. Zij zijn alle zoals zij wezen moeten en er kan geen gebrek in worden gevonden, en wij moeten ze liefhebben, omdat zij Gods beeld dragen en de openbaringen zijn van Zijn wil. Indien wij aldus de wet toestemmen dat zij goed is, dan zullen wij er ons in verlustigen naar de inwendige mens.

3. De vrucht en het bewijs van deze liefde. Hij heeft *alle valse pad gehaat.* Daar de weg van de zonde in lijnrechte strijd is met Gods geboden, die goed zijn, is het een valse weg, en daarom zullen zij, die liefde en eerbied hebben voor Gods wet, hem haten en er niet mee van doen willen hebben.

Psalm 119:129

Zie hier hoe David gezind is ten opzichte van het Woord van God.

1. Hij bewonderde het als hoogst-voortreffelijk in zichzelf. *Uw getuigenissen zijn wonderbaar.* Het Woord van God geeft ons bewonderenswaardige ontdekkingen van God en Christus, en van een andere wereld, bewonderenswaardige bewijzen van Goddelijke liefde en genade. De majesteit van de stijl, de reinheid van de stof, de harmonie van de delen zijn alle wonderbaar, zijn uitwerking op het geweten van de mensen, zowel ter overtuiging als ter vertroosting, is wonderbaar, en het is een teken, dat wij niet bekend zijn met de getuigenissen Gods, of ze niet begrijpen indien wij ze niet bewonderen.

2. Hij kleefde ze aan, omdat zij van voortdurend nut voor hem waren, *"daarom bewaart ze mijn ziel,* als een schat van onschatbare waarde, die ik niet missen kan." Wij bewaren ze niet doelmatig of tot enigerlei nut, tenzij onze ziel ze bewaart, daar moeten zij neergelegd zijn zoals de tafelen van de getuigenis in de ark, daar moeten zij de voornaamste plaats innemen. Zij, die zien dat Gods Woord bewonderenswaardig is, zullen het hogelijk waarderen, het zorgvuldig bewaren, als hetgeen waarvan zij zich grote dingen voorstellen.

Psalm 119:130

Hier is:

1. Het grote nut en gebruik, waarvoor het Woord Gods bestemd was, namelijk licht te geven, dat is: verstand te geven, ons te doen verstaan wat ons van nut zal zijn op onze reis door deze wereld, en het is het uitwendige en gewone middel door hetwelk de Geest van God het verstand verlicht van allen, die geheiligd zijn. Gods getuigenissen zijn niet alleen wonderbaar om de grootheid ervan, maar nuttig als een licht in een duistere plaats.

2. Zijn genoegzaamheid om aan dit doel te beantwoorden.

a. Zelfs *de opening van Gods woord geeft licht*. Als wij beginnen aan het begin, en het voor ons nemen, dan zullen wij bevinden, dat reeds de eerste verzen van de Bijbel ons een verrassende, verbazingwekkende en toch bevredigende ontdekking doen van de oorsprong van het heelal, waaromtrent de wereld, zonder de Bijbel, in volstrekte duisternis zou zijn. Zodra het Woord van God tot ons inkomt, en een plaats in ons heeft, verlicht het ons, als wij beginnen het Woord van God te bestuderen, dan bemerken wij dat wij beginnen te zien. De eerste beginselen zelfs van de orakelen Gods, de eenvoudigste waarheden, de melk, bestemd voor de kinderkens, brengen een groot licht in de ziel, veel meer nog zal de ziel verlicht worden door de verheven verborgenheden, die erin gevonden worden. De verklaring of uitlegging van Uw woord geeft licht, het is dan het nuttigst, als de leraren hun werk doen en "de zin verklaren," Nehemia 8:9. Sommigen verstaan het van het Nieuwe Testament, dat de opening of ontvouwing is van het Oude, en licht zou geven nopens leven en onsterflijkheid.

b. Het zal zelfs de *slechten*, dat is de eenvoudigen, *verstandig maken*, want het wijst ons een weg naar de hemel, en wel zo duidelijk, dat zelfs de dwazen er niet op zullen dwalen.

Psalm 119:131

Hier is:

1. Davids begeerte naar het Woord van God *ik heb verlangd naar Uw geboden.* Toen hij gedwongen afwezig was van Gods inzettingen, verlangde hij om er weer toe terug te mogen keren. Toen hij van de inzettingen Gods genoot dronk hij het Woord van God gretig in, zoals nieuwgeboren ergens begerig zijn naar de melk. Als Christus een gestalte heeft gekregen in de ziel, dan zijn er Godvruchtige begeerten, welke onverklaarbaar zijn voor hen, die vreemdelingen zijn voor het werk.

2. De mate van die begeerte, blijkende in de uitlokking ervan: ik *heb mijn mond wijd opengedaan en gehijgd,* zoals iemand, die overweldigd is door hitte, of schier gesmoord is snakt naar verse lucht. Zo sterk, zo vurig moeten onze begeerten zijn naar God en de gedachtenis Zijns naams. Psalm 42:1, 2, Lukas 12:50.

Psalm 119:132

Hier is:

1. Davids bede om Gods gunst voor hemzelf. "Zie mij genadiglijk aan, verhef over mij het licht Uws aanschijns, neem kennis van mij en van mijn aangelegenheden, en *wees mij genadig,* laat mij het zoete smaken van Uw genade en de gaven Uwer genade ontvangen." Zie hoe nederig zijn bede is, hij vraagt niet om de werkingen van Gods hand, maar slechts om het licht van Zijn vriendelijk aangezicht, een gunstrijke blik is hem genoeg, en daarvoor pleit hij niet op verdienste, hij smeekt slechts om genade.

2. Zijn erkenning van Gods gunst jegens al Zijn volk, *naar Gij placht te doen aan degenen, die Uw naam liefhebben.* Hetgeen te kennen geeft:

a. Een pleitgrond voor genade, "Heere, ik ben een dergenen, die Uw naam liefhebben, U en Uw woord liefhebben, en voor dezulken placht Gij vriendelijk te zijn, zult Gij dan minder goed voor mij zijn dan voor anderen van Uw volk?" Of,

b. Een omschrijving van de gunst en genade, die hij begeerde, hetgeen Gij *placht* te schenken aan *hen, die Uw naam liefhebben,* "naar het welbehagen tot Uw volk, opdat ik aanschouwe het goede Uwer uitverkorenen," Psalm 106:4, 5. Hij begeert niets meer, niets beters, dan wat zijn naaste geniet en met minder zal hij niet tevreden zijn, gewoon aanzien, gewone zegeningen zijn hem niet genoeg, hij verlangt zulke, die weggelegd zijn voor degenen, die Hem liefhebben, zulke "die geen oog heeft gezien," 1 Corinthiers 2:9. Gods handelingen met hen, die Hem liefhebben, zijn van zodanige aard, dat men naar geen betere behandeling behoeft te verlangen, want Hij zal hen waarlijk en voor eeuwig gelukkig maken. En zolang als God niet anders met ons handelt dan zoals Hij placht te handelen met hen, die Hem liefhebben, hebben wij geen reden tot klagen, 1 Corinthiers 10:13.

Psalm 119:133

Hier bidt David om twee grote geestelijke zegeningen, en is in dit vers even begerig naar Gods goede werk in hem, als in het vorige vers naar Gods goedgunstigheid jegens hem. Hij bidt:

1. Om leiding op de weg des plichts "*Regel mijn voetstappen in Uw Woord*, mij op de rechte weg geleid hebbende, zo laat iedere stap, die ik doe op die weg, onder de leiding zijn van Uw genade." Wij behoren te wandelen naar regel, al de bewegingen van de ziel moeten niet slechts binnen de grenzen blijven, voorgeschreven door het Woord, zodat wij die niet overschrijden, maar blijven op de paden, voorgeschreven door het woord, zodat wij niet beuzelen, niet afdwalen. En daarom moeten wij God bidden, dat Hij door Zijn goede Geest dienovereenkomstig onze schreden regele.

2. Om verlossing van de macht van de zonde *laat geen ongerechtigheid over mij heersen*, opdat ik er in toestem, en er door gevangen word geleid. De heerschappij van de zonde moet door een ieder van ons gevreesd en afgebeden worden, en als wij er in oprechtheid tegen bidden, dan kunnen wij als antwoord op dit gebed deze belofte ontvangen: "de zonde zal over u niet heersen", Romeinen 6:14.

Psalm 119:134

Hier:

1. Bidt David om een rustig, vreedzaam leven te mogen leiden, en niet gekweld en ontrust te worden door hen, die er zich op toelegden om hem verdriet en onrust te bezorgen, *verlos mij van des mensen overlast*, de overlast van de mens, die God in bedwang kan houden, en wiens macht beperkt is, laat hen weten dat zij slechts mensen zijn, Psalm 9:21, en laat mij verlost worden uit de handen van de ongeschikte en boze mensen.

2. Hij belooft dat hij dan *in alle godzaligheid en eerbaarheid zal leven.* "Laat mij verlost worden uit de handen mijner vijanden, opdat ik God kunne dienen zonder vrees, *dan zal ik Uw bevelen onderhouden."* Niet dat hij Gods bevelen niet zou onderhouden, al zou hij nog verder in verdrukking blijven, maar dan zal ik Uw bevelen blijmoediger en met meer ruimte van hart onderhouden, daar mijn banden dan losgemaakt zijn. Wij kunnen dan tijdelijke zegeningen verwachten, als wij ze begeren om God beter te kunnen dienen.

Psalm 119:135

Evenals dikwijls elders noemt David zich hier Gods dienstknecht, een titel, waarin hij roemde, hoewel hij een koning was, zoals het een goed dienstknecht betaamt.

1. Hij is zeer begerig naar zijns Meesters gunst, daar hij die als zijn geluk, zijn hoogste goed beschouwt. Hij vraagt niet om koren en wijn, om zilver en goud, maar: "*Doe* Uw *aangezicht lichten over Uw knecht*, laat mij U welbehaaglijk zijn, en laat mij weten dat dit zo is. Vertroost mij met het licht van Uw aangezicht op iedere dag van de wolk en van de donkerheid, als de wereld mij dreigend aanziet, doe Gij dan Uw aangezicht over mij lichten".

2. Hij is zeer in zorg voor zijns Meesters werk, achtende dat dit zijn voornaamste aangelegenheid is, daar wil hij in onderwezen worden, ten einde het te doen, en het goed te doen, en er Gode welbehaaglijk in te zijn. *Leer mij Uw inzettingen*. Wij moeten even vurig en met evenveel aandrang bidden om genade als om vertroosting. Indien God Zijn aangezicht voor ons verbergt, dan is het omdat wij onachtzaam zijn geweest in het houden van Zijn inzettingen, ten einde dus bekwaam gemaakt te worden voor het wederkeren van Zijn gunst, moeten wij bidden om wijsheid om onze plicht te doen.

Psalm 119:136

Hier hebben wij David in droefheid.

1. Het is een grote smart, zo groot, dat zij hem tranen als waterbeken doet schreien. Gewoonlijk zal waar een Godvruchtig hart is, een wenend oog zijn, in gelijkvormigheid met Christus, die een Man van smarten is geweest. David had gebeden om vertroosting in Gods gunst, vers 135, nu pleit hij er op dat hij bekwaam was gemaakt voor die gunst, en er behoefte aan had, want hij was een van de treurigen in Zion, en dezulken zullen vertroost worden, Jesaja 61:3.

2. Het is droefheid naar God. Hij weende niet om zijn ellende, zijn beproevingen, hoewel die velen waren, maar om de oneer Gode aangedaan, *omdat zij Uw wet niet onderhouden.* Hetzij: omdat mijn ogen Uw wet niet onderhouden, zoals sommigen het opvatten. Het oog is de toegang en de uitgang van veel zonde, en daarom behoort het een wenend oog te zijn. Of liever, zij, namelijk *die mij omringen,* vers 139. De zonden van de zondaren zijn de smart van de heiligen. Wij moeten treuren om hetgeen wij niet kunnen verbeteren.

Psalm 119:137-138

Hier is:

1. De rechtvaardigheid van God, de oneindige rechtheid en volmaaktheid van Zijn natuur. Gelijk Hij is wat Hij is, zo is Hij wat Hij moet wezen, en zoals Hem in iedere handeling betaamt. Er is niets gebrekkigs, niets verkeerds in God, Zijn wil is de eeuwige regel van de billijkheid, en Hij is rechtvaardig, want Hij doet alles naar die regel.

2. De gerechtigheid van Zijn heerschappij. Hij regeert de wereld door Zijn voorzienigheid naar de beginselen van de gerechtigheid, en nooit heeft Hij aan Zijn schepselen onrecht gedaan en dat kan Hij ook nooit doen. *Elkeen Uwer oordelen is recht,* de beloften en de bedreigingen en de uitvoering van beide. Ieder woord van God is rein, en Hij zal er getrouw aan wezen. Hij begrijpt volkomen hoe het met iedere zaak gelegen is, en zal dienovereenkomstig oordelen.

3. De rechtvaardigheid van Zijn geboden die Hij gegeven heeft om de regel te zijn van onze gehoorzaamheid. "*Uw getuigenissen, die Gij geboden hebt,* welke ondersteund worden door Uw soeverein gezag, en waaraan Gij onze gehoorzaamheid eist, zijn *zeer rechtvaardig en getrouw,* de gerechtigheid en getrouwheid zelf." Gelijk Hij handelt naar Hij is, zo vereist Zijn wet dat wij handelen gelijk wij zijn, en gelijk Hij is, dat wij rechtvaardig zijn voor onszelf en voor allen, met wie wij handelen, getrouw aan al de verbintenissen, die wij op ons genomen hebben beide jegens God en de mensen. Wat ons geboden wordt te doen is rechtvaardig, wat ons geboden wordt te geloven is getrouw, of waar. Het is voor ons geloof en onze gehoorzaamheid noodzakelijk, dat wij hiervan overtuigd zijn.

Psalm 119:139

Hier is:

1. De grote smaad, die goddeloze mensen op de Godsdienst geworpen hebben, *mijn tegenstanders hebben Uw woorden vergeten.* Zij hebben ze dikwijls gehoord, maar er zo weinig acht op geslagen, dat zij ze spoedig vergeten hebben, zij hebben ze gaarne vergeten, niet alleen uit achteloosheid hebben zij ze hun geheugen laten ontglippen, meer dit hebben ze moedwillig echter hun rug geworpen. Dit is op de bodem van al de goddeloosheid van de goddelozen, inzonderheid van hun boosaardigheid en vijandschap tegen het volk van God, zij hebben de woorden Gods vergeten, anders zouden zij zich wel intomen op hun zondige weg.

2. De grote belangstelling, die Godvruchtigen tonen in de Godsdienst. David beschouwde diegenen als zijn vijanden, die de woorden Gods vergaten, omdat zij vijanden waren van de Godsdienst, waarmee hij een verbond had aangegaan, een aanvallend en verdedigend verbond. En daarom heeft *zijn ijver hem* zelfs *doen vergaan,* toen hij hun goddeloosheden aanschouwde. Hij gevoelde er zo'n diepe verontwaardiging over, dat zijn hart er onder leed hij werd er door verslonden (zoals Christus' ijver, Johannes 2:17), alle mindere overwegingen werden er door verslonden, zodat hij zichzelf vergat. Mijn ijver heeft mij gedrukt, of gedrongen, aldus de lezing van Dr. Hammond, Handelingen 18:5. IJver tegen de zonde moet ons dringen om te doen wat wij kunnen om haar tegen te gaan in onze plaats, tenminste zelf zoveel te meer te doen in de Godsdienst. Hoe erger anderen zijn, hoe beter wij behoren te wezen.

Psalm 119:140

Hier is:

1. Davids grote genegenheid voor het Woord van God: Uw *knecht heeft het lief*. Ieder Godvruchtige, een dienstknecht Gods zijnde, bemint het Woord van God, omdat het hem zijns Meesters wil doet kennen en hem bestuurt in zijns Meesters werk. Waar genade is, daar is een warme genegenheid voor het Woord van God.

2. De grond en reden van die genegenheid. Hij zag dat het zeer *gelouterd*, dat is zeer rein was, en daarom had hij het lief. Onze liefde voor het Woord van God is dan een bewijs van onze liefde tot God, als wij het liefhebben om zijn reinheid, omdat het het beeld draagt van Gods heiligheid en bedoeld is om ons van Zijn heiligheid deelachtig te doen worden. Het gebiedt reinheid, en, gelijk het zelf gelouterd is van elk verdorven mengsel zo zal het als wij het ontvangen in het licht en de liefde ervan, ons reinigen van het schuim van wereldsgezindheid en van vleselijke lusten.

Psalm 119:141

Hier is:

1. David vroom, en toch arm. Hij was een man naar Gods hart, een, tot wiens eer de Koning van de koningen een welbehagen had, en toch *klein en veracht* in zijn eigen schatting en in de schatting van vele anderen. Der mensen wezenlijke voortreffelijkheid kan hen niet altijd vrijwaren tegen verachting, ja dikwijls stelt zij hen bloot aan de minachting van sommigen, en altijd zal zij hen gering maken in hun eigen ogen. God heeft het dwaze van de wereld uitverkoren, en het is gemeenlijk het lot van Zijn volk geweest om een veracht volk te zijn.

2. David arm en toch vroom, *klein en veracht* om zijn stipte en ernstige Godsvrucht, maar zijn geweten kon voor hem getuigen, dat hij *Gods bevelen niet heeft vergeten.* Hij zal zijn Godsdienst niet van zich afwerpen, al is het dat hij erdoor aan verachting wordt blootgesteld, want hij wist dat die bedoeld was om zijn standvastigheid op de proef te stellen. Als wij *klein en veracht* zijn, dan is het ons te meer nodig om aan Gods bevelen te denken opdat wij die hebben om ons te ondersteunen in onze lage staat

Psalm 119:142

Merk op:

1. Dat Gods Woord *gerechtigheid is,* en het *is een eeuwige gerechtigheid,* het is de regel van Gods oordeel, in overeenstemming met zijn eeuwige raadsbesluiten, en het zal Zijn uitspraak ten richtsnoer zijn voor de eeuwigheid. Het Woord van God zal ons oordelen, het zal ons oordelen in gerechtigheid, en daardoor zal onze eeuwige staat bepaald worden. Dit behoort ons van zeer grote eerbied te vervullen voor het Woord van God, dat het de gerechtigheid zelf is, de maatstaf van de gerechtigheid, en in zijn beloningen en straffen is het eeuwig.

2. Dat Gods Woord een wet is, en die wet is waarheid. Zie de dubbele verplichting waaronder wij zijn om ons door het Woord van God te laten regeren, er de kracht van te erkennen. Als de beginselen waar zijn, dan moet de praktijk er mee in overeenstemming zijn, want anders handelen wij niet op redelijke wijze. Wij zijn schepselen, en derhalve onderdanen en moeten door onze Schepper geregeerd worden en aan hetgeen Hij gebiedt zijn wij verplicht te gehoorzamen als aan een wet. Zie hoe deze verplichtingen, deze mensenzelen, als ineengestrengeld zijn, hier is waarheid gebracht tot het verstand, om er de opperste te zijn en de bewegingen van de gehele mens te besturen. Maar opdat het gezag daarvan niet zwak zal worden door het vlees, is hier een wet om de wil te binden en die tot onderwerping te brengen. Gods waarheid is een wet, Johannes 18:37, en Gods *wet is de waarheid,* dit verband moet niet, kan niet, door ons verbroken worden.

Psalm 119:143-144

Deze twee verzen zijn bijna een herhaling van de twee vorige, maar met verbeteringen.

1. Wederom belijdt hij zijn gestadig blijven bij God en zijn plicht, in weerwil van de vele moeilijkheden en ontmoedigingen, die hij op zijn weg ontmoette. In vers 141 had hij gezegd: *ik ben klein en veracht,* maar ik blijf toch bij mijn plicht, hier vindt hij zich niet alleen gering, maar ellendig, ongelukkig, in zoverre deze wereld hem ongelukkig maken kon. *Benauwdheid en angst hebben mij getroffen,* benauwdheid van buiten, angst van binnen, zij overvielen hem, zij troffen hem, zij hielden hem vast. In dit tranendal zijn smarten dikwijls het deel en lot van de heiligen, zij zijn bedroefd, door menigerlei verzoekingen. Daar had hij gezegd: *doch Uw bevelen vergeet ik niet,* hier voert hij zijn standvastigheid nog veel hoger op: *doch Uw geboden zijn mijn vermakingen.* Al die benauwdheid en angst hebben hem de smaak voor de vertroostingen van het Woord Gods niet ontnomen, hij kon ze nog genieten en er de vrede en het welgevallen in vinden, waarvan al de rampen van deze tegenwoordige tijd hem niet konden beroven. Er zijn verlustigingen, allerlei vermakingen in het Woord van God, waarvan de heiligen dikwijls het lieflijkste genot smeken, als zij in benauwdheid en angst zijn.

2. Evenals tevoren erkent hij wederom de eeuwige gerechtigheid van Gods Woord, vers 142. *De gerechtigheid Uwer getuigenissen is in eeuwigheid* en kan niet veranderd worden en als zij in haar kracht toegelaten wordt in een ziel dan is zij er een blijvend beginsel "een fontein van levend water," Johannes 4:14. Wij behoren veel en dikwijls na te denken over de billijkheid en eeuwigheid van het Woord van God. Hier voegt hij er bij wijze van gevolgtrekking bij:

a. Zijn bede om genade: *doe ze mij verstaan*. Zij, die veel weten van het Woord van God, moeten begeren er nog meer van te weten, want er is nog meer van te weten. Hij zegt niet: "Geef mij nog een nadere openbaring," maar, geef mij nog meer verstand, wat geopenbaard is moeten wij begeren te verstaan, en wat wij weten moeten wij wensen beter te weten, en wij moeten tot God gaan om een hart om te weten en te verstaan.

b. Zijn hoop op heerlijkheid, "Geef mij dit vernieuwde verstand, *zo zal ik leven,* eeuwig leven, eeuwig gelukkig zijn, en voor het tegenwoordige vertroost wezen in het vooruitzicht erop." "Dit is het eeuwige leven: God te kennen," Johannes 17:3.

Psalm 119:145-146

Hier zijn:

1. Davids goede gebeden, door welke hij God zocht om genade, hij vermeldt ze hier, niet om er op te roemen, of er op te vertrouwen, alsof er verdienste in was, maar om er met vertroosting aan te denken, dat hij de voorgeschreven weg had gevolgd om vertroosting te vinden.

Merk hier op:

a. Dat hij innig was in zijn gebed tot God, hij bad *van ganser harte,* en het gebed is Gode niet anders welbehaaglijk, dan wanneer het uit het hart komt. Lippenwerk zonder meer is verloren werk.

b. Zijn gebed tot God was dringend, hij riep als een wie het ernst is, met vurigheid van liefde en een heilige kracht en onstuimigheid van begeerte. Hij heeft *van ganser harte geroepen,* al de vermogens van zijn ziel werden er geheel en al voor tewerk gesteld. Wij zullen dan waarschijnlijk welslagen bij God, als wij aldus worstelen in het gebed.

c. Dat hij zijn gebed *tof God* richtte: *ik heb U aangeroepen.* Tot wie zal een kind anders gaan dan tot zijn vader, als het iets scheelt?

d. Dat de grote zaak, waar hij om bad, verlossing was. *Verlos* mij. Een kort gebed, want wij vergissen ons als wij denken om de veelheid van ons spreken verhoord te zullen worden, een veelomvattend gebed: niet alleen "verlos mij van het verderf, maar maak mij gelukkig." Wij behoeven niets meer te begeren dan *Gods heil,* Psalm 50:23 en de dingen die er mee gepaard gaan, Hebreeen 6:9.

e. Dat hij ernstig aandrong op verhoring, niet slechts opzag in zijn gebeden, maar ze nazag, om te zien hoe ze zouden slagen, Psalm 5:4. "Here, verhoor mij, en doe mij weten dat Gij mij verhoort."

2. Davids goede besluiten, waardoor hij zich bond aan zijn plicht, toen hij genade van God begeerde. *"Ik zal Uw getuigenissen onderhouden,* ik heb besloten dat ik dit door Uw genade doen zal, " want, als wij ons oor afwenden van de wet te horen, dan kunnen wij geen antwoord des vredes verwachten op onze gebeden, Spreuken 28:9. Dit besluit wordt gebruikt als een nederige pleitgrond, vers 146. "verlos mij van mijn zonden, mijn bederf, mijn verzoekingen, al de hinderpalen op mijn weg, opdat *ik Uwe getuigenissen kan onderhouden."* Wij moeten roepen om verlossing, niet om er de rust en vertroosting van te hebben, maar om de gelegenheid te hebben om God met des te meer blijmoedigheid te dienen.

Psalm 119:147-148

David verhaalt hier nog verder hoe hij overvloedig is geweest in de plicht van bidden en wel zeer tot zijn nut en vertroosting. Hij riep tot God, offerde Hem met grote eerbied zijn vrome genegenheden en gedachten.

Merk op:

1. De steunselen van zijn Godsvrucht. Wat hem hielp in zijn bidden was:

a. Hoop op Gods Woord, die hem aanmoedigde om te volharden in den gebede, al kwam de verhoring ook niet terstond, "ik riep, en hoopte dat ik ten laatste wel zou slagen, omdat het gericht voor een bestemde tijd is, en dan zal Hij het voortbrengen en niet liegen. Ik heb gehoopt op Uw Woord, en ik wist dat het mij niet zou falen.

b. Overdenking van Gods Woord. Hoe inniger wij vertrouwd zijn met het Woord van God, hoe meer wij er in onze gedachten bij verwijlen, hoe beter wij in staat zullen zijn om tot God te spreken in Zijn eigen taal, en hoe beter wij zullen weten te bidden gelijk het behoort. Het Woord te lezen is niet genoeg, wij moeten het ook overdenken.

2. De uren van de oefeningen van zijn Godsvrucht. Hij *voorkwam de morgenschemering,* ja en ook *de nachtwaken.* Zie hier:

a. Dat David gewoon was vroeg op te staan, hetgeen er misschien toe bijgedragen heeft, dat hij zo'n voortreffelijk man is geworden. Hij behoorde niet tot hen, die zeggen: *Nog een weinig slapens.*

b. Dat hij de dag begon met God. Het eerste wat hij des morgens deed, voor hij enigerlei bezigheid tot zich toeliet, was te bidden als zijn geest nog fris was, en hij in de beste gemoedsstemming verkeerde. Als des morgens onze eerste gedachten aan God zijn gewijd, dan zal dit ons helpen om de gehele dag in Zijn vreze te blijven.

c. Dat zijn hart zo vervuld was van God en de zorgen en genietingen van zijn Godsdienst, dat weinig slaap voldoende voor hem was, zelfs in de nachtwaken, als hij uit zijn eerste slaap ontwaakte, wilde hij liever Gods Woord overdenken en bidden, dan zich wederom tot slapen te schikken. "De redenen van Gods mond heeft hij meer geacht dan zijn noodzakelijk voedsel," Job 23:12.

d. Dat hij de tijd wilde uitkopen voor oefeningen van de Godsvrucht. De gehele dag had hij het druk met allerlei zaken, maar dat zal niemand vrijstellen van gebed in het verborgene. Het is beter om, evenals David, de tijd van de slaap af te nemen om te bidden dan om voor het gebed geen tijd te kunnen vinden. En als wij des nachts bidden, dan is dit onze troost, dat wij nooit ontijdig tot de troon van de genade kunnen komen, want daar hebben wij ieder uur toegang. Baäl kan slapen, maar Israëls God sluimert nooit, en er zijn ook geen uren, wanneer niet tot Hem gesproken kan worden.

Psalm 119:149

Hier:

1. Wendt David zich met veel plechtigheid tot God om genade en vertroosting. Hij bidt God om zijn stem te horen, "Heere, ik heb iets tot U te zeggen, zal ik een genadig gehoor erlangen?" En wat heeft hij te zeggen? Wat is zijn bede en wat is zijn verzoek? Het is niet lang, maar het is veel in een klein bestek. *"Heere, maak mij levend*, wek mij op tot hetgeen goed is, maak er mij krachtig en levendig en blijmoedig in. Laat gewoonten van genade in daden overgaan."

2. Hij moedigt zich aan om te hopen dat hij zijn bede zal verkrijgen, want hij vertrouwt:

a. Op Gods goedertierenheid. "Hij is goed, daarom zal Hij goed voor mij wezen, voor mij, die hoop op Zijn goedertierenheid. Zijn goedertierenheid, aan mij betoond, zal er toe bijdragen om mij op te wekken en leven in mij te brengen."

b. Op Gods recht, dat is: Zijn wijsheid. "Hij weet wat ik behoef, en wat goed voor mij is, en daarom zal Hij mij levend maken." Of Zijn belofte, het woord door Hem gesproken, genade, verzekerd door het nieuwe verbond, *maak mij levend* naar de strekking van dat verbond.

Psalm 119:150-151

Hier is:

1. Davids vrees voor gevaar van zijn vijanden.

a. Zij waren zeer boosaardig en zeer overig in het najagen van hun boze plannen. *Zij jagen kwade praktijken na,* alle kwaad, van welke aard ook wensen zij te doen aan David, of aan zijn vrienden, zij wilden geen gelegenheid voorbij laten gaan om hem te schaden.

b. Zij waren zeer goddeloos, en hadden geen vreze Gods voor hun ogen. Zij *wijken verre van Uw wet,* zich zover zij slechts konden buiten het bereik stellende van haar overtuigingen en geboden. De vervolgers van Gods volk zijn de zodanigen, die God zelf gering achten, daarom kunnen wij er zeker van zijn, dat God het voor Zijn volk tegen hen zal opnemen.

c. Zij volgden hem dicht achteraan en hij was op het punt om in hun handen te vallen. Zij *genaken mij,* komen dichter bij mij zodat zij veld op hem wonnen, zij zaten hem op de hielen. Soms laat God het toe, dat de vervolgers sterk de overhand hebben over Zijn volk, zodat er, zoals David zei, *maar een schrede is tussen hen en de dood,* 1 Samuel 20:3. Misschien komt dit hier voor als een reden, waarom David zo vurig en dringend was in het gebed, vers 149. God laat ons in dreigend gevaar komen zoals Hij Jakob in gevaar liet komen, opdat wij, evenals hij, met Hem worstelen om een zegen.

2. Davids verzekerdheid van door God beschermd te zullen worden, "zij *genaken* om mij te verderven, meer *Gij, Heere, zijt nabij* om mij te redden, Gij zijt niet alleen machtiger dan zij, en daarom in staat om mij te helpen tegen hen, maar Gij zijt dichter bij mij dan zij, en daarom gereed om mij te helpen." Het is het geluk van de heiligen, dat, als benauwdheid nabij is, God nabij is, en geen benauwdheid kan scheiding maken tussen Hem en hen. Hij is nooit ver te zoeken, maar Hij is binnen het bereik van onze stem, en er zijn middelen onder Zijn bereik, Deuteronomium 4:7. *Al Uw geboden zijn waarheid.* De vijanden dachten de beloften, die God aan David gedaan had, te verijdelen, maar hij was er zeker van, dat dit niet in hun macht was, zij waren onverbreekbaar waar, en zullen onfeilbaar vervuld worden.

Psalm 119:152

Dit bevestigt wat hij gezegd had aan het einde van het vorige vers: *al Uwe geboden zijn waarheid,* hij bedoelt het verbond, het woord dat God geboden heeft aan duizend geslachten. Dit is vast, zo waar als de waarheid zelf. Want

1. God heeft het alzo gegrond, Hij heeft het geformeerd voor altoos, zo wel bewaard is het in alles, dat het wel zeker en vast moet wezen. de beloften zijn in *eeuwigheid gegrond,* zodat, als hemel en aarde voorbijgegaan zullen zijn, iedere tittel en jota van de belofte bestaan zal, 2 Corinthiers 1:20.

2. David had het aldus bevonden, beide door een werk van Gods genade in het hart (een volle overtuiging in hem teweegbrengende van de waarheid van Gods woord, en hem in staat stellende er volkomen op te steunen en te vertrouwen) en door de werken van Zijn voorzienigheid ten zijnen behoeve, de belofte vervullende boven hetgeen hij had kunnen verwachten. Aldus wist hij vanouds, van de dagen van zijn jeugd, van dat hij begonnen was op te zien tot God, dat men op het woord van God zijn alles kon wagen. Deze verzekerdheid was bevestigd door de waarnemingen en ervaringen van zijn eigen leven, en dat van anderen, die hem waren voorgegaan op de wegen Gods. Allen, die ooit met God hebben gehandeld en op Hem hebben vertrouwd, zullen erkennen dat zij Hem getrouw hebben bevonden.

Psalm 119:153-154

Hier:

1. Bidt David om hulp in benauwdheid. Is iemand in lijden? Dat hij bidde, dat hij bidde zoals David hier bidt.

a. Hij heeft het oog op Gods barmhartigheid, en bidt: *"Zie mijn ellende aan,* denk er aan en aan de bijzonderheden ervan, en zit niet stil alsof Gij er U niet om bekommert." God is nooit onverschillig voor de ellende Zijns volks, maar Hij wil dat "wij er Hem aan indachtig maken," Jesaja 43:26, dat wij onze toestand voor Hem blootleggen, en het dan aan Zijn ontfermende overweging overlaten om er in te handelen zoals Zijn wijsheid het geschikt oordeelt, op Zijn eigen tijd en op Zijn eigen wijze.

b. Hij heeft het oog op Gods macht, en bidt: *Help mij* uit, en wederom: *" verlos mij* zie mijn ellende aan, en voer mij uit mijn ellende." God heeft hulp beloofd, Psalm 50:15, en wij mogen er om bidden in onderworpenheid aan Zijn wil, en met het oog op Zijn eer, opdat wij Hem te beter dienen.

c. Hij heeft het oog op Gods gerechtigheid, en bidt: "twist *mijn twistzaak,* wees Gij mijn beschermer en pleitbezorger, en neem mij voor Uw cliënt." David had een rechtvaardige zaak, maar zijn tegenstanders waren talrijk en machtig, en hij liep gevaar van door hen terneder geworpen te worden, daarom bidt hij God om zijn oprechtheid aan het licht te brengen, en hun valse beschuldigingen te doen verstommen. Indien God de zaak Zijns volks niet voorstaat, niet bepleit, wie zal het dan wel doen? Hij is rechtvaardig, en zij vertrouwen zich aan Hem toe, en daarom zal Hij het doen, het krachtdadig doen, Jesaja 51:22, Jeremia 50:34.

d. Hij heeft het oog op Gods genade, en bidt: *"Maak mij levend, Here* ik ben zwak, niet instaat om mijn ellende te dragen, mijn moed zal falen, bezwijken. O maak mij levend en vertroost mij, totdat de verlossing gewrocht is!"

2. Hij pleit op zijn vertrouwen op het woord van God en op Zijn leiding, *Maak mij levend en verlos mij naar Uw toezegging, want Uw wet heb ik niet vergeten.* Hoe inniger wij verbonden zijn aan Gods Woord, beide als onze regel en als onze steun, hoe meer verzekerdheid wij kunnen hebben van verlossing ter bestemder tijd.

Psalm 119:155

Hier is:

1. De beschrijving van goddeloze mensen niet alleen doen zij Gods inzettingen niet, maar zij zoeken ze ook niet, zij maken er zich niet mee bekend begeren niet te weten wat hun plicht is, stellen niet de minste poging in het werk om hem te doen. Diegenen zijn in waarheid goddeloos, die de wet van God niet waard achten om er onderzoek naar te doen er niet de minste acht op slaan, besloten zijnde een ongebonden leven te leiden en naar het goeddunken huns harten te wandelen.

2. Hun oordeel. *Het heil is verre van hen.* Zij hebben generlei goede grond om tijdelijke verlossing te verwachten. Laat dezulken niet denken dat zij iets van de Here zullen ontvangen. Hoe kunnen zij verwachten met goede uitslag Gods gunst te zoeken als zij in tegenspoed zijn, die nooit Gods inzettingen gezocht hebben als zij in voorspoed waren? Het eeuwige heil is gewis verre van hen. Zij vleien zich met de waan dat het nabij is en dat zij naar de hemel gaan, maar zij dwalen het is verre van hen, zij hebben het van zich weggeworpen door de Heiland van zich weg te werpen, het is zo verre van hen, dat zij het niet kunnen bereiken, en hoe langer zij volharden in de zonde hoe verder het van hen is, en terwijl het heil verre van hen is, is de verdoemenis nabij hen, zij sluimert niet, zie, de Rechter is aan de deur.

Psalm 119:156

Hier:

1. Bewondert David Gods genade. *Heere, Uw barmhartigheden zijn vele.* Gelijk de goedheid van God Zijn heerlijkheid is, zo is zij de blijdschap van al de heiligen. Zijn goedertierenheden zijn teder want Hij is vol van barmhartigheid, zij zijn vele, zij zijn groot, een fontein, die nooit uitgeput kan zijn, Hij is rijk in barmhartigheid voor allen, die Hem aanroepen. Hij had gesproken van de rampzaligheid van de goddelozen, vers 155, evenwel God is goed, er waren barmhartigheden genoeg in God om hen te behouden, indien zij *de rijkdom dier goedertierenheid niet hadden versmaad*. Zij, die van het oordeel des zondaars verlost zijn, zijn voor altijd gehouden en verplicht om Gods grote goedertierenheden te erkennen, door welke zij verlost zijn.

2. Hij bidt om Gods genade, levendmakende genade, *naar Zijn rechten*, naar de strekking van het nieuwe verbond, de vaste regel, naar welke Hij die genade toebedeelt. Of, naar Zijn wijze van doen met hen, die Zijn naam beminnen, vers 132.

Psalm 119:157

Hier is:

1. David omringd door moeilijkheden en gevaren. *Mijn vervolgers en mijn wederpartijders zijn velen.* Toen Saul, de koning, zijn vervolger en wederpartijder was, was het niet te verwonderen dat vele anderen het ook waren, op de verderflijke wegen van misbruikt gezag zullen zeer velen gevonden worden. David, een openbaar persoon zijnde, had vele vijanden, maar daarbij had hij ook vele vrienden, die hem liefhadden en het goede voor hem wensten, laat hem de ene tegenover de andere stellen. Hierin was David een type beide van Christus en van Zijn kerk. De vijanden en de vervolgers van beide zijn velen, zeer velen.

2. David bevestigd op de weg van zijn plicht, in weerwil hiervan, "maar *van Uw getuigenissen wijk ik niet,* wetende dat, terwijl ik er aan vasthoud, God voor mij is, en dan doet het er niet toe wie tegen mij is." Een man, die standvastig de weg van zijn plicht bewandelt, kan wel vele vijanden hebben, maar hij behoeft hen niet te vrezen.

Psalm 119:158

Hier is:

1. Davids smart om de goddeloosheid van de goddelozen. Hoewel hij veel tehuis verkeerde, zag hij toch soms naar buiten, en dan kon het niet anders, of hij moest aan alle zijden de bozen zien wandelen. Hij *zag de overtreders,* hen wier zonden openlijk gepleegd werden, en het smartte hem te zien hoe zij God onteerden Satan dienden, de wereld verleidden, en hun eigen zielen ten verderve voerden, de overtreders zo talrijk, zo vermetel, zo onbeschaamd te zien, en zo ijverig om onvaste zielen in hun strikken te lokken. Dit alles kan niet anders dan smartelijk zijn voor hen, die eerbied hebben voor God, en aan wie het welzijn van het mensdom ter harte gaat.

2. De reden voor die smart. Het was hem een verdriet, niet dat zij kwellend voor hem waren, maar dat zij God beledigden. *Het verdroot mij dat zij Uw woord niet onderhielden.* Zij, die in waarheid de zonde haten, haten haar als zonde, als overtreding van Gods wet, en een schending van Zijn Woord.

Psalm 119:159

Hier is:

1. Davids beroep op God betreffende zijn liefde tot Zijn bevelen. Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik ze liefheb, zie het dan aan, en handel met mij gelijk Gij pleegt te handelen met hen, die Uw woord beminnen, dat Gij vanwege Uw gehele naam groot gemaakt hebt." Hij zegt niet: Zie aan hoe ik Uw bevelen volbreng, hij was zich bewust dat hij in vele dingen tekort kwam, maar: "zie aan dat ik ze *liefheb*. Onze gehoorzaamheid is dan alleen Gode welbehaaglijk en lieflijk voor onszelf, als zij voortkomt uit een beginsel van liefde.

2. Zijn bede: Maak mij levend, wek mij op om mijn plicht te doen met kracht, maak mij levend en houd mij levend, niet naar enigerlei verdienste van mij, *maar naar Uw goedertierenheid, "* daaraan zijn wij ons leven verschuldigd, ja die is beter dan het leven zelf. Wij behoeven niet te begeren verder levend gemaakt te worden dan Gods goedertierenheid ons levend zal maken.

Psalm 119:160

David vertroost zich hier met de getrouwheid van Gods Woord, teneinde zichzelf en anderen aan te moedigen om er op te vertrouwen.

1. Het is tot nu toe altijd getrouw bevonden, en nooit heeft het iemand gefaald, die er op vertrouwd heeft. *Het is waar van het begin.* Van dat God begonnen is zich aan de kinderen van de mensen te openbaren, was alles wat Hij zei waar en betrouwenswaardig. Van het begin af is de kerk op deze rots gebouwd. Het heeft zijn vastheid en geldigheid niet door het verloop van de tijden verkregen, zoals vele regeringen, wier beste aanspraak op bevoegdheid op verjaring en langdurige gewoonte berust. "Quad initro non valet, tractu temporis convalscit Hetgeen, waaraan in het begin geldigheid ontbrak, heeft die in het verloop van tijd verkregen." Maar *het begin van Gods woord was waar,* zo lezen het sommigen, Zijn regering was op een vaste grondslag gevestigd. En allen die in iedere eeuw Gods Woord hebben ontvangen in geloof en liefde, hebben ieder gezegde erin vervat *getrouw en alle aanneming waardig* bevonden.

2. Het zal waar bevonden worden tot aan het einde, omdat het rechtvaardig is. Al het recht van Gods gerechtigheid is tot in eeuwigheid, onveranderlijk en van altijddurende verplichting, aller mensen eeuwig oordeel vaststellende.

Psalm 119:161

Hier laat David ons weten:

1. Hoe hij ontmoedigd werd in zijn plichtsbetrachting door mensenvrees. Vorsten hebben hem vervolgd. Zij beschouwden hem als een verrader en een vijand van de regering, en door dat denkbeeld gedreven, stonden zij hem naar het leven, en zeiden hem *henen te gaan en andere goden te dienen,* 1 Samuel 26, 19. Het is het gemene lot geweest van de beste mensen om vervolgd te worden, en de zaak is zoveel erger als vorsten de vervolgers zijn, want zij hebben niet slechts het zwaard in hun hand en kunnen dus des te meer kwaad doen, maar zij hebben de wet op hun hand en kunnen het doen onder schijn van recht en gerechtigheid. Het is treurig dat de macht, die de magistraten van God hebben, en die zij voor Hem behoren te gebruiken, ooit tegen Hem gebruikt wordt. "Maar verwonder er u niet over," Prediker 5:7. Het was een troost voor David dat hij, toen vorsten hem vervolgden, in waarheid kon zeggen dat het zonder oorzaak was, hij heeft er hun nooit reden toe gegeven.

2. Hoe hij desniettemin door de vreze Gods bij zijn plicht werd gehouden. "Zij wilden mij vrees inboezemen voor hen en hun woord, wilden dat ik zou doen wat zij mij geboden, *maar mijn hart heeft gevreesd voor Uw woord,* en ik was besloten God te behagen en mij aan Hem te houden, wie daar ook misnoegd om mocht zijn." Iedere Godvruchtige ziel heeft ontzag voor het Woord van God, voor het gezag van deszelfs bevelen en de verschrikking van deszelfs bedreigingen, en voor hen is er in de macht en de toorn des mensen niets geduchtst. Wij moeten God gehoorzamen veeleer dan de mensen, en ons verzekeren van Gods gunst, al komen wij daardoor dan ook onder misnoegen en de afkeuring van de mensen, Lukas 12:4, 5. Het hart, dat vreest voor Gods woord, is gewapend tegen de verzoekingen, die voortkomen uit vervolging.

Psalm 119:162

Hier is:

1. Het genot, dat David in het Woord van God heeft gesmaakt. Hij is er vrolijk over, hij is blijde, dat God zo'n ontdekking heeft gedaan van Zijn wil, dat Israël gezegend was met dat licht toen andere volken in duisternis zaten, dat hij zelf er ingeleid was om het te verstaan, en er de kracht van had ervaren. Hij vond er genot in om het te lezen, het te horen, het te overdenken en alles wat hij er in vond was hem aangenaam. Zoëven had hij gezegd dat zijn hart *voor Zijn woord heeft gevreesd*, en toch zegt hij hier dat hij er vrolijk over is, hoe meer eerbied wij hebben voor het Woord van God, hoe meer blijdschap wij er in vinden zullen.

2. De mate van die vrolijkheid: *als die een grote buit vindt.* Dit onderstelt een overwinning over de vijand. Het is door veel tegenstand, dat een ziel er toe komt om vrolijk te zijn over Gods Woord. Maar behalve het genoegen en de eer van een overwinning, wordt er ook nog groot voordeel verkregen door de plundering van het slagveld, dat nog bijdraagt tot de vreugde. Door het Woord van God worden wij meer dan overwinnaars, dat is: wij verkrijgen een onuitsprekelijke, heerlijke winst.

Psalm 119:163

1. Liefde en haat zijn de voornaamste roerselen van de ziel, indien deze in de rechte richting gaan, zullen de overige bewegingen ze in die richting volgen. *Ik haat de valsheid en heb er een gruwel van,* hetgeen genomen kan worden voor alle zonde, in zover wij er trouweloos door handelen met God en onszelf bedriegen. Geveinsdheid is leugen, valse leer is leugen, trouwbreuk is leugen. Leugen in de handel of in de omgang is een zonde, die ieder Godvruchtige haat en verafschuwt, haat in dubbele mate vanwege de zeven dingen, die de Heere haat, een ervan is een valse tong, en een ander, een vals getuige, die leugen blaast, Spreuken 6:16. Iedereen haat het dat hem een leugen gezegd wordt, maar wij moeten het nog meer haten om een leugen te zeggen, omdat wij door het eerste slechts een belediging ontvangen van mensen, en door het laatste een belediging aandoen aan God.

2. Hij had een ingewortelde liefde voor het Woord van God, *Uw wet heb ik lief.* En daarom verafschuwde hij leugen, want leugen is in tegenspraak met geheel de wet van God, en de reden waarom hij de wet van God liefhad, was haar waarheid. Hoe meer wij de lieflijke schoonheid zien van de waarheid, hoe meer wij de afschuwelijke mismaaktheid zullen zien van leugen.

Psalm 119:164

In deze psalm is David vol van klachten maar deze hebben noch zijn lofzeggingen verdrongen, noch hem er voor ontstemd. In welke toestand een kind van God zich ook bevindt, er ontbreekt hem geen stof tot lof en daarom moet er hem het hart ook niet voor ontbreken. Zie hier:

1. Hoe dikwijls David God geloofd heeft: *Zeven maal des daags*, zeer dikwijls, niet alleen iedere dag, maar dikwijls op iedere dag. Velen denken dat eenmaal per week volstaat, of een of tweemaal per dag, maar David wilde God minstens zeven maal per dag loven. God te loven is een plicht, waarin wij zeer overvloedig behoren te wezen.

Wij moeten God loven bij iedere maaltijd, Hem loven bij iedere gelegenheid, Hem danken in alles. Wij behoren God zevenmaal des daags te loven, want het onderwerp kan nooit uitgeput raken, en onze genegenheid behoort nooit te vernauwen. Zie vers 62.

2. Waarvoor hij God loofde *over de rechten Uwer gerechtigheid*. Wij moeten God loven voor Zijn geboden, die alle rechtvaardig en goed zijn, voor Zijn beloften en bedreigingen en de vervulling van beide in Zijn voorzienigheid. Wij moeten God loven zelfs voor onze beproevingen, indien wij er door Zijn genade goeds uit ontvangen.

Psalm 119:165

Hier is een bericht van het geluk van de Godvruchtigen, die bestuurd worden door een beginsel van liefde tot het Woord van God, die het zich ten regel stellen en er ook door geregeerd worden.

1. Zij zijn gerust, bezitten een heilige kalmte niemand heeft zoveel blijdschap als zij. *Die Uw wet beminnen, hebben grote vrede,* grote overvloedige voldoening in het betrachten van hun plicht, en genot in het denken er aan. ‘Het werk van de gerechtigheid zal vrede zijn," Jesaja 32. 17 zo’n vrede als de wereld niet geven of ontnemen kan. Zij kunnen in grote benauwdheid zijn van buiten, en toch inwendig grote vrede smaken, "sat lucis intus overvloed van inwendig licht" hebben. Zij, die de wereld liefhebben, hebben grote kwelling en teleurstelling want ze beantwoordt niet aan hun verwachting, zij, die Gods Woord beminnen, hebben grote vrede, want het overtreft hun verwachting, en zij hebben er een vaste grond in.

2. Zij zijn veilig en hebben een heilige gerustheid, zij *hebben geen aanstoot,* niets zal hun een ergernis, een strik, een struikelblok zijn om hen hetzij in schuld of smart te verstrikken. Geen gebeurtenis in de leiding van de voorzienigheid zal voor hen een onweerstaanbare verzoeking of een ondraaglijke beproeving zijn, hun liefde voor het Woord van God zal hen bekwaam maken beide om vast te houden aan hun oprechtheid en om hun gemoedsrust te behouden. Zij trekken voordeel uit hetgeen is, en zullen niet morren tegen hetgeen God doet. Niets zal hun tot schade of nadeel zijn, want alles zal hun medewerken ten goede en hen dus behagen, hen er mee verzoenen. Zij, in wie deze heilige liefde heerst, hebben geen neiging om zich door nodeloze zwarigheden in de war te laten brengen, of om aanstoot te nemen aan hun broederen, 1 Corinthiers 13:6, 7.

Psalm 119:166

Hier is de gehele plicht van de mens, want er wordt ons geleerd:

1. Ons oog gericht te houden op Gods gunst als op ons doel: "O *Heere, ik hoop op Uw heil*, niet alleen tijdelijk, maar eeuwig heil. Daarop hoop ik als mijn geluk, mijn zaligheid, daar heb ik mijn schat in weggelegd. Ik hoop erop als het Uwe, als een heil, door U bereid, door U beloofd, en dat bestaat in bij U te zijn. De hoop hierop heeft mij opgeheven boven de wereld, en mij ondersteund en staande gehouden onder al de lasten ervan."

2. Ons oog gericht te houden op God Woord als onze regel: ik *doe Uw geboden*. Ik leg er mij met mijn geweten op toe, om mij in alles te gedragen naar Uw wil.

Merk hier op, hoe God deze twee samengevoegd heeft, en laat niemand ze willen scheiden. Wij kunnen niet op goede gronden hopen op Gods heil, tenzij wij er ons toe zetten om Zijn geboden te doen, Openbaring 22:14. Maar zij, die er in oprechtheid naar streven om Zijn geboden te doen, behoren goede hoop te koesteren op het heil, en die hoop zal het hart binden en ook verruimen om de geboden te doen. Hoe levendiger de hoop is, hoe opgewekter de gehoorzaamheid zal zijn.

Psalm 119:167-168

Davids geweten getuigt hier voor hem:

1. Dat zijn praktijken goed waren.

a. Hij beminde Gods getuigenissen, hij had ze zeer lief. Onze liefde voor het Woord van God moet een alles overtreffende liefde zijn, wij moeten het meer liefhebben dan de rijkdom en de genoegens van deze wereld, en het moet een overwinnende liefde zijn, die onze lusten tenonder zal houden en vleselijke neigingen zal uitroeien.

b. Hij onderhield ze, zijn ziel onderhield ze, de lichamelijke oefening is tot weinig nut in de Godsdienst, wij moeten er hartewerk van maken, of wij maken er niets van. De ziel moet geheiligd en vernieuwd worden, de ziel moet gebruikt worden in het verheerlijken van God, want Hij wil in de geest aangebeden worden. Wij moeten beide de geboden en de getuigenissen onderhouden, de geboden van God door onze gehoorzaamheid er aan, en Zijn beloften door ons vertrouwen er op.

2. Dat hij hierin geleid werd door een goed beginsel, "ik onderhoud Uw bevelen, omdat ik door het geloof Uw ogen altijd op mij gevestigd zie, *al mijn wegen zijn voor U,* Gij kent iedere stap, die ik doe, en Gij gaat alles wat ik doe en zeg nauwlettend na. Gij ziet alles wat ik goed doe en neemt het aan, Gij ziet alles wat ik verkeerd doe, en keurt het af. De gedachte, dat Gods oog te allen tijde op ons gevestigd is, moet ons zeer zorgzaam maken, om in alles Zijn bevelen te onderhouden, Genesis 17:1.

Psalm 119:169-170

Hier wordt:

1. Een algemene bede om gehoor bij God herhaald: *Laat mijn geschrei voor Uw aanschijn genaken,* en wederom: Laat *mijn smeken voor Uw aanschijn komen.* Hij noemt zijn gebed zijn *geschrei,* hetgeen er de vurigheid van aanduidt, en zijn *smeken,* dat er de nederigheid van te kennen geeft. Wij moeten tot God komen zoals bedelaars aan onze deur komen om een aalmoes. Hij wenst, dat zijn gebed tot God mocht komen, Hem mocht genaken, dat hij door het geloof genade en kracht en vurigheid van geest mocht verkrijgen, om zijn gebeden tot God op te zenden, dat geen schuld tussenbeide zou treden om scheiding te maken tussen hem en God, en dat God zijn gebeden genadiglijk zou ontvangen en er acht op zou geven. Zijn gebed, dat zijn smeking tot God mocht komen, geeft een diep besef van zijn onwaardigheid te kennen, en een heilige vrees dat hij tekort zou komen in zijn gebed, zodat het niet geschikt was om voor Gods aanschijn te komen. Geen van onze gebeden zou ook tot God kunnen komen, indien Jezus Christus niet als onze voorspraak tot God was toegetreden.

2. Hier zijn twee bijzondere beden, die hij tot God wil opzenden.

a. Dat God door Zijn genade hem wijsheid zou geven om zich naar behoren te gedragen onder zijn beproevingen. *Maak mij verstandig,* hij begeert wijsheid om zijn weg te verstaan: Geef mij U te kennen en mijzelf te kennen, geef mij mijn plicht jegens U te kennen.

b. Dat God door Zijn voorzienigheid hem zou redden uit zijn benauwdheden: *Red mij,* geef dat met de verzoeking ook de uitkomst kome, 1 Corinthiers 10:13.

3. Dezelfde algemene pleitrede om aan die beden kracht bij te zetten: *Naar Uw woord.* Dit bestuurt en beperkt zijn begeerten. "Heere, maak mij verstandig naar Uw toezegging, red mij naar Uw woord, meer vraag ik niet. Dit is ook een bemoediging voor zijn geloof en zijn verwachting, Heere, waar ik om bid is hetgeen Gij hebt beloofd, en zult Gij Uw belofte niet vervullen?"

Psalm 119:171

Hier is:

1. Een grote gunst, die David van God verwacht, namelijk dat *Hij hem Zijn inzettingen zal leren.* Daar heeft hij in deze psalm dikwijls om gebeden, en er met onderscheidene argumenten op aangedrongen, nu hij tot het slot nadert van de psalm, spreekt hij er van als van iets, dat reeds toegestaan is. Zij, die op nederige wijze sterk aandringen bij God om Zijn genade, en met Jakob besluiten Hem niet te laten gaan tenzij Hij hen zegent met geestelijke zegeningen, kunnen nederig vertrouwen dat zij ten laatste verkrijgen zullen wat zij zo dringend begeren. De God Israëls zal hun geven hetgeen waar zij Hem om vragen.

2. Het dankbare besef, dat hij van die gunst belooft te zullen hebben. *Mijne lippen zullen Uw lof overvloedig uitstoffen, als Gij mij Uwe inzettingen zult geleerd hebben.*

a. Dan zal hij reden hebben om God te loven. Zij, die van God geleerd zijn, hebben zeer veel reden tot dankbaarheid, want dit is de grond van al deze geestelijke zegeningen, die de beste zegeningen zijn en het onderpand van de eeuwige zegeningen.

b. Dan zal hij weten hoe God te loven, en er een hart voor hebben. Allen, die van God geleerd zijn, hebben deze geleerd, als God het verstand opent, het hart opent, en aldus de lippen opent, dan is het opdat de mond Zijn lof verkondige. Wij hebben niets tot enig nut geleerd, indien wij niet geleerd hebben God te loven.

c. Hij begeert zo vurig en dringend Goddelijk onderricht te ontvangen om God te kunnen loven. Zij, die bidden om Gods genade, moeten Gods eer op het oog hebben, Efeziers 1:12.

Psalm 119:172

Merk hier op:

1. De goede kennis, die David had van het Woord van God, hij kende het zo goed, dat hij bereid was om met de grootste voldoening te erkennen, dat al Gods geboden niet slechts rechtvaardig, maar de rechtvaardigheid zelf zijn, de regel en maatstaf van de rechtvaardigheid.

2. Het goede gebruik, dat hij van die kennis besloot te maken. *Mijn tong zal spraak houden van Uw rede*, zal er niet slechts lof voor uiten tot eer van God, maar er van spreken tot onderricht en stichting van anderen, als hetgeen waarvan hij zelf vervuld was want uit de overvloed des harten spreekt de mond en als hetgeen, waarvan hij wenste dat ook anderen vervuld zouden zijn. Hoe meer wij zien van de rechtvaardigheid van Gods geboden, hoe ijveriger wij behoren te zijn om er anderen mee bekend te maken, opdat ze er door bestuurd zullen worden. Wij moeten het Woord van God altijd tot de bestuurder maken van onze gesprekken, zodat wij het nooit overtreden door een zondig spreken of door zondig zwijgen, en wij moeten het dikwijls tot het onderwerp maken van onze gesprekken, opdat het velen voede en genade geve dien, die het horen.

Psalm 119:173-174

Hier:

1. Bidt David dat Goddelijke genade voor hem zal werken: *Laat Uw hand mij te hulp komen.* Hij bevindt dat zijn eigen handen niet voor hem volstaan, ook kan generlei schepsel hem tot enigerlei nut de helpende hand bieden daarom ziet hij op tot God in de hoop dat de hand, die hem had gemaakt, hem helpen zal want zo de Heere ons niet helpt, hoe kan enig schepsel ons dan helpen? Al onze hulp moet verwacht worden van Gods hand, van Zijn macht en goedheid.

2. Hij pleit op hetgeen de Goddelijke genade reeds in hem gewrocht heeft, als een onderpand van nog verdere genade, daar het er een bekwaammaking voor is. Hij pleit op drie dingen.

a. Dat hij de Godsdienst tot zijn ernstige wel overwogen keuze had gemaakt, ik heb *Uwe bevelen verkoren.* Ik nam ze tot mijn regel niet omdat ik geen anderen kende, maar omdat ik na proefneming geen betere kende. Diegenen zijn goed, en doen waarlijk goed, die goed zijn en goeddoen, niet bij geval, maar door keuze, en zij, die aldus Gods geboden of bevelen verkoren hebben, kunnen rekenen op de hulp van Gods hand in al hun diensten en onder al hun lijden.

b. Dat zijn hart op de hemel was gezet, *ik verlang naar Uw heil.* Toen David op de troon was gekomen, heeft hij genoeg in de wereld ontmoet, dat hem aanlokte om er in te blijven en hem te doen zeggen: "Het is goed hier te zijn, " maar toch zag hij verder, en verlangde hij naar iets beters in een andere wereld. Er is een eeuwig heil waarnaar de heiligen verlangen, en daarom bidden zij, dat Gods hand hen te hulp zal komen, om op de weg, die er heenleidt vorderingen te maken, er voorwaarts op te gaan

c. Dat hij er behagen in vond om zijn plicht te doen, "Uw wet is *al mijn vermaking*, ik verlustig er mij niet alleen in, maar zij is mijn verlustiging, het grootste vermaak, dat ik heb in deze wereld." Zij, die blijmoedig zijn in hun gehoorzaamheid, kunnen in het geloof bidden om hulp van God om hen door te helpen in hun gehoorzaamheid, en zij, die Gods heil verwachten, moeten vermaak scheppen in Zijn wet, en hun hoop moet hun genot en verlustiging doen toenemen.

Psalm 119:175

Davids hart is er nog altijd op gezet om God te loven, en daarom:

1. Bidt hij dat God hem tijd zal geven om Hem te loven, *"Laat mijn ziel leven, en zij zal U loven,* laat mijn leven verlengd worden, opdat ik leve tot Uw eer." De reden, waarom een Godvruchtige wenst te leven, is dat hij God kunne loven in het land van de levenden, en iets kunne doen tot Zijn eer. Niet: Laat mij leven, opdat ik mijn land diene, leven om voor mijn gezin te zorgen, " maar: Laat mij leven, opdat ik God kunne loven in deze wereld van strijd en tegenstand." Als wij sterven, hopen wij naar een betere wereld te gaan om Hem te loven, en dat is aangenamer voor ons, maar hier is er meer behoefte aan ons. En daarom zouden wij niet langer begeren te leven, dan wij enige dienst kunnen doen voor God. *Laat mijn ziel leven,* laat mij geheiligd en vertroost zijn, dat is het leven van de ziel, en dan zal zij U loven. Onze ziel moet werkzaam zijn in het loven van God, en wij moeten bidden om genade en vrede ten einde geschikt te zijn om God te loven.

2. Hij bidt dat God hem kracht zal geven om Hem te loven, "Laat Uw rechten mij helpen, laat alle inzettingen en alle beschikkingen van de voorzienigheid" (beiden zijn Gods rechten) "mij helpen om God te verheerlijken, laat die de stof wezen van mijn lof, en laat die helpen om mij bekwaam te maken voor dit werk."

Psalm 119:176

Hier is:

1. Een boetvaardige belijdenis, *ik heb gedwaald,* of heen en weer gezworven, *als een verloren schaap.* Gelijk onbekeerde zondaars als verloren schapen zijn, Lukas 15:4, zo zijn zwakke, wankelmoedige heiligen als verloren schapen, Mattheus 18:12, 13. Wij zijn geneigd om te dwalen als schapen, en geheel onbekwaam om, als wij afgedwaald zijn, de weg terug te vinden. Door te dwalen verliezen wij het genot van de grazige weiden, en stellen wij ons aan duizenderlei kwaad bloot.

2. Een gelovige bede: *Zoek Uw knecht,* zoals de goede herder een afdwalend schaap zoekt, om het terug te brengen, Ezechiel 34:12. "Heere, zoek mij, zoals ik mijn schapen placht te zoeken, als zij afgedwaald waren," want David is zelf een teder schaapherder geweest. Heere, erken mij als een van de Uwen, want hoewel ik een afgedwaald schaap ben, heb ik toch het merk, houd U bezig met mij, zorg voor me, zoek mij door het Woord, en het geweten, en de leidingen Uwer voorzienigheid, breng mij terug door Uwe genade." *Zoek mij,* dat is: Vind mij, want God zoekt nooit tevergeefs. Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn.

3. Hij pleit op zijn gezindheid tot gehoorzaamheid, Ofschoon ik gedwaald heb, ben ik toch niet goddeloos van U afgeweken, Uw *geboden heb ik niet vergelen."* Aldus besluit hij de psalm met een boetvaardig bewustzijn van zijn eigen zonde en een gelovig vertrouwen op Gods genade. Daarmee zal een vroom Christen zijn plichten besluiten, zijn leven besluiten, boete doende, zich bekerende zal hij leven en sterven.

Merk hier op:

a. Het is de aard van de Godvruchtigen, dat zij Gods geboden niet vergeten, daar zij voldoening smaken in hun overtuigingen en vastberaden zijn in hun besluiten.

b. Zelfs zij, die door genade indachtig zijn aan hun plicht, kunnen niet anders dan erkennen dat zij er in menig opzicht van afgedwaald zijn.

c. Zij, die afgedwaald zijn van hun plicht, kunnen, indien zij er indachtig aan blijven, zich met ootmoedig vertrouwen aan de hoede en zorg van Gods genade overgeven.

PSALM 120

1 Een lied op Hammaaloth. Ik heb tot den HEERE geroepen in mijn benauwdheid, en Hij heeft mij verhoord.
2 O HEERE! red mijn ziel van de valse lippen, van de bedriegelijke tong.
3 Wat zal U de bedriegelijke tong geven, of wat zal zij U toevoegen?
4 Scherpe pijlen eens machtigen, mitsgaders gloeiende jeneverkolen.
5 O, wee mij, dat ik een vreemdeling ben in Mesech, dat ik in de tenten Kedars wone.
6 Mijn ziel heeft lang gewoond bij degenen, die den vrede haten.
7 Ik ben vreedzaam; maar als ik spreek, zijn zij aan den oorlog.

Deze psalm is de eerste van die vijftien, welke hier saamgevoegd zijn onder de titel, of het opschrift van Liederen van de Optochten, of van de Opgangen. Het is goed dat het van geen groot gewicht is om te weten wat de eigenlijke betekenis is van dit opschrift, want er is nergens een verklaring van te vinden, ja zelfs niet bij de Joodse schrijvers, er zijn slechts gissingen hierover. Deze psalmen schijnen niet alle door dezelfde dichter samengesteld te zijn, en nog veel minder zijn zij van dezelfde tijd. Vier ervan zijn uitdrukkelijk aan David toegeschreven, een ervan wordt gezegd voor Salomo bestemd te zijn, en is misschien door hem geschreven, maar Psalm 126 en 129 schijnen van een veel latere datum te zijn, sommige ervan zijn geschikt voor de binnenkamer, zoals Psalm 120 en 130, sommige voor het gezin, zoals Psalm 127 en 128, sommige voor de openbare vergadering, zoals Psalm 122 en 134, en sommige voor onderscheidene gelegenheden, zoals Psalm 124 en 132. Het schijnt dus dat dit opschrift niet afkomstig is van de auteur maar van de uitgever. Sommigen maken de gissing dat zij vanwege hun bijzondere voortreffelijkheid aldus genoemd zijn, gelijk het lied van de liederen, zo is ook het lied van de optochten, een zeer uitnemend lied, uitnemend in de hoogste mate. Anderen denken dat de titel wijst op de zangwijze, of op de muziekinstrumenten die de zang begeleidden of op de verheffing van de stem bij het zingen. Sommigen denken dat zij gezongen werden op de vijftien treden of trappen, waarmee men van het buitenste voorhof van de tempel naar het binnenste voorhof ging, anderen op evenzovele pleisterplaatsen op de reis des volks toen zij terugkeerden uit de ballingschap. Ik zal slechts opmerken:

1. Dat het alle korte psalmen zijn, (op een na zijn zij alle zeer kort, drie ervan bestaan ieder uit slechts drie verzen), en dat zij volgen op de Psalm, die verre weg de langste van alle is. Gelijk nu deze een psalm verdeeld is in vele afdelingen, zo zijn deze vele psalmen, die, kort zijnde, soms alle achter elkaar gezongen werden, en als het ware tot een psalm gemaakt werden, slechts met een pauze tussen ieder ervan, zoals vele treden een trap vormen.

2. Dat wij in de samenstelling ervan dikwijls ontmoeten wat men een climax of opgang noemt, het voorgaande woord wordt herhaald, en dan wordt tot iets hogers overgegaan, zoals in psalm 120:BIJ HEM, DIE DE VREDE HAATTE, IK VREDE, psalm 121:VANWAAR MIJN HULP KOMEN ZAL, MIJN HULP IS, UW BEWAARDER ZAL NIET SLUIMEREN-DE BEWAARDER ISRAÓLS, psalm 122 IN UW POORTEN, O JERUZALEM, JERUZALEM IS GEBOUWD, psalm 123, TOTDAT HIJ ONS GENADIG ZIJ, WEES ONS GENADIG. En evenzo in de meeste er van, zo niet in alle. Misschien zijn zij om een van deze redenen liederen van de opgangen genoemd. Deze psalm wordt ondersteld geschreven te zijn door David bij gelegenheid dat Doëg hem en de priesters bij Saul beschuldigde omdat hij gelijkt op psalm 52, die bij deze gelegenheid geschreven werd, en omdat de psalmist klaagt dat hij uit de vergadering des Heeren was verdreven, en genoodzaakt was om zich onder een barbaars volk te begeven.

I. Hij bidt God hem te redden van het kwaad, dat door valse en boosaardige lieden tegen hem beraamd was, vers 1, 2.

II. Hij dreigt met de oordelen Gods tegen de zodanigen, vers 3, 4.

III. Hij klaagt over zijn boze naburen, die twistziek en kwellend waren, vers 5-7. Bij het zingen van deze psalm kunnen we ons, als wij te eniger tijd onrechtvaardig de gesel gevoelen van de valse tong, er mee troosten, dat beteren dan we zijn er onder geleden hebben.

Psalm 120:1-4

Hier is:

1. Verlossing van een valse tong, verkregen door het gebed. David vermeldt zijn eigen ervaring hiervan.

A. Hij was in benauwdheid gekomen, in grote benauwdheid, door *valse lippen en een bedrieglijke tong.* Er waren er, die zijn verderf zochten, en dit bijna hadden bewerkt door te liegen.

a. Door bij hem te liegen. Zij vleiden hem met betuigingen van vriendschap en beloften van hem vriendelijke diensten te bewijzen, teneinde zonder achterdocht te verwekken, met des te meer zekerheid hun plannen tegen hem te volvoeren, en de gelegenheid te hebben om zijn voornemens te verraden en hem kwaad te doen. Zij lachten hem toe en kusten hem, terwijl zij voornemens waren om hem te slaan aan de vijfde rib. De gevaarlijkste vijanden, tegen welke het het moeilijkst is om op zijn hoede te zijn, zijn de zodanigen, die hun boosaardige plannen volvoeren terwijl zij vriendschap voorwenden. De Heere verlosse iedere Godvruchtige van zulke boosaardige, valse lippen.

b. Door leugens te spreken van hem. Zij verzonnen valse beschuldigingen tegen hem, eisten van hem hetgeen hij niet wist. Dit is dikwijls het lot geweest, niet alleen van de onschuldigen, maar van de voortreffelijken van de aarde, die door valse lippen in grote benauwdheid waren gebracht, wier naam niet alleen beklad en hatelijk gemaakt werd in gesprekken, maar wier leven en alles wat hun dierbaar is in deze wereld in gevaar werd gebracht door valse getuigenissen voor het gericht. David is hierin een type geweest van Christus, die ook door valse lippen en bedrieglijke tongen belaagd is geworden.

B. In deze benauwdheid nam hij door gelovig en vurig gebed de tolvlucht tot God, *ik riep tot de Heere.* Geen beschutting hebbende tegen bedrieglijke tongen, beriep Hij zich op Hem, die aller mensen harten in Zijn hand heeft, macht heeft over het geweten van slechte mensen, en, als het Hem behaagt, hun tong kan breidelen. Zijn gebed was: *"O Heere, red mijn ziel van de valse lippen,* opdat mijn vijanden door deze gevloekte methode niet mijn ondergang bewerken." Hij, die zo vurig gebeden had om voor valsheid bewaard te blijven, Psalm 119:29, en haar zo van harte haatte in zichzelf, vers 163, kon met te meer vertrouwen bidden om bewaard te blijven van door anderen belopen en belasterd te worden en voor de kwade gevolgen daarvan.

C. Hij verkreeg een genaderijk antwoord op dit gebed, God verhoorde hem, zodat zijn vijanden, hoewel zij zeer ver waren gegaan in hun plannen, tenslotte werden teleurgesteld en niet bij machte waren om hem het kwaad te doen, dat zij tegen hem beraamd hadden. De God van de waarheid is de beschermer van Zijn volk tegen valse lippen, Psalm 37:6.

2. Het oordeel over een valse tong voorzegd door het geloof. Gelijk God Zijn volk zal bewaren van dit boze geslacht, zo zal Hij ook afrekenen met hun vijanden, Psalm 12:3, 7. De bedreiging is gericht tot de zondaar zelf, om zijn geweten te doen ontwaken, indien hij nog een geweten heeft, "Bedenk wat u gegeven zal worden, en wat u gedaan zal worden, o gij bedrieglijke tong door de rechtvaardige rechter van hemel en aarde." De zondaars zouden gewis niet durven doen zoals zij doen, indien zij wisten en wilden bedenken wat er het einde van zijn zal. Laat leugenaars bedenken

wat hun gegeven zal worden, *scherpe pijlen eens machtigen, mitsgaders gloeiende jeneverkolen*, zij zullen vallen en voor eeuwig blijven liggen onder de toorn van God, en rampzalig gemaakt worden door de tekenen van Zijn misnoegen, die snel tot hen zullen vliegen, zoals pijlen, en de zondaar zullen treffen eer hij het weet en niet ziet wie het is, die hem wondt. Dit is bedreigd tegen leugenaars, Psalm 64:8. "God zal hen haastig met een pijl schieten, hun plagen zijn er". Zij hebben God op een afstand van zich gezet maar Zijn pijlen kunnen hen van verre bereiken. Het zijn *scherpe pijlen,* en *pijlen eens machtigen,* des Almachtigen, want zij zullen door de sterkste wapenrusting heendringen en diep doordringen tot het hardste hart. De verschrikkingen des Heeren zijn Zijn pijlen, Job 6:4, en Zijn toorn wordt vergeleken bij *gloeiende jeneverkolen,* die niet opvlammen en knetteren zoals doornen onder een pot, maar een heftige hitte van zich geven, en zeer lang aanblijven, sommigen zeggen, wel een geheel jaar, zelfs als zij uitgegaan schijnen te zijn. Dat is het deel van de bedrieglijke tong, want allen, die de leugen doen en liefhebben, hebben hun deel in de poel des vuurs, dat eeuwig brandt, Openbaring 22:15.

Psalm 120:5-7

Hier klaagt de psalmist over de slechte nabuurschap waar hij heen was gedreven, en sommigen passen dit toe op de twee voorafgaande verzen, wat zal iemand er bij winnen om onder zulke boosaardige, bedrieglijke lieden te wonen? Niets dan *scherpe pijlen* en *gloeiende jeneverkolen,* al het kwaad van een boosaardige en bedrieglijke tong, Psalm 57:5. *Wee mij,* zegt David, dat ik genoodzaakt ben onder de zodanigen te wonen, *dat ik een vreemdeling ben in Mesech en Kedar.* Niet dat David in het land van Mesech of Kedar woonde, we vinden hem nooit zo ver weg van zijn eigen land, maar hij woonde onder ruwe en barbaarse lieden, zoals de inwoners van Mesech en Kedar waren, zoals wij, als wij een slechte nabuurschap zouden willen beschrijven, zeggen zouden: Wij wonen onder Turken en heidenen, dit deed hem uitroepen: *Wee mij!*

1. Hij was genoodzaakt op een afstand te wonen van de inzettingen Gods. Terwijl hij in ballingschap was beschouwde hij zich als een vreemdeling en bijwoner, hij gevoelde zich nooit tehuis dan wanneer hij dicht bij Gods altaren was, en hij roept uit: "*Wee mij,* dat mijn vreemdelingschap aanhoudt, dat ik niet tehuis kan komen tot mijn plaats van de ruste, maar nog op een afstand word gehouden!" Aldus wordt het door sommigen gelezen. Een Godvruchtige kan zich niet tehuis gevoelen, zolang hij van Gods inzettingen verbannen is, deze niet onder zijn bereik heeft. En het is voor allen, die God liefhebben, een grote smart om verstoken te zijn van de middelen van de genade en van gemeenschapsoefening met God. Als zij zich in zo’n toestand bevinden, dan kunnen zij niet anders dan met David uitroepen: *Wee mij!*

2. Hij was genoodzaakt onder slechte mensen te wonen, die in menig opzicht lastig, ja kwellend voor hem waren. *Hij woonde in de tenten Kedars,* waar de schaapherders waarschijnlijk de kwade naam hadden van twistgierig te zijn, zoals de herders van Abraham en Lot. Het is een zware, smartelijke last voor een Godvruchtige om in het gezelschap gedrongen en gehouden te worden van hen, van wie hij hoopt voor altijd gescheiden te zullen zijn, zoals Lot in Sodom, 2 Petrus 2:8. Lang te wonen onder de zodanigen is in waarheid smartelijk, want zij zijn als doornen, kwellend en krabbend en scheurend, en zij zullen de oude vijandschap tonen, die er is in het zaad van de slang tegen het zaad van de vrouw. Zij, onder wie David woonde, waren de zodanigen, die niet slechts hem haatten, maar die vrede haatten, en er de oorlog aan verklaarden, en die op hun krijgswapenen konden schrijven niet: "Sic sequimur pacem, Aldus beogen wij de vrede," maar "Sic persequimur Aldus vervolgen wij." Misschien was het hof van Saul het Mesech en Kedar, waarin David woonde, en was Saul de man die hij bedoelde, die de vrede haatte, die David gaarne wilde verplichten, maar het niet kon, omdat Saul, hoe meer dienst hij hem bewees, des te meer tegen hem verbitterd werd.

Zie hier:

a. Het karakter van een zeer goed man in David, die, hoewel hij een krijgsman was, in waarheid kon *zeggen: ik ben vreedzaam,* ik ben voor de vrede, want hij leefde vreedzaam met alle mensen, en in onvrede met niemand. *Ik vrede,* zo is het in het oorspronkelijke, "Ik heb de vrede lief, en jaag de vrede na, mijn neiging is tot vrede, en ik schep er behagen in. Ik bid om vrede, en streef naar vrede, wil, in het redelijke, alles doen, mij aan alles onderwerpen, van alles scheiden, om maar vrede te hebben. Ik ben voor vrede, en heb het doen blijken, dat ik dit ben." De wijsheid, die van boven is, is ten eerste zuiver, daarna vreedzaam."

b. Het karakter van de slechtste mensen in Davids vijanden, die twist zochten met degenen die geheel vreedzaam waren. *"Als ik spreek zijn zij voor de oorlog"* en zoveel sterker voor de oorlog, hoe meer zij mij gezind zien voor de vrede." Hij sprak met alle mogelijke eerbied en vriendelijkheid, stelde schikkingen voor, sprak met verstand, met liefde, maar zij wilden hem niet eens geduldig aanhoren, maar riepen terstond: "Te wapen! te wapen!" zo woest en onverzoenlijk waren zij, en zo er op uit om kwaad te doen. Zodanigen waren Christus' vijanden, om Zijn liefde stonden zij Hem tegen, en voor Zijn goede woorden en goede werken stenigden zij Hem. Als wij zulke vijanden ontmoeten, dan moeten wij het niet vreemd vinden, en er de vrede niet minder om liefhebben, dat wij hem tevergeefs zoeken. Wordt van het kwade niet overwonnen, neen, zelfs niet van zo'n kwaad, maar streef er nog naar om het kwade te overwinnen door het goede.

PSALM 121

1 Een lied Hammaaloth. Ik hef mijn ogen op naar de bergen, vanwaar mijn hulp komen zal.
2 Mijn hulp is van den HEERE, Die hemel en aarde gemaakt heeft.
3 Hij zal uw voet niet laten wankelen; uw Bewaarder zal niet sluimeren.
4 Ziet, de Bewaarder Israels zal niet sluimeren, noch slapen.
5 De HEERE is uw Bewaarder, de HEERE is uw Schaduw, aan uw rechterhand.
6 De zon zal u des daags niet steken, noch de maan des nachts.
7 De HEERE zal u bewaren van alle kwaad; uw ziel zal Hij bewaren.
8 De HEERE zal uw uitgang en uw ingang bewaren, van nu aan tot in der eeuwigheid.

Sommigen noemen dit DE PSALM VAN DE KRIJGSMAN, en zij geloven dat hij geschreven werd in het legerkamp, toen David zijn leven waagde op de hoogten des velde, en aldus vertrouwde dat God zijn hoofd zou bedekken ten dage van de wapening. Anderen noemen hem de PSALM DES REIZIGERS, (want er is geen sprake in van oorlogsgevaar), en zij denken dat David hem geschreven heeft als hij uitging, en hem bestemd heeft PRO VEHICULO VOOR HET VOERTUIG, tot geleide en gezelschap van een Godvruchtige op reis hetzij te land of ter zee. Maar wij behoeven hem niet daarvoor alleen te gebruiken, waar wij ook zijn, tehuis of daar buiten, altijd zijn wij aan gevaar blootgesteld, meer dan wij denken of weten, en deze psalm leidt ons en moedigt ons aan om te rusten in God op Hem te vertrouwen, ons door het geloof onder Zijn bescherming te stellen, ons aan Zijn zorg toe te vertrouwen, hetgeen wij doen moeten met volkomen overgegevenheid en voldoening, als wij deze psalm zingen.

I. David verzekert zich hier van Gods hulp, vers 1, 2.

II. Hij verzekert er anderen van, vers 3-8.

Psalm 121:1-8

Deze psalm leert ons:

I. Te vertrouwen op God als een God van macht en een God, die algenoegzaam voor ons is. David heeft dit gedaan en er de weldaad van ervaren.

1. Wij moeten niet steunen op schepselen op mensen en middelen, op werktuigen en ondergeschikte oorzaken, noch vlees tot onze arm stellen: *"Zal ik mijn ogen opheffen tot de bergen?"* zo lezen het sommigen. "Komt vandaar mijn hulp? Zal ik steunen op de machten van de aarde, op de sterkte van de bergen, op vorsten en groten, die evenals bergen de aarde vervullen en hun hoofd ten hemel opheffen? Neen, "tevergeefs verwacht men het heil van de heuvelen en de menigte van de bergen," Jeremia 3:23. Nooit verwacht ik dat van hen mijn hulp komen zal, God alleen is mijn vertrouwen." We *moeten onze ogen opheffen boven de bergen,* zo lezen het sommigen, wij moeten over de werktuigen heenzien, en opzien tot God, die de werktuigen voor ons doet zijn wat zij zijn.

2. Wij moeten zien, dat al onze hulp in God is, in Zijn macht en goedheid, Zijn voorzienigheid en genade, en van Hem moeten wij haar verwachten *"Mijn hulp is van de Heere,* de hulp die ik begeer is die, welke Hij zendt, en van Hem verwacht ik haar op Zijn eigen wijze en Zijn eigen tijd. Als Hij niet helpt, kan geen schepsel helpen, als Hij helpt, kan geen schepsel hinderen of schaden."

3. Wij moeten hulp erlangen van God door geloof in Zijn beloften en door behoorlijk Zijn inzettingen waar te nemen: "ik *hef mijn ogen op naar de bergen".* Waarschijnlijk bedoelt hij de bergen, op welke de tempel gebouwd was, de berg Moria en de heilige berg Zion, waar de ark des verbonds is, het orakel en de altaren zijn. "Ik zal het oog hebben op de bijzondere tegenwoordigheid Gods in Zijn kerk en met Zijn volk Zijn tegenwoordigheid door belofte, en niet slechts op Zijn gewone, Zijn algemene tegenwoordigheid." Als hij op een afstand was, wilde hij heenzien naar het heiligdom, Psalm 28:2, 42:7, *vanwaar mijn hulp komen zal,* van het woord en het gebed, van het verborgene Zijns tabernakels. *Mijn hulp is van de Heere,* vers 2, van voor het aangezicht des Heeren. "Hetgeen," zegt Dr. Hammond, "kan zien op Christus, verschenen in het vlees met wiens mensheid, waarmee de Godheid onafscheidelijk verbonden is, God altijd tegenwoordig is, en door Hem met ons, voor wie Hij, gezeten zijnde aan Gods rechterhand, steeds voorbede doet." Christus wordt genoemd de Engel Zijns aangezichts, die zijn volk heeft verlost, Jesaja 63:9.

4. Wij moeten ons in ons vertrouwen op God hiermede aanmoedigen, dat Hij *de hemel en de aarde gemaakt heeft,* en dat Hij, die dat gedaan heeft, alles doen kan. Hij heeft de wereld uit niets voortgebracht, Hij alleen, door het spreken van een woord, in weinig tijds, en het was alles zeer goed, zeer schoon en voortreffelijk, en daarom heeft Hij, hoe groot onze benauwdheden en moeilijkheden ook zijn, genoegzame macht om ons te steunen en te helpen. Hij, die hemel en aarde gemaakt heeft, is de soevereine Heere van beider heirscharen, en kan, naar het Hem behaagt gebruik van hen maken om Zijn volk te helpen, en hen, naar het Hem behaagt, weerhouden om Zijn volk te schaden.

II. Ons te vertroosten in God, als onze moeilijkheden en gevaren het grootst zijn. Hier wordt ons beloofd dat wij, zo wij op God ons vertrouwen stellen en ons houden op de weg van onze plicht, veilig zullen zijn onder Zijn hoede en bescherming, zodat geen werkelijk kwaad ons zal overkomen,

geen andere beproeving ons zal treffen, dan die God goed voor ons acht, en die ons ten goede zal doen medewerken.

1. God zelf heeft op zich genomen om onze beschermer te zijn: *de Heere is uw bedaarder* vers 5. Welke last Hij Zijn engelen ook geeft om Zijn volk te bewaren, Hij heeft daarmee er zichzelf toch niet van ontheven zodat, hetzij ieder heilige al of niet een engel tot zijn beschermer heeft, wij hier zeker van zijn dat God zelf zijn beschermer is. Het is de oneindige wijsheid, die de veiligheid beraamt van hen, die zich onder Gods bescherming stellen, en het is de oneindige macht, die haar werkt. Diegenen moeten wel zeer goed bewaard zijn, die *de Heere* tot hun *bewaarder* hebben. Indien zij door beproeving tot Zijn gevangenen zijn gemaakt, dan is Hij toch hun bewaarder.

2. Hij, die de beschermer is van Zijn kerk in het algemeen, heeft zich verbonden om de bewaarder te zijn van iedere afzonderlijke gelovige, dezelfde wijsheid, dezelfde macht dezelfde beloften. *"De bewaarder Israëls,* vers 4 *is uw bewaarder,* vers 5. De herder van de kudde is de herder van ieder schaap, en zal er zorg voor dragen, dat niet een van hen, zelfs niet een van de kleinen, verloren ga.

3. Hij is een waakzame bewaarder, "*De bewaarder Israëls, uw* bewaarder, o Israëliet, *zal niet sluimeren, noch slapen,* dat heeft Hij nooit gedaan, dat zal Hij nooit doen, want Hij is nooit moede, niet alleen slaapt Hij niet, Hij sluimert niet eens, Hij heeft niet de minste neiging tot slapen."

4. Hij beschermt niet slechts hen, wier bewaarder Hij is, maar Hij verkwikt hen ook Hij *is hun schaduw.* Er is zeer veel genadige neerbuigende goedheid in dit beeld, het eeuwige wezen, die oneindige zelfstandigheid is, is wat Hij is ten einde tot Zijn volk van vertroosting te kunnen spreken, hun te beloven hun schaduw te zijn, zich zo dicht bij hen te houden als de schaduw bij het lichaam is, hen te beschutten tegen verschroeiende hitte, zoals "de schaduw van een zwaren rotssteen in een dorstig land," Jesaja 32:2. Onder deze schaduw kunnen zij met lust en gerustheid neerzitten, Hooglied 2:3.

5. Hij is altijd nabij Zijn volk om hen te beschermen en te verkwikken, en nooit verre van hen. Hij is hun *bewaarder* en hun *schaduw aan hun rechterhand,* zodat Hij nooit ver te zoeken is. De rechterhand is de werkende hand, laat hen zich slechts vaardig tot hun plicht wenden, en dan zullen zij God gereed vinden om hen bij te staan en hun voorspoed te geven, Psalm 16:8.

6. Hij is niet slechts aan hun rechterhand, "Hij zal ook de voeten van Zijn gunstgenoten bewaren," 1 Samuel 2:9. Hij zal het oog hebben op hun bewegingen, Hij zal uw voet niet laten wankelen. God zal er voor zorgen dat Zijn volk niet zal worden verzocht boven hetgeen zij vermogen, dat zij niet in zonde zullen vallen, hoewel zij daar na aan toe kunnen komen, Psalm 73:2, 23, niet in ellende of benauwdheid zullen komen, hoewel er velen zijn, die trachten hen te ondermijnen door bedrog, of terneder te werpen door geweld. Hij zal er hen voor bewaren om verschrikt te worden, zoals wij verschrikt zijn als wij uitglijden of struikelen en op het punt zijn van te vallen.

7. Hij zal hen beschermen tegen al de boze invloeden van de hemellichamen, vers 6. *De zon zal u niet steken* door haar hitte *des daags, noch de maan* door haar koude en vochtigheid *des nachts.* Zon en maan zijn grote zegeningen voor het mensdom, en toch zo groot een verandering is door de zonde teweeggebracht in de schepping, zon en maan, hoewel zij door een groot deel van het

mensdom worden aangebeden, zijn dikwijls schadelijk voor het menselijk lichaam, menigmaal slaat God ons door haar, maar Zijn gunst zal zo tussenbeide treden, dat zij Zijn volk niet schaden. Hij zal hen nacht en dag welvaren Jesaja 27:3, zoals Hij Israël in de woestijn bewaard heeft door een wolkkolom bij dag, die hen beschutte tegen de hitte van de zon en een vuurkolom des nachts, die waarschijnlijk een zachte warmte uitstraalde over het gehele leger, opdat zij geen nadeel zouden ondervinden van de koude en vochtigheid van de nacht, hun vader Jakob geklaagd hebbende, dat hem de hitte verteerde bij dag, en de vorst bij nacht, Genesis 31:40. Het kan in overdrachtelijke zin verstaan worden: "Gij zult niet geschaad worden door de openlijke aanvallen uwer vijanden, die even zichtbaar zijn als de verschroeiende stralen van de zon, noch door hun verborgen verraderlijke pogingen, die als het onmerkbare indringen zijn van de koude bij nacht."

8. Zijn bescherming zal hen in ieder opzicht veilig doen zijn: *"De Heere zal u bewaren van alle kwaad,* het kwaad van de zonde en het kwaad van de benauwdheid. Het kwaad, dat gij vreest, zal Hij voorkomen, en het kwaad, dat gij gevoelt, zal Hij heiligen, wegnemen of verlichten. Hij zal hen er voor bewaren om kwaad te doen, 2 Corinthiers 13:7, en in zoverre van kwaad te lijden dat, in welke beproeving u ook overkome, geen kwaad zal zijn. Zelfs hetgeen doodt, zal niet schaden."

9:Het is inzonderheid het geestelijk leven, dat God onder Zijn bescherming zal nemen, *uw ziel zal Hij bewaren.* Alle zielen zijn Zijne, en de ziel is de mens, en daarom zal Hij ze met bijzondere zorg bewaren, opdat zij niet verontreinigd worde door de zonde en ontroerd worde door beproeving. Hij zal ze bewaren door ons in het bezit ervan te bewaren, en Hij zal ze er voor bewaren om voor eeuwig om te komen.

10. Hij zal ons bewaren op al onze wegen, "Hij *zal uw uitgang en uw ingang bewaren.* Gij zult op al uw reizen te land of ter zee onder Zijn bescherming zijn, uitgaande of tehuis komende, zoals Hij Israël in de woestijn bewaard heeft bij hun optrekken en bij hun rusten. Hij zal u voorspoedig maken in al uw zaken tehuis en daarbuiten, bij het begin en bij het beëindigen ervan. Hij zal u bewaren in leven en in sterven, bij uw uitgang en uw ingang terwijl gij leeft, en bij uw ingang als gij sterft, uitgaande naar uw arbeid in de morgen uwer dagen, en tehuis komende tot uw rust als de avond des ouderdoms u naar binnen roept," Psalm 104:23.

11. Hij zal voor ons blijven zorgen *van nu aan tot in eeuwigheid.* Het is een levenslange bescherming. "Hij zal u geleiden tot de dood toe, en u dan verbergen in het graf, verbergen in de hemel. Hij zal u bewaren tot Zijn hemels koninkrijk." God zal Zijn kerk en Zijn heiligen beschermen, al de dagen tot de voleindig van de wereld. De Geest die hun bewaarder en hun trooster is, zal bij hen blijven in eeuwigheid.

PSALM 122

1 Een lied Hammaaloth, van David. Ik verblijd mij in degenen, die tot mij zeggen: Wij zullen in het huis des HEEREN gaan.
2 Onze voeten zijn staande in uw poorten, o Jeruzalem!
3 Jeruzalem is gebouwd, als een stad, die wel samengevoegd is;
4 Waarheen de stammen opgaan, de stammen des HEEREN, tot de getuigenis Israels, om den Naam des HEEREN te danken.
5 Want daar zijn de stoelen des gerichts gezet, de stoelen van het huis van David.
6 Bidt om den vrede van Jeruzalem; wel moeten zij varen, die u beminnen.
7 Vrede zij in uw vesting, welvaren in uw paleizen.
8 Om mijner broederen en mijner vrienden wil, zal ik nu spreken, vrede zij in u!
9 Om des huizes des HEEREN, onzes Gods wil, zal ik het goede voor u zoeken.

Deze psalm schijnt door David geschreven te zijn ten gebruike van het volk van Israël, als zij te Jeruzalem kwamen om op de drie plechtige feesten voor het aangezicht des Heeren te aanbidden. Het was in Davids tijd, dat Jeruzalem voor het eerst verkoren was om de stad te zijn waar God Zijns naams gedachtenis stichten zou. Daar het iets nieuws was werd dit onder andere middelen gebruikt, om het volk liefde te doen opvatten voor Jeruzalem als de heilige stad, hoewel ze nog slechts kort tevoren in de handen van de Jebusieten was.

Merk op:

I. De blijdschap, waarmee zij moesten opgaan naar Jeruzalem, vers 1, 2.

II. De grote waardering, die zij voor Jeruzalem moesten hebben, vers 3-5.

II. De grote zorg, die zij moesten hebben voor Jeruzalem, en de gebeden, die zij tot God moesten opzenden voor haar welvaren, vers 6-9. Bij het zingen van deze psalm moeten wij het oog hebben op de Evangeliekerk, die genoemd wordt het Jeruzalem, dat van boven is.

Psalm 122:1-5

Hier is:

1. Het genot, dat David en andere vrome Israëlieten vonden als zij tot God naderden om de openbare eredienst bij te wonen, vers 1, 2.

A. De uitnodiging, tot hen gericht, was zeer welkom. David zelf was verblijd en hij wenste dat ieder Israëliet zou zeggen dat hij verblijd was, als hij geroepen werd *om in het huis des Heeren te gaan.* Het is de wil van God, dat wij Hem in samenstemming met elkaar zullen aanbidden, dat velen zich zullen verenigen om tot Hem te gaan in de openbare inzettingen. Wij behoren God te aanbidden in ons eigen huis, maar dat is niet genoeg, wij moeten *in het huis des Heeren gaan,* om Hem daar onze hulde te brengen en de onderlinge bijeenkomsten niet nalaten. Wij moeten niet alleen samenstemmen met elkaar, maar elkaar opwekken, om naar de openbare Godsverering te gaan. Wij *zullen gaan,* niet: "ga gij, en bid voor ons, wij zullen tehuis blijven," maar: Wij *zullen ook henengaan)* Zacheria 8:21, niet: ga gij eerst, en wij zullen u op ons gemak volgen, " of, "wij zullen eerst gaan, en gij zult na ons komen, " maar, "wij zullen tezamen gaan, tot eer van God en tot onze wederzijdse stichting en aanmoediging." Wij zelf zijn traag en achterlijk, en anderen zijn dit ook, en daarom moeten wij elkaar opwekken en opscherpen tot het goede, zoals ijzer met ijzer gescherpt wordt. Zij, die zich verblijden in God, zullen zich verblijden in de oproep en in de gelegenheid om tot Hem te gaan. David zelf, die het even weinig nodig had als wie het ook zij, om in zijn ijver voor de Godsdienst aangespoord te worden, heeft het zo weinig als een belediging opgenomen als hij geroepen werd om in het huis des Heeren te gaan, dat hij er blijde mee was als met een hem betoonde vriendelijkheid. Wij moeten van onze Christelijke vrienden begeren dat zij, als zij een goed werk ter hand genomen hebben, er ons toe zullen oproepen om er hen behulpzaam in te zijn.

B. Hun vooruitzicht was zeer aangenaam. Zij spreken ervan met heilige blijdschap, als in vervoering van vreugde, vers 2. *Onze voeten zijn staande in uw poorten, o Jeruzalem!* Als zij, die van het land kwamen, de reis moeizaam vonden, vertroostten zij zich hiermede, dat zij weldra te Jeruzalem zijn zullen, en dat dit hun een vergoeding zal wezen voor de vermoeienissen hunner reis. Wij zullen daar staan als dienaren, het is begerenswaardig een plaatste hebben in Jeruzalem, al is het ook slechts onder hen, die daar staan, Zacheria 3:7, al is het ook op de plaats des dorpelwachters, Psalm 84:11. Wij hebben nu een rustplaats voor de ark, en waar zij is, zullen wij wezen.

2. De lof van Jeruzalem, zoals in Psalm 48:13..

a. Het is de schone stad, niet alleen om haar ligging, maar ook om haar bouw. Ze is gebouwd *tot een stad,* de huizen staan niet verstrooid, maar belendend aan elkaar, en de straten zijn ruim en fraai. Zij is eenvormig gebouwd, *wel samengevoegd,* de huizen sterken en steunen elkaar. Hoewel de stad verdeeld was in de boven- en benedenstad, wordt zij toch gezegd *wel samengevoegd* te zijn, daar de Jebusieten er volkomen uit verdreven waren, en zij dus geheel en al in het bezit was van Gods volk. Zij was een type van de Evangeliekerk die wel samengevoegd is in heilige liefde en Christelijke gemeenschapsoefening, zodat zij geheel als een stad is.

b. Het is de plaats waar geheel Israël samenkomt, de plaats, *waarheen de stammen opgaan,* de algemene verenigingsplaats, en ze komen samen:

Ten eerste om onderricht van God te ontvangen, zij komen *tot de getuigenis Israëls, om* te horen wat God hun te zeggen heeft, en Zijn orakel te raadplegen.

Ten tweede. Om Gode heerlijkheid toe te schrijven, om *de naam des Heeren te danken.* Wij allen hebben reden om dit te doen, inzonderheid zij, onder wie de getuigenis Israëls is. Indien God tot ons spreekt door Zijn Woord, dan hebben wij reden om Hem te antwoorden door onze dankzegging. Zie op welke boodschap wij uitgaan, als wij ons tot de openbare eredienst begeven, het is om *dankzegging te doen.*

c. Het is de koninklijke stad, vers 5. *Daar zijn de stoelen des gerichts gezet.* Het volk had reden om Jeruzalem te beminnen, omdat daar het recht bedeeld werd door een man naar Gods hart. De burgerlijke belangen des volks waren even goed verzorgd en verzekerd als hun kerkelijke zaken, en zeer gelukkig waren zij in hun gerechtshoven, die in Jeruzalem gevestigd waren, zoals de onze in Westminsterhall.

Merk op: Welk een schoon gezicht het was de getuigenis Israels en de stoelen des gerichts zo dicht bij elkaar te zien, te zien hoe goede naburen zij van elkaar waren. Laat de getuigenis Israëls de stoelen des gerichts besturen, en laat de stoelen des gerichts de getuigenis Israëls beschermen.

Psalm 122:6-9

1. Hier roept David anderen op om het goede voor Jeruzalem te wensen, vers 6, 7. *Bidt om de vrede van Jeruzalem,* om haar welvaren, om al het goede voor haar, inzonderheid om de eensgezindheid van haar inwoners en hun bewaring tegen de invallen van vijanden. Dit kunnen wij in waarheid begeren, opdat wij in haar vrede zelf vrede hebben, en hierom moeten wij ernstig bidden, want het is de gave Gods, en Hij wil er om verzocht worden. Zij die niets anders kunnen doen voor de vrede van Jeruzalem, kunnen er voor bidden, hetgeen nog iets meer is dan hun welwillendheid te betuigen, het is het verordineerde middel om zegen te verkrijgen. Wij moeten, een ieder van ons, de vrede en het welvaren van de Evangeliekerk, inzonderheid in ons eigen land, ernstig begeren en er vurig om bidden. Nu worden wij hier:

A. Aangemoedigd in ons bidden voor Jeruzalems vrede: *wel moeten* zij *varen die u beminnen*. Wij moeten bidden voor Jeruzalem, niet uit gewoonte, of omdat dit als het ware in de mode is, maar uit een beginsel van liefde voor Gods regering over de mensen, en der mensen aanbidding van God. In het streven naar het openbare welzijn bevorderen wij ook het onze, want zozeer *bemint God de poorten van Zion,* dat Hij allen zal liefhebben, die haar beminnen, en dus kunnen zij niet anders dan voorspoedig zijn, hun ziel zal ten minste welvaren door de inzettingen, die zij zo liefhebben.

B. Bestuurd in onze gebeden er voor, woorden in onze mond gelegd, vers 7. *Vrede zij in uw vesting.* Hij leert ons te bidden:

a. Voor al de inwoners in het algemeen, allen, die binnen haar muren zijn, van de geringste tot de aanzienlijkste. Vrede zij in uw forten, laat die nooit worden aangevallen, of, indien zij worden aangevallen, laat hen nooit veroverd worden, maar een krachtige beveiliging wezen voor de stad.

b. Voor de vorsten en regeerders in het bijzonder, *welvaren zij in uw paleizen* in de woningen van hen, die het roer van staat in handen hebben, de openbare zaken besturen, want indien zij voorspoed hebben, strekt dit tot welzijn van het algemeen. De armere klassen zijn licht geneigd om de voorspoed van de paleizen te benijden, maar hier wordt hen geleerd ervoor te bidden.

2. Hij besluit dat hij, wat anderen ook mogen doen, zich een getrouw vriend van Jeruzalem zal betonen:

A. In zijn gebeden: *"Ik zal nu spreken,* thans, nu ik de stammen zo blijmoedig zie opgaan naar *de getuigenis Israëls,* en de zaak beslist is dat Jeruzalem de plaats moet wezen waar God Zijns naams gedachtenis stichten wil, zal ik zeggen: *Vrede zij in u."* Hij heeft niet gezegd: "Laat anderen bidden voor de openbare vrede, de priesters en de profeten wier werk het is, en het volk, dat niets anders te doen heeft en ik zal er voor strijden en er voor regeren, neen, "ook ik zal er voor bidden."

B. In zijn streven, waarmee hij zijn gebeden zal ondersteunen. "Ik zal tot het uiterste van mijn vermogen *het goede voor u zoeken."* Al wat binnen de kring ligt van onze werkzaamheid voor het openbare welzijn moeten wij doen, want anders zijn wij niet oprecht in ons bidden er voor.

Nu zou men kunnen zeggen: het is toch niet te verwonderen, dat David om het welvaren van Jeruzalem heeft gebeden, daarin stak geen bijzondere verdienste, het was zijn eigen stad, en de

belangen van zijn familie, zijn gezin, waren er aan verbonden. Dat is waar, maar hij betuigt dat dit toch niet de reden was waarom het welvaren van Jeruzalem hem zo ter harte ging, maar dat dit voortkwam uit zijn warme liefde:

a. Voor de gemeenschap van de heiligen, het is *om mijner broederen en mijner vrienden wil,* dat is: om de wille van alle ware Israëlieten, die ik beschouw als mijn broeders, zo noemt hij hen, 1 Kronieken 28:2, en die dikwijls zijn metgezellen waren geweest in de aanbidding Gods, waardoor mijn hart aan hen verbonden is.

b. Voor de inzettingen Gods, hij "had een welgevallen tot het huis zijns Gods," 1 Kronieken 29:3, hij smaakte groot genoegen in de openlijke eredienst, en om die reden wilde hij bidden om het welvaren van Jeruzalem. Onze belangstellende zorg voor het openbare welzijn is dan recht en goed, als zij voortkomt uit oprechte liefde tot Gods inzettingen en Zijn getrouwe aanbidders.

PSALM 123

1 Een lied op Hammaaloth. Ik hef mijn ogen op tot U, Die in de hemelen zit.
2 Zie, gelijk de ogen der knechten zijn op de hand hunner heren; gelijk de ogen der dienstmaagd zijn op de hand harer vrouw; alzo zijn onze ogen op den HEERE, onze God, totdat Hij ons genadig zij.
3 Zijt ons genadig, o HEERE! zijt ons genadig, want wij zijn der verachting veel te zat.
4 Onze ziel is veel te zat des spots der weelderigen, der verachting der hovaardigen.

Deze psalm werd geschreven in een tijd, toen de kerk Gods zeer naar de diepte was gebracht en vertreden werd, sommigen denken dat het was toen de Joden gevangen waren in Babel, hoewel dat niet de enige tijd was, dat zij beledigd en vertreden werden door de hovaardigen. De psalmist begint, alsof hij alleen voor zichzelf sprak, vers 1, maar terstond daarna spreekt hij in naam van de kerk. Hier is:

I. Hun verwachting van genade van God, vers 1, 2.

II. Hun pleiten om genade bij God, vers 3, 4. Bij het zingen van deze psalm moeten wij met heilige zorg onze ogen opheffen tot God om Zijn gunst te verkrijgen, en dan met heilige minachting neerzien op de smaad van de mensen.

Psalm 123:1-4

I. Wij hebben hier de plechtige belijdenis van Gods volk van geloof en hoop in God, vers, 1, 2.

Merk op:

1. De omschrijving, die hier van God wordt gegeven: *die in de hemelen zit.* Onze Heere Jezus heeft ons geleerd om bij ons gebed het oog te hebben op God, als ‘onze Vader, die in de hemelen is, " niet alsof Hij daar beperkt of opgesloten is, maar omdat Hij daar inzonderheid Zijn heerlijkheid openbaart, zoals de koning aan zijn hof. De hemel is een plaats van uitzicht en een plaats van macht, Hij, die daar woont, aanschouwt vandaar al de rampen Zijns volks, en vandaar kan Hij hulp zenden om hen te redden. Soms schijnt het alsof God de aarde had verlaten, en dan vragen de vijanden van Gods volk: *Waar is nu uw God?* Maar dan kunnen zij met vertroosting in het hart antwoorden: *Onze God is in de hemel. Gij die in de hemel zit,* aldus sommigen, daar gezeten zijt als Rechter, want *de Heere heeft Zijn troon* in de hemelen bevestigd, en op die troon kan de benadeelde onschuld een beroep doen.

2. Hoe hier tot God wordt opgezien, de psalmist zelf *hief zijn ogen tot Hem op.* De ogen eens Godvruchtigen zijn *geduriglijk op de Heere,* Psalm 25:15, in ieder gebed heffen wij onze ziel, het oog van onze ziel, op tot God inzonderheid als wij in benauwdheid zijn, hetgeen hier het geval was. De ogen des volks *waren op de Heere,* vers 2. Wij bevinden dat genade tot een volk komt, als de "ogen van de mens gelijk als van al de stammen Israëls op de Heere zijn," Zacheria 9:1. De ogen des lichaams zijn hemelwaarts gericht. "Os homini sublime dedit Aan de mens schonk Hij een rechtopgaande gestalte," om ons te leren waarheen wij de ogen des geestes moeten richten. Onze ogen wachten op de Heere, het oog van de begeerte en des gebeds, en het oog des vertrouwens, van de hoop en verwachting, het verlangende oog. Onze ogen moeten op God zijn, als *de Heere* en als *onze God, totdat Hij ons genadig zij*. Wij begeren genade van Hem, wij hopen dat Hij ons genade zal betonen, en wij zullen onze ogen op Hem gericht houden totdat wij genade van Hem verkregen hebben.

Dit wordt verduidelijkt door een gelijkenis, vers 2. Onze ogen zijn op God, zoals *de ogen van een dienstknecht op de hand zijns heren, of de ogen van de dienstmaagd op de hand harer vrouwe.* De ogen eens dienstknechts zijn:

a. Op zijns meesters besturende hand verwachtende dat hij hem zijn werk zal aanwijzen, en het voor hem in orde zal schikken, en hem tonen zal hoe hij het moet doen: *Wat wilt gij dat ik doen zal.*

b. Op zijn voorziening-makende hand. Dienstboden zien op hun heer of op hun vrouwe om het bescheiden deel hunner spijs te ontvangen, Spreuken 31:15. En tot God moeten wij opzien voor ons dagelijks brood, voor genade, die ons genoeg is, van Hem moeten wij haar met dankbaarheid ontvangen.

c. Op Zijn helpende hand. Indien de dienstknecht zijn werk zelf niet af kan, van wie anders moet hij dan hulp verwachten dan van zijn meester? En in de kracht van de Heere God moeten wij uitgaan en voortgaan.

d. Op zijn beschermende hand. Indien de dienstknecht tegenstand ontmoet in zijn werk, indien hem rekenschap wordt gevraagd van hetgeen hij doet, als hem onrecht wordt gedaan, als hij benadeeld wordt, wie anders zal hem dan ondersteunen en verdedigen dan zijn meester, die hem aan het werk gezet heeft? Het volk van God kan, als het vervolgd wordt zich beroepen op zijn Meester: Wij zijn de *Uwen, behoud ons.*

e. Op Zijn kastijdende hand. Als de dienstknecht zijn meester er toe brengt om hem te slaan, dan roept hij niet om hulp tegen zijn meester, maar hij ziet op de hand, die hem slaat, totdat zij zegt: "Het is genoeg, ik zal niet eeuwiglijk twisten." Het volk van God was nu onder Zijn bestraffing en tot wie anders zal het zich keren dan tot die die het slaat? Jesaja 9:12. Tot wie anders zullen zij hun smekingen richten dan tot hun Rechter? Zij zullen niet doen zoals Hagar gedaan heeft, die van haar meesteres wegliep toen deze haar met enige strengheid behandelde, Genesis 16:6, maar zich onderwerpen aan en zich vernederen onder de machtige hand Gods.

f. Op Zijn belonende hand. De dienstknecht verwacht zijn loon van zijn meester zijn: wel, gij goede en getrouwe dienstknecht. Geveinsden hebben hun oog op de hand van de wereld, en zij hebben van haar hun loon, Mattheus 6:2, maar ware Christenen hebben hun oog op God als hun beloner.

II. De ootmoedige smeekbede, die Gods volk tot Hem opzendt in hun rampspoedige toestand, vers 3, 4, waarin:

1. Zij smeken om genade, aan God niet voorschrijvende wat Hij voor hen doen moet, niet pleitende op eigen verdiensten, waarom Hij iets voor hen doen moet, maar roepende: *Wees ons genadig, o Heere, wees ons genadig*. Wij vinden weinig genade bij de mensen, hun barmhartigheden zijn wreed, er zijn bespottingen en geselen, maar dit is onze troost, dat bij de Heere genade is, en wij behoeven niets meer te begeren tot onze hulp en verlichting en om ons gerust te doen zijn, dan de genade van God. Waarin de benauwdheid der kerk ook moge bestaan, Gods genade is een soeverein geneesmiddel.

2. Zij leggen hun grieven bloot: Wij *zijn de verachting veel te zat.* Verachting is de wonde, de last, waar zij over klagen.

Merk op:

a. Wie veracht werden: "Wij, die het oog hebben op U." Zij die door God worden geëerd, worden dikwijls veracht en vertreden door de wereld. Sommigen vertalen de woorden, die wij overzetten door de weelderigen en de hovaardigen in dier voege, dat er de personen mee bedoeld zijn, die gesmaad en veracht worden: "Onze ziel is ontroerd, ziende hoe zij, die vreedzaam en gerust zijn, en de voortreffelijken gesmaad en veracht worden." De heiligen zijn een vreedzaam volk en toch worden zij mishandeld, Psalm 35:20, zij zijn de heerlijken, de voortreffelijken van de aarde, en toch worden zij onderschat, Klaagliederen 4:1,.

b. Wie hen verachtte, de woorden nemende zoals wij ze lezen, zijn het de epicuristen, de weelderigen de vleselijk-gezinden, de zinnelijken, Job 12:5. De smaders zijn de zodanigen, die naar hun eigen begeerlijkheden wandelen en hun buik dienen, en de hovaardigen zijn dezulken, die God

zelf trotseren en een hoge dunk hebben van zichzelf, zij vertreden Gods volk, denkende zichzelf te verheerlijken door hen te vernederen.

c. In welke mate zij veracht werden. Wij zijn er vol en oververzadigd van. *Onze ziel is veel te zat des spots van de weelderigen.* De vijanden dachten dat zij hen nooit genoeg konden zeggen om hen verachtelijk te maken, en zij moesten het wel ter harte nemen, het was een doodsteek in hun beenderen, Psalm 42:11. Spot en smaad zijn het lot geweest van Gods volk in deze wereld, zo was het, zo is het, en zo zal het waarschijnlijk wel altijd zijn. Ismaël bespotte Izak, hetgeen genoemd is hem te vervolgen en zo is het nu, Galaten 4:29. Met betrekking tot de smaad en de verachting van de mensen is het een oorzaak van vertroosting, dat er genade is bij God, genade voor onze goede naam, als hij door het slijk wordt gesleurd: "Hoor, o onze God, dat wij zeer veracht zijn. "

PSALM 124

1 Een lied Hammaaloth, van David. Ten ware de HEERE, Die bij ons geweest is, zegge nu Israel,
2 Ten ware de HEERE, Die bij ons geweest is, als de mensen tegen ons opstonden;
3 Toen zouden zij ons levend verslonden hebben, als hun toorn tegen ons ontstak.
4 Toen zouden ons de wateren overlopen hebben; een stroom zou over onze ziel gegaan zijn.
5 Toen zouden de stoute wateren over onze ziel gegaan zijn.
6 De HEERE zij geloofd, Die ons in hun tanden niet heeft overgegeven tot een roof.
7 Onze ziel is ontkomen, als een vogel uit den strik der vogelvangers; de strik is gebroken, en wij zijn ontkomen.
8 Onze hulp is in den Naam des HEEREN, Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Wij onderstellen dat David deze psalm geschreven heeft bij gelegenheid van een grote verlossing, die God voor hem en zijn volk gewrocht heeft uit een zeer dreigend gevaar, door hetwelk zij allen in het verderf gestort zouden zijn, of het door een inval van buitenlandse vijanden was, of door een binnenlands oproer, is niet zeker. Wat het ook geweest moge zijn, hijzelf schijnt diep getroffen te zijn door de goedheid Gods, en hij is zeer begerig dat ook anderen er door getroffen zullen worden, dat Hij hun een weg ter ontkoming had bereid. Hij is zeer zorgzaam om er Gode al de eer voor toe te kennen, en haar niet zichzelf toe te eigenen, zoals dit de gewoonte is van overwinnaars.

I. Hij stelt de grootte van het gevaar, waarin zij zich bevonden in het licht, en van het verderf, dat hen zo van nabij bedreigde vers 1-5.

II. Hij geeft God de eer van hun ontkoming, vers 6, 7, vergeleken met vers 1, 2.

III. Hij ontleent er moed aan om op God te vertrouwen, vers 8. Bij het zingen van deze psalm kunnen wij behalve de toepassing ervan op een bijzondere verlossing, gewrocht voor ons en ons volk in onze dagen en de dagen van onze vaderen, denken aan het grote werk van onze verlossing door Jezus Christus, waardoor wij van de machten van de duisternis verlost zijn.

Psalm 124:1-5

Het volk van God, hier opgeroepen zijnde om God te loven voor hun verlossing, moet nota nemen:

1. Van de boosaardigheid van de mensen, door welke zij aan de rand des verderfs zijn gebracht. Laat Israël zeggen dat er slechts een schrede was tussen hen en de dood, hoe ongeneeslijker de ziekte schijnt te zijn, hoe meer de bekwaamheid van de geneesheer uitkomt in de genezing.

Merk op:

a. Vanwaar het gevaar dreigde, *de mensen stonden legen ons op,* schepselen van onze eigen soort, en toch er op uit om ons in het verderf te storten: "Homo homini lupus de mens is een wolf voor de mens." Geen wonder dat de rode draak, de briesende leeuw ons zoekt te verslinden, maar dat mensen dorsten naar het bloed van mensen, Absalom naar het bloed van zijn eigen vader, dat een vrouw dronken zou zijn van het bloed van de heiligen, dat is iets, waar wij met de apostel Johannes ons grotelijks over kunnen verwonderen. Van mensen kunnen wij menselijkheid verwachten, maar er zijn er, wier *barmhartigheden wreed zijn.* Maar wat was deze mensen? Wel, *hun toorn was tegen ons ontstoken,* vers 3, er was iets waar zij toornig om waren, en toen kon niets minder hun voldoen of bevredigen dan het verderf dergenen, tegen wie zij dit misnoegen hadden opgevat: grimmigheid en overloping van toorn is wreed. Hun toorn was ontstoken als een vuur, gereed om ons te verteren, zij waren trots, en de goddeloze vervolgt hittiglijk in hoogmoed de ellendige. Zij waren stoutmoedig in hun aanval, zij *stonden tegen ons op,* stonden op in rebellie met het vaste besluit om *ons levend te verslinden.*

b. Hoe ver het ging, en hoe noodlottig het geweest zou zijn, indien het nog een weinig verder ware gegaan. "Wij zouden verslonden zijn als een lam door een leeuw, niet slechts gedood, meer *verslonden,* zodat er niets van ons overgebleven zou zijn, verslonden met zoveel haast, eer wij bemerkten, dat wij nedervoeren levend ter helle. Wij zouden overstroomd zijn als laaggelegen landen bij een overstroming, of het zand door een hoge springvloed." Bij deze vergelijking blijft hij verwijlen met de opklimming, die dit lied kenmerkt als een lied van de opgangen, of van de verheffingen. *Toen zouden ons de wateren overlopen hebben.* Wat van ons? wel, *een stroom zou over onze ziel gegaan zijn,* over ons leven, ons genot, alles wat ons dierbaar is. Welke wateren? Wel, *de stoute,* dat is: de trotse *wateren.* God laat soms aan de vijanden van Zijn volk toe om hen te overmogen, en dat wel zeer sterk, opdat Zijn macht zoveel schitterender zou uitkomen in hun verlossing.

2. Van de goedheid Gods, door welke zij gered werden, toen zij aan de rand des verderfs waren gekomen. "De *Heere was bij ons.* en *indien Hij niet bij ons ware geweest,* wij zouden verloren geweest zijn."

a. God *was bij ons,* Hij nam onze partij, omhelsde onze zaak en trad voor ons op. Hij was onze helper, Hij was krachtiglijk bevonden een hulp, een hulp aan onze zijde, dicht bij ons. Hij was bij ons, niet alleen voor ons, maar onder ons, opperbevelhebber van onze krijgsmacht.

b. Dat God was Jehovah, daarop ligt de nadruk. Indien Hij niet Jehovah zelf ware geweest, een God van oneindige macht en volmaaktheid, die onze verlossing op zich had genomen, onze vijanden

zouden ons overweldigd hebben." Welgelukzalig daarom het volk, welks God Jehovah is, een algenoegzame God. Dat Israël dit zegge tot Zijn eer, en besluite Hem nooit te verlaten.

Psalm 124:6-8

Hier verheerlijkt de psalmist de grote verlossing, die God nu onlangs voor hen gewrocht had.

1. Opdat hun hart des te meer verruimd zou zijn in dankbaarheid aan Hem. *De Heere zij geloofd.* God is de werker van al onze uitreddingen, en daarom moet Hij er de eer voor ontvangen. Wij onthouden Hem hetgeen Hem toekomt, indien wij Hem geen dankzegging doen. En wij zijn des te meer verplicht om Hem te loven, omdat wij zo ternauwernood ontkomen zijn, Wij werden verlost:

a. Als een lam uit de muil van een roofdier, God *heeft ons in hun tanden niet overgegeven tot een roof,* te kennen gevende dat zij geen macht hadden tegen Gods volk, dan die hun van boven gegeven was. Zij konden geen prooi zijn voor hun tanden, tenzij God hen overgaf, en zij werden gered, omdat God niet wilde toelaten dat zij in het verderf zouden gestort worden.

b. Als *een vogel,* een kleine vogel (het woord betekent een mus) *uit de strik van de vogelvangers.* De vijanden zijn zeer listig en zeer boosaardig, zij spannen strikken voor Gods volk om hen tot zonde te brengen en tot ellende en hen daarin te houden. Soms schijnen zij hun doel bereikt te hebben, Gods volk is gevangen in de strik, en het is even onmachtig om er zichzelf uit te helpen als een zwak onnozel vogeltje, en dan is het Gods tijd, om tot hun hulp te verschijnen, als alle andere vrienden falen. dan verbreekt God de strik en maakt de raad van de vijanden tot zotheid. *De strik is gebroken, en wij zijn ontkomen.* Izak werd gered toen hij gereed lag om geofferd te worden. *Jehovah-jireh, op de berg des Heeren zal het voorzien worden.*

2. Opdat hun hart, en het hart van anderen des te meer aangemoedigd zouden zijn, om in gelijke gevaren op God te vertrouwen, vers 8. *Onze hulp is in de naam des Heeren.* David heeft ons er op gewezen, Psalm 121:2, om op God te bebouwen voor hulp ten opzichte van onze persoonlijke aangelegenheden, *Mijn hulp is van de Heere,* hier ten opzichte van de openbare belangen: Onze hulp is in de naam des Heeren. Het is een troost voor allen, aan wie de belangen van Gods Israël na aan het hart liggen, dat Israëls God dezelfde is, die hemel en aarde gemaakt heeft, de wereld gemaakt heeft, en daarom een kerk in de wereld zal hebben, en die kerk in tijden van het grootste gevaar en de grootste nood beveiligen kan. Laat de vrienden van de kerk dus op Hem vertrouwen, en dan zullen zij niet beschaamd worden.

PSALM 125

1 Een lied Hammaaloth. Die op den HEERE vertrouwen, zijn als de berg Sion, die niet wankelt, maar blijft in eeuwigheid.
2 Rondom Jeruzalem zijn bergen; alzo is de HEERE rondom Zijn volk, van nu aan tot in der eeuwigheid.
3 Want de scepter der goddeloosheid zal niet rusten op het lot der rechtvaardigen; opdat de rechtvaardigen hun handen niet uitstrekken tot onrecht.
4 HEERE! doe den goeden wel, en dengenen, die oprecht zijn in hun harten.
5 Maar die zich neigen tot hun kromme wegen, die zal de HEERE weg doen gaan met de werkers der ongerechtigheid. Vrede zal over Israel zijn!

Deze korte psalm kan saamgetrokken worden in deze woorden van de profeet: Zegt de rechtvaardige dat het hem wel gaan zal. Wee de goddeloze, het zal hem kwalijk gaan, Jesaja 3:10, 11. Aldus zijn ons leven en dood, de zegen en de vloek dikwijls voorgesteld in de psalmen, zowel als in de wet en de profeten.

I. Het is gewis wel met het volk van God, want,

1. Zij hebben de belofte van een goede God, dat zij bevestigd zullen zijn, vers 1, en veilig vers 2, en niet altijd in druk, vers 3..

2. Zij hebben de gebeden van een Godvruchtige, die verhoord zullen worden voor hen, vers 4.

II. Het gaat de goddelozen voorzeker kwalijk, inzonderheid de afvalligen vers 5. Sommigen van de Joodse rabbijnen zijn van mening, dat het betrekking heeft op de dagen van de Messias, hoe dit zij, wij, die leden zijn van de Evangeliekerk, kunnen gewis bij het zingen van deze psalm de vertroosting hebben van deze beloften en dit te meer als wij vrezen en ontzag hebben voor de bedreiging.

Psalm 125:1-3

Hier zijn drie zeer dierbare beloften, gedaan aan het volk van God, die, hoewel zij bestemd zijn om het welzijn van de kerk in het algemeen te verzekeren, door particuliere gelovigen op zichzelf toegepast kunnen worden, evenals dit ook met andere soortgelijke beloften gedaan kan worden.

1. Hier is: het karakter van Gods volk, aan wie deze beloften toekomen. Velen noemen zich Gods volk, die part noch deel hebben aan deze zaak. Maar diegenen zullen er het voordeel van hebben en kunnen er de vertroosting van smaken:

a. Die *rechtvaardig* zijn, vers 3, rechtvaardig voor Gods aangezicht, rechtvaardig jegens God, en rechtvaardig jegens alle mensen, om Zijnentwil gerechtvaardigd en geheiligd.

b. Die *op de Heere vertrouwen*, steunen op Zijn zorg, en zich toewijden aan Zijn eer. Allen, die met God handelen, moeten handelen op vertrouwen, en Hij zal alleen aan diegenen troost schenken, die Hem vertrouwen schenken en dit doen blijken door af te laten van op iets anders te vertrouwen, en hun alles met God wagen. Hoe meer onze verwachtingen alleen van God zijn, hoe hoger onze verwachtingen van Hem kunnen zijn.

2. Hier zijn de beloften zelf.

A. Dat hun hart vast zal zijn door het geloof, diegenen zullen in waarheid ondersteund worden, die op God steunen. Zij zullen wezen *als de berg Zion.* De kerk in het algemeen wordt de berg Zion genoemd, Hebreeen 12:22. En zij zal in dit opzicht als de berg Zion zijn, zij zal op een rots gebouwd wezen, en haar belangen zullen zo wel beveiligd zijn, dat *de poorten van de hel niet tegen haar zullen overmogen*. De vastheid van de kerk is de voldoening van hen die het goede voor haar wensen. Particuliere personen, die op God vertrouwen, zullen bevestigd worden, Psalm 112:7, hun geloof zal hun bevestiging zijn, Jesaja 7:9. *Zij zullen wezen als de berg Zion*, die vast is, daar het een berg is geschraagd door Gods voorzienigheid, en nog veel meer als een heilige berg, gesteund door Gods belofte.

a. Zij kunnen niet aan het wankelen worden gebracht door de overste van de macht van de lucht, door al zijn list en kracht niet. Zij kunnen niet tot wankelen worden gebracht in hun oprechtheid, noch in hun vertrouwen op God.

b. Zij bleven in eeuwigheid in de genade, die het onderpand is van hun eeuwig blijven in de heerlijkheid.

B. Dat zij, zich toevertrouwende aan God, veilig zullen zijn onder Zijn bescherming tegen al de aanvallen hunner vijanden. Gelijk Jeruzalem een natuurlijke vastheid en sterkte had in de bergen, die haar omringden, vers 2, (die bergen beschutten haar niet slechts tegen winden en stormen en braken er de kracht van, maar zij maakten er ook de toegang toe zeer moeilijk voor een vijand), zo'n beschutting en bescherming is Gods voorzienigheid voor Zijn volk.

Merk op:

a. De omvang ervan: *de Heere is rondom Zijn volk,* Hij omringt hen van alle zijden, er is geen opening in de omtuining van de bescherming, die Hij maakte rondom Zijn volk, door welke de vijand, die erom heen gaat, zoekende hun kwaad te doen, een ingang kan vinden, Job 1:10,

b. De voortduur er van, *van nu aan tot in eeuwigheid.* Bergen kunnen vermolmen "en vergaan en rotsen uit haar plaats verzet worden," Job 14:8, maar Gods verbond met Zijn volk kan niet verbroken worden, Jesaja 54:10, toch kan Zijn zorg voor hen ophouden. Dat er gezegd is dat zij *blijven in eeuwigheid,* vers 1, en dat God tot in eeuwigheid rondom hen is, geeft te kennen dat de beloften van de vastheid en heiligheid van Gods volk ten volle vervuld zullen worden in hun eeuwige staat. In de hemel zullen zij tot in eeuwigheid blijven, zullen zij "tot pilaren gemaakt zijn in de hemel onzes Gods, en niet meer daaruit gaan," Openbaring 3:12, en daar zal God zelf met Zijn heerlijkheid en gunst "rondom hen zijn tot in eeuwigheid."

C. Dat hun benauwdheid niet langer zal duren dan hun kracht zal strekken om er hen in te ondersteunen, vers 3..

a. Er wordt ondersteld dat de roede of scepter van de goddelozen over hen kan komen, op het lot van de rechtvaardigen kan vallen. De scepter hunner macht kan hen verdrukken, de roede huns toorns kan hen kwellen en pijnigen. Zij kan vallen op hun persoon, hun bezittingen, hun vrijheid, hun gezin, hun naam, op alles wat hun ten deel is gevallen, doch hun ziel kan zij niet bereiken.

b. Er is beloofd dat hoewel de roede van de goddelozen over hen kan komen, zij toch niet op hen *zal rusten,* zij zal er niet zolang op blijven als de vijanden bedoelden en als het volk van God vreest, maar God zal het bekorten in gerechtigheid, zodat Hij met de verzoeking ook de uitkomst zal geven.

c. Het wordt beschouwd als een reden voor deze belofte, dat, indien de benauwdheid al te lang aanhield, de rechtvaardigen zelf in verzoeking zouden zijn om *hun handen tot onrecht uit te strekken,* zich met goddelozen te verenigen in hun goddeloze praktijken, zullen spreken zoals zij spreken, zullen doen zoals zij doen. Er is gevaar dat zij, lang vervolgd wordende om hun Godsdienst, ten laatste hun Godsdienst moede zullen worden en bereid zullen zijn om hem maar op te geven, dat ze, lang in verwachting gehouden wordende van de beloofde zegeningen de belofte beginnen te wantrouwen, en er aan te denken om God te verlaten, daar zij Hem verdenken van hen verstoten te hebben. Zie Psalm 73:13, 14. God weet wat maaksel Zijn volk is, en zal hun beproevingen in evenredigheid brengen met hun kracht door de zorg van Zijn voorzienigheid, zowel als hun kracht met hun beproevingen door de macht van Zijn genade. Verdrukking zou een wijze dol maken, inzonderheid als zij lang aanhoudt, daarom zullen om der uitverkorenen wil die dagen verkort worden, opdat, wat er ook van hun lot verloren ga in deze wereld, zij hun deel onder de uitverkorenen niet mogen verliezen.

Psalm 125:4-5

Hier is:

1. Het gebed, dat de psalmist opzendt voor het geluk van hen, die oprecht en standvastig zijn, vers 4. *Heere, doe de goeden wel.* Dit leert ons te bidden voor al de Godvruchtigen smeking te doen voor al de heiligen. En wij kunnen in het geloof voor hen bidden, verzekerd zijnde dat met hen, die weldoen, wel gehandeld zal worden. Zij, die zijn zoals zij behoren te wezen, zullen zijn zoals zij zouden wensen te wezen, mits zij *oprecht van hart zijn,* werkelijk zo goed zijn als zij schijnen te wezen, bij *de oprechten houdt God zich oprecht.* Hij zegt niet: Heere, doe wel aan de volmaakten, aan hen, die zondeloos en vlekkeloos zijn, maar aan hen, die *oprecht en eerlijk* zijn. Gods beloften moeten onze gebeden verlevendigen. Het is lieflijk om het goede te wensen aan wie God zich verbonden heeft wel te doen.

2. Het vooruitzicht, dat hij had van het verderf van geveinsden en afvalligen. Hij bidt daar niet om, ik heb de dodelijke dag niet begeerd, maar hij voorzegt het. *Maar die zich neigen tot hun kromme wegen,* de weg van de gerechtigheid hebben gekend, maar uit vrees voor de roede van de goddelozen er lafhartig en laaghartig van afgeweken zijn, en zich tot hun kromme wegen hebben geneigd, slinkse middelen hebben gebruikt om te voorkomen dat zij in moeilijkheden zouden geraken of om er zich uit te redden of zij, die in plaats van hun leven te beteren al erger en erger worden, hardnekkiger en meer vermetel worden in hun goddeloosheden. God *zal hen weg doen gaan met de werkers van de ongerechtigheid,* Hij zal hun hun deel toewijzen met de ergste zondaren. Zondige wegen zijn kromme wegen, zonde is het verkeerd maken van hetgeen recht is. Het oordeel van hen, die uit de rechte weg zich wenden tot die kromme wegen, zal hetzelfde wezen als dat van hen, die altijd op de kromme wegen gewandeld hebben, ja het zal nog ontzettender wezen, want zo enige plaats in de hel heter is dan een andere, dan zal zij het deel wezen van de geveinsden en de afvalligen. God zal *hen weg doen gaan,* hen doen voortleiden als gevangenen naar de plaats van de terechtstelling, Gaat weg, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, en zij zullen henengaan, al hun vorige gerechtigheid zal niet meer herdacht of genoemd worden. De laatste woorden: *Vrede zal over Israël zijn,* kunnen verstaan worden als een gebed. God beware Zijn Israël in vrede, als Zijn oordelen uitgaan om af te rekenen met de boosdoeners. Wij lezen ze als een belofte: *Vrede zal over Israël zijn,* dat is:

a. Als zij die de wegen Gods trouwelooslijk hebben verlaten, hun oordeel ontvangen in het verderf, dat over hen komt, zal van hen, die er getrouw aan hebben vastgehouden, het einde vrede wezen, al is het ook dat zij moeilijkheden ontmoeten op hun weg.

b. De verwoesting van hen, die op kromme wegen gaan, zal bijdragen tot de vrede en de veiligheid van de kerk, toen Herodes stierf wies en vermenigvuldigde het Woord Gods, Handelingen 12:23, 24.

c. De vrede en voorspoed van Gods Israël zal de kwelling en ergernis wezen van hen, die omkomen in hun ongerechtigheid, en zeer veel bijdragen tot hun pijniging, Lukas 13:28, Jesaja 65:13. "Mijne knechten zullen blijde zijn, doch gijlieden zult beschaamd zijn."

PSALM 126

1 Een lied Hammaaloth. Als de HEERE de gevangenen Sions wederbracht, waren wij gelijk degenen, die dromen.
2 Toen werd onze mond vervuld met lachen, en onze tong met gejuich; toen zeide men onder de heidenen: De HEERE heeft grote dingen aan dezen gedaan.
3 De HEERE heeft grote dingen bij ons gedaan; dies zijn wij verblijd.
4 O HEERE! wend onze gevangenis, gelijk waterstromen in het zuiden.
5 Die met tranen zaaien, zullen met gejuich maaien.
6 Die het zaad draagt, dat men zaaien zal, gaat al gaande en wenende; maar voorzeker zal hij met gejuich wederkomen, dragende zijn schoven.

Het was in betrekking tot een grote en verbazingwekkende verlossing van Gods volk uit dienstbaarheid en verdrukking, dat deze psalm geschreven werd waarschijnlijk na hun terugkomst uit de Babylonische gevangenschap in de tijd van Ezra. Hoewel Babel hier niet genoemd is, zoals het in Psalm 137 genoemd is, was hun gevangenschap aldaar de merkwaardigste gevangenschap, zowel op zichzelve beschouwd, alsook omdat hun terugkeer er uit een afschaduwing is van onze verlossing door Christus. Hij is waarschijnlijk geschreven door Ezra, of door een van de profeten, die met de eersten waren opgetogen. Wij lezen van zangers uit de kinderen van Asaf, de vermaarde psalmist, die toen was teruggekeerd, Ezra 2:41. Daar het een lied van de opgangen is, waarin dezelfde dingen tweemaal herhaald worden met opklimming, vers 2, 3, is hij hier geplaatst onder de andere psalmen, die dit opschrift hebben.

I. Zij die uit de gevangenschap terug waren gekomen worden hier opgeroepen om dankbaar te zijn, vers 1-3.

II. Voor hen, die nog in gevangenschap waren gebleven, wordt hier gebeden, vers 4, en zij worden bemoedigd, vers 5, 6. Als wij deze psalm zingen, zal het gemakkelijk wezen om hem toe te passen hetzij op een bijzondere verlossing, gewerkt voor de kerk, of voor ons eigen land, of op het grote werk van onze verlossing door Christus.

Psalm 126:1-3

I. Zolang het volk van Israël gevangen was in Babel, waren hun harpen aan de wilgen gehangen, want toen riep God hen tot geween en tot rouwklage, maar nu hun gevangenis gewend is, nemen zij de harpen wederom ter hand, Gods voorzienigheid speelde voor hen op de fluit, en zij hebben gedanst. Aldus moeten wij ons regelen naar al de beschikkingen van Gods voorzienigheid en er door getroffen zijn. En nooit zijn de harpen meer welluidend gestemd, dan nadat zij om zo treurige reden in onbruik zijn gekomen. Als de zegen lang ontbeerd werd, is hij zoveel lieflijker als hij tot ons wederkeert. Hier is:

1. De verlossing, die God voor hen gewerkt had: Hij had *de gevangenen Zions wedergebracht.* Het is mogelijk dat Zion in gevangenschap is tot straf van haar ontaarding, maar haar gevangenis zal *wedergebracht* worden als aan het doel is beantwoord. Om redenen van staat heeft Cyrus vrijheid uitgeroepen voor Gods gevangenen, en toch was het *het doen des Heeren,* overeenkomstig het woord, dat Hij vele jaren tevoren gesproken had. God heeft hen in gevangenschap gezonden, niet zoals schuim in het vuur wordt geworpen om het te verteren, maar als goud om gelouterd te worden.

Merk op: de vrijlating van Israël wordt *het wederbrengen van de gevangenschap Zions* genoemd, van Zion, de heilige berg, waar Gods tabernakel en woning waren, want de wederherstelling van hun heilige belangen en de herleving van de openbare eredienst waren de grootste voordelen van hun terugkeer uit de gevangenschap.

2. De aangename verrassing, die dit voor hen was. Zij waren er verbaasd over, het kwam zo plotseling, dat zij er in het eerst door in verwarring kwamen, niet wetende wat er van te denken noch wat er de strekking van was. "Wij achtten ons als mensen, die dromen, wij dachten dat de tijding te kostelijk was om waar te kunnen zijn, en begonnen er aan te twijfelen of wij wel wakker waren, of het niet nu nog was," zoals het soms voor de profeten geweest is een voorstelling ervan in visioen, en niets meer, zoals Petrus het voor een wijle dacht van zijn bevrijding, Handelingen 12:9. Soms wordt het volk van God aldus voorkomen met de zegeningen van Zijn goedheid eer zij het weten. Wij *waren als degenen, die tot gezondheid zijn wedergekeerd,* aldus Dr. Hammond, zo'n heerlijke aangename verandering was het voor ons, wil dachten ons in een nieuwe wereld. En de verrassing ervan bracht hen in vervoering van vreugde, zodat zij zich nauwelijks konden inhouden, binnen de palen van de welvoeglijkheid konden blijven, als zij er uitdrukking aan wilden geven. *Onze mond werd vervuld met lachen en onze tong met gejuich.* Aldus gaven zij lucht aan hun blijdschap, gaven zij eer aan hun God deden zij kond aan allen die rondom hen waren van de wonderen, die God voor hen gewrocht had. Zij, om wie men gelachen had, lachten nu zelf, een nieuw lied is in hun mond gegeven. Het was een lachen van blijdschap in God, niet van spotternij met hun vijanden.

3. De nota, die hun naburen ervan genomen hebben: *men zei onder de heidenen,* Jehovah, de God Israëls, *heeft grote dingen gedaan* voor dat volk, zoals onze goden niet voor ons kunnen doen. De heidenen hadden hun ramp opgemerkt, en er in gejuicht, Jeremia 22:8, 9, Psalm 137:7. Nu konden zij wel niet anders dan hun verlossing zien en haar bewonderen. Het deed eer komen over hen, die gesmaad en veracht waren geworden, en gaf hun een voornaam aanzien, en behalve dat, het strekte

ook grotelijks tot eer van God, en ontwrong aan hen, die andere goden oprichten in mededinging met Hem, de erkenning van Zijn wijsheid, macht en voorzienigheid.

4. De erkenning, die zij zelf ervan deden vers 3. De heidenen waren slechts toeschouwers, en spraken er alleen van als van een nieuwstijding, zij hadden part noch deel aan de zaak, maar het volk van God sprak ervan als er in delende.

A. Met toepassing. "*Hij heeft grote duigen voor ons gedaan*, dingen, waar wij belang bij hebben, en het voordeel van erlangen." Zo is het troostrijk te spreken van de verlossing, die Christus gewrocht heeft, voor ons gewrocht heeft, die mij lief heeft gehad en zich voor mij heeft overgegeven.

B. Met aandoening, *dies zijn we verblijd.* De heidenen waren er verbaasd over, en sommigen vertoornd, maar wij zijn verblijd. Terwijl Israël afhoereerde van God, was het hun verboden zich te verblijden, Hosea 9:1, maar nu de ongerechtigheid van Jakob uitgezuiverd was door de gevangenschap, en hun zonde was weggenomen, nu maakte God dat zij zich verblijdden. Het is het berouwhebbende volk, het volk, dat zich bekeert en betert, dat het zich verblijdende volk is en zijn zal.

Merk hier op:

a. Gods verschijningen voor Zijn volk moeten beschouwd worden als grote dingen.

b. God moet beschouwd worden als de werker van al de grote dingen, die voor de kerk gedaan worden.

c. Het is goed om op te merken hoe de verlossingen van de kerk voor ons zijn, opdat wij er ons in kunnen verblijden.

Psalm 126:4-6

Deze verzen zien voorwaarts naar de zegeningen, die nog ontbraken, zij, die uit de gevangenschap waren gekomen, waren nog in moeite en benauwdheid, zelfs in hun eigen land, Nehemia 1:3, en velen waren nog in Babel. Daarom verheugden zij zich met beving, en droegen zij de grieven op het hart, die nog hersteld moesten worden. Wij hebben hier:

1. Een gebed om de voltooiing van hun verlossing, vers 4 :"0 *Heere, wend onze gevangenis.* Laat hen, die teruggekeerd zijn naar hun eigen land, ontheven worden van de lasten, waaronder zij nog zuchten. Laat het hart van hen, die nog in Babel zijn gebleven, opgewekt worden, zoals het onze er toe opgewekt werd, om gebruik te maken van de vrijheid, die hun toegestaan is." Het begin van een zegen is een aanmoediging voor ons om te bidden om de voltooiing ervan. En zolang wij hier in deze wereld zijn, zullen wij nog altijd reden hebben om te bidden, zelfs dan als ons de meeste reden is gegeven tot lofzegging. En als wij zelf vrij en in voorspoed zijn, dan moeten wij onze broederen niet vergeten, die in moeite en onder bedwang zijn. Het samenbrengen van hen, die nog in gevangenschap waren, met hun broederen, die waren wedergekeerd, zou aan beide zijden even welkom wezen als waterstromen welkom zouden wezen in landen, die ver in het zuiden gelegen zijnde, dor en dorstig waren. Als koud water op een vermoeide ziel zou deze goede tijding uit dit verre land wezen, Spreuken 25, 25.

2. Een belofte, om hen aan te moedigen om er op te wachten, hun verzekerende dat, hoewel zij nu een treurige tijd hadden, alles toch goed zou eindigen. De belofte is in algemene bewoordingen uitgedrukt, opdat al de heiligen zich kunnen vertroosten in dit vertrouwen, dat de zaaitijd in tranen gewis eindigen zal in een oogsttijd van blijdschap, vers 5, 6.

A. Lijdende heiligen hebben een zaaitijd van tranen. Zij zijn dikwijls in tranen, zij delen in de rampen van het menselijk leven, en gewoonlijk is hun deel daaraan groter dan dat van anderen. Maar zij *zaaien* in tranen, zij volbrengen de plicht, die een staat van beproeving hun oplegt, en zo beantwoorden zij aan het doel van de beschikkingen van de Voorzienigheid over hen. Het wenen moet het zaaien niet in de weg staan. Als wij kwaad lijden, moeten wij goed doen. Ja, gelijk de grond door de regen toebereid wordt voor het zaad, en de landman soms verkiest in vochtige grond te zaaien, zo moeten wij van de tijd van de beproeving gebruik maken, daar hij ons toebereidt tot berouw en bekering, gebed en verootmoediging. Ja er zijn tranen, die zelf het zaad zijn, dat wij moeten zaaien, tranen van droefheid over de zonde, de zonde van onszelf en van anderen, tranen van medelijden met de beproefde kerk, en tranen van vertedering in het gebed en onder het Woord. Dat is kostelijk zaad, zoals dat hetwelk de landman zaait als het koren duur is en hij slechts weinig heeft voor zijn gezin, en het hem dus tranen kost om er van te scheiden, maar het toch onder de grond begraaft in de verwachting van het met winst terug te krijgen. Aldus zaait een Godvruchtige in tranen.

B. Zij zullen een oogst van blijdschap hebben. De benauwdheden van de heiligen zullen niet altoos duren, maar als die hun werk gedaan hebben, dan zullen zij een gelukkig einde nemen. De gevangenen in Babel hebben lang gezaaid met tranen, maar eindelijk werden zij uitgevoerd met gejuich, en toen oogstten zij het voordeel van hun geduldig lijden en brachten zij hun schoven mee naar hun eigen land in hun ervaringen van de goedheid Gods over hen. Job, en Jozef, en David, en vele anderen hadden oogsten van blijdschap na een smartelijke zaaitijd. Zij, die zaaien met tranen

van droefheid naar God, zullen maaien met gejuich in de vreugde van een verzegelde vergevingen een gevestigde vrede. Zij, die in dit tranendal zaaien in de geest, zullen het eeuwige leven maaien, en dat, voorwaar, zal een blijvende oogst wezen. Zalig zijn die treuren, want zij zullen tot in eeuwigheid vertroost worden.

PSALM 127

1 Een lied Hammaaloth, van Salomo. Zo de HEERE het huis niet bouwt, te vergeefs arbeiden
deszelfs bouwlieden daaraan; zo de HEERE de stad niet bewaart, te vergeefs waakt de wachter.
2 Het is te vergeefs, dat gijlieden vroeg opstaat, laat opblijft, eet brood der smarten; het is alzo, dat
Hij het Zijn beminden als in den slaap geeft.
3 Ziet, de kinderen zijn een erfdeel des HEEREN; des buiks vrucht is een beloning.
4 Gelijk de pijlen zijn in de hand eens helds, zodanig zijn de zonen der jeugd.
5 Welgelukzalig is de man, die zijn pijlkoker met dezelve gevuld heeft; zij zullen niet beschaamd
worden, als zij met de vijanden spreken zullen in de poort.

Dit is een psalm voor het gezin, zoals onderscheidene vorige psalmen gedichten waren voor de staat of voor de kerk. Hij heeft tot opschrift: Voor Salomo, zoals wij het lezen, aan hem opgedragen door zijn vader. David leidt hem er toe om op te zien tot God, en te vertrouwen op Zijn voorzienigheid, zonder welke al zijn wijsheid, zorg en vlijt tot niets nut zouden zijn. Sommigen houden het er voor dat de psalm door Salomo zelf geschreven werd en dat het opschrift even goed gelezen kan worden: EEN LIED VAN SALOMO, die er zeer vele geschreven heeft, en zij vergelijken het met zijn Prediker, daar beider strekking gelijk is, namelijk de ijdelheid aan te tonen van wereldse zorg en de noodzakelijkheid om ons aan God te houden. Op Hem moeten wij vertrouwen:

I. Voor rijkdom, vers 1, 2.

II. Voor erfgenamen, om die hun rijkdom na te laten, vers 3-5. Bij het zingen van deze psalm moeten wij het oog hebben op God voor voorspoed op al onze ondernemingen, en een zegen op al het goede, dat wij hebben en genieten, omdat ieder schepsel datgene voor ons is, wat Hij het voor ons doet zijn, en niets meer.

Psalm 127:1-5

Hier wordt ons geleerd om ten opzichte van alle zaken en belangen van dit leven het oog te hebben op Gods voorzienigheid. Salomo was beroemd om zijn wijsheid, en hij zou allicht de neiging kunnen hebben om op zijn eigen verstand en overleg te steunen, en daarom leert zijn vader hem om hoger te zien en God mee te nemen in zijn ondernemingen. Hij moest een man van zaken zijn, en daarom onderrichtte David hem ten opzichte van zijn zaken dat hij ze onder de leiding van de Godsdienst moest brengen. Als ouders hun kinderen onderwijzen moeten zij hun vermaningen tot hen richten naar hun staat en hun omstandigheden.

Wij moeten het oog hebben op God:

I. In al de zaken en aangelegenheden van het gezin, zelfs van de koninklijke familie, want de huizen van de koningen zijn niet langer veilig dan God ze beschermt. Wij moeten steunen op Gods zegen en niet op ons eigen beleid.

1. Voor het grootbrengen van ons gezin. *Zo de Heere het huis niet bouwt* door Zijn voorzienigheid en Zijn zegen, tevergeefs *arbeiden deszelfs bouwlieden daaraan*, al zijn deze ook nog zo vernuftig. Wij kunnen het verstaan van het materiële huis: tenzij de Heere het bouwen zegent, is het tevergeefs dat de mensen bouwen, zij zullen evenmin voorspoed hebben als de torenbouwers van Babel, die bouwden in trotsering van de hemel, of als Hiel, die Jericho bouwde onder een vloek. Als het plan gemaakt wordt in hoogmoed en ijdelheid, of indien de fondamenten gelegd worden in verdrukking en onrecht, Habakuk 2:11, 12 dan bouwt God gewis daar niet. Indien God niet erkend wordt, dan hebben wij geen reden om Zijn zegen te verwachten, en zonder Zijn zegen komt alles tot niets. Of liever: het kan verstaan worden van een familie tot aanzien te brengen, die gering was. De mensen doen dit door voordelige huwelijken aan te gaan, door ambten te verkrijgen, door aankoop van goederen, maar het is alles tevergeefs tenzij God een gezin bouwt, en *de geringe verheft uit het stof*. Het beste ontwerp zal mislukken, tenzij God het met voorspoed kroont, Maleachi 1:4.

2. Voor de veiligheid van een gezin of een stad, want deze worden gespecificeerd, indien de wachters van een stad haar niet kunnen beveiligen, veel minder kan een heer des huizes zijn huis er voor bewaren dat er ingebroken wordt. Zo de Heere de stad niet bewaart tegen brand tegen vijanden, zullen de wachters, die rondom de stad gaan of patrouilleren op haar muren, hoewel zij sluimeren noch slapen, tevergeefs waken, want een felle brand kan uitbreken, waarvan het kwaad zelfs door de spoedigste ontdekking ervan niet zou kunnen worden voorkomen. De wachter kan gedood worden, of de stad worden verraden, door duizenderlei ongevallen teloor gaan, die door de waakzaamste schildwachten of de voorzichtigste gouverneur niet voorkomen konden worden.

3. Voor de verrijking van een gezin, dat is een werk van tijd en van nadenken, maar kan niet geschieden zonder de gunst van God. *Het is tevergeefs, dat gijlieden vroeg opstaat, laat opblijft*, en u aldus in het ijverig najagen van de rijkdom van deze wereld de nodige rust en verkwikking voor het lichaam ontzegt. Gewoonlijk zullen zij, die vroeg opstaan, niet gaarne laat opblijven, en hen, die laat opblijven, kan men er niet gemakkelijk toe bewegen om vroeg op te staan, maar er zijn sommigen, die zo vol van ijver zijn voor deze wereld, dat zij beide zullen doen, zich van de slaap zullen beroven om zich zoveel te meer aan hun zaken en hun zorgen te kunnen wijden, en zij hebben al even weinig genot in hun spijs en drank als in hun rust, zij *eten brood van*

de smarten. Het is een deel van het vonnis, dat over ons uitgesproken is, dat wij in het zweet onzes aanschijns brood zullen eten, maar deze gaan nog verder: "al hun dagen eten zij in duisternis," Prediker 5:16. Voortdurend zijn zij vol van zorgen, die al hun genot verbitteren en hun leven hun tot een last maken. Dit alles is om geld te verkrijgen, en het is alles tevergeefs tenzij God hen voorspoedig maakt, want de rijkdom is niet altijd van de verstandigen, Prediker 9:11. Zij, die God liefhebben en door Hem worden bemind, zijn kalm van geest en leven gelukkig zonder de last van al die beslommeringen te hebben. Salomo werd "Jedid-Jah, beminde des Heeren" genoemd, 2 Samuel 12:25, hem was het koninkrijk beloofd, en toen was het tevergeefs voor Absalom om vroeg op te staan en het volk te vleien, en voor Adonia om zo'n beweging te maken en te zeggen: ik zal koning zijn. Salomo blijf stil zitten, en de beminde des Heeren zijnde, geeft Hij hem slaap en ook het koninkrijk. Overmatige zorg omtrent de dingen van deze wereld is ijdel en vruchteloos, wij vermoeien ons voor ijdelheid, als wij ze hebben en dikwijls vermoeien wij ons tevergeefs om ze te verkrijgen, Hagg. 1:6, 9. Slaap voor het lichaam is Gods gave aan Zijn beminden. Wij zijn het verschuldigd aan Zijn goedheid dat onze slaap veilig is, Psalm 4:9, dat hij zoet is, Jeremia 31:25, 26. God geeft ons slaap, zoals Hij hem geeft aan Zijn beminden, als Hij ons ook genade bij geeft, om neer te liggen in Zijn vreze, (onze ziel wederkerende tot Hem als tot onze rust) en om, als wij ontwaken nog bij Hem te zijn en de verkwikking, die wij door de slaap verkregen hebben, te gebruiken in Zijn dienst. Hij geeft Zijn beminden slaap, kalmte van gemoed en tevredenheid, een lieflijk genot in hetgeen nu is, en een lieflijke verwachting van hetgeen komen zal. Onze zorg moet wezen onszelf te bewaren in de liefde Gods, en dan kunnen wij gerust wezen, hetzij wij veel of weinig van het goed van deze wereld hebben.

II. In de vermeerdering van ons gezin. Hij toont aan:

1. Dat kinderen *een gave des Heeren zijn,* vers 3. Als kinderen onthouden worden, dan is het God die ze onthoudt, Genesis 30:2. Als zij gegeven worden, is het God, die ze geeft, Genesis 33:5, en zij zijn voor ons wat Hij hen doet zijn, een vertroosting of een kruis. Salomo vermenigvuldigde de vrouwen in tegenspraak met de wet, maar wij lezen van niet meer dan een zoon die hij had, want zij, die kinderen begeren te hebben als een erfdeel des Heeren, moeten ze ontvangen op de wijze, waarop het Hem behaagt ze hun te geven door een wettig huwelijk met een vrouw, Maleachi 2:15, teneinde een zaad Gods te zoeken. Maar zij zullen hoereren, maar niet uitbreken in menigte. Kinderen zijn een erfdeel en een beloning, en moeten dus als een zegening geacht worden, maar niet als een last, want Hij, die de monden zendt, zal spijze zenden als wij op Hem vertrouwen. Obed-Edom had acht zonen, omdat hij de ark had geherbergd, 1 Kronieken 26:4. Kinderen zijn een erfdeel voor de Heere, zowel als van Hem. Zij zijn Mijn kinderen, zegt God, die gij Mij gebaard hebt, Ezechiel 16:20, en zij zijn ons dan het meest tot eer en tot troost, als zij de Heere toegerekend worden tot een geslacht, Psalm 22:31.

2. Dat zij een goede gave zijn, een grote steun en bescherming voor een gezin. *Gelijk de pijlen in de hand van een held,* die ze weet te gebruiken tot zijn eigen veiligheid en voordeel, *zo zijn de zonen van de jeugd,* kinderen, welke aan hun ouders geboren werden toen die nog jong waren. Die zijn de krachtigste, gezondste kinderen en volwassen tegen de tijd, wanneer de ouders hun diensten het meest nodig hebben. Of liever, kinderen, die zelf jong zijn, zij zijn het middel voor veel goeds voor hun ouders en hun familie, die zich door hen kunnen versterken tegen hun vijanden. Het gezin, waarin vele kinderen zijn, is als een pijlkoker vol van pijlen van verschillende grootte, naar wij kunnen onderstellen, maar allen nuttig op de een of anderen tijd. Kinderen van verschillenden aanleg

en bekwaamheden kunnen op onderscheidene wijze nuttig en dienstbaar zijn voor het gezin. Hij, die een talrijk kroost heeft, kan met stoutmoedigheid spreken met zijn vijanden in de poort in het gericht, in de strijd behoeft hij niet te vrezen daar hij zo velen heeft, die hem bijstaan met ijver en trouw en met de kracht van de jeugd 1 Samuel 2:4, 5.

Merk hier op: *zonen van de jeugd* zijn *pijlen* in *de hand*, die met voorzichtigheid recht op het doelwit gericht kunnen worden, namelijk Gods eer en de dienst van hun geslacht. Maar later, als zij uitgegaan zijn in de wereld, dan zijn zij pijlen uit de hand, dan is het te laat om hen te buigen. Maar deze pijlen *in de hand* blijken maar al te dikwijls pijlen te zijn in het hart, een voortdurende smart voor hun Godvruchtige ouders, wier grauwe haar zij met droefenis ten grave doen nederdalen.

PSALM 128

1 Een lied Hammaaloth. Welgelukzalig is een iegelijk, die den HEERE vreest, die in Zijn wegen wandelt.
2 Want gij zult eten den arbeid uwer handen; welgelukzalig zult gij zijn, en het zal u welgaan.
3 Uw huisvrouw zal wezen als een vruchtbare wijnstok aan de zijden van uw huis; uw kinderen als olijfplanten rondom uw tafel.
4 Ziet, alzo zal zekerlijk die man gezegend worden, die den HEERE vreest.
5 De HEERE zal u zegenen uit Sion, en gij zult het goede van Jeruzalem aanschouwen al de dagen uws levens;
6 En gij zult uw kindskinderen zien. Vrede over Israel!

Evenals de vorige, is ook dit een psalm voor het gezin. In de vorige werd ons geleerd dat de voorspoed van de gezinnen afhangt van de zegen van God, in deze wordt ons geleerd dat het enige middel om die zegen te verkrijgen, die ons gezin vrede en voorspoed geeft, is te leven in de vreze Gods en in gehoorzaamheid aan Hem. Zij, die dit doen, zullen in het algemeen gezegend zijn, vers 1, 2, 4. In het bijzonder:

I. Zij zullen voorspoedig zijn in hun arbeid, vers 2.

II. Hun betrekkingen zullen aangenaam wezen, vers 3.

III. Zij zullen het beleven dat hun kinderen grootgebracht zijn, vers 6.

IV. Zij zullen de voldoening hebben om Gods kerk in bloeiende toestand te zien, vers 5, 6. Wij moeten deze psalm zingen in het vaste geloof aan deze waarheid, dat Godsdienst en vroomheid zeer bevorderlijk zijn aan uitwendige voorspoed, God er de lof voor gevende dat het zo is, en dat wij het aldus bevonden hebben en onszelf en elkaar er mee aanmoedigende.

Psalm 128:1-6

Hier wordt aangetoond dat de Godzaligheid de belofte heeft des tegenwoordigen en des toekomenden levens.

I. Telkens en nogmaals wordt het hier als een ontwijfelbare waarheid vastgesteld, dat zij die waarlijk heilig zijn, waarlijk gelukkig zijn. Zij, van wier gelukzalige staat wij hier verzekerd worden, zijn de zodanigen, *die de Heere vrezen* en *in Zijn wegen wandelen,* in hun hart een diepe eerbied koesteren voor God en dit tonen door zich steeds in alles te gedragen naar Zijn wil. Waar de vreze Gods een heersend beginsel is in het hart, daar zal de levenswandel er mee in overeenstemming zijn. Tevergeefs beweren wij tot hen te behoren, die de Heere vrezen, als wij er geen gewetenszaak van maken om ons te houden op Zijn weg, en niet te beuzelen op die weg en er niet van af te wijken. De zodanigen *zijn welgelukzalig,* vers 1, en *zullen gezegend worden,* vers 4. God heeft hen gezegend, en doordat Hij hen gezegend noemt, zijn zij het. Zij zijn thans gezegend, en zullen voor eeuwig gezegend, dat is zalig zijn. Deze zaligheid, voortkomende uit die zegen, wordt hier verzekerd:

1. Aan al de heiligen in het algemeen. *Welgelukzalig is een iegelijk, die de Heere vreest,* een iegelijk, wie hij ook zij, in allen volke, die God vreest en gerechtigheid werkt, is Hem aangenaam, en daarom is hij gezegend welgelukzalig. Of hij hoog is of gering, rijk is of arm in de wereld, zo de Godsdienst hem regeert en bestuurt, zal hij hem beschermen en verrijken.

2. Aan zo'n heilige in het bijzonder, alzo zal zeker de man gezegend worden, niet alleen het volk, de kerk in haar openbare hoedanigheid, maar de afzonderlijke persoon in zijn bijzondere belangen.

3. Wij worden hier aangemoedigd om dit op onszelf toe te passen, vers 2. *"Welgelukzalig zult gij zijn,* gij kunt u de belofte toeëigenen en er de vertroosting van smaken, er de weldaad en het voordeel van verwachten, alsof zij tot u met name gericht was, indien gij *God vreest en in Zijn wegen wandelt,* welgelukzalig zult gij zijn, dat is: *het zal wel met u wezen,* wat u ook overkome, er zal goeds uit voortkomen, het zal wel met u wezen, terwijl gij leeft, het zal nog beter met u wezen, als gij sterft, en het beste met u wezen in de eeuwigheid." Het wordt verzekerd met een aandachtsteken, vers 4. *Zie, alzo zal zeker die man gezegend worden,* zie het door geloof in de belofte, zie het door waarneming in de vervulling van de belofte, zie het met verzekerdheid, dat het zo zijn zal, want God is getrouw, en met bewondering dat het zo zijn zou, want wij verdienen geen gunst, geen zegen van Hem.

II. Er worden hier aan bijzondere personen beloften gedaan, waarop zij kunnen staatmaken, in zoverre het tot Gods heerlijkheid is en tot hun welzijn, en dat is genoeg.

1. Dat zij door de zegen van God een goed en eerlijk levensonderhoud zullen hebben. Er is niet beloofd dat zij op hun gemak zullen leven, zonder zorg en moeite, maar gij zult *eten de arbeid uwer handen.* Hier is een dubbele belofte:

a. Dat zij iets te doen zullen hebben, (want een lui leven is een ongelukkig, armzalig leven) kracht en gezondheid zullen hebben en geestvermogens om het te doen niet genoodzaakt zullen zijn om van anderen afhankelijk te zijn voor het noodzakelijke voedsel, en te leven zoals de onbekwame armen,

van de arbeid van anderen. Het is evenzeer een zegen als een plicht om met stilheid werkende ons eigen brood te eten, 2 Thessalonicenzen 3:12.

b. Dat zij zullen welslagen in hun arbeid, dat zij en de hunnen wat zij verkrijgen zullen genieten, anderen zullen niet komen om hun het brood uit de mond te nemen, noch zal het hun ontnomen worden door verdrukkende heersers of invallende vijanden. God zal er niet in blazen, zoals Hij gedaan heeft, Haggai 1:9, en door Zijn zegen zal een weinig ver kunnen reiken. Het is zeer aangenaam om de vruchten van onze eigen vlijt te genieten, evenals de slaap zo is ook het voedsel des arbeiders zoet.

2. Dat zij veel genot en genoegen zullen smaken in hun familiebetrekkingen. Gelijk een vrouw en kinderen een grote zorg zijn voor een man, zo zijn zij ook, indien zij door de genade Gods zijn wat zij wezen moeten, een zeer groot genot voor een man.

a. *De vrouw zal wezen als een vruchtbare wijnstok aan de zijden van het huis,* niet slechts als een uitgespreide wijnstok, die tot sieraad dient, maar als een vruchtbare wijnstok, die tot voordeel is, en door welks vrucht God en de mensen geëerd worden. Richteren 9:13. De wijnstok is een zwakke, tere plant, die ondersteund en gekoesterd moet worden, maar een zeer kostbare plant, en sommigen denken (omdat al de voortbrengselen ervan de nazireërs verboden waren) dat hij de boom van de kennis was. De plaats van de huisvrouw is in het huis van haar man, daar is haar werk, dat is haar kasteel. Waar is Sara uw huisvrouw? Zie, in de tent. Waar zou zij anders wezen? Haar plaats is *aan de zijden van het huis,* niet onder de voet om vertreden te worden, noch boven op het huis om te heersen, als zij daar wel is, dan is zij slechts als het gras op de daken in de volgenden psalm, maar *aan de zijde van het huis,* een ribbe zijnde uit de zijde des mans zal zij een liefhebbende vrouw zijn, zoals de wijnstok, die zich aan de zijde van het huis vasthecht, een gehoorzame vrouw, zoals de wijnplant, die buigzaam is, en groeit waar zij heengeleid wordt. Zij zal, evenals de wijnstok vruchtbaar zijn, niet slechts in kinderen, maar in de vruchten van wijsheid, en rechtvaardigheid, en een goed bestuur, welks takken over de muur lopen, Genesis 49:22, Psalm 80:12, *als een vruchtbare wijnstok,* niet onnut de grond beslaande of stinkende druiven voortbrengende of druiven van Sodom, maar goede vruchten.

b. De *kinderen* zullen zijn als *olijfplanten,* die waarschijnlijk mettertijd olijfbomen zullen worden, en hoewel van nature wild zijnde, toch in de goede olijfboom zijn ingeënt, en de wortels en de vettigheid ervan deelachtig zijn, Romeinen 11:17. Het is aangenaam voor ouders die een gedekte tafel hebben, al is het ook slechts met geheel gewoon voedsel, hun kinderen er rondom te zien, vele kinderen te hebben, genoeg om de tafel te omringen, ze tehuis te hebben, zodat zij dus niet verstrooid zijn noch de ouders met geweld van hen verdreven zijn. Job wijst er op als een voornaam bewijs van zijn vroegere voorspoed, dat zijn kinderen rondom hem waren, Job 29:5. Ouders zien hun kinderen gaarne aan hun tafel om aangename tafelgesprekken levendig te houden, hen gezond en verlangend naar spijzen te zien en niet naar medicijnen, hen als *olijfplanten* te zien, recht en groen, het sap indrinkende van hun goede opvoeding en de waarschijnlijkheid biedende van mettertijd goede diensten te zullen bewijzen.

3. Dat zij het goede zullen hebben, dat God beloofd heeft en waar zij om bidden. *De Heere zal u zegenen uit Zion,* waar de ark des verbonds is, en waarheen de vrome Israëlieten zich begeven tot

gebed en Godsverering. *Zegeningen uit Zion* zijn de beste zegeningen, die voortkomen, niet uit Gods gewone voorzienigheid, maar uit bijzondere genade, Psalm 20:3.

4. Dat zij lang zullen leven om het lieflijke te genieten van het opkomend geslacht. Wij zult *uw kindskinderen zien,* zoals Jozef, Genesis 50:23. Uw gezin zal gebouwd en in wezen worden gehouden, en gij zult het genoegen smaken van het te zien." Als *kindskinderen* goede kinderen zijn, zijn zij de kroon van de ouden, Spreuken 17:6, die gewoonlijk grote liefde voor hen koesteren.

5. Dat zij het welvaren zullen zien van Gods kerk en van hun vaderland, waar ieder, die God vreest, geen minder belang in stelt dan in de voorspoed van zijn eigen gezin. "Gij zult gezegend zijn in Zions zegen, en u aldus gezegend achten. Gij zult *het goede van Jeruzalem aanschouwen,* zolang gij leeft, ofschoon gij lang leeft, en uw eigen gerieflijkheden en gemakken zullen niet voor u verbitterd worden door openbare rampen." Een Godvruchtige zou er weinig vertroosting in kunnen smaken om zijn *kindskinderen* te zien, zo hij daarbij ook niet vrede ziet over Israël en de hoop heeft om het erfdeel van de Godsdienst zuiver en ongeschonden na te laten aan hen, die na hem komen, want dat is het beste erfdeel.

PSALM 129

1 Een lied Hammaaloth. Zij hebben mij dikwijls benauwd van mijn jeugd af, zegge nu Israel;
2 Zij hebben mij dikwijls van mijn jeugd af benauwd; evenwel hebben zij mij niet overmocht.
3 Ploegers hebben op mijn rug geploegd; zij hebben hun voren lang getogen.
4 De HEERE, Die rechtvaardig is, heeft de touwen der goddelozen afgehouwen.
5 Laat hen beschaamd en achterwaarts gedreven worden, allen, die Sion haten.
6 Laat hen worden als gras op de daken, hetwelk verdort, eer men het uittrekt;
7 Waarmede de maaier zijn hand niet vult, noch de garvenbinder zijn arm;
8 En die voorbijgaan, niet zeggen: De zegen des HEEREN zij bij u! Wij zegenen ulieden in den Naam des HEEREN.

Deze psalm heeft betrekking op de openbare belangen van Gods Israël. Het is niet zeker wanneer hij geschreven werd, waarschijnlijk toen zij in gevangenschap waren in Babel, of omstreeks de tijd van hun terugkeer.

I. Zij zien met dankbaarheid terug op de verlossingen, die God tevoren voor hen en hun vaderen gewrocht heeft uit de velerlei benauwdheden, waarin zij zich van tijd tot tijd hadden bevonden, vers 1-4..

II. Zij zien voorwaarts met een gelovig gebed om een vooruitzicht van de verwoesting van al de vijanden van Zion, vers 5-8. Bij het zingen van deze psalm kunnen wij hem in beiderlei zin toepassen op het Evangelie-Israel dat, evenals het Oud-Testamentische Israël, menige storm heeft doorstaan, en nog door vele vijanden wordt bedreigd.

Psalm 129:1-4

Er wordt hier gesproken van de kerk Gods in onderscheidene eeuwen, of liever, zij spreekt hier zelf als een enig persoon, die nu oud en grijs is, maar zich de vorige tijden herinnert en over die oude tijden nadenkt. Bij die terugblik wordt bevonden:

1. Dat de kerk dikwijls door haar vijanden op aarde grotelijks benauwd is geworden, Israël kan nu zeggen: "ik ben het volk, dat meer dan enig ander volk verdrukt is geworden, dat als een gesprenkelde vogel was, waar de vogelen van rondom tegen zijn," Jeremia 12:9. Weliswaar, zij hebben door hun zonden die benauwdheden zelf over zich gebracht, het was om hun zonden, dat God hen gestraft heeft, maar het was om het bijzondere van hun verbond en het eigenaardige van hun Godsdienst, dat hun naburen hen haatten en vervolgden. Dieswege *hebben zij mij dikwijls van mijn jeugd af benauwd.* Gods volk heeft altijd vele vijanden gehad, en de toestand van de kerk is van haar kindsheid af dikwijls een toestand van beproeving geweest. Israëls jeugd was in Egypte, of in de tijd van de Richteren, toen werden zij benauwd, en meer of minder van toen aan altijd. De Evangeliekerk is van dat zij begon te bestaan, dikwijls benauwd geworden, getuige de vervolgingen, waaronder de eerste kerk gezucht heeft, vers 3. *Ploegers hebben op man rug geploegd*. Wij lazen in Psalm 125:3 van de scepter, of de roede, van de goddelozen op het lot van de rechtvaardigen, waar wij eerder verwachtten dat de ploeg het voor hen aftekenen zou, hier lezen wij van *de ploeg van de goddelozen op de rug van de rechtvaardigen*, waar wij eerder de roede verwacht zouden hebben. Maar men kan zeggen dat de metaforen zich hier kruisen, doch de zin, de betekenis van beide is gelijk en maar al te duidelijk, dat de vijanden van Gods volk hen altijd wreed behandeld hebben. Zij scheuren hen, zoals de landman de grond scheurt met zijn ploegschaar, om hen in stukken te scheuren en alles uit hen te halen wat zij kunnen, en aldus de heiligen des Allerhoogsten uit te putten, Daniel 7:25, zoals de grond uitgeput is, die lang bebouwd werd, zodat er gelijk wij zeggen het hart uit is. Als God hun toeliet aldus te ploegen, dan bedoelde Hij het tot welzijn van zijn volk opdat hun braakland aldus omgeploegd zijnde, Hij er het zaad van Zijn genade in kon zaaien en er goede vruchten van kon oogsten, evenwel, de vijanden meenden het zo niet, en hun hart dacht het alzo niet, Jesaja 10:7. Zij hebben hun voren lang getogen, wisten nooit te eindigen, niets anders bedoelende dan het algehele verderf van de kerk. Onder de voren, die zij op de rug van Gods volk getogen hebben, verstaan velen de gesel slagen, die zij hun gaven. De snijders snijden op mijn rug zo lezen zij het. De heiligen hebben dikwijls geselen geproefd, (waarschijnlijk was dit ook het lot van de gevangenen in Babel) en bespottingen, Hebreeen 11:36, want wij lezen van de gesel van de tong, en zo is het vervuld in Christus, die Zijn rug gaf degene, die Hem sloeg, Jesaja 50:6. Of het kan zien op de verwoestingen, die zij in de steden Israëls hebben aangericht, om uwentwil zal Zion als een akker geploegd worden, Micha 3:12.

2. Dat de kerk altijd genadiglijk verlost is geworden door haar vriend in de hemel.

A. De plannen van de vijanden werden verijdeld. Zij hebben de kerk benauwd in de hoop haar te verderven, maar zij hebben hun doel niet bereikt, menige storm heeft zij doorstaan, menige schok heeft zij verduurd, en toch is zij nog in wezen, zij hebben niet tegen mij overmocht. Men kan er zich over verwonderen dat het schip het op zee heeft kunnen houden, als het door zovele stormen heen en weer werd geslingerd en al de golven en baren er over heen zijn gegaan. Christus heeft Zijn kerk op een rots gebouwd, en de poorten van de hel hebben tegen haar niet overmocht, en dat zullen zij ook nimmer.

B. De macht van de vijanden was verbroken, *God heeft de touwen van de goddelozen afgehouwen,* heeft hun gareel, hun strengen, afgehouwen, en aldus hun ploegen verstoord, heeft hun gesels verbroken, en aldus hun geselen doen ophouden, heeft de banden van de eenheid verbroken, die hen saamverbonden hadden, heeft de banden van de gevangenschap verbroken, waarmee zij Gods volk vasthielden. God heeft velerlei middelen om goddelozen onbekwaam te maken om het kwaad te doen, dat zij voornemens waren te doen aan de kerk, en hun raad te schande te maken.

Deze woorden: *De Heere, die rechtvaardig is,* kunnen betrekking hebben op de benauwdheden, of op de verlossingen van de kerk.

a. *De Heere is rechtvaardig,* dat Hij toelaat dat Israël benauwd wordt. Het volk van God is altijd bereid geweest te erkennen dat, hoe onrechtvaardig hun vijanden ook waren, God rechtvaardig was in alles dat hun overkomen is, Nehemia 9:33.

b. *De Heere is rechtvaardig in* niet toe te laten dat Israël ten verderve wordt gebracht, want Hij heeft beloofd het zich tot een volk te bewaren en Hij zal Zijn belofte getrouw nakomen. Hij is rechtvaardig in af te rekenen met hun vervolgers en hun verdrukking te vergelden, 2 Thessalonicenzen 1:6.

Psalm 129:5-8

De psalmist had gejuicht in de verijdeling van de vele plannen, die met de list van de hel beraamd waren om de kerk te verwoesten, en nu besluit hij zijn psalm, zoals Debora haar lied geëindigd heeft: Alzo moeten omkomen al Uw vijanden, o Heere, Richteren 5:31.

1. Er zijn velen, die Zion haten, die Zions God haten, Zijn aanbidding en Zijn aanbidders haten, een afkeer hebben van Godsdienst en Godsdienstige mensen, van beide het verderf zoeken, en doen wat zij kunnen om te beletten dat God een kerk heeft in de wereld.

2. Wij behoren te bidden dat al hun aanslagen tegen de kerk zullen mislukken, dat zij er in *beschaamd* zullen worden, en met schande achterwaarts gedreven zullen worden als degenen, die hun onderneming niet konden volvoeren. *Laat hen beschaamd worden* staat gelijk met: zij zullen beschaamd worden. De ingeroepen en voorzegde beschaming wordt verduidelijkt door een gelijkenis. Terwijl Gods volk zal bloeien als de beladen palmboom of de vruchtbare olijfboom, zullen hun vijanden *verdorren als gras op de daken.* Als mensen zijn zij niet te vrezen, want zij zullen als hooi worden, Jesaja 51:12. Maar dewijl zij vijanden van Zion zijn, zijn zij zo gewis getekend voor het verderf, dat men met evenveel minachting op hen kan wederzien als *op het gras op de daken,* dat weinig is, en kort, en zuur, en nergens toe nut is.

A. Het vergaat snel, het verdort voordat het tot rijpheid is opgegroeid, daar het geen wortel heeft, en hoe hoger de plaats waar het is, dat misschien deszelfs hoogmoed is, hoe meer het blootgesteld is aan de verschroeiende hitte van de zon, en hoe eerder het bijgevolg zal verdorren. Het verdort eer men het uittrekt, zo lezen sommigen het. De vijanden van Gods kerk verdorren vanzelf, en blijven niet totdat zij door Gods oordelen worden uitgeroeid.

B. Het is voor niemand iets nut, en zo zijn ook zij slechts de onnutte lasten van de aarde, en hun plannen tegen Zion zullen nooit in enig hoofd tot rijpheid komen. En wat zij zich ook voorgespiegeld mogen hebben, zij zullen er evenmin iets door verkrijgen als de landman iets verkrijgt van het gras op zijn dak. Hun oogst zal maar een hoop van het gemaaide zijn in de dag van de ziekte en van de pijnlijke smart, Jesaja 17:11.

3. Geen verstandig man zal God bidden om deze maaiers te zegenen, vers 8.

Merk op:

a. Het was een aloud en loffelijk gebruik, om niet alleen vreemdelingen en reizigers te groeten en goeden dag te wensen, maar inzonderheid om voor de arbeiders van de oogst om voorspoed te bidden. Zo heeft Boaz voor zijn maaiers gebeden: "De Heere zij met ulieden". Aldus moeten wij Gods voorzienigheid erkennen, onze welwillendheid betuigen aan onze naasten, hun naarstigheid loven, en het zal door God aangenomen worden als een vrome uitroep als het uit een vroom en oprecht hart komt.

b. Daar Godsdienstige uitdrukkingen heilig zijn, moeten zij nooit gebruikt worden in lichtzinnigheid of als een grapje. Gras maaien op het dak zou een spottende uitdrukking wezen en daarom zullen zij,

die eerbied hebben voor de naam Gods er geen gebruik van maken, als een gewone wijze van groeten, want met heilige dingen moet niet gespot worden.

c. Het is gevaarlijk om de vijanden van de kerk onze goede wensen te laten hebben voor hun plannen tegen de kerk. "Indien wij tot hen zeggen: zij gegroet, dan hebben wij gemeenschap aan hun boze werken, 2 Johannes : 11. : Als al gezegd is, dat die voorbijgaan niet zeggen: *de zegen des Heeren zij bij u,* en dat zij hun generlei achting betonen, dan ligt daar nog meer in opgesloten, namelijk dat alle wijze en goede lieden schande over hen zullen roepen, en God zullen bidden om hun plannen op niets te doen uitlopen. "Ik vervloekte zijn woning," Job 5:3.

PSALM 130

1 Een lied Hammaaloth. Uit de diepten roep ik tot U, o HEERE!
2 HEERE! hoor naar mijn stem; laat Uw oren opmerkende zijn op de stem mijner smekingen.
3 Zo Gij, HEERE! de ongerechtigheden gadeslaat; HEERE! wie zal bestaan?
4 Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt.
5 Ik verwacht den HEERE; mijn ziel verwacht, en ik hoop op Zijn Woord.
6 Mijn ziel wacht op den HEERE, meer dan de wachters op den morgen; de wachters op den morgen.
7 Israel hope op den HEERE; want bij den HEERE is goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing.
8 En Hij zal Israel verlossen van al zijn ongerechtigheden.

Deze psalm handelt niet over tijdelijke belangen, persoonlijke noch openbare, maar heeft uitsluitend betrekking op de belangen van de ziel. Men rangschikt hem onder de zeven boetpsalmen, waarvan soms gebruik werd gemaakt door boetelingen bij hun wederopneming in de kerk. Als wij hem zingen past het ons hem toe te passen op onszelf. De psalmist geeft hier uitdrukking aan:

I. Zijn begeerte tot God, vers 1, 2.

II. Zijn berouw en zijn verootmoediging voor Gods aangezicht, vers 3, 4..

III. Zijn wachten op God, vers 5, 6.

IV. Zijn verwachting van God vers 7, 8. En gelijk in het water het aangezicht is tegen het aangezicht, alzo is het hart van de ene nederige boetvaardige tegen het hart van een andere.

Psalm 130:1-4

In deze verzen wordt ons geleerd:

1. Om tot God te blijven roepen, in welke toestand wij ons ook bevinden, al is die toestand ook nog zo treurig, vers 1. De beste mensen kunnen soms *in de diepten* zijn, in grote beproeving en benauwdheid, zich niet weten te keren of te wenden, in de diepten van benauwdheid, en bijna in de diepten van de vertwijfeling, hun moed is gezonken, zij zijn in duisternis, kwijnend, verslagen, terneergebogen en ontrust. Maar het is ons voorrecht dat wij in de grootste diepten tot God mogen roepen en verhoord kunnen worden. Een gebed kan de hoogten des hemels bereiken, is het niet uit de diepten van de hel, dan toch wel uit de diepten van de grootste benauwdheid, waarin wij kunnen zijn in de wereld, het gebed van Jeremia uit de kerker, van Daniel uit de kuil van de leeuwen, van Jona uit de buik van de vis. Het is ons belang en onze plicht om tot God te roepen, want dat is het beste middel om te voorkomen dat wij al dieper en dieper wegzinken, en om ons "uit de ruisenden kuil en het modderig slijk op te halen," Psalm 40:2, 3.

2. Om terwijl wij tot God blijven roepen, ons te verzekeren van een antwoord des vredes van Hem, want dat is het, waar David in het geloof om bidt, vers 2. *Heere, hoor naar mijn stem,* naar mijn klacht en mijn gebed, en *laat Uw oren opmerkende zijn op de stem mijner smekingen.*

3. Er wordt ons hier geleerd ons te verootmoedigen voor de gerechtigheid Gods, als zijnde schuldig in Zijn ogen en niet in staat om Hem op duizend onzer overtredingen te antwoorden, vers 3. *Zo Gij, Heere, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan?* Er is kracht en nadruk in, dat hij God in zo weinige woorden tweemaal Heere noemt, Jah en Adonai, en er spreekt groot ontzag uit voor Gods heerlijke majesteit en vrees voor Zijn toorn. Laat ons hier leren:

a. Onze ongerechtigheden te bekennen, te erkennen dat wij ons voor God niet kunnen rechtvaardigen, ons niet onschuldig kunnen verklaren. Er is in onze ongerechtigheden iets opmerkelijks, iets dat aanleiding geeft tot aanmerkingen.

b. De macht en gerechtigheid van God te erkennen, die van zo’n aard is, dat zo Hij met ons in het gericht zou treden, er geen hoop voor ons zou zijn om te ontkomen. Zijn oog kan in de beste mens genoeg ontdekken, om er een veroordeling op te gronden, en als Hij tegen ons optreedt, dan kunnen wij niet bestaan, maar zullen zeker van voor Zijn aangezicht weggedaan worden. Indien God naar streng recht met ons handelt, dan zijn wij verloren, als Hij onze ongerechtigheden gadeslaat, dan zal Hij bevinden dat zij vele en groot zijn, zeer verzwarend zijn en zeer tergend, en als Hij dan dienovereenkomstig met ons handelde, dan zou Hij ons alle hoop ontzeggen op Zijn gunst en ons besluiten onder Zijn toorn, en wat zouden wij dan kunnen doen om onszelf te helpen? Wij zouden aan Zijn wrekende hand niet kunnen ontkomen, haar niet kunnen weerstaan, er niet staande onder kunnen blijven.

c. Gods geduld en verdraagzaamheid te bewonderen. Het ware met ons gedaan indien Hij de ongerechtigheden gadesloeg, en Hij weet dit, en daarom verdraagt Hij ons. Het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat we niet vernield zijn door Zijn toorn.

4. Er wordt ons geleerd op de vergevende genade van God te vertrouwen, en ons er mee te vertroosten als wij ons onderhevig zien aan Zijn gerechtigheid, vers 4. Hier is:

a. Gods genade ontdekt en er op gepleit door een boetvaardig zondaar. *Maar bij U is vergeving.* In al ons naderen tot God is het onze onuitsprekelijke troost, dat er *bij Hem vergeving is,*. want dat is hetgeen wij nodig hebben. Hij heeft zich instaat gesteld om de zonde te kunnen vergeven, Hij heeft zich doen kennen als genadig en barmhartig en de zonde vergevende, Exodus 34:6, 7. Hij heeft beloofd de zonden te vergeven van hen, die berouw hebben en zich bekeren. Nooit heeft iemand, die met Hem handelde, Hem onverzoenlijk bevonden maar wel gemakkelijk te verbinden en snel bereid om genade te betonen. Bij ons is ongerechtigheid, en daarom is het gelukkig voor ons, dal bij Hem vergeving is. Bij U is verzoening, zo lezen het sommigen. Jezus Christus is de grote verzoening, het rantsoen, dat God gevonden heeft, Hij is steeds bij Hem als onze voorspraak, en door Hem hopen wij vergeving te verkrijgen.

b. Onze plicht aangewezen in die ontdekking, en er uit afgeleid, bij U *is vergeving,* niet opdat men stoutmoedig bij U zij, maar *opdat Gij gevreesd wordt,* in het algemeen: opdat Gij aangebeden en gediend zult worden door de kinderen van de mensen, die, zondaren zijnde, niet met God zouden kunnen handelen, indien Hij niet een Meester ware, die zeer vele fouten voorbij kan zien. Maar het is ons een aanmoediging om in Zijn dienst te treden, dat wij niet om ieder vergrijp weggezonden zullen worden, ja voor geen enkel, zo wij er slechts berouw van hebben. Zij, die gezondigd hebben, worden hierdoor zeer bijzonder tot bekering geroepen, uitgenodigd om weer te keren tot de vreze Gods, namelijk dat Hij genadig en barmhartig is, en hen na hun berouw aannemen, Joel 2:13, Mattheus 3:2. Wij moeten inzonderheid heilig ontzag en eerbied hebben voor Gods vergevende genade, Hosea 3:5. Zij zullen vrezende komen tot de Heere en tot Zijn goedheid, en wij kunnen dan de weldaad verwachten van de vergeving, die bij God is, als wij haar tot het voorwerp maken van onze heilige vreze.

Psalm 130:5-8

1. De psalmist verbindt zich hier om op God te vertrouwen en op Hem te wachten vers 5, 6.

Merk op:

A. Zijn steunen op God, uitgedrukt in een climax, daar het een lied is van de opgangen, "*Ik verwacht de Heere*, van Hem verwacht ik hulp en vertroosting, gelovende dat zij zullen komen, en besluitende om ze van niemand anders te verwachten, *mijn ziel verwacht*, ik verwacht Hem in oprechtheid, en niet slechts in belijdenis. Ik ben een verwachtende, en het is de Heere, die mijn ziel verwacht, de gaven van Zijn genade en de werkingen van zijn macht.

B. De grond van die verwachting, *ik hoop op Zijn woord*. Wij moeten alleen hopen op hetgeen Hij beloofd heeft in Zijn Woord en niet op de schepselen van onze eigen verbeelding, en wij moeten erop hopen omdat Hij het beloofd heeft, en niet om enigerlei mening omtrent onze eigen verdienste.

C. De mate van dat vertrouwen, *meer dan de wachters op de morgen*, die:

a. Wel verzekerd zijn dat de morgen komen zal, en zo ben ik er zeker van, dat Hij overeenkomstig Zijn belofte in genade tot mij zal wederkeren, want Gods verbond is vaster dan de ordeningen van dag en nacht, die zullen tot een einde komen, maar dat is eeuwig.

b. Zeer verlangend zijn dat Hij zal komen. Schildwachten, die de wacht houden op de muren, personen, die waken bij kranten, reizigers, die op weg zijn, verlangen naar het aanbreken van de dag, maar nog vuriger verlangt deze Godvruchtige naar de tekenen van Gods gunst en de bezoekingen van Zijn genade, en nog spoediger zal hij zich bewust worden van Zijn eerste verschijningen, dan zij van het aanbreken van de dag. Dr. Hammond leest het aldus: "Mijn ziel spoedt zich tot de Heere van de wachters in de morgen, de wachters in van de morgen, " en geeft er deze zin aan: "Dagelijks begeef ik mij vroeg in de morgen tot U, mijn gebeden tot U opzendende, mijn ziel voor U uitstortende, ten tijde wanneer de priesters het morgenoffer offeren."

2. Hij moedigt al het volk van God aan om evenzo op Hem te steunen en te vertrouwen: *Israël hope op de Heere*, en *wachte* op Hem niet slechts het volk als volk in het algemeen maar ieder Godvruchtige, die "zich toenoemt met de naam Israëls," Jesaja 44:5. Laat allen, die zich aan God wijden, zich goedsmoeds op Hem verlaten, vers 7, 8, en dat wel om twee redenen.

A. Omdat wij bij het licht van de natuur ontdekken dat bij Hem *goedertierenheid is*, dat de God Israëls een genadig God is, dat Hij de Vader van de barmhartigheden is. Bij Hem is goedertierenheid, zij is niet slechts eigen aan Zijn aard, maar zij is Zijn verlustiging, zij is bij Hem in al Zijn werken, in al Zijn raadsbesluiten.

B. Omdat wij bij het licht des Evangelies ontdekken dat bij *Hem verlossing* is, verlossing door Hem beraamd, om in de volheid des tijds gewerkt te worden, in den beginne was zij verborgen in God. Zie hier:

a. De aard van deze verlossing: het is verlossing van zonde, van alle zonde, en daarom kan zij geen andere zijn dan de eeuwige verlossing, waarvan Jezus Christus de werker is geworden, want Hij is het, die "Zijn volk zaligmaakt van hun zonden," Mattheus 1:21, die "hen verlost van alle ongerechtigheid," Titus 2:14, en "de goddeloosheden afwendt van Jakob," Romeinen 11:26. Hij is het die ons verlost beide van de veroordelende en van de heersende macht van de zonde.

b. De rijkdom van deze verlossing, het is *veel verlossing*, er is een algenoegzame volheid van verdienste en genade in de Verlosser, genoeg voor allen, genoeg voor ieder, genoeg voor mij, zegt de gelovige. In verlossing van zonde is verlossing begrepen van alle ander kwaad, en daarom is het *veel verlossing*.

c. De personen aan wie het voordeel van deze verlossing toekomt. *Hij zal Israël verlossen*, het Israël naar de geest, allen die in verbond zijn met God, zoals Israël het geweest is, en die waarlijk Israëlieten zijn, in wie geen bedrog is.

PSALM 131

1 Een lied Hammaaloth, van David. O HEERE! mijn hart is niet verheven, en mijn ogen zijn niet hoog; ook heb ik niet gewandeld in dingen mij te groot en te wonderlijk.
2 Zo ik mijn ziel niet heb gezet en stil gehouden, gelijk een gespeend kind bij zijn moeder! Mijn ziel is als een gespeend kind in mij.
3 Israel hope op den HEERE van nu aan tot in der eeuwigheid.

Deze psalm is Davids belijdenis van ootmoed, die hij nederig voor God heeft afgelegd met dankbaarheid aan God, en niet in verwaandheid. Het is waarschijnlijk, dat David (naar de mening, door vele uitleggers geopperd) deze betuiging gedaan heeft in antwoord op de laster van Saul en zijn hovelingen, die David voorstelden als een eerzuchtige, die, onder voorwendsel van een Goddelijke beschikking, in de hoogmoed zijns harten naar het koninkrijk stond. Maar hij beroept zich op God, dat hij integendeel:

I. Naar niets hoogs of groots gestaan heeft, vers 1.

II. Dat hij zeer gerust en tevreden was in iedere toestand of staat, waarin God hem bracht vers 2, en daarom:

III. Moedigt hij alle Godvruchtigen aan om, evenals hij, op God te vertrouwen, vers 3. Sommigen hebben het als een bezwaar ingebracht tegen het zingen van Davids psalmen, dat er velen zijn, die niet kunnen zeggen: Mijn hart is niet verheven, enz. Het is waar dat die er zijn, maar wij kunnen de psalm zingen met hetzelfde doel, waarmee wij hem lezen, namelijk om onszelf en elkaar te leren en te vermanen nopens hetgeen wij behoren te zijn, met leedwezen en berouw dat wij er in tekort gekomen zijn, en een ootmoedig gebed tot God, dat Hij ons door Zijn genade zal doen zijn wat wij behoren te zijn.

Psalm 131:1-3

Hier zijn twee dingen, die ons tot troost zullen wezen.

I. De bewustheid van onze oprechtheid. Het was Davids blijdschap, dat zijn hart voor hem kon getuigen, dat hij ootmoedig met God had gewandeld, in weerwil van de afkeuring, waaronder hij lag, en de verzoekingen, waaraan hij was blootgesteld.

1. Hij streefde niet naar een hoge staat, en was niet begerig om fortuin te maken in de wereld, indien God het zo beschikt had, zou hij vergenoegd al zijn dagen hebben kunnen doorbrengen, zoals hij ze in het begin heeft doorgebracht, namelijk in de schaapskooien. In drift heeft zijn eigen broeder hem van hoogmoed beschuldigd, 1 Samuel 17:28, maar de beschuldiging was ongegrond en onrechtvaardig. God, die het hart kent, wist:

A. Dat hij geen verwaande dunk had van zichzelf of van zijn eigen verdienste: o Heere, *mijn hart is niet verheven.* Nederige heiligen kunnen niet zo goed van zichzelf denken als anderen van hen denken, zij zijn niet op hun eigen schaduw verzot, zij verheerlijken hun eigen daden en verrichtingen niet. De liefde Gods heersende in het hart, zal overmatige eigenliefde tenonder houden.

B. Dat hij noch een minachtende, noch een eerzuchtige blik had. "*Mijn ogen zijn niet hoog,* hetzij om hen, die boven mij zijn met benijdende blikken aan te zien, of om met minachtende blikken neer te zien op hen, die mijn minderen zijn." Waar een trots hart is, zal gewoonlijk ook een trotse blik zijn, Spreuken 6:17, maar de ootmoedige tollenaar zal niet eens zijn ogen opheffen.

C. Dat hij zich niet bezighield met dingen die boven zijn staat waren, dingen, die *te hoog voor hem waren.* Hij begaf zich niet in studiën die te hoog waren. Hij overdacht Gods Woord maar vermaakte zich niet met spitsvondige bespiegelingen of met twistige samensprekingen noch begeerde hij wijs te zijn boven hetgeen geschreven is. God en onze plicht te kennen is een geleerdheid, die hoog genoeg voor ons is. Hij hield zich niet bezig met dingen, die *te groot* voor hem waren, hij volgde zijn ooilammeren, en wierp zich niet op als een staatsman neen, ook niet als een krijgsman, want toen zijn broeders uittogen naar de krijg, bleef hij tehuis om de schapen te hoeden. Het is onze wijsheid, en het zal onze lof zijn, om op onze plaats te blijven, ons niet in te dringen in dingen, die wij niet gezien hebben, ons niet te bemoeien met dingen, die ons niet aangaan. Vorsten en geleerden moeten zich niet oefenen in dingen die te groot, te hoog zijn voor mensen, en zij die in nederiger staat zijn en niet dan geheel gewone bekwaamheden en vermogens bezitten, moeten niet staan naar hetgeen te hoog voor hen is en waarvoor zij niet geschikt zijn. Diegenen zullen de hun toekomende schande moeten dragen, die naar eer staan, welke hun niet toekomt.

2. Hij was tevreden met iedere staat, waarin God hem plaatste, vers 2. *Ik heb mijn ziel gezet en stil gehouden gelijk een gespeend kind bij zijn moeder.* Gelijk hij niet trotselijk naar het koninkrijk had gestaan, zo heeft hij ook, nadat God het hem gegeven had, zich niet trotselijk gedragen tegenover wie het ook zij, en hij heeft ook geen rusteloze pogingen aangewend om voor de bestemde tijd de troon te bestijgen. Neen hij was nederig als een kind, dat op de leeftijd is om gespeend te worden, even volgzaam en handelbaar, en even ver er vandaan om naar hoge dingen te staan, even volkomen ter beschikking Gods als het kind ter beschikking is van de moeder of de min, even ver van staatsie te voeren, hoewel hij gezalfd was om koning te zijn, of zich te laten voorstaan

op zijn toekomstige verheffing, als een lam, dat nog op de arm gedragen wordt. Onze Heiland heeft ons nederigheid geleerd door deze vergelijking, Mattheus 18:3, wij moeten "worden als de kinderkens." Hij is even onverschillig geweest voor de rijkdom en de eer van deze wereld als een kind voor de borst, als het er volkomen van gespeend is. "Ik heb mij gelijk gesteld met een gespeend kind, en mij even rustig gehouden," zo leest Dr. Hammond het. Dit geeft te kennen dat ons hart van nature haakt naar werelds goed, zoals een kindeke haakt naar de borst, en er evenzo smaak in heeft, ernaar roept, er mee speelt, er niet buiten kan. Maar een ziel, die door de genade Gods geheiligd is, is ervan gespeend. Gods voorzienigheid doet alsem op de borst, en dat helpt om haar ervan te spenen: Het kind is misschien knorrig en gemelijk terwijl het gespeend wordt, en denkt verloren te zijn als het de borst kwijt is, maar in een dag of twee drie is het de borst vergeten, het leed is voorbij en het schikt zich zeer goed in de nieuwe wijze van voeding, geeft niet langer om melk, maar kan vaste spijze verdragen. Zo zal een begenadigde ziel stil zijn onder het verlies van hetgeen lief en dierbaar was, onder teleurstelling in hetgeen zij gehoopt had, en gerust zijn, wat er ook moge gebeuren, leven, getroost leven, op God en de verbondsgenade als schepselen slechts droge borsten blijken te zijn. Als onze toestand niet naar onze zin is dan moeten wij onze zin in overeenstemming brengen met onze toestand, dan zijn wij gerust en stil voor onszelf en voor allen, die ons omringen, dan is onze ziel stil *als een gespeend kind,* in ons.

II. Vertrouwen op God, en dit beveelt David aan geheel het Israël Gods, uit ervaring wetende hoe kostelijk en weldadig dit is, vers 3. *Israël hope op de Heere,* en blijve dit doen, *van nu aan tot in eeuwigheid.* Hoewel David zelf geduldig en kalm kon wachten op de kroon, die voor hem bestemd was, zou Israël, het volk welks lieveling hij was, misschien pogingen ten zijnen gunste willen aanwenden voordat de tijd er voor gekomen was, daarom tracht hij ook hen tot rust en kalmte te brengen, en zegt hun te *hopen op de Heere,* en dat zij ter bestemder tijd een gelukkige verandering zullen zien in de staat van zaken. Aldus is *het goed dat men hope en stil zij op het heil des Heeren.*

PSALM 132

1 Een lied Hammaaloth. O HEERE! gedenk aan David, aan al zijn lijden;
2 Dat hij den HEERE gezworen heeft, den Machtige Jakobs gelofte gedaan heeft, zeggende:
3 Zo ik in de tent mijns huizes inga, zo ik op de koets van mijn bed klimme!
4 Zo ik mijn ogen slaap geve, mijn oogleden sluimering;
5 Totdat ik voor den HEERE een plaats gevonden zal hebben, woningen voor den Machtige Jakobs!
6 Ziet, wij hebben van haar gehoord in Efratha; wij hebben haar gevonden in de velden van Jaar.
7 Wij zullen in Zijn woningen ingaan, wij zullen ons nederbuigen voor de voetbank Zijner voeten.
8 Sta op, HEERE! tot Uw rust, Gij en de ark Uwer sterkte!
9 Dat Uw priesters bekleed worden met gerechtigheid, en dat Uw gunstgenoten juichen.
10 Weer het aangezicht Uws Gezalfden niet af, om Davids, Uws knechts wil.
11 De HEERE heeft David de waarheid gezworen, waarvan Hij niet wijken zal, zeggende: Van de vrucht uws buiks zal Ik op uw troon zetten.
12 Indien uw zonen Mijn verbond zullen houden, en Mijn getuigenissen, die Ik hun leren zal; zo zullen ook hun zonen tot in eeuwigheid op uw troon zitten.
13 Want de HEERE heeft Sion verkoren, Hij heeft het begeerd tot Zijn woonplaats, zeggende:
14 Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd.
15 Ik zal haar kost rijkelijk zegenen, haar nooddruftigen zal Ik met brood verzadigen.
16 En haar priesters zal Ik met heil bekleden, en haar gunstgenoten zullen zeer juichen.
17 Daar zal Ik David een hoorn doen uitspruiten; Ik heb voor Mijn Gezalfde een lamp toegericht.
18 Ik zal zijn vijanden met schaamte bekleden; maar op hem zal zijn kroon bloeien.

Het is waarschijnlijk dat deze psalm geschreven werd door Salomo, ons gezongen te worden bij de inwijding van de tempel, die hij gebouwd heeft naar de last, hem door zijn vader gegeven, 1 Kronieken 28:2 en verv. Zijn last volbracht hebbende, bidt hij God om hetgeen hij gedaan had te zegenen.

I. Hij had het huis gebouwd ter eer en tot de dienst van God, en als hij er de ark in brengt, het teken van Gods tegenwoordigheid, wenst hij, dat God zelf zal komen om er bezit van te nemen, vers 8-10. Met deze woorden eindigde Salomo zijn gebed, 2 Kronieken 6:41, 42.

II. Hij had het gebouwd ingevolge de orders, die hij van zijn vader had ontvangen, en daarom verwijst hij in Zijn pleitgronden om kracht bij te zetten aan zijn gebed naar David.

1. Hij pleit op Davids Godsvrucht, vers 1-7..

2. Hij pleit op Gods belofte aan David, vers 11-18. Het eerste dient tot inleiding van zijn gebed, het laatste volgt als een antwoord er op. Bij het zingen van deze psalm moeten wij belangstellende zorg koesteren voor de Evangeliekerk, als de tempel Gods, en steunen op Christus, als David onze Koning, in wie de weldadigheden Gods gewisse weldadigheden zijn.

Psalm 132:1-10

In deze verzen hebben wij Salomo's gebed tot God om Zijn gunst jegens hem en zijn regering, en dat het bouwen van een huis voor Gods naam Hem welbehaaglijk mocht wezen.

Merk op:

I. Waar hij op pleit, op twee dingen.

1. Dat hetgeen hij gedaan had geschied was ingevolge de vrome gelofte, die zijn vader David gedaan had, om een huis te bouwen voor God. Salomo was een wijs man, en toch pleit hij op geen verdienste van zichzelf: "Ik ben niet waardig, dat Gij dit voor mij zult doen, maar, *Heere, gedenk aan David*, met wie Gij een verbond hebt aangegaan" (zoals Mozes gebeden heeft: Gedenk aan Abraham, de eerste bewaarder van het verbond). "Gedenk aan al zijn lijden, al de rampen en benauwdheden van zijn leven, waar zijn zalving de aanleiding toe was, " of, zijn zorg voor de ark, welk een droefheid het voor hem was, dat de ark slechte in het midden van de gordijnen woonde, 2 Samuel 7:2. Gedenk aan zijn nederigheid en zachtmoedigheid, zo lezen het sommigen, aan al de Godvruchtige liefde, waarmee hij de volgende gelofte gedaan heeft. Het is niet verkeerd om God te vragen te gedenken aan die ons voorgegaan zijn in belijdenis, aan hun beproevingen, hun diensten en hun lijden, aan Gods verbond met hen, aan de ervaring, die zij hebben gehad van Zijn goedheid, aan hun zorg en hun gebeden voor hen, die na hen zouden komen. Wij kunnen het toepassen op Christus, de Zone Davids, en op al Zijn lijden, "Heere, gedenk aan het verbond, gemaakt met Hem, gedenk aan al Zijn spijsofferen, Psalm 20:4, aan al Zijn lijden."

Hij pleit inzonderheid op de plechtige gelofte, ' die David gedaan heeft, zodra hij bevestigd was in de regering en voordat hij nog wel gevestigd was in zijn eigen huis, dat hij een huis voor God zou bouwen.

Merk op:

a. Tegenover wie hij zich verbond. *Hij heeft de Heere de Machtige Jakobs, gezworen*. Geloften moeten gedaan worden aan God, die partij, belanghebbende, is zowel als getuige. De Heere is de Machtige Jakobs, de God Jakobs, en de Machtige, wiens macht aangewend wordt voor Jakobs bescherming en verlossing. Jakob is zwak, maar de God Jakobs is de Machtige.

b. Waartoe hij zich verbond: *om een plaats te vinden voor de Heere,* voor de ark, het teken van Zijn tegenwoordigheid. Hij had in de wet herhaaldelijk melding gemaakt gezien van de plaats, die God zou verkiezen om er Zijn naam te stellen, waarheen dan alle stammen zich zouden begeven. Toen hij op de troon was gekomen, was er een zodanige plaats niet. Silo was verlaten, en geen andere plaats was verkoren, en daarom werden de feesten des Heeren niet met de behoorlijke plechtigheid gevierd. "Welnu", zegt David, "ik zal zo'n plaats vinden om de plaats van algemene samenkomst te zijn voor al de stammen Israëls, *een plaats ter woning voor de Machtige Jakobs,* een plaats voor de ark, waar ruimte zal wezen voor de priesters en het volk, als zij opgaan ter aanbidding des Heeren."

c. Hoe ijverig hij ervoor was. Hij wilde zich niet vestigen in zijn nieuwe huis, hij wilde niet slapen op zijn bed, voor hij die zaak enigszins tot stand had gebracht, vers 3, 4. Er was lang over de zaak gesproken maar er was nog niets gedaan, totdat David, toen hij op een morgen uitging om de openbare zaken te behartigen, een gelofte deed, om nog voor de nacht tot een besluit te komen omtrent deze zaak, en de plaats te bepalen, waar de tent gespannen zou worden ter ontvangst van de ark bij het begin van zijn regering of liever, waar Salomo de tempel zou bouwen, die niet bepaald was voor het laatste gedeelte van zijn regering, toen de pestilentie ophield, die gezonden was als straf voor zijn telling van het volk, 1 Kronieken 22:1. Toen zei David: Dit is het huis des Heeren. En misschien was het bij gelegenheid van dat oordeel, dat hij die gelofte gedaan heeft, vrezende dat een van de redenen, waarom God met hem twistte, zijn traagheid was ten opzichte van deze zaak. Als noodzakelijk werk voor God gedaan moet worden, dan is het goed om ons een taak op te leggen, ons aan een tijdsbepaling te binden, omdat wij altijd neiging hebben om uit te stellen. Het is goed om des morgens ons werk voor de dag te regelen, ons verbindende dat wij het doen zullen eer wij gaan slapen, doch met het voorbehoud van Gods wil: zo de Heere wil en ik leef want wij weten niet wat de dag baren zal. inzonderheid in het grote werk van de bekering tot God moeten wij aldus zorgzaam, aldus ijverig zijn, wij hebben goede reden om te besluiten dat wij van de gerieflijkheden des levens niet zullen genieten, voor wij de grond gelegd hebben voor onze hoop op een beter leven.

2. Dat het ingevolge de verwachtingen was van het volk Israël, vers 6, 7.

a. Het volk vroeg naar de ark, zij klaagden over haar afwezigheid, haar gemis, 1 Samuel 7:2. Zij hebben er van gehoord in Efratha, te Silo, in de stam van Praam, hun werd gezegd, dat zij daar geweest is, maar zij was weg, zij vonden haar ten laatste in de *velden van Jaar* dat is in de velden van het woud, in Kirjath-Jearim, dat de stad van de wouden betekent. Vandaar heeft geheel Israël haar met grote plechtigheid in het begin van Davids regering gehaald, 1 Kronieken 13:6, zodat Salomo door dat huis te bouwen geheel Israël aan zich verplichtte, zij behoefden nu niet meer uit te gaan om de ark te zoeken, zij wisten nu waar haar te vinden.

b. Zij waren besloten haar te bezoeken. "Laat ons slechts een geschikte plaats hebben, en wij *zullen in Zijn woningen ingaan,* om Gode daar onze hulde te brengen, wij *zullen ons nederbuigen voor de voetbank van Zijn voeten,* als onderdanen en smekelingen, hetgeen wij uit gebrek aan zo'n plaats verzuimd hebben te doen in de dagen van Saul, 1 Kronieken 13:3.

II. Waar hij om bidt, vers 8-10.

1. Dat God zich zal verwaardigen, niet alleen om bezit te nemen van deze tempel, die hij gebouwd had, maar er in te wonen. *Sta op Heere! tot Uw rust,* en laat deze het zijn, Gij, *en de ark Uwer sterkte,* het onderpand Uwer tegenwoordigheid, Uwer machtige tegenwoordigheid.

2. Dat God aan de dienaren des heiligdoms genade zou geven om hun plicht te doen. *Dat Uw priesters bekleed worden met gerechtigheid* laat hen zich rechtvaardig betonen, beide in hun bestuur en in hun wandel, en laat beide naar de regel zijn. Gerechtigheid is het schoonste sieraad van een bedienaar van de Godsdienst. Heiligheid voor God en goedheid jegens alle mensen zijn klederen voor Gods dienstknechten, de noodzakelijkheid waarvan door niemand betwist wordt. "Zij

zijn *Uw priesters,* en zullen dus hun betrekking tot U in oneer brengen, indien zij *niet met gerechtigheid bekleed zijn.*

3. Dat het volk van God het genot mocht hebben van de behoorlijke bediening van de inzettingen onder hen, *dat Uw gunstgenoten juichen,* zij deden dit toen de ark naar de stad Davids gebracht werd, 2 Samuel 6:15. Zij zullen het doen als *de priesters bekleed zijn met gerechtigheid.* Een getrouwe bediening van de Godsdienst is de blijdschap van de heiligen, zij is er de oorzaak van, zij bevordert haar, wij zijn medewerkers Uwer blijdschap, 2 Corinthiers 1:24.

4. Dat Salomo's eigen gebed bij gelegenheid van de inwijding des tempels Gode welbehaaglijk mocht wezen. "*Weer het aangezicht Uws gezalfden niet af,* weiger mij niet hetgeen waar Ik om gevraagd heb, zend mij niet beschaamd van U weg. Hij pleit er op, dat hij de gezalfde des Heeren is, en daarop pleit hij als type van Christus de grote gezalfde, die in Zijn tussenbeide treden pleit op Zijn bestemming voor Zijn ambt. Hij is Gods gezalfde, en daarom is het dat de Vader Hem altijd hoort.

b. Dat hij de zoon van David is. "Weer mijn aangezicht niet af, om Davids, Uws knechts, wil." En dit is de pleitgrond van de Christen, "Neem mij aan om Christus wil," (onze David) "in wie Gij een welbehagen hebt." Hij is David wiens naam betekent beminde, en wij zijn aangenomen in de Geliefde. Hij is "Gods dienstknecht, die Hij ondersteunt," Jesaja 42:1. Wij hebben geen eigen verdienste om op te pleiten, maar laat ons om Zijnentwil, in wie een volheid is van verdienste, gunst bij U vinden. Als wij bidden om de voorspoed van de kerk, kunnen wij met grote vrijmoedigheid bidden: laat om Christus wil, die de kerk gekocht heeft met Zijn eigen bloed, beide leraren en gemeente hun plicht doen.

Psalm 132:11-18

Dat zijn dierbare beloften, bevestigd door een eed, opdat hun erfgenamen een sterke vertroosting zouden hebben, Hebreeen 6:17, 18. Of wij ze nu nemen als pleitgronden in het gebed, of als antwoorden op het gebed, het komt alles op hetzelfde neer, de gelovigen weten op beiderlei wijzen gebruik te maken van de beloften, met dezelve te spreken tot God, en in dezelve te horen wat God de Heere zal spreken tot hen. Deze beloften hebben betrekking op de bevestiging beide van de kerk en van de staat, beide op de troon en het huis van David, en op de getuigenis Israëls, gevestigd op de berg Zion. De beloften betreffende de berg Zion zijn even toepasselijk op de Evangeliekerk, als die betreffende Davids zaad op Christus, en daarom kunnen wij pleiten op beide, en zijn zij zeer troostrijk voor ons. Hier is:

I. De keuze, die God gedaan heeft, van het huis Davids en van de berg Zion. Beiden waren Gods verordening.

1. God heeft Davids geslacht verkoren om het koninklijk geslacht te zijn, en zijn keuze bevestigd door een eed. *De Heere heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen,* Hij zal er niet van afgaan. Heeft David de Heere gezworen dat hij Hem een huis zal bouwen? vers 2, de Heere heeft aan David gezworen, dat Hij hem een huis zal bouwen, want God zal bij niemand van Zijn volk achterblijven in liefde of verzekeringen. De belofte, gedaan aan David, heeft betrekking:

A. Op een lange reeks van koningen, die uit zijn lenden zullen voortkomen en hem zullen opvolgen: *Van de vrucht uws buiks zal Ik op uw troon zetten,* hetgeen vervuld werd in Salomo, David heeft geleefd om dit met grote voldoening nog te zien, 1 Koningen 1:48. De kroon ging ook voorwaardelijk, bij erfrecht over in zijn geslacht tot in eeuwigheid. Indien uw zonen in de volgende eeuwen Mijn verbond zullen houden en Mijn getuigenissen, die Ik hen leren zal. God zelf neemt het op zich om hen te leren, en Hij deed het, zij hadden Mozes en de profeten, en alles wat Hij verwacht is dat zij zouden houden wat Hij hen geleerd had, er bij zouden blijven, en dan *zullen ook hun zonen tot in eeuwigheid op uw troon zitten.* Koningen zijn Gode welgevallig als zij zich goed gedragen, en hun opdracht van Hem geldt "quamdiu se bene gesserint, zolang zij zich goed gedragen." In de uitkomst bleek dat zij zich niet goed gedroegen, dat zij Gods verbond niet hielden, en zo ging het erfrecht eindelijk te loor, en is langzamerhand de scepter van Juda geweken.

B. Op een eeuwige opvolger, een Koning, die uit zijn lenden zou voortkomen, van de grootheid van wiens heerschappij en vrede geen einde zal zijn. Petrus past dit toe op Christus, ja hij zegt ons dat David zelf het aldus heeft begrepen, Handelingen 2:30. Hij wist dat God hem met ede gezworen had, dat Hij uit de vrucht van zijn lenden, zoveel het vlees aangaat, de Christus verwekken zou, om op zijn troon te zitten, en in de volheid des tijds heeft Hij het gedaan, heeft Hij Hem de troon Zijns vaders Davids gegeven, Lukas 1:32. Hij heeft aan de voorwaarde van de belofte voldaan, Hij heeft Gods verbond en Zijn getuigenis gehouden, Hij heeft de wil Zijns Vaders gedaan, en daarom zal aan Hem en Zijn geestelijk zaad de belofte vervuld worden, en de kinderen, die God Hem gegeven heeft, alle gelovigen, zullen zitten op Zijn troon tot in eeuwigheid, Openbaring 3:21.

2. God heeft de berg Zion verkoren om de heilige berg te zijn, en Zijn keuze bevestigd doordat Hij er zich in verlustigde, vers 13, 14. "Hij heeft Zion verkoren, Hij heeft het begeerd," Psalm 78:68. Hij verkoos hem tot woning voor Zijn ark, en zei ervan: Dit is *Mijn ruste tot in eeuwigheid,* niet

slechts Mijn woonstede voor een tijd, zoals Silo het geweest is. Zion was de stad Davids, hij verkoos haar om de koninklijke stad te zijn, omdat God haar verkoos om de heilige stad te zijn. God zei: *Hier zal Ik wonen,* en daarom zei David: Hier *zal Ik wonen,* want hij bleef bij zijn beginsel: Het is mij goed nabij God te zijn. Zion moet hier beschouwd worden als type van de Evangeliekerk, die de berg Zion geroemd wordt, Hebreeen 12:22, en in haar heeft hetgeen hier van Zion gezegd is de volkomen vervulling. Zion was sedert lang reeds geploegd als een akker, maar de kerk van Christus is het huis des levenden Gods, 1 Timotheus 3:15, en zij is Zijne ruste tot in eeuwigheid, en zal gezegend worden met Zijn tegenwoordigheid al de dagen tot aan de voleinding van de wereld. Gods verlustiging in Zijn kerk, Zijn voortdurende tegenwoordigheid bij Zijn kerk, is de vertroosting en blijdschap van al haar leden.

II. De keurzegeningen, die God voor het huis Davids en de berg Zion heeft weggelegd. Dien God verkiest, zegent Hij.

1. God, de berg Zion verkoren hebbende, belooft Hij die te zegenen:

A. Met de zegeningen van het tegenwoordige leven, want de Godzaligheid heeft daar de belofte van, vers 15. De aarde zal haar gewas geven, waar de Godsdienst opgericht is, daar zal voorraad van brood wezen, en zegenende zal God het zegenen, Psalm 67:7. Hij zal het gewis en overvloedig zegenen. En een kleine voorraad met een overvloedige zegen er op, zal van meer dienst zijn en meer aangenaam dan een grote voorraad zonder die zegen. Gods volk heeft een bijzondere zegen op geheel gewone genietingen, en die zegen maakt ze uiterst lieflijk. Maar de belofte gaat nog verder: *haar nooddruftigen zal Ik met brood verzadigen.* Zion heeft haar eigen armen te onderhouden, en er is beloofd dat God voor hen zal zorgen:

a. Door Zijn voorzienigheid zullen ze bewaard worden voor gebrek, zij zullen kost genoeg hebben. Als er schaarste is, zullen de armen er het eerst onder lijden, zodat het een stellig teken van overvloed is als zij genoeg hebben. Zions armen zullen geen gebrek lijden, want God heeft het alle kinderen van Zion ten plicht gesteld, om liefdadig te zijn jegens de armen, naardat zij het vermogen er toe hebben, en de kerk moet er voor zorgen dat zij niet veronachtzaamd worden, Handelingen 6:1.

b. Door Zijn genade zullen zij bewaard worden voor klagen, al hebben zij slechts droog brood, zullen zij toch verzadigd zijn. Zions armen hebben boven alle anderen reden om met weinig in deze wereld tevreden te zijn, omdat voor hen betere dingen bereid zijn. En dit kan geestelijk verstaan worden van de kost, de voorraad, die gemaakt is voor de ziel in het Woord en de inzettingen, God zal die overvloedig zegenen tot voedsel voor de nieuwe mens, en de armen van geest verzadigen met het brood des levens. Wat God voor ons heiligt, daar kunnen en zullen wij mee verzadigd worden.

B. Met de zegeningen van het toekomende leven, de dingen, die tot de Godzaligheid behoren, vers 16, dat een antwoord is op het gebed in vers 9..

a. Er was begeerd dat de priesters *bekleed zouden worden met gerechtigheid,* hier is beloofd dat God hen zal bekleden met heil) hen niet alleen zal behouden, maar hen en hun bestuur het middel zal doen zijn tot behoudenis van Zijn volk, zij zullen beide zichzelf behouden en degenen, die hen horen,

en alzo toevoegen tot de gemeente die zalig zullen worden. Die God met gerechtigheid bekleedt, zal Hij ook met heil bekleden. Wij moeten bidden om gerechtigheid en dan zal God met haar ons ook heil geven.

b. Er was begeerd dat Gods gunstgenoten mochten juichen. God geeft meer dan wij vragen, en als Hij heil geeft, zal Hij overvloedige blijdschap geven.

2. Davids geslacht verkoren hebbende, belooft God ook dat met gepaste zegeningen te zegenen.

a. Met toenemende macht: Daar, in Zion, *zal Ik David een hoorn doen uitspruiten,* vers 17. De koninklijke waardigheid zal al meer en meer toenemen, voortdurend zal haar luister groter worden. Christus is de hoorn van de zaligheid, een overvloedige, krachtige zaligheid aanduidende, die God verwekt heeft en doen uitspruiten in het huis van Zijn knecht David. David had beloofd zijn macht te zullen gebruiken tot eer van God, de hoornen van de goddelozen te zullen afhouwen, en de hoornen van de rechtvaardigen te zullen verhogen, Psalm 75:11, ter beloning daarvan belooft God hier zijn hoorn te doen uitspruiten, want aan hen, die macht hebben en haar goed gebruiken, zal meer macht gegeven worden.

b. Duurzame eer. Ik heb voor mijn gezalfde een lamp toegericht. Gij doet mijn lamp lichten, Psalm 18:29, die lamp zal gewis helder branden, die God toericht. Een lamp is een opvolger, want als een lamp bijna uit is, kan er een andere aan aangestoken worden, want hierdoor zal aan David geen man ontbreken om voor God te staan. Christus is de lamp en het licht van de wereld.

c. Volkomen overwinning, *zijn vijanden,* die plannen tegen hem beraamd hebben, *zal Ik met schaamte bekleden,* als zij hun plannen verijdeld zien. Laat de vijanden van alle goede regeerders verwachten met schaamte bekleed te zullen worden, inzonderheid de vijanden van de Heere Jezus en Zijn regering, die in de grote dag zullen opstaan tot *versmaadheden en tot eeuwige afprijzing.*

d. Algemene voorspoed. *Op hem zal zijn kroon bloeien,* zijn regering zal al meer en meer zijn eer zijn. Deze belofte moest haar volkomen vervulling erlangen in Jezus Christus, wiens kroon van de eer en van de macht nooit zal verwelken, de bloemen ervan zullen nooit verdorren. De kroon van aardse vorsten "is niet van geslacht tot geslacht", Spreuken 27:24. Maar Christus' kroon is tot in alle eeuwigheid en de kronen, weggelegd voor Zijn getrouwe onderdanen, zijn onverwelkelijk.

PSALM 133

1 Een lied Hammaaloth, van David. Ziet, hoe goed en hoe liefelijk is het, dat broeders ook samenwonen!
2 Het is, gelijk de kostelijke olie op het hoofd, nederdalende op den baard, den baard van Aaron, die nederdaalt tot op den zoom zijner klederen.
3 Het is gelijk de dauw van Hermon, en die nederdaalt op de bergen van Sion, want de HEERE gebiedt aldaar den zegen en het leven tot in der eeuwigheid.

Deze psalm is een korte lofspraak op de eenheid en broederlijke liefde, die we, als wij de ellende van de onenigheid onder de mensen niet aanzagen, onnodig zouden achten. Maar wij kunnen niet te veel zeggen om de mensen te bewegen om eensgezind en in vrede met elkaar te leven. Sommigen maken de gissing dat David de psalm geschreven heeft toen de stammen tot eenheid waren gekomen, in eensgezindheid samenkwamen om hem koning te maken. Het is een psalm van algemeen gebruik en nut voor alle grotere of kleinere, burgerlijke en kerkelijke verenigingen. Hier is.

I. De leer vastgesteld van het geluk van broederlijke liefde vers
1.

II. De verklaring van die leerstelling door twee beelden of gelijkenissen, vers 2, 3.

III. Het bewijs ervan in een goede reden, die er voor gegeven is, vers 3, en dan wordt het ons overgelaten om de toepassing er van te maken, hetgeen wij moeten doen bij het zingen ervan, onszelf en elkaar opwekkende en aansporende tot heilige liefde. De inhoudsopgave van de psalm in onze Bijbels is kort maar zeer juist: "De weldaad, of het voordeel van de gemeenschap van de heiligen."

Psalm 133:1-3

1. Zie hier wat geprezen en aanbevolen wordt: *broeders, die in eensgezindheid samenwonen*, niet alleen niet twistende, elkaar niet verslindende, maar zich verlustigende in elkanders genegenheid, en door wederzijdse diensten elkanders welvaren bevorderende. Soms verkiest men als het beste middel om vrede te houden, om broeders ver van elkaar te doen wonen, dat kan ook wezenlijk vijandschap en strijd voorkomen, Genesis 13:9, maar het goede en lieflijke is *voor broeders, die samenwonen*, en aldus in eenheid te wonen, te wonen alsof zij een waren, zo lezen het sommigen, alsof zij slechts een hart, een ziel, een belang hadden. David had vele zonen bij vele vrouwen, waarschijnlijk heeft hij deze psalm geschreven tot hun onderricht, om hen in liefde aan elkaar te verbinden, en indien zij het gedaan hadden zou veel van het kwaad, dat in zijn gezin ontstond, gelukkig voorkomen zijn. De stammen Israëls hebben gedurende lange tijd afzonderlijke belangen gehad in de tijd van de Richteren, en dit had dikwijls kwade gevolgen, maar nu zij verenigd waren onder een algemeen hoofd, wilde hij hen doen beseffen hoe voordelig dit waarschijnlijk voor hen zijn zou, inzonderheid nu de ark op een bepaalde plaats gevestigd was, en daarmee de algemene verzamelplaats voor hen was aangewezen voor de openbare eredienst, en het middelpunt hunner eenheid. Laat hen dan nu in liefde wonen.

2. Hoe loffelijk en aanbevelenswaardig het is, *hoe goed en lieflijk het is* Het is goed op zichzelf, in overeenstemming met de wil van God, het is de gelijkvormigheid van de aarde met de hemel. Het is goed voor ons, voor onze eer en onze behaaglijkheid, het is aangenaam en welbehaaglijk aan God en alle goede mensen, het schenkt voortdurend genot aan hen, die aldus in eensgezindheid leven. *Ziet, hoe goed!* Wij kunnen het goede en lieflijke er van bevatten noch uitdrukken. Ziet, het is iets zeldzaams, en daarom iets bewonderenswaardigs. Ziet en verwondert u dat er nog zoveel goeds en lieflijks is onder de mensen, zoveel van de hemel op deze aarde. Ziet, het is als iets beminnelijks, dat ons hart aantrekt. Ziet, het is een voorbeeldig iets, dat, waar het is, met een heilige wedijver door ons nagevolgd moet worden.

3. Hoe het lieflijke ervan duidelijk gemaakt wordt.

A. Het is geurig als de heilige zalfolie, die zeer welriekend was gemaakt en tot groot genot van de omstanders haar geuren verspreidde als ze uitgestort werd op het hoofd van Aaron of van de hogepriester, zijn opvolger, en wel zo overvloedig, dat zij van zijn gelaat afdroop op de kraag van zijn kleed, vers 2..

a. Dit was heilige zalf, en zo moet onze broederlijke liefde zijn, met een rein hart toegewijd aan God. Wij moeten liefhebben die uit God geboren zijn, om diens wil, die geboren heeft, 1 Johannes 5:1.

b. Deze zalf bestond uit een mengsel, naar Goddelijk voorschrift samengesteld, God heeft er de bestanddelen en de hoeveelheid van bepaald. Zo wordt de gelovigen geleerd God en elkaar lief te hebben, het is een genade, die Hij in ons werkt.

c. zij was zeer kostbaar, en mocht niet voor gewoon gebruik bereid worden. Zo is heilige liefde in de ogen Gods van grote waardij, en datgene is in waarheid kostbaar en kostelijk hetwelk dit is in de ogen Gods.

d. Zij was aangenaam, beide aan Aaron zelf en aan degenen die om hem heen waren, en aldus is heilige liefde, zij is *als olie en reukwerk, die het hart verblijdt.* Christus liefde voor de mensheid was een deel van die vreugdeolie, waarmee Hij gezalfd was boven Zijn medegenoten.

e. Aaron en zijn zonen werden niet toegelaten om voor het aangezicht des Heeren te dienen, voor zij met deze zalfolie gezalfd waren, en onze diensten zijn Gode niet welbehaaglijk zonder deze heilige liefde indien wij haar niet hebben, dan zijn wij niets 1 Corinthiers 13:1, 2.

B. Het is vruchtdragend, het is nuttig zowel als aangenaam, *het is gelijk de dauw,* het brengt overvloedige zegeningen mede, zo talrijk als dauwdroppels. Het koelt de verschroeiende hitte af van der mensen hartstochten, zoals de avonddauw de lucht afkoelt en de aarde verkwikt. Het draagt zeer veel bij tot onze vruchtbaarheid in alles wat goed is, het bevochtigt het hart, maakt het week en geschikt om het goede zaad des Woords te ontvangen, zoals in tegenovergestelde zin kwaadheid en ledigheid ons ongeschikt maken om het te ontvangen, 1 Petrus 2:1. *Het is gelijk de dauw van Hermon,* een gewone berg, want broederlijke liefde is de schoonheid en het voordeel van de burgerlijke maatschappij, *en die nederdaalt op de bergen van Zion,* een heilige berg, want het draagt zeer veel bij tot de vruchtbaarheid van de Godsdienstige samenleving. Beide Hermon en Zion zullen verdorren zonder deze dauw. Van de dauw wordt gezegd, dat hij "naar geen man wacht, noch mensenkinderen verbeidt," Micha 5:6. En onze liefde tot onze broederen moet niet wachten op de hunne voor ons, dat is tollenaarsliefde, maar moet haar voorkomen, dat is Goddelijke liefde.

Psalm 133:3

A. Zij zijn door God gezegend, en dus waarlijk gezegend. Daar waar broederen samenwonen *gebiedt de Heere de zegen,* een samengestelde zegen, waarin alle zegeningen begrepen zijn. Het is Gods kroonrecht om de zegen te gebieden, de mensen kunnen slechts om een zegen bidden. Zegeningen overeenkomstig de belofte zijn zegeningen die God gebiedt, want Hij heeft Zijn verbond in eeuwigheid geboden. Zegeningen, die uitwerking doen, zijn geboden zegeningen, want Hij spreekt en het is er.

B. Zij zijn gezegend tot in eeuwigheid. De zegen, die God gebiedt over hen, die in liefde samenwonen, is *leven tot in eeuwigheid,* dat is de zegen van de zegeningen. Zij, die wonen in liefde, wonen niet alleen in God, maar wonen reeds in de hemel. Gelijk de volkomenheid van de liefde de zaligheid is van de hemel, zo is de oprechtheid van de liefde het onderpand van die zaligheid. Zij, die in liefde en vrede wonen zullen bevinden dat de God van de liefde en des vredes thans met hen is, en weldra zullen zij voor eeuwig bij Hem zijn in de wereld van eindeloze liefde en vrede. Hoe goed is het dan, en hoe lieflijk!

PSALM 134

1 Een lied Hammaaloth. Ziet, looft den HEERE, alle gij knechten des HEEREN! gij, die allen nacht in het huis des HEEREN staat.
2 Heft uw handen op naar het heiligdom, en looft den HEERE.
3 De HEERE zegene u uit Sion, Hij, Die den hemel en de aarde gemaakt heeft.

Dit is het laatste van de vijftien liederen van de opgang, en als zij te eniger tijd allen tezamen in de tempeldienst gezongen werden, dan is het zeer gepast tot het slot er van gemaakt, want de bedoeling ervan is de leraren op te wekken om voort te gaan met hun werk in de nacht, als de plechtigheden van de dag voorbij zijn. Sommigen maken deze psalm tot een dialoog

I. In vers 1 en 2 worden de priesters, of Levieten, die de gehele nacht op waren om de wacht waar te nemen van het huis des Heeren, opgeroepen om de tijd, terwijl zij op wacht waren, niet door te brengen in ijdele gesprekken, maar met handelingen van de Godsvrucht.

II. In het laatste vers bidden zij, die aldus opgeroepen waren om God te loven, voor hem, die er hun toe opgeroepen heeft, hetzij de hogepriester of de overste van de wacht. Of wel: zij, die deze dienst waarnamen, hebben elkaar opgewekt en vermaand en voor elkaar gebeden. Bij het zingen van deze psalm moeten wij beide onszelf opwekken om eer te geven aan God, en onszelf aanmoedigen om op genade en barmhartigheid van Hem te hopen.

Psalm 134:1-3

Deze psalm onderricht ons nopens een tweevoudig zegenen.

1. Ons zegenen van God, dat is: goed van Hem spreken, hetgeen ons hier geleerd wordt te doen, vers 1, 2.

A. Het is een oproep tot de *Levieten* om dit te doen, zij waren naar hun ambt *de knechten des Heeren,* aangesteld om te dienen in de heilige zaken, zij dienden in het heiligdom en namen de wacht van het huis des Heeren waar, Numeri 3:6 en verv. Sommigen van hen *stonden des nachts in het huis des Heeren* om de heilige dingen van de tempel te bewaken, opdat deze niet ontwijd zouden worden, en de kostbare dingen van de tempel, opdat zij niet geroofd zouden worden. Toen de ark nog in het midden van de gordijnen woonde, was het nog zoveel te meer nodig om er de wacht over te houden. Zij moesten er ook voor waken dat noch het vuur op het altaar, noch de lampen op de gouden kandelaar uitgingen. Waarschijnlijk was het de gewoonte dat sommige vrome Israelieten bij hen opbleven, wij lezen van iemand, die "niet week uit de tempel, God dienende nachten dag," Lukas 2:37. Dezen worden nu hier opgeroepen om *de Heere te loven.* Aldus moeten ze zich wakker houden door zich aan het werk te houden, zo moeten zij de tijd uitkopen voor heilige oefeningen van de Godsvrucht, en hoe kunnen wij onze tijd beter doorbrengen dan in het loven van God? Het zou een zeer voortreffelijke spaarzaamheid zijn om de ledige ogenblikken van onze tijd te gebruiken voor heilige overdenkingen en korte gebeden, en het is voorzeker een redelijke eis om, als wij niets anders te doen hebben, met God te spreken. Zij, die in *het huis des Heeren* stonden, moesten gedenken waar zij waren, en dat heiligheid en heilig werk deze huize sierlijk is. Laat hen daarom *de Heere loven,* laat hen het allen en eenstemmig doen, of ieder voor zich, laat hen dit doende *hun handen opheffen,* ten teken dat zij hun hart opheffen. "Laat hen hun handen opheffen. in heiligheid," aldus de lezing van Dr. Hammond, of in heiligmaking gelijk het betaamt als zij ze opheffen *in het heiligdom,* en laat hen gedenken dat, toen hun geboden werd zich te wassen eer zij ingingen om te dienen, hen hiermede geleerd was om in gebed en lofzegging *heilige handen op te heffen.*

B. Het is een oproep aan *ons* om het te doen, aan ons, die, als Christenen, onze God tot priesters gemaakt zijn en tot Levieten, Jesaja 66:21. Wij zijn de knechten des Heeren, wij hebben een plaats en een naam in Zijn huis, in Zijn heiligdom, wij staan voor Zijn aangezicht om Hem te dienen, zelfs bij nacht zijn wij onder Zijn oog, hebben wij toegang tot Hem. Laat ons daarom de Heere loven, en wederom: laat ons Hem loven, denken aan en spreken van Zijn heerlijkheid en goedheid, laat ons onze handen opheffen in gebed, in lofzegging, in geloften, laat ons ons werk doen met ijver en opgewektheid en met verheffing van ons hart. Deze vermaning wordt ingeleid met: *Zie,* een woord om de aandacht op te wekken. Ziet toe als gij voor God staat, en gedraagt u daarnaar.

2. Omtrent Gods zegenen van ons, dat is: aan ons weldoen, en hier wordt ons geleerd om dit te begeren, vers 3. Of het nu de wachters zijn, die hun hoofdman, de Levieten, die de hogepriester of wie anders hun hoofd was, zegenen, waarvoor velen het houden, omdat het in het enkelvoud staat: *De Heere zegene u* of dat de zegen door een uitgesproken wordt over velen: *De Heere zegene u,* een ieder van u in het bijzonder, u en u, u die God looft de Heere zegene u, is van geen belang. Wij kunnen er uit leren:

a. Dat wij niets meer behoeven te begeren om ons gelukkig te maken, dan om door de Heere te worden gezegend, want die Hij zegent zijn gezegend.

b. Dat zegeningen uit Zion, geestelijke zegeningen, de zegeningen van het verbond en van gemeenschap met God, de beste zegeningen zijn, die wij het meest moeten begeren.

c. Het is een grote bemoediging voor ons, als wij tot God komen om een zegen, dat Hij het is, die *de hemel en de aarde gemaakt heeft,* en daarom de zegeningen van beide tot Zijn beschikking heeft, hoge en lage waterwellingen.

d. Wij moeten niet alleen voor onszelf om deze zegeningen vragen, maar ook voor anderen niet alleen: de Heere zegene mij, maar: de Heere zegene u, aldus ons geloof betuigende in de volheid van de Goddelijke zegeningen, dat er genoeg is voor anderen zowel als voor ons, en ook onze welwillendheid voor anderen. Wij moeten bidden voor hen, die ons vermanen. Hoewel "de mindere gezegend wordt door meerdere," Hebreeen 7:7, moet toch voor de meerdere door de mindere worden gebeden.

PSALM 135

1 Hallelujah! Prijst den Naam des HEEREN, prijst Hem, gij knechten des HEEREN!
2 Gij, die staat in het huis des HEEREN, in de voorhoven van het huis onzes Gods!
3 Looft den HEERE, want de HEERE is goed; psalmzingt Zijn Naam, want Hij is liefelijk.
4 Want de HEERE heeft Zich Jakob verkoren, Israel tot Zijn eigendom.
5 Want ik weet, dat de HEERE groot is, en dat onze Heere boven alle goden is.
6 Al wat den HEERE behaagt, doet Hij, in de hemelen, en op de aarde, in de zeeen en alle afgronden.
7 Hij doet dampen opklimmen van het einde der aarde; Hij maakt de bliksemen met den regen; Hij brengt den wind uit Zijn schatkameren voort.
8 Die de eerstgeborenen van Egypte sloeg, van den mens af tot het vee toe.
9 Hij zond tekenen en wonderen in het midden van u, o Egypte! tegen Farao en tegen al zijn knechten.
10 Die veel volken sloeg, en machtige koningen doodde;
11 Sihon, den koning der Amorieten, en Og, den koning van Basan, en al de koninkrijken van Kanaan,
12 En Hij gaf hun land ten erve, ten erve aan Zijn volk Israel.
13 O HEERE! Uw Naam is in eeuwigheid; HEERE! Uw gedachtenis is van geslacht tot geslacht.
14 Want de HEERE zal Zijn volk richten, en het zal Hem berouwen over Zijn knechten.
15 De afgoden der heidenen zijn zilver en goud, een werk van mensenhanden.
16 Zij hebben een mond, maar spreken niet; zij hebben ogen, maar zien niet;
17 Oren hebben zij, maar horen niet; ook is er geen adem in hun mond.
18 Dat die ze maken, hun gelijk worden, en al wie op hen vertrouwt.
19 Gij huis Israels! looft den HEERE; gij huis Aarons! looft den HEERE.
20 Gij huis van Levi! looft den HEERE; gij die den HEERE vreest! looft den HEERE.
21 Geloofd zij de HEERE uit Sion, Die te Jeruzalem woont. Hallelujah!

Dit is een van de Hallelujah-psalmen, dat is er de titel of het opschrift van, en dat is er het Amen op, zijn alfa en omega.

I. Hij begint met een oproep om God te loven, inzonderheid met een oproep aan de knechten des Heeren om Hem te prijzen zoals in de vorige psalm, vers 1-3..

II. Hij gaat voort met ons stof tot lof aan de hand te doen. God moet geprezen worden:

1. Als de God Jakobs vers 4..

2. Als de God van de goden, vers 5..

3. Als de God van de gehele wereld, vers 6, 7..

4. Als een God die vreeslijk is voor de vijanden van Israël vers 8-11..

5. Als een God, die Israël genadig is zowel in hetgeen Hij voor hen gedaan heeft als in hetgeen Hu nog voor hen doen zal, vers 12-14.

6. Als de enig levende God, alle andere goden ijdelheid en een leugen zijnde, vers 15-18.

III. Hij eindigt met nog een vermaning aan alle personen, die God loven, vers 19-21. Bij het zingen van deze psalm moet ons hart, zowel als onze mond, vervuld zijn van de hoge lof van God.

Psalm 135:1-4

1. Hier is: de plicht tot welke wij geroepen worden: *de Heere te prijzen, Zijn naam te psalmzingen, Hem te loven,* en wederom *Hem te loven.* Wij moeten Hem niet alleen danken voor hetgeen Hij voor ons gedaan heeft, maar Hem loven voor hetgeen Hij is in zichzelf en gedaan heeft voor anderen, alle gelegenheden te baat nemen om goed te spreken van God, aan Zijn waarheid en Zijn wegen een goed woord te geven.

2. De personen, die geroepen worden om dit te doen: *de knechten des Heeren* de priesters en Levieten *die staan in Zijn huis,* en al de vrome Israëlieten, *die staan in de voorhoven van Zijn huis,* om daar te aanbidden, vers 2. Zij hebben de meeste reden om God te loven, die toegelaten zijn tot de voorrechten van Zijn huis, en zij zien er de meeste reden voor, die daar Zijn schoonheid aanschouwen en van Zijn milddadigheid genieten, van hen wordt het verwacht, want daartoe zijn zij in hun ambt. Wie zal Hem loven, als zij het niet doen?

3. De redenen, waarom wij God moeten loven.

A. Omdat Hij, die wij moeten loven, *goed* is, en goedheid is hetgeen, waar iedereen goed van zal spreken. Hij is goed voor allen, en daar moeten wij Hem de lof voor geven, Zijn goedheid is Zijn heerlijkheid, en wij moeten er melding van maken tot Zijn eer.

B. Omdat het werk zichzelf beloont: *Psalmzingt Zijn naam, want Hij is lieflijk.* Het wordt het beste gedaan met een blij gemoed, en wij zullen het genoegen smaken van onze plicht gedaan te hebben. Het is een hemel op aarde om God te loven, en het genot daarvan moet ons volkomen de smaak benemen voor de genietingen van de zonde.

C. Vanwege de bijzondere voorrechten van Gods volk, vers 4. *De Heere heeft zich Jakob verkoren,* en daarom is Jakob gehouden en verplicht om Hem te loven, want God heeft zich een volk verkoren, opdat zij Hem tot "een naam en lof zullen zijn," Jeremia 13:11, en daarom heeft Jakob overvloedige reden tot lof, aldus geëerd en onderscheiden zijnde. Israël is boven ieder ander volk Gods bijzonder eigendom, Exodus 19:5, Zijn "segullah," een volk, dat Hij zich toegeëigend heeft, waarin Hij een welbehagen heeft, het is kostelijk in Zijn ogen en verheerlijkt. Indien het zaad Jakobs Hem om deze onderscheidende, verbazingwekkende gunst niet looft, dan is het het onwaardigste, ondankbaarste volk onder de zon.

Psalm 135:5-14

De psalmist had ons de goedheid van God voorgesteld als gepaste stof voor onze blijmoedige lof, hier stelt hij ons de grootheid van God voor als een gepaste reden voor onze eerbiedige lofzeggingen, en daarover weidt hij het meest uit, omdat wij hier het minst aan denken.

l. Hij stelt de leer vast van Gods grootheid vers 5. De *Heere is groot,* in waarheid groot, die geen perk kent aan tijd noch plaats. Hij verklaart dit met volle verzekerdheid: "ik weet dat Hij dit is, weet het niet slechts door de blijken en bewijzen ervan waar te nemen, maar door geloof in de openbaring ervan. Ik weet het, ik ben er zeker van, ik weet het door mijn eigen ervaring van de Goddelijke grootheid, werkende in mijn ziel." Hij verklaart het met een heilige uittarting van alle voorgewende goden, al zouden zij zich ook tegen Hem verbinden, Hij is niet slechts boven een god, deze of die god, maar boven alle goden, oneindig ver boven hen, tussen Hem en hen is geen vergelijking te maken.

II. Hij bewijst dat Hij een groot God is door de grootheid van Zijn macht.

1. Hij heeft een volstrekte macht en kan doen wat Hij wil. *Al wat de Heere behaagde, deed Hij,* vers 6 en niemand kon Hem in bedwang houden of tot Hem zeggen: Wat doet Gij. Hij doet wat Hem behaagt omdat het Hem behaagt, en geeft geen rekenschap van Zijn daden.

2. Hij heeft een almachtige kracht en kan doen wat Hij wil, als Hij wil werken, kan niemand Hem hinderen.

3. Deze volstrekte almacht, dit alvermogen is van algemene uitgestrektheid, *Hij doet wat Hem behaagt in de hemelen en op de aarde, in de zeeen en alle afgronden,* die op de bodem van de zee of in de ingewanden van de aarde zijn. De goden van de heidenen kunnen niets doen, maar onze God kan alles doen en doet alles.

III. Hij geeft voorbeelden van Zijn grote macht.

1. In het rijk van de natuur, vers 7.

a. Al de krachten van de natuur bewijzen de grootheid van de God van de natuur, aan wie zij ontleend zijn en van wie zij afhankelijk zijn. De keten van natuurlijke oorzaken was niet slechts door Hem in den beginne geformeerd, maar wordt nog door Hem bewaard. Het is door Zijn macht dat de dampen uit de aarde opstijgen, het is de hitte van de zon, die ze doet opgaan, maar die kracht heeft zij van God, en daarom wordt er op gewezen als een voorbeeld van de heerlijkheid Gods, dat niets voor de hitte van de zon verborgen is, Psalm 19:7. *Hij doet de dampen opklimmen* niet alleen zonder daarbij door ons geholpen te worden, maar zonder door ons gezien te worden *van de einden van de aarde* dat is: van de zeeën, door welke de aarde omringd is.

b. Hij is het, die uit deze dempen die alzo opgeklommen zijn, de regen formeert zodat de aarde niets verliest door de dampen die er uit opgegaan zijn, want zij keren met voordeel terug in vruchtbaar makende regenbuien.

c. Uit diezelfde dampen (zodanig is Zijn wondervolle macht) maakt Hij *de bliksemen voor de regen,* vers 7, door hen opent Hij de flessen van de hemel en schudt de wolken, opdat zij de aarde bewateren. Hier zijn door de Goddelijke almacht vuur en water volkomen met elkaar verzoend. Zij komen tezamen, en toch blust het water het vuur niet uit, en het vuur lekt het water niet op, zoals het vuur van de hemel dat gedaan heeft, toen God het zo wilde, 1 Koningen 18:38.

d. Tot een ander doeleinde worden diezelfde uitwasemingen veranderd in winden, die blazen waarheen zij willen, van welk punt van het kompas zij willen, en het is er zo ver vandaan, dat wij ze besturen, dat wij niet eens weten vanwaar zij komen en waar zij henengaan, maar *God brengt de wind uit Zijn schatkameren voort* met evenveel nauwkeurigheid en plan als een voorzichtig vorst last geeft om geld uit zijn schatkist uit te geven.

2. In het rijk van de mensen, en hier maakt hij melding van de grote dingen, die God voormaals voor Zijn volk Israël gedaan heeft die blijken waren van Gods grootheid zowel als van Zijn goedheid, en bevestigingen van de waarheid van de Schriften van het Oude Testament, die begonnen geschreven te worden door Mozes, de persoon, die gebruikt werd om deze wonderen te werken. Let op Gods soevereine heerschappij en onweerstaanbare macht:

a. In Zijn uitvoeren van Israël uit Egypte, Farao vernederende door vele plagen waardoor Hij hem noodzaakte hen te laten trekken. Deze plagen worden *tekenen en wonderen* genoemd, omdat zij niet naar de gewone loop van de voorzienigheid kwamen, maar in ieder ervan iets wonderbaarlijke was. Zij werden gezonden *tegen Farao en al zijn knechten,* zijn onderdanen, maar de Israëlieten, die God riep om Zijn knechten, Zijn zonen Zijn eerstgeborenen, Zijn vrijgeborenen te zijn waren ervan vrijgesteld, en geen plaag heeft hun woning genaderd. De dood van de eerstgeborenen, beide van mensen en vee was de zwaarste van al de plagen, en die, door welke het doel bereikt werd.

b. In de vernietiging van de koninkrijken van Kanaän voor hun aangezicht. vers 10. Zij, die het land in bezit hadden, dat voor Israël bestemd was, hadden alles in hun voordeel om zich in het bezit ervan te kunnen handhaven: zij waren talrijk en krijgshaftig, saamverbonden tegen Israël, het waren grote volken. Maar als een groot volk een zwak en lafhartig vorst heeft, dan is het aan gevaar blootgesteld. Deze grote volken hadden echter *machtige koningen* en toch werden zij allen geslagen en gedood, *Sihon en Og, en al de koninkrijken van Kanaän,* vers 10, 11. Geen macht van hel of aarde kan de vervulling van Gods belofte verhinderen, als de tijd, de bestemde tijd ervoor gekomen is.

c. In hen te vestigen in het land van de belofte. Hij, die koninkrijken geeft aan wie het Hem behaagt ze te geven heeft Kanaän ten erfdeel gegeven aan Zijn volk Israël. Het kwam door erfrecht tot hen, want hun voorouders hadden er de belofte van, hoewel niet het bezit, en het ging als een erfdeel op hun nakomelingen over. Dit is lang tevoren geschied, maar God wordt er nu voor geloofd, en wel met goede reden, want de kinderen genoten er nu het voordeel van.

IV. Hij juicht in de bestendigheid van Gods heerlijkheid en genade.

1. Van Zijn heerlijkheid. *O Heere, Uw naam is in eeuwigheid.* Gods openbaringen van zichzelf aan Zijn volk hebben eeuwige vruchten en gevolgen. Al "wat God doet, zal in eeuwigheid zijn," Prediker 3:14. Zijn naam is in eeuwigheid in de gestadige en eeuwige lof van Zijn volk, Zijn

gedachtenis is tot nu toe bewaard gebleven, en zal van geslacht tot geslacht in Zijn kerk bewaard blijven. Dit schijnt te verwijzen naar Exodus 3:15, waar, als God zich de God noemt van Abraham, Izak en Jakob Hij er bij voegt: Dit is Mijn naam eeuwiglijk en dat is Mijn gedachtenis van geslacht tot geslacht. God is altijd dezelfde voor Zijn kerk en zal dit altijd zijn, een genadig getrouw en wonderdoend God, en Zijn kerk is en zal altijd dezelfde zijn voor Hem: een dankbaar, Hem lovend volk, en aldus is *Zijn naam tot in eeuwigheid.*

2. Van Zijn genade. Hij zal vriendelijk wezen voor Zijn volk.

a. Hij zal hun zaak voorstaan tegen anderen, die met hen twisten, Hij zal Zijn volk richten, richten voor hen, niet toelaten dat zij ternedergeworpen worden.

b. Hij zelf zal niet eeuwiglijk met hen twisten, maar *het zal Hem over Zijn knechten berouwen,* Hij zal door hen verbeden worden, Hij zal in genade tot hen wederkeren, en er zich in verlustigen om hun goed te doen. Dit vers is genomen uit het lied van Mozes, Deuteronomium 32:36.

Psalm 135:15-21

Het doel van deze verzen is:

1. Het volk van God te wapenen tegen afgoderij, door hun te tonen wat soort van goden het waren, die de heidenen aanbaden, zoals wij dit tevoren hadden in Psalm 115:4 en verv.

a. Het waren goden van hun eigen maaksel, dit zijnde, konden zij geen macht hebben dan die hun makers hun gaven, welke macht konden hun makers dan van hen ontvangen? De beelden waren *het werk van mensenhanden,* en de godheden, die, naar men onderstelde, hen inlichtten, waren even zeer de schepselen van der mensen verbeelding.

b. Zij hadden de gestalte van dieren maar waren niet tot de minste daad of handeling instaat, ja zelfs niet van het dierlijk leven. Zij konden noch *zien,* noch *horen,* noch *spreken,* ja niet eens *ademen,* hen dus met *ogen* en *oren,* met een *mond* en met *neusgaten* te maken was zo'n bespotting, dat men er zich over moet verbazen hoe redelijke wezens zich zo konden laten bedriegen, dat zij van zulke voorgewende godheden iets goeds konden verwachten.

c. Hun aanbidders waren dus even stompzinnig als zij beide die hen gemaakt hebben om aangebeden te worden, en die op hen vertrouwden als zij gemaakt waren, waren even zinneloos, vers 18. *Die hen maken zijn hun gelijk.* Het aanbidden van zulke goden, die het voorwerp waren van de zinnen, en toch geen zinnen, geen zintuigen hadden, maakte de aanbidders zinnelijk en zinneloos. Laat de aanbidding van een God, die een Geest is, ons geestelijk en verstandig maken.

2. Om het volk van God tot ware vroomheid op te wekken in de aanbidding van de ware God, vers 19-21. Hoe ellendiger de toestand is van heidense volken, die afgoden aanbidden, hoe meer wij verplicht zijn om God te danken, dat wij beter weten. Laat ons daarom ons tot daden van Godsvrucht begeven, ons daarmee bezighouden. *Looft de Heere,* wederom en nogmaals: *Looft de Heere.* In de parallelplaats Psalm 115:9-11 wordt bij wijze van gevolgtrekking uit de machteloosheid van de afgoden op de plicht gewezen om op de Heere te vertrouwen, hier om *Hem te loven,* door ons vertrouwen te stellen op God geven wij Hem eer, en aan hen, die op God vertrouwen, zal geen stof ontbreken om Hem te danken en te loven. Alle personen, die God kennen, worden hier opgeroepen om Hem te loven: het *huis Israëls,* het volk in het algemeen, het *huis Aärons* en het *huis van Levi,* de knechten des Heeren, die Hem dienen in het heiligdom. en alle anderen, die *de Heere vreesden,* al waren zij niet van het huis Israëls. Laat God van allen eer ontvangen: geloofd zij de Heere. De schatting des lofs komt uit Zion, alle Gods werken loven Hem, maar Zijn heiligen zegenen Hem, en zij behoeven niet ver te gaan om hun schatting te betalen, want Hij woont te Jeruzalem, in Zijn kerk, waarvan zij leden zijn, zodat Hij altijd nabij hen is om hun schatting en hulde te ontvangen. Zijn neerbuigende goedheid, waardoor Hij onder de mensen op aarde wil wonen eist onze dankbaarheid en onze herhaalde Hallelujah's.

PSALM 136

1 Looft den HEERE, want Hij is goed; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid;
2 Looft den God der goden; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
3 Looft den Heere der heren; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
4 Dien, Die alleen grote wonderen doet; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
5 Dien, die de hemelen met verstand gemaakt heeft; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
6 Dien, Die de aarde op het water uitgespannen heeft; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
7 Dien, Die de grote lichten heeft gemaakt; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
8 De zon tot heerschappij op den dag; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
9 De maan en sterren tot heerschappij in den nacht; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
10 Dien, Die de Egyptenaren geslagen heeft in hun eerstgeborenen; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
11 En heeft Israel uit het midden van hen uitgebracht; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
12 Met een sterke hand, en met een uitgestrekte arm; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
13 Dien, Die de Schelfzee in delen deelde; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
14 En voerde Israel door het midden van dezelve; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
15 Hij heeft Farao met zijn heir gestort in de Schelfzee; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
16 Die Zijn volk door de woestijn geleid heeft; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
17 Die grote koningen geslagen heeft; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
18 En heeft heerlijke koningen gedood; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
19 Sihon, den Amorietischen koning; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
20 En Og, den koning van Basan; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
21 En heeft hun land ten erve gegeven; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
22 Ten erve aan Zijn knecht Israel; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
23 Die aan ons gedacht heeft in onze nederigheid; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
24 En Hij heeft ons onzen tegenpartijders ontrukt; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
25 Die allen vlees spijs geeft; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
26 Looft den God des hemels; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.

Deze psalm heeft hetzelfde doel als de voorgaande maar er is iets zeer bijzonders in de samenstelling ervan, want de laatste helft van ieder vers is hetzelfde en wordt geheel de psalm door herhaald: WANT ZIJN GOEDERTIERENHEID IS IN DER EEUWIGHEID en toch is het geen ijdele herhaling. Men erkent algemeen dat zulke refreinen de schoonheid van een lied zeer verhogen, en er toe bijdragen om het indrukwekkend en aandoenlijk te maken, en geen vers kan ook iets bevatten, dat gewichtiger is, of meer waardig om aldus herhaald te worden dan dit: dat GODS GOEDERTIERENHEID IN DER EEUWIGHEID IS, en dat dit hier zes en twintig maal herhaald wordt geeft te kennen:

1. Dat Gods goedertierenheden jegens Zijn volk aldus herhaald en voortgezet zijn van het begin tot het einde, met een voortgang in INFINITUM.

2. Dat wij in iedere bijzondere gunst de goedertierenheid Gods behoren op te merken, moeten zien dat zij nog aanhoudt, dat zij nog dezelfde is, die ze geweest is, en tot in eeuwigheid zijnde, altijd dezelfde zal blijven.

3. Dat de eeuwige duur van Gods goedertierenheid grotelijks tot zijn eer is, datgene is waarin hij roemt, in hoge mate de troost is van de heiligen en hetgeen, waarin zij roemen. Het is dus hetgeen, waarvan ons hart altijd vervuld moet wezen, zeer door getroffen moet zijn, zodat de menigvuldigste herhaling ervan, instede van ons te vervelen, ons te meer moet opwekken, omdat het tot in eeuwigheid het onderwerp zal zijn van onze lof. Deze hoogst voortreffelijke volzin, dat Gods goedertierenheid in der eeuwigheid is, wordt groot gemaakt boven al de waarheden betreffende God, niet alleen door de herhaling ervan hier, maar door de zeer merkbare tekenen van Gods welbehagen in het zingen ervan, beide in Salomo’s tijd, toen, als zij deze woorden zongen: DAT ZIJN WELDADIGHEID IS TOT IN EEUWIGHEID het huis met een wolk vervuld werd, 2 Kronieken 5:i3, en in Josafats tijd, toen God hun, als zij deze woorden zongen, de overwinning gaf, 2 Kronieken 20:21, 22, weshalve wij zeer gaarne moeten zingen: "Want Zijn gunst, alom verspreid, zal bestaan in eeuwigheid." Wij moeten God loven:

I. Als groot en goed in zichzelf, vers 1-3.

II. Als de Schepper van de wereld, vers 5-9.

III. Als Israëls God en Verlosser, vers 10-22.

IV. Als onze Verlosser, vers 23, 24..

V. Als de grote weldoener van geheel de schepping, en God boven allen te prijzen in der eeuwigheid, vers 25, 16.

Psalm 136:1-9

De plicht, tot welke wij hier telkens en nogmaals geroepen worden is: om Gode altijd een offerande des lofs op te offeren, niet de vruchten van onze grond of van ons vee, maar de vrucht van de lippen, die Zijn naam belijden, Hebreeen 13:15. Wij worden nooit zo ernstig en dringend opgeroepen om te bidden en ons te bekeren als om dankzegging te doen, want het is de wil van God, dat wij het overvloedigst zijn in de lieflijkste en aangenaamste oefeningen van de Godsvrucht, in datgene, hetwelk het werk des hemels is.

Merk hier nu op:

1. Wie wij moeten loven, Hem, van wie wij alle goed ontvangen, *de Heere,* Jehovah Israëls God, vers 1, *de God van de goden,* de God, die engelen aanbidden, van wie magistraten hun macht ontvangen, en door wie alle voorgewende godheden overwonnen zijn en zullen worden, vers 2, *de Heere van de heren* de soeverein van alle soevereinen, de steun van allen die steunen, vers 3. In al onze aanbidding moeten wij het oog hebben op Gods uitnemendheid, als alles overtreffende, op Zijn macht en heerschappij als onbetwistbaar en oppermachtig.

2. Waar wij Hem voor moeten loven: niet zoals de Farizeeër, die alle lof en dankzegging deed eindigen in zijn eigen lof: O God, ik dank U dat ik zo en zo ben, maar ze uitsluitend richtende tot Gods eer.

A. Wij moeten God loven voor Zijn goedheid en genade, vers 1. *Looft de Heere,* niet alleen omdat Hij goed doet, maar omdat Hij goed is, al de stromen moeten nagegaan worden tot aan de bron, niet alleen omdat Hij barmhartig is jegens ons, maar omdat Zijn goedertierenheid in der eeuwigheid is, en uitgestrekt zal worden tot hen die na ons komen. Wij moeten God loven niet alleen voor de goedertierenheid, die ons thans bewezen wordt op aarde, maar voor die welke tot in eeuwigheid zal zijn in de heerlijkheid en blijdschap des hemels.

B. Wij moeten God loven voor de blijken van Zijn macht en wijsheid. In het algemeen vers 4. *Hij alleen doet grote wonderen.* Het bedenken is wonderbaar, daar het plan gemaakt is door de oneindige wijsheid, de uitvoering is wonderbaar, daar zij tot stand kwam door de oneindige macht. Hij doet wonderbare dingen, die buiten Hem door niemand gedaan worden en Hij doet ze zonder de hulp en de raad van iemand anders. Meer in het bijzonder:

a. Hij heeft de hemelen gemaakt en ze uitgebreid en in hen zien wij niet alleen Zijn wijsheid en macht, maar wij smaken Zijn goedertierenheid in hun weldadige invloeden, zolang de hemelen er zijn, zolang is de goedertierenheid Gods in hen, vers 5.

b. Hij heeft de aarde opgeheven uit de wateren, toen Hij het droge tevoorschijn liet komen, opdat zij geschikt zou zijn tot een woonstede voor de mens en ook daarin is Zijn goedertierenheid tot in eeuwigheid, vers 6, want de aarde en al haar voortbrengselen heeft Hij de kinderen van de mensen gegeven.

c.. Beide hemel en aarde gemaakt hebbende, heeft Hij in weerwil van de verre afstand, waarop zij van elkaar zijn een gemeenschap tussen hen ingericht door de schepping van zon, maan en sterren,

die Hij aan het uitspansel geplaatst heeft om haar licht en haar invloeden op de aarde uit te storten vers 7-9. Deze, namelijk zon en maan, zijn *de grote lichten* genoemd, omdat zij ons aldus toeschijnen, want anders zijn er, naar de sterrenkundigen ons zeggen, sterren, die de maan in grootte overtreffen, daar de maan echter dichter bij ons is, schijnt zij ons groter toe. Zij worden gezegd *heerschappij* te voeren, niet alleen omdat zij de jaargetijden regelen of besturen, meer omdat zij nuttig zijn voor de wereld, en weldoeners zijn de beste heersers, Lukas 22:25. Maar het rijk is verdeeld: de zon heerst bij dag, de maan en de sterren heersen bij nacht, (de sterren tenminste) en toch zijn alle onderworpen aan Gods bestuur en beschikking. Deze heersers, die door de heidenen vergood werden, zijn dus de dienaars van de wereld en Gods onderdanen, zon, sta stil, en gij maan.

Psalm 136:10-22

De grote dingen, die God voor Israël gedaan heeft, toen Hij het tot een volk heeft geformeerd en Zijn koninkrijk onder hen heeft opgericht, worden hier, evenals dikwijls elders in de psalmen, vermeld als voorbeelden beide van de macht van God en van Zijn bijzondere goedheid jegens Israël. Zie Psalm 135:8 en verv.

1. Hij heeft hen uitgevoerd uit Egypte, vers 10-12. Dat was een goedertierenheid, die lang duurde voor hen, en onze verlossing door Christus, waarvan de bevrijding uit Egypte een type was, is in waarheid een goedertierenheid tot in eeuwigheid, want het is een eeuwige verlossing. Van al de plagen van Egypte wordt alleen de dood van de eerstgeborenen genoemd omdat zij de overwinnende plaag was, door deze heeft God, die in al de plagen de Israëlieten van de Egyptenaren onderscheiden heeft, hen eindelijk van hen uitgevoerd, niet door een list, maar met een sterke hand en een uitgestrekte arm, een arm ver uitgestrekt om grote dingen te doen. Evenals deze wonderen van genade de opdracht van Mozes om aan Israël de wet te geven hebben bewezen, zo hebben zij ook Israël onder de verplichting gesteld om aan die wet te gehoorzamen, Exodus 20:2.

2. Hij baande hun een weg door de Schelfzee, die hun bij hun uittocht in de weg stond. Door de macht, die Hij heeft, om de gewone loop van de natuur te beheersen en te leiden, heeft Hij *de Schelfzee in twee delen verdeeld* tussen welke Hij een weg geopend heeft, en Israël tussen die delen heeft doen doorgaan, nu zij op het punt waren om met Hem in verbond te komen, zie Jeremia 34:18. Hij heeft niet slechts de zee verdeeld, maar aan Zijn volk de moed gegeven om er doorheen te gaan toen zij verdeeld was, hetgeen een voorbeeld was van Gods macht over het hart van de mensen, zoals het verdelen van de zee een voorbeeld was van Zijn macht over de wateren. En om het een wonder te doen zijn van gerechtigheid, zowel als van genade, is diezelfde Schelfzee, die een gebaande weg was voor de Israëlieten, het graf geweest van hun vervolgers. Daar heeft Hij Farao en zijn heir afgeschud.

3. Hij heeft hen door een grote huilende woestijn heengevoerd, vers 16, daar leidde Hij hen en spijzigde Hij hen, hun leger werd geproviandeerd en versterkt door een aanhoudende reeks van wonderen veertig jaren lang. Hoewel zij daar toefden en omwandelden, waren zij er toch niet verdwaald of verloren. En hierin was de goedertierenheid Gods en het voortduren dier goedertierenheid des te meer opmerkelijk, omdat zij Hem dikwijls tot toorn hebben verwekt in de woestijn.

4. Hij heeft koningen geslagen voor hun aangezicht, om plaats voor hen te maken, vers 17, 18, hen niet onttroond en verbannen, maar hen geslagen en gedood, waarin Zijn toorn bleek tegen hen, maar Zijn goedertierenheid, Zijn nimmer falende goedertierenheid, jegens Israël. En hetgeen dit groot maakte was, dat *het grote koningen* en *beroemde koningen* waren, maar God bracht hen even gemakkelijk tenonder alsof zij de zwaksten en geringsten van de mensenkinderen waren geweest. Het waren goddeloze koningen, en daarom heeft hun grootheid en luister hen niet beschermd tegen de gerechtigheid van God. Hoe groter en vermaarder zij waren, hoe meer Gods goedertierenheid jegens Israël uitblonk door *zulke koningen* aan hen over te geven. Inzonderheid worden Sihon en Og genoemd, omdat zij de eerste twee waren, die aan de andere kant van de Jordaan tenonder waren gebracht, vers 19, 20. Het is goed om in de bijzonderheden van Gods gunst te treden, en ze

niet maar zo in het algemeen te beschouwen, en in iedere bijzonderheid te zien en te erkennen, dat *Gods goedertierenheid tot in eeuwigheid is.*

5. Hij stelde hen in het bezit van een goed land, vers 21, 22. Hij, wiens de aarde is en haar volheid, de wereld, en die daarin wonen, nam land van het ene volk, en gaf het aan een ander volk, naar het Hem behaagde. De ongerechtigheid van de Amorieten was nu volkomen, en daarom werd het hun ontnomen, Israël was Zijn knecht, en hoewel zij tergend waren geweest in de woestijn, had Hij toch dienst van hen op het oog, want hunner was de dienst van God. Gelijk Hij tot de Egyptenaren had gezegd: Laat Mijn volk uitgaan, zo zei Hij tot de Kanaänieten: Laat Mijn volk in, opdat zij Mij dienen. Hierin is *Gods goedertierenheid tot in eeuwigheid* voor hen, omdat het een beeld was van het hemelse Kanaän, de genade onzes Heeren Jezus Christus ten eeuwigen leven.

Psalm 136:23-26

Gods eeuwige goedertierenheid wordt hier geloofd:

1. In de verlossing van Zijn kerk, vers 23, 24, in de vele verlossingen, gewerkt voor de Joodse kerk, uit de handen hunner verdrukkers, toen zij in de jaren hunner dienstbaarheid in zeer nedere staat waren, heeft God hun gedacht en hun verlossers verwekt, de richteren en ten laatste David, door wie God hun rust gaf van al hun vijanden. Maar inzonderheid in de grote verlossing van de algemene kerk, waarvan deze verlossingen typen waren, hebben wij grote redenen om te zeggen: Hij *heeft aan ons gedacht,* aan ons, de kinderen van de mensen, in onze verloren staat, *want Zijn goedertierenheid is in eeuwigheid.* Hij heeft Zijn Zoon gezonden om ons te verlossen van zonde, dood en hel, en al onze geestelijke vijanden, *want Zijn goedertierenheid is in eeuwigheid.* Hij is gezonden om ons te verlossen, en niet de engelen, die gezondigd hebben, want Zijn goedertierenheid is in eeuwigheid.

2. In de voorziening, die Hij maakt voor alle schepselen, vers 25. *Hij geeft spijze aan alle vlees*. Het is een blijk van de goedertierenheid Gods en van Zijn goede voorzienigheid, dat Hij, overal waar Hij leven geeft, ook geschikte en genoegzame spijs geeft, en Hij is een goed huishouder, die in de behoeften van zo’n groot gezin voorziet.

3. In al Zijn heerlijkheid en al Zijn gaven, vers 26. *Looft de God des hemels,* dit duidt Hem aan als een glorierijk God, en geeft ook te kennen dat wij van de heerlijkheid van Zijn goedertierenheid nota moeten nemen in onze lofzeggingen, "de rijkdom van Zijn heerlijkheid is bekend gemaakt over de vaten der barmhartigheid," Romeinen 9:23. Het duidt Hem ook aan als de grote weldoener, want alle goede gave en alle volmaakte gift is van boven, van de Vader van de lichten, van de God des hemels afkomende, en wij moeten elke stroom nagaan tot aan de bron, deze en die goedertierenheid kan wellicht voor een wijle duren, maar de goedertierenheid, die in God is, is *in der eeuwigheid,* is een onuitputtelijke bron.

PSALM 137

1 Aan de rivieren van Babel, daar zaten wij, ook weenden wij, als wij gedachten aan Sion.
2 Wij hebben onze harpen gehangen aan de wilgen, die daarin zijn.
3 Als zij, die ons aldaar gevangen hielden, de woorden eens lieds van ons begeerden, en zij, die ons overhoop geworpen hadden, vreugd, zeggende: Zingt ons een van de liederen Sions;
4 Wij zeiden: Hoe zouden wij een lied des HEEREN zingen in een vreemd land?
5 Indien ik u vergeet, o Jeruzalem! zo vergete mijn rechterhand zichzelve!
6 Mijn tong kleve aan mijn gehemelte, zo ik aan u niet gedenke, zo ik Jeruzalem niet verheffe boven het hoogste mijner blijdschap!
7 HEERE! gedenk aan de kinderen van Edom, aan den dag van Jeruzalem; die daar zeiden: Ontbloot ze, ontbloot ze, tot haar fondament toe!
8 O dochter van Babel! die verwoest zult worden, welgelukzalig zal hij zijn, die u uw misdaad vergelden zal, die gij aan ons misdaan hebt.
9 Welgelukzalig zal hij zijn, die uw kinderkens grijpen, en aan de steenrots verpletteren zal.

Er zijn verscheidene psalmen, die men denkt geschreven te zijn in de latere dagen van de Joodse kerk, toen de profetie weldra zou ophouden en de canon van het Oude Testament afgesloten zou worden, maar geen ervan draagt zo klaar en duidelijk een late datum als deze, die geschreven werd toen het volk van God gevangen was in Babel, en door hun trotse verdrukkers beschimpt en gehoond werd, het was waarschijnlijk in de laatste dagen van hun gevangenschap, want nu zagen zij de verwoesting van Babel naderen met rasse schreden vers 8, die hun bevrijding zou teweegbrengen. Het is een treurige psalm, een treurzang, en de Septuaginta maakt hem tot een van de klaagliederen van Jeremia en noemt hem als de schrijver ervan.

I. De ternedergebogen gevangenen kunnen geen genot vinden vers 1, 2.

II. Zij kunnen hun trotse verdrukkers niet terwille zijn, vers 3, 4.

III. Zij kunnen Jeruzalem niet vergeten, vers 5, 6.

IV. Zij kunnen aan Edom en Babel geen vergiffenis schenken, vers 7-9. Bij het zingen van deze psalm moeten de aangelegenheden van de kerk in onze gedachten zijn, inzonderheid van dat deel ervan, dat in verdrukking is, de smarten van Gods volk moeten ons ter harte gaan, en wij moeten ons daarbij vertroosten met het vooruitzicht op de verlossing van de kerk en het verderf van de vijanden ter bestemder tijd, maar daarbij zeer zorgvuldig alle persoonlijke vijandschap of wrok uit ons hart verbannen en de zuurdesem van de boosaardigheid niet met onze offeranden vermengen.

Psalm 137:1-6

Wij hebben hier de dochter van Zion overdekt door een wolk en wonende bij de dochter van Babel, het volk van God in tranen, maar zaaiende met tranen. Let op,

I. De treurige toestand, waarin zij waren met betrekking tot hun zaken en tot hun gemoedsgesteldheid.

1. Zij waren geplaatst *aan de rivieren van Babel,* in een vreemd land, ver weg van hun eigen land, vanwaar zij als krijgsgevangenen herwaarts waren gevoerd. Het land van Babylon was nu een huis van dienstbaarheid voor dat volk, zoals Egypte dat in het begin voor hen geweest is. Hun overwinnaars legerden hen *aan de rivieren* met de bedoeling hen daar aan het werk te zetten en te houden op hun galeien, of misschien kozen zij het als de somberste, naargeestigste plaats, en daarom het meest in overeenstemming met hun treurige gemoedsgesteldheid. Indien zij daar huizen moeten bouwen, Jeremia 29:5, dan zal het niet in de steden zijn, de plaatsen van samenkomst, maar aan de rivieren, de plaatsen van eenzaamheid, weer zij hun tranen met de waterstromen konden vermengen. Sommigen van hen vinden we bij de rivier Chebar, Ezechiel 1:3, anderen aan de vloed Ulai, Daniel 8:2.

2. Daar zaten zij neer om zich te verdiepen in hun smart, door aan hun rampen en ellende te denken. Jeremia had hen geleerd om onder dit juk "eenzaam te zitten en stil te zwijgen, en hun mond in het stof te steken," Klaagliederen 3:28, 29. *Daar zaten wij,* als degenen, die verwachtten er te zullen blijven, en tevreden waren, daar het de wil van God is dat het zo zijn zal.

3. Gedachten aan Zion persten tranen uit hun ogen, en het was geen plotselinge aandrang om te wenen, zoals wij die soms hebben door leed, dat ons onverwacht treft, maar het waren tranen, die door overdenking uit hun ogen vloeiden, *daar zaten wij, ook weenden wij,* tranen van nadenken. Wij *weenden als wij gedachten aan Zion,* de heilige berg, waarop de tempel gebouwd was. Hun liefde voor Gods huis verzwolg hun zorg voor hun eigen huizen. Zij gedachten aan Zions vroegere heerlijkheid, en het genot, dat zij smaakten in Zions voorhoven, Klaagliederen 1:7. "Jeruzalem is in de dagen harer ellende en harer veelvuldige ballingschap indachtig aan al haar gewenste dingen, die zij van oude dagen af gehad heeft." Psalm 42:5. Zij gedachten aan Zions tegenwoordige verwoesting, en ‘hadden medeleden met haar gruis", hetgeen een goed teken was, dat Gods tijd om haar genadig te zijn niet verre meer was, Psalm 102:14, 15.

4. Zij legden hun muziekinstrumenten ter zijde, vers 2. Wij *hebben onze harpen gehangen aan de wilgen.*

a. De harpen, die zij tot hun eigen vermaak hadden bespeeld, legden zij weg, beide omdat het hun oordeel was dat zij ze nu niet moesten gebruiken, daar God hen thans riep tot geween en rouwklage, Jesaja 22:12, en omdat hun hart zo treurig was dat zij geen lust hadden om ze te gebruiken. Zij hebben hun harpen medegebracht met de bedoeling ze te gebruiken tot verlichting van hun smart, maar die smart bleek zo groot te zien dat zij er de proef niet van nemen konden, sommige mensen worden door muziek treurig gestemd "die liedekens zingt bij een treurig hart is als edik op salpeter."

b. De harpen, die zij gebruikten bij de aanbidding Gods, de harpen van de Levieten, hebben zij niet weggeworpen, hopende dat zij wel weer de gelegenheid zullen hebben om ze te gebruiken, al konden zij ze ook thans niet gebruiken. God had ander werk voor hen bereid door "hun feesten in rouw en hun liederen in weeklagen te veranderen," Amos 8:1. Alles is schoon op zijn tijd. Zij hebben hun harpen niet in de struiken verscholen, of in de holen van de rotsen, maar ze opgehangen, waar men ze zien kon, opdat het gezicht erop droefheid bij hen zou verwekken om die treurige verandering. Maar misschien hebben zij daar toch verkeerd aan gedaan, want God te loven is nooit ontijdig, het is Zijn wil dat wij zullen dankzeggen in alles. Jesaja 24:15-16.

II. De beledigingen, die hun vijanden hun aandeden, toen zij zich in die treurige tijd stand bevonden, vers 3. Zij hadden hen gevankelijk weggevoerd van hun eigen land, en hen toen in het land hunner gevangenschap beroofd, vers 3, daar zij het weinige, dat zij hadden, van hen wegnamen, maar dit was nog niet genoeg, om hun ellende nog te verzwaren, bespotten zij hen, zij *eisten vreugde van ons en een lied.*

1. Dit was zeer wreed en onmenselijk, zelfs met een vijand moet men in het ongeluk medelijden hebben, maar hem niet vertreden. Het toont een laaghartig gemoed om hen, die in benauwdheid zijn, te kwellen, door hun hetzij hun vroegere blijdschap of hun tegenwoordige smart voor de voeten te werpen, of diegenen tot vrolijkheid op te wekken, die, naar wij weten, er niet voor gestemd zijn: dit is aan die reeds beproefd zijn nog beproeving toe te voegen.

2. Het was zeer goddeloos. Geen andere liederen konden hun behagen dan de liederen Zions, waarmee God geëerd was geworden, zodat zij in deze eis God zelf smaadden, zoals Belsazar toen hij wijn dronk uit vaten van de tempel. Zij "spotten met hun rustdagen," Klaagliederen 1:7.

III. Het geduld, waarmee zij hun beledigingen verdroegen, vers 4. Zij hadden hun harpen ter zijde gelegd, en wilden ze niet weer ter hand nemen, neen, zelfs niet om zich aangenaam te maken bij hen, in wier macht zij zich bevonden, zij wilden die dwazen niet antwoorden naar hun dwaasheid. Aan goddeloze spotters moet men niet ter wille zijn, geen paarlen voor de zwijnen werpen. David heeft voorzichtiglijk zelfs van het goede gezwegen, terwijl de goddeloze nog tegenover hem was, die, naar hij wist, spotten zou met hetgeen hij zei, er een grap van zou maken, Psalm 39:2, 3. De reden die zij gaven is zacht en vroom. *Hoe zouden wij een lied des Heeren zingen in een vreemd land?* Zij zeggen niet: Hoe kunnen wij zingen, als wij in zo diepe smart zijn?" Indien dit alles ware, zij hadden er zich misschien toe kunnen dwingen, maar, het is *het lied des Heeren,* het is iets heiligs, het behoort tot de tempeldienst, en daarom durven wij het niet zingen in het land van een vreemdeling, onder afgodendienaars. Wij moeten gewone en nog veel minder onheilige vrolijkheid niet dienen met hetgeen Gode toebehoort, die soms geëerd wordt door een Godsdienstig zwijgen zowel als door Godsdienstig spreken.

IV. De genegenheid, die zij voortdurend behielden voor Jeruzalem, de stad hunner plechtigheden, zelfs nu zij in Babel waren. Hoewel hun vijanden hen bespotten, omdat zij zoveel van Jeruzalem spraken, is hun liefde er voor volstrekt niet verminderd, zij kunnen er om uitgelachen worden, maar toch zal die liefde niet uit hen weggelachen worden. vers 5, 6.

Merk op

1. Hoe deze Godvruchtige gevangenen voor Jeruzalem gezind zijn.

a. Hun hoofd was er vol van, Jeruzalem was altijd in hun gedachten, zij gedachten aan haar, zij vergaten haar niet, hoewel zij lang afwezig van haar geweest zijn, velen van hen die stad nooit gezien hadden, noch iets van haar wisten anders dan van horen zeggen, en wat zij ervan gelezen hadden in de Schrift, was zij toch in hun handpalmen gegraveerd, en zelfs haar puinhopen waren steeds voor hen, hetgeen een bewijs was van hun geloof in de belofte van haar wederherstelling ter bestemder tijd. Bij hun dagelijkse gebeden openden zij hun vensters naar Jeruzalem, hoe konden zij haar dan vergeten?

b. Hun hart was er vol van, zij *verhieven haar boven het hoogste hunner blijdschap,* en daarom gedachten zij aan haar en konden haar niet vergeten. Aan wat wij liefhebben denken wij gaarne. Zij, die zich verblijden in God, maken om Zijnentwil Jeruzalem tot hun blijdschap en verheffen haar boven hetgeen hun hoogste blijdschap is, waarin dit ook moge bestaan. Een Godvruchtig man zal het openbare goed, het openbare welzijn, stellen boven ieder particulier goed, ieder persoonlijk belang of genot.

2. Hoe vast zij besloten die liefde steeds te behouden, hetgeen zij uitdrukken door een plechtige verwensing, een inroeping van kwaad over henzelf, indien zij er in faalden. Laat mij voor altijd onbekwaam zijn om te zingen, of om de harp te bespelen, indien ik in zover de Godsdienst van mijn land vergeet dat ik mijn liederen en mijn harpen gebruik om de kinderen van Babel te behagen, of om de goden van Babel te loven. *Mijn rechterhand vergete haar kunst,* vers 5 (dat de hand van een bekwaam musicus niet kan, of zij moet verdord zijn)" ja *mijn tong kleve aan mijn gehemelte,* indien ik geen goed woord heb te zeggen voor Jeruzalem waar ik ook ben." Hoewel zij Zions liederen niet durven zingen onder de Babyloniërs, kunnen zij ze toch niet vergeten, maar zodra het tegenwoordige bedwang opgeheven is, zullen zij ze even geredelijk zingen als ooit tevoren, niettegenstaande zij zolang in onbruik geweest zijn.

Psalm 137:7-9

De vrome Joden in Babel hadden zich bedroefd door te denken aan de puinhopen van Jeruzalem, nu verlustigen zij zich hier in het vooruitzicht van het verderf van haar onboetvaardige, onverzoenlijke vijanden, niet in een geest van wraakzucht, maar in heilige ijver voor de heerlijkheid Gods en de eer van Zijn koninkrijk.

1. Met de Edomieten zal gewis afgerekend worden, evenals met al de anderen, die medeplichtig waren aan de verwoesting van Jeruzalem, die er toe aangezet en medegeholpen hebben, "ten kwade geholpen hebben," Zacheria 1:15, en er in gejuicht hebben, die in de dag van Jeruzalem, de dag van haar oordeel, zeiden: ‘Ontbloot ze, ontbloot ze, tot haar fundamenten toe." Weg er mede, weg er mede! laat geen steen op de andere blijven." Aldus hebben zij het leger van de Chaldeeën nog meer verwoed gemaakt, dat reeds verwoed genoeg was en er geen aansporing toe nodig had. Aldus hebben zij schande gelegd op Israël, dat nu beschouwd zal worden als een volk, waardig om uitgeroeid te worden, daar toch hun naaste buren hun zo slecht gezind waren. En dat alles was de vrucht van de oude vijandschap van Ezau tegen Jakob, omdat hij het geboorterecht en de zegen verkreeg, en een tak van die nog oudere vijandschap tussen het zaad van de vrouw en het zaad van de slang. *Heere, gedenk aan hen,* zegt de psalmist, hetgeen een beroepen is op Zijn gerechtigheid tegen hen. Verre zij het van ons, om onszelf te wreken, indien dit ooit in onze macht zou zijn, wij zullen het overlaten aan Hem, die gezegd heeft: Mijn is de wrake. Zij, die zich verblijden over rampen, inzonderheid over de rampen van Jeruzalem, zullen niet ongestraft blijven. Zij, die in verbintenis zijn met vervolgers van Godvruchtige mensen, hen opwekken en aansporen tot hetgeen zij doen, en er behagen in scheppen, zullen er voorzeker eenmaal ter verantwoording voor worden geroepen, en God zal het tegen hen gedenken.

2. Babel is de voornaamste, en ook zij op haar beurt zal de beker van de zwijmeling hebben te drinken, ja de droesem ervan, vers 8, 9. O *dochter van Babel!* hoe trots en gerust gij ook zijt, door de Schrift van de waarheid weten wij maar al te goed, dat gij *verwoest zult worden,* of, zoals Dr. Hammond het leest: gij die de verwoester zijt. De verwoesters zullen verwoest worden, Openbaring 13:10, en misschien is het met betrekking hierop dat de mens van de zonde, het hoofd van het Nieuw Testamentische Babylon, de zoon des verderfs wordt genoemd, 2 Thessalonicenzen 2:3. De verwoesting van Babel voorzien zijnde als een stellige verwoesting: die verwoest zult worden, wordt ervan gesproken:

a. Als een rechtvaardige verwoesting: zij zal in haar eigen munt betaald krijgen. "Gij zult behandeld worden zoals gij ons behandeld hebt, even wreed en barbaars door de verwoesters behandeld worden, zoals gij ons behandeld hebt." Zie Openbaring 18:6. Laat diegenen geen barmhartigheid verwachten, die, toen zij de macht er toe hadden, geen barmhartigheid betoond hebben.

b. Als een algehele verwoesting. Zelfs de kinderkens van Babel zullen, als de stad stormenderhand wordt ingenomen en alles over de kling wordt gejaagd, door de verworden en onbarmhartige overwinnaar verpletterd worden. Als deze kleinen omkomen, zal niemand ontkomen. Zij zijn het zaad van een ander geslacht, zodat, indien zij gedood worden, het verderf niet alleen, zoals dat van Jeruzalem totaal, maar ook finaal zal wezen. Zij is als een molensteen in de zee verzonken, om nooit meer boven te komen.

c. Als een verwoesting, die eer zal doen afstralen op de werktuigen ervan. Welgelukzalig zullen zij wezen, die het doen, want zij volbrengen Gods raad, en daarom noemt Hij Cyrus, die dit gedaan heeft, Zijn knecht, Zijn herder, Zijn gezalfde, Jesaja 44:28, 45:1, en de krijgslieden, die er voor gebruikt werden, Zijn geheiligden, Jesaja 13:3. Zij maken plaats voor de verruiming van Gods Israël, en zalig zijn zij, die daar op enigerlei wijze dienstbaar aan zijn. De val van het Nieuw-Testamentische Babel zal de triomf zijn van al de heiligen, Openbaring 19:1.

PSALM 138

1 Een psalm van David. Ik zal U loven met mijn gehele hart; in de tegenwoordigheid der goden zal ik U psalmzingen.
2 Ik zal mij nederbuigen naar het paleis Uwer heiligheid, en ik zal Uw Naam loven, om Uw goedertierenheid en om Uw waarheid; want Gij hebt vanwege Uw gansen Naam Uw woord groot gemaakt.
3 Ten dage, als ik riep, zo hebt Gij mij verhoord; Gij hebt mij versterkt met kracht in mijn ziel.
4 Alle koningen der aarde zullen U, o HEERE! loven, wanneer zij gehoord zullen hebben de redenen Uws monds.
5 En zij zullen zingen van de wegen des HEEREN, want de heerlijkheid des HEEREN is groot.
6 Want de HEERE is hoog, nochtans ziet Hij den nederige aan, en den verhevene kent Hij van verre.
7 Als ik wandel in het midden der benauwdheid, maakt Gij mij levend; Uw hand strekt Gij uit tegen den toorn mijner vijanden, en Uw rechterhand behoudt mij.
8 De HEERE zal het voor mij voleinden; Uw goedertierenheid, HEERE! is in eeuwigheid; en laat niet varen de werken Uwer handen.

Het blijkt niet wanneer of bij welke gelegenheid David deze psalm geschreven heeft, en het is van geen belang om er een onderzoek naar in te stellen, maar:

I. Hij ziet hier met dankbaarheid terug op de ervaringen, die hij heeft gehad van Gods goedheid jegens hem, vers 1-3..

II. Hij ziet met vertroosting voorwaarts in de hoop:

1. Dat anderen, evenals hij zullen voortgaan met God te loven, vers 4,
5..

2. Dat God zal voortgaan met hem goed te doen, vers 6-8. Bij het zingen van deze psalm moeten wij op gelijke wijze ons toewijden aan de lof en de heerlijkheid Gods, en rusten in Zijn macht en goedheid.

Psalm 138:1-5

I. Hoe hij God wilde loven, vergelijk Psalm 111:1.

1. Hij zal Hem loven met oprechtheid en ijver, *met mijn hart, met mijn gehele hart,* met hetgeen binnen in mij is, en met al wat binnen in mij is, met oprechtheid van bedoeling, en vurigheid van liefde, de inwendige indrukken in overeenstemming zijnde met de uitwendige uitdrukkingen.

2. Met vrijmoedigheid en onverschrokkenheid, in *de tegenwoordigheid van de goden zal ik U psalmzingen,* in de tegenwoordigheid van de vorsten, de rechters en aanzienlijke personen hetzij die van andere volken, die hem bezochten of die van zijn eigen volk, die hem vergezelden of tot zijn hof behoorden. Zelfs in hun tegenwoordigheid zal hij God niet alleen loven met zijn hart, dat wij in ieder gezelschap doen kunnen door vrome uitroepen, maar indien het nodig is, zal hij Gods lof zingen. God te loven is een werk, waarvoor de grootste en aanzienlijkste mannen zich niet behoeven te schamen het is het werk van engelen, het werk des hemels. In de tegenwoordigheid van de engelen, zo verstaan het sommigen, in de Godsdienstige vergaderingen, waar engelen zeer bijzonder tegenwoordig zijn, 1 Corinthiers 10:11.

3. Op de wijze, door God verordineerd: ik *zal mij nederbuigen naar Uw heilige tempel,* vers 2. Alleen de priesters gingen in de tempel, op het dichtst aanbad het volk slechts naar de tempel, en dat konden zij doen al waren zij op een afstand ervan. Christus is onze tempel, en naar Hem moeten wij zien met het oog des geloofs, als Middelaar tussen ons en God, in al onze lof van Hem. De hemel is Gods heilige tempel, en daarnaar moeten wij onze ogen opheffen in al ons spreken met God. Onze Vader, die in de hemelen zijt.

II. Waar hij God voor wilde loven.

1. Voor de bron van al zijn genietingen *om Uw goedertierenheid, en om Uw waarheid.* Om Uw goedheid en Uw belofte, goedertierenheid verborgen in U, en goedertierenheid geopenbaard door U, dat God een genadig God is in zichzelf, en zich verbonden heeft om dit te zijn voor allen, die op Hem vertrouwen. *Want Gij hebt Uw woord groot gemaakt,* Uw belofte, die waarheid is boven Uw gehele naam. God heeft zich op velerlei wijze aan ons bekend gemaakt in de schepping en in de voorzienigheid, maar het duidelijkst door Zijn woord. De oordelen Zijns monds zijn groot gemaakt zelfs boven die van Zijn hand, en er worden grotere dingen door gedaan. De wonderen van de genade overtreffen de wonderen van de natuur, en wat van God ontdekt is door de openbaring, is veel groter dan hetgeen ontdekt wordt door het verstand. In hetgeen God voor David gedaan heeft kwam Zijn getrouwheid aan Zijn woord schitterender uit en strekte meer tot Zijn eer dan iedere andere van Zijn hoedanigheden. Sommige goede uitleggers verstaan dit van Christus, het essentiële Woord en van Zijn Evangelie, die groot gemaakt zijn boven al de ontdekkingen, die God tevoren van zich gedaan heeft aan de vaderen. Hij, die de wet groot en heerlijk gemaakt heeft, maakt het Evangelie nog boven haar groot.

2. Voor de stromen, die uit deze fontein vloeien, waarin hij zelf had geproefd en gesmaakt, dat de Heere goed is, vers 3. Hij is in verdrukking geweest, en hij gedenkt met dankbaarheid:

A. Aan de lieflijke gemeenschap, die hij toen met God gehad heeft. Hij riep, hij bad, bad vuriglijk, en God verhoorde hem, gaf hem te verstaan dat zijn gebed was aangenomen, en dat hij ter bestemder tijd een antwoord des vredes zou ontvangen. De gemeenschap tussen God en Zijn heiligen wordt onderhouden door Zijn beloften en hun gebeden.

B. De lieflijke mededelingen, die hij van God had ontvangen: Gij *hebt mij versterkt met kracht in mijn ziel*. Dat was het antwoord op zijn gebed, want God geeft meer dan goede woorden, Psalm 20:7.

Merk op:

a. Het was een spoedig antwoord: *als ik riep.* Zij, die met de hemel handelen door gebed, worden rijk door spoedige antwoorden, "terwijl zij nog spreken zal Hij horen," Jesaja 65:24.

b. Het was een geestelijk antwoord, God gaf hem kracht in zijn ziel, en dat is een wezenlijk en kostelijk antwoord op het gebed des geloofs in dagen van beproeving. Indien God ons kracht geeft in onze ziel om de lasten te dragen, de verzoekingen te weerstaan, en de plichten te vervullen, die een staat van beproeving meebrengt, als Hij ons kracht geeft om door het geloof Hem vast te houden, de vrede te bewaren in ons eigen gemoed en geduldig de uitkomst te verbeiden, dan moeten wij erkennen dat Hij ons geantwoord heeft, en zijn wij gehouden en verplicht om Hem dankbaar te zijn.

III. Welke invloed hij hoopte dat zijn loven van God op anderen zou hebben, vers 4, 5.

1. David was zelf een koning, en daarom hoopte hij dat zijn ervaringen en zijn voorbeeld op koningen de uitwerking zouden hebben, om de Godsdienst te omhelzen en als koningen Godsdienstig worden, dan zullen hun koninkrijken er te beter om varen. Dit kon betrekking hebben op de koningen, die Davids naburen waren zoals Hiram en anderen, zij allen zullen U loven. Als zij David bezochten en als zij na zijn dood het aangezicht zochten van Salomo, (gelijk uitdrukkelijk gezegd wordt, 2 Kronieken 9:23, dat alle koningen van de aarde Salomo’s aangezicht zochten) hebben zij zich geredelijk in de aanbidding van de God Israëls met hem verenigd.

2. Het kan ook nog verder zien, namelijk op de roeping van de heidenen en het onderwijzen van alle volken door het Evangelie van Christus van wie gezegd is dat "alle koningen zich voor Hem zullen nederbuigen," Psalm 72:11.

Nu is hier voorzegd:

a. Dat *de koningen van de aarde de redenen van Gods mond zullen horen.* Allen, die tot David kwamen, zouden ze van hem horen, Psalm 119:46. In de laatste dagen zullen de predikers van het Evangelie in de gehele wereld worden gezonden.

b. Dat *zij zullen zingen in de wegen des Heeren* vers 5, in de wegen van Zijn voorzienigheid en van Zijn genade over hen, zij zullen zich verblijden in God en Hem eer geven, hoe het Hem ook moge behagen met hen te handelen in de weg van hun plicht en gehoorzaamheid aan Hem. Zij, die wandelen in de wegen des Heeren hebben reden om in die wegen te zingen er in voort te gaan met

grote blijmoedigheid, want het zijn wegen van lieflijkheid en het voegt ons er blijmoedig in te zijn, indien wij het zijn, dan is de heerlijkheid des Heeren groot. Het is zeer tot eer van God, dat koningen in Zijn wegen wandelen, en dat allen die erin wandelen erin zingen, en aldus aan de wereld bekendmaken, dat Hij een goede meester is, en dat Zijn werk zijn eigen loon meebrengt.

Psalm 138:6-8

David vertroost zich hier met drie dingen.

1. Met de gunst, die God betoont aan Zijn nederig volk, vers 6. *Hoewel de Heere hoog is,* geen van Zijn schepselen nodig heeft, en door geen hunner bevoordeeld kan worden, *ziet Hij toch de nederige aan,* ziet Hij de nederigen goedkeurend aan, een welbehagen in hen hebbende, ziet Hij hemel en aarde voorbij om een blik van genade op hen te slaan, Jesaja 57:15, 66:1, en vroeg of laat zal Hij eer op hen leggen, terwijl Hij *de verhevenen van verre kent,* hen kent, maar hen verstoot en verwerpt, hoe trotselijk zij ook aanspraak maken op Zijn gunst. Dr. Hammond beschouwt dit als de hoofdsom van het Evangelie, dat de koningen van de aarde zullen horen en welkom heten: dat boetvaardige zondaren door God aangenomen zullen worden, maar de onboetvaardigen buitengeworpen zullen worden: getuige het voorbeeld van de Farizeeër en de tollenaar, Lukas 18.

2. De zorg, die God draagt voor Zijn beproefd, verdrukt volk, vers 7. David was een groot en goed man, en toch verwacht hij in *het midden van de benauwdheid te wandelen,* maar hij bemoedigt zich met de hoop:

a. Dat God hem zal vertroosten. "Als mijn vlees en hart op het punt zijn te bezwijken, zult *Gij mij levend maken,* mij gerust en blijmoedig maken onder mijn benauwdheid." Er is in Goddelijke vertroostingen genoeg om ons op te wekken, levend te maken, zelfs als wij in het midden van de benauwdheid wandelen, en op het punt zijn om te sterven van vrees.

b. Dat Hij hem zal beschermen, zijn zaak zal voorstaan. *Uw rechterhand strekt Gij uit* wel niet tegen mijn vijanden om hen te verdoen, maar dan toch *tegen de toorn mijner vijanden,* om die te weerhouden, er perken aan te stellen.

c. Dat Hij ter bestemder tijd verlossing voor hem zal werken: *Uw rechterhand behoudt mij.* Gelijk Hij een hand heeft om haar uit te strekken tegen Zijn vijanden, zo heeft Hij ook een hand om Zijn volk te behouden. Christus is de rechterhand des Heeren, die allen zal behouden, die Hem dienen.

3. De verzekering die wij hebben, dat God elk goed werk, dat Hij in en voor Zijn volk begonnen heeft, zal voleindigen, vers 8. *De Heere zal het voor mij voleindigen.*

A. Hij zal voor mij voleindigen wat het nodigste voor mij is, en Hij weet het best wat het nodigste is. Wij zijn bekommerd en ontrust over vele dingen, die ons niet aangaan maar Hij weet welke dingen werkelijk van gewicht en belang voor ons zijn, Mattheus 6:32, en Hij zal ze ten beste voor ons schikken.

B. Hetgeen, waar wij het meest bezorgd over zijn. Ieder Godvruchtige is het meest in zorg over zijn plicht tegenover God en zijn gelukzaligheid in God, dat de plicht getrouw volbracht zal worden en de zaligheid vast verzekerd zal zijn. En indien dat werkelijk de dingen zijn, waar ons hart het meest op gezet is, en waaromtrent wij het meest in zorg zijn, dan is er een goed werk in ons begonnen, en Hij, die het begonnen heeft, zal het voleindigen, daar kunnen wij zeker van zijn, Filipp. 1:6.

Merk op:

a. Welke grond de psalmist heeft voor dit vertrouwen: *Uw goedertierenheid, Heere, is in eeuwigheid.* Die had hij grotelijks tot het onderwerp gemaakt van zijn lof, Psalm 138:8, en daarom kan hij het nu met te meer verzekerdheid tot het onderwerp maken van zijn hoop. Want als wij aan God de eer geven van Zijn goedertierenheid, dan kunnen wij er voor ons de vertroosting van nemen. Onze hoop, dat wij zullen volharden, moet niet gegrond zijn op onze eigen kracht, want die zal ons begeven, maar op de goedertierenheid van God, want deze zal niet falen. Het is een goede pleitrede: *Heere, Uw goedertierenheid is in eeuwigheid,* laat mij er een gedenkteken van zijn."

b. Welk gebruik hij maakt van dit vertrouwen, het vervangt zijn gebed niet, maar wekt het op, maakt het vurig en dringend, hij verkeert zijn verwachting in een gebed. *Laat niet varen de werken Uwer handen.* "Heere, ik ben het werk Uwer handen, mijn ziel is dit, verlaat mij niet, mijn belangen zijn dit, laat Uw zorg er voor niet varen." Welk goeds er in ons is, het is het werk van Gods handen, Hij werkt in ons beide het willen en het volbrengen, als Hij het verlaat zal het falen, maar Zijn heerlijkheid als Jehovah, de volbrengende God, is zozeer gemoeid met de voortgang ervan ten einde toe, dat wij in het geloof kunnen bidden: "Heere, verlaat het niet." Die Hij liefheeft, heeft Hij lief ten einde toe, en Gods werk is volkomen.

PSALM 139

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. HEERE! Gij doorgrondt en kent mij.
2 Gij weet mijn zitten en mijn opstaan; Gij verstaat van verre mijn gedachten.
3 Gij omringt mijn gaan en mijn liggen; en Gij zijt al mijn wegen gewend.
4 Als er nog geen woord op mijn tong is, zie, Heere! Gij weet het alles.
5 Gij bezet mij van achteren en van voren, en Gij zet Uw hand op mij.
6 De kennis is mij te wonderbaar, zij is hoog, ik kan er niet bij.
7 Waar zou ik heengaan voor Uw Geest en waar zou ik heenvlieden voor Uw aangezicht?
8 Zo ik opvoer ten hemel, Gij zijt daar; of bedde ik mij in de hel, zie, Gij zijt daar.
9 Nam ik vleugelen des dageraads, woonde ik aan het uiterste der zee;
10 Ook daar zou Uw hand mij geleiden, en Uw rechterhand zou mij houden.
11 Indien ik zeide: De duisternis zal mij immers bedekken; dan is de nacht een licht om mij.
12 Ook verduistert de duisternis voor U niet; maar de nacht licht als de dag; de duisternis is als het licht.
13 Want Gij bezit mijn nieren; Gij hebt mij in mijner moeders buik bedekt.
14 Ik loof U, omdat ik op een heel vreselijke wijze wonderbaarlijk gemaakt ben; wonderlijk zijn Uw werken! ook weet het mijn ziel zeer wel.
15 Mijn gebeente was voor U niet verholen, als ik in het verborgene gemaakt ben, en als een borduursel gewrocht ben, in de nederste delen der aarde.
16 Uw ogen hebben mijn ongevormden klomp gezien; en al deze dingen waren in Uw boek geschreven, de dagen als zij geformeerd zouden worden, toen nog geen van die was.
17 Daarom, hoe kostelijk zijn mij, o God, Uw gedachten! hoe machtig veel zijn haar sommen!
18 Zoude ik ze tellen? Harer is meer, dan des zands; word ik wakker, zo ben ik nog bij U.
19 O God! dat Gij den goddeloze ombracht! en gij, mannen des bloeds, wijkt van mij!
20 Die van U schandelijk spreken, en Uw vijanden ijdellijk verheffen.
21 Zou ik niet haten, HEERE! die U haten? en verdriet hebben in degenen, die tegen U opstaan?
22 Ik haat hen met volkomen haat, tot vijanden zijn zij mij.
23 Doorgrond mij, o God! en ken mijn hart; beproef mij, en ken mijn gedachten.
24 En zie, of bij mij een schadelijke weg zij; en leid mij op den eeuwigen weg.

Sommigen van de Joodse geleerden houden deze psalm voor de voortreffelijkste van al de psalmen van David, en het is voorzeker een zeer Godvruchtige overdenking van de leer van Gods alwetendheid waarvan ons hart dus bij het zingen van deze Psalm vervuld moet zijn.

I. Deze leerstelling wordt hier ten volle vastgesteld, vers 1-6.

II. Zij wordt bevestigd door twee argumenten.

I. God is alomtegenwoordig, derhalve weet Hij alles, vers 7-12.

II. Hij heeft ons gemaakt, en daarom kent Hij ons vers 13-16.

III. Uit deze leerstelling worden sommige gevolgtrekkingen afgeleid.

1. Het kan ons vervullen van een lieflijke bewondering voor God, vers 17, 18..

2. Van een heilige vrees voor en afschuw van zonde en zondaren, vers 19-22.

3. Van een heilige voldoening in onze eigen oprechtheid, waaromtrent wij ons op God kunnen beroepen, vers 23,24. Deze grote en blijkbare waarheid dat God ons hart en het hart van al de kinderen der mensen kent zou, indien wij er slechts geloof mee mengden, een grote invloed hebben op onze heiligheid en ons getroost en gelukkig doen leven.

Psalm 139:1-6

David spreekt hier de grote leerstelling uit, dat de God, met wie wij te doen hebben, ons volkomen kent, en dat al de bewegingen en handelingen, beide van onze inwendige en uitwendige mens, naakt en geopend voor Hem zijn.

1. Hij stelt deze leer in een toespraak tot God. Hij zegt het tot Hem, erkent het voor Hem, en geeft er Hem de eer van. Goddelijke waarheden hebben een even goed aanzien in het gebed als in de prediking, en een veel beter aanzien dan zij hebben in een twistgesprek. Als wij van God tot God spreken, dan zullen wij zeer in zorg zijn om met de uiterste oprechtheid, zowel als met de uiterste eerbied te spreken.

2. Hij stelt dit leerstuk vast bij wijze van toepassing op zichzelf. Het is niet: "Gij kent allen", maar, "Gij kent mij, dat te geloven is voor mij van het grootste belang, en dat te bedenken zal mij het nuttigste wezen." Wij weten deze dingen dan tot ons welzijn, ons nut en voordeel, als wij ze voor onszelf weten, Job 5:27. Als wij erkennen: Heere, alle zielen zijn Uwe," dan moeten wij er bijvoegen: "Mijn ziel is Uwe, Gij, die alle zonde haat, haat mijn zonde, die goed zijt voor allen, goed zijt voor Israël, zijt goed voor mij." Zo ook hier: "Gij *doorgrondt en kent mij,* kent mij even door en door als wij datgene kennen, hetwelk wij het nauwkeurigst onderzocht hebben." David was een koning, en het hart van koningen is ondoorgrondelijk voor hun onderdanen, Spreuken 25:3, maar dat is het niet voor hun soeverein.

3. Hij treedt in bijzonderheden, Gij kent mij waar ik ook ben, en wat ik ook doe, mij en alles wat mij behoort."

a. "Gij kent mij en al mijn bewegingen, Gij *weet mijn zitten om* te rusten, en *mijn opstaan om* aan de arbeid te gaan, in welke gemoedsstemming ik ga zitten, en waarin ik mij opwek om op te staan, waar mijn ziel rust in vindt als haar steun, wat zij bedoelt, en waar zij naar streeft als haar gelukzaligheid en haar einddoel. Gij kent mij als ik tehuis kom, hoe mijn wandel is voor mijn gezin, en als ik uitga, weet Gij op welke boodschap ik uitga."

b. "Gij kent al mijn overleggingen, niets is meer verborgen en meer vluchtig dan de gedachte, zij is altijd onbekend aan anderen, zij blijft dikwijls onopgemerkt voor onszelf, en toch *verstaat Gij van verre mijn gedachten*. Al zijn mijn gedachten ook nog zo vreemd en ver verwilderd van elkaar, Gij verstaat er de aaneenschakeling van, en kunt haar onderling verband ontdekken, als zovelen ervan mijn aandacht ontsnappen, dat ik haar onderling verband niet zie." Of, "Gij *verstaat ze van verre*, zelfs voordat ik ze nog gedacht heb, en lang nadat ik ze gedacht heb en zelf ze vergeten heb." Of, "Gij *verstaat ze van verre,* van de hoogte des hemels ziet Gij ze in het diepst van het hart," Psalm 33:14.

c. "Gij kent mij en al mijn plannen en ondernemingen, Gij *omringt mijn gaan en mijn liggen, "* sommigen lezen het: Gij zift of want mijn pad ten einde volkomen te onderscheiden het goed en het kwaad, dat ik doe, zoals wij door ziften of wannen tussen koren en kaf onderscheiden. Al onze daden worden gezift door het oordeel Gods, Psalm 17:3. God neemt kennis van iedere stap, die wij doen en van iedere stap ter zijde. *Al onze wegen zijn Hem bekend,* vers 3, nauwkeurig bekend,

Hij weet naar welke regel wij wandelen, naar welk doel wij heengaan, met welk gezelschap wij wandelen.

d. Gij *kent mij* in al mijn afzonderingen, Gij kent *mijn nederliggen,* als ik mij terugtrek van alle gezelschap, en nadenk over hetgeen gedurende de dag is voorgevallen, en ik mij ter ruste begeef, Gij weet wat er in mijn hart is, en met welke gedachten ik mij ter ruste begeef."

e. Gij kent mij, en weet alles wat ik zeg, vers 4. Er *is geen woord op mijn tong,* geen ijdel woord, geen goed woord, of Gij weet het, weet wat er mee bedoeld is uit welke gedachte het voortkwam, en met welke bedoeling het werd uitgesproken. Er is geen woord op mijn tong, op het punt van uitgesproken te worden, doch dat onderdrukt en teruggehouden werd, of Gij weet het." Heere, als er geen woord op mijn tong is, weet Gij toch alles, zo lezen het sommigen, want voor God zijn gedachten woorden.

f. "Gij kent mij in ieder deel van mij: *Gij bezet mij van achteren en van voren,* zodat ik, waar ik ook heenga, altijd onder Uw oog ben, en er niet aan kan ontkomen. Gij *zet Uw hand op* mij, zodat ik U niet kan ontvlieden." Waar wij ons ook bevinden, overal zijn wij onder het oog en de hand van God. Misschien is dit een toespeling op de wijze van doen van een arts, die zijn hand legt op zijn patiënt, om te weten hoe zijn pols klopt. God kent ons, zoals wij niet alleen weten wat wij zien, maar wat wij gevoelen. Al de heiligen zijn in Zijn hand.

4. Hij spreekt er van met bewondering vers 6. De *kennis is mij te wonderbaar, zij is hoog*

a. Gij hebt een kennis van mij, zoals ik haar niet van mijzelf heb, noch kan hebben, ik kan geen kennis nemen van al mijn gedachten, noch zo’n oordeel over mijzelf hebben als Gij het van mij hebt."

b. Het is een kennis, die ik niet kan begrijpen en nog veel minder kan beschrijven. Dat Gij alles weet, daar ben ik zeker van, maar hoe, zou ik niet kunnen zeggen." Wij kunnen door geen onderzoek of doorgronding ontdekken, hoe God ons doorgrondt en ontdekt, noch weten hoe wij bekend zijn.

Psalm 139:7-16

Het is van groot nut en belang voor ons, om de dingen, waarin wij onderwezen zijn, met zekerheid te weten, opdat wij ze niet alleen geloven, maar ook zeggen kunnen waarom wij ze geloven, en een reden te kunnen geven van de hoop, die in ons is. David is er zeker van dat God hem en al zijn wegen volkomen kent:

I. Omdat hij altijd onder Zijn oog is. Als God alomtegenwoordig is, dan moet Hij ook wel alwetend zijn, maar Hij is alomtegenwoordig: dit onderstelt de oneindigheid en grootheid van Zijn wezen, en daaruit volgt Zijn alomtegenwoordigheid. Hemel en aarde omvatten geheel de schepping, en de Schepper vervult beide, Jeremia 23:24, Hij kent en regeert beide niet slechts, maar Hij vervult beide. Ieder deel van de schepping is onder Gods ingeving en invloed. Ook dit erkent David hier met toepassing op zichzelf, daar hij zich aldus open en bloot voor God ziet.

1. Geen vlucht kan ons uit Gods tegenwoordigheid brengen. "*Waar zou ik heengaan voor Uw Geest, en waar zou ik heenvlieden voor Uw aangezicht,* van Uw geestelijke tegenwoordigheid, van Uzelf, die een Geest zijt?" God is een Geest, en daarom is het dwaasheid te denken dat Hij, omdat wij Hem niet zien kunnen, ons niet kan zien. Waar *zou ik heenvlieden voor Uw aangezicht?* Niet dat hij begeerde van God weg te gaan, neen niets begeerde hij meer dan nabij God te zijn, hij stelt slechts het geval. "Gesteld eens dat ik zo dwaas ware om te denken aan Uw ogen te kunnen ontkomen, dat ik het ontzag voor U zou kunnen afschudden, gesteld eens dat ik er aan zou denken om van mijn gehoorzaamheid aan U af te vallen, of mijn afhankelijkheid van U te ontkennen, en voor mijzelf te willen zorgen, op eigen wieken te willen drijven. Helaas, waar kan ik heengaan?" Een heiden kon zeggen: "quicunque te flexeris, ibi Deum videbis occurentem tibi Waar gij u ook henen wendt, zult gij God zien, die u tegenkomt." Seneca.

Hij noemt de verst-verwijderde en afgelegenste plaatsen, en rekent er op dat hij er God zal ontmoeten.

a. *In de hemel*. "Zo ik derwaarts opvoer, dat ik weldra hoop te doen: *Gij zijt daar,* en het zal mijn eeuwige zaligheid zijn om daar bij. U te wezen." De hemel is een zeer grote, ruime plaats, waar zich een talloos gezelschap bevindt, en toch is daar aan Gods oog niet te ontkomen in de een of andere hoek, of in het midden van een grote menigte. De inwoners van die wereld leven in een even noodzakelijke afhankelijkheid van God en zijn even open en bloot voor Zijn onderzoekend oog, als de inwoners van deze wereld.

b. *In de hel,* in *Scheol,* waaronder wij de diepten der aarde, haar middelpunt kunnen verstaan. Al zouden wij zo diep als wij kunnen graven onder de grond, om ons daar te verbergen, wij zouden ons vergissen, bedrogen en teleurgesteld uitkomen, God kent het pad, dat het oog van de kraai niet heeft gezien, en voor Hem is de aarde een en al oppervlakte. Of het kan verstaan worden van de staat van de doden. Als wij buiten het gezicht van de levenden worden weggebracht, dan zijn wij daarmee niet buiten het gezicht van de levende God, voor Zijn oog kunnen wij ons niet verbergen in het graf. Of, van de plaats van de veroordeelden *bedde ik mij in de hel* wel een ongerieflijke plaats om er zijn bed in te maken, waar geen rust is, dag noch nacht, toch zullen er duizenden hun bed in maken *zie, Gij zijt daar* in Uw macht en gerechtigheid. Gods toorn is het vuur dat daar voor eeuwig zal branden.

c. In de verst verwijderde hoeken van deze wereld. "Nam *ik de vleugelen des dageraads,* de stralen van het morgenlicht (de vleugelen van de zon genoemd Maleachi 4:2) die door niets in snelheid worden overtroffen, om er op heen te vlieden naar de *uiterste delen van de zee,* of van de aarde, Job 38:12-13, zou ik heenvlieden naar de verst-verwijderde en onbekendste, afgelegenste eilanden het ultima Thule, het einde van de wereld, het Terra incognita, het onbekende land ik zou U er vinden, *ook daar zou Uw hand mij geleiden,* zover als ik ga, *en Uw rechterhand zou mij houden,* zodat ik niet verder kan gaan, niet buiten Uw bereik kan gaan." God heeft Jona spoedig staande gehouden, toen hij naar Tarsis vluchtte voor het aangezicht des Heeren.

2. Geen sluier kan ons voor Gods oog verbergen, neen, zelfs de dikste duisternis niet vers 11, 12. *Indien ik zei, de duisternis zal* mij *immers bedekken,* als niets anders het kan, helaas, ik vind mij teleurgesteld, de gordijnen van de avond zullen mij niet meer dienst bewijzen dan de vleugelen van de morgen, *de nacht is een licht om mij*. Datgene, hetwelk dikwijls de ontsnapping van een vervolgde misdadiger begunstigt of de terugtocht van een verslagen leger, zal mij geen vriendelijkheid bewijzen als ik voor U vlied. Toen God onderscheid maakte tussen het licht en de duisternis was het onder voorbehoud van dit, zijn kroonrecht, dat voor Hem de duisternis en het licht gelijk zullen zijn. Voor U verduistert de duisternis niet, want er is geen duisternis of schaduw des doods, waarin de werkers van de ongerechtigheid zich kunnen verbergen. Geen huichelachtig masker, geen vermomming, hoe schoonschijnend ook, kan enigerlei persoon of daad er voor behoeden om door God in het ware licht gezien te worden. De verborgen schuilhoeken van de zonde zijn voor God even open als de meest openbare schanddaden.

II. Omdat Hij het werk van Zijn handen is, hij, die het werktuig formeerde, kent er al de bewegingen van. God heeft ons gemaakt, en daarom zal Hij ons ongetwijfeld kennen, Hij zag ons toen wij geformeerd werden, kunnen wij dan, nu wij geformeerd zijn, voor Hem verborgen wezen? Bij dit argument blijft hij stilstaan, vers 13-16. *Gij bezit mijn nieren,* Gij zijt meester van mijn verborgenste gedachten en voornemens, van de innerlijkste schuilhoeken mijner ziel. Gij kent ze niet alleen, maar bestuurt ze, zoals wij hetgeen wij in bezit hebben besturen, en het bezit, dat Gij hebt van mijn nieren, is een rechtmatig bezit want *Gij hebt mij in mijn moeders buik bedekt,* Gij hebt mij gemaakt, Job 10:11. Gij hebt mij een geheimenis gemaakt, de ziel is voor allen verborgen, die om ons heen zijn, "wie van de mensen weet hetgeen des mensen is, dan de geest des mensen?" 1 Corinthiers 2:11. Vandaar dat wij lezen van de verborgen mens des harten. Maar het was God zelf, die ons aldus bedekt heeft, en daarom kan Hij, als het Hem behaagt, ons ontdekken, toen Hij ons voor geheel de wereld verborgen heeft, heeft Hij niet bedoeld ons voor zichzelf te verbergen.

Betreffende de formering van de mens, van een ieder van ons:

1. Wordt de eer ervan hieraan God gegeven, geheel en uitsluitend aan Hem, want Hij is het, die ons gemaakt heeft en niet wij. Ik zal U, de oorsprong van mijn bestaan, loven, mijn ouders waren er slechts de werktuigen van. Het werd gedaan:

a. Onder Goddelijk toezicht. *Mijn ongevormde klomp,* nog verborgen in de baarmoeder, ja toen die nog geformeerd werd, een ongevormd embryo was, was voor U niet verborgen, *Uw ogen hebben hem gezien.*

b. Door de Goddelijke werking. Gelijk het oog van God ons toen gezien heeft zo heeft Zijn hand ons bewerkt, wij waren Zijn werk.

c. Volgens het Goddelijk voorbeeld, in Uw *boek waren al mijn leden geschreven.* De eeuwige wijsheid vormde het plan, en door die almachtige kracht is het schone gebouw opgericht.

2. Heerlijke dingen worden er hier van gezegd, de generatie van de mens moet met dezelfde vrome eerbied beschouwd worden als zijn schepping in den beginne. Beschouw haar:

a. Als een groot wonder, dat echter in de gewone loop van de natuur gewerkt werd. Wij zijn op een heel vreeslijke wijze wonderbaarlijk gemaakt. Wij kunnen terecht verbaasd staan over de verwonderlijk schone samenstelling van deze levende tempelen, de samenstelling van ieder deel, en de harmonie van het geheel.

b. Als een grote verborgenheid, een verborgenheid van de natuur. *Ook weet het mijn ziel zeer wel,* dat het wonderlijk is, maar hoe het voor iemand anders te beschrijven, weet ik niet, want *ik ben in het verborgene gemaakt en als een borduursel gewrocht* in de baarmoeder, als in de nederste delen van de aarde, zo in afzondering, zo in het verborgen, zo ver buiten het gezicht.

c. Als een grote zegen, dat al onze leden in vervolg van tijd geformeerd werden, naar het in het boek van Gods wijze raad geschreven was, toen nog geen van die was. Indien er van onze leden sommige niet in Gods boek waren, dan zouden zij ook aan ons lichaam ontbroken hebben, maar door Zijn goedheid hebben wij al onze leden en al onze zinnen, het ontbreken van sommigen er van zou ons tot een last maken voor onszelf. Zie hoe grote redenen wij dus hebben om God te danken voor onze schepping, en om tot de gevolgtrekking te komen dat Hij, die onze ongevormde klomp gezien heeft, ons, nu wij geformeerd zijn, ook ziet.

Psalm 139:17-24

Hier maakt de psalmist de toepassing op de leer van Gods alwetendheid, en wel op onderscheidene wijze.

1. Hij erkent met verwondering en dankbaarheid de zorg, die God voor hem gedragen heeft gedurende zijn gehele leven, vers 17,18. God, die hem kende, dacht aan hem, en Zijn gedachten over hem waren gedachten van liefde, "gedachten des vredes en niet des kwaads," Jeremia 29:11. Gods alwetendheid, die rechtvaardiglijk over ons had kunnen waken, om ons kwaad te doen, is ten goede voor ons gebruikt, en heeft over ons gewaakt, om ons goed te doen Jeremia 31:28. Gods raadsbesluiten betreffende ons en ons welzijn, waren:

a. Kostelijk, bewonderenswaardig. *Hoe kostelijk zijn zij mij*. Zij zijn diep in zichzelf, zij kunnen niet gepeild, niet begrepen worden. Gods voorzienigheid heeft ver gereikt in haar beschikkingen betreffende ons, en heeft tot ons welzijn dingen tot stand gebracht, die verre boven onze verwachting waren. Zij zijn ons kostelijk, wij moeten er met grote eerbied aan denken, en toch ook met genot en dankbaarheid. Onze gedachten aan God moeten ons boven alle andere gedachten lieflijk en kostelijk zijn.

b. Bewonderenswaardig talrijk, *hoe machtig vele zijn haar sommen!* Wij kunnen er geen begrip van hebben hoevele Gods vriendelijke gedachten over ons geweest zijn, hoeveel goed Hij ons gedaan heeft, en hoe onderscheidene weldaden wij van Hem ontvangen hebben. Zouden wij ze tellen alleen de hoofden ervan, en nog veel meer de bijzonderheden ervan zij zijn talrijker dan het zand, en toch is ieder ervan groot en van groot belang en gewicht, Psalm 40:6. Wij kunnen de menigte van Gods ontfermingen niet begrijpen, die elke morgen nieuw zijn.

c. Voortdurend en gestadig. "*Word ik* des morgens *wakker, zo ben ik nog bij U,* onder Uw oog en Uw zorg, veilig en gerust onder Uw bescherming." Dit duidt ook het voortdurende besef aan, dat David had dat Gods oog op hem was. *Word ik wakker zo ben ik nog bij U* in mijn gedachten, en het zou er toe bijdragen om ons de gehele dag in de vreze Gods te houden, als, wanneer wij des morgens wakker worden, onze eerste gedachten aan Hem waren en als wij ons Hem dan voor ons stelden.

2. Uit deze leer leidt hij de gevolgtrekking af, dat verderf gewis het einde zal zijn van de zondaren. God kent al de goddeloosheden van de goddelozen, en daarom zal Hij er voor afrekenen met hen. *"Gij, o God! zult gewis de goddelozen ombrengen,* want al hun goddeloosheid ligt open voor U, hoe kunstig zij ook bemanteld is om haar voor het oog van de wereld te verbergen. Al is het ook dat Gij hen voor een wijle voorspoedig laat zijn! toch zult Gij hen voorzeker ten laatste ombrengen. Merk nu op:

A. De reden, waarom God hen zal straffen namelijk omdat zij Hem op vermetele wijze beledigen en trotseren, vers 20. Zij *spreken schandelijk van U, zij zetten hun mond tegen de hemel,* Psalm 73:9, en zullen ter verantwoording worden geroepen voor de harde woorden, die zij tegen Hem gesproken hebben, Judas: 15. Zij zijn Zijn vijanden, en tonen hun vijandschap door *Zijn naam ijdellijk te gebruiken,* vers 20, gelijk wij onze minachting van iemand tonen als wij een scheldnaam maken van zijn naam, en hem nooit anders in spot en smaad noemen. Zij, die de heilige formules van

zweren of van gebed ontheiligen door ze op ongepaste, oneerbiedige wijze te gebruiken, gebruiken Gods naam ijdellijk, en tonen hierdoor vijanden van Hem te zijn. Sommigen houden het voor een beschrijving van geveinsden. "Zij spreken van U ten kwade zij spreken van God, vroomheid voorwendende maar het is met een boze bedoeling, als een dekmantel voor boosaardigheid, en, vijanden van God zijnde terwijl zij vriendschap voorwenden, gebruiken zij Zijn naam ijdellijk zweren zij valselijk."

B. Het gebruik, dat David maakte van dit zijn vooruitzicht van het verderf van de goddelozen.

a. Hij tart hen, "Gij *mannen des bloeds, wijkt van mij,* gij zult mij niet verleiden, want ik neem uw vriendschap niet aan, ik heb geen gemeenschap met u, en gij kunt mij niet in het verderf storten, daar ik onder Gods bescherming ben, Hij zal u noodzaken van mij te wijken."

b. Hij verfoeit hen, vers 21, 22. "Heere, Gij kent het hart, en kunt voor mij getuigen Zou *ik niet haten die U haten?* En wel omdat zij U haten? Ik haat hen omdat ik U liefheb en het haat om Uw gezegenden naam aldus gesmaad en beledigd te zien. *Zou ik geen verdriet hebben in degenen, die tegen U opstaan,* geen verdriet hebben om hun rebellie te zien en hun verderf te voorzien, waarin zij gewis eindigen zal?" De zonde wordt gehaat, en de zondaren worden betreurd door allen, die God vrezen. "Ik haat hen, ik haat het werk van de afvalligen," zoals hij zegt in Psalm 101:3, "met een oprechte en volkomen haat, ik houd hen, die vijanden van God zijn, voor mijn vijanden, en wil geen vertrouwelijke omgang met hen hebben,"

3. Hij beroept zich op God betreffende zijn oprechtheid, vers 23, 24.

A. Hij wenst dat God hem zou ontdekken waar hij onrecht in had. Zij, die oprecht zijn, kunnen zich troosten met Gods alwetendheid, daar deze hun oprechtheid ziet en haar kan getuigen, en zij kunnen met nederig vertrouwen Hem bidden hen te doorgronden en te kennen, ten einde hen aan henzelf te ontdekken want een Godvruchtige begeert het ergste omtrent zichzelf te weten en hen te ontdekken aan anderen. Hij, die eerlijke bedoelingen heeft, zou kunnen wensen een venster in zijn borst te hebben, opdat iedereen in zijn hart zou kunnen lezen. "Heere, ik hoop dat ik niet op een boze weg ben, maar *zie of bij mij een schadelijke weg zij,* of er nog een verdorven neiging in mij is overgebleven laat het mij dan zien, en roei haar van mij uit, want ik laat haar niet toe."

B. Hij begeert dat hij, zo hij op de rechte weg is, er op voortgeholpen zal worden, hetgeen Hij, die het hart kent, op krachtdadige wijze weet te doen. *Leid mij op de eeuwige* weg. De weg van de Godzaligheid is een eeuwige weg, hij is eeuwig waar en goed, welbehaaglijk aan God, en nuttig voor ons, en hij zal uitlopen in het eeuwige leven. Het is de weg van de oudheid, aldus sommigen, de goede oude weg. Al de heiligen begeren op deze weg gehouden en geleid te worden, opdat zij er niet van afdwalen, of hem moede worden.

PSALM 140

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. (140:2) Red mij, HEERE! van den kwaden mens; behoed mij voor den man alles gewelds;

2 (140:3) Die veel kwaads in het hart denken, allen dag samenkomen om te oorlogen.

3 (140:4) Zij scherpen hun tong, als een slang; heet addervergift is onder hun lippen. Sela.

4 (140:5) Bewaar mij, HEERE! van de handen des goddelozen; behoed mij van den man alles gewelds; van hen, die mijn voeten denken weg te stoten.

5 (140:6) De hovaardigen hebben mij een strik verborgen, en koorden; zij hebben een net uitgespreid aan de zijde des wegs; valstrikken hebben zij mij gezet. Sela.

6 (140:7) Ik heb tot den HEERE gezegd: Gij zijt mijn God; neem ter ore, o HEERE! de stem mijner smekingen.

7 (140:8) HEERE, Heere, Sterkte mijns heils! Gij hebt mijn hoofd bedekt ten dage der wapening.

8 (140:9) Geef, HEERE! de begeerten des goddelozen niet; bevorder zijn kwaad voornemen niet; zij zouden zich verheffen. Sela.

9 (140:10) Aangaande het hoofd dergenen, die mij omringen, de overlast hunner lippen overdekke hen.

10 (140:11) Vurige kolen moeten op hen geschud worden; Hij doe hen vallen in het vuur, in diepe kuilen, dat zij niet weder opstaan.

11 (140:12) Een man van kwade tong zal op de aarde niet bevestigd worden; een boos man des gewelds, dien zal men jagen, totdat hij geheel verdreven is.

12 (140:13) Ik weet, dat de HEERE de rechtzaak des ellendigen, en het recht der nooddruftigen zal uitvoeren.

13 (140:14) Gewisselijk, de rechtvaardigen zullen Uw Naam loven; de oprechten zullen voor Uw aangezicht blijven.

Deze en de vier volgende psalmen zijn van tamelijk dezelfde soort, en de strekking er van is gelijk aan die in vele psalmen, die wij aan het begin en het midden van het boek van de psalmen hebben aangetroffen hoewel in slechts weinige later. Zij waren geschreven door David (naar het schijnt) toen hij vervolgd werd door Saul, een ervan wordt gezegd zijn gebed te zijn toen hij in de spelonk was, en het is waarschijnlijk dat al de overige omstreeks dezelfde tijd geschreven zijn. In deze psalm:

I. klaagt David over de boosaardigheid van zijn vijanden, en bidt hij God om hem voor hen te bewaren, vers 2-6..

II. Bemoedigt hij zich in God als zijn God, vers 7,8.

III. Hij bidt om het verderf van zijn vervolgers, en profeteert het, vers 9-12.

IV. Hij verzekert aan al Gods volk, dat verdrukt en beproefd is, dat hun ellende ter bestemder tijd een goed einde zal nemen, vers 13,14, met welke verzekering wij onszelf en elkaar moeten vertroosten als wij deze psalm zingen.

Psalm 140:1-8

Evenals in andere dingen was David hierin een type van Christus, dat hij heeft geleden voordat hij heeft geheerst, vernederd was voordat hij werd verhoogd, en dat, gelijk er velen waren, die hem liefhadden en waardeerden en hem zochten te eren, er ook velen waren die hem haatten en benijdden en hem kwaad zochten te doen, zoals blijkt uit deze verzen, waarin:

1. Hij een karakterschets geeft van zijn vijanden, en hen schildert in hun eigen kleuren als gevaarlijke mensen, voor wie hij alle reden had om bevreesd te zijn, hoewel hij geen reden had om te denken dat de rechtvaardige God hen zou steunen. Er was een, die hun aanvoerder schijnt geweest te zijn, die hij de *kwade mens* noemt, vers 2, en *de man alles gewelds,* vers 5, waarschijnlijk bedoelt hij Saul. De Chaldeense paraphrast noemt in vers 10 beide Doeg en Achitofel, maar tussen deze was een grote afstand van tijd. Mannen des gewelds zijn boze mensen. Maar behalve die waren er nog velen, die tegen David verbonden waren, en die hier voorgesteld worden als het ware zaad van de slang. Want:

a. Zij zijn zeer listig om kwaad te doen, zij hebben het in hun hart bedacht, vers 3, hebben met alle mogelijke list het plan beraamd. Zij hebben samengespannen om *de voeten* eens Godvruchtigen weg te stoten, vers 5 hem in zonde te doen vallen en in ellende te brengen, hem in het verderf te storten door zijn goede naam te belasteren, zijn belangen te schaden, hem het leven te benemen. Te dien einde hebben zij als geweldige jagers, *een* strik *verborgen en koorden, en een net uitgespreid,* vers 6, opdat hun plannen tegen hem, onontdekt blijvende, zoveel zekerder ten uitvoer gebracht zouden worden, en hij hun, eer hij het wist, in handen zou vallen. Grote vervolgers zijn dikwijls zeer behendige staatslieden geweest, waardoor zij dan nog geduchter werden, maar de Heere bewaart de eenvoudigen zonder al die kunstgrepen.

b. Zij zijn zeer boosaardig, zo vol van kwaadheid als Satan zelf. *Zij scherpen hun tong als een slang,* die zijn venijn instort met zijn tong, en er is in alles wat zij zeggen zoveel boosaardigheid, dat men zou denken dat er niets dan *addervergif onder hun lippen* is, vers 4. Met hun lasteringen en hun raadslagen bedoelden zij David ten verderve te brengen, doch in het geheim, zoals men door een slang of een adder in het gras gebeten wordt. Zij poogden ook hun boosaardigheid aan anderen mee te delen, en hen nog zeven maal meer kinderen van de hel te maken dan zij zelf waren. Een boosaardige tong maakt de mensen als de oude slang, en vergif onder hun lippen is een stellig teken van vergif in het hart.

c. Zij zijn saamverbonden, er zijn velen van hen, maar zij *komen samen om* tegen mij *te oorlogen,* vers 3. Zij die in niets anders samen overeen kunnen komen, komen overeen om een goed man te vervolgen. Herodes en Pilatus zullen zich hierin verenigen, en hierin gelijken zij op Satan, die niet tegen zichzelf verdeeld is, al de duivelen komen overeen in Beelzebul.

d. Zij zijn *hovaardig,* vers 6, vol van eigenwaan, zeker van wel te zullen slagen, en ook hierin gelijken zij op Satan, wiens heersende, hem verdervende zonde hoogmoed was. De hoogmoed van vervolgers kan, hoewel hij voor het ogenblik de verschrikking is van de vervolgden, hun toch tot bemoediging zijn, want hoe hoogmoediger zij zijn, hoe sneller zij rijpen voor het verderf. Hovaardigheid is voor de verbreking en hoogheid des geestes voor de val.

2. Hij bidt God hem voor hen te bewaren van door hen verzwolgen te worden. Heere *red mij, bewaar mij, behoed mij,* vers 2, 5. Laat het hun niet gelukken om mij van het leven te beroven, mij van mijn eer en goede naam mijn invloed, mijn vertroosting te beroven, en te beletten dat ik tot de troon kom. Bewaar er mij voor om te doen zoals zij doen, of zoals zij willen dat ik doen zal, en zich vleien dat ik doen zal. Hoe meer boosaardigheid aan de dag komt in onze vijanden tegen ons, hoe vuriger wij God moeten bidden ons onder Zijn bescherming te nemen. In Hem kunnen de gelovigen rekenen op veiligheid, en er met alle gerustheid en kalmte van genieten. Die God bewaart zijn veilig. Indien Hij voor ons is, wie kan dan tegen ons zijn?

3. Hij triomfeert in God, en daardoor triomfeert hij in werkelijkheid over zijn vervolgers vers 7, 8. Toen zijn vijanden hun tong scherpten tegen hem, heeft hij toen de zijne tegen hen gescherpt? Neen, *addervergif was onder hun lippen,* maar genade was uitgestort op zijn lippen, getuige hetgeen hij hier tot de Heere zegt, want tot Hem zag hij op, tot Hem wendde hij zich, toen hij zich door de boosaardigheid van zijn vijanden in zo groot gevaar zag gebracht. En het is goed en gelukkig voor ons, dat wij een God hebben, tot wie wij ons kunnen wenden. Hij vertroostte zich:

a. Met zijn deel in God, "ik *heb tot de Heere gezegd: Gij zijt mijn God,* en zo Gij mijn God zijt, dan zijt Gij mijn schild en machtige beschermer." In moeilijke, gevaarvolle tijden, is het goed om aanspraak te maken op betrekking tot God, en Hem door het geloof aan te grijpen en ons aan Hem vast te houden.

b. In zijn toegang tot God. Het was zijn troost, dat hij niet alleen in verbond met God was opgenomen, maar ook in gemeenschap met Hem, dat hij vrijheid had om tot Hem te spreken en een antwoord van Hem kon verwachten, en met ootmoedig vertrouwen zeggen kon: *Neem ter ore, o Heere, de stem mijner smekingen.*

c. In de verzekerdheid, die hij had van hulp van God en van gelukzaligheid in Hem, Heere, Jehovah, Adonai als Jehovah bestaat Gij uit en door Uzelf zijt Gij algenoegzaam, een oneindig volmaakt wezen, als Adonai zijt Gij mijn steun en stut, mijn bestuurder en regeerder, en daarom *de sterkte mijns heils,* mijn sterke Verlosser, ja niet alleen mijn Verlosser, mijn Heiland, maar mijn heil, van wie en in wie mijn heil is, niet alleen een sterke Verlosser, maar de sterkte mijner verlossing, mijns heils, op wie de kracht en klem mijner hoop is gelegd -alles in alles is om mij gelukkig te maken, en mij voor mijn zaligheid te bewaren.

d. In de ervaring, die hij vroeger heeft gehad van Gods zorg over hem, Gij *hebt mijn hoofd bedekt ten dage van de wapening.* Gelijk hij bij Saul er op gepleit heeft, dat hij ten diepste van zijn land menigmaal zijn leven gewaagd heeft op de hoogten des velds zo pleit hij nu bij God, dat Hij hem in die diensten wonderbaarlijk heeft beschermd, hem van een betere helm voorzien heeft om zijn hoofd te beschutten, dan Goliaths helm was. "Heere, Gij hebt mij behoed *ten dage des strijds* met de Filistijnen, laat mij nu niet vallen door de verraderlijke kuiperijen van trouweloze Israëlieten." God is even machtig om Zijn volk voor geheim bedrog als voor openlijk geweld te bewaren, en de ervaringen, die wij van Zijn macht en zorg gehad hebben in gevaren van de ene soort, kunnen ons aanmoedigen om op Hem te vertrouwen in gevaren van een andere aard, want des Heeren rechterhand kan door niets verkort worden.

Psalm 140:9-14

Hier is Davids gelovig voorzien:

I. Dat de vervolgers beschaamd en te schande gemaakt zullen worden.

1. Hun teleurstelling, daar bidt hij om, vers 9, dat hun lusten niet bevredigd zullen worden, hun lust van eerzucht, afgunst en wraakzucht. "*Geef, Heere, de begeerten des goddelozen niet,* maar stel hem er in teleur, laat hen het niet zien dat mijn invloed teniet gaat dat zij zo vurig begeren te zien, maar hoor de stem mijner smekingen. Hij bidt dat hun plannen niet tot uitvoering zullen komen, maar zullen mislukken, *bevorder zijn kwaad voornemen niet,* laat Gods voorzienigheid geen van zijn plannen begunstigen, maar die dwarsbomen, laat zijn kwaad voornemen geen voortgang hebben, houd zijn raderen tegen, houd hem staande op de weg." Aldus moeten wij bidden tegen de vijanden van Gods volk, dat zij in hun ondernemingen niet zullen slagen. Zo was Davids gebed tegen Achitofel, dat God zijn raad tot zotheid zou maken. De pleitgrond is: dat zij zich anders *zouden verheffen,* zich zouden laten voorstaan op hun voorspoed, alsof die een bewijs was dat God hen heeft begunstigd. Als trotse mensen voorspoed hebben, worden zij nog trotser, gedragen zij zich onbeschaamder tegenover God en nog beledigender tegenover Zijn volk. En daarom: Heere, maak hen niet voorspoedig."

2. Hun verderf. Daar bidt hij om (zoals wij het lezen), maar sommigen geven er de voorkeur aan om het te lezen als profetie, en het oorspronkelijke laat die lezing toe. Als wij het opvatten als een gebed, dat voortkomt uit de geest van de profetie en dan komt het alles op hetzelfde neer dan voorzegt hij het verderf:

A. Van zijn eigen vijanden: *Aangaande het hoofd dergenen, die mij omringen,* en mijn verderf zoeken.

a. *"De overlast hunner lippen zal hen overdekken,* hun eigen hoofd overdekken, vers 10, het kwaad, dat zij mij hebben toegewenst, zal henzelf overkomen, hun vervloekingen zullen in hun eigen aangezicht teruggeblazen worden, en de plannen, die zij tegen mij beraamd hebben, zullen op hun eigen verderf uitlopen," Psalm 7:16, 17, Laat hen die door laster, verklikking, door verkeerde voorstelling te geven van hun naasten, door kwaadwillige verzinsels uit te strooien, kwaad stichten, de gevolgen ervan vrezen, en bedenken hoe treurig hun toestand zal zijn als al het kwaad dat door hun toedoen teweeggebracht werd op henzelf neer zal komen.

b. Gods oordelen, die hier vergeleken worden bij vurige kolen, in toespeling op de verwoesting van Sodom, zullen op hen vallen, ja, zoals bij de zondvloed de wateren van boven en die van beneden samenkwamen om de wereld te overstelpen, de vensteren des hemels geopend en de fonteinen des groten afgronds opengebroken werden, zo zullen ook hier, om het verderf van de vijanden van Christus en van Zij n koninkrijk te voltooien, niet alleen gloeiende *kolen* op hen geworpen worden van boven, Job 20:23, 27:22, maar zij zelf zullen in *het vuur geworpen worden* beneden, hemel en hel, de troon van God, de Rechter, en de woede van Satan, de pijniger, zullen samentreffen om hen rampzalig te maken. En het vuur, waarin zij geworpen zullen worden, is geen oven des vuurs, waaruit zij misschien zouden ontkomen, maar het is in *diepe kuilen,* waaruit zij niet opstaan kunnen. Tofeth wordt gezegd diep en wijd te zijn, Jesaja 30:33.

B. Van alle anderen, die hun gelijken, vers 12..

a. Mensen van *kwade tong,* kwaadsprekers, moeten verwachten geschud te zullen worden, want zij zullen *op de aarde niet bevestigd worden.* Op hetgeen door leugen en bedrog, door laster en onrechtvaardige beschuldiging verkregen werd, zal geen voorspoed zijn, het zal niet duurzaam wezen. Goed, van ijdelheid gekomen, zal verminderd worden. Laat zulke mensen als Doeg niet denken dat zij lang zullen regeren, want zijn oordeel zal het hunne wezen, Psalm 2:5. Een valse tong is maar voor een ogenblik, maar een waarachtige lip zal bevestigd worden.

b. De boze Doeg moet verwachten vernietigd te zullen worden. *Het kwaad zal de man des gewelds jagen,* vers 12, zoals de bloedhond de moordenaar jaagt en vervolgt om hem te ontdekken, zoals de leeuw zijn prooi najaagt om haar te verscheuren. Kwaad aanstichtende mensen zullen aan het licht gebracht worden, in het verderf worden gestort, het verderf, dat hun bereid is, zal hen achterhalen en ternederwerpen. Het kwaad zal de zondaars vervolgen.

II. Hier is zijn voorzien van de verlossing en vertroosting van de vervolgden, vers 13, 14.

1. God zal hun recht doen door hen te verlossen, die, onrecht geleden hebbende, zich vertrouwend aan Hem overgeven. *"Ik weet dat de Heere de rechtzaken,* de rechtvaardige en benadeelde zaak van Zijn verdrukt volk, *zal uitvoeren,* zal handhaven, dat macht niet altijd zal zegevieren over recht, al is het slechts het recht *van de ellendigen,* van de armen, die slechts weinig hebben, waarop zij recht kunnen laten gelden." God is, en zal zijn, de beschermer van de verdrukte onschuld, en nog veel meer van de verdrukte Godsvrucht, zij, die Hem kennen, kunnen niet anders dan dit weten.

2. Zij zullen Hem recht doen (als ik dit eens zo zeggen mag) door Hem de eer toe te schrijven van hun verlossing. "Gewis, de rechtvaardigen, die er een gewetenszaak van maken om aan God te geven wat Hem toekomt, zowel als aan de mensen wat hun toekomt, *zullen Uw naam loven,* als zij bevinden dat hun zaak met ijver bepleit werd en met goed gevolg werd gehandhaafd." De slotwoorden: *De oprechten zullen voor Uw aangezicht blijven* duiden Gods gunst over hen aan. Mij zult hen toelaten om voor Uw aangezicht te blijven, in genade hier, in heerlijkheid hiernamaals, en het zal hun veiligheid en gelukzaligheid zijn, en hun plicht jegens God. Zij zullen bij U zijn als dienstknechten, die zich bij hun meester ophouden, om hem eer te bewijzen en zijn bevelen te ontvangen. Dit is ware lof- en dankzegging, want het is een leven van dank en lof te leiden, en dit gebruik moeten wij maken van al onze verlossingen, al onze uitreddingen: wij moeten er God ijveriger en blijmoediger om dienen.

PSALM 141

1 Een psalm van David. HEERE! ik roep U aan, haast U tot mij; neem mijn stem ter ore, als ik tot U roep.
2 Mijn gebed worde gesteld als reukwerk voor Uw aangezicht, de opheffing mijner handen als het avondoffer.
3 HEERE! zet een wacht voor mijn mond, behoed de deur mijner lippen.
4 Neig mijn hart niet tot een kwade zaak, om enigen handel in goddeloosheid te handelen, met mannen, die ongerechtigheid werken; en dat ik niet ete van hun lekkernijen.
5 De rechtvaardige sla mij, het zal weldadigheid zijn; en hij bestraffe mij, het zal olie des hoofds zijn, het zal mijn hoofd niet breken; want nog zal ook mijn gebed voor hen zijn in hun tegenspoeden.
6 Hun rechters zijn aan de zijde der steenrots vrijgelaten geweest, en hebben gehoord mijn redenen, dat zij aangenaam waren.
7 Onze beenderen zijn verstrooid aan den mond des grafs, gelijk of iemand op de aarde iets gekloofd en verdeeld had.
8 Doch op U zijn mijn ogen, HEERE, Heere! op U betrouw ik, ontbloot mijn ziel niet.
9 Bewaar mij voor het geweld des striks, dien zij mij gelegd hebben, en voor de valstrikken van de werkers der ongerechtigheid.
10 Dat de goddelozen elk in zijn garen vallen, te zamen, totdat ik zal zijn voorbijgegaan.

David was in benauwdheid toen hij deze psalm schreef. waarschijnlijk vervolgd door Saul, die man des gewelds. Is iemand in benauwdheid: dat hij bidde, David deed dit, en werd er door vertroost.

I. Hij bidt om Gods genadige aanneming, vers 1, 2.

II. Om Zijn machtige bijstand, vers 3, 4.

III. Dat anderen het middel mochten zijn om goed te doen aan zijn ziel, zoals hij het hoopte te wezen voor de zielen van anderen, vers 5, 6.

IV. Dat God, nu hij en zijn vrienden in de uiterste nood waren gekomen, genadiglijk tot hun hulp en redding zou verschijnen, vers 7-10, Gods goedertierenheid en genade zijn ons even nodig als zij hem geweest zijn, en daarom moeten wij er nederig en vurig om bidden als we deze psalm zingen

Psalm 141:1-4

Genade om aan te nemen wat wij goed doen, en genade om ons te bewaren voor kwaad te doen, zijn de twee dingen, om welke te bidden ons hier door Davids voorbeeld geleerd wordt.

1. David beminde het gebed, en hij vraagt aan God dat zijn gebeden gehoord en verhoord zullen worden, vers 1, 2. David *riep tot God,* zijn roepen duidt vurigheid aan in het gebed hij bad als iemand, wie het ernst was. Zijn roepen tot God duidt geloof en standvastigheid aan in het gebed. En wat begeerde hij als welslagen van zijn gebed?

a. Dat God er kennis van zal nemen: *"neem mijn stem ter ore,* laat mij een genadig gehoor verleerd worden." Zij, die roepen in het gebed, kunnen hopen dat hun gebed gehoord zal worden, niet om het luide ervan, maar om het levendige en vurige ervan.

b. Dat Hij hem zal bezoeken, tot hem zal komen: *haast U tot mij*. Zij, die Gods genadige tegenwoordigheid weten te waarderen, zullen er dringend om vragen, en zijn op nederige wijze ongeduldig als Hij vertoeft te komen. Hij, die gelooft, zal niet haasten, maar hij, die bidt, kan Hem vurig en dringend vragen om zich te spoeden.

c. Dat Hij er een welgevallen in zal hebben dat hij bidt, dat hij *zijn handen tot Hem opheft in het gebed,* hetgeen beide de verheffing en de verruiming aanduidt van zijn begeerte, en de uitgangen van zijn hoop en verwachting, het opheffen van de handen de opheffing van het hart betekenende en gebruikt wordende inplaats van de opheffing van de offers, die opgeheven en bewogen werden voor het aangezicht des Heeren. Het gebed is een geestelijke offerande, het is het offeren van de ziel en haar beste genegenheden aan God. Nu bidt hij dat dit Gode voorgesteld zal worden, tot Hem zal opgaan als het reukwerk, dat dagelijks op het gouden altaar gebrand werd, en als het avondoffer, dat hij noemt, veeleer dan het morgenoffer, misschien omdat dit een avondgebed was, of met het oog op Christus, die in de avond van de wereld en in de avond van de dag zich als een zoenoffer zou opofferen en de geestelijke offeranden van de dankerkentenis zou instellen, de vleselijke inzettingen van de wet opgeheven zijnde. Zij, die bidden in het geloof, kunnen verwachten dat het Gode meer zal behagen dan een os of stier. David was nu van Gods voorhoven verbannen, en kon het offeren van het offer en het reukwerk niet bijwonen, en daarom bidt hij dat zijn gebed in de plaats ervan aangenomen zou worden. Het gebed is een lieflijke reuk voor God, evenals reukwerk, dat echter geen geur had zonder vuur, en zo heeft ook zonder het vuur van heilige liefde en ijver het gebed geen geur.

2. David was in vrees te zondigen, en hij bidt God om voor zonde bewaard te blijven wetende dat zijn gebeden niet aangenomen zouden worden indien hij geen zorg droeg om te waken tegen de zonde, wij moeten Gods genade in ons even ernstig begeren als Zijn gunst over ons.

A. Hij bidt dat hij niet onbedacht en als bij verrassing zondige woorden zal spreken, vers 3. *Heere, zet een wacht voor mijn mond,* en, daar de natuur mijn lippen tot een deur gemaakt heeft voor mijn woorden, zo laat de genade die deur bewaken, opdat er geen woord uitga, dat op enigerlei wijze tot oneer van God zou zijn, of tot schade van anderen." Godvruchtige mensen weten hoe groot het kwaad is van de zonden van de tong, en hoe geneigd zij er toe zijn. Als vijanden tergend zijn, zijn wij in gevaar om te ver te gaan in onze toorn erover, en onbedachtelijk te spreken, zoals

Mozes, hoewel hij de zachtmoedigste van de mensen was. En daarom dringen zij er vurig en ernstig bij God op aan, dat Hij hun verkeerd of onbedacht spreken zal voorkomen, wetende dat geen waakzaamheid of vast voornemen van henzelf volstaan zou om hun tong in toom te houden, en nog veel minder hun hart, zonder de bijzondere genade van God. Wij moeten onze mond met een breidel bewaren, maar dat is niet genoeg, wij moeten God bidden om hem te bewaren. Nehemia bad tot de Heere als hij een wacht uitzette, en dat moeten ook wij, want zonder Hem waakt de wachter tevergeefs.

B. Dat hij tot geen zondige praktijken geneigd mocht worden, vers 4. *Neig mijn hart niet tot een kwade zaak*, welke neiging er in mijn hart is tot zonde laat haar niet slechts weerhouden, maar door Goddelijke genade worden gedood. Het voorbeeld van hen, die om ons heen zijn, en de tergingen van hen, die tegen ons zijn, kunnen verdorven neigingen bij ons opwekken en tevoorschijn doen komen, wij zijn bereid te doen zoals anderen doen, en te denken dat, als wij beledigingen ontvangen hebben, wij ze terug mogen geven, dat wij schade mogen toebrengen aan hen, die ons benadeeld hebben, en daarom is het ons nodig te bidden dat wij nooit aan onszelf overgelaten mogen worden om een boos werk te werken, hetzij in verbintenis met of in tegenstand van *mannen, die ongerechtigheid werken.* Zolang wij in zulk een zondige wereld leven, en zo'n boos hart met ons omdragen, is het ons nodig te bidden dat wij door geen verlokking getrokken, noch door enigerlei neiging er toe gedreven worden om een zondige daad te doen.

C. Dat hij door geen zondige genoegens verstrikt zal worden, *dat ik niet ete van hun lekkernijen*. Laat mij niet toe dat ik mij bij hen voeg in hun feesten en hun ontspanningen, opdat ik niet ook verlokt worde tot hun zonden." Beter is een gerecht van groen moes buiten de weg van de verzoeking, dan een gemeste os erin. Zondaren geven voor lekkernijen te vinden in de zonde, gestolen wateren zijn zoet, verboden vruchten zijn een lust voor de ogen maar zij, die bedenken hoe spoedig de lekkernijen van de zonde in gal en alsem zullen verkeren, hoe gewis zij namelijk de zonde ten laatste bijten zal als een slang en steken als een adder, zullen bang zijn voor deze lekkernijen, en God bidden om ze door Zijn voorzienigheid van hun ogen weg te doen, en hen door Zijn genade er een afkeer van te laten hebben. Godvruchtige mensen zullen zelfs tegen het zoet van de zonde bidden.

Psalm 141:5-10

I. David wenst hier dat hem zijn fouten onder het oog gebracht zullen worden, zijn vijanden verweten hem hetgeen niet waar was waarover hij dus wel moest klagen, maar terzelfder tijd wenst hij dat zijn vrienden hem zullen bestraffen voor hetgeen werkelijk verkeerd in hem was, inzonderheid indien er iets in hem was, dat ook maar de minste aanleiding kon geven tot en de minste schijn van recht kon geven aan die verwijtingen vers 5. *De rechtvaardige sla mij, het zal weldadigheid* zijn. De rechtvaardige God zo lezen sommigen het. "Ik zal de bestraffingen van Zijn voorzienigheid welkom heten, en zo weinig geneigd zijn om er mee te twisten, dat ik ze als tekenen van Zijn liefde zal beschouwen en aannemen, en ze zal gebruiken als middelen van de genade, en bidden zal voor hen, die de werktuigen zijn van mijn leed." Maar algemeen houdt men het voor bestraffingen, hem gegeven door rechtvaardige mensen, en het betaamt hun, die zelf rechtvaardig zijn, om de onrechtvaardigheid van anderen te bestraffen, en van hen zal men dit ook het best dragen. Indien de bestraffing rechtvaardig is, dan moeten wij, al komt zij ook van een onrechtvaardige, er toch een goed gebruik van maken, en er gehoorzaamheid door leren. Hier wordt ons geleerd hoe wij de bestraffingen van de rechtvaardigen en wijzen moeten ontvangen.

1. We moeten wensen bestraft te worden voor alles wat verkeerd in ons is, of verkeerds door ons gedaan wordt. "Heere, geef het in het hart van de rechtvaardigen mij te slaan en te bestraffen. Indien mijn eigen hart mij niet slaat, zoals het moest doen, laat mijn vrienden het dan doen, laat mij nooit onder het ontzettend oordeel vallen van met rust gelaten te worden in zonde."

2. Wij moeten het houden voor een bewijs van vriendschap, het niet slechts geduldig dragen, maar het als een weldadigheid beschouwen, want "de bestraffingen van de tucht zijn de weg des levens," Spreuken 6:23, zijn middelen goed voor ons, om ons tot bekering te brengen van de zonden, die wij begaan hebben, en om een terugvallen in zonde te voorkomen. Bestraffingen snijden wel, maar zij genezen, en daarom zijn zij veel begerenswaardiger dan de kussen eens vijands, Spreuken 27:6, of het gezang van de dwazen, Prediker 7:5. David heeft God gedankt voor Abigails tijdige vermaning, 1 Samuel 25:32.

3. Wij moeten achten dat wij daardoor geholpen en genezen zijn, *het zal olie des hoofds zijn,* olie voor een wonde, om haar te verzachten en te sluiten, *het zal mijn hoofd niet breken,* zoals sommigen denken, die liever hun hoofd zouden laten breken dan zich hun fouten onder het oog te laten brengen. "Maar," zegt David, "ik ben niet van dat gevoelen, het is mijn zonde, die mijn hoofd gebroken heeft, die mijn beenderen gebroken heeft, Psalm 51:10. De bestraffing is een voortreffelijke olie om de kneuzingen te helen, die de zonde mij toegebracht heeft. Het zal *mijn hoofd niet breken,* mocht het slechts er toe bijdragen om mijn hart te verbreken."

4. Wij moeten de weldaad van hen, die aldus in getrouwheid met ons handelen, aldus vriendschappelijk met ons zijn, tenminste vergelden door *ons gebed voor hen in hun tegenspoeden,* en hierdoor tonen dat wij hun bestraffing vriendelijk hebben opgenomen. Dr. Hammond geeft een geheel andere lezing van dit vers. "Smaad zal mij, die rechtvaardig ben, verbrijzelen en mij bestraffen, maar die giftige olie zal mijn hoofd niet breken, zal mij niet verderven, zal mij het kwaad niet doen, dat er mee bedoeld werd, want toch zal mijn gebed zijn in hun kwaad, er in voortduren, dat God mij voor hen bewaren zal, en mijn gebed zal niet vruchteloos zijn."

II. David hoopt dat zijn vervolgers er nog eens toe komen zullen, dat zij het kunnen dragen dat men hun hun fouten onder het oog brengt zoals hij bereid was om op de zijne opmerkzaam gemaakt te worden, vers 6. *"Als hun rechters"*, (Saul en zijn beambten, die David richtten en veroordeelden, en zelf alleen rechters wilden zijn), "*nedergeworpen zijn in steenachtige plaatsen* onder de rotsen in de woestijn, *dan zullen zij mijn woorden horen, want zij zijn aangenaam."* Sommigen denken dat dit ziet op Sauls vertedering, toen hij wenend zei: Is dit uw stem, man zoon David? 1 Samuel 24:17, 26:21. Wij kunnen het ook meer in het algemeen opvatten: zelfs rechters, hoe groot en hooggeplaatst zij ook zijn, kunnen ternedergeworpen worden, zij, die het hoogste aanzien in de wereld hebben, gaan niet altijd op effen gemakkelijke wegen er doorheen. En zij, die tevoren het Woord van God geminacht hebben zullen er genot in vinden en er blijde mee zijn als zij in beproeving komen, want deze opent het oor voor onderricht. Als de wereld bitter is, dan is het Woord zoet. De verdrukte onschuld kan geen gehoor verkrijgen bij hen, die in pracht en weelde leven, maar als deze zelf ternedergeworpen worden, dan zullen zij met meer medelijden aan de beproefden denken.

III. David klaagt over de grote nood, waarin hij en zijn vrienden gekomen waren, vers 7. *Onze beenderen zijn verstrooid aan de mond des grafs,* uit hetwelk zij opgeworpen waren, zo lang zijn wij dood geweest, of in hetwelk zij op het punt zijn van geworpen te worden, zo dicht zijn wij bij de kuil, en zij zijn even weinig geteld als spaanders onder de houthakkers, die onverschillig op een hoop geworpen worden, *gelijk als wanneer iemand hout klooft en verdeelt op de aarde,* vers 7. Sommigen lezen: gelijk iemand, die op de aarde klooft en snijdt, met toespeling op de ploeger, die de aarde met zijn ploegschaar openscheurt, Psalm 129:3. Kunnen deze dorre beenderen leven?

IV. David geeft zich over aan God en steunt op Hem om verlossing te verkrijgen: *"Doch op U zijn mijn ogen,* vers 8, want, hoe treurig de toestand ook is, Gij kunt al de grieven herstellen, van U verwacht ik hulp, hoe slecht het ook staat met de zaken, en *op U betrouw ik."* Zij, die hun ogen op God gericht hebben, kunnen op Hem hopen.

V. Hij bidt dat God hem zal helpen en ondersteunen naar de nood het vereist.

a. Dat Hij hem zal vertroosten, *ontbloot mijn ziel niet* laat mij zien waar mijn hulp is.

b. Dat Hij de plannen van zijn vijanden tegen hem zal voorkomen, vers 9. *Bewaar mij* van gevangen te worden *in de strik, die zij voor mij gespannen hebben,* geef mij hem te ontdekken en te vermijden. Al is de valstrik ook nog zo kunstig gelegd, God kan en zal Zijn volk bewaren van er in te vallen.

c. Dat God in Zijn gerechtigheid de plannen van zijn vijanden tegen henzelf zal keren, en in genade hem er voor zal bewaren van door hen in het verderf te worden gestort, vers 10. *Dat de goddelozen elk in zijn gaten vallen,* het net, dat zij naar hun bedoeling voor mij gespreid hebben, maar dat zij, naar verdiensten, voor zichzelf hebben gespreid. "Nec lex est justior alla quam necis artifices arte perire sua Geen wet kan rechtvaardiger zijn, dan dat de werkers van verwoesting door de werktuigen van de verwoesting, die zij zelf gemaakt hebben omkomen." Allen, die zich voor Gods rechterstoel hebben te verantwoorden, worden vastgehouden aan de koorden van hun eigen ongerechtigheid. Maar laat mij terzelfder tijd vrij worden. De verstrikking van de goddelozen blijkt soms de ontkoming te zijn van de rechtvaardigen.

PSALM 142

1 Een onderwijzing van David, een gebed, als hij in de spelonk was. (142:2) Ik riep met mijn stem tot den HEERE; ik smeekte tot den HEERE met mijn stem.
2 (142:3) Ik stortte mijn klacht uit voor Zijn aangezicht; ik gaf te kennen voor Zijn aangezicht mijn benauwdheid.
3 (142:4) Als mijn geest in mij overstelpt was, zo hebt Gij mijn pad gekend. Zij hebben mij een strik verborgen op den weg, dien ik gaan zou.
4 (142:5) Ik zag uit ter rechterhand, en ziet, zo was er niemand, die mij kende, er was geen ontvlieden voor mij; niemand zorgde voor mijn ziel.
5 (142:6) Tot U riep ik, o HEERE! ik zeide: Gij zijt mijn Toevlucht, mijn Deel in het land der levenden.
6 (142:7) Let op mijn geschrei, want ik ben zeer uitgeteerd; red mij van mijn vervolgers, want zij zijn machtiger dan ik.
7 (142:8) Voer mijn ziel uit de gevangenis, om Uw Naam te loven; de rechtvaardigen zullen mij omringen, wanneer Gij wel bij mij zult gedaan hebben.

Deze psalm is een gebed, dat hij in substantie tot God opzond toen hij door Saul genoodzaakt was een toevlucht te zoeken in een spelonk, en later in deze vorm heeft opgeschreven. Hier is:

I. De klacht, waarmee hij tot God gaat, vers 2, 3 over de list, de sterkte en de boosaardigheid van zijn vijanden vers 4, 7, en de koelheid en onverschilligheid van zijn vrienden, vers 5.

II. zijn vertroosting van God, die zijn toestand kende vers 4, en zijn toevlucht was, vers 6.

III. zijn verwachting van God, dat Hij hem zal verhoren en verlossen, vers 7, 8.

IV. zijn verwachting van de rechtvaardigen, dat zij zich met hem zullen verenigen in lofzegging, vers 8. zij, die naar lichaam en ziel in benauwdheid zijn, in kommer zijn omtrent hun bezittingen, kunnen bij het zingen van deze psalm indien zij hem enigermate in Davids geest en gezindheid zingen, zijn klacht bevestigen en delen in zijn vertroostingen.

Psalm 142:1-4

Of het in de spelonk van Adullam was of in die van Engedi, dat David dit gebed tot God heeft opgezonden, is van geen belang. Het is duidelijk dat hij in nood was. Het was een smaad voor zo'n groot krijgsman, zo'n voorname hoveling, dat hij voor zijn veiligheid de toevlucht moest nemen tot zulke middelen, en het was een grote verschrikking voor hem om zo hittiglijk nagejaagd te worden, om ieder ogenblik de dood te verwachten, maar hij had de tegenwoordigheid van geest om dit gebed te bidden, en waar hij ook was, overal had hij zijn Godsdienst bij zich. Gebeden en tranen waren zijn wapenen, en als hij zijn handen niet durfde uitstrekken naar zijn vorst dan hief hij ze op tot zijn God. Er is geen spelonk zo diep of zo donker, of wij kunnen er onze gebeden uit opzenden, en in het gebed onze ziel opheffen tot God. Hij noemt dit gebed *Maskil, een psalm van onderwijzing,* vanwege de goede lessen, die hij zelf in de spelonk had geleerd, op zijn knieen had geleerd, en die hij nu aan anderen wenste te leren.

Merk in deze verzen op:

I. Hoe David zijn klacht uitstort voor God vers 2, 3. Toen het gevaar voorbij was, schaamde hij zich niet (zoals kleine geesten er zich voor schamen) om te erkennen dat hij in angst was geweest, en dat hij zich in zijn benauwdheid tot God had gewend. Laat mannen van de hoogste rang het geen verkleining voor zich achten om tot God te roepen als zij in benauwdheid zijn, tot Hem te roepen zoals kinderen tot hun ouders als er iets is, dat hen verschrikt. *David stortte zijn klacht uit,* hetgeen een vrije en volledige klacht aanduidt, hij was er uitvoerig in, trad in bijzonderheden. Zijn hart was vol van zijn grieven, vol tot barstens toe, maar hij gaf zich verrichting door ze voor God uit te storten, en dit deed hij met grote vurigheid. Hij *riep tot de Heere met zijn stem,* met de stem zijn geestes, (zoals sommigen denken) want verborgen zijnde in de spelonk, durfde hij niet met hoorbare stem spreken, opdat dit niet tot zijn ontdekking zou leiden, maar innerlijk bidden heeft een stem voor God, en Hij hoort de zuchtingen, die onuitsprekelijk zijn, of die men niet durft uiten Romeinen 8:26. In deze klacht legt David twee dingen bloot voor God.

1. Zijn benauwdheid. Hij legde als het ware een nota over, of leverde een vertoog in nopens zijn toestand, ik *gaf te kennen voor Zijn aangezicht mijn benauwdheid,* en al de bijzonderheden ervan. Hij heeft aan God niets voorgeschreven, ook heeft hij Hem zijn benauwdheid niet te kennen gegeven alsof God er anders onbekend mee zou zijn maar als een, die zijn vertrouwen op God stelt, begeert in gemeenschap met Hem te zijn, en zich gaarne geheel en al voor alles aan Hem wil onderwerpen, zich naar Zijn goedvinden wil gedragen, hij ontboezemde zich voor Hem, legde Hem nederig de zaak voor, en toen liet hij haar goedsmoeds aan Hem over. Wij zijn licht geneigd om onze verdrietelijkheden al te veel voor onszelf bloot te leggen, ze ons nog erger voor te stellen dan zij zijn, er op te blijven staren, hetgeen geen nut doet, terwijl wij, door ze aan God te tonen, onze zorgen op Hem konden werpen, die voor ons zorgt, zodat wij dan verlicht en getroost kunnen worden. En wij moeten ons ook geen klacht bij onszelf en bij anderen veroorloven, die wij niet in alle betamelijkheid en oprechte Godsvrucht voor God kunnen brengen.

2. Zijn begeerte. Toen hij deze klacht deed heeft hij zijn smeking tot de Heere opgezonden, vers 2, geen hulp eisende alsof die hem verschuldigd was, maar er nederig om smekende als een gunst. Klagers moeten smekelingen zijn, want God wil er om gebeden zijn.

II. Waar hij over klaagde, "op *de weg die ik gaan zou,* geen gevaar vermoedende, *hebben zij mij een strik verborgen,* om mij te vangen." Saul gaf zijn dochter Michal aan David, om "hem ten valstrik te zijn," 1 Samuel 18:21. Daarover klaagt hij bij God dat alles met boze bedoeling tegen hem gedaan werd. Indien hij buiten zijn weg ware gegaan en de valstrikken had aangetroffen, hij zou het zichzelf te wijten hebben gehad, maar als hij ze vond op de weg van zijn plicht, dan kon hij dit met nederige vrijmoedigheid aan God klagen.

III. Wat hem temidden van deze klachten tot troost was, vers 4. Als mijn geest in mij overstelpt was, op het punt was van te bezwijken, onder de last van smart en angst, als ik ten einde raad was, gereed om in wanhoop te vervallen, *zo hebt Gij mijn pad gekend,* toen was het een genot voor mij om te denken dat Gij het kent. Gij kendet mijn oprechtheid, het rechte pad, waarop ik gewandeld heb, en dat ik niet ben wat mijn vervolgers van mij zeggen, Gij hebt ook mijn toestand gekend in al de bijzonderheden ervan, toen mijn geest zozeer in mij overstelpt was, dat ik mijn toestand niet duidelijk kon blootleggen, was het mij tot troost dat Gij hem kendet, Job 23:10. "Gij hebt hem gekend, beschermd en beveiligd," Psalm 31:8, Deuteronomium 2:7.

Psalm 142:5-8

De psalmist zegt ons hier tot onze lering:

1. Hoe hij verstoten en verlaten werd door zijn vrienden, vers 5. Toen hij in gunst was aan het hof, scheen hij grote invloed te hebben, maar toen hij vogelvrij was verklaard en het voor iedereen gevaarlijk was om hem te herbergen getuige het lot van Achimelech toen was er *niemand, die hem wilde kennen,* werd hij door iedereen geschuwd. Hij zag uit *ter rechterhand* naar een voorspraak, Psalm 109:31, de een of andere vriend, die een goed woord voor hem zou spreken. Maar nadat Jonathans optreden voor hem deze bijna het leven heeft gekost, was niemand meer bereid om zijn onschuld te verdedigen, maar waren allen bereid om te zeggen dat zij van de zaak niets afwisten. Hij zag rond of iemand hem zijn deur wilde openen, maar er was *geen ontvlieden voor hem,* onder al zijn oude vrienden was er geen, die hem voor een enkele nacht wilde herbergen of hem tot een schuilplaats wilde leiden, waar hij veilig kon zijn. Hoevele Godvruchtigen zijn niet teleurgesteld door zulke zwaluwvrienden, die wegtrekken als de winter komt. Davids leven was zeer kostbaar, maar toch, toen hij onrechtvaardiglijk vogelvrij was verklaard, was er niemand, die *zorgde voor zijn ziel,* dat is voor zijn leven, die een hand wilde uitsteken om het te beschermen. Hierin was hij een type van Christus die in Zijn lijden voor ons door alle mensen, zelfs door Zijn eigen discipelen, werd verlaten zodat Hij de wijnpers alleen heeft getreden want "er was niemand, die hielp, niemand, die ondersteunde," Jesaja 63:5.

2. Hoe hij voldoening vond in God, vers 6.

Liefhebbers en vrienden stonden van verre, en het was nutteloos om tot hen te roepen, "Maar," zegt hij, *Tot U riep ik, o Heere!* tot U, die mij kent en voor mij zorgt, als niemand anders het wil, Gij zult mij begeven noch verlaten, al doen de mensen het ook", want God is standvastig in Zijn liefde. David deelt ons mee wat hij in de spelonk tot God heeft gezegd: "Gij zijt *mijne toevlucht, mijn deel in het land van de levenden,* ik reken er op dat Gij dit voor mij zijn zult, mijn *toevlucht* om mij er voor te behoeden om rampzalig te zijn, mijn *deel* om mij gelukkig te maken. De spelonk, waarin ik mij bevind, is slechts een armzalige toevlucht, Heere, Uw naam is de sterke toren, waar ik heenloop, daarin alleen acht ik mij veilig. De kroon, waarop ik hoop, is slechts een armoedig deel, ik kan nooit denken goed voorzien en verzorgd te zijn voordat ik weet dat de Heere mijn deel is, het deel mijner erve en mijns bekers". Zij, die in oprechtheid de Heere tot hun God nemen, zullen Hem beide als een toevlucht en een deel algenoegzaam bevinden, zodat, gelijk geen kwaad hen zal schaden, ook geen goed hun zal ontbreken, en zij kunnen in nederigheid aanspraak maken op hun deel. Heere, *Gij zijt mijn toevlucht en mijn deel*-al het andere is slechts een toevlucht van de leugenen en een deel zonder waardij. Gij zijt dit *in het land van de levenden,* zolang ik leef en ben, hetzij in deze wereld of in een betere. Er is genoeg in God om te voorzien in al de behoeften en noden van deze tegenwoordige tijd, wij leven in een wereld van gevaren en gebrek, maar welk gevaar behoeven wij te vrezen, indien God onze toevlucht is, of welk gebrek, als Hij ons deel is De hemel, die alleen verdient het land van de levenden genoemd te worden, zal voor alle gelovigen beide een toevlucht en een deel zijn.

3. Hoe hij in deze voldoening tot God spreekt, vers 7, 8. "Heere, let genadiglijk op mijn geschrei, het geschrei mijner verdrukking, het geschrei mijner smeking, *want ik ben zeer uitgeteerd, en* indien Gij mij niet helpt zal ik geheel verzinken, *red mij van mijn vervolgens,* hetzij doordat Gij

hun de handen bindt, of doordat Gij hun hart omwendt, verbreek hun macht of verijdel hun plannen, weerhoud hen, of red mij, *want zij zijn machtiger dan ik,* en het zal Uw eer zijn om het voor de zwakste op te nemen. Red mij van hen, of zij zullen mij in het verderf storten, want zelf ben ik nog niet tegen hen opgewassen. Heere, *voer mijn ziel uit de gevangenis,* breng mij niet slechts veilig uit deze spelonk, maar voer mij uit al mijn in verwarring brengende omstandigheden." Wij kunnen dit geestelijk toepassen, de zielen van de Godvruchtigen zijn dikwijls in de engte door twijfelingen en vrees, als verstijfd en verlamd door de zwakheid van het geloof en het heersende bederf. Dan is het hun plicht en belang om zich tot God te wenden, en Hem te bidden om hen in vrijheid te stellen, hun hart te verruimen, opdat zij de weg van zijn geboden lopen.

4. Hoezeer hij verwachtte dat zijn verlossing tot eer van God zou zijn.

a. Door zijn eigen dankzeggingen, waarin zijn tegenwoordige klachten verkeerd zullen worden. "*Voer mijn ziel* uit de *gevangenis,* niet opdat ik dan van mijzelf en mijn vrienden zal kunnen genieten en gerust en op mijn gemak zal kunnen leven, neen, ook niet opdat ik dan mijn land zal kunnen beveiligen, maar *om Uw naam te loven."* In al onze gebeden tot God om verlossing uit ellende en benauwdheid moeten wij daar het oog op hebben, dat wij er gelegenheid door hebben om God te loven en tot Zijn lof te leven. Dat is het heerlijkste in tijdelijke zegeningen, dat zij ons van stof voorzien tot lof en ons de gelegenheid bieden om de uitnemende plicht van God te loven te volbrengen.

b. Door de dankzegging van velen voor hem 2 Corinthiers 1:11.. "Als ik verruimd zal zijn, *zullen de rechtvaardigen mij omringen,* om mijnentwil zullen zij U een kroon des lofs maken, aldus de Chaldeer. Zij zullen tot mij komen om mij geluk te wensen met mijn bevrijding, mijn ervaringen van mij te vernemen, en om maskil onderwijs van mij te ontvangen, zij zullen mij omringen om zich met mij te verenigen in dankzegging, omdat Gij *wel bij mij gedaan zult hebben."* De zegeningen van anderen moeten ons stof geven om God te loven, en de dankzegging van anderen voor ons moeten wij begeren, en er ons in verblijden.

PSALM 143

1 Een psalm van David. O HEERE! hoor mijn gebed, neig de oren tot mijn smekingen; verhoor mij naar Uw waarheid, naar Uw gerechtigheid.
2 En ga niet in het gericht met Uw knecht; want niemand, die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn.
3 Want de vijand vervolgt mijn ziel, hij vertreedt mijn leven ter aarde; hij legt mij in duisternissen, als degenen, die over lang dood zijn.
4 Daarom wordt mijn geest overstelpt in mij, mijn hart is verbaasd in het midden van mij.
5 Ik gedenk aan de dagen van ouds; ik overleg al Uw daden; ik spreek bij mijzelven van de werken Uwer handen.
6 Ik breid mijn handen uit tot U; mijn ziel is voor U als een dorstig land. Sela.
7 Verhoor mij haastelijk, HEERE! mijn geest bezwijkt; verberg Uw aangezicht niet van mij, want ik zou gelijk worden dengenen, die in den kuil dalen.
8 Doe mij Uw goedertierenheid in den morgenstond horen, want ik betrouw op U; maak mij bekend den weg, dien ik te gaan heb, want ik hef mijn ziel tot U op.
9 Red mij, HEERE! van mijn vijanden; bij U schuil ik.
10 Leer mij Uw welbehagen doen, want Gij zijt mijn God! Uw goede Geest geleide mij in een effen land.
11 O HEERE! maak mij levend, om Uws Naams wil; voer mijn ziel uit de benauwdheid, om Uw gerechtigheid.
12 En roei mijn vijanden uit, om Uw goedertierenheid, en breng hen om, allen, die mijn ziel beangstigen; want ik ben Uw knecht.

Deze psalm is evenals de voorgaande, een gebed van David, en vol van klachten over de benauwdheid en het gevaar, waarin hij zich bevond, waarschijnlijk toen hij door Saul werd vervolgd. Hij heeft in die beproeving niet slechts gebeden, maar zeer veel en zeer dikwijls gebeden, niet telkens wederom hetzelfde, maar met nieuwe gedachten. In deze psalm:

I. Klaagt hij over zijn ellende door de verdrukking van zijn vijanden, vers 3, en de zwakheid van zijn geest, die op het punt was van er onder weg te zinken, in weerwil van de goede maatregelen, die hij nam om staande te kunnen blijven, vers 4, 5-11. Hij bidt vurig

1. Dat God hem zou verhoren, vers 1-7..

2. Dat Hij niet met hem zou doen naar zijn zonden, vers 2..

3. Dat Hij zijn aangezicht niet voor hem zou verbergen, vers 7, maar hem Zijn gunst zal betonen, vers 8..

4. Dat Hij hem zou leiden en besturen op de weg van zijn plicht vers 8, 10, en er hem levend in zou maken, vers 11..

5. Dat Hij hem verlossen zou uit zijn benauwdheden, vers 9, 11..

6. Dat Hij te bestemder tijd met zijn vervolgers zou afrekenen vers 12. Wij kunnen dit bij het zingen er van te gereder en gemakkelijker op onszelf toepassen, omdat de meeste gebeden in deze psalm om geestelijke zegeningen zijn, die wij allen te allen tijde nodig hebben, goedertierenheid en genade.

Psalm 143:1-6

I. Hier bidt David nederig om gehoord te worden, vers 1, niet alsof hij er aan twijfelde, maar hij begeerde het vurig en was er in zorg over, want zijn gebed opgezonden hebbende, blikte hij het na om te zien hoe het zou slagen Habakuk 2:1. Hij is een smekeling bij zijn God, en hij bidt dat hem wat hij vraagt toegestaan zal worden. *Hoor mijn gebed, neig de oren tot mijn smekingen.* Hij tekent beroep aan tegen zijn vervolgers, en hij bidt dat zijn zaak onderzocht zal worden, en dat God er uitspraak in zal doen *naar Zijn waarheid en naar Zijn gerechtigheid,* als de rechter en beoordelaar van recht en onrecht. Of, verhoor mijn smekingen naar Uw waarheid, naar de beloften die Gij hebt gedaan, en waaraan Gij recht zult doen. Wij hebben geen gerechtigheid van onszelf om op te pleiten, en daarom moeten wij pleiten op Gods gerechtigheid, het woord van de belofte, dat Hij ons vrijwillig gegeven heeft, en waarop Hij ons heeft doen hopen.

II. Hij bidt ootmoedig dat er niet naar streng recht met hem gehandeld zal worden, vers 2. Hij schijnt hiermede zijn pleitrede in vers 1 *verhoor mij naar Uw gerechtigheid,* zo niet te verbeteren, dan toch te verklaren. "Ik bedoel," zegt hij, De rechtvaardige beloften van het Evangelie, niet de rechtvaardige bedreigingen van de wet, indien ik verhoord word naar de gerechtigheid van dit verbroken verbond van de staat van de onschuld, dan ben ik volkomen verloren", en daarom:

a. Is zijn bede: "Ga *niet in het gericht met Uw knecht,* handel niet met mij naar streng recht, zoals ik verdien dat er met mij gehandeld wordt." In dit gebed moeten wij erkennen Gods dienstknechten te zijn, gehouden en verplicht om Hem te gehoorzamen, aan Hem verantwoordelijk te zijn en zeer begerig om Zijn gunst te verkrijgen, en wij moeten ons Hem welbehaaglijk maken. Wij moeten erkennen dat wij dikwijls tegen Hem overtreden hebben, tekort zijn gekomen in onze plicht jegens Hem, dat Hij rechtvaardiglijk een onderzoek zou kunnen instellen naar onze overtredingen, en overeenkomstig de wet tegen ons zou kunnen handelen, en dat, indien Hij dit deed het oordeel, de uitspraak, gewis tegen ons zou zijn. Wij hebben generlei recht om wijziging van die uitspraak te eisen, het recht moet zijn loop hebben, het vonnis ten uitvoer worden gebracht, en dan zijn wij verloren. Maar wij moeten ons bemoedigen met de hoop dat er genade en vergeving is bij God, en Hem vurig bidden om het voordeel, de weldaad dier goedertierenheid. *Ga niet in het gericht met Uw knecht,* want Uw knecht gaat in het gericht met zichzelf, en indien wij onszelf oordelen dan zullen wij niet geoordeeld worden.

b. Zijn pleitrede is: *niemand die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn,* want niemand kan op onschuld pleiten, noch op enigerlei gerechtigheid voor hemzelf, het zij dat hij niet gezondigd heeft, of dat hij niet verdient te sterven van zijn zonden, of dat hij van zichzelf enigerlei genoegdoening kan aanbieden ja indien God in het gericht met ons treedt zullen wij Hem niet een uit duizend kunnen antwoorden, Job 9:3, 15:20. Eer David om de wegneming van zijn leed bidt, bidt hij om de vergeving van zijn zonde, en daarvoor vertrouwt hij zuiver en alleen op genade.

III. Hij klaagt over de overmacht van zijn vijanden over hem, vers 3. "Saul, deze grote vijand, heeft mijn ziel vervolgd, mijn leven gezocht met rusteloze vijandschap en boosaardigheid, en hij is zo ver gegaan met zijn vervolging, dat hij *mijn leven vertreedt ter aarde,* hoewel ik nog niet onder de aarde ben, ben ik toch ter aarde neergeworpen, en dat is er dus het naaste aan toe, hij heeft mij genoodzaakt om *in duisternis te wonen,* vers 3, niet slechts in duistere spelonken, maar in duistere gedachten, en sombere angsten, in wolken van neerslachtigheid, hulpeloos en hopeloos *als*

degenen, die over lang dood zijn. Heere, laat mij genade vinden bij U, want ik vind geen genade bij de mensen. Zij veroordelen mij, maar, Heere, veroordeel Gij mij niet. Ben ik niet een voorwerp van medelijden voor U, geschikt om verdedigd te worden, en is mijn vijand niet een voorwerp van Uw misnoegen, geschikt om tegen opgetreden te worden?

IV. Hij betreurt de gedruktheid van zijn geest, die door zijn uitwendig leed veroorzaakt is, vers 4. *Daarom wordt mijn geest overstelpt in mij,* en ben ik schier in wanhoop gedompeld als er van buiten strijd en van binnen vrees is, en deze vrees een nog groter tiran is dan Saul zelf, en niet zo gemakkelijk te ontlopen. Het is soms het lot van de beste mensen, dat hun geest voor een tijd schier overstelpt is in hen en hun hart mistroostig is, en ongetwijfeld is dit hun zwakheid. David was niet slechts een groot heilige, maar een groot krijgsman, en toch was zelfs hij soms op het punt om in de dag des tegenspoeds te bezwijken. Huilt, gij dennen, dewijl de cederen gevallen zijn.

V. Hij neemt de geschikte middelen te baat ter verruiming van zijn ontroerd gemoed. Hij had geen krachten om ze te verzamelen tegen de verdrukking van de vijand, maar als hij van niets anders bezit kan houden, dan zal hij toch doen wat hij kan om bezit te houden van zijn ziel en innerlijke vrede te bewaren. Te dien einde

1. Ziet hij terug, en *gedenkt aan de dagen van ouds,* vers 5, aan Gods vroegere verschijningen voor Zijn verdrukt volk, en in het bijzonder voor hem. Het is voor het volk van God dikwijls een verlichting geweest als zij in druk waren, om te denken aan de wonderen, waarvan hun vaders hun verteld hebben, Psalm 77:6, 12.

2. Hij ziet rond, en let op de werken van God in de zichtbare schepping, en Gods regering van de wereld door Zijn voorzienigheid. *Ik overleg al Uw daden.* Velen zien ze, maar zien er de voetstappen niet in van Gods wijsheid, macht en goedheid, en daarom ontvangen zij er het voordeel, het goede niet van, dat zij ervan ontvangen konden, omdat zij ze niet bepeinzen, niet overleggen, zij verwijlen niet bij dat rijke onderwerp, maar stappen er van af, alsof zij het uitgeput hadden, als zij er nog nauwelijks aan begonnen zijn, ik peins over, of *ik spreek bij mijzelf over de werken Uwer handen,* hoe groot, hoe goed zij zijn! Hoe meer wij nadenken over de macht van God, hoe minder wij het aangezicht of de kracht van de mens zullen vrezen, Jesaja 51:12, 13.

3. Hij ziet met vurige begeerten op tot God en Zijn gunst, vers 6. *Ik breid mijn handen* uit tot U, als een, die om een aalmoes vraagt en vol verwachting is iets groots te zullen ontvangen, gereed staande om het aan te grijpen en het welkom te heten. *Mijn ziel dorst naar* U, is voor U zo luidt het oorspronkelijke geheel voor U, zij is *als een dorstig land,* dat dor en droog zijnde door overmatige hitte, smacht naar regen. Zo behoef ik, zo smeek ik de steun en de verkwikking van de Goddelijke vertroostingen onder mijn beproevingen, en niets anders kan mij verlichting schenken. Dat is het beste wat wij kunnen doen als onze geest in ons overstelpt is, en met recht bezwijken diegenen onder hun last, die dit gerede middel niet willen aanwenden om zich verlichting te verschaffen.

Psalm 143:7-12

Hier deelt David ons mee wat hij zei, toen hij zijn handen uitbreidde tot God. Hij begint niet slechts als iemand, wie het ernst is, maar als iemand, die haast heeft: "*Verhoor mij haastelijk* en vertoef niet langer, want mijn *geest bezwijkt*. Ik ben op het punt van in onmacht te vallen geef mij een hartsterking spoedig, spoedig of het is met mij gedaan." Het was geen haasten van ongeloof, maar van vurig verlangen en heilige liefde, *Haast U tot mijn hulp, O God.*

David bidt hier om drie dingen.

I. Om de tentoonspreiding van Gods gunst jegens hem, dat God een welbehagen in hem zou hebben, en hem dit zou doen weten, dit verkiest hij boven ieder ander goed, Psalm 4:7.

1. Hij vreest Gods misnoegen, "*Verberg Uw aangezicht niet van mij,* Heere, wees niet toornig op mij, wend U niet van mij af, zoals wij ons afwenden van iemand, op wie wij misnoegd zijn. Heere, laat mij niet onder de vrees blijven voor Uw toorn, of in twijfel omtrent Uw gunst, als ik Uw gunst heb, laat dit dan niet voor mij verborgen zijn." Zij, die de waarheid van de genade hebben, kunnen niet anders dan begeren er ook het bewijs van te hebben. Hij voert het rampzalige van zijn toestand aan indien God zich van Hem terugtrekt: Heere, laat mij niet onder Uw toorn zijn, want dan ben ik *als degenen, die in de kuil dalen,* in het graf dalen, ik ben als een dode, zwak en bleek, Uw toornige blikken zijn erger dan de dood, of in de hel, in de bodemloze afgrond." Zelfs zij, die door genade verlost zijn van in de kuil neer te dalen, kunnen soms, als de verschrikkingen Gods zich tegen hen rusten, er uitzien als degenen, die in de kuil nederdalen. Mistroostige heiligen hebben soms tegen de toorn Gods beroepen alsof zij veroordeelde zondaren waren, Job 6:4, Psalm 88:7.

2. Hij smeekt om Gods gunst, vers 8. *Doe mij Uw goedertierenheid in de morgenstond horen.* Hij kan niet anders dan denken dat God liefde voor hem heeft, dat Hij hem iets goeds, iets vriendelijks te zeggen heeft, enige goede, troostrijke woorden, maar het tegenwoordige gewoel in zijn zaken en de ontroering van zijn geest verdoofden deze lieflijke fluisterstemmen, en daarom bidt hij: "Heere, spreek niet slechts vriendelijk tot mij, maar doe het mij horen, doe mij vreugde en blijdschap horen," Psalm 51:10. God spreekt tot ons door Zijn Woord en door Zijn voorzienigheid, en in beide moeten wij begeren en er naar streven om Zijn goedertierenheid te horen Psalm 107:43, opdat wij ons die geduriglijk voorstellen. "Doe *ze mij horen in de morgenstond,* iedere morgen, laat mijn gedachten als ik wakker word, voor Gods goedertierenheid wezen, opdat de zoete smaak ervan mij de gehele dag bijblijve." Zijn pleitgrond is: *want ik betrouw op U,* en op U alleen, ik verwacht troost van niemand anders." Het is een gewone zaak, dat Gods goedertierenheid gewerkt wordt voor degenen, die op kiem betrouwen.

II. De werkingen van Gods genade in hem. Deze begeert hij even vurig als de gunst van God jegens hem en die moeten ook wij vurig begeren. Hij bidt:

1. Dat hij verlicht zal worden met de kennis van Gods wil, en dat is het eerste werk des Geestes ten opzichte van Zijn andere werken, want God handelt met de mensen als rederijke schepselen. Voor dat doel zijn hier drie beden.

a. *Maak mij bekend de weg, die ik te gaan* heb. Zij, die van harte wensen recht te wandelen voor God, zijn soms in grote verlegenheid, daar zij niet weten wat de rechte weg is, er in twijfel over zijn. Laat hen dan met vrijmoedigheid tot de troon van de genade komen en God bidden om hun door Zijn Woord en Geest en voorzienigheid de weg te tonen en te voorkomen dat zij Hem missen. Een Godvruchtige vraagt niet wat soort van weg het is, waarop hij moet wandelen, of op welke weg het het aangenaamste is om er op te wandelen, maar wat de *rechte* weg is, waarop hij *behoort* te wandelen. Hij pleit: "*ik hef mijn ziel tot U op,* om naar Uw wil gevormd te worden." Hij wenste niet slechts met aandrang maar met onpartijdigheid zijn plicht te kennen, en die dat doen, zullen onderricht worden.

b. *"Leer mij Uw welbehagen doen,* niet slechts: toon mij wat Uw wil, Uw welbehagen is, maar leer mij hoe het te doen, hoe mijn hand met schranderheid en bedrevenheid ervoor te gebruiken om mijn plicht te doen." Het is de begeerte en het streven van al Gods getrouwe dienstknechten om Zijn wil te kennen en te doen, en er volkomen in te zijn. Hij pleit: "Gij *zijt mijn God,* en daarom mijn orakel, van wie ik raad kan verwachten, mijn God en daarom mijn bestuurder, mijn regeerder, wiens wil ik wens te doen." Als wij in oprechtheid God aannemen tot onze God, dan kunnen wij er gerust op aan dat Hij ons leren zal Zijn wil te doen, zoals een meester zijn dienstknecht.

c. *Leid mij in het land van de oprechtheid,* vers 10 in de gemeenschap van de heiligen, het lieflijke land van de oprechten, of, in een gevestigde manier van heilig te leven, die mij zal leiden naar de hemel, het land van de oprechtheid, waar de heiligheid volmaakt zal wezen, en hij die heilig is nog heilig zijn zal. Wij moeten begeren veilig geleid te worden naar de hemel, niet alleen omdat die het land is van de gelukzaligheid, maar omdat hij het land is van de oprechtheid, het is de volkomenheid van de genade. Wij kunnen de weg niet vinden, die ons heenvoert naar dat land, tenzij God hem ons wijst, niet gaan op die weg, tenzij Hij ons bij de hand neemt en ons leidt, zoals wij degenen leiden, die zwak, of kreupel, of vreesachtig, of slecht van gezicht zijn, zo nodig is de genade van God, niet alleen om ons op de goede weg te brengen maar om er ons op te houden en er ons op te doen voortgang. De pleitrede is: Uw Geest is goed en machtig om mij goed te maken, goed en bereidwillig om hen te helpen, die verlegen en ten einde raad zijn. Uw goede Geest geleide mij, zo lezen sommigen het. Zij, die de Heere tot hun God hebben, hebben Zijn Geest tot hun gids, en het is beide hun aard en hun voorrecht, dat zij *door de Geest geleid worden.*

2. Hit bidt dat hij levend gemaakt zal worden om Zijn wil te doen, vers 11. *O Heere maak mij levend,* wek mijn genadegaven op opdat zij werkzaam zullen zijn, wek mijn Godsvrucht op, opdat zij levendig zij, wek mij op tot mijn plicht, en maak er mij levendig in en dat wel om Uws *naams wil.* De beste heiligen vinden zich soms dof en dodig en traag, en daarom bidden zij God hen levend te maken

III. Het optreden van Gods voorzienigheid voor hem, dat God op Zijn eigen tijd en Zijn eigen wijze:

1. Hem rust zal geven van zijn ellende en benauwdheid, vers 9. "*Red mij, Heere, van mijn vijanden* opdat zij hun wil niet aan mij doen, want *bij U schuil ik.* Ik vertrouw op U om mij te verdedigen in mijn benauwdheid en er mij daarom uit te verlossen." Bewaringen zijn onderpanden van verlossing, en diegenen zullen God hun schuilplaats bevinden, die Hem door het geloof aldus maken, vers 11. *Voer mijn ziel uit de benauwdheid om Uw gerechtigheid,* om de wille Uwer belofte, ja om de wille Uwer goedertierenheid, want sommigen verstaan door gerechtigheid

vriendelijkheid en goedheid. Verlos mij niet slechts van mijn uitwendige benauwdheid, maar van de benauwdheid mijner ziel, de benauwdheid, die dreigt mijn geest in mij te overstelpen. In welke benauwdheid ik ook ben, laat mijn hart niet ontroerd zijn, Johannes 14:1.

2. Dat Hij afrekenen zal met hen, die de werktuigen waren van zijn ellende, vers 12. *"Roei mijn vijanden uit om Uw goedertierenheid* jegens mij, opdat ik niet langer in vrees voor hen zij, *breng hen allen* om, allen, wie zij ook zijn, hoe talrijk, hoe machtig zij ook zijn, *die mijn ziel beangstigen*, en haar kwellen, *want ik ben Uw knecht*, en ben besloten dit te blijven, en daarom kan ik verwachten door U erkend en beschermd te worden." Dit gebed is een profetie van de algehele verwoesting van al de onboetvaardige vijanden van Jezus Christus en Zijn koninkrijk, die niet willen dat Hij Koning over hen zal zijn, die Zijn Geest smart aandoen en Zijn ziel kwellen door Zijn volk te kwellen, in wier benauwdheid Hij benauwd is.

PSALM 144

1 Een psalm van David. Gezegend zij de HEERE, mijn Rotssteen, Die mijn handen onderwijst ten strijde, mijn vingeren ten oorlog;
2 Mijn Goedertierenheid en mijn Burg, mijn Hoog Vertrek en mijn Bevrijder voor mij, mijn Schild, en op Wien ik mij betrouwe; Die mijn volk aan mij onderwerpt!
3 O HEERE! wat is de mens, dat Gij hem kent, het kind des mensen, dat Gij het acht?
4 De mens is der ijdelheid gelijk; zijn dagen zijn als een voorbijgaande schaduw.
5 Neig Uw hemelen, HEERE! en daal neder; raak de bergen aan, dat zij roken.
6 Bliksem bliksem, en verstrooi hen; zend Uw pijlen uit, en verdoe hen.
7 Steek Uw handen van de hoogte uit; ontzet mij, en ruk mij uit de grote wateren, uit de hand der vreemden;
8 Welker mond leugen spreekt, en hun rechterhand is een rechterhand der valsheid.
9 O God! ik zal U een nieuw lied zingen; met de luit en het tiensnarig instrument zal ik U psalmzingen.
10 Gij, Die den koningen overwinning geeft, Die Zijn knecht David ontzet van het boze zwaard;
11 Ontzet mij en red mij van de hand der vreemden, welker mond leugen spreekt, en hun rechterhand is een rechterhand der valsheid;
12 Opdat onze zonen zijn als planten, welke groot geworden zijn in hun jeugd; onze dochters als hoekstenen, uitgehouwen naar de gelijkenis van een paleis.
13 Dat onze winkelen vol zijnde, den enen voorraad na den anderen uitgeven; dat onze kudden bij duizenden werpen, ja, bij tienduizenden op onze hoeven vermenigvuldigen.
14 Dat onze ossen wel geladen zijn; dat geen inbreuk, noch uitval, noch gekrijs zij op onze straten.
15 Welgelukzalig is het volk, dien het alzo gaat; welgelukzalig, is het volk, wiens God de HEERE is.

De vier voorgaande psalmen schijnen door David geschreven te zijn voor zijn komst op de troon toen hij door Saul vervolgd werd, deze schijnt daarna geschreven te zijn, toen hij toch nog in benauwdheid was (want er is in deze wereld geen toestand, die het voorrecht heeft vrijgesteld te zijn van benauwdheid). De naburige volken deden hem overlast en veroorzaakten hem onrust, inzonderheid de Filistijnen, 2 Samuel 5:17. In deze psalm:

I. Erkent hij met blijdschap en dankbaarheid de grote goedheid van God in hem aan de regering te brengen, vers 1-4.

II. Hij bidt God hem te helpen tegen de vijanden, die hem dreigden, vers 5-8, en wederom in vers 11.

III. Hij verblijdt zich in de zekerheid van de overwinning over hen te zullen behalen, vers 9-10.

IV. Hij bidt om de voorspoed van zijn eigen rijk en verblijdt zich in de hoop hierop, vers 12-15. Bij het zingen van deze psalm kunnen wij Gode de eer geven van onze geestelijke voorrechten en verhogingen, en van Hem hulp vragen tegen onze geestelijke vijanden, wij kunnen bidden om de voorspoed van onze ziel, van ons gezin en van ons land, en, naar de mening van sommigen van de Joodse schrijvers de psalm beschouwen als betrekking hebbende op de Messias en Zijn koninkrijk.

Psalm 144:1-8

I. David erkent zijn afhankelijkheid van God en zijn verplichtingen aan Hem, vers 1, 2. Een gebed om verdere goedertierenheid begint zeer gepast met dankzegging voor vroegere zegeningen, en als wij op God wachten om ons te zegenen, dan moeten wij onszelf opwekken om Hem te zegenen.

Hij geeft God de eer voor twee dingen.

1. Voor hetgeen Hij voor hem was. *Gezegend zij de Heere, mijn rotssteen,* vers 1, *mijn goedertierenheid en mijn burg,* vers 1. Hij heeft zich in het verbond verbonden om dit te zijn, en ons aangemoedigd om dienovereenkomstig op Hem te steunen. Al de heiligen, die Hem door het geloof tot de hunne gemaakt hebben, hebben bevonden dat Hij niet alleen aan hun verwachtingen beantwoordt, maar ze overtreft. David spreekt er hier van als de reden van zijn vertrouwen, als hetgeen hem gerust deed zijn, en als de oorzaak van zijn blijdschap, en hetgeen waarin hij roemde. Zie hoe hij de woorden vermenigvuldigt om uitdrukking te geven aan zijn voldoening in God en van zijn deel in Hem.

a. "Hij is mijn sterkte op wie ik steun, en van wie ik kracht erlang beide voor mijn werk en voor mijn strijd, mijn rotssteen om op te bouwen, en om een toevlucht in te vinden." Zelfs als wij zwak zijn, kunnen wij krachtig zijn in de Heere en in de sterkte van Zijn macht.

b. *Mijn goedertierenheid,* niet slechts goed voor mij, maar mijn hoogste goed, in wiens gunst ik mijn gelukzaligheid vind, en die de oorsprong is van alle goedheid, die in mij is, en van wie alle goede gave en alle volmaakte gift komt."

c. *"Mijn burg en mijn hoog vertrek,* in wie ik mij even veilig acht als een vorst in zijn kasteel of zijn versterkte plaats." David had vroeger een toevlucht gevonden in vestingen te Engedi 1 Samuel 23:29, die misschien natuurlijke sterkten waren. Nu onlangs had hij zich meester gemaakt van de burg Zion, die versterkt was door kunst, en hij woonde in de burg, 2 Samuel 5:7, 9, maar daar steunde of vertrouwde hij niet op. "Heere," zegt hij, "Gij *zijt mijn burg en mijn hoog vertrek."* De Goddelijke eigenschappen en beloften zijn sterkten voor de gelovige, die natuurlijke sterkten of door kunst gemaakte sterkten ver overtreffen.

d. *Mijn bevrijder,* en zoals het in het oorspronkelijke met nadruk is: *mijn bevrijder voor mij* "niet slechts een bevrijder aan wie ik deel heb maar die mij altijd nabij is, en al mijn verlossingen tot mijn wezenlijk voordeel doet zijn."

e. *"Mijn schild, om* mij te beschutten tegen de boze pijlen, die mijn vijanden op mij afschieten, niet slechts mijn *burg* in mijn eigen land, maar mijn schild daarbuiten, op het oorlogsveld." Waar een gelovige ook heengaat, overal draagt hij zijn bescherming met zich. Vrees niet, Abram, Ik ben uw schild.

2. Wat Hij voor hem gedaan heeft.

a. Hij was opgeleid om een schaapherder te zijn, en schijnt noch door zijn ouders, noch door hemzelf, voor iets anders bestemd te zijn geweest. Maar God had hem tot een krijgsman gemaakt,

zijn handen waren gewoon de herdersstaf te hanteren en zijn vingeren om de harp te tokkelen, maar God *onderwees zijn handen ten krijg* en *zijn vingeren ten oorlog,* omdat Hij hem bestemde om Israëls kampioen te zijn, en waar God de mensen toe roept, daarvoor vindt Hij hen of maakt Hij hen bekwaam. Laat krijgslieden Gode de eer geven voor al hun militaire bekwaamheid, Hij, die de geringste landman leert van de wijze, waarop hij zijn beroep moet uitoefenen, onderwijst de grootste veldheer zijn krijgskunde. Het is te betreuren dat iemand, wiens vingers God ten strijde heeft geleerd tegen Hem strijdt en tegen Zijn koninkrijk onder de mensen. Diegenen hebben bijzondere reden om God met dankbaarheid te erkennen, die blijken bekwaam te zijn tot diensten waaraan zij zelf nooit gedacht zouden hebben.

b. God had hem tot een soevereine vorst gemaakt, had hem geleerd de scepter te voeren zowel als het zwaard te hanteren, te heersen zowel als te strijden, de moeilijker en edeler kunst van de twee. Hij *onderwerpt mijn volk aan mij.* De voorzienigheid Gods moet erkend worden in het onderworpen maken van het volk aan hun vorst, waardoor orde en welvaart in samenleving bewaard blijven. Er was inzonderheid de hand Gods in, dat het volk van Israël geneigd was om aan David onderworpen te zijn, ingevolge de belofte, die God hem gedaan had, en dat was een afschaduwing van die grote daad van de Goddelijke genade: het brengen van zielen tot onderworpenheid aan de Heere Jezus, waardoor zij gewillig gemaakt worden ten dage van zijn heirkracht.

II. Hij bewondert Gods nederbuigende goedheid jegens de mens en in het bijzonder jegens hemzelf, vers 3, 4. "O *Heere, wat is de mens,* welk een arm, zwak schepsel is hij *dat Gij hem kent, dat Gij hem acht,* dat hij zo onder Uw kennis en zorg is, dat Gij tederlijk acht slaat op een van dat onwaardig, nietig geslacht, zoals Gij op mij acht hebt geslagen." In aanmerking genomen de velerlei schande, die op het mensdom ligt, hebben wij reden om de eer te bewonderen, die God aan het mensdom in het algemeen heeft aangedaan, aan sommigen van hen, aan de heiligen, op zeer bijzondere wijze, zoals aan David, en aan de Messias, op wie deze woorden worden toegepast, Hebreeen 2:6, die daarom uitermate verhoogd was, omdat Hij zichzelf vernederd heeft, om in gedaante gevonden te worden als een mens, en Hem macht heeft gegeven ook gericht te houden, omdat Hij des mensen zoon is. Een dergelijke vraag doet David in Psalm 8:5, en daar geeft hij een verklaring of opheldering van het wonder door de gedachte aan de grote waardigheid, die God op de mens gelegd heeft: met eer en *heerlijkheid hebt Gij hem gekroond,* vers 6. Hier stelt hij het in het licht door te wijzen op de nietigheid en sterflijkheid van de mens, in weerwil van de waardigheid, die op hem gelegd is, vers 4. *De mens is der ijdelheid gelijk,* hij is zo broos, zo zwak, zo hulpeloos, door zo velerlei zwakheden omvangen, en zijn verblijf hier is zo kort en onzeker, dat hij geheel en al der ijdelheid gelijk is. Ja, hij is de ijdelheid zelf, hij is dit in zijn beste toestand. In zijn dagen is weinig substantie, in aanmerking genomen hoevele gedachten en zorgen door de onsterflijke ziel aan het arme sterflijke lichaam worden gewijd, zij zijn als *een voorbijgaande schaduw,* duister en voorbijgaande, eindigende met de zon en als deze ondergaat zich oplossende in schaduw. Zij zijn *als een schaduw, die voorbijgaat,* en er is niets aan verloren. David rangschikt zichzelf onder hen, die aldus gering en verachtelijk zijn.

III. Hij bidt God hem te versterken en voorspoed te geven tegen de vijanden, die hem hebben aangevallen, vers 5-8. Hij zegt niet wie zij waren, voor wie hij vreesde, maar zegt: *Verstrooi hen, verdoe hen.* God wist wie hij bedoelde, al heeft hij hen niet genoemd. Maar naderhand beschrijft hij hen, vers 7, 8. Het zijn *vreemden,* slechte naburen van Israël, heidenen voor wie hij verplicht was

vreemd te zijn, en met wie hij geen verbond mocht sluiten, en die zich daarom vreemd gedragen jegens ons. Niettegenstaande de voorspoed, waarmee God Davids wapenen tegen hen gezegend had, waren Zij toch kwellend en verraderlijk, mensen, in wie men geen vertrouwen kon stellen, men kan niet aan op hun woord, want *hun mond spreekt leugen,* ja, als zij er de hand op geven of u de hand bieden om u te helpen, dan zijn zij niet te vertrouwen, want hun *rechterhand is een rechterhand der valsheid.* Tegen de zodanigen kunnen wij ons niet verdedigen, maar wij kunnen vertrouwen op de God van de waarheid en gerechtigheid, die de leugen haat om ons tegen hen te verdedigen.

1. David bidt dat God zal verschijnen, iets buitengewoons zal doen ter overtuiging van hen die aan hun drekgoden de voorkeur gaven boven de God Israëls, vers 5. *Neig Uw hemelen,* Heere, en maak het duidelijk, dat zij inderdaad Uwer zijn, dat Gij er de Heere van zijt Jesaja 64:1. Laat Uw voorzienigheid mijn vijanden dreigen, hen donker aanzien zoals de wolken donker en dreigend de aarde aanzien als zij zwaar zijn en laag hangen, zwanger zijn van een storm. Strijd tegen hen, die strijden tegen ons, zodat het duidelijk blijkt dat Gij voor ons zijt. *Raak de bergen aan, onze sterke,* statige vijanden, *dat zij roken.* Openbaar U door de dienst van de engelen, zoals Gij op de berg Sinai gedaan hebt.

2. Dat Hij tegen zijn vijanden zou verschijnen, dat Hij tegen hen van de hemel zou strijden, zoals Hij soms gedaan heeft door bliksemen, die Zijn pijlen zijn, Zijn vurige pijlen, tegen welke het hardste stalen harnas niet bestand is, zo alles doordringend is de kracht van de bliksem, dat Hijzelf deze pijlen zou afschieten, die, daarvan zijn wij zeker, het doel nimmer missen zal. Dat Hij verschijnen zou voor hem, vers 7. Hij bidt om hun verderf, ter bevordering van zijn eigen verlossing en de rust van zijn volk. "*Steek Uw hand,* zend Uw macht, *van de hoogte uit,* want daarheen zien wij uit naar hulp, *ontzet mij, en ruk mij uit deze grote wateren,* die op het punt zijn van mij te overstelpen." Gods tijd om Zijn volk te hulp te komen, is als zij verzinken en alle andere hulp faalt.

Psalm 144:9-15

De methode in dit laatste gedeelte van de psalm is gelijk aan die in het eerste, eerst geeft hij eer aan God, en dan smeekt hij genade en zegeningen van Hem af.

I. Hij looft God voor de ervaringen, die hij heeft gehad van Zijn goedertierenheid jegens hem, en de aanmoediging, die hij heeft om nog verdere goedertierenheid van Hem te verwachten, vers 9, 10. Temidden van zijn klachten over de macht en de valsheid van zijn vijanden is hier een heilig juichen in zijn God, *O God ik zal U een nieuw lied zingen,* een loflied voor nieuwe goedertierenheden, voor de barmhartigheden, die geen einde hebben. Nieuwe gunsten roepen tot nieuwe dankzeggingen, ja wij moeten God danken voor de zegeningen, op welke wij hopen door Zijn belofte, zowel als voor die, welke wij ontvangen hebben door Zijn voorzienigheid, 2 Kronieken 20, 20, 21. Hij zal zijn lofliederen begeleiden door muziek, om zijn heilige blijdschap in God uit te drukken en haar nog meer op te wekken, hij zal God loven *met een tiensnarig instrument,* op de beste wijze achtende dat alles nog weinig genoeg is om de lof van God te verkondigen. Hij zegt ons wat dit nieuwe lied zijn zal, vers 10. *Hij is het, die de koningen verlossing geeft.* Dit geeft te kennen:

1. Dat grote koningen niet zichzelf kunnen verlossen zonder Hem. Koningen hebben hun lijfwachten, hebben over legers te gebieden, en hebben alle middelen om zich te beveiligen, die men kan bedenken, maar met dat al is het toch God, die hun verlossing en heil geeft, en hen beveiligt door die middelen, welke Hij niet nodig heeft, Hij zou hen ook zonder deze verlossing kunnen geven, Psalm 33:16. Koningen zijn de beschermers van hun volk maar het is God, die hun beschermer is. Hoe veel dienst zijn zij Hem dan niet verschuldigd met hun macht, die hun al hun heil geeft!

2. Dat goede koningen, die Zijn dienstknechten zijn ten goede voor hun onderdanen, door Hem beschermd en verlost zullen worden. Hij heeft zich verbonden om heil te geven aan die koningen, die Zijn onderdanen zijn en voor Hem regeren, getuigen de grote dingen, die Hij gedaan heeft voor *David, Zijn knecht,* die Hij menigmaal *ontzet heeft van het boze zwaard,* waaraan Sauls boosaardigheid en zijn eigen ijver in de dienst van zijn land hem dikwijls blootgesteld heeft. Dit kan zien op Christus, de Zone Davids, en dan is het in waarheid een nieuw lied, een Nieuw-Testamentisch lied, God heeft Hem verlost van het boze zwaard, Hem ondersteund als Zijn knecht, en Hem tot overwinnaar gesteld over al de machten van de duisternis, Jesaja 42:1, 49:8. Aan Hem heeft Hij heil en verlossing gegeven, niet alleen voor Hemzelf maar voor ons, Hem verwekkende om een hoorn der zaligheid te zijn.

II. Hij bidt om het voortduren van Gods gunst, vers 11.

1. Dat hij van de openbare vijanden verlost mocht worden, vers 11. Hier herhaalt hij zijn gebed en pleitgrond van vers 7, 8. Zijn vervolgers waren nog van dezelfde aard, vals en verraderlijk, die een eerlijk man gewis zullen bedriegen en hem te sterk zullen zijn. "Daarom, Heere, verlos Gij mij van hen, want het is een vreemd soort mensen."

2. Dat hij de openbare vrede en voorspoed mocht zien. "Heere, geef ons de overwinning opdat wij rust hebben, die wij nooit zullen hebben zolang het in de macht van onze vijanden is om ons kwaad te doen." Als koning spreekt David hier de ernstige begeerte uit naar het welzijn van zijn volk,

waarin hij een type was van Christus, die krachtigdadiglijk en afdoend voorziet in het goede voor Zijn uitverkorenen. Wij hebben hier:

A. De bijzondere omschrijving van de algemene voorspoed, die David voor zijn volk begeert.

a. Een veelbelovend kroost, vers 12.

Dat *onze zonen en dochteren* alles zullen zijn wat wij hen wensen te zijn." Hij bedoelt niet alleen die van zijn eigen gezin, maar die van zijn onderdanen, die het zaad zijn van het volgende geslacht. Het draagt zeer veel bij tot het geluk van ouders in deze wereld, om hun kinderen in goede omstandigheden te zien.

Ten eerste. Het is aangenaam om *onze zonen* te zien *als planten, welke groot geworden zijn in hun jeugd*, als olijfplanten, Psalm 128:3, de planting des Heeren, Jesaja 61:3, hen te zien als planter, niet als onkruid, niet als doornen, hen te zien als planten, die groeien en bloeien, niet verdord of verzengd zijn, hen gezond van lichaamsgestel te zien, met een vlugge bevatting en neigingen tot Godsvrucht, en die waarschijnlijk in hun dag Gode vrucht zullen toebrengen, hen te zien *in hun jeugd*, hun groeitijd, toenemende in alles wat goed is, wijzer en beter wordende, totdat zij sterk zijn in de geest.

Ten tweede. Niet minder begerenswaardig is het, *onze dochters te zien als hoekstenen*, of hoekpilaren, uit*gehouwen naar de gelijkenis van een paleis* of tempel. Door dochters worden families verbonden en aan elkaar verwant tot hun wederzijdse sterkte, zoals de delen van een gebouw aan elkaar verbonden worden door de hoekstenen, en als zij beide naar lichaam en ziel schoon en bevallig zijn, dan zijn ze uitgehouwen, of gepolijst naar de gelijkenis van een schoon en sierlijk gebouw. Als wij onze dochters goed gevestigd zien, gesteund door wijsheid en voorzichtigheid, als wij haar door het geloof verbonden zien aan Christus als de hoofdsteun versierd met de genadegaven van Gods Geest die polijsten hetgeen van nature ruw is, vrouwen zien worden, die de Godzaligheid belijden, als wij haar gereinigd en Gode geheiligd zien als levende tempelen, dan achten wij ons gelukkig in haar.

b. Grote overvloed. Talrijke gezinnen vermeerderen misschien meer de zorg dan het vermaak of genot, als er niet genoeg is om ze te onderhouden, en daarom bidt hij om toeneming van de welvaart met de toeneming van het gezin.

Ten eerste. Dat hun voorraadschuren wel gevuld zullen zijn met de vruchten en voortbrengselen van de aarde, dat onze *winkelen vol* zijn, zoals die van de goede heer des huizes, die uit zijn schat nieuwe en oude dingen voortbracht, de dingen, die nieuw het beste zijn heeft hij in deze staat, die welke het best zijn, als zij bewaard worden, heeft hij in die staat, zodat zij *de ene voorraad na de anderen uitgeven*, ze hebben voor onszelf en voor onze vrienden, opdat wij in overvloed levende, toch niet in weelde leven, want dan misbruiken wij onze overvloed, maar blijmoedig en nuttig leven, opdat wij, overvloed hebbende dankbaar zullen zijn aan God, edelmoedig zullen zijn voor onze vrienden, en barmhartig, milddadig jegens de armen, immers, waartoe zou het anders dienen onze voorraadschuren vol te hebben? Jakobus 5:3.

Ten tweede. Dat hun vee grotelijks zou toenemen, *dat onze kudden bij duizenden werpen, ja bij tienduizenden op onze hoeve vermenigvuldigen.* Veel van de rijkdom van hun land bestond in hun kudden, Spreuken 27:26, hetzelfde kan ook van onze rijkdom gezegd worden, want anders zou wol niet het voornaamste voortbrengsel van ons land zijn. De toeneming van ons vee is een zegen, waarin God erkend moet worden.

Ten derde. Dat hun dieren, die voor arbeid bestemd zijn, er geschikt voor zullen wezen. *Dat onze ossen sterk zijn om te arbeiden* in het ploegen, *dat zij vol en vlezig zijn,* naar de lezing van sommigen, in goede toestand om te werken. Niemand van ons is gemaakt om lui en ledig te zijn en daarom moeten wij bidden om gezondheid voor het lichaam, niet dat wij op ons gemak en voor ons genoegen kunnen leven, maar sterk mogen *zijn om te arbeiden,* opdat wij het werk doen van onze plaats en onze dag, want anders zijn wij erger dan de dieren, immers, als deze sterk zijn, dan is het om te arbeiden.

c. Een ongestoorde vrede.

Ten eerste. Dat er geen oorlog zij. Dat er *geen inbreuk,* geen inval zij van buitenlandse vijanden, noch *een uitval* of uitgang zij van deserteurs. Laat onze vijanden geen invallen bij ons doen, en laat het niet nodig zijn dat wij uitgaan om tegen hen te strijden. Oorlog, hetzij die ten aanval of ter verdediging wordt gevoerd, brengt vele en velerlei rampen teweeg.

Ten tweede. Dat er geen verdrukking noch verdeeldheid zij, *geen klachten in onze straten,* vers 14, dat het volk geen reden hebbe tot klagen, hetzij over hun regering, of over elkaar, noch zo gemelijk zij om zonder reden te klagen. Het is begerenswaardig om aldus rustig en vreedzaam te kunnen wonen.

B. Zijn opmerking naar aanleiding van deze beschrijving van de voorspoed des volks, die hij zozeer begeerde, vers 15. *Welgelukzalig is het volk, die het alzo gaat,* maar zo is het zelden, en nooit lang, *welgelukzalig is het volk, wiens God de Heere* is. Van de betrekking eens volks tot God als hun God wordt hier gesproken hetzij:

a. als van hetgeen, dat de fontein is waaruit al die zegeningen voortkomen. Welgelukzalig zijn de Israëlieten, indien zij getrouw blijven aan de Heere als hun God, want dan kunnen zij verwachten dat *het hun alzo gaan zal.* Nationale Godsvrucht zal gewoonlijk nationale voorspoed teweegbrengen, want natiën als zodanig, in hun nationale hoedanigheid, zijn alleen voor beloningen en straffen vatbaar in dit leven. Of,

b. Hetgeen verre boven al deze genietingen te verkiezen is. De psalmist begon met te zeggen wat de meesten zeggen: *Welgelukzalig is het volk, dat het alzo gaat,* zij zijn gezegend, die voorspoed hebben in de wereld, maar terstond verbetert hij zijn uitspraak, ja *veeleer: welgelukzalig is het volk diens God de Heere is,* dat Zijn gunst, Zijn liefde en genade heeft naar de inhoud van het verbond, al is het ook dat zij geen overvloed hebben van het goede van deze wereld. Gelijk dit alles en nog veel meer ons niet gelukkig kan maken, tenzij de Heere onze God is, zo kan, indien Hij onze God is, het gebrek er aan, of het verlies erven, ja het tegenovergestelde er van ons niet rampzalig maken.

PSALM 145

1 Een lofzang van David. Aleph. O mijn God, Gij Koning! ik zal U verhogen, en Uw Naam loven in eeuwigheid en altoos.
2 Beth. Te allen dage zal ik U loven, en Uw Naam prijzen in eeuwigheid en altoos.
3 Gimel. De HEERE is groot en zeer te prijzen, en Zijn grootheid is ondoorgrondelijk.
4 Daleth. Geslacht aan geslacht zal Uw werken roemen; en zij zullen Uw mogendheden verkondigen.
5 He. Ik zal uitspreken de heerlijkheid der eer Uwer majesteit, en Uw wonderlijke daden.
6 Vau. En zij zullen vermelden de kracht Uwer vreselijke daden; en Uw grootheid, die zal ik vertellen.
7 Zain. Zij zullen de gedachtenis der grootheid Uwer goedheid overvloediglijk uitstorten, en zij zullen Uw gerechtigheid met gejuich verkondigen.
8 Cheth. Genadig en barmhartig is de HEERE, lankmoedig en groot van goedertierenheid.
9 Teth. De HEERE is aan allen goed, en Zijn barmhartigheden zijn over al Zijn werken.
10 Jod. Al Uw werken, HEERE, zullen U loven, en Uw gunstgenoten zullen U zegenen.
11 Caph. Zij zullen de heerlijkheid Uws Koninkrijks vermelden, en Uw mogendheid zullen zij uitspreken.
12 Lamed. Om den mensenkinderen bekend te maken Zijn mogendheden, en de eer der heerlijkheid Zijns Koninkrijks.
13 Mem. Uw Koninkrijk is een Koninkrijk van alle eeuwen, en Uw heerschappij is in alle geslacht en geslacht.
14 Samech. De HEERE ondersteunt allen, die vallen, en Hij richt op alle gebogenen.
15 Ain. Aller ogen wachten op U; en Gij geeft hun hun spijs te zijner tijd.
16 Pe. Gij doet Uw hand open, en verzadigt al wat er leeft, naar Uw welbehagen.
17 Tsade. De HEERE is rechtvaardig in al Zijn wegen, en goedertieren in al Zijn werken.
18 Koph. De HEERE is nabij allen, die Hem aanroepen, allen, die Hem aanroepen in der waarheid.
19 Resch. Hij doet het welbehagen dergenen, die Hem vrezen, en Hij hoort hun geroep, en verlost hen.
20 Schin. De HEERE bewaart al degenen, die Hem liefhebben; maar Hij verdelgt alle goddelozen.
21 Thau. Mijn mond zal den prijs des HEEREN uitspreken, en alle vlees zal Zijn heiligen Naam loven in der eeuwigheid en altoos.

De vijf voorgaande psalmen waren alle van gelijke strekking, alle vol van GEBEDEN, deze en de vijf volgende, tot aan het einde van het boek zijn ook alle van gelijke strekking, alle vol van LOFZEGGINGEN, en hoewel alleen deze tot opschrift heeft: EEN LOFZANG VAN DAVID, hebben wij reden om te denken dat zij alle van hem waren, zowel als al de vorige gebeden. En het is opmerkelijk:

1. Dat op vijf psalmen van gebed, zes psalmen van lofzegging volgen, want zij, die veel in het gebed zijn, zullen geen gebrek aan stof hebben om te loven. Onze dankzegging voor goedertierenheid, als wij haar ontvangen hebben, moet zelfs onze smeking erom overtreffen. In zijn laatste bidpsalm had David beloofd God te zullen loven, Psalm 144:9, en hier vervult bij zijn belofte.

2. Dat het boek van de psalmen besluit met psalmen des lofs, een en al lof, want lof is het besluit van de gehele zaak, daarin komen al de psalmen als in een middenpunt bijeen. En het geeft te kennen dat het volk van God tegen het einde van hun leven overvloedig moet zijn in lof, te meer, omdat zij bij het einde van hun leven hopen heen te gaan naar de wereld van eeuwige lofzegging, en hoe dichter zij bij de hemel komen, hoe meer zij zich aan het werk des hemels behoren te gewennen. Dit is een van de psalmen die alphabetisch is samengesteld, zoals Psalm 25,34 enz, ten einde gemakkelijker van buiten geleerd en in het geheugen bewaard te worden. De Joodse schrijvers roemen deze psalm terecht als een ster van de eerste grootte in deze schitterende constellatie en sommigen van hen hebben er een buitensporig gezegde over, niet ongelijk aan sommige van de Roomse bijgelovigheden, namelijk: Dat al wie deze psalm voortdurend drie maal daags zingt, voorzeker gelukzalig zal zijn in de toekomende wereld. In deze psalm:

I. Wekt David zichzelf en anderen op om God te loven, vers 1, 2, 4-7, 10-12.

II. Wendt hij zich tot die dingen, welke geschikte stof bieden tot lof: Gods grootheid, vers 3, Zijn goedheid, vers 8 9 de bewijzen van beide in de regering van Zijn koninkrijk, vers 13, het rijk van de voorzienigheid, vers 14-16, het rijk van de genade, vers 17-20, en dan eindigt hij met een besluit om God te blijven loven, vers 21 van welk besluit ons hart moet vervuld zijn als wij deze psalm zingen.

Psalm 145:1-9

Het opschrift: *Een lofzang van David*, kan te kennen geven, niet alleen dat hij de schrijver ervan was, maar dat hij er zich bijzonder in verlustigde en hem dikwijls gezongen heeft, hij vergezelde hem overal waar hij heenging. In dit eerste gedeelte van de psalm worden Gods heerlijke hoedanigheden bezongen, zoals in het laatste gedeelte Zijn koninkrijk en het bestuur er over.

Merk op:

I. Wie gebruikt zullen worden om Gode eer te geven.

1. Wat anderen ook mogen doen, de psalmist zelf zal overvloedig zijn in de lof van God. Tot dit goede werk wekt hij zichzelf hier op en zijn hart is er verruimd in. Wat hij doet, dat zal hij doen, daar hij er al meer en meer voldoening in vindt, het was zijn plicht, zijn verlustiging.

Merk op:

A. Hoe hij dit werk zelf uitdrukt, *Ik zal U verhogen en Uw naam loven*, vers 1 "Ik zal goed van U spreken, gelijk Gij U bekend gemaakt hebt, en daarin zal ik mijn eigen hoge gedachten van U uitdrukken, en trachten dezelfde gedachten op te wekken in anderen." Als wij met eer van God spreken, dan wordt dit genadiglijk verklaard en aangenomen als een verhogen van Hem. En wederom, in vers 2 *Ik zal U loven en Uw naam prijzen.* Die herhaling geeft de vurigheid te kennen van zijn liefde voor dit werk, de vastheid van zijn voornemen om er overvloedig in te zijn, en zijn veelvuldig volbrengen van dit voornemen. Wederom: vers 5, *Ik zal uitspreken de heerlijkheid van de eer Uwer majesteit*, en vers 6, *Uw grootheid, die zal ik vertellen.* Hij wil de eer geven aan God, niet alleen in zijn plechtige Godsdienstige verrichtingen, maar ook in zijn gewone gesprekken. Indien het hart vol is van God, dan zal uit de overvloed daarvan de mond spreken, bij alle gelegenheden met eerbied spreken tot Zijn lof. Welk onderwerp van gesprekken kunnen wij vinden, dat edeler en ruimer, aangenamer en nuttiger is, dan de heerlijkheid van God?

B. Hoe hij zijn besluit uitdrukt, om erin te volharden.

a. Hij zal standvastig zijn in dat werk: *Te allen dage zal ik U loven.* Het loven van God moet ons dagelijks werk wezen. Geen dag moet voorbijgaan, al is het ook nog zo'n drukke dag of zo'n treurige dag, zonder God te loven. Wij moeten het als het meest noodzakelijke van ons dagelijks werk beschouwen en de kostelijkste van onze dagelijkse genietingen. Iedere dag zegent God ons, doet Hij ons wel, daarom is er reden dat wij Hem iedere dag zullen loven, wel van Hem zullen spreken.

b. Hij zal er mee voortgaan, *ik zal Uw naam loven in eeuwigheid en altoos* vers 1, en wederom in vers 2. Dit geeft te kennen:

Ten eerste. Dat hij besloten had voort te gaan met dit werk tot aan het einde zijns levens, door geheel zijn *eeuwigheid* in deze wereld.

Ten tweede. Dat de psalmen, die hij geschreven heeft, door de kerk gebruikt zullen worden om God te loven tot aan het einde der tijden, 2 Kronieken 29:30.

Ten derde. Dat hij hoopte God tot in alle eeuwigheid te loven in de andere wereld. Zij, die er hun voortdurend werk van maken op aarde, zullen er hun eeuwige zaligheid in vinden in de hemel.

2. Hij twijfelt niet of ook anderen zullen ijverig zijn in dit werk.

a. "Zij zullen er nu mee instemmen, zij zullen er zich met mij in verenigen, *als ik Uw grootheid vertel, zullen zij de kracht Uwer vreeslijke daden vermelden* vers 6. Zij *zullen de gedachtenis van de grootheid Uwer goedheid overvloedig uitstorten,* vers 7. Zij zullen God loven met sierlijke vloeiendheid, schoner en beter dan de verwonderlijkste welsprekendheid. Davids ijver zal velen tot ijver aansporen.

b. Zij zullen er mee voortgaan als ik heengegaan ben, en dat wel in onafgebroken opvolging van geslachten, vers 4. *Geslacht aan geslacht zal Uw werken roemen.* Het geslacht dat heengaat zal ze vertellen aan het opkomend geslacht. Zij zullen verhalen wat zij in hun dagen gezien hebben, en wat zij van hun vaders hebben gehoord, zij zullen volledig en nauwkeurig Uw mogendheden verkondigen, Psalm 78:3. En het opkomend geslacht zal het voorbeeld volgen van het geslacht, dat heengegaan is, zodat de dood van de aanbidders van God de aanbidding niet zal verminderen, want een nieuw geslacht zal opstaan in hun plaats om dat goede werk voort te zetten, meer of minder, en tot aan het einde van de tijd, wanneer het overgelaten zal worden om het te doen in die wereld, waarin geen opvolging is van geslachten.

II. Waarvan we Gode de eer moeten geven.

1. Van Zijn grootheid en Zijn grote werken. Wij moeten verkondigen *dat de Heere groot is,* Zijn tegenwoordigheid is oneindig, Zijn macht onweerstaanbaar, de schittering van Zijn glans ondraaglijk, Zijn majesteit ontzaglijk, Zijn heerschappij onbeperkt, Zijn soevereiniteit onbetwistbaar, en daarom is het ontwijfelbaar dat *de Heere groot* is, en indien Hij groot is, dan is Hij ook *zeer te prijzen,* dan moeten wij Hem loven met al wat binnen in ons is, met al onze krachten en met alle mogelijke plechtigheid. Zijn grootheid kan wel niet bevat of begrepen worden, want zij is ondoorgrondelijk, wie kan begrijpen of uitdrukken hoe groot God is? Maar daarom moet zij zoveel temeer geloofd en geprezen worden, als wij door ons onderzoeken en nadenken de bodem niet kunnen vinden, dan moeten wij nederzitten aan de rand en de diepte bewonderen, Romeinen 11:33. God is groot, want

a. Zijn majesteit is heerlijk in de bovenwereld, boven de hemelen, waar Hij Zijn heerlijkheid gesteld heeft, en als wij Zijn grootheid vertellen, dan moeten wij niet nalaten te spreken van *de eer van Zijn majesteit,* de glans van de heerlijkheid van Zijn majesteit, vers 5, hoe glansrijk Hij schittert in de bovenwereld, zodat de ogen van de engelen zelf er door verblind worden, weshalve zij genoodzaakt zijn hun aangezicht te bedekken, niet in staat zijnde om er de glans van te verdragen.

b. Zijn werken in de lagere wereld zijn heerlijk, Zijn bewaren, onderhouden en besturen van al de schepselen tonen aan dat de Schepper zeer groot is. Als wij dus Zijn grootheid vertellen, dan moeten wij op de ontwijfelbare bewijzen ervan letten en Zijn *mogendheden verkondigen,* vers 4, spreken *van Zijn wonderlijke daden,* vers 5, *de kracht van Zijn vreeslijke daden,* vers 6. Wij

moeten God zien, handelende en werkende in alle de zaken van deze lagere wereld, onderscheidene werktuigen worden ervoor gebruikt, maar in alle gebeurtenissen is God de opperbestuurder, Hij is het die alle dingen volbrengt. Veel van Zijn macht wordt gezien in de werkingen van Zijn voorzienigheid, het zijn machtige daden, die door de kracht van geen schepsel geëvenaard kunnen worden, en veel van Zijn gerechtigheid, het zijn vreeslijke daden, ontzaglijk voor de heiligen, vreeslijk voor de zondaren. Alle gelegenheden moeten wij te baat nemen om van deze te spreken, de vinger Gods, Zijn hand, Zijn arm in alles opmerkende, opdat wij er ons over verwonderen.

2. Van Zijn goedheid, die is Zijn heerlijkheid, Exodus 33:19. Daarin roemt Hij, Exodus 34:6, 7, en daar moeten wij Hem de eer van geven, zij *zullen de gedachtenis Uwer goedheid overvloedig uitstorten,* vers 7. Gods goedheid is grote goedheid, de schat ervan kan nooit uitgeput worden, ja nooit worden verminderd, want Hij zal altijd even rijk zijn in genade als Hij ooit geweest is. Het is een gedenkwaardige goedheid, wij moeten haar altijd voor ogen, altijd in onze gedachten hebben, er de gedachtenis aan bewaren, want zij is waardig om in eeuwige gedachtenis te worden gehouden, en de gedachtenis, die wij hebben van Gods goedheid behoren wij te uiten, wij moeten haar overvloedig uitstorten, als degenen, die er vol van zijn, zeer vol tot overvloeiens toe, en wij moeten begeren, dat anderen er mee bekend gemaakt en er door getroffen zullen worden. Telkenmale als wij van Gods grote goedheid spreken, moeten wij niet vergeten om terzelfder tijd te zingen van Zijn gerechtigheid, want gelijk Hij genadig is om hen te belonen die Hem getrouwelijk dienen, zo is Hij rechtvaardig om hen te straffen, die tegen Hem rebelleren. Onpartijdige en onbuigzame gerechtigheid is even gewis in God als onuitputtelijke goedheid, en van beide tezamen moeten wij zingen, Romeinen 11:22.

A. Er is een fontein van goedheid in Gods wezen, vers 8. *De Heere is genadig* jegens hen, die Hem dienen, Hij is *vol van barmhartigheid* voor hen, die Hem nodig hebben, *Hij is lankmoedig* jegens hen, die Hem beledigd hebben, en *groot van goedertierenheid* voor allen, die Hem zoeken en hun smeking tot Hem richten. Hij is bereid om te geven en bereid om te vergeven meer dan wij bereid zijn om te vragen, dan wij bereid zijn tot berouw en bekering.

B. Er zijn stromen van goedheid in al de beschikkingen van Zijn voorzienigheid, vers 9. Gelijk Hij goed is, zo doet Hij ook goed. Hij is *aan allen goed,* aan al Zijn schepselen, van de hoogste engelen tot de nietigste worm, aan allen, behalve aan duivelen en veroordeelde zondaren, die zich buitengesloten hebben van Zijn goedheid. *Zijn barmhartigheden zijn over al Zijn werken.*

a. Al Zijn werken, al Zijn schepselen ontvangen de vruchten van Zijn barmhartige zorg en goedheid, zij strekt zich uit over allen, niets dat Hij heeft gemaakt haat Hij.

b. De werken van Zijn genade overschitteren al Zijn andere werken, en maken Hem meer bekend dan al de andere. In niets zal Gods heerlijkheid zo voor altijd uitblinken als in de vaten van de barmhartigheid, die Hij bereid heeft tot heerlijkheid. Aan de Goddelijke goedheid zullen de eeuwige hallelujahs van al de heiligen gewijd zijn.

Psalm 145:10-21

De grootheid en goedheid van Hem, die "optimus et maximes" het beste en grootste is van alle wezens, werden in het vorige gedeelte van de psalm bezongen, nu wordt ons hier in deze verzen geleerd om Hem *de eer te* geven *van Zijn koninkrijk,* in het bestuur waarvan Zijn grootheid en goedheid zo helder uitblinken. Merk hier, evenals tevoren, op:

I. Van wie de schatting des lofs verwacht wordt, vers 10. *Alle Gods werken zullen Hem loven,* alle bieden zij ons stof tot lof, en zo prijzen zij Hem naar hun bekwaamheid en vermogen, zelfs van hen, die weigeren Hem eer te geven, zal Hij toch eer verkrijgen, maar *Zijn gunstgenoten zullen Hem zegenen,* niet alleen omdat zij bijzondere zegeningen van Hem hebben, die andere schepselen niet hebben, maar omdat zij Hem werkelijk loven, terwijl andere schepselen Hem slechts als voorwerpen loven. Zij zegenen Hem omdat zij de schatting van lof van de mindere schepselen verzamelen en haar in de schatkist hierboven storten. Al Gods *werken loven Hem* zoals het schone gebouw de bouwheer looft, of de goed-uitgevoerde schilderij de schilder looft, maar Zijn *gunstgenoten zegenen Hem,* zoals de kinderen van wijze, tedere ouders opstaan en hen gezegend noemen. Van al Gods werken hebben de heiligen, het werkstuk van Zijn genade de eerstelingen van Zijn schepselen, de meeste redenen om Hem te zegenen.

II. Waarvoor deze lof gegeven moet worden: *Zij zullen spreken van Zijn koninkrijk.* Het koninkrijk Gods onder de mensen is iets, waaraan dikwijls gedacht moet worden en waarvan dikwijls moet worden gesproken. Gelijk hij tevoren de grootheid en goedheid van God in het algemeen had verheerlijkt en grootgemaakt, zo verheerlijkt hij die hier met toepassing op Zijn koninkrijk. Aanmerk dan:

1. De grootheid van Zijn koninkrijk, het is in waarheid groot, want al de koningen en koninkrijken van de aarde zijn onder Zijn bestuur en heerschappij. Om de grootheid van Gods koninkrijk aan te tonen, wijst hij op:

a. De pracht ervan. Indien wij door het geloof een blik slaan binnen de voorhang, dan zullen wij de heerlijkheid Zijns koninkrijks zien, en gelovende zullen wij haar vermelden, vers 11, en de glorierijke majesteit er van roemen, vers 12, want Hij heeft Zijn troon bereid in de hemelen, en hij is hoog en verheven, en omringd van een ontelbaar heir van engelen. Het hof van Salomo en dat van Ahasveros waren prachtig, maar vergeleken bij de heerlijke majesteit van Gods koninkrijk, waren zij slechts als glimwormpjes bij de zijn. De overweging hiervan moet ons vervullen van ontzag bij al ons naderen tot God.

b. De macht erven. Als zij *de heerlijkheid van Gods koninkrijk vermelden,* dan moeten zij *spreken van Zijn mogendheid,* de uitgestrektheid ervan, van Zijn macht, waardoor Hij alles kan doen en alles doet wat Hem behaagt, vers 11, en laat hen als bewijs ervan, *Zijn mogendheden bekend maken,* vers 12, opdat *de mensen kinderen* genodigd worden om zich als Zijn gewillige onderdanen aan Hem te onderwerpen, en zich aldus onder de bescherming van zo’n machtige potentaat te stellen.

c. De altijddurendheid ervan, vers 13. De tronen van aardse vorsten wankelen, en de bloemen aan hun kroon verwelken, monarchieën komen aan een einde, maar, Heere, Uw *koninkrijk is een*

koninkrijk van alle eeuwen. God zal de wereld regeren tot aan het einde der tijden, wanneer de Middelaar, aan wie thans het bestuur van Zijn koninkrijk is toevertrouwd, het aan God, de Vader, zal overgeven, opdat Hij tot in eeuwigheid alles in alles zijn zal. Zijn *heerschappij is van geslacht tot geslacht,* want Hij zelf is eeuwig, en Zijn raad is onveranderlijk, en Satan die een koninkrijk heeft opgericht in tegenstand van Hem, is overwonnen en geketend.

2. De goedheid van Zijn koninkrijk. Zijn koninklijke titel is: De Heere God, genadig en barmhartig, en Zijn regering beantwoordt aan die titel. De goedheid van God blijkt in hetgeen Hij doet:

A. Voor al de schepselen in het algemeen, vers 15, 16. *Hij geeft hun hun spijs te zijner tijd. Alle vlees geeft Hij spijze,* en daarin blijkt Zijn goedertierenheid, Psalm 136:25. Alle schepselen leven van God, en gelijk zij hun aanzijn van Hem hadden in den beginne zo hebben zij van Hem het onderhoud van hun bestaan, en van Hem zijn zij afhankelijk voor de voortduur ervan.

a. Het oog hunner verwachting is op Hem. *Aller ogen wachten op U.* De mindere schepselen hebben wel geen kennis van God, en kunnen haar ook niet hebben, maar toch worden zij gezegd op God te wachten, omdat zij hun voedsel zoeken naar het instinct, dat de God van de natuur in hen gelegd heeft, (en zij zaaien noch maaien, Mattheus 6:26,) en omdat zij nemen wat de God van de natuur voor hen voorzien heeft op de tijd en de wijze, die Hij verordineerd heeft, en er tevreden mee zijn.

b. De hand van Zijn milddadigheid is naar hen uitgestrekt: *Gij geeft hun hun spijs te zijner tijd,* de spijs, die voor hen geschikt is, en op de geschikte tijd, wanneer zij het nodig hebben, zodat gewoonlijk geen van de schepselen omkomt uit gebrek aan voedsel, zelfs niet in de winter. *Gij doet Uw hand open* vrijelijk en mildelijk, *en verzadigt al wat daar leeft,* behalve sommigen van de onredelijke kinderen van de mensen, die nergens mee tevreden zijn, maar altijd klagen en altijd roepen: Geef, geef!

B. Voor de kinderen van de mensen in het bijzonder, die Hij regeert als redelijke wezens.

a. Aan geen hunner doet Hij onrecht, want *de Heere is rechtvaardig in al Zijn wegen,* vers 17, onrechtvaardig in geen ervan, Hij is heilig, en handelt met volkomen rechtheid in al Zijn werken. In al de daden van Zijn regering is Hij rechtvaardig, schadelijk voor niemand, maar gerechtigheid doende aan allen. De wegen des Heeren zijn gelijk, hoewel de onze ongelijk zijn. In het geven van wetten, in het beslissen van geschillen, in het betonen van diensten en het straffen van overtredingen, is Hij onbetwistbaar rechtvaardig, en wij zijn gehouden en verplicht om dit te erkennen.

b. Aan allen doet Hij goed, aan Zijn eigen volk op zeer bijzondere wijze.

Ten eerste. Hij *ondersteunt hen,* die nederzinken en het is Zijn eer om de zwakken te helpen vers 14. *De Heere ondersteunt allen die vallen,* en wel hierin dat zij, hoewel zij vallen, toch niet weggeworpen worden. Velen van de kinderen van de mensen worden door ziekte en andere ellende zeer naar de diepte gebracht, en schijnen gereed om neer te zinken in het graf, en toch worden zij door Gods voorzienigheid wonderbaarlijk ondersteund. Hij richt hen op en zegt: Keert weer, Psalm 90:3. Indien allen gestorven waren, die eenmaal stervende schenen te zijn, de wereld zou slechts dun bevolkt wezen. Velen van Gods kinderen, die op het punt waren in zonde te vallen,

of in wanhoop, hebben Zijn goedheid ervaren doordat Hij hun val voorkomen heeft, of door hen spoedig door Zijn genade en vertroosting op te richten, zodat zij, hoewel zij vielen, toch niet weggeworpen werden, Psalm 37:24. Indien zij, die nedergebogen waren door verdrukking en beproeving, *opgericht worden* dan was het God, die hen heeft opgericht. En wat betreft hen, die belast zijn onder de last van de zonde, indien zij door het geloof tot Christus komen, zal Hij hun verlichting geven en hen oprichten.

Ten tweede. Hij is zeer bereid de gebeden Zijn volks te horen en te verhoren, vers 18, 19. Hierin blijkt de genade van Zijn koninkrijk, dat Zijn onderdanen niet alleen het recht van petitie hebben maar ten zeerste tot petitioneren, tot smeken en bidden worden aangemoedigd.

1. Wat gegeven wordt is zeer kostelijk: God *zal allen, die hem aanroepen, nabij zijn,* Hij zal altijd binnen het bereik zijn van de stem hunner gebeden, en zij zullen zich altijd binnen het bereik vinden van Zijn hulp. Indien "een gebuur, die nabij is, beter is dan een broeder, die ver is," Spreuken 27:10, veel beter nog is dan een God, die nabij is. Ja Hij zal hen niet slechts nabij wezen, opdat zij de voldoening hebben van gehoord te worden, maar Hij zal hun begeerten verruilen, zij zullen verkrijgen waar zij om vragen en vinden wat zij zoeken. In vers 16 wordt gezegd, dat Hij de begeerte vervult van al wat leeft, veel meer nog zal Hij de begeerte vervullen van hen, die Hem vrezen, want Hij, die Zijn vogelen voedt, zal Zijn kinderkens niet van honger laten omkomen. Hij hoort hun geroep en verlost hen, dat is: Hij hoort het met goed gevolg, zoals Hij David heeft gehoord, dat is: hem verlost heeft van de hoornen van de eenhoornen, Psalm 22:22.

2. Het mits, de voorwaarde is zeer redelijk. Hij zal ons horen en helpen:

A. Indien wij *Hem vrezen,* indien wij Hem met heilig ontzag aanbidden en dienen, want hoe zouden wij anders kunnen verwachten dat Hij ons zal aannemen?

B. Indien wij *Hem aanroepen in waarheid,* want Hij heeft lust tot waarheid in het binnenste. Wij moeten getrouw zijn aan God en oprecht in onze belijdenis van op Hem te vertrouwen en van toewijding aan Hem. In al onze godsdienstige verrichtingen moeten de innerlijke indrukken beantwoorden aan de uitwendige uitdrukkingen, want anders worden zij niet in waarheid verricht.

C. Hij neemt hen onder Zijn bijzondere bescherming, die vertrouwen en een welbehagen in Hem hebben, vers 20. *De Heere bewaart degenen, die hem liefhebben,* zij zijn aan gevaar blootgesteld in deze wereld, maar door hen bij hun oprechtheid te bewaren, zal Hij hen afdoend beveiligen, zodat hun geen wezenlijk kwaad kan overkomen.

3. Indien sommigen verdelgd worden, dan hebben zij dit aan zichzelf te wijten, *Hij verdelgt alle goddelozen* maar zij hebben zich door hun goddeloosheid geschikt gemaakt om verdelgd te worden. Het verheerlijkt Zijn goedheid in de bescherming van de rechtvaardigen, dat zij "met hun ogen de vergelding van de goddelozen zullen zien", Psalm 91:8. en door dit middel, namelijk de verdelging van de goddelozen, zal Hij zijn volk bewaren.

Eindelijk. De psalmist eindigt met een besluit:

a. Om zelf Gode eer en heerlijkheid te geven, vers 21. *Mijn mond zal de prijs des leren uitspreken*. Als we in het loven van God gezegd hebben wat wij kunnen, dan is er nog meer te zeggen, en daarom moeten wij niet alleen beginnen met dit voornemen, zoals hij er mee begonnen is, vers 1, maar er ook mee eindigen, zoals hij er hier mee eindigt, omdat wij weldra gelegenheid zullen hebben om opnieuw te beginnen. Gelijk het einde van de zegen het begin is van een andere, zo moet dit ook het einde zijn van onze dankzegging, zolang ik adem heb, zal mijn mond de prijs des Heeren uitspreken.

b. Met een oproep aan anderen om dit ook te doen: laat alle vlees geheel het mensdom, Zijn heilige naam loven in eeuwigheid en altoos. Sommigen van het mensdom zullen God eeuwiglijk loven, jammer, dat zij het niet allen doen.

PSALM 146

1 Hallelujah! O mijn ziel! prijs den HEERE.
2 Ik zal den HEERE prijzen in mijn leven; ik zal mijn God psalmzingen, terwijl ik nog ben.
3 Vertrouwt niet op prinsen, op des mensen kind, bij hetwelk geen heil is.
4 Zijn geest gaat uit, hij keert wederom tot zijn aarde; te dienzelfden dage vergaan zijn aanslagen.
5 Welgelukzalig is hij, die den God Jakobs tot zijn Hulp heeft, wiens verwachting op den HEERE, zijn God is;
6 Die den hemel en de aarde gemaakt heeft, de zee en al wat in dezelve is; Die trouwe houdt in der eeuwigheid.
7 Die den verdrukte recht doet, Die den hongerige brood geeft; de HEERE maakt de gevangenen los.
8 De HEERE opent de ogen der blinden; de HEERE richt de gebogenen op; de HEERE heeft de rechtvaardigen lief.
9 De HEERE bewaart de vreemdelingen; Hij houdt den wees en de weduwe staande; maar der goddelozen weg keert Hij om.
10 De HEERE zal in eeuwigheid regeren; uw God, o Sion! is van geslacht tot geslacht. Hallelujah!

Deze en al de psalmen, die nu nog volgen, beginnen en eindigen met HALLELUJAH, een woord, dat veel van Gods lof bergt in een klein bestek, want daarin prijzen wij Hem bij Zijn naam JAH, de samentrekking van JEHOVAH. In deze voortreffelijke lofpsalm verbindt de psalmist zich om God te loven, vers 1, 2. wekt hij anderen op om op Hem te vertrouwen, hetgeen een noodzakelijke en Gode welbehaaglijke wijze is om Hem te loven.

1. Hij toont aan waarom wij niet op mensen moeten vertrouwen, vers 3, 4..

2. Waarom wij op God moeten vertrouwen, vers 5. Vanwege Zijn macht in het rijk van de natuur, vers 6, Zijn heerschappij in het rijk van de voorzienigheid, vers 7, en Zijn genade in het rijk van de Messias, vers 8, 9, het eeuwige koninkrijk, vers 10, waarop velen van de Joodse schrijvers geloven dat deze psalm ziet, en waarop wij dus het oog moeten hebben bij het zingen ervan.

Psalm 146:1-4

Men onderstelt dat David deze psalm geschreven heeft, en hij was zelf een prins, een machtige prins, en als zodanig kon men gedacht hebben:

1. Dat hij vrijgesteld zou zijn van de dienst om God te loven, dat hij er mee kon volstaan om te zorgen dat zijn priesters en zijn volk dit deden, maar dat hij dit niet zelf, in eigen persoon, zou behoeven te doen. Michal dacht dat het een verkleining voor hem was om te huppelen voor de ark, maar hij zelf was zo weinig van die mening, dat hij de eerste en de voornaamste wilde zijn in dit werk, vers

2. Hij dacht dat zijn waardigheid er hem zo weinig van vrijstelde, dat zij het hem eerder ten plicht stelde om er anderen in voor te gaan, en dat het hem zo weinig vernederde, dat hij er juist door verhoogd werd, daarom wekt hij er zich toe op om er zien werk van te maken: O *mijn ziel! prijs de Heere.* En hij besluit om er bij te blijven, er mee voort te gaan, "Ik zal Hem prijzen met mijn hart, met mijn mond zal ik Hem psalmzingen. Hierin wil ik het oog op Hem hebben als de Heere, oneindig zalig en heerlijk in zichzelf, en als mijn God, in verbond met mij." Lof is dan het lieflijkst, als wij bij het loven van God het oog op Hem hebben als onze God, in wie wij deel hebben, en tot wie wij in betrekking staan. "Dat zal ik voortdurend doen, zolang als ik leef, elke dag van mijn leven, en tot aan het einde van mijn leven, ja ik zal het doen terwijl ik nog ben, want als ik niet meer ben, niet meer besta op de aarde, dan hoop ik te bestaan in de hemel, daar een nog beter aanzijn te hebben, en dit werk dus nog beter te doen." Datgene, hetwelk het grote doel is van ons bestaan, behoort onze grote bezigheid en verlustiging te zijn terwijl wij bestaan. in U en voor U moeten onze tijd en onze krachten gebruikt worden "

3. Men zou kunnen denken dat hij, die zo groot een zegen is geweest voor zijn land, aangebeden zou zijn geworden naar de gewoonte van de heidense volken, die hun helden vergood hebben, dat zij allen zouden komen om zich te vertrouwen onder zijn schaduw, dat zij hem tot hun steun en sterkte zouden maken. "Neen," zegt David, *"Vertrouwt niet op prinsen,* vers 3, niet op mij, noch op een ander, stelt geen vertrouwen in hen, hebt geen verwachtingen van hen. Weest niet al te zeker van hun oprechtheid, sommigen hebben gedacht dat zij zoveel beter konden regeren naarmate zij beter wisten te veinzen, weest niet al te zeker van hun standvastigheid en trouw, het is mogelijk dat zij van zin veranderen en hun woord breken." Maar al veronderstellen wij ook dat zij wijs en goed zijn, zoals David zelf het was, moeten wij toch niet al te zeker zijn van hun macht en van hun standvastigheid, want zij zijn van Adam, zwak en sterflijk. Er is in waarheid een Zoon des mensen in wie hulp is, in wie heil is, en die hun, welken op Hem vertrouwen niet zal falen. Maar alle anderen zijn als de mens, van wie zij afstammen.

A. Wij kunnen niet zeker zijn van hun vermogen, zelfs de macht van koningen kan zo gekortwiekt en verzwakt zijn, dat zij niet instaat zijn om voor ons te doen wat wij van hen verwachten. David zelf heeft erkend: *ik ben heden zwak hoewel ik tot koning gezalfd ben* 2 Samuel 3:39, zodat in des mensen zoon dikwijls geen hulp, geen heil is, hij is in verlegenheid, ten einde raad, versaagd, en hoewel hij een held is, kan hij dan toch niet verlossen, Jeremia 14:9.

B. Wij kunnen niet zeker zijn van hun duurzaamheid. Gesteld eens dat hij het in zijn macht heeft om ons te helpen, terwijl hij leeft, maar hij kan plotseling weggenomen worden op het ogenblik,

wanneer wij het meest van hem verwachtten, vers 4. *Zijn geest gaat uit,* zijn adem gaat uit, dat doet hij ieder ogenblik, maar dan komt hij terug, maar het is hier een wenk dat hij weldra voor goed zal uitgaan en niet zal wederkeren, en dan *keert hij wederom tot zijn aarde.* De aarde is zijne, ten opzichte van zijn oorsprong als mens, de aarde, uit welke hij genomen was, en tot welke hij daarom moet wederkeren, naar luid van het vonnis, Genesis 3:19. Zij is zijne, indien hij een wereldsgezind man is, ten opzichte van keus, zijn aarde, die hij gekozen heeft tot zijn deel, en op de dingen waarvan hij zijn hart gezet heeft. Hij zal heengaan naar zijn eigen plaats. Of liever, het is zijn aarde, vanwege het bezit, dat hij erin heeft, en hoewel hij grote bezittingen op aarde heeft gehad, is een graf alles wat er voor hem van overblijft. De aarde heeft God de kinderen van de mensen gegeven en veel getwist is er over, en als een teken van hun gezag noemen de mensen de landen naar hun namen. Maar na een wijle zal geen deel van de aarde het hunne zijn, behalve dat deel, waarin het bed is voor hun dood lichaam en dat zal het hunne blijven, zolang de aarde blijft. Maar als hij tot zijn aarde wederkeert, *te dienzelfde dage vergaan zijn gedachten,* al de plannen en voornemens, die hij had omtrent vriendelijkheid jegens ons, verdwijnen, zijn heengegaan, en hij kan er geen enkele stap meer in doen, al zijn bedoelingen zijn afgesneden en met hem begraven, Job 17:11 En wat komt er dan van onze verwachtingen van hem? Prinsen zijn sterflijk, zowel als andere mensen, en daarom kunnen wij die zekerheid niet hebben van hulp van hen te zullen ontvangen, die wij hebben van die potentaat, die onsterfelijkheid heeft. Laat af van de mens, wiens adem in zijn neus is, en daar niet lang zijn zal.

Psalm 146:5-10

De psalmist had ons gewaarschuwd om niet op prinsen te vertrouwen, omdat wij, zo wij het wel doen, ellendig teleurgesteld zullen worden, hier moedigt hij ons aan om ons vertrouwen te stellen op God, omdat wij, zo wij dit doen, gelukkig en beveiligd zullen zijn. *Welgelukzalig is hij, die de God Jakobs tot zijn hulp heeft,* die deel heeft in Zijn hoedanigheden en beloften, waardoor God zich verbonden heeft hun te hulp te komen, en *wiens verwachting van de Heere zijn God is.* Diegenen zullen Hem hebben tot hun hulp:

1. Die Hem aannemen tot hun God, en Hem dienovereenkomstig dienen en aanbidden.

2. Die hun verwachting van Hem hebben en een leven leiden van afhankelijkheid van Hem, die goede gedachten van Hem hebben, zich in Hem bemoedigen als alle andere steunselen falen. Iedere gelovige kan op God zien als de God Jakobs, van de kerk in het algemeen, en daarom kan hij hulp van Hem verwachten met betrekking tot openbare rampen en evenzeer kan hij ook op Hem steunen voor al zijn persoonlijke behoeften en noden. Wij moeten hopen:

a. Op de voorzienigheid Gods voor alle goed, dat wij nodig hebben, en dat betrekking heeft op het tegenwoordige leven.

b. Op de genade van Christus voor alle goed, dat betrekking heeft op het toekomende leven. Hiernaar inzonderheid verwijst de geleerde Dr. Hammond bij dit en de volgende verzen, daar hij van mening is dat het laatste gedeelte van de psalm zeer duidelijk en op merkwaardige wijze heenziet naar Christus, de eeuwige Zoon van God in Zijn vleeswording. Hij citeert een van de rabbijnen, die van vers 10 zegt, dat het tot de dagen van de Messias behoort. En dat dit zo is zal blijken, denkt hij, door vers 7, 8 te vergelijken met de karakterschets, die Christus van de Messias geeft, Mattheus 11:5, 6. De blinden worden ziende en de kreupelen wandelen, en de slotwoorden aldaar: Zalig is hij, die aan Mij niet zal geërgerd worden, kunnen zeer wel ondersteld worden, denkt hij, betrekking te hebben op vers 5, zalig is hij, *wiens verwachting op de Heere, zijn God is,* en die niet aan Hem geërgerd is.

Beschouwen wij nu de grote sterke bemoedigingen, die ons hier gegeven zijn om *te hopen op de Heere, onze God.*

1. Hij is de *maker van de wereld,* en daarom heeft Hij alle macht in zichzelf, en het gebied over de krachten van al de schepselen, die aan Hem ontleend zonde, van Hem afhankelijk zijn, Vers 6. *Hij heeft de hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat in dezelve is,* en daarom is Zijn arm niet verkort, dat Hij niet zou kunnen verlossen. Dit is zeer toepasselijk op Christus, door wie God de wereld gemaakt heeft en zonder wie geen ding gemaakt is, dat gemaakt is. Het is een grote steun voor het geloof dat de Verlosser van de wereld dezelfde is, die er de Schepper van was, en er daarom welwillendheid voor heeft, een volkomen kennis van haar toestand heeft en macht om haar te helpen.

2. Hij is een God van onverbreekbare getrouwheid. Wij kunnen aan op het woord van God, want *Hij houdt trouwe in eeuwigheid,* en daarom zal geen van Zijn woorden ter aarde vallen, het is waar van den beginne en daarom waar tot het einde. Onze Heere Jezus is de Amen, de getrouwe

getuige, zowel als het begin, de werker en het beginsel van de schepping Gods, Openbaring 3:14. Het bewaren tot in eeuwigheid van Gods waarheid is Hem overgegeven, want alle beloften zijn in Hem ja en amen.

3. Hij is de beschermer van de benadeelde onschuld, Hij staat de zaak voor van de verdrukten, en zoals wij het lezen *Hij oefent gerechtigheid* voor hen. Hij doet dit dikwijls in Zijn voorzienigheid recht doende aan hen, aan wie onrecht gedaan werd, en hun oprechtheid in het licht stellende, dat zal Hij doen in het oordeel van de grote dag. De Messias is gekomen om de kinderen van de mensen te verlossen uit de handen van Satan, de grote verdrukker, en, al het oordeel Hem overgegeven zijnde, is ook het gericht houden over de vervolgers daarin begrepen.

4. Hij is een milddadige weldoener voor de nooddruftigen, *Hij geeft de hongerigen brood:* dat doet God op de gewone wijze om te voldoen aan het verlangen van de natuur, dat heeft Hij soms op buitengewone wijze gedaan, zoals toen de raven Elia hebben gevoed, dat heeft Christus meer dan eens gedaan, als Hij op wonderdadige wijze duizenden gevoed heeft met hetgeen slechts voor een of twee maaltijden bestemd was voor Zijn eigen gezin. Dit moedigt ons aan om te hopen op Hem als de spijziger van onze ziel met het brood des levens.

5. Hij is de bewerker van de vrijheid van hen, die gebonden waren, *de Heere maakt de gevangenen los.* Hij heeft Israël uitgevoerd uit het diensthuis van Egypte en naderhand uit Babel. De wonderen, door Christus gewrocht door de stommen te doen spreken, de doven te doen horen, door dat ene woord Effatha, word geopend, zijn reinigen van melaatsen, waardoor Hij hen ontsloeg uit hun opsluiting, en Zijn opwekken van de doden uit hun graven, kunnen alle begrepen zijn in dit *losmaken van de gevangenen,* en daardoor kunnen wij aangemoedigd zijn om op Hem te hopen voor die geestelijke vrijheid, om welke uit te roepen Hij gekomen is, Jesaja 61:1, 2.

6. Hij geeft het gezicht aan hen, die er lang beroofd van zijn geweest. *De Heere kan de ogen van de blinden openen,* en heeft dikwijls aan Zijn beproefd volk de vertroosting te zien gegeven, die zij tevoren niet bespeurd hadden, getuige Genesis 21:19, en de dienaar van de profeet, 2 Koningen 6:17. Maar dit ziet zeer bijzonder op Christus, want van alle eeuw is het niet gehoord dat iemand eens blindgeborenen ogen geopend heeft, Johannes 9:32, voordat Christus het gedaan heeft, en ons daardoor aangemoedigd heeft om te hopen op geestelijke verlichting.

7. Hij maakt recht wat krom was, en geeft verademing aan hen, die in moeite waren en op het punt van te bezwijken, *de Heere richt de gebogenen op,* door hen te vertroosten en te ondersteunen onder hun lasten, en ter bestemder tijd neemt Hij de lasten van hen weg. Dit werd letterlijk vervuld door Christus, toen Hij een arme vrouw, die samengebogen was en zich ganselijk niet kon oprichten, van haar ziekte verlost heeft Lukas 13, 11, 12. En Hij doet dit nog door Zijn genade, rust gevende aan hen, die vermoeid en belast zijn, en door Zijn vertroostingen diegenen oprichtende, die door overtuiging van zonde vernederd en ternedergebogen waren.

8. Hij is voortdurend vriendelijk voor alle Godvruchtigen. *De Heere heeft de rechtvaardigen lief,* en zij kunnen met te meer vertrouwen rekenen op Zijn macht, als zij zeker zijn van Zijn liefde. Onze Heere Jezus toonde Zijn liefde voor de rechtvaardigen door alle gerechtigheid voor hen te vervullen.

9. Hij heeft een tedere belangstelling in hen, die zeer bijzonder Zijn zorg behoeven, *de Heere bewaart de vreemdelingen.*

a. Het moet niet onopgemerkt blijven, dat de naam Jehovah hier in vijf zinsneden vijf maal herhaald wordt om te kennen te geven, dat het een almachtige kracht is de kracht van Jehovah die aangewend wordt tot hulp van de verdrukten, en dat het evenzeer tot eer en heerlijkheid Gods is om de ellendigen te helpen en te ondersteunen, als om door Zijn naam Jah, op de hemelen te rijden, Psalm 68:5. Vreemdelingen zijn aan gevaar blootgesteld, en gewoonlijk hebben zij geen vrienden, maar *de Heere bewaart hen,* opdat zij niet ternedergeworpen en in het verderf worden gestort. Menig arm vreemdeling heeft het voordeel van de Goddelijke bescherming genoten en is er in het leven door gebleven.

b. *Weduwen en wezen,* die het hoofd van hun gezin verloren hebben, dat er zorg voor droeg, vallen dikwijls in de handen van hen die een prooi van hen maken, hun geen recht willen doen, hun onrecht doen, maar *de Heere houdt hen staande,* en verwekt hun vrienden, zie Exodus 22:22, 23. Onze Heere Jezus is in de wereld gekomen om de hulpelozen te helpen, heidenen, vreemdelingen in Zijn koninkrijk te ontvangen en opdat arme zondaren, die als wezen zijn bij Hem ontfermd worden, Hosea 1-4:4.

10. Hij zal verschijnen ter verwoesting van allen, die Zijn koninkrijk tegenstaan en er de getrouwe onderdanen van onderdrukken. *Der goddelozen weg keert* Hij om. Laat ons daarom hopen op Hem, en de grimmigheid des benauwers niet vrezen, alsof hij reeds gereed was om te verderven. Het is de heerlijkheid van de Messias dat Hij al de raadslagen van hel en aarde zal omkeren, die strijden tegen Zijn kerk, zodat wij, Hem voor ons hebbende, niets van hetgeen tegen ons gedaan kan worden behoeven te vrezen.

11. Zijn koninkrijk zal voortduren door al de wentelingen des tijds tot aan de uiterste eeuwen der eeuwigheid, vers 10. Laat dit ons aanmoedigen om ten allen tijde op God te vertrouwen, dat *de Heere in eeuwigheid zal regeren* ten spijt van al de boosaardigheid van de machten van de duisternis, uw *God, o Zion, is van geslacht tot geslacht.* Christus is tot Koning gesteld over de heilige berg Zion, en Zijn koninkrijk zal in eindeloze heerlijkheid blijven bestaan. Het is een onuitsprekelijke troost, dat de Heere regeert als Zions God, als Zions Koning, dat de Messias aan de gemeente gegeven is tot een Hoofd boven alle dingen, en dit blijven zal zolang de wereld bestaat.

PSALM 147

1 Hallelujah! Looft den HEERE uit de hemelen; looft Hem in de hoogste plaatsen!
2 Looft Hem, al Zijn engelen! Looft Hem, al Zijn heirscharen!
3 Looft Hem, zon en maan! Looft Hem, alle gij lichtende sterren!
4 Looft Hem, gij hemelen der hemelen! en gij wateren, die boven de hemelen zijt!
5 Dat zij den Naam des HEEREN loven; want als Hij het beval, zo werden zij geschapen.
6 En Hij heeft ze bevestigd voor altoos in eeuwigheid; Hij heeft hun een orde gegeven, die geen van hen zal overtreden.
7 Looft den HEERE, van de aarde; gij walvissen en alle afgronden!
8 Vuur en hagel, sneeuw en damp; gij stormwind, die Zijn woord doet!
9 Gij bergen en alle heuvelen; vruchtbomen en alle cederbomen!
10 Het wild gedierte en alle vee; kruipend gedierte en gevleugeld gevogelte!
11 Gij koningen der aarde, en alle volken, gij vorsten, en alle rechters der aarde!
12 Jongelingen en ook maagden; gij ouden met de jongen!
13 Dat zij den Naam des HEEREN loven; want Zijn Naam alleen is hoog verheven; Zijn majesteit is over de aarde en den hemel.
14 En Hij heeft den hoorn Zijns volks verhoogd, den roem al Zijner gunstgenoten, der kinderen Israels, des volks, dat nabij Hem is. Hallelujah!

Dit is wederom een lofpsalm, en sommigen denken dat hij geschreven werd na de terugkeer van de Joden uit de Babylonische gevangenschap, maar hij is zo gelijksoortig met Psalm 145, dat ik veeleer denk dat hij door David geschreven werd, en wat in vers 2 en 13 gezegd wordt kan zeer goed toegepast worden op het eerste bouwen en versterken van Jeruzalem in zijn tijd, en van het bijeen vergaderen van hen, die in Sauls tijd uitgeworpen waren. De Septuaginta verdeelt hem in twee delen, en wij kunnen hem verdelen in het eerste en tweede gedeelte, maar beide zijn van dezelfde betekenis.

I. Wil worden opgeroepen om God te loven, vers 1, 7, 12.

II. Wij worden voorzien van stof tot lof, want God moet verheerlijkt worden:

1. Als de God van de natuur, en als zodanig is Hij zeer groot, vers 4, 5, 8, 9, 15-18.

2. Als de God van de genade, vertroostende Zijn volk, vers 3, 6-11..

3. Als de God van Israël, Jeruzalem, en Zion, hun burgerlijke staat vestigende, vers 2, 13, 14, en inzonderheid de godsdienst onder hen vestigende, vers 19, 20. Het is gemakkelijk om bij het zingen van deze psalm hem op onszelf toe te passen, beide ten opzichte van persoonlijke en nationale zegeningen, ware het slechts even gemakkelijk om het in de rechte gemoedsgesteldheid te doen!

Psalm 147:1-11

I. Hier wordt de plicht des lofs ons aanbevolen. Het is niet zonder reden dat wij er aldus telkens en nogmaals toe geroepen worden. *Looft de Heere,* vers 1, en wederom: *zingt de Heere bij beurte met dankzegging, psalmzingt onze God op de harp*, vers 7, laat al onze lof Hem gewijd zijn en in Hem als het middelpunt samenkomen, want het is goed het te doen, het is onze plicht, en daarom goed op zichzelf, het is ons belang, en daarom goed voor ons, het is onze Schepper welbehaaglijk, en het beantwoordt aan het doel van onze schepping. De wet er van is heilig, rechtvaardig en goed, en de beoefening ervan zal blijken voordelig te wezen. Het is goed, want:

1. Het is lieflijk, heilige blijdschap en zielsverlustiging worden vereist als het beginsel ervan, en dat is lieflijk voor ons als mensen, eer te geven aan God is er het doel en het werk van, en dat is lieflijk voor ons als heiligen, die toegewijd zijn aan Zijn eer. God te loven is werk, dat zijn eigen loon meebrengt, het is de hemel op aarde, daarin moeten wij zijn als in ons element.

2. Het is betamelijk, het is hetgeen ons betaamt als redelijke wezens, en nog veel meer als een volk, dat in verbond met God is. Door eer te geven aan God doen wij onszelf grote eer aan.

II. God wordt ons aanbevolen als het gepaste voorwerp van onze lof, van onze meest hartelijke en verheven lof, en dat wel in verscheidene opzichten.

Psalm 47:11.

Om de zorg, die Hij draagt voor Zijn uitverkoren volk, vers 2. Moet Jeruzalem opgericht worden uit een klein begin? Moet zij weer opgebouwd worden uit het puin? In beide gevallen is het waar: *De Heere bouwt Jeruzalem.* De Evangeliekerk, het Jeruzalem dat van boven is, is Zijn bouwwerk, Hij vormde het plan ervan in Zijn eigen raad, Hij fundeerde haar door de prediking van het Evangelie, Hij doet er dagelijks aan toe degenen, die zalig worden, en aldus doet Hij haar toenemen. Hij zal haar opbouwen tot volkomenheid, haar opbouwen tot aan de hemel. Zijn sommigen van Zijn volk verdrevenen? Zijn zij dit geworden door hun eigen dwaasheid? Hij vergadert hen door hun bekering te geven en hen wederom in de gemeenschap van de heiligen te doen komen. Waren zij weggedreven door oorlog, hongersnood of vervolging? Hij opent een deur voor hun terugkeer, velen die vermist waren, die men verloren waande, zijn teruggebracht, en zij, die verstrooid waren ten dage van de wolk en de donkerheid, worden weer bijeenvergaderd.

2. Om de vertroosting, die Hij heeft weggelegd voor hen, die in waarheid boetvaardig zijn, vers 3. Zij *zijn gebroken van hart,* gewond, verootmoedigd en benauwd vanwege de zonde, gevoelen innerlijke smart bij de herinnering er aan, zoals iemand, die zwaar gewond is, zij zijn niet slechts verslagen in het hart, maar hun hart is verscheurd onder het besef van de oneer, die zij Gode hebben aangedaan, en het kwaad, dat zij zichzelf hebben berokkend door de zonde. Tot hen, die God geneest door de vertroostingen van Zijn Geest, spreekt Hij van vrede, Hij verzekert hun dat hun zonden vergeven zijn, en dat Hij met hen verzoend is, en aldus stelt Hij hen gerust en stort balsem van Gilead in de bloedende wonden, en dan verbindt Hij hen en doet hen juichen van blijdschap. Zij, die daar ervaring van hebben, behoeven niet opgeroepen te worden om de Heere te loven, want toen Hij hen *uit de ruisende kuil heeft opgetrokken* en *hun voeten op een rotsteen heeft gesteld,* heeft Hij *een nieuw lied in hun mond gegeven,* Psalm 40:3, 4, laat ook anderen Hem hiervoor loven.

3. Om de soevereine heerschappij, die Hij heeft over de lichten des hemels, vers 4, 5. De sterren zijn ontelbaar, vele er van zijn voor het blote oog nauwelijks zichtbaar, en toch telt Hij ze, kent Hij er het juiste getal van, want zij zijn alle het werk van Zijn handen, en de werktuigen van Zijn voorzienigheid, haar omvang en kracht zijn zeer groot, maar Hij *noemt ze alle bij namen,* hetgeen Zijn heerschappij over haar aanduidt, en dat zij onder Zijn bevel staan, om er het gebruik van te maken, dat Hem behaagt. Zij zijn Zijn dienaren, Zijn krijgslieden, Hij monstert ze, Hij rangschikt ze, zij komen en gaan op Zijn bevel, en al hun bewegingen worden door Hem bestuurd. Hij maakt hier melding van als van een uit vele voorbeelden, om aan te tonen dat *onze Heere groot is en van veel kracht,* Hij kan doen wat Hem behaagt en *Zijns verstands is geen getal,* zodat Hij alles ten beste kan schikken. Der mensen kennis is spoedig uitgeput, gij hebt er de uiterste maat van, tot hiertoe kan zijn wijsheid reiken, en niet verder, maar Gods kennis is een diepte, die nooit gepeild kan worden.

4. Om het vermaak, dat Hij er in schept om de hoogmoedigen te vernederen en de nederigen te verhogen, vers 6. De *Heere houdt de zachtmoedigen staande,* die zich voor Hem vernederen en die door de mensen vertreden worden-maar *de goddelozen,* die zich beledigend gedragen tegenover God en met verachting tegenover de mensen, die zich in hoogmoed en dwaasheid verheven, *vernedert Hij tot de aarde toe,* soms door zeer vernederende leidingen van Zijn voorzienigheid in deze wereld, op zijn laatst in de dag, wanneer hun aangezicht met eeuwige schande

bedekt zal zijn. God bewijst zich God te zijn door *alle hoogmoedigen te zien en tenonder te brengen,* Job 40:7.

5. Om Zijn voorziening voor de mindere schepselen. Hoewel Hij zo groot is dat Hij de sterren gebiedt, is Hij zo goed dat Hij zelfs de vogelen niet vergeet, vers 8, 9.

Merk op hoe en op wat wijze Hij mens en aller voedt.

a. *Hij bedekt de hemelen met wolken,* die de lucht verduisteren en de stralen van de zon onderscheppen, en toch *bereidt Hij* daarin die *regen voor de aarde,* die noodzakelijk is voor haar vruchtbaarheid. Wolken hebben een treurig aanzien, maar zonder haar zouden wij geen regen kunnen hebben, en bijgevolg geen vruchten. Zo hebben ook beproevingen voor het ogenblik een somber aanzien, donker en onaangenaam zien zij er uit, en wij zijn er treurig en bezwaard onder, zoals wanneer de lucht betrokken is en dit ons droevig stemt, maar zij zijn noodzakelijk, want uit deze wolken van de beproeving komen de regens, die de oogst van een vreedzame vrucht van de gerechtigheid doen voortbrengen, Hebreeen 12:11, die er toe moet bijdragen om ons ermede te verzoenen. Let op de noodzakelijke afhankelijkheid, waarin de aarde zich bevindt van de hemel. Al de regen, waardoor de aarde bewaterd wordt, heeft God geleid.

b. Door de regen, die op de aarde afdruipt, doet Hij *het gras op de bergen uitspruiten,* zelfs op de hoge bergen, waar de mens zijn zorgen niet aan wijdt, en er ook het voordeel niet in oogst. De bergen, die niet zoals de dalen, bewaterd worden door fonteinen en rivieren, worden toch bevochtigd, zodat zij niet dor en onvruchtbaar zijn.

c. Dit *gras geeft Hij aan het vee voor zijn voeder,* aan de dieren op de bergen, die daar in het wild lopen, en waarvoor de mens geen voorziening maakt. En zelfs *de jonge raven,* die, verlaten zijnde door hun ouden, *roepen,* worden door Hem gehoord, en Hij voorziet in middelen om ze te voeden, zodat zij er voor bewaard worden om in het nest om te komen.

6. Om het welbehagen, dat Hij heeft in Zijn volk, vers 10, 11 In tijden wanneer grote dingen gebeuren en grote verwachtingen gekoesterd worden van het succes ervan, is het van belang voor ons (daar de uitkomst van de Heere is), om te weten tot de eer van wie en van wat God een welbehagen heeft, en wie Hij dus zal kronen met de overwinning. Het is niet de sterkte van heirlegers, maar de kracht van de genade, die het God belieft te erkennen.

a. Niet de sterkte van heirlegers, Hij heeft geen welbehagen in de ruiterij, *want Hij heeft geen lust aan de sterkte des paards,* des krijgspaards vermaard om zijn moed, Job 39:22 en verv, noch in het voetvolk, want Hij *heeft geen welbehagen aan de benen des mans,* hij bedoelt niet in de snelheid ervan om te vlieden, het slagveld te verlaten, maar de standvastigheid ervan om stand te houden en niet te wijken. Als een koning, die krijg voert tegen een andere koning, God bidt om voorspoed, dan zal het hem niet baten om te pleiten: Heere, ik heb een dapper leger, ruiterij en voetvolk zijn in goede orde, het zou jammer zijn als zij een nederlaag leden, want dat is bij God geen argument, Psalm 20:8. Josafats pleitrede was veel beter: O onze God, in ons is geen kracht, 2 Kronieken 20:12. Maar,

b. Het behaagt Gode de kracht van de genade te erkennen, een ernstig opzien tot God is hetgeen in Gods ogen van grote waardij is in zo'n geval. *De Heere heeft een welgevallen aan hen, die Hem vrezen, die op Zijn goedertierenheid hopen.*

Merk op:

Ten eerste. Een heilig vrezen van God is niet slechts bestaanbaar met hoop op God, maar moet er mee samengaan. Er moet in hetzelfde hart en op dezelfde tijd beide eerbied zijn voor Zijn majesteit en vreugde over Zijn goedheid, beide een gelovig vrezen voor Zijn toorn en een gelovige verwachting van Zijn gunst. Niet dat wij in onzekerheid moeten zijn, en als het ware tussen hoop en vrees blijven hangen, maar wij moeten onder de Godvruchtige invloeden handelen van hoop en vrees. Onze vrees moet onze troop er voor bewaren om in aanmatiging te ontaarden, en onze hoop moet onze vrees er voor bewaren om tot wanhoop over te slaan, aldus moeten wij ons werk voor ons nemen.

Ten tweede. Wij moeten hopen op Gods genade, op Zijn algemene genade, zelfs dan, wanneer wij geen bijzondere belofte kunnen vinden om op te steunen. Een nederig vertrouwen op de goedheid van Gods wezen is Hem zeer welbehaaglijk, daar dit strekt tot eer van die hoedanigheid, waarin Hij het meeste roemt. Ieder man van eer heeft het gaarne, dat men vertrouwen in hem stelt.

Psalm 147:12-20

Jeruzalem en Zion, de heilige stad en de heilige berg, worden hier opgeroepen om *God te loven* vers 12. Immers, waar anders zal Gods lof geofferd worden, dan daar waar Zijn altaar is? Waar anders kunnen wij verwachten, dat Hem eer gegeven zal worden dan in de schoonheid van de heiligheid? Laat de inwoners van Jeruzalem in hun eigen huizen de Heere loven, laat de priesters en Levieten, die in Zion, de stad hunner plechtigheden, de dienst waarnemen, op bijzondere wijze de Heere loven. Zij hebben meer reden om het te doen dan anderen, en er rusten op hen grotere verplichtingen om het te doen dan op anderen, want het is hun werk het is hun roeping. "O *Zion, loof uw God* Hij is de uwe, en daarom zijt gij gehouden en verplicht om Hem te loven, dat Hij de uwe is, daarin ligt alle zaligheid opgesloten, zodat het u nooit aan stof kan ontbreken om Hem te loven."

Jeruzalem en Zion moeten God loven:

I. Voor de voorspoed, de bloeiende toestand van hun burgerlijke belangen, vers 13,14.

1. Voor de algemene veiligheid, zij hadden poorten, en in tijden van gevaar hielden zij ze gegrendeld, maar dat zou geen krachtdadige, afdoende veiligheid voor hen opgeleverd hebben, indien God de *grendelen hunner poorten niet sterk had gemaakt,* en hun versterkte plaatsen niet had versterkt. De beste middelen, die wij kunnen beramen en aanwenden, zullen aan het doel niet beantwoorden, tenzij God er Zijn zegen op geeft, daarom moeten wij bij het zorgvuldig en naarstig gebruik maken van die middelen, op Hem steunen voor die zegen, en de ongestoorde rust van ons land aan Hem toeschrijven, meer aan de vurige muur rondom ons, dan aan het water rondom ons, Zacheria 2:5.

2. Voor de toeneming van hun volk, dit versterkt de grendelen van de poorten evenzeer als wat het ook zij. *Hij zegent uw kinderen binnen in u* met die eerste en grote zegen: Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt en vervult de aarde. Het is een troost voor ouders, om hun kinderen van de Heere gezegend te zien, Jesaja 61:9, en een troost voor het geslacht, dat heengaat, om het opkomend geslacht talrijk en veelbelovend te zien, om welke zegen God geloofd moet worden.

3. Voor de openbare rust, dat zij verlost waren van de verschrikkingen en verwoestingen van de oorlog, *Hij stelt uw landpalen in vrede,* door een einde te maken aan de oorlog, die er is, en oorlogen, die gevreesd werden en dreigden uit te breken, te voorkomen. Hij stelt uw landpalen in vrede, in alle delen van het land, door geschillen tussen naburen te vereffenen, opdat er geen buitenlandse twisten en onlusten zijn, en aan uw grenzen, opdat zij door geen buitenlandse vijanden worden aangevallen. Als er ergens onrust is, dan is het aan de grenzen van een land, de grenssteden liggen het meest aan gevaar blootgesteld, zodat indien er vrede is aan de grenzen, de vrede algemeen is, een zegen, waar wij nooit dankbaar genoeg voor zijn kunnen.

4. Voor grote overvloed, het gewone gevolg van vrede: Hij *verzadigt u met het vette van de tarwe,* tarwe, het kostbaarste graan, het vette, het beste daarvan, en overvloed, een volheid daarvan. Wat wilden zij meer? Kanaän had overvloed van de beste tarwe, en voerde dit graan uit naar vreemde landen, zoals blijkt uit Ezechiel 27:17. Het land van Israël was niet verrijkt met

edelgesteenten of specerijen, maar met *de beste tarwe,* met brood, dat het hart des mensen sterkt. dat heeft het tot de roem gemaakt van alle landen, en daarvoor werd God in Zion geloofd.

II. Voor de wondervolle blijken van Zijn macht in het weer, inzonderheid in het winterweer. Hij, die Zion en Jeruzalem beschermt, is die God van macht, aan wie al de krachten van de natuur ontleend zijn, van wie zij afhankelijk zijn, en die al de wisselingen van de jaargetijden teweegbrengt, welke, indien zij niet zo bekend waren en niet telkens wederkeerden, ons verbaasd zouden doen staan.

1. In het algemeen: welke veranderingen er ook plaats hebben in deze lagere wereld (en het is die wereld, die aan voortdurende veranderingen onderhevig is) zij worden door de wil, de macht en de voorzienigheid van God teweeggebracht, vers 15. Hij *zendt Zijn bevel op aarde,* als een, die het onbetwistbaar recht heeft om bevelen te geven, en talloze dienaren, die gereed zijn om Zijn orders te volvoeren. Gelijk in den beginne de wereld gemaakt was door het woord van Zijn kracht, zo wordt zij er nog door onderhouden en bestuurd, God spreekt en het wordt gedaan, want allen zijn Zijn dienstknechten. Dat woord doet uitwerking, niet alleen gewis, maar ook spoedig, Zijn woord loopt *zeer snel,* want niets kan het weerstaan of vertragen. Gelijk de bliksem, die in een oogwenk de lucht doorklieft, zo is het woord van Gods voorzienigheid, en zo is het Woord van Zijn genade als het uitgezonden wordt met een opdracht, Lukas 17:24. Engelen, die Zijn woord brengen en volbrengen, komen snellijk gevlogen, Daniel 9:21.

2. In het bijzonder: vorst en dooi zijn beide verwonderlijke veranderingen, en in beide moeten wij het woord van Zijn almacht erkennen.

A. Vorst is van God, bij Hem zijn de "schatkameren van de sneeuw en des hagels," Job 38:22, en uit deze schatkameren doet Hij ze voortkomen naar het Hem behaagt.

a. *Hij geeft sneeuw als wol,* zij wordt bij wol vergeleken om haar witheid, Jesaja 1:18, en haar zachtheid. Stil valt zij neer, en maakt niet meer gedruis dan het vallen van een vlok wol, zij bedekt de aarde en houdt haar warm als een vlies wol, en aldus bevordert zij haar vruchtbaarheid. Zie hoe God werken kan door dingen, die tegenovergesteld zijn aan elkaar, spijs kan voortbrengen uit de eter, en de aarde kan verwarmen door koude sneeuw.

b. *Hij strooit de rijm als as,* de rijm, die bevroren dauw is, zoals sneeuw en hagel bevroren regen zijn, het ziet er uit alsof as op het gras is gestrooid, en is soms nadelig voor de voortbrengselen van de aarde, en verzengt ze alsof hij hete as was, Psalm 78:47.

c. *Hij werpt zijn ijs heen als stukken,* hetgeen verstaan kan worden, hetzij van grote hagelstenen, die als ijs in de lucht zijn, of van het ijs, dat de oppervlakte van de wateren bedekt, en dat, als het gebroken is, als stukken of korsten brood is, hoewel het van nature droppelen van drank was.

d. Als wij de vorst zien, de sneeuw en het ijs, dan gevoelen wij ze in de lucht, *Wie zal bestaan voor Zijn koude?* De dieren kunnen het niet, zij trekken zich terug in hun holen, Job 37:8, en worden dan gemakkelijk vermeesterd, 2 Samuel 23:20. De mensen kunnen het niet, maar zijn genoodzaakt om het voordeel te zoeken van vuur of van bont, of van beide, en die dan nog weinig genoeg zijn waar en wanneer de koude uiterst streng is. Wij zien de oorzaken niet als wij de uitwerkselen gevoelen, en daarom moeten wij haar *Zijn koude* noemen, zij wordt door Hem gezonden, en daarom moeten

wij haar geduldig dragen, en dankbaar zijn voor warme huizen en kleren, en bedden om de strengheid van het jaargetijde draaglijk voor ons te maken, en Hem de eer geven van Zijn wijsheid en vrijmacht, Zijn macht en Zijn getrouwheid, die gezien worden in het winterweer, en dat evenmin als het zomerweer zal ophouden, Genesis 8:12. En laat ons naar aanleiding hiervan zeggen: indien wij niet bestaan kunnen voor de koude van Zijn vorst, hoe zullen wij dan bestaan voor de hitte van Zijn toorn?

B. Ook de dooi is van God. Als het Hem behaagt, *zendt Hij Zijn woord en doet ze smelten,* vers 18, de vorst, de sneeuw, het ijs, zij worden allen snellijk opgelost, te dien einde *doet Hij Zijn wind,* de zuiderwind, *waaien,* en *de wateren,* de bevroren waren, *vloeien* weer evenals tevoren. Wij worden ons spoedig bewust van de verandering, maar de oorzaak ervan zien wij niet, wij moeten het daarom toeschrijven aan de eerste oorzaak. En wij moeten er in opmerken, niet alleen de macht van God, dat Hij zo plotseling, zo onmerkbaar, zo groot en algemeen een verandering teweeg kan brengen in de temperatuur van de lucht en in het aanzien van de aarde wat kan Hij niet doen, die dit elke winter, en misschien dikwijls iedere winter, doet? maar ook van de goedheid van God, het strenge weer duurt niet altijd voort, het zou treurig zijn indien dit wel het geval was, Hij twist niet eeuwiglijk, maar vernieuwt het gelaat des aardrijks. Gelijk Hij gedacht aan Noach, en hem bevrijdde, Genesis 8:1, zo gedenkt Hij aan de aarde, Hooglied 2:11, 12. Dit woord hetwelk dooi teweegbrengt, kan het Evangelie van Christus voorstellen, en deze dooi-teweegbrengende wind de Geest van Christus, (want de Geest wordt vergeleken bij de wind, Johannes 3:8, beide worden gezonden om bevroren zielen te doen smelten, bekerende genade zal evenals de dooi, het hart vertederen, dat hard was, het bevochtigen, en het doen smelten in tranen van berouw, Hij maakt goede genegenheden warm, die tevoren verkild en verstijfd waren. De verandering, die de dooi teweegbrengt, is algemeen, en toch gradueel, zij is zeer blijkbaar, en toch is het onverklaarbaar hoe het geschiedt, zodanig is ook de verandering, die door de bekering van een ziel wordt teweeggebracht, als Gods Woord en Geest gezonden worden om haar te smelten en haar tot zichzelve terug te brengen.

III. Voor Zijn onderscheidende gunst jegens Israël, in hun Zijn Woord en Zijn inzettingen te geven, een nog veel kostelijker zegen dan hun vrede en hun overvloed, vers 14, evenals de ziel kostelijker en voortreffelijker is dan het lichaam. Jakob en Israël hadden Gods inzettingen en rechten onder hen, zij waren onder Zijn onmiddellijk bestuur, de burgerlijke wetten van hun volk waren door Hem gemaakt en vastgesteld, hun staatsinrichting was een theocratie, zij waren bevoorrecht met Goddelijke openbaringen, de grote dingen van Gods wet waren voor hen geschreven, zij hadden een priesterschap, ingesteld door God, ingesteld voor de dingen, die bij God te doen zijn, en profeten voor alle buitengewone gelegenheden. Geen ander volk had zulk een zekere grond voor zijn Godsdienst. Dit nu was:

1. Een voorkomende genade. Zij hebben Gods inzettingen en rechten niet zelf uitgevonden of ontdekt maar *God maakte Jakob Zijn woorden bekend,* en door Zijn woord *maakte Hij hun Zijn inzettingen en rechten bekend.* Het is voor ieder volk een grote zegen om het Woord Gods te bezitten, het geloof is uit het gehoor en uit het lezen van dat Woord, dat geloof, zonder hetwelk het onmogelijk is Gode te behagen.

2. Een onderscheidende genade, en dieswege zoveel treffender, *alzo heeft Hij geen volk gedaan,* en *wat Zijn rechten* betreft, *die kennen zij niet* en waarschijnlijk zullen zij die niet kennen voordat

de Messias komt en de middelmuur des afscheidsels tussen Jood en heiden verbreekt, opdat het Evangelie aan alle creaturen gepredikt zal worden. Andere volken hebben overvloed van uitwendig goede dingen, sommige natiën waren zeer rijk, anderen hadden prachtige machtige vorsten, en bij hen bloeiden geleerdheid en kunst maar geen hunner was gezegend met Gods inzettingen en rechten, zoals Israël het was, laat Israël daarom de Heere loven in de waarneming van deze inzettingen. Heere waarom is het, dat Gij U aan ons wilt openbaren en niet aan de wereld? Ja Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U.

PSALM 148

1 Hallelujah! Looft den HEERE uit de hemelen; looft Hem in de hoogste plaatsen!
2 Looft Hem, al Zijn engelen! Looft Hem, al Zijn heirscharen!
3 Looft Hem, zon en maan! Looft Hem, alle gij lichtende sterren!
4 Looft Hem, gij hemelen der hemelen! en gij wateren, die boven de hemelen zijt!
5 Dat zij den Naam des HEEREN loven; want als Hij het beval, zo werden zij geschapen.
6 En Hij heeft ze bevestigd voor altoos in eeuwigheid; Hij heeft hun een orde gegeven, die geen van hen zal overtreden.
7 Looft den HEERE, van de aarde; gij walvissen en alle afgronden!
8 Vuur en hagel, sneeuw en damp; gij stormwind, die Zijn woord doet!
9 Gij bergen en alle heuvelen; vruchtbomen en alle cederbomen!
10 Het wild gedierte en alle vee; kruipend gedierte en gevleugeld gevogelte!
11 Gij koningen der aarde, en alle volken, gij vorsten, en alle rechters der aarde!
12 Jongelingen en ook maagden; gij ouden met de jongen!
13 Dat zij den Naam des HEEREN loven; want Zijn Naam alleen is hoog verheven; Zijn majesteit is over de aarde en den hemel.
14 En Hij heeft den hoorn Zijns volks verhoogd, den roem al Zijner gunstgenoten, der kinderen Israels, des volks, dat nabij Hem is. Hallelujah!

Deze psalm is een uiterst plechtige en ernstige oproep, gericht tot alle schepselen, om naar hun aard en bekwaamheid hun Schepper te loven, en Zijn eeuwige kracht en Godheid bekend te maken, waarvan de onzichtbare dingen in de zichtbare worden geopenbaard. Hiermede bedoelt de psalmist zijn grote genegenheid aan de dag te leggen voor de plicht des lofs. Het is hem een grote voldoening dat God geloofd wordt, hij wenst vurig dat Hij nog meer geprezen zal worden, en daarom doet hij alles wat hij kan om allen en alles rondom hem tot dit lieflijke werk op te wekken, ja en ook allen, die na hem zullen komen, wier hart wel koud en dood moet zijn, indien het niet opgeheven en verruimd wordt in het loven van God door de verheven vlucht van de Goddelijke poëzie, die wij in deze psalm aantreffen.

I. Hij roept het HOOGERHUIS op, de schepselen, die in de bovenwereld geplaatst zijn, om de Heere te loven, beide de verstandelijke wezens, die instaat zijn om het werkzaam te doen, vers 1, 2, en die welke dit niet kunnen, en dus alleen bij machte zijn om het als voorwerpen te doen, vers 3-6.

II. Hij roept het LAGERHUIS op, de schepselen van deze lagere wereld beide die, welke alleen stof tot lof kunnen bieden vers 7-10, en die, welke, met rede begaafd zijnde, in staat zijn om deze offerande des lofs op te offeren vers 11-13, inzonderheid Zijn eigen volk, dat meer reden heeft om het te doen, en er meer belang bij heeft dan alle anderen, vers 14.

Psalm 148:1-6

Wij, bewoners van deze donkere neergedrukte wereld, weten slechts weinig van de wereld van licht en heerlijkheid boven ons, en ons bewegende in een enge kring, kunnen wij ons nauwelijks een voorstelling maken van het ontzaglijk ruime gebied boven ons. Maar dit weten wij:

I. Dat er boven ons een gezegende wereld van engelen is, door wie God geloofd wordt, een talloze menigte van hen, duizend maal duizenden dienen Hem, en tien duizendmaal tien duizenden staan voor Hem, en het is Zijn eer dat Hij zulke dienaren heeft, maar nog veel meer is het Zijn eer en heerlijkheid dat Hij hen niet nodig heeft, door hen noch bevoordeeld is noch bevoordeeld kan wezen. Op deze schitterende, gelukkige wereld heeft de psalmist hier het oog, vers 1, 2. In het algemeen, op *de hemelen,* de *hoogste plaatsen,* de hemelen zijn de hoogste plaatsen, en daarom moeten wij onze ziel opheffen boven de wereld tot God in de hemelen, en wij moeten de dingen die boven zijn bedenken. Het is zijn begeerte dat God geloofd zal worden uit *de hemelen,* dat vandaar de gezindheid tot loven overgebracht zal worden naar de wereld, waarin wij leven, opdat wij van de bewoners dier wereld zullen leren dit gezegende werk te doen. Het is hem een zielsgenot te denken dat God geloofd wordt *in de hoogste plaatsen,* dat, terwijl wij zo koud en droog zijn in het loven van God, er diegenen hierboven zijn, die dit op een betere wijze doen, en dat, terwijl wij zo dikwijls gestoord worden in dit werk zij er dag noch nacht van rusten. In het bijzonder had hij het oog op Gods *engelen, op Zijn heirscharen,* en hij roept hen op om God te loven. Dat Gods engelen Zijn heirscharen zijn, is duidelijk genoeg, zodra zij gemaakt waren, -waren zij in dienst genomen, gewapend en onderricht, Hij gebruikt hen om Zijn krijgen te voeren, en zij blijven in hun gelederen, weten waar hun plaats is, en als Zijn heirscharen letten zij op Zijn woord van bevel. Maar wat er mee bedoeld wordt, dat de psalmist hen oproept en aanspoort om God te loven, is niet zo gemakkelijk te verklaren. Ik wil niet zeggen dat zij er geen acht op slaan, want wij bevinden dat door de gemeente bekend gemaakt wordt aan de overheden en de machten in de hemel de veelvuldige wijsheid Gods, Efeziers 3:10, maar ik wil zeggen dat zij het niet nodig hebben, want zij loven God gestadig, en in alles wat zij doen is geen gebrek, geen tekortkoming, weshalve wij, als wij deze psalm zingen, de engelen oproepen om God te loven (zoals wij ook deden in Psalm 103:20) er mee bedoelen dat wij wensen, dat God op de beste wijze en door de bekwaamsten geloofd zal worden, en dat wij er zeker van zijn dat dit goed en gepast is, en dat het ons een genot is te denken, dat Hij aldus geloofd en geprezen wordt, en dat wij een geestelijke gemeenschap hebben met hen, die in Zijn huis hierboven wonen en Hem nog steeds loven, en dat wij door geloof, en hoop en heilige liefde gekomen zijn tot de vele duizenden van de engelen, Hebreeen 12:22.

II. Dat er boven ons niet alleen een vergadering is van zalige geesten, maar ook een stelsel van zeer grote, schitterende lichamen, in welke God geloofd wordt, hetgeen ons aanleiding kan geven, om (voor zoveel wij iets daarvan weten) God de eer te geven, niet slechts van hun bestaan, maar van hun nut en voordeel van het mensdom.

Merk op:

1. Wat deze schepselen zijn, die ons aldus de weg wijzen in het loven van God, en ons, telkenmale als wij opzien om de hemel te beschouwen, van stof voorzien om Hem te loven.

a. Daar zijn de *zon,* de *maan* en de *sterren,* die zich voortdurend, hetzij bij dag of bij nacht, aan onze ogen voordoen als spiegels, waarin wij een flauwe schaduw kunnen zien (want aldus moet ik het noemen, niet een beeld of gelijkenis) van de heerlijkheid van Hem, die *de Vader van de lichten is,* vers 3. De grotere lichten, de zon en de maan, zijn niet te groot, niet te schitterend, om Hem te loven, en de lof van de mindere lichten, de sterren zal niet versmaad worden. Afgodendienaars maakten zon, maan en sterren tot hun goden en loofden ze, het schepsel aanbiddende en dienende, omdat het gezien wordt, meer dan de Schepper, omdat Hij niet gezien wordt, maar wij, die de ware God aanbidden, houden ze slechts voor onze mede-aanbidders, en roepen ze op om met ons Hem te loven, ja, om als Levieten ons te dienen, die als priesters deze geestelijke offerande offeren.

b. Daar zijn *de hemelen der hemelen,* boven de zon en de sterren, de zetel van de gelukzaligen, van de grootte en de schittering van deze onbekende werelden wordt Gode overvloedige lof toegebracht, want de hemel is des Heeren, Psalm 115:16, en toch kan hij Hem niet bevatten, 1 Koningen 8:27. Onder *de hemelen der hemelen* verstaat de geleerde Dr. Hammond hier de bovenste luchtstreken, of wel al de luchtstreken, zoals in Psalm 68:34. Wij lezen van de hemel der hemelen, vanwaar God Zijn stem uitzendt, Zijn machtige stem, bedoelende de donder.

c. Daar zijn *de wateren, die boven de hemelen zijn,* de wolken, die boven in de lucht hangen, waar zij bewaard worden tot de dag des strijds en des oorlogs, Job 38:23. Wij hebben reden om God te loven, niet alleen omdat deze wateren de aarde niet overstromen, maar haar bewateren en vruchtbaar maken. De Chaldeeuwse paraphrast leest hier, Looft Hem gij hemelen der hemelen, en gij wateren, die afhangt van het woord van Hem, die boven de hemelen is, want de sleutel van de wolken is een van de sleutels, die God in Zijn hand heeft, waarmee Hij opent en niemand kan sluiten, Hij sluit en niemand kan openen.

2. Om welke reden wij God de eer van hen moeten geven, *dat zij de naam des Heeren loven,* laat ons voor hen de naam des Heeren loven, en zien welke voortdurende en nieuwe stof tot lof aan hen ontleend kan worden.

a. Omdat Hij ze gemaakt heeft, hun hun krachten heeft gegeven, en hun plaats heeft aangewezen. *Als Hij het beval,* zijn zij, (hoe groot zij ook zijn) uit niets voortgekomen, *werden zij geschapen* door het spreken van een woord. God schiep, en daarom kan Hij bevelen, want Hij beval, en aldus schiep Hij, Zijn gezag moet altijd erkend worden, en er moet in worden berust, omdat Hij eens met zodanig gezag gesproken heeft.

b. Omdat Hij ze nog in wezen houdt en ze op hun plaats bewaart, hun krachten en bewegingen in stand houdt, vers 6, Hij *heeft ze bevestigd voor altoos in eeuwigheid,* tot aan het einde des tijds, een korte eeuwigheid, maar het is hun eeuwigheid, zij zullen in stand blijven zolang als zij nodig zijn. *Hij heeft hun een orde gegeven,* de wet van de schepping, *die geen van hen zal overtreden,* zij was vastgesteld door de wijsheid van God, en behoeft dus niet veranderd te worden, door Zijn vrijmacht en onverbreekbare trouw, en daarom kan zij niet veranderd worden. En wij hebben reden om Hem te loven, dat zij binnen de grenzen van een orde gehouden worden, want daaraan is het te danken dat de wateren boven de hemelen niet nogmaals de aarde overstroomd en overstelpt hebben.

Psalm 148:7-14

Overwegende dat deze aarde en de dampkring, die haar omgeeft, als het bezinksel zijn van het heelal, is het van belang voor ons, om een onderzoek in te stellen naar de overwegingen, die van nut kunnen zijn om ons te verzoenen met onze plaats er op, en ik weet er geen betere reden voor (na die, dat de Zone Gods haar eenmaal bezocht heeft) dan deze dat zelfs in deze wereld, hoe duister en slecht zij ook is, God geloofd wordt, *Looft de Heere van de aarde* vers 7. Gelijk de stralen van de zon die onmiddellijk van boven neerschieten, teruggekaatst worden van de aarde (hoewel zwakker) zo behoort het ook te wezen met de lofzeggingen van God, waarmee deze koude en verontreinigde aarde verwarmd en doorgeurd wordt.

1. Zelfs de schepselen, die niet met verstandelijke vermogens begaafd zijn, worden opgeroepen om deel te nemen aan dit concert omdat God in hen verheerlijkt kan worden vers 7-10. Laat de walvissen, die spelen in de grote wateren, Psalm 104:26, huppelen voor het aangezicht des Heeren, tot Zijn eer, die in overvloedige mate Zijn almacht bewijst door Zijn heerschappij over de leviathan, of walvis, Job 40:20 en verv. Alle afgronden en hun bewoners loven God, de zee en de dieren, die er in zijn, de ingewanden van de aarde en de dieren, die daar zijn. Uit de diepten kan men God loven, zowel als tot Hem bidden. Als wij opzien in de dampkring, ontmoeten wij er een grote verscheidenheid van luchtverschijnselen, die, daar zij een soort van nieuwe voortbrengselen zien (en sommigen ervan zijn onverklaarbaar) op zeer bijzondere wijze de macht van de grote Schepper verheerlijken. Er zijn *vurige* luchtverschijnselen, de bliksem is puur, en er zijn andere vlammen, die soms ontstoken worden, en die aldus geroemd kunnen worden. Er zijn *waterige* luchtverschijnselen, *hagel* en *sneeuw,* en de *dampen,* waaruit zij voortkomen. Er zijn *luchtvormige* luchtverschijnselen: *stormwinden*, wij weten niet vanwaar zij komen noch waar zij heengaan, vanwaar hun ontzaglijke kracht is, noch hoe die weer verloren gaat, maar dit weten wij: hoe sterk en hoe stormachtig zij ook zijn: zij *doen Gods Woord,* doen hetgeen Hij hun gebiedt te doen, en niets meer. En hierdoor heeft Christus getoond Goddelijke macht te bezitten, dat Hij de winden en de zee gebood en zij Hem gehoorzaam waren, Zij, die Gods woord niet willen doen, maar er tegen rebelleren, tonen dat zij geweldiger en hardnekkiger zijn dan zelfs de stormwind, want deze doet het. Beschouwen wij de oppervlakte van de aarde, vers 9, en daar doen zich de hoge gronden voor aan onze ogen, *bergen en alle heuvelen,* van de naakte toppen van sommige ervan, en de vruchtbare toppen van andere, kunnen wij stof ontlenen om God te loven, daar zijn de verheven planten, sommigen ervan zijn verheven om haar nuttigheid, zoals de verschillende soorten van *vruchtbomen,* voor welker vruchten God geloofd moet worden, andere om hun statigheid, zoals *alle cederbomen,* deze bomen des Heeren, Psalm 104:16. De hoge cederbomen zijn geen vruchtbomen, maar ze hadden hun nut, zelfs in Gods tempel. Gaan wij nu over tot het dierenrijk, wij vinden er God verheerlijkt zelfs door de wilde dieren, en *alle vee,* dat tam is en in de dienst is van de mens, vers 10, ja zelfs *het kruipend gedierte* is niet zo laag gezonken, noch verheft zich *het gevleugeld gevogelte* zo hoog, dat het niet opgeroepen zou worden om *de Heere te loven.* Veel van de wijsheid, macht en goedheid van de Schepper blinkt uit in het vermogen en instinct van de dieren, in de voorziening, die voor hen gemaakt is, en het gebruik, dat er van gemaakt wordt. Als wij dat alles zo verwonderlijk zien en zo goed, dan kunnen wij niet anders dan er God met verwondering en dankbaarheid in erkennen.

2. Veel meer nog behoren de schepselen die met verstandelijke vermogens begaafd en geëerd zijn, die vermogens te gebruiken om God te loven. *Koningen van de aarde en alle volken,* vers 11, 12.

A. In en voor deze moet God verheerlijkt worden, evenals in en voor de mindere schepselen, want hun hart is in de hand des Heeren, en Hij gebruikt het naar het Hem behaagt. God moet geloofd worden in de orde en de staatsinrichting van koninkrijken, het "Pars imperans het deel, dat gebiedt," en het "pars subdita het deel dat onderworpen is," *koningen van de aarde en alle volken.* Het is door Hem dat koningen regeren en dat volken hun onderworpen zijn, *de vorsten en rechters van de aarde* hebben hun wijsheid en hun macht van Hem, en wij, voor wie zij een zegen zijn, behoren God voor hen te loven. God moet ook geloofd worden in de inrichting van de gezinnen, want Hij is er de stichter van, en voor al de lieflijkheid van de bloedverwantschap, het genot dat ouders en kinderen, broeders en zusters in elkaar smaken, moet God geloofd worden.

B. God moet door deze verheerlijkt worden. Laat allerlei mensen God loven.

a. Die van iedere rang of klasse, hoog en laag, de lofzeggingen van koningen en vorsten en rechters worden opgebiecht, zij, aan wie God eer heeft gegeven, moeten Hem er mee eren, en de macht, die hun toevertrouwd werd, en het aanzien, dat zij hebben in de wereld, stellen hen in staat om God meer heerlijkheid toe te brengen, meer dienst voor Hem te doen, dan anderen. Maar ook de lofzeggingen van het volk worden verwacht, en God zal ze genadiglijk aannemen, Christus heeft de hosanna's van de menigte niet veracht.

b. Die van iedere sekse, *jongelingen en ook maagden,* die zich tezamen vrolijk maken, laat hen hun vrolijkheid in dit kanaal leiden, laat hun vrolijkheid gewild zijn, opdat zij rein zij.

c. Die van elke leeftijd, *oude lieden* moeten die vrucht nog in hun ouderdom voortbrengen, en niet denken dat hetzij de ernst of de zwakheid van hun leeftijd er hen van vrijstelt, en ook *kinderen* moeten intijds beginnen God te loven, zelfs uit de mond van de jonge kinderen en van de zuigelingen heeft God zich lof toebereid. Er wordt een goede reden gegeven, vers 13, waarom alle deze *de naam des Heeren zullen loven,* omdat Zijn *naam alleen hoog verheven is,* en waardig om geloofd te worden, het is een naam boven alle naam, geen naam, geen aard dan de Zijne heeft alle voortreffelijkheid in zich, *Zijn majesteit is* beide *over de aarde en de hemel,* laat dan alle inwoners van aarde en hemel Hem loven, en toch erkennen dat Zijn naam ver verheven is boven alle lof en prijs.

3. Het meest van allen moet Zijn eigen volk, dat verwaardigd is met bijzondere voorrechten, Hem op bijzondere wijze eer geven, vers 14.

Merk op:

a. De waardigheid, die God gelegd heeft op *Zijn volk,* op *de kinderen Israëls,* als type van de eer, die weggelegd is voor alle gelovigen, die Gods geestelijk Israël zijn. Hij *heeft de hoorn zijns volks verhoogd,* hun glans, hun overvloed, hun macht doen toenemen. Het volk van Israël was in vele opzichten geëerd boven ieder ander volk, want hunner was de aanneming tot kinderen, en de heerlijkheid, en de verbonden Romeinen 9:4. Het was hun eer dat zij een volk waren nabij God, Zijn segullah, Zijn bijzondere schat, zij waren toegelaten in Zijn voorhoven, terwijl een vreemde, die er toe naderde, ter dood gebracht moest worden. Hij was hun nabij in alles, waarvoor zij Hem aanriepen. Deze zegen is thans op de heidenen gekomen door Christus, want zij, die eertijds verre waren, zijn nabij geworden door het bloed van Christus, Efeziers 2:13. Het is de grootste eer, die

een mens aangedaan kan worden, om nabij God te worden gebracht, hoe meer nabij hoe beter, en het zal voor allen het beste wezen, als zij het meest nabij zijn in het rijk van de heerlijkheid.

b. De plicht, die God van hun eist uit aanmerking hiervan, laat hen, die door God geëerd worden Hem eren: *Looft de Heere.* Laat *Hem de roem wezen van al Zijn gunstgenoten,* het voorwerp van hun lof, want Hij is hun tot een lof. Hij is uw lof en Hij is uw God. Deuteronomium 10:21. Sommigen verstaan door *de hoorn Zijns volks* David als een type van Christus, die God verhoogd heeft om een vorst en Zaligmaker te zijn, die in werkelijkheid de roem van Zijn heiligen is en het tot in eeuwigheid zal blijven, want het is door Hem dat zij een volk zijn, dat nabij God is.

PSALM 149

1 Hallelujah! Zingt den HEERE een nieuw lied; Zijn lof zij in de Gemeente Zijner gunstgenoten.
2 Dat Israel zich verblijde in Dengene, Die hem gemaakt heeft; dat de kinderen Sions zich verheugen over hun Koning.
3 Dat zij Zijn Naam loven op de fluit; dat zij Hem psalmzingen op de trommel en harp.
4 Want de HEERE heeft een welgevallen aan Zijn volk; Hij zal de zachtmoedigen versieren met heil.
5 Dat Zijn gunstgenoten van vreugde opspringen, om die eer; dat zij juichen op hun legers.
6 De verheffingen Gods zullen in hun keel zijn; en een tweesnijdend zwaard in hun hand;
7 Om wraak te doen over de heidenen, en bestraffingen over de volken;
8 Om hun koningen te binden met ketenen, en hun achtbaren met ijzeren boeien;
9 Om het beschreven recht over hen te doen. Dit zal de heerlijkheid van al Zijn gunstgenoten zijn. Hallelujah!

De voorgaande psalm was een hymne des lofs aan de Schepper, deze is gewijd aan de Verlosser. Het is een psalm van triomf in de God Israëls, en over de vijanden van Israël. Hij werd waarschijnlijk geschreven bij gelegenheid van een overwinning, waarmee Israël gezegend werd en geëerd. Sommigen maken de gissing, dat hij geschreven werd toen David de burg Zion had ingenomen, en er zijn regering had gevestigd. Maar hij ziet verder en wel naar het koninkrijk van de Messias, die in de wagen van Zijn eeuwig Evangelie uitgaat, overwinnende en opdat Hij overwon. Op Hem, op Zijn genade en heerlijkheid, moeten wij het oog hebben bij het zingen van deze psalm die spreekt:

I. Van overvloedige blijdschap voor al het volk van God, vers 1-5..

II. Van grote verschrikking voor de hoogmoedigsten hunner vijanden, vers 6-9.

Psalm 149:1-5

I. Wij hebben hier de oproep, gericht tot Gods Israël om te loven. In de vorige psalm werden al Zijn werken opgewekt om Hem te loven, maar hier zijn het inzonderheid de heiligen, die daartoe opgeroepen worden. Merk dan op:

1. Wie geroepen worden om God te loven. *Israël in* het algemeen, het lichaam van de kerk vers 2, *de kinderen Zions* in het bijzonder, De inwoners van die heilige berg, die nader bij God zijn dan andere Israëlieten, van hen, die het Woord en de inzettingen Gods in hun nabijheid hebben, die er geen verre reizen voor behoeven te doen, wordt met recht verwacht dat zij meer zullen doen in het loven van God dan anderen. Alle ware Christenen kunnen zich *kinderen Zions* noemen, want in geloof en hoop zijn wij tot de berg Zion gekomen, Hebreeen 12:22. De heiligen moeten God loven, de heiligen in belijdenis, de heiligen in macht, want dat is het doel hunner heiligmaking, zij zijn toegewijd aan de heerlijkheid Gods en vernieuwd door de genade Gods, opdat zij Hem zijn tot een naam en tot lof.

2. Wat het beginsel moet zijn van deze lof, en dat is: heilige blijdschap in God: *dat Israël zich verblijde,* en *de kinderen Zions zich verheugen* en Zijn gunstgenoten van vreugde opspringen om die eer. Onze lof van God moet voortkomen uit een hart, dat vervuld is van vreugde en triomf in Gods hoedanigheden en in onze betrekking tot Hem. Veel van de kracht van de Godzaligheid in het hart bestaat daarin, dat wij God tot onze hoogste blijdschap maken, en dat wij ons in Hem vertroosten en verlustigen, en ons geloof in Christus wordt beschreven door onze blijdschap in Hem. Wij geven eer aan God als wij ons in Hem verlustigen. Wij moeten *opspringen van vreugde om die eer,* ons verblijden in Hem als onze eer, en in het deel, dat wij in Hem hebben, en laat ons het als onze eer beschouwen dat wij tot hen behoren, die zich vermijden in God.

3. Wat de uitdrukkingen moeten wezen van de lof. Wij moeten op iedere geschikte wijze de lof van God verkondigen. *Zingt de Heere.* Wij moeten er ons mee onderhouden en Zijn naam verkondigen door *Hem te psalmzingen,* vers 3, *te juichen,* vers 5, want wij moeten psalmen zingen met ons hart als degenen, die zich dit niet schamen niet alleen, maar er in verruimd zijn. Wij moeten een *nieuw lied zingen,* nieuw gecomponeerd bij iedere gelegenheid zingen met nieuwe genegenheid, nieuwe aandoening, waardoor het lied nieuw wordt, al is het ook dat de woorden tevoren reeds gebruikt werden. Laat God *geloofd worden in de reien, op de trommel en de harp,* vers 3, overeenkomstig het zeer oude gebruik in de Oud-Testamentische kerk, Exodus 15:20, waar wij bevinden dat God geloofd werd met trommelen en met reien. Zij, die naar aanleiding daarvan aandringen op muziek bij de Godsverering, moeten dan ook de dans, de reien, invoeren, want die gingen samen, zoals Davids huppelen voor de ark, Richteren 21:21. Maar terwijl vele Schriftuurplaatsen in het Nieuwe Testament het zingen handhaven als een Evangelie-inzetting, is er geen, die muziek en dans voorschrijft of aanbeveelt, de Evangelieregel voor psalmgezang is te zingen met de geest en met het verstand.

4. Welke gelegenheden aangegrepen moeten worden om God te loven, geen ervan moeten wij laten voorbijgaan, maar wij moeten inzonderheid,

a. God loven in het openbaar in de plechtige vergadering, vers 1 *in de gemeente van Zijn gunstgenoten,* hoe talrijker zij is, hoe beter, dat is meer gelijk aan de hemel. Zo moet Gods naam

erkend worden voor de wereld zo moet aan de dienst plechtigheid worden bijgezet, en wij moeten elkaar er toe opwekken. Het beginsel en het doel van ons samenkomen in Godsdienstige vergaderingen is: ons te verenigen in het loven van God. Andere delen van de dienst moeten daartoe leiden.

b. Wij moeten Hem loven in de binnenkamer. Laat de heiligen zo vervoerd zijn van blijdschap in God, dat zij *juichen op hun legers,* als zij des nachts wakker worden, vol zijnde van de lof van God, zoals David, Psalm 119:62. Als Gods Israël tot een rustige vestiging is gebracht, laat het daar dan met dankbaarheid aan God van genieten, en nog veel meer kunnen ware gelovigen, die ingegaan zijn tot Gods rust en rust vinden in Jezus Christus, hierover juichen van vreugde. Laat hen op hun ziekbed, op hun sterfbed, de lof huns Gods zingen.

II. De reden, aan Gods Israël gegeven om God te loven. Denkt aan:

1. Gods daden voor hen. Zij hebben reden om zich te verblijden in God, om zich toe te wijden aan Zijn eer, bezig te zijn in Zijn dienst, want Hij is het, die hen gemaakt heeft. Hij heeft ons het aanzijn gegeven als mensen, en wij hebben reden om Hem daarvoor te loven, want het is een edel en voortreffelijk bestaan. Hij maakte hen tot hetgeen zij waren, zo verschillend van andere volken, laat dit volk Hem dan loven, want Hij heeft hen voor zich geformeerd, opdat zij *Zijn lof zouden vertellen,* Jesaja 43:21. Laat Israël zich verblijden in zijn makers, zo is het in het oorspronkelijke, want God zei: Laat ons mensen maken, en hierin is, naar sommigen denken, de verborgenheid van de Drie-eenheid.

2. Gods heerschappij over hen. Dit volgt uit het vorige: als Hij hen gemaakt heeft, dan is Hij hun Koning, Hij, die het aanzijn gaf, kan ongetwijfeld wet geven, en dit moet de stof zijn voor onze blijdschap en lof, -dat wij onder de leiding en bescherming zijn van zo wijs en machtig een Koning. Verheug u zeer, gij dochter Zions, zie, uw Koning zal u komen, de Koning Messias, die God gezalfd heeft over Zion, de berg van Zijn heiligheid. Laat al de kinderen Zions zich in Hem verblijden, en uitgaan om Hem met hun hosanna's te ontmoeten, Zacheria 9:9.

3. Gods verlustiging in hen. Hij is een Koning die heerst door liefde, en dieswege geprezen moet worden, *want de Heere heeft een welgevallen aan Zijn volk,* aan hun diensten, aan hun voorspoed, aan gemeenschap met hen, en aan de mededelingen van Zijn gunst aan hen. Hij, die oneindig zalig is in de genieting van zichzelf, en aan wiens gelukzaligheid niets toegevoegd kan worden, verwaardigt zich toch genadiglijk om *een welgevallen aan Zijn volk te hebben,* Psalm 147:11.

4. Gods voornemens betreffende hen. Behalve het tegenwoordig welgevallen, dat Hij aan hen heeft, heeft Hij nog toekomstige heerlijkheid voor hen bereid. *Hij zal de zachtmoedigen versieren,* de ootmoedigen, de berouwhebbenden die beven voor Zijn Woord en er zich aan onderwerpen, die lijdzaam zijn onder hun beproevingen, en alle zachtmoedigheid bewezen aan alle mensen. Dezen worden door de mensen gehoond en belasterd, maar God zal hen rechtvaardigen, en hun smaad van hen afwissen, Hij zal hen versieren, zij zullen niet alleen blijken rein te wezen, maar schoon en lieflijk voor de ogen van de gehele wereld, door de schoonheid waarmee Hij hen versierd heeft. Hij zal hen versieren met heil, met tijdelijke verlossingen, als God merkwaardige verlossingen werkt voor Zijn volk, worden zij, die nederlagen tussen twee rijen van stenen, als vleugelen van een duif, overdekt

met zilver, Psalm 68:14, maar inzonderheid met eeuwig heil. De rechtvaardigen zullen versierd zijn op de dag, wanneer zij zullen blinken als de zon. Laat hen in de hoop hierop ook op de donkerste dag *een nieuw lied zingen.*

Psalm 149:6-9

Het Israël Gods wordt hier voorgesteld als triomferende over hun vijanden, dat beide de stof is van hun lof, (laat hen Gode de eer geven van deze overwinningen) en het loon van hun lof, zij, die waarlijk dankbaar zijn aan God voor hun rust, zullen gezegend worden met overwinning. Het kan ook genomen worden voor nog een verdere uitdrukking van hun lof, vers 6. *Laat de hoge lof van God in hun mond zijn,* en laat hen dan in heilige ijver voor Zijn eer *een tweesnijdend zwaard in hun hand nemen,* om tegen de vijanden van Zijn koninkrijk te strijden.

Dit nu kan toegepast worden:

1. Op de vele overwinningen, waarmee God Zijn volk Israël gezegend heeft over de volken van Kanaän, en over andere volken, die ten verderve waren gedoemd. Deze begonnen in Mozes en Jozua, die, toen zij aan Israël *de hoge lof des Heeren* leerden, daarbij *een tweesnijdend zwaard in hun hand gaven,* ook David heeft dit gedaan, want gelijk hij lieflijk was in psalmen Israëls, zo was hij ook de aanvoerder van hun heirscharen, en heeft de kinderen van Juda het gebruik van de boog geleerd, 2 Samuel 1:18, hun handen ten strijde geleerd, zoals God het zijn handen geleerd heeft. Zo zijn hij en zij overwinnend voortgegaan, strijdende de strijd des Heeren, en Israëls twistzaak wrekende aan hen, die hen hadden verdrukt, toen hebben zij *wraak gedaan over de heidenen,* (de Filistijnen, Moabieten Ammonieten en anderen, 2 Samuel 8:1 en verv.) *en bestraffingen over de volkeren* wegens al het onrecht, dat zij Gods volk hadden aangedaan vers 7. Hun koningen en achtbaren werden gevangen genomen, vers 8, en aan sommigen van hen werd het beschreven oordeel volvoerd zoals door Jozua aan de koningen van Kanaän door Gideon aan de vorsten van Midian, door Samuël aan Agag. De eer hiervan straalde af over geheel het Israël Gods, en Hem, die hun die eer gegeven heeft, doen zij haar wederkeren in hun hallelujahs. Het leger van Josafat had tegelijk *de hoge lof Gods in zijn mond en een tweesnijdend zwaard in hun hand,* want zij gingen uit ten krijg, zingende de lof van God, en toen voerden zij met hun zwaard Gods oordelen uit, 2 Kronieken 20:23. Sommigen passen dit toe op de tijd van de Maccabeeën, toen de Joden soms grote overwinningen behaalden over hun tegenstanders en verdrukkers. En indien het vreemd schijnt dat de zachtmoedigen, in weerwil van dit karakter, zo streng zijn, en dat nog wel jegens koningen en achtbaren dan is hier een woord, dat er hen in rechtvaardigt: het is het *beschreven recht.*

Zij doen het niet uit persoonlijke kwaadwilligheid of wraakzucht, of doordat zij zich door enigerlei bloeddorstige staatkunde laten beheersen, maar omdat zij er een opdracht van God voor hebben, overeenkomstig Zijn aanwijzing en in gehoorzaamheid aan Zijn bevel. Zo zullen de koningen van de aarde, die gebruikt worden voor de verwoesting van het nieuwtestamentische Babylon, slechts *het beschreven recht* ten uitvoer brengen, Openbaring 17:16, 17. Daar echter thans zodanig een bijzondere opdracht niet overgelegd kan worden, zal dit volstrekt het geweld niet rechtvaardigen, hetzij van onderdanen tegen hun vorsten, of van vorsten tegen hun onderdanen, of van beide tegen hun naburen, onder voorwendsel van Godsdienst, want Christus heeft nooit bedoeld dat zijn Evangelie te vuur en te zwaard verbreid zou worden, of dat Zijn gerechtigheid door de toorn des mensen gewerkt zou worden. Als de hoge lof van God in onze mond is, dan behoort er een olijftak des vredes in onze handen te zijn.

2. Op Christus overwinningen door de kracht van Zijn Evangelie en genade over geestelijke vijanden, waarin alle gelovigen meer de overwinnaars zijn. Het Woord van God is het tweesnijdend zwaard, Hebreeen 4:12, het zwaard des Geestes, Efeziers 6:17. Het is niet genoeg om dit in ons tuighuis te hebben, wij moeten het ook in onze hand hebben, zoals onze Meester het in Zijn hand had toen Hij zei: Er is geschreven. Met dit tweesnijdend zwaard hebben de eerste predikers van het Evangelie een glorierijke overwinning behaald over de machten van de duisternis, er werd wraak geoefend aan de goden van de heidenen door de overtuiging en bekering van hen, die gedurende lange tijd hun aanbidders waren geweest, en door de verschrikking en verwarring van hen, die niet tot berouw en bekering wilden komen, Openbaring 6:15, de sterkten van Satan werden nedergeworpen, 2 Corinthiers 10:4, 5, de groten van de aarde werden er toe gebracht om te beven voor het woord, zoals Felix, Satan, de god van deze wereld werd buitengeworpen, overeenkomstig het oordeel, dat tegen hem werd uitgesproken. Het is de eer van alle Christenen, dat hun heilige Godsdienst zo overwinnend is geweest. Met dit tweesnijdend zwaard strijden de gelovigen tegen hun eigen bederf, en door de genade van God brengen zij het tenonder en doden zij het, de zonde, die over hen heeft geheerst, is gekruisigd, het eigen ik, dat eens als koning op de troon zat, is met ketenen gebonden en tot onderwerping gebracht aan het juk van Christus, de verzoeker is overwonnen en verpletterd onder hun voeten, dit is *de heerlijkheid van al Gods gunstgenoten.* volkomen vervulling hiervan zal plaatshebben in het oordeel van de grote dag, als de Heere zal komen met vele duizenden heiligen, om gericht te houden tegen allen, Judas: 14, 15. Dan zal wraak geoefend worden over de heidenen, Psalm 149:7 en bestraffingen, eeuwige bestraffingen over de volken, koningen en achtbaren, die de banden en touwen van Christus' regering wegwierpen, Psalm 2:3, zullen niet bij machte zijn om de ketenen en boeien van Zijn toorn en gerechtigheid weg te werpen. Dan zal het beschreven recht volvoerd worden, want de verborgen dingen van de mensen zullen geoordeeld worden naar het Evangelie. Deze eer zullen alle heiligen hebben, die als bijzitters met Christus de wereld zullen oordelen, 1 Corinthiers 6:2. Laat hen in het vooruitzicht daarvan de Heere loven en tot aan het einde huns levens de getrouwe dienaren en krijgsknechten van Christus blijven.

PSALM 150

1 Hallelujah! Looft God in Zijn heiligdom; looft Hem in het uitspansel Zijner sterkte!
2 Looft Hem vanwege Zijn mogendheden; looft Hem naar de menigvuldigheid Zijner grootheid!
3 Looft Hem met geklank der bazuin; looft Hem met de luit en met de harp!
4 Looft Hem met de trommel en fluit; looft Hem met snarenspel en orgel!
5 Looft Hem met hel klinkende cimbalen; looft Hem met cimbalen van vreugdegeluid!
6 Alles, wat adem heeft, love den HEERE! Hallelujah!

De eerste en de laatste van de psalmen hebben hetzelfde aantal verzen, zijn beide kort en zeer gedenkwaardig, maar hun strekking is zeer verschillend, de eerste onderwijst ons in onze plicht, ten einde ons toe te bereiden voor het genot en de vertroosting van onze gebeden en lofzeggingen, deze is een en al verrukking en vervoering, en was misschien geschreven om het slot te zijn van deze heilige liederen, ten einde te tonen wat het doel en de bestemming is van allen, namelijk om ons behulpzaam te zijn in het loven van God. De psalmist is zelf vol geweest van de lof van God, en hier zou hij gaarne de gehele wereld er van vervullen, telkens en nogmaals roept hij: LOOFT DEN HEERE, looft Hem, looft Hem, looft Hem, niet minder dan dertien maal in deze zes korte verzen. Hij toont aan:

I. Hoe en waarvoor God geloofd moet worden, vers 1, 2

II. Hoe en met welke uitdrukkingen van blijdschap God geloofd moet worden, vers 3-5.

III. Wie de Heere moeten loven, het is de plicht van iedereen, vers 6. Bij het zingen van deze psalm, moeten wij trachten zeer getroffen te zijn door de volmaaktheden Gods en de lof, die Hem nu en tot in alle eeuwigheid wordt toegebracht.

Psalm 150:1-6

Wij worden hier met de grootst mogelijke aandrang opgeroepen om God te loven. Indien dit, zoals sommigen onderstellen oorspronkelijk bedoeld was voor de Levieten om hen op te wekken tot hun dienst in het huis des Heeren als zangers en bespelers van muziekinstrumenten, moeten wij het toch beschouwen als tot ons gesproken te zijn, die onze Gode tot geestelijke priesters gemaakt zijn. En die herhaalde oproep geeft te kennen dat het een grote en noodzakelijke plicht is, een plicht, waarmee wij veel bezig moeten zijn, en waarin wij zeer verruimd moeten wezen, maar waarin wij van nature achterlijk zijn, koud in zijn, en waartoe wij dus gebracht en er bij gehouden moeten worden door gebod op gebod en regel op regel.

1. Vanwaar die schatting des lofs voortkomt, en van welk deel van Zijn heerschappij zij inzonderheid komt.

Zij komt:

a. Uit Zijn *heiligdom,* prijst Hem daar, laat Zijn priesters, laat Zijn volk daar tot Hem gaan met hun lof. Waar zou Hij geloofd worden? Waar anders dan daar, waar Hij op bijzondere wijze Zijn heerlijkheid openbaart en Zijn genade mededeelt? Looft God vanwege *Zijn heiligdom* en de voorrechten, die wij genieten door dat in ons midden te hebben, Ezechiel 37:26. *Looft God in Zijn heiligen* zo lezen het sommigen, wij moeten het beeld Gods opmerken in hen, die geheiligd zijn, en hen om de wille van dat beeld liefhebben, en als wij hen prijzen, dan moeten wij in hen God prijzen.

b. *Van het uitspansel van Zijn sterkte. Looft Hem om* Zijn macht en heerlijkheid, die uitblinken in het uitspansel, in deszelfs grootte en glans en prachtige meubilering, en vanwege deszelfs machtige invloeden op deze aarde. Laat hen, die hun woning hebben *in het uitspansel van Zijn sterkte,* namelijk de heilige engelen, voorgaan in dit goede werk. Sommigen verstaan door *het heiligdom,* zowel als door het *uitspansel van zijn sterkte,* de hoogste hemelen, de woonstede van Zijn heerlijkheid, dat is inderdaad Zijn heiligdom, Zijn heilige tempel, en daar wordt Hij voortdurend geloofd, op veel beter wijze dan wij Hem kunnen loven. En het is ons tot troost, als wij bevinden dat wij het zo zwak en gebrekkig doen, dat het daar zo goed gedaan wordt.

2. Waarom deze schatting des lofs aan Hem verschuldigd is. Om velerlei redenen, inzonderheid:

a. Om de werken van Zijn macht, vers 2. *Looft Hem vanwege Zijn mogendheden,* voor al de voorbeelden van Zijn macht, de macht van Zijn voorzienigheid, de macht van Zijn genade, wat Hij gedaan heeft in de schepping, regering en verlossing van de wereld, voor de kinderen van de mensen in het algemeen, voor Zijn eigen kerk en kinderen in het bijzonder.

b. De heerlijkheid en majesteit van Zijn wezen, *looft Hem naar de menigvuldigheid van Zijn grootheid,* niet dat onze lof in verhouding kan staan tot Gods grootheid, want zij is oneindig, maar omdat Hij groter is dan wij kunnen uitdrukken of bevatten, moeten wij onze bevatting en uitdrukking zo hoog mogelijk doen reiken. Vrees niet te veel te zeggen tot lof van God, zoals wij dikwijls doen in ons prijzen zelfs van voorname en Godvruchtige mensen. "Deus non patitur hyperbolum wij kunnen van God niet spreken op hyperbolische wijze," al het gevaar bestaat in te weinig te zeggen, en daarom moeten wij, als wij het uiterste gedaan hebben van wat wij kunnen, erkennen dat, hoewel

wij Hem geloofd hebben *vanwege Zijn mogendheden*, wij het toch niet naar verhouding ervan, of naar goede evenredigheid ervan, gedaan hebben.

3. Op wat wijze die schatting betaald moet worden: met alle soort van muziekinstrumenten, die toen bij de tempeldienst in gebruik waren, vers 3-5. Het is gelukkig van geen gewicht of belang voor ons, wat soort van instrumenten dit waren, het is genoeg, dat zij toen wel bekend waren. Van belang voor ons is te weten:

a. Dat hierdoor wordt aangeduid hoe vol het hart van de psalmist was van de lof van God, en hoe begerig hij was dat dit goede werk van God te loven voortgang zou hebben.

b. Dat wij in het dienen van God moeite noch kosten moeten sparen.

c. Dat de beste muziek in Gods oren Godvruchtige genegenheid des harten is, "non musica chordula, sed cor geen welluidende snaar, maar een welluidend hart." Loof God met een krachtig geloof, loof Hem met heilige liefde en zielsverlustiging, loof Hem met een volkomen vertrouwen op Christus, loof Hem met een gelovig triomferen over de machten van de duisternis, loof Hem met een ernstige begeerte naar Hem en een algehele voldoening in Hem, loof Hem door een algemene eerbied voor al Zijn geboden, loof Hem door een blijmoedige onderwerping aan al Zijn beschikkingen, loof Hem door u te verblijden in Zijn liefde en u te vertroosten met Zijn grote goedheid, loof Hem door de belangen te bevorderen van het koninkrijk van Zijn genade, loof Hem door een levendige troop op en verwachting van het koninkrijk van Zijn heerlijkheid.

d. Dat hoewel verscheidene instrumenten gebruikt werden in het loven van God het toch met een goede en volkomen harmonie gedaan moest worden, zij moesten elkaar niet hinderen, maar helpen. Inplaats hiervan bestaat het Nieuw-Testamentische concert in eendrachtelijk, met een mond de God en Vader van onze Heere Jezus Christus te verheerlijken, Romeinen 15:6.

4. Wie deze schatting moeten betalen, vers 6. *Alles, wat adem heeft, love de Heere.* Hij begon met een oproep, gericht tot hen, die een plaats hadden in Zijn heiligdom en gebruikt werden in de tempeldienst, maar hij eindigt met een oproep, gericht tot alle kinderen van de mensen, met een blik op de tijd, wanneer de heidenen opgenomen zullen worden in de kerk, en aan alle plaats, Gode even welbehaaglijk als te Jeruzalem, dit reukwerk de Heere toegebracht zal worden, Maleachi 1:11. Sommigen denken dat in *alles wat adem heeft* ook de mindere schepselen begrepen moeten worden, zoals Genesis 7:22, al wat een adem des geestes des levens in zijn neusgaten had. Zij loven God naar hun vatbaarheid, het zingen van de vogelen is een soort van loven van God. De dieren zeggen als het ware tot de mens: wij zouden God loven indien wij het konden doe gij het voor ons. In zijn visioen hoorde Johannes een loflied van alle schepsel dat in de hemel is, en op de aarde, en onder de aarde, Openbaring 5:13. Anderen denken dat alleen de kinderen van de mensen bedoeld zijn, want hun heeft God op meer bijzondere wijze de adem des levens ingeblazen, zodat zij levende zielen zijn geworden, Genesis 2:7. Thans, nu geboden is dat het Evangelie gepredikt zal worden aan ieder schepsel, ieder menselijk schepsel, wordt geëist dat ieder menselijk schepsel de Heere zal loven. Waarvoor hebben we onze adem, onze geest? Waarvoor anders dan om hem te gebruiken in het loven van God? En hoe kunnen wij hem beter gebruiken? Gebeden worden ons zuchten genoemd, Klaagliederen 3:56. Laat ieder, die tot God zucht in het gebed, er het voordeel en genot in vindende, ook zijn lof uitzuchten. Adem hebbende, zo laat de lof van God onze adem welriekend

maken, laat ons in dit werk zijn als in ons element, laat het ons wezen als de lucht, waarin wij ademen, zonder welke wij niet kunnen leven. Onze adem in onze neusgaten hebbende, zo laat ons bedenken dat hij nu nog uitgaat, maar weldra uit zal gaan om niet weer te keren. Dewijl wij dus binnen kort onze laatste adem zullen uitblazen, zo laat ons, zolang de adem nog in ons is, de Heere loven, dan zullen wij, als wij voor het laatst ademen, getroost sterven en overgebracht worden in een beteren staat en toestand, om Gods lof in een vrijere en betere lucht te ademen.

De eerste drie van de vijf boeken van de psalmen (naar de Hebreeuwse indeling) hadden tot besluit Amen, ja amen, het vierde eindigt met Amen, Hallelujah, maar het laatste, en daarmee het gehele boek van de psalmen, besluit slechts met *Hallelujah,* omdat de laatste zes psalmen geheel en al lof zijn van God, en er geen woord van klacht of smeking in voorkomt. Hoe naderbij goede Christenen aan hun einde zijn, hoe meer vol zij van de lof van God behoren te wezen. Sommigen denken dat deze laatste psalm ons het werk van de verheerlijkte heiligen in de hemel moet voorstellen, die daar God voortdurend loven. En de muziekinstrumenten, die hier gezegd worden gebruikt te zijn, moeten evenmin letterlijk opgevat worden als het goud, de paarlen en edelgesteenten, die gezegd worden het Nieuwe Jeruzalem te versieren, Openbaring 21:18, 19. Maar gelijk deze te kennen geven dat de heerlijkheid van de hemel de voortreffelijkste heerlijkheid is, zo duiden die aan dat de lof, die de heiligen daar offeren, de voortreffelijkste lof is. Gebeden zullen daar opgelost worden in eeuwige lofzeggingen, daar zal geen onderbreking zijn in het loven van God, en toch ook geen vermoeienis. Hallelujahs tot in eeuwigheid herhaald, en toch zijn het nieuwe liederen. Laat ons dikwijls het genot smaken van te denken aan hetgeen de verheerlijkte heiligen doen in de hemel, wat diegenen doen, met wie wij bekend zijn geweest op aarde, maar ons derwaarts zijn voorgegaan, en laat dit ons niet alleen doen verlangen om ons onder hen te bevinden, maar ons opwekken, om dit doel van de wil van God te doen op aarde, zoals zij het doen in de hemel. En laat ons zoveel mogelijk van onze tijd besteden aan dit goede werk, omdat wij hopen er een blijde eeuwigheid mee door te brengen. *Hallelujah* is daar het woord, Openbaring 19:1, 3, laat het thans door ons weergalmd worden, door ons, die hopen er weldra onze stem bij te voegen. *Hallelujah, looft de Heere.*

SPREUKEN

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN DE SPREUKEN VAN SALOMO.

Wij hebben voor ons:

I. Een nieuwe of pen (zo gij wilt) gebruikt door den Heiligen Geest, om ons den wil van God bekend te maken, schrijvende als gedreven door den vinger Gods, zoals de Geest Gods genoemd wordt. Die schrijver is Salomo; door zijne hand is dit boek tot stand gekomen, evenals de twee volgende, de Prediker en het Hooglied, een Preek, en een Lied. Sommigen denken dat hij het Hooglied geschreven heeft toen hij zeer jong was, de Spreuken in het midden zijner dagen, en den Prediker toen hij oud was. In het opschrift van zijn Lied noemt hij zich slechts Salomo, misschien omdat hij het voor zijne troonsbeklimming heeft geschreven, vervuld zijnde van den Heiligen Geest toen hij jong was. In het opschrift van zijne Spreuken noemt hij zich den zoon van David, den koning Israël's, want toen regeerde hij over gans Israël. In het opschrift van zijn Prediker noemt hij zich den zoon van David, den koning te Jeruzalem, omdat toen zijn invloed misschien verminderd was op de afgelegen stammen, en hij zich in grote mate tot Jeruzalem beperkte. Betreffende dezen schrijver kunnen wij opmerken:

1. Dat hij een koning en de zoon eens konings was. Totnutoe waren de meeste schrijvers van de Schrift mannen van den eersten rang in de wereld, zoals Mozes en Jozua, Samuel en David, en nu Salomo. Maar na hem waren de door Gods Geest gedreven schrijvers over het algemeen arme profeten, mannen van geen of gering aanzien in de wereld, omdat die bedeling naderde, waarin God het zwakke en dwaze der wereld zou verkiezen, opdat Hij de witzen en het sterke zou beschamen, en de armen gebruikt zouden worden om te evangeliseren. Salomo was een zeer rijk koning, en zijn rijksgebied was zeer groot, een koning van den eersten rang, en toch wijdde hij zich aan de studie van Goddelijke dingen; en hij was een profeet en eens profeten zoon. Het is voor de grootste vorsten en potentaten in de wereld geen verkleining, om degenen, die hen omringen, te onderwijzen in den Godsdienst en in de wetten ervan.

2. Dat hij iemand was, dien God, in antwoord op zijn gebed bij zijne komst op den troon, met een buitengewone mate van wijsheid en kennis had begiftigd. Zijn gebed was voorbeeldig: Geef mij een wijs en verstandig hart; het antwoord erop was bemoedigend, hij had dit, en alle andere dingen werden hem toegeworpen. Nu bevinden wij hier welk een goed gebruik hij gemaakt heeft van de wijsheid, die God hem gaf; hij heeft niet slechts zich zelven en zijn koninkrijk erdoor geregeerd, maar hij gaf ook regelen van wijsheid aan anderen, en heeft ze overgedragen aan het nageslacht. Aldus moeten wij handel doen met de talenten, die ons zijn toevertrouwd, naar zij zijn.

3. Dat hij iemand was, die zijne fouten en gebreken had, en die zich op lateren leeftijd had afgewend van de goede wegen Gods, waarin hij anderen had onderwezen. Wij hebben er de geschiedenis van in 1 Koningen 11, en het is een zeer treurige geschiedenis, dat de schrijver van zulk een boek afvallig is geworden, zoals hij afvallig werd; zeg het niet te Gath; maar laat hen, die op uitnemende wijze nuttig zijn, er door gewaarschuwd worden om niet hoogmoedig of gerust te zijn; en laat ons allen leren om van geen goed onderricht kwaad te denken, omdat zij, van wie wij het ontvangen, er niet gans en al naar leven.

II. Wij hebben hier een nieuwe wijze van schrijven, waarin ons Goddelijke wijsheid geleerd wordt door Spreuken, of korte volzinnen, die geheel hun doel en strekking in zich bevatten, zonder onderling aan elkaar verbonden te zijn. Wij hebben Goddelijke wetten, geschiedenissen en liederen gehad, en nu hebben wij Goddelijke spreuken; zo verscheidene methodes heeft de Goddelijke wijsheid gebruikt om ons te onderwijzen, opdat geen middel onbeproefd zou blijven om ons goed te doen en wij zonder verontschuldiging zullen zijn, zo wij omkomen in onze dwaasheid. Onderwijzen door middel van spreuken was:

1. Een aloude manier van onderwijzen, het was de oudste methode onder de Grieken; de zeven wijzen van Griekenland hadden ieder een gezegde, waarop zij zich lieten voorstaan en dat hen beroemd maakte. Deze gezegden waren op pilaren geschreven, en men had er groten eerbied voor, als hetgeen gezegd werd van den hemel te zijn gekomen: A caelo descendit gnoosthi seauton Ken uzelven is een voorschrift, dat van den hemel is gekomen.

2. Het was een duidelijke en gemakkelijke manier van onderwijs te geven, die noch aan de onderwijzers noch aan de leerlingen veel moeite kostte, noch van het verstand noch van het geheugen veel inspanning vergde. Lange volzinnen en vergezochte argumenten kosten moeite aan hen, die ze schrijven, en aan hen die ze lezen, terwijl een spreuk, die beide haar zin en haar bewijs in een klein bestek omsluit, spoedig begrepen en aangenomen wordt, en ook gemakkelijk wordt onthouden. Beide David's gebeden en Salomo's onderrichtingen waren kernachtig, hetgeen die wijze van zich uit te drukken kan aanbevelen aan hen, die m heilige dingen dienen, beide voor hun prediken en voor hun bidden.

3. Het was een zeer nuttige manier van onderwijzen, en heeft uitnemend aan het doel beantwoord. Het woord mashal, hier gebruikt voor een spreuk, is afgeleid van een woord, waarvan de betekenis is: besturen, of heerschappij hebben vanwege de gebiedende kracht en den invloed, die wijze en gewichtige gezegden uitoefenen op de kinderen der mensen; hij, die er door onderwijst, dominatut in concionibus, beheerst zijn gehoor. Het is gemakkelijk op te merken hoe de wereld geregeerd wordt door spreuken; "gelijk het spreekwoord der ouden zegt," 1 Samuel 24:14, of zoals het bij ons heet:'het spreekwoord zeg', reikt ver bij de mensen om hun denkbeelden te vormen en hun besluiten vast te stellen. Veel van de wijsheid der ouden is door spreekwoorden tot het nageslacht gekomen, en sommigen denken dat wij den aard en het karakter van een volk kunnen beoordelen naar den aard van hun algemeen bekende spreekwoorden. Spreuken in gesprekken zijn als axioma's in wijsbegeerte, grondstellingen in wet en stellingen in de wiskunde, die door niemand worden betwist, maar ieder tracht ze zo uit te leggen, dat hij ze op zijne zijde heeft. Maar er zijn vele verdorven spreekwoorden, die de strekking hebben om den geest der mensen te verderven en hen te verharden in hun zonde. De duivel heeft zijne spreekwoorden; de wereld en het vlees hebben hun spreekwoorden, die smaad werpen op God en Godsdienst (zoals Ezechiël 12:22; 18:2). Ten einde ons te behoeden tegen de verdorven invloeden van deze, heeft God Zijne spreekwoorden, of spreuken, die allen wijs en goed zijn, en de strekking hebben om ons wijs en goed te maken. Deze spreuken van Salomo waren niet bloot ene verzameling van de wijze gezegden, die vroeger door anderen ten beste waren gegeven, zoals sommigen zich verbeeld hebben, maar waren door Gods Geest Salomo ingegeven. Reeds de eersten ervan, Hoofdstuk 1-7, komen overeen met wat God in den beginne tot den mens gezegd heeft, Job 28:28. Zie, de vreze des Heeren is de wijsheid, zodat, hoewel Salomo groot was, en zijn naam even goed als de naam van enigen mens kan dienen om zijne geschriften aan te bevelen, wij toch kunnen en moeten zeggen: Zie, een meerdere dan Salomo

is hier. Het is God, die door Salomo hier tot ons spreekt. Ik zeg: tot ons, want deze spreuken zijn ter oneer lering geschreven, en als Salomo spreekt tot zijn zoon, dan wordt de vermaning gezegd tot ons te spreken als tot zonen, Hebreeën 12:5. En gelijk wij geen boek hebben, dat ons zo nuttig en dienstig is in onze oefeningen der Godsvrucht als David's psalmen, zo hebben wij er geen, dat ons zo nuttig en dienstig is voor het goede regelen van onzen handel en wandel als Salomo's spreuken, die, gelijk David zegt van de geboden, zeer wild zijn, in een klein bestek een volledig stelsel van Goddelijke redekunde, staatkunde en staathuishoudkunde bevatten, iedere ondeugd tentoonstellen, iedere deugd aanbevelen, en regelen aan de hand doen voor het besturen en regeren van ons zelven in iedere betrekking en elke toestand, en geheel ons levensgedrag. De geleerde bisschop Hall heeft een systeem van zedelijke wijsbegeerte naar Salomo's spreuken en prediker samengesteld. De eerste negen hoofdstukken van dit boek worden beschouwd als een voorrede of inleiding, bij wijze van vermaning, tot de studie en de praktijk van de regelen der wijsheid, en waarschuwing tegen hetgeen ons daarin zou hinderen of in den weg staan. Aldus hebben wij dan het eerste deel van Salomo's spreuken, Hoofdstuk 10-24; daarna een tweede deel, Hoofdstuk 25-29, en dan Agurs profetie, Hoofdstuk 30, en die van Lemuel, Hoofdstuk 31. Allen hebben een en dezelfde strekking, namelijk ons te leiden om onzen wandel wel in te richten, zodat wij in het einde het heil des Heeren mogen zien. De beste verklaring of uitlegging van deze regelen is: dat wij er ons naar regelen, er ons naar gedragen.

Zij, die Davids psalmen lezen, inzonderheid die van het laatste gedeelte, zouden in verzoeking kunnen zijn om te denken dat de Godsdienst een en al zielsverrukking is, en in niets anders bestaat dan in vervoering van vroomheid, en ongetwijfeld is daar een tijd voor, en, zo er een hemel is op aarde dan is hij daarin. Maar zolang wij op aarde zijn, kunnen wij daar toch niet geheel in opgaan, wij hebben een leven te leven in het vlees, moeten onze wandel hebben in de wereld, en daarin moeten wij thans onderwezen worden, om onze Godsdienst te voeren, die een redelijke zaak is, zeer dienstig is voor de leiding van het menselijk leven, evenzeer strekt om ons verstandig te maken als om ons vroom te maken, het aangezicht voor de mensen te doen blinken in een wijze, eerlijke, nuttige wandel, als het hart te doen branden in hevige liefde tot God. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De titel van het boek, de algemene strekking ervan aantonende, vers 1-6.

II. De eerste beginselen ervan, aan onze ernstige aandacht en overweging aanbevolen, vers 7-9.

III. Een noodzakelijke waarschuwing tegen slecht gezelschap, vers 10-19.

IV. Een getrouwe en levendige voorstelling van de redenering van de wijsheid met de kinderen van de mensen, en het zekere verderf van hen, die doof zijn voor deze redenering, vers 20-33.

HOOFDSTUK 1

1 De spreuken van Salomo, den zoon van David, den koning van Israel,
2 Om wijsheid en tucht te weten; om te verstaan redenen des verstands;
3 Om aan te nemen onderwijs van goed verstand, gerechtigheid, en recht, en billijkheden;
4 Om den slechten kloekzinnigheid te geven, den jongeling wetenschap en bedachtzaamheid.
5 Die wijs is, zal horen, en zal in lere toenemen; en die verstandig is , zal wijzen raad bekomen;
6 Om te verstaan een spreuk en de uitlegging, de woorden der wijzen en hun raadselen.
7 De vrees des HEEREN is het beginsel der wetenschap; de dwazen verachten wijsheid en tucht.
8 Mijn zoon! hoor de tucht uws vaders, en verlaat de leer uwer moeder niet;
9 Want zij zullen uw hoofd een aangenaam toevoegsel zijn, en ketenen aan uw hals.
10 Mijn zoon! indien de zondaars u aanlokken, bewillig niet;
11 Indien zij zeggen: Ga met ons, laat ons loeren op bloed, ons versteken tegen den onschuldige, zonder oorzaak;
12 Laat ons hen levend verslinden, als het graf; ja, geheel en al, gelijk die in den kuil nederdalen;
13 Alle kostelijk goed zullen wij vinden, onze huizen zullen wij met roof vullen.
14 Gij zult uw lot midden onder ons werpen; wij zullen allen een buidel hebben.
15 Mijn zoon! wandel niet met hen op den weg; weer uw voet van hun pad.
16 Want hun voeten lopen ten boze; en zij haasten zich om bloed te storten.
17 Zekerlijk, het net wordt tevergeefs gespreid voor de ogen van allerlei gevogelte;
18 En deze loeren op hun eigen bloed, en versteken zich tegen hun zielen.
19 Zo zijn de paden van een iegelijk, die gierigheid pleegt; zij zal de ziel van haar meester vangen.
20 De opperste Wijsheid roept overluid daarbuiten; Zij verheft Haar stem op de straten.
21 Zij roept in het voorste der woelingen; aan de deuren der poorten spreekt Zij Haar redenen in de stad;
22 Gij slechten! hoe lang zult gij de slechtigheid beminnen, en de spotters voor zich de spotternij begeren, en de zotten wetenschap haten?
23 Keert u tot Mijn bestraffing; ziet, Ik zal Mijn Geest ulieden overvloediglijk uitstorten; Ik zal Mijn woorden u bekend maken.
24 Dewijl Ik geroepen heb, en gijlieden geweigerd hebt; Mijn hand uitgestrekt heb, en er niemand was, die opmerkte;
25 En gij al Mijn raad verworpen, en Mijn bestraffing niet gewild hebt;
26 Zo zal Ik ook in ulieder verderf lachen; Ik zal spotten, wanneer uw vreze komt.
27 Wanneer uw vreze komt gelijk een verwoesting, en uw verderf aankomt als een wervelwind; wanneer u benauwdheid en angst overkomt;
28 Dan zullen zij tot Mij roepen, maar Ik zal niet antwoorden; zij zullen Mij vroeg zoeken, maar zullen Mij niet vinden;
29 Daarom, dat zij de wetenschap gehaat hebben, en de vreze des HEEREN niet hebben verkoren.
30 Zij hebben in Mijn raad niet bewilligd; al Mijn bestraffingen hebben zij versmaad;
31 Zo zullen zij eten van de vrucht van hun weg, en zich verzadigen met hun raadslagen.
32 Want de afkering der slechten zal hen doden, en de voorspoed der zotten zal hen verderven.
33 Maar die naar Mij hoort, zal zeker wonen, en hij zal gerust zijn van de vreze des kwaads.

Spreuken 1:1-6

Wij hebben hier een inleiding tot dit boek, die, naar sommigen denken, door Ezra, de verzamelaar en uitgever ervan, er aan toegevoegd is, doch men onderstelt veeleer dat zij door Salomo zelf geschreven is, die aan het begin van zijn boek het doel aanduidt, waartoe hij het geschreven heeft, ten einde zich aan zijn werk te blijven houden en dat doel te bleven najagen. Hier wordt ons gezegd:

I. Wie deze wijze gezegden heeft geschreven vers 1, het zijn *de spreuken van Salomo.*

1. Zijn naam betekent vreedzaam, en de aard van zijn geest en van zijn regering beantwoordde hieraan, beide waren vreedzaam. David, wiens leven vol was van benauwdheid en beproeving, schreef een boek van handelingen van de Godsvrucht, van gebed, want: Is iemand in lijden? Dat hij bidde. Salomo, die een rustig leven leidde, schreef een boek van onderricht, want toen de gemeenten vrede hadden werden zij gesticht. In tijden van vrede moeten wij zelf leren en aan anderen leren, hetgeen in tijden van beroering door ons in beoefening moet worden gebracht.

2. Hij was *de zoon van David,* het was zijn eer om in betrekking van bloedverwantschap te zijn tot die Godvruchtige man, en hij heeft dit met goede reden aldus beschouwd, want hij is er te beter om gevaren, 1 Koningen 11:12. Hij heeft het voorrecht gehad van een goede opvoeding, en menig goed gebed is voor hem opgezonden, Psalm 72:1, de uitwerking van beide werd gezien in zijn wijsheid en zijn nuttigheid. Het geslacht van de oprechten wordt soms aldus gezegend, dat zij tot een zegen gesteld worden, een uitnemende zegen in hun dag. Christus wordt dikwijls *de Zoon van David* genoemd, en Salomo was daarin een type van Hem, evenals ook in andere dingen, dat hij zijn mond opendeed met gelijkenissen of spreuken.

3. Hij was *koning van Israël,* een koning, en toch was het geen verkleining voor hem om een onderwijzer te zijn van de onwetenden en een leermeester van kinderkens, koning van Israël, het volk, onder hetwelk God bekend en Zijn naam groot was, onder hen leerde hij wijsheid, en aan hen deelde hij haar mede. De gehele aarde zocht het aangezicht van Salomo om zijn wijsheid te horen, die de wijsheid van alle mensen overtrof, 1 Koningen 4:30, 10:24. Het was een eer voor Israël, dat hun koning zo'n orakel was. Salomo was beroemd om zijn zinrijke spreuken, ieder woord, dat hij zei, was van gewicht, er was iets verrassends en stichtelijks in. Zijn dienaren, die om hem heen waren en zijn wijsheid hoorden, hadden onder elkaar drieduizend van zijn spreuken verzameld, die zij in hun dagboeken opschreven, maar deze spreuken, die wij in de Bijbel hebben, heeft hij zelf geschreven, en zij zijn nog geen duizend in getal, in deze was hij door de Geest Gods gedreven. Sommigen denken dat uit die andere spreuken van hem die niet door Gods Geest waren ingegeven, de apocriefe boeken van Ecclesiasticus en dat van de Wijsheid waren samengesteld, waarin vele zeer voortreffelijke en zeer nuttige gezegden voorkomen, maar die toch over het geheel ver bij dit boek achterstaan. De Romeinse keizers hadden ieder hun symbool of motto, zoals velen dat thans op hun wapenschild hebben. Maar Salomo had vele gewichtige gezegden, niet, zoals de hunne, ontleend aan anderen, maar alle het voortbrengsel van die buitengewone wijsheid, waarmee God hem begiftigd had.

II. Met welk doel zij geschreven waren, vers 2-4. Niet om eer en roem te verwerven voor de schrijver, of om zijn invloed op zijn onderdanen te doen toenemen, maar tot nut en voordeel van

allen, die in iedere eeuw en plaats zich door deze voorschriften willen laten regeren en zich op de beoefening ervan wilden toeleggen.

Dit boek zal ons helpen:

1. Om ons juiste denkbeelden te vormen van de dingen, en er ons duidelijke en heldere voorstellingen van te maken, opdat wij *onderwijs van goed verstand aannemen,* de wijsheid, die door onderwijs wordt verkregen, en door Goddelijke openbaring, zelf met wijsheid weten te spreken en te handelen, en onderwijs te geven aan anderen.

2. Om te onderscheiden tussen waarheid en leugen, goed en kwaad, *om te verstaan redenen des verstands,* ze te begrijpen, er over te oordelen, op onze hoede te zijn tegen vergissingen, het onderwijs, dat wij ontvangen hebben, voor onszelf te gebruiken, te onderscheiden tussen dingen, die van elkaar verschillen, en ons niet te laten misleiden, en de dingen te beproeven, die uitnemend zijn, en er het voordeel niet van verliezen, zoals de apostel bidt, Filipp. 1:10

3. Om in alles onze weg wel aan te stellen, vers 3. Dit boek zal geven, opdat wij aannemen, onderwijs van goed verstand, de kennis, die onze beoefening zal leiden in gerechtigheden *en recht en billijkheden,* ons zal neigen om aan ieder het zijne te geven, aan God, hetgeen Godes is in al de handelingen van de Godsdienst en aan alle mensen wat hun toekomt, naar de verplichtingen, die door betrekking, ambt, contract, of op enigerlei andere wijze, op ons rusten. Diegenen alleen zijn waarlijk wijs, die in en voor alles nauwgezet van geweten zijn, en de Schrift heeft ten doel ons die wijsheid te leren. Gerechtigheid in de plichten van de eerste tafel van de wet, recht in de tweede tafel en billijkheid, dat is oprechtheid, in beide, dat is de onderscheiding, die door sommigen wordt gemaakt.

III. Ten gebruike van wie zij geschreven werden, vers 4. Zij zijn nuttig voor allen, maar zijn inzonderheid bestemd:

1. Voor *de slechten,* dat is: de eenvoudigen om hun *kloekzinnigheid te geven.* Het onderricht hier gegeven, is duidelijk en gemakkelijk verstaanbaar ook voor de minstbegaafden. Zelfs de dwazen zullen in deze weg niet dwalen, en diegenen zullen er waarschijnlijk nut en voordeel van hebben, die zich van hun onwetendheid bewust zijn, er zich van bewust zijn dat zij het nodig hebben om onderwezen te worden, en dus begerig zijn om onderwijs te ontvangen, en zij, die dit onderwijs ontvangen in zijn licht en kracht, zullen, hoewel zij eenvoudig zijn, er kloekzinnig door worden, omzichtig, zodat zij de zonde kennen, die zij moeten vermijden en de plichten, die zij moeten behartigen en aan de listen en verlokkingen van de verzoeker ontkomen. Hij, die oprecht is als de duif, kan, door Salomo's regelen op te merken en op te volgen, voorzichtig worden als de slang, en hij die zondig dwaas is geweest, wordt, als hij begint zich door het Woord Gods te laten besturen, Godvruchtig verstandig.

2. Voor jonge lieden, om hun *wetenschap en bedachtzaamheid* te geven. De jeugd is het tijdperk om te leren, in de jeugd grijpt men het onderwijs aan, ontvangt men indrukken, onthoudt men wat men heeft geleerd. Daarom is het van groot belang dat de geest, het gemoed, dan goed toebereid worden, en geen betere denkbeelden kan zij ontvangen dan die van Salomo's spreuken. De jeugd is roekeloos, eigenzinnig en onnadenkend, de mens is als het veulen eens woudezels geboren, en

daarom is het nodig dat hij getemd wordt door het bedwang, en bestuurd wordt door de regelen die wij hier vinden. En indien jonge lieden slechts willen acht geven op hun wegen, overeenkomstig Salomo's spreuken, dan zullen zij spoedig de kennis en bedachtzaamheid van de ouden verkrijgen. Salomo had bij het schrijven van dit boek het oog op het nageslacht, hopende daardoor de edele beginselen van wijsheid en deugd in te planten in het hart van het opkomend geslacht.

IV. Welk goed gebruik er van gemaakt kan worden, vers 5, 6. Zij, die jong en onwetend zijn, kunnen er verstandig door gemaakt worden, Zij zijn niet buitengesloten van Salomo's school zoals zij van Plato's school waren buitengesloten. Maar is het alleen voor dezulken? Neen, hier is niet slechts melk voor kinderkens maar vaste spijs voor krachtige mannen. Dit boek zal niet slechts de dwazen en slechten wijs en goed maken, maar het zal de wijzen en goeden wijzer en beter maken, en hoewel de dwaas en de jongeling dit onderwijs misschien zullen verachten, en er niet beter door worden, zal *die wijs is horen,* de wijsheid zal gerechtvaardigd worden van haar kinderen, hoewel niet door de kinderen, die op de markt zitten. Zelfs wijzen moeten horen, en zich niet te wijs achten om te leren. Een wijs man is zich bewust van zijn gebreken, "Plurima ignoro, sed ignorantiam meam non ignoro ik ben onkundig omtrent vele dingen, maar niet omtrent mijn eigen onkunde" en daarom streeft hij nog voorwaarts ten einde in leer en kennis toe te nemen, meer te weten, en het beter te weten duidelijker en meer bepaald, en beter te weten hoe er een goed gebruik van te maken. Zolang wij leven moeten wij streven naar meer nuttige kennis. Het was een gezegde van een van de grootste rabbijnen: "qui non auget scientiam amittit de ea indien onze kennis niet toeneemt, dan gaat zij verloren" en zij, die willen toenemen in kennis, moeten de Schriften bestuderen, die de mens Gods volmaakt doen worden.

Een wijs man, die toeneemt in kennis, is niet slechts nuttig voor zichzelf, maar ook voor anderen.

1. Als raadsman. Die *verstandig is* in deze voorschriften van de wijsheid, zal, door ze te vergelijken met elkaar en met zijn eigen waarnemingen, trapsgewijze *wijze raad bekomen,* en hij is goed op weg naar bevordering, verhoging, hij zal geraadpleegd worden als een orakel, en men zal hem de leiding van de openbare zaken toevertrouwen. Hij zal aan het roer zitten, dat is de betekenis van het woord. Naarstigheid baant de weg tot eer, en zij, die door God met wijsheid gezegend werden, moeten er zich op toeleggen, om er goed mee te doen, naar de sfeer is, waarin zij zich bewegen. Het is voorzeker een grotere eer om raadsman te zijn van de vorst, maar er is meer liefde en barmhartigheid in om raadsman te zijn van de armen, zoals Job het met zijn wijsheid geweest is, Job 29:15. De blinde was ik tot ogen.

2. Als een uitlegger, vers 6. Om *te verstaan een spreuk.* Salomo zelf was vermaard om zijn oplossen van raadselen en van moeilijke vraagstukken, hetgeen van oudsher een beroemd vermaak was voor Oosterse vorsten, getuige zijn ontbinden van de knopen, waarmee de koningin van Scheba hem verlegen dacht te maken. Nu onderneemt hij het hier om zijn lezers dat talent te bezorgen, in zover dit aan de beste doeleinden dienstig kon zijn. Zij zullen *een spreuk verstaan* en *de uitlegging,* zonder welke de spreuk een ongekraakte noot is. Als zij een wijs gezegde horen, zullen zij, al is zij in beeldspraak, er de zin van verstaan, en er gebruik van weten te maken. De *woorden van de wijzen* zijn soms *raadselen,* duistere gezegden. In de brieven van Paulus waren dingen zwaar om te verstaan, maar voor hen, die goed tehuis zijn in de Schrift, geestelijke dingen met geestelijke weten samen te voegen, zullen zij gemakkelijk en veilig zijn, zodat, indien gij hun vraagt: Hebt gij dit alles verstaan? zij kunnen antwoorden: Ja, Heere. Het is een eer voor de

Godsdienst, als mannen van eer mannen van verstand zijn, alle Godvruchtigen behoren er dus naar te streven om verstandig te zijn, zich moeite te geven in het gebruiken van de middelen om hun kennis te vermeerderen.

Spreuken 1:7-9

Het ondernomen hebbende om *de jongeling wetenschap en bedachtzaamheid te leren* stelt Salomo nu hier twee algemene regelen vast welke te dien einde waargenomen moeten worden, en deze zijn: God te vrezen en zijn ouders te eren, met welke twee fundamentele zedewetten Pythagoras zijn gulden verzen begint, maar de eerste ervan allerellendigst verminkt, "primum, deos immortales cole parentesque honora, Ten eerste, aanbid de onsterflijke goden en eer uw ouders."

Om jonge lieden te maken wat zij behoren te zijn:

I. Laat hen acht geven op God als de Allerhoogste, vers 7. *De vreze des Heeren is het beginsel van de wetenschap)* zij is het voornaamste deel van de kennis, zo heeft het de kanttekening, zij is het hoofd, het voornaamste, van de wetenschap, dat is:

1. Van alles wat geweten moet worden is dit het duidelijkst, het klaarblijkelijkst dat *God gevreesd moet worden,* geëerd, gediend en aangebeden, dit is zozeer het begin van de wetenschap dat zij niets weten, die dit niet weten.

2. Om tot alle nuttige wetenschap te geraken, is het volstrekt noodzakelijk dat wij God vrezen, wij zijn niet in staat om voordeel te trekken uit het onderwijs, dat ons gegeven wordt, tenzij er in ons hart een heilige eerbied voor God is, en iedere gedachte binnen in ons tot Zijn gehoorzaamheid is gebracht. Indien iemand wil deszelfs wil doen, die zal van deze leer bekennen of zij uit God is, Johannes 7:17.

3. Gelijk al onze kennis ontstaan moet uit de vreze Gods, zo moet zij er naar uitgaan als tot haar volkomenheid en haar middelpunt. Diegenen weten genoeg, die weten hoe God te vrezen, die er zich op toeleggen om Hem in alles te behagen, die vrezen Hem in iets te beledigen. Dit is de alfa en de omega van de kennis.

Om deze waarheid te bevestigen, dat het oog op God al ons streven naar kennis moet leiden en aansporen, merkt hij op: *de dwazen* de atheïsten, die op God geen acht slaan, *verachten wijsheid en tucht,* daar zij geheel geen vrees hebben voor Gods toorn, noch begeerte naar Zijn gunst, zij zullen er u niet voor danken, als gij hun zegt wat zij kunnen doen om aan Gods toorn te ontkomen en Zijn gunst te verkrijgen. Zij, die tot de Almachtige zeggen: Wijk van ons, die Hem zo weinig vrezen dat zij Hem trotseren, kunnen er ons niet verbaasd over doen staan, dat zij de kennis van Zijn wegen niet begeren, maar Zijn tucht verachten. Diegenen zijn dwaas, die God niet vrezen en de Schriften niet waarderen, en hoewel zij kunnen voorwenden bewonderaars te zijn van vernuft, zijn zij toch in werkelijkheid vreemdelingen voor en vijanden van de wijsheid.

II. Laat hen achting hebben voor hun ouders als hun meerderen, vers 8, 9. *Mijn zoon hoor de tucht uws vaders.* Hij bedoelt dat hij niet alleen wenst dat zijn eigen kinderen hem eerbied zullen betonen, zullen acht slaan op hetgeen hij tot hen zegt, ook niet alleen dat zijn leerlingen en degenen, die tot hem kwamen om door hem onderricht te worden, tot hem zullen opzien als hun vader en op zijn voorschriften zullen letten in de gezindheid van kinderen, maar dat hij wenst dat alle kinderen gehoorzaam zullen zijn aan en eerbiedig jegens hun ouders, zich zullen gedragen naar de deugdzame en Godsdienstige opvoeding, die deze hun geven, overeenkomstig de wet van het vijfde gebod.

1. Hij beschouwt het als aangenomen, dat zij hun kinderen zullen onderwijzen met al de wijsheid die zij hebben, en met al het gezag dat zij over hen hebben hun wet zullen voorschrijven tot hun welzijn. Zij zijn redelijke wezens en daarom moeten wij hun geen wet geven zonder onderricht, wij moeten hen trekken met mensenzelen, en als wij hun zeggen wat zij moeten doen, dan moeten wij er hun bij zeggen waarom. Maar zij zijn verdorven en eigenzinnig, en daarom is met het onderwijs ook wet nodig. Abraham zal niet slechts zijn huisgezin onderwijzen, maar bevelen. Beiden vader en moeder moeten doen wat zij kunnen voor de goede opvoeding hunner kinderen, en dat alles is dan nog weinig genoeg.

2. Hij beveelt kinderen om de goede lessen en wetten, die hun ouders hun geven, aan te nemen en te onthouden.

A. Ze te ontvangen met bereidwilligheid. Hoor de tucht uws vaders, hoor haar, en neem haar ter harte, hoor haar, en heet haar welkom, wees er dankbaar voor, stem er mee in.

B. Er aan vast te houden. Verlaat hun wet niet. Denk niet dat gij als gij volwassen zijt en niet langer onder voogden en verzorgers zijt, nu naar uw zin en wil kunt leven, neen *de wet uwer moeder,* vers 8, is in overeenstemming met de wet van God, en derhalve moet zij nooit worden verlaten, gij zijt onderricht in de weg die gij gaan moet, en daarom moet gij, als gij oud zijt geworden, er niet van afwijken. Sommigen hebben opgemerkt dat, terwijl de zedenleer van de heidenen en de wetten van de Perzen en Romeinen aan kinderen alleen voorschreven om achting en eerbied te hebben voor hun vader, de wet van God evenzo ook eerbied voor de moeder gebiedt.

3. Hij beveelt dit aan als iets, dat zeer bevallig en lieflijk is, en ons eer zal bijzetten. "De tucht en de wet uwer ouders zullen, als zij zorgvuldig nageleefd worden, *uw hoofd een aangenaam toevoegsel zijn,* vers 9, een sieraad, dat in de ogen Gods van grote waarde is, en u een even groot en voornaam aanzien zal geven als zij hebben, die gouden *ketenen aan hun hals* dragen." Laat Goddelijke waarheden en geboden u een kroon, het hoogste ereteken wezen-laat ons die op prijs stellen, er eerzuchtig naar zijn, en dan zullen zij dit voor ons wezen. Diegenen zijn in waarheid van waardij, die zich meer schatten naar hun deugd en Godsvrucht, dan naar hun wereldlijke rijkdom en waardigheid.

Spreuken 1:10-19

Hier geeft Salomo nog een algemene regel aan de jonge lieden teneinde hen de paden van de wijsheid te doen vinden en er hen op te houden en die is: om zich te wachten voor kwaad gezelschap. Davids psalmen beginnen met deze waarschuwing, en dat doen ook Salomo's spreuken, want niets is meer verwoestend voor levende Godsvrucht en een geregelde levenswandel, vers 10. *Mijn zoon,* die ik liefheb en in wie ik tederlijk belang stel, *indien de zondaars u aanlokken, bewillig niet*. Dit is een goede raad voor ouders om aan hun kinderen te geven, als zij hen uitzenden in de wereld, het is dezelfde raad die Petrus aan zijn nieuw bekeerden gaf: Wordt behouden van dit verkeerd geslacht, Handelingen 2:40.

Merk op:

1. Hoe ijverig goddeloze mensen zijn om anderen op de paden van de verderver te lokken. Zij zullen aanlokken, zondaren hebben gaarne metgezellen in en bij hun zonde, de gevallen engelen waren verleiders bijna even spoedig als zij zondaars geworden zijn. Zij dreigen niet, zij redeneren of betogen niet maar zij verlokken met vleierij en fraaie woorden, met een lokaas trekken zij jonge lieden aan de haak. Maar zij vergissen zich als zij denken dat zij door anderen er toe te brengen, om in hun schuld te delen en met hen als het ware in een verbond te zijn, zelf daardoor minder te betalen zullen hebben, want zij zullen zoveel te meer hebben te verantwoorden.

2. Hoe jonge lieden op hun hoede moeten zijn, opdat zij zich niet door hen laten verleiden. *"Bewillig niet,* en dan kunnen zij, hoewel zij u verleiden, niet dwingen. Spreek niet zoals zij spreken, doe niet zoals zij doen of willen dat gij doen zult, heb geen gemeenschap met hen."

Om aan deze waarschuwing kracht bij te zetten:

I. Toont hij hoe bedrieglijk de redeneringen zijn, die de zondaars gebruiken in hun verlokkingen en de kunstenarijen van vleien en flikflooien die zij aanwenden om onvaste zielen te misleiden. Hij noemt inzonderheid struikrovers, die doen wat zij kunnen om anderen in hun bende te lokken, vers 11-14. Zie hier wat zij willen, dat de jongeling doen zal, *"Ga met ons,* vers 11, geef ons uw gezelschap, " in het eerst wenden zij voor niets anders of niets meer dan dat te begeren, maar het werven gaat verder, gaat hoger: *"gij zult uw lot midden onder ons werpen,* word onze deelgenoot, voeg uw kracht bij de onze, en laat ons besluiten tezamen te leven en te sterven, het zal u gaan zoals het ons gaat, en *laat ons allen een buidel hebben,* zodat wij wat wij tezamen winnen, tezamen in vrolijkheid verteren, want dat is hun doel.

Van twee onredelijke, onverzadelijke begeerten stellen zij zich de bevrediging voor en daarmee lokken zij hun prooi in de strik.

1. Hun wreedheid. Zij dorsten naar bloed en haten hen, die onschuldig zijn en hun nooit reden tot toorn of misnoegen hadden gegeven, omdat zij hen door hun eerlijkheid en vlijt beschamen en veroordelen, *laat ons* daarom *loeren op bloed,* en *ons versteken tegen hen*. Zij zijn zich van generlei misdaad bewust, en bijgevolg duchten zij geen gevaar, maar gaan ongewapend op reis, en zo kunnen wij hen dan zoveel gemakkelijker tot onze prooi maken. En, o hoe zoet zal het zijn *hen levend te verslinden!* Deze bloeddorstige mensen zullen dit met evenveel gretigheid doen als

waarmee de leeuw het lam verslindt. Als hier nu tegen ingebracht wordt: "De overblijfselen van de vermoorden zullen de moordenaars verraden," dan antwoorden zij: Daarvan lopen wij geen gevaar, want we *zullen hen geheel en al verslinden, gelijk die in de kuil nederdalen".* Wie zou zich kunnen voorstellen dat de menselijke natuur zo ontzettend zou ontaarden, dat het ooit voor de ene mens een genot kan zijn om een andere te doden!

2. Hun gierigheid. Zij hopen er een goede buit door te verkrijgen, vers 13. *"Alle kostelijk goed zullen wij vinden* door dit handwerk te beoefenen, zij het ook dat wij er ons hoofd aan wagen, toch *zullen wij onze huizen met roof vullen."* Zie hier:

a. Hun idee van wereldse rijkdom, zij noemen het *kostelijk goed,* terwijl het noch goed noch kostelijk is, het is een schaduw, het is ijdelheid, inzonderheid als het verkregen is door roverij Psalm 62:11. Het is als hetgene dat niet is, dat aan de mens geen wezenlijke voldoening kan schenken. Het is goedkoop, het is iets gewoons, maar in hun schatting is het kostelijk, en daarom willen zij er hun leven en misschien hun zielen aan wagen, om het te verkrijgen. Het is de verderflijke vergissing van duizenden, dat zij de rijkdom van de wereld overschatten en die houden voor *kostelijk goed.*

b. De overvloed ervan, die zij zich voorspiegelen: *wij zullen onze huizen met roof vullen*. Zij, die met de zonde handelen, beloven zich machtig veel gewin, er schatrijk door te zullen worden. Al deze dingen zal ik u geven, zegt de verzoeker, maar zij dromen slechts dat zij eten, het huisvol slinkt weg tot nauwelijks een handvol, zoals het gras op het dak.

II. Hij toont het verderfelijke aan van die wegen, als een reden, waarom wij ervoor terug moeten schrikken, vers 15. *"Mijn zoon, wandel niet met hen op de weg,* vergezel u niet met hen, houdt u zover mogelijk van hen verwijderd, *weer uw voet van hun pad,* neem geen voorbeeld aan hen, doe niet zoals zij doen." Zo groot is het bederf van onze natuur, dat onze voet zeer geneigd is om in het pad van de zonde te treden, zodat wij er onszelf geweld voor moeten aandoen om hem er van te weren, en onszelf bedwang moeten aandoen, als wij in het minst of geringst die kant uitgaan. Bedenk:

1. Hoe verderflijk hun weg is in zijn aard, vers 16. *Hun voeten lopen ten boze,* tot hetgeen God mishaagt en schadelijk is voor de mens, want zij *haasten zich om bloed te storten.* De weg van de zonde gaat bergafwaarts, de mensen kunnen niet slechts niet staande blijven, maar hoe langer zij er op voortgaan, hoe harder zij lopen en er spoed mee maken, alsof zij bang waren geen kwaad genoeg te kunnen doen, en besloten waren er geen tijd voor te verliezen. Zij zeiden dat zij er langzaam in zouden voortgaan, (laat ons *loeren op bloed,* vers 1 maar gij zult bevinden dat zij allen haast maken, zozeer heeft de Satan hun hart vervuld.

2. Hoe verderflijk de gevolgen ervan zullen zijn. Hun wordt duidelijk gezegd dat die boze weg gewis eindigen zal in hun verderf, en toch volharden zij er in:

a. Zij zijn als de domme vogel, die het net gespreid ziet om hem te vangen, maar tevergeefs, het lokaas trekt hem aan, en hij laat zich door zijn eigen ogen niet waarschuwen, vers 17. Maar wij denken dat wij van meer waardij zijn dan vele musjes, en derhalve moesten wij ook wijzer zijn en met meer voorzichtigheid handelen. God heeft ons wijzer gemaakt dan de vogelen des hemels, Job 35:11. Zullen wij dan toch even dom zijn als zij?

b. Zij zijn nog erger dan de vogelen en hebben het verstand niet, dat wij soms in deze opmerken, want de vogelaar weet dat het tevergeefs is om zijn net te spreiden *voor de ogen van het gevogelte,* en daarom gebruikt hij zijn kunst om het te verbergen. Maar de zondaar ziet verderf aan het einde zijns wegs, de moordenaar, de dief zien de gevangenis en de galg voor zich, ja zij zouden de hel voor zich kunnen zien, hun wachters zeggen hun dat zij gewis zullen sterven, maar het is tevergeefs, zij storten zich in de zonde, gaan er roekeloos mee voort zoals het paard zich in de slag stort. Want waarlijk, de steen, die zij rollen, keert op henzelf weer, vers 18, 19. Zij loeren in het geheim op het bloed van anderen, maar tegen hun bedoeling in zal het blijken dat zij op hun eigen bloed, hun eigen leven loeren, zij zullen tot een schandelijk einde komen, en zo zij al aan het zwaard van de magistraat ontkomen is er toch een Goddelijke Nemesis, die hen vervolgt. De wraak laat hen niet leven. Hun geldgierigheid jaagt hen voort naar die praktijken, die hun niet zullen toelaten om de helft hunner dagen te leven, maar het getal hunner maanden in het midden zullen afsnijden. Zij hebben weinig reden om trots te zijn op hun bezitting, daar zij *de ziel harer meesters zal vangen,* en dan in de handen komt van andere meesters, en wat baat het een mens zo hij de gehele wereld wint, als hij zijn leven verliest? Want dan kan hij niet langer genieten van de wereld, en nog veel minder zo hij zijn ziel verliest, en deze ten verderve gaat, zoals velen door de liefde tot het geld ten verderve gaan.

Hoewel Salomo nu alleen de verzoeking tot roverij op de grote weg specificeert, bedoelt hij er toch mee om ons te waarschuwen tegen alle ander kwaad, waartoe de zondaars de mensen verlokken, zodanig zijn ook de wegen van de dronkaards en van de onkuisen, zij geven zich toe in een genot, dat hen ten verderve voert, zowel hier als hiernamaals, en daarom: bewillig niet.

Spreuken 1:20-33

Salomo had aangetoond hoe gevaarlijk het is om naar de verzoekingen van Satan te luisteren, en nu toont hij aan hoe gevaarlijk het is om niet te luisteren naar de roepstem van God, waarvan de veronachtzaming ons voor eeuwig zal berouwen.

Merk op:

I. Door wie God ons roept: *door de wijsheid*. Het is de wijsheid, die *buiten roept.* Het woord staat in het meervoud, *wijsheden,* want, gelijk er oneindige wijsheid is in God, zo is er ook de veelvuldige wijsheid Gods, Efeziers 3:10. God spreekt tot de kinderen van de mensen door al de soorten van wijsheid, en gelijk in iedere wil, zo is er ook in ieder woord van God raad.

1. Het menselijk verstand is wijsheid, het licht en de wet van de natuur, de krachten en vermogens van de rede, en het ambt van het geweten, Job 38:36. Door deze spreekt God tot de kinderen van de mensen, en redeneert met hen. De ziel des mensen is een lamp des Heren en waarheen de mensen ook gaan, overal kunnen zij een stem, die achter hen is, horen, zeggende: Dit is de weg, en de stem van het geweten is de stem van God, niet altijd een zachte, stille stem, maar soms roept zij.

2. De burgerlijke regering is wijsheid, zij is de instelling Gods, magistraten zijn Zijn plaatsvervangers. Door David had God tot de onzinnigen gezegd: Weest niet onzinnig, Psalm 75:4. Aan de deuren van de poorten, in het voorste van het gewoel, waar de gerechtshoven hun zittingen hielden, roepen de rechters, de wijsheid des volks, in de naam van God tot de goddelozen, om zich te bekeren en hun leven te beteren.

3. Goddelijke openbaring is wijsheid, al haar voorschriften, al haar wetten zijn zo wijs als de wijsheid zelf. Door het geschreven Woord, door de wet van Mozes, die ons de zegen voorstelt en de vloek, door de lippen van de priesters, die wetenschap bewaren, door Zijn dienstknechten, de profeten, en al de bedienaren van dit Woord maakt God Zijn wil bekend aan de zondaren, waarschuwt Hij hen even duidelijk als hetgeen op de straten of in de gerechtshoven geroepen wordt door de omroepers. In Zijn Woord legt God niet alleen de zaak bloot, meer bespreekt haar met de kinderen van de mensen. Komt dan, en laat ons tezamen richten, Jesaja 1:18.

4. Christus zelf is wijsheid, is wijsheden, want in Hem zijn al de schatten van de wijsheid en van de kennis verborgen, en Hij is het middelpunt van alle goddelijke openbaring. Hij is niet slechts de essentieële wijsheid, maar het eeuwige Woord door wie God tot ons spreekt, en aan wie Hij al het oordeel heeft overgegeven, Hij is het dus, die beide bij zondaren pleit, en het vonnis over hen uitspreekt, Hij noemt zichzelf de wijsheid, Lukas 7:35.

II. Hoe en op wat wijze Hij ons roept.

1. Zeer openlijk, opdat allen, die oren hebben om te horen, zullen horen, daar allen welkom zijn om het voordeel voor zich te nemen van hetgeen gezegd is, en allen er belang bij hebben om er acht op te geven. De regelen van de wijsheid worden *buiten op de straten* bekend gemaakt, niet alleen in de scholen, of in de paleizen van de vorsten, maar *in het voorste van het gewoel,* onder het gewone volk, dat voorbijgaat *aan de deuren van de poorten* en *in de stad.* Het is kostelijk om het

net des Evangelies uit te werpen, waar zeer vele vissen zijn, in de hoop dat er dan sommigen in het net besloten zullen worden. Dit werd vervuld in onze Heere Jezus, die openlijk in de tempel heeft geleerd en onder de scharen des volks, en in het verborgen niets heeft gesproken, Johannes 18:20, en Zijn dienaren bevolen heeft om Zijn Evangelie te verkondigen van de daken Mattheus 10:27. God zegt: Ik heb niet in het verborgen gesproken, Jesaja 45:19. Geen spraak of taal is er, waar de stem van de wijsheid niet wordt gehoord. De waarheid zoekt geen hoeken, de deugd schaamt zich niet over zichzelve.

2. Zeer nadrukkelijk en aandoenlijk. Zij roept en roept, als een wie het menens is, Jezus stond en riep. *Zij verheft haar stem*, laat haar woorden horen met alle mogelijke duidelijkheid en liefde. God begeert gehoord te worden, begeert dat men acht op Hem zal slaan.

III. Waarin de roepstem van God en Christus bestaat.

1. Hij bestraft zondaars wegens hun dwaasheid en hun hardnekkig volharden er in, vers 22.

Merk op:

A. Wie het zijn, die de wijsheid hier bestraft. In het algemeen zijn het onverstandigen, die daarom met recht veracht konden worden, dezulken, die de dwaasheid liefhebben en aan wie men dus met recht zou kunnen wanhopen, maar zelfs bij hen, voor wie wij zo weinig hoop hebben, moeten wij de middelen gebruiken, omdat wij niet weten wat de Goddelijke genade doen zal. Tot drie soorten van personen wordt hier geroepen:

a. Onverstandigen, *die het onverstand beminnen*. Zonde is onverstand, en zondaren zijn onverstandigen, zij handelen onverstandig, zeer onverstandig, en de toestand van de zodanigen is zeer slecht, die het onverstand beminnen, verzot zijn op hun onverstandige begrippen omtrent goed en kwaad, hun onverstandige vooroordelen tegen de wegen Gods en in hun element zijn als zij iets onverstandigs doen, zich verlustigen in hun eigen misleiding, en zich vleien in hun goddeloosheid.

b. *Spotters, die voor zich de spotternij begeren.* Hoogmoedige mensen, die er behagen in scheppen om allen te dreigen, die rondom hen zijn, vrolijke lieden, die met de gehele wereld de draak steken, en van alles dat hun voorkomt een grapje maken. Maar het zijn inzonderheid spotters met de Godsdienst, die bedoeld worden de ergsten van de zondaars, die het verachten om zich aan de waarheden en wetten van Christus te onderwerpen en aan de bestraffingen en vermaningen van Zijn Woord, en er trots op zijn, dat zij alles wat heilig en ernstig is ternederwerpen.

c. *Zotten, die de wetenschap haten*, alleen diegenen zijn vijanden van de Godsdienst, die hem niet recht begrijpen. En het zijn de ergste dwazen, die het haten om onderricht en verbeterd te worden, en een ingewortelde afkeer hebben van ernstige Godsvrucht.

B. Hoe de bestraffing is uitgedrukt. "Hoe lang zult gij dit doen?" Dit geeft te kennen dat de God des hemels de bekering en verbetering van de zondaren begeert, en niet hun verderf, dat Hem hun hardnekkigheid en traagheid zeer mishaagt, dat Hij wacht om genadig te zijn, en bereid is om de zaak met hen te bespreken.

2. Hij nodigt hen om zich te bekeren en wijs te worden, vers 23. En hier:

A. Is het voorschrift duidelijk: *Keert u tot Mijn bestraffing*. Wij maken geen goed gebruik van de bestraffing, die ons gegeven wordt om hetgeen kwaad is, indien wij er ons niet van afwenden tot hetgeen goed is, want daarvoor werd de bestraffing gegeven. Keert terug tot uw rechte gezindheid, keert terug tot God, keert terug tot uw plicht, bekeert u en leeft.

B. De beloften zijn zeer aanmoedigend. Zij die het onverstand beminnen, bevinden zich onder de zedelijke onmacht om van zin en weg te veranderen, zij kunnen door hun eigen kracht zich niet bekeren, en daarop antwoordt God:

Zie, Ik zal Mijn Geest ulieden overvloedig uitstorten, begeeft u er toe om te doen wat gij kunt, en de genade Gods zal met u medewerken, in u werken beide het willen en het doen van hetgeen goed is, en dat gij zonder die genade niet zoudt kunnen doen. Help uzelf en God zal u helpen, strek uw verdorde hand uit, en Christus zal haar versterken en genezen.

a. De werker van deze genade is de Geest, en deze is beloofd: *Ik zal ulieden Mijn Geest uitstorten,* als olie, als water, gij zult de Geest overvloedig hebben, stromen van levend water, Johannes 7:38. Onze hemelse Vader zal de Heiligen Geest geven aan hen, die er Hem om bidden.

b. Het middel van deze genade is het Woord, dat ons, zo wij het op de rechte wijze aannemen zal bekeren, daarom is er beloofd: *Ik zal Mijn woorden u bekend maken,* ze niet slechts tot u spreken, maar ze u bekend maken u geven dat gij ze verstaat. Voor een oprechte bekering is bijzondere genade nodig. Maar die genade zal nooit ontzegd worden aan hen, die haar in oprechtheid zoeken en er zich aan onderwerpen.

3. Hij spreekt het vonnis uit over hen, die zich verharden tegen alle middelen en methodes van de genade. Het is zeer vreeslijk, vers 24-32. De opperste wijsheid, de zondaren tot bekering hebbende geroepen, wacht een wijle om te zien welke uitwerking deze roeping zal hebben, Ik heb geluisterd en toegehoord, zij spreken niet wat recht is, Jeremia 8:6, en daarom gaat zij er nu toe over om hun te zeggen, wat er het einde van zal wezen.

A. De misdaad wordt opgesomd, en zij is ten hoogste tergend.

Zie wat het is, waarvoor het oordeel tegen onboetvaardige zondaars wordt uitgesproken, in de grote dag, en gij zult zeggen dat zij het verdienen, en dat de Heere er rechtvaardig in is. Het is, in korte woorden, het verwerpen van Christus en van de aanbiedingen van Zijn genade, de weigering om zich te onderwerpen aan de voorwaarden van Zijn genade, aan de voorwaarden van Zijn Evangelie, dat hen verlost zou hebben beide van de vloek van de wet Gods en van de heerschappij van de wet van de zonde.

a. Christus riep tot hen, om hen te waarschuwen voor hun gevaar, Hij *heeft Zijn handen tot hen uitgestrekt* om hun genade aan te bieden, ja om hen uit hun ellendige toestand te verlossen, *Zijn hand uitgestrekt* tot hen, opdat zij haar zouden aangrijpen, maar zij *weigerden, daar was niemand, die opmerkte.* Sommigen waren zorgeloos en onverschillig, sloegen er geen acht op, letten niet op hetgeen tot hen gezegd werd. Anderen waren eigenzinnig, en hoewel zij het niet

konden vermijden om de wil van Christus te horen hebben zij toch ronduit geweigerd, vers 24. Zij waren verzot op hun onverstand, en wilden niet verstandig gemaakt worden. Zij waren hardnekkig tegen alle methodes, die aangewend werden om hen van hun boze weg te doen wederkeren. God *strekte Zijn hand* uit in goedertierenheden, die hun geschonken werden, en als deze niets op hen vermochten, in tuchtigingen, maar het was alles tevergeefs, zij sloegen even weinig acht op de werkingen van Zijn hand als op de. verklaringen van Zijn mond.

b. Christus bestrafte hen en gaf hun raad, bestrafte hen niet slechts voor hetgeen zij verkeerd hadden gedaan, maar ried hen aan om beter te doen (dat zijn bestraffingen van de tucht en blijken van liefde en welwillendheid) maar zij hebben al Zijn raad verworpen, als niet waardig om ter harte genomen te worden, en hebben *Zijn bestraffing niet gewild,* alsof het beneden hen was om door Hem bestraft te worden, en alsof zij nooit iets gedaan hadden, dat verdiende bestraft te worden, vers 25. Dit wordt herhaald in vers 30. "Zij *hebben in Mijn raad niet bewilligd,* maar hem met minachting verworpen. Bestraffing noemden zij smaad, en namen haar verkeerd op, Jeremia 6:10, ja zij *hebben al Mijn bestraffingen versmaad,* alsof het alles maar scherts was en niet de moeite waard om opgemerkt te worden." Diegenen zijn getekend voor het verderf, die doof zijn voor bestraffing en goede raad.

c. Zij werden vermaand om zich te onderwerpen aan de heerschappij van rede en Godsdienst, maar zij hebben tegen beide gerebelleerd.

Ten eerste. De rede kon hen niet regeren, want *zij hebben de wetenschap gehaat,* vers 29, het licht van de Goddelijke waarheid gehaat, omdat het hun het kwaad hunner werken toonde Johannes 3:20. Zij haatten het, dat hun gezegd werd hetgeen zij niet dragen konden om te weten.

Ten tweede. De Godsdienst kon hen niet regeren, want zij hebben de vreze des Heeren niet verkozen, maar verkozen liever te wandelen in de weg van hun hart en in het gezicht hunner ogen. Zij werden er toe vermaand om zich God steeds voor ogen te stellen, maar ze gaven er de voorkeur aan, om Hem en Zijn vreze achter hun rug te werpen. Zij, die *de vreze des Heeren niet verkiezen,* tonen dat zij geen kennis hebben.

B. Het vonnis wordt uitgesproken, en het is voorzeker ten verderve. Zij, die zich niet willen onderwerpen aan Gods regering, zullen gewis omkomen onder Zijn toorn en vloek, en het Evangelie zelf zal hen niet helpen. Zij wilden de weldaad van Gods genade niet aannemen, toen zij hun werd aangeboden, en daarom vallen zij als slachtoffers van Zijn gerechtigheid, Hoofdst. 29:1. Deze bedreigingen zullen ten volle vervuld worden in het oordeel van de grote dag en de eeuwige rampzaligheid van de onboetvaardigen, waarvan echter reeds enige voorproeven zijn in tegenwoordige oordelen.

a. Thans zijn de zondaren in voorspoed en gerust, zij leven op hun gemak, en trotseren de smart. Maar,

Ten eerste. *Hun verderf, hun vrees, komt,* vers 26. Er zal ziekte komen, de kwalen die zij als de voorboden van de dood zullen vrezen. Andere rampen zullen komen, rampen betreffende hun geest, hun bezittingen, die hen zullen overtuigen van hun dwaasheid om God op een afstand van hen te houden.

Ten tweede. Hun rampen zullen hen zeer verschrikken. Zij worden aangegrepen door vrees, en zij denken dat het kwaad nog erger zal worden. Als openbare oordelen uitgaan dan zijn de zondaren te Zion verschrikt, beving heeft de huichelaars aangegrepen, de dood is voor hen de koning van de verschrikking, Job 15:21 en verv., 18:11 en verv., deze vrees zal hun voortdurende kwelling zijn.

Ten derde. Naar hun vrees zal het hun wezen. *Hun vrees komt*, de zaak, Waarvoor zij bevreesd waren, zal hun overkomen, zij zal komen *gelijk een verwoesting*, als een geweldige vloed, alles voor zich heen wegvagende, het zal hun *verderf*, hun algeheel verderf wezen, en het zal komen *als een wervelwind*, die plotseling en met geweld alles als kaf voor zich henen drijft. Zij, die de vreze Gods niet tot zich willen toelaten, zijn open en bloot voor alle andere vrees, en hun vrees zal blijken niet zonder oorzaak te wezen.

Ten vierde. Hun vrees zal dan overslaan in wanhoop, *benauwdheid en angst zullen hun overkomen*, want, gevallen zijnde in de put, waarvoor zij bevreesd waren, zullen zij geen weg ter ontkoming zien, vers 27. Doodsbenauwdheid heeft mij aangegrepen, roept Saul, 2 Samuel 1:9, en in de hel is wening en knersing van de tanden van angst en benauwdheid, verdrukking en benauwdheid over de ziel van de zondaar, de vrucht van de verbolgenheid en toorn van de rechtvaardigen God, Romeinen 2:8, 9.

b. Thans heeft God nog medelijden met hun dwaasheid, maar dan *zal Hij lachen in hun verderf*, vers 26. "Ik zal lachen in uw verderf, zoals gij gelachen hebt om Mijn raad. Zij, die spotten met de Godsdienst, zullen zich daardoor slechts voor geheel de wereld bespottelijk maken, de rechtvaardigen zullen over hen lachen, Psalm 52:8 want God zelf zal het doen. Het geeft te kennen dat zij voor eeuwig buitengesloten zullen zijn van Gods ontfermingen, zij hebben zolang tegen de genade gezondigd, dat zij haar nu weggezondigd hebben, Zijn oog zal niet verschonen en niet sparen. Ja meer, Zijn gerechtigheid verheerlijkt zijnde in hun verderf, zal Hij er een welgevallen aan hebben, hoewel Hij thans zou willen dat zij zich bekeren en leven. O wee! Ik zal Mij troosten over Mijn wederpartijders.

c. Thans is God nog bereid om hun gebed te horen, en hun genade te betonen, indien zij er Hem slechts voor wilden zoeken maar dan zal de deur gesloten zijn en zullen zij tevergeefs roepen, vers 28. Dan, als het te laat is, *zullen zij tot Mij roepen*: Heere, Heere, doe ons open. Dan zouden zij gaarne de genade aannemen, die zij nu verwerpen en gering achten, maar *Ik zal niet antwoorden*, omdat zij, toen Ik riep, niet geantwoord hebben, al het antwoord dat zij dan ontvangen, zal slechts wezen: Wijkt van Mij, Ik ken u niet. Dit is het geval geweest van sommigen, zelfs in dit leven, zoals van Saul, die God niet antwoordde door de urim, noch door de profeten, maar gewoonlijk is er, zolang er nog leven is, plaats voor het gebed en hoop op verhoring, en daarom moet dit zien op de gedenkwaardige gerechtigheid van het laatste oordeel. Dan zullen zij, die God veronachtzaamd hebben, Hem *vroeg zoeken*, Hem ernstig zoeken, maar tevergeefs, *zij zullen Hem niet vinden*, omdat zij Hem niet zochten, terwijl Hij te vinden was, Jesaja 55:6. De rijke man in de hel bad, maar werd afgewezen.

d. Nu zijn zij zeer belust op hun eigen weg en hun eigen raadslagen, maar dan zullen zij er genoeg van hebben, vers 31, naar het spreekwoord: Laat de mensen drinken wat zij gebrouwen hebben zullen zij *eten van de vrucht huns wegs*, hun loon zal wezen naar hun werk, en naar hun keus was, zo zal hun oordeel wezen, Galaten 6:7, 8. Er is in de zonde een natuurlijke neiging tot verderf,

Jakobus 1:15. De zondaren zijn gewis rampzalig, zo zij slechts *van de vrucht huns eigen wegs eten.* Zij, die omkomen, hebben het zichzelf te wijten, en kunnen er niemand anders de schuld van geven. Het is hun eigen raadslag, laat hen er op roemen. God verkiest het loon hunner handelingen, Jesaja 66:4.

e. Thans laten zij zich voorstaan op hun wereldse voorspoed, maar dan zal die bijdragen om hun verderf te verzwaren, vers 32.

Ten eerste. Nu zijn zij er hoogmoedig op, dat zij zich kunnen afwenden van God en zich ontdoen kunnen van de teugels en banden van de Godsdienst maar juist dit zal hen doden, de herinnering er aan zal hen dodelijk in het hart treffen.

Ten tweede. Thans zijn zij trots op hun gerustheid en zinnelijkheid, maar *de afkering van de onverstandigen zal hen doden en de voorspoed van de zotten zal hen verderven*-hoe geruster zij zijn, hoe zekerder en hoe schrikkelijker hun verderf zal wezen, door zich op te blazen van hoogmoed, hun hart vast te kleven aan de wereld, voorzien zij in brandstof voor hun lusten, en verharden zij hun hart in hun boze wegen.

4. Hij besluit met een verzekering van veiligheid en zaligheid aan allen, die zich aan de lering en tucht van de wijsheid onderwerpen vers 33. *Die naar mij hoort* en zich door mij laat regeren zal:

a. Veilig: wezen, hij zal onder de bijzondere bescherming des hemels *zeker wonen,* zodat niets hem werkelijk kan deren.

b. Hij zal gerust zijn, geen ontrustende vrees hebben voor gevaar, hij zal niet slechts veilig zijn voor kwaad, maar *gerust zijn van de vrees des kwaads.* Al wankelde de aarde zullen zij toch niet vrezen. Willen wij veilig wezen voor gevaar en gerust voor de vrees er van? Laat dan steeds de Godsdienst ons besturen en het Woord van God onze raadsman zijn. Dat is het middel om veilig te wonen in deze wereld, en *gerust te zijn van de vrees des kwaads* in de andere wereld.

HOOFDSTUK 2

1 Mijn zoon! zo gij mijn redenen aanneemt, en mijn geboden bij u weglegt;
2 Om uw oren naar wijsheid te doen opmerken; zo gij uw hart tot verstandigheid neigt;
3 Ja, zo gij tot het verstand roept, uw stem verheft tot de verstandigheid;
4 Zo gij haar zoekt als zilver, en naspeurt als verborgen schatten;
5 Dan zult gij de vreze des HEEREN verstaan, en zult de kennis van God vinden.
6 Want de HEERE geeft wijsheid; uit Zijn mond komt kennis en verstand.
7 Hij legt weg voor de oprechten een bestendig wezen; Hij is een Schild dengenen, die oprechtelijk wandelen;
8 Opdat zij de paden des rechts houden; en Hij zal den weg Zijner gunstgenoten bewaren.
9 Dan zult gij verstaan gerechtigheid, en recht, en billijkheden, en alle goed pad.
10 Als de wijsheid in uw hart zal gekomen zijn, en de wetenschap voor uw ziel zal liefelijk zijn;
11 Zo zal de bedachtzaamheid over u de wacht houden, de verstandigheid zal u behoeden;
12 Om u te redden van den kwaden weg, van den man, die verkeerdheden spreekt;
13 Van degenen, die de paden der oprechtheid verlaten, om te gaan in de wegen der duisternis;
14 Die blijde zijn in het kwaad doen, zich verheugen in de verkeerdheden des kwaden;
15 Welker paden verkeerd zijn, en afwijkende in hun sporen;
16 Om u te redden van de vreemde vrouw, van de onbekende, die met haar redenen vleit;
17 Die den leidsman harer jonkheid verlaat, en het verbond haars Gods vergeet;
18 Want haar huis helt naar den dood, en haar paden naar de overledenen.
19 Allen die tot haar ingaan, zullen niet wederkomen, en zullen de paden des levens niet aantreffen;
20 Opdat gij wandelt op den weg der goeden, en houdt de paden der rechtvaardigen.
21 Want de vromen zullen de aarde bewonen, en de oprechten zullen daarin overblijven;
22 Maar de goddelozen zullen van de aarde uitgeroeid worden, en de trouwelozen zullen er van uitgerukt worden.

Salomo had het verderf voorzegd van hen, die hardnekkig zijn in hun goddeloosheid, en nu wendt hij zich in dit hoofdstuk tot hen, die gewillig zijn om zich te laten onderwijzen.

I. Toont hun dat, zo zij de middelen van kennis en genade vlijtig gebruiken, ze van God de kennis en genade zullen verkrijgen, die zij zoeken, vers 1-9.

II. Hij toont hun het onuitsprekelijk voordeel, dat dit voor hen zou wezen.

1. Het zou hen bewaren voor de strikken van boze mannen, vers 10-15, en van boze vrouwen, vers 16-19..

2. Het zou hen leiden en houden in de weg van de goeden, vers 20-22. Zodat ons in dit hoofdstuk geleerd wordt beide om wijsheid te verkrijgen en hoe haar te gebruiken als wij haar hebben, opdat wij haar noch tevergeefs zoeken noch tevergeefs ontvangen.

Spreuken 2:1-9

Lang tevoren had Job gevraagd: De wijsheid vanwaar zal zij gevonden? Job 28:12, 20. Hij had op die vraag dit algemene antwoord gegeven: God weet haar plaats, vers 23. Maar Salomo gaat hier nog verder, en zegt ons beide, waar wij haar kunnen vinden en hoe wij haar kunnen verkrijgen.

Hier wordt ons gezegd:

I. Welke middelen wij moeten aanwenden om wijsheid te verkrijgen.

1. Wij moeten nauwkeurig achtgeven op het Woord van God, want dat is het woord van de wijsheid, dat ons wijs kan maken tot zaligheid, vers 1, 2..

a. Wij moeten ervan overtuigd zijn, dat de woorden Gods de fontein en de maatstaf zijn van wijsheid en verstand, en dat wij niet behoeven te begeren wijzer te zijn dan zij ons maken zullen. Wij moeten ons oor en ons hart er toe neigen, als tot de wijsheid en het verstand zelf, veel wijze dingen kunnen in menselijke geschriften gevonden worden, maar de Goddelijke openbaring en de ware Godsdienst, die er op gegrond is, zijn een en al wijsheid.

b. Wij moeten dienovereenkomstig het Woord van God ontvangen met alle bereidwilligheid des harten en het welkom heten, de geboden zowel als de beloften, zonder murmureren of tegenspreken. Spreek, Heere, want Uw knecht hoort.

c. Wij moeten ze bij ons wegleggen zoals wij onze schatten bij ons wegleggen, waarvan wij vrezen beroofd te zullen worden. Wij moeten het Woord van God niet slechts ontvangen, maar het houden, het houden in ons hart, teneinde het altijd gereed bij ons te hebben.

d. Wij moeten er ons oor toe neigen, wij moeten iedere gelegenheid aangrijpen om het Woord van God te horen, er met ernst en aandacht naar luisteren, als bevreesd zijnde dat er ons iets van zal ontglippen.

e. Wij moeten er ons hart toe neigen, want anders zou het van geen nut zijn dat wij er ons oor toe neigen.

2. Wij moeten veel in het gebed zijn, vers 3. Wij moeten *roepen tot het verstand,* zoals iemand, die op het punt is om van honger om te komen, dringend om brood vraagt, flauwe verlangens zullen niet baten wij moeten dringend aanhouden als degenen, die de waardij kennen van de kennis, en ons eigen gebrek er aan. Wij moeten roepen als nieuwgeboren kinderkens begerig zijn naar de onvervalste melk des Woords, 1 Petrus 2:2. Wij moeten *onze stem verheffen tot het verstand,* haar opheffen tot de hemel, vanwaar deze goede en volmaakte gaven verwacht moeten worden, Jakobus 1:17. Wij moeten *onze stem geven tot het verstand,* zo is het in het oorspronkelijke, ervoor spreken, ervoor stemmen, de tong onderwerpen aan het gebod van de wijsheid, wij moeten er onze stem aan toewijden, ons hart er toe geneigd hebbende, moeten wij onze stem gebruiken om haar te zoeken. Salomo kon "probatum est" schrijven op deze methode, hij bad om wijsheid en verkreeg haar.

Wij moeten er moeite voor willen doen, vers 4. Wij moeten *haar zoeken als zilver,* haar verre verkiezen boven al de schatten van deze wereld, en arbeiden in het zoeken er naar als degenen die graven in de mijnen, zware arbeid verrichten, aan grote gevaren zijn blootgesteld met onvermoeibare vlijt en onverwinlijke standvastigheid en vastberadenheid, om het erts te zoeken, of, zoals degenen, die rijk willen worden, vroeg opstaan, en laat opblijven, niets onbeproefd laten, om maar geld te verkrijgen en hun schatkameren te vullen. Even naarstig moeten wij zijn in het gebruiken van de middelen om kennis te verkrijgen en te vervolgen om de Heere te kennen.

II. Op welke voorspoed wij kunnen hopen in het gebruik van deze middelen, onze arbeid zal niet ijdel zijn, want:

1. Wij zullen weten hoe onze bekendheid en gemeenschap met God te onderhouden, Gij *zult de vreze des Heeren verstaan,* vers 5, gij zult weten Hem op de rechte wijze te aanbidden, gij zult in de verborgenheid en de betekenis van iedere inzetting ingeleid worden, en instaat zijn om aan het doel van de inzetting te beantwoorden, gij *zult de kennis Gods vinden* die nodig is om Hem op de rechte wijze te vrezen. Het is ons nodig te begrijpen dat het ons belang is om God te kennen, en dit te bewijzen door dienovereenkomstige genegenheid voor en aanbidding van Hem.

2. Wij zullen weten hoe ons op de rechte wijze te gedragen tegenover alle mensen, vers 9. Gij zult door het Woord van God verstaan *gerechtigheid en recht en billijkheid,* zult die beginselen van rechtvaardigheid en barmhartigheid en billijkheid leren, die u in geheel uw levenswandel zullen besturen en regeren, u geschikt zullen maken voor iedere betrekking van het leven en ieder bedrijf, en u getrouw zullen maken voor alles wat u opgedragen wordt. Het zal u niet alleen een recht denkbeeld geven van rechtvaardigheid, maar ook de gezindheid om haar te beoefenen, en om aan iedereen te geven wat hem toekomt, want zij die niet rechtvaardiglijk handelen, verstaan haar niet recht. Dit zal hen leiden op *alle goede pad,* want de Schrift zal de mens Gods volmaakt maken. Diegenen hebben de beste kennis die hun plicht kennen, Psalm 111:10.

III. Welke grond wij hebben om te hopen op dit welslagen in ons zoeken van wijsheid, onze aanmoediging hiertoe moeten wij alleen aan God ontlenen, vers 6-8.

1. God heeft wijsheid om te geven, vers 6. De Heere is niet slechts zelf wijs, maar Hij *geeft wijsheid,* en dat is meer dan de wijste mensen in de wereld doen kunnen, want het is Gods kroonrecht om het verstand te openen. Al de wijsheid, die in enigerlei schepsel is, is Zijn gave Zijn vrije gave, en Hij geeft haar mildelijk, Jakobus 1:5. Hij heeft haar aan velen gegeven, en geeft haar nog, zo laat ons dan ons tot Hem er voor wenden.

2. Hij heeft de wereld gezegend met een openbaring van Zijn wil. Uit Zijn mond komt door de wet en de profeten, door het geschreven Woord en door Zijn dienaren, die Zijn mond zijn bij de kinderen van de mensen, kennis en verstand, zo’n ontdekking van waarheid en goed, als indien wij er de indruk van toelaten en ontvangen ons waarlijk verstandig zal maken. Het is beide een aansporing en een aanmoediging om wijsheid te zoeken, dat wij de Schriften hebben om te onderzoeken, waarin wij haar, zo wij vlijtig zoeken, kunnen vinden.

3. Hij heeft er inzonderheid in voorzien dat Godvruchtige mensen, die in oprechtheid gezind zijn om Zijn wil te doen, die kennis en dat verstand zullen hebben, welke hun nodig zijn, Johannes 7:17. Laat hen zoeken en zij zullen haar vinden, laat hen bidden, en zij zal hun gegeven worden, vers 7, 8.

Merk hier op:

A. Wie het zijn, die aldus bevoorrecht worden. Het zijn *de oprechten,* in wie het beeld Gods vernieuwd is, dat bestaat in gerechtigheid, en zij, die *in oprechtheid wandelen,* die eerlijk zijn in hun handelingen, beide met God en de mensen en er een gewetenszaak van maken om hun plicht te doen in zover zij hem kennen, zij zijn *Zijn gunstgenoten,* Zijn heiligen, toegewijd aan Zijn eer en afgezonderd voor Zijn dienst.

B. Wat voor hen voorzien is.

a. Onderwijs. De middelen van wijsheid zijn aan allen gegeven, maar de wijsheid zelf, gezonde wijsheid, is weggelegd voor de oprechten, vers 7, weggelegd in Christus, hun Hoofd, in wie alle de schatten van de wijsheid en kennis verborgen zijn en die ons geworden is wijsheid van God. Die de Geest van de openbaring is in het woord, is een Geest van wijsheid in de zielen van hen, die geheiligd zijn, die wijsheid welke bestaat in Zijn weg te verstaan, en het is gezonde wijsheid, haar grondslag is vast, haar beginselen zijn solide, en haar voortbrengselen zijn van duurzaam voordeel.

b. Voldoening. Sommigen lezen het: Hij *legt goed weg voor de oprechten,* niet alleen degelijke kennis, meer degelijk geluk en ware lieflijkheid, Spreuken 8:21. Rijkdommen zijn dingen, die niets zijn, en zij, die ze hebben beelden zich slechts in dat zij gelukkig zijn maar wat voor de rechtvaardigen weggelegd is in de beloften en in de hemel, zal hen waarlijk, geheel en al en voor eeuwig gelukkig maken.

c. Bescherming. Zelfs zij, die *in oprechtheid wandelen,* kunnen in gevaar worden gebracht ter beproeving van hun geloof, maar God is *hun een schild,* zodat niets van hetgeen hun wedervaart hun werkelijk kwaad doet, noch hun een schrikwekkende vrees zal inboezemen, zij zijn veilig, en zij zullen zich veilig achten. Vrees niet, Abram, Ik ben u een schild. Het is hun weg, het zijn de paden des rechts, waarop zij wandelen, die de Heere kent en zegent en bewaart.

d. Genade, om te volharden tot het einde. Indien wij steunen en vertrouwen op God, Hem zoeken om wijsheid van Hem te verkrijgen, dan zal Hij ons steunen in onze oprechtheid, en ons bekwaam maken om de paden des rechts te houden, hoe wij ook verzocht zijn om er vanaf te wijken, want Hij bewaart de weg van Zijn gunstgenoten, opdat hij niet verkeerd of verdorven worde, en aldus bewaart Hij er hen veilig en onberispelijk in tot Zijn hemels koninkrijk. De verzekeringen, die God ons gegeven heeft van Zijn genade, zullen, als wij ze recht gebruiken, ons opwekken en verlevendigen in ons streven om onze plicht te doen. Werkt uws zelfs zaligheid, want het is God, die in u werkt.

Spreuken 2:10-22

Het doel van deze verzen is aan te tonen:

1. Welk groot voordeel ware wijsheid voor ons wezen zal, zij zal ons afhouden van de paden van de zonde, die ten verderve voeren en daarin zal zij ons grotere vriendelijkheid bewijzen, dan wanneer zij ons met al de schatten van de wereld verrijkt zou hebben.

2. Welk goed gebruik wij behoren te maken van de wijsheid, die God ons geeft, wij moeten haar gebruiken om ons te leiden en te besturen in de paden van de deugd, en om ons te wapenen tegen iedere soort van verzoeking.

3. Naar welke regelen wij bij onszelf kunnen onderzoeken, of wij al of niet deze wijsheid hebben, deze boom zal gekend worden aan zijn vruchten, indien wij waarlijk wijs zijn, dan zal dit blijken uit onze zorg om alle kwaad gezelschap en alle boze praktijken te mijden.

Deze wijsheid zal ons van nut zijn:

I. Om ons te bewaren voor kwaad, voor het kwaad van de zonde, en bijgevolg voor het kwaad van de benauwdheid, waarvan zij vergezeld gaat. In het algemeen, vers 10, 11. "Als de wijsheid u geheel en al in bezit heeft, dan zal zij u bewaren." En wanneer heeft zij ons geheel in bezit?

1. Als zij heerschappij over ons heeft, als zij niet slechts het hoofd vult met denkbeelden maar *inkomt in het hart,* en er gebiedende macht en invloed over heeft, als zij daar op de troon is, en aan neigingen en hartstochten de wet stelt, als zij *inkomt in het hart* zoals de zuurdesem in het deeg, om er haar geur en smaak te verspreiden, en het naar haar eigen beeld te veranderen, dan is het waarschijnlijk dat zij ons goed zal doen.

2. Als wij er ons in verlustigen, als *wetenschap voor onze ziel lieflijk is.* "Als gij er smaak in begint te krijgen als het kostelijkste vermaak, onderworpen zijt aan haar regelen uit keuze en met voldoening, als gij de beoefening van de deugd niet een slavernij noemt en een taak, maar vrijheid en genoegen, en een leven van ernstige Godsvrucht het heerlijkste leven, dat een mens in deze wereld kan leven, dan zult gij er de weldaad van kennen." Al zou ook haar bedwang in sommige opzichten onaangenaam kunnen zijn voor het lichaam, toch moet die aangenaam zijn voor de *ziel.* Als het hiertoe met ons gekomen is, dan zal *de bedachtzaamheid over ons de wacht houden.* God bewaart *de weg van Zijn gunstgenoten,* vers 8, door hun bedachtzaamheid te geven, waardoor zij uit de weg des kwaads blijven, zodat de boze hen niet kan aanraken. Een beginsel van genade heersende in het hart, zal een krachtig voorbehoedmiddel wezen tegen bederf van binnen en tegen verzoekingen van buiten. Meer in het bijzonder zal de wijsheid ons bewaren:

A. Voor mannen van verdorven beginselen, atheïstische, onheilige mannen, die er zich op toeleggen om het oordeel van jonge lieden te bederven en hun vooroordelen in te blazen tegen de Godsdienst, en met doorschijnende reden om hun de ondeugd aan te prijzen. "Zij zal u *redden van de kwade weg, van de man die verkeerdheden spreekt,* vers 12 en een heerlijke redding zal dit wezen, als uit de eigen kaken van de dood, van de weg, waarin hij wandelt, en waarin hij u overreedt om ook te wandelen " Van de vijand wordt gesproken als van één, vers 12, van *de kwade man,* maar later

als van velen, vers 13, er is een club, een bende van hen, die samenverbonden zijn tegen de Godsdienst, en hand in hand gaan ter ondersteuning en bevordering van het rijk des duivels.

a. Zij hebben een geest van tegenspraak tegen hetgeen goed is, zij *spreken verkeerdheden*, zij zeggen al wat zij maar kunnen tegen de Godsdienst, beide om hun eigen vijandschap er tegen te tonen en om anderen te overreden om hem te verlaten. Zij zijn advocaten van Satan, zij pleiten voor Baal, en *verkeren de rechte wegen des Heeren.* Met hoeveel arglistigheid zullen onheilige vernuften redeneren voor de zonde, en met welk een bitterheid en deftigheid zullen zij vitten op het Woord van God! De wijsheid zal er ons voor bewaren om omgang te hebben met zulke mensen, of tenminste om door hen verstrikt te worden.

b. Zij zijn zelf afvalligen van hetgeen goed is, en de zodanigen zijn gewoonlijk de boosaardigste en gevaarlijkste vijanden van de Godsdienst, getuige Julianus, vers 13. Zij *verlaten de paden van de oprechtheid,* waarin zij opgevoed waren, en waarop zij begonnen waren te wandelen, schudden de invloeden af van hun opvoeding, en verbreken de draden van hun veelbelovend begin, *om te gaan in de wegen van de duisternis,* in die boze wegen, die het licht haten, waarin de mensen blindelings geleid worden door onwetendheid en dwaling, en die hen naar volslagen duisternis heenvoeren. De wegen van de zonde zijn wegen van de duisternis onaangenaam en onveilig, hoe dwaas zijn zij, die de effen, lieflijke, heldere paden van de oprechtheid verlaten, om op die wegen te geen! Psalm 82:5, 1Joh. 2:11.

c. Zij scheppen behagen in zonde, beide in haar zelf te bedrijven, en in te zien dat anderen haar bedrijven, vers 14. Zij zijn *blijde* met een gelegenheid om *kwaad te doen, en in de volvoering* en het welslagen van een boos plan. Het is spel voor een dwaas om kwaad te doen, en niets is hun aangenamer dan om *de verkeerdheden van de kwaden te zien,* hen op de wegen van de zonde getrokken te zien, en dan te zien hoe zij in die wegen verhard en bevestigd worden. Zij hebben er een welgevallen aan om te bemerken dat het rijk des duivels veld wint, zie Romeinen 1:32 tot zo'n hoogte van goddeloosheid zijn zij gekomen.

d. Zij zijn vastberaden in de zonde, vers 15. Hun wegen *zijn krom,* hebben vele wendingen ten einde aan de vervolging hunner overtuiging te ontkomen en er de kracht van te breken, hun bedrieglijk hart voorziet hen van een loze verontschuldiging en een slimme uitvlucht, ten einde hun handen te sterken in hun goddeloosheid, zij zijn vastbesloten om er in voort te gaan, wat men er ook tegen zegge of doe. Ieder wijs man zal het gezelschap schuwen van de zodanigen.

B. Voor vrouwen van verdorven praktijken. De eersten leiden tot geestelijke goddeloosheden, de begeerlijkheden van de ongeheiligde geest, deze tot vleselijke lusten, die het lichaam die levenden tempel, verontreinigen, maar daarbij krijg voeren tegen de ziel. De overspeelster wordt hier *de vreemde vrouw* genoemd omdat geen man, die nog enigerlei wijsheid of goedheid in zich heeft, bekend met haar wil wezen, zij moet door ieder Israëliet geschuwd worden alsof zij een heidin ware, en een vreemde voor deze heilige burgerschap. Een *vreemde vrouw* inderdaad! Volkomen vervreemd van alle beginselen van verstand, deugd en eer.

Het is een grote genade om verlost te zijn van de verlokkingen van de overspeelster, in aanmerking genomen:

a. Hoe vals zij is. Wie wil iets te doen hebben met hen, die een en al verraad zijn? Zij is een *vreemde vrouw,* want

Ten eerste. Zij is trouweloos jegens hem, die zij verleidt, zij spreekt schone woorden, zegt hem hoezeer zij hem bewondert boven iedere andere man, en welk een liefde zij voor hem koestert, maar zij *vleit met haar redenen,* zij heeft geen ware liefde voor hem, geen begeerte naar zijn welzijn, niet meer dan Delila Simsons welzijn begeerde, al wat zij beoogt is hem te bestelen en haar eigen lage lust te bevredigen.

Ten tweede. Zij is trouweloos jegens haar echtgenoot en schendt haar heilige verplichtingen jegens hem, hij was *de leidsman harer jonkheid,* door hem te huwen heeft zij hem als zodanig verkoren, en zich aan zijn leiding onderworpen, met de belofte hem alleen te volgen en alle anderen te verlaten, maar zij heeft hem *verlaten,* en daarom kan men niet denken dat zij aan iemand anders trouw zal zijn, en al wie haar aanneemt en onderhoudt, is medeplichtig aan haar trouweloosheid.

Ten derde. Zij is trouweloos jegens God zelf, zij *vergeet het verbond haars Gods,* het huwelijksverbond, vers 17, waarvan God niet alleen getuige, maar ook partij is, want, daar Hij de verordening heeft ingesteld, doen beide partijen aan Hem de gelofte om elkaar trouw te wezen. Zij zondigt niet alleen tegen haar echtgenoot, maar ook tegen haar God, die daarom hoereerders en overspelers zal oordelen, omdat zij de eed verachten en het verbond verbreken, Ezechiel 17:18, Maleachi 2:14.

b. Hoe noodlottig het zal blijken te zijn voor hen, die in verbintenis met haar vervallen, vers 18, 19. Laat het lijden van anderen ons ter waarschuwing strekken, wacht u voor de zonde van hoererij, want,

Ten eerste. Het verderf van hen, die er schuldig aan zijn, is gewis en onvermijdelijk, indien zij er zich niet van bekeren. Het is een zonde, die de directe strekking heeft om de ziel te doden, alle goede neigingen en gezindheden ervan uit te blussen, en haar bloot te stellen aan de toorn Gods en het zwaard van Zijn gerechtigheid. Zij, die leven in verboden genietingen, zijn dood terwijl zij leven. Laat de bedachtzaamheid iedere man behoeden, niet alleen voor de boze vrouw, maar voor het boze huis, want *haar huis helt naar de dood,* het is op de weg, die lijnrecht heenvoert naar de eeuwigen dood, en *haar paden naar de Refaïm,* naar *de reuzen,* zo lezen sommigen het, de zondaren van de oude wereld, die, levende in weelde en uitgieting van overdadigheid, afgesneden, uitgeroeid werden uit de tijd, en hun fondamenten werden nedergerukt door de vloed. Onze Heere Jezus houdt ons terug van zondige genoegens door de overweging van eeuwigdurende pijnigingen, door welke zij gevolgd worden, waar de worm niet sterft en het vuur niet wordt uitgeblust, zie Mattheus 5:28, 29.

Ten tweede. Hun bekering en wederoprichting zijn zeer onzeker, zeer hachelijk. *Allen,* of bijna allen, *die tot haar ingaan, zullen niet wederkomen.* Het is zeer zeldzaam dat iemand, die in deze strik van de duivel gevangen is, weer tot zichzelf komt, zozeer is het hart verhard en de geest verblind door de bedriegelijkheid van deze zonde. Het pad des levens eens losgelaten zijnde, weten zij niet hoe er weer op te komen, maar zijn dan volkomen verdwaasd en betoverd door deze zonde, deze lage lusten.

I. Vele geleerde uitleggers zijn van mening dat deze waarschuwing tegen *de vreemde vrouw* behalve in de letterlijke zin, ook in overdrachtelijke zin verstaan moet worden als een waarschuwing:

1. Tegen afgoderij, die geestelijke hoererij is. De wijsheid zal u bewaren voor alle gemeenzaamheid met de aanbidders van beelden en alle neiging om u bij hen te voegen, hetgeen gedurende zovele eeuwen zulke verderflijke gevolgen heeft gehad voor Israël, en ook voor Salomo zelf zo noodlottig is gebleken.

2. Tegen het laten vervoeren van de verstandelijke gaven en vermogens van de ziel door de lusten en begeerlijkheden van het lichaam. De wijsheid zal u er voor bewaren om geboeid en als betoverd te worden door wereldsgezindheid en onder de heerschappij te komen van het vlees, die bekende overspeelster, die *haar leidsman verlaat, het verbond haars Gods verbreekt, naar de dood helt,* en die, als zij een ongestoorde heerschappij heeft verkregen, de toestand van de ziel wanhopig maakt.

II. Deze wijsheid zal ons van nut wezen, om ons te leiden en besturen in hetgeen goed is, vers 20. *Opdat gij wandelt op de weg van de goeden*. Wij moeten daarom de weg mijden van de man die verkeerdheden spreekt, en van de vreemde vrouw, opdat wij *zullen wandelen op goede wegen,* wij moeten daarom aflaten van het kwade, opdat wij zullen leren het goede te doen. Er is een weg, die in bijzondere zin de weg is van de goeden, de weg, waarop de goeden, als zodanig en in zover zij dit wezenlijk zijn geweest, altijd gewandeld hebben. Het zal onze wijsheid zijn om op die weg te wandelen, naar de goede, oude weg te vragen en er in te wandelen, Jeremia 6:16, Hebreeen 6:12, 12:1. En wij moeten niet slechts voor een wijle in die weg wandelen, maar hem houden, erop blijven, en er nooit van afwijken, *de paden van de rechtvaardigen* zijn de paden des levens, allen die wijs zijn, hebben ze gekozen en houden zich er aan. "Opdat gij die uitnemende personen, de patriarchen en profeten, zult navolgen aldus de paraphrase van bisschop Patrick hiervan en bewaard wordt in de paden van die rechtvaardigen, welke hen nagevolgd hebben."

Wij moeten niet alleen in het algemeen onze weg kiezen naar het goede voorbeeld van de heiligen, maar ook hun leiding volgen in de keuze van onze bijzondere paden, het spoor opmerken, en de voetstappen van de kudde volgen.

Er worden hier twee redenen gegeven, waarom wij deze keuze moeten doen.

A. Omdat der mensen oprechtheid hun bevestiging zal zijn, vers 21. Het zal de bevestiging zijn:

a. Van hun persoon, de *vromen zullen de aarde bewonen en de oprechten zullen daarin overblijven,* vreedzaam en rustig zolang zij leven, en hun oprechtheid zal er toe bijdragen, daar het hun gemoed tot rust brengt, hun raadslagen bestuurt, de welwillendheid hunner naburen voor hen wint, en hun recht geeft op de bijzondere gunst van God.

b. Van hun gezin. *De oprechten zullen*, in hun nakomelingen, *overblijven in het land*. Zij zullen wonen en voor eeuwig blijven in het hemelse Kanaän, waarvan het aardse slechts een type was.

B. Omdat der mensen goddeloosheid hun verderf zal zijn, vers 22. Zie wat er komt van de *goddelozen* die de weg kiezen van de *kwade man, zij* zullen *uitgeroeid worden,* afgesneden

worden, niet alleen van de hemel hiernamaals en van alle hoop daarop, maar *van de aarde* thans, waarop zij hun hart, hun genegenheid gesteld hadden, en waarin zij hun schat hebben opgelegd. Zij denken er wortel in te schieten, maar zij en hun geslacht zullen er van *uitgerukt worden*, in gerechtigheid aan hen, maar in barmhartigheid jegens de aarde. Er komt een dag, wanneer hun wortel noch tak gelaten zal worden, Maleachi 4:1. Laat dan die wijsheid komen in ons hart en lieflijk zijn aan onze ziel, welke ons afhouden zal van een weg die aldus zal eindigen.

HOOFDSTUK 3

1 Mijn zoon! vergeet mijn wet niet, maar uw hart beware mijn geboden.
2 Want langheid van dagen, en jaren van leven, en vrede zullen zij u vermeerderen.
3 Dat de goedertierenheid en de trouw u niet verlaten; bind ze aan uw hals, schrijf ze op de tafel uws harten.
4 En vind gunst en goed verstand, in de ogen Gods en der mensen.
5 Vertrouw op den HEERE met uw ganse hart, en steun op uw verstand niet.
6 Ken Hem in al uw wegen, en Hij zal uw paden recht maken.
7 Zijt niet wijs in uw ogen; vrees den HEERE, en wijk van het kwade.
8 Het zal een medicijn voor uw navel zijn, en een bevochtiging voor uw beenderen.
9 Vereer den HEERE van uw goed, en van de eerstelingen al uwer inkomsten;
10 Zo zullen uw schuren met overvloed vervuld worden, en uw perskuipen van most overlopen.
11 Mijn zoon! verwerp de tucht des HEEREN niet, en wees niet verdrietig over Zijn kastijding;
12 Want de HEERE kastijdt dengene, dien Hij liefheeft, ja, gelijk een vader den zoon, in denwelken hij een welbehagen heeft.
13 Welgelukzalig is de mens, die wijsheid vindt, en de mens, die verstandigheid voortbrengt!
14 Want haar koophandel is beter dan de koophandel van zilver, en haar inkomst dan het uitgegraven goud.
15 Zij is kostelijker dan robijnen; en al wat u lusten mag, is met haar niet te vergelijken.
16 Langheid der dagen is in haar rechterhand, in haar linkerhand rijkdom en eer.
17 Haar wegen zijn wegen der liefelijkheid, en al haar paden vrede.
18 Zij is een boom des levens dengenen, die ze aangrijpen, en elkeen, die ze vast houdt, wordt gelukzalig.
19 De HEERE heeft de aarde door wijsheid gegrond, de hemelen door verstandigheid bereid.
20 Door Zijn wetenschap zijn de afgronden gekloofd, en de wolken druipen dauw.
21 Mijn zoon! laat ze niet afwijken van uw ogen; bewaar de bestendige wijsheid en bedachtzaamheid.
22 Want zij zullen het leven voor uw ziel zijn, en een aangenaamheid voor uw hals.
23 Dan zult gij uw weg zeker wandelen, en gij zult uw voet niet stoten.
24 Zo gij nederligt, zult gij niet schrikken; maar gij zult nederliggen en uw slaap zal zoet wezen.
25 Vrees niet voor haastigen schrik, noch voor de verwoesting der goddelozen, als zij komt.
26 Want de HEERE zal met uw hoop wezen, en Hij zal uw voet bewaren van gevangen te worden.
27 Onthoud het goed van zijn meesters niet, als het in het vermogen uwer hand is te doen.
28 Zeg niet tot uw naaste: Ga heen, en kom weder, en morgen zal ik geven, dewijl het bij u is.
29 Smeed geen kwaad tegen uw naaste, aangezien hij met vertrouwen bij u woont.
30 Twist met een mens niet zonder oorzaak, zo hij u geen kwaad gedaan heeft.
31 Zijt niet nijdig over een man des gewelds, en verkies geen van zijn wegen.
32 Want de afwijker is den HEERE een gruwel; maar Zijn verborgenheid is met den oprechte.
33 De vloek des HEEREN is in het huis des goddelozen; maar de woning der rechtvaardigen zal Hij zegenen.
34 Zekerlijk, de spotters zal Hij bespotten, maar den zachtmoedigen zal Hij genade geven.
35 De wijzen zullen eer beerven; maar elk een der zotten neemt schande op zich.

Dit hoofdstuk is een van de voortreffelijkste van geheel dit boek, beide ten opzichte van de redenering om ons te bewegen om Godsdienstig te zijn, en voor de leiding hierin.

I. Wij moeten standvastig zijn in onze plicht, omdat dit het middel is om gelukkig te wezen, vers 1-4.

II. Wij moeten een leven leiden van vertrouwen op God, omdat dit het middel is om veilig te wezen vers 5.

III. Wij moeten de vreze Gods onderhouden, omdat dit het middel is om gezond te zijn, vers 7, 8.

IV. Wij moeten God dienen met onze bezittingen, omdat dit het middel is om rijk te wezen, vers 9,10.

V. Wij moeten op een goede wijze beproevingen verdragen, omdat dit het middel is om er goeds uit te erlangen, vers 11, 12.

Vl. Wij moeten ons moeite geven om wijsheid te verkrijgen, omdat dit het middel is om haar te verkrijgen, en om door haar gewin te verkrijgen, vers 13-20.

VII. Wij moeten ons steeds door de regelen van de wijsheid en van het rechte verstand en de Godsdienst laten regeren want dat is het middel om altijd gerust te wezen vers 21-26.

VIII. Wij moeten al het goed doen, dat wij kunnen, aan onze naasten, en hun geen kwaad doen, omdat de mensen al naar zij rechtvaardig of onrechtvaardig, barmhartig of onbarmhartig nederig of hoogmoedig zijn, van God zullen ontvangen, vers 27-35. Uit dit alles blijkt welk een strekking de Godsdienst heeft om de mensen beide gezegend te doen zijn en hen tot een zegen te stellen.

Spreuken 3:1-6

Hier wordt ons geleerd om een leven te leiden van gemeenschap met God, en buiten alle twijfel, de verborgenheid van de Godzaligheid is groot en van groot belang voor ons, en zal gelijk hier wordt aangetoond, van onuitsprekelijk voordeel voor ons zijn.

I. Wij moeten voortdurend achtslaan op Gods geboden, vers 1,
2. Wij moeten:

1. Gods wet en Zijn geboden stellen tot onze regel, door welke wij in alles geleid en geregeerd worden, en waaraan wij gehoorzamen.

2. Wij moeten er ons bekend mee maken want wij kunnen niet gezegd worden iets te vergeten, dat wij nooit geweten hebben.

3. Wij moeten ze zo gedenken, dat wij ze altijd gereed bij de hand hebben, zodra wij het nodig hebben ze in beoefening te brengen.

4. Onze wil en neiging moeten eraan onderworpen zijn, en er in alles mee in overeenstemming wezen. Niet alleen ons hoofd, maar ons hart moet *Gods geboden houden,* daarin moeten, evenals in de ark van de getuigenis, beide tafelen van de wet neergelegd zijn.

Ten einde ons aan te moedigen om ons te onderwerpen aan al hetgeen de wet Gods ons verbiedt en gebiedt, wordt ons verzekerd dat dit het zekerste middel is om lang leven en voorspoed te verkrijgen, vers 2.

a. Het is het middel om lang te leven. Gods geboden zullen ons *lengte van dagen en jaren van leven vermeerderen,* aan een goed en nuttig leven op aarde zullen zij een eeuwig leven toevoegen in de hemel, lengte van dagen, eeuwiglijk en altoos, Psalm 21:5. God zal ons leven zijn en onze lengte van dagen, en dat zal in waarheid een lang leven zijn met een toevoeging. Daar echter lengte van dagen een last en verdriet zou kunnen worden is er beloofd:

b. Dat het ook het middel zal blijken te wezen, om ook gerust te zijn, zodat zelfs de dagen van de ouderdom geen kwade dagen zullen wezen, maar dagen, waarin gij lust zult hebben, *vrede zullen* zij u voortdurend *vermeerderen.* Gelijk de genade toeneemt, zal ook de vrede toenemen en van de grootheid van Christus heerschappij en vrede in het hart, zowel als in de wereld, zal geen einde zijn. Grote en toenemende vrede hebben zij, die de wet beminnen.

II. Wij moeten voortdurend acht geven op Gods beloften, die samengaan met Zijn bevelen, en met deze ontvangen en behouden moeten worden, vers 3. *"Dat de goedertierenheid en de trouw u niet verlaten,* Gods goedertierenheid in het beloven en Zijn trouw in het volbrengen verbeur deze niet, maar leef er naar, en behoud uw deel er aan, vergeet deze niet, maar leef en teer er op, en neem er het genot en de vertroosting van, *bind ze aan uw hals* als het sierlijkste ornament." Het is de grootste eer, waarvoor wij in deze wereld vatbaar zijn, om deel te hebben aan de goedertierenheid en de trouw van God. *Schrijf ze op de tafel uws harten,* als u dierbaar, als uw deel en uw kostelijkst vermaak, vind er behagen in om ze toe te passen en ze te overdenken." Of

het kan bedoeld zijn van de goedertierenheid en trouw, die onze plichtzijn: Godsvrucht en oprechtheid, barmhartigheid jegens de mensen, trouw aan God. Laat deze vaste en gebiedende beginselen in u zijn.

Om ons hiertoe aan te moedigen wordt ons verzekerd, vers 4, dat dit het middel is, om ons beide aan onze Schepper en aan onze medeschepselen aan te bevelen, zo zult gij *gunst en goed verstand vinden.*

1. Een Godvruchtige zoekt de gunst van God in de eerste plaats, hij streeft naar de eer om de Heere welbehaaglijk te zijn, en hij zal die gunst vinden en daarbij een goed verstand, God zal een gunstige uitlegging geven aan hetgeen hij zegt en doet. Hij zal erkend worden als een van de kinderen van de wijsheid, en zal lof bij God hebben als een, die het *goed verstand* heeft, hetwelk toegeschreven wordt aan allen, *die Zijn geboden doen.*

2. Hij wenst ook gunst te vinden bij de mensen, zoals Christus genade had bij God en de mensen, Lukas 2:42- aangenaam te zijn bij de menigte van zijn broederen, Esther 10:3, en dat zal hij, zij zullen hem recht verstaan, en in zijn handelingen met hen zal hij blijken verstandig te zijn, hij zal met verstand en omzichtigheid handelen. Hij zal goede voorspoed hebben, zo wordt dit door sommigen overgezet, het gewone gevolg van een goed verstand.

III. Wij moeten voortdurend acht geven op Gods voorzienigheid, moeten haar erkennen en op haar steunen in al onze zaken en aangelegenheden, beide door geloof en door gebed.

1. Door geloof. Wij moeten een volkomen vertrouwen stellen in de macht, de wijsheid en goedheid van God, ons verzekerd houdende dat Zijn voorzienigheid zich uitstrekt over al Zijn schepselen en al hun handelingen. Daarom moeten wij *op de Heere vertrouwen met ons gehele hart,* vers 5, wij moeten geloven dat Hij doen kan wat Hij wil, de wijsheid heeft om te doen wat het beste is, en, naar Zijn belofte goed is om te doen wat het beste voor ons is, indien wij Hem liefhebben en dienen. Wij moeten met algehele overgegevenheid en voldoening op Hem steunen om alles voor ons te doen, en *niet steunen op ons verstand,* alsof wij zelf door enigerlei overleg, onszelf zouden kunnen helpen zonder God, en zelf onze zaken tot een goed einde kunnen brengen. Zij, die zichzelf kennen, moeten wel bevinden dat hun eigen verstand een gebroken rietstaf is, die hun gewis zal falen zo zij er op leunen. In ons gedrag en al onze handelingen moeten wij ons eigen oordeel mistrouwen, volkomen vertrouwen hebben in Gods macht, wijsheid en goedheid, en derhalve Gods voorzienigheid volgen, maar haar niet dwingen. Datgene blijkt dikwijls het best, wat het minst ons eigen doen is.

2. Door gebed, vers 6. *Ken God in al uw wegen.* Wij moeten niet slechts met ons verstand geloven dat Gods hand alles bestuurt dat Hij over ons en onze zaken beschikt, maar wij moeten dit ook plechtig erkennen, en ons dienovereenkomstig tot Hem wenden. Wij moeten Hem om verlof vragen, en niets beramen of doen, dan hetgeen wij zeker weten wettig en geoorloofd te zijn. Wij moeten Hem om raad vragen, Hem bidden om leiding en bestuur, niet alleen als de zaak moeilijk is, als wij niet weten wat te doen, is het niet te verwonderen, dat wij ons tot Hem wenden maar in elke zaak, hoe eenvoudig en duidelijk zij ook is. Wij moeten Hem om voorspoed vragen, als degenen, die weten dat "de loop is niet van de snellen, " wij moeten ons aan Hem houden, ons naar Hem gedragen en met heilige lijdzaamheid Zijn oordeel afwachten. *In al onze wegen,* die ons lieflijk en

aangenaam zijn, en waarop wij voorspoed hebben en ons doel bereiken, moeten wij met dankbaarheid God erkennen. *In al onze wegen,* waarop wij met tegenspoed hebben te worstelen, die met doornen omtuind zijn, moeten wij God erkennen met onderworpenheid aan Zijn wil. Ons oog moet steeds op God gericht zijn, Hem moeten wij in alles onze begeerten bekend maken, zoals Jeftha, die al zijn woorden sprak voor het aangezicht des Heeren te Mizpa.

Om ons hiertoe aan te moedigen is beloofd: *"Hij zal uw paden recht maken,* zodat uw weg veilig en goed zal zijn, en de einduitkomst gelukkig zal wezen." Zij, die zich onder de Goddelijke leiding stellen, zullen er altijd het voordeel van hebben. God zal hun de wijsheid geven, die nuttig is om te leiden, zodat zij zich niet op de bijpaden van de zonde begeven, en dan zal Hij zelf de zaak zo wijselijk regelen, dat zij naar hun genoegen of, hetgeen hetzelfde is, tot hun nutte en beste zal zijn. Zij, die getrouwelijk de wolk- en vuurkolom volgen, zullen bevinden dat zij hen wel langs een omweg laat gaan, maar toch op de rechte weg leidt, en hen ten laatste veilig in Kanaän zal brengen.

Spreuken 3:7-12

Wij hebben hier drie vermaningen voor ons, en aan ieder ervan wordt kracht bijgezet door een goede reden.

I. Wij moeten leven in nederige, gehoorzame onderworpenheid aan God en Zijn regering, vers 7. *Vrees de Heere*, als uw soevereine Heer en Meester, laat u in alles besturen en regeren door uw Godsdienst, en wees onderworpen aan de wil van God. Dit moet:

1. Een nederige onderworpenheid wezen, *Wees niet wijs in uw ogen.* Er is geen groter vijand van de macht van de Godsdienst en de vreze Gods in het hart, dan waanwijsheid, een hoge dunk van onze eigen wijsheid. Zij die veel op hebben met hun eigen genoegzaamheid, achten het beneden zich en een verkleining van zichzelf, om hun maatregelen te nemen in overeenstemming met de Godsdienst, en nog veel meer om zich door de regelen van de Godsdienst te laten belemmeren of binden.

2. Een gehoorzame onderworpenheid zijn, *Vrees de Heere en wijk van het kwade*, wacht u van iets te doen om Hem te beledigen en Zijn zorg te verbeuren. De Heere te vrezen, zodat men afwijkt van het kwade, is ware wijsheid en verstand, Job 28:28. Zij, die deze vreze hebben, zijn waarlijk wijs, maar geen waanwijzen, zij zijn *niet wijs in hun ogen.*

Ten einde ons aan te moedigen om in de vreze Gods te leven, wordt hier beloofd, vers 8, dat dit even dienstig zal wezen voor de uitwendige mens, als ons noodzakelijk voedsel, het zal voedzaam zijn, het *zal een medicijn wezen voor uw navel*, het zal versterkend wezen, *het zal merg zijn voor uw beenderen*, vers 8. De voorzichtigheid, matigheid en soberheid, de kalmte en de gemoedsrust en het goede heersen over neigingen en hartstochten, die door de Godsdienst geleerd worden, zijn zeer bevorderlijk, niet alleen aan het welvaren van de ziel, maar ook aan een goede gesteldheid van het lichaam, die zeer begerenswaardig is, en zonder welke onze andere genietingen in deze wereld smakeloos zijn. Nijd is verrotting van de beenderen, de droefheid van de wereld droogt ze uit, maar hoop en blijdschap in God zijn merg er voor.

II. Wij moeten een goed gebruik maken van onze bezittingen, en dat is het middel om ze te vermeerderen, vers 9, 10, Hier is:

1. Een bevel, dat het ons ten plicht stelt om God te dienen met ons goed: *Eer de Heere met uw goed.* Het is het doel onder schepping en verlossing om God te eren, Hem te wezen tot een naam en een lof, op geen andere wijze zijn wij in staat Hem te dienen dan in Zijn eer. Zijn eer moeten wij bekend maken, en ook de eer, die wij Hem toebrengen. Wij moeten Hem eren, niet alleen met ons lichaam en onze geest, die Zijner zijn, maar ook met onze bezittingen, want ook die zijn Zijne, wij en alles wat ons toebehoort, moeten gewijd zijn aan Zijn eer. Wereldse rijkdom is slechts armzalig goed, maar, zoals die dan is, moeten wij er God mee eren en dan indien ooit wordt hij iets wezenlijks. Wij moeten God eren:

a. *Met onze inkomst*. Als het vermogen toeneemt, dan zijn wij in verzoeking om onszelf te eren, Deuteronomium 8:17, en ons hart op de wereld te zetten, Psalm 62:11, maar hoe meer God ons geeft, hoe meer wij er naar moeten streven om Hem te eren. Het is bedoeld van de inkomst van de

aarde, want wij leven van jaarlijkse voortbrengselen, opdat wij in voortdurende afhankelijkheid leven van God.

b. *Met al onze inkomst,* naar God ons in alles voorspoedig heeft gemaakt, zo moeten wij Hem eren.

c. *Met de eerstelingen van alles,* zoals Abel, Genesis 4:4. Dat was de wet. Exodus 23:19, en de profeten, Maleachi 3:10. God, die de eerste en de beste is, moet van alles het eerste en het beste hebben Zijn recht gaat voor dat van ieder ander, en daarom moet Hij het eerst bediend worden. Het is onze plicht om onze wereldlijke bezittingen dienstbaar te maken aan onze Godsdienst, deze en de invloed, die wij er door hebben, te gebruiken ter bevordering van de Godsdienst, met hetgeen wij hebben goed te doen aan de armen, en overvloedig te zijn in alle werken van de Godsvrucht en van de barmhartigheid, milddadigheden beraadslagende.

2. Een belofte, waardoor het ons belang wordt God te dienen met onze bezittingen, het is de manier om van weinig veel te maken, en om van veel nog meer te maken, het is de zekerste en veiligste methode om tot welvaart te komen, *zo zullen uw schuren met overvloed vervuld worden.* Hij zegt niet uw buidels, of uw geldzakken, maar uw *schuren,* niet, dat uw kleerkast opnieuw gevuld zal worden, maar *dat uw perskuipen van most zullen overlopen,* God zal u zegenen met een toeneming van hetgeen nuttig is, niet van hetgeen tot staatsie of sieraad dient, voor hetgeen gebruikt en besteed moet worden, niet voor hetgeen tot ophoping en oplegging dient. Zij, die goeddoen met hetgeen zij hebben, zullen meer hebben om er goed mee te doen. Als wij onze wereldlijke bezittingen dienstbaar maken aan onze Godsdienst, dan zullen wij onze Godsdienst zeer dienstig bevinden voor de voorspoed van onze wereldlijke zaken. Godzaligheid heeft lde belofte des tegenwoordigen levens. Wij vergissen ons als wij denken dat geven ons zal ruineren, ons arm zal maken, neen, geven tot Gods eer zal ons rijk maken, Haggai 2:20. Wat wij gaven, hebben wij.

III. Wij moeten ons naar behoren gedragen onder onze beproevingen, vers 11, 12. Dit wordt aangehaald door de apostel, Hebreeen 12:5, en hij noemt het een vermaning, die tot ons spreekt als tot zonen, met het gezag en de liefde van een vader. Wij zijn hier in een wereld van moeite en benauwdheid. Merk nu op:

1. Wat onze zorg moet wezen als wij in beproeving zijn: er niet *verdrietig onder te worden.* Zijn vorige vermaning was gericht tot hen, die rijk en voorspoedig zijn, deze is gericht tot hen, die arm zijn en tegenspoed hebben.

a. Wij moeten geen beproeving verachten, al is zij ook nog zo gering, en al duurt zij ook nog zo kort, alsof zij niet de moeite waard was om er nota van te nemen, of alsof zij niet gezonden was met een doel, en er dus niet op behoeft geantwoord te worden. Wij moeten geen stokken en stenen zijn, geen Stoïcijnen onder onze beproevingen, wij moeten er niet ongevoelig onder zijn, er ons niet onder verharden, niet denken dat wij er gemakkelijk doorheen zullen komen zonder God.

b. Wij moeten niet verdrietig zijn onder een beproeving, al is zij ook nog zo zwaar, en al duurt zij ook nog zo lang, er niet onder bezwijken zoals de apostel het uitdrukt, niet ontmoedigd zijn niet tot wanhoop vervallen, noch er toe gedreven worden om onwettige middelen te gebruiken ten einde ons verlichting te verschaffen en herstel van onze grieven. Wij moeten niet denken dat de beproeving

zwaarder drukt, of langer duurt, dan nodig of betamelijk is, noch tot de gevolgtrekking komen dat er nooit uitkomst of verlossing zal komen, omdat zij niet zo spoedig komt als wij verwachtten.

2. Wat onder beproeving onze vertroosting zal zijn.

A. Dat zij een Goddelijke *kastijding* is. Het is de kastijding des Heeren, en evenals dit een reden is waarom wij er ons aan moeten onderwerpen, (want het is dwaasheid te strijden met een God van onbetwistbare soevereiniteit en onweerstaanbare macht) zo is het ook een reden, waarom wij er tevreden onder moeten wezen, want wij kunnen er zeker van zijn, dat een God van vlekkeloze reinheid ons geen onrecht doet, en dat een God van oneindige goedheid geen kwaad voor ons bedoelt. Zij is van God, en daarom moet zij niet verworpen worden, want een geringschatting van de bode is een belediging van hem, die hem gezonden heeft. Zij is van God, en daarom moeten wij er niet verdrietig onder zijn, want Hij weet wat maaksel wij zijn, Hij weet, beide wat wij behoeven en wat wij kunnen dragen.

B. Dat het een vaderlijke kastijding is, zij komt niet van Zijn wraakdoende gerechtigheid als rechter, maar van Zijn wijze liefde als vader. De vader kastijdt de zoon, die hij liefheeft, ja omdat hij hem liefheeft en wenst dat hij wijs en goed zal zijn. Hij verlustigt zich in hetgeen beminnelijk en lieflijk is in zijn zoon, en daarom kastijdt hij hem ter genezing en voorkoming van hetgeen een mismaaktheid in hem zou zijn en een vermindering van zijn welgevallen aan hem. Aldus heeft God gezegd: Zo wie Ik liefheb, die bestraf en kastijd ik, Openbaring 3:19. Het is voor Gods kinderen een grote troost onder hun beproeving:

a. Dat zij niet alleen bestaanbaar is met, maar voortvloeit uit, verbondsliefde.

b. Dat het er zo ver vandaan is, dat zij hun wezenlijk kwaad doet, dat zij, Gods genade met haar bewerkende, ons zeer veel goed doet, en een gezegend middel is tot onze heiligmaking.

Spreuken 3:13-20

Salomo had er ernstig bij ons op aangedrongen om vlijtig te zoeken naar wijsheid, Hoofdst. 2, 1 en verv, en ons verzekerd dat wij in ons oprecht en gestadig najagen ervan wel zullen slagen. Maar nu is de vraag: Wat zullen wij er door verkrijgen, als wij haar gevonden hebben? Vooruitzicht op voordeel is de drijfveer van en de prikkel tot vlijt en inspanning. Daarom toont hij aan van hoeveel voordeel het voor ons zal wezen, dit vaststellende als een ontwijfelbare waarheid, *dat de mens welgelukzalig is, die wijsheid vindt,* de ware wijsheid, die bestaat in de kennis en liefde van God, en een gedragslijn, die volkomen in overeenstemming is met al de bedoelingen van Zijn waarheid, de leidingen van Zijn voorzienigheid en Zijn wetten. Merk nu op:

I. Wat het is *om wijsheid te vinden* en er gelukkig door te worden gemaakt.

1. Wij moeten haar verkrijgen. Hij is gelukzalig, die haar gevonden hebbende, haar tot de zijne maakt, er deel en bezit van krijgt, die verstand uittrekt, zo is het in het oorspronkelijke.

a. Die haar van God heeft, haar niet hebbende in zichzelf, schept hij haar met de emmer des geloofs uit de fontein van alle wijsheid, die mildelijk geeft.

b. Die er moeite voor doet, zoals hij, die erts graaft uit een mijn, als zij niet gemakkelijk tot ons komt, dan moeten wij zoveel te meer kracht aanwenden om haar te trekken.

c. Die er een goed gebruik van maakt, die enig verstand verkregen hebbende, toeneemt in kennis, zodat hij zijn vijf talenten tot tien maakt.

d. Die er goed mee doet haar mededeelt aan anderen, uit zijn schat nieuwe en oude dingen tevoorschijn brengt tot hun lering. Datgene is goed en tot een goed doeleinde verkregen, hetwelk aldus goed en tot een goed doeleinde gebruikt wordt.

2. Wij moeten er handel voor doen. Wij lezen hier van de koophandel van de wijsheid, hetgeen te kennen geeft:

a. Dat wij er ons hoofdwerk van moeten maken, en het niet als een bijzaak moeten beschouwen, zoals de koopman zijn hoofdgedachten en zijn tijd aan zijn koophandel wijdt.

b. Dat wij er alles aan moeten wagen, zoals met een bedrijfskapitaal, en gewillig zijn om er alles voor af te staan. Dit is de parel van grote waarde, en als wij haar gevonden hebben, moeten wij gaarne alles verkopen, om haar te kunnen kopen, Mattheus 13:45, 46. Koop de waarheid, Spreuken 23. 23, hij zegt niet tot welke prijs, omdat wij, veeleer dan haar te missen, haar moeten kopen tot elke prijs.

3. Wij moeten haar aangrijpen, zoals wij gretig toeslaan als ons een voordelige koop wordt aangeboden, hetgeen wij zoveel zorgzamer doen, als er gevaar is dat het ons uit de handen zal genomen worden. Wij moeten haar aangrijpen met alle macht, alle krachten inspannen in het najagen ervan, alle gelegenheden aangrijpen om er in toe te nemen, en ook op haar minste voorschriften letten.

4. Wij moeten haar behouden, het is niet genoeg de wijsheid aan te grijpen, wij moeten haar ook vasthouden, haar vasthouden met het vaste besluit om haar nooit los te laten, maar ten einde toe op de weg van de wijsheid te volharden. Wij moeten haar onderhouden, zo lezen het sommigen, haar met alle macht omhelzen zoals wij doen met hetgeen wij willen onderhouden. Wij moeten alles doen wat wij kunnen om de kwijnende belangen van de Godsdienst in de plaats van onze inwoning te ondersteunen.

II. Waarin het geluk bestaat van hen, die haar vinden.

1. Het is een alles-overtreffend geluk, meer dan gevonden kan worden in de rijkdom van de wereld, al zouden wij daar ook nog zoveel van hebben, vers 14, 15. Het is niet alleen een zekerder, maar ook een voordeliger, koopwaar om te handelen voor de wijsheid, voor Christus, en genade, en geestelijke zegeningen, dan voor zilver en goud, en robijnen. Gesteld eens dat iemand deze in grote overvloed had, ja dat hij alles had, wat hij in deze wereld kan begeren, en wie is het, die dit ooit gehad heeft?

a. Dit alles zou hem geen hemelse wijsheid kunnen doen verkrijgen, ja het zou ten enenmale veracht worden, zij kan voor goud niet verkregen worden, Job 28:15 en verv.

b. Dit alles zou niet opwegen tegen het gebrek aan hemelse wijsheid, noch het rantsoen zijn voor een ziel, die door haar eigen dwaasheid ten verderve ging.

c. Dit alles zou een mens niet half zo gelukkig maken, neen, zelfs niet in deze wereld, als diegenen zijn, die ware wijsheid bezitten, al hebben zij ook hoegenaamd niets van deze dingen.

d. Hemelse wijsheid zal ons datgene verkrijgen en verzekeren, dat voor geen zilver en goud en robijnen gekocht kan worden.

2. Het is waar geluk, want het bevat al datgene, dat verondersteld wordt de mensen gelukkig te maken, vers 16, 17. De wijsheid wordt hier voorgesteld als een luisterrijke, weldadige koningin, die aan haar getrouwe, liefhebbende onderdanen gaven toereikt, en die gaven aanbiedt aan allen, die zich aan haar regering willen onderwerpen.

A. Is lengte van dagen een zegen? Ja, de kostelijkste, het leven sluit alle goed in, en daarom biedt zij dit aan met haar rechterhand. De Godsdienst geeft ons de beste methode om het leven te verlengen, geeft ons recht op de beloften ervan, en al zouden onze dagen op aarde niet meer zijn dan die van onze naasten, verzekert hij ons toch een eeuwig leven in een betere wereld.

B. Acht men dat rijkdom en eer zegeningen zijn? Zij zijn het, en deze reikt zij toe met *haar linkerhand.* Want, gelijk zij bereid is om hen, die zich aan haar onderwerpen, met beide armen te omhelzen, zo is zij ook bereid hun met beide handen gaven toe te reiken. Zij zullen de rijkdom hebben van deze wereld, in zover de oneindige wijsheid het goed voor hen acht, maar de ware rijkdommen, door welke de mensen rijk zijn in God, zijn hun verzekerd, en er is geen eer, hetzij door geboorte of bevordering, te vergelijken bij die, welke de Godsdienst geeft, zij maakt de rechtvaardige voortreffelijker dan zijn naaste, beveelt de mensen aan bij God, gebiedt achting en

eerbied bij geheel het sobere deel van het mensdom en zal hen, die thans onbekend of in vergetelheid leven, in de andere wereld doen blinken als de zon.

C. Wordt genot of genoegen gezocht evenzeer als alle andere dingen? Ja, en het is zeker, dat in ware vroomheid het grootst mogelijke genoegen is. *Haar wegen zijn wegen van lieflijkheid,* de wegen, waarop zij ons leidt om er op te wandelen, zijn van zo'n aard, dat wij er overvloedig genot en voldoening in zullen vinden. Al de genietingen en vermaken van de zinnen zijn niet te vergelijken bij het genot, dat Godvruchtige zielen smaken in gemeenschapsoefening met God en in goeddoen. Datgene wat alleen de rechte weg is om aan het einde van onze reis te komen, daar moeten wij op wandelen, hetzij hij schoon is of modderig, aangenaam of onaangenaam is, maar de weg van de Godsdienst is, gelijk hij de rechte weg is, ook een aangename weg, hij is effen en schoon en bestrooid met rozen. Al *haar paden* zijn *vrede.* Er is niet slechts vrede aan het einde maar vrede op de weg, niet alleen op de weg van de Godsdienst in het algemeen, maar op de bijzondere paden van die weg, op al haar paden, al de verschillende daden en plichten ervan. Het een maakt niet bitter wat door het andere zoet was gemaakt, zoals dit door de bijmengselen van de wereld geschiedt, allen zijn vrede, niet alleen lieflijk, maar veilig, de heiligen gaan aan deze zijde van de hemel in tot de vrede, en genieten een tegenwoordige rust.

3. Het is de zaligheid van het paradijs, vers 18. *Zij is een boom des levens.* Ware genade is datgene voor de ziel wat de boom des levens geweest zou zijn, waarvan onze eerste ouders buitengesloten werden om hun eten van de verboden boom, het is een zaad van onsterflijkheid, een fontein van levend water springende tot in het eeuwige leven. Het is een voorsmaak van het nieuwe Jeruzalem, in het midden waarvan de boom des levens is, Openbaring 22:2, 7. Zij, die zich voeden met en onthalen op deze hemelse wijsheid, zullen niet slechts van elke noodlottige ziekte er door genezen worden, maar een tegengif vinden tegen ouderdom en dood, zij zullen eten en leven tot in eeuwigheid.

4. Het is een delen in de gelukzaligheid van God zelf, want wijsheid is Zijn eeuwige heerlijkheid en gelukzaligheid, vers 19, 20. Het moet ons de wijsheid en het verstand dat God geeft van harte doen liefhebben, dat *de Heere de aarde door wijsheid gegrond heeft,* zodat zij niet bewogen kan worden, noch ooit falen kan om te beantwoorden aan de doeleinden van haar schepping, waartoe zij zo uitnemend geschikt is, en dat Hij evenzo *de hemelen door verstandigheid heeft bereid,* en er al de bewegingen van op de beste wijze heeft bestuurd en geregeld. De hemellichamen zijn zeer groot, maar er is geen gebrek in, geen fout, zij zijn talrijk, maar toch is er geen wanorde in, de beweging is snel, en toch is er geen slijtage in. *De afgronden* van de zee *zijn gekloofd,* en vandaar komen de wateren beneden het uitspansel en *de wolken druppelen dauw,* de wateren boven het uitspansel, en dit alles geschiedt door de Goddelijke wijsheid en wetenschap, en daarom: Welgelukzalig is de mens, die wijsheid vindt, want daardoor zal hij tot alle goed werk volmaakt zijn toegerust. Christus is de wijsheid, door welke de werelden gemaakt en nog in wezen zijn, daarom zijn zij welgelukzalig wie Hij door God gemaakt is tot wijsheid want Hij kan al de voorgaande beloften van een lang leven, rijkdom en eer vervullen, want al de rijkdom van hemel, aarde en zee is Zijne.

Spreuken 3:21-26

Salomo had hen gelukzalig genoemd, die niet alleen de wijsheid aangrijpen, maar haar vasthouden, daarom vermaant hij ons nu om haar te behouden, ons verzekerende dat wij er de vertroosting van zullen smaken.

I. De vermaning is: de regelen van de Godsdienst steeds voor ogen en altijd in het hart te hebben, vers 21.

1. Ze steeds voor ogen te hebben. *"Mijn zoon, laat ze niet afwijken van uw ogen,* Laat uw ogen er nooit van afwijken om ijdelheid na te wandelen, heb ze steeds voor uw geest en vergeet ze niet, denk er dikwijls aan en spreek er mede, en verbeeld u nooit dat gij ze nu lang genoeg beschouwd hebt, en dat het nu tijd is om ze maar weg te leggen, neen blijf er mee bekend zolang gij leeft. Hij, die schrijven leert, moet steeds zijn oog op zijn voorbeeld hebben, dat niet uit zijn gezicht laten, en zo moeten zij op de woorden van de wijsheid acht geven, die met omzichtigheid willen wandelen.

2. Ze altijd in het hart te hebben, want het is in die schatkamer, in de verborgen mens des harten dat wij *bestendige wijsheid en bedachtzaamheid moeten bewaren,* bij de beginselen ervan moeten blijven en ons aan de wegen ervan moeten houden. Het is een schat, die wel waard is bewaard te worden.

II. Het argument, om aan deze vermaning kracht bij te zetten, is ontleend aan het onuitsprekelijk groot voordeel, dat de wijsheid, aldus bewaard, voor ons zijn zal.

1. Ten opzichte van kracht en voldoening: "Zij zal *leven zijn voor uw ziel,* vers 22. Zij zal u opwekken tot uw plicht, als gij er traag en achterlijk in begint te worden, zij zal u verkwikken onder uw moeilijkheden, als gij begint te kwijnen en te vertwijfelen, zij zal uw geestelijk leven zijn, een voorsmaak en onderpand van het eeuwige leven." Leven voor de ziel is in waarheid leven.

2. Ten opzichte van eer en achting: zij *zal een aangenaamheid zijn voor uw hals,* als een gouden keten of een juweel. Een sieraad voor uw ogen, zo is het in het oorspronkelijke, aangenaam voor uw smaak, zo lezen het sommigen. Zij zal aangenaamheid, of bevalligheid bijzetten aan alles wat gij zegt, zo wordt het door anderen gelezen, zal u voorzien van aangename woorden, die u eer zullen aandoen.

3. Ten opzichte van veiligheid en gerustheid. Hierop wordt sterk gewezen in vier verzen, waarvan de strekking is, aan te tonen dat de uitwerking van gerechtigheid (die hetzelfde is als wijsheid hier) gerustheid en zekerheid is tot in eeuwigheid, Jesaja 32:17. Godvruchtige mensen worden onder Gods bijzondere bescherming genomen, en daarin kunnen zij een algehele voldoening smaken. Zij zijn veilig en kunnen gerust wezen.

A. In hun bewegingen bij dag, vers 23. Als onze Godsdienst onze metgezel is, dan zal hij ons geleiden, onze bedekking wezen. "*Dan zult gij uw weg zeker wandelen.* Het natuurlijke leven met alles wat er toe behoort zal onder de bescherming wezen van Gods voorzienigheid, het geestelijk leven met al zijn belangen onder de bescherming van Zijn genade, zodat gij er voor bewaard wordt om in zonde te vallen of in moeilijkheid." De wijsheid zal ons op de veilige weg leiden en houden, zo

ver mogelijk van verzoeking, en ons bekwaam maken om er met heilige gerustheid op te wandelen, de weg des plichts is de weg van de veiligheid. "Wij zijn in gevaar van te vallen, maar de wijsheid zal u bewaren, zodat gij *uw voet niet zult stoten* aan die dingen, welke voor velen een aanstoot en een ternederwerping zijn, maar waar gij overheen zult weten te komen."

B. In hun rust bij nacht, vers 24. In onze afzondering zijn wij aan gevaar blootgesteld, en het meest onderhevig aan schrik en angst.

Maar blijf gemeenschap oefenen met God, en bewaar een goede consciëntie, dan zult gij *als gij nederligt niet schrikken,* niet in angst zijn voor brand, of voor dieven, of spookgestalten, of voor enigerlei verschrikking van de duisternis wetende dat, als wij en onze vrienden slapen Hij die Israël en ieder waar Israëliet bewaart sluimert noch slaapt, en aan Zijn hoede hebt gij u overgegeven en toevertrouwd, onder de schaduw van Zijn vleugelen hebt gij de toevlucht genomen. *Gij zult nederliggen* en niet behoeven op te blijven om de wacht te houden, en u neergelegd hebbende zult gij slapen, uw ogen zullen niet wakende worden gehouden door zorg en vrees, en uw *slaap zal zoet zijn* en verkwikkend, niet gestoord wordende door enigerlei verschrikking van buiten of van binnen, Psalm 4:9, 116:7. Het middel om een goede nacht te hebben, is een goed geweten te hebben en evenals van de arbeider, is ook van de wijze en Godvruchtige de slaap zoet.

C. In hun grootste benauwdheden en gevaren. De oprechtheid zal ons bewaren, zodat wij niet behoeven te vrezen *van haastige schrik,* vers 25. Het ongedachte en onverwachte kwaad, dat ons overvalt, ons geen tijd geeft om ons door nadenken te wapenen, zal ons hoogstwaarschijnlijk in ontsteltenis en verwarring brengen. Maar laat de wijze en Godvruchtige mens zichzelf niet vergeten en dan zal hij niet toegeven aan vrees, die pijn heeft, al komt het alarm ook nog zo plotseling. Laat hem niet vrezen voor *de verwoesting van de goddelozen als zij komt.*

a. De verwoesting, die de goddelozen aanrichten in de Godsdienst en onder de Godsdienstigen, al komt zij, al schijnt zij aan de deur te zijn, moet gij er toch niet voor vrezen, want hoewel God de goddelozen kan gebruiken als werktuigen voor de kastijding van Zijn volk, zal Hij toch nooit toelaten dat zij de werkers worden van hun verwoesting. Of liever:

b. De verwoesting, die op een ogenblik over de goddelozen komen zal. Zij zal komen, en vreesachtige heiligen kunnen bang zijn dat zij er in betrokken zullen worden, maar laat dit hun troost wezen, dat, hoewel oordelen algemene verwoestingen aanbrengen, God toch weet wie de Zijnen zijn, en het kostelijke van het snode zal weten uit te reiken. Wees dus niet bevreesd voor hetgeen het schrikwekkendst uitziet, want, vers 26 *"De Heere zal* niet slechts uw beschermer wezen om u veilig te bewaren, maar Hij zal *uw hoop, uw betrouwen wezen* om u gerust te houden, zodat Hij *uw voet zal bewaren* van door uw vijand *gevangen te worden,* of door uw eigen vrees te worden verstrikt." God heeft zich verbonden om de voeten van Zijn heiligen te bewaren.

Spreuken 3:27-35

Ware wijsheid bestaat in het behoorlijk volbrengen van onze plicht jegens de mensen zowel als jegens God, in eerlijkheid zowel als in vroomheid, en daarom hebben wij hier onderscheidene uitnemende voorschriften van de wijsheid, die betrekking hebben op onze naaste.

I. We moeten aan allen geven wat hun toekomt, beide in gerechtigheid en in barmhartigheid, en niet uitstellen om dit te doen, vers 27, 28. *Onthoud het goed van zijn meesters niet,* (hetzij uit gebrek aan liefde voor hen, of uit al te veel liefde voor uw geld) *als het in het vermogen uwer hand is om het te doen,* want indien het dit niet is, dan kan het ook niet verwacht worden, maar het was uw grote schuld, als gij door uw buitensporigheden u onmachtig hebt gemaakt om rechtvaardiglijk te handelen, en het behoorde uw grootste smart te zijn, indien God er u onbekwaam toe heeft gemaakt, niet zo zeer omdat gij dan beperkt zijt in uw eigen genoegens en gerieflijkheden maar omdat gij dan niet hebt om te geven aan wie het toekomt. *Onthoud* het niet, dit geeft te kennen dat er om gevraagd wordt en dat het verwacht wordt, maar dat de hand teruggehouden wordt, en de ingewanden van de barmhartigheid toegesloten zijn. Wij moeten anderen niet verhinderen om het te doen, noch zelf er traag of achterlijk in zijn. Indien gij het heden bij u hebt, het in de macht uwer hand hebt, zeg dan niet tot uw naaste: Ga ditmaal heen, en kom terug op een meer gelegen tijd, en dan zal ik zien wat gedaan kan worden, *morgen zal ik geven,* daar gij er toch niet zeker van zijt dat gij morgen zult leven of dat gij het morgen bij u zult hebben, wees er niet zo afkerig van om van uw geld te scheiden, voer geen verontschuldigingen aan om een plicht van u af te schuiven, die gedaan moet worden, schep er geen behagen in om uw naaste in spanning en onzekerheid te houden, of om het gezag te tonen, dat de gever heeft over de bedelaar, maar geef geredelijk en blijmoedig, uit een beginsel van nauwgezetheid van geweten tegenover God, goed aan hen aan wie het toekomt, aan de meesters of eigenaars ervan, aan hen, die er op enigerlei wijze recht op hebben. Dit stelt ons ten plicht:

1. Om onze rechtmatige schulden te betalen, zonder bedrog en zonder uitstel.

2. Loon te geven aan hen, die het verdiend hebben.

3. Te voorzien voor onze bloedverwanten en voor hen, die afhankelijk van ons zijn, want aan hen komt dit toe.

4. Het verschuldigde te betalen aan de kerk en de staat, aan magistraten en leraren.

5. Bereid te zijn tot alle daden van vriendschap en menslievendheid, en in alles zich welwillend en hulpvaardig te betonen, want dat zijn dingen, die verschuldigd zijn aan de wet, welke voorschrijft om aan anderen te doen, wat wij wensen dat aan ons gedaan zal worden.

6. Barmhartig te zijn voor de armen en behoeftigen, indien anderen gebrek hebben aan hetgeen nodig is om het leven te onderhouden en wij hebben hetgeen in hun behoeften kan voorzien, dan moeten wij dit beschouwen als iets, dat wij hun verschuldigd zijn, en het hun niet onthouden, aalmoezen worden gerechtigheid genoemd, omdat zij een schuld zijn aan de armen, een schuld, waarvan wij de betaling niet moeten uitstellen. "Bis dat, qui cito dat. Wie spoedig geeft, geeft tweemaal."

II. Wij moeten nooit schade of nadeel tegen iemand bedenken of beramen, vers 29. *Smeed geen kwaad tegen uw naaste,* bedenk niet hoe gij hem zonder ontdekt te worden een lelijke trek kunt spelen, om hem te benadelen in zijn lichaam, zijn bezittingen of zijn goede naam, en dit te meer, omdat hij *met vertrouwen bij u woont,* en u geen kwaad gedaan hebbende, geen achterdocht omtrent u koestert, en dus niet op zijn hoede tegen u is. Het is tegen de wet beide van de eer en van de vriendschap, om iemand een ondienst te doen zonder hem te waarschuwen, vervloekt zij, die zijn naaste in het verborgen verslaat. Het is uiterst laag en ondankbaar om, als onze naasten de goede mening van ons koesteren dat wij hun geen kwaad zullen doen, daar misbruik van te maken om hen te bedriegen en te benadelen.

III. Wij moeten niet twistziek of pleitziek zijn, vers 30. *Twist met een mens niet zonder oorzaak,* strijd niet om datgene te verkrijgen waar gij geen recht op hebt, vat niet op als een terging of belediging wat misschien maar een vergissing was. Val uw naaste niet lastig met beuzelachtige klachten en beschuldigingen, of met kwellende rechtsgedingen, als u of geen leed geschied is, of geen leed, dat de moeite waard is om er van te spreken, of wanneer gij u op vriendschappelijke wijze recht zoudt kunnen verschaffen. De wet moet de laatste toevlucht wezen, want het is niet alleen onze plicht, maar ons belang, om zoveel in ons is, vrede te houden met alle mensen. Als de rekening wordt opgemaakt, zal men bevinden dat er weinig winst werd behaald door te twisten.

IV. Wij moeten de voorspoed van de bozen niet benijden, vers. 31. Deze waarschuwing is gelijk aan die, waarop met zoveel nadruk wordt aangedrongen in Psalm 37. Benijd de verdrukker niet, vers 31, al is hij rijk en groot, al leeft hij in gemak en genoegen, en maakt hij dat allen om hem heen ontzag voor hem hebben, moet gij toch niet denken dat hij een gelukkig man is, of wensen in zijn plaats te zijn. *Verkies geen van zijn wegen,* volg hem niet na, gebruik de middelen niet, die hij gebruikt om zich te verrijken. Denk er nooit aan om te doen zoals bij doet, al zoudt gij ook zeker zijn van er alles door te verkrijgen wat hij heeft, want het zou zeer duur gekocht zijn.

Om nu te tonen hoe weinig reden de heiligen hebben om de zondaren te benijden, vergelijkt Salomo in de laatste vier verzen van het hoofdstuk de toestand van de zondaren en van de heiligen met elkaar (zoals zijn vader David gedaan had in Psalm 37), stelt hij de ene tegenover de andere, opdat wij zien hoe gelukkig de heiligen zijn, hoewel zij verdekt zijn, en hoe rampzalig de goddelozen zijn, hoewel zij verdrukkers zijn. De mensen moeten beoordeeld worden naar zij voor God staan en naar Hij over hen oordeelt, niet naar zij bij de wereld staan aangeschreven. Diegenen hebben gelijk, die van Gods gevoelen zijn, en als wij van Zijn gevoelen zijn, dan zullen wij zien dat, welk voorwendsel de ene zondaar ook heeft om de anderen te benijden, de heiligen zelf zo gelukkig zijn, dat zij volstrekt geen reden hebben om zondaren te benijden, al is hun toestand ook nog zo voorspoedig. Want:

1. Zondaren worden gehaat door God, maar de heiligen worden door Hem bemind, vers 32. De weerspannigen, die steeds verder van God weggaan, wier leven in tegenspraak is met Zijn wil zijn de Heere *een gruwel*. Hij, die niets haat van hetgeen Hij gemaakt heeft, verafschuwt hen, die aldus zichzelf geschonden hebben, zij zijn niet alleen verfoeilijk in Zijn ogen, maar een verfoeisel, de rechtvaardigen hebben dus geen reden om hen te benijden, want bij hen is Zijn verborgenheid, zij zijn Zijn gunstgenoten, Hij oefent die gemeenschap met hen, welke een verborgenheid is voor de wereld, en waarin zij een blijdschap genieten, waarin de vreemde zich niet zal mengen, Hij deelt hun de verborgen tekenen mee van Zijn liefde, Zijn verbond is bij hen, zij kennen Zijn wil en de

voornemens en bedoelingen van Zijn voorzienigheid, beter dan anderen ze kunnen kennen. Zal Ik voor Abraham verbergen wat Ik doe?

2. Zondaren zijn onder de vloek van God, zij en hun huis. De heiligen zijn onder Zijn zegen, zij en hun woning, vers 33. De goddeloze heeft een huis, een sterke en statige woning misschien, maar *de vloek des Heeren is er op, is er in,* en hoewel de zaken van het gezin voorspoedig kunnen zijn, zijn toch zelfs de zegeningen vervloekt, Maleachi 2:2. Er is magerheid in de ziel, terwijl het lichaam ten volle verzadigd is, Psalm 106:15. De vloek kan stil en langzaam werken, maar hij is als een invretende melaatsheid, hij zal het huis verteren met zijn houten en zijn stenen, Zacheria 5:4, Habakuk 2:11. De rechtvaardigen hebben een woning, een schamele hut, het woord is gebruikt voor schaapskooi, een zeer geringe woonstede, maar God zegent haar, Hij zegent haar voortdurend, van het begin des jaars tot het einde des jaars. De vloek of de zegen van God is op een huis, al naar de bewoners ervan goddeloos of Godvruchtig zijn, en het is zeker dat een gezegend gezin, hoewel het arm is, geen reden heeft om een vervloekt gezin te benijden, hoewel het rijk is.

3. God legt versmaadheid op zondaren, maar betoont eer en achting aan de heiligen, vers 34..

a. Zij, die zichzelf verhogen, zullen gewis vernederd worden, *zeker, de spotters zal Hij bespotten.* Zij, die het verachten om zich aan de tucht van de Godsdienst te onderwerpen, het verachten om Gods juk op zich te nemen het verachten om iets aan Zijn genade te danken te hebben, die spotten met Godsvrucht en smalen op Godvruchtige mensen, en er een genot in vinden om hen te beschimpen en aan spotternij bloot te stellen, zullen door God bespot worden, en door Hem aan de beschimping van geheel de wereld blootgesteld worden, Hij veracht hun machteloze boosaardigheid, Hij zit in de hemel en belacht hen, Psalm 2:4. Hij zet hun hun spotternij betaald, Psalm 18, 27. Hij weerstaat de hovaardigen.

b. Zij, die zichzelf vernederen, zullen verhoogd worden, want de nederige *geeft Hij genade*, Hij werkt datgene in hen, hetwelk hun eer aandoet, en om hetwelk zij Gode welbehaaglijk en de mensen aangenaam zijn. Zij, die de minachting van spotters geduldig dragen, zullen van God en alle goede mensen eer ontvangen, en dan hebben zij geen reden om de spotters te benijden, of hun wegen te verkiezen.

4. Het einde van de zonderen zal eeuwigdurende versmaadheid zijn, het einde van de heiligen eeuwige eer, vers 35..

a. De heiligen zijn wijzen en handelen verstandiglijk voor zichzelf, want hoewel hun Godsdienst hen thans aan smaad en verachting blootstelt, maakt dat zij door de mensen geïgnoreerd worden, zijn zij er toch zeker van ten laatste eeuwige eer te zullen beërven, zij zullen haar hebben, haar hebben door erfrecht, het lieflijkste en zekerste recht. God geeft hun genade, vers 34, en daarom zullen zij eer en heerlijkheid beërven, want genade is eer, 2 Corinthiers 3, 18. Het is de heerlijkheid aan het begin, het onderpand ervan, Psalm 84:12.

b. Zondaren zijn zotten want zij bereiden niet alleen schande voor zichzelf, maar tegelijkertijd vleien zij zich met een vooruitzicht op eer, alsof zij alleen op weg waren om groot te zijn. Hun einde zal hun dwaasheid in het licht stellen. *Schande zal hun bevordering zijn.*. En het zal zoveel te meer hun

straf zijn, omdat die schande komt in plaats van hun bevordering, het zal al de verhoging zijn, die zij ooit hebben te verwachten, dat God verheerlijkt zal worden in hun eeuwige beschaming.

HOOFDSTUK 4

1 Hoort, gij kinderen! de tucht des vaders, en merkt op, om verstand te weten.
2 Dewijl ik ulieden goede leer geve, verlaat mijn wet niet.
3 Want ik was mijns vaders zoon, teder, en een enige voor het aangezicht mijner moeder.
4 Hij nu leerde mij, en zeide tot mij: Uw hart houde mijn woorden vast, onderhoud mijn geboden, en leef.
5 Verkrijg wijsheid, verkrijg verstand; vergeet niet, en wijk niet van de redenen mijns monds.
6 Verlaat ze niet, en zij zal u behoeden; heb ze lief, en zij zal u bewaren.
7 De wijsheid is het voornaamste; verkrijg dan wijsheid, en verkrijg verstand met al uw bezitting.
8 Verhef ze, en zij zal u verhogen; zij zal u vereren, als gij haar omhelzen zult.
9 Zij zal uw hoofd een aangenaam toevoegsel geven, een sierlijke kroon zal zij u leveren.
10 Hoor, mijn zoon! en neem mijn redenen aan, en de jaren des levens zullen u vermenigvuldigd worden.
11 Ik onderwijs u in den weg der wijsheid; ik doe u treden in de rechte sporen.
12 In uw gaan zal uw tred niet benauwd worden, en indien gij loopt, zult gij niet struikelen.
13 Grijp de tucht aan, laat niet af; bewaar ze, want zij is uw leven.
14 Kom niet op het pad der goddelozen, en treed niet op den weg der bozen.
15 Verwerp dien, ga er niet door; wijk er van, en ga voorbij.
16 Want zij slapen niet, zo zij geen kwaad gedaan hebben; en hun slaap wordt weggenomen, zo zij niet iemand hebben doen struikelen.
17 Want zij eten brood der goddeloosheid, en drinken wijn van enkel geweld.
18 Maar het pad der rechtvaardigen is gelijk een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot den vollen dag toe.
19 De weg der goddelozen is als donkerheid, zij weten niet, waarover zij struikelen zullen.
20 Mijn zoon! merk op mijn woorden, neig uw oor tot mijn redenen.
21 Laat ze niet wijken van uw ogen, behoud ze in het midden uws harten.
22 Want zij zijn het leven dengenen, die ze vinden, en een medicijn voor hun gehele vlees.
23 Behoed uw hart boven al wat te bewaren is, want daaruit zijn de uitgangen des levens.
24 Doe de verkeerdheid des monds van u weg, en doe de verdraaidheid der lippen verre van u.
25 Laat uw ogen rechtuit zien, en uw oogleden zich recht voor u heen houden.
26 Weeg den gang uws voets, en laat al uw wegen wel gevestigd zijn.
27 Wijk niet ter rechter hand of ter linkerhand, wend uw voet af van het kwade.

Als de dingen Gods onderwezen moeten worden dan moet er GEBOD OP GEBOD en REGEL OP REGEL zijn, niet alleen omdat de dingen zelf van grote waardij en gewicht zijn, maar omdat de geest des mensen, op zijn best genomen, niet in staat is, om ze tot zich toe te laten, en er gewoonlijk tegen bevooroordeeld is, daarom heeft Salomo in dit hoofdstuk met een grote verscheidenheid van uitdrukking en een aangename, krachtige stroom van Goddelijke welsprekendheid, dezelfde dingen opnieuw ingeprent, die hij in de vorige hoofdstukken met zoveel nadruk gezegd heeft. Hier is:

I. Een ernstige vermaning tot het bestuderen van de wijsheid, dat is, van de ware Godsdienst en Godzaligheid, ontleend aan het goede onderwijs, dat zijn vader hem gegeven had, en waaraan door vele gewichtige argumenten kracht wordt bijgezet, vers 1-13.

II. Een noodzakelijke waarschuwing tegen slecht gezelschap, en alle gemeenschap met de onvruchtbare werken van de duisternis vers 14-19..

III. Bijzondere aanwijzingen om de wijsheid te verkrijgen en te behouden en er de vruchten van voort te brengen, vers 20-27 Duidelijk en dringend wordt ons de zaak voorgesteld, zodat wij voor altijd zonder verontschuldiging worden gelaten, als wij in onze dwaasheid omkomen.

Spreuken 4:1-13

Wij hebben hier:

I. Salomo's uitnodiging aan zijn kinderen om tot hem te komen, en onderricht van hem te ontvangen, vers 1,. *Hoort, gij kinderen, het onderwijs des vaders,* vers 1, dat is:

1. Laat mijn eigen kinderen de onderrichtingen ontvangen en er acht op geven, die ik ook ten gebruike van anderen ten beste geef. Magistraten en leraren, aan wie de leiding van een grotere kring van mensen is toevertrouwd, hebben er het grootste belang bij, om meer dan gewone zorg te dragen voor het goede onderwijs aan hun eigen gezin, van deze plicht zullen zij door hun openbaar ambt en werk volstrekt niet vrijgesteld worden. Deze barmhartigheid moet tehuis beginnen, hoewel zij daar niet moet eindigen, want die zijn eigen kinderen niet in onderdanigheid houdt met alle stemmigheid, zich geen moeite geeft voor hun goede opvoeding, hoe zal hij zijn plicht naar behoren jegens de kerk Gods vervullen? 1 Timotheus 3:4, 5. De kinderen van hen, die uitnemend zijn in wijsheid en van groot nut zijn voor het algemeen, behoren toe te nemen in kennis en genade naar verhouding van het voorrecht en het voordeel, dat zij ontlenen aan hun betrekking tot zulke ouders. Maar om de eer te redden van die ouders, wier kinderen niet beantwoorden aan de hoop, die op grond van hun goede opvoeding van hen gekoesterd werd, kan men opmerken dat Rehabeam, de zoon van Salomo, verre was van een van de wijsten of van de besten te zijn, wij hebben reden om te denken dat duizenden meer goed van Salomo's spreuken hebben verkregen dan zijn eigen zoon er van ontvangen heeft, aan wie zij opgedragen schijnen te zijn.

2. Laat alle jonge lieden zich in de dagen hunner kindsheid en jeugd moeite geven om kennis en genade te verkrijgen, want dat is hun leeftijd om te leren, en dan zal hun geest gevormd en toebereid zijn. Hij zegt niet: Mijne kinderen, maar: Gij kinderen. Wij lezen slechts van een zoon, die Salomo zelf had. Hij is bereid om als schoolmeester op te treden en anderer kinderen te onderwijzen, want op die leeftijd kan men het meest op succes hopen, de twijg is gemakkelijk te buigen als zij nog jong en teer is.

3. Laat allen, die onderwijs willen ontvangen komen in de gezindheid van kinderen, al zijn het ook volwassenen, laat alle vooroordelen ter zijde worden gelegd, en het hart, het gemoed, als wit papier zijn, laat hen gehoorzaam, volgzaam en mistrouwig van zichzelf zijn, en het woord aannemen als het woord van een vader dat beide met gezag komt en met liefde. Wij moeten het van God zien komen als onze Vader in de hemel, tot wie wij bidden, van wie wij zegeningen verwachten, de Vader van onze geest, aan wie wij onderworpen behoren te wezen, opdat wij leven. Wij moeten op onze leraren zien als onze vaders, die ons liefhebben en ons welzijn zoeken, en daarom moeten wij het onderwijs, hoewel het bestraffing en tucht meebrengt want dat is de betekenis van het woord toch welkom heten.

A. Om ons dit nu aan te bevelen wordt ons gezegd, niet alleen, dat het onderwijs, de tucht, is van een vader, maar dat het *verstand* is, en daarom aan schepselen, begaafd met verstandelijke vermogens, welkom moet wezen. De Godsdienst heeft de rede aan zijn zijde, en hij wordt ons door goede redenering onderwezen. Het is een wet, voorzeker, vers 2, maar die wet is gegrond op leer, op ontwijfelbare beginselen van waarheid, op *goede leer,* die niet alleen getrouw is, maar ook alle

aanneming waardig is. Als wij de leer aannemen, dan kunnen wij niet anders dan ons onderwerpen aan de wet.

B. Om haar ons vast in te prenten, wordt ons gezegd haar aan te nemen als een gave, er naarstig acht op te geven, we moeten die wet goed kennen, want anders kunnen wij haar niet opvolgen, en wij moeten haar niet verlaten, hetzij door de leer te loochenen of ongehoorzaam te worden aan de wet.

II. Het onderwijs, dat hij hun geeft.

Merk op:

1. Hoe hij aan dit onderwijs is gekomen, hij had het van zijn ouders, en leert nu aan zijn kinderen wat zij hem geleerd hebben, vers 3,5.

Merk op:

A. Zijn ouders beminden hem, en daarom onderwezen zij hem, ik *was mijns vaders zoon.* David had vele zonen, maar Salomo was zijn zoon bij uitnemendheid, zoals Izak het was van Abraham, Genesis 17:19, en om dezelfde reden, namelijk dat op hem het verbond overging. Hij was zijns vaders lieveling boven al zijn andere kinderen, God had een bijzondere liefde voor Salomo, de profeet noemde hem Jedidjah, omdat de Heere hem liefhad, 2 Samuel 12:25, en om die reden had David een bijzondere liefde voor hem, want hij was een man naar Gods hart. Indien ouders ooit het ene kind boven het andere mogen beminnen, dan moet dit niet wezen voordat het blijkt dat God dit doet. Hij was *teder en enig, bemind in de ogen van zijn moeder,* vers 3. Er was zeker een duidelijke reden om die onderscheiding te maken, als beide ouders dit deden. Nu zien wij op wat wijze zij hem hun liefde toonden: zij onderwezen hem en hielden hem onder strenge tucht. Hoewel hij een prins was en vermoedelijke erfgenaam van de kroon, hebben zij hem toch niet naar het goeddunken zijns harten laten leven, neen, juist daarom onderwezen zij hem, en hielden zij hem onder die strenge tucht. En misschien was David des te meer streng in zijn opvoeding van Salomo, omdat hij de boze gevolgen gezien had van een onbehoorlijke toegevendheid in Adonia, die hij niet bedroefd had van zijn dagen, 1 Koningen 1:6, evenals ook in Absalom.

B. Wat zijn ouders hem geleerd hadden leert hij aan anderen.

Merk op:

a. Toen Salomo volwassen was, heeft hij zich niet slechts de goede lessen herinnerd, die zijn ouders hem geleerd hadden toen hij een kind was, maar er genot en welbehagen in gevonden om ze te herhalen. Hij had er zo'n diepe indruk van ontvangen, dat hij ze niet kon vergeten. Hij had er zo'n hoge achting en waardering voor, dat hij ze zich volstrekt niet schaamde, noch beschouwde hij ze als kinderachtige, onbeduidende dingen, die hij, een man en een koning geworden zijnde, weg zou doen als een verkleining voor hem, en nog veel minder heeft hij zoals sommige slechte kinderen gedaan hebben, ze herhaald om er de spot mee te drijven, er zich met zijn metgezellen vrolijk over te maken, er zich op beroemende dat hij nu met al die ernstige lessen en met dat bedwang afgedaan had.

b. Hoewel Salomo zelf een wijs man was en door Gods Geest werd gedreven, heeft hij, toen hij wijsheid moest onderwijzen, het niet beneden zich geacht om zijn vader aan te halen en gebruik te maken van zijn woorden. Zij, die in de Godsdienst goed willen leren en onderwijzen, moeten van geen nieuw verzonnen en nieuw gefabriceerde phrasen gebruik maken en met minachting neerzien op de kennis en de taal van hun voorgangers, als wij ons aan de goede oude weg moeten houden, dan moeten wij ook de goede oude woorden niet verachten, Jeremia 6:16.

c. Salomo, een goede opvoeding ontvangen hebbende van zijn ouders, achtte zich hierdoor verplicht om een goede opvoeding te geven aan zijn kinderen, dezelfde, die zijn ouders hem gegeven hadden, en dat is een manier, waarop wij onze ouders de moeite moeten vergelden, die zij voor ons genomen hebben, namelijk door aan hun eigen huis Godzaligheid te doen, 1 Timotheus 5:4. Zij onderwezen ons, niet alleen opdat wij zelf zouden leren, maar opdat wij onze kinderen zouden onderwijzen de goede kennis van God, Psalm 78:6. En wij zijn ontrouw aan de plicht, die ons opgelegd is, indien wij dit niet doen, want het heilig pand van Gods dienstleer en wet werd in onze handen gegeven, met de last om het zuiver en ongeschonden over te leveren aan hen, die na ons komen zullen, 2 Timotheus 2:2.

d. Salomo zet aan zijn vermaningen kracht bij door het gezag van zijn vader David, een man, die in alle opzichten beroemd was in zijn tijd en geslacht. Laat er tot eer van de Godsdienst nota van worden genomen, dat de wijste en beste mensen van alle tijden ijverig geweest zijn, niet alleen om zelf de Godsdienst te belijden en in praktijk te brengen, maar om hem te verspreiden onder anderen, daarom moeten wij blijven in hetgeen we geleerd hebben, wetende van wie wij het geleerd hebben, 2 Timotheus 3:14.

2. Waarin dat onderwijs bestond, vers 4-13..

a. Bij wijze van voorschrift en vermaning. Toen David zijn zoon onderwees, heeft hij, hoewel die zoon een kind was van grote verstandelijke vermogens en van een zeer vlugge bevatting, zich met grote warmte en sterke bewoordingen uitgedrukt, want hij wilde tonen dat het hem ernst was met zijn onderwijs, en daarom heeft hij hem ook dezelfde zaak telkens en nogmaals ingeprent. Aldus behoren kinderen onderwezen te worden, Deuteronomium 6:7. Gij zult ze uw kinderen inscherpen. Hoewel David een man was van openbare werkzaamheid, en onderwijzers had voor zijn zoon, heeft hij toch zelf al die moeite genomen.

Ten eerste. Hij beval hem zijn bijbel aan, als het middel, zijns vaders *woorden,* vers 4, de *woorden zijns monds,* vers 5, *zijn redenen,* vers 10, al de goede lessen, die hij hem geleerd had, en misschien bedoelt hij inzonderheid het boek van de psalmen, waarvan velen "maskils" waren, psalmen ter onderwijzing, twee ervan worden uitdrukkelijk gezegd voor Salomo te zijn. Op deze en op al zijn andere woorden moet Salomo het oog hebben.

1. Hij moet ze *horen* en *aannemen,* vers 10, er vlijtig acht op geven, ze indrinken, zoals de aarde de regen, die menigmaal op haar komt, indringt, Hebreeen 6:7. God eist aldus onze aandacht voor Zijn woord: "Hoor, mijn zoon, en neem mijn redenen aan."

2. Hij moet *Zijn woorden vasthouden*, vers 4. *Uw hart houde mijn woorden vast*, en tenzij het woord verborgen wordt in het hart, opgenomen wordt in de wil en de genegenheden zal het niet vastgehouden worden.

3. Hij moet er zich door besturen: *onderhoud mijn geboden*, gehoorzaam ze, dat is het middel om in de kennis ervan toe te nemen, Johannes 7:17.

4. Hij moet ze aankleven, er bij blijven, "wijk *niet van de redenen mijns monds*, vers 5, alsof gij vreesde dat zij een al te krachtig bedwang voor u zullen zijn, maar *grijp de tucht aan* vers 13, vast besloten zijnde haar vast te houden en nooit los te laten." Zij, die een goede opvoeding hebben genoten, zullen bevinden dat, hoewel zij alles doen wat zij kunnen om er zich los van te maken, zij hun nog lang zal bijblijven, en als dit niet het geval is, dan is de toestand zeer treurig.

Ten tweede. Hij beveelt hem wijsheid en verstand aan als het doel, dat door het gebruik van deze middelen bereikt moet worden, die wijsheid, welke de voornaamste wijsheid is, verkrijg haar! "quod caput est sapientie cam acquire sapientiam Geef vooral acht op die tak van wijsheid, die er de bovenste tak van is," en die is de vreze Gods, Hoofdst. 1:7. Een beginsel van Godsdienst in het hart, dat is het Zijne nodige. En daarom:

1. Verkrijg deze *wijsheid*, verkrijg dit *verstand*, vers 5. En wederom: *Verkrijg dan wijsheid en verkrijg verstand met al uw bezitting* vers 7. Bid er om, doe er moeite voor, doe naarstigheid in het gebruik van alle verordineerde middelen om er toe te komen, waak aan de poort van de wijsheid, Spreuken 8:34.

2. Verkrijg heerschappij over uw bederf, dat uw dwaasheid is, verkrijg haar door ervaring verkrijg haar boven al uw bezitting, wees meer in zorg om haar te verkrijgen, en doe er meer moeite voor, dan om de rijkdom van deze wereld te verkrijgen, wat gij ook vergeet, die moet gij verkrijgen, beschouw dit als een grote verrichting, en als zodanig streef er naar. Ware wijsheid is Gods gave, en toch wordt ons hier geboden om haar te verkrijgen, want God geeft haar aan hen, die er voor arbeiden, en met dat al moeten wij toch niet zeggen onze kracht, en de sterkte onzer hand, heeft ons dit vermogen verkregen. Vergeet haar niet, vers 5. *Verlaat haar niet* vers 6 *Laat haar niet varen*, vers 13 maar *bewaar haar*. Zij, die deze wijsheid verkregen hebben, moeten er voor zorgen om haar niet weer te verliezen door tot dwaasheid weer te keren, het is inderdaad een goed deel, dat niet van ons genomen zal worden, maar dan moeten wij er ons ook voor wachten om het van ons weg te werpen als degenen, die het eerst vergeten, het hun geheugen laten ontglippen, en het dan verlaten, en van uit de goede weg wijken. Het goed, dat ons toevertrouwd is, moeten wij bewaren, en het niet laten vallen door zorgeloosheid, noch het ons laten ontweldigen, noch het ons laten ontfutselen door vleierij, laat zo’n juweel nooit uit uw handen.

3. *Heb haar lief*, vers 6, en *omhels haar*, vers 8, zoals wereldse mensen hun schatten liefhebben en hun hart er op zetten. De Godsdienst moet ons zeer dierbaar zijn, dierbaarder dan iets anders in deze wereld, en zo wij er niet toe kunnen komen om grote meesters in wijsheid te worden, zo laat ons oprechte beminnaars ervan zijn, en laat ons de genade, die wij hebben, met oprechte liefde omhelzen, als degenen, die haar schoonheid bewonderen.

4. *Verhef haar,* vers 8. Heb altijd hoge gedachten van de Godsdienst, spreek ervan met waardering en eerbied, en doe alles wat gij kunt om hem in eer te brengen, de eer ervan hoog te houden onder de mensen, werk samen met God tot dit doeleinde, hetwelk is de wet groot en heerlijk te maken, en te doen wat gij kunt om dit doel te bevorderen. Laat de kinderen van de wijsheid haar niet slechts rechtvaardigen, maar haar verheerlijken, en haar verkiezen boven hetgeen hun het liefst is in deze wereld. Door hen te eren die de Heere vrezen, al zijn zij ook zeer gering in de wereld en acht te geven op een arme wijze man, verheffen wij de wijsheid.

b. Bij wijze van beweegreden. Om aldus voor de wijsheid te arbeiden, en u aan haar leiding te onderwerpen, bedenk:

Ten eerste. Dat het het allervoornaamste is, datgene wat voor ieder mens de voornaamste en voortdurende zorg moet zijn in dit leven, vers 7. *De wijsheid is het voornaamste,* andere dingen, die wij wensen te verkrijgen en te behouden, zijn, daarbij vergeleken, niets, het is het gehele werk of ambt van de mens, Prediker 12:13. Het is hetgeen ons Gode aanbeveelt, de ziel versiert, ons in staat stelt om te beantwoorden aan het doel van onze schepping, nuttig te leven in de wereld en ten laatste naar de hemel te gaan, en daarom is het het voornaamste.

Ten tweede. Zij heeft rede en recht aan haar zijde, vers 11. "*Ik onderwijs u in de weg van de wijsheid*, van de ware wijsheid, aldus zal zij ten laatste bevonden worden, ik leid u, niet op een kromme weg van vleselijke staatkunde, maar in *de rechte sporen,* overeenkomstig de eeuwige regelen en redenen van goed en kwaad." De rechtheid van het Goddelijk wezen blinkt uit in de rechtheid van al de Goddelijke wetten.

Merk op: David heeft zijn zoon niet alleen goed onderwijs gegeven, maar hem ook geleid door een goed voorbeeld, en door algemene regelen toe te passen op bijzondere gevallen zodat er van zijn zijde niets ontbrak om hem verstandig te maken.

De derde. Het zal tot zijn eigen voordeel wezen. Indien gij wijs en Godvruchtig zijt, zult gij het voor uzelf zijn.

1. Het zal uw leven zijn, uw welzijn, uw geluk, het is datgene, zonder hetwelk gij niet kunt leven." *Onderhoud mijn geboden, en leef* vers 4. Hiermede komt overeen het woord van onze Heiland: Wilt gij in het leven ingaan, onderhoud de geboden, Mattheus 19:17. Het is op straffe des doods, van de eeuwige dood, en onder belofte van het leven, het eeuwige leven, dat van ons geëist wordt om Godsdienstig te zijn. *Neem de reden van de wijsheid aan, en de jaren des levens zullen u vermenigvuldigd worden,* vers 10, zij zullen zovele zijn in deze wereld als de oneindige wijsheid geschikt acht, en in de andere wereld zult gij het leven leven, waarvan de jaren nooit geteld zullen worden, *bewaar* haar dus, wat het u ook moge kosten, *want zij is uw leven,* vers 13. Al uw voldoening zal hierin gevonden worden," en een ziel zonder ware wijsheid en genade is in werkelijkheid een dode ziel.

2. Zij zal uw hoedster en leidster wezen door al de gevaren en moeilijkheden van uw reis door deze woestijn. Heb de wijsheid lief en kleef haar aan, en zij zal u *behoeden en bewaren,* vers 6, voor zonde, het ergste van alle kwaad, de ergste van alle vijanden, zij zal u er voor behoeden om uzelf te

deren, en dan kan niemand u deren. Zij zal ons bewaren voor belemmeringen en struikelblokken in het bestier over onszelf en over onze zaken vers 12.

a. Dat onze tred niet benauwd zal worden in ons gaan, dat wij onszelf niet in zulke moeilijkheden zullen brengen, als waarin David was, 2 Samuel 24:14. Zij, die Gods Woord tot hun regel maken, zullen wandelen in vrijheid en in zichzelf gerust zijn.

b. Dat onze voeten niet zullen struikelen, als wij lopen. Als wijze en Godvruchtige mensen plotseling een besluit moeten nemen, dan zal de vaste regel van Gods Woord, waaraan zij zich houden en waarnaar zij handelen, hen ook er voor bewaren om te struikelen over iets, dat verderflijk kan wezen. De oprechtheid zal ons behoeden.

3. Zij zal uw eer en achting zijn, vers 8. *Verhef* de wijsheid, toon gij slechts uw goede wil om haar te bevorderen, en hoewel zij uw diensten niet nodig heeft, zal zij ze toch overvloedig betonen, *zij zal u verhogen zij zal u tot eer brengen.* Salomo was bestemd om koning te zijn, maar zijn wijsheid en deugd zullen hem meer tot eer zijn dan zijn kroon of zijn purper, deze was het, om welke al zijn naburen zo’n eerbied voor hem hadden, en ongetwijfeld hadden onder zijn regering en onder die van David wijze en Godvruchtige mannen de meeste kans op bevordering. In elk geval zal de Godsdienst vroeg of laat al diegenen *tot eer brengen,* die hem van harte omhelzen, zij zullen welgevallig zijn aan God en geëerd worden door verstandige mensen, in de grote dag zullen zij worden erkend, en de eeuwige heerlijkheid zullen zij beërven. Daar legt hij nadruk op, vers 9, "zij *zal uw hoofd een aangenaam toevoegsel geven,* een versiering van de genade in deze wereld, zal u beide aan God aanbevelen en aan de mensen, en in de andere wereld zal u een kroon van heerlijkheid worden gegeven, een kroon, die nooit zal verwelken. Dat is de ware eer, die de Godsdienst meebrengt, "Nobilitas sola est atque unica virtus Deugd is de enige adeldom." David aldus zijn zoon wijsheid aanbevolen hebbende is het geen wonder, dat deze, toen God hem zei te vragen om hetgeen hij begeerde, bad, "Heere, geef mij een wijs en verstandig hart." Wij moeten in onze gebeden doen blijken dat wij goed onderwezen zijn geworden.

Spreuken 4:14-19

Sommigen achten dat Davids onderricht aan Salomo, dat begon in vers 4, voortgaat tot aan het einde van het hoofdstuk, ja volgens sommigen gaat dit voort tot aan het einde van het negende hoofdstuk, maar het is waarschijnlijker dat Salomo hier weer begint, indien niet reeds vroeger. Hij had in deze verzen ons vermaand om te wandelen in de paden van de wijsheid, en nu waarschuwt hij ons tegen de paden van de goddelozen.

1. Wij moeten ons inachtnemen voor de wegen van de zonde en ze mijden, alles wat op zonde gelijkt en er toe leidt.

2. Te dien einde moeten wij uit de weg blijven van de zondaren en geen gemeenschap met hen hebben. Uit vrees om in kwade praktijken te vervallen, moeten wij kwaad gezelschap schuwen. Hier is:

I. De waarschuwing zelf, vers 14, 15.

1. Wij moeten ons er voor wachten om samen te komen met zondaren. *Kom niet op het pad van de goddelozen.* Onze onderwijzer had, als een getrouwe gids, ons *de rechte sporen getoond,* vers 11, nu waarschuwt hij ons tegen de bijpaden, Waarop wij gevaar lopen van afgeleid te worden. Laat hen, die een goede opvoeding hebben genoten, aan wie de eerste beginselen geleerd zijn naar de eis huns wegs, er nooit van afwijken naar de weg, waarop zij niet moeten gaan, laat hen daar niet eens een voet op zetten, ja het niet eens beproeven, want het zou een gevaarlijke proefneming kunnen zijn, en het zou zeer moeilijk blijken om er veilig van terug te komen. Waag u niet in het gezelschap van hen, die met de pest besmet zijn, neen, al zoudt gij u ook door een tegengif beveiligd achten.

2. Indien wij te eniger tijd op een boze weg gelokt zijn dan moeten wij ons haasten om hem te verlaten. "Indien gij eer gij het wist, de poort zijt binnengegaan, omdat hij wijd was, treed dan toch niet op de weg van de bozen. Ga, zodra gij uw vergissing bemerkt, terstond terug, doe geen stap verder, blijf geen minuut langer op de weg, die gewis ten verderve vaart.

3. De wegen van de zonde en van de zondaren moeten wij vrezen en verfoeien en ze met de uiterste zorg mijden. *De weg van de bozen* kan een aangename en gezellige weg schijnen te zijn, en de naaste weg om tot een wereldlijk doel te geraken dat wij op het oog hebben, maar het is een boze weg en zal kwaad eindigen, en daarom: indien gij uw God liefhebt en uw ziel liefhebt, *verwerp hem, ga er niet door,* opdat gij niet in verzoeking zijt om er op te wandelen, en verwijder er u van zo ver als gij kunt. De wijze van uitdrukking geeft het dreigend, nakend gevaar te kennen waarin wij zijn, hoe nodig deze waarschuwing ons is, en het grote belang en gewicht ervan, en dat onze wachters in goede ernst zijn, of behoren te wezen, als zij ons die waarschuwing geven. Het geeft ook te kennen op welk een afstand wij ons van zonde en zondaren moeten houden. Hij zegt niet: houd u op een behoorlijke afstand ervan, maar op een *grote* afstand, hoe verder weg, hoe beter. Denk nooit dat gij er u ver genoeg van kunt verwijderen behoud u om uws levens wil, zie niet achter u om.

II. De redenen om aan die waarschuwing kracht bij te zetten.

1. Denk aan het karakter van de mannen, wier weg u gezegd wordt te mijden, het zijn boosaardige mannen, vers 16, 17. Zij bekommeren zich niet alleen niet om het kwaad, dat zij doen aan hen, die hun in de weg staan, maar het is hun beroep en bedrijf om kwaad te doen, het is hun een genot om kwaad te doen. Voortdurend bedenken en pogen zij *om iemand te doen struikelen,* hem naar lichaam en ziel in het verderf te storten. Goddeloosheid en boosaardigheid zijn in hun natuur, en geweld is in al hun daden. Zij zijn in de hoogste mate boosaardig, want:

A. Kwaad doen is rust en slaap voor hen. Evenveel voldoening als een geldgierige heeft als hij geld verkrijgt, een eerzuchtige als hij tot bevordering komt, en een Godvruchtige als hij goed gedaan heeft, hebben zij als zij iets gezegd of gedaan hebben, dat schadelijk en kwaadwillig is, en uiterst onrustig zijn zij als aan hun afgunst en wraak niet voldaan wordt, zoals Haman, aan wie alles onaangenaam was, zolang Mordechai ongehangen bleef. Het geeft ook te kennen hoe rusteloos en onvermoeid zij zijn in hun boosaardige plannen, zij willen liever slaap ontberen dan het genoegen te missen van anderen te kwellen.

B. Kwaad doen is spijs en drank voor hen, zij leven en teren erop, zij eten brood van goddeloosheid (zij eten Mijn volk op alsof zij brood aten Psalm 14:4), zij drinken van van enkel geweld, drinken het onrecht in als water, Job 15:16. Alles wat zij eten en drinken kwam van roof en verdrukking. Achten de goddelozen de tijd verloren, waarin zij geen kwaad gedaan en geen nadeel hebben toegebracht? Laat Godvruchtige mensen er dan evenzeer hun werk van maken om goed te doen en er hun genot in vinden, en laat allen, die wijs zijn en hun eigen welzijn willen behartigen, het gezelschap van de goddelozen mijden, want:

a. Het is zeer ergerlijk, want er is geen gemoedsgesteldheid, die een grotere schande is voor de menselijke natuur, een groter vijand is van de menselijke samenleving, een vermeteler uittarting is van God en het geweten, die duidelijker het beeld des duivels vertoont, of meer dienstig is aan zijn belangen, dan een vermaak in kwaad doen, in te kwellen en te schaden, en iedereen in het verderf te storten.

b. Het is zeer gevaarlijk. Mijd degenen, die zich verlustigen in kwaaddoen, als uw eigen veiligheid u lief is, want welke vriendschap zij ook voorwenden, vroeg of laat zullen zij u kwaaddoen, gij stort u in het verderf als gij met hen gaat samenwerken, Hoofdst. 1:18, en zij zullen u verderven, indien gij het niet doet.

2. "Denk aan de aard van de weg zelf die u geboden wordt te mijden, vergeleken met de rechte weg, waarop gij genodigd wordt te wandelen."

A. De weg van de gerechtigheid is licht, vers 18. *Het pad van de rechtvaardigen,* dat zij hebben verkozen en waarin zij wandelen, is *als licht- op hun wegen schijnt het licht*, Job 22:28, waardoor hij beide veilig en aangenaam wordt. Christus is hun weg, en Hij is het licht. Zij worden geleid door het Woord van God, en dat is een licht voor hun voet, zij zelf zijn licht in de Heere, en zij wandelen in het licht, gelijk Hij in het licht is.

a. Het is een *schijnend licht.* Hun weg schijnt voor hen in de blijdschap en vertroosting ervan, hij schijnt voor anderen in de luister en de eer ervan, hij schijnt voor de mensen, die hun goede werken zien, Mattheus 5:16. Zij gaan voort op hun weg met heilige gerustheid en kalmte van gemoed als

degenen, die wandelen in het licht. Het is het morgenlicht, dat schijnt in de duisternis Jesaja 58:8, 10, en een einde maakt aan de werken van de duisternis.

b. Het is een toenemend licht, het schijnt meer en meer, niet als het licht van een meteoor, dat spoedig verdwijnt, of dat van een kaars, dat donker begint te schijnen als ze afloopt, maar als dat van de opgaande zon, dat voortgaat met te schijnen, al schijnende hoger klimt. Genade, de gids op die weg, neemt toe, hij die rein van handen is zal in sterkte toenemen, de blijdschap, die het genot is van die weg, de eer, die er de glans van is, en al het geluk, dat er inderdaad het licht van is, zullen nog steeds toenemen.

c. Aan het einde zal het *tot de volle dag komen.* Het licht van de dageraad zal ten laatste het licht worden van de middag, en dat is het waarnaar de verlichte ziel streeft. De heiligen zullen niet volmaakt zijn voor zij in de hemel komen, maar daar zullen ze zelf blinken gelijk de zon, als zij uitgaat in haar kracht, Mattheus 13:43. Hun blijdschap zal dan volkomen zijn. Daarom is het onze wijsheid, om ons dicht bij het pad van de rechtvaardigen te houden.

B. De weg van de zonde is *als donkerheid,* vers 19. De werken, tegen welke hij ons gewaarschuwd heeft, zijn werken van de duisternis. Welk waar genot en genoegen kunnen zij smaken, die geen ander genot, geen andere voldoening kennen dan om kwaad te doen? Welken betrouwbare gids hebben zij, die Gods Woord achter zich werpen? *De weg van de goddelozen is donker,* en daarom gevaarlijk, want zij struikelen, en zij *weten niet waarover zij struikelen,* zij vallen in zonde, maar weten niet vanwaar de verzoeking kwam, door welke zij terneder werden geworpen, en daarom weten zij ook niet, hoe haar bij een volgende gelegenheid te vermijden. Zij komen in benauwdheid, maar vragen niet waarom het is dat God met hen twist, zij bedenken niet dat zij kwaad doen noch wat er het einde van zal zijn, Psalm 82:5. Job 18:5, 6. Dat is de weg, die ons gezegd wordt te schuwen.

Spreuken 4:20-27

Salomo, ons gewaarschuwd hebbende om geen kwaad te doen, leert ons nu hoe goed te doen. Het is niet genoeg voor ons om de gelegenheden tot zonde te mijden, wij moeten ook de methoden van de plicht bestuderen.

1. Wij moeten voortdurend acht geven op het Woord van God, en dat altijd gereed voor ons pogen te hebben.

a. De redenen van de wijsheid moeten onze beginselen zijn, waarnaar wij onszelf moeten regeren, onze vermaners, die ons waarschuwen voor gevaar en ons wijzen op onze plicht, en daarom moeten wij ze geredelijk ontvangen, "*neig uw oor tot mijn redenen,* vers 20, buig u nederig ervoor, luister aandachtig er naar." Het aandachtig horen van het Woord van God is een goed teken dat een werk van genade begonnen is in het hart, en een goed middel om het voort te zetten. Het is te hopen dat diegenen besloten zijn om hun plicht te doen, die er toe geneigd zijn om hem te kennen.

b. Wij moeten ze zorgvuldig bewaren, vers 21, wij moeten ze voor ons leggen als onze regel, *Laat ze niet wijken van uw ogen,* zie ze aan, telkens en nogmaals, en streef er naar om u in alles er naar te gedragen." Wij moeten ze in ons opnemen als een heersend beginsel, waarvan de invloed de gehele mens doordringt. *"Behoud ze in het midden uws harten,* als dingen, die u dierbaar zijn, en die gij vreest te zullen verliezen." Laat het Woord Gods in het hart geschreven zijn, wat daar geschreven is zal blijvend wezen.

De reden, waarom wij zo hoge prijs moeten stellen op de woorden van de wijsheid, is dat zij beide voedsel en medicijn voor ons zijn zullen, zoals de boom des levens, Openbaring 22:2, Ezechiel 47:12. Zij, die ze zoeken en vinden, ze vinden en bewaren, zullen er in vinden:

a. Voedsel, *want zij zijn het leven dengenen, die ze vinden,* vers 22. Gelijk het geestelijk leven was begonnen door het Woord, als het werktuig ervan, zo wordt het door hetzelfde Woord nog gevoed en onderhouden, zonder dat zouden wij niet kunnen leven, door het geloof kunnen wij er op leven.

b. Medicijn. Zij zijn *een medicijn voor het gehele vlees,* voor de gehele mens, beide voor lichaam en ziel, zij helpen om beide in goede toestand te houden. Zij zijn "gezondheid voor alle vlees," aldus de Septuaginta. Er is genoeg om al de ziekten te genezen van deze zieke wereld. Zij zijn *een medicijn voor al hun vlees,* voor al hun bederf, want dit wordt vlees genoemd voor al hun grieven die als doornen zijn in het vlees. Er is in het Woord van God een geschikt geneesmiddel voor al onze geestelijke krankheden.

2. Wij moeten op al de bewegingen van onze inwendige mens een waakzaam oog en een strenge hand houden, vers 23. Hier is:

a. Een grote plicht, vereist door de besten van de wijsheid en om wijsheid te verkrijgen en te bewaren. *Behoed uw hart boven al wat te bewaren is.* God, die ons deze ziel gegeven heeft, gaf er ons een strenge last mede. Man, vrouw bewaar uw hart, bewaar uw ziel wel, Wij moeten streng de wacht houden over onszelf, al de toegangen van de ziel bewaken, ons hart bewaren voor

kwaaddoen en voor geschaad te worden, voor verontreinigd te worden door de zonde en ontroerd te worden door benauwdheid, het bewaren als ons juweel als onze wijngaard. Heb een onergerlijk geweten, sluit slechte gedachten buiten, houd goede gedachten aan, houd de genegenheden op de rechte voorwerpen gericht en binnen behoorlijke perken. Bewaar met alle bewaringen, zo luidt het oorspronkelijke. Men kan op velerlei wijze de dingen bewaren: door zorg, door kracht, door hulp in te roepen, en die alle moeten wij te baat nemen om ons hart te bewaren, en die alle zijn dan nog weinig genoeg, zo arglistig is het hart, Jeremia 17:9. Of, boven alle bewaringen, wij moeten ons hart met meer zorg en nauwlettendheid bewaren dan alle andere dingen. Wij moeten onze ogen bewaren, Job 31:1, onze tong bewaren, Psalm 34:14, onze voeten bewaren, Prediker 4 17, maar bovenal ons hart bewaren.

b. Een goede reden gegeven voor deze zorg: *want daaruit zijn de uitgangen des levens,* uit een welbewaard hart zullen levende uitgangen vloeien, goede voortbrengselen tot eer van God en tot stichting van anderen. Of, in het algemeen, al de daden des levens komen voort uit het hart, dit te behoeden is dus de boom goed en de fonteinen genezend te maken. Ons leven zal geregeld of ongeregeld, lieflijk of onaangenaam zijn, al naar ons hart behoed of veronachtzaamd is.

3. Wij moeten een wacht zetten voor de deur van onze lippen, opdat wij niet zondigen met onze tong, *doe de verkeerdheid des monds van u weg, en doe de verdraaidheid van de lippen verre van u,* vers 24. Ons hart van nature bedorven zijnde zal er allicht een zeer vuile reden uit voortkomen, en daarom moeten wij een grote angst voor en afschuw van allerlei boze woorden hebben, van vloeken en zweren, van liegen en lasteren van krakelen en van vuile woorden en van zot geklap, hetgeen alles uit *verkeerdheid des monds* voortkomt, en van *verdraaidheid van de lippen,* die noch door rede noch door Godsdienst geregeerd willen worden, maar beide tegenspreken, en die voor God even afzichtelijk en lelijk zijn als een verwrongen, scheef getrokken mond voor de mensen. Wij moeten alle soorten van zonden van de tong door onophoudelijke waakzaamheid en nimmer wankelende vastberadenheid *van ons wegdoen, verre van ons doen,* alle woorden vermijdende, waarin een schijn des kwaads is, en er voor bevreesd zijn om zulke woorden te leren.

4. Wij moeten een verbond maken met onze ogen: laat die *rechtuit zien, zich recht voor u heen houden,* vers 25. Laat het oog gestadig zijn, en niet heen en weer dwalen. Laat het niet afzwerven naar alles wat er zich aan voordoet, want dan zal het afgeleid worden van hetgeen goed is, en verstrikt worden in kwaad. Wend het af van ijdelheid te zien, laat uw oog eenvoudig wezen en niet boos zijn, laat uw bedoelingen oprecht zijn en geen bijoogmerken hebben. Wij moeten ons oog gericht houden op onze Meester, en wij moeten er naar streven Hem welbehaaglijk te wezen, ons oog gericht houden op onze regel en er ons naar gedragen, ons oog gericht houden op ons doel, de prijs van de roeping Gods, en daarnaar streven. "Oculum in metam. Het oog op het doelwit."

5. Wij moeten in alles handelen met bedachtzaamheid, *weeg de gang uws voets,* vers 26. Weeg het Woord van God in een schaal, en wat gij gedaan hebt, of gaat doen, in de andere, en zie of zij overeenkomen, wees nauwkeurig en nauwlettend in het onderzoek, of uw weg goed is in de ogen des Heeren, en of hij goed zal eindigen. Wij moeten onze vroegere wegen overdenken, nagaan, wat wij gedaan hebben, en onze tegenwoordige wegen wat wij doen, en waar wij heengaan. Ziet dan, hoe gij voorzichtiglijk wandelt. Het is van groot belang voor ons, om te bedenken wat onze plichten

zijn, welke de moeilijkheden, en welke de voordelen, en welke de gevaren zijn van onze weg, opdat wij dienovereenkomstig handelen. "Doe niets onbedachts."

6. Wij moeten met gestadigheid, voorzichtigheid en vastheid handelen. *"Laat al uw wegen wel gevestigd zijn,* vers 26, wees er niet onvast in, zoals een dubbelzinnig man, hink niet op twee gedachten, maar volhard in gestadige, gelijkmatige gehoorzaamheid, *wijk niet ter rechter- of ter linkerhand,* want aan beide zijden zijn dwalingen, en Satan bereikt zijn doel als het hem gelukt u naar de ene of de andere zijde te doen afwijken. Wees zeer zorgzaam om *uw voet af te wenden van het kwaad,* wacht u voor uitersten, want daar is kwaad in, en laat *uw ogen rechtuit zien,* opdat gij de gulden middenweg kunt houden." Zij, die zich wijs willen betonen, moeten altijd waakzaam zijn.

HOOFDSTUK 5

1 Mijn zoon! merk op mijn wijsheid, neig uw oor tot mijn verstand;
2 Opdat gij alle bedachtzaamheid behoudt, en uw lippen wetenschap bewaren.
3 Want de lippen der vreemde vrouw druppen honigzeem, en haar gehemelte is gladder dan olie.
4 Maar het laatste van haar is bitter als alsem, scherp als een tweesnijdend zwaard.
5 Haar voeten dalen naar den dood, haar treden houden de hel vast.
6 Opdat gij het pad des levens niet zoudt wegen, zijn haar gangen ongestadig, dat gij het niet merkt.
7 Nu dan, gij kinderen! hoort naar mij, en wijkt niet van de redenen mijns monds.
8 Maak uw weg verre van haar, en nader niet tot de deur van haar huis;
9 Opdat gij anderen uw eer niet geeft, en uw jaren den wrede;
10 Opdat de vreemden zich niet verzadigen van uw vermogen, en al uw smartelijke arbeid niet kome in het huis des onbekenden;
11 En gij in uw laatste brult, als uw vlees, en uw lijf verteerd is;
12 En zegt: Hoe heb ik de tucht gehaat, en mijn hart de bestraffing versmaad!
13 En heb niet gehoord naar de stem mijner onderwijzers, noch mijn oren geneigd tot mijn leraars!
14 Ik ben bijna in alle kwaad geweest, in het midden der gemeente en der vergadering!
15 Drink water uit uw bak, en vloeden uit het midden van uw bornput;
16 Laat uw fonteinen zich buiten verspreiden, en de waterbeken op de straten;
17 Laat ze de uwe alleen zijn, en van geen vreemde met u.
18 Uw springader zij gezegend; en verblijd u vanwege de huisvrouw uwer jeugd;
19 Een zeer liefelijke hinde, en een aangenaam steengeitje; laat u haar borsten te allen tijd dronken maken; dool steeds in haar liefde.
20 En waarom zoudt gij, mijn zoon, in een vreemde dolen, en den schoot der onbekende omvangen?
21 Want eens iegelijks wegen zijn voor de ogen des HEEREN, en Hij weegt al zijne gangen.
22 Den goddeloze zullen zijn ongerechtigheden vangen, en met de banden zijner zonden zal hij vastgehouden worden.
23 Hij zal sterven, omdat hij zonder tucht geweest is, en in de grootheid zijner dwaasheid zal hij verdwalen.

Het doel van dit hoofdstuk is ongeveer gelijk aan dat van Hoofdstuk 11. Dezelfde dingen te schrijven in andere woorden moet ons niet verdrietig zijn, want het is zeker, Filipp. 3:1. Hier is:

I. Een vermaning om bekend te worden met en onderworpen te zijn aan de wetten van de wijsheid in het algemeen, vers 2.

II. Een bijzondere waarschuwing tegen de zonde van de hoererij, vers 3-14.

III. Remedies voorgeschreven tegen die zonde.

1. Huwelijksliefde, vers 15-20..

2. Een besef van Gods alwetendheid, vers 21.

3. Vrees voor rampzalig einde van de goddelozen, vers 22, 23. En dit alles is nog weinig genoeg om jonge lieden te wapenen tegen die vleselijke lusten, welke krijg voeren tegen de ziel.

Spreuken 5:1-14

I. Wij hebben hier: een plechtige inleiding tot de waarschuwing, die zal volgen, vers 1, 2. Salomo wendt zich hier tot zijn zoon, dat is: tot alle jonge mannen als tot zijn eigen kinderen, die hij liefheeft en op wie hij invloed heeft. In de naam Gods eist hij aandacht, want hij schrijft door Goddelijke ingeving, en is een profeet, al begint hij zijn toespraak niet met een: Zo *zegt de Heere*.

Merk op, en neig uw oor, hoor niet slechts wat gezegd wordt, en lees niet slechts wat geschreven is, maar geef er uw hart, uw aandacht aan, en denk er zorgvuldig over na. Om die aandacht te verkrijgen, wijst hij:

1. Op de voortreffelijkheid van zijn rede: het *is mijn wijsheid,* het is *mijn verstand,* als ik het onderneem om u wijsheid te leren, kan ik niets voorschrijven, dat meer terecht aldus genoemd kan worden, zedelijke wijsbegeerte is mijn wijsbegeerte, en die in mijn school geleerd kan worden.

2. De nuttigheid ervan:, Let op hetgeen ik zeg.

a. Opdat gij verstandelijk handelt, *opdat gij alle bedachtzaamheid behoudt.* Salomo's lessen zijn niet bedoeld of bestemd om ons hoofd te vullen met denkbeelden, met stof tot spitsvondige redeneringen of bespiegelingen of twistige samensprekingen, maar om ons te leiden in de heerschappij over onszelf, opdat wij handelen met bedachtzaamheid, gelijk het ons betaamt en aan onze wezenlijke belangen bevorderlijk zijn zal.

b. Opdat gij spreekt met verstand, *en uw lippen wetenschap bewaren,* zodat gij haar gereed bij de hand hebt tot voordeel en nut van hen, met wie gij spreekt. De lippen des priesters worden gezegd wetenschap te bewaren, Maleachi 2:7, maar zij die machtig zijn in de Schriften, kunnen niet slechts in hun Godsdienstige verrichtingen, maar ook in hun gesprekken, geestelijke priesters zijn.

II. De waarschuwing zelf, en die is: ons te onthouden van vleselijke lusten, van overspel hoererij en alle onreinheid. Sommigen passen het toe in overdrachtelijke zin, en onder de overspelige vrouw verstaan zij hier afgoderij, valse leerstellingen, die de strekking hebben om der mensen geest te verderven, of de zinnelijke lusten, waarop het even goed als op iets anders toegepast kan worden, maar de oorspronkelijke bedoeling is duidelijk ons te waarschuwen tegen overtreding van het zeverde gebod, waartoe de jeugd zo geneigd is, de verzoekingen waarvan zo heftig zijn, de voorbeelden waarvan zo menigvuldig zijn, en die, als er aan wordt toegegeven, zo verwoestend zijn voor alle zaden van deugd in de ziel. En het is niet vreemd dat Salomo's waarschuwingen er tegen zo dringend zijn en zo dikwijls herhaald worden.

Als een getrouwe wachter geeft Salomo hier aan allen een getrouwe waarschuwing, om, als zij hun leven en welzijn liefhebben, deze zonde te vrezen, want zij zal gewis hun verderf zijn. Wij worden hier gewaarschuwd, om voor twee dingen op onze hoede te zijn.

1. Dat wij niet luisteren naar de bekoring van deze zonde. Het is waar: *de lippen van de vreemde vrouw druppen honingzeem,* vers 3, de genietingen van de vleselijke lusten zijn zeer verlokkend (zoals de wijn, die zijn verf geeft in de beker en recht opgaat) en *haar gehemelte is gladder dan olie,* opdat de giftige pijl glad naar beneden ga, en er geen verdenking zij van kwaad.

Maar bedenk:

A. Hoe noodlottig de gevolgen zullen zijn, hoe bitter de vrucht zal wezen, die de zondaar heeft van zijn honingzeem en olie als het einde daar is.

a. De verschrikkingen van het geweten, die zijn *bitter als alsem,* vers 4, wat zoet was in de mond, wordt zuur in de maag, bij nadenken snijdt het *als een tweesnijdend zwaard,* dat naar alle kanten wondt. Salomo kon spreken uit ervaring, Prediker 7:26.

b. De pijniging van de hel. Indien sommigen, die zich schuldig gemaakt hebben aan deze zonde, zich er van bekeerd hebben en behouden werden, is toch de directe strekking dier zonde het verderf van lichaam en ziel, *haar voeten dalen naar de dood, ja haar treden houden de hel vast,* om haar naar de zondaar heen te trekken, alsof de verdoemenis al te lang sluimerde, vers 5. Aan hen, die in deze zonde verstrikt zijn, moet herinnerd worden, dat er tussen hen en de hel maar een schrede is, en dat zij op het punt zijn van er in neer te storten

B. Bedenk hoe vals deze bekoringen zijn. De overspeelster vleit en spreekt fraaie woorden, haar woorden zijn honing en olie, maar die naar haar luisteren zal zij bedriegen, *haar gangen zijn ongestadig, dat gij het niet merkt,* zij verandert dikwijls haar vermomming, en neemt een grote verscheidenheid van valse kleuren aan, omdat ze, als zij goed gekend wordt, gewis gehaat wordt. Evenals Proteus neemt zij allerlei gedaanten aan, ten einde in gunst te blijven bij hen, op wie zij het gemunt heeft. En wat is met al die kunstenarijen haar bedoeling? Niets anders dan hen er van terug te houden *het pad des levens te wegen,* want zij weet dat zij, zo zij er toe komen om dat te doen, hen zeker zal verliezen. Diegenen zijn onbekend met de gedachten van Satan, die niet begrijpen dat de grote zaak, die hij met al zijn verzoekingen beoogt, is:

a. Hen er van terug te houden om het pad des levens te kiezen te voorkomen dat zij Godsdienstig zijn en naar de hemel gaan, opdat hij, zelf van de gelukzaligheid buitengesloten zijnde, hen er ook van kan buitensluiten.

b. Hen te dien einde er van af te houden *het pad des levens te wegen,* te bedenken hoe redelijk het is dat ze op dat pad wandelen, en hoezeer dit in hun voordeel zou wezen. Tot eer van de Godsdienst zij opgemerkt, dat deze gewis zijn doel zal bereiken bij allen, die slechts de vrijheid willen nemen om ernstig na te denken, en de dingen met onpartijdigheid in een rechte weegschaal willen wegen, en dat de duivel geen ander middel heeft om de mensen in zijn belangen te krijgen, dan door hen voortdurend met allerlei vermaken af te leiden van het kalme en sobere bedenken van hetgeen tot hun vrede dient. En onkuisheid is een zonde, die even sterk als wat het ook zij, het verstand benevelt, het geweten toeschroeit, en de mensen er van afhoudt om *het pad des levens te wegen.* Hoererij neemt het hart weg, Hosea 4:11.

2. Dat wij tot de grenzen van deze zonde niet moeten naderen, vers 7, 8. Deze waarschuwing komt met een plechtige inleiding: "Nu *dan, gij kinderen,* wie gij ook zijt, die deze regels leest of hoort, *hoort naar mij,* let op hetgeen ik zeg, en mengt er geloof mede, bewaart het, *en wijkt niet van de redenen mijns monds,* zoals diegenen doen, die luisteren naar de woorden van de vreemde vrouw. Neemt hetgeen ik zeg niet slechts aan voor het ogenblik maar blijft er bij, en hebt het bij de hand, en laat het van gewicht voor u zijn, als gij op het heftigst door de verzoeking wordt aangevallen. De

waarschuwing zelf is zeer dringend. Maak *uw weg verre van haar)* indien uw weg soms in haar nabijheid mocht zijn, en er zich een voorwendsel voor u opdoet, om door zaken te doen binnen het bereik van haar bekoring te komen, dan moet gij uw weg veranderen, er een andere richting aan geven, veeleer dan u aan gevaar bloot te stellen. *Nader niet tot de deur van haar huis,* ga aan de overzijde van de straat, ga door een andere straat, al is dit ook een omweg voor u. Dit geeft te kennen:

A. Dat wij een grote vrees voor en een sterke verfoeiing van die zonde moeten hebben. Wil moeten haar vrezen, zoals wij vrezen zouden voor een plaats, die door de pest is besmet, wij moeten haar verafschuwen, zoals wij een kreng verafschuwen waar wij niet bij willen komen. Wij zullen dan waarschijnlijk onze reinheid bewaren, als wij een ingewortelde afkeer hebben van alle vleselijke lusten.

B. Dat wij zeer zorgvuldig alles moeten vermijden, dat een aanleiding of gelegenheid kan wezen voor deze zonde, of er een stap nader toe brengen kan. Zij, die voor kwaad bewaard willen worden, moeten het kwaad uit de weg blijven. Er is in de verdorven natuur zoveel tonder, dat het waanzin is om onder enigerlei voorwendsel dicht bij de vonken te komen. Als wij ons in verzoeking begeven, dan hebben wij met God gespot toen wij baden: Leid ons niet in verzoeking.

C. Dat wij met een Godvruchtige ijver over onszelf moeten ijveren, en niet zo vast moeten vertrouwen op de kracht van eigen voornemens en besluiten, dat wij ons aan de rand van de zonde wagen met de belofte aan onszelf, dat wij tot hiertoe zullen komen en niet verder. Dat wij al wat een strik en een aanleiding tot zonde voor ons is geworden, al zou het ook als een rechteroog en een rechterhand zijn, moeten uitrekken en afhouwen en van ons werpen, moeten scheiden van hetgeen ons het dierbaarst is, veeleer dan onze eigen ziel in de waagschaal te stellen. Dat is het gebod van onze Heiland, Mattheus 5:28-30.

De argumenten, die Salomo aanvoert, om aan deze waarschuwing kracht bij te zetten, zijn ontleend aan dezelfde opmerkingen als tevoren, namelijk het vele kwaad, dat door die zonde teweeg wordt gebracht.

a. "Zij vernietigt onze eer en goede naam. Gij *geeft uw eer aan anderen,* vers 9. Gij zult haar zelf verliezen, gij zult aan ieder uwer naburen een steen in de hand geven om op u te werpen, want allen zullen zij met recht en rede schande over u roepen, u verachten en vertreden als een dwaas." Hoererij is een zonde, die de mensen verachtelijk en laag maakt, en geen man van verstand en deugd zal gaarne in het gezelschap zijn van iemand, die gezelschap houdt met hoeren.

b. "Zij verwoest de tijd, geeft *de jaren,* de jaren van de jeugd, de bloem van des mensen tijd, *de wrede,* aan deze uw lage lust, die met de uiterste wreedheid krijg voert tegen de ziel, die laaghartige hoer, die genegenheden voor u voorwendt, maar in werkelijkheid de kostelijke ziel, dat is, het kostelijk leven, jaagt." Deze jaren, die aan de eer van een genadig God moesten gegeven zijn, worden doorgebracht in de dienst van een wrede zonde.

c. "Zij ruïneert de bezitting, vers 10. *Vreemden verzadigen zich van uw vermogen,* dat u toevertrouwd werd, om het als rentmeester te beheren voor uw gezin, en de *vrucht van uw arbeid,*

die in de behoefte van uw eigen huis moet voorzien, zal in *het huis des onbekenden komen,* die er noch recht op heeft noch er u ooit dankbaar voor zal zijn."

d. Zij is verwoestend voor de gezondheid en verkort de dagen van de mensen *uw vlees en uw lijf zullen er door verteerd worden,"* vers 11. De lusten van de onreinheid voeren niet slechts krijg tegen de ziel, die de zondaar veronachtzaamt, en waarover hij in geen zorg is, maar voeren ook krijg tegen het lichaam, waaraan hij zo toegeeft, en waarvoor hij zo in zorg is om het te behagen en te vertroetelen, zo bedrieglijk, zo dwaas en zo schadelijk zijn deze lusten. Zij, die zich overgeven om alle onreinigheid gieriglijk te bedrijven, verwoesten hun kracht, werpen zich in zwakheid, en dikwijls zal hun lichaam vol zijn van walglijke kwalen, waardoor het getal hunner maanden in het midden wordt afgesneden, en zij de onbeklaagde slachtoffers worden van een wrede lust.

e. Indien ooit het geweten ontwaakt, zal zij de geest vervullen van afgrijzen. Hoewel gij thans vrolijk zijt, weelderig zijt in uw bedriegerijen, zult gij toch *in uw laatste brullen,* vers 11. Al die tijd maakt gij werk voor berouw, hoopt gij de oorzaken op voor kwelling en pijniging bij het nadenken, als u de zonde in haar eigen kleuren wordt voorgesteld. Vroeg of laat zal zij u smart brengen, hetzij wanneer de ziel verootmoedigd is en tot bekering is gekomen, of wanneer *vlees en lijf verteerd zijn,* hetzij door ziekte, als het geweten de zondaar weerstaat, of door het graf als het lichaam daar wegrot, dan is de ziel in de pijniging van de hel waar de worm niet sterft, en het: "Kind, gedenk" het voortdurend geroep is.

Salomo stelt hier de overtuigde zondaar voor, zich verwijtingen doende, en zijn dwaasheid verzwarende. Dan zal hij het zeer bitter betreuren:

Ten eerste. Dat hij, omdat hij het haatte om verbeterd te worden, het haatte om ingelicht te worden, het niet kon verdragen om op zijn plicht te worden gewezen. (Hoe heb ik niet alleen de tucht van het onderwijs gehaat, maar ook het onderwijs zelf, hoewel het geheel en al waar en goed was.) Of om op zijn fouten en gebreken te worden gewezen: *hoe heb ik de tucht gehaat, en heeft mijn hart de bestraffing versmaad,* vers 12. Hij moet wel erkennen dat zij, die het opzicht over hem hadden, ouders, leraren, hun plicht aan hem gedaan hadden, zij zijn zijn leermeesters geweest, hadden hem goede raad gegeven en getrouwelijk gewaarschuwd, vers 13, maar tot zijn eigen schande zegt hij het en daarin rechtvaardigt hij God voor al de ellende, die over hem gekomen is hij had hun raad niet aangenomen, *is hunner stem niet gehoorzaam geweest,* want hij *heeft zijn oor niet geneigd tot zijn leraars,* nooit acht geslagen op hetgeen zij zeiden, er de indruk niet van willen ontvangen. Zij, die een goede opvoeding hebben ontvangen en er niet naar leven, zullen eenmaal zeer veel te verantwoorden hebben. En zij, die thans niet willen gedenken aan hetgeen hen geleerd was, om er zich naar te gedragen, zullen het moeten gedenken als een verzwaring van hun zonde, en bijgevolg van hun verderf.

Ten tweede. Dat door de menigvuldige daden van de zonde de gewoonte ervan zo ingeworteld en bevestigd was, dat zijn hart er volkomen toe gezet was om haar te bedrijven, vers 14. *Ik ben bijna in alle kwaad geweest, in het midden van de gemeente en de vergadering.* Als hij in de synagoge kwam, of in de voorhoven van de tempel, om met de andere Israëlieten God te aanbidden, was zijn onrein hart vol van wellustige gedachten en begeerten, en waren zijn ogen van overspel. Eerbied voor de plaats en het gezelschap en voor het werk, dat gedaan werd kon hem niet in bedwang houden, hij was daar bijna even goddeloos en snood als overal elders. Aan een

ontwaakt geweten zal geen zonde meer schrikkelijk voorkomen dan ontheiliging van het heilige, en geen verzwaring van de zonde zal haar meer uitermate zondig maken dan de plaats waarmee wij geëerd zijn in de gemeente en de vergadering, en de voorrechten, die wij daar genieten. Zimri en Kozbi hebben hun eerloosheid getoond "voor de ogen van Mozes en voor de ogen van de gehele vergadering," Numeri 25:6 en het overspel in het hart is even open en bloot voor God, en moet wel even aanstotelijk voor Hem zijn, als wij in Godsdienstige verrichtingen tot Hem naderen. *Ik was in alle kwaad* in trotsering van de magistraten en de rechters en hun vergaderingen, zo verstaan het sommigen. Anderen brengen het in verband met het kwaad van straf, niet van het kwaad van de zonde. "ik werd tot een voorbeeld gesteld, een schouwspel voor de wereld, ik ben onder bijna alle Gods oordelen geweest in het midden van de gemeente van Israël, tot een teken gesteld, opstaande, schreeuw ik in de gemeente Job 30:28. Laat datgene vermeden worden hetwelk later zo berouwd zal moeten worden.

Spreuken 5:15-23

Salomo had het grote kwaad aangetoond, dat er is in overspel en hoererij en al zulke ongebonden handelingen, en nu schrijft hij de geneesmiddelen voor.

I. Geniet met voldoening de lieflijkheid van een wettig huwelijk, dat ingesteld is ter voorkoming van ontucht, en waarvan daarom intijds gebruik moet worden gemaakt, opdat het niet krachteloos blijke te zijn ter genezing van hetgeen het had kunnen voorkomen. Laat geen personen klagen, dat God onvriendelijk met hen gehandeld heeft door hun de genietingen te ontzeggen, waartoe zij een natuurlijke begeerte hebben, want Hij heeft genadiglijk voorzien in de wettige voldoening ervan. Gij moogt inderdaad niet van elke boom des hofs eten, maar kies er een uit, die u behaagt, en daarvan moogt gij vrijelijk eten, de natuur zal daarmee tevreden zijn, maar lusten zijn met niets tevreden. Door aldus de mensen tot een te bepalen, heeft God hun zo weinig iets hards opgelegd, dat Hij integendeel met hun ware belangen te rade is gegaan. Salomo weidt hier sterk over uit, het niet slechts voorschrijvende als een tegengif, maar er op aandringende als een argument tegen hoererij, dat de geoorloofde genietingen van het huwelijk (al is het ook dat goddelozen, die in dienst zijn van de onreine geest, er de spot mee drijven), al de valse, verboden genietingen van de hoererij ver overtreffen.

1. Laat jonge lieden trouwen, trouwen en niet branden. *Heb een waterbak voor uzelf,* vers 15, namelijk *de huisvrouw uwer jeugd,* vers 18. Gij moet u of volkomen onthouden, of huwen. "De wereld is groot, en er is een grote verscheidenheid van gaven, onder welke gij kunt kiezen."

2. Laat hem, die gehuwd is, verlustiging vinden in zijn huisvrouw, en laat hem haar zeer liefhebben, niet alleen omdat zij de vrouw is, die hij zelf voor zich gekozen heeft, en hij met zijn eigen keuze tevreden moet zijn, maar omdat zij de vrouw is, die God in Zijn voorzienigheid voor hem bestemd heeft, en hij nog veel meer tevreden moet zijn met Gods beschikking. Hij moet behagen in haar vinden omdat zij de zijne is. *Uw springader zij gezegend,* vers 18. Acht u zeer gelukkig in haar, beschouw haar als een gezegende vrouw, laat haar uw zegen hebben, bid dagelijks voor haar en *verblijd u dan met haar.* Van die voorrechten zullen wij waarschijnlijk genot hebben, die ons geheiligd zijn door gebed en door de zegen van God. Het is ons niet slechts vergund, maar geboden, om aangenaam te leven met onze bloedverwanten, en inzonderheid betaamt het metgezellen om zich tezamen en in elkaar te verblijden. Wederzijdse verlustiging is de band van wederzijdse trouw. Het wordt niet alleen als een erkend feit beschouwd, dat "de bruidegom vrolijk is over de bruid," Jesaja 62:5, maar gegeven als een wet: *geniet het leven met de vrouw, die glij liefhebt,* Prediker 9:9. Diegenen verlustigen zich niet in het goede daar waar God het voor hen bestemd heeft die vrolijk en gezellig zijn met hun gezellen buitenshuis, maar zuur en gemelijk zijn in hun eigen huis en in hun familiekring.

3. Laat hem zijn huisvrouw tederlijk liefhebben, vers 19. Laat haar als *een lieflijke hinde en een aangenaam steengeitje zijn,* zoals aanzienlijke lieden soms tam in hun huis hielden om er mee te spelen. Begeer geen beter vermaak of afleiding van strenge studie of zwaar werk dan het onschuldige en aangename gesprek van uw eigen vrouw, laat haar in uw schoot liggen, zoals het ooilam van de arme man in zijn schoot lag, 2 Samuel 12:3, en leg gij uw hoofd neer aan haar boezem om uit te rusten laat dit u te allen tijde bevredigen, en zoek geen vermaak bij een andere. *Dool steeds in haar liefde*. Als gij uw liefde buitensporig wilt laten worden, en voor iemand zeer

grote liefde wilt koesteren, laat het dan alleen uw eigen vrouw zijn, waar wel het minst gevaar bestaat dat zij buitensporig zal worden. Dit is *water te drinken* om de dorst uwer begeerte te lessen uit *uw eigen waterbak* en *stromen uit uw bornput,* die helder en fris zijn en gezond, vers 15, 1 Corinthiers 7:2, 3.

4. Laat hem zich verlustigen in zijn kinderen, en hen beschouwen met vermaak, vers 16, 17. "Beschouw hen als stromen uit uw eigen zuivere fontein," (de Joden worden gezegd uit "de wateren van Juda te zijn voortgekomen", Jesaja 48:1, zodat zij delen zijn van uzelf zoals de stromen van de fontein. Houd u aan uw eigen vrouw en dan zult gij hebben:

a. "Een talrijke nakomelingschap, als stromen van water, die zeer ruim vloeien, en zij zullen daar buiten verbreid worden, door huwelijken verbonden worden aan andere geslachten, terwijl zij, die hoereren, niet zullen uitbreken, Hosea 4:10.

b. "Een bijzonder nakroost, dat *het uwe alleen zal zijn,* terwijl de kinderen van de hoererij, die u toegeschreven worden, waarschijnlijk de uwe niet zijn, maar voor zoveel gij weet, het kroost kunnen zijn van vreemden, terwijl gij ze toch moet aannemen."

c. Een eerbaar nakroost, dat u tot eer zal wezen, dat gij uit moogt zenden, en waarmee gij u op straat kunt vertonen, terwijl onechte kinderen uw schande zijn, gij zult u schamen ze te erkennen. In deze zaak heeft de deugd alle genot en alle eer, met recht wordt zij dus wijsheid genoemd.

5. Laat hem dus de aanbieding van verboden genoegens versmaden, als hij *altijd bekoord is door de liefde,* vers 19, van een getrouwe, deugdzame echtgenote, dan bedenke hij hoe ongerijmd het voor hem zou zijn, om *door een vreemde bekoord te worden,* vers 20, verliefd te zijn op een onreine hoer, *de schoot van de onbekende te omvangen,* waarvan, zo hij enig besef had van eer of deugd, het denkbeeld hem zou doen walgen. Waarom wilt gij zo zot zijn, zo’n vijand zijn van uzelf, om aan modderig water, dat nog wel vergiftigd en gestolen is, de voorkeur te geven boven het zuivere levende water uit uw eigen bron? Indien de voorschriften van de rede gehoord worden, dan zullen de wetten van de deugd worden gehoorzaamd.

II. Zie altijd het oog van God op u, en laat Zijn vreze heersen in uw hart, vers 21. Zij, die leven in deze zonde, beloven zich geheimhouding, "het oog des overspelers neemt de schemering" waar, Job 24:15. Maar waartoe als het toch niet verborgen kan blijven voor God? Want

1. Hij ziet het. Eens iegelijks wegen, al zijn bewegingen, al zijn daden, zijn voor de ogen des Heeren, al de roerselen van het hart en al de uitgangen des levens, hetgeen nog zo in het verborgen gedaan wordt en nog zo behendig wordt bedekt. God ziet het in het ware licht, en kent het in al zijn oorzaken, omstandigheden en gevolgen. Hij werpt niet nu en dan een oog op de wegen van de mensen, zij zijn Hem steeds voor ogen, durft gij tegen God zondigen voor Zijn ogen, dat gij niet durft in de tegenwoordigheid van een mens gelijk gijzelf zijt?

2. Hij zal er de zondaar ter verantwoording voor roepen, want Hij ziet niet slechts zijn gangen, maar Hij weegt ze, beoordeelt ze, als een, die weldra de zondaar ervoor oordelen zal. Iedere daad wordt gewogen en zal "in het gericht worden gebracht," Prediker 12:14, hetgeen een goede reden is

waarom wij *de gang onzes voets zullen wegen,* Hoofdst. 4:26, en aldus onszelf oordelen, opdat wij niet geoordeeld worden.

III. "Voorzie het zekere verderf van hen, die nog voortgaan in hun overtredingen." Zij, die in deze zonde leven, beloven zich straffeloosheid, maar zij bedriegen zich, hun zonde zal hen vinden, vers 22, 23. De apostel geeft de zin van deze verzen in weinig woorden "hoereerders en overspelers zal God oordelen" Hebreeen 13:4.

1. Het is een zonde, waarvan de mensen moeilijk de kracht kunnen afschudden. Als de zondaar oud en zwak is, zijn zijn lusten sterk en werkzaam, "gedenkende aan de dagen van zijn jeugd," Ezechiel 23:19. Aldus zullen de ongerechtigheden van de zondaar, hem met zijn eigen toestemming gegrepen hebbende, daarbij zich vrijwillig als gevangene er aan overgegeven heeft, hem vasthouden met de banden van zijn zonde, en zij hebben zo'n volkomen bezit van hem verkregen, dat hij zich niet los kan maken, maar in *de grootheid van zijn dwaasheid,* (en wat groter dwaasheid kan er zijn, dan zich als dienstknecht aan zulke wrede aandrijvers over te geven?) *zal hij verdwalen,* eindeloos omdolen. Onkuisheid is een zonde, waarvan de mensen, als zij er zich eens in gestort hebben, zeer moeilijk en zeer zelden terugkomen.

2. Het is een zonde, aan de straf waarvoor de mensen, als zij haar niet verlaten, bij geen mogelijkheid kunnen ontkomen, zij zal onvermijdelijk hun verderf ten gevolge hebben. Gelijk hun eigen ongerechtigheden hen vasthouden in de verwijtingen en bestraffingen van hun geweten, Jeremia 7:19, zo zullen hun eigen ongerechtigheden hen ook vasthouden en overleveren aan Gods gericht. Er is geen gevangenis, er zijn geen ketenen nodig, zij zullen *met de banden hunner eigen zonden vastgehouden worden,* zoals de gevallen engelen, die ongeneeslijk goddeloos zijnde, met eeuwige banden onder de duisternis bewaard worden. De zondaar, die dikwijls bestraft zijnde, zijn nek verhardt, zal ten laatste *sterven, omdat hij zonder tucht geweest* is, daar hem algemene waarschuwingen genoeg zijn gegeven, zal hij geen bijzondere waarschuwingen ontvangen, maar hij zal sterven zonder zijn gevaar van tevoren te zien, hij zal sterven, omdat hij de tucht niet wilde aannemen, maar in *de grootheid van zijn dwaasheid wilde verdwalen* en zo zal zijn oordeel wezen, hij zal de weg naar huis nooit wedervinden Zij, die zo dwaas zijn om de weg van de zonde te kiezen, worden rechtvaardiglijk door God aan zichzelf overgelaten, om er op voort te gaan, totdat zij komen tot het verderf naar hetwelk hij heenleidt. En dat is een goede reden waarom wij met vastberadenheid moeten waken tegen de verlokkingen van zinnelijke lusten.

HOOFDSTUK 6

1 Mijn zoon! zo gij voor uw naaste borg geworden zijt, voor een vreemde uw hand toegeklapt hebt;
2 Gij zijt verstrikt met de redenen uws monds; gij zijt gevangen met de redenen uws monds.
3 Doe nu dit, mijn zoon! en red u, dewijl gij in de hand uws naasten gekomen zijt; ga, onderwerp uzelven, en sterk uw naaste.
4 Laat uw ogen geen slaap toe, noch uw oogleden sluimering;
5 Red u, als een ree uit de hand des jagers, en als een vogel uit de hand des vogelvangers.
6 Ga tot de mier, gij luiaard! zie haar wegen, en word wijs;
7 Dewelke, geen overste, ambtman noch heerser hebbende,
8 Haar brood bereidt in den zomer, haar spijs vergadert in den oogst.
9 Hoe lang zult gij, luiaard, nederliggen? Wanneer zult gij van uw slaap opstaan?
10 Een weinig slapens, een weinig sluimerens, een weinig handvouwens, al nederliggende;
11 Zo zal uw armoede u overkomen als een wandelaar, en uw gebrek als een gewapend man.
12 Een Belialsmens, een ondeugdzaam man gaat met verkeerdheid des monds om;
13 Wenkt met zijn ogen, spreekt met zijn voeten, leert met zijn vingeren;
14 In zijn hart zijn verkeerdheden, hij smeedt te aller tijd kwaad; hij werpt twisten in.
15 Daarom zal zijn verderf haastelijk komen; hij zal schielijk verbroken worden, dat er geen genezen aan zij.
16 Deze zes haat de HEERE; ja, zeven zijn Zijn ziel een gruwel:
17 Hoge ogen, een valse tong, en handen, die onschuldig bloed vergieten;
18 Een hart, dat ondeugdzame gedachten smeedt; voeten, die zich haasten, om tot kwaad te lopen;
19 Een vals getuige, die leugenen blaast; en die tussen broederen krakelen inwerpt.
20 Mijn zoon, bewaar het gebod uws vaders, en verlaat de wet uwer moeder niet.
21 Bind ze steeds aan uw hart, hecht ze aan uw hals.
22 Als gij wandelt, zal dat u geleiden; als gij nederligt, zal het over u de wacht houden; als gij wakker wordt, zal hetzelve met u spreken.
23 Want het gebod is een lamp, en de wet is een licht, en de bestraffingen der tucht zijn de weg des levens;
24 Om u te bewaren voor de kwade vrouw, voor het gevlei der vreemde tong.
25 Begeer haar schoonheid niet in uw hart, en laat ze u niet vangen met haar oogleden.
26 Want door een vrouw, die een hoer is, komt men tot een stuk broods; en eens mans huisvrouw jaagt de kostelijke ziel.
27 Zal iemand vuur in zijn boezem nemen, dat zijn klederen niet verbrand worden?
28 Zal iemand op kolen gaan, dat zijn voeten niet branden?
29 Alzo die tot zijns naasten huisvrouw ingaat; al wie haar aanroert, zal niet onschuldig gehouden worden.
30 Men doet een dief geen verachting aan, als hij steelt om zijn ziel te vullen, dewijl hij honger heeft;
31 En gevonden zijnde, vergeldt hij het zevenvoudig; hij geeft al het goed van zijn huis.
32 Maar die met een vrouw overspel doet, is verstandeloos; hij verderft zijn ziel, die dat doet;
33 Plage en schande zal hij vinden, en zijn smaad zal niet uitgewist worden.
34 Want jaloersheid is een grimmigheid des mans; en in den dag der wraak zal hij niet verschonen.
35 Hij zal geen verzoening aannemen; en hij zal niet bewilligen, ofschoon gij het geschenk vergroot.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een waarschuwing tegen roekeloos borg worden, vers 1-5..

II. Een bestraffing van luiheid, vers 6-11.

III. Het karakter en het lot van een boosaardig man, vers 12-15.

IV. Een bericht omtrent zeven dingen, die God haat, vers 16-19..

V. Een vermaning, om ons gemeenzaam te maken met het Woord van God, vers 20-23.

Vl. Een herhaalde waarschuwing voor de verderflijke gevolgen van de zonde van de hoererij, vers 24-35. De zonde wordt ons hier ontraden door argumenten, ontleend aan onze wereldlijke belangen, want zij wordt niet alleen voorgesteld als ons verdoemende in de andere wereld, maar ook als ons verarmende in deze wereld.

Spreuken 6:1-5

Het is de voortreffelijkheid van het Woord van God, dat het ons niet alleen Goddelijke wijsheid leert voor een andere wereld, maar menselijke voorzichtigheid voor deze wereld, opdat wij onze zaken met verstand regelen en besturen. En dit is een goede regel: Om het te vermijden borg te zijn, want daardoor komen dikwijls armoede en verderf in de gezinnen, waardoor die behaaglijkheid onder bloedverwanten teloor gaat, die hij in het vorige hoofdstuk had aanbevolen.

1. Wij moeten het borg-worden beschouwen als een strik, en het dienovereenkomstig weigeren, vers 1, 2. Het is al gevaarlijk genoeg voor een man om borg te worden voor zijn vriend, al is het ook iemand met wiens omstandigheden hij wel bekend is en van wiens trouw hij zich verzekerd kan houden, maar nog veel gevaarlijker is het om *de hand daarvoor te geven aan een vreemde,* borg te worden voor iemand die gij niet kent, van wie gij niet weet of hij bij machte is om te betalen, en of hij eerlijk is. Of de vreemdeling hier, aan wie de hand gegeven is, kan de schuldeiser zijn, de woekeraar, aan wie gij nu gebonden zijt, terwijl hij toch voor u een vreemdeling is, gij zijt hem niets schuldig, gij hebt niets van doen met hem gehad. Indien gij roekeloos zo'n verbintenis op u genomen hebt, hetzij er toe bepraat geworden, of omdat gij hoopt dat u op een andere tijd dezelfde dienst zal bewezen worden, zo weet dat gij *verstrikt zijt met de redenen uws monds.* Het werd gemakkelijk gedaan, door het spreken van een woord, uw handtekening te zetten op een stuk papier, een schuldbekentenis is spoedig ondertekend-maar het zal niet zo gemakkelijk zijn om er weer af te komen, gij zijt gevangen in een strik, meer dan gij weet of denkt. Zie hoe weinig reden wij hebben om de zonden van de tong gering te achten, als wij door een woord van onze mond schuldenaars kunnen worden van de mensen, en er aan blootgesteld kunnen worden dat zij gerechtelijk tegen ons optreden, door de woorden van onze mond kunnen wij onderhevig worden aan Gods gerechtigheid en aldus kunnen wij verstrikt zijn. Het is niet waar, dat woorden slechts wind zijn, zij zijn dikwijls strikken.

2. Als wij in de strik getrokken zijn, dan zal het onze wijsheid wezen, om door alle middelen en met alle mogelijke spoed er uit te komen, vers 3-5. Voor het ogenblik slaapt die zaak, wij horen er niets van, de schuld wordt niet ingevorderd, de hoofdpersoon zegt: Vrees niet, wij zullen wel zorgen dat alles goed uitkomt. Maar de schuldbekentenis is toch nog van kracht, de interest loopt op, de schuldeiser kan tot u komen wanneer hij wil, en hij kan misschien streng en haastig zijn. De hoofdpersoon kan blijken of een schelm te zijn, of onmachtig om te betalen, en dan moet gij uw vrouw en kinderen beroven, uw gezin tot ondergang brengen, om te betalen voor hetgeen gij niet gegeten hebt en niet gedronken hebt. En daarom: *red* u, rust niet voordat of de schuldeiser u uw schuldbekentenis teruggeeft, of de hoofdpersoon u tegenwaarborg gegeven heeft, als gij *in de hand uws naasten gekomen zijt,* en hij in het voordeel tegen u is, dan is het de tijd niet om te dreigen, of heftige woorden te spreken (dat zal slechts prikkelen en de zaak nog erger maken), maar *onderwerp u,* verzoek en smeek om kwijtschelding, smeek er om op uw knieen en geef hem al de goede woorden, die gij kunt, vraag uw vrienden om voor u te spreken, laat niets onbeproefd, totdat ge met uw wederpartij overeengekomen zijt en de zaak vereffend is, zodat uw schuldbekentenis niet tegen u en de uwen gebruikt wordt. Dat is een zorg, die uw slaap wel kan storen, en laat haar het doen, totdat ge uit de moeilijkheid zijt. *Laat uw ogen geen slaap toe* totdat gij u *gered hebt* Strijd en worstel tot het uiterste, en haast u, *zoals een ree* of *een vogel* zich redt uit de strik *des vogelvangers* of des jagers. Uitstel is gevaarlijk, en flauwe zwakke pogingen zullen niet baten. Zie welk een zorg God gedragen heeft in Zijn Woord, om de mensen goede beheerders te maken van

hun bezittingen en hen voorzichtigheid te leren in het besturen ervan. De Godzaligheid heeft geboden, zowel als beloften, die betrekking hebben op het tegenwoordige leven.

Maar hoe moeten wij dit verstaan? Wij moeten niet denken dat het in ieder geval ongeoorloofd is om borg te worden voor een ander, het kan een daad van gerechtigheid of van barmhartigheid zijn. Hij, die vrienden heeft, kan reden zien om zich in zo'n geval vriendelijk te betonen, en dan is het geen daad van onvoorzichtigheid. Paulus is borg geworden voor Onesimus, Filemon: 19.. We kunnen een jonge man aan een zaak helpen, die wij kennen als eerlijk en vlijtig, en hem crediet verschaffen, door borg voor hem te blijven, en aldus bewijzen wij hem een grote dienst zonder schade of nadeel voor onszelf. Maar.

a. Het is ieders wijsheid, om zich zoveel mogelijk vrij van schulden te houden, want het is een belemmering voor hem, het verstrikt hem in de wereld, brengt hem in gevaar van onrecht te doen, of onrecht te lijden, *die ontleent is des leners knecht,* en maakt zich in vele opzichten tot een slaaf van de wereld. Daarom moeten Christenen, die duur gekocht zijn, zich niet aldus, zonder noodzaak, tot dienstknechten van de mensen maken, 1 Corinthiers 7:23.

b. Het is grote dwaasheid om ons met behoeftige lieden te verstrikken, aansprakelijk te worden voor hun schulden, die telkens en nogmaals en altijd maar weer geld opnemen, zoals wij zeggen, uit het ene gat in het andere, want tien tegen een, of het wordt vroeg of laat op ons dak geschoven. Een man moet nooit borg blijven voor meer dan hij in staat en bereid is om te betalen, en betalen kan zonder zijn eigen gezin tekort te doen, in geval dat de hoofdpersoon in gebreke blijft want hij behoort het te beschouwen als een schuld, die hij zelf heeft gemaakt. "Blijf niet borg boven uw vermogen, want als gij borg zijt, moet gij voor de betaling zorgen," Ecclesiasticus 8:13.

c. Als wij ons dwaselijk verstrikt hebben, dan zullen wij al ons verstand moeten gebruiken, om zo spoedig mogelijk uit de strik los te komen, geen tijd te verliezen geen moeite te sparen, voor geen onderwerping terug te deinzen om ons veiligheid en rust te verschaffen, en onze zaken in een goede toestand te brengen. Het is beter om ons aan een schikking te onderwerpen, dan ons te ruïneren door stijf op ons stuk te staan. *Sterk uw naaste* door u te bevrijden van uw verbintenissen voor hem, want een roekeloos borg blijven is evenzeer het bederf voor vriendschap, als een voorzichtig welberaden borg blijven een versterking ervan is.

d. Laat ons oppassen om op generlei wijs schuldig te worden aan anderer zonden tegen God, 1 Timotheus 5:22, want dat is erger en veel gevaarlijker dan aansprakelijk te zijn voor de schulden van anderen. En zo wij al die zorg moeten dragen om onze schulden aan de mensen kwijtgescholden te krijgen, veel meer nog moet het onze zorg wezen om met God verzoend te worden: " *Onderwerp u* aan Hem, verzeker u van Christus uw vriend, om voor u tussenbeide te treden, bid vurig dat uw zonden vergeven mogen worden, en dat gij gered moogt worden van neer te dalen in de kuil, en het zal niet tevergeefs zijn. Laat *uw ogen geen slaap toe, noch uw oogleden sluimering* voordat dit geschied is."

Spreuken 6:6-11

In deze verzen wendt Salomo zich tot de luiaard, die zijn gemak liefheeft, in ledigheid zijn dagen doorbrengt, op geen zaken, geen werk, achtslaat, en in het bijzonder zorgeloos is omtrent de Godsdienst. Luiheid leidt even gewis tot armoede als roekeloos borg blijven, hoewel die weg er heen niet zo kort is.

Hij spreekt hier tot de luiaard.

I. Bij wijze van onderricht, vers 6-8. Hij zendt hem naar school, want luiaards moeten onderwezen worden. Hij brengt hem zelf naar school, garant als de leerling zich geen moeite wil geven, dan moet de meester zoveel te meer moeite doen. De luiaard wil niet bij hem ter school gaan, dromende leerlingen zullen nooit van wakkere leermeesters houden, en daarom heeft hij een andere school voor hem gevonden, zo'n lage school als hij slechts kan wensen. Let op:

1. De onderwijzer, bij wie hij ter school wordt gezonden: Ga *tot de mier, tot de bij* aldus de LXX. De mens is geleerder dan de beesten van de aarde en wijzer dan het gevogelte des hemels, maar hij is zo ontaard, dat hij van de geringste insecten wijsheid kan leren en door hen beschaamd kan worden gemaakt. Als wij de verwonderlijke schranderheid van de mindere schepselen opmerken, dan moeten wij niet alleen aan de God van de natuur eer geven, die hen aldus wonderlijk gemaakt heeft, maar voor onszelf onderricht ontvangen, door de gewone dingen uit een geestelijk oogpunt te bezien, kunnen wij ons de dingen Gods begrijpelijk maken en er gemeenzaam mee bekend worden.

2. De inspanning van de geest, die gevorderd wordt om van deze onderwijzer te kunnen leren. *Zie,* overdenk, *haar wegen.* De luiaard is lui omdat hij niet overdenkt, niet nadenkt. En nooit zullen wij, hetzij uit de werken of uit het Woord van God, iets met goed gevolg leren, tenzij wij er ons toe zetten om er over na te denken. Wij moeten, inzonderheid als wij anderen willen navolgen in hetgeen goed is, hun wegen zien en overdenken, naarstig letten op hetgeen zij doen, opdat wij evenzo doen, Filipp. 3:17.

3. De les, die geleerd moet worden. In het algemeen: leer wijsheid, *overdenk en word wijs,* dat is de zaak, die wij bij al ons leren op het oog moeten hebben, niet alleen om kennis te verkrijgen, maar om wijs te wezen. In het bijzonder: Leer *brood te bereiden in de zomer,* dat is:

a. Wij moeten zorgen voor hiernamaals, en niet slechts denken aan het heden, niet alles opeten en niets opleggen, maar in de tijd van vergaderen opleggen voor de tijd van uitgeven. Zo zorgzaam moeten wij wezen in onze wereldlijke aangelegenheden, niet met angstige bezorgdheid, maar met een verstandig vooruitzien, opleggen voor de winter, voor moeilijke tijden en voorkomende behoeften, en voor de oude dag. En nog veel meer voor de zaken van onze ziel. Wij moeten brood, spijs, bereiden, hetgeen degelijk is, ergens toe deugt. Bij het genieten en gebruik maken van de middelen van de genade moet gij voorzien voor de tijd, wanneer gij er gebrek aan hebt, in het leven voor de dood, in de tijd voor de eeuwigheid, in de proeftijd en de tijd van voorbereiding moeten wij voorzien voor de tijd van de vergelding.

b. Wij moeten arbeiden en ons moeite geven in onze zaken ja, al werken wij ook onder ongerieflijke omstandigheden, namelijk *in de zomer,* als het weer heet is, dan is de mier bezig spijs te vergaderen

en weg te brengen, dan geeft zij niet toe aan gemakzucht, dan denkt zij niet aan vermaak, zoals de sprinkhaan, die piept en dartelt in de zomer, maar in de winter omkomt. De mieren helpen elkaar, als de ene een graankorrel heeft, die te groot is voor haar om haar naar huis te dragen, dan komen de anderen haar te hulp.

c. Wij moeten de gelegenheden waarnemen, wij moeten spijs vergaderen als zij te verkrijgen is, zo als de mier het doet in *de zomer* en *in de oogst,* in de geschikte tijd. Het is onze wijsheid om gebruik te maken van de tijd, terwijl die ons gunstig is, omdat datgene dan gedaan kan worden, wat op een andere tijd niet of niet zo goed gedaan kan worden. Wandelt, terwijl gij het licht hebt.

4. De voordelen, die wij hebben door deze les te leren, boven die welke de mier heeft en die onze luiheid en onachtzaamheid zullen verzwaren als wij onze tijd verluieren. Ze heeft geen gids, geen opzieners, geen heersers, maar handelt uit eigen beweging, het instinct van de natuur volgende, des te meer schande voor ons, die niet aldus de aanwijzingen volgen van ons verstand en geweten, hoewel wij daarenboven nog ouders, leermeesters, leraren en magistraten hebben, om ons te herinneren aan onze plicht, om ons te bestraffen voor het verzuimen ervan, ons er toe op te wekken, ons er in te leiden en te besturen, ons ter verantwoording ervan te roepen. Hoe meer hulp wij hebben voor het werken van onze eigen zaligheid, hoe minder te verontschuldigen wij zijn zo wij haar veronachtzamen.

II. Bij wijze van bestraffing, vers 9-11. In deze verzen:

1. Richt hij vermaningen tot de luiaard, hij bestraft hem, redeneert met hem, roept hem tot zijn werk, zoals een meester zijn dienstknecht, die zich verslapen heeft: *"Hoelang zult gij, luiaard, slapen?* Hoe lang zoudt gij willen slapen, als men u begaan liet? Wanneer zult gij vinden dat het tijd is om op te staan?" Luiaards moeten wakker geroepen worden met een: *Hoelang?* Dit is van toepassing,

a. Op hen, die traag zijn in hun werk en hun plicht in de plichten van hun bijzondere roeping als mensen, of van hun algemene roeping als Christenen. *"Hoelang* zult gij uw tijd verspillen, en *wanneer* zult gij hem beter besteden? *Hoelang* zult gij uw gemak liefhebben, en *wanneer* zult gij leren u zelf te verloochenen en u moeite te geven? *Hoelang* zult gij uw talenten begraven, en wanneer zult gij beginnen er handel mee te doen? *Hoelang* zult gij uitstellen, en verschuiven, en uw gelegenheden verbeuzelen, als een, die op het hiernamaals geen achtslaat, en *wanneer* zult gij uzelf opwekken om te doen wat gij te doen hebt, en dat, zo het niet gedaan wordt, u voor eeuwig rampzalig zal doen zijn?

b. Op hen, die gerust zijn op de weg van de zonde en van het gevaar. "Hebt gij nog niet lang genoeg geslapen? Is het niet reeds ver op de dag? Roept uw Meester u niet? Zijn de Filistijnen niet over u? *Wanneer* dan *zult gij opstaan?"*

2. Hij stelt in het licht hoe beuzelachtig zijn verontschuldigingen zijn, en toont aan hoe bespottelijk hij zich maakt. Als hij geroepen wordt rekt hij zich nog eens uit, en vraagt om nog een weinig slaap, alsof hij om een aalmoes vroeg. hij denkt nooit genoeg te hebben, en toch, als hij geroepen wordt, zegt hij dat hij zo dadelijk komen zal. Zo blijft het grote werk des mensen ongedaan, door nog een weinig uitgesteld te worden, "de die in diem van dag tot dag," en zo verliezen de mensen al hun tijd

door het tegenwoordige ogenblik verloren te laten gaan, nog een weinig slapens blijkt een eeuwige slaap geworden te zijn, Slaap nu voort, en rust.

3. Hij waarschuwt hem getrouwelijk voor de gevolgen van zijn luiheid, vers 11..

a. *Zo zal uw armoede u overkomen.* Armoede *zal* gewis komen over hen, die traag en lui zijn in hun zaken, indien de mensen hun zaken veronachtzamen, dan zullen zij niet alleen niet vooruitgaan, maar zij zullen achteruitgaan, hij, die zijn zaken overhoop laat, zal ze spoedig te gronde zien gaan en zijn goed gaan verkwanselen. Geestelijke armoede komt over hen, die lui en traag zijn in de dienst van God, diegenen zullen gebrek hebben aan olie, als zij haar moeten gebruiken, die er hun vaten niet mee vullen.

b. "Zij zal stil en onmerkbaar over u komen, stap voor stap, *als een wandelaar,* maar komen zal zij ten laatste." Zij zal u zo naakt en bloot laten, alsof gij door een straatrover waart beroofd, aldus bisschop Patrick.

c. Zij zal onweerstaanbaar komen, *als een gewapend man,* die gij niet kunt weerstaan, voor wiens macht gij zult moeten zwichten.

Spreuken 6:12-19

Salomo beschrijft ons hier:

I. Het karakter van iemand, die boosaardig is voor de mens en gevaarlijk is in de omgang. De luiaards, die niets doen, moeten veroordeeld worden, veel meer nog moeten zij veroordeeld worden die kwaad doen, en er zich op toeleggen, om al het kwaad te doen, dat zij kunnen. Het is een *ondeugend persoon* van wie hier gesproken wordt, in het Hebreeuws wordt hij een *Belialsmens* genoemd. Die term moet in de overzetting behouden worden want hij wordt dikwijls in de Schrift gebruikt, en dit is er de verklaring van.

Merk op:

1. Hoe een Belialsmens hier beschreven wordt. Hij is *een slecht man* die er zijn handwerk van maakt om kwaad te doen, inzonderheid met zijn tong, hij *gaat met verkeerdheden zijns monds om,* en brengt aldus zijn plannen tot stand, vers 12, door liegen en lijnrecht in te gaan tegen God en de mens. Hij zegt en doet alles:

a. Zeer listiglijk en met bedoeling, hij heeft de listigheid van de slang, en voert zijn plannen uit met groot overleg en behendigheid, vers 13, *met zijn ogen, met zijn voeten, met zijn vingeren drukt hij* zijn boosaardigheid uit, *als hij haar niet durft uit spreken,* zo verstaan het sommigen, of liever: zo brengt hij zijn komplot ten uitvoer. Diegenen om hem heen, die hij als werktuigen gebruikt van zijn boosaardigheid, verstaan de betekenis van een wenk van zijn ogen, het stampen van zijn voeten, de minste bewegingen van zijn vingeren. Hij geeft orders voor kwaad doen, en wil toch niet dat men dit denken zal, hij heeft een manier om hetgeen hij doet te verbergen, zodat hij niet verdacht wordt. Hij is een gesloten, gereserveerd man, diegenen alleen zullen in het geheim worden gelaten, die bereid zijn alles te doen wat hij wil, hij is een listig man, hij houdt er een eigen taal op na, waarmee een eerlijk man niet bekend is, noch wenst bekend te worden gemaakt.

b. Zeer boosaardiglijk en met slechte bedoelingen. Het is niet zozeer eerzucht, of geldgierigheid, die in zijn hart is, als wel *verkeerdheden,* boosaardigheid en kwaadwilligheid. Het is niet zozeer zijn streven om zichzelf te verrijken en te verhogen, als wel om aan degenen, die om hem heen zijn, kwaad te doen, een ondienst te doen. Voortdurend *smeedt hij kwaad,* zuiver en alleen om kwaad te doen, een Belialsmens inderdaad, een duivelsmens, hem gelijkende, niet alleen in listigheid maar ook in boosaardigheid.

2. Wat zijn oordeel is, vers 15. Zijn *verderf zal komen, hij zal verbroken worden,* hij die kwaad heeft gesmeed zal in kwaad vallen. Zijn verderf zal komen:

a. Zonder voorafgaande waarschuwing, het zal *haastelijk* komen, *hij zal schielijk verbroken worden,* om hem te straffen voor al de boze kunstgrepen, die hij te werk heeft gesteld om de mensen in zijn strikken te vangen.

b. Zonder dat het te verhelpen zal zijn, hij zal onherstelbaar verbroken worden, en nooit meer kunnen geheeld worden, hij zal verbroken worden *dat er geen genezen aan zij*. Welke hulp of

verlichting kan hij verwachten, die voor alle mensen onvriendelijk is geweest, aan iedereen slechte diensten heeft bewezen? Hij "zal tot zijn einde komen en zal geen helper hebben," Daniel 11:45.

II. Een lijst van de dingen, die zeer bijzonder hatelijk zijn voor God, welke alle over het algemeen gevonden worden in die Belialsmensen, welke hij in de vorige verzen heeft beschreven, het laatste ervan, het zevende schijnt inzonderheid bedoeld te zijn omdat hij zegt dat het zes, ja zeven zijn, het behoort tot zijn karakter, dat hij *onenigheid werkt,* God haat de zonde, Hij haat iedere zonde Hij kan er nooit mee verzoend worden, Hij haat niets anders dan de zonde. Maar er zijn sommige zonden, die Hij zeer bijzonder haat, en allen, die hier genoemd worden, zijn schadelijk voor onze naasten. Het is een blijk van Gods liefde voor het menselijk geslacht, dat die zonden zeer bijzonder tergend voor Hem zijn, die schadelijk zijn voor de aangenaamheid van het menselijk leven en de menselijke samenleving. Belialsmensen moeten daarom verwachten, dat hun verderf plotseling over hen zal komen zonder dat er genezing aan is, omdat hun praktijken van zodanige aard zijn, dat de Heere ze haat, ze *Hem een gruwel zijn,* vers 16. Er is ons geen dank verschuldigd, dat wij de dingen, die God haat, in anderen haten, wij moeten ze haten in onszelf.

1. Hoogmoed, verwaandheid, een hoge dunk van onszelf, en minachting van anderen. *Hoge ogen,* een trotse blik. Er zijn zeven dingen, die God haat, en hoogmoed is het eerste, omdat die op de bodem is van vele zonden, en ze doet ontstaan. God ziet de hoogmoed in het hart, en haat hem daar, maar als hij zo de overhand heeft, dat de uitdrukking van der mensen gelaat tegen hen getuigt, dat zij zichzelf overschatten, en allen om hen heen onderschatten, dan is dit zeer bijzonder hatelijk in Zijn ogen, want dan is de hoogmoed hoogmoedig op zichzelf, en trotseert hij de schande.

2. Leugen, bedrog en geveinsdheid. Na *hoge ogen* is niets meer een gruwel voor God dan *een valse tong.* Niets is heiliger dan de waarheid, niets is meer noodzakelijk voor de omgang dan de waarheid te spreken, God en alle goede mensen haten de leugen.

3. Wreedheid en bloeddorst. De duivel is van den beginne een leugenaar en moordenaar geweest, Johannes 8:44, en daarom zijn, evenals *een valse tong, handen, die onschuldig bloed vergieten* hatelijk voor God, omdat er des duivels beeld op is, en zij hem dienst doen.

4. List in het bedrijven van de zonde, wijsheid om kwaad te doen, een *hart dat ondeugdzame gedachten smeedt,* en een hoofd om ze uit te voeren, bekend is met de diepten van Satan, en een geldgierig, afgunstig, wraakzuchtig komplot ten uitvoer weet te brengen. Hoe meer list en overleg er is in de zonde, hoe meer zij een gruwel is voor God.

5. Kracht en ijver in het najagen van de zonde, *voeten die zich haasten om tot kwaad te lopen,* alsof zij bevreesd waren om tijd te verliezen, ongeduldig waren onder het uitstel ervan, daar zij er zozeer op belust zijn. Het beleid en de waakzaamheid, de gretigheid en de ijver, die de zondaars aan de dag leggen in hetgeen zij doen, kunnen ons wel beschaamd maken, die met zoveel onbedrevenheid en koudheid doen hetgeen goed is.

6. *Vals getuigenis,* en dat behoort tot het ergste kwaad, dat het boze hart kan bedenken, en waartegen men zich het minst verdedigen kan. Er kan geen groter belediging zijn van God, (op wie met een eed een beroep is gedaan) en geen groter schade worden toegebracht aan onze naaste (al wiens belangen in deze wereld, zelfs de dierbaarste, open en bloot liggen voor een aanval van die

soort), dan willens en wetens een vals getuigenis af te leggen. Er zijn zeven dingen, die God haat, en in liegen zijn twee ervan begrepen, Hij haat het, haat het in dubbele mate.

7. Kwaad stichten tussen bloedverwanten en vrienden, alle mogelijke boze middelen gebruiken, niet alleen om de genegenheid tussen hen te doen verkoelen, maar om hun hartstochten tegen elkaar op te wekken. De God van de liefde en des vredes haat hem, *die tussen broederen krakelen inwerpt,* want Hij verlustigt zich in eendracht. Zij, die door oorblazen en laster, door kwaadwillige geruchten te verspreiden, waarbij zij alles wat gedaan en gezegd wordt overdrijven en in een hatelijk daglicht stellen, achterdocht wekken en het vuur van de twisting aanblazen, bereiden slechts een vuur van dezelfde aard voor zichzelf.

Spreuken 6:20-35

I. Hier is een algemene vermaning om het Woord van God getrouw aan te kleven en het tot onze gids te nemen voor al onze handelingen.

1. Wij moeten het Woord van God beschouwen, beide als een *licht,* vers 23, en als een wet, vers 20, 23..

a. Door zijn argumenten is het een *licht,* waaraan wij met ons verstand moeten toegeven, het is een *lamp* voor onze ogen ter ontdekking, en aldus voor onze voeten om ons te leiden. Het Woord van God openbaart ons waarheden van eeuwige zekerheid, en is gegrond op de hoogste rede. Het licht van de Schrift is zeker licht.

b. Door zijn gezag is het *wet,* waaraan onze wil zich moet onderwerpen. Gelijk zo'n licht nooit uit de scholen van de philosophen heeft geschenen, zo is nooit zo'n wet van de troon van enige vorst gekomen, zo goed ontworpen en zo bindend. Het is zo'n wet, dat zij een lamp en een licht is, want het draagt het bewijs van zijn voortreffelijkheid in zich.

2. Wij moeten het ontvangen als *het gebod onzes vaders, en de wet onzer moeder,* vers 20. Het is Gods gebod en Zijn wet. Maar:

a. Onze ouders hebben er ons op gewezen, hebben het ons in handen gegeven, hebben ons opgevoed in de kennis en waarneming ervan, daar zijn oorsprong en verplichting in de hoogste mate heilig zijn. Wij geloven in waarheid, niet vanwege hun zeggen, want wij hebben zelf het beproefd en bevonden, dat het van God is, en nu zien wij er alle reden toe om te blijven in hetgeen wij geleerd hebben, wetende van wie we het geleerd hebben.

b. De waarschuwingen, raad en bevelen, die onze ouders ons gegeven hebben, komen overeen met het Woord van God, en daarom moeten wij ze vasthouden. Als kinderen volwassen zijn, moeten zij zich *de wet* van een goede *moeder* herinneren zowel als het *gebod* van een goede *vader*. Ecclesiasticus 3:2. De Heere heeft de vader eer gegeven over de kinderen, en het gezag van de moeder bevestigd over de zonen.

3. Wij moeten het Woord van God vasthouden en het goede onderwijs, dat onze ouders ons er uit gegeven hebben.

a. Wij moeten het nooit van ons afwerpen, nooit denken dat het een grote heldendaad is (zoals sommigen dit denken) om zich van het bedwang van een goede opvoeding te ontslaan, *Bewaar het gebod uws vaders,* bewaar het, en laat het noodt varen.

b. Wij moeten het nooit ter zijde leggen, neen zelfs niet voor een tijd, vers 21 *Bind ze steeds,* niet alleen *op* uw *hand,* (zoals Mozes had geboden, Deuteronomium 6:8), maar *aan uw hart.* Gedenkcedels op de hand waren van geen waarde, behalve in zover zij Godvruchtige gedachten opwekten in het hart. Daarin moet het Woord geschreven zijn, daarin moet het verborgen wezen, en aan de consciëntie worden gelegd. *Hecht ze aan uw* hals als een sieraad, een gouden keten om *uw hals* dat is het Woord, laat ze daar een wacht zijn, bind ze om uw hals, opdat geen verboden vrucht

er doorga, en geen boos woord er uit gelaten wordt, aldus zou zeer veel zonde voorkomen kunnen worden. Laat ons het Woord van God altijd gereed bij de hand hebben, en laat ons er de indrukken van gewaar worden, als hetgeen op ons hart gebonden en aan onze hals gehecht is.

4. Wij moeten gebruik maken van het Woord van God, en van het voorrecht, de weldaad, die er voor ons mee bedoeld is. Als wij het voortdurend op ons hart binden,

a. Dan zal het onze gids zijn, en wij moeten zijn aanwijzingen volgen. "Als gij *wandelt, zal dat u geleiden,* vers 22, het zal u geleiden op de goede en rechte weg, u wegleiden van ieder zondig gevaarlijk pad. Als gij gereed zijt om u ter zijde af te wenden, dan zal het tot u zeggen: Dit is de weg, wandel in hen zelf. Het zal voor u wezen wat de wolk- en vuurkolom was voor Israël in de woestijn. Laat u daardoor leiden, laat het uw regel wezen, dan zult gij geleid worden door de Geest, Hij zal uw waarschuwer en steun zijn."

b. Het zal onze wachter zijn, en wij moeten ons onder de bescherming ervan stellen. "Als gij *nederligt,* open en bloot zijt voor de boze machten van de duisternis, *zal het over u de wacht houden,* gij zult veilig zijn en u veilig weten." Als wij ons over dag laten regeren door de geboden van het Woord, en nauwgezet de plicht betrachten, die God ons opgelegd heeft, dan kunnen wij ons bij nacht beschutten onder de beloften van het Woord, en de vertroosting smaken van de uitreddingen, die God voor ons gebiedt en zal gebieden.

c. Het zal onze metgezel zijn, en wij moeten er mee spreken. "Als *gij* in de nacht *wakker wordt,* en niet weet hoe uw slapeloze ogenblikken door te brengen, dan zal het, zo dit u gevalt, *met u spreken,* u onderhouden met lieflijke overdenkingen in de nachtwaken. *Als gij wakker wordt* in de morgen en het werk van de dag beraamt, dan *zal het met u* er over *spreken,* en u helpen om het op de beste manier te regelen", Psalm 1:2. Het Woord van God heeft ons iets te zeggen voor alle gelegenheden, zo wij er slechts in gesprek mee willen komen, willen vragen wat het ons te zeggen heeft, en er gehoor aan geven. En het zou er toe bijdragen dat wij de gehele dag gestadig met God wandelen, als wij met Hem wilden beginnen in de morgen en Zijn woord het onderwerp lieten zijn van onze eerste gedachten. Word ik wakker zo ben ik nog bij U, dat zijn wij, als het Woord nog bij ons is.

d. Het zal ons leven zijn want gelijk de wet *een lamp en een licht is* voor heden, zo *zijn de bestraffingen van de tucht de weg des levens.* Die bestraffingen des Woords die ons niet alleen onze fouten tonen, maar ons leren om beter te doen, zijn de weg, die ten leven leidt, ten eeuwigen leven. Zo laat dan getrouwe bestraffingen, die zo'n onmiddellijke strekking hebben om ons gelukkig te maken, ons nooit lastig zijn of ongerust maken.

II. Hier is een bijzondere waarschuwing tegen de zonde van de ontucht. Als wij bedenken hoe veelvuldig deze ongerechtigheid bedreven wordt en hoe verderflijk haar gevolgen zijn, en hoe verwoestend voor al de zaden van het geestelijk leven in de ziel, dan zal het ons niet verwonderen, dat de waarschuwingen er tegen zo dikwijls herhaald worden.

1. Een grote vriendelijkheid, die God voor de mens bestemde in hem Zijn wet te geven was, hem voor deze zonde te bewaren, vers 24. "De bestraffingen van de tucht zijn u daarom *de weg des levens,* omdat zij bestemd zijn u *te bewaren voor de kwade vrouw,* die gewis de dood voor u zijn

zal, u er voor te bewaren om verlokt te worden door *gevlei van de tong van de vreemde vrouw,* die voorgeeft u lief te hebben maar het voornemen heeft u te verderven." Zij die door vleierij op zich laten werken, maken zich tot een zeer gemakkelijke prooi van de verzoeker, en zij, die deze strik willen vermijden, moeten de bestraffingen van de tucht als een grote vriendelijkheid beschouwen en aannemen, en dankbaar zijn aan hen, die getrouwelijk met hen handelen, Spreuken 27:5, 6.

2. De grootste vriendelijkheid, die wij onszelf kunnen bewijzen, is: ons op een afstand te houden van deze zonde, en er met de uiterste vrees en afschuw op te zien, vers 25. *Begeer haar schoonheid* niet, neen, niet in uw *hart,* want zo gij het doet, dan hebt gij reeds overspel met haar bedreven. Spreek niet van haar bekoorlijkheden, wees niet getroffen door haar verliefde blikken, het zijn alle strikken en netten, *laat haar u niet vangen met haar oogleden.* Haar blikken zijn vurige pijlen, zij wonden, zij doden, in een andere zin dan die door minnaars bedoeld wordt, zij noemen het een aangename gevangenschap, maar zij is verwoestend, erger dan de Egyptische slavernij.

Salomo voert hier onderscheidene argumenten aan, om aan deze waarschuwing tegen de zonde van de hoererij kracht bij te zetten.

A. Het is een zonde, die de mensen verarmt, hun bezittingen verteert, en hen tot de bedelstaf brengt, vers 26. *Door een vrouw, die een hoer is, komt men tot een stuk broods,* met menige man is dit zo geweest, die het verderf van zijn lichaam en zijn ziel gekocht heeft ten koste van zijn rijkdom. De verloren zoon had zijn goed met hoeren doorgebracht, zodat hij er zich toe gebracht had om het voedsel van de zwijnen te moeten begeren. En die armoede moet wel zeer zwaar drukken, die de mensen door hun eigen dwaasheid over zich gebracht hebben, Job 31:12.

B. Zij dreigt de dood, zij doodt de mensen. *De overspeelster jaagt de kostelijke ziel* misschien wel met voorbedachten rade, zoals Delila het op Simsons leven gemunt had, of ten minste eventueel, de zonde tast het leven aan. Naar de wet van Mozes was overspel een halsmisdaad, en werd als zodanig gestraft, de overspeler en de overspeelster zullen zeker gedood worden, iedereen wist dit, diegenen dus, die ter bevrediging van een lage lust zich blootstelden aan de strengheid van de wet, kunnen niet anders dan als zelfmoordenaars beschouwd worden.

C. Zij brengt schuld op het geweten en verderft het.

a. *Wie zijns naasten* huisvrouw met een onkuise aanraking *aanroert, zal niet onschuldig gehouden worden,* vers 29. Hij is in onmiddellijk gevaar van overspel, zoals hij, die vuur in zijn boezem neemt, of die op kolen gaat in gevaar is van zich te branden. De weg aller zonde loopt bergafwaarts, en zij, die zich in de verzoeking ervan wagen, zullen nauwelijks aan de zonde zelf ontkomen. De vlieg verspeelt haar leven door in de vlam te dartelen. Het is een diepe afgrond, en het is waanzin om er zich op de rand van te wagen. Hij, die in het gezelschap is van hen, die ter slechter naam en faam bekend staan, die met hen omgaat en hen aanraakt, kan niet lang zijn onschuld behouden, hij stort zich in verzoeking, en zo werpt hij zich buiten de bescherming Gods.

b. Hij, die overspel bedrijft, is op de grote weg naar het verderf. De trotse, vermetele zondaar zegt: "Ik kan mij wel aan de zonde wagen en toch aan de straf ontkomen ik zal vrede hebben, al ga ik ook voort op die weg." Hij kon evengoed zeggen: ik *zal vuur in mijn boezem nemen en mijn klederen niet branden,* of, *ik zal op hete kolen gaan en mijn voeten niet branden.* Hij, die tot

zijns naasten huisvrouw ingaat, kan zichzelf wel onschuldig achten, maar God zal hem niet onschuldig houden. Het vuur van de lusten ontsteekt het vuur van de hel.

D. Zij ruïneert de goede naam, en legt er eeuwigdurende schande op. Het is een veel ergerlijker zonde dan stelen, vers 30-33, misschien niet in de schatting van de mensen, ten minste niet in die van onze tijd. Een dief wordt naar de gevangenis gezonden, of naar de galg terwijl de overspeler ongestraft blijft, ja in het oog van velen zonder smet of vlek is. Hij durft zich beroemen op zijn schurkerij, en men beschouwt haar als een grap, men lacht en schertst er mede, maar in het oog van God en van Zijn wet was dit een verreweg grotere misdaad, en indien God de fontein is van de eer, dan moet Zijn Woord er de maatstaf van zijn.

a. Wat betreft de zonde van diefstal, als iemand er door de uiterste nood toe komt dat hij steelt, spijs steelt *om zijn ziel te vullen dewijl hij honger heeft,* zal dit hem wel niet vrijpleiten van schuld, maar toch zo'n verzachtende omstandigheid zijn van zijn misdaad, dat *men hem geen verachting aandoet,* hem niet aan smaad en schande blootstelt, maar medelijden met hem heeft. Honger zal door stenen muren heenbreken, en de schuld zal gelegd worden op hen, die hem tot armoede brachten, of hem niet ter hulp zijn gekomen, ja al kan hij dat niet tot zijn verontschuldiging aanvoeren, als hij gevonden wordt te hebben gestolen, en het bewijs duidelijk en onmiskenbaar tegen hem is, zal hij toch slechts zevenvoudige vergoeding moeten doen. De wet van Mozes bepaalde dat hij, die een schaap stal viervoudige, en die een os stal, vijfvoudige vergoeding moest doen Exodus 22:1. Dienovereenkomstig heeft David uitspraak gedaan, 2 Samuel 12:6. Maar wij kunnen onderstellen dat ten opzichte van de gevallen, waarin de wet niet had voorzien, de rechters later de strafverordening bepaald hebben naar evenredigheid van de misdaad en overeenkomstig de billijkheid van de wet. Indien nu hij, die uit iemands weide een os stal, vijfvoudig moest wedergeven, dan was het redelijk, dat wie iemands goed stal uit *zijn huis zevenvoudig* moest wedergeven, want er was geen wet om hem ter dood te brengen, zoals bij ons voor huisbraak bij nacht en voor roof op de grote weg. En het is van deze ergste soort van diefstal, dat Salomo hier spreekt. De grootste straf bestond daarin, dat iemand genoodzaakt kon worden *al het goed van zijn huis te geven* om aan de wet te voldoen, maar zijn bloed werd niet geëist. Maar,

b. Overspel te bedrijven is een veel erger misdaad, Job noemt haar aldus, het "is een schandelijke daad, een misdaad bij de rechters," Job 31:11. Toen Nathan David wilde overtuigen van het kwaad van zijn overspel, deed hij het door een gelijkenis betreffende een diefstal onder de meest verzwarende omstandigheden, die in Davids tijd verdiende om met de dood te worden gestraft, 2 Samuel 12:5, en toen toonde hij hem dat zijn zonde uitermate meer zondig was dan die.

Ten eerste. Het is een groter smaad voor het verstand van de mens, want hij kan haar niet verontschuldigen, zoals een dief zijn diefstal zou kunnen verontschuldigen door te zeggen dat het was om zijn honger te stillen, maar hij moet erkennen dat hij het deed om een vuile, dierlijke lust te bevredigen, dat hij door de heining van Gods wet heenbrak, niet uit gebrek, maar uit brooddronkenheid. Daarom, *die met een vrouw overspel doet, is verstandeloos,* en verdient gebrandmerkt te worden als een aartsgek.

Ten tweede. Zij wordt strenger gestraft door de wet van God, een dief werd slechts met geldboete gestraft, maar de overspeler werd ter dood gebracht. De dief *steelt om zijn ziel te vullen,* maar de overspeler *verderft zijn eigen ziel* en valt als een onbeklaagd offer van de gerechtigheid beide van

God en de mens. Zondaar, gij hebt uzelf in het verderf gestort. Dit kan toegepast worden op de geestelijke en eeuwige dood, die het gevolg is van de zonde, die het doet wondt zijn consciëntie, verderft zijn verstandelijk vermogens, dooft al de vonken uit van geestelijk leven en stelt zich bloot aan de eeuwige toorn van God, en aldus *verderft hij zijn ziel.*

Ten derde. De schandvlek ervan is onuitwisbaar, vers 33. Het zal een wonde zijn voor zijn goede naam, een ontering van zijn geslacht, en, ofschoon de schuld ervan weggedaan kan worden door berouw en bekering, de smaad erven kan nooit uitgewist worden, maar zal aan zijn nagedachtenis blijven kleven als hij heengegaan is. Davids zonde in de zaak van Uria was niet slechts een onuitwisbare vlek op zijn karakter maar gaf aan de vijanden des Heeren aanleiding om ook Zijn naam te lasteren.

E. Zij stelt de overspeler bloot aan de woede van de jaloerse echtgenoot, wiens eer hij zo vreeslijk beledigd heeft, vers 34, 35. Wie zijns naasten huisvrouw aanroert en gemeenzaam met haar is, geeft hem aanleiding om jaloers te zijn, en nog veel meer hij die haar verleidt, hetgeen, al is het ook nog zo in het geheim geschied, toen "ontdekt kon worden door het water van de ijveringen", Numeri 5:1-2. "Als het ontdekt wordt, zou het beter voor u zijn om een berin te ontmoeten, die van haar jongen beroofd is, dan de beledigde echtgenoot, die, in het geval van overspel een even strenge wreker zal zijn van zijn eer, als in het geval van manslag van het bloed zijn broeders. Indien gij niet bevreesd zijt voor de toorn van God, zo wees dan bevreesd *voor de grimmigheid des mans,* zoals de jaloersheid is, zij is sterk als de dood en hard als het graf. In *de dag van de wraak,* als de overspeler het verhoor ondergaat waarin het om zijn leven gaat, dan zal de vervolger geen moeite of kosten sparen in de vervolging, zal tot uw opzicht niet vermurwd worden zoals hij misschien zou zijn jegens iemand, die hem beroofd heeft, hij zal in geen schikking treden, *hij zal geen verzoening aannemen,* al zoudt gij hem willen omkopen, *het geschenk vergroten,* om hem tevreden te stellen, hij zal met niets minder tevreden zijn dan met de volvoering van de wet, gij moet gestenigd worden. Indien iemand al het goed van zijn huis zou geven, het zou een vergoeding kunnen zijn voor een diefstal, vers 31, maar niet voor overspel, in zo’n geval zou het ten enenmale veracht worden. Wees dan beroerd, en zondig niet, stel u niet bloot aan al die ellende voor een ogenblik van laag genot, dat in het einde bitterheid zijn zal.

HOOFDSTUK 7

1 Mijn zoon, bewaar mijn redenen, en leg mijn geboden bij u weg.
2 Bewaar mijn geboden, en leef, en mijn wet als den appel uwer ogen.
3 Bind ze aan uw vingeren, schrijf ze op de tafels uws harten.
4 Zeg tot de wijsheid: Gij zijt mijn zuster; en heet het verstand uw bloedvriend;
5 Opdat zij u bewaren voor een vreemde vrouw, voor de onbekende, die met haar redenen vleit.
6 Want door het venster van mijn huis, door mijn tralie keek ik uit;
7 En ik zag onder de slechten; ik merkte onder de jonge gezellen een verstandelozen jongeling;
8 Voorbijgaande op de straat, nevens haar hoek, en hij trad op den weg van haar huis.
9 In de schemering, in den avond des daags, in den zwarten nacht en de donkerheid;
10 En ziet, een vrouw ontmoette hem in hoerenversiersel, en met het hart op haar hoede;
11 Deze was woelachtig en wederstrevig, haar voeten bleven in haar huis niet;
12 Nu buiten, dan op de straten zijnde, en bij alle hoeken loerende;
13 En zij greep hem aan, en kuste hem; zij sterkte haar aangezicht, en zeide tot hem:
14 Dankoffers zijn bij mij, ik heb heden mijn geloften betaald;
15 Daarom ben ik uitgegaan u tegemoet, om uw aangezicht naarstiglijk te zoeken, en ik heb u gevonden.
16 Ik heb mijn bedstede met tapijtsieraad toegemaakt, met uitgehouwen werken, met fijn linnen van Egypte;
17 Ik heb mijn leger met mirre, aloe en kaneel welriekende gemaakt;
18 Kom, laat ons dronken worden van minnen tot den morgen toe; laat ons ons vrolijk maken in grote liefde.
19 Want de man is niet in zijn huis, hij is een verren weg getogen;
20 Hij heeft een bundel gelds in zijn hand genomen; ten bestemden dage zal hij naar zijn huis komen.
21 Zij bewoog hem door de veelheid van haar onderricht, zij dreef hem aan door het gevlei harer lippen.
22 Hij ging haar straks achterna, gelijk een os ter slachting gaat, en gelijk een dwaas tot de tuchtiging der boeien.
23 Totdat hem de pijl zijn lever doorsneed; gelijk een vogel zich haast naar den strik, en niet weet, dat dezelve tegen zijn leven is.
24 Nu dan, kinderen, hoort naar mij, en luistert naar de redenen mijns monds.
25 Laat uw hart tot haar wegen niet wijken, dwaalt niet op haar paden.
26 Want zij heeft veel gewonden nedergeveld, en al haar gedoden zijn machtig vele.
27 Haar huis zijn wegen des grafs, dalende naar de binnenkameren des doods.

De strekking van dit hoofdstuk, evenals die van onderscheidene tevoren, is, jonge lieden te waarschuwen tegen de lusten van het vlees. Salomo gedacht er aan, van hoe slechte gevolgen het voor zijn vader geweest is, misschien heeft hij zichzelf er toe geneigd bevonden, en zag hij zijn zoon ertoe geneigd of had hij tenminste opgemerkt dat vele jonge lieden onder zijn onderdanen, van wie men goede verwachtingen kon koesteren, ten ondergang waren gebracht door toe te geven aan hun lusten, daarom dacht hij nooit genoeg te kunnen zeggen om er de mensen van terug te houden, opdat een ieder zijn vat wete te bezitten in heiligmaking, en niet in de lusten van de ontucht. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een algemene vermaning om ons hart te laten beheersen door de beginselen van het Woord van God als een afdoend tegengif tegen deze zonde, vers 1-5..

II. Een bijzondere voorstelling van het grote gevaar, waarin onvoorzichtige jonge lieden zijn om in deze strik gelokt te worden, vers 6-23.

III. Een ernstige waarschuwing, daarvan afgeleid om zich te wachten voor iedere nadering tot die zonde, vers 24-27. Wij allen moeten bidden: Heere, leid ons niet in verzoeking.

Spreuken 7:1-5

Deze verzen zijn een inleiding tot zijn waarschuwing tegen vleselijke lusten, tamelijk gelijk aan die in Hoofdst. 6, 20 en verv. en eindigt, vers 5, zoals vers 24, *om u te bewaren voor de vreemde vrouw,* dat is hetgeen hij bedoelt, alleen had hij daar *gezegd: bewaar het gebod uws vaders,* hier en het komt op hetzelfde neer *bewaar mijn geboden,* want hij spreekt tot ons als tot zonen. Hij spreekt in de naam van God, want het zijn Gods geboden, die wij moeten houden, Zijn *woorden,* Zijn *wet.*

Het Woord van God moet ons wezen:

1. Hetgeen, waar wij het meest zorgzaam op zijn, wij moeten het bewaren als onze schat, wij moeten Gods geboden *bij ons wegleggen,* ze veilig wegleggen, opdat wij niet door de boze er van worden beroofd, vers 1. Wij moeten ze bewaren als ons leven, *bewaar mijn geboden en leef,* vers 2, niet slechts: bewaar ze, en gij zult leven, maar bewaar ze, zoals gij uw leven bewaart, als degenen, die zonder dat niet kunnen leven. Het zou de dood zijn voor een Godvruchtige om van het Woord van God te worden beroofd, want daarbij leeft hij, en niet bij brood alleen.

2. Als hetgeen, waarvoor wij de tederste zorg dragen, *bewaar mijn wet als de appel uwer ogen,* een kleinigheid bezeert het oog, en daarom is het door de natuur zo welbewaard. Wij bidden met David dat God ons zal bewaren als het zwart des oogappels, Psalm 17:8, dat ons leven en ons welvaren kostelijk mogen zijn in Zijn ogen: en dat zullen zij zijn, Zacheria 2:8, als wij evenzo tederlijk zorgzaam zijn voor Zijn wet, en bevreesd zijn voor de minste overtreding ervan. Zij, die een strenge en omzichtige wandel afkeuren en smaden als nodeloze stijfheid en angstvalligheid, bedenken niet dat de wet bewaard moet worden als de appel van het oog, want zij is ook inderdaad *de appel van ons oog,* de wet is licht, de wet in het hart is het oog van de ziel.

3. Als hetgeen, waarop wij fier zijn en waaraan wij steeds willen denken, vers 3. *Bind ze aan uw vingeren,* laat hen u dierbaar zijn beschouw ze als een sieraad, als een diamanten ring, als een zegelring aan uw rechterhand draag ze voortdurend als een trouwring, het teken van uw ondertrouw aan God, beschouw het Woord van God als u eer aandoende, als het teken uwer waardigheid. *Bind ze aan uw vingeren,* opdat zij u voortdurend aan uw plicht herinneren, gij ze altijd voor uw ogen kunt hebben, als hetgeen op uw handpalmen gegraveerd is.

4. Als hetgeen, dat wij liefhebben en waarvan wij altijd denken. *Schrijf ze op de tafel uws harten,* zoals de namen van de vrienden, die wij tederlijk liefhebben, in ons hart geschreven zijn. Het Woord Gods wone rijkelijk in ons, en zij daar geschreven, waar het altijd gereed bij de hand is om gelezen te worden. Laat, waar de zonde geschreven was, Jeremia 17:1, het Woord van God geschreven zijn. Het is de zaak van een belofte, Hebreeen 8:10. *Ik zal Mijn wet in hun harten schrijven,* hetgeen het gebod uitvoerbaar en gemakkelijk maakt.

5. Als hetgeen, waarmee wij innig bekend en vertrouwd zijn, vers 4. "*Zeg tot de wijsheid, gij zijt mijn zuster,* die ik tederlijk liefheb, en in wie ik een welbehagen heb, *en heet het verstand uw bloedvriend,* aan wie ik naverwant ben, en voor wie ik een zuivere genegenheid koester, noem het uw vriend, om wie gij werft." Wij moeten ons gemeenzaam maken met het Woord van God het raadplegen, en met zijn eer te rade gaan. behagen vinden in de omgang er mede.

6. Als hetgeen, waarvan wij gebruik maken ter onzer verdediging en wapenrusting, om ons te behoeden *voor de vreemde vrouw*, voor zonde deze vleiende, maar verwoestende zaak, die overspeelster, inzonderheid voor de zonde van de ontucht, vers 5. Laat het Woord van God onze vrees bevestigen voor die zonde, en ons besluit er tegen, laat het ons haar bedriegelijkheid ontdekken, en ons een antwoord ingeven op al haar vleierijen.

Spreuken 7:6-23

Om kracht bij te zetten aan de waarschuwing, die hij gegeven had tegen hoererij, verhaalt Salomo nu de geschiedenis van een jongeling, die in het verderf werd gestort door de verlokkingen van een overspelige vrouw. Een verhaal als dit zou aan de ongebonden onheilige dichters van onze tijd kunnen dienen om er een drama van te maken, en voor hen zou de hoer een heldin zijn, niets zou de toeschouwers zo vermaken als haar kunstgrepen om de jonge man in haar net te krijgen, haar overwinning zou bezongen worden als de triomf van vernuft en van liefde, en de komedie zou heel aangenaam eindigen, en ieder jongeling, die het stuk zag opvoeren, zou wensen aldus beetgenomen te worden. Aldus "zal de dwaas spotten met de zonde," Spreuken 14:9. Maar Salomo verhaalt het hier, en alle wijze en Godvruchtige mensen lezen het als een zeer treurige geschiedenis. De onbeschaamdheid van de overspelige vrouw wordt door allen, in wie nog enige vonkjes van deugd zijn overgebleven, met de grootste verontwaardiging aangezien terwijl zij het diepste medelijden hebben met de jonge man, en de geschiedenis eindigt met treurige overdenkingen, treurig genoeg om allen, die haar lezen of van haar horen, bevreesd te maken voor de strikken van vleselijke lusten, en zorgzaam om er zich zo ver mogelijk van verwijderd te houden. Zij wordt ondersteld een gelijkenis te zijn, of een denkbeeldig geval, maar ik vermoed dat zij maar al te waar was, en, wat erger is, dat zij, in weerwil van de waarschuwing, die zij geeft voor de noodlottige gevolgen van zo'n goddeloze handelwijze, ook thans nog maar al te waar is, en dat de agenten van de hel, nog altijd hetzelfde spel spelen, en met evenveel succes.

Salomo was een magistraat, en als zodanig ging hij de zeden en manieren na van zijn onderdanen, zag hij dikwijls door zijn venster ten einde met eigen ogen gade te slaan hen, die weinig dachten dat zijn oog op hen was, en aldus zoveel te beter te weten hoe het zwaard, dat hij droeg, tot een verschrikking te maken voor de boosdoeners. Maar hier schrijft hij als een leraar, een profeet, die door zijn ambt een wachter is, om waarschuwende kennis te geven van de nadering van de vijanden, inzonderheid als deze in hinderlaag liggen, opdat wij niet onkundig zouden zijn van de raadslagen van Satan, maar zullen weten waar wij dubbel op onze hoede moeten zijn. Dit doet Salomo hier, en wij hebben te letten op het bericht, dat hij geeft:

I. Van de persoon, die in verzoeking wordt gebracht, en hoe hij zich aan de verzoeking blootstelde, weshalve hij het zichzelf te wijten heeft, zo zij eindigt in zijn verderf.

1. Hij was een *jongeling*, vers 7. Vleselijke lusten worden de begeerlijkheden van de jeugd genoemd, niet om ze te verkleinen of te verontschuldigen als jeugdige dwaasheden, waarmee men het zo nauw niet moet nemen, maar veeleer om ze te verzwaren, als God berovende van het eerste en het beste van onze tijd, en door het gemoed te verderven in de jeugd de grond te leggen voor een slecht leven, daarna alsmede om te kennen te geven dat jongelieden zeer bijzonder hun besluit tegen deze zonde moeten versterken.

2. Hij was een *verstandeloze* jongeling, die uitging in de wereld zonder, zoals hij behoorde door goede grondbeginselen geleid te worden, zonder wijsheid, zonder de vreze Gods en zo waagde hij zich op zee zonder ballast, zonder loods, zonder koord of kompas, hij wist niet hoe te wijken van het kwaad, dat het grootste verstand is, Job 28:28. Diegenen worden een gemakkelijke prooi voor Satan, die als zij tot de gestalte zijn gekomen van een man, nauwelijks het verstand hebben van kinderen.

3. Hij hield zich op met slecht gezelschap hij was *een jongeling onder de jonge gezellen* een onnozel jongeling onder de dwazen. Indien hij, zich bewust zijnde van zijn zwakheid, zich gevoegd had bij hen, die ouder en wijzer waren dan hij, dan zou er nog hoop voor hem geweest zijn. Toen Christus twaalf jaren oud was, sprak Hij met de leraren, om aan jonge lieden het voorbeeld hiervan te geven, maar indien zij, die onnozel zijn, tot hun metgezellen kiezen hen, die even verstandeloos zijn als zijzelf, dan zullen zij in hun verstandeloosheid bevestigd worden.

4. Hij slenterde rond, had niets te doen, ging *voorbij op de straat,* als iemand, die niet wist wat met zichzelf aan te vangen. Een van de zonden van het vuile Sodom was overvloedige ledigheid, Ezechiel 16:49. Hij ging daarheen op statige wijze dit is naar men zegt, de betekenis van het oorspronkelijke- hij scheen een pronker, een modegek te wezen, wiens grootste talent bestond in zich sierlijk te kleden en een voornaam voorkomen aan te nemen, een geschikte prooi voor die roofvogel om er op aan te vliegen.

5. Hij was een nachtwandelaar, die het werk haatte en verachtte, dat bij daglicht gedaan moet worden, en waarvan de avond de mensen wegroept om te gaan rusten, en gemeenschap hebbende met de onvruchtbare werken van de duisternis, begint hij zich te bewegen *in de schemering, in de avond des daags,* vers 9. En hij verkiest *de zwarte nacht* als de geschiktste tijd voor zijn doel, geen nacht, waarin maanlicht is, want dan zou hij ontdekt kunnen worden.

6. Hij richtte zijn schreden naar het huis van ene, die hij dacht hem wel te zullen ontvangen en onthalen, en met wie hij vrolijk zou kunnen zijn, hij ging *nevens haar hoek, hij betrad de weg van haar huis,* vers 8, tegen de raad van Salomo, Hoofdst. 5:8, nader niet tot de deur van haar huis. Misschien wist hij niet dat het de weg was naar een schandhuis, maar hoe dit zij, het was een weg, waarop hij niets te doen had, en als wij niets te doen hebben, dan zal de duivel wel spoedig iets voor ons te doen vinden. Wij moeten ons wachten, niet alleen voor ledige dagen, maar ook voor ledige avonden, opdat die ons niet in verzoeking leiden.

II. Van de persoon, die in verzoeking brengt, geen gewone hoer, want zij was een gehuwde vrouw, vers 19, en voor zoveel blijkt, leefde zij in eer onder haar naburen, zonder van zodanige goddeloosheid te worden verdacht, en toch was zij *in de schemering van de avond* toen haar man afwezig was, zo verfoeilijk onbeschaamd.

Zij wordt hier beschreven:

1. Naar haar kledij, zij was *in hoerenversiersel,* vers 10, zwierig en opgetooid, om haar schoonheid te doen uitkomen. Misschien was zij, evenals Isebel, geblanket, en ging zij met blote hals en borst, los, en negligé. De reinheid van het hart zal zich tonen in de zedigheid van het gewaad, dat de vrouwen betaamt die Godvruchtigheid belijden.

2. Naar haar behendigheid en list, zij is *listig van hart,* vers 10, volleerd in de kunst van vleien, en wetende door haar liefkozingen haar eigen doeleinden te dienen.

3. Naar haar gemoedsaard, zij was *woelachtig en weerstrevend,* praatziek en eigenwillig, luidruchtig en lastig, en stijfkoppig, een en al tong, en die wil zeggen wat zij te zeggen heeft, of het recht is of onrecht, ongeduldig onder bedwang, geen goede raad kunnende verdragen, en het nog

veel minder kunnende verdragen om bestraft te worden, hetzij door echtgenoot of ouders, leraren of vrienden, zij is een dochter Belials, die onder geen juk wil zijn.

4. Naar haar plaats, niet haar eigen huis, zij haat er de beperking en het werk van, *haar voeen bleven in haar huis niet,* niet langer dan zij moest. Zij is voor rondlopen daarbuiten, er voor om van plaats en van gezelschap te veranderen, nu eens is zij *buiten* op het land onder voorwendsel van in de frisse lucht te zijn, dan eens *in de straten* van de stad, onder voorwendsel van eens te zien hoe het op de markt is, zij is hier, en daar, en overal, behalve waar zij behoorde te wezen, zij *loert bij alle hoeken,* om de zodanigen te vangen, die zij tot haar prooi kan maken. Deugd is een penitentie voor hen, voor wie het eigen huis de eigen woning, een gevangenis is.

III. Van de verzoeking zelf, en hoe zij geleid en ten uitvoer werd gebracht. Zij ging de loszinnige jongeling tegemoet, misschien kende zij hem, maar in elk geval bemerkte zij aan zijn manieren, dat hij zo iemand was als zij verlangde, en zo *greep zij hem en kuste hem* tegen alle beginselen van zedigheid en ingetogenheid, in, vers 13, en wachtte zij niet op zijn liefkozingen en zijn aanzoeken, maar *met een onbeschaamd aangezicht* nodigde zij hem niet alleen *in haar huis,* maar *in haar bed.*

1. Zij nodigde hem om met haar te souperen, vers 14, 15. *Dankofferen zijn bij mij.* Hiermede geeft zij hem te verstaan:

a. Dat zij in goeden doen is, zij was omringd van zovele zegeningen, dat zij dankofferen moest brengen, ten teken van blijdschap en dankbaarheid, zij had geluk in de wereld, zodat hij niet voor zijn beurs behoefde te vrezen.

b. Dat zij vroom was. Zij is heden in de tempel geweest, en was er even geëerd en geacht als wie ook, die in de voorhoven des Heeren aanbad, zij had haar geloften betaald, en had, naar zij dacht, alles met de Almachtige vereffend en daarom kan zij nu wel een nieuwe rekening van zonden openen. Ais de uitwendige verrichtingen van de Godsdienst de mensen niet harden tegen de zonde, dan verharden zij hen in de zonde, en moedigen het vleselijk gezinde hart aan, om het er maar op te wagen, in de hoop dat, als het tot een afrekening komt met God, het bevonden zal worden dat Hij evenzeer hun schuldenaar is vanwege hun dankofferen en hun geloften, als zij schuldenaars zijn bij Hem vanwege hun zonden. Maar het is treurig, dat een vertoon van vroomheid de dekmantel wordt van de ongerechtigheid (waardoor de schande ervan in werkelijkheid verdubbeld wordt en zij dan uitermate zeer zondig is) en dat de mensen hun geweten paaien met de dingen, die het behoorden te verschrikken. De Farizeen deden lange gebeden, ten einde onder die vrome schijn zoveel beter hun geldgierige en boze plannen ten uitvoer te kunnen brengen.

c. Haar tegenwoordige overvloed van goede dingen. Het grootste gedeelte van het vlees van de dankoffers werd, volgens het voorschrift van de wet, aan de offeraars teruggegeven, om er zich met hun vrienden op te onthalen, en, als offers op dezelfde dag gegeten te worden, daarvan mocht men niets tot de morgen overlaten, Leviticus 7:15. Deze wet van barmhartigheid en milddadigheid wordt misbruikt om een voorwendsel te zijn van gulzigheid en overdaad. "Kom," zegt zij, "ga met mij mee naar huis, want ik heb overvloed van spijs en drank, ik heb slechts goed gezelschap nodig om er mij door heen te helpen." Het was jammer dat dankofferen aldus, in een slechte zin, tot zondoffers

gemaakt werden, en dat hetgeen bestemd was tot eer van God, voedsel en brandstof zou worden van lage lusten.

Maar dit is niet alles. Om de verzoeking nog sterker te maken, wendt zij voor een grote liefde voor hem te koesteren, hem boven iedere andere man te beminnen. "Daarom, omdat ik een goed avondmaal op tafel heb, *ben ik uitgegaan u tegemoet,* want geen vriend ter wereld zal er mij zo welkom bij zijn als gij, vers 15. Gij zijt de persoon, die ik ging zoeken, *naarstiglijk ging zoeken,* ik ben zelf daarvoor gekomen en wilde er geen dienaar voor uitzenden." Hij kan haar toch zijn gezelschap niet weigeren, als zij er zulk een prijs op stelt, en er zich al die moeite voorgegeven heeft. Zondaars geven zich moeite om kwaad te doen, en gelijken op de briesende leeuw, zij gaan om, zoekende wie zij zouden mogen verslinden, terwijl zij voorgeven vriendelijke diensten te willen bewijzen. Zij wilde het doen voorkomen, dat de voorzienigheid zelf haar keus van hem tot haar metgezel begunstigde, immers, hoe spoedig heeft zij hem, die zij zocht, niet gevonden!

2. Zij zocht hem aan om bij haar te liggen, zij zullen nederzitten om te eten en te drinken en dan opstaan om te spelen, de wellustigen te spelen, en daar is een bed voor hen gereed waar hij zal vinden hetgeen hem in alle opzichten aangenaam zal zijn. Om zijn oog te behagen, is het *met tapijtsieraad toegemaakt, met uitgehouwen werken,* keurig fraai beeldhouwwerk, nooit heeft hij iets dergelijks gezien, om zijn gevoel, zijn aanraking te strelen, zijn de beddelakens niet van inlands weefsel maar *van fijn linnen* van Egypte, vers 16, om zijn reukzenuwen aangenaam aan te doen is het welriekend gemaakt met de fijnste specerijen, vers 17. Kom dus, en *laat ons dronken worden van minnen,* vers 18. Van minnen, zegt zij? Van lusten, bedoelt zij, van dierlijke lusten. Het is jammer dat het woord minnen, of liefde, aldus misbruikt wordt, ware liefde is van de hemel, deze is van de hel, hoe kunnen zij voorgeven elkaar te troosten en lief te hebben die in werkelijkheid zichzelf en elkaar in het verderf storten?

3. Zij voorkomt de tegenwerping, die hij zou kunnen maken nopens het gevaar ervan. Is zij niet de vrouw eens anderen? En indien haar echtgenoot hen zou betrappen op het ogenblik zelf dat zij overspel bedrijven, hij zou het hen duur laten betalen, en waar zal dan de vertroosting zijn van hun liefde? Vrees niet, zegt zij, *de man is niet in zijn huis,* vers 19. Zij noemt hem niet haar man, haar echtgenoot, want zij verlaat de leidsman harer jeugd, en vergeet het verbond haars Gods, maar *de man van het huis,* die ik moede ben. Zo heeft de vrouw van Potifar hem niet aldus willen noemen, maar noemde hem "hij", Genesis 39:14. Er wordt dus met goede reden nota van genomen tot Sara's lof, dat zij met eerbied sprak van haar man, hem haar heer noemende. Het doet haar genoegen dat hij niet thuis is, en dat zij dus droefgeestig moet zijn, als zij niet iemand heeft om haar gezelschap te houden. Daarom kan zij vrij en ongedwongen zijn met welk gezelschap zij ook heeft, want zij is niet onder zijn oog, en hij zal het nooit gewaar worden. Maar zal hij niet spoedig terugkomen? Neen, hij is *een verre weg getogen,* en kan niet plotseling terugkeren, hij heeft de dag bestemd wanneer hij thuis zal komen, en hij komt nooit vroeger dan hij gezegd heeft. *Hij heeft een bundel geld in zijn hand genomen,* hetzij:

a. Om er handel mee te doen, er goederen voor te kopen, en hij zal niet terugkomen voordat die zaken geheel afgedaan zijn, het was wel jammer dat een eerlijk, werkzaam man aldus bedrogen werd, en er misbruik werd gemaakt van zijn afwezigheid, als die plaats heeft ten koste van zijn gezin. Of

b. Om het op een verkeerde manier door te brengen. Zij geeft te kennen terecht of ten onrechte, dat hij een slecht man was, een slecht echtgenoot. Zo wilde zij hem voorstellen, omdat zij besloten was een slechte echtgenote te zijn, en dit ter harer verontschuldiging wilde aanvoeren. Dit wordt dikwijls zonder grond ondersteld, maar is toch nooit een geldige verontschuldiging. "Hij is op zijn genoegen uit, en verteert zijn geld buitenshuis," zegt zij, "en waarom zou ik dan niet tehuis voor mijn genoegen leven?"

IV. Van het succes van de verzoeking. De jonge man alles belovende wat aangenaam was en daarbij nog straffeloosheid, heeft zij haar doel bereikt, vers 21. Het schijnt dat de jongeling wel zeer onnozel was, maar toch geen kwade oogmerken had, want anders zou een woord, een wenk, een teken, genoeg zijn geweest, en zou zij die gehele toespraak achterwege hebben kunnen laten, maar hoewel hij niets van die aard voornemens was, ja, hoewel zijn consciëntie er zich tegen verzette *heeft zij hem door de veelheid van haar onderricht bewogen,* hem *door het gevlei harer lippen er toe gedreven* om haar ter wille te zijn. Zijn bederf zegevierde ten laatste over zijn overtuiging, en zijn besluit was niet sterk genoeg om deze listige, kunstig gesmede aanslagen te weerstaan, *met het gevlei harer lippen dreef zij hem,* dwong zij hem, hij kon zijn oren niet stoppen voor dusdanige bekoring, maar gaf zich over. De dienstmaagden van de wijsheid, die haar zaak bepleiten, de rede aan haar zijde hebben, en de mensen tot ware en Goddelijke genietingen uitnodigen, vinden geen gehoor, met al haar redekunst kunnen zij de mensen niet bewegen om binnen te komen, maar zo groot is de heerschappij van de zonde in het hart van de mensen, dat aan haar vertakkingen door leugen en vleierij spoedig gehoor wordt gegeven. Met welk een medelijden beschouwt Salomo hier deze dwaze jongeling, als hij hem de overspelige vrouw volgen!

a. Hij geeft hem op als verloren. Helaas. het is met hem gedaan. *Hij gaat ter slachting,* (huizen van de ontucht zijn slachthuizen voor de kostelijke zielen), weldra *zal een pijl zijn lever doorsnijden,* daar heengaande zonder borstwapen van de gerechtigheid, zal hij zijn doodwonde ontvangen, vers 23. Het is zijn leven, zijn kostelijk leven, dat aldus onherstelbaar verloren gaat. Hij is volkomen verloren voor alle goed, zijn geweten is verkracht, de deur is geopend voor alle andere ondeugden, en dit zal gewis in eeuwige verdoemenis eindigen.

b. Wat zijn geval nog te meer beklagenswaardig maakt is, dat hij zelf zich niet bewust is van zijn ellende en zijn gevaar. Hij gaat blindelings, ja hij gaat lachend zijn verderf tegemoet. De os denkt dat hij naar de weide wordt gebracht, als hij ter slachting wordt geleid, de dwaas (dat is: de dronkaard, want van alle zondaren zijn dronkaards de grootste dwazen, zij maken zichzelf moedwillig tot dwazen) wordt naar de tuchtiging van de boeien geleid, en is zich niet bewust van de schande ervan, hij gaat er heen alsof hij naar de schouwburg ging. Een *vogel, die zich haast naar de strik,* ziet alleen op het lokaas, en belooft zich daar een goed stuk van, maar bedenkt niet dat het *tegen zijn leven is.* Zo droomt deze onnadenkende, onvoorzichtige jongeling van niets anders dan van het genot dat hij zal smaken in de omhelzing van de hoer terwijl hij in werkelijkheid zich met het hoofd voorover in het verderf stort. Hoewel Salomo ons hier niet zegt dat hij de wet in werking heeft gebracht tegen deze lage hoer, hebben wij toch geen reden om te denken dat hij het niet deed, hij was zelf zo getroffen door het kwaad, dat zij aanrichtte, en was er zo verontwaardigd om, dat hij haar de straf er voor wel niet zal hebben kwijtgescholden.

Spreuken 7:24-27

We hebben hier de toepassing van de voorgaande geschiedenis. *Nu dan, kinderen, hoort naar mij,* en niet naar zulke verleidsters, vers 24, leent het oor aan een vader, en niet aan een vijand.

1. "Neemt goede raad aan als hij u gegeven wordt, *laat uw hart tot haar wegen niet afwijken,* vers 25. Verlaat nooit de paden van de deugd, al zijn die ook steil en nauw, eenzaam en bergopwaarts, voor de weg van de overspeelster, al is die ook aangenaam voor het oog en breed en druk bezocht. Weerhoudt uw voeten niet slechts van die weg, maar laat zelfs uw hart er niet toe neigen, denkt er niet anders aan dan met afschuw van zulke goddeloze praktijken. Laat de rede en het geweten en de vreze Gods in het hart heersen, en de neiging tot vleselijke lusten in toom houden. Als gij in haar paden gaat, in de paden, die leiden tot deze zonde, dan komt ge op de dwaalweg, dan bevindt gij u buiten de rechte weg, de veilige weg, weest dus op uw hoede, *dwaalt niet,* opdat gij niet eindeloos omdoolt."

2. "Neemt goede raad aan, als hij u gegeven wordt."

A. "Zie terug, en aanschouw het kwaad, dat deze zonde heeft teweeggebracht, de overspeelster is het verderf geweest, niet maar van hier en daar een enkele, maar zij *heeft vele gewonden nedergeveld."* Duizenden zijn door deze zonde nu en voor eeuwig verloren gegaan, en deze waren niet slechts de zwakke en onnozele jongelingen, zoals deze er een was, van wie wij nu gesproken hebben, maar *vele sterke mannen zijn door haar gedood,* vers 26. Hiermede had hij misschien inzonderheid het oog op Simson, die door deze zonde gedood was, en misschien ook op David, die door deze zonde een zwaard over zijn huis heeft gebracht, hoewel de Heere dat in zoverre had weggenomen, dat hij zelf er niet door gedood werd. Dat waren mannen, niet alleen van grote lichaamskracht, maar van uitnemende wijsheid en kloekmoedigheid, en toch hadden hun vleselijke lusten de overhand over hen. Huilt, gij dennen, als de cederbomen gevallen zijn. Wie meent te staan, zie toe dat hij niet valle.

B. "Zie voorwaarts met het oog des geloofs, en aanschouw wat er het einde van zal wezen," vers 27. Haar huis, hoewel zo rijk versierd, en een huis van genot genoemd, is *de weg naar de hel),* en haar kameren zijn de trap, die naar de binnenkameren des doods afdaalt en naar de eeuwige duisternis. De beker van de hoererij moet binnenkort veranderd worden in de beker van de zwijmeling, en de vlammen van de zinnelijke lusten zullen, zo zij niet uitgeblust worden door berouw en doding van het vlees, branden tot in de diepste hel. En daarom: zijt beroerd en zondigt niet.

HOOFDSTUK 8

1 Roept de Wijsheid niet, en verheft niet de Verstandigheid Haar stem?
2 Op de spits der hoge plaatsen, aan den weg, ter plaatse, waar paden zijn, staat Zij;
3 Aan de zijde der poorten, voor aan de stad, aan den ingang der deuren roept Zij overluid:
4 Tot u, o mannen! roep Ik, en Mijn stem is tot de mensenkinderen.
5 Gij slechten! verstaat kloekzinnigheid, en gij zotten! verstaat met het hart.
6 Hoort, want ik zal vorstelijke dingen spreken, en de opening Mijner lippen zal enkel billijkheid zijn.
7 Want Mijn gehemelte zal de waarheid bedachtelijk uitspreken, en de goddeloosheid is Mijn lippen een gruwel.
8 Al de redenen Mijns monds zijn in gerechtigheid; er is niets verdraaids, noch verkeerds in.
9 Zij zijn alle recht voor dengene, die verstandig is, en rechtmatig voor degenen, die wetenschap vinden.
10 Neemt Mijn tucht aan, en niet zilver, en wetenschap, meer dan het uitgelezen uitgegraven goud.
11 Want wijsheid is beter dan robijnen, en al wat men begeren mag, is met haar niet te vergelijken.
12 Ik, Wijsheid, woon bij de kloekzinnigheid, en vinde de kennis van alle bedachtzaamheid.
13 De vreze des HEEREN is, te haten het kwade, de hovaardigheid, en den hoogmoed, en den kwaden weg; Ik haat ook den mond der verkeerdheden.
14 Raad en het wezen zijn Mijne; Ik ben het Verstand, Mijne is de Sterkte.
15 Door Mij regeren de koningen, en de vorsten stellen gerechtigheid.
16 Door Mij heersen de heersers, en de prinsen, al de rechters der aarde.
17 Ik heb lief, die Mij liefhebben; en die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden.
18 Rijkdom en eer is bij Mij, duurachtig goed en gerechtigheid.
19 Mijn vrucht is beter dan uitgegraven goud, en dan dicht goud; en Mijn inkomen dan uitgelezen zilver.
20 Ik doe wandelen op den weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts;
21 Opdat Ik Mijn liefhebbers doe beerven dat bestendig is, en Ik zal hun schatkameren vervullen.
22 De HEERE bezat Mij in het beginsel Zijns wegs, voor Zijn werken, van toen aan.
23 Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest; van den aanvang, van de oudheden der aarde aan.
24 Ik was geboren, als de afgronden nog niet waren, als nog geen fonteinen waren, zwaar van water;
25 Aleer de bergen ingevest waren, voor de heuvelen was Ik geboren.
26 Hij had de aarde nog niet gemaakt, noch de velden, noch de aanvang van de stofjes der wereld.
27 Toen Hij de hemelen bereidde, was Ik daar; toen Hij een cirkel over het vlakke des afgronds beschreef;
28 Toen Hij de opperwolken van boven vestigde; toen Hij de fonteinen des afgronds vastmaakte;
29 Toen Hij der zee haar perk zette, opdat de wateren Zijn bevel niet zouden overtreden; toen Hij de grondvesten der aarde stelde;
30 Toen was Ik een voedsterling bij Hem, en Ik was dagelijks Zijn vermakingen, te aller tijd voor Zijn aangezicht spelende;
31 Spelende in de wereld Zijns aardrijks, en Mijn vermakingen zijn met de mensenkinderen.
32 Nu dan, kinderen! hoort naar Mij; want welgelukzalig zijn zij, die Mijn wegen bewaren.
33 Hoort de tucht, en wordt wijs, en verwerpt die niet.
34 Welgelukzalig is de mens, die naar Mij hoort, dagelijks wakende aan Mijn poorten, waarnemende de posten Mijner deuren.

35 Want die Mij vindt, vindt het leven, en trekt een welgevallen van den HEERE.
36 Maar die tegen Mij zondigt, doet zijn ziel geweld aan; allen, die Mij haten, hebben den dood lief.

Het Woord van God is tweevoudig en is in iedere zin wijsheid, want een woord zonder wijsheid, of wijsheid zonder een woord, is van weinig nut. Nu is:

I. Goddelijke openbaring het woord en de wijsheid van God, dat is ook de zuivere en onbevlekte Godsdienst, die er op gegrond is, en daarvan spreekt Salomo hier, het ons aanbevelende als getrouw en alle aanneming waardig, vers 1-21. Door hetzelve onderwijst, en regeert en zegent God de kinderen van de mensen.

II. De Verlosser is het eeuwige Woord, en de wijsheid, de logos, Hij is de wijsheid, die spreekt tot de kinderen van de mensen, in het eerste gedeelte van het hoofdstuk, alle Goddelijke openbaring gaat door Zijn hand en concentreert zich in Hem, maar het is van Hem als de persoonlijke wijsheid, de tweede persoon in de Goddelijke drieëenigheid, dat, naar het gevoelen van velen van de ouden, Salomo hier spreekt, vers 22-31. Hij besluit met een herhaalde last aan de kinderen van de mensen om aandachtig naar de stem van God in Zijn Woord te horen, vers 32-36.

Spreuken 8:1-11

De wil van God, ons geopenbaard tot ons heil wordt ons hier voorgesteld als gemakkelijk te kennen en te verstaan, opdat niemand iets hebbe om zijn onwetendheid of dwaling te verontschuldigen, en als waardig om aangenomen te worden, opdat niemand iets hebbe om zijn veronachtzaming en ongeloof te verontschuldigen.

I. De dingen, die geopenbaard zijn, zijn gemakkelijk te weten, want zij zijn voor ons en voor onze kinderen, Deuteronomium 29:29, en wij behoeven niet op te klimmen naar de hemel, of neer te dalen in de afgronden om er de kennis van te verkrijgen, Deuteronomium 30:1, want zij zijn reeds enigermate bekend gemaakt door de werken van de schepping, Psalm 19:1, maar ten volle door het geweten van de mensen en de eeuwige redenen en regelen van goed en kwaad maar het duidelijkst door Mozes en de profeten, laat hen die horen.

De voorschriften van de wijsheid kunnen gemakkelijk gekend worden, want

1. Zij worden luide bekend gemaakt, vers 1. *Roept de wijsheid niet?* Ja zij roept luide en houdt niet in, Jesaja 58:1. Zij doet haar stem horen als iemand wie het ernst is, die verlangt gehoord te worden. Jezus stond en riep, Johannes 7:37. De vloek en de zegen werden met verheven stem door de Levieten gelezen, Deuteronomium 27:14. En des mensen hart spreekt soms luid tot hen, er zijn luide kreten van de consciëntie, zowel als fluisteringen.

2. Zij worden verkondigd van omhoog, vers 2. *Zij staat op de spits van de hoge plaatsen aan de weg.* Het was van de top van de berg Sinai, dat de wet was gegeven, en Christus heeft haar verklaard in een rede, uitgesproken op de berg. Als wij de Goddelijke openbaring gering achten, dan keren wij ons af van dien, die van de hemelen is, Hebreeen 12:25. De overspelige vrouw sprak in het verborgen, de orakelen van de heidenen mompelden, maar de wijsheid spreekt openlijk, de waarheid zoekt geen hoeken, maar beroept zich gaarne op het licht.

3. Zij worden verkondigd in het voorste van het gewoel, in de plaatsen waar het volk bijeenkomt, in hoe groter getal, hoe beter. Jezus sprak in de synagoge en in de tempel, waar de Joden van alle plaatsen samenkwamen, Johannes 18:20. iedere mens, die op de weg voorbijgaat, van welke rang of positie hij ook zij, kan weten wat goed is en wat de Heere van hem eist, en zo hij het niet weet is het zijn eigen schuld. Geen spraak en geen taal is er, waar de stem van de wijsheid niet wordt gehoord, haar ontdekkingen en haar raadgevingen worden aan ieder zonder onderscheid, gegeven. Wie oren heeft om te horen, die hore.

4. Zij worden verkondigd waar zij het meest nodig zijn. Zij zijn bestemd om ons ten gids te zijn op de weg, en daarom worden zij verkondigd *ter plaatse waar paden zijn,* waar vele wegen zich kruisen, opdat aan de reizigers, indien zij het slechts willen vragen, getoond worde wat de rechte weg is, juist op het ogenblik wanneer zij verlegen staan, omdat zij het niet weten. Uw oren zullen horen het woord desgenen, die achter u is, zeggende: Dit is de weg, Jesaja 30:21. De zot weet niet naar de stad te gaan, Prediker 10:15, en daarom staat de wijsheid gereed om hem de weg te wijzen, *staat aan de poort, voor aan de stad,* gereed om hem te zeggen waar het huis is van de ziener, 1 Samuel 9:18. Ja meer, zij volgt de mensen naar hun eigen huizen, en bij het binnenkomen door de deur roept zij: Vrede zij deze huize, en indien aldaar een zoon des vredes is, dan zal de

vrede er voorzeker op rusten. Gods dienstknechten zijn aangesteld om voor het volk te getuigen, beide in het openbaar en van huis tot huis. Hun eigen geweten volgt hen met vermaningen, waar zij ook heengaan, en zij kunnen niet buiten het bereik van het gehoor ervan komen, zolang zij hun hoofd en hun hart met zich omdragen, die hun tot wet zijn.

5. Zij zijn gericht tot de kinderen van de mensen. Wij geven acht op de rede, waarin wij onszelf horen noemen, hoewel wij er anders geen acht op zouden slaan, daarom spreekt de wijsheid tot ons, *"Tot u, o mannen, roep* ik, vers 4, niet tot engelen, zij hebben dit onderricht niet nodig, niet tot duivelen, zij zijn onherstelbaar verloren, niet tot redeloze dieren, zij zijn er onvatbaar voor, maar *tot u, o mannen* die geleerder zijt dan de dieren van de aarde, en wijzer zijt gemaakt dan het gevogelte des hemels. Aan u is deze wet gegeven, tot u is dit woord van uitnodiging en vermaning gezonden. *Mijn stem is tot de mensenkinderen,* die het nodig hebben onderricht te ontvangen, en aan wie naar men zou denken het zeer welkom zal zijn. Het is niet alleen tot u, o Joden, dat de wijsheid roept, of tot u, o voorname, aanzienlijke mannen, of tot u, o geleerden, maar *tot u, o mannen, O mensenkinderen,* zelfs tot de geringsten.

6. Zij zijn bestemd om hen verstandig te maken, vers 5, zij zijn berekend, niet alleen voor mensen, die vatbaar zijn voor wijsheid, maar voor zondige mensen, gevallen mensen, dwaze mensen, die haar nodig hebben, en zonder haar rampzalig zouden zijn, *gij onverstandigen, verstaat kloekzinnigheid*. Al zijt gij ook nog zo onverstandig, toch zal de wijsheid u tot haar leerlingen aannemen, en dat niet alleen, maar als gij door haar geregeerd wilt worden, zal zij het ondernemen om u een verstandig hart te geven, u *met het hart te doen verstaan.* Als zondaren hun zonden verlaten en in waarheid Godsdienstig worden, dan verstaan de onverstandigen wijsheid.

II. De geopenbaarde dingen zijn waardig om gekend te worden, alle aanneming wel waardig. Wij hebben het nodig te horen, want:

1. Zij zijn van onschatbare waardij, het zijn *vorstelijke dingen,* vers 6. Hoewel zij onder het bereik zijn van het kleinste verstand, is er toch datgene in, dat ook het grootste verstand zal onderhouden. Het zijn Goddelijke en hemelse dingen, zij zijn zo voortreffelijk, dat daarbij vergeleken, alle andere geleerdheid slechts kinderspel is. Dingen, die betrekking hebben op een eeuwige God, een onsterflijke ziel en een eeuwigdurende staat moeten wel *voortreffelijke dingen zijn.*

2. Zij zijn van onbetwistbare billijkheid, en dragen het bewijs van hun kostelijkheid in zich, het zijn rechte dingen) vers 6, zij zijn allen *in gerechtigheid,* vers 8, en *er is niets verdraaids noch verkeerds in*. Al de voorschriften en aanwijzingen van de geopenbaarde Godsdienst zijn in overeenstemming met, en tot de volmaaktheid leidende van het licht en de wet van de natuur, en er is niets in, dat ons enigerlei bezwaarnis oplegt, ons onder onwettig bedwang legt, dat van de waardigheid en vrijheid van de menselijke natuur niet betaamt, niets, waarover wij reden hebben te klagen, al Gods geboden zijn recht.

3. Zij zijn van onbetwistbare waarheid, de leerstellingen van de wijsheid, waarop haar wetten gegrond zijn, zijn van zodanige aard, dat wij er onze onsterflijke ziel op kunnen wagen. *Mijn mond zal waarheid spreken,* vers 7, de gehele waarheid, en niets dan de waarheid, want het is een getuigenis aan de wereld. Ieder woord van God is waar, er is geen vroom bedrog in, ook worden wij niet bedrogen of misleid in hetgeen ons tot ons welzijn gezegd wordt. Christus is een getrouwe

getuige, is de waarheid zelf, goddeloosheid, liegen is Zijn lippen een gruwel. Liegen is goddeloosheid, en wij moeten er ons niet slechts van onthouden maar het moet ons een gruwel zijn en zo ver van hetgeen wij zeggen, als van hetgeen God zegt tot ons. Zijn woord aan ons is ja en amen, zo laat het onze dan nooit ja en neen zijn.

4. Zij zijn verwonderlijk welkom en aangenaam aan hen, die ze recht vatten, die zichzelf recht verstaan, wier oordeel niet verblind is door de wereld en het vlees, die niet onder de macht zijn van het vooroordeel, maar van God geleerd zijn, en wier verstand door Hem geopend is, die onpartijdig wetenschap zoeken, en haar gevonden hebben door het onderzoek dat zij hebben ingesteld. Voor hen zijn zij alle:

a. Duidelijk en niet moeilijk te verstaan. Indien het boek verzegeld is, dan is het dit voor hen, die willens onwetend zijn. Indien ons Evangelie bedekt is, zo is het bedekt in redenen die verloren gaan, maar voor hen, die wijken van het kwade, dat verstand is, die het goede verstand hebben, dat zij bezitten, die de geboden doen, zijn zij alle duidelijk, en is er niets moeilijks in. De weg van de Godsdienst is een grote weg, en zij, die erop wandelen zullen, al zijn zij ook dwazen, niet dwalen, Jesaja 35:8. Diegenen dus doen een groot onrecht aan het gewone volk, die hun het gebruik van de Schriften ontzeggen, onder voorwendsel, dat zij ze niet kunnen verstaan, terwijl zij voor eenvoudige mensen geheel duidelijk zijn.

b. Zij zijn alle recht, er is niets hards in om er zich aan te onderwerpen. Zij, die onderscheiden kunnen tussen dingen, die van elkaar verschillen, die goed en kwaad kennen, erkennen geredelijk de rechtheid van al de voorschriften van de wijsheid, en daarom zullen zij zich zonder murmurering of tegenspreken er door laten regeren.

III. Uit dit alles leidt hij af dat de rechte kennis van die dingen ze voor hen, die ze ter harte nemen en er naar leven, dierbaarder maakt dan al de schatten van de wereld, vers 10, 11. *Neemt mijn tucht aan en niet zilver.* De tucht het onderwijs, moet niet slechts gehoord, maar aangenomen worden. Wij moeten haar welkom heten, er de indrukken van ontvangen, en ons aan het gebod ervan onderwerpen, en dat wel veeleer *dan goud,* dan *uitgelezen, uitgegraven goud,* dat is:

1. Wij moeten aan de Godsdienst de voorkeur geven boven rijkdom, en het er voor houden dat, zo wij de kennis en de vreze Gods in ons hart hebben, wij in werkelijkheid gelukkiger zijn, en beter verzorgd zijn voor iedere toestand van het menselijk leven, dan wanneer wij nog zoveel zilver en goud hadden. Wijsheid is in zichzelve beter en daarom moet zij ook in onze schatting *beter zijn dan robijnen.* Zij zal ons een beter deel zijn, toon haar en zij zal een schoner sieraad zijn dan juwelen en edelgesteenten van de grootste waardij. Wat wij ons ook van de schatten van deze wereld kunnen wensen, indien wij het hadden, zou het niet waard zijn om vergeleken te worden met de voordelen, die ernstige Godsvrucht aanbrengt.

2. Wij moeten dood wezen voor de rijkdom van deze wereld, ten einde ons met des te meer ijver en ernst toe te wijden aan de zaken van de Godsdienst. Wij moeten tucht of onderricht ontvangen als het voornaamste, en er onverschillig voor zijn of wij al of niet zilver ontvangen, ja wij moeten dit niet ontvangen als ons deel en loon, zoals de rijke man, die in zijn leven zijn goed ontvangen heeft.

Spreuken 8:12-21

De wijsheid hier is Christus, in wie al de schatten van de wijsheid en kennis verborgen zijn, het is Christus in het woord, en Christus in het hart, niet alleen Christus aan ons geopenbaard, maar Christus in ons geopenbaard. Het is het Woord van God, de gehele omvang van de Goddelijke openbaring, het is God, het Woord, in wie alle Goddelijke openbaring zich concentreert, het is de ziel, gevormd door het woord, het is Christus, gevormd in de ziel, het is Godsdienst in zijn reinheid en kracht. Heerlijke dingen worden hier van deze uitnemende persoon, van deze uitnemende zaak gesproken.

I. De Goddelijke wijsheid geeft aan de mensen een goed hoofd, vers 12. *Ik, wijsheid, woon bij de kloekzinnigheid,* niet bij vleselijke staatkunde (de wijsheid, die van boven is, is daaraan tegenovergesteld, 2 Corinthiers 1:12), maar bij ware voorzichtigheid, welke dient voor de goede regeling van de wandel en van de omgang met elkaar, die wijsheid van de voorzichtigen, die ons onze weg doet verstaan, en in alle omstandigheden nuttig is om te bestieren, de voorzichtigheid van de slang, niet alleen om voor kwaad te behoeden, maar om ons te leiden en te besturen in goeddoen. De *wijsheid woont bij de voorzichtigheid,* want voorzichtigheid is het voortbrengsel van de Godsdienst, en hier wordt met de hulp van de Schrift meer kennis gevonden, beide voor het rechte verslaan van de leidingen van Gods voorzienigheid en voor het verijdelen van Satans raadslagen en het goeddoen in ons geslacht, dan ooit ontdekt werd door de geleerdheid van de filosofen of het beleid van de staatslieden. Wij kunnen het toepassen op Christus zelf, Hij *woont, bij de kloekzinnigheid,* want geheel Zijn onderneming is de wijsheid Gods, bestaande in verborgenheid, waarin Hij overvloedig is geweest over ons in alle wijsheid en voorzichtigheid.

II. Zij geeft de mensen een goed hart vers 13. De ware Godsdienst, *bestaande in de vreze des Heeren,* welke de wijsheid is, die tevoren werd aanbevolen, leert de mensen:

1. Alle zonde te haten, als mishagende aan God, en verderfelijk zijnde voor de ziel, *de vreze des Heeren is te haten het kwade, de kwade weg,* de zonde te haten als zonde, en daarom alle leugenpaden te haten. Waar ontzag is voor God, daar is vrees voor de zonde, als een kwaad, als enig en alleen kwaad.

2. Inzonderheid hoogmoed en hartstocht te haten, deze twee algemeen heersende en gevaarlijke zonden. Waanwijsheid, een hoge dunk van onszelf, *de hovaardigheid en de hoogmoed* zijn zonden, die Christus haat, evenals allen, die de Geest van Christus hebben, iedereen haat ze in anderen, maar wij moeten ze haten in onszelf. *De mond van de verkeerdheden,* gemelijkheid tegenover anderen, haat God, omdat hij zulk een vijand is van de vrede van de mensheid, en daarom moeten wij hem ook haten. Tot eer van de Godsdienst zij gezegd dat hij, hoe onrechtvaardiglijk hij ook wordt beschuldigd, zo ver is van de mensen verwaand en zuur te maken, dat niets meer tegenovergesteld er aan is dan hoogmoed en hartstocht, noch dat hij ons meer leert te verfoeien.

III. Zij heeft een grote invloed op openbare zaken en het goed bestuur over alle gemeenschappen, vers 14. Christus, als God, heeft sterkte en verstand. In Zijn wijsheid en macht als Verlosser is Hij de wijsheid Gods en de kracht Gods. Voor allen, die de Zijnen zijn, is Hij van God beide kracht en wijsheid gemaakt, in Hem zijn zij voor ons opgelegd, opdat wij onze plicht beide mogen kennen en

doen. Hij is de Wonderlijke, de Raad, en geeft die genade, die alleen wezenlijke wijsheid is. Hij is het verstand zelf, en heeft sterkte voor allen, die zich in Hem versterken. De ware Godsdienst geeft de mensen in alle moeilijke omstandigheden de beste raad, en helpt om hun weg klaar en effen te maken, overal waar hij is, is hij *verstand,* hij heeft *sterkte,* hij zal alles voor ons wezen wat wij nodig hebben, beide tot dienen en tot lijden. Waar het Woord van God rijkelijk woont, maakt het de mens volmaakt, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust.

Van alle mensen hebben koningen vorsten en rechters het meest behoefte aan wijsheid en sterkte, aan raad en kloekmoedigheid, ten einde de plichten, die hun opgelegd zijn, naar behoren te kunnen volbrengen, en een zegen te kunnen wezen voor het volk, over hetwelk zij gesteld zijn. Daarom zegt de wijsheid: *door mij regeren de koningen,* vers 15, 16. Dat is:

1. De burgerlijke regering is een Goddelijke instelling, en zij, aan wie het bestuur er over is toevertrouwd, hebben hun opdracht van Christus, het is een tak van Zijn koningsambt, dat door Hem *koningen regeren,* aan Hem, aan wie al het oordeel is overgegeven, is hun macht ontleend. Zij regeren door Hem, en daarom behoren zij te regeren voor Hem.

2. Welke gaven en bevoegdheden voor de regering koningen of vorsten ook hebben, zij zijn ze verschuldigd aan de genade van Christus voor hen, Hij geeft hun de geest van de regering, en zij hebben niets, geen bekwaamheid, geen beginselen van recht en gerechtigheid, dan waarmee Hij hen begiftigd heeft. "Een Goddelijke uitspraak is op de lippen des konings" Spreuken 16:10, en zij zijn voor hun onderdanen wat Hij hen voor hen doet zijn.

3. De Godsdienst is in grote mate de kracht en steun van de burgerlijke regering, hij leert aan de onderdanen hun plicht, en zo regeren door hem de koningen zoveel gemakkelijker over hen, hij leert aan de koningen hun plicht, en zo regeren koningen door hem zoals zij behoren te regeren, zij *stellen gerechtigheid* terwijl zij regeren in de vreze Gods. Diegenen regeren goed, die door de Godsdienst geregeerd worden.

IV. Zij zal allen gelukkig maken, waarlijk gelukkig maken, die haar ontvangen en aannemen.

1. Zij zullen gelukkig wezen in de liefde van Christus, want Hij is het, die zegt: *Ik heb lief die mij liefhebben,* vers 17. Zij, die de Heere Jezus Christus in oprechtheid liefhebben zullen door Hem met een bijzondere onderscheidende liefde bemind worden, Hij zal hen liefhebben en zich aan hen openbaren.

2. Zij zullen gelukkig zijn in de goede uitslag van hun zoeken naar Hem. *Die mij vroeg zoeken,* bekendheid met mij zoeken, deel in mij zoeken te hebben, zoeken het *vroeg,* zoeken het ijverig, zoeken het voor alle andere dingen, zij die mij intijds, in de dagen hunner jeugd, beginnen te zoeken, zullen vinden wat zij zoeken. Christus zal de hunne wezen, en zij zullen de Zijnen zijn, Hij heeft nooit gezegd: Zoekt Mij tevergeefs.

3. Zij zullen gelukkig zijn in de rijkdom van de wereld, of in hetgeen oneindig beter is.

A. Zij zullen zoveel rijkdom en eer hebben als de oneindige wijsheid goed voor hen acht vers 18, zij zijn bij Christus, Hij heeft ze te geven, en of Hij het geschikt acht ze ons te geven moet aan Hem

overgelaten worden. Soms draagt de Godsdienst er toe bij om mensen rijk en groot te maken in deze wereld, verkrijgt hun eer en achting, en vermeerdert aldus hun bezittingen, en de rijkdom, die de wijsheid geeft aan haar gunstgenoten, heeft deze twee voordelen:

a. Het is rijkdom en gerechtigheid, rijkdom, eerlijk verkregen, niet door bedrog en verdrukking, maar door eerlijke wegen en middelen, en rijkdom op liefdadige wijze gebruikt en besteed in aalmoezen, die *gerechtigheid* worden genoemd. Zij, die hun rijkdom hebben door Gods zegen op hun arbeid en vlijt, en die een hart hebben om er goed mee te doen hebben *rijkdom en gerechtigheid.*

b. Dat het daarom *duurzaam goed is,* rijkdom, verkregen door ijdelheid, zal spoedig verminderen, maar die op goede, eerlijke wijze verkregen is, zal duurzaam zijn en zal aan de kindskinderen worden nagelaten. En wat goed besteed wordt in werken van Godsvrucht en liefdadigheid is uitgezet op de beste interest, en zal als zodanig duurzaam zijn, want de vrienden, uit de onrechtvaardige Mammon verkregen, zullen wanneer ons ontbreken zal, ons ontvangen in de eeuwige tabernakelen, Lukas 16:9. Het zal na vele dagen gevonden worden, gevonden worden voor de eeuwigheid.

B. Indien zij geen rijkdom en eer hebben in deze wereld, zullen zij hebben wat oneindig beter is, vers 19. *"Mijn vrucht is beter dun goud,* en zal iets beters teweegbrengen, zal in kleiner omvang van meer waardij zijn, *en mijn inkomen dan uitgelezen zilver,* zal voor een betere handel kunnen dienen." Wij kunnen ons er van verzekerd houden, dat de voortbrengselen van de wijsheid niet alleen ten laatste maar dat intussen haar inkomen, niet alleen haar vrucht, maar haar inkomsten van meer waardij zijn dan de beste inkomsten, hetzij van dadelijke bezittingen, of van het toevallen van erfgoed in deze wereld.

4. Zij zullen thans gelukkig zijn in de genade van God, die zal op de goede weg hun gids wezen, vers 20. Dit is die vrucht van de wijsheid, die *beter is dan goud, dan fijn goud,* zij *doet wandelen op de weg van de gerechtigheid,* toont ons die weg, en gaat er ons op voor, de weg waarop God wil, dat wij zullen wandelen, en die ons gewis aan het begeerde doel zal brengen. Zij leidt ons *in het midden van de paden des rechts,* en behoedt ons voor afwijken ter van een of ter anderer zijde. "In medio virtus De deugd ligt in het midden." Door Zijn Geest leidt Christus de gelovigen in alle waarheid, en zo leidt Hij hen op de weg van de gerechtigheid, en wandelen zij door de Geest.

5. Zij zullen gelukkig zijn in de heerlijkheid van God hiernamaals, vers 21. De wijsheid *leidt in de paden van de gerechtigheid,* niet alleen om haar vrienden op de weg des plichts en van de gehoorzaamheid te houden maar ook om hen *te doen beërven dat bestendig is,* en *hun schatkameren te vervullen,* dat niet geschieden kan door de dingen van deze wereld, noch door iets, wat het ook zij, minder dan God en de hemel. Het geluk van hen, die God liefhebben en zich wijden aan Zijn dienst, is degelijk en geeft voldoening.

a. Het is degelijk, het is een geluk, dat in en op zichzelf bestaat, geen steunselen van buiten nodig heeft, geestelijke en eeuwige dingen zijn de enig wezenlijke en substantiële dingen. Blijdschap in God is wezenlijke blijdschap, zij is solide en wel gegrond op de beloften, Christus is er de borg van. Zij beërven goed, degelijk goed, hun erfdeel hiernamaals bestaat uit wezenlijk en degelijk goed, het

is een geheel zeer uitnemend gewicht van eeuwige heerlijkheid, een blijvend goed in de hemelen, Hebreeen 10:34. Al het geluk, dat zij hebben als erfgenamen, is gegrond op hun kindschap.

b. Het geeft voldoening, het zal niet slechts hun handen vullen, maar *hun schatkameren*, hen niet slechts onderhouden, maar hen rijk maken. De dingen van deze wereld kunnen de buik van de mensen vervullen, Psalm 17:14, maar niet hun schatkameren, want zij kunnen zich daarvan niet eens verzekeren goederen te zullen opleggen voor vele jaren, zij kunnen er reeds heden nacht van beroofd worden, maar al zijn de schatkameren van de ziel ook nog zo ruim, er is in God genoeg, genoeg in Christus, genoeg in de hemel, om ze te vervullen. In de beloften van de wijsheid zijn voor de gelovigen goederen opgelegd, niet voor dagen en jaren, maar voor de eeuwigheid, daarom is haar vrucht *beter dan goud.*

Spreuken 8:22-31

Dat het een verstandelijk en Goddelijk persoon is, die hier spreekt, schijnt zeer duidelijk, en niet bedoeld is van een blote essentiële eigenschap van de Goddelijke natuur, want de wijsheid hier heeft persoonlijke eigenschappen en handelingen, en die verstandelijke, Goddelijke persoon kan geen ander zijn dan de Zoon van God zelf, aan wie de voornaamste dingen, die hier van de wijsheid gezegd worden, in andere plaatsen van de Schrift toegekend worden, en wij moeten de Schrift verklaren door haarzelve. Indien Salomo zelf slechts de lof van de wijsheid bedoelde, daar zij een eigenschap Gods is, door welke Hij de wereld heeft gemaakt, en haar regeert, om zo aan de mensen de studie van de wijsheid aan te bevelen, dan heeft toch de Geest van God, die hem ingaf wat hij schreef, hem, evenals dikwijls ook David, de uitdrukkingen doen gebruiken, die voor niemand anders gepast zijn dan voor de Zoon van God, en ons leiden in de kennis van grote dingen betreffende Hem. Alle Goddelijke openbaring is de openbaring van Jezus Christus, die God Hem gegeven heeft, en hier wordt ons gezegd wie en wat Hij is, als God, in de eeuwige raad bestemd om de Middelaar te zijn tussen God en de mens. De beste verklaring van deze verzen hebben wij in de eerste vier verzen van het Evangelie van Johannes. In den beginne was het Woord en verv.

Merk hier op betreffende de Zoon van God:

1. Zijn persoonlijkheid en onderscheiden bestaan, een met de Vader, en van hetzelfde wezen, en toch een persoon op zichzelf, die *de Heere bezat,* vers 22, *die gezalfd is geweest* vers 23, *geboren is,* vers 24. 25, *Hij was bij Hem,* vers 30, want Hij was het uitgedrukte beeld van Zijn zelfstandigheid, Hebreeen 1:3.

2. Zijn eeuwigheid, Hij was gegenereerd van de Vader, want *de Heere bezat Hem,* als Zijn eigen Zoon, Zijn geliefde Zoon, had Hem in Zijn schoot, Hij was gegenereerd als de eengeborene des Vaders, en wel *voordat de wereld was,* waar hier zeer uitvoerig bij verwijld wordt. Het Woord was eeuwig, en was in wezen voordat de wereld bestond, voor het begin des tijds, en derhalve moet het van eeuwigheid zijn. *De Heere bezat Hem in het begin Zijns wegs,* in Zijn eeuwige raad, want die was *voor Zijn werken:* deze weg had in werkelijkheid geen begin, want Gods voornemens zijn eeuwig, gelijk Hij zelf is, maar God spreekt tot ons in onze taal. De wijsheid verklaart zich, vers 23, *ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest.* De Zoon van God was, in de eeuwige raad Gods, bestemd en verhoogd om de wijsheid en de kracht te zijn des Vaders, licht en leven, en alles in alles, beide in de schepping en in de verlossing van de wereld.

Dat Hij geboren en tot Zijn ambt gezalfd was voor de schepping van de wereld, wordt hier in een grote verscheidenheid van uitdrukkingen uitgesproken, in ongeveer dezelfde bewoordingen, als waarin de eeuwigheid van God zelf is uitgedrukt, Psalm 90:2..

a. *Eer de aarde was,* en die was gemaakt *in den beginne,* voordat de mens gemaakt was, daarom was de tweede Adam in wezen voor de eerste, want de eerste Adam was gemaakt uit de aarde, de tweede was in wezen voor de aarde en daarom is Hij niet uit de aarde, Johannes 3:31.

b. Voordat de zee was, vers 24, *toen de afgronden nog niet waren,* waarin de wateren bijeen vergaderd werden, *geen fonteinen,* uit welke die wateren konden voortkomen, toen nog niets

bestond van de diepte van de wateren, waarop de Geest Gods zweefde ter voortbrenging van de zichtbare schepping Genesis 1:2.

c. Voordat de bergen, de eeuwige bergen er waren, vers 25. Om Job te overtuigen van zijn onbekwaamheid om over de Goddelijke raadsbesluiten te oordelen, vraagt Elifaz hem, Zijt gij voor de heuvelen voortgebracht? Job 15:7. Neen, dat zijt gij niet, maar het eeuwige Woord is *voor de heuvelen geboren.*

d. Voor de bewoonbare delen van de wereld, die de mensen bebouwen en waarvan zij de vruchten oogsten, vers 26, *de velden* in de dalen en vlakten, voor welke de bergen als een muur zijn, die *de aanvang* zijn *van de stofjes van de wereld, het eerste gedeelte van het stof,* zoals sommigen het lezen, de atomen, waaruit de onderscheidene delen van de wereld zijn samengesteld, *het eerste* of *voornaamste deel van het stof* zo kan het ook gelezen worden, en opgevat van de mens die uit het stof van de aarde gemaakt was, en stof is, maar het voornaamste deel van het stof is stof dat levend is gemaakt, verfijnd stof. Het eeuwige Woord bestond voordat de mens gemaakt was, want in Hem was het leven van de mensen.

3. Zijn werking in de schepping van de wereld.

a. Hij was niet slechts in wezen voordat de wereld was, maar Hij was, toen de wereld gemaakt werd, er bij tegenwoordig, niet als de toeschouwer, maar als de bouwmeester. God deed Job verlegen staan en verootmoedigd door hem te vragen "Waar waart gij, toen Ik de aarde grondde, wie heeft haar maten gezet?" Job 38:4 en verv. Waart gij dat eeuwige Woord, die eeuwige wijsheid, die dat grote werk heeft bestuurd en tot stand gebracht? Neen, gij zijt van gisteren." Maar de Zoon van God, naar het gesprek schijnende te verwijzen, dat God met Job heeft gehad, verklaart hier van zichzelf, dat Hij werkzaam is geweest in hetgeen, waarvan Job niet eens kon zeggen getuige te zijn geweest, namelijk in de schepping van de wereld. "Door Hem heeft God de wereld gemaakt," Efeziers 3:9, Hebreeen 1:2, Coloss. 1:16. Toen God op de eerste dag van de schepping, bij de aanvang des tijds, het licht heeft voortgebracht door een woord, is de eeuwige wijsheid dat almachtige woord geweest. Toen Hij de hemelen, de fontein van dat licht, bereidde, dat, wat het hier ook moge wezen, daar substantieel is was ik daar.

b. Niet minder bedrijvig werkzaam was Hij, toen Hij op de tweede dag het uitspansel heeft uitgespreid, *een cirkel over het vlakke des afgronds beschreef,* vers 27, hem naar alle zijden met dat gewelf omgaf, of met dat gordijn. Het kan ook verwijzen naar de nauwkeurige orde en methode, waarmee God al de delen van het heelal heeft geformeerd, zoals de werkman zijn werk met lijn en passer aftekent. Het werk week in niets af van het plan dat in de eeuwige Geest er van gevormd was.

c. Hij werd ook gebruikt in het werk van de derde dag, toen de wateren boven het uitspansel bijeenvergaderd werden, toen Hij de opperwolken van boven vestigde, en die beneden het uitspansel door de fonteinen des afgronds vast te maken, die deze wateren uitzenden, vers 28, en door de perken in stand te houden van de zee, die de vergaderbak is van deze wateren, vers 29. Dit geeft de eer te kennen van de eeuwige wijsheid, want hierdoor heeft God zich bewezen een God te zijn, die grotelijks te vrezen is, Jeremia 5:22, dat Hij de zee het zand tot een paal gesteld heeft, opdat het droge boven de wateren gezien zou blijven, en geschikt zou zijn om een woning te wezen

voor de mens en zo heeft Hij *de grondvesten van de aarde gesteld.* Hoe bekwaam, hoe geschikt is de Zoon van God om de Zaligmaker van de wereld te zijn, die er de schepper van is geweest.

4. Het oneindig welbehagen, dat de Vader in Hem, en Hij in de Vader heeft gehad, vers 30. *Toen was ik een voedsterling bij Hem.* Gelijk Hij door een eeuwige generatie voortgebracht was door de Vader, zo is Hij door de eeuwige raad een voedsterling bij Hem geweest, hetgeen te kennen geeft, niet alleen de oneindige liefde van de Vader voor de Zoon, die daarom de Zoon van Zijn liefde wordt genoemd, Coloss. 1:13, maar ook de wederzijdse goede verstandhouding, die er tussen hen bestond betreffende het werk van der mensen verlossing, dat de Zoon op zich ging nemen, en omtrent hetwelk de raad des vredes tussen hen was, Zacheria 6:13. Hij was "alumnus Patris des Vaders leerling," zoals ik mag zeggen, van eeuwigheid af opgeleid tot die dienst, die Hij in de volheid des tijds zou volbrengen, en die daarvoor onder het bijzonder opzicht en de bescherming van de Vader is gekomen, Hij is Mijn knecht, die Ik ondersteun, Jesaja 42:1. Hij deed wat Hij de Vader zag doen, Johannes 5:19, wat Zijn Vader behaagde, Hij had Zijn eer en heerlijkheid op het oog, deed naar het gebod, dat Hij van Zijn Vader had ontvangen, en dat alles als een, die *een voedsterling bij Hem is geweest.* Hij was dagelijks Zijns Vaders vermakingen, (Mijn Uitverkorene, in wie Mijn ziel een welbehagen heeft, zegt God, Jesaja 42:1, en Hij was te aller tijd voor Zijn aangezicht spelende. Dit kan verstaan worden, hetzij:

a. Van de oneindige verlustiging, die de personen van de gezegende Drieëenheid hebben in elkaar, en waarin veel van de gelukzaligheid van de Goddelijke natuur bestaat. Of,

b. Van het welbehagen, dat de Vader had in de werkingen van de Zoon, toen Hij de wereld heeft gemaakt. God zag alles wat de Zoon gemaakt had, en zie, het was zeer goed, het behaagde Hem, en daarom was de Zoon dagelijks, dag aan dag, gedurende de zes dagen van de schepping, dieswege Zijn verlustiging, Exodus 39:43. En de Zoon zelf verlustigde zich voor Zijn aangezicht in de schoonheid en harmonie van geheel de schepping, Psalm 104:31. Of,

c. Van de voldoening, die zij hadden in elkaar met betrekking tot het grote werk van des mensen verlossing. De Vader verlustigde zich in de Zoon, als Middelaar tussen Hem en de mens, had een welbehagen in hetgeen Hij voorstelde, Mattheus 3:17, en beminde Hem, omdat Hij het ondernam, om Zijn leven te stellen voor de schapen, Hij stelde vertrouwen in Hem, dat Hij Zijn werk volbrengen, en er niet in falen zou. De Zoon heeft zich te allen tijde verlustigd voor Zijn aangezicht. Hij had lust om Zijn welbehagen te doen, Psalm 40:9, bleef getrouw en standvastig bij Zijn onderneming, als een, die er voldoening in vond, en toen het er op aankwam heeft Hij er even veel voldoening als ooit in te kennen gegeven, zeggende: Ik kom, om te doen wat in de rol des boeks van mij geschreven is.

5. De genadige zorgende belangstelling, die Hij had in het mensdom, vers 31. De wijsheid verblijdde zich, niet zozeer in de rijke voortbrengselen van de aarde, of in de schatten die in haar schoot zijn verborgen, als wel in de bewoonbare gedeelten ervan, *Zich verblijdende in de bewoonbare delen van Zijn aarde,* vers 31, want *Zijn vermakingen waren met de mensenkinderen.* Niet slechts van de schepping van de mens wordt als met een bijzonder genoegen gesproken, Genesis 1:26, maar van de verlossing en zaligheid van de mens. De Zoon van God was voor de grondlegging van de wereld verordineerd voor dat grote werk, 1 Petrus 1:20. Een overblijfsel van de kinderen van de mensen was Hem gegeven, om door Zijn genade tot Zijn heerlijkheid te worden gebracht, en deze

waren het, in wie Hij zich verlustigde, met wie Zijn vermakingen waren, Zijn kerk was het bewoonbare deel Zijns aardrijks, bewoonbaar gemaakt voor Hem, opdat de Heere God onder hen zou wonen, die weerspannig zijn geweest, en hierin verblijdde Hij zich in het vooruitzicht van zaad te zullen zien. Hoewel Hij al de moeilijkheden voorzag, die Hij in Zijn werk zou ontmoeten, de dienst en het lijden, waar Hij door heen moest gaan, heeft Hij er toch, omdat het zou uitlopen en heerlijkheid Zijns Vaders, en de zaligheid van die kinderen van de mensen, die Hem gegeven waren, met de grootst mogelijke voldoening naar uitgezien, waarin voor ons al de aanmoediging ligt opgesloten, die wij kunnen verlangen om tot Hem te komen en op Hem te vertrouwen voor al de weldaden en voorrechten, die voor ons in Zijn glorierijke onderneming bedoeld zijn.

Spreuken 8:32-36

Wij hebben hier de toepassing van de rede van de wijsheid, doel en strekking ervan is ons allen tot een volstrekte en algehele onderworpenheid te brengen aan de wetten van de Godsdienst, ons wijs en Godvruchtig te maken, niet ons hoofd te vullen met bespiegelingen, of onze tong met twistingen, maar om hetgeen verkeerd is in ons hart en ons leven recht te zetten. Te dien einde is hier:

I. Een vermaning om de stem van de wijsheid te horen en te gehoorzamen, met het goede onderwijs, dat het Woord van God ons geeft, in te stemmen en het aan te nemen, en er de stem van Christus in te onderscheiden, zoals de schapen de stem des herders kennen.

1. Wij moeten vlijtige hoorders zijn van het Woord, want hoe kunnen wij geloven in Hem van wie wij niet gehoord hebben? "Nu *dan, kinderen, hoort naar mij,"* vers 32, meest het geschreven Woord, woont de prediking des Woords bij, dankt God voor beide, en hoort in beide Hem spreken tot u." Laat kinderen op jeugdige leeftijd horen, want dat is de leeftijd, waarin zij leren, en waar zij dan naar luisteren, zal invloed op hen hebben, zodat zij er waarschijnlijk hun leven lang door geregeerd zullen worden en zij zich dan inderdaad als haar kinderen zullen betonen.

Wij moeten de woorden van de wijsheid horen:

A. Met onderworpenheid en met een gewillig hart, vers 33. *Hoort de tucht en wordt wijs, en verwerpt die niet*, hetzij als hetgeen dat gij niet nodig hebt, of als iets waar gij niet van houdt, zij wordt u aangeboden als een vriendelijkheid, een weldaad, en het is op uw gevaar zo gij haar verwerpt. Zij, die de raad Gods verwerpen, verwerpen hem tegen zichzelf.

B. Voortdurend en met een aandachtig oor. Wij moeten de wijsheid zo horen, dat wij *wakende zijn aan haar poorten*, zoals bedelaars om een aalmoes te ontvangen, zoals cliënten om raad te ontvangen, en te wachten met nederigheid en geduld, zoals dienstknechten de posten harer deuren waarnemen. Zie hier welk een goed huis de wijsheid houdt, want iedere dag is een uitdelingsdag. Terwijl wij Gods werken voor onze ogen hebben en Zijn Woord in onze handen is, kunnen wij iedere dag de wijsheid horen en onderwijs van haar ontvangen. Zie hier welk een gehoorzame en naarstige aandacht van al de discipelen van Christus geëist wordt: zij moeten *waken aan Zijn poorten.*

a. Wij moeten alle gelegenheden aangrijpen om kennis en genade te verkrijgen en in gestadige gemeenschap met God komen en blijven.

b. Wij moeten zeer nederig zijn in ons ontvangen van Goddelijk onderricht en blijde zijn met iedere plaats, ook de geringste, waar wij in de gelegenheid zijn om het te horen, zoals David, die gaarne een dorpelwachter had willen zijn in het huis van God.

c. Wij moeten hoge verwachtingen hebben van dit onderwijs en er zorgvuldig naar luisteren, met geduld en volharding waken en wachten, zoals de hoorders van Christus, die aan Hem hingen om Hem te horen, zoals in Lukas 19:48 de oorspronkelijke betekenis is van het woord, en des morgens vroeg kwamen om hem te horen, Lukas 21:38.

2. Wij moeten nauwgezette daders zijn van het werk, want wij zijn alleen gelukzalig in ons doen. Het is niet genoeg naar de woorden van de wijsheid te luisteren, wij moeten ook *haar wegen bewaren* vers 32 alles doen wat zij voorschrijft binnen de heiningen blijven van haar wegen en ze niet overtreden, in het spoor blijven van haar wegen, er op voortgaan en erin volharden. Hoort de tucht en wordt wijs, laat het een middel wezen om uw wandel te regelen. Wat we weten, weten wij tevergeefs, zo het ons niet wijs doet worden, vers 33.

II. Een verzekering van gelukzaligheid aan allen, die naar de wijsheid horen. Zij zijn welgelukzalig, vers 32, en wederom, vers 34. zij zijn welgelukzalig, die waken en wachten aan de poorten van de wijsheid, zelfs hun zijn aldaar is hun gelukzaligheid, het is de beste plaats, waarin zij zich kunnen bevinden, zij zijn welgelukzalig, die aldaar wachten, want zij zullen niet lang behoeven te wachten, laat hen voor een wijle blijven kloppen, en hun zal opengedaan worden. Zij zoeken wijsheid, en zij zullen vinden wat zij zoeken, maar zal dit vinden hun moeite lonen? Ja, vers 35. *Die mij vindt, vindt het leven,* alle geluk, al het goede dat hij behoeft, of kan begeren. Hij vindt leven in die genade, welke het beginsel is van geestelijk leven, en het onderpand van het eeuwige leven. Hij *vindt leven,* en zal *gunst verkrijgen van de Heere,* vers 35 en in Zijn gunst is leven. Indien het welbehagen des konings is over een verstandige knecht, veel meer nog is het welbehagen van de Koning der koningen over hem. Christus is wijsheid en hij, die Christus vindt, deel in Hem verkrijgt vindt het leven, want voor alle gelovigen is Christus leven, die de Zoon van God heeft, heeft leven, eeuwig leven, en hij *zal gunst van de Heere verkrijgen* die een welgevallen heeft aan allen, die in Christus zijn, en wij kunnen geen gunst van God verkrijgen, tenzij wij Christus vinden en in Hem gevonden worden.

III. Het oordeel uitgesproken over allen, die de wijsheid en haar voorstellen verwerpen vers 36. Zij worden overgelaten om zichzelf in het verderf te storten, en de wijsheid zal er hen niet in tegengaan, omdat zij al haar raad verworpen hebben.

1. Hun misdaad is zeer groot, zij *zondigen tegen de wijsheid,* rebelleren tegen haar licht en haar wetten, staan haar plannen en bedoelingen tegen, zij zondigen tegen Christus, Zij handelen in minachting van Zijn gezag en in tegenspraak met al de bedoelingen van Zijn leven en Zijn dood. Dit wordt verklaard en uitgelegd als een haten van de wijsheid, een haten van Christus, het zijn Zijn vijanden, zij willen niet dat Hij Koning over hen zal zijn. Wat kan erger wezen dan Hem te haten, die het middelpunt is van alle schoonheid, de fontein is van alle goedheid, de liefde zelf is?

2. Hun straf zal zeer rechtvaardig wezen, want zij brengen haar moedwillig over zichzelf.

a. Zij, die Christus beledigen, doen zichzelf het grootste onrecht aan, zij *doen hun ziel geweld aan,* zij wonden hun eigen geweten, brengen een vlek en smet over hun ziel, waardoor zij hatelijk en afzichtelijk worden in de ogen van God, en ongeschikt zijn om gemeenschap met Hem te oefenen, zij misleiden zichzelf, beroeren zichzelf, verderven zichzelf, zonde is een onrecht aan de ziel.

b. Zij, die in onenigheid zijn met Christus, hebben hun eigen verderf lief, *allen die mij haten, hebben de dood lief,* zij beminnen hetgeen hun dood zal zijn, en doen van zich weg hetgeen hun leven zou wezen. Zondaren sterven omdat zij willen sterven, hetgeen hun iedere verontschuldiging beneemt, hun verdoemenis zoveel ondraaglijker maakt, en tot in eeuwigheid God zal rechtvaardigen, als Hij oordeelt. O Israël, gij hebt u zelf verdorven, Hosea 13:9.

HOOFDSTUK 9

1 De opperste Wijsheid heeft Haar huis gebouwd; Zij heeft Haar zeven pilaren gehouwen.
2 Zij heeft Haar slachtvee geslacht. Zij heeft Haar wijn gemengd; ook heeft Zij Haar tafel toegericht.
3 Zij heeft Haar dienstmaagden uitgezonden; Zij nodigt op de tinnen van de hoogten der stad:
4 Wie is slecht? Hij kere zich herwaarts! Tot de verstandeloze zegt Zij:
5 Komt, eet van Mijn brood, en drinkt van den wijn, dien Ik gemengd heb.
6 Verlaat de slechtigheden, en leeft; en treedt in den weg des verstands.
7 Wie den spotter tuchtigt, behaalt zich schande; en die den goddeloze bestraft, zijn schandvlek.
8 Bestraf den spotter niet, opdat hij u niet hate; bestraf den wijze, en hij zal u liefhebben.
9 Leer den wijze, zo zal hij nog wijzer worden; onderwijs den rechtvaardige, zo zal hij in leer toenemen.
10 De vreze des HEEREN is het beginsel der wijsheid, en de wetenschap der heiligen is verstand.
11 Want door Mij zullen uw dagen vermenigvuldigen, en de jaren des levens zullen u toegedaan worden.
12 Indien gij wijs zijt, gij zijt wijs voor uzelven; en zijt gij een spotter, gij zult het alleen dragen.
13 Een zotte vrouw is woelachtig, de slechtigheid zelve, en weet niet met al.
14 En zij zit aan de deur van haar huis, op een stoel, op de hoge plaatsen der stad;
15 Om te roepen degenen, die op den weg voorbijgaan, die hun paden recht maken, zeggende:
16 Wie is slecht? Hij kere zich herwaarts; en tot den verstandeloze zegt zij:
17 De gestolen wateren zijn zoet, en het verborgen brood is liefelijk.
18 Maar hij weet niet, dat aldaar doden zijn; haar genoden zijn in de diepten der hel.

Christus en de zonde zijn mededingers voor de zielen van de mensen, en hier wordt ons gezegd, hoe zij beide er naar dingen, er naar streven om er de binnenste en de voornaamste plaats in te hebben. Het doel van deze schildering is, ons leven en dood voor te stellen, goed en kwaad, en er is niets meer nodig dan een in het rechte licht stellen van de zaak om ons te doen beslissen wie van beide wij zullen kiezen, en er ons hart aan zullen geven. Beide worden ingevoerd als vermaak en onderhoud biedende aan de ziel, en haar uitnodigende tot dit vermaak, van beide wordt ons gezegd wat er het gevolg van zal zijn, en de zaak ons aldus voorgesteld zijnde, zo laat ons nadenken, raad inwinnen, en ons gevoelen zeggen. En het is zaak voor ons om onze eigen ziel op prijs te stellen, omdat wij zien hoe er om gedongen wordt.

I. Onder de naam van de Wijsheid nodigt Christus ons om Zijn onderhoud aan te nemen, en aldus in bekendheid en gemeenschap met Hem te komen, vers 1-6. En de verschillende uitslag van Zijn uitnodiging voorzegd hebbende, vers 7-9, toont Hij in korte bewoordingen wat Hij van ons eist, vers 10, en wat Hij voor ons bestemt, vers 11, en dan laat Hij aan ons de keuze over van hetgeen wij zullen doen, vers 12.

II. De zonde voorgesteld in het karakter van een dwaze vrouw, zoekt ons aan om haar onderhoud aan te nemen, vers 13-16 en geeft voor dat het zeer behoorlijk is, vers 17. Maar Salomo zegt ons hoe de rekening zal uitkomen, vers 18. En nu, kies heden, wat gij doen zult.

Spreuken 9:1-12

De wijsheid wordt hier voorgesteld als een luisterrijke koningin, zeer machtig en zeer edelmoedig, dat Woord van God is Zijn wijsheid, waarin Hij Zijn welbehagen in de mensen heeft geopenbaard. God, het Woord, is deze wijsheid, aan wie de Vader al het oordeel heeft overgegeven. Hij, die in het vorige hoofdstuk Zijn grootheid en heerlijkheid heeft getoond als Schepper van de wereld, toont hier Zijn genade en goedheid als de Verlosser ervan. Het woord staat in het meervoud, wijsheden, want in Christus zijn de schatten van de wijsheid verborgen, en in Zijn onderneming blijkt de menigvuldige wijsheid Gods in een verborgenheid. Merk hier nu op:

I. De rijke voorziening, die de Wijsheid gemaakt heeft ter ontvangst van al degenen, die haar discipelen willen zijn. Dit wordt voorgesteld onder het beeld van een rijk feestmaal, waaraan onze Heiland waarschijnlijk de gelijkenissen heeft ontleend, waarin Hij het koninkrijk van de hemelen vergeleek bij een groot avondmaal, Mattheus 22:2, Lukas 14:16. En als zodanig was er van geprofeteerd, Jesaja 25:6. Het is een maaltijd zoals die, welke door Ahasveros werd aangericht om de rijkdom van de heerlijkheid zijns rijks te tonen. De genade van het Evangelie wordt ons aldus voorgesteld in de inzetting van des Heeren Avondmaal. Om haar gasten welkom te heten:

1. Is hier voorzien in een statig paleis, vers 1. Geen huis vindende, ruim genoeg, om er al haar gasten in te kunnen ontvangen, heeft zij er een opzettelijk voor gebouwd, en om het te versterken en ook te versieren, heeft zij *haar zeven pilaren gehouwen,* waardoor het zeer stevig en solide werd en een fraai, groots aanzien had. De hemel is het huis, dat de Wijsheid gebouwd heeft, om er haar gasten in te ontvangen, die tot het bruiloftsmaal van het Lam genodigd zijn, dat is het huis haars Vaders, waarin vele woningen zijn, en waar zij is heengegaan om ons plaats te bereiden. Zij heeft de aarde opgehangen aan een niet, daarom hebben wij er geen blijvende stad in, maar de hemel is een stad, die fondamenten heeft, pilaren heeft. De kerk is het huis van de wijsheid waarin zij haar gasten nodigt, door de kracht en de belofte van God ondersteund als door *zeven pilaren.* Waarschijnlijk verwijst Salomo naar de tempel, die hij zelf onlangs gebouwd had ten dienste van de Godsdienst en naar welke hij het volk wilde bewegen heen te gaan, beide om God te aanbidden en het onderricht van de wijsheid te ontvangen. Sommigen achten dat hier de profetenscholen bedoeld zijn.

2. Hier wordt een prachtig feestmaal bereid, vers 2. Zij *heeft haar slachtvee geslacht zij heeft haar wijn gemengd,* er is overvloed van spijs en drank voorzien, en alles is van de beste soort. Zij *heeft haar slachtoffer geslacht* zo luidt het oorspronkelijke, het is een kostbaar, maar heilig gewild feestmaal, een offermaaltijd. Christus heeft zichzelf als een slachtoffer voor ons opgeofferd, en het is Zijn vlees, dat waarlijk spijs, en Zijn bloed, dat waarlijk drank is. Het Avondmaal des Heeren is een feestmaaltijd van verzoening en blijdschap op het zoenoffer. De wijn is *gemengd* met iets, dat kostelijker is dan hijzelf, om er meer dan gewone kracht en geur aan te geven. *Zij heeft haar tafel* volkomen *toegericht* met al de voldoening, die een ziel kan begeren, met gerechtigheid en genade, vrede en blijdschap, de verzekeringen van Gods liefde, de vertroostingen des Geestes, en al de voorsmaken en onderpanden van het eeuwige leven.

Merk op: Het is alles het eigen doen van de wijsheid, zij heeft haar slachtvee geslacht, zij heeft de wijn gemengd, hetgeen beide de liefde van Christus aanduidt, die de voorziening maakt (Hij laat het niet over aan anderen, maar neemt het werk zelf in handen) en de voortreffelijkheid van de

toebereiding. Datgene moet zeer geschikt zijn om aan het doel te beantwoorden, dat door de Wijsheid zelf geschikt gemaakt is.

II. De genadige uitnodiging, die zij heeft gegeven, niet aan enkele bijzondere vrienden, maar aan allen in het algemeen, om aan die maaltijd te komen deelnemen.

1. Zij stelt haar dienstmaagden aan het werk om de uitnodiging rondom in het land te brengen, zij *heeft haar dienstmaagden uitgezonden*, vers 3. Aan de dienaren van het Evangelie is opdracht en bevel gegeven om de toebereidingen bekend te maken, die God gemaakt heeft in het eeuwig verbond, voor allen, die er de voorwaarden van willen aannemen en met maagdelijke reinheid, (noch zichzelf noch het Woord bedervende of vervalsende) en met een nauwkeurig opvolgen van hun orders, moeten zij allen uitnodigen, die zij ontmoeten in de wegen en de heggen om tot de maaltijd van de wijsheid te komen, want alle dingen zijn nu gereed, Lukas 14:23.

2. Zij zelf *roept op de hoge plaatsen van de stad*, als een, die ernstig en vurig het welzijn begeert van de kinderen van de mensen, en bedroefd is te zien, dat zij hun zegeningen en voorrechten verwerpen voor valse ijdelheden. Onze Heere Jezus was zelf de verkondiger van Zijn Evangelie, toen Hij Zijn discipelen uitgezonden had, Hij volgde hen, om wat zij zeiden te bevestigen, ja, het is begonnen verkondigd te worden door de Heere, Hebreeen 2:3. Hij stond en riep: Komt tot Mij.

Wij zien wie het is, die nodigt, laat ons nu opmerken:

A. Tot wie de uitnodiging gericht is: *Wie onwijs is, die verstandeloos is*, vers 4. Als wij een gastmaal zouden aanrichten, zouden wij op het gezelschap van de zodanigen niet zeer gesteld zijn, nog veel minder zouden wij erom vragen, wij zouden veeleer philosophen en geleerden uitnodigen, ten einde hun wijsheid te horen, van hun tafelgesprekken zou men veel kunnen leren. "Heb ik razenden gebrek?" Maar de wijsheid nodigt de zodanigen, omdat deze het meest nodig hebben wat zij heeft te geven, en het is hun welzijn, waarmee zij te rade gaat en dat zij met haar toebereiding en uitnodiging bedoelt. Die onwijs is wordt genodigd, opdat hij wijs worde, en hij aan wie een hart ontbreekt zo luidt het woord hier, hij kome herwaarts en hij zal er een ontvangen. Wat zij bereidt is veeleer medicijn dan spijs, bestemd voor de kostelijkste en begerenswaardigste genezing, namelijk die van de geest. Wie hij ook zij, de uitnodiging is algemeen, en sluit niemand uit, dan die zichzelf uitsluiten, al zijn zij overigens ook nog zo dwaas, toch:

a. Zullen zij welkom wezen.

b. Zij kunnen geholpen worden, zij zullen niet worden versmaad of veracht, er zal aan hen niet worden gewanhoopt. Onze Heiland is gekomen, niet om te roepen rechtvaardigen, maar zondaren, niet hen, die wijs zijn in eigen ogen, die zeggen, dat zij zien, Johannes 9:41, maar de onwijzen, hen, die zich bewust zijn van hun onverstand en er zich over schamen, en hem, die gewillig is om dwaas te worden, opdat hij wijs moge worden 1 Corinthiers 3:18.

B. Waarin de uitnodiging bestaat.

a. Wij worden genodigd om in het huis van de wijsheid te komen. Hij *kere zich herwaarts*. Ik zeg: wij zijn, want wie onzer zal niet moeten erkennen van de aard en het karakter te zijn van de

genodigden, te behoren tot hen, die *onwijs, onverstandig* zijn? De deuren van de wijsheid staan open voor de zodanigen, en zij wenst met hen te spreken, een woord tot hun welzijn met hen te spreken, andere bedoelingen heeft zij niet met hen.

b. Wij worden genodigd aan haar tafel, vers 5. *Komt, eet van mijn brood* smaakt de ware genoegens, die gevonden worden in de kennis en de vreze van God. Door het geloof in de beloften van het Evangelie, ze ons toe te eigenen en er de vertroosting van aan te nemen, voeden wij ons met en onthalen wij ons op de voorzieningen, die Christus voor arme zielen gemaakt heeft. Wat wij eten en drinken, maken wij tot het onze, daar worden wij door gevoed en verkwikt, en evenzo wordt onze ziel gevoed en gesterkt door het Woord van God, er is datgene in, hetwelk *spijs en drank is* voor hen, die zichzelf begrijpen.

C. Wat geëist wordt van hen, die het voordeel van deze uitnodiging kunnen hebben vers 6..

a. Zij moeten breken met alle kwaad gezelschap, *Verlaat de onwijzen* gaat niet met hen om, gedraagt u niet naar hun manieren, hebt geen gemeenschap met de werken van de duisternis, of met hen die ze doen. De eerste stap naar de deugd is de ondeugd te schuwen, en bijgevolg de ondeugenden te mijden, Wijkt van mij, gij boosdoeners.

b. Zij moeten ontwaken en opstaan van de doden, zij moeten leven, niet in genot en vermaak, want die dat doen zijn dood, terwijl zij leven, maar in de dienst van God, want alleen zij, die in waarheid aldus leven, leven nuttig. "Leeft niet bloot een dierlijk leven, zoals de beesten, maar leeft nu eindelijk het leven van mensen, en dan zult gij leven, geestelijk leven, en eeuwig leven," Efeziers 5:14.

c. Zij moeten de paden van de wijsheid kiezen, en er zich aan houden, *treedt in de weg des verstands*, regeert uzelf voortaan naar de regelen van Godsdienst en recht en rede." Het is niet genoeg de dwazen te verlaten, wij moeten ons voegen bij hen, die wandelen in wijsheid, en in dezelfde geest, dezelfde voetstappen wandelen.

III. De instructies, die de wijsheid geeft aan de maagden, die zij met deze uitnodiging uitzendt, aan de leraren en anderen, die in hun plaats haar belangen en bedoelingen trachten te dienen. Zij zegt hun:

1. Wat hun werk moet wezen, niet alleen om in het algemeen te zeggen welke toebereiding er gemaakt is voor de zielen, en er een algemene aanbieding van te doen, zij moeten zich ook tot afzonderlijke personen wenden, hun spreken van hun fouten en tekortkomingen, *tuchtig, bestraf*, vers 7, 8. Zij moeten hen leren zich te verbeteren, *leer*, vers 9. Het Woord van God is bedoeld en dus ook de bediening van dat Woord, tot lering, tot weerlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is.

2. Welke verschillende soorten van personen zij zullen ontmoeten, hoe zij tegenover hen moeten handelen, en welke goede uitslag zij er van kunnen verwachten.

A. Zij zullen *spotters* en *goddelozen* ontmoeten, die de boden des Heeren zullen bespotten en mishandelen, hen, die hen tot het feestmaal des Heeren nodigen, zullen belachen en bespotten zoals dergelijke lieden de boden van Hizkia bespot en belachen hebben, die hen in zijn naam uitnodigden

om het Pascha des Heeren te Jeruzalem te komen houden, 2 Kronieken 30:10, zij zullen hun smaadheid aandoen Mattheus 22:6. En hoewel het hun niet verboden wordt om die dwazen uit te nodigen om in het huis van de wijsheid te komen, wordt hun toch aangeraden om op de uitnodiging niet aan te dringen door bestraffing: *bestraf de spotter niet*, werp deze paarlen niet voor de zwijnen, Mattheus 7:6. Zo zei Christus van de Farizeen: Laat hen varen, Mattheus 15:14. "Bestraf hen niet."

a. "In gerechtigheid over hen, want zij hebben de gunst verbeurd van nog andere middelen, die de middelen, welke zij hadden, veracht hebben." Zij, die aldus vuil zijn, dat zij nog vuil zijn, die vergezeld zijn van de afgoden, laat hen varen, zie, wij wenden ons tot de heidenen.

b. In voorzichtigheid voor uzelf, want zo gij hen bestraft, zult gij,

Ten eerste, verloren moeite doen en u aldus schande behalen, door teleurstelling.

Ten tweede. "Gij verbittert hen, al doet gij het nog zo verstandig, en met nog zoveel liefde, zo gij het ook doet met getrouwheid, zullen zij u haten, u overladen met verwijten, al het kwaad van u zeggen, dat zij maar kunnen, en zo zult gij een blaam opdoen. Daarom is het beter dat gij u maar niet met hen bemoeit want uw bestraffingen zullen waarschijnlijk meer kwaad dan goed doen."

B. Zij zullen anderen aantreffen, die wijs zijn en Godvrezend, en rechtvaardig zijn, Gode zij dank niet allen zijn spotters. Wij ontmoeten sommigen, die zo wijs en rechtvaardig zijn jegens zichzelf, dat zij gaarne bereid zijn om zich te laten onderwijzen, en als wij de zodanigen ontmoeten:

a. Dan moeten wij hen, als het nodig is, bestraffen, want wijze mensen zijn niet zo volkomen wijs, of er is nog wel iets in hen, dat bestraft moet worden, en wij moeten iemands gebreken niet door de vingers zien, omdat wij eerbied hebben voor zijn wijsheid, een wijs man moet ook niet denken dat zijn wijsheid hem vrijwaart voor bestraffing, als hij iets zegt of doet, dat dwaas is, maar, hoe meer wijsheid iemand heeft, hoe meer hij moet verlangen, dat hem zijn zwakheden onder het oog gebracht worden, omdat een weinig dwaasheid een grote vlek is in hem, die kostelijk is van wijsheid en van eer.

b. Met onze bestraffingen moeten wij hun *onderwijs geven*, hen *leren*, vers 9.

c. Wij kunnen verwachten dat het als een vriendelijkheid zal opgenomen worden, Psalm 141:5. Een wijs man zal diegenen achten zijn vrienden te zijn, die getrouw met hem omgaan. Bestraf zo iemand, en hij zal u liefhebben om uw rondborstigheid, u danken, en verlangen dat gij hem op een andere tijd, als het nodig is, dezelfde goede dienst zult bewijzen. Het is een even sterk bewijs van wijsheid om een bestraffing goed aan te nemen, als om haar goed toe te dienen.

d. Goed opgenomen zijnde, zal zij goed doen en aan het doel beantwoorden. Een wijs man zal door de bestraffing en het onderricht, die hem gegeven worden, wijzer worden, hij zal in leer toenemen, toenemen in kennis, en aldus toenemen in genade. Niemand moet zich te wijs achten om te leren, of zo goed, dat hij nog niet beter behoeft te worden, en dus geen onderricht meer nodig heeft. Wij moeten nog voorwaarts streven, en vervolgen te kennen, totdat de mens Gods volmaakt is. *Geef de wijze* zo is het in het oorspronkelijke geef hem raad, geef hem bestraffing, geef hem troost, en hij *zal*

nog wijzer zijn, geef hem gelegenheid, aldus de LXX, gelegenheid om zijn wijsheid te tonen, en hij zal haar tonen in daden van wijsheid.

IV. De instructies die zij geeft aan hen, die genodigd worden, en die hun door haar dienstmaagden ingeprent moeten worden.

1. Laat hen weten waarin de ware wijsheid bestaat, en waarop zij aan de tafel van de wijsheid onthaald zullen worden, vers 10..

a. Het beginsel van de *vreze Gods* moet in het hart zijn, deze is *het beginsel van de wijsheid.* Eerbied voor Gods majesteit, vrees voor Zijn toorn, is het vrezen van Hem, dat het begin, de eerste stap is naar de ware Godsdienst, waaruit alle andere bewijzen ervan voortkomen. In deze vreze kan in het begin pijn zijn, maar de liefde zal de pijn langzamerhand doen verdwijnen.

b. Het hoofd moet vervuld zijn van de kennis van de dingen Gods, de *wetenschap van de heilige dingen is verstand,* de dingen, die tot de dienst van God behoren (deze worden *heilige dingen* genoemd) de dingen, die tot onze heiligmaking behoren. Bestraffing wordt het heilige genoemd, Mattheus 7:6. Of wel, de kennis, die heilige mensen hebben, die onderwezen werd door de profeten, van de dingen, die de heilige mensen Gods, van de Heilige Geest gedreven zijnde, hebben gesproken, dit is verstand, het is het beste en nuttigste verstand, het zal ons de grootste dienst bewijzen en ons in alle opzichten voordelig zijn.

2. Laat hen weten wat de voordelen zullen zijn van deze wijsheid, vers 11. "*Door mij zullen uw dagen vermenigvuldigen*. Zij zal bevorderlijk zijn aan de gezondheid van uw lichaam, en zo *zullen jaren des levens u toegedaan worden* op de aarde, terwijl de dwaasheid en onmatigheid van de mensen hun dagen verkorten. Zij zal u naar de hemel brengen, en daar zullen uw dagen vermenigvuldigen "in infinitum-in het oneindige," en zullen u jaren des levens toegedaan worden zonder einde." Er is geen ware wijsheid dan in de weg van de Godsdienst, en geen waar leven dan aan het einde van die weg.

3. Laat hen weten wat de gevolgen zullen zijn van hun keus, van hun aannemen of hun verwerpen van deze aanbieding, vers 12. Hier is:

A. Het geluk van hen die haar aannemen: "*Indien gij wijs zijt, gij zijt wijs voor u zelf,* gij zult er bij winnen, gij, en niet de wijsheid." Een mens kan God geen voordeel aanbrengen, het is voor ons eigen welzijn, dat wij gedrongen worden om die aanbieding aan te nemen. "Gij zult uw gewin niet aan anderen nalaten" (zoals wij ons werelds goed aan anderen nalaten als wij sterven, en dat daarom eens anders goed genoemd wordt, Lukas 16:12) "maar gij zult het medenemen in een andere wereld." Zij, die wijs zijn voor hun zielen, zijn wijs voor zichzelf, want de ziel is de mens, en niemand gaat met zijn eigen waar belang te rade, dan hij, die waarlijk Godsdienstig is. Dit beveelt ons aan bij God, en brengt ons terug van hetgeen onze dwaasheid en ontaarding is, het doet ons werkzaam zijn in hetgeen uiterst weldadig is voor deze wereld, en geeft ons aanspraak op hetgeen dit nog veel meer is in de andere wereld.

B. De schande en het verderf van hen die haar afwijzen, *zijt gij een spotter,* dat is: versmaadt gij de aanbieding van de wijsheid, gij zult *het alleen dragen."*

a. "Gij zult er de schuld van dragen." Zij, die goed zijn, moeten God danken, maar zij die slecht zijn, hebben dit zichzelf te wijten. Het is niet de schuld van God, Hij is de auteur niet van de zonde. Satan kan slechts in verzoeking brengen, maar hij kan niet dwingen, niet noodzaken, en slechte metgezellen zijn slechts zijn werktuigen, zodat al de schuld voor rekening van de zondaar zelf is.

b. "Gij zult het verlies dragen van hetgeen gij versmaadt, het zal uw verderf wezen, uw bloed zal op uw hoofd zijn, en de gedachte hieraan zal uw veroordeling verzweren. Kind, gedenk, dat u deze schone aanbieding gedaan is, en dat gij haar niet hebt willen aannemen, gij had het leven kunnen hebben, maar ge hebt de voorkeur gegeven aan de dood.

Spreuken 9:13-18

Wij hebben gehoord wat Christus te zeggen heeft om onze liefde voor God en Godsvrucht op te wekken, en men zou denken dat de gehele wereld bereid zou zijn aan Zijn opwekking gevolg te geven, maar hier wordt ons gezegd hoe naarstig de verzoeker er op uit is om zielen die niet op haar hoede zijn, op de paden van de zonde te lokken, en hoe hij bij de meesten zijn doel bereikt, en het aanzoek van de wijsheid afgewezen wordt. Merk nu op:

1. Wie de verzoeker is: *een dwaze vrouw* de dwaasheid zelf in tegenstand met de wijsheid. Ik houd het ervoor, dat met *de zotte vrouw,* vers 13, inzonderheid vleselijk, zinnelijk genot bedoeld is, want dat is de grote vijand van de deugd, die de deuren openzet voor de ondeugd, deze zonde verontreinigt en verderft het gemoed, verdooft het geweten, blust de vonken uit van de overtuiging, meer dan wat het ook zij. Deze verzoekster wordt hier beschreven als:

a. Zeer onwetend te zijn, zij is *onwijs en weet niet met al,* zij heeft geen genoegzaam, solide verstand om aan te bieden, als zij heerschappij verkrijgt in een ziel, zal zij er al de kennis van heilige dingen uit wegdrijven, die is dan verloren en vergeten. Hoererij en wijn en most neemt het hart weg, zij verdwaast de mensen, maakt hen stompzinnig.

b. Als zeer lastig en indringend. Hoe minder zij iets redelijks heeft aan te bieden, hoe heftiger en dringender zij is, en dikwijls zal zij door kracht van onbeschaamdheid haar doel bereiken. Zij is *woelachtig* en luidruchtig, vers 13, onophoudelijk valt zij de jonge lieden aan met haar verlokkingen. *Zij zit aan de deur van haar huis,* vers 14, uitziende naar een prooi, niet zoals Abraham aan de deur van zijn tent zat, uitziende naar een gelegenheid om goed te doen. Zij zit op een stoel, (op een troon luidt het in het oorspronkelijke) *op de hoge plaatsen van de stad,* alsof zij met gezag was bekleed om de wet te geven, en wij allen schuldenaars waren aan het vlees om naar het vlees te leven, en alsof zij eer en achting genoot en de *hoge plaatsen van de stad* waardig werd geacht, en misschien werkt zij bij velen meer uit door voor te geven in zwang te zijn, dan door voor te geven aangenaam te wezen. "Staan alle personen van rang en aanzien in de wereld," zegt zij, "zich niet meer vrijheid toe dan de strenge wetten van de deugd veroorloven, en waarom zoudt gij u dan zo vernederen om er u door te laten beperken?" Aldus neemt de verzoekster de schijn aan van beide groot en voornaam en vriendelijk te zijn.

2. Wie het zijn, die verzocht worden. Het zijn jonge lieden, die een goede opvoeding genoten hebben, deze te verderven zal haar grootste triomf zijn.

a. Wat hun wezenlijk karakter is, het zijn personen, die *op de weg voorbijgaan, die hun paden recht maken,* vers 15, die opgevoed zijn in de paden van Godsdienst en deugd, wier begin veelbelovend was, goede hoop voor hen gaf, besloten en bestemd schenen te zijn voor het goede, en die niet, (zoals de jongeling, Hoofdst. 7:8) de weg van haar huis betraden. Op de zodanigen heeft zij het gemunt, voor hen spant zij haar strikken, stelt zij al haar kunstgrepen tewerk, vertoont zij al haar bekoorlijkheden teneinde hen te verderven. *Als zij hun paden recht maken,* rechtuit voortgaan op hun weg, haar niet willen aanzien, dan zal zij *hen roepen,* zo dringend zijn deze verzoekingen.

b. Hoe zij hen voorstelt, zij noemt hen *onwijzen* en *verstandelozen,* en daarom dringt zij bij hen aan om in haar school te komen, opdat zij genezen zullen worden van de banden en formaliteiten van de Godsdienst. Dit is de methode van het toneel (dat een maar al te duidelijke verklaring en uitlegging is van deze paragraaf), waar de sobere jongeling, die goed en deugdzaam is opgevoed, tot de zot van het spel wordt gemaakt, en de toeleg is om hem tweemaal meer een kind van de hel te maken dan zijn metgezellen, onder schijn van hem te ontbolsteren en te beschaven, en hem voor een man van de wereld en van de mode te doen doorgaan. Wat met recht aan zonde en goddeloosheid ten laste wordt gelegd, vers 4, namelijk dat zij dwaasheid is, wordt hier zeer onrechtvaardiglijk teruggeworpen op de wegen van de deugd, maar in de grote dag zal het gezien worden wie de dwazen zijn.

3. Waarin de verzoeking bestaat, vers 17. *Gestolen wateren zijn zoet.* Het is water en brood, terwijl de wijsheid uitnodigt voor het vee, dat zij geslacht heeft, en de wijn, die zij heeft gemengd. Maar brood en water zijn aangenaam genoeg aan hen, die honger en dorst hebben, en dit wordt voorgesteld als aangenamer en zoeter dan gewoon water, want het zijn gestolen wateren, en het is brood, dat in het verborgen wordt gegeten, uit vrees dat het ontdekt zal worden. De genietingen van verboden lusten worden geroemd als kostelijker dan die van wettige liefde, en aan oneerlijk gewin wordt de voorkeur gegeven boven hetgeen op eerlijke wijze werd verkregen. Dit nu geeft te kennen, niet alleen een vermetele minachting, maar een onbeschaamd trotseren:

a. Van Gods wet, door het voor te stellen dat de wateren zoveel zoeter zijn, omdat zij gestolen werden, verkregen zijn door heen te breken door Gods wet. "Nitimur in vetitum Wij haken naar het verbodene." Deze geest van tegenspraak hebben wij van onze eerste ouders die van de verboden boom dachten dat hij boven al de andere begeerlijk was.

b. Van Gods vloek. Het brood wordt in het verborgen gegeten uit vrees voor ontdekking en straf, en de zondaar is er trots op dat hij over zijn overtuigingen heeft gezegevierd, dat hij, in weerwil van die vrees, de zonde durft begaan en zich wijs kan maken dat het, in het verborgen gegeten zijnde, niet ontdekt zal worden en er ook niet voor afgerekend zal worden want zoetheid en lieflijkheid is het lokaas maar de verzoekster zelf toont aan, dat dit ongerijmd is, en dat er zulke bittere bijmengselen in zijn, dat het eer wonder is hoe het invloed kan hebben op mensen, die aanspraak maken op gezond verstand.

4. Een krachtig tegengif tegen de verzoeking in weinig woorden, vers 18. Hij, aan wie zozeer verstand ontbreekt, dat hij door deze vertakkingen ter zijde afgewend wordt, zal onwetend zijn eigen onvermijdelijk verderf tegemoet gaan, hij weet niet, wil niet geloven, bedenkt niet, de verzoekster wil niet dat hij het weet, dat *aldaar doden zijn,* dat zij, die in genot leven, dood zijn terwijl zij leven, dood zijn in misdaden der zonde. Deze genietingen gaan vergezeld van verschrikkingen, als de verschrikkingen des doods zelf. De reuzen zijn daar, Refaïm, dat was het wat de zondaren van de oude wereld ten verderve bracht, de reuzen die in die tijd op de aarde waren. Hare genoden, haar gasten, die op deze gestolen wateren onthaald worden, zijn niet slechts op de grote weg naar de hel, zijn niet slechts op de rand ervan, maar zijn reeds in *de diepten van de hel* onder de macht van de zonde, gevangen gelegd naar Satans wil, soms gezweept en gegeseld door de verschrikkingen van hun eigen geweten, hetgeen een hel is op aarde. De diepten van Satan zijn *de diepten van de hel,* gewetenloos zondigen is onherstelbaar verderf. Aldus toont Salomo de haak, zij die hem geloven zullen zich niet inlaten met het aas.

HOOFDSTUK 10

1 De spreuken van Salomo. Een wijs zoon verblijdt den vader; maar een zot zoon is zijner moeder droefheid.
2 Schatten der goddeloosheid doen geen nut; maar de gerechtigheid redt van den dood.
3 De HEERE laat de ziel des rechtvaardigen niet hongeren; maar de have der goddelozen stoot Hij weg.
4 Die met een bedriegelijke hand werkt, wordt arm; maar de hand der vlijtigen maakt rijk.
5 Die in den zomer vergadert, is een verstandig zoon; maar die in den oogst vast slaapt, is een zoon die beschaamd maakt.
6 Zegeningen zijn op het hoofd des rechtvaardigen; maar het geweld bedekt den mond der goddelozen.
7 De gedachtenis des rechtvaardigen zal tot zegening zijn; maar de naam der goddelozen zal verrotten.
8 Die wijs van hart is, neemt de geboden aan; maar die dwaas is van lippen, zal omgeworpen worden.
9 Die in oprechtheid wandelt, wandelt zeker; maar die zijn wegen verkeert, zal bekend worden.
10 Die met het oog wenkt, richt smart aan; en een dwaas van lippen zal omgeworpen worden.
11 De mond des rechtvaardigen is een springader des levens; maar het geweld bedekt den mond der goddelozen.
12 Haat verwekt krakelen; maar de liefde dekt alle overtredingen toe.
13 In de lippen des verstandigen wordt wijsheid gevonden; maar op den rug des verstandelozen de roede.
14 De wijzen leggen wetenschap weg; maar den mond des dwazen is de verstoring nabij.
15 Des rijken goed is een stad zijner sterkte; de armoede der geringen is hun verstoring.
16 Het werk des rechtvaardigen is ten leven; de inkomst des goddelozen is ter zonde.
17 Het pad tot het leven is desgenen die de tucht bewaart; maar die de bestraffing verlaat, doet dwalen.
18 Die den haat bedekt, is van valse lippen, en die een kwaad gerucht voortbrengt, is een zot.
19 In de veelheid der woorden ontbreekt de overtreding niet; maar die zijn lippen weerhoudt, is kloek verstandig.
20 De tong des rechtvaardigen is uitgelezen zilver; het hart der goddelozen is weinig waard.
21 De lippen des rechtvaardigen voeden er velen; maar de dwazen sterven door gebrek van verstand.
22 De zegen des HEEREN, die maakt rijk; en Hij voegt er geen smart bij.
23 Het is voor den zot als spel schandelijkheid te doen; maar voor een man van verstand, wijsheid te plegen.
24 De vreze des goddelozen, die zal hem overkomen; maar de begeerte der rechtvaardigen zal God geven.
25 Gelijk een wervelwind voorbijgaat, alzo is de goddeloze niet meer; maar de rechtvaardige is een eeuwige grondvest.
26 Gelijk edik den tanden, en gelijk rook den ogen is, zo is de luie dengenen, die hem uitzenden.
27 De vreze des HEEREN vermeerdert de dagen; maar de jaren der goddelozen worden verkort.
28 De hoop der rechtvaardigen is blijdschap; maar de verwachting der goddelozen zal vergaan.

29 De weg des HEEREN is voor den oprechte sterkte; maar voor de werkers der ongerechtigheid verstoring.
30 De rechtvaardige zal in eeuwigheid niet bewogen worden; maar de goddelozen zullen de aarde niet bewonen.
31 De mond des rechtvaardigen brengt overvloediglijk wijsheid voort; maar de tong der verkeerdheden zal uitgeroeid worden.
32 De lippen des rechtvaardigen weten wat welgevallig is; maar de mond der goddelozen enkel verkeerdheid.

Tot nu toe hebben wij in de inleiding tot en het voorportaal van de Spreuken verwijld, nu beginnen zij. Het zijn korte, maar gewichtige, betekenisvolle volzinnen, de meesten ervan zijn distichons, twee volzinnen in een vers, elkaar ophelderende, maar er is zelden samenhang tussen de verzen, veel minder nog is er een draad van redenering, en daarom behoeven wij niet te beproeven om de inhoud van deze hoofdstukken onder hoofden te brengen, de onderscheidene zinsneden komen het best uit elk in haar eigen plaats. Het doel van allen is ons goed en kwaad voor te stellen, de zegen en de vloek. Vele van de spreuken in dit hoofdstuk hebben betrekking op het goede bestuur van de tong, zonder hetwelk iemands Godsdienst ijdel is.

Spreuken 10:1

Sprekende tot ons als tot kinderen, wijst Salomo er hier op hoeveel van het welzijn van ouders, natuurlijke, politieke en kerkelijke, afhangt van het goede gedrag van hen, die onder hun opzicht zijn, als een reden:

1. Waarom ouders er voor moeten zorgen om aan hun kinderen een goede opvoeding te geven, en hen op te leiden in de wegen van de Godsdienst, waarvan zij, indien het tot de begeerde uitkomst leidt, dan zelf het voordeel zullen plukken, maar zo niet, dan is het hun tot steun in hun droefheid dat zij hun plicht gedaan hebben.

2:Waarom kinderen zich wijs en wel behoren te gedragen, en in overeenstemming met hun goede opvoeding moeten leven, namelijk ten einde het hart hunner ouders te verblijden en hen niet te bedroeven.

Merk op: het vermeerdert het welzijn, het gelukkig leven van jonge lieden, die vroom en ingetogen zijn, dat zij hierdoor iets doen om aan hun ouders de zorg en moeite te vergelden, die zij aan hen ten koste hebben gelegd, en hun vreugde bereiden in de boze dagen van hun ouderdom, als zij dit het meest nodig hebben. Het is de plicht van ouders om zich te verblijden in de wijsheid en het goede gedrag van hun kinderen, ja, al zouden zij hen dan ook in wijsheid en deugd overtreffen.

Het vermeerdert de schuld van hen, die zich slecht gedragen, dat zij hierdoor hen bedroeven, aan wie zij tot vreugde en blijdschap moesten wezen, inzonderheid een droefheid zijn voor hun arme moeder, die hen met smart ter wereld heeft gebracht, maar nog grotere smart heeft als zij hen slecht en goddeloos ziet.

Spreuken 10:2-3

Deze twee verzen spreken in dezelfde zin, het laatste kan beschouwd worden als de reden voor het eerste.

1. Dat rijkdom, op onrechtvaardige wijze verkregen, hun geen goed zal doen, omdat God hem vernietigt, *schatten van de goddeloosheid doen geen nut,* vers 2. De schatten van de goddelozen doen geen nut, en nog veel minder de schatten, waarvan zij zich meester hebben gemaakt door slechte middelen, door verdrukking of bedrog, al zijn zij ook nog zo groot, al worden zij ook nog zo veilig bewaard, al zijn het ook verborgen schatten, zij baten de mens niet als de rekening van winst en verlies wordt opgemaakt zal het gewin, door die schatten verkregen, volstrekt niet opwegen tegen het verlies, dat door de goddeloosheid werd veroorzaakt, Mattheus 16:26. Zij doen geen nut aan de ziel, zij zullen er geen waar genot of geluk voor kunnen kopen, zij zullen de mens van generlei nut of dienst zijn als hij sterft, of in de grote dag des oordeels, en de reden ervan is, dat *God de have van de goddelozen wegstoot,* vers 3, wat zij onrechtvaardig verkregen hebben, ontneemt Hij hun, en daarbij ontziet Hij de rijken evenmin als de armen. Dikwijls zien wij datgene verstrooid door de gerechtigheid van God, wat door de ongerechtigheid van de mensen bijeenvergaderd werd. Hoe kunnen de schatten van de goddeloosheid nut doen, als God, hoewel zij geacht worden have te zijn, ze wegstoot, zodat zij verdwijnen als een schaduw?

2. Wat eerlijk verkregen wordt, zal gedijen, want God zal het zegenen. *De gerechtigheid redt van de dood,* dat is: rijkdom, op een goede wijze verkregen, en behouden, en gebruikt, (gerechtigheid betekent beide eerlijkheid en barmhartigheid), beantwoordt aan het doel van de rijkdom, hetwelk is: ons bij het leven te houden en ons een bescherming te zijn, hij zal ons redden van de oordelen, die de mensen over zichzelf brengen door hun goddeloosheid, hij zal hun dermate van nut zijn, dat hij hen redden zal, zo niet van de dag des doods, maar dan toch wel van de prikkel des doods, en bijgevolg ook van de verschrikking er van. Want *de Heere laat de ziel des rechtvaardigen niet hongeren,* vers 3, en aldus *redt* hun *gerechtigheid van de dood,* zuiver en alleen door de gunst van God over hen, die hun leven is en hun levensonderhoud, en hen in de honger bij het leven zal behouden. De ziel des rechtvaardigen zal in het leven worden gehouden door het Woord van God en geloof in Zijn beloften als de jonge leeuwen armoede lijden en hongeren.

Spreuken 10:4

Hier wordt ons gezegd:

1. Wie het zijn, die, hoewel zij rijk zijn, zich goed op weg bevinden om *arm te worden*, het zijn dezulken, die *met een slappe* of trage *hand werken*, vers 4, die zorgeloos en nalatig zijn in hun zaken, nooit een krachtige hand aan het werk slaan, of er bij blijven, er in volharden. Die *werken met een bedrieglijke hand*, zo kan het ook gelezen worden. Zij, die zich denken te verrijken door bedrog of oneerlijke kunstgrepen, zullen in het einde zich verarmen, niet alleen door Gods vloek te brengen over hetgeen zij hebben maar door hun goede naam onder de mensen te verliezen, niemand zal iets te doen willen hebben met hen, die met een bedrieglijke hand werken, en alleen eerlijk zijn als zij goed op de vingers gezien worden.

2. Wie het zijn, die, hoewel zij arm zijn, zich goed op weg bevinden om rijk te worden, die vlijtig en eerlijk zijn, hun zaken goed behartigen, en wat hun hand vindt om te doen, doen met al hun macht, oprecht en eerlijk, van deze zal waarschijnlijk wat zij hebben toenemen. *De hand van de scherpzinnigen* zo lezen het sommigen, die scherpzinnig, maar geen bedriegers of afzetters zijn, *de hand van de werkzamen* zo lezen het anderen de bedrijvige hand maakt een stuivertje. Dit is waar voor de zaken van onze ziel zowel als voor onze wereldlijke aangelegenheden, traagheid en geveinsdheid leiden tot geestelijke armoede, maar zij, die vast van geest zijn, dienende de Heere, zullen waarschijnlijk rijk worden in geloof en rijk zijn in goede werken.

Spreuken 10:5

1. Hier is de rechtmatige lof van hen, die hun gelegenheden waarnemen, die zich moeite geven om te vergaderen en wat zij hebben te doen toenemen, beide voor ziel en voor lichaam, die voorzien voor hiernamaals terwijl die voorziening gemaakt kan worden, die *vergaderen in de zomer,* die de tijd is om te vergaderen, die dat doet is een *verstandig zoon,* en het is zijn eer, hij handelt verstandig voor zijn ouders, die hij, zo het nodig is, behoort te onderhouden, en hij brengt zichzelf, zijn familie en zijn opvoeding in eer.

2. De rechtvaardige blaam op hen, die deze goede gelegenheden verbeuzelen, *hij, die slaapt* bemint zijn gemak, verbeuzelt zijn tijd, veronachtzaamt zijn werk, inzonderheid hij, die in *de oogst slaapt,* als hij vergaderen, opleggen moest voor de winter, de tijd ongebruikt laat voorbijgaan, waarin hij zich zou kunnen voorzien van hetgeen hij nodig zal hebben, hij is *een zoon, die beschaamd maakt,* want hij is een dwaze zoon, hij bereidt zich schande als de winter komt, en doet ook al zijn vrienden schande aan. Hij, die kennis en wijsheid verkrijgt in de dagen van zijn jeugd, *vergadert in de zomer,* en zal er het gerief en de eer van hebben, maar hij, die de dagen van zijn jeugd verluiert, zal er de schande van dragen als hij oud geworden is.

Spreuken 10:6

1. Hier is: het hoofd van de rechtvaardige gekroond *met zegeningen*, met zegeningen beide van God en de mens, verscheidenheid van zegeningen zullen nederdalen van boven en zichtbaar rusten op het hoofd van Godvruchtigen, werkelijke zegeningen, er zal niet alleen goed van hen gesproken worden, maar aan hen zal welgedaan worden. Zegeningen zullen op hun hoofd zijn als een kroon om hen te versieren en te eren, en als een helm om hen te beschermen en te beveiligen.

2. *De mond van de goddelozen bedekt met geweld.* Hun mond zal gestopt worden door schaamte om het geweld, dat zij bedreven hebben, zij zullen geen woord tot hun verontschuldiging kunnen inbrengen, Job 5:16, hun adem zal weggenomen worden door het geweld, dat hun wordt aangedaan, als hun daden van geweld op hun eigen hoofd zullen wederkeren.

Spreuken 10:7

Beiden de rechtvaardigen en de goddelozen moeten sterven als hun dagen vervuld zijn, in het graf is er tussen hun lichamen geen zichtbaar verschil, in de wereld van de geesten is er tussen hun zielen een zeer groot onderscheid, en dat is er ook, of behoort er te wezen, tussen hun nagedachtenis.

1. Als Godvruchtigen zijn heengegaan, wordt er goed van hen gesproken, en er behoort ook goed van hen gesproken te worden, dat is een van de zegeningen, die *op het hoofd van de rechtvaardige komen,* zelfs als zij hun hoofd hebben neergelegd. Gezegende mensen laten een gezegende gedachtenis van zich na.

a. Het maakt een deel uit van de waardigheid van de heiligen, inzonderheid van hen, die uitmunten in deugd en in zeer hoge mate nuttig zijn voor anderen, dat zij met eerbied worden herdacht als zij gestorven zijn, hun goede naam, hun naam bij goede mensen vanwege goede dingen, is dan in zeer bijzondere zin als goede olie, Prediker 7:1. Hen, die God eren, zal Hij aldus eren, Psalm 112:3, 6, 9. Door het geloof hebben de ouden getuigenis bekomen, Hebreeen 11:2, en gestorven zijnde, wordt er nog van hen gesproken.

b. Het behoort tot de plicht van de overlevenden, laat de gedachtenis van de rechtvaardigen in zegening zijn, aldus lezen het de Joden, en zij nemen het waar als een gebod, geen uitnemend rechtvaardige die gestorven is, noemende, zonder er bij te voegen: Zijn nagedachtenis zij gezegend. Het moet ons een genot en verlustiging zijn, om op eervolle wijze melding te maken van Godvruchtige mensen, die gestorven zijn, God voor hen te loven, en voor Zijn gaven en genade, die in hen geschitterd hebben, en inzonderheid moeten wij navolgers van hen zijn in hetgeen goed is.

2. Slechte mensen worden vergeten, en zullen vergeten worden, of er zal met minachting van hen gesproken worden. Als hun lichaam wegrot in het graf, zal ook *hun naam verrotten.* Het kan zijn dat hij in het geheel niet bewaard blijft, maar in vergetelheid wordt begraven. Er kan geen goeds van hen gezegd worden, en daarom is het de grootste vriendelijkheid, die men hun kan bewijzen, om maar niets van hen te zeggen, of wel zij zullen verfoeid worden, vermeld worden met de grootste afschuw, en deze regel van de ere: "De mortuis nil nisi bonum, zeg niets tot nadeel van de doden," zal hen niet beschermen. Waar de goddeloosheid algemeen bekend was, en wel vermeld moet worden, moet er met de grootste afschuw van worden gesproken.

Spreuken 10:7

Beiden de rechtvaardigen en de goddelozen moeten sterven als hun dagen vervuld zijn, in het graf is er tussen hun lichamen geen zichtbaar verschil, in de wereld van de geesten is er tussen hun zielen een zeer groot onderscheid, en dat is er ook, of behoort er te wezen, tussen hun nagedachtenis.

1. Als Godvruchtigen zijn heengegaan, wordt er goed van hen gesproken, en er behoort ook goed van hen gesproken te worden, dat is een van de zegeningen, die *op het hoofd van de rechtvaardige komen,* zelfs als zij hun hoofd hebben neergelegd. Gezegende mensen laten een gezegende gedachtenis van zich na.

a. Het maakt een deel uit van de waardigheid van de heiligen, inzonderheid van hen, die uitmunten in deugd en in zeer hoge mate nuttig zijn voor anderen, dat zij met eerbied worden herdacht als zij gestorven zijn, hun goede naam, hun naam bij goede mensen vanwege goede dingen, is dan in zeer bijzondere zin als goede olie, Prediker 7:1. Hen, die God eren, zal Hij aldus eren, Psalm 112:3, 6, 9. Door het geloof hebben de ouden getuigenis bekomen, Hebreeen 11:2, en gestorven zijnde, wordt er nog van hen gesproken.

b. Het behoort tot de plicht van de overlevenden, laat de gedachtenis van de rechtvaardigen in zegening zijn, aldus lezen het de Joden, en zij nemen het waar als een gebod, geen uitnemend rechtvaardige die gestorven is, noemende, zonder er bij te voegen: Zijn nagedachtenis zij gezegend. Het moet ons een genot en verlustiging zijn, om op eervolle wijze melding te maken van Godvruchtige mensen, die gestorven zijn, God voor hen te loven, en voor Zijn gaven en genade, die in hen geschitterd hebben, en inzonderheid moeten wij navolgers van hen zijn in hetgeen goed is.

2. Slechte mensen worden vergeten, en zullen vergeten worden, of er zal met minachting van hen gesproken worden. Als hun lichaam wegrot in het graf, zal ook *hun naam verrotten.* Het kan zijn dat hij in het geheel niet bewaard blijft, maar in vergetelheid wordt begraven. Er kan geen goeds van hen gezegd worden, en daarom is het de grootste vriendelijkheid, die men hun kan bewijzen, om maar niets van hen te zeggen, of wel zij zullen verfoeid worden, vermeld worden met de grootste afschuw, en deze regel van de ere: "De mortuis nil nisi bonum, zeg niets tot nadeel van de doden," zal hen niet beschermen. Waar de goddeloosheid algemeen bekend was, en wel vermeld moet worden, moet er met de grootste afschuw van worden gesproken.

Spreuken 10:8

1. Hier is de eer en het geluk van de gehoorzamen, zij zullen *geboden aannemen*, zij zullen het als een voorrecht en een werkelijke rust voor zich beschouwen om onder een bestuur, een regering te zijn, het spaart hun de moeite van bedenken en voor zichzelve een keus te doen, en zij zullen het als een gunst opnemen, als men hen op hun plicht wijst en hen er toe vermaant. En het is hun wijsheid, zij zijn wijs van zelf, die volgzaam zijn, en zij, die aldus buigen, aldus bukken, zullen stand houden, zullen bevestigd worden, zullen voorspoedig zijn, daar zij welberaden zijn.

2. De schande en het verderf van de ongehoorzamen, die zich niet willen laten regeren, geen juk willen dragen, niet onderwezen willen worden, geen goede raad willen aannemen. Het zijn dwazen, want zij handelen tegen zichzelf, tegen hun eigen belang. Gewoonlijk zijn het praatachtige dwazen, zij zijn *dwaas van lippen*, vol van gepraat, maar vol van onzin, snoevende op zichzelf, boosaardig pratende tegen degenen, die hen vermanen, 3 Johannes : 10, en bewerende dat zij aan anderen raad moeten geven en hun de wet moeten stellen. Van alle dwazen zijn er geen zo lastig als de praatachtige dwazen, of die zich meer tentoonstellen, maar zij *zullen vallen*, in zonde vallen, in de hel vallen, omdat zij de geboden niet aannemen. Zij, die vervuld zijn van hun tong, geven zelden acht op hun voeten, en daarom struikelen en vallen zij.

Spreuken 10:9

Hier wordt ons gezegd, en wij kunnen er staat op maken:

1. Dat der mensen oprechtheid hun veiligheid zal zijn, *die in oprechtheid wandelt* tegenover God en de mens, is aan beide getrouw, hij, die bedoelt wat recht is en meent wat hij zegt, *wandelt zeker,* hij is veilig onder de bescherming van God, kalm en stil in heilige gerustheid. Met nederige stoutmoedigheid gaat hij zijns weegs, welgewapend tegen de verzoekingen van Satan, de beroeringen van de wereld en de verwijten van de mensen. Hij weet op welke grond hij staat, welke gids hij volgt, door welke wacht hij omringd is, en naar welke heerlijkheid hij heengaat, en daarom gaat hij in volle verzekerdheid voorwaarts en heeft grote vrede. Jesaja 32:17, 33:15, 16. Sommigen vatten het op als behorende tot het karakter van een oprechte, *dat hij zeker wandelt,* in tegenstelling met een wandelen in den blinde of op goed geluk, hij durft niet doen hetgeen waarvan hij in zijn eigen geweten niet ten volle overtuigd is dat het wettig en geoorloofd is, maar in alles wil hij dat zijn weg volkomen vlak en duidelijk voor hem is.

2. Dat der mensen oneerlijkheid hun schande zijn zal. *Die zijn wegen verkeert,* die zich ter zijde afwendt op kromme wegen, die veinst tegenover God en de mensen, heen ziet naar de ene kant, en roept naar de andere kant, hoewel hij zich voor een tijd kan vermommen, een schone schijn kan aannemen, zal hij toch *bekend worden* voor wat hij is, duizend tegen een, of hij zal zichzelf vroeg of laat verraden. Hoe dit zij, God zal hem op de grote dag voor ieders oog ontdekken, hij, *die zijn wegen verkeert,* " documento erit, van hem zal een voorbeeld gemaakt worden", ter waarschuwing van anderen, aldus vatten sommigen het op.

Spreuken 10:10

1. Hier wordt het kwaad aangeduid, dat door listige, zich vermommende zondaars wordt aangericht. *Die met het oog wenkt,* alsof hij geen acht op u sloeg, terwijl hij loert op de gelegenheid om u kwaad te doen, tekenen en wenken geeft aan zijn medeplichtigen om hem te komen helpen in de uitvoering van zijn boze plannen, die alle met list beraamd zijn, *richt smart aan,* beide voor anderen en voor zichzelf. Vernuft zal geen verontschuldiging zijn voor ongerechtigheid, de zondaar moet zich of bekeren, of nog erger doen, hij moet er of berouw van hebben, of er door ten verderve gaan.

2. Openbare, domme, zichzelf tentoonstellende zondaren, *de dwaas van lippen,* de praatachtige dwaas, *zal vallen,* zal omgeworpen worden, zoals hij tevoren gezegd had, vers 8. Maar zijn toestand is van de twee de minst gevaarlijke, en, hoewel hij verderf brengt over zichzelf, veroorzaakt hij toch niet zoveel smart aan anderen als hij, die *met het oog wenkt.* Die hond die bijt is niet altijd de hond die blaft.

Spreuken 10:11

1. Ziehier hoe naarstig een Godvruchtige is om door zijn Godsvrucht mee te delen, er goed mee te doen *Zijn mond,* de uitgang van zijn geest, zijn gemoed, is *een springader des levens* een voortdurende bron, uit welke goede redenen voortkomen tot stichting van anderen, zoals rivieren, die de grond bevochtigen en hem vruchtbaar maken, en tot hun eigen vertroosting, zoals rivieren, die de dorst lessen van vermoeide reizigers. Hij is als een springader des levens, die zuiver en rein is, niet alleen niet vergiftigd, maar niet troebel gemaakt door enigerlei kwade samenspreking.

2. Hoe naarstig een slecht man is in zijn slechtheid te verbergen en er daardoor kwaad mee te doen. *Het geweld bedekt de mond des goddelozen,* bedekt het beraamde kwaad met betuigingen van vriendschap, opdat het zoveel zekerder ten uitvoer zal worden gebracht, zoals Joab kuste en doodde, Judas kuste en verried, dat is zijn zonde, waaraan de straf beantwoordt, vers 6. *Geweld bedekt de mond van de goddelozen,* wat hij door geweld verkreeg, zal hem door geweld worden ontnomen, Job 5:4, 5.

Spreuken 10:12

Hier is:

1. De grote tweedrachtstichter, en dat is boosaardigheid. Zelfs waar geen blijkbare aanleiding is tot strijd zal de *haat* zo'n aanleiding zoeken, en zo verwekt hij hem en doet hij het werk des duivels. Dat zijn wel de boosaardigste lieden, die men zich denken kan, die er genoegen in vinden om hun naasten tegen elkaar op te zetten door achterklap, kwade vermoedens uit te strooien en verkeerde voorstellingen te geven, de vonken van de twisting doende opvliegen en ze tot een vlam aanblazende, die onder de as begraven lagen, waaraan zij dan met een onverklaarbaar genoegen hun handen warmen.

2. De grote vredestichter, en dat is *liefde* die *alle overtredingen toedekt*, de beledigingen onder bloedverwanten, die onenigheden teweegbrengen. De liefde zal in stede van de belediging uit te bazuinen en haar te verzwaren haar zoveel dit maar mogelijk is, bedekken en verzachten. De liefde zal een belediging of een overtreding, die wij begaan door vergissing of onbedachtzaamheid, verontschuldigen als wij kunnen zeggen dat er geen kwaad bedoeld was, maar dat het een feil was, en dan hebben wij onze vriend in weerwil ervan lief en dit bedekt de feil. Zij zal de belediging die ons is aangedaan, ook voorbijzien, en haar aldus bedekken, er de beste uitlegging aan geven, hierdoor wordt twist voorkomen, of, indien hij reeds begonnen is, dan zal de vrede spoedig hersteld worden. De apostel haalt dit aan, 1 Petrus 4:8, De liefde zal menigte van zonden bedekken.

Spreuken 10:13

Merk op:

1. Wijsheid en genade zijn de eer van de Godvruchtigen, hij, *die verstand heeft,* het goede verstand, dat zij hebben die de geboden doen *op zijn lippen wordt wijsheid gevonden,* er wordt ontdekt dat zij daar is, en bijgevolg dat hij er inwendig een goede schat van bezit, en vandaar wordt zij afgeleid tot nut en voordeel van anderen. Het is de eer eens mensen wijsheid te hebben, maar nog veel meer om het middel te zijn om anderen wijs te maken.

2. Dwaasheid en zonde zijn de schande van slechte mensen j *een roede is voor de rug van hem, die geen hart heeft,* of aan wie een hart ontbreekt, hij stelt zich bloot aan de striemen van zijn eigen geweten, aan de geselingen van de tong, aan de afkeuring van de magistraten, en aan de rechtvaardige oordelen Gods. Zij, die dwaselijk en moedwillig voortgaan op boze wegen, bereiden zich roeden, waarvan de littekenen hun eeuwige schande zullen zijn.

Spreuken 10:14

Merk op:

1. Het is de wijsheid van de wijzen, dat zij een voorraad opdoen van nuttige wetenschap, dat hun bewaring zijn zal. *In de lippen van de verstandigen wordt wijsheid gevonden,* vers 13, omdat zij in hun hart is weggelegd, uit welke schat de goede heer des huizes nieuwe en oude dingen voortbrengt. Welke kennis of wetenschap ons te eniger tijd nuttig kan zijn, wij moeten haar *wegleggen,* omdat wij niet weten of wij haar niet op de een of andere tijd nodig zullen hebben. Wij moeten met dit wegleggen voortgaan zolang als wij leven, en er ons van verzekeren dat zij veilig weggelegd is, opdat wij haar niet behoeven te zoeken als wij haar nodig hebben.

2. Het is de dwaasheid van de dwazen, dat zij in hun hart kwaad wegleggen, dat zij gereed bij de hand hebben bij alles wat zij zeggen, en dat beide voor anderen en voor henzelf verschrikking en verwoesting werkt. Zij hebben woorden van verslinding lief, Psalm 52:6,, en die worden het eerst gesproken, hun *mond is de verstoring nabij,* daar zij de scherpe pijlen van bittere woorden altijd bij zich hebben, om ze om zich heen te werpen.

Spreuken 10:15

Dit kan opgevat worden op tweeërlei wijze.

1. Als een reden, waarom wij naarstig moeten zijn in ons beroep en bedrijf, ten einde de ontmoedigende onrust te vermijden, die de armoede meebrengt, en het voorrecht en welvaren te hebben van hen, die voorspoedig zijn in de wereld. Zich moeite geven is het middel om onszelf en ons gezin gemak en rust te bezorgen. Of liever:

2. Als een voorstelling van de gewone vergissing beide van rijken en armen met betrekking tot hun uitwendige toestand.

A. Rijke lieden denken dat zij gelukkig zijn, maar hierin vergissen zij zich. *Des rijken goed* is in zijn verbeelding *een stad van zijn sterkte,* terwijl het te zwak en volkomen ongenoegzaam is om hem tegen het ergste kwaad te beschermen. Het zal blijken dat zij niet zo veilig zijn als zij denken, ja hun rijkdom kan hen aan gevaar blootstellen.

B. Arme lieden denken ongelukkig te zijn omdat zij arm zijn, maar dat is hun vergissing, *de armoede van de geringen is hun verstoring,* zij beneemt hun de moed, verstoort en vernietigt hun behaaglijkheid, terwijl men toch zeer aangenaam en goedsmoeds kan leven, al heeft men niet veel om van te leven, zo men slechts vergenoegd is, een goede consciëntie bewaart en leeft door het geloof.

Spreuken 10:16

Salomo bevestigt hier wat zijn vader gezegd had, Psalm 37:16. Het weinige, dat de rechtvaardige heeft, is beter dan de overvloed veler goddelozen.

1. Een rechtvaardige heeft misschien niets meer dan waar hij hard voor werkt. Hij *eet* slechts *de arbeid van zijn handen,* maar die *arbeid is ten leven,* hij heeft niets anders op het oog dan een eerlijk levensonderhoud te verdienen, begeert niet rijk en voornaam te zijn, maar is tevreden om te leven en zijn gezin te onderhouden. Hij is ook niet slechts voor hemzelf ten leven, maar hij zal hem in staat stellen goed te doen aan anderen, hij arbeidt opdat hij wat hebbe te geven, Efeziers 4:28, al zijn werk strekt om op de een of andere wijze goed te doen. Het kan ook bedoeld zijn van zijn arbeid in de Godsdienst, hij geeft zich de meeste moeite voor hetgeen een strekking heeft ten eeuwigen leven, hij zaait in de geest, opdat hij het eeuwige leven zal kunnen maaien.

2. De rijkdom van de goddeloze is misschien een inkomst, waarvoor hij niet gearbeid heeft, maar waaraan hij gemakkelijk gekomen is, doch hij is *ter zonde,* hij maakt hem tot het voedsel en de brandstof van zijn lusten zijn hoogmoed en weelde. hij doet er kwaad mee en geen goed, hij doet er schade mee op, en wordt er door verhard in zijn boze wegen. De dingen van deze wereld zijn goed of kwaad, leven of dood, naardat zij gebruikt worden.

Spreuken 10:17

Zie hier:

1. Dat diegenen gelijk hebben, die niet alleen de tucht ontvangen en aannemen, maar haar bewaren, haar niet, zoals de meesten, zorgeloos en onverschillig laten glippen, noch haar laten gaan tot hen, die er hen van willen beroven, die de tucht veilig bewaren, haar zuiver en onvervalst bewaren, haar bewaren voor hun eigen gebruik, teneinde er zich door te laten regeren, haar bewaren tot nut en voordeel van anderen, teneinde hen te onderrichten. Zij die dit doen, zijn op de weg des levens, de weg, waarop ware vertroosting wordt gevonden, en aan welks einde het eeuwige leven is.

2. Dat diegenen ongelijk hebben, die niet alleen de tucht niet ontvangen, maar haar moedwillig en hardnekkig weigeren als zij hun wordt aangeboden. Zij willen niet onderwezen worden in hun plicht, omdat hierdoor hun fouten en gebreken ontdekt worden, zij hebben een bijzondere afkeer van het onderricht, waarin bestraffing ligt opgesloten, en gewis dwalen zij, het is een teken dat zij dwalen in hun oordeel valse denkbeelden hebben omtrent goed en kwaad, het is een oorzaak van hun dwalen in hun levenswandel. De reiziger, die van zijn weg is afgeraakt, en het niet kan velen dat hem dit gezegd wordt en dat hem de rechte weg wordt gewezen, moet wel verder wegdwalen, eindeloos dwalen, hij zal voorzeker de weg des levens missen.

Spreuken 10:18

Merk hier op: boosaardigheid is dwaasheid en goddeloosheid.

1. Ze is dit, als zij verborgen wordt onder vleierij en geveinsdheid. Hij, *die met liegende lippen haat verbergt is* een dwaas, hoewel hij denkt een wijs staatsman te zijn, hij verbergt de haat uit vrees dat hij, als hij openbaar wordt, beschaamd zal worden voor de mensen en aldus de gelegenheid zal missen om zijn haat bot te vieren. *Valse lippen* zijn op zichzelf al erg genoeg, maar er is een zeer bijzondere boosaardigheid in, als zij tot een dekmantel dienen van boosaardigheid. Maar hij is een dwaas, die iets denkt te kunnen verbergen voor God.

2. Niet beter is het, als hij geuit wordt in hatelijke, boosaardige woorden, *die een kwaad gerucht voortbrengt is ook een zot*, want vroeg of laat zal God die gerechtigheid voortbrengen als het licht, welke hij gepoogd heeft te omfloersen, en Hij zal het middel vinden om de smaad af te wentelen.

Spreuken 10:19

Hier worden wij vermaand met betrekking tot het in toom houden van onze tong, hetgeen de noodzakelijke, onafwijsbare plicht is van de Christen.

1. Het is goed om weinig te zeggen, omdat *in de veelheid van de woorden de overtreding niet ontbreekt,* of de overtreding, de zonde, niet ophoudt. Gewoonlijk zullen zij, die veel spreken, veel verkeerds zeggen, en onder vele woorden kan het niets anders, of daar zullen ook ijdele woorden onder zijn, waarvan zij weldra rekenschap zullen hebben te geven. Zij, die zichzelf gaarne horen spreken, bedenken niet waar zij niet al berouw van zullen moeten hebben, want dat zal nodig zijn, en zal vroeg of laat betoond moeten worden, *als de overtreding niet ontbreekt.*

2. Daarom is het goed om onze mond met een breidel te bewaren. *Die zijn lippen weerhoudt,* die zich dikwijls inhoudt, zijn gedachten onderdrukt, terughoudt wat naar buiten had willen komen, is een wijs man, het is een blijk en bewijs van zijn verstand, en daarin gaat hij met zijn eigen vrede en welzijn te rade. Hoe minder gezegd wordt, hoe minder er te verantwoorden is, Amos 5-13, Jakobus 1:19.

Spreuken 10:20-21

Hier wordt ons geleerd hoe de mensen te schatten, niet neer hun rijkdom of hun hoge rang in de wereld, maar naar hun deugd.

1. Godvruchtige mensen zijn ergens goed voor, al zijn zij ook arm en zeer gering in de wereld, en al is het ook dat zij geen macht of rijkdom hebben om er goed mee te doen, maar zolang zij een mond hebben om te spreken, zal hen dit nuttig en van waarde maken, en dieswege moeten wij hen eren, die de Heere vrezen, omdat zij uit de goede schat huns harten goede dingen voortbrengen.

a. Dit maakt hen van waarde. *De tong des rechtvaardigen is uitgelezen zilver* zij zijn oprecht, vrij van het schuim van bedrog en kwade bedoelingen. Gods woorden worden vergeleken bij gelouterd zilver, Psalm 12:7, want men kan er op vertrouwen, en zo zijn ook de woorden van de rechtvaardigen. Zij zijn van gewicht en waardij, en zullen hen, die ze horen, verrijken met wijsheid, die beter is dan *uitgelezen zilver*.

b. Het maakt hen nuttig, *de lippen des rechtvaardigen voeden er velen,* want zij zijn vol van het Woord van God, dat het brood des levens is, en van die gezonde leer, waarmee de zielen gevoed en versterkt worden. Een Godvruchtig gesprek is geestelijk voedsel voor de nooddruftigen, de hongerigen.

2. Slechte mensen deugen nergens toe.

a. Men kan geen goed door hen verkrijgen. *Het hart van de goddelozen is weinig waard,* en daarom kan hetgeen uit de overvloed zijns harten voortkomt van niet veel waarde zijn. Zijn beginselen, zijn denkbeelden, zijn begrippen, zijn voornemens, alles waarvan hij vervuld is, wat hem beweegt, het is alles werelds en vleselijk, en daarom van generlei waardij. Die uit de aarde is voortgekomen, spreekt uit de aarde, en kan de dingen Gods noch verstaan noch waarderen, Johannes 3:31, l Corinthiers 2:14. De goddeloze wendt voor dat, hoewel hij niet over de Godsdienst spreekt zoals de rechtvaardige, hij hem toch in zijn binnenste heeft, en hij dankt God dat zijn hart goed is, maar Hij, die het hart doorgrondt, zegt hier het tegendeel, namelijk dat het *weinig waard is.*

b. Men kan hun geen goeddoen. Terwijl velen gevoed worden *door de lippen van de rechtvaardigen, sterven de dwazen door gebrek aan verstand,* en wel zijn zij dwaas, die sterven uit gebrek aan hetgeen zij zo gemakkelijk hadden kunnen verkrijgen. *Dwazen sterven uit gebrek aan een hart,* zo is het in het oorspronkelijke, zij komen om uit gebrek aan nadenken en vastberadenheid, zij hebben het hart niet om zichzelf goed te doen. Terwijl de rechtvaardigen anderen voeden laten dwazen zichzelf verhongeren.

Spreuken 10:22

Wereldlijke rijkdom is hetgeen, waarop de meeste mensen hun hart gezet hebben, maar over het algemeen vergissen zij zich zowel in de aard van de zaak zelf, die zij begeren als in het middel, waardoor zij haar hopen te verkrijgen. Daarom wordt ons hier gezegd:

1. Waarin de rijkdom bestaat, die in waarheid begerenswaardig is: niet alleen overvloed te hebben, maar hem hebbende, er *geen smart bij te hebben*, geen ontrustende zorg om hem te verkrijgen en te behouden, geen kwelling des geestes in de genieting ervan, geen pijnigende smart wegens het verlies ervan, geen schuld opgedaan door het misbruik ervan. Hem te hebben en daarbij een hart om er het genot van te smaken, er goed mee te doen, er God mee te dienen met blijdschap en verheuging des harten in het gebruik ervan.

2. Vanwaar deze begerenswaardige rijkdom verwacht moet worden ú niet door ons tot slaven te maken van de wereld, Psalm 127:2, maar door *de zegen van God*, die is het, die *rijk maakt en er geen smart aan toevoegt*. Wat van de liefde Gods komt, heeft de genade Gods tot gezellin, om de ziel te bewaren voor de onstuimige lusten en hartstochten, waarvan anders de toeneming van de rijkdom gewoonlijk de prikkel is. In vers 4 had hij gezegd: de hand van de vlijtige maakt rijk, als een middel maar hier schrijft hij het toe aan de zegen van God, maar die zegen is op de hand van de vlijtigen. Zo is het met geestelijke rijkdom. Vlijt om die te verkrijgen is onze plicht, maar van hetgeen verkregen wordt moet God al de eer ontvangen, Deuteronomium 8:17, 18.

Spreuken 10:23

Hier is:

1. De zonde bovenmate zondigende, het is voor een dwaas *een lachen om kwaad te doen* het is hem even natuurlijk en even aangenaam als het voor een mens is om te lachen. Goddeloosheid is zijn Izak, zo luidt hier het oorspronkelijke, zij is zijn genot en genoegen, hij verlustigt zich erin. Hij maakt van de zonde een zaak om te lachen. Als hij vermaand wordt om niet te zondigen, uit aanmerking van de wet van God en de openbaring van Zijn toorn tegen de zonde, maakt hij een grapje van die vermaning en belacht de drilling van de lans. Als hij gezondigd heeft, zal hij, inplaats van er om te treuren, er op roemen, bestraffingen bespot hij, en de overtuigingen van zijn eigen geweten lacht hij weg, Hoofdst. 14:9.

2. De wijsheid zeer wijs, want zij draagt het bewijs in zich van haar eigen voortreffelijkheid, het kan van haarzelve voorzegd worden, en dat is lof genoeg. Gij behoeft niets meer tot lof van *een man van verstand* te zeggen dan dit: "hij is een verstandig man, hij heeft wijsheid, hij is zo wijs om geen kwaad te doen, of, indien hij bij vergissing kwaad gedaan heeft dan is hij zo wijs van er niet mee te spotten, er geen grapje van te maken. Of, om de wijsheid goed als wijs te doen uitkomen, lees het aldus: Gelijk het als een spel is voor een dwaas om kwaad te doen, zo is het voor een man van verstand om wijsheid te hebben en het te tonen. Behalve nog het loon in de toekomende wereld heeft een Godvruchtige evenveel tegenwoordig genot in de beperkingen en beoefeningen van de Godsdienst, als zondaars voorwenden te hebben in de ongebondenheid en de genietingen van de zonde, ja veel meer en veel beter.

Spreuken 10:24-25

Hier wordt tot de rechtvaardigen gezegd, nogmaals gezegd dat het wel met hen zal wezen, en van de goddelozen: Wee hun, en deze worden tegenover elkaar geplaatst tot hun wederzijdse opheldering.

1. Het zal met de goddelozen zo slecht wezen als zij vrezen, en met de rechtvaardigen zo wel als zij slechts kunnen begeren.

a. Het is waar, de goddelozen ondersteunen zich soms in hun goddeloosheid met ijdele hoop en verwachtingen, waarin zij teleurgesteld zullen worden, maar op andere tijden kan het wel niet anders, of zij moeten gekweld worden door gegronde vrees, en *die vrees zal hen overkomen*, de God, die zij getergd hebben, zal in alle opzichten zo schrikkelijk zijn als zij zich Hem in hun angsten hebben voorgesteld. Uw verbolgenheid is naardat Gij te vrezen zijt, Psalm 90:11. Goddeloze mensen vrezen de straf van de zonde, maar zij hebben de wijsheid niet om nut te trekken uit hun vrees door te ontkomen, en zo zal hetgeen zij vrezen over hen komen, en hun tegenwoordige verschrikkingen zijn een voorsmaak van hun toekomstige pijniging.

b. Het is waar, ook de rechtvaardigen hebben soms hun vrees, hun angsten, maar hun begeerte is naar de gunst van God en gelukzaligheid in Hem, en die begeerte zal God geven. Naar hun geloof, niet naar hun vrees, zal hun geschieden, Psalm 37:4.

2. De voorspoed van de goddelozen zal spoedig een einde nemen, maar de gelukzaligheid van de rechtvaardigen zal nooit eindigen, vers 25. De goddelozen maken veel gedruis, jagen zichzelf en anderen voort als *een wervelwind*, die dreigt alles voor zich heen weg te vagen, maar *als een wervelwind* gaan zij spoedig voorbij, en wel voor altijd, zij zijn niet meer, allen om hen heen zijn gerust en blijde als de storm voorbij is, Psalm 37:10, 36, Job 20:5. De rechtvaardigen daarentegen maken geen vertoning, zij liggen verborgen gelijk een fondament, dat diep ligt en buiten het gezicht is, maar zij zijn vast in hun besluit om God aan te kleven, bevestigd in deugd, en zij zullen *een eeuwige grondvest* zijn, onwankelbaar goed, hij die heilig is, zal nog heilig zijn, en onwankelbaar gelukkig, zijn hoop is op een rots gegrond, en daarom niet geschokt door de storm, Mattheus 7:24. De rechtvaardige is de pilaar van de wereld, zo lezen het sommigen, de wereld bestaat om hunnentwil, het heilig zaad is er de substantie van.

Spreuken 10:26

Merk op:

1. Zij, die traag van aard zijn, hun gemak liefhebben, en zich op generlei werk kunnen toeleggen, zijn niet geschikt om ergens toe gebruikt te worden, niet eens om op een boodschap te worden uitgezonden, want ze zullen noch de boodschap met zorg overbrengen, noch zich haasten om terug te komen. Dezulken zijn dus zeer ongeschikt om leraren te zijn, de boden te zijn van Christus, Hij zal het uitzenden van luiaards in Zijn wijngaard niet goedkeuren.

2. Zij, die zich aan zo groot een feil schuldig maken, dat zij aan de zodanigen enigerlei zaak opdragen en vertrouwen in hen stellen, zullen gewis kwelling door hen hebben. Een trage dienstknecht is voor zijn meester even lastig en onaangenaam als *edik voor de tanden* en *rook voor de ogen*, hij prikkelt zijn drift zoals azijn een onaangenaam gevoel geeft in de tanden, en veroorzaakt hem verdriet daar hij ziet dat zijn zaken veronachtzaamd worden, ongedaan blijven, zoals rook tranen in de ogen brengt.

Spreuken 10:27-28

Merk op

1. De Godsdienst verlengt het leven van de mensen en kroont hun hoop. Wie is de man, die lust heeft ten leven? Hij vreze God dat zal hem beveiligen tegen vele dingen, die zijn leven zouden kunnen schaden, hem leven genoeg verzekeren in deze wereld, en het eeuwige leven in de andere wereld, *de vreze des Heeren* zal meer dagen toevoegen dan verwacht werd, er eindeloos aan toevoegen, ze verlengen tot dagen van de eeuwigheid. Wie is de man, die dagen liefheeft om het goede te zien? Hij zij Godsdienstig, dan zullen zijn dagen niet slechts vele, maar gelukkig zijn, zeer gelukkig, zowel als zeer vele, want *de hoop van de rechtvaardigen is blijdschap,* zij zullen hebben hetgeen waar zij op hopen, tot hun onuitsprekelijke blijdschap en voldoening. Het is iets toekomstigs, iets dat ongezien is, waar zij hun geluk in stellen, Romeinen 8:24, 25, niet in hetgeen zij in de hand hebben, maar in hetgeen, waarop zij hopen en hun hoop zal weldra overgaan in, als verzwolgen worden door, genieten, en dat zal hun eeuwige blijdschap wezen. Ga in in de vreugde uws Heeren.

2. Goddeloosheid verkort het leven van de mensen en vernietigt hun hoop. *De jaren van de goddelozen,* die doorgebracht worden in de genietingen van de zonde en het slavenwerk van de wereld, *zullen verkort worden.* Houw de bomen uit die nutteloos de aarde beslaan. En welk genot of geluk een goddeloos man zich ook voorstelt in deze of in de andere wereld, hij zal er in teleurgesteld worden, want *de verwachting van de goddelozen zal vergaan,* zijn hoop zal in eindeloze wanhoop verkeren.

Spreuken 10:29-30

Deze twee verzen hebben dezelfde strekking als die, welke er onmiddellijk aan voorafgingen, het geluk te kennen gevende van de Godvruchtigen en de ellende van de goddelozen, het is nodig dat dit ons worde ingeprent, omdat wij er zo afkerig van zijn om het te geloven en te bedenken.

1. Kracht en vastheid zijn verzekerd aan de oprechten. *De weg des Heeren,* de voorzienigheid Gods, de weg, waarop Hij tot ons komt *is voor de oprechte sterkte,* bevestigt hem in zijn oprechtheid. Al Gods handelingen met hem, handelingen van de genade en van de beproeving, dienen om hem op te wekken tot zijn plicht, hem moed in te boezemen onder rampen en beproevingen. Of, *de weg des Heeren,* de weg van de Godsvrucht, waarop Hij wil dat wij zullen wandelen is *voor de oprechte sterkte,* hoe vaster wij aan die weg houden, en hoe meer ons hart verruimd is om er op te wandelen, hoe beter wij geschikt zijn beide voor doen en voor lijden. Een goede consciëntie, rein gehouden van zonde, geeft een mens kloekmoedigheid in tijden van gevaar, en voortdurende naarstigheid in plichtsbetrachting maakt iemands werk licht en gemakkelijk in tijden van grote drukte, hoe meer wij voor God doen, hoe meer wij voor Hem kunnen doen, Job 17:9. Die blijdschap des Heeren, welke alleen gevonden wordt op de weg des Heeren, zal onze sterkte wezen, Nehemia 8:11, en daarom *zal de rechtvaardige in eeuwigheid niet bewogen worden.* Zij, die een bevestigde deugd hebben, hebben een bevestigden vrede, een geluk, dat hun door niets ontroofd kan worden, zij hebben *een eeuwige grondvest,* vers 25.

2. Verderf en verwoesting zijn de stellige gevolgen van goddeloosheid. De goddelozen zullen niet alleen het aardrijk niet *beërven,* hoewel zij er hun schat in opleggen, maar zij zullen de aarde niet eens *bewonen,* Gods oordelen zullen hen uitroeien, *verstoring,* snelle en zekere verwoesting, is *voor de werkers van de ongerechtigheid,* verwoesting van het aangezicht des Heeren en de heerlijkheid van Zijn macht. Ja meer, die weg des Heeren, die de sterkte is van de oprechten is vertering en verschrikking voor *de werkers van de ongerechtigheid,* hetzelfde Evangelie dat voor de een een reuk des levens is ten leven is voor de ander een reuk des doods ten dode dezelfde beschikking van Gods voorzienigheid zal de een vertederen en de ander verharden, Hosea 14:10.

Spreuken 10:31-32

Hier, evenals tevoren, worden de mensen geoordeeld uit hun woorden, en naar die woorden zijn, zullen zij gerechtvaardigd of veroordeeld worden, Mattheus 12:37.

1. Het is beide het bewijs en de lof van iemands wijsheid, dat hij goed en verstandig spreekt. Een Godvruchtige zal in zijn gesprekken *wijsheid voortbrengen* tot nut en voordeel van anderen. God geeft hem wijsheid tot loon van zijn rechtvaardigheid, Prediker 2:26, en uit dankbaarheid voor die gave, en in gerechtigheid jegens de gever, doet hij er goed mede, en zo zal hij met zijn wijze en vrome gesprekken velen stichten. Hij *weet wat welgevallig*, wat aangenaam is, welke woorden en gesprekken Gode welbehaaglijk zijn, (want daarop legt hij zich meer toe dan om het gezelschap genoegen te doen) en wat beide aan de spreker en de hoorders aangenaam zal zijn, wat hem betaamt, en hun tot nut is, en dat zal hij spreken.

2. Het is de zonde, en zal het verderf wezen van een goddeloze, dat zijn gesprekken goddeloos zijn, gelijk hij zelf is. *De mond van de goddelozen spreekt enkel verkeerdheid*, wat mishaagt aan God, en tergend is voor hen met wie hij spreekt. En wat is er het gevolg van? Wel, *de tong van de verkeerdheden zal uitgeroeid worden* even gewis als de vleiende lippen afgesneden zullen worden, Psalm 12:4.

HOOFDSTUK 11

1 Een bedriegelijke weegschaal is den HEERE een gruwel; maar een volkomen weegsteen is Zijn welgevallen.
2 Als de hovaardigheid komt, zal de schande ook komen; maar met de ootmoedigen is wijsheid.
3 De oprechtheid der oprechten leidt hen; maar de verkeerdheden der trouwelozen verstoort hen.
4 Goed doet geen nut ten dage der verbolgenheid; maar de gerechtigheid redt van den dood.
5 De gerechtigheid des oprechten maakt zijn weg recht; maar de goddeloze valt door zijn goddeloosheid.
6 De gerechtigheid der vromen zal hen redden; maar de trouwelozen worden gevangen in hun verkeerdheid.
7 Als de goddeloze mens sterft, vergaat zijn verwachting; zelfs is de allersterkste hoop vergaan.
8 De rechtvaardige wordt uit benauwdheid bevrijd; en de goddeloze komt in zijn plaats.
9 De huichelaar verderft zijn naaste door den mond; maar door wetenschap worden de rechtvaardigen bevrijd.
10 Een stad springt op van vreugde over het welvaren der rechtvaardigen; en als de goddelozen vergaan, is er gejuich.
11 Door den zegen der oprechten wordt een stad verheven; maar door den mond der goddelozen wordt zij verbroken.
12 Die verstandeloos is, veracht zijn naaste; maar een man van groot verstand zwijgt stil.
13 Die als een achterklapper wandelt, openbaart het heimelijke; maar die getrouw is van geest, bedekt de zaak.
14 Als er geen wijze raadslagen zijn, vervalt het volk; maar de behoudenis is in de veelheid der raadslieden.
15 Als iemand voor een vreemde borg geworden is, hij zal zekerlijk verbroken worden; maar wie degenen haat, die in de hand klappen, is zeker.
16 Een aangename huisvrouw houdt de eer vast, gelijk de geweldigen den rijkdom vasthouden.
17 Een goedertieren mens doet zijn ziel wel; maar die wreed is, beroert zijn vlees.
18 De goddeloze doet een vals werk; maar voor dengene, die gerechtigheid zaait, is trouwe loon.
19 Alzo is de gerechtigheid ten leven, gelijk die het kwade najaagt, naar zijn dood jaagt.
20 De verkeerden van hart zijn den HEERE een gruwel; maar de oprechten van weg zijn Zijn welgevallen.
21 Hand aan hand zal de boze niet onschuldig zijn; maar het zaad der rechtvaardigen zal ontkomen.
22 Een schone vrouw, die van rede afwijkt, is een gouden bagge in een varkenssnuit.
23 De begeerte der rechtvaardigen is alleenlijk het goede; maar de verwachting der goddelozen is verbolgenheid.
24 Er is een, die uitstrooit, denwelken nog meer toegedaan wordt; en een, die meer inhoudt dan recht is, maar het is tot gebrek.
25 De zegenende ziel zal vet gemaakt worden; en die bevochtigt, zal ook zelf een vroege regen worden.
26 Wie koren inhoudt, dien vloekt het volk; maar zegening zal zijn over het hoofd des verkopers.
27 Wie het goede vroeg nazoekt, zoekt welgevalligheid; maar wie het kwade natracht, dien zal het overkomen.
28 Wie op zijn rijkdom vertrouwt, die zal vallen; maar de rechtvaardigen zullen groenen als loof.
29 Wie zijn huis beroert, zal wind erven; en de dwaas zal een knecht zijn desgenen, die wijs van hart is.

30 De vrucht des rechtvaardigen is een boom des levens; en wie zielen vangt, is wijs.
31 Ziet, den rechtvaardige wordt vergolden op de aarde, hoeveel te meer den goddeloze en zondaar!

Spreuken 11:1

Gelijk nauwgezetheid tegenover God een tak is van algemene rechtvaardigheid (hij is geen eerlijk man, die geen vroom man is) zo is rechtvaardigheid tegenover de mensen een tak van de ware Godsdienst, hij is geen vroom, geen Godvruchtig man, die geen eerlijk man is, ook kan hij niet verwachten dat zijn vroomheid Gode welbehaaglijk zijn zal, want:

1. Niets is meer aanstotelijk voor God dan bedrog in de handel. *Een bedrieglijke weegschaal is* hier genomen voor allerlei onrechtmatige en bedrieglijke praktijken, zij zijn *de Heere een gruwel,* en maken hen gruwelijk in Zijn ogen, die zich van zulke gevloekte kunsten bedienen om welvaart te verkrijgen. Het is een belediging van de gerechtigheid, waarvan God de schutsheer is, zowel als een onrecht aan onze naaste, van wie God de beschermer is. De mensen achten zulke bedriegerijen gering, denken dat er geen zonde is in hetgeen waarmee geld te verkrijgen is, en zolang het onontdekt blijft kunnen zij er zich niet om laken, een vlek is geen vlek voor zij ontdekt is, Hosea 12:8, 9. Maar zij zijn er niet minder Gode een gruwel om, en Hij zal wrake doen over hen, die hun broederen bedriegen.

2:Niets is Gode meer welbehaaglijk dan een eerlijke, oprechte handel en wandel, en niets is meer noodzakelijk om ons en onze Godsdienstige verrichtingen Hem welbehaaglijk te maken, *een volkomen weegsteen is Zijn welgevallen.* Hij zelf gebruikt een rechte weegsteen, en de weegschaal van Zijn gerechtigheid is een rechte weegschaal, en daarom heeft Hij een welbehagen in hen, die Hem hierin navolgen. Een weegschaal die bedriegt onder voorgeven van geheel nauwkeurig recht te zijn, is daarom Gode een zoveel groter gruwel.

Spreuken 11:2

Merk op:

1. Hoe hij, die zich verhoogt, hier vernederd wordt, en hem schande wordt aangedaan. *Als de hovaardigheid komt, zal de schande ook komen.* Hoogmoed is een zonde, waarvoor de mensen alle reden hebben om zich te schamen. Het is schande voor een mens, die uit de aarde is voortgekomen, van aalmoezen leeft, van God afhankelijk is, en alles verbeurd heeft wat hij heeft, om hoogmoedig te zijn. Het is een zonde, waarover anderen schande roepen en waarop zij met minachting neerzien, wie hovaardig is, maakt zich verachtelijk, het is een zonde, waarvoor God de mensen dikwijls naar beneden brengt, zoals Hij Nebukadnezar en Herodes naar beneden gebracht heeft, wier schande en versmaadheid terstond op hun hoogmoedige eigenwaan is gevolgd want God wederstaat de hovaardigen, spreekt hen tegen, werkt hen tegen in hetgeen, waarop zij hoogmoedig zijn, Jesaja 2:11 en verv.

2. Hoe hij, die zichzelf vernedert, hier verhoogd wordt, en hem een schoon, groot karakter wordt toegeschreven. Gelijk er bij de hoogmoedigen dwaasheid is en schande zijn zal, zo is *er met de ootmoedigen wijsheid* en zal er eer met hem wezen, want iemands wijsheid verkrijgt hem achting, en doet zijn aangezicht blinken voor de mensen. Of, zo er sommigen laaghartig genoeg zijn om de ootmoedigen te vertreden, zal God hun genade geven, en dat zal hun eer wezen. In aanmerking nemende hoe veilig, hoe kalm en gerust zij zijn, die van een nederige geest zijn, zeggen wij: *Met de ootmoedigen is wijsheid.*

Spreuken 11:3

Er is niet alleen beloofd dat God de oprechten zal leiden, en gedreigd dat Hij de overtreders zal verstoren, maar opdat wij van beide ten volle verzekerd zullen zijn, wordt het hier voorgesteld, alsof dit uit de aard van de zaak als vanzelf voortvloeit.

1. De oprechtheid van een eerlijk man zal zelf zijn leidsvrouw wezen op de weg des plichts en de weg van de veiligheid. Zijn beginselen zijn vast, zijn regel is zeker, en daarom is zijn weg duidelijk en vlak, zijn oprechtheid maakt hem standvastig, en hij behoeft niet met iedere verandering van de wind van koers te veranderen, daar hij geen ander doel voor ogen heeft dan een goed geweten te bewaren. Oprechtheid en vroomheid zullen de mensen behoeden, Psalm 25:21.

2. De ongerechtigheid van een goddeloze zal zelf zijn verderf wezen. Gelijk de oprechtheid van een Godvruchtige zijn bescherming zal wezen al is hij ook nog zo aan gevaar blootgesteld, zo zal de verkeerdheid van de zondaren hun verderf wezen, al denken zij ook nog zo versterkt en beveiligd te zijn, zij zullen in kuilen vallen, die zij zelf hebben gegraven, Hoofdst. 5:22.

Spreuken 11:4

De dag des doods zal een dag des toorns wezen, hij is een bode van Gods toorn, daarom heeft Mozes, toen hij nadacht over de sterflijkheid van de mens, daar aanleiding in gevonden om de sterkte van Gods toorn te bewonderen, psalm 90:11. Het is een schuld, die wij te betalen hebben, niet aan de natuur, maar aan Gods gerechtigheid. Na de dood het oordeel, en dat is een dag des toorns, Openbaring 6:17.

Goed, of rijkdom, zal de mens van generlei nut zijn in die dag, hij zal noch de slag afwenden, noch de pijn wegnemen of verzachten, en noch veel minder de prikkel ontnemen aan de dood, van welk nut zal dus dan het geboorterecht van de wereld zijn? In tijden van openbare oordelen zal rijkdom de mensen eerder aan gevaar blootstellen dan hen beschermen, Ezechiel 7:19.

Het is alleen *gerechtigheid*, die *van de dood redt*, een goede consciëntie maakt de dood gemakkelijk en neemt er de verschrikking uit weg, het is het voorrecht van de rechtvaardige alleen om van de tweede dood niet geschaad te worden, en aldus ook niet zeer geschaad te worden door de eerste dood.

Spreuken 11:5-6

Deze twee verzen zijn eigenlijk aan elkaar gelijk, zij hebben beide dezelfde strekking als vers 3. Want de waarheden hier zijn van zo'n gewisheid en van zo groot gewicht, dat zij ons niet te dikwijls ingeprent kunnen worden. Wij moeten ons door deze beginselen laten regeren.

1. Dat de wegen van de Godsdienst recht en veilig zijn, en dat wij er van een heilige gerustheid kunnen genieten. Een levend beginsel van trouw en genade zal zijn:

a. Onze beste gids op de rechte weg, om ons in ieder twijfelachtig geval te zeggen: Dit is de weg, wandel in henzelf. Hij, die zonder bedrog handelt, ziet rechtuit, en ziet zijn weg voor zich.

b. Onze beste redding van elke bedrieglijke weg. De gerechtigheid van de oprechten is hun wapenrusting om hen te beschermen tegen de verlokkingen van de duivel en de wereld en tegen hun dreigementen.

2. De wegen van de goddeloosheid zijn gevaarlijk en verwoestend. *De goddeloze valt in* ellende en verderf *door zijn* eigen *goddeloosheid*, hij *wordt gevangen in zijn* eigen *verkeerdheid* als in een strik. O Israël, gij hebt uzelf verdorven, Hosea 13:9,. Zijn zonde zal zijn straf zijn, dezelfde zaak, door welke zij dachten zich te beschutten, zal zich tegen hen keren.

Spreuken 11:7

Zelfs goddeloze mensen kunnen zolang als zij leven vol vertrouwen de verwachting koesteren op gelukzaligheid als zij sterven, of tenminste op geluk in deze wereld. De geveinsde heeft zijn hoop, waarin hij zich wikkelt zoals de spin in haar web, de wereldling verwacht grote dingen van zijn rijkdom, hij noemt hem goederen, opgelegd voor vele jaren, en hoopt er rust in te kunnen nemen en vrolijk te zijn, maar in hun dood zal hun verwachting worden verijdeld, de wereldling moet deze wereld verlaten, waarin hij verwachtte bestendig te zullen blijven, en de huichelaar zal niet komen in die wereld, waar hij dacht en verwachtte heen te gaan, Job. 27:8.

Het zal de grote verzwaring zijn van de rampzaligheid van goddeloze mensen, dat hun hoop in wanhoop zal overgaan, op het ogenblik dat zij dachten haar met verwezenlijking gekroond te zien. Als een Godvruchtige sterft, worden zijn verwachtingen overtroffen, maar als een goddeloze sterft, is hij in zijn verwachting bedrogen, op die eigen dag vergaan zijn gedachten waarmee hij zich had gevleid, zijn hoop verdwijnt.

Spreuken 11:8

Gelijk altijd in de dood, zo is het ook soms in het leven: de rechtvaardigen worden buitengemeen bevoorrecht en de goddelozen teleurgesteld.

1. Godvruchtige mensen worden gered uit benauwdheden, waarin zij dachten te bezwijken, maar zij worden uitgevoerd in een overvloeiende verversing, Psalm 66:12, 34:20. God heeft een weg gevonden om Zijn volk te verlossen, toen zij aan verlossing wanhoopten, en hun vijanden reeds juichten alsof de woestijn hen had besloten.

2. De goddelozen komen in de benauwdheden, waarvan zij zich verre waanden, ja, waarin zij de rechtvaardigen gebracht hadden zodat zij nu in hun plaats schijnen te komen als rantsoen voor de rechtvaardigen. Mordechai wordt van de galg gered, Daniel uit de kuil van de leeuwen, en Petrus uit de gevangenis, en hun vervolgers *komen in hun plaats*. De Israëlieten worden gered uit de Schelfzee, en de Egyptenaren verdrinken erin. Zo kostelijk zijn de heiligen in Gods ogen, dat Hij mensen in hun plaats geeft, Jesaja 43:3, 4.

Spreuken 11:9

Hier is:

1. Geveinsdheid kwaad beramende. Het is niet alleen de moordenaar met zijn zwaard, maar *de huichelaar met zijn mond*, die *zijn naaste verderft*, hem verlokkende tot zonde, of in kwaad, door schoonschijnende woorden van vriendelijkheid en liefde. Dood en leven zijn in de macht van de tong, maar geen tong is noodlottiger dan de vleiende tong.

2. Eerlijkheid het plan verijdelende en ontkomende aan de strik, *door wetenschap*, kennis van de raadslagen des Satans, *worden de rechtvaardigen bevrijd* uit de strikken, die de huichelaar voor hen gespannen heeft, de verleiders zullen de uitverkorenen niet bedriegen. Door de kennis van God en de Schriften en van hun eigen hart zullen de rechtvaardigen bevrijd worden van degenen, die loeren op een gelegenheid om hen te bedriegen, en hen aldus te verderven, Romeinen 16:18, 19.

Spreuken 11:10-11

Hier wordt opgemerkt:

1. Dat de Godvruchtigen over het algemeen door hun naasten worden bemind, maar dat niemand houdt van slechte mensen.

a. Weliswaar, er zijn enkelen, die vijanden zijn van de rechtvaardigen, die bevooroordeeld zijn tegen God en Godsvrucht, en voor wie het dus een kwelling is om Godvruchtige mensen macht en voorspoed te zien hebben, maar alle onpartijdige personen, zelfs degenen, die niet bijzonder Godsdienstig zijn, hebben voor een goed man een goed woord, en daarom zal het *als de rechtvaardigen welvaren,* als zij bevorderd worden, in staat worden gesteld om naar de begeerte huns harten goed te doen, zoveel te beter zijn voor allen, die hen omringen, en zal *de stad zich verblijden.* Tot eer en ter aanmoediging van de deugd, en omdat het de vervulling is van Gods belofte, behoren wij ons te verheugen als wij deugdzame mensen voorspoedig zien in de wereld, in eer zien gebracht.

b. Goddeloze mensen kunnen misschien hier en daar iemand hebben, die hun genegen is, en wel onder degenen, die ten enenmale zijn zoals zij, maar over het algemeen ontmoeten zij kwaadwilligheid onder hun naburen, zij kunnen gevreesd zijn, maar zij zijn niet bemind en daarom is *er gejuich als zij vergaan.* Het doet iedereen genoegen hen onteerd en ontwapend te zien, ontzet uit posten van vertrouwen en macht, uit de wereld verjaagd, en men wenst dat aan de stad geen groter onheil zal overkomen dan hun heengaan er voor is, en dat wel te meer omdat zij hopen dat de rechtvaardigen in hun plaats zullen komen, zoals zij in de plaats van de rechtvaardigen in benauwdheid komen, vers 8. Laat dan eerbesef ons in de paden van de deugd houden, opdat wij begeerd mogen zijn terwijl wij leven, en betreurd zullen worden als wij sterven, en niet van het toneel weggefloten worden, Job 27:23, Psalm 52:7.

2. Dat er een goede reden hiervoor is, want zij, die goed zijn, doen goed, meer zoals het spreekwoord van de ouden zegt van de goddelozen komt goddeloosheid voort.

a. Godvruchtige mensen zijn openbare zegeningen "Vir bonus est commune bonum. Door de zegen van de oprechten," de zegeningen, waarmee zij gezegend zijn, die hun sfeer van nuttige werkzaamheid verruimen, door de zegeningen, waarmee zij hun naburen zegenen, door hun raad, hun voorbeeld, hun gebeden, en al de gevallen, waarin zij de openbare belangen van dienst zijn, door de zegeningen, waarmee God anderen zegent om hunnentwil door dit alles *wordt een stad verheven,* aangenamer en gerieflijker gemaakt voor de inwoners, en van meer gewicht en aanzien onder haar naburen.

b. Goddeloze mensen zijn een ieder tot last, zij zijn de plaag van hun geslacht, *door de mond van de goddelozen wordt de stad verbroken,* door hun kwade samensprekingen worden goede zeden verdorven, de gehele stad wordt er door verdorven, wordt de deugd er uit verbannen en komen de oordelen Gods er over.

Spreuken 11:12-13

Stilzwijgen wordt hier aanbevolen als een blijk van ware vriendschap en een middel om haar te bewaren en in stand te houden, en daarom is het een blijk:

1. Van wijsheid. *Een man van verstand,* die over zijn eigen geest heerst, zal, als hij getergd wordt, *stilzwijgen,* opdat hij noch lucht zal geven aan zijn eigen hartstocht, noch de drift of de hartstocht van anderen zal opwekken door smadelijke woorden te gebruiken of scherpe opmerkingen te maken.

2. Van oprechtheid. Hij, *die getrouw is van geest,* die getrouw is, niet alleen aan zijn eigen belofte, maar aan het belang van zijn vriend, *bedekt iedere zaak,* die, zo zij ontdekt werd, ten nadele van zijn naaste zou zijn.

Dit voorzichtig, vriendschappelijk bedekken, wordt hier gesteld tegenover twee boze ondeugden van de tong.

a. Met minachting van iemand spreken in zijn bijzijn. *Die verstandeloos* is, toont zijn dwaasheid hierin, dat hij zijn naaste veracht. Om het minst of geringst noemt hij hem Raka, en gij dwaas, en vertreedt hem, behandelt hem met minachting, alsof hij niet waardig was om bij de honden van zijn kudde gesteld te worden. Hij onderschat zichzelf, die aldus iemand onderschat, die van hetzelfde leem geformeerd is als hijzelf.

b. Op boosaardige wijze van iemand te spreken echter zijn rug, *een achterklapper* die met al de verhalen, die hij hoort, of zij waar of niet waar zijn, rondloopt, van huis tot huis gaat, om kwaad aan te stichten en onenigheid te zaaien, *openbaart het heimelijke,* geheimen, die hem toevertrouwd waren, en aldus verbreekt hij de wetten, en verbeurt hij al de voorrechten van vriendschap en van een vertrouwelijke omgang.

Spreuken 11:14

Hier is:

1. Het slechte voorteken van de ondergang van een rijk: *Waar in het geheel geen raadslagen zijn,* waar alles met roekeloosheid gedaan wordt, of waar geen wijze raadslagen zijn voor het algemene welzijn, slechts kuiperijen zijn voor partijen en partijbelangen, *vervalt het volk,* wordt het verbrokkeld, en wordt het een gemakkelijke prooi voor de gemene vijand. Voor krijgsverrichtingen zijn krijgsraden nodig, twee ogen zien meer dan een oog, en wederzijdse hulp en bijstand.

2. Het goede voorteken van de voorspoed eens rijke. *In de veelheid van de raadslieden,* die inzien dat zij elkaar nodig hebben, in overeenstemming met elkaar handelen tot welzijn van het publiek, *is behoudenis,* want de verstandige maatregelen, die de een niet inziet, daar kunnen de ogen van een ander voor open zijn. Zelfs voor onze persoonlijke aangelegenheden zullen wij dikwijls bevinden dat het voordelig voor ons is, om met velen te rade te gaan, als zij overeenkomen in hun raad, wordt onze weg er zoveel duidelijker door, als zij verschillen, kunnen wij het voor en tegen van de zaak horen, haar van alle zijden bezien en er zoveel beter door instaat zijn om tot een beslissing te komen.

Spreuken 11:15

Hier wordt ons geleerd:

1. In het algemeen: dat wij met onze bezittingen niet mogen doen wat wij willen. Hij, die ze ons gaf, heeft zich het recht voorbehouden om ons te besturen in het gebruik ervan, want zij zijn ons eigendom niet, wij zijn er slechts de rentmeesters van. En voorts, dat God in Zijn wet te rade gaat met onze belangen, en ons die barmhartigheid leert, welke thuis begint, zowel als die, welke daar niet moet eindigen. Er is een goed beheer en bestier van zaken, dat ook goede Godgeleerdheid is, een wijs beleid in het regelen van onze zaken, dat tot de aard van een Godvruchtig man behoort, Psalm 112:5. Iedereen moet rechtvaardig zijn voor zijn eigen gezin, want anders neemt hij zijn rentmeesterschap niet getrouw waar.

2. In het bijzonder, dat wij niet roekeloos en onnadenkend borg voor iemand moeten blijven.

a. Omdat er gevaar is, dat wij onszelf in moeilijkheden er mee brengen, onszelf, en ook ons gezin, als wij zijn heengegaan. *Als iemand borg geworden is voor een vreemde,* voor de eerste de beste, die er hem om vroeg, hem beloofd heeft hem op een andere tijd dezelfde dienst te bewijzen, iemand, wiens persoon hij misschien kent, en wiens omstandigheden hij meent te kennen, maar waarin hij zich vergist, hij *zal zeker verbroken worden,* er misschien zelf bankroet om moeten gaan. Onze Heere Jezus is borg geworden voor ons toen wij vreemdelingen waren, ja meer, toen wij vijanden waren, en Hij is *verbroken geworden,* het behaagde de Heere Hem te verbrijzelen.

b. Omdat hij, die zich voor al zulk borg blijven wacht, zich op veilige grond houdt. Dat kan iemand doen door zich niet verder in zaken te steken dan zijn vermogen of zijn crediet reikt, zodat hij het niet nodig heeft om anderen te vragen zich voor hem borg te stellen.

Spreuken 11:16

Hier:

1. Wordt toegegeven, dat *geweldigen de rijkdom vasthouden*, dat zij, die zich veel beweging geven in de wereld, mannen zijn van geestkracht en van invloed, die in staat zijn zich te handhaven tegenover allen, die hun in de weg treden, waarschijnlijk houden zullen wat zij hebben, en nog meer zullen verkrijgen, terwijl op hen, die zwak zijn, allen van rondom zullen aanvallen als roofvogels op een prooi.

2. Het wordt als toegestaan beschouwd en aangenomen, dat *een aangename huisvrouw* even bezorgd is om *haar eer op te houden*, haar reputatie voor wijsheid en zedigheid, nederigheid en heusheid en alle andere genadegaven, die de echte versierselen zijn van haar sekse als sterke mannen of geweldigen, om hun bezittingen vast te houden en te beveiligen, en die vrouwen, die in waarheid aangenaam, Godvruchtig zijn, zullen evenzo door haar wijsheid en haar goed gedrag haar eer handhaven en beveiligen. Een Godvruchtige vrouw is even achtbaar als een kloekmoedig man, en haar eer is even wel bewaard en veilig.

Spreuken 11:17

Het is een algemeen aangenomen beginsel: leder voor zich, "Proximus egomet mini ik ben mijzelf het naast." Indien dit nu goed verstaan wordt, dan zal het een reden wezen om een Godvruchtige gezindheid in ons hart te koesteren en het verdorven vlees in ons te kruisigen. Wij zijn vrienden of vijanden van onszelf, zelfs ten opzichte van ons tegenwoordig welzijn, al naar wij ons al of niet door Godsdienstige beginselen laten regeren.

1. Een *goedertieren,* tederhartig *mens doet zijn ziel wel,* brengt en houdt zich op zijn gemak, hij heeft het genot van zijn plicht te doen en bij te dragen tot het welzijn en de behaaglijkheid van hen, die hem zijn *als zijn eigen ziel,* want wij zijn elkanders leden. Hij die anderen bevochtigt met zijn tijdelijk goed, zal door God bewaterd worden met geestelijke zegeningen, die, naar hij zal bevinden, het meeste goed zullen doen aan zijn eigen ziel. Zie Jesaja 58:7 en verv. Indien gij uw ogen niet verbergt voor uw vlees, maar goeddoet aan anderen, zoals aan uzelf, als gij goed doet met uw eigen ziel, en haar opent voor de hongerige, dan doet gij goed aan uw eigen ziel, want de Heere zal uw ziel verzadigen en uw beenderen vaardig maken. Sommigen achten dat het tot de aard van een goedertieren mens behoort, dat hij veel werk maakt van zichzelf, de gezindheid, die hem barmhartig maakt voor anderen, zal hem dringen om zichzelf al het nodige toe te staan, en het goede van zijn arbeid te genieten. Onder de ziel kunnen wij de inwendige mens verstaan zoals de apostel haar noemt, en dan leert het ons dat de eerste en grote daad van barmhartigheid is, onze eigen ziel wel te voorzien van hetgeen nodig is om het geestelijk leven te onderhouden.

2. Een wreed, stug en boosaardig mens *beroert zijn eigen vlees,* en zo wordt zijn zonde zijn straf. Hij laat zich verhongeren en sterft van gebrek aan hetgeen hij heeft, omdat hij geen hart heeft om het te gebruiken, hetzij ten goede van anderen of van zichzelf. Hij is een kwelling voor zijn naaste betrekkingen, die hem zijn, hem behoren te zijn als zijn eigen vlees, Efeziers 5:29. Nijd en boosaardigheid, een gulzig haken naar de wereld, zijn de verrotting van de beenderen en de wegtering van het vlees.

Spreuken 11:18

Op zeer noodlottige wijze bedriegen de zondaren zichzelf. *De goddeloze doet een bedrieglijk werk.* Hij bouwt zich een huis op het zand, dat hem bedriegen, teleurstellen zal als de storm komt, hij berooft zich datgene van zijn zonde, hetwelk hij nooit zal verkrijgen. De zonde heeft mij bedrogen en gedood.

Heiligen leggen de beste waarborgen weg voor zichzelf, *voor degene, die gerechtigheid zaait, is trouwe loon.* Hij, die goed is en er zijn werk van maakt om goed te doen, met het oog op toekomstige beloning, zal een trouw, een gewis loon hebben, het is hem zo verzekerd als de eeuwige waarheid het zeker maken kan. Want die in de Geest zaait, zal in de Geest het eeuwige leven maaien.

Spreuken 11:19

Hier wordt aangetoond dat gerechtigheid niet slechts door het Goddelijk oordeel eindigen zal in leven, en goddeloosheid in dood, maar dat de gerechtigheid naar haar eigen aard een directe strekking heeft ten leven, en de goddeloosheid een directe strekking heeft ten dode.

1. Ware heiligheid is waar geluk, zij is er een toebereiding voor, een voorsmaak en onderpand ervan. De gerechtigheid neigt en leidt de ziel tot het leven.

2. En evenzo is het dat zij, die zich toegeven in zonde, zich toebereiden voor het verderf. Hoe heftiger iemand is in het najagen van de zonde, hoe ijveriger hij is in het bereiden van zijn eigen verderf, hij wekt het op als het schijnt te sluimeren, en verhaast het als het schijnt te toeven.

Spreuken 11:20

Het is van groot belang voor ons om te weten wat God haat en wat Hij liefheeft, ten einde ons dienovereenkomstig te gedragen, Zijn misnoegen te vermijden en ons aan te bevelen in Zijn gunst. Nu wordt ons hier gezegd:

1. Dat niets meer aanstotelijk is voor God dan veinzerij en dubbelzinnigheid, want dat wordt te kennen gegeven door het woord, hetwelk wij vertalen door *verkeerdheid*, gerechtigheid voorwendende, maar onrecht bedoelende, in kromme wegen wandelende ten einde niet ontdekt te worden. Diegenen zijn verkeerd van hart, die in strijd handelen met hetgeen goed is, terwijl zij toch hetgeen goed is belijden, en de zodanigen zijn meer dan andere zondaren de Heere een gruwel, Jesaja 65:5.

2. Dat niets meer welbehaaglijk is aan God dan oprechtheid en eerlijkheid. *De oprechten van weg*, die eerlijk zijn in hun bedoelingen en in hun handeling, die in eenvoudigheid en oprechtheid Gods in de wereld verkeren, en niet in vleselijke wijsheid, in dezulken heeft Hij een welgevallen. (Hebt gij ook acht geslagen op mijn knecht Job.) en Hij wil, dat wij hen bewonderen. Zie waarlijk een Israëliet!

Spreuken 11:21

1. Merk op dat bondgenootschappen in zonde gewis verbroken zullen worden, en niet zullen baten tot bescherming van de zondaren. Al *ware het hand aan hand,* al zijn er ook velen, die door hun praktijken samenwerken om de goddeloosheid te ondersteunen, en die zich verbinden om elkaar bij te staan in haar te verdedigen tegen al de aanvallen van deugd en gerechtigheid, hoewel zij met elkaar in verbond zijn tot ondersteuning en bevordering ervan, hoewel slechte kinderen in de voetstappen treden van slechte ouders en besloten zijn om die handel aan te houden in trotsering van de Godsdienst, zal dit alles hen toch niet beschermen tegen de gerechtigheid van God, zij zullen niet onschuldig worden gehouden, het zal hen niet verontschuldigen te zeggen, dat zij slechts deden zoals de meesten deden, en zoals hun metgezellen deden, zij zullen niet ongestraft blijven, getuige de zondvloed, die over geheel een wereld van goddeloze mensen gebracht werd. Hun groot aantal, hun kracht en hun eenstemmigheid in de zonde, zal hun van geen nut zijn als de dag van de wrake komt.

2. Dat het overgaan van de Godsdienst van ouders op hun kinderen gezegend zal zijn, *het zaad van de rechtvaardigen,* dat in de voetstappen van de gerechtigheid treedt, zal wel in benauwdheid kunnen komen, maar ter bestemder tijd *zal het ontkomen.* Hoewel de gerechtigheid kan vertoeven eer zij komt om de goddelozen te straffen, en de genade kan vertoeven te komen om de rechtvaardigen te verlossen, zullen beide toch gewis komen. Soms wordt *het zaad van de rechtvaardigen,* hoewel het zelf niet rechtvaardig is, verlost om der wille van hun Godvruchtige voorouders, zoals dit dikwijls gebeurd is met Israël en met het zaad van David.

Spreuken 11:22

Door *rede* moeten wij hier Godsdienst en genade verstaan, een rechte smaak, dat is de eigenlijke betekenis van het woord, in de eer en het genot, welke in onbevlekte deugd gelegen zijn, zodat *een vrouw, die van rede afwijkt,* een vrouw is van een loszinnige, ongebonde levenswandel. Merk dus op:

1. Dat het als algemeen aangenomen wordt beschouwd, dat schoonheid en bevalligheid van lichaam als *een gouden kleinood* zijn, iets van grote waardij, en waar wijsheid en genade is om te waken tegen de verzoeking ervan, is schoonheid een groot sieraad. "Gratior est pulchro veniens de corpore virtus, Deugd heeft een bijzonder bevallig aanzien als zij gepaard gaat met schoonheid." Een dwaze vrouw van een lichtzinnig gedrag wordt gevoegelijk vergeleken bij een varken, al is zij ook nog zo'n schoon varken, dat zich wentelt in het slijk van vuile lusten, door welke het gemoed en het geweten verontreinigd zijn, en, al wordt zij ook gewassen, er toch toe wederkeert.

2. Het is jammer dat schoonheid aldus misbruikt wordt door hen, die bij hun schoonheid geen zedigheid, geen ingetogenheid hebben, zij schijnt slecht aan hen besteed, zij is volkomen misplaatst, zoals *een gouden ring in een varkenssnuit,* waarmee het varken de mesthoop doorsnuffelt, indien schoonheid niet behoed wordt door deugd, dan komt de deugd door de schoonheid in gevaar. Dit is van toepassing op alle andere gaven van het lichaam, het is te betreuren dat diegenen ze hebben, die de wijsheid niet bezitten om er een goed gebruik van te maken.

Spreuken 11:23

Dit zegt ons wat *de begeerte* en *de verwachting* zijn van *de rechtvaardigen* en van *de goddelozen* en hoe zij zullen uitkomen, wat zij zouden willen hebben, en wat zij zullen hebben.

1. *De rechtvaardigen* zouden alleen willen hebben wat *goed is*, al wat zij begeren is dat het met allen om hen heen wel moge wezen, aan niemand wensen zij kwaad toe, of leed maar geluk en welvaart aan allen, en voor hen zelf is hun begeerte niet om aan enigerlei boze lust te voldoen, maar om de gunst van een goede God te verkrijgen en de vrede van een goed geweten te behouden, en het goede zullen zij hebben, dat goede, hetwelk zij begeren, Psalm 37:4.

2. *De goddelozen* zouden toorn, *verbolgenheid* willen hebben, zij begeren de boze dag, dat Gods oordelen voldoening zullen geven aan hun hartstocht en hun wraakzucht, diegenen zullen verdoen, die hun in de weg staan, opdat zij voor zichzelf ook voordeel kunnen behalen door in troebel water te vissen, en toorn, verbolgenheid zullen zij hebben, zo zal hun oordeel wezen. Zij verwachten en begeren kwaad voor anderen, maar het zal op henzelf neerkomen, daar zij de vloek hebben liefgehad, zullen zij er genoeg van hebben, want hij zal hen overkomen.

Spreuken 11:24

Een mens kan rijk worden door op verstandige wijze uit te geven wat hij heeft, hij kan uitstrooien in werken van Godsvrucht, van barmhartigheid en edelmoedigheid, en toch toenemen, ja juist hierdoor toenemen, zoals het koren toeneemt door gezaaid te worden. Door met blijmoedigheid te gebruiken wat wij hebben, wordt onze geest opgewekt en aldus geschikt gemaakt voor het werk, dat wij te doen hebben, en door ons daar goed op toe te leggen, wordt hetgeen wij hebben vermeerderd. Maar het moet inzonderheid aan God worden toegeschreven, Hij zegent de gevende hand, en maakt haar aldus tot een winnende hand, 2 Corinthiers 9:10. Geef, en u zal gegeven worden.

Een mens kan arm worden door gieriglijk te sparen wat hij heeft, door meer in te houden dan recht is, rechtmatige schulden niet te betalen, geen ondersteuning te verlenen aan de armen, niet in het nodige te voorzien voor zijn gezin, de noodzakelijke kosten niet toe te staan tot onderhoud van meubelen en andere goederen, *dit is tot gebrek*, dat is: het strekt tot armoede, het verstijft der mensen vernuft en vlijt, en verzwakt hun belangen, vernietigt hun crediet, en doet de zegen van God verbeuren. En laat de mensen ook nog zo gierig zijn met hetgeen zij hebben, als God er op blaast, gaat het teniet, een vuur, dat niet aangeblazen is, zal het verteren, Haggai 1:6, 9.

Spreuken 11:25

Wij zijn zo achterlijk in werken van liefdadigheid, en zo gereed om te denken dat geven ons zal ruïneren, dat het ons telkens en nogmaals gezegd moet worden, dat het in zeer hoge mate in ons eigen belang is om goed te doen aan anderen, zoals tevoren, vers 17.

1. Wij zullen er het lieflijke van smaken in ons eigen hart. *De zegenende ziel,* die bidt voor de beproefden en in hun nood voorziet, die met Godvruchtige lippen en edelmoedige handen zegeningen uitstrooit, die ziel *zal vet gemaakt worden* van waar genot en verrijkt worden met meer genade.

2. Wij zullen er beide van God en de mens het loon voor ontvangen. Hij, die anderen *bevochtigt* met de stromen van zijn milddadigheid *zal ook zelf bewaterd worden,* God zal het gewis vergelden in de dauw, de overvloedige regens van Zijn zegen, die Hij zal afgieten, totdat er geen schuren genoeg zullen zijn, Maleachi 3:10. Mensen, die enig besef van dankbaarheid hebben, zullen het vergelden als het nodig is, of als er de gelegenheid toe is. De barmhartigen zullen barmhartigheid ontvangen, en wie vriendelijk is, aan die zal vriendelijkheid worden bewezen.

3. Wij zullen in staat gesteld worden om nog meer goed te doen. Hij die bevochtigt, zal als regen worden, zo lezen het sommigen, hij zal nieuwe toevoer krijgen, zoals de wolken, die weerkeren na de regen, en nog verder nuttig en aangenaam gemaakt worden zoals de regen op het pas gemaaide gras. Hij die onderwijst zal leren, zo leest het de Chaldeer, hij die zijn kennis gebruikt om anderen te onderwijzen zal zelf door God onderwezen worden. Wie heeft en gebruikt wat hij heeft, aan die zal gegeven worden.

Spreuken 11:26

Zie hier

1. Welk gebruik wij moeten maken van de gaven van Gods milddadigheid, wij moeten ze niet ophopen bloot voor ons eigen gebruik en voordeel, opdat wij er verrijkt door worden, neen, wij moeten ze voortbrengen ten nutte van anderen, opdat zij er door ondersteund en onderhouden zouden worden. Als koren duur en schaars is, dan is het zonde om het in te houden, in de hoop dat het nog duurder zal worden, en alzo de marktprijzen hoog te houden en nog te doen stijgen, als zij reeds zo hoog zijn dat de armen er door lijden. In zulke tijden is het de plicht van hen, die voorraden van koren onder zich hebben, om met barmhartigheid te denken aan de armen, bereid te zijn om volgens de marktprijzen te verkopen en tevreden te zijn met matige winst, en er niet op uit te zijn om uit Gods oordelen gewin voor zichzelf te verkrijgen. Het is een edele en verreikende daad van barmhartigheid van hen, die voorraden in bezit hebben, waarmee zij het kunnen doen om er toe bij te dragen om de marktprijzen laag te houden, als de prijs van onze koopwaren buitensporig hoog wordt.

2. Hoe wij acht hebben te slaan op de stem des volks, wij moeten niet denken dat het een onverschillige zaak is, niet de moeite waard is om er op te letten, of het volk ons goed of kwalijk gezind is, of onze naburen goed of kwaad over ons denken, of zij voor ons bidden of ons vervloeken, want hier wordt ons geleerd hun vloek te vrezen en veel liever moeten wij onze winst willen derven dan ons hun vloek op de hals te halen, hun zegeningen begeren en er moeite voor doen om die te verkrijgen. Soms, "Vox populi vox Dei is de stem des volks de stem van God."

Spreuken 11:27

Merk op:

1. Zij, die naarstig zijn om goed te doen in de wereld, worden door God en de mensen bemind, hij die vroeg opstaat voor hetgeen goed is luidt het oorspronkelijke, die de gelegenheden opzoekt om zijn vrienden van dienst te zijn en de armen te helpen, en zich daarin ten koste geeft, verkrijgt gunst , allen om hem heen beminnen hem, spreken goed van hem, en zullen bereid zijn hem een vriendelijkheid te bewijzen en wat nog beter is, beter is dan het leven, hij heeft Gods goedertierenheid.

2. Zij, die vlijtig zijn om kwaad te doen, bereiden verderf voor zichzelf, *het zal hun overkomen*, vroeg of laat krijgen zij betaald in hun eigen munt. En merk op: *het kwade na te trachten* wordt hier gesteld tegenover *het goede na te jagen*, want die geen goed doen, doen kwaad.

Spreuken 11:28

Merk op:

1. Onze rijkdom zal ons falen als wij in de grootste nood zijn. Hij, *die er op vertrouwt,* alsof die hem de gunst van God kon verzekeren zijn bescherming en zijn deel kon wezen, *zal vallen,* als iemand, die met zijn gehele gewicht op een gebroken rietstaf steunt, die hem niet slechts zal teleurstellen, maar in zijn hand zal gaan en die zal doorboren.

2. Onze gerechtigheid zal ons van dienst zijn, als onze rijkdom faalt. *De rechtvaardigen zullen* dan *groenen als loof,* het loof van de gerechtigheid, als een boom welks blad niet afvalt, Psalm 1:3. Zelfs in de dood, als de rijkdom de mens faalt, zullen de beenderen van de rechtvaardigen groenen als het tedere gras, Jesaja 66:14. Als zij, die wortel schieten in de wereld verdorren, zullen degenen, die ingeënt zijn in Christus Zijn wortels en Zijn vettigheid deelachtig zijn geworden, vruchtbaar zijn en bloeien.

Spreuken 11:29

Twee uitersten in het beheer van familiezaken worden hier veroordeeld en de boze gevolgen ervan voorzegd.

1. Zorgvuldigheid en vleselijke wijsheid van de ene kant. Er zijn zodanigen die door hun buitensporige ijver in het najagen van de wereld, hun overmatige bezorgdheid omtrent hun zaken, hun gemelijkheid onder verliezen, hun uiterste strengheid jegens hun dienstboden, hun karigheid tegenover hun gezin, *hun huis beroeren,* een voortdurende kwelling zijn voor allen, die hen omringen. Wederom anderen denken door partijschappen en veten in hun familie te onderhouden en aan te wakkeren, die in werkelijkheid een beroering zijn voor hun huis, voordeel voor zichzelf te behalen, er of geld door te gewinnen, of te sparen, maar beide zullen teleurgesteld worden: zij *zullen wind erven.* Alles wat zij door zulke kunstgrepen verkrijgen, zal niet slechts leeg en waardeloos zijn als de wind, maar luidruchtig en lastig, het zal ijdelheid en kwelling des geestes zijn.

2. Zorgeloosheid en gebrek aan gewoon gezond verstand, van de andere kant. Hij, die een dwaas is in zijn zaken, die ze of niet behartigt, of er verkeerd mee tewerk gaat, geen beleid en geen goede berekening heeft verliest niet slechts zijn reputatie en zijn invloed maar *wordt een knecht desgenen, die wijs van hart is,* hij is tot armoede vervallen, en is genoodzaakt om te werken voor zijn levensonderhoud, terwijl zij, die met wijsheid handelen, zich opwerken en er toe komen om heerschappij te hebben over hem en over anderen die hem gelijk zijn. Het is redelijk en gepast dat *de dwaas een knecht wordt van hen, die wijs van hart zijn,* en ook in dat opzicht zijn wij gehouden en verplicht om onze wil te onderwerpen aan de wil van God, Hem onderdanig te wezen, omdat wij dwazen zijn, en Hij oneindig wijs is.

Spreuken 11:30

Hieruit blijkt welke grote zegeningen Godvruchtige mensen zijn, inzonderheid zij, die daarbij grote wijsheid bezitten, voor de plaats hunner inwoning, en derhalve, hoe hogelijk zij gewaardeerd behoren te worden.

1. De rechtvaardigen zijn *als bomen des levens,* de vruchten van hun Godsvrucht en liefdadigheid, hun onderwijs, hun bestraffingen, hun voorbeeld en hun gebed, hun invloed in de hemel en op aarde zijn als de vruchten van die kostelijke, zegenrijke boom, die bijdraagt tot het onderhoud en de voeding van het geestelijke leven in velen, zij zijn de sieraden van het paradijs, Gods kerk op aarde, om wier wil hij bestaat

2. De wijzen zijn nog iets meer, zij zijn bomen van de kennis, geen verboden maar geboden kennis. *Die wijs* is, zal door zijn wijsheid mee te delen, *zielen vangen,* ze er toe brengen om God lief te hebben en heiligheid lief te hebben, en zo wint hij hen voor de belangen van Gods koninkrijk onder de mensen. De wijzen worden gezegd velen te rechtvaardigen Daniel 12:3. Abrahams proselieten worden de zielen, die hij verkregen had, genoemd, Genesis 12:5. Zij, die zielen willen vangen, hebben wijsheid nodig, om te weten hoe er mee om te gaan, en zij, die zielen vangen, tonen dat zij wijs zijn,

Spreuken 11:31

Dit is, geloof ik, de enige van Salomo's spreuken, waaraan dit woord ziet als aandachtsteken voorafgaat, hetgeen te kennen geeft, niet alleen dat zij een blijkbare waarheid bevat, die beschouwd kan worden, maar een grote, gewichtige waarheid, waarover men moet nadenken.

1. Sommigen verstaan de vergelding voor beide als misnoegen. *De rechtvaardigen* zullen, als zij verkeerd doen, voor hun overtredingen gestraft worden in deze wereld, en nog veel meer zullen de goddelozen gestraft worden voor hun zonden, die begaan worden, niet uit zwakheid, maar met opgeheven hand. Indien het oordeel begint van het huis Gods, wat zal er dan van de goddelozen worden? 1 Petrus 4:17,, Lukas 23:31.

2. Ik versta het veeleer van een beloning voor de rechtvaardigen en straf voor de zondaren. Laat ons de vergeldingen zien van de Goddelijke voorzienigheid. Er zijn sommige vergeldingen *op de aarde,* in deze wereld, en in de dingen van deze wereld, welke bewijzen dat er een God is, die op de aarde richt, Psalm 58:12, maar zij zijn niet algemeen, vele zonden blijven ongestraft op de aarde, en goede diensten en daden onbeloond, hetgeen aanduidt dat er een toekomstig oordeel is, en dat er een nauwkeuriger en vollediger vergelding zal zijn in de toekomende staat. Menigmaal wordt de rechtvaardigen hun gerechtigheid op aarde vergolden, hoewel dat niet de voornaamste, en nog veel minder de enige beloning is, die hetzij voor hen of door hen bedoeld is, maar al wat het Woord van God hun heeft beloofd of de wijsheid van God goed voor hen acht zullen zij hebben *op de aarde.* Ook *de goddeloze* en *de zondaar* worden soms op merkwaardige wijze gestraft in dit leven, natiën, geslachten en particuliere personen. En de rechtvaardigen, die niet de minste beloning verdienen, ontvangen toch een deel van hun loon hier op aarde, en nog veel meer zullen de goddelozen, die de zwaarste straf verdienen, een deel van hun straf op aarde ontvangen, als een voorsmaak en onderpand van erger, dat nog komen moet. En daarom: Zijt beroerd en zondigt niet. Indien diegenen twee hemelen hebben, die geen enkelen verdienen, veel meer zullen zij de twee hellen hebben, die beide verdienen.

HOOFDSTUK 12

1 Wie de tucht liefheeft, die heeft de wetenschap lief; maar wie de bestraffing haat, is onvernuftig.
2 De goede zal een welgevallen trekken van den HEERE; maar een man van schandelijke verdichtselen zal Hij verdoemen.
3 De mens zal niet bevestigd worden door goddeloosheid; maar de wortel der rechtvaardigen zal niet bewogen worden.
4 Een kloeke huisvrouw is een kroon haars heren; maar die beschaamt maakt, is als verrotting in zijn beenderen.
5 Der rechtvaardigen gedachten zijn recht; der goddelozen raadslagen zijn bedrog.
6 De woorden der goddelozen zijn om op bloed te loeren; maar de mond der oprechten zal ze redden.
7 De goddelozen worden omgekeerd, dat zij niet meer zijn; maar het huis der rechtvaardigen zal bestaan.
8 Een ieder zal geprezen worden, naardat zijn verstandigheid is; maar die verkeerd van hart is, zal tot verachting wezen.
9 Beter is, die zich gering acht, en een knecht heeft, dan die zichzelven eert, en des broods gebrek heeft.
10 De rechtvaardige kent het leven van zijn beest; maar de barmhartigheden der goddelozen zijn wreed.
11 Die zijn land bouwt, zal van brood verzadigd worden; maar die ijdele mensen volgt, is verstandeloos.
12 De goddeloze begeert het net der bozen; maar de wortel der rechtvaardigen zal uitgeven.
13 In de overtreding der lippen is de strik des bozen; maar de rechtvaardige zal uit de benauwdheid uitkomen.
14 Een ieder wordt van de vrucht des monds met goed verzadigd; en de vergelding van des mensen handen zal hij tot zich wederbrengen.
15 De weg des dwazen is recht in zijn ogen; maar die naar raad hoort, is wijs.
16 De toorn des dwazen wordt ten zelven dage bekend; maar die kloekzinnig is, bedekt de schande.
17 Die waarheid voortbrengt, maakt gerechtigheid bekend; maar een getuige der valsheden, bedrog.
18 Daar is een, die woorden als steken van een zwaard onbedachtelijk uitspreekt; maar de tong der wijzen is medicijn.
19 Een waarachtige lip zal bevestigd worden in eeuwigheid; maar een valse tong is maar voor een ogenblik.
20 Bedrog is in het hart dergenen, die kwaad smeden; maar degenen die vrede raden, hebben blijdschap.
21 Den rechtvaardigen zal geen leed wedervaren; maar de goddelozen zullen met kwaad vervuld worden.
22 Valse lippen zijn den HEERE een gruwel; maar die trouwelijk handelen, zijn Zijn welgevallen.
23 Een kloekzinnig mens bedekt de wetenschap; maar het hart der zotten roept dwaasheid uit.
24 De hand der vlijtigen zal heersen; maar de bedriegers zullen onder cijns wezen.
25 Bekommernis in het hart des mensen buigt het neder; maar een goed woord verblijdt het.
26 De rechtvaardige is voortreffelijker dan zijn naaste; maar de weg der goddelozen doet hen dwalen.

27 Een bedrieger zal zijn jachtvang niet braden; maar het kostelijk goed des mensen is des vlijtigen.
28 In het pad der gerechtigheid is het leven; en in den weg van haar voetpad is de dood niet.

Spreuken 12:1

Hier wordt ons geleerd om te zien of wij genade hebben of niet, door na te gaan hoe wij staan tegenover de middelen van de genade.

1. Zij, die genade hebben en haar beminnen, zullen een welgevallen hebben aan al het onderricht, dat hun gegeven wordt bij wijze van raad, vermaning of bestraffing door het Woord of de voorzienigheid van God, ze zullen een goede opvoeding waarderen, en het geen hardheid, maar een gelukkig voorrecht achten, om onder strenge en verstandige tucht te zijn. Zij, die een getrouwe Evangelieprediking liefhebben, haar waarderen en met genoegen er naar *luisteren,* doen blijken dat zij de *wetenschap liefhebben.*

2:Diegenen tonen niet alleen ontbloot te zijn van genade, maar ontbloot van gezond verstand, die het als een belediging opnemen, als men hen op hun fouten en gebreken wijst, het voor een verkorting van hun vrijheid aanzien om aan hun plichten herinnerd te worden. *hij, die de bestraffing haat, is* niet alleen dwaas maar *onvernuftig,* zoals het paard en de muilezel, hetwelk geen verstand heeft, of de os, die tegen de prikkel slaat. Zij, die begeren te leven in loszinnige gezinnen, waar zij onder geen bedwang zijn, die de overtuiging smoren van hun eigen geweten, en diegenen voor hun vijanden houden, die hun de waarheid zeggen, zijn de *onvernuftigen,* van wie hier gesproken wordt.

Spreuken 12:2

1. Wij zijn in werkelijkheid zoals wij zijn voor God. Diegenen zijn gelukkig, in waarheid gelukkig, voor altijd gelukkig, *die gunst verkrijgen van de Heere*, hoewel de wereld hen donker en dreigend aanziet en zij weinig gunst vinden bij de mensen, want in Gods gunst is leven, en dat is de fontein van alle goed. En van de andere kant: diegenen zijn rampzalig, die Hij *verdoemt*, hoe zij ook door de mensen worden geprezen en toegejuicht, die Hij verdoemt, veroordeelt Hij tot de tweede dood.

2. Wij zijn voor God wat wij zijn voor de mensen, naar onze wandel is in de wereld. Onze Vader beoordeelt Zijn kinderen grotendeels naar de wijze, waarop zij zich gedragen jegens elkaar, en daarom zal een goed man, een man, die vriendelijk en barmhartig is en goeddoet, *welgevallen trekken van de Heere* door zijn gebeden, maar een boosaardig man, die boosheid verzint tegen zijn naasten, *zal Hij verdoemen*, als onwaardig om een plaats te hebben in Zijn koninkrijk.

Spreuken 12:3

Hoewel de mensen zich door zondige kunstgrepen kunnen verhogen, kunnen zij zich toch door zulke kunstgrepen niet bevestigen en veilig doen zijn, hoewel zij grote bezittingen kunnen verkrijgen, kunnen zij er toch geen verkrijgen, die blijvend zijn. *De mens zal niet bevestigd worden door goddeloosheid,* zij kan hen op hoge plaatsen brengen, maar die plaatsen zijn glad, glibberig, Psalm 73:18. De voorspoed, die verkregen wordt door zonde, is op zand gebouwd, en dat zal spoedig blijken.

Hoewel Godvruchtige mensen weinig kunnen bezitten van de wereld, zal dat weinige toch duurzaam zijn, wat eerlijk verkregen is, zal stand houden, *de wortel van de rechtvaardigen zal niet bewogen worden,* hoewel hun takken kunnen worden geschud. Zij, die door het geloof geworteld zijn in Christus, zijn bevestigd, in Hem zijn hun geluk en hun vertroosting zo vast geworteld, dat zij nooit ontworteld kunnen worden.

Spreuken 12:4

1. Hij, die met een goede huisvrouw is gezegend, is zo gelukkig alsof hij op een troon was, want zij is niet minder dan een kroon voor hem. Een *deugdzame huisvrouw,* die vroom en verstandig is, vernuftig en vlijtig, werkzaam is tot welzijn van haar gezin, nauwgezet haar plicht betracht in iedere betrekking, een kloeke huisvrouw, die zonder ontroering of beroering kruis en tegenspoed kan dragen, zo een erkent haar echtgenoot als haar hoofd, en daarom is zij hem *een kroon*, zij is hem niet alleen tot een eer, zoals een kroon een sieraad is, maar zij ondersteunt zijn gezag en houdt het hoog in zijn gezin zoals een kroon een teken en een zinnebeeld is van macht. Zij is hem onderworpen en getrouw, en daarom leert zij zijn kinderen en zijn dienstboden om het ook te zijn.

2. Hij, die geplaagd is met een slechte vrouw, is even ellendig en rampzalig alsof hij op een mesthoop zat, want zij is niet beter dan *verrotting in zijn beenderen*, een ongeneeslijke ziekte daarenboven maakt zij hem nog *beschaamd*. Zij, die dom en traag, verkwistend en brooddronken, hartstochtelijk en kwaadsprekend is, verderft de eer en de aangenaamheid in het leven van haar echtgenoot. Als hij uitgaat, laat hij het hoofd hangen, want de gebreken van zijn vrouw zijn hem tot smaadheid en schande als hij tot zichzelf inkeert, ontzinkt hem de moed, hij is altijd in onrust, het is een beproeving, waaronder de geest, het gemoed grotelijks lijdt.

Spreuken 12:5

Het Woord van God is een oordeler van de gedachten en van de overleggingen des harten. Wij vergissen ons als wij denken dat gedachten vrij zijn, neen, zij zijn onder de kennisneming van God, en daarom onder het gebod, het bevel van God. Wij behoren waarnemers te zijn van de gedachten en overleggingen van ons eigen hart, en er onszelf naar te beoordelen, want zij zijn de eerstgeborenen van de ziel, die het meest haar onvermolmd beeld dragen. Rechte gedachten zijn de beste bewijzen dat iemand recht van hart is, zoals door niets meer eens mensen goddeloosheid bewezen wordt dan door zijn boze plannen en overleggingen. Een Godvruchtig man kan boze opwellingen in zijn hart voelen opkomen, maar hij geeft er niet aan toe, blijft ze niet koesteren totdat zij in boze plannen rijpen en boze besluiten worden. Het is eens mensen eer eerlijke bedoelingen te hebben, dat zijn gedachten recht zijn, al is het ook dat een woord of een daad misplaatst, ontijdig is, of tenminste misverstaan en verkeerd voorgesteld wordt. Maar het is iemands schande altijd op kwaad bedacht te zijn, bedrieglijk te handelen en met boze streken om te gaan.

Spreuken 12:6

In het voorafgaande vers werden *de gedachten* van de goddelozen en rechtvaardigen met elkaar vergeleken, hier hun *woorden,* en die zijn naar de overvloed des harten is,

1. Goddeloze mensen spreken kwaad tot hun naburen, en wel waarlijk goddeloos zijn zij, wier *woorden* zien om *op bloed te loeren,* hun tongen zijn zwaarden voor hen, die hun in de weg zijn, voor Godvruchtigen, die zij haten en vervolgen. Zie een voorbeeld hiervan in Lukas 20:20, 21.

2. Godvruchtige mensen spreken tot hulp voor hun naburen, *de mond van de oprechten* is gereed om geopend te worden voor de zaak van de verdrukten, Hoofdst. 31:8, om voor hen te pleiten, voor hen te getuigen, en hen aldus te redden, inzonderheid hen op wie de goddelozen *loeren.* Men kan soms met een enkel woord een zeer goed werk doen.

Spreuken 12:7

Hier wordt ons geleerd, zoals tevoren in vers 3, en in Hoofdst. 10:25, 30:

1. Dat het gejuich van de goddelozen van korte duur is, zij kunnen voor een wijl verheven zijn, maar binnen weinig tijds worden zij ternedergeworpen, *omgekeerd,* en zij, die zo'n grote vertoning maakten, verdwijnen, hun plaats kent hen niet meer. *Keer de goddelozen om, en* zij *zijn niet,* zij staan op zo'n glibberige plaats, dat de minste aanraking van leed of moeite hen naar beneden brengt, zoals Sodomsappelen, die er fraai uitzien, maar als men ze aanraakt, tot stof worden.

2. Dat de voorspoed van de rechtvaardigen een goede bodem heeft en duurzaam is. De dood zal hen wegnemen, maar hun *huis* zal *bestaan,* hun gezin zal in stand blijven, en het geslacht van de oprechten zal gezegend zijn.

Spreuken 12:8

Hier wordt ons gezegd vanwaar een goede naam verwacht moet worden. Een goede reputatie is hetgeen, waarnaar door de meesten zeer ijverig gestreefd wordt, en waar zij dus zeer veel om geven. Nu is het zeker,

1. Dat de beste reputatie die is voor deugd en Godsvrucht en een verstandig levensgedrag. Een mens *zal geprezen worden* door allen, die verstandig en goed zijn in overeenstemming met het oordeel van God zelf, hetwelk dies zijn wij zeker, naar waarheid is, niet naar zijn rijkdom of zijn hoge rang, zijn behendigheid en list, maar *naardat zijn verstandigheid is,* naar de eerlijkheid van zijn bedoelingen en zijn voorzichtige keus van de middelen om ze tot stand te brengen.

2. De ergste verachting is die, welke op Goddeloosheid volgt, in tegenstelling met hetgeen goed is. *Die verkeerd van hart is,* die zich afwendt naar kromme wegen en er met verkeerdheid des harten op voortgaat, *zal veracht worden.* Gods voorzienigheid zal hem tot armoede brengen en tot versmaadheid, allen, die een waar besef van eer hebben, zullen hem verachten als onwaardig om enigerlei omgang met hem te hebben en niet geschikt om vertrouwd te worden, ais een vlek en een schande voor het mensdom.

Spreuken 12:9

Het is de dwaasheid van sommigen, dat zij gaarne naar buiten een groot aanzien hebben, een grote staat willen voeren, alsof zij personen van hoge rang waren, terwijl het hun tehuis aan het nodige ontbreekt en, als hun schulden betaald waren, er niet zoveel over zou blijven om er een stuk brood voor te kopen, ja meer, die zich het nodige voedsel onthouden om fraaie klederen te kunnen kopen, ten einde er zwierig uit te zien, want fraaie veren maken fraaie vogels.

Veel beter in ieder opzicht is de toestand en het karakter van hen, die met geringer omgeving tevreden zijn, waar zij geminacht worden om de eenvoudigheid van hun gewaad en de geringheid hunner positie, teneinde in staat te zijn om zich niet alleen het nodige, maar ook het gerieflijke te verschaffen in hun woning, niet alleen brood, maar een knecht om hun diensten te bewijzen, hun iets van het werk uit de handen te nemen. Aan hen, die het zo aanleggen, dat zij tehuis aangenaam en in overvloed kunnen leven, moet de voorkeur gegeven worden boven hen, die naar bulten pracht en weelde ten toon spreiden, hoewel zij de middelen niet hebben om die grote staat te kunnen ophouden, wier hart niet verootmoedigd is, als hun toestand gering is.

Spreuken 12:10

Zie hier:

1. In hoe hoge mate een Godvruchtige barmhartig is, hij heeft niet slechts medelijden met de menselijke natuur onder haar grootste vernedering of verlaging, maar hij *geeft ook acht op het leven van zijn beesten*, niet alleen omdat zij hem dienen, maar omdat zij Gods schepselen zijn, en in overeenstemming met Gods voorzienigheid, die mens en beest behoedt. De beesten die onder onze zorg zijn, moeten van het nodige worden voorzien, zij moeten geschikt voedsel en rust hebben, en nooit worden mishandeld of getiranniseerd. Bileam werd bestraft omdat hij zijn ezelin sloeg. De wet zorgde voor ossen. Diegenen dus zijn onrechtvaardige mensen, die niet rechtvaardig zijn tegenover het redeloos vee, zij, die woest en wreed tegen hen zijn, geven blijk van een gewoonte van barbaarsheid, en werken er toe mee dat het gehele schepsel zucht, Romeinen 8:22.

2. In hoe hoge mate een goddeloos man onbarmhartig is, zelfs zijn *barmhartigheden zijn wreed*, het natuurlijk medelijden, dat in hem is als mens, is verloren, en is door de kracht van het bederf veranderd in hardheid van hart, zelfs hetgeen zij voor medelijden willen doen doorgaan, is nog wreed, zoals Pilatus besluit betreffende Christus, de onschuldige: ik zal hem kastijden en loslaten. Hun voorgewende goedheid is slechts een dekmantel voor voorgenomen wreedheid.

Spreuken 12:11

Het is der mensen wijsheid om hun zaken te behartigen en een eerlijk beroep te volgen want dat is de weg om onder de zegen van God het levensonderhoud te verkrijgen. *Die zijn land bebouwt,* waarvan hij of de eigenaar of de bezitter is, aan zijn werk blijft, en zich moeite wil geven, zal, zo hij er al geen grote bezitting van maakt (waartoe is dat ook nodig?) toch *van brood verzadigd worden,* zal voor zich en zijn gezin het brood zijns bescheiden deels hebben, genoeg om met gemak door de wereld te gaan. Zelfs in het vonnis des toorns is nog deze genade: gij zult brood eten, al is het ook in het zweet uws aanschijns. Aan Kaïn was dit ontzegd, Genesis 4:12. Wees vlijtig, dat is het middel om uw bedrijf aan de gang te houden, en dan zal uw bedrijf u onderhouden. Gij zult eten van de arbeid uwer handen.

Het is der mensen dwaasheid om hun zaken te veronachtzamen, die dat doen zijn *verstandeloos,* want dan geraken zij in gezelschap van ijdele mensen, wier slechte handelingen zij navolgen, en zo komen zij tot broodsgebrek, tenminste tot gebrek aan hun eigen brood, waardoor zij anderen tot last worden, en anderen het brood uit de mond eten.

Spreuken 12:12

Zie hier:

1. Wat de zorg en het streven is van een goddeloze, hij wil kwaad doen, hij *begeert het net van de bozen,* o ware ik slechts zo slim als die en die, kon ik zoals hij goede winst behalen uit hen, met wie ik te doen heb, verstond ik slechts zijn kunst van bedriegen en misleiden, opdat ik mij kon wreken op iemand, tegen wie ik een wrok heb, even krachtig en afdoend als hij het kan! Hij begeert de sterkte, of vesting van boze mensen zo lezen sommigen het om veilig te zijn bij kwaaddoen.

2. Wat de zorg en het streven is van een Godvruchtige: *zijn wortel zal vrucht geven,* en is zijn kracht en vastigheid, en dat is het wat hij begeert, goed te doen en bevestigd te zijn in goeddoen. De goddeloze begeert slechts een net om voor zichzelf te vissen, de rechtvaardige begeert vrucht op te leveren ten voordele van anderen, en tot heerlijkheid Gods, Romeinen 14:6.

Spreuken 12:13

Zie hier:

1. De bozen zich door hun dwaasheid in moeilijkheden verstrikkende, als God hen in gerechtigheid aan henzelf overlaat. Zij worden dikwijls *verstrikt door de overtreding hunner lippen,* hun eigen tong snijdt hun de keel af, door de heerlijkheden te lasteren stellen zij zich bloot aan de openbare gerechtigheid, door boze taal te spreken, scheldwoorden te geven, halen zij zich de toorn van bijzondere personen op de hals, die hun een proces aandoen wegens laster. Menigeen heeft voor de overtreding van zijn lippen duur moeten betalen in deze wereld, en heeft de geselstriemen op zijn rug gevoeld, uit gebrek aan een breidel voor zijn tong, Psalm 64:9.

2. De rechtvaardigen, die zich door hun wijsheid redden uit benauwdheid, als God in Zijn genade hun te hulp komt. *De rechtvaardige zal uit de benauwdheid uitkomen,* waarin de goddelozen zich hals over hoofd gestort hebben. Er wordt te kennen gegeven dat de rechtvaardigen wel in benauwdheid komen kunnen, maar als zij vallen worden zij niet weggeworpen, Psalm 37:24, en vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen, maar uit alle die redt hem de Heere, Psalm 34:20.

Spreuken 12:14

Om ons op te wekken tot ieder goed woord en werk wordt ons hier verzekerd:

1. Dat zelfs goede *woorden* goeds zullen opleveren, vers 14. *Een ieder wordt van de vrucht des monds met goed verzadigd,* hij zal thans lieflijkheid en vertroosting verkrijgen, het innerlijk genoegen, dat werkelijk verzadigt, voldoet *door de vrucht zijns monds,* door het goed dat hij doet met zijn Godvruchtige gesprekken en wijze raad. Terwijl wij anderen onderwijzen, kunnen wij zelf leren en ons voeden met het brood des levens, dat wij voor anderen breken.

2. Dat goede werken nog veel meer overvloedig beloond zullen worden. *De vergelding van des mensen handen,* van al zijn werk en arbeid van de liefde, alles wat hij gedaan heeft tot eer en heerlijkheid van God en het welzijn van zijn geslacht, *zal tot hem wederkeren* en hij zal maaien zoals hij gezaaid heeft. Het kan ook verstaan worden van de algemene regel van de gerechtigheid. God zal een ieder vergelden naar zijn werken, Romeinen 2:6.

Spreuken 12:15

Zie hier:

1. Wat het is dat een dwaas er van terughoudt om wijs te zijn. *Zijn weg is recht in zijn ogen,* hij denkt dat hij in alles wat hij doet het bij het rechte eind heeft, en hij vraagt niet om raad, omdat hij niet begrijpt dat hij die nodig heeft. Hij vertrouwt dat hij de weg weet, hem niet kan missen, en daarom vraagt hij niet naar de weg. De regel, waarnaar hij handelt, is: *te doen wat recht is in zijn ogen,* te wandelen in de weg zijn harten, "quicquid libel, licet zijn wil maakt hij tot zijn wet." Hij is een dwaas, die zich laat regeren door zijn oog en niet door zijn geweten.

2. Wat het is, dat een wijs man er voor behoedt om een dwaas te zijn, hij wil raad aannemen, wenst dat men hem goede raad zal geven, hij *hoort naar raad,* daar hij zijn eigen oordeel mistrouwt en hoge prijs stelt op de aanwijzingen van hen, die wijs en Godvruchtig zijn. Hij is wijs, het is een teken dat hij het is, en zal dit waarschijnlijk blijven, wiens oor altijd open is voor goede raad.

Spreuken 12:16

Drift is dwaasheid: Een dwaas wordt gekend aan zijn toorn, zo lezen sommigen de zin. Niet dat een wijs man niet toornig kan zijn als er goede reden voor is, maar dan houdt hij zijn toorn in bedwang, hij is *zijn toorn meester,* terwijl de toorn van een dwaas hem beheerst. Hij, die, als hij getergd of geprikkeld wordt zich terstond lucht geeft in onbetamelijke uitdrukkingen, wiens drift zijn gelaat verwringt die woedend wordt zodat hij zichzelf vergeet, voorzeker, Nabal is zijn naam, en dwaasheid is met hem. *De toorn van de dwazen wordt tenzelfden dage bekend,* hij maakt hem openlijk bekend, in welk gezelschap hij zich ook bevindt, of, hij wordt bekend op dezelfde dag wanneer hij geprikkeld wordt, hij kan er niet mee wachten om te tonen dat hij boos is. Zij, die spoedig toornig zijn, die door het minste vonkje terstond in vlam geraken, hebben de heerschappij niet over hun geest, die zij behoorden te hebben. Zachtmoedigheid is wijsheid. *Die kloekzinnig is, bedekt de schande.*

a. Hij bedekt de hartstocht, die in zijn eigen binnenste woedt, als zijn geest bewogen, ontroerd is, zijn hart brandende in hem is, bewaart hij zijn mond als met een breidel, en onderdrukt, smoort zijn toorn. Toorn is schande, en hoewel een wijs man er niet volkomen vrij van is, schaamt hij er zich over, bestraft hij er zichzelf om, laat hij de boze geest niet aan het woord komen.

b. Hij bedekt de belediging, die hem is aangedaan ziet haar voorbij, bedekt haar zoveel als hij kan voor zichzelf, opdat hij in zijn toorn er over niet te ver zal gaan. Het is een vriendelijkheid jegens onszelf, en draagt veel bij tot de rust van ons eigen gemoed, om de beledigingen, die ons worden aangedaan, te verzachten en te verontschuldigen, inplaats van ze te verzwaren en ze nog erger voor te stellen dan zij zijn, waartoe wij maar al te veel geneigdheid hebben.

Spreuken 12:17

Hier is:

1. Een getrouw getuige geprezen als een eerlijk man. Hij, die er een gewetenszaak van maakt om de waarheid te zeggen, die alle dingen naar recht en billijkheid voorstelt naar zijn beste weten, hetzij voor het gerecht of in de gewone omgang, hetzij hij al of niet onder ede is, *maakt gerechtigheid bekend*, hij doet blijken dat hij geregeerd en bestuurd wordt door de beginselen en wetten van de gerechtigheid en hij bevordert de gerechtigheid door haar te eren en er de bedoeling van te dienen.

Een *vals getuige* veroordeeld als een bedrieger, hij maakt bedrog bekend, hij toont niet slechts hoe weinig bezwaar hij er in ziet om hen te bedriegen met wie hij te doen heeft, maar dat hij er behagen in vindt, en dat hij door een leugenbeest wordt bezeten. Het is ons allen zeer nodig om bevreesd te zijn voor de zonde van liegen, er een afschuw van te hebben, Psalm 119:163, en naar een heersend beginsel van eerlijkheid te streven.

Spreuken 12:18

De tong is dood of leven, vergif of medicijn al naar zij gebruikt wordt.

1. Er zijn woorden, die snijden en doden die *als steken zijn van een zwaard.* Smadelijke woorden grieven het gemoed van hen tot wie zij gericht zijn, doorvlijmen hun het hart, laster zal als een zwaard de eer wonden van hen, van wie hij gesproken is, en misschien wel ongeneeslijk, fluisteringen en boze vermoedens zullen als een zwaard de banden van de liefde en vriendschap doorsnijden en scheiding maken tussen hen, die elkaar het dierbaarste waren.

2. Er zijn woorden, die genezend zijn, *de tong van de wijzen is medicijn,* de wonden helende, die door de achterklappende tong veroorzaakt werden, alles wederom wel makende, de vrede herstellende, en de geschillen bijleggende, de mensen bewegende tot verzoening. De wijsheid zal geschikte geneesmiddelen vinden tegen het kwaad, dat door laster en kwaadspreken aangericht werd.

Spreuken 12:19

Zij het opgemerkt tot de eer van de waarheid, deze heilige zaak:

1. Dat, indien waarheid gesproken wordt, zij stand zal houden, wie er zich ook door gegriefd acht, of er vertoornd om is, groot is de waarheid en zij zal zegevieren, wat waar is zal altijd waar blijven, wij kunnen ons er aan houden, en behoeven niet te vrezen gelogenstraft of beschaamd te zullen worden.

2. Dat, als de waarheid ontkend wordt, zij mettertijd toch aan het licht zal komen, *een valse tong*, die de dingen onder een vals licht, onder valse kleuren voorstelt, is maar *voor een ogenblik*, de leugen zal weerlegd worden, de leugenaar zal, als hij gerechtelijk ondervraagd wordt, blijken zichzelf tegen te spreken in hetgeen hij verhaalt, hij blijft zich niet gelijk, zoals hij, die de waarheid spreekt, en als hij op een leugen wordt betrapt, zal hij zijn doel niet bereiken, en men zal hem nooit meer geloven. De waarheid kan verduisterd worden, maar zij zal weer in het licht treden. Diegenen dus, die de leugen tot hun toevlucht stellen, zullen bevinden dat ze een toevlucht van de leugen is.

Spreuken 12:20

Zij, die kwaad smeden, bedenken hoe zij anderen zullen bedriegen om het tot stand te kunnen brengen, maar in het eind zal het blijken, dat zij slechts zichzelf bedriegen. Zij, die *kwaad smeden* onder schijn van vriendschap, hebben hun hart vol van dit en dat voordeel dat zij er door zullen behalen, deze en die voldoening, die zij er door zullen smaken, maar het is alles bedrog en misrekening. Laat hen het nog zo slim bedenken of aanleggen: de bedriegers zullen bedrogen worden.

Zij, die te rade gaan met het welzijn hunner naburen, die de dingen bedenken, welke tot vrede dienen, en vreedzame raad geven, pogingen tot genezing bevorderen en, naar hun sfeer van werkzaamheid is, het openbare welzijn bevorderen, zullen er niet slechts de eer, maar ook de vertroosting van hebben, blijdschap en welslagen zal hun te beurt vallen, misschien wel meer dan zij verwachtten. Zalig zijn de vreedzamen.

Spreuken 12:21

1. Godsvrucht is een gewisse bescherming. Als de mensen oprecht rechtvaardig zijn, dan heeft de rechtvaardige God zich verbonden dat hun geen leed zal wedervaren, Hij zal door de kracht van Hem in hen, dat beginsel van gerechtigheid, hen bewaren voor het kwaad van de zonde, zodat zij, hoewel zij verzocht worden, door de verzoeking niet worden overwonnen. En hoewel zij in benauwdheid kunnen komen, ja in vele benauwdheden, zal in die benauwdheden toch voor hen geen kwaad wezen, wat zij ook voor anderen mogen wezen, Psalm 91:10, want God zal ze voor hen doen medewerken ten goede.

2. Even zeker is goddeloosheid een verderf, een verwoesting. Zij, die leven in minachting van God en de mensen, op kwaad bedacht zijn, er op uit zijn om kwaad te doen, *zullen met kwaad vervuld worden*. Zij zullen al meer en meer boosaardig worden, vervuld worden met alle ongerechtigheid, Romeinen 1:29. Of, zij zullen rampzalig gemaakt worden door het kwaad, dat over hen komt. Zij, die zich verlustigen in kwaad, zullen er genoeg van hebben. Het gehele vers wordt door sommigen aldus gelezen: Geen kwaad zal de rechtvaardigen wedervaren, hoewel de goddelozen vervuld zijn van kwaad en boosaardigheid tegen hen. Zij zullen veilig wezen onder de bescherming des hemels, al zou ook de hel tegen hen losbreken.

Spreuken 12:22

Hier wordt ons geleerd:

1. Het liegen te haten, en erop de uiterste afstand van te blijven, omdat het de Heere een gruwel is, en diegenen gruwelijk maakt in Zijn ogen, die er zich in toegeven, niet alleen omdat het een verbreken is van Zijn wet, maar omdat het verwoestend is voor de menselijke samenleving.

2. Om nauwgezet waar te zijn, niet alleen in woorden, maar in al onze daden, omdat zij, die *getrouw handelen*, oprecht zijn in al hun handelingen, Zijn *welgevallen zijn* en Hij een welbehagen in hen heeft. Het is ons een genot om te spreken met en gebruik te maken van degenen, die eerlijk zijn en in wie wij vertrouwen kunnen stellen, laat ons dan zodanigen zijn, opdat wij ons in de gunst, beide van God en de mensen, kunnen aanbevelen.

Spreuken 12:23

Hij, die wijs is, is er niet op uit om zijn wijsheid uit te bazuinen, en het is zijn eer dat hij dit niet doet, hij deelt zijn wijsheid mee als zij tot stichting kan zijn voor anderen, maar hij verbergt haar als het tonen ervan alleen tot zijn eigen lof zou strekken. Als kundige mensen verstandige mensen zijn, zullen zij zorgvuldig alles vermijden wat naar pralerij gelijkt, en niet alle gelegenheden te baat nemen om hun geleerdheid te tonen en hun belezenheid, maar haar alleen voor goede doeleinden gebruiken, en dan kunnen hun werken hen prijzen. "Ars est celare artem De volmaaktheid van de kunst is haar te verbergen."

Hij, die dwaas is, kan het niet laten om zijn dwaasheid bekend te maken, en het is zijn schande dat hij het niet kan, *het hart van de zotten roept* door hun woorden en daden *dwaasheid* uit, hetzij dat zij niet begeren haar te verbergen zo weinig besef hebben zij van goed en kwaad, van eer of oneer of dat zij niet weten haar te verbergen zo weinig wijsheid bezitten zij in het bestuur over zichzelf, Prediker 10:3.

Spreuken 12:24

1. Naarstigheid is de weg tot bevordering. Salomo heeft Jerobeam bevorderd, omdat hij zag dat hij arbeidzaam was en acht gaf op zijn werk, 1 Koningen 11:28. Mensen, die zich moeite geven in studie en om nuttig werkzaam te zijn, zullen hierdoor zo'n invloed en reputatie verkrijgen, dat het hun heerschappij zal bezorgen over allen, die rondom hen zijn, waardoor zij dan op verwonderlijke wijze in eer en aanzien klommen. Hij, die getrouw was over weinig, zal over veel gezet worden. De ouderlingen, die arbeiden in het Woord en de leer, zijn dubbele eer waardig, en zij, die naarstig zijn als zij jong zijn, zullen datgene verkrijgen wat hen in staat zal stellen te regeren, en aldus te rusten, als zij oud geworden zijn.

2. Schurkerij is de weg naar slavernij, *de bedriegers zullen onder cijns wezen*. Zij, die door uitvluchten en oneerlijke kunstmiddeltjes aan de kost komen, omdat zij zich geen moeite willen geven in een eerlijk bedrijf of handwerk, zijn armzalig en berooid en zullen tenonder worden gehouden. Zij, die vlijtig en eerlijk zijn, in hun leerjaren, zullen meesters worden in hun beroep, maar die dit niet zijn, zijn de zotten, die al hun dagen knechten moeten wezen van hen, die wijs van hart zijn.

Spreuken 12:25

Hier is:

1. De oorzaak en het gevolg van neerslachtigheid. Het is *bekommernis in het hart,* het is een last van zorg en vrees en smart op het gemoed, die het neerdrukt en de mens de kracht beneemt om te doen wat er gedaan moet worden, of de moed om te dragen wat gedragen moet worden, hij maakt dat hij geheel terneergebogen en als verslagen is. Zij, die aldus gedrukt zijn, kunnen noch de plicht vervullen noch de vertroosting smaken van enigerlei betrekking, toestand of omgang. Zij dus die daar neiging toe hebben, moeten er tegen waken en bidden.

2. De genezing ervan. *Een goed woord* van God, toegeëigend door het geloof, *verblijdt het,* zo'n woord als dit (zegt een van de rabbijnen). Werp uw zorg op de Heere, en Hij zal u onderhouden, het goede woord van God, inzonderheid het Evangelie, is bestemd om het hart te verblijden van hen, die vermoeid en belast zijn Mattheus 11:28. Leraren moeten helpers zijn om die blijdschap te geven.

Spreuken 12:26

Zie hier:

1. Dat de Godvruchtigen hun eigen welvaren bevorderen, want zij hebben in zichzelf een voortreffelijk karakter, en zij verzekeren zich een voortreffelijk deel, en in beide overtreffen zij anderen. *De rechtvaardige is overmoediger dan zijn naaste,* aldus de lezing van de kanttekening. Hij is rijker, hoewel niet in het goed van deze wereld, maar in genade en vertroosting des Geestes, die de ware rijkdom is. Er is een wezenlijke voortreffelijkheid in de Godsdienst, hij adelt de mensen, boezemt hun edele beginselen in, maakt hen krachtig, het is een voortreffelijkheid, die in het oog van God, die de ware beoordelaar is van voortreffelijkheid, van grote waardij is. Zijn nabuur kan groter aanzien hebben in de wereld, kan meer toegejuicht worden, maar de rechtvaardige bezit de innerlijke waardij.

2. Dat goddeloze mensen in hun eigen nadeel handelen, zij wandelen op een weg, die hen verleidt. Hij schijnt hun toe niet slechts een aangename weg te zijn, maar de rechte weg, hij is zo aangenaam voor vlees en bloed, dat zij zich vleien met het denkbeeld, dat hij niet verkeerd kan wezen, maar het doel dat zij zich voorstellen zullen zij niet bereiken, het goed waarop zij hopen, zullen zij niet genieten, het is alles misleiding en bedrog, en daarom is de rechtvaardige wijzer en gelukkiger dan zijn naaste, die hem toch veracht en vertreedt.

Spreuken 12:27

Hier is:

1. Hetgeen ons een haat kan inboezemen tegen bedrog. De bedrieger heeft gebraden vlees, maar wat hij braadt is niet *zijn eigen jachtvangst,* het is hetgeen, waar anderen zich moeite voor gegeven hebben, hij leeft en teert op de vrucht van hun arbeid, zoals de hommels in de bijenkorf. Of, indien luie, bedrieglijke mensen iets op jacht gevangen hebben (jagers zijn zelden mannen van zaken) braden zij het toch niet als zij het gevangen hebben, zij hebben geen genot of genoegen ervan misschien snijdt God in Zijn voorzienigheid het genot ervan af voor hen.

2. Hetgeen ons liefde kan inboezemen voor naarstigheid en eerlijkheid, namelijk dat *het goed eens vlijtigen,* hoewel misschien niet groot, toch *kostelijk is.* Het komt van Gods zegen, hij smaakt er genot in, het doet hem goed, hem en zijn gezin. Het is zijn eigen dagelijks brood, niet brood uit de mond van anderen genomen en daarom ziet hij dat God het hem geeft in verhoring van zijn gebed.

Spreuken 12:28

De weg van de Godsdienst wordt ons hier aanbevolen:

1. Als een rechte, duidelijke, gemakkelijke weg, het is *de weg van de gerechtigheid,* Gods geboden (de regel waarnaar wij moeten wandelen) zijn allen heilig, rechtvaardig en goed, de Godsdienst heeft gezond verstand en billijkheid aan zijn zijde, het is *een voetpad,* een weg die God voor ons bereid heeft, Jesaja 35:8, het is een heirbaan, de koninklijke weg, een weg, die voor ons door al de heiligen werd betreden de goede oude weg, vol van de voetstappen van de kudde.

2. Als een veilige, aangename, lieflijke weg.

a. Er is niet slechts leven aan het einde ervan, maar er is leven in die weg, alle ware vertroosting en voldoening. De gunst van God die beter is dan het leven, de Geest, die leven is.

b. Er is niet slechts leven in, maar zo dat er *de dood niet in* is, geen droefheid van de wereld, die de dood werkt en een bitter bijmengsel is in onze tegenwoordige blijdschap en leven. Er is geen einde aan het leven, dat in het pad van de gerechtigheid is. Hier is er leven, maar er is ook dood. *In het pad van de gerechtigheid is leven en geen dood,* leven en onsterflijkheid.

HOOFDSTUK 13

1 Een wijs zoon hoort de tucht des vaders; maar een spotter hoort de bestraffing niet.
2 Een ieder zal van de vrucht des monds het goede eten; maar de ziel der trouwelozen het geweld.
3 Die zijn mond bewaart, behoudt zijn ziel; maar voor hem is verstoring, die zijn lippen wijd opendoet.
4 De ziel des luiaards is begerig, doch er is niets; maar de ziel der vlijtigen zal vet gemaakt worden.
5 De rechtvaardige haat leugentaal; maar de goddeloze maakt zich stinkende, en doet zich schaamte aan.
6 De gerechtigheid bewaart den oprechte van weg; maar de goddeloosheid zal den zondaar omkeren.
7 Er is een, die zichzelven rijk maakt, en niet met al heeft, en een, die zichzelven arm maakt, en heeft veel goed.
8 Het rantsoen van ieders ziel is zijn rijkdom; maar de arme hoort het schelden niet.
9 Het licht der rechtvaardigen zal zich verblijden; maar de lamp der goddelozen zal uitgeblust worden.
10 Door hovaardigheid maakt men niet dan gekijf; maar bij de beradenen is wijsheid.
11 Goed, van ijdelheid gekomen, zal verminderd worden; maar die met de hand vergadert, zal het vermeerderen.
12 De uitgestelde hoop krenkt het hart; maar de begeerte, die komt, is een boom des levens.
13 Die het woord veracht, die zal verdorven worden; maar wie het gebod vreest, dien zal vergolden worden.
14 Des wijzen leer is een springader des levens, om af te wijken van de strikken des doods.
15 Goed verstand geeft aangenaamheid; maar de weg der trouwelozen is streng.
16 Al wie kloekzinnig is, handelt met wetenschap; maar een zot breidt dwaasheid uit.
17 Een goddeloze bode zal in het kwaad vallen; maar een trouw gezant is medicijn.
18 Armoede en schande is desgenen, die de tucht verwerpt; maar die de bestraffing waarneemt; zal geeerd worden.
19 De begeerte, die geschiedt, is zoet voor de ziel; maar het is den zotten een gruwel van het kwade af te wijken.
20 Die met de wijzen omgaat, zal wijs worden; maar die der zotten metgezel is, zal verbroken worden.
21 Het kwaad zal de zondaars vervolgen; maar den rechtvaardige zal men goed vergelden.
22 De goede zal zijner kinders kinderen doen erven; maar het vermogen des zondaars is voor den rechtvaardige weggelegd.
23 Het ploegen der armen geeft veelheid der spijze; maar daar is een, die verteerd wordt door gebrek van oordeel.
24 Die zijn roede inhoudt, haat zijn zoon; maar die hem liefheeft, zoekt hem vroeg met tuchtiging.
25 De rechtvaardige eet tot verzadiging zijner ziel toe; maar de buik der goddelozen zal gebrek hebben.

Spreuken 13:1

Onder de kinderen van dezelfde ouders is het niets nieuws, dat sommigen zeer veel hoop geven veelbelovend zijn, en anderen het tegenovergestelde daarvan zijn, hier wordt ons geleerd te onderscheiden.

1. Er is veel hoop voor hen, die eerbied hebben voor hun ouders, en zich door hen willen laten raden en vermanen. Hij is *een wijs zoon,* en is goed op weg om nog wijzer te worden, die *de tucht zijns vaders hoort,* haar begeert te horen, er acht op slaat en haar niet slechts aanhoort, maar er zich aan onderwerpt en er zich naar gedraagt.

2:Weinig hoop is er voor hen, die de *bestraffing niet* eens willen *horen,* maar het verachten om zich aan een regering, een bestuur, te onderwerpen, en smalen op hen, die getrouwelijk met hen handelen. Hoe kunnen diegenen een fout verbeteren, die niet willen dat men hen er op wijst, maar hen achten hun vijanden te zijn, die hun deze vriendelijkheid betonen?

Spreuken 13:2

Indien hetgeen voortkomt uit het binnenste, uit het hart, goed is, en uit een goede schat voortkomt, dan zal het met winst terugkeren. Innerlijke vertroosting en voldoening zal dagelijks brood wezen, ja het zal een voortdurend feestmaal zijn voor hen, die zich verlustigen in de goede rede, die tot nuttige stichting is.

Geweld, dat gepleegd werd, zal wederkeren op het hoofd van hem, die het gepleegd heeft. De ziel van de trouwelozen, die kwaad verzint en herbergt, en het door woord en daad openbaart, zal geweld eten zullen er de buik vol van hebben. Vergeldt gelikk als zij vergolden heeft, Openbaring 18:6. Ieder zal drinken wat het gebrouwen heeft, zal eten zoals hij spreekt, want uit onze woorden moeten wij gerechtvaardigd of veroordeeld worden, Mattheus 12:37, naar onze vrucht is, zal onze spijze zijn, Romeinen 6:21, 22.

Spreuken 13:3

Een wacht voor onze lippen is een wacht voor onze ziel, hij, die voorzichtig is, die tweemaal denkt voor hij eenmaal spreekt, die, als hij kwaad gedacht heeft, zijn hand op zijn mond legt om het binnen te houden, die een sterke breidel legt op zijn tong, en een vaste hand houdt op die breidel, die bewaart zijn ziel voor veel schuld en smart, en bespaart zich het verdriet van menige bittere gedachte in zijn eigen hart en van bittere aanmerkingen van anderen.

Menigeen is door een ongebreidelde tong in het verderf gestort. *Die zijn lippen wijd opendoet*, die uitspreekt ‘quod in buccam venerit, wat hem voor de mond komt" die gaarne raast en tiert en gedruis maakt en een vrijheid van spreken voorstaat, welke beide God en de mensen trotseert, *voor hem is verstoring* Het zal de vernietiging zijn van zijn goede naam, van zijn belang, zijn welzijn, en het verderf van zijn ziel tot in eeuwigheid, Jakobus 3:6.

Spreuken 13:4

Hier is:

1. De ellende en schande van de luiaard, zie hoe dwaas, hoe onzinnig zij zijn, zij begeren het gewin, dat de vlijtigen verkrijgen, maar zij haten de moeite, die de vlijtigen zich geven, zij begeren alles wat begeerlijk is, maar willen niets doen van hetgeen gedaan moet worden, en daarom volgt hieruit dat zij niets hebben, want die niet wil werken, die bangere hij ete niet, 2 Thessalonicenzen 3:10. *De begeerte des luiaards*, die hem tot opwekking moest wezen, is zijn kwelling, zij moest hem arbeidzaam maken, maar zij maakt hem onrustig, en zo komt dit hem op zwaarder zwoegen te staan dan wezenlijke arbeid hem zou veroorzaken.

2. Het geluk en de eer van de vlijtigen-hun *ziel zal vet gemaakt worden*, zij zullen overvloed hebben, en er lieflijk genot in smaken en dat te meer, wijl die overvloed de vrucht is van hun vlijt. Dit is inzonderheid waar ten opzichte van geestelijke zaken. Zij, die het laten blijven bij ijdele wensen, weten niet wat de voordelen zijn van de Godsdienst terwijl zij die zich moeite geven in de dienst van God, er beide het genot en voordeel van hebben.

Spreuken 13:5

Waar de genade heerst wordt de zonde verafschuwd, het is de ontwijfelbare hoedanigheid van iedere rechtvaardige, dat hij *leugentaal haat,* alle zonde, want elke zonde is een leugen, en inzonderheid alle bedrog en valsheid in de handel en in de dagelijkse omgang, hij zal niet alleen geen leugen spreken, maar hij verafschuwt het uit een ingeworteld, heersend beginsel van liefde voor waarheid en recht, en gelijkvormigheid aan God.

Waar de zonde heerst, is *de mens stinkende,* walglijk. Als zijn ogen geopend waren en zijn geweten ontwaakt was, zou hij het zichzelf wezen, hij zou zich verfoeien, en berouw hebben in zak en as, maar in elk geval is hij het voor God en alle goede mensen, inzonderheid maakt hij zich aldus door te liegen, want niets is meer verfoeilijk. En nu kan hij wel denken dat hij voor een wijle stoutmoedig stand zal houden, maar hij *doet zich schande aan,* in het einde zal hij veracht worden, en zal hij zich schamen om zijn aangezicht te laten zien, Daniel 12:2.

Spreuken 13:6

Zie hier:

1. De heiligen bewaard voor verderf. Die *oprecht van weg zijn,* die in al hun handelingen eerlijke bedoelingen hebben, zich nauwgezet houden aan de heilige en eeuwige regelen van de billijkheid, oprecht handelen met God en de mensen, hun oprechtheid zal hen bewaren voor de verzoekingen van Satan, die bij hen niet zullen overmogen, voor de smaadheden en de beledigingen van boze mensen, die hun geen werkelijk kwaad zullen veroorzaken Psalm 25:21.

2. Zondaren bewaard ten verderve. Zij, die goddeloos zijn, zullen ten laatste door hun goddeloosheid *omgekeerd worden,* en intussen worden zij in banden gehouden. Worden zij getuchtigd, verwoest? Het is hun goddeloosheid, die hen tuchtigt, verwoest, zij alleen zullen het dragen.

Spreuken 13:7

Deze opmerking is toepasselijk:

1. Op der mensen wereldlijke bezittingen. De wereld is een grote bedriegster, niet alleen de dingen van deze wereld, maar de mensen van deze wereld, alle mensen zijn leugenaars. Hier is een voorbeeld van twee erge kwaden onder hen:

a. Sommigen, die werkelijk arm zijn, willen voor rijk gehouden worden, en worden er ook voor gehouden, zij handelen en geven geld uit alsof zij rijk waren, maken veel beweging en veel vertoon, alsof zij schatten bezaten, terwijl, als al hun schulden betaald waren, zij misschien geen penning zouden over houden. Dit is zonde, en zal schande brengen, menigeen heeft hierdoor zijn gezin ten ondergang gebracht, schande gebracht over zijn belijdenis van de Godsdienst. Zij die aldus boven hun vermogen leven, willen liever onderworpen zijn aan hun eigen hoogmoed dan aan de voorzienigheid Gods, en dienovereenkomstig zal dit eindigen.

b. Sommigen, die wezenlijk rijk zijn, willen voor arm gehouden worden en worden er ook voor gehouden, omdat zij gieriglijk leven beneden hetgeen God hun gegeven heeft, en zij willen het liever begraven dan gebruiken, Prediker 6:1, 2. Hierin is ondankbaarheid aan God, onrecht aan het gezin en de omgeving, en onbarmhartigheid jegens de armen.

2. Op hun geestelijke staat. Genade is de rijkdom van de ziel, ware rijkdom, maar gewoonlijk geven de mensen een verkeerde voorstelling van zichzelf, hetzij met opzet of uit vergissing, en omdat zij zichzelf niet kennen.

a. Er zijn vele geveinsden, die in werkelijkheid arm zijn, ontbloot zijn van genade, en toch denken zij rijk te zijn en willen niet overtuigd worden van hun armoede, of wel zij geven voor rijk te zijn en willen hun armoede niet bekennen.

b. Er zijn vele beschroomde, sidderende Christenen, die geestelijk rijk zijn en vol zijn van genade, maar toch denken arm te zijn, en zij willen er niet van overtuigd worden dat zij rijk zijn, willen het tenminste niet erkennen, door hun twijfeling en vrees, door hun klachten en hun grieven *maken zij zich arm.* De eerste dwaling zal ten laatste verwoestend wezen, deze is nu ontrustend.

Spreuken 13:8

Wij zijn geneigd om over der mensen geluk, tenminste in deze wereld, te oordelen naar hun rijkdom, dat zij meer of minder gelukkig zijn al naar zij meer of minder van het goed van deze wereld bezitten, maar Salomo toont hier aan welk een grove vergissing dit is, opdat wij verzoend zullen zijn met een nederige staat, en noch zelf rijkdom zullen begeren noch hen zullen benijden, die overvloed hebben.

1. Indien zij, die rijk zijn, door sommigen dieswege geëerd worden, staat daar tegenover dat anderen hen benijden, aanslagen op hen smeden, zodat hun leven aan gevaar is blootgesteld, weshalve zij om dit te behouden, hun rijkdom als rantsoen er voor moeten geven. Dood ons niet, want wij hebben verborgen schatten in het veld, Jeremia 41:8. Onder sommige tirannen werd het voor een misdaad gehouden om rijk te zijn, en hoe weinig is een mens verplicht aan zijn rijkdom, als hij tot niets anders dient dan om het leven te kopen, dat anders niet in gevaar zou zijn gekomen!

2. Zij, die arm zijn, kunnen wel door sommigen, die hun vrienden behoorden te wezen, veracht en voorbijgezien worden, maar daar staat tegenover dat zij ook veracht en voorbijgezien worden door sommigen, die hun vijanden zouden zijn als zij iets te verliezen hadden, de arme *hoort het schelden niet*, de armen horen niet dat zij gelaakt, gesmaad en beschuldigd worden, zij worden niet zoals de rijken in benauwdheid, in moeilijkheden gebracht, niemand acht het de moeite waard om notitie van hen te nemen. Toen de rijke doden gevankelijk naar Babel werden gevoerd, werden van de armsten des lands enigen overgelaten 2 Koningen 25:12."cantabit vacuus coram latrone viafor. Als een reiziger een rover ontmoet, zal hij blijde zijn niet veel geld bij zich te hebben."

Spreuken 13:9

Hier is:

1. Het welzijn van de Godvruchtigen bloeiend en duurzaam. *Het licht van de rechtvaardigen zal zich verblijden,* het neemt toe en maakt hen vrolijk. Zelfs hun uitwendige voorspoed is hun blijdschap, en nog veel meer de gaven van de genade en de vertroosting door welke hun ziel verlicht wordt, deze zijn een schijnend licht dat al voortgaande en lichtende is, Hoofdst. 4:18. De Geest is hun licht, en Hij geeft hun een volheid van blijdschap, en Hij verblijdt zich hun goeddoende.

2. Het welvaren van slechte mensen verdorrende en stervende, *de lamp van de goddelozen* brandt donker en gauw, zij ziet er naargeestig uit, als een dunne kaars in een grafkelder, en weldra zal het volkomen *uitgeblust worden* tot volslagen duisternis worden Jesaja 50:11. Het licht van de rechtvaardigen is als dat van de zon, dat wel verduisterd kan worden en bewolkt kan zijn, maar toch zal voortduren, dat van de goddelozen is een lamp, die zij zelf ontstoken hebben, die dadelijk uit zal gaan, en gemakkelijk uitgeblust kan worden.

Spreuken 13:10

1. Dwaze hoogmoed is de grote twiststoker. Wilt gij weten vanwaar plagen en vechterijen komen? Zij komen uit deze wortel van de bitterheid. Hoe ook andere lusten de hand kunnen hebben in strijd en twist (zoals drift, nijd begeerlijkheid), hoogmoed heeft er het meest de hand in, hoogmoed verhovaardigt zich er op zelf onenigheid te zaaien, en er geen hulp bij nodig te hebben. Hoogmoed maakt de mensen ongeduldig onder tegenspraak hetzij van hun meningen of van hun begeerten, ongeduldig onder mededinging, ongeduldig onder minachting, of onder iets dat ook maar op geringachting gelijkt, hoogmoedige mensen willen nooit toegeven, nooit iets terugnemen van hetgeen zij gezegd hebben, omdat zij in de waan verkeren altijd gelijk te hebben, dat het recht aan hun zijde is, hieruit ontstaan twisten onder bloedverwanten en naburen, twisten in staten en koninkrijken, in kerken en christelijke verenigingen. Men wil zich wreken, men wil niet vergeven, omdat men hoogmoedig is.

2. Zij, die nederig en vreedzaam zijn, zijn wijs en *beraden*. Zij, die raad willen vragen en aannemen, die te rade willen gaan met hun geweten, hun Bijbel, hun leraren, hun vrienden, en niets in roekeloosheid willen doen, zijn, evenals in andere dingen, ook hierin wijs, dat zij zich willen vernederen, zich willen buigen, willen toegeven, om rust en kalmte te behouden, en twisten te voorkomen.

Spreuken 13:11

Dit toont aan dat rijkdom gedijt al naar hij gewonnen of verkregen is.

1. Wat op slechte wijze gewonnen werd, zal zich nooit goed houden, want er rust een vloek op, die het zal verteren, en dezelfde verdorven gezindheid, die de mensen er toe neigt om op zondige wijze te verkrijgen, zal hen neigen om het verkregene op zondige wijze te gebruiken en te besteden, *goed, van ijdelheid gekomen,* zal aan ijdelheid besteed worden, en dan zal het *verminderd worden.* Hetgeen verkregen wordt door een bedrijf, dat niet wettig is of aan Christenen niet betaamt, slechts dient om hoogmoed en weelde te voeden, hetgeen verkregen wordt door dobbelen of door het toneel, kan even waarlijk gezegd worden *van ijdelheid gekomen te zijn,* als hetgeen verkregen wordt door leugen en bedrog, en het zal *verminderd worden*. "De male quoesitis vix gaudet tertius haeres. Van slecht verkregen rijkdom zal nauwelijks het derde geslacht nog genot hebben."

2. Hetgeen verkregen wordt door eerlijkheid en vlijt zal toenemen in stede van verminderd te worden, het zal een levensonderhoud, een erfdeel, een overvloed wezen. Hij, *die arbeidt, werkt met zijn handen,* zal zo toenemen, dat hij wat heeft mee te delen degene, die nood heeft, Efeziers 4:28, en als het daartoe komt, zal het al meer en meer toenemen.

Spreuken 13:12

1. Niets is smartelijker dan teleurstelling in een opgewekte verwachting, hoewel niet in de zaak zelf door een weigering, maar in de tijd door een uitstel. *De uitgestelde hoop krenkt het hart* doet het kwijnen, maakt de mens gemelijk en knorrig, maar hoop, die geheel vernietigd is doodt het hart, en hoe hoger de verwachting gespannen was, hoe grievender de verijdeling ervan is. Daarom is het onze wijsheid om ons niets groots voor te spiegelen van het schepsel ons niet te vleien met ijdele hoop van de wereld opdat wij onszelf geen kwelling veroorzaken en laat ons in hetgeen wij hopen ons voorbereiden op teleurstelling, opdat zij zoveel gemakkelijker te dragen zij als zij komt, laat ons niet haastig zijn.

2. Niets is lieflijker dan om ten laatste datgene te genieten, waarnaar wij lang verlangd hebben, waar wij lang op hebben gewacht, *de begeerte die komt*, brengt de mensen in een soort van paradijs, een hof van geneugten, want het is *een boom des levens*. Het zal de rampzaligheid van de goddelozen verzwaren, dat hun hoop verijdeld is, en het zal de gelukzaligheid des hemels des te meer welkom doen zijn aan de heiligen, dat zij is hetgeen waarnaar zij zo lang verlangd hebben als de kroon hunner verwachtingen.

Spreuken 13:13

Hier is.

1. De hoedanigheid van iemand, die getekend is voor het verderf. Hij, die *het Woord van* God *veracht*, er geen acht op slaat, er geen eerbied voor heeft, er zich niet door wil laten regeren *zal* gewis *verdorven worden*, want hij veracht hetgeen het enige middel is om een verwoestende ziekte te genezen, en zo stelt hij zich bloot aan die Goddelijke toorn, die zeer zeker zijn verderf zal wezen. Zij, die aan de regelen van de vleselijke wijsheid de voorkeur geven boven de Goddelijke geboden, aan de verlokkingen van de wereld en van het vlees boven de beloften en de vertroostingen van God, verachten Zijn Woord, daar zij de voorkeur geven aan de dingen, die er mee wedijveren, en dit strekt tot hun rechtvaardig verderf, zij wilden zich niet laten waarschuwen.

2. De hoedanigheid van iemand, die voorzeker gelukkig zijn zal. *Hij, die het gebod vreest*, die ontzag heeft voor God, eerbied betoont voor Zijn gezag, eerbied heeft voor Zijn Woord, is er bang voor om God te mishagen, zich de straffen op de hals te halen, die op de overtreding van de geboden zijn gesteld, deze ontkomt niet slechts aan het verderf, maar zijn Godvruchtige vreze *zal vergolden worden*. In het houden van de geboden is grote loon.

Spreuken 13:14

Onder *de leer van de wijzen* kunnen wij hier verstaan de beginselen en regelen, waarnaar zij zich regeren, of en dit komt op hetzelfde neer het onderricht, dat zij geven aan anderen, en dat een wet behoort te wezen voor allen, die rondom hen zijn, en indien het dit is:

1. Dan zal het een voortdurende bron van vertroosting en voldoening zijn, als *een springader des levens*, stromen van levend water uitzendende, hoe nauwer wij ons aan deze regelen houden, hoe meer en beter wij onze eigen vrede bevorderen.

2. Het zal een voorbehoedmiddel zijn tegen de verzoekingen van Satan. Zij, die de voorschriften volgen van deze leer zullen op een afstand blijven van de strikken van de zonde, en aldus aan *de strikken des doods ontkomen* waarin diegenen zich storten, die de leer van de wijzen verlaten.

Spreuken 13:15

Als wij niet alleen het einde, maar ook de weg van Godvruchtigen en zondaren met elkaar vergelijken, dan zullen wij bevinden dat de weg van de Godvruchtigen alle voordelen heeft, want,

1. De weg van de heiligen is aangenaam en lieflijk, *goed verstand* verkrijgt gunst van God en de mensen. Onze Heiland nam toe in die gunst, toen Hij toenam in wijsheid. Zij, die zich verstandig gedragen, in alles hun wandel wel inrichten, Christus dienen in rechtvaardigheid en vrede en blijdschap, door de Heilige Geest zijn Gode welbehaaglijk en aangenaam voor de mensen, Romeinen 14:17, 18. En hoe getroost en aangenaam zal die mens door de wereld gaan, die goed begrepen wordt en daarom aangenaam is.

2. De weg van de zondaren is ruw en ongemakkelijk, en daarom onaangenaam voor henzelf, omdat hij onaangenaam is voor anderen. Hij is streng, hard voor anderen, die erover klagen, hard voor de zondaar zelf, die slechts weinig genot kan smaken, omdat hij doet wat voor het mensdom onvriendelijk is. De dienst van de zonde is volslagen slavernij, en de weg naar de hel is bezaaid met doornen en distelen, die de vruchten zijn van de vloek. Zondaren arbeiden in het vuur.

Spreuken 13:16

1. Het is wijsheid om voorzichtig te zijn, *al die kloekzinnig is,* zal in alles *handelen met wetenschap,* (overleggende bij zichzelf, en te rade gaande met anderen) hij handelt met overleg, hij wacht er zich voor om zich in te laten met iets, waarvan hij tenminste niet enigerlei kennis heeft, begeeft zich niet in zaken waarvan hij geen verstand heeft, zal niet handelen met degenen, die hem onbekend zijn, van wie hij dus niet weet of hij vertrouwen in hen kan stellen. Hij handelt nog altijd in kennis, teneinde wat hij ervan heeft te vermeerderen.

2. Het is dwaasheid om roekeloos te zijn zoals de zot, die genegen is om te spreken van dingen, waar hij niets van weet, en op zich te nemen hetgeen waarvoor hij in geen enkel opzicht geschikt is, want aldus legt hij zijn dwaasheid bloot en maakt hij zich bespottelijk. Hij begon te bouwen en was niet in staat te voleindigen.

Spreuken 13:17

Hier is:

1. Het kwade gevolg van ontrouw. *Een goddeloze bode,* die, uitgezonden zijnde om over enigerlei zaak te onderhandelen, ontrouw is aan hem in wiens dienst hij is, verraadt zijn raadslagen, en aldus verijdelt hij zijn voornemens, zo iemand kan niet verwachten voorspoedig te zijn, maar zal voorzeker *in het kwaad vallen*, hij zal ontdekt en gestraft worden, daar niets hatelijker is aan God en de mensen dan het verraad van hen, in wie vertrouwen werd gesteld.

2. Hier zien wij de gelukkige uitwerkselen van trouw, *een gezant,* die zich getrouw kwijt van zijn opdracht, de belangen dient van zijn zender, heelt geschillen, die tussen hen ontstaan zijn, en bevordert een goede verstandhouding onder hen, hij is medicijn voor zichzelf, want hij bevordert en verzekert zijn eigen belangen. Dit is van toepassing op leraren, Christus boden en gezanten, zij die goddeloos zijn, ontrouw zijn aan Christus en aan de zielen van de mensen, doen kwaad, en *vallen in kwaad,* maar zij, die getrouw zijn, zullen gezonde woorden vinden, om genezende woorden te zijn voor henzelf en voor anderen.

Spreuken 13:18

1. Hij, die zo hoogmoedig is, dat hij het versmaadt om onderwezen te worden, zal zeer stellig vernederd worden. Hij, die *de tucht verwerpt,* het goede onderwijs weigert te ontvangen, dat hem wordt aangeboden, alsof dit zijn eer te na kwam en hem verkortte in zijn vrijheid, *armoede en schande* zal zijn deel zijn, hij zal een bedelaar worden, leven en sterven in oneer, iedereen zal hem verachten als een dwaas, een weerstrevend en onhandelbaar mens.

2. Hij, die zo nederig is, dat hij het goed opneemt als hij op zijn fouten gewezen wordt zal gewis verhoogd worden, *die de bestraffing waarneemt,* wie het ook zij die ze hem toedient, en verbetert hetgeen verkeerd is als het hem wordt aangetoond, zal achting verwerven als een wijs en oprecht man, hij vermijdt hetgeen hem tot schande zou zijn, en is goed op weg om een persoon van gewicht te worden.

Spreuken 13:19

Dit toont de dwaasheid aan van hen, die de tucht verwerpen, want zij zouden gelukkig kunnen zijn en willen niet.

1. Zij zouden gelukkig kunnen zijn. Er zijn in de mens sterke begeerten naar geluk, God heeft gezorgd voor de vervulling dier begeerten, en zij *zal zoet zijn voor de ziel,* terwijl zingenot slechts aangenaam is voor vleselijke lusten. De begeerte van Godvruchtige mensen naar de gunst van God en geestelijke zegeningen brengt mee wat zoet is voor de ziel, wij kennen zodanigen, die dit uit ervaring kunnen zeggen, Psalm 4:7, 8.

2. Maar zij willen niet gelukkig zijn, want *het is* hun *een gruwel van het kwade af te wijken,* hetgeen toch nodig voor hen is om gelukkig te zijn. Laat diegenen niets verwachten, dat waarlijk zoet is voor hun ziel, die niet bewogen willen worden om af te laten van hun zonden, maar ze als een lekkere beet onder hun tong houden.

Spreuken 13:20

Zij, die goed willen wezen, moeten in goed gezelschap verkeren, hetgeen een bewijs voor hen is dat zij goed willen zijn. Het karakter van de mensen wordt gekend naar het gezelschap, dat zij kiezen en dat zal een middel zijn om hen goed te maken, hun de weg te wijzen, en er hen toe aan te moedigen en op te wekken. Hij, die zelf wijs wil wezen, moet met wijzen omgaan, moet dezulken voor zijn vertrouwde vrienden kiezen en als zodanig met hen omgaan, hij moet onderricht van hen vragen en aannemen, vrome en nuttige gesprekken met hen houden, Ecclesiasticus 8:9. Laat u het gesprek van de oudsten niet ontgaan, want ook zij zijn van hun vaderen geleerd, en Hoofdst. 6:35, Wees bereid om ieder Godvruchtig gesprek aan te horen, en laat u de gelijkenissen van het verstand niet ontgaan.

Zeer velen zijn ten verderve gebracht door slecht gezelschap, een metgezel van zotten zal verbroken worden, aldus sommigen, zal bekend worden, aldus de LXX, bekend worden als een dwaas, "noscitur ex socio aan zijn gezelschap wordt hij gekend". Hij zal hun gelijk wezen, aldus sommigen, zal goddeloos gemaakt worden, aldus anderen, het komt alles op hetzelfde neer, want al degenen en diegenen alleen die zich goddeloos maken, zullen *verbroken worden*, en zij, die zich met boosdoeners vergezellen, zijn verdorven, dus verloren, en ten laatste schrijven zij hun dood er aan toe.

Spreuken 13:21

Zie hier:

1. Hoe onvermijdelijk het verderf is van de zondaren, de toorn Gods vervolgt hen en al de verschrikkingen van die toorn, *het kwaad vervolgt hen* waar zij ook heengaan, zoals de bloedwreker hem, die een manslag begaan heeft, en zij hebben geen vrijstad om er heen te vlieden, zij beproeven te ontkomen, maar tevergeefs. Wien God vervolgt, die zal gewis achterhaald worden. Zij kunnen voor een wijle voorspoedig zijn en zeer gerust worden, maar hun veroordeling sluimert niet, al is het ook dat zij zelf slapen.

2. Hoe onaantastbaar het geluk is van de heiligen, God, die niet liegen kan, heeft zich verbonden dat *de rechtvaardigen goed zal vergolden worden,* zij zullen overvloedig beloond worden voor al het goed, dat zij gedaan hebben al het leed, dat zij in deze wereld geleden hebben, zal hun ruimschoots worden vergoed, zodat als zij voor de gerechtigheid verliezen hebben geleden, zij er toch geen verliezen door te lijden zullen hebben. Komt de vergelding al niet snel, in de dag van de uitbetaling zal zij komen en het zal een overvloedige vergelding zijn.

Spreuken 13:22

Zie hier:

1. Hoe de bezitting eens Godvruchtigen duurzaam is, hij *laat zijns kinders kinderen een erfdeel na*. Het strekt hem tot lof, dat hij zorgend denkt aan het nageslacht, dat hij niet alles aan zichzelf ten koste legt, maar wil weldoen aan hen, die na hem zullen komen, niet door in te houden meer dan recht is, maar door een wijze en betamelijke matigheid. In die geest voedt hij zijn kinderen op, opdat zij het nalaten aan hun kinderen, en zeer bijzonder is hij zorgzaam om door gerechtigheid en barmhartigheid de zegen van God te verkrijgen op wat hij heeft, en die als een erfdeel aan zijn kinderen na te laten, zonder welke de grootste vlijt en matigheid niet zou baten. Een goede zal door goed te zijn en goed te doen, door de Heere te eren met hetgeen hij heeft en dat te besteden in Zijn dienst, het aan zijn nageslacht verzekeren, of, indien hij hun niet veel van het goed van deze wereld kan nalaten, zullen zijn gebeden, zijn onderwijs, zijn goed voorbeeld het beste erfdeel voor hen wezen, en de beloften des verbonds zullen voor zijn kindskinderen een erfdeel wezen. Psalm 103:17.

2. Hoe het nog vermeerderd wordt door de toevoeging van *het vermogen des zondaars*, want dat is *voor de rechtvaardige weggelegd*. Als er gevraagd zou worden: Hoe zouden Godvruchtigen zo rijk worden, die toch niet zo belust zijn op het goed van deze wereld als anderen, en die gewoonlijk lijden voor weldoen? dan is hier het antwoord: God brengt in Zijn voorzienigheid dikwijls in hun bezit hetgeen goddeloze mensen voor zichzelf hadden weggelegd." De onschuldige zal het zilver delen, Job 27:16, 17. De Israëlieten zullen de Egyptenaren beroven, Exodus 12:36, en het vermogen van de heidenen eten, Jesaja 61:6.

Spreuken 13:23

Zie hier:

1. Hoe een kleine bezitting vermeerderd kan worden door vlijt, zodat men, door slechts met alles zijn voordeel te doen, er goed en aangenaam van leven kan, *het ploegen van de armen geeft veelheid van spijs,* arme landbouwers, die slechts weinig hebben, maar zich voor dat weinige veel moeite geven en het goed beheren. Velen voeren het tot een verontschuldiging van hun luiheid aan, dat zij slechts weinig hebben om mee te werken, maar van hoe minder omvang het veld is, hoe meer de bekwaamheid en de arbeid van de eigenaar er voor aangewend moeten worden, en dan zal het goede winst opleveren. Laat hem graven, dan zal hij niet behoeven te bedelen.

2. Hoe een grote bezitting ten gronde kan gaan door gebrek aan voorzichtigheid en beleid. *Er is een,* die zeer veel heeft, maar het wordt *verteerd,* het gaat teniet *uit gebrek aan oordeel* aan beleid in het bestier ervan. Mensen bouwen of kopen boven hun vermogen, houden groter gezelschap aan, hebben een betere tafel of meer dienstboden dan zij betalen kunnen, laten wat zij hebben vervallen, halen er het voordeel niet uit, dat er uit te halen is, nemen geld op voor zichzelf, blijven voor anderen, en zo vermindert hun bezitting, hun gezin wordt tot armoede gebracht, en dat alles *uit gebrek aan oordeel.*

Spreuken 13:24

1. In de opvoeding van kinderen voor hetgeen goed is, is er betamelijke tuchtiging nodig wegens hetgeen verkeerd is, ieder ondzer kinderen is een kind van Adam, en daarom is die dwaasheid in zijn hart gebonden, die bestraffing nodig maakt, de roede en de bestraffing, die wijsheid geven.

Merk op: Het is zijn roede, die gebruikt moet worden, de roede van een ouder, bestuurd door wijsheid en liefde, en bedoeld ten goede, niet de roede van een dienstknecht.

2. Het is goed om bijtijds te beginnen met kinderen onder het nodige bedwang te brengen tegen kwaad, eer de gewoonten van de ondeugd ingeworteld zijn. De twijg wordt gemakkelijk gebogen als zij nog lenig is.

3. Diegenen haten in werkelijkheid hun kinderen, ofschoon zij voor geven veel van hen te houden, die hen niet onder strenge tucht houden, die hen niet door alle geschikte strenge middelen, indien zachte zonder uitwerking blijven, een besef doen hebben van hun gebreken, en hen bevreesd doen zijn om te overtreden. Zij geven hen over aan hun ergste vijand, aan de gevaarlijkste ziekte, en daarom haten zij hen. Laat dit kinderen verzoenen met de tuchtiging, die zij van hun goede ouders ontvangen, zij geven haar uit liefde en tot hun welzijn, Hebreeen 12:7-9.

Spreuken 13:25

1. Het is het geluk van de rechtvaardigen, dat zij genoeg zullen hebben, en dat zij weten wanneer zij genoeg hebben. Zij begeren niet oververzadigd te worden, maar matig zijnde in hun begeerten, zijn zij spoedig voldaan. De natuur is met weinig tevreden, en de genade met nog minder, genoeg is zo goed als een feestmaal. Zij, die zich voeden met het brood des levens, zich onthalen op de beloften als op een feestmaal, zullen overvloedige voldoening hebben voor hun ziel, zij eten en worden verzadigd.

2. Het is de ellende van de goddelozen, dat zij door het onverzadelijke van hun begeerten altijd nooddruftig zijn, het is niet alleen, dat de wereld en het vlees geen voldoening geven aan hun ziel, maar ook *hun buik heeft gebrek,* hun zinnelijke lusten vragen gedurig om meer. In de hel zal hun een droppel water ontzegd worden.

HOOFDSTUK 14

1 Elke wijze vrouw bouwt haar huis; maar die zeer dwaas is, breekt het af met haar handen.
2 Die in zijn oprechtheid wandelt, vreest den HEERE; maar die afwijkt in zijn wegen, veracht Hem.
3 In den mond des dwazen is een roede des hoogmoeds; maar de lippen der wijzen bewaren hen.
4 Als er geen ossen zijn, zo is de krib rein; maar door de kracht van den os is der inkomsten veel.
5 Een waarachtig getuige zal niet liegen; maar een vals getuige blaast leugens.
6 De spotter zoekt wijsheid, en er is gene; maar de wetenschap is voor den verstandige licht.
7 Ga weg van de tegenwoordigheid eens zotten mans; want gij zoudt bij hem geen lippen der wetenschap merken.
8 De wijsheid des kloekzinnigen is zijn weg te verstaan; maar dwaasheid der zotten is bedriegerij.
9 Elke dwaas zal de schuld verbloemen; maar onder de oprechten is goedwilligheid.
10 Het hart kent zijn eigen bittere droefheid; en een vreemde zal zich met deszelfs blijdschap niet vermengen.
11 Het huis der goddelozen zal verdelgd worden; maar de tent der oprechten zal bloeien.
12 Er is een weg, die iemand recht schijnt; maar het laatste van dien zijn wegen des doods.
13 Het hart zal ook in het lachen smart hebben; en het laatste van die blijdschap is droefheid.
14 Die afkerig van hart is, zal van zijn wegen verzadigd worden; maar een goed man van zich zelven.
15 De slechte gelooft alle woord; maar de kloekzinnige merkt op zijn gang.
16 De wijze vreest, en wijkt van het kwade; maar de zot is oplopende toornig, en zorgeloos.
17 Die haastig is tot toorn, zal dwaasheid doen; en een man van schandelijke verdichtselen zal gehaat worden.
18 De slechten erven dwaasheid; maar de kloekzinnigen zullen zich met wetenschap kronen.
19 De kwaden buigen voor het aangezicht der goeden neder, en de goddelozen voor de poorten des rechtvaardigen.
20 De arme wordt zelfs van zijn vriend gehaat; maar de liefhebbers des rijken zijn vele.
21 Die zijn naaste veracht, zondigt; maar die zich der nederigen ontfermt, die is welgelukzalig.
22 Dwalen zij niet, die kwaad stichten? Maar weldadigheid en trouw is voor degenen, die goed stichten.
23 In allen smartelijken arbeid is overschot; maar het woord der lippen strekt alleen tot gebrek.
24 Der wijzen kroon is hun rijkdom; de dwaasheid der zotten is dwaasheid.
25 Een waarachtig getuige redt de zielen; maar die leugens blaast, is een bedrieger.
26 In de vreze des HEEREN is een sterk vertrouwen, en Hij zal Zijn kinderen een Toevlucht wezen.
27 De vreze des HEEREN is een springader des levens, om af te wijken van de strikken des doods.
28 In de menigte des volks is des konings heerlijkheid; maar in gebrek van volk is eens vorsten verstoring.
29 De lankmoedige is groot van verstand; maar die haastig is van gemoed, verheft de dwaasheid.
30 Een gezond hart is het leven des vleses; maar nijd is verrotting der beenderen.
31 Die den arme verdrukt, smaadt deszelfs Maker; maar die zich des nooddruftigen ontfermt, eert Hem.
32 De goddeloze zal heengedreven worden in zijn kwaad; maar de rechtvaardige betrouwt zelfs in zijn dood.
33 Wijsheid rust in het hart des verstandigen; maar wat in het binnenste der zotten is, wordt bekend.
34 Gerechtigheid verhoogt een volk, maar de zonde is een schandvlek der natien.

35 Het welbehagen des konings is over een verstandigen knecht; maar zijn verbolgenheid zal zijn over dengene, die beschaamd maakt.

Spreuken 14:1

Een goede huisvrouw is een grote zegen voor een gezin, door een vruchtbare huisvrouw wordt een gezin vermeerderd en het huis van kinderen vervuld, en aldus wordt het gebouwd, maar door een verstandige huisvrouw, een die Godvrezend en vlijtig is, worden de zaken van het gezin voorspoedig gemaakt, schulden worden betaald, provisie wordt opgelegd, de kinderen worden goed opgevoed, het gezin heeft welvaart in huis en aanzien naar buiten, en aldus wordt het huis gebouwd. Zij beschouwt het als het hare om er voor te zorgen, hoewel zij weet dat het de taak is van haar man om erin te regeren, Esther 1:22.

Menig gezin wordt ten ondergang gebracht door het slechte bestier van de huisvrouw, zowel als door een verkeerd beleid van de man, de heer des huizes. Een *dwaze* vrouw, die geen vreze Gods heeft, geen acht slaat op haar zaken, die eigenzinnig en verkwistend is, nukkig en humeurig is, zich toegeeft aan gemakzucht en in allerlei lusten, aan niets denkt dan aan uitgaan en feestvieren, aan kaartspel en de schouwburg, zal, al komt zij ook tot een rijke bezitting, toch arm worden, daar zij alles verteert en verkwist, en zo zal zij even stellig het verderf worden van haar huis, alsof zij het met *haar handen afbrak,* en de man zelf kan het met al zijn zorg niet beletten of voorkomen.

Spreuken 14:2

Hier zijn:

1. Genade en zonde in haar ware kleuren. Genade heersende is een eerbiedigen van God, en geeft Hem eer, die oneindig groot en hoog is, en aan wie alle eer toekomt, en wat zou voor een redelijk schepsel meer betamelijk of aangenaam kunnen zijn? De zonde heersende is niets minder dan een minachting van God, hierin meer dan in wat het ook zij, toont zich de zonde uitermate zondig, dat zij God veracht, die de engelen aanbidden. Zij, die Gods geboden verachten, en er niet door geregeerd willen worden, Zijn beloften, en ze niet willen aannemen, verachten God zelf, Hem en al Zijn eigenschappen.

2. Genade en zonde in haar ware licht. Hieraan kunnen wij weten dat iemand genade heeft, dat de vreze Gods in hem heerst, *hij wandelt in zijn oprechtheid,* hij is nauwgezet van geweten in zijn daden en handelingen, hij is getrouw aan God en de mensen, al zijn stappen, al zijn maatregelen zijn naar de regel van recht en billijkheid, hier is dus iemand, die God eert. Hij, daarentegen, *die afwijkt in zijn wegen,* die moedwillig zijn eigen lusten en hartstochten volgt, die onrechtvaardig en oneerlijk is, zijn belijdenis weerspreekt door zijn wandel, is, hoe hij ook voorgeeft vroom te zijn, een goddeloos man, en er zal met hem als met een verachter van God zelf afgerekend worden.

Spreuken 14:3

Zie hier:

I. Een trotse dwaas, die zich blootgeeft. Waar hoogmoed in het hart is, en geen wijsheid is in het hoofd om hem te onderdrukken, zal dit zich gewoonlijk openbaren in de woorden, *er is hoogmoed in de mond*, hoogmoedig roemen, hoogmoedig laken en afkeuren, hoogmoedig minachten, hoogmoedig gebieden en de wet voorschrijven: dit is de roede, of tak, van de hoogmoed, dit woord is alleen hier en in Jesaja.11:1 gebruikt. Die roede of tak komt voort uit de wortel van bitterheid in het hart, het is een twijg van die stam. De wortel moet uitgerukt worden, of wij kunnen deze tak niet ten onderbrengen, of wel: het is bedoeld van een slaande roede, een *roede des hoogmoeds*, die anderen slaat. Met zijn tong deelt de hoogmoedige rechts en links klappen uit, maar ten laatste zal zij een roede worden voor hem zelf, de hoogmoedige zal onder een smadelijke bestraffing komen door de woorden uit zijn eigen mond, niet met een zwaard, zoals een krijgsman maar met een stok, zoals een knecht, en hierin zal hij geslagen worden met zijn eigen roede, Psalm 64:9.

2. Een nederig, verstandig man, die zich behoudt en met zijn eigen welzijn te rade gaat, *de lippen van de wijzen bewaren hen*, bewaren hen er voor om aan anderen het kwaad te doen, dat de hoogmoedigen doen met hun tong, en om over zichzelf het kwaad te brengen, dat hoogmoedige verachters zich dikwijls op de hals halen.

Spreuken 14:4

Verwaarlozing van de landbouw is de weg tot armoede, *waar geen ossen zijn* om de grond te beploegen en het koren uit te treden, is *de kribbe rein*, ledig, er is geen stro voor het vee, en bijgevolg geen brood ten dienste van de mens. Schaarsheid wordt voorgesteld door reinheid van de tanden, Amos 4:6. Waar geen ossen zijn, daar is niets te doen aan de grond en zal men er ook niets uit kunnen halen. Wel is de kribbe rein van mest, hetgeen hun, die net en zindelijk van aard zijn, die niet houden van het landbouwbedrijf, omdat er zoveel vuil werk bij te doen is, wel aangenaam is, weshalve zij hun ossen verkopen om de kribbe schoon te houden, maar dan wordt niet alleen de arbeid maar ook de mest van de os gemist. Dit toont de dwaasheid aan van hen, die zich aan de genoegens van het landleven wijden, maar er het werk niet van behartigend, die zoals wij zeggen meer paarden houden dan koeien meer honden dan varkens, daar moet hun gezin dan wel onder lijden.

Zij, die zich moeite geven voor hun grond zullen er waarschijnlijk het voordeel van oogsten. Ze, die bij zich houden wat nuttig en dienstig is, niet wat voor staatsie en pronk dient, meer boerenknechten dan boerenknechten zullen waarschijnlijk welvaart hebben, *door de kracht van de os is van de inkomsten veel*, die is gemaakt tot onze dienst, en is nuttig levend en dood.

Spreuken 14:5

In de bedeling des rechts hangt zeer veel af van de getuigen, en daarom is het voor het algemene welzijn nodig, dat de getuigen goede grondbeginselen hebben, want,

1. Een getuige, die nauwgezet van geweten is, zal geen getuigenis durven afleggen, dat ook maar in het minste of geringste onwaar is, noch, hetzij uit goedwilligheid of kwaadwilligheid, de dingen anders durven voorstellen dan zij naar zijn beste weten zijn, aan wie dit ook genoegen of misnoegen moge veroorzaken, en daar zal het recht zijn loop hebben.

2. Maar een getuige, die zich laat omkopen, zich laat bevooroordelen, zich door vreesaanjaging uit het veld laat slaan, *zal leugens blazen*, met evenveel gerustheid en verzekerdheid alsof het alles waar was.

Spreuken 14:6

De reden, waarom sommige mensen wijsheid zoeken en haar niet vinden, is dat zij haar niet uit het rechte beginsel en op de rechte wijze zoeken. Zij zijn spotters, en het is in spot dat zij onderricht zoeken, ten einde belachelijk te maken wat hun gezegd wordt, en er op te kunnen vitten. Velen deden vragen aan Christus, Hem verzoekende, en ten einde iets te hebben, waarvan zij Hem konden beschuldigen, maar zij werden er niet wijzer door. Het is geen wonder dat zij, die wijsheid zoeken, zoals Simon de tovenaar de gaven des Heiligen Geestes zocht, om er hun hoogmoed en geldgierigheid mee te dienen, haar niet vinden, want zij zoeken verkeerd. Herodes begeerde een wonder te zien, maar hij was een spotter, en daarom werd het hem ontzegd, Lukas 23:8. Spotters hebben geen voorspoed in het gebed.

Voor hen, die zichzelf recht verstaan, die wijken van het kwade, want dat is verstand, is de wetenschap, dat is de kennis van God en van Zijn wil, licht. De gelijkenissen, die de spotters in hun spotten verharden, en de Goddelijke dingen moeilijker voor hen maken, verlichten hen, die gewillig zijn om te leren, maken hun diezelfde dingen duidelijker en verstaanbaarder, Mattheus 13:11, 15, 16. Hetzelfde woord, dat voor de spotter een reuk des doods is ten dode, is voor hem, die nederig en ernstig is, een reuk des levens ten leven. Hij, die verstandig is, zodat hij afwijkt van het kwade (want dat is verstand) zijn vooroordelen laat varen, alle verdorven neigingen aflegt, zal gemakkelijk onderricht begrijpen en er de indruk van in zich opnemen.

Spreuken 14:7

Zie hier:

1. Hoe wij een dwaas kunnen onderkennen en ontdekken. Als wij *geen lippen van de wetenschap bij hem merken,* als wij geen smaak of geur van Godsvrucht in hem ontdekken, als wij bevinden dat hetgeen hij mededeelt verdorven en verdervende is, als er geen goed in is tot nuttige stichting, dan kunnen wij tot de gevolgtrekking komen dat de schat in zijn hart boos is.

2. Hoe wij van zo iemand moeten afwijken. *Ga weg van zijn tegenwoordigheid,* want gij bemerkt dat er geen goeds te verkrijgen is van zijn gezelschap, maar dat er wel gevaar is van er schade door te lijden. Soms is het enige middel, dat wij hebben om goddeloos spreken te bestraffen en er tegen te getuigen, het gezelschap te verlaten en buiten het gehoor ervan te gaan.

Spreuken 14:8

Zie hier:

1. Het goede gedrag van een wijs en Godvruchtig man, hij heeft een goed bestuur over zichzelf. Het is niet de wijsheid van de geleerden, die alleen in bespiegeling bestaat, welke hier wordt aanbevolen, maar *de wijsheid van de kloekzinnigen,* die praktisch is en van nut om onze raadslagen en handelingen te besturen. De Christelijke kloekzinnigheid bestaat *in het rechte verstaan van onze weg,* want wij zijn reizigers, wier zaak en belang het is, niet om wonderen te zien, maar om voorwaarts te gaan en aan het einde onzer reis te komen. Het is onze eigen weg te verstaan, niet om de zaken van anderen te critiseren, of er ons in te mengen, maar goed acht te geven op onszelf, de gang onzes voets te wegen, de aanwijzingen van onze weg te verstaan ten einde ze te volgen, de gevaren van onze weg te verstaan ten einde ze te mijden, de moeilijkheden van onze weg in te zien ten einde ze te overwinnen, en de voordelen van onze weg ten einde ze te gebruiken, de regelen te verstaan, waarnaar we wandelen, en het einddoel, waarheen wij onze schreden richten, en dienovereenkomstig te wandelen.

2. Het slechte gedrag van een slecht man hij bedriegt zichzelf, hij verstaat zijn weg niet recht, hij denkt dat hij hem verstaat, en zo verdwaalt hij en gaat voort in zijn dwaling, *de dwaasheid van de zotten is bedriegerij,* zij bedriegt hen tot hun eigen verderf. De dwaasheid van hem, die op het zand heeft gebouwd, was bedriegerij.

Spreuken 14:9

Elke dwaas zal de zonde bespotten. Ziehier:

1. Hoe goddeloze mensen verhard worden in hun goddeloosheid, zij spotten met de zonden, zij lachen om de zonden van anderen maken zich en hun metgezellen vrolijk over hetgeen, waarover zij behoorden te treuren, en hun eigen zonden beschouwen zij als een geringe, onbeduidende zaak, zowel als zij tot zonde worden verzocht, als wanneer zij haar hebben bedreven, zij noemen kwaad goed, en goed kwaad, Jesaja 5:20, maken er zich van af met een kwinkslag, storten zich in zonde, Jeremia 8:6, en zeggen dat zij vrede hebben, hoewel zij voortgaan, zij bekommeren zich niet om het kwaad, dat zij aanrichten door hun zonden, en lachen om hen, die er hun van spreken.

Zij zijn pleitbezorgers van de zonde, zij zijn zeer vernuftig in het bedenken van verontschuldigingen er voor. Dwazen bespotten het zondoffer, aldus sommigen, zij, die de zonde gering achten, achten Christus gering. Het zijn dwazen, die de zonde gering achten, want zij achten gering hetgeen waar God over klaagt: Zie, Ik ben gedrukt onder u, Amos 2:13, dat zeer zwaar drukte op Christus, en waarover zij zelf weldra andere gedachten zullen hebben.

2. Hoe Godvruchtige mensen aangemoedigd worden in hun Godsvrucht, *onder de oprechten is goedwilligheid*, als zij in iets overtreden, hebben zij er terstond berouw van, en dan verkrijgen zij de gunst van God. Zij hebben goedwilligheid voor elkaar en onder hen, in hun verenigingen en gezelschappen, heerst wederzijdse liefde en mededogen in gevallen van overtreding of belediging, en geen spotternij.

Spreuken 14:10

Dit komt overeen met 1 Corinthiers 2:11. Wie van de mensen weet hetgeen des mensen is, en de veranderingen in zijn gemoed, dan de geest des mensen?

1. Iedereen gevoelt het meest de zwaarte van zijn eigen last, inzonderheid van hetgeen een last is op de geest, het gemoed, want dat is gewoonlijk verborgen, de lijder houdt het voor zich. Wij moeten geen afkeuring uitspreken over de smarten van anderen, want wij weten niet wat zij gevoelen, de slag, waaronder zij lijden is misschien zwaarder dan hun zuchten.

2. Velen smaken een verborgen genoegen, inzonderheid in Goddelijke vertroostingen, dat door anderen niet bemerkt wordt, en waar deze nog minder in delen. Gelijk de smart van een boetvaardige, zo is ook de blijdschap van een gelovige van zo'n aard, dat *een vreemde er zich niet mee zal vermengen, en* daarom is hij ook niet bevoegd om er over te oordelen.

Spreuken 14:11

Zonde is het verderf van grote geslachten *het huis van de goddelozen zal*, al is het ook nog zo hoog en sterk gebouwd, *verdelgd worden*, tot armoede en schande worden gebracht en ten laatste uitgeroeid worden. De hoop op de hemel, het huis waarop de goddeloze steunt, zal niet bestaan, maar te gronde gaan in de storm, de komende zondvloed zal het wegvagen.

Gerechtigheid is de opkomst en de vastigheid zelfs van geringe, onaanzienlijke families. Zelfs *de tent van de oprechten*, hoewel beweegbaar en gering als een tent, *zal bloeien* in uitwendige voorspoed, als de oneindige wijsheid het goed en geschikt oordeelt, maar in elk geval, in genade en vertroosting, die de ware rijkdom en eer uitmaken.

Spreuken 14:12

Wij hebben hier een bericht van de weg en het einde van zeer vele zielen, die zichzelf misleiden.

1. Hun weg is schijnbaar goed en schoon, hij *schijnt* hun *recht* toe, zij vinden genoegen, door zich in te beelden dat zij zijn zoals zij behoren te wezen, dat hun meningen en hun praktijken goed zijn. De weg van de onwetendheid en zorgeloosheid, de weg van de wereldsgezindheid en aardsgezindheid, de weg van de zinnelijkheid en van een behagen van het vlees, schijnen recht aan hen, die er op wandelen, en meer nog, zij verbeelden zich dat de weg van de geveinsdheid in de Godsdienst, van uitwendige verrichtingen, van eenzijdige verbetering van leven en van blinde ijver, hen naar de hemel zal brengen, zij vleien zich dat ten laatste alles wel met hen zal zijn.

2. Hun einde is in waarheid verschrikkelijk, en dat wel te meer om hun vergissing: het *is de weg des doods*, van de eeuwige dood, hun ongerechtigheid zal gewis hun verderf wezen, en met een leugen in hun rechterhand zullen zij omkomen. Die zichzelf misleiden, zullen ten laatste blijken verwoesters van zichzelf te zijn.

Spreuken 14:13

Dit toont de ijdelheid aan van vleselijke vrolijkheid, en bewijst wat Salomo tot het lachen gezegd heeft, namelijk dat het onzinnig is, want:

1. Er schuilt droefheid onder. Als zondaren soms onder overtuiging van zonde zijn, of als hun een grote ramp of benauwdheid overkomt verbloemen zij hun smart onder een gedwongen vrolijkheid, tonen er een goed gelaat onder, omdat zij de schijn niet willen hebben van zich gewonnen te geven, zich te onderwerpen, zij roepen niet, als Hij hen gebonden heeft, ja meer, als de mensen werkelijk vrolijk zijn is er toch nog het een of andere bittere bijmengsel in hun vrolijkheid, een nevel, die er overheen komt, en die zij niet van hun hart kunnen verdrijven. Hun geweten zegt hun dat zij geen reden hebben tot vrolijkheid, Hosea 9:1, zij moeten er wel het ijdele van inzien. Geestelijke blijdschap heeft haar zetel in de ziel, de blijdschap van de geveinsde is slechte schijn. Zie Johannes 16:22, 2 Corinthiers 6:10.

2. Er is erger, dat daarna komt: *het laatste van die blijdschap is droefheid*, zij is spoedig voorbij, als het geluid van de doornen onder een pot, en als het geweten ontwaakt is, zal over alle zondige, onheilige vrolijkheid met bitterheid worden nagedacht, indien niet, dan zal de droefheid nog zoveel groter zijn, als God om alle deze dagen de zondaar zal doen komen voor het gericht. De droefheid van de heiligen zal eindigen in eeuwige blijdschap, Psalm 126:5, maar het lachen van de zotten zal eindigen in eindeloos wenen en weeklagen.

Spreuken 14:14

De ellende van de zondaren zal daarin bestaan, dat zij tot in eeuwigheid oververzadigd zullen wezen van hun zonden. *Die afkerig van hart is,* of, *die in zijn hart afvallig is,* die uit vrees voor lijden, of in de hoop op gewin en genot, God en zijn plicht verlaat, *zal van zijn wegen verzadigd worden,* God zal er hem volop van geven, zij wilden hun dierlijke lusten en hartstochten niet opgeven, en daarom zullen zij ze aanhouden, er bij blijven tot hun eeuwige verschrikking en kwelling, die vuil is, dat hij noch vuil worde. Het: kind, gedenk, zal hen *van hun wegen verzadigen*, en hun hun zonden ordelijk voor ogen stellen. De afval begint in het hart, het is het boze hart des ongeloofs, dat van God afwijkt, en van alle zondaren zullen afvalligen de meeste verschrikking hebben, als zij hun wegen overdenken, Lukas 11:26.

De zaligheid van de heiligen zal een eeuwige voldoening of verzadiging zijn ten opzichte van hun genadegaven, als teken van en bevoegd- of bekwaammaking voor Gods bijzondere gunst. *Een goed man* zal overvloedig van zichzelf verzadigd worden, van hetgeen God in hem gewrocht heeft. Hij zal aan zichzelf alleen roem hebben, Galaten 6:4. Gelijk zondaren nooit denken zonde genoeg te hebben, totdat zij hen naar de hel brengt, zo denken heiligen nooit genoeg genade te hebben, tot zij hen naar de hemel brengt.

Spreuken 14:15

1. Het is dwaas om lichtgelovig te zijn, op alle geruchten acht te slaan, het oor te lenen aan hetgeen iedereen vertelt, al is het ook nog zo onwaarschijnlijk, dingen aan te nemen omdat iedereen het zegt, op ieders betuiging van vriendschap te vertrouwen en krediet te verlenen aan iedereen, die belooft te zullen betalen, het zijn onnozelen, die aldus alle woord geloven, vergetende dat in zekere zin alle mensen leugenaars zijn, in vergelijking met God, alle wiens woorden wij met een onbepaald vertrouwen moeten geloven, omdat Hij niet liegen kan.

2. Het is wijsheid om voorzichtig te zijn, de *kloekzinnige* zal op de proef stellen, onderzoeken eer hij vertrouwt, zal de geloofwaardigheid van de getuige en de waarschijnlijkheid van het getuigenis wegen, en dan beoordelen naardat de zaak blijkt te zijn, of zijn oordeel opschorten totdat er meer licht over komt. Onderzoekt alle dingen, en gelooft niet een iegelijke geest.

Spreuken 14:16

1. Heilige vreze is een uitnemende wacht voor iedere heilige zaak, en tegen alles dat onheilig is. Het is wijsheid om af te wijken van *het kwade,* van het kwaad van de zonde, en daardoor van alle andere kwaad. En daarom is het wijsheid te vrezen, om met Godvruchtige ijverzucht over onszelf te waken, vrees te koesteren voor Gods toorn, bevreesd te zijn om nabij de grenzen van de zonde te komen, om met het begin ervan te dartelen. Een wijs man zal uit vrees voor kwaad het kwaad uit de weg blijven, hij deinst terug van schrik als hij bevindt dat hij in verzoeking komt.

2. Verwaandheid is dwaasheid. Hij die, als hij gewaarschuwd wordt voor gevaar, *oplopend toornend en zorgeloos* is, in alle woede en onstuimigheid voortgaat op zijn weg, kan het niet dragen om tegengehouden te worden, hij trotseert de toorn en de vloek Gods, en geen gevaar vrezende, volhardt hij in zijn rebellie, speelt hij op de rand van een afgrond, hij is een dwaas, want hij handelt tegen gezond verstand en tegen zijn belang, en zijn verderf zal spoedig het bewijs leveren van zijn dwaasheid.

Spreuken 14:17

Hartstochtelijke, driftige mensen worden met recht uitgelachen. Mensen, die gemelijk en lichtgeraakt zijn, spoedig over het minste en geringste in toorn opsteken, handelen dwaselijk, *doen dwaasheid,* zij zeggen en doen wat bespottelijk is, en zo stellen zij zich bloot aan minachting, het kan niet anders, of zij zelf zullen, als hun drift bedaard is, er zich over schamen. De overweging hiervan behoort hen inzonderheid, die de reputatie van wijsheid en eer hebben, aan te sporen om met de uiterste zorg hun drift in toom te houden.

Boosaardige mensen worden terecht gevreesd en verfoeid, want zij zijn veel gevaarlijker voor de samenleving. *Een man van schandelijke verzinselen,* die zijn toorn inhoudt, totdat de gelegenheid zich aan hem voordoet om zich te wreken, en in het geheim plannen beraamt om onrecht te doen aan zijn naaste, hem een kwade trek te spelen, zoals Kaïn om Abel te doden, zo'n man wordt door iedereen gehaat. Het karakter van een driftig, oplopend man is erbarmelijk, overvallen door een verzoeking beroert en onteert hij zich, maar het is spoedig voorbij, en hij is er bedroefd om, maar dat van een boosaardig, wraakgierig man is hatelijk, er is geen verweer tegen hem, geen genezen aan hem.

Spreuken 14:18

Zonde is de schande van de zondaren, de onwijzen, die onwijsheid beminnen, verkrijgen er niets mede, zij erven dwaasheid, zij verkrijgen haar door erfenis, aldus sommigen. Dit bederf van de natuur is ontleend aan onze eerste ouders, en al de rampen, die er uit voortkomen, zijn aan onze natuur verbonden, het was het erfdeel dat zij nalieten aan hun ontaard geslacht, een erfelijke ziekte. Zij houden er evenveel van als van een erfgoed, houden haar vast, en zijn er afkerig van om er van te scheiden. Waar zij zich op laten voorstaan is werkelijk dwaasheid, en wat zal er het gevolg van wezen? Wat anders dan dwaasheid? Zij zullen hun dwaze keus voor altijd moeten berouwen.

Wijsheid is de eer van de wijze. De kloekzinnigen *kronen zich met wetenschap,* zij beschouwen haar als hun grootste sieraad, en er is niets dat zij zo begeren, waarnaar hun eerzucht zo uitgaat, zij is hun een kroon op het hoofd, die zij voor niets ter wereld willen afstaan, zij streven voorwaarts om het hoogste van de kennis te bereiken, die hun begin en hun voortgang zal kronen. Zij zullen er de lof van hebben, wijze hoofden zullen geëerd worden alsof zij gekroonde hoofden waren. Zij *kronen wetenschap,* (zo lezen het sommigen) zij zijn een eer voor hun belijdenis, de wijsheid wordt niet alleen gerechtvaardigd, maar ook verheerlijkt door al haar kinderen.

Spreuken 14:19

Dat is:

1. De kwaden worden dikwijls verarmd en naar beneden gebracht, zodat zij genoodzaakt zijn te bedelen, daar hun goddeloosheid hen in moeilijkheden heeft gebracht, terwijl Godvruchtigen door de zegen van God verrijkt zijn, bij machte zijn om te geven, en dan ook werkelijk geven, zelfs aan de kwaden, want waar God het leven schenkt moeten wij het levensonderhoud niet weigeren.

2. Soms ontwringt God, zelfs aan slechte mensen, een erkenning van de voortreffelijkheid van Gods volk. De kwaden behoren altijd *te buigen voor het aangezicht van de goeden* en soms worden zij genoodzaakt dit te doen en te bekennen dat God hen liefheeft, Openbaring 3:9. Zij vragen om hun gunst, Esther 7:7, hun gebeden 2 Koningen 3:12.

3. Er komt een dag, wanneer de oprechten de heerschappij zullen hebben, Psalm 49:15, wanneer de dwaze maagden zullen komen om van de wijze olie te verzoeken, en tevergeefs aan de poort des Heeren zullen kloppen, waar de rechtvaardigen zijn binnen gegaan.

Spreuken 14:20

Dit toont aan, niet wat behoorde te wezen maar wat is, de gewone weg van de wereld is schuw, huiverig te zijn van de armen, ingenomen te zijn met de rijken.

1. Weinigen zullen steun verlenen aan hen, die door de wereld met donkere blikken worden aangezien, ofschoon zij anders alle achting waardig zijn. *De arme,* met wie men medelijden moest hebben, die aangemoedigd en geholpen moest worden, wordt met koude blikken aangezien en op een afstand gehouden zelfs door zijn vriend, die, voordat hij tot armoede was vervallen, op vertrouwelijke voet met hem stond, en beweerde genegenheid voor hem te koesteren. De meesten zijn zwaluwvrienden, die in de winter wegtrekken. Het is goed om God tot onze vriend te hebben, want Hij zal ons niet verlaten als wij arm zijn.

2. Iedereen zal het hof maken aan hen, op wie de wereld met vriendelijke, goedkeurende blikken ziet, *de rijken hebben vele liefhebbers,* het zijn liefhebbers van hun rijkdom, zij hopen er iets van te zullen verkrijgen. Er is in de wereld weinig vriendschap buiten die, welke geregeerd wordt door eigenbelang en die dus in het geheel geen vriendschap is, niet iets is, waarop een wijs man zich laat voorstaan, of waarin hij vertrouwen stelt. Zij, die van de wereld hun god maken, vergoden hen, die het meest van haar goederen hebben, en zoeken hun gunst, alsof zij in waarheid de gunstgenoten des hemels waren.

Spreuken 14:21

Ziehier hoe het karakter van de mensen en hun toestand afgemeten en beoordeeld worden naar hun gedrag en handelwijze jegens hun arme naburen.

1. Aan hen, die met minachting op hen nederzien, wordt hier een slecht karakter toegeschreven en in overeenstemming hiermede zal hun toestand zijn. Hij, *die zijn naaste veracht* omdat hij van geen aanzien is in de wereld, van geringe afkomst is, een boerse opvoeding heeft gehad, die het beneden zich acht om notitie van hem te nemen, met hem te spreken, of zich aan hem gelegen te laten liggen, en hem bij de honden van zijn kudde stelt, is een zondaar, is schuldig aan een zonde, is op weg naar erger, en zal als een zondaar worden behandeld, hij is rampzalig.

2. Zij, die hen aanzien met ontferming, worden hier gezegd in een goede toestand te zijn in overeenstemming met hun karakter. *Die zich der nederiger ontfermt is* bereid om hun alle goede diensten te bewijzen, die in zijn vermogen zijn, en hiermede doet hij hun eer aan, hij is *welgelukzalig*. Hij doet hetgeen welbehaaglijk is aan God, hetgeen, waaraan hij zelf later met grote voldoening zal denken, waarvoor de armen hem zullen zegenen, en dat hem overvloedig zal betonen in de dag van de opstanding van de rechtvaardigen.

Spreuken 14:22

Zie hier:

1. Hoe ellendig diegenen zich vergissen, die niet alleen kwaad doen, maar het beramen. *Dwalen zij niet, die kwaad beramen?* Ja gewis dwalen zij, iedereen weet dit. Zij denken dat zij, door met list en berekening te zondigen, hun kuiperijen met meer behendigheid dan anderen tewerk te stellen, beter met hun zonden zullen uitkomen dan anderen, maar zij dwalen. Gods gerechtigheid kan niet verschalkt worden. Grotelijks dwalen zij, die kwaad beramen tegen hun naaste, want het zal gewis op henzelf neerkomen en eindigen in hun eigen verderf. Een noodlottige dwaling!

2. Hoe verstandig diegenen met hun eigen belangen te rade gaan, die niet slechts goed doen, maar goed beramen. *Weldadigheid en trouw is voor degenen, die goed beramen*, geen beloning als een schuld, die hun betaald wordt, zij zullen zelf erkennen dat zij niets verdienen, maar een beloning uit goedertierenheid, zuivere goedertierenheid, goedertierenheid overeenkomstig de belofte, goedertierenheid en trouw, waarvoor het God belieft zich tot schuldenaar te maken. Zij, die zo milddadig zijn dat zij milddadigheden beraadslagen, die gelegenheden zoeken om goed te doen, en er in slagen om hun liefdadigheid zover mogelijk te doen reiken, en zo aangenaam mogelijk te maken aan hen, die haar behoeven, zullen op milddadigheden staan, Jesaja 32:8.

Spreuken 14:23

1. Werken zonder praten, zal de mensen rijk maken. In alle smartelijke arbeid van het hoofd of van de hand is overschot, is gewin, hij zal op de ene of andere wijze voordeel opleveren. Vlijtige lieden zijn meermalen welgestelde lieden, en waar iets gedaan wordt is iets te verkrijgen. De bedrijvige hand zal iets verzamelen. Daarom is het goed om zaken aan te houden en aan het werk te blijven, en wat onze hand vindt om te doen, te doen uit al onze macht.

2. Praten zonder werken zal de mensen arm maken. Zij, die gaarne snoeven op hun zaken en er veel gedruis en ophef van maken die hun tijd verknoeien met gebabbel, met nieuws te vertellen en te horen, zoals de Atheners en onder voorwendsel van zich te ontwikkelen door gesprekken te voeren, veronachtzamen het werk van hun plaats en hun dag, zij verspillen wat zij hebben, en hun wijze van doen *strekt tot gebrek*, zal eindigen in armoede. Dit is waar ten opzichte van de zaken van onze ziel Zij, die zich moeite geven in de dienst van God, die worstelen in den gebede, zullen er nut en voordeel van hebben. Maar indien iemands Godsdienst alleen in praten bestaat en in gedruis, indien zijn bidden slechts lippenwerk is dan zal hij geestelijk arm worden en teniet gaan.

Spreuken 14:24

Merk op:

1. Als mensen wijs goed zijn, dan zal rijkdom hen nog des te meer nuttig en achtbaar maken, *der wijzen kroon is hen rijkdom,* hun rijkdom maakt dat zij nog veel meer geacht worden, geeft hun nog zoveel te meer gezag over en invloed op anderen. Zij, die rijkdom hebben en wijsheid om hem te gebruiken, zullen een schone gelegenheid hebben om God te eren en goed te doen in de wereld. Wijsheid is goed ook zonder een erfdeel, maar beter er mede.

2. Als mensen goddeloos en verdorven zijn, zal hun rijkdom hen nog te meer aan gevaar blootstellen. *De dwaasheid van de zotten* breng hen in welke toestand gij wilt is *dwaasheid* en zal zich tonen en hen beschaamd maken als zij rijkdom hebben doen zij er kwaad mede, en zij worden nog te meer verhard daardoor in hun dwaze praktijken.

Spreuken 14:25

Zie hier:

1. Hoeveel lof aan *een waarachtig getuige* toekomt, hij *redt de zielen* van de onschuldigen, die vals beschuldigd worden, en ook hun goede naam, die hun even dierbaar is als het leven. Een man van oprechtheid en trouw zal zich aan het misnoegen wagen van de grootsten en machtigsten, om de waarheid aan het licht te brengen en hen te redden, die benadeeld worden door leugen. Een getrouw leraar, die in oprechtheid voor God getuigt tegen de zonde is hierdoor het middel om *zielen te redden* van de eeuwige dood.

2. Hoe weinig acht geslagen moet worden op een vals getuige, hij verzint leugens, en spreekt ze met de grootste gerustheid en verzekerdheid uit ter verwoesting van de onschuldigen. Daarom is het in het belang van een natie om valse getuigen te ontdekken en te straffen, ja, en ook het liegen in gewone gesprekken, want waarheid is het cement van de samenleving.

Spreuken 14:26-27

In deze twee verzen worden we uitgenodigd en aangemoedigd om in de vreze Gods te leven door de voordelen, die uit een Godsdienstig leven voortvloeien. *De vreze des Heeren is* hier genomen voor alle Godvruchtige beginselen, die Godvruchtige praktijken teweegbrengen.

1. Waar deze heerst, brengt zij een heilige gerustheid en kalmte van gemoed teweeg, er is *een sterk vertrouwen* in, zij stelt de mens instaat om vast te houden aan zijn reinheid en zijn vrede, wat er ook gebeure, en geeft hem vrijmoedigheid bij God en bij de wereld. Ik weet dat ik gerechtvaardigd zal worden, ik acht op geen van deze dingen, dat is de taal van dit vertrouwen.

2. Zij brengt een zegen over het nageslacht. De kinderen van hen, die God tot hun vertrouwen stellen, zullen aangemoedigd worden door de belofte dat God een God zal zijn voor de gelovigen en voor hun zaad, om tot Hem te gaan als tot hun toevlucht, en zij zullen beschutting in Hem vinden. De kinderen van Godvruchtige ouders varen er dikwijls te beter om, dat hun ouders hun goed onderwijs en een goed voorbeeld gegeven hebben, en voor hen hebben gebeden. Onze vaders hebben op U vertrouwd, en daarom zullen wij het ook doen.

3. Zij is de overvloeiende, immer vloeiende fontein van vertroosting en blijdschap, zij is een *springader des levens*, voortdurend genot en voldoening doende opwellen voor de ziel. Blijdschap, die rein en vers is, is leven voor de ziel, lest haar dorst, en kan nooit uitdrogen, zij is *een fontein van levend water*, springende tot in het eeuwige leven, waarvan zij de voorsmaak geeft.

4. Zij is een soeverein tegengif tegen zonde en verzoeking. Zij, die de rechte smaak weghebben van de genietingen van ernstige Godsvrucht, zullen door het lokaas van de zonde niet verlokt worden om de haak te slikken, zij hebben betere dingen, dan die, welke de zonde heeft aan te bieden, en daarom valt het hun licht *om af te wijken van de strikken des doods*, en hun voet er voor te bewaren, om erin gevangen te worden.

Spreuken 14:28

Hier zijn twee grondbeginselen van staatkunde, die zichzelf bewijzen.

1. Dat het grotelijks tot eer en heerlijkheid strekt van een koning om over een volkrijk koninkrijk te heersen, het is een teken dat hij goed regeert, daar vreemdelingen er toe aangelokt worden om zich in zijn rijk en onder zijn bescherming te vestigen, en zijn eigen onderdanen in vrede en welvaart leven, het is een teken dat hij en zijn rijk onder de zegen Gods zijn, waarvan de uitwerking is vruchtbaar te zijn en vermenigvuldigd te worden. Het is zijn sterkte, geeft hem aanzien, maakt hem geducht, gelukkig de koning, de vader zijns lands die zijn pijlkoker met pijlen gevuld heeft, hij zal niet beschaamd worden, als hij met zijn vijanden zal spreken in de poort, Psalm 127:4, 5. Daarom is het de wijsheid van vorsten, om door een milde en zachte regering, door handel en landbouw aan te moedigen, en door aan allen een gerust leven onder hen te doen hebben, de toeneming huns volks te bevorderen. En laat allen, die het goed menen met het koninkrijk van Christus en met Zijn eer en heerlijkheid doen wat zij kunnen om te bevorderen, dat velen aan Zijn kerk zullen toegevoegd worden.

2. Dat, als het volk vermindert, de vorst verzwakt wordt, *in gebrek aan volk is des vorsten magerheid,* zo lezen het sommigen, de handel staat stil, de grond ligt onbebouwd, het leger heeft gebrek aan recruten, de vloot aan bemanning, en dat alles, omdat er geen mensen genoeg zijn. Zie hoe grotelijks de eer en de veiligheid van koningen afhangen van hun volk, hetgeen een reden is, waarom zij behoren te regeren door liefde, en niet door geweld of hardheid. Vorsten worden getuchtigd door de oordelen, die het getal hunner onderdanen verminderen, zoals wij zien in 2 Samuel 13:24.

Spreuken 14:29

1. Zachtmoedigheid is wijsheid. Hij heeft een recht begrip van zichzelf en van zijn belang, van de zwakheden van de menselijke natuur en van de inrichting van de menselijke samenleving, die traag is tot toorn, lankmoedig is, de gebreken van anderen weet te verontschuldigen zo goed als zijn eigen, zijn toorn weet op te schorten en te matigen, zodat hij, al wordt hij ook nog zo geprikkeld of getergd, toch altijd zijn ziel in zijn lijdzaamheid kan blijven bezitten. Een zachtmoedig, geduldig man moet in werkelijkheid voor een verstandig man gehouden worden, een die geleerd heeft van Christus, die de wijsheid zelf is.

2. Ongebreidelde drift is een bekendmaking van dwaasheid, hij, *die haastig is van gemoed*, wiens hart tonder is voor iedere vonk van terging, dadelijk in vuur en vlam is, denkt zich hierdoor groot te maken, ontzag in te boezemen aan allen, die hem omringen, terwijl hij in werkelijkheid slechts *zijn eigen dwaasheid verheft*, hij maakt haar bekend zoals iets dat in de hoogte wordt geheven, voor allen zichtbaar is, en hij onderwerpt er zich aan als aan de regering van iemand, die verhoogd is.

Spreuken 14:30

Het voorgaande vers toonde aan hoezeer onze reputatie, dit hoezeer onze gezondheid afhangt van een goed bestuur over onze hartstochten en het bewaren van ons humeur.

1. Een helend gemoed, *een gezond hart*, bestaande uit liefde en zachtmoedigheid, een hartelijke, vriendelijke, blijmoedige gezindheid *is het leven des vleses*, draagt bij tot een goed lichaamsgestel, als de mensen goed gehumeurd zijn, zien zij er welvarend uit.

2. Een gemelijk, nijdig, ontevreden gemoed daarentegen, brengt zijn eigen straf mede. Het verteert het vlees, drukt de levensgeesten, maakt het aangezicht bleek en veroorzaakt *verrotting van de beenderen*, zij die smart hebben als zij de voorspoed van anderen zien laat hen met hun tanden knersen en smelten, Psalm 112:10.

Spreuken 14:31

Het behaagt Gode hier om meer belangstelling te tonen in de behandeling van de armen, dan men zich zou kunnen voorstellen.

1. Hij acht zich beledigd in de beledigingen, die hun worden aangedaan. Wie hij ook zij, die een arme onrecht aandoet er zijn voordeel mee doet dat hij arm is en zichzelf niet kan helpen, hij wete dat hij zijn Maker daarmee beledigt. God heeft hem gemaakt, heeft hem het aanzijn gegeven, Hij is dezelfde, die de auteur is van ons bestaan, wij hebben allen een Vader, een Maker, zie hoe Job dit in aanmerking heeft genomen, Job 31:15. God heeft hem arm gemaakt en zijn lot voor hem bestemd, zodat wij, als wij met mensen hard handelen omdat zij arm zijn, wij aanmerking maken op God, alsof Hij hard met hen handelde door hen zo laag en gering te houden, opdat zij zoveel gemakkelijker vertreden kunnen worden.

2. Hij acht zich geëerd in de vriendelijkheid, die hun wordt bewezen, Hij beschouwt die als Hemzelf aangedaan, en dienovereenkomstig zal Hij tonen een welgevallen aan hen te hebben. Ik ben hongerig geweest, en gij hebt Mij te eten gegeven. Diegenen dus, die ware eerbied hebben voor God, zullen dit tonen door medelijden te hebben met de armen, want Hij heeft het zeer bijzonder op zich genomen deze te beschermen en voor te staan.

Spreuken 14:32

Hier is:

1. De wanhopige toestand van een goddeloze als hij uit de wereld gaat, hij *wordt heengedreven in zijn kwaad,* hij is zo gehecht aan de wereld, kleeft haar zo aan, dat hij het niet van zich kan verkrijgen haar te verlaten, hij wordt er uit *weggedreven.* Zijn ziel wordt van hem geëist, wordt hem afgedwongen, en de zonde kleeft hem zo vast aan, dat zij onafscheidelijk van hem is, zij gaat met hem naar een andere wereld, *hij wordt heengedreven in zijn kwaad,* sterft in zijn zonden, onder de schuld en de macht ervan, ongerechtvaardigd, ongeheiligd, zijn goddeloosheid is de storm, waarin hij voortgezweept wordt als kaf voor de wind, uit de wereld verjaagd.

2. De troostrijke, aangename toestand van een Godvruchtige als hij zijn loop voleindigd heeft. Hij *heeft hoop in zijn dood,* hoop op gelukzaligheid aan de andere kant van de dood op betere dingen in een andere wereld dan hij ooit in deze gehad heeft. Zij hebben de genade van de hoop in hun hart, al hebben zij ook pijn en enig opzien tegen de dood, zij hebben voor zich het goed, waarop zij gehoopt hebben namelijk de zalige hoop, welke God, die niet liegen kan, beloofd heeft.

Spreuken 14:33

Merk op:

1. Bescheidenheid is het kenteken van de wijsheid. Hij, die waarlijk wijs is, verbergt zijn schat, zodat hij er niet op snoeft, Mattheus 13:44, hoewel hij zijn talent niet verbergt of begraaft, zodat hij er geen handel mee doet. Zijn *wijsheid rust in zijn hart,* hij verwerkt wat hij weet, en heeft het gereed bij de hand, maar zal er niet ten ontijde van spreken en er rumoer mee maken. Het hart is de zetel van de genegenheden, en daar moet wijsheid rusten in de praktische liefde ervan, en niet zwemmen in het hoofd.

2. Pralerij is een kenmerk van de dwaasheid. Als dwazen een weinigje oppervlakkige kennis hebben, nemen zij alle gelegenheden te baat om het te tonen, het te luchten. Of wel, *de dwaasheid, die in het binnenste van de zotten is,* wordt geopenbaard door hun ijver om te praten. Menig dwaas man geeft zich meer moeite om zijn dwaasheid te tonen, dan een wijs man het van de moeite waard acht om zijn wijsheid aan de dag te leggen.

Spreuken 14:34

1. Gerechtigheid, heersende in een volk doet het eer aan. Een rechtvaardig bestuur van de regering, onpartijdig recht tussen mens en mens, openbare steun, verleend aan de Godsdienst, de algemene belijdenis en beoefening van de deugd, de bescherming en bewaring van deugdzame mensen, barmhartigheid jegens vreemdelingen (aalmoezen worden soms gerechtigheid genoemd) dit alles *verhoogt een volk*, houdt de troon in stand, verheft het gemoed, de zin des volks, en maakt een natie geschikt voor de gunst van God, die haar hoog zal zetten als een heilig volk, Deuteronomium 26:19.

2. Ondeugd heersende in een volk, brengt er schande over. *De zonde is een schandvlek* voor elke stad en ieder koninkrijk en maakt hen verachtelijk onder hun naburen. Het volk van Israël is dikwijls een voorbeeld geweest van die beide opmerkingen, zij waren groot als zij goed waren, maar als zij God verlieten werden zij door allen van rondom beledigd en vertreden. Daarom is het het belang en de plicht van vorsten om hun macht te gebruiken tot onderdrukking van de ondeugd, en tot steun en bescherming van de deugd.

Spreuken 14:35

Dit toont aan dat aan een wel geordend hof en onder een wel geordende regering gunsten en goedkeuring gegeven worden aan hen, die openbare ambten bekleden naar zij het verdienen. Salomo laat hen weten, dat hij naar die regel zal handelen:

1. Dat zij, die zich verstandig gedragen, geëerd en bevorderd zullen worden, welke vijanden zij ook mogen hebben, die hen zoeken te ondermijnen. Niemands diensten zullen voorbijgezien worden om een partij of een gunsteling te behagen.

2. Dat zij, die zelfzuchtig en ontrouw zijn, hun vaderland verraden de armen verdrukken, onenigheid zaaien en aldus *beschaamd maken*, schande veroorzaken, uit hun ambt ontzet en van het hof verbannen zullen worden, welke vrienden zij ook mogen hebben om hun voorspraak te zijn.

HOOFDSTUK 15

1 Een zacht antwoord keert de grimmigheid af; maar een smartend woord doet den toorn oprijzen.
2 De tong der wijzen maakt de wetenschap goed; maar de mond der zotten stort overvloediglijk dwaasheid uit.
3 De ogen des HEEREN zijn in alle plaatsen, beschouwende de kwaden en de goeden.
4 De medicijn der tong is een boom des levens; maar de verkeerdheid in dezelve is een breuk in den geest.
5 Een dwaas zal de tucht zijns vaders versmaden; maar die de bestraffing waarneemt, zal kloekzinniglijk handelen.
6 In het huis des rechtvaardigen is een grote schat; maar in des goddelozen inkomst is beroerte.
7 De lippen der wijzen zullen de wetenschap uitstrooien; maar het hart der zotten niet alzo.
8 Het offer der goddelozen is den HEERE een gruwel; maar het gebed der oprechten is Zijn welgevallen.
9 De weg der goddelozen is den HEERE een gruwel; maar dien, die de gerechtigheid najaagt, zal Hij liefhebben.
10 De tucht is onaangenaam voor dengene die het pad verlaat; en die de bestraffing haat, zal sterven.
11 De hel en het verderf zijn voor den HEERE; hoeveel te meer de harten van des mensen kinderen?
12 De spotter zal niet liefhebben, die hem bestraft; hij zal niet gaan tot de wijzen.
13 Een vrolijk hart zal het aangezicht blijde maken; maar door de smart des harten wordt de geest verslagen.
14 Een verstandig hart zal de wetenschap opzoeken; maar de mond der zotten zal met dwaasheid gevoed worden.
15 Al de dagen des bedrukten zijn kwaad; maar een vrolijk hart is een gedurige maaltijd.
16 Beter is weinig met de vreze des HEEREN, dan een grote schat, en onrust daarbij.
17 Beter is een gerecht van groen moes, waar ook liefde is, dan een gemeste os, en haat daarbij.
18 Een grimmig man zal gekijf verwekken; maar de lankmoedige zal den twist stillen.
19 De weg des luiaards is als een doornheg; maar het pad der oprechten is welgebaand.
20 Een wijs zoon zal den vader verblijden; maar een zot mens veracht zijn moeder.
21 De dwaasheid is den verstandeloze blijdschap; maar een man van verstand zal recht wandelen.
22 De gedachten worden vernietigd, als er geen raad is; maar door veelheid der raadslieden zal elkeen bestaan.
23 Een man heeft blijdschap in het antwoord zijns monds; en hoe goed is een woord op zijn tijd!
24 De weg des levens is den verstandige naar boven; opdat hij afwijke van de hel, beneden.
25 Het huis der hovaardigen zal de HEERE afrukken; maar de landpale der weduwe zal Hij vastzetten.
26 Des bozen gedachten zijn den HEERE een gruwel; maar der reinen zijn liefelijke redenen.
27 Die gierigheid pleegt, beroert zijn huis; maar die geschenken haat, zal leven.
28 Het hart des rechtvaardigen bedenkt zich, om te antwoorden; maar de mond der goddelozen zal overvloediglijk kwade dingen uitstorten.
29 De HEERE is ver van de goddelozen; maar het gebed der rechtvaardigen zal Hij verhoren.
30 Het licht der ogen verblijdt het hart; een goed gerucht maakt het gebeente vet.
31 Het oor, dat de bestraffing des levens hoort, zal in het midden der wijzen vernachten.
32 Die de tucht verwerpt, die versmaadt zijn ziel; maar die de bestraffing hoort, krijgt verstand.

33 De vreze des HEEREN is de tucht der wijsheid; en de nederigheid gaat voor de eer.

Spreuken 15:1

Als bewaarder van de openbare vrede zegt Salomo ons hier:

1. Hoe de vrede bewaard kan blijven, opdat wij weten hoe hem in onze plaats en in onze kring te bewaren: het is door zachte woorden. Als de toorn opkomt als een dreigende wolk, zwanger van storm en donder, zal een zacht antwoord die wolk verdrijven, doen voorbijgaan. Als mensen geprikkeld zijn, spreek dan zachte woorden tot hen, dan zullen zij worden tevreden gesteld, zoals de Efraïmieten door Gideons zachtheid bevredigd werden, Richteren 8:1-3, terwijl zij bij een dergelijke gelegenheid ten uiterste verbitterd werden door Jeftha's ruwheid, en de gevolgen ervan waren slecht, Richteren 12:1-3. Rede en verstand zullen beter gesproken, en een rechtvaardige zaak zal beter bepleit worden met zachtheid, dan met hartstocht, en sterke argumenten worden het best door zachte woorden aangevoerd.

2:Hoe de vrede verbroken zal worden, opdat wij voor ons niets doen om hem te verbreken. Door niets wordt toorn meer opgewekt en tweedracht gezaaid dan door *smartende woorden*, lelijke scheldnamen, zoals Raka en Gij dwaas, de mensen hun zwakheden en hun ongelukken voor de voeten werpende, hun afkomst of hun opvoeding, of iets anders, dat hen vermindert of verkleint en hen gering maakt, minachtende, boosaardige opof aanmerkingen, door welke mensen hun vernuft en boosaardigheid willen aan de dag leggen en die de toorn van anderen gaande maken, en waardoor hun eigen toorn nog des te meer ontstoken wordt. Sommigen zullen, veeleer dan de naam te verliezen van een scherp satiricus te zijn, liever een vriend verliezen en een vijand maken.

Spreuken 15:2

1. Een goed hart wordt door de tong zeer nuttig. Hij, die wetenschap heeft moet haar niet slechts voor zijn eigen vermaak aanwenden, maar haar gebruiken tot stichting van anderen, en het is *de tong,* die er gebruik van moet maken in vrome, nuttige gesprekken, in het geven van gepast en tijdig onderricht, raad en vertroosting, met alle mogelijke uitdrukkingen van nederigheid en liefde, en dan *maakt de tong de wetenschap goed,* dat is, maakt er een goed en recht gebruik van, en aan hem, die heeft en wat hij heeft aldus goed gebruikt, zal meer gegeven worden.

2. Een slecht hart zal door de tong zeer schadelijk worden, want *de mond van de zotten stort dwaasheid uit,* die dikwijls zeer beledigend is, en de verdorven samensprekingen, die uit een boze schat van binnen voortkomen (de vuilheid, het dwaze gepraat, boze spot en scherts), verderven de goede zeden van sommigen en verleiden hen, doen het goede hart van anderen smart aan en beroeren hen.

Spreuken 15:3

De grote waarheden van de Godgeleerdheid zijn zeer nuttig om kracht bij te zetten aan de voorschriften van de zedelijkheid, en geen meer dan deze, dat het oog van God ten allen tijde op de kinderen van de mensen is gericht.

1. Een oog om allen te onderscheiden, een oog voor hetwelk niet alleen niets verborgen kan blijven, maar door hetwelk alles werkelijk wordt gadegeslagen, en niets wordt voorbijgezien, *de ogen des Heeren zijn aan alle plaatsen,* want Hij ziet niet slechts alles van boven, Psalm B3:13, maar Hij is overal tegenwoordig. Engelen zijn vol ogen, Openbaring 4:8, maar God is een en al oog. Dit duidt niet slechts Zijn alwetendheid aan, niet slechts dat Hij alles ziet, maar ook Zijn algemene voorzienigheid, dat Hij alles onderhoudt en bestuurt. Verborgen zonden, diensten en smarten zijn onder Zijn oog.

2. Een oog om beide personen en daden te onderscheiden, Hij beschouwt *het kwade en het goede, is* misnoegd op het kwade, en heeft een welbehagen in het goede, en naar het gezicht van Zijn ogen zal Hij de mensen oordelen Psalm 1:6. 11:4. De bozen zullen niet ongestraft blijven, noch de rechtvaardigen onbeloond, want God heeft het oog op beide, en kent hun waar karakter, dit spreekt van vertroosting voor de heiligen en van verschrikking voor de zondaren.

Spreuken 15:4

1. Een goede tong is medicijn, genezing aanbrengende voor een gewond geweten door het te vertroosten, voor zielen, die ziek zijn door de zonde, door ze tot overtuiging te brengen voor vrede en liefde, wanneer die verstoord zijn, door geschillen bij te leggen, en personen, die in geschil zijn, met elkaar te verzoenen, dit is de medicijn van de tong, die *een boom des levens is,* in welks bladeren genezende kracht is, Openbaring 22:2. Hij, die goed weet te spreken, zal de plaats, waar hij woont, tot een paradijs maken.

2. Een boze tong brengt wonden toe, *verkeerdheid* daarin, hartstocht, leugen en vuilheid, *is een breuk in de geest*, zij wondt het geweten van de kwaadspreker en veroorzaakt schuld en smart aan de hoorders, en beide moeten geacht worden *een breuk in de geest te zijn.* Harde woorden breken wel geen beenderen, maar menig hart is er wel door gebroken.

Spreuken 15:5

1. Last de meerderen hierdoor vermaand worden om onderricht en bestraffing te geven aan hen, over wie zij het opzicht hebben, daar zij ter verantwoording zullen geroepen worden, er rekenschap van zullen te geven hebben. Zij moeten niet slechts onderwijzen met het licht van de kennis, maar bestraffen met de warmte van de ijver, en beide moeten met het gezag en de liefde van een vader gegeven worden aanhoudend gegeven worden, al is het ook dat de gewenste uitwerking niet terstond bespeurd wordt. Indien het onderwijs veracht afgewezen wordt, geef bestraffing, scherpe bestraffing, aan vriendelijke, zachtzinnige mensen is het voorzeker wel tegen de borst om hun, die hen omringen, onaangenaam te zijn, maar dit is toch beter dan hen ongestoord op de weg des verderfs te laten voortgaan.

2. Laat minderen vermaand worden, niet alleen om zich aan onderricht en bestraffing te onderwerpen (zelfs aan strengheid behoort men zich te onderwerpen), maar ze te waarderen als een gunst, en ze niet te verachten, er gebruik van te maken voor hun levensgedrag en er altijd op acht te slaan. Dit zal een bewijs zijn dat zij verstandig zijn, en een middel om hen verstandig te maken, terwijl hij, die zijn goede opvoeding gering acht, een dwaas is en zeer waarschijnlijk als een dwaas zal leven en sterven.

Spreuken 15:6

Waar gerechtigheid is, daar is rijkdom en de geriefelijkheid ervan, in *het huis des rechtvaardigen is een grote schat.* De Godsdienst leert de mensen vlijtig, matig en rechtvaardig te zijn, en gewoonlijk zal hierdoor de bezitting toenemen, maar dat is niet alles, God zegent de woning van de rechtvaardigen, en die zegen maakt rijk zonder beroering. Of, indien er niet veel van het goed van deze wereld is, zal toch, waar genade is, een ware schat zijn, en indien zij, die slechts weinig hebben, een hart hebben om met dat weinige tevreden te zijn en er het gerieflijke van te genieten en op prijs te stellen, dan is het genoeg, dan is het rijkdom. De rechtvaardigen worden misschien niet zelf verrijkt, maar er is een schat in hun huis, een zegen weggelegd, waarvan hun kinderen na hen het voordeel zullen oogsten. Een goddeloos, wereldsgezind man is er slechts op uit om zijn buik met deze schatten te vullen, zijn zinnelijke lusten te bevredigen, Psalm 17:14, maar een rechtvaardige zorgt in de eerste plaats voor zijn ziel, en dan voor zijn zaad, een schat in zijn hart te hebben, en dan in zijn huis, waarvan zijn bloedverwanten en zij, die hem omringen, het voordeel kunnen hebben.

Waar goddeloosheid is daar kan wel rijkdom wezen, maar er is kwelling des geestes bij. *In des goddelozen inkomst,* in het grote inkomen dat zij hebben, is *beroerte,* er is schuld en een vloek, er is hoogmoed en hartstocht, en nijd en twisting, en dat zijn beroerende lusten, die hen van het genot, de blijdschap hunner inkomsten beroven, en hen beroerend maken voor hun naburen.

Spreuken 15:7

Dit heeft dezelfde strekking als vers 2, en toont welk een zegen een wijs man is, en welk een last een dwaas is, voor hen, die hem omringen. Doch merk hier nu nog verder op:

1. Dat wij dan een goed gebruik maken van wetenschap, als wij haar uitstrooien, dat is verspreiden, haar niet beperken tot enige weinigen die met ons bekend zijn, maar haar niet gunnen aan anderen, die er een even goed gebruik van zouden maken, maar geef een deel van deze geestelijke aalmoezen aan zeven, ja ook aan acht, wees niet slechts mededeelzaam, maar verspreidend met dit goed, in ootmoed en met voorzichtigheid. Wij moeten ons moeite geven om nuttige kennis te verspreiden en voort te planten, sommigen onderwijzen, opdat deze weer anderen onderwijzen, en zo wordt zij dan verspreid.

2. Dat het niet slechts een fout is om dwaasheid uit te storten, maar een schande om geen kennis te verspreiden, niet het een of andere verstandige woord te uiten, het hart van de zotten doet dit niet, het heeft niets te verspreiden, dat goed is, of, indien het dit wel had, dan heeft het noch de bekwaamheid noch de wil om er goed mee te doen, en daarom heeft het weinig waardij.

Spreuken 15:8

Goddeloze mensen, wier hart boosaardig en wier leven schadelijk is, worden zo door God gehaat, dat zelfs *hun offer Hem een gruwel* is. Er worden aan God offers gebracht, zelfs door goddeloze mensen, om hun geweten de mond te stoppen en hun reputatie voor de wereld op te houden, gelijk boosdoeners tot het heiligdom komen, niet omdat het een heilige plaats is, maar omdat het hen beschut tegen de gerechtigheid. Maar hun offers, al zijn die ook nog zo kostbaar, worden niet aangenomen, omdat zij niet in oprechtheid worden aangeboden noch uit een goed beginsel. Zij veinzen bij God, en hun wandel logenstraft hun vroomheid, en om die reden zijn zij Hem een gruwel, dat zij tot een dekmantel worden gebruikt voor de zonde. Hoofdst. 7:14. Zie Jesaja 1:11.

God heeft zo'n liefde voor oprecht Godvruchtige mensen, dat, hoewel zij de onkosten niet doen van een offer te brengen, Hij zelf heeft daarin voorzien, *hun gebed zijn welgevallen is.* De genade des gebeds is Zijn eigen gave, het werk van Zijn Geest in hen waarin Hij een welbehagen heeft. Hij verhoort niet slechts hun gebeden, maar verlustigt zich er in en in hun goed te doen.

Spreuken 15:9

Dit is een reden van hetgeen in het vorige vers gezegd werd. *Het offer* des goddelozen *is Gode een gruwel,* niet omdat er iets aan de ceremonie ontbreekt, maar omdat *zijn weg,* geheel zijn wandel slecht is, en bij gevolg Hem een gruwel is. Offers voor de zonde werden niet aangenomen van hen, die besloten waren te volharden in hun zonde, en zij waren in de hoogste mate gruwelijk, als zij bestemd en bedoeld waren om er een oogluiking van de zonde door te verkrijgen en een vergunning om er mee voort te gaan. *Het gebed des oprechten is Zijn welgevallen,* omdat hij een vriend van God is, en *Hij heeft hem lief, die* hoewel hij het nog niet gekregen heeft, toch *de gerechtigheid najaagt,* er naar streeft, haar zich ten doel stelt zoals Paulus, Filipp. 3:13, 14.

Spreuken 15:10

Dit toont aan dat zij, die het niet kunnen dragen bestraft te worden, moeten verwachten verwoest te worden.

1. Het is iets geheel gewoons dat zij, die de weg van de gerechtigheid hebben gekend, maar hem hebben verlaten, het een grote belediging achten om gestraft en vermaand te worden, zij zijn er zeer onrustig onder, zij kunnen, zij willen het niet dragen, ja, omdat zij het haten om verbeterd te worden, haten zij bestraft te worden, haten zij hen, die getrouw en vriendelijk met hen handelen. Van alle zondaren zijn het vooral de afvalligen, die bestraffing euvel opnemen.

2. Het is zeker dat zij, die niet bestraft willen worden, ten verderve zullen gaan. Hij, die de bestraffing haat en zijn hart er tegen verhardt, is vergezeld met zijn afgoden, laat hem varen hij *zal sterven,* en voor eeuwig omkomen in zijn zonden, daar hij niet gescheiden wilde worden van zijn zonden, 2 Kronieken 25:16, ik weet dat God besloten heeft u te verderven, omdat gij het niet kondet dragen bestraft te worden. Zie ook Spreuken 29:1.

Spreuken 15:11

Dit bevestigt wat gezegd was in vers 3 betreffende Gods alwetendheid in Zijn oordelen over goed en kwaad.

1. God kent alle dingen, zelfs die dingen, welke voor de ogen aller levenden verborgen zijn, *de hel en het verderf zijn voor de Heere,* niet alleen het middelpunt van de aarde en haar onderaardse holen, maar het graf en al de dode lichamen, die daar buiten ons gezicht begraven zijn, zij zijn allen *voor de Heere* allen onder Zijn oog, zodat geen er van verloren kan zijn, of gezocht behoeft te worden als zij weer opgewekt moeten worden. Hij weet waar iedere mens begraven ligt, zelfs Mozes, zelfs zij, die in de grootste onbekendheid begraven zijn, Hij heeft geen grafmonument nodig met het opschrift: ‘Hic jacet Hier ligt die en die", om Hem de weg te wijzen. De plaats van de veroordeelden in het bijzonder en al hun pijnigingen, die onuitsprekelijk zijn, de staat van de afgescheiden zielen in het algemeen en al hun omstandigheden, zijn onder Gods oog. Het woord, dat hier gebruikt is voor *verderf, is Abaddon,* dat een van de namen is van de duivel, Openbaring 9:11. Deze verderver kan, hoewel hij ons bedriegt, aan de kennisneming van God niet ontkomen. God vraagt hem vanwaar hij komt, Job 1:7 en ziet heen door al zijn vermommingen, hoewel hij sluw en listig en vaardig is, Job 26:6.

2. Hij kent inzonderheid *het hart van de mensen kinderen.* Indien Hij door de diepten en listen van Satan zelf heenziet, hoeveel te meer kan Hij dan het hart van de mensen niet doorgronden, hoewel het bedrieglijk is, daar zij alle bedrieglijke kunstenarijen van Satan geleerd hebben. God is groter dan ons hart, en kent het beter dan wij zelf het kennen, en daarom is Hij een onfeilbaar beoordelaar van ieders karakter, Hebreeen 4:13.

Spreuken 15:12

Een spotter is iemand, die niet slechts spot met God en Godsdienst, maar ook alle middelen tot zijn overtuiging en bekering trotseert, als bewijs hiervan kan dienen, dat hij

1. De bestraffing van zijn eigen geweten niet kan verdragen, het niet wil toelaten getrouw met hem te zijn: *hij bemint het niet hem te bestraffen*, zo lezen het sommigen. Hij kan het niet dragen om tot zijn eigen hart in te keren en ernstig daarmee te spreken, hij wil van geen vrije gedachte of openhartig spreken met zichzelf weten, niet toelaten dat zijn hart hem slaat, zo hij het kan verhinderen. Treurig is de toestand van die mens, die er bevreesd voor is om met zichzelf bekend te worden, of met zichzelf te redeneren.

2. De raad en de vermaningen van zijn vrienden niet kan dulden. Hij *zal niet gaan tot de wijzen*, uit vrees, dat zij hem wijze raad zullen geven. Wij moeten niet alleen de wijzen welkom heten, als zij tot ons komen, wij moeten tot hen gaan, als bedelaars naar de deur van een rijke om een aalmoes, maar dat wil de spotter niet, uit vrees dat hij op zijn fouten en gebreken gewezen zal worden, en dat men bij hem zal overmogen om zijn leven te beteren.

Spreuken 15:13

Hier wordt:

1. Onschuldige vrolijkheid ons aanbevolen als hetgeen de gezondheid van het lichaam bevordert, zij maakt dat de mensen opgewekt zijn, geschikt voor zaken en voor een aangename omgang, zij doet het aangezicht stralen, en maakt ons aangenaam voor elkaar. Een blijmoedige geest onder het bestuur van wijsheid en genade is een groot sieraad voor de Godsdienst, brengt nog hogere glans op de schoonheid van de heiligheid en maakt de mens nog meer bekwaam om goed te doen.

2. Worden wij gewaarschuwd tegen schadelijke neerslachtigheid als tegen een grote vijand, beide in onze Godsdienstige verrichtingen en in onze wandel. *Door de smart des harten*, als zij heerschappij over ons verkregen heeft en de tiran speelt, waartoe zij zeer geneigd is als men er voor een wijle aan toegeeft, *wordt de geest verslagen* en neergedrukt, en dan wordt hij onbekwaam voor de dienst van God. De droefheid van de wereld werkt de dood. Laat ons dus wenen als niet wenende, in gerechtigheid jegens onszelf, zowel als in onderworpenheid aan God en Zijn voorzienigheid.

Spreuken 15:14

Hier zijn twee dingen om zich over te verwonderen.

1. Een wijs man, die nog niet voldaan is over zijn wijsheid, maar haar nog zoekt te vermeerderen, hoe meer hij heeft des te meer hij zou willen hebben. *Een verstandig hart* verblijdt zich in de kennis, die het verkregen heeft, maar begeert nog meer, en door het gebruik van de middelen om kennis te verkrijgen, streeft het naar meer, toenemende in genade en in de kennis van Christus. "Si dixisti, sufficit, periisti, indien gij zegt: ik heb genoeg, dan is het met u gedaan."

2. Een dwaas, die voldaan is over zijn dwaasheid, en niet zoekt om er van genezen te worden. Terwijl een Godvruchtige hongert naar de wezenlijke voldoening van de genade, onthaalt een vleselijk-gezinde zich op de bevrediging van zijn lusten en grillen. IJdele vrolijkheid en zinnelijke genietingen zijn zijn verlustiging, en daarmee stelt hij zich tevreden, zich bekorende in deze dwaze wegen.

Spreuken 15:15

Zie hier welk een groot verschil er is tussen de toestand en de gemoedsgesteldheid van deze en genen van de kinderen van de mensen.

1. Sommigen zijn zeer bedrukt, zijn bezwaard van geest, en al hun dagen zijn kwaad, zoals die van de ouderdom, dagen, waarvan zij zeggen: ik heb geen lust aan dezelfve. Zij eten in duisternis, Prediker 5:16, en eten nooit van het goede, Job 21:25. Hoe vele zijn de beproevingen van de beproefden in deze wereld! Dezulken moeten niet veracht worden, niet onder ons afkeurend oordeel liggen, wij moeten medelijden met hen hebben en voor hen bidden, hen steunen en vertroosten. Het zou ons eigen lot hebben kunnen zijn, en het kan ons eigen lot nog worden, hoe vrolijk wij thans ook wezen mogen.

2. Anderen genieten grote voorspoed en zijn van een blijmoedige geest, zij hebben niet slechts goede dagen, maar *een gedurige maaltijd,* en indien zij in de overvloed van alles God dienen met blijdschap des harten, en het olie is voor de raderen hunner gehoorzaamheid, dit alles, en ook nog de hemel, dan dienen zij een goede Meester. Maar laat dezulken toch niet eten en feestvieren zonder vrees, er kan plotseling een verandering komen, en daarom: verheug u met beving.

Spreuken 15:16-17

In het vorige vers had Salomo gezegd dat hij, die geen grote bezitting of een ruim inkomen, maar een blijmoedige geest heeft, *een gedurige maaltijd heeft*. Christelijke vergenoegdheid en blijdschap in God maken het leven gemakkelijk en aangenaam. Nu zegt hij ons hier wat er nodig is om zo'n blijmoedige geest te hebben, wat het is, hetwelk aan de mens die voortdurende maaltijd kan bezorgen, al heeft hij ook weinig in de wereld. Het is heiligheid en liefde.

1. Heiligheid. *Weinig,* dat wij goed besturen en genieten *in de vreze des Heeren,* als wij een goede consciëntie bewaren, volharden in de weg des plichts, en met het weinige dat wij hebben God getrouwelijk dienen, zal aangenamer zijn en meer voordeel opleveren, *dan een grote schat en onrust daarbij*. Merk hier Op:

a. Het is dikwijls het lot van hen, die God vrezen, om slechts weinig van deze wereld te hebben, de armen nemen het Evangelie aan en nog zijn zij arm, Jakobus 2:5.

b. Zij, die een grote schat hebben, hebben dikwijls *onrust daarbij,* hij draagt er zo weinig toe bij om hen gerust en rustig te doen zijn, dat hij integendeel hun zorg en onrust baart. De zatheid van de rijken laat hen niet slapen.

c. Als een grote schat onrust teweegbrengt, dan is dit uit gebrek aan de vreze des Heeren. Indien zij, die grote bezittingen hebben, er hun plicht mee wilden doen, en ze dan aan God wilden toevertrouwen, dan zou er bij hun schat niet zoveel onrust zijn.

d. Daarom is het veel beter en meer begerenswaardig om slechts weinig van de wereld te hebben, en daarbij een goede consciëntie, gemeenschap met God te onderhouden, er Hem in te genieten en te leven door het geloof, dan de grootste overvloed te hebben en zonder God in de wereld te leven.

2. Liefde. Na de vreze Gods, is vrede met alle mensen nodig voor behaaglijkheid in dit leven.

a. Indien broeders eendrachtig samenwonen, indien zij vriendelijk en hartelijk en aangenaam zijn beide bij hun dagelijkse maaltijden en in hun meer plechtige bijeenkomsten ter maaltijd, dan *zal dit een gerecht van groen moes* tot een feestmaal maken, al zijn de spijzen ook grof, en al is het vermogen zo klein, dat zij geen betere kunnen verschaffen, zal de liefde toch alles verzoeten, en zij kunnen er even vrolijk bij zijn alsof zij lekkernijen hadden.

b. Als er onderlinge vijandschap en twist is, kan er geen genot of genoegen zijn, al zou men ook een gehele os, een gemeste os, voor zijn middagmaal hebben, de zuurdesem van boosaardigheid, van haten en gehaat te worden, is genoeg om alles te verzuren. Sommigen passen het toe op hem, die de maaltijd geeft, beter is een schraal maal maar er hartelijk welkom aan te wezen, dan een rijk voorziene dis, waaraan men met een onvriendelijk oog ontvangen wordt.

Spreuken 15:18

Hier is:

1. Hartstocht, de grote twiststoker, vandaar komen krijgen en vechterijen, toorn steekt het vuur aan, dat steden en kerken in vlam zet, een *grimmig man zal* met zijn gemelijke, hartstochtelijke op- en aanmerkingen *gekijf verwekken,* de lieden tegen elkaar opzetten, hij geeft aan anderen de gelegenheid om te twisten, en neemt de gelegenheid er toe waar, die anderen hem geven, al is die ook nog zo onbeduidend. Als de mensen hun gevoeligheden te ver drijven zal uit de ene twist een andere twist voortkomen.

2. Zachtmoedigheid, de grote vredestichtster. *De lankmoedige* zal niet slechts twist voorkomen, zodat hij in het geheel niet ontstaat, maar hem *stillen* als hij reeds ontstaan is, hij stort water op de vlammen uit, herenigt hen, tussen wie onenigheid ontstaan was, en brengt hen door zachte middelen tot wederzijds toegeven om des vredes wil.

Spreuken 15:19

Zie hier:

1. Waaruit de moeilijkheden voortkomen, die de mensen voorgeven op de weg huns plichts te ontmoeten, en die, naar hun zeggen, onoverkomelijk zijn, zij ontstaan niet uit iets, dat in de aard van hun plicht ligt, maar uit de traagheid van hen, die in werkelijkheid er geen zin in hebben om hem te volbrengen. Zij, die geen hart hebben voor hun werk, geven voor dat hun weg met doornen omtuind is, en dat zij hun werk volstrekt niet kunnen doen, alsof God een harde meester was, maaiende waar Hij niet gezaaid heeft, tenminste, dat hun weg met doornen bezaaid is, dat zij hun werk niet kunnen doen zonder grote moeite en gevaar, en dat zij het dus met evenveel weerzin en aarzeling doen, als wanneer zij barrevoets door een doornheg moesten gaan.

2. Hoe deze denkbeeldige moeilijkheden overwonnen kunnen worden, een eerlijk verlangen en streven om onze plicht te doen, zullen hem door Gods genade gemakkelijk maken, en dan zullen wij bevinden dat onze weg met rozen bestrooid is, *het pad van de oprechten is welgebaand,* het kan gemakkelijk betreden worden, is niet ruw, gemakkelijk te vinden, en niet ingewikkeld.

Spreuken 15:20

Merk hier op:

1. Tot lof van goede kinderen, dat zij de blijdschap hunner ouders zijn, die ook blijdschap in hen behoren te hebben, daar zij zoveel zorg en moeite aan hen besteed hebben. En het verhoogt de voldoening van hen, die goed zijn, als zij reden hebben te denken dat zij een troost zijn geweest voor hun ouders in hun afnemende jaren, toen de kwade dagen kwamen.

2. Tot schande van slechte kinderen, dat zij door hun goddeloosheid minachting brengen over hun ouders, hun gezag gering achten, en hun hun zorg en liefde zeer slecht vergalden. *Een zot mens veracht zijn moeder,* die de meeste smart van hem heeft, en misschien veel te toegevend voor hem geweest is, hetgeen zijn zonde om haar te verachten nog zoveel te zondiger maakt, en haar smart nog zoveel dieper.

Spreuken 15:21

Het is de aard van een goddeloos man, dat hij behagen schept in zonde, hij heeft lust in het lokaas en slikt het gretig in, hij vreest de haak niet, en als hij hem ingeslikt heeft, gevoelt hij hem niet, *dwaasheid is blijdschap voor hem,* de dwaasheid van anderen, en nog veel meer zijn eigene, hij zondigt, niet alleen zonder leedwezen, maar met vermaak, hij heeft er niet alleen geen berouw van, maar beroemt er zich op, dat is een stellig kenmerk van iemand, die geen genade heeft.

Het is de aard van een wijs en Godvruchtig man, dat hij nauwgezet zijn plicht betracht. Een dwaas leeft naar het goeddunken zijns harten, wandelt in de blinde voort, stoort zich aan geen regel, handelt zonder oprechtheid of standvastigheid, maar *een man van verstand,* de ogen van wiens verstand verlicht zijn door de Geest (en zij, die geen goed verstand hebben hebben geen verstand), *zal recht wandelen,* hij leeft een sober, ordelijk, geregeld leven, legt er zich op toe om zich in alles te gedragen naar Gods wil en dit is hem een voortdurende blijdschap. Als er nog dwaasheid in hem is overgebleven, of te eniger tijd uit hem voortkomt, dan is hem dit een smart, en hij schaamt er zich over. Aan deze karaktertrekken kunnen wij onszelf toetsen.

Spreuken 15:22

1. Zie hier welke slechte gevolgen het heeft om haastig en roekeloos te zijn en met onberadenheid te handelen. Der mensen voornemens worden vernietigd, hun maatregelen worden verbroken, zij bereiken hun doel niet, omdat zij geen raad wilden inwinnen omtrent de weg. Als de mensen geen tijd willen nemen om bij zichzelf te overleggen, of zulk een vertrouwen hebben in hun eigen oordeel dat zij het beneden zich achten om met anderen te rade te gaan, dan zullen zij waarschijnlijk niets van belang tot stand brengen. Omstandigheden werken hen tegen, richten hen te gronde, die zij, door raad in te winnen en op te volgen, hadden kunnen voorzien en vermijden. Het is een goede regel, om zowel in openbare zaken als in huiselijke aangelegenheden niets met roekeloosheid, of alleen uit zichzelf te doen. "Plus vident oculi quam oculus, Vele ogen zien meer dan één oog ziet." Datgene blijkt dikwijls het beste te zijn, wat het minst ons eigen doen is geweest.

2 Hoe voordelig het voor ons zijn zal de raad van onze vrienden te vragen. *Door de veelheid van de raadslieden* (mits zij wijs en eerlijk zijn, en geen raad geven uit een geest van tegenspraak) *zal elkeen bestaan.* Salomo's zoon maakte geen goed gebruik van deze spreuk, toen hij niet berustte in de raad van de oudsten, maar, omdat hij *veelheid van raadslieden* wilde hebben, meer acht slaande op het getal dan op de hoedanigheid, met de jongeren te rade ging.

Spreuken 15:23

Wij spreken dan wijselijk, als wij een woord op zijn tijd spreken. *Het antwoord des monds* zal ons dan tot eer en blijdschap wezen, als het gepast en ter zake is, en *op zijn tijd wordt gesproken*, als het nodig is en ter harte zal worden genomen, en, zoals wij zeggen, de spijker op de kop slaat. Menig goed woord doet het goed niet, dat het had kunnen doen omdat het niet op de rechte tijd werd gesproken. Ook is er niets sierlijker in een gesprek, dan om een juist antwoord bij de hand te hebben als het nodig is en goed te pas komt.

Als wij goed en verstandig spreken, dan strekt dit onszelf tot genoegen en aan anderen tot voordeel. *Een man heeft blijdschap in het antwoord zijns monds*, hij mag er genoegen in smaken, maar er niet trots op zijn, dat hij zo goed en aangenaam gesproken heeft, dat de hoorders hem bewonderen en zeggen: "Hoe goed is het, en welk een goed doet het!"

Spreuken 15:24

De weg van de wijsheid en van de heiligheid wordt ons hier aanbevolen:

1. Als zeer veilig en aangenaam. Het is *de weg des levens,* de weg, die heenvoert naar het eeuwige leven waarop wij de blijdschap en voldoening zullen vinden, die het leven zullen zijn van de ziel, en aan het einde waarvan wij de volkomenheid van de gelukzaligheid zullen vinden. Wees wijs en leef. Het is de weg om te ontkomen aan de rampzaligheid, waaraan wij ons wel blootgesteld hebben. Het *is af te wijken van de hel beneden,* van de strikken van de hel, de verzoekingen van Satan en al zijn listen, van de smarten van de hel, de eeuwige verwoesting, die onze zonden verdiend hebben.

2. Als zeer verheven en eervol, hij is *boven.* Een Godvruchtige zoekt de dingen, die boven zijn, zijn wandel is in de hemel, zijn weg leidt daar onmiddellijk heen, daar is zijn schat, boven, buiten het bereik van de vijanden, boven de veranderingen van deze lagere wereld. Een Godvruchtig man is in waarheid edel en groot, zijn begeerten en bedoelingen zijn hoog, hij leeft boven het gewone peil van andere mensen. Hij is boven de bevatting en buiten het gezicht van dwaze mensen.

Spreuken 15:25

God heeft er een welbehagen in om hen, die hoog zijn, te vernederen, en gewoonlijk doet Hij het door de loop van Zijn voorzienigheid. *De hovaardigen,* die zichzelf grootmaken, trotseren God, die boven hen is, en vertreden allen, die om hen heen zijn, zij zijn de zodanigen, die God wederstaat en zal verderven, *zal afrukken,* hen niet alleen, maar ook *hun huizen,* waar zij zo trots op zijn, en waarvan zij vertrouwen een eeuwigdurend bezit te zullen hebben. Hoogmoed is het verderf van zeer velen.

God verlustigt zich er in om hen, die neergebogen zijn, op te heffen, te ondersteunen, en dikwijls doet Hij dit op merkwaardige wijze, *de landpale van de* arme *weduwe zal Hij vast zetten,* waar trotse beledigende mensen inbreuk op maken, en die de arme weduwe zelf niet bij machte is te verdedigen. Het is Gods eer de zwakken te beschermen en voor de verdrukten op te komen.

Spreuken 15:26

Het eerste gedeelte van dit vers spreekt van gedachten, het laatste van woorden, maar het komt op hetzelfde neer, want gedachten zijn voor God woorden, en woorden worden beoordeeld naar de gedachten, waaruit zij voortkomen, zodat:

1. *De gedachten* en de woorden *van de bozen*, die, evenals zijzelf, boos zijn, kwaad bedoelen, en de een of andere boze strekking hebben, *de Heere een gruwel zijn*, zij mishagen Hem, en Hij zal er rekenschap voor eisen. De gedachten van boze mensen zijn meestal van zodanige aard, dat God ze haat, zij zijn Hem aanstotelijk, die niet alleen het hart kent en alles wat er in omgaat, maar er de innerlijkste en hoogste plaats in wil hebben.

2. De gedachten en *woorden van de reinen*, gelijk zijzelf rein zijnde, zuiver, eerlijk en oprecht, *lieflijke redenen* zijn, en lieflijke gedachten, welbehaaglijk aan een heilig God, die zich verlustigt in reinheid. Het kan verstaan worden beide van hun gebeden tot God. De woorden huns monds en de overdenkingen huns harten in gebed en lofzegging zijn Gode welbehaaglijk, Psalm 19:15, 69:14), en van hun gesprekken met mensen strekkende tot stichting. Beiden zijn dan lieflijk, als zij uit een rein, een gereinigd, hart voortkomen.

Spreuken 15:27

Zij, die gierig zijn, brengen moeite en verdriet over hun gezin. Hij, *die begerig is naar gewin*, en zich daarom tot een slaaf maakt van de wereld, staat vroeg op, blijft laat op en eet het brood van de zorgvuldigheid, in het najagen ervan, zich haast, zichzelf en allen om hen heen in spanning houdt, kniest en zich kwelt bij ieder verlies en elke teleurstelling, twist met iedereen, die in de weg staat van zijn gewin, *beroert zijn huis*, is een last en een kwelling voor zijn kinderen en zijn dienstboden. Hij die in zijn gretigheid naar gewin, steekpenningen aanneemt, ongeoorloofde middelen gebruikt om geld te verkrijgen, laat met wat hij verkrijgt een vloek na aan hen, die na hem komen, die vroeg of laat beroering in zijn huis zal brengen, Habakuk 2:9, 10.

Zij, die edelmoedig zijn zowel als rechtvaardig, brengen een zegen over hun gezin. Hij *die geschenken haat*, die zijn handen uitschudt dat zij geen geschenken behouden, die men er in geworpen had om het recht te verkeren, en alle zondige middelen verafschuwt om geld te verkrijgen, die het haat om armzalig en inhalig te zijn, en bereid is om zo nodig om niet goed te doen, zal leven, zal er het genot van hebben, zal leven in voorspoed en eer, zijn naam en geslacht zullen leven en duurzaam zijn.

Spreuken 15:28

Hier is:

1. Een Godvruchtig man bewezen een wijs man te zijn, en wel hiermede, dat hij zijn tong goed bestuurt, die dit doet, is een volmaakt man, Jakobus 3:2. Het behoort tot het karakter van een rechtvaardige, dat hij, ervan overtuigd zijnde dat hij rekenschap zal hebben te geven van zijn woorden en van de goede of slechte invloed ervan op anderen, er een gewetenszaak van maakt om de waarheid te spreken, het is zijn *hart* dat *antwoordt*, hij spreekt zoals hij denkt, en durft niet anders spreken, hij spreekt de waarheid met zijn hart, Psalm 15:2 en om gepast en nuttig te spreken, en daarom *bedenkt hij zich om te antwoorden*, opdat er genade en Godsvrucht zij in hetgeen hij zegt, Nehemia 2:4, 5:7.

2. Een goddeloos man bewezen een dwaas te zijn, en wel hiermede, dat hij nooit acht slaat op hetgeen hij zegt, *zijn mond zal overvloedig kwade dingen uitstorten* tot oneer van God en Godsdienst, tot zijn eigen schande en tot nadeel van anderen. Het is ongetwijfeld wel een boos hart, dat aldus overvloeit van het kwade.

Spreuken 15:29

God stelt zich op een afstand van hen, die Hem trotseren. De *goddelozen* zeggen tot de Almachtige: Wijk van ons, en dienovereenkomstig *is Hij verre van hen*. Hij openbaart zich niet aan hen, heeft geen gemeenschap met hen, zal hen niet verhoren, zal hen niet helpen, neen, ook niet in hun tijd van nood. Zij zullen voor eeuwig uit Zijn tegenwoordigheid gebannen zijn, Hij kent hen van verre. Wijkt van Mij, gij vervloekten.

Hij zal in de weg van de genade naderen tot hen, die tot Hem naderen in de weg des plichts *Het gebed van de rechtvaardigen zal Hij verhoren*, Hij neemt het aan, heeft er een welbehagen in, zal er een antwoord des vredes op geven. Het is het gebed des rechtvaardigen, dat veel vermag, Jakobus 5:16. Hij is hun nabij, Hij wordt krachtelijk bevonden een hulp voor hen, die Hem aanroepen.

Spreuken 15:30

Twee dingen worden hier verklaard aangenaam te zijn.

1. Het is aangenaam een goed gezicht te hebben, het licht van de zon te zien, Prediker 11:7 en bij dat licht Gods wonderwerken te zien, waarmee Hij deze lagere wereld heeft versierd en verrijkt, zij, die deze zegen missen, weten hem te waarderen, hoe zou *het licht van de ogen hun hart verblijden!* De gedachte hieraan behoort ons dankbaar te maken voor ons gezichtsvermogen.

2. Nog aangenamer is het *een goede naam te hebben,* een naam voor goede dingen bij God en goede mensen, die is nog beter dan goede olie, Prediker 7:1, *hij maakt het gebeente vet,* hij geeft een verborgen genoegen en iets dat versterkend is. Het is ook zeer troostrijk om (zoals sommigen het verstaan) een goed gerucht te horen betreffende anderen, een goed man kent geen grotere blijdschap dan te horen dat zijn vrienden in de waarheid wandelen.

Spreuken 15:31

Het is de aard van een wijs man, dat hij zeer gewillig is om bestraft te worden, en daarom kiest hij de omgang van dezulken, die hem beide door hun woorden en door hun voorbeeld aantonen wat verkeerd bij hem is. Het oor, dat de bestraffing kan aannemen, zal de bestraffer liefhebben. Getrouwe, vriendelijke bestraffing wordt hier *de bestraffing des levens* genoemd, niet alleen omdat zij op een levendige wijze gegeven moeten worden, en met een verstandige ijver, (en wij moeten bestraffen door ons leven zowel als door onze leer) maar omdat zij, waar zij goed opgenomen wordt, het middel is van geestelijk leven, en leidt naar het eeuwige leven, en (naar sommigen denken) om haar te onderscheiden van de bestraffing en de smaad voor wel doen, die eerder een bestraffing des doods is, waarop wij geen acht moeten slaan, en die wij geen invloed op ons moeten laten uitoefenen.

Zij, die zo verstandig zijn, dat zij een bestraffing goed opnemen, zullen hierdoor nog wijzer worden, Hoofdst. 9:9, en ten laatste zullen zij gerekend worden te behoren tot de wijze mannen van de eeuw, en zullen beide bekwaamheid en gezag hebben om anderen te bestraffen en te onderwijzen. Zij, die goed leren en goed gehoorzamen, zullen zeer waarschijnlijk mettertijd goed onderwijzen en goed regeren.

Spreuken 15:32

Zie hier:

1. De dwaasheid van hen, die niet onderwezen willen worden, die onderwijs weigeren, er geen acht op willen slaan, maar er de rug aan toekeren, het niet willen aanhoren, hun hart er tegen keren. Zij *verwerpen de tucht*, zij willen haar niet aannemen, neen, niet van God zelf, maar slaan de verzenen tegen de prikkels. Die dit doen, *versmaden hun ziel*, zij tonen er een geringe dunk van te hebben en in weinig zorg er over te zijn als redelijk en onsterflijk, daar onderricht bestemd is om het verstand te ontwikkelen en voor de staat van de onsterflijkheid voor te bereiden. De fundamentele dwaling van zondaren is dat zij hun eigen ziel onderschatten en daarom verzuimen voor haar te zorgen, haar blootstellen aan gevaar, aan het lichaam de voorkeur geven boven de ziel, onrecht doen aan de ziel om het lichaam te behagen.

2. De wijsheid van hen, die niet alleen onderwezen maar ook bestraft willen worden, *die de bestraffing hoort* en de gebreken verbetert, waarvoor hij bestraft wordt, *krijgt verstand*, waardoor zijn ziel beveiligd wordt tegen slechte wegen, en geleid wordt op goede wegen, en die daarin zijn waardering toont van zijn ziel en haar ware eer aandoet.

Spreuken 15:33

Zie hier hoezeer het ons belang is, zowel als onze plicht

1. Om ons Gode te onderwerpen en eerbied voor Hem te koesteren. Gelijk *de vreze des Heeren* het beginsel is van de wijsheid, zo is zij ook het onderwijs en de tucht *van de wijsheid*. De beginselen van de Godsdienst, waaraan streng vastgehouden wordt, zullen onze kennis vermeerderen, onze vergissingen herstellen, en de beste en veiligste gidsen zijn op onze weg. Ontzag voor God in ons gemoed zal ons naar de beste raad doen vragen, en ons kastijden als wij verkeerd spreken of doen.

2. Om ons neer te buigen tot onze broederen en achting voor hen te koesteren. Waar nederigheid is, daar is een gelukkig voorteken van eer en een toebereiding er voor. Zij, die zich vernederen, zullen verhoogd worden, hier en hiernamaals.

HOOFDSTUK 16

1 De mens heeft schikkingen des harten; maar het antwoord der tong is van den HEERE.
2 Alle wegen des mans zijn zuiver in zijn ogen; maar de HEERE weegt de geesten.
3 Wentel uw werken op den HEERE, en uw gedachten zullen bevestigd worden.
4 De HEERE heeft alles gewrocht om Zijns Zelfs wil; ja, ook den goddeloze tot den dag des kwaads.
5 Al wie hoog is van hart, is den HEERE een gruwel; hand aan hand, zal hij niet onschuldig zijn.
6 Door goedertierenheid en trouw wordt de misdaad verzoend; en door de vreze des HEEREN wijkt men af van het kwade.
7 Als iemands wegen den HEERE behagen, zo zal Hij ook zijn vijanden met hem bevredigen.
8 Beter is een weinig met gerechtigheid, dan de veelheid der inkomsten zonder recht.
9 Het hart des mensen overdenkt zijn weg; maar de HEERE stiert zijn gang.
10 Waarzegging is op de lippen des konings; zijn mond zal niet overtreden in het gericht.
11 Een rechte waag en weegschaal zijn des HEEREN; alle weegstenen des zaks zijn Zijn werk.
12 Het is der koningen gruwel goddeloosheid te doen; want door gerechtigheid wordt de troon bevestigd.
13 De lippen der gerechtigheid zijn het welgevallen der koningen; en elkeen van hen zal liefhebben dien, die rechte dingen spreekt.
14 De grimmigheid des konings is als de boden des doods; maar een wijs man zal die verzoenen.
15 In het licht van des konings aangezicht is leven; en zijn welgevallen is als een wolk des spaden regens.
16 Hoeveel beter is het wijsheid te bekomen, dan uitgegraven goud, en uitnemender, verstand te bekomen, dan zilver!
17 De baan der oprechten is van het kwaad af te wijken; hij behoedt zijn ziel, die zijn weg bewaart.
18 Hovaardigheid is voor de verbreking, en hoogheid des geestes voor den val.
19 Het is beter nederig van geest te zijn met de zachtmoedigen, dan roof te delen met de hovaardigen.
20 Die op het woord verstandelijk let, zal het goede vinden; en die op den HEERE vertrouwt, is welgelukzalig.
21 De wijze van hart zal verstandig genoemd worden; en de zoetheid der lippen zal de lering vermeerderen.
22 Het verstand dergenen, die het bezitten, is een springader des levens; maar de tucht der dwazen is dwaasheid.
23 Het hart eens wijzen maakt zijn mond verstandig, en zal op zijn lippen de lering vermeerderen.
24 Liefelijke redenen zijn een honigraat, zoet voor de ziel, en medicijn voor het gebeente.
25 Er is een weg, die iemand recht schijnt; maar het laatste van dien zijn wegen des doods.
26 De ziel des arbeidzamen arbeidt voor zichzelven; want zijn mond buigt zich voor hem.
27 Een Belialsman graaft kwaad; en op zijn lippen is als brandend vuur.
28 Een verkeerd man zal krakeel inwerpen; en een oorblazer scheidt den voornaamsten vriend.
29 Een man des gewelds verlokt zijn naaste, en hij leidt hem in een weg, die niet goed is.
30 Hij sluit zijn ogen, om verkeerdheden te bedenken; zijn lippen bijtende, volbrengt hij het kwaad.
31 De grijsheid is een sierlijke kroon; zij wordt op den weg der gerechtigheid gevonden.
32 De lankmoedige is beter dan de sterke; en die heerst over zijn geest, dan die een stad inneemt.
33 Het lot wordt in den schoot geworpen; maar het gehele beleid daarvan is van den HEERE.

Spreuken 16:1

De Engelse overzetting van deze tekst luidt: *De schikkingen van het hart in de mens, en het antwoord van de tong, is van van de Heere* en daaruit leren wij dat wij van onszelf niet bekwaam zijn iets te denken of te spreken, als uit onszelf, dat wijs en goed is, maar dat onze bekwaamheid is uit God, die met het hart en de mond is, en in ons werkt beide het willen en het werken, Filipp. 2:13. Psalm 10:17. Maar de meesten lezen hem aldus: *de mens heeft schikkingen des harten,* hij kan dit of dat bedenken, zich dit of dat voornemen, maar *het antwoord van de tong,* niet alleen het voordragen van hetgeen hij bedoelde te spreken, maar de uitkomst, het succes van hetgeen hij denkt te doen, is *van de Heere.* Dat is in het kort:

1. De mens maakt beschikkingen, hij heeft vrijheid van gedachte, en een vrije wil, die zijn hem toegestaan, laat hem zijn plannen beramen naar het hem het beste voorkomt, maar met dat al: het is

2. God die beschikt. De mens kan met zijn zaken niet voortgaan zonder de bijstand en de zegen van God, die de mens de mond gemaakt heeft, en ons leert wat wij zullen spreken. Ja meer, God kan gemakkelijk der mensen voornemens tegenstaan, en hun schikkingen en raadslagen teniet doen, en dikwijls doet Hij dat ook. Het was een vloek, die Bileam in zijn hart beraamd had, maar het antwoord van de tong was een zegen.

Spreuken 16:2

1. Wij zijn geneigd om partijdig te zijn in ons oordeel over onszelf. *Alle wegen des mans,* al zijn voornemens, al zijn handelingen zijn zuiver in zijn ogen, hij ziet er niets verkeerds in, niets om hetwelk hij zich zou moeten veroordelen, niets gebrekkigs in zijn plannen, waardoor zij zouden moeten mislukken, en daarom vertrouwt hij vast voorspoed te zullen hebben, en dat het antwoord van de tong zal wezen naar de verwachting van zijn hart, maar er is zeer veel onreins, dat onze wegen aankleeft, waarvan we ons niet bewust zijn, of waarvan wij niet zo slecht denken als wij behoorden.

2. Gods oordeel, ons betreffende, dies zijn wij zeker, is naar waarheid. Hij *weegt de geesten* in een rechte, onfeilbare weegschaal, Hij weet wat in ons is, en daarnaar spreekt Hij een oordeel over ons uit, Tekel schrijvende op hetgeen in onze weegschaal is goedgekeurd, in de weegschaal gewogen en te licht bevonden, en naar Zijn oordeel moeten wij staan of vallen. Hij ziet niet slechts der mensen wegen, maar beproeft hun geesten, en wij zijn zoals onze geest is.

Spreuken 16:3

Het is zeer begerenswaardig, dat *onze gedachten bevestigd worden,* niet geslingerd en verward zijn door ontrustende zorgen en angsten, voort te gaan in een gestadige wandel van eerlijkheid en Godsvrucht, door generlei gebeurtenis of verandering ontroerd of buiten ons evenwicht gebracht, de overtuiging te hebben dat alle dingen zullen medewerken ten goede en ten laatste goed zullen eindigen, en daarom altijd kalm en bezadigd te zijn.

Het enige middel om *onze gedachten bevestigd* te hebben is: *onze werken op de Heere te wentelen.* De grote belangen van onze ziel moeten van de genade Gods worden aanbevolen met een steunen op en onderworpenheid aan de leiding dier genade, 2 Timotheus 1:12, al onze uitwendige belangen moeten overgelaten worden aan de voorzienigheid Gods en aan de vrijmachtige, wijze en genadige beschikking dier voorzienigheid. *Wentel uw werken op de Heere,* wentel de last van uw zorg van uzelf af op God, leg door gebed Hem de zaak voor. Maak uw werken de Heere bekend, zo lezen het sommigen, niet slechts de werken uwer hand, maar de werkingen van uw hart, en laat dan alles door geloof en vertrouwen op Hem en onderworpenheid aan Hem, aan Hem over: de wil des Heeren geschiede. Als wij besluiten dat alles wat Gode behaagt, ons zal behagen, dan kunnen wij gerust zijn.

Spreuken 16:4

God is de eerste oorzaak, de formeerder van alle dingen en alle personen, de fontein van alle bestaan, Hij gaf aan ieder schepsel het aanzijn en bestemde deszelfs plaats. Zelfs de goddelozen zijn Zijn schepselen, hoewel zij rebellen zijn, Hij gaf hun de krachten, waarmee zij tegen Hem strijden, hetgeen hun goddeloosheid verzwaart, dat zij niet willen dat Hij, die hen gemaakt heeft, over hen zal heersen, en daarom zal Hij, hoewel Hij hen gemaakt heeft, hen niet verlossen en behouden.

God is het einddoel. Alles is van Hem en uit Hem, en daarom is alles tot Hem en voor Hem. Hij heeft alles gemaakt naar Zijn wil en tot Zijn lof. Het is Zijn bedoeling, dat alle schepselen Zijn oogmerken zullen dienen, en in Zijn bedoelingen zal Hij niet falen of tekort schieten. Allen zijn Zijn dienstknechten. Hij wordt niet verheerlijkt door de goddelozen, maar Hij zal aan hen verheerlijkt worden. Hij heeft geen mens goddeloos gemaakt, maar Hij heeft hen gemaakt, van wie Hij voorzag dat zij goddeloos zullen zijn, toch heeft Hij hen gemaakt, Genesis 6:6, omdat Hij wist eer aan hen te verkrijgen. Zie Romeinen 9:22. Of, zoals sommigen het verstaan, heeft de goddelozen gemaakt om door Hem gebruikt te worden als de werktuigen Zijns toorns ten dage des kwaads, als Hij oordelen brengt over de wereld. Evenals van andere dingen, maakt Hij zelfs van goddeloze mensen enig gebruik, om Zijn zwaard, Zijn hand te zijn, Psalm 17:13, 14, "flagellum Dei de gesel Gods." De koning van Babel wordt Zijn knecht genoemd.

Spreuken 16:5

De hoogmoed van de zondaren zet God tegen hen. Hij, die groot van vermogen zijnde, hoog van hart is, wiens geest opgeheven werd met zijn staat, zodat hij onbeschaamd en onbeschoft wordt in zijn gedrag tegenover God en mensen, hij wete dat, hoewel hij zichzelf bewondert en anderen hem vleien, hij toch *de Heere een gruwel is,* de grote God veracht hem, de heilige God verafschuwt hem.

De kracht of macht van de zondaren kan hen niet beveiligen tegen God, hoewel zij zich met beide handen versterken, al kunnen zij ook elkaar versterken door hun verbonden en samenspanningen, hun krachten verenigende tegen God, zullen zij aan Zijn rechtvaardig oordeel toch niet ontkomen. Wee dien, die met zijn Formeerder twist, Jesaja 45:9.

Spreuken 16:6

Zie hier:

1. Hoe de schuld van de zonde van ons wordt weggenomen, door de *goedertierenheid en trouw* van God, goedertierenheid in het beloven, trouw in het volbrengen, de goedertierenheid en trouw, die elkaar ontmoeten in Jezus Christus, de Middelaar, door het verbond van de genade waarin goedertierenheid en trouw zo helder uitblinken, door onze goedertierenheid en trouw als de voorwaarde van de vergeving, en een noodzakelijke bevoegdmaking er voor, door dezen, en niet door de offers van de wet, Micha 6:7, 8.

2. Hoe de kracht van de zonde in ons wordt gebroken, door de beginselen van *goedertierenheid en trouw* heersende in ons, de verdorven neigingen worden uitgezuiverd, aldus kunnen wij het eerste gedeelte opvatten en *door de vreze des Heeren* en de invloed dier vreze *wijkt men af van het kwade,* diegenen zullen niet tegen God durven zondigen, wier hart van een heilige vreze en eerbied voor Hem vervuld is.

Spreuken 16:7

God kan vijanden in vrienden verkeren, zo Hem dit behaagt, Hij, die alle harten in Zijn hand heeft, heeft toegang tot de geest, het gemoed van de mensen, en macht er over, onmerkbaar, maar onweerstaanbaar in hen werkende. Hij kan *iemands vijanden met hem* bevredigen, hun gezindheid veranderen, of hen tot een geveinsde onderwerping brengen. Hij kan alle vijandschap doden, en hen tot elkaar brengen, die op de grootste afstand van elkaar stonden.

Hij zal het voor ons doen, als wij Hem behagen, als wij het ons ten doel stellen om met God verzoend te worden er ons te bewaren in Zijn liefde, Hij zal hen, die ons hebben benijd en kwellend voor ons geweest zijn, er toe neigen om een goede mening van ons te koesteren en onze vrienden te worden. God heeft Ezau bevredigd met Jakob, Abimelech met Izak, en Davids vijanden er toe gebracht om naar zijn gunst te staan en een verbond met Israël te begeren. Het beeld Gods, zichtbaar wordende in de rechtvaardigen, alsmede Zijn bijzondere goedertierenheid jegens hen, zijn genoeg om hen in de achting van allen aan te bevelen, zelfs in die van hen, die het meest bevooroordeeld tegen hen zijn geweest.

Spreuken 16:8

Hier:

1. Wordt ondersteld dat een eerlijk Godvruchtige slechts weinig van de rijkdom van de wereld kan hebben, al de rechtvaardigen zijn niet rijk, dat iemand weinig kan hebben en toch eerlijk kan zijn, armoede is wel een verzoeking tot oneerlijkheid, Hoofdst. 30:9, maar geen onweerstaanbare. Een mens kan voor een wijle rijk worden door bedrog en verdrukking, kan *veelheid* van *inkomsten* hebben die verkregen zijn en behouden worden zonder recht, zonder er een gegronde aanspraak op te hebben, of er een goed gebruik van te maken.

2. Wordt beweerd dat een kleine bezitting waar men eerlijk aan gekomen is, waarmee iemand tevreden is, waar hij kalm en rustig van geniet, waarmee hij God dient met blijdschap, en waarvan hij een goed gebruik maakt, veel beter en veel kostbaarder is dan een grote bezitting, die op onrechtmatige wijze verkregen werd, onrechtmatig werd behouden en slecht werd besteed. Zij brengt een meer innerlijke voldoening mede, een betere reputatie bij allen die wijs en goed zijn, zij zal langer duren en groter voordeel opleveren in de grote dag als de mensen geoordeeld zullen worden, niet naar wat zij hadden, maar naar wat zij deden.

Spreuken 16:9

De mens wordt ons hier voorgesteld:

1. Als een redelijk wezen, dat het vermogen heeft om voor zichzelf te schikken en te bedenken. *Het hart overdenkt zijn weg,* stelt zich een doel voor, beraamt wegen en middelen om tot dat doel te geraken, hetgeen de mindere schepselen, die geleid worden door het gevoel en het natuurlijk instinct, niet kunnen. Des te meer schande voor hem, als hij zijn weg niet overdenkt om er God mee te behagen en voor zijn eeuwige staat te voorzien.

2. Maar als een afhankelijk schepsel, dat onderworpen is aan het bestuur en de heerschappij van zijn Maker, als de mensen hun weg bedenken zo, dat Gods eer hun doel is en Zijn wil hun regel, dan kunnen zij verwachten dat Hij door Zijn Geest en genade *hun gang zal sturen,* zodat zij niet zullen afraken van hun weg en hun doel niet zullen missen. Maar laat de mensen hun wereldlijke zaken met nog zoveel beleid schikken en regelen, en met nog zo grote waarschijnlijkheid van succes, toch heeft God de uitkomst in Zijn hand, en soms *stuurt Hij hun gang* naar hetgeen ze het minst bedoeld hebben. De bedoeling hiervan is ons te leren zeggen: Indien de Heere wil en wij leven zullen, zo zullen wij dit of dat doen, Jakobus 4:14, 15 en ons oog op God gericht te hebben, niet alleen in de grote wendingen van ons leven, maar bij iedere stap, die wij doen, Heere, richt mijn weg, 1 Thessalonicenzen 3:11.

Spreuken 16:10

Een Goddelijke spreuk is *op de lippen des konings.* Wij wensen dat dit als stelling altijd waar was, en het moet ons gebed zijn voor koningen en allen, die in hoogheid zijn dat *een Goddelijke spreuk* op hun lippen moge wezen, zowel in het geven van orders, opdat zij dit doen met wijsheid, als in het uitspreken van een vonnis, opdat dit in gerechtigheid zij, en die beide liggen opgesloten in *het gericht,* en dat daarin *hun mond niet zal overtreden* 1 Timotheus 2:1. Maar dikwijls is het anders, en daarom:

1. Kan het gelezen worden als een gebod, een voorschrift aan de koningen en rechters van de aarde, om wijs en beraden te zijn, laat hen rechtvaardig wezen en regeren in de vreze Gods, laat hen handelen met zoveel wijsheid en nauwgezetheid van geweten, dat er als een heilige Godsspraak zij in alles wat zij zeggen of doen, en dat zij door bovennatuurlijke beginselen worden geleid, laat hun mond niet overtreden in het gericht, want het gericht is Godes.

2. Het kan opgevat worden als een belofte aan alle goede koningen, dat indien zij in oprechtheid Gods eer op het oog hebben, leiding en bestuur van Hem begeren, Hij hun wijsheid en genade zal geven naar evenredigheid van de hoge plaats, die zij innemen, en de macht, die hun gegeven is. Toen Saul tot koning was gezalfd, heeft God hem een andere geest gegeven.

3. Het was waar betreffende Salomo, die dit geschreven heeft, hij had buitengewone wijsheid, ingevolge de belofte, die God hem gedaan had. Zie 1 Koningen 3:28.

Spreuken 16:11

1. De openbare rechtsbedeling door de magistraat is een inzetting Gods, daarbij wordt de weegschaal gehouden, en behoort ook gehouden te worden, door een vaste hand, en wij moeten ons er aan onderwerpen om des Heeren wil, en Zijn gezag zien in dat van de magistraat, Romeinen 13:I, 1 Petrus 2:13.

2. Het waarnemen van de gerechtigheid in de handel tussen mens en mens is mee door God ingesteld. Hij heeft de mensen wijsheid geleerd om schaal en gewicht te maken ten einde nauwkeurig recht te bepalen tussen koper en verkoper, opdat geen van beide onrecht tilde, en alle andere nuttige uitvindingen voor het bewaren des rechts zijn van Hem. Hij heeft ook door Zijn wet geboden, dat zij recht moeten zijn, daarom is het een grote belediging van Hem en van Zijn regering om te vervalsen, en aldus onder schijn van recht onrecht te doen, hetgeen goddeloosheid is ter plaatse van de gerechtigheid.

Spreuken 16:12

Hier is:

1. De hoedanigheid van een goede koning, die Salomo niet bedoelde tot zijn eigen lof, maar ter onderrichting van zijn opvolgers, zijn naburen, en de onderkoningen onder hem. Een goed koning doet niet alleen recht, maar het is hem een gruwel om anders te doen, hij haat het denkbeeld van onrecht te doen en het recht te verkeren, hij verafschuwt niet slechts het onrecht, dat door anderen gedaan wordt, maar verafschuwt het om het zelf te doen, hoewel hij het, macht hebbende, veilig en gemakkelijk zou kunnen.

2. Het welzijn van een goede koning, *door gerechtigheid wordt zijn troon bevestigd.* Hij, voor wie het een gewetenstaak is om een goed gebruik te maken van zijn macht, zal dit de beste beveiliging van zijn rijk en zijn regering bevinden, want hierdoor zullen zijn onderdanen zich aan hem verplicht gevoelen, zij zijn gerust, zijn zijn belangen toegedaan, en de zegen van God zal er op rusten, en die is een vaste basis voor de troon en een sterke wacht er om heen.

Spreuken 16:13

Hier is nog een andere hoedanigheid van goede koningen, namelijk dat zij hen, die *rechte dingen spreken*, liefhebben en een welbehagen in hen hebben.

1. Zij haten tafelschuimers en vleiers, en willen zeer gaarne dat allen, die hen omringen getrouw met hen zullen handelen, hun zullen zeggen wat waar is, hetzij die waarheid aangenaam of onaangenaam is, zowel nopens personen als omtrent zaken, opdat alles in het ware licht worde gesteld en niets worde verholen of vermomd, Hoofdst. 29:12.

2. Zij doen niet slechts zelf recht, maar dragen zorg om diegenen in hun dienst te gebruiken, die ook recht doen, hetgeen van het uiterste gewicht is voor het volk, dat niet alleen onderdanig moet zijn aan de koning als de opperste macht hebbende, maar ook aan de stadhouders, die van hem gezonden worden, 1 Petrus 2:13, 14. Een goed koning zal daarom diegenen op een post van macht en invloed stellen, die nauwgezet van geweten zijn, zullen spreken wat recht en verstandig is, recht en ter zake weten te spreken.

Spreuken 16:14-15

Deze twee verzen tonen de macht aan van koningen, die overal groot is, maar inzonderheid in die Oosterse landen, waar zij absoluut en willekeurig was wie zij wilden doodden zij, en wie zij wilden behielden zij in het leven, hun wil was wet. Wij hebben reden om God te danken voor onze goede staatsregeling, door welke het prerogatief van de vorst gehandhaafd wordt zonder nadeel voor de vrijheid van de onderdaan. Maar hier wordt te kennen gegeven

1. Hoe geducht *de grimmigheid eens konings is, zij is als de boden des doods,* de toorn van Ahasveros was dit voor Haman. Een toornig woord van een verbolgen koning is voor menigeen *een bode des doods* geweest en heeft sommigen even grote schrik en ontsteltenis bezorgd, alsof een doodvonnis over hen was uitgesproken. Hij moet wel een wijs man wezen, die de toorn eens konings weet te verzoenen met een woord, ter rechter tijd gesproken, zoals Jonathan eens de woede zijns vaders tegen David tot bedaren heeft gebracht, 1 Samuel 19:6. Een wijs onderdaan kan soms aan een vertoornd vorst datgene voorstellen, hetwelk zijn toorn tot bedaren brengt.

2. Hoe kostelijk en begerenswaardig des konings gunst is voor hen, die zijn misnoegen hebben gaande gemaakt, het is leven uit de doden als de koning met hen verzoend is. Voor anderen is het *als een wolk des spaden regens,* verfrissend en verkwikkend voor de aardbodem. Salomo heeft zijn onderdanen hieraan herinnerd, opdat zij niets zouden doen om zich zijn toorn op de hals te halen, maar er naar zouden streven om zich aan te bevelen in zijn gunst. Ons moet dit er aan herinneren hoezeer het zaak voor ons is om te ontkomen aan de toorn van de Koning der koningen en Zijn gunst te verkrijgen. Zijn misnoegen is erger dan de dood, en Zijn gunst beter dan het leven, en daarom zijn zij dwazen, die om aan de toorn te ontkomen van een aardse vorst en zijn gunst te verkrijgen, zich buiten de gunst werpen van God en zich blootstellen aan Zijn toorn.

Spreuken 16:16

Salomo verklaart hier niet slechts dat het beter is wijsheid te verkrijgen dan goud, Hoofdst. 3:14, 8:19, maar spreekt met overtuiging en zekerheid, als hij zegt dat het veel beter is, onuitsprekelijk veel beter, hij zegt het met bewondering: *Hoeveel beter!* Hij is verbaasd over de onevenredigheid er tussen, hij beroept zich ervoor op het geweten van de mensen. Oordeelt zelf hoeveel beter het is, en met een toevoeging van dezelfde strekking, namelijk dat *verstand te bekomen uitnemender is dan zilver* en al de schatten van koningen en hun gunstgenoten.

Hemelse wijsheid is beter dan wereldrijke rijkdom, en er boven te verkiezen. Genade is van meer waardij dan goud. Genade is de gave van Gods bijzondere gunst, goud slechts van Zijn gewone, Zijn algemene voorzienigheid. Genade is voor onszelf, goud voor anderen. Genade is voor de ziel en de eeuwigheid, goud alleen voor het lichaam en de tijd. Genade zal ons bijstaan in de stervensure, wanneer goud ons van generlei nut is.

Het verkrijgen van deze hemelse wijsheid is beter dan het verkrijgen van wereldrijke rijkdom. Velen geven zich zorg en moeite om rijkdom te verkrijgen, zonder dat hun dit gelukt, maar genade is nooit ontzegd geworden aan hen die haar in oprechtheid gezocht hebben. In het verkrijgen van rijkdom is ijdelheid en kwelling des geestes, maar blijdschap en voldoening des geestes in het verkrijgen van wijsheid, grote vrede hebben zij, die haar beminnen.

Spreuken 16:17

Het is de weg van de oprechten om zonde te vermijden, en alles wat erop gelijkt en er heenleidt, en dit is een baan, afgebakend op gezag, een spoor, dat gevolgd is door velen, die ons zijn voorgegaan, en waarop wij velen ontmoeten, die ons gezelschap houden, die weg is gemakkelijk te vinden, veilig te bereizen, zoals een heirbaan, Jesaja 35:8. Af *te wijken van het kwade* is verstand.

Het is de zorg van de oprechten, om hun eigen ziel te bewaren, opdat zij niet besmet worde door zonde en door de troebelen en de wederwaardigheden van deze wereld niet buiten staat geraken, om haar in hun lijdzaamheid te blijven bezitten en bovenal, opdat zij niet voor eeuwig zal omkomen, Mattheus 16:26. Het is daarom hun zorg om hun weg te bewaren, er noch ter rechter-, noch ter linkerhand van af te wijken maar voorwaarts te streven naar de volkomenheid. Zij, die getrouw blijven aan hun plicht verzekeren hun geluk. Bewaar uw weg, en God zal u bewaren.

Spreuken 16:18

Hoogmoed zal vallen. Zij, die *van een hogen geest zijn,* die van zichzelf denken boven hetgeen betamelijk is, en met minachting neerzien op anderen, die met hun hoogmoed God beledigen en anderen ontrusten, zullen naar beneden worden gebracht, hetzij door hun verderf. Het is Gods eer om de hoogmoedigen te vernederen, Job 40:6-7. Het is de daad van de gerechtigheid, dat zij, die zich verheven hebben naar de diepte worden gebracht. Farao, Sanherib, Nebukadnezar zijn hier voorbeelden van geweest. De mensen kunnen de hoogmoed niet straffen maar zullen of bewonderen of vrezen, en daarom zal God het straffen ervan in Zijn eigen handen nemen. Laat het gerust aan Hem over om met trotse mensen te handelen.

Het gebeurt dikwijls, dat trotse mensen het hoogmoedigst en onbeschaamdst zijn even voor hun verderf, zodat het een stellig teken is, dat zij zich op de rand ervan bevinden. Als hoogmoedige mensen Gods oordelen trotseren, en zich op de grootste afstand ervan wanen, dan is het een teken dat die oordelen aan de deur zijn, getuige het geval van Benhadad en van Herodes. Zie ook Daniel 4:31. Laat ons daarom de hoogmoed van anderen niet vrezen, maar hem grotelijks vrezen in onszelf.

Spreuken 16:19

Dit is een paradox, die de kinderen van deze wereld niet kunnen begrijpen, en waarmee zij niet willen instemmen, namelijk dat het beter is arm en nederig te wezen dan rijk en hoogmoedig te zijn.

1. Zij, *die de roof delen* zijn gemeenlijk hoogmoedig, zij waarderen zichzelf en verachten anderen, en met hun staat verheft zich hun hart, hun gemoed, zij dus, die zijn in deze wereld, hebben de vermaning nodig om niet hoogmoedig te zijn, 1 Timotheus 6:17. Zij, die hoogmoedig zijn, zich vooraan dringen, alles doen om bevordering te verkrijgen, zijn gewoonlijk degenen, *die de roof delen*, hem delen onder elkaar, het gaat hun naar de zin in de wereld, zij hebben het spel in handen.

2. Het is in alle opzichten beter lotgemeen te zijn met hen, wier staat gering is, en die er zich in schikken, dan om er naar te streven een groot aanzien in de wereld te hebben. Ootmoed kan ons wel blootstellen aan de verachting van de wereld, daar hij ons echter aanbeveelt in Gods gunst, bereidt hij ons voor Zijn genaderijke bezoekingen en voor Zijn heerlijkheid, beveiligt hij ons tegen vele verzoekingen, en bewaart hij de kalmte en rust van onze ziel, en dus is nederigheid veel beter dan die hovaardij, die hoewel zij de eer en de rijkdom van deze wereld verkrijgt, God tot des mensen vijand en de duivel tot zijn meester maakt.

Spreuken 16:20

Wijsheid bezorgt de mens achting en succes.

Hij, die een zaak met wijsheid behandelt, die een meester is in zijn beroep of bedrijf, en doet blijken dat hij verstand heeft van hetgeen hij onderneemt, die bedachtzaamheid heeft in zijn zaken, en zo hij over het een of ander onderwerp spreekt of schrijft, het op voegzame, gepaste wijze doet, *zal het goede vinden,* zal in goede reputatie komen, en waarschijnlijk goede zaken doen.

Maar het is alleen Godsvrucht, die de mens waar geluk verzekert. Als zij, die een zaak met wijsheid behandelen, hoogmoedig zijn, op hun eigen verstand steunen, kunnen zij wel enig goed vinden, maar er geen grote voldoening in smaken, maar hij, die *op de Heere vertrouwt,* en niet op zijn wijsheid, *is welgelukzalig,* en zal ten laatste beter slagen. Sommigen lezen het eerste gedeelte van het vers in dier voege, dat het uitgelegd wordt van Godsvrucht die inderdaad ook ware wijsheid is: *die op het woord verstandiglijk let* die achtgeeft op het Woord van God, Hoofdst. 13:13, *zal er het goede in vinden,* en er goed door ervaren. En *wie op de Heere vertrouwt,* vertrouwt op Zijn Woord, waar hij acht op geeft, *is welgelukzalig*.

Spreuken 16:21

Zij, die degelijke wijsheid bezitten, zullen er de eer van hebben, zij verkrijgen er een goede reputatie door, zij zullen *verstandige*, ernstige mannen *genoemd worden*, en men zal eerbied hebben voor hun oordeel. Doe hetgeen verstandig en goed is, en gij zult er de lof van hebben.

Zij, die bij hun wijsheid ook nog welsprekendheid bezitten, die zich gemakkelijk en op sierlijke wijze weten uit te drukken, hun wijsheid mee te delen, woorden te hunner beschikking hebben, een goede taal, zowel als een goede zin, *vermeerderen de lering*, of *de geleerdheid*, zij bevorderen kennis bij anderen, doen er goed mede, en hierdoor vermeerderen zij ook hun eigen mate van kennis. Zij voegen er lering bij, maken gebruik van de wetenschap en bewijzen alzo diensten aan het gemenebest van de geleerdheid. Wie heeft, en gebruikt wat hij heeft, die zal gegeven worden.

Spreuken 16:22

Door een wijs en goed man is altijd iets goeds te verkrijgen, zijn verstand is hem een springader des levens, die altijd vloeit en nooit kan uitdrogen, bij alle gelegenheden heeft hij iets te zeggen, dat leerrijk is en nuttig voor hen, die er gebruik van willen maken, oude en nieuwe dingen, voortgebracht uit zijn schat, het is tenminste *een springader des levens* voor hemzelf, hem overvloedige voldoening opleverende, met zijn gedachten onderhoudt en sticht hij zichzelf, zo niet anderen.

Door een dwaas is niets goeds te verkrijgen: zelfs zijn onderricht, zijn met zorg voorbereide en plechtige redevoeringen, zijn niets dan dwaasheid, zij zijn dwaas, gelijk hij zelf is, en hebben de strekking om anderen aan hem gelijk te maken. Als hij zijn best doet, het beste geeft van wat hij heeft, is het in vergelijking met het gewone spreken van een verstandig man, nog dwaasheid, een wijze spreekt beter aan tafel dan een dwaas op de stoel van Mozes.

Spreuken 16:23

Salomo had welsprekendheid geprezen, en de zoetheid van de lippen, vers 21, en scheen daaraan nog boven wijsheid de voorkeur te geven, maar hier verbetert hij zijn gezegde, als het ware, en toont aan dat welsprekendheid, tenzij er een goede schat van binnen is om haar te ondersteunen, van weinig waarde is. Wijsheid *in het hart is* de zaak, waar het op aankomt.

1. Deze is het, die ons bestuurt in het spreken, *de mond leert* wat hij moet spreken, wanneer en hoe hij moet spreken, zodat hetgeen gesproken wordt goed en gepast is, en op de rechte tijd wordt gesproken, want anders zou het, al zijn woorden nog zo fraai, beter zijn zo het niet gesproken ware.

2. Dat is het wat gewicht en belang bijzet aan hetgeen wij spreken, en er *de lering van zal vermeerderen,* kracht van betoog en klemmende argumenten, zonder welke een zaak, al wordt zij in nog zo fraaie bewoordingen voorgesteld, als beuzelachtig verworpen zal worden, als men haar van naderbij beziet. Snedige gezegden behagen het oor en strelen de verbeelding, maar het is lering op de lippen, die het verstand, het oordeel zal overtuigen en er invloed op zal uitoefenen, en daarvoor is wijsheid in het hart noodzakelijk.

Spreuken 16:24

De lieflijke redenen, welke hier aanbevolen worden, moeten dezulke wezen, die het hart van de wijzen leert, er lering aan toevoegt, vers 23, woorden van tijdige raadgeving, onderricht en vertroosting, woorden, genomen uit Gods Woord, want Salomo had van zijn vader geleerd om die zoeter te achten dan honing en honingzeem, Psalm 1-9:11. Deze redenen, of woorden, zijn voor hen, die ze weten te genieten:

1. Aangenaam, zij zijn *als de honingraat, zoet voor de ziel,* die er in proeft en smaakt dat de Heere goed is, niets is aangenamer voor de nieuwe mens dan het Woord van God, en de woorden, die er aan ontleend zijn, Psalm 119:103.

2. Gezond, vele dingen zijn aangenaam, die niet nuttig zijn, maar deze *lieflijke redenen zijn medicijn voor het gebeente,* voor de inwendige mens, zowel als *zoet voor de ziel,* zij maken, dat de beenderen, die door de zonde verbroken zijn, zich verheugen. Het gebeente is de kracht van het lichaam, en het goede Woord van God is een middel van geestelijke kracht, de krankheden genezende, die ons verzwakken.

Spreuken 16:25

Dit hadden wij tevoren, Hoofdst. 14:12, maar hier wordt het herhaald, als iets dat zeer noodzakelijk overdacht moet worden.

1. Bij wijze van waarschuwing aan ons allen, om ons te wachten voor zelfbedrog in de grote belangen van onze ziel, door te rusten in hetgeen ons *recht schijnt*, maar het in werkelijkheid niet is en ter voorkoming van zelfbedrog, door partijdigheid bij het onderzoeken van ons eigen hart, en om te bevorderen dat wij streng de wacht houden over onszelf.

2. Bij wijze van verschrikking van hen, wier weg niet recht is, niet zoals hij behoorde te wezen, hoe hij ook aan henzelf en aan anderen moge toeschijnen, het einde ervan zal gewis de dood zijn.

Spreuken 16:26

Dit is bedoeld om ons op te wekken tot naarstigheid, en ons aan te sporen om wat onze hand vindt om te doen, te doen met al onze macht, zowel in onze wereldlijke zaken als in het werk van de Godsdienst. Het is hartewerk dat hier bedoeld wordt, de arbeid van de ziel, die ons hier wordt aanbevolen.

1. Als hetgeen volstrekt noodzakelijk is, voortdurend smeekt onze mond er ons om, de noden en behoeften beide van ziel en lichaam zijn dringend, vereisen gestadige hulp, zodat wij of moeten werken, of moeten verhongeren. Beiden roepen om het dagelijks brood, en daarom moet er dagelijkse arbeid zijn, want in het zweet onzes aanschijns moeten wij eten, 2 Thessalonicenzen 3:10.

2. Als hetgeen onuitsprekelijk gewin zal opleveren, wij weten op welke boodschap wij uit zijn, hij, die arbeidt, zal de vrucht plukken van zijn arbeid, het zal *voor hemzelf zijn dat hij arbeidt*, hij zal zich verblijden in zijn werk en de arbeid van zijn handen eten. Als wij van de Godsdienst ons werk maken, zal God hem tot onze zegen en onze zaligheid maken.

Spreuken 16:27-28

Er zijn zodanigen, die niet slechts zelf ondeugend zijn, maar boosaardig zijn voor anderen, dat zijn de slechtsten van de mensen. Twee soorten ervan worden hier beschreven.

1. Dezulken, die iemand de eer van zijn goede naam benijden, en alles doen wat zij kunnen, om die door laster en verkeerde voorstellingen te vernietigen. Zij *graven kwaad op,* geven zich zeer veel moeite om het een of ander te ontdekken, waarop zij hun laster kunnen gronden, of dat er een schijn van waarheid aan kan geven. Als er niets boven de grond te vinden is, zullen zij, veeleer dan het te missen, er naar graven, opgraven wat verborgen is, of zeer ver terugzien, of door boze vermoedens en gissingen op te werpen, door boosaardige wenken en toespelingen hun doel zien te bereiken. Op de lippen van een lasteraar en achterklapper is *als een vuur,* niet alleen om de goede naam van zijn naaste te brandmerken, hem te beroken en te bezoedelen, maar *als een brandend vuur* om hem te verteren, en, hoe grote hoop hout zal een weinigje van dat vuur niet aansteken, en hoe moeilijk is die brand te blussen, Jakobus 3:5, 6.

2. De zodanigen, die iemand de troost van de vriendschap benijden en alles doen wat zij kunnen om die te verbreken, door aan beide zijden zulke inblazingen te doen, dat zij, die het nauwst aan elkaar verbonden waren, gedurende zeer lange tijd vertrouwelijk met elkaar hadden omgegaan, er van elkaar door vervreemd worden en er verwijdering tussen hen ontstaat. *Een verkeerd man,* die het niet van zich verkrijgen kan iemand anders lief te hebben dan zichzelf, ergert er zich aan om anderen in liefde te zien leven, en daarom stelt hij het zich ten taak om *krakeel in te werpen,* door aan mensen slechte hoedanigheden toe te schrijven, leugens van hen uit te strooien en hatelijke geruchten over te brengen van de voornaamste vrienden, teneinde hen van elkaar te scheiden, hen op elkaar te vertoornen, of tenminste achterdochtig van elkaar te maken. Het zijn slechte mannen, en ook slechte vrouwen, die zulke boze diensten bewijzen, zij doen het werk des duivels, en van hem zullen zij hun loon ontvangen.

Spreuken 16:29-30

Hier wordt ons nog een soort van slechte mensen beschreven, opdat wij noch zullen doen zoals zij doen, noch iets met hen van doen zullen hebben.

1. Dezulken, die, evenals Satan, al het kwaad doen dat zij kunnen door kracht en geweld, zoals briesende leeuwen, en niet alleen door bedrog en inblazingen, zoals listige slangen. Zij zijn *mannen des gewelds,* die alles doen door roof en verdrukking, die *hun ogen sluiten* om met de uiterste inspanning van hun geest *verkeerdheden te bedenken,* te overleggen hoe zij het grootst mogelijke kwaad kunnen veroorzaken aan hun naaste, hoe het krachtdadig te doen, maar met de meeste veiligheid voor henzelf, en dan *hun lippen bewegende* geven zij het woord van bevel aan hun agenten, hun werktuigen, *volbrengen zij het kwaad,* volbrengen zij het boze opzet, hun *lippen bijtende,* zo lezen het sommigen uit ergernis en boosheid. Als de goddeloze listige aanslagen bedenkt tegen de rechtvaardige, knerst hij over hem met zijn tanden.

2. Dezulken, die-wederom gelijk Satan alles doen wat zij kunnen om anderen te verlokken om zich met hen te verenigen om dit kwaad te doen, hen in een weg leidende die niet goed is, die noch eerlijk, noch achtbaar, noch veilig is, maar beledigend is voor God, en in het einde verderflijk zal blijken te zijn voor de zondaar. Aldus is het zijn oogmerk om sommigen te verderven in deze wereld door hen in benauwdheid en moeite te brengen, en anderen in de andere wereld door hen tot zonde te brengen.

Spreuken 16:31

Het behoort de grote zorg te zijn van oude lieden, om *op de weg van de gerechtigheid gevonden te worden*, de weg van Godsdienst en ernstige Godsvrucht. Beide God en de mens zullen op die weg naar hen uitzien, men verwacht dat zij, die oud zijn, goed en Godvruchtig zijn, dat de veelheid hunner jaren hen de beste wijsheid zal leren, laat hen dus op die weg gevonden worden. De dood zal komen, de Rechter is komende, de Heere is nabij, laat hen, teneinde van Hem bevonden te worden in vrede, op de weg van de gerechtigheid gevonden worden, 2 Petrus 3:14, bevonden worden alzo doende, Mattheus 24:46. Laat oude lieden oude discipelen zijn, laat hen tot het einde volharden *op de weg van de gerechtigheid*, waarop zij reeds sedert lang begonnen zijn te wandelen, opdat zij er op gevonden mogen worden.

Indien oude lieden *op de weg van de gerechtigheid gevonden worden*, dan zal hun hoge leeftijd hun eer wezen. De ouderdom, als zodanig, is achtbaar en gebiedt achting, voor het grauwe haar zult gij opstaan, Leviticus 19:32, maar indien hij op de weg van de goddeloosheid wordt gevonden, is zijn eer verbeurd, zijn kroon ontheiligd, in het stof gelegd, Jesaja 65:20. Indien oude lieden dus hun eer willen bewaren, dan moeten zij nog vasthouden aan hun oprechtheid, en dan zal hun grijsheid hun in waarheid een kroon zijn, dan zijn zij dubbele eer waardig. Genade is de heerlijkheid van de ouderdom.

Spreuken 16:32

Dit beveelt ons de genade van de zachtmoedigheid aan, die ons allen wel betaamt, maar inzonderheid hun, die op hoge jaren zijn, vers 31.

Merk op:

1. De aard ervan. Het is *lankmoedig te zijn* niet spoedig in toorn te worden ontstoken, niet geneigd te zijn om ieder verkeerd woord, of onvriendelijke bejegening euvel op te nemen, de tijd nemende om na te denken eer men zijn toorn naar buiten openbaart, opdat deze de perken van de betamelijkheid niet te buiten gaat, zo langzaam te zijn in ons naderen tot de toorn, dat wij gemakkelijk tot stilstand kunnen komen, en aldus tot verzoening worden gebracht, het is heerschappij te hebben over onze geest, onze lusten en neigingen, maar inzonderheid over onze hartstochten, onze toorn, deze onder bedwang houdende onder het nauwkeurig toezicht van Godsdienst en gezond verstand. Wij moeten onze toorn meester zijn, zoals God het is. Nahum 1:3.

2. De eer er van. Hij, die heerschappij verkrijgt en behoudt over zijn hartstochten, is *beter dan de sterke*, beter dan hij, die na een langdurig beleg *een stad inneemt*, of door een langdurige krijg een land tenonder brengt. Zie, een grotere, een meerdere, dan Alexander of Caesar is hier! Om de overwinning te behalen over onszelf en onze tomeloze hartstochten, daartoe wordt meer wijs beleid en een vaster en geregelder bestuur vereist, dan om de overwinning te behalen over de krijgsmacht eens vijands. Een zedelijke overwinning is voor een redelijk schepsel meer eervol dan een overwinning, die door ruw geweld wordt behaald. Het is een overwinning, die aan niemand kwaad doet, geen mensenlevens en geen schatten worden er aan opgeofferd, slechts enige lage lusten. Het is moeilijker, en daarom glorierijker, om een opstand in het eigen land te onderdrukken, dan om een inval van buitenlandse vijanden af te weren, ja zo groot is het gewin van de zachtmoedigheid, dat wij door haar meer dan overwinnaars zijn.

Spreuken 16:33

De Goddelijke voorzienigheid regelt en bestuurt de dingen, die voor ons volkomen toevallig zijn. Er geschiedt niets bij geval, en geen gebeurtenis wordt door een blind noodlot bepaald, maar alles hangt af van de wil en de raad Gods. Waar de mens oog noch hand in heeft, dat wordt alles door God gezien en gewerkt.

Als er door het lot te werpen een plechtig beroep wordt gedaan op Gods voorzienigheid ter beslissing van een gewichtige zaak, die anders niet of niet zo goed tot beslissing zou komen, dan moet God daarin worden gezien en wij moeten bidden dat God het lot besturen zal, 1 Samuel 14:41, Handelingen 1:24- en dan moeten wij er ook in berusten, overtuigd zijnde dat Gods hand het bestuur heeft, en dat die hand door oneindige wijsheid wordt geleid. Al de beschikkingen van Gods voorzienigheid in onze zaken moeten wij beschouwen als een besturing van ons lot, een beslissing van hetgeen wij in Gods hand hebben overgegeven, en er dus mee tevreden zijn.

HOOFDSTUK 17

1 Een droge bete, en rust daarbij, is beter, dan een huis vol van geslachte beesten met twist.
2 Een verstandig knecht zal heersen over een zoon, die beschaamd maakt, en in het midden der broederen zal hij erfenis delen.
3 De smeltkroes is voor het zilver, en de oven voor het goud; maar de HEERE proeft de harten.
4 De boosdoener merkt op de ongerechtige lip; een leugenaar neigt het oor tot de verkeerde tong.
5 Die den arme bespot, smaadt deszelfs Maker; die zich verblijdt in het verderf, zal niet onschuldig zijn.
6 De kroon de ouden zijn de kindskinderen, en der kinderen sieraad zijn hun vaderen.
7 Een voortreffelijke lip past een dwaze niet, veelmin een prins een leugenachtige lip.
8 Het geschenk is in de ogen zijner heren een aangenaam gesteente; waarhenen het zich zal wenden, zal het wel gedijen.
9 Die de overtreding toedekt, zoekt liefde; maar die de zaak weder ophaalt, scheidt den voornaamsten vriend.
10 De bestraffing gaat dieper in den verstandige, dan den zot honderdmaal te slaan.
11 Zekerlijk, de wederspannige zoekt het kwaad; maar een wrede bode zal tegen hem gezonden worden.
12 Dat een beer, die van jongen beroofd is, een man tegemoet kome, maar niet een zot in zijn dwaasheid.
13 Die kwaad voor goed vergeldt, het kwaad zal van zijn huis niet wijken.
14 Het begin des krakeels is gelijk een, die het water opening geeft; daarom verlaat den twist, eer hij zich vermengt.
15 Wie den goddeloze rechtvaardigt, en den rechtvaardige verdoemt, zijn den HEERE een gruwel, ja, die beiden.
16 Waarom toch zou in de hand des zots het koopgeld zijn, om wijsheid te kopen, dewijl hij geen verstand heeft?
17 Een vriend heeft te aller tijd lief; en een broeder wordt in de benauwdheid geboren.
18 Een verstandeloos mens klapt in de hand, zich borg stellende bij zijn naaste.
19 Die het gekijf liefheeft, heeft de overtreding lief; die zijn deur verhoogt, zoekt verbreking.
20 Wie verdraaid is van hart, zal het goede niet vinden; en die verkeerd is met zijn tong, zal in het kwaad vallen.
21 Wie een zot genereert, die zal hem tot droefheid zijn; en de vader des dwazen zal zich niet verblijden.
22 Een blij hart zal een medicijn goed maken; maar een verslagen geest zal het gebeente verdrogen.
23 De goddeloze zal het geschenk uit den schoot nemen, om de paden des rechts te buigen.
24 In het aangezicht des verstandigen is wijsheid; maar de ogen des zots zijn in het einde der aarde.
25 Een zotte zoon is een verdriet voor zijn vader, en bittere droefheid voor degene, die hem gebaard heeft.
26 Het is niet goed, den rechtvaardige ook te doen boeten, dat de prinsen iemand slaan zouden om hetgeen recht is.
27 Wie wetenschap weet, houdt zijn woorden in; en een man van verstand is kostelijk van geest.
28 Een dwaas zelfs, die zwijgt, zal wijs geacht worden, en die zijn lippen toesluit, verstandig.

Spreuken 17:1

Met deze woorden worden ons onderlinge liefde en eensgezindheid in het gezin aanbevolen, als zeer veel bijdragende tot veraangenaming van het menselijk leven.

1. Zij, die in eensgezindheid en kalmte leven, niet slechte vrij van naijver en verbittering, maar met elkaar wedijverende in wederzijdse tederheid, en er zich op toeleggen om elkaar vriendelijkheid en beleefdheid te bewijzen, leiden een zeer aangenaam leven, al nemen zij slechts een nederige plaats in in de wereld, waar zij hard moeten werken en slechts een schamel stuk brood verdienen. Er kan vrede en kalmte wezen, ook waar men geen drie maaltijden per dag heeft, mits men er tevreden is met hetgeen Gods voorzienigheid beschikt en men vertrouwen heeft in elkaar. Heilige liefde kan in een armoedige hut gevonden worden.

2:Zij, die in twist leven, altijd kibbelen en krakelen, altijd aanmerkingen op elkaar maken, leiden een zeer onaangenaam leven, al hebben zij ook overvloed van allerlei lekkernijen, *een huis vol van geslachte beesten.* Zij kunnen niet verwachten, dat de zegen van God zal rusten op hen of wat zij hebben, ze kunnen de rechte smaak niet hebben van hetgeen zij genieten, en nog minder kunnen zij vrede hebben in hun gemoed. Liefde zal een stuk droog brood verzoeten, maar twist zal een huis vol van geslachte beesten verzuren en verbitteren. Een weinigje van de zuurdesem van de boosaardigheid zal alle genot doorzuren.

Spreuken 17:2

1. Ware verdienste ligt niet in de uiterlijke waardigheid van de levensomstandigheden. Allen stemmen er mee in, dat in het gezin de zoon hogere waardigheid heeft dan de dienstknecht, Johannes 8:35. Toch gebeurt het soms dat de knecht verstandig is, een zegen en eer voor het gezin is, terwijl de zoon een dwaas is, de last en de schande van het gezin. Hoewel Abraham het denkbeeld niet kon verdragen, dat Eliezer van Damascus zijn erfgenaam zou zijn was deze toch de steun van het gezin, toen hij uitgezonden werd om een vrouw voor Izak te zoeken, terwijl Ismael, een zoon, er de schande van was toen hij Izak bespotte.

2. Wezenlijke waardigheid schuilt in verdienste. Als een knecht verstandig is en de zaken goed beheert, dan zal hem nog meer opgedragen en toevertrouwd worden, zal hij niet alleen heersen *met,* maar heersen *over een zoon, die beschaamd maakt,* want God en de natuur hebben het zo beschikt, dat de dwaas een knecht zal zijn desgenen, die wijs van hart is. Ja een verstandige knecht kan er misschien toe komen, dat zijn meester hem een kindsaandeel geeft in zijn bezittingen, hij in *het midden van de broederen de erfenis zal delen.*

Spreuken 17:3

Het hart van de kinderen van de mensen is onderworpen, niet alleen aan Gods beschouwing maar aan zijn oordeel. Gelijk *de smeltkroes is voor het zilver,* beide om het te toetsen en het te verbeteren, zo *proeft de Heere de harten* Hij onderzoekt en zuivert het, Jeremia 17:10. God proeft het hart door verdrukking en leed, Psalm 66:11, 12, dikwijls worden zij door God gekeurd in de smeltkroes, gekeurd en gelouterd, Jesaja 48:10.

Het is God alleen, die de harten proeft, de mensen kunnen hun *zilver* en goud beproeven in *de smeltkroes en de oven,* waardij bezitten geen dergelijk middel om elkanders hart te beproeven, dat wordt alleen gedaan door God die beide de doorgronder en soevereine Heer is van het hart.

Spreuken 17:4

Zij, die voornemens zijn kwaad te doen, ondersteunen zich door bedrog en leugen. *Een boosdoener* luistert met zeer veel genoegen naar *valse lippen,* die hem rechtvaardigen in hetgeen hij doet bij hen, die de openbare rust verstoren, met gretigheid leest hij smaadschriften die leugens en laster verspreiden tegen de regering en haar zoeken te ondermijnen.

Zij, die de vrijheid nemen leugens te spreken, horen ze ook zeer gaarne vertellen, *een leugenaar neigt het oor tot de verkeerde tong,* geeft acht op de boosaardige, kwaadsprekende tong ten einde iets te hebben om er zijn leugens op te baseren, iets, dat er een schijn van waarheid aan zou kunnen geven. Zondaren zullen elkanders handen sterken, en diegenen tonen zelf slecht te zijn, die naar bekendheid streven met en de hulp nodig hebben van hen die slecht zijn.

Spreuken 17:5

1. Zie hier aan welke grote zonde diegenen zich schuldig maken, die de armen vertreden met hun ontberingen de spot drijven, hun het geringe, armelijke van hun voorkomen voor de voeten werpen, misbruik maken van hun zwakheid en onmacht om hen te beschimpen en te beledigen, zij *smaden hun Maker*, beledigen en minachten Hem, die aan de armen de staat heeft toegewezen, waarin zij zich bevinden, hen erkent en voor hen zorgt, en die als het Hem behaagt, ons ook in die staat en toestand kan brengen. Laat hen, die aldus hun Maker smaden, weten dat zij er ter verantwoording voor geroepen zullen worden, Mattheus 25:40, 41, Spreuken 14:31.

2. Zie ook in hoe groot gevaar diegenen zijn van in zware benauwdheid te komen, die er zich in verblijden om het verderf, het leed van anderen te horen. *Die zich verblijdt in het verderf*, in de gedachte dat hij op kan bouwen op de ruïnen van anderen, er zich op vergast als de oordelen Gods zijn uitgegaan, hij wete dat hij *niet onschuldig zal zijn*, dat is: dat hij niet ongestraft zal blijven, de beker zal in zijn hand worden gegeven, Ezechiel 25:6, 7.

Spreuken 17:6

Zij zijn dit, dat is: zij behoorden dit te zijn, als zij zich waardiglijk gedragen, dan zijn zij het.

1. Als ouders op jaren zijn gekomen, dan is het hun een eer om kinderen na te laten en *kindskinderen,* die opgroeien en in de voetstappen treden van hun deugden, en waarschijnlijk de reputatie van hun geslacht zullen ophouden. Het is een eer voor een mens om zolang te leven, dat hij zijn kindskinderen ziet, Psalm 128:6, Genesis 50:23, in hen zijn huis gebouwd te zien, te zien dat zij waarschijnlijk hun geslacht zullen dienen naar de wil van God, dit kroont en voltooit hun welvaren in deze wereld.

2. Het is een eer voor kinderen, om wijze en Godvruchtige ouders te hebben, hen nog te hebben, als zij zelf reeds volwassen en gevestigd zijn in de wereld. Het zijn onnatuurlijke kinderen, die hun bejaarde ouders als een last beschouwen, denken dat zij te lang leven. Als de kinderen wijs en Godvruchtig zijn, dan is het een zeer grote eer voor hen om hun ouders tot steun en troost te wezen in de moeilijke dagen van hun ouderdom.

Spreuken 17:7

Twee dingen worden hier als iets zeer ongerijmds voorgesteld.

1. Dat mensen van geen naam of faam opperste gezagvoerders zijn. Wat kan meer onvoegzaam zijn dan dat dwazen, die er voor bekend staan dat zij weinig verstand of oordeel hebben, staan naar hetgeen boven hen is en waarvoor zij in geen enkel opzicht geschikt zijn. In Salomo's spreuken is een dwaas een goddeloze, aan wie *een voortreffelijke lip*, dat is: een voortreffelijke rede of sprake, niet voegt omdat zijn wandel zijn voortreffelijke rede logenstraft. Wat hebben zij Gods inzettingen te vertellen, die de tucht haten? Psalm 50:16. Christus wilde aan de onreine geesten niet toelaten te zeggen, dat zij wisten dat Hij de Zone Gods is. Zie Handelingen 16:17, 18.

2. Dat mensen van grote naam en faam bedriegers zouden zijn. Indien het een verachtelijk mens niet voegt om te willen spreken als een wijsgeer of een staatsman, en niemand acht op hem slaat, daar men ingenomen is tegen zijn karakter, dan is het nog veel onbetamelijker voor een prins, voor een man van eer, om zich zijn hoedanigheid en het vertrouwen, dat in hem gesteld wordt, ten nutte te maken om te kunnen liegen, te veinzen en er geen bezwaar in te zien om zijn woord te breken. Liegen voegt slecht aan ieder mens, wie hij ook zij, maar wel het slechtst aan een prins, maar zo verdorven is de hedendaagse politiek, dat zij beweert dat vorsten zich niet verder gebonden moeten achten aan hun woord, dan met hun belangen strookt, en "qui nescit dissimulare, nescit regnare. Wie niet weet te veinzen, weet niet te regeren."

Spreuken 17:8

Het doel van deze opmerking is aan te tonen:

1. Dat zij, die geld in de hand hebben, denken dat zij er alles mee doen kunnen. Rijke lieden beschouwen een beetje geld alsof het *een aangenaam gesteente,* een juweel, was, en schatten er zich naar, alsof het niet slechts een sieraad, maar macht was, en iedereen, tot zelfs de gerechtigheid toe, verplicht was op zijn wenken te letten. Zij verwachten dat deze schitterende diamant, naar welke zijde zij hem ook keren, aan iedereen de ogen zal verblinden, hen precies zal laten doen wat zij willen dat zij doen zullen in de hoop erop. Die het meeste geld heeft, zal het rechtsgeding winnen, geef rijke steekpenningen, en gij kunt hebben wat gij begeert.

2. Dat zij, die geld op het oog hebben en er hun hart op zetten, er alles voor zullen doen. Een kostbaar geschenk is als een juweel in de ogen van hem, die het aanneemt, het oefent een grote invloed op hem uit, en hij zal voorzeker op de weg gaan, waar het hem heenleidt, al is het ook tegen recht en gerechtigheid, en onbestaanbaar met hemzelf.

Spreuken 17:9

Het middel om vrede te bewaren onder betrekkingen, vrienden en geburen, is om van allen het beste te geloven, aan anderen niet te vertellen wat tegen hen gezegd of gedaan werd, wanneer dit niet volstrekt noodzakelijk is voor hun veiligheid, noch notitie te nemen van hetgeen tegen onszelf gezegd of gedaan wordt, maar beide te verontschuldigen en er de best mogelijke uitlegging aan te geven. Het was een feil, zie haar dus voorbij, het was uit vergeetachtigheid, en daarom vergeet het, misschien had men ons er niet eens mee op het oog, en dan behoeven wij het ons ook niet aan te trekken.

Het ophalen van fouten, van oude grieven, is het uitrukken van de liefde, en niets strekt meer om vrienden van elkaar te scheiden, onenigheid tussen hen teweeg te brengen, dan dat weer *ophalen van een zaak,* die verschil veroorzaakt heeft, want gewoonlijk verliezen zij niets in de herhaling, terwijl ze vergroot en verzwaard wordt, en de toorn er over nog bitterder wordt. De beste methode van vrede is een amnestie, een acte van vergeven en vergeten.

Spreuken 17:10

Eén woord is voor de wijze genoeg. Een zachte bestraffing zal niet slechts in het hoofd, maar in het hart van de wijze ingaan, en een krachtige invloed op hem uitoefenen. Een wenk aan het geweten mist zijn uitwerking niet.

Voor een dwaas volstaan geen slagen om hem zijn dwaling te doen inzien, hem er berouw van te doen hebben, en hem voorzichtiger te maken voor het vervolg. Hij, die dom en eigenzinnig is, zal zeer zelden nut en voordeel trekken uit strengheid. David wordt verzacht door Nathans woord: Gij zijt die man, maar Farao blijft hard onder al de plagen van Egypte.

Spreuken 17:11

Hier is de zonde en de straf van een weerspannige.

1. Zijn zonde. Hij is voorzeker *een boos man* die naar alle gelegenheden zoekt om tegen God te rebelleren en tegen de regering, die God over hem gesteld heeft, hen, die hem omringen tegen te spreken en met hen te twisten. Hij zoekt twist, zo lezen het sommigen. Er zijn mensen, die door een geest van tegenspraak worden gedreven, die tegenspreken om maar tegen te spreken, ondeugend voortgaan op hun boze weg, in weerwil van alle bedwang en bestraffing. Een weerspannige zoekt het kwaad, zo lezen het sommigen hij ziet uit naar iedere gelegenheid om de openbare vrede te verstoren.

2. Zijn straf. Omdat hij door geen zachte middelen tot inkeer gebracht wil worden, *zal een wrede bode tegen hem gezonden worden,* het een of ander ontzettende oordeel, al een bode van God. Engelen, de boden Gods, zullen gebruikt worden als dienaren van Zijn gerechtigheid tegen hem, Psalm 78:49. Satan, de engel des doods, zal op hem losgelaten worden, en de engelen des Satans. Zijn vorst zal een beambte zenden om hem te arresteren, een scherprechter om hem ter dood te brengen. Hij, die zijn verzenen tegen de prikkels slaat, wordt beloerd ten zwaarde.

Spreuken 17:12

Een driftig man is een onvernuftig man. Hij kan op andere tijden wel enige wijsheid hebben, maar als hij in onbetoomde drift is, dan is hij *een zot in zijn dwaasheid.* Het zijn dwazen in wier hart toorn verwijlt, en in wier gelaat toorn woedt. Hij heeft de mens van zich afgeschud, en is als een beer, een woedende beer, *een beer, die van jongen beroofd is* geworden. Hij is verzot op de bevrediging van zijn lusten en hartstochten, zoals een berin op haar welpen, (die, hoe lelijk ook, toch haar welpen zijn) even gretig in het najagen ervan als zij in het zoeken van haar welpen, als deze verloren of vermist zijn, en even vol van toom als hij in het najagen ervan tegengewerkt wordt.

Hij is een gevaarlijk man, valt iedereen aan, die hem in de weg staat, al is hij ook onschuldig, of al is hij zijn vriend, zoals een beer, die van jongen beroofd is, de eerste de beste, die hij tegenkomt, aanvalt als de rover van zijn jongen. Men kan gemakkelijker ontkomen aan of zich behoeden tegen een verworden beer, dan tegen een gewelddadig, verwoed man. Laat ons dus waken over onze hartstochten, opdat deze niet de bovenhand verkrijgen en kwaad aanrichten, en laat ons het gezelschap mijden van verwoede, toornige mensen, en aldus met onze eigen veiligheid te rade gaan. Geeft de toorn plaats.

Spreuken 17:13

Het is een boosaardig, schadelijk man, die hier wordt voorgesteld:

1. Als ondankbaar aan zijn vrienden, soms is hij zo dwaas en heeft hij zo weinig besef van de vriendelijkheid, die hem wordt bewezen, dat hij *kwaad voor goed vergeldt*. David heeft zodanigen ontmoet, die hem voor zijn liefde hebben tegengestaan, Psalm 109:4. Kwaad voor kwaad te vergelden is dom, maar *kwaad voor goed te vergelden is* duivels. Hij is voorzeker een boosaardig man, die, omdat hij besloten heeft geen vriendelijkheid te belonen, er zich over gaat wreken.

2. Als hierin onvriendelijk te zijn voor zijn eigen gezin, want hij brengt er een vloek over. Het is zo'n snode, gruwelijke misdaad dat zij gestraft zal worden, niet alleen in zijn persoon, maar ook in zijn nakomelingen, voor wie hij aldus toorn vergadert. Het zwaard zal van Davids huis niet wijken, omdat hij Uria's goede diensten met kwaad vergolden heeft. De Joden hebben Christus gestenigd om Zijn treffelijke werken, en daarom is Zijn bloed over hen gekomen en over hun kinderen.

Spreuken 17:14

1. Hier is het gevaar, dat er schuilt in *het begin van de twist*, een warm woord, een gemelijke opmerking, een toornige eis, een boosaardige tegenspraak brengt een andere teweeg, en die wederom een derde, en zo gaat het voort, totdat het blijkt te zijn als het doorsteken van een dam, als het water er een kleine doortocht door verkregen heeft, dan maakt het zelf de breuk groter, totdat de stroom alles met zich wegvoert en er geen tegenhouden meer aan is.

2. Een goede waarschuwing hiervan afgeleid, om ons te wachten voor het eerste vonkje van de twist, en het te blussen zodra het zich vertoont. Vrees het breken van het ijs, want als dit eens gebroken is, dan zal het nog verder breken. En daarom, laat er van af, niet alleen als gij er het ergste van ziet, want dan kan het te laat wezen, maar als gij er het begin van ziet, laat er van af reeds voor men er zich mee vermengt, of er zich in mengt, laat er van af, indien dit mogelijk ware, nog voor gij er mee begint.

Spreuken 17:15

Dit toont aan welk een belediging het is van God:

1. Als zij, aan wie de bedeling van het openbare recht is opgedragen, rechters, gezworenen, getuigen, het Openbaar ministerie, advokaten, de schuldigen vrijspreken, of de onschuldigen veroordelen, of ook maar in het minst daartoe medewerken, dit gaat lijnrecht in tegen het doeleinde van de regering, hetwelk is de goeden te beschermen en de kwaden te straffen, Romeinen 13:3, 4. Het is even tergend voor God om *de goddeloze te rechtvaardigen*, al geschiedt het ook uit medelijden, en "in favorem vitae om leven te redden", als om de rechtvaardige te verdoemen.

2. Als particuliere personen zonde en zondaren voorspreken, goddeloosheid bemantelen en verontschuldigen, of betogen voeren tegen deugd en Godsvrucht, en aldus de rechte wegen des Heeren verkeren, en verwarring brengen in de eeuwige onderscheiding tussen goed en kwaad.

Spreuken 17:16

Van twee dingen wordt hier gesproken met bewondering.

1. Gods grote goedheid voor de dwaze mens, door *koopgeld in zijn hand te geven om wijsheid te knopen,* wetenschap en genade te verkrijgen om hem voor beide werelden geschikt te maken. Wij hebben een redelijke ziel, de middelen van de genade, de twisting des Geestes, toegang tot God door het gebed, wij hebben tijd en gelegenheid. Hij die een goede bezitting heeft zo lezen het sommigen heeft hierdoor het voordeel om er wijsheid door te verkrijgen door onderwijs te Lopen. Het is dus een prijs van waarde, een talent, het is *een prijs in de hand* in bezit, het woord is nabij u, het is een prijs om te verkrijgen, voor ons eigen nut en voordeel, het is om wijsheid te verkrijgen, juist dus hetgeen wij, daar wij dwazen zijn, het meest nodig hebben. Wij hebben reden om ons er over te verwonderen, dat God zo onze nooddruft aanziet, ons zoveel voordelen en voorrechten schenkt, hoewel Hij voorzag dat wij er geen goed gebruik van zouden maken.

2. Des mensen grote boosheid, zijn veronachtzaming van Gods gunst en van zijn eigen belangen, hetgeen uiterst dwaas en onverklaarbaar is, hij heeft er geen hart voor, geen hart voor de wijsheid, die te verkrijgen is, noch voor de prijs, in het gebruik waarvan zij verkregen kan worden. Hij heeft geen hart, hij heeft noch de bekwaamheid, noch de wil, noch de moed om gebruik te maken van zijn voorrechten. Hij heeft zijn hart gezet op andere dingen, zodat hij geen hart heeft voor zijn plicht of voor de grote belangen van zijn ziel. Waarom zou een prijs verspild worden aan iemand, die hem zo onwaardig is?

Spreuken 17:17

Dit toont de kracht aan van de banden, waarmee wij aan elkaar verbonden zijn, en waarvan wij ons wel bewust moeten wezen.

1. Vrienden moeten *te allen* tijde trouw aan elkaar zijn, het is geen ware vriendschap, die niet standvastig is, zij zal het zijn, indien zij oprecht is, en voortkomt uit een goed beginsel. Zij, die grilziek of zelfzuchtig zijn in hun vriendschap, zullen niet langer liefhebben dan hun luim duurt of hun eigenbelang er door gediend wordt, en daarom draait hun genegenheid met de wind, en verandert zij met het weer, zwaluwvrienden, die in de zomer tot u heenvlieden, maar van u wegvliegen in de winter, aan zulke vrienden verliest men niets. Maar als de vriendschap verstandig, edelmoedig en hartelijk is, als ik mijn vriend liefheb omdat hij wijs is en deugdzaam en Godvruchtig, zal ik, zolang hij dit blijft, hem liefhebben, al zou hij ook tot armoede en schande vervallen. Christus is een vriend, die te allen tijde liefheeft, Johannes 13:1, en aldus moeten wij Hem liefhebben, Romeinen 5-35.

2. Bloedverwanten moeten zeer bijzonder zorgzaam en teder voor elkaar zijn in beproeving. Een broeder is geboren om een broeder of zuster te ondersteunen in benauwdheid aan wie hij door de natuur zo nauw verbonden is, dat hij zoveel dieper medegevoel kon hebben met hen in hun smart of onder hun lasten, en zoveel sterker geneigd en aangespoord zou zijn bij instinct als het ware om hen te helpen. Wij moeten dikwijls bedenken *waarvoor wij geboren* zijn, niet alleen als mensen maar in deze of die toestand, in deze of die betrekking. Wie weet of wij niet in zo’n gezin, zo’n familie, om zulke tijd als deze is, gekomen zijn? Wij beantwoorden niet aan het doel van onze bloedverwantschap, als wij er de plicht niet van vervullen. Sommigen nemen het aldus: Een vriend, die ten allen tijde liefheeft, is geboren, wordt een broeder in benauwdheid, en moet als zodanig gewaardeerd worden.

Spreuken 17:18

Hoewel hij vriendschap in benauwdheid of tegenspoed had aanbevolen, vers 17, moet toch niemand onder voorgeven van edelmoedigheid jegens zijn vrienden, onrecht doen aan zijn gezin, het ene deel van onze plicht moet in overeenstemming gebracht worden met het andere deel.

Het is een blijk van verstand, om zich zoveel mogelijk vrij te houden van schulden, en inzonderheid bang voor te wezen om voor iemand borg te blijven. Er kan een omstandigheid zijn, waarin het recht is voor een man om voor zijn vriend in diens afwezigheid zijn woord te verpanden, totdat deze het komt inlossen, maar *zich borg te stellen in de tegenwoordigheid van zijn vriend,* als deze ter plaatse is, onderstelt dat zijn woord niet zal aangenomen worden, daar hij of voor insolvent, of voor oneerlijk wordt gehouden. En wie zou dan veilig zijn woord voor hem kunnen verpanden?

Het zijn *verstandeloze mensen*, die gewoonlijk in die strik worden gevangen, ten nadele van hun eigen gezin, en daarom moet aan deze het beheer over hun eigen zaken niet gelaten worden, zij moeten onder curatele worden gesteld.

Spreuken 17:19

Zij, die twistziek zijn, laden zeer veel schuld op zich. *Die het gekijf liefheeft,* die in zijn wereldlijke zaken houdt van processen, in de Godsdienst een beminnaar is van strijdvragen en in de gewone omgang met de mensen een dwarsdrijver en tegenspreker is, zich nooit behaaglijk gevoelt dan wanneer hij in het vuur is, *heeft de overtreding lief,* want met die zonde gaan zeer veel andere zonden gepaard, en de weg ervan loopt bergafwaarts. Hij beweert op te komen voor de waarheid, voor haar eer en haar recht, maar in werkelijkheid bemint hij de zonde, die God haat.

Zij, die eerzuchtig zijn en naar hoogheid streven, stellen zich bloot aan zeer veel moeite en gevaar, en dikwijls eindigt het in hun verderf. Hij, *die zijn deur verhoogt,* zich een statig huis bouwt met een fraaie gevel, ten einde zijn naburen te overschitteren, zoekt zijn eigen verderf, en geeft zich zeer veel moeite om zichzelf ten ondergang te brengen. Hij maakt zijn deur zo hoog en zo wijd, dat zijn huis en zijn bezittingen er door heengaan.

Spreuken 17:20

Kwade voornemens te koesteren zal ons van generlei nut of voordeel zijn, er is niets door te behalen. *Wie verdraaid is van hart,* wie tweedracht zaait en vol is van toorn, kan zich niet vleien er iets bij te winnen, dat genoegzaam is om op te wegen tegen het verlies van zijn rust en reputatie, ook kan hij er geen redelijke voldoening in vinden, hij *zal het goede niet vinden.*

Schimpredenen te gebruiken zal ons tot groot nadeel zijn, *die verkeerd is met zijn tong,* boosaardig en beledigend, vuil en kwaadsprekend is, zal *in het* een of ander *kwaad vallen,* hij verliest zijn vrienden, tergt zijn vijanden, en haalt moeilijkheid over zijn eigen hoofd. Aan menigeen is een ongebreidelde tong zeer duur te staan gekomen.

Spreuken 17:21

Dit spreekt met nadruk uit wat veel wijze en Godvruchtige mensen zeer smartelijk ervaren, namelijk hoe verdrietig het is om een dwaas goddeloos kind te hebben. Zie hier:

1. Hoe onzeker onze aardse genietingen zijn, niet alleen worden wij er dikwijls in teleurgesteld, maar ook blijkt datgene het zwaarste kruis te zijn, waarvan wij ons de grootste voldoening hadden voorgesteld. Er was blijdschap als een mens ter wereld geboren werd, en toch, indien dat kind ondeugend blijkt te zijn, zal zijn eigen vader wensen dat het nooit geboren ware. De naam Absalom betekent zijns vaders vrede, maar hij was zijn grootste beroering. Het behoort de begeerte naar kinderen en het welbehagen hunner ouders in hen te matigen, dat zij een smart voor hen kunnen blijken te zijn, en het behoort het murmureren van een beproefde vader in zo'n geval tot zwijgen te brengen dat, indien zijn zoon een dwaas blijkt te wezen, deze een dwaas is, die hij zelf heeft voortgebracht, en dat hij dus zijn kruis moet opnemen, te meer wijl Adam een zoon naar zijn eigen beeld voortbrengt.

2. Hoe onverstandig wij zijn, als wij toelaten, dat een smart die over een ondeugend, onhandelbaar kind, zowel als iedere andere droefenis het besef in ons verdooft of wegneemt van duizenderlei zegeningen. *De vader van een dwaas* neemt die ramp zo ter harte, dat hij in *niets anders blijdschap heeft.* Dat heeft hij zichzelf te wijten, want er is genoeg blijdschap om zelfs tegen die smart op te wegen.

Spreuken 17:22

Het is gezond om blijmoedig te zijn. De Heere is voor het lichaam en heeft er niet alleen spijs voor voorzien, maar ook medicijn, en heeft ons hier gezegd dat *een blij hart* de beste medicijn is, niet een hart dat zich aan ijdele, vleselijke, zinnelijke vrolijkheid overgeeft Salomo zelf heeft van die vrolijkheid gezegd dat zij geen medicijn, maar waanzin is, het is geen spijs maar vergif. Wat maakt deze? Maar hij bedoelt een hart, dat zich verblijdt in God, Hem met blijdschap dient, en dan het aangename smaakt van uitwendige genietingen inzonderheid van aangename gesprekken. Het is een grote goedertierenheid, dat God ons toestaat vrolijk te zijn, en ons oorzaak geeft om blijmoedig te zijn, inzonderheid als Hij ons door Zijn genade een *hart* geeft om goedsmoeds te zijn. Dat zal *een medicijn goed maken,* zal het geneesmiddel krachtiger maken. Of, het doet goed als een medicijn voor het lichaam, het geschikt makende om te arbeiden. Maar zal vrolijkheid een medicijn wezen (versta het als afleiding of ontspanning), dan moet men er spaarzaam mee zijn, haar alleen gebruiken als het nodig is, zij moet niet tot voedsel worden gemaakt, maar als medicijn, "sub regimine, naar voorschrift en regel" worden gebruikt. De smarten van het hart dragen dikwijls zeer veel bij tot de ziekte van het lichaam, *een verslagen geest,* gedrukt onder de last van beproeving, en inzonderheid een consciëntie, gewond door de bewustheid van schuld en vrees voor toorn, *zal het gebeente verdrogen,* de natuurlijke vochten verslinden en het lichaam tot een geraamte maken. Daarom moeten wij waken en bidden tegen alle neigingen tot zwaarmoedigheid, want zij leiden ons in moeite, zowel als in verzoeking.

Spreuken 17:23

Zie hier:

1. Welk een boze zaak omkoperij is-hij *is een goddeloze,* die een geschenk aanneemt dat hem verbindt om een valse getuigenis af te leggen, of een onrechtvaardige uitspraak te doen. Als hij het doet, schaamt hij er zich over want hij neemt het geschenk in het geheim, hij neemt het *uit de schoot,* waar hij weet dat het voor hem gereed gelegd is, het is zeer zorgvuldig verborgen, en zo slim alsof hij het zo hij kon, voor zijn eigen geweten zou willen verbergen. *Een geschenk wordt uit de schoot van de goddeloze genomen,* zo lezen het sommigen, want hij is een slecht man, die steekpenningen geeft, zowel als hij, die ze aanneemt.

2. Hoe machtig zij is. Zij is van zo grote kracht, dat zij *de paden des rechts buigt*. De loop van het recht wordt niet slechts belemmerd, maar het recht wordt in onrecht verkeerd en het grootste onrecht gepleegd onder schijn van recht te doen.

Spreuken 17:25

Merk op:

1. Slechte kinderen zijn een beproeving voor beide ouders. Zij zijn een aanleiding tot toorn voor de vader dat is de betekenis van het oorspronkelijke, omdat zij zijn gezag met voeten treden, en van bittere smart voor de moeder, omdat zij misbruik maken van haar tederheid. De beide ouders daaronder lijdende, behoren zij elkaar tot troost te zijn, om er staande onder te kunnen blijven, en er naar te streven om het zo gemakkelijk voor elkaar te maken als zij kunnen, de moeder om de toorn des vaders te stillen, de vader om de smart van de moeder te verzachten.

2. Dat Salomo deze opmerking dikwijls herhaalt, is waarschijnlijk omdat hij zelf in dit geval verkeerde, maar in elk geval omdat het iets is, dat dikwijls voorkomt.

Spreuken 17:26

In geschillen tussen magistraten en onderdanen en zulke geschillen ontstaan dikwijls,

1. Moeten de magistraten wel toezien, dat zij nooit de rechtvaardigen doen boeten voor iets, waaraan zij geen schuld hebben, en in geen geval een verschrikking zijn voor goede werken want dat zou zijn hun macht te misbruiken en ontrouw te zijn aan het ambt, dat zij bekleden. *Het is niet goed*, het is zeer slecht en zal zeer slecht eindigen, welk ook het doel zij, dat zij er zich mee voorstellen. Als vorsten tirannen en vervolgers worden, zal hun troon noch veilig noch vast wezen.

2. Laat onderdanen toezien dat zij de regering niet laken omdat zij haar plicht doet, want het is onrecht om *prinsen te slaan om hetgeen recht is*, door hun bestuur te belasteren, of door heimelijk te pogen hun schade en nadeel toe te brengen, zoals de tien stammen, die gerebelleerd hebben, Salomo hebben gelaakt en zich ongunstig over hem hebben uitgelaten, omdat hij hun noodzakelijke belastingen heeft opgelegd. Sommigen lezen het: noch de oprechten te slaan om hetgeen billijk is. Magistraten moeten er voor waken, dat onder hen niemand lijdt voor wel doen, en zo moeten ook ouders hun kinderen niet door onrechtvaardige bestraffing tot toorn verwekken.

Spreuken 17:27-28

Op tweeërlei manier kan iemand tonen een wijs man te zijn.

1. Door zijn goed humeur, de zachtheid en kalmte van zijn geest. *Een man van verstand is kostelijk van geest,* hij is iemand, die wel acht geeft op zijn geest, opdat hij zij zoals hij moet wezen, en zich aldus in een gelijkmatige gemoedstoestand houdt, gemakkelijk voor zichzelf en aangenaam voor anderen. Een Godvruchtige geest is een kostelijke geest en maakt een mens beminnelijk en voortreffelijker dan zijn naaste. Hij is van een koele geest, zo lezen het sommigen, niet verhit door hartstocht, niet in beroering of wanorde gebracht door het geweld van verdorven neigingen. Een koel hoofd en een warm hart is een uitnemende samenvoeging van eigenschappen.

2. Door het goede bestuur over zijn tong.

a. Een wijs man zal een man zijn *van weinig woorden,* daar hij bevreesd is om verkeerd te spreken. *Wie wetenschap weet,* en poogt er goed mee te doen, beijvert zich om ter zake te spreken, en daarom zegt hij weinig, ten einde tijd te hebben om er over na te denken. Hij spaart zijn woorden, omdat het beter is ze te sparen dan ze verkeerd te gebruiken.

b. Dit wordt in het algemeen voor zo'n stellig teken van wijsheid gehouden, dat een dwaas de naam kan verkrijgen van een wijs man te zijn, zo hij slechts verstand genoeg heeft om *zijn lippen te sluiten,* te horen en te zien, en weinig te zeggen. Als een dwaas zwijgt, zal men hem voor wijs aanzien, zolang het tegendeel niet blijkt, omdat men denkt dat hij let op hetgeen anderen zeggen, ervaring er door verkrijgt, en met zichzelf te rade gaat over hetgeen hij zal zeggen, ten einde met gepastheid te spreken. Zie hoe gemakkelijk het is de goede mening van de mensen te verkrijgen, en hen te misleiden. Maar, *als een dwaas zwijgt,* kent God zijn hart en de dwaasheid, die er in gebonden is, en daarom kan Hij zich niet bedriegen in Zijn oordeel over de mensen.

HOOFDSTUK 18

1 Die zich afzondert, tracht naar wat begeerlijks; hij vermengt zich in alle bestendige wijsheid.
2 De zot heeft geen lust aan verstandigheid, maar daarin, dat zijn hart zich ontdekt.
3 Als de goddeloze komt, komt ook de verachting en met schande versmaadheid.
4 De woorden van den mond eens mans zijn diepe wateren; en de springader der wijsheid is een uitstortende beek.
5 Het is niet goed, het aangezicht des goddelozen aan te nemen, om den rechtvaardige in het gericht te buigen.
6 De lippen des zots komen in twist, en zijn mond roept naar slagen.
7 De mond des zots is hemzelven een verstoring, en zijn lippen een strik zijner ziel.
8 De woorden des oorblazers zijn als dergenen, die geslagen zijn, en die dalen in het binnenste des buiks.
9 Ook die zich slap aanstelt in zijn werk, die is een broeder van een doorbrenger.
10 De Naam des HEEREN is een Sterke Toren; de rechtvaardige zal daarhenen lopen, en in een Hoog Vertrek gesteld worden.
11 Des rijken goed is de stad zijner sterkte, en als een verheven muur in zijn inbeelding.
12 Voor de verbreking zal des mensen hart zich verheffen; en de nederigheid gaat voor de eer.
13 Die antwoord geeft, eer hij zal gehoord hebben, dat is hem dwaasheid en schande.
14 De geest eens mans zal zijn krankheid ondersteunen; maar een verslagen geest, wie zal dien opheffen?
15 Het hart der verstandigen bekomt wetenschap, en het oor der wijzen zoekt wetenschap.
16 De gift des mensen maakt hem ruimte, en zij geleidt hem voor het aangezicht der groten.
17 Die de eerste is in zijn twistzaak, schijnt rechtvaardig te zijn; maar zijn naaste komt, en hij onderzoekt hem.
18 Het lot doet de geschillen ophouden, en maakt scheiding tussen machtigen.
19 Een broeder is wederspanniger dan een sterke stad; en de geschillen zijn als een grendel van een paleis.
20 Van de vrucht van ieders mond zal zijn buik verzadigd worden; hij zal verzadigd worden van de inkomst zijner lippen.
21 Dood en leven zijn in het geweld der tong; en een ieder, die ze liefheeft, zal haar vrucht eten.
22 Die een vrouw gevonden heeft, heeft een goede zaak gevonden, en hij heeft welgevallen getrokken van den HEERE.
23 De arme spreekt smekingen; maar de rijke antwoordt harde dingen.
24 Een man, die vrienden heeft, heeft zich vriendelijk te houden; want er is een liefhebber, die meer aankleeft dan een broeder.

Spreuken 18:1

Het oorspronkelijke hier is moeilijk, en de tekst wordt dan ook verschillend opgevat.

1. Sommigen houden het voor een bestraffing van de begeerte om zonderling te schijnen. Er zijn mensen, die er een eer in stellen om met iedereen van gevoelen te verschillen, zich van ieders gezelschap af te zonderen, mensen, die alles tegenspreken wat gezegd wordt, en hun eigen denkbeelden, al zijn die ook nog zo ongerijmd, met hand en tand vasthouden. Het zijn verwaande lieden, die naar ijdele roem streven. Zij zoeken naar en bemoeien zich met hetgeen hun niet toekomt of aangaat. Zij zoeken overeenkomstig hun begeerte en bemoeien zich met iedere zaak, zij staan om over ieders zaken een oordeel uit te spreken, zij zijn gemelijk en trots. Zo zijn zij over het algemeen, die stijfkoppig en verwaand zijn, en aldus maken zij zich bespottelijk, en worden zij een kwelling voor anderen.

2. Onze vertaling, schijnt het op te vatten als een aansporing tot naarstigheid in het najagen van wijsheid. Als wij kennis en genade willen verkrijgen, dan moeten wij ze *begeren*, als hetgeen wij nodig hebben, en ons van groot nut en voordeel zal zijn, 1 Corinthiers 12:31. Wij moeten ons afzonderen van alles wat ons hiervan zou afleiden, of er ons in zou vertragen, ons terugtrekken uit het gewoel van de ijdelheden van deze wereld, en dan zoeken naar en ons vermengen met al de middelen en de onderrichting van de wijsheid, bereid zijn om ons moeite te geven en alle de methodes te beproeven om ons te verbeteren, ons bekend te maken met verschillende meedingen en denkwijzen, ten einde aldus alle dingen te onderzoeken en het goede te behouden.

Spreuken 18:2

Een dwaas kan voorwenden verstand te beminnen, en naar de middelen er van te zoeken, maar,

1. Hij heeft er geen wezenlijk vermaak in, het is slechts om zijn vrienden te behagen, of zijn eer op te houden, maar in werkelijkheid houdt hij niet van zijn boek of van zijn werk, van zijn Bijbel of van het gebed, hij zou zich liever als een gek aanstellen met allerlei spel en vermaak. Zij, die geen behagen vinden in wetenschap of Godsdienst, zullen met geen van beide iets weten uit te richten. Indien zij als een taak en last worden beschouwd, zal men er geen vordering in maken.

2. Hij heeft er geen goede bedoeling mede, hij wil slechts *dat zijn hart zich ontdekt*, dat hij iets heeft om mee te pronken, iets, dat een vernisje geeft aan zijn dwaasheid, om haar voor iets goeds te laten doorgaan, omdat hij gaarne zichzelf hoort spreken.

Spreuken 18:3

Hierin kan een dubbele zin gelegen zijn,

1. Dat goddeloze mensen spottende, minachtende mensen zijn, dat zij minachting uitstorten over anderen. Als de goddeloze in enigerlei gezelschap komt, in de scholen van de wijsheid komt, of in vergaderingen ter Godsverering, dan *komt ook de verachting* van God, van Zijn volk, Zijn dienaren, en van alles wat gezegd en gedaan wordt. Van hen, die onheilig zijn, kan men niets anders verwachten dan dat zij ook spotters zijn, zij zullen een *schande* en *versmaadheid* zijn, alles wat ernstig en betamelijk is zullen zij bespotten en beschimpen, maar laat wijze en Godvruchtige mensen daar geen acht op slaan, want het spreekwoord van de ouden zegt: Van de goddelozen komt zulke goddeloosheid voort.

2. Dat goddeloze mensen schandelijke lieden zijn, die verachting brengen over zichzelf, want God heeft gezegd dat die Hem versmaden, licht geacht zullen worden. Niet zodra is de zonde ingekomen, of de schande is haar gevolgd, en de zondaren maken zich verachtelijk. En zij brengen niet alleen verachting over zichzelf, maar ook *schande en versmaadheid* over hun gezin, hun vrienden, hun leraren, over allen, die in enigerlei betrekking tot hen staan. Diegenen dus, die hun eer willen behouden, moeten hun deugd behouden.

Spreuken 18:4

Er schijnt hier een sierlijke verplaatsing te zijn van de vergelijkingen.

1. *De springader van de wijsheid is als diepe wateren,* een verstandig, kundig man heeft een schat van nuttige dingen in zich, die hem bij alle gelegenheden voorziet van iets, dat hij kan zeggen en dat gepast en nuttig is. Dit is als *diepe wateren,* die geen gedruis maken en die nooit uitdrogen.

2. De woorden *des monds* van zo iemand zijn als *een uitstortende beek.* Hij heeft een grote gemakkelijkheid en vloeiendheid in het spreken, hij behoeft nooit naar woorden te zoeken, wat hij zegt is rein en fris, reinigend en verfrissend, uit zijn *diepe wateren* komt voort wat nodig is om hen te bevochtigen, die hem omringen, zoals de beken de laagliggende gronden bevochtigen.

Spreuken 18:4

Er schijnt hier een sierlijke verplaatsing te zijn van de vergelijkingen.

1. *De springader van de wijsheid is als diepe wateren,* een verstandig, kundig man heeft een schat van nuttige dingen in zich, die hem bij alle gelegenheden voorziet van iets, dat hij kan zeggen en dat gepast en nuttig is. Dit is als *diepe wateren,* die geen gedruis maken en die nooit uitdrogen.

2. De woorden *des monds* van zo iemand zijn als *een uitstortende beek.* Hij heeft een grote gemakkelijkheid en vloeiendheid in het spreken, hij behoeft nooit naar woorden te zoeken, wat hij zegt is rein en fris, reinigend en verfrissend, uit zijn *diepe wateren* komt voort wat nodig is om hen te bevochtigen, die hem omringen, zoals de beken de laagliggende gronden bevochtigen.

Spreuken 18:5

Dit veroordeelt rechtvaardiglijk hen, die, gebruikt wordende in de bedeling des rechts, het *recht buigen,*

1. Door moedwillig de ogen te sluiten voor der mensen misdaden, hen te beschermen en te steunen in verdrukking en geweld, en dat wel om hun hoge stand in de maatschappij en hun rijkdom, of wel uit persoonlijke voorliefde voor hen. Welke verontschuldigingen de mensen hier ook voor aanvoeren, het is gewis niet goed om aldus *het aangezicht des goddelozen aan te nemen,* het is een overtreding tegen God, een belediging van de gerechtigheid, een onrecht jegens de mensheid, en een wezenlijke dienst, bewezen aan het rijk van Satan en van de zonde. Op het voor en tegen van een zaak moet gelet worden, niet op de persoon.

2. Door uitspraak te doen tegen recht en billijkheid, omdat de persoon arm is en van gering aanzien in de wereld, of niet tot dezelfde partij behoort, of van een andere geloofsovertuiging is, of omdat hij een vreemdeling en uit een ander land is, dit is *de rechtvaardige in het gericht te buigen,* die ondersteund behoorde te worden, en die God staande zal houden.

Spreuken 18:6-7

Salomo heeft dikwijls aangetoond welk kwaad slechte mensen met hun ongebreidelde tong doen aan anderen-hier toont hij aan welk kwaad zij zichzelf doen.

1. Zij wikkelen zich in twisten, *de lippen des zots komen* zonder reden of roeping in *twist* door dwaze denkbeelden te opperen, die anderen zich verplicht achten tegen te staan, en zo is dan de twist begonnen, of door een tergende taal te voeren, die euvel opgenomen zal worden, en waarvoor voldoening zal worden geëist, of door mensen te trotseren en hun te zeggen dit of dat te doen, indien zij durven. Trotse, driftige mensen en dronkaards zijn dwazen, wier *lippen in twist komen.* Een wijs man kan tegen zijn wil in een twist betrokken worden, maar het is een dwaas, die er zich in begeeft als hij het zou kunnen vermijden, en hij zal er berouw van hebben als het te laat is.

2. Zij stellen zich bloot aan tuchtiging. *De mond van de dwaas roept* wel waarlijk om *slagen,* hij heeft datgene gezegd, hetwelk verdient gestraft te worden met slagen, en zegt nog hetgeen met slagen beteugeld moet worden, zoals Ananias onrechtvaardiglijk geboden heeft dat men Paulus op de mond zou slaan.

3. Zij storten zich in het verderf. De *mond eens zots,* die het verderf is geweest, of had willen zijn, van anderen, blijkt ten laatste zijn *eigen verderf te zijn,* misschien bij de mensen. Timers mond was zijn eigen verderf, en Adonia, die tegen zijn leven heeft gesproken, en als een dwaas zich door zijn zot gepraat aan gevangenisstraf of verbeurdverklaring van goederen heeft blootgesteld, dan zal hetgeen hij tot zijn ontschuldiging denkt aan te voeren, zijn beschuldiging zijn, zijn lippen zijn nog altijd een *strik van zijn ziel,* waarin hij al meer en meer verstrikt raakt. Ik elk geval, als de mensen door hun boze woorden voor Gods rechterstoel veroordeeld zullen worden, dan zal hun mond hun verstoring zijn, en hun verderf zal er zo door verzwaard worden, dat hun geen droppel water, niet de minste vertroosting zal toegestaan worden, om hun tong te verkoelen, die hun strik is en hun pijnigster zal zijn.

Spreuken 18:8

Oorblazers zijn zij, die heimelijk van huis tot huis geruchten verbreiden, waarin misschien enige waarheid kan zijn, maar die geheimen zijn, welke niet openbaar gemaakt mogen worden, of laaghartig verminkt en verkeerd voorgesteld worden, en meegedeeld worden met het doel om de goede naam van de mensen te vernietigen, hun vriendschapsbetrekkingen te verbreken, kwaad te stichten tussen bloedverwanten en naburen en hen tegen elkaar in het harnas te jagen. Nu wordt hier gezegd dat de woorden van de zodanigen zijn:

1. Als wanneer mensen gewond zijn, aldus de lezing in de kanttekening. Zij doen zich voor alsof zij zeer aangedaan zijn door het wangedrag van die of die, smart over hen gevoelen, en zij beweren dat het met de grootste smart en weerzin is, dat zij er van spreken, zij zien er uit alsof zij er zelf door gewond waren, terwijl zij in werkelijkheid zich verblijden in de ongerechtigheid, en het boze gerucht met zeer veel genoegen mededelen. Zo schijnen hun woorden te zijn, maar zij dalen als vergif in *het binnenste des buiks*, nadat de pil aldus verguld of gesuikerd werd.

2. Als wonden, zo heeft het de tekst, als diepe wonden, dodelijke wonden, wonden in *het binnenste des buiks*, in de borst of in de onderbuik, waar wonden dodelijk zijn. De woorden van de oorblazer wonden hem, van wie zij worden gesproken, Zijn eer en zijn belang, en hem tot wie zij worden gesproken, zijn liefde en zijn barmhartigheid, zij veroorzaken hem zonde, hetgeen een wonde is in de consciëntie, misschien schijnt hij er geen acht op te slaan, maar zij wonden onmerkbaar door zijn genegenheden te vervreemden van iemand, die hij behoorde lief te hebben.

Spreuken 18:9

Verkwisters zijn zeer slechte huishouders, diegenen worden niet slechts terecht gebrandmerkt als dwazen, maar zullen zeer slecht rekenschap kunnen geven aan God van de talenten, welke hun waren toevertrouwd, die hun goed doorbrengen, boven hun vermogen leven, meer uitgeven en wegschenken dan zij kunnen missen, en aldus in werkelijkheid wegwerpen wat zij hebben, of het tot algeheel verval laten komen.

Luiheid is niet beter. Hij, die traag en nalatig is in zijn werk, wiens handen hangen, dat is de betekenis van het oorspronkelijke die, zoals wij zeggen, met zijn duimen in zijn mond staat, zijn werk veronachtzaamt, het niet doet, of het doet alsof hij het niet deed, is een eigen broeder van de verkwister, hij is een even grote dwaas, en even zeker op weg naar armoede, de een verstrooit wat hij heeft, de ander laat het door zijn vingers glijden. Die opmerking is maar al te waar in de zaken van de Godsdienst. Hij, die beuzelachtig en onverschillig is in het gebed, in het luisteren naar de Evangelieprediking, is een broeder van hem, die in het geheel niet bidt of naar de prediking des Woords luistert, en nalatigheid in plichtsbetrachting is even noodlottig voor de ziel als het bedrijven van zonde.

Spreuken 18:10

Hier is:

1. Gods algenoegzaamheid voor de heiligen, Zijn *naam is* hun *een sterke toren,* waarin zij kunnen rusten als zij vermoeid zijn, en de toevlucht kunnen nemen als zij vervolgd worden, waar zij opgeheven kunnen worden boven hun vijanden en tegen hen worden versterkt. Er is genoeg in God en in de ontdekkingen, die Hij van zichzelf aan ons gedaan heeft, om ons te allen tijde gerust te doen zijn, de schatten, weggelegd in die toren, zijn voldoende om hen te verrijken, hun een voortdurend feestmaal op te leveren, de sterkte van die toren volstaat om hen te beschermen, de naam des Heeren is al hetgeen, waardoor Hij zich bekend gemaakt heeft als God, en onze God, niet alleen Zijn titels en eigenschappen, maar Zijn verbond en al de beloften ervan, deze vormen een toren, een sterke toren voor Gods volk, die ondoordringbaar en onneembaar is.

2. Der heiligen veiligheid in God, hij is een sterke toren voor hen, die er als zodanig gebruik van weten te maken. Door geloof en gebed, door steunen en vertrouwen op God lopen de rechtvaardigen er heen als tot hun vrijstad, er zeker van zijnde dat zij deel hebben aan Gods naam, ontvangen zij er de vertroosting en het voordeel van, zij gaan uit uit zichzelf, trekken zich terug uit de wereld, leven boven, wonen in God, en God woont in hen, en zo zijn zij veilig, zij achten zich veilig, en zullen bevinden dat zij het ook werkelijk zijn.

Spreuken 18:11

De vaste en getrouwe bescherming beschreven hebbende van de rechtvaardige, vers 10, toont hij nu hier wat de valse en bedrieglijke beschutting is van de rijke, die zijn deel en schat heeft in de dingen van deze wereld, en er zijn hart op zet, hij verwacht evenveel van zijn rijkdom als een Godvruchtige van zijn God, en stelt er ook evenveel vertrouwen op.

Zie:

1. Hoe hij zich steunt, hij maakt zijn rijkdom tot zijn sterke stad, waarin hij woont, waarin hij met zeer veel zelfingenomenheid heerst, alsof hij een gehele stad onder zijn bestuur en bevel had. Het is zijn *sterke stad,* waarin hij zich verschanst en dan alle gevaar trotseert alsof niets hem kon schaden. Zijn rijkdom is zijn muur, die hem ontsluit, en hij denkt dat het *een verheven muur is,* die met geen stormladders beklommen kan worden, en waar men dus niet overheen kan komen, Job 31:24, Openbaring 18:7.

2. Hoe hij zich hierin bedriegt, het is *een sterke stad* en *een verheven muur,* doch slechts *in zijn verbeelding,* het zal blijken dat het dit niet in werkelijkheid is, maar als een huis, dat op het zand gebouwd is, zal het de bouwer falen als hij het het meest nodig heeft.

Spreuken 18:12

Hoogmoed is het voorteken van verderf, en het verderf zal ten laatste de straf wezen van de hoogmoed, want *voor de verbreking* zijn, door het rechtvaardig oordeel Gods, de mensen gewoonlijk zo verblind, dat zij hoogmoediger zijn dan ooit, opdat hun verderf zoveel zekerder en te zwaarder zal zijn. Of, indien dit niet altijd het geval is, zal toch het hart, dat door hoogmoed opgeheven werd, tot een val komen, Hoofdst. 16:18.

Ootmoed is het voorteken van eer, en bereidt er de mens voor, en eer zal ten laatste de beloning wezen van ootmoed, zoals hij tevoren gezegd had, Hoofdst. 15:33. Wat de mensen zo ongaarne geloven, moet hun dikwijls worden gezegd.

Spreuken 18:13

Ziehier hoe de mensen zich blootstellen aan schande, juist door hetgeen waarvoor zij eer en toejuiching hoopten te verkrijgen.

1. Sommigen verhovaardigen er zich op vlug van begrip te zijn, zij *antwoorden eer zij gehoord hebben,* geheel, of teneinde toe gehoord hebben, ja reeds zodra zij ervan horen. Zij denken dat het hun een eer is terstond partij te kiezen, en als zij een zaak van een zijde gehoord hebben, denken zij dat zij zo duidelijk en eenvoudig is, dat zij zich niet de moeite behoeven te geven om haar ook van de andere zijde te horen, zij zijn er al genoeg van op de hoogte en achten zich volkomen in staat om er over te kunnen oordelen. Maar hoewel een vlug begrip zeer aangenaam is om er mee te spelen, zijn het toch een gegrond oordeel en degelijk gezond verstand, die zaken doen.

2. Zij, die er zich op verhovaardigen vlug van bevatting te zijn, moeten gewoonlijk het rechtmatig verwijt horen van ongepast en ijdel te zijn. Het is dwaas voor een mens om van iets te willen spreken, waarvan hij geen verstand heeft, of een oordeel uit te spreken over een zaak, waarmee hij niet waarlijk en volkomen bekend is, en als hij het geduld niet heeft gehad om er een grondig onderzoek naar in te stellen, en, zo het zijn dwaasheid is, dan is het ook zijn schande.

Spreuken 18:14

Uitwendige verdrietelijkheden zijn draaglijk. zolang de geest zijn kalmte kan behouden. Wij zijn in deze wereld onderhevig aan vele rampen, aan vele krankheden van het lichaam, aan rampen ten opzichte van onze goede naam en onze bezittingen, die wij kunnen dragen, en waaronder wij staande kunnen blijven, als wij slechts lijdzaam zijn en goede moed hebben, in staat zijn om met verstand en vastberadenheid te handelen, inzonderheid als wij een goed geweten hebben, en als dat voor ons getuigt. En als *de geest eens mans zijn ziekte zal ondersteunen*, veel meer nog zal dan de geest eens Christens hem ondersteunen, of liever de Geest van God, getuigende en werkende met zijn geest ten dage van de benauwdheid.

De bekommernissen en angsten van de geest zijn van alle het moeilijkst te dragen, deze wonden de schouders, die de andere lasten hebben te dragen. Als de geest verslagen is door een stoornis van het verstand, door gedruktheid onder moeilijkheden, waarin die ook bestaan, en wanhoop aan hulp of uitkomst, indien de geest verslagen is door ontzettende angsten voor Gods toorn vanwege de zonde, en de schrikkelijke verwachting des oordeels en de hitte des vuurs, wie kan dit dragen? Een verslagen geest kan zichzelf niet helpen, en anderen weten ook niet hoe zij hem zouden kunnen helpen. Daarom is het wijs om een onergerlijk geweten te bewaren.

Spreuken 18:15

Zij, die verstandig zijn, zullen wetenschap zoeken, hun oor en hun hart er op toeleggen om haar te verkrijgen, hun oor om naar de middelen van de wetenschap te luisteren, en hun hart om geloof te mengen met hetgeen zij horen, en er een goed gebruik van te maken. Zij, die verstandig zijn, denken niet dat zij verstand genoeg hebben, maar zien in dat zij nog meer behoeven, en hoe verstandiger iemand is, hoe meer begeerte hij zal hebben naar kennis, de kennis van God en van zijn plicht en de weg naar de hemel, want dat is de beste kennis.

Zij, die op verstandige wijze wetenschap zoeken, zullen gewis wetenschap verkrijgen, want tot de zodanigen heeft God nooit gezegd: Zoekt tevergeefs. Zoekt en gij zult vinden. Als het oor haar zoekt, zal het hart haar verkrijgen en behouden, en er door verrijkt zijn. Wij moeten wetenschap verkrijgen, niet slechts in ons hoofd, maar in ons hart, er de geur en smaak van verkrijgen, wat wij weten toepassen op onszelf, en er de kracht en de invloed van ervaren.

Spreuken 18:16

Van hoe grote kracht giften en steekpenningen zijn, heeft hij tevoren aangeduid, Hoofdst. 17-8, 23. Hier toont hij de kracht aan van gaven, geschenken, zelfs van minderen aan hen, die boven hen zijn en veel meer hebben dan zij hebben. Een goed geschenk zal ver gaan:

1. Om iemand zijn vrijheid te bezorgen. De gift eens mensen zal hem, als hij in de gevangenis is, *ruimte maken*, zijn invrijheidstelling teweegbrengen. Er zijn hovelingen, die, als zij hun invloed aanwenden, zelfs ten gunste van de verdekte onschuld, verwachten er een beloning, een geschenk voor te zullen ontvangen. Of, indien een gering man niet weet hoe toegang te verkrijgen tot een aanzienlijk man, dan kan hij dit door een fooi aan diens knechten, of een geschenk aan hemzelf, die zullen hem ruimte maken.

2. Om bevordering te verkrijgen. Het zal hem er toe brengen om *voor het aangezicht van de groten* te komen, neer te zitten onder hen in eer en macht. Zie hoe verdorven deze wereld is, als giften van de mensen en gaven voor hen doen kunnen wat hun verdiensten niet voor hen kunnen doen, al zijn die ook nog zo groot, ja voor hen kunnen verkrijgen hetgeen, waartoe zij niet waardig zijn en waarvoor zij ongeschikt zijn, en geen wonder, dat zij steekpenningen aannemen in hun ambt, die er steekpenningen voor gegeven hebben. "Vendere jura potest emerat ille prius, Hij, die recht kocht, kan het ook verkopen."

Spreuken 18:17

Dit toont aan dat een verhaal goed of geloofwaardig is, totdat een ander verhaal gedaan wordt.

1. Die het eerst aan het woord is, zal de zaak op zijn manier voorstellen, alleen datgene mededelen, wat te zijnen gunste pleit, zodat zijn zaak goed en recht schijnt, hetzij zij dit in werkelijkheid al of niet is.

2. De eiser, zijn getuigenis afgelegd hebbende, is het recht, dat de gedaagde gehoord zal worden, dat hem toegestaan zal worden de getuigen te confronteren, hen door de tegenpartij te laten ondervragen, een "kruisverhoor" te laten ondergaan en het leugenachtige en bedrieglijke aan te tonen van hetgeen beweerd werd, waardoor Misschien een geheel ander licht over de zaak zal geworpen worden. Daarom moeten wij gedenken dat wij twee oren hebben, om beide zijden te horen eer wij ons oordeel uitspreken.

Spreuken 18:18

Geschillen komen gewoonlijk voor onder de machtigen, die naijverig zijn op hun eer en hun macht, en voor beide op het uiterste puntje van hun recht staan, ervan overtuigd zijn dat zij volkomen in staat zijn om dat recht te handhaven, en zich dus nauwelijks willen verwaardigen om tot de noodzakelijke voorwaarden van een schikking toe te treden, terwijl zij die arm zijn, gedwongen zijn om vreedzaam te wezen en zich verliezen te getroosten.

Zelfs de geschillen van de machtigen kunnen beëindigd worden door het lot, indien zij op geen andere wijze kunnen bijgelegd worden, en soms beter dan door eindeloze argumenten of door het doen van concessies, waarin ongaarne bewilligd wordt, terwijl het geen verkleining voor iemand is om te berusten in de beslissing van het lot, als men daar de toevlucht toe heeft genomen. Om twisten te voorkomen werd Kanaän verdeeld door het lot, en indien het lot niet ontheiligd was geworden door het voor speelzucht te misbruiken, dan zou er ook nu nog veel gebruik van gemaakt kunnen worden om menig twistgeding tot beslissing te brengen, beide tot eer van God en tot voldoening van de partijen, mits het geschiedt met gebed en met de behoorlijke plechtigheid, deze en andere Schriftuurplaatsen schijnen hiernaar te onderwijzen, inzonderheid Handelingen 1:26. Indien de wet een loterij is zoals sommigen haar genoemd hebben, dan zou het goed wezen dat een loterij wet ware.

Spreuken 18:19

Er moet grote zorg worden gedragen om twisten te voorkomen onder bloedverwanten en degenen, die een bijzondere verplichting jegens elkaar hebben, niet alleen omdat zij geheel onnatuurlijk en volstrekt onbetamelijk zijn, maar omdat onder de zodanigen de dingen gewoonlijk zeer hoog worden opgenomen, en de gevoeligheid en wrok zeer licht te ver gedreven worden. Wijsheid en genade zouden het ons inderdaad zeer gemakkelijk maken om onze bloedverwanten en vrienden vergeving te schenken, als zij ons beledigd hebben, maar het bederf maakt het zeer moeilijk hun te vergeven, laat ons dus er ons voor wachten om een broeder een ondienst te doen, ondankbaarheid is zeer tergend.

Grote moeite moet gedaan worden om geschillen tussen bloedverwanten tot een goede oplossing te brengen, en dat wel zo spoedig mogelijk, -omdat het een zeer moeilijk werk is en bijgevolg ook des te meer eervol zo het gedaan wordt. Ezau was een beledigde broeder, en scheen moeilijker te winnen dan een sterke stad, maar door een werk van God in zijn hart in verhoring van Jakobs gebed, werd hij gewonnen.

Spreuken 18:20

Ons geestelijk welvaren hangt zeer veel af van het getuigenis van ons geweten voor ons of tegen ons. Evenals in Hoofdst. 20:27 is de buik hier genomen voor het geweten. Nu is het van groot gewicht voor ons of dat tevreden, voldaan is, en waarvoor het voldaan is, daarnaar zal dan ook onze voldoening en onze innerlijke vrede wezen.

Het getuigenis van ons geweten zal voor ons wezen of tegen ons zijn, al naar wij al of niet onze tong goed bestuurd en beheerst hebben. Naar *de vrucht des monds* goed of slecht is tot ongerechtigheid of tot gerechtigheid, zal de hoedanigheid van de man zijn, en bijgevolg het getuigenis van zijn geweten hem aangaande. "Wij behoren even zorgzaam te zijn omtrent de woorden, die wij spreken, als aangaande de vruchten van onze bomen, of de voortbrengselen van de aarde, die wij moeten eten, want naar die zijn: gezond, of ongezond, zo zal het genot of de pijn zijn, waarvan wij vervuld worden," zegt bisschop Patrick.

Spreuken 18:21

Naar het gebruik, dat iemand maakt van zijn tong, kan hij beide aan anderen en aan zichzelf zeer veel goed of zeer veel kwaad doen. Menigeen heeft door een boze tong zichzelf de dood berokkend, of aan anderen door een valse tong. Daarentegen heeft menigeen door een zachtmoedige, wijze tong zijn eigen leven gered, of er het aangename en de behaaglijkheid van veroorzaakt, en het leven van anderen gered door een tijdige getuigenis of voorspraak voor hen. En indien wij door onze woorden gerechtvaardigd of veroordeeld moeten worden, dan zijn ongetwijfeld *dood en leven in het geweld*, dat is: in de macht *van de tong.*

Der mensen woorden zullen geoordeeld worden naar de neigingen, waarmee zij ze spreken. Hij, die niet alleen goed en recht spreekt, (hetgeen een slecht man doen kan om zijn eer op te houden, of zijn gezelschap te behagen), maar gaarne zo spreekt, goed spreekt door keus en met genot, voor hem zal dit leven zijn, maar voor hem, die verkeerd spreekt, (hetgeen een goed man doen kan door vergissing of onachtzaamheid) maar het bemint om zo te spreken, Psalm 52:5, zal het de dood wezen. Naar de mensen het liefhebben, zullen zij de vrucht ervan eten.

Spreuken 18:22

Een goede huisvrouw is een grote zegen voor een man. Hij, die een vrouw vindt, dat is een vrouw, die waarlijk vrouw is, (een slechte vrouw verdient niet bij zo'n eervolle naam genoemd te worden) die vindt een hulp als tegenover hem, dat is in het oorspronkelijke de betekenis van het woord huisvrouw, wie zo een gezocht heeft met zorg en met gebed, en gevonden heeft wat hij zocht, die heeft *een goede zaak* gevonden, een juweel van grote waarde, een zeldzaam juweel, hij heeft gevonden hetgeen niet alleen meer dan iets anders wat het ook zij, zal bijdragen tot zijn welzijn en genot in dit leven, maar hem zal voorthelpen op de weg naar de hemel.

God moet daarin met dankbaarheid erkend worden, het is een teken van Zijn gunst en een gelukkig onderpand van nog verdere zegeningen, het is een teken dat God er een welbehagen in heeft om hem goed te doen, en dat Hij genade voor hem heeft weggelegd. Daarom moet God hier ernstiglijk om gebeden worden.

Spreuken 18:23

Hoewel velerlei ongerief meebrengt voor het lichaam, heeft zij toch dikwijls een goede uitwerking op de geest, want zij maakt de mensen nederig en onderworpen en vernedert hun hoogmoed, zij leert hen *smekingen te spreken*, als de nood de mensen noodzaakt om te bedelen, dan zegt zij hun dat zij niet moeten voorschrijven of eisen, maar moeten aannemen wat hun gegeven wordt en er dankbaar voor zijn. Voor de troon van Gods genade zijn wij allen arm, en moeten wij smekingen spreken, niet antwoorden, maar nederig vragen als bedelaars.

Een staat van voorspoed heeft wel vele voordelen, maar dikwijls gaat hij vergezeld van dit kwaad, dat hij de mensen hoogmoedig maakt, trots en gebiedend. Op de smekingen van de arme antwoordt de rijke met harde dingen, zoals Nabal aan Davids boden een beledigend antwoord heeft gegeven. Het is een zeer dwaze gril van sommige rijke lieden, inzonderheid van hen, die van zeer weinig zijn opgeklommen, om te denken dat hun rijkdom hun het recht geeft harde woorden te gebruiken, zelfs als zij geen hardheid bedoelen, maar dat het hun fraai staat harde antwoorden te geven, terwijl het integendeel de rijken en aanzienlijken voegt vriendelijk en zachtmoedig te zijn, Jakobus 3:17.

Spreuken 18:24

Salomo prijst ons hier vriendschap aan, en toont aan:

1. Wat wij moeten doen om vriendschap aan te gaan en te onderhouden: wij moeten ons *vriendelijk houden,* ons vriendelijk betonen. Wensen wij vrienden te hebben en te behouden, dan moeten wij niet alleen hen niet beledigen en niet met hen twisten, maar wij moeten hen liefhebben, en dit doen blijken door alle uitdrukkingen van tederheid en liefde, door vrij en openhartig met hen te zijn, hun genoegen te doen, hen te bezoeken en hen welkom te heten, en inzonderheid door hun alle goede diensten te bewijzen, die wij kunnen, hen in alles naar ons beste vermogen van dienst te zijn, dat is: *ons vriendelijk te houden.*

2. Dat het wel van de moeite waard is dit te doen, want wij kunnen verwachten zeer groot genot en vertroosting door een ware vriend te ondervinden. Een broeder wordt in de benauwdheid geboren, zoals hij gezegd had in Hoofdst. 17:17. In onze benauwdheid verwachten wij troost en hulp van onze bloedverwanten, maar soms is *er een vriend,* die ons niet in de bloede bestaat, wiens liefde en achting sterker banden blijken te zijn dan die van de natuur, en daarom *meer aankleeft dan een broeder,* en die, als het er op aankomt, meer dan een broeder voor ons doen zal. Christus is voor alle gelovigen een vriend, die *meer aankleeft dan een broeder,* laat hen zich dus jegens Hem vriendelijk houden.

HOOFDSTUK 19

1 De arme, in zijn oprechtheid wandelende, is beter dan de verkeerde van lippen, en die een zot is.
2 Ook is de ziel zonder wetenschap niet goed; en die met de voeten haastig is, zondigt.
3 De dwaasheid des mensen zal zijn weg verkeren; en zijn hart zal zich tegen den HEERE vergrammen.
4 Het goed brengt veel vrienden toe; maar de arme wordt van zijn vriend gescheiden.
5 Een vals getuige zal niet onschuldig zijn; en die leugenen blaast, zal niet ontkomen.
6 Velen smeken het aangezicht des prinsen; en een ieder is een vriend desgenen, die giften geeft.
7 Al de broeders des armen haten hem; hoeveel te meer gaan zijn vrienden verre van hem! Hij loopt hen na met woorden, die niets zijn.
8 Die verstand bekomt, heeft zijn ziel lief; hij neemt de verstandigheid waar, om het goede te vinden.
9 Een vals getuige zal niet onschuldig zijn; en die leugenen blaast, zal vergaan.
10 De weelde staat een zot niet wel; hoeveel te min een knecht te heersen over vorsten!
11 Het verstand des mensen vertraagt zijn toorn; en zijn sieraad is de overtreding voorbij te gaan.
12 Des konings gramschap is als het brullen eens jongen leeuws; maar zijn welgevallen is als dauw op het kruid.
13 Een zotte zoon is zijn vader grote ellende; en de kijvingen ener vrouw als een gestadig druipen.
14 Huis en goed is een erve van de vaderen; maar een verstandige vrouw is van den HEERE.
15 Luiheid doet in diepen slaap vallen; en een bedriegelijke ziel zal hongeren.
16 Die het gebod bewaart, bewaart zijn ziel; die zijn wegen veracht, zal sterven.
17 Die zich des armen ontfermt, leent den HEERE, en Hij zal hem zijn weldaad vergelden.
18 Tuchtig uw zoon, als er nog hoop is; maar verhef uw ziel niet, om hem te doden.
19 Die groot is van grimmigheid, zal straf dragen; want zo gij hem uitredt, zo zult gij nog moeten voortvaren.
20 Hoor raad, en ontvang tucht, opdat gij in uw laatste wijs zijt.
21 In het hart des mans zijn veel gedachten; maar de raad des HEEREN, die zal bestaan.
22 De wens des mensen is zijn weldadigheid; maar de arme is beter dan een leugenachtig man.
23 De vreze des HEEREN is ten leven; want men zal verzadigd zijnde vernachten; met het kwaad zal men niet bezocht worden.
24 Een luiaard verbergt de hand in den boezem, en hij zal ze niet weder aan zijn mond brengen.
25 Sla den spotter, zo zal de slechte kloekzinnig worden; en bestraf den verstandige, hij zal wetenschap begrijpen.
26 Wie den vader verwoest, of de moeder verjaagt, is een zoon, die beschaamd maakt, en schande aandoet.
27 Laat af, mijn zoon, horende de tucht, af te dwalen van de redenen der wetenschap.
28 Een Belialsgetuige bespot het recht; en de mond der goddelozen slokt de ongerechtigheid in.
29 Gerichten zijn voor de spotters bereid, en slagen voor den rug der zotten.

Spreuken 19:1

Zie hier:

1. Wat de eer en de vertroosting zal wezen van een arme, en hem voortreffelijker zal maken dan zijn naaste, al is het ook dat zijn armoede hem aan minachting blootstelt en hem kan ontmoedigen. Laat hem eerlijk zijn, *wandelen in zijn oprechtheid*, laat hem een goede consciëntie bewaren, en daar blijk en bewijs van geven, laat hem altijd met oprechtheid spreken en handelen al is hij in de sterkste verzoeking om te veinzen en zijn woord te breken, laat hem zich dan daarnaar schatten, want alle wijze en goede mensen zullen hem hoogschatten. Hij is beter, heeft een beter karakter, is in betere toestand, is meer bemind, en leeft nuttiger dan menigeen, die een groot aanzien heeft en een grote rol speelt in de wereld.

2:Wat de schande zal wezen van een rijke niettegenstaande al zijn pracht en heerlijkheid. Als hij een ledig hoofd heeft, en een boze tong, als hij *verkeerd van lippen en een zot is*, als hij een goddeloos man is en wat hij bezit door bedrog en verdrukking heeft verkregen, dan is hij een dwaas en de eerlijke arme is verre boven hem te verkiezen.

Spreuken 19:2

Van twee dingen worden hier de slechte gevolgen aangetoond

1. Onwetendheid. *Zonder de wetenschap van de ziel te zijn is niet goed,* zo lezen het sommigen. Het is een groot voorrecht dat wij een ziel hebben, maar indien deze ziel geen kennis, geen wetenschap heeft, wat baat het ons dan? Als de mens geen verstand heeft, dan is hij als de beesten, Psalm 49:21. Een onwetende ziel kan geen goede ziel zijn. Dat de ziel zonder wetenschap is, is niet veilig, niet aangenaam, welk goed kan de ziel doen en waartoe is zij nut, als zij geen kennis heeft?

2. Roekeloosheid. *Die met de voeten haastig* is, die de dingen doet op een onbedachtzame wijze en met overhaasting, zonder de tijd te nemen om zijn gang te wegen, zondigt, het kan niet anders of hij moet dikwijls het spoor bijster zijn en menige verkeerde stap doen, hetgeen zij, die hun weg overdenken, voorkomen. Het is even goed niet te weten als niet te overwegen.

Spreuken 19:3

Wij hebben hier twee voorbeelden van dwaasheid van de mensen.

1. Dat zij zich in benauwdheid en moeilijkheden brengen, dat zij zich in de grond helpen zich in verlegenheid brengen. *De dwaasheid des mensen zal zijn weg verkeren.* De mensen ondervinden tegenspoed en teleurstelling in hun zaken, en de dingen gaan niet naar hun verwachting en naar hun wens, en het is hun eigen schuld, hun eigen dwaasheid, het is hun eigen ongerechtigheid, die hen tuchtigt.

2. Dat zij, na aldus gehandeld te hebben, de schuld aan God geven, hun hart *vergramt zich tegen Hem,* alsof Hij hun onrecht had gedaan, terwijl zij in werkelijkheid zichzelf onrecht doen. Als wij ons vergrammen zijn wij vijanden van onze eigen vrede, en worden wij zelfpijnigers. Door ons te vergrammen tegen de Heere, beledigen wij Hem, Zijn gerechtigheid, Zijn goedheid en vrijmacht. Maar het is wel zeer ongerijmd om vanwege de benauwdheid, die wij door onze eigenzinnigheid en ons verzuim onszelf berokkend hebben, met Hem te twisten, als wij onszelf moesten laken omdat het ons eigen doen is. Zie Jesaja 50:1.

Spreuken 19:4

1. Hier kunnen wij zien hoe sterk liefde van de mensen is voor het geld, zodat zij iemand zullen liefhebben, hoe weinig hij dit ook verdient, zo hij slechts veel geld heeft en er vrijgevig mee is, zodat zij kunnen hopen er hun voordeel mee te doen. Goed, dat is hier rijkdom, stelt iemand instaat om vele geschenken te geven, vele gastmalen en partijen te geven, veel goede diensten te bewijzen, zodat hij zich vele vrienden wint die voorgeven hem lief te hebben, want zij vieren hem en maken hem het hof, maar in werkelijkheid beminnen zij slechts wat hij heeft, of liever zij beminnen zichzelf, hopende winst met hem te doen.

2. Hier kunnen wij zien hoe zwak liefde van de mensen is voor elkaar. Hij, die zolang hij voorspoedig was bemind en geëerd werd, is, als hij tot armoede vervalt, *van zijn vriend gescheiden,* wordt niet door hem erkend of aangezien, wordt niet door hem bezocht, is niet in tel bij hem, wordt op een afstand gehouden, en men zegt hem dat hij lastig is zelfs hij die zijn naaste, zijn bekende, was, zal het aangezicht van hem afwenden als hij hem voorbijgaat, omdat der mensen geweten hun zegt dat zij de zodanigen behoren te helpen en te ondersteunen, willen zij wel gaarne de verontschuldiging kunnen aanvoeren, dat zij hen niet gezien hebben.

Spreuken 19:5

Hier hebben wij:

1. De zonden, die met straf bedreigd worden: een vals getuigenis af te leggen voor het gerecht, en leugens te spreken in de omgang met elkaar. De mensen zouden niet tot zo'n diepte van goddeloosheid zijn vervallen om een vals getuigenis af te leggen (door hetwelk aan de schuld van liegen nog die van meineed en onrecht gevoegd wordt) indien zij er niet toe gekomen waren door onwaarheid te spreken in scherts, of onder voorwendsel van er goed mee te doen. Aldus leren zij hun tong leugen spreken, Jeremia 9:5. Zij, die zich de vrijheid veroorloven leugens te spreken in hun gesprekken, zijn goed op weg om zich schuldig te maken aan de nog grotere goddeloosheid van een vals getuigenis af te leggen zodra zij er toe worden verzocht hoewel zij haar schenen te verfoeien. Zij, die een leugen kunnen slikken, verderven hun geweten, zodat zij in een valse eed niet zullen stikken.

2. De bedreiging zelf. Zij *zullen niet onschuldig zijn,* dat is: zij zullen niet ongestraft blijven, zij *zullen niet ontkomen.* Dit geeft te kennen, dat hetgeen hen aanmoedigt in de zonde de hoop is op straffeloosheid, daar het een zonde is, die gewoonlijk aan de straf van de mensen ontkomt, hoewel de wet streng was Deuteronomium 19:18, 19. Maar aan het rechtvaardig oordeel Gods zal zij niet ontkomen, Hij is een ijverig God, en zal niet toelaten dat Zijn naam ontheiligd wordt. Wij weten waar het eeuwig deel zal zijn van de leugenaars.

Spreuken 19:6-7

Deze twee verzen zijn een verklaring van vers 4, en tonen aan:

1. Hoe zij, die rijk en groot zijn, gevierd en gevleid worden, vele volgelingen en dienaren hebben. De vorst, die macht in zijn hand en bevorderingen tot zijn beschikking heeft, ziet zijn deur en zijn antichambre belegerd door personen, die hem iets te verzoeken hebben en bereid zijn hem te aanbidden voor hetgeen zij van hem verkrijgen kunnen. *Velen smeken om zijn gunst,* en achten er zich gelukkig in. Zelfs voorname, aanzienlijke lieden zijn nederige smekelingen van de prins. Hoe vurig en ernstig behoorden wij dan niet de gunst van God te begeren, die oneindig ver is boven die van een aardse vorst! Maar het schijnt wel dat vrijgevigheid nog verder gaat dan zelfs majesteit, om eerbied te winnen, want het zijn velen, die hun hof maken aan de prins, maar *ieder is een vriend desgenen, die giften geeft,* niet alleen zij, die gitten van hem ontvangen hebben of van hem verwachten, zullen als vrienden bereid zijn hem te dienen, maar ook anderen zullen, als vrienden, hem hun goed woord geven. Verkwisters, die op dwaze wijze mild zijn met hetgeen zij hebben, zullen vele schuimlopers hebben, die hen, zolang als het duurt, hoog zullen roemen, maar hen zullen verlaten als het op is. Zij die met wijsheid vrijgevig zijn, zullen er een invloed door verkrijgen, die hun zeer nuttig zal zijn, zij worden geacht weldoeners te zijn, oefenen een gezag uit, dat hun de gelegenheid geeft om goed te doen, Lukas 22:25.

2. Hoe zij, die arm en gering zijn, gesmaad en geminacht worden. Het moest niet zo zijn, wij moeten alle mensen eren, zelfs in hun grootste vernedering. De mensen kunnen, als hun dit behaagt, de vorsten en de vorstelijken het hof maken, maar zij mogen de armen niet vertreden en hen niet met minachting aanzien, maar dikwijls is het zo, *al de broederen des armen haten hem,* zijn eigen bloedverwanten zelfs zijn schuw van hem omdat hij nooddruftig is en iets van hen verwacht, en omdat zij hem als een vlek van hun familie beschouwen. Geen wonder dus, dat anderen van zijn vrienden, die niet aan hem verwant zijn, *verre van hem gaan,* hem uit de weg gaan, hij *loopt hen na met woorden,* hopende iets op hen te vermogen, dat zij om zijn dringend aanhouden vriendelijk voor hem zullen zijn, maar het is alles tevergeefs, zij hebben niets voor hem. Zij vervolgen hem met woorden, zo verstaan het sommigen, teneinde zich te verontschuldigen, dat zij hem niets geven, zij zeggen hem dat hij lui is en onbetamelijk is, dat hij zelf zich arm gemaakt heeft, en daarom niet geholpen of ondersteund moet worden, zoals Nabal tot Davids boden zei: "Daar zijn heden vele knechten, die zich afscheiden elk van zijn heer, en hoe kan ik weten of David niet een van hen is?" Laat arme lieden daarom God tot hun vriend maken, Hem vervolgen, nalopen, met hun gebeden, en Hij zal hun niet falen.

Spreuken 19:8

Diegenen worden hier aangemoedigd,

1. Die zich moeite geven om verstand te verkrijgen, kennis en genade te verkrijgen, bekendheid met God. Zij, die dit doen, tonen dat zij *hun eigen ziel liefhebben,* en zij zullen bevinden dat zij zichzelf de grootste weldaad hebben bewezen. Niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat, hij heeft het lief, maar velen komen tekort in liefde voor hun ziel want alleen diegenen beminnen hun ziel, en hebben zich bijgevolg op de rechte wijze lief die *verstand,* ware wijsheid, *verkregen.*

2. Die zorgdragen om het, als zij het verkregen hebben, te behouden. Het is voor de ziel gezondheid, en rijkdom, en eer, en alles, daarom zal hij, *die de verstandigheid waarneemt* gelijk hij toont zijn ziel lief te hebben, ook gewis *het goede vinden.* Hij, die de goede lessen onthoudt die hij geleerd heeft, en er zijn wandel naar inricht, zal er het voordeel en de vertroosting van ervaren in zijn eigen ziel, en hij zal hier en voor eeuwig gelukkig zijn.

Spreuken 19:9

Hier is:

1. Een herhaling van hetgeen tevoren gezegd is, vers 5. Want wij hebben het nodig, dat wij telkens en nogmaals gewaarschuwd worden voor het gevaar van de zonde van liegen en vals getuigenis afleggen, daar er niets is, dat noodlottiger gevolgen heeft.

2. Een toevoeging eraan in één woord. Daar was gezegd: die leugenen blaast, zal niet ontkomen, en werd te kennen gegeven dat hij gestraft zal worden. Hier wordt gezegd dat zijn straf van zo'n aard zal zijn, dat zij zijn verderf is, hij *zal vergaan,* de leugenen, die hij tegen anderen gesmeed heeft, zullen zijn eigen verderf bewerken. Het is een verdoemende, verwoestende zonde.

Spreuken 19:10

Vermaak en vrijheid voegen slecht aan een dwaas, aan zo een staat de weelde niet wel. Een mens, die geen wijsheid en genade heeft, heeft geen recht of aanspraak op ware vreugde en daarom staat zij hem niet wel. Hun, die zich niet verlustigen in God, betaamt het niet zich in iets anders te verlustigen. Zij weten niet hoe een goed gebruik van iets te maken zij weten zichzelf niet te besturen, en daarom stellen zij zichzelf tentoon als dwazen. Het betaamt dwazen, die ontbloot zijn van genade, om bedroefd te zijn, en te treuren, en te wenen, niet om te lachen en vrolijk te zijn, bestraffing is meer gepast en geschikt voor hen dan weelde of vermaak. Vermaak is betamelijk voor een man van zaken, om hem te verkwikken als hij vermoeid is, maar niet aan een dwaas, die een lui leven leidt en misbruik maakt van ontspanning. De voorspoed van de zotten brengt hun dwaasheid aan het licht, en verderft hen.

Macht en eer betamen niet aan een man van een slaafse geest. Niets is onbetamelijker dan dat *een knecht heerst over vorsten*, het is op zichzelf reeds ongerijmd en uiterst dwaas want niemand is zo lomp en beledigend en ondraaglijk als een bedelaar te paard, een knecht als hij heerst. Hoofdst. 30:22. Het is zeer onbetamelijk voor iemand, die een knecht, een slaaf is van de zonde en van zijn lusten, om over Gods vrijen te heersen en hen te verdrukken, die Hem tot koningen en priesters gemaakt zijn.

Spreuken 19:11

Een wijs man zal deze twee regelen omtrent zijn toorn waarnemen.

1. Niet overhaast te zijn in zijn toorn. Het verstand leert ons onze toorn te vertragen, er de toelating van te vertragen, totdat wij al de omstandigheden, waaronder de terging plaats had, wel overwogen hebben, het alles in het rechte licht hebben beschouwd en in een rechte weegschaal hebben gewogen, en dan de bespreking ervan uit te stellen, totdat er geen gevaar meer is van tot uitersten en dus tot onbetamelijkheid te komen. Plato zei tot zijn knecht: "Ik zou u slaan, als ik niet toornig was." Geef hem, namelijk de toorn, tijd, en hij zal afkoelen.

2. Niet al te scherp te zien op de redenen om vertoornd te wezen. Terwijl men het gewoonlijk voor een blijk van een scherp verstand houdt om een belediging spoedig op te merken, wordt het hier *eens mans sieraad* genoemd om *de overtreding voorbij te gaan*, te doen alsof hij haar niet zag, Psalm 38:14, of, indien hij het gepast oordeelt om er kennis van te nemen, haar te vergeven, en niet op wraak te zinnen.

Spreuken 19:12

Dit is van dezelfde strekking als hetgeen wij hadden in Hoofdst. 16:14, 15, en de bedoeling ervan is:

1. Koningen verstandig en bedachtzaam te maken in het te kennen geven van hun misnoegen en van hun welgevallen, zij zijn niet als die van gewone personen, hun afkeurende blikken zijn zeer vreeslijk, en hun vriendelijke, goedkeurende blikken zeer troostrijk, en daarom betaamt het hun om wel toe te zien, dat zij nooit met hun afkeurende blikken een goed man wegschrikken van wel doen, noch aan een goddeloos man steun en aanmoediging geven door hun vriendelijke, goedkeurende blikken, want dan maken zij misbruik van hun invloed, Romeinen 13:3.

2. Onderdanen getrouw en gehoorzaam te maken aan hun vorsten. Laat hen van alle ontrouw teruggehouden worden door de gedachte aan de ontzettende gevolgen voor hen om de regering tegen zich te hebben, en laat hen aangemoedigd zijn in alle goede diensten aan het publiek door de hoop op gunst van de vorst. Christus is een Koning, wiens gramschap tegen Zijn vijanden zal zijn als het brullen eens leeuws, Openbaring 10:3, en wiens gunst jegens Zijn volk als de verfrissende dauw is, Psalm 72:6.

Spreuken 19:13

Het is een voorbeeld en bewijs van de ijdelheid van de wereld, dat wij onderhevig zijn aan de grootste smart juist door die dingen, waarvan wij ons de meeste lieflijkheid en vertroosting voorstellen. Welk groter genot kan iemand hebben dan in een goede huisvrouw en goede kinderen? En toch:

1. *Een zotte zoon is* een grote ellende en kan iemand duizendmaal doen wensen, kinderloos te zijn gebleven. Een zoon, die zich op geen studie en geen zaken wil toeleggen, naar geen raad wil luisteren, die een losbandig, ontuchtig leven leidt, wat hij heeft op buitensporige wijze doorbrengt, het verdobbelt, in lichtmisserij verkwist, of die trots, ijdel en verwaand is, is de *smart van zijn vader,* omdat hij de schande is van zijn gezin, en waarschijnlijk deszelfs ondergang zal berokkenen. Hij haat al zijn arbeid, als hij ziet aan wie hij er de vrucht van moet nalaten.

2. Een knorrige, gemelijke huisvrouw is een even grote beproeving en ellende. Haar *gekijf is gestadig,* iedere dag en ieder uur van de dag vindt zij gelegenheid om zichzelve en hen, die haar omringen, het leven onaangenaam te maken. Zij, die gewoonlijk knorrig zijn, zullen altijd wel het een of ander vinden om knorrig op te wezen, maar het is *een gestadig druipen,* dat is: een voortdurende kwelling, zoals een huis, dat zo slecht onderhouden is dat het er in regent, en men er niet in droge toestand kan zijn. Zo iemand heeft een zeer onaangenaam leven, en heeft veel wijsheid en genade nodig om de beproeving te kunnen dragen en zijn plicht te blijven doen, die een zot tot zoon en een feeks tot huisvrouw heeft.

Spreuken 19:14

Een verstandige en deugdzame huisvrouw is een keurgave van Gods voorzienigheid aan een man, een verstandige vrouw, in tegenstelling met een katachtige vrouw, vers 13. Want hoewel een vrouw, die altijd wat te vitten heeft en op alles wat heeft aan te merken zich inbeeldt dat hieruit haar wijsheid blijkt, is het toch in werkelijkheid haar dwaasheid, een *verstandige vrouw* is zachtmoedig en stil, tracht in alles het goede te zien en met alles haar voordeel te doen. Als een man zo'n vrouw heeft, laat hem dit dan niet toeschrijven aan het verstandige van zijn keus, of van zijn bestuur, aan de wijsheid van zijn omgang met haar want de wijsten hebben zich bedrogen gezien, beide in en door een vrouw maar laat hem het toeschrijven aan de goedheid van God, die een hulpe voor hem geschapen heeft, en hem misschien door wendingen en leidingen van Zijn voorzienigheid, die toevallig schijnen, haar heeft doen ontmoeten. Ieder schepsel is wat Hij het doet zijn. Gelukkige huwelijken daarvan zijn wij zeker worden in de hemel gesloten. In het geloof hieraan heeft Abrahams dienstknecht gebeden, Genesis 24:12.

Het is een kostelijker gave dan *huis en goed,* draagt meer bij tot de aangenaamheid en de eer van het leven eens mans, en het welvaren van zijn gezin, is een groter teken van Gods gunst en de voorzienigheid, is daar altijd zeer bijzonder werkzaam in. Een goede bezitting kan *het erfdeel van de vaderen* zijn, dat naar de gewone beschikking van de voorzienigheid tot iemand komt, maar niemand heeft een goede huisvrouw door erfrecht verkregen. Ouders, die wereldsgezind zijn in de beschikking over hun kinderen, hebben geen andere begeerte dan hen aan huis en goed te hangen, maar als het daarbij ook aan een verstandige vrouw was, zo laat God er de eer voor ontvangen.

Spreuken 19:15

Zie hier het kwaad van een luie, trage aard.

1. Hij verstompt de mensen, maakt hen onverschillig voor hun eigen zaken en belangen alsof zij *in een diepen slaap verzonken waren* veel dromende, maar niets uitrichtende. Trage mensen verslapen hun tijd, begraven hun talenten, leiden een nutteloos leven, en zijn de onnutte lasten van de aarde, voor wat zij doen of uitrichten als zij wakker zijn, zouden zij evengoed kunnen blijven slapen. Zelfs hun ziel is lui en in slaap gesust, hun geestvermogens zijn verkild en bevroren.

2. Hij verarmt de mensen, voert hen tot gebrek, zij, die niet willen werken, kunnen niet verwachten te zullen eten, zij moeten *hongeren. Een luie ziel,* iemand die lui is omtrent de aangelegenheden van zijn ziel, zich geen zorg of moeite geeft om zijn eigen zaligheid te werken, zal omkomen uit gebrek aan hetgeen nodig is voor het leven en de gelukzaligheid van de ziel.

Spreuken 19:16

Hier is:

1. Het geluk van hen, die met omzichtigheid wandelen. Zij, die er een gewetenszaak van maken, om in alles *het gebod te bewaren*, die leven naar regel, zoals het dienstknechten en knechten betaamt, *bewaren hun ziel*, zij verzekeren hiermede hun tegenwoordige vrede en hun toekomstige gelukzaligheid. Als wij Gods Woord bewaren, dan zal Gods Woord ons bewaren voor alles wat wezenlijk schadelijk is.

2. De ellende van hen, die er meer los op heen leven, en nooit acht slaan op hetgeen zij doen. *Die zijn wegen veracht zal sterven*, zal voor eeuwig omkomen, zij zijn op weg naar het verderf. Wat hen betreft, die zorgeloos en onverschillig zijn omtrent het einde van hun weg, nooit eens bedenken waar zij heen gaan, niet vragen naar de regel van hun weg, die wandelen naar het goeddunken huns harten, en in de aanschouwing hunner ogen, Prediker 11:9 die nooit eens bedenken wat zij gedaan hebben of wat hun betaamt te doen, en maar op goed geluk daarheen wandelen, het is hun om het even of het op de rechte of de verkeerde weg is, waar kan dit op uitlopen? Waarop anders dan op het grootste kwaad?

Spreuken 19:17

Hier is:

1. Een omschrijving van de plicht van de barmhartigheid. Hij omvat twee dingen.

a. Ontferming, die het innerlijk beginsel is van barmhartigheid in het hart. Het is *zich te ontfermen over de armen*, zij, die geen penning hebben voor de armen, kunnen toch medelijden met hen hebben, barmhartige belangstelling en medegevoel, en indien iemand al zijn goederen zou uitdelen tot onderhoud van de armen, en zou deze barmhartigheid, deze liefde niet hebben in zijn hart, het zou geen nuttigheid geven, 1 Corinthiers 13:3. Wij moeten onze ziel openen voor de hongerige, Jesaja 58:10.

b. Milddadigheid. Wij moeten niet alleen medelijden hebben met de armen, maar geven naar hun nooddruftigheid en ons vermogen, Jakobus 2:15,16. Zijn weldaad, en die bestaat in iets voor de armen te doen zowel als in hun iets te geven, en zo kunnen zij, als zij het gebruik hebben van hun ledematen en van hun zinnen, barmhartig voor elkaar zijn.

2. De aanmoediging tot barmhartigheid.

a. Er zal een zeer vriendelijke uitlegging van gegeven worden. Wat aan de armen gegeven wordt, of wat voor hen gedaan wordt, zal God op de rekening plaatsen als aan Hem geleend, geleend op interest, dat is de betekenis van het woord. Hij neemt het vriendelijk op, als aan Hem gedaan, en Hij wil, dat wij daar het lieflijke van smaken, en er even tevreden en voldaan over zullen zijn als een geldschieter, wanneer hij een som gelds goed uitgezet heeft.

b. Een zeer rijke beloning zal er voor gegeven worden, *Hij zal hem zijn weldaad vergelden* in tijdelijke, geestelijke en eeuwige zegeningen. Het geven van aalmoezen is de zekerste en veiligste weg tot voorspoed.

Spreuken 19:18

Tuchtig uw zoon terwijl er nog hoop is, en laat uw ziel niet sparen om zijn geschrei.

Ouders worden hier gewaarschuwd tegen een dwaze toegeeflijkheid voor hun kinderen, die verkeerde en ondeugende neigingen hebben, en zo'n slechte geaardheid aan de dag leggen, dat zij waarschijnlijk door niets genezen of verbeterd kunnen worden dan door strengheid.

1. Zegt niet dat het nog tijd genoeg is om hen te tuchtigen, dat gij er nog wel wat mee kunt wachten, neen, zodra zich in hen een verdorven neiging openbaart, beteugelt haar, gaat haar terstond tegen, eer zij de overhand krijgt en inwortelt en verhard wordt tot een gewoonte. *Tuchtig uw zoon als er nog hoop* is, want, indien men hem voor een wijle nog begaan laat, dan zal er misschien geen hoop meer voor hem zijn, en dan zal een veel grotere kastijding niet kunnen doen wat nu door een kleine tuchtiging teweeggebracht had kunnen worden. Het is onkruid uitrukken zodra het opkomt, en de os, die bestemd is om het juk te dragen, moet er bijtijds aan gewend worden.

2. Zegt niet dat het jammer is hen te tuchtigen, en dat gij, omdat zij schreien en om vergeving vragen, het niet van u kunt verkrijgen om het te doen. Als het doel bereikt kan worden zonder tuchtiging, zoveel te beter, maar als gij bevindt, zoals maar al te dikwijls het geval is, dat uw vergiffenis na een geveinsd berouw en belofte van beterschap hen slechts aanmoedigt om met de verkeerdheid voort te gaan, inzonderheid als het iets is, dat op zichzelf zondig is, zoals liegen, vloeken, liederlijkheid, diefstal en dergelijke zonden meer, dan moet gij een kloek besluit nemen, dan moet *uw ziel niet sparen om zijn schreien.* Het is beter dat hij schreit onder uw roede, dan onder het zwaard van de magistraat, of, wat nog ontzettender is, onder dat van de Goddelijke wraak.

Spreuken 19:19

1. Zoals wij dit lezen, geeft het te kennen, dat toornige mensen nooit zonder wee en ellende zijn. Zij, die sterke hartstochten hebben, die koppig en hardnekkig zijn brengen zichzelf en hun gezin in moeilijkheid door verdrietelijke rechtsgedingen en twisten, en de ergernis, die zij geven. Zij zijn nog lijdende onder de moeilijkheid, waarin hun onbetoomde drift hen gebracht heeft, en als hun vrienden hen er uit redden, dan beginnen zij van voren af aan, en dan moeten die voortvaren, hen wederom verlossen. Al die moeite en dat verdriet voor henzelf en voor anderen zou voorkomen zijn als zij hun hartstochten tenonder hadden gebracht, over hun geest hadden geheerst.

2. Het kan evengoed gelezen worden: die groot is van grimmigheid, bedoelende het kind, dat getuchtigd moet worden en ongeduldig is onder de bestraffing, schreeuwt en zich verzet, zelfs deze zijn toorn tegen de tuchtroede verdient gestraft te worden, want indien gij hem daarom uitredt of ongestraft laat, dan zult gij genoodzaakt zijn om hem een volgende maal zoveel te zwaarder te straffen. Een stijfhoofdig, trots kind moet bijtijds tot onderworpenheid worden gebracht, of het zal er hem zoveel slechter om gaan.

Spreuken 19:20

Het is wel met hen, die in *hun laatste wijs* zijn, voor hun toekomstige staat, voor een andere wereld, die wijs worden bevonden als hun einde daar is, wijze maagden, wijze bouwers, wijze rentmeesters, die ten laatste wijs zijn, en bekennen wat tot hun vrede dient, eer het verborgen is voor hun ogen. Een vleselijk-gezinde wereldling zal in zijn laatste een dwaas zijn, Jeremia 17:11, maar Godzaligheid zal blijken in het laatste wijsheid te zijn.

Zij, die in hun laatste wijs willen zijn, moeten raad horen en tucht ontvangen, moeten in hun begin onderwezen en bestuurd willen worden zich willen laten raden en bestraffen als zij nog jong zijn. Wie voorraad wil hebben in de winter, moet hem in de zomer vergaderen.

Spreuken 19:21

Hier is:

1. De mens beramende, plannen makende. Zij houden hun plannen voor zich, maar zij kunnen ze niet verbergen voor God, Hij kent *de vele gedachten, die in het hart des mensen zijn,* gedachten tegen Zijn raad, zoals die in Psalm 2:1-3, Micha 4:11, gedachten zonder Zijn raad, zonder acht te slaan op Zijn voorzienigheid, Jakobus 4:13. Dit en dat zullen zij doen, zonder God mee te nemen, raadslagen die volstrekt niet gelijken op Gods raad. De mensen zijn aarzelend, besluiteloos in hun gedachten, dikwijls ongerijmd en onrechtvaardig, maar Gods raad is wijs en heilig, en standvastig.

2. God alles besturende. Verschillende mensen hebben verschillende plannen, naar hun neiging en hun belang er hen toe leidt, *maar de raad des Heeren, die zal bestaan,* wat er ook van der mensen raadslagen moge worden. Zijn raad verbreekt dikwijls de maatregelen van de mensen, en stelt hun plannen teleur, of belet er de volvoering van, of brengt hen tot nieuwe raadslagen, Jesaja 14:24, 46:11. Welk een teleurstelling en bedwang is het voor die listige staatslieden, die menen het gehele mensdom te slim af te zijn, dat er een God in de hemel is, die hen belacht! Psalm 2:4. Welk een vertroosting is het voor al het volk van God, dat al Gods voornemens, welke, dies zijn wij zeker, recht en goed zijn, ter bestemder tijd vervuld zullen worden!

Spreuken 19:22

Het is loffelijk voor de mens om naar de eer te staan van wel te doen. Als er ook slechts een vonkje van deugd in de mens is, dan moet het *zijn wens zijn weldadig te wezen,* er is niets waarvoor men zo gaarne een bezitting zou willen hebben, dan om in staat te zijn de armen te helpen, en onze vrienden van dienst te kunnen wezen.

Het is veel beter een hart te hebben om goed te doen en er het vermogen toe te missen, dan er het vermogen toe te hebben maar geen hart er voor. *De wens des mensen* om vriendelijk, barmhartig en edelmoedig te zijn, *is zijn weldadigheid* en zal aldus opgenomen worden, beide God en de mens zullen zijn goede wil aannemen naar hetgeen hij heeft, en zullen niet meer verwachten. *Een arme man,* die u welgezind is, maar u niets kan beloven omdat hij niets heeft, waarmee hij vriendelijkheid kan betonen, is *beter dan een leugenachtig man* dan een rijke, die u wil doen geloven dat hij grote dingen voor u doen zal, maar als het er op aankomt niets zal doen. De hoedanigheid van geringe lieden, dat zij ijdelheid zijn, van wie niets te verwachten is, is beter dan die van de grote lieden, die leugen zijn, zij bedriegen hen, die verwachtingen van hen koesteren.

Spreuken 19:23

Zie wat diegenen winnen, die leven in de vreze des Heeren, en er altijd een gewetenszaak van maken om hun plicht jegens Hem te volbrengen.

1. Veiligheid. *Met het kwaad zullen zij niet bezocht worden*. Zij kunnen bezocht worden met ziekte of met andere beproevingen, maar er zal geen kwaad in zijn, niets om hen te schaden, omdat niets hen zal scheiden van de liefde Gods, niets dat de ziel kan schaden.

2. Voldoening. Zij *zullen verzadigd zijnde vernachten*, zij zullen de genietingen hebben, die voldoening schenken, en er voortdurend genoegen in smaken. Het is een blijvende voldoening, terwijl de voldoening van de zinnen voorbijgaand is en zeer spoedig verdwijnt. "Satur pernoctabit, non cubabit incaenatus hij zal niet zonder avondeten naar bed gaan". Hij zal hebben wat hem gerust maakt, onderhoudend voor hem zal zijn in stille en eenzame uren, Psalm 16:6, 7.

3. Ware en volkomen gelukzaligheid. Ernstige Godsvrucht strekt *ten leven*, strekt tot alle goed, tot het eeuwige leven, zij is de gebaande en veilige weg, die er heen leidt, er is in de aard ervan iets dat de mensen geschikt maakt voor de hemel, en er hen dus heenvoert.

Spreuken 19:24

Een luiaard wordt hier tentoongesteld als een dwaas, want

1. Al zijn zorg is zich te vrijwaren voor arbeid en koude. Zie zijn houding aan: Hij *verbergt de hand in de boezem*, wendt voor dat hij lam is en niet kan werken, zijn handen zijn koud, en hij moet ze warmen in zijn boezem, en als zij daar warm zijn geworden, dan moet hij ze er warm houden. Hij verheugt zich in zijn rust, zijn gemak, en verklaart zich tegen arbeid en ontbering. Laat diegenen werken, die er van houden, maar wat hem betreft, hij vindt dat niets heerlijker is dan stil te zitten en niets te doen.

2. Hij wil zich de moeite niet geven zich te voeden, een sierlijke hyperbool, zoals wij zeggen: een man is zo lui, dat hij zich geen vuur van het lijf zou schudden, en zo hier: hij kan het niet van zich verkrijgen, om zijn hand uit zijn boezem te nemen, neen, zelfs niet om de spits naar zijn mond te brengen. Indien het de wet is dat zij, die niet willen werken, niet moeten eten, dan zal hij liever verhongeren dan een voet te verzetten of een hand uit te steken. Zo is zijn zonde zijn straf, en daarom zeer grote dwaasheid.

Spreuken 19:25

1. De straf van de spotters zal een middel van goed zijn voor anderen. Als de mensen zo verhard zijn in goddeloosheid, dat zij de strenge methodes, die gebruikt worden om hen te verbeteren en tot inkeer te brengen, niet op zich willen laten inwerken, dan moeten die methodes toch gebruikt worden om der wille van anderen dat zij horen en vrezen, Deuteronomium 19:20. Indien de spotter niet genezen wordt van zijn zond, daar de kwaal ingekankerd is, zal toch *de onnozele kloekzinnig worden* en zich wachten voor de zonde, die de mensen aan zulke straffen blootstelt. Als het hem, die door de ziekte is aangetast, niet geneest, dan kan het toch de verspreiding van de besmetting voorkomen.

2. De bestraffing van de verstandigen zal een middel van goed zijn voor henzelf. Zij behoeven niet geslagen te worden, een woord aan de wijzen is genoeg. *Bestraf* slechts *de verstandige,* en hij *zal* zichzelf en zijn belang zo goed verstaan, dat hij er *wetenschap* door *zal verkrijgen,* en niet weer door onwetendheid en onachtzaamheid zich aan dezelfde fout zal schuldig maken, nu zij hem eens onder het oog gebracht is, zo vriendelijk neemt hij bestraffing aan, en zo'n verstandig gebruik zal hij er van maken.

Spreuken 19:26

1. Hier is de zonde van een verkwistende zoon. Behalve het onrecht, dat hij zichzelf aandoet, is hij ook schadelijk voor zijn goede ouders, en laag ondankbaar jegens hen, die de oorzaak waren van zijn bestaan, zich zoveel zorg en moeite voor hem gegeven hebben, hetgeen een grote verzwaring is van zijn zonde en haar uitermate zondig maakt in de ogen van God en de mens. *Hij verwoest zijn vader,* verwoest zijn bezitting waarvan hij zich in zijn ouderdom moet onderhouden, verwoest zijn moed, en breekt zijn hart, en doet zijn grauwe haar met smart ten grave dalen. Hij *verjaagt zijn moeder,* vervreemdt haar liefde van zich, hetgeen niet geschieden kan zonder zeer veel leed en onrust voor haar, hij maakt haar het huis moede door zijn ruwheid en onbeschoftheid, zodat zij blijde is om er zich voor een wijle uit terug te trekken om wat rust te kunnen genieten, en als hij alles doorgebracht heeft, zet hij haar buiten de deur.

2. De schande van een verkwistende zoon. Het is een schande voor hemzelf, dat hij zo onnatuurlijk, zo verdierlijkt is, hij maakt zich gehaat en verfoeid bij geheel de mensheid. Het is een schande voor zijn ouders en zijn familie, over wie men zich ongunstig uitlaat, hoewel misschien ten onrechte, omdat zij hem niet beter opgevoed hebben, of op een andere wijze in hun plicht jegens hem tekort zijn gekomen.

Spreuken 19:27

Laat af, mijn zoon, van te horen het onderwijs, strekkende tot het afdwalen van de redenen van de wetenschap.

Dit is een goede waarschuwing aan hen die een goede opvoeding hebben genoten, om zich te wachten van te luisteren naar degenen, die onder voorgeven van hen te onderrichten, hen doen afwijken van de goede beginselen onder welker invloed zij opgevoed werden.

Merk op:

1. Er is iets, dat de bedoeling schijnt te hebben jonge lieden te onderrichten, maar dat in werkelijkheid de strekking heeft hen te verderven. De agenten van de ondeugd zullen ondernemen hen te leren vrije gedachten te hebben, en een levenswijze naar de mode, de zonde waartoe zij lust hebben te bewimpelen en hun geweten het zwijgen op te leggen, hoe zich los te maken van het bedwang hunner opvoeding, en zich als mannen van vernuft, mannen van de wereld voor te doen. Dat is het onderricht, hetwelk van de vorm en van het geklank *van de redenen doet afdwalen,* die in geloof en liefde vastgehouden behoren te worden.

2. Het is de wijsheid van de jonge lieden om aan zulk onderricht een doof oor te lenen, zoals de adder doof is voor de bezwering, die bestemd is haar te verstrikken. Schrik er voor terug om een praat aan te horen, die de strekking heeft om loszinnige beginselen in te prenten, en als gij aan de zodanigen verbonden zijt, maak er u van los, gij hebt er al genoeg, al te veel van gehoord, hoor dan niet nog meer van de kwade samenspreking, die de goede zeden verderft.

Spreuken 19:28

Hier is een beschrijving van de ergste zondaren, wier hart vol in hen is om kwaad te doen.

1. Zij trotseren hetgeen hen van zonde zou willen terughouden. *Een Belialsgetuige* is een, die een vals getuigenis aflegt tegen zijn naaste, en een meineed zal doen om een ander kwaad te berokkenen, waarin niet alleen grote ongerechtigheid, maar ook grote goddeloosheid is, dit is een van de slechtsten van de mensen. Of, een Belialsgetuige is iemand, die heiligschendend en Godloochenend getuigt tegen Godsdienst en Godsvrucht, wier onderrichtingen verleiden om af te dwalen van de redenen van de wetenschap, vers 27, zo iemand bespot het recht, belacht de verschrikkingen des Heeren, spot met die vreze, Job 15:26. Spreek hem van wet en gerechtigheid, zeg hem dat de Schrift en een eed heilige zaken zijn, waarmee niet gespot moet worden, dat er een dag van afrekening zal komen om dat alles lacht hij en veracht het om er acht op te slaan.

2. Zij zijn gulzig, en zijn blijde met hetgeen hun een gelegenheid geeft om te zondigen. De mond van de goddelozen slokt met gretigheid de ongerechtigheid in, drinkt haar in als water, Job 15:16.

Spreuken 19:29

Spotters zijn dwazen, zij die met heilige en ernstige dingen de spot drijven, maken zichzelf slechts bespottelijk. Hun uitzinnigheid zal allen openbaar worden. Zij, die het recht bespotten, kunnen er niet aan ontkomen, vers 28. Het ongeloof van de mensen zal Gods bedreigingen niet teniet doen, zij die *de ongerechtigheid inslokken*, slikken met het lokaas ook de haak in. De burgerlijke magistraat heeft voor de spotters gerichten bereid, want anders zou hij het zwaard tevergeefs dragen, maar indien hij nalatig is en de zonde oogluikend toelaat, zullen toch Gods gerichten niet sluimeren, zij zijn bereid, Mattheus 25:41.

HOOFDSTUK 20

1 De wijn is een spotter, de sterke drank is woelachtig; al wie daarin dwaalt, zal niet wijs zijn.
2 De schrik des konings is als het brullen eens jongen leeuws; die zich tegen hem vergramt, zondigt tegen zijn ziel.
3 Het is eer voor een man, van twist af te blijven; maar ieder dwaas zal er zich in mengen.
4 Om den winter zal de luiaard niet ploegen; daarom zal hij bedelen in den oogst, maar er zal niet zijn.
5 De raad in het hart eens mans is als diepe wateren; maar een man van verstand zal dien uithalen.
6 Elk van de menigte der mensen roept zijn weldadigheid uit; maar wie zal een recht trouwen man vinden?
7 De rechtvaardige wandelt steeds in zijn oprechtheid; welgelukzalig zijn zijn kinderen na hem.
8 Een koning, zittende op den troon des gerichts, verstrooit alle kwaad met zijn ogen.
9 Wie kan zeggen: Ik heb mijn hart gezuiverd, ik ben rein van mijn zonde?
10 Tweeerlei weegsteen, tweeerlei efa is den HEERE een gruwel, ja die beide.
11 Een jongen zal ook door zijn handelingen zich bekend maken, of zijn werk zuiver, en of het recht zal wezen.
12 Een horend oor, en een ziend oog heeft de HEERE gemaakt, ja, die beide.
13 Heb den slaap niet lief, opdat gij niet arm wordt; open uw ogen, verzadig u met brood.
14 Het is kwaad, het is kwaad! zal de koper zeggen; maar als hij weggegaan is, dan zal hij zich beroemen.
15 Goud is er, en menigte van robijnen; maar de lippen de wetenschap zijn een kostelijk kleinood.
16 Als iemand voor een vreemde borg geworden is, neem zijn kleed; en pand hem voor de onbekenden.
17 Het brood der leugen is den mens zoet; maar daarna zal zijn mond vol van zandsteentjes worden.
18 Elke gedachte wordt door raad bevestigd, daarom voer oorlog met wijze raadslagen.
19 Die als een achterklapper wandelt, openbaart het heimelijke; vermeng u dan niet met hem, die met zijn lippen verlokt.
20 Wie zijn vader of zijn moeder vloekt, diens lamp zal uitgeblust worden in zwarte duisternis.
21 Als een erfenis in het eerste verhaast wordt, zo zal haar laatste niet gezegend worden.
22 Zeg niet: Ik zal het kwaad vergelden; wacht op den HEERE, en Hij zal u verlossen.
23 Tweeerlei weegsteen is den HEERE een gruwel, en de bedriegelijke weegschaal is niet goed.
24 De treden des mans zijn van den HEERE; hoe zou dan een mens zijn weg verstaan?
25 Het is een strik des mensen, dat hij het heilige verslindt, en na gedane geloften, onderzoek te doen.
26 Een wijs koning verstrooit de goddelozen, en hij brengt het rad over hen.
27 De ziel des mensen is een lamp des HEEREN, doorzoekende al de binnenkameren des buiks.
28 Weldadigheid en waarheid bewaren den koning; en door weldadigheid ondersteunt hij zijn troon.
29 Der jongelingen sieraad is hun kracht, en der ouden heerlijkheid is de grijsheid.
30 Gezwellen der wonde zijn in den boze een zuivering, mitsgaders de slagen van het binnenste des buiks.

Spreuken 20:1

1. Hier is het kwaad van de dronkenschap. *De wijn is een spotter, de sterke drank is woelachtig*. Dat is hij voor de zondaar zelf, hij bespot hem, maakt hem tot een dwaas, belooft hem een voldoening, die hij hem nooit geven kan, eerst lokt hij hem aan, maar in zijn einde zal hij bijten, hij woelt en woedt in zijn geweten bij het nadenken er over, hij woelt en woedt in zijn lichaam en brengt er de vochten tot gisting. Als de wijn er in is, is het verstand er uit, zegt het spreekwoord, en dan is de mens, al naar zijn aard is, hij zal of spotten als een dwaas, of woeden als een waanzinnige. Dronkenschap, die voorgeeft iets gezelligs te zijn, maakt de mensen ongeschikt voor gezelschap, want zij maakt hen beledigend met hun tong, en gewelddadig in hun hartstochten, Hoofdst. 23:29.

2:Hieruit is de dwaasheid van de dronkaards gemakkelijk af te leiden. *Wie er in dwaalt* wie zich laat verlokken tot die zonde als hij toch zo duidelijk gewaarschuwd is voor de gevolgen ervan, is *niet wijs*, hij toont geen recht besef of begrip te hebben van de dingen, en dat niet alleen, maar hij maakt zich ongeschikt om wijs te worden, want het is een zonde, die de mensen verstompt en verdwaast, hun hart wegneemt. Een dronkaard is een dwaas, en een dwaas zal hij waarschijnlijk blijven.

Spreuken 20:2

Zie hier:

1. Hoe geducht koningen zijn, en welk een schrik zij veroorzaken aan hen tegen wie hun toorn ontstoken is. Hun schrik, waarmee zij (inzonderheid als zij een volstrekte macht hebben en hun wil wet is) hun onderdanen in ontzag houden, is *als het brullen eens jongen leeuws*, dat zeer ontzettend is voor de schepselen, waarop hij jacht maakt, hen doet sidderen zodat zij hem niet kunnen ontkomen. De vorsten, die regeren door wijsheid en liefde regeren zoals God zelf en dragen Zijn beeld, maar zij, die zuiver en alleen heersen door vrees en verschrikking en door verdrukking, heersen slechts zoals een leeuw in het woud, door de kracht van het geweld. "Oderint, dum metuant, Laat hen haten mits zij vrezen."

2. Hoe onverstandig zij dus zijn, die met hem twisten en hen tot toorn verwekken. Zij zondigen tegen hun eigen leven, en nog veel meer doen zij dit, die de Koning van de koningen tot toorn verwekken. "Nemo me impune lacesset. Niemand zal mij ongestraft tergen."

Spreuken 20:3

Dit heeft de bedoeling vergissing van de mensen te herstellen nopens twist.

1. De mensen denken dat zij wijs handelen door zich in twist te begeven, terwijl dit de grootste dwaasheid is. Hij acht zich een wijs man te zijn, die op de minste belediging in toorn wordt ontstoken, en dan op het alleruiterste puntje van zijn recht staat, er niet het minste van wil afdoen, en aan iedereen de wet voorschrijft, maar hij, die zich aldus in de twist mengt, is een dwaas en schept zichzelf zeer veel nodeloze kwelling.

2. De mensen denken dat het, als zij in een twist gewikkeld zijn, een schande voor hen zou wezen om er van af te laten en de wapens neer te leggen, terwijl het in werkelijkheid *een eer is voor een man om van twist af te blijven,* een eer om een proces niet te laten doorgaan, een twistgeding te staken, een belediging te vergeven, en goede vrienden te worden met hen, met wie wij in geschil waren. Het is een eer voor een man, een wijs man, een man van moed, om te tonen dat hij zich weet te beheersen, door *van twist af te laten,* toegevend te zijn, van zijn rechtmatige eisen af te zien, om des vredes wil, zoals Abraham, Genesis 13:8.

Spreuken 20:4

Zie hier het kwaad van luiheid en gemakzucht.

1. Zij houdt de mens terug van het noodzakelijkste werk, van ploegen en zaaien als het er de tijd voor is. *De luiaard* heeft grond te bewerken, en heeft er de bekwaamheid toe, hij kan ploegen, maar hij wil niet, hij heeft de een of andere verontschuldiging om het van zich af te schuiven, maar de ware reden is dat het *winter is*, het is koud- hoewel de ploegtijd niet in het hartje van de winter valt, is hij toch op de grens ervan, en hij denkt dat het te koud voor hem is om buiten de deur te zijn. Diegenen zijn ergerlijk lui, die het ook voor hun werk en hun zaken niet van zich kunnen verkrijgen om zo weinig arbeid te verrichten als ploegen is, en die zo weinig ongemak kunnen verduren, dat zij niet eens tegen een koude rukwind kunnen. Evenzo onverschillig zijn velen omtrent de aangelegenheden hunner ziel, een kleine moeilijkheid zal hen wegschrikken van de gewichtigste plicht. Maar goede krijgsknechten moeten hardheid en ongemak kunnen lijden.

2. Daarbij berooft zij hen van het noodzakelijkste levensonderhoud. Zij, die *niet willen ploegen* in de zaaitijd, kunnen niet verwachten in de herfst te zullen oogsten, en daarom zullen zij met ontzetting hun brood moeten bedelen als de vlijtigen hun schoven met blijdschap in de schuren brengen. Hij, die zich niet wil onderwerpen aan de arbeid van ploegen, moet zich onderwerpen aan de schande van bedelen, *hij zal bedelen in de oogsttijd, maar daar zal niets zijn*, neen, zelfs dan niet, als er de grootste overvloed is. Het kan wel barmhartigheid zijn om een luiaard te helpen, maar men zou hem in gerechtigheid hulp kunnen weigeren, hij verdient dat men hem laat verhongeren. Zij, die zich niet van olie wilden voorzien voor haar vaten, hebben er om gebedeld toen de bruidegom kwam, maar zij werden afgewezen.

Spreuken 20:5

Des mensen wijsheid kan hem van dienst zijn voor het uitvorsen van de gedachten van anderen.

1. Om er de kennis van te verkrijgen. Al zijn der mensen raad en bedoelingen ook nog zo zorgvuldig door hen verborgen, zijn er toch zodanigen, die door sluwe wenken en vragen, die geheel vreemd aan de zaak schijnen, uit hen weten te krijgen zowel wat zij gedaan hebben als wat zij nog voornemens zijn te doen. Zij dus, die iets geheim willen houden, moeten niet alleen standvastig zijn in het bewaren ervan, maar ook zeer op hun hoede wezen.

2. Om kennis door hen te verkrijgen. Sommigen zijn zeer geschikt en in staat ons raad te geven, hebben een voortreffelijke gave om het juiste punt van een moeilijkheid te zien en er gepaste raad in te geven, maar zij zijn bescheiden en houden zich op de achtergrond, er is veel in hen, maar het wil er niet gaarne uitkomen, in zo'n geval zal *een man van verstand het er uit halen*, zoals wijn uit een vat. Wij verliezen het voordeel, dat wij zouden kunnen hebben door het gesprek van een wijs man omdat wij de kunst niet bezitten van weetgierig te zijn.

Spreuken 20:6

1. Het is gemakkelijk om hen te vinden, die voorgeven vriendelijk en vrijgevig te zijn. Menigeen zal zich een barmhartig man noemen, zal roemen op het goed dat hij gedaan heeft en nog voornemens is te doen, of tenminste op zijn liefde voor weldadigheid. De meeste mensen zullen veel praten over hun liefdadigheid en edelmoedigheid, hun gastvrijheid en hun vroomheid, zullen de trompet voor zich laten steken, zoals de Farizeen, en het weinige goed, dat zij hebben, luide verkondigen en er hoog van opgeven.

2. Maar het is moeilijk hen te vinden, die werkelijk goed en vrijgevig zijn, die meer gedaan hebben en meer zullen doen dan zij zeggen of wensen van zich te laten zeggen, die ware vrienden zijn in de nood. Zo iemand, op wie men ten volle kan vertrouwen, is als een witte raaf.

Spreuken 20:7

Tot eer van een goed man wordt hier opgemerkt:

1. Dat hij goed handelt voor zichzelf, hij heeft een zekere regel, waarnaar hij zich met vaste hand regeert en bestuurt. Hij *wandelt in zijn oprechtheid,* hij bewaart een goed geweten, en hij heeft er de vertroosting van, want het is zijn blijdschap. Hij is niet onderhevig aan de onrust, hetzij in het beramen van hetgeen hij zal doen, of in het nadenken over hetgeen hij gedaan heeft, waaraan zij onderhevig zijn, die in bedrog wandelen.

2. Dat hij goed handelt voor zijn gezin. *Zijn kinderen zijn gezegend na hem,* en het gaat hun te beter om zijnentwil. God heeft voor al het zaad van de gelovigen genade weggelegd.

Spreuken 20:8

1. Hier is de hoedanigheid van een goed regeerder. Hij is *een koning,* die verdient aldus genoemd te worden, die zit *op de troon des gerichts,* niet als op een troon van de eer, om er zijn gemak te nemen, in statigheid en waardigheid, en de mensen verplicht zich op een afstand te houden, maar *op een troon des gerichts,* teneinde gerechtigheid te oefenen, recht te doen aan de beledigden en verongelijkten, en de beledigers, hen die onrecht doen, te straffen, die zich verlustigt in zijn werk, en in vergelijking daarmee geen behagen vindt in ander genoegen of vermaak, die niet al de zorg en moeite op anderen schuift, maar zelf kennis neemt van de zaken, en zoveel mogelijk uit eigen ogen ziet, 1 Koningen 10:9.

2. De gelukkige uitwerking van een goede regering. De tegenwoordigheid van de vorst draagt er veel toe bij om de slechtheid te beschamen. Als hij zelf zijn zaken nagaat, dan zullen zij, die onder hem een ambt bekleden, in ontzag worden gehouden, ervan terug worden gehouden om onrecht te doen. Als voorname mannen Godvruchtige mannen zijn, en hun macht willen gebruiken zoals zij het kunnen en behoren, welk goed kunnen zij dan niet doen, en hoeveel kwaad kunnen zij dan niet voorkomen!

Spreuken 20:9

Deze vraag is niet slechts een uitdaging gericht tot ieder mens in de wereld, om te bewijzen dat hij zondeloos is, hoe hij dit ook mocht beweren, maar een klacht over het bederf van het mensdom, het bederf, dat zelfs in de besten nog is overgebleven. Helaas, *wie kan zeggen:* "ik ben zondeloos?"

Merk op:

1. Wie de personen zijn, die hier van deze aanspraak buitengesloten worden, allen, de een zowel als de ander. Hier, in deze onvolmaakte staat, kan niemand, wie hij ook zij, er aanspraak op maken zonder zonde te wezen. In de staat van de onschuld heeft Adam het kunnen zeggen, en in de hemel kunnen de heiligen het zeggen, maar in dit leven kan niemand het zeggen. Zij, die denken dat zij zo goed zijn als zij wezen moeten, kunnen het niet, en zij, die werkelijk goed en Godvruchtig zijn, zullen dit niet zeggen, durven dit niet zeggen.

2. Wat de aanspraak is, die hier buitengesloten wordt. Wij kunnen niet zeggen: Wij *hebben ons hart gezuiverd*, al is het ook, dat wij door genade kunnen zeggen: Wij zijn reiner dan wij geweest zijn," dan kunnen wij toch niet zeggen: "Ons hart is rein", of, al zijn wij ook gewassen en gereinigd, dan kunnen wij toch niet zeggen: "Wijzelf hebben ons hart gezuiverd", het was het werk des Geestes, of zo wij al rein zijn van de zonden van vele anderen, kunnen wij toch niet zeggen: "Wij *zijn rein van onze zonde*, de zonde, die ons lichtelijk omringt, het lichaam des doods, waarover Paulus klaagde, Romeinen 7:24.

Spreuken 20:10

Zie hier:

1. De verschillende kunstenarijen van bedrog die de mensen hebben, de wortel van al dat kwaad is geldgierigheid. Voor het betalen en ontvangen van geld, dat toen gewoonlijk bij het gewicht ging, hadden zij *tweeërlei weegsteen,* een van minder gewicht voor hetgeen zij betaalden, en een van meerder gewicht voor hetgeen zij ontvingen. Voor de inkoop en verkoop van goederen hadden zij *tweeërlei maat,* een bekrompen maat om mee te verkopen, en een ruime maat voor de inkoop. Dit was onrecht doen met list en berekening, en onder schijn van recht te doen. Hierin is ook alle andere bedrog en vervalsing in de handel begrepen.

2. Het misnoegen Gods tegen hen. Hetzij dit onrecht gepleegd wordt ten opzichte van het geld of het goed door de koper, of door de verkoper, *beide zijn de Heere een gruwel.* Hij zal geen voorspoed geven op de handel die aldus gedreven wordt, noch datgene zegenen wat op die wijze verkregen wordt, Hij haat degenen, die aldus de openbare trouw verbreken, waarnaar het recht in stand gehouden moet worden, en over al dusdanig onrecht zal Hij wraak doen.

Spreuken 20:11

Een boom wordt gekend aan zijn vruchten, een mens aan *zijn handelingen,* zelfs een jonge boom aan zijn eerste vruchten, een kind aan zijn kinderlijke dingen, of zijn *werk* alleen *zuiver is,* goed schijnende, het woord is gebruikt in Hoofdst. 16:2, en *of het recht is,* werkelijk goed is. Dit geeft te kennen

1. Dat kinderen hun aard zullen openbaren, men kan spoedig zien naar welke kant hun neiging uitgaat, al naar hun gemoedsgesteldheid is. Kinderen hebben nog niet, zoals volwassenen, de kunst van veinzen geleerd, de kunst om hun neiging bedekt te houden.

2. Dat ouders hun kinderen moeten waarnemen, ten einde te weten te komen wat hun aard en gezindheid en hun aanleg is, om hen dan daarnaar te leiden, en over hen te beschikken. De spijker, die in de goede richting gaat, moet verder doorgedreven worden, maar die in de verkeerde richting gaat, moet uitgetrokken worden. De wijsheid is een uitnemende zaak om iets recht te maken.

Spreuken 20:12

God is de God van de natuur, al de krachten en vermogens van de natuur komen van Hem en zijn van Hem afhankelijk, en daarom moeten ze voor Hem gebruikt worden. Hij was het, die het oog heeft geformeerd, en het oor heeft geplant, Psalm 94:9, en de inrichting van beide is bewonderenswaardig, en Hij is het, die het gebruik van beide voor ons bewaart, aan Zijn voorzienigheid hebben wij het te danken dat onze ogen ziende ogen zijn en onze oren horende oren. Het gehoor en het gezicht zijn de lerende zintuigen, en zeer bijzonder moeten wij er Gods goedheid in erkennen.

God is de God van de genade, Hij is het, die het oor geeft, hetwelk Gods stem hoort, het oog, dat Zijn schoonheid ziet, want Hij is het, die het verstand opent.

Spreuken 20:13

Zij, die toegeven aan hun gemakzucht, kunnen verwachten gebrek te zullen hebben aan het nodige, dat door eerlijke arbeid verkregen had kunnen worden. En daarom, hoewel gij slapen moet, daar de natuur het eist, zo *heb de slaap* toch *niet lief*, zoals degenen, die het haten om te werken. Heb de slaap niet lief om hemzelf, maar alleen als een geschiktmaking voor meerdere arbeid. Heb niet veel slaap lief, laat het u veeleer spijten voor de tijd, die er in doorgebracht wordt, en wens dat gij er zonder zoudt kunnen leven, zodat gij u altijd met iets nuttigs zoudt kunnen bezighouden. Wij moeten de slaap toestaan aan ons lichaam, zoals wij hem toestaan aan onze dienstboden, omdat wij niet anders kunnen, en er anders ook niets van gedaan zouden krijgen. Zij, die de slaap liefhebben, zullen waarschijnlijk tot armoede vervallen, niet alleen omdat zij de tijd verliezen, die zij met slapen doorbrengen, maar omdat zij er een rusteloze, onverschillige gemoedsgesteldheid door verkrijgen, en nog half in slaap zijn, zij zijn nooit volkomen wakker.

Zij, die zich opwekken tot hun werk, kunnen verwachten gerieflijkheden te hebben. *Open uw ogen*, word wakker, schud de slaap af zie hoe ver de dag al is, hoe uw werk u nodig heeft, op u wacht, en hoe ijverig de anderen om u heen bezig zijn! En als gij wakker zijt, zie dan op, zie op uw voordelen, en laat uw goede gelegenheden niet voorbijgaan, leg u met uw hart toe op uw zaken, en wees er zorgzaam in. Het is de gemakkelijke voorwaarde van een groot voordeel, *open uw ogen, en gij zult met brood verzadigd worden*, wordt gij al niet rijk, gij zult toch genoeg hebben, en dat is zo goed als een feestmaal.

Spreuken 20:14

1. Zie hier welke kunstmiddeltjes de mensen aanwenden om een goede koop te doen, goedkoop te kopen. Zij dingen niet slechts, maar houden zich alsof zij het voorwerp niet nodig hebben of niet begeren, terwijl zij er misschien niet zonder kunnen (daar kan voorzichtigheid in wezen), en zij verkleinen en verlagen iets, waarvan zij weten dat het van grote waardij is. *Het is kwaad, het is kwaad,"* roepen zij, er is dit of dat gebrek aan, het is niet van de rechte soort, of het is niet echt, en het is te duur, wij kunnen het elders beter en goedkoper krijgen, of, wij hebben het al beter en goedkoper gekocht. Dit is de gewone manier van doen, maar met dat al weten zij misschien dat het tegendeel waar is van hetgeen zij beweren. Maar de koper kan denken dat hij geen ander middel heeft om quitte te zijn met de verkoper, die zijn waar ophemelt om de prijs, die hij er voor vraagt te rechtvaardigen, en zo is er dan een fout aan beide zijden, terwijl de koop in ieder opzicht evengoed en voordelig gesloten had kunnen worden, indien beide koper en verkoper bescheiden waren geweest, en hadden willen spreken zoals zij dachten.

2. Welk een trots en genoegen de mensen er in hebben, als zij een goede koop sluiten, hoewel zij dan zichzelf tegenspreken en erkennen geveinsd te hebben toen zij er over onderhandeld hebben. Als hij van de prijs van de verkoper goed afgedongen heeft, daar deze er in berustte de prijs te verminderen, veeleer dan een klant te verliezen (waartoe menig arm handelsman wel toe moet besluiten daar kleine winst beter is dan in het geheel geen winst), dan gaat hij heen, en snoeft op de voortreffelijke waar, die hij tot zijn eigen prijs verkregen heeft, en houdt het voor een belediging en een aanmerking op zijn oordeel indien iemand iets van het voortreffelijke van zijn koop afdoet. Misschien kende hij de waardij van het goed beter dan de koper zelf, en weet hij er grote winst mee te behalen. Zie hoe geneigd de mensen zijn om behagen te vinden in hetgeen zij verkrijgen, en trots te zijn op hun kunstgrepen, terwijl het toch bedrog en leugen zijn, waarover zij zich moesten schamen, al hebben zij er nog zoveel winst en voordeel door verkregen.

Spreuken 20:15

De *lippen van de wetenschap* (een goed verstand om de lippen te besturen, en een goede voordracht om de wetenschap mee te delen) zijn verre te verkiezen boven goud en paarlen en robijnen, want,

1. Zij zijn op zichzelf zeldzamer, schaarser en moeilijker om te verkrijgen. Er is goud in de zak van menig man, in wiens hart geen genade is. In Salomo's tijd was er overvloed van goud, 1 Koningen 10:21, en overvloed van robijnen, iedereen droeg ze, zij waren te koop in iedere stad. Maar wijsheid is iets zeldzaams, een kostbaar kleinood, weinigen bezitten haar zo, om er goed mee te kunnen doen, en zij kan ook van de kooplieden niet gekocht worden.

2. Zij verrijken ons meer, en zijn ons meer tot sieraad. Zij maken ons rijk in God, rijk in goede werken, 1 Timotheus 2:9, 10. De meeste mensen houden veel van goud, en een of twee robijnen zijn hun niet genoeg, zij moeten er een menigte van hebben, een juweelkast, maar hij, die de lippen van de wetenschap heeft, veracht ze, omdat hij betere dingen kent en bezit.

Spreuken 20:16

Naar de Engelse overzetting luidt dit vers: Neem het kleed van hem, die borg is voor een vreemde, en neem een pand van hem voor een vreemde vrouw. En zo wordt hier dan van twee soorten van mensen gesproken, die hun eigen bezitting te gronde richten, en weldra tot de bedelstaf gebracht zullen zijn. Aan deze behoort dus zonder een goed onderpand geen crediet te worden verleend.

1. Zij, die borg willen blijven voor ieder, die het hun vraagt, die zich roekeloos in zo'n borgtocht verstrikken, om hun luie en ijdele metgezellen te verplichten, zullen ten laatste geruïneerd worden, ja zij zullen niet eens lang staande kunnen blijven, zij verkwisten op grote schaal.

2. Zij, die in verbond zijn met verdorven vrouwen, die hen onthalen, en vleien, en hen gezelschap houden, zullen weldra moeten bedelen, geef hun nooit crediet zonder een solide onderpand. Vreemde vrouwen hebben vreemde manieren om mannen te verarmen en zichzelf te verrijken.

Spreuken 20:17

Zonde kan bij het bedrijven ervan wel aangenaam wezen. *Het brood van de leugen,* des bedrogs, rijkdom, verkregen door liegen en bedriegen, en verdrukking kan *de mens zoet wezen,* ja nog zoveel zoeter, omdat hij op slechte wijze verkregen werd, zo groot is het genoegen, dat het vleselijk-gezinde hart smaakt in het welslagen van zijn goddeloze plannen. Al de genoegens en winsten van de zonde zijn *brood van de leugen,* zij zijn gestolen, want het zijn verboden vruchten, en zij zullen de mensen bedriegen, want zij zijn niet wat zij beloven. Voor een wijle worden zij echter onder de tong gehouden als een lekker brokje, en de zondaar zegent er zich in.

Maar in de overdenking zal zij bitter wezen. Daarna *zal de mond des zondaars vol zijn van zandsteentjes.* Als zijn geweten ontwaakt is, als hij zich bedrogen ziet, als hij begint te vrezen voor de toorn Gods tegen hem om deze zonde, hoe pijnlijk en ontroerend is dan de gedachte er aan! De genoegens van de zonde zijn maar voor een tijd, en zij worden gevolgd door smart. Sommige volken hebben boosdoeners gestraft door kiezelzand onder hun brood te mengen.

Spreuken 20:18

Het is goed om in alles met overleg te handelen en tenminste met onszelf te rade te gaan, en in zaken van gewicht ook met onze vrienden, eer wij een besluit nemen, maar inzonderheid God om raad te vragen, Hem om leiding en bestuur te bidden, en te letten op de leiding van Zijn oog. Dat is het middel om beide ons hart en onze voornemens bevestigd te zien, en wel te slagen in onze zaken, terwijl men van hetgeen in haast en met overijling geschiedt later berouw zal hebben. Neem de tijd, dan zult gij zoveel eerder gereed zijn. "Deliberandum est diu, quod statuendum est semel. Een eindbeslissing moet voorafgegaan worden door rijp beraad."

Zeer bijzonder is het onze wijsheid om voorzichtig te zijn in het voeren van oorlog. Bedenk, win raad in, of de oorlog al of niet begonnen moet worden, of hij rechtvaardig is, of het verstandig en voorzichtig is om hem te beginnen, of wij opgewassen zijn tegen de vijand, en in staat zullen zijn om hem, als hij eenmaal begonnen is, voort te zetten, als het te laat is om terug te gaan, Lukas 14:31, en hoe of op wat wijze wij er mee voort kunnen gaan, want bekwaamheid is even nodig als moed. De toevlucht te nemen tot de wet door een proces te voeren, is een soort van oorlog voeren, en daarom moet dit niet dan na rijp beraad geschieden, Spreuken 25:8. De regel onder de Romeinen was: "nec sequi bellum, nec fugere, evenmin tot de oorlog te dringen als hem te schuwen."

Spreuken 20:19

Er zijn twee soorten van mensen, die gevaarlijk zijn in de omgang.

1. Achterklappers, hoewel zij gewoonlijk vleiers zijn, en zij zich door schoon spreken bij de mensen indringen. Het zijn beginselloze lieden, die als achterklappers wandelen, verhalen rondventen) die kwaad stichten tussen naburen en bloedverwanten, die in het gemoed van de lieden achterdocht verwekken tegen hun overheden, of tegen hun leraren, en tegen elkaar, geheimen openbaren, die hun waren toevertrouwd, of waarmee zij door slinkse middelen bekend zijn geworden, of, onder voorgeven van der mensen gedachten en bedoelingen te raden, hun zeggen wat wezenlijk onwaar is. Wees niet gemeenzaam met dezulken, luister niet naar hen als zij hun verhalen doen en hun geheimen mededelen, want gij kunt er zeker van zijn dat zij ook uw geheimen zullen verraden, en ook van u verhalen zullen uitstrooien.

2. Vleiers, want dat zijn gewoonlijk achterklappers. Als iemand u vleit, u komplimentjes maakt, u looft en prest, verdenk hem dan van nevenbedoelingen met u te hebben en wees op uw hoede hij zal datgene uit u zien te krijgen, dat hem dienen kan om er aan iemand anders tot uw nadeel een verhaal van te doen, en daarom, *vermeng u niet met hem, die met zijn lippen verlokt.* Diegenen beminnen al te zeer hun eigen lof, en betalen hem te duur, die vertrouwen in iemand stellen, hem een geheim of een zaak toevertrouwen, omdat hij fraai met hen weet te spreken.

Spreuken 20:20

Hier is:

1. Een ongehoorzaam kind, dat langzamerhand zeer slecht is geworden. Hij begon met zijn vader en moeder te verachten, hun onderricht gering te achten, ongehoorzaam te zijn aan hun bevelen, in toorn en woede te geraken om hun bestraffing, maar eindelijk komt hij tot zo'n hoogte van onbeschaamdheid en goddeloosheid, dat hij hen vloekt, vuile en schandelijke taal tot hen spreekt, kwaad toewenst aan hen, aan wie hij zijn bestaan verschuldigd is, en die zoveel zorg en moeite aan hem besteed hebben, en dat wel in trotsering van God en Zijn wet, die dit tot een halsmisdaad gemaakt heeft, Exodus 21:17 Mattheus 15:4 en in verbreking van alle banden van plicht, natuurlijke liefde en dankbaarheid.

2. Een ongehoorzaam kind, dat ten laatste zeer rampzalig wordt: *zijn lamp zal uitgeblust worden in de zwarte duisternis,* al zijn eer zal in het stof worden gelegd, en hij zal voor altijd zijn goede naam verliezen. Laat hem niet verwachten ooit vrede of vertroosting te smaken, of voorspoed te hebben in deze wereld. Zijn dagen zullen verkort worden, en de lamp zijns levens worden uitgeblust, naar het tegenovergestelde van de belofte in het vijfde gebod. Zijn gezin zal uitgeroeid worden, en zijn nakomelingen zullen hem ten vloek zijn, het zal zijn eeuwig verderf wezen, *de lamp van zijn gelukzaligheid zal uitgeblust worden in zwarte duisternis,* welke tot in der eeuwigheid is, Judas: 13, Mattheus 22:13.

Spreuken 20:21

Het is mogelijk dat men spoedig een grote bezitting weet te verkrijgen. Er zijn mensen, die rijk worden door het recht van onrecht en geweld, die geen gewetensbezwaar hebben tegen hetgeen zij zeggen of doen, zo zij er slechts geld door verkrijgen, die, als het in hun macht is, hun eigen vader zullen bedriegen, gieriglijk sparen en opleggen wat zij verkrijgen, zichzelf en hun gezin het brood hun bescheiden deels niet gunnen, en denken dat alles verloren en verspild is, behalve hetgeen waar zij land voor kopen, of dat zij op rente zetten. Door zulke middelen kan iemand rijk worden, in zeer weinig tijde zeer rijk worden, en wel dadelijk, aan het begin van zijn loopbaan.

Een bezitting, die plotseling verkregen wordt, kan even plotseling te gronde gaan. Zij was haastig verkregen, maar, daar men er niet eerlijk aan was gekomen, zal zij blijken vroeg rijp en vroeg rot te wezen, *haar laatste zal niet* door God *gezegend worden,* en als Hij haar niet zegent, dan zal zij noch lieflijk noch duurzaam zijn, zodat hij, die haar verkreeg, ten laatste een dwaas zal zijn. Hij zou beter gedaan hebben de tijd te nemen, ten einde solide te bouwen.

Spreuken 20:22

Zij, die in deze wereld leven, moeten verwachten dat hun kwaad gedaan wordt, dat men hen beledigt, hun ten onrechte moeilijkheden schept, want wij wonen onder de doornen. Nu wordt ons hier gezegd wat wij moeten doen als ons onrecht geschiedt.

1. Wij moeten onszelf niet wreken, ja de gedachte er aan moet niet eens bij ons opkomen. "*Zeg niet* neen, niet eens in uw hart, *ik zal het kwaad vergelden*, verlustig u niet in het denkbeeld, dat gij vroeg of laat de gelegenheid zult hebben om hem met gelijke munt te betalen. Verlang naar geen wraak, hoop er niet op, veel minder nog moet gij er het besluit toe nemen, neen, ook niet als de belediging nog vers is, en de wrok er over diep in uw hart is. Zeg niet dat gij iets doen zult, waarvoor gij niet in het geloof om Gods hulp kunt bidden, en dat kunt gij niet als gij op wraak zint."

2. Wij moeten ons in Gods handen stellen het aan Hem overlaten om onze zaak te bepleiten, ons recht te handhaven, en af te rekenen met hen, die ons onrecht doen, op zo'n wijze als Hij geschikt oordeelt en op Zijn eigen bestemde tijd. *"Wacht op de Heere,* op Zijn welbehagen, berust in Zijn wil en hij zegt niet dat Hij hem zal straffen, die u geschaad of beledigd heeft, in plaats van dat te begeren, moet gij hem vergeven en voor hem bidden, maar dat *Hij u zal verlossen* en dat is genoeg. Hij zal u beschermen, zodat uw voorbijzien van een belediging u niet (zoals men gewoonlijk vreest) aan een andere zal blootstellen, ja Hij zal u goed vergelden en uw lijdzaamheid aanmoedigen," zoals David gehoopt heeft, toen Simeï hem vloekte, 2 Samuel 16:12.

Spreuken 20:23

Dit is van dezelfde strekking als hetgeen gezegd werd in vers 10.

1. Het wordt hier herhaald, omdat het een zonde is, die God dubbel haat, zoals liegen (hetwelk van dezelfde aard is als deze zonde) tweemaal genoemd is onder de zeven dingen, die God haat, Hoofdst. 6:17, 19, en omdat het een zonde is, die waarschijnlijk toenmaals in Israël veelvuldig bedreven werd, weshalve men haar gering achtte alsof er geen kwaad in stak, onder voorwendsel dat, daar dit het algemene gebruik was, er zonder deze praktijken geen handel was te drijven.

2. Hier wordt er bijgevoegd: *de bedrieglijke weegschaal is niet goed* om te kennen te geven, dat zij niet slechts een gruwel is voor God, maar ook onnut is voor de zondaar zelf, er is werkelijk geen goed door te behalen, neen, zelfs geen goed koopje, want een koop, gesloten door bedrog, zal blijken in het einde verlies te zijn.

Spreuken 20:24

Hier wordt ons geleerd:

1. Dat wij in al onze zaken van God afhankelijk zijn, al onze natuurlijke handelingen hangen af van Zijn voorzienigheid, al onze geestelijke handelingen van Zijn genade. De beste mens is niet beter dan God hem maakt, en ieder schepsel is datgene voor ons, wat God wil dat het voor ons zijn zal. Onze ondernemingen slagen, niet naar wij het begeren en bedoelen, maar zoals God ze beschikt en bestuurt, De treden zelfs van een sterke man dat is de betekenis van het woord zijn *van de Heere*, want zonder God is zijn kracht zwakheid, en de strijd is niet altijd van de helden.

2. Dat wij toekomstige gebeurtenissen niet voorzien, en ze dus niet vooraf kunnen beramen, *hoe zou een mens zijn weg verstaan*. Hoe kan hij zeggen wat hem zal wedervaren, daar Gods raad nopens hem verborgen is? En daarom: hoe kan hij uit zichzelf beramen wat hij doen zal, zonder het bestuur en de leiding van God? Wij verstaan zo weinig onze weg, dat wij niet weten wat goed voor ons is, en daarom moeten wij van de nood een deugd maken, en onze weg de Heere bevelen, Zijn leiding volgen, en ons aan de beschikking van Gods voorzienigheid onderwerpen.

Spreuken 20:25

Hier wordt gezegd, dat de mensen verstrikt worden door twee dingen, door welke God grotelijks wordt beledigd. Zij worden er niet slechts door verstrikt in schuld, maar in moeite en benauwdheid, en ten laatste in verderf.

1. Heiligschennis, van de mensen vervreemden van heilige dingen om ze tot hun eigen gebruik aan te wenden, hetgeen hier ze te *verslinden* wordt genoemd. Wat op enigerlei wijze toegewijd is aan de dienst en de eer van God, aan het onderhouden van de Goddelijke eredienst, of aan de ondersteuning van de armen, behoort nauwgezet voor deze doeleinden bewaard te worden, en zij, die ze direct of indirect verduisteren, of het doel, waarvoor het gegeven werd, in de weg staan, zullen zeer veel te verantwoorden hebben. Zal een mens God beroven in de tienden en het hefoffer? Maleachi 3:8. Zij die hun Godsdienstige handelingen, hun prediken en bidden haastig verrichten om er maar spoedig klaar mee te zijn, kunnen gezegd worden *het heilige te verslinden.*

2. Verbondsverbreking. Het is een strik voor een mens om, nadat hij geloften aan God gedaan heeft, een onderzoek in te stellen, hoe hij er aan zou kunnen ontkomen om ze betalen. Indien de zaak, waarvoor hij de geloften deed, twijfelachtig was, en de uitdrukkingen, die hij gebruikte, dubbelzinnig waren, dan was dit zijn schuld, hij had ze met groter omzichtigheid en na rijpe overweging moeten doen, want hij zal in groter strijd en moeilijkheid zijn (indien hij teder van geweten is) zo hij daarna onderzoek gaat doen, Prediker 5:6, want als wij onze mond tot de Heere geopend hebben, dan is het te laat om ons woord terug te nemen, Handelingen 5:4.

Spreuken 20:26

Zie hier:

1. Wat de plicht is van de magistraten willen zij een verschrikking wezen voor de boosdoeners. Zij moeten *de goddelozen verstrooien,* die in verbond met elkaar zijn, om elkaar te helpen en aan te moedigen in het doen van kwaad, en dit kan niet anders geschieden, dan door *het rad over hen te brengen,* door de bestaande wetten tegen hen ten uitvoer te brengen, hun macht te vernietigen en hun plannen te verijdelen. Er moet soms strengheid worden gebruikt, om het land te bevrijden van hen, die openlijk slecht en schadelijk zijn, verdorven en verdervende zijn.

2. Welke eigenschap de magistraten hiervoor nodig hebben, zij moeten beide vroom en verstandig zijn, want het is de wijze koning die beide Godsdienstig en verstandig is, die waarschijnlijk de onderdrukking van de ondeugd en de verbetering van de zeden kan teweegbrengen.

Spreuken 20:27

Wij hebben hier de waardigheid van de ziel, de grote ziel van de mens, het licht, dat ieder mens verlicht

1. Het is een Goddelijk licht, het is de lamp *des Heeren*, een lamp door Hem ontstoken want het is de inblazing des Almachtigen, die ons verstand geeft. Hij formeert de geest des mensen binnen in hem. Het is naar het beeld Gods, dat de mens geschapen is in kennis. Het geweten is Gods vertegenwoordiger in de ziel, het is een lamp, niet alleen ontstoken door Hem, maar voor Hem. De Vader van de geesten wordt daarom de Vader van de lichten genoemd.

2. Het is een ontdekkend licht. Met behulp van de rede komen wij er toe om de mensen te kennen, hun karakter te beoordelen, en tot hun plannen door te dringen. Met behulp van het geweten komen wij er toe onszelf te kennen. De geest des mensen heeft zelfbewustzijn, 1 Corinthiers 2:11, hij doorgrondt de neigingen en aandoeningen van de ziel, looft hetgeen goed is, veroordeelt wat slecht is, en oordeelt de gedachten en bedoelingen des harten. Dat is het ambt, dat is de kracht van het geweten, en daarom is het van het grootste belang voor ons, om er voor te zorgen dat het goed zij ingelicht, en het onergerlijk te houden.

Spreuken 20:28

Hier hebben wij:

1. De deugden van een goed koning: *weldadigheid en waarheid,* inzonderheid weldadigheid, want die wordt hier tweemaal genoemd. Hij moet stipt getrouw zijn aan zijn woord, hij moet oprecht zijn, en alle geveinsdheid verafschuwen, hij moet zich nauwgezet kwijten van al de plichten, die op hem rusten, waarheid beschermen en ondersteunen. Hij moet ook heersen met goedertierenheid, en de genegenheid zijns volks winnen door alle daden van medelijden. *Goedertierenheid en waarheid* zijn de heerlijkheid van Gods troon, en koningen worden goden genoemd.

2. De voordelen die hij er door verkrijgt. Deze deugden zullen zijn persoon bewaren en zijn regering ondersteunen, zullen hem veilig en gerust doen zijn, bemind door zijn eigen volk en gevreesd door zijn vijanden, indien het mogelijk zou zijn, dat hij ze heeft.

Spreuken 20:29

Dit toont aan dat beide, jong en oud, hun voordelen hebben, en daarom moeten beide ieder naar zijn vermogen, het openbare welzijn dienen, en geen hunner de anderen benijden, noch verachten.

1. Laat de ouden de jongen niet verachten want zij zijn sterk en geschikt tot handelen in staat om door hun zaken heen te komen en moeilijkheden te overwinnen, waarmee de ouden en zwakken niet kunnen worstelen. *Der jongelingen sieraad is hun kracht*, mits zij haar goed gebruiken haar gebruiken in de dienst van God en van hun land, niet in de dienst van hun lusten en zij er niet hoogmoedig op zijn, noch er op vertrouwen.

2. Laat jonge lieden de ouden niet verachten want zij zijn ernstig en bezadigd, geschikt voor de raad, en hoewel zij de kracht niet hebben, die jonge lieden bezitten, hebben zij toch meer wijsheid en ervaring. "Juniores ad labores, seniores ad honoris. Arbeid is voor de jongen, eer voor de ouden." God heeft op de oude man eer gelegd, want zijn grijsheid is zijn heerlijkheid. Zie Daniel 7:9.

Spreuken 20:30

1. Velen hebben strenge bestraffingen van node. Sommige kinderen zijn zo stijfhoofdig, dat hun ouders niets met hen kunnen uitrichten zonder scherpe tuchtiging, sommige misdadigers moeten de strengheid van de wet gevoelen en zachte middelen van de openbare gerechtigheid, werken niets bij hen uit, zij moeten bont en blauw worden geslagen. En de alwijze God ziet dat Zijn eigen kinderen soms zeer scherpe beproevingen van node hebben.

2. Strenge bestraffingen doen soms zeer veel goed, zoals bijtmiddelen de genezing van een wond bevorderen, het hoogmoedige vlees wegvreten. De roede drijft zelfs de dwaasheid uit, die in het hart gebonden was, en zuivert er het kwaad uit.

3. Dikwijls gebeurt het dat zij, die strenge bestraffing het meest van node hebben, ze het slechtst kunnen dragen. Zodanig is de verdorvenheid van de natuur, dat de mensen er even afkerig van zijn om scherp bestraft te worden voor hun zonden, als om geslagen te worden totdat hun gebeente pijn heeft. De tucht is onaangenaam voor degene, die het pad verlaat, en toch is zij goed voor hem, Hebreeen 12:11.

HOOFDSTUK 21

1 Des konings hart is in de hand des HEEREN als waterbeken. Hij neigt het tot al wat Hij wil.
2 Alle weg des mensen is recht in zijn ogen; maar de HEERE weegt de harten.
3 Gerechtigheid en recht te doen is bij den HEERE uitgelezener dan offer.
4 Hoogheid der ogen, en trotsheid des harten, en de ploeging der goddelozen, zijn zonde.
5 De gedachten des vlijtigen zijn alleen tot overschot; maar van een ieder, die haastig is, alleen tot gebrek.
6 Te arbeiden om schatten met een valse tong, is een voortgedrevene ijdelheid dergenen, die den dood zoeken.
7 De verwoesting der goddelozen zal hen doorsnijden, omdat zij weigeren recht te doen.
8 De weg des mensen is gans verkeerd en vreemd; maar het werk des zuiveren is recht.
9 Het is beter te wonen op een hoek van het dak, dan met een kijfachtige huisvrouw, en dat in een huis van gezelschap.
10 De ziel des goddelozen begeert het kwaad; zijn naaste krijgt geen genade in zijn ogen.
11 Als men den spotter straft, wordt de slechte wijs; en als men den wijze onderricht, neemt hij wetenschap aan.
12 De rechtvaardige let verstandelijk op des goddelozen huis, als God de goddelozen in het kwaad stort.
13 Die zijn oor stopt voor het geschrei des armen, die zal ook roepen, en niet verhoord worden.
14 Een gift in het verborgene houdt den toorn onder, en een geschenk in den schoot de sterke grimmigheid.
15 Het is den rechtvaardige een blijdschap recht te doen; maar voor de werkers der ongerechtigheid is het verschrikking.
16 Een mens, die van den weg des verstands afdwaalt, zal in de gemeente der doden rusten.
17 Die blijdschap liefheeft, die zal gebrek lijden; die wijn en olie liefheeft, zal niet rijk worden.
18 De goddeloze is een rantsoen voor de rechtvaardigen, en de trouweloze voor de oprechten.
19 Het is beter te wonen in een woest land, dan bij een zeer kijfachtige en toornige huisvrouw.
20 In des wijzen woning is een gewenste schat, en olie; maar een zot mens verslindt zulks.
21 Die rechtvaardigheid en weldadigheid najaagt, zal het leven, rechtvaardigheid en eer vinden.
22 De wijze beklimt de stad der geweldigen, en werpt de sterkte huns vertrouwens neder.
23 Die zijn mond en zijn tong bewaart, bewaart zijn ziel van benauwdheden.
24 Die een hovaardig pocher is, zijn naam is spotter; hij gaat met hovaardige verbolgenheid te werk.
25 De begeerte des luiaards zal hem doden, want zijn handen weigeren te werken.
26 Den gansen dag begeert hij begeerlijke dingen; maar de rechtvaardige zal geven, en niet inhouden.
27 Het offer der goddelozen is een gruwel; hoeveel te meer, als zij het met een schandelijk voornemen brengen!
28 Een leugenachtig getuige zal vergaan; en een man, die hoort, zal spreken tot overwinning.
29 Een goddeloos man sterkt zich in zijn aangezicht; maar de oprechte, die maakt zijn weg vast.
30 Er is geen wijsheid, en er is geen verstand, en er is geen raad tegen den HEERE.
31 Het paard wordt bereid tegen den dag des strijds; maar de overwinning is des HEEREN.

Spreuken 21:1

Zelfs het hart van de mensen is in Gods hand, en niet alleen hun treden, zoals hij gezegd heeft in Hoofdst. 20:24. God kan der mensen zin veranderen, kan door een krachtige, onmerkbare werking op hun gemoed hen afwenden van hetgeen, waarop zij het meest hun zinnen gezet schenen te hebben, en hen neigen tot hetgeen, waarvan zij het meest afkerig schenen te zijn, zoals de landman door kanaal en waterloop, het water naar welgevallen over zijn land leidt, hetgeen de aard van het water niet verandert, noch er geweld op uitoefent, evenmin als Gods voorzienigheid op de vrije wil des mensen, die hem ingeschapen is, geweld oefent, maar er de loop van leidt om Zijn eigen doeleinden te dienen.

Zelfs het hart van de koningen is dit, niettegenstaande hun macht en kroonrecht, evenzeer als het hart van geheel gewone particulieren. *Het hart van koningen* is voor ons ondoorgrondelijk, en nog veel minder kunnen wij hun hart besturen of leiden. Gelijk zij hun "arcana imperii" hun staatsgeheimen, hebben, zo hebben zij ook de rechten en voorrechten van hun kroon, maar de grote God heeft hen niet alleen onder Zijn oog, maar in Zijn hand. Koningen zijn wat Hij hen doet zijn. Zij, die de meest onbeperkte macht hebben, zijn onder Gods regering en aan Zijn bestuur onderworpen Openbaring 17:17, Ezra 7:27.

Spreuken 21:2

Wij zijn allen geneigd om partijdig te zijn in ons oordeel onszelf en over onze daden, een te gunstige mening te hebben van ons eigen karakter, alsof daar niets aan haperde. *Alle weg des mensen*, zelfs zijn bijweg, is *recht in zijn ogen*, het trotse hart is zeer vernuftig om aan een lelijke zaak een schoon aanzien te geven, en datgene recht voor zich te doen schijnen, dat alles behalve recht is, teneinde aldus het geweten tot zwijgen te brengen.

Wij zijn er zeker van dat Gods oordeel ons aangaande naar waarheid is. Hoe ook ons oordeel moge wezen over onszelf, *de Heere weegt de harten.* God ziet op het hart, en daarnaar beoordeelt Hij de mensen, Hij beoordeelt hun daden naar hun beginselen en bedoelingen, en Zijn oordeel daarover is even nauwkeurig als het onze over hetgeen wij het meest wegen, ja meer nauwkeurig, Hij weegt het in een onfeilbaar zuivere weegschaal, Hoofdst. 16:2.

Spreuken 21:3

1. Hier wordt te kennen gegeven, dat velen zich misleiden met de waan, dat hun offeren van offeranden hen vrijstelt van het doen van gerechtigheid, hun ontheffing zal bezorgen van de schuld hunner ongerechtigheid, en dit maakt, dat hun *weg recht schijnt in hun ogen,* vers 2. Wij hebben gevast, Jesaja 53:3, dankofferen zijn bij mij, Spreuken 7:14.

2. Het is duidelijk uitgesproken, dat een goed leven te leiden, recht te doen, weldadigheid lief te hebben, Gode meer welbehaaglijk is dan de prachtigste en kostbaarste offers. De offers waren door God ingesteld, en waren toenmaals welbehaaglijk aan God, als zij geofferd werden in geloof en met berouw over de zonde, maar anders niet, Jesaja 1:11 en vervolgens. Maar aan zedelijke plichten werd de voorkeur gegeven boven hen, 1 Samuel 15:22, hetgeen te kennen geeft dat er in henzelf geen voortreffelijkheid was, en dat de verplichting om ze te brengen niet altijddurend was, Micha 6:6-8. Veel van de Godsdienst is gelegen in het doen van recht en gerechtigheid uit een beginsel van plicht jegens God, minachting van de wereld en liefde tot onze naaste en dit is Gode meer welbehaaglijk dan alle brandoffers en slachtoffers, Markus 12:33.

Spreuken 21:4

Dit kan genomen worden als ons aantonende:

1. De kenmerken van een goddeloze. Hij, *die hoog van ogen en trots van hart is,* die zich onbeschaamd en minachtend gedraagt tegenover God en de mens, die altijd aan het komplotteren is, het een of ander kwaad bedenkende en beramende, is in waarheid een goddeloos man. Het licht *van de goddelozen is zonde.* Zonde is de trots, de eerzucht, de roem en blijdschap, en het werk van de goddelozen.

2. De ellende van een goddeloze. Zijn hooggespannen verwachtingen, zijn grootse plannen, zijn keurig uitgewerkte berekeningen zijn hem zonde, hij laadt er schuld mee op zich, en aldus bereidt hij zich moeite en verdriet. Zelfs het werk van goddeloze mensen is, zowel als hun vermaak, niets anders dan zonde. Aldus bisschop Patrick. Zij doen alles om hun lusten te dienen, en slaan geen acht op de eer van God, en daarom is *hun ploegen zonde,* en geen wonder, als zelfs hun offer dit is, Hoofdst. 15:8.

Spreuken 21:5

Hier is:

1. Het middel om rijk te worden, als wij in welstand en gerieflijk willen leven in de wereld, dan moeten wij vlijtig zijn in onze zaken, en niet terugdeinzen voor de arbeid en de moeite ervan, maar er ons nauwgezet op toeleggen van alle voordelen en gelegenheden gebruik maken, en wat wij doen, doen met al onze macht. Toch moeten wij er niet haastig in zijn, onszelf en anderen er niet in voortjagen maar gestadig aan werken, waardoor naar wij zeggen veel op een dag afgedaan kan worden. En met vlijt moet overleg gepaard gaan, *de gedachten* des vlijtigen zijn even nodig als *de hand* des vlijtigen. Beraming is zo goed als werk. Ziet gij een mens aldus wijs en naarstig? Hij zal genoeg hebben om van te leven.

2. Het middel om arm te worden. Zij, die haastig zijn, roekeloos en onnadenkend zijn ten opzichte van hun zaken, de tijd niet willen nemen om na te denken en te overleggen, gretig naar winst verlangen, hetzij die door recht of onrecht verkregen wordt, zich haasten om rijk te worden door onrechtmatige praktijken of onverstandige plannen, zijn goed op weg naar armoede. Hun gedachten en overleggingen door welke zij hopen zich te verheffen, zullen hen in het verderf storten.

Spreuken 21:6

Dit toont de dwaasheid aan van hen, die hopen zich te verrijken door oneerlijke handelingen, door hen met wie zij te doen hebben te verdrukken en te bedriegen, door een vals getuigenis af te leggen, door bedrieglijke contracten, van hen die niet nauwgezet van geweten zijn bij hun verklaringen, als erdoor leugen winst te behalen is. Door zulke middelen kunnen dezen misschien schatten bijeenbrengen of hetgeen zij voor schatten houden, maar

1. Zij zullen de voldoening niet erlangen, die zij verwachten. *het is een voortgedreven ijdelheid,* - het zal hun teleurstelling en kwelling des geestes baren. Zij zullen er het genot niet van hebben, zij kunnen er niet op vertrouwen, en zo zijn zij in voortdurende onrust, het zal door hun eigen geweten en door de afkeuring van de mensen *voortgedreven worden,* laat hen verwachten altijd gejaagd te zijn.

2. Zij zullen de verwoesting ontmoeten, die zij niet verwachten. Terwijl zij door zulke onwettige middelen rijkdom zoeken te verkrijgen, zoeken zij in werkelijkheid de dood, zij stellen zich bloot aan de afgunst en de kwaadwilligheid van de mensen door de schatten, die zij verkrijgen, en aan de toorn en de vloek van God door de valse tong, waarmee zij ze verkregen hebben, die Hij op henzelf zal doen aanstoten, om hen neer te slingeren in de hel.

Spreuken 21:7

De roverij van de goddelozen zal hen verderven. omdat zij weigeren recht te doen.

1. Zie hier de aard van de ongerechtigheid, geld te verkrijgen door een valse tong, vers 6, door te liegen, is niet beter dan roverij. Bedriegen is stelen, gij kunt evengoed iemands zakken rollen als hem door een leugen te bedriegen bij het sluiten van een koop, waartegen hij zich niet kon beschutten dan door u niet te geloven, en het zal de roverij niet verontschuldigen te zeggen, dat het aan hem stond u te geloven of niet te geloven.

2. De oorzaak van de ongerechtigheid. De mensen weigeren recht te doen, zij willen niet aan iedereen geven wat hem toekomt, maar houden het terug, en nalaten om recht te doen baant de weg voor het doen van onrecht, ten laatste gaan zij zelfs over tot roverij. Zij, die weigeren recht te doen, zullen verkiezen onrecht te doen.

3. De uitwerking, het gevolg van onrecht, het onrecht zal op het hoofd des zondaars zelf wederkeren. De roverij van de goddelozen zal hen verschrikken, zo lezen het sommigen, hun geweten zal ontzet en verschrikt zijn, zal hen snijden, zal hen in stukken zagen zo lezen het anderen, zij zal *hen verwoesten,* hier en voor eeuwig, en daarom heeft hij gezegd, vers 6, zij zoeken de dood.

Spreuken 21:8

Dit toont aan dat der mensen weg is zoals zijzelf zijn.

1. Boze mensen hebben boze wegen. Als de mens verkeerd is, is ook zijn weg vreemd, en dit is de weg van de meeste mensen, zodanig is de verdorvenheid van het gehele mensdom. Zij zijn allen afgeweken, Psalm 14:2, 3, alle vlees heeft zijn weg verdorven. Maar de verkeerde mens, de man van bedrog, die in alles wat hij doet met list en slinkse streken te werk gaat, zijn weg is vreemd, in strijd met alle regelen van eer en eerlijkheid, hij is vreemd, want gij weet niet waar hem te vinden, of wanneer gij hem hebt, hij is vreemd, want hij is vervreemd van alle goed, en vervreemdt de mensen van God en Zijn gunst, hij is hetgeen Hij van verre ziet, en dat doen ook alle eerlijke lieden.

2. Mensen, die zuiver zijn, tonen zich als zodanig in hun werken, want die zijn recht, rechtvaardig en regelmatig, welbehaaglijk aan God en goedgekeurd door de mensen. De weg van het mensdom in zijn afval is verkeerd en vreemd, maar de zuiveren, zij, die door God genade uit die staat verlost zijn, van welke hier en daar een gevonden wordt, *hun werk is recht*, zoals dat van Noach in de oude wereld, Genesis 7:1.

Spreuken 21:9

1. Zie hier welk een grote beproeving het is voor een man, om een kijfachtige vrouw tot huisvrouw te hebben, die bij iedere gelegenheid, en soms zonder een gelegenheid of aanleiding, in drift en woede ontsteekt en hem, of degenen die om haar heen zijn, bekijft, zij is gemelijk en bitter, vergrimd op haar kinderen en dienstboden, en kwellend voor haar man. Als iemand een ruim, prachtig ingericht huis heeft, geschikt voor gezellig verkeer, dan zal dit het genot ervan voor hem verbitteren, het zal hem en zijn huis ongezellig maken, ongeschikt voor de omgang met vrienden. Het maakt dat een man zich schaamt over zijn keus en zijn bestier, en stoort het gezelschap.

2. Wat menig man genoodzaakt is te doen onder zo'n beproeving. Hij kan zijn gezag niet ophouden, hij vindt het nutteloos om de onredelijke hartstocht tegen te spreken, want die is onhandelbaar en woedt slechts te meer. Zijn wijsheid en genade laten hem niet toe om schelden voor schelden te vergelden, noch zijn huwelijksliefde om strengheid te gebruiken, en daarom acht hij, dat het beste voor hem is om zich terug te trekken *op een hoek van het dak* daar eenzaam neer te zitten buiten het gehoor van het geraas en getier, en als hij zich daar nuttig bezighoudt, dat hij wel kan, dan is dit ook het beste wat hij doen kan. Het is beter zo te doen dan het huis uit te gaan en zich in slecht gezelschap te begeven om daar afleiding en vermaak te zoeken, zoals velen doen die evenals Adam, de zonde hunner vrouw tot een verontschuldiging aanvoeren van hun eigen zonde.

Spreuken 21:10

Zie hier het karakter van een zeer goddeloos man.

1. Zijn sterke neiging om kwaad te doen *zijn ziel* zelfs *begeert het kwaad,* begeert dat kwaad gedaan zal worden, en dat hij het genoegen zal hebben, niet alleen van het te zien, maar van er de hand in te hebben, eraan mee te doen, de wortel van de goddeloosheid is in zijn ziel, de begeerte van de mensen om kwaad te doen, dat is de begeerte, die ontvangen hebbende, zonde baart.

2. Zijn sterke afkeer van goed te doen. *Zijn naaste,* zijn vriend, zijn naaste bloedverwant, *krijgt geen genade in zijn ogen,* kan niet de minste vriendelijkheid van hem verkrijgen, al is hij ook in de grootste nood. En als hij het kwade najaagt, waar hij zijn hart zo op gezet heeft, dan zal hij niemand sparen, die hem daarvoor in de weg is, zijn naaste nabuur, zijn naaste bloedverwant zal niet beter behandeld worden dan een vreemde, dan een vijand.

Spreuken 21:11

Dit hadden wij tevoren, Hoofdst. 19:25, en het toont aan dat er twee middelen zijn door welke de onnozele wijs gemaakt kan worden.

1. Door de straf, die toegepast wordt op hen, die onverbeterlijk slecht zijn. Als de wet ten uitvoer wordt gelegd tegen een spotter, dan zal zelfs de onnozele er door opgeschrikt worden, en meer dan tevoren het kwaad bespeuren van de zonde, hij zal er zich door laten waarschuwen en op zijn hoede wezen.

2. Door het onderricht, dat gegeven wordt aan hen, die wijs zijn en onderwezen willen worden. *Als de wijze onderricht wordt* door de prediking des Woords, dan *neemt hij*, niet alleen de wijze zelf, maar ook de onnozele *wetenschap aan.* Het is volstrekt geen onrecht om een goede les voor onszelf aan te nemen, die voor een ander bestemd was.

Spreuken 21:12

1. Zoals wij dit vers lezen toont het de reden aan, waarom Godvruchtige mensen, als zij er toe komen om een recht begrip te hebben van de dingen, de voorspoed van de boosdoeners niet zullen benijden. Als zij *letten op het huis des goddelozen,* en misschien zien hoe vol het is van de goede dingen van dit leven, dan zijn zij in verzoeking om hem te benijden, maar als zij er *verstandiglijk* op letten, als zij er opzien met het oog des geloofs, als zij zien dat *God de goddelozen om hun goddeloosheid in het kwaad stort,* dat er een vloek is op hun woning, die er gewis eerlang het verderf van zal wezen, dan zien zij meer reden om hen te verachten of te beklagen, dan hen te vrezen of te benijden.

2. Sommigen geven er een anderen zin aan. De rechtvaardige, de rechter of magistraat, aan wie de uitvoering van de gerechtigheid en het bewaren van de openbaren vrede is opgedragen, onderzoekt het huis van de goddeloze, doet er huiszoeking naar wapenen of gestolen goederen, stelt een nauwkeurig onderzoek in naar zijn gezin en het karakter van hen die om hen heen zijn, teneinde met de macht die hij bezit, de goddelozen om hun goddeloosheid terneder te werpen, en hen te beletten nog meer kwaad te doen, het nest in brand te steken, waarin de roofvogels of de onreine vogels geherbergd worden.

Spreuken 21:13

Hier is de beschrijving en het oordeel van een onbarmhartig man.

1. De beschrijving van hem. *Hij stopt zijn oor voor het geschrei des armen,* het geschrei van zijn gebrek en zijn ellende, hij is besloten er geen kennis van te nemen, voor het geschrei van zijn smeking, hij is besloten er niet eens naar te horen, hij verjaagt hem van zijn deur, verbiedt hem om in zijn nabijheid te komen, of, zo hij het niet kan vermijden hem te horen, dan zal hij toch geen acht op hem slaan, niet bewogen worden door zijn klachten, zich niet laten verbidden door zijn aanhoudend geroep, hij sluit de ingewanden van zijn barmhartigheden toe, en dat staat gelijk met het stoppen van zijn oor, Handelingen 7:57.

2. Zijn oordeel. Hij zal zelf in nood komen, die hem *zal* doen *roepen,* en dan zal hij *niet verhoord worden.* De mensen zullen hem niet verhoren, maar hem doen zoals hij anderen gedaan heeft. God zal hem niet verhoren, want een onbarmhartig oordeel zal gaan over degene, die geen barmhartigheid gedaan heeft, Jakobus 2:13, en aan hem, die op aarde een kruimken broods geweigerd heeft, zal in de hel een droppel water geweigerd worden. God zal doof zijn voor de gebeden van hen, die doof zijn voor het geschrei van de armen, dat, indien het niet gehoord wordt door ons, gehoord zal worden tegen ons, Exodus 22:23.

Spreuken 21:14

1. Hier is de macht, die gemeenlijk gevonden wordt in giften en gaven. Niets is heftiger dan de *toorn.* O hoe groot is de kracht van sterke toorn! En toch zal een schoon geschenk, met overleg gegeven, van sommige mensen de toorn doen bedaren, toen hij onverzoenlijk scheen. Geldgierigheid is gewoonlijk de heersende zonde, zij heerst over andere lusten. "Pecuniae obediant omnia. Het geld beheerst alles." Zo heeft Jakob Ezau, en Abigaïl David verzoend.

2. Het beleid, dat gemeenlijk gevolgd wordt bij het geven en ontvangen van geschenken, het moet *een gift* zijn *in het verborgen, een geschenk in de schoot,* want hij, die het aanneemt, wil niet dat men denkt, dat hij het heeft begeerd, wil niet dat zijn aannemen ervan bekend wordt, en hij wil zich ook niet verplicht gevoelen jegens hem, die hem heeft beledigd. Maar als het stil en in het verborgen gedaan wordt, dan is alles wel. Niemand moet al te openhartig zijn in het geven van een geschenk, niet roemen op de geschenken die hij zendt, maar als het een gift is om het recht te verkeren, dan is dit zo ergerlijk, dat zij die van geschenken houden, er zich toch over schamen.

Spreuken 21:15

1. Het is voor Godvruchtige mensen een genot en genoegen, beide om te zien dat recht en gerechtigheid gedaan wordt door de regering waaronder. zij leven, en het onrecht te zien tegengegaan en gestraft, en om zelf naar hun vermogen recht en gerechtigheid te doen, en te beoefenen. Zij doen niet slechts recht, maar doet het met genoegen, niet slechts uit vrees voor schande, maar uit liefde tot de deugd.

2. Het is voor goddelozen een verschrikking om de wetten te zien uitvoeren tegen ondeugd en heiligschennis, het is verderf en verwoesting voor hen, gelijk het ook een kwelling voor hen is gedwongen te zijn, hetzij om hun eer op te houden, of uit vrees voor straf zelf *recht te doen*. Of, als wij het nemen zoals wij het lezen, dan is de betekenis: Er is waar genot in de beoefening van de Godsdienst, maar stellige verwoesting aan het einde van alle ondeugende weg en wandel.

Spreuken 21:16

Hier is:

1. De zondaar op zijn zwerftocht, *hij dwaalt af van de weg des verstands,* en heeft hij eenmaal die goede weg verlaten, dan dwaalt hij eindeloos rond. De weg van de Godsdienst is de weg des verstands, zij, die niet waarlijk vroom zijn, zijn niet waarlijk verstandig, zij die afdwalen uit die weg, breken heen door de heg, die God gezet heeft, en volgen de leiding van de wereld en van het vlees, en dwalen als schapen.

2. De zondaar in zijn rust, of liever in zijn verderf. Hij zal rusten, maar niet in vrede in de vergadering van de reuzen, de zondaren van de oude wereld, die weggevaagd werden door de zondvloed, met die verwoesting wordt de verdoemenis van de zondaren vergeleken, zoals zij soms vergeleken wordt bij de verwoesting van Sodom, als zij gezegd worden hun deel te hebben in vuur en sulfer. Of in de gemeente van de verdoemden, die onder de macht zijn van de tweede dood. Er is een grote gemeente van veroordeelde zondaren, in bundelkens gebonden voor het vuur, en daarin zullen zij blijven, blijven tot in eeuwigheid, die buitengesloten zijn van de vergadering van de rechtvaardigen. Hij, die de weg naar de hemel verlaat, zal, indien hij er niet toe terugkeert, gewis nederzinken in de diepte van de hel.

Spreuken 21:17

Hier is een argument tegen een wellustig weelderig leven, ontleend aan het verderf, dat daardoor over der mensen tijdelijke belangen gebracht wordt.

Hier is:

1. De beschrijving van een epicurist. Hij *heeft blijdschap lief*, dat is: hij bemint het vermaak, de dartele blijdschap van de wereld. God veroorlooft ons om het vermaak van de zinnen met soberheid en matigheid te genieten, wijn, die het hart verheugt en de geest opwekt, en olie om het aangezicht te doen blinken, maar hij, die deze liefheeft, er zijn hart op zet, ze vurig begeert al de genietingen van de zinnen wil smaken, deze als het kostelijkste vermaak beschouwt, en dus geen smaak heeft voor geestelijke genietingen, is een epicurist, 2 Timotheus 3:4.

2. De straf van een epicurist in deze wereld: *hij zal gebrek lijden*, want de genietingen van de zinnen kunnen niet dan met grote onkosten bevredigd worden, en er zijn voorbeelden van dat mensen gebrek hebben aan de noodzakelijkste levensbehoeften en van aalmoezen leven, die eens niet konden leven zonder lekkernijen en verscheidenheid van keur van spijzen. Menige pronker wordt een bedelaar.

Spreuken 21:18

Dit geeft te kennen:

1. Wat door de gerechtigheid van de mensen moest geschieden. *De goddelozen,* die de beroerders zijn van een land, moeten gestraft worden ter voorkoming en ter afwending van nationale oordelen, die anders over een land gebracht zouden worden, en door welke zelfs de rechtvaardigen menigmaal getroffen worden. Zo was Achan, toen hij gestenigd werd, *een rantsoen* voor het leger van *het rechtvaardige* Israël, en waren de zeven zonen van Saul, toen zij gehangen werden, *een rantsoen* voor het koninkrijk van de *rechtvaardigen* David.

2. Wat dikwijls door de voorzienigheid Gods gedaan wordt. De rechtvaardige wordt uit benauwdheid bevrijd, en de goddeloze komt in zijn plaats, en schijnt dus een rantsoen voor hem te zijn, Hoofdst. 11:8. God zal eerder vele goddelozen laten uitroeien, dan dat Hij Zijn eigen volk zal verlaten. Ik heb mensen in uw plaats gegeven, Jesaja 43:3, 4.

Spreuken 21:19

Ongebreidelde drift verbittert en bederft de lieflijkheid van familiebetrekkingen. Een gemelijke, toornige huisvrouw maakt het leven van haar echtgenoot onrustig, voor wie zij een troost en een hulp behoorde te wezen. Diegenen kunnen niet in vrede en geluk samenwonen, die niet in vrede en liefde samen kunnen wonen. Zelfs zij, die een vlees zijn, hebben, zo zij daarbij niet van een geest zijn, geen blijdschap, geen genot in hun vereniging.

Het is beter geen gezelschap te hebben dan slecht gezelschap te hebben. De huisvrouw uws verbonds is uw gezellin, maar als zij gemelijk en tergend is, dan *is het beter* eenzaam in *een woest land* te wonen, blootgesteld aan wind en weer, dan in gezelschap met haar. Een mens kan beter van God en zichzelf genieten in een woestijn dan onder twistzieke bloedverwanten en naburen. Zie vers 9.

Spreuken 21:20

Zij, die wijs zijn, zullen vermeerderen wat zij hebben en in overvloed leven. Hun wijsheid zal hen leren hun uitgaven in evenredigheid te brengen met hun inkomen, en iets te sparen voor later, zodat er *een schat* van begeerde dingen is, en zoveel als begeerd moet worden, een goede voorraad van alle geschikte dingen, intijds bewaard en weggelegd, inzonderheid van *olie,* een van de voornaamste voortbrengselen van Kanaän, Deuteronomium 8:8. Dit is *in de woning,* of de hut, *van de wijze,* en het is beter een ouderwets huis te hebben, dat goed ingericht en wel voorzien is, dan een fraai modern huis, dat slecht behouden wordt, ledig en slecht verzorgd is. God zegent de arbeid en het streven van de wijzen, en dan zijn hun huizen goed voorzien van het nodige.

Zij, die dwaas zijn, zullen van hetgeen zij hebben een verkeerd gebruik maken, zij zullen het besteden aan hun lusten, en aldus de voorraad, die zij hadden, onnuttig doorbrengen. Zij hebben een slecht bestuur over zichzelf, die haastig verteren wat zij bezitten, maar er niet voor zorgen meer te verkrijgen. Dwaze kinderen brengen door wat hun wijze ouders opgelegd hebben. Een zondaar verteert veel goed, zoals de verloren zoon gedaan heeft.

Spreuken 21:21

1. Zie hier wat het is om van de Godsdienst ons werk te maken: het is *rechtvaardigheid en weldadigheid na te jagen,* ons niet te vergenoegen met gemakkelijke verrichtingen, maar met de uiterste zorg en moeite onze plicht te doen als degenen, die voorwaarts streven en vrezen tekort te schieten. Wij moeten rechtvaardigheid betrachten, en weldadigheid liefhebben, daarmee voortgaan, daarin volharden, en hoewel wij niet tot de volmaaktheid kunnen komen in deze wereld, zal het ons toch tot troost zijn dat wij er naar jagen.

2. Wat het voordeel hiervan zal zijn. Zij, die *rechtvaardigheid najagen,* zullen *rechtvaardigheid vinden.* God zal hun genade geven om goed te doen, en zij zullen er het genot en de vertroosting van smaken, zij, die er zich op toeleggen om rechtvaardig te zijn jegens anderen, zullen door anderen met rechtvaardigheid worden behandeld, zullen van anderen vriendelijkheid ondervinden. De Joden, die de wet van de rechtvaardigheid zochten, zijn tot de wet van de rechtvaardigheid niet gekomen, omdat zij haar verkeerd zochten, Romeinen 9:31. Maar anders: Zoek en gij zult vinden, en daarbij ook *leven en eer,* eeuwig leven en eeuwige eer, de kroon van de rechtvaardigheid.

Spreuken 21:22

1. Zij, die macht hebben, zijn geneigd er zich grote dingen van voor te stellen. *De stad van de geweldigen*, van de machtigen, denkt dat zij onneembaar is, en daarom is haar sterkte haar vertrouwen, daarop roemt zij, daarop vertrouwt zij, en tart alle gevaar.

2. Zij, die wijsheid hebben, zullen door hun wijsheid, hoewel zij zo bescheiden zijn van niet veel te beloven, dikwijls grote dingen volbrengen, zelfs tegen hen, die zo sterk vertrouwen op hun kracht. Een goed beleid zal zelfs tegen kracht veel vermogen, en een goed beraamde en goed uitgevoerde krijgslist kan teweegbrengen dat de stad van de geweldigen wordt beklommen, en haar sterkte, waarin zij zoveel vertrouwen had, ter neer wordt geworpen. Een wijs man zal de genegenheid des volks winnen door de kracht van rede en verstand, hetgeen een veel schonere overwinning is dan die verkregen wordt door de kracht van de wapenen. Zij, die hun belang goed begrijpen zullen zich gaarne onderwerpen aan een wijs en goed man, en de sterkste muren zullen niet tegen hen bestand zijn.

Spreuken 21:23

Het is ons zeer nodig onze ziel voor benauwdheid te bewaren, er voor te bewaren om in moeilijkheden verstrikt te worden, ontrust te worden door benauwdheden, ten einde rustig in het bezit van onszelf te kunnen blijven, en onze ziel bekwaam en gereed te hebben voor de dienst van God.

Zij, die hun ziel willen bewaren, moeten een wacht hebben voor de deur hunner lippen, moeten *hun mond bewaren* door matigheid, zodat er geen verboden vruchten, geen gestolen wateren ingaan, niets in overmatigheid gegeten of gedronken wordt, zij moeten ook *de tong bewaren,* opdat geen verboden woord buiten de deur van onze lippen ga, geen vuile rede. Door een voortdurende waakzaamheid over onze woorden zullen wij zeer veel kwaad voorkomen dat een ongebreidelde tong over de mensen brengt. Bewaar uw hart, en dat zal uw tong bewaren voor zonde, bewaar uw tong, en dat zal uw hart bewaren voor benauwdheid.

Spreuken 21:24

Ziehier het kwaad van de hovaardij.

1. Zij stelt de mensen er aan bloot om te zondigen, zij maakt hen driftig, ontsteekt in hen het vuur van een *hovaardige verbolgenheid,* zij zijn er voortdurend mee bezig, alsof het hun beroep was toornig te zijn, en zij niets anders te doen hadden dan een ruilhandel te drijven in hartstochten en bittere woorden te wisselen. De meeste toorn, die de geest van de mensen beweegt en de maatschappij in brand zet, is *hovaardige verbolgenheid.* De mensen kunnen niet de geringste veronachtzaming ondervinden, nooit ergens in gedwarsboomd of tegengesproken worden, of zij zijn uit hun humeur, terstond In woede ontstoken. Zij maakt hen ook tot spotters als zij toornig zijn, beledigend met hun tong, onbeschoft tegen hun meerderen, gebiedend en heerszuchtig jegens allen, die hen omringen, en dit alles komt alleen door de hovaardij.

2. Zij stelt de mensen bloot aan schande, ze krijgen er een slechte naam door, iedereen noemt hen *hovaardige spotters,* en daarom wil niemand iets met hen te doen hebben. Indien de mensen slechts een weinig met hun reputatie te rade wilden gaan, en met de eer hunner belijdenis, die er onder lijdt, dan zouden zij niet zo aan hun hoogmoed en hartstocht toegeven.

Spreuken 21:25-26

1. Hier is de ellende van de luiaards, *wier handen weigeren te werken* in een eerlijk beroep, waarmee zij op eerlijke wijze hun brood zouden kunnen verdienen. Zij zijn even geschikt voor arbeid als andere mensen, en er doen zich zaken voor, die zij ter hand zouden kunnen nemen en waarop zij zich met hun verstand zouden kunnen toeleggen, maar zij willen niet en zij denken dwaselijk dat zij hierin wel voor zichzelf handelen, zie Hoofdst. 26:16. Ziel neem rust, maar in werkelijkheid zijn zij vijanden van zichzelf, want behalve dat hun luiheid hen doet hongeren, omdat zij daardoor van het nodige levensonderhoud beroofd worden, worden zij terzelfder tijd doorstoken door hun begeerten. Ofschoon hun handen weigeren te werken, houdt hun hart niet op van rijkdom te begeren en genot en eer, welke toch niet zonder arbeid verkregen kunnen worden, hun begeerten zijn gebiedend en onverzadelijk, *de gehele dag begeren zij begeerlijke dingen,* en roepen: Geef, geef, zij verwachten dat iedereen iets voor hen zal doen, hoewel zij niets voor zichzelf doen, en nog veel minder voor iemand anders. Deze begeerten nu doden hen, zij zijn hun tot een voortdurende kwelling, verbitteren hen ten dode toe, en doen hen misschien zulke gevaarlijke wegen inslaan om hun lusten te bevredigen, dat zij daardoor tot een ontijdige dood gebracht worden. Velen, die geld moesten hebben om voorziening te maken voor het vlees, en zich de moeite niet wilden geven om het door eerlijke arbeid te verkrijgen, zijn struikrovers geworden, en dat heeft hen gedood. Zij, die lui en traag zijn ten opzichte van de belangen hunner ziel, en toch een begeerte hebben naar hetgeen de zaligheid hunner ziel zou zijn, zullen door die begeerte gedood worden, zij zal hun verdoemenis verzwaren en tegen hen getuigen, dat zij overtuigd waren van de waardij van geestelijke zegeningen, maar weigerden zich de moeite te geven, die nodig was om ze te verkrijgen.

2. De eer van de eerlijken en de vlijtigen. De rechtvaardigen en vlijtigen zien hun begeerten bevredigd, en genieten niet slechts van deze voldoening, maar ook nog van de verdere voldoening van goed te doen aan anderen. De luiaards zijn altijd begerig om te ontvangen, maar de rechtvaardigen zijn altijd verzadigd en bedenken altijd om te geven, en het is zaliger te geven dan te ontvangen. Zij geven en houden niet in, geven mildelijk en verwijten niet, zij geven een deel aan zeven, ja ook aan acht, en houden niet in uit vrees van tekort te komen.

Spreuken 21:27

Het offeren van offers was een Goddelijke inzetting, en als zij geofferd werden in het geloof en met berouw over de zonde en verbetering van levenswijze, dan werd God er grotelijks door geëerd, en dan had Hij er een welbehagen in, maar zij waren Hem soms niet alleen niet welbehaaglijk, maar een gruwel, en Hij verklaarde dit, hetgeen een aanduiding was beide, dat zij niet om henzelf geëist werden, en dat er betere en krachtiger dingen weggelegd waren, als brandoffers en slachtoffers weggedaan zullen zijn. Zij waren Hem *een gruwel:*

1. Als zij door goddeloze mensen gebracht werden, die geen berouw hadden over hun zonden, hun lusten niet doodden en hun leven niet verbeterden, hetgeen de ware bedoeling en betekenis was van de offers. Kaïn bracht zijn offer. Zelfs goddelozen kunnen gevonden worden bij de uitwendige verrichtingen van de Godsverering, zij kunnen vrijwillig aan God hun beesten, hun lippen, hun knieen geven, die Hem hun hart niet geven, de Farizeen gaven aalmoezen. Maar als de persoon een gruwel is, en ieder goddeloze is Gode een gruwel, dan kan het niet anders of de verrichting is het ook, zelfs als hij het naarstiglijk brengt zo lezen sommigen het laatste gedeelte van het vers. Hoewel hun brandofferen steeds voor God zijn, Psalm 50:8, zijn ze Hem een gruwel.

2. Veel meer nog als zij *met een schandelijk voornemen gebracht worden,* als zij bij het brengen van de offers niet alleen hun goddeloosheid aanhielden, maar die offers dienstbaar maakten aan hun boze plannen, zoals Absaloms gelofte, Izebels vasten en de lange gebeden van de Farizeen. Als de mensen zich vroom aanstellen om daardoor zoveel beter en gemakkelijker een hebzuchtig of boosaardig plan tot stand te brengen, als heiligheid wordt voorgewend maar goddeloosheid bedoeld wordt, dan inzonderheid is de verrichting een gruwel, Jesaja 66:5.

Spreuken 21:28

1. Hier is het oordeel van een vals getuige. Hij, die uit gunst voor de ene partij, of uit boosaardigheid tegen de andere partij een vals getuigenis aflegt, of een beëdigde verklaring doet omtrent hetgeen hij weet vals te zijn, of tenminste niet weet waar te wezen, zijn reputatie zal, als het ontdekt wordt, voor goed verloren zijn. Een mens kan in zijn haasten misschien iets zeggen, dat niet waar is, maar hij, die een vals getuigenis aflegt, doet het met overleg en plechtigheid, en dat kan niet anders dan een moedwillige zonde zijn en een verbeuren van des mensen geloofwaardigheid. Maar al zou het niet ontdekt worden, dan zal hij toch vergaan, verwoest worden, de wraak die hij over zichzelf ingeroepen heeft, toen hij de valse eed aflegde, zal over hem komen.

2. De lof van hem, die nauwgezet van geweten is. *Een man, die hoort,* gehoorzaam is aan het gebod van God dat een ieder de waarheid zal spreken met zijn naaste, hij, die niets anders getuigt dan wat hij gehoord heeft en weet waarheid te zijn, spreekt met standvastigheid, blijft zich gelijk, is nooit in tegenspraak met zichzelf, spreekt "in finem tot het einde, " de mensen zullen hem geloof schenken, zullen hem ten einde toe aanhoren, hij *spreekt* tot *overwinning,* wint het pleit, dat de valse getuige zal verliezen, hij zal spreken tot in eeuwigheid, wat waar is, is waar tot in eeuwigheid. Een waarachtige lip zal bevestigd worden in eeuwigheid.

Spreuken 21:29

1. Hier is de trotsheid en onbeschaamdheid van een goddeloos man. Hij *sterkt zich in zijn aangezicht*, verhardt zich, maakt dat hij niet blozen kan, verhardt zich, ten einde niet te sidderen als hij de grootste misdaden begaat, hij trotseert de verschrikkingen van de wet en de bestraffingen van zijn eigen geweten, de bestraffingen van het Woord en de bestraffingen van de voorzienigheid, hij wil zijn zin hebben, en niets zal er hem in hinderen, Jesaja 57:14.

2. De omzichtigheid van een Godvruchtig man: maar de oprechte zegt niet: Wat zou ik willen doen? Waar heb ik zin in? Dat zal ik hebben, maar: Wat behoor ik te doen, wat eist God van mij? Wat is plicht? Wat is voorzienigheid? Wat is tot stichting? En zo *maakt hij zijn weg vast* door een veilige en vaste regel.

Spreuken 21:30-31

Het plannenmakende, bedrijvige deel van het mensdom wordt hier vermaand om in al zijn raadslagen en ondernemingen het oog op God te hebben en te geloven:

1. Dat er geen succes kan zijn *tegen God* en dat zij dus nooit in tegenstand tegen hem moeten handelen, in minachting van Zijn geboden, of in tegenspraak met Zijn raadsbesluiten. Ofschoon zij denken *wijsheid* te hebben, en *verstand*, en raad, dat zij de beste staatkunde en de bekwaamste staatslieden aan hun zijde hebben, zal dit alles toch, indien het *tegen de Heere is*, niet lang voorspoedig kunnen zijn en ten laatste de overhand niet hebben. Die in de hemel woont, lacht om der mensen raadslagen tegen Hem en tegen Zijn Gezalfde, en zal in weerwil van hen Zijn doel bereiken Psalm 2:1-6. Zij, die strijden tegen God bereiden zich schande en verderf. Wie het ook mogen wezen, die krijgen tegen het Lam, het Lam zal hen gewis overwinnen, Openbaring 17:14.

2. Dat er geen succes kan zijn zonder God, en dat zij daarom nooit moeten handelen zonder op Hem te steunen en te vertrouwen. Al is hun zaak ook nog zo goed, en al zijn de beschermers en voorstanders er van ook nog zo machtig en wijs en getrouw, en al zijn de middelen, die aangewend worden om het doel te bereiken, ook nog zo goed en geschikt, toch moeten zij God erkennen, en Hem medenemen. Voorzeker, middelen moeten gebruikt worden, *het paard moet bereid* worden tegen de dag des strijds en ook de voetknechten, zij moeten gewapend en geoefend worden. In Salomo's tijd hebben zelfs Israëls koningen paarden gebruikt in de oorlog, hoewel het hun verboden was ze te vermenigvuldigen, maar, met dat al, de *veiligheid is des Heeren*, vers 31. Hij kan behouden zonder legerscharen, maar legerscharen kunnen niet behouden, geen heil bewerken, zonder Hem en daarom moet Hij gezocht, moet op Hem vertrouwd worden voor succes, en als dat verkregen wordt, dan moet Hij er de eer voor ontvangen. Als wij ons bereiden voor *de dag des strijds*, dan moet het onze grote zorg zijn God tot onze vriend te maken en ons van Zijn gunst te verzekeren.

HOOFDSTUK 22

1 De naam is uitgelezener dan grote rijkdom, de goede gunst dan zilver en dan goud.
2 Rijken en armen ontmoeten elkander; de HEERE heeft hen allen gemaakt.
3 Een kloekzinnig mens ziet het kwaad, en verbergt zich; maar de slechten gaan henen door, en worden gestraft.
4 Het loon der nederigheid, met de vreze des HEEREN, is rijkdom, en eer, en leven.
5 Doornen en strikken zijn in den weg des verkeerden; die zijn ziel bewaart, zal zich verre van die maken.
6 Leer den jongen de eerste beginselen naar den eis zijns wegs; als hij ook oud zal geworden zijn, zal hij daarvan niet afwijken.
7 De rijke heerst over de armen; en die ontleent, is des leners knecht.
8 Die onrecht zaait, zal moeite maaien; en de roede zijner verbolgenheid zal een einde nemen.
9 Die goed van oog is, die zal gezegend worden; want hij heeft van zijn brood den armen gegeven.
10 Drijf den spotter uit, en het gekijf zal weggaan, en het geschil met de schande zal ophouden.
11 Die de reinheid des harten liefheeft, wiens lippen aangenaam zijn, diens vriend is de koning.
12 De ogen des HEEREN bewaren de wetenschap; maar de zaken des trouwelozen zal Hij omkeren.
13 De luiaard zegt: Er is een leeuw buiten; ik mocht op het midden der straten gedood worden!
14 De mond der vreemde vrouwen is een diepe gracht; op welken de HEERE vergramd is, zal daarin vallen.
15 De dwaasheid is in het hart des jongen gebonden; de roede der tucht zal ze verre van hem wegdoen.
16 Die den arme verdrukt, om het zijne te vermeerderen, en den rijke geeft, komt zekerlijk tot gebrek.
17 Neig uw oor, en hoor de woorden der wijzen, en stel uw hart tot mijn wetenschap;
18 Want het is liefelijk, als gij die in uw binnenste bewaart; zij zullen samen op uw lippen gepast worden.
19 Opdat uw vertrouwen op den HEERE zij, maak ik u die heden bekend; gij ook maak ze bekend.
20 Heb ik u niet heerlijke dingen geschreven van allerlei raad en wetenschap?
21 Om u bekend te maken de zekerheid van de redenen der waarheid; opdat gij de redenen der waarheid antwoorden moogt dengenen, die u zenden.
22 Beroof den arme niet, omdat hij arm is; en verbrijzel den ellendige niet in de poort.
23 Want de HEERE zal hun twistzaak twisten, en Hij zal dengenen, die hen beroven, de ziel roven.
24 Vergezelschap u niet met een grammoedige, en ga niet om met een zeer grimmig man;
25 Opdat gij zijn paden niet leert, en een strik over uw ziel haalt.
26 Wees niet onder degenen, die in de hand klappen, onder degenen, die voor schulden borg zijn.
27 Zo gij niet hadt om te betalen, waarom zou men uw bed van onder u wegnemen?
28 Zet de oude palen niet terug, die uw vaderen gemaakt hebben.
29 Hebt gij een man gezien, die vaardig in zijn werk is? Hij zal voor het aangezicht der koningen gesteld worden; voor het aangezicht der ongeachte lieden zal hij niet gesteld worden.

Spreuken 22:1

Hier zijn twee dingen, die kostelijker zijn, en die wij meer moeten begeren dan grote rijkdom.

1. Dat er goed van ons gesproken wordt, *een naam,* dat is: een goede naam, een naam voor goede dingen bij God en goede mensen, *is te verkiezen boven grote rijkdom,* dat is: wij moeten er ons meer op toeleggen om datgene te doen, waardoor wij een goede naam verkrijgen en behouden, dan hetgeen waardoor wij een grote bezitting kunnen verkrijgen of vermeerderen. Grote rijkdom brengt grote zorgen mede, stelt de mensen bloot aan gevaar, en voegt aan de mens geen wezenlijke waardij toe. Een dwaas en een schelm kunnen groter *rijkdom* hebben, maar *een goede naam* maakt de mens gerust en veilig, onderstelt dat hij wijs en eerlijk is, strekt tot eer en heerlijkheid Gods, en geeft de mens meer gelegenheid om goed te doen. Door grote rijkdom kunnen wij in de lichamelijke noden en behoeften van anderen voorzien, maar door *een goede naam* bevelen wij hun de Godsdienst aan.

2. Om bemind te zijn, te delen in de achting en genegenheid van allen, die ons omringen, dat is *beter dan zilver en goud.* Christus had goud noch zilver, maar Hij nam toe in genade bij God en de mensen, Lukas 2:52. Dit moet ons leren om met heilige minachting neer te zien op de rijkdom van deze wereld, er ons hart niet op te zetten, maar te bedenken al wat lieflijk is en al wat welluidt, Filipp. 4:8.

Spreuken 22:2

1. De Goddelijke voorzienigheid heeft het zo verordineerd dat onder de kinderen van de mensen sommigen rijk en anderen *arm* zijn, en deze zijn in de samenleving onder elkaar vermengd, *de Heere heeft hen allen gemaakt,* Hij is beide de oorsprong van hun bestaan en de beschikker van hun lot. De voornaamste mens in de wereld moet God als zijn maker erkennen en is onder dezelfde verplichtingen om aan Hem onderworpen te zijn als de geringsten, en de armsten hebben de eer om het werk van Gods handen te zijn, zowel als de aanzienlijksten. Hebben zij niet allen een Vader? Maleachi 2:10, Job 31:15. God maakt sommigen rijk, opdat zij barmhartig zullen zijn jegens de armen, en anderen arm, opdat zij dienstvaardig zullen zijn jegens de rijken, en zij hebben elkaar van node, 1 Corinthiers 12:21. Hij maakt sommigen arm om hun lijdzaamheid te oefenen, hun vergenoegdheid en hun steunen op God, en anderen rijk, om hun dankbaarheid en weldadigheid te oefenen. Wij hebben de armen altijd met ons zij zullen nooit ophouden uit het midden des lands, en de rijken evenmin.

2. Niettegenstaande dat er in vele opzichten een grote afstand is tussen rijken en armen zullen zij in de meeste dingen *elkaar* toch *ontmoeten,* inzonderheid voor het aangezicht des Heeren, die *de maker is van allen,* en de rijke voor de arme niet kent, Job 34:19. *Rijken en armen ontmoeten elkaar* voor de rechterstoel Gods, allen zijn zij schuldig voor God, besloten onder zonde en in ongerechtigheid geboren, de rijken evenzeer als de armen, en zij ontmoeten elkaar voor de troon van Gods genade, de armen zijn er even welkom als de rijken. Er is dezelfde Christus, dezelfde Schrift, dezelfde Geest, hetzelfde verbond van de beloften voor hen beide. Er is voor de arme heiligen dezelfde hemel, die er voor de rijken is. Lazarus is in Abrahams schoot, en er is dezelfde hel voor rijke zondaren als voor arme. Allen zijn gelijk voor God, zoals zij allen ook gelijk zijn in het graf. De groten en de kleinen zijn daar.

Spreuken 22:3

1. Zie hier het voordeel van wijsheid en nadenken. *Een kloekzinnig man* zal met behulp van zijn wijsheid het kwaad voorzien eer het komt, en *zich verbergen*, hij zal bemerken wanneer hij in verzoeking komt, en dan zijn wapenrusting aandoen en op zijn hoede wezen, als de wolken zich samenpakken voor een onweer, let hij op de waarschuwing, neemt haar ter harte, en neemt de toevlucht tot de naam des Heeren als tot een sterke toren. Noach voorzag de zondvloed, Jozef de zeven jaren van honger, en zij hebben er hun maatregelen tegen genomen.

2. Het kwaad van roekeloosheid en onnadenkendheid. De verstandelozen, die ieder woord geloven dat hen vleit, en geen dat hen waarschuwt, *gaan henen door en worden gestraft*, zij wagen het om te zondigen, hoewel hun gezegd wordt wat daar het einde van zal wezen, zij storten zich in moeilijkheden, niettegenstaande zij er eerlijk tegen gewaarschuwd zijn, en zij hebben berouw van hun vermetelheid als het te laat is. Zie een voorbeeld van beide in Exodus 9:20, 21. Niets is voor kostelijke zielen zo noodlottig als dit, zij willen zich niet laten waarschuwen.

Spreuken 22:4

Zie hier:

1. Wat het is, waarin grotendeels de Godsdienst bestaat: in *ootmoed en de vreze de Heeren,* dat is: ootmoedig te wandelen met God. Wij moeten zo'n eerbied hebben voor Gods majesteit en gezag, dat wij ons met alle ootmoed onderwerpen aan de bevelen van Zijn Woord en de beschikkingen van Zijn voorzienigheid. Wij moeten zo min over onszelf denken, dat wij ons ootmoedig gedragen tegenover God en de mensen. Waar de vreze Gods is, daar zal nederigheid zijn.

2. Wat er door verkregen wordt, *rijkdom en eer,* en vertroosting en lang *leven,* in deze wereld, voorzover God het goed acht, in elk geval geestelijke *rijkdom en eer* in de gunst van God en de beloften en voorrechten van het verbond van de genade, en ten laatste het eeuwige *leven.*

Spreuken 22:5

De weg van de zonde is kwellend en gevaarlijk. *In de weg des verkeerden,* die kromme weg die strijdig is met de wil en het Woord van God, *worden doornen en strikken* gevonden, doornen van smart wegens begane zonden, en *strikken,* die hen in nog meerdere zonden verwarren. Hij, die zich niet bekommert om hetgeen hij zegt en doet, zal zich belemmerd vinden door die denkbeeldige vrijheid en gekweld door zijn genoegens. *Verkeerde* mensen, die spoedig toornig worden, stellen zich bij iedere tred bloot aan moeilijkheid. Alles zal hem ergeren en kwellen, die anderen om alles kwellen en ergeren.

De weg des plichts is veilig en gemakkelijk *die zijn ziel bewaart,* die zorgvuldig waakt over zijn eigen hart en zijn wegen, is ver van die *doornen en strikken,* want zijn weg is beide effen en aangenaam.

Spreuken 22:6

1. Hier wordt de mens een gewichtige plicht opgelegd, inzonderheid aan hen, die ouders zijn en onderwijzers van kinderen, ter voortplanting van wijsheid, opdat die niet met hen sterft. *Leer kinderen* op die leeftijd van de ijdelheid, om verre te blijven van de zonden en strikken ervan, op die leeftijd, waarop men onderwezen wordt, om zich te bereiden voor hun bestemming. Onderricht hen, houd hen onder tucht, leid hen op als krijgsknechten, aan wie geleerd wordt hun wapenen te hanteren, in de rangen te blijven, en op het woord van bevel acht te geven. *Leer* hen niet de weg waarin zij zouden willen gaan (de neiging van hun verdorven hart zou hen ter zijde doen afwijken), maar de weg waarop zij behoren te gaan, de weg, die gij, zo gij hen liefhebt, wilt dat zij gaan zullen. Leer een kind naar zijn vermogen en bevatting, zo verstaan het sommigen, met een zachte hand, zoals voedsters kinderen voeden, weinig tegelijk maar dikwijls, Deuteronomium 6:7.

2. Een goede reden ervoor, ontleend aan het grote voordeel van deze zorg en moeite voor kinderen, als ze *opgroeien,* als zij *oud geworden zijn* is het te hopen dat zij *er niet van zullen afwijken.* Goede indrukken, die zij toen ontvangen hebben, zullen hun hun levenlang bijblijven. Gewoonlijk zal het vat de geur behouden van hetgeen men er in gedaan heeft. Weliswaar, velen zijn afgeweken van de goede weg, die hen geleerd was, Salomo zelf heeft dit gedaan, maar het kan een middel zijn tot hun terugkeer, zoals men onderstelt dat ook Salomo teruggekeerd is. De ouders zullen dan tenminste de troost hebben van hun plicht te hebben gedaan en de middelen te hebben gebruikt.

Spreuken 22:7

In vers 2 had hij gezegd: Rijken en armen ontmoeten elkaar, maar hier bevindt hij, hier toont hij aan, dat er voor de dingen van dit leven een groot verschil tussen hen is, want,

1. Zij, die weinig hebben zullen in onderworpenheid zijn aan degenen, die veel hebben omdat zij van hen afhankelijk zijn, zij hebben steun van hen ontvangen en verwachten nog steun van hen. *De rijken heersen over de armen*, en maar al te dikwijls veel meer dan hun betaamt, met hoogmoed en hardheid, ongelijk aan God, die, hoewel Hij groot is, toch niemand veracht. Het maakt een deel uit van de beproeving van de armen, dat zij moeten verwachten vertreden te worden, en het maakt een deel uit van hun plicht, om zoveel zij kunnen dienstwillig te zijn voor hen, die vriendelijk voor hen zijn, en er zich op toe te leggen om dankbaar te wezen.

2. Zij, die achteruitgaan bevinden zich grotelijks in de macht van hen, die vooruitgaan. *Die ontleent is des leners knecht*, heeft verplichting aan hem, en moet hem soms bidden: Wees lankmoedig over mij. Daarom is het een deel van het beloofde geluk aan Israël, dat zij zullen lenen, maar niet ontlenen, Deuteronomium 28:12. En wij moeten ons best doen om zoveel mogelijk buiten schuld te blijven. Sommigen verkopen hun vrijheid om aan hun zucht naar weelde te voldoen.

Spreuken 22:8

Onrechtmatig verkregen gewin zal niet gedijen, *die onrecht zaait,* die iets doet, dat onrechtvaardig is, in de hoop van er winst door te behalen, zal *ijdelheid maaien,* wat hij wint, zal hem nooit goed doen, hem nooit voldoening schenken. Hij zal niets dan teleurstelling ondervinden. Zij, die moeite scheppen voor anderen bereiden slechts moeite voor zichzelf. Zoals de mens zaait, zal hij maaien.

Misbruikte macht zal niet van lange duur zijn. Indien de roede van het gezag in *een roede van de verbolgenheid* wordt verkeerd, indien de mensen heersen door hartstocht, inplaats van door wijsheid, en inplaats van op het openbare welzijn, op niets zozeer het oog hebben als op het bevredigen van hun wraakzucht dan zal zij falen, *een einde nemen* en verbroken worden, en hun macht zal hen niet ondersteunen in hun buitensporigheden, Jesaja 10:24, 25.

Spreuken 22:9

1. Hier is de beschrijving van een barmhartig man, hij heeft *een goed oog,* in tegenstelling met een boos oog, Hoofdst. 23:6, en hetzelfde als een eenvoudig oog, Mattheus 6:22, een oog, dat uitziet naar voorwerpen om er barmhartigheid aan te bewijzen, behalve nog die er zich vanzelf aan voordoen, een oog, dat op het zien van iemand, die gebrek heeft en in ellende is, het hart aandoet met medelijden een oog, dat bij de aalmoes een vriendelijke blik geeft, waardoor de aalmoes dubbel aangenaam wordt. Hij heeft ook een milde hand, *hij geeft van zijn brood* aan hen, die het nodig hebben, *zijn brood,* het brood, dat hem toebeschikt is om het te eten. Hij zal liever zichzelf bekrimpen, dan de armen van gebrek te zien omkomen, maar hij geeft toch niet al zijn brood, maar *van zijn brood,* de armen zullen hun deel hebben met zijn gezin.

2. De zegen voor zo'n man, de armen zullen hem zegenen, allen, die om hem heen zijn, zullen goed van hem spreken en God zelf zal hem zegenen in verhoring van menig goed gebed, dat voor hem opgezonden wordt, en hij zal gezegend zijn.

Spreuken 22:10

1. Zie hier wat de spotter doet, er wordt te kennen gegeven dat hij onenigheid zaait, en overal waar hij komt, kwaad sticht. Veel van het gekijf en van de geschillen, die de vrede van de menselijke maatschappij verstoren, is te wijten aan de boze uitlegger, zoals sommigen het lezen, die van alles een ongunstige uitlegging geeft, aan hen, die iedereen verachten en bespotten, die in hun weg komt, en er een eer in stellen om met het gehele mensdom de draak te steken.

2. Wat met *de spotter* gedaan moet worden, die zich niet wil verbeteren. *Drijf hem uit* van uw gezelschap, zoals Ismael uitgedreven werd uit Abraham's gezin toen hij Izak bespotte. Zij, die de vrede willen bewaren, moeten *de spotter* buitensluiten.

Spreuken 22:11

1. Hier zijn de hoedanigheden van een volkomen welopgevoed man die geschikt is om een openbaar ambt te bekleden. Hij moet een eerlijk man wezen, een man, die *reinheid des harten liefheeft,* en alle onreinheid haat, die niet slechts rein is van vleselijke lusten, maar van alle bedrog en geveinsdheid, van alle zelfzucht en oneerlijke bedoelingen, die zorg draagt om zich als een oprecht man te tonen, rechtvaardig en billijk is uit beginsel, in niets meer behagen heeft dan in zijn geweten rein te bewaren, een onergerlijk geweten te hebben. Hij moet ook in staat zijn om goed en met sierlijkheid te spreken, niet te vleien en te flikflooien, maar zich behoorlijk uit te drukken in een taal, die even zuiver is als zijn gemoed.

2. De verhoging, waartoe zo'n man waarschijnlijk komen zal. De *koning* zal, als hij wijs en goed is, zijn belang en het belang zijns volks goed begrijpt, *zijn vriend zijn,* zal hem tot lid benoemen van zijn geheime raad, zoals er een was aan het hof van David, en een ander aan het hof van Salomo, die *des konings vriend* werd genoemd, of, zo hij enigerlei zaak heeft zal de koning er hem in voorthelpen. Sommigen verstaan het van de Koning van de koningen, een man In wiens geest geen bedrog is, wiens spraak altijd Godvruchtig is, zal God tot zijn vriend hebben, Messias, de vorst zal zijn vriend zijn, deze eer hebben al de heiligen.

Spreuken 22:12

1. Hier is Gods bijzondere zorg om *de wetenschap te bewaren*, de Godsdienst in de wereld staande te houden door onder de mensen de kennis te bewaren van Hemzelf en van goed en kwaad, in weerwil van het bederf van de mensen en de listen van Satan om de geest van de mensen te verblinden en hen in onwetendheid te houden, het is een groot en heerlijk bewijs van de macht en goedheid van de ogen des Heeren, van zijn waakzame zorg en Voorzienigheid. Hij bewaart *mannen van wetenschap*, wijze en Godvruchtige mannen, 2 Kronieken 16:9, inzonderheid getrouwe getuigen, die spreken wat zij weten. God beschermt de zodanigen en maakt hun raad voorspoedig. Door Zijn genade *bewaart* Hij *de wetenschap* in de zodanigen, verzekert en beveiligt Zijn eigen werk in hen. Zie Spreuken 2:7, 8.

2. De rechtvaardige wraak, die God doet aan hen, die spreken en handelen tegen de wetenschap, tegen hun eigen kennis en tegen de belangen van wetenschap en Godsdienst in de wereld. *De woorden des overtreders zal Hij omkeren*, en *bewaart wetenschap* in weerwil van hen. Hij verbreekt al de raad en verijdelt al de plannen van trouweloze en verraderlijke mensen, en keert ze om tot hun beschaming.

Spreuken 22:13

Zij, die geen liefde hebben voor hun werk, zullen nooit verlegen zijn om een verontschuldiging om het van zich af te schuiven. Zeer velen zijn naar lichaam en ziel in het verderf gestort door hun traagheid, en toch hebben zij dit en dat nog voor zichzelf te zeggen, zo vernuftig zijn de mensen in het bedriegen van hun eigen ziel. En wie, vraag Ik u, zal er iets bij gewonnen hebben als al die voorwendsels ten laatste als ijdel en beuzelachtig verworpen zullen worden?

Velen laten zich terughouden van werkelijke plichten door denkbeeldige moeilijkheden. *De luiaard* heeft *buiten* op het veld werk te doen maar hij verbeeldt zich dat *daar een leeuw is* ja hij pretendeert dat hij niet door de straten durft gaan, uit vrees dat hij er iemand zal ontmoeten, die hem zal doden. Hij zelf denkt dit niet maar hij zegt het aan hen, die hem opwekken om op te staan, hij spreekt van *een leeuw buiten*, maar denkt niet aan zijn wezenlijk gevaar, dat hem dreigt van de duivel, die briesenden leeuw, die bij hem in zijn bed is en van zijn eigen traagheid, die hem doodt.

Spreuken 22:14

Dit is bedoeld als een waarschuwing aan alle jongelingen tegen de lusten van de onkuisheid, als zij het welzijn hunner ziel liefhebben, zo laat hen zich in acht nemen voor *vreemde vrouwen,* wulpse vrouwen, voor wie zij vreemd moeten zijn, voor de kussen harer lippen, Hoofdst. 7:13, voor de woorden harer lippen, voor haar bekoringen en verlokkingen, weest er bang voor, hebt er niets mee te doen, want

1. Zij, die zich overgeven aan die zonde bewijzen dat God hen verlaten heeft. Het is *een diepe gracht,* diegenen *vallen, op wie de Heere vergramd is,* die hen aan hen zelf overlaat om in die verzoeking te komen, en de teugel van Zijn weerhoudende genade wegneemt om hen te straffen voor andere zonden. Verheft er u niet op dat gij in gunst staat bij zulke vrouwen, daar het toch een blijk is dat gij onder de toorn van God zijt.

2. Het is zelden dat de zodanigen hun zondige weg verlaten, want het is *een diepe gracht,* waarin zij vallen, en het zal moeilijk zijn om er uit te komen, zozeer wordt de geest verdwaasd en het geweten verleid door aan het vlees te behagen.

Spreuken 22:15

Wij hebben hier twee zeer treurige gedachten.

1. Dat het bederf ingeweven is in onze natuur. Zonde is dwaasheid, zij is in strijd beide met ons verstand en ons waar belang, zij is in het hart, er is een innerlijke neiging tot zonde, om dwaselijk te spreken en te handelen, zij is in het hart van kinderen, zij brengen haar met zich in de wereld, in zonde werden zij ontvangen en geboren, zij wordt daar niet slechts gevonden, maar zij is er in gebonden, zij hangt samen met het hart, aldus kleven sommige ondeugende neigingen de ziel aan, zij zijn er mee verbonden zoals de loot verbonden is aan de stam, waarin zij geënt is waardoor haar aard een algehele verandering ondergaat, er is een knoop gelegd tussen de ziel en de zonde, een liefdesstrik, deze twee worden een vlees. Het is waar van onszelf, het is waar van onze kinderen, die wij naar ons beeld en gelijkenis hebben voortgebracht. O God, Gij kent deze dwaasheid.

2. Dat de roede van de tucht nodig is voor de genezing ervan, zij kan door geen billijke middelen en zachte methodes uitgedreven worden, er moet strengheid gebruikt worden, en deze zal smart teweegbrengen. Kinderen moeten door hun ouders gekastijd worden en onder tucht worden gehouden, en wij allen moeten gekastijd worden door onze hemelse Vader, Hebreeen 12:6, 7, en onder de bestraffing moeten wij de dwaasheid neerdrukken en de roede kussen.

Spreuken 22:16

Dit toont aan welke slechte maatregelen rijke lieden soms nemen, door welke zij in het einde zichzelf verarmen en God er toe brengen om hen niettegenstaande hun overvloed in armoede te dompelen, hen tot gebrek te doen komen. Zij *verdrukken de armen en geven de rijke,* dat is:

1. Zij willen niet uit barmhartigheid de armen te hulp komen, opdat zij door te sparen hetgeen in werkelijkheid het beste is van hun uitgaven, maar door hen als het onnodigste wordt beschouwd, hun rijkdom vermeerderen, maar aan de rijken zullen zij geschenken geven, hun grote gastmalen geven, hetzij uit hoogmoed en ijdelheid om een groot, voornaam aanzien te hebben of uit staatkunde, om het van hen weer te ontvangen en wel met winst, dezulken *zullen zeker tot gebrek komen.* Velen zijn door een dwaze vrijgevigheid tot armoede vervallen, maar nooit is iemand door verstandige barmhartigheid verarmd. Christus gebiedt ons de armen te nodigen, Lukas 14:12, 13.

2. Zij willen niet slechts de armen niet ondersteunen, maar zij *verdrukken* hen, beroven het armhuis, zuigen hun arme pachters en naburen uit, maken inbreuk op de rechten van hen, die zich niet kunnen verdedigen, en dan geven zij steekpenningen aan de rijken, opdat deze hen er in steunen en beschermen. Maar het is alles tevergeefs, want zij *komen tot gebrek.* Zij, die God beroven en Hem aldus tot hun vijand maken, kunnen zich niet beveiligen door *aan de rijken te geven* ten einde hen tot hun vrienden te maken.

Spreuken 22:17-21

Hier verandert Salomo zijn stijl en wijze van spreken. Tot nu toe heeft hij van het begin van Hoofdstuk 10 meestal leerstellige waarheden neergelegd, met slechts hier en daar een woord van vermaning, het aan ons overlatende om gaandeweg de toepassing te maken, maar hier en tot aan het einde van Hoofdst. 24 richt hij zijn rede tot zijn zoon, zijn leerling, zijn lezer, zijn hoorder, sprekende als tot een particulier persoon. Tot nu toe was zijn zin meestal begrepen in een vers, maar hier strekt hij zich gewoonlijk verder uit. Zie hoe de wijsheid het beproeft met verscheidenheid van methodes ten einde ons door geen enkele oververzadigd te doen worden. Wij worden persoonlijk toegesproken, om onze aandacht op te wekken en ons behulpzaam te zijn in de toepassing. De evangeliedienaren moeten het niet voldoende achten om voor hun hoorders te prediken, zij moeten tot hen prediken, noch het voldoende achten om tot hen allen in het algemeen te prediken, zij moeten zich ook tot afzonderlijke personen richten, zoals hier: Doe gij zo en zo. Hier is:

I. Een ernstige vermaning om wijsheid en genade te verkrijgen door te letten op *de woorden van de wijzen,* beide op de geschreven en op de gepredikte woorden, op de woorden van de profeten en priesters, en inzonderheid op *de wetenschap,* die Salomo in dit boek de mensen geeft van goed en kwaad, zonde en plicht, beloning en straf. Naar deze *woorden,* deze *wetenschap* moet het oor geneigd worden in ootmoed en ernstige aandacht, en het hart gericht worden door geloof en liefde en nauwkeurige overweging. Het oor zonder het hart is niet genoeg.

II. Hier zijn argumenten om aan de vermaning kracht bij te zetten. Let op:

1. De waardij en het gewicht van de dingen zelf, waarvan Salomo ons in dit boek de wetenschap geeft. Het zijn geen onbeduidende dingen, die slechts tot vermaak dienen, geen grappige spreekwoorden, om in scherts aangehaald te worden om er de tijd mee te korten, neen, het zijn heerlijke dingen aangaande de eer en heerlijkheid Gods, de heiligheid en gelukzaligheid onzer zielen, het welzijn van de mensheid en alle gemeenten of gezelschappen van mensen. Het zijn vorstelijke dingen, dat is de betekenis van het woord, geschikt om door koningen te worden gesproken en door senaten te worden gehoord, het zijn dingen betreffende *wet en wetenschap,* wijze raad betreffende de gewichtigste aangelegenheden, dingen, die ons niet slechts onszelf zullen doen kennen, maar ons in staat zullen stellen om raad te geven aan anderen.

2. De helderheid van de ontdekkingen van deze dingen, en hoe zij tot ons persoonlijk gericht worden. Zij zijn *bekend gemaakt,* openlijk bekend gemaakt, opdat allen ze lezen, duidelijk bekend gemaakt, opdat die voorbijgaan ze kunnen lezen, heden bekend gemaakt, vollediger dan ooit tevoren, in deze dag van licht en kennis, bekend gemaakt in deze uw dag, maar het is slechts voor een wijle, dat dit licht bij u is, misschien zullen de dingen, die u heden bekend gemaakt zijn, indien gij geen gebruik maakt van de dag uwer bezoeking, morgen voor uw ogen verborgen zijn. Zij zijn geschreven ter meerdere zekerheid, en opdat zij ontvangen, en zuiver en onvervalst aan het nageslacht overgeleverd zullen worden. Doch waar hier de meeste nadruk op gelegd wordt is, dat zij u *bekend zijn gemaakt aan u geschreven zijn,* alsof het een brief was, die aan u geadresseerd is, het is geschikt en gepast voor u en uw toestand, in deze spiegel kunt gij uw eigen gelaat aanschouwen, het is voor u bedoeld en bestemd, om u ten regel te wezen, en daarnaar moet gij geoordeeld worden. Van deze dingen kunnen wij niet zeggen: het zijn zeer goede dingen, maar zij gaan ons niet aan, neen, zij zijn van het grootste gewicht en belang voor ons.

3. De aangenaamheid van deze dingen voor ons ten opzichte beide van vertroosting en eer.

a. Als wij ze verbergen, wegleggen in ons hart, zullen zij ons een overvloedige voldoening geven, vers 18. *Het is lieflijk* en zal uw voortdurend vermaak zijn, *als gij die in uw binnenste bewaart,* ze dikwijls overdenkt, er u door laat leiden en regeren. De gedaante van de godzaligheid is, als men daarin alleen rust, een bedwang voor de mens, hij doet dan slechts een schijnboete in een wit gewaad, alleen zij, die zich onderwerpen aan de kracht van de Godzaligheid en er hartewerk van maken, smaken er genot en genoegen in, Hoofdst. 2:10.

b. Als wij er gebruik van maken in onze gesprekken, dan zullen zij zeer betamelijk zijn, ons een goede reputatie doen verkrijgen. Zij *zullen op uw lippen gepast worden.* "Spreek van deze dingen, en dan spreekt gij als uzelf en zoals het u betaamt te spreken in aanmerking van uw hoedanigheid en karakter. Gij zult ook genoegen smaken in het spreken van deze dingen, zowel als in de overdenking ervan.

4. Het voordeel, dat er voor ons mee bedoeld is. De *heerlijke dingen,* die God ons geschreven heeft, zijn niet zoals de bevelen, die de meester geeft aan zijn knecht, en welke alle bedoeld en bestemd zijn ten voordele van de meester- maar zoals die, welke de onderwijzer geeft aan zijn leerling, welke alle bedoeld en bestemd zijn tot nut en voordeel van de leerling. Deze dingen moeten bewaard worden door ons, want zij zijn geschreven aan ons.

A. Opdat wij vertrouwen hebben in God, aldus vertroosting smaken in Hem en gemeenschap hebben met Hem. *Opdat uw vertrouwen op de Heere zij,* vers 19. Wij kunnen niet anders op God vertrouwen dan in de weg des plichts, onze plicht is ons geleerd, opdat wij reden zullen hebben om op God te vertrouwen. Ja dit is op zichzelf een grote plicht, die wij te leren hebben, een plicht, die de grondslag is van allen praktische Godsdienst: een leven te leiden van verlustiging in God en van vertrouwen op Hem.

B. Opdat wij voldoening zullen hebben in ons eigen voordeel: Om u bekend te maken de zekerheid van de redenen van de waarheid, opdat gij moogt weten wat waarheid is, duidelijk onderscheiden zult tussen haar en leugen, en weten moogt op welke gronden gij de waarheden Gods ontvangt en gelooft. Het is begerenswaardig niet alleen de woorden of *redenen van de waarheid* te kennen, maar ook *de zekerheid ervan,* opdat ons geloof verstandig en redelijk zij en zal toenemen tot volle verzekerdheid. Het middel om *de zekerheid van de redenen van de waarheid* te kennen, is een gewetenszaak te maken van onze plicht, want zo iemand wil deszelfs wil doen, die zal met zekerheid bekennen dat de leer uit God is, Johannes 7-17.

C. Opdat wij nuttig en dienstig zijn voor anderen tot hun onderrichting. Opdat gij goede rekenschap geeft *van de redenen van de waarheid aan degenen, die tot u zenden om u* te raadplegen als een orakel, of *aan degenen, die u zenden* die u in enigerlei zaak gebruiken als een agent of gezant. Kennis is ons gegeven om er goed mee te doen, opdat anderen hun kaars kunnen aansteken aan onze lamp, en opdat wij in onze plaats naar de wil van God ons geslacht mogen dienen. En zij die er een gewetenszaak van maken om Gods geboden te houden, zullen het best instaat zijn om rekenschap te geven van de hoop, die in hen is.

Spreuken 22:22-23

Na deze plechtige inleiding zou men iets nieuws en verrassends verwacht hebben, maar neen, hier is een eenvoudige en algemene, doch zeer noodzakelijke waarschuwing tegen de wrede, onmenselijke praktijk van arme mensen te verdrukken.

Merk op:

1. De zonde zelf, en die is: *de armen te beroven,* en hen nog armer te maken, wegnemende van hen, die weinig te verliezen hebben, en hun alzo niets overlatende. Het is slecht om iemand, wie het ook zij, te beroven, maar geheel ongerijmd is het om de armen te beroven, die wij behoren te steunen en te helpen, met alle macht diegenen uit te zuigen, die wij moesten bewateren met onze weldadigheid, *de ellendige te verbrijzelen,* en hem daardoor nog ellendiger te maken, rechtsuitspraak tegen hem te doen, en aldus hen te beschermen, die hem beroven, hetgeen even slecht is als wanneer wij zelf hem beroven. Rijke lieden laten zich geen onrecht doen, arme lieden kunnen er zich niet tegen verweren en daarom behoren wij er ons zoveel zorgvuldiger voor te wachten om hun onrecht te doen.

2. De verzwaring van de zonde. Als hun onmacht vanwege hun armoede om zich recht te verschaffen ons aanmoedigt om hen te beroven, dan is het nog zoveel erger, dat is *de arme te beroven, omdat hij arm is,* het is niet alleen laag en lafhartig om er zijn voordeel tegen iemand mee te doen, dat hij hulpeloos is, maar het is onnatuurlijk en doet de mens kennen als erger dan dieren. Of, indien het geschiedt onder schijn van recht en gerechtigheid dan is dit *de ellendige te verbrijzelen in de poort,* waar hij beschermd moest wezen tegen onrecht, en hun recht moest gedaan worden tegen hen, die hen verdrukken.

3. Het gevaar, waarvan deze zonde vergezeld is. Hij, die de arme berooft en verdrukt, het is op zijn gevaar, want,

a. De verdrukten zullen bevinden dat God hun machtige beschermer is, Hij zal *hun twistzaak twisten,* en niet toelaten dat zij ter nedergeworpen en vertreden worden. Als de mensen niet voor hen willen optreden zal God voor hen optreden.

b. De verdrukkers zullen bevinden dat Hij een rechtvaardige wreker is, Hij zal weerwraak op hen nemen *Hij zal de ziel roven van hen, die hen beroven,* Hij zal hun vergelding doen in geestelijke oordelen, in vloek over hun ziel. Hij, die de armen berooft, zal in het eind bevonden worden zichzelf te hebben vermoord.

Spreuken 22:24-25

1. Hier is een goede waarschuwing tegen een vertrouwelijke omgang met een hartstochtelijke, toornige mens. Het is de wet van de vriendschap, dat wij ons schikken naar onze vrienden en bereid zijn hun van dienst te wezen, en daarom behoren wij verstandig en omzichtig te zijn in de keus van een vriend, opdat wij die heilige verbintenis niet aangaan met iemand, naar wie ons te schikken onze dwaasheid zou zijn. Wij moeten beleefd zijn jegens allen, maar toch wel toezien op de persoon, die wij tot onze boezemvriend maken en met wie wij gemeenzaam omgaan. Zo onder anderen is een man, die licht tot toorn wordt geprikkeld, lichtgeraakt is, iedere belediging hoog opneemt, en als hij driftig is zich niet bekommert om hetgeen hij zegt of doet, maar woedend en buitensporig wordt, niet geschikt om hem tot onze vriend en metgezel te maken, want telkens en nogmaals zal hij toornig op ons wezen, en dat zal ons verdriet zijn, en hij verwacht dat wij even grimmig zullen zijn op anderen als hij zelf is, en dat zal onze zonde wezen.

2. Een goede reden gegeven voor deze waarschuwing, *opdat ge zijn paden niet leert*. Wij zijn geneigd om hun gelijk te wezen, met wie wij omgaan. Er is in ons verdorven hart zoveel tonder, dat het gevaarlijk is om te gaan met hen, die de vonken van hun hartstocht om zich heen laten vliegen, daarmee zullen wij *een strik over onze ziel halen*, want een neiging tot toorn is voor iedereen een grote strik en een aanleiding tot veel zonde. Hij zegt niet "opdat u geen beledigende woorden zullen gegeven worden, of opdat gij geen lichamelijke mishandeling zult hebben te verduren," maar wat veel erger is: "opdat gij hem niet navolgt om hem genoegen te doen, en aldus een slechte gewoonte aanneemt."

Spreuken 22:26-27

Wij hebben hier, zoals dikwijls tevoren, een waarschuwing tegen het borg blijven, hetgeen zowel onvoorzichtig als onrechtvaardig is.

1. Wij moeten geen vertrouwelijke betrekkingen aanknopen met mensen van slechte naam en faam, wier zaken door hun eigen schuld te gronde gericht zijn, mensen die hun vrienden dringen om borg voor hen te blijven, opdat zij hun naasten kunnen bedriegen teneinde aan hun lusten te voldoen, en, door nog een weinig langer staande te blijven, ten laatste zoveel te meer schade toe te brengen aan hen, die hun krediet verlenen. Heb niets van doen met de zodanigen, bevind u niet onder hen.

2. We moeten de mensen niet van hun geld beroven door zelf in *de handen te klappen, of* door *borg te blijven voor anderen,* als wij niet hebben om te betalen. Als iemand door de leiding van Gods voorzienigheid buiten staat is om zijn schulden te betalen, dan moet men medelijden met hem hebben en hem helpen, maar als iemand geld en goed borgt voor zichzelf of in staat voor een ander, als hij weet dat hij niets heeft om mee te betalen, of dat hetgeen hij heeft zo vastgemaakt is op hemzelf, dat de schuldeisers er niet aan kunnen komen, dan is dit in werkelijkheid zijn naaste te beroven. En hoewel altijd medelijden betoond moet worden, heeft hij het toch zichzelf te wijten als het recht zijn loop heeft, en *zijn bed van onder hem wordt weggenomen,* dat niet als pand mocht genomen worden voor een schuld, Exodus 22:26, 27. Want als iemand zo arm bleek te zijn, dat hij niets anders had om te pand te geven, dan behoorde hij ondersteund te worden, maar voor de invordering van een schuld schijnt het geoorloofd te zijn geweest, door een strikte toepassing van de wet.

3. Wij moeten ons eigen gezin en onze bezittingen niet te gronde richten. Iedereen behoort rechtvaardig te zijn voor zichzelf en voor zijn vrouw en kinderen. Dat zijn zij niet, die boven hun vermogen leven, die door het wanbestuur van hun eigen zaken, of door zich te belasten met de schulden van anderen, verspillen wat zij hebben en zich tot armoede brengen. Wij kunnen met blijdschap de beroving onzer goederen aannemen, als het voor het getuigenis van een goed geweten is, maar als het om onze eigen roekeloosheid en dwaasheid is, dan kunnen wij niet anders dan het zeer zwaar opnemen.

Spreuken 22:28

1. Hier wordt ons geleerd geen inbreuk te maken op eens anders rechten, al zouden wij ook het middel hebben om het nog zo stil en in het geheim te doen, of onder nog zo'n schone schijn in het verborgen en door bedrog, zonder enigerlei openlijk geweld. Laat in het algemeen niemands eigendom benadeeld worden, niemand van zijn vrijheden en voorrechten worden beroofd, of van de wettige middelen om ze te handhaven. Laat geen inbreuk gemaakt worden op het eigendom van particuliere personen, de landpalen, of grensstenen, zijn blijvende bewijzen van ieders rechten, laat deze niet geheel weggenomen worden, want vandaar komen oorlogen en vechterijen en eindeloze twisten, laat die niet verzet worden om van het deel, het land uws naasten, voor uzelf te nemen, wat dat is hem bepaald en stellig te beroven, en het bedrog op de nakomelingen te doen overgaan.

2. Hieruit kunnen wij afleiden dat in burgerlijke zaken rechten en gebruiken, die sinds onheugelijke tijden bestaan hebben, geëerbiedigd moeten worden, evenals de gevestigde staatsinrichting, waaronder wij leven en waarin wij hebben te berusten, opdat een poging om haar te veranderen, onder voorgeven van haar te verbeteren, niet blijke gevaarlijke gevolgen te hebben.

Spreuken 22:29

1. Hier wordt duidelijk te kennen gegeven dat het moeilijk is om een waarlijk schrandere en vlijtige man te vinden. *Hebt gij een man gezien, die vaardig in zijn werk is?* Gij zult niet velen van de zodanigen zien, zo epidemisch zijn stompheid en traagheid. Hier wordt hij geprezen, die zich te koste geeft voor zijn werk, al ligt dit ook slechts in een nederige, enge sfeer, en die niet op zijn gemak is als hij zich niet aan zijn werk bevindt, die zijn werk liefheeft, er vlug en bedrijvig in is, en er zich niet alleen met standvastigheid en volharding van kwijt, maar met vaardigheid en overleg, een man van spoed, die veel werk in een klein tijdsbestek weet af te doen.

2. Een zedelijke voorspelling van de verhoging, waartoe zo'n man komen zal. Al staat hij nu *voor het aangezicht van ongeachte lieden*, al is het dat hij door hen wordt gebruikt, dat hij hen dient, toch zal hij opklimmen en zeer waarschijnlijk *voor het aangezicht van de koningen gesteld worden,* als een gezant bij vreemde koningen, of als eerste staatsdienaar van zijn eigen koning. Hebt gij een man gezien, die vaardig is in het werk van de Godsdienst? Hij zal waarschijnlijk uitnemend zijn in deugd en Godsvrucht, en voor het aangezicht van de Koning van de koningen gesteld worden.

HOOFDSTUK 23

1 Als gij aangezeten zult zijn om met een heerser te eten, zo zult gij scherpelijk letten op dengene, die voor uw aangezicht is.
2 En zet een mes aan uw keel, indien gij een gulzig mens zijt;
3 Laat u niet gelusten zijner smakelijke spijzen, want het is een leugenachtig brood.
4 Vermoei u niet om rijk te worden; sta af van uw vernuft.
5 Zult gij uw ogen laten vliegen op hetgeen niets is? Want het zal zich gewisselijk vleugelen maken gelijk een arend, die naar den hemel vliegt.
6 Eet het brood niet desgenen, die boos is van oog, en wees niet belust op zijn smakelijke spijzen;
7 Want gelijk hij bedacht heeft in zijn ziel, alzo zal hij tot u zeggen: Eet en drink! maar zijn hart is niet met u;
8 Uw bete, die gij gegeten hebt, zoudt gij uitspuwen; en gij zoudt uw liefelijke woorden verderven.
9 Spreek niet voor het oor van een zot, want hij zou het verstand uwer woorden verachten.
10 Zet de oude palen niet terug; en kom op de akkers der wezen niet;
11 Want hun Verlosser is sterk; Die zal hun twistzaak tegen u twisten.
12 Begeef uw hart tot de tucht, en uw oren tot de redenen der wetenschap.
13 Weer de tucht van den jongen niet; als gij hem met de roede zult slaan, zal hij niet sterven.
14 Gij zult hem met de roede slaan, en zijn ziel van de hel redden.
15 Mijn zoon! zo uw hart wijs is, mijn hart zal blijde zijn, ja, ik.
16 En mijn nieren zullen van vreugde opspringen, als uw lippen billijkheden spreken zullen.
17 Uw hart zij niet nijdig over de zondaren; maar zijt te allen dage in de vreze des HEEREN.
18 Want zekerlijk, er is een beloning; en uw verwachting zal niet afgesneden worden.
19 Hoor gij, mijn zoon! en word wijs, en richt uw hart op den weg.
20 Zijt niet onder de wijnzuipers, noch onder de vleesvreters;
21 Want een zuiper en vraat zal arm worden; en de sluimering doet verscheurde klederen dragen.
22 Hoor naar uw vader, die u gewonnen heeft; en veracht uw moeder niet, als zij oud geworden is.
23 Koop de waarheid, en verkoop ze niet, mitsgaders wijsheid, en tucht, en verstand.
24 De vader des rechtvaardigen zal zich zeer verheugen; en die een wijzen zoon gewint, zal zich over hem verblijden.
25 Laat uw vader zich verblijden, ook uw moeder; en laat haar zich verheugen, die u gebaard heeft.
26 Mijn zoon! geef mij uw hart, en laat uw ogen mijn wegen bewaren.
27 Want een hoer is een diepe gracht, en een vreemde vrouw is een enge put.
28 Ook loert zij als een rover; en zij vermenigvuldigt de trouwelozen onder de mensen.
29 Bij wien is wee? bij wien och arme? bij wien gekijf? bij wien het beklag? bij wien wonden zonder oorzaak? bij wien de roodheid der ogen?
30 Bij degenen, die bij den wijn vertoeven; bij degenen, die komen om gemengden drank na te zoeken.
31 Zie den wijn niet aan, als hij zich rood vertoont, als hij in den beker zijn verve geeft, als hij recht opgaat;
32 In zijn einde zal hij als een slang bijten, en steken als een adder.
33 Uw ogen zullen naar vreemde vrouwen zien, en uw hart zal verkeerdheden spreken.
34 En gij zult zijn, gelijk een, die in het hart van de zee slaapt; en gelijk een, die in het opperste van den mast slaapt.
35 Men heeft mij geslagen, zult gij zeggen, ik ben niet ziek geweest; men heeft mij gebeukt, ik heb het niet gevoeld; wanneer zal ik opwaken? Ik zal hem nog meer zoeken!

Spreuken 23:1-3

De zonde, voor welke wij hier gewaarschuwd worden, is weelde en zucht naar zingenot, het toegeven aan lusten in eten en drinken, een zonde, die ons zeer lichtelijk omringt.

1. Hier wordt ons gezegd wanneer wij in verzoeking komen en het meest in gevaar zijn om in deze zonde te vallen. *Als gij aangezeten zult zijn om met een heerser te eten,* dan is er grote overvloed voor u, verscheidenheid van spijzen en lekkernijen een tafel zoals gij zelden gezien hebt, gij zijt bereid, om evenals Haman, aan niets te denken dan aan de eer die u hiermede wordt aangedaan, Esther 5:12 en aan de gelegenheid, die gij hebt, om uw gehemelte te strelen, en gij vergeet dat u een strik gelegd is. Misschien is de verzoeking sterker en gevaarlijker voor iemand, die niet aan zo'n onthaal gewend is, dan voor iemand die altijd aan een goede tafel nederzit.

2. Hier wordt ons geboden om op zo'n tijd dubbel op onze hoede te zijn. Wij moeten

a. Begrijpen, dat wij in gevaar zijn, "*Gij zult scherpelijk letten op hetgeen dat voor u is,* welke spijs, drank gij voor u hebt, opdat gij kiest wat het veiligst voor u is, en waarvan gij het minst in gevaar zijt om in overmatigheid te gebruiken. Let op het gezelschap, dat voor u is, op de heerser zelf, die als hij wijs en Godvruchtig is, het als een belediging zal beschouwen, zo een van zijn gasten zich onordelijk gedraagt aan zijn tafel." En als wij *scherpelijk moeten letten op hetgeen dat voor ons is,* als wij aanzitten met een heerser, veel meer nog moeten wij dit doen als wij aanzitten om te eten met de Heerser van de heersers aan de tafel des Heeren, opdat wij in geen enkel opzicht onwaardiglijk eten en drinken, opdat die tafel ons geen strik worde. De strik voor overdaad moet ons tot matigheid dringen. "*Zet een mes aan uw keel,* weerhoud u, als het ware door een zwaard, dat u boven het hoofd hangt, van alle overdaad, alle onmatigheid. Laat deze woorden: Wacht u zielen, dat uw harten niet te eniger tijd bezwaard worden met brasserij en dronkenschap, en dat u die dag niet onvoorziens overkome, of deze: God zal om al deze dingen u doen komen voor het gericht, of deze: Geen dronkaards zullen het koninkrijk Gods beërven, een mes aan uw keel zijn." De Latijnen noemen weelde "gula de keel." Neem de wapenen op tegen die zonde. Wees matig, onthoud u van alle overdaad, veeleer dan u toe te geven in weelderigheid. Wij moeten ons nooit voeden zonder vreze, Judas: 12, maar zeer bijzonder moeten wij vrezen als de verzoeking voor ons is.

b. Wij moeten door met onszelf te redeneren tot een heilige minachting komen voor de bevrediging van de zinnen. *nadien gij een gulzig mens* zijt, dan moet gij door een dadelijk en vast besluit en door de schrik des Heeren u bedwingen, u onthouden. Als gij in gevaar zijt van u aan onmatigheid schuldig te maken, *zet een mes aan uw keel,* dat kan dan voor eens dienen, maar het is toch niet genoeg leg de bijl aan de wortel, dood die lust die zo'n macht over u heeft, *laat u geen smakelijke spijzen gelusten."* Wij moeten nagaan wat onze eigen ongerechtigheid is, als wij geneigd zijn tot een behagen van het vlees, dan moeten wij niet alleen op onze hoede zijn tegen verzoeking van buiten, maar het bederf van binnen tenonder brengen. De natuur begeert voedsel, en er is ons geleerd er om te bidden, maar het is lust, die naar lekkernijen haakt, en wij kunnen er niet in het geloof om bidden, want dikwijls zijn zij noch voor de geest noch voor het lichaam een geschikt voedsel. Zij zijn *een leugenachtig brood,* en daarom heeft David, inplaats van er om te bidden, er tegen gebeden, Psalm 141:4. Zij zijn aangenaam voor het gehemelte, maar gisten en verzuren in de

maag, vanwaar zij oprispen en misselijkheid teweegbrengen. Zij geven de mensen de voldoening niet, die zij er zich van voorstelden, want als zij, die toegeven aan hun lusten, iets lekkers hebben, zijn zij er toch niet mee tevreden, zij worden het spoedig moede en moeten dan iets hebben, dat nog lekkerder is. Hoe meer men aan een weelderige smaak toegeeft, hoe lastiger hij wordt en hoe moeilijker te voldoen. Lekkernijen brengen slechts oververzadiging teweeg, maar verzadigen niet. Maar zij zijn inzonderheid hierom bedrieglijk brood, dat zij, terwijl zij het lichaam behagen, schade doen aan de ziel, zij overladen het hart en maken het ongeschikt voor de dienst van God, ja meer, zij nemen het hart weg en vervreemden de geest van geestelijke genietingen en bederven de smaak ervoor. Waarom zouden wij dan datgene begeren, dat ons gewis zal bedriegen?

Spreuken 23:4-5

Gelijk sommigen zich toegeven in gulzigheid, vers 2, zo geven anderen zich toe in begeerlijkheid, en het zijn dezen, die hier door Salomo bestraft worden. De mensen bedriegen zich evenzeer door hun hart te zetten op geld als door het te zetten op lekkernijen.

Merk op:

I. Hoe hij de geldgierige afraadt om zich te vermoeien en te kwellen, vers 4, Streef er niet naar om rijk te worden, een bezitting te verkrijgen, hetgeen gij hebt overvloediger te maken dan het is. Wij mogen streven naar welgesteldheid, teneinde in staat te zijn goed te voorzien voor ons gezin en voor onze kinderen, naar onze rang en staat in de maatschappij, maar wij moeten naar geen grote dingen streven. Behoor niet tot hen, die rijk willen worden, die rijkdom begeren als hun voornaamste goed en hun voornaamste doeleinde, 1 Timotheus 6:9. Geldgierige mensen denken dat zij verstandig zijn, daarbij zich verbeelden dat zij, zo en zo rijk zijnde, volkomen gelukkig zullen zijn, *sta af van uw vernuft"* van deze uw wijsheid, want het is een vergissing het is niet in de overvloed gelegen, dat iemand leeft uit zijn goederen, Lukas 12:15. Zij, die grote dingen zoeken:

1. Vullen hun handen met meer werk dan zij kunnen omvatten, zodat hun leven in slavenwerk wordt doorgebracht, en zij voortdurend gejaagd zijn, wees gij niet zo'n dwaas, *vermoei u niet om rijk te worden.* Wees van hetgeen gij hebt en doet meester, maar wees er niet de slaaf van, zoals zij, die vroeg opstaan, laat opblijven, en het brood van de zorgvuldigheid eten, en dat alles om maar rijk te worden. Matige arbeid, opdat we hebben mee te delen degene die nood heeft, is onze wijsheid en onze plicht, Efeziers 4:28. Overmatige arbeid, opdat wij kunnen opleggen, is onze zonde en dwaasheid.

2. Zij vullen hun hoofd met plannen, meer dan zij kunnen begrijpen of bevatten, zodat hun leven een gedurige slingering is van zorg en vrees, maar gij, kwel u niet, *sta af van uw vernuft,* van uw eigen wijsheid, ga rustig voort op de weg van uw werk en verzin geen nieuwe wegen, zet uw vernuft niet aan het werk om wat nieuws te bedenken. Berust in Gods wijsheid, en sta af van uw eigene, Hoofdst. 3:5, 6.

II. Hoe hij de geldgierige bedrog afraadt, afraadt om zichzelf te bedriegen door een buitensporige liefde voor en najagen van hetgeen toch slechts ijdelheid is en kwelling des geestes. Want,

1. Het is niet degelijk en bevredigend. "Zult gij zo'n dwaas zijn, dat gij *uw ogen laat vliegen* met gretigheid en heftigheid *op hetgeen niets is?"* De dingen van deze wereld zijn hetgeen niet is. Zij hebben een wezenlijk bestaan in de natuur en zijn de wezenlijke gaven van Gods voorzienigheid, maar in het rijk van de genade zijn het dingen die niets zijn, zij zijn geen geluk en deel voor een ziel, zijn niet wat zij beloven te zijn, noch wat wij verwachten dat zij zullen wezen, zij zijn een schijn, een schaduw een bedrog voor de ziel, die er op vertrouwt, zij zijn niets, want in een weinig tijds zullen zij niet zijn, zullen zij de onze niet zijn, zij vergaan in het gebruik, hun gedaante gaat voorbij. Daarom is het dwaasheid voor ons om er onze ogen op te laten vliegen, ze te bewonderen als de beste dingen, en ze ons toe te eigenen als onze goede dingen, er naar te streven als het doel waarop al onze gedachten en handelingen gericht zijn, er op te vliegen als een arend op zijn prooi. "Zult gij iets doen dat op zichzelf zo ongerijmd is? Hoe! gij, die een redelijk wezen zijt, zult gij verzot zijn op

schaduwen? De ogen zijn hier genomen voor redelijke en verstandelijke vermogens, wilt gij die verspiller aan zo onwaardige voorwerpen? De handen en voeten op de wereld zetten, is goed en wel, maar niet de ogen, de ogen van de geest, deze werden gemaakt om betere dingen te aanschouwen. Zult gij, mijn zoon, die de Godsdienst belijdt, Gode zulk een belediging aandoen (Gode, op wie uw ogen altijd gericht behoorden te wezen), zo'n belediging ook aan uw eigen ziel?"

2. Het is niet duurzaam, niet blijvend. Rijkdommen zijn zeer onzekere dingen, zij *maken zich vleugelen en vliegen weg.* Hoe meer wij er onze ogen op laten vliegen, hoe meer waarschijnlijk zij van ons weg zullen vliegen.

a. Rijkdommen zullen ons verlaten, zij, die ze nog zo stevig vasthouden, kunnen ze toch niet altijd vasthouden, kunnen ze niet lang vasthouden, zij zullen of van ons weggenomen worden, of wij zullen van hen worden weggenomen. De goederen, de inkomsten zullen wegvloeien als een stroom Job 20:28, hier worden zij gezegd weg te vliegen als een vogel.

b. Zij kunnen ons misschien plotseling verlaten, nadat wij er ons zeer veel moeite voor gegeven hebben, en nu beginnen er trots op te zijn en er vermaak in te hebben. De geldgierige zit op zijn schatten te broeden, totdat zij gevederd zijn, zoals de kuikens onder de hen, en dan zijn zij weg. Of, als wanneer iemand zijn hart zet op een troep wilde vogels, die op zijn akker is neergestreken, ze de zijne noemt omdat zij op zijn akker zijn, terwijl zij, als hij het beproeft ze te naderen, terstond wegvliegen en op de akker van iemand anders nederstrijken.

c. De vleugels, waarmee zij wegvliegen, hebben zij zelf gemaakt, zij hebben de elementen van hun bederf in zichzelf, zij hebben hun eigen mot en roest. Hun natuur is verterend, zij zijn als een handvol stof, dat, als men het grijpt, tussen de vingers wegvloeit. Sneeuw zal nog een wijle duren en er mooi uitzien, als men haar op de grond, waarop zij viel, laat liggen, maar als men haar vergadert en in de boezem legt, dan smelt zij en is dadelijk weg.

d. Zij gaan onweerstaanbaar en onherroepelijk weg, zoals *een arend, die naar de hemel vliegt,* sterk vliegt, zodat hij niet tot stilstand kan worden gebracht, wegvliegt buiten het gezicht, zodat men hem niet terug kan brengen. Zo zullen rijkdommen de mensen verlaten, en hen in droefheid en kwelling laten, nadat zij hun hart er op gezet hadden.

Spreuken 23:6-8

Zij, die weelderig en gulzig van aard zijn, vers 2, zijn blij ergens te wezen, waar goede sier wordt gemaakt, en zij, die geldgierig en schraapzuchtig zijn, zullen blij wezen om aan eens anders tafel te middagmalen, ten einde thuis te kunnen sparen, en daarom wordt hier aan beide geraden, om niet voortdurend te zijn in het aannemen van ieders uitnodiging, maar inzonderheid om zich niet ergens binnen te dringen zonder genodigd te zijn.

Merk op:

1. Er zijn lieden, die beweren hun vrienden welkom te heten, maar het niet van harte en in oprechtheid doen. Zij weten schone woorden te spreken, neem en drink, zegt hij omdat men verwacht dat hij, die het feestmaal aanricht, deze beleefdheid aan zijn gasten zal bewijzen, maar zij zijn boos van oog en misgunnen hun gasten ieder brokje, dat zij eten inzonderheid als zij goede eters zijn. Zij willen de schijn van gulhartige vrijgevigheid hebben in het aanrichten van het feestmaal, en zij willen er de eer van hebben, maar zij hebben zo veel liefde voor hun geld en zo weinig liefde voor hun vrienden, dat zij er het genot niet van kunnen smaken, zij zelf noch hun vrienden genieten ervan. Het feestmaal van de gierigaard is een penitentie voor hem. Als iemand zo zelfzuchtig en vrekkig is, dat hij het niet van zich kan verkrijgen om zijn vrienden welkom te heten aan hetgeen hij heeft, dan moet hij daar niet nog de schuld van veinzerij aan toevoegen door hen uit te nodigen, laat hem zich doen kennen voor wat hij is, opdat de dwaas niet meer milddadig zal genoemd worden, en de gierige niet meer mild zal genoemd worden, Jesaja 32:5.

2. Het kan iemand geen genoegen geven om een uitnodiging aan te nemen, die met weerzin wordt gegeven. Neem het brood niet van zo iemand, laat hem het voor zich houden, wees geen tafelschuimer bij hen, die milddadig zijn wees niemand tot last, maar inzonderheid moet gij het verachten, om iets verplicht te zijn aan hen, die armzalig zijn en niet oprecht zijn. Beter is een gerecht van groen moes en een oprecht, hartelijk welkom, Daarom:

a. Beoordeel de man naar zijn gezindheid. Gij denkt hem uw achting te bewijzen als een vriend daar houdt gij hem voor omdat hij schone woorden spreekt, maar gelijk hij denkt in zijn hart, zo is hij, niet zoals hij spreekt met zijn tong. Wij zijn beide voor God en de mensen werkelijk datgene, wat wij inwendig zijn, en noch Godsdienst noch vriendschap heeft enigerlei waardij, dan in zoverre zij oprecht zijn.

b. Beoordeel de spijze naar dat zij u bekomt. Hij nodigt u om vrijelijk te eten, maar vroeg of laat zal hij zijn gierige, armzalige aard tonen, want gelijk hij bedacht heeft in zijn ziel, zo zal hij er uitzien, en u geven te verstaan dat gij niet welkom zijt, en dan zult gij de bete, die gij gegeten hebt, uitspuwen, zelfs de gedachte er aan zal u wat gij gegeten hebt doen uitspuwen, en u de woorden doen inslikken, die gij tot hem gesproken hebt in antwoord op zijn plichtplegingen, hem dank zeggende voor zijn beleefdheid, en gij zult uw lieflijke woorden verliezen, die hij u gegeven heeft en die gij hem gegeven hebt.

Spreuken 23:9

Hier wordt ons aanbevolen om onze paarlen niet voor de zwijnen te werpen, Mattheus 7, 6, en het heilige niet bloot te stellen aan de minachting en de spot van heiligschennende spotters. Het is onze plicht om bij alle geschikte gelegenheden van de dingen Gods te spreken, maar

1. Er zijn sommigen, die met alles de spot drijven, al wordt er ook met nog zoveel voorzichtigheid en gepastheid gesproken, die niet slechts de woorden des wijzen verachten, maar ook zelfs de wijsheid ervan, datgene erin wat het meest dienen kan tot hun stichting, juist dat zullen zij smaden alsof het een boze bedoeling met hen had, waartegen zij op hun hoede moeten zijn.

2. Zij, die dat doen, verbeuren de weldaad, het voordeel van goede raad en van onderrichting, en het is een wijs man niet alleen geoorloofd, maar hem wordt aangeraden, om niet voor de oren van zulke zotten te spreken, laat hen nog dwaas zijn, en laat geen kostelijke adem aan hen verspild worden. Indien naar hetgeen een wijs man zegt niet geluisterd wordt, dan zwijge hij, en wachte af of op de wijsheid daarvan misschien gelet zal worden.

Spreuken 23:10-11

De wezen worden onder Gods bijzondere bescherming genomen, zij zullen niet alleen bij Hem ontfermd worden, Hosea 14:4, maar Hij zal hun recht doen. Hij is hun Verlosser, hun Doel, hun naaste bloedverwant, die hun partij zal nemen, met ijver voor hen in de bres zal treden, zichzelf beledigd achtende in de beledigingen, die hun worden aangedaan. Als hun Verlosser zal Hij hun twistzaak twisten tegen hen, die hun schade en nadeel toebrengen en op de een of andere wijze zal Hij niet alleen hun recht verdedigen en het voor hen herkrijgen, maar het onrecht wreken, dat hun aangedaan is. En Hij is machtig, almachtig, Zijn almacht wordt aangewend om hen te beschermen, en hun hoogmoedigste en machtigste verdrukkers zullen bevinden dat zij daar niet tegen bestand zijn, en dat het op hun gevaar is zo zij er tegen strijden.

Daarom moet iedereen het zorgvuldig vermijden om hen in iets te schaden, of inbreuk te maken op hun rechten, hetzij door in het geheim de oude palen terug te zetten, of door een gewelddadig binnendringen in hun eigendom. Wezen zijnde, hebben zij niemand om voor hun recht op te komen, en nog kinderen zijnde, bemerken zij niet eens dat hun onrecht wordt gedaan. Eerbesef, en nog veel meer de vreze Gods, moest de mensen er van terughouden om onrecht te doen aan kinderen, inzonderheid vaderloze kinderen.

Spreuken 23:12-16

Hier is:

1. Een ouder, die zijn kind onderricht. Hij wordt hier voorgesteld, zijn kind bewegende om acht te geven op zijn boek, zijn lessen, en inzonderheid op de Schrift, acht te geven op de redenen van de wetenschap, door welke hij er toekomen kan om zijn plicht te kennen, zijn gevaar te kennen en zijn belang, en het niet voldoende te achten om ze te horen, maar er zijn hart toe te bewegen, er zich in te bewegen, en zijn wil te buigen onder het gezag ervan. Men begeeft zich dan met het hart tot de tucht, als de tucht toegepast wordt op het hart.

2. Een ouder, die zijn kind tuchtigt. Een tederhartig ouder kan het nauwelijks over zich krijgen om dat te doen, het is hem zeer tegen de borst, maar hij bevindt dat het nodig is, dat het zijn plicht is, en daarom durft hij de tucht van de jongen niet weren, als die nodig is, spaar de roede en bederf het kind hij slaat hem met de roede, geeft hem een zachte tuchtiging met een mensenroede, niet met slagen zoals wij ze aan beesten geven. Als gij hem met de roede zult slaan, zal hij niet sterven, de roede zal hem niet doden, zij zal voorkomen dat hij zichzelf doodt door ondeugden te volgen, waarvan de roede hem zal terughouden. Voor het ogenblik schijnt het geen zaak van vreugde maar van droefheid te zijn, zowel voor de ouder als voor het kind maar als zij toegediend wordt met wijsheid bedoeld is ten goede, vergezeld gaat van gebed, en gezegend wordt door God, dan kan zij een gelukkig middel blijken te zijn om zijn algeheel verderf te voorkomen, zijn ziel van de hel te redden. Onze grote zorg moet wezen voor de ziel van onze kinderen, wij moeten niet zien dat zij in gevaar zijn van de hel, zonder alle mogelijke middelen te gebruiken en wel met de uiterste zorg, om hen als brandhout uit het vuur te rukken. Laat het lichaam pijn hebben, zo slechts hun geest behouden moge worden in de dag van de Heer Jezus.

3. Een ouder, zijn kind aanmoedigende, hem zeggende:

a. Wat alles was dat hij verwachtte, niets dan hetgeen voor zijn welzijn is, dat zijn hart wijs is, en dat zijn lippen billijkheden zullen spreken, dat hij onder het bestuur zij van goede beginselen, en dat hij door deze beginselen inzonderheid een goed bestuur hebbe over zijn tong. Het is te hopen dat diegenen billijkheden zullen doen als zij volwassen zijn, die geleerd hebben billijkheden te spreken toen zij jong waren, en geen verkeerde woorden durven spreken.

b. Welk een troost en genot dit voor hem zijn zal, indien hij hierin beantwoordt aan zijn verwachting. "Zo uw hart wijs is, zal mijn hart blijde zijn, zich in u verblijden, ja ik, die zoveel zorg en moeite aan u besteed heb, mijn hart, dat menigmaal gegriefd was om u, waarvoor gij u moeite moet geven om mij vergelding te doen." De wijsheid van de kinderen zal de blijdschap wezen van hun ouders en onderwijzers, die geen grotere blijdschap kennen, dan hen in de waarheid te zien wandelen, 3 Johannes 4. "Kinderen, als gij wijs en goed zijt, Godvrezend en nauwgezet van geweten, dan zal God een welbehagen in u hebben, en dat zal uw blijdschap wezen". Wij zullen onze arbeid aan u met u te onderwijzen wel besteed achten, het zal een lieflijke verhoring wezen van de vele gebeden, die wij voor u opgezonden hebben, het zal ons veel zorg van het hart nemen, als wij niet zo strikt en streng behoeven te wezen in 1ons waken over u, en bijgevolg zal alles, beide voor u en voor ons gemakkelijker zijn. Wij zullen ons verblijden in de hoop dat gij ons tot eer en vertroosting zult zijn

als wij oud worden, dat gij de naam van Christus hoog zult houden in uw geslacht, dat gij in uw welvaart zult leven in deze wereld en gelukzalig zijn in de toekomende.

Spreuken 23:17-18

Hier is:

1. Een noodzakelijke waarschuwing tegen het koesteren van gunstige gedachten over de voorspoed van goddelozen. *"Uw hart zij niet nijdig over de zondaren,* misgun hun noch de vrijheid, die zij nemen om te zondigen, noch het succes dat zij hebben in de zonde, het zal hun duur te staan komen, en zij zijn veeleer te beklagen dan te benijden". Hun voorspoed is hun deel, Psalm 17:14, ja hij is hun verderf Spreuken 1:32. Wij moeten in ons hart geen verborgen ontevredenheid koesteren wegens de voorzienigheid Gods, hoewel zij gunstig voor hen schijnt te zijn, noch moeten wij wensen in hun plaats en toestand te zijn. "Laat uw hart de zondaren niet navolgen" zo lezen het sommigen doe niet zoals zij doen, ga niet op de weg met hen, volg de methodes niet, die zij gebruiken om rijk te worden, al schijnen zij er ook voorspoedig in te zijn.

2. Een voortreffelijke aanwijzing om ten allen tijde hoge gedachten van God in ons hart te onderhouden, wees alle dagen, en de hele dag in de vreze des Heeren. Wij moeten in de vreze des Heeren zijn als in ons werk, onze bezigheid, ons oefenende in heilige aanbidding van God, in onderwerping aan Zijn geboden, in berusting in de beschikkingen van Zijn voorzienigheid en in een voortdurend streven om Hem te behagen. Wij moeten er in wezen als in ons element, genot smakende in de overdenking van Gods heerlijkheid en instemmende met Zijn wil. Het is Zijn vreze toegedaan te zijn, Psalm 119:35, en er door bestuurd te worden als door ons heersend beginsel in alles wat wij zeggen en doen. Gedurende alle de dagen van ons leven moet ontzag voor God in ons hart zijn, moeten wij eerbied betonen voor Zijn gezag en vrees hebben voor Zijn toorn. Wij moeten altijd zo in Zijn vreze wezen, dat wij er nooit uit zijn.

3. Een goede reden voor die beide, vers 18, *zeker, daar is een einde,* een einde en een verwachting, zoals Jeremia 29:11. Daar zal een einde wezen aan de voorspoed van de goddelozen en daarom: benijd hen niet, Psalm 73:17, daar zal een einde wezen aan uw beproevingen, wees ze dus niet moe, een einde aan uw diensten, uw werk en uw strijd zullen voleindigd wezen, de volmaakte liefde zal de vrees buitendrijven, en uw verwachting van de beloning zal niet afgesneden worden, gij zult er niet in teleurgesteld worden. Het denken aan het einde zal er toe bijdragen om ons te verzoenen met al de moeilijkheden en ontmoedigingen van de weg.

Spreuken 23:19-28

Hier is goede raad voor ouders om aan hun kinderen te geven, er worden hun woorden in de mond gelegd, opdat zij hen leren de weg, die zij te gaan hebben. Wij hebben hier:

I. Een ernstige roepstem tot jonge lieden, om naar de raad van hun Godvruchtige ouders te luisteren, niet alleen naar dezen, die hier gegeven is, maar naar alle andere nuttig onderricht. *Hoor gij, mijn zoon, en word wijs,* vers 19. Dit zal een blijk zijn dat gij wijs zijt, en een middel om u wijzer te doen worden." Evenals *geloof is* wijsheid uit *het gehoor.* En wederom, vers 22 : *Hoor naar uw vader, die u gewonnen heeft,* en die daarom gezag over u heeft, en genegenheid voor u heeft, en geen andere bedoeling heeft dus kunt gij zeker zijn van uw welzijn." -Wij behoren de vaders van ons lichaam te ontzien, die ons gewonnen hebben en de oorzaken waren van ons bestaan, veel meer behoren wij de Vader van de geesten te gehoorzamen en Hem onderworpen te zijn, die ons gemaakt heeft en die de oorsprong is van ons bestaan. En daar ook de moeder uit besef van plicht tegenover God en uit liefde voor haar kind hem goed onderricht geeft, zo laat hem haar niet verachten als zij oud geworden is. Wij kunnen veronderstellen dat als de moeder oud is geworden, de kinderen volwassen zijn, maar laat hen niet denken dat zij nu geen onderricht meer nodig hebben zelfs van haar niet, maar haar veeleer eren en achten wegens de veelheid van haar jaren en de wijsheid, die zij leren. Spottende, onbeschaamde jonge lieden kunnen misschien de spot drijven met de goede raad van een bejaarde moeder en denken dat het voor hen van generlei belang is wat een oude vrouw zegt, maar de zodanigen zullen op een andere dag zeer veel te verantwoorden hebben, niet alleen omdat zij goede raad voor niets geteld hebben maar omdat zij een goede moeder gering hebben geacht en haar gegriefd hebben, Hoofdst. 30:17.

II. Een argument om aan deze roepstem kracht bij te zetten, ontleend aan de grote troost, die dit voor hun ouders zijn zal, vers 24, 25. Het is de plicht van kinderen om er zich op toe te leggen het hart van hun ouders te verheugen, en dit al meer en meer te doen zodat zij zich grotelijks in hen verblijden zelfs als de kwade dagen komen, en de jaren naderen, van dewelke zij zeggen zullen: wij hebben geen lust in dezelf, behalve dit: dat zij zien dat hun kinderen zich goed gedragen, zoals Barzillai om Chimham bevorderd te zien. Kinderen zullen een vreugde voor hun ouders wezen als zij rechtvaardig en wijs zijn. Rechtvaardigheid is ware wijsheid, zij die goed doen doen ook goed voor zichzelf. Diegenen zijn volkomen zoals zij behoren te wezen, die niet alleen wijs, kundig en geleerd zijn, maar rechtvaardig zijn, eerlijk en goed, en niet alleen rechtvaardig, nauwgezet van geweten en welmenend zijn, maar wijs, voorzichtigen bedachtzaam zijn in het bestuur over zichzelf. Als zodanig de kinderen zijn, inzonderheid als al de kinderen zo zijn, dan zullen de vader en de moeder blij wezen, niets te veel achten van hetgeen zij voor hen gedaan hebben of nog voor hen doen, zij zullen behagen in hen hebben, en God voor hen danken, inzonderheid zij, die hen met smart gebaard heeft, en hen met smarten opgevoed heeft, zal zich in hen verheugen en zich wel beloond achten, en de smart zal meer dan vergeten zijn, omdat een wijs en goed man er het voortbrengsel van is, die een zegen is voor de wereld, waarin hij geboren werd.

III. Enige algemene voorschriften van wijsheid en deugd.

1. *Richt uw hart op de weg,* vers 19. Het is het hart, waarvoor gezorgd moet worden, dat recht moet worden bestuurd. De bewegingen en neigingen van de ziel moeten naar goede voorwerpen

uitgaan en onder een gestadige leiding zijn. Als het hart gericht is op de weg, dan zullen de gangen gericht wezen, en zal de wandel wel geordend zijn.

2. *Koop de waarheid, en verkoop haar niet,* vers 23. Waarheid is hetgeen, waardoor het hart geleid en bestuurd moet worden, want zonder waarheid is er geen goedheid, geen geregelde praktijken zonder rechte beginselen. Het is door de kracht van de waarheid, gekend en geloofd, dat wij moeten teruggehouden worden van zonde en gedrongen tot onze plicht, het verstand moet goed ingelicht zijn door wijsheid en onderricht. En daarom:

a. Moeten wij haar kopen, gewillig zijn om van alles afstand te doen ten einde haar te verkrijgen. Hij zegt niet tot welke prijs wij haar moeten kopen, want wij kunnen er niet te veel voor betalen, maar moeten haar hebben tot elke prijs, wat zij ons ook moge kosten, nooit zullen wij spijt hebben van die koop. Als wij grote onkosten doen om de middelen van de kennis te verkrijgen, en vast besloten zijn zo goed een zaak niet te beknibbelen, dan kopen wij de waarheid. Rijkdom behoort gebruikt te worden voor het verkrijgen van kennis, veeleer dan dat kennis gebruikt moet worden om rijkdom te verkrijgen. Als wij ons moeite geven om de waarheid te zoeken, ten einde tot de kennis ervan te komen en te kunnen onderscheiden tussen haar en de leugen, dan kopen wij haar. "Di laboribus omnia vendunt Alles staat de hemel toe aan de willigen". Als wij liever verliezen lijden in onze tijdelijke belangen dan de waarheid te loochenen of te veronachtzamen, dan kopen wij haar, en het is een parel van een grote waarde, dat wij bereid moeten zijn om van alles afstand te doen ten einde haar te kunnen kopen, wij moeten liever schipbreuk lijden aan bezitting, beroep en bevordering, dan schipbreuk lijden aan het geloof en een goed geweten.

b. Wij moeten haar niet verkopen, ontdoe er u niet van voor genot en genoegen, eer en rijkdom, voor wat het ook zij in deze wereld, veronachtzaam er de studie niet van, laat niet na haar te belijden, verzet u niet tegen haar heerschappij om enigerlei wereldlijk belang, van welke aard het ook zij, te verkrijgen of te behouden. Houd het voorbeeld van de gezonde woorden vast, en laat het nooit onder generlei beding glippen.

3. *Geef mij uw hart,* 26. In deze vermaning spreekt God tot ons als tot kinderen. Zoon, dochter: *geef Mij uw hart.* Het is het hart, dat de grote God van een ieder an onze begeert en eist, wat wij ook geven, zo wij Hem ons hart niet geven, zal het andere niet aangenomen worden. Wij moeten onze liefde op Hem vestigen. In onze gedachten moeten wij veel met Hem spreken, en op Hem als ons hoogste doel moeten de gedachten van ons hart gericht zijn. Het moet onze eigen vrijwillige daad zijn, om ons aan de Heer te wijden, en wij moeten er goedsmoeds, blijmoedig in zijn. Wij moeten er niet aan denken om ons hart te verdelen tussen God en de wereld, Hij wil alles of niets hebben. Gij zult liefhebben de Heer uw God met geheel uw hart. Op de roepstem moeten wij geredelijk antwoorden: "Mijn Vader, neem mijn hart zoals het is, en maak het zoals het moet wezen, neem er bezit van en richt er Uw troon in op."

4. Laat uw ogen mijne wegen bewaren. Heb het oog op de regel van Gods Woord, de leiding van Zijn voorzienigheid en de goede voorbeelden van Zijn volk. Onze ogen moeten daarop zien zoals hij, die schrijven leert, naar zijn voorbeeld ziet, opdat wil in de rechte paden blijven, er in voortgaan en er in volharden.

IV. Enige bijzondere waarschuwingen tegen die zonden, welke, van alle andere, het verderfelijkst zijn voor de zaden van wijsheid en genade in de ziel, haar verarmen en ten ondergang brengen.

1. Gulzigheid en dronkenschap, vers 20, 21. De wereld is vol van voorbeelden van deze zonde en van de verzoekingen er toe, waartegen alle jonge lieden op hun hoede moeten wezen, en er zich verre van moeten houden. *Wees geen wijnzuiper.* Het is ons geoorloofd om een weinig wijn te drinken, 1 Timotheus 5:23, maar niet veel, nooit overmatig. Wees geen vleesvraat, zoals de Israëlieten, die met lust bevangen werden en zeiden: Wie zal ons vlees te eten geven? Paulus is vrij om vlees te eten, maar besluit toch in eeuwigheid geen vlees te eten, opdat hij zijn broeder niet ergere, zo onverschillig is hij er voor, 1 Corinthiers 8:13. Wees geen overmatig eter van vlees, onmatigheid moet vermeden worden in eten zowel als in drinken. Wees geen weelderig eter van vlees, zodat u niets kan behagen dan wat zeer bijzonder fijn en lekker is, geurige schotels, gekruide spijzen. Sommigen scheppen er niet alleen behagen in, maar zijn er trots op, dat zij kieskeurig zijn op hun dieet, en dat zij, zoals zij het noemen, goed eten, alsof dat het sieraad was van een voornaam man, dat in werkelijkheid de schande is van een Christen, daar zij van hun buik een god maken. "Wees geen wijnzuiper, en wees geen vleesvraat, en daarom: wees niet onder de wijnzuipers noch onder de vleesvreters. Steun hen niet door uw tegenwoordigheid, opdat gij hun wegen niet leert en ongemerkt in deze zonden valt, of er ten minste de vrees voor en de afschuw van verliest. Zij begeren u onder hen te hebben, want zij, die zelf verdorven zijn, zijn zeer begerig om anderen te verderven, en daarom, geef hun die voldoening niet, opdat gij uzelf niet in gevaar brengt." Hij ontleent een argument tegen deze zonde aan de grote onkosten. die men er voor moet doen, en haar strekking om de mensen te verarmen en als de mensen er zich niet van willen laten weerhouden door het verderf, dat zij veroorzaakt aan hun wereldlijke belangen, die hun het naast aan het hart liggen, geen wonder, dat zij er niet van weggeschrikt worden door hetgeen hun uit het Woord van God gezegd wordt van het kwaad, dat zij aan hun geestelijke en eeuwige belangen doet. De dronkaard en de gulzigaard willen zich niet verbeteren, hoewel hun gezegd wordt dat zij arm zullen worden, ja, al wordt hun gezegd dat zij naar de hel zullen gaan. Dronkenschap veroorzaakt sluimering, zij verstompt de mensen, maakt hen achteloos voor hun werk en hun zaken, en dan gaat alles te gronde, zo is het, dat mensen, die met eer geleefd hebben, er toe komen om verscheurde klederen te dragen, in lompen gekleed te zijn.

2. Hoererij, dat is nog een zonde, die het hart wegneemt, dat aan God gegeven moest worden, Hosea 4:11. Hij toont het gevaar aan, dat deze zonde meebrengt, vers 27, 28.

A. Het is een zonde, uit welker strik slechte weinigen zich zullen losmaken. Zij is een diepe gracht en een enge put, waaruit het nagenoeg onmogelijk is op te komen, en daarom is het verstandig om ver weg te blijven van de rand ervan. Hoed u voor iedere nadering tot haar want het is zeer moeilijk om er zich weer van terug te trekken, daar het geweten, hetwelk de terugtocht moest aanvoeren, door haar verleid en verdorven werd, en de Goddelijke genade werd verbeurd.

B. Het is een zonde, die de mensen betovert tot hun verderf, de overspeelster loert als een rover, vriendschap voorwendende, maar het grootste kwaad bedoelende, zij wil hen beroven van alles wat zij hebben en dat van waarde is, van hun wapenrusting en van hun sieraden. Zelfs op hen, die, deugdzaam opgevoed zijnde, de overspeelster zoeken te mijden, loert zo, ten einde hen aan te vallen op een ogenblik, wanneer zij niet op hun hoede zijn en zij dus het voordeel over hen heeft. Laat dus niemand ooit al te gerust wezen.

C. Het is een zonde, die meer de enigerlei andere zonde bijdraagt tot de verspreiding van ondeugd en onzedelijkheid in een land. Zij vermenigvuldigt de overtreders onder de mensen. Een overspeelster kan het verderf zijn voor menige kostelijke ziel, en kan er toe medewerken om een gehele stad te verleiden en te bederven. Zij vermenigvuldigt de trouwelozen. Zij maakt niet slechts dat mannen ontrouw worden aan hun wettige vrouwen en dienstboden aan hun meesters, maar dat velen, die de godsdienst hebben beleden hun belijdenis van zich werpen en hun verbond met God verbreken. Huizen van ontucht zijn daarom zulke pesthuizen dat zij verboden moesten worden door hen, wier ambt is om voor het openbare welzijn te zorgen.

Spreuken 23:29-35

Om te bevestigen wat hij had gezegd in vers 20, geeft Salomo hier een tijdige waarschuwing tegen de zonde van de dronkenschap.

1. Hij waarschuwt alle mensen om de verzoeking tot deze zonde uit de weg te blijven vers 31. *Zie de wijn niet aan, als hij zich rood vertoont.* Rode wijn werd in Kanaän voor de beste gehouden, daarom wordt hij *druivebloed* genoemd. Kenners beoordelen wijn onder andere aanduidingen naar zijn kleur. Er is wijn zeggen zij, die er zo bekoorlijk uitziet, alsof hij zei: "Kom en drink mij." Hij beweegt zich recht, gaat glad naar beneden, of misschien is de ruwheid ervan aangenaam. Van edelen krachtigen wijn wordt gezegd, dat hij de lippen van de slapende doet spreken, Hooglied 7:9. Maar zie hem niet aan.

1. "Word niet geregeerd door de zinnen maar door rede en Godsdienst, begeer niet hetgeen het oog bekoort, in de hoop dat het de smaak zal strelen, maar laat uw ernstige gedachten de dwalingen van uw zinnen verbeteren en u ervan overtuigen, dat hetgeen zo heerlijk en genotvol schijnt, in werkelijkheid schadelijk is, en neem daarnaar uw besluit er tegen. Laat het hart het oog niet nawandelen, want het is een bedrieglijke gids."

2. "Wees niet al te vrij met deze of enigerlei andere zonde, zie ze niet aan, opdat gij er geen lust in krijgt en van de verboden vrucht gaat eten." Zij, die voor enigerlei zonde bewaard wensen te blijven, moeten zich voor al de gelegenheden er toe en ieder begin ervan wachten, en bevreesd zijn om binnen het bereik van haar vertakkingen te komen, opdat zij er niet door overwonnen worden.

II. Hij wijst op de vele verderflijke gevolgen van de zonde van de dronkenschap, teneinde aan deze waarschuwing kracht bij te zetten. Wacht u voor het aas uit vrees voor de haak. *In het einde zal hij bijten,* vers 32. Alle zonde zal in het einde bitterheid zijn, inzonderheid deze zonde. *Hij bijt als een slang* als de zondaar ziek wordt door zijn onmatigheid, er waterzucht of een andere noodlottige ziekte door oploopt, geruïneerd wordt in zijn bezitting, inzonderheid als zijn geweten ontwaakt, en hij er niet zonder afschuw aan kan denken, en zonder in toorn tegen zichzelf ontstoken te zijn. Maar wat het ergste is van alles, ten laatste zal de beker van de dronkenschap de beker van de zwijmeling worden de beker van des Heeren toorn, waarvan hij de droesem tot in eeuwigheid zal moeten drinken, en dan geen droppel water zal hebben om zijn ontstoken tong te verkoelen. Om de kracht van de verzoeking te breken, die in het genot van deze zonde gelegen is, moet gij de straf voorzien, die er op volgen zal, en waar ze ten laatste in zal eindigen, indien het niet door berouw en bekering voorkomen wordt. *In zijn einde zal hij bijten,* bedenk dus wat er het einde van zal wezen.

Maar hij wil de verderflijke gevolgen van deze zonde specificeren, die gewis komen en zeer merkbaar zullen zijn.

1. Zij wikkelt de mensen in strijd en geharrewar, maakt dat zij met anderen twisten, zeggen en doen datgene, hetwelk voor anderen een aanleiding is om te twisten met hen, vers 29. Hij vraagt: *Bij wie is wee, bij wie is smart?* Bij wie is zij niet in deze wereld? Velen hebben wee en smart zonder dat het hun schuld is, maar dronkaards scheppen zich moedwillig wee en smart. Zij, die gekijf hebben hebben wee en smart, en dronkaards zijn de dwazen, wier lippen in twist komen. Als de wijn er in is, is het verstand er uit, en dan komen de hartstochten boven, en vandaar komen

dronkemanskrakelen en vechtpartijen, dronkemanstwisten bij de wijnbeker. menig verdrietig ruïnerend proces had daar zijn oorsprong in. Er is geklad, twisting in woorden, en het wisselen van vuile, gemene taal, maar daar blijft het niet bij, gij zult wonden hebben zonder oorzaak, want dronkaards zijn niet instaat om over oorzaken te oordelen, en daarom delen zij slagen uit zonder in het minst te bedenken waarom of waartoe, en dus hebben zij te verwachten op gelijke wijze behandeld te worden. De wonden, die de mensen ontvangen bij de verdediging van hun land en zijn rechtmatige rechten, zijn hun tot eer, maar wonden zonder oorzaak, ontvangen in de dienst van de lusten, zijn tekenen van schande. Ja dronkaards wonden zichzelf in een teder deel, want zij hebben rode ogen, symptomen van een inwendige ontsteking, hun gezichtsvermogen is er door verzwakt en hun uitzien onbehaaglijk. Dit komt:

a. Van langdurig drinken, door bij de wijn te vertoeven, de tijd doorbrengende in dronken gezelschap, die in nuttige arbeid doorgebracht behoorde te worden, of in slaap die voor de arbeid geschikt maakt, vers 30. O hoeveel kostelijke uren worden aldus door duizenden weggeworpen, en van ieder van deze uren zal in de grote dag rekenschap geëist worden!

b. Van het drinken van sterke drank, die dronken maakt. Zij gaan op en neer om een wijn te zoeken, die hun behaagt, hun grote vraag is: Wat is de beste drank?" Zij zoeken gemengde wijn, die het smakelijkst is, maar die tevens het koppigst is, zo bereidwillig zullen zij hun verstand opofferen voor hun gehemelte!

2. Zij maakt de mensen onkuis en onbeschaamd, vers 33.. *De ogen worden bandeloos en zien naar vreemde vrouwen,* om ze te begeren, en laten aldus overspel toe in het hart. "Est Venus in vinis Wijn is olie voor het vuur van de lusten". Uw ogen zullen vreemde dingen zien zo lezen het sommigen.

b. Als mensen dronken zijn draait het huis met hen in het rond, en alles ziet er even vreemd voor hen uit, zodat zij dan op hun eigen ogen niet aan kunnen.

b. Ook de tong wordt bandeloos en spreekt buitensporige dingen, door haar spreekt het half en verkeerdheden, verkeerdheden tegen verstand, godsdienst en de gewone burgerlijke beleefdheid, die zij zich zouden schamen te spreken indien zij nuchter waren. Wat bespottelijke, onsamenhangende taal zullen de mensen uitslaan, als zij dronken zijn, dezelfde mensen, die op andere tijden uitnemend goed en ter zake kunnen spreken!

3. Zij verstompt en verdwaast de mensen, vers 34. Als de mensen dronken zijn, weten zij niet waar zij zich bevinden, weten zij niet wat zij zeggen of doen.

a. Zij zijn duizelig, en als zij neerliggen om te slapen, is het alsof zij door de baren van de zee heen en weer worden geslingerd, of op het opperste van een mast geworpen waren. Vandaar hun klacht dat hun hoofd ronddraait, hun slaap is meestal onrustig en niet verkwikkend, en hun dromen zijn woelig en onstuimig.

b. Hun verstand is beneveld, en er is niet meer vastheid of gestadigheid in hen, dan in hem, die op de top van een mast slaapt, zij drinken en vergeten de inzetting, Hoofdst. 31:5, zij dwalen van de wijn, Jesaja 28:7, en hun gedachten zijn even buitensporig als hun spraak.

c. Zij geven geen acht op gevaar, vrezen het niet, zijn ongevoelig voor de bestraffing, waaronder zij zich bevinden hetzij van God of van de mensen. Zij zijn in nakend doodsgevaar, in gevaar van dood en verdoemenis, zijn daar evenzeer aan blootgesteld alsof zij sliepen op de top van een mast, en toch zijn zij gerust en slapen voort. Zij vrezen geen gevaar als de verschrikkingen des Heeren hun worden voorgesteld, ja zij gevoelen geen pijn als de oordelen des Heeren over hen zijn, zij roepen niet als Hij hen bindt. Plaats een dronkaard in de boeien, hij beseft het niet dat hij gestraft wordt. "Men heeft mij geslagen, en ik ben niet ziek geweest ik heb het niet gevoeld, het heeft hoegenaamd geen indruk op mij gemaakt." Dronkenschap verkeert de mensen in stokken en stenen, Zij kunnen nauwelijks tot de dieren gerekend worden, zij zijn dood terwijl zij nog leven.

4. Het ergste van alles is dat zij verhard worden in de zonde, in weerwil van al de onheilen, waarvan zij vergezeld gaat, zal de zondaar er hardnekkig in volharden, hij wil zich volstrekt niet verbeteren. Wanneer zal ik ontwaken? Het kost hem veel moeite om de ketenen van zijn dronkaardsslaap af te schudden, hij kan zich nauwelijks van de wijndampen bevrijden, hoewel hij er mee worstelt, opdat hij, reeds des morgens dorstig zijnde er toe kan terugkeren. Zo volkomen gevoelloos is hij voor alle eer en deugd, en zo ontzettend is zijn geweten toegeschroeid, dat hij zich niet schaamt te zeggen: ik zal hem nog meer zoeken. Het is buiten hoop, neen, zij hebben dronkaards lief, en hen zullen zij nawandelen, Jeremia 2:25. Dit is: de dronkene te doen tot de dorstige en de sterke drank na te jagen. Die dit doen, kunnen hun vonnis lezen in Deuteronomium 29:19, 20, hun wee in Jesaja 5:11, en indien dit het einde is van de zonde, worden wij met goede reden gewaarschuwd om op te houden bij het begin ervan. Zie de wijn niet aan als hij zich rood vertoont.

HOOFDSTUK 24

1 Zijt niet nijdig over de boze lieden, en laat u niet gelusten, om bij hen te zijn.
2 Want hun hart bedenkt verwoesting, en hun lippen spreken moeite.
3 Door wijsheid wordt een huis gebouwd, en door verstandigheid bevestigd;
4 En door wetenschap worden de binnenkameren vervuld met alle kostelijk en liefelijk goed.
5 Een wijs man is sterk; en een man van wetenschap maakt de kracht vast.
6 Want door wijze raadslagen zult gij voor u den krijg voeren, en in de veelheid der raadgevers is de overwinning.
7 Alle wijsheid is voor den dwaze te hoog; hij zal in de poort zijn mond niet opendoen.
8 Die denkt om kwaad te doen, dien zal men een meester van schandelijke verdichtselen noemen.
9 De gedachte der dwaasheid is zonde; en een spotter is den mens een gruwel.
10 Vertoont gij u slap ten dage der benauwdheid, uw kracht is nauw.
11 Red degenen, die ter dood gegrepen zijn; want zij wankelen ter doding, zo gij u onthoudt.
12 Wanneer gij zegt: Ziet, wij weten dat niet; zal Hij, Die de harten weegt, dat niet merken? En Die uwe ziel gadeslaat, zal Hij het niet weten? Want Hij zal den mens vergelden naar zijn werk.
13 Eet honig, mijn zoon! want hij is goed, en honigzeem is zoet voor uw gehemelte.
14 Zodanig is de kennis der wijsheid voor uw ziel; als gij ze vindt, zo zal er beloning wezen, en uw verwachting zal niet afgesneden worden.
15 Loer niet, o goddeloze! op de woning des rechtvaardigen; verwoest zijn legerplaats niet.
16 Want de rechtvaardige zal zevenmaal vallen, en opstaan; maar de goddelozen zullen in het kwaad nederstruikelen.
17 Verblijd u niet, als uw vijand valt; en als hij nederstruikelt, laat uw hart zich niet verheugen;
18 Opdat het de HEERE niet zie, en het kwaad zij in Zijn ogen en Hij Zijn toorn van hem afkere.
19 Ontsteek u niet over de boosdoeners; zijt niet nijdig over de goddelozen.
20 Want de kwade zal geen beloning hebben, de lamp der goddelozen zal uitgeblust worden.
21 Mijn zoon! vrees den HEERE en den koning; vermeng u niet met hen, die naar verandering staan;
22 Want hun verderf zal haastelijk ontstaan; en wie weet hun beider ondergang?
23 Deze spreuken zijn ook van de wijzen. Het aangezicht in het gericht te kennen, is niet goed.
24 Die tot den goddeloze zegt: Gij zijt rechtvaardig; dien zullen de volken vervloeken, de natien zullen hem gram zijn.
25 Maar voor degenen, die hem bestraffen, zal liefelijkheid zijn; en de zegen des goeds zal op hen komen.
26 Men zal de lippen kussen desgenen, die rechte woorden antwoordt.
27 Beschik uw werk daarbuiten, en bereid het voor u op den akker, en bouw daarna uw huis.
28 Wees niet zonder oorzaak getuige tegen uw naaste; want zoudt gij verleiden met uw lip?
29 Zeg niet: Gelijk als hij mij gedaan heeft, zo zal ik hem doen; ik zal een ieder vergelden naar zijn werk.
30 Ik ging voorbij den akker eens luiaards, en voorbij den wijngaard van een verstandeloos mens;
31 En ziet, hij was gans opgeschoten van distelen; zijn gedaante was met netelen bedekt, en zijn stenen scheidsmuur was afgebroken.
32 Als ik dat aanschouwde, nam ik het ter harte; ik zag het, en nam onderwijzing aan;
33 Een weinig slapens, een weinig sluimerens, en weinig handvouwens, al nederliggende;
34 Zo zal uw armoede u overkomen, als een wandelaar, en uw velerlei gebrek als een gewapend man.

Spreuken 24:1-2

1. De waarschuwing, die ons hier wordt gegeven is tamelijk gelijk aan die, welke wij hadden in Hoofdst. 23:17, namelijk om geen zondaars te benijden, niet te denken dat zij gelukkig zijn, noch te wensen in hun plaats en toestand te wezen, al zijn zij ook nog zo voorspoedig in de wereld, en al zijn zij ook nog zo vrolijk en gerust. "Laat zo'n denkbeeld nooit in uw hart opkomen: Ach, kon ik toch maar de banden, het bedwang van de Godsdienst en van het geweten van mij afschudden en evenzeer de vrijheid nemen om toe te geven aan zinnelijke lusten als ik zie dat die en die dit doet! Neen, begeer niet onder hen te wezen om te doen zoals zij doen, uw deel en lot met hen te hebben."

2. Hier is nog een reden gegeven voor deze waarschuwing. Wees niet nijdig over hen, niet alleen omdat hun einde slecht zal wezen, maar omdat hun weg dit is, vers 2. Denk niet met hen, want hun hart bedenkt verwoesting voor anderen, maar het zal blijken verwoesting te wezen voor henzelf. Spreek niet zoals zij spreken, want hun lippen spreken van hun kwaad Alles wat zij zeggen heeft een boze strekking, de strekking om God te onteren, de Godsdienst te smaden, of onrecht te doen aan hun naaste, maar in het einde zal het kwaad wezen voor henzelf. Daarom zal het verstandig van u wezen om niets met hen van doen te hebben, ook hebt gij volstrekt geen reden om hen te benijden, maar wel om hen te beklagen, of om verontwaardigd te zijn over hun boze praktijken.

Spreuken 24:3-6

We zijn in verzoeking hen te benijden, die rijk worden en hun gezin en hun bezittingen in de hoogte brengen door onrechtvaardige middelen, die ons geweten ons niet toelaat te gebruiken. Om nu die verzoeking af te weren, toont Salomo dat een man zijn gezin door wijs beleid en zijn bezitting door eerlijke en wettige middelen kan vooruithelpen, dit doen kan met een goed geweten en een goede naam en de zegen van God er op, en zo de ander een weinig sneller vooruitgaat, staat daartegenover dat de vooruitgang van deze veel duurzamer is.

1. Wat ons hier aanbevolen wordt als de beste invloed hebbende op onze uitwendige voorspoed, is: wijsheid, en verstand, en wetenschap, dat is: vroomheid voor God (want dat is ware wijsheid) en beleid in het bestuur van onze uitwendige zaken. Wij moeten ons in alle dingen laten regeren in de eerste plaats door de regels van de godsdienst, en daarna door die van de voorzichtigheid. Sommigen, die waarlijk vroom zijn, hebben geen voorspoed in de wereld omdat zij geen wijs beleid hebben, en sommigen zijn verstandig genoeg, maar hebben toch geen voorspoed, omdat zij op hun eigen verstand steunen en God niet kennen in hun wegen, daarom moeten beide samengaan om een volkomen wijs man te hebben.

2. Wat ons hier als het voordeel van ware wijsheid wordt voorgesteld is, dat zij van de mensen uitwendige zaken voorspoedig zal maken.

A. Zij zal *een huis bouwen en bevestigen,* vers 3 Door onrechtvaardige praktijken kunnen de mensen hun huizen bouwen maar zij kunnen ze niet bevestigen, want de fundamenten zijn rot, Habakuk 2:9, 10, terwijl hetgeen door eerlijkheid gewonnen wordt duurzaam is als staal, en een erfdeel zal zijn voor kindskinderen.

B. Zij zal een huis verrijken en meubelen, vers 4. Zij, die hun zaken besturen met wijsheid en billijkheid, die naarstig zijn in het gebruik van wettige middelen om wat zij hebben te vermeerderen, die zich onthouden van weelde en uitgeven in barmhartigheid, zijn goed op weg, om hun winkels, hun pakhuizen, hun binnenkameren *vervuld* te zien *met alle kostelijk en lieflijk goed, kostelijk* goed, omdat het verkregen werd door eerlijken arbeid, en het kostelijk goed van de mensen is van de vlijtigen, lieflijk, omdat het met heilige blijmoedigheid wordt genoten, sommigen denken, dat het voornamelijk van geestelijken rijkdom verstaan moet worden. Door wetenschap worden de kamers van de ziel vervuld met de gaven en vertroostingen van de Geest, die kostelijke en lieflijke goederen, want door het verstand te verlichten verricht de Geest al Zijn andere werkingen in de ziel.

C. Zij zal een huis versterken en het tot een kasteel, een vesting maken. Wijsheid is beter dan strijdwapens, hetzij ten aanval of ter verdediging. *Een wijs man is sterk,* is in een sterkte, ja *een man van wetenschap maakt de kracht vast,* doet haar toenemen, vers 5 "Naarmate wij toenemen in kennis, nemen wij toe in alle genade, 2 Petrus 3:18. Zij, die toenemen in wijsheid, worden bekrachtigd met alle kracht, Coll. 1:9, 11." Een wijs man zal door zijn wijsheid gedaan krijgen wat een sterk man door geen geweld van wapenen teweeg kan brengen. Door ware wijsheid wordt de geest bekrachtigd beide voor geestelijk werk en voor de geestelijke strijd.

D. Zij zal een huis en ook een koninkrijk regeren, en de zaken van beide, en Wijsheid zal een school oprichten of een staatsraad. Wijsheid zal van nut wezen:

a. In het behandelen van openbare twisten, door er zich niet mee te bemoeien dan voor een eerlijke zaak en als er waarschijnlijkheid is van welslagen en er zich mee bemoeid hebbende alles ten beste te leiden, ten einde òf een voordeligen vrede, òf een eervolle aftocht te verkrijgen. Door wijze raadslagen zult gij voor u de strijd voeren, die slechte gevolgen kan hebben indien hij niet met wijze raadslagen gevoerd wordt.

b. Voor de verzekering van de openbare vrede: in de veelheid van de raadgevers is veiligheid, want de één kan het gevaar voorzien en voordelen onderscheiden, die een ander niet ziet of niet onderscheidt. In onze geestelijke strijd hebben wij wijsheid van node, want onze vijand is listig.

Spreuken 24:7-9

Hier is de beschrijving

1. Van een zwak man: Wijsheid is voor hem te hoog, hij denkt dit, en daar hij wanhoopt om er bij te komen, geeft hij er zich ook geen moeite voor, maar zit tevreden neer zonder haar. En het is ook werkelijk zo, hij heeft er geen bevattelijkheid voor, en daarom zijn de middelen, de gelegenheden, die hij heeft om haar te verkrijgen, nutteloos voor hem. Het is niet gemakkelijk om wijsheid te verkrijgen. Er zijn sommigen, die wel goede natuurlijke gaven en vermogens hebben, maar als zij dwaas zijn, als zij traag zijn en zich geen moeite willen geven, als zij speelziek en beuzelachtig zijn, verslaafd zijn aan genot, als hun aard hen tot ondeugd neigt, als zij met slecht gezelschap omgaan, dan is zij voor hen te hoog, zij zullen haar waarschijnlijk niet bereiken. En omdat zij haar missen, zijn zij ongeschikt om hun land te dienen, zij zullen in de poort hun mond niet opendoen, vers 7 zij worden niet toegelaten in de raad van de magistraten, of, zo zij het zijn, zijn zij als stomme beelden, worden voor nullen gerekend, niets omdat zij niets hebben te zeggen, en zij weten dat zo zij iets zeiden, er toch geen acht op zou worden geslagen, ja, dat het uitgefloten zou worden. Laat jonge lieden zich moeite geven om wijsheid te verkrijgen, ten einde bevoegd en bekwaam te worden voor de openbare zaken en er met eer werkzaam te zijn.

2. Van een slecht man, die niet alleen veracht wordt als een dwaas, maar ook verfoeid verafschuwd wordt. Er zijn twee soorten van de zodanigen.

A. Die boosaardig zijn in het geheim. Zij weten fraai te spreken en nemen een schone schijn aan, maar zij denken om kwaad te doen, overleggen hoe zij een boze trek kunnen spelen aan iemand, tegen wie zij een wrok hebben of die zij met benijdende blikken aanzien. Hij, die dit doet, zal een meester van schandelijke verdichtselen genoemd worden, hetgeen toen misschien een algemene schandnaam was, hij zal gebrandmerkt worden als een vinder van kwade dingen, Romeinen 1:30, of als er kwaad gedaan is, zal hij ervan verdacht worden, of ten minste dat hij er medeplichtig aan is. Dit bedenken van kwaad is de gedachte van de dwaasheid, vers 9. Het wordt licht geacht, men maakt er zich met een kwinkslag van af, alsof het slechts iets beuzelachtige was, maar in werkelijkheid is het zonde, is het uitermate zondig, gij kunt het bij geen slechter naam noemen, dan wanneer gij het zonde noemt. Het is slecht om kwaad te doen, maar het is nog slechter om het te bedenken, want daarin is de list en het gif van de oude slang. Maar het kan meer in het algemeen genomen worden: wij laden schuld op ons niet alleen door de daad van de dwaasheid maar door de gedachte er aan, zelfs al zou zij niet verder gaan, het eerste opkomen van zonde in het hart is zonde, aanstotelijk voor God. en wij moeten er berouw van hebben, of wil zijn verloren. Niet alleen boosaardige, onreine hoogmoedige gedachten, meer ook dwaze gedachten zijn zondig. Indien zondige gedachten in het hart verwijlen, dan verontreinigen zij het Jeremia 4:14, hetgeen een reden is waarom wij ons hart moeten behoeden boven al dat te bewaren is, en er geen gedachten in moeten koesteren, die geen goede rekenschap van zich kunnen geven, Genesis 6:5.

B. Die openlijk verkeerd zijn. De spotter die tot iedereen beledigende taal spreekt, er behagen in schept om de mensen te beledigen, boze aanmerkingen op hen te maken, is de mens een gruwel, wie besef heeft van eer en deugd zal op hun gezelschap niet gesteld zijn. Het gestoelte van de spotters is een verwoestend gestoelte, zoals de LXX het noemen, Psalm 1:1, waar geen wijs man

toe zal naderen, uit vrees van verwoest te worden. Zij, die er zich op toeleggen om anderen hatelijk te maken, maken slechts zichzelf hatelijk.

Spreuken 24:10

Ten dage van de benauwdheid zijn wij zeer licht geneigd ons *slap te betonen,* het hoofd te laten hangen, mismoedig te zijn, af te laten van ons werk, te wanhopen aan hulp of uitkomst. Onze moed zinkt in de schoenen, en dan hangen onze handen slap neer en onze knieen worden zwak, en wij zijn nergens toe instaat. En dikwijls zullen zij, die het blijmoedigst zijn als zij wel zijn, het meest ternedergeslagen zijn zodra hun iets deert.

Dat is een blijk dat onze kracht nauw of klein is, en het is een middel om haar nog kleiner te maken. Het is een bewijs dat gij geen man zijt van kloekheid, van vastberadenheid, van gedachten, of van geloof, want dat is de kracht van een ziel als gij onder een verandering in uw toestand, die beproeving meebrengt, niet staande kunt blijven." Sommigen zijn zo zwak dat zij niets kunnen verdragen als een benauwdheid slechts tot hen raakt, Job 4:5, ja, als zij hen slechts bedreigt, dan bezwijken zij al, willen zij alles reeds als verloren opgeven, en hierdoor maken zij zich ongeschikt om de worsteling met hun moeilijkheid te beginnen of vol te houden, en buiten staat om zichzelf te helpen. "Heb dan goede moed, en God zal uw hart versterken."

Spreuken 24:11-12

1. Hier wordt een grote plicht van ons geëist, en die is: op te treden tot hulp van de verdrukte onschuld. Als wij het leven of het levensonderhoud van iemand in gevaar zien van onrechtvaardig te worden weggenomen, dan behoren wij alles in het werk te stellen om zo iemand te redden door de valse beschuldiging te weerleggen, op grond waarvan hij veroordeeld wordt, en de bewijzen van zijn onschuld op te sporen. Hoewel het iemand is, aan wie wij geen bijzondere verplichting hebben, moeten wij hem toch helpen en wel uit algemene liefde voor de gerechtigheid. Als er mensen zijn, die met geweld en overmacht worden aangevallen, en het in onze macht is hen te redden, dan moeten wij het doen. Ja als wij zien dat mensen zich door onwetendheid blootstellen aan gevaar, of in benauwdheid zijn gekomen, zoals reizigers op de weg, schepen op zee, of iets dergelijks, dan is het onze plicht om, al is het ook met gevaar voor onszelf, hun ter hulp te snellen, en ons niet te onthouden om hen te verlossen, er niet traag, achterlijk of onverschillig in te zijn.

2. Een antwoord op de verontschuldiging die gewoonlijk aangevoerd wordt voor het nalaten van deze plicht. Gij zult zeggen: "Zie, wij wisten het niet, wij waren ons er niet van bewust dat die persoon in zo onmiddellijk gevaar was, wij waren er ook niet zeker van dat hij onschuldig was, wij wisten ook niet hoe zijn onschuld te bewijzen, noch hoe wij iets ten zijnen gunste doen konden, want anders zouden wij hem wel geholpen hebben".

A. Nu is het gemakkelijk zo’n verontschuldiging aan te voeren, waardoor men dan aan de blaam van mensen ontkomt, want misschien kunnen zij ons niet wederleggen als wij zeggen: Wij wisten het niet, of: Wij hebben het vergeten. De verzoeking om een leugen te zeggen ten einde een fout te verontschuldigen is zeer sterk als wij weten dat het onmogelijk is om weerlegd of gelogenstraft te worden, daar de waarheid geheel in ons eigen hart verborgen is, zoals wanneer wij zeggen: Wij hebben dit of dat gedacht en waren het werkelijk voornemens te doen, waarvan niemand dan wij zelf iets weten kan.

B. Het is niet zo gemakkelijk om met zulke verontschuldigingen aan het oordeel Gods te ontkomen, en aan de ontdekking daarvan staan wij bloot, en bij de beslissing daarvan moeten wij blijven. Want:

a. God weegt het hart en slaat de ziel gade, Hij houdt het oog op haar, bemerkt al haar bewegingen, haar verborgenste gedachten en bedoelingen zijn naakt en geopend voor Hem. Het is Zijn kroonrecht, hetgeen waar Hij in roemt, Jeremia 17:10. "Ik, de Heere, doorgrond het hart Hij slaat de ziel gade, houdt haar in het leven". Het is een goede reden waarom wij teder moeten zijn voor het leven van anderen, en alles moeten doen wat wij kunnen om het te bewaren, dat ons leven dierbaar is geweest in het oog van God, en dat Hij het genadiglijk heeft bewaard.

b. Hij weet of de verontschuldiging, die wij hebben aangevoerd, waar of niet waar is, of het was omdat wij het niet wisten, of dat de ware reden ervan was, dat wij onze naaste niet liefhadden zoals wij hem hadden moeten liefhebben, maar zelfzuchtig waren, onverschillig waren beide voor God en de mens, ons om God noch de mens hadden bekommerd. Laat dit dienen om al onze beuzelachtige pleitredenen tot zwijgen te brengen, door welke wij menen ons geweten het zwijgen te kunnen opleggen, als het ons het nalaten van een duidelijke plicht verwijt. "Zal Hij, die de harten weegt, dat niet merken?"

c. Dienovereenkomstig zal Hij ons oordelen. Gelijk Zijn kennis niet bedrogen of misleid kan worden, zo kan Zijn gerechtigheid ook niet vooringenomen zijn, Hij zal de mens vergelden naar zijn werk, niet slechts naar het doen van boze werken, maar naar het nalaten van goede werken.

Spreuken 24:13-14

Hier worden wij opgewekt tot het bestuderen van de wijsheid, door beide aan het genoegen en het gewin ervan te denken.

1. Het zal aangenaam wezen. Wij eten honing omdat hij zoet is voor het gehemelte, en dieswege wordt hij goed genoemd, inzonderheid die, welke het eerst uit de honigraat vloeit. Kanaän werd gezegd een land te zijn, dat overvloeit van melk en honing, en honing was het gewone voedsel van het land, Lukas 24:42, zelfs voor kinderen, Jesaja 7:15. Aldus moeten wij ons voeden met wijsheid, en er het goede onderricht van proeven en smaken. Zij, die honing geproefd hebben, hebben er geen verder bewijs voor nodig dat hij zoet is, noch kunnen zij door enigerlei argument van het tegendeel ervan overtuigd worden, zo zijn zij, die de kracht van de waarheid en Godzaligheid hebben ervaren volkomen overtuigd van het lieflijke en aangename van beide, zij hebben er de zoetheid van gesmaakt, en al de atheïsten van de wereld kunnen met hun valse redeneringen, en al de wereldlingen kunnen met hun spotternijen hen niet van gevoelen doen veranderen.

2. Het zal zeer nuttig zijn. Honing kan zoet wezen voor het gehemelte, en toch niet gezond zijn, maar wijsheid heeft een toekomstige beloning, zowel als een dadelijke, tegenwoordige zoetheid. "Het is u geoorloofd honing te eten", en het aangename voor uw smaak nodigt er toe, maar gij hebt veel meer reden om de geboden en voorschriften van de wijsheid te smaken en te overdenken, want als gij die vindt zal er beloning wezen, gij zult betaald worden voor uw genoegen, terwijl de dienstknechten van de zonde duur moeten betalen voor hun moeite. De wijsheid zet u wel aan het werk, maar er zal beloning wezen, zij wekt wel grote verwachtingen bij u op, maar evenals uw arbeid, zo zal ook uw hoop niet ijdel wezen, uw verwachting zal niet afgesneden worden, Hoofdst. 23:18, neen, zij zal verre overtroffen worden.

Spreuken 24:15-16

Dit is gesproken, niet zozeer bij wijze van raad aan goddelozen zij willen geen onderricht ontvangen, Hoofdst. 23:9, maar veeleer in uittarting van hen, ter bemoediging van de Godvruchtigen, die door hen bedreigd worden. Zie hier:

1. De plannen van de goddelozen tegen de rechtvaardigen en het succes, dat zij zich op hun plannen beloven. Het komplot is met list beraamd, zij loeren op de woning van de rechtvaardige, denkende haar een vlek van ongerechtigheid te kunnen aanwrijven, zij loeren aan de deur om hem te grijpen, als hij naar buiten komt, zoals de vervolgers van David gedaan hebben, Psalm 59:1. Hun verwachting is hoog gespannen, zij twijfelen niet of zij zullen zijn legerplaats verwoesten, omdat hij zwak is en haar niet kan beschermen, omdat zijn toestand gering is en hij reeds bijna tenonder is gebracht. Dit alles is een vrucht van de oude vijandschap tussen het zaad van de slang en het zaad van de vrouw. Bloedgierige lieden haten de vrome.

2. De dwaasheid en de veredeling van deze plannen.

A. De rechtvaardige, wiens ondergang verwacht werd, herstelt zich, hij valt zevenmaal in benauwdheid, maar door de zegen van God op zijn wijsheid en oprechtheid staat hij weer op, ziet over zijn moeilijkheden heen en ziet betere tijden komen. De rechtvaardige valt, valt soms negenmaal, misschien in zonde zonden van zwakheid door de verzoeking overvallen zijnde, maar hij staat weer op, op zijn berouw vindt hij genade bij God en herkrijgt zijn vrede.

B. De goddeloze, die verwachtte zijn val te zien en er toe mee te werken, is verloren, struikelt neer in het kwaad en zijn benauwdheden eindigen in algehele verwoesting.

Spreuken 24:17-18

Hier:

1. Wordt ons verboden genoegen te smaken in het ongeluk van een vijand. Zoals wanneer sommigen ons een kwaden trek hebben gespeeld, of wanneer wij tegen sommigen kwalijkgezind zijn, alleen maar omdat zij ons tegenwerken of ons in de weg staan, en zij lijden op de een of andere wijze schade, vallen misschien, of zijn in gevaar, struikelen wellicht, en ons verdorven hart smaakt daar heimelijk voldoening in, ha! zo wilden wij het hebben, of zij zijn vervaard in het land, de woestijn heeft hen besloten. Of zoals Tyrus zei van Jeruzalem: ik zal vervuld worden, nu zij verwoest is, Ezechiel 26:2. "De mensen hopen op het verderf van hun vijanden of mededingers om hun wraaklust aan hen te koelen, of om er hun rekening bij te vinden, maar wees gij niet zo onmenselijk verheug u niet als de ergste vijand, die gij hebt, valt." Er kan een heilige blijdschap zijn in de verwoesting van Gods vijanden, daar deze strekt tot heerlijkheid Gods en het welzijn van de kerk, Psalm 58:11, maar in het verderf van onze vijanden, als zodanig, mogen wij ons volstrekt niet verblijden, integendeel, zelfs met hen moeten wij wenen als zij wenen, zoals David, Psalm 35:14, 15, en dat wel in oprechtheid, wij moeten zelfs geen heimelijke vreugde in ons hart toelaten over hun rampen.

2. Dat dit genoegen God tot toorn verwekt wordt hier als reden opgegeven voor dit verbod. De Heer zal het zien, al is het slechts in het hart verborgen, en het zal kwaad zijn in Zijn ogen, zoals het kwaad is in de ogen van een wijs vader om te zien dat een van zijn kinderen juicht over de straf, die hij aan een ander van zijn kinderen oplegt, terwijl hij moest sidderen en er door gewaarschuwd moest zijn, niet wetende hoe spoedig hij zelf in die toestand kan zijn, daar hij het toch zo dikwijls verdiend heeft. Hij voegt er een argument "ad hominem, op de man af", aan toe. "Gij kunt uw land geen grotere vriendelijkheid bewijzen dan u te verblijden in zijn val", want dan zal God om u te dwarsbomen Zijn toorn van hem afkeren, Want gelijk de toorn des mensen Gods gerechtigheid niet werkt, zo was Gods gerechtigheid nooit bestemd of bedoeld om voldoening te geven aan de toorn des mensen en hem in zijn dwaze hartstochten te stijven, veeleer dan daar de schijn van te hebben zal Hij de volvoering van Zijn toorn uitstellen, ja, er ligt in opgesloten dat Hij, als Hij zijn toorn van hem afkeek, hem zal richten tegen u, en dat u de beker van de zwijmeling in handen zal gegeven worden.

Spreuken 24:19-20

1. Hier herhaalt hij de waarschuwing, die hij tevoren gegeven heeft tegen het benijden van de genoegens en de voorspoed van goddelozen in hun goddeloze wegen. Dit haalt hij aan van zijn vader David, Psalm 37:1. Wij moeten ons in geen geval ontsteken of ons beroeren, wat het ook zij, wat God doet in Zijn voorzienigheid en hoe het ook indruist tegen ons gevoel, tegen onze belangen en verwachtingen, wij moeten erin berusten. Zelfs hetgeen ons smart of grieft, moet ons niet ontsteken, en ook moet ons oog niet boos zijn tegen iemand, omdat God goed is. Zijn wij wijzer of rechtvaardiger dan Hij? Als goddelozen voorspoedig zijn, dan moeten wij daarom niet geneigd wezen om te doen zoals zij doen.

2. Hij geeft een reden voor deze waarschuwing, ontleend aan het einde van de weg, waarop de goddelozen wandelen. Benijd hun voorspoed niet, want:

a. Er is geen waar geluk in, de kwade zal geen beloning hebben, zijn voorspoed dient slechts voor zijn tegenwoordig bestaan, dat is al het goed, dat hij te verwachten heeft, er is hem geen weggelegd in de wereld van de vergelding, hij heeft zijn loon weg, Mattheus 6:1.2. Hij zal er geen hebben. Diegenen zijn niet te benijden, die hun deel hebben in dit leven en het moeten overleven, Psalm 17:14.

b. Er is geen duurzaamheid in hun lamp die wel helder brandt, maar weldra zal zij uitgeblust worden, en een einde gemaakt worden aan hun welvaart, Job 21:17, Psalm 37:1, 2.

Spreuken 24:21-22

Godsdienstigheid en trouw moeten samengaan. Als mensen is het onze plicht om onze Schepper te eren, Hem te aanbidden en eerbied te betonen, en altijd in Zijn vreze te zijn. Als leden van een gemeenschap, ingesteld tot wederzijds voordeel, is het onze plicht om trouw en gehoorzaam te zijn aan de regering, die God over ons gesteld heeft, Romeinen 13:1, 2. Zij, die waarlijk Godsdienstig zijn, zullen uit gehoorzaamheid aan God getrouw zijn aan de overheid, de Godvruchtigen in het land zullen de stillen in den lande zijn, en diegenen zijn niet waarlijk getrouw aan hun overheid, of zullen het niet langer blijven dan overeenkomt met hun belangen, die niet waarlijk godsdienstig zijn. Hoe zou hij trouw kunnen zijn aan zijn vorst, die ontrouw is aan zijn God? En als deze in mededinging komen met elkaar, dan is het een uitgemaakte zaak: wij moeten God meer gehoorzamen dan de mensen.

Het invoeren van nieuwigheden in beide moet geschuwd worden. Vermeng u niet met hen hij zegt niet met hen, die een verandering willen, want er kan reden zijn voor een verandering ten goede maar met hen, die naar verandering staan, die haar willen om maar te veranderen, uit gemelijke ontevredenheid met het bestaande en een verzot zijn op nieuwigheid, of een begeerte om in troebel water te vissen. Vermeng u niet met hen, die naar verandering staan, hetzij in de Godsdienst, of in de burgerlijke regering, kom niet in hun verborgen raad, voeg u niet bij hen om komplotten te smeden, kom niet in de verborgenheid hunner ongerechtigheid.

Zij, die van een onrustige, oproerige, woelzieke geest zijn, halen zich eer zij het weten onheilen op de hals, hun verderf zal haastig ontstaan. Al houden zij hun plannen ook nog zo geheim, zij zullen ontdekt worden en de welverdiende straf ondergaan, als zij er weinig aan denken. Hun verderf zal haastig ontstaan. Wie kent de tijd en de wijze van het verderf, dat beide God en de koning zullen brengen over hun verachters, zowel over hen, als over degenen, die zich met hen vermengd hebben?

Spreuken 24:23-26

Hier zijn lessen voor wijzen, voor rechters en vorsten. Evenals onderdanen hun plicht moeten doen en gehoorzaam moeten zijn aan de magistraten, zo moeten magistraten hun plicht doen in het recht te bedelen aan hun onderdanen. Dit zijn lessen voor hen.

1. Zij moeten altijd het recht van een zaak onderzoeken, en zich door geen bedenkingen buiten de zaak om hetzij voor of tegen een van de partijen laten leiden. Het is niet goed op zichzelf, en het kan nooit goed doen, om het aangezicht in het gericht te kennen, de gevolgen daarvan kunnen niet anders dan strekken om het recht te verkeren en onrecht te doen onder schijn van wet en billijkheid. Een goed rechter zal de waarheid kennen, maar geen aangezichten kennen, zoals om een vriend te steunen en hem heen te helpen door een slechte zaak, of ook maar iets nalaten, dat gezegd of gedaan kan worden ten gunste van een rechtvaardige zaak, als het de zaak is van een vijand.

2. Zij moeten nooit goddeloze mensen steunen of aanmoedigen in hun goddeloze praktijken, of die oogluikend toelaten. Magistraten in hun plaats en leraren in de hun moeten in getrouwheid handelen met de goddeloze, al is hij ook een aanzienlijk hooggeplaatst persoon, of een bijzonder vriend, om hem te overtuigen van zijn goddeloosheid, hem te tonen wat er het einde van zal zijn, hem te ontdekken aan anderen, opdat deze hem mijden. Maar indien zij, wier ambt hun de plicht oplegt om de mensen te wijzen op hun overtredingen, ze verbloemen, ze door de vingers zien, indien zij de goddeloze verontschuldigen, meer nog, indien zij hem bevorderen, en zich met hem vergezellen, hetgeen in werkelijkheid gelijk staat met te zeggen: Gij zijt rechtvaardig, dan zullen zij met recht beschouwd worden als vijanden van de openbare vrede en het openbare welzijn, die zij behoorden te bevorderen, en zullen de volkeren hen vervloeken en schande over hen roepen, en zelfs zij die tot andere natiën behoren zullen hen verafschuwen als lage verraders van het ambt, dat hun toevertrouwd werd.

3. Zij moeten alle bedrog en geweld, alle ongerechtigheid en onzedelijkheid afkeuren en beteugelen, en hoewel zij hierdoor een bijzonder persoon kunnen ontstemmen, zullen zij daardoor zich toch in de gunst van God en de mensen aanbevelen. Laat magistraten en leraren, en ook particuliere personen, die er toe geschikt en in staat zijn, de goddelozen bestraffen, ten einde hen tot berouw en bekering te brengen of hen te schande te maken, en dan zullen zij er in hun eigen hart de vertroosting van smaken, voor hen zal lieflijkheid zijn, als hun geweten voor hen getuigt dat zij getuigen zijn geweest voor God, en de goede zegen zal op hen komen, de zegen van God en goede mensen. Zij zullen goede, godsdienstige vaderlandslievende mannen geacht worden. Zie Hoofdst. 28:23.

4. Zij moeten altijd uitspraak doen naar recht en billijkheid vers 26. *Zij moeten rechte woorden antwoorden,* hun mening zeggen en vonnis vellen overeenkomstig de wet en de wezenlijke omstandigheden van de zaak, en van hem, die dit doet, *zal men de lippen kussen,* men zal hem eren en liefhebben, en zich onderwerpen aan zijn bevelen, want er is een kus van trouw en onderdanigheid, zowel als van genegenheid. Hij, die ook in de gewone omgang met gepastheid spreekt en met oprechtheid, beveelt zich aan bij zijn gezelschap, en wordt door iedereen geëerd en bemind.

Spreuken 24:27

Dit is een regel van wijs beleid in het bestuur van huishoudelijke aangelegenheden, want alle Godvruchtige mensen moeten goede bestuurders zijn van hun huis, en in dat bestuur handelen met wijsheid, dat zou veel zonde en droefheid voorkomen, en ook voorkomen dat hun belijdenis gesmaad wordt.

1. Wij moeten aan hetgeen noodzakelijk is de voorkeur geven boven hetgeen slechts tot gemak dient, en niet uitgeven aan pronk, hetgeen aan het onderhoud van het gezin besteed moest worden. Wij moeten tevreden zijn met een armoedige hut tot woning, veeleer dan gebrek te lijden aan het nodige voedsel, of er schulden voor te maken.

2. Wij moeten er niet aan denken om te gaan bouwen voor wij het kunnen bekostigen. Leg u eerst toe op uw werk daarbuiten, laat uw grond in goede orde gebracht worden, want daaruit moet gij uw onderhoud verkrijgen, en als gij daar goede inkomsten van hebt verkregen dan en niet eerder kunt gij er aan denken om uw huis te verbouwen en te verfraaien, want dat is het waarop, en waarin gij onkosten zult hebben te doen. Velen hebben hun bezitting en hun gezin te gronde gericht door geld te besteden aan hetgeen hun niets opleverde, beginnende te bouwen als zij het nodige niet hadden om te voleindigen. Sommigen vatten het op als een raad aan jonge lieden, om niet te trouwen, (want daardoor wordt het huis gebouwd) voordat zij goed gevestigd zijn in de wereld, en instaat zijn om vrouw en kinderen op betamelijke wijze te onderhouden.

3. Als wij een groot plan op touw zetten, dan is het verstandig om het ons goed voor te stellen, er de nodige toebereidselen voor te maken, eer wij aan het werk beginnen, opdat het, als het eens begonnen is, niet stil behoeft te staan uit gebrek aan materialen. Salomo heeft zelf naar die regel gehandeld in zijn bouwen van het huis van God, waarvoor alles van tevoren in gereedheid was gebracht, 1 Koningen 6:7.

Spreuken 24:28-29

Hier wordt ons verboden om op enigerlei wijze schadelijk te zijn voor onze naaste, inzonderheid in en door de vormen van de wet, hetzij:

1. Als getuige. "Nooit moet gij zonder oorzaak tegen iemand getuigen", tenzij gij zeker weet dat hetgeen gij zegt zuiver en in alle delen volkomen waar is, en gij er bepaald en ontwijfelbaar toe geroepen zijt om het te getuigen. Leg nooit een vals getuigenis tegen iemand af, want er volgt: "Zoudt ge verleiden met uw lippen? Bedrieg de rechter en de gezworenen niet, bedrieg hen niet met wie gij spreekt en omgaat, om hen een slechte mening te doen koesteren van uw naaste. Als gij van uw naaste spreekt, zeg dan niet alleen hetgeen waar is, maar hoed u er voor om op zo’n wijze te spreken als waardoor gij te kennen geeft wat niet waar is, en aldus door wenken en toespelingen of door overdreven voorstellingen zoudt bedriegen." Of,

2. Als aanklager, of vervolger voor het gerecht. Als het nodig is om een klacht in te dienen tegen uw naaste, laat dit dan niet uit wraakzucht geschieden. Zeg niet: ik ben vast besloten om hem dit of dat betaald te zetten, gelijk als hij mij gedaan heeft, zo zal ik hem doen, zelfs een rechtvaardige zaak wordt onrechtvaardig als zij aldus in boosaardigheid behandeld wordt. Zeg niet, ik zal een ieder vergelden naar zijn werk, en er hem duur voor laten betalen, want het is Gods kroonrecht om dit te doen, en wij moeten het aan Hem overlaten, niet op Zijn troon gaan zitten, Hem niet het werk uit de handen willen nemen. Als wij zelf voor onze zaken willen optreden, onze eigen rechters willen zijn dan verbeuren wij het voordeel van een beroep op Gods rechterstoel, daarom moeten wij onszelf niet wreken, want Hij heeft gezegd: "Mij is de wraak".

Spreuken 24:30-34

1. Hier is de blik, die Salomo wierp op de akker en de wijngaard van een luiaard. Hij is niet opzettelijk heengegaan om ze te bezien maar toen hij voorbijging bespeurde hij de vruchtbaarheid van de grond, hetgeen gepast is voor reizigers of wandelaars, en lette hij op de wijze, waarop zijn onderdanen hun grond handelden, hetgeen zeer goed en gepast is voor overheidspersoneel. Hij wierp een blik op een akker en een wijngaard, die geheel verschillend waren van de overige, want hoewel de grond goed was, groeide er toch niets anders op dan distels en brandnetels, niet maar hier en daar één maar zij waren er geheel mee overdekt, en al zouden er enige vruchten gegroeid zijn, zij zouden door de dieren zijn opgegeten, want er was geen omheining, de stenen scheidsmuur was afgebroken. Zie de uitwerkselen van de vloek op de aardbodem, Genesis 3:18 :"doornen en distelen zal het aardrijk u voortbrengen, en niets anders, tenzij gij er moeite voor doet." Zie welk een zegen voor de wereld het beroep van de landman is, en welk een woestijn deze aarde, ook zelfs Kanaän, er zonder zijn zou. De koning zelfs wordt van het veld gediend, maar hij zou slecht gediend zijn, indien God de landman niet leerde van de wijze om de grond van onkruid te zuiveren, hem te beplanten, te bezaaien en te omtuinen. Zie welk een groot verschil er is tussen sommigen en anderen in het bestuur over hun wereldse zaken en hoe weinig sommigen te rade gaan met hun goede naam, daar er hun niets aan gelegen is dat zij van de wereld hun luiheid bekend maken in de blijkbare gevolgen ervan, die voor elke voorbijganger zichtbaar zijn, er ook niets om geven dat zij door de vlijt en naarstigheid van hun buren beschaamd gemaakt worden.

2. Zijn opmerkingen er over. Hij bleef een weinig staan, hij zag het aan en nam het ter harte, zag het nogmaals aan en ontving onderricht. Hij barstte niet los in heftige afkeuring van de eigenaar, heeft hem geen scheldnamen gegeven, maar poogde voor zichzelf goeds te verkrijgen uit hetgeen hij zag en waarnam, er door tot vlijt aangespoord te worden. Zij, die onderwijs moeten geven aan anderen, moeten zelf onderwijs ontvangen, en wij kunnen onderwijs ontvangen niet alleen van wat wij lezen en horen, maar ook van hetgeen wij zien, niet alleen van hetgeen wij zien van de werken Gods, maar ook van wat wij zien van de wijze van doen van de mensen, niet alleen van van de mensen goede manieren, maar ook van hun slechte manieren. Plutarchus deelt een gezegde mee van Cato Major, dat wijze mensen meer profiteren van dwazen dan dwazen van wijzen, want wijze mensen zullen de fouten van dwazen vermijden, maar dwazen zullen de deugden van de wijzen niet navolgen. Salomo achtte dat hij onderwijzing verkreeg uit hetgeen hij zag, hoewel het hem geen nieuw denkbeeld aan de hand deed, maar hem slechts een opmerking voor de geest bracht, die hij zelf tevoren gedaan had, omtrent de bespottelijke dwaasheid van de luiaard, die, als hij nodig werk te verrichten heeft, in bed ligt te dommelen, en roept: nog een weinig slapers een weinig sluimerend, en dan nog altijd een weinig meer, totdat hij zijn ogen uitgeslapen heeft, en inplaats van door de slaap geschikt te zijn gemaakt voor de arbeid, zoals wijze mensen het zijn, er verstompt en verstijfd door is geworden, zodat hij nergens toe instaat is. Daarom is ellende zijn deel de armoede overkomt hem als een wandelaar, zij komt al nader en nader tot hem, en zal hem weldra overvallen, het gebrek grijpt hem even onweerstaanbaar aan als een gewapend man, een struikrover, die hem alles wat hij heeft ontneemt.

Dit nu is van toepassing niet alleen op onze wereldlijke zaken om aan te tonen hoe ergerlijk luiheid is daarin, en hoe schadelijk voor het gezin, maar ook op de zaken van onze ziel. Onze zielen zijn onze akkers en wijngaarden, waarvoor een ieder onder zorg heeft te dragen, die wij hebben te bebouwen en te bewaren. Zij zijn vatbaar om door goede zorgen in betere toestand te worden gebracht, er kan

vrucht van verkregen worden, die overvloedig is tot onze rekening. Wij zijn er mee belast om er handeling mee te doen, totdat onze Heer komt en het is een vereiste, dat wij er zeer veel zorg en moeite aan besteden. Deze akkers en wijngaarden zijn dikwijls in zeer slechte toestand, zij brengen niet alleen geen vruchten voort, maar zij zijn geheel bedekt met distelen en brandnetels, krabbende, stekende, ongeregelde hartstochten en lusten, hoogmoed, hebzucht, zinnelijkheid, boosaardigheid, dat zijn de distelen en netels, de stinkende druiven die het ongeheiligde hart voortbrengt, geen wacht gehouden tegen de vijand, de stenen scheidingsmuur is afgebroken, alles ligt open en bloot. Waar het zo is, is dit te wijten aan des zondaar eigen luiheid en dwaasheid, hij is een luiaard, heeft de slaap lief, haat de arbeid en is verstandeloos, hij verstaat noch zijn werk noch zijn belang, hij is ten enenmale versuft. Het wisse gevolg ervan is het verderf van de ziel en van geheel haar welvaren. Het is eeuwigdurend gebrek, dat aldus als een gewapend man over haar komt. Wij weten welke plaats de boze en luie dienstknecht werd toegewezen.

HOOFDSTUK 25

1 Dit zijn ook spreuken van Salomo, die de mannen van Hizkia, den koning van Juda, uitgeschreven hebben.
2 Het is Gods eer een zaak te verbergen; maar de eer der koningen een zaak te doorgronden.
3 Aan de hoogte des hemels, en aan de diepte der aarde, en aan het hart der koningen is geen doorgronding.
4 Doe het schuim van het zilver weg, en er zal een vat voor den smelter uitkomen;
5 Doe den goddelozen weg van het aangezicht des konings, en zijn troon zal door gerechtigheid bevestigd worden.
6 Praal niet voor het aangezicht des konings, en sta niet in de plaats der groten;
7 Want het is beter, dat men tot u zegge: Kom hier bovenaan, dan dat men u vernedere voor het aangezicht eens prinsen, dien uw ogen gezien hebben.
8 Vaar niet haastelijk voort om te twisten, opdat gij misschien in het laatste daarvan niet wat doet, als uw naaste u zou mogen beschaamd hebben.
9 Twist uw twistzaak met uw naaste; maar openbaar het heimelijke van een ander niet;
10 Opdat degene, die het hoort, u niet smade; want uw kwaad gerucht zou niet afgekeerd worden.
11 Een rede, op zijn pas gesproken, is als gouden appelen in zilveren gebeelde schalen.
12 Een wijs bestraffer bij een horend oor, is een gouden oorsiersel, en een halssieraad van het fijnste goud.
13 Een trouw gezant is dengenen, die hem zenden, als de koude der sneeuw ten dage des oogstes; want hij verkwikt zijns heren ziel.
14 Een man, die zichzelven beroemt over een valse gift, is als wolken en wind, waar geen regen bij is.
15 Een overste wordt door lankmoedigheid overreed; en een zachte tong breekt het gebeente.
16 Hebt gij honig gevonden, eet dat u genoeg is; opdat gij misschien daarvan niet zat wordt, en dien uitspuwt.
17 Spaar uw voet van het huis uws naasten, opdat hij niet zat van u worde, en u hate.
18 Een man, tegen zijn naaste een valse getuigenis sprekende, is een hamer, en zwaard, en scherpe pijl.
19 Het vertrouwen op een trouweloze, ten dage der benauwdheid, is als een gebroken tand en verstuikte voet.
20 Die liederen zingt bij een treurig hart, is gelijk hij, die een kleed aflegt ten dage der koude, en als edik op salpeter.
21 Indien dengene, die u haat, hongert, geef hem brood te eten; en zo hij dorstig is, geef hem water te drinken;
22 Want gij zult vurige kolen op zijn hoofd hopen, en de HEERE zal het u vergelden.
23 De noordenwind verdrijft den regen, en een vergramd aangezicht de verborgen tong.
24 Het is beter te wonen op een hoek van het dak, dan met een kijfachtige huisvrouw, en dat in een huis van gezelschap.
25 Een goede tijding uit een ver land is als koud water op een vermoeide ziel.
26 De rechtvaardige, wankelende voor het aangezicht des goddelozen, is een beroerde fontein, en verdorven springader.
27 Veel honigs te eten is niet goed; maar de onderzoeking van de heerlijkheid van zulke dingen is eer.
28 Een man, die zijn geest niet wederhouden kan, is een opengebrokene stad zonder muur.

Spreuken 25:1

Dit vers is het opschrift van deze latere verzameling van Salomo's spreuken, want hij merkte op en stelde vele spreuken in orde, opdat hij door deze spreuken het volk nog wetenschap zou leren, Prediker 12:9.

Merk op:

1. De spreuken waren van Salomo, die door de Heilige Geest gedreven werd om ten diepste van de kerk deze wijze en gewichtige volzinnen te schrijven. Wij hebben er vele gehad, maar er zijn nog meer, maar ook hier is Christus meerder dan Salomo, want, indien alles te boek gesteld was wat Christus gezegd en gedaan heeft en leerrijk was, de wereld zelf zou de geschreven boeken niet bevatten, Johannes 21:25.

2. De uitgevers waren de mannen of knechten van Hizkia, die waarschijnlijk door hem aangesteld waren om deze dienst aan de kerk te bewijzen, onder de andere diensten, die hij deed aan het huis Gods, en in de wet en in het gebod, 2 Kronieken 31:21. Of hij voor dit werk de profeten heeft gebruikt, zoals Jesaja, Hosea of Micha, die in zijn tijd hebben geleefd, of sommigen, die in de profetenscholen waren opgeleid, of sommigen van de priesters en Levieten, aan wie hij bevelen gaf nopens de Goddelijke dingen, 2 Kronieken 29:4, of zoals de Joden denken zijn vorsten en staatsministers, die meer eigenlijk zijn knechten worden genoemd, is niet zeker. Indien het gedaan was door Eljakim, en Joah, en Sebna, dan was het geen verkleining van hun karakter. Zij hebben deze spreuken overgeschreven van de archieven uit de tijd van Salomo's regering, en gaven ze uit als een aanhangsel bij de vorige editie van dit boek. Het kan een grote dienst wezen, die men aan de kerk bewijst, als men de werken van anderen in het licht geeft, die tot nu toe onbekend gebleven zich. Sommigen denken dat zij deze spreuken verzameld en samengevoegd hebben uit de drie duizend spreuken, die Salomo gesproken heeft, 1 Koningen 4, 32, weglatende die over natuurkunde handelen, en alleen die bewarende, welke over Godsdienst en Redekunde handelen. Sommigen hebben de opmerking gemaakt, dat in deze verzameling inzonderheid die spreuken zijn opgenomen, welke betrekking hebben op koningen en hun regering.

Spreuken 25:2-3

1. Hier wordt een voorbeeld gegeven van de eer van God: het is zijn eer een zaak te verbergen. Hij behoeft geen zaak te onderzoeken, want Hij kent iedere zaak door een heldere en ontwijfelbare beschouwing en niets kan voor Hem verborgen zijn maar Zijn eigen weg is in de zee en Zijn pad in grote wateren. Er is een ondoorgrondelijke diepte in Zijn raadsbesluiten, Romeinen 11:33. Het is slechts een klein deel, dat van Hem gehoord wordt. Wolken en donkerheid zijn rondom Hem. Wij zien wat Hij doet, maar wij kennen er de redenen niet van. Sommigen brengen het in betrekking met de zonden van de mensen, het is Zijn eer de zonde te vergeven, hetgeen is: haar te bedekken, haar niet te gedenken, haar niet meer te noemen, Zijn verdraagzaamheid, die Hij oefent jegens zondaren, is ook Zijn eer, waarin Hij schijnt te zwijgen en geen kennis van de zaak te nemen.

2. Waarin de eer van de koningen is gelegen.

A. Het is Gods eer, dat Hij geen onderzoek behoeft in te stellen naar een zaak, omdat Hij haar kent zonder haar te onderzoeken, maar het is de eer van de koningen om nauwgezet en met alle middelen, die hun ten dienste staan, een zaak te onderzoeken, die voor hen gebracht wordt, zich moeite te geven om de overtreders een gerechtelijk verhoor te doen ondergaan, ten einde achter hun plannen en bedoelingen te komen, en de verborgen werken van de duisternis aan het licht te brengen, geen oordeel uit te spreken voor zij alle omstandigheden wel overwogen hebben, het ook niet geheel aan anderen over te laten om de dingen te onderzoeken, maar uit hun eigen ogen te zien.

B. Het is Gods eer, dat Hij door geen onderzoek of navorsing ontdekt kan worden, en iets van die eer straalt af op koningen, wijze koningen die een zaak doorgronden, de helft is ondoorgrondelijk, zoals de hoogte des hemels of de diepte van de aarde, waarnaar wij kunnen gissen, maar die wij niet kunnen weten. Vorsten hebben hun "arcana imperii hun staatsgeheimen," plannen, die verborgen worden gehouden, en redenen van staat, waarover particuliere personen niet bevoegd zijn te oordelen en waarin zij dus geen nieuwsgierige blikken moeten werpen. Wijze vorsten, die een zaak onderzoeken, hebben vernuftige invallen, waaraan niemand zou denken, zoals Salomo toen hij om een zwaard vroeg om het levende kind door midden te snijden, waardoor hij bedoelde de ware moeder te ontdekken.

Spreuken 25:4-5

Dit toont aan dat de krachtige pogingen van een vorst om de ondeugd te onderdrukken en de zeden zijn volks te verbeteren, het meest afdoende middel zijn om zijn regering te steunen.

Merk op:

1. Wat de plicht is van de magistraten: de weg van de goddeloze weg te doen, hun macht te gebruiken tot verschrikking van boze werken en van boze werkers, niet alleen hen uit hun tegenwoordigheid te bannen, die zich aan ondeugd overgeven, en hun de toegang tot het hof te ontzeggen, maar hen te verschrikken en in bedwang te honden, opdat zij de besmetting van hun ondeugden niet verder verspreiden onder hun onderdanen. Dit wordt genoemd "het schuim van het zilver weg te doen," hetgeen door de kracht van het vuur geschiedt. Goddeloze mensen zijn het schuim van een natie, het uitvaagsel van het volk, en als zodanig moet het weggenomen worden. Als de mensen het niet willen doen zal God het doen, Psalm l19:119. Als de goddelozen weggedaan worden van het aangezicht des konings, als hij hen begeeft en zijn verfoeiing betoont van hun boze wegen dan zal dit er zeer veel toe bijdragen om hun de macht te benomen om kwaad te doen. De verbetering van de zeden van het hof zal de verbetering van de zeden van het land ten gevolge hebben, Psalm 101:3, 8.

2. Wat er het voordeel van zal wezen, als zij deze plicht volbrengen.

a. Hun onderdanen zullen er beter door worden, zij zullen als gelouterd zilver worden, geschikt om er vaten van de ere van te maken.

b. Het zal de bevestiging zijn van de vorst, zijn troon zal door deze gerechtigheid bevestigd worden, want God zal zijn regering zegenen, het volk zal er zich onder buigen, en zo zal hij duurzaam zijn.

Spreuken 25:6-7

1. Hier zien wij dat de Godsdienst, wel ver van goede manieren tegen te gaan, ons juist leert om ons nederig en eerbiedig te gedragen tegenover onze meerderen, op onze plaats te blijven, en de voorrang te geven aan wie hij toekomt. "Dring u niet naar voren in de tegenwoordigheid des konings of in de tegenwoordigheid van de groten, stel u niet met hen geluk zo verstaan het sommigen wedijver niet met hen in kledij, in huisraad, in tuinen, in het voeren of inrichten van uw huishouding, of in personeel van dienstboden, want dat is een belediging voor hen en zal uw bezitting ruïneren."

2. Dat de Godsdienst ons nederigheid en zelfverloochening leert, hetgeen nog beter is dan goede manieren. "Verloochen en sta de plaats af, waar gij recht op hebt, begeer niet te pronken of te pralen, haak niet naar bevordering, en dring u niet in in het gezelschap van hen, die boven u zijn, vergenoeg u met een nederige sfeer, indien God u daar uw plaats heeft aangewezen." De reden, die hij geeft, is dat dit het wezenlijke middel is om tot verhoging te komen, zoals onze Heiland aantoont in een gelijkenis, die hieraan ontleend schijnt te zijn, Lukas 14:9. Niet dat wij bescheidenheid en nederigheid moeten voorwenden, die als het ware als een krijgslist moeten gebruiken om tot eer te komen, neen, wij moeten wezenlijk nederig en bescheiden zijn, omdat God hen, die het zijn, zal eren, en dat zullen ook de mensen. Het is beter voor een mens en zal hem meer voldoening schenken om bevorderd te worden boven hetgeen hij verwacht, of waarop hij aanspraak maakt, dan om van zijn plaats teruggestoten te worden in de tegenwoordigheid van een prins, wie van nabij te zien een grote eer was, en in wiens tegenwoordigheid zich in te dringen een groot bewijs van brutale aanmatiging is.

Spreuken 25:8-10

Hier wordt goede raad gegeven betreffende het voeren van processen.

1. "Wees niet haastig om een aanklacht tegen iemand in te dienen, voor gij zelf het wel overwogen hebt, en er uw vrienden over hebt geraadpleegd. Vaar niet haastig voort om te twisten. Ga niet in drift een aanklacht indienen of zodra gij denkt het recht aan uw zijde te hebben, maar overweeg de zaak met kalmte en nauwgezetheid, want wij zijn zeer licht partijdig omtrent onze eigen zaak, overweeg de zekerheid van de onkosten en het onzekere van een goede uitslag, hoeveel zorg en moeite het u zal veroorzaken, terwijl met dat al de uitspraak tegen u kan zijn, voorzeker, dan behoort gij ook niet haastig voort te varen om te twisten."

2. "Doe geen aanklacht voor gij beproefd hebt de zaak in der minne te schikken, vers 9. *Bespreek de zaak met uw naaste,* misschien zult gij elkaar dan beter verstaan, en zien dat het niet nodig is om een proces te beginnen. In openbare geschillen indien de oorlog, die ten slotte toch moet eindigen, voorkomen had kunnen worden door een tijdig vredesverdrag, zouden zeer vele mensenlevens en zeer veel leed bespaard zijn gebleven. Vervolg uw naaste niet in rechten zoals een heiden of een tollenaar, voordat gij hem onder vier ogen op zijn fout gewezen hebt, en hij geweigerd heeft om tot een schikking te komen. Misschien is de zaak in geschil een geheim, niet geschikt om aan iemand bekend gemaakt te worden, en nog veel minder om voor het gehele land gebracht te worden, beëindig haar dus tussen vier ogen, opdat het niet ontdekt worde." Openbaar het geheim van een ander niet. Ga niet uit wraakzucht, teneinde uw tegenstander te onteren, openbaar maken wat geheim had moeten blijven en dat volstrekt niets met de zaak te maken heeft." Hij geeft twee redenen op, waarom wij aldus voorzichtig moeten zijn ten opzichte van het voeren van een proces.

a. Omdat er anders gevaar zou zijn dat gij het proces verliest, en gij niet weet wet te doen als de gedaagde zich onschuldig bewijst aan hetgeen, waarvan gij hem beschuldigd hebt, en bewijst dat uw aanklacht beuzelachtig was en kwellend, en dat gij geen reden haat om hem in rechten te vervolgen, en u derhalve beschaamd maakt, u smaadt, zodat u geen rechtsingang wordt verleend, en gij veroordeeld wordt in de kosten, hetgeen alles door een weinig nadenken en toegeven voorkomen had kunnen worden."

b. Omdat dit op uw beschaming zal uitlopen, als gij bekend zult staan als een pleitziek man. Niet alleen de verweerder zelf, vers 8, maar allen, die getuigen waren van dit rechtsgeding, *zullen u beschaamd maken,* zullen u bekend maken als iemand zonder beginselen, en uw *kwaad gerucht zou niet afgekeerd worden, uw goede naam is voor altijd verloren.*

Spreuken 25:11-12

Salomo toont hier aan:

1. Hoe goed en betamelijk het is voor een man om goed en gepast te spreken. Een woord, gesproken op de juiste tijd en in op de juiste plaats, onderricht, goede raad of vertroosting ter rechter tijd gegeven en in juiste, gepaste uitdrukkingen, geschikt voor de omstandigheden van de persoon, tot wie gesproken wordt, en in overeenstemming met het karakter van de persoon, die spreekt, is als gouden ballen, die op appels gelijken, of als wezenlijke met een goudkleur (goudrenetten) of misschien verguld zoals wij soms laurieren vergulden, op tafel gebracht in een zilveren mand, van wat wij filigraanwerk noemen, door hetwelk de gouden appelen heen gezien worden. Ongetwijfeld was dit een tafelversiersel, dat toen welbekend was. Gelijk dit nu zeer bekoorlijk was voor het oog zo is een woord ter rechter tijd gesproken, strelend voor het oor.

2. Inzonderheid om een bestraffing te geven met wijsheid, op een manier die haar aangenaam maakt. Als zij op een goede manier gegeven wordt door een wijs bestraffer, en goed opgenomen wordt door een horend oor, dan is zij als een gouden oorsiersel en een halssieraad van het fijnste goud, zeer bevallig, en dat de straffen zowel als de bestrafte goed staat, beide zullen hun lof hebben, de bestraffer omdat hij haar op zo goede en verstandige wijze gegeven heeft, en de bestrafte, omdat hij haar zo goed en geduldig opgenomen heeft en er een goed gebruik van heeft gemaakt. Anderen zullen hen beide loven, en zij zullen voldoening hebben in elkaar, hij, die de bestraffing gaf is voldaan omdat zij de gewenste uitwerking had, en hij, aan wie zij gegeven werd, heeft reden om er dankbaar voor te zijn als voor een vriendelijkheid. Datgene is goed gegeven, zeggen wij, dat goed aangenomen werd, maar niet altijd wordt goed aangenomen wat goed gegeven werd. Het ware te wensen dat een wijze bestraffer altijd een horend oor vond, maar zo is het niet.

Spreuken 25:13

Zie hier:

1. Wat de zorg moet wezen van een dienaar de geringste, die op een boodschap wordt uitgezonden, en nog veel meer van de hoogste, de agent en gezant van een vorst, hij moet getrouw zijn aan hem, die hem zendt en wel toezien dat hij noch door vergissing, noch met bedoeling, de hem opgedragen last niet vervalst en in niets zijns meesters belangen schaadt. Zij, die de opdracht hebben om de zaken van een ander te behartigen, moeten er evenveel zorg aan wijden alsof het hun eigen zaken waren.

2. Hoezeer dit tot voldoening zal zijn van zijn heer, het zal zijn ziel verkwikken evenals de koude sneeuw (die men in warme landen door kunst het gehele jaar door bewaart) de werklieden verkwikt in de oogst, die de last en de hitte des daags gedragen hebben. Hoe gewichtiger de zaak was, en hoe groter vrees gekoesterd werd dat zij zou mislukken, verkeerd zou uitkomen) hoe aangenamer de bode zal zijn aan zijn heer, indien hij in alles naar wens geslaagd is. Een getrouw leraar, Christus gezant, moet aldus aangenaam en welbehaaglijk zijn aan ons, Job 33:23, in elk geval zal hij Gode een goede reuk zijn, 2 Corinthiers 2:15.

Spreuken 25:14

Van die man kan gezegd worden zichzelf te roemen over een valse gift:

1. Die voorwendt ontvangen of gegeven te hebben hetgeen hij nooit gehad heeft en nooit gegeven heeft, die hoog opgeeft van zijn talenten en zijn goede diensten, terwijl het alles vals is, hij is niet wat hij voorgeeft te zijn. Of

2. Die belooft wat hij zal geven en wat hij zal doen, maar niet volbrengt wat hij belooft, die hoge verwachtingen opwekt bij de mensen van de grote dingen, die hij voor zijn land zal doen of voor zijn vrienden, de grote legaten die hij zal nalaten, terwijl hij of niets heeft na te laten, of nooit van plan was aan iemand iets na te laten. Zo iemand is als een morgenwolk, die voorbijgaat en hen teleurstelt, die uitzagen naar zegen om hun verdroogde grond te bevochtigen, Judas: 12, waterloze wolken.

Spreuken 25:15

Er worden ons hier twee dingen aanbevolen in ons handelen met anderen, als waardoor wij waarschijnlijk ons doel zullen bereiken.

1. Geduld, een driftbui te verdragen zonder zelf driftig te worden, en te wachten op een geschikte gelegenheid om onze redenen aan te voeren, en de mensen tijd te geven om ze te overwegen. Hierdoor kan zelfs een overste overtuigd worden om iets te doen, waarvan hij zeer afkerig scheen te zijn, en nog veel meer een gewoon, particulier persoon. Wat nu gerechtigheid en rede is, zal het ook op een andere tijd zijn, en daarom behoeven wij het nu niet met geweld op te dringen, en kunnen wij op een meer gelegen tijd wachten.

2. Zachtheid, te spreken zonder hartstocht of prikkeling. Een zachte tong breekt het gebeente, zij vertedert het ruwste gemoed en overwint hen, die het gemelijkst zijn, zoals, naar men zegt, de bliksem soms het gebeente breekt, zonder het vlees te kwetsen. Met een zachte tong heeft Gideon de Efraïmieten tevreden gesteld, en heeft Abigaïl Davids toorn afgewend. Harde woorden breken geen beenderen, zeggen wij, en daarom moeten wij ze geduldig dragen maar het schijnt dat zachte woorden dit wel doen, en daarom moeten wij ze altijd met voorzichtigheid geven.

Spreuken 25:16

1. Hier wordt ons een sober en matig gebruik toegestaan van zingenot. Hebt gij honing gevonden? Hij is geen verboden vrucht voor u, zoals hij voor Jonathan geweest is, gij kunt er met dankzegging aan God van eten, die dingen geschapen hebbende, welke aangenaam zijn voor onze zinnen, ons veroorlooft ze te gebruiken. "Eet dat u genoeg is, en niet meer, genoeg is zo goed als een feestmaal."

2. Wij worden vermaand om ons te wachten voor overdaad. Van alle genoegens moeten wij gebruik maken zoals van honing, met een teugel op onze lust, opdat wij niet meer nemen dan goed voor ons is, en er ons ziek door zouden maken. Wij zijn het meest in gevaar van oververzadiging door hetgeen het zoetst, het aangenaamst is, en daarom hebben zij, die alle dagen vrolijk en prachtig leven, het nodig om over zichzelf te waken, opdat hun harten niet te eniger tijd bezwaard worden. De genoegens van de zinnen verliezen hun aangenaamheid door een overmatig gebruik ervan, en worden walgelijk, zoals honing, die in de maag verzuurt, daarom is het ons belang, zowel als onze plicht, om ze met matigheid te gebruiken.

Spreuken 25:17

Hier noemt hij een ander genoegen, waarvan wij niet te veel moeten nemen, namelijk het genoegen van onze vrienden te bezoeken, het vorige moeten wij spaarzaam gebruiken, ten einde geen oververzadiging teweeg te brengen bij onszelf, dit laatste, opdat wij geen oververzadiging teweegbrengen bij onze naaste.

1. Liet een daad van beleefdheid om soms onze naburen te bezoeken, ten einde hun onze achting en belangstelling te tonen, en onze wederzijdse bekendheid met en genegenheid voor elkaar te onderhouden, en opdat wij beide de voldoening en het voordeel van hun omgang hebben.

2. Het is verstandig, en het behoort tot de goede manieren, om in dit bezoeken van onze vrienden hun niet lastig te zijn, hen niet al te dikwijls te bezoeken, niet al te lang te blijven niet te komen op het uur van de maaltijden, ons niet te bemoeien met hun familieaangelegenheden, waardoor wij ons onbetamelijk aanstellen en hun lastig worden. Uw naaste, die aldus geplaagd wordt door uw bezoek, zal u moe en zat worden, en u haten, en datgene zal de verwoesting zijn van de vriendschap, hetwelk er de versterking van had moeten zijn. Gemeenzaamheid brengt wel eens minachting teweeg. Hij, die zich als tafelschuimer aanstelt bij zijn vriend, verliest hem. Hoeveel beter een vriend is God dus dan iedere andere vriend, want van Zijn huis, de troon van Zijn genade, behoeven wij onze voet niet te sparen, Hoofdst. 8:34, hoe vaker wij tot Hem komen, hoe beter, en hoe meer welkom wij Hem zijn.

Spreuken 25:18

1. De zonde, die hier veroordeeld wordt is vals getuigenis afleggen tegen onze naaste, hetzij voor het gerecht of in gewone gesprekken, tegen de wet van het negende gebod.

2. Waarom zij hier veroordeeld wordt is het boosaardige ervan, het is in haar macht niet alleen om van de mensen eer en goede naam te bederven, maar ook hun leven, hun bezitting, hun gezin te verwoesten, ja alles wat hun dierbaar is, een vals getuigenis bevat in zich alles wat gevaarlijk is, het is een hamer of knots, om iemand de hersens in te slaan, een dorsvlegel, waartegen men zich niet verweren kan, het is een zwaard om van dichtbij te wonden, en een scherpe pijl om op een afstand te wonden. Daarom is het ons nodig te bidden: "O Heere! red mijn ziel van de valse lippen" Psalm 120:2.

Spreuken 25:19

1. Het vertrouwen van een trouweloze zo lezen het sommigen zal wezen als een gebroken land, zijn staatkunde, zijn macht, zijn invloed, alles waarop hij vertrouwde om hem te steunen in zijn goddeloosheid, zal hem falen in de tijd van de benauwdheid, Psalm 52-9.

2.Vertrouwen op een trouweloze zo lezen wij het op een man, die wij betrouwbaar achtten en op wie wij dus hebben vertrouwd maar die blijkt anders te zijn, zal niet slechts onnut wezen, maar smartelijk en kwellend, zoals een gebroken hand of een verstuikte voet, die als wij er enige druk op oefenen, ons niet slechts faalt, maar er ons pijn van doet gevoelen, inzonderheid in een tijd van benauwdheid als wij er het meest hulp van verwachten. Het is als een gebroken rietstaf, Jesaja 36:6. Vertrouwen op een getrouw God in een tijd van benauwdheid zal niet aldus blijken te zijn, in Hem kunnen wij rusten, in Hem kunnen wij zeker wonen.

Spreuken 25:20

1. De ongerijmdheid, die hier bestraft wordt, is liederen te zingen bij een treurig hart. Zij, die in grote droefheid zijn moeten vertroost worden door medegevoel, door in te stemmen met hun klacht, als wij deze methode volgden, dan zou de beweging onder lippen smart verzachten, Job 16:5, maar wij gaan op verkeerde wijze bij hen te werk als wij denken hun verlichting te verschaffen door vrolijk bij hen te wezen en te pogen hen vrolijk te maken, want het doet nog toe aan hun smart, om te zien dat hun vrienden zich zo weinig om hen bekommeren, het maakt dat zij de oorzaken hunner smart weer ophalen en ze verzwaren, zodat zij zich in hun smart verharden tegen de aanvallen van de vrolijkheid.

2. De ongerijmdheden, waarmee dit vergeleken wordt, zijn iemand een kledingstuk te ontnemen in koud weer, waardoor hij nog kouder wordt, of edik te gieten op salpeter, hetgeen evenals water op kalk het aan het gisten brengt zo ongepast en onbetamelijk is het om vrolijke liederen te zingen bij iemand, die bedroefd van hart is. Sommigen lezen het in tegenovergestelden zin: "Gelijk hij, die een kleed aandoet in kwaad weer, het lichaam verwarmt, of, gelijk edik op salpeter het oplost, zo zal hij, die liederen van troost zingt bij iemand, die treurig is, hem verkwikken en zijn droefheid verdrijven".

Spreuken 25:21-22

Hieruit blijkt dat, hoe de Schriftgeleerden en Farizeeën ook de wet verdorven mochten hebben het gebod van onze broeders lief te hebben, niet alleen, maar zelfs dat van onze vijanden lief te hebben niet slechts een nieuw, maar ook een oud gebod was een Oudtestamentisch gebod, ofschoon onze Heiland er kracht aan bijgezet heeft door Zijn eigen groot voorbeeld, door ons lief te hebben toen wij nog vijanden waren.

Merk op:

1. Hoe wij onze liefde tot onze vijanden moeten te kennen geven: door wezenlijke diensten van vriendelijkheid, die voor ons kosten medebrengen en hun zeer aangenaam zijn. Als zij hongerig en dorstig zijn, dan moet gij, in plaats van behagen te scheppen in hun nood en te bedenken hoe gij de toevoer van levensmiddelen voor hen kunt afsnijden, hen helpen, hun bijstand verlenen, zoals Elisa de Syriërs geholpen heeft, die gekomen waren om hem gevangen te nemen, 2 Koningen 6:22.

2. Wat ons aanmoedigt om dit te doen.

a. Het zal een goed middel zijn, om hen te winnen, hen er toe te brengen om met ons verzoend te worden. Wij zullen hen vertederen, zoals de goudsmid het metaal smelt in de smeltkroes, niet slechts door hem op het vuur te zetten, maar door er gloeiende kolen vuur op te hopen. Het middel om een vijand in een vriend te veranderen is op een vriendelijke wijze jegens hem te handelen. Indien hij er niet door gewonnen wordt, zal het zijn zonde en zijn straf verzwaren, en de gloeiende kolen van Gods toorn op zijn hoofd hopen, gelijk het zich verblijden in zijn ongeluk een aanleiding kan wezen, dat God Zijn toorn van hem afkeert, Hoofdst. 24:17, 18.

b.Wij zullen er in elk geval niets bij verliezen, als wij hierin onszelf verloochenen. "Hetzij hij nu al of niet jegens u verzacht wordt, *de Heer zal het u vergelden*, Hij zal u vergeven, die u vergevingsgezind hebt betoond, Hij zal voor u voorzien, als gij in benauwdheid zijt (al zijt gij ook boos en ondankbaar geweest), gelijk gij in de nood van uw vijand voorziet." In elk geval zal het vergolden worden in de opstanding van de rechtvaardigen, wanneer vriendelijkheden, bewezen aan onze vijanden, herdacht zullen worden, zowel als die, welke aan de vrienden Gods werden betoond.

Spreuken 25:23

De noordenwind verdrijft de regen, en een vergramd aangezicht de kwaadsprekende tong.

1. Zie hier hoe wij de zonde moeten tegengaan, er tegen moeten getuigen, inzonderheid de zonde van kwaadspreken en lasteren, wij moeten haar afkeuren, en door een toornig gelaat te tonen trachten haar tot zwijgen te brengen. Leugen en laster zouden niet zo geredelijk gesproken worden, indien zij niet met graagte werden aangehoord, goede manieren zouden de lasteraar tot zwijgen brengen, indien hij zag dat zijn verhalen het gezelschap mishagen. Wij moeten tonen niet op ons gemak te zijn als wij van een geliefde vriend, die wij hogelijk waarderen, kwaad horen spreken, en hetzelfde mishagen moeten wij tonen tegen kwaadspreken in het algemeen. Als wij op geen andere wijze kunnen bestraffen, dan moeten wij het doen door onze blikken.

2. De goede uitwerking, die dit kan hebben, wie weet of dit een kwaadsprekende tong niet zou doen verstommen en verdrijven? Als zonde aangemoedigd wordt, wordt zij vermetel, maar als zij bestraft wordt, dan is zij zich zo bewust van haar schande, dat zij lafhartig wordt, inzonderheid deze zonde, want velen beledigen hen van wie zij spreken, in de hoop van in gunst te komen bij hen tot wie zij spreken.

Spreuken 25:24

Dit is hetzelfde wat hij gezegd heeft in Hoofdst. 21:9.

Merk op:

1. Hoe diegenen te beklagen zijn, die ongelukkig gehuwd zijn, doordat man en vrouw geheel ongelijk zijn van aard en karakter en neiging, inzonderheid als hetzij de man of de vrouw kijfachtig en twistziek is, want het is van beide gelijkelijk waar. Het is beter alleen te zijn dan met iemand samen te wezen, die, in plaats van een hulp te zijn, de aangenaamheid van het leven in de weg staat.

2. Hoe zij soms te benijden zijn, die in eenzaamheid leven, zij ontberen de genieting van het gezelschap, van een gezellig samenzijn, maar daartegenover staat dat zij er de kwelling en ergernis niet van hebben te verduren. En gelijk er omstandigheden zijn, waarin gezegd kan worden: "Zalig is de buik, die niet gebaard heeft," zo zijn er ook gevallen, die aanleiding geuren om te zeggen: "Gelukkig is de man, die nooit gehuwd was, maar die als een knecht, in een hoek van het dak ligt."

Spreuken 25:25

1. Zie hier hoe natuurlijk het voor ons is om naar goede tijdingen te verlangen van onze vrienden en van onze zaken, die op een afstand van ons zijn. Soms verwachten wij met ongeduld zulke berichten uit verre landen, onze ziel smacht er naar, maar wij moeten de heftigheid van die begeerte beteugelen, als het slechte tijdingen zijn, zullen zij nog vroeg genoeg komen, en als het goede tijdingen zijn, zijn zij ten allen tijde welkom.

2. Hoe aangenaam zulke goede tijdingen zijn als zij komen, even verkwikkend als koud water voor iemand, die dorstig is. Salomo zelf had veel handel en verkeer met het buitenland, evenals veel omgang met vreemde hoven door zijn gezanten, hij wist dus bij ervaring hoe aangenaam het is om te horen van het welslagen van zijn ondernemingen in verre landen. De hemel is een vergelegen land, hoe verkwikkend is het om vandaar goede tijdingen te vernemen, beide in het eeuwig Evangelie, hetwelk blijde tijding betekent, en in het getuigen van de Geest met onze geest dat wij kinderen Gods zijn.

Spreuken 25:26

Het wordt hier voorgesteld als een zeer betreurenswaardige zaak en een openbare ramp, die voor velen zeer gevolgen kan hebben, zoals het troebel maken van een bron, of het verderven van een springader, als de rechtvaardige valt voor het aangezicht van de goddeloze, dat is:

1. Dat de rechtvaardigen in zonde vallen voor de ogen van de goddelozen, dat zij iets doen, hetwelk onbestaanbaar is met hun belijdenis, dat verteld wordt in Gath, en verkondigd wordt in de straten van Askelon, zodat de dochters van de Filistijnen zich verblijden, dat zij die kostelijk zijn van wijsheid en van eer, van de hoogte hunner voortreffelijkheid vallen. Dat beroert de fonteinen door sommigen te grieven, en verderft de springaders door anderen te besmetten en hen aan te moediger om evenzo te doen.

2. Dat de rechtvaardigen verdrukt, terneergeworpen en vertreden worden door het geweld of de list van slechte mensen, verdrongen worden van hun plaats en in afzondering en vergetelheid moeten leven, dit is het beroeren van de fonteinen van het recht, en het verderven van de springaders van de regering, Hoofdst. 28:12, 28, 29:2.

3. Als de rechtvaardigen lafhartig zijn, zich buigen voor de goddelozen, bang zijn om goddeloosheid tegen te staan, zich lafhartig aan hen onderwerpen, dat is een vlek werpen op de godsdienst, een ontmoediging van de Godvruchtigen, en een sterken van de handen van de zondaren, en zo is het als een beroerde fontein en verdorven springader.

Spreuken 25:27

Veel honing te eten is niet goed, en als de mensen hun eigen eer zoeken, dan is het geen eer.

Aan twee dingen moeten wij gestorven zijn.

1. Aan zingenot, want veel honing te eten is niet goed, al streelt hij de smaak, en al is hij, zo hij met matigheid wordt gebruikt, een zeer gezond voedsel, maar als men er te veel van eet, verwekt hij walging, en prikkelt de gal, en wordt aldus de oorzaak van velerlei ziekte. Het is waar van al de genietingen van de mensenkinderen, zij wekken oververzadiging, maar geven geen voldoening, en zij zijn gevaarlijk voor hen, die er zich een al te veelvuldig gebruik van veroorloven.

2. Aan de lof van mensen. Daar moeten wij niet reikhalzend naar verlangen, evenmin als naar zingenot, want als de mensen hun eigen eer zoeken, toejuiching uitlokken, begerig zijn naar populariteit, dan is het geen eer voor hen, maar schande, iedereen zal er hen om uitlachen, de eer die aldus gezocht wordt is geen eer, geen wezenlijke eer.

Sommigen geven een anderen zin aan dit vers: Veel honing te eten is niet goed, maar heerlijke en voortreffelijke dingen te zoeken, is zeer aanbevelenswaardig, dat is ware eer hierin kunnen wij niet zondigen door overmatigheid. Anderen vatten het aldus op: Gelijk honing, die, hoewel hij aangenaam is voor de smaak, de maag bezwaart als men er te veel van eet, zo zal een nieuwsgierig indringen in verheven en hoogheerlijke zaken ons wel aangenaam zijn maar als wij er te ver ingaan, dan zullen wij overstelpt worden met een grotere heerlijkheid dan wij kunnen dragen. Of aldus, "Gij kunt oververzadigd worden door te veel honing te eten maar de eer en heerlijkheid van de gezaligden is altijd nieuw en altijd vers, en zal ons nooit vervelen of tegenstaan."

Spreuken 25:28

1. Hierin ligt het goede karakter van een wijs en deugdzaam man opgesloten, hij is iemands gave die over zijn geest heerst, hij handhaaft zijn heerschappij over zichzelf en over zijn lusten en hartstochten, hij laat niet toe dat deze tegen verstand en geweten in opstand komen. Hij heerst over zijn eigen gedachten, zijn begeerten en neigingen, en zijn toorn, en houdt ze allen in goede orde.

2. De slechte toestand van een ondeugend man, die deze heerschappij niet heeft over zijn geest, die, als verzoekingen tot overdaad in eten en drinken voor hem zijn, zich niet in bedwang kan houden, die, als hij getergd of geprikkeld wordt, losbarst in buitensporige uitdrukkingen van hartstocht. Zo iemand is als een opengebroken stad zonder muur, al wat goed is gaat naar buiten en verlaat hem, al wat slecht is komt tot hem naar binnen, hij ligt open en bloot voor alle verzoekingen van Satan en wordt een gemakkelijke prooi voor die vijand, hij is ook onderhevig aan velerlei moeite en verdriet en het is voor hem een even grote smaad en schande als voor een stad om haar muren verscheurd te zien, Nehemia 1:3.

HOOFDSTUK 26

1 Gelijk de sneeuw in den zomer, en gelijk de regen in den oogst, alzo past den zot de eer niet.
2 Gelijk de mus is tot wegzweven, gelijk een zwaluw tot vervliegen, alzo zal een vloek, die zonder oorzaak is, niet komen.
3 Een zweep is voor het paard, een toom voor den ezel, en een roede voor den rug der zotten.
4 Antwoord den zot naar zijn dwaasheid niet, opdat gij ook hem niet gelijk wordt.
5 Antwoord den zot naar zijn dwaasheid, opdat hij in zijn ogen niet wijs zij.
6 Hij snijdt zich de voeten af, en drinkt geweld, die boodschappen zendt door de hand van een zot.
7 Hef de benen van den kreupele op; alzo is een spreuk in den mond der zotten.
8 Gelijk hij, die een edel gesteente in een slinger bindt, alzo is hij, die den zot eer geeft.
9 Gelijk een doorn gaat in de hand eens dronkaards, alzo is een spreuk in den mond der zotten.
10 De groten doen een iegelijk verdriet aan, en huren de zotten, en huren de overtreders.
11 Gelijk een hond tot zijn uitspuwsel wederkeert, alzo herneemt de zot zijn dwaasheid.
12 Hebt gij een man gezien, die wijs in zijn ogen is! Van een zot is meer verwachting dan van hem.
13 De luiaard zegt: Er is een felle leeuw op den weg, een leeuw is op de straten.
14 Een deur keert om op haar herre, alzo de luiaard op zijn bed.
15 De luiaard verbergt zijn hand in den boezem, hij is te moede, om die weder tot zijn mond te brengen.
16 De luiaard is wijzer in zijn ogen, dan zeven, die met rede antwoorden.
17 De voorbijgaande, die zich vertoornt in een twist, die hem niet aangaat, is gelijk die een hond bij de oren grijpt.
18 Gelijk een, die zich veinst te razen, die vuursprankelen, pijlen en dodelijke dingen werpt;
19 Alzo is een man, die zijn naaste bedriegt, en zegt: Jok ik er niet mede?
20 Als er geen hout is, gaat het vuur uit; en als er geen oorblazer is, wordt het gekijf gestild.
21 De dove kool is om de vurige kool, en het hout om het vuur; alzo is een kijfachtig man, om twist te ontsteken.
22 De woorden des oorblazers zijn als dergenen, die geslagen zijn, en die dalen in het binnenste des buiks.
23 Brandende lippen, en een boos hart, zijn als een potscherf met schuim van zilver overtogen.
24 Die haat draagt, houdt zich vreemd met zijn lippen; maar in zijn binnenste stelt hij bedrog aan.
25 Als hij met zijn stem smeekt, geloof hem niet, want zeven gruwelen zijn in zijn hart.
26 Wiens haat door bedrog bedekt is, diens boosheid zal in de gemeente geopenbaard worden.
27 Die een kuil graaft, zal er in vallen, en die een steen wentelt, op hem zal hij wederkeren.
28 Een valse tong haat degenen, die zij verbrijzelt; en een gladde mond maakt omstoting.

Spreuken 26:1

1. Het komt maar al te dikwijls voor dat eer wordt gegeven aan zotten, die haar ten enenmale onwaardig zijn, en er ook opgeschikt voor zijn. Slechte mensen, die noch verstand noch genade bezitten, worden soms door vorsten bevorderd en verhoogd, en door het volk toegejuicht en opgehemeld. "Een dwaas worde gezet in grote hoogheden", heeft Salomo opgemerkt, Prediker 10:6.

2:Dit is zeer ongerijmd en onbetamelijk. Het is even onbestaanbaar als sneeuw in de zomer, en een even grote wanorde in de samenleving als die is in de loop van de natuur en de jaargetijden, ja het is even schadelijk als regen in de oogst, die de arbeiders hindert en de vruchten van de aarde bederft als zij gereed zijn om ingezameld te worden. Als slechte mensen macht hebben, zullen zij haar gewoonlijk misbruiken door de deugd te ontmoedigen en de ondeugd aan te moediger, uit gebrek aan verstand om haar te onderscheiden en genade om haar te verafschuwen.

Spreuken 26:2

1. Hier is de dwaasheid van de hartstocht, hij doet de mens vloeken uitstrooien zonder oorzaak, anderen kwaad toewensende op het blote vermoeden dat zij slecht zijn en kwaad gedaan hebben, als zij of zich vergissen in de persoon, of een misbegrip hebben van de zaak, of kwaad goed noemen, en goed kwaad. Geef eer aan een zot, en hij dondert zijn banvloeken uit tegen al wat hem mishaagt, terecht of ten onrechte. Voorname mannen, die goddeloos zijn, denken dat zij verlof hebben om allen, die hen omringen, in ontzag te houden door tegen hen te vloeken en te zweren, dat toch slechts de uitdrukking is van machteloze boosaardigheid en hun zwakheid aan de dag legt evenzeer als hun boosheid.

2. De veiligheid van de onschuld. Hem, die zonder oorzaak gevloekt wordt, hetzij door verwoede verwensing of door plechtige banvloeken zal die vloek evenmin kwaad doen, als de vogel die boven zijn hoofd vliegt, of als Goliath's vloeken David kwaad gedaan hebben, 1 Samuel 17:43. Hij zal wegvliegen als de mus of de wilde duif, die wegvliegen, niemand weet waarheen, tot zij weerkeren naar hun plaats, zoals de vloek ten laatste wederkeren zal op het hoofd van hem, die hem heeft uitgesproken.

Spreuken 26:3

1. Hier worden goddelozen vergeleken bij het paard en de ezel, zo dom zijn zij, Zo onredelijk, zo weerspannig zijn zij, zij kunnen niet anders geregeerd worden dan door geweld en vrees, zo laag heeft de zonde de mensen doen zinken, zo laag en diep beneden henzelf! De mens is ook inderdaad als het veulen van een woudezel geboren, maar gelijk sommigen door Gods genade veranderd zijn en redelijk zijn geworden, zo zijn anderen door gewoonte verhard in de zonde, en deze worden al meer en meer verstompt en verdwaasd, zoals het paard en de muilezel, Psalm 32:9.

2. Er wordt een aanwijzing gegeven om dienovereenkomstig met hen te handelen. Vorsten moeten in plaats van *een zot eer te geven,* vers 1, hem onteren, in plaats van hem macht in handen te geven, macht uitoefenen over hem. Een ongetemd paard heeft een zweep nodig tot bestraffing, en een ezel heeft een toom nodig ter besturing, om hem in bedwang te houden als hij zich wil afwenden van de weg, evenzo behoort een ondeugend man, die niet onder de leiding en het bedwang wil wezen van Godsdienst en verstand, gegeseld en in toom gehouden te worden en streng gestraft, hij moet boeten voor wat hij verkeerd gedaan heeft, en teruggehouden worden van nog meer kwaad te doen.

Spreuken 26:4-5

Zie hier de edele zekerheid en vastheid van de stijl van de Schrift, die schijnbaar zich tegenspreekt, maar dit in werkelijkheid niet doet. Wijze mensen hebben het nodig bestuurd te worden in hun omgang met dwazen, en nooit hebben zij meer wijsheid nodig dan in hun handelen met de zodanigen, te weten wanneer zij moeten zwijgen en wanneer zij moeten spreken, want er kan een tijd wezen voor beide.

1. In sommige gevallen zal een wijs man zijn verstand niet scherpen om met een dwaas te redeneren, zodat hij hem dan niet antwoordt naar zijn dwarsheid. "Als hij zich beroemt, antwoord hem dan niet door u te beroemen. Als hij smaalt en spot en in drift spreekt dan moet gij niet ook gaan spotten en in drift spreken. Als hij een grote leugen spreekt, spreek gij dan geen leugen om hem te evenaren. Als hij uw vrienden belastert, ga gij dan de zijnen niet belasteren. Als hij smaalt, beantwoord hem dan niet in zijn eigen taal, opdat gij hem niet gelijk wordt, gij, die betere dingen kent, gij, die meer verstand hebt en die beter geleerd hebt."

2. Maar in andere gevallen zal een wijs man zijn wijsheid gebruiken ter overtuiging van een dwaas, als hij, door nota te nemen van hetgeen hij zegt, de hoop kan koesteren om goed te doen, of tenminste om meerder kwaad te voorkomen, hetzij voor hemzelf of voor anderen. Indien gij reden hebt om te denken dat uw stilzwijgen als een bewijs geacht zal worden van de zwakheid uwer zaak, of van uw eigen zwakheid, dan moet gij hem antwoorden, en laat het dan een antwoord "ad hominem op de man af" zijn, sla hem met zijn eigen wapens, en dat zal een antwoord wezen "ad rem ter zake," of zo goed als een. Als hij met iets voor de dag komt dat op een argument gelijkt antwoord daar dan op, en schik uw antwoord naar zijn toestand. Als hij, omdat gij hem niet antwoordt, denkt dat hetgeen hij zegt onweerlegbaar is, geef hem dan een antwoord, opdat hij in zijn ogen niet wijs zij en op de overwinning roemt." Want de wijsheid moet gerechtvaardigd worden van haar kinderen", Lukas 7:35.

Spreuken 26:6-9

Om ons wijsheid aan te bevelen en ons op te wekken tot een vlijtig gebruik van al de middelen om wijsheid te verkrijgen, toont Salomo hier aan dat dwazen nergens toe deugen, zij zijn of verdwaasd en denken in het geheel niet, of zij zijn slecht en kunnen nooit iets goeds bedenken.

1. Zij zijn er niet voor geschikt om met enigerlei zaak belast te worden, niet geschikt om op een boodschap uit te gaan, vers 6. Hij die, al is het maar *een boodschap zendt door een zot,* een zorgeloos, onachtzaam persoon, die zo vervuld is van zijn grappen, zo geheel opgaat in zijn genoegens, dat hij zijn gedachten bij niets ernstigs kan bepalen, zal zijn boodschap verkeerd begrepen zien, de ene helft ervan vergeten, de andere helft onbeholpen overgebracht, en zoveel vergissingen er bij begaan, dat hij zich evengoed *de voeten had kunnen afsnijden,* dat is: hem in het geheel niet had kunnen zenden. Ja hij ondervindt schade het zal zeer nadelig voor hem zijn iemand gebruikt te hebben, die, inplaats van hem een goed verslag te doen van zijn zaken, hem zal misleiden en bedriegen, want in Salomo's taal zijn een schelm en een dwaas woorden van dezelfde betekenis. Het zal zeer tot oneer strekken van een man om gebruik te maken van de diensten van een dwaas, want de mensen zijn licht geneigd om de meester te beoordelen naar zijn boden.

2. Zij zijn er niet voor geschikt, dat hun enigerlei eer aangedaan wordt. In vers 1 had hij gezegd: *eer past de zot niet,* hier toont hij aan dat zij aan hem verspild zou zijn, alsof men een edelgesteente, of een weegsteen onder een hoop gewone stenen zou werpen, waar hij begraven en van generlei nut zou zijn, het is even ongerijmd, alsof men "een steen met purper ging bekleden," zo vatten anderen het op, ja meer, het is gevaarlijk, het is alsof men een steen in een slinger bond, waarmee men waarschijnlijk kwaad zou doen. Eer te geven aan een zot, is een zwaard te geven in de hand van een waanzinnige, waarmee hij, wie weet hoeveel onheil kan teweegbrengen, zelfs aan hen, die het hem in handen gegeven hebben.

3. Zij zijn niet geschikt om wijze gezegden over te brengen, en zij behoren het ook niet op zich te nemen om enigerlei zaak van gewicht te behandelen, al zijn er hun ook instructies voor gegeven, en al zouden zij er ook iets voor kunnen zeggen. Wijze gezegden zullen, als een zot ze overbrengt en toepast (op een wijze waaruit blijkt dat hij ze niet recht begrijpt) hun voortreffelijkheid en hun nuttigheid verliezen. "Een spreuk in de mond van de zotten houdt op een spreuk te zijn, en wordt een grap". Indien een man, die een goddeloos leven leidt, godsdienstig spreekt en Gods verbond in zijn mond neemt:

A. Doet hij slechts zichzelf schande aan, zichzelf en zijn belijdenis. Evenals de *benen van de kreupele ongelijk zijn,* vers 7, waardoor zijn gang lelijk wordt, zo is het lelijk voor een zot om zinrijke spreuken te willen spreken, en raad te willen geven, en om vroom te praten voor een man, wiens wandel volkomen in strijd is met zijn spreken, en hem dus logenstraft. Zijn goede woorden heffen hem op, maar zijn slecht leven werpt hem ter neer, en zo zijn zijn benen ongeluk. "Een wijs gezegde zegt bisschop Patrick betaamt even weinig aan een dwaas, als dansen aan een kreupele, want gelijk zijn lamheid nooit zo sterk in het oog valt als wanneer hij vlug wil schijnen, zo is des anderen dwaasheid nooit zo bespottelijk als wanneer hij wijs wil schijnen." Gelijk het dus voor een kreupele het beste is om maar te blijven zitten, zo is het voor een zot en een goddeloze het beste om te zwijgen.

B. Hij doet er slechts kwaad mee aan zichzelf en aan anderen, zoals een dronkaard met een doorn, of een ander scherp voorwerp, dat hij in zijn hand neemt, en waarmee hij zich en hen, die om hem heen zijn, scheurt, omdat hij er niet mee weet om te gaan. Er zijn mensen, die goed spreken, maar niet goed leven, hun goede woorden zullen hun oordeel verzwaren, en door hun inconsequentie zullen anderen zich verharden. Sommigen geven er deze zin aan: Het scherpste gezegde, waardoor een zondaar, naar men zou denken, in het hart getroffen moest zijn, maakt op een dwaas niet meer indruk, ja, al komt het uit zijn eigen mond, dan de krab van een doorn op de hand van een dronkaard, die haar niet voelt en er niet over klaagt, Hoofdst. 23:35.

Spreuken 26:10

De grote God, die alle dingen geformeerd heeft, vergeldt beide de dwaas en de overtreders.

Deze lezing van het vers geeft:

1. De billijkheid te kennen van een goede God, de Meester, of Heer, (dat is de betekenis van het woord "rav" of, zoals wij het lezen: de grote God, die in de beginne alle dingen geformeerd heeft) en ze nog in oneindige wijsheid regeert en bestuurt, vergeldt een ieder naar zijn werk. Hij vergeldt de dwaas, die door onwetendheid gezondigd heeft die de wil zijns Heeren niet geweten heeft, met weinige slagen, en Hij vergeldt de overtreder, die zondigt met opgeheven hand, die de wil zijns Heeren geweten heeft en niet naar Zijn wil gedaan heeft, met vele slagen. Sommigen verstaan het van de goedheid van Gods gewone voorzienigheid zelfs jegens dwazen en overtreders, over wie Hij Zijn zon doet schijnen, en over wie Hij regent. Of het geeft te kennen:

2. De ongerechtigheid van een slecht vorst. Een groot, of aanzienlijk man doet een ieder verdriet aan, hij huurt de zotten en huurt de overtreders, zo is het in de kanttekening.

Als een goddeloos man macht in handen krijgt, doet hij allen, die onder hem zijn, zelf of door de dwazen en schurken, die hij in zijn dienst heeft, die hij huurt, en van wie hij verkiest gebruik te maken, verdriet aan, plaagt en kwelt hen. Daarom moeten wij bidden voor koningen en allen die in hoogheid zijn, opdat wij onder hen een rustig en vreedzaam leven kunnen leiden.

Spreuken 26:11

Zie hier:

1. Welk een afschuwelijke zaak de zonde is, en hoe hatelijk zij soms gemaakt wordt in de ogen van de zondaar zelf. Als zijn geweten overtuigd is, of als hij in lijden is door de zonde, dan walgt hij ervan, spuwt hij haar uit, dan schijnt hij haar te verfoeien, en geheel bereid te zijn om er afstand van te doen. Zij is in zichzelf meer walgelijk dan het uitspuwsel van een hond, en vroeg of laat zal zij dit ook voor hem zijn Psalm 36:2.

2. Hoe licht de zondaars, in weerwil hiervan, er toch in terugvallen. Gelijk de hond na verlichting verkregen te hebben door het uitspuwen van hetgeen zijn maag bezwaard had het weer gaat oplikken, zo zullen de zondaars die slechts overtuigd maar niet bekeerd zijn terugkeren tot de zonde, vergetende hoe zij ervan gewalgd hebben. De apostel past deze spreuk toe op hen, die "de weg van de gerechtigheid gekend hebben, maar er zich van afgekeerd hebben, 2 Petrus 2:22, maar God zal hen uit zijn mond spuwen, Openbaring 3:16.

Spreuken 26:12

Hier wordt:

1. Een geestelijke ziekte verondersteld, en die is eigenwaan. Hebt gij een man gezien? Ja, wij hebben er menigeen gezien, die wijs in zijn ogen is, die wel een weinigje verstand heeft, maar er trots op is, denkt dat het veel meer is dan het is, meer dan iemand van zijn naburen heeft, en die genoeg heeft, zodat hij geen behoefte heeft aan meer, die zo'n hoge dunk heeft van zijn bekwaamheden, dat hij stijfhoofdig is, en op iedereen en op alles wat te bevitten en te bedillen heeft, al het gebruik dat hij maakt van zijn kennis is dat hij er zich door opblaast. Of, indien wij door een wijs man een godsdienstig man verstaan, dan is het een beschrijving van het karakter van hen, die enig godsdienstig vertoon makende, de mening koesteren dat hun geestelijke staat goed is, terwijl hij in werkelijkheid zeer slecht is, zoals Laodicea, Openbaring 3:17.

2. Het gevaarlijke van deze ziekte, zij is wanhopig, er is meer verwachting van een zot, die weet en erkent dat hij dit is, dan van zo iemand. Salomo was niet alleen zelf een wijs man, maar een onderwijzer van wijsheid, en deze opmerking heeft hij gemaakt op zijn leerlingen, dat zijn werk het moeilijkst was en dat hij het minst slaagde bij hen, die een goede mening van zichzelf koesterden, en zich niet bewust waren onderricht van node te hebben. Daarom: "zo iemand denkt dat hij wijs is, die worde dwaas, opdat hij wijs moge worden," 1 Corinthiers 3:18. Er is meer hoop voor een tollenaar dan voor een trotse Farizeeër Mattheus 21:32. Velen worden verhinderd om waarlijk wijs en godsdienstig te zijn door een valse ongegronde waan dat zij het zijn Johannes 9:40, 41.

Spreuken 26:13

Als iemand dwaasheid spreekt, zeggen wij: hij slaat ijdele, onnutte praat uit, want niemand verraadt zijn dwaasheid meer dan zij, die lui en ledig zijn, en verontschuldigingen pogen bij te brengen voor hun luiheid. Gelijk van de mensen dwaasheid hen lui maakt, zo maakt hun luiheid hen dwaas.

Merk op:

1. Waar de luiaard werkelijk bang voor is: hij is bang voor de weg, de straten, de plaatsen waar werk te doen is, een reis gedaan moet worden. Hij haat werk, haat alles waarvoor zorg en arbeid vereist wordt.

2. Wat hij zich inbeeldt en voorgeeft te vrezen: een felle leeuw op de weg. Als men hem aanspoort tot vlijt, hetzij in zijn wereldlijke aangelegenheden, of in de zaken van de godsdienst, dan is dit zijn verontschuldiging (een armzalige uitvlucht voorwaar) er is een felle leeuw op de weg, de een of andere onoverkomelijke moeilijkheid, een gevaar, dat hij niet kan trotseren. Leeuwen houden zich op in bossen en woestijnen, en over dag, als de mens uitgaat tot zijn werk, dan zijn zij in hun holen Psalm 104:22, 23. Maar de luiaard verbeeldt zich, of liever wendt voor zich te verbeelden, dat er een leeuw is op de straten, terwijl de leeuw slechts in zijn verbeelding bestaat, en ook zo fel niet is als hij wordt afgeschilderd. Het is dwaas om ons van wezenlijke plichten te laten wegschrikken door denkbeeldige moeilijkheden, Prediker 11:4.

Spreuken 26:14

De luiaard bevreesd hebbende gezien voor zijn werk, zien wij hem nu verzot op zijn gemak. Hij ligt in zijn bed op een zijde, totdat hij moe is, en dan keert hij zich om op de andere zijde, maar nog altijd in zijn bed, als de dag al ver gevorderd is en er werk is, dat gedaan moet worden, evenals de deur die bewogen, maar niet weggenomen wordt, en zo wordt zijn werk veronachtzaamd, en gaan de gelegenheden voorbij. Let op het karakter van de luiaard.

1. Hij is iemand, die niet graag van zijn bed opstaat, maar er aan schijnt te hangen, zoals een deur aan haar scharnier. Wanneer al te veel te rade wordt gegaan met gemak voor het lichaam, dan wordt hierdoor menige geestelijke ziekte veroorzaakt. Zij, die de slaap liefhebben, zullen ten laatste bewijzen dat zij de dood hebben liefgehad.

2. Er is hem niets aan gelegen, om vooruit te komen in zijn zaak of met zijn werk, hij beweegt zich een weinig heen en weer erin maar zonder enig gevolg, hij is waar hij was. Luie belijders draaien in hun belijdenis, zoals de deur op het scharnier. De wereld en het vlees zijn de twee punten, waaraan zij hangen, en hoewel zij zich bewegen in uitwendige diensten, op een weg zijn gekomen van plichten en daarop heentreden zoals het paard in de molen, krijgen zij er toch geen goeds uit, zij winnen geen grond, zij komen niet dichter bij de hemel zij zijn onveranderde zondaren, onverbeterde heiligen.

Spreuken 26:15

Met heel veel moeite is de luiaard nu uit zijn bed gekomen, maar hij kon er even goed nog in liggen, want hij voert niets uit, hij is zo onhandig en links met zijn werk, dat hij hoegenaamd niet vordert.

Merk op:

1. Het voorwendsel om zijn luiheid te verontschuldigen. Hij verbergt zijn lamheid in de boezem uit vrees voor koude. Na zijn warm bed komt zijn warme boezem, of wel voorwendende dat hij lam is, zoals sommige bedelaars van beroep doen, zegt hij dat er iets scheelt aan zijn hand, hij wil dat men denken zal dat er door het harde werken van gisteren blaren op gekomen zijn, of het duidt in het algemeen zijn afkeer van werk aan, hij heeft het beproefd maar zijn handen zijn niet gewend om te werken, en daarom verheugt hij zich in zijn rust en bekommert zich om niemand. Het is iets geheel gewoons dat zij, die hun plicht niet willen doen, voorgeven dat zij het niet kunnen. Graven kan ik niet, Lukas 16:3.

2. Het nadeel, dat hij door zijn luiheid teweegbrengt. Hij zelf lijdt er verlies door, want hij laat zich verhongeren, hij is te moe om zijn hand naar zijn mond te brengen, hij kan het niet van zich verkrijgen om zich te voeden, ziet er tegen op, alsof het een zware arbeid was, om zijn hand naar zijn hoofd op te heffen. Het is een sierlijke hyperbole, om zijn zonde te verzwaren, dat hij het niet dragen kan om zich de minste moeite te geven, neen, al zou Hij er ook het grootste voordeel door verkrijgen, en om aan te tonen dat zijn zonde zijn straf is. Zij die lui zijn in het werk van de godsdienst, willen zich de moeite niet geven om hun ziel te voeden met het Woord van God, het brood des levens, of om door het gebed beloofde zegeningen te verkrijgen, hoewel zij ze slechte voor het vragen hebben.

Spreuken 26:16

1. Let op de hoge dunk, die de luiaard van zichzelf heeft in weerwil van de grove ongerijmdheid en dwaasheid van zijn luiheid. Hij denkt wijzer te zijn dan zeven, dan zeven wijze mannen, want zij zijn instaat om met rede te antwoorden. Het is de wijsheid van een man, om met rede te kunnen antwoorden, van een godvruchtig man, "om rekenschap te kunnen geven van de hoop, die in hem is", 1 Petrus 3:15. Wij moeten instaat zijn om van hetgeen wij doen reden en rekenschap te kunnen geven al is ons verstand misschien niet scherp genoeg om het bedrieglijke aan te tonen van iedere tegenwerping, die er tegen aangevoerd wordt. Hij, die zich moeite geeft in de godsdienst kan er een goede reden voor opgeven. Hij weet dat hij werkt voor een goede meester, en dat zijn arbeid niet ijdel is. Maar de luiaard denkt dat hij wijzer is dan zeven van de zodanigen want laat zeven van de zodanigen hem met al de reden, die zij er voor kunnen aanvoeren trachten te bewegen om vlijtig te zijn, het is tevergeefs, hij denkt dat zijn bepaald besluit antwoord genoeg is op al hun redenen.

2. Hoe dit in verband staat met zijn luiheid. Het is de luiaard, die meer dan alle andere mensen zo’n eigenwaan koestert, want,

a. De goede mening, die hij van zichzelf koestert, is de oorzaak van zijn luiheid, hij wil zich geen moeite geven om wijsheid te verkrijgen, omdat hij denkt al wijs genoeg te zijn. De waan omtrent de genoegzaamheid van onze gaven en talenten is een grote vijand van onze verbetering, van onze vooruitgang.

b. Zijn luiheid is de oorzaak van zijn goede mening omtrent zichzelf. Als hij slechts de moeite wilde doen om zichzelf te onderzoeken, zich met de wetten van de wijsheid wilde vergelijken hij zou andere gedachten omtrent zichzelf krijgen. Op de bodem van eigenwaan ligt luiheid, waarin men zich heeft toegegeven. Ja meer:

c. Hij is zo ellendig verdwaasd, dat hij zijn luiheid voor wijsheid aanziet. Hij denkt dat het wijs en verstandig is, om veel werk te maken van zichzelf, zichzelf zeer hoog te schatten, zoveel mogelijk zijn gemak te nemen niet meer te doen in de godsdienst dan hoog nodig is, alle lijden te vermijden, stil te zitten en te zien wat anderen doen, ten einde het genoegen te hebben om er aanmerkingen op te maken. Voor zulke luiaards, die trots zijn op hetgeen hun schande is, is weinig hoop, vers 12.

Spreuken 26:17

1. Wat hier veroordeeld wordt is ons te bemoeien met een twist, die ons niet aangaat. Als wij niet haastig moeten voortvaren om te twisten in onze eigen zaak, Hoofdst. 25:8 veel minder moeten wij dit dan doen in de zaak van een ander, inzonderheid van hen, tot wie wil in generlei betrekking staan, maar die toevallig, als het ware, in het voorbijgaan tot onze kennis komt. Als wij het middel kunnen zijn om vrede te maken tussen hen, die in geschil zijn, dan moeten wij het doen, al zouden wij ons daardoor de kwaadwilligheid van beide partijen op de hals halen, tenminste terwijl zij nog in het hevige van de strijd zijn, maar ons te mengen in andere zaken, en inzonderheid in de twisten van anderen, is niet alleen onszelf in moeilijkheid te brengen, maar ons in verzoeking te storten. Wie heeft mij tot een rechter aangesteld. Laat hen het beëindigen zoals zij het begonnen zijn, tussen henzelf.

2. Wij worden er tegen gewaarschuwd om het gevaar, waaraan het ons blootstelt, het is alsof gij een grommenden hond bij de oren greep, hij zal naar u happen, u bijten, gij had beter gedaan hem met rust te laten, want gij kunt niet van hem afkomen, en zult het uzelf te wijten hebben als gij er een wond en oneer bij opdoet. Als iemand een hond bij de oren heeft, en hij laat hem los, dan zal hij hem aanvliegen, als hij hem blijft vasthouden, dan heeft hij de handen vol, en kan niets anders doen. Een ieder benaarstige zich stil te zijn, en zijn eigen dingen te doen, bemoeie zich niet met twisten, menge zich niet in de zaken van anderen.

Spreuken 26:18-19

1. Zie hier hoe schadelijk diegenen zijn, die er geen bezwaar in vinden om hun naasten te bedriegen. Zij zijn als waanzinnigen, die vuursprankels, pijlen en dodelijke dingen werpen, evenveel kwaad kunnen zij veroorzaken door hun bedrog. Zij schatten er zich naar als beleidvolle schrandere mannen, maar in werkelijkheid zijn zij als waanzinnigen. Er is geen groter waanzin in de wereld dan een moedwillige zonde. Het is niet slechts de hartstochtelijke, doldriftige man, maar de boosaardige, bedrieglijke man, die een waanzinnige is. Hij is het, die in werkelijkheid vuursprankels, pijlen en dodelijke dingen werpt, hij doet meer kwaad dan hij zich kan voorstellen. Bedrog en leugen branden als vuursprankels, en doden, zelfs op een afstand, zoals pijlen.

2. Zie hoe beuzelachtig de verontschuldiging is, die de mensen gewoonlijk aanvoeren voor het kwaad, dat zij doen, namelijk dat zij het in scherts deden, daarmee denken zij er zich van af te maken, als zie er om bestraft worden, jok ik er niet mee? Maar het zal blijken gevaarlijk te zijn om met vuur te spelen of met snijdende gereedschappen. Niet dat zij moeten geprezen worden, die vitachtig zijn en geen grap, geen scherts kunnen vatten of verdragen zij, die zelf wijs zijn, moeten de onwijzen verdragen, 2 Corinthiers 11:19, 20, maar zij moeten voorzeker veroordeeld worden, die op enigerlei wijze schadelijk zij voor hun naasten, misbruik maken van hun lichtgelovigheid, hen bedriegen, in een koop, die zij met hen sluiten, hun leugens vertellen, leugens van hen vertellen, hen met vuile woorden toespreken, of hun goede naam bevlekken, en zich dan denken te verontschuldigen met te zeggen dat zij slechts schertsten: jok ik er niet mee? Hij, die zondigt in scherts, moet in ernst berouw hebben en zich bekeren, of zijn zonde zal zijn verderf zijn. De waarheid is een te kostbare zaak, om verkocht te worden voor een grap, en dat is ook de goede naam van onze naaste. Door in scherts te liegen en te lasteren, leren de mensen zichzelf en anderen om te liegen en te lasteren in ernst. Een vals gerucht, opgeworpen voor de grap, kan met boze bedoelingen worden verspreid, en als men een leugen kan zeggen om zich vrolijk te maken, waarom dan niet ook om zich rijk te maken? En zo gaat de waarheid te loor, en *leren de mensen hun tong leugen te spreken, Jeremia 9:5. Als de mensen wilden bedenken dat een leugen van de duivel komt en naar het vuur van de hel heenvoert, dan zou dit het vermaak ervan wel bederven, het is palen en dodelijke dingen te werpen op henzelf.*

Spreuken 26:20-22

Twist is als een vuur, hij verhit de geest, verbrandt al wat goed is, en zet huisgezinnen en maatschappijen in vlam. Nu wordt ons hier gezegd hoe dat vuur in het algemeen ontstoken en brandend wordt gehouden, opdat wij de aanleiding tot twist zullen vermijden, en er aldus de noodlottige gevolgen van zullen voorkomen. Willen wij dus vrede houden

1. Dan moeten wij het oor niet lenen aan achterklappers, aan oorblazers, want zij brengen brandstof aan voor het vuur van de twist, ja zij verspreiden het met ontvlambare stoffen, de verhalen, die zij rondvertellen, zijn vuurballen, zij, die door bedekte wenken te geven omtrent slechte karakters, geheimen te openbaren, verkeerde voorstellingen te geven van woorden en daden, doen wat zij kunnen om bloedverwanten, vrienden en naburen naijverig op elkaar te maken, hen van elkaar te vervreemden, onenigheid tussen hen te zaaien, behoren uit de gezinnen en de gezelschappen verbannen te worden, en dan zal de twist even zeker ophouden, zoals het vuur zal uitgaan als er geen brandstof meer is, de twistenden zullen elkaar beter verstaan, en in een betere stemming komen, oude geschiedenissen zullen in het vergeetboek geraken, als er geen nieuwe bij komen om de herinnering aan de oude te bewaren, en van beide zijden zal men inzien door de gemenen vijand te zijn bedrogen. Achterklappers en oorblazers zijn brandstichters, die niet geduld moeten.

Om dit op te helderen herhaalt hij, vers 22, wat hij tevoren gezegd had, Hoofdst. 18:8 dat *de woorden van een oorblazer zijn als degenen die geslagen zijn, en die dalen in het binnenste van de buik, zij zijn als wonden,* diepe en gevaarlijke wonden, wonden in de levensdelen, zij wonden de goede naam van hem, die belogen en belasterd wordt en de wonde blijkt misschien ongeneeslijk te zijn, en zelfs de pleister van een herroeping (die echter zelden verkregen wordt) kan blijken niet groot genoeg te zijn om haar te bedekken, zij wonden de liefde en barmhartigheid, welke hij, tot wie zij gesproken worden, voor zijn naaste behoort te koesteren, en brengen een noodlottigen dolksteek toe aan vriendschap en Christelijke gemeenschap. Daarom moeten wij niet alleen zelf geen oorblazers zijn, noch ooit iemand slechte diensten bewijzen, maar ook niet de minste steun of aanmoediging geven aan hen, die het zijn.

2. Wij moeten ons niet vergezellen met gemelijke, hartstochtelijke lieden, die lichtgeraakt zijn en aan alles de slechtste uitlegging geven, die om het minste en geringste gaan twisten, hoog en heet zijn in hun kwalijk nemen van beledigingen, *deze zijn kijfachtige mannen om twist te ontsteken,* vers 21. Hoe minder wij met de zodanigen te doen hebben hoe beter, want het zal zeer moeilijk zijn om niet te twisten met hen, die twistziek zijn.

Spreuken 26:23

Dit kan bedoeld zien, hetzij:

1. Van een boos hart, zich openbarende in brandende lippen, heftige, hartstochtelijke, buitensporige woorden, brandende in boosaardigheid, en hen vervolgende tot wie of van wie zij worden gesproken, boze woorden en kwaadwilligheid, komen evengoed overeen als een potscherf en het schuim in zilver, die, nu de pot gebroken is, en het schuim afgescheiden is van het zilver, geschikt zijn om tezamen op de mesthoop te worden geworpen.

2. Of van een boos hart, dat zich verbergt onder brandende lippen, brandende van de betuiging van vriendschap en liefde, en zelfs iemand vervolgende met vleierijen. Dit is als een potscherf, bedekt met het schuim van zilver, waardoor iemand, die zwak is, misleid kan worden, alsof het iets van waarde was, terwijl een wijs man spoedig het bedrog zal ontdekken. Die zin komt overeen met de volgende verzen.

Spreuken 26:24-26

Er is oorzaak tot klacht, niet alleen over gebrek aan oprechtheid in van de mensen betuiging van vriendschap en dat zij niet zo wezenlijk liefhebben als zij voorgeven, en hun vrienden niet zo goed zullen dienen als zij beloven maar over wat nog veel erger is, namelijk over boze bedoelingen in de betuiging hunner vriendschap, om deze dienstbaar te maken aan de snoodste plannen. Daarvan wordt hier gesproken als van iets geheel gewoons, vers 24. *Hij, die zijn naaste haat en bedenkt om hem kwaad te doen, veinst met zijn lippen,* betuigt achting voor hem te hebben en bereid te zijn om hem te dienen, hij spreekt vriendelijk met hem, zoals Kaïn met Abel, vraagt, zoals Joab aan Amasa: Is het wel met u, mijn broeder? Opdat zijn boosheid niet vermoed zal worden en hij aldus zoveel beter de gelegenheid zei hebben om zijn boos opzet te volvoeren. Deze smeedt bedrog in zijn binnenste, hij bewaart in zijn hart het kwaad, dat hij voornemens is te doen aan zijn naaste, totdat hij hem in zijn macht heeft. Dit is een boosheid, waarin niet minder de list dan het venijn is van de oude slang.

Ten opzichte van deze zaak nu worden wij hier vermaand:

1. Om niet zo dwaas te zijn om ons door zulke voorgewende vriendschap te laten bedriegen. Denk er aan om wantrouwen te koesteren als iemand zulke fraaie woorden spreekt, wees niet al te haastig om hem te geloven, tenzij gij hem goed kent, want het is mogelijk dat hij zeven gruwelen in zijn hart heeft, zeer vele plannen om u kwaad te doen, die hij zorgvuldig verbergt onder zijn fraaie woorden Satan is een vijand die ons haat, en toch spreekt hij zeer fraai in zijn verzoekingen, zoals hij tot Eva gesproken heeft, maar het is waanzin om hem te geloven, want er zijn zeven gruwelen in zijn hart, een onreine geest brengt zeven andere geesten mede, bozer dan hij zelf.

2. Niet zo slecht te zijn om iemand met betuigingen van vriendschap te bedriegen, want hoewel het bedrog wel enigen tijd onder een schone schijn volgehouden kan worden, zal het toch uitkomen, vers 26. *Hij, wiens haat door bedrog bederf is,* zal vroeg of laat ontdekt worden, en *zijn boosheid zal tot zijn schande in de gemeente geopenbaard worden,* en niets is meer geschikt om een mens in alle gezelschappen verfoeilijk te maken. Liefde, heeft iemand gezegd, is de beste wapenrusting, en de slechtste dekmantel, en zal voor de veinsaards zijn, wat Achabs vermomming was, waarin hij zich hulde en waarin hij omkwam.

Spreuken 26:27

1. Zie hier welke moeite de mensen zich geven om aan anderen kwaad te doen. Gelijk zij zich geweld aandeden on, het te verbergen onder een betuiging van vriendschap, zo geven zij zich zeer veel moeite om het ten uitvoer te brengen. Het is een kuil graven, het is een steen wentelen, hard, zwaar werk, en toch zullen de mensen er niet voor terug deinzen, als zij er hun hartstocht en wraakzucht door kunnen bevredigen.

2. Hoe zij hierdoor kwaad voor zichzelf bereiden, hun geweld zal op hun eigen hoofd wederkeren, zij zullen zelf vallen in de kuil die zij gegraven hebben, en de steen, die ze wentelden, zal op henzelf weerkeren, Psalm 7:16, 17, 9:16, 17. De rechtvaardige God zal de wijzen niet slechts vangen in hun arglistigheid, maar ook in hun wreedheid. Het is het oordeel van hem, die komplotten smeedt. Haman wordt gehangen aan de galg, die hij zelf bereid heeft. Geen wet is meer rechtvaardig en billijk, dan dat zij, die het verderf van anderen beramen, door hun eigen kunstgrepen omkomen.

Spreuken 26:28

Er zijn twee soorten van leugens, die beide even verfoeilijk zijn.

1. Een lasterende leugen, die openlijk hen haat, tegen wie de laster gesproken wordt. Een valse tong haat degenen, die zij verbrijzelt zij verbrijzelt hen door laster en smaad, omdat zij hen haat, en hen dus in het verborgene, waar zij geen beschutting hebben, kan wonden, en zij haat hen, omdat zij hen verbrijzeld heeft en hen tot haar vijanden heeft gemaakt. Het kwaad hiervan is openbaar en klaarblijkelijk, zij verbrijzelt, zij haat, en erkent het, en iedereen ziet het.

2. Een vleiende leugen, die in het geheim het verderf werkt van hen, tot wie zij gesproken wordt. Bij de eerste is het kwaad duidelijk, en de mensen kunnen er zich zo goed als zij kunnen tegen in acht nemen, maar bij deze wordt het weinig vermoed en de mensen verraden zich doordat zij hun eigen lof gaarne horen en geloven, de complimenten die hun gemaakt worden voor echte munt opnemen. Een wijs man zal dus meer vrezen voor een vleier, die kust en doodt, dan voor een lasteraar die openlijk de oorlog verklaart.

HOOFDSTUK 27

1 Beroem u niet over den dag van morgen; want gij weet niet, wat de dag zal baren.
2 Laat u een vreemde prijzen, en niet uw mond; een onbekende, en niet uw lippen.
3 Een steen is zwaar, en het zand gewichtig; maar de toornigheid des dwazen is zwaarder dan die beide.
4 Grimmigheid en overloping van toorn is wreedheid; maar wie zal voor nijdigheid bestaan?
5 Openbare bestraffing is beter dan verborgene liefde.
6 De wonden des liefhebbers zijn getrouw; maar de kussingen des haters zijn af te bidden.
7 Een verzadigde ziel vertreedt het honigzeem; maar aan een hongerige ziel is alle bitter zoet.
8 Gelijk een vogel is, die uit zijn nest omdoolt, alzo is een man, die omdoolt uit zijn plaats.
9 Olie en reukwerk verblijdt het hart; alzo is de zoetigheid van iemands vriend, vanwege den raad der ziel.
10 Verlaat uw vriend, noch den vriend uws vaders niet; en ga ten huize uws broeders niet op den dag van uw tegenspoed. Beter is een gebuur die nabij is, dan een broeder, die verre is.
11 Zijt wijs, mijn zoon, en verblijd mijn hart; opdat ik mijn smader wat te antwoorden heb.
12 De kloekzinnige ziet het kwaad, en verbergt zich; de slechten gaan henen door, en worden gestraft.
13 Als iemand voor een vreemde borg geworden is, neem zijn kleed, en pand hem voor een onbekende vrouw.
14 Die zijn vriend zegent met luider stem, zich des morgens vroeg opmakende, het zal hem tot een vloek gerekend worden.
15 Een gedurige druiping ten dage des slagregens en een kijfachtige huisvrouw zijn even gelijk.
16 Elkeen, die haar verbergt, zou den wind verbergen, en de olie zijner rechterhand, die roept.
17 Ijzer scherpt men met ijzer; alzo scherpt een man het aangezicht zijns naasten.
18 Die den vijgeboom bewaart, zal zijn vrucht eten; en die zijn heer waarneemt, zal geeerd worden.
19 Gelijk in het water het aangezicht is tegen het aangezicht, alzo is des mensen hart tegen den mens.
20 De hel en het verderf worden niet verzadigd; alzo worden de ogen des mensen niet verzadigd.
21 De smeltkroes is voor het zilver, en de oven voor het goud; alzo is een man naar zijn lof te proeven.
22 Al stiet gij den dwaas in een mortier met een stamper, in het midden van het gestoten graan, zijn dwaasheid zou van hem niet afwijken.
23 Zijt naarstig, om het aangezicht uwer schapen te kennen; zet uw hart op de kudden.
24 Want de schat is niet tot in eeuwigheid; of zal de kroon van geslacht tot geslacht zijn?
25 Als het gras zich openbaart, en de grasscheuten gezien worden, laat de kruiden der bergen verzameld worden.
26 De lammeren zullen zijn tot uw kleding, en de bokken de prijs des velds.
27 Daartoe zult gij genoegzaamheid van geitenmelk hebben tot uw spijze, tot spijze van uw huis, en leeftocht uwer maagden.

Spreuken 27:1

1. Hier is een waarschuwing tegen vertrouwen op de toekomst. Beroem u niet, neen, niet op de dag van morgen, en veel minder nog op vele toekomstige dagen of jaren. Dit verbiedt geen bereiden voor de dag van morgen, maar vertrouwen op de dag van morgen. Wij moeten ons niet vleien dat ons leven en onze genietingen tot morgen zullen duren, maar er van spreken met onderworpenheid aan de wil van God, en als degenen, die daarvan om goede redenen in onzekerheid gehouden zijn. Wij moeten niet bezorgd zijn tegen de morgen, Mattheus 6:34, maar onze zorg daaromtrent op God werpen zie Jakobus 4:13-15. Wij moeten het grote werk van de bekering, dat een nodige, niet uitstellen tot morgen, alsof wij er zeker van waren maar heden, terwijl het nog heden genoemd wordt, Gods stem horen.

2. Een goede overweging waarop die waarschuwing gegrond is: Wij weten niet wat de dag zal baren, welke gebeurtenis de zwangere schoot des tijds zal voortbrengen, dit is een geheim totdat zij geboren is, Prediker 11:5. Binnen korte tijd kunnen aanmerkelijke veranderingen ontstaan, die wij ons weinig voorstellen, wij weten niet wat de dag van heden nog zal opleveren, de avond zal het verklaren. God heeft ons wijselijk in het duister gelaten omtrent toekomstige gebeurtenissen, en er zich de kennis van voorbehouden, als een parel aan Zijn kroon, teneinde ons op te voeden in afhankelijkheid van Hem, en een gedurig voorbereid zijn op alle gebeurtenissen, Handelingen 1:7.

Spreuken 27:2

Wij moeten doen wat prijzenswaardig is, en waarvoor zelfs vreemden ons kunnen prijzen. Ons licht moet schijnen voor de mensen, en wij moeten goede werken doen, die gezien kunnen worden, hoewel wij ze niet moeten doen opdat zij gezien zullen worden. Laat onze werken van zodanige aard zijn, dat zij ons prijzen in de poort, Filipp. 4:8.

Als wij het gedaan hebben, moeten wij er ons niet zelf voor prijzen, want dat is een blijk van hoogmoed, dwaasheid en eigenliefde en een grote vermindering van iemands reputatie. Iedereen zal zich beijveren om iemand terneer te werpen, die zichzelf roemt en verheft. Er kan een rechtmatige aanleiding voor ons zijn om onszelf te rechtvaardigen, maar het betaamt ons niet onszelf toe te juichen. "Proprio laus sordet in ore Eigen lof verontreinigt de mond."

Spreuken 27:3-4

Deze twee verzen tonen het ondraaglijk kwaad aan:

1. Van onbeteugelde hartstocht. De toorn van een dwaas, die, als hij geprikkeld wordt, zich niet bekommert om hetgeen hij zegt of doet, is zwaarder dan een grote steen, of een last van zand. Hij drukt zwaar op hemzelf. Zij, die geen heerschappij hebben over hun hartstocht, laten zich verzinken onder de last ervan. De toorn van een dwaas drukt zwaar op hen, op wie hij verwoed is, en aan wie hij gevaar loopt van kwaad te doen. Daarom is het onze wijsheid om een dwaas niet te prikkelen maar hem uit de weg te gaan als hij toornig is.

2. Van ingewortelde boosaardigheid, deze is in even hoge mate erger dan de vorige ondeugd, als gloeiende jeneverkolen heter zijn dan een vuur van doornen. Het is waar: toorn is wreed, en doet menige wrede daad, maar een verborgen vijandschap tegen de persoon van een ander, afgunst op zijn voorspoed, en een begeerte naar wraak wegens de een of andere belediging, zijn veel boosaardiger en schadelijker. Voor een plotseling opkomende drift kan men uit de weg gaan, zoals David aan Sauls werpspies ontkwam, maar als zij, gelijk die van Saul, groeit en toeneemt totdat zij een vastgewortelde afgunst is geworden, dan kan men er niet voor beslaan, zij zal vervolgen en achterhalen. Hij, die verdrietig is over het goed van een ander, zal plannen beramen om hem nadeel toe te brengen, en zal voor eeuwig de toorn behouden.

Spreuken 27:5-6

Het is goed voor ons om bestraft te worden door onze vrienden en om op onze fouten en gebreken te worden gewezen. Als ware liefde in het hart slechts ijver en moed genoeg heeft om zich te openbaren in een oprecht handelen met onze vrienden, hen bestraffende voor hetgeen zij verkeerds doen en zeggen, dan is dit wezenlijk beter, niet alleen dan verborgen haat zoals Leviticus 19:17, maar dan verborgen liefde die liefde voor onze naaste, welke zich niet openbaart in deze goede vrucht, welke hen vleit in hun zonde, tot schade van hun ziel. De bestraffingen van een vriend zijn getrouw, hoewel zij voor het ogenblik pijnlijk zijn als wonden. Het is een teken dat onze vrienden waarlijk getrouw zijn, indien zij uit liefde voor onze zielen de zonde in ons niet willen verdragen, er ons niet met rust in willen laten. De zorg van de geneesheer is de ziekte van de lijder te genezen, niet om zijn gehemelte te strelen.

Het is gevaarlijk om door een vijand te worden geliefkoosd en gevleid, wiens kussen bedrieglijk zijn, wij kunnen er geen genoegen in smaken, omdat wij er geen vertrouwen in kunnen steller. De kussen van Joab en van Judas waren bedrieglijk, en daarom is het ons nodig op onze hoede te zijn, opdat wij er niet door misleid worden, zij zijn af te bidden. Sommigen lezen het: De Heer verlosse ons van de kussen van een vijand, van valse lippen en een bedrieglijke tong.

Spreuken 27:7

Evenals dikwijls in dit boek toont Salomo hier aan, dat in sommige opzichten de armen het beter hebben dan de rijken, want,

1 Zij hebben meer smaak in hetgeen zij genieten dan de rijken, honger is de beste kruiderij. Er is in grof voedsel, waarvoor men een goede eetlust heeft, zeer merkbaar genot, dat zij niet kennen, wier half bezwaard is met brasserij. Zij die alle dagen vrolijk en prachtig leven zullen licht zelfs van fijne spijzen walgen, zoals de Israëlieten van de kwakkels maar voor hen, die niet meer dan het noodzakelijke voedsel hebben, al is dit ook van een hoedanigheid, die de verzadigde ziel bitter zou noemen, is het zoet. zij eten het met genoegen, verteren het, en zijn er door verkwikt.

2. Zij zijn meer dankbaar voor hun genietingen. De hongerigen zullen God loven voor brood en water, terwijl zij, die verzadigd zijn, het nauwelijks van de moeite waard vinden om voor lekkernijen en uitgezochte spijzen dankbaar te zijn. De maagd Maria schijnt hierop het oog te hebben, als zij zegt: Hongerigen, die Gods zegeningen weten te waarderen, heeft Hij met goederen vervuld, maar rijkere, die ze versmaden heeft Hij rechtvaardig ledig weggezonden, Lukas 1:53.

Spreuken 27:8

1. Er zijn velen, die niet weten wanneer zij het goed hebben, maar ontevreden zijn met hun tegenwoordige toestand, en naar verandering haken. God heeft hun in Zijn voorzienigheid een plaats toegewezen, die geschikt voor hen is, en haar aangenaam en gerieflijk voor hen gemaakt, maar zij houden van onbestendigheid, van rond te dwalen, zij zijn blij met een voorwendsel om naar het buitensland te gaan, blijven niet graag lang aan eenzelfde plaats, verwijderen zich onnodig van hun eigen werk en van hetgeen hun zorg moest zijn, en bemoeien zich met hetgeen hun niet aangaat.

2. Zij, die aldus de post verlaten, die hun is toegewezen, zijn als een vogel, die uit zijn nest omdoolt. Het is een blijk van hun dwaasheid, zij zijn als een domme vogel, zij zijn besluiteloos, zoals de ronddolende vogel, die van tak op tak huppelt, en nergens blijft rusten. Het is onveilig, de vogel, die omdoolt, is aan gevaar blootgesteld, eens mans plaats is zijn kasteel, die haar verlaat maakt zich tot een gemakkelijke prooi van de vogelaar, als de vogel van zijn nest wegdwaalt, worden er de eitjes en de jongen veronachtzaamd. Zij, die graag buitenshuis zijn, laten hun werk thuis ongedaan. Een ieder blijve in die beroeping waarin hij geroepen is, blijve erin met God.

Spreuken 27:9-10

1. Hier wordt ons bevolen trouw te zijn aan onze vrienden, vertrouwelijk met hen te blijven en bereid te zijn hun alle goede diensten te bewijzen, die in onze macht zijn. Het is goed een vriend te hebben, een boezemvriend, met wie wij vrij kunnen omgaan, van wie wij raad kunnen ontvangen en aan wie wij raad kunnen mededelen. Deze vriend behoeft geen bloedverwant te zijn, hoewel het het gelukkigst is, als wij onder onze bloedverwanten een hebben, van wie wij een vriend kunnen maken. Petrus en Andreas waren broeders, en dat waren ook Jakobus en Johannes, maar Salomo maakt dikwijls verschil tussen een vriend en een broeder. Maar het is raadzaam om iemand tot onze vriend te kiezen, die in onze nabijheid woont opdat de bekendheid onderhouden kan worden en wederzijdse vriendelijkheid kan worden bewezen. Het is ook goed om inzonderheid acht te slaan op hen, die vrienden waren van onze familie: "Verlaat uw vriend niet, inzonderheid niet als hij ook uws vriend is geweest, laat niet na hem te dienen, en van hem gebruik te maken als er aanleiding toe is. Hij is een beproefd vriend hij kent uw zaken, hij stelt bijzonder belang in u, laat u dus door hem raden." Het is een plicht, die wij onze ouders verschuldigd zijn, om als zij heengegaan zijn hun vrienden lief te hebben en met hen te rade te gaan. Salomo’s zoon heeft zich in het verderf gestort door de raad van de vrienden zijn vaders te verlaten.

2. Een goede reden gegeven, waarom wij aldus ware vriendschap op prijs moeten stellen, en voor de keus ervan.

A. Vanwege het aangename ervan. Er is zeer veel lieflijkheid in het omgaan met en het raadplegen van een hartelijke vriend, het is als olie en reukwerk, die zeer aangenaam zien zijn voor de geest, het verblijdt het half, de last van de zorgen wordt lichter door ons hart uit te storten voor een vriend, en het is ons een grote voldoening om zijn gevoelens omtrent onze zaken te kennen. De lieflijkheid van de vriendschap ligt niet in hartelijk lachen, maar in hartelijke raad, de raad van de ziel, getrouwe raad, in oprechtheid gegeven en zonder vleierij, de raad van de ziel, die ingaat in de zaak en doordringt tot het hart, raad omtrent zielsaangelegenheden, Psalm 66-17. Wij behoren die gesprekken het aangenaamst te vinden, die over geestelijke dingen gehouden worden en het welvaren van de ziel bevorderen.

B. Vanwege het nut en voordeel ervan, inzonderheid op de dag van de tegenspoed, wanneer wij, naar ons hier wordt aangeraden, niet in het huis van een broeder moeten gaan, geen hulp moeten verwachten van een bloedverwant alleen maar omdat hij een bloedverwant is, want de verplichting daarvan gaat gewoonlijk weinig verder dan iemand neef te noemen, en faalt als het er op aankomt om een werkelijke vriendelijkheid te bewijzen, maar ons dan veeleer tot onze naburen te wenden, die dicht bij zijn en bereid zijn ons te helpen als de nood aan de man komt. Het is wijsheid om hen aan ons te verbinden door ons vriendelijke, hulpvaardige naburen te betonen, dan zullen wij daar het nut en voordeel van hebben als wij in benauwdheid zijn, daar wij hen dan vriendelijk en hulpvaardig zullen bevinden voor ons, Hoofdst. 18:24.

Spreuken 27:11

Kinderen worden hier vermaand om wijs en goed te zijn.

1. Opdat zij een troost mogen wezen voor hun ouders, en hun hart mogen verblijden, zelfs wanneer de kwade dagen komen, en hen aldus hun zorg en moeite te vergelden, Hoofdst. 23:15.

2. Opdat zij hun tot eer zijn: "opdat ik mijn smader wat te antwoorden hebbe, mijn smader, die mij verwijt al te streng en strikt te zijn geweest in de opvoeding mijner kinderen, een verkeerde methode met hen gevolgd te hebben, door hen te beteugelen in de vrijheid, die andere jonge lieden zich veroorloven. Wees wijs, mijn zoon, dan zal het in de uitkomst blijken dat ik op de verstandigste manier te werk ben gegaan met mijn kinderen." Zij, die gezegend werden met een godsdienstige opvoeding, moeten zich in alles zo gedragen dat zij hun opvoeding eer aandoen, en diegenen het zwegen opleggen die zeggen een jonge heilige, een oude duivel, en bewijzen dat het tegenovergestelde waar is: een jonge heilige, een oude engel.

Spreuken 27:12

Dit hadden wij tevoren, Hoofdst. 22:3. *Kwaad kan voorzien worden*. Waar verzoeking is, is het gemakkelijk te voorzien dat er, zo wij er ons in begeven, zonde zal zijn, en even gemakkelijk te voorzien dat, zo wij ons aan het kwaad van de zonde wagen, het kwaad van de straf er op zal volgen, en gewoonlijk waarschuwt God eer Hij wondt, wachters over ons gesteld hebbende, Jeremia 6:17.

Het zal goed of slecht met ons zijn, al naar wij van ons voorzien van het kwaad, dat voor ons is, gebruik maken of geen gebruik maken. De kloekzinnige voorziet het kwaad, en neemt daarnaar zijn maatregelen, hij verbergt zich, maar de verstandeloze is, of zo dom dat hij het niet voorziet, of zo eigenzinnig en traag dat hij geen moeite doet om het te ontwijken, en zo gaat hij in alle gerustheid voorbij, en wordt gestraft, Wij handelen goed voor onszelf, als wij zorgen voor hiernamaals.

Spreuken 27:13

Ook dit hadden wij tevoren, Hoofdst. 20:16.

1. Het toont aan wie het zijn, die zich heenspoeden naar armoede: zij, die zo onnadenkend zijn dat zij voor ieder, die het hun vraagt, borg wilden blijven, en zij, die zich aan slechte vrouwen overgeven. De zodanigen zullen geld opnemen zolang zij nog maar even krediet hebben, maar zij zullen ten slotte hun schu1deischers gewis bedriegen, ja zij bedriegen hen reeds. Een eerlijk man kan tot de bedelstaf gebracht worden, maar hij is geen eerlijk man, die zichzelf tot de bedelstaf brengt.

2. Het geeft ons de raad om zo voorzichtig te zijn in het regelen van onze zaken, dat wij geen geld lenen aan hen, die blijkbaar hun goed verkwisten, tenzij zij er goede borgstelling voor geven. Een onverstandig lenen is een onrechtvaardigheid jegens ons gezin. Hij zegt niet: "Zie een ander te krijgen om borg voor hem te zijn, want hij, die zo gereed is om voor iedereen borg te blijven, zal daar dan iemand voor nemen, die even insolvent is als hij zelf. *Daarom neem zijn kleed.*

Spreuken 27:14

1. Het is een grote dwaasheid om buitensporig te zijn in het loven zelfs van onze beste vrienden en weldoeners. Het is onze plicht om aan ieder de lof te geven, die hem toekomt, hen toe te juichen, die uitmunten in kennis, deugd en nuttigheid, en om met dankbaarheid de vriendelijkheid te erkennen, die ons aangedaan werd. Maar, dit te doen met luider stem, zich ‘s morgens vroeg opmakende, in alle gezelschappen altijd op datzelfde aambeeld te slaan, zelfs in het bijzijn van onze vriend, of zo, dat hij het wel moet horen, dit te doen met opzet, zonale wij doen hetgeen waar wij vroeg voor opstaan, de verdiensten van onze vriend bovenmate te verheerlijken, is walglijk en riekt naar geveinsdheid en nevenbedoelingen. De mensen te prijzen voor hetgeen zij gedaan hebben, geschiedt slechts om nog meer uit hen te krijgen en iedereen komt tot de slotsom, dat de tafelschuimer wel goed beloond zal worden voor zijn lofredenen. Wij moeten aan onze vriend de lof niet geven, die alleen aan God toekomt, hetgeen, naar sommigen denken, te kennen wordt gegeven in het zich vroeg opmaken om dit te doen, want in de morgen moet God geloofd worden. Wij moeten niet te veel haast maken om de mensen te prijzen, zo wordt het door sommigen verstaan, de mensen niet te spoedig loven voor hun bekwaamheden en verrichtingen maar deze nog eerst eens op de proef stellen, opdat zij zich niet in hoogmoed verheffen en zich in luiheid te slapen leggen.

2. Nog groter dwaasheid is het om zelf op buitensporige lof gesteld te zijn, een wijs man zal dit eerder een vloek achten, een afkeurende aanmerking op hem, niet alleen bedoeld als een aanslag op zijn beurs, maar het is iets dat hem wezenlijk schade en nadeel zal toebrengen. Bescheiden lof naar een groot man heeft opgemerkt lokt van hen, die tegenwoordig zijn, instemming er mee uit, maar bovenmatige, buitensporige lof prikkelt hen tot tegenstand, zal hen de persoon doen laken, aan wie zo overmatige lof werd toegezwaaid. Daar komt nog bij dat men iemand, door hem zo buitensporig te prijzen, tot een voorwerp van afgunst maakt. Iedereen maakt aanspraak op lof en eer voor zichzelf, en men acht zich dus benadeeld, indien een ander zich al de lof toeëigent, al de eer voor zich neemt, of meer ervan ontvangt dan hem toekomt. En het grootste gevaar van dit alles is, dat het een verzoeking is tot hoogmoed. De mensen zijn licht geneigd om hoger van zichzelf te denken dan betamelijk is, indien anderen meer tot hun lof zeggen dan betamelijk is. Zie hoe grote zorg Paulus aanwendde om niet overschat te worden, 2 Corinthiers 12:6.

Spreuken 27:15-16

Evenals tevoren bejammert Salomo hier de toestand van hem, die een gemelijke hartstochtelijke vrouw heeft, welke altijd kijft en berispt en zichzelf en allen die haar omringen het leven onaangenaam maakt.

1. Het is een verdriet, waaraan geen ontkomen is, want het is als een gestadig druipen ten dage van de slagregen. De twist van een buurman kan als een stortbui zijn, lastig voor het ogenblik, maar terwijl die bui duurt, kan men er tegen gaan schuilen, maar het twisten van een vrouw is als een voortdurende, doordringende regen, waaraan niets te doen of te verhelpen is, waartegen men zich slechts wapenen kan met geduld. Zie Hoofdst. 19:13.

2. Het is een verdriet, dat men niet kan verbergen. Een wijs man zou het verbergen, indien hij kon, om de wille van zijn eigen goede naam en van die van zijn vrouw, maar hij kan het niet, evenmin als hij het gebulder van de wind kan verbergen als het stormt, of de geur van een sterke specerij. Zij, die gemelijk en kijfachtig zijn maken hun eigen schande openbaar, zelfs als hun vrienden, uit goedheid voor hen, haar zouden willen bedekken.

Spreuken 27:17

Dit geeft zowel het genoegen als het voordeel van een vriendschappelijke omgang te kennen. Een man is niemand en het lezen van een boekje in een hoekje zal iemand de kennis en het inzicht niet geven, die men verkrijgt door het bestuderen van mensen. Wijze en nuttige gesprekken scherpen het verstand, en al heeft iemand nog zoveel verstand, kan hij het door de omgang met anderen nog vermeerderen. Het scherpt van de mensen blikken, en door de geest op te wekken komt er levendigheid en glans op het gelaat, krijgt men iets in zijn voorkomen, dat aantoont dat men zelf genoegen smaakt en aan anderen genoegen geeft. De gaven en eigenschappen van goede mensen worden opgewekt en verlevendigd door de omgang met goede mensen, en de lusten en hartstochten van slechte mensen worden sterker door de omgang met slechte mensen, zoals men ijzer met ijzer, vooral met een vijl, scherpt. De mensen worden gevijld, glad gemaakt, glad en blinkend, en geschikt voor zaken (die ruw en dof en onwerkzaam waren) door omgang en gesprekken. Dit is bedoeld:

1. Om ons dit hulpmiddel om ons te scherpen aan te bevelen, maar met de waarschuwing om wel toe te zien wie wij verkiezen om mee om te gaan, omdat de invloed, die hetzij ten goede of ten kwade, er door geoefend wordt op ons zo groot is.

2. Om ons te besturen in hetgeen wij op het oog moeten hebben in onze omgang, namelijk beide onszelf en anderen te verbeteren, niet om de tijd te verdrijven, of om met elkaar te schertsen, maar om elkaar op te wekken tot liefde en goede werken, en elkaar aldus wijzer en beter te maken.

Spreuken 27:18

Dit is bedoeld om vlijt, getrouwheid en standvastigheid, zelfs in nederig, gering werk, aan te moedigen. Al is het beroep zwaar en gering, zullen zij toch, die er zich aan houden, bevinden dat er iets door te verkrijgen is.

1. Laat de arme hovenier, die de vijgenboom bewaart, niet mismoedig zijn, al is er ook aanhoudende zorg en oplettendheid voor nodig om vijgenbomen op te kweken, en als zij opgegroeid zijn om ze in goede orde te houden, en er op zijn tijd de vijgen van in te zamelen, hij zal voor zijn moeite worden beloond, hij zal er de vrucht van eten, 1 Corinthiers 9:7.

2. Ja laat een arme dienstknecht niet denken dat hij niet voorspoedig kan zijn of tot bevordering kan komen, want als hij naarstig is om zijn heer waar te nemen, op zijn wenken let, hem gehoorzaam is, indien hij zijn heer bewaart, of houdt zo luidt het oorspronkelijke indien hij alles doet wat hij kan om zijn persoon en zijn eer te bewaren, zorg draagt voor zijn goederen, opdat die niet verspild of geschaad worden, dan zal hij geëerd worden, hij zal niet alleen een goed woord krijgen, maar beloond en bevorderd worden. God is een Meester, die zich verbonden heeft om hen te eren, die Hem getrouwelijk dienen, Johannes 1-2, 26.

Spreuken 27:19

Dit toont ons dat er een middel is:

1. Om onszelf te kennen, gelijk het water een spiegel is, waarin wij door terugkaatsing ons aangezicht zien, zo zijn er spiegels door welke het hart van de mens aan een mens ontdekt wordt, namelijk aan hemzelf. Laat een mens zijn eigen geweten onderzoeken, zijn gedachten, zijn neigingen en zijn bedoelingen. Laat hem zijn aangeboren aangezicht aanschouwen in de spiegel van de Goddelijke wet, Jakobus 1:23, dan kan hij bespeuren wat soort van man hij is en wat zijn ware aard is, dit te weten zal voor ieder mens van groot nut wezen.

2. Om naar onszelf elkaar te kennen want zoals er een gelijkenis is tussen het aangezicht van een mens en de weerkaatsing ervan in het water, zo is er ook een tussen het hart van de ene mens en dat van een ander, want God heeft van de mensen hart gelijk geformeerd, en in vele gevallen kunnen wij anderen beoordelen naar onszelf, hetgeen een van de grondslagen is, waarop de regel gebouwd is om aan anderen te doen wat wij wensen, dat aan ons gedaan zal worden, Exodus 23:9. Het ene bedorven hart is gelijk een ander, en dat is ook een geheiligd hart, want het eerste draagt hetzelfde beeld van de aardse, het laatste hetzelfde beeld van de hemelse.

Spreuken 27:20

Van twee dingen wordt hier gezegd dat zij onverzadelijk zijn, en het zijn twee dingen, die na aan elkaar verwant zijn, dood en zonde.

1. *De dood is onverzadelijk, de eerste dood en de tweede dood*, beide zijn het. Het graf is niet overladen met de menigte van dode lichamen, die er dagelijks in geworpen worden, maar is nog een geopend graf, dat roept: "Geef, geef". Ook de hel heeft zich uitgebreid, en heeft nog plaats voor de veroordeelde geesten, die aan deze gevangenis worden overgegeven. "De vuurhaard is diep en wijd gemaakt", Jesaja 30:33.

2. De zonde is onverzadelijk. De ogen des mensen worden niet verzadigd, evenmin als de begeerte van de vleselijke mens naar gewin en genot. Het oog wordt niet verzadigd van te zien, en hij die geld liefheeft wordt het geld niet zat. De mensen arbeiden voor hetgeen oververzadigd, maar niet verzadigt, ja onvoldaan maakt, tot zo’n voortdurende onrust zijn de mensen rechtvaardig veroordeeld, van dat onze eerste ouders niet tevreden waren met al de bomen van Eden, maar er de verboden boom bij wilden hebben. Zij, wier ogen altijd op de Heer zijn, zijn in Hem verzadigd, en zullen het altijd blijven.

Spreuken 27:21

Dit geeft ons een toetssteen, waarmee wij onszelf kunnen beproeven. Zilver en goud worden getoetst door ze in de smeltkroes en de oven te doen, zo wordt een mens getoetst door hem te loven. Laat hem hogelijk geprezen en bevorderd worden, dan zal hij tonen wat hij is.

1. Als een man door de lof, die men hem toezwaait, trots wordt en verwaand en minachtend, als hij de eer voor zichzelf neemt, die hij Gode moest toebrengen, zoals Herodes gedaan heeft, indien hij, hoe meer hij geprezen wordt er hoe minder om geeft wat hij zegt of doet, als hij tot aan de middag in zijn bed ligt, omdat hij de naam heeft van op te zijn, dan blijkt hier uit, dat hij een ijdel, dwaas man is, een man, in wien, hoewel hij geprezen wordt, toch niets prijzenswaardig is.

2. Indien daarentegen een mens door de lof, die hem wordt gegeven, meer dankbaar wordt gemaakt aan God, meer eerbiedig jegens zijn vrienden, meer waakzaam tegen alles, dat een smet zou kunnen werpen op zijn eer en zijn goede naam, meer naarstig om vorderingen te maken in het goede en in het goeddoen aan anderen, ten einde aan de verwachtingen, die zijn vrienden van hem koesteren, te beantwoorden, dan zal hieruit blijken dat hij een wijs en goed man is. Hij heeft een goede geestesgezindheid, die door kwaad gerucht en door goed gerucht heengaat en dezelfde blijft, 2 Corinthiers 6:8.

Spreuken 27:22

Salomo had gezegd, Hoofdst. 22:15 :*De dwaasheid, die in het hart van de jongen gebonden is, zal door de roede van de tucht verre van hem weggedaan worden*, want dan kan het hart nog gekneed worden, daar de slechte gewoonten nog niet zijn ingeworteld, maar hier toont hij aan dat, zo het dan niet gedaan wordt, het zo goed als onmogelijk is, dat het later gedaan zal worden, als de ziekte ingeworteld is, dan is er gevaar, dat zij ongeneeslijk is. Zal ook een neger zijn huid veranderen?

Merk op:

1. Sommigen zijn zo slecht, dat ruwe en strenge maatregelen bij hen aangewend moeten worden, nadat het bleek dat de zachtere niets op hen vermochten. Zij moeten met een stamper in een vijzel worden gestoten. God zal die wijze van doen met hen volgen door Zijn oordelen, de magistraten moeten het doen door de strengheid van de wet op hen toe te passen. Bij hen, die zich niet willen laten regeren door verstand en liefde en hun eigen belang, moet geweld worden gebruikt.

2. Sommigen zijn zo wanhopig slecht, dat zelfs deze ruwe en strenge maatregelen niet aan het doel beantwoorden, hun dwaasheid zal van hen niet afwijken, zo is het half in hen vol om kwaad te doen, dat zij dikwijls onder de roede zijn, en toch niet verootmoedigd worden, in de smeltkroes worden gebracht, en toch niet worden gelouterd, maar evenals Achaz, des overtreders tegen de Heer nog meer maken, 2 Kronieken 28:22. En wat blijft er dan anders over, dan hen als verworpen zilver te verwerpen?

Spreuken 27:23-27

1. Hier wordt een gebod gegeven om naarstig te zijn in ons beroep. Het wordt gericht tot landbouwers en herders en hen, die in vee _handelen, maar het kan uitgestrekt worden tot ieder ander wettig beroep, waarin ons werk ook bestaat, hetzij in huis of buitenshuis, wij moeten er ons met geheel ons hart op toeleggen. Dit gebod geeft te kennen:

a. Dat wij enigerlei zaak om handen moeten hebben in deze wereld, en niet in luiheid en ledigheid moeten leven.

b. Dat wij ons werk goed en ten volle moeten verstaan, moeten weten wat wij te doen hebben, en ons niet moeten inlaten met hetgeen waar wij geen verstand van hebben.

c. Wij moeten er zelf het oog op hebben, en niet al de zorg ervan aan anderen overlaten, wij moeten zelf de toestand van onze kudde nagaan, het is het oog des meesters, dat ze vet maakt.

d. Wij moeten voorzichtigheid en overleg hebben in het bestuur Onder zaken, van alles de toestand kennen, alles goed nagaan, opdat niets teloor ga, geen gelegenheid laten voorbijgaan maar alles op de bestemde tijd en orde doen ten einde er het meeste voordeel uit te trekken.

e. Wij moeten vlijtig zijn en ons moeite geven, niet neerzitten en bedenken, maar opstaan en aan het werk gaan. "Stel uw hart op uw kudden als iemand, die in zorg er over is, sla uw handen aan het werk."

2. De redenen om aan dit gebod kracht bij te zetten. Denk aan:

A. De onzekerheid van wereldlijken rijkdom, vers 24. *De schat is niet tot in eeuwigheid.*

a. Andere rijkdommen zijn niet zo duurzaam als deze. "Geef wel acht op uw kudden, op uw bezitting op het veld, want die zijn in erfopvolging tot in eeuwigheid, terwijl schatten in de handel, koopwaren, dit niet zijn, de kroon zelf is misschien niet zo vast in uw geslacht als het bezit uwer kudden".

b. Zelfs deze bezitting zal teniet gaan als er niet goed voor gezorgd wordt. Al had men een kasteel met rijke inkomsten er bij, en men was verkwistend en onachtzaam, neen zou spoedig door die rijke bezitting heen komen, zelfs de kroon en de inkomsten ervan zouden schade lijden, en als men ze niet zeer goed bestuurt, zullen zij niet van geslacht tot geslacht blijven. Hoewel David de kroon door erfrecht in zijn geslacht heeft doen overgaan, heeft hij toch goed voor zijn kudden gezorgd, 1 Kronieken 27:19, 31.

B. *De milddadigheid van de natuur, of liever van de God van de natuur, en Zijn voorzienigheid*, vers 25. *als het gras verdwenen is* en het etgroen zich vertoont *hebt gij voldoende voor uw levensonderhoud*. Voor de verzorging van de kudden wordt geen zware arbeid vereist, geen ploegen of zaaien, hun voedsel is het spontane voortbrengsel van de grond, gij hebt niets anders te doen dan ze er des zomers heen te brengen, als het gras zich openbaart, en de kruiden van de bergen te verzamelen voor de winter. God heeft het Zijne gedaan, gij zijt

ondankbaar jegens Hem en weigert onrechtvaardig Zijn voorzienigheid te dienen indien gij het uw niet doet." Er is een gelegenheid, die waargenomen en gebruikt moet worden, een tijd, wanneer het gras zich openbaart, maar indien gij die tijd ongebruikt laat voorbijgaan, zal het zoveel erger zijn voor uw kudden. Evenals voor onszelf, moeten wij ook voor ons vee met de mier spijs bereiden in de zomer."

C. Het voordeel van een goed huishoudelijk bestuur voor een gezin. Onderhoud uw schapen, en uw schapen zullen helpen om u te onderhouden. Gij zult spijs hebben voor uw kinderen en uw dienstboden, genoegzaamheid van geitenmelk, vers 27, en *genoeg is zo goed als een feestmaal*. Gij zult ook klederen hebben, de wol van de lammeren zal zijn tot uw kleding. Gij zult geld hebben om uw pacht te betalen, de bokken, die gij zult hebben te verkopen, zullen de prijs des velds zijn, ja, zoals sommigen het verstaan: *Gij zult een koper worden, en land knopen om aan uw kinderen na te laten*, vers 26. Als wij voedsel en klederen hebben en aan ieder het zijne kunnen geven, dan hebben wij genoeg en behoren niet alleen tevreden, maar ook dankbaar te zijn. Hoofden van gezinnen moeten niet alleen voorzien voor zichzelf, maar ook voor hun gezin, en zorgen dat hun dienstboden het nodige hebben. Eenvoudig voedsel en eenvoudige klederen, die voldoen aan de behoefte, is alles waar wij het oog op moeten hebben. Acht uzelf goed verzorgd, indien gij met eigen geweven lijnwaad gekleed wordt, met de wol van uw eigen lammeren, en gevoed wordt met geitenmelk, laat u tot voedsel dienen, wat ook tot voedsel voor uw gezin strekt, tot spits van uw huis en leeftocht uwer maagden, begeer geen lekkernijen, die van verre gehaald en duur gekocht zijn. Dit moet er ons toe aanmoedigen om zorgzaam en vlijtig te zijn voor onze zaken, waardoor wij een genoegzaam levensonderhoud verkrijgen voor ons gezin, dan zullen wij de arbeid van onze handen eten.

HOOFDSTUK 28

1 De goddelozen vlieden, waar geen vervolger is; maar elk rechtvaardige is moedig, als een jonge leeuw.
2 Om de overtreding des lands zijn deszelfs vorsten vele; maar om verstandige en wetende mensen zal insgelijks verlenging wezen.
3 Een arm man, die de geringen verdrukt, is een wegvagende regen, zodat er geen brood zij.
4 Die de wet verlaten, prijzen de goddelozen; maar die de wet bewaren, mengen zich in strijd tegen hen.
5 De kwade lieden verstaan het recht niet; maar die den HEERE zoeken, verstaan alles.
6 De arme, wandelende in zijn oprechtheid, is beter, dan die verkeerd is van wegen, al is hij rijk.
7 Die de wet bewaart, is een verstandig zoon; maar die der vraten metgezel is, beschaamt zijn vader.
8 Die zijn goed vermeerdert met woeker en met overwinst, vergadert dat voor dengene, die zich des armen ontfermt.
9 Die zijn oor afwendt van de wet te horen, diens gebed zelfs zal een gruwel zijn.
10 Die de oprechten doet dwalen op een kwaden weg, zal zelf in zijn gracht vallen; maar de vromen zullen het goede beerven.
11 Een rijk man is wijs in zijn ogen; maar de arme, die verstandig is, doorzoekt hem.
12 Als de rechtvaardigen opspringen van vreugde, is er grote heerlijkheid; maar als de goddelozen opkomen, wordt de mens nauw gezocht.
13 Die zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn; maar die ze bekent en laat, zal barmhartigheid verkrijgen.
14 Welgelukzalig is de mens, die geduriglijk vreest; maar die zijn hart verhardt, zal in het kwaad vallen.
15 De goddeloze, heersende over een arm volk, is een brullende leeuw, en een beer, die ginds en weder loopt.
16 Een vorst, die van alle verstand gebrek heeft, is ook veelvoudig in verdrukkingen; maar die de gierigheid haat, zal de dagen verlengen.
17 Een mens, gedrukt om het bloed ener ziel, zal naar den kuil toevlieden; men ondersteune hem niet!
18 Die oprecht wandelt, zal behouden worden; maar die zich verkeerdelijk gedraagt in twee wegen, zal in den enen vallen.
19 Die zijn land bouwt, zal met brood verzadigd worden; maar die ijdele mensen volgt, zal met armoede verzadigd worden.
20 Een gans getrouw man zal veelvoudig zijn in zegeningen; maar die haastig is, om rijk te worden, zal niet onschuldig wezen.
21 De aangezichten te kennen, is niet goed; want een man zal om een stuk broods overtreden.
22 Die zich haast naar goed, is een man van een boos oog; maar hij weet niet, dat het gebrek hem overkomen zal.
23 Die een mens bestraft, zal achterna gunst vinden, meer dan die met de tong vleit.
24 Wie zijn vader of zijn moeder berooft, en zegt: Het is geen overtreding; die is des verdervenden mans gezel.
25 Die grootmoedig is, verwekt gekijf; maar die op den HEERE vertrouwt, zal vet worden.
26 Die op zijn hart vertrouwt, die is een zot; maar die in wijsheid wandelt, die zal ontkomen.

27 Die den armen geeft, zal geen gebrek hebben; maar die zijn ogen verbergt, zal veel vervloekt worden.
28 Als de goddelozen opkomen, verbergt zich de mens; maar als zij omkomen, vermenigvuldigen de rechtvaardigen.

Spreuken 28:1

1. Zie hier aan welke voortdurende angsten diegenen onderhevig zijn, die op boze wegen gaan, een schuldig geweten maakt dat de mensen een schrik zijn voor zichzelf, zodat zij gereed zijn te vlieden daar geen vervolger is, zoals iemand, die zich schuil houdt wegens schulden, in ieder, die hij ontmoet, een ambtenaar van het gerecht ziet om hem gevangen te nemen. Hoewel zij voorgeven gerust te zijn, zijn zij voortdurend in angst, die hen vervolgt waar zij gaan of staan, zodat zij ook daar vrezen, waar zij in geen onmiddellijk gevaar zijn, Psalm 53:6. Zij, die God tot hun vijand hebben gemaakt en het weten, moeten wel zien dat de gehele schepping strijd tegen hen voert, en daarom kunnen zij geen waar genot hebben in zichzelf, geen vertrouwen geen moed hebben, maar een verschrikkelijke verwachting van het oordeel. De zonde maakt de mensen tot lafaards. Indien zij vlieden waar geen vervolgen is, wat zullen zij dan doen als zij zien dat God zelf hen vervolgt, hen vervolgt met Zijn heerscharen? Job 20:Z4, 15:24, zie Deuteronomium 28:25, Leviticus 26:36.

2:Welk een heilige gerustheid en kalmte van geest diegenen smaken, die een onergerlijk geweten bewaren, en zich aldus bewaren in de liefde Gods. De rechtvaardigen zijn moedig als een jonge leeuw. In de grootste gevaren hebben zij een God van almachtige kracht om op te vertrouwen, daarom zullen zij niet vrezen al veranderde de aarde haar plaats, welke moeilijkheden zij ook ontmoeten op de weg van hun plicht, zij worden er niet door verschrikt. Ik acht op geen van deze dingen.

Spreuken 28:2

1. Nationale zonden brengen nationale wanorde teweeg en de verstoring van de openbare rust. Om de overtreding van het land, een algemenen afval van God en Godsdienst naar afgoderij, of onzedelijkheid, zijn deszelfs vorsten velen, velen op dezelfde tijd, die naar de oppermacht dingen en er om twisten, waardoor het volk dan verbrokkeld wordt in partijen en facties die elkaar verbijten en vechten. Of velen, die in weinig tijd elkaar opvolgen, van wie de een de ander vermoordt, zoals 1 Koningen 16, 8 en verv, of die spoedig afgesneden worden door de hand van God, of door een buitenlandse vijand, zoals 2 Koningen 24:5 en verv. Gelijk het volk lijdt door de zonden van de vorst zo moet de regering soms lijden om de zonden des volks.

2. Wijsheid zal deze grieven voorkomen of herstellen. Door een man van verstand, door een volk, dat weer tot zichzelf komt, weer tot bezinning komt, worden de dingen in goede orde gehouden, of, zo die orde verstoord werd weer in het rechte spoor geleid. Of, door een vorst van verstand en kennis, een raadsheer of een staatsminister, die de overtreding van het land zal beteugelen of onderdrukken, en de juiste geschikte maatregelen zal nemen om er de toestand van te genezen, zal er de goede staat van verlengd worden. Wij kunnen ons niet voorstellen hoe grote en goede diensten een wijs man een volk in een kritiek tijdsgewricht kan bewijzen.

Spreuken 28:3

1. Hier zien wij hoe hard arme lieden dikwijls voor elkaar zijn, niet alleen doen zij de goede diensten niet, die zij elkaar zouden kunnen bewijzen, maar zij bedriegen en verschalken elkaar. Zij, die uit eigen ervaring de ellende van de armoede kennen, moesten medelijden met hen hebben, die er onder lijden, maar zij zijn onvergeeflijk wreed, indien zij schadelijk voor hen zijn.

2. Hoe heerszuchtig en inhalig diegenen gewoonlijk zijn, die arm en nooddruftig waren, maar tot macht en aanzien zijn gekomen. Als een vorst een arme man verhoogt, vergeet deze spoedig dat hij ooit arm is geweest, en dan zal niemand zo hard en verdrukkend zijn voor de armen als hij, noch hen zo onbarmhartig uitzuigen. De hongerige bloedzuiger en de droge spons zuigen het hardst. Zet een bedelaar te paard, en hij zal meedogenloos rijden, hij is als een wegvagende regen, die het koren uit de grond wegspoelt, en hetgeen reeds opgegroeid is ter neerwerpt, zodat er geen brood is. Vorsten moeten daarom geen personen op posten van vertrouwen stellen, die arm zijn en schulden hebben, noch de zodanigen, die er bovenal op uit zijn om zich te verrijken.

Spreuken 28:4

Zij, die de goddelozen prijzen, doen hiermede blijken dat zij zelf de wet verlaten, er tegen ingaan, want zij vloekt en veroordeelt de goddelozen. Goddeloze mensen zullen goed van elkaar spreken, en aldus elkaars handen sterken in hun goddeloosheid, hopende hierdoor het geroep van hun geweten tot zwijgen te brengen en de belangen van het rijk des duivels te bevorderen, hetgeen door niets zo krachtdadig gedaan wordt als door de ondeugd in eer te houden.

Zij, die zelf zich met hun hart en geweten er op toeleggen om de wet van God te houden, zullen in hun plaats en omgeving krachtdadig de zonde tegenstaan en er tegen getuigen, doen wat zij kunnen om haar te schande te maken en te onderdekken. Zij zullen de werken van de duisternis bestraffen, en de verontschuldigingen, die er gewoonlijk voor aangevoerd worden tot zwijgen brengen, en doen wat zij kunnen om grove overtreders hun verdiende straf te doen ondergaan, opdat anderen het horen en vrezen.

Spreuken 28:5

Gelijk de heerschappij van de lusten en hartstochten van de mensen toe te schrijven is aan het duistere van hun verstand, zo is ook het duistere van hun verstand toe te schrijven aan de heerschappij van hun lusten en hartstochten. De kwade lieden verstaan het recht niet, onderscheiden niet tussen waarheid en leugen, recht en onrecht, ze verstaan de wet van God niet als de regel, hetzij van hun plicht, of van hun oordeel. En

a. Daarom is het dat zij kwade lieden zijn, hun boosheid is het gevolg van hun onwetendheid en dwaling, Efeziers 4:18.

b. Zij verstaan het recht niet, omdat zij kwade lieden zijn, hun bederf verblindt hun oordeel en vervult hen met vooroordelen, en omdat zij kwaad doen, haten zij het licht. Het is ook rechtvaardig in God om hun een kracht van de dwaling te zenden.

Gelijk het zoeken van de Heer door mensen een goed teken is, dat zij veel verstaan, zo is het er ook een goed middel voor om meer te verstaan, ook dat zij alles verstaan wat voor hen nodig is. Zij, die zich Gods heerlijkheid voorstellen als hun doel, Zijn gunst als hun geluk, en Zijn Woord als hun regel, en zich bij alle gelegenheden door het gebed tot Hem wenden, zoeken de Heer, en Hij zal hun de geest van de wijsheid geven. Indien iemand wil deszelfs wil doen, die zal Zijn leer kennen. Zij zullen een goed verstand hebben, en nog een beter zullen zij hebben, die Zijn geboden doen, Psalm 111:10, 1 Corinthiers 2:12, 15.

Spreuken 28:6

1. Hier wordt verondersteld dat een man kan wandelen in zijn oprechtheid, en toch arm kan zijn in deze wereld, hetgeen een verzoeking is tot oneerlijkheid, en die verzoeking toch kan weerstaan, zodat hij in zijn oprechtheid blijft wandelen, en ook dat iemand verkeerd van wegen kan zijn, beledigend voor God en de mensen, en toch rijk zijn, en aldus grote verplichtingen en zeer vele gelegenheden heeft om goed te doen, meer toch verkeerd van wegen is, en zeer veel kwaad doet.

2. Tegenover een blinde wereld wordt het als een paradox verkondigd, dat een eerlijk, godvruchtig, arm man beter is dan een goddeloos rijk man, een beter karakter heeft, in betere toestand is, meer genot en lieflijkheid smaakt, een groter zegen is voor de wereld, en veel meer eer en achting waardig is. Het is niet alleen zeker dat zijn toestand beter zal wezen bij de dood, maar ook beter is in het leven. Toen aan Aristoteles door een rijk man zijn armoede verweten werd, antwoordde hij: "Uw rijkdom doet u meer kwaad dan mijn armoede mij doet."

Spreuken 28:7

Godsdienst is ware wijsheid, en hij maakt de mensen verstandig in iedere betrekking. Hij, die nauwgezet de wet bewaart, is wijs, en hij zal inzonderheid een wijze zoon zijn, hij zal verstandig handelen met zijn ouders, want de wet van God leert hem dit.

Slecht gezelschap is een grote hinderpaal voor de Godsdienst. Zij, die metgezellen zijn van de onmatigen, die dezulken verkiezen tot hun vrienden, en behagen vinden in de omgang met hen, zullen gewis afgetrokken worden van het bewaren van Gods geboden, en er toe gebracht worden om ze te overtreden, Psalm 119:115.

Goddeloosheid is niet slechts een smaad voor de zondaar zelf, maar ook voor allen, die aan hem verwant zijn. Hij, die liederlijk gezelschap houdt, zijn tijd en geld daarmee doorbrengt, doet zijn ouders niet alleen smart, maar ook schande aan, het werpt een blaam op hen, alsof zij hun plicht niet jegens hem gedaan hadden. Zij schamen zich er voor dat hun kind hun buren zo tot ergernis en schade is.

Spreuken 28:8

Hetgeen onrechtmatig verkregen werd, kan wel zeer toenemen, maar niet lang duren. iemand kan zich misschien door woeker en afpersing, bedrog en verdrukking van de armen, binnen weinig tijde een grote bezitting verkrijgen, maar zij zal niet duurzaam zijn. Hij vergadert dat goed voor hemzelf, maar het zal blijken dat hij het verzameld heeft voor iemand anders, die hij geen liefde toedraagt. Zijn bezitting zal te gronde gaan, en die van iemand anders zal op de puinhopen ervan om gericht worden.

Soms beschikt God in Zijn voorzienigheid het zo, dat hetgeen de één op onrechtmatige wijze verkregen heeft, door een ander in werken van barmhartigheid wordt gebruikt, het is op verwonderlijke wijze in de handen gekomen van iemand, die zich over de armen ontfermt, en er goed mee doet, en er dus de vloek van wegneemt, die hij er over gebracht heeft, die het door geweld en bedrog had verkregen. Dezelfde voorzienigheid, die de wrede straft en hun de macht ontneemt om nog meer kwaad te doen, beloont de barmhartigen, en stelt hen in staat om nog zoveel te meer goed te doen. Geef aan hem, die de tien ponden heeft, het pond, dat de slechte dienstknecht in een zweetdoek had weggelegd, want die heeft, en het goed gebruikt, zal meer gegeven worden, Lukas 19:24. Aldus krijgen de armen vergoeding, worden de barmhartigen aangemoedigd en wordt God verheerlijkt.

Spreuken 28:9

Het is door het Woord en het gebed, dat onze gemeenschap met God wordt onderhouden. God spreekt tot ons door Zijn wet, en Hij verwacht dat wij Hem zullen horen en acht op Hem zullen geven, wij spreken tot Hem door het gebed, waarop wij een antwoord van vrede van Hem verwachten. Hoe ernstig en eerbiedig behoren wij te zijn, als wij horen van en spreken tot de Heer van de heerlijkheid!

Als door ons geen acht wordt geslagen op Gods Woord, zullen onze gebeden niet slechts niet door God worden aangenomen, maar zij zullen Hem een gruwel zijn, niet alleen onze offers, die door de ceremoniële wet waren ingesteld, maar zelfs onze gebeden, die zedelijke plichten zijn, en die, als zij door de oprechten worden opgezonden, Hem zozeer welbehaaglijk zijn, zie Jesaja 1, 11, 15. De zondaar, op wiens gebeden God aldus vertoornd is, is er een, die moedwillig en hardnekkig weigert Gods geboden te gehoorzamen, die er niet eens naar wil horen, maar zijn oor afwendt van de wet, en weigert als God roept om tot Hem te gaan, daarom zal God, als hij roept, rechtvaardig weigeren hem te horen, zie Spreuken 1:24, 28.

Spreuken 28:10

1. Hier is het oordeel van verleiders, die godvruchtige mensen of hen, die belijden het te zijn, tot zonde en kwaad zoeken te brengen die er een eer in stellen om de oprechten te doen dwalen op een kwade weg door hen in een strik te lokken, ten einde dan over hen te kunnen juichen. Zij zullen hun doel niet bereiken, het is onmogelijk om de uitverkorenen te bedriegen, maar zij zelf zullen in hun eigen gracht vallen, en, daar zij niet alleen zondaren, maar verleiders waren, niet alleen onrechtvaardig waren, maar ook vijanden van de rechtvaardigen, zal hun oordeel zwaarder zijn, Mattheus 23:14, 15.

2. Het geluk van de oprechten, zij zullen niet alleen bewaard worden voor de kwade weg, waar de goddelozen hen op wilden lokken, maar zij zullen het goede beërven, zij zullen nu reeds het beste bezitten, de genade en de vertroostingen van Gods Geest, behalve nog hetgeen voor hen is weggelegd.

Spreuken 28:11

Zij, die rijk zijn, zijn licht geneigd zichzelf wijs te achten, wat zij ook niet mochten weten zij weten wel hoe te verkrijgen en te behouden, en die trots zijn op hun geld, verwachten dat alles wat zij zeggen als een orakelspreuk beschouwd zal worden en als een wet, en dat niemand het zal wagen om hen tegen te spreken, maar dat iedere schoof zich voor hun schoof zal buigen. Deze waan wordt nog versterkt door vleiers, die, omdat zij evenals Izebels profeten, aan hun tafel gespijzigd worden, hun wijsheid ophemelen.

Die arm zijn, betonen zich dikwijls wijzer dan zij. De arme, die zich moeite heeft gegeven om wijsheid te verkrijgen, daar hij niet zoals de rijke andere middelen heeft om zich naam te maken, doorzoekt hem, en toont aan, dat hij niet zo groot een geleerde of zo wijs een staatsman is, als waar men hem voor houdt. Zie op hoe onderscheiden wijze God Zijn gaven uitdeelt: aan sommigen geeft Hij rijkdom, aan anderen wijsheid, en het is gemakkelijk te zeggen welke van deze de beste gave is, en die wij het ernstigst moeten begeren.

Spreuken 28:12

Het welvaren van Gods volk is de eer van de natie, onder welke zij leven, er is een grote heerlijkheid in het land, als de rechtvaardigen zich verheugen, van vreugde opspringen, als zij vrijheid hebben, vrijheid van godsdienst, en niet vervolgd worden, als de regering hen steunt en aanmoedigt, als zij voorspoedig zijn en rijk worden, en nog veel meer als zij bevorderd worden, en van hun diensten gebruik wordt gemaakt, en hun macht in handen wordt gegeven.

De bevordering van de goddelozen is de verduistering van de schoonheid van een natie. Als de goddelozen opkomen en de overhand krijgen dan staan zij alles tegen wat heilig is, en dan wordt een mens verborgen, een godvruchtig mens wordt dan in een hoek gedrongen, genoodzaakt om zich tot zijn veiligheid schuil te houden. Er heerst zo’n algemeen bederf en evenals in Elia’s tijd, geen godvruchtigen schijnen overgebleven te zijn, de goddelozen draven van rondom.

Spreuken 28:13

1. *Hier is de dwaasheid van zich in zonde toe te geven*, haar te bemantelen en te verontschuldigen, haar te verkleinen, te ontveinzen, of de schuld ervan te werpen op anderen. Die aldus zijn zonden bedekt, zal niet voorspoedig zijn, laat hem dit nooit verwachten, hij zal niet slagen in zijn pogingen om zijn zonde te bedekken, want vroeg of laat zal zij ontdekt worden, er is niets verborgen, dat niet geopenbaard zal worden, het gevogelte des hemels zal de stem wegvoeren, moord komt altijd uit, en zo zullen ook andere zonden ontdekt worden. Hij zal niet voorspoedig zijn, hij zal de vergeving van zijn zonde niet verkrijgen, en hij kan geen ware gemoedsrust smaken. "David bekent dat hij in voortdurende onrust was, terwijl hij zijn zonden bedekte", Psalm 32. 3, 4. Zolang een zieke zijn kwaal verbergt, kan hij geen genezing verwachten.

2. Het voordeel om haar op te geven, er van af te laten door een boetvaardige belijdenis en een algemene verbetering van leven. Die zijn schuld belijdt voor God, en er tegen waakt om wederom in zonde te vallen, zal barmhartigheid verkrijgen bij God, en er de vertroosting van smaken in zijn hart. "Zijn geweten is ontlast, en zijn verderf voorkomen", zie 1 Johannes 1:9, Jeremia 3:12, 13. Als wij onze zonde voor ons aangezicht stellen, zoals David (mijn zonde is steeds voor mij), dan werpt God haar achter Zijn rug.

Spreuken 28:14

1. Hier is het voordeel van een heilige voorzichtigheid. Het klinkt vreemd, maar het is zeer waar: *Welgelukzalig is de mens, die gedurig vreest*. De meeste mensen denken dat diegenen welgelukzalig zijn, die nooit vrezen, maar er is een vrees, die wel verre van pijn te hebben, juist de grootste voldoening heeft. *Welgelukzalig is de mens, die altijd eerbied en ontzag heeft voor God*, voor Zijn heerlijkheid, Zijn goedheid en Zijn regering, die altijd vreest God te beledigen, vrees koestert voor de schijn des kwaads, die altijd vrees heeft voor zichzelf, mistrouwen heeft in zijn eigen genoegzaamheid, en leeft in de verwachting van moeilijkheden en veranderingen, zodat deze als ze komen geen verrassing voor hem zijn. Hij, die zo'n vreze onderhoudt, zal een leven leiden van geloof en waakzaamheid, en daarom is hij welgelukzalig, gezegend en heilig.

2. Het gevaar van een zondige gerustheid, die verwaandheid is, die zijn hart verhardt, spot met de vreze, en God en Zijn oordelen trotseert, geen indrukken ontvangt van Zijn Woord noch van Zijn roede, zal in het kwaad vallen, zijn verwaandheid zal zijn verderf wezen. en de zonde, waarin hij valt, (dat het grootste kwaad is) komt uit de hardheid van zijn hart voort.

Spreuken 28:15

Er is wel geschreven: "Van de overste van uw volk zult gij geen kwaad spreken, Handelingen 23, 5, maar als hij een goddeloos overste is, die het volk verdrukt, hen berooft van het weinige, dat zij hebben, een prooi van hen maakt hoe wij hem ook mogen noemen de schriftuurplaats noemt hem een brullende leeuw en een ginds en weer lopende beer."

1. Ten opzichte van zijn aard en karakter: hij is wreed en bloeddorstig, moet veeleer onder de wildste roofdieren gerangschikt worden dan geacht worden te behoren tot de edele klasse van wezens, wier heerlijkheid verstand is en menselijkheid.

2. Ten opzichte van het kwaad, dat zij doen aan hun onderdanen: zij zijn verschrikkelijk als de brullende leeuw, die het woud doet beven, zij zijn verslindend als een hongerige beer, en hoe nooddruftiger zij zijn, hoe meer kwaad zij doen en hoe gretiger zij haken naar gewin.

Spreuken 28:16

I Er worden hier twee dingen aangeduid als de oorzaken van het slechte bestuur van vorsten.

1. *De geldgierigheid, deze wortel van alle kwaad,* want het haten van gierigheid is hier gesteld tegenover verdrukking, overeenkomstig Mozes beschrijving van een goed magistraat: God vrezende mannen, de gierigheid hatende, Exodus 18:21, zij zijn niet alleen niet gierig, maar haten de gierigheid en schudden hun handen uit, dat zij geen geschenken behouden. Een overste, die gierig is, zal noch rechtvaardig handelen noch barmhartigheid liefhebben, het volk onder hem zal gekocht en verkocht worden.

2. *Gebrek aan nadenken*. Die de gierigheid haat zal zijn regering en zijn vrede verlangen, zal gelukkig zijn in de genegenheid des volks en de zegeningen zijns Gods. Het is evenzeer het belang als de plicht van de vorsten om te regeren in gerechtigheid, daarom, zijn onderdrukkers en tirannen de grootste dwazen van de wereld, zij hebben gebrek aan alle verstand, zij gaan niet te rade met hun eer, hun gemak en hun veiligheid, maar offeren het alles op aan hun eerzucht om alleenheersers te zijn en willekeurige macht te bezitten. Zij zouden veel gelukkiger zijn in het hart des volks te bezitten dan in de macht om naar willekeur over hun leven en hun bezittingen te beschikken.

Spreuken 28:17

Dit komt overeen met de aloude wet: "Wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door de mens vergoten worden", Genesis 9:6, en spreekt het vonnis uit

1. Over hem, die bloed vergiet. Hoewel hij, die een moord begaan heeft, vlucht om zijn leven te redden, zal hij toch altijd door vrees en angst worden vervolgd, hij zal naar de kuil toerlijden, zich verraden en zich kwellen, zoals Kaïn, die, toen hij zijn broeder had vermoord, zwervende en dolende werd op de aarde en voortdurend vreesde.

2. Wijst de plicht aan van de bloedwreker. Hetzij het de magistraat is, of de naaste bloedverwant, of wie anders er mee belast is om de bloedstortingen te zoeken, zij moeten krachtig en ijverig zijn in de vervolging, en de zaak mag niet worden afgekocht. Zij, die de moordenaar vrijspreken, of iets doen om hem ongestraft te laten blijven, hebben deel aan de bloedschuld, ook kan het land niet andere van de bloedschuld gereinigd worden dan door het bloed van hem die het bloed vergoten heeft, Numeri 35:33.

Spreuken 28:18

Zij, die eerlijk zijn, zijn altijd veilig. Hij, die handelt in oprechtheid, die spreekt zoals hij denkt, in alles het oog heeft op de heerlijkheid Gods en het welzijn van zijn broederen, die voor geen wereld iets onrechtvaardige zou willen doen, die in alles oprecht wandelt, zal hiernamaals behouden worden. Wij vinden een heerlijk gezelschap van hen in wier mond geen bedrog gevonden is, Openbaring 14:5. Zij zullen thans veilig wezen. Oprechtheid zal de mensen behouden, zal hun een heilige gerustheid geven zelfs in de slechtste tijden, want zij zal hun vertroosting bewaren, hun goede naam en al hun belangen, zij kunnen beledigd worden, maar zij kunnen niet wezenlijk geschaad worden.

Zij, die ontrouw en oneerlijk zijn, zijn nooit veilig. Die verkeerd is in zijn wegen, die zich denkt te beveiligen door bedrieglijke handelingen, door veinzerij en verraad, of door een onrechtmatig verkregen bezitting, zal vallen, ja zal terstond vallen opeens, niet langzamerhand of trapsgewijze, en na gewaarschuwd. te zijn, maar plotseling, zonder voorafgaande kennisgeving, want hij is het minst veilig als hij het meest gerust is. Hij valt opeens, en zo heeft hij noch de tijd om zich voor zijn val te behoeden, noch om er voorziening voor te maken, en daar het een verrassing is, zal het hem een zoveel groter verschrikking zijn.

Spreuken 28:19

Zij, die naarstig zijn in hun beroep, slaan de weg in om genoeglijk en in welvaart te leven. *Die zijn land bouwt, zijn winkel waarneemt, acht geeft op zijn zaken, waarin die ook mogen bestaan, zal met brood verzadigd worden,* overvloed hebben van hetgeen nodig is voor zich en zijn gezin, en waarmee hij nog barmhartigheid kan bewijzen aan de armen, *hij zal van de arbeid van zijn handen eten.*

Zij, die lui zijn en zorgeloos, zich met ijdel gezelschap ophouden hoewel zij zich (naar zij denken) toegeven in een aangenaam en gemakkelijk leven, slaan toch de weg in naar een ellendig, troosteloos bestaan. Hij, die land heeft en er zich op laat voorstaan, maar het niet bouwt, verwaarloost zijn zaken, hij wil zich, geen moeite geven, maar volgt deze mensen, drinkt met hen, voegt zich bij hen in hun plezierpartijen en ijdele vermaken, en zo verbeuzelt hij zijn tijd met hen hij zal met armoede verzadigd worden, hij neemt maatregelen, die er zo rechtstreeks heenvoeren, dat hij haar schijnt te begeren, en zo zal hij er de genoeg van hebben.

Spreuken 28:20

1. Hier worden wij gewezen op het ware middel *om wezenlijk gelukkig te zijn, en dat is om eerlijk en heilig te zijn*. Hij, die getrouw is aan God en de mens, zal door de Heer gezegend worden, en hij zal veelvoudig zijn in zegeningen, van de hoge en de lage waterwellingen. De mensen zullen hem prijzen en voor hem bidden, en bereid zijn om hem alle vriendelijkheid te betonen. Hij zal overvloedig zijn in goeddoen, en een zegen wezen voor de plaats van zijn inwoning. Zijn getrouwheid zal beloond worden door hem tot een zegen te stellen, en dat is een heerlijke beloning.

2. Worden wij gewaarschuwd tegen een bedrieglijk middel om gelukkig te zijn, en dat is om zich plotseling terecht of ten onrechte een grote bezitting te verkrijgen. Zeg niet: dit is het middel om veelvoudig te zijn in zegeningen, want die haastig is om rijk te worden zal niet onschuldig zijn, en als hij dat niet is, zal hij niet door God gezegend worden, maar veeleer een vloek brengen over hetgeen hij heeft. noch kan hij, zo hij niet onschuldig is, lang gerust zijn, en hij zal niet onschuldig gehouden worden door zijn naburen, maar zal blootgesteld zijn aan hun kwaadwilligheid en aan hun kwaad woord. Hij zegt niet dat hij niet onschuldig kan wezen, maar dat hij zeer waarschijnlijk blijken zal niet onschuldig te wezen. Die met de voeten haastig is, zondigt, struikelt, valt. "Welken eerbied voor de wet, welke vreze, welke schaamte, werd ooit getoond door een gierigaard, die zich haast om rijk te worden?"

Spreuken 28:21

Het is een fundamentele dwaling in de bedeling van het recht, en die de mensen tot zeer vele overtredingen moet brengen, om op de partijen in geschil meer acht te slaan dan op het recht of het onrecht van de zaak, zoals gunst te betonen aan iemand, omdat hij een voornaam man, een geleerde, mijn landsman, mijn oude bekende is, die mij vroeger een vriendelijkheid heeft bewezen, of nog instaat is om er mij één te bewijzen, of omdat hij van mijn partij, van mijn richting is, en de andere partij, hard te vallen, omdat hij een vreemdeling, een arm man is, mij eens een kwade trek heeft gespeeld, mijn mededinger geweest is, of nog is, of tegen mij gestemd heeft. Het recht wordt verkeerd, als enigerlei overweging van die aard meeweegt in de schaal, iets, wat het ook zij, buiten het zuivere recht.

Zij, die partijdig zijn, worden ten slotte laag en armzalig. Zij, die eens de banden van billijkheid en recht van zich afgeworpen hebben zullen hoewel daar in het eerst ruime steekpenningen voor nodig waren, het een of andere grote geschenk er toe komen om voor een stuk brood tegen hun geweten uitspraak te doen in een rechtsgeding.

Spreuken 28:22

Weer toont Salomo hier de zonde en de dwaasheid aan van hen, die rijk willen worden. Zij hebben vast besloten, dat zij dit zijn zullen "per fas, per nefas door goddelijk recht, of door wat tegen het goddelijk recht indruist dus onrecht", zij willen het zo spoedig mogelijk zijn, zij verkrijgen zeer snel een bezitting.

1. Zij hebben er geen genot van, smaken er geen lieflijkheid in, zij hebben een boos oog, zij zien altijd met benijdende blikken op hen, die meer hebben dan zij, zijn wrevelig om de nodige uitgaven, die zij te doen hebben want door de eersten wordt het hun, naar zij denken, belet rijk te worden, door de laatsten het te zijn, en tussen die twee kan het niet anders, of zij moeten in voortdurende onrust zijn.

2. Zij hebben geen zekerheid dat hun goed, hun bezitting, duurzaam zal wezen, en toch nemen zij geen maatregelen om tegen het verlies ervan te voorzien. Het gebrek zal hun overkomen, en de rijkdom, waarvoor zij vleugels hebben gemaakt om tot hen te vliegen, zal zich vleugels maken om van hen weg te vliegen. Maar ze zijn gerust en gebruiken geen voorzorgen, bedenken niet dat terwijl zij zich zo haasten om rijk te worden, zij in werkelijkheid zich heenspoeden naar gebrek, want anders zouden zij hun hoop niet stellen op de ongestadigheid van de rijkdom.

Spreuken 28:23

1. *Vleiers kunnen voor een tijd hen behagen die bij nader bedenken hen zullen verfoeien en verachten*. Indien zij er toe komen om overtuigd te worden van het zondige van de handelingen om welke zij gevleid werden, en zich te schamen over de hoogmoed en de ijdelheid, die door deze vleierijen gevoed en aangemoedigd werden, dan zullen zij deze lage vleiers haten, omdat zij boze bedoelingen met hen hadden, en de walgelijke vleierij, omdat zij een boze uitwerking op hen had.

2. Bestraffers kunnen in het eerst diegenen mishagen, die later, als de drift voorbij is, en de bittere medicijn haar uitwerking begint te doen, hen zullen achten en liefhebben. Hij, die getrouwelijk handelt met zijn vriend door hem op zijn fouten en gebreken te wijzen, kan hem voor het ogenblik wel in toorn doen ontsteken zodat hij misschien harde woorden zal krijgen in plaats van dank voor zijn moeite, maar later zal hij niet slechts de vertroosting smaken in zijn eigen hart van zijn plicht gedaan te hebben maar hij, die hij bestraft heeft, zal erkennen dat het een vriendelijkheid was, hij zal een goede mening opvatten van zijn wijsheid en getrouwheid, en hem geschikt achten om zijn vriend te wezen. Hij, die heftige verwijten doet aan zijn arts, omdat hij hem bij het behandelen van zijn wonden pijn doet, zal hem toch goed betalen, en hem ook danken als hij hem genezen heeft.

Spreuken 28:24

"Gelijk Christus de ongerijmdheid en goddeloosheid aantoont van de kinderen, die denken dat het in sommige gevallen hun plicht niet is om hun ouders te onderhouden", Mattheus 15:5, zo toont Salomo hier de ongerijmdheid en goddeloosheid aan van hen, die denken dat het geen zonde is hun ouders te beroven, hetzij door geweld of in het geheim, door hen te flikflooien en te bepraten, of door hen te dreigen of door te brengen wat zij hebben, en hetgeen niet beter is dan hen te beroven door schulden te maken, en het aan hen over te laten om ze te betalen.

1. Dit nu wordt gewoonlijk voor niets gerekend door eigenzinnige ondeugende kinderen. En zeggen: " Het is geen overtreding, want binnen kort zal het toch van ons zich, onze ouders kunnen het wel missen, wij hebben het nodig, wij kunnen niet fatsoenlijk leven van het jaargeld, dat onze ouders ons geven, het is te karig voor ons." Met dergelijke verontschuldigingen pogen zij de overtuiging van zich af te zetten, maar,

2. Hoe licht een losbandig jongeling hier nu ook over denkt, in werkelijkheid is het een zeer grote zonde, die haar begaat is des verdervende mans gezel, niet beter dan een struikrover. Welke slechtheid zal hij aarzelen te bedrijven die zijn eigen ouders berooft?

Spreuken 28:25

Diegenen maken zich mager en voortdurend onrustig, die hoogmoedig en kijfachtig zijn, want zij worden gesteld tegenover hen, die vetgemaakt worden. Die overmoedig is, die verwaand is, een hoge dunk heeft van zichzelf, en met minachting neerziet op allen die rondom hem zich, die geen mededinging of tegenspraak kan verdragen, hij verwekt gekijf, richt kwaad aan, schept beroering voor zichzelf en voor ieder ander.

Diegenen maken zich vet en zijn altijd gerust, die leven in voortdurend vertrouwen op God en Zijn genade, die op de Heer vertrouwt, die, in plaats van voor zichzelf te worstelen, zijn zaak overgeeft aan de Heer, zal vet worden. Hij spaart het geld uit, dat anderen besteden aan hun hoogmoed en strijdlust, hij is gelukkig, smaakt overvloedige voldoening in zijn God, en zo is zijn ziel gerust, en waarschijnlijk zal hij ook overvloed hebben van uitwendig goede dingen. Niemand leeft zo gerust en genoeglijk als zij, die leven door geloof.

Spreuken 28:26

1. Hier is de aard van een zot: *hij vertrouwt op zijn hart, op zijn eigen wijsheid en raad,* zijn eigen kracht en genoegzaamheid, zijn eigen verdiensten en gerechtigheid, en de goede mening die hij van zichzelf heeft. Die dat doet is een zot, want hij vertrouwt op hetgeen, dat niet alleen bedrieglijk is boven enig ding, Jeremia 17:9, maar dat zeer dikwijls hemzelf bedrogen heeft. *Hierin ligt opgesloten, dat het de aard is van een wijs man* zoals tevoren in vers 25, om op de Heer te vertrouwen, in Zijn macht en belofte, en Zijn leiding te volgen, Spreuken 3:5, 6.

2. De vertroosting van een wijs man. *Die in wijsheid wandelt, die niet op zijn eigen hart vertrouwt*, maar nederig is en zichzelf wantrouwt, en voortgaat in de kracht van de Heer der Heeren, die zal omkomen, als de zot, die op zijn eigen hart vertrouwt, verwoest zal worden.

Spreuken 28:27

1. Hier is een belofte aan de weldadigen, *die de arme geeft zal er zelf nimmer armer om worden*, hij zal geen gebrek hebben. Als hij slechts weinig heeft, en aldus in gevaar is van gebrek te hebben, laat hem van het weinige dat hij heeft, nog geven, en dan zal het niet uitgeput raken, zoals dit gezien werd in de milddadigheid van de weduwe te Sarepta jegens Elia, voor wie zij eerst een kleine koek maakte toen zij nog slechts een handvol meel bezat. Als hij veel heeft, laat hem er veel van geven en dat zal voorkomen dat het minder wordt hij en de zijnen zullen geen gebrek hebben aan hetgeen in vrome liefdadigheid werd weggegeven. Wat wij gaven hebben wij.

2. Een bedreiging aan de onbarmhartige. Die zijn ogen verbergt, dat hij de ellende niet ziet van de armen, hun verzoekschriften niet leest, opdat zijn oog zien hart niet zal bewegen om hun enige hulp te verlenen, zal veel vervloekt worden, beide door God en de mens en daar die vloek niet zonder oorzaak is, zal hij komen. "Rampzalig is de toestand van de man, die het Woord van God en de gebeden van de armen tegen zich heeft."

Spreuken 28:28

Dit is van dezelfde strekking als hetgeen wij gehad hebben in vers 12.

1. *Als slechte mensen bevorderd worden, dan wordt hetgeen goed is omfloerst en terneergeworpen*. Als aan goddeloze macht in handen wordt gegeven, dan verbergen zich de mensen, wijze mensen trekken zich terug in een ambteloos leven, daar zij niet geneigd zijn om onder hen een openbare betrekking te bekleden, rijke lieden gaan uit de weg, uit vrees dat hun wat zij hebben afgeperst zal worden, en, wat het ergste van alles is: goede en Godvruchtige mensen houden zich schuil, er aan wanhopende om goed te doen, en vrezende vervolgd en mishandeld te zullen worden.

2. Als slechte mensen uit hun post ontzet worden, zodat hen hun macht wordt ontnomen, dan zal hetgeen goed is weer opleven, dan vermenigvuldigen zich de rechtvaardigen, want als zij omkomen, dan zullen de godvruchtigen in hun plaats gesteld worden, en deze zullen door hun voorbeeld en invloed godsdienst en gerechtigheid steunen en bevorderen. Het staat goed met een land, als het getal van de godvruchtigen erin toeneemt, daarom is het voor alle vorsten, staten en potentaten een wijze staatkunde om hen aan te moediger, en bijzonder zorg te dragen voor de goede opvoeding van de jeugd.

HOOFDSTUK 29

1 Een man, die, dikwijls bestraft zijnde, den nek verhardt, zal schielijk verbroken worden, zodat er geen genezen aan is.
2 Als de rechtvaardigen groot worden, verblijdt zich het volk; maar als de goddeloze heerst, zucht het volk.
3 Een man, die de wijsheid bemint, verblijdt zijn vader; maar die een metgezel der hoeren is, brengt het goed door.
4 Een koning houdt het land staande door het recht; maar een, die tot geschenken genegen is, verstoort hetzelve.
5 Een man, die zijn naaste vleit, spreidt een net uit voor deszelfs gangen.
6 In de overtreding eens bozen mans is een strik; maar de rechtvaardige juicht en is blijde.
7 De rechtvaardige neemt kennis van de rechtzaak der armen; maar de goddeloze begrijpt de wetenschap niet.
8 Spotdrijvende lieden blazen een stad aan brand; maar de wijzen keren den toorn af.
9 Een wijs man, met een dwaas man in rechten zich begeven hebbende, hetzij dat hij beroerd is of lacht, zo is er toch geen rust.
10 Bloedgierige lieden haten den vrome; maar de oprechten zoeken zijn ziel.
11 Een zot laat zijn gansen geest uit, maar de wijze wederhoudt dien achterwaarts.
12 Een heerser, die op leugentaal acht geeft, al zijn dienaars zijn goddeloos.
13 De arme en de bedrieger ontmoeten elkander; de HEERE verlicht hun beider ogen.
14 Een koning, die de armen in trouw recht doet, diens troon zal in eeuwigheid bevestigd worden.
15 De roede, en de bestraffing geeft wijsheid; maar een kind, dat aan zich zelf gelaten is, beschaamt zijn moeder.
16 Als de goddelozen velen worden, wordt de overtreding veel; maar de rechtvaardigen zullen hun val aanzien.
17 Tuchtig uw zoon, en hij zal u gerustheid aandoen, en hij zal uw ziel vermakelijkheden geven.
18 Als er geen profetie is, wordt het volk ontbloot; maar welgelukzalig is hij, die de wet bewaart.
19 Een knecht zal door de woorden niet getuchtigd worden; hoewel hij u verstaat, nochtans zal hij niet antwoorden.
20 Hebt gij een man gezien, die haastig in zijn woorden is? Van een zot is meer verwachting dan van hem.
21 Als men zijn knecht van jongs op weeldig houdt, hij zal in zijn laatste een zoon willen zijn.
22 Een toornig man verwekt gekijf; en de grammoedige is veelvoudig in overtreding.
23 De hoogmoed des mensen zal hem vernederen; maar de nederige van geest zal de eer vasthouden.
24 Die met een dief deelt, haat zijn ziel; hij hoort een vloek, en hij geeft het niet te kennen.
25 De siddering des mensen legt een strik; maar die op den HEERE vertrouwt, zal in een hoog vertrek gesteld worden.
26 Velen zoeken het aangezicht des heersers; maar een ieders recht is van den HEERE.
27 Een ongerechtig man is den rechtvaardige een gruwel; maar die recht is van weg, is den goddeloze een gruwel.

Spreuken 29:1

1. Het volharden van vele goddelozen in hun boze weg is zeer te betreuren. Zij zijn dikwijls bestraft geworden door ouders en vrienden, door magistraten en leraren, door de voorzienigheid van God en door hun eigen geweten, hun zonden zijn hun ordelijk voor ogen gesteld, en voor de gevolgen ervan werden zij behoorlijk gewaarschuwd, maar het was alles tevergeefs. *Zij hebben de nek verhard*, zij lopen misschien weg, willen geen bestraffing geduldig aanhoren, of, indien zij dit al doen, gaan zij toch voort met de zonde, waarvoor zij bestraft werden. zij willen hun hals niet buigen onder het juk, maar zijn kinderen Belials, zij verlaten de bestraffing, Hoofdst. 10:17, haten haar, Hoofdst. 12:1.

2:*Het gevolg van deze hardnekkigheid is zeer te vrezen*. Zij, die voortgaan in hun zonden in weerwil van vermaning en waarschuwing, zullen verbroken worden. Zij, die niet verbeterd willen worden, moeten verwachten verbroken te worden, indien de roede niet aan het doel beantwoordt, verwacht de bijl, zij zullen schielijk verbroken worden, temidden van hun gerustheid, zodat er geen genezen aan is. Zij hebben gezondigd tegen het voorkomende geneesmiddel, laat hen dus geen herstellend geneesmiddel verwachten. De hel is een verbreking, een verwoesting, waaraan geen genezen is. Als God wondt, wie kan dan helen?

Spreuken 29:2

Dit is wat tevoren gezegd is in Hoofdst. 28:12, 28.

Het volk zal reden hebben om zich te verblijden, of om te treuren, al naar hun regeerders rechtvaardig of goddeloos zijn. Zelfs het gewone volk is zo overtuigd van de voortreffelijkheid van deugd en godsdienst, dat zij zich zullen verblijden als zij die bevorderd en gesteund zien, laat daarentegen de mensen nog zoveel eer en macht hebben, als zij goddeloos en ondeugend zijn en van hun macht een slecht gebruik maken, dan maken zij zich verachtelijk en onwaardig voor het gehele volk (zoals de priesters, Maleachi 2:9) en de onderdanen zullen zich ongelukkig achten onder zo'n regering.

Spreuken 29:3

Beide delen van dit vers herhalen wat dikwijls gezegd werd, maar ze met elkaar vergelijkende, wordt de zin ervan uitgebreider.

1. Het zij tot eer van een deugdzame jongen man opgemerkt, dat hij wijsheid bemint, hij is een filosoof, (want dat woord betekent een beminnaar van wijsheid) want godsdienst is de beste filosofie. Hij vermijdt slecht gezelschap, inzonderheid dat van slechte vrouwen, daarmee verblijdt hij zijn ouders en hij heeft de voldoening van hun tot troost te zijn, bij vermeerdert zijn bezitting, en zal waarschijnlijk in welvaart leven.

2. Zij het opgemerkt tot schande van een ondeugdzame jongen man, dat hij de wijsheid haat, hij is een metgezel van schaamteloze vrouwen die hem ten verderve zullen brengen naar ziel en lichaam. Hij bedroeft zijn ouders en, zoals de verloren zoon, brengt hij hun goed door met hoeren. Niets zal de mensen sneller tot armoede brengen dan de hartstocht van de onkuisheid, en het beste voorbehoedmiddel tegen deze verdervende lusten is wijsheid.

Spreuken 29:4

1. *Hier is het geluk van een volk onder een goede regering*. De zorg en het werk van een vorst moeten zijn om het land slaande te houden, zijn fundamentele wetten te handhaven het hart van zijn onderdanen aan zich te verbinden, hen gerust te doen zijn, hun vrijheid en hun eigendom te beveiligen tegen vijandelijke aanvallen, en die ongeschonden te bewaren voor de nakomelingschap. Dit moet hij doen door het recht, door wijze raadslagen en door een vaste rechtsbedeling, zonder aanzien des persoons, waardoor deze goede uitkomsten verkregen worden.

2. *De ellende van een volk onder een slechte regering*, één, die de geschenken genegen is een man van de heffingen, zo is het in het oorspronkelijke verstoort het land, een man, die of heiligschennend, of bijgelovig is, of zich het priesterambt aanmatigt, zoals Saul en Uzzia, of een man, die niets anders op het oog heeft dan om geld te verkrijgen, en voor ruime steekpenningen de ogen sluit voor de grootste misdaden, en in de hoop op zulke steekpenningen de onschuldigen vervolgt, regeerders als deze bewerken de ondergang van een land.

Spreuken 29:5

Diegenen kunnen gezegd worden hun naasten te vleien, die het goede in hen loven en toejuichen (het goed dat zij doen, of het goede dat zij hebben) dat er in werkelijkheid niet is of niet zoals zij het voorstellen, en een achting en een genegenheid voor hen betuigen, die zij in werkelijkheid niet voor hen koesteren. Dezen spreiden een net voor hun gangen.

1. Voor de gangen, of voeten, van hun naaste. Zij hebben er een boze bedoeling mede, zij zouden niet zulke fraaie woorden spreken als zij niet hoopten er hun voordeel mee te doen. Daarom is het verstandig om hen, die ons vleien te verdenken van ons heimelijk een strik te spannen, en dienovereenkomstig op onze hoede te zijn. Of het heeft een slechte uitwerking op hen, die gevleid worden, het blaast hen op van hoogmoed, maakt hen verwaand, en zo blijkt het een net te zijn, dat hen verstrikt in zonde.

2. Voor hun eigen gangen, of voeten, zo verstaan het sommigen. Hij, die anderen vleit in de verwachting dat zij van hun zijde hem complimenten zullen maken, hem zullen vleien, maakt zich slechts bespottelijk en hatelijk zelfs in de ogen van hen, die door hem gevleid worden.

Spreuken 29:6

1. Hier is het gevaar van een zondige weg, er is niet slechts een straf aan het einde ervan, maar er is een strik in, de ene zonde is een verzoeking tot een andere, en er zijn benauwdheden, die als een strik plotseling komen over boze mensen in het midden van hun overtredingen, ja hun overtreding zelf wikkelt hen in kwellingen, hun zonde is hun straf, en met de banden van hun zonde worden zij vastgehouden, Hoofdst. 5:22.

2. De lieflijkheid van de weg van de heiligheid. De strik, die in de overtreding van boze mensen is, bederft al hun vrolijkheid, *maar de rechtvaardigen worden voor die strikken bewaard of er uit verlost*, zij wandelen in vrijheid, wandelen in veiligheid, en daarom juichen zij en zijn blij. Zij, die God tot hun voornaamste blijdschap maken, zullen Hem tot de blijdschap van hun verheuging hebben, en het is hun schuld zo zij zich niet ten allen tijde verblijden. Indien er aan deze zijde van de hemel ware blijdschap is, dan smaken ongetwijfeld zij haar, wier wandel in de hemel is.

Spreuken 29:7

Het is jammer dat niet iedereen, die een rechtsgeding voert *sub forma pauperis* als een arme niet een eerlijke zaak heeft (van alle anderen zijn zij het meest onverschoonlijk indien zij haar niet hebben) omdat de Schrift er zo goed in voorzien heeft dat zij met onpartijdigheid onderzocht zal worden, en dat *de rechter de arme, evengoed als de gevangene moet beschermen.*

1. Het wordt hier als de hoedanigheid van een rechtvaardige rechter aangeduid, dat hij kennis neemt van de rechtszaak van de armen-het is ieders plicht om kennis te nemen van of acht te slaan op de armen, Psalm 41:2, maar van het recht van de armen moet kennis genomen worden door hen, die als rechters geroepen zijn om over hen te oordelen, zij moeten zich evenveel moeite geven om het recht te ontdekken in de zaak van de arme, als om die in de zaak van de rijke te ontdekken. Het besef van recht moet beide de rechter en de advocaat zo zorgzaam en ijverig maken voor de zaak van de armen, alsof zij er het grootste voordeel van hadden te verwachten.

2. Het wordt aangeduid als het karakter van de goddeloze, dat hij op de zaak des armen geen acht geeft omdat daar voor hem toch geen voordeel uit te krijgen is, hij geeft zich geen moeite om er het rechte van te begrijpen want het is hem om het even hoe de zaak zal uitvallen. Zie Job 29:16.

Spreuken 29:8

1. Zie hier wie het zijn, die gevaarlijk zijn voor het publiek, het zijn spotdrijvende lieden. Als dezulken gebruikt worden in de aangelegenheden van de staat, doen zij de dingen overijld, omdat zij het minrachten om raad te nemen en te overwegen, zij willen daar de tijd niet voor nemen, zij handelen onwettig en onverantwoordelijk, omdat zij het minachten om zich door wetten en staatsinstellingen te laten belemmeren, zij worden ontrouw, omdat zij het minachten hun woord te houden, door hun woord gebonden te zijn, zij tergen het volk omdat zij het minachten hen te behagen, en zo verstrikken zij de stad door hun slecht gedrag of steken zij de stad in brand, zoals de kanttekening zegt, zij zaaien onenigheid tussen de burgers en stichten verwarring onder hen. Het zijn spotdrijvende lieden, zij spotten met de godsdienst, de verplichtingen van het geweten de vrees voor een andere wereld, en alles wat heilig en ernstig is. Zulke mensen zijn de plaag van hun tijd en van hun geslacht, zij brengen de oordelen Gods over een land, brengen de mensen aan het twisten en stichten overal verwarring.

2. Welke mensen een zegen zijn voor een land, de wijzen, die door het bevorderen van de godsdienst, die ware wijsheid is, de toorn van God afkeren, en die door wijzen raad twistende partijen met elkaar verzoenen en de schadelijke gevolgen van verdeeldheid voorkomen. Trotse en dwaze mensen ontsteken het vuur, dat wijze en Godvruchtige mensen moeten uitblussen.

Spreuken 29:9

Aan een wijs man wordt hier de raad gegeven om geen rechtsgeding te beginnen met een dwaas, niet met hem te twisten, en niet te denken dat hij door met hem te redeneren recht van hem zal verkrijgen. Als een wijs man strijdt met een wijs man, dan kan hij hopen begrepen te worden, en in zover hij recht en rede aan zijn zijde heeft, zijn doel te bereiken tenminste de twist tot een einde te brengen en de zaak in van de minne te schikken, maar als hij twist met een dwaas, dan is er geen rust, hij zal er geen einde aan zien, hij zal er geen voldoening van hebben, maar heeft niets anders dan kwelling en onrust te wachten.

1. Hetzij de dwaas, met wie hij twist, verstoord is, of lacht, hetzij hij hetgeen tot hem gezegd wordt toornig of met minachting opneemt, er op smaalt of er de spot mee drijft, een van beide zal hij doen, en zo is er geen rust. Hoe het ook voorgesteld moge worden, het zal slecht worden opgenomen, en de wijste mens moet verwachten of bekeven, of bespot te worden, als hij met een dwaas twist. Wie twist met een mesthoop, moet verwachten dat hij, hetzij hij overwint of overwonnen wordt, verontreinigd zal worden.

2. Hetzij de wijze man zelf verstoord is of lacht, hetzij hij op ernstige of op grappige wijze handelt met de dwaas, of hij streng of opgeruimd met hem is, met een roede of in de geest van de zachtmoedigheid tot hem komt, 1 Corinthiers 4:21, het is om het even, er wordt geen goed gedaan. Wij hebben u op de fluit gespeeld en gij hebt niet gedanst, wij hebben u klaagliederen gezongen en gij hebt niet geweend.

Spreuken 29:10

1. *Slechte mensen haten hun beste vrienden*. De bloedgierigen, al het zaad van de oude slang, die een moordenaar was van de beginne, allen, die zijn vijandschap erven tegen het zaad van de vrouw, haten de vrome, zij zoeken het verderf van de godvruchtigen, omdat zij de boze wereld veroordelen en er tegen getuigen. Christus zei aan Zijn discipelen, dat zij door allen gehaat zullen worden. Bloedgierige mensen haten inzonderheid vrome magistraten, die hen willen beteugelen en verbeteren en de wetten tegen hen doen uitvoeren, en hun dus in werkelijkheid vriendelijkheid bewijzen.

2. Godvruchtige mensen hebben hun ergste vijanden lief. De oprechten, die door de bloedgierige lieden gehaat worden, zoeken hen ziel, bidden om hun bekering, en zouden gaarne alles doen om hen te behouden. Dat heeft Christus ons geleerd: Vader, vergeef hun. De oprechten zoeken zijn ziel, de ziel van de vrome, die de bloedgierigen haten, zo wordt het algemeen opgevat, zoeken haar te beschermen tegen geweld en haar te verlossen uit de handen van de bloedgierigen.

Spreuken 29:11

1 Het is een blijk van zwakheid om al te openhartig te zijn, hij is een zot, die zijn gehele geest uitlaat, die alles zegt wat hij weet en dadelijk in zijn mond heeft wat hij in zijn gedachten heeft, en niet kan zwijgen, die over alles wat in een gesprek wordt aangeroerd, meespreekt, die, als hij geprikkeld wordt, alles zegt wat hem voor de mond komt, wie het ook zij, die door zijn afkeurende opmerking getroffen wordt, die, als hij over enigerlei zaak moet spreken, alles zal zeggen wat hij denkt, en toch nooit denkt genoeg gezegd te hebben, of het koren of kaf is, gepast of ongepast is, gij zult het alles hebben.

2. Het is een blijk van verstand dat men bescheiden en terughoudend is, de wijze laat niet terstond zijn gehele geest uit, maar zal zich tijd geven om nader te bedenken, of zijn tegenwoordige gedachte terughouden tot aan een geschikter tijd, wanneer het gepaster is om haar uit te spreken en beter aan zijn bedoeling zal beantwoorden, hij zal zijn gedachten niet uiten in een aaneengeschakelde redevoering maar met tussenpozen, teneinde te horen wat er tegen ingebracht kan worden, om dan op die tegenwerpingen te antwoorden.

Spreuken 29:12

Het is een grote zonde, in wie het ook zij, maar inzonderheid in heersers, om op leugentaal acht te geven, want hierdoor spreken zij niet alleen zelf een verkeerd oordeel uit over personen en zaken, naar de leugens, die zij geloofd hebben, maar zij moedigen ook anderen aan om hun verkeerde inlichtingen te geven. Leugens zullen gezegd worden aan hen, die er naar willen luisteren, maar de heler is hier even slecht als de steler.

Van hen, die dit doen, zullen alle dienaars goddeloos zijn. Al hun dienaars zullen blijken goddeloos te zijn, want er zullen hun leugens van hen gezegd worden, en zij zijn goddeloos omdat zij leugens zeggen aan hen. Aan allen, die naar hen luisteren, zullen zij de oren vullen met laster en valse voorstellingen, en aldus zullen vorsten, zowel als volk, indien zij bedrogen willen zijn, bedrogen worden, en inplaats van de schuld van hun verkeerd oordeel op hun dienaren te werpen, die hen verkeerd hebben ingelicht, moeten zij delen in de schuld hunner dienaren, en zeer veel van de schuld rust op hen zelf, omdat zij die verkeerde inlichtingen hebben aangemoedigd en er het oor aan geleend hebben.

Spreuken 29:13

Dit toont aan met hoeveel wijsheid de grote God zich bedient van mensen van een zeer verschillenden aard en bekwaamheid om Zijn doeleinden tot stand te brengen.

1. Door hen, die geheel tegenovergesteld zijn aan elkaar. Sommigen zijn arm en genoodzaakt om te lenen, anderen zijn rijk, hebben zeer veel van de mammon van de ongerechtigheid (bedrieglijke rijkdom wordt hij genoemd) en zij zijn de schuldeisers, of woekeraars, zoals de kanttekening zegt. Sommigen zijn arm en eerlijk en vlijtig, anderen zijn rijk, traag en bedrieglijk, zij ontmoeten elkaar in de zaken van deze wereld, en zij hebben zaken te doen met elkaar, en de Heer verlicht hun ogen, Hij doet over beide Zijn licht schijnen, en geeft hun beide de gemakken en genoegens van dit leven, aan sommigen van beide soorten geeft Hij Zijn genade, Hij verlicht de ogen van de armen door hun geduld te geven, en van de bedrieglijken door hun berouw en bekering te geven, zoals aan Zacheüs.

2. Door hen, die, naar wij denken, het best gemist kunnen worden. Wij zijn gereed om de armen en de bedrieglijken te beschouwen als de vlekken van de voorzienigheid, maar God openbaart zelfs in hen de schoonheid van Zijn voorzienigheid, Hij heeft wijze doeleinden niet alleen met de armen altijd met ons te laten, maar ook met toe te laten dat er bedrogenen en bedriegers zijn, want beide zijn van Hem, Job 12:16, en zijn dienstbaar tot Zijn lof.

Spreuken 29:14

1. Hier is de plicht van de magistraten, en die is: getrouwelijk recht te doen tussen mens en mens, en in alle zaken, die voor hen gebracht worden, naar waarheid en billijkheid uitspraak te doen, inzonderheid zorg te dragen voor de armen, hen niet te steunen in een onrechtvaardige zaak omdat zij arm zijn, Exodus 23:3, maar er voor te zorgen dat hun armoede niet tot hun nadeel strekt, indien hun zaak rechtvaardig is. De rijken zullen wel voor zichzelf zorgen, maar de armen en nooddruftigen moet de vorst beschermen, Psalm 82:3, hun recht doen, Spreuken 31:1.

2. Het geluk van de magistraten, die hun plicht doen, hun troon van de eer, hun tribunaal zal in eeuwigheid bevestigd worden. Dit zal hun de gunst van God verzekeren, en hun deel in de genegenheid des volks versterken, en zo zal hun macht worden bevestigd, en er toe bijdragen dat zij in hun geslacht wordt bestendigd.

Spreuken 29:15

In de opvoeding van hun kinderen moeten de ouders bedenken:

1. Dat behoorlijke tuchtiging weldadigheid is. Zij moeten aan hun kinderen niet alleen zeggen wat goed en kwaad is, zij moeten hen ook berispen, en zo het nodig is straffen, als zij of verzuimen wat goed is, of doen wat kwaad is. Als een berisping volstaat zonder de roede, dan is het wel, maar de roede moet nooit gebruikt worden zonder een redelijke en ernstige berisping of bestraffing, en hoewel die noch voor de vader, noch voor het kind thans een zaak van vreugde is, zal zij toch wijsheid geven. Het kind zal gewaarschuwd zijn en aldus wijsheid verkrijgen.

2. Het kwaad van onbehoorlijke toegevendheid. Een kind, dat niet beteugeld of bestraft wordt, maar aan zichzelf wordt overgelaten, zoals Adonia, om zijn eigen neiging te volgen, kan zich, als hij wil goed gedragen, maar als hij de slechte weg opgaat, zal niemand hem daarin hinderen, en dan zal het duizend tegen één blijken dat hij een schande is voor zijn familie, en zijn moeder, die hem vertroeteld en toegegeven heeft in zijn losbandigheid, beschaamt, haar tot armoede brengt, haar misschien zelfs mishandelt en vuile woorden toespreekt.

Spreuken 29:16

1. *Hoe meer zondaren er zijn, hoe meer zonde er is*, als de goddelozen, ondersteund en aangemoedigd door het gezag, talrijk worden, dan is het niet te verwonderen dat de ongerechtigheid veel wordt, zoals men zegt, dat een epidemie in een land toeneemt naarmate er meer personen door worden aangetast. De overtreding wordt schaamtelozer en stoutmoediger, heerszuchtiger en dreigender, als er velen zijn, die haar steunen en goedkeuren. Toen in de oude wereld de mensen begonnen zich te vermenigvuldigen, begonnen zij te ontaarden, zichzelf en elkaar te verderven.

2. Hoe meer zonde er is, hoe meer van nabij het verderf dreigt. Laat de rechtvaardigen niet geschokt worden in hun geloof en hun hoop door de toeneming van zonde en zondaren, laat hen niet zeggen, dat zij tevergeefs hun handen gereinigd hebben, of dat God de aarde verlaten heeft, maar met lijdzaamheid wachten, de overtreders zullen vallen, de maat van hun ongerechtigheid zal vol worden, en dan zullen zij van hun waardigheid en macht vellen, vallen in schande en verwoesting, en de rechtvaardigen zullen de voldoening hebben van het aan te zien, Psalm 37-34, misschien in deze wereld, maar op zijn laatst in het oordeel van de grote dag, wanneer de val van Gods onverzoenlijke vijanden de blijdschap en triomf zal zijn van de verheerlijkten. Zie Jesaja 66:24, Genesis 19:28.

Spreuken 29:17

1. Het is zeer gelukkig als kinderen blijken de troost voor hun ouders te zijn, goede kinderen zijn dit, zij doen hun gerustheid aan, maken dat zij zich behaaglijk en op hun gemak gevoelen, ontheven van de vele zorgen, die zij voor hen gehad hebben Het is een genot voor ouders dat alleen diegenen kennen, die er mee gezegend zijn, om de gelukkige vruchten te zien van de goede opvoeding, die zij hun kinderen gegeven hebben, en het vooruitzicht te hebben van hun welvaren in beide werelden, het geeft zielevreugde naar verhouding van de vele gedachten des harten, die zij over hen gehad hebben.

2. Te dien einde moeten kinderen in strenge tucht worden opgevoed, moet hun niet toegelaten worden te doen wat zij willen, moeten zij niet ongestraft blijven als zij verkeerd doen. De dwaasheid, die in hun hart gebonden is moet door tuchtiging van hen uitgedreven voorden als zij jong zijn, of zij zal tot hun eigen schande en tot schande van hun ouders uitbreken als zij volwassen zijn.

Spreuken 29:18

1. Zie hier de ellende van het volk onder hetwelk geen vaste bediening is van de godsdienst. Waar geen profetie is, geen profeet om de wet te verklaren, geen priester of Leviet om de goede kennis van de Heer te onderwijzen, geen genademiddelen, het Woord van de Heer schaars is en er geen openbaar gezicht is, wordt het volk ontbloot, komt het volk om, dit woord heeft velerlei betekenissen, die allen hier van toepassing zijn.

a. Het volk wordt ontbloot, beroofd van zijn wapenrusting, en aldus blootgesteld aan gevaar. Hoe kaal ziet een plaats er uit, als er geen bijbels en geen evangeliedienaren zijn, en hoe gemakkelijk een prooi wordt het volk dan voor de vijand van de zielen!

b. Het volk rebelleert, niet alleen tegen God, maar tegen zijn vorst. Een goede prediking zou de mensen tot goede onderdanen maken maar daar deze ontbreekt, zijn zij woelziek en partijzuchtig, en verwerpen de heerschappij, o dat zij niet beter weten.

c. Het volk is lui en ledig, of zij spelen, zoals scholieren doen als de onderwijzer afwezig is, zij doen niets met goed gevolg, maar staan de hele dag ledig op de markt, of spelen er, uit gebrek aan onderricht wat te doen en hoe het te doen.

d. Ze zijn verstrooid als schapen, die geen herder hebben, omdat er geen meesters zijn van de verzamelingen om hen bijeen te roepen en bijeen te houden, Markus 6:34. Zij zijn verstrooid van God en van hun plicht door afval, van elkaar door verdeeldheden, God wordt ertoe gebracht hen te verstrooien door Zijn oordelen 2 Kronieken 15:3, 5.

e. Ze komen om, zij zijn uitgeroeid, omdat zij zonder kennis zijn, Hosea 4:6. Zie hoeveel reden wij hebben om dankbaar te zijn aan God voor het openbaar gezicht, dat onder ons is.

2. Het geluk van een volk, dat niet slechts een vaste evangeliebediening heeft, maar een voorspoedige, het volk, dat de wet hoort en bewaart, onder hetwelk de godsdienst bovenaan staat, welgelukzalig is zo’n volk en ieder afzonderlijk persoon onder hen. Het is niet het hebben van de wet, maar het gehoorzamen er aan, en het leven in overeenstemming ermede dat ons aanspraak geeft op welgelukzaligheid.

Spreuken 29:19

Hier is de beschrijving van een onnutten luie, boze dienstknecht, een slaaf, die niet gewetenshalve of uit liefde dient, maar zuiver en alleen uit vrees. Laat hen, die zulke dienstknechten hebben, zich wapenen met geduld, om de kwelling te dragen, en er zich niet om ontroeren. Zie hier hun aard.

1. Geen redelijke woorden zullen iets bij hen uitwerken, zij willen niet getuchtigd en niet verbeterd worden, niet tot hun werk bepaald worden, niet van hun luiheid en traagheid worden genezen, door geen redelijke middelen en door geen harde woorden. De zachtmoedigste meester zelf zal nog genoodzaakt zijn streng met hen te wezen. Geen verstand of rede zal iets op hen vermogen, want zij zijn onredelijk.

2. Geen redelijke woorden zijn uit hen te krijgen, zij zijn gemelijk en nors, en hoewel zij de vragen, die gij hun doet, verstaan, zullen zij u toch geen antwoord geven, al maakt gij het hun ook nog zo duidelijk wat gij van hen verlangt en verwacht, zij zullen u niet beloven dat zij wat verkeerd is zullen verbeteren, en nu voortaan hun werk goed zullen doen. Zie de dwaasheid van deze dienstknechten, wier mond door hun stilzwijgen om slagen roept, zij zouden getuchtigd kunnen worden door woorden, en alzo aan de slagen ontkomen, maar zij willen niet.

Spreuken 29:20

Salomo toont hier aan dat er weinig hoop is om een man tot wijsheid te brengen, die haastig is, hetzij,

1. Door roekeloosheid en onbedachtzaamheid. Ziet gij een man, die haastig is in zijn zaken die vluchtig en oppervlakkig is, een zaak spoedig schijnt te begrijpen, maar haar slechts ten halve verricht, door een boek heen holt, maar de tijd niet neemt om het goed te verstaan en te overdenken. Er is meer hoop om een geleerde te maken van een zot, en een wijs man van iemand die dom of suf is, dan van iemand met zo'n vluchtig verstand en wufte aard, die zich nooit bij een zaak kan bepalen.

2. Door hoogmoed en eigenwaan. Ziet gij een man, die haastig is om te spreken over ieder onderwerp, dat ter tafel komt, en er gaarne het eerst over spreekt, er de discussie over opent, en er ook het laatste woord over heeft, er een oordeel over uitspreekt, alsof hij een orakel was? Er is meer hoop voor een bescheiden dwaas die zich van zijn dwaasheid bewust is, dan voor iemand, die zo verwaand is, zo met zichzelf is ingenomen.

Spreuken 29:21

1. Het is onvoorzichtig van een meester om al te veel van een knecht te houden, hem te schielijk te bevorderen, hem tot al te grote gemeenzaamheid met zich toe te laten, hem al te kieskeurig te laten zijn voor zijn eten en drinken, zijn kledij en zijn logies, en hem aldus weelderig op te voeden, omdat hij een gunsteling en een aangename knecht is, het moet niet vergeten worden dat hij een knecht is, en dat hij aldus verwend wordende, voor iedere betrekking ongeschikt zal zijn. Dienstknechten moeten ontberingen kunnen verduren.

2. Het is ondankbaar in een knecht en die ondankbaarheid komt veelvuldig voor om zich onbeschaamd aan te stellen omdat hij zo weelderig werd gehouden. De verootmoedigde verloren zoon acht zich niet waardig om zoon genoemd te worden, en is tevreden om een dienstknecht te zijn, de vertroetelde slaaf vindt zich te goed om een knecht genoemd te worden, en wil ten laatste een zoon zijn, wil zijn gemak nemen en zijn vrijheid hebben, wil met zijn meester op gelijke voet zijn, en misschien wel aanspraak maken om zijn erfgenaam te wezen. Laat meesters hun dienstknechten recht en gelijk doen, hun geven wat goed en geschikt voor hen is, niet meer en niet minder. Dit is zeer toepasselijk op het lichaam, dat een knecht is van de ziel, zij, die het lichaam weelderig houden, het vertroetelen, zullen ervaren dat het ten laatste zijn plaats vergeet, een zoon wordt, een meester, een volslagen tiran.

Spreuken 29:22

Zie hier het kwaad dat uit een toornige, hartstochtelijke gemoedsaard voortkomt.

1. Zulk een gemoedsgesteldheid maakt de mensen tergend en prikkelend voor elkaar. Een toornig man verwekt gekijf, is lastig en twistziek in het gezin en in de buurt, blaast de kolen aan, en noodzaakt zelfs hen, die vreedzaam en rustig bij hem willen leven, om met hem te twisten.

2. Zij maakt de mensen tergend voor God, de gramstorige, die een slaaf is van zijn humeur en zijn hartstochten, moet wel veelvoudig zijn in overtreding, het is een zonde, die de oorzaak is van vele zonden, zij verhindert de mensen niet alleen om Gods naam aan te roepen, maar brengt teweeg dat zij vloeken en zweren, en Gods naam ontheiligen.

Spreuken 29:23

Dit komt overeen met wat Christus meer de eens gezegd heeft, namelijk:

1. Dat zij, die zichzelf verhogen, vernederd zullen worden. Zij, die zich achting denken te verwerven door zich te verheffen boven hun stand, door zich hoog te houden, door grootspraak, door zich een voornaam aanzien te geven en zichzelf toe te juichen, zullen integendeel zich blootstellen aan verachting, hun goeden naam verliezen, en God er toe brengen om hen door vernederende leidingen van Zijn voorzienigheid naar beneden te brengen.

2. Dat zij, die zichzelf vernederen, verhoogd zullen worden, in hun waardigheid zullen worden bevestigd: de nederige van geest zal de eer ophouden, hun nederigheid is hun eer, en die zal hen waarlijk en veilig groot maken, hen aanbevelen in de achting van allen, die wijs en goed zijn.

Spreuken 29:24

Zie hier in wat een zonden en verderf diegenen zich dompelen, die door de vertakking van zondaren worden afgetrokken.

1. *Zij brengen grote schuld over zich. Hij doet dit, die deelt met hen, die roven en bedriegen, lotgemeen met hen wordt,* Hoofdst. 1:11. De heler is even slecht als de steler, en er toe gebracht zijnde om zich met hen te verenigen in het bedrijven van de zonde, kan hij er niet aan ontkomen, om zich met hem te verenigen in het verbergen ervan, al is het ook met de ontzettendste meineden en verwensingen. Zij horen vloeken, als zij beëdigd zijn om de volle waarheid te zeggen, maar zij willen niet bekennen.

2. Zij spoeden zich voort naar een algeheel verderf. Zij haten hun eigen ziel, want moedwillig doen zij hetgeen, dat er de onvermijdelijke verwoesting van zal zijn. Zie aan welke ongerijmdheden de zondaren zich schuldig maken: zij hebben de dood lief, die het verschrikkelijkst is van alles, en haten hun eigen ziel, die van alles het dierbaarste is.

Spreuken 29:25

1. Hier worden wij vermaand om de macht en kracht van de mens niet te vrezen, noch de macht van de vorst, noch de kracht van de volksmenigte. Beiden zijn beducht genoeg, maar een slaafse vrees voor hen legt een strik, stelt de mensen bloot aan vele beledigingen (sommigen zijn er trots op om de vreesachtige te verschrikken), of liever, stelt de mensen bloot aan vele verzoekingen. Uit mensenvrees heeft Abraham zijn vrouw verloochend, en Petrus zijn Meester, en menigeen zijn God en zijn godsdienst. Wij moeten voor geen plicht terugdeinzen, geen zonde begaan om aan de toorn van de mensen te ontkomen, noch door vrees ontrust worden, al zien wij hem ook over ons komen, Daniel 3:16, Psalm 118:6. Hij moet zelf sterven, Jesaja 51:12, en kan slechts ons lichaam doden, Lukas 12-5.

2. Worden wij aangemoedigd om te vertrouwen op de macht van God, hetgeen ons bewaren zou voor al die vrees voor de mens waarin Of pijn of verzoeking is. Die op de Heer vertrouwt voor bescherming en hulp in de weg van de plicht, zal in een hoog vertrek gesteld worden, boven de macht des mensen en boven de vrees voor die macht. Een heilig vertrouwen op God maakt de mens beide groot en gerust, en stelt hem instaat om met een godvruchtige minachting neer te zien op de meest geduchte plannen van hel en aarde tegen hem. Als God mijn heil is, zal ik vertrouwen en niet vrezen.

Spreuken 29:26

1. Zie hier wat de mensen gewoonlijk doen om zich te verhogen en te verrijken, zich groot te maken: zij zoeken het aangezicht, dat is de gunst, des heersers, en alsof van hem al hun recht komt, doen zij al hun best om hem het hof te maken. Salomo was zelf een heerser, en wist hoe ijverig de mensen zich tot hem wendden, de een voor dit, de ander voor dat, maar allen om zijn gunst. Het is de wijze van doen van de wereld om naar invloed te streven bij de groten en zij verwachten veel van de vriendelijkheid van hen, die ondergeschikte oorzaken zijn, maar die toch zeer onzeker is, en hen dikwijls teleurstelt. Velen doen zeer veel moeite om de gunst van de heerser te zoeken en verkrijgen haar niet, velen hebben haar voor een korte tijd, maar kunnen haar niet behouden, door de ene of andere kleine wending in de zaken of omstandigheden vallen zij onder zijn misnoegen. Velen hebben haar en behouden haar en toch beantwoordt zij niet aan hun verwachting, zij krijgen er het voordeel niet uit, dat zij ervan hoopten. Haman had de gunst van de heerser, maar zij baatte hem niet.

2. Wat het verstandigste is dat de mensen doen kunnen om gelukkig te zijn. Laat hen opzien tot God en de gunst zoeken van de heerser van de heersers, want eens ieders recht is van de Heer. Voor ons is het niet, naar het de heerser behaagt, zijn gunst kan ons niet gelukkig maken, zijn misnoegen kan ons niet ongelukkig maken, maar het is: zoals het God behaagt, ieder schepsel is datgene voor ons, wat God het voor ons doet zijn, niets meer en niets anders. Hij is de eerste oorzaak, wie alle tweede of ondergeschikte oorzaken afhankelijk zijn, als Hij niet helpt, kunnen zij ook niet helpen, 2 Koningen 6:27, Job 34:29.

Spreuken 29:27

Dit duidt niet slechts op de innerlijke tegenstrijdigheid, die er is tussen deugd en ondeugd, zoals tussen licht en duisternis, vuur en water, maar ook op de oude vijandschap die er altijd geweest is tussen het zaad van de vrouw en het zaad van de slang, Genesis 3:15.

1. Allen, die geheiligd zijn, hebben een ingewortelde afkeer van goddeloosheid en goddelozen. Zij hebben welwillendheid voor de zielen van allen (God heeft deze, en wil niet dat iemand verloren zal gaan), maar zij haten de wegen en praktijken van hen, die beledigend zijn tegenover God en schadelijk zijn voor de mensen, zij kunnen niet van hen horen en niet van hen spreken zonder een heilige verontwaardiging, zij verafschuwen het gezelschap van de goddelozen en onrechtvaardigen en schrikken terug voor het denkbeeld van hun steun of aanmoediging te geven, maar doen alles wat zij kunnen om de goddeloosheid van de goddelozen tot een einde te brengen. Zo maakt een ongerechtig man zich tot een gruwel voor de rechtvaardige, en het maakt een deel uit van zijn tegenwoordige schande en straf, dat godvruchtige mensen hem niet duiden of verdragen kunnen.

2. Allen, die ongeheiligd zijn, hebben eenzelfde ingewortelde afkeer van godsvrucht en godvruchtige mensen. Die recht is van weg, die een gewetenszaak maakt van hetgeen hij zegt en doet, is de goddeloze een gruwel, wiens goddeloosheid misschien in bedwang wordt gehouden en onderdrukt, of in elk geval beschaamd en veroordeeld wordt door de oprechtheid van de oprechte. Zo heeft Karn gedaan, die van zijn vader de duivel was. En het is niet alleen de goddeloosheid van de goddelozen, dat zij hen haten, die God liefheeft, maar het is ook hun ellende, dat zij hen haten, die zij weldra in eeuwige gelukzaligheid en eer zullen zien, en die over hen zullen heersen in de morgenstond, Psalm 49:15.

HOOFDSTUK 30

1 De woorden van Agur, den zoon van Jake; een last. De man spreekt tot Ithiel, tot Ithiel en Uchal.
2 Voorwaar, ik ben onvernuftiger dan iemand; en ik heb geen mensenverstand;
3 En ik heb geen wijsheid geleerd, noch de wetenschap der heiligen gekend.
4 Wie is ten hemel opgeklommen, en nedergedaald? Wie heeft den wind in Zijn vuisten verzameld? Wie heeft de wateren in een kleed gebonden? Wie heeft al de einden der aarde gesteld? Hoe is Zijn Naam, en hoe is de Naam Zijns Zoons, zo gij het weet?
5 Alle rede Gods is doorlouterd; Hij is een Schild dengenen, die op Hem betrouwen.
6 Doe niet tot Zijn woorden, opdat Hij u niet bestraffe, en gij leugenachtig bevonden wordt.
7 Twee dingen heb ik van U begeerd, onthoud ze mij niet, eer ik sterve;
8 Ijdelheid en leugentaal doe verre van mij; armoede of rijkdom geef mij niet; voed mij met het brood mijns bescheiden deels;
9 Opdat ik, zat zijnde, U dan niet verloochene, en zegge: Wie is de HEERE? of dat ik, verarmd zijnde, dan niet stele, en den Naam mijns Gods aantaste.
10 Achterklap niet van den knecht bij zijn heer, opdat hij u niet vloeke, en gij schuldig wordt.
11 Daar is een geslacht, dat zijn vader vervloekt, en zijn moeder niet zegent;
12 Een geslacht, dat rein in zijn ogen is, en van zijn drek niet gewassen is;
13 Een geslacht, welks ogen hoog zijn, en welks oogleden verheven zijn;
14 Een geslacht, welks tanden zwaarden, en welks baktanden messen zijn, om de ellendigen van de aarde en de nooddruftigen van onder de mensen te verteren.
15 De bloedzuiger heeft twee dochters: Geef, geef! Deze drie dingen worden niet verzadigd; ja, vier zeggen niet: Het is genoeg!
16 Het graf, de gesloten baarmoeder, de aarde, die van water niet verzadigd wordt, en het vuur zegt niet: Het is genoeg!
17 Het oog, dat den vader bespot, of de gehoorzaamheid der moeder veracht, dat zullen de raven der beek uitpikken, en des arends jongen zullen het eten.
18 Deze drie dingen zijn voor mij te wonderlijk, ja, vier, die ik niet weet:
19 De weg eens arends in den hemel; de weg ener slang op een rotssteen; de weg van een schip in het hart der zee; en de weg eens mans bij een maagd.
20 Alzo is de weg ener overspelige vrouw; zij eet en wist haar mond, en zegt: Ik heb geen ongerechtigheid gewrocht!
21 Om drie dingen ontroert zich de aarde, ja, om vier, die zij niet dragen kan:
22 Om een knecht, als hij regeert; en een dwaas, als hij van brood verzadigd is;
23 Om een hatelijke vrouw, als zij getrouwd wordt; en een dienstmaagd, als zij erfgenaam is van haar vrouw.
24 Deze vier zijn van de kleinste der aarde; doch dezelve zijn wijs, met wijsheid wel voorzien.
25 De mieren zijn een onsterk volk; evenwel bereiden zij in de zomer haar spijs.
26 De konijnen zijn een machteloos volk; nochtans stellen zij hun huis in den rotssteen.
27 De sprinkhanen hebben geen koning; nochtans gaan zij allen uit, zich verdelende in hopen.
28 De spinnekop grijpt met de handen, en is in de paleizen der koningen.
29 Deze drie maken een goeden tred; ja, vier zijn er, die een goeden gang maken;
30 De oude leeuw geweldig onder de gedierten, die voor niemand zal wederkeren;
31 Een windhond van goede lenden, of een bok; en een koning, die niet tegen te staan is.
32 Zo gij dwaselijk gehandeld hebt, met u te verheffen, en zo gij kwaad bedacht hebt, de hand op den mond!

33 Want de drukking der melk brengt boter voort, en de drukking van den neus brengt bloed voort,
en de drukking des toorns brengt twist voort.

Dit en het volgende hoofdstuk vormen een aanhangsel van Salomo's Spreuken, maar beide worden uitdrukkelijk in het eerste vers van beide, "Profetiën" genoemd, waaruit blijkt dat de schrijvers, wie zij ook geweest mogen zijn door de Geest Gods gedreven werden. Dit hoofdstuk werd geschreven door iemand, die de naam draagt van AGUR BEN JAKE. Van welke stam hij was, of wanneer hij leefde, wordt ons niet meegedeeld, wat hij schreef ingegeven zijnde door de Heiligen Geest, is hier geregistreerd. Wij hebben hier:

I. Zijn geloofsbelijdenis vers 1-6.

II. Zijn gebed, vers 7-9.

III. Een waarschuwing tegen onrecht doen aan dienstknechten vers 10.

IV.Vier boze geslachten, vers 11-14..

V.Vier onverzadelijke dingen, vers 15, 16, waarbij gevoegd is een ernstige waarschuwing aan ongehoorzame kinderen, van vers 17.

VI. Vier ondoorgrondelijke dingen, vers 18-20,

VII. Vier ondraaglijke dingen, vers 21-23.

VIII. Vier kleine, doch wijze dingen, vers 24-28.

IX. Vier statige dingen, vers 29-33.

Spreuken 30:1-6

Sommigen denken dat Agur niet de naam was van deze schrijver, maar zijn hoedanigheid, hij was een verzamelaar, dat is de betekenis van het woord, iemand, die niet zelf de dingen schreef of opstelde, maar de wijze gezegden en opmerkingen van anderen bijeenbracht, en uittreksels maakte van de geschriften van anderen, hetgeen, naar sommigen denken, de reden is, waarom hij zegt, vers 3 *"ik heb zelf geen wijsheid geleerd, maar was een afschrijver, of amanuensis van andere wijze en geleerde mannen.*" Wij moeten onze talenten niet begraven, al hebben wij er maar één, maar naar wij gave ontvangen hebben, haar alzo bedienen, al is het maar om bijeen te vergaderen wat anderen geschreven hebben. Doch wij veronderstellen dat het veeleer zijn naam was, die toen ongetwijfeld wel bekend was, hoewel hij niet elders in de Schrift wordt genoemd.

Ithiel en Uchal worden vermeld, (in de Statenvertaling) hetzij:

1. *Als de namen van zijn leerlingen, die hij onderwees*, of die hem raadpleegden als een orakel, daar zij hoge gedachten koesterden van zijn wijsheid en godsvrucht. Waarschijnlijk schreven zij op wat hij dicteerde, zoals Baruch schreef uit de mond van Jeremia, en is het door hen bewaard gebleven, en zij waren bereid te getuigen dat het zijn woorden waren, want zij werden tot hen gesproken, zij waren twee betuigen ervan. Of

2. Als het onderwerp van zijn rede. Ithiel betekent: God met mij, de persoonlijke toepassing van Immanuel, God met ons. Het Woord noemt Hem God met ons het geloof eigent zich dit toe en noemt Hem: God met mij, die mij liefgehad heeft en zichzelf voor mij overgegeven heeft, en tot wiens gemeenschap ik ben toegelaten." Uchal betekent de Machtige, want het is op een Machtige, dat hulp gelegd is voor ons. Vele goede Schriftverklaarders passen dit daarom toe op de Messias, want van Hem getuigen alle profetieën, en waarom dan ook niet deze? Het is wat Agur sprak betreffende Ithiel, (dat is de naam, waarop de nadruk gelegd wordt) en Uchal, de machtige, of sterke God met ons, Jesaja 9:5, Jesaja 7:14. Drie dingen heeft de profeet hier op het oog.

I. Zichzelf te vernederen of te verkleinen. Voor hij belijdenis doet van zijn geloof, doet hij belijdenis van zijn dwaasheid, van de zwakheid en het gebrekkige van het verstand, waardoor het nodig wordt dat wij geleid en geregeerd worden door het geloof. Eer hij spreekt van de Zaligmaker, spreekt hij van zichzelf als behoefte hebbende aan een Zaligmaker, en als zonder Hem niets zijnde, wij moeten uit onszelf uitgaan eer wij ingaan tot Jezus Christus.

1. Hij spreekt van zichzelf als een gerechtigheid nodig hebbende, en als dwaselijk zeer dwaselijk gedaan hebbende. Als hij nadenkt over zichzelf, erkent hij: "Voorwaar, ik ben onvernuftiger dan iemand". Een ieder mens is onvernuftig geworden, Jeremia 10:14. Maar die zijn eigen hart kent, weet zoveel meer kwaad van zichzelf dan van iemand anders, dat hij uitroept: "Voorwaar, ik moet wel denken, dat ik onvernuftiger ben dan iemand, voorzeker, niemand heeft zo’n bedorven, bedrieglijk hart als ik, ik heb gehandeld als iemand, die het verstand niet heeft van Adam als één, die ellendig ontaard is van de kennis en gerechtigheid, waarin de mens in de beginne geschapen was, ja ik heb het gewone mensenverstand niet, want anders zou ik niet gedaan hebben zoals ik gedaan heb." Toen anderen zich wendden tot Agur als wijzer dan de meesten, erkent hij onvernuftiger, dwazer, te zijn dan iemand. Welke hoge gedachten anderen van ons koesteren, ons betaamt het zeer gering over onszelf te denken.

2. Hij spreekt van zichzelf als een openbaring behoevende, om hem in de wegen van de waarheid en van de wijsheid te leiden. *Hij erkent*, vers 3, *ik heb geen wijsheid geleerd door enigerlei kracht van mijzelf, de diepte ervan kan door mijn paslood niet worden gepeild*, ook ken ik de wetenschap niet van de heiligen, van de engelen, of die van onze eerste ouders in de staat van de onschuld, noch van de heilige dingen Gods, Ik kan er geen inzicht in krijgen, noch er mij een oordeel over vormen, meer of verder dan het Gode behaagt, ze mij bekend te maken." De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die van de Geest van God zijn, de natuurlijke vermogens kunnen ze niet vatten of verstaan. Sommigen veronderstellen dat aan Agur gevraagd was, zoals vanouds aan het orakel van Apollo: Wie was de witste mens? Het antwoord is: Die zich bewast is van zijn onwetendheid, inzonderheid omtrent Goddelijke dingen. Al wat ik weet is dat ik niets weet.

II. *Jezus Christus te verhogen en in Hem de Vader*, vers 4. *Wie is ten hemel opgeklommen*, enz.

1. Sommigen verstaan dit van God en van Zijn werken, die beide weergaloos en ondoorgrondelijk zijn. Hij daagt geheel het mensdom uit om een bericht te geven van de hemel boven, van de winden, de wateren, de aarde: "Wie kan zeggen, dat hij opgeklommen is ten hemel om de hemelbollen in ogenschouw te nemen, en toen is neergedaald om er een beschrijving van te geven? Wie kan voorgeven over de winden te hebben geboden, die in zijn vuisten te hebben verzameld, die bestuurd te hebben zoals God ze bestuurt, of de golven van de zee in een kleed te hebben gebonden? Wie heeft alle de einden van de aarde gesteld? Wie kan de sterkte beschrijven van haar fundamenten, of de uitgestrektheid van haar grenzen? Zeg mij, hoe is de naam van de man, die het kan ondernemen om met God te wedijveren, of die van Zijn geheime raad is, of, indien deze gestorven is, hoe is de naam van hem, aan wie hij dit grote geheim heeft nagelaten?"

2. Anderen verstaan het Christus, van Ithiel en Uchal, de Zoon van God, want het is de naam van de zoon, zowel als die van de Vader, naar welke hier gevraagd wordt, en met wie zich te vergelijken iedereen wordt getart. Wij moeten thans Christus verhogen als één die geopenbaard is, toen hebben zij Hem verheerlijkt als één, die verborgen is, als één, van wie zij iets gehoord hadden, maar van wie zij slechts een duister en gebrekkig denkbeeld hadden. Wij hebben met onze oren Zijn gerucht gehoord, maar kunnen Hem niet beschrijven, Job 28:22, voorzeker, het is God, die de wind in Zijn vuist verzameld heeft, en de wateren in een kleed heeft gebonden, maar hoe is Zijn naam? Die is: Ik ben die Ik ben, Exodus 3:14, een naam, die aangebeden moet worden. Hoe is de naam van Zijn Zoon, door wie Hij al deze dingen doet? De Oud-Testamentische heiligen verwachtten de Messias als de Zoon des Gezegenden, en hier wordt van Hem gesproken als van een persoon, onderscheiden van de Vader, maar Zijn naam is nog verborgen. De grote Verlosser kan in de heerlijkheid van Zijn voorzienigheid en genade noch geëvenaard noch ten volle ontdekt worden.

A. De heerlijkheid van het rijk van Zijn genade is ondoorgrondelijk en ongeëvenaard, want wie buiten Hem is ten hemel opgeklommen en daarvan nedergedaald? Wie buiten Hem is volkomen bekend met beide werelden, en heeft zelf met beide een vrije gemeenschap, en is derhalve geschikt om een gemeenschap tussen ze te vestigen als Middelaar, zoals Jakobs ladder? Hij was in de hemel in de schoot van de Vader, Johannes 1:1, 18, vandaar is Hij nedergedaald om onze natuur aan te nemen, en nooit was er zo’n verwaardiging, zo’n nederbuigende goedheid! In die natuur is Hij wederom opgeklommen, Efeziers 4:9, om de beloofde heerlijkheid van Zijn verhoogde staat te ontvangen, wie buiten Hem heeft dit gedaan? Romeinen 10:6.

B. Even ondoorgrondelijk en weergaloos is de heerlijkheid van het rijk van Zijn voorzienigheid. Hij, die hemel en aarde met elkaar verzoent was de Schepper van beide, en Hij regeert en beschikt over alles. Hij specificeert in Zijn regering de drie lagere elementen van lucht, water en aarde.

a. De bewegingen van de lucht worden door Hem bestuurd. Satan geeft voor de overste te zijn van de macht van de lucht, maar zelfs daar heeft Christus alle macht. Hij bestrafte de winden, en zij gehoorzaamden Hem.

b. De perken van het water zijn door Hem gesteld, Hij bindt de wateren als in een kleed, tot hiertoe zullen zij komen en niet verder, Job 38:11.

c. De fundamenten van de aarde zijn door Hem bevestigd, Hij heeft haar in de beginne gegrond, nog onderhoudt Hij haar. Indien Christus niet tussenbeiden ware getreden, de fundamenten van de aarde zouden weggezonken zijn onder de last van de vloek over het aardrijk om de zonde van de mens. Wie en wat is de machtige, die dit alles doet? Wij kunnen tot de volmaaktheid toe God niet vinden, noch de Zoon van God. O diepte van deze kennis!

III. *Ons te verzekeren van de waarheid van het Woord Gods*, en het ons aan te bevelen, vers 5, 6. Agurs leerlingen verwachten door hem onderwezen te worden in de dingen Gods. "Helaas," zegt hij, "ik kan het niet op mij nemen u te onderwijzen, gaat tot het Woord van God, ziet wat Hij daarin van zichzelf geopenbaard heeft, van zichzelf, van Zijn bedoeling en van Zijn wil, gij behoeft niets meer te weten dan hetgeen dit u leren zal, en daarop kunt gij betrouwen, daar het vast en genoegzaam is. Alle rede Gods is doorlouterd, er is niet het minste bijmengsel in van leugen en bederf." De woorden van de mensen moeten gehoord en gelezen worden met achterdocht, maar er is niet de minste grond om enig gebrek te vermoeden in het Woord van God, het is als zilver, gezuiverd zeven maal, Psalm 12:7 zonder het minste schuim of alliage, Uw woord is zeer gelouterd, Psalm 119-140.

1. Het is vast, en daarom moeten wij erop vertrouwen en er onze ziel op wagen. God in Zijn woord, God in Zijn belofte, is een schild een gewisse bescherming, voor allen, die zich onder Zijn bescherming stellen en hun vertrouwen in Hem stellen. Het Woord van God, toepast door het geloof, zal ons temidden van de grootste gevaren gerust maken, Psalm 46:2, 3.

2. Het is genoegzaam, en daarom moeten wij er niets aan toevoegen, vers 6. *Doe niet tot Zijn woorden, omdat zij doorlouterd en volmaakt zijn*. Hiermede wordt verboden om iets, wat het ook zij, op te werpen, niet alleen in tegenspraak met het Woord van God, maar ook in gelijkstelling er aan, al is het ook onder het schoonschijnende voorwendsel van het te verklaren, als die verklaring aanspraak maakt op gelijk gezag er mede, dan is dit een toevoegen aan Zijn woorden, dat ze niet alleen smaadt als ongenoegzaam, maar de deur opent voor allerlei dwaling en verminking van het woord, want als die een ongerijmdheid wordt toegegeven, dat het woord van een mens, of van een gezelschap van mensen, met hetzelfde geloof en dezelfde eerbied aangenomen moet worden als het Woord van God, dan zullen duizend andere volgen. Wij moeten tevreden zijn met hetgeen God geschikt geoordeeld heeft ons van Zijn wil en bedoeling bekend te maken, en niet begeren wijs te zijn boven hetgeen geschreven is, want,

a. God zal er toornig over zijn als over een grievende belediging, Hij zal u bestraffen, zal met u afrekenen als met een verrader van Zijn kroon en waardigheid, en u onder het zware oordeel brengen van hen, die aan Zijn Woord toedoen, of er van afdoen, Deuteronomium 4:2, 12:32. Wij zullen in eindeloze vergissingen komen, "gij zult leugenachtig bevonden worden, een bederver van het woord van de waarheid, een verspreider van ketterijen, en schuldig zijn aan de ergste vervalsing, daar gij het grootzegel des hemels namaakt, een goddelijke zending en ingeving voorwendt, terwijl het alles bedrog is. De mensen kunnen op die wijze bedrogen worden, maar God laat zich niet bespotten.

Spreuken 30:7-9

Na Agurs belijdenis van zonde en van zijn geloof, volgt nu zijn gebed, waarin wij kunnen opmerken:

I. De inleiding tot zijn gebed: *twee dingen heb ik van U begeerd,* o God, dat is: heb ik van U verzocht. Eer wij ons tot bidden begeven, is het goed om te bedenken wat we nodig hebben, wat het is, waar wij God om vragen. Wat eist onze toestand? Wat is het, dat ons hart begeert? Wat willen wij, dat God voor ons doen zal? Opdat wij niet behoeven te zoeken naar ons verzoek en onze bede, als wij ze moeten voordragen. Hij bidt: onthoud ze me niet eer ik sterf. Als wij bidden behoren wij aan sterven te denken, en dienovereenkomstig te bidden: "Heer, schenk mij vergiffenis en genade, eer ik sterf, eer ik van hier ga en niet meer ben, want indien ik niet vernieuwd en geheiligd word eer ik sterf dan zal het daarna niet meer geschieden, als ik niet overmag in het gebed eer ik sterf, dan zal geen gebed daarna overmogen, neen, geen *Heer! Heer!* Er is niets van deze wijsheid of werking in het graf. Onthoud mij Uw genade niet, want als Gij dat doet, dan sterf ik, indien Gij U van mij stil houdt, dan ben ik als die in de kuil nederdalen, Psalm 28:1. Onthoud het mij niet eer ik sterf, laat mij, zo lang als ik in het land van de levenden ben, onder de leiding blijven van Uw genade en goede voorzienigheid."

II. Het gebed zelf, de twee dingen, die hij begeerde: genoegzame genade en het brood zijns bescheiden deels.

1. Genoegzame genade voor zijn ziel: *"doe ijdelheid en leugentaal ver van mij,* verlos mij van zonde, van alle verdorven beginselen, praktijken en neigingen, van dwaling en vergissing, die op de bodem zijn van iedere zonde, van de liefde tot de wereld en de dingen van de wereld, die allen *ijdelheid zijn en een leugen."* Sommigen verstaan het als een gebed om vergeving van zonde, want als God de zonde vergeeft, dan neemt Hij haar weg. Of liever: het is een gebed van dezelfde strekking als: "Leid ons niet in verzoeking." Niets is schadelijker voor ons dan zonde, en daarom is er niets, waartegen wij ernstiger moeten bidden, dan dat wij geen kwaad zullen doen.

2. Geschikt voedsel voor zijn lichaam. Gebeden hebbende om de werking van de goddelijke genade, bidt hij nu om de gunst van de goddelijke voorzienigheid, maar een gunst, die ook zijn ziel ten goede komt, doch haar niet tot nadeel strekt.

A. Hij bidt dat hij als wijze gave van God een genoegzaam deel moge ontvangen van het goede van dit leven. *"Voed mij met het brood mijns bescheiden deels,* het brood, dat Gij voor mij goedvindt." Ten opzichte van alle gaven van de goddelijke voorzienigheid moeten wij het aan de goddelijke wijsheid overlaten welk deel ervan we zullen ontvangen. Of, "het brood, dat geschikt voor mij is als een man, het hoofd van een gezin, overeenkomt met mijn rang en stand in de wereld " Want, naar de mens is, zo is ook zijn behoefte en zijn bescheiden deel. Onze Heiland schijnt hier het oog op te hebben, als Hij ons leert bidden: "Geef ons heden ons dagelijks brood, " zoals dit woord hier schijnt te verwijzen naar Jakobs gelofte, waarbij hij naar niets meer verlangde dan naar "brood om te eten en kleren om aan te trekken." Het brood onzes bescheiden deels, daar moeten wij tevreden mee wezen, al hebben wij geen lekkernijen geen keur van uitgezochte spijzen, geen overtolligheden, hetgeen nodig is, al hebben wij dan ook geen weelde, geen versierselen, daar kunnen wij in het geloof om bidden en op God voor vertrouwen.

B. Hij bidt om bewaard te blijven voor iedere levenstoestand, die een verzoeking voor hem zou zijn.

a. Hij bidt tegen de uitersten van overvloed en van gebrek, armoede of rijkdom geef mij niet. Hiermede wil hij God niets voorschrijven, Hem niet leren in welke staat en toestand Hij hem moet plaatsen ook bidt hij niet in volstrekten zin tegen armoede en rijkdom, alsof deze op zichzelf iets kwaads waren, want door Gods genade kunnen beide geheiligd worden en een middel tot goed voor ons wezen, maar:

Ten eerste wil hij de waardering uitdrukken van wijze en godvruchtige mensen voor een middelmatige levenstoestand, en begeert hij, met onderworpenheid aan de wil van God, dat dit zijn toestand zal wezen, noch grote eer, noch grote minachting. Wij moeten leren ons in beide toestanden te schikken, zoals Paulus, Filipp. 4:12, maar wensen om liever tussen die beide in te wezen.

Ten tweede. Hiermede geeft hij een heilige vrees voor zichzelf te kennen, namelijk dat hij het hoofd niet zou kunnen bieden aan de verzoeking, hetzij van een staat van armoede en gebrek of van een staat van grote voorspoed en welvaart. Anderen kunnen in de een en in de anderen toestand vasthouden aan hun oprechtheid, maar hij is bevreesd voor beide, en daarom leert de genade hem te bidden tegen rijkdom, zoals de natuur hem leert bidden tegen armoede, maar de wil van de Heer geschiede.

b. Hij geeft een Godvruchtige reden op voor zijn gebed, vers 9. Hij zegt niet: "*Opdat ik niet als ik rijk ben,* overstelpt word van zorgen, en benijd word door mijn naburen, of verslonden word door een heerleger van dienstboden, " of, *"opdat ik niet arm zij,* en vertreden word, en gedwongen om hard te werken, en een hard leven te leiden, " maar, *opdat ik rijk zijnde* niet zondige, of *arm zijnde* niet zondige." Zonde is hetgeen waarvoor een godvruchtige bevreesd is in iedere toestand, Nehemia 6:13, "opdat ik zou vrezen en alzo doen en zondigen.

Ten eerste. Hij vreest de verzoeking van een staat van voorspoed, en daarom bidt hij die af, opdat ik zat zijnde, U dan niet verloochene (zoals Jeshurun vet werd en achteruitsloeg, en God liet varen, die hem gemaakt had, Deuteronomium 32:15) en zegt, zoals Farao in zijn hoogmoed: "Wie is de Heer, wiens stem ik gehoorzamen zou?" Voorspoed maakt de mensen hoogmoedig maakt dat zij God vergeten alsof zij Hem niet nodig hadden, en dus onder geen verplichting jegens hem stonden. "Wat kan de Almachtige voor hen doen?" Job 22, 17. En daarom willen zij ook niets doen voor Hem. Zelfs godvruchtige mensen zijn bang voor de ergste zonden, zo bedrieglijk denken zij dat hun hart is, en zij weten dat het grootste gewin van de wereld niet opweegt tegen de geringste schuld.

Ten tweede. Hij vreest de verzoekingen van een staat van armoede, en om die reden, en geen andere, bidt hij hem af, "of dat ik verarmd zijnde, dan niet stele." Armoede is een sterke verzoeking tot oneerlijkheid, waardoor velen overwonnen worden, die allicht denken dat hun armoede een verontschuldiging is voor hun stelen, maar voor Gods rechterstoel zal die verontschuldiging niet worden aangenomen, evenmin als het voor de rechtbank van de mensen zal baten om te zeggen: "ik stal omdat ik arm was." Maar toch als *iemand steelt om zijn ziel te vullen,* dewijl hij honger heeft, dan is het *een geval om medelijden te hebben,* Hoofdst. 6:30 en waartoe zij zelfs, die wel enige beginselen van eerlijkheid hebben, komen kunnen. Merk echter op waarom Agur dit vreest: niet omdat hij er zich door in gevaar brengt, "opdat ik niet stele en er voor in de gevangenis kom, er

voor gehangen word of er als slaaf om verkocht word, zoals met de dieven geschiedde onder de Joden, als zij te arm waren om het gestotene te vergoeden, maar opdat ik er God niet door onteer: *opdat ik niet stele en de naam van mijn God ijdel gebruik,* oneer aandoe aan mijn belijdenis van de godsdienst door praktijken, die er mee in strijd zijn." Of, "opdat ik niet stele, en als ik ervan beschuldig word een valse eed doe." Hij vreest de ene zonde, omdat zij een andere na zich sleept want de weg van de zonde loopt bergafwaarts.

Merk op: hij noemt God *zijn* God, en hij is bevreesd om iets te doen, dat Hem beledigt vanwege de betrekking waarin hij tot Hem staat.

Spreuken 30:10-14

1. Hier is een waarschuwing om andere dienstboden geen onrecht te doen, evenmin als aan onze eigene, en geen kwaad te stichten tussen hen en hun meesters, want dat is een slecht werk, en zal iemand gehaat maken, vers 10. Bedenk:

a. Dat het een onrecht is aan de dienstknecht, wiens toestand van armoede hem tot een voorwerp maakt van medelijden, en dus is het wreed om aan de beproefde nog beproeving toe te voegen. Schaad een dienstknecht niet met uw tong, zegt de kanttekening, want het toont een lage gemoedsaard om iemand in het verborgen te slaan met de gesel van de tong, inzonderheid een dienstknecht, die niet tegen ons opgewassen is, en die wij veeleer moesten beschermen als zijn meester te streng met hem is, dan die nog meer tegen hem op te zetten.

b. Dat het misschien uzelf schaden kan. Als een dienstknecht aldus geprikkeld wordt, tot toorn wordt verwekt, zal hij u misschien vloeken, u beschuldigen en u in moeilijkheid brengen, u een slecht woord toevoegen, uw goede naam schenden. Of hij kan zich tegen u op God beroepen, en Zijn toorn over u inroepen, die de beschermer is van de verdrukte onschuld.

2. Een bericht bij gelegenheid van deze waarschuwing van enige goddeloze geslachten van mensen, die terecht een gruwel zijn voor allen, die deugdzaam en vroom zijn.

A. Dezulken, die beledigend zijn voor hun ouders, hun scheldwoorden geven, hun kwaad toewensen en hen werkelijk benadelen. Er is een geslacht van de zodanigen, jongelieden van zo'n slecht karakter vergezellen zich meestal met elkaar, en hitsen elkaar op tegen hun ouders, het is een adderengebroedsel, zij vloeken of hun natuurlijke ouders, of hun magistraten, of hun leraren, omdat zij het juk niet willen dragen. En diegenen zijn na aan hen verwant, die, hoewel nog niet tot die laagheid gekomen om hun ouders te vloeken, hen echter niet zegenen, hun geen goed woord kunnen geven, niet voor hen willen bidden.

B Dezulken, die verwaand zijn, en onder een vertoon van heiligheid zeer veel heersende goddeloosheid verbergen voor anderen, en misschien ook voor zichzelf, vers 12. Zij zijn *rein in hun eigen ogen,* alsof zij in alle opzichten waren wat zij behoorden te zijn. Zij koesteren een zeer goede mening van zichzelf, van hun aard en karakter, zij zijn niet alleen rechtvaardig, maar *rijk en verrijkt,* Openbaring 3:17 terwijl zij toch niet gewassen zijn van hun drek, de vuilheid van hun hart, dat zij voorgeven hun beste deel te zien. Het kan wezen dat ze met bezemen gekeerd en versierd zijn, maar zij zijn niet gewassen, niet geheiligd, zoals de Farizeen, die van binnen vol van onreinheid waren, Mattheus 23:25, 26.

C. Dezulken, die hoogmoedig en minachtend zijn voor allen, die hen omringen, vers 13. Hij spreekt van hen met verbazing over hun ondraaglijke hoogmoed en onbeschaamdheid o, hoe hoog zijn hun ogen! Met welk een minachting zien zij neer op hun naasten, alsof deze niet waardig waren om bij de honden van hun kudde gesteld te worden. Op welk een afstand verwachten zij dat iedereen zich van hen houden zal, en als zij op zichzelf zien, hoe trots en snoevend treden zij daarhenen als de pauw, zich inbeeldende dat zij zich groot en doorluchtig maken, terwijl zij in werkelijkheid zich bespottelijk maken. Er is een geslacht van de zodanigen, op hetwelk Hij, die de hoogmoedigen wederstaat, verachting zal uitstorten.

D. Dezulken, die wreed zijn voor de armen en voor allen die in hun macht zijn, vers 14. *Hun tanden zijn van ijzer en staal, zwaarden en messen,* werktuigen van wreedheid, waarmee zij met het grootste genoegen de ellendigen en nooddruftiger verteren, even gulzig als hongerige lieden hun spijzen snijden en opeten. God heeft het zo beschikt en verordineerd, dat *de armen altijd met ons zijn,* dat zij *nimmer zullen ophouden uit het midden des lands maar* er zijn van de zodanigen, die, omdat zij het haten hun te hulp te komen, hen van de aarde zouden willen verdelgen, inzonderheid Gods armen. Sommigen verstaan het van hen, die anderen wonden en in het verderf storten door lasteren valse beschuldigingen, en een ongunstig oordeel over hun eeuwige staat, hun tong, en ook hun tanden (die ook spraakorganen zijn). zijn als zwaarden en messen, Psalm 57:5.

Spreuken 30:15-17

Hij had tevoren. gesproken van hen, die de armen verteren, vers 14, en van hen had hij het laatst gesproken, als van de slechtste van de vier geslachten, die daar vermeld worden, nu spreekt hij hier van hun onverzadelijkheid in dit te doen. De gemoedsgesteldheid, die hen er toe drijft, bestaat uit wreedheid en hebzucht deze zijn *twee dochters* van de *bloedzuiger,* het echte kroost ervan, die nog altijd roepen: *"Geef, geef,* geef meer bloed, geef meer geld", want de bloedgierigen zijn nog bloeddorstig, dronken zijnde van bloed, voegen zij dorst toe aan hun dronkenschap, en zullen haar nog zoeken. Ook zij, die het geld liefhebben zullen nooit van geld verzadigd zijn. En terwijl zij aldus uit deze twee beginselen de armen verteren, zijn zij zelf voortdurend in onrust, zoals Davids vijanden, Psalm 59:15, 16.

1. Ter nadere verklaring hiervan specificeert hij vier andere dingen, die onverzadelijk zijn, bij welke deze verteerders of verslinders vergeleken worden, en die niet zeggen: *Het is genoeg,* of, *Het is rijkdom*. Zij, die altijd begeren, zijn nooit rijk. Deze vier dingen nu, die altijd om meer roepen, zijn:

a. Het graf, waarin menigten vallen, en waarin altijd nog meer vallen, en het verzwelgt hen allen, en geeft er geen van terug. *De hel en het verderf worden niet verzadigd,* Hoofdst. 27:20. Als het onze beurt wordt, zullen wij het graf gereed voor ons vinden, Job 17:1.

b. *De gesloten baarmoeder,* die ongeduldig is onder haar beproeving van onvruchtbaar te zijn, en evenals Rachel roept zij: *Geef mij kinderen.*

c. *De aarde, die van water niet verzadigd wordt* in tijd van droogte inzonderheid in warme landen die de regen nog indringt, die in grote overvloed op haar valt, maar binnen korte tijd vraagt zij om meer.

d. *Het vuur* dat als het zeer veel brandstof verteerd heeft, nog altijd de ontvlambare stoffen blijft verslinden, die erin geworpen worden. Even onverzadelijk zijn de verdorven begeerten van de zondaren, en zo weinig voldoening smaken zij in de vervulling ervan.

2. Hij voegt er een ontzettende bedreiging bij voor de ongehoorzame kinderen, vers 17, ter waarschuwing aan het eerste van deze vier boze geslachten, het geslacht, dat zijn ouders vloekt, vers 11, en hier toont hij aan:

A. Wie tot dit geslacht behoren, niet alleen zij, die hun ouders vloeken in drift en hartstocht, maar:

a. Zij, die hen bespotten, al is het dan ook maar met een minachtend oog, met verachting op hen neerziende vanwege hun lichaamsgebreken, of hen zuur en wrevelig aanziende als zij hen onderwijzen, of hun iets gebieden, ongeduldig zijnde onder hun bestraffing, en toornig op hen. God neemt kennis van de wijze waarop kinderen op hun ouders zien, en zal met hen afrekenen voor de glurende blik en het boze oog, zowel als voor de boze taal die tot hen gesproken wordt.

b. Die het verachten hen te gehoorzamen, die het beneden zich achten om onderdanig te zijn aan hun ouders, inzonderheid aan de moeder, het verachten, om door haar bestuurd en in bedwang te

worden gehouden, en zo moet zij, die hen met smart gebaard heeft, met nog grotere smart hun reden verdragen.

B. Wat hun oordeel zal wezen. Zij, die hun ouders onteren, zullen als gedenktekenen gesteld worden van Gods wraak, zij zullen als het ware in ketenen worden opgehangen, opdat de roofvogels hun de ogen zullen uitpikken, die ogen, waarmee zij hun goede ouders zo minachtend hebben aangezien. De dode lichamen van boosdoeners mochten niet de hele nacht blijven hangen maar reeds voor het invallen van de nacht zullen de raven hun de ogen uitgepikt hebben. Als de mensen de ongehoorzame kinderen niet straffen, zal God het doen, hun de grootste smaadheid aandoen, die zich hoogmoedig gedragen jegens hun ouders. Velen, die tot een schandelijk einde zijn gekomen, hebben bekend dat het goddeloze leven, dat hen er toe gebracht heeft, begon met het verachten van het gezag hunner ouders.

Spreuken 30:18-23

Hier wordt gesproken van vier ondoorgrondelijke dingen, die *te wonderlijk* zijn om ten volle gekend te worden.

I. De eerste drie zijn natuurlijke dingen en worden slechts bedoeld als vergelijkingen ter opheldering van het laatste. Wij kunnen het spoor niet nagaan:

a. *Van een arend in de lucht,* waarheen hij gevlogen is kan niet ontdekt worden hetzij door voetstappen, of door de reuk, zoals men op de grond de weg van een dier kan ontdekken, evenmin kunnen wij de snelheid bepalen van zijn vlucht, hoe spoedig hij buiten ons gezicht is.

b. *Een slang op een rotssteen.* De weg van een slang in het zand kunnen wij vinden door het spoor dat hij nalaat, maar niet van een slang op een harde rotssteen, ook kunnen wij niet beschrijven hoe een slang zonder voeten in weinig tijde naar de top van een rots kan kruipen.

c.Een schip in de golven van de zee.] "De leviathan verlicht wel het pad achter hem, men zou de afgrond voor grijsheid houden", Job 41:23, maar een schip laat geen spoor achter zich, en soms wordt het zo heen en weer geslingerd op de golven, dat men er zich over verbaast hoe het nog behouden kan blijven en ter plaatse van zijn bestemming aan kan komen. Het rijk van de natuur is vol van wonderen, van wonderbare dingen, die God doet, die men niet doorzoeken kan.

2. Het vierde is een verborgenheid van ongerechtigheid, onbegrijpelijker en onverklaarbaarder dan die allen, deze bedriegelijkheid behoort tot de diepten van Satan, deze arglistigheid van het hart, die niemand kan kennen, Jeremia 17:9. Het is tweeledig.

A. De gevloekte kunstenarijen, waarmee een minne overspeler een maagd verleidt, haar overhaalt om aan zijn goddeloze en afschuwelijke lusten te voldoen. Daarover heeft een loszinnig dichter voor lang een geheel boek geschreven: "De acte amandi van de kunst van de liefde." Door welk voorwenden en betuigen van liefde en al haar machtige bekoringen, beloften van huwelijk, verzekeringen van geheimhouding en beloning, is menige onvoorzichtige maagd er niet toe gekomen om haar deugd en eer, haar vrede en haar ziel te verkopen aan een minne verrader, want zodanig zijn alle zondige lusten in het rijk van de liefde. Hoe behendiger de verzoeking wordt ingekleed, hoe waakzamer en vastberadener ieder rein hart er tegen moet wezen.

B. De gevloekte kunstenarijen, die een minne overspeelster aanwendt om haar slechtheid te verbergen, inzonderheid voor haar echtgenoot, van wie zij verraderlijk afwijkt. Zo geheim zijn haar intriges met haar ontuchtige metgezellen, en zo listiglijk bedekt, dat het even onmogelijk is haar te ontdekken *als een arend in de lucht na te speuren*. Naar de gelijkheid van de overtreding van Adam eet zij van de verboden vrucht, en dan wist zij haar mond af opdat het niet gezien zal worden, en met een vermetel, onbeschaamd aangezicht zegt zij: ik heb geen ongerechtigheid gedaan voor de wereld ontkent zij het feit, en is bereid te zweren dat zij nooit de misdaad begaan heeft, waarvan zij verdacht wordt, en even kuis en zedig is als welke andere vrouw ook. Het zijn werken van de duisternis, die zeer zorgvuldig bedekt en verborgen gehouden worden.

b. Voor haar eigen geweten (indien zij er nog een heeft) ontkent zij de schuld, en wil niet erkennen dat deze grote ongerechtigheid een ongerechtigheid is, het is niets anders dan een onschuldig vermaak. Zie Hosea 12:8, 9. Zo is het dat zeer velen hun ziel ten verderve brengen door kwaad goed te noemen, en hun overtuiging tot zwijgen te brengen door een rechtvaardiging van zichzelf.

II. Wordt gesproken van vier dingen, die ondraaglijk zijn, dat is: van vier soorten van personen, die zeer lastig zijn voor de plaats van hun inwoning en de betrekkingen, de omgeving, waarin zij geplaatst zijn- de aarde ontroert zich over hen, en zucht onder hen als onder een last, die zij niet dragen kan, en zij zijn allen tamelijk gelijk aan elkaar.

1. Een knecht, als hij bevorderd, met macht wordt bekleed, die van alle anderen het onbeschaamdst en heerszuchtigst is, getuige Tobia de Ammonietische knecht, Nehemia 2:10.

2. Een dwaas, een dom, ruw, onstuimig men, zal, als hij rijk is geworden en zich aan de genoegens van de tafel tegoed doet, het gehele gezelschap beroeren door zijn buitensporige praat en de beledigingen, die hij aandoet aan hen, die hem omringen.

3. Een kwaadwillige, dwarse vrouw als zij een man krijgt, een vrouw, die zich door haar hoogmoed en haar zuur humeur hatelijk gemaakt heeft, zodat men gedacht zou hebben dat nooit iemand liefde voor haar zou kunnen opvatten, en toch eindelijk trouwt, maar dan maakt die eerbare staat haar nog meer ondraaglijk minachtend en boosaardig dan ooit. Het is te betreuren dat hetgeen een gemoed moest verzachten, juist de tegenovergestelde uitwerking heeft. Als een godvruchtige vrouw gehuwd is, zal zij nog vriendelijker zijn.

4. Een oude dienstmaagd, die haar meesteres door vleien en flikflooien er toe brengt om haar haar bezitting na te laten, of haar zo dierbaar wordt alsof zij haar erfgename was. Zo iemand zal ook ondraaglijk trots en boosaardig zijn, zal hetgeen haar meesteres haar geeft nog veel te weinig vinden, en zich verongelijkt achten indien er nog iets is, dat haar niet wordt nagelaten. Laat hen dus, die door Gods voorzienigheid van een gering begin tot eer en aanzien verhoogd zijn, zorgvuldig waken tegen deze zonde, die hen zeer lichtelijk omringt, hoogmoed, die in hen het meest ondraaglijk en het minst te verontschuldigen is, en laat hen verootmoedigd zijn bij de gedachte aan de rotssteen, waar zij uit gehouwen zijn.

Spreuken 30:24-28

Agur had vier dingen genoemd, die groot schijnen, maar in werkelijkheid verachtelijk zijn, hier noemt hij vier dingen, die klein zijn en toch zeer bewonderenswaardig zijn, groot in miniatuur, waarin hij, zoals bisschop Patrick opmerkt, ons verscheidene goede lessen leert, zoals:

1. Geen lichaamsgrootte te bewonderen, noch schoonheid, noch kracht, de mensen daar niet naar te schatten, er niet te beter om van hen te denken, maar de mensen te beoordelen neer hun wijsheid en hun gedrag, hun vlijt en het behartigen hunner zaken, want dat zijn hoedanigheden, die achting verdienen.

2. De wijsheid en macht te bewonderen van de Schepper in de kleinste en geringste dieren in een mier zo goed als in een olifant.

3. Onszelf te laken, die niet zo goed handelen voor onze eigen belangen als de geringste schepselen handelen voor de hunne.

4. Het zwakke van deze wereld niet te verachten er zijn van dezulken, die klein zijn op de aarde arm in de wereld, van weinig belang geacht worden, maar toch zeer wijs zijn, wijs voor hun ziel en voor een andere wereld, en deze zijn wijs, met wijsheid wel voorzien, wijsgemaakt boven hun naburen, door het bijzondere instinct van de natuur, allen, die wijs zijn tot zaligheid zijn door de genade van God wijs gemaakt. Die welke hij specificeert, zijn:

A. De mieren, kleine, zeer zwakke diertjes, en toch zijn zij zeer vlijtig in het vergaderen van geschikt voedsel, en zij hebben de verwonderlijke schranderheid om het te doen in de zomer, dit is zo sterk een blijk van wijsheid, dat wij van haar kunnen leren om wijs te zijn voor de toekomst, Hoofdst. 6:6. Als de verslindende leeuwen *armoede lijden en hongeren,* hebben de vlijtige mieren overvloed en kennen geen gebrek.

B. De konijnen, of, naar sommigen het liever verstaan, de Arabische muizen, veldmuizen, zwakke, zeer vreesachtige schepselen, die echter zoveel wijsheid hebben dat zij hun huis op de rotssteen bouwenen, waar zij goed beschut zijn, hun zwakheid maakt dat zij hun toevlucht nemen in deze natuurlijke sterkten. Het besef van onze nooddruft en zwakheid moet ons uitdrijven tot Hem, die een rotssteen is, hoger dan wij zijn, om bescherming en steun te vinden, laat ons daar onze woonstede maken.

C. De sprinkhanen, ook deze zijn klein en zij hebben geen koning, zoals de bijen, maar gaan allen uit, zich verdelende in groepen of troepen. Zij worden het grote leger van God genoemd, Joel 2:25, want als het Hem behaagt, monstert en rangschikt Hij ze, en gebruikt ze om oorlog te voeren zoals Hij er strijd door gevoerd heeft met Egypte. Allen bijeenvergaderd gaan zij uit, zo is de lezing van de kanttekening. Het besef van zwakheid moet ons dringen om ons aan elkaar te houden, ten einde elkanders handen te sterken.

D. De spin, een insect, maar een even groot voorbeeld van vlijt in onze huizen, als de mieren het zijn in het veld. Spinnen zijn zeer vernuftig in het weven van haar webben, met een fijnheid en nauwkeurigheid, die door geen kunst geëvenaard kan worden. Zij grijpen met haar handen en

spinnen een fijne draad uit haar eigen ingewanden met zeer grote kunstvaardigheid, en zij bevinden zich niet slechts in de hutten van de armen, maar in de paleizen van de koningen, in weerwil van al de zorg, die genomen wordt om ze uit te roeien. Gods voorzienigheid houdt die soort van schepselen op wondervolle wijze in stand, voor welke de mensen niet slechts niet zorgen, maar tegen welke de hand van iederen mens is om ze te verdelgen. Zij, die acht willen geven op hun werk, en het grijpen met hun handen, zullen in de paleizen van de koningen zijn, vroeg of laat zullen zij bevorderd worden, en er mee voortgaan niettegenstaande de moeilijkheden en ontmoedigingen, die zij ondervinden. Als het ene goed gesponnen web weggevaagd wordt, maakt zij slechts plaats voor een andere.

Spreuken 30:29-33

Hier is:

1. Een opsomming van vier dingen, die majestueus en statig zijn in hun gang, en een groot aanzien hebben.

A. Een leeuw, de koning van de dieren, omdat hij het sterkst is onder de dieren. Onder de dieren is het kracht, die de voorrang geeft, maar het is te betreuren dat het ook zo is onder de mensen, wier wijsheid hun eer is niet hun sterkte en kracht. De leeuw zal niet onteren, zijn tred niet veranderen uit vrees voor enigerlei vervolger, daar hij wel weet dat hij allen te sterk is. Hierin zijn de rechtvaardigen stoutmoedig als leeuwen, dat zij niet omkeren van hun plicht uit vrees voor moeilijkheden, die zij er bij ontmoeten.

B. De windhond, die gegord is in de lenden en geschikt is voor de snelle loop, Of een paard dat niet onvermeld moet blijven onder de schepselen, die een goede gang maken, want die heeft het, inzonderheid als het fraai opgetuigd is.

C. Een bok, die een fraaie gang heeft als hij vooraan gaat en de kudde leidt. Het is de schoonheid van levenshouding van een Christen als hij voorgaat in goede werken, en anderen op de goede weg leidt.

D. Een koning, die men, als hij verschijnt in zijn majesteit aanziet met eerbied en ontzag en dan komen allen overeen dat hij niet tegen te staan is, niemand kan zich met hem vergelijken, niemand kan met hem twisten, wie het doet het is op zijn gevaar. En indien een aards vorst niet te weerstaan is, wee dan hem, die twist met zijn Maker. De bedoeling is dat wij in alle deugdzame handelingen van de leeuw moeten leren kloekmoedigheid te betrachten, en niet om te keren voor een moeilijkheid, die wij op de weg van onze plicht ontmoeten, van de windhond kunnen wij vlugheid en spoed leren, van de bok de zorg voor ons gezin en voor hen, die onder onze hoede geplaatst zijn, en van een koning, om onze kinderen in onderdanigheid te houden met alle stemmigheid, en van hen allen om een goede gang te maken, de treden van onze wandel vast te maken, zodat wij niet alleen veilig maar sierlijk zijn in ons gaan

2. Een vermaning om ten allen tijde in ons humeur te blijven, en als wij geprikkeld en getergd worden op onze hoede te zijn om niet te ver te gaan in onze toorn, inzonderheid als wij met een koning te doen hebben, die niet tegen te staan is, als het een heerser is, of iemand die ver boven ons staat, die beledigd is, de regel blijft altijd dezelfde.

A. Wij moeten ons beteugelen en onze hartstocht bedwingen, en ons schamen als wij terecht van een fout beschuldigd worden, en niet volhouden dat wij onschuldig zijn. Zo wij dwaas gehandeld hebben met ons te verheffen, hetzij in trotse eigenwaan of in gemelijke weerstand tegen hen, die boven ons geplaatst zijn, als wij de wet van onze plaats en onze stand hebben overtreden, dan hebben wij daarin dwaas gehandeld. Zij, die zich groot maken boven anderen of tegen anderen, die hoogmoedig en beledigend zijn, brengen slechts schande over zichzelf en verraden hun eigen zwakheid, ja indien wij slechts kwaad gedacht hebben, als wij ons bewust zijn een boos voornemen

in ons hart gekoesterd te hebben, of dat het ons ingeblazen werd, dan moeten wij onze hand op onze mond leggen.

a. wij moeten ons verootmoedigen voor het verkeerde, dat wij gedaan hebben in het stof liggen voor Gods aangezicht, in droefheid er over, zoals Job gedaan heeft, toen hij berouw had over hetgeen hij dwaas gezegd heeft, Job 39:37, ik leg mijn hand op mijn mond, en zoals de melaatsen, die hun bovenste lip bedekten. Als wij dwaas gehandeld hebben, dan moeten wij daar voor de mensen niet bij blijven, maar door stilzwijgen onze schuld bekennen, dat het beste middel zal wezen om hen, die wij beledigd hebben, te bevredigen.

b. Wij moeten de boze gedachte, die wij opgevat hebben, onderdrukken, zodat zij zich niet uit in boze woorden. Geef aan de boze gedachte geen imprimatur, een verlof om te verschijnen, vergun haar niet om openbaar gemaakt te worden, maar leg uw hand op uw mond, gebruik een heilig geweld op uzelf, als het moet, en leg uzelf het zwijgen op, zoals Christus de boze geesten niet toestond te spreken. Het is slecht om kwaad te denken, veel erger is het om het te spreken, want hierin ligt een toestemming met de boze gedachte opgesloten, en de wil om er anderen mee te besmetten.

B. Wij moeten de hartstochten van anderen niet prikkelen. Sommigen zijn zo tergend in hun woorden en in hun doen, dat zij toorn voortbrengen, zij maken hen, die hen omringen, toornig of zij willen of niet, maken hen driftig, die niet alleen niet tot drift of toorn geneigd zijn, maar er tegen zijn. Dit dwingen tot toorn brengt twist teweeg, en waar deze is, daar is verwarring en alle boze handel. Gelijk het heftige schudden van de room al het goed uit de melk tevoorschijn brengt, en een harde klap op de neus er bloed uit zal doen komen, zo zal het dwingen van de toorn om uit te barsten, lichaam en geest van de mens verteren, en hem beroven van al het goed, dat in hem is. Of wel, zoals met liet karnen van melk, en het bloeden van de neus, datgene zal geschieden door geweld, wat anders niet zou geschieden, zo is het met de geest, die langzamerhand door drift en hartstocht in vlam geraakt, het éne boze woord brengt het andere voort, en dat wederom een derde, het een hartstochtelijke debat levert de stof voor een tweede, en zo gaat het voort, totdat het eindigt in onverzoenlijke veten. Zo laat dan niets gezegd of gedaan worden door geweld, maar laat alles met zachtheid en kalmte geschieden.

HOOFDSTUK 31

1 De woorden van den koning Lemuel; de last, maarmede zijn moeder hem onderwees.
2 Wat, o mijn zoon, en wat, o zoon mijns buiks? ja, wat, o zoon mijner geloften?
3 Geeft aan de vrouwen uw vermogen niet, noch uw wegen, om koningen te verdelgen.
4 Het komt den koningen niet toe, o Lemuel! het komt den koningen niet toe wijn te drinken, en den prinsen, sterken drank te begeren;
5 Opdat hij niet drinke, en het gezette vergete, en de rechtzaak van alle verdrukten verandere.
6 Geeft sterken drank dengene, die verloren gaat, en wijn dengenen, die bitterlijk bedroefd van ziel zijn;
7 Dat hij drinke, en zijn armoede vergete, en zijner moeite niet meer gedenke.
8 Open uw mond voor den stomme, voor de rechtzaak van allen, die omkomen zouden.
9 Open uw mond; oordeel gerechtelijk, en doe den verdrukte en nooddruftige recht.
10 Aleph. Wie zal een deugdelijke huisvrouw vinden? Want haar waardij is verre boven de robijnen.
11 Beth. Het hart haars heren vertrouwt op haar, zodat hem geen goed zal ontbreken.
12 Gimel. Zij doet hem goed en geen kwaad, al de dagen haars levens.
13 Daleth. Zij zoekt wol en vlas, en werkt met lust harer handen.
14 He. Zij is als de schepen eens koopmans; zij doet haar brood van verre komen.
15 Vau. En zij staat op, als het nog nacht is, en geeft haar huis spijze, en haar dienstmaagden het bescheiden deel.
16 Zain. Zij denkt om een akker, en krijgt hem; van de vrucht harer handen plant zij een wijngaard.
17 Cheth. Zij gordt haar lenden met kracht, en zij versterkt haar armen.
18 Teth. Zij smaakt, dat haar koophandel goed is; haar lamp gaat des nachts niet uit.
19 Jod. Zij steekt haar handen uit naar de spil, en haar handpalmen vatten den spinrok.
20 Caph. Zij breidt haar handpalm uit tot den ellendige; en zij steekt haar handen uit tot den nooddruftige.
21 Lamed. Zij vreest voor haar huis niet vanwege de sneeuw; want haar ganse huis is met dubbele klederen gekleed.
22 Mem. Zij maakt voor zich tapijtsieraad; haar kleding is fijn linnen en purper.
23 Nun. Haar man is bekend in de poorten, als hij zit met de oudsten des lands.
24 Samech. Zij maakt fijn lijnwaad en verkoopt het; en zij levert den koopman gordelen.
25 Ain. Sterkte en heerlijkheid zijn haar kleding; en zij lacht over den nakomenden dag.
26 Pe. Zij doet haar mond open met wijsheid; en op haar tong is leer der goeddadigheid.
27 Tsade. Zij beschouwt de gangen van haar huis; en het brood der luiheid eet zij niet.
28 Koph. Haar kinderen staan op, en roemen haar welgelukzalig; ook haar man, en hij prijst haar, zeggende:
29 Resch. Vele dochteren hebben deugdelijke gehandeld; maar gij gaat die allen te boven.
30 Schin. De bevalligheid is bedrog, en de schoonheid ijdelheid; maar een vrouw, die den HEERE vreest, die zal geprezen worden.
31 Thau. Geef haar van de vrucht harer handen, en laat haar werken haar prijzen in de poorten.

Dit hoofdstuk is aan Salomo's Spreuken toegevoegd, omdat het, naar sommigen denken, van dezelfde schrijver is, veronderstellende dat koning Lemuël koning Salomo is, anderen alleen omdat het van dezelfde aard is, hoewel in geschrift nagelaten door een andere auteur, Lemuël genaamd. Hoe dit nu zij, het is een profetie, en daarom ingegeven en bestuurd door God, onder welke ingeving Lemuël zich bevond bij het schrijven ervan, en het brengen ervan in deze vorm, terwijl zijn moeder er hem de stof voor dicteerde. Hier is:

1. Een vermaning aan Lemuël, een jonge vorst, om zich te wachten voor de zonden, waartoe hij verleid zou worden, en de plichten te volbrengen van de plaats, waartoe hij geroepen was, vers 1-9. 11. *De beschrijving van een deugdzame vrouw,* inzonderheid in haar betrekking als huisvrouw en meesteres van een gezin, die Lemuëls moeder opstelde, niet als een lofspraak op haarzelf, hoewel het ongetwijfeld haar welgelijkend portret was, maar, hetzij als onderricht aan haar dochters, zoals de voorafgaande verzen het waren voor haar zoon, of als een besturing voor haar zoon in de keuze van een huisvrouw. *Zij moet kuis en ingetogen zijn, vlijtig en spaarzaam, onderdanig aan haar echtgenoot,* zorgzaam voor haar gezin, bescheiden in haar spreken, verstandig in de opvoeding van haar kinderen, en bovenal nauwgezet in haar plicht jegens God. *Een zodanige zal, als hij haar kan vinden, hem gelukkig maken,* vers 10-31.

Spreuken 31:1-9

De meeste uitleggers zijn van mening dat Lemuël Salomo is. De naam betekent één, die voor God is, of aan God gewild is, en zo komt dit wel genoeg overeen met een eervolle naam die naar Gods bestel aan Salomo gegeven werd, 2 Samuel 12:25, Jedid-Jah, de beminde des Heeren. Men veronderstelt dat Lemuël een mooie, liefkozende naam was, waarmee zijn moeder hem placht te noemen, en hij waardeerde zozeer de genegenheid, die zijn moeder voor hem had dat hij zich niet schaamde om zichzelf bij die naam te noemen, en men is te meer geneigd te denken dat het Salomo is, omdat ons hier gezegd wordt *wat zijn moeder hem leerde*, terwijl hij ons in Hoofdst. 4:4 zegt *wat zijn vader hem leerde*. Maar sommigen denken en die gissing is niet onwaarschijnlijk dat Lemuël een vorst was uit een naburig land, wiens moeder een dochter Israëls was, misschien wel uit het huis van David, en hem deze goede lessen geleerd heeft. Het is de plicht van moeders, zowel als van vaders, om haar kinderen te leren wat goed is, opdat zij het doen, en wat kwaad is, opdat zij het nalaten. Als zij jong en teder zijn, zijn zij het meest onder het oog van de moeder, en dan is zij in de gelegenheid om hun gemoed te vormen, welke zij niet moet laten voorbijgaan. Zelfs koningen moeten onderricht worden de voornaamste van de mensen is minder dan het minste van de ordinanties Gods. Zij, die opgegroeid zijn en tot rijpheid zijn gekomen, moeten dikwijls denken aan en melding maken van het onderricht, dat zij ontvangen hebben toen zij kinderen waren, ter vermaning van henzelf, tot stichting van anderen en tot eer van hen, die de leidslieden hunner jeugd zien geweest.

In dit onderricht nu van deze moeder, van deze koningin-moeder valt op te merken:

I. Haar vermaning aan de jonge vorst, waarmee zij tracht invloed op hem te oefenen, en zijn aandacht opwekt voor hetgeen zij hem gaat zeggen, vers 2. *"Wat, o mijn zoon, wat zal ik tot u zeggen?"* Zij spreekt als één, die overweegt welke raad zij hem zal geven, en de woorden uitkiest om met hem te redeneren, zo bezorgd is zij voor zijn welzijn. Of, wat is dit dat gij doet? Het schijnt een berispende vraag te zijn. Zij bemerkte, toen hij nog jong was, dat hij te veel neiging had voor vrouwen en voor wijn, en daarom vindt zij het nodig hem te bestraffen en rondborstig met hem te zijn. "Wat, o mijn zoon? Is dat het leven, dat gij denkt te leiden? Heb ik u niet beter onderwezen? Ik moet u bestraffen, u scherp bestraffen, en gij moet het goed opnemen, want

1. *Gij stamt van mij af, gij zijt de zoon van mijn buik*, en derhalve komt hetgeen ik zeg van het gezag en de liefde van een ouder, en kan niet verdacht worden uit kwaadwilligheid voort te komen, gij zijt een deel van mijzelf, ik heb u met smart gebaard, en ik verwacht tot beloning of vergelding voor de moeite, die ik aan u besteed heb, en de smart, die ik om u geleden heb, niets anders dan dit: wees wijs en goed, en dan zal ik ruimschoots beloond zijn.

2. "Gij zijt toegewijd aan mijn God, gij zijt de zoon van mijn geloften, de zoon, die ik God bad mij te geven, en beloofde hem te zullen teruggeven aan God, en dit ook gedaan heb" (aldus is Samuël de zoon geweest van Hanna s geloften) "gij zijt de zoon, voor wie ik dikwijls God gebeden heb, om Zijn genade", Psalm 72:1. En zal een kind van zoveel gebeden zich misdragen? Zal ik in al mijn verwachtingen nopens u teleurgesteld worden? Onze kinderen, die door de doop aan God werden toegewijd, voor wie en in wier naam wij een verbond met God hebben gemaakt, kunnen wel de kinderen onzer geloften worden genoemd, en dit kan een goede pleitgrond zijn bij God in ons gebed voor hen en ook tot een goede pleitgrond gemaakt worden bij hen in het onderwijs, dat wij hun

geven wij kunnen hun zeggen dat zij gedoopt zijn de kinderen zijn onzer geloften, en het is hun gevaar zo zij die banden verbreken, onder welke zij in hun kindsheid plechtig gebracht zijn.

II. De waarschuwing, die zij hem geeft tegen deze twee verwoestende zonden: onkuisheid en dronkenschap, die, zo hij er zich in toegaf, hem gewis ten verderve zullen brengen.

1. Tegen onkuisheid, vers 3. *Geef aan de vrouwen de vreemde vrouwen uw vermogen niet*. Hij moet niet week, niet verwijfd wezen, de tijd niet doorbrengen in ijdele gesprekken met de dames, die gebruikt moet worden om kennis te verkrijgen en zaken af te doen, noch het vernuft, dat het vermogen is van de ziel, aanwenden om haar het hof te maken, dat aangewend moest worden voor de regeringszaken. Schuw inzonderheid alle overspel, hoererij en onkuisheid, die de kracht van het lichaam verteren, en er gevaarlijke krankheden in doen ontstaan, geef uw wegen, uw genegenheden, uw gesprekken niet aan hetgeen koningen verderft, dat velen verdorven heeft, en zo'n schok heeft veroorzaakt aan het koninkrijk, zelfs van David, in de zaak van Uria. Laat het lijden van anderen u tot waarschuwing zijn. Het vermindert de waardigheid van de koningen, en maakt hen laag en gering. Zijn zij geschikt om te regeren over anderen, die zelf de slaven zijn van hun eigen lusten? Het maakt hen ongeschikt voor zaken, en vult hun hof met de laagste wellustelingen. Koningen zijn blootgesteld aan verzoekingen van die aard, daar zij alle gelegenheid hebben om hun lusten bot te vieren, en er de onkosten van kunnen betalen, en daarom moeten zij dubbel op hun hoede zijn. Als zij hun volk willen behoeden voor de onreine geest, dan moeten zij zelf toonbeelden van reinheid zijn. Geringere personen kunnen het ook op zichzelf toepassen. Laat niemand zijn vermogen geven aan hetgeen de ziel verderft.

2. Tegen dronkenschap, vers 4, 5. *Hij moet geen wijn drinken, of sterken drank, niet overmatig drinken*. Hij moet nooit neerzitten om te drinken, zoals zij plachten te doen in de dag van hun koning, toen de vorsten hem ziek maakten van flessen wan, Hosea 7:5. Hoe hij ook in verzoeking mocht zijn door de voortreffelijkheid van de wijn, of de bekering van het gezelschap, hij moet zich verloochenen en streng matig zijn, uit aanmerking van:

a. De onbetamelijkheid van dronkenschap in een koning. Al is het ook, dat sommigen het een onthaal vinden, dat in zwang is, het komt de koningen niet toe, o Lemuël, het komt de koningen niet toe om zich die vrijheid te veroorloven, het is een verkleining van hun waardigheid en ontwijdt hun kroon door het hoofd, dat haar draagt, in verwarring te brengen, wat hen tijdelijk de waardigheid van mens doet verliezen, ontneemt hun dan ook de waardigheid van een koning. Zullen wij zeggen: zij zijn goden? Neen, zij zijn erger dan de beesten, die vergaan. Alle christenen zijn onze God gemaakt tot koningen en priesters, en moeten dit op zichzelf toepassen. Het komt de christenen niet toe, het komt de christenen niet toe, overmatig te drinken, zij verlagen zich, als zij het doen, het betaamt de erfgenamen van het koninkrijk niet het betaamt niet aan de geestelijke priesters Leviticus 10:9.

b. De boze gevolgen ervan vers 5, *opdat zij niet drinken, en hun verstand en herinneringsvermogen wegdrinken*, drinken en de wet vergeten door welke zij moeten regeren, en aldus, in plaats van met hun macht goed te doen, er kwaad mee doen, en de rechtzaak aller verdrukten veranderen, hun onrecht doen als zij hun recht moesten doen, zodat zij nog toedoen aan hun verdrukking. Het is een droevige klacht, die gedaan wordt tegen de priesters en profeten, Jesaja 28:7, dat zij dwalen van de wijn en dolen van de sterken drank en de uitwerking is even slecht in

koningen, die, als zij dronken zijn, wel moeten struikelen in hun oordeel. Rechters moeten een helder hoofd hebben, en dat kunnen zij niet hebben, die zich zo dikwijls duizelig maken, en zich aldus onbekwaam maken om over de meest gewone dingen te oordelen.

III. De raad, die zij hem geeft, om goed te doen.

1. Hij moet goeddoen met zijn rijkdom. Grote, vermogende mannen moeten niet denken dat zij hun overvloed hebben, alleen maar om het vlees te verzorgen tot begeerlijkheden, en vrijelijk aan hun aard en neigingen toe te geven, neen, maar opdat zij hen zullen helpen, die in nood en benauwdheid zijn, vers 6, 7. *Gij hebt wijn en sterken drank tot uw beschikking*, in plaats nu van er uzelf kwaad mee te doen, *doe er anderen goed mee*, laat hen ze hebben die ze nodig hebben. Zij, die het kunnen moeten niet slechts brood geven aan de hongerigen en water aan de dorstigen, zij moeten ook sterken drank geven dengenen, die verloren gaaf, door ziekte en pijn, en wijn, aan hen die neerslachtig zijn, die bitter bedroefd van ziel zijn, want hij was verordineerd om de geest te bemoedigen en op te wekken, en het hart vrolijk te maken (hetgeen geschiedt waar er werkelijk behoefte aan is), niet om de geest neer te drukken, hetgeen plaatsheeft waar er geen behoefte aan is. Wij moeten onszelf verloochenen in het bevredigen van de zinnen, ten einde de ellende van anderen te kunnen verlichten, en blij zijn om te zien, dat onze overtolligheden en lekkernijen beter besteed zijn aan hen, voor wie zij een ware weldaad zijn, dan aan onszelf, aan wie zij slechts werkelijk kwaad zouden doen. Last hen, die op het punt zijn van om te komen, matig drinken, en het zal een middel zijn om hun wegzinkende moed weer op te wekken, zodat zij voor het ogenblik hun armoede vergeten) en aan hun moeite niet meer gedenken, en dan zullen zij zoveel beter instaat zijn haar te dragen. De Joden zeggen, dat hierop de gewoonte gegrond was, om aan ter dood veroordeelde gevangenen een verdovende drank te geven, als zij naar de gerechtsplaats gingen, zoals zij die ook aan onze Heiland gegeven hebben. Maar het doel van deze schriftuurplaats is om aan te tonen dat wijn een hartsterking is, en dus gebruikt moet worden uit behoefte, en niet uit weelde alleen door hen, die een hartsterking nodig hebben, zoals Timotheus, aan wie de raad gegeven wordt, om een weinig wijn te gebruiken alleen om terwille van zijn maag, en zijn menigvuldige zwakheden, 1 Timotheus 5:23.

2. Hij moet goeddoen met zijn macht, zijn kennis en invloed, moet met zorg en nauwkeurigheid, kloekmoedigheid en barmhartigheid het recht bedelen, vers 8, 9.

A. Hij moet zelf kennis nemen van de rechtszaken van zijn onderdanen, die in zijn gerechtshoven aanhangig zijn, nagaan wat door zijn rechters en beambten gedaan wordt, ten einde hen te steunen, die hun plicht doen, en die hem veronachtzamen of zich partijdig betonen, uit hun ambt te ontzetten.

B. Hij moet in alle zaken, die voor hem gebracht worden, rechtvaardig oordelen, zonder het aangezicht des mensen te vrezen, onbeschroomd uitspraak doen naar recht en billijkheid. Open uw mond, hetgeen de wijsheid van spreken aanduidt, die vorsten en rechters moeten gebruiken als zij vonnis vellen. Sommigen merken op dat alleen wijze mensen hun mond openen want dwazen houden hun mond altijd open, zij zijn vol van woorden.

C. Hij moet inzonderheid zichzelf beschouwen als de schutsheer van de verdrukte onschuld. De mindere magistraten hadden misschien niet genoeg ijver en tederheid om de verdrukte en nooddruftige recht te doen daarom moet de koning zelf tussenbeiden treden en voorspraak zijn:

a. Voor hen, die onrechtvaardig van halsmisdaden beschuldigd worden, zoals Naboth er van beschuldigd werd, en dus omkomen zouden om de boosaardigheid ter wille te zijn, hetzij van particuliere personen of van partijen. Het is een zaak, voor welke het een koning wel voegt om op te treden, teneinde te verhoeden dat onschuldig bloed wordt vergoten.

b. Voor hen, tegen wie ten onrechte een rechtsgeding aanhangig werd gemaakt om hen van hun recht te beroven, omdat zij arm en nooddruftig zijn, en niet bij machte om het te verdedigen, daar zij te arm zijn om een advocaat te kunnen betalen, ook in zulke gevallen moeten de koningen als advocaten voor de armen optreden. Inzonderheid:

c. Voor de stommen, en die niet voor zichzelf kunnen spreken, hetzij door zwakheid of door vrees, of omdat zij overbluft werden door het gerechtshof. Het is edelmoedig om te spreken voor hen, die niet voor zichzelf kunnen spreken, die afwezig zijn, of geen woorden tot hun beschikking hebben, of te beschroomd zijn. Onze wet bepaalt, dat de rechter als advocaat voor de gevangene moet optreden.

Spreuken 31:10-31

Deze beschrijving van de deugdzame huisvrouw is bestemd om aan te tonen, welke echtgenoten de vrouwen zich moeten betonen en welke vrouwen de mannen zich tot echtgenoten moeten kiezen. *De beschrijving beslaat uit twee en twintig verzen*, van welke ieder *naar volgorde met een letter van het Hebreeuwse alfabet begint*, zoals sommigen van de psalmen, weshalve sommigen denken dat het geen deel uitmaakte van de les, die Lemuëls moeder hem leerde, maar dat het een op zichzelf staand gedicht was, door een andere hand geschreven, en dat misschien onder de vrome Joden algemeen uit het hoofd werd opgezegd en dat het, om dit te vergemakkelijken alfabetisch was opgesteld. Wij hebben er de verkorting van in het Nieuwe Testament, 1 Timotheus 2:9, 10, 1 Petrus 3:1-6, - waar de plicht, voorgeschreven aan huisvrouwen, overeenkomt met deze beschrijving van een goede huisvrouw, en er met goede reden zo'n nadruk op wordt gelegd, daar het er evenveel als wat het ook zij toe bijdraagt om de godsdienst in stand te houden in de gezinnen, en hem als erfdeel te doen overgaan op het nageslacht, dat de moeders wijs en godvruchtig zijn, en van hoeveel belang het is voor de rijkdom en de uitwendige welvaart van een huis, zal iedereen begrijpen. Wie welvarend wil zijn moet een goede, Godvrezende echtgenote hebben. Hier is:

I. Een algemene vraag naar een zodanige, vers 10, waar wij hebben op te merken:

1. *De persoon naar wie gevraagd wordt, en dat is een deugdelijke huisvrouw*, een vrouw van kracht betekent het oorspronkelijke. Hoewel zij het zwakkere vat is, is zij sterk gemaakt door wijsheid en genade, en de vreze Gods, het is hetzelfde woord, dat gebruikt is om de hoedanigheid van goede rechters aan te duiden, Exodus 18:21, dat zij kloeke mannen moeten zijn, bevoegd en bekwaam voor de taak, waartoe zij geroepen worden, Waarachtige mannen, God vrezende. Een deugdelijke vrouw is een kloekmoedige vrouw, die heerst over haar geest, en het gemoed van anderen weet te leiden, één die vroom en vlijtig is, een hulp is tegenover de man. In tegenstelling met deze kracht lezen wij van de zwakheid des harten van een heerszuchtige, hoerachtige vrouw, Ezechiel 16:30. Een deugdelijke huisvrouw is een vrouw van vastberadenheid, die, goede beginselen aangenomen hebbende, ze standvastig blijft aankleven, en door geen wolken of wind van enig deel van haar plicht afgehouden kan worden.

2. De moeilijkheid om een zodanige te vinden. Wie zal haar vinden? Hetgeen te kennen geeft dat goede huisvrouwen zeer schaars zijn. Velen, die schijnen het te wezen, zijn het toch niet hij, die dacht een deugdelijke huisvrouw gevonden te hebben, was teleurgesteld. Zie, het was Lea, en niet de Rachel, die hij verwachtte. Maar hij, die voornemens is te huwen, moet naarstig naar zo'n vrouw zoeken, moet dit voornamelijk op het oog hebben bij zijn zoeken en navragen, en heeft wel toe te zien dat hij niet vooringenomen wordt door schoonheid, rijkdom, voorname afkomst en familiebetrekkingen, het zich sierlijk kleden en goed te kunnen dansen, want dit alles kan een vrouw hebben, en toch geen deugdelijke huisvrouw zijn, en er is menige vrouw, die in waarheid deugdelijk is, maar die zich door geen dier voordelen kan aanbevalen.

3. De onuitsprekelijke waarde van zó een, en hoe hij, die zo'n vrouw heeft, haar behoort te waarderen, en dit moet tonen door zijn dankbaarheid aan God en zijn vriendelijkheid en achting voor haar, voor wie hij moet denken nooit genoeg te kunnen doen, haar waarde is ver boven de robijnen, en al de rijke sieraden, waarmee ijdele vrouwen zich tooien. Hoe zeldzamer zulke goede huisvrouwen zijn, hoe meer zij op prijs gesteld moeten worden.

II. Een bijzondere beschrijving van haar en van haar voortreffelijke hoedanigheden.

1. Ze is zeer ijverig om zich in de achting en genegenheid van haar man aan te bevelen. Zij, die wezenlijk goed zijn, zullen goed zijn in alle levensbetrekkingen. Een goede vrouw zal als zij tot de huwelijke staat komt, een goede echtgenote zijn, en zij zal het zich ten taak stellen om haar man te behagen, 1 Corinthiers 7:34. Hoewel zij zelf een kloeke vrouw is, is toch haar begeerte tot haar man, om zijn wil en bedoeling te kennen, teneinde er zich naar te schikken, en zij is er volkomen tevreden mede, dat hij over haar heerst.

A. Zij gedraagt zich zo, dat hij volkomen vertrouwen in haar kan stellen, in haar kuisheid, om welke te verdenken zij hem nooit de minste reden of aanleiding gegeven heeft, zij is niet gemelijk en eenzelvig, maar bescheiden en ernstig, en zij draagt alle kenmerken van deugd in haar gelaat en in haar voorkomen. Haar echtgenoot weet dit, en daarom vertrouwt zijn hart op haar, hij is gerust en maakt haar gerust. Hij vertrouwt op haar beleid, dat zij in alle gezelschappen zal spreken en in alle zaken zal handelen met bescheidenheid en voorzichtigheid, zodat zij hem noch nadeel berokkent noch schande over hem brengt. Hij vertrouwt op haar gehechtheid aan zijn belangen, dat zij nooit zijn raadslagen zal verraden, of andere belangen heeft dan die van zijn gezin. Als hij uitgaat voor de openbare zaken, kan hij er gerust op zijn dat zij zijn belangen tehuis zal behartigen, ze in orde zal houden evengoed als hij het zelf zou doen. Zij is een goede huisvrouw, geschikt om vertrouwd te worden en hij is een goed echtgenoot, die het aan haar zal overlaten om zijn zaken voor hem te besturen.

B. Zij draagt zoveel bij tot zijn tevredenheid en voldoening, dat hem geen goed zal ontbreken, hij behoeft niet inhalig en schraapzuchtig te zijn, zoals zij, die een trotse verkwistende vrouw hebben. Zij bestuurt zijn zaken zó, dat hij voorspoed en welvaart heeft, en dus niet in verzoeking is om op andermans goed belust te zijn. Hij acht zich zo gelukkig in haar, dat hij hen niet benijdt, die het meest van de rijkdom van deze wereld bezitten, hij heeft het niet nodig, hij heeft genoeg, daar hij zo'n vrouw heeft. Zalig het echtpaar, dat zo'n voldoening in elkaar smaakt!

C. *Zij legt er zich voortdurend op toe om hem goed te doen*, en is bevreesd om iets te doen, al was het bij vergissing, dat hem nadelig zou kunnen zijn, vers 12. *Zij toont haar liefde voor hem* niet door dwaze liefkozingen, maar door verstandige tederheid, zich schikkende naar zijn gemoedsgesteldheid, en hem niet dwarsbomende, hem goede woorden gevende, en geen boze, neen, zelfs niet als hij eens uit zijn humeur is, er zich op toeleggende om hem gerust te doen zijn, voorziende in hetgeen goed en geschikt voor hem is in gezondheid en ziekte, hem met tederheid verzorgende als hij ongesteld is. En voor niets ter wereld zou zij iets willen doen, dat schadelijk is voor zijn persoon, zijn gezin, zijn bezitting of zijn goede naam. En dit is haar zorg al de dagen van haar leven, niet slechts in het begin, of nu en dan, als zij eens in een goed humeur is, maar voortdurend, zij wordt het niet moe hem goede diensten te bewijzen. Zij doet hem goed, niet slechts al de dagen zijns levens maar ook van haar leven. Indien zij hem overleeft, doet zij hem nog goed in haar zorg voor zijn kinderen, zijn bezitting en goede naam en al de zaken en belangen, die hij nagelaten heeft. Wij lezen van weldadigheid, betoond, niet alleen aan de levenden, maar ook aan de doden, Ruth 2:20.

D. Zij verhoogt zijn reputatie in de wereld vers 23, *Haar man is bekend in de poorten*, bekend als een goede vrouw te hebben. Uit zijn verstandige raad en zijn wijs beleid blijkt dat hij een

verstandige levensgezellin heeft, wier omgang een goede invloed op hem had. Uit zijn blijmoedig gelaat en aangenaam humeur blijkt dat hij thuis *een goede, aangename vrouw* heeft, want velen, die zo'n vrouw niet hebben, zijn er door verzuurd en verbitterd geworden. Ja door de reinheid en netheid in zijn kleding, waardoor alles aan hem fraai en betamelijk, hoewel niet opzichtig is, kan men weten dat hij tehuis een goede vrouw heeft, die voor zijn kleren zorgt.

2. Zij geeft zich moeite voor de plichten van haar positie, en schept er behagen in. Bij deze karaktertrek wordt hier uitvoerig verwijld.

A. Zij heeft er een grote afkeer van om stil te zitten en niets te doen. *Het brood van de luiheid eet zij niet*, vers 27. Hoewel zij niet behoeft te werken voor haar brood zij heeft een bezitting om van te leven wil zij het toch niet in luiheid eten, omdat ze weet dat niemand van ons in deze wereld gezonden is om er lui en ledig te zijn, en dat, als wij niets te doen hebben, de duivel spoedig iets voor ons te doen zal vinden, en dat het niet betaamt, dat zij eten, die niet willen werken. Sommigen eten en drinken, omdat zij niets anders voor zich te doen vinden, onnodige bezoeken moeten ontvangen en wereldse partijen moeten geven worden, deze eten het brood van de luiheid, waarvoor zij geen smaak heeft, want zij doet noch ontvangt ijdele bezoeken, en houdt zich met geen ijdele praat op.

B. Zorgvuldig gebruikt zij de tijd, opdat er niets van verloren zal gaan. Als het daglicht voorbij is, dan denkt zij niet dat het nu tijd is om het werk ter zijde te leggen, zoals diegenen wel moeten doen, wier werk buiten op het veld is, Psalm 104:23, maar haar werk binnenshuis zijnde en het kaarslicht wel waardig, verlengt zij hiermede de dag, en *haar lamp gaat des nachts niet uit*, vers 18. Het is een zegen om kunstlicht te hebben om het daglicht te vervangen, en een plicht om, dat voorrecht hebbende, er gebruik van te maken. Van een goed bewerkt stuk zeggen wij: het riekt naar de lamp.

C. *Zij staat vroeg op, als het nog nacht is*, vers 15, om haar dienstboden hun ontbijt te geven, opdat deze gereed zullen zijn om zodra de dag aanbreekt, goedsmoeds aan hun werk te gaan. Zij behoort niet tot hen, die opzitten om kaart te spelen, of om te dansen, tot middernacht, tot de morgen, om dan tot aan de middag in hun bed te liggen, neen, *de deugdelijke huisvrouw houdt meer van haar werk dan van haar gemak en genoegen*, zij is in zorg om op ieder uur van de dag op de weg van haar plicht gevonden te worden, en smaakt er meer ware voldoening in, s' morgens haar huis spijs gegeven te hebben, dan diegene kunnen smaken in het geld, dat ze gewonnen hebben, en nog veel meer in wat zij verloren hebben, die de gehele nacht aan de speeltafel hebben doorgebracht. Zij, die voor een gezin hebben te zorgen, moeten des morgens niet al te veel van hun bed houden.

D. Zij legt zich toe op het werk, dat voor haar geschikt is. Het is niet met werk van de geleerden, of van de staatslieden, of van de landman, waarmee zij zich bezighoudt, maar met vrouwenwerk. Zij zoekt wol en vlas, waar zij ze het best en goedkoopst kan vinden, van beide heeft zij een voorraad in huis, *alles wat nodig is voor het vervaardigen beide van linnen en van wollen stoffen*, vers 13, en daarmee zet zij niet alleen de armen aan het werk, dat wel zeer goed is, maar zij werkt zelf, werkt met lust van haar handen, zij werkt met de raad of de lust van haar handen zo luidt het oorspronkelijke, zij gaat er blijmoedig en handig mee te werk. slaat er niet slechts de hand aan, maar legt er zich met het hart op toe, en gaat voort, niet vertragende in goed te doen. Zij steekt haar eigen handen uit naar de spil, of het spinwiel, en haar handpalmen vatten het spinrok, vers 19. En zij

acht het noch een verkorting van haar vrijheid, noch een verkleining van haar waardigheid, of ook maar in het minst onbestaanbaar met haar rust. De spil en het spinrok worden hier vermeld als haar eer, terwijl de versierselen van de dochters van Sion haar tot smaad en schande worden aangerekend, Jesaja 3:18 en vervolg.

E. Wat zij doet, doet zij uit al haar macht en beuzelt er niet mede, vers 17. *Zij gordt haar lenden met kracht*, en zij versterkt haar armen. Zij houdt zich niet alleen met zittend werk bezig, of met hetgeen slechts het fraaie voortbrengsel van de vingeren is, er zijn werken die niet veel beter zijn dan nietsdoen maar als het nodig is, zal zij werk verrichten, waarvoor al haar kracht vereist wordt, en die kracht zal zij gebruiken, wetende dat dit het middel is om meer te verkrijgen.

3. Door haar wijs beleid weet zij goed voordeel te trekken uit hetgeen zij doet. Zij arbeidt niet de gehele nacht zonder iets te vangen, neen, zijzelf maakt dat haar koophandel goed is, vers 18, zij is zich bewust dat in al haar arbeid gewin is, en dat moedigt haar aan om er mee voort te gaan. Zij bemerkt dat zij sommige dingen zelf beter en goedkoper kn maken dan zij ze kan kopen, door waarneming weet zij welke tak van haar bezigheden het meeste voordeel oplevert, en daarop legt zij zich dus het meest toe.

A. Zij legt van alle nodige en gerieflijke zaken voorraad aan voor haar gezin, vers 14. Geen koopvaardijschepen, neen, zelfs niet die van Salomo, brachten ooit meer gewin in dan haar werk en bedrijf. Brengen zij vreemde koopwaren aan in ruil voor die zij uitgevoerd hebben? Dat doet ook zij met de vruchten van haar arbeid. Wat haar grond niet oplevert kan zij, als zij het nodig heeft, zich verschaffen, door er haar eigen goederen voor uit te ruilen en aldus doet zij haar brood van ver komen. Niet, dat zij de dingen meer waardeert omdat zij van ver komen, maar al zijn zij nog zo ver, als zij ze nodig heeft, weet zij er aan te komen.

B. *Zij koopt land en vergroot het domein van haar geslacht*, vers 16. *Zij denkt aan een akker en koopt hem*. Zij bedenkt hoe voordelig het zou wezen voor het gezin, welk een winst het zou opleveren, en daarom koopt zij hem, of liever, hoeveel zin zij er ook in heeft, toch wil ze hem niet kopen voor zij wel overwogen heeft, of hij haar geld waard is, of zij op het ogenblik wel zoveel geld missen kan als er voor nodig is, of het recht van eigendom wel goed is, of de grond beantwoorden zal aan, de eigenschappen die er aan werden toegeschreven, en of zij op dit ogenblik over het nodige geld kan beschikken. Velen hebben zich te gronde gericht door te kopen zonder te bedenken en te overwegen, maar "wie een voordelige koop wil sluiten, moet eerst bedenken en dan kopen". Zij plant ook een wijngaard, maar het is van de vrucht van haar handen, zij neemt geen geld op, maakt geen schulden om het te doen, neen, zij doet het met hetgeen zij kan missen van hetgeen zij door overleg op de uitgaven van haar huishouding uitgespaard heeft. De mensen moesten niets uitgeven aan overtolligheden, voor zij door de zegen van God op hun arbeid tot welvaart zijn gekomen, zodat zij het kunnen missen, en de vrucht van de wijngaard zal dan waarschijnlijk dubbel zoet zijn, als zij de vrucht is van eerlijke vlijt.

C. Zij bemeubelt haar huis goed en naar behoren, en heeft goede kleding voor zich en haar gezin, vers 22. Zij maakt voor zich bekleding van tapijtwerk, om haar kamers te behangen en het kan haar wel geoorloofd zijn ze te gebruiken, daar zij ze zelf gemaakt heeft. Haar eigen kleding is rijk en fraai, zij is van zijde en purper overeenkomstig haar rang en positie. Hoewel zij niet zo ijdel is veel tijd door te brengen met zich te kleden, en het aantrekken van kleren tot haar sieraad te maken, of er

zich op te laten voorstaan, heeft zij toch rijke kleding en draagt ze goed en naar behoren. Het senators gewaad, dat haar man draagt, heeft zij zelf gesponnen, en het ziet er fraaier uit en is sterker, dan wat men koopt. Zij bezorgt ook goede, warme klederen voor haar kinderen alsmede de livreien van haar dienstboden. Zij behoeft de koude van de strengste winter niet te vrezen, want zij en haar gezin zijn goed voorzien van kleren, voldoende om de koude buiten te houden, hetgeen het voornaamste doel is van de kleding. Haar gehele huis is met scharlaken gekleed, een sterke stof, geschikt voor de winter, en toch rijk, van een goed en fraai aanzien. Haar gehele huis is met dubbele kleren gekleed, zo lezen het sommigen, zij hebben wisselkleding, een stel voor de winter en een stel voor de zomer.

D. Zij drijft handel met het buitenland. Zij vervaardigt meer dan zij en haar gezin nodig hebben. Als zij nu haar gezin genoegzaam voorzien heeft, *verkoopt zij fijn lijnwaad en gordels aan de kooplieden*, vers 24, die ze naar Tyrus, de markt van de volkeren brengen, of naar een andere handelshaven. Die gezinnen zullen waarschijnlijk tot welvaart komen, die meer verkopen dan kopen, zoals het voordelig is voor een rijk als veel van wat binnen hetzelve vervaardigd wordt naar andere landen wordt uitgevoerd. Het is voor de aanzienlijkste geen schande om te verkopen wat zij kunnen missen, noch om handel te drijven of goederen over zee te sturen.

E. *Zij spaart voor later*. Zij zal zich in de toekomende dag verheugen, vers 25, daar zij een goede voorraad heeft opgelegd voor haar gezin. Zij, die zich in hun jeugd moeite geven, zullen er het genot en genoegen van hebben, als zij oud geworden zijn, zowel in de herinnering er aan, als in er de vruchten van te plukken.

4. Zij draagt zorg voor haar gezin, en al zijn zaken en belangen, geeft haar huis te eten, vers 15, aan ieder het bescheiden deel spijs ter rechter tijd, zodat geen van haar dienstboden reden heeft om te klagen van tekort te komen of het nodig te hebben. Zij geeft ook een deel, een deel van werk zowel als van spijs aan haar dienstmaagden, ieder van haar zal weten wat haar werk is. Zij beschouwt de gangen van haar huis, vers 27, zij gaat de wijze van doen na van al haar dienstboden, ten einde tegen te gaan wat verkeerd voor hen is, en hen allen te verplichten zich behoorlijk te gedragen en hun plicht te doen jegens God en elkaar zowel als jegens haar, zoals Job, die het onrecht verre deed van zijn tenten, en David, die het boze niet in zijn huis wilde dulden. Ze mengt zich niet in de zaken en aangelegenheden van het huis van anderen, zij vindt het voldoende om acht te geven op haar eigen huis.

5. *Zij is liefdadig voor de armen*, vers 20. Zij is even ijverig en begerig om te geven als om te verkrijgen, dikwijls dient zij de armen met haar eigen hand, en zij doet het gewillig en blijmoedig en met grote milddadigheid, met een uitgestrekte hand. Het zijn ook niet alleen haar arme naburen, zij, die dicht in haar nabijheid zijn, die zij helpt, zij steekt haar handen uit tot de nooddruftige, tot hen die verre van haar zijn, gelegenheid zoekende, om goed te doen en mee te delen, hetgeen evenzeer de plicht is van een goede huisvrouw als wat het ook zij.

6. Zij is bescheiden en beleefd in haar spreken, niet praatziek, niet bedilziek, niet gemelijk zoals sommigen zijn, neen, zij doet haar mond open met wijsheid, als zij spreekt is het met grote wijsheid en voorzichtigheid, en ter zake. Aan ieder woord, dat zij spreekt, kunt gij bespeuren hoe zij zich door de regels van de wijsheid laat regeren. Zij handelt niet alleen zelf met wijsheid, maar geeft ook verstandige raad aan anderen, en dat doet zij niet alsof zij zich het gezag aanmatigde van een

dictator, maar met de hartelijkheid van een vriendin en met vriendelijke beleefdheid, op haar tong is leer van de goedheid, alles wat zij zegt is onder de heerschappij van die wet. De wet van de liefde en vriendelijkheid is geschreven in het hart, maar zij openbaart zich in de tong, indien wij elkaar hartelijk liefhebben dan zal zich dit uiten in hartelijke uitdrukkingen. Het wordt de wet van de vriendelijkheid genoemd, omdat zij wet geeft aan anderen, aan allen, met wie zij omgaat, haar wijsheid en vriendelijkheid vormen tezamen een gebiedende kracht in alles wat zij zegt, zij gebieden eerbied, zij gebieden toestemming en onderwerping. Welk een kracht is er in juiste woorden! Op haar tong is de wet van de genade of goedertierenheid, zo lezen het sommigen, het verstaande van het woord en de wet van God, waarvan zij zo gaarne spreekt met haar kinderen en dienstboden. Zij is vol van vrome, godsdienstige gesprekken, en voert ze met wijsheid, hetgeen aantoont hoezeer haar hart vervuld is van een andere wereld, zelfs als haar handen het bedrijvigst zijn voor deze wereld.

7. Wat haar karakter voltooit en kroont is: *dat zij de Heer vreest*, vers 30. Bij al deze goede hoedanigheden ontbreekt het haar ook niet aan het nodige, zij is in waarheid vroom, en in alles wat zij doet, wordt zij geleid en bestuurd door beginselen van nauwgezetheid en de gedachte aan God. Dat is het, waaraan hier ver de voorkeur wordt gegeven boven schoonheid, die ijdelheid is, en de bevalligheid die bedrog is. Dat is zij in de schatting van allen die wijs en godvruchtig zijn, en die er noch zichzelf noch anderen naar schatten. Schoonheid zal niemand Gode aanbevelen, en zij is geen zekere, dat is geen betrouwbare aanduiding van wijsheid en goedheid, maar heeft menige man bedrogen, die zich in de keus van een echtgenote er door liet leiden. In een schoon welgevormd lichaam kan een onreine, mismaakte ziel huizen, ja velen zijn door hun schoonheid in verzoekingen gekomen, die het verderf waren voor hun deugd, hun eer, hun kostbare ziel. Op zijn best genomen is schoonheid iets, dat verwelkt, en daarom is zij ijdel en bedrieglijk een aanval van ziekte kan haar in korte tijd bezoedelen, duizenderlei voorvallen of ongevallen kunnen deze bloem in haar bloei afrukken van haar stengel, de ouderdom zal haar gewis doen verdorren, de dood en het graf zullen haar verteren, maar de vreze Gods, heersende in het hart, is de schoonheid van de ziel. Die haar bezitten beveelt zij aan in de gunst van God, en in Zijn ogen is zij van grote waarde, zij zal duren tot in eeuwigheid, en de dood zelf trotseren, die de schoonheid des lichaams verteert, maar de schoonheid van de ziel tot volkomenheid brengt.

III. Het geluk van deze deugdelijke vrouw.

1. *Zij smaakt in haar eigen gemoed de voldoening van haar deugd*, vers 25. Sterkte en heerlijkheid zijn haar kleding, waarin zij zich hult dat is, waarvan zij geniet en waarin zij verschijnt aan de wereld en zich aldus aanbeveelt. Zij heeft vastheid en standvastigheid, kloekmoedigheid van geest om staande te blijven onder de vele tegenspoeden en teleurstellingen die ook de wijzen en deugdzamen moeten verwachten in deze wereld, en dit is haar kleding die zij draagt ter bescherming van haar, zowel als uit welvoeglijkheid. Zij handelt eerlijk met allen, en zij heeft het genoegen van dit te doen en zij zal zich verblijden in de toekomende dag, zij zal er met genoegen en vertroosting aan denken als zij oud geworden is, dat zij niet lui en nutteloos is geweest toen zij jong was. Ten dage des doods zal het haar een genot zijn te denken dat zij nuttig is geweest in haar leven. Ja zij zal zich verblijden in de toekomende eeuwigheid, zij zal voor haar Godsvrucht beloond worden met verzadiging van vreugde en lieflijkheid eeuwig.

2. Zij is een grote zegen voor haar bloedverwanten, vers 28.

A. Haar kinderen groeien op, zij staan op en roemen haar welgelukzalig, zij geven haar hun goed woord, zij zelf zijn haar tot lof, en zij zijn bereid om haar grote lof te geven, zij bidden voor haar, en loven God dat zij zo'n goede moeder hebben. Zij zijn haar dit verschuldigd, het behoort tot de eer, die naar het vijfde gebod aan vader en moeder bewezen moet worden, en het is een dubbele eer, die aan een goede vader en een goede moeder toekomt.

B. Haar man acht zich zo gelukkig in haar, dat hij alle gelegenheden waarneemt om goed van haar te spreken als van een van de beste vrouwen. Het is volstrekt niet onbetamelijk, maar een loffelijk voorbeeld van huwelijksliefde, als man en vrouw elkaar de lof geven, die hun toekomt.

3. Zij heeft het goede woord van al haar naburen, zoals Ruth het gehad heeft, van wie de gehele stad wist dat zij een deugdelijke vrouw was Ruth 3:11. De deugd zal haar lof ontvangen, Filippenzen 4:8. Een vrouw, die de Heer vreest, zal lof hebben van God, Romeinen 2:29, en ook van de mensen. Er wordt aangetoond:

A. *Dat zij hogelijk geloofd zal worden*, vers 29. Velen hebben deugdelijk gehandeld, deugdelijke vrouwen schijnen kostelijke juwelen te zijn, maar niet zulke zeldzame juwelen als die welke voorgesteld zijn in vers 10, er waren velen, maar één als deze is weergaloos. Wie kan haar gelijke vinden? Zij gaat die allen te boven. Zij, die goed zijn, moeten begeren en er naar streven om uit te munten in deugd. Veel dochters in uws vaders huis en in de ongehuwde staat hebben deugdelijk gehandeld, maar een goede huisvrouw gaat, als zij deugdzaam is, die allen te boven, en doet meer goed in haar plaats dan zij in haar plaats doen kunnen. Of, zoals sommigen het verklaren: Een man kan zijn huis niet in zo goede orde houden door goede dochters als door een goede echtgenote.

B. Dat zij onbetwistbaar geprezen zal worden en zonder tegenspraak, vers 31. Sommigen ontvangen grotere lof dan hun toekomt, maar zij, die haar prijzen, geven haar slechts de vrucht van haar handen, zij geven haar wat zij zuur verdiend heeft en wat haar met volle recht toekomt, er zou haar onrecht geschieden, indien men het haar onthield. Zij, van wie de vrucht van haar handen goed is, behoren geprezen te worden. De boom wordt gekend aan zijn vruchten. Indien dus de vrucht goed is, moet de boom ons goede woord hebben. Indien haar kinderen haar gehoorzaam zijn en haar eerbied betonen, en zich naar behoren gedragen, dan geven zij haar van de vrucht van haar handen, zij oogst de vruchten in van de zorgen, die zij hun gewild heeft, en acht zich er ruimschoots voor beloond. Kinderen moeten er zich aldus op toeleggen, om hun ouders wedervergelding te doen, en dat is: aan hun eigen huis godzaligheid te oefenen, 1 Timotheus 5:4. Zo echter de mensen onrechtvaardig zijn, dan zal de zaak voor zichzelf spreken: haar werken zullen haar prijzen in de proffen, openlijk voor al het volk.

a. zij laat het over aan haar eigen werken om haar te prijzen, en dingt niet naar de lof en de toejuiching van de mensen. Diegenen behoren niet tot de waarlijk deugdelijke vouwen, die zich zo gaarne horen prijzen.

b. Haar eigen werken zullen haar prezen, indien haar bloedverwanten en naburen geheel en al zwijgen, dan zullen haar werken haar lof verkondigen. De weduwen gaven de grootste lof aan Dorkas, toen zij de rokken en kleding toonden, die ze voor de armen gemaakt had, Handelingen 9:39.

c. Het minste, dat van haar naburen verwacht kon worden, was dat zij haar door haar eigen werken laten prijzen, en niets zouden doen om dit te verhinderen. Die het goede doen, zullen lof hebben Romeinen 13:3, laat ons dus niet afgunstig iets zeggen of doen om aan die lof afbreuk te doen, maar er door tot een heilige wedijver opgewekt worden. Laat niemand een kwaad getuigenis van ons ontvangen, die van de waarheid zelf een goed getuigenis heeft verkregen. Aldus wordt deze spiegel gesloten, die de vrouwen moeten openen om er zich in te beschouwen ten einde er zich naar te kleden, en als zij dit doen, dan zal haar sieraad bevonden worden te zijn tot lof en eer en heerlijkheid in de openbaring van Jezus Christus.

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN
VAN HET BOEK VAN DEN PREDIKER.

Nog bevinden wij ons onder Salomo's gelukkige mannen, zijn gelukkige dienstknechten, die gedurig voor zijn aangezicht stonden om zone wijsheid te horen, en het is de keur van al de uitspraken zijner wijsheid, die meer onmiddellijk door Gods Geest waren ingegeven, die ons hier wordt overgeleverd, niet om, zoals door hen, slechts eenmaal te worden gehoord, waarna zij allicht verkeerd begrepen of vergeten kunnen worden en door de herhaling hare schoonheid kunnen verliezen; maar om gelezen, herlezen en bepeinsd te worden, en dan in altoosdurende herinnering bewaard te blijven. Het bericht, dat wij hebben van Salomo's afval van God in de laatste jaren zijner regering, I Koningen 11:1, is het tragische deel van zijne geschiedenis. Wij kunnen onderstellen dat hij in zijn bloeitijd zijne Spreuken gesproken heeft, toen hij nog aan zijne oprechtheid heeft vastgehouden, maar zijn Prediker heeft gegeven toen hij oud was geworden, (want hij spreekt met veel gevoel van den ouderdom. Hoofdstuk 1, en door Gods genade van zijn val wan opgericht. Daar heeft hij zijne opmerkingen meegedeeld, hier spreekt hij van zijn eigen ervaringen. Dit is wat dagen spreken, en de wijsheid, die door de veelheid der jaren wordt geleerd. Den titel van het boek en den naam van den schrijver zullen wij vinden in het eerste vers, en daarom zullen wij hier slechts opmerken:

I. Dat het een leerrede is, een leerrede in druk; de tekst is: Hoofdstuk 1:2. IJdelheid der ijdelheden, het is al ijdelheid; dat is ook de leerstelling, uitvoerig bewezen en aangetoond dool vele argumenten en een inleiding tot bijzonderheden. Onderscheidene tegenwerpingen of bedenkingen worden beantwoord, en aan het einde vinden wij de toepassing van dit alles in het gebruik, dat ervan gemaakt moet worden, bij wijze van vermaning en opwekking, om onzen Schepper te gedenken, Hem te vrezen, en Zijne geboden te houden. Er zijn in dit boek vele dingen, die duister zijn en moeilijk te verstaan, en sommige dingen, die mensen van een verdorven geest verdraaien tot hun eigen verderf, omdat zij niet weten te onderscheiden tussen Salomo's argumenten en de tegenwerpingen van atheïsten en epicuristen; maar er is genoeg, dat gemakkelijk en duidelijk is om ons te overtuigen zo wij slechts overtuigd willen worden van de ijdelheid der wereld en haar volslagen ongenoegzaamheid om ons gelukkig te maken, de snoodheid der zonde en haar stellige en zekere strekking om ons rampzalig te maken; en van de wijsheid om Godsdienstig te zijn, en de degelijke vertroosting, die wij smaken in het doen van onzen plicht, beide jegens God en de mensen. Dat moet de bedoeling en strekking wezen van iedere prediking, en het is een goede leerrede, waarin dat doel enigermate tenminste wordt bereikt.

II. Dat het een boetprediking is, zoals sommigen van David's psalmen boetpsalmen zijn. Het is een prediking des berouws, waarin de prediker zijne dwaasheid en dwaling diep betreurt, waarmee hij zich voldoening had beloofd in de dingen dezer wereld, en zelfs in de verboden genoegens der zinnen, die hij nu bevindt bitterder te zijn dan de dood. Zijn val is een bewijs van de zwakheid der menselijke natuur. De wijze beroeme zich dus niet in zone wijsheid, en zegge niet:"Ik zal nooit zo dwaas zijn om zo en zo te doen," als Salomo zelf, de wijste der mensen, zo uiterst dwaas heeft gehandeld; en de rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom, daar Salomo's rijkdom zo noodlottig een strik voor hem geweest is, en hem veelmeer kwaad gedaan heeft, dan de armoede aan Job gedaan heeft. Zijne bekering, zijne wederherstelling is een bewijs van de macht van Gods genade in het terugbrengen tot God van iemand, die zover van Hem was afgeweken; het is mede een bewijs van den rijkdom van Gods genade in hem aan te nemen, niettegenstaande de vele verzwaringen van zijne zonde, ingevolge de belofte, gedaan aan David, dat: zo zijne kinderen misdoen, zit getuchtigd, maar niet verworpen zullen worden, 2

Samuel 7:14, 15. Hij dus, die meent te staan, zie toe dat hij niet valle, en hij, die gevallen is, haaste zich om weer op te staan, en wanhope noch aan hulp daarbij, noch aan zijne wederaanneming.

III. Dat het een praktische, nuttige leerrede is. Salomo, tot berouw en bekering gebracht zijnde, besluit, evenals zijn vader, den overtreders Gods wegen te leren, Psalm 51:15, en allen te waarschuwen om er zich voor te wachten om in de dwaling te vervallen, die hem zo noodlottig is geweest, en dat waren vruchten der bekering waardig. De fundamentele dwaling van de kinderen der mensen, en die op den bodem is van al hun afwijkingen van God, is dezelfde als die van onze eerste ouders, de hoop om als goden te zijn, door zich te onderhouden met hetgeen goed schijnt te zijn tot spijze, een lust is voor de ogen en begeerlijk om verstandig te maken. Het doel nu van dit boek is: aan te tonen, dat dit een grote vergissing is, dat ons geluk niet daarin bestaat om als goden te zijn voor ons zelven, te hebben wat wij willen, en te doen wat wij willen, maar wel daarin, dat wij Hem, die ons gemaakt heeft, tot onzen God hebben. De redelijke wijsgeren hebben veel getwist over het geluk van den mens, of zijn hoogste goed; zij hadden daar verschillende meningen over; maar in dit boek beslist Salomo deze kwestie, en verzekert ons dat God te vrezen en Zijne geboden te houden, het ganse werk of ambt des mensen is, Hoofdstuk 12:13. Hij onderzocht welke voldoening er gevonden kon worden in den rijkdom der wereld en de genietingen der zinnen, en verklaarde tenslotte, dat het alles ijdelheid en kwelling des geestes is. Toch zijn er zeer velen, die zijn woord niet aannemen, maar dezelfde gevaarlijke proef willen nemen, en zij blijkt noodlottig voor hen te wezen.

1. Hij toont de ijdelheid aan van de dingen, waarvan de mensen gewoonlijk hun geluk verwachten, zoals menselijke geleerdheid en staatkunde, zinnelijk genot, eer en macht, rijkdom en grote bezittingen. En

2. Dan schrijft hij middelen voor tegen de kwelling des geestes waarvan zij vergezeld gaan. Hoewel wij ze niet genezen kunnen van hun ijdelheid, kunnen wij toch de moeite en het verdriet voorkomen, die zij ons geven, door er los van te zijn, er in het redelijke van te genieten, maar er nooit hoge verwachtingen van te koesteren, en te berusten in den wil van God met ons in iedere gebeurtenis; en inzonderheid God te gedenken in de dagen onzer jeugd en in Zijne vreze en Zijn dienst te volharden al onze dagen, en wel met oog op het toekomende oordeel.

HOOFDSTUK 1

1 De woorden van den prediker, den zoon van David, den koning te Jeruzalem.
2 Ijdelheid der ijdelheden, zegt de prediker; ijdelheid der ijdelheden, het is al ijdelheid.
3 Wat voordeel heeft de mens van al zijn arbeid, dien hij arbeidt onder de zon?
4 Het ene geslacht gaat, en het andere geslacht komt; maar de aarde staat in der eeuwigheid.
5 Ook rijst de zon op, en de zon gaat onder, en zij hijgt naar haar plaats, waar zij oprees.
6 Zij gaat naar het zuiden, en zij gaat om naar het noorden; de wind gaat steeds omgaande, en de wind keert weder tot zijn omgangen.
7 Al de beken gaan in de zee, nochtans wordt de zee niet vol; naar de plaats, waar de beken heengaan, derwaarts gaande keren zij weder.
8 Al deze dingen worden zo moede, dat het niemand zou kunnen uitspreken; het oog wordt niet verzadigd met zien; en het oor wordt niet vervuld van horen.
9 Hetgeen er geweest is, hetzelve zal er zijn, en hetgeen er gedaan is, hetzelve zal er gedaan worden; zodat er niets nieuws is onder de zon.
10 Is er enig ding, waarvan men zou kunnen zeggen: Ziet dat, het is nieuw? Het is alreeds geweest in de eeuwen, die voor ons geweest zijn.
11 Er is geen gedachtenis van de voorgaande dingen; en van de navolgende dingen, die zijn zullen, van dezelve zal ook geen gedachtenis zijn bij degenen, die namaals wezen zullen.
12 Ik, prediker, was koning over Israel te Jeruzalem.
13 En ik begaf mijn hart om met wijsheid te onderzoeken, en na te speuren al wat er geschiedt onder den hemel. Deze moeilijke bezigheid heeft God den kinderen der mensen gegeven, om zich daarin te bekommeren.
14 Ik zag al de werken aan, die onder de zon geschieden; en ziet, het was al ijdelheid en kwelling des geestes.
15 Het kromme kan niet recht gemaakt worden; en hetgeen ontbreekt, kan niet geteld worden.
16 Ik sprak met mijn hart, zeggende: Zie, ik heb wijsheid vergroot en vermeerderd, boven allen, die voor mij te Jeruzalem geweest zijn; en mijn hart heeft veel wijsheid en wetenschap gezien.
17 En ik begaf mijn hart om wijsheid en wetenschap te weten, onzinnigheden en dwaasheid; ik ben gewaar geworden, dat ook dit een kwelling des geestes is.
18 Want in veel wijsheid is veel verdriet; en die wetenschap vermeerdert, vermeerdert smart.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Het opschrift of de titel van het boek, vers 1.

II. De algemene leerstelling van de ijdelheid van het schepsel, vers 2, die verklaard wordt in vers 3.

III. Het bewijs van deze leerstelling, ontleend aan:

1. *De kortheid van het menselijk leven*, en de menigten van geboorten en begrafenissen in dit leven, vers 4.

2.Aan de onstandvastige aard en de gestadige veranderingen van alle schepselen, die zijn, de wind en het water. vers 5-7.

3.Aan de vele arbeid, die de mens er mee heeft, en de weinige voldoening, die hij er in smaakt, vers 8.

4. Aan het voortdurend weerkeren van dezelfde dingen, hetgeen het einde aantoont van alle volmaaktheid, vers 9, 10.

5.Aan de vergetelheid, waartoe alles veroordeeld is, vers 11.

IV. Het eerste voorbeeld van de ijdelheid van mensen kennis en van alle de takken van de geleerdheid, inzonderheid van de natuurlijke wijsbegeerte en de staatkunde.

Merk op:

1. De proef, die Salomo ervan genomen heeft, vers 12, 13, 16,17.

2.Zijn oordeel er over, namelijk dat het alles ijdelheid is, vers 14. Want

a. Er is moeite in het verkrijgen van kennis.

b. Er is weinig goed mee te doen, vers 15.

c. Er is geen bevrediging in, vers 18. En indien dit ijdelheid en kwelling is, dan moeten alle andere dingen in deze wereld, die verreweg minder zijn in waardigheid en waar, het noodzakelijkerwijs ook zijn. Een groot geleerde kan niet gelukkig wezen, of hij moet een waar heilige zijn.

Prediker 1:1-3

Hier is:

I. Een bericht nopens de schrijver van dit boek. Het was Salomo, want geen andere zoon van David was koning te Jeruzalem; maar hij verbergt zijn naam Salomo, vreedzaam, omdat hij door zijn zonde benauwdheid en beroering over zich gebracht had, over zich en zijn koninkrijk; hij had de vrede met God verbroken, en ook de vrede met zijn geweten, en daarom was hij die naam niet meer waardig. Noem mij niet Salomo, noem mij Marah, want zie voor vrede had ik grote bitterheid, maar hij noemt zich:

1. De prediker, hetgeen zijn tegenwoordige hoedanigheid aanduidt, "kohelet" dat afgeleid is van een woord, hetwelk vergaderen betekent. Het heeft een vrouwelijke uitgang, waarmee Salomo misschien bedoelde zichzelf te bestraffen om zijn verwijfdheid, die meer dan iets anders heeft bijgedragen tot zijn afval, want het was om zijn vrouwen te believen, dat hij afgoden heeft opgericht, Nehemia 13:26. Ofwel het woord Ziel moet er onder verstaan worden, en dan is koheleth:

A. Een boetvaardige ziel, of één die vergaderd is, die afgedwaald was als een verloren schaap, maar nu van zijn dwaalweg teruggebracht was, wedergekeerd is tot zijn plicht, ten slotte tot zichzelf is gekomen; de geest, die duizend ijdelheden heeft nagejaagd, is nu teruggekomen en heeft zijn middelpunt gevonden in God. Gods genade kan van grote zondaren grote bekeerlingen maken, en zelfs hen vernieuwen tot bekering, die de weg van de gerechtigheid gekend hebben, maar ervan afgeweken zijn, en hun afkeringen genezen, hoewel het een moeilijk geval is. Het is alleen de berouwhebbende, boetvaardige ziel, die door God aangenomen zal worden, het hart, dat verbroken is, niet het hoofd, dat gelijk een bies slechts voor een dag is neergebogen; Davids, niet Achabs berouw. En het is alleen de vergaderde de weergebrachte ziel, die de boetvaardige ziel is, die terugkomt van haar bijpaden, en haar wegen niet langer verstrooit tot de vreemden, Jeremia 3:13, maar verenigd is om Gods naam te vrezen. Uit de overvloed des harten zal de mond spreken, en daarom hebben wij hier de woorden van de boetvaardige, en deze zijn openbaar gemaakt. Indien uitnemende belijders van de godsdienst in grove zonden vallen, dan betaamt het hun om, tot eer van God en om het kwaad te herstellen, dat zij aan het koninkrijk Gods gedaan hebben, openlijk hun berouw uit te spreken, opdat het tegengif even ruim en overvloedig worde toegediend als het vergif toegediend was.

B. Een predikende ziel, of één, die vergadert. Zelf vergaderd of teruggebracht zijnde tot de vergadering van de heiligen, waarvan hij zich door zijn zonde had uitgeworpen, en verzoend zijnde met de kerk, poogde hij er ook anderen toe te vergaderen, die evenals hij afgedwaald waren, en wellicht door zijn voorbeeld op de dwaalweg gekomen zijn. Hij, die iets gedaan heeft om zijn broeder te verleiden, behoort alles te doen wat hij kan, om hem weer te brengen. Misschien heeft Salomo de vergadering zijns volks bijeengeroepen, zoals hij gedaan had bij de inwijding van de tempel, 1 Koningen 8:2, en nu voor de hernieuwde toewijding van zichzelf aan God. In die vergadering ging hij voor als *de mond van het volk in het gebed tot God*, vers 12, in deze als Gods mond tot hen in zijn prediking. God heeft hem door Zijn Geest tot een prediker gemaakt, ten teken dat Hij met hem verzoend was; in een opdracht van God ligt Zijn vergeving opgesloten. Christus heeft Zijn vergeven van Petrus genoegzaam aangetoond door hem het hoeden van Zijn schapen en lammeren op te dragen.

Merk op: boetelingen behoren predikers te wezen, zij, die zelf de vermaning hebben opgevolgd om zich te bekeren en te leven, moeten anderen vermanen om niet voort te gaan op de weg van de zonde en te sterven. Als gij eens zult bekeerd zijn, zo versterk uw broeders. Predikers moeten predikende zielen zijn, want alleen datgene zal doordringen tot het hart, hetwelk uit het hart komt. Paulus diende God in zijn geest in het Evangelie van Zijn Zoon, Romeinen 1:9.

2. De zoon van David. Dat hij deze titel aanneemt, geeft te kennen,

a. dat hij het als een grote eer beschouwde, om de zoon te zijn van zo godvruchtig een man, en er zich zeer op liet voorstaan.

b. Dat hij het ook beschouwde als een grote verzwaring van zijn zonde, dat hij zulk een vader gehad heeft, die hem een goede opvoeding heeft gegeven, en vele kostelijke gebeden voor hem heeft opgezonden. Het is hem een diepe smart te denken, dat hij een schandvlek zou werpen op de naam en het geslacht van een man, als David geweest is. Het verzwaarde de zonde van Jojakim, dat hij de zoon was van Josia, Jeremia 22:15-17.

c. Dat het hem aanmoedigde tot bekering en om te hopen op genade, dat hij de zoon van David was, want David was in zonde gevallen, waardoor hij gewaarschuwd had moeten worden tegen de zonde, maar hij heeft er zich niet door laten waarschuwen. Maar David had berouw, en daarin heeft hij een voorbeeld aan hem genomen, en zo heeft hij, evenals David, genade gevonden. Maar dit was niet alles: hij was die zoon van David, van wie God gezegd had, dat Hij hem voor zijn overtreding wel met de roede bezoeken zal, maar Zijn verbond met hem niet zal verbreken. Zie Psalm 89:33-35. Christus, de grote Prediker, was de Zoon van David.

3. Koning te Jeruzalem. Dit vermeldt hij:

a. Als een zeer grote verzwaring van zijn zonde: hij was een koning. God had veel voor hem gedaan door hem te verhogen op de troon en dit had hij Hem zeer slecht vergolden. Zijn waardigheid maakte het slechte voorbeeld dat hij gaf en de invloed van zijn zonde nog zoveel te meer gevaarlijk; velen zullen hem volgen op zijn verderfelijke wegen, inzonderheid omdat hij koning was te Jeruzalem, de heilige stad, waar Gods tempel was, die hij nog wel zelf had gebouwd, waar de priesters des Heeren dienden, en waar Zijn profeten waren, die hem betere dingen geleerd hadden.

b. Als hetgeen enig voordeel kon geven aan hetgeen hij schreef, want waar het woord van een koning is, daar is heerschappij. Hij achtte het geen verkleining voor hem als koning om een prediker te zijn, maar het volk zal te meer acht op hem slaan als prediker omdat hij een koning is. Als mannen van eer en aanzien zich te koste wilden geven om goed te doen, hoe ontzaglijk veel goed zouden zij kunnen doen! Salomo had een even groot aanzien op de kansel, predikende de ijdelheid de wereld, als op zijn ivoren troon, recht sprekende.

De Chaldeeuwse paraphrast, (die in dit boek vele bijvoegselen geeft tot de tekst, of er verklaringen van geeft) deelt ons het volgende mee over Salomo's schrijven van dit boek: *Dat hij door de geest van de profetie de afval* voorzien heeft van de tien stammen van zijn zoon, en in verloop van tijd de verwoesting van Jeruzalem en van het huis des heiligdoms en de gevangenschap des volks. In het vooruitzicht daarvan riep hij: *ijdelheid van de ijdelheden, het is al ijdelheid*, en daarop past hij vele passages toe van dit boek.

II. Het algemene doel en de strekking van dat boek. Wat is het, dat de koninklijke prediker heeft te zeggen? Wat hij op het oog heeft is ons waarlijk godsdienstig te maken onze waardering en verwachting van de dingen van deze wereld te verminderen. Te dien einde toont hij aan:

1. *Dat zij allen ijdelheid zijn*, vers 2. Dit is de stelling, die hij op zich neemt te bewijzen: IJdelheid van de ijdelheden, het is al ijdelheid. Het was geen nieuwe tekst; zijn vader had meer dan eens in dezelfde zin gesproken. De waarheid, die hier uitgesproken wordt is: dat alles ijdelheid is, alles behalve, of buiten, God, en beschouwd als afgezonderd van Hem, het al van deze wereld, alle wereldlijke bezigheden en genietingen, het al, dat in de wereld is, 1 Johannes 2:16, alles wat aangenaam is aan onze zinnen en onze verbeelding streelt in deze tegenwoordige staat, genoegen verschaft aan onszelf of ons roem bezorgt bij anderen. Het is al ijdelheid, niet alleen in het misbruik ervan wanneer het door de zonde des mensen wordt verdorven, maar ook in het gebruik ervan. De mens, beschouwd in betrekking tot deze dingen, is ijdelheid, Psalm 39:6, 7, en als er na dit leven geen ander leven was, hij zou tevergeefs geschapen zijn, Psalm 89:48, en die dingen, beschouwd in betrekking tot de mens zijn wat zij in zichzelf ook mogen wezen ijdelheid. Zij passen niet voor de ziel, zijn er vreemd aan, voegen er niets aan toe, zij beantwoorden niet aan het doel, geven geen ware voldoening; zij zijn onzeker in hun duur, verwelken, vergaan, gaan voorbij, en zullen gewis hen misleiden en teleurstellen, die er op vertrouwen. Zo laat ons dan de ijdelheid niet beminnen, Psalm 4:3, noch onze ziel tot ijdelheid opheffen, Psalm 24:4, want wij zouden ons slechts tevergeefs vermoeien, Habakuk 2:13.

Het wordt hier met grote nadruk uitgesproken niet alleen, dat alles ijdel is, maar in het afgetrokkene, alles is ijdelheid, alsof ijdelheid de "proprium quarto modo" de eigenschap in de vierde wijze was, van de dingen van deze wereld, hetgeen tot de natuur ervan ingaat. Zij zijn niet slechts ijdelheid, maar *ijdelheid van de ijdelheden, de ijdelste ijdelheid, ijdelheid in de hoogste mate, niets dan ijdelheid*, een ijdelheid, die de oorzaak is van zeer veel ijdelheid. En dit wordt verdubbeld, omdat de zaak zeker is en buiten allen twijfel, het is ijdelheid van de ijdelheden. Dit geeft te kennen dat het hart van de wijzen man volkomen overtuigd was van de waarheid, en er diep door was getroffen, maar dat hij bevond, dat de mensen over het algemeen er zeer afkerig van waren, om het te geloven en ter harte te nemen, Job 33:14. Het geeft ook te kennen dat wij de ijdelheid van deze wereld noch begrijpen, noch onder woorden kunnen brengen. Maar wie is het, die aldus minachtend spreekt van de wereld? Is het iemand, die blijven zal bij hetgeen hij zegt? Ja, hij onderschrijft het met zijn naam: zegt de prediker. Is het iemand, die bevoegd is om er over te oordelen? Ja, even bevoegd als ooit iemand geweest is. Velen spreken met minachting van de wereld, omdat zij kluizenaars zijn en de wereld niet kennen, of bedelaars en er niets van bezitten; maar Salomo kende haar, hij was doorgedrongen tot de diepten van de natuur 1 Koningen 4:33, en hij bezat er meer van misschien dan ooit iemand er van bezeten heeft, zijn hoofd was vol van haar denkbeelden) en zijn buik was vervuld met haar verborgen schatten, Psalm 17:14, en hij spreekt dit oordeel er over uit. Maar spreekt hij als gezaghebbende? Ja, hij spreekt niet slechts als koning, maar als profeet als prediker. Hij sprak in de naam van God en werd gedreven door Gods Geest om het te spreken. Maar heeft hij het niet gezegd in zijn haasten, of in drift, bij gelegenheid van een bijzondere teleurstelling? Neen, hij zei het na rijp beraad, zei het, en bewees het, stelde het vast als een grondbeginsel, waarop hij de noodzakelijkheid grondde om godsdienstig te zijn. En sommigen denken dat het zijn voornaamste doel was aan te tonen, dat de eeuwige troon en het eeuwige koninkrijk, dat God door Nathan aan David had beloofd, van een andere wereld moeten zijn, want alle dingen in deze wereld zijn van de ijdelheid onderworpen, en daarom zijn zij

ongenoegzaam om ten volle aan deze belofte te beantwoorden. Indien Salomo bevindt dat alles ijdelheid is, dan moet het koninkrijk komen van de Messias, waarin wij het wezen zullen beërven.

2. Dat zij ongenoegzaam zijn, om ons gelukkig te maken. En hiervoor beroept hij zich op van de mensen geweten. *Wat voordeel heeft de mens van al zijn arbeid?* vers 3.

Merk hier op

A. Hoe de bezigheid van deze wereld beschreven wordt: Het is arbeid; het woord heeft de betekenis beide van zorg en van zwoegen, het is werk, dat de mensen vermoeit, er is een bestendige vermoeienis in wereldlijke bezigheid; het is arbeid onder de zon. Dit is een uitdrukking, die bijzonder aan dit boek eigen is, waarin zij acht en twintig maal voorkomt. Er is een wereld boven de zijn, een wereld, die de zijn niet nodig heeft, want de heerlijkheid Gods is haar licht, en daar is werk zonder vermoeienis zonder arbeid, en dat veel voordeel oplevert, het is het werk van de engelen. Maar hij spreekt van het werk onder de zon, waarvan de moeite groot en het voordeel, het gewin klein is. Het is onder de zon, onder de invloed van de zon, bij haar licht en in haar hitte; gelijk wij het voordeel hebben van het licht des daags, zo hebben wij ook de last en de hitte des daags, Mattheus 20:12, en daarom eten wij ons brood in het zweet van ons aanschijn; in het donkere koude graf zijn de vermoeiden ter ruste.

B. Dat naar het voordeel van die bezigheid gevraagd wordt. *Wat voordeel heeft de mens van al zijn arbeid?* Salomo zegt: *In allen arbeid is overschot*, Spreuken 14:23, en toch ontkent hij hier dat er enig voordeel van is. Ten opzichte van onze tegenwoordige toestand in de wereld, is het waar dat wij door arbeid datgene verkrijgen, hetwelk wij voordeel of gewin noemen, wij eten de arbeid van onze handen, maar gelijk de rijkdom van de wereld gewoonlijk goed genoemd wordt, en toch is hetgeen niets is, Spreuken 23:5, zo wordt het ook voordeel genoemd, maar de vraag is of het dit werkelijk is, of niet? En hier beslist hij dat het zulks niet is, dat het geen wezenlijk, geen blijvend voordeel is. Kortom: de rijkdom en het genot van deze wereld zijn, al hadden wij er ook nog zoveel van, niet voldoende om ons gelukkig te maken, ook zullen zij geen erfdeel voor ons zijn.

a. Ten opzichte van het lichaam en het tegenwoordige leven: Wat voordeel heeft de mens van al zijn arbeid? Het is niet in de overvloed gelegen, dat iemand leeft uit zijn goederen Lukas 12:15. Als het goed vermenigvuldigt, dan vermenigvuldigt ook de zorg er voor, en dan vermenigvuldigen ook die het eten, en iets zeer gerings kan al het genot ervan verbitteren en wat voordeel heeft de mens dan van al zijn arbeid? Ten opzichte van de ziel en het toekomende leven kunnen wij met nog veel meer recht zeggen: *Wat voordeel heeft de mens van al zijn arbeid?* Met alles wat hij er bij wint kan hij de behoeften van zijn ziel niet bevredigen noch aan haar begeerten voldoen het zal de zonde van de ziel niet verzoenen, noch haar krankheden genezen, noch opwegen tegen het verlies ervan, van welk nut zal het wezen voor de ziel in de dood, in het oordeel, in de eeuwigen staat? De vrucht van onze arbeid in hemelse dingen is spijs, die blijft tot in het eeuwige leven, maar de vrucht van onze arbeid voor de wereld is slechts spijs, die vergaat.

Prediker 1:4-8

Om de ijdelheid van alle dingen onder de zon, en hun ongenoegzaamheid om ons gelukkig te maken, te bewijzen, toont Salomo hier aan:

1. Dat de tijd van ons genieten van deze dingen zeer kort is, en slechts als het welgevallen is van een dagloner aan zijn dag. Wij blijven slechts gedurende één geslacht in de wereld, en de geslachten gaan voortdurend voorbij. Onze wereldlijke bezittingen, die wij zeer onlangs van anderen hebben ontvangen en zeer binnen kort aan anderen moeten overlaten, zijn voor ons dus ijdelheid, zij kunnen niet meer substantieel zijn dan het leven, dat er het substratum van is, en dat is slechts een damp, die voor een weinig tijd gezien wordt, en dan verdwijnt. De stroom van het mensdom vloeit onophoudelijk, maar hoe weinig genot heeft een droppel van die stroom van de lieflijke oevers, tussen welke hij heenvoert! Wij kunnen God de eer geven voor die bestendige opvolging van geslachten, in welke de wereld tot nu toe haar bestaan had, en haar bestaan zal hebben tot aan het einde der tijden, Zijn lankmoedigheid bewonderende, waarmee Hij dat zondige geslacht in wezen houdt, en Zijn macht, door welke Hij dat stervende geslacht laat voortduren. Wij kunnen ook opgewekt worden om met naarstigheid het werk van ons geslacht te doen en het getrouwelijk te dienen, omdat het weldra voorbij zal zijn, en uit zorgende belangstelling in het mensdom in het algemeen, moeten wij te rade gaan met het welzijn van de opvolgende geslachten, maar wat betreft ons eigen geluk laat ons het niet binnen zo enge grenzen verwachten, meer in eeuwige rust en in een eeuwig voortbestaan.

2. Dat wij, als wij deze wereld verlaten, de aarde achter ons laten, deze staat in eeuwigheid, blijft waar zij is, en daarom kunnen de dingen van de aarde ons geen dienst doen in de toekomende staat. Het is voor het mensdom in het algemeen goed, dat de aarde in stand blijft tot aan het einde der tijden, wanneer zij en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden, maar wat betekent dit voor afzonderlijke personen, als zij naar de wereld van de geesten heengaan?

3. Dat de toestand van de mens in dit opzicht slechter is dan van de lagere schepselen. De aarde staat in eeuwigheid, maar de mens blijft slechts voor een korte tijd op de aarde. De zon gaat wel iedere avond onder, maar in de morgen gaat zij weer op, even schitterend als ooit tevoren, de winden veranderen wel van richting, maar blijven toch in het een of andere punt van het kompas, de wateren, die boven de grond naar de zee gaan, komen van onder de grond weer tevoorschijn, maar de mens ligt neer en staat niet op, Job 14, 7, 12.

4. Dat alle dingen in deze wereld beweeglijk en veranderlijk zijn, en onderworpen zijn aan gedurige moeite, in niets anders bestendig dan in hun onbestendigheid, altijd voortgaande nooit tot rust komende. Het was slechts eenmaal dat de zon stilstond, *als zij opgegaan is haast zij zich om weer onder te geen, en als zij ondergegaan is, haast zij zich om weer op te gaan*, vers 5. De winden veranderen voortdurend van richting, vers 6, en de wateren zijn in gestadige omloop, vers 7. Het zou van even slechte gevolgen voor hen zijn om stil te staan, als voor het bloed in het lichaam. En kunnen wij dan verwachten te rusten in een wereld, waarin alles is van arbeid en zwoegen, vers 8 op een zee die voortdurend in eb of vloed is en wier golven gestadig bruisen en in beweging zijn?

5. Dat, hoewel alle dingen nog in beweging zijn, zij toch nog altijd zijn waar zij waren. De zon vertrekt, zoals de kanttekening het heeft, maar het is naar dezelfde plaats, vanwaar zij gekomen is. de wind draait, totdat hij weer op dezelfde plaats is, en zo keren ook de wateren terug naar de plaats, vanwaar zij gekomen zijn. En zo is de mens na al de moeite die hij gedaan heeft om

voldoening en geluk te vinden in het schepsel, nog slechts waar hij geweest is, het geluk is nog even ver te zoeken als ooit. De geest des mensen is in zijn streven even rusteloos als de zon en de wind en de beken, maar is nooit voldaan, nooit tevreden, hoe meer hij heeft van de wereld, hoe meer hij wil hebben, en hij zou niet spoediger vol worden van de stromen van uitwendige voorspoed, de beken van honing en boter, Job 20:17, dan de zee vol wordt van de beken, die er in uitlopen, hij is nog zo als hij geweest is: een voortgedreven zee, die niet kan rusten.

6. Dat alle dingen blijven alzo, gelijk zij van het begin van de schepping geweest zijn, 2 Petrus 3:4. De aarde is waar zij was, de zon en de winden en de beken blijven dezelfde loop behouden als altijd, indien zij dus nooit genoegzaam waren om de mens gelukkig te maken, dan zullen zij dit ook wel nooit kunnen, want zij kunnen slechts hetzelfde genot, dezelfde geriefelijkheid opleveren, die zij altijd opgeleverd hebben, daarom moeten wij boven de zon zien om voldoening en een nieuwe wereld te vinden.

7. Dat deze wereld op zijn best slechts een dor en mat land is, alles is ijdelheid, want alles is vol van arbeid, de gehele schepping is van deze ijdelheid onderworpen van dat de mens veroordeeld was om in het zweet van zijn aanschijn zijn brood te eten. Als wij een blik slaan op de gehele schepping, dan zullen wij alles bezig en aan de arbeid zien, alle schepselen hebben genoeg te doen met hun eigen zaken, niets zal het geluk van de mens kunnen uitmaken, alles arbeidt om hem te dienen, maar niets blijkt een geschikte hulp voor hem te zijn. De mens kan niet uitspreken hoe vol van arbeid alle dingen zijn, kan noch de werkers tellen noch de arbeid meten.

8. Dat onze zinnen onvoldaan zijn, en derzelver voorwerpen onvoldoende blijken. Hij specificeert die zinnen, welke hun dienst met de minste moeite verrichten, en het gemakkelijkst te behagen zijn. Het oog wordt niet verzadigd met zien, maar is vermoeid van altijd hetzelfde te zien, en haakt naar nieuwheid en afwisseling. Het oor is in het begin gestreeld door een lieflijk lied of een aangename melodie, maar spoedig heeft het er genoeg van, walgt het ervan, en moet een andere melodie, een ander lied horen, beide zijn oververzadigd, maar geen is voldaan, en wat het aangenaamst was, wordt het onaangenaamst. De weetgierigheid verlangt nog meer te weten te komen, omdat zij onvoldaan is, en hoe meer men haar haar zin geeft, hoe veeleisender zij wordt, zodat zij nog altijd geef, geef blijft roepen.

Prediker 1:9-11

Er zijn twee dingen, waarin wij geneigd zijn veel behagen in te scheppen en grote voldoening te vinden en er ons op te laten voorstaan met betrekking tot ons werk en onze genietingen in de wereld, alsof zij er toe konden bijdragen om aan de ijdelheid te ontkomen. Salomo toont ons hier onze vergissing in beide.

1. De nieuwheid van de uitvinding, dat het iets is, dat nooit tevoren bekend was. Hoe aangenaam is het te denken, dat nooit iemand zulke vorderingen gemaakt heeft in kennis als wij, en nooit tot zulke ontdekkingen is gekomen, dat nooit iemand zulke verbeteringen heeft aangebracht in een bezitting, of in het een of ander beroep of bedrijf, en de kunst verstond om er het gewin uit te halen, zoals wij die kunst verstonden! Op hetgeen zij bedachten en tot stand brachten wordt met de grootste minachting neergezien, en wij roemen op nieuwe modes nieuwe hypothesen, nieuwe methodes, nieuwe uitdrukkingen, die de oude verdringen en ter neerwerpen, maar dit alles is een vergissing: *Hetgeen er geweest is, hetzelfde zal er zijn* en *hetgeen er gedaan is, hetzelfde zal er gedaan worden*, want er is *niets nieuws onder de zon* vers 9. Dit wordt herhaald bij wijze van vraag in vers 10. Is er enig ding, waarvan men met verwondering zou kunnen zeggen: *Zie dat, het is nieuw*, nooit is er iets dergelijks geweest? Het is een beroep op waarnemende mensen en een uitdaging aan hen, die de hedendaagse geleerdheid verheffen boven die van de ouden. Laat hen iets noemen, dat zij voor nieuw houden dan kunnen wij misschien wel niet bewijzen dat het niet nieuw is, omdat ons de berichten uit vroegere tijden ontbreken, maar toch hebben wij reden om tot de gevolgtrekking te komen dat het reeds geweest is in de eeuwen, die voor ons geweest zijn. Wat is er in het rijk van de natuur, waarvan wij kunnen zeggen: Dit is nieuw? Zijn werken waren volbracht van de grondlegging van de wereld af, Hebreeen 4:3. Dingen die ons, evenals aan kinderen, nieuw toeschijnen zijn dit niet in zichzelf. De hemel was van ouds, de aarde staat in eeuwigheid, de krachten van de natuur en de schakels van natuurlijke oorzaken zijn nog dezelfde, die zij altijd geweest zijn. In het rijk van de voorzienigheid gaan de loop en de methode wel niet naar zulke bekende en vaste regelen als in het rijk van de natuur, en zij volgen ook niet altijd hetzelfde spoor, maar over het algemeen is het toch telkens weer hetzelfde, het hart van de mensen en de verdorvenheid ervan zijn nog dezelfde, hun begeerten, hun streven en hun krachten zijn nog dezelfde, en wat God doet in Zijn handelingen met de mensen is overeenkomstig de Schrift overeenkomstig de wijze, en dat is altijd door herhaling. Wat verrassend of verwonderlijk voor ons is, behoeft dit niet te wezen, want hetzelfde is er al geweest, dezelfde vreemde bevorderingen en teleurstellingen, dezelfde vreemde revoluties en plotselinge wendingen, de ellende, de rampen van het menselijk leven zijn altijd tamelijk dezelfde geweest, en het mensdom doorloopt een bestendige kring, en, evenals de zon en de wind, zijn zij waar zij waren.

Het doel nu hiervan is:

A. De dwaasheid aan te tonen van de kinderen van de mensen in hun liefde voor hetgeen nieuw is, in hun welbehagen er in en hun roemen erop. Wij zijn licht geneigd een afkeer te hebben van oude dingen, hetgeen, waaraan wij lang gewoon waren, moede te worden, zoals Israël het manna zat werd, en met de Atheners te begeren iets nieuws te vertellen en te horen dit en dat te bewonderen omdat het nieuw is terwijl het toch geheel en al is wat geweest is. Toen Tatianus, de Assyriër, aan de Grieken toonde hoe alle kunsten, op welke zij zich zo lieten voorstaan, hun oorsprong verschuldigd waren aan de volken, die zij voor barbaren hielden,

heeft hij hen volgenderwijs terecht gewezen: "Schaamt u deze dingen nieuwe uitvindingen te noemen, die slechts nabootsingen zijn."

B. Er ons van af te brengen om geluk en voldoening in het schepsel te verwachten. Waarom zouden we verwachten het daar te vinden waar nog nooit iemand het gevonden heeft? Welke reden hebben wij om te denken dat de wereld vriendelijker zal zijn voor ons dan voor hen, die ons voorgegaan zijn, daar er toch niets nieuws in is, en onze voorgangers er zoveel van gemaakt hebben als er van te maken was? uw vaders hebben het manna gegeten en zij zijn gestorven, Johannes 6:49.

C. Om ons op te wekken om ons van geestelijke en eeuwige zegeningen te verzekeren. Als wij onthaald willen worden op nieuwe dingen dan moeten wij ons bekend maken met de dingen Gods, dan moeten wij een nieuwe natuur verkrijgen, dan is het oude voorbijgegaan, het is alles nieuw geworden, 2 Corinthiers 5:17. Het evangelie geeft een nieuw lied in onze mond. In de hemel is alles nieuw, Openbaring 21:5, alles nieuw, geheel ongelijk aan de tegenwoordige staat van zaken, in waarheid een nieuwe wereld Lukas 20:35, en alles nieuw tot in eeuwigheid altijd fris, altijd bloeiend. Deze gedachte moet ons gewillig maken om te sterven, dat er in deze wereld niets anders dan telkens hetzelfde is, en dat wij er niets meer en niets betere van kunnen verwachten, dan wij gehad hebben.

2. Het gedenkwaardige van de daad, er zal in latere tijden van gesproken worden. Velen denken dat zij er voldoening genoeg in zullen vinden, dat hun naam vereeuwigd zal worden, dat het nageslacht hun daden zal roemen en met bewondering zal spreken van de eer, die zij hebben behaald, en de bezittingen, die zij zich verkregen hebben, dat hun huizen zullen bestaan tot in eeuwigheid, Psalm 49:12, maar hierin bedriegen zij zich. Hoeveel vroegere dingen en personen waren er niet, die in hun tijd een zeer groot aanzien hadden, en toch is er geen gedachtenis van, zij zijn in vergetelheid begraven! Hier en daar heeft een merkwaardig persoon of een gedenkwaardige daad een vriendelijke geschiedschrijver gevonden, en dus het geluk om te worden vermeld, terwijl er in dezelfde tijd anderen waren, niet minder merkwaardig, die stilzwijgend voorbijgegaan werden, en daarom kunnen wij tot de slotsom komen dat er van de navolgende dingen, die zijn zullen geen gedachtenis zal zijn, maar dat hetgeen wij hopen in gedachtenis te zullen blijven, of verloren zal gaan, of met minachting voorbij gezien zal worden.

Prediker 1:12-18

Salomo had in het algemeen verklaard dat alles ijdelheid is, en had daar enige algemene bewijzen van gegeven en nu wendt hij de krachtigste methode aan om er de waarheid van aan te tonen.

1. Uit zijn eigen ervaring hij heeft het alles beproefd en getoetst, en hij bevond dat het alles ijdelheid is.

2. Door een gevolgtrekking uit bijzonderheden, en hier begint hij met hetgeen het meest van alles het geluk van redelijke wezens schijnt te zullen uitmaken, en dat is: kennis en geleerdheid, indien dit ijdelheid is, dan moeten alle andere dingen het ook zijn. Hieromtrent nu:

I. Zegt Salomo ons hier welke proeven hij er van genomen heeft, en dat nog wel onder zeer gunstige omstandigheden, zodat, indien er wezenlijke voldoening in te vinden ware, hij haar gevonden moest hebben.

1. Zijn hoge staat en rang gaven hem de gelegenheid om zich in alle vakken van geleerdheid te oefenen en te bekwamen, inzonderheid *in de politiek en in het bestuur over de menselijke zaken*, vers 12. Hij, die de prediker is van deze leer, was koning over Israël, dat alle naburige volken bewonderden als een wijs en, verstandig volk, Deuteronomium 4:6. Hij had zijn koninklijke zetel te Jeruzalem, dat toen beter dan ooit Athene verdiende het oog van de wereld genoemd te worden. *Het hart van een koning is ondoorgrondelijk hij heeft zijn eigenbekwaamheden*, en dikwijls is een goddelijke spreuk op zijn lippen, Spreuken 16:10. Het is zijn eer, het is zijn roeping om alles te doorgronden. Salomo's grote rijkdom en eer stelden hem instaat om zijn hof tot het middelpunt van geleerdheid te maken en de plaats van samenkomst van geleerden, zich te voorzien van de beste boeken en omgang te hebben of te corresponderen met geheel het wijze en ervaren deel van het mensdom, dat toen in leven was die zich tot hem wendden om van hem te leren waardoor hij zelf nog meer in kennis moest toenemen, want evenals in de handel zo wordt ook in kennis al het gewin door ruil en wederzijdse wisseling verkregen, als wij te zeggen hebben wat anderen tot lering dient, dan zullen zij te zeggen hebben wat ons tot lering kan strekken. Sommigen merken op hoe geringschattend Salomo van zijn waardigheid en eer spreekt. Hij zegt niet: ik prediker ben koning, maar ik was koning, het doet er niet toe wat ik ben. Hij spreekt er van als van iets, dat voorbij is, omdat wereldlijke eer vergankelijk is.

2. Hij legde er zich op toe om van deze voordelen een goed gebruik te maken, alsmede van de gelegenheid, die hij had om wijsheid te verkrijgen, want hoe groot die gelegenheid ook zij, een man zal er niet wijs door worden tenzij hij er zich op toelegt, er zijn hart en gedachten aan geeft. *Salomo begaf zijn hart om met wijsheid te onderzoeken* en na te speuren door wijsheid *alles te onderzoeken wat gekend kan worden*, vers 13. Hij stelde het zich ten taak om zich bekend te maken met al wat er geschiedt onder de hemel, dat geschiedt door de voorzienigheid Gods, of door de kunst en de wijsheid van de mensen. Hij legde er zich op toe om al het inzicht te verkrijgen, dat hij kon, in filosofie en wiskunde, in landbouw en handel, in koopmanschap en werktuigkunde in de geschiedenis van voorbijgegane eeuwen en de tegenwoordige staat van andere koninkrijken, hun wetten, hun zeden en gewoonten, hun staatkunde, en van de mensen verschillend karakter, bekwaamheden en plannen en de methoden om dat alles te besturen. Hij begaf er zich toe, niet alleen om te zoeken, maar te onderzoeken, na te speuren hetgeen het meest ingewikkeld was, en het ernstigst nadenken vordert. Hoewel hij een vorst was maakte hij

zich, als het ware, tot een slaaf van de wetenschap, liet zich niet ontmoedigen door haar moeilijkheden en bleef niet bij de oppervlakte staan. En dit deed hij, niet slechts om aan zijn neiging te voldoen, maar om zich bekwaam te maken voor de dienst van God en van zijn geslacht, en om te zien hoe ver de verruiming van de kennis zou bijdragen tot vastheid van gemoed en rust van de ziel.

3. Hij maakte zeer grote vorderingen in zijn studies, maakte een goed gebruik van alle takken van de geleerdheid, en bracht het veel verder in zijn ontdekkingen dan iemand van zijn voorgangers. Hij heeft de wetenschap niet veroordeeld, zoals velen doen omdat zij haar niet meester kunnen worden en er zich ook geen moeite voor willen geven, neen, wat hij op het oog had, bracht hij tot stand. *hij zag al de werken aan, die onder de zon geschieden*, vers 14, werken van de natuur in de bovenwereld en in de lagere wereld, die de zijn tot middelpunt heeft, werken van kunst, de voortbrengselen van ‘s mensen mensen vernuft. Hij smaakte even grote voldoening in het succes van zijn onderzoek, als ooit iemand gesmaakt heeft, hij sprak met zijn hart betreffende zijn vorderingen in kennis, met evenveel genoegen als ooit een rijk koopman gesmaakt heeft bij het in ogenschouw nemen van zijn koopwaren en de winsten, die hij er door verkrijgen zal. Hij kon zeggen: "Zie, ik heb wijsheid groot gemaakt en vermeerderd, heb er niet slechts meer van verkregen voor mijzelf, maar heb meer gedaan om haar te verspreiden en in eer te brengen, dan allen, die voor mij geweest zijn te Jeruzalem." Het betaamt voorname mannen om leergierig te zijn, en het meest behagen te scheppen in verstandelijke genoegens. Waar God de middelen geeft om kennis te verkrijgen verwacht Hij vorderingen in evenredigheid met die middelen. Het is gelukkig voor een volk als zijn vorsten en edelen er zich op toeleggen om anderen evenzeer te overtreffen in wijsheid en nuttige wetenschap, als zij hen overtreffen in eer en aanzien, en zij kunnen aan het gemenebest van de wetenschap die dienst bewijzen door zich op studiën toe te leggen, die geschikt voor hen zijn, welke geringere personen er niet aan bewijzen kunnen. Salomo moet als een bevoegd beoordelaar van deze zaak erkend worden, want zijn hoofd was niet slechts vol van denkbeelden, maar zijn hart heeft veel wijsheid en wetenschap gezien, van de macht en het voordeel ervan, zowel als van het vermaak en genoegen ervan, wat hij wist, wist hij goed en hij wist er een goed gebruik van te maken. *De wijsheid was in zijn hart gekomen, en is hem lieflijk geworden*, Spreuken 2:10, 11, 22:18.

4. Hij richtte zijn studies inzonderheid op die tak van wetenschap, die het meest dienstig is voor de leiding van het menselijke leven en bijgevolg van de meeste waarde is, vers 17. "Ik begaf mijn hart om de regelen en voorschriften van de wijsheid te weten en hoe ik die kon verkrijgen, en om onzinnigheden en dwaasheid te weten, hoe ik die kon voorkomen of genezen, er de strikken en inblazingen van te kennen ten einde op mijn hoede er tegen te zijn en haar bedrog en misleiding te ontdekken." Zo naarstig was Salomo om toe te nemen in kennis, dat hij onderricht verkreeg beide van de wijsheid van verstandige mensen en van de onzinnigheid van dwaze mensen, uit de akker van de luiaard, zowel als uit die van de vlijtige.

II. Hij deelt ons het resultaat mee van zijn proefneming, om te bevestigen wat hij gezegd had, namelijk dat alles ijdelheid is.

1. Hij bevond dat zijn *zoeken naar kennis zeer moeizaam* was, een *vermoeienis niet alleen voor het vlees, maar voor de geest* vers 13. Deze moeilijke bezigheid, de moeilijkheid, die er gelegen is in het zoeken naar waarheid en in haar te vinden, heeft God aan de kinderen van de mensen gegeven, om er mee geplaagd te worden als een straf voor het begeren van onze eerste ouders van verboden kennis. Gelijk het brood voor het lichaam, zo moet ook het brood van de

ziel verkregen en gegeten worden in het zweet van ons aanschijn, terwijl beide zonder moeite of arbeid verkregen hadden kunnen worden indien Adam niet gezondigd had.

2 Hij bevond dat hoe meer hij zag van de werken, die onder de zon geschieden, *hoe meer hij van de ijdelheid ervan zag*, ja, en dat gezicht baarde hem dikwijls *kwelling des geestes* vers 14. Ik zag al de werken aan van een wereld vol van bezigheid, heb waargenomen wat de kinderen van de mensen doen, en zie, wat de mensen ook denken van hun eigen werken, ik zie, dat het *alles ijdelheid en kwelling van de geest is*. Hij had tevoren verklaard dat alles ijdelheid is, vers 2, nodeloos en onnut, en hetgeen ons geen goed doet, hier voegt hij er bij: *Het is alles kwelling van de geest*, lastig en nadelig, en hetgeen ons kwaad doet. Het is zich voeden met wind, zo lezen het sommigen Hosea 12:2.

a. De werken zelf die gedaan zijn, zijn ijdelheid en kwelling van de geest voor hen, die er mee bezig zijn. Er is zoveel zorg in het bedenken en regelen van onze wereldlijke aangelegenheden, zoveel arbeid en zwoegen in het uitvoeren ervan, en zoveel verdriet in de teleurstellingen, die wij er bij ondervinden, dat wij wel kunnen zeggen: het is kwelling van de geest voor de verstandige waarnemer ervan. Hoe meer wij zien van de wereld, hoe meer wij zien van hetgeen ons ongerust maakt, en met Heraclitus zien wij het aan met wenende ogen. *Salomo heeft inzonderheid bespeurd dat de kennis van wijsheid en van dwaasheid kwelling is*, vers 17. Het kwelde of ergerde hem te zien dat velen, die wijsheid hebben, haar niet gebruiken, en dat velen, die dwaasheid hebben en er niet tegen strijden. Toen hij wijsheid kende, kwelde het hem te zien hoe ver zij van de mensen kinderen stond, en toen hij dwaasheid zag, dat zij zo vast in van ‘s mensen hart is gebonden.

3. Hij bevond, toen hij enige wetenschap had verkregen, dat hij er noch voor zichzelf de voldoening in kon smaken, noch er aan anderen het goed mee doen kon, dat hij verwacht had, vers 15. Het baatte niet:

A. Om de vele grieven van het menselijk leven te herstellen. "Ik bevind met dat al, dat hetgeen krom is, krom blijft, en niet recht gemaakt kan worden. Onze kennis zelf is ingewikkeld en verward, wij moeten zeer vergaan, een lange weg afleggen, om er toe te geraken. Salomo dacht dat hij een nadere weg er naar toe ontdekt had, maar het was niet zo, de paden van de geleerdheid zijn nog een even grote doolhof als ooit tevoren. De geest en de manieren van de mensen zijn krom en verdorven. Salomo dacht dat hij met behulp van zijn wijsheid en macht een grondige hervorming in zijn koninkrijk had teweeggebracht, en hetgeen krom was recht had gemaakt, maar hij was teleurgesteld. Al de wijsbegeerte en staatkunde van de wereld zullen de verdorven natuur van de mensen niet tot haar oorspronkelijke rechtheid terugbrengen, wij zien er de ongenoegzaamheid van, zowel in anderen als in onszelf. Geleerdheid zal ‘s mensen natuurlijke gemoedsaard niet veranderen, noch hen van hun zondige krankheden genezen, ook zal zij in de aard van de dingen in de wereld geen verandering brengen. De wereld is een tranendal, en zal het blijven als alles gedaan is.

B. Om in het gebrekkige te voorzien van de gerieflijkheden van het menselijk leven. Hetgeen ontbreekt kan niet geteld worden, of ons uit de schatten van de menselijke geleerdheid vergoed worden, meer hetgeen ontbreekt zal blijven ontbreken. Als wij alles gedaan hebben om onze genietingen hier beneden tot volkomenheid te brengen, zijn zij nog gebrekkig, en er is niets aan te doen, zoals zij zijn, zullen zij waarschijnlijk blijven. Hetgeen ontbreekt in onze kennis, is zoveel, dat het niet geteld kan worden. Hoe meer wij weten, hoe meer wij onze onwetendheid bespeuren. Wie kan zijn dwalingen, zijn tekortkomingen verstaan?

4. Over het geheel komt hij dus tot de slotsom, dat grote geleerden zich slechts tot grote rouwbedrijvenden maken, want *in veel wijsheid is veel verdriet*, vers 18. Er moet zeer veel moeite gedaan worden om haar te verkrijgen, en er is zeer veel zorg nodig om haar niet te vergeten, hoe meer wij weten, hoe meer wij zien dat er te weten is, en bijgevolg bemerken wij met grote duidelijkheid, dat ons werk zonder einde is, en hoe meer wij van onze vroegere vergissingen en misslagen zien, hetgeen veel verdriet veroorzaakt. Hoe meer wij zien van de verschillende meningen en gevoelens van de mensen, en dat is het waar de geleerdheid zich het meest mee bezighoudt hoe meer verlegen wij misschien zijn om te weten wie het bij het rechte einde heeft. Zij, die wetenschap vermeerderen, hebben een zoveel te sterker en levendiger besef van de rampen van deze wereld, en voor een ontdekking die zij doen, welke aangenaam is, doen zij er misschien tien, die onaangenaam zijn, en aldus vermeerderen zij de smart. Laat ons daarom niet weggedreven worden van het streven naar nuttige kennis, maar ons wapenen met geduld, om door de smart ervan heen te komen, maar laat ons er aan wanhopen om in deze kennis waar geluk te vinden, en dit alleen verwachten van de kennis van God en de nauwgezette vervulling van onze plicht jegens Hem. Hij, die toeneemt in hemelse wijsheid en in een proefondervindelijke bekendheid met de beginselen, krachten en genietingen van het geestelijk en Goddelijk leven, vermeerdert blijdschap, die weldra in een volkomen en eeuwige blijdschap zal overgaan.

HOOFDSTUK 2

1 Ik zeide in mijn hart: Nu, welaan, ik zal u beproeven door vreugde; derhalve zie het goede aan; maar zie, ook dat was ijdelheid.
2 Tot het lachen zeide ik: Gij zijt onzinnig, en tot de vreugde: Wat maakt deze?
3 Ik heb in mijn hart nagespeurd, om mijn vlees op te houden in den wijn, (nochtans leidende mijn hart in wijsheid) en om de dwaasheid vast te houden, totdat ik zou zien wat den kinderen der mensen het best ware, dat zij doen zouden onder den hemel, gedurende het getal der dagen huns levens.
4 Ik maakte mij grote werken, ik bouwde mij huizen, ik plantte mij wijngaarden.
5 Ik maakte mij hoven en lusthoven, en ik plantte bomen in dezelve, van allerlei vrucht.
6 Ik maakte mij vijvers van wateren, om daarmede te bewateren het woud, dat met bomen groende.
7 Ik kreeg knechten en maagden, en ik had kinderen des huizes; ook had ik een groot bezit van runderen en schapen, meer dan allen, die voor mij te Jeruzalem geweest waren.
8 Ik vergaderde mij ook zilver en goud, en kleinoden der koningen en der landschappen; ik bestelde mij zangers en zangeressen, en wellustigheden der mensenkinderen, snarenspel, ja, allerlei snarenspel.
9 En ik werd groot, en nam toe, meer dan iemand, die voor mij te Jeruzalem geweest was; ook bleef mijn wijsheid mij bij.
10 En al wat mijn ogen begeerden, dat onttrok ik hun niet; ik wederhield mijn hart niet van enige blijdschap, maar mijn hart was verblijd vanwege al mijn arbeid; en dit was mijn deel van al mijn arbeid.
11 Toen wendde ik mij tot al mijn werken, die mijn handen gemaakt hadden, en tot den arbeid, dien ik werkende gearbeid had; ziet, het was al ijdelheid en kwelling des geestes, en daarin was geen voordeel onder de zon.
12 Daarna wendde ik mij, om te zien wijsheid, ook onzinnigheden en dwaasheid; want hoe zou een mens, die den koning nakomen zal, doen hetgeen alrede gedaan is?
13 Toen zag ik, dat de wijsheid uitnemendheid heeft boven de dwaasheid, gelijk het licht uitnemendheid heeft boven de duisternis.
14 De ogen des wijzen zijn in zijn hoofd, maar de zot wandelt in de duisternis. Toen bemerkte ik ook, dat enerlei geval hun allen bejegent.
15 Dies zeide ik in mijn hart: Gelijk het den dwaze bejegent, zal het ook mijzelven bejegenen; waarom heb ik dan toen meer naar wijsheid gestaan? Toen sprak ik in mijn hart, dat ook hetzelve ijdelheid was.
16 Want er zal in eeuwigheid niet meer gedachtenis van een wijze, dan van een dwaas zijn; aangezien hetgeen nu is, in de toekomende dagen altemaal vergeten wordt; en hoe sterft de wijze met den zot?
17 Daarom haatte ik dit leven, want dit werk dacht mij kwaad, dat onder de zon geschiedt; want het is al ijdelheid en kwelling des geestes.
18 Ik haatte ook al mijn arbeid, dien ik bearbeid had onder de zon, dat ik dien zou achterlaten aan een mens, die na mij wezen zal.
19 Want wie weet, of hij wijs zal zijn, of dwaas? Evenwel zal hij heersen over al mijn arbeid, dien ik bearbeid heb en dien ik wijselijk beleid heb onder de zon. Dat is ook ijdelheid.
20 Daarom keerde ik mij om, om mijn hart te doen wanhopen over al den arbeid, dien ik bearbeid heb onder de zon.
21 Want er is een mens, wiens arbeid in wijsheid, en in wetenschap, en in geschiktheid is; nochtans zal hij dien overgeven tot zijn deel, aan een mens, die daaraan niet gearbeid heeft. Dit is ook ijdelheid en een groot kwaad.

22 Wat heeft toch die mens van al zijn arbeid, en van de kwellingen zijns harten, dien hij is bearbeidende onder de zon?
23 Want al zijn dagen zijn smarten, en zijn bezigheid is verdriet; zelfs des nachts rust zijn hart niet. Datzelve is ook ijdelheid.
24 Is het dan niet goed voor den mens, dat hij ete en drinke, en dat hij zijn ziel het goede doe genieten in zijn arbeid? Ik heb ook gezien, dat zulks van de hand Gods is.
25 (Want wie zou er van eten, of wie zou zich daartoe haasten, meer dan ik zelf?)
26 Want Hij geeft wijsheid, en wetenschap, en vreugde den mens, die goed is voor Zijn aangezicht; maar den zondaar geeft Hij bezigheid om te verzamelen en te vergaderen, opdat Hij het geve dien, die goed is voor Gods aangezicht. Dit is ook ijdelheid en kwelling des geestes.

Salomo had verklaard dat alles ijdelheid is, inzonderheid wetenschap en geleerdheid, waarmee hij zich zó weinig geluk wenste, dat hij bevond dat de vermeerdering ervan slechts een vermeerdering was van zijn smart, en nu toont hij in dit hoofdstuk aan welke redenen hij had om van deze wereld moe te zijn, en hoe weinig reden de meeste mensen hebben om haar te beminnen.

I. Hij toont aan dat er geen waar geluk en voldoening te vinden is in vrolijkheid en vermaak, en in zingenot, vers 1-11.

II. Hij overweegt nog eens de aanspraken van de wijsheid, en erkent dat zij voortreffelijk en nuttig is, maar ziet haar bezwaard met een vermindering van haar waarde, zodat zij toch ongenoegzaam blijkt om de mens gelukkig te maken, vers 12-16.

III. Hij vraagt in hoeverre het werk en de rijkdom van de wereld bij machte zijn om de mensen gelukkig te maken, en komt uit eigen ondervinding tot het besluit, dat zij voor hen, die er hun hart op zetten, ijdelheid en kwelling des geestes zijn, vers 17-23, en dat alleen diegenen er enig goed van verkrijgen kunnen, die er los van zijn, vers 24-26.

Prediker 2:1-11

Bij het najagen van het "summum bonum", het geluk van de mens, begeeft Salomo zich nu van uit zijn studeervertrek, zijn bibliotheek, zijn werkkamer, zijn raadzaal, waar hij er tevergeefs naar gezocht had, naar het park, naar de plaats van zang en snarenspel, zijn lusthoven en zomerverblijven, hij verlaat het gezelschap van de filosofen en ernstige senatoren voor dat van de mannen van vernuft, mannen van de wereld, de geestige lieden van zijn hof, om te zien of hij onder hen waar geluk en voldoening kon vinden. Hier doet hij een grote schrede afwaarts, daalt hij van de edele genoegens van het verstand af naar de dierlijke genietingen van de zinnen, maar indien hij besluit een grondige proef te nemen, dan moet hij aankloppen aan deze deur, omdat hier een groot deel van het mensdom zich verbeeldt te hebben gevonden hetgeen hij zocht.

I. Hij besloot te beproeven wat vreugde kon doen en de vermaken van het vernuft, of hij gelukkig zou zijn, indien hij zichzelf en anderen voortdurend onthaalde op vrolijke verhalen en grappen, op scherts en boert, indien hij zich eens ging voorzien van al de aardige wendingen, al de geestige, gevatte antwoorden, die hij kon bedenken of bijeenverzamelen, geschikt om het lachen op te wekken, en al de domme fouten en flaters en dwaasheden, waarvan hij kon horen, en die geschikt waren om bespot te worden, zodat hij altijd in een vrolijk humeur kon zijn.

1. Deze proefneming geschiedde, vers 1. *Bevindende dat in veel wijsheid veel smart is*, en dat zij, die ernstig zijn, licht geneigd zijn tot droefgeestigheid, zei ik in mijn hart: (tot mijn hart), "welaan, ik zal u beproeven door vreugde, ik zal eens beproeven of die u voldoening kan schenken." Er was noch in zijn gemoedsaard, noch in zijn uitwendige omstandigheden iets, dat hem ervan terughield om vrolijk te zijn, maar beide werkten er toe mee om vrolijkheid bij hem te bevorderen, en daarom besloot hij om er zich in toe te geven, en zei hij tot zichzelf: zie het goede aan, geniet vermaak, geniet het volop, verban de zorg, en neem het besluit om vrolijk te zijn." Dat kan men wezen, zonder iets van al de fraaie zaken te hebben, die hij had om er zich mee te verlustigen, vele armen zijn zeer vrolijk, het is tot een spreekwoord geworden, dat bedelaars in een schuur vrolijk zijn. Vrolijkheid is het vermaak van de verbeelding en hoewel zij verre achterstaat bij de degelijke genietingen van de verstandelijke vermogens, is zij toch te verkiezen boven die, welke slechts vleselijk en zinnelijk zijn. Sommigen onderscheiden de mens van de redeloze dieren, niet alleen als "animal rationale als een redelijk dier", maar als "animal risibile een lachend dier", daarom heeft hij, die zei tot zijn ziel: *neem rust, eet en drink*, er bijgevoegd: *en wees vrolijk*, want daarvoor was het, dat hij wilde eten en drinken. "Beproef daarom," zegt Salomo, om te lachen en gelukkig te zijn."

2. Het oordeel, dat hij over deze proefneming uitsprak. Zie, ook dat was, evenals al de rest, ijdelheid, het schonk geen ware voldoening, vers 2. Tot het lachen zei ik: gij zijt onzinnig en daarom wil ik niets met u te doen hebben en tot de vreugde (tot alle spel en vermaak, tot alles wat er aanspraak op maakt tot vreugde en vermaak te dienen) wat maakt deze? of, wat doet gij? Onschuldige vrolijkheid, met soberheid en matigheid en op gepaste tijden genoten, is iets goeds, zij maakt geschikt tot de arbeid en draagt er toe bij om het zwoegen en het leed van het menselijk leven te verzachten, maar als zij buitensporig en onmatig is, dan is zij dwaas en onvruchtbaar.

a. Zij doet geen goed, wat doet zij? "Qui bono Waartoe die zij?" Zij zal niet baten om een schuldige consciëntie tot rust te brengen, noch om een verslagen geest op te heffen, niets is meer onaangenaam dan om liederen te zingen bij een treurig hart. Zij bevredigt de ziel niet, zal

haar nooit ware voldoening schenken. Zij is slechts een verzachting voor de snerpende smarten van dit leven. Uitbundig gelach eindigt gewoonlijk in een zucht.

b. Zij doet zeer veel kwaad, zij is onzinnig en maakt de mensen onzinnig, zij brengt de mensen tot velerlei onbetamelijkheden, die een smaad zijn voor hun verstand en godsdienst. Zij zijn waanzinnig, die er zich in toegeven, want zij vervreemdt het hart van God en Goddelijke dingen, en verteert onmerkbaar de kracht van de Godsdienst. Zij, die graag vrolijk zijn, vergeten om ernstig te wezen, en terwijl zij de trommel en de harp opheffen, zeggen zij tot God: Wijk van mij, Job 21:12, 14. Wij kunnen, evenals Salomo, ons beproeven met vrolijkheid, en daarnaar over de toestand van onze ziel oordelen. Hoe staat het met ons in dezen? Kunnen wij vrolijk en wijs zijn? Kunnen wij haar gebruiken als kruiderij, en niet als voedsel? Maar wij behoeven niet, evenals Salomo, te beproeven of zij ons gelukkig zal maken, want wij kunnen zijn woord geloven, dat zij onzinnig is, en wat maakt zij? Lachen en genoegen, zegt Sir William Temple, ontstaan uit zeer verschillende gemoedsbewegingen, want gelijk de mensen geen neiging hebben om te lachen om hetgeen hun het meeste genoegen doet, zo doet hetgeen waarom zij lachen hun volstrekt geen genoegen.

II. Bevindende dat hetgeen aan zijn verbeelding behaagde hem niet gelukkig maakte, besloot hij om het nu eens te beproeven met hetgeen het verhemelte streelt, vers 3. Daar de kennis van het schepsel geen voldoening schonk, wilde hij eens zien wat een overvloedig gebruik erven doen zou. Ik heb in mijn hart nagespeurd om mijn vlees op te honden in de wijn, mij toe te geven in goeden spijs en drank. Velen geven zich daarin toe zonder daarbij met hun hart te rade te gaan, en hebben alleen de bevrediging van hun zinnelijke lusten op het oog, maar Salomo heeft er zich op verstandige wijze toe begeven, en als een man, kritisch, alleen om een proefneming te doen.

Merk op:

1. Hij heeft zich geen vrijheid veroorloofd in het gebruik van zingenot, voordat hij zich door ernstige en strenge studie had vermoeid, voordat zijn vermeerdering van wijsheid gebleken was een vermeerdering van smart te zijn, heeft hij er nooit aan gedacht zich tot de wijn te begeven. Als wij ons hebben ingespannen hebben in goeddoen, dan kunnen wij ons zeer gerust en getroost verkwikken met de gaven van Gods milddadigheid. De genietingen van de zinnen worden dan recht gebruikt, als wij ze gebruiken als hartsterkingen, alleen wanneer wij ze nodig hebben, zoals Timotheus wijn dronk ter wille van zijn gezondheid, 1 Timotheus 5, 23. Zij, die zich aan de drank hebben verslaafd, hebben er zich in het eerst toe gedwongen, zij hebben er hun vlees in opgehouden, maar zij moeten gedenken aan hoeveel ellende zij er zich mee overgegeven hebben.

2. Toen zag hij er op als dwaasheid, en het was met weerzin dat hij er zich aan gaf, zoals Paulus, toen hij zich prees, dit een zwakheid noemde, en wenste, dat men hem verdroeg in de onwijsheid, 2 Corinthiers 11:1. Hij zocht de dwaasheid vast te houden, om te zien wat het uiterste van de dwaasheid doen kon om de mensen gelukkig te maken, maar hij was op het punt om met dat onderzoek te ver te gaan. Hij besloot dat de dwaasheid hem niet vasthouden zou, niet de overhand over hem zou krijgen, maar hij wilde haar vasthouden, haar op een afstand houden, maar hij bevond dat zij hem te sterk was.

3. Terzelfder tijd droeg hij zorg om zijn hart te leiden in wijsheid, zich met wijsheid te besturen bij zijn vermaken en genoegens, zodat die hem geen schade zouden toebrengen, noch hem

ongeschikt zouden maken om er een beoordelaar van te zijn. Toen hij zijn vlees ophield in de wan, leidde hij zijn hart in wijsheid, bleef hij kennis zoeken, heeft hij geen zuiper van zich gemaakt, is hij geen slaaf geworden van zijn genietingen, neen, zijn studies en zijn feestmalen waren contrasten van elkaar en hij wilde zien of beide met elkaar vermengd hem de voldoening konden geven, die hij in ieder afzonderlijk niet kon vinden. Dit stelde Salomo zich voor, maar hij bevond dat het ijdelheid was, want zij, die zich overgeven aan de wijn en toch hun hart willen leiden in wijsheid, zullen zich misschien evenzeer bedriegen, als zij die beide God en de mammon denken te dienen. De wijn is een spotter, een grote bedrieger, en het zal voor ieder mens onmogelijk zijn te zeggen, dat hij er zich zo ver aan zal geven en niet verder.

4. Wat hij op het oog had was niet zijn lusten te bevredigen, maar het geluk van de mensen te ontdekken, en daarom moet ook dit, daar het voorgeeft de mens gelukkig te maken, op proef worden gesteld. Let op de beschrijving, die hij geeft van het geluk van de mensen, het is: het beste dat zij doen zouden onder de hemel, gedurende het getal van de jaren huns levens.

a. Hetgeen waarnaar wij moeten vragen is niet zozeer het goede dat wij moeten hebben, dat kunnen wij aan God overlaten, maar het goed, dat wij moeten doen, dat behoort onze grote zorg te zijn. Goede Meester welk goed zal ik doen? Ons geluk bestaat niet in lui en ledig te zijn, maar in doen wat recht is, in goed en nuttig bezig te zijn. Als wij het goede doen, zullen wij lof hebben.

b. Het is goed, dat onder de hemel gedaan moet worden, terwijl wij hier in deze wereld zijn, zo lang het dag is, terwijl de tijd voor ons doen ervan er nog is, dit is onze staat van werk en dienst, het is in de andere wereld, dat wij er het loon van moeten verwachten, daarheen zullen onze werken ons volgen.

c. Het moet gedaan worden al de dagen van ons leven, in het goede dat wij doen moeten wij volharden ten einde toe, zolang onze tijd duurt, het getal van de dagen van ons leven, de dagen van ons levens zijn ons toegedeeld door Hem, in wiens hand onze tijden zijn, en zij moeten allen doorgebracht worden naar Zijn aanwijzing. Maar dat iemand zich tot de wijn zou begeven om te ontdekken wat de beste wijze van leven is in deze wereld was een ongerijmdheid, die Salomo zelf hier bij het nadenken er over veroordeelt. Is het mogelijk, dat dit het goed is, dat de mens moet doen? Neen, het is duidelijk, dat het zeer slecht is.

III. Spoedig bewerkende dat het dwaasheid was, om zich aan de wijn over te geven, beproefde hij het vervolgens met de kostelijkste vermaken van vorsten en aanzienlijke personen. Hij had een zeer groot inkomen, de opbrengst van zijn kroondomeinen was zeer groot, en hij besteedde dit inkomen naar zijn eigen welgevallen, en zo dat het hem een groot aanzien gaf.

1. Hij legde zich toe op bouwen, beide in de stad en op het land, en daar hij bij het begin van zijn regering zulke grote onkosten had gedaan voor de bouw van het huis Gods, was hij te meer te verontschuldigen, dat hij daarna bouwde voor zijn eigen genoegen. Hij begon zijn werk aan het rechte einde, Mattheus 6:33 niet zoals het volk, Haggai 1:4, dat in gewelfde huizen woonde, terwijl Gods huis woest was. Voor dit bouwen had hij het genoegen van de armen te gebruiken, en goed te doen aan het nageslacht. Wij lezen van Salomo’s bouwen in 1 Koningen 9:15-19, en het waren grote werken in overeenstemming met zijn vermogen, zijn geest en zijn waardigheid. Zie zijn vergissing, hij vroeg naar de goede werken, die hij kon doen, vers 3, en ingevolge deze vraag, dat onderzoek, legde hij zich toe op grote werken. Goede werken zijn

ook inderdaad grote werken, maar vele werken worden groot genoemd, die alles behalve goed zijn verwonderlijke werken, maar geen Godvruchtige werken, Mattheus.7. 22.

2. Hij was ook een liefhebber van lusthoven, tuinieren is voor sommigen even bekoorlijk als bouwen. Hij plantte zich wijngaarden, waarvoor de grond en het klimaat van het land Kanaän gunstig waren, hij maakte zich hoven en lusthoven, en plantte bomen daar in van allerlei vrucht, vers 5, en de tuinbouw stond toen misschien niet op lagere trap dan tegenwoordig, hij bezat niet alleen bossen van timmerhout, maar bomen van allerlei vrucht, die hij zelf had geplant, en indien enig wereldlijk werk een mens genoegen en geluk kan verschaffen, dan voorzeker moet het het werk zijn, waar Adam zich in de staat van de onschuld mee bezighield.

3. Hij besteedde zeer veel geld aan waterwerken, vijvers en kanalen, niet voor spel en vermaak, maar tot nuttig gebruik, om daarmee te bewateren het woud, waarin de bomen groeiden, vers 6, hij plantte niet slechts, maar maakte nat en liet het toen aan God over om de wasdom te geven. Waterwellingen zijn een grote zegen, Jozua 15:19, maar waar de natuur er in voorzien heeft, moet de kunst ze leiden, om ze dienstbaar te maken voor de mens, Spreuken 21:1.

4. Hij vermeerderde zijn dienstknechten. Daar hij zich voorstelde grote werken te doen, moest hij vele handen gebruiken, en daarom verschafte hij zich knechten en matigden, gekocht voor zijn geld, of geboren in zijn huis, vers 7. Aldus werd zijn huis uitgebreid, en had zijn hof een prachtig aanzien. Zie Ezra 2:58.

5. Hij veronachtzaamde ook de landelijke zaken niet, maar onderhield en verrijkte zich er mede, en werd er noch door zijn studiën, noch door zijn vermaken van afgeleid. Hij had een grote bezitting van runderen en schapen, zoals zijn vader voor hem gehad heeft! 1 Kronieken 29:19,21, : niet vergetende dat zijn vader in het begin een hoeder van schapen is geweest. Laat hen, die zich met veeteelt bezighouden, noch hun werk minachten, noch het zat worden, gedenkende dat Salomo tot zijn grote werken en zijn genoegens zijn bezit van runderen en schapen heeft gerekend.

6. Hij werd zeer rijk, en werd volstrekt niet verarmd door zijn bouwen en tuinieren, zoals velen, die er alleen om die reden berouw van hebben, en het dan ijdelheid er kwelling noemen. Salomo strooide uit, maar er werd hem nog meer toegedaan. Hij vulde zijn schatkist met zilver en goud, dat daar echter niet stil bleef liggen, neen het werd door geheel zijn rijk in omloop gebracht, zodat hij maakte dat het zilver te Jeruzalem was als stenen, 1 Koningen 10:27, ja hij had de Segullah, de bijzondere schat van de koningen en van de landschappen, die om zijn rijkdom en zeldzaamheid van hoger waarde werd geacht dan zilver en goud. De naburige koningen en de verafgelegen provincies van zijn eigen rijk zonden hem de rijkste geschenken, die zij hadden, om zijn gunst te verkrijgen en het onderricht van zijn wijsheid.

7. Hij bezat alles wat bekoorlijk was en tot vermaak kon dienen, alle soorten van muziek, vocale en instrumentale, zangers en zangeressen de fraaiste stemmen, die hij kon vinden en bijeenverzamelen, en al de blaas- en handinstrumenten, die toen in gebruik waren. Zijn vader had een muzikale aanleg, maar hij scheen de muziek meer te gebruiken bij en voor de godsdienstoefeningen dan zijn zoon, die haar meer tot vermaak aanwendde. Deze worden de wellustigheden van de mensenkinderen genoemd, want de meeste mensen stellen bovenal prijs op hetgeen de zinnen behaagt en hebben daar het grootste welbehagen in. De verlustigingen van Gods kinderen zijn van een geheel andere aard, rein en geestelijk en hemels, de verlustiging van de engelen.

8. Meer dan ooit als iemand anders genoot hij van een samenvoeging van verstandelijke en zinnelijke genoegens. In dit opzicht was hij groot en nam hij toe meer dan iemand, die voor hem geweest is, daar hij wijs was temidden van duizenden aardse genietingen. Het was vreemd, en iets dergelijks was nooit aanschouwd:

a. Dat zijn genietingen hem niet verdorven hebben, zijn oordeel niet hebben vervalst, zijn geweten niet hebben verdoofd. *emidden van al deze vermaken bleef zijn wijsheid hem bij*, vers 9. Temidden van al deze kinderachtige verlustigingen bleef zijn geest mannelijk, bleef hij zijn ziel bezitten, bleef hij de heerschappij van het verstand behouden over de lusten en begeerten van de zinnen, zo groot en overvloedig was zijn wijsheid, dat zij niet verminderd of geschaad werd door zijn wijze van leven, zoals dit met menig man het geval zou geweest zijn. Maar laat toch niemand hierdoor aangemoedigd worden om aan zijn lusten de vrije teugel te vieren, denkende dat zij dit kunnen doen en toch hun wijsheid kunnen behouden, want zij hebben zo’n kracht van wijsheid niet als Salomo gehad heeft, ja, en Salomo had zich bedrogen, want hoe is zijn wijsheid hem bijgebleven, toen hij dermate zijn odsdienst had verloren dat hij, om aan zijn vreemde vrouwen te believen, altaren ging bouwen voor vreemde goden? Maar in zoverre is zijn wijsheid hem bijgebleven, dat hij meester bleef over zijn genoegens, en er niet de slaaf van is geworden, en instaat bleef om er een oordeel over uit te spreken. Hij is naar des vijands land gegaan, niet als een deserteur, maar als een verspieder om te bezichtigen waar hun land open ligt.

b. Maar zijn oordeel en zijn geweten hebben aan zijn genoegens geen teugel aangelegd, hem niet verhinderd om de kwintessens uit de zinnelijke genietingen te halen, vers 10. Tegen zijn oordeel in deze zaak zou men kunnen inbrengen dat, indien Zijn wijsheid hem bijbleef, hij de vrijheid niet kon nemen, die nodig was, om er volkomen mee bekend te worden. Ja," zegt hij, "ik nam zo’n grote vrijheid als iemand nemen kon, want wat mijn ogen begeerden dat onttrok ik hun niet, als het door geoorloofde middelen verkregen kon worden, al was het ook nog zo moeilijk of kostbaar, en, gelijk ik generlei blijdschap of genot onthield aan mijn hart iets waartoe ik lust had, zo weerhield ik mijn hart niet van enige blijdschap, maar met de volle uitoefening van mijn wijsheid had ik veel smaak in mijn genietingen, genoot ik ze even sterk als ooit een Epicurist ze genoten heeft." Ook was er niets in zijn omstandigheden of in zijn gemoedsgesteldheid om ze te verzuren, of er een bitteren bijsmaak aan te geven. Kortom:

A. Hij schiep evenveel behagen in zijn werk als ooit iemand er genot in gesmaakt heeft. Mijn hart was verblijd vanwege al mijn arbeid, zodat het vermoeiende ervan niets afdeed van zijn genoegen erin.

B. Hij had niet minder gewin van zijn werk, hij ontmoette er geen teleurstelling in om hem te beroeren. Dit was man deel van al mijn arbeid, bij al het overige van zijn genoegens heeft hij er nog dit bijgevoegd, dat hij niet alleen zag, maar ook at de arbeid van zijn handen, en dit was alles wat hij had, want het was ook alles dat hij wezenlijk kon verwachten van zijn arbeid. Het verzoette zijn werk, dat hij er de voorspoed van genoot, en het verzoette zijn genietingen, dat zij voortvloeiden uit zijn werk, zodat hij over het geheel zo gelukkig was als de wereld hem maken kon.

Eindelijk. Wij hebben nu tenslotte het oordeel, dat hij er na rijp beraad over uitsprak, vers 11. Toen de Schepper Zijn grote werken had gewrocht, nam Hij ze in ogenschouw, en zie, het was alles zeer goed, alles behaagde Hem, maar toen Salomo zich wendde tot al zijn werken, die zijn handen gemaakt hadden met de uiterste zorg en zeer grote onkosten en de arbeid, die hij

werkende gearbeid had ten einde gerust en gelukkig te zijn, was er niets, dat aan zijn verwachting beantwoordde, zie, het was al ijdelheid en kwelling des geestes, hij vond er geen voldoening in, had er geen voordeel van, daarin was geen voordeel onder de zijn, geen voordeel, noch van het werk, noch van de genietingen van deze wereld.

Prediker 2:12-16

Salomo had eerst onderzocht welke voldoening er gevonden kon worden in geleerdheid, en daarna in zingenot, en had beide ook samengevoegd, nu vergelijkt hij ze hier met elkaar, en spreekt er zijn oordeel over uit.

1. Hij begeeft er zich toe om beide wijsheid en dwaasheid te bezien. Hij had ze tevoren reeds bezien en overdacht, HOOFDSTUK 1:1-7, maar, opdat men niet zou denken dat hij toen te haastig was in zijn oordeel, wendde hij zich wederom om ze te bezien, en om te zien of hij bij een nadere beschouwing en bij nader bedenken er meer voldoening in kon vinden dan in het eerst. Hij was zijn vermaken zat en keerde er zich met walging van af, om zich nu opnieuw tot bespiegeling te begeven, en indien bij een tweede onderzoek van de zaak de uitspraak nog dezelfde is, dan moet het oordeel beslissend wezen, want wat kan de mens doen, die na de koning komen zal? Inzonderheid na zo'n koning, die zoveel van de wereld had om er proefnemingen op te doen, en zoveel wijsheid om ze te doen. De mislukte proef behoeft niet herhaald te worden. Niemand kan verwachten meer voldoening in de wereld te vinden dan Salomo erin gevonden heeft, noch een dieper inzicht te krijgen in de beginselen van de zedelijkheid, als iemand gedaan heeft, wat hij kan dan is het toch nog hetgeen reeds gedaan is. Laat ons leren:

a. Ons niet toe te geven in de ijdele waan, dat wij kunnen verbeteren hetgeen voor ons reeds goed gedaan was, laat ons anderen uitnemender achten dan onszelf en bedenken hoe ongeschikt wij zijn om de verbetering te beproeven van hetgeen betere hoofden en handen dan de onze verricht hebben, en veeleer erkennen hoeveel wij hun verplicht zijn, Johannes 4:37, 38.

b. Te berusten in Salomo's oordeel over de dingen van deze wereld, en er niet aan te denken om de proefneming te herhalen. want wij kunnen niet denken dat wij de gunstige omstandigheden kunnen hebben, die hij gehad heeft om de proefneming te doen, noch dat wij haar met even weinig gevaar voor onszelf zouden kunnen doen.

2. Hij geeft verreweg de voorkeur aan wijsheid boven dwaasheid. Laat niemand hem misverstaan, alsof wanneer hij van de ijdelheid spreekt van de menselijke letterkunde, hij slechts de mensen wilde vermaken met een paradox, of dat hij zoals een zeer geestig man eens gedaan heeft een "Encomium moriae, een Lof van de zotheid" ging schrijven, neen, hij houdt vast aan heilige waarheden, houdt die hoog, en daarom is hij zorgvuldig op zijn hoede tegen misverstaan te worden. Spoedig zag ik, zegt hij, dat de wijsheid uitnemendheid heeft boven de dwaasheid, gelijk het licht uitnemendheid heeft boven de duisternis. Hoewel de genoegens van de wijsheid niet volstaan om de mensen gelukkig te maken, gaan zij de genoegens van de wijn toch zeer ver te boven. Wijsheid verlicht de ziel door verrassende ontdekkingen, en noodzakelijke aanwijzingen voor het juiste bestuur van zichzelf, maar zinnelijkheid (want dat schijnt inzonderheid de dwaasheid te zijn, die hier bedoeld wordt) omfloerst en verduistert de geest, en is er als duisternis voor, zij steekt de mensen de ogen uit, doet hen struikelen op de weg, doet hen ervan afdwalen. Of, hoewel wijsheid en kennis de mens niet gelukkig zullen maken Paulus toont ons een uitnemender weg dan die van gaven en talenten, en dat is de weg van de genade is het met betrekking tot onze tegenwoordige veiligheid, aangenaamheid des levens en nuttigheid voor anderen, toch beter ze te hebben dan ze te ontberen, want *de ogen van de wijzen zijn in zijn hoofd*, vers 14, waar zij behoren te wezen, gereed om beide de gevaren te ontdekken, die vermeden moeten worden, en de voordelen, waarvan een goed gebruik moet worden gemaakt. *Een wijze behoeft niet naar zijn verstand te zoeken* op het

ogenblik wanneer hij het moet gebruiken, maar ziet om zich heen, ziet vlug en scherp, weet waar hij moet voortgaan en waar hij moet stilstaan, maar de zot wandelt in duisternis, zodat hij niet weet waarheen zijn schreden te richten. Een verstandig bedachtzaam man is meester van zijn zaak, handelt betamelijk en op veilige wijze, zoals degenen, die des daags wandelen, maar die roekeloos, onwetend en dwaas is, maakt voortdurend vergissingen, loopt de een of andere afgrond tegemoet, zijn plannen, zijn kopen en verkopen, het is alles even dwaas, en strekt tot verderf van zijn zaken. En daarom: verkrijg wijsheid, verkrijg verstand.

3. Toch houdt hij vol dat met betrekking tot duurzaam geluk en wezenlijke voldoening, de wijsheid van deze wereld de mens zeer weinig voordeel oplevert, want

A. Wijzen en dwazen zijn gelijk. "*Wel is waar heeft de wijze zeer veel voor op de dwaze*, ten opzichte van voorzien en van inzicht, maar toch *met de grootste waarschijnlijkheid op succes, faalt men toch dikwijls* om het te behalen, zodat ik zelf bemerkt heb, en ervaren heb, dat generlei geval hen allen bejegent, vers 14. Zij, die het voorzichtigst zijn met betrekking tot hun gezondheid, zijn even spoedig ziek als zij, die er het minste zorg voor dragen, en ook de achterdochtigsten worden om de tuin geleid en bedrogen." David had opgemerkt dat wijze mensen sterven en delen in hetzelfde lot met de dwazen, Psalm 49:13. Zie HOOFDSTUK 9:11. Ja, het is van ouds opgemerkt geworden dat de fortuin de dwazen begunstigt, dat mensen van een zwak verstand dikwijls het voorspoedigst zijn terwijl zij, die met het meeste beleid en de grootste zorg hun plannen beraamd hebben, die niet zelden zien mislukken. Dezelfde ziekte, hetzelfde zwaard verteert wijzen en dwazen.

Salomo past die vernederende opmerking toe op zichzelf, vers 15, opdat hij, ofschoon hij een wijs man was, niet zou roemen in zijn wijsheid, dus zei ik tot mijn hart toen het hoogmoedig of gerust begon te worden: gelijk het de dwaze bejegent, zal het ook mijzelf bejegenen, ja ook mij, want met zoveel nadruk spreekt het oorspronkelijke. Aldus wedervaart het ook mij. Een ik rijk? Dat is ook menige Nabal, die even vrolijk en prachtig leeft als ik. Is een dwaze ziek, doet hij een val? Ik ook, ja, ik ook, en noch mijn rijkdom, noch mijn wijsheid zal mij tot beveiliging zijn. Waarom heb ik dan toen meer naar wijsheid gestaan? Waarom doe ik zoveel moeite om wijsheid te verkrijgen, daar zij mij toch voor dit leven van zo weinig dienst is? Toen sprak ik in man hart, dat ook dit ijdelheid was. Sommigen houden dit voor een correctie van hetgeen tevoren gezegd was zoals in Psalm 77:11. Ik zei: Dit is mijn zwakheid, het is mijn dwaasheid te denken, dat wijzen en dwazen gelijk zijn, maar in de uitkomst schijnen zij het werkelijk te zijn, en daarom is het veeleer een bevestiging van hetgeen hij tevoren gezegd had, namelijk dat iemand een groot wijsgeer en staatsman kan zijn en toch geen gelukkig man zijn.

B. *Wijzen en dwazen worden gelijkelijk vergeten*, vers 16. *Daar zal in eeuwigheid niet meer gedachtenis van een wijze dan van een dwaas zijn*. Er is de rechtvaardigen beloofd dat zij in eeuwige gedachtenis zullen wezen, en dat hun gedachtenis tot zegening zal zijn, en dat zij weldra zullen blinken als de sterren, maar er is geen zodanige belofte gedaan betreffende de wijsheid van de wereld, dat deze van de mensen naam in eeuwige gedachtenis zal doen blijven want die namen alleen zijn in gedachtenis, welke geschreven zijn in de hemel, want anders zijn de namen van de wijzen van deze wereld met die van de dwazen in het stof geschreven, hetgeen nu is wordt in de toekomende dagen allemaal vergeten. Hetgeen waarvan in het ene geslacht veel werd gesproken, is in het volgende geslacht alsof het er nooit geweest was. Nieuwe personen en nieuwe dingen verdringen tot zelfs de gedachtenis van de oude, waarop binnen weinig tijd met minachting zal neergezien worden totdat zij ten slotte in vergetelheid worden begraven. Waar is de wijze? waar is de onderzoeker van deze eeuw? 1 Corinthiers

1:20. En deswege vraagt hij: Hoe sterft de wijze? Met, of gelijk als de zot. Tussen de dood van een godvruchtige en een goddeloze is een zeer groot verschil, maar niet tussen de dood van een wijze en van een dwaas, de dwaas wordt begraven en vergeten, Hoofdstuk 8:10, en *geen mens gedacht aan de arme man*, die door zijn wijsheid de stad had verlost, Hoofdstuk 9:15 zodat voor beide het graf een land van de vergetelheid is, ren als wijze en geleerde mannen daar voor een poos uit het gezicht zijn geweest dan geraken zij ook uit de gedachtenis, een nieuw geslacht staat op, Dat hen niet gekend heeft.

Wijze mensen hebben behagen in werk, zij zijn in hun element als zij in hun werk bezig zijn, en zij klagen als zij buiten werk of zaken zijn. Soms kunnen zij vermoeid zijn van hun werk, maar zij zijn het niet zat, en zouden het niet willen opgeven. Men zou hier dus verwachten het goede te vinden, dat de mens doen moet, maar Salomo heeft ook dit beproefd na een bespiegelend leven te hebben geleid en een leven van weelde en genot, begon hij een bedrijvig, werkzaam leven te leiden, en vond er niet meer voldoening in dan hij in de vorige levenswijzen gevonden had, het is nog altijd: *ijdelheid en kwelling van de geest*, en in deze verzen geeft hij hier een bericht van. Wij hebben op te merken:

I. Wat het werk was, waar hij de proef van nam, *het was werk onder de zon*, vers 17-20, betreffende de dingen van deze wereld, ondermaanse dingen, de rijkdom, de vele genietingen van deze tegenwoordige tijd, het was het werk van een koning.Er is werk boven het zijne, eeuwigdurend werk, dat een eeuwigdurende zaligheid is, wat hij doet in overeenstemming met dat werk Gods wil doende. Zoals in de hemel gedaan wordt zal goeds voor ons opleveren, wij zullen geen reden hebben om dat werk te haten, noch om er aan te wanhopen, maar het is van arbeid onder de zon werk voor de spijze, die vergaat, Johannes 6:27, Jesaja 55:2, dat Salomo hier met zo weinig voldoening spreekt. Het was het betere soort van werk, niet dat van de houthouwers en waterputters (het is niet te verwonderen, dat de mensen dit soort van werk haten), maar het was in *wijsheid en in wetenschap en in geschiktheid* vers 21. *Het was redelijk werk*, dat betrekking had op de regering van zijn koninkrijk en de bevordering van hun belangen. Het was werk, bestuurd door de voorschriften van de wijsheid van natuurlijke en verkregen kennis en de voorschriften van de gerechtigheid, het was werk in de raadzaal en in de gerechtshoven, het was *werk waarin hij zich wijs betoonde* vers 19, hetwelk het werk, waarin de mensen zich slechts sterk betonen, even ver overtreft als de gaven van de geest, door welke wij verwant zijn aan de engelen, de gaven en krachten van het lichaam overtreffen, die wij met de dieren gemeen hebben. Wat vele mensen meer dan iets anders op het oog hebben bij het verrichten van hun wereldlijk werk is zich wijs te betonen, teneinde als vernuftige lieden bekend te staan, mensen van verstand en van ijver.

II. Ook dit werk begon Salomo tegen te staan.

1. Hij haatte al zijn arbeid, omdat hij er de voldoening niet in vond, die hij had verwacht. Toen hij zijn fraaie huizen en hoven en waterwerken had, begon hij ze spoedig moe te worden, zag hij er met minachting op neer, zoals kinderen, die zeer begerig zijn naar een stuk speelgoed, er in het eerst ook van houden, maar het na er een poos mee gespeeld te hebben, moe worden en het wegwerpen, en dan wat anders moeten hebben. Dit toont geen godvruchtig haten van de dingen, die wij minder moeten liefhebben dan God en godsdienst, Lukas 14:26, noch een zondig haten ervan, dat onze dwaasheid is, de plaats moe zijnde, die God ons heeft toegewezen en het werk ervan, maar een natuurlijk haten ervan, voortkomende uit oververzadiging ervan, en een gevoel van teleurstelling erin.

2. Hij keerde zich om, *om zijn hart te doen wanhopen* over al zijn arbeid, vers 20. Hij gaf zich moeite om zich te doordringen van een diep besef van de ijdelheid van de wereldlijke zaken dat zij hem het voordeel en de voldoening niet zouden geven, waarop hij tevoren gehoopt had. Ons hart is zeer onwillig om de verwachting op te geven van grote dingen van het schepsel, wij moeten er mee redeneren om het te overtuigen dat er in de dingen van deze wereld niet datgene is, dat wij er ons zo graag van geloven. Hebben wij zo dikwijls in deze aarde gegraven om er een rijke mijn van voldoening in te vinden, zonder er het minste teken van te kunnen vinden, maar werden wij altijd teleurgesteld in dat onderzoek en zullen wij dan ten slotte ons hart tot rust brengen, en er aan wanhopen om haar te vinden?

3. Hij kwam er ten slotte toe om het leven zelf te haten, omdat het onderhevig is aan zoveel zwoegen en beroering en aan een gestadige reeks van teleurstellingen. God had aan Salomo zo'n ruim hart gegeven en zo grote geestvermogens, dat hij meer de andere mensen de onbevredigende aard ervoer van de dingen van het leven en hun ongenoegzaamheid om ons gelukkig te maken. Het leven zelf, dat de mens zo dierbaar is en voor een godvruchtig mens zo'n zegen is, kan de man van zaken tot een last worden.

III. De redenen van deze twist met zijn leven en zijn arbeid. Er waren twee dingen, waardoor hij ze moe werd.

1. Dat zijn werk zo zwaar was voor hemzelf, want *het werk, dat hij onder de zon gewrocht had, docht hem kwaad*, het was hem smartelijk, vers 17. Zijn gedachten er over en zijn zorg ervoor, de gedurige inspanning van de geest die er voor vereist werd, waren hem een last en een vermoeienis, inzonderheid toen hij oud was geworden. Het is de uitwerking van een vloek over hetgeen, waarop wij moeten werken. Onze bezigheid wordt het werk en de smart onder handen genoemd, vanwege het aardrijk, dat de Heer vervloekt had, Genesis 5:29, en de verzwakking van de vermogens, waarmee wij moeten werken, en het vonnis, dat over ons werd uitgesproken, dat wij in het zweet van ons aanschijn ons brood moeten eten. Onze arbeid wordt *de kwelling van ons hart genoemd*, vers 22, hij is voor de meesten een geweld doen aan zichzelf, zo natuurlijk is het voor ons om ons gemak lief te hebben. Van een man van zaken wordt gezegd dat hij onrust heeft bij zijn uitgaan en zijn inkomen, vers 23.

a.Hij wordt beroofd van zijn genoegen bij dag, want al zijn dagen zijn smarten, niet slechts smartelijk, maar smarten zelf, ja velerlei smarten, zijn arbeid van de hele dag is smart. Mannen van zaken ontmoeten telkens iets, dat een kwelling voor hen is, en een aanleiding van smart voor hen wordt. Zij zijn licht geneigd tot gemelijkheid, en hoe meer zij in de wereld te doen hebben, hoe meer zij zich verbitteren. De wereld is een tranendal, zelfs voor hen, die er veel in bezitten. Van hen, die vermoeid zijn, wordt gezegd dat zij belast zijn, en daarom worden zij tot Christus geroepen om te rusten, Mattheus 11:28.

b. Hij wordt gestoord in zijn rust bij nacht. Als hij moe is van al het haasten en harrewarren bij dag, en hoopt verlichting te vinden als hij zijn hoofd op het kussen legt, dan wordt hij teleurgesteld, de zorgen houden zijn ogen wakende, of, zo hij slaapt, waakt toch zijn hart en rust niet. Zie welke dwazen zij zijn, die zich tot slaven van de wereld maken, en God niet maken tot hun rust, zij kunnen niet anders dan dag en nacht onrustig zijn, zodat met betrekking tot geheel de zaak het al ijdelheid is, vers 17. Dit inzonderheid is ijdelheid, vers 19, 23, ja *het is ijdelheid en een groot kwaad* vers 21. Het is *een grote belediging van God* en een groot nadeel voor henzelf, en daarom een groot kwaad. Het is ijdel om vroeg op te staan en laat op te

blijven, teneinde de goederen van deze wereld te verkrijgen, die nooit bestemd waren om ons voornaamste goed te zijn.

2. Dat het gewin van zijn werk aan anderen nagelaten moet worden. Vooruitzicht op voordeel is de drijfveer van de handeling, en de prikkel tot vlijt, de mensen arbeiden omdat zij op winst ervan hopen, indien die hoop faalt, verslapt de arbeid, en daarom twistte Salomo met al de werken, die hij gemaakt had, omdat zij hem geen duurzaam voordeel opleverden.

A. Hij moet ze achterlaten. Hij kon ze in de dood niet meenemen, zelfs geen deel ervan, en hij zal er ook niet toe terugkeren, Job 7:10, ook zal de gedachte ervan hem geen goed doen, Lukas 16:25. Maar ik moet alles achterlaten aan een mens, die na mij wezen zal, aan het geslacht, dat opkomt in de plaats van dat hetwelk heengaat. Gelijk er velen voor ons geweest zijn, die de huizen bouwden, waarin wij wonen, en tot wier aankopen en arbeid wij zijn ingegaan, zo zullen er velen na ons zijn, die wonen zullen in de huizen, die wij bouwen en de vruchten van onze aanknoen en onze arbeid zullen genieten. Nooit is een land verloren gegaan uit gebrek aan een erfgenaam. Voor een godvruchtige ziel is hier niets verontrustends in, waarom zouden wij aan anderen misgunnen dat zij op hun beurt de genietingen van de wereld hebben, en er niet veeleer genoegen in vinden, dat, wanneer wij heengegaan zijn het hun, die na ons komen, te beter zal gaan om onze wijsheid en naarstigheid? Maar voor een wereldsgezind hart, dat zijn geluk zoekt in het schepsel, is het een grote kwelling te denken om het beminde geld en goed achter te laten, bij deze onzekerheid:

B. Dat hij het moet achterlaten aan hen, die er zich nooit zoveel moeite voor gegeven zouden hebben, en daarom zal hij zich voor verontschuldigd houden, om er nog verder moeite en zorg aan te besteden. Hij, die zich het bezit heeft verkregen, heeft het zich verkregen door te werken in wijsheid en wetenschap en geschiktheid, maar hij die er de vruchten van geniet het misschien doorbrengt heeft daaraan niet gearbeid, vers 21, ja hij zal er nooit aan arbeiden, de bij werkt om de hommel te onderhouden. Ja het blijkt een strik voor hem te zijn, het wordt hem achtergelaten voor zijn deel, waarin hij rust, waarop hij steunt, en wel is hij rampzalig, aan wie alleen dit als zijn deel gegeven wordt. Want indien hij niet op zo gemakkelijke wijze aan een bezitting was gekomen, wie weet of hij dan niet zelf vlijtig en odsdienstig ware geworden? Maar wij behoeven ons daarmee niet te kwellen, daar het toch ook anders kan uitvallen, zodat hetgeen op goede eerlijke wijze verkregen werd, iemand ten deel zal vallen, die er een goed gebruik van maakt, er goed mee doet.

C. Hij weet niet aan wie hij het moet nalaten (want God maakt erfgenamen) of tenminste wat hij zal blijken te zijn, aan wie hij het nalaat, of hij een wijs man zal zijn, of een dwaas, een wijs man, die het zal vermeerderen of een dwaas die het te gronde zal richten, toch zal hij heersen over al mijn arbeid, en dwaas ongedaan maken wat zijn vader in wijsheid gedaan heeft. Waarschijnlijk heeft Salomo dit met diepgevoelde smart geschreven, vrezende voor hetgeen Rehabeam zou blijken te zijn. In zijn verklaring van deze schriftuurplaats past Hiëronymus dit toe op de boeken, die Salomo geschreven had, en waarin hij zich wijs had betoond, maar hij wist niet in wiens handen zij zouden vallen, misschien in de handen van een dwaas, die naar de verdorvenheid van zijn hart een slecht gebruik zou maken van hetgeen goed geschreven was. Zodat hij met betrekking tot de gehele zaak vraagt: *Wat heem toch de mens van al zijn arbeid?* vers 22. *Wat heeft hij voor zichzelf en voor zijn eigen gebruik?* Wat heeft hij, dat met hem naar een andere wereld zal gaan?

IV. Het beste gebruik, dat daarom van de rijkdom van deze wereld gemaakt moet worden, en die bestaat in hem blijmoedig te gebruiken, er het gerieflijke van te genieten, en er goed mee te doen. Daarmee eindigt hij het hoofdstuk, vers 24-26. Er is in deze dingen geen waar geluk te vinden, zij zijn ijdelheid, en indien er geluk van verwacht wordt, dan zal de teleurstelling kwelling van de geest zijn, maar hij zal ons helpen om er het beste van te maken en er het ongerief van te vermijden, dat hij had opgemerkt.

1. Wij moeten ons niet overwerken, zodat wij, om maar meer te verkrijgen ons beroven van het genot van hetgeen wij hebben.

2. Wij moeten niet al te veel vergaren voor later, het genot niet verliezen van hetgeen wij hebben, om maar op te leggen voor hen, die na ons komen zullen, maar onszelf het eerst bedienen.

Merk op:

A. Wat het goede is, dat ons hier wordt aanbevolen, en dat het uiterste genoegen en voordeel is, dat wij uit de zaken en het gewin van deze wereld kunnen verkrijgen, en het uiterste dat wij kunnen doen om het te redden van de ijdelheid en de kwelling, die er in gelegen zijn.

a. Wij moeten er onze plicht mee doen, en er meer in zorg over zijn hoe een bezitting goed te gebruiken voor het doel, waartoe zij ons toevertrouwd werd, dan hoe een bezitting te verkrijgen of te vermeerderen. Dit gordt te kennen gegeven in vers 26, waar alleen diegenen gezegd worden de *vertroosting van dit leven* te hebben, die *goed zijn voor Gods aangezicht*, goed zijn in Gods ogen, waarlijk goed zijn, zoals Noach, die God rechtvaardig voor Zijn aangezicht had gezien. Wij moeten God gedurig voor ons stellen, en ons benaarstigen om Hem in alles welbehaaglijk te zijn. De Chaldeeuwse parafrase zegt: Een mens behoort zijn ziel het goede te doen genieten door Gods geboden te onderhouden, en te wandelen in de wegen, die recht zijn voor Zijn aangezicht, en, vers 25 *door de woorden van de wet te bestuderen*, en in zorg te zijn voor de toekomenden grote dag van het oordeel.

b. Wij moeten er de vertroosting van smaken. Die dingen zullen geen geluk aanbrengen voor de ziel, al het goede dat wij er uit kunnen hebben, is voor het lichaam, en als wij er gebruik van maken voor het aangename onderhoud daarvan, zodat het instaat is om het lichaam te dienen, en er gelijke tred mee te houden in de dienst van God, dan leveren zij voordeel op. Er is dus ten opzichte van deze dingen niets beter voor de mens dan er zich een sober en blijmoedig gebruik van te veroorloven naar zijn rang en omstandigheden zijn, er spijs en drank van te hebben voor zichzelf, zijn gezin, zijn vrienden, en aldus zijn zinnen te verlustigen, en zijn ziel het goede doen genieten, al het goede, dat er uit te krijgen is, laat dat niet teloor gaan in het najagen van het goede, dat er niet uit te krijgen is. Doch merk op: Hij wil niet dat wij de zaken, het werk opgeven en maar ons gemak zullen nemen, dat wij mogen eten en drinken, neen, wij moeten het goede genieten in onze arbeid, wij moeten deze dingen gebruiken, niet om ons vrij te stellen van, maar om ons naarstig en blijmoedig te maken in onze wereldlijke arbeid.

c. Wij moeten hierin God erkennen, wij moeten zien dat het van de hand Gods is.

Ten eerste. De goede dingen zelf, die wij genieten, zijn dit, niet slechts de voortbrengselen van Zijn scheppende macht, maar de gaven van Zijn voorzienige milddadigheid jegens ons. En dan zijn zij ons wezenlijk aangenaam en lieflijk, als wij ze aannemen uit de hand van God als een

Vader, als wij Zijn wijsheid zien in ons te geven wat het geschiktst voor ons is, Zijn liefde en goedheid proeven en smaken, en er dankbaar voor zijn.

Ten tweede. Een hart om ze te genieten is dit, dat is de gave van Gods genade. Tenzij Hij ons wijsheid geeft om recht gebruik te maken van hetgeen Hij ons in Zijn voorzienigheid geschonken heeft en daarbij vrede van het gemoed, zodat wij Gods gunst zien in het vriendelijke van de wereld, kunnen wij onze ziel het goede ervan niet doen genieten.

B. Waarom wij dit op het oog moeten hebben in het bestuur van onszelf ten opzichte van deze wereld, en er tot God voor moeten opzien.

a. Omdat Salomo zelf met al zijn bezittingen niets meer kon beogen, en niets beters kon begeren, vers 25. *Wie zou zich daartoe haasten meer dan ik zelf?* Dat is het waarnaar mijn eerzucht uitging, niets meer heb ik begeerd, en zij, die slechts weinig hebben in vergelijking met wat ik heb, kunnen er toe komen om tevreden te zijn met wat zij hebben en er het goede van te genieten. Maar Salomo kon het niet verkrijgen door zijn eigen wijsheid, zonder de bijzondere genade van God, en daarom leidt hij er ons toe om het te verwachten van de hand Gods, en er Hem om te bidden.

b. Omdat rijkdom een zegen of een vloek is voor de mens, naar hij een hart heeft of niet heeft, om er een goed gebruik van te maken.

Ten eerste. God maakt hem tot een beloning voor een godvruchtige, als Hij hem met de rijkdom wijsheid en kennis en blijdschap geeft om er zelf goedsmoeds van te genieten, en er liefderijk aan anderen van mee te delen. Aan hen, die goed zijn voor Gods aangezicht, die van een goede gezindheid zijn, eerlijk en oprecht zijn, eerbied betonen aan hun God, en een tere zorg hebben voor geheel het mensdom, zal God wijsheid en kennis geven in deze wereld, en blijdschap met de rechtvaardigen In de toekomende wereld, aldus de Chaldeeër. Of Hij zal die wijsheid en kennis in natuurlijke zedelijke, politieke en goddelijke dingen geven, die een bestendige blijdschap en genoegen voor hen zijn zal.

Ten tweede. Hij maakt hem tot een straf voor een slecht mens, als Hij hem een hart onthoudt om er het aangename van te genieten, want hij is slechts tandtergend voor hem en tiranniseert hem. De zondaar geeft Hij bezigheid door hem aan zichzelf over te laten en aan zijn dwaze beraadslagingen, om te verzamelen en te vergaderen hetgeen wat hemzelf betreft, niet slechts dik slijk op hem laadt, Habakuk 2:6, maar hem tot een getuigenis zal zijn en zijn vlees als een vuur zal verteren, Jakobus 5:3, terwijl God het door een allesbesturende voorzienigheid zal geven aan hem, die goed is voor Zijn aangezicht, want het vermogen des zondaars is voor de rechtvaardige weggelegd, en vergaderd voor hem die zich ontfermt over de arme. De godzaligheid met vergenoegdheid is een groot gewin en alleen zij hebben ware vreugde, die goed zijn voor Gods aangezicht, en het van Hem en in Hem hebben. (goddeloosheid wordt gewoonlijk gestraft met ontevredenheid en een onverzadelijke begeerlijkheid of hebzucht, welke zonden zijn, die haar eigen straf meebrengen. Als God overvloed geeft aan goddeloze mensen, dan is het met de bedoeling om hen tot een afstand te dwingen ten gunste van Zijn eigen kinderen, als zij meerderjarig en er geschikt voor zijn, zoals de Kanaänieten bezit hielden van het goede land tot de bestemde tijd, wanneer Israël er toe zou ingaan.

Eindelijk. Het refrein van het lied is nog hetzelfde: Dit is ook ijdelheid en kwelling van de geest. Het is ijdelheid, op zijn best, zelfs voor de godvruchtige, als hij alles heeft wat de

zondaar bijeengeschraapt heeft, zal het hem, zonder iets anders, niet gelukkig maken, maar het is kwelling van de Meester voor de zondaar om te zien dat een ander het genot heeft van hetgeen hij bijeenvergaderd heeft, dat hij het genot er van heeft, die goed is voor Gods aangezicht, en dus kwaad is in zijn ogen, kwaad is voor zijn aangezicht. Zodat, van welke zijde men het ook beschouwt, de slotsom blijft: *Het is al ijdelheid en kwelling van de geest.*

HOOFDSTUK 3

1 Alles heeft een bestemden tijd, en alle voornemen onder den hemel heeft zijn tijd.
2 Er is een tijd om geboren te worden, en een tijd om te sterven; een tijd om te planten, en een tijd om het geplante uit te roeien;
3 Een tijd om te doden, en een tijd om te genezen; een tijd om af te breken, en een tijd om te bouwen;
4 Een tijd om te wenen, en een tijd om te lachen; een tijd om te kermen, en een tijd om op te springen;
5 Een tijd om stenen weg te werpen, en een tijd om stenen te vergaderen; een tijd om te omhelzen, en een tijd om verre te zijn van omhelzen;
6 Een tijd om te zoeken, en een tijd om verloren te laten gaan; een tijd om te bewaren, en een tijd om weg te werpen;
7 Een tijd om te scheuren, en een tijd om toe te naaien; een tijd om te zwijgen, en een tijd om te spreken;
8 Een tijd om lief te hebben, en een tijd om te haten; een tijd van oorlog, en een tijd van vrede.
9 Wat voordeel heeft hij, die werkt, van hetgeen hij bearbeidt?
10 Ik heb gezien de bezigheid, die God den kinderen der mensen gegeven heeft, om zichzelven daarmede te bekommeren.
11 Hij heeft ieder ding schoon gemaakt op zijn tijd; ook heeft Hij de eeuw in hun hart gelegd, zonder dat een mens het werk, dat God gemaakt heeft, kan uitvinden, van het begin tot het einde toe.
12 Ik heb gemerkt, dat er niets beters voor henlieden is, dan zich te verblijden, en goed te doen in zijn leven.
13 Ja ook, dat ieder mens ete en drinke, en het goede geniete van al zijn arbeid, Dit is een gave Gods.
14 Ik weet, dat al wat God doet, dat zal in der eeuwigheid zijn, en er is niet toe te doen, noch is er af te doen; en God doet dat, opdat men vreze voor Zijn aangezicht.
15 Hetgeen geweest is, dat is nu, en wat wezen zal, dat is alrede geweest; en God zoekt het weggedrevene;
16 Verder heb ik ook gezien onder de zon, ter plaatse des gerichts, aldaar was goddeloosheid; en ter plaatse der gerechtigheid, aldaar was goddeloosheid.
17 Ik zeide in mijn hart: God zal den rechtvaardige en den goddeloze oordelen; want aldaar is de tijd voor alle voornemen, en over alle werk.
18 Ik zeide in mijn hart van de gelegenheid der mensenkinderen, dat God hen zal verklaren, en dat zij zullen zien, dat zij als de beesten zijn aan zichzelven.
19 Want wat den kinderen der mensen wedervaart, dat wedervaart ook den beesten; en enerlei wedervaart hun beiden; gelijk die sterft, alzo sterft deze, en zij allen hebben enerlei adem, en de uitnemendheid der mensen boven de beesten is geen; want allen zijn zij ijdelheid.
20 Zij gaan allen naar een plaats; zij zijn allen uit het stof, en zij keren allen weder tot het stof.
21 Wie merkt, dat de adem van de kinderen der mensen opvaart naar boven, en de adem der beesten nederwaarts vaart in de aarde?
22 Dies heb ik gezien, dat er niets beters is, dan dat de mens zich verblijde in zijn werken, want dat is zijn deel; want wie zal hem daarhenen brengen, dat hij ziet, hetgeen na hem geschieden zal?

Salomo had de ijdelheid aangetoond van studie, van genot en van werk, en heeft bewezen dat het geluk niet is te vinden in de scholen van de geleerden, in de lusthoven van de epicuristen, noch op de markt, nu begeeft hij er zich in dit hoofdstuk toe om zijn leer, en de gevolgtrekking, die hij er uit heeft afgeleid, te bewijzen, namelijk dat wij daarom goedsmoeds en tevreden moeten zijn met en gebruik moeten maken van hetgeen God ons begeven heeft, door aan te tonen:

I. De veranderlijkheid van alle menselijke zaken, vers 1-10.11. De onveranderlijkheid van de Goddelijke raadsbesluiten hen betreffende, en het ondoorgrondelijke dier raadsbesluiten, vers 11-15. 111 De ijdelheid van werkelijke eer en macht, die misbruikt worden tot ondersteuning van verdrukking en vervolging, als de mensen niet geregeerd worden door de vreze Gods bij het gebruik ervan, vers 16. Als een bestraffing van trotse verdrukkers, en om hun hun ijdelheid aan te tonen, herinnert hij hen er aan:

A. Dat er rekenschap van hen geëist zal worden In de andere wereld, vers 17. 2. Dat hun toestand met betrekking tot deze wereld, (want daarvan spreekt hij) niet beter is dan die van de dieren, vers 18-21.

B. En daarom besluit hij, dat het onze wijsheid is om van de macht die wij hebben, gebruik te maken tot ons eigen welzijn, en er niet anderen mee te verdrukken.

Prediker 3:1-10

Het doel van deze verzen is:

1. Aan te tonen dat wij leven in een wereld van veranderingen. Dat de onderscheiden voorvallen van de tijd en de toestanden van het menselijk leven zeer verschillend zijn van elkaar, en toch, als het ware, dooreengemengd voorkomen, en wij er gedurig tussen heen en weer gaan, zoals in de wentelingen van iedere dag en elk jaar. In het rad van onze geboorte, Jakobus 3:6, is soms de ene spaak bovenaan, en dan weer onderaan, er is een gedurige eb en vloed, een toenemen en afnemen, van het een uiterste tot het andere wordt de gedaante van deze wereld veranderd, zo is het altijd geweest en zo zal het altijd zijn.

2. Dat iedere verandering met ons, met de tijd en de gelegenheid ervan onveranderlijk door een hoogste macht is bepaald en vastgesteld, en wij de dingen moeten nemen zoals zij komen, want het staat niet in onze macht om verandering te brengen in hetgeen voor ons bepaald is. En dit komt hier voor als een reden, waarom wij, als wij voorspoedig zijn, gerust maar toch niet zorgeloos moeten wezen, niet zorgeloos, omdat wij leven in een wereld van veranderingen, en dus geen reden hebben om te zeggen: de dag van morgen zal zijn als deze, de diepste dalen palen aan de hoogste bergen, en toch gerust te wezen, zoals hij heeft aangeraden in Hoofdstuk 2:24, het goede van onze arbeid te genieten in nederig vertrouwen op God en Zijn voorzienigheid, noch opgeheven te zijn door hoop, noch terneergeslagen te zijn door vrees, maar in gelijkmoedigheid elke gebeurtenis af te wachten. Wij hebben hier: Een algemene stelling. Alles heeft een bestemden tijd, vers 1.

1. De dingen, die het tegenstrijdigst schijnen, zullen in de wenteling van de dingen allen op hun beurt in werking komen. De dag zal plaats maken voor de nacht, en de nacht zal wederom plaats maken voor de dag. Is het zomer? Het zal winter worden. Is het winter? Wacht een weinig, het zal weer zomer worden. De helderste lucht zal bewolkt worden. "Post gaudia luctus- Blijdschap volgt op smart", en de zwaarst bewolkte lucht zal weer opklaren. "Post nubila Phoebus-De zon zal door de wolken heenbreken."

2. De dingen, die ons het meest toevallig schijnen, zijn naar de raad en de voorkennis Gods nauwkeurig bepaald, en zelfs het uur ervan vastgesteld, dat geen enkel ogenblik vervroegd of vertraagd kan worden.

II. Het bewijs en de toelichting ervan door acht en twintig daarvan afgeleide bijzonderheden, acht en twintig naar de dagen van de omwenteling van de maan, die altijd toeneemt of afneemt tussen haar vol zijn en haar verandering. Sommigen van die veranderingen zijn zuiver en alleen de daad Gods, anderen hangen meer af van de wil van mensen, maar allen zijn bepaald door de raad Gods. Alles onder de hemel is aldus veranderlijk, maar in de hemel heerst een onveranderlijke toestand en een onveranderlijke raad betreffende deze dingen.

1. "Er is een tijd om geboren te worden en een tijd om te sterven", deze zijn door de goddelijke raad bepaald, en, gelijk wij geboren waren, zo moeten wij sterven op de vastgestelde tijd, Handelingen 17:26. "Sommigen merken op dat er een tijd is om geboren te worden en een tijd om te sterven, maar geen tijd om te leven, die is zo kort, dat hij van de moeite niet waard is om vermeld te worden, zodra wij geboren zijn, beginnen wij te sterven". Maar, gelijk er een tijd is om geboren te worden en een tijd om te sterven, zo is er ook een tijd om weer op te staan, een gezette tijd wanneer zij, die in het graf zijn, gedacht zullen worden, Job 14:13.

2. Een tijd voor God, om een natie te planten, zoals Israël in Kanaän en te dien einde de zeven volken uit te roeien, die er geplant waren om plaats voor hen te maken. En eindelijk was er een tijd, toen God ook betreffende Israël sprak om het uit te rukken en af te breken er te verdoen, toen de mate van zijn ongerechtigheid vol was, Jeremia 18:7, 9. Er is voor de mensen een tijd om te planten, een tijd van het jaar, een tijd van hun leven, maar als hetgeen geplant was onvruchtbaar en onnut is geworden, dan is het tijd om het uit te roeien.

3. Een tijd om te doden, als de oordelen Gods uitgaan in een land, maar als Hij wederkeert in wegen van genade, dan is het een tijd om te genezen wat Hij heeft verscheurd, Hosea 6:1, 2, om een volk te vertroosten naar de dagen in dewelke Hij het gedrukt had, Psalm 90:15. Er is een tijd, wanneer het de wijsheid is van heersers om streng te handelen maar er is ook een tijd, wanneer het evenzeer hun wijsheid is om een zachtere methode te volgen, en verzachtende, geen scherpe of bijtende middelen aan te wenden.

4. Een tijd om een gezin, een bezitting, een koninkrijk af te breken, als het rijp geworden is voor het verderf, maar God zal een tijd vinden, als zij berouw hebben en tot Hem weerkeren, om weer op te bouwen wat Hij afgebroken heeft. Er is een tijd, een gezette tijd voor de Heer om Zion te bouwen, Psalm 102:147-17. Er is voor de mensen een tijd om huis en nering te doen ophouden, en aldus af te breken, en zij, die bezig zijn met te bouwen, moeten dit verwachten en er zich op bereiden.

5. Een tijd, wanneer Gods voorzienigheid roept om te wenen en rouw te bedrijven, en als van de mensen wijsheid en genade gehoor geeft aan die roepstem, als zij wenen en rouw bedrijven, zoals in tijden van openbare rampen en gevaar, dan is het zeer ongerijmd om te lachen en op te springen, en vrolijk te zijn. Jesaja 22:12, 13, : Ezechiel 21:l0 :.Maar van de anderen kant, er is een tijd, wanneer God roept tot blijmoedigheid, een tijd om te lachen en op te springen, en dan verwacht Hij dat wij Hem zullen dienen met blijdschap en vrolijkheid des harten.

Merk op: de tijd van treuren en wenen wordt het eerst genoemd, voor die van lachen en opspringen, want wij moeten eerst zaaien met tranen en dan met gejuich maaien.

6. "Een tijd om stenen weg te werpen", door vestingen af te breken, wanneer God vrede geeft in de landpalen, en zij dus niet nodig zijn, maar er is een lijd om *stenen te vergaderen*, om vestingen te bouwen, vers 5. Een tijd voor oude torens om te vallen, zoals die van Siloam Lukas 13:4, en voor de tempel zelf, die zo verwoest zal zijn, dat niet een steen op de anderen gelaten zal worden, maar ook een tijd om torens en trofeeën op te richten, als de zaken van de natie voorspoedig zijn.

7. Een tijd om een vriend te omhelzen, als wij hem getrouw bevinden, maar een tijd om verre te zijn van omhelzen, wanneer wij hem onbillijk of ontrouw bevinden, wanneer wij reden hebben om hem te verdenken, dan doen wij voorzichtig met ons op een afstand te houden. Dit wordt gewoonlijk toegepast op omhelzingen tussen man en vrouw en verklaard in 1 Corinthiers 7:3-5, Joel 2:16.

8. Een tijd om te verkrijgen, vers 6, geld te verkrijgen, bevordering te verkrijgen, goede lonen en goede rente te verkrijgen, als de gelegenheid er toe gunstig is, een tijd, wanneer een wijs man zal zoeken, zo luidt het oorspronkelijke, als hij uitgaat in de wereld en een aangroeiend gezin heeft, als hij inden bloei van zijn jaren is, als hij voorspoedig is in zijn zaken, dan is het tijd voor hem om bezig te zijn, om te hooien terwijl de zijn schijnt. Er is een tijd om wijsheid te

verkrijgen, en kennis en genade, maar er zal ook een tijd komen om uit te geven, wanneer alles wat wij hebben nog weinig genoeg zal zijn voor hetgeen wij nodig hebben. Ja er zal een tijd komen om te verliezen, wanneer hetgeen snel verkregen werd even snel verstrooid zal worden en niet vastgehouden zal kunnen worden.

9. Een tijd om te bewaren, als wij gelegenheid hebben om hetgeen wij verkregen hebben, te gebruiken en het kunnen behouden zonder gevaar te lopen van een goede consciëntie te verliezen, maar er kan een tijd komen om weg te werpen, als liefde tot God ons verplicht om weg te werpen wat wij hebben, omdat wij, om het te kunnen behouden, Christus zouden moeten verloochenen en ons geweten geweld aandoen, Mattheus 10:37, 38 en dus liever alles willen verliezen dan schipbreuk te lijden van het geloof, ja wanneer liefde tot ons zelf ons noopt om alles weg te werpen ten einde ons leven te kunnen redden, zoals het was met Jona's zeelieden toen zij hun lading in de zee wierpen.

10. Een tijd om de kleren te scheuren, zoals bij gelegenheid van een grote smart, en een tijd om ze weer toe te naaien ten teken, dat de smart voorbij is. Een tijd om hetgeen wij gedaan hebben ongedaan te maken, en een tijd om wat wij ongedaan hebben gemaakt, wederom te doen. Hiëronymus past dit toe op het scheuren van de Joodse kerk en het toenaaien daarna van de Evangeliekerk.

11. Een tijd, wanneer het ons betaamt en het onze wijsheid en onze plicht is om te zwijgen als het een boze lijd is, Amos 5:13, als ons spreken een werpen van paarlen voor de zwijnen zou zijn, of als wij in gevaar zijn van verkeerd te spreken, Psalm 39:3, maar er is ook een tijd om te spreken tot eer en heerlijkheid van God en tot stichting van anderen, als zwijgen ontrouw zou zijn aan een rechtvaardige zaak en wanneer men met de mond belijdenis moet doen ter zaligheid, en het maakt een groot deel uit van de christelijke wijsheid om te weten wanneer te spreken en wanneer te zwijgen.

12. Een tijd om lief te hebben en ons vriendschappelijk te betonen, open en blijmoedig te zijn, en het is een zeer aangename tijd, maar er kan een tijd komen om te haten, als wij reden zullen zien om alle gemeenzaamheid af te breken met sommigen van wie wij zeer veel gehouden hebben, en ons van hen op een afstand te houden, daar wij reden hebben tot een vermoeden, dat de liefde niet gaarne voor waarheid houdt.

Eindelijk. Een tijd van oorlog, als God het zwaard trekt ten oordeel en er de opdracht aan geeft om te verteren, als de mensen het zwaard trekken voor gerechtigheid en ter handhaving van hun rechten, als er een neiging tot strijd is in de volken, maar wij kunnen hopen op een tijd van vrede, als het zwaard van de Heer in de schede terugkeert, en Hij de oorlogen doet ophouden, Psalm 46:10, als het doel van de oorlog bereikt is en er van alle zijden een begeerte is naar vrede. De oorlog zal niet altijd duren, en er is ook geen vrede duurzaam te noemen, aan deze zijde van de eeuwige vrede. Zo heeft God in al deze veranderingen het een tegenover het andere gesteld, opdat wij blij zijn als niet blij zijnde en wenen als niet wenende.

III. De gevolgtrekkingen, welke uit die opmerkingen worden afgeleid. Indien onze tegenwoordige toestand onderhevig is aan zulke wisselvalligheden:

1. Dan moeten wij daar ons deel, ons geluk niet in verwachten, want van het goede erin is geen zekerheid, geen duurzaamheid, vers 9. *Wat voordeel heeft hij, die werkt?* Wat kan iemand zich beloven of voorstellen van zijn planten en bouwen, als hetgeen hij denkt tot volkomenheid

gebracht te hebben, zo spoedig kan en zo zeker zal uitgeroeid en afgebroken worden? Al onze moeite en zorg zal noch de veranderlijke aard van de dingen zelf, noch de onveranderlijke raad Gods betreffende die dingen veranderen.

2. Dan moeten wij op onszelf zien als zijnde in onze proefstaat. Er is ook werkelijk geen voordeel in hetgeen wij bearbeiden, de zaak zelf zal, als wij haar hebben, weinig goed doen, maar als wij een recht gebruik maken van de beschikkingen van de voorzienigheid dan zal daar voordeel in zijn, vers 10. *Ik heb gezien de bezigheid, die God de kinderen van de mensen gegeven heeft*, niet om daarin hun *geluk te vinden, maar om er door geoefend te worden*, geoefend te worden in onderscheidene genadegaven, door de verschillende gebeurtenissen, om hun vertrouwen op God te beproeven door iedere verandering, en er toe opgevoed te worden, en te leren overvloed te hebben en gebrek te lijden, Filipp. 4:12. Er is zeer veel arbeid en moeite te zien onder de kinderen van de mensen, arbeid en smart vervullen de wereld.

Deze arbeid en deze moeite zijn wat God over ons beschikt heeft, Hij heeft nooit bedoeld dat deze wereld onze rust zal zijn, en ons daarom nooit bevolen er onze rust en gemak in te nemen. Voor velen blijkt dit een gave, God geeft haar aan de mensen zoals de arts een medicijn geeft aan zijn patiënt, om hem goed te doen. Deze bezigheid is ons gegeven om ons de wereld moede te doen zijn en ons te doen verlangen naar de rust, die overblijft voor Gods volk. Zij is ons gegeven om ons altijd wat te doen te laten hebben, want niemand van onze is in de wereld gezonden om lui en ledig te zijn. Elke verandering bezorgt ons nieuw werk, waarvoor wij meer in zorg moeten zijn dan over de uitkomst ervan.

Prediker 3:11-15

Wij hebben gezien welke wisselvalligheid er is in de wereld, en wij moeten niet verwachten dat wij meer vastigheid in de wereld zullen vinden dan anderen erin gevonden hebben. Nu toont hij hier dat de hand Gods in al deze veranderingen is, Hij heeft ieder schepsel datgene voor ons gemaakt wat het voor ons is, en daarom moet ons oog altijd op Hem gericht zijn.

1. Wij moeten ons hetgeen is ten nutte maken en moeten geloven dat het voor het tegenwoordige het beste is, en er ons naar schikken. *Hij heeft ieder ding goed gemaakt op zijn tijd*, vers 11, en daarom moeten wij zolang die tijd duurt er vrede mee hebben, ja wij moeten ons in de schoonheid ervan verlustigen ieder ding is zoals God het gemaakt heeft, het is werkelijk zoals Hij het heeft verordineerd te zijn niet zoals het ons toeschijnt. Wat ons hoogst onaangenaam toeschijnt, is op zijn eigen tijd geheel en al zoals het wezen moet. Koude is even normaal in de winter als warmte in de zomer, en op zijn beurt is de nacht een zwarte schoonheid, zoals de dag op zijn beurt een heldere, schitterende schoonheid is. Er is een verwonderlijke harmonie in de goddelijke voorzienigheid en al haar beschikkingen, zodat de uitkomst ervan, als zij beschouwd wordt in haar strekking en in haar tijd, zeer schoon zal blijken te zijn tot eer van God en tot vertroosting van hen, die op Hem vertrouwen. Wij zien nu nog wel niet de volkomen schoonheid van de voorzienigheid, maar wij zullen haar zien, en het zal een heerlijk gezicht wezen, als de verborgenheid Gods voleindigd zal zijn, dan zal het blijken, dat alles op de beste en meest geschikte tijd gedaan is, en het zal de verwondering van de eeuwigheid zijn, Deuteronomium 32:4.

2. Wij moeten geduldig wachten op de volledige ontdekking van hetgeen ons ingewikkeld en verward toeschijnt, erkennende dat wij het werk dat God gemaakt heeft van het begin tot het einde toe niet kunnen uitvinden, en daarom over niets voor de tijd moeten oordelen. Wij moeten geloven dat God alles goed gemaakt heeft ieder ding is goed gedaan, zoals bij de schepping, zo ook in de voorzienigheid, en wij zullen het zien als het einde komt, maar voor die tijd zijn wij onbevoegd om er over te oordelen. Terwijl het schilderij nog gemaakt wordt, terwijl men nog bezig is het huis te bouwen, zien wij van geen van beide de schoonheid, maar als de kunstenaar er de laatste hand aan gelegd heeft, dan blijkt het alles zeer goed te zijn. Wij zien van Gods werken slechts het midden, wij zien ze niet van de beginne, want dan zouden wij zien hoe verwonderlijk zij beraamd waren in de raad Gods, noch tot het einde ervan, dat het werk kroont, en dan zouden wij zien hoe heerlijk het product is, maar wij moeten wachten totdat de voorhang gescheurd is, en Gods handelingen niet beschuldigen, noch er een oordeel over willen uitspreken. De verborgen dingen zijn niet voor ons.

Deze woorden: *Hij heeft de eeuw in hun hart gelegd, worden verschillend verstaan.*

a. Sommigen zien er een reden in waarom wij meer van Gods werk kunnen weten dan wij ervan weten, aldus Dr. Pemble, God heeft zich niet zonder getuigenis gelaten van Zijn rechtvaardige, gelijke en schone ordening van de dingen, maar heeft haar gesteld om opgemerkt te worden in het boek van de wereld, en dit heeft Hij in het hart van de mensen gesteld, Hij heeft de mens de begeerte en de macht gegeven om in goede mate de geschiedenis van de natuur te verstaan met de loop van de menselijke zaken, zodat, indien de mensen zich slechts tot een nauwkeurige waarneming van de dingen wilden begeven, zij in de meeste ervan een bewonderenswaardig plan zouden ontdekken.

b. Anderen zien er een reden in waarom wij niet zoveel van Gods werken kennen als wij ervan zouden kunnen kennen, aldus bisschop Reynolds. "Wij hebben de eeuw, of de wereld, zozeer in ons hart, zijn zo vervuld van gedachten en zorgen over wereldlijke dingen, dat wij noch de tijd noch de gezindheid hebben om er Gods hand in te zien." De wereld heeft niet slechts bezit gekregen van het hart, maar zij heeft er vooroordelen gevormd tegen de schoonheid van Gods werken.

3. Wij moeten tevreden zijn met ons lot in deze wereld, en blijmoedig berusten in de wil van God over ons, en er ons naar schikken. Er is *geen zeker, geen blijvend goed* in deze dingen, er wordt ons hier gezegd welk goed erin is vers 12, 13. *Wij moeten er een goed gebruik van maken.*

A. Ten voordele van anderen, al het goed, dat er in is, is er goed mee te doen, aan ons gezin, aan onze naburen, aan de armen, aan het publiek, aan zijn burgerlijke en godsdienstige belangen. Waarvoor hebben wij ons bestaan onze geestvermogens en onze bezittingen, waarvoor anders dan om er op de ene of andere wijze ons geslacht mee te dienen? Wij dwalen als wij denken dat wij geboren waren voor onszelf, neen, het is ons werk, onze opdracht goed te doen, daarin ligt het ware genot, en wat aldus besteed wordt is het best opgelegd en zal het meeste voordeel opleveren.

Merk op: het is om goed te doen in dit leven, dat kort en onzeker is, wij hebben slechts een kleine tijd om er goed in te doen, en derhalve is het ons nodig de tijd uit te Lopen. Het is in dit leven, waarin wij in een toestand zijn van op de proef gesteld te worden voor een ander leven. Ieders leven is zijn gelegenheid om datgene te doen, wat hem te stade zal komen in de eeuwigheid.

B. Tot onze eigen vertroosting. Laat ons het goede genieten van onze arbeid, daar dit een gave Gods is, en er aldus God in genieten en Zijn liefde smaken, Hem dank brengen en Hem tot het middelpunt maken van onze blijdschap, eten en drinken tot Zijn eer, en Hem dienen met vrolijkheid en goedheid des harten vanwege de veelheid van alles.

Indien alle dingen in deze wereld zo onzeker zijn, dan is het dwaas van de mensen om thans gierig te sparen ten einde op te garen voor de toekomst, het is beter om goedsmoeds en nuttig te leven op hetgeen wij hebben, en de morgen voor zichzelf te laten zorgen. Genade en wijsheid om dit te doen is de gave van God, en het is een goede gave, die de gaven van Zijn voorzienige milddadigheid kroont.

4. Wij moeten volkomen tevreden zijn met al de beschikkingen van de goddelijke voorzienigheid, beide ten opzichte van onze persoonlijke en van de openbare belangen en aangelegenheden, en er eenswillend mee zijn, omdat God in alles datgene tot stand brengt wat voor ons bestemd en bepaald is, en handelt naar de raad Zijns willens. En hier wordt ons gezegd:

A. Dat die raad niet veranderd kan worden en het daarom onze wijsheid is om van de nood een deugd te maken door ons er aan te onderwerpen. Het moet wezen zoals God wil. Ik weet en ieder die iets weet van God weet het dat *al wat God doet in eeuwigheid zal zijn*, vers 14. Hij is één van zin, en wie zal Hem dan doen afkeren? Zijn maatregelen worden nooit verbroken en nooit behoeft Hij nieuwe te nemen. Wat Hij voorgenomen heeft zal tot stand komen, en geheel de wereld is niet bij machte het te verhinderen. Daarom betaamt het ons te zeggen: "Laat het

wezen zoals God wil", want hoe dit ook tegen onze plannen en belangen moge indruisen, Godswil is Zijn wijsheid.

B. Dat die raad niet veranderd behoeft te worden, want er is niets verkeerds in, niets dat verbeterd behoeft te worden. Indien wij het alles tegelijk konden overzien, wij zouden zien dat alles zo volmaakt is, dat er niets aan is toe te doen, want er ontbreekt niets aan, en dat er niets van is af te doen, want er is niets onnodigs in, niets dat gemist kan worden. Gelijk het Woord van God, zo zijn ook de werken van God allen volmaakt in hun soort, en het is verwaand in ons om er aan toe te willen doen of er iets aan te willen verminderen, Deuteronomium 4:2. Het is daarom evenzeer ons belang als onze plicht om onze wil in onderwerping te brengen aan Gods wil.

5. Wij moeten er ons op toeleggen om te beantwoorden aan Gods doel in al de beschikkingen van Zijn voorzienigheid, hetwelk in het algemeen is: ons godsdienstig te maken. God doet alles, opdat de mensen zullen vrezen voor Zijn aangezicht, hen ervan te overtuigen dat er een God boven hen is, die een soevereine heerschappij over hen heeft, tot wiens beschikking zij zijn en in wiens hand hun tijden zijn en alle gebeurtenissen, die hen betreffen, dat zij daarom steeds hun ogen op Hem gericht moeten houden, om Hem te eren en te aanbidden, Hem te erkennen in al hun wegen Hem zorgvuldig in alles te behagen, en bevreesd te zijn om Hem in iets te beledigen. Aldus verandert God Zijn beschikkingen, en is toch onveranderlijk in Zijn raad, niet om ons in verwarring te brengen, en nog veel minder om ons tot wanhoop te brengen, maar om ons onze plicht jegens Hem te leren en ons aan te sporen om hem te doen. Wat God bedoelt in de regering van de wereld is: de godsdienst onder de mensen te steunen en te bevorderen.

6. Welke veranderingen wij in deze wereld ook zien of gewaarworden, wij moeten de onverbreekbare standvastigheid van Gods regering erkennen. De zon gaat op en onder, de maan wast en neemt af, en toch zijn beide waar zij waren, en *haar omwentelingen geschieden van de beginne af naar dezelfde methode*, naar de ordeningen des hemels, en *evenzo is het met de gebeurtenissen van de voorzienigheid*, vers 15. Hetgeen dat geweest is, dat is nu. God is niet meer onlangs begonnen deze methode te gebruiken, neen, de dingen zijn altijd even veranderlijk en onzeker geweest als zij nu zijn, en zo zullen zij blijven, wat wezen zal, dat is alreeds geweest, en daarom spreken wij niet nadenkend als wij zeggen: "De wereld is stellig nooit zo slecht geweest, als zij nu is", of: "De tijden zullen nooit beter worden," zij kunnen beter worden met ons, en na een tijd om te treuren kan een tijd komen om blij te zijn, maar ook die zal nog onderhevig zijn aan de gewone hoedanigheid, het algemene lot. Gelijk de wereld was, is zij, en zal zij zijn, standvastig in onstandvastigheid, want God zoekt het voorbijgegane, herhaalt wat Hij tevoren gedaan heeft, en handelt niet anders met ons dan Hij met goede mensen placht te handelen, en zal om onzentwil de aarde verlaten worden, en zal een rots verzet worden uit haar plaats. Er is ons geen verandering overkomen, noch heeft er ons een verzoeking door bevangen, dan die aan alle mensen gemeen is. Laat ons in voorspoed niet hoogmoedig of zorgeloos zijn, want God kan een voorbijgegane benauwdheid terugroepen, en haar bevelen ons te grijpen en onze vrolijkheid te bederven, Psalm 30:8. En laat ons evenmin wanhopen in tegenspoed, want God kan de zegeningen en voorrechten van vroeger terugroepen, zoals Hij dat voor Job gedaan heeft. Wij kunnen dit toepassen op onze voorbijgegane daden en ons gedrag onder de veranderingen, die er met ons plaatshadden. God zal rekenschap van ons eisen voor het verleden, en daarom behoren wij, als wij in een nieuwe toestand komen, onszelf te oordelen wegens onze zonden in onze vorige toestand hetzij van voorspoed of van beproeving.

HOOFDSTUK 4

1 Daarna wende ik mij, en zag aan al de onderdrukkingen, die onder de zon geschieden; en ziet, er waren de tranen der verdrukten, en dergenen, die geen trooster hadden; en aan de zijde hunner verdrukkers was macht, zij daarentegen hadden geen vertrooster.
2 Dies prees ik de doden, die alrede gestorven waren, boven de levenden, die tot nog toe levend zijn.
3 Ja, hij is beter dan die beiden, die nog niet geweest is, die niet gezien heeft het boze werk, dat onder de zon geschiedt.
4 Verder zag ik al den arbeid en alle geschikkelijkheid des werks, dat het den mens nijd van zijn naaste aanbrengt. Dat is ook ijdelheid en kwelling des geestes.
5 De zot vouwt zijn handen samen, en eet zijn eigen vlees.
6 Een hand vol met rust is beter, dan beide de vuisten vol met arbeid en kwelling des geestes.
7 Ik wendde mij wederom, en ik zag een ijdelheid onder de zon;
8 Daar is er een, en geen tweede; hij heeft ook geen kind, noch broeder; nochtans is van al zijn arbeid geen einde; ook wordt zijn oog niet verzadigd van den rijkdom, en zegt niet: Voor wien arbeide ik toch, en doe mijn ziel gebrek hebben van het goede? Dit is ook ijdelheid, en het is een moeilijke bezigheid.
9 Twee zijn beter dan een; want zij hebben een goede beloning van hun arbeid;
10 Want indien zij vallen, de een richt zijn metgezel op; maar wee den ene, die gevallen is, want er is geen tweede om hem op te helpen.
11 Ook, indien twee te zamen liggen, zo hebben zij warmte; maar hoe zou een alleen warm worden?
12 En indien iemand den een mocht overweldigen, zo zullen de twee tegen hem bestaan; en een drievoudig snoer wordt niet haast gebroken.
13 Beter is een arm en wijs jongeling, dan een oud en zot koning, die niet weet van meer vermaand te worden.
14 Want een komt uit het gevangenhuis, om koning te zijn; daar ook een, die in zijn koninkrijk geboren is, verarmt.
15 Ik zag al de levenden wandelen onder de zon, met den jongeling, den tweede, die in diens plaats staan zal.
16 Er is geen einde van al het volk, van allen, die voor hen geweest zijn; de nakomelingen zullen zich ook over hem niet verblijden; gewisselijk, dat is ook ijdelheid en kwelling des geestes.
17 Bewaar uw voet, als gij tot het huis Gods ingaat, en zijt liever nabij om te horen, dan om der zotten slachtoffer te geven; want zij weten niet, dat zij kwaad doen.

Salomo had de ijdelheid van deze wereld aangetoond in de verzoeking, die de machthebbenden gevoelen om hun onderhorigen te verdrukken en te vertreden. Nu toont hij hier aan:

I. In welke verzoeking de verdrukten zijn om ontevreden en ongeduldig te wezen, vers 1-3.

II. De verzoeking waarin zij zich bevinden, die hun gemak liefhebben, om hun gemak te nemen en hun werk te veronachtzamen uit vrees van benijd te worden, vers 4-6.

III. De dwaasheid om overvloed van werelds goed op te stapelen, vers 7, 8.

IV. Een geneesmiddel tegen die dwaasheid in het zich bewust worden van het voordeel van de samenleving en van wederzijds hulpbetoon, vers 9-12. Het wisselvallige, zelfs van de koninklijke waardigheid, niet alleen door de dwaasheid van de vorst zelf, vers 13, 14, maar door de wispelturigheid van het volk, al is de vorst ook nog zo goed en verstandig, vers 15, 16. Zelfs de koningen bezitten geen kroonrecht, waardoor zij vrijgesteld worden van de ijdelheid en de kwelling, die aan de dingen verbonden zijn, zo laat dan niemand anders verwachten ervan vrijgesteld te worden.

Prediker 4:1-3

Salomo had een grote ziel, 1 Koningen 4:29 en het blijkt dat hij ook een tedere zorg voor en belangstelling had in het ongelukkige deel van het mensdom, kennis nam van de beproeving van de beproefden. Hij had de verdrukkers bestraft, Hoofdstuk 3:16, 17, en hen herinnerd aan het toekomende oordeel, hier nu let hij op de verdrukten, dit deed hij ongetwijfeld als vorst, om hun recht te doen tegen hun tegenpartij, want hij vreesde God en heeft ook de mensen ontzien. Maar hier doet hij het als prediker, en toont:

1. *De ellende van hun toestand*, vers 1. Van hen spreekt hij met *diep gevoel en medelijden*. Het smartte hem:

A. Te zien dat macht de overhand had tegen recht, te zien dat er zoveel verdrukking was onder de zon, te zien dat dienstknechten, arbeiders en arme werklieden verdrukt worden door hun meesters, die misbruik maken van hun nooddruft om hun de voorwaarden op te leggen die zij verkozen, schuldenaars verdrukt te zien door wrede schuldeisers, en ook schuldeisers verdrukt te zien door bedrieglijke schuldenaars, huurders of pachters verdrukt te zien door harde landheren, en wezen door ontrouwe voogden, en het ergste van alles onderdanen verdrukt te zien door willekeurig heersende vorsten en onrechtvaardige rechters. Zulke verdrukkingen geschieden onder de zon, boven de zon heerst een eeuwige gerechtigheid. De wijzen letten op deze verdrukkingen en beramen middelen om de verdrukten te hulp te komen. Welgelukzalig is hij, die acht slaat op de armen, Psalm 41:2.

B. Te zien hoe de verdrukten het onrecht ter harte namen, dat hun aangedaan werd. Hij zag de tranen van de verdrukten, en kon het misschien niet laten om met hen te wenen. De wereld is een plaats van wenenden, waarheen wij ook de blik richten, overal doet zich een treurig toneel voor ons op in de tranen van hen, die op de een of andere wijze verdrukt worden. Zij vinden dat het doelloos is te klagen, en daarom treuren zij in stilte, zoals Job, Hoofdstuk 16:20, 30:28. Maar zalig zijn die treuren.

C. Te zien hoe machteloos zij waren om zichzelf te helpen, aan de zijde van hun verdrukkers was macht, om als zij oprecht gedaan hadden er bij te blijven, zodat de armen met een sterke hand terneer geworpen werden, en geen middel hadden om zich recht te verschaffen. Het is treurig om macht in verkeerde handen te zien, en hetgeen de mens gegeven was om er goed mee te doen, aangewend te zien tot het doen van onrecht.

D. Te zien hoe zij en hun rampen gering geacht werden door hen, die hen omringden. Zij weenden en hadden behoefte aan vertroosting, maar er was niemand, die hun die vriendelijke dienst bewees, zij hadden geen vertrooster. Zij, die hen moesten vertroosten, durfden niet uit vrees van de verdrukkers te mishagen terwijl zij trachtten hun vertroosters te zijn tot hun metgezellen gemaakt te worden, dat is: tot deelgenoten in hun verdrukking. Het is treurig om zo weinig menselijkheid te zien onder de mensen.

2. De verzoekingen van hun toestand. Aldus hard behandeld wordende, zijn zij in verzoeking om het leven te haten en te verachten, en hen te benijden, die dood en begraven zijn, en te wensen dat zij nooit waren geboren, vers, 3 en Salomo is bereid om met hen in te stemmen, want het dient om te bewijzen, dat alles ijdelheid is en kwelling, daar het leven zelf dit dikwijls is, en als wij het in vergelijking met de gunst en de genieting van God zoals Paulus Handelingen 20:24, Filipp. 1:23 niet achten, dan is het onze roem, maar indien het slechts,

zoals hier, vanwege de ellende is, die er aan is verbonden, dan is het onze zwakheid, en dan oordelen wij er in naar het vlees, zoals Job en Elia gedaan hebben.

A. Hier acht hij hen gelukkig, die met dit ellendige leven afgedaan hebben, hun rol hebben gespeeld en het toneel hebben verlaten, ik prees de doden, die reeds gestorven waren gedood werden, of een snelle doortocht deden door de wereld, de oceaan des levens langs de kortste weg zijn overgestoken, reeds gestorven voordat zij het leven nog goed begonnen waren, hun lot behaagde mij, en als zij het zelf gekozen hadden, zou ik hun wijsheid geroemd hebben, omdat zij slechts een blik in de wereld geslagen hebben en er zich toen uit terugtrokken, alsof zij er niet van hielden. Ik kwam tot de gevolgtrekking, dat het beter was met hen dan met de levenden, die tot nog toe levend zijn, de lange en zware ketting van het leven met zich mee te slepen en zijn moeizame ogenblikken ten einde brengen. Dit kan vergeleken worden, niet met Job 3:20, 21, maar met Openbaring 14:13, waar in tijden van vervolging, (en de zodanige beschrijft hier Salomo) het niet de hartstocht is van de mens, maar de Geest van God, die zegt: Zalig zijn de doden, die in de Heer sterven, van nu aan. De toestand van de heiligen, die gestorven zijn, heengegaan zijn om te rusten bij God, is in vele opzichten beter en meer begerenswaardig dan de toestand van de levende heiligen, die hun arbeid en hun strijd nog voortzetten.

B. Hij acht hen gelukkig, die nooit dit ellendige leven begonnen zijn, ja, zij zijn het gelukkigst van allen, hij is beter dan die beiden, die nog niet geweest is. Het is beter nooit te zijn geboren, dan geboren te zijn en het boze werk te zien, dat onder de zon geschiedt, zoveel goddeloosheid te zien bedrijven, zoveel onrecht dat geschiedt, en niet slechts niet instaat te zijn om de zaak te verbeteren, maar nog te lijden voor weldoen. Een godvruchtig man heeft, in welke rampspoedige toestand hij zich ook bevindt in deze wereld, toch geen reden om te wensen dat hij nooit ware geboren, daar hij toch de Heer verheerlijkt zelfs in de vuren, en ten laatste voor eeuwig gelukkig zal zijn, ook behoort niemand dit, zolang als hij leeft, te wensen, want zolang er leven is is er hoop, een mens is nooit rampzalig voor hij in de hel is.

Prediker 4:4-6

Hier keert Salomo terug tot de waarneming en beschouwing van de *ijdelheid en kwelling des geestes*, die aan de zaken van deze wereld verbonden zijn, en waarvan hij tevoren gesproken had, Hoofdstuk 2:11.

1. Als iemand schrander en behendig en voorspoedig is in zijn zaken, dan bezorgt hem dit de kwaadwilligheid van zijn naburen, vers 4. Hij geeft zich zeer veel moeite en getroost zich allen arbeid, hij verkrijgt zijn bezitting niet op gemakkelijke wijze, het kost hem zeer veel zwoegen en zweten, ook verkrijgt hij haar niet op oneerlijke wijze, hij doet niemand tekort bedriegt niemand maar door zich met alle naarstigheid op zijn zaken toe te leggen en ze te besturen naar de regelen van billijkheid en goede trouw, en toch brengt het hem de nijd aan van zijn naaste, en nog te meer wijl hij om zijn eerlijkheid een goeden naam heeft verkregen. Dit toont:

a. Hoe weinig nauwgezet van geweten de meeste mensen zijn, daar zij een wrok hebben tegen hun naaste, hem boze woorden toevoegen en hem ondienst doen, alleen maar omdat hij vernuftiger is dan zij, en meer ijverig, en meer van de zegen des hemels ontvangt. Kaïn benijdde Abel, Ezau Jakob en Saul David, en allen om hun rechtvaardige werken. Dit is bepaald duivels.

b. Hoe weinig genot wijze en nuttige mensen moeten verwachten in deze wereld. Al gedragen zij zich nog zo verstandig en voorzichtig, zij kunnen er niet aan ontkomen benijd te worden, en wie zal voor nijdigheid bestaan? Spreuken 27:4. Zij, die uitmunten in deugd, zullen altijd een doorn in het oog zijn van hen, die zich tebuiten gaan in ondeugd, hetgeen ons niet de moed moet benemen voor enigerlei goed of geschikt werk, maar ons moet aansporen om er de lof voor te verwachten, niet van mensen, maar van God, maar niet te rekenen op voldoening of geluk in het schepsel, want indien geschikt werk blijkt ijdelheid en kwelling des geestes te zijn, dan kunnen geen werken onder de zon iets anders blijken te zijn. Maar voor ieder geschikt werk zal de mens goedkeuring van zijn God verkrijgen, en dan behoeft hij het zich niet aan te trekken als hij door zijn naaste wordt benijd, alleen zal het hem de wereld minder doen liefhebben.

2. Als iemand dom is in zijn zaken en er allerlei vergissingen en flaters in maakt, dan doet hij slecht voor zichzelf, vers 5. De zot, die aan zijn werk gaat alsof zijn handen omwonden of samengevouwen waren, die alles even links en onhandig doet, de luiaard want hij is de zot die zijn gemak liefheeft, en zijn handen samenvouwt om ze warm te houden omdat zij weigeren te werken, hij eet zijn eigen vlees, is een kannibaal voor zichzelf, brengt zich tot zo'n ellendige toestand, dat hij niets anders te eten heeft dan zijn eigen vlees, tot zo'n wanhopige toestand, dat hij uit ergernis zijn eigen vlees wil eten. Hij heeft het leven van een hond honger en gemak. Omdat hij ijverige mensen, die voorspoedig zijn in de wereld, benijd ziet, gaat hij tot het andere uiterste over, opdat hij niet benijd zal worden voor zijn geschikt werk, doet hij alles verkeerd, en verdient niet beklaagd te worden. Luiheid is een zonde, die zichzelf straft.

De volgende woorden: *een handvol met rust is beter dan beide de vuisten vol met arbeid en kwelling des geestes*, vers 6, kunnen genomen worden, hetzij:

a. Als het argument van de luiaard om zijn luiheid te verontschuldigen. Hij vouwt zijn handen samen en maakt ter rechtvaardiging van zichzelf van een goede waarheid een verkeerd gebruik en een verkeerde toepassing, alsof, omdat een weinig met rust beter is dan overvloed met

twisten, daarom een weinig met luiheid beter is dan overvloed met eerlijke arbeid, zo wijs is hij in zijn eigen ogen, Spreuken 26:16. Maar,

b. Ik houd het veeleer voor Salomo's raad om het midden te houden tussen de arbeid, die iemand doet benijden, en de traagheid, die iemand zijn eigen vlees doet eten. Laat ons door eerlijke vlijt de handvol aangrijpen, opdat het ons niet aan het nodige zal ontbreken, maar niet beide de vuisten vol willen grijpen, dat ons slechts kwelling des geestes zal veroorzaken. Matige arbeid en matig gewin zullen het beste wezen. Een mens kan slechts een handvol van de wereld hebben, en er toch met grote rust en kalmte van genieten, met tevredenheid des harten, vrede van de consciëntie en de liefde en welwillendheid van zijn naasten, terwijl velen, die beide de vuisten vol hebben, meer hebben dan het hart kan begeren, daarbij zeer veel arbeid en kwelling des geestes hebben. Het is te vrezen dat zij, die niet leven kunnen op een weinig, niet zouden leven, zoals zij moeten, en zoals zij behoren te leven, al hadden zij nog zoveel.

Prediker 4:7-12

Salomo wijst hier op een ander voorbeeld van de ijdelheid van deze wereld, namelijk hoe het dikwijls gebeurt dat, hoe meer de mensen ervan hebben, hoe meer zij zouden willen hebben, en dit jagen zij zo ijverig na, dat zij geen genot hebben van hetgeen zij bezitten. Nu wijst Salomo hier aan

1. Dat zelfzucht de oorzaak is van dat kwaad, vers 7, 8. Daar is één, die om niemand geeft dan om zichzelf, zich om niemand bekommert, maar, indien hij kon, alleen in het midden van de aarde geplaatst zou willen worden. Er is geen tweede, en hij verlangt ook naar geen tweede, één mond is genoeg in een huis, denkt hij, en hij mort tegen alles wat aan een ander ten koste wordt gelegd. Zie hoe deze hebzuchtige mestworm hier beschreven wordt

A. Hij maakt zich tot een slaaf van zijn bezigheid. Hoewel er niemand ten zijnen laste is hij heeft kind noch broeder en hij voor zichzelf te zorgen heeft, niemand van hem afhankelijk is, en hij geen arme bloedverwanten heeft, en hij niet durft huwen uit vrees voor de onkosten van het onderhoud van een gezin is er aan al zijn arbeid geen einde, dag en nacht is hij er aan bezig, vroeg en laat, en nauwelijks gunt hij zichzelf, of hun die in zijn dienst zijn, enige rust. Hij bepaalt zich niet tot zijn eigen beroep, maar wil de hand hebben in alles, waar hij winst uit kan behalen. Zie Psalm 127:2.

B. Nooit denkt hij genoeg te hebben, zijn oog wordt niet verzadigd van de rijkdom. Hebzucht wordt de begeerlijkheid van de ogen genoemd, 1 Johannes 2:16, omdat *het te zien met zijn ogen alles is wat de wereldling schijnt te begeren*, Prediker 5:10. Hij heeft genoeg voor zijn rug, zoals bisschop Reynolds opmerkt voor zijn buik, voor zijn beroep, voor zijn gezin, en om fatsoenlijk in de wereld te kunnen leven, maar hij heeft niet genoeg voor zijn ogen, ofschoon hij het slechts kan zien, slechts zijn geld kan tellen, en het niet van zich kan verkrijgen om het te gebruiken, is hij toch niet tevreden, omdat hij niet meer heeft om er zijn ogen op te vergasten.

C. Hij ontzegt zich het genot van hetgeen hij heeft. Hij laat zijn ziel gebrek hebben aan het goede. Als onze ziel gebrek heeft aan het goede, dan zijn wijzelf het, die haar gebrek laten lijden. Anderen kunnen ons beroven van uitwendig goed, maar zij kunnen ons niet van genade en vertroosting beroven, ons geestelijk goed. Het is onze eigen schuld als wij geen genot hebben, maar velen zijn zo begerig naar de wereld, dat zij in het najagen ervan hun ziel beroven van het goede, hier en voor eeuwig schipbreuk lijden van het geloof en van een goed geweten, zich beroven niet alleen van de gunst van God en het eeuwige leven, maar ook van het genoegen van deze wereld en het tegenwoordige leven. Wereldse mensen zijn, terwijl zij voorgeven wijs te zijn voor zichzelf, in werkelijkheid vijanden van zichzelf.

D. Hij heeft er geen verontschuldiging voor om dit te doen. Hij heeft kind noch broeder niemand aan wie hij verplicht is, aan wie hij tot zijn voldoening kan besteden wat hij heeft terwijl hij leeft, niemand voor wie hij liefde of vriendelijkheid gevoelt, en wie hij het kan nalaten als hij sterft, niemand die arm is, of die hem dierbaar is.

E. Hij ziet zelf de dwaasheid hiervan niet in, hij vraagt zich niet af: "Voor wie arbeid ik aldus? Arbeid ik, zoals ik moest, voor de eer van God, en opdat ik wat heb te geven aan hen, die nooddruftig zijn? Besef, overweeg ik dat het slechts voor het lichaam is dat ik arbeid, voor een stervend lichaam, voor anderen, en ik weet niet voor wie. misschien voor een dwaas, die het even snel zal verstrooien als ik het vergaderd heb, misschien voor een vijand, die ondankbaar

zal zijn aan mijn nagedachtenis?" Voor hen, die zich moeite geven omtrent deze wereld is het verstandig om eens te bedenken en na te gaan voor wie zij zich al die moeite geven, en of het wezenlijk van de moeite waard is om hun ziel gebrek te doen hebben aan het goede, teneinde het aan een vreemde te geven. Als de mensen hieraan niet denken, dan is het ijdelheid en een moeilijke bezigheid, zij maken zich beschaamd en kwellen zich zonder doel.

2. Dat gezelligheid het geneesmiddel is tegen dit kwaad. De mensen zijn aldus gierig, omdat zij alleen voor zichzelf leven. Nu toont Salomo hier door verscheidene voorbeelden, dat het niet goed is voor de mens om alleen te zijn, Genesis 2:18. Hij bedoelt ons hiermede beide het huwelijk en vriendschap aan te bevelen, twee dingen, die hebzuchtige gierigaards afwijzen vanwege de onkosten, die er mee gepaard gaan. Maar het gerief en het voordeel van beide zijn zo groot, dat, zo zij met voorzichtigheid en beleid worden aangegaan, zij die onkosten ruimschoots zullen vergoeden. Zelfs in het paradijs kon de mens niet gelukkig zijn zonder een gezellin, en daarom is hij niet spoediger geschapen en uitgehuwelijkt.

A. Salomo stelt dit vast als een waarheid, dat twee beter zijn dan één, en gelukkiger tezamen dan zij ieder afzonderlijk konden zijn meer behagen hebbende in elkaar dan zij alleen in zichzelf konden hebben, wederkerig dienstbaar zijnde aan elkanders welvaren, en door vereende krachten beter instaat om goed te doen aan anderen. Zij hebben een goede beloning voor hun arbeid, welke dienst zij ook doen, hij wordt hun op een andere wijze vergolden. Hij, die alleen zichzelf dient, heeft ook alleen zichzelf voor betaalmeester, en gewoonlijk blijkt hij meer onrechtvaardig en ondankbaar jegens zichzelf dan zijn vriend, indien hij die diende, jegens hem zou wezen, getuige hij, die eindeloos arbeidde en toch zijn ziel gebrek liet hebben aan het goede, hij heeft geen beloning van zijn arbeid, maar hij die vriendelijk is voor een ander, heeft een goede beloning. Het genoegen en het voordeel van heilige liefde zullen een overvloedige beloning zijn voor al het werk en de arbeid van de liefde.

B. Daar leidt hij het kwaad van de eenzaamheid van af: Wee hem die alleen is, hij is blootgesteld aan vele verzoekingen, waartegen goed gezelschap en vriendschap hem zouden helpen om op zijn hoede te zijn. Hem ontbreekt het voordeel dat iemand heeft van het aangezicht, dat is: door de steun van zijn vriend, zoals ijzer dat men scherpt met ijzer. Een klooster- of kluizenaarsleven was dus nooit bedoeld voor een staat van volmaaktheid, ook moeten zij niet de grootste liefhebbers van God geacht worden te zijn, die het niet van zich kunnen verkrijgen om iemand anders lief te hebben.

3. Hij bewijst het door onderscheidene voorbeelden van het voordeel van vriendschap.

A. Hulp in nood. Het is goed voor twee om samen te reizen, want indien de één valt, en misschien wel zo dat hij niet instaat is om alleen op te staan, dan zal de ander bereid zijn om hem op te helpen. Een vriend in de nood is inderdaad een vriend, terwijl iemand, die alleen reist en valt, verloren kan zijn uit gebrek aan een weinig hulp. Indien iemand in zonde valt, zijn vriend zal hem helpen om hem terecht te brengen met de geest van de zachtmoedigheid, indien hij valt in moeilijkheid of benauwdheid, zijn vriend zal hem helpen door hem te vertroosten en zijn leed te verzachten.

B. Wederzijdse warmte. Gelijk een medereiziger van nut is "amices pro vehiculo een vriend kan zeer goed een rijtuig vervangen" zo is dit ook een bedgenoot, indien twee tezamen liggen, zo hebben zij warmte. Zo worden deugdzame en godvruchtige genegenheden op gewekt door

goed gezelschap, en christenen verwarmen elkaar door elkaar op te wekken tot liefde en goede werken.

C. Verenigde kracht. Als een vijand een man alleen vindt, dan zal hij hem waarschijnlijk overweldigen, hij moet zich zonder hulp tegen hem verweren en zal het onderspit moeten delven maar als hij een tweede heeft, dan zal hij wei tegen de vijand bestand zijn, twee zullen tegen hem bestaan "Gij zult mij helpen tegen mijn vijand, en ik zal u helpen tegen de uwe," naar de overeenkomst tussen Joab en Abisai, 2 Samuel 10:11, en aldus zijn beide overwinnaars, terwijl zij, indien zij ieder afzonderlijk hadden moeten strijden, beide overwonnen zouden zijn, zoals van de oude Britten gezegd werd, toen de Romeinen in hun land vielen: "Dum singuli pugnant, universi vincuntur" terwijl zij in afzonderlijke groepen streden, offeren zij de algemene zaak op. In onze geestelijke strijd kunnen wij elkaar behulpzaam zijn, zowel als in ons geestelijk werk, na de vertroosting van gemeenschap met God komt die van de gemeenschap van de heiligen. Hij besluit met dit spreekwoord: Een drievoudig snoer wordt niet snel gebroken, evenmin als een bundel pijlen, hoewel ieder afzonderlijke draad en iedere afzonderlijke pijl gemakkelijk verbroken wordt. Twee tezamen vergelijkt hij bij een drievoudig snoer, want waar twee innig samenverbonden zijn in heilige liefde en gemeenschap, zal Christus door Zijn Geest tot hen komen en de derde zijn, zoals Hij zich bij de een drievoudig snoer, dat nooit verbroken kan worden. Zij, die in liefde wonen, wonen in God, en God in hen.

Prediker 4:13-16

Salomo was zelf een koning, en dus ken men hem toestaan om met meer vrijmoedigheid en minder terughouding dan een ander over de ijdelheid van de koninklijke waardigheid te spreken, die hij hier als iets onzekers aantoont. Hij had dit al gezegd in Spreuken 27:24. Zal de kroon van geslacht tot geslacht zijn? Zijn zoon bevond dat dit niet zo is. Niets is meer glibberig dan de hoogste plaats van eer zonder wijsheid en de liefde des volks.

1. *Een koning is niet gelukkig, of hij moet wijsheid hebben*, vers 13, 14. Hij, die waarlijk wijs is, waarlijk verstandig en vroom, is, al is hij ook arm in de wereld, en zeer jong en daarom geminacht, beter, van meer waarde en meer achtenswaardig en zal een groter zegen zijn voor zijn geslacht, dan een koning, dan een oud koning, een man dus, die beide om zijn jaren en om zijn waardigheid achtbaar is, indien hij dwaas is, en zelf de openbare zaken niet weet te besturen, noch vermaand of geraden wil worden door anderen, die niet weet van meer vermaand te worden, niet wil toestaan dat hem een raad of een waarschuwing wordt gegeven. Niemand uit zijn omgeving durft hem tegenspreken, naar de raad of de waarschuwing, die hem gegeven wordt, wil hij niet luisteren. Het is zo ver van een deel uit te maken van de eer van koningen om niet vermaand te worden, dat het juist hun grootste oneer is. Dwaasheid en eigenzinnigheid gaan gewoonlijk samen, en zij, die vermaning het meest nodig hebben, kunnen haar het moeilijkst dragen. Maar noch een hoge leeftijd noch eretitels zullen de mensen achting bezorgen, indien zij geen ware wijsheid en deugd hebben om hen aan te bevelen, terwijl wijsheid en deugd de mensen eer zullen verkrijgen, zelfs als zij het nadeel van jeugd en armoede tegen zich hebben.

Om te bewijzen dat de wijze jongeling beter is dan de zotte koning, toont hij aan waar ieder hunner toe komt, vers 14.

a.Een arme man komt er door zijn wijsheid toe om bevorderd te worden, zoals Jozef, die, toen hij nog jong was, uit de gevangenis werd gebracht om de tweede in het koninkrijk te zijn, welke geschiedenis Salomo hier op het oog schijnt te hebben. Soms verheft Gods voorzienigheid de armen uit het stof, om hen te doen zitten bij de prinsen, Psalm 113:7, 8. Wijsheid heeft niet slechts de vrijheid van de mensen bewerkt, maar ook hun waardigheid, hen opgeheven van de mesthoop, van de kerker tot de troon.

b. Door zijn dwaasheid en eigenzinnigheid komt een koning er toe om verarmd te worden. Hoewel hij in zijn koninkrijk geboren was, er door erfrecht toe gekomen is, hoewel hij er in geleefd heeft tot hij oud is geworden, en tijd heeft gehad om zijn schatkist te vullen, zal hij toch, als hij verkeerde maatregelen neemt en niet meer vermaand wil worden, denkende dat hij, omdat hij oud is, dit nu niet meer nodig heeft, arm worden, zijn schatkist is uitgeput, en misschien is hij genoodzaakt om afstand te doen van zijn kroon, en zich in het ambteloos leven terug te trekken.

2. Een koning zal zich waarschijnlijk niet staande kunnen houden, als hij niet wezenlijk deelt in de liefde van zijn volk, dit wordt te kennen gegeven, hoewel enigszins bedekt, in de twee laatste verzen.

a. Hij die koning is, moet een opvolger hebben, een tweede, een kind, dat in zijn plaats zal staan, zijn eigen kind, of wel die arme en wijze jongeling, van wie hij gesproken had in vers 13.

Als koningen oud worden, moeten zij de vernedering hebben van hen te zien, die hen verdringen, en in hun plaats zullen staan.

b. Gewoonlijk zal het volk de opgaande zon aanbidden, alle de levenden wandelen onder de zon met de jongeling, de tweede, zij staan zijn belangen voor, zijn met hem bekend, maken hem het hof, meer dan aan zijn vader, op wie zij zien als aftredende van het toneel, en die zij verachten, omdat zijn beste dagen voorbij zijn. Salomo dacht hierover na, hij zag, dat dit de gezindheid was van zijn eigen volk, hetgeen reeds terstond na zijn dood uitkwam in hun klacht over zijn regering en hun haken naar verandering.

c. De mensen zijn nooit lang rustig en tevreden. Daar is geen einde, geen rust, van al het volk, zij zijn altijd verzot op veranderingen, en weten niet wat zij hebben willen.

d. Dit is niets nieuws, het is zo geweest met allen, die voor hen geweest zijn, in iedere eeuw zijn hier voorbeelden van geweest, zelfs Samuël en David konden het volk niet altijd behagen.

e. Zoals het geweest is, zal het waarschijnlijk nog zijn. De nakomelingen zullen van dezelfde geest zijn, en zullen zich niet lang verblijden in hem, die zij in het eerst zo schenen te beminnen. Heden: Hosanna, morgen: Kruisig!

f. Het kan niet anders dan een smart wezen voor vorsten, om zich zo veronachtzaamd te zien door hen, die zij aan zich zochten te verplichten, en op wie zij vertrouwd hebben. Er is geen trouw, geen standvastigheid in de mens. Dit is ijdelheid en kwelling van des geest.

HOOFDSTUK 5

5:2 (5:1) Wees niet te snel met uw mond, en uw hart haaste niet een woord voort te brengen voor Gods aangezicht; want God is in den hemel, en gij zijt op de aarde; daarom laat uw woorden weinig zijn.
3 (5:2) Want gelijk de droom komt door veel bezigheid, alzo de stem des zots door de veelheid der woorden.
4 (5:3) Wanneer gij een gelofte aan God zult beloofd hebben, stel niet uit dezelve te betalen; want Hij heeft geen lust aan zotten; wat gij zult beloofd hebben, betaal het.
5 (5:4) Het is beter, dat gij niet belooft, dan dat gij belooft en niet betaalt.
6 (5:5) Laat uw mond niet toe, dat hij uw vlees zou doen zondigen; en zeg niet voor het aangezicht des engels, dat het een dwaling was; waarom zou God grotelijks toornen, om uwer stemme wille, en verderven het werk uwer handen?
7 (5:6) Want gelijk in de veelheid der dromen ijdelheden zijn, alzo in veel woorden; maar vrees gij God!
8 (5:7) Indien gij de onderdrukking des armen, en de beroving des gerichts en der gerechtigheid ziet in een landschap, verwonder u niet over zulk een voornemen; want die hoger is dan de hoge, neemt er acht op; en daar zijn hogen boven henlieden.
9 (5:8) Het voordeel des aardrijks is voor allen: de koning zelfs wordt van het veld gediend.
10 (5:9) Die het geld liefheeft, wordt van het geld niet zat; en wie den overvloed liefheeft, wordt van het inkomen niet zat. Dit is ook ijdelheid.
11 (5:10) Waar het goed vermenigvuldigt, daar vermenigvuldigen ook die het eten; wat nuttigheid hebben dan de bezitters daarvan, dan het gezicht hunner ogen?
12 (5:11) De slaap des arbeiders is zoet, hij hebbe weinig of veel gegeten; maar de zatheid des rijken laat hem niet slapen.
13 (5:12) Er is een kwaad, dat krankheid aanbrengt, hetwelk ik zag onder de zon: rijkdom van zijn bezitters bewaard tot hun eigen kwaad.
14 (5:13) Of de rijkdom zelf vergaat door een moeilijke bezigheid; en hij gewint een zoon, en er is niet met al in zijn hand.
15 (5:14) Gelijk als hij voortgekomen is uit zijner moeders buik, alzo zal hij naakt wederkeren, gaande gelijk hij gekomen was; en hij zal niet medenemen van zijn arbeid, dat hij met zijn hand zou wegdragen.
16 (5:15) Daarom is dit ook een kwaad, dat krankheid aanbrengt; dat hij in alle manier, gelijk hij gekomen is, alzo heen gaat; en wat voordeel is het hem, dat hij in den wind gearbeid heeft?
17 (5:16) Dat hij ook al zijn dagen in duisternis gegeten heeft; en dat hij veel verdriets gehad heeft, ook zijn krankheid, en onstuimigen toorn?
18 (5:17) Ziet, wat ik gezien heb, een goede zaak, die schoon is: te eten en te drinken, en te genieten het goede van al zijn arbeid, dien hij bearbeid heeft onder de zon, gedurende het getal der dagen zijns levens, hetwelk God hem geeft; want dat is zijn deel.
19 (5:18) Ook een iegelijk mens, aan denwelken God rijkdom en goederen gegeven heeft, en Hij geeft hem de macht, om daarvan te eten, en om zijn deel te nemen, en om zich te verheugen van zijn arbeid, datzelve is een gave van God.
20 (5:19) Want hij zal niet veel gedenken aan de dagen zijns levens, dewijl hem God verhoort in de blijdschap zijns harten.

In dit hoofdstuk spreekt Salomo:

I. Over de aanbidding van God, die door schrijvende, als een geneesmiddel tegen al die ijdelheden, welke hij reeds had ongemerkt te zijn in wijsheid en geleerdheid, in genot en vermaak, in eer en macht en in arbeid. Laat ons teneinde niet bedrogen te worden door deze dingen en ons hart niet gekweld laten worden door de teleurstellingen, die wij erin ontmoeten, ons toeleggen op onze plicht jegens God, en onze gemeenschap met Hem onderhouden, maar daarbij geeft hij een nodige waarschuwing tegen de ijdelheden, die maar al te dikwijls gevonden worden in godsdienstige verrichtingen, en ze beroven van hun voortreffelijkheid en ze krachteloos maken om tegen andere ijdelheden te helpen. Als onze godsdienst een ijdele godsdienst is, hoe groot is dan die ijdelheid! Laat ons dan ons inachtnemen voor ijdelheid:

1. Bij het horen des Woords en in het brengen van offeranden Hoofdstuk 4:17.

2. In het gebed, vers 1,2.

3. In het doen van geloften, vers 3-5.

4. In het aanspraak maken op goddelijke dromen, vers 7.

a. Als geneesmiddel tegen deze ijdelheden schrijft hij de vreze Gods voor, vers 6.

b. Om de ergernis te voorkomen, die ontstaan kan uit het tegenwoordige lijden van godvruchtige mensen, zegt hij ons op te zien tot God vers 7.

II. Over de rijkdom van deze wereld en de ijdelheid en kwelling, die er aan verbonden zijn. De vruchten van de aarde zijn inderdaad nodig voor het onderhoud des levens, vers 8, maar wat betreft zilver en goud en schatten:

1.Zij zijn onbevredigend, vers 3. 2.

2.Zij zijn onnut, vers 10.

3.Zij zijn verontrustend, vers 11. 4. Dikwijls blijken zij schadelijk en verwoestend, vers 12. 5. Zij zijn vergankelijk, vers 13. 6. Zij moeten achtergelaten worden als wij sterven vers 14, 15. 7. Indien wij geen hart hebben om er gebruik van te maken, veroorzaken zij zeer veel onrust, vers 16. En daarom beveelt hij ons het troostrijke gebruik aan van hetgeen God ons gegeven heeft, met het oog op Hem, die de gever is, als de beste wijze, beide om te beantwoorden aan het doel, waarvoor wij het hebben, en om het kwaad te vermijden dat gewoonlijk aan grote bezittingen is verbonden vers 17-18. Zodat, indien wij uit dit hoofdstuk slechts kunnen leren om de zaak van de Godsdienst te besturen, en de zaak van deze wereld, (welke twee onze meeste tijd in beslag nemen), zodat beide vruchtbaar zijn, en noch onze sabbatdagen, noch onze weekdagen verloren zijn, wij reden hebben om te zeggen, dat wij twee goede lessen geleerd hebben.

Prediker 5:1-2

Salomo's bedoeling met ons weg te drijven van de wereld door ons haar ijdelheid te tonen, is ons heen te drijven naar God en onze plicht, opdat wij niet wandelen op de weg van de wereld, maar naar godsdienstige regels, noch steunen op de rijkdom van de wereld, maar op godsdienstige voordelen, en daarom

I. Zendt hij ons hier naar het huis Gods naar de plaats van de openbare aanbidding, naar de tempel, die hij zelf met zeer grote onkosten had gebouwd. Toen hij met leedwezen nadacht over al zijn andere werken, Hoofdstuk 2:4, heeft hij daar geen berouw van gehad, maar er met genoegen aan gedacht, maar hij maakt er geen melding van, opdat hij de schijn niet zou hebben van er met hoogmoed aan te denken. Hier zendt hij hen er heen, die meer van de ijdelheid van de wereld wensen te weten en het geluk wensen te vinden, dat tevergeefs in het schepsel wordt gezocht. Toen de psalmist in verlegenheid en verwarring was, is hij in Gods heiligdom gegaan, Psalm 73:17. Laat onze teleurstellingen in het schepsel onze ogen heenwenden naar de Schepper, laat ons de toevlucht nemen tot het Woord van Gods genade en dat raadplegen, tot de troon van Zijn genade en daar bidden. In het Woord en het gebed is een balsem voor iedere wond.

II. Beveelt hij ons om ons daar goed te gedragen, opdat wij ons doel niet missen, waarvoor wij er gekomen zijn. Godsdienstige verrichtingen zijn geen ijdele dingen, maar als wij ze verkeerd behandelen, dan worden zij ijdel voor ons. En daarom

1. Moeten wij er ons toe begeven met alle ernst en zorg. Bewaar uw voet, houd hem niet terug van het huis Gods zoals in Spreuken 25:17 noch ga er langzaam heen, als iemand, die onwillig is om tot God te naderen, maar geef wel acht op uw gang, weeg de gang van uw voet opdat gij geen valse stap doet. Begeef u tot de aanbidding van God met een plechtige pauze, en neem de tijd om u ervoor te bereiden, er niet overhaast heengaande, hetgeen haastig zijn met de voeten genoemd wordt, Spreuken 19:2. Bewaar uw gedachten van af te dwalen van het werk, bewaar uw genegenheden van uit te gaan naar verkeerde voorwerpen, want in de bezigheid van Gods huis is werk genoeg voor de gehele mens, en het is nog veel te weinig om er in gebruikt te worden. Sommigen denken dat het een toespeling is op het bevel, dat aan Mozes en Jozua gegeven werd, om hun schoenen uit te trekken van hun voeten, Exodus 3:5, Jozua 5:15, ten teken van onderworpenheid en eerbied. Houd uw voeten rein, Exodus 30:19.

2. Wij moeten er ons voor oppassen dat het offer, dat wij brengen, niet de offerande zij van de zotten, van goddeloze mensen, want zij zijn zotten, en hun offer is de Heer een gruwel, Spreuken 15:8, dat wij niet het gescheurde en het kreupele en het zieke tot een offer brengen, want er is ons duidelijk gezegd dat het niet aangenomen zal worden, en daarom is het dwaasheid om het te brengen, dat wij niet vertrouwen op het teken en de ceremonie en het uitwendige van de godsdienstige verrichting, zonder te letten op de zin en de betekenis ervan want dat is de offerande van de zotten, lichamelijke oefening zonder meer is een bespotting. Geen anderen dan dwazen zullen denken daarmee Hem te behagen, die een geest is en het hart eist, en zij zullen hun dwaasheid inzien, als zij bespeuren hoeveel vergeefse moeite zij gedaan hebben, en dat wel uit gebrek aan oprechtheid. Zij zijn dwazen, want zij bedenken niet dat zij kwaad doen, zij denken God en zichzelf goed te doen, een goede dienst te bewijzen, als zij in werkelijkheid God een grote belediging aandoen, en hun eigen ziel grovelijk bedriegen door hun geveinsde vroomheid. De mensen kunnen kwaad doen zelfs als zij belijden goed te doen, en zelfs dan, als zij het niet weten en het niet bedenken. Zij weten niet anders dan kwaad te

doen, zo lezen het sommigen. Een goddeloos hart kan niet anders dan verkiezen te zondigen, zelfs bij een godsdienstige handeling. Of, zij bedenken niet dat zij kwaad doen, zij handelen in de blinde, op goed geluk af, recht of verkeerd, Gode behagende of niet behagende, het is hun om het even.

3. Opdat wij niet aan de zotte een slachtoffer brengen, moeten wij tot Gods huis komen met een hart geneigd om onze plicht te kennen en te doen. Wij moeten bereid zijn om te horen.

a. Wij moeten naarstig acht geven op het Woord van God, gelezen of gepredikt. "Wees snel om de verklaring te horen, die de priesters geven van de offers, de bedoeling en betekenis ervan uitleggende, en denk niet dat het genoeg is om te staren op hetgeen zij doen want het moet een redelijke dienst zijn anders is het een slachtoffer van de zotte."

b. Wij moeten besluiten om ons te voegen naar de wil van God, zoals hij ons bekend is gemaakt, horen is dikwijls genomen voor gehoorzamen, en dat is beter dan slachtoffer, 1 Samuel 15:22 Jesaja 1:15, 16. Wij komen dan in de rechte gezindheid tot heilige plichten, als wij komen met dit in ons hart: Spreek, Heer, want Uw knecht hoort. Laat het woord des Heeren komen zei eens een godvruchtig man, en al had ik zes honderd hoofden, ik zou ze buigen voor het gezag ervan.

4. Wij moeten zeer bedachtzaam zijn in ons naderen en spreken tot God, vers 2. *Wees niet te snel met uw mond*, hetzij in het doen van gebeden, of betuigingen, of beloften, *uw hart haaste niet een woord voort te brengen voor Gods aangezicht*. Als wij in het huis Gods zijn, in de plechtige bijeenkomst voor de aanbidding Gods, dan zijn wij in bijzondere zin voor Gods aangezicht en in Zijn tegenwoordigheid, daar, waar Hij beloofd heeft Zijn volk te ontmoeten, waar Zijn oog op ons is, en onze ogen op Hem behoren te zijn. Wij hebben iets te zeggen, iets uit te spreken voor God, als wij in het volbrengen van heilige plichten tot Hem naderen, Hij is iemand met wie wij te doen hebben, met wie wij zeer gewichtige zaken hebben. Als wij komen zonder een boodschap zonder iets te zeggen te hebben, dan zullen wil zonder enig nut of voordeel behaald te hebben weer weggaan. Wat wij afspreken voor Gods aangezicht, moet uit het hart komen, en daarom moeten wij niet te snel wezen met onze mond, in ons gebed moet onze tong onze gedachten niet voorbij spreken, de woorden van onze mond moeten altijd het voortbrengsel zijn van de overdenking van ons hart. Voor God zijn gedachten woorden, en woorden zijn slechts wind indien zij niet de uitdrukking zijn van de gedachten. Lippenwerk is, al is het nog zo fraai bewerkt, slechts verloren werk in de Godsdienst, als het niet meer dan dat is, Mattheus 15:8, 9.

d. Het is niet genoeg dat hetgeen wij zeggen uit het hart komt, het moet komen uit een kalm, bedachtzaam hart, en niet uit een plotselinge opwelling van hartstocht. Gelijk de mond niet roekeloos moet zijn, zo moet het hart niet haastig wezen, wij moeten niet slechts denken, maar tweemaal denken eer wij spreken als wij spreken, hetzij van God in de prediking, of tot God in het gebed, en niets uiten, dat onbetamelijk of ondoordacht is, 1 Corinthiers 14:15.

5. Wij moeten in de tegenwoordigheid Gods spaarzaam zijn met onze woorden, wij moeten eerbiedig en voorzichtig zijn, niet met evenveel vrijmoedigheid en zorgeloosheid van Godspreken als wij van elkaar spreken, niet uitspreken wat zo maar in onze gedachte opkomt, niet de dingen telkens en nogmaals herhalen, zoals wanneer wij tot elkaar spreken opdat hetgeen wij zeggen begrepen en onthouden zal worden en indruk zal teweegbrengen. Neen, als wij tot God spreken, dan moeten wij bedenken:

A. Dat er tussen Hem en ons een oneindige afstand is. God is in de hemel, waar Hij in heerlijkheid regeert over ons en over al de kinderen van de mensen, waar Hij gediend wordt door een ontelbare schare van heilige engelen en ver verheven is boven al onze dankzegging en lof. Wij zijn op de aarde, de voetbank van Zijn troon, wij zijn gering, ongelijk aan God en ten enenmale onwaardig om enigerlei gunst van Hem te ontvangen, of om enigerlei gemeenschap met Hem te hebben. Daarom moeten wij zeer bezonnen, ootmoedig en ernstig zijn, en eerbiedig zijn in ons spreken tot Hem, zoals wij zijn als wij spreken tot een zeer aanzienlijk man, die zeer ver onze meerdere is, en laat als teken hiervan, onze woorden weinig zijn, opdat zij goed gekozen zijn, Job 9:14. Hiermede worden niet alle lange gebeden veroordeeld, indien zij niet goed waren, de Farizeeën zouden ze niet gebruikt hebben om er hun vroomheid mee te bewijzen, Christus bad de gehele nacht door en ons wordt gezegd te bidden zonder ophouden, maar het veroordeelt zorgeloos en harteloos bidden, ijdele herhalingen, Mattheus 6:7, het Paternoster op te zeggen en te tellen. Laat ons tot God en van Hem spreken in Zijn eigen woorden, woorden die de Schrift ons leert, en laat onze woorden, de woorden, die wij zelf bedenken, weinig zijn, omdat wij, niet sprekende naar de regel, verkeerd zouden spreken.

B. Dat het vermenigvuldigen van woorden in onze gebeden ze tot offeranden van de zotten zal maken. Gelijk verwarde, schrikwekkende dromen, die de slaap storen en onrustig maken, een bewijs zijn van haast en gejaagdheid in ons werk, waarvan ons hoofd vervuld is, zo zijn vele woorden, haastige woorden, die in het gebed gebruikt worden, een bewijs van dwaasheid, heersende in ons hart, onwetendheid omtrent God en onszelf, geringe gedachten van God en zorgeloze gedachten omtrent onze eigen ziel. Zelfs in gewone gesprekken wordt een dwaas gekend aan de veelheid van de woorden, zij, die het minst weten, praten het meest, Hoofdstuk 10:11, inzonderheid in gebeden, daar zal ongetwijfeld hij, die dwaas is van lippen, omgeworpen worden, Spreuken 10:8, 10. Diegenen zijn wel waarlijk dwaas, die denken dat om hun vele spreken hun gebed verhoord zal worden.

Prediker 5:3-7

In deze verzen worden wij vermaand tot vier dingen:

I. Om nauwgezet te zijn in het betalen van onze geloften. Een gelofte is een verbintenis van de ziel, Numeri 30:2, waarmee wij ons plechtig de verplichting opleggen, niet alleen in het algemeen, om datgene te doen, waartoe wij reeds gehouden en verplicht zijn, maar om in een bijzonder geval, een bijzondere zaak, te doen hetgeen, waartoe wij vroeger niet verplicht waren, hetzij met betrekking tot het eren van God, of om de belangen te dienen van Zijn koninkrijk onder de mensen. Als gij onder het gevoel van de één of andere beproeving, Psalm 66:15, of bij de begeerte naar een zegen, 1 Samuel 1:11, zo'n gelofte aan God gedaan hebt, zo weet dat gij uw mond voor de Heer hebt opengedaan, en dat gij niet terug kunt gaan. En daarom:

1. Betaal haar, volbreng wat gij hebt beloofd, breng tot God wat gij Hem toegewijd hebt, betaal uw gelofte, betaal haar ten volle, en houd niets terug van de prijs, betaal haar in soort, verander er niets aan, zo eiste het de wet, Leviticus 27:10. Hebben wij de gelofte gedaan om onszelf aan de Heer te geven? Laat ons dan ons woord gestand doen, arbeiden in Zijn dienst, tot Zijn eer, en ons niet heiligschennend vervreemden.

2. Stel niet uit dezelve te betalen als het in uw macht is dezelve nog heden te betalen, wacht er dan niet mee tot morgen, vraag om geen dag ten einde het uit te stellen tot een meer gelegen tijd: Door uitstel zal het besef van de verplichting vernauwen, en het is in gevaar van geheel uit te slijten, hierin ontdekken wij een weerzin en achterlijkheid om onze geloften te betalen, en die er heden niet toe geneigd is zal er morgen een tegenzin aan hebben. Hoe langer het uitgesteld wordt, hoe moeilijker het zijn zal om ons er toe te brengen. De dood kan niet slechts de betaling voorkomen, maar u naar het gericht brengen onder de schuld van een verbroken gelofte.

Er worden hier twee redenen gegeven, waarom wij spoedig en blijmoedig onze geloften moeten betalen.

a. Omdat wij anders God beledigen. Wij spotten met Hem, stellen ons aan alsof wij zochten Hem te misleiden, en God heeft geen last van de zotten er ligt hier meer in opgesloten dan uitgedrukt is de bedoeling is, Hij verafschuwt zulke zotten en zulke zotte handelingen. Heeft Hij aan zotten gebrek? Neen. Dwaalt niet, God laat zich niet bespotten, maar zal gewis zeer streng afrekenen met hen die onstandvastig met Hem zijn.

b. Omdat wij anders onrecht doen aan onszelf, wij verliezen het voordeel van het doen van de gelofte, ja wij belopen de straf voor het verbreken ervan, zodat het veel beter zou geweest zijn niet te hebben betoogt, het zou veiliger en meer in ons voordeel zijn geweest, dan te beloven en niet te betalen. Niet te hebben beloofd zou slechts een verzuim, een nalaten zijn geweest maar te beloven en niet te betalen stelt bloot aan de schuld van verraad en meineed, het is Gode te liegen, Handelingen 5:4.

II. Om voorzichtig te zijn in het doen van geloften, dit is nodig opdat wij nauwgezet kunnen zijn in het betalen ervan, vers 6.

1. Wij moeten ons wachten om ooit iets te beloven, dat zondig is, of een aanleiding kan zijn tot zonde, want zo’n gelofte is slecht en moet verbroken worden. Laat uw mond niet toe dat hij door zo’n gelofte uw vlees zou doen zondigen, zoals Herodes’ roekeloze belofte hem het hoofd van Johannes de Doper heeft doen afslaan.

2. Wij moeten niet beloven wat wij vanwege de zwakheid van ons vlees reden hebben te vrezen, dat wij het niet kunnen betalen, zoals degenen die de gelofte doen van ongehuwd te zullen blijven, en toch niet weten hoe zij hun belofte kunnen houden. Hierdoor:

a. Maken zij zichzelf te schande, want zij zijn genoodzaakt om voor het aangezicht van de engel te zeggen, dat het een dwaling was, dat zij het of niet gemeend hebben, of niet overwogen hebben wat zij zeiden, en hoe men het nu ook opvat, het is altijd nog erg genoeg. "Als gij een gelofte gedaan hebt, zoek haar dan niet te ontwijken, noch verontschuldigingen te vinden om er aan te ontkomen, zeg niet voor het aangezicht van de priester, die de engel genoemd wordt, of de bode van de Heer der heerscharen, dat gij bij nader bedenken van gevoelen veranderd zijt, en vrijgesteld wenst te worden van de verplichting om uw gelofte na te komen, maar blijft er bij en zoek geen gat, waar gij doorheen kunt kruipen, om er vanaf te komen." Sommigen verstaan door de engel de beschermengel, die, naar zij veronderstellen, iedere mens vergezelt en waarneemt wat hij doet. Anderen verstaan het van Christus, de engel van het verbond, die tegenwoordig is onder Zijn volk in hun vergaderingen, die het hart doorgrondt, en niet misleid of bedrogen kan worden, verbitter hem niet, want Gods naam is in het binnenste van hem, Exodus 23:20, 21.

b. Stellen zij zich bloot aan de toorn Gods, want Hij toornt om de stem van hen, die Hem aldus liegen met hun mond en vleien met hun tong, en Hij is misnoegd over hun veinzen, en verderft het werk van hun handen, dat hun ondernemingen mislukken, en verijdelt hun plannen, voor welker welslagen zij, toen zij deze geloften deden, Gods aangezicht hebben gezocht. Als wij trouweloos de woorden van onze mond teniet doen en onze geloften herroepen, dan zal God rechtvaardig onze plannen teniet doen, en in tegenheid met ons wandelen, die aldus in tegenheid wandelen met Hem. Het is een strik van de mensen, om na gedane geloften onderzoek te doen.

III. Om de vreze Gods te onderhouden, vers 6. In oude tijden hebben velen voorgewend de wil van God te kennen door dromen en zij waren daar zo vol van, dat zij Gods volk bijna Zijn naam hebben doen vergeten door hun dromen, Jeremia 23:25 en thans zijn er velen, die zich verbijsteren met hun schrikkelijke of vreemde dromen, of met de dromen van anderen, alsof zij een voorbode waren van deze of die ramp. Zij, die op dromen acht geven, zullen er een menigte van hebben, om er hun hoofd mee te vullen, maar in die allen zijn ijdelheden, zoals er ijdelheden zijn in vele woorden, en te meer als wij er acht op slaan. "Zij zijn slechts als het ijdel gesnap van kinderen en zotten, geef er dus geen acht op, vergeet ze in plaats van ze over te vertellen, hecht er geen gewicht aan leid er geen onrustbarende gevolgtrekkingen uit af maar vrees God, heb het oog op Zijn vrijmachtige heerschappij, stel u Hem voor, bewaar u in Zijn liefde, en vrees Hem te beledigen, en danzult gij u door geen dwaze dromen laten ontroeren. Het middel om niet ontzet en verbaasd te zijn over de tekenen des hemels, of te vrezen voor de afgoden van de heidenen is God te vrezen als Koning van de heidenen, Jeremia 10:2, 5, 7.

IV. Daarmee de vrees voor de mens ten onder te houden, vers 7. "Stel u God voor, en als gij dan de onderdrukking van de armen ziet, dan zult gij u er niet over verwonderen, noch iets te

berispen vinden in de Goddelijke voorzienigheid, noch er te erger om denken van de instelling van een overheid, als gij ziet dat zij de mensen niet beveiligt tegen onrecht.

Merk hier op:

1. Een treurig gezicht op aarde, en dat ieder godvruchtig mens, die enig besef heeft van recht en gerechtigheid en belang stelt in het mensdom wel moet ontroeren, de verdrukking te zien van de armen omdat zij arm zijn, en zich zelf niet recht kunnen verschaffen en de beroving van het gericht en van de gerechtigheid in een landschap, verdrukking onder schijn van wet en gesteund door macht. Het koninkrijk kan in het algemeen een goede regering hebben, terwijl toch in een bijzondere provincie de regering of het bestuur in handen is van een slecht man, door wiens wanbestuur het verkeerd wordt, zo moeilijk is het zelfs voor de wijste koning om bij benoemingen en bevorderingen zeker te zijn van zijn mannen, hij kan slechts het onrecht herstellen als het aan het licht is gekomen.

2. Een troostrijk gezicht in de hemel. Als de zaken een zo treurig aanzien hebben, dan kunnen wij hiermede tevreden zijn:

A. Dat, hoewel de verdrukkers hoog zijn, God boven hen is, en juist in de zaak, waarin zij trots handelen, Exodus 18:11, God hoger is dan de hoogste schepselen, dan de hoogste vorsten, dan de koning, die boven Agag is, Numeri 24:7, dan de hoogste engelen, de tronen en heerschappijen van de bovenwereld. God is de Allerhoogste over de aarde, en Zijn heerlijkheid is boven de hemelen, voor Hem zijn vorsten wormen, de hoogsten slechts glimwormpjes.

B. Dat, hoewel de verdrukkers gerust zijn God toch het oog op hen heeft, kennis neemt van en met hen afrekenen zal voor hun beroving van het gericht en van de gerechtigheid, Hij ziet het niet slechts, maar let er op en houdt er rekening van, Zijn ogen zijn op hen en hun wegen, Job 24:23.

C. Dat er een wereld van engelen is, want er zijn hoge engelen boven hen, die door de Goddelijke gerechtigheid gebruikt worden voor de bescherming van de benadeelden. Sanherib dacht zich hoog te zijn met zijn machtig leger, maar een enkele engel bleek hem en geheel zijn krijgsmacht te sterk te zijn. Sommigen verstaan door hen, die boven hen zijn, de grote raad van het volk, de presidenten, aan wie de stadhouders van de provincies rekenschap moesten geven, Daniël 6:2, de senaat, bij wie de klachten inkwamen tegen de proconsuls, de hogere gerechtshoven, bij welke men in beroep kwam tegen de lagere gerechtshoven, en die nodig zijn voor het goede bestuur van een rijk. Laat deze gedachte de verdrukkers in bedwang houden, dat zij door hun meerderen op aarde ter verantwoording kunnen geroepen worden, maar dat in elk geval God, de opperste in de hemel, het voorzeker doen zal.

Prediker 5:17-19

Uit de ijdelheid van opgespaarde rijkdom leidt Salomo hier af dat het beste wat wij kunnen doen is: goed te gebruiken wat wij hebben, er God mee te dienen, er goed mee te doen, en er voor onszelf en ons gezin de lieflijkheid van te smaken. Daar had hij tevoren reeds op aangedrongen, Hoofdstuk 2:24, 3:22.

Merk op:

1. Wat het is, dat ons hier wordt aanbevolen, niet om toe te geven aan de lusten van het vlees, of om ons met tegenwoordige genoegens of voordeel te vergenoegen als ons deel, maar om met soberheid en matigheid gebruik te maken van hetgeen Gods voorzienigheid ons toegewezen heeft voor onze aangenamer doortocht door deze wereld. Wij moeten ons niet laten verhongeren, hetzij uit gierigheid, waardoor wij ons geen behoorlijk voedsel verschaffen of uit ijver in het najagen onze wereldlijke aangelegenheden, of door buitensporige zorg en smart, maar eten en drinken wat geschikt voor ons is, om ons lichaam in goede toestand te houden voor de dienst van onze ziel in het dienen van God. Wij moeten ons niet doden met arbeid, om dan anderen het goede ervan te laten genieten, maar het genot smaken van hetgeen, waarvoor onze handen gearbeid hebben, en dat wel niet maar nu en dan, maar al de dagen van ons leven, dat God ons geeft. Het leven is Gods gave, en Hij heeft het getal van de dagen van ons leven voor ons vastgesteld, Job 14, 5 Laat ons daarom die dagen doorbrengen in het dienen van God met vreugde en blijdschap des harten. Wij moeten het werk van ons beroep of van onze roeping niet doen alsof het slavenwerk was, er ons niet tot slaven van maken, maar wij moeten ons verblijden in onze arbeid, niet meer werk op ons nemen dan wij afkunnen zonder verlegenheid en onrust, maar behagen vinden in het beroep, waarin God ons gesteld heeft, en goedsmoeds met het werk ervan voortgaan. Dit is ons te verblijden in onze arbeid, waarin hij ook moge bestaan, zoals Zebulon over, zijn uittocht en Issachar over zijn hutten.

2. Wat aangevoerd wordt om ons dit te aan te bevelen.

A. Dat het een goede en schone zaak is om dit te doen. Het is goed, en het heeft een goed aanzien. Zij, die blijmoedig gebruiken wat God hun gegeven heeft, eren daarmee de gever, beantwoorden aan het doel van de gave, en doen op redelijke, edelmoedige wijze goed in de wereld, laten hetgeen zij hebben het meeste voordeel opleveren, en dit is beide hun eer en hun genot. Het is goed en schoon, er is plicht en betamelijkheid in.

B. Dat het al het goed is, dat wij uit de dingen van deze wereld kunnen verkrijgen, het is ons deel, en door dit te doen nemen we ons deel en halen er het meeste voordeel uit. Dit is ons deel van onze wereldlijke bezittingen, God moet Zijn deel hebben, de armen het hunne, en ons gezin het zijne, maar dit is het onze, het is alles wat ons ervan ten deel valt.

C. Dat een hart om alzo te doen zo’n gave is van Gods genade, dat zij al de gaven kroont van Zijn voorzienigheid. Als God aan een mens rijkdom en goederen geeft, dan voltooit Hij de gunst en maakt het tot een wezenlijke zegen indien Hij hem daarbij de macht geeft om daarvan te eten, wijsheid en genade om er het goede van te nemen en er goed mee te doen. Indien dit Gods gave is, dan moeten wij haar ernstig begeren als de beste gave met betrekking tot onze genietingen in deze wereld.

Prediker 5:20

D. Dat dit het middel is om ons eigen leven gemakkelijk te maken, en ons te helpen en tegen het zwoegen en van de beroeringen waaraan ons leven op aarde onderhevig is, vers 20. Hij zal niet veel gedenken aan de dagen van zijn leven, de dagen van zijn smart en moeilijke arbeid, zijn werkdagen, zijn dagen van wenen, hij zal ze of vergeten, of ze gedenken als wateren, die voorbijgaan, niet telkens weer voor de geest brengen, er de bittere smaak niet lang van behouden, omdat hem God verhoort in de blijdschap van zijn hart, de blijdschap van zijn arbeid doet opwegen tegen de smart ervan, en hem ervoor beloont door hem de arbeid van zijn handen te geven om te eten.

Indien Hij zijn begeerten niet letterlijk verhoort, zal Hij ze toch verhoren door hem te geven hetgeen meer dan gelijkwaardig er mee is in de blijdschap van zijn hart. Een blijmoedige geest is een grote zegen, hij maakt het juk van ons werk zacht en de last van onze beproevingen licht.

HOOFDSTUK 6

1 Er is een kwaad, dat ik gezien heb onder de zon, en het is veel onder de mensen:
2 Een man, denwelken God gegeven heeft rijkdom, en goederen, en eer; en hij heeft voor zijn ziel aan geen ding gebrek, van alles wat hij begeert; en God geeft hem de macht niet, om daarvan te eten, maar dat een vreemd man dat opeet. Dit is ook ijdelheid en een kwade smart.
3 Indien een man honderd kinderen gewon, en vele jaren leefde, zodat de dagen zijner jaren veel waren, doch zijn ziel niet verzadigd werd van het goed, en hij ook geen begrafenis had; ik zeg, dat een misdracht beter is dan hij.
4 Want met ijdelheid komt zij, en in duisternis gaat zij weg, en met duisternis wordt haar naam bedekt.
5 Ook heeft zij de zon niet gezien, noch bekend; zij heeft meer rust, dan hij.
6 Ja, al leefde hij schoon tweemaal duizend jaren, en het goede niet zag; gaan zij niet allen naar een plaats?
7 Al de arbeid des mensen is voor zijn mond; en nochtans wordt de begeerlijkheid niet vervuld.
8 Want wat heeft de wijze meer dan de zot? Wat heeft de arme meer, die voor de levenden weet te wandelen?
9 Beter is het aanzien der ogen, dan het wandelen der begeerlijkheid. Dit is ook ijdelheid en kwelling des geestes.
10 Wat ook iemand zij, alrede is zijn naam genoemd, en het is bekend, dat hij een mens is; en dat hij niet kan rechten met dien, die sterker is dan hij.
11 Voorwaar, er zijn veel dingen, die de ijdelheid vermeerderen; wat heeft de mens te meer daarvan?
12 Want wie weet, wat goed is voor den mens in dit leven, gedurende het getal der dagen van het leven zijner ijdelheid, welke hij doorbrengt als een schaduw? Want wie kan den mens aanzeggen, wat na hem wezen zal onder de zon?

In dit hoofdstuk

I. Gaat de koninklijke prediker voort met de ijdelheid aan te tonen van wereldlijke rijkdom, als de mensen er hun geluk in stellen, en ijverig en buitensporig zijn om hem opeen te hopen. Rijkdom, in het bezit van een man, die wijs en godvruchtig is, er edelmoedig mee is, is goed voor iets, maar in het bezit van een hebzuchtige, inhalige gierigaard, deugt hij nergens toe.

1.Hij berekent de bezittingen en genietingen, die zo iemand kan hebben. Hij heeft rijkdom en goederen, vers 2, hij heeft kinderen, om ze te erven, vers 3, en leeft lang vers 3,6.

2.Hij beschrijft zijn dwaasheid van het genot en gerief er niet van te nemen, hij heeft geen macht om er van te eten, laat het door vreemden verslinden, is nooit van goed vervuld, en heeft ten laatste geen begrafenis, vers 2,3.

3.Hij veroordeelt het als een kwaad, een algemeen heersend kwaad, edelheid en een ziekte, vers 1,2.

4. Hij geeft de voorkeur aan de staat van een doodgeboren kind boven die van zo iemand, vers 3. Het ongeluk van een doodgeboren kind is slechts negatief, vers 4, 5, maar dat van een geldgierige wereldling is positief, het leeft lang om zich rampzalig te zien, vers 6.

5.Hij toont de ijdelheid aan van rijkdom, als behorende slechts aan het lichaam, geen voldoening gevende aan de ziel, aan de geest, vers 7, 8, en van die grenzenloze begeerten, waarmee geldgierige lieden zich kwellen, vers 9, die, al worden zij nog zo ten volte bevredigd, de mens toch slechts mens laten vers 10. 11. Hij besluit deze rede over de ijdelheid van het schepsel met deze duidelijke gevolgtrekking uit het geheel: Dat het dwaasheid is om geluk voor ons te willen vinden in de dingen van deze wereld, vers 11, 12. Onze voldoening moet wezen in een ander leven, niet in dit leven.

Prediker 6:1-6

Aan het einde van het vorige hoofdstuk had Salomo aangetoond hoe goed het is om een aangenaam gebruik te maken van de gaven van Gods voorzienigheid, en nu toont hier het kwaad aan van het tegenovergestelde, van het hebben en niet gebruiken, vergaderende om op te sparen voor ik weet niet welke toekomstige gebeurtenis, en het niet te besteden aan de noodzakelijkste behoeften van het ogenblik, dat is een kwaad, Salomo zelf gezien heeft onder de zijn, vers 1. Er is zeer veel kwaad onder de zon, er is een wereld boven de zon, waar geen kwaad is, maar God doet Zijn zon opgaan over bozen en goeden, hetgeen een verzwaring is van de bozen. God heeft voor Zijn dienstknechten een kaars ontstoken om bij te werken, maar als luie en onnutte dienstknechten, begraven zij hun talent, en alzo verspillen zij het licht en zijn het onwaardig. Als koning heeft Salomo de zeden en gewoonten zijns volks nagegaan en hij heeft dit kwaad opgemerkt als nadelig voor het publiek, dat geschaad wordt, niet alleen door van de mensen verkwisting aan de ene kant, maar ook door hun karigheid aan de andere kant. Zoals het is met het bloed in het natuurlijke lichaam, zo is het met het vermogen van het staatslichaam, indien het, in plaats van in omloop te zijn, stilstaat, dan zullen daar slechte gevolgen uit voortkomen. Als prediker heeft Salomo het kwaad opgemerkt, dat gedaan werd, ten einde het te bestraffen en het volk er tegen te waarschuwen. Dit kwaad was in zijn dagen veel onder de mensen, en toch was er toen een grote overvloed van zilver en goud, hetgeen zou men zo denken, het volk minder waarde had moeten doen hechten aan rijkdom, het was ook een tijd van vrede, en er was generlei vooruitzicht op benauwdheid of beroering, hetgeen voor sommigen een verzoeking is om op te leggen, maar geen omstandigheid, geen beschikking van Gods voorzienigheid, zal, tenzij Gods genade meewerkt, de verdorven neigingen genezen van het materieel gezinde hart voor de wereld en de dingen van de wereld, ja, als het vermogen toeneemt, dan vooral zijn wij geneigd er het hart op te zetten. Merk nu op betreffende deze gierigaard:

I. De grote reden, die hij heeft om God te dienen met blijdschap des harten, hoe God hem wel gedaan had.

1. Hij heeft hem rijkdom en goederen en eer gegeven, vers 2. Rijkdom en goederen bezorgen de lieden gewoonlijk eer onder de mensen. Al is het niet meer dan een beeld, zo het een gouden beeld is, zullen alle volken en naties en talen neervallen en het aanbidden. Rijkdom en goederen en eer zijn Gods gaven, de gaven van Zijn voorzienigheid, en niet gegeven, zoals Zijn regen en zonneschijn, gelijkelijk aan allen, maar aan sommigen, en niet aan anderen, naar dat God het goed acht. Maar zij worden gegeven aan velen, die er geen goed gebruik van maken, aan velen, aan wie God geen wijsheid en genade geeft om er het lieflijke van te nemen voor henzelf en er God mee te dienen. De gaven van de gewone voorzienigheid worden geschonken aan velen, aan wie de gaven van de bijzondere genade onthouden worden, zonder welke de gaven van de voorzienigheid dikwijls meer kwaad dan goed doen.

2. Hij heeft voor zijn ziel aan geen ding gebrek van alles wat hij begeert. De Voorzienigheid is zo mild voor hem geweest, dat hij alles, ja meer heeft, dan het hart kan begeren, Psalm 73:7. Hij begeert geen genade voor zijn ziel, het betere deel, al wat hij begeert is: genoeg om de zinnelijke lusten te bevredigen, en dat heeft hij, zijn buik is vervuld van deze verborgen schat, Psalm 17:14.

3. Hij wordt verondersteld een talrijk gezin te hebben, honderd kinderen te gewinnen, die de steun en sterkte zijn van zijn huis, en als een pijlkoker vol van pijlen voor hem zijn, de eer en

het aanzien van zijn huis, en in wie hij het vooruitzicht heeft, dat zijn naam opgebouwd zal worden, en al de onsterflijkheid te hebben, die deze wereld geven kan. Zij zijn vol van kinderen, Psalm 17:14, terwijl velen van Gods volk kinderloos zijn aangeschreven, en van alles beroofd zijn.

4. Om zijn geluk te voltooien wordt hij verondersteld vele jaren te leven, of liever vele dagen want ons leven moet veeleer naar dagen dan naar jaren gerekend worden, de dagen van zijn jaren zijn vele, en zo gezond is zijn lichaamsgestel, en zo langzaam komt de ouderdom over hem, dat zij waarschijnlijk nog veel meer zullen zijn. Ja hij wordt verondersteld duizend jaren te zullen leven, dat geen mens, voorzover wij weten, ooit gedaan heeft, ja al leefde hij twee maal duizend jaren, men zou denken dat een klein gedeelte van die tijd genoeg zou zien om de mensen uit hun eigen ervaring te overtuigen van de dwaasheid beide van hen, die verwachten alle goed te vinden in wereldlijken rijkdom, en van hen, die verwachten er enigerlei goed in te vinden, behalve in het gebruiken ervan.

II. Hoe weinig hart hij heeft om te gebruiken wat God hem heeft gegeven voor het doel, waartoe het hem werd gegeven. Het is zijn schuld en zijn dwaasheid, dat hij niet vergeldt naar de weldaad, die hem bewezen is, en de Heer God, zijn weldoener, niet dient met vrolijkheid en blijdschap des harten in de overvloed van alle dingen. Ten dage van zijn voorspoed is hij niet blijde. "Trisfis es, et felix?" Zijt gij gelukkig en toch treurig? Zie zijn dwaasheid:

1. Hij kan het niet van zich verkrijgen om het lieflijke te smaken van hetgeen hij heeft. Hij heeft spijs voor zich staan, hij heeft hetgeen nodig is om zich en zijn gezin goed en betamelijk te onderhouden, maar hij heeft de macht niet om daarvan te eten, zijn karige schraapzuchtige aard laat hem niet toe het te gebruiken, ja niet eens voor zichzelf, ja niet eens voor het allernodigste voor hemzelf. Hij heeft de macht niet om door met zichzelf te redeneren die ongerijmdheid van zich weg te doen, deze gierige aard ten onder te brengen. Hij voorzeker is zwak, die de kracht niet heeft om te gebruiken wat God hem gegeven heeft, want God geeft hem die macht niet, maar onthoudt ze hem om hem te straffen voor ander misbruik, dat hij maakt van zijn rijkdom, omdat hij de wil niet heeft om er God mee te dienen, onthoudt God hem de macht om er zichzelf mee te dienen.

2. Hij laat toe dat diegenen op hem azen, aan wie hij generlei verplichting heeft, een vreemde man eet het op. Dat is het gewone lot van gierigaards, zij willen hun eigen kinderen niet vertrouwen, misschien, maar aanhangers en tafelschuimers, die de kunst verstaan van hen te vleien en te bepraten, weten zich bij hen in te dringen, en vinden middelen om te verslinden wat zij hebben, of om te maken dat het hun bij testament wordt nagelaten. God regelt het zo, dat een vreemd man het eet, vreemden verteren zijn kracht, Hosea 7:9, Spreuken 5:10. Dit kan wel ijdelheid genoemd worden, en een kwade smart. Wat wij hebben, hebben wij tevergeefs indien wij het niet gebruiken, en zo’n gemoedsgesteldheid is gewis een ellendige ziekte, die ons ervan terughoudt om het te gebruiken. Onze ergste krankheden komen voort uit het bederf van ons eigen hart.

3. Hij berooft zich van het goed, dat hij uit zijn wereldlijke bezittingen had kunnen hebben, hij verbeurt het niet slechts, maar berooft er zich van, en werpt het van zich, zijn ziel is niet verzadigd van het goed, vers 3. Hij is nog onbevredigd en ongerust. Zijn handen zijn gevuld met rijkdom zijn schuren zijn vol, zijn geldzakken zijn vol, maar zijn ziel is niet verzadigd van het goede, neen, niet van dat goed, want zij haakt nog altijd naar meer. Ja meer, vers 6, hij ziet het goede niet, hij kan niet eens zijn ogen genoegen doen, want die zien altijd nog verder, zien

met afgunst op hen die meer hebben. Hij heeft zelfs het tastbare goed niet van zijn bezitting. Hoewel hij de blik niet richt over de dingen heen, die gezien worden, ziet hij toch met genoegen neer zelfs op deze dingen.

4. Hij heeft geen begrafenis, geen die overeen komt met zijn rang, geen betamelijke begrafenis, maar een ezelsbegrafenis, hetzij dat zijn gierigheid hem niet toeliet om voor een behoorlijke begrafenis te zorgen, of dat de vreemden, die zijn goed hebben opgegeten, hem zo arm hebben gemarkt, dat hij de kosten niet betalen kan, Of dat zij aan wie hij zijn goed nalaat, zo weinig achting hebben voor zijn nagedachtenis, en zo begeerlijk zijn naar hetgeen zij van hem hebben zullen, dat zij de onkosten niet willen dragen van een deftige begrafenis voor hem die zijn eigen kinderen, indien hij het hun had nagelaten, hem niet misgund zouden hebben.

III. De voorkeur, die de prediker geeft aan een miskraam boven hem. Een miskraam, een kind, dat van moeders lijf naar het graf wordt gebracht, is beter dan hij. Beter is de vrucht die afvalt van de boom voordat zij rijp is, dan die welke men er aan laat hangen totdat zij rot is. In zijn drift en hartstocht denkt Job dat de toestand van een misgeboorte beter was dan de zijne toen voor hem tegenslagen kwamen, Job 3:16. Maar Salomo verklaart hier dat hij beter is dan die van een wereldling in zijn grootste voorspoed, als de wereld hem vriendelijk aanziet.

1. Hij erkent dat de toestand van een misdracht in vele opzichten zeer treurig is, vers 4,5. Met ijdelheid komt zij, want ten opzichte van deze wereld was hij, die geboren werd en terstond daarna stierf, tevergeefs geboren, en in duisternis gaat zij weg, er wordt weinig of geen notitie van haar genomen, een misdracht zijnde, heeft zij geen naam, of, indien zij hem had, zou hij toch spoedig vergeten zijn, in vergetelheid worden begraven, hij wordt met duisternis bedekt, zoals het lichaam met aarde bedekt wordt. Ja meer, vers 5. Zij heeft de zon niet gezien, uit de duisternis van de baarmoeder werd zij terstond voort gehaast naar die van het graf, en, wat nog erger is dan aan niemand bekend te zijn, zij heeft niets gekend, vers 5, en derfde dus hetgeen het grootste genoegen en de eer is van de mens. Zij, die in moedwillige onwetendheid leven en niets goed weten zijn niet beter dan een misgeboorte, die de zon niet gezien heeft of iets heeft geweten.

2. Toch geeft hij er de voorkeur aan boven de toestand van de gierigaard. Deze miskraam heeft meer rust dan de gierigaard, want zij heeft nog enige rust, en hij heeft er geen, zij heeft geen verdriet of beroering, maar hij is in voortdurende onrust en spanning, hij heeft niets dan onrust, onrust, die hij zichzelf veroorzaakt. Hoe korter het leven is, hoe langduriger de rust, en hoe minder de dagen, en hoe minder wij te doen hebben in deze onrustige wereld, hoe minder onrust wij kennen.

De reden, die hij geeft, waarom zij meer rust heeft dan hij, is dat zij allen naar een plaats gaan om daarin te rusten, en zij is spoediger in de rust, vers 6. Hij, die duizend jaren leeft gaat naar dezelfde plaats als het kind, dat geen uur leeft, Hoofdstuk 3:20. Het graf is de plaats, waarin wij allen elkaar ontmoeten. Welk verschil er ook moge zijn in de mensenselijke toestand in deze wereld, zij moeten allen sterven, liggen allen onder hetzelfde vonnis, en naar het uiterlijk aanzien is hun dood gelijk. Voor de een evenals voor de ander is het graf een land van stilte, van duisternis, van scheiding van de levenden, en een slapende plaats. Het is de algemene plaats van bijeenkomst van rijken en armen, achtbaren en geringen, geleerden en ongeletterden. Die kort geleefd hebben en die lang geleefd hebben ontmoeten elkaar in het graf, alleen maar, de een reist er heen per post, en de ander met een langzamer voertuig, beider stof wordt onder elkaar gemengd en is niet meer te onderscheiden.

Prediker 6:7-10

De prediker toont hier nog verder de ijdelheid en dwaasheid aan om op werelds goed op te hopen, en er geluk van te verwachten.

1. Hoe hard wij ook werken in de wereld en wat wij er uit halen, wij kunnen er voor onszelf toch niet meer dan onderhoud van verkrijgen, vers 7. Al de arbeid van de mens is voor zijn mond, die het van hem vraagt, zich voor hem buigt, Spreuken 16:26, het is slechts voedsel en klederen, wat er meer is, hebben anderen, niet wij, het is alles voor de mond, spijzen zijn slechts voor de buik, en de buik is voor de spijzen, er is niets voor het hoofd en het hart, niets om de ziel te voeden en te verrijken. Een weinig is genoeg om ons naar behoren te onderhouden, en zeer veel ken niet meer doen dan dat.

2. Zij, die nog zoveel hebben, verlangen nog altijd naar meer, laat iemand nog zo hard werken voor zijn mond, nochtans wordt de begeerlijkheid niet vervuld.

a. De natuurlijke begeerten komen nog terug, zijn nog altijd dringend, een mens kan heden op een feestmaal onthaald worden, en morgen toch weer hongerig zijn.

b. *Wereldse, zondige begeerten zijn onverzadiglijk*, Hoofdstuk 5:10. *Voor een wereldling is rijkdom als drank voor een waterzuchtige, die de dorst slechts doet toenemen*. Sommigen lezen het gehele vers aldus: *Al zou iemands arbeid ook geheel naar zijn genoegen uitvallen*, al zou het zijn zoals hij het wil hebben, *is toch aan zijn begeerte niet voldaan*, hij zou nog iets meer willen.

c. De begeerten van de ziel vinden in de rijkdom van de wereld niets, dat haar voldoening geeft, de ziel is niet vervuld, zo luidt het oorspronkelijke. Toen God aan Israël hun begeerte gaf, zond hij een magerheid aan hun zielen, Psalm 106:15. Hij was een dwaas, die, toen zijn schuren vol waren, zei: Ziel, neem rust.

3. Een dwaas kan evenveel wereldlijk goed hebben en er evenveel van genieten als een wijze, en er misschien niet zo de kwelling van gevoelen: Wat heeft de wijze meer dan de zot? Hij heeft misschien niet zo'n goede bezitting, zo'n goed bedrijf, wordt niet tot zulke goede posten bevorderd als de dwaas. Ja gesteld eens dat zij gelijke bezittingen hebben, wat kan een wijze, een geleerde, een staatsman meer uit zijn bezitting halen dan hij voor zijn levensbehoeften nodig heeft? Maar dat kan een dwaas ook. Het kan een dwaas even goed gaan als een wijze, hij kan van zijn welvaart evenveel genot hebben, kan zich even goed kleden, en een even goed figuur slaan in het publiek als een wijze, zodat, indien er geen bijzondere genietingen en eer waren voor de geest, die de wijze meer heeft dan de zot, zij zouden ten opzichte van deze wereld aan elkaar gelijk zien.

4. Zelfs een arm man, die een zaak heeft bedachtzaam, ijverig en schrander is in het bestuur ervan, kan even goed en aangenaam door deze wereld komen als hij, die beladen is met een al te grote bezitting. Beschouw eens, ga eens na wat de arme minder heeft dan de rijke, als hij slechts weet te wandelen voor de levenden, zich behoorlijk weet te gedragen en zijn plicht te doen jegens allen, hoe door zijn arbeid een eerlijk stuk brood te verdienen, hoe zijn tijd goed te besteden en gebruik te maken van de gelegenheden, die zich aan hem voordoen. Wat heeft hij? Wel is hij meer bemind en meer geacht onder zijn naaste buren en heeft meer invloed, dan

menig rijk man, die schraapzuchtig en hoogmoedig is. Wat heeft hij? Wel, hij heeft evenveel van het gerief, het aangename van dit leven, hij heeft voedsel en kleding, en is daarmee vergenoegd, en aldus is hij even waarlijk rijk, als hij die overvloed heeft.

5. *Het genieten van wat wij hebben moet wel erkend worden* meer redelijk te zijn, dan *een gulzig grijpen naar meer*, vers 9. Beter is het aanzien van de ogen, het beste gebruik makende van hetgeen er is, dan het wandelen van de begeerlijkheid, het onrustige wandelen van de ziel naar dingen, die op een afstand zijn, en het haken naar een verscheidenheid van denkbeeldige voldoeningen. Hij, die, al heeft hij ook nog zo weinig, altijd tevreden is, is veel gelukkiger dan hij, die altijd begeert, al heeft hij ook nog zoveel. Wij kunnen niet zeggen: Beter is het aanzien van de ogen, dan het vestigen van de begeerte op God en het rusten van de ziel in Hem. Het is beter te leven door geloof in toekomstige dingen dan te leven door het gevoel, dat alleen bij de tegenwoordige dingen vertoeft, maar beter is het aanzien van de ogen de het afzwerven van de begeerten naar de wereld en de dingen van de wereld, want niets is méér onzeker en méér onbevredigend. Dit wandelen van de begeerlijkheid is ijdelheid en kwelling van de geest, het is op zijn best genomen ijdelheid, indien het begeerde verkregen wordt, dan blijkt het niet te zijn wat wij er ons van voorstelden, maar gewoonlijk zal de wandelende begeerlijkheid teleurgesteld worden, en dan wordt zij kwelling van de geest.

6. Ons lot, hoe dit ook zij, *is ons beschikt door de raad Gods*, die niet veranderd kan worden, en daarom is het *onze wijsheid om ons er mee te verzoenen* en er blijmoedig in te berusten, vers 10. Wat geweest is, of, zoals sommigen het lezen, hetgeen is, en evenzo waarschijnlijk ook wat zijn zal, is alreeds genoemd, het is alreeds bepaald en vastgesteld in de voorwetenschap van God, en al onze zorg en moeite kunnen het niet anders maken dan het is, daarom is het dwaasheid te twisten met hetgeen zijn zal zoals het is, en wijsheid om van de nood een deugd te maken. Wij zullen hebben wat God behaagt, en laat dit dan ook ons behagen.

7. Waar wij ook toe mogen komen in de wereld, wat wij ook mogen bereiken, nog zijn wij slechts mensen, en de grootste bezittingen en de hoogste ereambten kunnen ons niet boven de gewone voorvallen van het menselijk leven plaatsen. Wat geweest is en is, dat bedrijvige dier, dat zo'n beweging en zo'n rumoer maakt in de wereld, is alreeds geroemd. Hij, die hem gemaakt heeft, heeft hem zijn naam gegeven, en het is bekend, dat hij een mens is, dat is zijn naam, bij welke hij zichzelf moet kennen, en het is een verootmoedigende naam Genesis 5:2. Hij noemde hun naam Adam, en al de hunnen hebben dezelfde aard, dezelfde hoedanigheid rode aarde. Al zou een mens zich meester kunnen maken van al de schatten van koningen en landschappen, hij is toch nog slechts een mens, gering, veranderlijk en sterflijk, en ten allen tijde ken hij moeten delen in de rampen, die de mensen gemeen zijn. Het is voor rijke en aanzienlijke mensen goed om te weten en te bedenken, dat zij slechts mensen zijn, Psalm 9:21. Het is bekend dat zij slechts mensen zijn. Hoe zij dit nu ook willen beschouwen, laat hen, zoals de koning van Tyrus, hun hart stellen als Gods hart, toch zijn de Egyptenaren mensen en geen goden, en het is bekend dat zij dit zijn.

8. Hoe ver onze begeerlijkheden ook wandelen, en hoe wij er ons ook op toeleggen om er gelijke tred mee te houden, wij kunnen niet strijden met de goddelijke voorzienigheid, maar moeten ons onderwerpen aan haar beschikkingen, of wij willen of niet. Indien hij mens is, dan kan hij niet rechten met dien, die sterker is dan hij. Het is verwaandheid om Gods handelingen aan te klagen of te beschuldigen, Hem van dwaasheid of ongerechtigheid te beschuldigen, en het is ook volkomen doelloos om over Hem te klagen, want Hij is één van zin, wie zal Hem

dan omwenden? Job 23:13. Elihu bevredigt Job door dit onbetwistbare beginsel, dat God meerder is dan een mens, Job 33:12, en daarom kan de mens niet met Hem rechten, noch Zijn oordelen weerstaan, als zij met een opdracht komen. Een mens kan ook door de grootste schatten zich niet beveiligen tegen ziekte en dood, maar heeft er zich aan te onderwerpen.

Prediker 6:11-12

1. Hier geeft Salomo de gevolgtrekking waartoe hij gekomen is en die hij op zich heeft genomen te bewijzen, als hetgeen ten volle bevestigd is door hetgeen hij tevoren heeft aangetoond. Daar zijn vele dingen, die de ijdelheid vermeerderen. Het leven van de mens is op zijn best genomen ijdel, en er zijn zeer vele omstandigheden, die daartoe medewerken, zelfs hetgeen voorgeeft de rijkdom en het genot te vermeerderen, vermeerdert slechts de ijdelheid en maakt haar meer kwellend.

2. Hieruit leidt hij enige gevolgtrekkingen af, welke dienen om er nog verder de waarheid van te doen uitkomen.

A. Dat een mens om de overvloed, die hij in de wereld heeft, niet nader bij waar geluk is. Wat heeft de mens te meer vanwege zijn rijkdom en zijn genietingen, zijn eer en zijn hoge rang? Wat blijft de mens over? Welk overschot heeft hij, welk wezenlijk voordeel, als hij er toe komt om zijn rekening op te maken? Niets dat hem enigerlei goed kan doen, dat hem voordeel kan opleveren.

B. Dat wij niet weten wat te wensen, omdat hetgeen, waarvan wij ons de meeste voldoening beloofden, dikwijls zeer kwellend voor ons blijkt te zijn. Wie weet wat goed is voor de mens in dit leven, als alles ijdelheid is en alles, zelfs hetgeen wij het meest begeren, kan blijken een ramp voor ons te zijn? Bedachtzame mensen zijn in zorg om, voorzover zij weten, alles ten beste te doen, maar gelijk het een voorbeeld is van de verdorvenheid van ons hart, dat wij geneigd zijn datgene te begeren als goed voor ons, dat in werkelijkheid schadelijk voor ons is, zoals kinderen, die huilen om een mes, waarmee zij zich in de vingers snijden zo is het een voorbeeld van de ijdelheid van deze wereld, dat, hetgeen naar alle waarschijnlijke gissingen ten beste schijnt te zijn, dikwijls geheel anders blijkt te wezen, zo kortzichtig zijn wij ten opzichte van de uitkomst van de dingen en zulke gebroken rietstaven blijken alle de schepselen te zijn, waarop wij vertrouwen. Wij weten niet hoe anderen ten beste te raden, noch hoe zelf te handelen, omdat hetgeen wij denken tot ons welzijn te wezen, een valstrik kan worden.

C. Dat wij daarom geen reden hebben om een groot welbehagen te hebben in ons leven op aarde, of te vertrouwen op de voortduur ervan. Het moet berekend of geschat worden naar dagen, het is slechts een ijdel leven, en wij brengen het door als een schaduw, zo weinig wezenlijkheid is er in, zo voorbijgaand, zo onzeker is het, en zo weinig is er in om lief te hebben of om op te bebouwen. Indien al de genietingen van het leven ijdelheid zijn, dan kan er in het leven zelf geen grote werkelijkheid zijn om ons gelukkig te maken.

D. Dat onze verwachtingen van deze wereld even onzeker en bedrieglijk zijn als onze genietingen. Daar alles ijdelheid is, wie kan dan de mens aanzeggen wat na hem wezen zal onder de zon? Hij kan zich niet meer vleien met de hoop op hetgeen na hem zijn zal met zijn kinderen en zijn gezin, dan hij zich verlustigen kan in hetgeen hij nu heeft, daar hij noch zelf voorzien kan noch iemand hem voorzeggen kan wat na hem zal zijn, ook zal er hem geen bericht van worden gezonden als hij heengegaan is, zijn zonen komen tot eer en hij weet het niet, zodat, hoe men de dingen ook beschouwt en waarheen men ook de blik richt: IJdelheid der ijdelheden, alles is ijdelheid.

HOOFDSTUK 7

1 Beter is een goede naam, dan goede olie, en de dag des doods, dan de dag, dat iemand geboren wordt.
2 Het is beter te gaan in het klaaghuis, dan te gaan in het huis des maaltijds; want in hetzelve is het einde aller mensen, en de levende legt het in zijn hart.
3 Het treuren is beter dan het lachen; want door de droefheid des aangezichts wordt het hart gebeterd.
4 Het hart der wijzen is in het klaaghuis; maar het hart der zotten in het huis der vreugde.
5 Het is beter te horen het bestraffen des wijzen, dan dat iemand hore het gezang der dwazen.
6 Want gelijk het geluid der doornen onder een pot is, alzo is het lachen eens zots. Dit is ook ijdelheid.
7 Voorwaar, de onderdrukking zou wel een wijze dol maken; en het geschenk verderft het hart.
8 Het einde van een ding is beter dan zijn begin; de lankmoedige is beter dan de hoogmoedige.
9 Zijt niet haastig in uw geest om te toornen; want de toorn rust in den boezem der dwazen.
10 Zeg niet: Wat is er, dat de vorige dagen beter geweest zijn, dan deze? Want gij zoudt naar zulks niet uit wijsheid vragen.
11 De wijsheid is goed met een erfdeel; en degenen, die de zon aanschouwen, hebben voordeel daarvan.
12 Want de wijsheid is tot een schaduw, en het geld is tot een schaduw; maar de uitnemendheid der wetenschap is, dat de wijsheid haar bezitters het leven geeft.
13 Aanmerk het werk Gods; want wie kan recht maken, dat Hij krom gemaakt heeft?
14 Geniet het goede ten dage des voorspoeds, maar ten dage des tegenspoeds, zie toe; want God maakt ook den een tegenover den ander, ter oorzake dat de mens niet zou vinden iets, dat na hem zal zijn.
15 Dit alles heb ik gezien in de dagen mijner ijdelheid; er is een rechtvaardige, die in zijn gerechtigheid omkomt; daarentegen is er een goddeloze, die in zijn boosheid zijn dagen verlengt.
16 Wees niet al te rechtvaardig, noch houd uzelven al te wijs; waarom zoudt gij verwoesting over u brengen?
17 Wees niet al te goddeloos, noch wees al te dwaas; waarom zoudt gij sterven buiten uw tijd?
18 Het is goed, dat gij daaraan vasthoudt, en trek ook uw hand van dit niet af; want die God vreest, dien ontgaat dat al.
19 De wijsheid versterkt den wijze meer dan tien heerschappers, die in een stad zijn.
20 Voorwaar, er is geen mens rechtvaardig op aarde, die goed doet, en niet zondigt.
21 Geef ook uw hart niet tot alle woorden, die men spreekt, opdat gij niet hoort, dat uw knecht u vloekt.
22 Want uw hart heeft ook veelmalen bekend, dat gij ook anderen gevloekt hebt.
23 Dit alles heb ik met wijsheid verzocht; ik zeide: Ik zal wijsheid bekomen, maar zij was nog verre van mij.
24 Hetgeen verre af is, en zeer diep, wie zal dat vinden?
25 Ik keerde mij om, en mijn hart, om te weten, en om na te sporen, en te zoeken wijsheid en een sluitrede; en om te weten de goddeloosheid der zotheid, en de dwaasheid der onzinnigheden.
26 En ik vond een bitterder ding, dan de dood: een vrouw, welker hart netten en garen, en haar handen banden zijn; wie goed is voor Gods aangezicht, zal van haar ontkomen; daarentegen de zondaar zal van haar gevangen worden.

27 Ziet, dit heb ik gevonden, zegt de prediker, het ene bij het andere, om de sluitrede te vinden;
28 Dewelke mijn ziel nog zoekt, maar ik heb haar niet gevonden: een man uit duizend heb ik gevonden; maar een vrouw onder die allen heb ik niet gevonden.
29 Alleenlijk ziet, dit heb ik gevonden, dat God den mens recht gemaakt heeft, maar zij hebben veel vonden gezocht.

Salomo had vele voorbeelden en bewijzen gegeven van de ijdelheid van deze wereld en de dingen, die er in zijn. In dit hoofdstuk nu:

I. Beveelt hij ons sommige goede middelen aan, geschikt om gebruikt te worden tot herstel van deze grieven, en ons te wapenen tegen het kwaad, dat ons er van bedreigt. Zoals

1. Zorg voor onze goede naam, vers 1.2.

2. Ernst en kalmte van geest vers 2-6.

3.Kalmte van geest, vers 7-10

4.Voorzichtigheid en beleid in het bestuur van al onze zaken, vers 11, 12.

5.Onderworpenheid aan de wil van God in alle gebeurtenissen, ons schikkende naar elke toestand, vers 13-15.

6.Een nauwgezet vermijden van alle gevaarlijke uitersten, vers 16-18.

7.Zachtmoedigheid en tederheid jegens hen, die schadelijk of beledigend voor ons geweest zijn, vers 19-22. Kortom, de beste manier om ons te behoeden voor de kwelling, die de ijdelheid van de wereld voor ons teweegbrengt, is in ons humeur te blijven en onze hartstochten streng in bedwang te houden.

II. Hij betreurt zijn eigen ongerechtigheid als hetgeen meer kwellend was dan al deze ijdelheden, die verborgenheid van de ongerechtigheid, *het hebben van vele vrouwen*, door welke hij van God en zijn plicht was afgetrokken, vers 23-29.

Prediker 7:1-6

In deze verzen spreekt Salomo sommige grote waarheden uit, die voor het niet denkend deel van het mensdom en dat is het grootste deel ervan paradoxen schijnen te zijn.

I. Dat de eer van de deugd wezenlijk kostelijker en begerenswaardiger is dan de rijkdom en het vermaak in deze wereld, vers 1. Een goede naam gaat voor goede olie, zo zou het gelezen kunnen worden, hij is verkieslijker, en allen, die wijs zijn, zullen er de voorkeur aan geven. Goede olie is hier genomen voor al het gewin van de aarde, onder welker voortbrengselen olie als een van de kostelijkste gerekend werd voor al de genietingen van de zinnen, voor olie en reukwerk, die het hart verblijden, en zij wordt olie van de vreugde genoemd, ja, en voor de hoogste titels van de eer, waarmee de mensen vereerd worden, want koningen worden gezalfd. Een goede naam is beter dan alle rijkdom, Spreuken 22:1, een naam voor wijsheid en godsvrucht bij hen die wijs en godvruchtig zijn de nagedachtenis van de rechtvaardige, dit is een goed, dat een lieflijker genot aanbrengt voor het gemoed, ruimer gelegenheid geeft aan de mens om nuttig te zijn, verder zal gaan en langer zal duren dan de kostelijkste fles met zalf, want Christus heeft Maria voor haar zalf betaald met een goede naam, een naam in de evangeliën, Mattheus 26:13, en wij zijn er zeker van dat Hij altijd betaalt met interest.

II. Dat, alles wel overwogen, ons uitgaan van de wereld een grotere vriendelijkheid voor ons is, dan ons inkomen in de wereld geweest is. De dag des doods is te verkiezen boven de dag van de geboorte, hoewel er voor anderen blijdschap was toen een mens geboren werd in de wereld, en waar dood is, daar is klagen en treuren, maar ten opzichte van onszelf: indien wij zo geleefd hebben dat wij een goede naam hebben verdiend, dan is de dag van onze dood, die een einde zal maken aan onze zorgen, ons zwoegen en ons verdriet, en ons heenbrengt naar onze rust en blijdschap en eeuwige voldoening, beter dan de dag dat wij geboren werden, die ons inleidde in een wereld van zoveel zonde en ellende, ijdelheid en kwelling. Wij werden geboren tot onzekerheid, maar een godvruchtige sterft niet in onzekerheid. De dag van onze geboorte bracht op onze ziel de last van het vlees, maar de dag van onze dood bevrijdt haar van die last.

III. *Dat het ons meer goed zal doen om naar een begrafenis, dan om naar een feestmaal te gaan*, vers 2. Het is beter te gaan in het klaaghuis, en daar te wenen met de wenenden, dan te gaan in het huis van de maaltijd, tot een bruiloft, of een andere feestviering, om daar zich te verblijden met de blijden. Het zal ons meer goed doen, een betere indruk bij ons teweegbrengen. Het is ons, naar de gelegenheid zich voordoet, geoorloofd naar beide te gaan, onze Heiland is aangezeten aan het bruiloftsmaal van Zijn vriend te Kana, en weende aan het graf van Zijn vriend in Bethanië, en wij kunnen God verheerlijken en goed doen en goed ontvangen in het huis van de maaltijd, maar in aanmerking genomen hoe wij er aan onderhevig zijn om ijdel, hoogmoedig en zorgeloos te wezen, en toe te geven aan het vlees is het beter voor ons, te gaan in het klaaghuis niet om de pracht en staatsie van de begrafenis te zien, maar om te delen in de smart ervan en goede lessen te leren, beide van de dode, die vandaar heengaat naar zijn langdurig tehuis, en van de treurenden, die over de straat gaan.

De lessen, die in het klaaghuis te leren zijn, zijn,

1. Bij wijze van inlichting: dat het ‘t einde is aller mensen, allen hebben gezondigd en daarom gaat over allen de dood, wij moeten aldus door onze vrienden verlaten worden zoals de rouwdragenden het zijn, en zo moeten wij heengaan, zoals de doden heengaan. Wat het lot is van anderen, zal het onze zijn, de beker gaat rond, weldra zal hij tot ons komen.

2. Bij wijze van vermaning: de levende legt het in zijn hart. Zullen de levenden dit doen? Het zou goed zijn, zo zij het deden. Zij, die geestelijk levend zijn, zullen het in hun hart leggen, en wat betreft de overlevenden, men zou denken dat zij het doen moeten, het is hun eigen schuld zo zij het niet doen, want niets is gemakkelijker dan dat wij door de dood van anderen indachtig worden gemaakt aan onze eigen dood. Sommigen zullen dit misschien ter harte nemen en op hun einde merken, die een goede preek niet ter harte zouden nemen.

A. Tot verder bewijs hiervan, vers 4, noemt hij het de eigenschap van de wijze man, dat zijn hart in het klaaghuis is. Hij is zeer van nabij bekend met treurige onderwerpen, en dat is beide een bewijs en een bevordering van zijn wijsheid. Het klaaghuis is de school van de wijze, waarin hij menige goede les heeft geleerd, en daar, waar hij ernstig is, is hij in zijn element. Als hij in het klaaghuis is, is zijn hart daar om nut en voordeel te trekken uit de tonelen van sterflijkheid, die zich daar aan hem voordoen. Ja, als hij in het huis van de maaltijd is, is zijn hart in het klaaghuis, bij wijze van medegevoel met hen die in droefheid zin.

B. Het is de aard van een dwaas, dat zijn hart in het huis van de vreugde is, zijn hart is er geheel op uit om vrolijk en lustig te zijn, geheel zijn verlustiging is in spel en vermaak, in vrolijke verhalen, vrolijke liederen en vrolijk gezelschap, vrolijke dagen en vrolijke nachten. Als hij soms in het klaaghuis is, dan is hij onder een bedwang, zijn hart is terzelfder tijd in het huis van de vreugde. Dat is zijn dwaasheid, en draagt er toe bij om hem hoe langer hoe meer dwaas te maken.

IV. Dat *stemmigheid en ernst* ons meer betamen en *beter voor ons zijn, dan vrolijkheid en pret*, vers 3. Een bekend spreekwoord zegt: "Eén ons vrolijkheid is een pond van droefheid waard," maar de prediker leert ons een tegenovergestelde les: *Het treuren is beter dan het lachen*, meer in overeenstemming met onze tegenwoordige staat, waarin wij dagelijks zondigen en zelf min of meer ladende zijn en dagelijks de zonde en het rijden van anderen zien. Terwijl wij ons in een tranendal bevinden, moeten wij ons schikken naar het klimaat. Het is ook meer in ons voordeel want door de droefheid van het aangezicht wordt het hart dikwijls gebeterd. Datgene is het beste voor ons wat het beste is voor onze ziel, waardoor het hart gebeterd wordt, hoewel het onaangenaam is voor het gevoel. Treurigheid is dikwijls een gelukkig middel voor ernst, en de beproeving, die de gezondheid, de bezitting, het gezin schaadt, kan goed en gezond zijn voor de geest, kan er zulke indrukken op teweegbrengen dat de gezindheid, het humeur er zeer veel door wordt verbeterd, hem nederig en zachtmoedig kan maken, los van de wereld, boetvaardig wegens de zonde, en nauwgezet in plichtsbetrachting. "Vexatio dat intellectum" Kwelling scherpt het verstand. "Periissem nisi periissem". Ik zou omgekomen zijn, indien ik niet ellendig ware gemaakt. Nu zal volgen dat daarentegen door vrolijkheid en dartelheid van het aangezicht het hart erger wordt, meer ijdel, meer vleselijk gezind, meer zinnelijk en zorgeloos, meer verzot op de wereld en meer vervreemd van God en van geestelijke dingen, Job 21:12, 14 totdat het zich volstrekt niet bekommert over de verbreking Jozefs, zoals zij, van wie gesproken wordt in Amos 6:5-6, en zoals de koning en Haman, Esther 3:5.

V. Dat het veel beter voor ons is, dat *ons bederf vernederd wordt* door de bestraffing van de wijzen, dan dat het *gestreeld wordt* door het gezang van de dwazen, vers 5. Velen, die wel zeer gaarne de inlichtingen van de wijzen zouden willen horen en nog veel liever hun lof en hun vertroostingen zouden ontvangen, zijn er echter geheel niet op gesteld om hun bestraffingen te horen, dat is: zij willen niet dat men hen hun fouten onder het oog brengt, al zou men dit ook op nog zo verstandige wijze doen maar hierin betonen zij zich geen vrienden van zichzelf, want

de bestraffingen van de tucht zijn de weg des levens, Spreuken 6:23,, en hoewel zij niet zo aangenaam zijn als het gezang van de dwazen, zijn zij toch heilzamer. Om niet alleen met geduld, maar met genoegen de bestraffing van de wijzen te horen is een teken van en een middel tot wijsheid, maar verzot te zijn op het gezang van de dwazen is een teken dat de geest het gemoed, ijdel is, en een middel om hem nog ijdeler te maken. En hoe ongerijmd is het niet voor een mens om zo verzot te zijn op zo voorbijgaand een genoegen als het lachen van een dwaas, dat gevoegelijk vergeleken kan worden bij het branden van doornen onder een pot, dat veel gedruis maakt en een grote vlam doet opgaan voor een poosje, maar terstond uitgaat, de as verstrooit en nauwelijks iets bijdraagt tot het voortbrengen van kookhitte, want daarvoor is een gestadig vuur nodig. Het lachen van een dwaas is luidruchtig en vluchtig, en is geen blijk van ware vreugde. Dit is ook ijdelheid, het bedriegt de mensen tot hun verderf, want het laatste van die blijdschap is droefheid. Onze gezegende Heiland heeft ons vonnis uitgesproken: Zalig zijt gij die nu weent, want gij zult lachen. Wee u, die nu lacht, want gij zult treuren en wenen, Lukas 6. 21, 25.

Prediker 7:7-10

Salomo had dikwijls tevoren geklaagd over de verdrukkingen, die hij gezien heeft onder de zon, die aanleiding gaven tot veel treurige bespiegelingen, en een grote ontmoediging waren voor deugd en godsvrucht. Hier nu:

I. Erkent hij dat de verzoeking sterk is vers 7. Voorwaar, het is dikwijls maar *al te waar dat verdrukking een wijze dol maakt*. Als een wijze veel en gedurende lange tijd verdrukt wordt, dan zal hij er licht toe komen om niet als zichzelf te spreken en te handelen, aan zijn hartstochten de teugel te vieren, en in onbetamelijke klachten uit te barsten over God en de mens, of om gebruik te maken van ongeoorloofde middelen om zich verlichting te verschaffen. Als de scepter van de goddeloze lang rust op het lot van de rechtvaardigen, dan zijn deze in gevaar, om hun handen uit te strekken tot onrecht, Psalm 125:3. Als zelfs wijze mensen onredelijke verdrukkingen hebben te verduren, dan kost het hun veel moeite om in hun humeur te blijven en om op hun plaats te blijven. Het verderft het hart van een geschenk. Zo zou de laatste zinsnede gelezen kunnen worden, zelfs het edelmoedige hart, dat bereid is gaven te geven, en een godvruchtig hart, dat begiftigd is met vele voortreffelijke gaven wordt verdorven door verdrukking. Daarom moeten wij zeer toegevend zijn jegens hen, die mishandeld worden, en niet streng zijn in onze oordelen over hen, al is het ook dat zij niet met zoveel bedachtzaamheid delen als zij moesten, wij weten niet wat wij zouden doen, als wij in hun plaats waren.

II. Hij redeneert er tegen. Last ons niet morren tegen de macht en de voorspoed van verdrukkers, noch hen benijden, want,

1. *Het karakter van verdrukkers is zeer slecht*, zo verstaan sommigen vers 7. Indien hij, die de reputatie had van een wijs man te zijn, een verdrukker wordt, dan wordt hij een waanzinnige, zijn verstand heeft hem verlaten, hij *is niet beter dan een brullende leeuw* en een heen en weer gaande beer, en de geschenken, de steekpenningen, die hij aanneemt, het gewin, dat hij door zijn verdrukkingen schijnt te verkrijgen, verderven slechts zijn half, en vernietigen de arme overblijfselen van verstand en deugd in hem, daarom is hij eerder te beklagen dan te benijden, laat hem begaan, en hij zal zo dwaas handelen en zo zinloos drijven, dat hij binnen weinig tijd zichzelf in het verderf zal storten.

2. De uitkomst zal ten slotte goed wezen. Het einde van een ding is beter dan zijn begin. Zie door het geloof wat het einde zal wezen, en verwacht het met geduld. Als hoogmoedige mensen hun arme, eerlijke naburen beginnen te verdrukken, dan denken zij dat hun macht er hen in zal steunen en helpen, zij twijfelen niet of zij zullen de overwinning behalen en hun doel bereiken, maar het zal blijken beter te zijn in het einde, dan het in het begin scheen te zijn, hun macht zal worden verbroken, hun rijkdom, verkregen door verdrukking, zal verdorven worden en verdwijnen, zij zullen vernederd, naar beneden gebracht worden, er zal met hen worden afgerekend voor hun ongerechtigheid, en de verdekte onschuld zal beide verlost en beloond worden. Beter was het einde van Mozes onderhandeling met Farao, die trotse verdrukker, toen Israël werd uitgevoerd met gejuich, dan het begin ervan, toen het getal van de tichelstenen verdubbeld werd en alles een ontmoedigend aanzien had.

III. Hij wapent ons er tegen met enige nodige aanwijzingen. Als wij niet tot waanzin willen gebracht worden door verdrukking, maar onze ziel willen blijven bezitten

1. Dan moeten wij met ootmoedigheid zijn bekleed, want de hoogmoedigen zijn zij, die het niet kunnen verdragen vertreden te worden, maar er woedend onder zijn als zij hard behandeld worden, datgene zal het hart breken van een hoogmoedige, hetwelk van een ootmoedige niet eens de slaap zal storen. Verneder dus de hoogmoed, en een nederige geest zal gemakkelijk verzoend zijn met een nederige staat.

2. Wij moeten geduld oefenen, ons geduldig onderwerpen aan de wil van God in de beproeving en geduld oefenen om op Gods tijd de uitkomst te verwachten. De geduldige, of lankmoedige, wordt hier gesteld tegenover de hoogmoedige, want waar ootmoed is, daar zal geduld zijn. Diegenen zullen dankbaar zijn voor alles, die erkennen niets van Gods hand te verdienen, en de lankmoedigen worden gezegd beter te zijn dan de hoogmoedigen, zij hebben het gemakkelijker voor zichzelf, zijn meer aangenaam voor anderen en zullen meer waarschijnlijk een goed einde zien aan hun moeilijkheden.

3. Wij moeten met wijsheid en genade heersen over onze hartstochten, vers 9, *wees niet haastig in uw geest* om te toornen, zij, die haastig zijn in hun verwachtingen en geen uitstel kunnen verdragen, zullen allicht toornig worden als zij niet terstond hun zin krijgen. "*Vertoorn u niet op trotse verdrukkers*, of op hen, die de werktuigen zijn van uw ellende."

a. Wees niet spoedig toornig, niet snel in het opmerken van een belediging en er u over vertoornen, niet voortvarend om uitdrukking te geven aan uw toorn.

b. "Wees niet lang toornig", want hoewel toorn opkomen kan in het hart van een wijs man en er als een reiziger door heen kan gaan, rust hij toch slechts in de boezem van een dwaas, daar blijft hij, daar woont hij, daar heeft hij de binnenste en de bovenste plaats, daar wordt hij als iets dierbaars en kostelijks gekoesterd, en er wordt niet gemakkelijk afstand van gedaan. Hij dus, die zich zo wijs wil betonen, dat hij de duivel geen plaats geeft, moet de zon niet laten ondergaan over zijn toorn, Efeziers 4:26, 27.

4. *Wij moeten zoveel mogelijk voordeel trekken uit hetgeen is*, vers 10. "Houd het niet voor een uitgemaakte zaak dat de vorige dagen beter waren dan deze, en vraag niet wat er de reden van is dat zij dit waren, want gij zou naar zulks niet uit wijsheid vragen, daar gij naar de reden van de zaak vraagt, eer gij er zeker van zijt, dat de zaak zelf waar is, en daarenboven, gij zijt zozeer een vreemdeling voor de dingen in het verleden, voor de verleden tijd, en zo’n onbevoegd beoordelaar zelfs van de tegenwoordige tijden, dat gij geen bevredigend antwoord op de vraag kunt verwachten, en daarom vraagt gij dit niet met wijsheid, ja meer: de veronderstelling is een dwaze afkeurende aanmerking op de voorzienigheid Gods in het bestuur van de wereld." Het is dwaasheid om over de slechtheid van onze tijd te klagen, als wij meer reden hebben om te klagen over de slechtheid van ons hart als het hart van de mensen beter was, dan zouden de tijden beter worden en als we meer reden hebben om dankbaar te wezen dat zij niet erger zijn, maar dat wij zelfs in de slechtste tijden nog zovele voorrechten genieten, die er toe bijdragen om ze niet alleen draaglijk te maken, maar zelfs aangenaam en gerieflijk. Het is dwaasheid om zo hoog op te geven van de goedheid van vorige tijden ten einde af te doen aan de zegen en de goedertierenheid van God over ons in onze eigen tijden alsof er in vroegere eeuwen niet over hetzelfde te klagen viel, als waarover wij te klagen hebben, of alsof, indien zij in sommige opzichten al niet te klagen hadden, God onrechtvaardig en onvriendelijk was jegens ons, door ons lot te laten zijn in een ijzeren eeuw, vergeleken met de gouden eeuw, die voor ons geweest is, dit komt uit niets anders voort dan uit gemelijkheid en ontevredenheid en een neiging, om met God zelf te twisten. Wij moeten niet denken dat er een algemeen verval

is in de natuur of een ontaarding van de zeden, God is altijd goed geweest en de mensen zijn altijd slecht geweest, en indien in sommige opzichten de tijden thans slechter zijn dan zij geweest zijn, dan zijn zij misschien in andere opzichten beter.

Prediker 7:11-22

In deze verzen beveelt Salomo ons wijsheid aan als het beste tegengif tegen deze kwalen van het gemoed, waaraan wij onderhevig zijn vanwege de ijdelheid en kwelling van de geest, die er in de dingen van deze wereld zijn.

Hier vinden wij de lof en de voorschriften van de wijsheid.

I. De lof van de wijsheid. Er worden hier vele dingen gezegd om haar aan te bevelen, ten einde ons op te wekken om wijsheid te verkrijgen en te behouden.

1. Wijsheid is nodig voor het rechte bestuur en het bevorderen van onze wereldlijke bezittingen, wijsheid is goed met een erfdeel, een erfdeel is zonder wijsheid voor weinig goed. Al heeft iemand een grote bezitting, al is hij er, door die van zijn voorouders te erven, gemakkelijk aangekomen, zo hij geen wijsheid heeft om haar te gebruiken voor het doel waartoe hij haar heeft, dan zou het beter voor hem zijn haar niet te hebben. Wijsheid is niet alleen goed voor de armen om hen tevreden en gerust te maken, maar zij is ook goed voor de rijken, goed met rijkdom om een mens er voor te behoeden er door geschaad te worden, en hem in staat te stellen om er goed mee te doen. Wijsheid is goed op zichzelf en maakt een mens nuttig, maar als hij daarbij een goede bezitting heeft, die hem nog meer instaat stelt om nuttig te zijn, en met zijn rijkdom zijn geslacht te dienen, meer dan hij het zonder hem zou kunnen, dan zal hij er zich vrienden uit maken, Lukas 16:9. Wijsheid is zo goed als een erfdeel, ja en nog beter, aldus de lezing van de kanttekening, zij is meer van ons, meer tot onze eer, zal ons tot een groten zegen maken, zal ons langer bijblijven, en meer voordeel opleveren.

2. Zij is ons tot groot voordeel op geheel onze tocht door deze wereld zij, die de zon aanschouwen, hebben er werkelijk voordeel van, beide zij die haar bezitten en hun tijdgenoten, *het is de ogen goed de zon te aanschouwen* Hoofdstuk 11:7, maar dit genot is niet te vergelijken bij het genot, dat de wijsheid geeft te smaken. Het licht van deze wereld is een voordeel voor ons bij het verrichten van de zaken van de wereld, Johannes 11:9, maar voor hen, die dat voordeel hebben, zal het van weinig nut of waardij zijn, als zij er niet ook wijsheid bij hebben om die zaken goed te doen en te besturen. De helderheid van het oog van het verstand is ons van groter nut dan het lichamelijk gezichtsvermogen.

3. Zij draagt zeer veel bij tot onze veiligheid, en is ons een beschutting tegen de stormen van benauwdheid en haar verschroeiende hitte, zij is een schaduw, zoals de schaduw van een grote rots in een dorstig land. Wijsheid is een schaduw of beschutting, en geld, dat is: zoals geld een schaduw of beschutting is. Gelijk een rijk man zijn rijkdom, zo maakt een wijs man zijn wijsheid tot een sterke staat. In de schaduw van de wijsheid zo luiden de woorden en in de schaduw van geld is veiligheid. Hij voegt wijsheid en geld tezamen, om te bevestigen wat hij tevoren gezegd had, dat wijsheid goed is met een erfdeel. Wijsheid is als een muur, en geld kan dienen als een doornheg, die de akker beschermt.

4. Zij is blijdschap en waar geluk voor een mens. Dit is de uitnemendheid van de wetenschap, goddelijke wetenschap, niet alleen boven geld maar ook boven wijsheid, menselijke wijsheid de wijsheid van de wereld, dat zij aan die haar bezitten het leven geeft. De vreze des Heeren, die is wijsheid, en die is leven, zij verlengt het leven. De rijkdom van mensen brengt hun leven in gevaar, maar hun wijsheid beschermt het. Ja, terwijl rijkdom het natuurlijke leven niet zal

verlengen zal ware wijsheid geestelijk leven geven, de voorproef en het onderpand van het eeuwige leven, zoveel beter is het om wijsheid te verkrijgen dan goud.

5. *Zij zal een mens kracht geven*, en zijn steun en sterkte zijn, vers 19. *Wijsheid versterkt de wijzen*, versterkt hun geest, maakt hen *kloekmoedig en vastberaden* door hen altijd op zekeren, vasten grond te houden, zij versterkt hun invloed en bezorgt hun vrienden en een goede naam. Zij versterkt hen voor hun dienst onder hun lijden en tegen de aanvallen, die tegen hen gericht worden, meer dan tien heerschappers, grote bevelhebbers, de stad versterken. Zij, die waarlijk wijs en godvruchtig zijn, worden onder Gods bescherming genomen en zijn daar veiliger, dan wanneer tien van de machtigste mannen in de stad, mannen van de grootste macht en invloed, het op zich zouden nemen om hen in veiligheid te stellen en hun beschermers te zijn.

II. Sommige voorschriften van de wijsheid, van die wijsheid, welke zo voordelig voor ons is.

1. Wij moeten in alles wat ons wedervaart *het oog hebben op God* en op Zijn hand, vers 13. Merk het werk van God op. Om onze klachten over onaangename gebeurtenissen tot zwijgen te brengen, moeten wij er de hand Gods in zien, en onze mond niet openen tegen hetgeen Zijn doen is. Laat ons op de beschikking van onze toestand en al de omstandigheden ervan zien als op het werk Gods, en het aanmerken als het voortbrengsel van Zijn eeuwigen raad, die vervuld wordt in alles wat ons wedervaart. Bedenk dat ieder werk van God wijs, rechtvaardig en goed is en dat er een bewonderenswaardige schoonheid en harmonie is in Zijn werken, en dan zal ten slotte blijken dat alles ten beste geschied is. Laat ons Hem dus de eer geven van al Zijn werken ons betreffende, en er ons op toeleggen om aan Zijn bedoelingen erin te beantwoorden. Beschouw het werk Gods als hetgeen, waarin wij geen verandering kunnen brengen. Wie kan recht maken wat Hij krom gemaakt heeft? Wie kan de natuur van de dingen veranderen, van hetgeen vastgesteld is door de God van de natuur? Indien Hij spreekt van beroering, wie kan dan van vrede spreken? En als Hij de weg met doornen omtuint, wie kan dan voorwaarts gaan? Indien verwoestende oordelen uitgaan met een opdracht, wie ken ze dan doen ophouden? Dewijl wij dus Gods werk niet kunnen verbeteren, behoren wij er ons voordeel mee te doen.

2. Wij moeten ons schikken naar de verschillende bedoelingen van Gods voorzienigheid over ons, en het werk en de plicht van de dag doen op zijn eigen tijd, vers 14.

Merk op:

A. Hoe de beschikkingen en voorvallen van de voorzienigheid afgewisseld worden. In deze wereld zijn sommigen voorspoedig, en terzelfder tijd hebben anderen tegenspoed, dezelfde personen zijn op de ene tijd in grote voorspoed, en op een andere tijd loopt alles hun tegen, ja een gebeurtenis, die voordeel aanbrengt, en een andere, die nadeel aanbrengt kan aan dezelfde persoon op dezelfde tijd overkomen, beide komen van de hand Gods, uit wiens mond beide goede en kwaad voorkomt, Jesaja 45:7, en Hij heeft het één tegenover het andere gesteld, zodat een korte en gemakkelijke passage er tussen is, en zij zijn tegenstellingen van elkaar, dag en nacht, zomer en winter zijn tegenover elkaar gesteld, opdat wij in voorspoed blij zijn, als niet blij zijnde, en in tegenspoed wenen als niet wenende, want wij kunnen duidelijk het ene zien, en snel het ene voor het andere verwisselen, en het is ter oorzaak dat de mens niet zou vinden iets dat na hem zal zijn, dat hij geen zekerheid zal hebben omtrent toekomstige gebeurtenissen, of van de voortduur van het tegenwoordige toneel, maar leven zal in afhankelijkheid van en vertrouwen op de voorzienigheid Gods, en bereid zal zijn voor alles wat

gebeurt. Of, opdat de mens niets vindt in het Woord van God, dat hij kan pretenderen te verbeteren.

B. Hoe wij ons moeten onderwerpen aan de wil van God in beide gebeurtenissen. Onze godsdienst moet, in het algemeen, dezelfde wezen in alle toestanden, maar de bijzondere voorbeelden en oefeningen ervan moeten verschillen naar onze uitwendige toestand, opdat wij de Heer achterna wandelen:

a. In een dag van voorspoed en dat is slechts één dag moeten wij blij wezen, goed doen en goed verkrijgen, een heilige blijmoedigheid onderhouden, en de Heer dienen met blijdschap en vrolijkheid des harten vanwege de veelheid van alles. "Als de wereld vriendelijk is, verblijd u in God, en loof Hem, en laat de blijdschap des Heeren uw sterkte zijn".

b. In een dag van tegenspoed en ook dat is maar één dag bedenk, zie toe. Tijden van beproeving zijn geschikte tijden voor nadenken en overwegen, dan roept God ons tot nadenken, Haggai 1:5, dan, indien ooit, zijn wij er toe geneigd, en zonder dat zal de beproeving ons geen goed doen. Wij kunnen niet beantwoorden aan Gods doel in ons te beproeven, tenzij we bedenken waarom en waartoe Hij met ons twist. En nadenken is nodig voor onze vertroosting en ondersteuning onder onze beproevingen.

3. Wij moeten ons ook over de grootste voorspoed van goddeloze mensen niet ergeren, noch over de zwaarste rampen door welke de godvruchtigen kunnen getroffen worden in dit leven, vers 15. *De wijsheid zal ons leren* deze duistere hoofdstukken van de voorzienigheid *te verklaren en in overeenstemming te brengen* met de wijsheid, heiligheid, goedheid en getrouwheid van God. Wij moeten het niet vreemd vinden, Salomo zegt ons dat er zulke voorbeelden waren in zijn tijd. "Dit alles heb ik gezien in de dagen van mijn ijdelheid, ik heb gelet op alles wat er voorviel, en dit is even verrassend en verbijsterend voor mij geweest als wat ook."

Merk op: hoewel Salomo zo wijs en groot een man was, noemt hij toch de dagen van zijn leven de dagen van zijn ijdelheid, want de beste dagen op aarde zijn dit in vergelijking met de dagen van de eeuwigheid. Of misschien doelt hij op de dagen van zijn afval van God, dat waren in waarheid de dagen van zijn ijdelheid en beschouwt hij dit als een zaak, die hem tot ongeloof heeft gebracht, of tenminste tot onverschilligheid in de godsdienst, namelijk dat hij gezien heeft hoe een rechtvaardige omkomt in zijn gerechtigheid, dat de grootste vroomheid de mensen niet beveiligt tegen de grootste beproevingen van de hand Gods, ja soms de mensen blootstelt aan de grootste beledigingen van de zijde van goddeloze en onredelijke mensen. Naboth is omgekomen in zijn gerechtigheid, en lang tevoren Abel. Hij had ook gezien, dat goddelozen in hun boosheid hun dagen verlengen. Zij leven, worden oud, ja worden geweldig in vermogen Job 21:7, door hun bedrog en geweld beschutten zij zich tegen het zwaard van de gerechtigheid. "Aanmerk nu hierin het werk Gods, en laat het geen struikelblok voor u zijn." De rampen van de rechtvaardigen bereiden hen voor hun toekomstige zaligheid, en terwijl de goddelozen hun dagen verlengen, rijpen zij slechts voor het verderf. Er is een toekomend oordeel, dat deze schijnbare onregelmatigheid zal rectificeren, tot eer van God en tot algehele voldoening van al Zijn volk, en daarop moeten wij geduldig wachten.

4. De wijsheid zal nuttig wezen beide tot waarschuwing van de heiligen op hun weg en tot beteugeling van zondaren op hun weg.

A. Wat de heiligen betreft: zij zal hen aansporen om voort te gaan en te volharden in hun gerechtigheid, maar zal hun toch een vermaning zijn om zich te wachten voor uitersten. Een rechtvaardige kan omkomen in zijn gerechtigheid, maar laat hem niet doorzijn eigen onvoorzichtigheid en roekeloze ijver zich moeite over zijn hoofd halen, veel om dan aanmerking te maken op Gods voorzienigheid, alsof hij door God hard werd behandeld, vers 16. "Wees niet al te rechtvaardig". Bestuur uzelf in de handelingen van de gerechtigheid naar de regels van de voorzienigheid, en word niet vervoerd, neen, zelfs niet door ijver voor God tot drift of hartstocht, of tot praktijken, die niet voegen bij uw hoedanigheid, of die gevaarlijk zijn voor uw belangen. Er kan veel te doen zijn in goeddoen. Zelfverloochening en doding van het vlees zijn goed, maar als wij er onze gezondheid door benadelen en ons ongeschikt maken voor de dienst van God, dan zijn wij al te rechtvaardig. Hen te bestraffen, die verkeerd doen, is goed, maar die parel te werpen voor de zwijnen, die, zich omkerende, u zullen verscheuren, dat is al te rechtvaardig te zijn. "Houd uzelf niet al te wijs, wees niet stijfhoofdig en verwaand op uw vermogens, werp u niet op als een dictator, en pretendeer niet de wet voor te schrijven aan of een oordeel te vellen over allen die om u heen zijn". Werp u niet op als een criticus, om alles af te keuren wat gezegd en gedaan wordt, en bemoei u niet met andermans zaken, alsof gij alles weet en alles kunt. Waarom zou gij verwoesting over u brengen? zoals dwazen dikwijls doen door zich te mengen in twisten, die hun niet aangaan. Waarom zou gij het gezag vertoornen en u moeilijkheden op de hals halen door nutteloos tegenspreken, en buiten uw roeping of uw werkkring te gaan om te willen verbeteren wat verkeerd is? Wees voorzichtig als de slangen, "wacht u voor de mensen."

B. Ten opzichte van de zondaren: indien zij bij hen niet kan overmogen om hun zonden na te laten, dan kan zij er hen toch van terughouden, om er buitensporig in te worden. Het is waar: daar is een goddeloze, die in zijn boosheid zijn dagen verlengt, vers 15, maar laat niemand daarom zeggen dat de mensen zo slecht kunnen zijn als zij willen, neen, *wees niet al te goddeloos*, vers 17, loop niet mee tot een uitgieting van overdadigheid. Velen op wie de vreze Gods of de angst voor hellepijnen niets vermag om hen terug te houden van de zonde, zullen toch, indien zij nog enig nadenken hebben, die zonden vermijden, die hun gezondheid en hun bezittingen benadelen, ja te gronde richten, en hen blootstellen aan de openbare gerechtigheid. En Salomo maakt hier gebruik van deze overweging: "de overheid draagt het zwaard niet tevergeefs, zij heeft een doordringend oog en een zware hand, en is de boosdoeners een verschrikking, wees dus bevreesd om binnen haar bereik te komen, wees niet zo dwaas van u bloot te stellen aan de strengheid van de wet, waarom zou gij sterven buiten uw tijd? In deze twee waarschuwingen had Salomo waarschijnlijk inzonderheid het oog op sommigen van zijn eigen onderdanen, die misnoegd waren op zijn regering, en reeds dachten aan een opstand, waartoe zij terstond na zijn dood overgingen. Sommigen twistten misschien met de zonden van hun regeerder, en namen die tot voorwendsel van hun misnoegdheid. Tot hen zegt hij: Weest niet al te rechtvaardig. Anderen waren de strengheid van de regering moe, en ook de tempeldienst, en daarom verlangden zij een andere koning aan te stellen. Maar beide schrikt hij af van hun oproerige praktijken met het zwaard van de gerechtigheid, evenals ook anderen om zich niet te vermengen met hen, die naar verandering staan.

5. De wijsheid zal ons leiden op de middenweg tussen twee uitersten, en ons altijd houden op de weg van onze plicht, die wij *een effen en veilige weg zullen bevinden* vers 18. Het is goed dat gij daaraan, aan deze wijsheid, deze zorg, vasthoudt, en niet in strikken loopt, en trek ook uw hand hiervan niet af, laat uw waakzaamheid niet verflauwen, noch uw besluit minder vast worden om u behoorlijk te gedragen, en u onder sterk bedwang te houden, grijp de teugel, door welke hartstochten weerhouden moeten worden van het een of ander kwaad over u te

brengen, zoals het paard en de muilezel in bedwang moeten gehouden worden, die geen verstand hebben, en, hem aangegrepen hebbende, houd hem vast, en trek uw hand er niet van terug, want zo gij dit doet, dan zal de vrijheid, die zij nemen wezen als een opening geven aan het water, en dan zult gij de teugel niet zo gemakkelijk weer in uw hand krijgen. "Wees nauwgezet van geweten, maar wees ook voorzichtig, en oefen u daarin. Bestuur en regeer uzelf door de beginselen van de godsdienst, en gij zult bevinden dat hij, die God vreest, dat alles ontgaat, uit al die moeilijkheden en benauwdheden zal geraken, waarin zij zich storten, die deze vreze van zich werpen." De vreze des Heeren is die wijsheid, welke ons een draad zal zijn om ons uit de ingewikkeldste doolhof te voeren. Eerlijkheid is de beste staatkunde. Zij die God vrezen, hebben slechts één doel te dienen, en daarom handelen zij gestadig en met vastheid. God heeft ook beloofd hen, die Hem vrezen, te leiden, hun gangen te bevestigen op de rechte weg, en hen ook van iedere gevaarlijke weg af te brengen, Psalm 37:23, 24.

6. De wijsheid zal ons leren hoe ons te gedragen met betrekking tot de zonden en overtredingen van anderen, die gewoonlijk meer dan iets anders er toe bijdragen om onze rust te verstoren, hetgeen beide schuld en smart over ons brengt.

A. De wijsheid leert ons niet te verwachten dat zij, met wie wij te doen hebben, zonder gebreken zijn, wij zelf zijn dit niet, niemand is het, neen, ook de besten niet. Deze wijsheid versterkt de wijzen evenveel als iets anders, en wapent hen tegen de gevaren die voortkomen uit toorn, vers 19, zodat zij daardoor niet in wanorde komen. Zij bedenken dat zij, met wie zij omgaan en zaken te doen hebben, geen vlees geworden engelen zijn, maar zondige zonen en dochters van Adam, zelfs de besten zijn dit zodat er geen mens rechtvaardig is op aarde, die goeddoet en niet zondigt vers 20. Salomo had dit gezegd in zijn gebed, 1 Koningen 8:46, in zijn Spreuken, Hoofdstuk 20:9, en nu zegt hij het hier in zijn prediking. Het is de hoedanigheid van rechtvaardige mensen, dat zij goed doen, want de boom wordt gekend aan zijn vruchten. Maar de beste mensen, en zij die het meeste goed doen, kunnen toch niet zeggen dat zij volkomen vrij zijn van zonde, zelfs zij, die geheiligd zijn, zijn niet zondeloos. Niemand, die leeft aan deze zijde van de hemel, leeft zonder zonde, als wij zeggen dat wij niet gezondigd hebben, dan bedriegen wij onszelf. Wij zondigen, zelfs in ons goed doen, er is iets gebrekkigs, ja iets aanstotelijks in onze beste verrichtingen. Datgene, hetwelk om de substantie ervan goed is, God welbehaaglijk is, is nog niet zo goed gedaan als het moest, en nalatingen in plichtsbetrachting zijn zonden, zowel als nalatingen van plichtsbetrachting. Het zijn alleen rechtvaardige mensen op aarde, die aldus onderhevig zijn aan zonde en zwakheid, de geesten van de rechtvaardigen worden, als zij bevrijd zijn van het lichaam, volmaakt in heiligheid, Hebreeen 12:23, en in de hemel doen zij goed en zondigen niet.

B. De wijsheid leert ons om niet scherp van gezicht of scherp van reuk te zijn in het ontdekken en ten kwade duiden van beledigingen, maar er vele van voorbij te zien, en te handelen alsof wij ze niet opmerkten, vers 21. "Geef ook uw hart niet tot alle woorden, die men spreekt, neem het niet ter harte, kwel u niet over van de mensen gemelijke op- en aanmerkingen van u, of hun verdenkingen van u, maar wees als een dode, en hoor niets", Psalm 38:14, 15. Wees niet begerig om te weten wat de mensen van u zeggen, als zij goed van u spreken dan zal het uw hoogmoed voeden, als zij kwaad van u spreken, zal het uw drift, uw hartstocht opwekken, zorg er dus voor om de goedkeuring te hebben van God en uw eigen geweten, dan behoeft gij u niet te bekommeren om hetgeen de mensen van u zeggen. Luisteraars, zegt het spreekwoord, horen zelden iets goeds van zichzelf. Als gij acht geeft op ieder woord, dat wordt gesproken, dan zult gij misschien horen dat uw eigen knecht u vloekt, als hij denkt dat gij hem niet hoort, er zal u gezegd worden, en misschien wel leugenachtig gezegd worden, dat hij u vloekt, indien

gij het oor leent aan aanbrengers, Spreuken 29:12. Ja het kan waar zijn, en gij kunt achter het gordijn staan en het zelf horen, horen, niet alleen, dat gij gelaakt wordt, en veracht wordt, maar gevloekt wordt, dat het ergste van u wordt gezegd, dat het ergste u wordt toegewenst, en dat wel door een knecht, iemand van de geringste stand, één van de verworpelingen, ja door uw eigen knecht, die een voorspraak voor u moest wezen, uw goede naam moest beschermen, zowel als uw andere belangen, het is misschien een knecht voor wie gij vriendelijk zijt geweest, en toch vergeldt hij het u zo slecht, en dit zal u ergeren, het zou beter voor u geweest zijn het niet te hebben gehoord. Misschien is het een knecht aan wie gij onrecht hebt gedaan, jegens wie gij onrechtvaardig zijt geweest, en hoewel hij het niet aan u durft zeggen, zegt hij het aan anderen, en zegt het aan God en dan zal uw eigen geweten met hem instemmen in het verwijt en de smaad, en het alles veel zwaarder voor u maken. De goede naam zelfs van de aanzienlijkste is grotelijks in de macht zelfs van de geringste. En misschien wordt er veel meer kwaad van ons gezegd dan wij denken, en dat wel door hen, van wie wij dit weinig hadden verwacht. Maar wij gaan niet te rade met onze rust, en ook niet met onze eer, als wij acht geven op ieder woord, dat verkleinend van ons wordt gesproken, het is gemakkelijker om twintig van zulke beledigingen voorbij te gaan, dan er één van te wreken.

C. De wijsheid doet ons gedenken aan onze eigen fouten en gebreken, vers 22. *Wees niet vertoornd op hen, die kwaad van u spreken*, of u kwaad toewensen, want als gij tot uzelf inkeert dan zal uw eigen geweten u zeggen, dat gij veel malen ook anderen gevloekt hebt, kwaad van hen hebt gesproken, en hun kwaad hebt toegewenst, en nu krijgt gij "betaald in uw eigen munt." Als ons een belediging wordt aangedaan, dan past het ons, ons eigen geweten te onderzoeken om na te gaan of wij niet hetzelfde gedaan hebben aan anderen, of iets dat even erg is, en als wij dan bevinden dat wij het gedaan hebben, dan moeten wij die gelegenheid te baat nemen, om ons berouw er over te vernieuwen, God rechtvaardigen, en er gebruik van maken om onze toorn te matigen. Als wij in waarheid toornig zijn op onszelf wegens ons achterklappen van anderen, zoals wij behoren te wezen, dan zullen wij minder toornig zijn op anderen wegens hun achterklappen van ons. Wij moeten alle zachtmoedigheid betonen jegens alle mensen, want ook wij waren soms onwijs, Titus 3:2, 3, Mattheus 7:2, 3, Jakobus 3:1, 2.

Prediker 7:23-29

Salomo heeft tot nu toe de ijdelheid van de wereld en haar volstrekte ongenoegzaamheid om de mensen gelukkig te maken bewezen nu gaat hij er hier toe over om het snode aan te tonen van de zonde, en haar gewisse strekking om de mensen rampzalig te maken, en, evenals het vorige, bewijst hij dit uit zijn eigen ervaring, en die ervaring is hem duur komen te staan. Meer dan overal elders in dit boek doet hij hier het boetekleed aan. Hij overziet zijn rede, en zegt ons dat wat hij gezegd had was hetgeen hij wist, hetgeen, waarvan hij wel verzekerd was, en waar hij bij wilde blijven. *Dit alles heb ik met wijsheid beproefd*, vers 23. Hier nu:

I. Erkent en betreurt hij het gebrekkige van zijn wijsheid. Hij had wijsheid genoeg om de ijdelheid van de wereld te zien, en te ervaren dat zij geen deel kan bezorgen aan de ziel. Maar toen hij er toe kwam om nog verder te onderzoeken, stond hij verlegen, zijn oog was te duister, zijn gezichtseinder te beperkt, en hoewel hij dit ontdekte, waren er toch vele dingen die hij niet kon bevroeden door zijn wijsheid.

1. Hij heeft naarstig onderzocht. God had hem een vermogen gegeven tot wetenschap meer dan aan iemand anders. Hij begon met veel wijsheid, hij had de ruimste gelegenheid om zijn wijsheid en wetenschap uit te breiden die ooit iemand gehad heeft. En,

a. Hij besloot om, zo het mogelijk was, zijn doel te bereiken. Ik zal wijsheid bekomen, hij heeft dit ernstig begeerd als iets van zeer hoge waarde, hij was er ten volle toe besloten, daarbij achtte dat zij te verkrijgen was, besloot hij niet te rusten voor hij haar verkregen had, Spreuken 18:1.

Velen zijn niet wijs, omdat zij nooit gezegd hebben dat zij het wilden wezen, daar zij er onverschillig voor waren, maar Salomo heeft het zich ten doel gesteld. Toen hij een proef had genomen van zinnelijke genoegens, heeft hij er nog *aan gedacht om zijn hart in wijsheid te leiden*, Hoofdstuk 2:3, en wilde hij niet afgeleid worden van het najagen ervan, maar hij heeft het misschien niet zo gemakkelijk gevonden als hij dacht om zijn gemeenschap met wijsheid te onderhouden, terwijl hij zich zo aan zijn vermaak en genoegen overgaf. Maar zijn wil was goed, hij zei: ik zal wijsheid bekomen. En dat was niet alles.

b. Hij besloot geen moeite te ontzien, vers 25, *ik legde mijn hart er op toe, ik en mijn hart keerden naar alle zijden*, ik liet niets onbeproefd om te bereiken wat ik op het oog had. "Ik begaf er mij toe om te weten en na te speuren en om te zoeken wijsheid, mij te oefenen en te volmaken in alle nuttige geleerdheid, wijsbegeerte en godgeleerdheid." Indien hij zich niet aldus ijverig had toegelegd op studie, dan zou het een bespotting geweest zijn om te zeggen: ik zal wijsheid bekomen, want zij, die het doel willen bereiken, moeten er de rechte weg toe inslaan. Salomo was een man van een zeer vlugge bevatting, maar, in plaats van dit als een excuus te gebruiken voor traagheid zoals velen doen heeft hij zich daardoor tot vlijt en inspanning aangespoord, en hoe gemakkelijker hij het vond om een goed denkbeeld te begrijpen, hoe meer hij er zich op toelegde om nog meer goede denkbeelden meester te worden. Zij, die de beste vermogens hebben, moeten zich de grootste moeite geven, zoals zij, die het best voorzien zijn van koopwaren, de grootste handel drijven. Hij legde er zich op toe niet alleen om te weten wat op de oppervlakte ligt, maar om na te speuren wat buiten het gezicht ligt, en hij heeft ook maar niet voor een poos gezocht en nagespeurd en het toen opgegeven omdat hij niet dadelijk vond wat hij zocht, maar hij speurde na, drong door tot de bodem van de zaak hij heeft zich

ook niet ten doel gesteld om slechts de dingen te weten, maar ook de reden van de dingen, teneinde er rekenschap van te kunnen geven.

2. Maar de uitslag beantwoordde niet aan de verwachting, was niet bevredigend. "Ik zei: ik zal wijsheid bekomen, maar zij was nog ver van nul, ik kon haar niet bereiken. Met dat al: Dit alleen weet ik, dat ik niets weet, en hoe meer ik weet, hoe meer ik zie wat er te weten is, en hoe meer ik mij van mijn onwetendheid bewust ben. Hetgeen ver af is en zeer diep, wie zal dat vinden?" Hij bedoelt God zelf, Zijn raadsbesluiten en Zijn werken, toen hij die naspeurde, vond hij zich weldra verlegen en vastgezet. Hij kon niets ordelijk voorstellen vanwege de duisternis. Zij is als de hoogten van de hemelen, wat kan hij doen? Job 11:8. Geloofd zij God, wij hebben niets te doen dan hetgeen duidelijk en gemakkelijk is, het Woord is nabij ons, Spreuken 8:9, maar er is zeer veel, dat wij zouden willen weten, dat ver is en zeer diep, onder de verborgen dingen, die niet voor ons zijn, en waarschijnlijk is het een schuldige onwetendheid en dwaling, die Salomo hier betreurt, daar zijn genoegens en de velerlei vermaken van zijn hof zijn ogen hadden verblind er een nevel over geworpen hadden, zodat hij niet tot ware wijsheid kon komen, zoals hij had begeerd.

II. Hij erkent en betreurt zijn dwaasheid, waarin hij overvloedig was, naarmate hij in wijsheid tekort kwam.

1. Zijn onderzoek betreffende het kwaad van de zonde. Ik keerde mij om, om te weten de goddeloosheid van de zotheid en de dwaasheid van de onzinnigheden.

Merk op:

a. De kennis van de zonde is een moeilijke kennis en moeilijk te verkrijgen. Salomo heeft er zich moeite voor gegeven. De zonde heeft velerlei vermommingen, waarmee zij zich omkleedt, daar zij niet gaarne verschijnt als zonde, en het is zeer moeilijk haar van deze te ontdoen, en haar in haar natuurlijke aard en haar ware kleuren te zien.

b. Het is voor ons berouw over de zonde nodig, dat wij met het kwaad ervan bekend worden, zoals het voor de genezing van een ziekte nodig is om de aard, de oorzaken en het boosaardige ervan te kennen. Paulus heeft de wet Gods gewaardeerd, omdat zij hem de zonde heeft ontdekt, Romeinen 7:7. Salomo, die in de dagen van zijn dwaasheid zijn vernuft tewerk had gesteld, om vermaken uit te denken, en zeer vernuftig was om het vlees te verzorgen, is, nu God zijn ogen geopend heeft, even naarstig om de verzwaringen van de zonde te ontdekken, om aldus zijn berouw dieper te maken. Vernuftige zondaars moeten vernuftige boetelingen zijn, en vernuft en geleerdheid moeten met de overigen buit van de sterk gewapende door de Heer Jezus verdeeld worden.

c. Het betaamt boetelingen om het ergste wat zij kunnen te zeggen van de zonde, want het is de waarheid dat wij er nooit te veel kwaad van kunnen zeggen. Terzake van zijn verdere verootmoediging begeert Salomo meer te zien:

d. Van het zondige, van de zonde daar legt hij de grootste nadruk op in dit onderzoek om te weten de goddeloosheid van de zatheid, waarmee hij misschien zijn eigen ongerechtigheid meent, de zonde van de onkuisheid, want die werd algemene dwaasheid in Israël genoemd, Genesis 34:7, Deuteronomium 22:21, Richteren 20:6, 2 Samuel 13:12. Toen hij er zich in toegaf, beschouwde hij het als een lichte, onbeduidende zaak, maar nu begeert hij de

goddeloosheid ervan te zien, het grote kwaad, zoals Jozef ervan spreekt, Genesis 39:9. Of het kan daar in het algemeen genomen worden van alle zonde. Velen verontschuldigen ze hiermede: dat het dwaasheden waren, maar Salomo ziet goddeloosheid in deze dwaasheden, een beledigen van God, en een onrecht doen aan het geweten, dit is uw boosheid, Jeremia 4:18, Zacheria 5:8.

e. Van de dwaasheid van de zonde, gelijk er een goddeloosheid is in dwaasheid, zo is er een dwarsheid in goddeloosheid, ja dwaasheid en onzinnigheid. Moedwillige zondaren zijn dwazen, zijn waanzinnigen, zij handelen in tegenspraak met verstand en met hun eigen belangen.

2. De uitslag van dit onderzoek.

A. Hij ontdekte thans meer dan ooit van het kwaad van deze grote zonde, waaraan hij zich schuldig had gemaakt, het liefhebben van vele vreemde vrouwen, 1 Kon 11:1. Dit is het, wat hij hier het diepst betreurt, en dat wel in zeer aandoenlijke uitdrukkingen.

a. De herinnering aan die zonde was hem zeer smartelijk. O hoe zwaar lag zij op zijn geweten, in welk een zielsangst was hij bij de gedachte er aan, de goddeloosheid, de dwaasheid, de waanzin, waaraan hij schuldig was! Ik vond het een bitterder ding dan de dood. Bij de herinnering er aan beving hem een even grote verschrikking, alsof hij reeds in de greep des doods was. Aldus zullen zij, aan wie door een diepe overtuiging hun zonden ordelijk voor ogen gesteld worden, er tegen roepen, zij zijn voor alle ware boetvaardigen bitter als gal, ja bitter als de dood. Onkuisheid is een zonde, die in haar eigen natuur verderfelijker is dan de dood zelf. De dood kan eervol en troostrijk zijn, maar deze zonde kan niets anders dan schande en pijn veroorzaken, Spreuken 5:9,11.

b. Hij had de verzoeking tot deze zonde zeer gevaarlijk bevonden, bevonden dat het uiterst moeilijk, ja zo goed als onmogelijk was voor hen, die zich in die verzoeking wagen, om aan de zonde te ontkomen, en voor hen, die in deze zonde gevallen waren, ervan terug te komen door berouwt Het hart van de overspelige vrouw is netten en garen, zij speelt haar rol, waarmee zij zielen in het verderf stort, met evenveel kunst en behendigheid als ooit een vogelaar heeft aangewend om een onnozel vogeltje te vangen. De methodes van deze zondaars zijn bedrieglijk en verderfelijk als strikken. De onvoorzichtige zielen worden er in gelokt door het lokaas van genoegen en vermaak, waarnaar zij gretig grijpen, en waarvan zij zich voldoening beloven, maar eer zij het weten, zijn zij gevangen, onherroepelijk gevangen. Haar handen zijn als banden waarmee zie onder schijn van liefdesomhelzingen, hen, die zij gegrepen heeft, vasthoudt, zij zullen met de banden van hun zonde vastgehouden worden, Spreuken 5:22. De lusten verkrijgen kracht, als er aan toegegeven wordt, en dan zijn hun bekoringen overmogend

c. Hij achtte het een groot voorbeeld van Gods gunst jegens een mens, indien Hij hem door Zijn genade voor deze zonde heeft bewaard, wie goed is voor Gods aangezicht zal van haar ontkomen, zal er voor bewaard worden hetzij om tot deze zonde verleid te worden, of om door de verzoeking te worden overwonnen. Zij, die voor deze zonde bewaard worden, moeten erkennen dat het God is, die hen bewaart, en niet enigerlei kracht of vastberadenheid van henzelf, moeten erkennen dat het een grote genade is, en zij, die wensen genade te ontvangen, die voor hen genoeg is om hen te wapenen tegen deze zonde, moeten er nauwgezet naar streven God in alles te behagen, door Gods bevel te onderhouden, Leviticus 18:30.

d. Hij achtte het een zonde, die een even zware straf is voor andere zonden, als een mens in dit leven overkomen kan, de zondaar zal van haar gevangen worden.

Ten eerste. Zij, die zich toegeven in andere zonden, door welke hun geest verblind en hun consciëntie verdorven wordt, worden zoveel gemakkelijker naar deze heengetrokken.

Ten tweede. Het is rechtvaardig in God, om hen aan henzelf over te laten, zodat zij er in vallen. Zie Romeinen 1:26, 28, Efeziers 4, 18, 19. Aldus wendt Salomo zich met afgrijzen af van de zonde, waarin hij gevallen was.

B. Nu ontdekte hij meer dan ooit van de algemene verdorvenheid van de menselijke natuur. Hij gaat die stroom na tot aan de bron zoals zijn vader voor hem gedaan had bij een dergelijke gelegenheid, Psalm 51:7, Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren.

a. Hij poogde het aantal van zijn werkelijke overtredingen te ontdekken, vers 27. "*Zie dit heb ik gevonden, dit hoopte ik te hebben gevonden*, ik dacht dat ik mijn dwalingen kon verstaan, en er een volledige lijst van had opgemaakt, tenminste van de hoofden ervan, ik dacht dat *ik ze één voor één kon tellen*, en er het aantal van kon berekenen." Hij begeerde ze te ontdekken als een boeteling, opdat hij ze meer in bijzonderheden zou kunnen erkennen, en, in het algemeen, hoe meer wij bij de belijdenis van zonde in bijzonderheden treden, hoe troostrijker de bewustheid zal zijn van de vergeving, hij begeerde het ook als een prediker, ten einde meer nauwkeurig anderen te kunnen waarschuwen. Een diepe overtuiging van de zonde zal ons ertoe brengen om een onderzoek in te stellen naar geheel het bondgenootschap ervan, en hoe meer verkeerds wij in onszelf zien, hoe ijveriger wij nog verder onze fouten en gebreken moeten nagaan, opdat hetgeen wij niet zien aan ons ontdekt moge worden, Job 34:32.

b. Spoedig stond hij verlegen, want hij bemerkte dat zij talloos waren, vers 28, "*dewelke mijn ziel nog zoekt*, ik ben nog bezig te tellen, en nog verlang ik het getal te vinden, maar ik bevind dat ik ze niet allen tellen kan, noch er het volledige getal van kan vinden. Ik doe nog nieuwe en verbazingwekkende ontdekkingen van de ontzettende boosheid, die er is in mijn hart," Jeremia 17:9, 10. Wie kan het kennen? Wie kan de afdwalingen verstaan? Wie kan zeggen hoe menigmaal hij overtreedt Psalm 19:13. Hij bevindt dat, zo God in het gericht met hem treedt, of hij met zichzelf, voor al zijn gedachten, woorden en daden, hij niet één uit duizend Hem zou kunnen beantwoorden, Job 9:3. Dit stelt hij in het licht door het bederf van zijn eigen hart en leven te vergelijken met het bederf van de wereld, waarin hij nauwelijks één goede man op duizend kon vinden, ja onder al de duizend vrouwen en bijwijven, die hij had heeft hij niet één goede vrouw gevonden. "Zodat, zegt hij, als ik er toe kom om mijn eigen gedachten mij voor de geest te brengen en ze na te gaan, mijn gedachten, woorden en deden, en al de voorvallen van mijn voorbijgegane leven, dan zou ik onder het mannelijk geslacht misschien één op duizend gevonden hebben, die goed was, in de overigen was er het één of ander bederf". Hij bevond, vers 20, dat *hij zelfs in goeddoen had gezondigd*, maar wat haar betreft, die van de andere sekse waren, die in het toegeven aan zijn lusten betrokken waren geweest, die allen waren niets, in dat deel van zijn leven was er onder duizend niet één, die goed was. In ons hart en ons leven verschijnt weinig goeds, op zijn best genomen, maar soms in het geheel niets. Dit is ongetwijfeld niet bedoeld als een blaam op het vrouwelijk geslacht in het algemeen, het is waarschijnlijk dat er meer goede vrouwen dan mannen geweest zijn en nog zijn, Handelingen 17:4, 12, hij doelt slechts op zijn eigen treurige ervaring, en er kan ook nog dit in zijn: in zijn Spreuken waarschuwt hij ons tegen de strikken, beide van de kwade man en van de vreemde vrouw, Spreuken 2:12, 16, 4:14, 5:3. Nu had hij bemerkt dat de wegen van de boze vrouwen

bedrieglijker en gevaarlijker zijn dan die van de boze mannen, dat het moeilijker is haar bedriegerijen te ontdekken en haar strikken te mijden, en daarom vergelijkt hij zonde bij een overspelige vrouw, Spreuken 9:13, en bemerkt dat hij de bedrieglijkheid van zijn eigen hart evenmin kan ontdekken als hij die van een vreemde vrouw kan ontdekken, wier wegen zo beweeglijk zijn, dat gij ze niet kunt ontdekken.

c. Daarom gaat hij al de stromen van dadelijke overtredingen na tot aan de bron van het oorspronkelijk bederf. De bron van al de dwaasheid en onzinnigheid, die er in de wereld is, ligt in des mensen afval van God, en zijn ontaarding van zijn oorspronkelijke rechtheid, vers 29. "Alleen, zie dit heb ik gevonden, toen ik de bijzonderheden niet heb kunnen vinden, was dit toch blijkbaar genoeg, het zo klaar was als de zon, dat de mens verdorven is en afgevallen is, niet is zoals hij gemaakt was."

Merk op:

Ten eerste. Hoe de mens door de wijsheid en goedheid van God gemaakt was. God heeft de mens recht gemaakt, Adam, de eersten mens aldus de Chaldeeër. God maakte hem, en Hij maakte hem oprecht zoals hij wezen moest, een redelijk schepsel gemaakt zijnde, was hij in alle opzichten zoals een redelijk schepsel behoort te wezen, oprecht, zonder enigerlei onregelmatigheid, men zou geen gebrek in hem kunnen ontdekken, hij was oprecht, beslist voor God alleen, in tegenstelling met de vele zonden, tot welke hij zich later gewend heeft. De mens was, toen hij uit de handen Gods kwam, als het ware een miniatuurbeeld van zijn Maker die goed en oprecht is.

Ten tweede. Hoe hij geschonden werd, en zich door zijn eigen dwaasheid en slechtheid teniet gedaan heeft. Zij hebben vele zonden gezocht, zij, onze eerste ouders, of het gehele geslacht, allen in het algemeen, en een ieder hunner in het bijzonder. Zij hebben grote zonden gezocht, zo lezen het sommigen vonden om groot te worden als goden, Genesis 3:5. Of, de zonden van de groten, aldus lezen het sommigen, van de engelen, die gevallen zijn, de magnaten. Of, vele zonden. In plaats van te blijven bij wat God voor hem gevonden had wilde de mens zoeken zich te verbeteren zoals de verloren zoon, die zijn vaders huis verliet om zijn fortuin te zoeken. In plaats van voor één te zijn, was hij voor velen, in plaats van voor Gods inzettingen te zijn, was hij voor zijn eigen zonden, zijn verzinselen. De wet van zijn schepping moest hem niet regeren, hij wilde tot zijn eigen beschikking zijn, zijn eigen gevoelens en neigingen volgen. De edele mens wilde wijs zijn, wijzer dan zijn Maker, hij is onbezonnen en onvast in zijn voornemens, en daarom heeft hij vele zonden. Zij, die God verlaten, dwalen eindeloos. Der mensen dadelijke, of werkelijke overtredingen worden vermenigvuldigd. Salomo kon niet ontdekken hoe groot hun getal is, vers 28, maar hij bevond dat zij zeer velen zijn. Vele soorten van zonden, en deze nog dikwijls, nog herhaaldelijk. Zij zijn menigvuldiger dan de haren van ons hoofd, Psalm 40:13.

HOOFDSTUK 8

1 Wie is gelijk de wijze, en wie weet de uitlegging der dingen? De wijsheid der mensen verlicht zijn aangezicht, en de stuursheid zijns aangezichts wordt daardoor veranderd.
2 Ik zeg: Neem acht op den mond des konings; doch naar de gelegenheid van den eed Gods.
3 Haast u niet weg te gaan van zijn aangezicht; blijf niet staande in een kwade zaak; want al wat hem lust, doet hij.
4 Waar het woord des konings is, daar is heerschappij; en wie zal tot hem zeggen: Wat doet gij?
5 Wie het gebod onderhoudt, zal niets kwaads gewaar worden; en het hart eens wijzen zal tijd en wijze weten.
6 Want een ieder voornemen heeft tijd en wijze, dewijl het kwaad des mensen veel is over hem.
7 Want hij weet niet, wat er geschieden zal; want wie zal het hem te kennen geven, wanneer het geschieden zal?
8 Er is geen mens, die heerschappij heeft over den geest, om den geest in te houden; en hij heeft geen heerschappij over den dag des doods; ook geen geweer in dezen strijd; ook zal de goddeloosheid haar meesters niet verlossen.
9 Dit alles heb ik gezien, toen ik mijn hart begaf tot alle werk, dat onder de zon geschiedt: er is een tijd, dat de ene mens over den anderen mens heerst, hem ten kwade.
10 Alzo heb ik ook gezien de goddelozen, die begraven waren, en degenen, die kwamen, en uit de plaats des Heiligen gingen, die werden vergeten in die stad, in dewelke zij recht gedaan hadden. Dit is ook ijdelheid.
11 Omdat niet haastelijk het oordeel over de boze daad geschiedt, daarom is het hart van de kinderen der mensen in hen vol om kwaad te doen.
12 Hoewel een zondaar honderd maal kwaad doet, en God hem de dagen verlengt; zo weet ik toch, dat het dien zal welgaan, die God vrezen, die voor Zijn aangezicht vrezen.
13 Maar den goddeloze zal het niet welgaan, en hij zal de dagen niet verlengen; hij zal zijn gelijk een schaduw, omdat hij voor Gods aangezicht niet vreest.
14 Er is nog een ijdelheid, die op aarde geschiedt: dat er zijn rechtvaardigen, dien het wedervaart naar het werk der goddelozen, en er zijn goddelozen, dien het wedervaart naar het werk der rechtvaardigen. Ik zeg, dat dit ook ijdelheid is.
15 Daarom prees ik de blijdschap, dewijl de mens niets beters heeft onder de zon, dan te eten, en te drinken, en blijde te zijn; want dat zal hem aankleven van zijn arbeid, de dagen zijns levens, die hem God geeft onder de zon.
16 Als ik mijn hart begaf, om wijsheid te weten, en om aan te zien de bezigheid, die op de aarde geschiedt, dat men ook, des daags of des nachts, den slaap niet ziet met zijne ogen;
17 Toen zag ik al het werk Gods, dat de mens niet kan uitvinden, het werk, dat onder de zon geschiedt, om hetwelk een mens arbeidt om te zoeken, maar hij zal het niet uitvinden; ja, indien ook een wijze zeide, dat hij het zou weten, zo zal hij het toch niet kunnen uitvinden.

In dit hoofdstuk komt Salomo er toe om ons wijsheid aan te bevelen als het krachtigste tegengif beide tegen de verzoekingen en tegen de kwellingen, welke ontstaan uit de ijdelheid van de wereld. Hier is:

1. Het voordeel en de lof van de wijsheid, vers 1.

II. Enige bijzondere voorbeelden van wijsheid ons voorgeschreven.

1.Wij moeten ons behoorlijk onderwerpen aan de regering, die God over ons gesteld heeft, vers 2-5.

2.Wij moeten ons bereiden op plotselinge rampen, en inzonderheid op een plotselinge dood, vers 6-8.

3.Wij moeten ons wapenen tegen de verzoeking van een verdrukkende regering, en haar niet vreemd vinden, vers 9, 10. De straffeloosheid van verdrukkers maakt hen stoutmoediger, vers 11, maar in het einde zal het wel wezen met de rechtvaardigen, en kwaad wezen met de goddelozen, vers 12, 13, weshalve de tegenwoordige voorspoed van de goddelozen en de beproevingen van de rechtvaardigen geen struikelblok voor ons moeten wezen, vers 14.

4.Wij moeten de gaven van Gods voorzienigheid blijmoedig gebruiken, vers 15.

5, Wij moeten met een volkomen voldoening berusten in de wil van God, wij moeten nederig en stil de diepte van Zijn ondoorgrondelijker raad aanbidden, verzekerd zijnde dat al Zijn raadsbesluiten wijs, rechtvaardig en goed zijn, vers 16, 17.

Prediker 8:1-5

I. *Hier is de lof van de wijsheid,* vers 1, dat is: van ware Godsvrucht, geleid en bestuurd door voorzichtigheid en beleid. *De wijze is de Godvruchtige, die God kent en Hem verheerlijkt* zichzelf kent en goed voor zichzelf handelt, zijn wijsheid is een groot geluk voor hem, want:

1. Zij verheft hem boven zijn naburen en maakt hem uitnemender dan zij. Wie is gelijk de wijze. Hemelse wijsheid maakt iemand onvergelijkelijk. Al is iemand ook geleerd of van adel, of rijk, hij is zonder genade toch niet te vergelijken met iemand, die ware genade heeft en dus aangenaam is aan God.

2. Zij maakt hem nuttig onder zijn naburen en van grote dienst voor hen. Wie anders dan de wijze weet de uitlegging van de dingen, verstaat de tijden en gebeurtenissen, die erin voorvallen, en hun hachelijke tijdsgewrichten, om te weten wat Israël doen moet, 1 Kronieken 12:32.

3. Zij maakt een mens schoon in de ogen van zijn vrienden, zij verlicht zijn aangezicht, doet zijn aangezicht blinken, zoals dat van Mozes toen hij van de berg kwam, zij legt eer op een mens, geeft luister aan geheel zijn wandel, maakt dat er acht op hem wordt geslagen, en verkrijgt hem achting, Job 29:7 en verv, zij maakt hem bemind en beminnelijk en de lieveling en de zegen van zijn land, de stuursheid van zijn aangezicht zal er door veranderd worden in vriendelijkheid en welwillendheid. Zelfs zij, wier natuurlijke geaardheid ruw en gemelijk is, zullen door de wijsheid een verwonderlijke verandering ondergaan, zij worden zacht en vriendelijk, en krijgen een aangenaam, lieflijk voorkomen.

4. Zij maakt een mens kloekmoedig tegenover zijn tegenstanders, tegen hun aanvallen en tegen hun spotternij. De stoutmoedigheid van zijn aangezicht zal door wijsheid verdubbeld worden, zijn moed zal er door versterkt worden om vast te houden aan zijn oprechtheid als hij niet slechts een eerlijke zaak te bepleiten heeft, maar door zijn wijsheid weet hoe dit te doen, en waar de uitlegging van een ding te vinden. Hij zal niet beschaamd worden, maar zal met zijn vijand spreken in de poort.

II. Een bijzonder voorbeeld van wijsheid dat ons sterk wordt aanbevolen en dat is: onderworpenheid aan het gezag, en een gehoorzaam vreedzaam volharden in onze trouw aan de regering, die Gods voorzienigheid over ons gesteld heeft.

Merk op:

1. Hoe de plicht van onderdanen hier omschreven is.

A. Wij moeten de wetten nakomen. In alle dingen, waarin het burgerlijk gezag wetgevend of rechterlijk optreedt, behoren wij ons te onderwerpen aan zijn orders en instellingen. Ik raad u, men zou in plaats van deze woorden, hier evengoed hebben kunnen inlassen ik beveel u, niet alleen als vorst maar als prediker. Hij zou beide kunnen doen ik beveel het u aan als een blijk van wijsheid ik zeg wat diegenen ook mogen zeggen, die naar verandering staan: houd het gebod van de koning, in wie ook de soevereine macht woont, gehoorzaam er aan, wees er aan onderworpen. "Neem acht op de mond van de koning zo luidt het oorspronkelijke, Spreek zoals hij spreekt, doe wat hij u gebiedt, laat zijn woord wet voor u wezen, of liever, laat de wet zijn woord zijn." "Sommigen vatten de volgende zinsnede als een beperking op van deze

gehoorzaamheid. Houd het gebod van de koning, maar zo, dat gij acht geeft op de eed van God, zo, dat gij een goede consciëntie bewaart, en de verplichtingen aan God niet schendt, die eerder en meerder zijn dan uw verplichtingen aan de koning. Geef de keizer wat des keizers is maar zo, dat gij zuiver en ongeschonden aan God kunt geven wat Godes is."

B. *Wij moeten niet haastig zijn om afkeurende aanmerkingen te maken op het openbare bestuur*, niet twisten met alles wat ons niet naar de zin is, *onze post van dienst onder de regering niet opgeven* om iedere reden van ontevredenheid, vers 3. Haast u niet weg te gaan van zijn aangezicht, als hij misnoegd op u is, Hoofdstuk 10:4, of als gij misnoegd zijt op hem, barst niet uit in drift, en koester niet zo'n achterdocht van hem, dat gij in verzoeking zijt om zijn hof te verlaten, of weg te gaan uit het koninkrijk." Zodra Salomo het hoofd had neergelegd, hebben zijn onderdanen tegen die regel gehandeld, toen zij na het ruwe antwoord, dat Rehabeam hun gaf, zich haastten om van zijn aangezicht weg te gaan, geen tijd wilden nemen om nog eens na te denken, op geen voorstellen tot een schikking wilden wachten, maar riepen: "Naar uw tenten, o Israël!" Er kan misschien een rechtvaardige reden zijn om van zijn aangezicht weg te gaan, maar wees niet haastig om het te doen, handel met grote bedachtzaamheid.

C. Wij moeten niet volharden in een verkeerdheid, als zij ons aangetoond is. "Blijf niet staande in een kwade zaak, in enigerlei aanstoot, die gij uw vorst hebt gegeven, verootmoedig u, en rechtvaardig u niet, want dat zal de belediging nog veel erger maken. Als gij uit ontevredenheid een boos plan hebt opgevat tegen uw vorst, breng het niet ten uitvoer, maar zo gij dwaselijk gehandeld hebt met u te verheffen, en zo geen kwaad bedacht hebt, de hand op de mond!" Spreuken 30:32. Hoewel wij door verrassing in een kwade zaak kunnen komen moeten wij er toch niet in blijven staan, maar er ons van terugtrekken zodra het ons blijkt dat het een kwade zaak is.

D. Wij moeten ons verstandig schikken naar onze gelegenheden, zowel voor onze eigen verlichting als wij ons verongelijkt achten, alsook tot herstel van openbare grieven, *het hart eens weten zal tijd en wijze* vers 5. Als onderdanen zich tot hun vorst wenden, dan doen zij verstandig om te vragen en te onderzoeken op welke tijd en op welke wijze zij dit het best doen kunnen, hetzij om zijn toorn tot bedaren te brengen, zijn gunst te verwerven, of om de herroeping te verkrijgen van een harde, drukkende maatregel. Esther heeft om met Ahasveros te handelen zich zeer veel moeite gegeven om beide tijd en wijze te weten, en dienovereenkomstig is zij geslaagd. Het kan genomen worden als een algemenen regel van wijsheid, dat alles op de juiste tijd moet geschieden, en onze ondernemingen zullen dan waarschijnlijk wel slagen, als wij er de juiste tijd voor weten te kiezen.

2. Welke argumenten hier gebruikt worden om ons aan te sporen tot onderworpenheid aan de hogere machten, het zijn ongeveer dezelfde, welke door Paulus werden gebruikt, Romeinen 13:1 en verv.

A. Wij moeten onderworpen zijn om des gewetens wil, en dat is het krachtigste beginsel van onderworpenheid, wij moeten onderworpen zijn naar de gelegenheid van de eed Gods, de eed van trouw, die wij gedaan hebben aan de regering, het verbond tussen de koning en het volk, 2 Kronieken 23:16. David maakte een verbond, of contract, met de oudsten van Israël, 1 Kronieken 11:3. *"Houd het gebod van de koning*, vers 2, *want hij heeft gezworen u te regeren in de vreze Gods*, en gij hebt gezworen in die vreze hem getrouw te zijn." Het is de eed Gods genoemd, omdat Hij er getuige van is en er de schending van zal wreken.

B. Ter wille van de toorn, vanwege het zwaard, dat de vorst het recht en de macht, die hem gegeven is, en welke hem zeer geducht maakt, al wat hem lust doet hij, hij heeft een groot gezag en een grote bekwaamheid om dat gezag te steunen, vers 4. Waar het woord van een koning is, orders gevende om iemand te grijpen, daar is macht, er zijn velen, die zijn orders ten uitvoer zullen brengen, waardoor de toorn van een koning, of het opperste gezag, als het brullen van een leeuw wordt, en als boden van de dood. Wie zal tot hem zeggen: Wat doet ge? Wie hem tegenspreekt, doet dit op zijn gevaar. Koningen dulden niet dat hun orders worden betwist maar verwachten dat zij gehoorzaamd zullen worden. Kortom, het is gevaarlijk om met soevereiniteit te twisten, en velen hebben daar schade bij opgedaan. Een onderdaan is niet opgewassen tegen een vorst, is geen gelijke partij voor hem. Hij kan mij bevelen, die legioenen onder zijn bevel heeft.

C. Ter wille van ons eigen welzijn, wie het gebod onderhoudt, en een rustig, vreedzaam leven leidt, zal niets kwaads gewaar worden, waarmee het woord van de apostel overeenkomt, Romeinen 13:3. Wilt gij nu de macht van de koning niet vrezen, doe het goede, zoals het een goed en getrouw onderdaan betaamt en gij zult gewoonlijk lof van hem hebben. Hij, die geen kwaad doet, zal geen kwaad gewaar worden, en behoeft er geen te vrezen.

Prediker 8:6-8

Salomo had gezegd, vers 5, *het hart van een wijze zal tijd en wijze weten*, de *wijsheid van een mens kan door de zegen van God ver gaan in redelijke voorzeggingen*, maar hier toont hij aan dat weinigen deze wijsheid hebben, en dat zelfs de wijsten verrast en overvallen kunnen worden door een ramp, waarvan zij hoegenaamd geen vermoeden hadden, en daarom is het onze wijsheid om plotselinge veranderingen te verwachten en er ons op voor te bereiden.

Merk op:

1. Alle gebeurtenissen, ons betreffende, zijn met de juiste tijd ervan bepaald in de raad en de voorkennis van God, en allen zijn zij bepaald in wijsheid. Een ieder voornemen heeft tijd en wijze, een tijd, die er voor vastgesteld is, en het is de beste tijd, want het is tijd en oordeel, een tijd, vastgesteld in wijsheid en gerechtigheid, de bepaling of vaststelling erven kan van geen dwaasheid of ongerechtigheid beschuldigd worden.

2. Wij zijn zeer in het duister betreffende toekomstige gebeurtenissen, en de tijden de wijze ervan. *De mens weet zelf niet wat er geschieden zal*, en wie zal het hem te kennen geven *wanneer of hoe het geschieden zal?* vers 7. Het kan noch door hem voorzien noch aan hem voorzegd worden, de sterren kunnen de mens niet voorzeggen wat er geschieden zal, evenmin kunnen de waarzeggers het door hun kunstenarijen. God heeft in wijsheid de kennis van toekomstige gebeurtenissen voor ons verborgen, opdat wij altijd op veranderingen bereid zullen zijn.

3. Het is ons groot ongeluk dat wij, omdat wij een kwaad niet kunnen voorzien, het ook niet weten te vermijden, of hoe er ons tegen te behoeden, en omdat wij de geschikte tijd om te handelen niet kennen, gaan ons de gelegenheden voorbij en ontgaat ons de wijze. Omdat voor ieder voornemen slechts een wijze is, een methode, de geschikte gelegenheid, daarom is het kwaad des mensen veel over hem, omdat het zo moeilijk is die een methode te vinden of te kiezen, en het duizend tegen één is dat men haar voorbijziet. De meeste rampen, waaronder de mensen lijden, hadden voorkomen kunnen worden indien men ze had kunnen voorzien, en de geschikte tijd had kunnen ontdekken om ze te voorkomen of te vermijden. De mensen zijn ongelukkig omdat zij niet schrander en opmerkzaam genoeg zijn.

4. Welk ander kwaad ook te vermijden is. *Allen zijn wij onder de noodlottige noodzakelijkheid van te sterven*, vers 8.

A. Als de ziel van ons geëist wordt, dan moet zij worden overgegeven, en het is doelloos het te weigeren, het te betwisten, hetzij door wapens of door argumenten, door onszelf of door een vriend. Daar is geen mens die heerschappij heeft over zijn eigen geest, om hem terug te houden, als hij opgeroepen wordt om terug te keren tot God, die hem heeft gegeven. Hij kan niet wegvluchten buiten het rechtsgebied van de dood, noch enigerlei plaats vinden, waar zijn bevelschriften niet komen. Hij kan zich niet verbergen ten einde aan het oog van de dood te ontkomen, al is hij ook voor de ogen van alle levenden verborgen. Een mens heeft geen macht om de dag van zijn dood te verschuiven, noch kan hij door verzoek of geschenk uitstel verkrijgen, geen borgtocht zal aangenomen worden. Wij hebben geen macht over de geest van een vriend, om die terug te houden, de vorst kan met al zijn gezag het leven niet verlengen van de meest gewaardeerde van zijn onderdanen, evenmin als de arts met zijn medicijnen en methodes, of de krijgsman met zijn kracht, of de redenaar met zijn welsprekendheid, noch de

beste van de heiligen met zijn voorspraak, zijn smekingen. De slag des doods kan niet worden afgewend, als onze dagen zijn vastgesteld en het bestemde uur gekomen is.

B. De dood is een vijand, met wie wij allen vroeg of laat in het strijdperk moeten treden, er is geen verweer in deze strijd, geen ontslag, geen ontheffing ervan, hetzij voor de mannen van zaken, of voor de vreesachtigen, zoals er waren onder de Joden, Deuteronomium 20:5, 8. Zolang wij leven, worstelen wij met de dood, en wij zullen het harnas niet afleggen voor wij het lichaam afleggen, nooit ontslagen worden, voordat hij de overwinning heeft behaald, de jongste wordt niet vrijgelaten om zijn jeugd, en de oudste niet om zijn verdiensten, die hem recht zouden geven op ontslag. De dood is een strijd, die gestreden moet worden. Er is geen heenzenden naar die strijd, zo lezen het sommigen, geen plaatsvervanger voor ons, geen kampioen, die toegelaten wordt om voor ons te strijden, wij moeten zelf die strijd strijden, en derhalve is het zaak voor ons om ons te gorden, toe te rusten tot de strijd.

C. De goddeloosheid van de mensen, waardoor zij dikwijls de gerechtigheid van de vorst ontwijken of trotseren, kan hen niet beveiligen tegen de greep van de dood, en de hardnekkigste zondaar kan zijn hart niet verharden tegen die verschrikkingen, al waande hij zich nog zo sterk tegen wat zijn onheil werd, Psalm 52:9, zal de dood hem toch te sterk zijn, de listigste boosheid kan de dood niet verschalken, noch de onbeschaamdste goddeloosheid de dood trotseren. Neen, de goddeloosheid, waaraan de mensen zich overgeven zal hen zo weinig van de dood verlossen, dat zij hen aan de dood zal overleveren.

Prediker 8:9-13

In het begin van het hoofdstuk had Salomo ons er tegen gewaarschuwd om iets te doen te hebben met oproerige personen, in deze verzen bemoedigt hij ons met betrekking tot het kwaad van tirannieke en verdrukkende heersers over wie hij tevoren reeds had geklaagd Hoofdstuk 3:16, 4:

I. *Hij had velen van zulke heersers gezien*, vers 9. Bij de ernstige beschouwing, die hij gedaan had van de kinderen van de mensen en van hun toestand, had hij opgemerkt dat de een menigmaal heerst over de ander, hem ten kwade, dat is:

a. Ten kwade van de beheerste, velen verstaan het zo. Terwijl zij Gods dienaren moesten zijn ten goede van hun onderdanen, Romeinen 13:4, om recht te doen en de openbaren vrede te bewaren en de openbare orde te handhaven, gebruiken zij hun macht, hun ten kwade, om hun eigendom te roven, hun vrijheid aan te randen, en daden van onrechtvaardigheid te beschermen. Het is treurig gesteld met een volk als zij, die hun godsdienst en hun rechten behoren te beschermen, zich er op toeleggen om beide te vernietigen.

b. Ten kwade van de heersers, zo verstaan wij het, tot hun eigen kwaad, tot voeding van hun hoogmoed en hebzucht, het bevredigen van hun hartstocht, hun wraakzucht en aldus tot het vullen van de maat van hun zonden en het verhaasten en verzwaren van hun verderf. "Agens agendo repatitur". "Het kwaad, dat de mensen doen aan anderen, zal in het einde, tot hun eigen kwaad tot hen weerkeren."

2. Hij had opgemerkt dat *zij bloeiden en voorspoed hadden in het misbruiken van hun macht*, vers 10. Ik heb gezien de goddelozen, de goddeloze heersers die kwamen en gingen uit de plaats des Heiligen, in staatsie gingen, en in pracht en praal terugkwamen van de plaats van de rechtspleging (die de plaats van de Heilige genoemd wordt, omdat het gericht van God is, Deuteronomium 1:17, en omdat Hij oordeelt in het midden van de goden, Psalm 82:1, en bij hen is in de zaak van het gericht, 2 Kronieken 19:6. En zij bleven levenslang in hun ambt, en werden niet ter verantwoording geroepen wegens hun wanbeheer, maar stierven in eer, en werden met pracht en staatsie begraven, hun aanstelling was "durante vita" levenslang, en niet "quandiu se bene gesserint" zolang zij zich goed gedragen, en zij werden vergeten in die stad, in welke zij recht gedaan hadden, hun slechte praktijken werden niet herdacht tegen hen tot hun smaad en schande nadat zij waren heengegaan. Of liever: het duidt de ijdelheid aan van hun waardigheid en macht, want dat is zijn opmerking aan het einde van het vers: dit is ook ijdelheid. Zij zijn trots op hun rijkdom en macht en eer, omdat zij in de Slaafs zitten van de Heilige, maar dit alles:

a. Kan hun lichaam er niet tegen beveiligen om begraven te worden in het stof, ik zag dat zij in het graf werden gelegd, en hun pracht en praal, die hen daarheen vergezelden, zullen hen toch niet nadalen, Psalm 49:18.

b. Noch hun namen van in vergetelheid te worden begraven, want zij werden vergeten alsof zij er nooit geweest waren.

3. Hij had opgemerkt dat hun voorspoed hen verhardde in hun goddeloosheid, vers 11. Het is waar van alle zondaars, en inzonderheid van goddeloze heersers, dat zij, omdat niet haastig het oordeel over de boze daad geschiedt, denken dat het nooit geschieden zal, en zij daarom de

wet kunnen trotseren, zodat hun hart vol is om kwaad te doen. Zij wagen het om zoveel te meer kwaad te doen, strekken hun boze plannen nog verder uit, en zijn er onbezorgd en onbevreesd in en bedrijven ongerechtigheid met opgeheven hand.

Merk op:

a. Door de rechtvaardige Rechter van hemel en aarde is het oordeel uitgesproken tegen boze werken en boze werkers, tegen de boze werken van vorsten en groten van de aarde, zowel als van geringere personen.

b. De volvoering van dat oordeel wordt soms lang uitgesteld, en de zondaar gaat voort, niet alleen ongestraft, maar voorspoedig.

c. Straffeloosheid verhardt de zondaars in hun goddeloosheid, en de lankmoedigheid Gods wordt schandelijk door velen misbruikt, die, inplaats van er door tot bekering gebracht te worden, er in hun onboetvaardigheid door worden bevestigd.

d. Hierin bedriegen de zondaren zichzelf want hoewel het oordeel niet haastig geschiedt, zal het toch eindelijk, en dat wel met te meer strengheid, volvoerd worden. De wraak komt langzaam, maar zij komt zeker, en intussen wordt de toorn vergaderd tegen de dag van de toorn.

4. Hij voorzag van al deze dingen zo’n einde, als voldoende is om ons van twisten met de goddelijke voorzienigheid er over terug te houden. Hij onderstelt dat een goddeloze heerser honderdmaal een onrechtvaardige daad doet, en dat zijn straf toch wordt uitgesteld en Gods lankmoedigheid over hem wordt verlengd ver boven hetgeen verwacht kon worden en de dagen van zijn macht worden vermenigvuldigd, zodat hij voortgaat met te verdrukken, maar hij geeft te kennen dat wij daarom niet ontmoedigd moeten worden.

A. Gods volk is voorzeker een gelukkig volk al worden zij ook verdekt, dien, die God vrezen, zal het wel gaan, ik zeg: hun allen, en alleen hun zal het wel gaan, die voor Zijn aangezicht vrezen. Het is de aard, de hoedanigheid van Gods volk, dat zij God vrezen hun hart is vervuld van ontzag voor Hem, zij zijn nauwgezet in het betrachten van hun plicht jegens Hem en dat wel omdat zij zien dat Zijn oog altijd op hen is, en weten dat het hun belang is om Hem welbehaaglijk te zijn. Als zij in de macht zijn van trotse verdrukkers, vrezen zij God meer dan zij hen vrezen. Zij twisten niet met Gods voorzienigheid, maar onderwerpen er zich aan. Het is het geluk van allen, die God vrezen, dat het ook in de zwaarste tijden wel met hen zal wezen, hun geluk in Gods gunst kan niet geschaad worden en hun gemeenschap met God niet worden onderbroken door hun moeilijkheden. Zij zijn in een goede toestand, want zij worden onder hun rampen en ellende in een goede gemoedsgesteldheid gehouden, en in het einde zullen zij een gezegende verlossing hebben uit, en een overvloedige beloning voor, hun benauwdheid. En daarom weet ik, weet ik door de belofte van God en de ervaring van al de heiligen, dat het hoe het ook met anderen moge wezen met hen wel zal wezen. Alles is wel, wat wei eindigt.

B. Goddelozen zijn voorzeker ongelukkig. Hoewel zij voor een tijd voorspoedig zijn en de overhand hebben, is toch voor hen even gewis de vloek, als de zegen voor de rechtvaardigen. Het zal de goddelozen niet goed gaan, zoals anderen denken dat het hun gaat, die naar de uitwendige schijn oordelen, en zoals zij zelf verwachten, dat het hun gaan zal, neen, wee de goddeloze, het zal hem kwalijk gaan, Jesaja 3:10, 11. Er zal met de goddelozen afgerekend

worden voor al het kwaad, dat zij gedaan hebben, niets goeds zal hun overkomen. "Nihil potest ad malos pervenire quod prosit, imo nihil quod non nonceat" -Niets kan de goddelozen overkomen, dat hun goed doet, integendeel, er is geen gebeurtenis die hun geen kwaad doet. "Seneca." De dagen van de goddeloze zijn als een schaduw, niet slechts onzeker en afnemende, zoals de dagen zijn van alle mensen, maar geheel en volstrekt onnut. Er is in de dagen van een godvruchtige enige substantie, hij leeft op nuttige wijze, de dagen van een goddeloze zijn allen als een schaduw, ledig, nutteloos en waardeloos. Deze dagen zullen niet verlengd worden naar hij zich had voorgesteld, hij zal zijn dagen niet voor de helft volbrengen, Psalm 55:24. Hoewel zij worden verlengd, vers 12, boven hetgeen anderen verwachtten, zal toch zijn dag komen om te vellen. Hij zal het eeuwige leven niet hebben, en zo zal zijn lang leven op aarde van weinig waarde voor hem zijn. Gods grote twist met de goddelozen is, dat zij niet vrezen voor Zijn aangezicht, dat is op de bodem van hun goddeloosheid en snijdt hen af van alle zaligheid.

Prediker 8:14-17

Wijze en godvruchtige mensen zijn van oudsher in verwarring en verlegenheid gekomen door deze moeilijkheid, hoe de voorspoed van de goddelozen, en de tegenspoed, de benauwdheden van de rechtvaardigen in overeenstemming kunnen gebracht worden met de heiligheid en goedheid van de God, die de wereld regeert. Hieromtrent geeft Salomo ons zijn raad.

1. Hij wil dat wij er niet verbaasd of verwonderd over zullen zijn, alsof er iets vreemds gebeurde, want hij zelf heeft het in zijn dagen gezien, vers 14.

a. *Hij zag rechtvaardigen*, wie het wedervoer naar het werk van de goddelozen die, in *weerwil van hun gerechtigheid* zeer harde dingen leden, en dat wel gedurende langen tijd, alsof zij voor een grote goddeloosheid gestraft moesten worden.

b. Hij zag goddelozen, wie het ging naar het werk van de recht vaardigen, die zo'n merkwaardige voorspoed hadden, alsof zij voor de ene of andere goede daad beloond werden. "Wij zien de rechtvaardigen verward en ontroerd in hun gemoed, de goddelozen gerust, onbezorgd en onbevreesd, de rechtvaardigen beproefd door de Goddelijke voorzienigheid, de goddelozen voorspoedig, welvarend in gunst, de rechtvaardigen geblameerd, gesmaad, terneergeworpen door de hogere machten, de goddelozen geprezen en tot eerambten bevorderd".

2. Hij wil dat wij niet naar aanleiding daarvan God beschuldigen van ongerechtigheid, maar de wereld beschuldigen van ijdelheid. Op God moet geen afkeurende aanmerking worden gemaakt, maar wat betreft de wereld, dit is ijdelheid, die op de aarde geschiedt, en wederom: dit is ook ijdelheid, het is een stellig bewijs dat de dingen van deze wereld niet de beste dingen zijn, noch ooit bestemd of bedoeld waren om een deel, een geluk voor ons te zijn, want indien zij dit wel waren, dan zou God zoveel van de rijkdom van de wereld niet ten deel hebben doen vallen aan Zijn ergste vijanden, en zoveel van haar ellende aan Zijn beste vrienden. Er moet dus een ander leven zijn na dit leven de blijdschap en de ellende waarvan wezenlijk en substantieel moeten zijn en instaat om de mensen waarlijk gelukkig of waarlijk rampzalig te maken, want deze wereld doet geen van beide.

3. Hij wil dat wij er ons niet over kwellen, er niet in verwarring door gebracht zullen worden maar dat wij blijmoedig zullen genieten wat God ons geeft in de wereld, er mee tevreden zullen zijn, en er ons voordeel mee zullen doen, al hebben anderen het ook veel beter die wij er onwaardig voor vinden, vers 15. Daarom prees ik *de blijdschap, een heilige gerustheid en kalmte van gemoed*, voortkomende uit vertrouwen op God en Zijn macht, voorzienigheid en belofte) omdat de mens niets beters heeft onder de zon (hoewel een godvruchtige veel betere dingen heeft boven de zon) dan te eten en te drinken, dat is: sober en dankbaar gebruik te maken van de dingen van dit leven, naar zijn rang in de maatschappij, en blij te zijn, wat er ook gebeurt, want dat zal hem aankleven van zijn arbeid, dat is al de vrucht, die hij voor zichzelf heeft van de moeite, die hij genomen heeft in het werk en de zaken van deze wereld, en moge het hem veel goed doen, en laat hem zich dat niet ontzeggen uit gemelijke ontevredenheid, omdat de wereld niet is zoals hij haar zou willen hebben. Dat zal hem aankleven gedurende de dagen zijns levens, die hem God geeft onder de zon. Ons tegenwoordig leven is een leven onder de zon, maar wij verwachten het leven van de toekomende wereld dat beginnen en voortgaan zal als de zon veranderd zal worden in duisternis, en niet meer zal schijnen. Dit tegenwoordige leven moet gerekend worden bij dagen, dit leven is ons gegeven, en de dagen

ervan zijn ons toebedeeld door de raad van God, en daarom moeten wij, zolang het duurt, schikken naar de wil van God, en er ons op toeleggen om aan het doel van het leven te beantwoorden.

4. Hij wil dat wij het niet beproeven om een reden te geven voor hetgeen God doet, want Zijn weg is in de zee, en Zijn pad in de grote wateren, niet te ontdekken, en daarom moeten wij tevreden en in godsvrucht onwetend zijn omtrent de betekenis van Gods handelingen in de regering van de wereld, vers 16, 17. Hier toont hij aan:

A. Dat hij zelf en vele anderen dit punt ijverig hebben bestudeerd, en een onderzoek hebben ingesteld naar de redenen van de voorspoed van de goddelozen en de beproevingen van de rechtvaardigen, hij begaf zijn hart om deze wijsheid te weten, en om aan te zien de bezigheid, hetgeen gedaan wordt door de Goddelijke voorzienigheid op de aarde, om te ontdekken of er een bepaald plan, een standvastige regel, of methode is, naar welke de zaken van deze lagere wereld bestuurd worden, een orde van regering even vast en gestadig als de orde in de natuur zodat wij naar hetgeen thans geschiedt met even veel zekerheid kunnen voorzeggen wat vervolgens geschieden zal, als wij, wanneer het nieuwe maan is, kunnen zeggen, wanneer het volle maan zal zijn, dit zou hij gaarne hebben willen ontdekken. Anderen hebben er zich zo ijverig op toegelegd, dat zij dag noch nacht de tijd konden vinden om te slapen en het ook niet over zich hadden kunnen verkrijgen om te gaan slapen, zo vol van zorg en kommer waren zij over deze dingen. Sommigen denken dat Salomo van zichzelf spreekt, dat hij zo ijverig was om deze grote zaak te onderzoeken, dat hij om zijn gedurig denken er aan niet kon slapen.

B. *Dat het alles vergeefse moeite was*, vers 17. Als wij zien op de werken Gods en Zijn voorzienigheid, en het een deel ervan vergelijken met het andere deel, dan kunnen wij niet vinden dat er zulk een vaste methode is, door welke het werk, dat onder de zon geschiedt, bestuurd wordt, wij kunnen geen sleutel vinden, om het letterschrift te ontcijferen, noch kunnen wij door precedenten te raadplegen de praktijk van dit hof kennen, noch weten wat het oordeel, de uitspraak, zijn zal.

a. Al was iemand nog zo vlijtig, al arbeidde hij ook om het te ontdekken.

b. Al is hij ook nog zo vernuftig, al is hij een wijze in andere dingen, en al kan hij de raad van koningen doorgronden.

c.Ja, Al zou hij ook geheel overtuigd zijn van wel te zullen slagen, of ofschoon hij denkt het te weten, zal hij het toch niet kunnen uitvinden. Gods wegen zijn boven de onze, en Hij is ook niet gebonden aan Zijn vorige wegen maar Zijn oordelen zijn een grote afgrond.

HOOFDSTUK 9

1 Zekerlijk, dit alles heb ik in mijn hart gelegd, opdat ik dit alles klaarlijk mocht verstaan, dat de rechtvaardigen, en de wijzen, en hun werken in de hand Gods zijn; ook liefde, ook haat, weet de mens niet uit al hetgeen voor zijn aangezicht is.
2 Alle ding wedervaart hun, gelijk aan alle anderen; enerlei wedervaart den rechtvaardige en den goddeloze, den goede en den reine, als den onreine; zo dien, die offert, als dien, die niet offert; gelijk den goede, alzo ook den zondaar, dien, die zweert, gelijk dien, die den eed vreest.
3 Dit is een kwaad onder alles, wat onder de zon geschiedt, dat enerlei ding allen wedervaart, en dat ook het hart der mensenkinderen vol boosheid is, en dat er in hun leven onzinnigheden zijn in hun hart; en daarna moeten zij naar de doden toe.
4 Want voor dengene, die vergezelschapt is bij alle levenden, is er hoop; want een levende hond is beter dan een dode leeuw.
5 Want de levenden weten, dat zij sterven zullen, maar de doden weten niet met al; zij hebben ook geen loon meer, maar hun gedachtenis is vergeten.
6 Ook is alrede hun liefde, ook hun haat, ook hun nijdigheid vergaan; en zij hebben geen deel meer in deze eeuw in alles, wat onder de zon geschiedt.
7 Ga dan heen, eet uw brood met vreugde, en drink uw wijn van goeder harte; want God heeft alrede een behagen aan uw werken.
8 Laat uw klederen te allen tijd wit zijn, en laat op uw hoofd geen olie ontbreken.
9 Geniet het leven met de vrouw, die gij liefhebt, al de dagen uws ijdelen levens, welke God u gegeven heeft onder de zon, al uw ijdele dagen; want dit is uw deel in dit leven, en van uw arbeid, dien gij arbeidt onder de zon.
10 Alles, wat uw hand vindt om te doen, doe dat met uw macht; want er is geen werk, noch verzinning, noch wetenschap, noch wijsheid in het graf, daar gij heengaat.
11 Ik keerde mij, en zag onder de zon, dat de loop niet is der snellen, noch de strijd der helden, noch ook de spijs der wijzen, noch ook de rijkdom der verstandigen, noch ook de gunst der welwetenden, maar dat tijd en toeval aan alle dezen wedervaart;
12 Dat ook de mens zijn tijd niet weet, gelijk de vissen, die gevangen worden met het boze net; en gelijk de vogelen, die gevangen worden met den strik; gelijk die, alzo worden de kinderen der mensen verstrikt, ter bozer tijd, wanneer derzelve haastelijk over hen valt.
13 Ook heb ik onder de zon deze wijsheid gezien, en zij was groot bij mij;
14 Er was een kleine stad, en weinig lieden waren daarin; en een groot koning kwam tegen haar, en hij omsingelde ze, en hij bouwde grote vastigheden tegen haar.
15 En men vond daar een armen wijzen man in, die de stad verloste door zijn wijsheid; maar geen mens gedacht denzelven armen man.
16 Toen zeide ik: Wijsheid is beter dan kracht, hoewel de wijsheid des armen veracht, en zijn woorden niet waren gehoord geweest.
17 De woorden der wijzen moeten in stilheid aangehoord worden, meer dan het geroep desgenen, die over de zotten heerst.
18 De wijsheid is beter dan de krijgswapenen, maar een enig zondaar verderft veel goeds.

Tot een verder bewijs van de ijdelheid van deze wereld geeft Salomo ons in dit hoofdstuk vier opmerkingen die hij gedaan heeft bij een beschouwing van de toestand van de kinderen van de mensen in de wereld.

I. Hij bemerkte dat, ten opzichte van uitwendige dingen aan goede en slechte mensen tamelijk het zelfde wedervaart, vers 1-3.

II Dat de dood een einde maakt aan al onze verrichtingen en al onze genietingen in deze wereld, vers 4-6, waaruit hij afleidt dat het onze wijsheid is het aangename van het leven te genieten, en de zaken van het leven te behartigen, zolang het leven duurt, vers 7-10.

III. Dat Gods voorzienigheid dikwijls de schoonste verwachtingen van het streven van de mensen teniet doet, en dat de mensen dikwijls door grote rampen worden getroffen eer zij het weten, vers 11,12.

IV. Dat wijsheid de mensen dikwijls zeer nuttig maakt, maar hun toch weinig achting of eerbied verwerft, vers 13-18. En wat is er dan in de wereld, dat ons haar kan doen liefhebben?

Prediker 9:1-3

Men heeft opgemerkt betreffende hen, die pretendeerden naar de steen van de wijzen te zoeken, dat zij wel nooit hebben kunnen vinden wat zij zochten, maar toch bij hun zoeken vele andere nuttige ontdekkingen hebben gedaan. Zo heeft Salomo, toen hij aan het einde van het vorige hoofdstuk zijn hart begaf om het werk Gods te kennen, en zich zeer veel moeite gaf om het te onderzoeken, wel gewanhoopt om het uit te vinden, maar hij heeft toch datgene gevonden, dat hem overvloedig beloonde voor zijn zoeken, en het gaf hem enige voldoening, die hij ons hier mededeelt, want hij heeft dit alles in zijn hart gelegd, het overdacht en overwogen, om het te verklaren ten goede van anderen. Hetgeen wij moeten verklaren behoren wij eerst te overwegen, te overdenken, wij moeten tweemaal denken voor wij eenmaal spreken, en wat wij hebben overdacht, behoren wij te verklaren, dat is: bekend te maken. Ik heb geloofd, daarom sprak ik.

De grote moeilijkheid, die Salomo ontmoette in het bestuderen van het boek van de voorzienigheid, was het kleine verschil, dat er gemaakt wordt tussen goede en slechte mensen bij de verdeling van gunsten en voorrechten en van tegenspoeden, en bij de beschikking van de gebeurtenissen, dit heeft het gemoed van vele wijze en nadenkende mensen ontroerd en verbijsterd. Salomo spreekt ervan in deze verzen, en hoewel hij het niet beproeft om dit werk Gods uit te vinden, zegt hij toch hetgeen voorkomen kan, dat het een struikelblok wordt voor ons.

1. Eer hij de verzoeking in haar kracht breekt, spreekt hij een grote en ontwijfelbare waarheid uit, waarbij hij besluit te blijven, en die, zo zij vast geloofd wordt, volstaan zal om de kracht van de verzoeking te breken. Dat is de wijze van doen geweest van Gods volk in hun strijden tegen deze verzoeking. Eer Job over deze zaak handelt, stelt hij de leer van Gods alwetendheid, Job 24:1, Jeremia stelt de leer van Zijn gerechtigheid, Jeremia 12:1, een andere profeet die van Zijn heiligheid, Habakuk 1:13, de psalmist die van Zijn goedheid en bijzondere gunst jegens Zijn eigen volk, Psalm 73:1, en dat is het, waaraan Salomo zich hier vastklemt en waarbij hij besluit te blijven, namelijk dat hoewel goed en kwaad als dooreen gemengd zijn in de bedeling ervan, God toch een bijzondere zorg heeft voor Zijn eigen volk. De rechtvaardigen en de wijzen en hun werken zijn in de hand Gods, onder Zijn bijzondere bescherming en leiding al hun zaken worden door Hem tot hun welzijn bestuurd en geregeld, al hun wijze en rechtvaardige daden zijn in Zijn hand, om beloond te worden in de andere wereld, al is het niet in deze. Zij schijnen in de hand van hun vijanden overgegaan te zijn, maar het is niet zo, de mensen hebben geen macht tegen hen, dan die hun van boven gegeven is, de gebeurtenissen, die hen aandoen en bewegen, komen niet bij geval, maar geschieden naar de wil en de raad Gods, die datgene voor hen zal doen uitkomen wat tegen hen scheen te zijn. Laat onder alles wat er gebeurt dit ons rust geven, dat alle Gods heiligen in Zijn hand zijn. Deuteronomium 33:3, Johannes 10:29, Psalm 31:16.

2. Hij stelt dit als een regel: dat over de liefde en de haat van God niet geoordeeld ken worden naar van de mensen uitwendige toestand. Indien voorspoed een stellig teken was van Gods liefde, en beproeving van Zijn haat, dan zou het met recht een aanstoot voor ons kunnen wezen om te zien dat de goddeloze en de godvruchtige hetzelfde ondervindt. Maar zo staat de zaak niet. Ook liefde, ook haat, weet de mens niet uit al hetgeen voor zijn aangezicht is in deze wereld, uit die dingen welke door de zinnen worden waargenomen. Deze kunnen wij kennen naar hetgeen binnen in ons is, als wij God liefhebben met geheel ons hart dan kunnen wij daaraan weten dat Hij ons liefheeft, gelijk wij evenzo kunnen weten dat wij onder Zijn toorn

zijn als wij geregeerd worden door het bedenken des vleses, dat vijandschap is tegen God, deze zullen gekend worden door hetgeen hiernamaals wezen zal, door de eeuwigen staat van de mensen. Het is zeker dat de mensen gelukkig of rampzalig zijn, al naar zij onder de liefde of onder de haat van God zijn maar niet al naar zij onder de goedkeuring of de afkeuring van de wereld zijn, en daarom, indien God een rechtvaardige liefheeft en gewis heeft Hij hem lief dan is hij gelukkig, al zou de wereld hem dan ook met donkere dreigende blikken aanzien, en indien Hij een goddeloze haat dat Hij zeer zeker doet dan is hij rampzalig, al ziet de wereld hem met vriendelijke, goedkeurende blikken aan, en zo is dan de aanstoot van die dooreen gemengde bedeling van de gebeurtenissen weggenomen.

3. Deze beginselen vastgesteld hebbende, erkent hij dat alle ding hun wedervaart gelijk alle anderen, zo is het vroeger geweest, en daarom moeten wij het niet vreemd vinden indien het ook nu zo is, indien het zo is met ons en ons gezin. Sommigen houden dit en al wat volgt tot aan vers 13 voor de verkeerde redenering van de atheïsten tegen de leer van Gods voorzienigheid, maar ik houd het veeleer voor Salomo's concessie, die hij zoveel vrijmoediger doen kon, nu hij deze waarheden had vastgesteld, die genoegzaam behoeden kunnen tegen ieder misbruik van hetgeen hij toegeeft. Merk hier op, vers 2 :

A. Het grote verschil, dat er is tussen het karakter van de rechtvaardige en van de goddeloze, die in onderscheidene voorbeelden tegenover elkaar gesteld worden, om aan te tonen dat, hoewel alle ding hun wedervaart gelijk allen, dit toch het eeuwige verschil tussen zedelijk goed en kwaad volstrekt niet uitwist, maar dat dit onveranderlijk blijft.

a. De rechtvaardigen zijn rein, hebben reine handen en zuivere harten, de goddelozen zijn onrein, onder de heerschappij van onreine lusten, zuiver misschien in hun eigen ogen, maar niet gereinigd van hun onreinheid. God zal gewis een verschil stellen tussen de reinen en de onreinen, het kostelijke en het snode in de andere wereld, al schijnt Hij het niet te doen in deze.

b. De rechtvaardigen offeren, zij leggen er zich met hun geweten op toe om God te aanbidden naar Zijn wil, beide in de innerlijke en de uitwendige aanbidding, de goddelozen oreren niet, zij leven in veronachtzaming van de aanbidding Gods, en hebben er een tegenzin in om iets af te staan tot Zijn eer. Wat is de Almachtige, dat zij Hem zouden dienen?

c. De rechtvaardigen zijn goed, goed in Gods ogen, zij doen goed in de wereld, de goddelozen zijn zondaren, die de wetten van God en de mensen overtreden, en beide voor God en de mensen tergend zijn.

d. De goddeloze zweeft, heeft geen eerbied voor de naam Gods, maar ontheiligt hem door roekeloos te zweren en valselijk te zweren, maar de rechtvaardige vreest de eed, zweert niet, maar wordt bezworen, en dan is hij vervuld van eerbied, hij vreest een eed te doen, omdat het een plechtig beroep is op God als getuige en rechter, als hij een eed gedaan heeft, vreest hij hem te breken, omdat God rechtvaardig is en wraak doet.

B. Het kleine verschil, dat er is tussen de toestand van de rechtvaardige en de goddeloze in deze wereld. Enerlei wedervaart de rechtvaardige en de goddeloze. Is David rijk? Nabal is het ook. Wordt Jozef begunstigd door zijn vorst? Haman ook. Wordt Achab gedood in een veldslag? Josia evenzo. Worden de slechte vijgen naar Babel gebracht? Ook de goede. Jeremia 24:1. Er is een zeer groot verschil tussen de oorsprong, de bedoeling en de aard van dezelfde gebeurtenis voor de één en voor de ander, ook de uitkomst, de gevolgen ervan zijn zeer

verschillend, dezelfde beschikking van Gods voorzienigheid is voor de ander een reuk des levens ten leven, voor de ander een reuk des doods ten dode, hoewel het naar de uiterlijke schijn hetzelfde is.

4. Hij erkent dat dit een zeer grote grief is voor hen, die wijs en goed zijn. Dit is een kwaad, *het meest verbijsterende onder alles dat onder de zon geschiedt*, vers 3, niets heeft mij meer beroering veroorzaakt de dit: dat *enerlei wedervaart de rechtvaardige en de goddeloze*. Het verhardt de atheïsten en sterkt de handen van boosdoeners, want daarom is het, dat het hart van de kinderen van de mensen in hen vol is om kwaad te doen, Hoofdstuk 8:11. Als zij zien dat de rechtvaardige en de goddeloze generlei wedervaart, dan leiden zij daar goddeloos uit af, dat het voor God volkomen hetzelfde is, of zij rechtvaardig of goddeloos zijn, en daarom deinzen zij voor niets terug om hun lusten te bevredigen.

5. Gelijk hij deze rede begonnen is met de leer van het geluk van de rechtvaardigen, (wat zij ook te lijden hebben, zij en hun zijn in de handen Gods, en dus in goede handen zij konden in geen betere zijn) zo besluit hij ter verdere oplossing van deze moeilijkheid, met de leer van de rampzaligheid van de goddelozen, hoe voorspoedig zij ook mogen wezen, onzinnigheden zijn in hun hart terwijl zij leven, en daarom moeten zij naar de doden. Benijd de voorspoed niet van boosdoeners.

a. Zij zijn thans onzinnigen, en al de genietingen, waarmee zij gezegend schijnen te zijn, zijn slechts als lieflijke dromen van een waanzinnige. Zij razen naar de verschrikkelijke afgoden, Jeremia 50:38, woeden tegen Gods volk, Handelingen 26:11. Toen de verloren zoon berouw had, is hij tot zichzelf gekomen, Lukas 15:17, waaruit blijkt dat hij tevoren buiten zichzelf was.

b. Weldra zullen zij doden zijn. Zij maken veel gedruis terwijl zij leven, maar na een tijdje gaan zij naar de doden, en zo is er een einde aan al hun pracht en macht, dan zal er met hen afgerekend worden voor al hun onzinnigheden en hun geweld in de zonde. Hoewel aan deze zijde van de dood de rechtvaardigen en de goddelozen gelijk schijnen, zal er aan de andere zijde een zeer groot verschil tussen hen zijn.

Prediker 9:4-10

Salomo had in gemelijkheid de doden geprezen boven de levenden, Hoofdstuk 4:2, maar de voordelen overwegende van het leven om er zich in te bereiden voor de dood en zich van de hoop te verzekeren op een beter leven, schijnt hij hier van een ander gevoelen te zijn.

I. Hij toont de voordelen aan, die de levenden hebben boven de doden, vers 4-6.

1. Zolang er leven is, is er hoop. "Dum spiro, spero" zolang ik adem, hoop ik. Het is het voorrecht van de levenden, dat zij vergezelschapt zijn bij de levenden, dat zij in betrekking tot hen staan, omgang met hen hebben, en zolang zij die voorrechten hebben, is er hoop. Als iemands toestand in enigerlei opzicht slecht is, dan is er hoop dat hij beter zal worden indien het hart vol is van boosheid en er onzinnigheid in is, is er, zolang er leven is, hoop, dat er door de genade van God een gezegende verandering zal komen, maar nadat de mensen naar de doden gaan, vers 3, is het te laat, die dan vuil is, dat hij nog vuil worde, voor eeuwig vuil zij. Als de mensen als nutteloos op zij worden geworpen, is er toch, zolang zij vergezelschapt zijn bij de levenden, hoop dat zij nog weer wortel zullen schieten en vrucht zullen dragen. Hij, die levend is, is nog voor iets goed, of kan nog voor iets goed worden, maar hij, die dood is, is ten opzichte van deze wereld niet meer instaat om van enige dienst te zijn, daarom is een levende hond beter dan een dode leeuw, de geringste bedelaar, die in leven is, geniet nog het zoet van deze wereld en doet er de dienst aan, waartoe de grootste vorst, als hij dood is, niet instaat is.

2. Zolang er leven is, is er nog gelegenheid om zich te bereiden voor de dood. De levenden weten hetgeen waarvan de doden niets weten, zij weten inzonderheid dat zij zullen sterven, en dat kan van invloed op hen zijn om zich te bereiden voor die grote verandering, die zeker komen zal en plotseling komen kan. De levenden moeten wel weten dat zij zullen sterven dat zij moeten sterven, zij weten dat zij onder een vonnis des doods zijn, zij zijn reeds aangehouden door zijn boden en voelen zich verminderen. Dit is een nodige, nuttige kennis, want wat is ons werk terwijl wij leven, anders dan ons gereed te maken om te sterven? De levenden weten dat zij zullen sterven, het is iets toekomende, en daarom kan er voorziening voor getroffen worden, de doden weten dat zij dood zijn, en het is te laat, zij zijn aan de andere zijde van de grote kloof, die gevestigd is.

3. Als het leven heen is, dan is ook geheel deze wereld er mee heengegaan voor zoveel ons betreft.

a. Er is een einde aan al onze bekendheid met de wereld en de dingen ervan. De doden weten niet met al van hetgeen waarmee zij, toen zij leefden, zeer bekend en vertrouwd geweest zijn. Het blijkt niet dat zij iets weten van hetgeen gedaan wordt door hen, die zij achterlieten. Abraham kent ons niet, zij zijn heengegaan naar duisternis, Job 10:22.

b. Er is een einde aan al hun genietingen in deze wereld. Zij hebben geen loon meer voor hun arbeid in de wereld, al wat zij verkregen hebben, moeten zij aan anderen nalaten. Zij hebben een loon voor hun heilige daden, maar niet voor hun wereldlijke, de spijze en de buik zullen tezamen vergaan, Johannes 6:27, 1 Corinthiers 6:13. Het is uitgelegd in vers 6, zij hebben geen deel meer in deze eeuw, niets van hetgeen zij zich voorstelden een deel te zullen zijn in eeuwigheid, van hetgeen gedaan en verkregen wordt onder de zon. De dingen van deze wereld zullen geen deel zijn voor de ziel, omdat zij geen deel zullen zijn tot in eeuwigheid, zij, die ze

verkiezen en ze hebben voor hun goed hebben slechts een deel in dit leven, Psalm 17:14. De wereld kan slechts een levenslange jaarwedde zijn, geen deel tot in eeuwigheid.

c. Er is een einde aan hun naam, er zijn slechts weinigen wier naam hen lang overleeft, het graf is een land van vergetelheid, want de gedachtenis van hen, die daar gelegd worden, is spoedig vergeten, hur, plaats kent hen niet meer, noch het land, dat zij naar hun naam genoemd hebben.

d. Er is een einde aan hun liefde aan hun vriendschap en hun vijandschap hun liefde en hun haat en hun nijdigheid zijn nu vergaan, de goede dingen die zij liefhadden, de kwade dingen die zij haatten, de voorspoed van anderen die zij benijdden, zijn nu allen met hen aan een einde. De dood scheidt hen, van elkeen die hen liefhadden, en maakt een einde aan hun vriendschap, en ook hen, die elkaar haatten en maakt een einde aan hun twisten. "Actio moritur cum persona". De persoon en zijn daden sterven tezamen. Daar zal het ons nooit te beter wezen om onze vrienden, hun liefde kan ons geen vriendelijkheid bewijzen, noch zullen wij daar te erger wezen om onze vijanden, hun haat en nijd kunnen ons niet schaden. Daar houden de bozen op van beroering. De dingen, die ons nu zo aandoen en zo vervullen, waarover wij zo bezorgd zijn en die ons zo doen vrezen, zullen daar aan een einde wezen.

II. Laat ons de lieflijkheid van het leven smaken terwijl wij leven en blijmoedig ons deel nemen van de genietingen ervan. Salomo, zelf verstrikt geweest zijnde door het misbruik van zinnelijk genot, waarschuwt anderen voor het gevaar, niet door een algemeen en volstrekt verbod ervan, maar door ons leiding te geven in het sober en matig gebruik erven, wij mogen de wereld gebruiken, maar niet misbruiken nemen wat er uit te krijgen is, en niet meer verwachten.

Hier hebben wij:

A. De bijzondere voorbeelden van deze blijmoedigheid ons voorgeschreven: "Gij, die kwijnend en treurig zijt, ga henen, als een dwaas die gij zijt, en zie in een betere gemoedsstemming te komen."

a. Laat uw geest gerust en aangenaam zijn en laat dan blijdschap en een vrolijk hart binnen in u wezen," een goed hart, zo luidt het oorspronkelijke, hetgeen dit onderscheidt van vleselijke vrolijkheid en zinnelijk vermaak, die het boze zijn van het hart, beide een symptoom en een oorzaak van veel kwaad, dat daarin is". Wij moeten genieten van onszelf, genieten van onze vrienden, genieten van onze God, en zorgen een goede consciëntie te bewaren, opdat niets ons store in deze genietingen. Wij moeten God dienen met blijdschap in het gebruik van hetgeen Hij ons geeft, en vrijgevig zijn in het mededelen ervan aan anderen, en ons niet laten drukken door buitensporige zorg en smart over de wereld. Wij moeten ons brood eten als Israëlieten, niet in ons leed, Deuteronomium 26:14, als Christenen, met verheuging des harten, Handelingen 2:46. Zie Deuteronomium 28:47.

b. Maak gebruik van de gerieflijkheden en genietingen, die God u gegeven heeft, eet uw brood, drink uw wijn, die van u, niet die van een ander, niet het brood van de goddeloosheid en de wijn van geweld, maar het brood en de wijn, waaraan gij eerlijk gekomen zijt, want anders kunt gij het niet met genot eten, noch er zegen op verwachten, uw brood en de uwen, die in overeenstemming zijn met uw staat en toestand niet buitensporig daar boven, noch karig daar beneden, besteed wat God u gegeven heeft voor het doel, waartoe het u toevertrouwd werd, als zijnde slechts een rentmeester."

c. *Toon uw blijmoedigheid,* vers 8 *Laat uw kleren ten allen tijde wit zijn,* gebruik evenredigheid in uw uitgaven, verminder uw voedsel niet ten einde aan uw hoogmoed te kunnen toegeven, noch uw kledij ten einde uw zucht naar wellust bot te vieren. "Wees netjes, draag schoon linnen en wees niet slordig." Of "Laat uw klederen wit zijn ten teken van vreugde en blijmoedigheid," dat uitgedrukt werd door witte kleren, Openbaring 3:4, en als nog een teken van blijdschap, laat op uw hoofd geen olie ontbreken, geen zalf, die er geschikt voor is." Onze Heiland heeft dit genot toegelaten bij een feestmaaltijd," Mattheus 26:7, en David merkt het op onder de gaven van Gods milddadigheid jegens hem, Psalm 23:5. Gij maakt mijn hoofd vet met olie. Niet, dat wij ons geluk moeten stellen in de genietingen van de zinnen, of er ons hart op moeten zetten, maar van hetgeen God ons gegeven heeft moeten wij een zo aangenaam gebruik maken als wij kunnen onder de beperkingen van soberheid en wijsheid, en de armen niet vergelen.

d. Maak uzelf aangenaam voor uw familie, geniet het leven met de vrouw, die gij liefhebt, houd uw genietingen niet voor uzelf alleen, zonder dat gij u bekommert om hen, die om u heen zijn, maar laat hen er met u in delen, maak het ook hun aangenaam. "Heb een vrouw, want zelfs in het paradijs was het voor de mens niet goed om alleen te zijn. Houd u aan uw vrouw, aan één en niet meer vrouwen." (Salomo had daar het kwaad van ontdekt) "houd u aan haar alleen, en heb niets te doen met anderen." Hoe kan een man blijmoedig leven met een vrouw, met wie hij niet trouw leeft? Heb uw vrouw lief, en met de vrouw, die gij liefhebt, zulk gij ook waarschijnlijk blijmoedig kunnen leven." Als wij de familieplicht betrachten, kunnen wij het aangename en lieflijke verwachten van familiebetrekkingen. Zie Spreuken 5:19. Leef met uw vrouw, verlustig u in haar gezelschap, leef blijmoedig met haar, en wees het vrolijkst als gij bij haar zijt. Vind behagen in uw gezin, uw wijnstok en uw olijfplanten.

B. De eigenschappen, die voor deze blijmoedigheid nodig zijn, "Verblijd u en heb een vrolijk hart, indien God thans een behagen heeft aan uw werken". Indien gij verzoend zijt met God en Hem zijt aanbevolen, dan hebt gij reden om blijmoedig te zijn, maar andere niet." Verblijd u niet, o Israël, tot opspringens toe, gelijk de volken, want gij hoereert van uw God af", Hosea 9:1. Onze eerste zorg moet wezen met God verzoend te zijn en Zijn gunst te verwerven, datgene te doen hetwelk Hem welbehaaglijk is, en dan: Ga heen, eet uw brood met vreugde. Zij, aan wier werken God een behagen heeft, hebben reden om blij te zijn en behoren het te wezen. "Nu gij het brood van uw offeranden eet met vreugde, en de wijn van uw dankoffers drinkt van goeder harte, nu heeft God een behagen aan uw werken, als uw godsvering geschiedt met heilige blijdschap, dan is zij God welbehaaglijk. Hij heeft het gaarne, dat Zijn dienstknechten zingen bij hun werk, dit maakt Hem bekend als een goede Meester.

C. De redenen hiervoor. "Geniet het leven, want,"

a. "Het is al weinig genoeg om uw doortocht door de wereld gemakkelijk en aangenaam te maken, de dagen van uw leven zijn de dagen van uw ijdelheid, er is hier niets anders dan moeite en teleurstelling, gij zult tijd genoeg hebben voor smart en leed, als gij er niets tegen doen kunt, en daarom: geniet het leven terwijl gij het kust en kwel u niet met gedachten en zorgen voor morgen, elke dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad, laat een Godvruchtige kalmte van gemoed een krachtig tegengif zijn tegen de ijdelheid van de wereld."

b. "Het is alles wat gij van deze wereld kunt verkrijgen, dat is uw deel in dit leven, in God en in een ander leven zult gij een beter deel hebben, en een beter loon voor uw arbeid in de

godsdienst, meer voor de moeite, die gij u geeft voor de dingen onder de zon, is dit alles, dat gij kunt verwachten, en daarom, ontzeg u dit niet."

Laat ons ons toeleggen op de zaken van het leven, zolang het leven duurt en aldus de genietingen ervan gebruiken, om er door geschikt gemaakt te worden voor het werk erven. "Eet met vreugde en van goeder harte, niet opdat uw ziel rust zal nemen, zoals Lukas 12:19 maar opdat uw ziel zich zoveel te meer moeite zal geven, en de blijdschap des Heeren haar sterkte zal zijn, olie zal zijn voor haar raderen. *Alles wat uw hand vindt om te doen, doe dat met uw macht*, vers 10.

Merk hier op:

a. Er is niet alleen iets te verkrijgen, maar iets te doen in dit leven, en het voornaamste goed, waarnaar wij moeten vragen, is welk goed wij kunnen doen, Hoofdstuk 2:3. Dit is de wereld van dienen, de toekomende is de wereld van beloning, dit is de wereld van op de proefstelling en voorbereiding voor de eeuwigheid, wij zijn hier voor zaken en voor werk, en wij zijn verantwoordelijk gesteld voor ons goed gedrag erin.

b. De gelegenheid moet de plicht besturen en aanwakkeren, er moet gedaan worden wat onze hand vindt om te doen, waar de nood of de behoefte toe roept, en een vlijtige, werkzame hand zal altijd iets doen vinden, dat iets goeds teweegbrengt. Wat noodzakelijkerwijs gedaan moet worden, daar zal onze hand voor het doen ervan een prijs vinden, Spreuken 17:16.

c. Alle goed, waarvoor wij gelegenheid hebben om het te doen, moeten wij doen met onze macht, met zorg, met kracht en vastberadenheid, welke moeilijkheden er ons ook voor in de weg gelegd worden, en welke ontmoedigingen wij er ook bij ondervinden. De oogsttijd is een drukke tijd, en wij moeten hooien als de zon schijnt. God te dienen en onze zaligheid te werken, dat moet geschieden met al wat binnen in ons is, en dat al is nog weinig genoeg.

d. Er is een goede reden, waarom wij de werken moeten werken van degene die ons gezonden heeft, zolang het dag is, omdat de nacht komt, wanneer niemand werken kan. l Johannes 9:4. Wij moeten thans met alle naarstigheid bezig zijn en doende wezen, omdat onze tijd van doen weldra voorbij zal zijn, en wij weten niet hoe spoedig. Maar dit weten wij: zo ons levenswerk niet gedaan is als ons leven gedaan is, dan zijn wij voor eeuwig rampzalig. Er is geen werk, dat gedaan moet worden, noch verzinning om het te doen, noch wetenschap voor bespiegeling, noch wijsheid voor de praktijk in het graf, waar gij henengaat. Wij allen gaan naar het graf, iedere dag brengt ons een stap nader er toe, als wij in het graf zijn dan zal het te laat wezen om de dwalingen van het leven te herstellen, te laat voor berouw en bekering en om ons met God te verzoenen, te laat om iets weg te leggen voor het eeuwige leven, het moet nu of nooit worden gedaan. Het graf is een land van duisternis en stilzwijgen, en daarom kan daar niets gedaan worden voor onze ziel, dat moet nu of nooit gedaan worden, Johannes 12:35.

Prediker 9:11-12

Tot nog een verder bewijs van de ijdelheid van de wereld, en om ons ervan te overtuigen dat al onze werken in de hand Gods zijn, en niet in onze eigen hand, toont de prediker hier het onzekere van de toekomstige gebeurtenissen, en hoe dikwijls zij in tegenspraak zijn met onze verwachtingen ervan. *Hij had ons vermaand*, vers 10, *om wat wij te doen hebben, te doen met al onze macht,* maar hier herinnert hij er ons aan, dat, *als wij alles gedaan hebben*, wij *de uitkomst aan God moeten overlaten*, en niet zeker moeten zijn van succes.

1. Wij worden dikwijls *teleurgesteld omtrent het goede*, waarvan wij grote verwachtingen hadden, vers 11. Salomo had zelf de opmerking gemaakt, en dat heeft ook menigeen na hem, dat hetgeen geschiedt, beide in openbare en particuliere zaken, niet altijd beantwoordt aan hetgeen redelijkerwijs en zeer waarschijnlijk ervan te verwachten was. De uitkomst van de zaken gaat soms op onbegrijpelijke wijze tegen ieders verwachting in, opdat de hoogsten niet vermetel en de nederigsten niet wanhopig zullen zijn, maar allen zullen leven in nederige afhankelijkheid van God, van wie ieders oordeel uitgaat.

A. Hij geeft voorbeelden van teleurstelling, zelfs daar waar middelen en werktuigen zeer bemoedigend en veelbelovend waren.

a. Men zou denken dat hij, die het lichtst op zijn voeten is, in de wedloop de prijs zal behalen, en toch is de loop niet altijd van de snellen, er heeft een ongeval plaats, waardoor hun loop vertraagd wordt, of zij zijn al te gerust, en gaan daarom verkeerd, en zo laten zij hen, die langzamer zijn, voor zich heengaan.

b. Men zou denken dat in een gevecht het talrijkste en machtigste leger altijd zegevierend zal zijn, en dat In een gevecht van man tegen man de stoutste en machtigste kampioen de lauwerkrans zal winnen maar de strijd is niet altijd van de helden, een heerleger van Filistijnen werd eens op de vlucht gedreven door Jonathan en zijn wapendrager, één uit u zal er duizend verjagen, het goede, het deugdelijke van de zaak heeft dikwijls de overwinning behaald over de geduchtste macht.

c. Men zou denken dat mensen van verstand altijd mensen van vermogen moeten zijn, en dat zij, die weten hoe te leven in de wereld, niet alleen een goed, overvloedig onderhoud zouden hebben, maar grote rijkdommen zouden verkrijgen maar zo is het toch niet altijd, zelfs brood of de spijs is niet altijd van de wezen, en nog veel minder rijkdom van de verstandigen. Vele schrandere mannen en mannen van zaken, die naar alle waarschijnlijkheid voorspoed en welvaart moesten hebben in de wereld, zijn op verbazingwekkende wijze achteruitgegaan, ja te gronde gegaan.

d. Men zou denken dat zij, die er verstand van hebben om met mensen om te gaan en hen weten te leiden, altijd bevorderd zullen worden, de goedkeuring en de welwillendheid van de groten zouden verwerven, maar vele schrandere mannen zijn teleurgesteld en hebben hun dagen in onbekendheid doorgebracht, ja zijn in ongenade gevallen, en hebben zich misschien in het verderf gestort door de methodes aan te wenden waardoor zij hoopten zich te verheffen, want gunst is niet altijd van de welmenenden, maar dwazen worden begunstigd en wijze mannen zuur aangezien.

B. Hij verklaart al deze teleurstellingen door een allesbesturende macht, welker beschikkingen ons toevallig toeschijnen, en zo noemen wij dit dan toeval, maar in werkelijkheid geschiedt het alles naar de raad en de voorkennis van God, hier genoemd tijd in de taal van dit boek, Hoofdstuk 3:1, Psalm 31, 16, tijd en toeval wedervaart allen. Een soevereine voorzienigheid verbreekt de maatregelen van de mensen en vernietigt hun hoop, en leert hen dat de weg des mensen niet in hemzelf is, maar onderworpen is aan de goddelijke wil. Wij moeten middelen gebruiken, maar er niet op vertrouwen, als wij slagen moeten wij God de lof geven, Psalm 44:4, als het ons tegenloopt, dan moeten wij berusten in Zijn wil en ons lot aannemen.

2. Wij worden dikwijls *overvallen door het kwaad*, dat wij weinig gevreesd hebben, vers 12. *De mens weet zin tijd niet*, de tijd van zijn ramp, zijn val, zijn dood, die in de Schrift onze dag wordt genoemd en onze ure.

a. Wij weten niet welke benauwdheden voor ons zijn, ons wachten, die ons zullen wegnemen van ons werk, ons zullen wegnemen uit de wereld, welk lot en toeval ons zullen overkomen, noch wat een dag of een nacht ons zal opleveren. Het komt ons niet toe de tijden te weten, neen, niet onze eigen tijd, wanneer of hoe wij zullen sterven. In Zijn wijsheid heeft God ons hieromtrent in het duister gelaten, opdat wij altijd bereid en gereed zullen zijn.

b. Misschien zullen wij leed en verdriet hebben door de eigen zaak, waarvan wij ons het grootste genoegen en het meeste voordeel beloofden, gelijk de vissen en vogels in de strik en het net komen door het lokaas, dat er in gelegd werd om ze te lokken, en waarop zij gretig afkomen, zo worden de kinderen van de mensen dikwijls verstrikt in een boze lijd, als hun die plotseling en eer zij het weten overkomt. En ook deze dingen wedervaren hun allen gelijk. De mensen vinden dikwijls hun verderf, waar zij hun zegen zochten, en vinden de dood, waar zij dachten een prijs te hebben gevonden. Laat ons dan nooit zeker zijn, maar altijd bereid wezen op veranderingen, opdat zij, al komen zij plotseling, ons noch zullen verrassen noch verschrikken.

Prediker 9:13-18

Nog altijd beveelt Salomo ons wijsheid aan, als nodig om onze vrede te bewaren en ons werk te volmaken, in weerwil van de ijdelheid en de tegenspoeden, waaraan de menselijke zaken onderhevig zijn. In vers 11 had hij gezegd: de sterksten winnen niet altijd, maar daarom moest men niet denken dat hij wijsheid minachtte of ontmoedigde, neen, nog houdt hij vast aan zijn beginsel, dat de wijsheid uitnemendheid heeft boven de dwaasheid, gelijk het licht uitnemendheid heeft boven de duisternis, Hoofdstuk 2:13, en dat wij behoren haar lief te hebben, en ons door haar te laten regeren, om ter wille van haar eigen, innerlijke waarde, en de bekwaamheid die zij ons geeft om anderen van dienst te zijn, al zouden wij er dan ook zelf geen rijkdom of bevordering door krijgen. Deze wijsheid, welke hij hier beschrijft, wijsheid, die een mens instaat stelt om zijn vaderland te dienen, uit zuivere liefde voor zijn belangen, terwijl hijzelf er geen voordeel van heeft, ja zelfs geen dank ontvangt voor zijn moeite, of er roem door wint, dat is de wijsheid, waarvan Salomo zegt, dat zij diepe indruk bij hem gaf, vers 13. Liefde voor het algemene belang bij iemand van een enge levenskring, dat is wijsheid welke zij, die de dingen verstaan welke verschillen, niet anders dan als iets zeer groots kunnen beschouwen.

I. Salomo haalt hiervan een voorbeeld aan, dat waarschijnlijk berustte op een gebeurtenis, die toenmaals in het een of andere naburige land had plaats gehad. Er was een arme man die door zijn wijsheid aan zijn land grote dienst had bewezen in een tijd van groot gevaar en benauwdheid, vers 14. Daar was een kleine stad, (van geen grote waarde voor wie er ook meester van was), en er waren slechts weinig lieden daarin om haar te verdedigen, en lieden van kracht en kloekmoedigheid zijn de beste versterkingen voor een stad. Hier waren slechts weinig lieden, en omdat zij weinige waren, waren zij zwak, vreesachtig en geheel bereid om de stad als onverdedigbaar over te geven. Tegen deze kleine stad kwam een groot koning met een talrijk leger, en belegerde haar hetzij uit hoogmoed, of uit hebzucht om er bezit van te krijgen, of uit wraak over de ene of andere belediging, die hem was aangedaan, ons haar te kastijden en te verwoesten. Menende dat zij sterker was dan zij was bouwde hij grote stellingen tegen haar, om haar vandaar uit te rammeien, en hij twijfelde niet of hij zou er binnen weinig tijd meester van zijn. Hoeveel kwelling doen eerzuchtige vorsten hun arme, weerloze naburen niet aan! Deze grote koning behoefde die kleine stad niet te vrezen, waarom moest hij haar dan verschrikken? Zij zou hem slechte weinig, voordeel opleveren, waarom wilde hij zich dan die grote onkosten getroosten om haar te veroveren? Maar even onredelijk en onverzadiglijk gulzig geringe lieden soms zijn om huis aan huis en akker aan akker te trekken, zo zijn grote koningen dikwijls om stad aan stad, en provincie aan provincie te trekken, totdat zij alleen inwoners zijn in het midden van de aarde Jesaja 5:8. Waren nu overwinning en succes voor de sterke? Neen, er werd in die kleine stad onder de weinige lieden die erin waren, een arme wijze man gevonden, een wijze man, en toch arm, niet bevorderd tot een post van voordeel of van macht in de stad, posten van vertrouwen werden aan de mensen niet gegeven naar hun verdiensten en hun geschiktheid ervoor, want dan zou een wijs man als deze niet arm zijn geweest. Nu heeft hij:

1. Wijs zijnde de stad gediend, hoewel Hij arm was. Toen zij in benauwdheid waren hebben zij hem ontdekt en zijn zij tot hem gekomen, Richteren 11:7, en verzochten om zijn raad en bijstand, en door zijn wijsheid verloste hij de stad, hetzij door verstandige instructies aan de belegerden, hen besturende in een krijgslist, waaraan niemand had gedacht, tot hun eigen veiligheid, of door een wijs verdrag met de belegeraars, zoals de vrouw te Abel-Beth-Maächa, 2 Samuel 20:16. Hij heeft hun de minachting niet verweten, die zij hem betoond hadden door

hem buiten hun raad te houden, hij heeft hun niet gezegd dat hij arm was en niets had te verliezen, en er hem dus niets aan gelegen was wat er van de stad zou worden, maar deed er zijn best voor, en werd gezegend met succes. Particuliere belangen en persoonlijke grieven behoren altijd te wijken voor het openbare welzijn.

2. Arm zijnde, werd hij door de stad veronachtzaamd, hoewel hij wijs was en het middel was geweest om hen allen te redden van het verderf. Geen mens dacht aan die arme man, van zijn goede diensten werd geen nota genomen, geen beloning werd hem toegekend, geen eretekenen werden hem gegeven, hij leefde even arm en onbekend als tevoren, rijkdom was deze verstandige niet, noch gunst deze welwetende. Velen, die zich verdienstelijk hebben gemaakt jegens hun vorst en hun vaderland, zijn slecht beloond geworden zo'n ondankbare wereld is het waarin wij leven. Het is goed dat nuttige mensen een God hebben om op te vertrouwen, die hun overvloedige beloner zal zijn, want onder de mensen worden grote diensten dikwijls benijd, en goed wordt met kwaad vergolden.

II. Uit dit voorbeeld leidt hij enige nuttige gevolgtrekkingen af, hij beschouwt het, en ontvangt er lering uit.

1. Vandaar bemerkt hij de grote nuttigheid en voortreffelijkheid van de wijsheid, en van hoe grote zegen de mensen er door worden voor hun land. Wijsheid is beter dan kracht vers 16. Een verstandige geest, die de eer is van een mens, is te verkiezen boven een sterk lichaam waarin velen van de dieren de mens overtreffen. Een mens kan door zijn wijsheid tot stand brengen hetgeen hij nooit door zijn kracht zou kunnen, en diegenen overwinnen door hen in verstand te overtreffen, die instaat zouden zijn hem te overweldigen. Ja wijsheid is beter dan de krijgswapenen, hetzij van aanval of van verdediging, vers 18. Wijsheid, dat is: godsdienst en vroomheid want de wijze man wordt hier gesteld tegenover de zondaar, is beter dan alle militaire begaafdheden of toerustingen, want het zal God voor ons doen zijn, en dan zijn wij veilig ook in de grootste gevaren, en voorspoedig in de moeilijkste ondernemingen. Zo God voor ons is, wie kan tegen ons zijn? wie kan dan stand tegen ons houden?

2. Vandaar bemerkt hij de gebiedende kracht en macht van wijsheid al heeft zij ook *onder uitwendige nadelen te lijden*, vers 17, de woorden van de wijzen worden in stilheid aangehoord. Wat zij spreken zal, daar het verstandig en ter zake is, en met kalmte en overleg gesproken wordt, (hoewel zij, niet rijk zijnde en geen gezag hebbende, niet luid of met grote verzekerdheid durven spreken) aangehoord en ter harte worden genomen, hun achting verwerven, ja zij zullen er hun doel door bereiken, invloed door uitoefenen op de mensen, meer dan het gebiedend geroep van hem, die over de zotten heerst, die, als zotten hem verkiezen om hun heerser te zijn, om zijn geraas en getier, en als zotten, denken dat hij door deze methoden de overwinning zal behalen over ieder ander. Enige weinige deugdelijke, steekhoudende argumenten, zijn zeer veel grote woorden waard en diegenen zullen door een verstandige redenering gewonnen geven, die hun, welke dreigen en beledigen, antwoorden naar hun dwaasheid. O hoe krachtig zijn de rechte redenen, wat met wijsheid gesproken wordt, moet ook met kalmte worden gesproken, en dan zal het in stilte worden aangehoord en met kalmte worden overwogen. Maar hartstocht zal de kracht zelfs van verstand en rede verminderen, in plaats van er enigerlei kracht aan toe te voegen.

3. Vandaar merkt hij op dat wijze en goede mensen zich in weerwil daarvan dikwijls tevreden moeten stellen met de voldoening van goed gedaan te hebben, of tenminste beproefd te hebben om het te doen, al hebben zij dan ook het goed niet kunnen doen, dat zij hadden gewild, noch

er de lof voor ontvangen, die er hun voor toekwam. De wijsheid maakt een mens bekwaam om zijn naaste te dienen en hij beproeft hun deze dienst te doen, maar helaas, *als hij arm is, wordt zijn wijsheid veracht, en worden zijn woorden niet gehoord* vers 16. Menigeen wordt, als het ware, levend begraven in armoede en onbekendheid, die, indien hem slechts behoorlijke aanmoediging was gegeven, een grote zegen had kunnen wezen voor de wereld, menige parel gaat verloren in haar schelp. Maar er komt een dag, wanneer wijsheid en goedheid in ere zullen wezen, en de rechtvaardigen zullen blinken.

4. Uit hetgeen hij had opgemerkt van het grote goed, dat een wijs en deugdzaam man doen kan, leidt hij af hoe zeer veel kwaad een goddeloos man doen kan, en hoeveel goed hij kan verhinderen en voorkomen. Een enig zondaar verderft veel goeds.

a. Ten opzichte van zichzelf: een zondige toestand is een verderfelijke toestand. Hoeveel goede gaven, beide van de natuur en van de voorzienigheid worden niet door een zondaar verdorven een goed verstand, goede geleerdheid, een goede gezindheid, een goede bezitting, goede spijs en drank, overvloed van Gods goede schepselen, van die allen wordt gebruik gemaakt in de dienst van de zonde, en aldus worden zij verdorven, en het doel, waartoe zij gegeven werden, verijdeld. Hij, die zijn eigen ziel verderft, verderft veel goeds.

b. Ten opzichte van anderen, hoeveel kwaad kan een goddeloos man niet aanrichten in een stad of een land! Een zondaar, die er op toelegt om anderen te verleiden, kan zeer veel goede wetten en zeer veel goede prediking krachteloos maken, en velen op zijn verderflijke wegen heentrekken, een zondaar kan het verderf wezen van een stad, zoals een Achan het gehele leger Israëls had beroerd. De wijze man, die de stad verlost heeft, zou er de hem verschuldigde achting en een beloning voor ontvangen hebben, indien niet deze of gene zondaar het had verhinderd en op hatelijke wijze zijn verdiensten had verkleind. En menig goed plan, wel beraamd voor het openbare welzijn is vernietigd geworden door de een of andere listige tegenstander ervan. De wijsheid van sommigen zou de natie genezen hebben, maar door de goddeloosheid van enkelen wilde zij niet genezen worden. Zie nu wie de vrienden en wie de vijanden zijn van een koninkrijk, indien een heilige veel goed doet en een zondaar veel goed verderft.

HOOFDSTUK 10

1 Een dode vlieg doet de zalf des apothekers stinken en opwellen; alzo een weinig dwaasheid
een man, die kostelijk is van wijsheid en van eer.
2 Het hart des wijzen is tot zijn rechter hand, maar het hart eens zots is tot zijn linkerhand.
3 En ook wanneer de dwaas op den weg wandelt, zijn hart ontbreekt hem, en hij zegt tot een
iegelijk, dat hij dwaas is.
4 Als de geest des heersers tegen u oprijst, verlaat uw plaats niet; want het is medicijn, het stilt
grote zonden.
5 Er is nog een kwaad, dat ik gezien heb onder de zon, als een dwaling, die van het aangezicht
des oversten voortkomt.
6 Een dwaas wordt gezet in grote hoogheden, maar de rijken zitten in de laagte.
7 Ik heb knechten te paard gezien, en vorsten, gaande als knechten op de aarde.
8 Wie een kuil graaft, zal daarin vallen; en wie een muur doorbreekt, een slang zal hem bijten.
9 Wie stenen wegdraagt, zal smart daardoor lijden; wie hout klieft, zal daardoor in gevaar zijn.
10 Indien hij het ijzer heeft stomp gemaakt, en hij slijpt de snede niet, dan moet hij meerder
kracht te werk stellen; maar de wijsheid is een uitnemende zaak, om iets recht te maken.
11 Indien de slang gebeten heeft, eer der bezwering geschied is, dan is er geen nuttigheid voor
den allerwelsprekendsten bezweerder.
12 De woorden van een wijzen mond zijn aangenaam; maar de lippen van een zot verslinden
hemzelven.
13 Het begin der woorden zijns monds is dwaasheid, en het einde zijns monds is boze
dolligheid.
14 De dwaas maakt wel veel woorden; maar de mens weet niet, wat het zij, dat geschieden zal;
en wat na hem geschieden zal, wie zal het hem te kennen geven?
15 De arbeid der zotten maakt een iegelijk van hen moede; dewijl zij niet weten naar de stad te
gaan.
16 Wee u, land! welks koning een kind is, en welks vorsten tot in den morgenstond eten!
17 Welgelukzalig zijt gij, land! welks koning een zoon der edelen is, en welks vorsten ter
rechter tijd eten, tot sterkte en niet tot drinkerij.
18 Door grote luiheid verzwakt het gebint, en door slapheid der handen wordt het huis
doorlekkende.
19 Men maakt maaltijden om te lachen, en de wijn verheugt de levenden, en het geld
verantwoordt alles.
20 Vloek den koning niet, zelfs in uw gedachten, en vloek den rijke niet in het binnenste uwer
slaapkamer; want het gevogelte des hemels zou de stem wegvoeren, en het gevleugelde zou
het woord te kennen geven.

Dit hoofdstuk schijnt te wezen als Salomo's spreuken een verzameling van wijze gezegden, veeleer dan een deel van zijn leerrede. Maar de prediker legde er zich op toe om kernachtig te zijn, en had vele spreuken op orde gesteld om in zijn prediking gebracht te worden. Maar de algemene strekking van al de opmerkingen in dit hoofdstuk is, ons wijsheid aan te bevelen en haar voorschriften en regelen, als zijpelde van groot nut voor het rechte ordenen van onze levenswandel, en ons te waarschuwen tegen dwaasheid.

I. Hij beveelt wijsheid aan voor particuliere personen, die in een mindere levenstoestand zijn.

1. Het is onze wijsheid om onze goede naam te bewaren in het schrandere bestuur van zaken, vers 1-3.

2.Onderworpen te zijn aan onze meerderen, als wij hen ooit beledigd hebben, vers 4.

3.Een rustig en vreedzaam leven te leiden, en ons niet te vermengen met hen, die oproerig zijn, en de regering pogen te beroeren en de openbaren vrede te verstoren, de dwaasheid en het gevaar van zulke woelzieke praktijken vers 8-11.

4.Onze tong goed in toom te houden, vers 13-15.

5.Vlijtig te zijn in onze zaken en ons gezin goed te verzorgen, vers 18, 19.

6.Geen kwaad te spreken van onze regeerders, neen zelfs niet in het verborgene. vers 20.

II.Hij beveelt de regeerders wijsheid aan, laat hen niet denken dat zij, omdat hun onderdanen rustig onder hen moeten zijn, daarom doen mogen wat hun behaagt, neen, maar laat hen wel toezien wie zij op posten van vertrouwen stellen, en aan wie zij macht in handen geven, vers 5-7. Laat hen met voorzichtigheid te werk gaan, edelmoedig zijn, maar niet kinderachtig, matig en niet weelderig, vers 16, 17. Gelukkig het volk, als vorsten en onderdanen er zich met hun geweten op toeleggen om naar deze regelen te leven en te handelen.

Prediker 10:1-3

In deze verzen toont Salomo

1. Hoe nodig het is voor de wijzen om wel toe te zien, dat zij zich aan generlei dwaasheid schuldig maken, want een kleine dwaasheid is een grote vlek voor hem, die in reputatie is voor wijsheid en eer, en is even schadelijk voor zijn goede naam als een dode vlieg voor een welriekende zalf, daar zij niet alleen de zoete geur ervan wegneemt, maar de zalf doet stinken. Ware wijsheid is ware eer, en zal iemand een reputatie doen verkrijgen, die als een fles met kostelijke, welriekende zalf is, aangenaam en van grote waarde. De reputatie, die met moeite en door zeer veel laksheid verkregen werd, kan gemakkelijk verloren gaan, door een weinig dwaasheid, omdat nijd zich hecht aan uitnemendheid, en de vergissingen en de misdragingen van hen, die beroemd zijn om hun wijsheid, in het schrilste licht stelt en er tot hun nadeel gebruik van maakt, zodat de dwaasheid, die in een ander niet opgemerkt zou worden, in hen zeer streng wordt gehekeld. Zij, die met nadruk belijdenis doen van de godsdienst, hebben het nodig om met grote omzichtigheid te wandelen en alle schijn des kwaads te mijden en alle naderen er toe, omdat vele ogen op hen gericht zijn om hun hinken te zien, hun karakter wordt spoedig bezoedeld, zij hebben een zeer goede neem te verliezen.

2. Hoeveel voordeel een wijs man heeft boven een dwaas in het bestuur van zaken, vers 2. *Het hart des wijzen is aan zijn rechterhand* zodat hij met handigheid zijn zaken doet, er zijn hand gemakkelijk toe richt, en er vlug doorheen komt, zijn raad en zijn moed blijven hem bij, zijn hem ten dienste wanneer hij ze ook nodig heeft. Maar het hart van een dwaas is aan zijn linkerhand, het is nooit bij de hand moet altijd gezocht worden als hij iets van belang te doen heeft, en daarom gaat hij er links bij te werk, zoals iemand, die links is, spoedig staat hij verlegen en weet niet wat te doen

3. Hoe geneigd dwazen zijn om bij iedere gelegenheid hun eigen dwaasheid bekend te maken en zich bloot te geven, hij, die of zonder verstand, of zonder genade is, dom of goddeloos is, zal, als hij maar even onder de teugel vandaan is en aan zichzelf is overgelaten en dan maar op de weg wandelt, zeer spoedig tonen wat hij is, zijn hart, zijn wijsheid, ontbreekt hem, en door de ene of andere ongepastheid zegt hij tot een iegelijk, die hij ontmoet dat hij een dwaas is, vers 3, hij toont het zo duidelijk, dat het is alsof hij het hun zei. Hij kan het niet verbergen, en hij schaamt er zich niet voor. Zonde is de smaad en schande van de zondaren, waar zij ook heengaan.

Prediker 10:4-11

De strekking van deze verzen is onderdanen trouw en gehoorzaam te houden aan de regering. Onder de regering van Salomo was het volk zeer rijk en leefde het in voorspoed, hetgeen hen misschien hoogmoedig en onbeschaamd heeft gemaakt, en toen de belastingen hoog waren hebben velen, of schoon zij genoeg hadden om te betalen, waarschijnlijk een hoge toon aangeslagen tegen de regering, en gedreigd in opstand te zullen komen. Aan dezulken houdt Salomo hier enige nodige waarschuwingen voor.

I. *Laat onderdanen niet twisten met hun vorst* vanwege een persoonlijk misnoegen, vers 4. Als de geest van de heerser tegen u oprijst, indien hij door verkeerde inlichtingen, die hij nopens u ontvangen heeft, of door uw verkeerd beleid, misnoegd op u is, en u dreigt, verlaat dan toch uw plaats niet, vergeet de plicht niet van een onderdaan, verbreek uw trouw niet, geef in drift en hartstocht uw post niet op in zijn dienst, alsof gij er aan wanhoopt ooit zijn gunst te herwinnen, neen, wacht een weinig, en gij zult bevinden dat hij niet onverzoenlijk is, maar dat onderworpenheid, of zachtmoedigheid, grote zonden stilt. Salomo spreekt voor zichzelf, en voor ieder wijs en goed man, die een meester of een magistraat is, dat hij hun gemakkelijk kon vergeven na hun onderwerping, op wie hij wegens hun misdrijf zeer toornig is geweest Het is billijker en beter om zich aan een vertoornd vorst te onderwerpen, dan met hem te twisten.

II. Laat onderdanen geen twist beginnen met hun vorst, al is de regering ook niet in alles zoals zij het zouden wensen. Hij erkent dat er dikwijls een kwaad geschied, onder de zon, en het is het kwaad van een koning, een kwaad dat alleen de koning verhelpen kan, want het is een dwaling, die van hef aangezicht des oversten voorkomt, vers 5, het is een vergissing waaraan oversten of heersers, die meer te rade gaan met hun persoonlijke genegenheden dan met het openbare belang, zich maar al te dikwijls schuldig maken, dat de mensen niet bevorderd worden naar hun verdiensten, maar dat een dwaas in grote hoogheden wordt gezet, mensen van een gekrenkt verstand en geruïneerd vermogen worden op posten van vertrouwen en macht gesteld, terwijl rijke lieden met een goed verstand, wier eigen belang hen zou nopen om getrouw te zijn aan het publiek en wier overvloed hen waarschijnlijk boven de verzoeking zou stellen van omkoping en afpersing, toch op lage plaatsen zitten, en geen bevordering kunnen krijgen, vers 6, hetzij omdat de heerser hen niet weet te waarderen, of omdat de voorwaarden van de benoeming van zo’n aard zijn, dat zij er zich niet met een goed geweten aan kunnen onderwerpen. Het staat slecht met een volk, als ondeugdzame mensen bevorderd worden, en mannen van eer en waarde in druk en ellende zijn, achteraf worden gehouden. Dit wordt opgehelderd in vers 7 :*ik heb knechten te paard gezien*, mannen, niet zozeer van geringe afkomst en opvoeding indien dit alles ware, dan zou het nog te meer te verontschuldigen zijn, ja er is menige verstandige knecht, die om goede redenen heersen zal over een zoon, die beschaamd maakt, *maar mannen van een lage, slaafse, vuile aard, deze heb ik in pracht en staatsie zien rijden* als vorsten, terwijl vorsten, mannen van edele geboorte en hoedanigheden, geschikt om over een koninkrijk te heersen, genoodzaakt waren om als knechten op de aarde te gaan, arm en veracht. Aldus straft God in Zijn voorzienigheid een slecht volk, maar in zoverre het de daad is van de heerser, is het voorzeker zijn dwaling, en een groot kwaad, een grief voor de onderdaan en zeer tergend, maar het is een dwaling onder de zon, die gewis hersteld zal worden boven de zon, en als zij niet meer schijnen zal, want in de hemel is het alleen wijsheid en heiligheid, die in grote hoogheden worden gezet. Maar als de vorst schuldig is aan deze dwaling, laat de onderdanen daarom hun plaats niet verlaten, noch in opstand komen tegen de regering, noch plannen maken om van regering te veranderen. En laat de vorst hier niet te ver in gaan, zulke knechten, zulke bedelaars niet te paard zetten, die onzinnig over

de oude landpalen zullen rijden van de staatsinrichting, en er de omkering, de nederwerping van dreigen.

1. Laat vorst noch volk met geweld veranderingen maken, want beide zullen daar de gevaarlijke gevolgen van ondervinden, welke hij hier aantoont door vier beelden, of gelijkenissen welker strekking is ons te waarschuwen om niet iets te doen, dat op onze schade uitloopt. Laat vorsten de rechten en vrijheden van hun onderdanen niet aanranden, laat onderdanen niet rebelleren tegen hun vorsten, want:

a. *Wie een kuil graaft voor een ander, tien tegen één of hij zal er zelf in vallen*, en zijn geweldenarij keert op zijn eigen hoofd weer. Als vorsten tirannen worden, of onderdanen rebellen worden, dan is geheel de geschiedenis daar om hun te zeggen, aan hen beide te zeggen, wat zeer waarschijnlijk hun lot zal wezen, en dat het op hun uiterst gevaar is, en dat het voor beide beter zou zijn om binnen hun eigen perken te blijven.

b. Wie een heg doorsteekt, een oude heg, die gedurende lange tijd een landpaal is geweest, laat hem verwachten dat een slang, of een adder, die in verrotte, half vergane heggen schuilen, hem zal bijten, de ene of andere adder zal zich vasthechten aan zijn hand, Handelingen 28:3. Door Zijn inzettingen heeft God de voorrechten en de macht van vorsten als met een heg omtuind, hun persoon is onder Zijn bijzondere bescherming, diegenen dus, die verraderlijke plannen tegen hen maken, tegen hen en hun vrede, tegen hun kroon en waardigheid, maken slechts stroppen voor zichzelf.

c. Wie stenen wegdraagt, om een muur of een gebouw omver te werpen, haalt ze slechts over zichzelf, hij zal smart daardoor lijden, en wensen dat hij ze maar gelaten had waar zij waren. Zij, die het beproeven om een goed ingerichte, wel bevestigde regering omver te werpen, onder voorwendsel van sommige grieven te herstellen en er sommige gebreken van te verbeteren, zullen spoedig bemerken, niet alleen dat het gemakkelijker is gebreken te ontdekken dan ze te verbeteren, af te breken wat goed is dan op te bouwen wat beter is, maar dat zij hun vingers in het vuur steken, en zich begraven onder het puin van de bouwval, die zij veroorzaken.

d. *Wie hout klieft*, inzonderheid als hij, gelijk volgt, gebrekkige gereedschappen heeft, vers 10, *zal daardoor in gevaar zijn*, de splinters, of de kop van zijn bijl, zullen hem in zijn gezicht vliegen. Als wij hout hebben, waarin vele kwasten zijn, als wij te doen hebben met mensen van een verkeerde, ontembare, onhandelbare geest, en wij denken hen meester te kunnen worden door kracht en geweld, en hen in stukken te kunnen hakken dan kunnen zij blijken niet alleen te sterk voor ons te wezen, maar de poging kan op onze eigen schade uitlopen.

2. Laat vorst en volk veeleer met wijsheid, zachtmoedigheid en in een goede gezindheid jegens elkaar handelen. De wijsheid is nuttig om een heerser te leren hoe een volk te besturen, dat woelzieke neigingen heeft, zodat hij van de ene kant hen niet door flauwe onverschilligheid stoutmoedig maakt en hen aanmoedigt in hun woelzieke neigingen, noch van de andere kant hen door hardheid en strengheid verbittert en tot oproerige handelingen prikkelt. Evenzo is zij nuttig om onderdanen te leren hoe te handelen tegenover een vorst, die geneigd is hard en drukkend voor hen te zijn, zodat zij zijn genegenheden voor hen niet vervreemden, maar hem te winnen door nederige betogen geen beledigende, onbeschaamde eisen, zoals het volk aan Rehabeam gedaan heeft door geduldige onderworpenheid en vreedzame middelen. Dezelfde

regel moet in acht worden genomen in alle betrekkingen tot behoud van hun genoegen en welzijn. Laat de wijsheid zachte methodes aanwenden, en aflaten van methodes van geweld.

A. De wijsheid zal ons leren *het werktuig te scherpen*, waarvan wij gebruik maken, veeleer dan door *het stomp te laten* ons te noodzaken om meer kracht te gebruiken, vers 10. Wij zouden ons zeer veel arbeid kunnen besparen en zeer veel kwaad kunnen voorkomen, als wij het gereedschap slepen, eer wij ermede snijden, overwogen en overdachten wat gepast is om, in ieder moeilijk geval, gezegd en gedaan te worden, opdat wij er ons naar schikken en ons werk gemakkelijk en aangenaam volbrengen voor onszelf en voor anderen. De wijsheid zal ons leren hoe een scherpe snede te maken aan onszelf en aan hen, die wij in het werk gebruiken, niet om bedrog te werken, Psalm 52:4, maar om rein en bekwaam te werken. De maaier verliest geen tijd als hij zijn zeis scherpt.

B. De wijsheid zal ons leren de slang te bezweren, waarmee wij te strijden hebben, veeleer dan tegen hem te sissen, vers 11, *de slang zal bijten* indien hij niet door zang en muziek bekoord en bezworen wordt, waartegen hij daarom zijn oren stopt, Psalm 58:5, 6, en een klapper is niet beter voor hen allen, die in het strijdperk met hem treden, en dus niet moeten denken hem door woorden uit het veld te kunnen slaan, maar dat zij hem door wijs beleid moeten bezweren. Hij die heer is over de tong zo luidt de volzin in het oorspronkelijke, een heerser is, die vrijheid heeft van spreken, en zeggen mag wat hij wil, het is even gevaarlijk om met hem te handelen, als met een slang, die niet bezworen is, maar als gij de bezwering gebruikt van een zachte en nederige onderworpenheid, dan kunt gij veilig wezen en buiten gevaar, hierin is wijsheid, de zachtmoedigheid van de wijsheid, een uitnemende zaak om iets recht te maken. Een overste wordt door lankmoedigheid overreed, Spreuken 25:15. Jakob bezwoer Ezau met een geschenk, en Abigaïl David. Het is verstandig om aan hen, die alles mogen zeggen, niets te zeggen, dat prikkelend of tergend is. 25463-970414-2259-Ec10.12 Prediker 10:12-15

Salomo had het voordeel aangetoond van wijsheid, van hoe groot voordeel zij voor ons is in het bestuur van onze zaken, en nu toont hij hier het kwaad aan van dwaasheid, en hoe zij de mensen blootstelt aan gevaar, hetgeen hier misschien voorkomt als een afkeurende aanmerking op die heersers, welke de dwazen in grote hoogheden zetten.

1. Dwazen spreken zeer veel, maar niet ter zake, en zij tonen hun dwarsheid evenzeer door de veelheid, de onbetamelijkheid en boosaardigheid hunner woorden, als door wat het ook zij, terwijl de woorden van de mond van een wijze aangenaam zijn, blijk geven van genade in zijn hart en genade mededelen aan de hoorders, goed zijn en zoals hem betamen, en goed doen aan allen, die om hem heen zijn, stellen de lippen van een zot hem niet alleen bloot aan smaad en verachting, maken hem niet alleen bespottelijk, maar zullen hemzelf verslinden en hem ten verderve brengen, door de regering er toe te nopen om kennis te nemen van zijn oproerige taal, en er hem ter verantwoording voor te roepen. Adonia heeft zot tegen zijn eigen leven gesproken, 1 Koningen 2:23. Menigeen is terneer geworpen, doordat zijn tong hem heeft doen aanstoten, Psalm 64:9. Zie wat het gepraat is van een zot:

A. Het komt voort uit zijn eigen zwakheid en goddeloosheid. Het begin van de woorden van zijn mond is dwaasheid, de dwaasheid, die in zijn hart gebonden is, dat is de verdorven bron, uit welke al deze verontreinigde stromen voortkomen, de boze schat waaruit boze dingen voortgebracht worden. Zodra hij begint te spreken, kunt gij zijn dwaasheid al bemerken reeds dadelijk spreekt hij ijdellijk en hartstochtelijk en naar zijn aard.

B. Het slaat over tot woede en strekt tot schade en nadeel van anderen. Het einde van zijn mond is het einde, waartoe zijn spreken komt, het is boze dolheid, weldra komt hij door zijn gepraat in onbetamelijke drift, breekt hij los in, de wilde buitensporigheden van een waanzinnige, het doel dat hij beoogt is kwaad, gelijk hij in het eerst al blijk gaf zich weinig te kunnen beheersen, zo komt ten laatste uit dat hij veel boosheid koestert tegen zijn naaste, de wortel van de bitterheid draagt gal en alsem. Nu is het niet vreemd dat zij, die met zotheid beginnen, met dolheid eindigen, want hoe meer vrijheid aan een ongebreidelde tong wordt gelaten, hoe heftiger zij wordt.

C. Het is altijd weer hetzelfde, vers 14. *De dwaas maakt wel vele woorden, inzonderheid een hartstochtelijke dwaas*, die praat eindeloos voort, en weet niet van ophouden, hij wil het laatste woord hebben, al is het ook hetzelfde, als het eerste, wat er aan belangrijkheid en kracht ontbreekt aan zijn woorden, tracht hij tevergeefs goed te maken door de veelheid ervan, en zij moeten herhaald worden, want anders is er niets in, dat opgemerkt zou worden. Velen, die ledig zijn van zin en van verstand, zijn vol van woorden, en de minst degelijke zijn de luidruchtigste. De volgende woorden kunnen genomen worden, hetzij,

a. Als een bestraffing van zijn verwaand roemen in de veelheid van zijn woorden, wat hij zal doen, en wat hij zal hebben, niet bedenkende hetgeen iedereen weet namelijk dat de mens niet weet wat het zij dat geschieden zal in zijn eigen tijd, terwijl hij in leven is, Spreuken 27:1, en nog veel minder kan iemand hem te kennen geven wat na hem geschieden zal, als hij gestorven en begraven is. Als wij behoorlijk nadachten over onze onwetendheid en onzekerheid nopens toekomstige gebeurtenissen, het zou zeer velen van de ijdele woorden afsnijden, die wij dwaselijk vermenigvuldigen. Of,

b. Als hem bespottende om zijn vervelende herhalingen, hij maakt vele woorden, want al spreekt hij van de meest gewone zaak, een mens kan niet te kennen geven wat geschieden zal, omdat hij graag zichzelf hoort spreken hij zal het nog eens zeggen, wat na hem wezen zal, wie zal het hem te kennen geven, zoals Battus bij Ovidius: "Montibus (inquit) erant, et erant sub montibus illis" Onder deze bergen waren zij. Ik zeg: zij waren onder deze bergen. vanwaar ijdele herhalingen "battologiën" onnodige omhaal van woorden genoemd worden, Mattheus 6:7.

c. Dwazen werken en zwoegen, zonder enig nut, vers 15. De arbeid van de zotten om hun plannen te volvoeren, maakt een ieder van hen moe.

a. Zij matten zich af in die arbeid, hetgeen zeer dwaas en ongerijmd is. Al hun arbeid is voor de wereld en het lichaam, en voor de spijs, die vergaat, en in die arbeid verteren zij hun kracht, en vermoeien zij zich tevergeefs, Habakuk 2:13, Jesaja 55:2. Zij verkiezen hun dienst, die geheel en al uit slavenwerk bestaat, en geven er de voorkeur aan boven hetgeen volkomen vrijheid is.

b. De arbeid, die noodzakelijk is en nuttig zou zijn, en met gemak gedaan zou kunnen worden, vermoeit hen, omdat zij er onhandig en dwaas bij te werk gaan, en zo maken zij hun werk tot een zwoegen voor zich, dat, indien zij er zich met wijsheid op toelegden, een genot en genoegen voor hen zijn zou. Velen klagen over de arbeid in de godsdienst als zwaar, waartoe zij geen reden zouden hebben, indien de oefeningen van de christelijke godsvrucht altijd onder het bestuur waren van de christelijke wijsheid. De dwazen vermoeien zich in eindeloze pogingen, en brengen nooit iets tot stand, omdat zij niet weten naar de stad te gaan, omdat zij het vermogen niet hebben om de eenvoudigste zaak te begrijpen, zoals het binnenkomen in een

grote stad, waar men zou denken dat het onmogelijk is voor een mens om zijn weg te missen. Der mensen onverstandig bestuur van hun zaken berooft hen beide van het genot en het voordeel ervan. Maar het is de voortreffelijkheid van de weg naar de hemelse stad, dat het een verheven baan is, en dat zelfs de dwazen, die daarop wandelen, niet zullen dwalen, Jesaja 35:8, maar zondige dwaasheid maakt, dat de mensen die weg missen.

Prediker 10:16-20

Salomo merkt hier op:

1. Hoeveel het geluk van een land afhangt van het karakter van zijn heersers. Het is goed of slecht met het volk, al naar de vorsten goed of slecht zijn.

A. Het volk kan niet gelukkig zijn, als *zijn vorsten kinderachtig en weelderig zijn*, vers 16, wee u, land, zelfs het land Kanaän zelf, hoewel het anders de roem is van alle landen, als uw koning een kind is, niet zozeer in jaren, (Salomo zelf was jong toen zijn koninkrijk gelukkig in hem was) als wel in verstand, als de vorst zwak en dwaas is als een kind, wispelturig en verzot op veranderingen, gemelijk en humeurig, gemakkelijk te bedriegen, en moeilijk aan het werk en de zaken te krijgen, dan staat het slecht met het volk. Het lichaam wankelt als het hoofd duizelig is. Misschien heeft Salomo dit geschreven, omdat hij het slechte gedrag van zijn zoon Rehabeam voorzag, 2 Kronieken 13:7, hij was een kind, alle dagen van zijn leven, en zijn geslacht en zijn koninkrijk is het zoveel erger er om gegaan. Het staat ook niet veel beter met een volk als zijn vorsten in de morgenstond eten, een god maken van hun buik, en zich tot slaven maken van hun lusten. Indien de koning zelf een kind is, maar de vorsten en raadslieden wijze en getrouwe mannen zijn, die zich toeleggen op de zaken en ze goed behartigen, dan kan het er met het land te beter om zijn, maar indien zij zich wijden aan hun genoegen en vermaak, de voorkeur geven aan het verzorgen van het vlees boven het afdoen van de openbare zaken, waarvoor zij zich ongeschikt maken door in de morgenstond te eten en te drinken, als rechters genotzuchtig zijn, en niet eten om te leven maar leven om te eten, welk goed kan een volk dan verwachten?

B. Het volk kan niet anders dan gelukkig zijn, als zijn heersers edelmoedig en bedrijvig werkzaam zijn, sober en matig, mannen van zaken zijn. Het land is welgelukzalig:

a. als de soeverein geregeerd wordt door beginselen van eer, als de koning een zoon is van de edelen bezield en gedreven wordt door een edele geest die het veracht om iets laags te doen, iets dat, niet betaamt aan een zo hoog en eervol karakter, die zorgt voor het openbare welzijn, en dat stelt boven zijn particuliere belangen. Wijsheid, deugd en de vreze Gods, weldadigheid en bereidwilligheid om aan geheel het mensdom goed te doen, deze hoedanigheden veredelen het koninklijk bloed.

b. Als de mindere magistraten meer in zorg zijn om zich te kwijten van hun plicht dan om hun lusten te bevredigen, als zij ter rechter tijd eten, dat is: als zij eten wanneer zij hun zaken hebben afgedaan, en dan honger hebben. God geeft aan de schepselen hun spijs te eten op zijn tijd, Psalm 145:15. Laat ons de onze niet ontijdig nemen opdat wij er het lieflijke niet van missen van te zien, dat God ze ons geeft. Magistraten behoren te eten tot sterkte, opdat het lichaam geschikt zal zijn om hun ziel te dienen in de dienst van God en van hun land, en niet tot drinkerij, om zich ongeschikt te maken om iets te doen voor God of de mens en inzonderheid om te zitten in het gericht, want zij zullen dwalen van de wijn, Jesaja 28:7, drinken en de inzetting vergeten Spreuken 31:5. Het is wel met een volk, als zijn vorsten voorbeelden zijn van matigheid, als zij, die het meest aan zich ten koste kunnen leggen, zich weten te verloochenen.

2. Van welke slechte gevolgen traagheid is, beide voor particuliere en openbare zaken, vers 18. Door grote luiheid en slapheid van de handen, het veronachtzamen van de zaken en de liefde

tot gemak en genot, verzwakt het gebinte, vermolmt het gebouw, wordt het huis eerst doorlekkende en langzamerhand valt het in, als het niet goed gedekt wordt gehouden, en er niet voor wordt gezorgd om de breuken te herstellen, zo die voorkomen, het zal inregenen, en het houtwerk zal verrotten, en het huis zal onbewoonbaar worden. Zo is het ook met het gezin en de zaken ervan, als de mensen het niet van zich kunnen verkrijgen om zich moeite te geven in hun beroep en bedrijf, om hun winkels of werkplaatsen goed in orde te houden, en wel acht te geven op hun zaken, dan zullen zij spoedig schulden maken en achteruit gaan en in plaats van hetgeen zij hebben te vermeerderen voor de kinderen, zullen zij het verminderen. Zo is het met het publiek: indien de koning een kind is, en voor niets wil zorgdragen, indien de vorsten in de morgenstond eten en zich geen moeite willen geven, dan zullen de zaken van de natie verlies lijden, haar belangen worden benadeeld, haar eer bevlekt, haar macht verzwakt, haar grenzen worden geschonden, de loop van het recht worden belemmerd, haar schatkist worden uitgeput, en al haar grondslagen uit hun voegen gerukt, en dit alles door de luiheid en de zelfzucht van hen, die de bressen behoorden dicht te metselen, en de paden weer moesten opmaken om te bewonen, Jesaja 58:12.

3. Hoe ijverig allen in het algemeen, beide vorsten en volk, zijn om geld te verkrijgen omdat dit tot alle doeleinden dient, vers 19. Hij schijnt *geld te stellen boven vrolijkheid* men maakt maaltijden om te lachen, niet alleen om te eten, maar voornamelijk voor aangename gesprekken en het gezelschap van vrienden, niet om het lachen van de dwaas, dat onzinnigheid is, maar dat van wijzen, waardoor zij zich geschikt maken voor zaken en ernstige studie. Geestelijke maaltijden worden gemaakt voor geestelijk lachen, voor heilige blijdschap in God. De wijn maakt vrolijk, de wijn verheugt de levenden, maar geld is de maat van alle dingen en verantwoordt alles. Hoewel de wijn vrolijk maakt, zal hij geen huis voor ons zijn, noch een bed, noch kleren, noch provisie van levensmiddelen, noch een bruidsschat voor onze kinderen, maar geld zal, als de mensen genoeg ervan hebben, dit alles wezen. De maaitijd kan niet gemaakt worden zonder geld, en hoewel de mensen wijn hebben, zijn zij niet zo geneigd om vrolijk te zijn, als zij geen geld hebben voor het noodzakelijke levensonderhoud. Geld op zichzelf verantwoordt niets, het zal noch voeden noch kleden, maar daar het een instrument is van de handel, verantwoordt het al de behoeften van het tegenwoordige leven, wat te verkrijgen is, is te verkrijgen voor geld maar het verantwoordt niets voor de ziel, het zal de vergeving van zonde niet teweegbrengen, de gunst van God niet verkrijgen, noch de vrede van de consciëntie, de gemoedsrust, gelijk de ziel niet verlost is door vergankelijke dingen, zoals zilver en goud, zo wordt zij er ook niet door onderhouden. Sommigen vinden dat dit ziet op de heersers, het staat slecht met een volk als deze zich overgeven aan weelde en overdadigheid, aan maaltijden en vrolijkheid, niet alleen omdat dan hun zaken veronachtzaamd worden, maar omdat er geld moet zijn om dit alles te verantwoorden, en te die einde moet het volk dan maar uitgezogen worden door zware belastingen.

4. Hoe voorzichtig onderdanen moeten wezen dat zij geen verraderlijke ontwerpen koesteren, geen oproerige beraadslagingen tegen de regering voeren, omdat het tien tegen een is, dat zij worden ontdekt en aan het licht gebracht vers 20. "Al is het ook dat heersers schuldig zijn aan sommige dwalingen, ga daarom niet bij alle gelegenheden hun beheer en bestuur aanklagen, maar bezie het van de beste kant." Hier:

a. Leert het gebod onze plicht: "Vloek de koning niet, zelfs niet in uw gedachte, wens in uw hart geen kwaad aan de regering." Daar begint alle zonde, en daarom moet het eerste opkomen ervan onderdrukt worden verraad en rebellie. Vloek de rijke niet, de vorsten en bestuurders, in het binnenste van uw slaapkamer, in een conclaaf of club van ontevredenen met de regering,

vergezel u niet met de zodanigen, kom niet in hun verborgen web, verenig u niet met hen in kwaad te spreken van de regering, of in het complotteren er tegen."

b. De reden is onze veiligheid, "A1 is het plan nog zo in het geheim beraamd, het gevogelte des hemels zou de stem wegvoeren tot de koning, die meer spionnen om zich heen heeft dan gij weet, het gevleugelte zou het woord te kennen geven, tot uw beschaming en uw verderf." God ziet wat de mensen doen en hoort wat zij zeggen in het verborgene, en als het Hem behaagt kan Hij het door vreemde en ongedachte middelen aan het licht doen komen. Wilt gij nu door de gestelde machten niet geschaad worden, en wilt gij ze niet vrezen, doe het goede, en gij zult lof van haar hebben. Maar indien gij kwaad doet, zo vrees Romeinen 13:3,4.

HOOFDSTUK 11

1 Werp uw brood uit op het water, want gij zult het vinden na vele dagen.
2 Geef een deel aan zeven, ja, ook aan acht; want gij weet niet, wat kwaad op de aarde wezen zal.
3 Als de wolken vol geworden zijn, zo storten zij plasregen uit op de aarde; en als de boom naar het zuiden, of als hij naar het noorden valt, in de plaats, waar de boom valt, daar zal hij wezen.
4 Wie op den wind acht geeft, die zal niet zaaien, en wie op de wolken ziet, die zal niet maaien.
5 Gelijk gij niet weet, welke de weg des winds zij, of hoedanig de beenderen zijn in den buik van een zwangere vrouw, alzo weet gij het werk Gods niet, Die het alles maakt.
6 Zaai uw zaad in den morgenstond, en trek uw hand des avonds niet af; want gij weet niet, wat recht wezen zal, of dit of dat, of dat die beide te zamen goed zijn zullen.
7 Verder, het licht is zoet, en het is den ogen goed de zon te aanschouwen;
8 Maar indien de mens veel jaren leeft, en verblijdt zich in die allen, zo laat hem ook gedenken aan de dagen der duisternis, want die zullen veel zijn; en al wat gekomen is, is ijdelheid.
9 Verblijd u, o jongeling! in uw jeugd, en laat uw hart zich vermaken in de dagen uwer jongelingschap, en wandel in de wegen uws harten, en in de aanschouwingen uwer ogen; maar weet, dat God, om al deze dingen, u zal doen komen voor het gericht.
10 Zo doe dan de toornigheid wijken van uw hart, en doe het kwade weg van uw vlees, want de jeugd, en de jonkheid is ijdelheid.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een dringende vermaning tot werken van liefdadigheid en milddadigheid jegens de armen, als het beste geneesmiddel tegen de ijdelheid, waaraan onze wereldlijke rijkdom onderworpen is, en het enige middel om die wezenlijk goed te doen opleveren, vers 4-6.

II.Een ernstige vermaning om ons voor te bereiden op de dood en het oordeel, en daarmee intijds te beginnen namelijk in de dagen van onze jeugd, vers 7-10.

Prediker 11:1-6

Salomo had in dit boek er dikwijls bij de rijken op aangedrongen om het aangename van de rijkdom voor zichzelf te nemen, hier spoort hij hen aan om er goed mee te doen aan anderen en zeer milddadig te zijn jegens de armen, hetgeen later zeer voordelig voor henzelf zal uitkomen.

Merk op:

I. Hoe die plicht zelf ons wordt aanbevolen, vers 1.

1. Werp uw brood uit op het water, uw broodkoren op de lage plaatsen, zo verstaan het sommigen in toespeling op de landman, die het zaad draagt, het broodkoren uitdragende van zijn gezin voor zijn zaaitijd, wetende dat hij anders in het volgende jaar geen oogst kan hebben, zo neemt de liefdadige van zijn broodkoren voor zaadkoren, bekrimpt zich om de armen te voorzien, ten einde aan alle wateren te zaaien, Jesaja 32. 20, omdat hij maaien zal wat hij gezaaid heeft, Galaten 6:7. Wij lezen van de oogst van de rivier, Jesaja 23:3. Wateren worden in de Schrift genomen voor grote menigten, Openbaring 16:5, en daar zijn menigten van armen, wij hebben geen gebrek aan voorwerpen van barmhartigheid, wateren worden ook genomen voor rouwbedrijvenden, de armen zijn mensen van smarten. Gij moet brood geven, het nodige levensonderhoud, niet alleen goede woorden geven, maar ook goede dingen Jesaja 58:7. Het moet uw brood zijn, waar gij eerlijk aangekomen zijt, het is geen barmhartigheid, maar onrecht, om te geven wat het onze niet is om te geven, doe eerst recht, en heb dan barmhartigheid lief. Uw brood, dat gij voor uzelf bestemd haat, laat de armen het met u delen, zoals zij het met Job gedeeld hebben, Job 31:17. Geef mild aan de armen, hoewel het de schijn kan hebben van weggeworpen en verloren te zijn, zoals hetgeen men op het water werpt. Stuur het op reis, zend het uit op goed geluk, zoals kooplieden, die handel drijven op zee vertrouw het toe aan het water, het zal niet zinken."

2. Geef een deel aan zeven, ja ook aan acht, wees vrijgevig in werken van liefdadigheid.

a. "Geef veel, zo gij veel hebt te geven, geen klein beetje, maar een deel, geen klein stukje maar een maal eten, geef een ruim deel, geen karig deel, geef een goede maat, Lukas 6:38. wees edelmoedig in het geven, zoals zij het waren, die op feestdagen delen zonden aan hen, voor wie niets bereid was, Nehemia 8:10, waardige delen."

b. "Geef aan velen, aan zeven, ja ook aan acht, indien gij zeven voorwerpen van barmhartigheid ontmoet, geef hun allen, en dan, als gij een achtste ontmoet, geef ook daaraan, en als gij nog acht ontmoet, geef ook aan die allen. Verontschuldig u er niet mede, dat gij al goed gedaan hebt, om van het goed, dat gij nog verder te doen hebt, af te komen, maar ga voort en doe steeds meer goed. Als in zware tijden het aantal armen toeneemt, laat dan uw liefdadigheid naar evenredigheid verruimd worden." God is rijk in barmhartigheid over ons allen, hoewel wij onwaardig zijn, Hij geeft mild en verwijt niet, verwijt ons Zijn vroegere gaven niet, en wij moeten barmhartig zijn gelijk onze hemelse Vader barmhartig is.

II. De redenen, waarmee op die plicht bij ons wordt aangedrongen. Bedenk:

1. Dat ons loon voor weldoen zeer gewis is. Hoewel gij het uitwerpt op het water en het verloren schijnt te zijn, hoewel gij denkt dat gij uw goed woord er mee gegeven hebt, en er waarschijnlijk nooit meer van zult horen, zult gij het toch vinden na vele dagen zoals de

landman zijn zaad in een overvloedige oogst weervind, en de koopman zijn goederen op zee in een rijke winst. Het is niet verloren, maar goed besteed en goed opgelegd, het levert goede interest op in de tegenwoordige gaven van Gods voorzienigheid, en genade en vertroostingen van Zijn Geest, en het kapitaal is veilig opgelegd in de hemel, want het is de Heer geleend." Seneca, een heiden, kon zeggen: Nihil magis possidere me credam quam bene donato Niets bezit ik zo volkomen als hetgeen ik weggegeven heb. Hoc habeo quod cunque dedi, hae sunt divitiae cartae in quacunque sorfis humanae levitate". -Al wat ik meegedeeld heb, bezit ik nog, deze rijkdom blijft mij bij in al de wisselvalligheden van het leven. "Gij zult het vinden, misschien niet spoedig, maar na vele dagen, de vergelding kan langzaam zijn, maar zij is zeker, en zal zoveel te meer ruim en overvloedig zijn." Tarwe, het oostelijkste graan, ligt het langst in de grond. Lange zeereizen leveren het meeste voordeel op.

2. Onze gelegenheid om wel te doen is zeer onzeker: "Gij weet niet wat kwaad op de aarde wezen zal, dat u beroven kan van uw goed en u buiten staat zal stellen om goed te doen. wees dus zolang gij kunt vrijgevig, maak gebruik van de tegenwoordige gelegenheid, zoals de landman de geschikte tijd gebruikt om zien zaad te zaaien, eer de vorst invalt." Wij hebben reden om kwaad te verwachten op de aarde, want wij worden tot moeite geboren, wat het kwaad wezen zal weten wij niet, maar opdat wij, waarin het ook moge bestaan, er gereed voor zullen wezen, is het onze wijsheid om ten dage van voorspoed goed te doen. Velen maken hiervan gebruik als een argument tegen het geven aan de armen, daar zij niet weten welke moeilijke tijden komen kunnen waarin zijzelf in nood zullen zijn, terwijl wij juist daarom barmhartig moeten zijn, opdat wij als de kwade dagen komen de troost kunnen hebben van goed gedaan te hebben, toen wij er toe instaat weten, wij zouden dan hoop kunnen hebben, om bij God en de mensen barmhartigheid te zullen vinden, en daarom moeten wij nu barmhartigheid betonen. Indien wij door barmhartigheid aan God toevertrouwen wat wij hebben, dan leggen wij het in goede handen tegen deze slechte tijden.

III. Hoe hij de tegenwerpingen voorkomt, die aangevoerd zouden kunnen worden tegen deze plicht, evenals de verontschuldigingen van de onbarmhartigen.

1. Sommigen zullen zeggen dat wat zij hebben van hun is, en zij het hebben voor hun eigen gebruik, en zij zullen vragen: Waarom zouden wij het aldus op het water werpen? Waarom zou ik mijn brood en mijn geslacht vlees nemen, om het te geven aan ik weet niet wie Aldus Nabal, 1 Samuel 25:11. Zie op, mens, en bedenk hoe spoedig gij verhongerd zou zijn op een onvruchtbare grond, indien de wolken boven u aldus zouden spreken, zouden zeggen dat zij hun water voor zichzelf hebben, maar gij ziet, als zij vol zijn, dan storten zij plasregen uit op de aarde, om haar vruchtbaar te maken, totdat zij vermoeid zijn van haar te bevochtigen, Job 37:11. Is de hemel aldus milddadig voor de arme aarde, die zo ver beneden hem is, en zult gij er tegenzin in hebben om milddadig te zijn jegens uw armen broeder, die been is van uw heen? Of aldus: Sommigen zullen zeggen: hoewel wij slechts weinig geven aan de armen, hebben wij toch, God zij dank, even barmhartig een hart, als wie ook. Neen, zegt Salomo, indien de wolken vol van regen zijn, dan ontladen zij zich, als er barmhartigheid is in het hart, dan zal zij zich tonen, Jakobus 2:15, 16. Hij, die zijn ziel opent voor de hongerige, zal naar zijn vermogen zijn hand tot hem uitstrekken.

2. Sommigen zullen zeggen dat hun sfeer van werkzaamheid eng is, zij kunnen het goed niet doen dat anderen doen, die een openbaar ambt bekleden, en daarom zitten zij stil en doen niets. Neen, zegt hij, in de plaats waar de boom valt, of waar hij is, daar zal hij wezen, ten voordele van hen aan wie hij behoort, iedereen moet er naar streven om een zegen te zijn voor die

plaats, waar zij ook zijn moge waar hij door Gods voorzienigheid gesteld is, waar wij ook zijn, overal kunnen wij goed werk te doen vinden, zo wij slechts een hart hebben om het te doen. Of aldus: Sommigen zullen zeggen: Velen stellen zich voor als voorwerpen van barmhartigheid, die onwaardig zijn, en ik weet niet aan wie het goed en gepast is iets te geven. "Bekommer u daar niet om," zegt Salomo, Geef met zoveel wijsheid en voorzichtigheid als gij kunt, en wees er dan van overtuigd dat al zou de persoon uw liefdadigheid ook onwaardig zijn, gij toch, zo gij geeft met een oprecht hart, uw loon niet zult verliezen, naar welke zijde de barmhartigheid ook wordt aangewend, naar het noorden of naar het zuiden het voordeel ervan zal voor u wezen." Dit wordt meestal toegepast op de dood, laat ons goed doen, en als goede bomen de vruchten van de gerechtigheid voortbrengen, omdat weldra de dood zal komen en ons zal afhouwen, en dan komen wij in een onveranderlijke toestand van gelukzaligheid of van rampzaligheid naar wat wij in het lichaam gedaan hebben. Waar de boom bij de dood valt, daar zal hij waarschijnlijk in alle eeuwigheid blijven liggen.

3. Sommigen zullen de vele ontmoedigingen aanvoeren, die zij in het beoefenen van de liefdadigheid hebben ondervonden, zij zijn er om gesmaad geworden als trots en Farizees, zij hebben slechts weinig om te geven, en dan worden zij veracht als zij niet geven zoals anderen geven, zij weten niet of hun kinderen er niet toe zullen komen om het nodig te hebben, en dus zouden zij beter doen met het voor hen op te leggen, zij hebben belastingen te betalen en moeten aankopen doen, zij weten niet welk gebruik er van hun liefdegaven gemaakt zal worden, noch welke uitleggingen aan gegeven zal worden, deze en honderd andere dergelijke tegenwerpingen beantwoordt hij met een woord, vers 4. *Wie op de wind acht geeft die zal niet zaaien,* hetgeen betekent goed doen, en *wie op de wolken ziet, die zal niet maaien,* hetgeen betekent goed ontvangen. Als wij aldus iedere kleine moeilijkheid staan te vergroten, alles van de slechtste zijde bezien met tegenwerpingen aankomen, ons moeilijkheid en gevaar voorstellen waar geen is, dan zullen wij nooit voortgaan met ons werk en nog minder er door heenkomen, of er iets goeds van maken. Indien de landman om iedere windvlaag of iedere voorbijdrijvende wolk zou weigeren te zaaien of met zaaien zou ophouden dan zou zijn landbouwbedrijf hem weinig voordeel opleveren. De plichten van de godsdienst zijn even noodzakelijk als zaaien en oogsten en strekken evenzeer tot ons eigen voordeel, de ontmoedigingen, die wij bij het volbrengen van die plichten ontmoeten, zijn slechts als winden en wolken, die ons geen kwaad zullen doen, en die zij, die een weinig moed en vastberadenheid hebben, zullen verachten en gemakkelijk teboven komen. Zij, die zich door kleine en schijnbare moeilijkheden van grote en wezenlijke plichten laten terughouden, zullen nooit iets tot stand brengen in de godsdienst, want er zal altijd de één of andere wind, de één of andere wolk opkomen, in onze verbeelding tenminste, om ons te ontmoedigen. Winden en wolken zijn in Gods hand, zij zijn bestemd tot onze beproeving, en ons Christendom verplicht ons beproevingen te verduren.

4. Sommigen zullen zeggen: "Wij zien niet op welke wijze hetgeen wij uitgeven in liefdadigheid ons ooit vergoed kan worden, wij bevinden niet dat wij er te rijker om zijn, waarom zouden wij afgaan op de algemene belofte van een zegen over de barmhartigen, als wij niet zien op welke wijze wij er de werking van kunnen verwachten?" Hierop antwoordt hij: "Gij weet het werk Gods niet, en het betaamt ook niet dat gij het zou weten, gij kunt er zeker van zijn dat Hij Zijn woord van belofte gestand zal doen, hoewel Hij u niet zegt hoe of op wat wijze, en hoewel Hij werkt op Zijn eigen wijze naar de raad van Zijn ondoorgrondelijke wijsheid, Hij zal werken en niemand zal Hem hinderen, en niemand zal Hem besturen of Hem voorschrijven hoe Hij moet werken, de zegen zal onmerkbaar werken, onmerkbaar maar onweerstaanbaar, Gods werk zal gewis in overeenstemming zijn met Zijn woord, of wij het zien of niet zien. Hij toont onze onwetendheid van het werk Gods in twee voorbeelden.

a. Wij weten niet welke de weg is van de geest of van de wind, aldus sommigen, wij weten niet vanwaar hij komt, of waar hij heengaat, of wanneer hij zal draaien, toch liggen de zeelieden er op te wachten, dat hij zich tot hun gunste zal keren, aldus moeten wij onze plicht doen in afwachting van de bestemde tijd voor de zegen. Of het kan verstaan worden van de menselijke ziel, wij weten dat God ons gemaakt heeft, en ons deze ziel heeft gegeven, maar hoe zij in het lichaam is gekomen, er mee verenigd is, het bezielt en er op werkt, weten wij niet, de ziel is een verborgenheid op zichzelf, geen wonder dus dat het werk Gods dit voor ons is.

b. Wij weten niet hoedanig de beenderen zijn in de schoot van een zwangere vrouw, wij kunnen de manier niet beschrijven hetzij van de formering van het lichaam, of hoe het lichaam en de ziel verenigd zijn geworden, wij weten dat beide het werk Gods zijn en wij berusten in Zijn werk, maar in geen van beide kunnen wij het proces van de werking nagaan. Wij twijfelen niet aan de geboorte van het kind, dat ontvangen is, hoewel wij niet weten hoe het geformeerd is, noch behoeven wij te twijfelen aan de vervulling van de belofte, hoewel wij niet zien hoe de dingen daartoe werken. En wij kunnen wel op God vertrouwen om voor ons te voorzien in hetgeen ons nuttig en nodig is zonder dat wij er in onrust en zorg over zijn en ons daarin te betonen voor onze barmhartigheid, daar het toch zonder enige kennis of overleg is van ons, dat ons lichaam in het verborgene gemaakt was, en onze ziel vond de weg er in. En zo is het argument hetzelfde, en heeft dezelfde strekking als dat van onze Heiland, Mattheus 6:25, het leven, de levende ziel, die God ons gegeven heeft, is meer dan het voedsel, het lichaam, dat God ons gemaakt heeft, is meer dan de kleding, laat ons dus op Hem, die het meerdere voor ons gedaan heeft blijmoedig vertrouwen, om ook het mindere voor ons te doen.

5. Sommigen zeggen: "Wij zijn barmhartig geweest, hebben veel aan de armen gegeven en hebben er nooit enigerlei beloning voor ontvangen, er zijn vele dagen voorbijgegaan meer wij hebben het niet weer gevonden." Waarop hij antwoordt, vers 6 :"Ga toch maar voort, volhard in goeddoen, laat geen gelegenheid voorbijgaan. Maai uw land in de morgenstond op de voorwerpen van barmhartigheid die zich vroeg aan u voordoen, en trek uw hand des avonds niet af onder voorwendsel dat gij moe zijt, doe goed naar gij er de gelegenheid toe hebt, doe het op de ene of andere wijze de gehele dag, zoals de landman zijn zaaisel volgt van de morgen tot de avond. In de morgenstond van de jeugd beijver u om goed te doen, geef uit van het weinige dat gij hebt om er de wereld mee te beginnen, en in de avond van de oude dag, geef niet toe aan de gewone verzoeking van oude lieden om vrekkig te zijn, trek ook dan uw hand niet af, en denk niet dat gij u verontschuldigd kunt houden van barmhartigheid te beoefenen, omdat gij u voorneemt liefdadige werken te bevorderen door uw testament, maar doe goed tot het einde toe, want gij weet niet welk werk van barmhartigheid en godsvrucht recht zal wezen, voorspoedig zal zijn, beide met betrekking tot anderen en met betrekking tot uzelf, dit of dat, maar gij hebt reden om te hopen dat die beide tezamen goed zullen zijn. Vertraag niet in goeddoen, want wanneer het tijd is, op Gods tijd en dat is de beste tijd, zult gij oogsten, Galaten 6:9. Dit is van toepassing op geestelijke barmhartigheid, onze godvruchtige pogingen voor het goede van de zielen van anderen, laat ons daarmee voortgaan, want hoewel wij lang tevergeefs gearbeid hebben, kunnen wij er toch ten slotte het welslagen van zien. Laat leraren in hun zaaitijd, beide des morgens en des avonds zaaien, want wie kan zeggen wat voorspoedig zal zijn?

Prediker 11:7-10

Hier is een vermaning beide aan oude en jonge lieden, om aan sterven te denken en er zich toe voor te bereiden. Na ons door vele uitnemende voorschriften geleerd te hebben hoe goed te leven, komt de prediker nu bij het einde van zijn rede er toe ons te leren hoe goed te sterven, en ons aan ons einde te doen gedenken.

I. Hij wendt zich tot de ouden van dagen schrijft hun als vaders, om hen op te wekken om aan de avond te denken, vers 7, 8. Hier is:

1. Een redelijk toegeven van de zoetheid van het leven, die oude mensen bij ervaring kennen: het licht is zoet, het licht van de zon is dit. Het is de ogen goed de zon te aanschouwen, licht was het eerste ding, dat gemaakt was in de formering van de grote wereld, gelijk het oog een van de eerste is in de formering van het lichaam, de kleine wereld, het is aangenaam het licht te zien, de heidenen waren er zo door bekoord dat zij de zon gingen aanbidden: het is aangenaam om er de andere dingen bij te zien, de vele aangename gezichtspunten, die de wereld ons biedt, het licht des levens is dit. Licht is genomen voor leven, Job 3:20, 23. Het kan niet ontkend worden dat het leven zoet is: het is zoet voor slechte mensen omdat zij hun deel hebben in dit leven, het is zoet voor goede mensen omdat zij dit leven hebben als de tijd van hun voorbereiding voor een beter leven, het is zoet voor alle mensen, de natuur zegt dat het dit is en het kan niet betwist worden, ook kan de dood niet ter wille van zichzelf worden begeerd, maar wel gevreesd worden, tenzij dan beschouwd als het einde van tegenwoordig kwaad of een overgang tot toekomstig goed. Het leven is zoet, en daarom is het nodig een dubbele wacht over ons te stellen, opdat wij het niet al te zeer liefhebben.

2. Een vermaning om aan de dood te denken, zelfs in het midden van het leven, en als het leven het zoetst is, wanneer wij er het gemakkelijkst toe komen om de dood te vergeten. Indien de mens vele jaren leeft, zo laat hem ook gedenken aan de dagen van de duisternis, die komen. Hier wordt

A. Een zomerdag verondersteld, die genoten wordt dat het leven lang zal duren namelijk vele jaren, en dat het door de goedheid van God aangenaam kan gemaakt zijn, en de mens verblijdt zich in die allen. Er zijn van de zodanigen, die vele jaren in de wereld leven, aan vele gevaren ontkomen, vele zegeningen ontvangen, en daarom zeker zijn dat hun geen goed zal ontbreken en geen kwaad zal wedervaren, dat de kruik, die zo dikwijls in het gewelf van de springader is gekomen, nooit gebroken ervan terug komen zal. Maar wie zijn zij, die vele jaren leven en zich in die allen hebben verblijd? Helaas, niemand, wij hebben slechts uren van vreugde tegen maanden van verdriet, evenwel sommigen verblijden zich in hun jaren, hun vele jaren, meer dan anderen, indien deze twee dingen samenkomen: een toestand van voorspoed en een blijmoedige geest, dan kunnen zij veel doen om een mens in staat te stellen om zich in die allen te verblijden, -en toch heeft ook de voorspoedigste toestand zijn bijmengselen van smart of tegenspoed, en de blijmoedigste mens kent ogenblikken van neerslachtigheid, vrolijke zondaren hebben buien van treurigheid, en blijmoedige heiligen kennen godvruchtige smart, zodat het slechts een veronderstelling is, geen feit, dat een mens vele jaren zou leven en zich in die allen zou verblijden. Maar,

B. Hier wordt voorgesteld na deze zomerdag een winternacht te verwachten, deze gezonde, stevige oude man moet echter gedenken aan de dagen van de duisternis, want zij zullen vele zijn. Er komen dagen van duisternis, de dagen van ons liggen in het graf, daar zal het lichaam

in duisternis liggen, daar zien de ogen niet, daar schijnt de zon niet. De duisternis des doods wordt gesteld tegenover het licht des levens, het graf is een land van duisternis, Job 10:21.

b. Deze dagen van duisternis zullen vele zijn, de dagen van ons liggen onder de grond zullen talrijker zijn dan de dagen van ons leven boven de grond. Zij zijn vele, maar zij zijn niet eindeloos, vele als zij zijn, zullen zij toch geteld en voleindigd worden, als de hemelen niet meer zijn, Job 14:12. Gelijk de langste dag zijn nacht heeft, zo zal de langste nacht zijn morgenstond hebben.

C. Het is goed voor ons om dikwijls te denken aan deze dagen van duisternis, opdat wij niet opgeblazen worden van hoogmoed, noch in slaap worden gesust in vleselijke gerustheid, noch zelfs tot onbetamelijkheid worden vervoerd door ijdele vrolijkheid.

d. Niettegenstaande de lange duur van het leven en de vele genietingen ervan, moeten wij toch gedenken aan de dagen van de duisternis, omdat die gewis komen zullen, en zij zullen met te minder verschrikking komen als wij er tevoren aan gedacht hebben.

II. Hij wendt zich tot de jonge lieden, en schrijft hun als kinderen, om hen op te wekken om aan de dood te denken, vers 9, 10. Hier hebben wij:

1. Een ironische erkenning van de ijdelheden en de genoegens van de jeugd, "verblijd u, o jongeling, in uw jeugd". Sommigen houden dit voor de raad, die de atheïst en de genotzuchtig persoon aan de jongeling geven, tegen welke giftige influistering Salomo aan het einde van het vers een krachtig tegengif voorschrijft. Maar er ligt meer kracht en nadruk in als wij het nemen zoals het gewoonlijk verstaan wordt, bij wijze van ironie, zoals die van Elia tot de priesters van Baäl: Roept met luider stem want hij is een god, of van Micha tot Achab: Trek op naar Ramoth in Gilead en gij zult voorspoedig zijn, of van Christus tot Zijn discipelen: Slaap nu voort. "Verblijd u, o jongeling, in uw jeugd leef een vrolijk leven, jaag uw vermaken na wandel in de wegen van uw hart, vrolijk uw hart op met droombeelden en ijdele verwachtingen, wandel in de wegen van uw hart, doe alles waar je zin in hebt, en deins voor niets terug om uw zinnelijke lusten te bevredigen: "quicquid libet licet" Maak uw wil tot uw wet, wandel in de wegen van uw hart, en laat uw hart wandelen naar eigen ogen, een zwerfziek hart naar ronddwalende ogen, doe wat behaaglijk is aan uw ogen, hetzij het al of niet behaaglijk is in Gods ogen." Salomo zegt dit in ironie tot de jongeling om te kennen te geven:

a. Dat dit het is wat hij doen zou, en waartoe hij wel graag verlof zou willen hebben, waarin hij zijn geluk denkt te vinden, en waar hij zijn hart op stelt.

b. Dat hij wenst dat allen, die hem omringen, hem deze raad zullen geven, hem zulke zachte dingen zullen zeggen, daar hij het niet zou kunnen dragen of dulden dat hem een raad zou gegeven worden in tegenovergestelde zin, dat hij hen voor zijn vijanden houdt, die hem vermanen om sober en ernstig te zijn.

c. Om zijn dwaasheid aan te tonen, en de grote ongerijmdheid van een weelderige, ondeugdzame wijze van leven, de gewone beschrijving ervan zou, indien de mensen de dingen geheel en al wilden zien en ze onpartijdig willen beoordelen, genoeg zijn om aan te tonen hoe zij, die zo’n leven leiden, tegen alle rede en gezond verstand handelen. Het blootleggen van de zaak volstaat reeds om tot een beslissing te komen, zonder dat men nog argumenten aanvoert.

d. Om aan te tonen dat, zo de mensen zich aan zo'n wijze van leven overgeven, het rechtvaardig is in God om hen aan henzelf over te laten, hen over te laten aan de begeerten van hun hart, Hosea 4:17.

2. Een zeer nadrukkelijke bestraffing van deze ijdelheden en genietingen: *"Weet, dat God om alle deze dingen u zal doen komen voor het gericht*, bedenk dit, en leid dan zo'n weelderig leven, indien gij kunt, indien gij durft." Dit is een halsband een verbetering, van de vorige concessie, en haalt de teugels weer aan, die hij op de hals van de lusten van de jongeling slap had laten hangen. "Weet en wees er zeker van dat indien gij u zo'n vrijheid veroorlooft, dit uw eeuwig verderf tengevolge zal hebben, want gij hebt te doen met een God, die het niet ongestraft zal laten." Er is een toekomend oordeel. Wij moeten, een ieder van ons, voor het gericht komen, hoe wij heden de boze dag ook ver van ons stellen. Er zal op die dag met ons afgerekend worden voor al onze vleselijke vrolijkheid en ons zinnelijk genot. Het is goed voor allen, maar inzonderheid voor jonge lieden, om dit te weten en hieraan te denken, opdat zij, door toe te geven aan hun jeugdige lusten, zich niet toorn vergaderen als een schat in de dag des toorns, des toorns van het Lam.

3. Een woord van waarschuwing en vermaning naar aanleiding van dat alles, vers 10. *Laat jonge lieden wel toezien op zichzelf, en wel acht geven op hun ziel en hun lichaam hun hart en hun vlees.*

a. Laat hen zorgdragen dat zij niet opgeblazen worden door hoogmoed, noch beroerd worden door toorn en zondige hartstocht. Zo doen dan verdriet of toornigheid wijken van uw hart, het woord geeft wanorde of beroering van het gemoed te kennen. Jonge lieden zijn licht ongeduldig onder bestraffing of bedwang, geneigd om in opstand te komen tegen alles wat hen vernedert, en hun trotse hart verheft zich tegen alles wat hen tegenspreekt en tegenwerkt. Zij zijn zo gesteld op hetgeen de zinnen behaagt, dat zij niets kunnen dulden of dragen dat onaangenaam is want dat baart hun verdriet, dikwijls zal hun hoogmoed hen verontrusten, maken dat zij zich onbehaaglijk gevoelen. Laat dit van u wijken, doe de liefde tot de wereld weg uit uw hart en verwacht niets meer van het schepsel, en dan zullen teleurstellingen geen aanleiding van toorn en verdriet voor u wezen. Sommigen verstaan hier door verdriet de vleselijke vrolijkheid, beschreven in vers 9, waarvan *het einde bitterheid en smart zal wezen*. Laat die verre blijven van alles, dat bij de herinnering er aan smart zal wezen.

b. Laat hen zorgdragen, dat hun lichaam niet verontreinigd wordt door onmatigheid, onkuisheid of enigerlei vleselijke lusten, doe het kwade weg van uw vlees, en laat de leden van uw lichaam geen wapenen zijn van de ongerechtigheid. Het kwaad van de zonde zal het kwaad zijn van de straf, en hetgeen gij liefhebt als goed voor het vlees, omdat het er de lusten van bevredigt, zal blijken er kwaad en schadelijk voor te wezen, doe het daarom hoe verder hoe liever van u weg.

Om aan zijn vermaning aan oud en jong kracht hij te zetten, voert de prediker als een krachtig argument aan hetgeen het grote onderwerp is van zijn rede, namelijk de ijdelheid van alle tegenwoordige dingen, hun onzekerheid en hun ongenoegzaamheid.

1. Hij herinnert oude lieden aan dit, vers 8, *al wat gekomen is, is ijdelheid*, ja, al is het ook dat een mens vele jaren leeft, en zich in die alle verblijdt. Al wat reeds gekomen is, en al wat nog komen zal, hoeveel de mensen zich ook van de slottonelen voorstellen, het is al ijdelheid. Wat

zal zijn zal niets meer doen om de mensen gelukkig te maken, dan wat geweest is. Allen, die in de wereld komen, zijn ijdelheid, zij zijn dit geheel en al, zelfs in hun beste toestand.

2. Hij herinnert jonge lieden hieraan: *De jeugd en de jonkheid is ijdelheid*. Er is in de gezindheid en in de daden van de kindsheid en van de jeugd zeer veel ongerechtigheid, zeer veel dat onvoegzaam is, zondige ijdelheid, waartegen jonge lieden moeten waken, en waarvan zij genezen moeten worden. Er is in de genoegens van kindsheid en jeugd geen zekerheid, geen voldoening, geen duurzaamheid, zij gaan voorbij, deze bloemen zullen spoedig verwelken en deze bloesems afvallen, laat hen zich daarom zetten tot goede vruchten, die zullen blijven en goede winst opleveren.

HOOFDSTUK 12

1 En gedenk aan uw Schepper in de dagen uwer jongelingschap, eer dat de kwade dagen komen, en de jaren naderen, van dewelke gij zeggen zult: Ik heb geen lust in dezelve.
2 Eer dan de zon, en het licht, en de maan, en de sterren verduisterd worden, en de wolken wederkomen na den regen.
3 In den dag, wanneer de wachters des huizes zullen beven, en de sterke mannen zichzelven zullen krommen, en de maalsters zullen stilstaan, omdat zij minder geworden zijn, en die door de vensteren zien, verduisterd zullen worden;
4 En de twee deuren naar de straat zullen gesloten worden, als er is een nederig geluid der maling, en hij opstaat op de stem van het vogeltje, en al de zangeressen nedergebogen zullen worden.
5 Ook wanneer zij voor de hoogte zullen vrezen, en dat er verschrikkingen zullen zijn op den weg, en de amandelboom zal bloeien, en dat de sprinkhaan zichzelven een last zal wezen, en dat de lust zal vergaan; want de mens gaat naar zijn eeuwig huis, en de rouwklagers zullen in de straat omgaan.
6 Eer dat het zilveren koord ontketend wordt, en de gulden schaal in stukken gestoten wordt, en de kruik aan de springader gebroken wordt, en het rad aan den bornput in stukken gestoten wordt;
7 En dat het stof wederom tot aarde keert, als het geweest is; en de geest weder tot God keert, Die hem gegeven heeft.
8 Ijdelheid der ijdelheden, zegt de prediker; het is al ijdelheid!
9 En voorts, dewijl de prediker wijs geweest is, zo leerde hij het volk nog wetenschap, en merkte op, en onderzocht; hij stelde vele spreuken in orde.
10 De prediker zocht aangename woorden uit te vinden, en het geschrevene is recht, woorden der waarheid.
11 De woorden der wijzen zijn gelijk prikkelen, en gelijk nagelen, diep ingeslagen van de meesters der verzamelingen, die gegeven zijn van den enigen Herder.
12 En wat boven dezelve is, mijn zoon! wees gewaarschuwd; van vele boeken te maken is geen einde, en veel lezens is vermoeiing des vleses.
13 Van alles, wat gehoord is, is het einde van de zaak: Vrees God, en houd Zijn geboden, want dit betaamt allen mensen.
14 Want God zal ieder werk in het gericht brengen, met al wat verborgen is, hetzij goed, of hetzij kwaad.

De wijze en boetvaardige prediker eindigt hier zijn leerrede, en hij besluit haar, niet slechts als een goed redenaar, maar als een goede prediker met hetgeen de beste indrukken zal teweegbrengen, en met hetgeen hij wenst krachtig en duurzaam van invloed op zijn hoorders te zullen zijn. Hier is:

I. Een vermaning aan jonge lieden om vroeg te beginnen godsdienstig te zijn en het niet uit te stellen tot aan de ouderdom, vers 1, versterkt door argumenten, ontleend aan de rampen van de ouderdom, vers 1-5, en de grote verandering, die de dood in ons zal teweegbrengen, vers 6,7.

II. Een herhaling van de grote waarheid, die hij op zich heeft genomen te bewijzen in deze rede: de ijdelheid van de wereld, vers 8.

III. Een bevestiging en aanbeveling van hetgeen hij in dit en in zijn ander boek had geschreven, als waardig om zorgvuldig overwogen en overdacht te worden, vers 9-12.

IV. Een opsomming en besluit van geheel de zaak, met een bevel om in waarheid Godsdienstig te zijn uit aanmerking van het toekomende oordeel vers 13, 14.

Prediker 12:1-7

I. Hier is: Een oproep tot jonge lieden om *aan God te denken en hun plicht jegens Hem te betrachten* terwijl zij nog jong zijn. *Gedenk thans uw Schepper in de dagen van Uw jeugd*. Dit is:

1. De toepassing van de koninklijke prediker van zijn leerrede over de ijdelheid van de wereld en alles wat er in is. Gij, die jong zijt, koestert grote verwachtingen ervan, maar geloof hen, die er de proef van genomen hebben, zij geeft geen werkelijke voldoening aan de ziel, opdat gij dus niet bedrogen zult worden door deze ijdelheid, noch er te zeer door beroerd zult worden. *Gedenk uw Schepper*, en neem u aldus in acht tegen het kwaad, dat uit de ijdelheid van het schepsel voortkomt.

2. Het is het tegengif van de koninklijke medicijnmeester tegen de bijzondere krankheden van de jeugd, de zucht neer vrolijkheid, en het toegeven aan zinnelijke genietingen, de ijdelheid, waaraan kindsheid en jeugd onderworpen zijn, om dit te voorkomen en te genezen, gedenk uw Schepper. Hier is:

a. Een grote plicht, die ons wordt voorgehouden: *God te gedenken als onze Schepper*. Wij moeten niet alleen gedenken dat God onze Schepper is, dat Hij ons gemaakt heeft en niet wij, en daarom onze rechtmatige Heer en eigenaar is maar wij moeten ons aan Hem verbinden bij de overweging van de verplichtingen, die op ons rusten doordat Hij onze Schepper is, en Hem de eer en de gehoorzaamheid betonen, die wij Hem als onze Schepper verschuldigd zijn. Gedenk uw Scheppers, het woord staat in het meervoud, zoals in Job 35:10, Waar is God, mijne Makers? Want God zei: Laat ons mensen maken, ons, Vader, Zoon en Heilige Geest.

b. De juiste tijd voor die plicht, in de dagen van uw jeugd, de dagen van uw keus, zo lezen het sommigen, de keurdagen, uw verkiezende dagen. Begin in het begin van uw dagen Hem te gedenken, van wie gij uw bestaan hebt ontvangen, en ga voort in overeenstemming met dat goede begin. *Breng Hem u voor de geest* als gij jong zijt, en *houd Hem in gedachtenis gedurende al de dagen van uw jeugd*, en vergeet Hem nooit. Hoed u aldus voor de verzoekingen van de jeugd, en maak aldus gebruik van de voordelen ervan.

II. Een reden om aan dit gebod kracht bij te zetten: *eer dat de kwade dagen komen en de jaren naderen van dewelke gij zeggen zult: ik heb geen lust in dezelve*. Doe het spoedig:

1. "Eer ziekte en dood komen, doe het terwijl gij leeft, want het zal te laat wezen om het te doen, als de dood u uit deze staat van op de proefstelling heeft weggenomen en u heeft heengevoerd naar die van beloning en vergelding." De dagen van ziekte en dood zijn de kwade dagen, schrikwekkend voor de natuur, in waarheid kwade dagen voor hen, die hun Schepper hebben vergeten. Deze kwade dagen zullen, vroeg of laat, komen, zij komen nu nog niet, want God is lankmoedig over ons, en geeft ons plaats tot berouw, de voortduur van het leven is slechts het uitstellen van de dood, en terwijl het leven voortduurt en de dood nog uitgesteld is, is het onze plicht en ons belang ons voor te bereiden, opdat de eigenschap van de dood voor ons veranderd worde, en wij getroost en goedsmoeds kunnen sterven.

2. Eer de ouderdom komt, die zo de dood het niet verhindert, komen zal, en het zullen jaren zijn, van welke wij zullen zeggen: *Wij hebben geen lust in dezelve*, als wij geen smaak meer zullen hebben in de verlustiging van de zinnen, zoals Barzillai, 2 Samuel 19:35, als wij beladen

zullen zijn met zwakheden van het lichaam, oud en blind, of oud en verlamd zijn, als wij weggenomen zullen worden van onze nuttige arbeid, en onze kracht arbeid en moeite zal zijn, als wij, of gescheiden zullen zijn van onze bloedverwanten en al onze oude vrienden of in hen beproefd zullen wezen, en zullen zien dat zij ons moede zijn, als wij ons langzaam zullen voelen sterven, deze jaren naderen, als alles wat komt ijdelheid zal wezen, de nog overblijvende maanden maanden van ijdelheid zijn en er geen lust, geen behagen zal zijn dan in de herinnering van een goed doorgebracht leven op aarde en in de verwachting van een beter leven in de hemel.

Over deze twee argumenten weidt hij uit in de volgende verzen, slechts de orde ervan omkerende, en hij toont aan:

A. Hoeveel rampen aan de ouderdom als verbonden zijn, en dat, indien *wij oud worden onze dagen van zo'n aard zullen wezen dat wij geen lust in dezelve zullen hebben*, hetgeen een goede reden is, waarom wij moeten terugkeren tot God om met Hem verzoend te zijn *in de dagen van onze jeugd* en dit niet moeten uitstellen totdat wij oud zijn, want het zal dan geen verdienste van ons zijn, de genietingen van de zonde te verlaten, daar zij ons reeds verlaten hebben, noch om terug te keren tot God als de nood er ons toe dringt. Het is de grootste ongerijmdheid en ondankbaarheid die men zich denken kan, om de bloem, het beste, van onze jaren aan de duivel te geven, en er het uitschot van te bewaren voor God, dit is het gescheurde, en het kreupele, en het zieke als offerande te brengen. En behalve dat, daar de ouderdom aldus overladen is met zwakheden en gebreken, is het de grootst mogelijke dwaasheid om dat noodzakelijke werk tot aan die tijd te verschuiven, dat werk, hetwelk onze beste krachten vereist, als onze vermogens nog in volle kracht zijn, en inzonderheid om dat werk moeilijker te maken door een langer aanhouden van de zonde, en lasten van schuld op onze consciëntie te leggen, de lasten van de ouderdom nog te vermeerderen, en ze veel zwaarder te maken. Indien de rampen van de ouderdom zijn zullen zoals zij hier worden voorgesteld, zo zullen wij dan iets nodig hebben om ons te ondersteunen en te vertroosten, en niets zal krachtiger en meer afdoend daarvoor wezen dan het getuigenis van ons geweten voor ons, dat wij intijds begonnen zijn onze Schepper te gedenken, en de herinnering aan Hem sedert die tijd nooit hebben verloren. Hoe kunnen wij verwachten dat God ons zal helpen als wij oud zijn, als wij Hem niet willen dienen als wij jong zijn? Zie Psalm 71:17, 18.

Het verval en de gebreken van de ouderdom worden hier op sierlijke wijze beschreven in overdrachtelijke uitdrukkingen, waarin thans iets moeilijks is voor ons, die niet bekend zijn met de gewone spreekwijze en de metaforen, die in Salomo's tijd gebruikt werden, maar de algemene strekking is duidelijk namelijk om aan te tonen hoe onaangenaam over het algemeen de dagen van de ouderdom zijn.

a. Dan zullen de zon en haar licht, de maan en de sterren en het licht, dat zij er aan ontlenen, verduisterd worden, zij zien er donker uit voor oude lieden ten gevolge van het afnemen van hun gezichtsvermogen, hun aangezicht is omfloerst, de schoonheid en glans ervan zijn verduisterd, hun verstandelijke vermogens, die als lichten zijn in de ziel, zijn verzwakt, hun verstand en hun herinneringsvermogen begeven hen, hun begrip is niet meer zo vlug, en hun verbeeldingskracht niet meer zo rijk als zij geweest zijn, (licht wordt dikwijls genomen voor blijdschap en voorspoed) de dagen van hun vrolijkheid zijn voorbij, en zij hebben noch behagen in de gesprekken van de dag noch in de rust van de nacht, want beide de zon en de maan zijn voor hen verduisterd.

b. Dan komen de wolken weer na de regen, zoals bij natte weersgesteldheid de ene wolk niet zodra voorbij is, of zij wordt opgevolgd door een andere, zo is het met oude lieden, als zij van de ene pijn, de ene ziekte, bevrijd zijn, worden zij bevangen door een andere zodat hun kwalen als een gedurig druipen zijn ten dage des plasregens. Het einde van de ene verdrietelijkheid in deze wereld is slechts het begin van een andere, en *de afgrond roept tot de afgrond*. Oude lieden worden dikwijls gekweld door lozingen van verkoudheid, zoals na stortregens nog meer wolken komen opzetten zodat het voortdurend smartelijk is, en het lichaam er als het ware in wegsmelt.

c. Dan zullen de wachters van het huis beven, het hoofd dat als de wachttoren is, schudt heen en weer de armen en handen, die gereed zijn voor de bewaring van het lichaam, beven evenzo en worden zwak, bij iedere plotselinge aanval of nadering van gevaar, de kracht en de moed, die tot zelfverdediging aangewend plachten te worden, schieten tekort, kunnen hun dienst niet meer verrichten oude lieden worden spoedig ontmoedigd.

d. Dan zullen de sterke mannen zich krommen, de benen en dijen, die het lichaam plachten te ondersteunen en zijn gewicht te dragen, buigen, krommen, zich, en zijn niet meer geschikt voor arbeid, zoals vroeger, zij worden spoedig moe. Oude mannen, die in hun tijd sterke mannen zijn geweest, zijn zwak geworden, en krommen zich van ouderdom, Zacheria 8:4. "God heeft geen welgevallen aan de benen van de man", Psalm 147. 10, want hun kracht zal spoedig vergaan, maar in de Heere Jahweh is eeuwige sterkte, Hij heeft eeuwige armen.

e. Dan zullen de maalsters stilstaan, omdat zij minder geworden zijn, de tanden, waarmee wij onze spijzen vermalen en bereiden om verteerd te worden houden op van dienst te doen, omdat zij weinige zijn, zij zijn verrot en gebroken, zijn misschien getrokken omdat zij pijn deden, sommige oude mensen hebben al hun tanden verloren, anderen hebben nog slechts weinige over, en dit gebrek is van te meer gewicht, omdat de spijzen uit gebrek aan tanden, niet goed gekauwd zijnde, niet goed worden verteerd, en dat is van evenveel invloed op het ander verval van de ouderdom, als wat het ook zij.

f. Zij, die door de vensters zien, zullen verduisterd worden. De ogen worden donker zoals die van Izak, Genesis 27:1, en van Ahia, 1 Koningen 14:4. Mozes was een zeer zeldzaam voorbeeld van een man, die, toen hij honderd twintig jaren oud was, nog een goed gezichtsvermogen had, maar gewoonlijk zal bij oude lieden het gezicht even spoedig verzwakken als iets anders, en het is een grote weldaad voor hen dat de kunst de natuur te hulp komt met brillen. Het is nodig dat wij een goed gebruik maken van ons gezicht zolang wij het hebben, omdat het licht van de ogen weg kan zien voordat het licht des levens weg is.

a. De twee deuren naar de straat zullen gesloten worden, oude lieden blijven binnenshuis, houden er niet van om voor het één of andere vermaak uit te gaan, de lippen de deuren van de mond, worden gesloten bij het eten omdat de tanden weg zijn, en het geluid van het malen bij hen, is lang, of dof, zodat zij geen heerschappij hebben over de spijs in hun mond, die zij plachten te hebben, zij kunnen hun spijs niet verteren, en daarom wordt er maar weinig koren op hun molen gebracht.

b. Oude mensen worden gewekt door de stem van het vogeltje, zij hebben geen diepe slaap, zoals jonge lieden, het minste geluid het tjilpen zelfs van een vogeltje stoort hun slaap, zij kunnen niet rusten omdat zij voortdurend moeten hoesten, en daarom staan zij op met het hanegekraai, of zij zijn licht vreesachtig en zeer bezorgd, waardoor hun slaap onrustig is,

hetgeen hen dan vroeg op doet staan, of zij zijn geneigd tot bijgelovigheid, en staan op als in angst en verschrikking op die stem van vogels, of raven, of van de katuil, die waarzeggers voorbeduidend noemen.

c.Voor hen zijn al de dochters van de muziek naar de laagte gebracht. Zij hebben stem noch oor, kunnen noch zelf zingen noch genot vinden, zoals Salomo in de dagen van zijn jeugd genot gevonden had, in zangers en zangeressen en muziekinstrumenten, Hoofdstuk 2:8. Oude lieden worden hardhorend en kunnen geen geluiden en stemmen meer onderscheiden.

d. Zij zullen voor de hoogte vrezen, bevreesd zijn om naar de top van een hoogte te gaan, hetzij omdat zij kortademig zijn en er daarom niet komen kunnen, of omdat hun hoofd duizelig is, of hun benen hun de dienst weigeren, zodat zij er zich niet heen durven wagen, of wel zij maken zich beangst omdat zij zich verbeelden, dat de hoogte op hen vallen zal. Vrees staat hun in de weg, zij kunnen noch rijden noch wandelen met hun gewone vrijmoedigheid, maar zijn bevreesd voor alles wat op hun weg ligt, bevreesd dat het hen zal doen struikelen.

e. De amandelboom bloeit, het haar van de ouden man is wit geworden zodat zijn hoofd er uitziet als een amandelboom in bloei. De amandelboom bloeit voor alle andere bomen, en toont daarom juist aan, hoeveel haast de ouderdom maakt om de mensen te overvallen, hij voorkomt hun verwachtingen en grijpt hen spoediger dan zij dachten. Hier en daar vertonen zich reeds grijze haar en zij bemerken het niet.

I.De sprinkhaan is zichzelf een last, en de lust is vergaan. Oude lieden kunnen niets dragen, het lichtste ding drukt zwaar op hen, beide op hun lichaam en hun geest, iets kleins doet hen nederzinken, breekt hen. De sprinkhaan is een last misschien werd toen de sprinkhaan voor een zeer licht verteerbaar voedsel gehouden, de spijze van Johannes de Doper bestond uit sprinkhanen, maar zelfs dat voedsel ligt zwaar op de maag van oude lieden, en daarom is de lust vergaan, zij hebben geen eetlust, de oude man zal op de begeerte van de vrouwen geen acht geven, zoals gezegd is van die koning in Daniel 11:37. Oude mensen worden onverschillig en lusteloos, de genietingen van de zinnen hebben geur noch smaak voor hen.

Het is waarschijnlijk dat Salomo dit geschreven heeft, toen hij zelf oud was en uit eigen ondervinding van de gebreken en zwakheden van de ouderdom kon spreken, en die gebreken deden zich misschien spoediger door hem gevoelen omdat hij zich zozeer in zingenot had toegegeven. Sommige oude mensen houden zich beter dan anderen onder het verval van de ouderdom, maar in meerdere of mindere mate zijn toch de dagen van de ouderdom kwade dagen, en van weinig genot of genoegen. Grote zorg moet daarom aangewend worden om aan oude lieden eer en achting te betonen, opdat zij iets hebben, dat hun een vergoeding is voor hun grieven en smarten, en er niets gedaan wordt om daar nog aan toe te voegen. En dit alles tezamen vormt een goede reden, waarom wij *onze Schepper moeten gedenken in de dagen van onze jeugd*, opdat Hij ons in gunst gedenke als deze kwade dagen komen, en Zijn vertroostingen een verlustiging zullen zijn voor onze ziel, als de verlustiging van de zinnen, om zo te zeggen, versleten is.

B. Hij toont aan hoe groot een verandering de dood in ons zal teweegbrengen, die of de rampen van de ouderdom zal voorkomen, of er een einde aan zal maken. Niets anders zal ze afweren, niets anders zal ze genezen." *Gedenk daarom uw Schepper in de dagen uwer jeugd*, omdat de dood gewis voor u is, hij is misschien zeer dicht bij u, en het is een ernstige zaak om te sterven, en gij behoort u met de uiterste zorg en naarstigheid er op voor te bereiden."

a. De dood brengt ons in een onveranderlijken staat of toestand, *de mens gaat naar zijn eeuwig huis*, en al deze gebreken, dit verval van de ouderdom zijn voorboden van deze ontzaglijke verhuizing en verhaasten haar. Bij de dood gaat de mens weg van deze wereld, verlaat hij al de bezigheden en genietingen ervan, ten opzichte van zijn tegenwoordige staat is hij voor goed heengegaan, hij is naar huis gegaan, want hier is hij een vreemdeling en bijwoner geweest, beide *ziel en lichaam gaan heen naar de plaats, vanwaar zij gekomen zijn*, vers 7. Hij is ingegaan tot zijn rust, gegaan naar de plaats, waar hij moet blijven. Hij is gegaan naar zijn huis, naar het huis van zijn wereld, aldus lezen het sommigen, want deze wereld is niet van hem. Hij is heengegaan naar zijn langdurig thuis, want de dagen van zijn liggen in het graf zullen vele zijn. Hij is heengegaan naar zijn huis van de eeuwigheid, niet alleen naar zijn huis, vanwaar hij nooit naar deze wereld kan terugkeren, maar naar het huis, waar hij voor eeuwig moet blijven. Dit behoort ons gewillig te maken om te sterven dat wij bij de dood naar huis gaan, en waarom zouden wij er niet naar verlangen om naar het huis van onze Vader te gaan? En dit moet ons opwekken om ons te bereiden op sterven, dat wij dan naar ons langdurig thuis gaan, naar een eeuwige woning.

b. De dood zal een aanleiding van smart wezen voor onze vrienden, die ons liefhebben, als de mens naar zijn eeuwig huis gaat, zullen de rouwklagers in de straat omgaan, de wezenlijke rouwklagers, zij, die, zoals nu bij ons, onderscheiden worden aan hun gewaad, als zij door de straten gaan, de rouwklagers voor ceremonie, die gehuurd waren om over de dode te wenen, beide om het wezenlijke rouwklagen uit te drukken en op te wekken. Als wij sterven, gaan wij niet slechts naar een treurig huis voor ons, maar wij laten een treurig huis achter ons. Tranen zijn een aan de doden verschuldigde hulde, en dit maakt onder nog andere omstandigheden het tot een ernstige zaak om te sterven. Maar tevergeefs gaan wij in het klaaghuis, en zien wij de rouwklagers in de straat omgaan, als dit er niet toe bijdraagt om ons tot ernstige en vrome rouwklagers te maken in de binnenkamer.

c. De dood zal het samenstel van de natuur binden, *het aardse huis van deze tabernakel afbreken*, hetgeen zeer sierlijk beschreven wordt, vers 6. Dan zal het zilveren koord, door hetwelk ziel en lichaam op wonderbaarlijke wijze saamverbonden waren, ontketend worden, die heilige knoop worden losgemaakt, en deze oude vrienden genoodzaakt worden om van elkaar te scheiden, dan zal de gulden schaal, die het water des levens voor ons bevatte, in stukken worden gebroken, dan zal de kruik, waarmee wij water plachten te scheppen voor het gestadig onderhoud van het leven en het herstellen van zijn verval, aan de springader gebroken worden, zodat zij geen water meer naar boven kan brengen, en het rad, al de organen welke dienen om het voedsel te vergaderen en uit te delen, zal gebroken worden, onbekwaam worden gemaakt om de dienst nog langer te verrichten, het lichaam zal worden als een horloge, waarvan de veer gebroken is, al de radertjes staan dan stil, de machine wordt onttakeld, het hart klopt niet meer, de bloedsomloop staat stil. Sommigen passen dit toe op de ornamenten en de gereedschappen van het leven, rijke lieden moeten als zij sterven hun kleding en hun huisraad van zilver en goud achterlaten, en arme mensen hun aarden kruiken, en de waterputters zullen hun rad gebroken zien.

d. *De dood zal ons tot onze eerste beginselen ontbinden*, vers 7. De mens is een vreemdsoortig schepsel, een straal van de hemel verenigd met een aardkluit, bij de dood worden deze gescheiden, en ieder hunner gaat naar de plaats, vanwaar hij kwam.

Ten eerste. Het lichaam, de aardkluit, keert weer tot de aarde, het is van de aarde gemaakt, Adams lichaam was dit, en wij zijn van dezelfde stof, het is een huis van leem, bij de dood

wordt het in de aarde gelegd, en binnen weinig tijds wordt het tot aarde opgelost, en kan niet van gewone aarde onderscheiden worden overeenkomstig het vonnis, Genesis 3:19 :"Gij zijt stof en daarom zult gij tot stof weerkeren". Laat ons dus niet toegeven aan de lusten van het lichaam, noch het vertroetelen weldra zal het spijs zijn voor de wormen noch laat de zonde heersen in ons sterflijk lichaam, want het is sterflijk, Romeinen 6:12.

Ten tweede. De ziel, deze straal van licht keert weer tot die God, die toen Hij de mens geformeerd heeft uit het stof van de aarde, de adem des levens in zijn neusgaten geblazen heeft, om hem tot een levende ziel te maken, Genesis 2:7 en die de geest van iedere mens binnen in hem formeert. Als het vuur het hout verteert dan stijgt de vlam op, en de as keert weer tot de aarde, waaruit het hout gegroeid is. De ziel sterft niet met het lichaam, zij is verlost van hef geweld van het graf, Psalm 49:16, zij kan bestaan zonder het lichaam, en zal het in een staat van afscheiding ervan, zoals de kaars brandt, helderder brandt, als zij uit de donkere lantaarn wordt genomen. Zij gaat heen naar de wereld van de geesten, waaraan zij verwant is. Zij gaat tot God als een rechter, om rekenschap van zich af te leggen, en om of bij de geesten in de gevangenis geplaatst te worden, 1 Petrus 3:19, of bij de geesten in het paradijs, Lukas 23:43, al naar hetgeen in het lichaam geschied was. Dit maakt de dood verschrikkelijk voor de goddelozen, wier zielen tot God gaan als een Wreker en troostrijk voor de godvruchtigen, wier zielen tot God gaan als een Vader, in wiens handen zij ze blijmoedig overgeven, door een Middelaar, buiten wie de zondaren met recht kunnen vrezen om tot God te gaan.

Prediker 12:8-12

Salomo nadert hier tot het einde, het besluit, hij is er afkerig van om te scheiden voor hij zijn doel bereikt heeft, en bij zijn hoorders, zijn lezers, heeft overmocht, om alleen in God en in hun plicht jegens Hem de voldoening te zoeken, die zij nooit in het schepsel kunnen vinden.

I. Hij herhaalt zijn tekst, vers 8 :

1. Als hetgeen, waarvan hij de waarheid ten volle had aangetoond, en aldus handhaaft hij wat hij in deze leerrede gezegd heeft, en waarin hij zich aan zijn tekst gehouden heeft, en waarin zijn redenen en zijn toepassing volkomen ter zake waren.

2. Als hetgeen hij anderen en zichzelf wenste in te prenten, om het gereed bij de hand te hebben en er bij alle gelegenheden gebruik van te maken, wij zien het dagelijks bewezen, laat het dus dagelijks gebruikt worden, ijdelheid van de ijdelheden, het is al ijdelheid!

II. Wat hij over dit onderwerp door goddelijke leiding en ingeving geschreven heeft, beveelt hij aan in onze ernstige overweging. De woorden van dit boek zijn getrouw en onze aanneming waardig, want

1. Het zijn de woorden van een bekeerling een boeteling, die uit duurgekochte ervaring van de ijdelheid van de wereld kon spreken, en van de dwaasheid om er grote dingen van te verwachten. Hij was *prediker, één die teruggebracht was van zijn afdwalingen*, thuis was gebracht tot die God, van wie hij was afgevallen. *IJdelheid der ijdelheden*, zegt de boeteling. Alle ware boetelingen zijn overtuigd van de ijdelheid van de wereld, want zij bevinden dat zij niets doen kan, om hen te bevrijden van de last van de zonde, waarover zij klagen.

2. Het zijn de woorden van een wijze, van een man, die wijzer was dan iemand anders, begiftigd was met een buitengewone mate van wijsheid, er beroemd door was onder zijn naburen, die hem allen zochten om zijn wijsheid te horen, en daarom een bevoegd beoordelaar van deze zaak, hij was niet alleen wijs als vorst, maar wijs als prediker, en predikers hebben wijsheid nodig om zielen te winnen.

3. Hij was iemand, die er zich op toelegde om goed te doen en de wijsheid recht te gebruiken. Omdat hij zelf wijs was, maar wist dat hij zijn wijsheid niet voor zichzelf had, evenmin als hij haar van zichzelf had, leerde hij het volk nog de wetenschap, die hij nuttig had bevonden voor zichzelf, en die hij hoopte ook voor hen nuttig te zullen zijn. Het is het belang van vorsten dat hun volk goed onderwezen is in de godsdienst, en het is geen verkleining voor hen om zelf hen de goede kennis te leren, maar hun plicht is het om hen, wier ambt het is hen te onderwijzen, aan te moedigen en naar hun hart te spreken, 2 Kronieken 30:22. Laat het volk, het gewone volk, niet veracht worden, neen, zelfs niet door de wijste en grootste, hetzij als onwaardig, of als niet instaat om die goede kennis te leren, en zelfs zij, die wel onderwezen zijn, hebben het nodig om nog onderwezen te worden, opdat zij toenemen in kennis.

4. Hij gaf zich zeer veel moeite om goed te doen, bedoelende het volk wetenschap te leren: vergenoegde hij zich niet met hen slechts oppervlakkig te onderwijzen, daar zij toch maar geringe lieden waren, en hij een zeer wijs man was, maar in aanmerking van de hovaardij van de zielen, voor wie hij predikte, en de belangrijkheid van het onderwerp, waarover hij predikte, merkte hij op en onderzocht hetgeen hij las en hoorde van anderen opdat hij, zelf goed

onderlegd zijnde, uit zijn schat nieuwe en oude dingen zou kunnen voortbrengen. Hij merkte op, dat is gaf goed acht op wat hij zelf sprak en schreef, en was er keurig en nauwkeurig in, al wat hij deed was doorwrocht.

a. Hij koos de nuttigste manier van te prediken, namelijk door spreuken of korte volzinnen, die gemakkelijker begrepen en onthouden konden worden dan lange en uitgewerkte pericopen.

b. Hij stelde zich niet tevreden met enige weinige spreuken of wijze gezegden om die telkens weer te herhalen, maar hij stelde vele spreuken in orde, een grote verscheidenheid van ernstige redenen ten einde bij elke gelegenheid iets te zeggen te hebben.

c. Hij gaf hun geen opmerkingen, die, om zo te zeggen, voor de hand lagen, vanzelf spraken, maar hij onderzocht en koos dezulken, die verrassend en ongewoon waren. Hij groef in de mijnen van de wetenschap, en raapte niet slechts op wat bovenaan lag.

d. Hij droeg zijn opmerkingen niet voor, zo maar op goed geluk, zoals zij hem voor de geest kwamen, maar stelde ze in orde, rangschikte ze, opdat zij in des te meer kracht en luister zouden verschijnen.

5. Wat hij te zeggen had, kleedde hij in op een wijze, die hij dacht het aangenaamst te zullen zijn. Hij zocht aangename woorden uit te vinden, vers 10. Hij droeg zorg dat een goed onderwerp niet bedorven zou worden door een slechte stijl en door de onsierlijkheid en ongepastheid van de uitdrukkingen. Leraren moeten er zich op toeleggen, niet om grote woorden of fraaie woorden te gebruiken, maar aangename woorden, dezulken die kans hebben om de mensen te behagen tot hun welzijn, tot hun stichting, 1 Corinthiers 10:33. Zij, die zielen willen winnen, moeten er zich op toeleggen om ze te winnen door woorden, die op de juiste manier gesproken worden.

6. Hetgeen hij tot onze onderrichting geschreven heeft is van ontwijfelbare zekerheid, en waar wij op aan kunnen. Het geschrevene is recht en oprecht, in overeenstemming met het wezenlijke gevoelen van de schrijver, woorden van de waarheid, de juiste voorstelling van de zaak zoals zij is. Diegenen zijn zeker niet te zullen verdwalen, die door deze woorden geleid en bestuurd worden. Welk goed zullen aangename woorden ons doen als zij niet recht zijn, geen woorden van de waarheid zijn? De meesten zijn voor zachte dingen, die hen vleien, veeleer dan voor rechte dingen, die hen besturen, Jesaja 30-10, maar voor hen, die zichzelf verslaan en hun eigen waar belang begrijpen, zullen woorden van de waarheid altijd aangename woorden zijn.

7. Wat hij en andere heilige mannen geschreven hebben, zal van groot nut en voordeel voor ons wezen, inzonderheid als het ons ingeprent wordt door de verklaring ervan, vers 11.

Merk hier op:

A. Een dubbel voordeel, dat uit goddelijke waarheden voor ons voortspruit, als zij recht toegepast en gebruikt worden. Zij zijn nuttig tot lering, tot weerlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is. Zij zijn van nut:

a. Om ons aan te sporen tot onze plicht, zij zijn als prikkelen voor de os, die de ploeg trekt, hem voorwaarts drijvende als hij traag is, en hem opwekkende om zijn tred te verhaasten. De waarheden Gods doorsteken of doorpriemen het hart des mensen, Handelingen 2:37 en

brengen hen tot nadenken als zij beuzelen of achterlijk zijn, om zich dan met meer kracht toe te leggen op hun werk. Zolang onze goede genegenheden zo licht verflauwen en verkoelen, hebben wij behoefte aan deze prikkels.

b. Om ons aan te sporen tot volharding in onze plicht, zijn zij voor hen, die wankelen en onstandvastig zijn, gelijk spijkers om hen te bevestigen in het goede, zij zijn gelijk de prikkelen voor hen, die loom en traag zijn en achterwaarts gaan, en gelijk nagels voor hen, die onbestendig zijn en ter zijde afwijken, middelen om het hart vast te maken en goede besluiten te bevestigen, opdat wij niet los zijn van onze plicht en er nooit van afgetrokken worden, maar opdat hetgeen goed in ons is, als een spijker zij in een vaste plaats, Jesaja 22:23.

B. Een dubbele manier om goddelijke waarheden mee te delen.

a. Door de Schriften, als de blijvende regel, de woorden van de wijzen, van de profeten, die wijzen genoemd worden, Mattheus 23:34. Dezen hebben wij in zwart op wit, en wij hebben er ten allen tijde toegang toe, en wij kunnen ze gebruiken als prikkels en nagelen, door hen kunnen wij onszelf onderrichten, laat die slechts met scherpte en kracht tot de ziel komen, laat de indrukken ervan diep en duurzaam zijn dan zullen zij ons wijs maken tot zaligheid.

b. Door de bediening des Woords, de prediking. Om de woorden van de wijzen van meer nut en gewin voor ons te maken, is er bepaald dat zij ons ingeprent zullen worden door de meesters van de verzamelingen. Plechtige vergaderingen ter godsverering zijn een aloude goddelijke inzetting, bestemd tot eer van God en de stichting van Zijn kerk, en zijn niet alleen nuttig en dienstig, maar noodzakelijk voor deze doeleinden. Er moeten meesters zijn van de verzamelingen, die Christus' dienaren zijn, en als zodanig moeten zij erin voorgaan, om Gods mond te zijn bij het volk en hun mond te zijn bij God. Hun taak is het om de woorden van de wijzen vast bij ons te maken, ze als nagelen in ons hoofd te drijven, en daarvoor is het Woord Gods als een hamer, Jeremia 23:29.

8. Het geschrevene, dat ons aldus is aanbevolen, is van goddelijke oorsprong. Hoewel het door verscheidene handen tot ons komt, door vele wijzen en vele meesters van de verzamelingen is het toch gegeven door een en dezelfde Herder, de grote Herder Israëls, die Jozef als schapen leidde, Psalm 80:2. God is die enige Herder, wiens goede Geest de Schriften heeft ingegeven, en de meesters van de verzamelingen helpt om ze te verklaren en toe te passen. Deze woorden van de wijzen zijn de ware woorden van God, waarop wij onze ziel kunnen wagen, van die enige Herder moeten alle leraren ontvangen wat zij verkondigen, en naar het licht van het geschreven Woord behoren zij te spreken.

9. De heilige, door Gods Geest ingegeven Schriften zijn, indien wij er slechte gebruik van willen maken, genoegzaam om ons op de weg naar eeuwige gelukzaligheid te leiden en daarvoor behoeven wij ons niet te vermoeien met het onderzoek van andere geschriften, vers 12. En voorts er blijft nu niets meer over om u te zeggen dan dat van vele boeken te maken geen einde is.

a. Van vele boeken te schrijven. Indien wat ik geschreven heb u niet kan overtuigen van de ijdelheid van de wereld en de noodzakelijkheid om godsdienstig te zijn, dan zou u er niet van overtuigd worden, al schreef ik er nog zo veel. Indien het doel niet bereikt wordt door het gebruik van die boeken van de Schrift, waarmee God ons bevoorrecht en gezegend heeft, dan zouden wij dat doel niet bereiken, al hadden wij er tweemaal meer, ja al hadden wij er zovele

dat de gehele wereld niet zou kunnen bevatten Johannes 21:25, en het vele bestuderen ervan zou ons slechts in verwarring brengen, en zou veeleer een vermoeiing zijn voor het vlees dan van enig nut en voordeel zijn voor de ziel. Wij hebben zoveel als God goed en geschikt oordeelde om ons te geven, en ons er geschikt voor oordeelde. En nog veel minder kan men verwachten dat op hen, die zich door deze niet willen laten raden en vermanen, andere geschriften een goeden invloed zouden uitoefenen. Laat de mensen nog zoveel boeken schrijven over de leiding van het menselijk leven, laat hen schrijven totdat zij zich door de veelvuldige studie vermoeid hebben, zij kunnen geen beter onderricht geven dan wij hebben in het woord van God. Of,

b. Van het kopen van vele boeken, ons meester ervan makende, en ons meester makende van hun inhoud door ze veelvuldig te bestuderen, toch zou het verlangen naar geleerdheid onbevredigd blijven, het zou een mens het beste vermaak en het schoonste talent, de beste beschaving, die in de wereld verkregen kunnen worden, geven, maar als wij er niet door gewaarschuwd worden voor de ijdelheid van de wereld en de menselijke geleerdheid onder andere dingen, en haar ongenoegzaamheid om ons zonder ware vroomheid gelukkig te maken, helaas, dan is er geen einde aan, en geen wezenlijk voordeel ervan, het zou het lichaam vermoeien, maar geen ware voldoening geven aan de ziel. De grote geleerde, Mr. Selden, onderschreef dit toen hij erkende, dat hij in al de boeken die hij gelezen had, nooit datgene gevonden heeft, waar hij zijn ziel op kon doen rusten, behalve wat hij gevonden had in de Heilige Schrift, inzonderheid in Titus 2:11, 12. Laat ons dus door deze vermaand en gewaarschuwd worden.

Prediker 12:13-14

De grote vraag, die Salomo in dit boek onderzoekt en overweegt, is: wat het goede is dat de kinderen van de mensen doen moeten? Hoofdstuk 2:3. Wat is de ware weg naar waar geluk, het onfeilbare middel om ons grote doel te bereiken? Hij had het tevergeefs gezocht onder de dingen, die de meeste mensen ijverig najagen, maar hier heeft hij het nu eindelijk gevonden door de hulp van de ontdekking, die God vanouds aan de mens gedaan heeft Job 28:28. Deze ernstige godsvrucht is de enige weg tot waar geluk. Laat ons het einde of de slotsom van geheel de zaak horen, vers 13, het antwoord op de vraag, de uitkomst van dit naarstige onderzoek, gij zult alles, wat ik bij dat onderzoek op het oog had, hebben in twee woorden. Hij zegt niet: Hoor gij het, maar laat ons het horen, want predikers moeten zelf hoorders zijn van het woord, dat zij prediken tot anderen, moeten het horen als komende van God, diegenen zijn slechts leraren ten halve, die anderen onderwijzen, en niet zichzelf, Romeinen 2:21. Ieder woord van God is rein en kostelijk, maar sommige woorden zijn zeer bijzonder opmerkenswaardig, zoals dit woord hier. De Masoreten beginnen het met een hoofdletter, zoals Deuteronomium 6:4. Salomo zelf voegt er een "Let wel" aan toe, aandacht vragende in deze woorden: Laat ons de slotsom van de zaak horen.

Merk hier op:

1. De hoofdsom of korte inhoud van de godsdienst. Alle twistige samensprekingen ter zijde latende, zegt hij: Godsdienstig te zijn is God te vrezen en Zijn geboden te houden.

a. De wortel van de godsdienst is de vreze Gods, heersende in het hart, eerbied voor Zijn majesteit en voor Zijn gezag, en vrees voor Zijn toorn. Vrees God, aanbid God, geef Hem de eer Zijns naams, bij alle innerlijke en uitwendige Godsverering. Zie Openbaring 14:7.

b. De regel van de godsdienst is de wet van God, geopenbaard in de Schrift. Ons vrezen van God moet geleerd worden door Zijn geboden, Jesaja 29:13, en deze moeten wij houden en zorgvuldig waarnemen. Waar de vreze Gods het hoogste is in het hart, daar zal acht worden gegeven op al Zijn geboden, en zorg worden gedragen om ze te houden. Tevergeefs zeggen wij dat wij God vrezen, indien wij er ons niet steeds ons geweten op toeleggen om onze plicht jegens Hem te volbrengen.

2. Het grote gewicht en belang ervan. Dit is de gehele plicht des mensen vers 13. Het is zijn gehele werk en geheel zijn zaligheid, onze gehele plicht is hierin saamgevat, en al ons heil, onze vertroosting is er mee verbonden. Het is het belang van ieder mens en behoort zijn voornaamste en voortdurende zorg te zijn, het is het algemene belang van alle mensen, al hun tijd moet daaraan gewijd worden. Het is van geen belang of betekenis voor een mens of hij rijk of arm is, hoog of laag is in de wereld, maar het is de voornaamste zaak, het is alles voor de mens om God te vrezen en te doen wat Hij hem gebiedt.

3. Een krachtige beweegreden hiervoor, vers 14. Wij zullen zien van hoe grote gevolgen het voor ons is om godsdienstig te zijn als wij bedenken dat wij, een ieder van ons weldra rekenschap af te leggen zullen hebben voor God, daaraan ontleende hij zijn argument tegen een wellustig, ondeugdzaam leven, Hoofdstuk 11:9, en hier voor een godsdienstig leven. God zal ieder werk in het gericht brengen. Er is een toekomend gericht, waarin de eeuwige staat van ieder mens voorgoed vastgesteld en bepaald zal worden. God zelf zal de rechter wezen, de God mens zal het zijn, niet alleen omdat Hij het recht heeft om te oordelen maar omdat Hij er

volkomen toe bevoegd en geschikt is, daar Hij oneindig wijs en rechtvaardig is. leder werk zal dan in het gericht worden gebracht, zal onderzocht worden. Het zal een dag wezen om in gedachtenis te brengen alles wat in het lichaam is geschied. De grote zaak, die dan omtrent ieder werk onderzocht zal worden is of het goed of slecht is, in overeenstemming is met de wil van God, of een overtreding ervan. Alles wat verborgen is, goed zowel als kwaad, zal dan aan het licht worden gebracht, en in het gericht worden gebracht bij het oordeel van de grote dag, Romeinen 2:16, er is geen goed werk, geen slecht werk, dat verborgen is, of het zal dan openbaar worden. Met het oog op het toekomend oordeel, en het streng nauwkeurige van dat oordeel, is het van het hoogste belang voor ons om thans zeer nauwgezet te zijn in ons wandelen met God opdat wij rekenschap van onszelf kunnen geven met vreugde.

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET HOOGLIED VAN SALOMO.

Al de Schrift, dies zijn wij zeker, is van God ingegeven, en is nuttig ter ondersteuning en bevordering van de belangen van Zijn koninkrijk onder de mensen, en zij is er dit niet minder om wijl er sommige dingen in gevonden worden, die zwaar zijn om te verstaan, die de ongeleerde en onvaste mensen verdraaien lot hun eigen verderf. In ons geloof beide van de Goddelijke herkomst en van de geestelijke opvatting van dit boek worden wij bevestigd door het aloude standvastige en overeenstemmende getuigenis zowel van de kerk der Joden, aan wie de woorden Gods zijn toebetrouwd, en die nooit enigerlei twijfel geopperd hebben aan het gezag van dit boek, als van de Christelijke kerk, die hen gelukkig is opgevolgd in het bewaren van dit toebetrouwde pand en in die ere.

I. Het moet van den enen kant erkend worden, dat zo aan hem, die dit boek zelden leest, gevraagd werd wat aan den kamerling gevraagd werd: Verstaat gij ook hetgeen gij leest? hij meer reden zal hebben dan deze gehad heeft om te zeggen: Hoe zou ik toch kunnen, zo mij niet iemand onderricht? De historische en profetische boeken der Schrift gelijken zeer veel op elkaar; maar dit hooglied van Salomo is zeer ongelijk aan de liederen van zijn vader David; de naam van God komt er niet in voor; het wordt nooit aangehaald in het Nieuwe Testament; wij vinden er gene uitdrukkingen in van den natuurlijken Godsdienst, geen vrome gebeden; neen, en het wordt ook niet ingeleid door een visioen, of enigerlei kenteken van een onmiddellijke openbaring; het schijnt even moeilijk als enig ander deel van de Schrift tot een reuk des levens ten leven gemaakt te kunnen worden, ja voor hen, die het gaan lezen meteen vleselijken zin en verdorven neigingen, is het in gevaar om tot een reuk des doods ten dode te worden; het is ene bloem, waaruit zij vergif halen, en daarom hebben de Joodse leraren aan hun lieden aangeraden, om het niet te lezen voor zij dertig jaren oud waren, opdat niet door het misbruik van hetgeen uiterst rein en heilig is (horrendum dictu afschuwelijk om het te zeggen!) de vlam der lusten ontstoken zou worden met vuur van den hemel, dat alleen voor het altaar bestemd is, maar,

II. Van den anderen kant moet erkend worden dat, met de hulp van de vele getrouwe gidsen, die wij hebben voor het begrijpen van dit boek, het een zeer krachtige en heldere straal schijnt te zijn van hemels licht, bewonderenswaardig geschikt om Godvruchtige gedachten en aandoeningen op te wekken in heilige zielen, om hun begeerten naar God te doen uitgaan, hun verlustiging in Hem te doen toenemen, hun bekendheid en gemeenschapsoefening met Hem te verbeteren. Het is een allegorie, waarvan de letter hen, die daarbij blijven en niet verder zien, doodt, maar waarvan de geest leven geeft, 2 Corinthiërs 3:6; Johannes 6:63. Het is ene gelijkenis, die Goddelijke dingen voor hen, die ze niet beminnen, moeilijker maakt, maar duidelijker en aangenamer voor hen, die ze liefhebben, Mattheus 13:14, 16. Ervaren Christenen vinden hier een tegenbeeld van hun ervaringen, en voor hen is het verstaanbaar, terwijl diegenen, die part noch deel aan de zaak hebben, het noch kunnen verstaan, noch kunnen genieten. Het is een lied, een epithalamium, of bruiloftsdicht, waarin door de uitdrukkingen van liefde tussen een bruidegom en zijne bruid, de wederzijdse genegenheden tussen God en een onderscheiden deel van het mensdom worden voorgesteld en verklaard, of opgehelderd. Het is een herderszang; ter meerdere voorstelling van nederigheid en onschuld, treden bruidegom en bruid op als een herder en zijne herderin.

1. Dit lied kon gemakkelijk in geestelijken zin opgevat worden door de Joodse kerk, voor welker gebruik het het eerst werd samengesteld, en door welke het ook aldus werd opgevat,

zoals blijkt uit de Chaldeeuwse parafrase en de oudste Joodse Schriftuitleggers. God heeft zich het volk van Israël ondertrouwd, Hij heeft een verbond met hen gemaakt, en het was een huwelijksverbond. Hij had overvloedige bewijzen gegeven van Zijne liefde voor hen, en Hij eiste van hen dat zij Hem zouden liefhebben met geheel hun hart en geheel hun ziel. Van afgoderij werd dikwijls gesproken als van geestelijk overspel; en om het verzot zijn op afgoden te voorkomen, werd dit lied geschreven, het welbehagen voorstellende, dat God had in Israël, en dat Israël behoorde te hebben in God, en hen aanmoedigende om Hem getrouw te blijven, al schijnt Hij zich ook soms van hen terug te trekken en voor hen te verbergen, en te wachten op Zijn nadere openbaring van zich zelven in den beloofden Messias.

2. Het kan nog gemakkelijker in geestelijken zin genomen worden door de Christelijke kerk, omdat de mededelingen van Goddelijke liefde rijker en vrijer schijnen te zijn onder het evangelie dan zij onder de wet zijn geweest, en de gemeenschap tussen hemel en aarde vertrouwelijker was geworden. God heeft soms van zich zelven gesproken als van den Man der Joodse kerk, Jesaja 54:5; Hosea 2:16, 19, en zich in haar verblijd als Zijne bruid, Jesaja 62:4, 5. Maar meer dikwijls wordt Christus voorgesteld als de Bruidegom Zijner kerk, Mattheus 25:1; Romeinen 7:4 :2 Corinthiërs 11:2; Efeziërs 5:32, en de kerk als de bruid, de vrouw van het Lam, Openbaring 19:7; 21:2, 9. Naar deze metafoor spreken Christus en de kerk in het algemeen, Christus en afzonderlijke gelovigen, met elkaar, en drukken overvloedig hun achting en genegenheid voor elkaar uit. De beste sleutel tot dit boek is Psalm 45, die wij in het Nieuwe Testament op Christus zien toegepast, en daarom behoort ook dit lied op Heen toegepast te worden. Er wordt enige moeite vereist om te ontdekken wat de bedoeling van den Heiligen Geest in de onderscheidene delen van dit boek. Gelijk vele van David’s liederen bevattelijk zijn voor het kleinste verstand, en er ondiepten in zijn, waarin een lam nog kan waden, zo zal dit lied van Salomo de oefening van het verstand der geleerdsten in aanspraak nemen, en er zijn diepten in, waarin een olifant zou kunnen zwemmen. Maar waar de betekenis ontdekt wordt, daar zal zij van uitnemend nut zijn om Godvruchtige gevoelens en gewaarwordingen in ons op te wekken, en dezelfde waarheden. die in andere Schriftuurplaatsen duidelijk worden uitgedrukt, zullen, als zij hier ontdekt worden, met des te aangenamer kracht tot de ziel lopen. Als wij ons tot de studie van dit boek begeven, dan moeten wij niet alleen met Mozes en Jozua onze schoenen uittrekken van onze voeten, en zelfs vergeten dat wij lichamen hebben, omdat de plaats waar wij op staan heilig land is, maar wij moeten met Johannes hier op komen, onze vleugels uitspreiden om een edele vlucht te nemen, opwaarts vliegen, totdat wij door geloof en heilige liefde ingaan in het heilige der heiligen, want dit is niet dan een huis Gods, en dit is de poort des hemels.

HOOFDSTUK 1

1 Het Hooglied, hetwelk van Salomo is.
2 Hij kusse mij met de kussen Zijns monds; want Uw uitnemende liefde is beter dan wijn.
3 Uw olien zijn goed tot reuk, Uw naam is een olie, die uitgestort wordt; daarom hebben U de maagden lief.
4 Trek mij, wij zullen U nalopen! De Koning heeft mij gebracht in Zijn binnenkameren; wij zullen ons verheugen en in U verblijden; wij zullen Uw uitnemende liefde vermelden, meer dan den wijn; de oprechten hebben U lief.
5 Ik ben zwart, doch liefelijk (gij dochteren van Jeruzalem!), gelijk de tenten van Kedar, gelijk de gordijnen van Salomo.
6 Ziet mij niet aan, dat ik zwartachtig ben, omdat mij de zon heeft beschenen; de kinderen mijner moeder waren tegen mij ontstoken, zij hebben mij gezet tot een hoederin der wijngaarden. Mijn wijngaard, dien ik heb, heb ik niet gehoed.
7 Zeg mij aan, Gij, Dien mijn ziel liefheeft, waar Gij weidt, waar Gij de kudde legert in den middag; want waarom zou ik zijn als een, die zich bedekt bij de kudden Uwer metgezellen?
8 Indien gij het niet weet, o gij schoonste onder de vrouwen! zo ga uit op de voetstappen der schapen, en weid uw geiten bij de woningen der herderen.
9 Mijn vriendin! Ik vergelijk u bij de paarden aan de wagens van Farao.
10 Uw wangen zijn liefelijk in de spangen, uw hals in de parelsnoeren.
11 Wij zullen u gouden spangen maken, met zilveren stipjes.
12 Terwijl de Koning aan Zijn ronde tafel is, geeft mijn nardus zijn reuk.
13 Mijn Liefste is mij een bundeltje mirre, dat tussen mijn borsten vernacht.
14 Mijn Liefste is mij een tros van Cyprus, in de wijngaarden van En-gedi.
15 Zie, gij zijt schoon, Mijn vriendin! Zie, gij zijt schoon; uw ogen zijn duiven ogen.
16 Zie, gij zijt schoon, mijn Liefste, ja, liefelijk; ook groent onze bedstede.
17 De balken onzer huizen zijn cederen, onze galerijen zijn cipressen.

Na de titel van het hoek vers 1, hebben wij in dit hoofdstuk Christus en Zijn kerk, Christus en een gelovige, hun achting voor elkaar uitdrukkende.

I. De bruid, de kerk, spreekt tot de Bruidegom vers 2-4, tot de dochters van Jeruzalem, vers 5, 6 en dan weer tot de Bruidegom. Vers 7.

II. Christus de Bruidegom, spreekt in antwoord Op de klacht er, het verzoek van Zijn bruid, vers 8-11.

III. De kerk spreekt haar grote waardering uit van Christus en de verlustiging, die zij smaakt in de gemeenschapsoefening met Hem, vers 12-14.

IV. Christus looft de schoonheid van de kerk vers 15.

V. De kerk van haar zijde looft en prijst Hem, vers 16, 17. Waar een vuur van ware liefde voor Christus in het hart is zal dit van nut zijn, om het tot een vlam aan te blazen.

Hooglied 1:1

Wij hebben hier de titel van het boek, aantonende:

1. De aard ervan. Het is een lied, opdat het des te beter aan de bedoeling zou beantwoorden, welke is: de genegenheden op te wekken, ze te verwarmen, en daartoe kan poëzie zeer dienstig zijn. Het onderwerp is aangenaam, en daarom voegt om in een lied te worden behandeld, in het zingen waarvan wij de Heer kunnen psalmzingen in ons hart. Het is evangelisch, en evangelietijden behoren tijden te zijn van blijdschap, want evangeliegenade geeft een nieuw lied in onze mond. Psalm 98:1.

2, De waardigheid ervan, het is het lied van de liederen, een zeer uitnemend lied, niet alleen boven ieder menselijk gedicht of boven alle andere liederen, die Salomo geschreven heeft, maar zelfs boven de andere liederen in de Schrift, daar er meer van Christus in is.

3. De schrijver ervan. Het is van Salomo. Het is niet het lied van dwazen, zoals vele minnezangen dit zijn, maar het lied van de wijste van de mensen, en niemand kan een beter bewijs geven van zijn wijsheid dan door de liefde van God te bezingen voor het mensdom, en zijn eigen liefde tot God op te wekken, en daarmee ook die van anderen. Salomo's liederen waren duizend en vijf, 1 Koningen 4:32, zij die iets anders tot onderwerp hadden, zijn verloren gegaan, maar dit lied van hemelse liefde blijft, en zal in wezen blijven tot aan het einde des tijds. Evenals zijn veder was Salomo een beminnaar en beoefenaar van poëzie, en waarin van de mensen gaven en talenten ook bestaan zij moeten trachten er God door te verheerlijken en de kerk er mee te stichten. Eén van de namen van Salomo was Jedidjah, beminde des Heeren, 2 Samuel 12:25, en niemand was zo geschikt om over de liefde des Heeren te schrijven als hij, die er zo grotelijks in deelde, geen van de apostelen heeft zoveel geschreven over de liefde, als hij, die de beminde discipel was en aan Christus' borst heeft gerust. Als koning had Salomo grote en gewichtige zaken te besturen en te behartigen, die zijn gedachten bezighielden, en veel van zijn tijd in beslag namen, toch had hij lust in en vond hij tijd voor deze en andere godsdienstige oefeningen. Mensen van zaken behoren vrome mensen te zijn, en zij moeten niet denken dat hun drukke zaken hen vrijstellen van hetgeen voor alle mensen de grote zaak is: gemeenschap te onderhouden met God. Het is niet zeker wanneer Salomo dit gewijde lied geschreven heeft. Sommigen denken dat hij het schreef nadat hij door de genade van God opgericht was van zijn diepe val, zijn afval van God, als een verder bewijs van zijn berouw, en alsof hij door aan velen goed te doen met dit lied, vergoeding wilde bieden voor het kwaad dat hij misschien aan velen gedaan had met loszinnige, ijdele minneliederen, toen hij vele vreemde vrouwen liefhad, nu gebruikte hij zijn vernuft op de juiste wijze. Het is meer waarschijnlijk dat hij het schreef in het begin van zijn tijd, toen hij zich nog dicht aan God hield en zijn gemeenschap met Hem bleef onderhouden, en misschien heeft hij dit lied met de psalmen van zijn vader in de hand van de opperzangmeester gegeven voor de tempeldienst, niet zonder een sleutel er toe voor het juiste verstaan ervan. Sommigen denken dat het geschreven was bij gelegenheid van zijn huwelijk met Farao's dochter, maar dat is onzeker, de toren van Libanon, waarvan melding wordt gemaakt in dit boek, Hoofdstuk 7:4, was niet gebouwd, naar men veronderstelt dan lang na dit huwelijk. Wij kunnen redelijkerwijs denken dat hij op de hoogte van zijn voorspoed, de Heer liefhad, 1 Koningen 3:3. Aldus diende hij de Heer met vrolijkheid en goedheid des harten vanwege de veelheid van alles. Het kan aldus worden overgezet: Het lied van de liederen betreffende Salomo, die als de zoon en opvolger van David, op wie het verbond van het koninkrijk bij erfrecht was overgegaan, als de stichter van de tempel, en als een man die voortreffelijk was in wijsheid en daarbij zeer rijk was, een type van Christus is

geweest, in wie al de schatten van wijsheid en kennis verborgen zijn, en die een meerdere is dan Salomo, daarom is dit een lied betreffende Hem. Het is hier gevoegelijk geplaatst na de Prediker, want als wij door dat boek door en door overtuigd zijn geworden van de ijdelheid van de wereld, de ijdelheid van het schepsel en zijn ongenoegzaamheid om ons voldoening te schenken en ons gelukkig te maken, dan zullen wij opgewekt worden om ons geluk te zoeken in de liefde van God, de liefde van Christus, en het ware, alles overtreffende genot, dat alleen gevonden wordt in gemeenschap met God door Hem. De stem in de woestijn, die de weg voor Christus moest bereiden riep: Alle vlees is gras.

Hooglied 1:2-6

In dit dramatisch gedicht wordt de bruid hier eerst ingeleid, zich wendende tot de bruidegom en daarna tot de dochters van Jeruzalem

I. Tot de bruidegom. Zij geeft Hem geen naam of titel, maar begint plotseling: Hij kusse mij, zoals Maria Magdalena plotseling tot de veronderstelden hovenier zei: Heer, indien gij Hem weggedragen hebt, bedoelende Christus maar Hem niet noemende. Het hart was tevoren vervuld geweest van de gedachten aan Hem, en daarop hebben deze gedachten betrekking, het hart gaf deze goede rede op, Psalm 45:2. Zij, die zelf vervuld zijn van Christus, denken geredelijk dat anderen het ook moeten wezen. De bruid begeert twee dingen, en zij verlustigt zich in de gedachte eraan.

1. De vriendschap van de bruidegom, vers 2. *"Hij kusse mij met de kussen Zijns monds*, Hij zij met mij verzoend en Hij doe mij weten dat Hij dit is, Hij late mij de tekenen hebben van Zijn gunst." Zo heeft de Oud-Testamentische kerk begeerd dat Christus geopenbaard zou worden in het vlees, dat zij niet langer onder de wet zou zijn als onder een tuchtmeester, onder de bedeling van de dienstbaarheid en verschrikking, maar de mededeling zou ontvangen van de goddelijke genade in het evangelie, waarin God de wereld met zich verzoende, verbindende en genezende wat door de wet gescheurd en geslagen was, zoals de moeder het kind kust, dat zij gestraft heeft. Laat Hem niet langer anderen tot mij zenden, maar zelf tot mij komen, niet langer spreken door engelen en profeten, maar laat mij de woorden hebben van Zijn eigen mond, die aangename woorden, Lukas 4:22, die mij zullen zijn als de kussen Zijns monds, zulke tekenen van verzoening, zoals Ezau’s kussen van Jakob geweest is." Geheel de evangelieplicht is opgesomd in ons kussen van de Zoon, Psalm 2:12 ja en zo is alle evangeliegenade begrepen in Zijn kussen van ons, zoals de vader de verloren zoon kuste, toen deze berouwhebbend tot hem was weergekeerd. Het is een kus des vredes. Kussen zijn gesteld tegenover wonden, Spreuken 27:6, en zo staan de kussen van de genade tegenover de woede van de wet. Aldus begeren alle ware gelovigen ernstig de openbaring van Christus’ liefde aan hun ziel, zij verlangen niets meer om hen gelukkig te maken dan de verzekering van Zijn gunst, het verheffen van het licht Zijns aanschijns over hen, Psalm 4:7, 8, en de kennis van deze Zijn liefde, die alle verstand teboven gaat, dat is het een ding, hetwelk zij van de Heer begeren, Psalm 27:4. Zij zijn bereid om de openbaring van Christus’ liefde aan hun ziel door Zijn Geest welkom te heten, en die van hun zijde te betonen in hun nederige betuiging van hun liefde voor Hem en van hun welgevallen in Hem. "De vrucht van Zijn lippen is vrede," Jesaja 57:19.

Zij geeft verscheidene redenen op voor deze begeerte.

A. Vanwege haar grote waardering van Zijn liefde. Uw uitnemende liefde is beter dan wijn. Wijn verheugt het hart, wekt de verflauwende moed op, maar godvruchtige zielen vinden meer genot in Christus lief te hebben en door Hem te worden bemind, in de vruchten en gaven van Zijn liefde en in de onderpanden en verzekeringen ervan, dan ooit een mens gevonden heeft in de oosterse genietingen van de zinnen, en zij is meer opwekkend voor hen dan de krachtigste hartsterking voor iemand, die op het punt was van te bezwijken.

a. Christus’ liefde is in zichzelve en in de schatting van al de heiligen kostelijker en meer begerenswaardig dan het beste vermaak, dat de wereld kan geven.

b. Alleen diegenen kunnen de kussen verwachten van Christus' mond en de troostrijke tekenen van Zijn gunst, die Zijn liefde verkiezen boven al de genietingen en verlustigingen van de kinderen van de mensen, liever deze genietingen zouden willen missen dan Zijn gunst te verbeuren en verlustiging vinden in geestelijke blijdschap meer dan in enigerlei lichamelijke verkwikking. Let hier op de verandering van de persoon: Hij kusse mij, daar spreekt zij van Hem als zijnde afwezig, of alsof zij schroomde tot Hem te spreken, maar in de volgende woorden ziet zij Hem nabij, en daarom richt zij haar spreker tot Hem. "Uw liefde, Uw liefden (zo staat het in het Hebreeuws), Die ik zo vurig begeer, omdat ik haar zo hogelijk waardeer."

B. Vanwege de verspreide geur van Zijn liefde en de vruchten ervan, vers 3. Uw oliën zijn goed tot reuk, vanwege het lieflijke en aangename van Uw genade en Uw vertroostingen voor allen, die ze goed begrijpen en zichzelf goed begrijpen, Uw naam is een olie, die uitgestort wordt, Gij zijt dit, en alles is dit, waarmee Gij U bekend gemaakt hebt. Uw naam is dierbaar aan alle heiligen, hij is als een welriekende olie, die het hert verblijdt." De ontvouwing van Christus' naam is als het openen van een fles met kostelijke zalf, met welker geur de kamer vervuld wordt. De prediking van Zijn Evangelie was het openbaar maken van de reuk van Zijn kennis in alle plaatsen, 2 Corinthiers 2:14. De Geest was de olie van de vreugde, waarmee Christus gezalfd was, Hebreeen 1:9, en alle ware gelovigen hebben die zalf ontvangen, 1 Johannes 2:27, zodat Hij hun dierbaar is, en zij aan Hem dierbaar zijn, en aan elkaar. Een goede naam is beter dan goede olie, maar Christus' naam is geuriger de iedere andere. Wijsheid doet, evenals olie, het aangezicht glinsteren, maar de Verlosser overtreft alle anderen in schoonheid. De naam van Christus is thans niet als een zalf of olie, die verzegeld is, zoals hij gedurende lange tijd geweest is, (Wat vraagt gij naar mijn naam, daar die toch geheim, of verborgen is, Richteren 13:18,) maar gelijk olie, die uitgestort is, hetgeen beide het vrije en het overvloedige, of de volheid aanduidt van de mededelingen van Zijn genade door het evangelie.

C. Vanwege de algemene genegenheid, die alle heilige zielen voor Hem koesteren. Daarom hebben U de matigden lief. Het is Christus' liefde, uitgestort in onze harten, die ze doet uitgaan in liefde tot Hem, allen, die rein zijn van het bederf van de zonde, die de kuisheid bewaren van hun eigen geest, en getrouw zijn aan de geloften, waarmee zij zich aan God gewild hebben, die het zelfs niet kunnen dragen om aangezocht te worden door de wereld en het vlees om hen lief te hebben, die allen zijn de maagden, die Jezus Christus liefhebben en Hem volgen waar Hij ook heengaat, Openbaring 14:4. En omdat Christus de lieveling is van al de reinenvan hart, laat Hem ook onze lieveling zijn, en laat onze begeerten uitgaan naar Hem en naar de kussen van zijn mond.

2. De gemeenschap van de Bruidegom, vers 4. Let hier:

A. Op haar bede om goddelijke genade: Trek mij. Dit duidt een bewustheid aan van op een afstand van Hem te zijn en een begeerte naar vereniging met Hem. *"Trek mij tot U, trek mij nader tot U*, trek mij thuis bij U." Zij had gebeden dat Hij zou naderen tot haar, vers 2, en te dien einde bidt zij dat Hij haar tot zich zal trekken. Trek mij, niet alleen door de zedelijke overreding, welke gelegen is in de geur van de kostelijke olie, niet alleen door de aantrekkelijkheid van die naam, die als een uitgestorte olie is, maar door bovennatuurlijke genade, met mensenbande, met koorden van de liefde, Hosea 11:4. Christus heeft ons gezegd dat niemand tot Hem komt, dan de zodanigen die de Vader trekt, Johannes 6:44. Wij zijn niet alleen zwak, zodat wij van onszelf niet verder kunnen komen dan wij geholpen worden, maar wij zijn er van nature afkerig van om te komen, en daarom moeten wij bidden om de invloeden en werkingen van de Geest, door wiens kracht wij van onwillig gewillig gemaakt worden,

Psalm 110:3. "trek mij, want anders beweeg ik mij niet, overweldig de wereld en het vlees, die mij van U zouden willen aftrekken." Wij worden niet tot Christus gedreven, maar tot Hem getrokken op een wijze, die voor redelijke schepselen voegt.

B. Haar belofte om die genade goed te gebruiken: Trek mij, en dan zullen wij U nalopen. Zie hoe de leer van bijzondere en krachtige genade bestaanbaar is met onze plicht, een krachtige aansporing en aanmoediging ertoe is, en toch al de eer van al het goede, dat in ons is, aan God alleen voorbehoudt.

Merk op:

a. Het uitgaan van de ziel naar Christus en haar gerede onderwerping aan Hem zijn de uitwerking van Zijn genade, wij zouden Hem niet kunnen nalopen, indien Hij ons niet trok, 2 Corinthiers 3:5, Filipp. 4:13.

b. Wij moeten de genade, die God ons schenkt, vlijtig gebruiken, als Christus door Zijn Geest ons trekt, dan moeten wij met onze geest Hem nalopen. Gelijk God zegt, Ik zal, en gij zult, Ezechiel 36:27, zo moeten wij zeggen: "Gij zult, en wij zullen, Gij zult beide het willen en het werken in ons werken, en daarom zullen wij onze zaligheid werken, Filipp. 2:12, 13, wij zullen niet slechts U nawandelen maar U nalopen, dit geeft vurigheid van begeerte te kennen, bereidheid van genegenheid kracht in het najagen en vlugheid van beweging. Als Gij mijn hart verwijd zult hebben, dan zal ik de weg van Uw geboden lopen, Psalm 11:32. Als Uw rechterhand mij ondersteunt, dan kleeft mijn ziel U achteraan, Psalm 63:9. Als Hij ons trekt met goedertierenheid, Jeremia 31:3, dan moeten wij in liefde tot Hem Hem nalopen Jesaja 40:31. Let op het verschil tussen de bede en de belofte: "Trek mij, en wij zullen lopen." Als Christus Zijn Geest uitstort over Zijn kerk in het algemeen, die Zijn bruid is dan ondergaan al de leden ervan levendmakende opwekkende invloeden, zodat zij met te meer blijmoedigheid tot Hem lopen, Jesaja 55:5. Of "Trek mij," zegt de gelovige ziel, "dan zei niet alleen ik U zo spoedig als ik kan volgen maar ik zal ook al de mijnen medebrengen Wij zullen U nalopen, ik, en de mensen, die U liefhebben, vers 3, ik, en allen op wie ik invloed heb, ik en man huis, Jozua 24, 15, ik en de overtreders, die ik Uw wegen zal leren Psalm 51:15. Zij, die door de genade Gods ijverig zijn in Zijn dienst, zullen vele anderen opwekken, 2 Corinthiers 9:2. Zij, die levendig en opgewekt zijn, zullen ijverig werkzaam wezen Toen Filippus tot Christus was getrokken, trok hij Nathanaël, en zij zullen voorbeelden wezen, en zo zullen zij hen winnen, die zich niet door het woord wilden laten winnen.

C. De onmiddellijke verhoring van de bede. De Koning heeft mij getrokken, heeft mij gebracht in Zijn binnenkamers. Het is niet zozeer een verhoring, verkregen door het geloof In het woord van Christus, genade, als wel een verhoring in de ervaring van de werkingen van Zijn genade. Als wij goed achtgeven op de verhoring van ons gebed, dan kunnen wij bevinden dat Christus soms hoort, terwijl wij nog spreken, Jesaja 65. 24. De Bruidegom is een Koning, zoveel treffender is dus Zijn nederbuigende goedheid in de uitnodiging, die Hij ons geeft, en het onthaal dat Hij ons bereidt, en zoveel temeer reden hebben wij om Zijn uitnodigingen aan te nemen en Hem na te lopen. God is de Koning, die het bruiloftsmaal bereid heeft voor Zijn Zoon, Mattheus 22:2, en zelfs de armen en de kreupelen er toe inbrengt, en zelfs de beschroomdsten worden gedwongen om in te komen. Zij, die tot Christus getrokken worden, worden niet slechts in Zijn voorhoven, in Zijn paleis geleid, Psalm 45:16, maar in Zijn binnenkamers, waar Zijn verborgenheid met hen is, Psalm 25:14, en waar Hij zich aan hen openbaart, Johannes 14:21, en waar zij veilig zijn in Zijn hut, Psalm 27:5, Jesaja 26:20. Zij, die

waken aan de poort van de wijsheid, zullen in haar kamers geleid worden, zij zullen geleid worden in waarheid en vertroosting.

D. Het grote welbehagen, dat de bruid heeft in de eer, welke haar door de Koning wordt aangedaan. In de binnenkamers gebracht zijnde:

a. Hebben wij wat wij begeerden, onze begeerten zijn vervuld door onuitsprekelijke verlustigingen, al onze smarten zijn verdwenen en wij zullen ons verheugen en verblijden. Indien één dag in Zijn voorhoven beter is dan duizend elders, dan is één uur in Zijn binnenkamers voorzeker beter dan tien duizend elders." Zij die door genade in verbond en gemeenschap met God gebracht zijn, hebben reden om hun weg te reizen met blijdschap, zoals de kamerling, Handelingen 8:39, en die blijdschap zal ons hart verruimen en onze sterkte wezen, Nehemia 8:11.

b. Al onze blijdschap zal zich concentreren in God: Wij zullen ons verheugen, niet in de olies, of in de binnenkamers, maar in U. Het is alleen God, die de blijdschap van onze verheuging is, Psalm 43:4. Wij hebben geen blijdschap dan in Christus, en die wij aan Hem te danken hebben." "Gaudiam in Domino" Blijdschap in de Heer, was de aloude begroeting, en "Salus in Domino sempiterna eeuwige zaligheid in de Heer".

c. Wij zullen de geur en smaak van deze Uw vriendelijkheid behouden, en haar nooit vergeten. Wij zullen Uw uitnemende liefde gedenken meer dan wijn, niet alleen Uw liefde zelf, vers 2, maar de herinnering eraan zal ons aangenamer wezen dan de krachtigste hartversterking, of de fijnste, smakelijkste likeur. "Wij zullen gedenken om dankzegging te doen voor Uw liefde, en zij zal een duurzamer indruk op ons maken dan iets, wat het ook zij, in deze wereld."

E. De gemeenschap, die een godvruchtige ziel heeft met al de heiligen in deze gemeenschap met Christus. In de binnenkamers, waarin wij gebracht zijn, ontmoeten wij niet alleen Hem, maar ook elkaar, 1 Johannes 1:17, De oprechten hebben U lief, de vergadering, het geslacht van de oprechten hebben U lief. Wat anderen ook mogen doen, allen die waarlijk Israëlieten zijn en getrouw zijn aan God, zullen Jezus Christus liefhebben. Welke verschillen van opvatting en neiging er ook mogen wezen onder de christenen ten opzichte van andere zaken, hierin komen zij allen overeen, dat Jezus Christus hun dierbaar is. De oprechten hier zijn dezelfden als de maagden, vers 3. Allen, die zijn liefde gedenken meer dan wan, zullen Hem liefhebben met een alles overtreffende liefde. En geen andere liefde is aan Christus aangenaam of behaaglijk, dan de liefde van de oprechten, liefde in oprechtheid, Efeziers 6:24.

II. De bruid wendt zich tot de dochters van Jeruzalem, vers 5,6. De kerk in het algemeen, in benauwdheid zijnde, spreekt tot afzonderlijke kerken om ze te waarschuwen voor het gevaar waarin zij zijn van geërgerd te worden aan het lijden van de kerk, 1 Thessalonicenzen 3:3. Of de gelovige spreekt tot hen, die wel in het algemeen belijders zijn in de kerk, maar toch niet van haar zijn, of tot zwakke christenen, kinderens of zuigelingen in Christus, die nog in grote onwetendheid verkeren, met zwakheid en dwalingen omvangen zijn, niet volkomen onderwezen zijn maar toch gaarne in de dingen Gods onderwezen zouden willen worden. Zij bemerkte dat deze toeschouwers haar met minachting aanzagen omdat zij zwart was, beide vanwege zonde en vanwege lijden, weshalve zij dachten dat zij weinig reden had om de kussen zijns monds te verwachten, vers 2, of te verwachten, dat zij zich met haar zouden verenigen in haar genietingen en blijdschap, vers 4. Daarom poogt zij die ergernis weg te nemen. Zij erkent dat zij zwart is, schuld maakt zwart, de ketterijen de schandalen en ergernissen, die in de kerk

voorvallen, maken haar zwart, en de beste heiligen hebben hun gebreken, droefheid maakt zwart, en die zwartheid schijnt inzonderheid bedoeld te zijn. De kerk is dikwijls in lage staat en toestand, arm en gering van voorkomen, haar schoonheid is bezoedeld, en haar aangezicht vervallen door het vele wenen, zij is in rouwgewaad, met een zak bekleed.

Om nu deze ergernis weg te nemen,

1. Wijst zij op haar schoonheid, haar lieflijkheid, in weerwil hiervan, vers 5. *Ik ben zwart, doch lieflijk*, zwart als de tenten Kedars waarin de herders woonden, die zeer grof waren en nooit werden gewit, verweerd, ontkleurd door langdurig gebruik, maar lieflijk, als de gordijnen Salomo's, de meubelen van wiens kamers ongetwijfeld sierlijk en rijk waren, naar evenredigheid van het statige van zijn huizen. De kerk is soms zwart door vervolging maar lieflijk in lijdzaamheid, standvastigheid en vertroosting, en er nooit te minder beminnelijk om in de ogen van Christus, zwart in de schatting van de mensen, maar lieflijk in Gods ogen, zwart in sommigen, die een ergernis voor haar zijn, maar lieflijk in anderen, die oprecht zijn en een eer voor haar zijn. Ware gelovigen zijn in zichzelf zwart, maar liefde in Christus, met de lieflijkheid, die Hij op hen legt, zwart uitwendig, want de wereld kent hen niet, maar inwendig geheel verheerlijkt, Psalm 45:14. Paulus was zwak, en toch machtig, 2 Corinthiers 12:10, en zo is de kerk zwart, maar toch lieflijk. Een gelovige is een zondaar, en toch een heilige, zijn eigen gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed, en toch is hij bekleed met de mantel van Christus gerechtigheid. De Chaldeeuwse paraphrase past dit toe op Israëls zwartheid, toen zij het gouden kalf maakten en op hun lieflijkheid, toen zij er berouw van hadden.

2. Zij geeft de reden op waarom zij zo zwart is geworden. Die zwartheid was niet natuurlijk, maar aangenomen, voortgekomen uit de harde behandeling, die zij had ondergaan. Zie mij niet aan met zoveel minachting, omdat ik zwartachtig ben. Wij moeten er wel acht op geven met welk oog wij de kerk aanzien inzonderheid als zij in het zwart is. Gij zoudt niet gezien hebben op de dag uws broeders, de dag van zijn vernedering, Obadja: 12. Wees niet geërgerd, want,

A. Ik ben zwart uit hoofde van mijn lijden de zon heeft mij beschenen. Zij was schoon en lieflijk, haar eigen kleur was wit, maar zij heeft die zwartheid verkregen door de last en de hitte des daags, die zij genoodzaakt was te dragen. Zij was verkleurd door de hitte van de zon, verschroeid door verdrukking en vervolging, Mattheus 13:6, 21, en de grootste schoonheid zal, blootgesteld zijnde aan weer en wind, spoedig bruin worden.

Merk op hoe zij haar benauwdheden verzacht, zij zegt niet, zoals Jakob, Genesis 31:40, de hitte verteerde mij, maar de zon heeft mij beschenen, want het betaamt niet aan Gods lijdend volk om hun lijden op het ergst voor te stellen. Maar wat was er van de zaak?

a. Zij viel onder het misnoegen van die van haar eigen huis: de kinderen van mijn moeder waren tegen mij ontstoken, zij was in gevaren onder de valse broederen, haar vijanden waren haar huisgenoten, Mattheus 10:36, broeders bij naam, als mensen, naar belijdenis leden van hetzelfde heilige lichaam, de kinderen van de kerk, haar moeder, maar niet van God haar Vader, zij waren tegen haar ontstoken. De Samaritanen, die aanspraak maakten op verwantschap met de Joden, ergerden zich aan alles wat de voorspoed van Jeruzalem bevorderde, Nehemia 2:10. Het is voor het volk van God geen nieuwe zaak, dat zij onder de toorn liggen van de kinderen van hun moeder. Gij zijt het, o mens, als van mijn waardigheid, Psalm 55:14. Dit maakt het leed nog zoveel te meer smartelijk, van de zodanigen wordt het als

een grote onvriendelijkheid opgenomen, en van de zodanigen is de toorn onverzoenlijk, een broeder, die beledigd is, is moeilijk te winnen, Spreuken 18:19.

b. Zij hebben haar hard behandeld. Zij hebben mij gezet tot een hoedster van de wijngaarden.

Ten eerste. Zij hebben mij verleid tot zonde, trokken mij heen naar een valse aanbidding, om hun goden te dienen, hetgeen gelijk stond met hun wijngaarden te bebouwen, de wijnstok van Sodom te hoeden, en zij wilden mij mijn eigen wijngaard niet laten hoeden, mijn eigen God niet laten dienen, de zuivere aanbidding niet laten waarnemen, die Hij mij bevolen heeft, en die ik altijd als de mijne zal blijven erkennen. Dat is het leed, waarover de godvruchtigen het meest klagen in tijden van vervolging, dat aan hun geweten geweld wordt aangedaan, en dat zij, die met hardheid over hen regeren, tot hun ziel zeggen: buig u neer, dat wij over u gaan, Jesaja 51:23.

Ten tweede. "Zij brachten mij in moeilijkheid, legden mij op wat zwaar was om te volbrengen, zeer moeizaam en onterend." De wijngaarden te hoeden was vernederend slavenwerk, en zeer zwaar, Jesaja 61:5. De kinderen van haar moeder maakten haar tot de slavin van het gezin. Vervloekt zij hun toorn, want hij is heftig, en hun verbolgenheid, want zij is hard. De bruid van Christus is zeer hard behandeld geworden.

B. Het lijden, dat ik verduur, heb ik verdiend, want mijn wijngaard, die ik heb, heb ik niet gehoed. Hoe onrechtvaardig mijn broeders ook zijn in mij te vervolgen, God is rechtvaardig en hun toe te laten dit te doen. Rechtvaardig ben ik tot een slaafse hoedster gemaakt van de wijngaarden van de mensen, omdat ik een onachtzame hoedster ben geweest van de wijngaard, "die God mij opgedragen heeft te hoeden." Luie dienstknechten van God worden er rechtvaardig toe gebracht om hun vijanden te dienen, opdat zij onderkennen Zijn dienst en de dienst van de koninkrijken van de landen, 2 Kronieken 12:8, Deuteronomium 28:47, 48, Ezechiel 20:23, 24. "Denk om mijn lijden niet te erger van de wegen Gods, want ik lijd om mijn eigen dwaasheid." Als Gods kinderen verdrukt en vervolgd worden, dan betaamt het hun te erkennen dat hun eigen zonde de oorzaak is van hun ellende, inzonderheid hun achteloosheid in het hoeden van hun wijngaarden, zodat zij als de akker van de luiaard zijn geworden.

Hooglied 1:7-11

I. Hier is de nederige bede, die de bruid doet aan haar beminde, de herderin aan de herder, de kerk en iedere gelovige aan Christus, om een vrijer en inniger gemeenschap met Hem. Zij keert zich af van de dochters van Jeruzalem aan wie zij beide haar zonden en haar leed geklaagd had, en ziet op naar de hemel om hulp voor en verlichting van beide, vers 7, waar wij hebben te letten:

1. Op de titel, die zij aan Christus geeft: *Gij, die mijn ziel liefhebt.* Het is de ontwijfelbare hoedanigheid van alle ware gelovigen dat hun ziel de Heer Jezus Christus liefheeft, hetgeen beide de oprechtheid en de kracht van hun liefde te kennen geeft, zij hebben Hem lief met geheel hun hart, en zij, die dit doen, kunnen vrijmoedig tot Hem komen en nederig bij Hem pleiten.

2. Op haar dunk van Hem als de goede Herder van de schapen, zij twijfelt niet, of Hij weidt Zijn kudde en doet haar neerliggen op de middag. Jezus Christus voorziet Zijn schapen beide van voedsel en van rust, zij worden niet uitgehongerd, maar goed gevoed, niet verstrooid op de bergen, maar samen geweid in grazige weiden, en op het hete van de dag worden zij aan stille wateren gevoerd, waar Hij ze doet neerliggen onder een koele verkwikkende schaduw. Is het met Gods volk op middaghoogte van uitwendige benauwdheden en inwendige strijd? Christus heeft rust voor hen, Hij draag hen in Zijn armen, Jesaja 40:11.

3. Haar verzoek aan Hem om toegelaten te worden in Zijn gezelschap: Zeg mij waar Gij weidt. Zij, die wensen dat hun gezegd wordt dat hen geleerd wordt, wat voor hen van belang is om te weten en te doen, moeten zich wenden tot Jezus Christus, en Hem bidden hen te leren hun te zeggen: "Zeg mij, waar ik U kan vinden, waar ik met U kan spreken, waar Gij weidt en Uw kudde verzorgt, opdat ik daar iets van Uw gezelschap mag genieten." Merk hier terloops op dat wij in liefde tot onze vrienden en om hun gezelschap te hebben hen niet in verzoeking mogen brengen om hun werk te veronachtzamen, maar van hen moeten begeren te genieten op zo’n wijze, dat dit er mee bestaanbaar is, of liever, dat wij, zo wij kunnen ons bij hen moeten voegen om hen te helpen in hun werk. Zeg mij, waar gij weidt, en daar zal ik bij U neerzitten, met U wandelen, mijn kudde weiden met de Uwe, en U noch mijzelf hinderen, maar mijn werk medebrengen." Zij, wier zielen Jezus Christus liefhebben, begeren vurig gemeenschap met Hem te hebben door Zijn woord, waarin Hij tot ons spreekt en door het gebed, waarin zij spreken tot Hem, en te delen in de voorrechten van Zijn kudde, en van de zorg, die Hij draagt voor Zijn kerk om haar van voedsel en rust te voorzien, kunnen wij leren zorg te dragen voor onze eigen ziel, die ons toevertrouwd werd, want waarom zou ik zijn als één die zich verstopt bij de kudde of zich ter zijde afwendt achter de kudde, de kudde van Uw metgezellen, die voorgeven dit te zijn, maar in werkelijkheid Uw mededingers zijn." Zich af te wenden van Christus naar andere liefhebbers is hetgeen door godvruchtige zielen gevreesd wordt, en dat zij meer dan iets anders afbidden. "Gij zou niet willen dat ik mij terzijde afwend, neen, noch dat ik zou wezen als één, die zich ter zijde afwendt, zeg mij dan, o zeg mij, waar ik nabij U kan wezen, en ik zal u nooit verlaten."

A. Waarom zou ik onder verdenking wezen, er uitzien alsof ik aan iemand anders behoorde, en niet aan U? Waarom zouden de kudden van onze metgezellen van mij denken dat ik U verlaten heb en aan een andere herder ben gaan toebehoren?" Goede christenen zullen bevreesd zijn om aan de personen van hun omgeving reden of aanleiding te geven om aan hun geloof in Christus te twijfelen en aan hun liefde tot Hem, zij zouden niets willen doen, dat hun de schijn geeft van

zorgeloos en onbekommerd te zijn omtrent hun ziel, of van liefdeloosheid jegens hun broeders of van onverschilligheid of ongenegenheid jegens de heilige inzettingen. En wij behoren God te bidden om ons te leiden in de weg van onze plicht en er ons op te houden, opdat wij zelfs de schijn niet hebben van achtergebleven te zijn, Hebreeen 4:1.

B. "Waarom zou ik blootstaan aan de verzoeking om af te wijken, en aan deze verzoeking sta ik bloot als ik van U afwezig ben." Wij moeten vurig begeren om een gevestigde vrede te hebben met God en door Christus in gemeenschap met Hem te zijn opdat wij niet als verloren voorwerpen zijn die door de eerste de beste voorbijganger opgeraapt kunnen worden.

II. Het genaderijke antwoord dat de Bruidegom geeft op dit verzoek, vers 8. *Zie, hoe bereid God is om het gebed te verhoren,* inzonderheid gebeden om onderwijs, terwijl zij nog spreekt hoort Hij.

Merk op:

1. Hoe liefderijk Hij tot haar spreekt, *O gij schoonste onder de vrouwen.* Gelovige zielen zijn schoon in de ogen van de Heer Jezus schoner dan alle anderen. Christus ziet schoonheid in heiligheid, al is het dat wij haar niet zien. De bruid had zich zwart genoemd, maar Christus noemt haar schoon. Zij, die gering zijn in hun eigen ogen, zijn zoveel te meer beminnelijk in de ogen van Jezus Christus. Het blozen over hun eigen mismaaktheid zegt Dr. Durham, is het voornaamste van hun schoonheid.

2. Hoe zacht Hij haar bestraft om haar onwetendheid in deze woorden: *Indien gij het niet weet,* te kennen gevende dat zij het had kunnen weten, en dat het haar eigen schuld is zo zij het niet weet. Hoe! weet gij niet waar Mij en mijn kudde te vinden? Vergelijk Christus' antwoord op een gelijksoortige vraag van Filippus, Johannes 14:9. Ben Ik zo lange lijd met u en hebt gij mij niet gekend, Filippus? maar,

3. Met welk een tederheid Hij er haar mee bekend maakt waar zij Hem kan vinden. Indien de mensen zeggen: Zie, hier is de Christus, of, zie, Hij is daar, geloof hen niet, ga niet uit, Mattheus 24:23, 26. Maar:

A. Wandel op de weg van de goeden, Spreuken 2:20. Volg het spoor, vraag naar de goeden ouden weg, let op de voetstappen van de schapen, en ga hen na. Het dient nergens toe om stil te zitten en te roepen: "Heer, toon mij de weg," maar wij moeten ons moeite geven om de weg te zoeken, en wij kunnen hem vinden door te zien waar de voetstappen van de schapen heenleiden, wat de praktijk van de godvruchtige altijd geweest is, laat die praktijk ook de onze zijn, Hebreeen 6:12, 1 Corinthiers 11:1.

B. Zit onder het bestuur van goede leraren, "weid uzelf en uw geiten bij de woningen van de onderherders. Breng hen, die aan uw zorg zijn toevertrouwd, mee," waarschijnlijk was het de gewoonte om de lammeren en geitjes aan de zorg van de vrouwen toe te vertrouwen, aan de herderinnen zij zullen allen welkom wezen, de herders zullen u niet hinderen, zoals de herders de dochters van Rehuël gehinderd hebben, Exodus 2:17. Zij zullen u verder helpen, blijf daarom bij hun woningen." Zij, die gemeenschap met Christus willen hebben, moeten zich ijverig en nauwgezet aan de heilige inzettingen houden, zich voegen bij Zijn volk, en achtgeven op de leraren, Zijn dienstknechten. Zij, die het opzicht hebben over een gezin, moeten de leden

ervan meenemen naar godsdienstige bijeenkomsten, laat hun geiten, hun kinderen en hun dienstboden, het voordeel hebben van de woningen van de herders.

III. De hoge lof, die de Bruidegom toekent aan Zijn bruid. Ten huwelijk gegeven te worden betekent in het Hebreeuwse dialect geprezen te worden, Psalm 78:63, zo wordt deze bruid hier geprezen, haar man prijst haar, Spreuken 31:28, hij prijst haar zoals gebruikelijk is in gedichten, door beelden of gelijkenissen.

1. *Hij noemt haar Zijn vriendin*, vers 9, het is een liefkozende benaming, die dikwijls gebruikt wordt in dit boek, *Mijn vriendin, Mijn gezellin, Mijn vertrouwelinge*."

2. Hij vergelijkt haar bij de sterke en statige paarden in de wagens van Farao. Egypte was beroemd voor de beste paarden, Salomo had de zijnen van daar en Farao had ongetwijfeld de schoonste en beste, die het land opleverde voor zijn wagens. De kerk had geklaagd over haar eigen zwakheid en het gevaar, waarin zij was om haar vijanden ten prooi te worden. "Vrees niet," zegt Christus, "Ik heb u gemaakt als een groep van paarden, Ik heb kracht in u gelegd, zoals Ik kracht gelegd heb in het paard, Job 39:22, zodat gij met heilige stoutmoedigheid om de vrees zult lachen, en niet ontsteld zult worden. De Heer zal u stellen als het paard van Zijn majesteit in de strijd, Zacheria 10:3. Ik heb u vergeleken bij Mijn paarden, die over Farao's wagens hebben getriomfeerd de heilige engelen, vurige paarden," Habakuk 3:15. Gij betrapt met Uw paarden de zee. Zie ook Jesaja 63:13. Wij zijn zwak in onszelf, maar indien Christus ons maakt als paarden, sterk en kloekmoedig, dan behoeven wij niet te vrezen wat al de machten van de duisternis tegen ons doen kunnen.

3. Hij bewondert de schoonheid en de sieraden van haar aangezicht, vers 10. *Bekoorlijk zijn uw wangen zijn lieflijk tussen de sieraden van het hoofd, haar krullen, volgens sommigen, of strikken van list, uw hals in de parelsnoeren, zoals zij door personen van hoge rang gedragen worden. De inzettingen van Christus zijn de sieraden van de kerk, de genadegaven en de vertroostingen van de Geest zijn de sieraden van iedere gelovige ziel en verfraaien haar, zij maken haar van grote waarde in de ogen van God. De sieraden van de heiligen zijn vele, maar allen ordelijk gerangschikt in snoeren en ketenen, waarin een wederzijds verbond is met en afhankelijkheid is van elkaar. De schoonheid ligt niet in iets van henzelf, in de hals of in de wangen, maar in de versierselen die ze doen uitkomen. Het was heerlijkheid, die Ik op u gelegd heb, spreekt de Heer Jahweh, Ezechiel 16:14, want wij waren niet alleen naakt, maar verontreinigd geboren.*

IV. Zijn genaderijk voornemen om nog aan haar versierselen toe te voegen, want waar God ware genade gegeven heeft, zal Hij nog meer genade geven, wie heeft aan die zal gegeven worden. Is de kerk kloekmoedig in haar tegenstaan van de zonde zoals de paarden in Farao's wagens? Is zij lieflijk of schoon in de beoefening van de genade als met parelsnoeren en gouden ketenen? Zij zal nog meer verfraaid en versierd worden, vers 11. Zij zullen u gouden sieraden maken, ingelegd of geëmailleerd met zilveren stipjes. Al wat ontbreekt zal aangevuld worden, totdat de kerk en ieder ware gelovige er toe komt om volmaakt te zijn in schoonheid, zie Ezechiel 16:14. Dit wordt hier ondernomen om gedaan te worden door de samenwerkende krachten van de drie Personen van de Goddelijke Drieëenheid, Wij zullen het doen, zoals in Genesis 1:26, "Laat ons mensen maken, en evenzo: Laat ons hem opnieuw maken en hem volmaken in schoonheid." Dezelfde, die de oorsprong is zal de voleinder zijn van het goede werk en het kan niet mislukken.

Hooglied 1:12-17

Hier wordt de samenspreking tussen Christus en Zijn bruid voortgezet en worden woorden van tederheid onderling gewisseld.

I. Gelovigen hebben een groot welbehagen in Christus en in gemeenschapsoefening met Hem. U, die gelooft, is Hij dierbaar boven iets wat het ook zij, in de wereld, 1 Petrus 2:7.

Merk op:

1. De nederige eerbied, die de gelovigen hebben voor Christus als hun soeverein, vers 12. *Hij is een Koning, beide ten opzichte van waardigheid en van heerschappij*, Hij draagt de erekroon, Hij voert de scepter van macht, en die beide tot onuitsprekelijke voldoening van al Zijn volk. De koning heeft Zijn koninklijke tafel gespreid in het Evangelie, waarin voor alle volken een vette maaltijd is gemaakt, Jesaja 25:6. De opperste Wijsheid heeft haar tafel toegedicht, Spreuken 9:2. Hij zit aan deze tafel om Zijn gasten te laten eten, Mattheus 22:11, om te zien dat er niets ontbreekt dat geschikt voor hen is, Hij houdt avondmaal met hen en zij met Hem, Openbaring 3:20, Hij heeft gemeenschap met hen en verheugt zich in hen, Hij zit aan Zijn tafel om hen welkom te heten en hun de spijzen uit te delen zoals Christus de vijf broden brak, en ze aan Zijn discipelen gaf, opdat deze ze onder de schare zouden uitdelen, Hij zit daar om petities, verzoekschriften te ontvangen, bij de maaltijd met wijn, zoals Ahasveros aan Esther toestond om hem haar verzoek voor te dragen bij de maaltijd met wijn. Hij heeft beloofd om in Zijn inzettingen altijd bij Zijn volk te zijn. Dan doen de gelovigen Hem al de eer aan, die zij kunnen, en beijveren zij zich om Hem hun achting en dankbaarheid te kennen te geven, zoals Maria gedaan heeft toen zij Zijn hoofd gezalfd heeft met de nardus, die een zeer kostelijke zalf was, een pond ervan had een waarde van drie honderd penningen, en zo geurig was, dat het huis vervuld werd met de reuk ervan, Johannes 12:3, welk verhaal als bestemd schijnt om naar deze schriftuurplaats te verwijzen, want Christus zat toen aan tafel. Als goede christenen in enigerlei plicht van de godsdienst, inzonderheid in de inzetting van het Avondmaal van de Heer, wanneer het de Koning behaagt om als het ware met ons aan te zitten aan Zijn eigen tafel, hun genadegaven in beoefening brengen, als hun hart, verbroken door berouw, genezen wordt door geloof, en beïnvloed wordt door heilige liefde en begeerte naar Christus en door de blijde verwachting van de heerlijkheid, die geopenbaard zal worden, dan verspreidt de nardus haar reuk. Het behaagt Christus er zich geëerd door te achten, en haar aan te nemen als een blijk van eerbied voor Hem, zoals het in de wijzen van het oosten was, die hun hulde aan de pasgeboren koning van de Joden bewezen door Hem wierook en mirre te brengen. De genadegaven van Gods Geest in het hart van de gelovigen zijn zeer kostelijk in zichzelf en welbehaaglijk aan Christus, en Zijn tegenwoordigheid in de inzettingen doet ze uitkomen en brengt ze in beoefening. Als Hij zich terugtrekt kwijnt de genade, zoals planten in de afwezigheid van de zon, als Hij nadert, dan wordt het aangezicht van de ziel vernieuwd, zoals het gelaat des aardrijks vernieuwd wordt in de lente, en dan is het tijd voor ons om ons op te wekken, opdat wij de glans niet verliezen noch de windvlaag missen, want niets wordt welbehaaglijk gedaan dan hetgeen door de genade gedaan wordt, Hebreeen 12:28.

2. De sterke genegenheid, die zij hebben voor Christus als hun liefste hun welbeminde, vers la. Christus wordt niet alleen bemind door alle gelovige zielen, maar Hij is hun welbeminde. Hij heeft de plaats in hun hart, waarop geen mededinger kan worden toegelaten, de binnenste en de bovenste plaats.

Merk op:

A. Hoe Christus door alle gelovigen geschat wordt Hij is een bundeltje mirre en een tros van cyprus, iets, ja alles wat aangenaam is. De leer van Zijn Evangelie en de vertroostingen van Zijn Geest zijn hun zeer verkwikkend, en zij rusten in Zijn liefde, geen van de genietingen van de zinnen is te vergelijken bij het geestelijk vermaak, dat zij hebben in het bepeinzen van Christus en in Hem te genieten. Er is een samengestelde lieflijkheid in Christus, en zij is zeer overvloedig, er is een bundeltje mirre en een tros van cyprus, wij zijn niet nauw in Hem in wie alle volheid woont. Het woord dat in onze overzetting door cyprus vertaald is, is in het Hebreeuws "kofer", hetzelfde woord dat verzoening betekent. Christus is een tros van verdienste en gerechtigheid voor alle gelovigen, Hij is hun dierbaar, omdat Hij de verzoening is van hun zonde.

Merk op welk een nadruk de bruid legt op de toeëigening. Hij is mij, en nog eens, Hij is mij al wat lieflijk is, wat Hij ook voor anderen moge wezen, dit is Hij voor mij, Hij heeft mij liefgehad, en heeft zich voor mij overgegeven, Hij is mijn Heer en mijn God. B. Hoe Hij wordt aangenomen. *Hij zal de gehele nacht tussen mijn borsten liggen*, vers 13, dicht aan mijn hart. Christus legt de beminde discipelen aan Zijn borst, waarom zouden zij dan hun beminde Zaligmaker niet aan hun borst leggen? Waarom zouden zij Hem niet omvatten met beide hun armen, en Hem vasthouden met het besluit om Hem nooit los te laten? Christus moet in het hart wonen, Efeziers 3:17, en ten dien einde moeten de overspeligheden van tussen de borsten weggedaan worden, Hosea 2:1, geen ander mag Zijn plaats in de ziel hebben. Hij zal als een bundeltje mirre zijn, een zak met reukwerk tussen mijn borsten, die mij altijd lieflijk is, of Zijn beeltenis in miniatuur, Zijn liefdepanden zullen tussen mijn borsten gelegd worden, zoals zij gewoon zijn te doen, die dierbaar zijn aan elkaar. Hij zal daar niet slechts voor een tijdje gelegd worden, maar zal er blijven.

II. Jezus Christus heeft een groot welbehagen in Zijn kerk, en in ieder waar gelovige. *zij zijn beminnelijk in Zijn ogen*, vers 15. Zie gij zijt schoon, mijn vriendin, en wederom, zie gij zijt schoon. Hij zegt dit, niet om haar hoogmoedig te maken, nederigheid is een voornaam bestanddeel in geestelijke schoonheid-maar

1. Om te tonen dat er een wezenlijke schoonheid is in heiligheid, dat allen, die geheiligd zijn, daardoor versierd zijn, zij zijn in waarheid schoon.

2. Dat Hij een groot welbehagen heeft in het goede werk, dat Zijn genade gewrocht heeft in de zielen van de gelovigen, zodat Hij, hoewel zij hun zwakheden en gebreken hebben, hen schoon vindt, wat zij ook van zichzelf mogen vinden, en wat de wereld ook van hen moge denken. Hij noemt hen vrienden, de verborgen mens des harten in het onverderfelijk versiersel van een zachtmoedige en stille geest is kostelijk voor God, l Petrus 3:4.

3. Om zwakke gelovigen te vertroosten, die door hun eigen zwartheid ontmoedigd zijn, laat hun telkens en nogmaals gezegd worden dat zij schoon zijn.

4. Om allen, die geheiligd zijn, op te wekken om zeer dankbaar te wezen voor de genade, die hen schoon heeft doen worden, die van natuur mismaakt waren, en de huid van de Moorman veranderd heeft. Een bijzonderheid van de schoonheid van de bruid wordt hier genoemd, namelijk dat zij duivenogen heeft, zoals ook Hoofdstuk 4:1. Diegenen zijn schoon in de schatting van Christus, die niet het scherpe, doordringende oog hebben van de arend, maar het

reine, kuise oog van de duif, niet als de valk, die als hij opwaarts vliegt, nog het oog op zijn prooi op aarde gericht houdt, maar een nederig, ingetogen oog, een oog dat eenvoudigheid en godvruchtige oprechtheid uitdrukt, en de onschuld van een duif. Ogen, verlicht en bestuurd door de Heiligen Geest, die gezegende duif, wenende ogen, kermende als een duif, Ezechiel 7:16.

III. De kerk drukt haar waardering uit van Christus, vers 16. *Zie, Gij zijt schoon*. Zie hoe Christus en de gelovigen elkaar prijzen. Israël zegt van God: Wie is als zij ? Exodus 15:11, en God zegt van Israël: Wie is u gelijk? Deuteronomium 33:29. "Heer", zegt de kerk, "noemt Gij mij schoon?" Neen zo het aan de kracht komt, zie Hij is sterk, Job 9:19, e en evenzo, als het aan de schoonheid komt, Gij zijt schoon. Ik ben niet anders schoon dan in zoverre Uw beeld mij ingedrukt is, Gij zijt het grote oorspronkelijke, ik ben slechts een zwakke onvolkomen kopie, ik ben slechts Uw "umbra Uw schaduw", Johannes 1:16, 3:34. Gij zijt schoon in Uzelf, en wat meer is lieflijk voor al de Uwen. Velen zijn schoon genoeg om aan te zien, maar het zure, gemelijke van hun aard maakt hen onaangenaam maar Gij zijt schoon, ja lieflijk." Christus is lieflijk, als de onze, in verbond met ons, in betrekking tot ons". Gij zijt thans lieflijk, als de Koning aan Zijn tafel is. Christus is altijd dierbaar aan de gelovigen, maar zeer bijzonder lieflijk als zij in gemeenschap met Hem worden toegelaten, als zij Zijn stem horen, en Zijn aangezicht zien en Zijn liefde proeven en smaken. Het is goed hier te zijn.

Haar achting voor of waardering van de persoon van haar man uitgedrukt hebbende, als een liefhebbende vrouw, die vervoerd is van vreugde, omdat zij zo goed over zichzelf beschikt heeft, roemt zij de schikkingen, die Hij gemaakt had voor haar gemak en genoegen, Zijn bed, Zijn huis, Zijn balken en galerijen, vers 16, hetgeen voegzaam toegepast kan worden op die heilige inzettingen, in welke de gelovigen gemeenschap hebben met Jezus Christus, de tekenen en onderpanden ontvangen van Zijn liefde, en Hem wederkerig hun godvruchtige genegenheid betonen, hun bekendheid met Hem doen toenemen, en door Hem gebruik maken van de voorrechten er van.

1. Deze noemt zij onze. Christus en de gelovigen hebben er tezamen deel aan. Gelijk man en vrouw mede-erfgenamen zijn, 1 Petrus 3:7, zo zijn de gelovigen mede-erfgenamen van Christus, Romeinen 8:17. Het zijn Zijn inzettingen en haar voorrechten, Christus en de gelovigen ontmoeten er elkaar in. Zij noemt ze niet mijne, want een gelovige zal niets als het zijne erkennen, of Christus zal er deel in hebben, noch Uwe, want Christus heeft gezegd: al het Mijne is het uwe, Lukas 15:31. Alles is het onze, indien wij van Christus zijn. Zij, die door het geloof zich Christus toeëigenen, kunnen zich ook alles wat van Hem is toeëigenen.

2. Dezen zijn de besten van hun soort. Ons bed is groen, een kleur die in een herdersdicht boven iedere andere gesteld wordt, omdat het de kleur is van de velden en van de bosjes, waar de herder zijn werk en zijn verlustiging vindt. Het is een verkwikkende kleur, goed voor de ogen, en het geeft vruchtbaarheid te kennen. Ik zal zijn als een groene olijfboom, Psalm 52:10. Wij zijn aan Christus gehuwd, opdat Wij Gode vrucht zouden dragen, Romeinen 7:4. De balken van onze huizen zijn cederen, vers 17, hetgeen waarschijnlijk ziet op de tempel, die Salomo onlangs gebouwd had tot gemeenschapsoefening tussen God en Israël, en die van cederhout was, een sterke houtsoort, welriekend, duurzaam, en die nooit zal rotten, een type van de vastheid en de voortduur van de kerk, de evangelietempel, de galerijen om op te wandelen, zijn van cypressen, een houtsoort, aangenaam voor het oog en voor de reuk, de verlustiging aanduidende, die de heiligen hebben in hun wandel met God, met Christus en in

met Hem te spreken. In het verbond van de genade is alles zeer vast, zeer schoon en zeer geurig.

HOOFDSTUK 2

1 Ik ben een Roos van Saron, een Lelie der dalen.
2 Gelijk een lelie onder de doornen, alzo is Mijn vriendin onder de dochteren.
3 Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn Liefste onder de zonen; ik heb groten lust in Zijn schaduw, en zit er onder, en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet.
4 Hij voert mij in het wijnhuis, en de liefde is Zijn banier over mij.
5 Ondersteunt gijlieden mij met de flessen, versterkt mij met de appelen, want ik ben krank van liefde.
6 Zijn linkerhand zij onder mijn hoofd, en Zijn rechterhand omhelze mij.
7 Ik bezweer u, gij, dochteren van Jeruzalem! die bij de reeen, of bij de hinden des velds zijt, dat gij die liefde niet opwekt, noch wakker maakt, totdat het dezelve luste!
8 Dat is de stem mijns Liefsten, ziet Hem, Hij komt, springende op de bergen, huppelende op de heuvelen!
9 Mijn Liefste is gelijk een ree, of een welp der herten; ziet, Hij staat achter onzen muur, kijkende uit de vensteren, blinkende uit de tralien.
10 Mijn Liefste antwoordt, en zegt tot mij: Sta op, Mijn vriendin, Mijn schone, en kom!
11 Want zie, de winter is voorbij, de plasregen is over, hij is overgegaan;
12 De bloemen worden gezien in het land, de zangtijd genaakt, en de stem der tortelduif wordt gehoord in ons land.
13 De vijgeboom brengt zijn jonge vijgjes voort, en de wijnstokken geven reuk met hun jonge druifjes. Sta op, Mijn vriendin! Mijn schone, en kom!
14 Mijn duive, zijnde in de kloven der steenrotsen, in het verborgene ener steile plaats, toon Mij uw gedaante, doe Mij uw stem horen; want uw stem is zoet, en uw gedaante is liefelijk.
15 Vangt gijlieden ons de vossen, de kleine vossen, die de wijngaarden verderven, want onze wijngaarden hebben jonge druifjes.
16 Mijn Liefste is mijn, en ik ben Zijn, Die weidt onder de lelien,
17 Totdat de dag aankomt, en de schaduwen vlieden; keer om, mijn Liefste! wordt Gij gelijk een ree, of een welp der herten, op de bergen van Bether.

In dit hoofdstuk

I. Spreekt Christus betreffende zichzelf en betreffende Zijn kerk, vers 1, 2.

II. Spreekt de kerk,

1. Gedenkende aan het genoegen en de voldoening, die ze had in gemeenschap met Christus, vers 3,4.

2.Zich vermakende met de tegenwoordige tekenen van Zijn gunst, en zorgdragende dat er niets zou gebeuren om ze te doen ophouden, vers 5-7. -.

3.Juichende in Zijn naderen tot haar vers 8, 9.

4.De genadige roeping herhalende, die Hij tot haar gericht had om met Hem te wandelen haar nodigende voor de genoegens van de wederkerende lente, vers 10-13, vers 14, en de last die Hij had gegeven aan de dienaren om te vernietigen wat schadelijk zou kunnen zijn voor Zijn wijngaard, vers 15.

5.Zich verblijdende in haar deel in Hem, vers 16. 6. Verlangende naar Zijn komst, vers 17. Zij, wier hart vervuld is van liefde voor Christus en hoop op de hemel, weten het best wat deze dingen betekenen.

Hooglied 2:1-2

1. Het behaagt Christus zich met iets te vergelijken, en zie hier wat het is. Hij is zeer nederbuigend in deze vergelijking, Hij, die de Zoon is van de Allerhoogste, de schitterende morgenster, noemt zich de roos van Saron, en de lelie van de dalen, om Zijn tegenwoordigheid bij Zijn volk in de wereld te kennen te geven, het gemakkelijke van hun toegang tot Hem, en de schoonheid en lieflijkheid die zij in Hem vinden, en, om hen te leren zich met Hem te versieren, zoals herders en herderinnen zich versierden met rozen en lelies en guirlandes van bloemen. Voor schoonheid en geur is de roos de voornaamste bloem, en onze Heiland geeft de voorkeur aan het bekleed zijn van de lelie boven dat van Salomo in al zijn heerlijkheid. Christus is de roos van Saron, waar waarschijnlijk de schoonste rozen groeiden, en in de grootste overvloed, de roos van het veld, zo lezen het sommigen, aanduidende dat de evangeliezaligheid de algemene zaligheid is, zij is open en toegankelijk voor allen, wie wil kan komen en de rozenknoppen van de voorrechten en vertroostingen plukken, die in het verbond van de genade groeien, Hij is niet een roos, die in een hof is opgesloten, allen mogen komen om voordeel van Hem te ontvangen en vertroosting te hebben in Hem. Hij is een lelie door witheid, een lelie van de dalen door lieflijkheid, want die, welke wij zo noemen, ademen een zeer sterke geur uit. Hij is een lelie van de dalen, of van de lage plaatsen, in Zijn vernedering blootgesteld aan belediging, nederige zielen zien de meeste schoonheid in Hem, wat Hij ook moge wezen voor anderen, voor hen, die in de dalen zijn, is Hij een lelie. Hij is de roos, de lelie, er is niemand buiten Hem, welke voortreffelijkheid er is in Christus, zij is in Hem geheel bijzonder, geheel enig en in de hoogste mate.

2. Wat het is waarmee Hij Zijn kerk vergelijkt.

A. *Zij is gelijk een lelie*. Hij zelf is de lelie, vers 1, zij is gelijk de lelie, de schoonheid van de gelovigen bestaat in hun gelijkvormigheid met Christus, zij zijn Zijn beminden, en aldus zijn zij Zijn lelies, want diegenen zijn Christus gelijkvormig gemaakt, in wier hart Zijn liefde is uitgestort.

B. Gelijk een lelie onder de doornen, gelijk een lelie, vergeleken met doornen, de kerk van Christus overtreft zo ver alle andere verenigingen van mensen, als een bed van rozen een doornstruik overtreft, gelijk een lelie, omringd door doornen. De goddelozen, de dochters van deze wereld, die geen liefde hebben voor Christus, zijn als doornen, waardeloos en nutteloos, goed voor niets anders dan om een opening toe te stoppen, ja zij zijn schadelijk, zij zijn in de wereld gekomen met de zonde, en zijn een vrucht van de vloek, zij verstikken het goede zaad en zijn een beletsel voor goede vrucht, en hun einde is verbrand te worden. Gods volk zijn gelijk lelies onder hen, gekrabd en gescheurd, in de schaduw gesteld en verduisterd door hen, zij zijn dierbaar aan Christus en toch blootgesteld aan verdrukking en benauwdheid in de wereld, zij moeten dit verwachten, want zij zijn geplant onder doornen, Ezechiel 2:6, maar desniettemin zijn zij Hem dierbaar, Hij onderschat geen van Zijn lelies, ziet er geen van voorbij omdat zij onder doornen zijn. Als zij onder doornen zijn, dan moeten zij toch gelijk lelies wezen, zij moeten hun onschuld bewaren en hun reinheid, en hoewel zij onder doornen zijn, moeten zij toch niet in doornen worden veranderd, moeten zij niet schelden met schelden vergelden, en indien zij aldus hun hoedanigheid in stand houden, dan zullen zij erkend worden gelijkvormig aan Christus te zijn. Genade in de ziel is een lelie onder de doornen, verdorvenheden zijn doornen in het vlees, 2 Corinthiers 12:7, zij zijn als Kanaänieten voor Gods Israël, Jozua 23:13 maar de lelie, die nu onder de doornen is, zal weldra overgeplant

worden uit de woestijn in dat paradijs, waar geen smartende doorn hen zal kwellen, Ezechiel 28:24.

Hooglied 2:3-7

I. De bruid looft haar liefste en stelt Hem boven alle anderen. Als een appelboom onder de bomen van het woud, die misschien niet zo hoog wordt, noch zijn takken zo wijd uitspreidt als sommige andere bomen, maar nuttig en dienstig is voor de mens, aangename en nuttige vruchten opleverende, terwijl de andere bomen van weinig nut zijn, neen, zelfs de cederen niet, voordat zij omgehakt zijn, zo is mijn liefste onder de zonen, zover overtreft Hij hen allen, al de zonen van God, de engelen op Hem werd een eer gelegd, die nooit voor hen bestemd was Hebreeen 1:4, al de zonen van de mensen, Hij is schoner, hoever overtreft Hij allen, zelfs de schoonsten en besten onder hen, Psalm 45, 3. Noem welk schepsel gij wilt en gij zult bevinden dat Christus de voorrang heeft boven hen allen. De wereld is een onvruchtbare boom voor een ziel, Christus een vruchtbare.

II. Zij gedenkt aan de overvloedige vertroosting, die zij gesmaakt heeft in gemeenschapsoefening met Hem. Zij zat neer bij Hem met grote zielsverlustiging, zoals herders soms rust nemen en zich met elkaar onderhouden onder een boom. Zij vond er een dubbel voordeel in om zo nabij de Heer Jezus neer te zitten.

1. Een verkwikkende schaduw. Ik zat neer onder Zijn schaduw, om door Hem beschut te worden tegen de verschroeiende hitte van de zon om koel te worden, en aldus enige rust te genieten. Christus is voor de gelovigen als de schaduw van een grote boom, ja van een zware rotssteen in een dorstig land, Jesaja 32:2, 25:4. Als een arme ziel verschroeid en verschrompeld is door overtuiging van zonde en de verschrikkingen van de wet, zoals David, Psalm 32:4, vermoeid is door de moeite en benauwdheden van deze wereld, zoals Elia toen hij onder de jeneverboom zat, 1 Koningen 19:4, dan vinden zij datgene in Christus, in Zijn naam, Zijn genade, Zijn vertroostingen en Zijn werk voor arme zondaren, hetwelk hen verkwikt en opwekt en hen voor bezwijken behoedt, zij, die vermoeid en belast zijn, kunnen in Christus rust vinden. Het is niet genoeg om voorbij deze schaduw te gaan, wij moeten er onder neerzitten, hier zal ik wonen, want ik heb het begeerd, en wij zullen bevinden dat die boom niet is zoals Jona’s jeneverboom, die spoedig verdord was en hem aan de hitte liet blootgesteld, inwendig zowel als uitwendig, maar als de boom des levens, welks bladeren niet alleen waren ter beschutting, maar tot genezing van de volken. Wij moeten onder deze schaduw met grote lust nederzitten, volkomen vertrouwen stellen in de bescherming en beschutting ervan, zoals Richteren 9:15, en een volkomen verlustiging vinden in de verkwikking ervan. Maar dat is nog niet alles.

2. Hier is aangename, voedzame spijs, deze boom laat zijn vruchten vallen voor hen, die onder zijn schaduw zitten, en zij zijn welkom om ze te eten, en zij zullen bevinden dat zij hun gehemelte zoet zijn, wat zij ook voor anderen zijn mogen, de gelovigen hebben gesmaakt dat de Heer Jezus goedertieren is, 1 Petrus 2:3. Zijn vruchten zijn al de dierbare voorrechten van het Nieuwe Testament, verkregen door Zijn bloed en meegedeeld door Zijn Geest. Beloften zijn zoet voor de gelovige, ja en ook bevelen zijn dit. Ik heb een vermaak in de wet Gods naar de inwendigen mens. Vergeving van zonde is zoet, en vrede van de consciëntie is zoet verzekeringen van Gods liefde, blijdschap van de Heilige Geest, de hoop op het eeuwige leven en de tegenwoordige voorsmaak en het onderpand ervan zijn zoet, alleen zoet voor hen, wier geestelijke zintuigen geoefend zijn. Als wij geen smaak meer hebben in de genietingen van de zonde dan zullen goddelijke vertroostingen ons gehemelte zoet wezen, ja zoeter dan honing en honingzeem.

III. Zij erkent zich verplicht aan Jezus Christus voor al de weldaden en de vertroostingen, die zij had in gemeenschap met Hem, vers 4. *Ik zat onder de appelboom, blij om daar te zijn* maar Hij liet mij toe, ja Hij drong mij, in nog inniger gemeenschap met Hem: Kom in, gij gezegende des Heeren, waarom zoudt gij buiten staan. Hij bracht mij in het wijnhuis, de plaats waar Hij Zijn bijzondere vrienden onthaalde, van lagere naar hogere trappen van vertroosting, van de vruchten van de appelboom naar de nog edeler vruchten van de wijnstok. Aan Hem, die de goddelijke genietingen, die hij heeft waardeert, zal meer gegeven worden. Eén van de rabbijnen verstaat onder het wijnhuis de tabernakel van de vergadering, waar de verklaring van de wet werd gegeven, en dan voorzeker kunnen wij het toepassen op de christelijke vergaderingen, waar het evangelie wordt gepredikt en de evangelie-inzettingen worden bediend, inzonderheid het avondmaal des Heeren, die maaltijd met wijn, inzonderheid het innerlijke van die inzettingen, de gemeenschap met God erin.

Merk op:

1. Hoe zij ingeleid werd. "Hij voerde mij, werkte in mij de neiging om tot God te naderen, hielp mij heen over mijn ontmoedigingen, nam mij bij de hand, voerde en leidde mij, en gaf mij toegang met vrijmoedigheid tot God als een Vader", Efeziers 2:18. Wij zouden nooit in het wijnhuis gekomen zijn, nooit bekend zijn geworden met geestelijke genietingen, indien Christus er ons niet in gevoerd had door een nieuwe en levende weg voor ons te openen, en in ons een nieuwe en levende fontein te openen."

2. Hoe zij onthaald werd: de liefde is Zijn banier over mij, Hij bracht mij binnen met ontrolde banier boven mijn hoofd, niet als één over wie Hij juichte, maar in wie Hij juichte, en die Hij altijd met Hem en in Hem doet triomferen, 2 Corinthiers 2:14. Het evangelie wordt vergeleken bij een banier, Jesaja 11:12, en wat op deze banier is voorgesteld, er op geschreven is in letters van goud, in letters van bloed, is liefde, liefde, en dit is het onthaal in het wijnhuis. Christus is de overste leidsman van onze zaligheid, en al Zijn krijgsknechten schaart Hij onder de banier van liefde, daarin hebben zij hun middelpunt, daarop moeten zij voortdurend het oog hebben om er door bezield en aangevuurd te worden, de liefde van Christus moet hen dringen om manmoedig te strijden. Als een stad werd ingenomen, dan richtte de overwinnaar er zijn standaard in op. "Hij heeft mij overwonnen door Zijn liefde overwonnen door Zijn goedheid en vriendelijkheid, en dat is Zijn banier over mij." Daarvan spreekt zij als van hetgeen zij vroeger had ervaren, en zij gedenkt er aan met zielsverlustiging. Het gegeten brood moet niet vergeten worden, maar met dankbaarheid aan God herdacht worden, die ons in deze woestijn met manna heeft gespijzigd.

IV. Zij belijdt haar sterke genegenheid en innige, vurige liefde voor Jezus Christus, vers 5. *Ik ben ziek van liefde*, ik ben er door overweldigd. David geeft hier een verklaring van, als hij zegt: "Mijn ziel is verbroken vanwege het verlangen naar Uw oordelen," Psalm 119:20, en vers 81, "mijn ziel is bezweken van verlangen naar Uw heil", bezwijkt van zorg om het vast en zeker te maken, en vrees van er in achter te blijven. De bruid was nu misschien afwezig van haar liefste, wachtende op Zijn terugkomst en zij kan de smart van het uitstel niet dragen. O hoeveel beter is het met de ziel, als zij ziek is van liefde voor Christus, dan wanneer zij oververzadigd is met de liefde van deze wereld! Zij roept om hartsterkingen: "Ondersteunt gijlieden mij met de flessen, of met balsems, of met bloemen, met iets dat opwekkend is, versterkt mij met de appelen, met de vruchten van die appelboom, namelijk Christus, vers 3, met de verdienste en het middelaarschap van Christus en de bewustheid van Zijn liefde voor

mijne ziel." Zij, die ziek zijn van liefde voor Christus zullen geen gebrek hebben aan geestelijke ondersteuning, terwijl zij nog wachtende zijn op geestelijke vertroostingen.

V. *Zij ervaart de kracht en de tederheid van de Goddelijke genade*, haar ondersteunend in haar tegenwoordige zwakheid, vers 6. Hoewel Hij zich teruggetrokken scheen te hebben, wat Hij toch zelfs toen bevonden een krachtige hulp te zijn in benauwdheid

1. Om de van liefde zieke ziel te ondersteunen en haar voor bezwijken te behoeden. *Zijn linkerhand is onder mijn hoofd*, vers 6, om het op te houden, ja als een hoofdkussen om het er gemakkelijk op neer te vlijen." David ervoer dat Gods hand hem ondersteunde toen zijn ziel God achteraan kleefde, Psalm 63:9, en toen Job in een toestand van verlatenheid was, bevond hij dat God kracht in hem legde, Job 23:6. Al Zijn heiligen zijn in Zijn hand, die tederlijk hun smartend hoofd vasthoudt.

2. Om de van liefde zieke ziel aan te moedigen om op Zijn terugkomst te blijven wachten "Want intussen omhelst mij Zijn rechterhand, en hierdoor geeft Hij mij de ontwijfelbare zekerheid van Zijn liefde." De gelovigen zijn al hun kracht en vertroosting verschuldigd aan de ondersteunende linkerhand en de omhelzende rechterhand van de Heer Jezus.

Vl. Bevindende dat haar liefste haar aldus nabij was, is zij in zorg dat haar gemeenschap met Hem niet gestoord zal worden, vers 7. *Ik bezweer u, gij dochteren Jeruzalems*. Jeruzalem, de moeder van ons allen, bezweert al haar dochteren, de kerk bezweert al haar leden, de gelovige ziel bezweert al haar gaven en vermogens, de bruid bezweert zichzelf en allen die haar omringen, de liefde niet op te wekken, noch wakker te maken, totdat het Hem behaagt, nu *Hij slaapt in haar armen*, gelijk zij ondersteund was door de Zijne, vers 6. Zij bezweert hen dit bij de reeën of bij de hinden des velde, bij alles wat lieflijk is in hun ogen, en hun dierbaar is, zoals de lieflijke hinde en de aangename ree. *"Mijn liefde is dierbaarder aan mij, dan deze aan u kunnen zijn*, en zal, evenals zij, door een klein gedruis worden gestoord." Zij, die de lieflijkheid ervaren van gemeenschap met Christus en de merkbare tekenen van Zijn liefde, kunnen niet anders dan er de voortduur van begeren, Petrus had tabernakelen willen maken op de berg, Mattheus 17:4.

1. Maar Christus zal, als het Hem behaagt, deze buitengewone mededelingen van zichzelf doen ophouden, want Hij is vrij, en, evenals de wind, blaast de Geest waar en wanneer Hij wil, en het betaamt ons in Zijn wil en welbehagen te berusten.

2. Maar wij moeten niets doen, dat Hem er toe zou kunnen brengen om zich terug te trekken en Zijn aangezicht te verbergen. Wij moeten zorgvuldig waken over ons hart, en zelfs de gedachte onderdrukken, die Zijn goede Geest smart zou kunnen aandoen. Laat hen, die vertroosting hebben, bevreesd zijn om haar te verkondigen.

Hooglied 2:8-13

De kerk verlustigt zich hier ten zeerste in de gedachte van nog verder gemeenschap te hebben met Christus, nadat zij van haar zwakheld hersteld is.

1. *Zij verheugt zich in zijn nadering*, vers 8. Zij hoort Hem spreken, *"Dat is de stem van mijn liefste*, mij roepende, om mij te zeggen dat Hij komt." Als één van Zijn schapen kent zij Zijn stem, eer zij Hem nog ziet, en kan haar gemakkelijk onderscheiden van die van een vreemde Johannes 10:4, 5, en als een getrouwe vriendin van de Bruidegom verblijdt zij zich met blijdschap om de stem van de bruidegom, Johannes 3:29. Met welk een triomf en gejuich roept zij: "Dat is de stem van mijn liefste, het kan de stem wezen van niemand anders, want niemand buiten Hem kan tot het hart spreken, om dit te doen branden."

A. Ze ziet Hem komen, ziet de gangen van haar God, haar koning, Psalm 68:24. Zie, Hij komt. Dit kan zeer goed toegepast worden op het vooruitzicht, dat de oud-testamentische heiligen hadden op de komst van Christus in het vlees. Abraham heeft van verre zijn dag gezien, en was verblijd. Hoe naderbij de tijd kwam, hoe helderder ontdekkingen ervan gedaan werden, en zij, die uitzagen naar de vertroosting Israëls met het oog van het geloof, zagen Hem komen en verheugden zich in dat gezicht. Zie, Hij komt, want zij hadden Hem horen zeggen: Zie, Ik kom, Psalm 40:8, waaraan hun geloof hier zijn zegel hecht. Zie, Hij komt, zoals Hij beloofd had.

a. Hij komt vrolijk, en met grote snelheid, *Hij komt, springende en huppelende als een ree*, en als een welp van de herten vers 9, als één die genoegen heeft en vermaak schept in zijn eigen onderneming, en er zijn hart op gezet heeft, en Zijn vermakingen waren met de mensenkinderen. Toen Hij gedoopt stond te worden met de doop des bloeds hoe werd Hij toen geperst totdat het volbracht was! Lukas 12:50.

b. Hij komt, al de moeilijkheden, die op Zijn weg liggen, gering achtende en ze teboven komende, Hij komt, springende over de bergen en huppelende over de hemelen, zo lezen het sommigen, de ontmoedigingen niet tellende, waar Hij doorheen moest gaan. De vloek van de wet, de dood aan het kruis moeten ondergaan worden, met al de machten van de duisternis moet worden gestreden, Naar voor het vastberaden besluit van Zijn liefde worden deze bergen tot vlakten. Welke tegenstand er ook te eniger tijd geboden wordt aan de verlossing van Gods kerk, Christus zal er doorheen breken, zal ze teboven komen.

c. Hij komt haastig, als een ree, als een welp van de herten, zij vonden de tijd lang iedere dag als een jaar maar in werkelijkheid haastte Hij, toen zoals nu, zeker Hij komt haastig, Hij die staat te komen, zal komen en niet toeven. Als Hij komt ter verlossing van Zijn volk, vliegt Hij op een wolk en blijft nooit weg over Zijn tijd, die de beste tijd is. Wij kunnen dit toepassen op particuliere gelovigen, die bevinden dat zelfs wanneer Christus merkbare voorrechten en vertroostingen terughoudt en schijnt hen verlaten te hebben, het toch slechts voor een klein ogenblik is, en dat Hij spoedig zal wederkeren met eeuwige goedertierenheid.

2. Zij verblijdt zich in de blik, die zij van Hem heeft, en in de stralen van Zijn gunst. Hij staat achter ons maar, ik weet dat Hij daar is, want soms ziet Hij door de vensters, of ziet er door naar binnen, en vertoont zich door de traliën. Zo was de toestand van de oud-testamentische kerk terwijl zij in de verwachting was van de komst van de Messias, de ceremoniële wet wordt een middelmuur des afscheidsels genoemd, Efeziers 2:1-4, een deksel 2 Corinthiers 3:13, maar Christus stond achter die muur, zij hadden Hem nabij zich, hoewel zij Hem niet duidelijk

konden zien, Hij, die het wezen was, was niet ver van de schaduw, Coloss. 2:17. Zij zagen Hem, kijkende door de vensters van de ceremoniële inzettingen, en glimlachende door de tralies, in hun offeranden en reinigingen ontdekte Christus zich aan hen en gaf hun aanduidingen en onderpanden van Zijn genade, beide om hen aan te sporen en aan te moedigen in hun verlangen naar Hem en naar Zijn komst. Zo is onze toestand in vergelijking met wat hij zijn zal bij Christus wederkomst, thans zien wij Hem door een spiegel in een duistere rede, het lichaam is een muur tussen ons en Hem, door welks vensteren wij nu en dan een gezicht op Hem hebben, maar niet van aangezicht tot aangezicht, zoals wij hopen Hem weldra te zullen zien. In de sacramenten is Christus nabij ons, maar het is achter de muur van uitwendige tekenen, door die traliën openbaart Hij zich aan ons, maar weldra zullen wij Hem zien gelijk Hij is. Sommigen verstaan dit van de staat van een gelovige als hij onder een wolk is, Christus is buiten het gezicht, en toch niet ver weg. Zie Job 34:14 en vergelijk Job 23:8-10. Zij noemt de muur, die tussen haar en haar liefste is onze muur, omdat het zonde is en niets andere die scheiding maakt tussen ons en God, en dat is een muur, die wij zelf hebben opgeworpen, Jesaja 59:1, daar achter staat Hij, als wachtende om genadig te zijn, en gereed en bereid om met ons verzoend te zijn op ons berouw. Dan ziet Hij door het venster naar binnen, beschouwt de gezindheid van ons hart en de werkingen van onze ziel, Hij ziet door het venster, en toont zich door hun vertroosting te schenken, opdat zij op Zijn terugkomst zullen blijven hopen.

3. Zij herhaalt de vriendelijke uitnodiging, die Hij haar had gegeven om met Hem te komen wandelen, vers 10-13. Zij gedenkt aan hetgeen haar liefste tot haar gezegd had, want het had een zeer aangename en krachtige indruk op haar gemaakt, en het woord, dat ons levend heeft gemaakt, zullen wij nooit vergeten. Zij vertelt het tot aanmoediging van anderen, hun vertellende wat Hij aan haar ziel gezegd en gedaan heeft, Psalm 66:16.

A. Hij noemde haar Zijn vriendin, Zijn schone, wat zij ook moge wezen voor anderen, voor Hem is zij aangenaam, en in Zijn ogen is zij beminnelijk. Zij, die Christus aannemen voor hun liefste, zullen door Hem erkend worden als de Zijnen, nooit was liefde verloren of verspild, die aan Christus werd gegeven. Door Zijn liefde uit te drukken voor de gelovigen, nodigt Christus hen om Hem te volgen, en moedigt hen daartoe aan.

B. Hij riep haar om op te staan en te komen, vers 10, en wederom, vers 13. De herhaling geeft achterlijkheid in haar te kennen, (wij hebben het nodig om dikwijls geroepen te worden om te komen tot Jezus Christus, gebod op gebod, en regel op regel) maar het geeft vurigheid te kennen in Hem, zozeer is Zijn hart gezet op het welzijn van kostelijke zielen, dat Hij hen dringt tot hetgeen goed voor hen is.

C. Als reden gaf Hij het weerkeren van de lente op en de lieflijkheid van het weer, hetgeen sierlijk beschreven wordt in een grote verscheidenheid van uitdrukkingen.

a. De winter is voorbij de donkere, koude en onvruchtbare winter, de lange en harde winters waren ten slotte voorbij, zij duren niet eeuwiglijk. En de lente zou zo aangenaam niet zijn als zij is, indien zij niet volgde op de winter, als een tegenhanger van haar schoonheid, Prediker 7:14. Het gelaat van de hemel noch dat van de aarde is altijd hetzelfde, maar is onderworpen aan voortdurende wisselvalligheid, dagelijkse en jaarlijkse. De winter is voorbij, maar niet voorbij voor altijd, hij zal terugkomen, en wij moeten er voor voorzien in de zomer, Spreuken 6:6, Wij moeten wenen in de winter en ons verblijden in de zomer, als niet wenende en als niet blij zijnde, want beide gaan voorbij.

b. De plasregen is over, hij is overgegaan, de winterregen, de koude, stormachtige regen is nu voorbij, en de dauw is als de dauw van de kruiden. Zelfs de regen, die de wereld heeft overstroomd, was ten slotte voorbij Genesis 8:1-3, en God heeft beloofd, de aarde niet meer door een algemene overstroming te verwoesten, hetgeen een type en afschaduwing was van het verbond van de genade, Jesaja 54:9.

c. De bloemen worden gezien in het land. De hele winter zijn zij dood en begraven in haar wortels, en er is geen teken van ze, maar in de lente herleven zij, en vertonen zij zich in een verwonderlijke verscheidenheid, en gelijk de dauw, die ze voortbrengt, die naar geen mens wacht, Micha 5:6. Zij verschijnen, maar spoedig zullen zij weer verdwijnen, en hierin is de mens gelijk de bloem des velds, Job. 14:2.

d. De zangtijd genaakt. De vogeltjes, die de gehele winter in hun schuilhoeken verborgen waren, en nauwelijks nog leven als de lente weerkeert, vergeten al de rampen van de winter, en zingen naar hun beste vermogen de lof van hun Schepper. Hij, die de vogelen verstaat, als zij in hun nood tot Hem roepen, Psalm 147:9, neemt ongetwijfeld ook nota van hen, die zingen van vreugde, Psalm 104:3. Het zingen van de vogels kan ons beschamen als wij zwijgen van Gods lof, ons, die, beter gevoed zijn dan zij, Mattheus 6:26, en beter onderwezen, Job 35:11, en van meer waarde zijn, daar wij vele musjes teboven gaan. Zij leven zonder overmatig bezorgd te zijn, Mattheus 6:26, en daarom zingen zij, terwijl wij murmureren.

e. De stem van de tortelduif wordt gehoord in ons land, zij is één van de vogels van het jaargetijde, vermeld in Jeremia 8:7, die de tijd opmerken van hun komst, en de tijd van hun zingen, en aldus ons beschamen die het recht des Heeren niet weten, de tijden niet verstaan, noch datgene doen wat schoon is op zijn tijd, in de zangtijd niet zingen.

f. De vijgeboom brengt zijn jonge vijgjes voort, waaraan wij weten dat de zomer nabij is, Mattheus 24:32, wanneer de jonge vijgjes rijpe vijgen zullen zijn en geschikt om genuttigd te worden, en de wijnstokken geven reuk met hun jonge druifjes. De aarde brengt niet slechts bloemen voort, vers 12, maar vruchten, en de reuk van de vruchten, die nuttig zijn is verre te verkiezen boven de reuk van de bloemen, die alleen voor de uiterlijke schijn en voor vermaak zijn. Men zegt dat slangen verjaagd worden door de reuk van wijnstokken, en wie de oude slang is en wie de ware wijnstok is weten wij zeer wel.

Deze beschrijving nu van de terugkerende lente als een reden om op te staan en tot Christus te komen, is van toepassing:

Ten eerste. Op de inleiding van het evangelie in de plaats van de oud-testamentische bedeling, gedurende welke het wintertijd is geweest voor de kerk. Christus Evangelie verwarmt hetgeen koud is, maakt datgene vruchtbaar, hetwelk tevoren dood en onvruchtbaar was, als het tot enigerlei plaats komt, brengt het schoonheid en heerlijkheid aan die plaats, 2 Corinthiers 3:7, 8 en geeft aan de leraren reden tot blijdschap. De lente is een aangename tijd en dat is ook de evangelietijd, zie Psalm 96:l. Sta dan op en gebruik deze lentetijd, kom weg van de wereld en het vlees, kom in gemeenschap met Christus, 1 Corinthiers 1:9.

Ten tweede. Op de verlossing van de kerk van de macht van vervolgende vijanden, en de herstelling van vrijheid en vrede voor haar na een strenge winter van lijden en bedwang. Als de stormen van beroering en benauwdheid voorbij zijn, als de stem van de tortelduif, het blijde geklank van het evangelie van Christus weer gehoord wordt en de inzettingen in vrijheid

bijgewoond kunnen worden, sta dan op en kom om van dit gelukkige tijdperk gebruik te maken. Wandel in het licht des Heeren, zing op de weg des Heeren toen de gemeenten vrede hadden werden zin gesticht. Handelingen 9:31.

Ten derde. Op de bekering van zondaars van de natuurlijke staat tot de staat van de genade, die gezegende verandering is als het weerkeren van de lente, het is een algemene verandering en een zeer aangename, het is een nieuwe schepping, het is wedergeboren worden. De ziel, die hard en koud en bevroren was, en onnut zoals de aarde in de winter, wordt vruchtbaar zoals de aarde in de lente, en evenals zij, brengt zij haar vruchten trapsgewijze tot volkomenheid. Deze gezegende verandering is zuiver en alleen te danken aan de nadering en de invloeden van de Zon van de gerechtigheid, die van de hemel tot ons roept om op te staan en te komen, kom, en vergader in de zomer.

Ten vierde. Op de vertroostingen van de heiligen na een staat van inwendige gedruktheid en moedeloosheid. Een kind van God onder twijfel en vrees is als de aarde in de winter, zijn nachten zijn lang, zijn dagen donker, goede neigingen zijn verkild, er wordt niets gedaan, niets verkregen, de hand is verzegeld. Maar er zal weer lieflijkheid, vertroosting komen, de vogels zullen weer zingen en de bloemen ontluiken, sta dan op, arme, kwijnende ziel, en kom tot uw Liefste. Sta op, schudt u uit het stof, Jesaja 52:2. Maak u op, word verlicht, want uw licht komt, Jesaja.60:1, wandel in dat licht, Jesaja 2, 5.

Ten vierde. Op de opstanding van het lichaam op de laatste dag en de heerlijkheid, die geopenbaard zal worden. De beenderen, die in het graf lagen zoals de wortels van de planten des winters in de grond liggen, zullen groenen als het tere gras, Jesaja 66:14, 26:19. Dat zal een eeuwig vaarwel zijn aan de winter, en een blijde ingang tot een eeuwige lente.

Hooglied 2:14-17

Hier is:

I. De aanmoedigende uitnodiging, die Christus geeft aan de kerk en aan iedere gelovige ziel, om in gemeenschap met Hem te komen, vers 1-4.

A. *Zijn vriendin is nu zijn duif*. David had de kerk "Gods tortelduif" genoemd, Psalm 74:19, en zo wordt zij hier genoemd, een duif voor schoonheid, haar vleugels zijn overdekt met zilver, Psalm 68:14, voor onschuld en argeloosheid, een vriendelijke aard is als die van een duif, die kalmte en reinheid bemint, getrouw is aan Christus, zoals de tortelduif aan haar partner. De Geest is op Christus neergedaald als een duif, en zo daalt Hij neer op alle christenen, makende dat zij van een nederige, zachtmoedige geest zijn. Zij is Christus duif, want Hij erkent haar en verlustigt zich in haar, zij kan geen rust vinden, dan in Hem en Zijn ark, en daarom keert zij tot Hem weer als haar Noach.

B. *Mijn duif is in de rotskloof, in de schuilhoek van de bergwand*. Dit duidt aan, hetzij:

a. Haar lof. Christus is de Rotssteen, tot wie zij de toevlucht neemt en in wie alleen zij zich veilig kan achten en zich gerust kan gevoelen zoals een duif in de kloof van een rots als de roofvogels haar vervolgen, Jeremia 48:28. Mozes werd verborgen in de kloof van de rots, om iets van Gods heerlijkheid te kunnen zien, waarvan hij anders de schittering niet had kunnen dragen. Zij trekt zich terug in het verborgene van de klof, waar zij alleen kan wezen, en ongestoord en aldus des te beter tot haar eigen hart kan spreken. Goede Christenen zullen tijd vinden om alleen te zijn. Christus heeft zich dikwijls teruggetrokken op een berg om alleen te zijn en te bidden.

b. Haar blaam. Zij kroop in de kloven van de steenrots en in het verborgene van de bergwand uit vrees en omdat zij zich schaamde, overal wilde zij gaan, waar het ook zij, om haar hoofd te verbergen daar zij geheel ontmoedigd was, zelfs de aanblik schuwende van haar Liefste, daar zij zich van haar ongeschiktheid en onwaardigheid bewust was om in Zijn tegenwoordigheid te komen en tot Hem te spreken, trok zij zich terug, en was zij als een onnozele duif zonder verstand: Hosea 7:11.

C. Christus, roept haar vriendelijk om uit haar afzondering te komen. Kom, toon Mij uw gedaante, doe Mij uw stem horen. Zij kirde als een duif, Jesaja 38:14, zich beklagende als de duiven van de dalen, waar zij nabij de kloven van de overhangende rotsen zijn, kermende om haar ongerechtigheid, Ezechiel 7, 16, en weigerende om vertroost te worden. Maar Christus roept haar, om haar aangezicht op te heffen uit de gebreken, gereinigd zijnde van het kwade geweten, Job 11:15, 22:26, vrijmoedig te komen tot de troon van de genade, een grote Hogepriester daar hebbende, Hebreeen 4:16, om Hem te zeggen wat haar bede is en wat haar verzoek is. Doe mij uw stem horen, doe mij horen wat gij te zeggen hebt, wat wilt gij dat Ik u doen zal? Spreek met vrijmoedigheid, en vrees geen veronachtzaming, geen bestraffing, geen afwijzing.

D. Ter harer bemoediging zegt Hij haar welke goede gedachten Hij van haar had, wat zij ook van zichzelve mocht denken, uw stem is zoet, uw biddende stem, ofschoon gij slechts kunt piepen als een kraanvogel of zwaluw, Jesaja 38:14, zij is muziek in Gods oren, Hij heeft ons verzekerd, dat het gebed van de oprechten Zijn verlustiging is Hij rook een lieflijker reuk van

Noachs offerande, en de geestelijke offeranden zijn Hem niet minder aangenaam 1 Petrus 2:5. Dit looft niet zozeer onze diensten, als wel Gods genadig aannemen ervan en de kracht van het vele reukwerk, dat met de gebeden van de heiligen geofferd wordt, Openbaring 8:3. "Deze uw gedaante, waarover gij u schaamt, is lieflijk, hoewel gij nu treurig zijt en nog veel meer zal zij lieflijk zijn, als gij blijmoedig wordt." De stem van het gebed is dan zoet en aangenaam aan God, als onze gedaante, de wandel, waarin wij ons tonen aan de mensen, heilig is, en dus in overeenstemming is met onze belijdenis, die geheiligd zijn hebben de beste lieflijkheid.

2. De last, die Christus geeft aan Zijn dienstknechten, om datgene tegen te staan en te onderdrukken, hetwelk een verschrikking is voor Zijn kerk, en haar als een arme, beangstigde duif heendrijft naar de kloven van de steenrots, en een belemmering en nadeel is voor de belangen van Zijn koninkrijk in deze wereld en in het hart, vers 15. *Vangt gijlieden ons de vossen vangt ze voor ons,* want het is een goede dienst beide aan Christus en aan de kerk de kleine vossen, die ongemerkt binnensluipen, want of schoon zij klein zijn, doen zij toch groot kwaad, *zij beschadigen de wijnstokken*, hetgeen hun volstrekt niet toegelaten moet worden om te eniger tijd te doen, maar inzonderheid nu niet: nu de wijngaarden jonge druifjes hebben, die beschermd moeten worden, of de wijnoogst zou falen. Gelovigen zijn als wijnstokken, zwakke, maar nuttige planten hun vruchten zijn als jonge druifjes in het eerst, die tijd moeten hebben om tot rijpheid te komen. Deze last, om de vossen te vangen, is:

a. Een last aan particuliere gelovigen om hun eigen bederf te doden, hun zondige lusten en hartstochten, die als vossen zijn, kleine vossen, die hun genadegaven verderven en hun vertroostingen, hun goed begin vernietigen, zodat het niet tot uitvoering kan komen. Vangt de kleine vossen, onderdrukt het eerste opkomen van de zonde, de kinderkens van Babel, Psalm 137:9, de zonden, die klein schijnen, want dikwijls blijken zij zeer gevaarlijk te zijn. Alles wat wij een verhindering in ons bevinden van hetgeen goed is, moeten wij wegdoen.

b. Een last aan allen in hun plaats en omgeving om het verspreiden tegen te gaan van alle meningen en praktijken, welke strekken om van de mensen oordeel te verderven, hun geweten te verkrachten, verwarring te brengen in hun geest, hen te ontmoedigen in hun neiging tot deugd en godsvrucht. Vervolgers zijn vossen, Lukas 13:32, valse profeten zijn vossen, Ezechiel 13:4. Zij, die het onkruid van ketterij en scheuring zaaien, en evenals Diotrefes de vrede van de kerk verstoren en de voortgang van het evangelie verhinderen, zij zijn de vossen, de kleine vossen, die niet neergeveld moeten worden Christus is niet gekomen om van de mensen leven te verderven maar gevangen, ten einde getemd te worden, of anders weerhouden moeten worden van kwaad te doen.

3. De gelovige belijdenis van de kerk van haar betrekking tot Christus, en de voldoening, die zij smaakt in haar deel aan Hem en in haar gemeenschap met Hem, vers 16. Hij had haar geroepen om op te staan en tot Hem te komen, Hem haar gedaante, of haar aangezicht, te laten zien en haar stem te doen horen. Dit nu is haar antwoord op die oproep, waarin zij, hoewel thans in duisternis en op een afstand, zich vertroost met de gedachten aan wederzijdse betrekking tussen haar en haar liefste. *Mijn liefste aan mij, en ik aan Hem*, zo is de krachtige lezing van het oorspronkelijke, het beknopte van de taal duidt de grootte en de wijdte aan van haar genegenheid. "Wat Hij aan mij is en ik aan Hem ben, kan beter bevat dan beschreven worden." Het is het onuitsprekelijk voorrecht van al de ware gelovigen, dat Christus van hun is, mijn liefste is mijn, dit duidt niet slechts eigendom aan "ik heb recht op Hem" maar bezit. "Ik ontvang van Hem volheid, " gelovigen zijn deelgenoten van Christus, zij hebben niet slechts deel in Hem, maar het genot van Hem, zijn niet slechts opgenomen in het verbond met Hem,

maar ook in gemeenschap met Hem. Al de voordelen van Zijn heerlijke onderneming als Middelaar zijn hun toegekend. Hij is datgene voor hen, wat de wereld niet voor hen is, noch voor hen zijn kan, al hetgeen zij nodig hebben en begeren, en hen volkomen gelukkig kan maken. Al wat Hij is, is het hun, en al wat Hij heeft al wat Hij gedaan heeft en doet, al wat Hij beloofd heeft in het evangelie al wat Hij bereid heeft in de hemel, het is alles het uwe. Het is de ontwijfelbare hoedanigheid van alle ware gelovigen, dat zij van Christus zijn, en dan, en dan alleen, is Hij van hun, zij hebben zichzelf aan Christus gegeven, 2 Corinthiers 8:5, zij nemen Zijn leer aan en gehoorzamen Zijn wet, zij dragen Zijn beeld, en omhelzen Zijn belangen, zij behoren Christus toe. Als wij de Zijnen zijn, alleen de Zijnen, voor eeuwig de Zijnen, dan kunnen wij de vertroosting smaken dat Hij de onze is. Zij vertroost zich met de gedachte van de mededelingen van Zijn genade aan Zijn volk: Hij weidt onder de lelies. Als zij de tekenen begeert van Zijn gunst jegens haar in het bijzonder, dan verblijdt zij zich in de verzekering van Zijn tegenwoordigheid bij al de gelovigen in het algemeen, die als lelies zijn in Zijn ogen. Hij weidt onder hen, Hij heeft evenveel behagen in hen en hun vergaderingen, als iemand behagen heeft in zijn tafel, of in zijn hof, want Hij wandelt in het midden van de gouden kandelaren, Hij verlustigt zich er in om met hen te spreken, en hun goed te doen.

4. De hoop van de kerk op Christus’ komst, en haar gebed, dat hierop gegrond is.

A. Zij twijfelt niet of de dag zal aankomen, en de schaduwen zullen wegvlieden. De evangeliedag zal komen, en de schaduwen van de ceremoniële wet zullen wegvlieden. Het was de troost van de oud-testamentische kerk, dat na de lange nacht van die duistere bedeling de opgang uit de hoogte hen ten laatste zou bezoeken, om licht te geven aan hen, die in duisternis zijn gezeten. Als de zon opgaat, verdwijnen de schaduwen van de nacht, en zo verdwijnen ook de schaduwen van de dag als het wezen, de substantie, komt. Na een nacht van verlatenheid zal de dag van de vertroosting komen. Het kan ook zien op de wederkomst van Christus en de eeuwige gelukzaligheid van de heiligen. De schaduwen van onze tegenwoordige staat zullen wegvlieden, onze duisternis en onze twijfelingen, onze smarten en al onze grieven, en een heerlijke dag zal aanbreken, een morgen, wanneer de oprechten heerschappij zullen hebben, een dag, waarop geen nacht zal volgen.

B. Zij bidt om de tegenwoordigheid van haar liefste middelerwijl, om haar te ondersteunen en te vertroosten. *Keer om, mijn liefste wend U tot mij*, kom en bezoek mij, en geef mij verlichting, *wees altijd met mij tot aan het einde van de tijd*. Ten dage dat ik in de uitersten nood ben haast U om mij te helpen, vertoef niet, kom zelfs over de bergen, een lieflijke voorsmaak van dat licht en deze liefde.

C. Zij bidt, dat Hij zich niet slechts thans tot haar zou keren, maar zich zal haasten om te komen en haar tot zich te nemen. "Ja Heer Jezus, ja kom haastelijk. Hoewel er bergen in de weg zijn, Gij kunt als een ree, of een welp van de herten er gemakkelijk over heen komen. O toon U aan mij, of neem mij op tot U."

HOOFDSTUK 3

1 Ik zocht des nachts op mijn leger Hem, Dien mijn ziel liefheeft; ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet; ik zeide:
2 Ik zal nu opstaan, en in de stad omgaan, in de wijken en in de straten; ik zal Hem zoeken, Dien mijn ziel liefheeft; ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet.
3 De wachters, die in de stad omgingen, vonden mij: ik zeide: Hebt gij Dien gezien, Dien mijn ziel liefheeft?
4 Toen ik een weinigje van hen weggegaan was, vond ik Hem, Dien mijn ziel liefheeft; ik hield Hem vast, en liet Hem niet gaan, totdat ik Hem in mijner moeders huis gebracht had, en in de binnenste kamer van degene, die mij gebaard heeft.
5 Ik bezweer u, gij dochteren van Jeruzalem! die bij de reeen of bij de hinden des velds zijt, dat gij de liefde niet opwekt, noch wakker maakt, totdat het haar luste!
6 Wie is zij, die daar opkomt uit de woestijn, als rookpilaren, berookt met mirre en wierook, en met allerlei poeder des kruideniers?
7 Ziet, het bed, dat Salomo heeft, daar zijn zestig helden rondom van de helden van Israel;
8 Die altemaal zwaarden houden, geleerd ten oorlog, elk hebbende zijn zwaard aan zijn heup, vanwege den schrik des nachts.
9 De koning Salomo heeft zich een koets gemaakt van het hout van Libanon.
10 De pilaren derzelve maakte hij van zilver, haar vloer van goud, haar gehemelte van purper; het binnenste was bespreid met de liefde van de dochteren van Jeruzalem.
11 Gaat uit, en aanschouwt, gij, dochteren van Sion! den koning Salomo, met de kroon, waarmede Hem Zijn moeder kroonde op den dag Zijner bruiloft, en op den dag der vreugde Zijns harten.

In dit hoofdstuk:

I. Doet de kerk een verhaal van een zware beproeving, die haar was overkomen door dat haar Liefste zich van haar had teruggetrokken, en de benauwdheid, waarin zij zich bevond, voordat zij de troostrijke bewustheid had herkregen van Zijn gunst, en het besluit dat zij nam, nadat zij die bewustheid had herkregen om haar nooit weer te ver liezen, zoals zij haar door haar onachtzaamheid had verloren, vers 15.

II. De dochters van Jeruzalem bewonderen de voortreffelijkheid van de kerk, vers 6.

III. De kerk bewondert Jezus Christus in de persoon van Salomo, zijn draagstoel, en de lijfwacht er om heen, vers 7, 8, zijn koets, vers 9, 10. Zij spoort de dochters van Zion, die haar bewonderen, aan om veeleer Hem te bewonderen, inzonderheid zoals Hij verschijnt op de dag van Zijn kroning en op Zijn bruiloftsdag, vers 11.

Hooglied 3:1-5

God had de gewoonte niet om tot de nakomelingen van Jakob te zeggen: Zoekt Mij tevergeefs, en toch hebben wij hier de bruid, gedurende lange tijd haar liefste tevergeefs zoekende, maar ten slotte vindt zij Hem toch tot haar onuitsprekelijke vreugde en voldoening. Het was voor de oud-testamentische kerk moeilijk om Christus te vinden in de ceremoniële wet en de typen en afschaduwingen, die er toen waren van toekomstige goederen, lang werd naar de vertroosting Israëls uitgezien eer zij kwam, de wachter van die kerk gaf weinig hulp aan hen die naar Hem vroegen, maar eindelijk hield Simeon Hem in zijn armen, die zijn ziel liefhad. Dat is van toepassing op de toestand van particuliere gelovigen, die dikwijls in duisternis wandelen, en wel gedurende lange tijd, maar in de avond zal het licht wezen, en zij, die Christus ten einde toe zoeken, zullen Hem ten slotte vinden.

Merk op:

1. *Hoe de bruid Hem tevergeefs zocht op haar bed*, vers 1, toe zij op was en om zich heen zag, genade in werking en beoefening was, hoewel haar liefste zich had teruggetrokken, kon zij Hem toch niet zien in de verte, Hoofdstuk 2:8, maar nu was het anders. Zij behield haar genegenheid voor Hem, nog was Hij het, die haar ziel liefhad, die band des verbonds bleef nog vast. Ofschoon Hij mij doodde, zal ik toch op Hem vertrouwen, al is het dat Hij mij verlaat, zal ik Hem toch liefhebben. "Als ik Hem niet in mijn armen heb, heb ik Hem toch in mijn hart." Maar zij verlangde naar de gemeenschap, die zij met Hem placht te hebben, zoals David, toen hij dorstte naar God, naar de levende God. Zij zocht Hem, maar:

a. Het was bij nacht op haar bed, zij was laat aam het zoeken. Haar verstand was beneveld, het was nacht, in het donker, haar genegenheden waren verkild, zij was op haar leger, half in slaap. De wijze maagden sluimerden in de afwezigheid van de Bruidegom. Het was een donkere tijd voor de gelovige ziel zij zag haar tekenen niet, en toch zocht zij ze. Zij, wier zielen Jezus Christus liefhebben, zullen Hem blijven zoeken, zelfs in de stilte en in de eerzaamheid, hun nieren onderwijzen hen om dit te doen zelfs in de nacht.

b. Zij faalde in haar streven. Soms wordt Hij gevonden van hen, die naar Hem niet zochten, Jesaja 65:1, maar hier wordt Hij niet gevonden door een, die naar Hem zocht, hetzij tot straf voor haar verdorvenheden, haar traagheid en valse gerustheid (wij ontberen vertroosting omdat wij haar niet op de juiste wijze zoeken) of ter beproeving van haar genade, haar geloof en haar lijdzaamheid, om te zien of zij zal voortgaan met haar zoeken. De Kananese vrouw zocht Christus maar heeft Hem in het eerst niet gevonden, opdat zij Hem ten slotte zoveel te meer tot haar eer en vertroosting vinden zou.

2. Hoe zij Hem tevergeefs zocht buiten op straat, vers 2. Zij had de aanbidding in het verborgene beproefd, had de plichten volbracht van de binnenkamer, had aan Hem gedacht op haar leger, had aan Hem gepeinsd in de nachtwake, Psalm 63:7, maar zij ondervond geen vertroosting. Mijn hand was des nachts uitgestrekt, ik gedacht aan God en maakte misbaar, Psalm 77:3, 4, en toch wordt zij er door de teleurstelling niet toe gebracht om van het verdere gebruik van de middelen af te zien. Zij besluit: "Ik zal nu opstaan, als ik mijn liefste hier niet kan vinden, zal ik hier niet blijven liggen, noch er mee tevreden zijn dat Hij zich terugtrekt, Ik zal nu opstaan zonder uitstel of vertragen, en Hem terstond zoeken, opdat Hij zich niet nog verder van mij terugtrekt." Zij die Christus zo willen zoeken, dat zij Hem vinden, moeten geen tijd verliezen. Ik zal opstaan van een warm bed, en uitgaan in een donkere koude nacht, om

mijn liefste te zoeken. Zij, die Christus zoeken, moeten niet terugdeinzen voor moeilijkheden. Ik zal opstaan in de stad omgaan, de heilige stad, in de straten en op de grote wegen, want zij wist dat Hij niet op een bijweg te vinden was, wij moeten zoeken in de stad, in Jeruzalem, dat een type was van de evangeliekerk. De plaats waar Christus het waarschijnlijkst gevonden zal worden, is de tempel, Lukas 2:46, in de straten van de evangeliekerk, in heilige inzettingen, waar de kinderen van Zion op alle uren heen en weer gaan. Zij had een goed voornemen, toen zij zei: ik zal nu opstaan, maar het goede volbrengen was alles in alles, zij stond op en zocht Hem. Zij, die Christus willen vinden, Zijn kennis willen vinden, in gemeenschap met Hem willen komen, moeten niets onbeproefd laten, Hem overal zoeken. En toch vond zij Hem niet, zij was nog onvoldaan, ongerust, zoals Job, toen hij naar alle kanten uitzag om de tekenen van Gods gunst te zien, Job 23:8, 9, en dikwijls ook de psalmist, als hij klaagde dat God Zijn aangezicht voor hem had verborgen, Psalm 88:15. Wij kunnen op de weg zijn van onze plicht, en toch vertroosting missen, want de wind blaast waarheen hij wil. Hoe zwaar is de nadruk op deze herhaalde klacht: ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet, zoals de klacht van Maria Magdalena, Zij hebben mijn Heere weggenomen, en ik weet niet waar zij Hem gelegd hebben, Johannes 20:13.

3. *Hoe zij navraag naar Hem deed bij de wachters*, vers 3. Des nachts gaan de wachters in de stad rondom ter bewaring van de vrede en de veiligheid, om de rustigen en eerlijken te helpen en te leiden op de weg, zowel als om hen die wanordelijk zijn in bedwang te houden. De wachters ontmoetten haar, en zij vroeg hun of zij haar enigerlei tijding konden geven van haar liefste. In de straten en op de wegen van Jeruzalem had zij genoeg kunnen zien, dat haar zou kunnen afleiden van haar onderzoek, en haar zou kunnen vermaken, al kon zij haar liefste niet vinden, maar in vergelijking met Hem slaat zij op niemand acht. Godvruchtige zielen dringen heen door een gehele menigte van vermaken en genoegens om Christus te zoeken, aan wie zij de voorkeur geven boven het hoogste van hun blijdschap. Maria Magdalena ziet engelen in het graf, maar dat helpt haar niet, zij moet Jezus zien. Hebt gij die gezien, die mijn ziel liefheeft? Wij moeten de oprechtheid van onze liefde voor Christus doen blijken door ons zorgvol vragen naar Hem. De bruiloftskinderen zullen treuren als de bruidegom van hen weggenomen is, Mattheus 9:15, inzonderheid om de zonde, die Hem er toe bracht om zich terug te trekken, en als wij dit doen dan zullen wij in zorg zijn om de bewustheid van Zijn gunst te herkrijgen, naarstig en standvastig zijn in het gebruik van de gepaste middelen. Te dien einde moeten wij de Schriften onderzoeken, veel in het gebed zijn, ons nauw aan de inzettingen houden, en dat alles terwijl dit op ons hart is: Hebt gij Hem gezien, die mijn ziel liefheeft? Alleen zij, die zelf Christus gezien hebben, zullen instaat zijn om anderen tot een gezicht op Hem te brengen. Toen de Grieken kwamen om op het feest te aanbidden, hebben zij zich tot Filippus gewend met een soortgelijke vraag als die van de bruid aan de wachters: Heer, Wij wilden Jezus wel zien, Johannes 12:21.

4. *Hoe zij Hem ten slotte vond*, vers 4. Zij ging van de wachters weg, zodra zij bemerkte dat die haar geen tijding van haar liefste konden geven. Zij wilde niet bij hen blijven omdat Hij zich niet onder hen bevond, maar ging voort met Hem te zoeken, want (zoals Ainsworth zegt) noch het gezelschap van broeders, noch van de kerk, noch van de leraren kan aan het bezwaarde geweten verlichting geven, tenzij Christus zelf door het geloof wordt gezien. Maar spoedig nadat zij van de wachters weggegaan was, vond zij Hem, die zij zocht, en toen noemde zij Hem: die mijn ziel liefheeft, met evenveel genot en verlustiging als tevoren met begeerte. Zij, die voortgaan met Christus te zoeken, zullen Hem ten slotte vinden, en wel op het ogenblik, dat zij bijna gereed zijn om er aan te wanhopen, dat zij Hem ooit zullen vinden, zie Psalm 42:8, 9, Psalm 77:10, 11, Jesaja 4:7, 8. Teleurstellingen moeten ons niet van een godvruchtig streven

afhouden, houd vol in geloof en lijdzaamheid, het gezicht zal nog voor een bestemde tijd zijn, en hoewel de wachter er geen bericht van kan geven, aan het einde zal Hij het voortbrengen en niet liegen, en de vertroosting, die komt na lang wachten in het gebruik van de middelen, zal ten slotte zoveel te lieflijker zijn.

5. Hoe dicht zij bij Hem bleef, nadat zij Hem had gevonden. Zij is nu in even grote vrees van Hem te verliezen, als zij tevoren in zorg was om Hem te vinden. Ik hield Hem vast, zoals de vrouwen, toen zij Christus ontmoetten na Zijn opstanding, Zijn voeten grepen en Hem aanbaden, Mattheus 28:9. "Ik liet Hem niet gaan. Niet alleen zal ik nooit iets doen, dat Hem er toe brengt om heen te gaan, maar ik wilde door geloof en gebed bij Hem overmogen om te blijven en door de oefening van de genade inwendigen vrede te behouden." Zij, die weten hoe moeilijk aan vertroosting is te komen en hoe duur zij gekocht is, zullen bevreesd zijn om haar te verbeuren en haar te verspelen, en zullen niets te veel achten om te doen om haar veilig te bewaren. Zij, die de wijsheid aangrijpen, moeten haar vasthouden Spreuken 3:18. Zij, die Christus vasthouden in de armen des geloofs en van de liefde, zullen Hem niet laten gaan, Hij zal bij hen blijven.

6. Hoe begerig zij was om anderen met Hem bekend te maken, "ik heb Hem in het huis van mijn moeder gebracht, opdat al mijn familieleden, allen die mij dierbaar zijn, het voorrecht van gemeenschap met Hem mochten hebben." Toen Zacheus Christus gevonden heeft, of liever toen hij door Christus was gevonden, was zijn huize zaligheid geschied, Lukas 19:9. Waar wij Christus ook vinden, moeten wij Hem meenemen naar huis, inzonderheid naar ons hart De kerk is onze moeder, en wij moeten haar belangen behartigen, begeren dat Christus bij haar is, en vurig bidden om Zijn voortdurende tegenwoordigheid bij Zijn volk en Zijn dienstknechten. Zij, die de tekenen hebben van Christus gunst jegens hun moeten begeren dat de kerk en alle godsdienstige vergaderingen in hun openbare hoedanigheid evenzo de tekenen van Zijn gunst deelachtig zullen zijn.

7. In welke zorg zij was dat Hem geen stoornis gegeven zal worden, vers 5. Zij herhaalt de last, die zij tevoren gegeven had, Hoofdstuk 2:7, aan de dochteren van Jeruzalem om haar liefste niet op te wekken of wakker te maken. Toen zij Hem in het huis van haar moeder had gebracht onder haar zusters, gaf zij haar opdracht om alles rustig te houden en in goede orde, zeer oplettend voor Hem te wezen, alles in het werk te stellen om Hem te behagen, en zeer bevreesd te zijn om Hem te beledigen. De opdracht, die aan de kerk in de woestijn gegeven werd betreffende de engel des verbonds, die in haar midden was, is hier de verklaring van Exodus 23:21. Hoed u voor zijn aangezicht en wees zijn stem gehoorzaam, en verbitter hem niet. Zie toe dat niemand van u zich van haar plaats beweegt, opdat gij Hem niet stoort, maar dat allen met stilheid werken en hun eigen dingen doen, maakt geen leven, alle bitterheid en toornigheid, en gramschap en geroep, en lastering zij van u geweerd, want dat bedroeft de Heiligen Geest Gods, Efeziers 4:30, 31. Sommigen houden dit voor de opdracht van Christus aan de dochters van Jeruzalem, om Zijn kerk niet te storen of te verontrusten, noch het gemoed van de discipelen te beroeren, want Christus is zeer tederlijk bezorgd voor de vrede van Zijn kerk en van al haar leden, zelfs van de kleinen, de kinderkens, en die hen ontroeren, zullen het oordeel dragen, Galaten 5:10.

Hooglied 3:6

Dat zijn de woorden van de dochters van Jeruzalem, aan wie de opdracht was gegeven, vers 5. Zij hadden de bruid met schuwe blikken aangezien, omdat zij zwart was, Hoofdstuk 1:6, maar nu bewonderen zij haar en spreken van haar met achting, Wie is zij? Hoe schoon ziet zij er uit! Wie zou verwacht hebben dat zo schoon en statig een persoon zou opkomen uit de woesternij? Zoals zij, toen Christus in triomf Jeruzalem binnenreed, zeiden: Wie is deze? En van het toenaderen van vreemdelingen tot de kerk zegt zij zelf met verwondering. Wie heeft mij deze gegenereerd? Jesaja 49:21.

1. Dit is toepasselijk op de Joodse kerk toen zij na hun veertigjarige omwandeling in de woestijn er uit tevoorschijn kwamen om een heerlijk bezit te nemen van het land van de belofte, en dit kan zeer goed opgehelderd worden door hetgeen Bileam van hen zei toen zij als rookpilaren uit de woestijn kwamen, en hij hen stond te bewonderen: van de hoogten van de steenrotsen zie ik hem, hoe goed zijn uw tenten Jakob! Numeri 23:9, 24:5.

2. het is toepasselijk op iedere openbare verlossing van Gods kerk, inzonderheid uit Babylon, het oud-testamentische en het nieuw-testamentische Babylon, dan is de kerk als rookpilaren opwaarts stijgende in vrome genegenheid, het reukwerk des lofs, waarvan God zoals van Noachs offerande, de liefelijken reuk ruikt, dan is zij liefelijk in de ogen van haar vrienden, en ook haar vijanden kunnen niet anders dan eerbied voor haar hebben en aanbidden aan haar voeten, bekennende dat God haar liefheeft, Openbaring 3:9. Soms was de vrees van de Joden op hun naburen, als zij zagen dat God in waarheid met hen was, Esther 8:17.

3. Het is toepasselijk op het herstel van een godvruchtige ziel uit een toestand van verlatenheid en moedeloosheid.

a. Zij komt op uit de woestijn, het dorre en onvruchtbare land, waar geen weg is, geen water is, waar reizigers in nood van gebrek zijn, en altijd in verlegenheid en ten einde raad zijn. Hier kan een arme ziel alleen gelaten worden om rond te dwalen. maar ten slotte zal zij er toch uit opkomen onder de leiding van de Trooster.

b. Zij komt op als een rookpilaar, als een wolk van wierook, opstijgende van het altaar, of als de rook van de brandoffers. Dit duidt op een vuur van godvruchtige genegenheden in de ziel vanwaar deze rook komt, en het opwaarts stijgen van de ziel naar de hemel in die rook, zoals Richteren 13:20, het hart opgeheven tot God in de hemel, zoals de vonken opwaarts vliegen. Christus' terugkeer tot de ziel geeft leven aan haar godsvrucht, en haar gemeenschap met God is het meest opwekkend, als zij opkomt uit een woestijn.

c. Zij is berookt, welriekend gemaakt, met mirre en wierook, zij is vervuld van de genadegaven van Gods Geest, die als geurige specerijen zijn, of als de heilige wierook, die nu, aangestoken zijnde door Zijn genaderijke terugkeer, een zeer liefelijke reuk opzendt, haar oefeningen van de godsvrucht zien nu zeer bijzonder levendig, zij is niet slechts aangenaam aan God, maar ook beminnelijk in de ogen van anderen, die gereed zijn om vol van bewondering uit te roepen: wie is zij? Welk een gedenkteken van genade is zij! De genadegaven en vertroostingen, waarvan zij doorgeurd is worden de poeders van van de kruidenier genoemd, want zij komen van verre en zijn duur gekocht, door onze Heere Jezus, die een lange reis gedaan heeft en grote onkosten heeft gemaakt niets minder dan Zijn dierbaar bloed heeft gegeven om ze voor ons te kopen. Zij

zijn geen voortbrengselen van onze eigen grond, neen, zij zijn ingevoerd van het hemelse Kanaän, het betere land.

Hooglied 3:7-11

De dochters van Jeruzalem stonden de bruid te bewonderen, maar zij ziet haar lof voorbij, wordt er niet door opgeblazen, maar brengt al de eer en heerlijkheid over op Christus, en zegt haar, om haar blikken af te wenden van haar en ze te richten op Hem, beveelt Hem aan in haar achting, en begeeft er zich toe om Hem te prijzen. Hier wordt Hij driemaal Salomo genoemd, en in geheel dit lied hebben wij nog slechts driemaal die naam, Hoofdstuk 1:5, 8:11, 12. Het is Christus, die hier bedoeld wordt, Christus, die meer is dan Salomo en van wie Salomo een doorluchtig type is geweest om zijn wijsheid en zijn rijkdom en inzonderheid om zijn bouwen van de tempel.

Zij bewondert Hem om drie dingen.

I. De veiligheid van zijn bed, vers 7. *Zie, het bed dat Salomo heeft het is zeer rijk en schoon*, want zodanig waren de gordijnen van Salomo. Zijn bed dat boven Salomo's bed is zo lezen het sommigen. Hoewel Christus niet had waar Hij Zijn hoofd kon neerleggen, is Zijn bed toch beter dan dat van Salomo, de kerk is Zijn bed, want Hij heeft van haar gezegd: Dit is Mijne rust, hier zal Ik wonen. Het hart van de gelovigen is Zijn bed, want Hij ligt de gehele nacht tussen hun borsten, Efeziers 3:17. De hemel is Zijn bed, de rust, waartoe Hij is ingegaan, toen Hij Zijn werk volbracht had. 0, het kan bedoeld zijn van de lieflijke rust en de voldoening, die de gelovigen smaken in gemeenschap met Hem, het wordt Zijn bed genoemd omdat, hoewel wij er in toegelaten zijn het toch ons bed genoemd wordt, Hoofdstuk 1:16, is het toch Zijn vrede, die onze rust is, Johannes 14:27. Ik zal u rust geven, Mattheus 11:28. Het is het bed van Salomo, wiens naam vrede betekent, omdat in zijn dagen Juda en Israël veilig woonden onder hun wijnstok en hun vijgeboom.

Waar ze Zijn bed om bewondert is de wacht waarvan het omgeven is. Zij, die rusten in Christus, wonen niet slechts zeker (velen doen dit, die toch in het grootste gevaar zijn) maar zij wonen veilig, hun heilige kalmte is onder de bescherming van een heilige zekerheid, dit bed was omgeven door zestig helden, van de helden Israëls-en een grote menigte van stoutmoedige, dappere mannen had Davids regering voortgebracht, de mannen van de lijfwacht zijn goed gewapend, zij allen houden zwaarden, en weten hoe ze te houden, zij zijn geleerd ten oorlog, geoefend en bedreven in de krijgskunst. Zij zijn op een geschikte afstand rondom het bed geposteerd, ieder van hen heeft zijn zwaard aan zijn heup, zij zijn in een houding van verdediging, zij houden hun hand op het zwaard gereed om het te trekken op het eerste alarm, en dat wel vanwege de schrik des nachts, vanwege het gevaar dat gevreesd wordt, want het leven van vorsten, zelfs van de wijste en beste, is, naarmate het zeer kostbaar is, ook het meest blootgesteld aan gevaar, en moet dus meer bewaakt worden dan het leven van gewone personen. Of, vanwege de vrees ervoor, het besef van gevaar, dat de bruid kan hebben, zijn deze wachters gesteld tot haar voldoening, opdat zij verlost kan zijn van de vrees des kwaads, waaraan de gelovigen zelf onderworpen zijn inzonderheid des nachts, als zij onder een wolk zijn ten opzichte van hun geestelijke staat, of meer dan gewoonlijk onder enigerlei uitwendige benauwdheid. Christus zelf was in geheel Zijn onderneming onder de bijzondere bescherming van Zijn Vader, onder de schaduw van Zijn hand heeft Hij Mij bedekt, Jesaja 49:2, Hij had legioenen van engelen tot Zijn dienst. De kerk is wel bewaakt, er zijn meer met haar de tegen haar opdat niemand deze wijngaard zal beschadigen, zal God zelf hem nacht en dag behoeden, Jesaja 27:3, als de gelovigen rusten in Christus, dan zullen zij, al is het ook nacht en al hebben zij ook de schrik des nachts, toch veilig zijn, even veilig als Salomo zelf in het midden van zijn lijfwacht. Aan de engelen is bevolen dat zij hen zullen behoeden, leraren zijn aangesteld om te

waken over hun ziel, en zij behoren helden te wezen, kloeke mannen, geleerd in de geestelijke strijd, houdende het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods Woord, en hebbende dat gegord aan hun heup, altijd gereed om de vrees van Gods volk tot zwijgen te brengen in de nacht. Al de eigenschappen Gods werken voor de veiligheid van de gelovigen, zij worden door Zijn macht bewaard als in een sterkte 1 Petrus 1:5 zij zijn veilig in Zijn naam Spreuken 18:10, Zijn vrede beschermt hen, in wie hij heerst, Filipp. 4:7, en de uitwerking van gerechtigheid in hen is gerustheid en zekerheid Jesaja 32:17. Ons gevaar is van de geweldhebbers van de duisternis van deze eeuw, maar in de wapens van het licht zijn wij veilig.

II. *De pracht van zijn draagkoets*, vers 9, 10. Gelijk Christus en de gelovigen veilig rusten onder een genoegzame lijfwacht, zo zullen zij ook, wanneer zij als koningen in het openbaar verschijnen in hun staatsiekoetsen, in grote pracht en heerlijkheid verschijnen. Deze koets heeft Salomo zelf ontworpen en gemaakt de materialen waren zeer rijk, zilver en goud en cederhout en purper, hij maakte haar voor zichzelf, en toch maakte Hij haar voor de dochters van Jeruzalem, om haar genoegen te doen. Door die wagen of koets (het woord is nergens elders gebruikt in de Schrift), verstaan sommigen de menselijke natuur van Christus, waarin de goddelijke natuur reed als in een koets, het was een goddelijk maaksel, Gij hebt Mij het lichaam toebereid, de bouw was zeer schoon, maar wat op de bodem ervan was, was liefde, zuivere liefde voor de kinderen van de mensen. Anderen houden het voor een voorstelling van het eeuwig evangelie, waarin Christus zich als in een open koets vertoont, en waarin Hij als in een oorlogswagen triomfantelijk heenrijdt, overwinnende en opdat Hij overwonne. De pilaren, de zeven pilaren, Spreuken 9:1, zijn van zilver, want de woorden van de Heer zijn gelouterd zilver, Psalm 12:7, ja zij zijn beter dan duizenden van goud en zilver, zij is bekleed met purper, een vorstelijke kleur, al de versierselen ervan zijn geverfd in het dierbaar bloed van Christus, en dat geeft ze deze kleur, maar hetgeen de heerlijkheid ervan voltooit, is liefde, het binnenste ervan was bespreid met liefde, geen liefde van vreemden, zoals die van Salomo was in de dagen van zijn afval, maar liefde van de dochters van Jeruzalem, een heilige liefde. Zilver is beter dan cederhout, goud dan zilver, maar liefde is beter dan goud, beter dan alles, en zij wordt het laatst genoemd, want niets kan beter zijn dan dat. Het evangelie is een en al liefde. Ds. Durham past het toe op het verbond van de verlossing, het middel van onze zaligheid, zoals het beraamd was in de eeuwige raad van God en ons geopenbaard is in de Schrift. Dit is het werk van Christus, waarin de heerlijkheid van Zijn genade en liefde voor zondaren het duidelijkst gezien wordt en Hem beminnelijk en bewonderenswaardig maakt in de ogen van de gelovigen, in dit verbond wordt liefde tot hen gevoerd, en zij worden er tot de volmaaktheid van de liefde in gebracht, rijden er in triomf in, als het ware. Het is bewonderenswaardig beraamd en uitgevoerd, beide tot heerlijkheid van Christus en tot vertroosting van de gelovigen, het is in alles wel geordineerd en bewaard, 2 Samuel 23:5, het heeft pilaren, die niet kunnen wankelen, het is gemaakt van het hout van de Libanon, dat nooit kan rotten, de basis ervan is goud, het duurzaamste metaal, het bloed van het verbond, dat rijke purper, is de bedekking van deze koets door welke de gelovigen beschut zijn tegen de winden en stormen van de goddelijke toorn en de rampen en benauwdheden van deze wereld, maar het midden, het inwendige, ervan, hetgeen er alles in alles in is, is liefde, de liefde van Christus, die alle verstand teboven gaat, en waarvan de hoogte en diepte onmetelijk zijn.

III. De luister van Zijn koninklijke persoon, als Hij verschijnt in Zijn grootste pracht en heerlijkheid, vers 11.

Merk hier op:

1. *De roeping aan de dochteren van Zion* om zich met de heerlijkheid van koning Salomo bekend te maken. *Gaat uit, en aanschouwt Hem.* De menigte van de toeschouwers verhoogt de schoonheid van een optocht te paard, in Zijn evangelie openbaart Christus zich. laat ons, een ieder van ons, toevoegen aan het getal van hen, die Hem eer geven, door ons de voldoening te geven van Hem te aanschouwen. Wie moet eerbied en achting betonen aan Zions koning? Wie anders dan Zions dochters? Zij hebben reden om zich grotelijks te verheugen als Hij komt, Zacheria 9:9,10.

a. Aanschouwt Hem dan, ziet met genoegen en verlustiging op Christus in Zijn heerlijkheid, ziet op Hem met het oog van het geloof, met een vast oog, hier is een gezicht, dat waard is om gezien te worden, aanschouwt en bewondert Hem aanschouwt en bemint Hem. ziet op Hem en erkent Hem.

b. Gaat uit en aanschouwt Hem gaat weg van de wereld, als degenen die er noch schoonheid, noch voortreffelijkheid inzien in vergelijking met hetgeen in de Heer Jezus te zien is. Gaat uit uit uzelf en laat het gezicht van Zijn alles overtreffende schoonheid uw ingenomenheid met uzelf teniet doen. Gaat uit naar de plaats waar Hij te zien is, naar de straat door welke Hij heengaat, zoals Zacheus.

2. De aanwijzing, die haar gegeven wordt, om inzonderheid te letten op hetgeen zij niet iedere dag zouden zien, en dat was Zijn kroon, hetzij de gouden kroon, versierd met edelgesteenten, die hij op de dag van zijn kroning droeg, (Salomo's moeder, Bathseba, heeft hem die wel niet verkregen, maar door haar tijdig tussenbeiden treden, heeft zij er toch toe bijgedragen om haar hem te verzekeren, toen Adonia er de hand naar uitstak) of de guirlande, de kroon van bloemen en groen, samengebonden met linten, die zijn modder voor hem maakte, om de plechtigheid van zijn bruiloft op te luisteren. Misschien was de dag van de kroning van Salomo ook zijn bruiloftsdag, toen de bloemkrans, waarmee zijn moeder hem kroonde, toegevoegd was aan de kroon, waarmee zijn volk hem kroonde. Dit toepassend op Christus, spreekt het:

A. Van de velerlei eer, die Hem werd aangedaan, en de macht en heerschappij waarmee Hij bekleed is. Ga uit, en aanschouwt koning Jezus met de kroon, waarmee Zijn Vader Hem bekroond heeft, toen Hij Hem verklaarde als Zijn geliefde Zoon, in wie Hij een welbehagen heeft, toen Hij Hem als koning gesteld heeft op Zijn heilige berg Zion, toen Hij Hem verhoogd heeft aan Zijn rechterhand, en Hem bekleed heeft met souverein gezag in hemel en op aarde, en alle dingen aan Zijn voeten onderworpen heeft.

B. De oneer, Hem aangedaan door Zijn vervolgers. Sommigen passen het toe op de doornenkroon:, waarmee Zijn moeder, de Joodse kerk, Hem gekroond heeft op de dag van Zijn dood, die de dag was van Zijn bruiloft met Zijn kerk, toen Hij haar liefgehad heeft en zichzelf voor haar heeft overgegeven Efeziers 5:25, en het is opmerkelijk dat Pilatus toen hij Hem uitbracht, dragende de doornenkroon, zei tot de dochters van Zion: Ziet de mens.

C. Het schijnt inzonderheid te bedoelen de eer, die Hem wordt aangedaan door Zijn kerk als Zijn moeder, en door alle ware gelovigen in wier hart Hij geformeerd is, en van wie Hij gezegd heeft: deze zijn Mijne moeder en mijne broeders, Mattheus 12:49. Zij geven Hem de eer van Zijn onderneming, Hem is de heerlijkheid in de gemeente, Efeziers 3:21. Als de gelovigen Hem aannemen als de hunne, en zich met Hem verbinden in een eeuwig verbond:

a. Dan is het Zijn kroningsdag in hun ziel voor hun bekering kroonden zij zichzelf maar dan beginnen zij Christus te kronen, en van die dag af gaan zij daarmee voort, zij stellen Hem tot hun hoofd, zij leiden iedere gedachte in gehoorzaamheid aan Hem, zij richten Zijn troon op in hun hart, en werpen hun kronen aan Zijn voeten.

b. Dan is het Zijn bruiloftsdag, waarop Hij hen voor eeuwig ondertrouwt in goedertierenheid en genade, hen aan zich verbindt in geloof en liefde, en zich aan hen geeft in de beloften en in alles wat Hij heeft om de hunne te zijn, gij zult niet van een ander zijn, en zo zal Ik voor u zijn, Hosea 3:3, en aan Hem worden zij als reine maagden voorgesteld

c. Dan is het de dag van de vreugde van Zijn hart. Hij is blij met de eer, die Zijn volk Hem aandoet, blij met de bevordering van Zijn belangen onder hen. Valt Satan voor hun aangezicht neer? Op die ure verheugt zich Jezus in de geest, Lukas 10:18, 21. Dan is er blijdschap in de hemel over zondaren, die zich bekeren, het gezin is blij als de verloren zoon terugkeert. Gaat uit en aanschouwt Christus genade jegens zondaren, als Zijn kroon, Zijn grootste heerlijkheid.

HOOFDSTUK 4

1 Zie, gij zijt schoon, Mijn vriendin! zie, gij zijt schoon; uw ogen zijn duiven ogen tussen uw vlechten; uw haar is als een kudde geiten, die het gras van den berg Gileads afscheren.
2 Uw tanden zijn als een kudde schapen, die geschoren zijn, die uit de wasstede opkomen; die al te zamen tweelingen voortbrengen, en geen onder hen is jongeloos.
3 Uw lippen zijn als een scharlaken snoer, en uw spraak is liefelijk; de slaap uws hoofds is als een stuk van een granaatappel tussen uw vlechten.
4 Uw hals is als Davids toren, die gebouwd is tot ophanging van wapentuig, waar duizend rondassen aan hangen, altemaal zijnde schilden der helden.
5 Uw twee borsten zijn gelijk twee welpen, tweelingen van een ree, die onder de lelien weiden.
6 Totdat de dag aankomt, en de schaduwen vlieden, zal Ik gaan tot den mirreberg, en tot den wierookheuvel.
7 Geheel zijt gij schoon, Mijn vriendin, en er is geen gebrek aan u.
8 Bij Mij van den Libanon af, o bruid! kom bij Mij van den Libanon af; zie van den top van Amana, van den top van Senir en van Hermon, van de woningen der leeuwinnen, van de bergen der luipaarden.
9 Gij hebt Mij het hart genomen, Mijn zuster, o bruid! gij hebt Mij het hart genomen, met een van uw ogen, met een keten van uw hals.
10 Hoe schoon is uw uitnemende liefde, Mijn zuster, o bruid! hoeveel beter is uw uitnemende liefde dan wijn, en de reuk uwer olien dan alle specerijen!
11 Uw lippen, o bruid! druppen van honigzeem; honig en melk is onder uw tong, en de reuk uwer klederen is als de reuk van Libanon.
12 Mijn zuster, o bruid! gij zijt een besloten hof, een besloten wel, een verzegelde fontein.
13 Uw scheuten zijn een paradijs van granaatappelen, met edele vruchten, cyprus met nardus;
14 Nardus en saffraan, kalmus en kaneel, met allerlei bomen van wierook, mirre en aloe, mitsgaders alle voornaamste specerijen.
15 O fontein der hoven, put der levende wateren, die uit Libanon vloeien!
16 Ontwaak, noordenwind! en kom, Gij zuidenwind! doorwaai mijn hof, dat zijn specerijen uitvloeien. O, dat mijn Liefste tot Zijn hof kwame, en ate zijn edele vruchten!

In dit hoofdstuk

I. Looft Christus Zijn kerk, die Hij zich ondertrouwd heeft, Hoofdstuk 3:11, Hij prijst haar schoonheid, noemt haar schoon, geheel schoon, vers 1-5, en wederom, vers 7.

II. Hij trekt zich terug en nodigt haar om met Hem te gaan van de bergen van de verschrikking naar die van de verlustiging, vers 6, 8.

III. Hij spreekt Zijn liefde voor haar uit, en Zijn verlustiging in haar genegenheid tot Hem, vers 9-14.

IV. Alles wat hij kostelijks heeft schrijft zij toe aan Hem, en vertrouwt op de voortdurende invloeden van Zijn genade om haar al meer en meer aangenaam voor Hem te maken, vers 15, 16.

Hooglied 4:1-7

I. Hier is een uitvoerige en nauwkeurige beschrijving van de schoonheden van de kerk, en van godvruchtige zielen in wie het beeld Gods vernieuwd is, bestaande in de schoonheid van de heiligheid. In het algemeen: Hij, die een bevoegd beoordelaar is van schoonheid, wiens oordeel dus zijn wij zeker is naar waarheid, en allen moeten er mee instemmen, Hij heeft gezegd: *Zie, geheel zijt gij schoon*. Zij had Hem geprezen, en allen om haar heen opgeroepen om Zijn heerlijkheid te zien en op te merken, hiermede heeft zij zich Hem aanbevolen, wint zij Zijn gunst, en in antwoord op haar achting en bewondering roept Hij allen, die om Hem heen zijn, op om haar bevalligheden op te merken. Christus zal hen eren, die Hem eren, 1 Samuel 2:30. Hij vleit haar niet, het is Zijn doel niet haar hoogmoedig te maken, noch haar door Zijn lof van haar er toe te bewegen om Hem te loven, maar,

1. Het is om haar onder haar tegenwoordige neerslachtigheid op te beuren en aan te moedigen, wat anderen ook van haar dachten, in Zijn ogen was zij schoon en beminnelijk.

2. Het is om haar te leren waarop zij zich moet schatten, niet op uitwendige voordelen (die haar niets toevoegen, en welker gemis haar van niets zou beroven, dat in waarheid voortreffelijk is) maar op de schoonheid van de genade, die Hij in haar had gelegd.

3. Het is om anderen uit te nodigen ook goed van haar te denken en zich bij haar te voegen. Gij zijt Mijn vriendin, gij hebt Mij lief en wordt door Mij bemind, en daarom zijt gij schoon, al de schoonheid van de heiligen is aan Hen ontleend, en zij schijnen door Zijn licht terug te kaatsen, het is de lieflijkheid van Heer onze God, die over ons is, Psalm 90:17. Zij was aan Hem ondertrouwd, en dat maakte haar schoon. "Uxor fulget radiis mariti". De vrouw schittert in de stralen van haar man. Het wordt herhaald: Gij zijt schoon, en opniew: *Gij zijt schoon*, hetgeen niet alleen de zekerheid ervan te kennen geeft, maar ook het genoegen, dat hij smaakte in ervan te spreken.

I.Wat betreft de voorstelling, die hier gedaan wordt van de schoonheid van de kerk, de beelden zijn voorzeker zeer schitterend, de nuances sterk en de vergelijkingen stout, niet in waarheid geschikt om enigerlei uitwendige schoonheid voor te stellen, want daartoe waren zij niet bestemd, maar de schoonheid van de heiligheid, de nieuwe mens, de verborgen mens des harten in hetgeen onverderfelijk is. Zeven bijzonderheden worden opgegeven, een getal van volkomenheid want de kerk is verrijkt met enigerlei genade gaven door de zeven Geesten, die voor de troon zijn, Openbaring 1:4, 1 Corinthiers.1. 5, 7.

A. Haar ogen, een goed oog draagt zeer veel bij tot schoonheid. Gij hebt duivenogen heldere, kuise ogen, die dikwijls ten hemel worden opgeheven. Het is geen oog van de adelaar, dat in de zon kan zien, maar het oog van de duif, een nederig, bescheiden, treurend oog, dat de lof is van hen, die Christus liefheeft. Leraren zijn de ogen van de kerk. Jesaja 52:8. Uw wachters zullen oog aan oog zien, zij moeten als duivenogen zijn, argeloos en oprecht, Mattheus 10:16 hebbende hun wandel in de wereld in eenvoudigheid en oprechtheid Gods. Wijsheid en kennis zijn de ogen van de nieuwe mens, zij moeten helder zijn, maar niet hoog. Als ons streven en bedoelen oprecht en eerlijk is, dan hebben wij duivenogen, als wij onze ogen niet opheffen tot de drekgoden, Ezechiel 18:6, maar als onze ogen gedurig op de Heer zijn, Psalm 25:15. De duivenogen zijn tussen de vlechten, die er als een schaduw over zijn, zodat:

a. Zij niet ten volle kunnen zien, zolang wij nog in deze wereld zijn, kennen wij slechts ten dele, ons haar hangt in onze ogen, wij kunnen niet ordelijk voorstellen vanwege de duisternis, de dood zal weldra deze vlechten afsnijden, en dan zullen wij alle dingen helder en duidelijk zien.

b. Zij kunnen niet ten volle gezien worden, maar als de sterren door de dunne wolken. Sommigen denken dat dit de zedigheid van haar blikken aanduidt, zij laat haar ogen niet ronddwalen, maar laat ze binnen haar vlechten blijven.

B. Haar haar wordt vergeleken bij een kudde geiten, die er wit uitzagen, en op de top van de bergen het aanzien hadden van een fraai hoofd met haar, en dit gezicht was voor de toeschouwer zoveel aangenamer, omdat de geiten niet alleen deftigheid door haar baarden, maar ook een goede gang hebben, Spreuken 30:29, maar het aangenaamste was het voor de eigenaar wiens rijkdom voornamelijk bestond in zijn kudden. Christus hecht waarde aan datgene in de kerk en in de gelovigen, dat door anderen niet meer geteld wordt dan hun haar, Hij zei tot Zijn discipelen, dat ook de haren van hun hoofd allen geteld waren, even zorgvuldig als de mensen hun kudden tellen, Mattheus 10:30, en dat geen haar van hun hoofd zal verloren gaan, Lukas 21:18. Onder het haar verstaan sommigen hier de uitwendige wandel van een gelovige, die schoon behoort te wezen, schoon en welvoegelijk in overeenstemming met de heiligheid van het hart. De apostel stelt goede werken, die aan de belijders van de godzaligheid voegen, tegenover de vlechten van het haar, 1 Timotheus 2:9, 10. Het haar van Maria Magdalena was schoon, toen zij er Christus' voeten mee heeft afgedroogd.

C. Haar tanden, vers 2. Leraren zijn de tanden van de kerk, evenals voedsters kauwen zij spijzen voor de kinderkens van Christus. De Chaldeeuwse paraphrase past het toe op de priesters en Levieten, die zich voedden met de offeranden als de vertegenwoordigers van het volk. Het geloof door hetwelk wij leven en teren op Christus, de bepeinzing van het Woord en, als het ware, het gehoorde herkauwen om het te verteren, het ons eigen te maken, zijn de tanden van de nieuwe mens. *Dezen worden hier vergeleken bij een kudde schapen*. Christus noemde Zijn discipelen en de leraren van de kerk een kuddeken. Het is de lof van de tanden om gelijk te zijn, om wit te zijn, en rein gehouden te worden, zoals de schapen, die uit de wasplaats opkomen, en vast te wezen, goed bevestigd in het tandvlees, en niet als schapen die altijd een misdracht hebben, want dat is de betekenis van het woord, hetwelk wij vertalen door zonder jongen. Het is de lof van leraren om gelijkmoedig te zijn in wederzijdse liefde en eendracht, om zuiver en rein te zijn van alle zedelijke verontreinigingen, en om vruchtbaar te zijn, zielen voortbrengende voor Christus, en Zijn lammeren te weiden.

D. *Haar lippen, deze worden vergeleken bij een scharlaken snoer*, vers 3, rode lippen zijn schoon en een teken van gezondheid, zoals de bleekheid van de lippen een teken is van zwakheid, haar lippen hadden de kleur van scharlaken maar dunne lippen, als een scharlakenrood, de volgende woorden verklaren het: uw spraak is lieflijk, altijd met genade, goed en tot nuttige stichting, hetgeen de schoonheid van een christen zeer verhoogt. Als wij God loven met onze lippen, en Hem met de mond belijden tot zaligheid, dan zijn zij als een scharlaken snoer. Al onze goede werken en goede woorden moeten gewassen zijn in het bloed van Christus, geverfd, zoals het scharlaken snoer, en dan, maar niet eerder, zijn zij Gode aangenaam. De Chaldeër past dit toe op de hogepriester en zijn gebeden voor Israël op de grote verzoendag.

E. Haar slapen, of wangen, die hier vergeleken worden bij een stuk van een granaatappel, een vrucht, die als zij in tweeën wordt gesneden, rode aderen of vlekjes vertoont, zoals de blos op

het gelaat. Ootmoed en bescheidenheid, als wij blozen van schaamte om ons aangezicht op te heffen tot God, blazen bij de herinnering aan zonde, en in de bewustheid van onze onwaardigheid van de eer, die ons aangedaan is, zal ons grote schoonheid bezitten in de ogen van Christus. Het blozen van Christus' bruid tussen haar vlechten, hetgeen, zegt Dr. Durham, te kennen geeft, dat zij bloost als geen ander het ziet, en om hetgeen, dat niemand ziet dan God en het geweten, en ook dat zij er niet naar streeft om haar nederigheid uit te bazuinen maar zedelijk ook deze verbergt, maar de blijken van dit alles komen uit in een tedere, nauwgezette wandel, en zijn lieflijk.

F. Haar hals, deze wordt hier vergeleken met Davids toren, vers 4. Dit wordt algemeen toegepast op de genadegave des geloofs, door welke wij verenigd zijn met Christus, zoals het lichaam door de hals verenigd is met het hoofd, deze is gelijk de toren Davids, ons voorziende van krijgswapenen, inzonderheid van rondassen en schilden, zoals de krijgslieden er van voorzien werden uit die toren, want het geloof is ons schild, Efeziers 6:16, die het hebben hebben nooit gebrek aan een rondas, want God zal hen met goedgunstigheid kronen als met een rondas. Als deze hals gelijk een toren is, recht, en statig, en sterk, dan gaat de Christen voort op zijn weg, en arbeidt met moed en grootmoedigheid, dan laat hij het hoofd niet hangen zoals wanneer het geloof kwijnt. Sommigen houden de schilden van de helden, die hier gezegd worden opgehangen te zijn in Davids toren voor de gedenktekenen van de kloekmoedigheid van Davids helden, hun schilden werden bewaard om hen en hun heldhaftige daden in gedachtenis te houden, aanduidende dat het een grote aanmoediging is voor de heiligen om hun hoofd op te houden, en te zien welke grote dingen de heiligen van alle eeuwen tot stand hebben gebracht door het geloof. In Hebreeen 11 hebben wij de schilden van de helden, die daar opgehangen zijn, de grote daden van de gelovigen, en de trofeeën van hun overwinningen.

G. *Haar borsten, zij zijn gelijk twee welpen*, tweelingen van een ree, vers 5. De borsten van de kerk zijn beide tot sieraad, Ezechiel 16:7, tot nut, zij zijn de borsten van haar vertroosting, Jesaja 66:11. Sommigen passen dit toe op de twee Testamenten, anderen op de twee sacramenten, de zegels van verbond van de genade, anderen op de leraren, die geestelijke voedsters moeten zijn voor de kinderen Gods en hun de onvervalste melk des Woords moeten geven opdat zij door dezelve mogen opgroeien, en te dien einde weiden onder de lelies, waar Christus weidt, Hoofdstuk 2:16, opdat zij voor de kinderen van de kerk als volle borsten zullen zijn. Of, de borsten van een gelovige zijn zijn liefde tot Christus, waarmee Hij ingenomen is, zoals een teder echtgenoot ingenomen is met de genegenheid van zijn vrouw, die daarom gezegd wordt te zijn als *een zeer lieflijke hinde* en een *aangenaam steengeitje*, omdat haar borsten hem ten allen tijde verzadigen, Spreuken 5:19. Hierin ligt ook zijn stichten van anderen opgesloten en zijn mededelen van genade aan hen, hetgeen de schoonheid des Christens ten zeerste verhoort.

II. Het besluit van de Bruidegom hierop om zich terug te trekken op de mirreberg, vers 6, en daar Zijn woning te vestigen. Deze mirreberg wordt verondersteld de berg Moria te betekenen, op welke de tempel gebouwd was, waar dagelijks tot eer van God reukwerk gebrand werd. Christus was zo ingenomen met de schoonheid van Zijn kerk, dat Hij deze verkoos om zijn rust te zijn tot in eeuwigheid, hier zal Hij wonen totdat de dag aanbreekt en de schaduwen vlieden. Christus' belofte aan Zijn discipelen, toen Hij afscheid van hen nam, als de vertegenwoordigers van de kerk, beantwoordt hieraan: Zie, Ik ben met ulieden alle dagen tot de voleindend van de wereld. Waar de inzettingen Gods behoorlijk waargenomen en bediend worden, daar zal Christus wezen en daar moeten wij Hem ontmoeten aan de deur van de tent van de samenkomst. Sommigen houden dit voor de woorden van de bruid, hetzij zedelijk beschaamd

over de lof, die haar gegeven wordt en gaarne buiten het bereik van het gehoor ervan willende komen of verlangende getrouw te zijn aan de heilige berg, niet twijfelende of zo zou daar gepaste en genoegzame hulp en ondersteuning vinden in al haar moeilijkheden, daar het anker uit te werpen en te verlangen naar de dag, die op de bestemde tijd zal aanbreken, wanneer de schaduwen zullen vlieden. De heilige berg wordt hier genoemd zoals sommigen opmerken de berg van mirre, die bitter is, en de berg van wierook, die zoet of lieflijk is, want daar hebben wij gelegenheid beide om te treuren en ons te verblijden, berouw is een bitterzoet, maar in de hemel zal alles wierook zijn, en geen mirre. Het gebed wordt vergeleken bij wierook, en Christus zal Zijn biddend volk ontmoeten en hen zegenen.

III. Zijn herhaalde lof van *de schoonheid van de bruid*, vers 7. Geheel zijt gij schoon, mijn vriendin. *Gij zijt schoon*, had Hij gezegd, vers 1, maar hier gaat Hij verder en bij de beschouwing van de bijzonderheden, zoals bij die van de schering, verklaart Hij alles zeer goed te zijn. "Geheel zijt gij schoon, mijn vriendin, gij zijt schoon in alle opzichten, en er is geen gebrek aan u, alle schoonheden zijn in u gij zijt geheiligd, geheel en al, in ieder deel, alles is nieuw geworden, 2 Corinthiers 5:17, er is niet slechts een nieuw gelaat en een nieuwe naam, maar een nieuwe mens, een nieuwe natuur, er is geen gebrek aan u, in zover gij vernieuwd zijt." De geestelijke offeranden moeten zonder gebrek zijn, er is geen vlek dan die dikwijls de vlek is van Gods kinderen, geen vlekken van de luipaard. Als Christus de kerk aan zich zal voorstellen als een heerlijke kerk, dan zal zij zonder vlek of rimpel wezen, Efeziers 5:27.

Hooglied 4:8-14

Dat zijn nog Christus' woorden aan Zijn kerk, uitdrukkende Zijn grote achting voor haar en Zijn genegenheid tot haar, de mening die Hij koesterde van haar schoonheid en voortreffelijkheid, de begeerte, die Hij had tot haar en de verlustiging, die Hij smaakte in haar omgang en gezelschap. En zo behoren mannen hun eigen vrouwen lief te hebben, gelijk Christus de gemeente liefheeft en vermaak in haar vindt, alsof zij vlekkeloos was en geen gebrek had, terwijl zij toch van zwakheid is omvangen.

Merk hier nu op:

I. De liefkozende namen bij welke hij haar noemt, om uitdrukking te geven aan Zijn liefde voor haar en haar te verzekeren, en haar liefde tot Hem op te wekken. Tweemaal noemt Hij haar hier Mijn bruid, vers 8, 11, en driemaal Mijn zuster, o bruid, vers 9, 10, 12. Er was melding gemaakt, Hoofdst.3. Van de dag Zijner bruiloft af en daarna, niet eerder, wordt zij Zijn bruid genoemd. Er is een huwelijksverbond tussen Christus en iedere ware gelovige, Christus noemt Zijn kerk Zijn bruid en door haar Zijn bruid te noemen maakt Hij haar tot Zijn bruid. "Ik heb u Mij ondertrouwd tot in eeuwigheid, en gelijk de bruidegom zich verheugt over zijn bruid, zo zal uw God zich over u verblijden. Hij schaamt zich niet om die betrekking te erkennen, maar gelijk het een vriendelijk en teder echtgenoot betaamt, spreekt Hij tot haar met liefde en noemt haar Zijn bruid, hetgeen haar wel sterk en trouw aan Hem moet verbinden. Ja, omdat geen andere betrekking onder de mensen voldoende de liefde van Christus voor Zijn kerk in het licht kan stellen, en om aan te tonen dat dit alles geestelijk verstaan moet worden, erkent Hij haar in twee betrekkingen, die onder de mensen onbestaanbaar zijn met elkaar, Mijn zuster, Mijn bruid. Abrahams zeggen van Sara: zij is mijn zuster, werd uitgelegd als een verloochening van haar als zijn vrouw, maar Christus' kerk is Hem beide een zuster en een bruid, zoals Mattheus 12:50, een zuster en moeder. Dat Hij haar zuster noemt, is gegrond op het feit dat Hij onze natuur heeft aangenomen in Zijn menswording en dat Hij ons deelgenoten maakt van Zijn natuur in onze heiligmaking. Hij heeft zich bekleed met een lichaam, Hebreeen 2:14, en Hij bekleedt de gelovigen met Zijn Geest, 1 Corinthiers 6:17, en zo worden zij Zijn zusters, zij zijn kinderen van God, Zijn Vader, 2 Corinthiers 6:18, en zo worden zij Zijn zusters, Hij, die heiligt, en zij, die geheiligd worden, zijn allen uit één, Hebreeen 2:11, en Hij erkent hen en bemint hen als Zijn zusters.

II. Zijn genaderijke roeping tot haar, om als een getrouwe bruid met Hem te gaan, die haar volk en het huis van haar vader moet vergeten, allen moet verlaten om Hem aan te kleven. Bij Mij van de Libanon af, vers 8.

1. Het is een gebod, zo vatten wij het op, zoals in Hoofdstuk 2:10, 13, Sta op en kom. Allen, die door het geloof tot Christus komen, moeten met Christus gaan in heilige gehoorzaamheid aan Hem en onderworpenheid aan Hem. Met Hem verenigd zijnde, moeten wij met Hem wandelen. Dit is dagelijks Zijn gebod aan ons: "Kom met Mij, Mijn bruid, kom met Mij tot God als een Vader, kom voorwaarts met Mij, kom met Mij hemelwaarts, kom op met Mij, kom met Mij van de Libanon, van de top van Amana, van de woningen van de leeuwinnen." Deze bergen moeten beschouwd worden:

a. Als schijnbaar heerlijke plaatsen. de Libanon wordt dat goede of schone gebergte genoemd Deuteronomium 3:25. Wij lezen van de heerlijkheid van de Libanon, Jesaja 35:2, en van zijn lieflijke geur. Hosea 14:7. Wij lezen van de aangename dauw van Hermon, Psalm 133:3, en van

het juichen van de Hermon, Psalm 89:13, en wij kunnen veronderstellen dat de andere hier genoemde bergen aangenaam zijn, en zo is dit Christus' roepen van de bruid om weg te komen van de wereld, van al haar voortbrengselen, al haar genoegens, om los te zijn van al de verlustigingen van de zinnen. Allen moeten dit doen die tot Christus willen komen, zij moeten hun genegenheid doen ophouden voor alle tegenwoordige dingen, ja al zijn zij geplaatst aan het boveneinde van de wereld, Op de top van Amana en op de top van Senir, al genieten zij de hoogste voldoening, die het schepsel kan geven, moeten zij er toch van weg komen, en wonen boven de toppen van de hoogste bergen van de aarde, opdat zij hun wandel hebben in de hemel. Kom af van deze bergen, om *met Christus te gaan naar de heilige berg, de mirreberg*, vers 6. Zelfs terwijl wij onze woonstede hebben op deze bergen, moeten wij er vanaf kijken, moeten wij boven hen zien. Zullen wij onze ogen opheffen naar de bergen? Neen, onze hulp is van de Heer, Psalm 121:1, 2. Wij moeten er overheen zien naar de dingen, die niet gezien worden (zoals deze hoge bergen gezien worden), die eeuwig zijn. Van de toppen van Senir en Hermon, die aan de overzijde van de Jordaan waren, konden zij, evenals van de top van Pisga, het land Kanaän zien, van deze wereld moeten wij heenzien naar het betere land.

b. Zij moeten beschouwd worden als wezenlijk gevaarlijk, deze bergen waren wel lieflijk en aangenaam, maar er zijn woningen van de leeuwinnen in, het zijn bergen van de luipaarden, roofbergen, hoewel zij doorluchtig en heerlijk schijnen te zijn, Psalm 76:5. Satan, deze briesende leeuw, is de overste van deze wereld, in de dingen ervan ligt hij op de loer om te verslinden, op de top van deze bergen zijn vele gevaarlijke verzoekingen voor hen, die er hun woningen opslaat:, en daarom, kom er met Mij van af, laat ons ons hart niet stellen op de dingen van deze wereld, dan kunnen zij ons geen kwaad doen. Komt met Mij van de tempels van de afgodendienaars en het gezelschap van goddeloze mensen zo verstaan het sommigen, ga uit het midden van hen, en scheid u af, 2 Corinthiers 6:17. Kom weg van de heerschappij van uw eigen lusten, die als leeuwen en luipaarden zijn, woest tegen ons en ons woest makende.

2. Het kan opgevat worden als een belofte: gij zult met mij afkomen van de Libanon, van de woningen van de leeuwinnen, dat is:

a. Velen zullen tot mij thuis gebracht worden, als levende leden van de kerk, van alle kanten zullen zij komen, van de Libanon in het noorden, Amana in het westen, Hermon in het oosten, Senir in het zuiden, van alle zijden zullen zij komen om aan te zitten met Abraham, Izak en Jakob Mattheus 8:11. Zie Jesaja 49:11, 12. Sommigen van de top van deze bergen, sommigen van de voorname, aanzienlijke lieden van deze wereld zullen zich aan Christus geven.

b. De kerk zal ter bestemder tijd verlost worden van haar vervolgers, hoewel zij nu in het midden van de leeuwen is, Psalm 57:5. Christus zal haar van onder hun holen met zich meenemen.

III. Het grote behagen, dat Christus heeft in Zijn kerk en in alle gelovigen. Hij verlustigt zich in hen:

1. Als in een aangename bruid, die voor haar man versierd is, Openbaring 21:2, die lust heeft in haar schoonheid, Psalm 45:12. Geen uitdrukkingen van liefde kunnen vuriger zijn dan deze hier, waarin Christus Zijn liefde openbaart voor Zijn kerk, en toch gaat dat grote bewijs van Zijn liefde, Zijn sterven voor haar, ten einde haar zichzelf heerlijk voor te stellen, ze allen zeer verre te boven. Een bruid, zo duur gekocht en betaald, kon niet anders dan teer bemind worden, zo'n hoge prijs voor haar gegeven zijnde, moet zij wel op zeer hoge waarde geschat

zijn, en dat mag ons wel verbaasd doen staan over de hoogte en diepte, en lengte en breedte van de liefde van Christus, die alle verstand te boven gaat, liefde, waarin Hij zichzelf voor ons heeft overgegeven, en zichzelf aan ons gegeven heeft.

Merk op:

A. Hoe Hij gezind is jegens Zijn bruid: Gij hebt Mij het hart genomen, het woord is alleen hier gebezigd. Nieuwe woorden worden gevormd om de onuitdrukkelijkheid van Christus verbazende liefde voor Zijn kerk uit te drukken en de kracht van die liefde wordt in het licht gesteld door hetgeen een zwakheid is in mensen, die zoveel liefde geven aan een voorwerp, dat zij voor niets anders hart hebben. Dit kan zien op de liefde, die Christus had voor het uitverkoren overblijfsel van voor de grondlegging van de wereld, toen Zijn vermakingen waren met de mensenkinderen, Spreuken 8:31, die eerste liefde, welke Hem van de hemel naar de aarde gebracht heeft, om hen te zoeken en zalig te maken, ten koste van zo’n ontzaglijk hoge prijs, maar waarin toch het welbehagen was, dat Hij in hen leeft, als Hij hen tot zich brengt. Christus hart is op Zijn kerk dit bleek van de beginne af, Zijn schat is er in, zij is Zijn eigendom, Exodus 19:5, en daarom is daar ook Zijn hart. "Nooit was er een liefde, zoals de liefde wan Christus, die Hem zichzelf deed vergeten, en Hem om onzentwille schande en de smart deed verachten, en waardoor Hij zich heeft ontledigd van Zijn eer en heerlijkheid. De wonde van liefde voor ons die Hij van alle eeuwigheid in zich gehad heeft maakte dat Hij al de wonden en al de smaad van het kruis gering heeft geacht," zegt bisschop Reynolds hier. Laat ons Hem aldus liefhebben.

B. Wat het is, dat Hem dit genot, deze verlustiging geeft.

a. De genegenheid, die zij voor Hem heeft: *Gij hebt Mij het hart genomen met een van uw ogen, van die duivenogen, helder en kuis* (die geprezen werden, vers 1) met een blik van die ogen. Christus heeft een verwonderlijk behagen in hen, die op Hem zien als hun Zaligmaker, en Hem hun genegenheid als toewerpen door het oog van het geloof, en wier ogen gedurig op Hem zijn. Hij bemerkt zeer spoedig het eerste zien van een ziel op Hem, en komt het tegemoet met Zijn gunst.

b. De versierselen, die zij van Hem heeft, dat is: de gehoorzaamheid, die zij Hem bewijst, want dat is de keten van haar hals, de genadegaven, die haar ziel verrijken, en onderling verbonden zijn als schakels van een keten, de beoefening van deze genadegaven in een wandel, die beide haar zelf versiert en de leer van Jezus Christus, die zij belijdt te geloven, zoals een gouden keten een sieraad is voor personen van rang en een algehele onderwerping aan de gebiedende macht van Zijn weten de weerhoudende macht van Zijn liefde. De banden van onze hals afgeschud hebbende, waarmee wij gebonden waren aan deze wereld, Jesaja 52:2. en het juk van onze overtredingen, zijn wij gebonden met de koorden van de liefde, als met ketenen van goud, aan Jezus Christus, en is onze hals gebracht onder Zijn zacht juk, dit beveelt ons aan Jezus Christus, want dat is de ware wijsheid, die in Zijn schatting een aangenaam toevoegsel is aan ons hoofd) en ketenen aan onze hals, Spreuken 1:9.

c. De genegenheid, die zij voor Hem heeft, hoe schoon is uw liefde! Niet alleen uw liefde zelf, maar al de vruchten en voortbrengselen ervan, haar werking in het hart, haar werken in het leven. Hoezeer betaamt het een gelovige aldus Christus lief te hebben, en welk een behagen heeft Christus erin! Niets beveelt ons Christus zo aan als dit. Hoeveel beter is uw uitnemende liefde dan wijn! Dan al de wijn, die voor de Heer werd uitgestort in de drank offers, vandaar

dat gezegd wordt, dat de vrucht van de wijnstok God en de mensen vrolijk maakt, Richteren 9:13. Zij had van Christus liefde gezegd, dat zij beter is dan wijn, Hoofdstuk 1:2, en nu zegt Christus het van de hare, er wordt niets bij, verloren om Christus te prijzen, Hij zal bij Zijn vrienden niet achterblijven in vriendelijkheid.

d. De oliën, de reuk, waarmee zij doortrokken is, de genadegaven van de Geest, haar goede werken die een welriekende reuk, een aangename, voor God welbehaaglijke offerande is, Filipp. 4:18. De reuk van u allen is beter dan alle specerijen als dezulken, die de koningin van Scheba aan Salomo ten geschenke gaf, hele kameelvrachten ervan, 1 Koningen 10:2, of liever dan al de specerijen, die voor de samenstelling gebruikt werden van het heilig reukwerk, dat dagelijks gebrand werd op het gouden altaar, liefde en gehoorzaamheid aan God zijn Christus meer welbehaaglijk dan offerande of reukwerk. Ook de reuk van haar kleren, de zichtbare belijdenis, die zij doet van de godsdienst en van haar betrekking tot Christus, voor de mensen, en waarin zij verschijnt voor de wereld, is zeer aangenaam aan Christus, als de reuk van de Libanon. Christus heeft de bruid bekleed met de witte klederen van Zijn gerechtigheid, Openbaring 3:18 deze en de rechtvaardigmaking van de heiligen, Openbaring 19:8, doorgeurd met heilige liefde en vertroosting, behagen Hem grotelijks.

e. Haar woorden, beide in haar gebeden tot God en haar gesprekken met de mensen, vers 11. *Uw lippen, o bruid, druppen van honingzeem*, druppen van hetgeen zeer lieflijk is, en druppen het in groten overvloed. Indien hetgeen God tot ons spreekt, ons zoeter is dan honing en honingzeem, Psalm 19:11, dan zal wat wij tot Hem zeggen in gebed en lofzegging ook Hem lieflijk en welbehaaglijk zijn. Uw stem is zoet en als wij uit de goede schat in ons hart goede dingen voortbrengen, als ons woord altijd in aangenaamheid is, als onze lippen de wetenschap goed maken, als zij kennis verspreiden, dan druppen zij in Christus schatting van honingzeem. Honing en melk, de twee voornaamste voortbrengselen van Kanaän, zijn onder uw tong, dat is: in uw hart, niet slechts daar bewaard voor uw eigen gebruik, als iets aangenaams voor uzelf, maar daar gereed ten dienste van anderen. In het Woord van God is lieflijke en voedzame spijs, melk voor de kinderen, honing voor de volwassenen. Christus heeft een welbehagen in hen, die vol zijn van Zijn Woord.

2. Als in een aangename hof. En wel kan een groot genot vergeleken worden bij het genot, dat men smaakt in een hof, als het geluk van Adam in de staat van de onschuld voorgesteld werd door zijn plaatsing in een hof, een lusthof. De vergelijking wordt voortgezet vers 12-14. De kerk wordt gevoegelijk vergeleken bij een hof, waarin gewoonlijk een fontein was. Waar Salomo zich hoven en boomgaarden aanlegde, maakte hij zich vijvers met water, Prediker 2:5, 6, niet alleen voor vermaak in waterwerken, maar ook voor nut en gebruik om de hoven te besproeien. Eden was wel bewaterd, Genesis 2:10, 13:10.

Merk op:

A. Het bijzondere van deze hof het is een besloten hof, een paradijs, afgescheiden van de algemene aarde, afgezonderd voor God, Hij heeft hem zich afgezonderd. Israël is Gods deel, het snoer van Zijn erve. Hij is besloten voor geheimenis, de heiligen zijn in God verborgenen, daarom kent hen de wereld niet. Christus wandelt ongezien in Zijn hof. Hij is besloten voor veiligheid, een heg van bescherming is er omheen gemaakt, die al de machten van de duisternis noch kunnen vinden noch er een opening in kunnen maken, Gods wijngaard is omtuind, Esther. 5:2, er is een muur omheen, een vurige muur. Er is een bron in, en een fontein, maar het is een besloten bron en een verzegelde fontein, die haar stromen en waterbeken uitzendt, Spreuken

5:16, maar zelf zorgvuldig opgesloten is, opdat zij door geen kwaadwillige hand vertroebeld of verontreinigd zal worden. De ziel van de gelovige is als een besloten hof, de genade in hem is als een besloten bron daar in de verborgen mens des harten, waar het water dat Christus geeft en de fontein wordt springende tot in het eeuwige leven, Johannes 4:14, 7:38. De oud-testamentische kerk was een besloten hof, besloten door de middelmuur van de ceremoniële wet, de Bijbel was toen een besloten bron, en een verzegelde fontein, hij was beperkt tot één volk, maar nu is de scheidsmuur weggenomen, het evangelie wordt gepredikt aan alle volken, en in Jezus Christus is noch Griek noch Jood.

B. De voortbrengselen van deze hof, hij is als de hof van Eden, waar de Heer God alle geboomte uit het aardrijk had doen spruiten begeerlijk voor het gezicht en goed als spijze, Genesis 2:9. Wat uit u voortspruit is een paradijs van granaatappels met edele vruchten, vers 13. Hij is niet zoals de wijngaard van een verstandeloos mens, die geheel opgeschoten was van distelen, maar hier zijn vruchten, edele vruchten allerlei bomen van wierook, mitsgaders alle voornaamste specerijen, vers 14. Hier is een grote overvloed van vruchten en in grote verscheidenheid, niets ontbreekt dat dienen kan om deze hof te versieren en te verrijken, hem heerlijk of dienstig te maken voor zijn groten Eigenaar, alles is hier het beste van zijn soort, hun voornaamste specerijen zijn veel kostbaarder, omdat zij veel duurzamer zijn dan de keurigste van onze bloemen Salomo was zeer bedreven in botanie, zowel als in de andere delen van de natuurkunde, hij handelde uitvoerig over bomen, 1 Koningen 4:33, en misschien sprak hij over de bijzondere hoedanigheden van de vruchten, die hier genoemd zijn, welke ze zeer geschikt maakten voor het doel, waarvoor hij er naar verwees. Maar wij moeten ons vergenoegen met op te merken in het algemeen, dat heiligen in de kerk en genadegaven in de heiligen zeer gepast vergeleken worden bij deze vruchten en specerijen, want,

a. Zij zijn geplant en groeien niet vanzelf, de eikenbomen van de gerechtigheid zijn een planting des Heeren, Jesaja 61:3, de genade spruit voort uit een onverderfelijk zaad.

b. Zij zijn kostelijk en van hoge waarde, vandaar dat wij lezen van de kostelijke kinderen Zions, en hun dierbaar of kostelijk geloof, zij zijn planten van naam.

c. Zij zijn aangenaam, een lieflijke reuk voor God en de mensen, en evenals sterk riekende kruiden verspreiden zij hun geur.

d. Zij zijn van zeer groot nut, de heiligen zijn de zegen van deze aarde, en hun genadegaven zijn de schatten, waarmee zij handel doen, zoals kooplieden uit het Oosten met hun specerijen.

e. Zij zijn blijvend, en zullen goed bewaard blijven, als bloemen verwelkt zijn en nergens meer toe deugen. Genade, overgegaan in heerlijkheid, zal duren tot in eeuwigheid.

Hooglied 4:15-16

Dat schijnen de woorden te zijn van de bruid de kerk, in antwoord op de lof, die de Bruidegom, Christus, haar gegeven had als een aangename vruchtbaren hof. Is zij een hof?

1. Zij erkent haar afhankelijkheid van Christus zelf om deze hof vruchtbaar te maken. Op Hem heeft zij het oog als de fontein van de hoven, vers 15, niet alleen als de stichter ervan, door wie zij geplant zijn, en aan wie zij hun bestaan verschuldigd zijn, maar de fontein ervan, door wie zij bewaterd worden en aan wie zij hun voortbestaan en welzijn te danken hebben, en zonder wiens voortdurende toevloeiingen en voorzieningen zij spoedig als de dorre en onvruchtbare woestijn zouden worden aan Hem geeft zij al de eer van haar vruchtbaarheid, als zijnde niets zonder Hem. O fontein van hoop, fontein van alle goed, van alle genade, begeef mij niet, zegt de gelovige tot de kerk: Al mijn fonteinen zijn binnen u, o Zion, Psalm 87:7, de kerk brengt die lof over op Christus, en zegt tot Hem: Al mijn fonteinen zijn in U, Gij zijt de springader van het levende water, Jeremia 2:13, uit welke de stromen van de Libanon vloeien, de Jordaan, die aan de voet van de Libanon ontsprong, en de wateren van het heiligdom die van onder de drempel van het huis vloeiden Ezechiel 47:1. Zij, die voor Christus hoven zijn, moeten erkennen dat Hij een fontein voor hen is, uit wiens volheid zij ontvangen en aan wie het te danken is, dat hun ziel als een doorwaterde hof is, Jeremia 31:12. De stad Gods op aarde wordt verblijd met de rivier, die uit deze fontein vloeit, Psalm 46:5 en het nieuwe Jeruzalem heeft de zuivere rivier van het water des levens, voortkomende uit de troon Gods en des Lams, Openbaring 22:1.

2. Zij smeekt om de invloeden van de gezegende Geest, om deze hof geurig te maken, vers 16. *Ontwaak, noordenwind, en kom, gij zuidenwind*. Dit is een gebed:

a. Voor de kerk in het algemeen, dat er een overvloedige uitstorting van de Geest over haar zijn zal, opdat haar toestand bloeiend moge zijn. De gaven van de leraren zijn de specerijen, als de Geest wordt uitgestort, dan vloeien deze naar buiten, en dan wordt de woestijn tot een vruchtbaar veld, Jesaja 32:15. Dit gebed werd verhoord in de uitstorting van de Geest, op de dag van het pinksterfeest, Handelingen 2:2, ingeleid door een geweldigen wind, toen zijn de apostelen, die tevoren als gebonden waren, voortgevloeid, en werden zij voor God een goede reuk, 2 Corinthiers 2:15.

b. Voor particuliere gelovigen. Geheiligde zielen zijn als hoven, hoven des Heeren, besloten voor Hem. Genade in de ziel is als specerijen in deze hoven, datgene in hen, dat van waarde en nuttig is. Het is zeer wenselijk dat de specerijen van de genade haar geuren uitzenden, beide in godvruchtige genegenheden en in heilige daden, opdat wij er God mee eren, onze belijdenis versieren, en datgene doen wat aangenaam is aan godvruchtige mensen. In Zijn werkingen in de ziel is de gezegende Geest als de noordenwind en de zuidenwind die blaast herwaarts hij wil en uit verscheidene windstreken, Johannes 3:8. Daar is de noordenwind van de overtuiging van zonde, en de zuidenwind van vertroostingen, maar allen evenals de wind, voortkomende uit Gods schatkamers en Zijn woord vervullende. Het uitstromen van de geuren van de specerijen van de genade hangt af van het blazen van de Geest, Hij wekt goede genegenheden op, en werkt in ons beide het willen en het werken van hetgeen goed is, Hij is het, die de reuk van Zijn kennis door ons openbaart. Daarom moeten wij de Geest van de genade bidden om Zijn levenwekkende invloeden, en er onze ziel voor blootleggen. God heeft beloofd ons Zijn Geest te geven, maar Hij wil er om gebeden worden.

3. Zij nodigt Christus tot het beste van hetgeen de hof oplevert. O dat man liefste tof zien hof kwam en at Zijn edele vruchten, laat Hem de eer hebben van al de voortbrengselen van de hof, het is gepast, voegzaam, dat Hij die heeft, en laat mij de vertroosting hebben van Zijn aannemen ervan.

Merk op:

a. Zij noemt hem Zijn hof, want zij, die aan Christus ondertrouwd zijn, noemen niets het hun dan hetgeen zij Hem gewijd hebben, en begeren voor Hem gebruikt te worden. Als de specerijen hun geuren uitzenden, dan is het voegzaam om Zijn hof genoemd te worden, maar niet eerder. De vruchten van de hof zijn Gods edele vruchten, want Hij heeft ze geplant, ze goed gemaakt en er de wasdom aan gegeven. Wat kunnen wij zeggen van Christus te verdienen als wij Hem tot niets anders kunnen nodigen dan tot hetgeen reeds het Zijne is?

b. Zij bidt dat Hij hem zal bezoeken, en zal aannemen wat hij voortbrengt. De gelovige kan weinig genoegen smaken in zijn hof, tenzij Christus, de beminde van zijn ziel, tot hem komt, noch enig genot hebben van de vruchten ervan, tenzij zij op de een of andere wijze aan Christus eer en heerlijkheid toebrengen, en hij denkt dat alles wat hij heeft aan Hem wel besteed is.

HOOFDSTUK 5

1 Ik ben in Mijn hof gekomen, o Mijn zuster, o bruid! Ik heb Mijn mirre geplukt met Mijn specerij; Ik heb Mijn honigraten met Mijn honig gegeten; Ik heb Mijn wijn, mitsgaders Mijn melk gedronken. Eet, vrienden! drinkt, en wordt dronken, o liefsten!
2 Ik sliep, maar mijn hart waakte, de stem mijns Liefsten, Die klopte, was: Doe Mij open, Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duive, Mijn volmaakte! want Mijn hoofd is vervuld met dauw, Mijn haarlokken met nachtdruppen.
3 Ik heb mijn rok uitgetogen, hoe zal ik hem weder aantrekken? Ik heb mijn voeten gewassen, hoe zal ik ze weder bezoedelen?
4 Mijn Liefste trok Zijn hand van het gat der deur; en mijn ingewand werd ontroerd om Zijnentwil.
5 Ik stond op, om mijn Liefste open te doen; en mijn handen drupten van mirre, en mijn vingers van vloeiende mirre, op de handvaten des slots.
6 Ik deed mijn Liefste open, maar mijn Liefste was geweken, Hij was doorgegaan; mijn ziel ging uit vanwege Zijn spreken; ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet, ik riep Hem, doch Hij antwoordde mij niet.
7 De wachters, die in de stad omgingen, vonden mij, zij sloegen mij, zij verwondden mij; de wachters op de muren namen mijn sluier van mij.
8 Ik bezweer u, gij dochters van Jeruzalem! indien gij mijn Liefste vindt, wat zult gij Hem aanzeggen? Dat ik krank ben van liefde.
9 Wat is uw Liefste meer dan een ander liefste, o gij schoonste onder de vrouwen! wat is uw Liefste meer dan een ander liefste, dat gij ons zo bezworen hebt!
10 Mijn Liefste is blank en rood, Hij draagt de banier boven tien duizend.
11 Zijn hoofd is van het fijnste goud, van het dichtste goud; Zijn haarlokken zijn gekruld, zwart als een raaf.
12 Zijn ogen zijn als der duiven bij de waterstromen, met melk gewassen, staande als in kasjes der ringen.
13 Zijn wangen zijn als een bed van specerijen, als welriekende torentjes; Zijn lippen zijn als lelien, druppende van vloeiende mirre.
14 Zijn handen zijn als gouden ringen, gevuld met turkoois; Zijn buik is als blinkend elpenbeen, overtogen met saffieren.
15 Zijn schenkelen zijn als marmeren pilaren, gegrond op voeten van het dichtste goud; Zijn gestalte is als de Libanon, uitverkoren als de cederen.
16 Zijn gehemelte is enkel zoetigheid, en al wat aan Hem is, is gans begeerlijk. Zulk een is mijn Liefste; ja, zulk een is mijn Vriend, gij dochters van Jeruzalem!

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Christus vriendelijk aannemen van de uitnodiging, die Hem gedaan is, vers 1.

II. Het bericht, dat de bruid geeft van haar dwaasheid door haar liefste te veronachtzamen en de benauwdheid, waarin zij was doordat Hij zich terugtrok, vers 2-8.

III. De vraag van de dochters van Jeruzalem betreffende de beminnelijke volmaaktheden van haar liefste, vers 9 en haar nauwkeurig antwoord op die vraag, vers 10-16. U die gelooft, is Hij aldus dierbaar.

Hooglied 5:1

Deze woorden zijn Christus antwoord op het gebed van de kerk aan het einde van het vorige hoofdstuk. *O, dat mijn liefste tot Zijn hof kwam.* Hier nu is Hij gekomen, en doet het haar weten. Zie, hoe bereid God is om het gebed te verhoren, hoe bereid Christus is om de uitnodiging aan te nemen, die Zijn volk Hem geeft hoewel wij traag zijn om neer Zijn roepstem te horen en Zijn uitnodiging aan te nemen. Hij buigt zich neer tot ons, terwijl wij schromen om tot Hem op te klimmen. Let er op, hoe de verhoring het gebed nog overtrof.

1. Zij noemde Hem haar liefste (en dit was Hij in werkelijkheid) en zij nodigde Hem omdat zij Hem liefhad. In antwoord hierop noemde Hij haar Zijn zuster en bruid, zoals verscheiden malen tevoren, Hoofdstuk 4. Zij, die Christus tot hun liefste maken, zullen door Hem erkend worden in de naaste en dierbaarste betrekkingen.

2. Zij noemde de hof de Zijne, en de edele vruchten ervan de Zijnen, en Hij erkent ze als zodanig, het is Mijn hof, het is Mijn specerij. Toen God misnoegd was op Israël, verwees Hij hen naar Mozes. Zij zijn uw volk, Exodus 32:7 en Hij noemde de gezette hoogtijden des Heeren uw gezette hoogtijden, Jesaja 1:14. maar nu zijn zij in Zijn gunst, Hij erkent hen als Zijn hof, hoewel van weinig belang, is hij toch de Mijne. Aan hen, die in oprechtheid zichzelf en al wat zij hebben en doen kunnen aan Jezus Christus overgeven, zal Hij de eer aandoen hen en wat zij hebben en voor Hem doen kunnen als de Zijnen en het Zijne te stempelen met Zijn eigen merkteken, en zeggen: Het is Mijne.

3. Zij nodigde Hem om in Zijn hof te komen, en Hij zegt: Ik ben gekomen, Jesaja 58:9. Gij zult roepen, en Hij zal zeggen: zie, hier ben Ik. Toen Salomo bad dat God zou komen om bezit te nemen van het huis, dat hij voor Hem had gebouwd, is Hij gekomen, Zijn heerlijkheid vervulde het huis, 2 Kronieken 7:2,, en vers 16, Hij liet hem weten dat Hij het huis had verkoren en geheiligd, opdat Zijn naam daar zij in eeuwigheid. Zij, die voor Jezus Christus de deur van hun ziel openen, zullen Hem bereid vinden om tot hen in te komen, en aan alle plaats, daar Hij ter gedachtenis aan Zijn naam stichten zal, zal Hij tot Zijn volk komen en hen zegenen, Exodus 20:24.

4. Zij verlangde dat Hij Zijn edele vruchten zou eten, de offeranden zou aannemen, die in Zijn tempel geofferd werden, die als de vruchten waren van Zijn hof, en Hij doet het, maar Hij bevond dat zij niet gereed waren om gegeten te worden, en daarom plukt Hij ze zelf, evenals de vruchten de Zijne zijn, zo is Zijn ook de bereiding ervan. Hij vindt het hart niet in gereedheid om Hem te ontvangen en te onthalen, maar doet zelf de godvruchtige gewoonten uitkomen, die Hij er in geplant heeft. Het weinige goed, dat er in ons is, zou verloren gaan indien Hij het niet opnam en het voor zich bewaarde.

5. Zij begeerde slechts dat Hij de vruchten van Zijn hof zou eten, maar Hij bracht iets meer mee, honing, honingraat en melk, die een voedzame spijs zijn, en de voortbrengselen waren van Kanaän, Immanuëls land, Christus verlustigt zich grotelijks in hetgeen Hij aan Zijn volk geschonken heeft, en in hetgeen Hij in hen heeft gewrocht. Of, wij kunnen veronderstellen, dat deze spijzen door de bruid zelf bereid waren, zoals Esther voor de koning, haar echtgenoot, een maaltijd des weids bereid had. Het zijn slechts eenvoudige spijzen, natuurlijke spijzen, honing en melk, maar vriendelijk bedoeld zijnde, worden zij vriendelijk aangenomen, onvolmaaktheden worden voorbijgezien, de honigraat wordt gegeten met de honing, en de zwakheid van het vlees wordt voorbijgezien en vergeven, omdat de geest gewillig is. Toen

Christus aan Zijn discipelen is verschenen na Zijn opstanding, heeft Hij een stuk van honigraten niet hen gegeten, waarin deze Schrift vervuld werd. Hij dronk de wijn niet alleen die een drank is voor mensen, voor volwassen mensen, maar ook de melk, die een drank is voor kinderen, kleine kinderen, want Hij moest het heilig kind Jezus zijn, dat behoefte had aan melk.

6. Zij nodigde Hem slechts om zelf te komen, daar Hij echter het nodige voor Zijn eigen onthaal meebrengt, brengt Hij ook Zijn vrienden mede, en nodigt hen om te delen in hetgeen er is. Hoe meer zielen hoe meer vreugd, zeggen wij, en waar hier zoveel overvloed was, was het onthaal er niet te slechter om. Toen onze Heer Jezus vijfduizend mensen tegelijk heeft gespijzigd, hebben zij allen gegeten en werden verzadigd. Christus nodigt al Zijn vrienden tot de wijn en de melk waarvan Hij zelf drinkt, Jesaja 55:1, tot de vette maaltijd en reine wijnen, Jesaja 25:6. Het grote werk van des mensen verlossing en de rijkdom van het verbond van de genade zijn een feestmaaltijd voor de Heer Jezus, en dat behoren zij ook te wezen voor ons. De uitnodiging is zeer gul en hartelijk en liefdevol: Eet, vrienden. Als Christus komt om avondmaal met ons te houden, dan houden wij avondmaal met Hem, Openbaring 3:20. Eet vrienden. Zij alleen, die Christus vrienden zijn, zijn welkom aan Zijn tafel, Zijn vijanden, die niet willen dat Hij koning over hen zij, hebben part noch deel aan de zaak. Drinkt, vrienden, overvloedig. In Zijn evangelie heeft Christus overvloedige voorziening gemaakt voor arme zielen de hongerigen heeft Hij met goederen vervuld, er is genoeg voor allen, er is genoeg voor ieder, wij zijn niet nauw in Hem of in Zijn genade, laat ons dus niet nauw zijn in onszelf. Doet uw mond wijd open, en Christus zal hem vervullen. Wordt niet dronken van wijn, maar wordt vervuld met de Geest, Efeziers 5:18. Zij, die Christus onthalen, moeten met Hem ook Zijn vrienden nodigen, Jezus en Zijn discipelen waren tezamen op de bruiloft genood, Johannes 2:2, en Christus wil dat al Zijn vrienden zich met Hem zullen verblijden op de dag van Zijn bruiloft met de kerk, en ten teken daarvan maaltijd met Hem houden. In geestelijk en hemels vreugdebetoon is geen gevaar van buitensporigheid, van de perken te buiten te gaan, dan kunnen wij overvloedig drinken uit de beek van Gods wellusten, Psalm 36:9 en overvloedig verzadigd worden, Psalm 65:5.

Hooglied 5:2-8

In dit lied van de liefde en van de blijdschap komt hier een zeer treurig toneel voor. De bruid spreekt hier, niet tot haar liefste, (zoals tevoren, want Hij is nu weggegaan), maar van Hem, en het is een treurig verhaal, dat zij doet van haar eigen dwaasheid en haar slecht gedrag jegens Hem, niettegenstaande Zijn goedheid, en van de rechtvaardige bestraffing, waaronder zij deswege is gevallen, het kan wellicht zien op Salomo's eigen afval van God en de treurige uitwerkselen van die afval nadat God in zijn hof was gekomen, bezit had genomen van de tempel, die hij had gebouwd, en hij met God een feestmaal had gehouden op de offeranden, vers 1. Hoe dit zij, het is van toepassing op het maar al te veelvuldig voorkomend geval beide van kerken en van particuliere gelovigen, die door hun zorgeloosheid en vleselijke gerustheid Christus er toe brengen om zich van hen terug te trekken.

Merk op:

I. De ongesteldheid, die over de bruid was gekomen, en de lusteloosheid, die zich van haar had meester gemaakt, vers 2, ik slaap, maar mijn hart waakt.

1. Hier verschijnt het bederf: ik slaap, de wijze maagden sluimerden, zij was in haar bed, Hoofdstuk 3:1, maar nu slaapt zij. Geestelijke krankheden zullen, als er niet dadelijk tegen gestreden wordt, toenemen en veld winnen. Zij sliep, vrome neigingen verkoelden, zij veronachtzaamde haar plicht, zij werd er nalatig in, zij gaf zich toe in gemakzucht, was gerust en niet op haar hoede. Dit is soms de slechte uitwerking van meer dan gewone verruiming-een goede oorzaak. Paulus zelf was in gevaar van opgeblazen te worden door de overvloedige openbaringen, en te zeggen: Ziel, neem rust, hetgeen een doorn in het vlees noodzakelijk voor hem maakte om hem voor insluimeren te behoeden. Christus discipelen waren, toen Hij in Zijn hof was gekomen, de hof van Zijn doodsbenauwdheid, door slaap bevangen en konden niet met Hem waken. Ware Christenen zijn niet altijd even levendig en opgewekt in de Godsdienst.

2. "Genade is evenwel gebleven, mijn hart waakt, mijn eigen geweten doet er mij verwijten om, en houdt niet op van mij op te wekken uit mijn traagheid. De geest is gewillig, en naar de inwendige mens heb ik een vermaak in de wet Gods, welke ik dien met het gemoed. Ik ben voor het ogenblik overweldigd door verzoeking, maar alles gaat niet één weg in mij. Ik slaap, maar het is geen slaap des doods, ik worstel er tegen, het is geen diepe slaap, ik kan niet rustig zijn onder deze ziekte. Wij behoren nota te nemen van onze sluimeringen en krankheden, en er met smart en schaamte aan te denken dat wij in slaap zijn gevallen toen Christus met ons was in de hof. Als wij betreuren wat verkeerd in ons is, dan moeten wij toch het goede niet voorbijzien, dat in ons gewrocht is en in het leven is behouden. Mijn hart waakt in Christus, die mij dierbaar is als mijn eigen hart en mijn leven is, als ik slaap, sluimert noch slaapt Hij."

II. De roepstem, die Christus tot haar liet uitgaan toen zij onder deze ziekte was, het is de stem van mijn liefste, zij wist dat het Zijn stem was, en was er zich spoedig van bewust, hetgeen een teken was dat haar hart waakte. Evenals het kind Samuël hoorde zij op het eerste roepen, maar zij heeft zich niet, zoals hij, vergist in de persoon, zij wist dat het de stem was van Christus. Hij klopt om ons op te wekken om te komen en Hem binnen te laten, klopt door Zijn woord en Geest, klopt door beproevingen en door ons eigen geweten. Hoewel dit niet uitdrukkelijk is aangehaald, wordt er toch waarschijnlijk op gedoeld in Openbaring 3:20 :Zie Ik sta aan de deur en Ik klop Hij roept zondaars in het verbond met Hem en heiligen in gemeenschap met Hem. Hen, die Hij liefheeft, zal Hij niet met rust laten in hun zorgeloosheid, maar Hij zal een middel

vinden om hen te doen opwaken, hen te bestraffen en te kastijden. Als wij Christus niet gedachtig zijn, dan denkt Hij aan ons, en voorziet er in dat ons geloof niet zal ophouden. Petrus verloochende Christus, maar de Heer keerde zich om en zag hem aan, en zo bracht Hij hem weer tot zichzelf.

Merk op hoe aandoenlijk de roeping is: Doe Mij open, Mijn zuster, Mijn vriendin.

1. Hij verzoekt, smeekt, om binnengelaten te worden, Hij, die het zou kunnen eisen, en klopt, die gemakkelijk de deur zou kunnen neerwerpen.

2. Hij geeft haar alle mogelijke vriendelijke en liefkozende benamingen. Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duif, Mijn volmaakte. Niet slechts geeft Hij haar geen harde benamingen verwijl Hij haar haar onvriendelijkheid niet om niet voor Hem opgebleven te zijn, maar legt er zich integendeel op toe om nog altijd Zijn tedere liefde voor haar uit te drukken, Zijn goedertierenheid zal Hij van haar niet wegnemen. Op hen, die door het geloof aan Christus ondertrouwd zijn, ziet Hij als Zijn zusters, Zijn vriendinnen, Zijn duiven, en alles wet dierbaar is, en, bekleed zijnde met Zijn gerechtigheid, zijn zij volmaakt. Deze overweging moet haar er toe brengen om Hem open te doen. Christus liefde tot ons moet onze liefde voor Hem opwekken, zelfs in de meest zelfverloochenende gevallen. Doe Mij open. Kunnen wij toegang weigeren aan zo’n vriend, aan zo’n gast? Zullen wij niet meer spreken tot één die onze bekendheid oneindig waard is, en haar zo liefdevol begeert, hoewel wij alleen er door bevoordeeld worden.

3. Hij pleit op verlegenheid, ellende, en vraagt om toegang "sub forma pauperis" als een arme reiziger, die een nachtverblijf nodig heeft. "Mijn hoofd is vervuld met dauw, met de koude nachtdruppen, bedenk welke moeilijkheden en ongemakken Ik verduurd heb om u te verdienen, zodat Ik gewis wel zo klein, zo gering een vriendelijkheid van u kan verdienen, als deze is." Toen Christus met doornen was gekroond doornen, die waarschijnlijk bloed uit Zijn gezegend hoofd deden vloeien, toen was Zijn hoofd vervuld met dauw. Bedenk welk een smart het voor Mij is om zo onvriendelijk behandeld te worden, zoals het voor een teder echtgenoot zou wezen om door zijn vrouw in een regenachtige, stormachtige nacht buiten de deur te worden gehouden." Vergelden wij Hem aldus Zijn liefde? De veronachtzaming, die zorgeloze zielen Jezus Christus aandoen, zijn voor Hem als een gestadig druipen ten dage des slagregens.

III. De verontschuldiging, die zij aanvoert om haar inwilliging van dit verzoek te verschuiven, vers 3. *Ik heb mijn rok uitgetogen, hoe zal ik hem weer aantrekken?* Zij is half in slaap, zij kent de stem van haar liefste, zij kent Zijn kloppen, maar kan het niet van zich verkrijgen om Hem open te doen zij was ongekleed en wilde zich de moeite niet geven om zich weer aan te kleden, zij had haar voeten gewassen, en wilde niet dat het nodig zou zijn om ze wederom te wassen. Zij kon niemand anders zenden om de deur te openen het moet onze eigen daad zijn om Christus in ons hart te laten komen en toch was zij er afkerig van om zelf te gaan. Zij zei niet: Ik wil niet opendoen, maar hoe zal ik? Beuzelachtige verontschuldigingen zijn de taal van overheersende traagheid in de Godsdienst. Christus roept ons om Hem open te doen, maar wij zeggen dat wij er geen zin in hebben, of dat wij er de kracht niet toe hebben, of dat wij geen tijd hebben, en daarom denken wij dat wij wel voor verontschuldigd gehouden kunnen worden, zoals de luiaard, die niet wilde ploegen omdat het koud was. En als zij, die behoorden uit te zien naar de komst des Heeren hun lenden omgord hebbende, zich ontgorden en hun rok uittrekken, dan zullen zij bevinden dat het moeilijk is bij hun vorig besluit te blijven, de rok weer aan te trekken, het is dus het best om hem aan te houden. Verontschuldigingen te maken,

Lukas 14:18, wordt opgevat en verklaard als een geringachten van Christus, Mattheus 22:5, en dat is het ook. Diegenen betonen grote minachting van Christus, die geen koude rukwind voor Hem kunnen verdragen, niet uit hun warm bed voor Hem kunnen opstaan.

IV. De machtige invloeden van de goddelijke genade, door welke zij gewillig gemaakt werd om op te staan en de deur voor haar liefste te openen. Toen Hij niet bij haar overmocht door overreding, deed Hij zijn hand door het gat van de deur om er de grendel af te doen, als één, die vermoeid is van wachten, vers 4. Dit geeft een werking te kennen van de Geest op haar ziel, waardoor zij van onwillig gewillig was gemaakt, Psalm 110:3. De bekering van Lydia wordt voorgesteld door het openen van haar hart, Handelingen 16:14, en van Christus wordt gezegd, dat Hij het verstand van Zijn discipelen opende, Lukas 24:45. Hij, die de geest des mensen binnen in hem geformeerd heeft, kent alle toegangen ervan en waar er in te komen, Hij kan het gat van de deur vinden, om er Zijn hand doorheen te steken ter overwinning van vooroordelen, en ter inbrenging van Zijn eigen leer en wet. Hij heeft de sleutel Davids Openbaring 3:7, waarmee Hij de deur van het hart ontsluit op zo'n wijze als er gepast voor is, zoals de sleutel past in het slot op een wijze, die de natuur geweld doet, doch alleen de boze natuur.

V. Haar zich buigen onder deze methodes van Goddelijke genade ten laatste. Mijn ingewand werd ontroerd om ter wille van Hem. De wil was gewonnen door een goed werk, gewrocht op haar genegenheden. Mijn ingewand was ontroerd ter wille van Hem zoals die van de twee discipelen, toen Christus hun hart brandende in hen maakte. Zij was bewogen met ontferming over haar liefste, omdat zijn hoofd vervuld was met dauw. Tederheid van gemoed en een vlezen hart bereiden de ziel voor de ontvangst van Christus in haar, en daarom wordt Zijn liefde tot ons op de aandoenlijkste wijze voorgesteld. Heeft Christus in Zijn ontferming ons verlost? Laat ons in ontferming Hem ontvangen, en om Zijnentwil hen, die te eniger tijd in benauwdheid zijn.

Dit goede werk werkte op haar genegenheden hief haar op, en maakte dat zij zich schaamde over haar dofheid en traagheid, vers 5. *Ik stond op om man liefs te open te doen*, Zijn genade neigde haar er toe en overwon de tegenstand van het ongeloof. Het was haar eigen daad, maar Hij heeft die in haar gewerkt. En nu drupten haar handen van mirre op de handvatten van de grendel. Hetzij:

1. Dat zij die daar vond, toen zij haar hand aan de grendel bracht om die terug te schuiven, Hij, die Zijn hand door het gat van de deur stak, legde ze daar neer, als een bewijs dat Hij er geweest was. Als Christus krachtig gewerkt heeft in een ziel, laat Hij er een gezegende lieflijkheid in na, die er zeer aangenaam aan is. Daarmee heeft Hij olie aan het slot gedaan om het gemakkelijker te doen werken. Als wij ons in de levendige beoefening van het geloof onder de invloed van de goddelijke genade tot onze plicht begeven, dan zullen wij bevinden dat alles veel gemakkelijker en aangenamer gaat dan wij verwacht hebben. Als wij slechts willen opstaan om aan Christus open te doen, dan zullen wij zien dat de moeilijkheid, die wij hebben gevreesd, op verwonderlijke wijze uit de weg is geruimd, en dan zullen wij met Daniel zeggen: Mijn Heer spreke, want gij hebt mij versterkt, Daniel 10:19, Of,

2. Zij heeft zelf de mirre daar gebracht. Haar ingewand ontroerd zijnde om haar liefste die zolang in de koude en de nattigheid had gestaan, heeft zij, toen zij Hem ging opendoen iets bereid om Zijn hoofd te zalven, en Hem aldus te verkwikken, en misschien om te voorkomen dat Hij kou zou vatten. Zij was zo gehaast om Hem te ontmoeten, dat zij niet wilde wachten

ten einde de gewone toebereidselen te maken, maar haar hand in de pot met zalf stak, opdat zij Hem terstond bij Zijn binnentreden zou kunnen zalven. Zij, die de deuren van hun harten, deze eeuwige deuren, voor Christus openen, moeten Hem ontmoeten met de levendige beoefening van geloof en van andere genadegaven, om Hem daarmee te zalven.

VI. Haar droeve teleurstelling, toen zij nu haar liefste ging opendoen. En hier hebben wij het treurigste deel van het verhaal. Ik deed mijn liefste open, maar helaas, mijn liefste was geweken, Hij was doorgegaan. Zij heeft Hem niet opgedaan op Zijn eerste kloppen, en nu kwam zij te laat, toen zij later alle zegen wilde beërven. Christus wil gezocht worden terwijl Hij te vinden is, als wij de tijd laten slippen missen wij ons doel. Christus straft ons uitstellen terecht met Zijn weigeringen, en schort de mededelingen op van Zijn vertroostingen aan hen, die nalatig en slaperig zijn in plichtsbetrachting. Christus' wijken is een zaak van grote droefheid voor de gelovigen. De koninklijke psalmist klaagt over niets in zo smartvolle bewoordingen als over Gods verbergen van Zijn aangezicht voor hem. De bruid is hier op het punt van zich het haar uit te rukken, haar kleren te scheuren en haar handen te wringen, uitroepende: Hij is geweken, Hij is doorgegaan, en hetgeen haar daarbij een dolksteek in het hart is, dat zij het zichzelf te wijten heeft, zij zelf heeft Hem er toe gebracht om heen te gaan. Als Christus van ons wijkt, dan is het om iets dat Hij onvriendelijk opneemt.

Let nu op hetgeen zij deed in deze omstandigheden, en op hetgeen haar overkomen is.

A. Nog noemt zij Hem haar liefste, besloten zijnde om, hoe bewolkt en donker de nacht ook zij, haar betrekking tot Hem niet op te geven, noch haar deel in Hem. Het is een zwakheid, om bij iedere vrees, hetzij voor onze eigen tekortkomingen, of voor Gods verbergen van Zijn aangezicht, tot harde gevolgtrekkingen te komen omtrent onze geestelijken staat. Iedere verlatenheid is nog geen wanhoop. Ik zal zeggen: Heer, ik geloof, al moet ik er oplaten volgen: Heer, kom mijn ongeloof te hulp. Hoewel Hij mij verlaat, heb ik Hem toch lief, Hij is de mijne.

B. Nu gedenkt zij aan de woorden, die Hij tot haar gesproken heeft, zich haar dwaasheid verwijtende van niet eerder te hebben gehandeld naar haar overtuiging. *"Mijn ziel ging uit vanwege Zijn spreken, Zijn woorden vertederden mij toen Hij zei: Mijn hoofd is vervuld met dauw*, en toch, ellendige, die ik was, *bleef ik liggen*, en maakte verontschuldigingen en *deed Hem niet open*." Het onderdrukken en smoren van onze overtuigingen is iets dat zeer bitter zal zijn in de herinnering, als God onze ogen opent. Soms heeft het woord geen onmiddellijke uitwerking op het hart, maar vertedert het later, als er nog eens over nagedacht wordt. Nu versmelt mijn ziel om het woord, dat Hij vroeger had gesproken.

C. Zij is niet weer naar bed gegaan, maar ging Hem zoeken. Ik zocht Hem, ik riep Hem. Zij had zich deze moeite kunnen besparen, als zij opgestaan was toen Hij haar het eerst riep, maar wij leggen ons zeer veel werk op en scheppen ons grote moeilijkheden door onze eigen traagheid en zorgeloosheid in het gebruik maken van de gelegenheden, die ons worden geboden. Toch strekt het haar tot lof dat zij, toen haar liefste geweken was, Hem bleef zoeken, haar begeerten naar Hem zijn sterker geworden, en haar vragen naar Hem werd meer zorgvol doordat Hij zich teruggetrokken heeft. Zij roept Hem door gebed, roept Hem na, smeekt Hem om terug te komen, en zij bidt niet slechts, maar gebruikt middelen, zij zoekt Hem op de wegen, op welke zij Hem placht te vinden.

D. Maar toch miste zij Hem nog, Ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet, ik riep Hem, doch Hij antwoordde mij niet. Zij had geen blijk of bewijs van Zijn gunst, geen merkbare vertroostingen,

zij was geheel in het duister en in twijfel omtrent Zijn liefde tot haar. Er zijn van de zodanige, die ware, oprechte liefde hebben tot Christus, en toch geen onmiddellijke verhoring hebben op hun gebeden om Zijn vriendelijk aangezicht, maar Hij geeft hun iets, dat van gelijke waarde is als Hij hen versterkt met kracht in hun ziel, om Hem te blijven zoeken, Psalm 138:3. Paulus kon niet overmogen in zijn gebed, dat de doornen uit zijn vlees zou worden weggenomen, maar werd verhoord door dat hem genade werd gegeven, die voor hem genoeg was.

E. Zij werd mishandeld door de wachters *de wachters vonden mij, zij sloegen mij, zij verwondden mij*, vers 7. Zij hielden haar voor een ontuchtige vrouw, (omdat zij op straat was op dat uur van de nacht), wanneer zij in de stad omgingen, en daarom sloegen zij haar. Troosteloze heiligen worden voor zondaars gehouden en worden als zodanig bestraft en gesmaad. Zo werd Hanna, toen zij bitterlijk bedroefd zijnde bad, gewond en geslagen door Eli, één van de eerste wachters, toen hij tot haar zei: Hoelang zult gij u dronken aanstellen? haar aldus een dochter Belials achtende, 1 Samuel 1:14-15. Het is niets nieuws voor hen, die tot de trouwe liefdevolle onderdanen van Zions Koning behoren, om verkeerd voorgesteld te worden door de wachters van Zion, als vijanden of ergernissen van Zijn koninkrijk, zij zouden hen niet kunnen mishandelen en vervolgen, zo zij hen niet belasterden, hun een slechten naam gaven. Sommigen passen dit toe op de leraren, die, hoewel zij naar hun ambt wachters zijn het woord verkeerd toepassen bij hen, wier geweten ontwaakt is, en door onbekwaamheid of door minachting van hun smart, aan de beproefden nog beproeving toevoegen, en het hart des rechtvaardigen bedroefd maken, daar God hem geen smart heeft aangedaan, Ezechiel 13, 22, hen ontmoedigende, die bemoedigd moesten worden, en een proef makende van de smart van Gods verwonden, Psalm 69:27. Die wachters waren slecht genoeg, die de bruid niet konden of niet wilden bijstaan in haar zoeken van haar liefste, Hoofdstuk 3:3, maar deze waren nog veel slechter, die haar er in hinderden door hun strenge en liefdeloze afkeuring, haar sloegen en verwondden met hun verwijten, en hoewel zij de bewaarders waren van de muur van Jeruzalem, handelden alsof zij er de afbrekers van waren, daar zij haar sluier van haar namen, ruw en wreed, alsof die sluier slechts een voorgeven van zedigheid had en slechts het tegendeel ervan bedekte. Zij, wier uitwendig voorkomen volkomen goed is, maar die toch op hatelijke wijze veroordeeld worden als geveinsden, hebben reden om te klagen, zoals de bruid hier: zij hebben mijn sluier van mij genomen.

F. Toen zij door de mishandeling, die ze van de wachters had ondervonden, buiten zichzelf was om zelf haar onderzoek voort te zetten gaf zij opdracht aan hen, die om haar heen waren om er haar behulpzaam bij te zijn, vers 8. *Ik bezweer u, gij dochters van* Jeruzalem, u, al mijn vrienden en bekenden, *indien gij mijn liefste vindt*, het kon zijn, dat gij Hem ontmoet eer ik Hem gevonden heb, wat zult gij Hem aanzeggen? Zo lezen het sommigen "Spreek een goed woord voor mij, zeg Hem dat ik ziek ben van liefde."

Merk hier op:

a. Wat haar toestand was: zij beminde Jezus in zo’n mate, dat Zijn afwezigheid haar ziek maakte, zeer ziek, zij kon haar niet dragen, en zij smachtte naar Zijn terugkomst, als een vrouw in barensnood, en zoals Achab ziek was van begeerte naar Naboths wijngaard. Dat is een ziekte, die een teken is van een gezonde gesteldheid van de ziel, en gewis goed zal eindigen, een ziekte, die niet ten dode maar ten leven zal zijn. Het is beter om ziek te zijn van liefde tot Christus, dan gerust en behaaglijk van gevoel te zijn in liefde tot de wereld.

b. Welke maatregelen zij nam in die toestand, zij zonk niet weg in wanhoop, denkende dat zij sterven zou aan deze ziekte, maar zij zond een boodschap aan haar liefste zij vroeg haar naburen om raad en verzocht om hun gebeden voor haar, dat zij haar voorspraak bij Hem zouden zijn. "Zegt Hem dat ik, hoewel ik zorgeloos en dwaas en traag ben geweest, en niet zo spoedig ben opgestaan als ik moest om Hem open te doen, Hem toch oprecht liefheb, Hij weet alle dingen, Hij weet dat ik Hem liefheb, hoewel ik in vele opzichten tekort kom in mijn plicht, ja stel mij aan Hem voor als een voorwerp van zijn medelijden, opdat Hij zich over mij ontferme en mij helpe." Zij vraagt haar niet Hem te zeggen hoe de wachters haar mishandeld hadden, hoe onrechtvaardig dit ook in hen was, zij erkent dat de Heer rechtvaardig is, en daarom draagt zij het met geduld, maar: "zegt Hem dat ik doorwond ben van liefde voor Hem." Godvruchtige zielen zijn meer gevoelig voor Christus’ zich terugtrekken van hen, dan voor ieder ander leed, hoe ook genaamd.

Hooglied 5:9-16

I. Hier is de vraag, die de dochters van Jeruzalem deden aan de bruid betreffende haar liefste, in antwoord op de opdracht, die zij haar had gegeven, vers 9.

Merk op:

1. De eerbiedige benaming, die zij aan de bruid geven: o gij schoonste onder de vrouwen. Onze Heer Jezus maakt Zijn bruid in waarheid beminnelijk, niet slechts in Zijn eigen ogen, maar in de ogen van al de dochters van Jeruzalem. De kerk is de voortreffelijkste maatschappij of gemeenschap in de wereld, de gemeenschap van de heiligen is de beste gemeenschap, en de schoonheid van het heiligdom is een alles overtreffende schoonheid, de heiligen zijn de voortreffelijkste mensen, heiligheid is de symmetrie van de ziel, zij is haar overeenkomst met zichzelf, zij beveelt zich aan bij allen, die er bevoegde beoordelaars van zijn, zelfs zij, die weinig bekendheid hebben met Christus, zoals deze dochters van Jeruzalem hier, kunnen niet anders Jan een lieflijke schoonheid zien in hen, die Zijn beeld dragen, dat wij moeten liefhebben overal waar wij het zien, al is het ook in verschillend gewaad.

2. Haar vraag betreffende haar liefste: *Wat is uw liefste meer dan een ander liefste?* Als gij wilt dat wij hem voor u zullen vinden, geef ons zijn kenmerk, waaraan wij hem kunnen herkennen als wij hem zien.

A. Sommigen houden het voor een lichtvaardige vraag, haar afkeuring van haar te kennen gevende omdat zij zoveel beweging om hem maakt. "Waarom zijt gij toch zo vurig en hartstochtelijk in uw vragen naar uw liefste, meer dan anderen naar haar liefste? Waarom zijt gij zo op hem gesteld, meer dan anderen die genegenheid voor hem hebben?" Zij, die ijverig zijn in de godsdienst, zijn mensen over wie zij, die er onverschillig voor zijn, zich verbazen. De vele zorgelozen lachen om de weinigen, die bezorgd en ernstig zijn. "Wat is er in hem, dat zo bekoorlijk is meer dan in een ander? Als hij weggegaan is, dan zult gij, die de schoonste zijt onder de vrouwen, wel spoedig een ander hebben." Vleselijkgezinde harten zien niets voortreffelijks of buitengewoons in de Heer Jezus, in Zijn persoon of Zijn ambten, in Zijn leer of in Zijn gunsten, alsof er in de kennis van Christus en in gemeenschap met Hem niets meer was dan in de kennis van de wereld en in de omgang met haar.

B. Anderen beschouwen het als een ernstige vraag en veronderstellen dat zij, die haar deden bedoeld hebben:

a. De bruid te vertroosten die, naar zij wisten, nieuwe moed zou vatten, zo zij slechts voor een tijd van haar liefste kon spreken, niets zou haar meer genoegen doen, niets kon haar zo sterk een afleiding geven in haar smart dan de aangename taak om de schoonheden van haar liefste te beschrijven.

b. Om zelf inlichtingen te verkrijgen, zij hadden gehoord in het algemeen dat Hij voortreffelijk en heerlijk was, maar zij verlangen er meer bijzonderheden van te weten. Zij vragen zich verwonderd af wat de bruid ertoe bewoog om haar met zoveel vurigheid en ijver te bezweren nopens haar liefste, en zij komen tot de gevolgtrekking dat er in Hem meer moet wezen dan in een andere liefste, en zij willen hiervan gaarne overtuigd worden. Men kan beginnen hoop te koesteren voor mensen, als zij beginnen naar Christus te vragen en naar Zijn alles overtreffende schoonheid en volmaaktheden. En soms kan de buitengewone ijver waarmee een persoon naar

Christus vraagt een middel wezen om er velen toe op te wekken, 2 Corinthiers 9:2, zoals de apostel door het geloof van de heidenen de doden tot een heiligen wedijver wilde opwekken, Romeinen 11:14. Zie Johannes 4:10.

II. De beschrijving, die de bruid geeft van haar liefste in antwoord op deze vraag. Wij moeten altijd bereid wezen om hen, die naar Christus vragen, te onderrichten en te helpen. Ervaren christenen, die zelf goed bekend zijn met Christus, moeten alles doen wat zij kunnen om anderen met Hem bekend te maken.

1. Zij verzekert haar in het algemeen dat Hij iemand is van onvergelijkelijke volmaaktheden en ongeëvenaarde waarde, vers 10. *Kent gij mijn liefste niet?* Kunnen de dochters van Jeruzalem onbekend zijn met Hem, die Jeruzalems kroon is, haar gekroond Hoofd is? Laat mij u dan zeggen:

A. Dat Hij alles in zich heeft wat lieflijk en beminnelijk is: Mijn liefste is blank en rood, de kleuren, die een volkomen schoonheid vormen. Dit duidt niet op enigerlei buitengewone schoonheid van Zijn lichaam, als hij mens geworden zal zijn. Er is nooit van het kind Jezus gezegd wat van het kind Mozes gezegd werd toen hij geboren was, namelijk dat hij uitnemend schoon was, Handelingen 7:20 neen, Hij had geen gedaante noch heerlijkheid, Jesaja 53:2, maar Zijn goddelijke heerlijkheid en de samenwerking van alles in Hem als Middelaar maken Hem in waarheid beminnelijk in de ogen van hen, die verlicht zijn om geestelijke dingen te onderscheiden. In Hem kunnen wij de lieflijkheid des Heeren aanschouwen, Hij was het heilig kind Jezus, dat was Zijn schoonheid. Als wij op Hem zien als ons geworden zijnde tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing dan blijkt Hij in alles zeer beminnelijk te zijn. Zijn liefde jegens ons maakt Hem beminnelijk, Hij is blank in de vlekkeloze onschuld van Zijn leven, rood in het bloedige lijden, waar Hij door heengegaan is bij Zijn dood, blank in Zijn heerlijkheid als God (toen Hij van gedaante veranderd werd waren Zijn klederen wit als het licht), rood in Zijn aannemen van de menselijke natuur Adam rode aarde, blank in Zijn tederheid jegens Zijn volk, rood in Zijn ontzaglijke verschijning tegen Zijn en hun vijanden.

B. Dat Hij die beminnelijkheid in zich heeft die in niemand anders gevonden wordt. *Hij is de voornaamste onder tien duizend*, vers 10, ongeëvenaard voor schoonheid, schoner dan de mensenkinderen, dan iemand hunner, dan zij allen, er is niemand Hem gelijk, niemand kan bij Hem vergeleken worden, in vergelijking met Hem moeten alle dingen schade en drek geacht worden, Filipp. 3:8, Hebreeen 1:4. Hij is de banierdrager boven tien duizend, zo luidt het oorspronkelijke, de grootste en schoonste van het gezelschap. Hijzelf is een opgerichte banier, Jesaja 11:10, tot welke wij vergaderd moeten worden, en die wij altijd op het oog moeten hebben. En er is alle reden waarom Hij de binnenste en de bovenste plaats moet hebben In onze ziel, die de schoonste is onder tien duizend in zichzelf, en de schoonste onder twintig duizend voor ons.

2. Zij geeft een nauwkeurige opgave van Zijn volkomenheden, verbergt Zijn macht of schone evenredigheid niet, alles in Christus is beminnelijk. Tien voorbeelden noemt zij hier van Zijn schoonheid. Haar bedoeling in het algemeen is aan te tonen, dat Hij in ieder opzicht geschikt is voor Zijn onderneming, en alles in zich heeft, dat Hem kan aanbevelen in onze achting, liefde en vertrouwen. Christus' verschijning aan Johannes, Openbaring 1:13 en verv, kan vergeleken worden met de beschrijving, die de bruid hier van Hem geeft, beider strekking is Hem voor te stellen als alles overtreffende in heerlijkheid, dat is: dat Hij beide groot en lieflijk is, beminnelijk in de ogen van de gelovigen, en deze gelukkig makende in Hem.

A. Zijn hoofd is van het fijnste goud. Het hoofd van Christus is God, 1 Corinthiers.11. 3, en aan de heiligen is beloofd dat de Almachtige hun goud zal zijn, Job 22:25, hun bescherming, hun schat, en nog veel meer was Hij dit voor Christus, in wie al de volheid van de Godheid lichamelijk woont, Coloss. 2:9. Christus' hoofd wijst op Zijn soevereine heerschappij over allen en Zijn levenwekkende invloeden op Zijn kerk en al haar leden, dit is als goud, goud, het vorige woord betekent blinkend goud, het laatste sterk, dicht goud. Christus' soevereiniteit is beide schoon en machtig. Nebukadnezars monarchie wordt vergeleken bij een gouden hoofd, Daniel 2:38, omdat zo alle andere monarchieën overtrof, en dat doet ook Christus' regering.

B. Zijn haarlokken zijn gekruld en zwart niet zwart als de tenten Kedars, wier zwartheid haar mismaaktheid was, bij welke daarom de kerk zichzelf vergelijkt, Hoofdstuk 1:5, maar zwart als een raaf, wier zwartheid haar schoonheid is. Soms wordt Christus' haar voorgesteld als wit, Openbaring 1:14, wijzende op Zijn eeuwigheid, dat Hij is de Oude van dagen maar hier als zwart en gekruld, aanduidende dat Hij eeuwig jong is, en dat er in Hem geen verval, geen vermolming is, niets dat oud worden kan. Alles aan Christus is beminnelijk in de ogen van de gelovige, zelfs Zijn haar is dit, het was jammer dat het nat zou zijn, zoals toen het vervuld was met dauw, met de nachtdruppen, terwijl Hij wachtte om genadig te zijn, vers 2.

C. Zijn ogen zijn als die van de duiven, schoon en helder en kuis, en vriendelijk, bij de waterstromen, waar duiven zich in verlustigen, en waarin zij zich zien als in een spiegel. Zij zijn gewassen om ze helder te maken, met melk gewassen, om ze wit te maken, en bekwamelijk gezet, noch uitpuilende, noch ingezonken. Christus is te rein van ogen, dan dat Hij het kwade zou zien, want het zijn duivenogen, Habakuk 1:13. Alle gelovigen spreken met welbehagen van Christus' alwetendheid, zoals de bruid hier van Zijn ogen, want hoewel zij schrikkelijk zijn voor Zijn vijanden, gelijk een vuurvlam, Openbaring 1:14, zijn zij toch beminnelijk en troostrijk voor Zijn vrienden, als duivenogen, want zij zien hun oprechtheid. Gij weet alle dingen Gij weet dat ik U liefheb. Zalig en heilig zijn zij, die altijd als onder het oog van Christus wandelen.

D. Zijn wangen, de opheffingen van het gelaat, zijn als een bed van specerij, opgehoogd in de tuinen, die er de schoonheid en rijkdom van zijn, als vaten van reukwerk. Er is in het aangezicht van Christus datgene, hetwelk lieflijk is in de ogen van al de heiligen, zelfs in het minste ervan, want de wang is slechts een deel van het aangezicht, de halve ontdekkingen, die Christus doet van zichzelf aan de ziel, zijn opwekkend en verkwikkend, geurig, meer dan de oostelijkste bloemen en reukwerken.

E. Zijn lippen zijn als lelies voor allen, die geheiligd zijn, zoeter dan honing en honingzeem zijn de kussen van Zijn mond, de kussen van Zijn lippen, al de mededelingen van Zijn genade, genade is uitgestort in Zijn lippen, en die Hem hoorden verwonderden zich over de lieflijke woorden, die uit Zijn mond voortkwamen. Zijn lippen zijn als lelies, druppende van vloeiende mirre. Nooit hebben lelies in de natuur mirre gedrupt, maar niets in de natuur kan ten volle de schoonheid en voortreffelijkheid van Christus voorstellen, als het dus bij vergelijking geschiedt, dan moeten de beelden ook in het derde van de vergelijking worden opgevat.

F. *Zijn handen zijn als gouden ringen, gevuld met turkoois*, een bekend edelgesteente, vers 14. Aanzienlijke personen versierden hun handen door gouden ringen aan hun vingers te steken, gezet met diamanten of andere edelstenen, maar in haar ogen waren Zijn handen zelf als gouden ringen, al de blijken van Zijn macht, de werken van Zijn handen, al de verrichtingen van Zijn voorzienigheid en genade, zijn allen rijk en rein en kostbaar goud als de kostelijke edelsteen en de saffier, alle geschikt gemaakt voor het doel, waartoe zij bestemd waren, als

gouden ringen voor de vingers, en allen schoon en zeer gepast, als gouden ringen gevuld met turkoois. Zijn handen, die uitgestrekt zijn, beide om Zijn volk te ontvangen en om hun te geven, zijn aldus rijk en schoon.

G. Zijn ingewand is als blinkend ivoor, want zo moet het overgezet worden, veeleer dan door Zijn buik, want het is hetzelfde woord dat voor ingewand gebruikt werd in vers 4, en het wordt dikwijls toegeschreven aan God. zoals Jesaja 63:15, Jeremia 31:20, en zo geeft het Zijn ontferming te kennen, en Zijn genegenheid voor Zijn bruid, en de liefde, die Hij voor haar koestert zelfs in haar troosteloze en verlaten toestand. Deze Zijn liefde is als blinkend elpenbeen, fraai gepolijst en rijk bewerkt met saffieren. De liefde zelf is sterk en standvastig, en de voorbeelden en omstandigheden ervan zijn schitterend en blinkend, en voegen zeer veel toe aan de onschatbare waarde ervan.

H. Zijn enkels zijn als marmeren pilaren, zo sterk, zo statig, en geen oneer voor de voeten van het dichtste goud, waarop zij gegrond zijn, vers 15. Dit duidt Zijn vastheid en standvastigheid aan, waar Hij Zijn voet zet, zal Hij staan blijven. Hij is instaat om het gewicht te dragen van de heerschappij, die op Zijn schouders is, en Zijn benen zullen nooit onder Hem wankelen, dit stelt de statigheid en pracht voor van de gangen van onze God, onze Koning in het heiligdom, Psalm 68:25, en de gestadigheid en gelijkmatigheid van al Zijn beschikkingen over Zijn volk. De wegen des Heeren zijn recht, zij zijn allen goedertierenheid en waarheid, dat zijn als marmeren pilaren, duurzamer dan de pilaren des hemels.

I. Zijn gestalte Zijn houding en voorkomen is als de Libanon, die statige berg, Zijn voorkomen is schoon en bekoorlijk, zoals het uitzicht van dat aangename woud of park, uitverkoren als de cederen, die in hoogte en kracht andere bomen overtreffen en van uitnemend nut zijn. Christus is een schoon persoon, hoe meer wij op Hem zien, hoe meer schoonheid wij in Hem zien.

J. *Zijn gehemelte is enkel zoetigheid*, het is zuivere essence, ja het is de kwintessens van alle genot, vers 16. De woorden van Zijn mond zijn allen lieflijk voor de gelovige, zoet als melk voor kinderen, zoals honing voor volwassenen, Psalm 119:103. Er is in de kussen van Zijn mond, in al de tekenen van Zijn liefde een alles overtreffende zoetheid, die uiterst aangenaam is aan hen, wier geestelijke zintuigen geoefend zijn. U die gelooft is Hij dierbaar.

3. Zij besluit met een volle verzekerdheid van geloof en hoop, en aldus is zij haar ellende teboven gekomen.

A. Hier is een volle verzekerdheid van geloof betreffende de volkomen schoonheid van de Heer Jezus. "Al wat aan Hem is, is geheel begeerlijk. Waarom houd ik mij op met bijzonderheden te noemen, als toch nergens aan Hem een gebrek is?" Zij is zich bewust dat zij Hem onrecht doet in de beschrijving van de bijzonderheden aangaande Hem, en ver achterblijft bij de waardigheid en de verdienste van het onderwerp, en daarom breekt zij af met deze algemene lofspraak van Hem. Hij is in waarheid beminnelijk, Hij is dit geheel en al, er is in Hem niets dan wat beminnelijk is, en er is niets dat beminnelijk is of het wordt in Hem gevonden, alles wat begeerlijk is, is in Hem, en daarom is al haar begeerte tot Hem, en zoekt zij Hem zo zorgvuldig, en kan zij niet tevreden zijn, zo zij Hem niet heeft. Wie kan anders dan Hem liefhebben, die zo lieflijk is?

B. Hier is een volle verzekerdheid van hoop betreffende haar deel in Hem. "Zulk één is mijn liefste, en zo’n is mijn vriend, gij dochters van Jeruzalem, en daarom moet gij u er niet over

verwonderen dat ik zo vurig naar Hem verlang." Zie met welk een heilige vrijmoedigheid zij er aanspraak op maakt om tot Hem in betrekking te staan, en met welk een heilig triomferen zij haar betrekking dan tot Hem bekend maakt. Het is het recht van eigendom dat de voortreffelijkheid lieflijk maakt. Christus te zien, maar Hem niet te zien als de onze, zou veeleer een marteling dan een zaligheid zijn, maar Eén te zien, die zo beminnelijk is, en Hem te zien als de onze, dat is een volkomen voldoening. Hier is een waar gelovige:

a. Die zich geheel aan Christus overgeeft: "Hij is de mijne, mijn Heere en mijn God," Johannes 20:28, de mijne volgens de inhoud van het evangelieverbond, de mijne in alle betrekkingen, mij geschonken om alles voor mij te wezen wat mijn arme ziel van node heeft."

b. Een volkomen welbehagen heeft in Christus. Daarvan wordt hier gesproken met triomf.

Deze is het, die ik heb verkoren, en aan wie ik mij heb overgegeven, niemand de Christus, niemand dan Christus, deze is het op wie mijn hart gezet is, want Hij, is mijn liefste, deze is het op wie ik vertrouw en van wie ik alle goed verwacht, want deze is mijn vriend." Zij, die Christus tot hun liefste maken, zullen Hem hebben tot hun vriend. Hij is geweest Hij is, Hij zal zijn de vriend van alle gelovigen. Hij heeft hen lief, die Hem liefhebben en zij die Hem tot hun vriend hebben, hebben reden om in Hem te roemen en met zielsverlustiging van Hem te spreken. "Laat anderen geregeerd worden door liefde tot de wereld, en hun geluk zoeken in haar vriendschap en gunsten, Dit is mijn liefste, en dit is mijn vriend. Anderen mogen doen wat hun behaagt, maar dit is de keus van mijn ziel, de rust van mijn ziel mijn leven, mijn blijdschap, mijn al, deze is het met wie ik begeer te leven en te sterven."

HOOFDSTUK 6

1 Waar is uw Liefste heengegaan, o gij schoonste onder de vrouwen? Waarheen heeft uw Liefste het aangezicht gewend, opdat wij Hem met u zoeken?
2 Mijn Liefste is afgegaan in Zijn hof, tot de specerijbedden, om te weiden in de hoven, en om de lelien te verzamelen.
3 Ik ben mijns Liefsten, en mijn Liefste is mijn, Die onder de lelien weidt.
4 Gij zijt schoon, Mijn vriendin, gelijk Thirza, liefelijk als Jeruzalem, schrikkelijk als slagorden met banieren.
5 Wend uw ogen van Mij af, want zij doen Mij geweld aan; uw haar is als een kudde geiten, die het gras van Gilead afscheren.
6 Uw tanden zijn als een kudde schapen, die uit de wasstede opkomen, die al te zamen tweelingen voortbrengen, en onder dezelve is geen jongeloos.
7 Uw wangen zijn als een stuk van een granaatappel tussen uw vlechten.
8 Er zijn zestig koninginnen en tachtig bijwijven, en maagden zonder getal.
9 Een enige is Mijn duive, Mijn volmaakte, de enige harer moeder, zij is de zuivere dergenen, die haar gebaard heeft; als de dochters haar zien, zo zullen zij haar welgelukzalig roemen, de koninginnen en de bijwijven; en zij zullen haar prijzen.
10 Wie is zij, die er uitziet als de dageraad, schoon, gelijk de maan, zuiver als de zon, schrikkelijk als slagorden met banieren?
11 Ik ben tot den notenhof afgegaan om de groene vruchten der vallei te zien; om te zien, of de wijnstok bloeide, de granaatbomen uitbotten.
12 Eer ik het wist, zette mij mijn ziel op de wagens van mijn vrijwillig volk.
13 Keer weder, keer weder, o Sulammith! Keer weder, keer weder, dat wij u mogen aanzien. Wat ziet gijlieden de Sulammith aan? Zij is als een rei van twee heiren.

In dit hoofdstuk zien wij:

I. Hoe de dochters van Jeruzalem, bewogen zijnde door de beschrijving, die de kerk had gegeven van Christus, naar Hem vragen vers 1.

II. De kerk zegt haar waar zij Hem kunnen ontmoeten, vers 2, 3.

III. Christus wordt nu gevonden door hen, die Hem zochten, en zeer roemt Hij de schoonheid van Zijn bruid. als één, die er ten uiterste door getroffen is, vers 4-7, aan haar de voorkeur gevende boven alle anderen, vers 8, 9, haar aanbevelende in de liefde en achting vaal al haar naburen, vers 10, en eindelijk, de indruk erkennende, die haar schoonheid op Hem had gemaakt, en het groot welbehagen dat Hij er in had, vers 11-13.

Hooglied 6:1-3

1. Hier is de vraag van de dochters van Jeruzalem betreffende Christus, vers 1. Zij blijven nog bij haar hoge gedachten omtrent de kerk, en evenals tevoren, noemen zij haar de schoonste onder de vrouwen, want ware heiligheid is ware schoonheid. En nu hebben zij hogere gedachten nopens Christus: *Waar is uw liefste heengegaan?* Waarheen heeft uw liefste het aangezicht gewend, opdat wij Hem met u zoeken? Dit zou een onbetamelijk compliment zijn, indien het lied niet geestelijk opgevat moest worden, want liefde is naijverig op een mededinger zou de liefste willen monopoliseren, en is er niet op gesteld dat anderen zich bij haar voegen om Hem te zoeken. Maar zij, die Christus waarlijk liefhebben, zijn zeer begerig dat ook anderen Hem zullen liefhebben en met Hem verenigd zullen zijn, ja het grootste bewijs van gehoorzaamheid en achting, die de kinderen van de kerk aan hun moeder kunnen geven is zich met haar te verenigen om Christus te zoeken.

De dochters van Jeruzalem, die gevraagd hadden, Hoofdstuk 5:9, *Wat is uw liefste meer dan een ander liefste?* zich er over verwonderende dat de bruid zo'n vurige liefde voor Hem koestert, zijn nu van een andere mening, hebben Hem nu zelf lief, want:

I. De bruid had een beschrijving van Hem gegeven, Hem doen zien in Zijn voortreffelijkheid en Zijn volmaaktheden en daarom, hoewel zij Hem niet gezien hebben, hebben zij Hem toch lief. Zij, die Christus onderschatten doen dit omdat zij Hem niet kennen, als God door Zijn Woord en Geest Hem aan de ziel ontdekt, dan zal met die straal van licht het vuur van de liefde voor Hem ontstoken worden.

2. Zij had uitdrukking gegeven aan haar eigen liefde voor Hem, haar rust in die liefde, en had er in gejuicht: Dit is mijn liefste, en die vlam in haar eigen borst strooide vonken uit in de hare. Gelijk zondige lusten, als zij uitbreken, velen verontreinigen, zo zal de vrome ijver van sommigen er velen verwekken, 2 Corinthiers 9:2.

De bruid had haar verzocht om hulp bij het zoeken van haar liefste, Hoofdstuk 5:8, maar nu bidden zij haar om de hare, want zij bemerken dat de wolk, waaronder zij was, zich begon te verdelen, en dat de lucht helder werd, terwijl zij haar liefste voor haar beschreef. Kwijnende, zuchtende christenen zouden goeds winnen voor zichzelf door van Christus te spreken, zowel als er goed mee doen aan anderen. Hier nu:

a. Vragen zij naar Hem: *Waar is uw liefste heengegaan?* Waarheen moeten wij onze schreden richten om Hem te zoeken? Zij, die bekend zijn gemaakt met de uitnemendheid van Christus en met het troostrijke van deel aan Hem te hebben, kunnen niet anders dan weetgierig omtrent Hem zijn, begerig zijn om te weten waar zij Hem kunnen ontmoeten.

b. Zij bieden de bruid haar diensten aan, om haar te vergezellen bij haar zoeken naar Hem, *wij zullen Hem met u zoeken*. Zij, die Christus willen vinden, moeten Hem zoeken, Hem vroeg zoeken, Hem naarstig en ijverig zoeken, en het is het beste zoeken van Christus in overeenstemming met anderen, ons met hen te verenigen, die Hem zoeken. Wij moeten gemeenschap met Christus zoeken in gemeenschap met de heiligen. Wij weten waar onze liefste is heengegaan, Hij is naar de hemel gegaan, naar Zijn Vader en onze Vader, Hij droeg zorg om ons dit te berichten, opdat wij zouden weten waar ons tot Hem te wenden Johannes 20:17. Wij moeten door het geloof Hem daar zien, en door het gebed Hem daar zoeken met vrijmoedigheid ingaan tot het heiligdom, en hierin moeten wij ons verenigen met het geslacht

van degenen, die naar Hem vragen, Psalm 24:6, namelijk met allen, die in alle plaatsen Hem aanroepen, 1 Corinthiers 1:2. Wij moeten met en voor anderen bidden.

II. Het antwoord van de bruid op deze vraag vers 2, 3. Nu klaagt zij niet meer, zoals vroeger: *Hij is geweken, Hij is doorgegaan,* Hoofdstuk 5:6, dat zij niet wist waar Hem te vinden, of vreesde Hem voor altijd verloren te hebben, neen,

1. Nu weet zij zeer goed waar Hij is, vers 2. *Mijn liefste is niet te vinden in de straten van de stad*, in de menigte en het gedruis, die daar zijn, daar heb ik tevergeefs naar Hem uitgezien," (zoals Zijn ouders Hem zochten onder de familieleden en bekenden, en Hem niet vonden) maar Hij is afgegaan in Zijn hof, een plaats van eenzaamheid en afzondering. Hoe meer wij ons terugtrekken uit het gewoel van de wereld, hoe meer waarschijnlijk het is dat wij bekend zullen worden met Christus, die Zijn discipelen meenam naar een hof, om er getuigen te zijn van de doodstrijd van Zijn liefde. Christus kerk is een besloten hof, een afgezonderd van het openbare deel van de wereld, het is Zijn hof, die Hij geplant heeft, zoals Hij de hof van Eden geplant heeft, die Hij verzorgt en waarin Hij zich verlustigt hoewel Hij opgegaan is naar het paradijs hierboven, gaat Hij toch af naar Zijn hof op aarde, hij ligt laag, maar Hij verwaardigt zich om hem te bezoeken, en groot is deze Zijn neerbuigendheid. Wil God waarlijk onder de mensen wonen op de aarde? Zij, die Christus willen vinden, kunnen verwachten Hem te zullen ontmoeten in Zijn hof de kerk, want daar sticht Hij Zijns Naams gedachtenis, Exodus 20:24. Zij moeten Hem opwachten in de inzettingen, die Hij ingesteld heeft, het Woord, de sacramenten, het gebed, waarin Hij met ons zal zijn al de dagen, tot aan het einde van de wereld. De bruid verwijst hier naar hetgeen Christus gezegd heeft, Hoofdstuk 5:1 :*Ik ben in Mijn hof gekomen*, het is alsof zij had gezegd: "Hoe dwaas was ik om mij af te tobben met Hem te zoeken waar Hij niet was, daar Hij zelf mij toch gezegd heeft waar Hij was." Woorden van bestuur en vertroosting zijn dikwijls ver te zoeken, juist als wij ze nodig hebben, totdat de gezegende Geest ze ons in de gedachten brengt, en dan staan wij er over verbaasd hoe wij ze voorbij konden zien. Christus heeft ons gezegd dat Hij in Zijn hof zal komen, daar hebben wij Hem dus te zoeken.

De perken en kleinere hoven in deze grote hof, zijn de afzonderlijke kerken de vergaderplaatsen Gods in het land, Psalm 74:8, de specerijen en lelies zijn particuliere gelovigen, de planting des Heeren en lieflijk in Zijn ogen. Als Christus afkomt in Zijn kerk, dan is het:

a. Om te weiden onder de hoven, de kudde te voeden, die Hij niet zoals andere herders weidt in het open veld, maar in Zijn hof, zo uitnemend zijn zij verzorgd, Psalm 23:2. Hij komt om Zijn vrienden te voeden en te onthalen, daar kunt gij Hem niet slechts vinden maar ook Zijn rijk voorziene tafel en een hartelijk welkom er aan. Hij komt om zichzelf te weiden, om zich te verlustigen in de voortbrengselen van Zijn eigen genade in Zijn volk, want de Heer heeft een welbehagen in degenen die Hem vrezen. Hij heeft vele hoven, vele particuliere kerken van verschillende grootte en vorm, doch daar zij de Zijnen zijn, weidt Hij in allen. Hij openbaart zich onder haar en heeft een welbehagen in haar.

b. Om lelies te verzamelen, waarmee het Hem behaagt zich te versieren, Hij plukt de lelies, één voor één en verzamelt ze voor zich, en op de grote dag zal er een algemene oogst van zijn, als Hij zijn engelen zal uitzenden om al Zijn lelies te vergaderen, opdat Hij tot in eeuwigheid in hen verheerlijkt en bewonderd zal worden.

2. Zij is zeker van haar deel in Hem, vers 3, *Ik ben van mijn liefste, en mijn liefste is van mij*, de betrekking is wederzijds, en de knoop is gelegd, die niet losgemaakt kan worden, want Hij weidt onder de lelies, en mijn gemeenschap met Hem is een stellig teken van mijn deel in Hem. Zij had dit tevoren gezegd, Hoofdstuk 2:16. maar:

a. Hier herhaalt zij het, als hetgeen waarbij Hij wilde blijven, en waarin zij een onuitsprekelijke voldoening vond, zij beminde haar keus te zeer om te willen veranderen. Onze gemeenschap met God wordt onderhouden door dikwijls ons verbond met Hem te vernieuwen en er ons in te verblijden.

b. Zij had nodig om het te herhalen, want zij had onvriendelijk gehandeld jegens haar geliefde, en omdat zij dit gedaan had, had Hij zich van haar teruggetrokken, en daarop was het nodig om opnieuw het verbond aan te grijpen, dat vast blijft tussen Christus en de gelovigen, in weerwil van hun tekortkomingen en van Zijn misnoegde blikken, Psalm 89:31-36. "ik ben achteloos geweest in mijn plicht en ben erin tekort gekomen, maar toch ben ik van mijn liefste," want iedere overtreding van het verbond werpt ons niet buiten het verbond. "Hij heeft rechtvaardig Zijn aangezicht voor mij verborgen, en mij Zijn vertroostingen onthouden, en toch ben ik van mijn liefste, " want bestraffingen en kastijdingen zijn niet alleen bestaanbaar met, maar vloeien voort uit verbondsliefde.

c. Als wij de volle verzekerdheid willen hebben van Christus' liefde dan moeten wij leven in trouwe aanhankelijkheid aan Hem, Hoewel ik, de merkbare vertroosting niet heb, die ik placht te hebben, zal ik toch hieraan vasthouden. "Christus is de mijne en ik ben de Zijne."

d. Zij had tevoren wel hetzelfde gezegd, maar nu keert zij de orde om, en spreekt eerst met verzekerdheid van Zijn deel in haar: ik ben van mijn liefste, geheel en al aan Hem toegewijd, en dan haar deel in Hem en in Zijn genade, "Mij liefste is van mij, en ik ben gelukkig, waarlijk gelukkig in Hem." Als ons eigen hart slechts voor ons kan getuigen dat wij de Zijnen zijn, dan is er geen plaats meer over om te twijfelen dat Hij de onze is, want nooit wordt van Zijn zijde het verbond gebroken.

e. Evenals toen, is het ook nu haar troost, dat Hij weidt onder de lelies, dat Hij zich verlustigt in Zijn volk, en vrijelijk met hen spreekt, zoals wij spreken met hen, met wie wij aanzitten aan tafel, en daarom, hoewel Hij zich voor het ogenblik teruggetrokken heeft zal ik Hem toch weer ontmoeten, ik zal Hem nog loven, die de menigvuldige verlossing is van mijn aangezicht, en mijn God.

Hooglied 6:4-10

Nu moeten wij veronderstellen dat Christus genadig tot Zijn bruid is weergekeerd, van wie Hij zich had teruggetrokken, weergekeerd om met haar te spreken, en haar vreugde en blijdschap te doen horen, weergekeerd om haar gunst te bewijzen, al haar onvriendelijkheid vergeten en vergeven hebbende, want Hij spreekt met grote tederheid en achting tot haar.

I. Hij verklaart, dat zij waarlijk beminnelijk is, vers 4 : *Gij zijt schoon, mijn vriendin!* gelijk Thirza, een stad in de stam van Manasse, welker naam aangenaam betekent, of behaaglijk, haar ligging was waarschijnlijk zeer gunstig, en haar gebouwen schoon en evenredig, gij zijt lieflijk als Jeruzalem, een stad, die wel samengevoegd is, Psalm 122:3, en die Salomo gebouwd en verfraaid had, de vreugde van de gehele aarde, het was een eer voor de wereld hetzij zij dit al of niet dachten dat er zo'n stad in was. Het was de heilige stad, en dat was er de grootste schoonheid van, en gevoegelijk wordt de kerk bij haar vergeleken, want zij was er door voorgesteld en afgeschaduwd. De evangeliekerk is het Jeruzalem, dat boven is, Galaten 4:26, het hemelse Jeruzalem. Hebreeen 12:22, God heeft er Zijn heiligdom in, en Hij is er in bijzondere zin tegenwoordig, vandaar komt Hem de schatting van lof, het is Zijn rust tot in eeuwigheid, en daarom is zij de bruid lieflijk als Jeruzalem, en dit ziende, is zij verschrikkelijk als slagorden met banieren. De censuur van de kerk, behoorlijk toegepast, vervult het geweten van de mensen met ontzag, het woord de wapens van haar strijd werpt de overleggingen terneder. 2 Corinthiers 10:5, en zelfs een ongelovige wordt overtuigd en geoordeeld door de plechtigheid van de heilige inzettingen, 1 Corinthiers 14:24, 25. Door het geloof overwinnen de heiligen de wereld, 1 Johannes 5:4, ja evenals Jakob, overmogen zij bij God, Genesis 32:28.

II. Hij bekent Zijn liefde voor haar, vers 5. Hoewel Hij voor een klein ogenblik en in een geringe toorn Zijn aangezicht voor haar verborgen had, vergadert hij haar met verrassende voorbeelden van eeuwige goedertierenheid, Jesaja 54:8. "Wend Uwe ogen tot mij, zo lezen het sommigen, Wend de ogen van geloof en liefde tot mij, want zij hebben mij opgeheven, zie op Mij en word vertroost." Als wij tot God roepen, om het oog van Zijn gunst op ons te richten, dan roept Hij tot ons om het oog onder gehoorzaamheid op Hem te richten. Wij lezen het als een vreemde uitdrukking van liefde: "Wend Uw ogen van Mij af, want Ik kan er de glans, de schittering niet van dragen, zij hebben Mij overweldigd, er is nu bij Mij overmocht om al het voorgevallene voorbij te zien," zoals God tot Mozes zei, toen hij voor Israël bad: Laat Mij, Exodus 32:10. Laat Mij, of Ik moet toegeven. Het behaagt Christus om zich van deze uitdrukkingen van vurige liefde te bedienen, om de tederheid uit te drukken van een meedogende Verlosser en Zijn verlustiging in de verlosten en in de werkingen van Zijn eigen genade in hen.

III. Hij herhaalt bijna woord voor woord een deel van de beschrijving. die Hij had gegeven van haar schoonheid, Hoofdstuk 4:1-3 haar haar, haar tanden, haar slapen, vers 5-7 niet omdat Hij haar niet in andere woorden beschreven kon hebben en door andere beelden of vergelijkingen, maar om te tonen dat Hij nog dezelfde achting voor haar had na haar onvriendelijkheid jegens Hem en Zijn zich terugtrekken van haar, die Hij tevoren voor haar gekoesterd heeft. Opdat zij niet zou denken dat Hij, hoewel Hij haar niet geheel zou willen verstoten, er toch te erger om zou denken van haar wie Hij haar kende, zegt Hij nu hetzelfde van haar, als Hij gezegd had, want zij, aan wie het is vergeven, zullen temeer liefhebben, en zullen bijgevolg temeer worden bemind, want Christus heeft gezegd: Ik heb lief die Mij liefhebben. Hij heeft behagen in Zijn volk, niettegenstaande hun zwakheid, als zij er oprecht berouw van hebben en terugkeren tot hun plicht, en Hij prijst hen, alsof zij reeds tot volmaaktheid waren gekomen.

IV. Hij geeft haar de voorkeur bovenal haar mededingsters, en ziet al de schoonheden en volmaaktheden van anderen samenkomen en zich concentreren in haar. vers 8, 9. "Er zijn misschien, zestig koninginnen, die, evenals Esther door haar schoonheid tot de koninklijke waardigheid zijn gekomen, en tachtig bijvrouwen, aan wie koningen de voorkeur hebben gegeven boven hun eigen koninginnen, als zijnde meer bekoorlijk, en deze vergezeld door haar staatsjonkvrouwen, maagden zonder getal, die, als er een bal aan het hof is, verschijnen in grote pracht, met een schoonheid, die de ogen verblindt van de toeschouwers, maar mijn duif, mijn volmaakte, is een enige, een heilige."

1. Zij overtreft ze allen. Ga heen door de gehele wereld en beschouw de gezelschappen of verenigingen, van mensen, die zich wijs en gelukkig achten, koninkrijken, hoven, senaten, raadsvergaderingen, of welke corporatie gij van waarde acht te zijn, geen van allen is te vergelijken bij de kerk van Christus, hun eer en hun schoonheid zijn, bij haar vergeleken, niets. O Israël, wie is u gelijk? Deuteronomium 33, 29, 4:6, 7.

Er zijn afzonderlijke personen, als meisjes zonder getal, die beroemd zijn om hun gaven en talenten, de schoonheid van hun taal, hun wijze van spreken, hun verrichtingen, maar de schoonheid van de heiligheid gaat alle andere schoonheid te boven. "Mijn duif, mijn volmaakte is een enige, zij heeft die enige schoonheid, dat zij een duif is, een volmaakte duif, en de mijne, en dat maakt dat zij de koninginnen en maagden overtreft, al zijn die ook nog zovelen in getal."

2. Zij bevat die allen. "Andere koningen hebben vele koninginnen en bijvrouwen en maagden, in wier omgang en gesprekken zij behagen hebben, maar Mijn duif, Mijn volmaakte is die allen voor mij, in die éne heb Ik meer dan zij in al de hunnen hebben." Of, "Hoewel er vele afzonderlijke kerken zijn, sommigen van grote waardigheid, anderen van mindere waardigheid, sommigen van ouderen, anderen van jongeren datum, en vele particuliere gelovigen, van verschillende gaven en talenten, sommigen van grote uitnemendheid, maar die allen tezamen vormen slechts een algemene kerk, zij zijn allen delen van dat geheel, en dat is Mijn duif, Mijn volmaakte." Christus is het middelpunt van de eenheid van de kerk, al de kinderen Gods, die verstrooid zijn, worden door Hem bijeen vergaderd, Johannes 11:52 en ontmoeten elkaar in Hem, Efeziers 1:10, en allen zijn zij zijn duiven.

V. Hij toont hoezeer zij geacht was, niet alleen door Hem, maar door allen, die met haar bekend zijn, en in betrekking tot haar staan. Het zal nog toevoegen aan haar lof om te zeggen:

1. Dat zij de lieveling is van haar moeder, zij had datgene in zich, dat haar zeer bijzonder aanbeval in de liefde van haar ouders zoals van Salomo zelf gezegd werd dat hij teder was en een enige voor het aangezicht van zijn moeder Spreuken 4:3, en zo was zij de enige van haar moeder, zo dierbaar alsof zij een enige was, en zo er nog vele anderen waren, was zij toch de zuivere, degene die haar lief had, voortreffelijker dan al de gezelschappen of verenigingen van mensen, die de wereld heeft opgeleverd. Al de koninkrijken van de wereld en hun heerlijkheid zijn in de schatting van Christus niets in vergelijking met de kerk, die samengesteld is uit de voortreffelijken van de aarde de kostelijke kinderen van Zion, te vergelijken bij dicht goud, en meer uitnemend dan hun naburen.

2. Dat zij bewonderd werd door al haar bekenden, niet alleen door de dochters, die jonger waren dan zij, maar zelfs door de koninginnen en de bijvrouwen, die reden konden hebben om ijverzuchtig op haar te zijn als een mededingster, zij allen zegenden haar, wensten het goede voor haar, prezen haar, en spraken goed van haar. De dochters van Jeruzalem noemden haar de

schoonste onder de vrouwen, allen kwamen overeen om haar de voorrang toe te kennen in schoonheid, en iedere schoof boog zich voor de hare. Zij, die enig besef hebben van de dingen, kunnen niet anders dan in hun geweten ervan overtuigd zijn wat zij ook mogen zeggen dat godvruchtige mensen voortreffelijke mensen zijn, velen zullen aan hen hun goed woord geven, ja meer, ook hun goede wil. Jezus Christus neemt nota van hetgeen de mensen denken en zeggen van Zijn kerk, en Hij heeft een welbehagen in hen, die degenen eren, die de Heer vrezen, en Hij duidt het hun ten kwade, die hen verachten inzonderheid als zij zich onder een wolk bevinden, die een van deze kleinen ergeren.

Vl. Hij wijst op de lof, die haar gegeven werd, en maakt hem tot de Zijne, vers 10. *Wie is zij, die er uitziet als de dageraad?* Dit is van toepassing beide op de kerk in de wereld en op genade in het hart.

1. Zij zijn lieflijk als het licht, het schoonste van alle zichtbare dingen, christenen zijn, of behoren te zijn, de lichten van de wereld. De patriarchale kerk zag uit als de dageraad, toen de belofte van de Messias het eerst bekend gemaakt werd en de opgang uit de hoogte deze duistere wereld bezocht. De Joodse kerk was schoon als de maan, de ceremoniële wet was een onvolkomen licht, zij scheen door terugkaatsing, zij had veranderingen als de maan, heeft geen dag gemaakt, en de Zon van de gerechtigheid was nog niet opgegaan, maar de christelijke kerk is zuiver als de zon, vertoont een groot licht voor hen, die in duisternis gezeten zijn. Of, wij kunnen het toepassen op het rijk van de genade, het evangeliekoninkrijk.

a. In zijn opkomst ziet het uit als de dageraad na een donkere nacht, het is ontdekkend, Job 38:12, 13, en zeer aangenaam, ziet er lieflijk uit als een heldere morgenstond, maar het is klein in zijn begin, en in het eerst nauwelijks merkbaar.

b. In deze wereld is het op zijn best slechts schoon als de maan, die schijnt met een ontleend licht, en haar wisselingen heeft en haar verduisteringen, en ook haar vlekken, en, als zij vol is, slechts heerst bij nacht. Maar

c. Als het volmaakt is in het rijk van de heerlijkheid, dan zal het zuiver zijn als de zon, de kerk bekleed met de zon, met Christus, als de zon van de gerechtigheid, Openbaring 12:1. Zij, die God liefhebben, zullen dan wezen als de zon, als zij opgaat in haar kracht, Richteren 5:31, Mattheus 13:43, zij zullen blinken in onuitsprekelijke heerlijkheid, en hetgeen volmaakt is zal dan komen, er zal geen duisternis zijn, geen vlekken, Jesaja 30:26.

2. De schoonheid van de kerken van de gelovigen is niet slechts lieflijk, maar ook ontzaglijk, als slagorden met banieren. De kerk is in deze wereld als een leger, als Israëls leger in de woestijn, haar toestand is een toestand van strijd, zij is in het midden van vijanden, en in voortdurende strijd met hen. Gelovigen zijn krijgsknechten in dit leger. Het heeft zijn banieren, het evangelie van Christus is een opgerichte banier, Jesaja 11:12, de liefde van Christus, Hoofdstuk 2:4. Het wordt aangevoerd en in orde gehouden onder tucht, het is schrikkelijk voor zijn vijanden, zoals Israël het was in de woestijn, Exodus 15:14. Toen Bileam Israël gelegerd zag naar zijn stammen bij hun standaarden en met ontrolde banieren, zei hij: Hoe goed zijn uw tenten, o Jakob! Numeri 24:5. Als de kerk haar reinheid bewaart, dan verzekert zij naar eer en overwinning, als zij schoon is als de maan en zuiver is als de zon, dan is zij in waarheid groot en geducht.

Hooglied 6:11-13

Christus, nu teruggekeerd zijnde tot de bruid, en de breuk volkomen genezen en de twist tussen deze minnaars geëindigd zijnde in de vernieuwing hunner liefde, geeft Christus hier nu een bericht beide van de verwijdering en van de verzoening.

1. Dat Hij, toen Hij zich terug had getrokken van Zijn kerk, als Zijn bruid, en haar niet vertroostte, haar zelfs toen toch beschouwde als Zijn hof, waar Hij zorg voor droeg, vers 11. "Ik ben naar de notenhof afgegaan, de hof van muskaatnoten, om de groene vrucht van de vallei te zien, met welbehagen en zorgende belangstelling ze te zien als de Mijne." Toen Hij buiten het gezicht was, was Hij niet verder weg dan in de hof, verborgen onder de bomen van de hof, in een lage en donkere vallei, maar toen merkte Hij op of de wijnstok bloeide, om er alles aan te doen wat nodig was om de bloei ervan te bevorderen, en om er zich in te verlustigen, zoals de mens zich verlustigt in een vruchtbare hof. Hij ging om te zien of de granaatbomen uitbotten, Christus bemerkt het eerste begin van het goede werk van de genade in de ziel, en het eerste opkomen van vrome genegenheden en neigingen, en Hij heeft er een welbehagen in, zoals wij een welbehagen hebben in de bloesems van de lente.

2. Dat Hij zich toch niet lang hiermede tevreden kon stellen, maar plotseling een krachtige onweerstaanbare drang gevoelde in Zijn hart om weer te keren tot Zijn kerk, als Zijn bruid, bewogen zijnde door haar zuchten en verlangen naar Hem, vers 12 :*eer Ik het wist zette Mij Mijn ziel op de wagens van Mijn vrijwillig volk*, Ik kon Mij niet langer op een afstand houden, al mijn berouw is tezamen ontstoken, en terstond besloot Ik om Mij terug te spoeden naar de armen van Mijn vriendin, naar Mijn duif. Aldus hield Jozef zich voor een tijd vreemd voor zijn broeders, om hen te kastijden voor hun vroegere onvriendelijkheid, en om hun tegenwoordige gezindheid op de proef te stellen, totdat hij zich niet langer kon bedwingen, maar, eer hij het wist, in tranen uitbarstte en zei ik ben Jozef, Genesis 45:1,3. en nu bemerkte de bruid, zoals David bemerkt heeft, Psalm 31:23, dat, hoewel zij in haar haast gezegd heeft: "Ik ben afgesneden van voor Uw ogen", Hij toch terzelfder tijd de stem van haar smekingen heeft gehoord, en dat Hij als de wagens van Amminadab werd, die beroemd waren om hun schoonheid en snelheid. Mijn ziel zette Mij op de wagens van Mijn vrijwillig volk, zo lezen het sommigen, "de wagens van hun geloof en hun hoop en liefde, van hun begeerten en hun gebeden en hun verwachtingen, die zij Mij nazonden, om Mij terug te halen, als vurige wagens en vurige paarden". Christus volk zijn, en behoren te zijn, een gewillig volk. Als zij Hem blijven zoeken en naar Hem blijven verlangen, zelfs wanneer Hij zich van hen schijnt terug te trekken, dan zal Hij ter bestemder tijd genadiglijk tot hen wederkeren, eerder misschien dan zij denken en in aangename verrassing. Geen wagens, die voor Christus gezonden worden, zullen ledig terugkomen. Alle genadig wederkeren van Christus tot Zijn volk komt voort uit Hemzelf. Zij zijn het niet, maar het is Zijn eigen ziel die Hem op de wagens van Zijn volk zet want Hij is genadig omdat Hij genadig wil zijn, en heeft zijn Israël lief omdat Hij hen wilde liefhebben, niet om hunnentwil, dit zij hun bekend.

3. Dat Hij tot haar wedergekeerd zijnde, haar vriendelijk nodigt om weer te keren tot Hem, in weerwil van de ontmoedigingen, die haar kwellen. Laat haar er niet aan wanhopen om evenveel genot en vertroosting te zullen hebben als zij ooit gehad heeft, voordat deze verwijdering heeft plaats gehad, maar nu van de vertroosting genieten van Zijn terugkeren, vers 13. Hier

A. Wordt de kerk Sulammith genoemd, verwijzende, hetzij naar Salomo, de bruidegom in type, naar wiens naam zij genoemd is, ten teken van haar betrekking tot hem en haar vereniging met

hen zo worden de gelovigen christenen genoemd naar Christus, of wel, verwijzende naar Salem, haar geboorteplaats en haar woonplaats, zoals de vrouw van Sunem de Sunamietische wordt genoemd. De hemel is het Salem, waar de heiligen hun geboorte hebben en waar zij hun burgerschap hebben, zij, die Christus toebehoren en op weg zijn naar de hemel, zullen Sulammieten genoemd worden.

B. Zij worden uitgenodigd om terug te keren, en de uitnodiging is zeer dringend, Keer weer, keer weer, en wederom, keer weer, keer weer, vind de vrede weer, die gij verloren en verbeurd hebt, kom terug tot uw vorige kalmte en blijmoedigheid." Als er stoornis is gekomen in de vertroosting en de gemoedsrust van goede Christenen, dan is het soms moeilijk om hen weer tot rust te brengen, dan moeten zij er dringend toe vermaand worden om weer te keren tot hun rust. Gelijk rebellerende zondaren het nodig hebben om telkens en nogmaals geroepen te worden Bekeert u, bekeert u, want daarom zou gij sterven, zo hebben ontroerde en veronruste heiligen het nodig om telkens en nogmaals geroepen te worden: keert weer, keert weer, waarom wilt gij kwijnen? Wat buigt gij u neer, o mijn ziel?

C. Weergekeerd zijnde, wordt van haar verlangd dat zij haar aangezicht zal tonen, dat wij u mogen aanzien. Ga niet langer met een bedekt aangezicht als een rouwdragende. Laat hen, die vrede hebben met God, hun aangezicht opheffen tot God, Job 22:26, laat hen met vrijmoedigheid komen tot de troon van de genade. Christus heeft een welbehagen in de blijmoedigheid en het nederig vertrouwen van Zijn volk, en Hij wil dat zij er aangenaam uitzien. Dat wij u mogen aanzien, niet alleen Ik, maar ook de heilige engelen, die zich verblijden in de vertroostingen van de heiligen zowel als in de bekering van zondaren, Ik niet alleen, maar al de dochters. Christus en de gelovigen hebben een welbehagen in de schoonheid van de kerk.

D. Er wordt een kort bericht gegeven van hetgeen in haar te zien is. De vraag wordt gedaan: Wat zult gij aan de Sulammith zien? En er wordt geantwoord: Als het gezelschap van twee legers.

a. Sommigen denken dat zij zelf dit bericht van zich geeft. Zij schroomt er voor om te verschijnen, wil niet graag dat men haar aanziet, daar zij in haar eigen schatting gedaante noch heerlijkheid heeft. Helaas, zegt zij, wat zult gij zien aan de Sulammith? Niets dat de moeite waard is van het aan te zien, niets dan als het ware het gezelschap van twee legers, die in strijd met elkaar zijn, er is niets te zien dan slachting en bloed. De wachters hadden haar geslagen en gewond, en zij droeg in haar gelaat de tekenen van die wonden, zij zag er uit alsof zij gevochten had. Zij had gezegd, Hoofdstuk 1:6:"Ziet mij niet aan dat ik zwart ben, hier zegt zij: Ziet mij niet aan dat ik bebloed ben." Of het kan zien op de voortdurende worsteling tussen genade en bederf in de ziel van de gelovigen, zij zijn in hen als twee legers in onophoudelijke schermutseling, waardoor zij zich schaamt om haar aangezicht te laten zien.

b. Anderen denken dat haar liefste dit bericht van haar geeft. Ik zal u zeggen wat gij in de Sulammith zien zult, gij zult een zo groot en schoon gezicht hebben als dat van twee legers, of twee delen van hetzelfde leger, opgesteld in gelederen, niet alleen als een leger met banieren, maar als twee legers, met een dubbele majesteit als die, waarvan tevoren is gesproken, zij is als Mahanaim als de twee legers, die Jakob gezien heeft Genesis 32:1, 2, een leger van engelen hen dienende, "de strijdende kerk, en de triomferende kerk." Zie twee legers, in beide verschijnt de kerk schoon en heerlijk.

HOOFDSTUK 7

1 Hoe schoon zijn uw gangen in de schoenen, gij prinsendochter! de omdraaiingen uwer heupen zijn als kostelijke ketens, zijnde het werk van de handen eens kunstenaars.
2 Uw navel is als een ronde beker, dien geen drank ontbreekt; uw buik is als een hoop tarwe, rondom bezet met lelien.
3 Uw twee borsten zijn als twee welpen, tweelingen van een ree.
4 Uw hals is als een elpenbenen toren, uw ogen zijn als de vijvers te Hesbon, bij de poort van Bath-rabbim; uw neus is als de toren van Libanon, die tegen Damaskus ziet.
5 Uw hoofd op u is als Karmel, en de haarband uws hoofds als purper; de koning is als gebonden op de galerijen.
6 Hoe schoon zijt gij, en hoe liefelijk zijt gij, o liefde, in wellusten!
7 Deze uw lengte is te vergelijken bij een palmboom, en uw borsten bij druif trossen.
8 Ik zeide: Ik zal op den palmboom klimmen, ik zal zijn takken grijpen; zo zullen dan uw borsten zijn als druif trossen aan den wijnstok, en de reuk van uw neus als appelen.
9 En uw gehemelte als goede wijn, die recht tot mijn Beminde gaat, doende de lippen der slapenden spreken.
10 Ik ben mijns Liefsten, en Zijn genegenheid is tot mij.
11 Kom, mijn Liefste! laat ons uitgaan in het veld, laat ons vernachten op de dorpen.
12 Laat ons vroeg ons opmaken naar de wijnbergen, laat ons zien, of de wijnstok bloeit, de jonge druifjes zich opendoen, de granaatappelbomen uitbotten; daar zal ik U mijn uitnemende liefde geven.
13 De dudaim geven reuk, en aan onze deuren zijn allerlei edele vruchten, nieuwe en oude; o mijn Liefste! die heb ik voor U weggelegd.

In dit hoofdstuk,

I. Gaat Christus de koninklijke bruidegom voort met de schoonheid te beschrijven van Zijn bruid, de kerk, in vele voorbeelden, en Zijn liefde voor haar uit te drukken, en het welbehagen dat Hij heeft in haar wandel, vers 1-9. 11. De bruid de kerk, drukt haar grote verlustiging uit in Hem en haar begeerte naar gemeenschap met Hem, vers 10-13. Zodanige wederzijdse achting en liefde zijn er tussen Christus en de gelovigen. En wat is de hemel anders dan een eeuwigdurende wisseling van liefde tussen de heilige God en heilige zielen!

Hooglied 7:1-9

De titel, die Christus hier geeft aan de kerk is nieuw, gij prinsendochter, overeenkomende met Psalm 45, waar zij deze koningsdochter wordt genoemd. Zij is dit ten opzichte van haar nieuwe geboorte, van boven geboren, geboren uit God, en Zijn werk, dragende het beeld van de koning van de kortingen en bestuurd wordende door Zijn Geest. Zij is het door huwelijk. Christus heeft door met haar te ondertrouwen, hoewel Hij haar gering en onwaardig had gevonden, tot een prinsendochter gemaakt, zij heeft een prinselijk gemoed, er is iets in haar dat waarlijk groot en edelmoedig is. Zij is dochter en erfgenaam van de vorst van de koningen van de aarde, indien wij kinderen zijn dan zijn wij ook erfgenamen.

Nu hebben wij hier:

1. Een uitvoerige beschrijving van de schoonheid van de bruid, die, naar sommigen denken gegeven wordt door de maagden, haar gezellinnen, en dat zij het waren, die haar riepen om weer te keren. Maar die beschrijving schijnt veeleer door Christus zelf gegeven te zijn, en dat zij bedoeld is om uitdrukking te geven aan Zijn liefde voor haar en Zijn verlustiging in haar, zoals tevoren Hoofdstuk 4:1 en verv. en Hoofdstuk 6:5-6. De vergelijkingen zijn verschillend van wat zij tevoren geweest zijn, om aan te tonen dat de schoonheid van de heiligheid een zodanige is, dat niets in de natuur haar kan bereiken, gij kunt er nog meer van zeggen, en er toch nog ver bij achter blijven. De lof van de bruid in Hoofdstuk 4, volgde terstond op de ondertrouw, Hoofdstuk 3-11, deze op haar terugkeer van een bijweg, Hoofdstuk 6:13, maar deze overtreft die, om de standvastigheid te tonen van Christus liefde voor Zijn volk, Hij heeft hen lief tot het einde, van toen af dat Hij hen kostelijk heeft gemaakt in Zijn ogen, zijn zij verheerlijkt geweest. De bruid had de schoonheid van haar liefste beschreven in tien bijzonderheden, Hoofdstuk 5:11 en verv, en nu beschrijft Hij haar in even vele, want Hij wil bij haar niet achterblijven in betuigingen van achting en tederheid. Hen, die Christus eren, zal Hij gewis eren en verheerlijken. Gelijk de profeet, het bederf beschrijvende van het ontaarde Israël, rekent van de voetzool af tot het hoofd toe, Jesaja 1:6, zo worden hier de schoonheden van de kerk gerekend van voet tot hoofd, opdat, gelijk de apostel zegt, als hij evenals hier de kerk vergelijkt bij het natuurlijke lichaam, 1 Corinthiers 12:23, overvloedige eer aangedaan zal worden aan die delen van het lichaam, die ons de minst geëerde dunken, en die daarom gebrek aan dezelve hebben, vers 24.

1. Hier worden haar voeten geprezen, de voeten van Christus dienstknechten zijn schoon in de ogen van de kerk, Jesaja 52:7, en haar voeten worden hier gezegd schoon te zijn in de ogen van Christus. Hoe schoon zijn uw voeten in de schoenen! Als de gelovigen, vrijgemaakt zijnde van de gevangenschap van de zonde, Handelingen 12:8, staan in de vrijheid waarmee zij vrijgemaakt zijn, de tekenen bewaren van hun bevrijding, hun voeten geschoeid hebben met de bereidheid van het evangelie des vredes en standvastig wandelen naar de regel van het evangelie, dan zijn hun voeten schoon in de schoenen, zij hebben een vaste tred, wel gewapend zijnde tegen de moeilijkheden, die zij op hun weg ontmoeten. Als wij niet blijven bij goede neigingen, maar die vergezeld doen gaan van oprechte, ernstige pogingen en besluiten, dan zijn onze voeten verfraaid met schoenen zie Ezechiel 16:10.

2. De samenvoegingen van de heupen worden hier gezegd te zijn als juwelen zijnde het werk van de handen van een kunstenaar. Dit wordt verklaard door Efeziers 4:16, en Colossenzen 2:19 waar het mystieke lichaam van Christus gezegd wordt samengevoegd te zijn door samenvoegsels en samenbindingen, gelijk de heupen en knieën (welke beide de samenvoegsels

zijn van de dijen) het natuurlijke lichaam dienen in zijn kracht en beweging. De kerk is dan schoon in Christus' ogen, als deze samenvoegsels vast en sterk worden gehouden door heilige liefde en eenheid en de gemeenschap van de heiligen. Als de gelovigen naar goede beginselen handelen in de godsdienst, standvastig en regelmatig zijn in geheel hun wandel, zich gemakkelijk wenden tot iedere plicht op zijn plaats en tijd, dan zijn de samenvoegsels als juwelen.

3. De navel wordt hier vergeleken bij een ronde beker, die geen aangename drank ontbreekt, die men erin zou willen vinden, zoals Davids beker, die overvloeide, Psalm 23:5, goed gevormd, en niet als het ongelukkige kind welks navel niet was afgesneden, Ezechiel 16:4. De vreze des Heeren wordt gezegd medicijn te zijn voor de navel, zie Spreuken 3:8. Als aan de ziel die vreze niet ontbreekt, dan ontbreekt de navel geen drank.

4. De buik wordt vergeleken bij een hoop tarwe in de voorraadkamer, die soms, misschien om een fraaie vertoning te maken, met bloemen werd versierd. De tarwe is nuttig, de lelies zijn schoon, er is in de kerk alles, wat voor de leden van dat lichaam tot nut of tot sieraad kan dienen. Het gehele lichaam wordt gevoed door de buik, het duldt geestelijken voorspoed aan voor een gelovige, en de gezonde gesteldheid van de ziel, alles is daar in goeden toestand.

5. *De borsten zijn als twee welpen, tweelingen van een ree*, vers 3. Door de borsten van de vertroostingen van de kerk worden gevoed zij, die uit haar buik geboren zijn, Jesaja 46:3, en door de navel voedsel ontvingen in de baarmoeder. Deze vergelijking hadden wij tevoren, Hoofdstuk 4:5.

6. De hals, die tevoren vergeleken werd bij Davids toren, Hoofdstuk 4:4, wordt hier vergeleken bij een elpenbenen toren, zo wit, zo kostbaar, zodanig is het geloof van de heiligen door hetwelk zij samengevoegd zijn met Christus, hun hoofd. De naam des Heeren is voor de heiligen een sterke, onneembare toren.

7. De ogen worden vergeleken bij de vijvers te Hesbon, of de kunstmatige vijvers bij d e poort, hetzij van Jeruzalem of van Hesbon die Bath-rabbim, de dochter van een menigte, genoemd wordt, omdat het een levendige, drukke straat was. Het verstand, de bedoelingen van een gelovige zijn rein en helder als deze vijvers. De ogen, wenende om de zonde, zijn als fonteinen, Jeremia 9:1, en Christus acht ze schoon.

8. De neus als de toren van Libanon, het voorhoofd, of het aangezicht, gesteld als een keisteen, Jesaja 50:7, onverschrokken, zoals die toren onneembaar was. Zo geeft het de heilige kloekmoedigheid te kennen van de kerk of, naar de mening van anderen, een geestelijke schranderheid om dingen te onderscheiden, die van elkaar verschillen, zoals dieren in de reuk een verwonderlijk onderscheidingsvermogen hebben. Deze toren ziet tegen Damascus, de hoofdstad van Syrië, de stoutmoedigheid aanduidende van de kerk in haar vijanden onder de ogen te zien en hen niet te vrezen.

9. Het hoofd als Karmel, een zeer hoge berg in de nabijheid van de zee, vers 5. Het hoofd van een gelovige is verhoogd boven zijn vijanden, Psalm 27:6, boven de stormen van de lagere luchtstreken, zoals de top van de Karmel dit was, hemelwaarts gericht. Hoe meer wij ons verheffen boven deze wereld, en hoe naderbij wij komen tot de hemel, en hoe meer gerust en kalm wij daardoor worden, hoe lieflijker wij zijn in de ogen van de Heer Jezus.

10. Van het haar van het hoofd wordt gezegd als purper te zijn, dit duidt de algemene beminnelijkheid aan van een gelovige in de ogen van Christus, tot zelfs het haar, of, zoals sommigen het opvatten, de spelden, waarmee het haar geschikt wordt. Sommigen verstaan onder het hoofd en het haar de bestuurders van de kerk, die, indien zij zorgzaam zijn in het vervullen van hun plicht, veel bijdragen tot haar schoonheid. Het hoofd als scharlaken zo lezen het sommigen en het haar als purper, de twee kleuren, die door aanzienlijke lieden gedragen worden.

II. Het behagen, dat Christus heeft in Zijn kerk, die aldus verfraaid en versierd is, zij is in waarheid schoon, indien zij het is in Zijn ogen, gelijk Hij haar de schoonheid bijzet, zo is het Zijn liefde, die deze schoonheid van wezenlijke waarde maakt, want Hij is er een onwraakbaar beoordelaar van.

1. Hij verlustigde er zich in op Zijn kerk te zien en met haar te spreken, zich verblijdende in dit bewoonbare deel van Zijn aarde, de koning is als gebonden op de galerijen, en kan ze niet verlaten. Dit wordt verklaard door Psalm 132:13 14. De Heer heeft Zion verkoren, zeggende, dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, en Psalm 147:11 :De Heer heeft een welgevallen aan hen, die Hem vrezen. En indien Christus zo’n welgevallen heeft in de galerijen van gemeenschap met Zijn volk, veel meer reden hebben zij om er zich in te verlustigen en te achten, dat één dag daar beter is dan duizend elders.

2. Hij was zelfs getroffen van bewondering van de schoonheid van Zijn kerk, vers 6. *Hoe schoon zijt gij, en hoe lieflijk zijt gij, o liefde*. Hoe schoon zijt gij gemaakt zo luidt het oorspronkelijke. "Gij zijt niet aldus geboren maar zo gemaakt door de schoonheid, die Ik u heb gegeven". Heiligheid is een onuitsprekelijke schoonheid, de Heer Jezus heeft er een zeer groot welbehagen in, het uitwendige voorkomen ervan is schoon, de innerlijke gezindheid is lieflijk en hoogst aangenaam, en het welbehagen, dat Hij erin heeft, is onuitsprekelijk, o Mijn dierbaarste voor verlustiging zo lezen het sommigen.

3. Hij besloot gemeenschap te onderhouden met Zijn kerk.

A. Haar aan te grijpen als de takken van een palmboom. Hij vergeleek haar lengte, haar gestalte bij een palmboom, vers 7, zo recht, zo sterk, is haar voorkomen, als men haar in haar volle evenredigheid aanziet. Men heeft opgemerkt dat de palmboom het best groeit als hij belast is, en hoe meer de kerk verdrukt werd hoe meer zij zich vermenigvuldigde, en de takken van de palmboom zijn de emblema’s van overwinning. "Christus zegt: *Ik zal op de palmboom klimmen, om mij in de schaduw ervan te verlustigen*, vers 8, en Ik zal zijn takken grijpen, en er de schoonheid van beschouwen." Wat Christus gezegd heeft zal Hij doen ten gunste van Zijn volk, wij kunnen er zeker van zijn dat Hij het doen zal, want Zijn vriendelijke voornemens en bedoelingen zullen nooit ter aarde vallen, en als Hij de takken grijpt van zijn kerk, haar takken vroeg aangrijpt, als zij nog jong en teer zijn, dan zal Hij ze nooit loslaten.

B. Om zich te verkwikken met zijn vruchten. Hij vergelijkt haar borsten (haar vrome neigingen tot Hem) bij druiventrossen, een zeer aangename vrucht, vers 7, en Hij herhaalt het, vers 8. *Zij zullen wezen, zij zullen Mij wezen als druiventrossen van de wijnstok, die het hart verblijden*. "Nu Ik op de palmboom klim, nu zullen uw genadegaven opgewekt worden en in beoefening komen." Christus’ tegenwoordigheid onder Zijn volk ontsteekt het heilige, hemelse vuur in hun ziel en dan zullen hun borsten zijn als trossen van de wijnstok, een hartsterking voor henzelf en aangenaam aan Hem. En sedert God in de beginne in de neusgaten van de mens de adem des

levens geblazen heeft, en hem nog de adem van het nieuwe leven inblaast, is de reuk van hun neus als appelen, of als sinaasappelen, die aangenaam en opwekkend is. De Heer rook de lieflijke reuk van Noachs offer, Genesis 8:21. En eindelijk, *haar gehemelte is als goede wijn*, vers 9, haar geestelijke smaak, of de woorden, die zij spreekt tot God en de mensen, die niet komen van de tanden, uitwendig, maar van het gehemelte, zijn welbehaaglijk aan God, het gebed des oprechten is Zijn verlustiging. En als zij, die de Heer vrezen met elkaar spreken, zoals hun betaamt, dan merkt de Heer er op, en hoort, hoort met welbehagen, Maleachi 3:16. Het is als de wijn, die

a. Zeer smakelijk is, die recht tot mijn beminde gaat, recht opgaat, Spreuken 23. 31. De genietingen van de zinnen schijnen recht toe aan de vleselijke lust, maar zij zijn dikwijls verkeerd, en, vergeleken met het genot van gemeenschapsoefening met God, zijn zij ruw en wrang. Voor een godvruchtige ziel is niets zo lieflijk en zo zoet als de wijn van Gods vertroostingen.

b. Het is een krachtige hartversterking. Christus’ tegenwoordigheid door Zijn Geest bij Zijn volk zal opwekkend en verkwikkend voor hen zijn, zoals die krachtige wijn, die de lippen doet spreken, zelfs van hen, die slapen, die op het punt waren van in onmacht weg te zinken Onbekeerde zondaren zijn in slaap, heiligen zijn ook dikwijls slaperig en lusteloos en half in slaap, maar het woord en de Geest van Christus zullen leven en kracht brengen in de ziel, en uit de overvloed des harten, dat aldus vervuld is, zal de mond spreken. Toen de apostelen vervuld waren met de Geest, spraken zij in vreemde talen de grote werken Gods, Handelingen 2:10-12. En zij die in tegenstelling met dronken te zijn van wijn waarin overdaad is, vervuld zijn met de Geest, spreken onder elkaar in psalmen en lofzangen en geestelijke liederen, Efeziers 5:18, 19. Als Christus aldus de lieflijkheid prijst van de liefde van Zijn bruid, opgewekt door de openbaring van de Zijne, dan schijnt zij als in een tussenzin dat woord te zeggen: tot mijn beminde. "Is er iets in mij, dat aangenaam, of van waarde is? Gelijk het van Hem is, zo is het ook voor mijn beminde." Hij verlustigt zich dan in onze goede neigingen en diensten, als zij allen voor Hem zijn, toegewijd zijn aan Zijn eer en heerlijkheid.

Hooglied 7:10-13

Dat zijn de woorden van de bruid, van de kerk, van de gelovige ziel, in antwoord op de vriendelijke uitdrukkingen van Christus' liefde in de voorgaande verzen.

I. Zij triomfeert in haar betrekking tot Christus en haar deel in Hem, en in Zijn naam zal zij roemen de gehele dag. Met welk een vervoering van vreugde en heilig juichen zegt zij: *Van mijn geliefde ben ik* vers 10, "niet mijzelf, maar geheel toegewijd aan Hem en erkend door Hem." Indien wij in waarheid kunnen zeggen dat Christus onze liefste is, dan kunnen wij er zeker van wezen dat wij de Zijnen zijn, en dat Hij ons zal behouden, Psalm 119:94. De genadige ontdekkingen van Christus' liefde voor ons moeten er ons grotelijks toe aansporen om ons erin te verblijden, dat Hij ons aangegrepen heeft, evenals in Zijn soevereiniteit over ons en Zijn eigendomsrecht in ons, die niet minder een bron van vertroosting dan een band van plicht zijn. Innigheid van gemeenschap met Christus moet ons deel in Hem duidelijk maken.

Er in roemende dat zij de Zijne is om Hem te dienen, en achtende dat dit haar eer is, vertroost zij er zich mee dat Zijn begeerte tot haar is, dat is: Hij is haar Man, het is een omschrijving van de huwelijksbetrekking, Genesis 3:16. Christus' begeerte was sterk tot Zijn verkoren overblijfsel toen Hij van de hemel op de aarde kwam om hen te zoeken en zalig te maken, en toen Hij ingevolge van Zijn onderneming, geperst werd totdat de bloeddoop, door welke Hij moest heengaan, voor hen volbracht was, Lukas 12:50. Hij heeft Zion begeerd voor een woning. Het is voor de gelovigen een troost dat, wie hen ook moge minachten, Christus toch een begeerte tot hen heeft, zo'n begeerte dat zij Hem wederom van de hemel naar de aarde zal brengen, om hen tot Zich te nemen, want Hij verlangt ernaar dat zij allen bij Hem zouden zijn, Johannes 17:24, 14:3.

II. Nederig en vurig begeert zij gemeenschap met Hem te hebben, vers 11, vers. *Kom, mijn liefste, laat ons samen een wandeling doen*, opdat ik raad, onderricht en vertroosting van U ontvangen, U mijn behoeften en mijn leed kan bekend maken, vrij en zonder gestoord te worden. Aldus heeft Christus gewandeld met de twee discipelen, die naar het dorp genaamd Emmaus gingen, en met hen gesproken, totdat Hij hun hart brandende in hen heeft gemaakt.

Merk hier op:

1. Nieuwe tekenen ontvangen hebbende van Zijn liefde en volle verzekeringen van haar deel in Hem, streeft zij voorwaarts naar nog verdere bekendheid met Hem, zoals Paulus, die al meer en meer begeerde de uitnemendheid van de kennis van Christus Jezus, Filipp. 3:8. Christus heeft doen blijken hoezeer Zijn begeerte is tot ons, en wij zijn zeer ondankbaar indien de onze niet is tot Hem. Gemeenschap met Christus is hetgeen waarnaar allen, die geheiligd zijn, vorig verlangen, en hoe helderder ontdekkingen Hij hun doet van Zijn liefde, hoe vuriger zij er naar verlangen. Zinnelijke genietingen oververzadigde de vleselijke lusten, maar geestelijk genot wekt de lust op naar meer, en dan luidt de taal: Niets meer dan God, maar nog altijd meer dan Hem. Christus had gezegd: Ik zal op de palmboom klimmen, kom, zegt zij, laat ons gaan. De beloften, die Christus ons gegeven heeft van gemeenschap met Hem, moeten onze gebeden erom niet doen ophouden, maar ze opwekken en aanmoedigen.

2. Zij begeert uit te gaan in het veld en naar de dorpen, om deze gemeenschap met Hem te hebben. Zij, die met Christus willen spreken, moeten uitgaan van de wereld en de vermaken ervan, moeten alles vermijden wat de geest zou kunnen afleiden, en er een verhindering voor

zou zijn om geheel vervuld te wezen van Christus, wij moeten er ons op toeleggen om de Heer wel aan te hangen zonder herwaarts of derwaarts getrokken te worden, 1 Corinthiers 7:35, want daarom begeert de bruid hier om buiten het gewoel en gedruis van de stad te komen. Laat ons tot Hem uitgaan buiten de legerplaats, Heb. 13:13. Eenzaamheid en afzondering bevorderen gemeenschap met God, daarom is Izak uitgegaan in het veld om te bidden. Ga in uw binnenkamer en sluit de deur. Een gelovige is nooit minder alleen dan wanneer Hij alleen is met Christus, waar geen oog van mensen hem ziet.

A. Werk te doen hebbende daar buiten, de velden in ogenschouw moetende nemen, wenst zij het gezelschap van haar liefste. Waar wij ook zijn, overal kunnen wij onze gemeenschap onderhouden met God, indien wij zelf dit niet verhinderen, want Hij is altijd aan onze rechterhand, altijd is Zijn oog op ons, en beide Zijn woord en Zijn oor zijn altijd nabij ons. Door aan onze wereldlijke zaken te gaan met een heilig hemelsgezind hart, bij gewone daden en verrichtingen godvruchtige gedachten te hebben, en onze ogen altijd op de Heer gericht te houden, nemen wij overal waar wij geen Christus met ons. En wij behoeven ook nergens heen te gaan, weer wij in het geloof Hem niet kunnen vragen om met ons te gaan.

B. Zij wil graag vroeg opstaan, om met haar liefste te kunnen gaan. Laat ons ons vroeg opmaken naar de wijnbergen, dit duidt haar zorg aan om gebruik te maken van de gelegenheid om met haar liefste te spreken, als de bestemde tijd gekomen is, dan moeten wij geen tijd verliezen, maar zoals de vrouwen, Markus 16:2, zeer vroeg uitgaan, al is het naar een graf, als wij de hoop hebben Hem daar te zullen ontmoeten. Zij, die willen uitgaan met Christus, moeten bijtijds beginnen met Hem, vroeg in de morgenstond van hun dagen, moeten iedere dag met Hem beginnen, Hem vroeg zoeken, Hem ijverig zoeken.

C. Zij zal tevreden wezen om in de dorpen te vernachten in de hutten, die de landlieden bouwden om hun tot schuilplaats te dienen als zij aan de arbeid waren op het veld, daar in die geringe en koude woningen wil zij graag verblijven, indien zij slechts haar liefste bij zich kan hebben, Zijn tegenwoordigheid zal ze schoon en aangenaam maken, ze in paleizen veranderen. Een godvruchtige ziel kan zich met de geringste en armoedigste omgeving vergenoegen, als zij er slechts gemeenschap met God kan onderhouden.

D. De aangenaamste, schoonste velden zelfs in de lente, wanneer het op het land het lieflijkst is, zullen haar niet voldoen, tenzij haar liefste bij haar is. Geen verlustiging op aarde kan een gelovige gelukkig maken, tenzij hij in alles God kan genieten.

3. Zij begeert beter bekend te worden met de toestand van haar eigen ziel en de tegenwoordige staat van haar zaken, vers 12. *Laat ons zien of de wijnstok bloeit*. Onze eigen zielen zijn onze wijngaarden, zij Zijn, of behoren te zijn, beplant met wijnstokken en granaatappelbomen, schone en nuttige bomen, Wij zijn gesteld tot hoeders van deze wijngaarden en daarom is het onze plicht er dikwijls naar om te zien, de staat van onze eigen ziel te onderzoeken, te zien of de wijnstok bloeit, of onze genade in werking en beoefening is, of wij vruchtbaar zijn in de vruchten van de gerechtigheid, en of onze vrucht overvloedig is. En laat ons inzonderheid vragen of de jonge druifjes zich opendoen en de granaatappelbomen uitbotten, welke goede neiging en gezindheid er in ons zijn, die nog jong en teer zijn, opdat zij met bijzondere zorg beschermd en gekoesterd zullen worden, niet verzengd of verdorven zullen worden, maar gekweekt en verzorgd opdat zij vrucht voortbrengen. Bij dit onderzoek naar onze geestelijke toestand zal het goed wezen Christus mee te nemen, omdat Zijn tegenwoordigheid de wijnstok zal doen bloeien en de jonge druifjes zal doen openen zoals de weerkerende zon de hoven doet

herleven, en omdat aan Zijn goedkeuring alles voor ons is gelegen. Als Hij de wijnstok ziet bloeien, en de jonge druifjes zich zien opendoen, als wij ons op Hem kunnen beroepen zeggende: Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik U liefheb, indien Zijn Geest getuigt met onze geest dat onze zielen welvaren, dan is het genoeg. En als wij bekend willen wezen met onszelf, dan moeten wij Hem bidden ons te doorgronden en te beproeven, ten einde ons bij te staan bij dit onderzoek, en ons aan onszelf te ontdekken.

4. Zij belooft haar liefste dat zij Hem het best mogelijke onthaal zal bereiden in haar landhuis, want Hij zal tot ons inkomen en avondmaal met ons houden, Openbaring 3:20.

A. Zij belooft Hem haar beste genegenheden, en wat zij nog meer voor Hem kon hebben, het zou ten enenmale veracht worden, indien haar hart niet geheel en al voor Hem ware. "Daarom zal ik U daar mijn uitnemende liefde geven. Ik zal er de betuiging, de belijdenis van herhalen, U eren met de tekenen ervan, en de uitgangen van mijn ziel naar U in aanbidding en begeerten, zullen opgewekt en vermeerderd worden, en mijn hart zal U in een heilig vuur geofferd worden."

B. Zij belooft Hem het beste wat zij heeft, vers 13. *Daar zullen wij lieflijke geuren vinden*, de dudaim geven reuk, de liefdebloem of de lieflijke dat is de betekenis van het woord of de liefdevruchten, het was iets dat in alle opzichten aangenaam was, zo kostbaar dat Rachel en Lea er bijna in twist om geraakten, Genesis 30:14. Wij zullen ook vinden hetgeen goed is tot spijze, zowel als aangenaam voor het oog, al de zeldzaamheden, die het land oplevert, aan onze deuren zijn allerlei edele vruchten. De vruchten en oefeningen van de genade zijn edel en aangenaam in de ogen van de Heer Jezus. Deze moeten zorgvuldig voor Hem worden weggelegd, toegewijd worden aan Zijn dienst en eer, moeten altijd bij de hand zijn, als wij ze nodig hebben, zoals hetgeen aan onze deuren is weggelegd, opdat Hij door ons voortbrengen van veel vrucht verheerlijkt zal worden, Johannes 15:8. Er is een grote verscheidenheid van deze edele vruchten, waarvan onze ziel wel voorzien behoort te wezen, wij moeten er alle soorten van hebben, genade voor alle gelegenheden, nieuwe en oude, zoals de goede heer des huizes ze in zijn schat heeft, niet alleen de voortbrengselen van dit jaar, maar ook overblijvende van het vorige, Mattheus 13:52. Wij moeten voor de dienst van Christus niet alleen gereed bij de hand hebben wat wij onlangs gehoord en geleerd hebben, maar onthouden en behouden wat wij vroeger vernomen hebben, noch moeten wij ons vergenoegen met hetgeen wij opgelegd hebben in de dagen vanouds maar zo lang wij leven moeten wij er iets nieuws aan toevoegen opdat onze voorraad vermeerderd worde, opdat wij tot alle goed werk volmaakt toegerust zijn. Zij, die Christus waarlijk liefhebben, zullen vinden dat alles wat zij hebben, tot zelfs hun edelste vruchten en wat zij het zorgvuldigst hebben weggelegd, nog veel te gering is om Hem te geven, en Hij is welkom aan alles, indien het niet meer en beter ware, het zou tot Zijn dienst zijn. Het is alles van Hem, en daarom is het voegzaam dat alles voor Hem zal zijn.

HOOFDSTUK 8

1 Och, dat Gij mij als een Broeder waart, zuigende de borsten mijner moeder! dat ik U op de straat vond, ik zou U kussen, ook zouden zij mij niet verachten.
2 Ik zou U leiden, ik zou U brengen in mijner moeders huis, Gij zoudt mij leren; ik zou U van specerijwijn te drinken geven, en van het sap van mijn granaatappelen.
3 Zijn linkerhand zij onder mijn hoofd, en Zijn rechterhand omhelze mij.
4 Ik bezweer u, gij dochteren van Jeruzalem! dat gij die liefde niet opwekt, noch wakker maakt, totdat het dezelve lust!
5 Wie is zij, die daar opklimt uit de woestijn, en liefelijk leunt op haar Liefste? Onder den appelboom heb ik u opgewekt, daar heeft u uw moeder met smart voortgebracht, daar heeft zij u met smart voortgebracht, die u gebaard heeft.
6 Zet mij als een zegel op Uw hart, als een zegel op Uw arm; want de liefde is sterk als de dood; de ijver is hard als het graf; haar kolen zijn vurige kolen, vlammen des HEEREN.
7 Vele wateren zouden deze liefde niet kunnen uitblussen; ja, de rivieren zouden ze niet verdrinken; al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, men zou hem te enenmale verachten.
8 Wij hebben een kleine zuster, die nog geen borsten heeft; wat zullen wij onze zuster doen in dien dag, als men van haar spreken zal?
9 Zo zij een muur is, wij zullen een paleis van zilver op haar bouwen; en zo zij een deur is, wij zullen haar rondom bezetten met cederen planken.
10 Ik ben een muur en mijn borsten zijn als torens. Toen was ik in Zijn ogen als een, die vrede vindt.
11 Salomo had een wijngaard, te Baal-hamon; hij gaf dezen wijngaard aan de hoeders, een ieder bracht voor deszelfs vrucht duizend zilverlingen.
12 Mijn wijngaard, dien ik heb, is voor mijn aangezicht; de duizend zilverlingen zijn voor u, o Salomo! maar tweehonderd zijn voor de hoeders van deszelfs vrucht.
13 O gij bewoonster der hoven! de metgezellen merken op uw stem; doe ze Mij horen.
14 Kom haastelijk, mijn Liefste! en wees Gij gelijk een ree, of gelijk een welp der herten op de bergen der specerijen.

De genegenheden tussen Christus en Zijn bruid zijn hier in het slothoofdstuk van het lied even levendig en sterk uitgedrukt als tevoren, ja nog sterker levendiger.

I. De bruid houdt aan in haar dringend bidden om innige gemeenschap met Hem, vers 1-3.

II. Zij bezweert de dochters van Jeruzalem om haar gemeenschap met haar liefste niet te storen, vers 4 en hierop bewonderen zij haar vertrouwen op Hem vers 5.

III. Zij bidt haar liefste, die zij opgewekt had door haar gebeden, vers 5, dat Hij door Zijn genade die gezegende, zalige vereniging met Hem wilde bevestigen, vers 6, 7.

IV. Zij doet ook voorbede voor anderen, dat er zorg voor hen gedragen zou worden, vers 8, 9, en zij verlustigt zich in de gedachte van haar eigen deel in Christus en Zijn genegenheid voor haar vers 10.

V. Zij erkent zich als de hoedster van Zijn wijngaard te Baäl-Hamon, vers 11, 12.

VI. Het besluit met een wederzijds verzoek ten afscheid. Christus gebiedt zijn bruid dat zij Hem dikwijls van haar moet laten horen, vers 13, en zij bidt Hem Zijn terugkomst tot haar te verhaasten, vers 14.

Hooglied 8:1-4

1. Hier wenst de bruid een voortdurenden, vrije en vertrouwelijke omgang met de Heer Jezus. Zij was Hem reeds ondertrouwd, maar de bruiloft was nog niet gevierd, en het huwelijk nog niet bekend gemaakt, de bruid, de vrouw van het Lam, zal niet volkomen gereed zijn voor Zijn tweede komst, zij was verplicht om schuw en beschroomd te zijn en op een afstand te blijven, daarom wenst zij om maar voor Zijn zuster gehouden te worden, daar Hij leraar toch aldus genoemd heeft, Hoofdstuk 5:1, en dat zij dezelfde kuise vertrouwelijke omgang met Hem kon hebben als een zuster heeft met haar broeder, haar eigen broeder, die de borsten heeft gezogen van dezelfde moeder, en dus zeer teder voor haar zou zijn, zoals Jozef het was voor zijn broeder Benjamin. Sommigen houden dit voor het gebed van de oudtestamentische heiligen om het verhaasten van Christus' menswording, opdat de kerk beter met Hem bekend zou worden, overmits de kinderen aan het vlees en bloed deelachtig zijn, Hij ook desgelijks derzelve deelachtig zou worden, en zich niet zou schamen hen broeders te noemen. Het is veeleer de wens van alle gelovigen om een vertrouwelijker gemeenschap met Hem te hebben, dat zij de Geest van de heiligmaking zo de ontvangen, en aldus Christus hun broeder zouden kunnen noemen, en zij Zijn broeders zouden zijn, hetgeen zij dan zijn, als zij door genade van de goddelijke natuur deelachtig zijn gemaakt, en Hij, die heiligt, en zij die geheiligd worden, allen uit een zijn, Hebreeen 2:11 en verv. Het betaamt broeders en zusters, kinderen van dezelfde ouders, die aan dezelfde borst gevoed en gekweekt werden, om zeer liefdevol en teder voor elkaar te zijn, en nu begeert de bruid, dat er zo'n liefde zal bestaan tussen haar en haar liefste, en zij Hem broeder mocht noemen.

2. Zij berooft zich dan de voldoening te zullen hebben van een meer openlijke belijdenis van haar betrekking tot Hem, dan zij nu kan afleggen. Als ik U buiten zou vinden, overal, waar het ook zij, al was het in tegenwoordigheid van anderen, ik zou U kussen, zoals een zuster haar eigen broer kust, inzonderheid haar kleine broer, die nu de borsten van haar moeder zuigt, want zo verstaan het sommigen.

Ik zou van alle betamelijke vrijheid bij U gebruik maken, en zou er niet om veracht worden, alsof ik iets deed, dat niet voegt aan mijn sekse. De kerk kan sedert Christus' menswording Hem beter erkennen dan tevoren, toen zij bespot zou zijn geworden om haar grote liefde voor Eén, die nog niet geboren was. Christus is als een broeder geworden, waar wij Hem ook vinden, laat ons daarom bereid zijn om onze betrekking tot Hem te erkennen en onze genegenheid voor Hem, en niet vrezen er om veracht te zullen worden, noch daar enigszins meer acht op te slaan aan David gedaan heeft, toen hij huppelde voor de ark, indien dit gering is, dan zal ik mij nog geringer houden dan alzo. Maar laat ons hopen dat wij niet zo veracht zullen worden als sommigen denken, en door de dienstmaagden, van welke gij gesproken hebt, zal ik geëerd worden, 2 Samuel 6:22. Waar wij ook het beeld van Christus vinden, al is het buiten op straat, onder hen die Hem niet met ons volgen, moeten wij het liefhebben, en die liefde betuigen, en wij zullen er niet om veracht worden, maar de algemene liefde zal ons achting verwerven.

3. Zij belooft gebruik te zullen maken van de gelegenheid, die zij dan zal hebben, om goed met Hem bekend te worden, vers 2. *Ik zou u leiden, ik zou u brengen, als mijn broeder, aan Uw arm*, en zou op U leunen, ik zou U het hele huis van mijn kostbaarheden tonen, zou U brengen in het huis van mijn moeder, in de kerk, in de plechtige vergaderingen, Hoofdstuk 3:4, in mijn binnenkamer, want daar hebben de heiligen de meest vertrouwelijke gemeenschap met Christus en daar zoudt Gij mij leren, zoals broeders hun zuster onderrichten in hetgeen waarin zij

onderricht wil wezen. Zij, die Christus kennen zullen van Hem geleerd worden, en wij moeten gemeenschap met Christus begeren, om alzo onderricht van Hem te ontvangen. Hij is gekomen om ons verstand te geven, of "Mijn moeder zou mij leren, als ik U bij mij heb." Het is de tegenwoordigheid van Christus in Zijn kerk, die het woord en de inzettingen leerrijk maakt voor haar kinderen, die allen van God geleerd zullen zijn.

4. Zij belooft Hem dat Hij welkom zal wezen aan het beste dat zij heeft, zij zal Hem van haar specerijwijn te drinken geven en van het sap van haar granaatappelen, en Hem welkom aan heten, wensende om Zijnentwil dat het beter ware. De beoefening van genade en de volbrenging van plicht zijn specerijwijn voor de Heere Jezus, die Hem zeer aangenaam is, als uitdrukking van een dankbaar besef van Zijn gunst. Zij, die behagen hebben in Christus, moeten er zich op toeleggen om Hem te behagen en zij zullen bevinden dat het niet moeilijk is Hem te voldoen, Hem te behagen. Hij acht een hartelijk welkom het beste onthaal dat Hem te beurt kan vallen, en als wij dat welkom voor Hem hebben, dan zal Hijzelf Zijn onthaal medebrengen.

5. Zij twijfelt niet, of zij zal Zijn tere zorg en liefde ervaren, vers 3, dat zij ondersteund zal worden door Zijn macht, en onder het zwaarste lijden en de hardste arbeid voor bezwijken zal worden behoed. *Zijn linkerhand zal onder mijn hoofd wezen*, en dat zij vertroost zal worden door Zijn liefde. *Zijn rechterhand zal mij omhelzen*. Aldus heeft Christus Zijn rechterhand gelegd op Johannes, toen deze op het punt was van in zwijm te vallen, Openbaring 1:17. Zie ook Daniël 10:l7, 18. Het kan gelezen worden zoals Hoofdstuk 2:6. *Zijn linkerhand is onder mijn hoofd*, want in het oorspronkelijke zijn de woorden gelijk, en dan duidt het op een onmiddellijke verhoring van haar gebed, zij werd verhoord met kracht in haar ziel, Psalm 138:3. Terwijl wij Christus dicht achteraan volgen, zal Zijn rechterhand ons ondersteunen, Psalm 63:9. Van onder eeuwige armen.

6. Zij bezweert de haar omringenden om zich te wachten van iets te doen waardoor de lieflijke gemeenschap, die zij thans smaakte met haar liefste, gestoord zou kunnen worden, vers 4, zij had dit tevoren gedaan, toen Hij haar aldus door Zijn tegenwoordigheid had versterkt en vertroost, Hoofdstuk 2:7. *Ik bezweer u, gij dochters van Jeruzalem en laat mij met u redeneren*, waarom zoudt gij mijn liefste opwekken of wakker maken voor het Hem lust? De kerk, onze algemene moeder, bezweert al haar kinderen om toch nooit iets te doen, dat Christus er toe zou kunnen brengen om zich terug te trekken, en wij zijn er maar al te zeer toe geneigd om zo iets te doen. Waarom zoudt gij Hem zo’n belediging aandoen? Waarom zoudt gij zulke vijanden zijn van uzelf? Aldus behoren wij met onszelf te redeneren, als wij in verzoeking zijn om iets te doen, dat de Heiligen Geest bedroeft. "Hoe! ben ik Christus tegenwoordigheid moe, dat ik Hem beledig en Hem alzo er toe breng om van mij te wijken?" Waarom zou ik doen wat Hem mishaagt, iets dat Hij als een onvriendelijkheid zou opvatten, en waarvan ik dan gewis berouw zou hebben?

Hooglied 8:5-7

I. De bruid wordt zeer bewonderd door degenen, die om haar heen zijn. Dit komt hier als een tussenzin, maar evangeliegenade is er even duidelijk in te zien, als waar ook in dit mystieke lied. Wie is zij, die daar opklimt uit de woestijn, en lieflijk leunt op haar liefste? Sommigen achten, dat dit de woorden zijn van de Bruidegom, zich uitende als wel voldaan met haar vertrouwen op Hem en haar overgegevenheid om zich door Hem te laten leiden. Maar het zijn veeleer de woorden van de dochters van Jeruzalem, tot wie zij sprak, vers 4. Zij zien haar en zegenen haar, de engelen in de hemel en al haar vrienden op aarde zijn de blijde aanschouwers van haar geluk. De Joodse kerk kwam op uit de woestijn, ondersteund door de goddelijke macht en gunst, Deuteronomium 32:10, 11. De christelijke kerk werd opgewekt uit een lagen en treurige toestand, door de genade van Christus, waarop gesteund was, Galaten 4:27. Particuliere gelovigen zijn dan beminnelijk, ja bewonderenswaardig, en Goddelijke genade is dan in hen te bewonderen als zij door de kracht van de goddelijke genade opgevoerd worden uit de woestijn, leunende met een heilig vertrouwen en welbehagen op Jezus Christus, hun liefste. Dit wijst op de schoonheid van een ziel, en de wonderen van Gods genade.

1. In de bekering van zondaren. Een zondige toestand is een woestijn, ver verwijderd van gemeenschap met God, dor en onvruchtbaar en waarin geen ware vertroosting is, het is een staat van omdolen en gebrek, uit deze woestijn moeten wij opkomen door waar berouw en in de kracht en genade van Christus, ondersteund door onze liefste en gedragen in Zijn armen.

2. In de vertroosting van de heiligen. Een ziel die overtuigd is van zonde, en er waarlijk verootmoedigd om is, is in een woestijn, geheel verlegen en verloren, en uit deze woestijn kunnen wij niet anders opkomen dan leunende op Christus als onze liefste, door het geloof, en niet steunende op ons verstand, noch betrouwende op enigerlei kracht of gerechtigheid van onszelf als genoegzaam voor ons, maar uitgaande en henengaande in de mogendheden van de Heer der Heeren, en Zijn gerechtigheid vermeldende, de Zijne alleen, die de Heere onze gerechtigheid is.

3. In de veiligheid van hen, die Christus toebehoren. Wij moeten opkomen uit de woestijn van deze wereld, hebbende onze wandel in de hemel en bij de dood moeten wij derwaarts henengaan, leunende op Christus, wij moeten leven en sterven door geloof in Hem, het leven is mij Christus, en Hij is het die gewin is in het sterven.

II. Zij richt zich tot haar liefste.

l. Zij herinnert Hem aan de vroegere ervaringen, die zij en anderen gehad hebben van vertroosting en voorspoed als zij zich tot Hem hebben gewend.

a. Wat haarzelf betreft: "Onder de appelboom heb ik u opgewekt, ik heb menigmaal met u geworsteld in het gebed en heb overmocht, als ik in de oefeningen van de godsvrucht alleen was, mij had teruggetrokken in een boomgaard onder de appelboom" (waar Christus zelf bij vergeleken was, Hoofdstuk 2:3,) zoals Nathanaël onder de vijgeboom, Johannes 1:49 overpeinsde en bad, toen heb ik u opgewekt om mij te helpen en te vertroosten, zoals de discipelen Hem opgewekt hebben in de storm, zeggende: Meester, bekommert het u niet dat wij vergaan? Markus 4:38, en de kerk, Psalm 44:24 :Waak op, waarom zoudt Gij slapen? De ervaring, die wij gehad hebben van Christus' bereidwilligheid om toe te geven aan de aandrang van ons geloof en gebed, moet ons aanmoedig en om te volharden in het gebed, om nog

vuriger te worstelen en niet te verslappen, ik heb de Heer gezocht, en Hij heeft mij geantwoord, Psalm 34, 5.

b. Ook anderen hadden dezelfde ervaring van vertroosting in Christus, gelijk volgt in vers 6 van dezelfde Psalm: zij hebben op Hem gezien, zowel als ik, en werden verlicht. Daar heeft uw moeder u voortgebracht, de algemene kerk, of de gelovige zielen, in welke Christus een gestalte heeft gekregen, Galaten 4:19. Zij waren in arbeid voor de vertroosting van deel in U te hebben, en waren in barensnood met grote smart dat is hier de betekenis van het woord, maar zij hebben u voortgebracht, de weeën hebben niet altijd geduurd, zij, die in arbeid waren in overtuiging van zonde, hebben eindelijk vertroostingen voortgebracht, en de smart was vergeten in de blijdschap van de geboorte van de Verlosser. Door deze zelfde gelijkenis verklaart onze Heiland de blijdschap die Zijn discipelen zullen smaken in Zijn wederkomst tot hen na een treurige scheiding voor een tijd, Johannes 16:21. Na de bittere smart en berouw heeft menigeen een zalige vertroosting gesmaakt, waarom dan ook niet ik?

2. Zij bidt Hem dat haar vereniging met Hem bevestigd mocht worden, en haar gemeenschap met Hem mocht voortduren en inniger mocht worden, vers 6. *Leg mij als een zegel aan uw hart, en als een zegel op uw arm.*

a. Laat mij een plaats hebben in Uw hart, een deel in Uw liefde, dat is het wat al degenen boven alles begeren, die weten hoezeer hun geluk, hun zaligheid afhangt van de liefde van Christus.

b. "Laat mij nooit de plaats verliezen die ik heb in Uw hart, laat Uw liefde tot mij vast verzekerd zijn zoals een acte, die verzegeld is om haar niet te herroepen, het kabinet, dat verzegeld is om niet te worden beroofd. Laat nooit iets vermogen, hetzij om mij te scheiden van Uw liefde, of om door de mededeling ervan te schortend, mij te beroven van de troostrijke bewustheid ervan."

c. "Laat mij U altijd lief en dierbaar zijn, U nabij zijn zoals de zegelring aan Uw rechterhand, om er niet van gescheiden te worden, Jeremia 22:24. "

d. Wees Gij mijn hogepriester, mijn naam zij geschreven op Uw borstlap, nabij Uw hart, zoals de namen van al de stammen gegraveerd waren, als graveersel van een zegelring in de twaalf edelstenen van de borstlap van Aäron, alsmede in twee edelstenen op de twee schouders of armen van de efod, Exodus 28:11, 12, 21.

e. "Laat Ue macht voor mij aangewend worden, als een blijk van Uw liefde voor mij, laat mij niet alleen een zegel wezen op Uw hart, maar een zegel op Uw arm, laat mij gedragen, opgehouden worden in Uwe armen, en dit weten tot mijn vertroosting." Sommigen achten dat dit de woorden van Christus zijn tot Zijn bruid, haar zeggende om Hem steeds indachtig te zijn, Hem en Zijn liefde voor haar. Hoe dit nu zij, als wij begeren en verwachten dat Christus ons als een zegel op Zijn hart zal beffen, dan voorzeker kunnen wij niet minder doen dan Hem als een zegel te zetten op het onze.

3. Om aan deze bede kracht bij te zetten pleit zij op de kracht van de liefde van haar liefde tot Hem, die haar drong om aldus aan te dringen op de tekenen van Zijn liefde voor haar.

A. Liefde is een heftige, zeer sterke hartstocht.

a. Zij is sterk als de dood, de smarten van een teleurgestelde minnaar zijn als de smarten van de dood, ja bij het najagen van het beminde voorwerp worden de smarten van de dood gering geacht, niet geteld. Christus liefde voor ons was sterk als de dood, want zij heeft door de dood zelf heengebroken, Hij heeft ons liefgehad en zich voor ons overgegeven. De liefde van ware gelovigen voor Christus is sterk als de dood, want zij is de dood voor alle andere dingen, zij scheidt zelfs ziel en lichaam van de gelovige, daar de ziel op de vleugels van godvruchtige liefde opwaarts stijgt naar de hemel, en dan zelfs vergeet dat zij nog met vlees is bekleed en bezwaard. In een zielsverrukking van deze liefde wist Paulus niet of hij in het lichaam of buiten het lichaam was. Door haar is de gelovige van de wereld gekruisigd.

b. De ijver is hard als het graf, dat alles verslindt en verteert. Zij, die Christus waarlijk liefhebben, ijveren over alles wat hen van Hem zou aftrekken, inzonderheid ijveren zij over zichzelf, dat zij iets zouden doen, dat Hem er toe zou brengen om zich van hen terug te trekken, veeleer dan dat zou geschieden zouden zij zich het rechteroog uitrekken, of de rechterhand afhouwen, en zou er iets harder kunnen zijn dan dat? Zwakke en sidderende heiligen, die ijveren over Christus daar zij twijfelen aan Zijn liefde voor hen, bevinden dat die ijver hen verteert als het graf, niets knaagt zo aan hun gemoed, maar dit is een bewijs van de kracht van hun liefde voor Hem.

c. Haar kolen, haar lampen en vlammen en stralen zijn zeer sterk, het zijn vlammen des Heeren, zij branden met een ongelooflijke heftigheid en onweerstaanbare kracht, als de vurige kolen, die de heftigste vlammen doen ontstaan, een krachtige, doordringende vlam, zoals de bliksem, Psalm 29:7. Heilige liefde is een vuur, dat een heftige hitte voortbrengt in de ziel en het schuim en kaf verteert, die er in zijn haar als was versmelt in een nieuwe vorm, en haar als de vonken opwaarts voert tot God en de hemel.

B. Liefde is een kloekmoedige, zegevierende hartstocht. Heilige liefde is dit, de heersende liefde tot God in de ziel is standvastig, en zal niet van Hem afgetrokken worden, noch door eerlijke, noch door oneerlijke middelen, noch door leven noch door dood, Romeinen 8:38.

a.De dood en ai zijn verschrikkingen zullen een gelovige er niet van weerhouden om Christus lief te hebben. Veel water kan wel het vuur blussen, maar zou deze liefde niet kunnen uitblussen, ja de rivieren zouden ze niet verdrinken, vers 7, het bruisen van deze wateren zal haar niet verschrikken, laat hen hun ergst doen, toch zal Christus de liefste zijn. Het overstromen van deze wateren zal haar niet verkillen, maar de mens instaatstellen om zich te verblijden in verdrukking. Al zou Hij mij doden, zal ik Hem toch liefhebben en op Hem betrouwen. Geen water kon Christus’ liefde voor ons uitblussen, en geen rivieren haar verdrinken. De liefde zat als koning op de stromen, zo laat dan niets onze liefde tot Hem verminderen.

b. Het leven en al zijn genietingen zullen een gelovige er niet toe verlokken om Christus niet lief te hebben. Al gave hem iemand al het goed van zijn huis, om hem er vanaf te houden om Christus lief te hebben en om aan de wereld in het vlees zijn liefde te geven, hij zou het voorstel met de uiterste verachting afwijzen, zoals Christus toen Hem de koninkrijken van de wereld en hun heerlijkheid werden aangeboden, om Hem van Zijn onderneming te doen afzien, zei: Ga achter mij Satan, het zou ten enenmale veracht worden, bied deze dingen aan hen, die niets beters kennen. De liefde zal ons instaatstellen verzoeking terug te wijzen en er over te zegevieren, verzoekingen van de goedkeurende glimlachjes van de wereld, zowel als van haar afkeurende, dreigende blikken. Sommigen geven er deze zin aan: al gaf iemand al het goed van

zijn huis aan Christus als een gelijkwaardige vergoeding voor deze liefde, ten einde er van vrijgesteld te worden, het zou ten enenmale veracht worden, Hij zoekt niet het onze maar ons, het hart niet de rijkdom. Al ware het, dat ik al mijn goederen tot onderhoud van de armen uitdeelde en de liefde niet had, zo ware het niets, 1 Corinthiers 13:1, 3. Zo zijn de gelovigen gezind voor Christus, de gaven van Zijn voorzienigheid kunnen hen niet bevredigen zonder de verzekering van Zijn liefde.

Hooglied 8:8-12

Christus en Zijn bruid genoegzaam hun liefde voor elkaar bevestigd hebbende, en het er over eens zijnde dat zij aan beide zijden sterk is als de dood en onaantastbaar, beraadslagen nu tezamen, als liefhebbende man en vrouw, over hun zaken, en overwegen wat zij zullen doen. Man en vrouw, die hun hart aan elkaar verbonden hebben, bedenken tezamen hoe te handelen met hun betrekkingen en met hun bezittingen, en dienovereenkomstig beraadslagen deze twee gelukkigen hier met elkaar over een zuster en over een wijngaard.

I. Zij beraadslagen hier over hun zuster, hun kleine zuster, en hoe over haar te beschikken.

1. De bruid stelt haar zaak voor met tere medelijdende zorg, vers 8. *Wij hebben een kleine zuster, die nog geen borsten heeft*, zij is nog niet volwassen, wat zullen wij onze zuster doen in die dag als men van haar spreken zal, zodat wij wèl voor haar zullen doen?

A. Dit kan verstaan worden als gesproken door de Joodse kerk betreffende de heidenwereld. God had zich de Joodse kerk ondertrouwd, en zij was rijk begiftigd, maar wat zal er worden van de arme heidenen, de onvruchtbare, die niet had gebaard en de eenzame Jesaja 54:1. Hun toestand (zeggen de vrome Joden) is zeer droevig, zij zijn zusters, kinderen van dezelfde vaders, God en Adam, maar zij zijn klein, omdat zij niet geëerd zijn niet de kennis van God, zij hebben geen borsten, geen goddelijke openbaring, geen Schriften, geen leraren, geen borsten van vertroosting, die hun aangeboden worden, waaraan zij zouden kunnen zuigen, daar zij vreemdelingen zijn voor hei verbond van de belofte, zelf geen borsten van onderricht hebbende om hun kinderen te geven ten einde hen op te kweken, I Petrus 2:2. Wat zullen wij voor hen doen? Wij kunnen hen slechts beklagen, en voor hen bidden, Heer, wat zult Gij voor hen doen? De heiligen in Salomo's tijd konden uit Davids psalmen weten dat God genade voor hen had weggelegd, en zij baden dat zij verhaast zou worden voor hen. Thans zijn de tijden veranderd, de heidenen zijn Christus ondertrouwd, en zij behoren de vriendelijkheid te vergelden door eenzelfde verlangen naar de wederbrenging van de Joden, onze oudste zuster, die eens borsten had, maar er nu geen heeft. Als wij het in die zin opvatten, dan hebben de ongelovige nakomelingen van deze vrome Joden dit gebed van hun vaderen weersproken, want toen de dag kwam, wanneer van, of voor, de heidenen gesproken zou worden en deze tot Christus gebracht, hebben zij, in plaats van te bedenken wat zij voor hen konden doen, gekomplotteerd om alles wat zij konden tegen hen te doen, hetgeen de maat van hun ongerechtigheid vol heeft doen worden, I Thessalonicenzen 2:16. Of,

B. Het kan toegepast worden op alle anderen die tot de verkiezing van de genade behoren, maar nog niet geroepen zijn zij zijn van verre verwant aan Christus en fijne kerk, en zusters van beide, andere schapen, die van deze stal niet zijn, Johannes 10:16. Zij hebben geen borsten, zijn nog niet vast geworden, Ezechiel 16:7, hebben geen genegenheid voor Christus, geen beginsel van genade. De dag zal komen wanneer voor hen gesproken zal worden, wanneer de uitverkorenen zullen worden geroepen, tot Christus zullen worden gelokt door de evangeliedienaren, de vrienden van de bruidegom. Dat zal een heerlijke dag zijn, een dag van bezoeking. Wat zullen wij doen in deze dag om het huwelijk te bevorderen, hun schuwheid te overwinnen en hen te bewegen om Christus aan te nemen en zich als reine maagden aan Hem voor te stellen? Zij, die door genade zelf tot Christus zijn gebracht, moeten bedenken wet zij kunnen doen om ook anderen tot Hem te brengen, het grote doel te bevorderen van het evangelie, hetwelk is zielen aan Christus te ondertrouwen, en zondaars te bekeren lot Hem, van wie zij waren afgeweken.

2. Christus beslist spoedig wat te doen in dit geval, en Zijn bruid stemt met Hem in vers 9. Zo zij een muur is, indien het goede werk eens begonnen is met de heidenen, met de zielen, die binnengeroepen moeten worden indien de kleine zuster, als voor haar gesproken zal worden door het evangelie, het woord slechts wil aannemen, en zich wil opbouwen op Christus, het fundament en haar handelingen wil richten tot de Heer, zoals de muur tot het huis, dan zullen wij een paleis van zilver op haar bouwen, of haar opbouwen tot zo'n paleis, wij zullen het goede werk dat begonnen is voortzetten, totdat het een paleis wordt, de muur van steen een paleis van zilver, dat meer is dan hetgeen waarop keizer Augustus zich beroemde, namelijk dat hij wat hij als tichelsteen vond als marmer heeft gelaten. Deze kleine zuster zal, als zij eens verbonden is met de Heer, tot een heilige tempel opgroeien, een woonstede Gods in de Geest, Efeziers 2:21, 22. Zo zij een deur is, als dit paleis voltooid zal zijn, en de deuren van deze muur opgericht zullen wezen, hetgeen het laatst gedaan werd Nehemia 7:1, dan zullen wij haar rondom bezetten met cederen planken, wij zullen haar zorgvuldig en krachtdadig beschermen, opdat haar geen schade wordt toegebracht. Wij zullen het doen Vader, Zoon en Heilige Geest werken samen om het gezegende werk voort te zetten en te voltooien als de tijd er voor gekomen is. Al hetgeen nodig is zal in orde gebracht worden, en het werk des geloofs zal volbracht zijn. Hoewel het begin van de genade gering is, zal haar laatste toch zeer vermeerderd worden. De kerk is in zorg over hen, die nog niet geroepen zijn. "Laat Mij geworden," zegt Christus, "ik zal alles doen wat nodig is om voor hen gedaan te worden. Vertrouw het Mij slechts toe."

3. De bruid maakt gebruik van deze gelegenheid, om met dankbaarheid Zijn vriendelijkheid voor haar te erkennen, vers 10. Zij wil Hem zeer gaarne haar kleine zuster toevertrouwen, want zij zelf heeft grote ervaring van Zijn genade, zij voor zich is er alles aan verschuldigd: ik ben een muur, en mijn borsten zijn als torens. Dit zegt zij niet om haar kleine zuster te verwijten dat zij geen borsten heeft, maar om zich ten haar opzichte te vertroosten, daar Hij, die haar gemaakt had tot hetgeen zij is, die haar op zichzelve had opgebouwd en haar tot rijpheid heeft doen opgroeien, dezelfde vriendelijkheid kon en wilde doen voor hen, wier toestand haar zo ter harte ging. Toen was ik in Zijn ogen als een die gunst vindt. Zie,

A. Waar zij zich op laat voorstaan, namelijk dat zij gunst gevonden heeft in de ogen van Jezus Christus, diegenen zijn gelukkig, voor eeuwig gelukkig, die de gunst hebben van God en door Hem zijn aangenomen.

B. Hoe zij het goede werk Gods in haar toeschrijft aan Gods welwillendheid jegens haar. "Hij heeft mij tot een muur gemaakt, en mijn borsten als torens, en toen heb ik daarin, meer dan in iets anders, Zijn liefde jegens mij ervaren." Heil u, die aldus hooglijk bevoorrecht zijt, want in u is Christus geformeerd.

C. Welk behagen God heeft in de werken van Zijn eigen handen. Als wij tot een muur gemaakt zijn, een koperen muur, Jeremia 1:18, 15:20, die vast staat tegen het blazen van de tirannen, Jesaja 25:4, dan verlustigt God er zich in om ons goed te doen.

D. Met welk een blijdschap en triomf wij behoren te spreken van Gods genade jegens ons, en met welk een voldoening wij behoren terug te zien op de bijzondere tijden en gelegenheden, wanneer wij in Zijn ogen waren als degenen die gunst hebben gevonden, dat waren onvergetelijke dagen.

II. Zij beraadslagen hier over een wijngaard, die zij hebben op het land, de kerk van Christus op aarde, beschouwd onder het beeld van een wijngaard, vers 11, 12. Salomo had een wijngaard te Baäl-Hamon, had een koninkrijk in het bezit van een menigte, een talrijk volk. Gelijk hij een type was van Christus, zo was zijn wijngaard een type van de kerk van Christus. Onze Heiland heeft ons een sleutel gegeven tot deze verzen in de gelijkenis van de wijngaard, die aan ondankbare landlieden verhuurd was Match. 91:33. De voorwaarden waren dat ieder van de huurders of pachters, aan wie zoveel van de wijngaard was toegewezen als duizend wijnstokken bevatte, een jaarlijkse pacht zou opbrengen van duizend zilverlingen, want wij lezen, Jesaja 7:23, dat in een vruchtbare grond duizend wijnstokken waren van duizend zilverlingen.

Merk op:

1. Christus kerk is Zijn wijngaard, een aangename en zeer bijzondere plaats, bevoorrecht met velerlei eer, Hij verlustigt zich er in om er in te wandelen, zoals een man in zijn wijngaard, en Hij heeft behagen in zijn vruchten.

2. Aan ieder van ons heeft Hij die wijngaard toevertrouwd, als hoeders ervan, de voorrechten van de kerk zijn het goede, dat Hij ons overgegeven heeft om als een heilig pand te worden bewaard, de dienst van de kerk moet ons werk zijn, onze taak, naar onze gaven en bekwaamheden zijn, Zoon, ga heen, werk heden in Mijn wijngaard. In de staat van de onschuld moest Adam de Hof bebouwen en die bewaren.

3. Hij verwacht huur van hen, die in deze wijngaard gebruikt worden en aan wie hij werd toevertrouwd. Hij komt zoekende vrucht, en eist evangelieplichten van allen, die evangelievoorrechten genieten. Iedereen, van welke rang of stand hij ook zij, moet aan Christus eer en heerlijkheid toebrengen, en enige dienst doen in het belang van Zijn koninkrijk in de wereld uit aanmerking van de weldaden en het voordeel, genoten in zijn aandeel van het voorrecht van de wijngaard.

4. Hoewel Christus de wijngaard aan de hoeders verhuurd heeft, is het toch Zijn wijngaard, en Hij heeft er altijd het oog op ten goede, want indien Hij hem niet dag en nacht behoedde, Jesaja 27:2, 3) dan zouden de hoeders aan wie Hij hem verhuurd heeft, er dus de wachters van zijn, tevergeefs waken, Psalm 127:1. Sommigen houden de woorden van vers 12 voor Christus woorden. Mijn wijngaard die Ik heb, is voor Mijn aangezicht, en zij merken op hoe Hij Zijn eigendomsrecht er in laat uitkomen, het is Mijn wijngaard, die Ik heb, zo dierbaar is Hem Zijn kerk, zij is de Zijne in de wereld, Johannes 13:1, daarom wil Hij haar altijd onder Zijn bescherming hebben. Ze is Zijn en eigendom, en Hij zal voor haar zorgen.

5. De kerk, die de voorrechten geniet van de wijngaard, moet ze altijd voor ogen hebben, het hoeden van de wijngaard vereist voortdurende zorg en vlijt. Maar het zijn veeleer de woorden van de bruid. Mijn wijngaard, die ik heb, is voor mijn aangezicht. Zij had haar schuld en dwaasheid betreurd van haar eigen wijngaard niet gehoed te hebben, Hoofdstuk 1:6, Naar nu besluit zij zich te verbeteren. Ons hart is onze wijngaard, die wij moeten behoeden boven al dat te behoeden is, en daarom moeten wij er ten allen tijde een wakend oog op houden.

6. Onze grote zorg moet wezen om onze huur te betalen voor hetgeen wij van Christus wijngaard hebben, en wel toe te zien dat wij er niet achterop in geraken, de dienstknechten niet teleurstellen, die Hij zendt om de vruchten te ontvangen, Mattheus 21:34. Gij, o Salomo moet

duizend zilverlingen hebben, en gij zult ze hebben, het voornaamste van de winst behoort aan Christus, aan Hem en Zijn lof moeten al onze vruchten gewijd zijn.

7. Als wij nauwlettend zorgen om aan Christus de lof te geven voor onze kerkvoorrechten, dan kunnen wij voor onszelf de vertroosting en het voordeel er van nemen. Als de eigenaar van de wijngaard heeft ontvangen wat Hem toekomt, dan zullen de hoeders ervan goed betaald worden voor hun zorg en moeite zij zullen twee honderd hebben, welke som ongetwijfeld als een goede winst beschouwd werd. Zij, die voor Christus werken, werken voor zichzelf, en zullen er onuitsprekelijk veel bij winnen.

Hooglied 8:13-14

Christus en de bruid scheiden hier voor een tijd van elkaar, zij moet beneden blijven in de hof op aarde, waar zij werk voor Hem te doen heeft, Hij moet heengaan naar de bergen van de specerijen in de hemel, waar Hij zaken voor haar heeft te verrichten, als haar voorspraak bij de Vader. Merk nu op met hoe wederzijdse betuigingen van liefde zij van elkaar scheiden:

I. Hij verlangt dikwijls van haar te horen zij is vaardig met haar pen, zij moet niet verzuimen Hem te schrijven, zij weet hoe zij haar schrijven moet adresseren, vers 13. *Gij, die voor het ogenblik een bewoonster zijt van de hoven*, ze bouwende en bewarende, totdat gij heengaat van de hof hier beneden *naar het paradijs hier boven*, gij, gelovige, wie gij ook zijt, die woont in de hoven van de plechtige inzettingen, in de hoven van de werkgemeenschap, de metgezellen zijn zo gelukkig van uw stem te horen, doe ze ook Mij horen.

Merk op:

A. Christus vrienden behoren in goede gemeenschap en in omgang met elkaar te blijven en als metgezellen, die elkaar liefhebben, tot elkaar te spreken, Maleachi 3:16, en elkaars stem te horen, zij moeten elkaar stichten bemoedigen en eren. Zij zijn medegenoten in het koninkrijk en de lijdzaamheid van Christus en daarom moeten zij als medereizigers vrij en gemakkelijk met elkaar omgaan, en niet schuw of vreemd voor elkaar zijn. De gemeenschap van de heiligen is een artikel van ons verbond, zowel als een artikel van onze geloofsbelijdenis, elkaar altijd te vermanen, en blij te zijn om door elkaar vermaand te worden. Hoor naar de stem van de kerk in zover ze overeenkomt met de stem van Christus, Zijn metgezellen zullen dit doen.

B. Temidden van onze gemeenschap met elkaar, moeten wij onze gemeenschap met Christus niet veronachtzamen, meer Hem ons aangezicht laten zien, en onze stem laten horen, hier vraagt Hij er om. "De metgezellen horen uw stem, zij is hun lieflijk, doe ze Mij horen Gij doet hun uw klachten, als er iets is dat u smart, waarom komt gij er niet mee tot Mij, waarom laat gij ze Mij niet horen? U bent vrijmoedig met hen, wees even vrijmoedig met Mij, stort uw hart voor Mij uit." Zo heeft Christus, toen Hij Zijn discipelen verliet, hun bevolen om bij iedere gelegenheid tot Hem te zenden: Bidt, en gij zult ontvangen. Christus ontvangt en verhoort de gebeden van Zijn volks niet slechts, maar Hij verzoekt er om, ze niet beschouwende als een last voor Hem, maar als een eer en een welgevallen, Spreuken 15:8.

Wij doen Hem onze gebeden horen, als wij niet slechts bidden, maar worstelen in het gebed. Hij wil graag dat wij dringend bij Hem aanhouden, hetgeen niet is naar de wijze van de mensen. Sommigen lezen het: "Doe van Mij horen. Gij hebt dikwijls gelegenheid om met uw metgezellen te spreken, en zij luisteren naar hetgeen gij zegt, spreek tot hen van Mij, laat Mijn naam onder hen gehoord worden, laat Mij het onderwerp van uw gesprekken zijn." "Een woord van Christus," zoals aartsbisschop Usher placht te zeggen "eer gij heengaat." Geen onderwerp is meer gepast, of behoort aangenamer te zijn.

2. *Zij verlangt naar Zijn spoedige terugkomst* tot haar, vers 14. *Kom haastig, mijn liefste*, U weer te komen en mij tot U te nemen, wees Gij gelijk een ree, of gelijk een welp van de herten op de bergen van de specerijen, laat geen tijd verloren gaan, het is aangenaam wonen hier in de hoven, maar heen te gaan om met U te zijn is verreweg het beste, dat is het dus wat ik wens en waarop ik wacht, en waarnaar ik smachtend verlang. Amen, ja kom, Heer Jezus! Merk op.

A. Hoewel Jezus Christus zich nu teruggetrokken heeft, zal Hij weerkeren, de hemelen, deze hoge bergen van de specerijen, moeten Hem bevatten tot de tijd van de verkoeling, dat is van de verkwikking, gekomen zal zijn, wanneer ieder oog Hem zal zien in al de heerlijkheid en macht van de bovenwereld, de betere wereld, de verborgenheid Gods volbracht zijnde, en het mystieke lichaam voltooid

B. Gelijk ware gelovigen uitzien naar de komst van de dag des Heeren, zo spoeden zij er zich ook heen, niet dat zij zouden willen dat Hij meer haast maakte, dan met goede spoed overeenkomt maar dat intussen al Zijn raad volbracht zal worden, en dat dan hoe spoediger hoe beter het einde zal komen, niet dat zij denken dat de Heer Zijn belofte vertraagt, gelijk sommigen dat traagheid achten, maar zij geven uitdrukking aan de kracht van hun genegenheid voor Hem en hun grote verwachting van Hem als Hij weerkomt.

C. Alleen zij, die in oprechtheid Christus hun liefste kunnen noemen, kunnen op goede gronden wensen dat Zijn wederkomst verhaast zal worden. Wat hen betreft, wier harten de wereld nahoereren en die hun zinnen zetten op de dingen van deze aarde, zij kunnen Zijn verschijning niet liefhebben, veeleer vrezen zij haar, omdat dan de aarde met alles wat er op is, die zij tot hun deel hebben verkoren, verbrand zal worden, maar zij, die Christus waarlijk liefhebben, verlangen naar Zijn wederkomst, omdat het de kroon zal zijn beide van Zijn heerlijkheid en van hun zaligheid.

D. De troost en voldoening, die wij soms smaken in gemeenschap met God hier, moeten ons zoveel vuriger doen verlangen naar de onmiddellijke verschijning en genieting van Hem in het koninkrijk van de heerlijkheid. Na een liefderijk samenspraken met haar liefste, en bevindende dat dit spoedig afgebroken moest worden, eindigt de bruid met deze bede van de liefde om de voltooiing en bestendiging van deze zaligheid in de toekomenden staat. De druiventrossen, die wij in deze woestijn vinden, moeten ons doen verlangen naar de vollen wijnoogst in Kanaän. Indien één dag in Zijn voorhoven zo lieflijk is, wat zal dan de eeuwigheid zijn binnen de voorhang! Indien dit de hemel is, o mochten wij daar dan zijn!

E. Het is goed om onze gebeden te eindigen met de uitdrukking van een blijde verwachting van de heerlijkheid, die geopenbaard staat te worden, en met een nederig, heilig verlangen er naar. Wij moeten niet scheiden dan in het vooruitzicht van weerzien. Het is goed om iedere sabbat te besluiten met gedachten aan de eeuwigen sabbat, die in geen nacht zal eindigen, en waarop geen weekdag zal volgen. Het is goed om ieder sacrament te eindigen met gedachten aan de eeuwige feestmaaltijd waar wij met Christus zullen aanzitten aan Zijn tafel in Zijn koninkrijk, waarvan wij niet meer zullen opstaan, en waar wij de wijn nieuw zullen drinken, en iedere godsdienstige vergadering uiteen te doen gaan in de verwachting van de algemene vergadering en de gemeente van de eerstgeborenen, als geen tijd en geen dagen meer zijn zullen. Dat de gezegende Jezus die zalige dag verhaaste. Waarom vertoeft Zijn wagen te komen, wat blijven de gangen van Zijn wagens achter?

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN
VAN HET BOEK VAN DEN PROFEET JESAJA.

Profeet is een titel, die een groten klank heeft in de oren van hen, die hem begrijpen, hoewel velen, die er mede geëerd waren, in de ogen der wereld zeer gering werden geacht. Een profeet is iemand, die zeer gemeenzaam is met den hemel en er een groten invloed heeft, en bijgevolg een zeer groot gezag heeft op aarde. Profetie wordt genomen voor alle Goddelijke openbaring, 2 Petrus 1:20, 21, want deze werd gemeenlijk het eerst door dromen, stemmen of visioenen aan de profeten bekend gemaakt, en door hen aan de kinderen der mensen, Numeri 12:6. Eenmaal heeft God zelf tot de duizenden van Israël gesproken van den top van den berg Sinaï, maar dit was zo schrikkelijk, zo ondraaglijk, dat zij smeekten dat God voortaan tot hen zou spreken, zoals Hij tevoren gedaan had, door mensen, gelijk zij zelf waren, wier verschrikking hen niet zou beroeren, en wier land over hen niet zwaar zou zijn, Job 33:7. God heeft het voorstel goedgekeurd. Het is allemaal goed wat zij gesproken hebben, zegt Hij, Deuteronomium 5:27. 28; en de zaak werd toen vastgesteld met toestemming van beide partijen, dat wij nooit meer moeten verwachten op die wijze van God te zullen horen, maar door profeten, die hun instructies onmiddellijk van God ontvingen met last om ze over te leveren aan Zijne kerk. Voordat de gewijde canon van het Oude Testament geschreven begon te worden, waren er profeten, die in de plaats van Bijbels waren voor de kerk. Onze Heiland schijnt Abel tot de profeten te rekenen, Mattheus 23:31, 35. Henoch was een profeet, en door hem, die de eerste was in voorzegging, welke het laatst Vervuld moet worden het oordeel van den groten dag, Judas:14. Zie, de Heere komt met Zone vele duizenden heiligen. Noch was een prediker der gerechtigheid. God zei van Abraham: hij is een profeet, Genesis 20:7. Jakob voorzegde toekomstige gebeurtenissen, Genesis 49:1. Ja, al de patriarchen worden profeten genoemd, Psalm 105:15 :Doet Manen profeten geen kwaad Mozes was buiten alle vergelijking de doorluchtigste van al de Oud-Testamentische profeten, want hem heeft de Heere geleend van aangezicht tot aangezicht, Deuteronomium 34:10. Hij is de eerste schrijvende profeet geweest, en door zijne hand zijn de eerste grondslagen gelegd van de Heilige Schrift; ook zij, die geroepen waren om hem behulpzaam te zijn in de regering, hadden den geest der profetie, zo overvloedig een uitstorting van den Geest is er toen geweest, Numeri 11:25. Maar na den dood van Mozes verscheen en werkte de Geest des Heeren gedurende enige eeuwen in de kerk van Israël meer als een geest des krijgs dan als een geest van profetie, en bezielde de mensen meer voor handelen dan voor spreken; ik bedoel in den tijd der Richteren. Wij bevinden dat de Geest des Heeren kwam over Othniel, Gideon, Simson en anderen, voor den dienst van hun land met hun zwaard en hun pen; boodschappen van den hemel werden toen gezonden door engelen, zoals aan Gideon en Manoach, en tot het volk, Richteren 2:1. In geheel het boek der Richteren wordt nergens melding gemaakt van een profeet; alleen Debora wordt ken profetes genoemd. Toen was het woord des Heeren schaars, er was geen openbaar gezicht, 1 Samuel 3:1. Zij hadden de onlangs geschreven wet van Mozes, laat hen die bestuderen. Maar in Samuel herleefde de profetie, en met hem begon een merkwaardig tijdperk der kerk, een tijd van groot licht in een onafgebroken opvolging van profeten tot enigen tijd na de Babylonische ballingschap, toen de canon van het Oude Testament voltooid was in Maleachi; en toen is de profetie bijna vier honderd jaar opgehouden tot aan de komst van den groten Profeet en Zijn voorloper. Sommige profeten werden bezield en gedreven door Gods Geest om de geschiedenis der kerk te schrijven; maar zij hebben bij hun geschriften hun nemen niet vermeld; tot bewijs van hun authenticiteit verwezen zij slechts naar de registers van dien tijd, die, naar bekend was door profeten waren samengesteld, zoals Gad, Iddo enz. David en anderen waren profeten om gewijde liederen te schrijven ten gebruike der kerk. Na hen lezen wij dikwijls van profeten, die met een bepaalden last werden gezonden, en verwekt werden voor bijzondere

diensten voor het publiek; de beroemdsten van dezen waren Elia en Elisa in het rijk van Israël, maar geen van hen heeft zijne profetieën in geschrifte gebracht; van hen bezitten wij slechts fragmenten in de geschiedenis van hun tijd, maar er was niets, dat zij zelf geschreven hebben voor zover ik het mij herinner ten minste, behalve een brief van Elia, 2 Kronieken 21:12. Maar in den laatsten tijd van de rijken van Juda en Israël heeft het Gode behaagd, om Zijne dienstknechten de profeten hun leerredenen of sommige uittreksels ervan te laten schrijven en uitgeven. Van vele hunner profetieën is de datum onzeker, maar de vroegste van hen was in de dagen van Uzzia, koning van Juda en Jerobeam II zijn tijdgenoot, koning van Israël, omstreeks twee honderd jaren voor de ballingschap, en niet lang nadat Joas Zacharia, den zoon van Jojada, heeft doen stenigen in het voorhof van het huis des Heeren. Als zij beginnen de profeten te doden, zullen zij toch niet hun profetieën doden, deze zullen bleven als getuigen tegen hen. Hosea was de eerste van de schrijvende profeten; en Joel, Amos en Obadja hebben omstreeks dezelfden tijd hun profetieën uitgegeven. Jesaja begon niet lang daarna, maar zijne profetie is het eerst geplaatst, omdat zij de uitvoerigste van allen is en omdat er het meest in voorkomt van Hem, aan wie al de profeten getuigenis geven, ja zoveel van Christus, dat Jesaja met recht de Evangelische profeet wordt genoemd, en door sommigen der ouden de vierde evangelist. Wij zullen den algemenen titel van dit boek hebben in vers 1. En daarom zullen wij hier slechts enkele dingen opmerken:

I. Betreffende den profeet zelf. Hij was als wij de overlevering der Joden moeten geloven van het koninklijk geslacht, daar zijn vader, zeggen zij, een broeder was van koning Uzzia. Hoe dit zij: hij was veel aan het hof, inzonderheid in Hizkia's tijd, zoals wij bevinden in zijne geschiedenis, waaraan wel is toe te schrijven dat zijn stijl keuriger en beschaafder is dan die van sommigen der andere profeten, en in sommige plaatsen buitengewoon verheven en majestueus. De Geest Gods heeft soms door het bijzondere genie van den profeet zijn eigen doeleinden gediend; want de profeten waren geen spreektrompetten, door welke de Geest sprak, maar sprekende mannen, in en door wie de Geest sprak, gebruik makende van hun natuurlijke vermogens, ten opzichte beide van licht en vlam, en hen opheffende boven hen zelven.

II. Betreffende de profetie; zij is zeer uitnemend en nuttig, zij was dit voor de kerk van God toenmaals, dienende tot overtuiging van zonde, leiding en bestuur in plichtsbetrachting, en tot vertroosting in lijden en benauwdheid. Naar twee zware benauwdheden der kerk wordt hier verwezen, en vertroosting er voor aangewezen, die van Sanheribs inval, die plaats had in Jesaja's eigen tijd, en die van de gevangenschap in Babel, welke leng daarna voorviel. Inde ondersteuning en bemoediging, weggelegd voor ieder van deze tijden van nood, vinden wij zeer veel van de genade des Evangelies. Er zijn in de Evangeliën uit geen der profetieën, ja wellicht niet uit al de andere profetieën van het Oude Testament samen zo vele aanhalingen als uit dit boek, noch zulke duidelijke, uitdrukkelijke getuigenissen omtrent Christus, getuige dat van Zijn geboren worden uit ene maagd, Hoofdstuk 7, en dat van Zijn lijden, Hoofdstuk 53. Het begin van het boek vloeit over van bestraffingen om zonde en bedreigingen ren oordelen; het laatste gedeelte is vol van goede woorden en troostrijke woorden; deze methode heeft de Geest van Christus vroeger gevolgd in de profeten, en Hij volgt haar ook nu nog: eerst van zonde overtuigen, en dan vertroosten; en zij, die met de vertroostingen gezegend willen wezen, moeten zich willen laten overtuigen van zonde. Jesaja heeft ongetwijfeld vele leerredenen gehouden voor het volk, en hun vele boodschappen overgeleverd, die niet in dit boek geschreven zijn, zoals ook Christus dat gedaan heeft; en waarschijnlijk waren deze leerredenen, toen zij uitgesproken werden, uitvoeriger en vollediger dan zij hier zijn weergegeven; maar er is zoveel van bewaard gebleven, als de oneindige wijsheid geschikt oordeelde om overgeleverd te worden aan ons, op dewelke de einden der eeuwen gekomen zijn, en deze profetieën, als de

geschiedbeschrijvingen van Christus, zijn geschreven, opdat wij zouden geloven in den naam van den Zoon van God, en opdat wij gelovende, het leven hebben in Zijn naam; want aan ons is het Evangelie hier gepredikt zowel als aan hen, die toen geleefd hebben, en nog duidelijker. O dat het met geloof mocht gemengd zijn!

HOOFDSTUK 1

1 Het gezicht van Jesaja, den zoon van Amoz, hetwelk hij zag over Juda en Jeruzalem, in de dagen van Uzzia, Jotham, Achaz en Hizkia, de koningen van Juda.
2 Hoort, gij hemelen! en neem ter ore, gij aarde! want de HEERE spreekt: Ik heb kinderen groot gemaakt en verhoogd; maar zij hebben tegen Mij overtreden.
3 Een os kent zijn bezitter, en een ezel de krib zijns heren; maar Israel heeft geen kennis, Mijn volk verstaat niet.
4 Wee het zondige volk, het volk van zware ongerechtigheid, het zaad der boosdoeners, de verdervende kinderen! Zij hebben den HEERE verlaten, zij hebben den Heilige Israels gelasterd, zij hebben zich vervreemd, wijkende achterwaarts.
5 Waartoe zoudt gij meer geslagen worden? Gij zoudt des afvals des te meer maken; het ganse hoofd is krank, en het ganse hart is mat.
6 Van de voetzool af tot het hoofd toe is er niets geheels aan hetzelve; maar wonden, en striemen, en etterbuilen, die niet uitgedrukt noch verbonden zijn, en geen derzelve is met olie verzacht.
7 Uw aardrijk is een verwoesting, uw steden zijn met het vuur verbrand; uw land verteren de vreemden in uw tegenwoordigheid, en een verwoesting is er, als een omkering door de vreemden.
8 En de dochter van Sion is overgebleven als een hutje in den wijngaard, als een nachthutje in den komkommerhof, als een belegerde stad.
9 Zo niet de HEERE der heirscharen ons nog een weinig overblijfsel had gelaten, als Sodom zouden wij geworden zijn; wij zouden Gomorra gelijk zijn geworden.
10 Hoort des HEEREN woord, gij oversten van Sodom! neemt ter ore de wet onzes Gods, gij volk van Gomorra!
11 Waartoe zal Mij zijn de veelheid uwer slachtoffers? zegt de HEERE; Ik ben zat van de brandoffers der rammen, en het smeer der vette beesten, en heb geen lust aan het bloed der varren, noch der lammeren, noch der bokken.
12 Wanneer gijlieden voor Mijn aangezicht komt te verschijnen, wie heeft zulks van uw hand geeist, dat gij Mijn voorhoven betreden zoudt?
13 Brengt niet meer vergeefs offer, het reukwerk is Mij een gruwel; de nieuwe maanden, en sabbatten, en het bijeenroepen der vergaderingen vermag Ik niet, het is ongerechtigheid, zelfs de verbodsdagen.
14 Uw nieuwe maanden en uw gezette hoogtijden haat Mijn ziel, zij zijn Mij tot een last; Ik ben moede geworden, die te dragen.
15 En als gijlieden uw handen uitbreidt, verberg Ik Mijn ogen voor u; ook wanneer gij het gebed vermenigvuldigt, hoor Ik niet; want uw handen zijn vol bloed.
16 Wast u, reinigt u, doet de boosheid uwer handelingen van voor Mijn ogen weg, laat af van kwaad te doen.
17 Leert goed te doen, zoekt het recht, helpt den verdrukte, doet den wees recht, handelt de twistzaak der weduwe.
18 Komt dan, en laat ons samen rechten, zegt de HEERE; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol.
19 Indien gijlieden willig zijt en hoort, zo zult gij het goede dezes lands eten;
20 Maar indien gij weigert, en wederspannig zijt, zo zult gij van het zwaard gegeten worden; want de mond des HEEREN heeft het gesproken.
21 Hoe is de getrouwe stad tot een hoer geworden! Zij was vol recht, gerechtigheid herbergde daarin, maar nu doodslagers.

22 Uw zilver is geworden tot schuim; uw wijn is vermengd met water.
23 Uw vorsten zijn afvalligen, en metgezellen der dieven, een ieder van hen heeft geschenken lief, en zij jagen de vergeldingen na; den wezen doen zij geen recht, en de twistzaak der weduwen komt voor hen niet.
24 Daarom spreekt de Heere, HEERE der heirscharen, de Machtige Israels: O wee! Ik zal Mij troosten van Mijn wederpartijders. Ik zal Mij wreken van Mijn vijanden.
25 En Ik zal Mijn hand tegen u keren, en Ik zal uw schuim op het allerreinste afzuiveren, en Ik zal al uw tin wegnemen.
26 En Ik zal u uw rechters wedergeven, als in het eerste, en uw raadslieden als in den beginne; daarna zult gij een stad der gerechtigheid, een getrouwe stad, genoemd worden.
27 Sion zal door recht verlost worden, en haar wederkerenden door gerechtigheid.
28 Maar er zal verbreking zijn der overtreders, en der zondaars te zamen; en die den HEERE verlaten, zullen omkomen.
29 Want zij zullen beschaamd worden om der eiken wil, die gijlieden begeerd hebt, en gij zult schaamrood worden, om der hoven wil, die gij verkoren hebt.
30 Want gij zult zijn als een eik, welks bladeren afvallen, en als een hof, die geen water heeft.
31 En de sterke zal wezen tot grof vlas, en zijn werkmeester tot een vonk, en zij zullen beiden te zamen branden, en er zal geen uitblusser wezen.

Het eerste vers van het hoofdstuk is bedoeld om tot titel of opschrift te dienen van het gehele boek, en het is waarschijnlijk, dat dit de eerste leerrede was die deze profeet heeft moeten uitgeven en in geschrifte vastgelegd, (zoals, naar Calvijn denkt, de gewoonte was van de profeten), aan de deur van de tempel, gelijk bij ons proclamaties op openbare plaatsen aangeplakt worden opdat zij door allen gelezen kunnen worden, Habakuk 2:2, en zij, die wilden er authentieke afschriften van konden nemen, terwijl het oorspronkelijke na enige tijd door de priesters in het archief van de tempel gelegd werd. De leerrede, vervat in dit hoofdstuk, bevat:

I. Een zware beschuldigingen de naam van God ingebracht tegen de Joodse kerk en natie:

1. Om hun ondankbaarheid, vers 2-3.

2.Hun onverbeterlijkheid vers 5.

3.Het algemene bederf en de ontaarding des volks, vers 4, 6, 21, 22.

4.De verkering van het recht door hun vorsten vers 23.

II. Een droeve klacht over de oordelen Gods, die zij door hun zonden over zich gebracht hadden en door welke zij bijna geheel in het verderf waren gestort, vers 7-9.

III. Een rechtvaardige verwerping van een vertoon in de godsdienst, dat zij aanhielden in weerwil van de algemeen heersenden afval, vers 10-15.

IV. Een ernstige roeping tot bekering en verbetering van leven, hun voorstellende leven en dood. leven indien zij gehoor gaven aan de roepstem, en dood, zo zij er geen gehoor aan gaven, vers 16-20.

V.Een bedreiging van verderf over hen, die zich niet wilden bekeren en verbeteren, vers 24-28-31.

Vl. Een belofte van een gelukkige reformatie ten laatste, en een wederkeren tot hun oorspronkelijke reinheid en voorspoed, vers 25-27. En dit alles moet toegepast worden door ons niet alleen op de gemeenschap waarvan wij leden zijn, in haar openbaar belang, maar op de toestand van onze eigen ziel.

Jesaja 1:1

Hier is:

1. De naam van de profeet Jesaja, of Jeshajahoe, want zo is hij in het Hebreeuws, die in het Nieuwe Testament Esaias gelezen wordt. De naam betekent het heil des Heeren, een geschikte naam voor een profeet, door wie God de kennis van de zaligheid geeft aan Zijn volk, inzonderheid voor deze profeet, die zoveel profeteert omtrent Jezus, de Zaligmaker, en de grote zaligheid, door Hem gewerkt. Hij wordt gezegd de zoon te zijn van Amoz, niet van Amos de profeet, in het Hebreeuws verschillen hun namen meer dan in onze taal maar, naar de Joden denken, van Amoz, de broeder, of zoon, van Amazia, koning van Juda, een overlevering, even onzeker als die regel welke zij geven, dat, als de vader van een profeet vermeld wordt, deze ook zelf een profeet was. De leerlingen en opvolgers van profeten worden dikwijls hun zonen genoemd, maar wij hebben er weinig of geen voorbeelden van dat hun zonen hun opvolgers waren.

2. De aard of hoedanigheid van de profetieën, het is een gezicht, daar zij hem in een gezicht was geopenbaard toen hij wakende en wakker was en de woorden Gods heeft gehoord en de gezichten van de Almachtige heeft gezien, zoals Bileam zegt, Numeri 24:4, hoewel het in het eerst misschien niet zo’n verheven, majestueus gezicht was als dat, hetwelk hij later gezien heeft, Hoofdstuk 6:1. De profeten werden zieners, of ziende mannen genoemd, en daarom worden hun profetieën zeer gepast gezichten genoemd, Het was hetgeen hij met zijn geestesoog zag, en door goddelijke openbaring even duidelijk voorzag, en waarvan hij even wel verzekerd en onderricht was, en waardoor hij even diep getroffen was geworden, als wanneer hij het met zijn lichamelijke ogen had gezien. Gods profeten zagen hetgeen waar zij van spraken, wisten wat zij zeiden, en zij eisen ons geloof voor niets anders, dan voor hetgeen zij zelf geloofden en waarvan zij ten volle verzekerd waren, Johannes 6:69,. 1 Johannes 1:1 :.

1. Zij konden niet anders dan spreken van hetgeen zij zagen, zij moesten het, omdat zij zagen hoe groot een belang allen, die om hen heen waren) er bij hadden, Handelingen 4-20, 2 Corinthiers 4:13.

3. Het onderwerp van de profetie, het was het gezicht, hetwelk hij zag over Juda en Jeruzalem het land van de twee stammen, en de stad, die metropolis of hoofdstad was, en er is weinig in betreffende Efraïm, of de tien stammen, van wie zoveel is in de profetie van Hosea. Sommige hoofdstukken in dit boek hebben betrekking op Babel, Egypte, Tyrus en sommige naburige volken, maar het heeft Zijn titel naar hetgeen er het voornaamste onderwerp van is en daarom wordt gezegd dat het is over Juda en Jeruzalem, de andere volken, van wie gesproken wordt, waren zulke, waarmee het volk van de Joden zaken had. Tot hen brengt Jesaja zeer bijzonder:

a. Onderricht, want het is het voorrecht van Juda en Jeruzalem, dat hun de woorden Gods waren toevertrouwd.

b. Bestraffing en bedreiging, want indien in Juda, waar God bekend is, indien in Salem, waar Zijn naam groot is, ongerechtigheid wordt gevonden, dan zal er met hen, eerder dan met iemand anders, voor afgerekend worden.

c. Troost en bemoediging in zware tijden, want de kinderen van Zion moeten zich verheugen over hun Koning.

4. De datum van de profetie, hij profeteerde in de dagen van Uzzia, Jotham, Achaz en Hizkia.

Hieruit blijkt,

a. dat hij gedurende lange tijd heeft geprofeteerd, inzonderheid indien hij-zoals de Joden zeggen-ten laatste door Manasse werd ter dood gebracht, in stukken gezaagd zijnde, waarop, naar sommigen denken, de apostel doelt in Hebreeen 11:37. Van het jaar, toen koning Uzzia stierf, Hoofdstuk 6:1, tot aan Hizkia's ziekte en herstel, zijn zeven en veertig jaren verlopen, hoe lang daarvoor en daarna hij heeft geprofeteerd is niet zeker, sommigen rekenen zestig, anderen tachtig jaren in het geheel. Het was een eer voor hem en een geluk voor zijn volk, dat hij zolang geleefd heeft en aan zijn zegenrijke arbeid is gelaten, en wij moeten veronderstellen, beide dat hij jong is begonnen, en dat hij tot in hoge ouderdom is blijven arbeiden, want de profeten waren niet, zoals de priesters aan een zekere leeftijd gebonden voor het begin en het einde van hun dienst.

b. Dat hij door verschillende tijden is heengegaan. Jotham was een goed koning, en Hizkia nog een betere, die ongetwijfeld deze profeet hebben aangemoedigd, en met hem te rade zijn gegaan, hem hebben beschermd en hem tot hun raadsman aangesteld, maar tussen hen en toen Jesaja in de bloei van zijn tijd was, komt de regering van Achaz die zeer goddeloos was, toen werd hij ongetwijfeld aan het hof met zeer donkere en dreigende blikken aangezien, en waarschijnlijk was hij toen genoodzaakt zich te verbergen. Godvruchtige mensen en goede leraren moeten slechte tijden verwachten in deze wereld en er zich op voorbereiden. Toen is de godsdienst zozeer terneer geworpen geworden, dat de deuren van het huis des Heeren gesloten waren, en in iedere hoek van Jeruzalem afgodische altaren werden opgericht, en Jesaja er met al zijn goddelijke welsprekendheid en de boodschappen, die hij onmiddellijk van God zelf had te brengen, niets aan doen kon. De beste mensen, de beste leraren, kunnen het goed niet doen in de wereld, dat zij wensen te doen.

Jesaja 1:2-9

Wij willen hopen dat wij een lieflijker en aangenamer toneel te zien zullen krijgen, voor wij aan het einde zijn van dit boek, maar hier aan het begin ervan, heeft alles een donker, ja zeer donker aanzien voor Juda en Jeruzalem. Wat is de woestijn van deze wereld, indien de kerk de wijngaard, zo'n treurig voorkomen heeft. als hier beschreven wordt!

I. De profeet, hoewel sprekende in de naam van God, wanhoopt eraan om gehoor te verkrijgen bij de mensen, bij de kinderen van zijn volk, en daarom wendt hij zich tot de hemel en de aarde, en vraagt om hun aandacht vers 2. *Hoort, gij hemelen, en neem ter ore gij aarde!* Eerder zullen de onbezielde schepselen horen, die de wet waarnemen en aan het doel beantwoorden van hun schepping, dan dit stompzinnige, gevoelloze volk. Laat het licht des hemels hun duisternis beschamen, en de vruchtbaarheid van de aarde hun onvruchtbaarheid, en de stiptheid van beide voor hun tijd hun onregelmatigheid. Mozes begint aldus zijn rede, Deuter. 32:1, waarnaar de profeet hier verwijst, te kennen gevende dat nu de tijd gekomen was, die Mozes daar voorzegd had Deuteronomium 31:29. Of wel, dit is een beroep op hemel en aarde, op engelen, en dan op de inwoners van de boven- en de benedenwereld, laat hen richten tussen God en Zijn wijngaard, kan iemand hunner zo'n voorbeeld van ondankbaarheid tonen? God zal gerechtvaardigd worden als Hij spreekt, en hemel en aarde zullen Zijn gerechtigheid verkondigen, Micha 6:1, 2, Psalm 50:7.

II. Hij beschuldigt hen van lage ondankbaarheid, een zeer zware misdaad, noem iemand ondankbaar, en gij kunt hem bij geen slechter naam noemen: laat hemel en aarde horen en zich verbazen over:

1. Gods genadige handelingen met zo'n gemelijk, tergend volk, als zij waren. "Ik heb hen gevoed en grootgebracht als kinderen, zij werden goed gevoed en wel onderwezen," Deuteronomium 32:6. "Ik heb hen groot gemaakt en verhoogd, heb hen niet slechts laten opgroeien, maar hen groot gemaakt, hen niet slechts onderhouden, maar bevorderd, hen niet slechts opgevoed, maar hen opgeheven." De voortduur van ons leven, onze genietingen en al onze voorspoed zijn wij verschuldigd aan Gods vaderlijke zorg over ons en Zijn goedheid jegens ons.

2. Hun slecht gedrag tegenover Hem, die zo teder en liefdevol voor hen was. " Zij hebben tegen Mij overtreden," of zoals sommigen het lezen, "zij zijn van mij afgevallen, zij zijn deserteurs geweest, ja verraders tegen Mijn kroon en waardigheid." Al de blijken van Gods gunst jegens ons als de God van onze natuur en de God, die ons voedt en onderhoudt, verzwaren ons verraderlijk verlaten van Hem en ons hoogmoedig tegenstaan van Hem, kinderen, en toch rebellen!

III. Hij schrijft dit toe aan hun onwetendheid en onnadenkendheid, vers 3. "Een rund kent zijn eigenaar, maar Israël heeft] *geen inzicht" 1.*

Merk op:

1. De schranderheid van de os en de ezel, die niet slechts redeloze schepselen zijn, maar van de domste soort van dieren zijn, toch heeft de os nog zo'n besef van plicht, dat hij zijn eigenaar kent, en hem dient, en zich onderwerpt aan zijn juk. De ezel heeft zo'n besef van zijn eigen belang, dat hij de krib kent van zijn heer, waaraan hij gevoederd wordt, en er bij blijft, hij zal er

uit zichzelf heengaan als hij losgemaakt wordt. De mens is er voorzeker fraai aan toe, als hij zelfs in kennis en verstand door deze domme dieren beschaamd wordt gemaakt, en niet alleen bij hen ter scholing wordt gezonden, Spreuken 6:6, 7 maar in een lagere klasse dan zij geplaatst wordt, Jeremia 8:7. Geleerder dan de beesten van de aarde, Job 35:11, en toch minder wetende.

2. De zotheid en domheid van Israël. God is hun eigenaar, hun bezitter, Hij heeft ons gemaakt, en wij zijn Zijn meer dan ons vee het onze is, Hij heeft goed voor ons voorzien, de voorzienigheid is de krib van onze Heer maar velen, die het volk van God genoemd worden, weten het niet en willen het niet bedenken of verstaan, maar vragen: "Wat is de Almachtige, dat wij Hem zouden dienen? Hij is niet onze eigenaar, en wat baat zullen wij hebben, dat wij Hem aanroepen? Hij heeft geen krib voor ons om er aan gevoederd te worden." Hij had geklaagd, vers 2, over de hardnekkigheid van hun wil, zij hebben tegen Mij gerebelleerd. Hier gaat Hij er de oorzaak van na: "zij hebben daarom tegen Mij gerebelleerd, omdat zij geen kennis hebben, zij verstaan niet." Het verstand is verduisterd, en daarom is de ziel vervreemd van het leven Gods, Efeziers 4:18. Israël heeft geen kennis, hoewel hun land een land was van licht en kennis, God is bekend in Juda, maar omdat zij niet leven naar hetgeen zij weten, is het in werkelijkheid alsof ze‘ niets wisten. Zij hebben kennis, maar hun kennis doet hun geen goed, omdat zij niet verstaan wat zij weten, zij passen het niet toe op hun toestand, geven er hun gedachten niet aan. Zelfs onder hen, die belijden Gods volk te zijn, die de voorrechten hebben van Zijn volk en onder de verplichtingen ervan zijn, zijn er velen, die zeer zorgeloos en onverschillig zijn omtrent de aangelegenheden van hun ziel. Het niet bedenken wat wij weten is even verderfelijk voor ons in de godsdienst, als onwetendheid omtrent hetgeen wij behoren te weten. De mensen vallen af van God en rebelleren tegen Hem, omdat zij niet weten of bedenken wat zij in gehoorzaamheid en dankbaarheid aan God en in hun eigen belang aan Hem verplicht zijn.

IV. Hij betreurt de algemene verdorvenheid van hun kerk en hun koninkrijk, de ziekte van de zonde was epidemisch, en personen van allerlei rang en stand waren er door aangetast. *Wee hel zondige volk,* vers 4. De profeet beweent hen, die niet over zichzelf wilden wenen. Wee hun! Hij spreekt met heilige verontwaardiging over hun ontaarding, en hij vreest de gevolgen ervan. Zie hier:

1. Hoe hij hun zonde verzwaart, en er de boosaardigheid van aantoont, vers 4.

A. De goddeloosheid was algemeen, zij waren een zondig volk, de massa van het volk was verdorven en onheilig, zij waren dit in hun nationale hoedanigheid, in het behandelen van hun openbare verbintenissen met het buitenland, en in de openbare rechtspleging in hun eigen land, zij waren verdorven. Het staat slecht met een volk als de zonde nationaal wordt.

B. Zij was zeer zwaar en snood in haar aard. Zij waren beladen met ongerechtigheid, de schuld ervan, en door die schuld nam de vloek toe, lag zeer zwaar op hen, het was een zeer zware beschuldiging, die tegen hen werd ingebracht, waarvan zij zich nooit konden zuiveren, hun goddeloosheid was als een plant van lood op hen, Zacheria 5:7, 8. En hun zonde, die hen lichtelijk omringde, en waartoe zij maar al te zeer geneigd waren, was een last op hen, Hebreeen 12:1.

C. Zij waren van een slechte afkomst, zij waren het zaad van de boosdoeners, ontrouw zat hun in het bloed, hetgeen de zaak nog zoveel te erger maakte, nog meer tergend en minder

geneeslijk, zij zijn opgestaan in de plaats van hun vaderen, en traden in hun voetstappen, om alzo de mate van hun ongerechtigheid vol te doen worden, Numeri 32:14, zij waren een geslacht van rebellen.

D. Zij, die zelf verdorven waren, deden wat zij konden om anderen te verderven, zij zijn niet slechts verdorven kinderen, die besmet geboren zijn, maar verdervende kinderen, die de ondeugd voortplanten en er anderen mee besmetten, niet slechts zondaren, maar verleiders, niet slechts aangepord door Satan, maar als zijn agenten hem dienende. Indien zij, die kinderen worden genoemd, Gods kinderen, die beschouwd worden als behorende tot Zijn gezin, slecht en goddeloos zijn, dan is hun voorbeeld van de allerslechtste invloed.

E. Hun zonde was een trouweloos afwijken van God, zij weken af van hun trouw, zij hebben de Heer verlaten, aan wie zij zich hadden verbonden, zij zijn achterwaarts gegaan, zij hebben zich vervreemd van God, zich van Hem afgescheiden, Hem hun rug toegekeerd, zij zijn ontrouw geworden aan hun vaandel, hebben de dienst verlaten, toen zij gedrongen werden om voorwaarts te gaan, gingen zij achterwaarts, zij waren onhandig als een onhandige koe, Hosea 4:16. Het was een onbeschaamd en vermetel tarten van Hem, zij hebben de Heilige Israëls tot toorn verwekt moedwillig en met voorbedachte rade, zij wisten wat Hem tot toorn zou verwekken, en dat deden zij. Het afwijken van hen, die de godsdienst hebben beleden, beleden hebben dat zij in betrekking staan tot God, is zeer bijzonder tergend voor Hem.

2. Hoe hij dit duidelijk maakt door een vergelijking met een door ziekte ondermijnd lichaam geheel bedekt met melaatsheid, of, zoals Jobs lichaam, met zweren en etterbuilen, vers 5, 6.

A. De ziekte heeft de levensdoelen aangetast, en dreigt dus dodelijk te zijn. Krankheden van het hoofd en het hart zijn het gevaarlijkst, nu is het hoofd, het gehele hoofd, ziek, het hart, het gehele hart is mat, zij waren verdorven in hun oordeel, de melaatsheid was in hun hoofd, zij waren geheel en al onrein, hun genegenheid voor God en godsdienst was koud, verdwenen, wat overig was was op het punt van te sterven, Openbaring 3:2.

B. De ziekte heeft zich verspreid over het gehele lichaam, en wordt uiterst walgelijk, van de voetzool af tot het hoofd toe, van de geringste boer tot de voornaamste rijksgrote, is er niets geheels, geen goed beginsel, geen godsdienst (want dat is de gezondheid van de ziel), niets dan wonden en etterbuilen, schuld en bederf de droeve uitwerkselen van Adams val, walglijk voor de heiligen God, pijnlijk voor de gevoelige ziel. Zij waren dit voor David, toen hij klaagde, Psalm 3:3,4 Mijne etterbuilen stinken, zij zijn vervuild vanwege mijn dwaasheid, Psalm 32:3, 4. Geen pogingen werden gedaan om tot een reformatie te komen, of, indien zij gedaan werden, bleken zij zonder kracht of uitwerking te wezen. De zweren waren niet uitgedrukt, de wonden niet verbonden, noch met olie verzacht. Zolang er geen berouw is van de zonde, zijn de wonden niet gepeild, niet gereinigd, het hoogmoedige vlees er in is niet weggesneden, en terwijl zij bijgevolg niet vergeven werd, zijn de wonden niet verzacht en niet verbonden, is er niets gedaan om ze te genezen, de noodlottige gevolgen ervan te voorkomen.

V. Diep treurt hij over de oordelen Gods, die zij over zich gebracht hadden door hun zonden en hun onverbeterlijkheid onder die oordelen.

1. Hun koninkrijk was bijna ten ondergang gebracht, vers 7. Zij waren zo diep rampzalig, dat beide hun steden en hun land verwoest waren, en zij waren zo stompzinnig, dat het nodig was hun dit te zeggen, dat het hun werd aangetoond. "Zie hoe het is, uw aardrijk is een

verwoesting, de grond ligt braak uit gebrek aan inwoners om hem te bebouwen, daar de dorpen verlaten zijn, Richteren 5:7. En zo zijn de velden en wijngaarden een woestijn gelijk geworden, geheel opgeschoten van distels, Spreuken 24:31. Uw steden zijn met vuur verbrand, door de vijanden, die in uw land zijn gevallen, " (vuur en zwaard gaan gewoonlijk samen) "en wat betreft de vruchten van uw land, die uw gezinnen tot voedsel moesten verstrekken, vreemden verteren ze, en tot nog grotere kwelling en ergernis voor u, doen zij het voor uw ogen, en gij kunt het niet beletten of voorkomen, gij verhongert, terwijl uw vijanden zich oververzadigen met hetgeen u tot onderhoud moest strekken. De verwoesting van uw land is als een verwoesting door de vreemden, het wordt door de aanvallende vijanden behandeld, zoals men verwachten kon dat het door vreemden behandeld zou worden." Jeruzalem zelf, die als de dochter was van Zion, (de tempel, gebouwd op Zion, was een moeder, een voedstermoeder voor Jeruzalem) of Zion zelf, de heilige berg, die aan God dierbaar is geweest als een dochter, was nu verloren, verlaten, open en bloot, als een hutje in de wijngaard, waarin, als de wijnoogst voorbij is, niemand woont, en waarvoor niemand zorgdraagt, en ziet er even ellendig en verachtelijk uit als een nachthutje in de komkommerhof, en iedereen is bevreesd om er nabij te komen, en zorgt er voor om wat hij er in heeft, er uit te verwijderen, alsof het een belegerde stad was, vers 8. En sommigen denken dat het de rampspoedige toestand van het koninkrijk is, die vergeleken wordt bij een ziek lichaam, vers 6. Deze leerrede werd waarschijnlijk gehouden onder de regering van Achaz, toen Juda aangevallen werd door de koningen van Syrië en Israël, de Edomieten en de Filistijnen, die velen met het zwaard hebben gedood en velen gevankelijk weggevoerd, 2 Kronieken 28:5, 17, 18. Nationale goddeloosheid en onzedelijkheid brengen nationale verwoesting. Kanaän, de roem van alle landen, de berg Zion, de vreugde van de gehele aarde, zijn beide een smaad en een verderf geworden, en zij zijn dit geworden door de zonde, deze grote kwaaddoenster.

2. Toch hebben zij zich volstrekt niet verbeterd, en daarom dreigt God nog andere maatregelen met hen te zullen nemen, vers 5. *Waarom zou gij meer geslagen worden met enigerlei verwachting van er u goed mee te doen*, als gij des afvalt des te meer maakt naarmate uw bestraffingen meerder wordend. Gij zult al meer en meer rebelleren, zoals inzonderheid Achaz gedaan heeft, die ten tijde als men hem benauwde, de overtredingen tegen de Heer nog meer maakte, 2 Kronieken 28:22. Zo zal de arts, als hij ziet dat de ziekte van de patiënt ongeneeslijk is, hem niet meer lastig vallen met medicijnen, en de vader besluit zijn kind niet meer te kastijden als hij bevindt dat het zich geheel verhard heeft, maar onterft het. Er zijn van de zodanigen, die slechter gemaakt worden door de methodes, die God aanwendt om hen beter te maken, hoe meer zij geslagen worden hoe meer zij rebelleren, hun bederf, in plaats van te worden gedood, wordt geprikkeld, zij worden door hun beproevingen verbitterd, en hun hart verhardt zich. In de weg van een rechtvaardig oordeel laat God soms af van hen te bestraffen en te kastijden, die zich gedurende lange tijd onverbeterlijk hebben betoond, en die Hij daarom besluit te verderven. Het verworpen zilver zal niet in de smeltkroes worden geworpen, maar op de mesthoop, Jeremia 6:29, 30. Zie Ezechiel 24:13, Hosea 4:14. Die vuil is, dat hij nog vuil worde.

Vl. Hij vertroost zich met de overweging, dat er een overblijfsel is, dat een gedenkteken zal worden van Gods genade en goedertierenheid, niettegenstaande het algemene bederf en de verwoesting, vers 9. Zie hier:

1. Hoe nabij zij er aan toe waren om volkomen uitgeroeid te worden. Zij zijn bijna als Sodom en Gomorra geworden, beide ten opzichte van zonde en van verderf, zij waren bijna zo slecht geworden, dat er geen tien onder hen gevonden konden worden, en bijna zo rampzalig, dat

niemand in het leven was gebleven en hun land in een zwavelachtige zee was verkeerd. De goddelijke gerechtigheid zei: Maak hen als Adama, stel hen als Zeboim, maar de goedertierenheid zei: Hoe zou Ik dit doen? Hosea 11:8, 9.

2. Wat het was, dat hen er voor behoedde. De Heer der heerscharen had hun een weinig overblijfsel gelaten, dat was vrijgehouden van de algemenen afval en behouden bleef tegen de komende algemene rampen. Dit wordt aangehaald door de apostel, Romeinen 9:27, en toegepast op die weinigen uit het Joodse volk, die in zijn tijd het christendom hebben omhelsd, terwijl de massa van het volk het bleef verwerpen, en in wie de beloften, gedaan aan de vaderen vervuld werden. In de ergste tijden is er nog een overblijfsel, dat behoed wordt tegen de ongerechtigheid en behouden wordt voor genade, zoals Noach en zijn gezin in de zondvloed, Lot en zijn gezin in de verwoesting van Sodom. De goddelijke genade triomfeert in te onderscheiden door een daad van vrijmacht. Dit overblijfsel is dikwijls zeer klein, in vergelijking met het zeer grote aantal van rebellerende, ten verderve gaande zondaren. De menigte, het grote getal, is geen kenmerk van de ware kerk, Christus heeft slechts een kleine kudde. Het is Gods werk om sommigen te heiligen en te behouden, terwijl anderen overgelaten worden om in hun onreinheid om te komen, het is het werk van Zijn macht als de Heer van de heerscharen, als Hij ons dat overblijfsel niet had gelaten, er zou niemand overgebleven zijn, de verdervers, vers 4, deden alles wat zij konden, om allen te verderven, en de verwoesters, vers 7, om alles te verwoesten, en zij zouden overmocht hebben, indien God zelf niet tussenbeiden ware getreden om zich een overblijfsel te behouden, dat nu gehouden en verplicht is om Hem al de eer te geven. Het is goed voor een volk, dat er voor bewaard bleef om geheel en al ten verderve te gaan, om terug te zien en te bespeuren hoezeer nabij zij er toe geweest zijn, man de rand van het verderf waren gekomen, en dan te zien, hoeveel zij aan enkele godvruchtige mensen te danken hebben, die in de bres hebben gestaan, en dat dit te danken was aan God, die hun deze godvruchtige mensen had overgelaten. Het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat wij niet vernield zijn.

Jesaja 1:10-15

I. Hier roept God hen (maar tevergeefs) om Zijn woord te horen, vers 10.

1. De titel, die hij hun geeft is zeer vreemd, gij oversten van Sodom en gij volk van Gomorra. Dit geeft te kennen hoe rechtvaardig het in God zou geweest zijn, om hen als Sodom en Gomorra te maken in verderf en ondergang, vers 9, omdat zij zich aan Sodom en Gomorra gelijk gemaakt baadden in zonde. De mannen van Sodom waren boos en grote zondaars tegen de Heer, Genesis 13:13, en dat waren ook de mannen van Juda, als de oversten slecht waren, is het niet te verwonderen dat het volk het ook was. De ondeugd overweldigde de deugd, want zij had de oversten, de mannen van aanzien, aan haar zijde, en zij overstemde haar, want zij had het volk, de grote menigte aan hun zijde. De stromen aldus sterk zijnde, kon geen mindere kracht dan die van *de Heer der heerscharen een overblijfsel in stand houden*, vers 9. De oversten worden stoutmoedig aangevallen door de profeet, als oversten van Sodom, want hij wist geen vleiende titels te geven. De overlevering van de Joden zegt dat hij lang daarna daarom in staat van beschuldiging werd gesteld en ter dood gebracht, als hebbende de goden gevloekt en de oversten in zijn volk gelasterd.

2. Wat hij van hen eist is zeer redelijk, "Hoort des Heeren woord, en neemt ter ore de wet van onze God, geeft acht op hetgeen God u te zeggen heeft, en laat Zijn woord u een wet wezen." De volgende verklaring van weerzin in hun offeranden zou een soort van nieuwe wet voor hen wezen, hoewel zij in werkelijkheid slechts een uitlegging was van de oude wet, maar er moet bijzonder acht op worden geslagen, zoals ook geëist wordt in Psalm 50:7, 8. "Hoort dit, en siddert, hoort dit, en zijt gewaarschuwd."

II. Rechtvaardig *weigerde God hun gebeden te horen* en hun *diensten aan te nemen*, hun offeranden en hun brandoffers, het vet en het bloed ervan, vers 11, hun *betreden van Zijn voorhoven*, vers 12, hun offers, hun reukwerk, en hun plechtige vergaderingen, vers 13, hun nieuwe maanden en hun gezette hoogtijden, vers 14, hun vroomste gebeden, vers 15 het wordt alles verworpen, omdat hun handen vol bloed zijn. Merk nu op:

1. Er zijn velen, die vreemd zijn voor, ja vijanden zijn van de kracht van de godsdienst maar toch zeer ijverig zijn voor het vertoon, de schaduw, de vorm ervan. Dit zondige volk, dit zaad van boosdoeners, deze oversten van Sodom en dit volk van Gomorra hebben niet op de altaren van valse goden, (zij worden er hier niet van beschuldigd) maar op het altaar van de God van Israël, offers gebracht, ja een menigte ervan, zoveel als door de wet werden geëist, veeleer nog meer, niet alleen dankoffers, waarvan zij zelf een deel hadden, maar brandoffers, die tot eer van God geheel verbrand werden, ook brachten zij niet het gescheurde en kreupele en zieke, maar vette beesten, en het vet ervan, de besten van hun soort, zij hebben geen andere gezonden, om hun offeranden voor hen te offeren, maar kwamen zelf om voor God te verschijnen, zij nemen de ingestelde plaatsen waar, niet op de hoogten of in bossen, maar in Gods eigen voorhoven, en de ingestelde tijden, de nieuwe maanden en sabbatten en gezette hoogtijden, waarvan zij geen verzuimden, ja, het schijnt dat zij buitengewone vergaderingen bijeenriepen en plechtige bijeenkomsten hielden ter godsdienstige aanbidding, behalve nog die welke door God waren vastgesteld. Maar dit was nog niet alles, zij wendden zich tot God, niet alleen in de waarneming van plechtigheden maar met gebed, zij baden, zij baden dikwijls, zij deden vele gebeden, menende dat zij om hun vele spreken verhoord zouden worden, ja zij waren vurig en dringend in hun gebed zij breidden hun handen uit als mensen die geheel in ernst zijn. Nu

zouden wij gedacht hebben, en ongetwijfeld dachten ze zelf het, dat deze een vroom, godsdienstig volk waren, en toch was het er ver vandaan dat zij dit waren, want:

a. Hun hart was ledig van ware godsvrucht, zij kwamen om voor God te verschenen, vers 12, om voor Zijn aangezicht gezien te worden-aldus de kanttekening. Zij bleven staan bij het uitwendige van de plichten, zij bedoelden niets meer dan om van de mensen gezien te worden, en gingen ook niet verder dan hetgeen door de mensen gezien kan worden.

b. Hun handen waren vol bloed, zij hadden zich schuldig gemaakt aan moord, roof en verdrukking onder schijn van wet en gerechtigheid. Het volk vergoot bloed en de oversten straften hen er niet voor, de oversten vergoten bloed, en het volk hielp hen daarbij en moedigde hen er in aan, zoals de oudsten van Jizreël Isebel hebben geholpen om Naboths bloed te vergieten. Boosaardigheid is moord in het hart in de ogen van God, die zijn broeder haat in zijn hart, heeft in werkelijkheid zijn handen vol bloed.

2. Als zondaren onder de oordelen Gods zijn, dan zullen zij er lichter toe gebracht worden om zich tot bidden te begeven, dan om hun zonden te verlaten en hun leven te verbeteren. Hun land was nu verwoest, en hun steden waren verbrand, vers 7, en dit wekte hen op om hun offeranden en hun slachtoffers regelmatiger aan God te brengen dan zij gedaan hadden, alsof zij God Almachtig wilden omkopen om de straf op te heffen en hun verlof te geven om voort te gaan in hun zonde. Als Hij hen doodde, zo vroegen zij naar Hem, Psalm 78:34. Heer, in benauwdheid hebben zij U gezocht, Hoofdstuk 26:16. Velen zullen geredelijk hun offers afstaan, maar kunnen er niet toe bewogen worden om afstand te doen van hun zonden.

3. De prachtigste en kostbaarste godsdienstige verrichtingen van goddeloze mensen zonder een grondige verbetering van hart en leven zijn voor God zo weinig aangenaam of welbehaaglijk, dat zij Hem veeleer een gruwel zijn. In een grote verscheidenheid van uitdrukking wordt hier aangetoond dat gehoorzamen beter is dan offerande, ja dat offerande zonder gehoorzaamheid een bespotting, een belediging, een terging van God is. De betrekkelijke geringachting door God hier uitgedrukt van het waarnemen van uitwendige plechtigheden was een stilzwijgende aanduiding van hetgeen, waar zij ten slotte toe komen zullen, als zij allen teniet gedaan zullen worden door de dood van Christus, hetgeen nu reeds weinig in tel was, zal ter bestemder tijd van alle waarde beroofd zijn. Gij hebt geen lust gehad aan slachtoffer en spijsoffer, en aan gebed in de kracht daarvan gedaan, toen zei Ik, zie Ik kom. Hun offers worden hier voorgesteld:

A. Als vruchteloos en onbeduidend. Waartoe dienen zij? vers 11. Het is vergeefs offer, vers 13. Te vergeefs eren zij Mij, Mattheus 15:9. Het was alles verloren arbeid en diende tot geen goed doel, want,

a. Het werd niet beschouwd als een daad van plichtsbetrachting, of van gehoorzaamheid aan God, *wie heeft dit van uw hand geëist?* vers 12. Niet dat God Zijn inzettingen verloochende, of weigerde om bij Zijn machtiging er toe te blijven, maar in hetgeen zij deden hadden zij het oog niet op Hem, die het eiste, en in werkelijkheid heeft Hij het ook niet van hen geëist wier handen vol waren van bloed, en die in hun onboetvaardigheid volhardden.

b. Het heeft hen niet aanbevolen in Gods gunst, Hij had geen behagen in het bloed van hun offers, want Hij achtte er zich niet door geëerd.

c. Het zou hun geen hulp of verlichting bezorgen. Zij bidden, maar God zal niet horen, omdat zij met hun hart naar ongerechtigheid hebben gezien, Psalm 66:18, Hij wilde hen niet verlossen, want zij deden wel vele gebeden, maar geen één kwam uit een oprecht hart. Geen van hun godsdienstige verrichtingen was hun van enig nut. Ja zij waren

B. Hatelijk en beledigend. God heeft ze niet alleen niet aangenomen, maar Hij verafschuwde ze. "Het zijn uw slachtoffers, niet de Mijne, Ik ben er oververzadigd van, Ik ben ze zat." Hij had ze niet nodig, Psalm 50:10, Hij heeft ze niet begeerd, Hij had er genoeg van, ja meer dan genoeg. Hun komen in Zijn voorhoven noemt Hij hun "besteden ervan", of hun "vertreden ervan". Tot zelfs hun bijwonen van de inzettingen wordt verklaard als een minachten ervan. Hun reukwerk, hoe geurig ook, was Hem een gruwel, want het werd gebrand in geveinsdheid en met een boze bedoeling. Hun plechtige vergaderingen vermocht Hij niet, Hij kon ze niet geduldig aanzien, Hij kon de belediging, die zij voor Hem waren, niet dragen. Hun plechtige bijeenkomst is ongerechtigheid, niet de zaak op zichzelf, maar zoals zij haar deden. Het is een kwelling, een ergernis van God-zo lezen het sommigen-om de inzettingen aldus onteerd te zien, niet slechts door goddeloze mensen, maar door goddeloze bedoelingen. "Mijn ziel haat ze, zij zijn Mij tot een last, een belemmering, Ik walg ervan, ik ben ze moe. Ik ben moe geworden ze te dragen." Hij is nooit moe van de gebeden van de oprechten te horen, maar de kostbare offers van de goddelozen is Hij spoedig moede. Hij verbergt Zijn ogen van hun gebeden als hetgeen, waarvan Hij een afkeer heeft en waarop Hij toornig is.

Dit alles dient om aan te tonen:

a. Dat de zonde zeer hatelijk is in Gods ogen, zo hatelijk, dat zelfs de gebeden van de mensen en hun godsdienstige handelingen er hatelijk door worden voor Hem.

b. Dat geveinsde vroomheid dubbele ongerechtigheid is. Geveinsdheid in de godsdienst is meer dan iets anders verfoeilijk in de ogen van de God des hemels. Hiëronymus past dit toe op de Joden in de tijd van Christus, die een grote ijver voorwendden voor de wet en de tempel maar zich en al hun godsdienstige verrichtingen tot een verfoeisel maakten in Gods ogen door hun handen vol te maken van het bloed van Christus en Zijn apostelen, en aldus de mate van hun ongerechtigheid vol deden worden.

Jesaja 1:16-20

Hoewel God hun diensten heeft verworpen als ongenoegzaam om hun zonden te verzoenen, terwijl zij er in volhardden, verwerpt Hij toch hen niet, als zijnde in een hopeloze toestand, maar roept hen hier om hun zonden te verlaten, die de aanneming in de wegstonden van hun diensten, en dan zal alles wel wezen. Laat hen niet zeggen, dat God twist met hen zocht, neen, Hij stelt een middel voor tot verzoening.

Merk hier op:

I. Een roeping tot berouw en bekering. "Indien gij wilt dat uw offers aangenomen en uw gebeden verhoord zullen worden, dan moet gij het werk aan het rechte einde beginnen. Bekeert u tot Mijn wet, (aldus begint de Chaldeeër deze vermaning) legt u met uw geweten toe op het volbrengen van de plichten van de tweede tafel, anders moet gij niet verwachten aangenomen te zullen worden in uw handelingen van de godsvrucht. Gelijk gerechtigheid en barmhartigheid nooit vergoeding of verzoening kunnen doen voor atheïsme en goddeloosheid, zo zullen gebeden en offeranden nooit verzoening doen voor bedrog en verdrukking want gerechtigheid jegens de mensen is evenzeer een tak van zuivere godsdienst als vroomheid voor God een tak is van algemene gerechtigheid.

1. *Zij moeten nalaten van kwaad te doen*, geen onrecht meer doen, geen onschuldig bloed meer vergieten, dat is de betekenis van zich te wassen en zich te reinigen, vers 16. Zij moeten niet slechts treuren en berouw hebben over de zonde, die zij bedreven hadden, maar voor het vervolg het bedrijven ervan nalaten, en al de boze lusten doden die hen er toe neigden. Zonde verontreinigt de ziel, en het is nodig, dat wij er ons van wassen door berouw en er ons van afwenden tot God. Wij moeten niet alleen het boze wegdoen, dat voor het oog van de wereld is, door ons te onthouden van grove zonden, maar ook dat hetwelk voor Gods ogen is, de wortels en de gewoonten van de zonden, die in ons hart zich, deze moeten verpletterd en gedood worden.

2. Zij moeten leren goed doen. Dat was nodig om hun bekering volkomen te maken. Het is niet genoeg dat wij aflaten van kwaad te doen, wij moeten ook leren goed doen.

a. Wij moeten doen, niet aflaten van kwaad te doen en dan lui en ledig gaan staan.

b. Wij moeten goed doen, het goed, dat de Heer, onze God, van ons eist, en waarvan wij goede rekenschap kunnen geven.

c. Wij moeten het goed doen, op de rechte wijze, en voor een goed doel, en,

d. Wij moeten leren goeddoen, wij moeten ons moeite geven om de kennis te verkrijgen van onze plicht, er weetgierig voor zijn en er ons aan gewennen, opdat wij geredelijk onze handen aan het werk kunnen slaan, en meesters worden in de heilige kunst van goed doen.

Hij dringt er inzonderheid bij hen op aan dat zij goed zullen doen in de dingen, waar zij zeer bijzonder in gebreke voor waren gebleven, namelijk in de plichten van de tweede tafel van de wet, zoekt het recht, vraagt naar hetgeen recht is, opdat gij het kunt doen, weest in zorg om op de weg van uw plicht te worden gevonden, en wandelt niet zo maar in de blinde, of op goed geluk af, zoekt gelegenheden om goed te doen. Helpt de verdrukte, hen, die gijzelf verdrukt

hebt, bevrijdt hen van hun last, Hoofdstuk 58:6. Gij, die macht in uw handen hebt gebruikt haar tot hulp en steun van hen, die door anderen verdrukt worden, want dat is uw taak, uw werk, doet recht aan hen, die onrecht lijden, trekt u inzonderheid de belangen aan van de wezen en de weduwen, die, omdat zij zwak en hulpeloos zijn, door trotse lieden vertreden worden en mishandeld, treedt gij voor hen op voor het gericht, als dit nodig is spreekt voor hen, die niet voor zichzelf weten te spreken, en die niet bij machte zijn u te belonen voor uw vriendelijkheid. Wij eren in waarheid God, als wij goed doen in de wereld, en daden van gerechtigheid en barmhartigheid zijn Hem meer welbehaaglijk dan alle slachtoffers en brandoffers.

II. Een bewijsvoering voor de rechtbank van het verstand van de billijkheid van Gods handelingen met hem:, *Komt dan, en laat ons tezamen richten* vers. "Zolang uw handen vol bloed zijn, wil Ik niets met u van doen hebben, al brengt gij Mij ook een menigte van offeranden, maar indien gij u wast en reinigt, dan zijt gij welkom om tot Mij te naderen, komt dan en laat ons de zaak bespraken." Diegenen, en alleen diegenen, die hun verbintenis met de zonde verbreken, zijn welkom om in verbond en gemeenschap met God te komen, Hij zegt: Komt dan, die hun tevoren verbood om in Zijn voorhoven te komen. Zie Jakobus 4:8. Of liever: Er waren onder hen personen, die zich beschouwden als te zijn beledigd door de geringachting, die God betoonde voor hun menigte van offeranden, zoals Hoofdstuk 58:3. Waarom vasten wij, zeggen zij, en Gij ziet het niet aan? Zij stelden God voor als een harde meester, die het niet mogelijk was te behagen.

"Komt", zegt God, laat ons de zaak openhartig bespreken, en Ik twijfel niet, of het zal blijken dat Mijn wegen recht, maar de uw onrecht zijn, Ezechiel 18:25. De godsdienst heeft recht en rede aan zijn zijde, er is alle reden, dat wij zullen doen wat God wil dat wij doen zullen. De God des hemels verwaardigt zich om de zaak te beredeneren met hen, die Hem tegenspreken en afkeurende aanmerkingen op Hem maken, want Hij zal rechtvaardig zijn in Zijn spreken Psalm 51:6. De zaak behoeft slechts blootgelegd te worden (zoals zij hier blootgelegd is), en dan zal zij vanzelf beslist verorden. God toont hier aan hoe het met hen stond, zoals Hij het doet in Ezechiel 18:21,24, 33:18, 19, en laat het dan aan hen over om te oordelen of de voorwaarden, die hun gesteld werden, niet billijk zijn.

A. Zij kunnen redelijkerwijs niet meer verwachten dan dat zij, zo zij berouw hebben en zich bekeren, in Gods gunst hersteld zullen worden, niettegenstaande hun vroegere tergingen. "Dit kunt gij verwachten," zegt God, en het is zeer vriendelijk, wie zal onbeschaamd genoeg zijn, om het op andere voorwaarden te begeren?

a. "Er wordt zeer weinig geëist, niets meer dan dat gij gewillig zijt en hoort, dat is gehoorzaam zijt-dat gij er in toestemt om te gehoorzamen, zo lezen het sommigen-dat gij uw wil onderwerpt aan de wil van God, in Zijn wil berust, en u in alles laat besturen en regeren door Hem, die oneindig wijs en goed is." Hier wordt geen boetedoening opgelegd voor hun vorige halsstarrigheid, het juk wordt niet zwaarder gemaakt, niet harder op hun schouders gelegd, alleen maar: "terwijl gij tevoren slecht en weerstrevend zijt geweest, en u niet wilde onderwerpen aan hetgeen tot uw eigen welzijn strekte, weest thans volgzaam, laat u regeren." Hij zegt niet: "indien gij volkomen gehoorzaam zijt," maar, "indien gij gewillig er toe zijt," want indien er een gewillig hart is, dan wordt het aangenomen.

b. Wat hierop beloofd wordt is zeer groot.

Ten eerste. Dat hun al hun zonden vergeven zullen worden, en tegen hen niet meer gedacht zullen worden. Al zijn zij ook rood als scharlaken en karmozijn, al rust er ook bloedschuld op u, zal u ook die vergeven worden, zo ge er berouw van hebt, en in de ogen Gods zult gij wit wezen als sneeuw." Aan de grootste zondaren zal, indien zij oprecht berouw hebben, hun zonde vergeven worden, zodat hun geweten gereinigd en bevredigd is. Al waren onze zonden als scharlaken en karmozijn, een dubbele verf, eerst in de wol van de oorspronkelijke besmetting, en daarna in de vele draden van dadelijke, werkelijke overtreding, ofschoon wij dikwijls in die verf gedompeld werden door onze velerlei afval en afwijkingen tot zonde, hoewel wij er gedurende lange tijd van doortrokken waren, zoals het laken in de scharlaken verf, zal de vergevende genade de vlek volkomen verwilderen, en er door ontzondigd zijnde als met hysop, zullen wij rein zijn, Psalm 51:9. Als wij ons rein maken door berouw en verbetering van leven, vers 16, dan zal God ons wit maken door een volkomen vergeving.

Ten tweede. Dat zij dan al het geluk en welvaren zullen hebben, die zij kunnen begeren. "Weest slechts gewillig en gehoorzaam, zo zult gij het goede van dit land eten, van dit land van de belofte, gij zult de zegen hebben van het nieuwe verbond, van het hemelse Kanaän, al het goede van dat land." Zij, die volharden in de zonde, kunnen, hoewel zij in een goed land wonen, er met geen vrede of gerustheid des harten het goede van eten, schuld verbittert het alles, maar indien zij vergeven is, dan wordt alles lieflijk en aangenaam, dan kan men alles genieten met blijdschap en dankbaarheid aan God.

B. Zij konden met rede niets anders verwachten dan dat zij, indien zij hardnekkig in hun ongehoorzaamheid blijven volharden, verlaten zullen worden, en het vonnis van de wet aan hen zal worden voltrokken. Wat kan rechtvaardiger zijn? vers 20. Maar indien gij weigert en weerspannig zijt, indien gij voortgaat met te rebelleren tegen de regering van God, en de aanbiedingen van de goddelijke genade afwijst, zo zult gij van het zwaard gegeten worden, van het zwaard uwer vijanden, die de opdracht zullen hebben om u te vernielen, van het zwaard van Gods gerechtigheid van Zijn toorn en wraak, dat tegen u uitgetogen zal worden, want dat is het wat de mond des Heeren heeft gesproken, en dat Hij volbrengen zal, ter handhaving van Zijn eer. Zij, die niet geregeerd willen worden door Gods scepter, zullen gewis en rechtvaardiglijk door Zijn zwaard worden gegeten.

En nu worden leven en dood, goed en kwaad u aldus voorgesteld. Komt dan er, laat ons te samen richten. Wat hebt gij in te brengen tegen de billijkheid hiervan, of tegen het aannemen van de voorwaarden door God gesteld?

Jesaja 1:21-31

I. Hier wordt de ontzettende ontaarding van Juda en Jeruzalem ten zeerste betreurd. Zie:

1. Wat de koninklijke stad geweest is: een getrouwe stad, getrouw aan God en de belangen van Zijn koninkrijk onder de mensen, getrouw aan het volk en zijn openbare belangen. Zij was vol recht, gerechtigheid werd naar behoren uitgeoefend in de gerechtshoven, op de stoelen van het gericht die daar gezet weren, de stoelen van het huis van David, Psalm 122:5. De mensen waren in het algemeen eerlijk in hun handelingen, en verafschuwden het om onrecht te doen, gerechtigheid herbergde in haar, zij verbleef voortdurend in hun paleizen en in al hun woningen, niet slechts nu en dan geroepen, als hun dit zo eens schikte neen, zij was er thuis. Noch heilige steden, noch koninklijke steden, noch plaatsen waar de regering wordt uitgeoefend, zijn getrouw aan hun opdracht, indien er geen godsdienst in woont.

2. Wat zij nu was geworden. Die schone, deugdzame bruid was nu verleid en een hoer geworden, de gerechtigheid woonde niet langer in Jeruzalem (terras astraal reliquit-Astrea verliet de aarde), zelfs moordenaars bleven ongestraft en woonden er zonder verontrust te worden, ja de vorsten zelf waren zo wreed en verdrukkend, dat zij niet beter dan moordenaars waren geworden, een onschuldig man kon beter op zijn hoede zijn tegen een bende van rovers of moordenaars dan tegen een rechtbank van zulke rechters. Het is een grote verzwaring van de goddeloosheid van enigerlei geslacht of volk, dat hun voorouders vermaard waren voor deugd en rechtschapenheid, en gewoonlijk zullen zij, die aldus ontaard zijn, zich de slechtsten van allen betonen. (Corruptio optimi est pessima). Hetgeen oorspronkelijk het beste was, zal, als het verdorven wordt, het slechtste wezen Lukas 11:26, Prediker 3:16, zie Jeremia 23:15-17.

Dit wordt verklaard en opgehelderd:

A. Door gelijkenissen, vers 22. *Uw zilver is geworden tot schuim*. Deze ontaarding van de magistraten, wier karakter het tegenovergestelde is van dat van hun voorgangers, is een even grote smaad en schade voor het koninkrijk, als het vervalsen van hun munt zou zijn en het veranderen van hun zilver in schuim. Rechtvaardige vorsten en rechtvaardige steden zijn als zilver voor de schatkist, maar als zij onrechtvaardig zijn, dan zijn zij als schuim voor de mesthoop. Hoe is het goud zo verdonkerd Klaagliederen 4:1. Uw wijn is vermengd met water, en is dus smakeloos of zuur geworden. Sommigen vatten beide in letterlijken zin op: de wijn, die zij verkochten, was vervalst, hij was voor de helft met water vermengd, het geld, waarmee zij betalingen deden, was nagemaakt, en aldus bedrogen zij allen, met wie zij handelden. Maar het moet veeleer in overdrachtelijke zin verstaan worden: het recht werd door hun vorsten verkeerd, de godsdienst en het woord van God werden vervalst door hun priesters en tot hun eigen doeleinden aangewend. Schuim kan blinken als zilver, en de wijn, die met water vermengd is, kan de kleur van wijn behouden, maar geen van beide heeft enigerlei waarde. Aldus behielden zij de schijn van deugd en gerechtigheid, maar van geen van beide hadden zij een waar besef of begrip.

B. Door enige voorbeelden, vers 23. "Uw vorsten, die anderen bij hun trouw aan God moesten houden en in onderworpenheid aan Zijn wet, zijn zelf afvallig geworden, en trotseren God en Zijn wet". Zij, die dieven moesten bedwingen en tenonder houden, trotse en rijke verdrukkers, deze ergste van alle rovers, en zij die met opzet hun schuldeisers bedriegen of misleiden, en dus niet beter zijn, zijn zelf metgezellen van dieven, laten hen oogluikend toe, doen zoals zij doen,

en in groter veiligheid en met meer succes, omdat zij vorsten zijn en de macht in handen hebben. Zij delen met de dieven, die zij in hun onwettig gewin beschermen, Psalm 50:18, zij zijn lotgemeen met hen, Spreuken 1:13, 14. a.

a.Zij hebben niets anders op het oog dan het gewin van hun plaats, hun ambt, om er door eerlijke of oneerlijke middelen zoveel mogelijk voordeel uit te trekken. Zij hebben de geschenken lief, en zij jagen de vergeldingen na, zij zetten hun hart op hun loon, de fooien en emolumenten van hun betrekking, zijn er gulzig naar, en denken dat zij er nooit genoeg van kunnen kregen, zij zullen alles doen, al druist het nog zo in tegen wet en gerechtigheid, voor een geschenk in het verborgene. Geschenken, giften en gaven zullen hun de ogen verblinden voor alle verkeerdheid en hen het recht doen verdraaien, deze beminden zij, joegen zij gretig na, Hosea 4:18.

b. Om de plicht van hun plaats of ambt bekommeren zij zich niet, zij behoren hen te beschermen, die benadeeld worden, en kennis te nemen van het beroep, dat op hen gedaan wordt, waartoe anders zijn zij aangesteld? De wezen doen zit geen recht, zij dragen geen zorg voor hen om hen te beschermen, en de twistzaak van de weduwe komt voor hen niet omdat de arme weduwe geen steekpenningen kan geven om de weg voor haar te banen tot hen, en haar zaak te doen behandelen. Diegenen zullen zeer veel te verantwoorden hebben, die de beschermers van de verdrukten behoren te wezen, maar hun ergste verdrukkers zijn.

II. Er wordt een besluit genomen om hun grieven te herstellen, vers 24. *Daarom spreekt Jahweh, Heer der heerscharen, de Machtige Israëls*, die de macht heeft om te doen wat Hij zegt, die heerscharen onder Zijn bevel heeft om Zijn plannen en doeleinden ten uitvoer te brengen, en die Zijn macht zal aanwenden ten behoeve van Zijn Israël: o wee! Ik zal Mij troosten van Mijn tegenpartijders.

Merk op:

1. Goddeloze mensen, inzonderheid goddeloze heersers, die wreed en verdrukkend zijn, zijn Gods vijanden, Zijn tegenstanders, en zullen aldus gerekend worden, en als zodanig zal er met hen gehandeld worden. Indien het heilig zaad zich verderft, dan zijn zij de vijanden van Zijn huis.

2. Zij zijn een last voor de God des hemels, hetgeen opgesloten ligt in de uitdrukking: Ik zal Mij verlichten van Mijn tegenpartijders. De Machtige Israëls, die alles dragen kan, ja meer, die alles ondersteunt en staande houdt, klaagt dat Hij vermoeid is door de ongerechtigheid van de mensen, Jesaja 43:24.

3. God zal een tijd en een middel weten te vinden om zich van die last te ontdoen door zich te wreken van hen, die aldus zwaar drukken op Zijn geduld. Hij spreekt hier als één die juicht in het vooruitzicht ervan. O, Ik zal Mij verlichten! Hij zal de aarde verlichten, ontheffen van de last, waaronder zij zucht, Romeinen 8:21, 22, Hij zal Zijn eigen naam ontheffen van de last van smaad, die er op geworpen is. Hij zal verlicht worden van Zijn tegenstanders door zich te wreken op Zijn vijanden, Hij zal hen uit Zijn mond spugen, en aldus van hen verlicht of ontlast worden, Openbaring 3:16. Hij spreekt er met welgevallen van, dat de dag van de wraak in Zijn hart is, Jesaja 63:4. Als Gods belijdend volk aan Zijn beeld niet gelijkvormig is, als de Heilige Israëls, vers 4, dan zullen ze de zwaarte gevoelen van Zijn hand als de Machtige Israëls, Zijn macht, die voor hen placht aangewend te worden, zal tegen hen worden gewapend.

Op tweeërlei wijze zal God zich van deze grief ontdoen.

A. Door Zijn kerk te hervormen en goede rechters te herstellen in de plaats van deze verdorvene. Ofschoon er in de kerk zeer veel schuim is, zal zij toch niet weggeworpen meer gezuiverd worden, vers 25. "*Ik zal uw schuim op het allerreinste afzuiveren*, Ik zal verbeteren wat verkeerd is. Ondeugd en goddeloosheid zullen onderdrukt, tekeer gegaan worden, niet meer worden ondersteund of beschermd, verdrukkers uit hun ambt worden ontzet, en hun zal de macht worden ontromen om kwaad te doen." Al staan de zaken ook nog zo slecht, God kan ze recht zetten en een grondige hervorming tot stand brengen. Als Hij begint, dan zal Hij een einde maken, Hij zal al het tin wegnemen.

Merk op:

a. De hervorming van een volk is Gods eigen werk, en als het ooit gedaan wordt, dan is Hij het, die het tot stand brengt: *"Ik zal Mijn hand op u keren*, vers 25. Ik zal voor de herleving van de godsdienst doen, wat Ik in het begin gedaan heb voor de planting ervan." Hij kan het gemakkelijk doen, door het omwenden van Zijn hand, maar Hij doet het krachtdadig, want welke tegenstand kan bestaan voor de geopenbaarde arm des Heeren?

b. Hij doet het door hen te zegenen met goede magistraten en goede staatsministers, vers 26. *"Ik zal uw rechters teruggeven als in het eerst*, om de wet te doen uitvoeren tegen kwaaddoeners, en uw raadslieden als in het begin om de openbare zaken te behandelen", hetzij dezelfde personen, die uit hun ambt ontzet waren, of anderen van hetzelfde karakter.

c. Hij doet het door recht en gerechtigheid onder hen te herstellen, vers 27, door de mensen beginselen van gerechtigheid in te planten, en hun leven door deze beginselen te doen beheersen. De mensen kunnen veel doen door uitwendig bedwang maar God doet het krachtdadig door de invloeden van Zijn Geest, als een Geest des oordeels, Hoofdstuk 4:4, 28:6. Zie Psalm 85:11, 12.

d. De hervorming van een volk zal de verlossing zijn van hen en hun bekeerden, want zonde is de ergste gevangenschap, de ergste slavernij, en de grote en eeuwige verlossing is die, door welke Israël verlost is van al zijn ongerechtigheden, Psalm 130:8, en de gezegende Verlosser is het, die de goddeloosheden afwendt van Jakob, Romeinen 11:26, en Zijn volk zaligmaakt van hun zonden, Mattheus 1:21. Al de verlosten des Heeren zullen bekeerden zijn, en hun bekering is hun verlossing. Haar bekeerden of haar weerkerenden, zij, die tot haar terugkeren-aldus heeft het de kanttekening. God werkt verlossing voor ons, door ons er voor te bereiden met recht en gerechtigheid.

e. De herleving van de deugd van een volk is de herstelling van zijn eer, daarna zult gij een stad van de gerechtigheid, een getrouwe stad genoemd worden.

Ten eerste. Gij zult dit zijn de hervorming van de overheid is een goede stap naar de hervorming van de stad en van het land.

Ten tweede. Gij zult de lof hebben van het te zijn, en een groter lof kan er voor geen stad zijn, dan om een stad van de gerechtigheid geroemd te worden, en de oude eer te herkrijgen, verloren was, toen de getrouwe stad een hoer was geworden, vers 21.

B. Door hen af te snijden, die niet hervormd niet verbeterd willen worden, opdat zij niet overblijven, hetzij als strikken of als ergernissen voor de getrouwe stad.

a. Het is een algeheel verderf, waarmee hier gedreigd wordt. Zij zullen verbroken worden en omkomen, niet slechts gekastijd of gestraft. Hun uitroeiing zal noodzakelijk zijn voor de verlossing van Zion.

b. Het is een algemeen verderf, dat over de overtreders en de zondaars samen komen zal, de openbare goddelozen, die alle godsdienst volkomen afgeworpen hebben, en de geveinsden, die onder de dekmantel van een belijdenis van de godsdienst een goddeloos leven leiden, zij zullen samen verdelgd worden, want beide zijn een gruwel voor God beide zij, die de godsdienst tegenspreken, en zij, die zichzelf tegenspreken in hun aanspraken er op. En zij, die de Heer verlaten, aan wie zij zich voorheen hadden verbonden zullen omkomen, bederven, zoals water in leidingbuizen spoedig bedorven is als het afgesneden wordt van de bron. Het is een onvermijdelijk verderf, er is niet aan te ontkomen.

Ten eerste. Hun afgoden zullen niet instaat zijn hen te helpen, de eiken, die zij begeerd hebben, en de hoven, die zij verkoren hebben, dat is: de beelden, de drekgoden, die zij hebben aangebeden in hun bossen en onder elke groene boom, waarop zij verzot en waaraan zij gehuwd waren, en voor welke ze de ware God hebben verlaten, en die zij heimelijk aanbaden in hun eigen hoven, zelfs toen de afgoderij openlijk afgekeurd werd. Dit was de praktijk van de overtreders en de zondaars maar zij zullen er om beschaamd worden, niet in berouw en bekering, maar in wanhoop, vers 29. Zij zullen reden hebben om er zich over te schamen, want na al het hof, dat zij er aan gemaakt hebben, zullen zij bevinden, dat zij er geen voordeel van hebben, want de afgoden zelf zullen in gevangenschap gaan, Hoofdstuk 46:1,2. Zij, die schepselen tot hun vertrouwen stellen, bereiden slechts schande voor zichzelf. Gij waart verzot op de eiken en de hoven, maar gij zelf zult zijn:

1. Als een eik zonder bladeren, verdord en verzengd, van al zijn sieraad beroofd. Rechtvaardig dragen diegenen geen bladeren, die geen vruchten dragen, zoals de vijgenboom die Christus vervloekte.

2. Als een hof zonder water, waar geen regen op valt, en die ook niet bewaterd wordt met uw gang. Deuteronomium 11:10, die geen fonteinen heeft, Hooglied 4:15, en bijgevolg dor en droog is, terwijl al haar vruchten bedorven zijn. Aldus zullen zij wezen, die op afgoden vertrouwen, of op een vrezen arm, Jeremia 17:5, 6. Maar zij, die op God vertrouwen, zullen Hem nooit als een woestijn voor hen bevinden, Jeremia 2:31.

Ten tweede. Zij zullen niet instaat wezen zichzelf te helpen, vers 31. De sterke zal wezen tot grof vlas, niet alleen spoedig verbroken, maar gemakkelijk vuur vattende, en zijn werk-zo staat het in de kanttekening-hetgeen, waarmee hij hoopte zich te versterken en te beveiligen, zal als een vonk wezen voor zijn eigen vlas, het in brand steken, en hij en zijn werk zullen samen verbranden. Zijn eigen raadslagen zullen zijn verderf wezen, zijn eigen zonde ontsteekt het vuur van Gods toorn, dat tot in de diepste hel zal branden, en niemand zal het blussen. Als de zondaar zich als vlas, als hooi en stoppels heeft gemaakt, en God zich voor hem maakt als een verterend vuur, wat kan dan het uiterste verderf van de zondaar voorkomen? Dit alles nu is van toepassing:

1. Op het gezegende werk van de reformatie in Hizkia's tijd na de afschuwelijke verdorvenheden van de regering van Achaz. Toen werden godvruchtige mannen bevorderd, en het aangezicht van de goddelozen vervuld van schaamte en schande.

2. Op hun terugkeer uit de Babylonische gevangenschap, die hen volkomen had genezen van afgoderij.

3. Op het evangelie koninkrijk en de uitstorting van de Geest, door welke de nieuw-testamentische kerk gemaakt zou worden tot een nieuw Jeruzalem, een stad van de gerechtigheid.

4. Op de wederkomst van Christus, wanneer Hij Zijn dorsvloer zal doorzuiveren, de tarwe zal vergaderen in Zijn schuur, en het kaf, het onkruid, met onuitblusselijk vuur zal verbranden.

HOOFDSTUK 2

1 Het woord, dat Jesaja, de zoon van Amoz, gezien heeft over Juda en Jeruzalem.
2 En het zal geschieden in het laatste der dagen, dat de berg van het huis des HEEREN zal vastgesteld zijn op den top der bergen, en dat hij zal verheven worden boven de heuvelen, en tot denzelven zullen alle heidenen toevloeien.
3 En vele volken zullen heengaan en zeggen: Komt, laat ons opgaan tot den berg des HEEREN, tot het huis van den God Jakobs, opdat Hij ons lere van Zijn wegen, en dat wij wandelen in Zijn paden; want uit Sion zal de wet uitgaan, en des HEEREN woord uit Jeruzalem.
4 En Hij zal rechten onder de heidenen, en bestraffen vele volken; en zij zullen hun zwaarden slaan tot spaden, en hun spiesen tot sikkelen; het ene volk zal tegen het andere volk geen zwaard opheffen, en zij zullen geen oorlog meer leren.
5 Komt, gij huis van Jakob, en laat ons wandelen in het licht des HEEREN.
6 Maar Gij hebt Uw volk, het huis van Jakob, verlaten, want zij zijn vervuld met goddeloosheid, meer dan het oosten, en zij zijn guichelaars gelijk de Filistijnen, en aan de kinderen der vreemden tonen zij hun behagen.
7 En hun land is vervuld met zilver en goud, en hunner schatten is geen einde; hun land is ook vervuld met paarden, en hunner wagenen is geen einde.
8 Ook is hun land vervuld met afgoden; voor het werk hunner handen buigen zij zich neder, voor hetgeen hun vingeren gemaakt hebben.
9 Daar bukt zich de gemene man, en de aanzienlijke man vernedert zich; daarom zult Gij het hun niet vergeven.
10 Ga in den rotssteen, en verberg u in het stof, vanwege den schrik des HEEREN, en om de heerlijkheid Zijner majesteit.
11 De hoge ogen der mensen zullen vernederd worden, en de hoogheid der mannen zal nedergebogen worden; en de HEERE alleen zal in dien dag verheven zijn.
12 Want de dag des HEEREN der heirscharen zal zijn tegen allen hovaardige en hoge, en tegen allen verhevene, opdat hij vernederd worde;
13 En tegen alle hoge en verhevene cederen van Libanon, en tegen alle eiken van Basan;
14 En tegen alle hoge bergen, en tegen alle verhevene heuvelen;
15 En tegen allen hogen toren, en tegen allen vasten muur;
16 En tegen alle schepen van Tarsis, en tegen alle gewenste schilderijen.
17 En de hoogheid der mensen zal gebogen, en de hoogheid der mannen zal vernederd worden; en de HEERE alleen zal in die dag verheven zijn.
18 En elkeen der afgoden zal ganselijk vergaan.
19 Dan zullen zij in de spelonken der rotsstenen gaan, en in de holen der aarde, vanwege den schrik des HEEREN, en vanwege de heerlijkheid Zijner majesteit, wanneer Hij Zich opmaken zal, om de aarde te verschrikken.
20 In dien dag zal de mens zijn zilveren afgoden, en zijn gouden afgoden, welke zij zich gemaakt hadden, om zich daarvoor neder te buigen, wegwerpen voor de mollen en de vledermuizen;
21 Gaande in de reten der rotsen, en in de kloven der steenrotsen, vanwege den schrik des HEEREN, en vanwege de heerlijkheid Zijner majesteit, wanneer Hij Zich opmaken zal, om de aarde geweldiglijk te verschrikken.
22 Laat gijlieden dan af van den mens, wiens adem in zijn neus is, want waarin is hij te achten?

In dit hoofdstuk begint een nieuwe leerrede, die in de twee volgende hoofdstukken wordt voortgezet. Het onderwerp van de rede is Juda en Jeruzalem, vers 1. In dit hoofdstuk spreekt de profeet:

I. Van de heerlijkheid van de christenen, Jeruzalem, de evangeliekerk in de laatste dagen, in de toegang van velen tot haar, vers 2, 3, en van de grote vrede, die zij in de wereld zal brengen, vers 4, waarvan hij de plicht afleidt van het huis van Jakob, vers 5.

II. Van de schande van de Joden, Jeruzalem, zoals het toen was en zoals het zijn zal na zijn verwerping van het evangelie, en verworpen zijnde door God.

1. Hun zonde was hun schande, vers 6-9.

2.God zal hen vernederen door Zijn oordelen en hen beschaamd maken, vers 10-17. Zij zelf zullen zich schamen over hun vetrouwen op afgoden, en omdat zij vlees tot hun arm hadden gesteld, vers 18-22. En van welk Jeruzalem willen wij nu de inwoners zijn? Van dat, hetwelk vol is van de kennis des Heeren dat onze eeuwige eer zal wezen, of van dat hetwelk vol is van paarden en wagens, en zilver en goud en zulke afgoden, en in het einde onze schande zal wezen?

Jesaja 2:1-5

Het bijzondere opschrift van deze leerrede, vers 1, is hetzelfde als dat van het gehele boek, Hoofdstuk 1:1, alleen wat daar het gezicht wordt genoemd, is hier genoemd het woord, dat Jesaja gezien heeft, of de zaak, die hij gezien heeft, van welker waarheid hij even ten volle overtuigd was in zijn eigen gemoed alsof hij haar met zijn lichamelijke ogen had gezien. Of, dit woord is tot hem gekomen in een gezicht, hij zag iets, toen hij deze boodschap van God ontving. Johannes keerde zich om te zien de stem, die met hem gesproken had, Openbaring 1:12.

Deze leerrede begint met de profetie betreffende de laatste dagen, de dagen van de Messias, als Zijn koninkrijk opgericht zal zijn in de wereld, aan het einde van de Mozaïsche bedeling. In de laatste dagen van het aardse Jeruzalem, even voor de verwoesting ervan, zal dit hemelse Jeruzalem opgericht worden, Hebreeen 12:22, Galaten 4:26. Evangelietijden zijn de laatste dagen. Want

1. Het duurde lang eer zij kwamen, de oud testamentische heiligen hebben er lang op gewacht, hebben er lang naar uitgezien, maar ten slotte zijn zij gekomen.

2. Wij moeten geen andere bedeling van de genade verwachten, dan die wij hebben in het evangelie, Galaten 1:8, 9

3. Wij moeten de wederkomst van Christus verwachten aan het einde van de tijd, zoals de oud-testamentische heiligen Zijn eerste komst verwacht hebben. Dat is de laatste tijd, 1 Johannes 2:18.

I. Hier nu voorzegt de profeet de oprichting van de christelijke kerk en het planten van de christelijke godsdienst in de wereld. Het christendom zal dan de berg zijn van het huis des Heeren, waar dat beleden wordt, zal God Zijn tegenwoordigheid schenken, de hulde van Zijn volk ontvangen, onderricht en zegen schenken zoals Hij vanouds gedaan heeft in de tempel op de berg Zion. De christelijke kerk, tot een gemeenschap gemaakt door de handvest van Christus, zal dan het middelpunt wezen, waar al het geestelijk zaad van Abraham in samenkomt en zich verenigt. Nu wordt hier beloofd:

1. Dat het christendom openlijk gepredikt en beleden zal worden, het zal bereid worden-zegt de kanttekening-op de top van de bergen, in het gezicht en gehoor van allen. Van daar dat Christus' discipelen vergeleken worden bij een stad op een berg, die niet verborgen kan zijn, Mattheus 5:14. Er waren vele ogen op hen gericht. Christus zelf heeft vrijuit tot de wereld gesproken, Johannes 18:20. Wat de apostelen deden was in geen hoek geschied Handelingen 26:26. Het was het ontsteken van een lichtbaken, het oprichten van een standaard. Dat het overal tegengesproken werd, veronderstelt dat er overal van gesproken werd.

2. Dat het vast bevestigd en geworteld zal zijn, dat het gevestigd zal zijn op de top van de eeuwige bergen, gebouwd op een rots, zodat de poorten van de hel haar niet kunnen overwinnen, tenzij zij de bergen kunnen ontwortelen. Hij, die veilig woont, wordt gezegd in de hoogte te wonen, Jesaja 33:16. De Heer heeft het evangelie Zion gegrond.

3. Dat het niet alleen alle tegenstand zal overwinnen, maar ook alle mededinging zal overtreffen, het zal verheven worden boven de heuvels. De wijsheid van God in een

verborgenheid zal al de wijsheid van de wereld overschitteren, al haar filosofie en al haar staatkunde. De geestelijke aanbidding, die het zal inleiden, zal de afgoderij van de heidenen neerwerpen, en in vergelijking met het christendom zullen alle godsdienststelsels laag en verachtelijk blijken te zijn. Zie Psalm 68:17. Waarom springt gij op, gij hoge bergen? Dezen berg heeft God begeerd tot Zijn woning

II. Het toebrengen van de heidenen tot hetzelve.

1. De volken zullen tot hetzelve worden toegelaten, zelfs de onbesnedenen, aan wie het verboden was om in de voorhoven van de tempel te Jeruzalem te komen, de middelmuur van het afscheidsel, die hen buiten hield, hen afweerde, zal dan gebroken zijn.

2. Alle heidenen zullen tot hetzelve toevloeien, zullen vrije toegang tot hetzelve hebben, zij zullen van die vrijheid gebruikmaken, en grote menigten zullen het christendom omhelzen. Zij zullen tot hetzelve toevloeien als waterstromen, hetgeen de menigte van de bekeerlingen aanduidt, die door het evangelie gemaakt zullen worden en de spoed en de blijmoedigheid, waarmee zij in de kerk zullen komen. Zij zullen er niet gedwongen in komen, maar er natuurlijkerwijze heenvloeien. Uw volk zal gewillig zijn, zij zullen allen vrijwilligers wezen, Psalm 1-10:3. Tot Christus zal de vergadering des volks wezen Genesis 49:10. Zie Hoofdstuk 60:4, 5.

III. De wederzijdse hulp en aanmoediging, die deze menigte van bekeerlingen elkaar zullen geven. Hun vrome genegenheden en besluiten zullen hand in hand gaan, zodat zij als een volle stroom zullen aankomen. Gelijk de Joden, als zij van alle delen des lands driemaal in het jaar ter aanbidding opgingen naar Jeruzalem, onderweg hun vrienden bezochten en hen opwekten om met hen te gaan, zo zullen velen van de heidenen hun vrienden en betrekkingen vriendelijk uitnodigen om met hen de christelijke godsdienst te omhelzen, vers 3. Komt laat ons opgaan tot de berg des Heeren al gaat het ook bergopwaarts en tegen het hart, het is toch de berg des Heeren en Hij zal onze ziel helpen in het opgaan tot Hem. Zij, die zelf in verbond en gemeenschap met God treden, moeten zovelen als zij kunnen medebrengen, het betaamt christenen elkaar op te wekken tot goede werken en de gemeenschap van de heiligen te bevorderen door elkaar er toe uit te nodigen, niet: "ga gij op tot de berg des Heeren, en bid voor ons, en wij zullen tehuis blijven," noch: "Wij zullen gaan, en doe gij wat gij wilt," maar: "Komt, laat ons opgaan, laat ons gaan in vereniging met elkaar, opdat wij elkaars handen sterken en elkanders eer ophouden." Niet: "wij zullen er eens over denken en er over beraadslagen, en later gaan," maar, "komt, laat ons gaan, laat ons terstond gaan," Psalm 122:1. Velen zullen dit zeggen, zij, tot wie het gezegd werd, zullen het aan anderen zeggen. De evangeliekerk wordt hier niet alleen de berg des Heeren genoemd, maar ook het huis van de God Jakobs, want daarin wordt Gods verbond met Jakob en zijn biddend zaad in stand gehouden en heeft het zijne vervulling, want tot ons heeft Hij thans evenmin als ooit tot hen gezegd: Zoekt Mij tevergeefs, Hoofdstuk 45:19. Zie hier nu:

1. Wat zij zich beloven in dit opgaan tot de berg des Heeren. Daar zal Hij ons leren van Zijn wegen. Gods wegen moeten geleerd worden in Zijn kerk, in gemeenschap met Zijn volk en in het gebruik van de ingestelde genademiddelen, de wegen van de plicht, waarin Hij wil dat wij zullen wandelen, de wegen van de genade, in welke Hij wandelt en tot ons komt. Het is God, die Zijn volk onderwijst door Zijn woord en Geest. Het is de moeite wel waard om op te gaan tot Zijn heilige berg, om er Zijn wegen te leren, want zij, die gewillig zijn om zich die moeite te

geven, zullen bevinden dat het geen vergeefse moeite is. Dan zullen wij kennen, indien wij voortgaan de Heer te kennen.

2. Wat zij voor zichzelf en voor elkaar beloven. "Als Hij ons Zijn wegen zal leren, dan zullen wij in Zijn paden wandelen, als Hij ons onze plicht leert kennen, dan zullen wij door Zijn genade er ons met ons geweten op toeleggen om hem te volbrengen. Zij, die met dit nederig besluit acht geven op Gods Woord, zullen niet weggezonden worden zonder dat zij hun les geleerd hebben."

IV. Het middel, waardoor dit tot stand zal worden gebracht. Uit Zion zal de wet uitgaan de nieuwtestamentische wet, de wet van Christus, zoals vanouds de wet van Mozes van de berg Sinaï, en des Heeren woord uit Jeruzalem. Christus zelf begon in Galilea, Mattheus 4:23. Maar toen Hij aan Zijn apostelen de opdracht gaf om het evangelie te prediken aan alle volken, zei Hij hun te beginnen in Jeruzalem, Lukas 24, 47, zie Romeinen 15:19. Hoewel de meeste van hen in Galilea tehuis behoorden, moesten zij toch te Jeruzalem blijven, om daar de belofte van de Geest te verwachten Handelingen 1:4. En in de tempel op de berg Zion predikten zij het evangelie, Handelingen 5:20. Deze eer werd aan Jeruzalem toegestaan, zelfs nadat Christus er gekruisigd was om de wille van wat het geweest is. En het was door dit evangelie, dat zijn oorsprong had in Jeruzalem dat de evangeliekerk gevestigd werd op de top van de bergen. Dit was de scepter van de Goddelijke sterkte, die uit Zion gezonden werd, Psalm 110:2.

V. De oprichting van het koninkrijk van de Verlosser in de wereld. *Hij zal richten onder de heidenen*, Hij, wiens woord uitgaat uit Zion zal door dat woord niet alleen de zielen aan zich onderwerpen, maar over hen heersen, vers 4. Hij zal in wijsheid en gerechtigheid de zaken van de wereld regelen en besturen tot welzijn van Zijn kerk, en hen bestraffen en tenonder houden, die Zijn belangen tegenstaan. Door Zijn Geest, werkende in het geweten van mensen, zal Hij hen oordelen en bestraffend zal Hij hen oordelen en tenonder houden, die Zijn belangen tegenstaan. Zijn koninkrijk is geestelijk, en niet van deze wereld.

VI. De grote vrede, die het gevolg, de uitwerking zal wezen van het succes van het evangelie in de wereld, vers 4. *Zij zullen hun zwaarden slaan tot spaden*, hun oorlogsmaterialen zullen in landbouwgereedschappen veranderd worden, zoals in het tegenovergestelde geval, als de oorlog wordt uitgeroepen, de spaden tot zwaarden geslagen worden, Joël 3:10, het ene volk zal tegen het andere volk geen zwaard opheffen, zoals zij het thans doen, en zij zullen geen oorlog meer leren, want zij zullen geen oorlog meer nodig hebben. Hierdoor wordt alle oorlog onder christenen niet volstrekt onwettig of ongeoorloofd gemaakt, en het is ook geen profetie dat er in de dagen van de Messias geen oorlog meer zijn zal de Joden voeren dit aan als een bewijs, dat Jezus niet de Messias is, daar deze belofte niet vervuld is geworden. Maar

1. Zij werd ten dele vervuld in het vreedzame van de tijd, waarin Christus werd geboren, toen de oorlogen grotendeels hadden opgehouden, getuige de beschrijving, Lukas 2:1.

2. De bedoeling en strekking van het evangelie zijn om vrede te maken of te bevorderen, en alle vijandschap te doden. Het heeft de krachtigste verplichtingen en beweegredenen in zich voor de vrede, zodat men redelijkerwijs kon verwachten dat het deze uitwerking zou hebben, en het zou die ook gehad hebben indien de lusten van de mensen, vanwaar ootlogen en vechterijen komen, het niet verhinderd hadden.

3. Joden en heidenen waren verzoend en tot elkaar gebracht door het evangelie, en er waren niet meer zulke oorlogen tussen hen als er geweest zijn, want zij werden tot één kudde onder één herder, Efeziers 2:15.

4. Het evangelie van Christus neigt de mensen tot vrede, het verzacht hun gemoed, en de liefde van Christus, uitgestort in het hart, dringt de mensen om elkaar lief te hebben.

5. De eerste christenen waren vermaard om hun broederlijke liefde, zelfs hun tegenstanders hebben dit opgemerkt.

6. Wij hebben reden te hopen dat deze belofte nog meer ten volle vervuld zal worden in de laatste tijden van de christelijke kerk, als de Geest overvloediger van boven uitgestort zal worden. Dan zal er op aarde vrede wezen. Wie zal leven als God dit doen zal? Maar doen zal Hij het, als de bestemde tijd er voorgekomen is, want God is geen mens, dat Hij zou liegen.

Eindelijk. Hier is een praktische gevolgtrekking, die van dat alles wordt afgeleid, vers 5. *Komt, gij huis Jakobs, en laat ons wandelen in het licht des Heeren*. Met het huis Jakobs wordt bedoeld, hetzij:

1. Israël naar het vlees. Laat hen hierdoor opgewekt worden tot een heilige wedijver Romeinen 11:14. "Ziende, dat de heidenen aldus bereid en besloten zijn voor God, aldus vol van ijver zijn om op te gaan naar het huis des Heeren", zo laat ons zelf opwekken om ook te gaan. "Laat er nooit gezegd worden dat de zondaars uit de heidenen betere vrienden waren van de heilige berg dan het huis van Jakob." Zo behoort de ijver van sommigen velen op te wekken. Of:

2. Het geestelijk Israël, allen, die tot de God Jakobs zijn gebracht. Zal er in evangelietijden zo’n grote kennis wezen, vers 3, en zo’n grote vrede? vers 4. En zullen wij delen in deze voorrechten? Komt, laat ons dan dienovereenkomstig leven. Wat anderen ook mogen doen, komt, o komt, laat ons wandelen in het licht des Heeren.

a. Laat ons wandelen met omzichtigheid in het licht des Heeren in het licht van deze kennis. Zal God ons Zijn wegen leren? Zal Hij ons Zijn heerlijkheid doen zien in het aangezicht van Jezus Christus? Zo laat ons dan wandelen als kinderen des lichts, Efeziers 5:8, 1 Thessalonicenzen 5:8, Romeinen 13:12.

b. Laat ons goedsmoeds wandelen in het licht van deze vrede. Zal er geen oorlog meer wezen? Zo laat ons dan onze weg reizen met blijdschap, en laat deze blijdschap eindigen in God, en onze sterkte wezen, Nehemia 8:10. Aldus zullen wij wandelen in het licht van de stralen van de zon van de gerechtigheid.

Jesaja 2:6-9

Het binnenroepen van de heidenen ging gepaard met de verwerping van de Joden, het was hun val, en hun vermindering was de rijkdom van de heidenen, en hun verwerping was de verzoening van de wereld, Romeinen 11:15, en het schijnt dat deze verzen daar betrekking op hebben, en dat zij bestemd zijn om God erin te rechtvaardigen, maar toch waren zij waarschijnlijk oorspronkelijk bestemd tot overtuiging en opwekking van de mensen van de tijd, waarin de profeet heeft geleefd, daar het de gewoonte was van de profeten om van de dingen, die toen waren, in genade zowel als in oordeel, te spreken, als typen van de dingen, die hierna zijn zullen. Hier is:

I. Israëls oordeel. Dit wordt aangetoond in twee woorden, het eerste en het laatste van deze paragraaf, maar het zijn twee omzettende woorden en zij tonen aan:

1. Dat hun toestand treurig, zeer treurig was, vers 6. *Gij hebt Uw volk verlaten*. Rampzalig is de toestand van het volk, dat door God werd verlaten en groot moet voorzeker de terging wezen, indien Hij er toe komt om hen te verlaten, die Zijn eigen volk geweest zijn. Dat was de beklagenswaardige staat van de Joodse kerk nadat zij Christus hadden verworpen. (Migremus hinc-Laat ons van hier gaan). Uw huis wordt u woest gelaten, Mattheus 23:38. Telkens als er een zware ramp over de Joden kwam, kon de Heer gezegd worden hen verlaten te hebben, als Hij hun Zijn hulp en ondersteuning onthield, want anders zouden zij niet in de handen van hun vijanden zijn gevallen. Maar nooit verlaat God iemand, die niet eerst Hem verlaten heeft.

2. Dat hun toestand volstrekt wanhopig was vers 9. *Daarom zult Gij het hun niet vergeven* of zoals in de engelse overzetting en in de kanttekening is: daarom vergeef het hun niet, en dan is dit profetisch gebed een bedreiging, dat het hun niet vergeven zal worden en sommigen denken dat het ook aldus gelezen kan worden. Dit heeft geen betrekking op particuliere personen (velen hebben zich bekeerd en deze hebben vergeving ontvangen), maar op het volk in zijn geheel, waarover een onherroepelijk vonnis was uitgesproken, namelijk dat zij geheel afgesneden zullen worden, en hun kerk geheel en al ontmanteld, om nooit weer hersteld te worden.

II. Hoe Israël dit oordeel verdiend heeft, en de reden, waarop het gegrond is, in het algemeen: het is zonde, deze is het, en niets anders, die God er toe brengt, om Zijn volk te verlaten. De particuliere zonden, die hij specificeert, zijn dezulken, welke in die tijd onder hen heersten, en die hij vermeldt tot overtuiging van hen, voor wie hij toen predikte, veeleer dan die welke later bleken de mate van hun ongerechtigheid vol te hebben doen worden, namelijk hun kruisigen van Christus en hun vervolgen van Zijn volgelingen, want de zonden van iedere eeuw droegen bij tot het opmaken van de ontzettende rekening ten laatste. En er was een gedeeltelijke en tijdelijke verwerping van hen in de Babylonische gevangenschap, die met rasse schreden naderde, en die een type was van de eindverwoesting, die over hen komen zou door de Romeinen en die door de zonden, werken hier genoemd worden, over hen gebracht werd.

Hun zonden waren van zo’n aard, dat zij in lijnrechte tegenspraak waren met Gods vriendelijke en genaderijke bedoelingen met hen.

1. God heeft hen zich afgezonderd als een bijzonder volk, onderscheiden van en geëerd boven alle andere volken, Numeri 23:9, maar *zij zijn vervuld van het oosten*, vers 6, zij hebben vreemdelingen, die niet tot hun godsdienst waren bekeerd, genaturaliseerd, en hen

aangemoedigd om zich onder hen te vestigen en zich met hen te vermengen, Hosea 7:8. Hun land was bevolkt met Syriërs en Chaldeën, Moabieten en Ammonieten, en andere Oosterse volken, en met hen hebben zij ook hun zeden en gewoonten onder zich toegelaten, en aan de kinderen van de vreemden toonden zit hun behagen, zij waren verzot op hen, gaven aan hun land de voorkeur boven hun eigen land, en zij dachten dat hoe meer zij zich in alles naar hen schikten hoe meer beschaafd en verfijnd zij zouden zijn, en aldus hebben zij hun kroon en hun verbond ontheiligd. Diegenen zijn in gevaar om zich van God te vervreemden, die behagen scheppen in het gezelschap van hen, welke vreemdelingen zijn voor God, want wij zullen spoedig de wegen leren van hen met wie wij zo gaarne omgaan.

2. God gaf hun Zijn orakelen, die zij konden raadplegen, niet alleen de Schriften en de zieners, maar ook de borstlap van het gericht, maar deze veronachtzaamden zij, en werden waarzeggers, zoals de Filistijnen, voerden hun kunsten van waarzeggerij in, en gaven gehoor aan hen die door de sterren, of de wolken, of de vrucht van de vogelen, of de ingewanden van dieren, of andere magische bijgelovigheden, pretendeerden verborgenheden te ontdekken, of toekomstige gebeurtenissen te voorspellen. De Filistijnen waren bekend als waarzeggers, I Samuel 6:2. Zij, die de profetie verachten, worden rechtvaardig overgegeven aan liegende waarzeggerij, en zij zullen gewis verlaten worden door God, die aldus Hem en hun weldadigheid verlaten voor valse ijdelheden.

3. God moedigde hen aan om op Hem te vertrouwen, en verzekerde hun dat Hij hun sterkte zou wezen, maar Zijn macht en belofte wantrouwende, stelden zij goud tot hun hoop, en voorzagen zich van paarden en wagens, en vertrouwden daarop voor hun veiligheid, vers 7. God had uitdrukkelijk verboden, zelfs aan hun koningen, om de paarden voor zich te vermenigvuldigen en grotelijks arm zilver en goud te vermenigvuldigen, omdat Hij wilde dat zij alleen op Hem zouden betrouwen, maar zij dachten niet dat zij door hun deel in God genoegzaam tegen hun naburen waren opgewassen, tenzij hun schatkist evengoed voorzien was van goud en zilver als de hunne en zij een even geduchte macht van paarden en wagens hadden als zij. Het is niet het hebben van goud en zilver, paarden en wagens, dat een terging was voor God, maar:

a. Een onverzadiglijke begeerte er naar te hebben, zodat er aan hun schatten geen einde is, geen einde aan hun wagens, geen grenzen gesteld aan de begeerte er naar. Diegenen zullen nooit genoeg hebben in God (die alleen algenoegzaam is) die nooit weten wanneer zij genoeg hebben van deze wereld, die, op zijn best genomen, toch ongenoegzaam is.

b. Het steunen en betrouwen erop, alsof wij zonder deze niet veilig en gelukkig konden zijn, en niet anders dan veilig en gelukkig konden zijn daarmee.

4. God zelf was hun God, het enige voorwerp hunner aanbidding, en Hij zelf heeft de regels van de godsverering voor hen vastgesteld, maar zij veronachtzaamden beide Hem en Zijn inzettingen, vers 8, hun land was vol afgoden, elke stad had haar goden, Jeremia 11:13, en naar de goedheid van hun land hebben zij de opgerichte beelden goed gemaakt, Hosea 10:1. Zij, die één God te weinig achten, zullen twee te veel vinden, en toch honderden nog niet genoeg. Zo stompzinnig waren zij, en zo ellendig verdwaasd, dat zij het werk van hun handen aanbaden, alsof dat een god voor hen kon wezen, hetwelk niet alleen een schepsel was, maar hun schepsel, dat zij zelf hadden uitgedacht, en hun eigen vingers hadden gemaakt. Het was een verzwaring van hun afgoderij, dat God hen verrijkt had met zilver en goud, en dat zij van dat

zilver en goud afgoden maakten, en zo was het dat Jeshurun vet werd en achteruit sloeg, Hosea 2:7.

5. God had hen verhoogd, en hun eer aangedaan, zij hebben zich laaghartig verminderd en verkleind, vers 9. *De gewone man bukt zich voor de afgoden*, iets dat beneden de geringste is, in wie nog een vonkje van gezond verstand is overgebleven. Zonde is ook voor de armste en voor de geringste in stand een verkleining en verlaging. Het betaamt de gewone man om voor zijn meerdere te bukken, maar zeer weinig betaamt het hem om neer te knielen voor hetgeen van een boom gekomen is, Hoofdstuk 44:19. En het zijn ook niet alleen de ongeletterden, of zij, die weinig verstand hebben, die dat doen, maar zelfs de aanzienlijke man vernedert zich om afgoden te aanbidden, vergoodt mensen, die niet beter zijn dan hij zelf is, en heiligt stenen, die zoveel minder zijn dan hij is. Van afgodendienaars wordt gezegd, dat zij zich vernederen tot de hel toe, Hoofdstuk 57:9. Welk een schande is het, dat aanzienlijke mannen de dienst van de ware God beneden zich achten, en er zich niet toe willen bukken, maar zich wel willen vernederen om voor een afgod te buigen! Sommigen houden dit voor een bedreiging, dat de gewone man naar beneden gebracht, en de aanzienlijke man vernederd zal worden door de oordelen van God, als zij komen met een opdracht.

Jesaja 2:10-22

De profeet gaat hier voort met aan te tonen welke verwoestingen over hun land gebracht zullen worden, nadat God hen verlaten heeft, hetgeen inzonderheid zien kan eerst op hun verwoesting door de Chaldeën, en daarna door de Romeinen, of het kan in het algemeen zien op de methode, die God aanwendt om trotse zondaren op te schrikken en te vernederen, en hun het welbehagen te ontnemen, dat zij hadden in dingen, waarin zij zich verlustigden, en waarop zij vertrouwden meer dan op God.

Hier wordt ons gezegd dat vroeg of laat God een middel zal vinden:

I. Om geruste zondaars op te schrikken en te doen ontwaken, die vrede roepen voor zichzelf, en God en Zijn oordelen trotseren vers 10. "Ga in de rotssteen, God zal u aanvallen met zulke verschrikkelijke oordelen, en u met zo'n verschrikking er door slaan, dat gij gedwongen zult zijn om in de rotssteen te gaan en u te verbergen in het stof vanwege de schrik des Heeren". Gij zult al uw moed verliezen, sidderen op het ritselen van een blad, uw hart zal bezwijken van vrees Lukas 21:26 en "gij zult vlieden waar geen vervolger is," Spreuken 28:1. Van een zelfde strekking en inhoud is vers 10. *Zij zullen in de spelonken van de steenrotsen gaan, en in de holen van de aarde, de donkerste en diepste plaatsen,* zij zullen roepen tot de rotsen en bergen om op hen te vallen, en hen veeleer te verpletteren dan hen niet te bedekken, Hosea 10:8. Zo is het inzonderheid geweest bij de verwoesting van Jeruzalem door de Romeinen, Lukas 23:30, en door de vervolgende heidense machten, Openbaring 6:1-6, en dat alles vanwege de schrik des Heeren en om de heerlijkheid van Zijn majesteit, daar zij dan op Hem zien als een verterend vuur, en op zichzelf als stoppelen voor Zijn aangezicht, wanneer Hij zich opmaken zal om de aarde te verschrikken, en de goddeloze van haar uit te schudden, Job 38:13, en al die aardse steunsels te doen wankelen, waarop zij gesteund hebben, en die van onder hen weg te schudden. Bij God is ontzaglijke majesteit, en zo groot is de heerlijkheid ervan, dat zij vroeg of laat ons allen zal noodzaken om te vlieden van voor Zijn aangezicht. Zij, die God niet willen vrezen en niet tot Hem willen vluchten, zullen genoodzaakt zijn Hem te vrezen en van Hem te vluchten tot een toevlucht van de leugens. Het is dwaasheid van hen, die vervolgd worden door de toorn van God, om te denken dat zij eraan ontkomen kunnen, of er zich tegen kunnen verbergen of beschutten. De dingen van de aarde zijn dingen, die geschud worden, zij zijn aan schokken onderhevig en zij spoeden zich heen naar een algeheel verderf. Het doen schudden van de aarde vers 19, zal verschrikkelijk wezen voor hen, die hun hart en hun genegenheden geheel en al op de dingen ervan gezet hebben. Het zal ijdel wezen, om te denken een toevlucht te zullen vinden in de holen van de aarde wanneer de aarde zelf geschud wordt, er zal dan geen schuilplaats zijn dan in God en in de dingen, die boven zijn.

II. Om trotse zondaars te vernederen en te verlagen, die hoog van ogen zijn, hoge gedachten koesteren van zichzelf, en minachtend denken van allen, die om hen heen zijn, vers 11. De hoge ogen van de mensen zullen vernederd worden, de ogen die naar hoge dingen zien in de wereld, het aangezicht, waarin de hoogmoed des harten te lezen is, die zullen in schaamte en wanhoop neergeslagen worden en de hoogheid van de mannen zal neergebogen worden, hun moed en geestkracht zullen gebroken zijn, zij zullen moedeloos, terneergeslagen wezen, en over de dingen, waarop zij zo trots waren, zullen zij zich schamen. Dit wordt herhaald in vers 17. *De hoogheid van de mannen zal vernederd worden.* Op de ene of andere wijze zal hoogmoed vallen. De hoogheid van de mannen zal vernederd worden, hetzij dat zij door de genade van God overtuigd zullen worden van het kwaad van hun hoogmoed, en met ootmoedigheid zullen worden bekleed, of doordat de voorzienigheid Gods hen berooft van al de dingen, waarop zij

hoogmoedig waren, en ze terneerwerpt. Onze Heiland heeft het dikwijls als een grondbeginsel gesteld dat hij, die zich verhoogt, vernederd zal worden. Hij zal of zichzelf vernederen in waar berouw en bekering, of God zal hem vernederen of verachting over hem uitstorten. Nu wordt ons hier gezegd:

1. Waarom dit gedaan zal worden, namelijk omdat de Heer alleen in die dag verheven zal zijn. Hoogmoedige mensen zullen daarom vernederd worden, omdat de Heer alleen verhoogd. zal worden. Het is de eer van Gods macht om de hoogmoedigen te vernederen, hiermede bewijst Hij zich God te zijn, en weerlegt Hij Jobs aanspraak om met Hem te wedijveren, Job 40:6-9 :Zie al wat is hoogmoedig is verneder het, dan zal Ik ook u loven. Het is ook voor de eer van Zijn gerechtigheid, hoogmoedige mensen staan in mededinging met God, die ijvert voor Zijn eer en heerlijkheid, en de mensen niet zal toelaten, hetzij om datgene voor henzelf te nemen, of aan een ander te geven, wat Hem alleen toekomt, zij zijn ook in tegenstand met God, zij weerstaan Hem, en daarom wederstaat Hij hen, want Hij zal verhoogd worden onder de heidenen, Psalm 46:11. En de dag komt, wanneer Hij alleen verhoogd zal zijn, als Hij teniet zal doen alle heerschappij en alle macht en kracht, 1 Corinthiers 15:24.

2. Hoe dit gedaan zal worden, door vernederende oordelen, die de mensen zullen vernederen, en hen naar beneden zullen brengen, vers 12. De dag des Heeren van de heerscharen, de dag van Zijn toorn en oordeel, zal zijn tegen alle hovaardigen, en daarom lacht Hij nu over hun onbeschaamdheid, omdat Hij ziet dat Zijn dag komt, die dag, die tegen hen komen zal eer zij het weten, Psalm 37:13. Deze dag des Heeren wordt hier gezegd te zijn tegen alle cederbomen die van Libanon, die hoog en verheven zijn. Hiëronymus merkt op dat van de ceders gezegd wordt, dat zij God loven, Psalm 148:9, en dat zij bomen des Heeren zijn, Psalm 104:16, Zijn planting zijn, Jesaja 41:19, en toch gaat hier Gods toorn uit tegen de ceders, hetgeen te kennen geeft-zegt hij-dat sommigen van iedere rang en stand van mensen, sommige groot en aanzienlijk behouden zullen worden, en sommigen zullen omkomen. Het wordt hier te pas gebracht als een voorbeeld van de kracht van Gods stem, dat zij de cederbomen verbreek!, Psalm 29:5, en hier wordt gezegd dat de dag des Heeren zal zijn tegen de ceders, die van de Libanon die de rechtste en statigste waren, tegen de eiken, die van Basan, die de krachtigste en stoerste waren, en, vers 14, tegen de natuurlijke hoogten en vestingen, de hoge bergen en verheven heuvelen, die boven de valleien uitsteken en tegen de hemel schenen te stoten, en vers 15, tegen de door kunst aangelegde vestingen, tegen elke hoge toren en tegen elke vasten muur. Versta dit:

A. Als voorstellende het hoogmoedige volk zelf, die als de cederbomen en eiken zijn, naar hun eigen begrip vastgeworteld zijn en door geen stormen bewogen kunnen worden, en alles rondom hen als struiken aanziende, deze zijn de hoge bergen en verheven heuvelen, die de aarde schijnen te vervullen, die door allen aangestaard worden, en die wanen onbeweeglijk te zijn, maar het meest blootgesteld zijn aan Gods donderslagen, (teriuntque summos fulmina-de hoogste heuvelen zijn het meest aan de bliksem blootgesteld). En voor de kracht van Gods toom worden deze bergen verstrooid, buigen deze heuvelen en versmelten als was, Psalm 68:9, Habakuk 3:6. Deze snoevende mannen, die als hoge torens zijn, waarin de luidruchtige klokken zijn opgehangen, op welke de moorddadige schietwerktuigen geplant zijn, deze vaste muren, die zich versterken met hun aangeboren stoutmoedigheid, en zich verschansen in hun sterke stellingen, zullen terneergeworpen worden.

B. Als in bijzonderheden aanduidende de dingen, waarop zij hoogmoedig waren, waardij op vertrouwden, en welke zij roemden. De dag des Heeren zal tegen die dingen zijn, waarop zij

vertrouwen als hun kracht en veiligheid, Hij neemt hun gehele wapenrusting, waarop zij vertrouwden. Hebben de inwoners van Libanon geroemd in hun cederbomen, en die van Basan in hun eiken, die door geen andere landen geëvenaard konden worden? De dag des Heeren zal deze cederbomen, deze eiken scheuren, en de huizen, die erven gebouwd zijn. Heeft Jeruzalem geroemd in de bergen, die rondom haar zijn als haar onneembare sterkte, of in haar muren en bolwerken? Zij zullen op de dag des Heeren geslecht en met de grond gelijk gemaakt worden.

Behalve op de dingen, die voor hun sterkte en veiligheid dienden, waren zij ook trots:

a. Op hun handel met het buitenland, maar de dag des Heeren zal wezen tegen alle schepen van Tarsis, zij zullen gebroken worden zoals die van Josafat, zinken in volle zee, of schipbreuk lijden in de haven. Zebulon was aan de haven van de schepen, maar zal zich niet meer verheugen over zijn uittocht. Als God verderf brengt over een volk, dan kan Hij alle takken van inkomsten doen achteruitgaan en vervallen.

b. Op hun versierselen in hun eigen land. Maar de dag des Heeren zal wezen tegen alle gewenste schilderijen, het beschilderen van hun schepen-zo verstaan het sommigen-of de kunstige schilderstukken, die zij uit andere landen meebrachten in hun schepen misschien wel uit Griekenland, dat later beroemd werd om zijn schilders. Op alles wat schoon is om aan te zien, zo verstaan het sommigen. Misschien waren het de portretten van hun bloedverwanten, en om die reden gewenst, of van hun goden, die kostelijke heerlijke dingen waren voor de afgodendienaars of wel zij bewonderden ze om hun fraaie kleuren. Er is geen kwaad in het maken van schilderijen, of in het versieren van onze kamers er mee, mits zij noch het tweede, noch het zevende gebod overtreden. Maar wel in onze schilderijen onder onze gewenste dingen te plaatsen, er verzot op te zijn, er trots op te wezen, datgene er aan te besteden, dat te koste gelegd behoort te worden aan werken van liefdadigheid, ons hart er op te zetten, en gelijk dit weinig betaamt aan hen, die zoveel degelijke zaken hebben om zich in te verlustigen, zo brengt het God er toe om ons van al zulke ijdele versierselen te beroven.

III. Om afgodendienaars beschaamd te maken over hun afgoden en over de genegenheid die zij er voor gekoesterd hebben, en de eerbied, die zij hun hebben bewezen, vers 18. Elkeen van de afgoden zal ganselijk vergaan. Als de Heer alleen verheven zal zijn, vers 17, dan zal Hij niet alleen verachting uitstorten over hoogmoedige mensen, die, gelijk Farao, zich verheffen tegen Hem, maar nog veel meer over voorgewende godheden, die Zijn mededingers zijn voor goddelijke eerbewijzen, zij zullen vergaan, ganselijk vergaan, hun vrienden zullen hen verlaten, hun vijanden zullen hen vernietigen, zodat men voor goed van hen bevrijd wordt. Zie hier:

1. De ijdelheid van valse goden, zij kunnen zichzelf niet beveiligen, zover is het er vandaan, dat zij instaat zouden zijn, om hun aanbidders te beveiligen of te beschermen.

2. De zegepraal van de ware God over hen want groot is de waarheid, en zij zal zege vieren. Dagon viel voor de ark, en Baäl voor de Heer, de God van Elia. De goden van de heidenen zullen uitgeteerd worden, Zefanja 2:11, en zullen trapsgewijze vergaan, Jeremia 10:11. De rechtmatige soeverein zal triomferen over alle indringers en overweldigers. En gelijk God de afgoden zal doen vergaan, zo zullen hun aanbidders hen verlaten, hetzij uit een godvruchtige overtuiging van hun ijdelheid en leugen, zoals Efraïm, toen hij zei: Wat heb ik meer met de afgoden te doen? of uit een late en treurige ervaring van hun onmacht om hen te helpen, en van wanhoop om door hen verlichting te verkrijgen, vers 20. Als de mensen door de oordelen Gods verschrikt zijn en een toevlucht zoeken in de spelonken van de rotsstenen en de holen van de

aarde, en bevinden dat zij tevergeefs pogingen aanwenden om zich te beveiligen, dan zullen zij hun afgoden, die zij zich tot goden gemaakt hebben en hoopten tot hun vrienden te maken in tijden van nood, wegwerpen voor de mollen en de vleermuizen, overal heen, het doet er niet toe waarheen, zo zij slechts buiten hun gezicht zijn, opdat zij, bevrijd zijnde van hun last, kunnen gaan naar de kloven van de rotsstenen vanwege de schrik des Heeren, vers 21. Zij die van hun zonden niet weggeredeneerd willen worden, zullen er vroeg of laat van weggeschrikt worden. God kan de mensen doen walgen van de afgoden, waarop zij het meest verzot zijn geweest, zelfs van de afgoden van zilver en de afgoden van goud van de kostbaarsten. Geldgierige mensen maken zilver en goud tot hun afgoden, het geld is hun god, maar de tijd kan komen, wanneer zij het als hun last zullen gevoelen, hoezeer zij er vroeger ook hun vertrouwen op hebben gesteld, zullen bevinden dat zij er door aan gevaar worden blootgesteld, terwijl zij dachten dat zij er door beschut zouden worden, als het hun vijanden aanlokt, als hun schepen vergaan, of als hun vlucht er door vertraagd wordt. Er was een tijd, toen de zeelieden de vaten, die in het schip waren, en zelfs het koren in de zee wierpen, Jona 1:5, Handelingen 27:38, en de Syriërs wierpen hun kleren weg in hun haasten, 2 Kronieken 7:15. Of de mensen kunnen het wegwerpen in toorn tegen zichzelf, omdat zij op zo’n gebroken rietstaf hebben gesteund. Zie Ezechiel 7:19. De afgodendienaars werpen hier hun afgoden weg, omdat zij er zich over schamen, en zich schamen over hun eigen dwaasheid om er op te vertrouwen, of omdat zij bevreesd zijn om in hun bezit te worden gevonden, als de oordelen Gods uitgaan, zoals de dief zijn gestolen goederen wegwerpt, als hij gezocht en vervolgd wordt. De donkerste holen, waar de mollen en de vleermuizen huizen, zijn de geschiktste plaatsen voor afgoden, die ogen hebben en niet zien, en God kan de mensen noodzaken om daar hun afgoden te werpen, Hoofdstuk 30:22, als zij zich schamen over de eiken, die zij begeerd hebben, Hoofdstuk 1:29. Moab zal beschaamd worden vanwege Kamos, gelijk als het huis Israëls beschaamd is geworden vanwege Bethel, Jeremia 48, 13. Het is mogelijk dat men van de zonde walgt en van haar aflaat, zonder dat men er toch waar berouw van heeft, men walgt ervan, omdat men er oververzadigd van is, men laat haar na, omdat er geen gelegenheid is om er in voort te gaan, maar men heeft er geen berouw van uit liefde tot God, maar slechts uit slaafse vrees voor Zijn toorn.

IV. Om hen, die op een mensen arm hebben vertrouwd, beschaamd te maken over hun vertrouwen, vers 22. "Laat gijlieden dan af van de mens. De voorzienigheid Gods over u zal dit luid tot u spreken, wees dus reeds van tevoren gewaarschuwd, opdat gij de onrust en de schande voorkomt van een teleurstelling, en bedenkt":

1. Hoe zwak de mens is zijn adem is in zijn neus, ieder ogenblik wordt hij uitgeademd, spoedig is hij voor goed, voor altijd, weg. De mens is een stervend schepsel, en kan spoedig sterven, onze neus, waarin onze adem is, behoort tot het uitwendige deel van ons lichaam wat daar is, is als iemand, die aan de deur staat, gereed om te vertrekken, ja de deuren van de neus staan altijd open, de adem er in kan wegglippen eer wij het weten, in een ogenblik tijde. Waarin is de mens de te achten? Helaas, er valt niet op hem te rekenen, want hij is niet wat hij schijnt te zijn, wat hij voorgeeft te zijn, wat wij hem denken te zijn. De mens is aan ijdelheid gelijk, ja hij is ijdelheid, hij is geheel en al ijdelheid, hij is minder, hij is lichter dan ijdelheid, als hij is de weegschaal van het heiligdom wordt gewogen.

2. Hoe wijs zij dus zijn, die aflaten van de mens, het is onze plicht, het is ons belang, om dit te doen. " Vertrouwt niet op de mens, stelt zelfs de aanzienlijkste, de machtigste van de mensen niet tot uw betrouwen, laat af van dit te doen. Laat uw oog niet wezen op de macht van de mens, want zij is eindig en beperkt, ontleend en afhankelijk, het is niet van hem, dat uw oordeel

voorkomt, laat hem uw vreze niet zijn, last hem uw hoop niet zijn, maar zie op naar de macht van God, waaraan alle macht van mensen onderworpen en ondergeschikt is, vrees Zijn toorn, verzeker u van Zijn gunst, neem Hem tot uw helper, en laat uw hoop wezen in de Heer uw God."

HOOFDSTUK 3

1 Want ziet, de Heere, HEERE der heirscharen, zal van Jeruzalem en van Juda wegnemen den stok en den staf, allen stok des broods, en allen stok des waters;
2 Den held en den krijgsman, den rechter en den profeet, en den waarzegger, en den oude;
3 Den overste van vijftig, en den aanzienlijke, en den raadsman, en den wijze onder de werkmeesters, en dien, die kloek ter tale is.
4 En Ik zal jongelingen stellen tot hun vorsten, en kinderen zullen over hen heersen;
5 En het volk zal gedrongen worden, de een zal zijn tegen den ander, en een iegelijk tegen zijn naaste; de jongeling zal stout zijn tegen den oude, de verachte tegen den eerlijke.
6 Wanneer iemand zijn broeder uit het huis zijns vaders zal aangrijpen, zeggende: Gij hebt een kleed, wees ons ten overste, laat toch dezen aanstoot onder uw hand wezen;
7 Zo zal hij in dien dag zijn hand opheffen, zeggende: Ik kan geen heelmeester wezen; er is ook geen brood en geen kleed in mijn huis; zet mij niet tot een overste des volks.
8 Want Jeruzalem heeft aangestoten, en Juda is gevallen, dewijl hun tong en zijn handelingen tegen den HEERE zijn, om de ogen Zijner heerlijkheid te verbitteren.
9 Het gelaat huns aangezichts getuigt tegen hen, en hun zonden spreken zij vrij uit, gelijk Sodom; zij verbergen ze niet. Wee hunlieder ziel; want zij doen zichzelven kwaad.
10 Zegt den rechtvaardige, dat het hem wel gaan zal; dat zij de vrucht hunner werken zullen eten.
11 Wee den goddeloze, het zal hem kwalijk gaan, want de vergelding zijner handen zal hem geschieden.
12 De drijvers Mijns volks zijn kinderen, en vrouwen heersen over hetzelve. O Mijn volk! die u leiden, verleiden u, en den weg uwer paden slokken zij in.
13 De HEERE stelt Zich om te pleiten, en Hij staat, om de volken te richten.
14 De HEERE komt ten gerichte tegen de oudsten Zijns volks en deszelfs vorsten, want gijlieden hebt dezen wijngaard verteerd; de roof des ellendigen is in uwe huizen.
15 Wat is ulieden, dat gij Mijn volk verbrijzelt, en de aangezichten der ellendigen vermaalt? spreekt de Heere, HEERE der heirscharen.
16 Verder zegt de HEERE: Daarom dat de dochteren van Sion zich verheffen, en gaan met uitgestrekten hals, en lonken met de ogen, al gaande en trippelende daarhenen treden, en alsof haar voeten gebonden waren.
17 Zo zal de HEERE den schedel der dochteren van Sion schurftig maken, en de HEERE zal haar schaamte ontbloten.
18 Ten zelfden dage zal de HEERE wegnemen het sieraad der kousebanden, en de netjes, en de maantjes,
19 De reukdoosjes, en de kleine ketentjes, en de glinsterende kledingen,
20 De hoofdkroning, en de armversierselen, en de bindselen, en de reukballetjes, en de oorringen,
21 De ringen en de voorhoofdsierselen,
22 De wisselklederen, en de manteltjes, en de hoedjes, en de buidels,
23 De spiegels, en de fijn-linnen deksels, en de hulledoeken, en de sluiers.
24 En het zal geschieden, dat er voor specerij stank zal zijn, en lossigheid voor een gordel, en kaalheid in plaats van haarvlechten, en omgording eens zaks in plaats van een wijden rok, en verbranding in plaats van schoonheid.
25 Uw mannen zullen door het zwaard vallen, en uw helden in den strijd.
26 En haar poorten zullen treuren, en leed dragen, en zij zal, ledig gemaakt zijnde, op de aarde zitten.

In dit hoofdstuk gaat de profeet voort met zijn voorzegging van de verwoestingen, die over Juda en Jeruzalem zullen komen om hun zonde, beide die door de Babyloniërs zouden aangericht worden, en die door de Romeinen, welke hun verderf zullen voltooien, met sommigen van de gronden van Gods twist met hen. God dreigt:

I. Hen te beroven van alle steun zowel van hun leven, als van hun regering, vers 1-3.

II. Hen in verwarring te laten komen en in wanorde, vers 4, 5, 12.

III. Hun de zegen te onthouden van een overheid te hebben, vers 6-8.

IV. De dochters van Zion te beroven van haar sieraden, vers 17-24.

V. Alles te verwoesten door het zwaard van de oorlog, vers 25, 26. De zonden, die God er toe brachten, om aldus met hen te handelen, waren:

1. Hun trotseren van God, vers 8.

2. Hun onbeschaamdheid, vers 9.

3.Hun misbruiken van macht tot verdrukking en tirannie, vers 13-15, de hoogmoed van de dochters van Zion, vers 16. In het midden van het hoofdstuk wordt de profeet er toe geleid om zich tot particuliere personen te wenden.

a. Om aan godvruchtige mensen te verzekeren, dat het wel met hen zal zijn, niettegenstaande de algemene rampen, vers 10.

b. Om aan goddelozen te verzekeren dat, hoe God ook in het oordeel barmhartigheid zal gedenken, het met hen toch kwalijk zal gaan, vers 11. O mochten de volken van de aarde in deze dagen horen naar de bestraffingen en waarschuwingen die in dit hoofdstuk gegeven worden.

Jesaja 3:1-8

Aan het einde van het vorige hoofdstuk had de profeet aan allen de nodige waarschuwing gegeven, om toch niet op de mens te vertrouwen, of op enigerlei schepsel, hij had ook een algemene reden gegeven voor die waarschuwing, ontleend aan de broosheid van het menselijk leven, en de zwakheid en ijdelheid van menselijke macht, hier nu geeft hij er een bijzondere reden voor: God zal weldra alle schepselen, waarop zij vertrouwen, ten verderve brengen, zodat zij teleurgesteld zullen worden in al hun verwachtingen van hen, vers 1. De stok en de staf zullen weggenomen worden, al hun steun van welke aard ook, alles waarop zij vertrouwden, en waarvan zij hulp en uitkomst verwachtten. Hun kerk en hun koninkrijk begonnen te verouderen, en geraakten in verval, en naar de wijze van oude mensen leunden zij op een staf. Zacheria 8:4, nu dreigt God hun staf te zullen wegnemen, en dan moeten zij natuurlijk vallen, de steunen weg te nemen beide van de stad en van het land, van Jeruzalem en van Juda, die steunen zijn voor elkaar, indien het een valt, zal het andere er de schok van gevoelen.

Hij, die dat doet, is de Heer, de Heer van de heerscharen, Adonai, de Heer, die zelf de steun, of het fundament is, indien die steun weg is, dan zullen gewis alle andere steunen onder ons breken, want Hij is de sterkte van allen. Hij, die de Heer is, de Regeerder, die het gezag heeft om het te doen, en de Heer der heerscharen, die de macht, het vermogen, heeft om het te doen, Hij zal de stok en de staf wegnemen. Hiëronymus brengt dit in verband met het verval van het Joodse volk, nadat zij onze Heiland hebben gekruisigd, Romeinen 11:9, 10. Ik houd het veeleer voor een waarschuwing aan alle volken, om God niet tot toorn te verwekken, want als zij Hem tot hun vijand maken, dan kan en zal Hij hen aldus rampzalig maken. Laat ons de bijzonderheden ervan beschouwen.

I. Was hun overvloed een steun voor hen? Hij is dit voor ieder volk. Brood is de staf des levens, maar God kan allen stok des broods en allen stok des waters wegnemen, en het is, rechtvaardig in Hem om dit te doen als zatheid van brood een ongerechtigheid wordt, Ezechiel 16:49, en hetgeen een voorziening was om het leven te onderhouden, een voorziening wordt voor het vlees en zijn begeerlijkheden. Hij kan het brood en het water wegnemen Deuteronomium 28:23, 24. Of, indien Hij ze geeft, dan kan Hij toch de stok des broods en de stok des waters wegnemen, door Zijn zegen te onthouden, bij welke de mens leeft, en niet alleen bij brood, en die de staf des broods is Mattheus 4:4, en dan is het brood niet voedzaam het water niet verfrissend of verkwikkend, Hagg. 1:6. Christus is het brood des levens en het water des levens, indien Hij onze staf is dan zullen wij dit een goed deel bevinden, dat niet van ons weggenomen kan worden, Johannes 6:27, 4:14.

II. Was hun leger een steun voor hen-hun generaals en aanvoerders en hun krijgslieden? Dezen zullen weggenomen worden hetzij gedood door het zwaard, of wel zij zullen zo ontmoedigd zijn door de nederlagen, die zij lijden, dat zij hun taak zullen neerleggen, en besluiten niet langer te strijden, of zij zullen ongeschikt worden voor hun werk door ziekte, de held en de krijgsman, en zelfs de officieren van minderen rang, de overste van vijftig, zullen weggenomen worden. Het staat slecht met een volk, als hun kloekmoedigheid weg is, hun kloekmoedige mannen worden weggenomen. Zo laat de sterke dan niet roemen in zijn kracht, en laat geen volk al te veel vertrouwen op zijn helden, maar laat een machtig volk God eren en de stad van een verschrikkelijk volk Hem vrezen, Hoofdstuk 25:3.

III. Waren de staatsministers een steun voor hen-hun geleerden, hun staatslieden hun geestelijken, hun vernuftigen en hun kunstenaars? Ook deze zullen weggenomen worden, de rechters, die bedreven waren in de wet en in de bedeling van het recht, en de profeten, die zij in moeilijke gevallen plachten te raadplegen, de wijzen, die boven alle anderen vermaard waren om hun gezond verstand en hun schranderheid, en de rechters bijstonden, de waarzeggers, zij die ongeoorloofde kunsten uitoefenden, op wie, hoewel zij een slechte steun waren, toch gesteund werd. Maar dit kan ook gelezen worden in een gunstige zin, de oudsten, de oudste in jaren of in ambt, de achtbare man, wiens ernstig, deftig voorkomen eerbied afdwingt, en wiens leeftijd en ervaring hem tot een raadsman maken. De handel is een grote steun voor een volk, zelfs de handel in zaken, die gefabriceerd worden, wanneer dus de oude steun is weg genomen, de zal ook de wijze onder de werkmeesters weggenomen worden, en ten slotte ook hij, die goed ter tale is, de welsprekende redenaar, die in sommige gevallen goede diensten kan bewijzen, al behoort hij niet tot de wijzen of de oudsten, door anderer bedoeling in de juiste bewoordingen uit te drukken. Mozes kan niet goed spreken, maar Aäron kan het. God dreigt om deze weg te nemen.

1. Om hen onbekwaam te maken voor de dienst van hun, land, de rechters uitzinnig makende, de getrouwen de spraak benemende, en van de ouden oordeel wegnemende, Job 12:17 en verv. Ieder schepsel is datgene voor ons, wat God het doet zijn, en wij kunnen er niet zeker van zijn dat zij, die van dienst voor ons geweest zijn, dit altijd zijn zullen.

2. Een eind te maken aan hun dagen, want wij moeten daarom niet op prinsen vertrouwen, omdat zijn geest, dat is zijn adem, uitgaat, Psalm 146:3, 4. Het wegnemen van nuttige mensen door de dood in het midden van hun nuttige arbeid is een zeer dreigend verschijnsel voor een volk.

Was hun regering een steun voor hen? Zij behoort dit te zijn, het is de taak en de plicht van de souverein om de pilaren van het land vast te maken, Psalm 75:4. Maar hier wordt gedreigd dat deze steun hun zal falen. Als de helden en de wijzen weggenomen zijn, dan zullen jongelingen hun vorsten zijn, kinderen in leeftijd, die onder voogden en verzorgers moeten zijn, welke met elkaar in strijd zijn en van de jonge koning een prooi maken, van hem en van zijn koninkrijk, kinderen in verstand en neiging, kinderachtige mannen die als kinderen zijn in kennis, niet meer geschikt zijn om te regeren dan een kind in de wieg, deze zullen over hen heersen met al de dwaasheid, wispelturigheid en gemelijkheid van een kind. En wee u, o land, welks koning zo iemand is, Prediker 10. 16.

IV. Was de eensgezindheid van de onderdanen hun orde en de goede verstandhouding, waarin zij tot elkaar stonden, een steun voor hen? Waar dit het geval is, kan het er een volk te meer wel om gaan, al zijn dan hun vorsten niet wat zij behoorden te zijn, maar hier wordt gedreigd dat God ook onder hen een bozen geest zal zenden, zoals Richteren 9:23, die hen:

1. Schadelijk zou maken voor elkaar, vers 5. Het volk zal gedrongen worden, de een zal zijn tegen de ander, zij zullen elkaar verdrukken, en daar hun vorsten kinderen zijn, dragen zij er geen zorg voor om de verdrukkers tenonder te houden, of de verdrukten te hulp te komen. Ook dient het nergens toe om op hen een beroep te doen (hetgeen de mensen in verzoeking brengt, om zich dan maar zelf recht te verschaffen, hun eigen rechters te wezen) en dan verbijten en vereten zij elkaar, en zo zullen zij spoedig door elkaar verteerd worden. (Dan homo homini lupus, wordt de mens een wolf voor de mens). (Jusque datum sceleri-slechte

mensen ontvangen het zegel van de wet). (Nec hospes ab hospite tutus. Gast en gastheer zijn in gevaar van elkaar.)

2. Onbeschaamd en onordelijk maken tegenover hun meerderen. Het is een zeer slecht teken voor een volk als het opkomend geslacht onder hen onvolgzaam is, zich niet wil laten regeren, de jongeling zich met trotsheid gedraagt tegenover de oude, terwijl hij behoorde op te staan voor het grijze haar, en het aangezicht van de ouden behoorde te vrezen, Leviticus 19:32. Als jonge lieden verwaand en onbeschaamd zijn, en zich minachtend gedragen tegenover hun meerderen, dan is dit niet alleen een smaad voor henzelf, maar van slechte gevolgen voor het publiek, het verslapt de teugels van het bewind, en verzwakt de handen, die ze houden. Evenzo staat het slecht met een volk als achtbare personen hun gezag niet kunnen ophouden, maar door de lagen en verachtelijken beledigd worden, als rechters door het grauw worden uitgejouwd en de overheid wordt getrotseerd. Die dat doen zullen zeer veel te verantwoorden hebben.

V. Is het enige steun en troost om te hopen, dat, hoewel de zaken thans slecht bestuurd worden, er toch anderen kunnen verwekt worden, die er een betere gang in brengen? Maar ook die verwachting zal verijdeld worden, want de toestand zal zo wanhopig wezen, dat geen man van verstand of van degelijkheid er zich mee zal willen bemoeien.

1. De regering zal gaan bedelen, vers 6. Hier:

A. Wordt het als een uitgemaakte zaak beschouwd, dat er geen ander middel is om al deze grieven te herstellen en de zaken weer in orde te brengen, dan door goede magistraten, die onder algemene instemming met macht bekleed zullen worden, en die macht ten goede van het algemeen zullen uitoefenen. En waarschijnlijk is dit in vele plaatsen de ware oorsprong van de regering geweest, de mensen vonden het noodzakelijk om zich te verenigen in onderworpenheid aan een, die geschikt was voor zo’n post, ten einde het welzijn en de veiligheid van allen te verzekeren, begrijpende dat zij geregeerd moesten worden om niet te gronde te geen. Hier is alzo het oorspronkelijke contract: "Wees gij onze heerser en wij zullen ons aan u onderwerpen laat deze aanstoot, dit verderf, onder uw hand wezen, om hersteld te worden, en dan bewaard en deszelfs belangen te worden bevorderd. Hoofdstuk 58:12. Draag zorg, om door het zwaard van de strijd ons te beschermen tegen schade en nadeel van buiten, en door het zwaard van de gerechtigheid tegen het gevaar van schadelijk te zijn voor elkaar, en dan zullen we u getrouw zijn."

B. De toestand wordt als uiterst treurig voorgesteld, het was nu zover gekomen met de publieke aangelegenheden, dat:

a. Kinderen hun vorsten zijnde, iedereen zich geschikt acht om te bepalen wie een magistraat zal zijn, en dan zijn eigen bloedverwanten zal bevorderen tot zo’n post, terwijl, indien de vorsten waren wat zij behoorden te zijn, het geheel en al aan hen overgelaten zou worden om de oversten te benoemen en aan te stellen zoals dit behoort te wezen.

b. De mensen zich in de noodzakelijkheid zullen bevinden om met geweld de macht in handen te geven van hen, die er geschikt voor worden geacht, men zal iemand met geweld aangrijpen om een overste van hem te maken, daar zij hem gereed zien om het voorstel ertoe af te wijzer, ja een man zal de macht opdringen aan zijn broeder, terwijl de mensen anders toch niet willen dat hun gelijken hun meerderen zullen worden, getuige de afgunst van Jozefs broeders.

c. Het zal een genoegzame grond geacht worden om iemand te bevorderen om een overste te zijn, dat hij betere kleren heeft dan zijn buren, wel een zeer armzalige grond van bevoegdheid voor een post van vertrouwen in de regering, het was een teken dat het land zeer verarmd was, als het iets zeldzaams was om iemand te vinden, die goede kleren had, of die het kon bekostigen om zich een ambtsgewaad aan te schaffen, en dat het volk wel zeer onnadenkend was, als zij zoveel eerbied en achting hadden voor iemand, die fraaie kleren droeg en een gouden ring, Jakobus 2:2, 3, en hem daarom tot hun overste willen aanstellen. Het zou nog enige zin gehad hebben, als zij gezegd hadden: Wij hebt wijsheid, rechtschapenheid, ervaring, wees ons tot een overste," maar het was een bespotting om te zeggen: Gij hebt een kleed, wees ons tot een overste. Een arme wijze man heeft, hoewel hij geringe kleding aanhad, een stad verlost, Prediker 9:15. Wij kunnen hierop wijzen om aan te tonen hoe wanhopig de toestand was van de gevallen mens, toen het onze Heer Jezus heeft behaagd om onze broeder te worden, en, hoewel Hij er niet om aangezocht werd, zichzelf heeft aangeboden om onze Vorst en Zaligmaker te zijn, en deze aanstoot, dit verderf, onder Zijn hand te nemen.

2. Zij, die aldus gedrongen worden om aan de regering te komen, zullen een eed doen om er zich van te verontschuldigen, want hoewel zij voor mannen van enige welgesteldheid worden aangezien, weten zie zelf dat zij de kosten van de regering niet kunnen dragen, en niet kunnen beantwoorden aan de verwachting van hen, die hen hebben verkozen. Hij zal zweren-hij zal zijn hand opheffen, de aloude ceremonie voor het afleggen van een eed, -zeggende: ik kan geen heelmeester wezen, zet mij niet tot een overste des volks. Oversten, of regeerders, moeten heelmeesters zijn, en goede oversten zullen dit ook zijn, zij moeten er zich op toeleggen om hun onderdanen eensgezind te maken, en de geschillen, die er onder hen zijn, niet te verscherpen, zij alleen zijn geschikt voor de regering, die van een zachtmoedige, rustige, genezende geest zijn, zij moeten ook de wonden genezen, die toegebracht zijn aan de belangen van hun volk, door gepaste middelen daartoe aan te wenden. Maar waarom wil hij geen overste wezen? Omdat er geen brood en geen kleed in mijn huis is. Indien hij de waarheid sprak, dan was dit een teken dat de bezittingen van de mensen zeer vervallen waren, als zelfs zij, die zich nog het beste voordeden, in werkelijkheid gebrek hadden aan het noodzakelijke, een gewoon voorkomend, maar zeer treurig geval. Sommigen, die op deftige wijze geleefd hebben, zullen gaarne de schijn willen ophouden, maar als de waarheid gekend werd dan zou men weten dat zij in grote moeilijkheden zijn, en met een bezwaard hart rondgaan, omdat zij gebrek hebben aan brood en kleding.

b. Indien hetgeen hij zei niet waar was, dan was het een teken dat van de mensen geweten droevig verdorven was, daar zij om de onkosten van een ambt te vermijden, de schuld van meineed over zich brengen, en-hetgeen de grootste dwaasheid is-verdoemenis brengen over hun ziel om hun geld te sparen, Mattheus 16:26.

c. Hoe dit nu ook geweest zij, het was een teken dat de toestand van het volk zeer treurig was, nu niemand bereid was om een plaats in de regering in te nemen, daar zij er aan wanhoopten om er hetzij eer of voordeel mee te behalen, de twee dingen, die de mensen op het oog hebben als zij naar bevordering staan.

3. De reden, waarom God het zover met hen liet komen, met Zijn volk (welke gegeven wordt, hetzij door de profeet, of door hem, die geweigerd heeft een overste te worden), het was niet uit gebrek aan welwillendheid voor zijn land, maar omdat hij zag dat de toestand wanhopig was, niet was te verhelpen, en het doelloos zou zijn om het te beproeven, vers 8. Jeruzalem heeft aangestoten (is in het verderf gestort), en Juda is gevallen, en dat hebben zij zichzelf te

wijten, zij hebben dit verderf zelf over hun hoofd gebracht, degel hun tong en handelingen tegen de Heer zijn. In woord en daad overtreden zij de wet van God, en daarin bedoelden zij God te beledigen, moedwillig bedoelden zij Hem te beledigen, in minachting van Zijn gezag, en in trotsering van Zijn gerechtigheid, hun tong was tegen de Heer, want zij spraken Zijn profeten tegen, en hun handelingen waren niet beter, zij deden zoals zij spraken, het was een verzwaring van hun zonde, dat Gods oog op hen was, en dat Zijn heerlijkheid onder hen was geopenbaard, maar zij tergden Hem in Zijn aangezicht, alsof zij, hoe meer zij wisten van Zijn heerlijkheid des te meer er zich op verhieven haar te minachten en haar in schande te verkeren. En dit, dit is het, waarom Jeruzalem ten verderve gaat. Het verderf beide van particuliere personen en van volken wordt veroorzaakt door hun zonden. Als zij God niet vertoornden, Hij zou hun geen kwaad doen, Jeremia 25:6.

Jesaja 3:9-15

Hier gaat God voort met de twist met Zijn volk.

Merk op:

I. De grond van Zijn twist: het was vanwege zonde, dat God tegen hen twistte. Als zij zich kwellen of ergeren, laat hen dan een weinig verder zien, dan zullen zij zien dat zij de kwelling aan zichzelf hebben te danken, wee hun ziel, want zij doen zichzelf kwaad. Ach, hun ziel! -zo kan het gelezen worden bij wijze van hen te beklagen. -De toestand van zondaren is zeer beklagenswaardig. Het is de ziel, die door de zonde geschaad en in gevaar wordt gebracht. Zondaren kunnen voorspoedig zijn in hun uitwendige omstandigheden, terwijl er toch op de zelfde tijd een wee is over hun ziel. Welk kwaad de zondaren ook overkomt, zij zelf hebben het teweeggebracht, Jeremia 2:19.

Wat hun hier ten laste wordt gelegd is:

A. Dat de schande, die hen van hun zonden moest terughouden, hen geheel onverschillig liet, zij hadden alle schaamtegevoel afgeworpen, vers 9. Dit verhardt de mensen tegen berouw en bekering, en maakt hen rijp voor het verderf, evenzeer als wat het ook zij. *Het gelaat van hun aangezicht getuigt tegen hen, dat hun hart ijdel is* en wulps en boosaardig, hun ogen spreken het duidelijk uit, dat zij niet kunnen aflaten van de zonde, 2 Petrus 2:14. Men zou hen in het gelaat kunnen zien en bemerken welk een ontzettende boosheid er in hun hart is. Hun zonden spreken zij vrij uit gelijk Sodom, zo gebiedend, zo onstuimig zijn hun lusten, en zo ongeduldig onder het minste bedwang, en zo volkomen zijn de nog overgebleven vonkjes van deugd in hen uitgeblust. De Sodomieten spraken hun zonden vrij uit, niet alleen door dat zij ontzettend groot waren, Genesis 13, zodat zij ten hemel riepen Genesis 18:20, meer door hun schaamteloos uitkomen voor hetgeen zo schandelijk was, Genesis 19:5, en dat deden ook Juda en Jeruzalem. Zover was het van hen om hun zonde te verbergen, dat zij er in roemden in de stoute aanval, die zij deden op de deugd, en de overwinning, die zij behaalden over hun eigen overtuiging, zij hadden een hoerenvoorhoofd, Jeremia 3:3, en konden niet schaamrood worden, Jeremia 6:15. Zij, die onbeschaamd zijn geworden in de zonde, zijn rijp voor het verderf, zij, die over de schande heen zijn, zich niet meer kunnen schamen, zijn niet meer vatbaar voor genade en voor hen is er dus ook geen hoop meer.

B. Dat hun leidslieden, die hen op de rechte weg moesten leiden, hen van de weg afbrachten, vers 12. *"Zij, die u leiden-de vorsten, de priesters, de profeten-verleiden u, zij doen u dwalen.*" Zij hebben hun of gepredikt hetgeen leugen was of verdorven, of zo zij hun predikten wat goed en waar was dan hebben zij hun prediking weersproken door hun praktijken, en het volk zou eerder een slecht voorbeeld volgen, dan gehoor geven aan een goede vermaning, en zo hebben zij de weg van hun paden verdorven, neerdrukkende met de andere hand, wat zij met de ene hand hadden opgebouwd. Zij, die u gelukzalig noemen, doen u dwalen-zo wordt dit door sommigen gelezen. De priesters prezen hen alsof er niets verkeerds onder hen was, riepen vrede, vrede, alsof er geen gevaar dreigde en zo hebben zij hen in hun dwalingen doen voortgaan.

C. Dat hun rechters, die de verdrukten behoorden te beschermen, zelf de grootste verdrukkers waren, vers 14, 15. De oudsten van het volk en de vorsten, die kennis en geleerdheid bezaten en betere dingen wel moesten weten, die grote bezittingen hadden en niet door nood of

armoede in verzoeking kwamen om inbreuk te maken op de bezittingen van hen, die hen omringden, die achtbare mannen waren en het beneden zich moesten achten om iets laags te doen hebben toch de wijngaard verteerd, Gods wijngaard, om die te bewerken en te bewaren zij waren aangesteld hebben zij verbrand, dat is de betekenis van het woord, zij deden er even veel kwaad aan als de ergste vijanden konden doen, Psalm 80:17. Of de wijngaarden van de armen, zij drongen hen uit het bezit ervan, zoals Isébel Naboth het bezit van zijn wijngaard heeft ontstolen, of zij verteerden er de vruchten van, voedden hun lusten met hetgeen het nodige voedsel moest wezen van nooddruftige gezinnen-de roof van de armen werd in hun huizen opgestapeld, als God kwam om naar gestolen goed een onderzoek in te stellen heeft Hij het daar gevonden, en het was een getuige tegen hen. Zij hadden het kunnen teruggeven, maar zij wilden niet. God redeneert met deze groten vers 15. *Wat is er met u, dat gij Mijn volk verbrijzelt?* Welke reden hebt gij er voor? Welk goed doet het u?" Of: "Welk kwaad hebben zij u gedaan? Denkt gij, dat u macht is gegeven om haar tot zulke doeleinden aan te wenden?" Er is niets waar minder rekenschap van te geven is, en toch ook niets waar meer rekenschap van gevorderd zal worden, dan van het kwaad, dat Gods volk wordt aangedaan door hun vervolgers en verdrukkers, "gij vermaalt het aangezicht van de ellendigen, gij doet hun evenveel pijn, jaagt hun evenveel schrik aan, alsof gij hen vermaalt in een molen, door de ene daad van verdrukking na de andere, vermaalt gij hen tot stof. Of, hun aangezicht is gekneusd van de slagen, die gij hun gegeven hebt, gij hebt niet alleen hun bezittingen te gronde gericht, maar hen ook lichamelijk mishandeld." Onze Heer Jezus werd met vuisten geslagen, Mattheus 26, 67.

II. De leiding in deze twistzaak:

1. God zelf is de eiser, vers 13. *De Heer stelt zich om te pleiten*, of Hij stelt zich om de zaak te bespreken, en Hij staat om de volkeren te richten, om recht te spreken voor de verdrukten en mishandelden, en *Hij komt in het gericht tegen de oudsten van Zijn volk en tegen hun vorsten*, vers 14. De grootsten en voornaamsten kunnen zich niet vrijstellen van en niet vrijwaren tegen het onderzoek en de uitspraak van Gods oordeel, noch moeilijkheden maken of bezwaren inbrengen tegen de rechtsmacht van het hof des hemels.

2. De aanklacht wordt bewezen door het klaarblijkelijke feit. "Zie de verdrukkers aan, *het gelaat van hun aangezicht getuigt tegen hen*, vers 9. Zie de verdrukten aan, en gij ziet hoe hun aangezicht gekneusd is door mishandeling, vers 15.

3. De twistzaak is reeds begonnen, de vervanging van de ambtenaren. Om hen te straffen, die hun macht misbruikt hadden tot slechte doeleinden, stelt God de zodanigen aan, die het besef niet hadden om haar tot een goed doeleinde te gebruiken. *Kinderen zijn hun verdrukkers, en vrouwen heersen over hen* vers 12, mannen, die een even zwak oordeel en even sterke hartstochten hebben als vrouwen en kinderen, het was hun zonde, dat hun vorsten aldus waren, en het werd een oordeel over hen.

III. Het onderscheid, dat gemaakt zal worden tussen particuliere personen bij deze vervolging van de twistzaak, vers 10,11. *Zegt de rechtvaardige, dat het hem wel gaan zal. Wee de goddeloze, het zal hem kwalijk gaan.* In vers 9 had hij gezegd: zij doen zichzelf kwaad, en om dit te bewijzen toont hij hier aan, dat God een ieder zal vergelden naar zijn werken. Indien zij rechtvaardig waren geweest, het zou wel met hen geweest zijn, maar zo het hun kwalijk gaat, is het omdat zij goddeloos zijn en het willen zijn. Aldus heeft God de zaak voorgesteld aan Kaïn, om hem ervan te overtuigen dat hij geen reden had om toornig te zijn, Genesis 4:7. Of

het kan aldus genomen worden: God dreigt met nationale oordelen die het verderf zullen zijn van de openbare belangen. Nu

1. Zouden godvruchtige mensen kunnen vrezen, dat zij meegesleept zullen worden in dat verderf, en daarom beveelt God de profeet, hen te vertroosten tegen deze vrees: "wat er ook moge worden van het onrechtvaardige volk, zeg de rechtvaardige, dat hij niet zal opgaan in de menigte, de troep van zondaren, de rechter van de gehele aarde zal de rechtvaardigen niet doden met de goddelozen, Genesis 18:25, neen, verzeker hem in de naam van God, dat het wel met hem zal wezen. De eigenschap, de hoedanigheid van het leed zal veranderd worden voor hem, en hij zal verborgen worden in de dag van de toorn des Heeren. Hij zal goddelijke ondersteuning en vertroosting hebben, die overvloedig zullen zijn als de beproeving overvloedig is, en aldus zal het wel met hem wezen." Als de gehele stok des broods is weggenomen, zal hij in de dag van de honger toch verzadigd worden, zij zullen de vrucht van hun werken eten, zij zullen het getuigenis van hun geweten hebben, dat zij zich rein bewaard hebben van de heersende goddeloosheid, en daarom is de algemene ramp niet hetzelfde voor hen als voor anderen, zij brachten geen brandstof bij de vlam, en daarom zijn zij er zelf geen brandstof voor.

2. Zouden sommige goddelozen hopen dat zij aan het verderf zullen ontkomen, en daarom beveelt God de profeet, om die ijdele hoop te schudden. *"Wee de goddeloze, het zal hem kwalijk gaan*, vers 11, voor hem zullen de oordelen een angel hebben, en er zal gal en alsem zijn in de beproeving en ellende." Er is een wee voor goddeloze mensen, en hoewel zij denken zich te kunnen beschutten tegen de openbare oordelen, zal het toch kwalijk met hen gaan, als zij zich niet bekeren, dan zal het al slechter en slechter met hen gaan, en het ergste zal voor hen op het laatst komen, want de vergelding van zijn handen zal hem geschieden, in de dag wanneer een ieder zal ontvangen naar hetgeen in het lichaam is geschied.

Jesaja 3:16-26

Het was de taak van de profeet, om aan allerlei mensen te tonen wat zij hadden bijgedragen tot de nationale schuld, en welk deel zij moesten verwachten van de komende nationale oordelen, hier bestraft en waarschuwt hij de dochters van Zion, houdt haar haar gebreken voor, en daar Mozes in Zijn wet Gods toorn had aangekondigd tegen de tedere en wellustige vrouw, Deuteronomium 28:56, (de profeten een verklaring zijnde van de wet), zegt hij haar hier, hoe zij lijden zullen onder de rampen, die over haar komen zullen.

Merk op:

I. De zonde, die aan de dochters van Zion ten laste wordt gelegd, vers 16. De profeet betuigt uitdrukkelijk dat hij Gods gezag had voor hetgeen hij zei, opdat men het niet onbetamelijk in hem zou achten, dat hij acht sloeg op zulke dingen, en opdat het hem door de dames niet ten kwade zal geduid worden. De Heer zegt het, en of zij nu al of niet willen horen, laat hen weten dat God kennis neemt van, en zeer misnoegd is wegens, de dwaasheid en ijdelheid van hoogmoedige vrouwen, en dat Zijn wet kennis neemt, zelfs van haar kleding zij worden hier beschuldigd van twee dingen, hoogmoed en brooddronkenheid, regelrecht ingaande tegen de eerbaarheid, schaamte en matigheid, waarmee de vrouwen zich moeten versieren 1 Timotheus 2:9. Zij openbaarden de gezindheid van haar hart door haar houding en manieren en de lichtzinnigheid van haar gedrag. Zij zijn hoogmoedig, want zij gaan met uitgestrekte hals, opdat zij een slank voorkomen zouden hebben, of alsof zij niemand goed genoeg achten om mee te spreken, of om een blik of glimlach op te vangen. Haar ogen zijn wellustig, bedrieglijk, zoals de eigenlijke betekenis is van het woord, met haar verliefde blikken lokken zij mannen in haar strikken, zij nemen een vormelijke, voorname houding aan, opdat men haar zou aanzien en bewonderen, en zou weten dat zij naar de dansschool zijn geweest, en alle fraaie passen hebben geleerd, zij gaan sierlijk trippelende daarheen, geen lust hebbende om de zolen van haar voeten op de grond te zetten, omdat zij daar te teer en te verfijnd voor zijn. Zij maken een geluid of gerinkel met haar voeten, vers 16, daar zij, naar sommigen denken, kettinkjes of belletjes aan haar schoenen hadden, die dat geluid maakten, zij gaan alsof zij gebonden waren-zo lezen het sommigen-als een paard, dat de stap moet leren. Zo is Agag welgemoed tot Samuël gegaan, 1 Samuel 15:32. Zulk een fraaie, gemaakte houding is niet alleen een bedwang op hetgeen natuurlijk is, is niet alleen bespottelijk in de ogen van de mensen, in de ogen van mensen van verstand, maar daar zij een blijk is van een ijdel hart, is zij aanstotelijk voor God. En dit wordt hier verzwaard door twee dingen.

a. Dat zij de dochters waren van Zion, de heiligen berg, die zich met de waardigheid moesten gedragen, welke betaamt aan vrouwen, die de godsdienst belijden.

b. Dat zij de vrouwen en dochters schijnen te zijn van de vorsten, die de armen beroofden en verdrukten vers 14, 15, om deze hoogmoed en die weelde van hun gezin te kunnen bekostigen.

II. De straffen, bedreigd voor deze zonde, en zij beantwoorden aan de zonde, zoals in een spiegel het aangezicht is tegen het aangezicht, vers 17, 18.

1. Zij gingen met uitgestrekte hals, maar God zal haar schedel schurftig maken, zodat haar hoofd gebogen zal zijn, en zij zich zullen schamen, om haar hoofd te tonen, daar zij er door genoodzaakt zijn om zich het haar af te knippen. Walgelijke kwalen worden dikwijls gezonden

als een rechtvaardige straf voor hoogmoed, en zijn soms het onmiddellijke gevolg van ongebondenheid, daar het vlees en het lichaam er door verteerd worden.

2. Zij bekommerden zich niet om wat het kostte, om zich van een grote verscheidenheid van fraaie klederen te voorzien, maar God zal haar tot zo’n uiterste armoede laten vervallen, dat zij geen genoegzame kleren zullen hebben om hun naaktheid te bedekken, zodat haar onsierlijke leden door haar lompen heen zichtbaar zullen worden.

3. Zij waren zeer verzot en trots op haar versierselen, maar God zal haar die versierselen ontnemen, als haar huizen geplunderd, deze schatten geroofd, en zij zelf gevankelijk weggevoerd zullen worden. De profeet specificeert hier vele van de sieraden, die zij plachten te dragen even nauwkeurig, alsof hij de bewaarder was van haar kleren en sieraden, of haar in haar kleedkamer had gediend. Het is van geen belang, om een onderzoek naar de aard of de hoedanigheid van deze versierselen in te stellen en na te gaan of de overzetting van de oorspronkelijke woorden juist is, misschien zullen over honderd jaar de namen van de sieraden, die nu in ons land in zwang zijn even weinig begrepen worden, als sommigen van die hier genoemd zijn. De mode verandert, en ook de namen ervan, en toch is de vermelding ervan niet tevergeefs, zij dient om de dwaasheid aan te tonen van de dochters van Zion, want,

a. Wij kunnen veronderstellen dat vele van die dingen zeer zonderling en bespottelijk waren, en als zij niet in de mode waren, uitgejouwd zouden worden. Ze waren meer geschikt voor speelgoed van kinderen dan voor sieraden van volwassenen om er mee naar de berg Zion te gaan.

b. De dingen, die betamelijk en geriefelijk waren, zoals het linnen, de hoofddeksels, of kappen, en de sluiers, behoefden niet in zo grote overvloed aangeschaft te zijn, of in zo grote verscheidenheid. Het is noodzakelijk om kleren te hebben, en dat allen ze hebben naar hun rang en stand, maar waartoe diende het om zovele wisselkleding te hebben, vers 22, ten einde geen twee dagen achter elkaar in hetzelfde gewaad te worden gezien? "Zij moeten" -zoals het heet in een preek tegen overdaad in kleding-"een kleed hebben voor de dag, en een ander voor de avond, een lang en een kort kleed, een voor de werkdagen, en een ander voor de feestdagen, het één van die kleur, het andere van een andere kleur, een van stof, een ander van zijde of damast, een kleed voor de maaltijd, een ander na de maaltijd, één naar de Spaanse, een ander naar de Turkse mode, en zijn nooit tevreden met genoeg," hetgeen, gelijk het een blijk en bewijs is van hoogmoed en ijdelheid, zo ook grote onkosten moet teweegbrengen om zich dit alles aan te schaffen, ten einde aan een lage lust te voldoen, onkosten, die aan werken van godsvrucht of barmhartigheid besteed hadden moeten worden, en het is nog wel, zo arme huurders niet gekweld, of arme schuldeisers niet bedrogen werden, om die weelde te bekostigen.

c. De opsomming van deze dingen duidt aan, in hoeveel zorg zij er om waren, hoe haar hart erop gezet was, welk een nauwkeurige berekening zij er van hielden, hoe kieskeurig zij er voor waren, hoe onverzadiglijk haar begeerte er naar was, en hoe zij er haar levensgenot in zochten. Een jonkvrouw kon geen van deze ornamenten vergeten, al waren ze ook nog zo talrijk, Jeremia 2:32, maar zou ze even geredelijk kunnen opnoemen, en er met evenveel genoegen over kunnen spreken, alsof het dingen waren van het hoogste belang. De profeet spreekt van deze dingen niet alsof zij in zichzelf zondig waren, zij kunnen wettig bezeten en gebruikt worden, maar als dingen waar zij hoogmoedig op waren en waarvan zij beroofd zullen worden.

4. Zij waren zeer keurig op haar kleding, maar God zal deze haar lichamen, om welke te versieren zij zulke grote uitgaven deden, en waaraan zij zoveel gemak en gerief wilden bezorgen, tot een smaad en een last voor haar maken, vers 24. Voor specerijen, voor de geuren uit die reukflesjes of reukballetjes, -huizen voor de ziel of de adem, zoals zij genoemd, worden, vers 20, in de kanttekening, volslank wezen, kleren, die vuil zijn geworden, omdat zij lang gedragen werden, of door een walglijke ziekte, of door pleisters om haar te genezen, in plaats van een rijk geborduurde gordel, die de kleren vast om het lijf houdt, zal er een scheur zijn, een scheuren van de kleren vanwege rouw en smart, of wel oude, vergane kleding, tot lompen gescheurd, in plaats van fraaie, gepoederde haarvlechten, zal er kaalheid zijn, het haar uitgerukt of afgeschoren zijnde, zoals het de gewoonte was in tijden van grote rampen en beproevingen, Hoofdstuk 15:2, Jeremia 16:6, of in zware slavernij, Ezechiel 29:18. In plaats van een omgording met een sjerp, de omgording met een zak ten teken van verootmoediging, en verbranding in plaats van schoonheid. Zij, die een goede gelaatskleur hadden, en er trots op waren, zullen, als zij in gevangenschap weggevoerd zijn, door de zon gebruind wezen, en men heeft opgemerkt dat het schoonste gelaat het spoedigst door het weer wordt bedorven. Laat ons uit dit alles leren:

a. Niet al te kieskeurig te zijn op onze kleding, ons hart niet te zetten op hetgeen fraai en kostbaar is, of er trots op te zijn.

b. Niet zeker te zijn van enigerlei genieting van de zinnen, daar wij niet weten hoe spoedig wij er beroofd van kunnen worden, noch tot welke behoeftige omstandigheden wij kunnen vervallen.

5. Haar bedoeling met deze versierselen was, de mannen te bekoren en hun liefde te winnen, Spreuken 7:16, 17, maar er zal niemand wezen om door haar bekoord te worden, vers 25. Uw mannen zullen door het zwaard vallen, en uw helden in de strijd. Het vuur zal hen verteren, en de jonge dochters zullen niet worden geprezen, dat is ten huwelijk gegeven, zoals gezegd wordt in Psalm 78:63. Als het zwaard komt met een opdracht dan zullen gewoonlijk de helden het eerst vallen, omdat zij zich het meest aan gevaar blootstellen. En als de wachters van Zion afgesneden worden, dan is het niet te verwonderen dat de poorten van Zion treuren. vers 26, daar de vijanden er zich meester van hebben gemaakt, en de stad zelf eenzaam en verlaten zijnde, daar zij leeg gemaakt is, zal op de aarde zitten, als een ontroostbare weduwe. Als zonde binnen de muren wordt geherbergd, dan zijn rouw en weeklagen nabij haar poorten.

HOOFDSTUK 4

1 En te dien dage zullen zeven vrouwen een man aangrijpen, zeggende: Ons brood zullen wij eten, en met onze klederen zullen wij bekleed zijn, laat ons alleenlijk naar uw naam genoemd worden, neem onze smaadheid weg.
2 Te dien dage zal des HEEREN SPRUIT zijn tot sieraad en heerlijkheid, en de vrucht der aarde tot voortreffelijkheid en tot versiering dengenen, die het ontkomen zullen in Israel.
3 En het zal geschieden, dat de overgeblevene in Sion, en de overgelatene in Jeruzalem zal heilig geheten worden, een iegelijk, die geschreven is ten leven te Jeruzalem;
4 Als de Heere zal afgewassen hebben den drek der dochteren van Sion, en de bloedschulden van Jeruzalem zal verdreven hebben uit derzelver midden, door den Geest des oordeels, en door den Geest der uitbranding.
5 En de HEERE zal over alle woning van den berg Sions, en over haar vergaderingen, scheppen een wolk des daags, en een rook, en den glans eens vlammenden vuurs des nachts; want over alles wat heerlijk is, zal een beschutting wezen.
6 En daar zal een hut zijn tot een schaduw des daags tegen de hitte, en tot een toevlucht, en tot een verberging tegen den vloed en tegen den regen.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een bedreiging van schaarsheid van mannen, vers 1, die zeer gevoegelijk aan het einde van het vorige hoofdstuk geplaatst had kunnen worden, waarmee het blijkbaar in betrekking staat.

II. Een belofte van het herstel van Jeruzalems vrede en reinheid, gerechtigheid en veiligheid in de dagen van de Messias, vers 2-6. Aldus wordt in toorn nog van de goedertierenheid gedacht, en is evangeliegenade een soeverein geneesmiddel tegen de verschrikkingen van de wet en de verwoestingen teweeggebracht door de zonde.

Jesaja 4:1

Er was gedreigd, Hoofdstuk 3:25, dat de helden zullen vallen door het zwaard in de strijd, en het was gedreigd als een straf over de vrouwen, die van fraaie klederen hielden en loszinnig van wandel waren. Nu hebben wij hier de uitwerking en het gevolg van die grote mensenslachting.

1. Hoewel de Voorzienigheid het wijselijk zo geregeld heeft dat in een zeker aantal jaren gemiddeld evenveel personen van het mannelijk als van het vrouwelijk geslacht geboren worden, zal er toch door de verwoestingen van de oorlog nauwelijks één man op zeven vrouwen wezen. Gelijk er sterfte is bij het baren van kinderen, eigen aan de vrouw, die de eerste is geweest in de overtreding, zo is er sterfte, inzonderheid eigen aan mannen, die op de hoogten van het veld door het zwaard worden gedood, en waarschijnlijk overtreft deze sterfte in aantal die van het kraambed. Hier nu wordt voorzegd dat een zo groot aantal mannen afgesneden zal worden, dat er op zeven vrouwen slechts één man zal zijn.

2. Dat hoewel het huwelijk in stand werd gehouden ten einde recruten te verwekken en ter bewaring van het menselijk geslacht op aarde, de gewone methode ervan vanwege de schaarsheid van de mannen geheel omgekeerd zal zijn. Terwijl gewoonlijk mannen het hof maken aan vrouwen, zullen nu de vrouwen de mannen aangrijpen, dwaselijk vrezende (zoals de dochters van Lot, toen zij de verwoesting van Sodom zagen, en misschien dachten, dat die verwoesting verder reikte dan het geval was) dat na een poosje niemand meer overgebleven zal zijn, Genesis 19:31, en dat, terwijl vrouwen er natuurlijkerwijs afkerig van zijn om met anderen te delen, er nu zeven overeenkomen om de vrouwen te worden van één man, en dat, terwijl volgens de wet de man verplicht is om zijn vrouw van voedsel en kleding te voorzien, Exodus 21:10, hetgeen voor velen het krachtigste argument is tegen het vermenigvuldigen van vrouwen, willen deze vrouwen zich verbinden om zichzelf te onderhouden, zij zullen het brood eten, dat zij zelf verdiend hebben, en kleren dragen, die zij zelf gemaakt hebben, en de man, die zij aanzoeken om haar te huwen, zal zich geen onkosten voor haar behoeven te getroosten, zij begeren slechts zijn vrouwen genoemd te worden, opdat de smaad van de ongehuwde staat van haar worden weggenomen. Zij willen gehuwd zijn tot elke prijs, op iedere voorwaarde, al is die nog zo onredelijk, en dit te meer misschien, omdat het in deze tijden van benauwdheid een vriendelijkheid voor haar zijn zou om een echtgenoot tot haar beschermer te hebben. Paulus daarentegen acht dat in tijden van benauwdheid de ongehuwde staat te verkiezen is, 1 Corinthiers 7:26. Het ware te wensen dat dit hier niet te pas werd gebracht ten dele als een afkeurende aanmerking op de dochters van Zion, die, in weerwil van de verootmoedigende beschikkingen van Gods voorzienigheid over haar, Hoofdstuk 3:18, toch niet verootmoedigd waren, en in plaats van zich te bekeren van haar hoogmoed en haar ijdelheid toen God daarom met haar twistte, aan niets anders dachten dan aan een man, een echtgenoot te krijgen, de zedigheid, die de grootste schoonheid is van de vrouw, was vergeten, voor haar was de smaadheid van de ondeugd van geen betekenis, in vergelijking met de smaadheid van de ongehuwden staat, een treurig teken van haar onbekeerlijkheid.

Jesaja 4:2-6

Door de voorgaande bedreigingen is Jeruzalem in een zeer treurige toestand gebracht, alles had een droevig aanzien, maar nu komt de zon van achter de wolk tevoorschijn, vele zeer grote en dierbare beloften hebben wij in deze verzen, verzekering gevende van vertroosting die door de benauwdheid heen onderscheiden kan worden, en van gelukkige dagen, die daarna komen zullen. En deze wijzen gewis op het koninkrijk van de Messias en de grote verlossing door Hem gewerkt, onder het beeld en type van de herstelling van Juda en Jeruzalem door de hervormende regering van Hizkia na Achaz, en de terugkeer uit de Babylonische ballingschap, op beide gebeurtenissen kan dit betrekking hebben, maar voornamelijk op Christus.

Hier wordt als uitkomst van al deze benauwdheden beloofd:

I. Dat God een rechtvaardige Spruit zal verwekken, die vruchten van de gerechtigheid zal voortbrengen, vers 2. Te dien dage, op diezelfde dag, dezelfde tijd, als Jeruzalem verwoest zal zijn en de Joodse natie er van uitgeroeid en verstrooid zal zijn, zal het koninkrijk van de Messias opgericht worden, en dan zal de herleving van de kerk komen, wanneer iedereen er het uiterste verderf van zal vrezen.

1. *Christus zelf zal verhoogd worden, Hij is de Spruit des Heeren, de man, de Spruit*, dit is één van Zijn profetische namen, Mijn knecht, de Spruit, Zacheria 3:8, 6:12, de rechtvaardige Spruit, Jeremia 23:5, 33:15, een spruit, een rijsje uit de afgehouwen tronk van Isai, Jesaja 11:1, en hierop wordt, naar sommigen denken, gezinspeeld als Hij Nazarener wordt geheten, Mattheus 2:23. Hier wordt Hij genoemd des Heeren Spruit) omdat Hij geplant is door Zijn macht en bloeit tot Zijn eer en lof. De oude Chaldeeuwse paraphrase geeft hier de lezing: De Christus of Messias des Heeren, Hij zal de schoonheid en heerlijkheid en blijdschap wezen.

a. Hij zelf zal verhoogd worden tot de vreugde, die Hem was voorgesteld, en de heerlijkheid, die Hij had bij de Vader eer de wereld was. Hij, die een smaad van mensen is geweest, en wiens gelaat verdorven was meer dan van iemand, is nu in de bovenwereld schoon en heerlijk als de zon in haar kracht, bewonderd en aangebeden door engelen.

b. Hij zal schoon en heerlijk wezen in de schatting van alle gelovigen, Hij zal invloed krijgen in de wereld, en een naam onder de mensen boven alle naam. Hun, die geloven, is Hij dierbaar, 1 Petrus 2:7. Hij is de schoonste onder tien duizend, Hooglied 5:l0, en geheel verheerlijkt. Laat ons ons verheugen dat Hij dit is, en laat Hem het zijn voor ons.

2. Het evangelie zal omhelsd, aangenomen worden. Het evangelie is de vrucht van de Spruit des Heeren, al de genade en de vertroostingen van het evangelie komen van Christus. Maar zij wordt de vrucht van de aarde genoemd, omdat zij ontsproot in de wereld en berekend of bestemd was voor de tegenwoordige staat. En Christus vergelijkt zichzelf bij een tarwekorrel, dat in de aarde valt en sterft, veel vrucht voortbrengt, Johannes 12:24. Het succes van het evangelie wordt voorgesteld door de aarde, die haar gewas geeft, Psalm 67:7, en de planting van de christelijke kerk een zaaiing van de Heer genoemd, Hosea 2:22. Wij kunnen dit verstaan beide van de personen en van de zaken, die de vruchten zijn van het evangelie, zij zullen voortreffelijk en schoon zijn, zullen zeer aangenaam wezen voor alle ontkomenen uit Israël, het overblijfsel van de Joden, die er voor bewaard werden om in hun ongeloof om te komen, Romeinen 11:5. Indien Christus ons dierbaar is, dan zullen Zijn evangelie en al de waarheden en beloften het ook zijn, Zijn kerk zal het wezen en allen die er toe behoren. Dezen zijn de

goede vruchten van de aarde, in vergelijking waarmee alle andere dingen slechts onkruid zijn. Het zal een goed bewijs voor ons wezen dat wij tot het verkoren overblijfsel behoren, onderscheiden van de overigen, die Israël genoemd worden, en dat wil gemerkt zijn voor de zaligheid, als wij er toe gebracht zijn om een alles overtreffende schoonheid te zien in Christus en in heiligheid, en in de heiligen, de heerlijken van de aarde. Als een type van die gezegende dag zal Jeruzalem na de inval van Sanherib en na de Babylonische ballingschap opnieuw bloeien als een spruit, en gezegend worden met de vruchten van de aarde, vergelijk Hoofdstuk 37:31, 32. Het ontkomene, dat overgebleven is van het huis van Juda, zal wederom nederwaarts wortelen en het zal opwaarts vrucht dragen. En indien wij door de vruchten van de aarde hier verstaan de goede dingen van dit leven, dan kunnen wij opmerken dat daar een bijzondere lieflijkheid in is voor het verkoren overblijfsel, die er een verbondsrecht op hebben, en er dus het heerlijkste genot van hebben. Indien des Heeren Spruit schoon en heerlijk is in onze ogen, dan zullen zelfs de vruchten van de aarde voortreffelijk en schoon voor ons zijn, want dan kunnen wij ze als de vruchten van de belofte beschouwen, Psalm 37:16, 1 Timotheus 4:8.

II. Dat God zich een heilig zaad zal behouden, vers 3, als de massa van hen, die een naam en een plaats hebben in Jeruzalem en Juda en Zion, door hun eigen ongeloof afgesneden zullen worden als verdorde dode takken, zullen sommigen toch overgelaten worden. Sommigen zullen overblijven, sommigen zullen de kerk nog blijven aankleven, als haar eigenschap veranderd zal zijn en zij christelijk is geworden, want God zal Zijn volk niet verstoten Romeinen 11:1. Hier en daar is er een overgelaten. Dit nu:

1. Is een overblijfsel naar de verkiezing van de genade, zoals de apostel spreekt, Romeinen 11:5, de zodanigen, die geschreven zijn onder de levenden, geschreven in de raad en de voorkennis Gods ten leven en ter zaligheid, onherroepelijk er voor bestemd en bepaald, want wat Ik geschreven heb, dat heb Ik geschreven. Zij, die in tijden van ter dood brengen en van sterfte in het leven behouden worden, waren in het boek van de goddelijke voorzienigheid ten leven geschreven, en zullen wij niet veronderstellen dat zij, die uit een grotere nood en dood verlost zijn, de zodanigen zijn, die geschreven waren in het boek des levens des Lams? Openbaring 13:8. Zovelen als er verordineerd waren ten eeuwig leven geloofden ter zaligheid van hun ziel, Handelingen 13:48. Allen, die ten leven geschreven waren, zullen onder de levenden worden gevonden, een ieder van hun, want uit allen, die aan Christus gegeven werden, zal Hij geen verliezen.

2. Is een overblijfsel onder de heerschappij van de genade, want een iegelijk, die ten leven geschreven is, en dienovereenkomstig is overgebleven, zal heilig genoemd worden, en dienovereenkomstig door God worden aangenomen. Alleen zij, die heilig zijn, zullen overgelaten worden, als de Zoon des mensen zal vergaderen uit Zijn koninkrijk al de ergernissen, en allen, die verkoren zijn ter zaligheid, zijn verkoren tot heiligmaking. Zie 2 Thessalonicenzen 2:13, Efeziers 1:4.

III. Dat God Zijn kerk zal hervormen, en alles wat er verkeerd in is zal recht maken vers 4. Dan zal het overblijfsel heilig geroemd worden, als de Heer hun drek zal afgewassen hebben, van onder hen zal afgewassen hebben door de goddelozen af te snijden, hen van binnen uit gewassen zal hebben door het goddeloze uit te zuiveren. Zij zullen niet aldus genoemd worden, voordat zij enigermate ook aldus gemaakt zijn. Evangelietijden zijn tijden van hervorming of verbetering, Hebreeen 9, 10 afgeschaduwd door de hervorming in de dagen van Hizkia, en die van na de ballingschap, waarop deze belofte ziet.

Merk op:

1. De plaatsen en de personen, die hervormd of verbeterd moeten worden, Jeruzalem heeft, hoewel het de heilige stad is, hervorming nodig, en daar zij de koninklijke stad is, zal de hervorming van haar een goede invloed hebben op het gehele koninkrijk. Ook de dochters van Zion moeten hervormd, verbeterd worden, inzonderheid de vrouwen, die hij had bestraft, Hoofdstuk 3:16. Toen zij zich versierd hadden met haar versierselen, verbeeldden zij zich zeer rein te zijn, maar er trots op zijnde noemt de profeet die haar drek, want geen zonde is meer verfoeilijk voor God dan hoogmoed. Of met de dochters van Zion kan het land bedoeld zijn, de steden en dorpen, die in betrekking stonden tot Jeruzalem als de moederstad, en hervorming nodig hadden.

2. De hervorming zelf. De drek zal afgewassen zijn, want goddeloosheid is vuilheid inzonderheid bloedschulden, waarvoor Jeruzalem berucht was, 2 Koningen 21:16, en die het land meer verontreinigden dan enige andere zonde. De hervorming van een stad is haar reiniging, als gewoonten van ondeugd worden tegengegaan, en het openbare bedrijven van goddeloosheid wordt in bedwang gehouden, dan is de plaats gereinigd en fris, die tevoren een mesthoop was, en dit is niet alleen voor haar eer en haar goede naam onder vreemdelingen, maar voor de welvaart en de gezondheid van de inwoners zelf.

3. De werker van de hervorming, de Heer zal het doen, hervormingswerk is Gods werk, als daar iets met goed gevolg in gedaan wordt, dat is het Zijn doen. Maar hoe? Door het oordeel van Zijn voorzienigheid werden de zondaren verwoest en verteerd, maar het is door de Geest van Zijn genade dat zij verbeterd en bekeerd worden. Dat is een werk, hetwelk niet gedaan wordt door kracht of geweld, maar door de Geest van de Heer der heerscharen, Zacheria 4:6, werkende beide op de zondaren zelf, die verbeterd moeten worden, en op de magistraten, de leraren en anderen, die er als werktuigen voor gebruikt moeten worden. De Geest handelt hierin:

a. Als een Geest des oordeels, het verstand verlichtende, het geweten overtuigende, als een Geest van wijsheid, ons leidende en besturende om met wijsheid te handelen, Hoofdstuk 52:13, als een onderscheidende Geest, het kostelijke van het snode uittrekkende.

b. Als een Geest van de uitbranding, de genegenheden opwekkende en krachtig makende, de mensen ijver in het hart gevende voor goede werken. De Geest werkt als vuur Mattheus 3:11. Een vurige liefde voor Christus en de zielen, een vlammende ijver tegen de zonde, zal de mensen vastberaden doen voortgaan in hun pogingen om de ongerechtigheden af te wenden van Jakob, zie Jesaja 32:15, 16.

IV. Dat God Zijn kerk zal beschermen en allen, die er toe behoren, vers 5, 6, als zij gereinigd en hervormd zijn, dan zullen zij niet langer aan gevaar zijn blootgesteld, maar God zal zeer bijzonder zorg voor hen dragen, die geheiligd zijn, zijn goed gewapend en versterkt want God zal hun ten gids en hoeder zijn.

1. Hun woningen zullen beschermd worden. Dit bevel tot bescherming geldt:

a. Hun woningen, de tabernakels van hun rust, hun eigen huizen, waarin zij God aanbidden, afzonderlijk en niet hun gezin. De zegen, die over de woning van de rechtvaardigen is, zal er een bescherming voor wezen, Spreuken 3, 33. In de tenten van de rechtvaardigen is een stem

van gejuich en zegezang, Psalm 118:15. God draagt bijzondere kennis van en zorg voor de woningen van Zijn volk, van die van een ieder van hen, voor de armoedigste hut zowel als voor het statigste paleis. Als het onrecht ver van de tenten wordt gedaan, dan zal de Almachtige er de bescherming van wezen. Job 22:23, 25.

b. Hun vergaderingen, of hun tenten van de samenkomst voor godsdienstige aanbidding. Er wordt geen melding gemaakt van de tempel, want de belofte wijst op een tijd, wanneer niet één steen ervan op de andere gelaten zal zijn, maar al de vergaderingen van christenen, al komen slechts twee of drie van hen tezamen in de naam van Christus, zullen onder de bijzondere bescherming des hemels genomen worden, zij zullen niet meer verstrooid zijn, niet meer gestoord of beroerd worden, en geen instrument, dat tegen hen bereid wordt, zal gelukken. Wij behoren het als een grote zegen aan te merken, als wij vrijheid hebben om God in het openbaar te aanbidden, vrij van de schrik van het zwaard van de oorlog of van vervolging. Nu is dit bevel tot bescherming gesteld,

a.a. In een gelijkenis, ontleend aan de veiligheid van Israëls leger in de woestijn. God zal aan de christelijke kerk even werkelijke, al is het niet zo zichtbare bewijzen geven van Zijn zorg over haar, als Hij toen aan Israël heeft gegeven. De Heer zal weer een overdag een rookwolk scheppen, om hen te beschutten tegen de verschroeiende hitte van de zijn, en de glans van een vlammend vuur in de nacht om de lucht te verlichten en te verwarmen, die ‘s nachts koud en donker is. Zie Exodus 13:21, Nehemia 9:19. De wolk- en vuurkolom stelde zich tussen de Israëlieten en de Egyptenaren, Exodus 14:20. Hoewel de wonderen hebben opgehouden, is God toch dezelfde voor de ieuw-testamentische kerk, als Hij voor Israël vanouds is geweest, dezelfde, gisteren en heden, en tot in eeuwigheid.

b.b. In een gelijkenis, ontleend aan de buitenste bedekking van ramsvellen en dassenvellen, die op de gordijnen van de tabernakel was, alsof iedere woning van de berg Zion en iedere vergadering even dierbaar was aan God als die tabernakel geweest is. Over alles wat heerlijk is zal een beschutting zijn, om het te beschermen tegen weer en wind. De kerk op aarde heeft haar heerlijkheid, evangeliewaarheden en inzettingen, de Schriften en de bediening des Woords zijn de heerlijkheid van de kerk, en op al die heerlijkheid is een beschutting, en zal er altijd zijn, want de poorten van de het zullen niet de kerk niet overwinnen. Indien God zelf de heerlijkheid is in het midden van haar, dan zal Hij een vurige muur rondom haar zijn, ondoordringbaar en onneembaar. Genade in de ziel is haar heerlijkheid, en zij die haar hebben, worden in de kracht Gods bewaard als in een sterkte, 1 Petrus 1:5.

2. Hun hut zal een bescherming voor hen zijn, vers 6. Gods hut was een verberging voor de heiligen, Psalm 27:5. Maar als die weggenomen wordt, zullen zij toch geen gebrek hebben aan een bedekking, de goddelijke macht en goedheid zullen een tabernakel zijn voor al de heiligen, God zelf zal hun een schuilplaats zijn, Psalm 32:7, zij zullen in Hem thuis wezen, Psalm 91:9. Hij zelf zal hun als de schaduw van een zware rotssteen wezen, Hoofdstuk 32:2, en Zijn naam een sterke toren, Spreuken 18:10. Hij zal niet alleen een schaduw zijn tegen de hitte bij dag, maar een toevlucht en een verberging tegen de vloed en tegen de regen. In deze wereld moeten wij weersverandering verwachten en al de ongemakken, die daaraan verbonden zijn, in deze lagere luchtstreken zullen wij stormen en regen hebben, en op andere tijden de hitte des daags, die niet minder een last is, maar in iedere weersgesteldheid is God een toevlucht voor Zijn volk.

HOOFDSTUK 5

1 Nu zal ik mijn Beminde een lied mijns Liefsten zingen van Zijn wijngaard; Mijn Beminde heeft een wijngaard op een vetten heuvel.
2 En Hij heeft dien omtuind, en van stenen gezuiverd, en Hij heeft hem beplant met edele wijnstokken; en Hij heeft in deszelfs midden een toren gebouwd, en ook een wijnbak daarin uitgehouwen; en Hij heeft verwacht, dat hij goede druiven zou voortbrengen, maar hij heeft stinkende druiven voortgebracht.
3 Nu dan, gij inwoners van Jeruzalem, en gij mannen van Juda, oordeelt toch tussen Mij en tussen Mijn wijngaard.
4 Wat is er meer te doen aan Mijn wijngaard, hetwelk Ik aan hem niet gedaan heb? Waarom heb Ik verwacht, dat hij goede druiven voortbrengen zou, en hij heeft stinkende druiven voortgebracht?
5 Nu dan, Ik zal ulieden nu bekend maken, wat Ik Mijn wijngaard doen zal; Ik zal zijn tuin wegnemen, opdat hij zij tot afweiding; zijn muur zal Ik verscheuren, opdat hij zij tot vertreding.
6 En Ik zal hem tot woestheid maken; hij zal niet besnoeid, noch omgehakt worden, maar distelen en doornen zullen daarin opgaan; en Ik zal den wolken gebieden, dat zij geen regen daarop regenen.
7 Want de wijngaard van den HEERE der heirscharen is het huis van Israel, en de mannen van Juda zijn een plant zijner verlustigingen; en Hij heeft gewacht naar recht, maar ziet, het is schurftheid, naar gerechtigheid, maar ziet, het is geschreeuw.
8 Wee dengenen, die huis aan huis trekken, akker aan akker brengen, totdat er geen plaats meer zij, en dat gijlieden alleen inwoners gemaakt wordt in het midden des lands!
9 Voor mijn oren heeft de HEERE der heirscharen gesproken: Zo niet vele huizen tot verwoesting zullen worden, de grote en de treffelijke zonder inwoner!
10 Ja, tien bunderen wijngaards zullen een enig bath geven, en een homer zaads zal een efa geven.
11 Wee dengenen, die, zich vroeg opmakende in den morgenstond, sterken drank najagen, en vertoeven tot in de schemering, totdat de wijn hen heeft verhit!
12 En harpen en luiten, trommelen en pijpen, en wijn zijn in hun maaltijden; maar zij aanschouwen het werk des HEEREN niet, en zij zien niet op het maaksel Zijner handen.
13 Daarom zal mijn volk gevankelijk weggevoerd worden, omdat het geen wetenschap heeft; en deszelfs heerlijken zullen honger lijden, en hun menigte zal verdorren van dorst.
14 Daarom zal het graf zichzelf wijd opensperren, en zijn mond opendoen, zonder maat; opdat nederdale haar heerlijkheid, en haar menigte, met haar gedruis, en die in haar van vreugde opspringt.
15 Dan zal de gemene man nedergebogen worden, en de aanzienlijke man zal vernederd worden, en de ogen der hovaardigen zullen vernederd worden.
16 Doch de HEERE der heirscharen zal verhoogd worden door het recht; en God, die Heilige, zal geheiligd worden door gerechtigheid.
17 En de lammeren zullen weiden naar hun wijze, en de vreemdelingen zullen de woeste plaatsen der vetten eten.
18 Wee dengenen, die de ongerechtigheid trekken met koorden der ijdelheid, en de zonde als met dikke wagenzelen!
19 Die daar zeggen: Dat Hij haaste, dat Hij Zijn werk bespoedige, opdat wij het zien; en laat naderen en komen den raadslag des Heiligen van Israel, dat wij het vernemen!
20 Wee dengenen, die het kwade goed heten, en het goede kwaad; die duisternis tot licht stellen, en het licht tot duisternis; die het bittere tot zoet stellen, en het zoete tot bitterheid!
21 Wee dengenen, die in hun ogen wijs, en bij zichzelven verstandig zijn!

22 Wee dengenen, die helden zijn om wijn te drinken, en die kloeke mannen zijn om sterken drank te mengen!
23 Die den goddeloze rechtvaardigen om een geschenk, en de gerechtigheid der rechtvaardigen van dezelven afwenden.
24 Daarom, gelijk de tong des vuurs den stoppel verteert, en het kaf door de vlam verdaan wordt, alzo zal hun wortel als een uittering wezen; en hun bloem zal als stof opvaren; omdat zij verwerpen de wet des HEEREN der heirscharen, en de rede des Heiligen van Israel versmaden.
25 Daarom is de toorn des HEEREN ontstoken tegen Zijn volk, en Hij heeft tegen hetzelve Zijn hand uitgestrekt, en Hij heeft het geslagen, zodat de bergen hebben gebeefd, en hun dode lichamen zijn geworden als drek in het midden der straten. Om dit alles keert zich Zijn toorn niet af, maar Zijn hand is nog uitgestrekt.
26 Want Hij zal een banier opwerpen onder de heidenen van verre, en Hij zal hen herwaarts sissen van het einde der aarde; en ziet, haastelijk, snellijk zullen zij aankomen.
27 Geen moede, en geen struikelende zal onder hen wezen; niemand zal sluimeren noch slapen, noch de gordel zijner lendenen ontbonden worden, noch de schoenriem zijner schoenen afgescheurd worden.
28 Welker pijlen scherp zullen zijn, en al hun bogen gespannen; hunner paarden hoeven zullen als een rots geacht zijn, en hun raderen als een wervelwind.
29 Hun gebrul zal zijn als van een ouden leeuw, en zij zullen brullen als de jonge leeuwen, en zij zullen briesen, en den roof aangrijpen en wegvoeren; en er zal geen verlosser zijn.
30 En zij zullen tegen hetzelve te dien dage bruisen, als het bruisen der zee. Dan zal men de aarde aanzien, maar ziet, er zal duisternis en benauwdheid zijn, en het licht zal verduisterd worden in hun verwoestingen.

In dit hoofdstuk toont de profeet in de naam van God aan het volk Gods hun overtredingen, aan het huis van Jakob hun zonden, en de oordelen, die om hun zonden waarschijnlijk over hen gebracht zullen worden

I. Door een parabel onder de gelijkenis van een onvruchtbare wijngaard, voorstellende de grote gunsten, die God hun had bewezen, hun teleurstellen van Zijn verwachtingen van hen, en het verderf, dat ze hierdoor verdienden, vers 1-7.

II. Door een opsomming van hun zonden, die menigvuldig onder hen bedreven werden, met een bedreiging van straffen, die aan deze zonden zullen beantwoorden.

1.Gierigheid en grote begeerte naar wereldlijke rijkdom, zonden, die gestraft zullen worden met hongersnood, vers 8-10.

2.Ongebondenheid, brasserij en dronkenschap, vers 11, 12, 22, die gestraft zullen worden met gevangenschap en al de ellende, die daaraan verbonden is, vers 13 -17.

3.Hoogmoed in zonde, en een trotseren van de gerechtigheid Gods, vers 18, 19.

4.Verwarring makende in de onderscheiding tussen goed en kwaad, deugd en ondeugd, en aldus de beginselen ondermijnende van de Godsdienst, vers 20. 5.

5.Eigenwaan, vers 21.6.

6.Een verkering van het recht, voor hetwelk en voor de andere voorbeelden van heersende goddeloosheid onder hen met een grote en algemene verwoesting gedreigd wordt, vers 24, 25, en teweeggebracht zal worden door de inval van buitenlandse vijanden, vers 26-30, misschien doelende op de verwoesting, die niet lang daarna door Sanheribs legers aangericht zou worden.

Jesaja 5:1-7

Zie welk een verscheidenheid van methodes God te baat neemt om zondaren op te wekken tot bekering door hen van zonde te overtuigen, en hun hun ellende en hun gevaar te tonen, waarin zij er door gebracht worden, om dit doel te bereiken spreekt Hij soms in eenvoudige duidelijke bewoordingen, en soms in gelijkenissen, soms in proza, en dan weer in verzen, zoals hier. Wij hebben het beproefd, om met u te redeneren, Hoofdstuk 1:18, "laat ons nu uw zaak voorstellen in een gedicht, opgedragen aan mijn beminde." God de Vader dicteert het tot eer van Christus, Zijn geliefde Zoon, die Hij tot Heer van de wijngaard gesteld heeft. Ook de profeet zingt het tot eer van Christus, want Hij is zijn beminde. De oud-testamentische profeten waren vrienden van de bruidegom. Christus is Gods geliefde Zoon en onze beminde Zaligmaker, al wat er gezegd of gezongen wordt van de kerk, moet bedoeld zijn tot Zijn lof, zelfs datgene hetwelk (zoals dit hier) strekt tot onze schande. Deze gelijkenis is tot een lied gemaakt, opdat zij zoveel treffender zou zijn, des te meer het hart zou bewegen, des te gemakkelijker van buiten geleerd, en zoveel nauwkeuriger in het geheugen bewaard zou worden, en aan het nageslacht zou worden overgeleverd. En het is een verklaring van het lied van Mozes, Deuteronomium 32, aantonende dat hetgeen hij toen voorzegd heeft nu vervuld was. Hiëronymus zegt dat Christus, de welbeminde, in werkelijkheid dit treurig lied heeft gezongen, toen Hij Jeruzalem zag, en over haar weende, Lukas 19:41, en dat Hij er naar verwees in Zijn gelijkenis van de wijngaard, Mattheus 21:33, alleen was hier het gebrek in de wijngaard, en daar in de landlieden. Hier hebben wij:

I. De grote dingen, die God voor de Joodse kerk en natie gedaan had. Toen het overige deel van de wereld in diepe onkunde lag verzonken, als een woest veld was, dat door geen goddelijke openbaring was ontgonnen, was dit volk Zijn wijngaard, zij waren Zijn bijzonder volk, Hij erkende hen, zonderde hen voor zich af, het was een buitengewone grond, waarin zij geplant waren, het was een vette, dat is: een vruchtbare heuvel, een hoorn van een zoon van de olie, zegt de kanttekening. Er was overvloed, een hoorn des overvloeds, en er was lekkernij, zij aten er van het vette en dronken van het zoete, en zo hadden zij overvloed van het goede, om God te eren met brandoffers en vrijwillige offers. De voordelen en voorrechten van onze positie zullen eens in rekening gebracht worden. Merk voorts op wat God voor deze wijngaard gedaan heeft:

1. Hij heeft hem omtuind, nam hem onder Zijn bijzondere bescherming, hield er nacht en dag het oog op, opdat hem niemand zou beschadigen, Hoofdstuk 27:2, 3. Als zij niet zelf hun heiningen hadden nedergeworpen er zou geen vijandelijke inval in gedaan zijn Psalm 125:2, 121:4.

2. Hij heeft hem van stenen gezuiverd, gelijk niets van buiten hem moest schaden, zo moest er ook niets van binnen zijn vruchtbaarheid beletten of belemmeren. Hij bood Zijn genade aan om het stenen hart weg te nemen.

3. Hij beplantte hem met edele wijnstokken stelde een zuivere godsdienst onder hen in, gaf hun een allervoortreffelljkste wet, verordineerde inzettingen, die zeer geschikt waren om hun bekendheid met God te onderhouden, Jeremia 2:21.

4. Hij bouwde een toren in het midden ervan, hetzij ter bescherming tegen geweld, of ter woning van hen, die de wijngaard meesten bewerken, of liever, voor de eigenaar des wijngaards, om er in te zitten en de wijnstokken in ogenschouw te nemen, Hooglied 7:12, een

zomerhuis. De tempel was deze toren, waaromheen de priesters woonden, en waar God beloofde Zijn volk te ontmoeten, en hun de tekenen gaf van Zijn tegenwoordigheid onder hen en Zijn welbehagen in hen.

5. Hij heeft er een wijnbak in uitgehouwen, heeft er Zijn altaar opgericht, op hetwelk de offeranden, als de vruchten van de wijngaard, gebracht moesten worden.

II. De teleurstelling van Zijn rechtmatige verwachtingen van hen, hij heeft verwacht dat hij goede druiven zou voortbrengen, en Hij had zeer goede redenen om dit te verwachten. God verwacht wijngaardvruchten van hen, die wijngaardvoorrechten genieten, niet slechts bladeren, zoals Markus 11:13. Een blote belijdenis helpt niet, al is zij ook nog zo groen er moet meer zijn dan knoppen en bloesems, goede voornemens en een goed beginnen zijn heel goed, maar het is niet genoeg, er moet vrucht wezen, een goed hart, en een goed leven, wijngaardvruchten, gedachten en neigingen, woorden en daden, overeenkomstig de Geest, die de vettigheid zijn van de wijngaard, Galaten 5:22, 23, overeenkomende met de inzettingen, die het bewerken zijn van de wijngaard, welbehaaglijk aan God, de Heer van de wijngaard, en vruchten op hun tijd. Zulke vruchten verwacht God van ons, druiven' de vruchten van de wijnstok, waarmee wij God en de mensen eren, Richteren 9:15, en Zijn verwachtingen zijn noch hoog noch onbillijk, maar rechtmatig en zeer redelijk. Maar zie nu hoe Hij in Zijn verwachtingen wordt teleurgesteld, hij bracht stinkende druiven voort, niet alleen in het geheel geen vruchten, maar slechte vruchten hetgeen erger is dan helemaal geen vruchten, druiven van de wijnstok van Sodom, Deuteronomium.32:32. Stinkende druiven zijn de vruchten van de verdorven natuur, vruchten van de wilde oningeënte boom, niet van de ingeënten tak, van de wortel van de bitterheid, Hebreeen 12:15. Waar genade niet werkt, daar zal het bederf werken. Stinkende druiven zijn geveinsde verrichtingen in de godsdienst, die er uitzien als druiven, maar zuur of bitter zijn, en zo weinig welbehaaglijk aan God, dat zij tergend voor Hem zijn, zoals hun offers, vermeld in Hoofdstuk 1:11.

III. Een beroep op henzelf of, over het geheel, God niet gerechtvaardigd en zij veroordeeld moeten worden, vers 3,4. En nu wordt de zaak duidelijk voorgesteld. Nu dan, gij inwoners van Jeruzalem en gij mannen van Juda, oordeelt toch tussen Mij en Mijn wijngaard. Hierin ligt opgesloten dat God onder hen gelaakt werd, er was een geschil tussen hen en Hem, maar het recht was zo duidelijk aan Zijn zijde, dat Hij de beslissing in dit geschil gerust aan hun eigen geweten kon overlaten. "Laat iemand uit de inwoners van Jeruzalem, een van de mannen van Juda, die nog in het bezit is van zijn verstand en enig besef heeft van billijkheid en recht, onpartijdig zijn gevoelen uitspreken over deze zaak." Hier wordt iedereen uitgedaagd om aan te tonen:

1. Een omstandigheid, waarin God jegens hen in gebreke was gebleven. Wat is er meer te doen aan Mijn wijngaard, hetwelk Ik aan hem niet gedaan heb? Hij spreekt van de uitwendige middelen tot vruchtbaarheid, die van de wijngaardenier verwacht konden worden, maar van wie niet geëist werd dat hij de aard van de wijnstok zou veranderen. Wat had er meer gedaan moeten worden? Zo kan dit gelezen worden. Zij hadden alles wat vereist werd voor onderricht en leiding in het betrachten van hun plicht, om er hen toe op te wekken en aan te sporen en om er hen aan te herinneren, geen motieven ontbraken om hen er toe te bewegen, alle argumenten werden gebruikt, die geschikt waren om te werken, hetzij op hun hoop of hun vrees, en zij hadden alle gelegenheden, die zij konden begeren voor het volbrengen van hun plicht, de nieuwe maanden en de sabbatten, en de plechtige feestdagen, zij hadden de Schriften, de levende orakelen, een voortdurende bediening van de godsdienst in hun priesters en Levieten,

behalve nog het buitengewone in de profeten. Geen volk had zulke rechtvaardige wetten en inzettingen als zij.

2. Er kon ook geen verontschuldiging ingebracht worden voor hen, dat zij aldus in tegenheid wandelden met God. "Welke reden kan er derhalve aangevoerd worden dat hij stinkende druiven zou voortbrengen, toen Ik naar goede druiven uitzag?" De goddeloosheid van hen die de godsdienst belijden en de middelen van de genade hebben, is de meest onredelijke, onbegrijpelijke zaak ter wereld, en de gehele schuld ervan moet op de zondaars gelegd worden, zijt gij een spotter, gij zult het alleen dragen, en geen woord hebben in te brengen in het oordeel van de grote dag. God zal bewijzen dat Zijn wegen recht zijn, en die van de zondaars onrecht zijn.

IV. Hun oordeel uitgesproken in een rechtvaardig vonnis over hen wegens hun slecht gedrag tegenover God, vers 5, 6. "Nu dan, daar niets ter verontschuldiging van de misdaad aangevoerd kan worden, zal Ik u zeggen wat Ik besloten heb om nu aan Mijn wijngaard te doen, Ik wil er niet meer door gekweld of verontrust worden, daar hij nergens toe deugen wil, zal hij nergens toe deugen, kortom, hij zal ophouden een wijngaard te zijn en in een woestenij verkeerd worden, de kerk van de Joden zal ontkerkt worden, dat is: de eigenschap van een kerk zal haar worden ontnomen, haar handvest zal worden ingetrokken, en zij zal lo-ammi worden, geen volk meer zijn." "Zij zullen niet langer onderscheiden worden als een bijzonder volk, Ik zal zijn omheining wegnemen, en dan zal hij spoedig worden verteerd, en even kaal worden als andere grond." Zij hebben zich vermengd met de volken, en daarom zijn zij rechtvaardig onder hen verstrooid geworden. Zij zullen niet langer beschermd worden als Gods volk, maar aan gevaar blootgesteld gelaten. God zal de muur niet alleen laten vervallen, maar hem afbreken, al hun bescherming en beschutting van hen wegnemen, en dan zullen zij een gemakkelijke prooi worden voor hun vijanden, die lang naar een gelegenheid hebben uitgezien om hun kwaad te doen, en hen nu met hun voeten zullen vertreden.

1. Zij zullen niet langer het aanzien hebben van een wijngaard, de vorm en de gestalte hebben van een kerk en gemenebest, maar verwoest worden en met de grond gelijk gemaakt. Dit is vervuld geworden, toen om hunnentwil Zion als een akker geploegd werd, Micha 3:12.

2. Er zal geen moeite meer aan hen gedaan worden door magistraten of leraren, de hoeders en verzorgers van hun wijngaard, hij zal niet meer gesnoeid en omgehakt worden, maar alles zal in het wilde groeien, en alleen doornen en distelen zullen erin gevonden worden, de voortbrengselen van de zonde en van de vloek, Genesis 3:18. Als dwaling en bederf, ondeugd en onzedelijkheid ongehinderd voortwoekeren, als niemand er tegen getuigt, niemand ze bestraft, niemand ze tegengaat, dan is de wijngaard onbesnoeid, niet behakt of bewerkt, en dan zal hij spoedig wezen als de wijngaard van de verstandeloze, geheel begroeid met doornen en distelen.

3. Wat de ellende volkomen maakt, is dat de dauw des hemels teruggehouden zijn worden Hij die de sleutel heeft van de wolken, zal ze gebieden dat zij geen regen daarop regenen, en dat alleen is al genoeg om hem in een woestenij te verkeren. In de weg van een rechtvaardig oordeel ontzegt God Zijn genade aan hen, die haar lang tevergeefs hebben ontvangen. Waar het alles op neerkomt, is dat zij, die geen goede vruchten wilden voortbrengen, er geen zullen voortbrengen. De vloek van de onvruchtbaarheid is de straf van de onvruchtbaarheid, zo als Markus 11:14. Dit is ten dele vervuld geworden in de verwoesting van Jeruzalem door de Chaldeën, en ten volle in de algehele verwerping van de Joden, en het wordt dikwijls vervuld in

het wijken van Gods Geest van hen die Hem lang weerstaan hebben, en met Hem hebben gestreden en getwist, en het wegnemen van het evangelie van die plaatsen, die er gedurende lange tijd een smaad voor geweest zijn, terwijl het voor haar een eer was. Het is voor God geen verlies als de wijngaard in een woestenij wordt veranderd, want als het Hem behaagt kan Hij een woestijn in een vruchtbaar land veranderen, en als Hij aldus een wijngaard ontmantelt, dan is dit slechts wat Hij met de hof van Eden gedaan heeft, die, toen de mens door de zonde er zijn plaats in had verbeurd, spoedig aan de gewone grond gelijk was geworden.

V. De verklaring van de gelijkenis of de sleutel er toe, vers 7, waar ons gezegd wordt

1. Wat met de wijngaard bedoeld wordt: het is het huis Israëls, de massa des volks verenigd tot de kerk en gemenebest, en wat met de wijnstokken, de aangename planten, de planten van Gods welbehagen, waarin Hij zich had verlustigd, en waaraan Hij goed gedaan heeft: het zijn de mannen van Juda, met wie Hij genadiglijk had gehandeld, en van wie Hij dank en vergelding had verwacht.

2. Wat bedoeld wordt met de goede druiven, die verwacht werden. Hij heeft gewacht naar recht en gerechtigheid, dat het volk eerlijk en oprecht zou zijn in al zijn handelingen, dat de magistraten strikt zouden zijn in de bedeling van het recht, dit kon redelijkerwijs verwacht worden van een volk, dat zulke voortreffelijke wetten had en waaraan zulke uitnemende regelen van recht en gerechtigheid gegeven waren, Deuteronomium 4:8. Maar het was geheel anders, in plaats van recht was er de wreedheid van de verdrukkers, en in plaats van gerechtigheid was er het geroep van de verdrukten, alles werd gedaan door geraas en geweld, niet met billijkheid en naar het recht van de zaak. Het is treurig met een volk gesteld, als goddeloosheid de plaats overweldigd heeft van het recht, Prediker 3:16. Het is treurig gesteld met een ziel, als er in plaats van de goede druiven van ootmoed, zachtmoedigheid, geduld, liefde en verachting van de wereld, die God verwacht, de stinkende druiven zijn van hoogmoed, hartstocht, ontevredenheid, boosaardigheid en minachting van God, in plaats van de goede druiven van gebed en lofzegging, de stinkende druiven van vloeken en zweren, die een grote belediging zijn van God. Sommigen van de ouden passen dit toe op de Joden in de tijd van Christus, onder wie God uitzag naar gerechtigheid, en verwachtte dat zij Christus zouden ontvangen en aannemen, maar zie! een geroep, het geroep van: kruis hem! kruis hem!

Jesaja 5:8-17

De wereld en het vlees zijn de twee grote vijanden van onze ziel en wij zijn in gevaar van door hen overweldigd te worden, maar wij zijn in geen gevaar als wij zelf er niet aan toegeven, het najagen van de wereld en het toegeven aan het vlees zijn de zonden, over welke de profeet hier in de naam van God het wee uitroept. Deze zonden kwamen toen veel voor onder de mannen van Juda, en waren sommige van de stinkende druiven, die zij voortbrachten, vers 4, om welke God dreigt verderf over hen te zullen brengen, het zijn zonden waartegen wij allen nodig hebben te waken, en waarvan wij de gevolgen moeten vrezen.

I. Er is een wee over hen, die hun hart zetten op de rijkdom van deze wereld, en daarin hun geluk stellen, en hem voor zichzelf vermeerderen door onwettige middelen, vers 8 die huis aan huis trekken en akker aan akker brengen, totdat er geen plaats meer is, geen plaats voor iemand om bij hen te wonen, konden zij slagen, zij zouden alleen in het midden van het land geplaatst zijn, zij zouden bezittingen en ambten monopoliseren. Niet, dat het zonde is voor hen, die een huis en een akker hebben om er nog een bij te kopen, als zij de middelen ervoor hebben, maar hun verkeerdheid is:

1. Dat zij onmatig zijn in hun begeerte om zich te verrijken, en het hun enige zorg is, het enige, waarop zij zich toeleggen, alsof zij niets anders te doen hadden in de wereld. niets anders te zoeken, om niets anders zich te bekommeren hadden. Zij weten nooit wanneer zij genoeg hebben, maar hoe meer zij hebben hoe meer zij zouden willen hebben, zoals de dochters van de bloedzuiger, roepen zij: *Geef geef,* zij kunnen van hetgeen zij hebben niet genieten, noch er goed mee doen, daar zij op niets anders uit zijn dan om het te vermeerderen. Zij moeten een verscheidenheid hebben van huizen, een winterhuis en een zomerhuis en indien het huis van een ander of de akker van een ander geriefelijker nabij hun huis of hun akker is, zoals Naboths wijngaard bij die van Achab, dan moeten zij dat huis en die akker ook hebben, of zij kunnen niet gelukkig wezen. Het verkeerde is:

2. Dat zij hierin zich niet bekommeren om anderen, ja schadelijk voor hen zijn, zij zouden zó willen leven dat zij niemand anders laten leven, zo willen wonen, dat niemand anders een woning kan hebben, als slechts hun onverzadiglijke begeerten bevredigd worden, doet het er niet toe wat er van anderen wordt, van hen, die om hen heen zijn wordt, bekommeren zij er zich niet om, dat zij inbreuk maken op de rechten van anderen, of welke ontberingen zij veroorzaken aan hen, over wie zij macht hebben, of tegen wie zij in het voordeel zijn, of welke lage en goddeloze middelen zij gebruiken om schatten te vergaderen voor zichzelf. Zij willen zo groot worden, dat zij al de ruimte innemen, en zijn toch niet bevredigd Prediker 5:10, zoals Alexander, die, toen hij dacht de gehele wereld te hebben veroverd, weende omdat er geen andere wereld was, die hij kon veroveren. "Deficiente terra, non impletur avaratia" -Als de gehele aarde gemonopoliseerd was, zou de gierigheid nog naar meer dorsten. Hoe! "Wilt gij alleen in het midden des lands geplaatst worden?" zo lezen het sommigen. Zult gij zo dwaas zijn van dit te begeren, als wij toch zo’n grote behoefte hebben aan de diensten van anderen en zoveel genot hebben in hun gezelschap? Zult gij zo dwaas zijn van te verwachten, dat om onzentwil de aarde verlaten zal worden, Job 18:4, als de aarde toch door grote menigten vervuld moet worden? "An propter vos solos fanta terra creata est" -Is de wijde wereld voor u alleen geschapen? Lyra.

Wat nu gedreigd wordt als de straf voor deze zonde, is: dat noch de huizen, noch de akkers, waarnaar zij zo begerig haakten, hun enig voordeel of gewin zullen opleveren, vers 9, 10. God

fluisterde het de profeet in het oor, zoals hij in een gelijksoortig geval spreekt, Hoofdstuk 22:14, het werd voor mijn oren geopenbaard door de Heer der heerscharen, zoals God een zaak voor Samuels oor had geopenbaard, 1 Samuel 9:15, het was hem, alsof hij het nog in zijn oren hoorde weerklinken, maar hij heeft het op de daken verkondigd zoals hij het behoorde te verkondigen Mattheus 10:27.

a.Dat de huizen, waar zij zo hun hart op gezet hadden onbewoond zullen zijn, lang ledig zullen staan, en hun dus geen huur zullen opleveren, en bouwvallig zullen worden. Vele huizen zullen tot verwoesting worden, de mensen, die erin moesten wonen, gedood zijnde door het zwaard door hongersnood of pestilentie, of weggevoerd zijnde in ballingschap. Of wel, de handel stilstaande, en het land tot armoede zijnde vervallen, zijn zij, die eigenaars van huizen zijn geweest, huurders geworden, of moeten zich elders een goed heenkomen zoeken, zelfs grote fraaie huizen die bewoners, of huurders moesten lokken, zijn uit schaarste van huurders, voor een zeer lage huurprijs te krijgen, en zullen ledig staan. God heeft de aarde niet tevergeefs geschapen, maar haar geformeerd opdat men daarin wonen zou, Hoofdstuk 45:18. Maar de plannen van de mensen worden dikwijls verijdeld, en wat zij formeren beantwoordt niet aan het doel. Ons spreekwoord zegt: dwazen bouwen huizen voor wijzen om er in te wonen, maar soms gebeurt het dat niemand er in woont. God heeft velerlei middelen om de volkrijkste steden te ontvolken.

b. Dat de akkers, waaraan hun hart zo gehecht was, onvruchtbaar zullen zijn, vers 10. Tien bunders wijngaard zullen slechts een hoeveelheid druiven opleveren dat er maar een paar liter wijn van komt, en een homer zaads zal slechts een efa geven, die het tiende was van een homer, zodat zij vanwege de onvruchtbaarheid van de grond, of de ongunstige weersgesteldheid, niet meer dan het tiende deel van hun zaad terugkrijgen. Zij, die hun hart zetten op de wereld, zullen rechtvaardiglijk teleurgesteld worden in hun verwachtingen ervan.

II. Hier is een wee over hen, die zich verlustigen in de genietingen van de zinnen, vers 11,12. Zinnelijkheid verderft de mensen even gewis en zeker als wereldsgezindheid en verdrukking. Gelijk Christus een wee heeft uitgesproken over de rijken, zo heeft Hij ook een wee uitgesproken over hen, die nu lachen en verzadigd zin, Lukas 6:24, 25, en vrolijk en prachtig leven, Lukas 16:19.

Merk op:

1. Wie de zondaren zijn, tegen wie dat wee wordt uitgesproken.

a. Het zijn dezulken, die aan de drank verslaafd zijn. Van de drank maken zij hun werk, zij hebben er hun hart op gezet en overladen er zich mede. Zij staan vroeg op om sterke drank na te jagen, zoals landlieden en kooplieden om hun beroep te volgen, alsof zij bang waren om tijd te verliezen van hetgeen het meest verkeerde gebruik is van de tijd. Terwijl gewoonlijk zij, die aan de drank zijn, zich des avonds bedrinken, als hun werk van de dag afgedaan is, verwaarlozen deze hun zaken, verlaten ze geheel en al, om zich aan de dienst van het vlees te wijden, want zij zitten de gehele dag bij hun beker, blijven er bij tot in de nacht, totdat de wijn hen heeft verhit, hun lusten heeft ontstoken, losbandigheid en lichtmisserij volgen op dronkenschap, de hartstochten worden opgewekt, want bij wie anders is gekijf en wonden zonder oorzaak? Spreuken 23:29-33. Zij maken geheel en al een beroep van dronkenschap en zij zoeken de beschutting van de nacht niet voor dit werk van de duisternis, zoals mensen, die

er zich voor schamen, maar achten het een vermaak om bij dag te pierewaaien. Zie 2 Petrus 2:13.

b. Het zijn de zodanigen, die zich overgeven aan vrolijkheid, zij hebben hun maaltijden, en zij zijn zo vrolijk gestemd, dat zij geen middagmaal of avondmaal kunnen hebben zonder muziek van allerlei muziekinstrumenten zoals David, Amos 6:5, zoals Salomo, Prediker 2:8, de harp en luit, de trommel en pijp moeten de wijn begeleiden, opdat alle zinnen gestreeld worden, heffen zij de trommel en de harp op, Job 21:12. Het gebruik van muziek is op zichzelf wettig en geoorloofd, maar als het gebruik ervan overmatig wordt, als wij er ons hart op zetten, er de tijd voor misbruiken, zodat het geestelijke en goddelijke genietingen verdringt en het hart van God aftrekt, dan wordt het zonde voor ons.

c. Het zijn de zodanigen, die nooit aan iets ernstigs denken, zij slaan geen acht op de werken des Heeren letten niet op Zijn macht, goedheid en wijsheid in de schepselen, waarvan zij misbruik maken en die zij van de ijdelheid onderwerpen, noch op de milddadigheid van Zijn voorzienigheid, waarmee Hij hun die goede dingen geeft, die zij tot het voedsel en de brandstof maken van hun lusten. Gods oordelen hebben hen reeds aangegrepen, en zij zijn onder de tekenen van Zijn misnoegen, maar zij zien de hand Gods niet in al deze dingen, Zijn hand is opgeheven, maar zij willen niet zien, omdat zij zich niet willen storen in hun genoegens en genietingen, niet willen denken aan hetgeen God met hen doet.

2. Wat de oordelen zijn, die tegen hen gedreigd en ten dele reeds ten uitvoer gebracht worden. Er is hier voorzegd:

A. Dat zij verdreven zullen worden, het land zal deze dronkaards uitspuwen, vers 13. Daarom zal Mijn volk-zij noemden zich Zijn volk en waren er trots op-gevankelijk weggevoerd worden, het is even zeker dat zij weggevoerd zullen worden, alsof zij het reeds waren, omdat het geen wetenschap heeft, hoe zouden zij ook wetenschap kunnen hebben, nu zij zich door hun onmatig drinken tot zotten hebben gemaakt? Zij geven zich uit voor vernuftige lieden, maar dewijl zij er niet op letten dat God met hen twist, en niets doen om zich met Hem te verzoenen, kunnen zij in waarheid gezegd worden geen wetenschap te hebben, en de reden is, dat zij er geen willen hebben zij zijn onnadenkend en eigenzinnig, en daarom worden zij verdelgd uit gebrek aan wetenschap.

B. Dat zij verarmd zullen worden, en gebrek zullen hebben aan datgene wat zij met overdadigheid gebruikt en dus misbruikt hebben, zelfs hun heerlijken zullen honger lijden, aan honger onderworpen zijn en er door gedood worden, en hun menigte zal verdorren van dorst, beide de groten en aanzienlijken en het gewone volk komen om uit gebrek aan brood en water, dat is het gevolg van het mislukken van het koren, vers 10, want de koning zelf wordt van het veld gediend, Prediker 5, 8. En als de wijnoogst faalt, dan worden de dronkaards geroepen om te wenen om de nieuwe wijn, die van hun mond is afgerukt, Joel 1:5, en niet zozeer, omdat zij er nu gebrek aan hebben, als wel omdat zij er misbruik van hebben gemaakt toen zij hem hadden. Het is rechtvaardig in God om de mensen gebrek te laten hebben aan hetgeen zij in overdaad hebben misbruikt.

C. Dat menigten zullen omkomen door hongersnood en het zwaard, vers 14. Daarom zal het graf zich wijd opsperren. Tofeth, de algemene begraafplaats, blijkt te klein te zijn voor de grote menigte, die begraven moet worden, zodat zij genoodzaakt zijn haar te vergroten, het graf doet zijn mond open zonder maat, nooit zeggende: het is genoeg, Spreuken 30:15, 16. Het kan

verstaan worden van de plaats van de verdoemden-weelde en zinnelijkheid vullen dit gebied van duisternis en afgrijzen, daar worden zij gepijnigd, die een god hebben gemaakt van hun buik, 16:25, Filipp. 3:19.

D. Dat zij vernederd en verlaagd zullen worden, al hun eer in het stof zal worden gelegd. Dat zal krachtdadig gedaan worden door de dood en het graf. Hun heerlijkheid zal nederdalen, niet alleen op de aarde, maar in de aarde, zij zal hen niet nadalen, Psalm 49:18, om hen aan de andere kant van de dood van enige dienst te zijn, maar zij zal sterven en met hen begraven worden. Armzalige heerlijkheid, die aldus zal verwelken! Hebben zij geroemd in hun aantal? Hun menigte zal neerdalen in de kuil, Ezechiel 31:18, 32:32. Hebben zij geroemd in het aanzien, dat zij hadden in de wereld? Hun pracht zal aan een einde wezen, hun gejuich zal verstommen. Hebben zij geroemd in hun vrolijkheid? De dood zal haar in weeklagen veranderen, hij die zich verblijdt, en nooit weet wat het is om eens ernstig te zijn, zal heengaan naar de plaats waar geween is en rouwklagen. Aldus zullen de gewone man en de aanzienlijke man elkaar ontmoeten in het graf en onder vernederende oordelen. Al is iemand ook nog zo hoog, de dood zal hem laag doen liggen en al is iemand ook nog zo gering, de dood zal hem nog geringer maken, in het vooruitzicht daarvan moeten de ogen van de hovaardigen vernederd worden, vers 15. Het betaamt hun laagte zien, die weldra laag gelegd zullen worden.

3. Wat de vruchten van dit oordeel zijn zullen.

A. God zal worden verheerlijkt, vers 16. Hij die de Heer der heerscharen is en de heilige God, zal verhoogd en geheiligd worden in het recht en de gerechtigheid van deze beschikkingen. Zijn gerechtigheid moet erkend worden in diegenen te vernederen, die zichzelf verhogen, en hierin is Hij verheerlijkt:

a. Als een God van onweerstaanbare macht, hierin zal Hij verheerlijkt worden als de Heer der heerscharen, die machtig is om de sterksten te verbreken, de hoogmoedigsten te vernederen en de ontembaarsten te temmen. Macht wordt niet anders verhoogd dan in gerechtigheid. Het is de eer van God, dat hoewel Hij een machtige arm heeft gerechtigheid en gericht toch altijd de vastigheid zijn van Zijn troon, Psalm 89:14, 15.

b. Als een God van onbevlekte reinheid, Hij die heilig is, oneindig heilig is, zal geheiligd worden, zal als zodanig erkend worden in de rechtvaardige straf over hoogmoedige mensen. Als hoogmoedige mensen vernederd worden, dan wordt de grote God geëerd en behoort door ons geëerd te worden.

B. Godvruchtige mensen zullen geholpen en ondersteund worden, vers 17, dan zullen de lammeren weiden naar hun wijze, de zachtmoedigen van de aarde, die het Lam volgen die vervolgd werden en beangstigd door deze trotse verdrukkers, zullen rustig en kalm weiden in de grazige weiden, en er zal niemand wezen, die hen verschrikt. Zie Ezechiel 34:14. Als de vijanden van de kerk afgesneden zijn, dan hebben de gemeenten vrede, zij zullen weiden naar hun welbehagen, zo lezen het sommigen. Zalig zijn de zachtmoedigen, want zij zullen het aardrijk beërven, en zich verlustigen in grote vrede. Zij zullen weiden naar hun orde of naar hun vermogen, zo lezen het anderen naar zij in staat zijn om het Woord te horen het Woord dat het brood des levens is.

C. Het land zal verwoest en een prooi worden van de naburige volken, de verwoeste plaatsen van de vetten, de bezittingen van de rijken, die op hun gemak en in weelde leefden, zullen

gegeten worden door de vreemden, die niet met hun verwant waren. Gedurende de ballingschap werden de armen in het land gelaten om wijngaardeniers en akkerlieden te zijn, 2 Koningen 25:12, dat waren de lammeren, die weidden in de weiden van de vetten, welke overgelaten werden om door vreemden te worden gegeten. Toen de kerk van de Joden, deze vetten, verwoest was, werden hun voorrechten overgedragen aan de heidenen, die gedurende lange tijd vreemden waren geweest, en de lammeren van Christus kudde waren hun welkom.

Jesaja 5:18-30

Hier zijn de zonden beschreven, die oordelen zullen brengen over een volk, en dit is misschien een beschuldiging, die niet alleen tegen de mannen van Juda wordt ingebracht, die toen hebben geleefd, en hoewel de bijzondere artikelen van die beschuldiging voornamelijk tegen hen kunnen gericht zijn, maar zij is veeleer bedoeld als een waarschuwing aan alle volken in alle tijden, om zich te wachten voor die zonden, daar zij verwoestend zijn voor afzonderlijke personen zowel als voor gemeenten, en de mensen blootstellen aan Gods toorn en aan Zijn oordelen.

Diegenen worden hier gezegd in een toestand te zijn van wee en ellende,

I. Die ijverig zijn om de zonde na te jagen, vers 18, die de ongerechtigheid trekken met koorden van de ijdelheid, die zich zoveel moeite geven om te zondigen als het vee, dat in een juk gespannen is, die zich er voor inspannen om hun onmatige begeerte te bevredigen, en er de natuur zelf geweld voor aandoen:

1. Zij denken even zeker te zijn van hun goddeloze doeleinden te bereiken, alsof zij ze met sterke wagenzelen naar zich toe trokken, maar zij zullen zich teleurgesteld zien, want die zullen blijken koorden van de ijdelheid te zijn, die breken zodra men er aan trekt, want de Heer, die rechtvaardig is, heeft de touwen van de ijdelheden doorgehouwen, Psalm 129:4, Job 4:8, Spreuken 22:8. Zij zijn door lang ingewortelde gewoonte zo verhard in de zonde, dat zij er zich niet van kunnen ontdoen. Zij, die zondigen door zwakheid, worden door de zonde weggetrokken, zij, die trots en met opgeheven hand zondigen, trekken de zonde naar zich toe in weerwil van de tegenstand van de voorzienigheid en de bestraffingen van geweten. Sommigen verstaan door de zonde de straf van de zonde, zij trekken Gods oordelen over hun eigen hoofd, alsof zij ze trokken met wagenzelen.

2. Die de gerechtigheid Gods trotseren, en de Almachtige tarten om nu maar Zijn ergst te doen, vers 19. Dat Hij zich haaste, zeggen zij, dat Hij Zijn werk bespoedige. Dat is dezelfde taal, als die welke de spotters van de laatste dagen zullen voeren als zij zeggen: Waar is de belofte van Zijn toekomst? En daarom is het, dat zij evenals dezen, de ongerechtigheid trekken met de koorden van de ijdelheid, heftig en vermetel zijn in de zonde en naar hun eigen begeerlijkheden wandelen, 2 Petrus 3:3,4.

a.Zij bespotten de profeten en steken de draak met hen, het is in hoon en bespotting dat zij God de heilige Israëls noemden, omdat de profeten Hem met grote eerbied aldus plechten te noemen.

b. Zij willen niet geloven dat de toorn Gods van de hemel geopenbaard wordt tegen hun goddeloosheid en ongerechtigheid, voordat ze zien dat die toorn over hen losbarst en houden de bedreigingen slechts voor geschikt om kinderen of dwazen schrik aan te jagen.

c. Indien God al tegen hen verscheen, zoals Hij dreigt te zullen doen, dan achten zij zich toch volkomen in staat om zich tegen Hem te handhaven, zij tergen Hem, alsof zij denken sterker te zijn dan Hij, 1 Corinthiers 10:22. "Wij hebben Zijn Woord gehoord, maar het is alles slechts praten, laat Hem Zijn werk bespoedigen, wij zullen wel voor onszelf weten te zorgen." Zij, die moedwillig volharden in de zonde, geven geen acht op Gods toorn.

3. Die het onderscheid wegnamen tussen zedelijk goed en kwaad, die kwaad goed noemen en het goed kwaad, vers 20, die in hun leven niet alleen nalaten wat goed is, maar het verwerpen, het veroordelen, er tegen spreken, en omdat zij het zelf niet willen beoefenen, het afkeuren als anderen het beoefenen, en er hatelijke namen aan geven, zij doen niet slechts wat kwaad is maar rechtvaardigen het, juichen het toe, bevelen het aan aan anderen, als iets dat goed is en gerust gedaan kan worden. Deugd en godsvrucht zijn goed, want zij zijn licht en lieflijk, aangenaam en recht, maar zonde en goddeloosheid zijn kwaad, zij zijn duisternis, en de vruchten van onwetendheid en dwaling, en zullen op het laatst bitterheid zijn. Diegenen doen groot onrecht aan God en godsdienst, aan het geweten aan hun eigen zielen en aan de zielen van anderen, die deze verkeerd of onder valse kleuren voorstellen, die dronkenschap gezelligheid noemen of een gul onthaal van vrienden, en gierigheid spaarzaamheid, en als zij het volk Gods vervolgen, menen Gode een dienst te doen, en van de anderen kant, die ernst voor gemelijkheid of kwaadwilligheid houden, en soberheid voor onopgevoedheid, die liegende allerlei kwaad spreken van de wegen van de godsvrucht, en doen wat zij kunnen om de mensen veroordelen er tegen in te boezemen, en dat alles in weerwil, of in trotsering van het getuigenis van het gezond verstand, waardoor wij zonder tegenspraak onderscheiden tussen licht en duisternis, en hetgeen voor de smaak bitter of zoet is.

4. Die, hoewel zij schuldig zijn aan zo grove dwalingen als deze zijn, toch een zeer hoge dunk hebben van hun eigen oordeel, en zich zeer laten voorstaan op hun scherp en helder verstand, vers 21. Zij zijn wijs in hun eigen ogen, zij achten zich in staat om de overtuigingen van Gods Woord te weerleggen, en zijn bestraffingen krachteloos te maken, en aan het onderzoek en de uitgestrektheid van Zijn oordeel te kunnen ontkomen, dat zij de oneindige wijsheid kunnen misleiden en het werk van Gods voorzienigheid kunnen tenietdoen. Of het kan meer in het algemeen genomen worden: God weerstaat de hovaardigen, inzonderheid diegenen, die zich verheffen op hun eigen wijsheid en steunen op hun verstand, de zodanigen moeten dwaas worden opdat zij in waarheid wijs mogen zijn, want anders zullen zij ten slotte voor de gehele wereld blijken dwazen te zijn.

5. Die er in roemden als een groot talent dat zij in staat zijn om zeer veel sterke drank te kunnen verdragen zonder er door oververmeesterd te worden, vers 22, die helden zijn om wijn te drinken, en deze kracht niet gebruiken in de dienst van hun land, maar in de dienst van hun lusten. Laat de dronkaards door deze schriftuurplaatsen weten:

a. Dat zij de lichaamskracht ondankbaar misbruiken, welke God hun gegeven heeft voor goede doeleinden, en dat het niet anders kan of zij zullen haar trapsgewijze verzwakken, en dus verminderen.

b. Dat het de zonde van dronkenschap in hen niet zal verontschuldigen, dat zij veel kunnen drinken zonder van de been te raken.

c. Dat zij, die er in roemen meer te kunnen drinken dan anderen, roemen schande.

d. Dat, hoe licht zij ook denken over hun dronkenschap het toch een zonde is, die hen gewis aan de toorn van God zal blootstellen.

6. Die als rechters het recht verdraaien en tegen alle de regels van de billijkheid handelen, vers 23. Dit volgde op het vorige: zij drinken en vergeten de inzetting, Spreuken 31:5. Zij dwalen van de wijn, Jesaja 28:7, en nemen geschenken aan om hun weelde te kunnen bekostigen. Zij

rechtvaardigen de goddeloze om een geschenk, en vinden het een of ander voorwendsel om hem vrij te spreken van zijn schuld en te vrijwaren van straf, en zij veroordelen de onschuldige, de gerechtigheid van de rechtvaardigen nemen zij weg, slaan geen acht op hun pleitgronden, beroven hen van de middelen om hun onschuld te bewijzen, en spreken een veroordelend vonnis over hen uit. In gedingen tussen man en man zullen macht en geld ten allen tijde de overhand hebben tegen recht en gerechtigheid, en hij, die nog zo blijkbaar ongelijk had, zou door een kleine steekpenning het proces winnen en de kosten vergoed krijgen. Als in criminele zaken de schuld van de gevangene nog zo stellig bewezen is, zullen zij hem voor een beloning, een geschenk, toch vrijspreken, indien hij onschuldig is, zullen zij, als hij hun geen steekpenningen geeft, ja, als de boosaardige tegenpartij hun een geschenk geeft, of als zij zelf een wrok tegen hem hebben, hem veroordelen.

II. De oordelen beschreven, die deze zonden over hen zullen brengen. Laat hen niet verwachten gemakkelijk en gerust te zullen leven, die aldus goddeloos leven, want de rechtvaardige God zal wraak doen, vers 24-30, waar wij kunnen opmerken:

1. Hoe volkomen dit verderf zal wezen, en hoe noodzakelijk en onvermijdelijk het zal volgen op hun zonden. Hij had dit volk vergeleken bij een wijnstok, vers 7, die goed geplant en verzorgd was, en waarvan men kon hopen dat hij bloeiend en vruchtbaar zou zijn. Maar de genade Gods jegens hem was tevergeefs ontvangen, en toen is zijn wortel verrot, van onderen verdroogd zijnde, en de bloesem zal dan natuurlijk afvallen en als stof wgwaain, als een licht en waardeloos ding, Job 18:16. Zonde verzwakt de kracht, de wortel van een volk, zodat zij gemakkelijk ontworteld kunnen worden, zij bederft de schoonheid, de bloesems van een volk, en ontneemt de hoop op vrucht er aan. De zonde van de onvruchtbaarheid wordt gestraft met de plaag van de onvruchtbaarheid. Zondaren maken zich tot stoppels en kaf, brandbare zaken, geschikte brandstof voor het vuur van Gods toorn, die hen dan natuurlijk zal verteren en verbranden, zoals het vuur de stoppels verteert, en niemand kan het verhinderen, of zou het willen verhinderen. Het kaf wordt verteerd zonder geholpen of beklaagd te worden.

2. Hoe rechtvaardig het verderf zal wezen, omdat zij verwerpen de wet van de Heer der heerscharen, en niet willen dat Hij Koning over hen zijn zal. En gelijk de wet van Mozes verworpen werd, zo werd ook het woord, de rede, van de Heilige Israëls versmaad. Zijn woord, dat gesproken werd door Zijn dienstknechten de profeten, hen herinnerende aan Zijn wet en hen roepende tot gehoorzaamheid, werd versmaad, in de wind geslagen. God verwerpt de mensen niet voor iedere overtreding van Zijn wet en Zijn woord, maar als Zijn woord versmaad wordt en Zijn wet wordt verworpen, wat kunnen zij dan anders verwachten, de dat God hen geheel en al zal verlaten?

3. Vanwaar het verderf komen zal, vers 25. Het is verwoesting van de Almachtige.

a. De gerechtigheid Gods verordineert dit verderf want het is de toorn des Heeren, die ontstoken is tegen Zijn volk, het is de noodzakelijke handhaving van de eer van Zijn heiligheid en Zijn gezag.

b. De macht van God brengt het teweeg, Hij heeft Zijn hand uitgestrekt tegen hen, de hand, die zo menigmaal werd uitgestrekt voor hen tegen hun vijanden, is nu uitgestrekt tegen hen, in haar volle kracht. en wie kent de sterkte van Gods toorn? Of zij er zich van bewust zijn of niet het is God, die hen heeft geslagen, die hun wijnstok heeft verdorven en doen verdorren.

4. De gevolgen en de voortduur van dit verderf. Als God in toorn uitgaat tegen een volk, dan beven de bergen, vrees en schrik bevangen zelfs hun groten, die sterk en hoog zijn, de aarde wankelt en is op het punt van weg te zinken, en gelijk dit ontzettend is, -wat is ontzettender dan een aardbeving? -zo is er ook geen gezicht meer vreeslijk dan te zien dat de dode lichamen van mensen door de honden worden verscheurd, of als drek in het midden van de straten zijn geworpen. Dit geeft te kennen dat grote menigten gedood zullen worden, niet alleen krijgslieden op het slagveld, maar de inwoners hunner steden in koelen bloede ter dood gebracht, en dat de overlevenden noch de handen, noch de moed zullen hebben om hen te begraven. Dit is zeer ontzettend, en toch zozeer verdiend door de zonde, dat om dit alles de toorn des Heeren niet afgekeerd wordt, die zal blijven branden, zolang als er nog iets van de stoppelen en het kaf overgebleven is om er als brandstof voor te dienen, en Zijn hand, die Hij had uitgestrekt tegen Zijn volk om hen te slaan, blijft, omdat zij haar niet aangrijpen door gebed, noch er zich door verbetering van hun leven aan onderwerpen, nog uitgestrekt.

5. De werktuigen, die gebruikt zullen worden, om dit verderf over hen te brengen, het zal geschieden door de inval van een buitenlandse vijand, die alles zal verwoesten. Er wordt geen bijzondere vijand genoemd, en daarom hebben wij het op te vatten als een voorzegging van de verschillende oordelen van die aard, die God over de Joden gebracht heeft, Sanheribs vijandelijke inval, die spoedig daarna plaatshad, de verwoesting van Jeruzalem eerst door de Chaldeën, en eindelijk door de Romeinen, en ik denk dat het ook beschouwd moet worden als een bedreiging van eenzelfde verwoesting over de volken en landen, die de zonden herbergen en steunen, welke in de voorafgaande verzen genoemd zijn. Het is een verklaring van het wee, dat daar uitgesproken wordt.

Als God voornemens is een tergend volk te verderven,

A. Dan kan Hij de werktuigen, er voor gebruikt moeten worden, van zeer ver laten komen, Hij kan Zijn troepen van de einden van de aarde laten aanrukken voor Zijn dienst, vers 26. Van hen, die Hem niet kennen, wordt gebruik gemaakt, om Zijn doeleinden tot stand te brengen, Zijn raad te vervullen, terwijl zij, vanwege de grote afstand, waarop zij zich bevinden, nauwelijks verondersteld kunnen worden eigen doeleinden op het oog te hebben. Als God Zijn standaard opricht, dan kan Hij het hart van de mensen bewegen om er dienst onder te nemen, of schoon zij wellicht niet weten waarom of waartoe. Als het de Heer der heerscharen behaagt om Zijn krijgsmacht in ogenschouw te nemen, dan heeft Hij in een oogwenk een groot leger bijeen, Joel 2:2, 11. Hij behoeft op de bazuin niet te blazen, Hij behoeft de trom niet te roeren, om hun kennis te geven, of om hen met moed te bezielen, neen, Hij behoeft hen slechts te sissen, of hen te fluiten, en dat is genoeg, dat horen zij, en dat bezielt hen met moed. God heeft alle schepselen tot Zijn dienst.

B. Hij kan hen met ongelooflijke spoed in dienst doen komen. Zie, haastig, snel zullen zij aankomen. Zij, die Gods werk willen doen, moeten niet treuzelen, niet talmen, en dat zullen zij ook niet als Zijn tijd gekomen is. Zij, die Gods oordelen trotseren, zullen zich schamen over hun onbeschaamdheid als het te laat is, zij zeiden minachtend en spottend: dat Hij haaste, dat Hij Zijn werk bespoedige, vers 19, en zij zullen tot hun schrik en hun beschaming bevinden dat Hij het zal, in één uur is het oordeel gekomen.

C. Hij kan hen met verbazingwekkende voortvarendheid in de dienst voorwaarts doen gaan. Dit wordt hier in zeer sierlijke woorden en verheven uitdrukkingen beschreven, vers 27-30.

a.Hoewel hun marsen zeer lang zijn, zal toch niemand onder hen moe wezen, zo verlangend zullen zij zijn om in dienst te komen, dat zij hun vermoeidheid zullen vergeten en er niet over zullen klagen.

b. Hoewel de weg ruw is, en misschien belemmerd door de gewone taktiek van de oorlog, zal toch niemand onder hen struikelen, maar over al de moeilijkheden van de weg zullen zij gemakkelijk heenkomen.

c. Hoewel zij genoodzaakt zijn voortdurend te waken, zal toch niemand onder hen sluimeren noch slapen, zo ijverig bezig zullen zij Zin met hun werk, In het vooruitzicht van de roof van de stad te zullen hebben voor hun moeite.

d. Zij zullen naar geen rust of ontspanning verlangen, zij zullen hun kleren niet afleggen, noch de gordel van hun lenden losmaken, maar steeds omgord zijn en het zwaard aan hun zijde hebben.

e. Zij zullen niet de minste belemmering ontmoeten, die hun mars zou kunnen vertragen, of hen zou noodzaken halt te houden, geen schoenriem van hun schoenen zal afgescheurd worden, waarvoor zij zouden moeten blijven staan om hem weer vast te maken, zoals Jozua 9:3.

f. De wapenen en ammunitie zullen allen in goede orde wezen, hun pijlen scherp om diep te wonden, en al hun bogengespannen, want zij verwachten spoedig handgemeen te zullen worden.

g. Hun paarden en oorlogswagens zijn allen geschikt voor de dienst, de paarden zo sterk, zo gehard, dat hun hoeven als een rots geacht worden, zo weinig zijn zij vermoeid van hun lange mars, en hun wagenraderen niet gebroken, of beschadigd, maar snel als een wervelwind, zo krachtig ronddraaiende om hun assen.

h. Al de krijgslieden zullen kloekmoedig wezen, vers 29, hun gejuich voor een veldslag zal als het brullen wezen van een leeuw, die zich met zijn gebrul tot moed opwekt en alles om hem heen verschrikt. Zij, die de stem van God niet wilden horen, tot hen sprekende door Zijn profeten, maar hun oren stopten tegen hun bezweringen, zullen de stem van hun vijanden te horen krijgen, tegen hen brullende, en daaraan zullen zij geen doof oor kunnen lenen, zij zullen brullen als het bruisen van de zee in een storm, zij bruist en dreigt te verzwelgen, zoals de leeuw brult en dreigt te verscheuren.

i. Er zal niet het minste uitzicht zijn op hulp of verlossing, de vijand zal aankomen als een stroom, en er zal niemand zijn om een banier tegen hem op te richten, hij zal de prooi grijpen, en niemand zal in staat zijn haar te verlossen ja er zal niemand zijn, die een poging daartoe zal durven wagen, men zal alles maar als verloren opgeven. Laat de benauwden de blik richten waarheen zij willen, alles is even somber, want als God ons met donkere dreigende blikken aanziet, welk schepsel kan ons dan vriendelijk aanzien?

Ten eerste. Zie rond op de aarde, op het land, op dat land, hetwelk een land van licht placht te wezen en de vreugde van de gehele aarde, en zie, daar is duisternis en benauwdheid, alles is even schrikwekkend, alles is treurig niets is bemoedigend.

Ten tweede. Zie op naar de hemel, hoe groot is die duisternis! Als God Zijn aangezicht verbergt, dan is het niet te verwonderen dat de hemel het zijne verbergt en er duister uitziet, Job 34:29. Het is onze wijsheid om door een goed geweten te bewaren alles helder te houden tussen ons en de hemel, opdat wij licht mogen hebben van boven, als rondom ons wolken en donkerheid zijn.

HOOFDSTUK 6

1 In het jaar, toen de koning Uzzia stierf, zo zag ik den Heere, zittende op een hogen en verheven troon, en Zijn zomen vervullende den tempel.
2 De serafs stonden boven Hem; een iegelijk had zes vleugelen; met twee bedekte ieder zijn aangezicht, en met twee bedekte hij zijn voeten, en met twee vloog hij.
3 En de een riep tot den ander, en zeide: Heilig, heilig, heilig is de HEERE der heirscharen! De ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol!
4 Zodat de posten der dorpels zich bewogen van de stem des roependen; en het huis werd vervuld met rook.
5 Toen zeide ik: Wee mij, want ik verga! dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden eens volks, dat onrein van lippen is; want mijn ogen hebben den Koning, den HEERE der heirscharen gezien.
6 Maar een van de serafs vloog tot mij, en had een gloeiende kool in zijn hand, die hij met de tang van het altaar genomen had.
7 En hij roerde mijn mond daarmede aan, en zeide: Zie, deze heeft uw lippen aangeroerd; alzo is uw misdaad van u geweken, en uw zonde is verzoend.
8 Daarna hoorde ik de stem des Heeren, dewelke zeide: Wien zal Ik zenden, en wie zal voor Ons henengaan? Toen zeide ik: Zie, hier ben ik, zend mij henen.
9 Toen zeide Hij: Ga henen, en zeg tot dit volk: Horende hoort, maar verstaat niet, en ziende ziet, maar merkt niet.
10 Maak het hart dezes volks vet, en maak hun oren zwaar, en sluit hun ogen, opdat het niet zie met zijn ogen, noch met zijn oren hore, noch met zijn hart versta, noch zich bekere, en Hij het geneze.
11 Toen zeide ik: Hoe lang, Heere? En Hij zeide: Totdat de steden verwoest worden, zodat er geen inwoner zij, en de huizen, dat er geen mens zij, en dat het land met verwoesting verstrooid worde.
12 Want de HEERE zal die mensen verre wegdoen, en de verlating zal groot wezen in het binnenste des lands.
13 Doch nog een tiende deel zal daarin zijn, en het zal wederkeren, en zijn om af te weiden; maar gelijk de eik, en gelijk de haageik, in dewelke na de afwerping der bladeren nog steunsel is, alzo zal het heilige zaad het steunsel daarvan zijn.

Totnutoe schijnt Jesaja slechts als een candidaat geprofeteerd te hebben, alleen een algemene opdracht te hebben, maar hier zien wij hem, als ik dit zo zeggen mag, plechtig geordend en afgezonderd voor het profetisch ambt, door een meer bijzondere en stellige opdracht, naarmate zijn werk omvangrijker werd. Of misschien begon hij, weinig voorspoed ziende op zijn arbeid, er aan te denken om hem maar op te geven en heeft God het derhalve geschikt geoordeeld om zijn opdracht te vernieuwen in dit hoofdstuk, op een wijze, die zijn ijver kon opwekken en hem kon bemoedigen in de volvoering ervan, hoewel hij tevergeefs scheen te arbeiden. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een zeer ontzaglijk visioen, dat Jesaja gezien heeft van de heerlijkheid van God, vers 1-4, de verschrikking, die er door over heen is gekomen, vers 5, en de verlichting, die hem gegeven werd door een verzekering van de vergeving van zijn zonden vers 6,7.

II. Een zeer ontzaglijke opdracht, die Jesaja ontving, om in de naam van God uit te gaan als een profeet, vers 8, en door zijn prediking de onboetvaardigen te verharden in de zonde en hen rijp te maken voor het verderf, vers 9-12, doch met een voorbehoud van genade voor een overblijfsel, vers 13. En het was als aan een evangelisch profeet, dat deze dingen hem getoond en tot hem gezegd werden.

Jesaja 6:1-4

Het gezicht, dat Jesaja gezien heeft, toen hij, zoals van Samuël gezegd is, 1 Samuel 3:20, bevestigd werd tot een profeet des Heeren, bedoelde:

1. Om zijn geloof te bevestigen, opdat hij zelf volkomen overtuigd zou zijn van de waarheid van de dingen, die hem later bekend gemaakt zullen worden. Aldus heeft God Zijn opdracht aan hem geopend, of ingeleid, maar dusdanig een visioen behoefde later niet bij iedere openbaring herhaald te worden. Aldus is God in het eerst als een God van de heerlijkheid verschenen aan Abraham, Handelingen 7:2, en aan Mozes, Exodus 3:2. De profetieën van Ezechiël en van Johannes beginnen met visioenen van de goddelijke heerlijkheid.

2. Om te werken op zijn genegenheden, opdat hij vervuld zou zijn van zo'n eerbied voor God, dat hij er door opgewekt zou worden voor de dienst van God en er tevens in bevestigd zou worden. Zij, die aan anderen de kennis des Heeren moeten leren, behoren zelf goed met Hem bekend te zijn.

Het visioen is gedateerd tot grotere zekerheid ervan, het had plaats in het jaar toen de koning Uzzia stierf, die meestal even voorspoedig en goed geregeerd heeft als wie ook van de andere koningen van Juda, en wiens regering meer dan vijftig jaar heeft geduurd. Omstreeks het tijdstip toen hij stierf, heeft Jesaja het visioen gezien van God, zittende op Zijn troon, want als de adem van vorsten uitgaat en zij weerkeren tot hun aarde, dan is dit onze troost dat de Heer in eeuwigheid zal regeren, Psalm 146:3, 4, 10. Israëls koning sterft, maar Israëls God leeft nog. Het sterven van grote en godvruchtige mannen moet een aanleiding voor ons zijn om met het oog van het geloof op te zien tot de eeuwige, onsterfelijke Koning. Koning Uzzia stierf onder een wolk, want hij was als een melaatse tot aan de dag van zijn dood opgesloten. Gelijk er aan het leven van vorsten een einde is, zo wordt ook hun heerlijkheid dikwijls verduisterd, maar gelijk God eeuwig is, zo is ook Zijn heerlijkheid eeuwig. Koning Uzzia sterft in een hospitaal, maar de Koning van de koningen zit op Zijn troon.

Wat de profeet hier zag, is ons geopenbaard opdat wij, geloof mengende met die openbaring, er als in een spiegel de heerlijkheid des Heeren in zien, laat ons dan ter zijde ons afwenden om met nederige eerbied dit grote gezicht te beschouwen.

I. Aanschouw God op Zijn troon, en die troon hoog en verheven, niet slechts boven andere tronen, daar hij ze overtreft, maar over andere tronen, daar hij er over heerst en gebiedt. Jesaja zag niet JHWH- de essentie, het wezen van God, (geen mens heeft dat gezien, noch kan het zien), maar Adonai-Zijn heerschappij, hij zag de Heer Jezus, aldus is dit gezicht verklaard in Johannes 12:41, namelijk dat Jesaja toen Christus' heerlijkheid zag en van Hem sprak, hetgeen een onweerlegbaar bewijs is van de godheid van onze Zaligmaker. Hij is het, die toen Hij na de opstanding neerzat aan Gods rechterhand, slechts neerzat waar Hij tevoren was, Johannes 17:5. Zie de rust van de eeuwige Geest: Jesaja zag de Heer zittende, Psalm 29:10. Zie de vrijmacht van de eeuwige monarch, Hij zit op een troon, een troon van de heerlijkheid, voor dewelke wij moeten aanbidden, een troon van de heerschappij, waaraan wij ons moeten onderwerpen, en een troon van de genade, tot welke wij met vrijmoedigheid kunnen toegaan. Deze troon is hoog en verheven boven alle mededinging en boven alle tegenspraak.

II. Aanschouw Zijn tempel, Zijn kerk op aarde, vervuld met openbaringen van Zijn heerlijkheid. zijn troon opgericht zijnde aan de deur van de tempel (zoals vorsten ten gericht

zitten in de poorten) hebben Zijn zomen de tempel vervuld, dat is: de gehele wereld, want het is alles Gods tempel, en gelijk de hemel Zijn troon is, zo is de aarde Zijn voetbank, of liever, de kerk, die vervuld, verrijkt en versierd is met de tekenen van Gods bijzondere tegenwoordigheid.

III. Aanschouw de schitterende en zalige dienaren, die om Zijn troon geschaard zijn, in en door wie Zijn heerlijkheid gezien en bezongen wordt en Zijn regering wordt gediend, vers 2. Boven de troon, er boven zwevende, als het ware, of dicht bij de troon, er zich voor neerbuigende, met het oog er op gevestigd, stonden de serafim, de heilige engelen, die serafim genoemd worden, of branders, want Hij maakt Zijn dienaren tot een vlammend vuur, Psalm 104:4, zij branden van liefde tot God en ijver voor Zijn heerlijkheid tegen de zonde en Hij gebruikt hen als werktuigen voor Zijn toorn, als Hij een verterend vuur is voor Zijn vijanden. Of het slechts twee waren, of vier of-zoals ik veeleer denk-een talloos leger van engelen, dat Jesaja gezien heeft, is onzeker, zie Daniel 7:10. Het is de heerlijkheid van de engelen dat zij serafim zijn, warmte hebben in evenredigheid met hun licht, overvloed hebben, niet alleen van goddelijke kennis, maar van heilige liefde.

Er wordt bijzonder nota genomen van hun vleugels-en van geen ander deel van hun voorkomen-om het gebruik, dat zij ervan maakten, hetgeen bedoeld is tot onderricht van ons. Een ieder van hen had zes vleugels, niet opwaarts uitgestrekt zoals die, welke Ezechiël gezien heeft, Ezechiel 1:11, maar,

1. Vier werden gebruikt tot een bedekking, zoals de vleugels van een zittende vogel. Met de twee bovenste vleugels die het dichtst bij het hoofd zijn, bedekten zij hun aangezicht, en met de twee onderste vleugels bedekten zij hun voeten of hun benedendeel. Dit duidt hun grote nederigheid en hun eerbied aan in het dienen van God, want Hij is grotelijks geducht in de raad van deze heiligen, Psalm 89:8. Zij bedekken niet slechts hun voeten, die delen van het lichaam, die de minst heerlijk zijn, 1 Corinthiers 12:23, maar zelfs hun aangezicht, hoewel het aangezicht van engelen ongetwijfeld veel schoner is dan dat van mensenkinderen, Handelingen 6:15, maar toch, in de tegenwoordigheid Gods bedekken zij het, omdat zij de oogverblindende glans van de goddelijke heerlijkheid niet kunnen dragen, omdat zij zich bewust zijnde van een oneindige afstand van de goddelijke volmaaktheid, zich schamen om hun aangezicht te tonen voor de heilige God, die zelfs Zijn engelen dwaasheid ten laste legt, Job 4:18, indien zij het zouden beproeven om met Hem te wedijveren. Indien nu engelen aldus eerbiedig zijn in hun dienen van God, met welk een godvruchtige vreze behoren wij dan niet tot Zijn troon te naderen, want anders doen wij de wil van God niet, zoals de engelen hem doen. Maar Mozes heeft, als hij voor het aangezicht des Heeren kwam om met Hem te spreken, het deksel van zijn aangezicht afgenomen, 2 Corinthiers 3:18.

2. Van twee maakten zij gebruik om te vliegen, als zij op Gods boodschappen werden uitgezonden, zij vliegen snel, Daniel 9:21, sneller op hun eigen vleugels dan wanneer zij vlogen op de vleugels van de wind. Dit leert ons om het werk van God te doen met blijmoedigheid en bekwamen spoed. De engelen komen op hun vleugels van de hemel naar de aarde om ons ten goede te dienen, en zullen wij dan niet ons verheffen op vleugels van de aarde naar de hemel om met hen te delen in hun heerlijkheid? Lukas 20:36.

IV. Hoor hun koorzang of loflied, dat de engelen zingen tot eer van Hem, die op de troon zit, vers 3.

Merk op:

1. Hoe dit lied werd gezongen, met vurigheid en ijver riepen zij luide, en met eenstemmigheid riepen zij, de een tot de ander, of de een met de ander, zij zongen bij beurten, maar in samenstemming en zonder de minsten wanklank om de harmonie te verstoren.

2. Wat het lied was, het is hetzelfde, dat gezongen werd door de vier dieren, Openbaring 4:8. God te loven is altijd het werk des hemels geweest, en zal het tot in eeuwigheid blijven en is de voortdurende bezigheid van de zalige geesten hierboven, Psalm 84:5. De kerk hierboven is in haar lofzeggingen dezelfde, er is daar geen verandering van tijd of van toon.

Voor twee dingen brengen de serafim hier aan God lofzegging.

A. Voor Zijn oneindige volmaaktheden in zichzelf. Hier is één van Zijn heerlijkste aanspraken op lof: Hij is de Heer der heerscharen van hun heerscharen, van alle heerscharen, en een van Zijn heerlijkste eigenschappen, Zijn heiligheid, zonder welke het niet zo'n reden van blijdschap en lofzegging zou wezen dat Hij de Heer der heerscharen is, of zoals het in de parallelplaats, Openbaring 4:8, is: de Heer, God de Almachtige want macht, zonder reinheid om haar te besturen, zou voor het mensdom een verschrikking wezen. Geen van al de goddelijke eigenschappen wordt in de Schrift zo geroemd en geprezen als deze, van Gods macht wordt tweemaal gesproken Psalm 62:12, maar van Zijn heiligheid driemaal, . Heilig, heilig, heilig. Hiermede wordt aangeduid:

Ten eerste. De ijver en de vurigheid van de engelen in hun loven van God, hun ontbreken zelfs woorden om zich uit te drukken, en daarom herhalen zij dezelfde.

Ten tweede. Het bijzonder welbehagen, dat zij hebben in het aanschouwen van Gods heiligheid, dat is een onderwerp, waarbij zij gaarne verwijlen en zij zijn wars om er van af te laten.

Ten derde. De alles overtreffende uitnemendheid van Gods heiligheid, ver boven die van het reinste schepsel. Hij is heilig, driemaal heilig, oneindig heilig, Hij is oorspronkelijk volmaakt en eeuwig heilig.

Ten vierde. Het kan zien op de drie personen in de Godheid, Heilige Vader, Heilige Zoon, Heilige Geest, want er volgt in vers 8 :Wie zal ons heengaan? of misschien op hetgeen was, en is, en komen zal, want die titel van Gods eer is gevoegd bij dit lied, Openbaring 4:8. Sommigen houden het er voor dat de engelen hier de billijkheid toejuichen van het vonnis, dat God nu gaat uitspreken over het Joodse volk. Hierin was Hij, is Hij, en zal Hij zijn heilig, Zijn wegen zijn recht.

B. De openbaring van deze aan de kinderen van de mensen, de aarde is vol van Zijn heerlijkheid, van de heerlijkheid van Zijn macht en reinheid, want Hij is heilig in al Zijn werken, Psalm 145:17. De Joden dachten dat de heerlijkheid Gods beperkt zou zijn tot hun land, maar hier wordt te kennen gegeven dat in evangelietijden, (waarop in dit hoofdstuk gewezen wordt) de heerlijkheid Gods de gehele aarde zal vervullen, de heerlijkheid van Zijn heiligheid, die in waarheid de heerlijkheid is van al Zijn andere eigenschappen, deze heeft toen de tempel vervuld, vers 1, maar in de laatste dagen zal de aarde ervan vervuld zijn.

V. Let op de tekenen van verschrikking, waarvan de tempel door dit gezicht van de goddelijke heerlijkheid vervuld werd, vers 4.

1. Het huis werd bewogen, niet slechts de deur, maar zelfs de posten van de drempels, die stevig bevestigd waren, werden bewogen van de stem des roependen, van de stem van God, die opriep ten oordeel, Psalm 50:4, van de stem van de engelen, die Hem loofden. Er zijn in de hemel stemmen, die voldoende zijn om al het bruisen van deze lagere wereld te overstemmen, Psalm 93:3, 4. Deze hevige schok van de tempel was een aanduiding van Gods toorn en misnoegen tegen het volk om hun zonden, het was een voorproef van de verwoesting ervan en van de stad, eerst door de Babyloniërs en later door de Romeinen, en hij was bedoeld om ons te vervullen van schrik en ontzag. Zullen muren en deurposten beven voor God, en zullen wij niet beven?

2. Het huis werd verduisterd, het werd vervuld met rook, die als een wolk was, uitgespreid over Zijn troon, Job 26:9, wij kunnen er het volle gezicht niet op hebben, noch onze woorden er over regelen vanwege de duisternis. In de tempel hierboven zal geen rook zijn, maar alles zal helder en duidelijk gezien worden, daar woont God in het licht, hier zet Hij duisternis rondom zich tot tenten, 1 Samuel 22:12.

Jesaja 6:5-8

Onze weetgierigheid zou er ons toe leiden om nog een nader onderzoek in te stellen aangaande de serafim, hun lied en hun diensten, maar hier verlaten wij hen, om acht te geven op hetgeen er voorviel tussen God en Zijn profeet, verborgen dingen zijn niet voor ons de verborgen dingen van de wereld van de engelen, maar de dingen, die ons geopenbaard zijn door de profeten en het bestuur betreffende Gods koninkrijk onder de mensen. Nu hebben wij hier:

I. De ontsteltenis, waarin de profeet gekomen is door het gezicht, dat hij gezien heeft van de heerlijkheid Gods, vers 5. Toen zei ik: Wee mij. Ik zou gezegd hebben: zalig zijt gij, die aldus hogelijk bevoorrecht zijt geworden hogelijk geëerd en verwaardigd voor een tijd met het voorrecht van die heerlijke, schitterende wezens, die altijd het aangezicht van onze Vader aanschouwen. Zalig waren die ogen, die de Heer zagen, zittende op Zijn troon, en die oren welke de lofzang van de engelen hebben gehoord. En men zou denken dat hij zou hebben gezegd: "Zalig ben ik, voor eeuwig gelukzalig, niets zal mij nu meer ontroeren, niets zal mij meer doen blozen of beven", maar integendeel, hij roept uit: "Wee mij, want ik verga! Helaas, ik ben verloren, ik zat zeker sterven, Richteren 13:22, 6:22. Ik ben tot zwijgen gebracht, met stomheid geslagen, ik heb de doodslag ontvangen." Zo was er in Daniël, toen hij de woorden van de engel hoorde, geen kracht en geen adem meer overgebleven, Daniel 10:15, 17.

Merk op:

1. Welke gedachten het waren, die de profeet zo verschrikten. "Als God naar streng recht met mij handelt, dan ben ik verloren, want ik heb mij blootgesteld aan Zijn misnoegen, want ik ben een man van onreine lippen." Sommigen denken dat hij inzonderheid doelt op sommige roekeloze woorden, die hij had gesproken, of op zijn zondig zwijgen door de zonde niet te bestraffen met de moed en de vrijmoedigheid, die nodig waren, een zonde, waarvan de dienstknechten Gods zich maar al te dikwijls hebben te beschuldigen en waarover zij blozen bij de herinnering eraan. Maar het kan meer in het algemeen worden genomen: ik ben een zondaar, in het bijzonder: ik heb overtreden in woorden, en wie is er die dat niet doet? Jakobus 3 2. Wij allen hebben reden om dit te betreuren voor het aangezicht des Heeren,

a. Dat wij zelf mensen zijn van onreine lippen, onze lippen zijn niet gewijd aan God, Hij heeft de vrucht onzer lippen niet gehad, Hebreeen 13:15, en daarom worden zij onrein geacht, onbesneden van lippen, Exodus 6:29. Ja zij zijn verontreinigd door zonde, wij hebben de taal gesproken van een onrein hart, de kwade samenspreking gehouden, die goede zeden bederft, en daardoor zijn velen verontreinigd geworden. Wij zijn onwaardig en onbevoegd om Gods naam op onze lippen te nemen. Met hoe reine lippen hebben de engelen God geprezen! "Maar," zegt de profeet, "ik kan Hem zo niet prijzen, want ik ben een man van onreine lippen." De beste mensen van de wereld hebben reden om zich over zichzelf te schamen en over hun beste werken en diensten, als zij er toe komen om zich te vergelijken met de engelen. De engelen hadden de reinheid en heiligheid van God bezongen, en daarom noemt de profeet als hij nadenkt over de zonde, haar onreinheid want de zondigheid van de zonde is haar tegenstrijdigheid met de heiligen aard van God, en vooral daarom moet zij ons hatelijk en schrikkelijk zijn. De onreinheid onzer lippen behoort de smart te wezen van onze ziel, want door onze woorden zullen wij gerechtvaardigd of veroordeeld worden.

b. Dat wij wonen onder hen, die dit ook zijn. Wij hebben reden om het te betreuren, dat niet alleen wij zelf verontreinigd zijn, maar dat de natuur en het geslacht van de mensheid het zijn,

de kwaal is erfelijk en epidemisch, hetgeen er zo ver vandaan is om onze schuld te verminderen of te vergoelijken, dat het veeleer onze smart moet vergroten, inzonderheid als wij bedenken dat wij niet gedaan hebben wat wij hadden kunnen doen om de lippen van anderen te reinigen, ja veeleer hebben wij hun wegen geleerd en hun taal gesproken, zoals Jozef in Egypte de eed van het land heeft geleerd, Genesis 42:16. "Ik woon in het midden van een volk, dat door hun onbeschaamd zondigen verwoestende oordelen over het land haalt, waarin ik, die ook een zondaar ben, met recht verwachten kan betrokken te zullen worden.

2. Wat toen de aanleiding was tot deze treurige gedachten. Mijn ogen hebben de Koning, de Heer der heerscharen, gezien. Hij zag dat Gods soevereiniteit was, Hij is de Koning en Zijn macht is onweerstaanbaar, Hij is de Heer der heerscharen, dat zijn troostrijke waarheden voor Gods volk, en toch behoren zij ontzag in ons te wekken. Een gelovig gezicht op Gods heerlijke majesteit moet eerbied en godvruchtige vrees wekken in ons allen. Wij hebben reden om verootmoedigd te zijn in het besef van de oneindige afstand, die er is tussen ons en God, en van onze zondigheid en onwaardigheid in Zijn ogen, en Zijn misnoegen te vrezen. Wij zijn verloren, indien er geen Middelaar is tussen ons en deze heilige God, 1 Samuel 6:20. Jesaja werd aldus verootmoedigd om hem te bereiden voor de eer, waartoe hij nu geroepen zal worden als een profeet. Diegenen zijn het geschiktst om in de dienst van God gebruikt te worden, die gering zijn in hun eigen ogen, en die tot een diep besef zien gekomen van hun eigen zwakheid en onwaardigheid.

II. De vrees van de profeet tot zwijgen gebracht door de goede en troostrijke woorden, waarmee de engel hem antwoordde, vers 6,7. Onmiddellijk vloog één van de serafim tot hem om hem te reinigen en hem aldus gerust te stellen. God heeft sterke vertroostingen gereed voor heilige treurenden, zij, die zich verootmoedigen in berouwvolle schaamte en vrees, zullen spoedig bemoedigd en verhoogd worden, zij, die terneergeworpen worden op het gezicht van Gods heerlijkheid, zullen spoedig weer opgericht worden door de bezoekingen van Zijn genade, Hij, die verscheurt zal genezen. Engelen zijn gedienstige geesten, uitgezonden tot dienst van de heiligen voor hun geestelijk goed. Hier werd één van de serafim voor een tijd ontslagen van de dienst bij de troon van Gods heerlijkheid om een boodschapper van Zijn genade te zijn bij een godvruchtig man, en zo’n welbehagen had hij in deze dienst, dat hij tot hem kwam gevlogen. Aan onze Heer Jezus zelf is in zijn doodsbenauwdheid een engel verschenen uit de hemel om Hem te versterken Lukas 22:43. Hier is:

A. Een troostrijk teken hem gegeven, van de verzoening van zijn zonde. De seraf bracht een gloeiende kool van het altaar, en roerde er zijn lippen mee aan, niet om ze te schaden, maar om ze te genezen, niet om ze te branden maar om ze te reinigen, want er waren reinigingen door vuur, zowel als door water, en de drek van Jeruzalem werd afgewassen door de Geest van de uitbranding, Hoofdstuk 4:4. De gezegende Geest werkt als vuur, Mattheus 3:11. De seraf, zelf door een goddelijk vuur ontstoken zijnde, bracht leven in de profeet, om hem ook te bezielen met ijver, want het middel om de lippen te reinigen van de onreinheid van de zonde, is de ziel te doen ontvlammen in liefde tot God. Deze gloeiende kool was van het altaar genomen, hetzij van het reukaltaar, of van het brandofferaltaar, want op beide werd gestadig vuur aangehouden. Niets is krachtig om de ziel te reinigen en te vertroosten, dan hetgeen genomen is van Christus’ genoegdoening, en de voorbede, die Hij doet krachtens deze genoegdoening, om welke te doen Hij eeuwig leeft. Het moet een kool zijn van Zijn altaar, die leven in ons brengt en onze vrede is, het kan niet door vreemd vuur geschieden.

B. Een verklaring van het teken. Zie, deze heeft uw lippen aangeroerd, om u hiervan te verzekeren, dat uw misdaad van u geweken en uw zonde is verzoend. De schuld uwer zonde is weggenomen door vergevende genade, de schuld van uw zonden van de tong, uw verdorven neiging tot zonde is weggenomen door vernieuwende genade, en daarom kan niets u verhinderen om God welbehaaglijk te zijn als Zijn aanbidder in samenstemming met de heilige engelen, of om voor God gebruikt te worden als Zijn bode tot de kinderen van de mensen." Alleen zij, die aldus gereinigd zijn van een kwaad geweten, zijn bereid om de levende God te dienen, Hebreeen 9:114. Het wegnemen van onze zonde is noodzakelijk voor ons, hetzij om met vertrouwen en gerustheid te spreken tot God in het gebed, of om van Hem te spreken in de prediking, ook is niemand zo geschikt om voor anderen de rijkdom en de krachs van de evangeliegenade tentoon te spreiden, als zij, die zelf de zoetheid hebben gesmaakt en de invloed hebben gevoeld van die genade, en deze zullen hun zonde zien weggenomen, die er over klagen als over een last en zich in gevaar zien van er door ten verderve te gaan.

III. De vernieuwing van des profeten zending, vers 8. Hier is een bespreking van deze zaak tussen God en Jesaja. Zij, die anderen willen helpen in hun gemeenschapsoefening met God, moeten daar zelf niet vreemd aan wezen, want hoe kunnen wij verwachten dat God door ons zal spreken, als wij Hem nooit hebben horen spreken tot ons, of dat wij aangenomen zullen worden als de mond van anderen bij God, als wij nooit hartelijk tot Hem gesproken hebben voor onszelf?

Merk hier op:

1. De raad van God betreffende Jesaja’s zending. God wordt hier ingevoerd naar de wijze van de mensen, bij zichzelf overwegende en met zichzelf raadplegende. Wie zal Ik zenden, en wie van ons heengaan? God behoeft geen raad te ontvangen van anderen noch met zichzelf te rade te gaan, om te weten wat Hij doen zal, maar aldus wil Hij ons tonen, dat er een raad is in geheel Zijn wil, en ons leren om onze wegen te overdenken en inzonderheid, dat het zenden van leraren een werk is, dat niet dan na rijp beraad behoort te geschieden.

Merk op

A. Wie het is, die beraadslaagt, het is de Heer, God in Zijn heerlijkheid, die hij gezien heeft op Zijn hoge en verheven troon. Het zet eer bij aan de bediening van de godsdienst, dat God, als Hij een profeet wilde uitzenden om in Zijn naam te spreken, in al de heerlijkheid verscheen van de bovenwereld, leraren zijn de gezanten van de Koning van de koningen, hoe gering zij ook zijn, Hij, die hen zendt is groot, het is God in drie personen. Wie zal voor ons heengaan? Zoals Genesis 1:26 :Laat ons mensen maken. Vader, Zoon en Heilige Geest, zij allen werken samen, gelijk in de schepping, zo ook in de verlossing en in de regering van de mens. De leraren worden geordend in dezelfde naam, als waarin alle christenen gedoopt zijn.

B. Wat de beraadslaging is: Wie zal Ik zenden, en wie van ons heengaan? Sommigen denken dat dit inzonderheid ziet op de boodschap des toorns, die aan Israël gezonden werd, vers 9, 10. Wie zal bereid zijn op zo’n treurige boodschap uit te gaan, waarop zij in de bitterheid hunner ziel zullen uitgaan, Ezechiel 3:14. Maar ik neem het veel in ruimere zin voor al de boodschappen, die hij in de naam van God had te brengen, waarin het werk van de verharding volstrekt niet de eerste of voornaamste bedoeling was, maar het ondergeschikte gevolg ervan, 2 Corinthiers 2:16. Wien zal Ik zenden? te kennen gevende, dat het een zaak betrof, waarvoor een uitgelezen zeer bekwame boodschapper werd vereist, Jeremia 49:19. God verscheen nu,

vergezeld van heilige engelen, en toch vraagt Hij: Wie zal Ik zenden? Want Hij wilde hun een profeet zenden van uit het midden van hun broeders, Hebreeen 2:5. Het is de onuitsprekelijke gunst van God jegens ons, dat het Hem behaagt om ons Zijn wil te doen kennen door mensen, zoals wij zelf zijn, wier verschrikking ons niet zal beroeren en die zelf belang hebben bij de boodschap die zij brengen. Zij zijn medearbeiders met God, die zondaren en medelijders zijn met ons. Het is iets zeldzaams om iemand te vinden, die geschikt is om voor God heen te gaan en Zijn boodschappen aan de kinderen van de mensen te brengen: Wie zal Ik zenden? Wie is er voor bekwaam? Zulk een mate van kloekmoedigheid voor God en van belangstelling in de zielen van de mensen, als nodig is om iemand getrouw te maken, en daarbij, zo'n inzicht in de verborgenheden van het koninkrijk van de hemelen, als nodig is om iemand bekwaam te maken, worden zelden aangetroffen, zo'n uitlegger van de wil en de bedoeling Gods is één uit duizend, Job 33:23. Aan niemand wordt vergund om voor God heen te gaan dan aan hen, die gezonden worden door Hem, Hij zal geen anderen erkennen dan die door Hem aangesteld zijn, Romeinen 10:15. Het is het werk van Christus om mensen in de bediening te stellen, 1 Timotheus 1, 12.

2. Jesaja's bewilliging er in. Toen zei ik: Zie hier ben ik, zend mij henen. Hij moest op een treurige boodschap uitgaan, die dienst scheen zich aan te bieden, maar iedereen weigerde hem, en toch bood Jesaja er zich voor aan. Het is een eer om als iets zeldzaams op te treden voor God, Richteren 5:7. Wij moeten niet zeggen: "ik zou heengaan, als ik dacht voorspoed te zullen hebben, " maar: "ik zal heengaan en het aan God overlaten of ik voorspoed zal hebben, hier ben ik, zend mij." Jesaja is zelf in een neerslachtige gemoedstoestand geweest, vers 5, vol van twijfel en vrees, maar nu hij de verzekering heeft van de vergeving van zijn zonde, zijn de wolken weggevaagd en is hij geschikt voor de dienst en ijverig er voor. In hetgeen hij zegt komt

a. Zijn bereidheid uit, "hier ben ik, een vrijwilliger, niet geprest tot de dienst." Zie mij, zo luidt het oorspronkelijke. God zegt tot ons: Zie Mij. Hoofdstuk 65:1, en hier ben Ik, Hoofdstuk 58:9, zelfs voordat wij roepen, laat ons dit zeggen tot Hem, als Hij roept.

b. Zijn besluit: liter ben ik, bereid om de grootste moeilijkheden tegen te treden. Ik heb mijn aangezicht gesteld als een keisteen." Vergelijk dit met Hoofdstuk 50:4-7.

c. Zijn zich overgeven aan God: Zend mij waarheen Gij wilt, maak het gebruik van mij, dat U behaagt. Zend mij, Heer, geef mij opdracht en volledige instructies, zend mij, en dan zult Gij ongetwijfeld mij bijstaan." Het is een grote troost voor hen, die God zendt dat zij heengaan voor God, en dus kunnen spreken in Zijn naam als gezaghebbende, en zeker kunnen zijn dat Hij ben zal steunen en doorhelpen.

Jesaja 6:9-13

God houdt Jesaja aan zijn woord en zendt hem uit op een vreemde boodschap-de ondergang te voorzeggen van zijn volk, en hen zelfs te rijpen voor die ondergang, datgene tot hen te spreken, hetwelk door hun misbruik ervan een reuk des doods voor hen zal zijn ten dode. En dit moest een type en afschaduwing wezen van de staat van de Joodse kerk in de dagen van de Messias, wanneer zij hardnekkig het evangelie zullen verwerpen, en daarop zelf door God verworpen zullen worden. Deze verzen worden In het nieuwe testament zes maal ten dele aangehaald, of er wordt naar verwezen, hetgeen te kennen geeft dat deze geestelijke oordelen in evangelietijden dikwijls komen zullen, en dat zij, ofschoon zij het minste gedruis maken, en niet komen met uitwendig gelaat, toch het verschrikkelijkst zijn van allen.

Aan Jesaja worden hier deze vier dingen te verstaan gegeven.

1. Dat de massa van het volk, tot hetwelk hij gezonden wordt, een doof oor zou lenen aan zijn prediking, en moedwillig de ogen zou sluiten voor al de ontdekkingen van de wil en de bedoeling van God, die hij hun te doen had, vers 9. "Ga henen, en zeg tot dit volk, dit dwaas, ongelukkig volk, zeg hun hoe dom en verdwaasd zij zijn." Jesaja moet voor hen prediken, en zij zullen hem horen, maar dat is ook alles, want zij zullen geen acht slaan op zijn woorden, zij zullen hem niet verstaan, zij zullen zich geen moeite geven, hem de aandacht niet schenken, die nodig is om hem te verstaan, zij zijn bevooroordeeld tegen hetgeen de ware zin en betekenis was van hetgeen hij zei, en daarom zullen zij hem niet verstaan. Zij zien wel-want het gezicht is duidelijk geschreven en op kleitafelen gesteld, opdat wie voorbijloopt het kunnen lezen-maar zij begrijpen het belang niet, dat zij er bij hebben, voor hen is het slechts beuzelpraat. Er zijn velen, die het geklank horen van Gods woord, maar er de kracht niet van gevoelen.

2. Dat zij, voor zoverre zij door zijn dienstwerk niet beter gemaakt zullen worden, zij, die moedwillig blind waren, door het oordeel Gods blind gemaakt zullen worden, vers 10. Zij willen u niet verstaan of bemerken, en daarom zult gij het werktuig zijn om hun hart vet te maken, ongevoelig en zinnelijk, en aldus hun oren nog zwaarder te maken en hun ogen nog dichter toe te sluiten, zodat ten slotte hun herstel en hun bekering ten enenmale onmogelijk zijn geworden, zij zullen met hun ogen het verderf niet zien, op welks rand zij zich bevinden, noch de weg om er aan te ontkomen, zij zullen met hun oren de waarschuwingen en onderrichtingen niet horen, die hun gegeven worden, noch met hun hart verstaan hetgeen tot hun vrede dient, zodat zij bekeerd worden van de dwaling van hun weg en genezen worden." De bekering van zondaren is hun genezing. Voor bekering is een recht verstaan nodig. Soms geeft God in de weg van een rechtvaardig oordeel de mensen over aan verblindheid van hun geest, en aan een kracht van de dwaling, omdat zij de waarheid niet wilden geloven, 2 Thessalonicenzen 2:11, 12. Die vuil is, dat hij nog vuil worde. Zelfs het Woord van God blijkt dikwijls een middel om dit te doen. De evangelische profeet zelf maakt het hart van dit volk vet, niet alleen zoals hij het voorzegt, dit vonnis in de naam van God over hen uitsprekende, en het onder die naam verzegelende, maar doordat zijn prediking de strekking er toe had, sommigen in hun valse gerustheid in slaap wiegende, voor wie het een lieflijk lied was, en anderen nog woedender en geweldiger makende, voor wie het zo’n verwijt was, dat zij het niet konden dragen. Sommigen beschouwden het woord als een voorrecht, en hun overtuigingen werden er door gesmoord, Jeremia 7:4, anderen beschouwden het als een terging, en hun bederf werd er door opgewekt.

3. Dat het gevolg hiervan hun algeheel verderf zou zijn, vers 11, 12. De profeet had tegen de gerechtigheid van dit vonnis niets in te brengen, noch weigert hij om op zo’n boodschap uit te

gaan, maar hij vraagt: "Hoe lang, Heer?" -een plotselinge vraag, -"Zal het altijd zo wezen. Moet ik en moeten de andere profeten altijd tevergeefs onder hen arbeiden? En zal het nooit beter wezen met de zaken?" Of (te oordelen naar het antwoord): Heer, waar zal dit ten slotte toe leiden? Wat zal er het einde van wezen?" In antwoord hierop werd hem gezegd dat het op het algehele verderf van de Joodse kerk en van de Joodse natie zou uitlopen. Als het woord van God, inzonderheid het woord van het evangelie, aldus door hen misbruikt is geworden, dan zullen zij ontkerkt worden, dat is: de eigenschap van een kerk zal hun worden ontnomen, en bijgevolg zullen zij dan vergaan, verloren zijn. Hun steden en hun landhuizen zullen onbewoond zijn, het land zal braak liggen, met verwoesting verstoord zijn, de mensen, die de huizen meest bewonen en het land bebouwen, allen gedood zijnde door het zwaard, door hongersnood of pestilentie, en zij, die aan de dood ontkwamen, ver weggevoerd zijnde in gevangenschap, zodat er een grote en algemene verlatenheid zal zijn in het midden van het land, dat volkrijke land zal een woestijn worden, en die roem van alle landen zal verlaten wezen. Geestelijke oordelen brengen dikwijls tijdelijke oordelen mee over personen en plaatsen. Dit werd ten dele vervuld in de verwoesting van Jeruzalem door de Chaldeën, toen het land, verwoest en verlaten zijnde, zijn sabbatten genoot zeventig jaren lang, maar de voorafgaande voorzeggingen zo uitdrukkelijk toegepast zijnde in het nieuwe testament op de Joden in de tijd van onze Zaligmaker, wijst dit ongetwijfeld op de laatste verwoesting en ondergang van dat volk door de Romeinen, waarin het een volkomen vervulling had, dat volk en dat land zijn tot op de huldige dag nog onder de uitwerking daarvan.

4. Dat toch een overblijfsel behouden zal worden als een gedenkteken van Gods genade, vers 13. Dit was er in de laatste verwoesting van het Joodse volk, Romeinen 11, 5. Alzo is er dan ook in deze tegenwoordige tijd een overblijfsel geworden, want aldus was het hier geschreven: nog een tiende deel zal daarin zijn, een zeker getal, maar een zeer klein getal in vergelijking met de menigte van hen, die zullen omkomen in hun ongeloof, het is hetgeen onder de wet Gods deel was, zij zullen God gewijd zijn, zoals de tienden het waren, en zullen wezen tot Zijn dienst en Zijn eer. Betreffende dit tiende, dit behouden overblijfsel wordt ons hier gezegd:

a. Dat zij zullen weerkeren, Hoofdstuk 6:13, 10:21, zullen weerkeren van de zonde tot God en hun plicht, weerkeren uit de ballingschap naar hun eigen land, God zal hen bekeren, en zij zullen bekeerd zijn.

b. Dat zij zullen gegeten worden vers 13, dat is: zij zullen door God worden aangenomen, zoals de tienden het waren, die spijze waren in Gods huis, Maleachi 3:10. Het behouden van dit overblijfsel zal spijze zijn voor het geloof en de hoop van hen, die het goede wensen voor het koninkrijk Gods.

c. Dat zij als de haageik zullen wezen in de winter, die leven heeft ofschoon hij geen bladeren heeft, als de eik, waarin nog substantie is, zelfs als hij zijn bladeren afwerpt zo zal dit overblijfsel zijn. Wel zijn zij beroofd van hun uitwendige voorspoed, en zij moeten met anderen in de algemene rampen delen, maar evenals een boom in de lente zullen zij zich herstellen en opnieuw bloeien, hoewel zij vallen, zullen zij toch niet weggeworpen worden, voor een boom, als hij afgehouwen wordt, is er verwachting, dat hij zich nog zal veranderen en zijn scheut niet zal ophouden, Job 14:7.

d. Dat dit onderscheiden overblijfsel de steun zal zijn van de openbare belangen, het heilig zaad in de ziel is de steun van de mens, een beginsel van genade in het hart zal er leven in behouden, die uit God geboren is, diens zand blijft in leem, 1 Johannes 3, 9. Zo is het heilig zaad in het

land de ondersteuning van het land, behoedt het er voor om geheel ontbonden of opgelost te worden, stelt er de pilaren van vast. Psalm 75:4. Zie Hoofdstuk 1:9. Sommigen lezen de voorafgaande zinsnede met deze aldus: Gelijk de steun te Sallecheth is in de olmen en de eiken, zo is het heilig zaad het steunsel ervan, gelijk de bomen, die aan beide zijden van het verhoogde voetpad groeien, dat van het paleis des konings naar de tempel voert, 1 Koningen 10:5, bij de poort van Sallecheth, 1 Kronieken 26:16, dit voetpad steunen door de aarde er op te houden, die anders zou afbrokkelen, zo is het kleine overblijfsel van godsdienstige, ernstige, biddende mensen het steunsel van de staat, en draagt er toe bij om de dingen bij elkaar te houden en de staat voor algeheel verval of inzinking te behoeden. Sommigen houden het er voor, dat met het heilig zaad Christus bedoeld wordt, het Joodse volk is daarom voor een algehele ondergang behoed, omdat uit hen, voor zover het vlees aangaat, Christus moest voortkomen, Romeinen 9:5. Verderf het niet, er is een zegen in, Hoofdstuk 65:8, en nadat die zegen gekomen was, is het spoedig verwoest geworden. De overweging daarvan was bestemd om voor de profeet een steun te zijn in zijn arbeid. Of schoon verreweg de meesten zullen omkomen in hun ongeloof zal toch voor sommigen zijn woord een reuk des levens zijn ten leven. Als de leraren het middel zijn geweest, om een enkele ziel te behouden, dan hebben zij niet tevergeefs gearbeid.

HOOFDSTUK 7

1 Het geschiedde nu in de dagen van Achaz, den zoon van Jotham, den zoon van Uzzia, den koning van Juda, dat Rezin, de koning van Syrie, en Pekah, de zoon van Remalia, de koning van Israel, optoog naar Jeruzalem, ten oorlog tegen haar; maar hij vermocht met strijden niet tegen haar.
2 Als men den huize Davids boodschapte, zeggende: De Syriers rusten op Efraim, zo bewoog zich zijn hart en het hart zijns volks, gelijk de bomen des wouds bewogen worden van den wind.
3 En de HEERE zeide tot Jesaja: Ga nu uit, Achaz tegemoet, gij en uw zoon, Schear-jaschub, aan het einde van den watergang des oppersten vijvers, aan den hogen weg van het veld des vollers;
4 En zeg tot hem: Wacht u, en zijt gerust, vrees niet, en uw hart worde niet week, vanwege die twee staarten dezer rokende vuurbranden; vanwege de ontsteking des toorns van Rezin en der Syriers, en van den zoon van Remalia;
5 Omdat de Syrier kwaad tegen u beraadslaagd heeft, met Efraim en den zoon van Remalia, zeggende:
6 Laat ons optrekken tegen Juda, en het verdriet aandoen, en het onder ons delen, en den zoon van Tabeal koning maken in het midden van hen.
7 Alzo zegt de Heere HEERE: Het zal niet bestaan, en het zal niet geschieden.
8 Maar Damaskus zal het hoofd van Syrie zijn, en Rezin het hoofd van Damaskus; en in nog vijf en zestig jaren zal Efraim verbroken worden, dat het geen volk zij.
9 Ondertussen zal Samaria Efraims hoofd zijn, en de zoon van Remalia het hoofd van Samaria. Indien gijlieden niet gelooft, zekerlijk, gij zult niet bevestigd worden.
10 En de HEERE voer voort te spreken tot Achaz, zeggende:
11 Eis u een teken van den HEERE, uw God; eis beneden in de diepte, of eis boven uit de hoogte.
12 Doch Achaz zeide: Ik zal het niet eisen, en ik zal den HEERE niet verzoeken.
13 Toen zeide hij: Hoort gijlieden nu, gij, huis van David! is het ulieden te weinig, dat gij de mensen moede maakt, dat gij ook mijn God moede maakt?
14 Daarom zal de Heere Zelf ulieden een teken geven; ziet, een maagd zal zwanger worden, en zij zal een Zoon baren, en Zijn naam IMMANUEL heten.
15 Boter en honig zal Hij eten, totdat Hij wete te verwerpen het kwade, en te verkiezen het goede.
16 Zekerlijk, eer dit Knechtje weet te verwerpen het kwade, en te verkiezen het goede, zal dat land, waarover gij verdrietig zijt, verlaten zijn van zijn twee koningen.
17 Doch de HEERE zal over u, en over uw volk, en over uws vaders huis, dagen doen komen, hoedanige niet gekomen zijn van dien dag af, dat Efraim van Juda is afgeweken, door den koning van Assyrie.
18 Want het zal te dien dage geschieden, dat de HEERE zal toesissen de vliegen, die aan het einde der rivieren van Egypte zijn, en de bijen die in het land van Assur zijn.
19 En zij zullen komen, en zij allen zullen rusten in de woeste dalen, en in de kloven der steenrotsen, en in al de doornhagen, en in alle geprezene plaatsen.
20 Te dien dage zal de Heere door een gehuurd scheermes, hetwelk aan gene zijde der rivier is, door den koning van Assyrie, afscheren het hoofd, en het haar der voeten; ja, het zal ook den baard gans wegnemen.
21 En het zal geschieden te dien dage, dat iemand een koetje in het leven zal behouden hebben, en twee schapen;

22 En het zal geschieden, dat hij vanwege de veelheid der melk, die zij geven zullen, boter zal eten; ja, een ieder, die overgebleven zal zijn in het midden des lands, die zal boter en honig eten.
23 Ook zal het te dienzelfden dage geschieden, dat iedere plaats, alwaar duizend wijnstokken geweest zijn, van duizend zilverlingen, tot doornen en distelen zal zijn;
24 Dat men met pijlen en met den boog aldaar zal moeten gaan; want het ganse land zal doornen en distelen zijn.
25 Ook al de bergen, die men met houwelen pleegt om te hakken, daar zal men niet komen uit vrees der doornen en der distelen; maar die zullen wezen tot inzending van den os, en tot vertreding van het kleinvee.

Dit hoofdstuk is een gelegenheidspreek waarin de profeet beide van goedertierenheid en recht zingt voor hen, die geen van beide bemerkten of verstonden, hij speelde voor hen op de fluit, maar zij dansten niet, hij zong hun klaagliederen, maar zij weenden niet. Hier is:

I. De ontsteltenis, waarin Achaz was wegens de aanval van de verbonden krijgsmachten van de Syriërs en van Israël tegen Jeruzalem, vers 1,2.

II. De verzekering, die God hem tot zijn bemoediging zond door de profeet, dat de aanval verijdeld zou worden en Jeruzalem behouden zou blijven, vers 3-9.

III. De bevestiging hiervan door een teken dat God aan Achaz gaf, toen hu weigerde om een teken te vragen, verwijzende naar Christus en onze verlossing door Hem, vers 10-16.

IV. Een bedreiging van de grote verwoesting, die God over Achaz en zijn koninkrijk zal laten komen door de Assyriërs, ofschoon zij nu aan de storm ontkomen zijn, omdat zij nog in hun goddeloosheid bleven voortgaan, vers 17-25. En dit is geschreven beide tot onze vertroosting en tot onze waarschuwing.

Jesaja 7:1-9

De opdracht van de profeet Jesaja werd vernieuwd in het jaar toen koning Uzzia stierf, Hoofdstuk 6:1. Jotham, zijn zoon regeerde, en regeerde goed gedurende zestien jaar. Gedurende al die tijd heeft Jesaja ongetwijfeld geprofeteerd, naar het hem bevolen was, en toch hebben wij in dit boek geen van zijn profetieën, gedateerd van de regering van Jotham, maar die, welke het eerst komt, was in de dagen van Achaz, de zoon van Jotham. Vele voortreffelijke, nuttige leerredenen heeft hij uitgesproken, die niet uitgegeven of in de registers bewaard zijn, want indien alles, wat merkwaardig was, geschreven ware, de wereld zelf zou de geschreven boeken niet kunnen bevatten, Johannes 21:25. Misschien had hij onder de regering van Achaz, een goddeloos koning, niet zoveel gelegenheid, om voor het hof te prediken, als in de tijd van Jotham, en heeft hij daarom meer geschreven tot een getuigenis tegen hen. Hier is:

I. Een zeer geducht komplot gevormd tegen Jeruzalem door Rezin, de koning van Syrië, en Pekah, de koning van Israël, twee naburige potentaten, die in de laatste tijd al invallen hadden gedaan in Juda, aan het einde van de regering van Jotham begon de Heer in Juda te zenden Rezin, de koning van Syrië, en Pekah, de zoon van Remalia, 2 Koningen 15:37. Maar nu, in het tweede of derde jaar van de regering van Achaz, hebben zij, aangemoedigd door hun vorig succes, een verbond met elkaar aangegaan tegen Juda, omdat Achaz, ofschoon hij het zwaard boven zijn hoofd vond, zijn regering toch begon met afgoderij, daarom gaf hem de Heer, zijn God, in de hand van de koning van Syrië, 2 Kronieken 28:5, en in de hand van de koning van Israël, en er werd een grote slachting aangericht door hen in het koninkrijk, vers 6,7. Trots en opgeblazen door deze overwinning trokken zij op tegen Jeruzalem, de koninklijke stad, ten oorlog tegen haar om haar te belegeren en er zich meester van te maken, maar het bleek in het einde dat zij hun doel niet konden bereiken. De zonde van een land brengt invallen van buitenlandse vijanden teweeg, en verraadt alle voordelige en gemakkelijke toegangen aan de vijand. En God maakt soms het een goddeloze volk tot een gesel voor het andere, maar gewoonlijk begint het oordeel met het huis Gods.

II. De grote benauwdheid, die over Achaz en zijn hof is gekomen toen hun dit plan bericht werd. Het werd de huize Davids aangezegd, dat Syrië en Efraïm een verbond hadden getekend tegen Juda, vers 2. Dit ontaarde koninklijke geslacht wordt het huls Davids genoemd, om ons te herinneren aan het artikel van Gods verbond met David: Indien zijn kinderen Mijn wet verlaten en in Mijn rechten niet wandelen, indien zij Mijn inzettingen ontheiligen en Mijn geboden niet houden, zo zal Ik hun overtreding met de roede bezoeken en hun ongerechtigheid met plagen maar Mijn goedertierenheid zal Ik van hen niet wegnemen, Psalm 89:31-33, hetgeen op merkwaardige wijze in dit hoofdstuk vervuld is. De tijding gekomen zijnde dat de legers van Syrië en Israël zich verenigd hadden en te velde waren getrokken, is er over het hof, de stad en het land een grote ontsteltenis gekomen, het hart van Achaz werd bewogen door vrees, en toen was het niet te verwonderen dat het hart van zijn volk het ook was, hun hart bewoog zich gelijk de bomen van het woud bewogen worden door de wind, zij werden geschokt en geschud en in grote verwarring gebracht, zij wankelden en waren onzeker in hun raad, heen en weer gejaagd, en konden tot geen vast besluit komen. Zij bogen zich voor de storm, en gaven alles op als verloren, daar zij het nutteloos achtten om weerstand te bieden. Nu was het de bewustheid van schuld, die hun deze angst veroorzaakte, alsmede de zwakheid van hun geloof, zij hadden God tot hun vijand gemaakt, en wisten niet hoe Hem tot hun vriend te maken, en daarom werden zij getiranniseerd door hun angsten, terwijl zij, die een onergerlijk geweten bewaren en wier hart bereid is, vertrouwende op God, niet behoeven te vrezen al

veranderde de aarde haar plaats, maar de goddelozen door het geruis van een gedreven blad gejaagd worden, Leviticus 26:36.

III. De orders, die aan Jesaja gegeven worden om Achaz in zijn benauwdheid te gaan bemoedigen, niet om zijnentwil, hij verdiende niets van God te horen dan woorden van verschrikking, die nog beproeving zouden toevoegen aan zijn smart, maar omdat hij een zoon was van David, en koning was van Juda. God had vriendelijkheid voor hem om zijns vaders wil, die niet vergeten moet worden, en ter wille van zijn volk, dat niet verlaten moet worden, maar bemoedigd zou wordend indien Achaz het was.

Merk op:

1. God gebood de profeet om Achaz tegemoet te geen, hoewel deze niet om de profeet gezonden had om met hem te spreken, noch hem verzocht had om de Heer voor hem te vragen, vers 3. Ga nu uit Achaz tegemoet. God wordt dikwijls gevonden van hen, die Hem niet zoeken, en nog veel meer zal Hij gevonden worden van hen, die Hem naarstig zoeken, Hij spreekt van vertroosting tot velen, die dit niet alleen niet waardig zijn, maar er niet eens naar vragen.

2. Hij beval hem om zijn zoontje mee te nemen, omdat er in zijn naam een prediking was Shear-Jaschub-een overblijfsel zal weerkeren. De profeten hebben soms wat zij predikten, als het ware, geregistreerd in de namen van hun kinderen, zoals Hosea 1:4, G, 9, daarom, worden Jesaja's kinderen gezegd te zijn tot tekenen, Hoofdstuk 8:18. Deze zoon werd aldus genoemd tot bemoediging van diegenen van Gods volk, die in gevangenschap weggevoerd werden, hun verzekerende dat tenminste een overblijfsel van hen zou weerkeren, hetgeen meer is dan wij kunnen zeggen te verdienen, maar toen deed God nog meer dan Hij had beloofd, want Hij droeg zorg niet alleen dat een overblijfsel zou wederkeren, maar het volle getal van hen die door de verenigde krijgsmacht van Syrië en Israël gevangen waren genomen, 2 Kronieken 28:15.

3. Hij onderrichtte hem waar hij Achaz zou vinden, hij zal hem ontmoeten, niet in de tempel, of in de synagoge, of in de koninklijke kapel, maar aan het einde van de watergang bij de opperste vijvers, waar hij zich waarschijnlijk bevond met velen van zijn dienaren om zich heen, overleggende hoe de waterwerken te behouden voor de stad, of de vijand van het voordeel ervan te beroven, Hoofdstuk 22:9,11, 2 Kronieken 32:3, 4, of om enige noodzakelijke aanwijzingen te geven om de stad zo goed zij konden te versterken ú en misschien heeft hij alles in een zeer slechte staat van verdediging gevonden, de waterleiding defect, en ook andere dingen in een toestand van verval, zijn vrees nam toe, en hij bevond zich in groter verlegenheid dan ooit, en daarom: Ga hem daar tegemoet. Soms zendt God zeer ter rechter tijd vertroostingen aan Zijn volk, en ten tijde als zij bevreesd zijn, moedigt Hij hen aan om op Hem te vertrouwen.

4. Hij legt hem woorden in de mond, want anders zou de profeet niet geweten hebben hoe een goede tijding te brengen aan zo'n slechte man, aan een zondaar in Zion, die bevreesd behoort te wezen, maar God bedoelde het tot steun voor de getrouwe Israëlieten.

A.De profeet moet hun vrees bestraffen en hun aanraden om er volstrekt niet aan toe te geven, maar hun bezonnenheid en hun tegenwoordigheid van geest, te behouden, vers 4 *Wacht u en weest gerust*. Om gerust te zijn is behoedzaamheid nodig, om kalmte van gemoed te hebben is

het nodig op onze hoede te zijn tegen de dingen die dreigen ons te verontrusten. "Vrees niet met deze ontsteltenis, deze vrees, die verzwakt en waarin pijn is en uw hart worde niet week, zodat het bezwijkt, maar hebt goede moed en wees sterk laat de vrees u niet beroven van de steun en de hulp, die u door verstand en godsdienst geboden worden." Zij die verwachten dat God hen zal helpen moeten zichzelf helpen, Psalm 27:14.

B.Hij moet hen leren, hun vijanden te verachten, niet in hoogmoed, of in valse gerustheid, of in onachtzaamheid-niets is gevaarlijker dan op die wijze zijn vijanden te verachten-maar in geloof en vertrouwen op God. Achaz' vrees noemt hen twee machtige vijanden, tegen geen van beiden was hij opgewassen, maar samengebonden zijnde, kon hij er niet eens aan denken om hun het hoofd te bieden. "Neen" zegt de profeet " zij zijn de staarten van rokende vuurhaarden en zij brengen elkaar in een nog ergere toestand door samen verbonden te zijn, zoals stukken hout die in het vuur bij elkaar gelegd zijnde, heftiger branden, maar het zijn wel rokende vuren en waar rook is daar is ook enig vuur, maar het kan niet zoveel zijn als gevreesd wordt, hun dreigementen zullen in rook opgaan, verdwijnen. Farao, de koning van Egypte, is maar een gedruis, Jeremia 46:17 en Rezin de koning van Syrië, is maar rook-en dat zijn ook al de vijanden van Gods kerk, rokende vlaswieken, die spoedig uitgeblust worden, -zi zijn slechts staarten van vuurbranden, inzekere zin eeds uitgebrand, hun kracht is vergaan, zij hebben zichzelf verteerd door de hitte van hun eigen toorn, gij kunt uw voet op hen zetten en alzo hun vuur uitblussen".

De twee koninkrijken van Syrië en Israël waren nu hun ondergang reeds nabij. Hoe meer het oog hebben op God als een verterend vuur, hoe minder reden wij zullen hebben om mensen te vrezen al zijn zij nog zo woedend, ja wij zullen instaat zijn hen te verachten als zijnde slechte rokende vuurbranden.

C. Hij moet hun verzekeren dat het tegenwoordige plan van deze hoge bond- genoten-zo beschouwen zij zichzelf -tegen Jeruzalem gewis zal verijdeld zal worden, op niets zal uitlopen, vers 5-7.

a. Dezelfde zaak die Achaz zo geducht en dreigend vond, wordt de oorzaak van hun nederlaag, en dat was de diepte van hun plan en de lengte van hun hoop. "Daarom zullen zij teleurgesteld en met schande teruggezonden worden, omdat zij kwaad tegen u beraadslaagd hebben, hetgeen een belediging is van God, deze vuurbranden zijn een rook in Zijn neus, Hoofdst.65:5, en daarom moeten zij uitgeblust worden".

Ten eerste: Zij zijn zeer nijdig en boosaardig, en daarom zullen zij niet voorspoedig zijn. Juda had hen geen onrecht gedaan, zij hadden zelfs geen voorwendsel om met Achaz te twisten, maar zonder enige reden zeggen zij: "Laat ons optrekken tegen Juda en het verdriet aandoen." Zij die kwellend zijn voor anderen en anderen zonder oorzaak verdriet aandoen, kunnen niet verwachten voorspoedig te zullen zijn, zij die het beminnen kwaad te doen kunnen niet verwachten dat het hun zal welgaan.

Ten tweede: Zij zijn zeer gerust, gans zeker van de overwinning: zij zullen Juda verdriet doen door er tegen op te trekken, maar dat is nog niet alles, zij twijfelen niet, of zij zullen een bres maken in de muur van Jeruzalem, breed genoeg om er hun leger door te laten binnenrukken, of zij rekenen er op het koninkrijk in twee delen te kunnen verdelen, één voor de koning van Israël, het andere voor de koning van Syrië, die een onderkoning wilde aanstellen, namelijk de zoon van Tabeal, een onbekend persoon van geen aanzien of betekenis, het is onzeker of hij

een Syriër of een Israëliet was. Zo zeker waren zij ervan hun doel te zullen bereiken, dat zij de buit verdeelden vóór zij hem hadden. Zij die het minst minachtend zijn, zijn gewoonlijk het minst voorspoedig, want God veracht gewis de verachters.

b.God zelf geeft hun Zijn woord, dat de aanslag niet zal geschieden, vers 7. Alzo zegt de Heer Jahweh, de vrijmachtige Heer van allen, die de raad van de heidenen vernietigt, Psalm 33:10. Hij zegt: "Het zal niet bestaan en het zal niet geschieden, hun maatregelen zullen allen verbroken worden en zij zullen niet in staat zijn hun onderneming te volvoeren." Al wat staat tegen God of denkt te kunnen staan zonder Hem, kan niet lang bestaan. De mens wikt maar God beschikt, en wie zegt iets hetwelk geschied, zo de Heer het niet beveelt, of ertegenbevel voor geeft? Klaagliederen 3:37. Zie Spreuken 19:21.

D. Hij moet hun ten slotte een vooruitzicht geven van het verderf van deze vijanden, die nu zulk een verschrikking voor hen waren.

a. Geen van beiden zal zijn gebied vergroten, of zijn veroveringen voortzetten. De hoofdstad van Syrië is Damaskus, en het hoofd van Damascus is Rezin, daar roemt hij in, en laat hem daarmee tevreden zijn, vers 9. De hoofdstad van Efraïm is gedurende lange tijd Samaria geweest, en het hoofd van Samaria is nu Pekah, de zoon van Remalia, aan deze zal bekend gemaakt worden wat van hen is, hun grenzen zijn vastgesteld, en zij zullen ze niet overschrijden om zich meester te maken van de steden van Juda, en nog veel minder om Jeruzalem tot hun prooi te maken. Gelijk God de woning van de mensen heeft bepaald Hand.17:27 zo heeft Hij voor de vorsten de grenzen van hun gebied vastgesteld, binnen welke zij behoren te blijven, e zij moeten geen inbreuk maken op de rechten van hun buren.

b.Efraïm, die misschien de boosaardigste en voortvarendste vijand was van die twee, zal binnenkort geheel ontworteld worden, en er zover vandaan zijn om zich van de landen van anderen meester te maken, dat zij niet instaat zullen zijn om het hunne te behouden. De uitleggers zijn in grote verlegenheid over de vraag hoe de vijf en zestig jaren te beschouwen, binnen welke Efraïm ophouden zal een volk te zijn, want de gevankelijke wegvoering van de tien stammen heeft reeds elf jaren later plaats gehad, en sommigen houden het voor een vergissing van de overschrijvers, en denken dat hier gelezen moet worden binnen zes en vijf jaren, dat dan juist elf is. Maar het is moeilijk om dit toe te geven. Anderen houden het er voor dat het vijf en zestig jaren was van de tijd toen de profeet Amos voor het eerst de ondergang heeft voorzegd van het rijk van de tien stammen, en enige latere uitleggers achten dat het ziet op de laatste verwoesting van dat land door Esar-Haddon, die omstreeks vijf en zestig jaren hierna plaats had. Toen was Efraïm zo verbroken, dat het geen volk meer was. Nu was het de grootste dwaasheid van de wereld dat zij hun buren ten verderve wilden brengen, die zelf voor het verderf getekend waren en er reeds zo nabij waren. Zie wat een profeet hun zei toen zij zo triomfeerden over Juda, 2 Kronieken 28:10. Bij u zijn schulden tegen de Heer uw God.

E. Hij moet hen aansporen om geloof te mengen met de verzekering, die hij hun had gegeven, vers 9. "Indien gij niet gelooft wat tot u gezegd wordt, zeker, gij zult niet bevestigd worden, uw bewogen, wankelende staat zal niet bevestigd worden, uw onrustig gemoed zal het niet, ofschoon hetgeen u gezegd wordt zo bemoedigend is, zal het toch voor u niet zo zijn, tenzij gij het gelooft en Gods woord wilt aannemen." De genade des geloofs is volstrekt noodzakelijk om kalmte en rust te doen heersen in het gemoed temidden van al de opschudding en beroering van deze tegenwoordige tijd, 2 Kronieken 20:20.

Jesaja 7:10-16

I. Hier doet God door Zijn profeet een genadig aanbod aan Achaz, om de voorgaande voorzeggingen te bevestigen en zijn geloof er aan door zulk een teken of wonder, als hij zou verkiezen, vers 10, 11. Eis u een teken van de Heer uw God. Zie hier de goddelijke trouw en waarheid, God zegt ons niets dan hetgeen Hij kan en wil bewijzen. Zie Zijn verwonderlijke neerbuigende goedheid jegens de mens, daar Hij bereid is om aan de erfgenamen van de beloftenis overvloedig te bewijzen de onveranderlijkheid van Zijn raad. Hebreeen 6:17. Hij neemt onze zwakheid in aanmerking, en dat wij, liggende in het midden van een wereld van de zinnen, zo licht geneigd zijn om zichtbare en tastbare wijzen te begeren, waarom Hij ons bevoorrecht heeft met sacramentele tekens en zegels. Achaz was een slecht man, toch wordt God de Heer zijn God genoemd, omdat hij een kind was van Abraham en David, en van het verbond, dat met hen gemaakt was. Zie hoe genadig God is, zelfs voor de boze en ongehoorzame, aan Achaz wordt gezegd zijn teken te kiezen, zoals aan Gideon ten opzichte van zijn vlies, Richteren 6:37. Dat hij zich een teken opeist, hetzij in de lucht, of op de aarde, of in het water, want in die allen is Gods macht dezelfde.

II. Achaz wijst dit aanbod ruw af, en (hetgeen niet beleefd is tegenover een meerdere) slaat het vriendelijk aanbod met verachting af vers 12. Ik zal het niet eisen. De ware reden, waarom hij niet om een teken wilde vragen was dat hij steunde en rekende op de Assyriërs op hun krijgsmacht en hun goden, en daarom niets verplicht wilde zijn aan de God van Israël, en zich ook niet aan enigerlei verplichting aan Hem wilde onderwerpen. Hij wilde om geen teken vragen ter bevestiging van zijn geloof omdat hij besloten had in zijn ongeloof te volharden, en aan zijn twijfelingen en zijn wantrouwen wilde toegeven, maar hij gaf er een vrome reden voor op: ik zal de Heer niet verzoeken, alsof het een verzoeken van God was om datgene te doen waartoe God zelf teem uitnodigt, hem aanwijst om te doen. Een verborgen ontevredenheid op God wordt dikwijls vermomd onder een schone schijn van eerbied voor Hem, en zij, die besloten hebben, om God niet te vertrouwen, wenden voor dat zij Hem niet willen verzoeken.

III. De profeet bestraft hem en zijn hof, hem en het huis van David, het gehele koninklijke geslacht om hun minachting van profetie en de weinige waardering, die zij hebben voor goddelijke openbaring, vers 13. "Is het ulieden te weinig, dat gij de mensen moe maakt door uw verdrukking en tirannie, waarmee gij u tot een last en een verfoeiing maakt voor het mensdom, dat gij ook mijn God moe maakt met de beledigingen, die gij Hem aandoet?" Zoals de onrechtvaardige rechter, die God niet vreesde en geen mens ontzag, Lukas 18:2. Gij vermoeit de Heer met uw woorden, Maleachi 2:17. Niets is grievender voor de God des hemels dan om gewantrouwd te worden: "Zult gij mijn God moe maken. Zult gij veronderstellen dat Hij moe is en niet instaat om u te helpen, of dat Hij het moe is om u goed te doen? Daar de jongen moe en mat worden kunt gij al uw vrienden vermoeid hebben, maar de Schepper van de aarde wordt moede noch mat, Jesaja 40:30, 31. Of aldus: als gij de profeet beledigt, dan denkt gij slechts minachting te betonen aan mensen gelijk gij zelf zijt, en bedenkt niet dat gij God zelf beledigt, wiens boden zij zijn, en dus Hem minachting betoont, die u dit zeer euvel duidt. De profeet noemt God hier zijn God, en dat wel met zeer grote blijdschap, Achaz wilde niet zeggen: Hij is mijn God, hoewel de profeet hem er toe uitgenodigd had om dit te zeggen, vers 11, Eis u een teken van de Heer uw God, maar Jesaja zal zeggen: Hij is de mijne, Wat anderen ook mogen doen, wij moeten de Heer erkennen als onze God en ons aan Hem houden.

IV. In de naam van God geeft de profeet hun een teken. "Gij wilt om geen teken vragen maar het ongeloof van de mensen zal de belofte Gods niet teniet doen. De Heer zelf zal u een teken geven, vers 14, een dubbel teken."

1. Een teken in het algemeen van Zijn welwillendheid jegens Israël en het huis van David, gij kunt er staat op maken, dat Hij genade voor u heeft weggelegd, en dat gij door uw God niet zijt verlaten, hoe groot uw tegenwoordige benauwdheid ook zij, en hoe dreigend het gevaar ook zij, waarin gij u bevindt, want uit uw volk, uit uw geslacht, moet de Messias geboren worden, en gij kunt niet verdorven worden, d.i. gij kunt niet te gronde gaan, terwijl die zegen nog in u is, die ingeleid zal worden.

A. Op heerlijke wijze, want terwijl u dikwijls gezegd is dat Hij onder ulieden geboren zal worden, moet ik u nu nog nader mededelen, dat Hij geboren zal worden uit een maagd, hetgeen zal aanduiden beide de goddelijke macht en de goddelijke reinheid, waarmee Hij in de wereld komen zal, dat Hij een buitengewoon persoon zal zijn, want Hij zal niet door gewone generatie geboren worden, en dat Hij iets heiligs zal zijn, niet bevlekt door de algemene verontreiniging van de menselijke natuur en daarom onbetwistbaar geschikt en bevoegd om de troon te hebben van Zijn vader David. Nu was dit, hoewel het pas ruim vijfhonderd jaren later vervuld zou worden, een zeer bemoedigend teken voor het huls van David (en tot hen is onder die titel de profetie gericht, vers 13) en een verzekering dat God hen niet zou verstoten. Efraïm heeft Juda wel benijd, Hoofdstuk 11:13, en het toegelegd op het verderf van het koninkrijk, maar kon niet overmogen, want de scepter zal nooit van Juda wijken voordat de Silo komt, Genesis 49:10. Zij, die door God bestemd zijn voor de grote verlossing, kunnen dit voor een stellig teken aannemen, dat zij door generlei benauwdheid, die over hen komen kan, verslonden zullen worden.

B. Deze Messias zal ingeleid worden voor een heerlijke boodschap, die opgesloten ligt in Zijn heerlijke naam, men zal Zijn naam Immanuel heten-Immanuel, God met ons, God in onze natuur, God in vrede met ons, in verbond met ons. Dit is vervuld geworden, toen zij Zijn naam noemden Jezus-Zaligmaker, Mattheus 1:21, 23. Want indien Hij niet Immanuel-God met ons ware geweest, dan zou Hij niet Jezus-Zaligmaker, hebben kunnen wezen. Nu was dit nog een verder teken van Gods gunst jegens het huis van David en de stam van Juda, want Hij, die voornemens was deze grote verlossing voor hen te werken, zal ongetwijfeld ook al de andere verlossingen tot stand brengen, welke daarvan type en afschaduwing moesten zijn, er als het ware het preludium van zullen zijn. Hier is een teken voor u, niet in de diepte, noch in de hoogte, maar in de profetie, in de belofte, in het verbond, gemaakt met David, waarvoor gij geen vreemdelingen zijt, het beloofde Zaad zal Immanuel, God met ons wezen, laat dit woord u vertroosten, Hoofdstuk 8:10, God is met ons, en, vers 8, dat uw land Immanuels land is. Laat het hart van het huis Davids niet aldus bewogen worden, vers 2, noch Juda het aanstellen tot koning vrezen van de zoon van Tabeal vers 6, want niets kan de erfopvolging afsnijden van de Zone Davids, die Immanuel zal zijn." De sterkste vertroostingen in tijden van benauwdheid zijn die, welke ontleend zijn aan Christus, aan onze betrekking tot Hem, ons deel aan Hem, en onze verwachtingen van Hem.

Van dit kind wordt ook voorzegd, vers 15, dat Hij, hoewel Hij niet geboren zal worden als andere kinderen, maar uit een maagd, toch wezenlijk en waarachtig mens zal wezen, en als andere kinderen opgevoed en grootgebracht zal worden. Boter en honing zal hij eten, zoals andere kinderen, inzonderheid de kinderen van het land, dat overvloeide van melk en honing. Hoewel Hij ontvangen is door de kracht van de Heilige Geest, zal Hij daarom toch niet met

engelenspijs gevoed worden, maar, zoals het Hem betaamt, in alles de broeders gelijk worden, Hebreeen 2:17. Ook zal Hij, hoewel aldus op buitengewone wijze gegenereerd zijnde, toch niet terstond een volwassen man zijn, maar zich, evenals andere kinderen, trapsgewijze ontwikkelen, door de onderscheidene toestanden van de kindsheid en de jeugd heen gaan om tot de mannelijke leeftijd te komen, toenemen in wijsheid en statuur, eindelijk krachtig van geest worden en tot rijpheid komen, en dan weten het kwade te verwerpen en het goede te verkiezen. Zie Lukas 2:40, 52. Kinderen worden gevoed als zij klein zijn, ten einde onderwezen en onderricht te worden als zij opgroeien, zij worden onderhouden ten einde opgevoed te worden.

2. Hier is een ander teken in het bijzonder van het spoedige verderf van deze twee machtige vorsten, die nu een verschrikking waren voor Juda, vers 16. "Eer dit jongsken, dat ik nu in mijn armen heb-hij bedoelt niet Immanuel, maar Schear-Jaschub, zijn eigen zoon, die hij op Gods bevel moest meenemen tot een teken, vers 3, "eer dit jongske zal weten te verwerpen het kwade en het goede te verkiezen," (en zij, die zagen wat zijn tegenwoordige grootte en ontwikkeling waren, konden gemakkelijk gissen hoe lang dit nog zal duren) eer dit kind drie of vier jaren ouder zal zijn, zal het land, waarvan gij een afkeer hebt, vers 16, deze verbonden krijgsmachten van Israëlieten en Syriërs, tegen welke gij zulk een vijandschap koestert en waarvoor gij zo bevreesd zijt, van zijn twee koningen verlaten zijn, beide van Pekah en van Rezin, die in een zo nauw verbond waren, dat het was alsof zij slechts van één koninkrijk koningen waren. Dit is volkomen vervuld geworden, want binnen twee of drie jaren daarna, heeft Hosea een verbintenis gemaakt tegen Pekah en hem gedood, 2 Koningen 15:30, en voor deze gebeurtenis had de koning van Assyrië Damascus ingenomen en Rezin gedood, 2 Koningen 16:9. Ja meer, er had nu een gebeurtenis plaats, waarvan dit kind de profetie droeg in zijn naam, en die een voorproef en onderpand was van de latere gebeurtenis. Schear Jaschub betekent: Het overblijfsel zal weerkeren, hetgeen voorzeker wees op de wonderbare terugkeer van die twee honderdduizend gevangenen, die door Pekah en Rezin waren weggevoerd, en teruggebracht werden, niet door kracht of geweld, maar door de Geest des Heeren der heerscharen. Lees het verhaal hiervan in 2 Kronieken 28:8-15. De profetische naamgeving van dit kind aldus vervuld zijnde, zal hetgeen er nog verder hem betreffende werd bijgevoegd ongetwijfeld evenzo vervuld worden, namelijk dat beide Syrië en Israël van hun koningen beroofd zullen worden. De ene zegen van God kan ons doen hopen op een andere zegen, als wij er door aangespoord worden om ons er voor te bereiden.

Jesaja 7:17-25

Na de troostrijke belofte, gedaan aan Achaz als een tak van het huis van David, volgen hier verschrikkelijke bedreigingen tegen hem, als een ontaarde tak van dat huis, want hoewel de goedertierenheid van God niet van hem weggenomen zal worden, ter wille van David en het verbond, dat met hem gemaakt was, zal toch zijn ongerechtigheid bezocht worden met de roede en zijn zonde met slagen. Laat hen, die met de belofte Gods geen geloof willen mengen, verwachten de verschrikkingen te horen van Zijn bedreigingen.

I. Het bedreigde oordeel is zeer groot, vers 17, het is zeer groot, want het is algemeen, het zal over de vorst zelf gebracht worden -hoog als hij is, is hij toch niet buiten het bereik ervan-en over het volk, over de gehele natie, en over het koninklijk geslacht, over het gehele huis va uw vader het zal een oordeel wezen, dat als erfgoed zal overgaan op het nageslacht met het koninklijke bloed. Het is zeer groot, want er is tevoren niets dergelijks geweest, zodanige dagen, zij er niet gekomen, zo duister, zo somber, zo treurig, als sedert de afval van de tien stammen, toen Efraïm van Juda afweek, hetgeen in waarheid wel een treurige tijd was voor het huis van David, er niet geweest zijn. Hoe langer de mensen volharden in de zonde, hoe zwaarder straf zij reden hebben te verwachten, het is de Heer, die deze dagen over hen zal brengen, want onze tijden zijn in Zijn hand, en wie kan de oordelen, die Hij brengt, weerstaan of eraan ontkomen?

II. De vijand, die gebruikt zal worden als het werktuig voor dat oordeel, is de koning van Assyrië. Achaz stelde groot vertrouwen in die vorst en rekende vast op zijn hulp tegen de verbonden machten van Israël en Syrië, en sloeg des te minder acht op hetgeen God tot hem zei door Zijn profeet tot zijn bemoediging omdat hij bouwde op zijn invloed op de koning van Assyrië, hem laaghartig had beloofd zijn knecht te zullen zijn indien hij hem enige hulp wilde zenden, hij had hem ook geschenken in goud en zilver gezonden, waarvoor hij de schatkist ledigde beide van de kerk en van de staat, 2 Koningen 16:7, 8. Nu dreigde God hem dat deze koning van Assyrië, op wie hij zo vast vertrouwde inplaats van op God, een gesel voor hem worden zal. Hij was dit al spoedig, want toen hij tot hem kwam benauwde het hem, doch sterkte hem niet, de rietstaf brak niet slechts onder hem, maar drong in zijn hand en doorboorde haar, 2 Kronieken 28:20. En van toen aan waren de koningen van Assyrië gedurende lange tijd smartende doornen voor Juda, en bezorgden hun zeer veel overlast. Het schepsel, waar wij onze hoop op bouwen, blijkt gewoonlijk ons nadeel en onze schade te zijn, de koning van Assyrië heeft zich niet lang daarna meester gemaakt van de tien stammen, hen gevankelijk weggevoerd en hun land verwoest, zodat de voorzegging, die hier gedaan is, volkomen werd vervuld, en misschien kan het hierop zien als een verklaring van vers 8, waar voorzegd is dat Efraïm verbroken zal worden, dat het geen volk zij. En het is gemakkelijk te veronderstellen dat de profeet in vers 17 zijn rede richt tot de koning van Israël, Gods oordelen over hem aankondigende wegens zijn vijandelijke inval in Juda. Maar de uitleggers verstaan het allen van Achaz en zijn koninkrijk. Merk nu op:

1. Een oproep, gericht tot de aanvallers, vers 18. De Heer zal de vliegen en de bijen toesissen, zie Hoofdstuk 5:26. Vijanden, die even verachtelijk schijnen als een vlieg of een bij en even gemakkelijk verpletterd worden, doch als het God behaagt, dan zullen zij Zijn werk doen, even krachtig als leeuwen en jonge leeuwen. Hoewel zij zover van elkaar verwijderd zijn als de rivier van Egypte en het land van Assyrië, zullen zij elkaar toch prompt ontmoeten en zich verenigen om het werk te doen, als God het hun gebiedt, want als God werk te doen heeft, dan is Hij om geen werktuigen verlegen waarmee het gedaan moet worden.

2. Bezit genomen door hen, vers 19. Het schijnt dat het land niet in een toestand was om weerstand te kunnen bieden, zij vinden geen moeilijkheden als zij er zich een weg in banen, maar zij zullen komen, en zij allen zullen rusten in de woeste dalen, die door de inwoners werden verlaten reeds op het eerste alarmsein, en als een goedkope en gemakkelijke prooi aan de invallers werden overgelaten. Zij zullen komen en rusten in de lage gronden, als zwermen van vliegen en bijen, en zullen zich onverwinnelijk maken door een schuilplaats te zoeken in de kloven van de steenrotsen, zoals bijen dikwijls doen, en zich geducht betonen door openlijk te verschijnen op alle doornen en alle struiken, zo algemeen zullen zij over het gehele land verspreid zijn. Deze bijen zullen op doornen en struiken zitten en niet verstoord of verjaagd worden.

3. Grote verwoestingen aangericht, en het land over het algemeen ontvolkt, vers 20. De Heer zal het hoofd en het haar van de voeten en de baard afscheren, Hij zal alles wegvagen, zoals de melaatse, als hij gereinigd werd al zijn haar afschoor, Leviticus 14:8, 9. Dit wordt gedaan met een gehuurd scheermes, dat God gehuurd heeft, alsof Hij er zelf geen had, maar voor wat Hij huurt zal Hij betalen, evenals Hij ook hen betaalt, die Hij gebruikt in Zijn dienst. Zie Ezechiel 29:18, 19. Of, dat Achaz gehuurd heeft tot zijn hulp en bijstand. God zal datgene tot een werktuig maken van zijn verderf hetwelk hij gehuurd had tot zijn dienst. Velen worden geslagen met de vlezen arm, waarop zij meer vertrouwd hebben dan op de arm des Heeren, en waarvoor zij grote onkosten gemaakt hebben, toen zij door geloof en gebed goedkoop en gemakkelijk hulp in God hadden kunnen vinden.

4. De gevolgen van die algemene ontvolking.

A. De kudden van vee zullen vernield worden, zodat iemand die grote kudden had van groot en klein vee, van allen zal beroofd zijn door de vijand, en met grote moeite een jonge koe en twee schapen voor zich zal kunnen behouden, wel een armelijke veestapel, vers 21, en toch zal hij zich nog gelukkig achten, dat hem die nog gelaten waren.

B. Het weinige vee, dat overgebleven is, zal zo’n uitgestrektheid grond hebben om in te weiden, dat zij overvloed van melk zullen geven, en wel zeer goede melk, waarvan genoeg boter zal komen, vers 22. Er zal ook zo’n gebrek aan mensen zijn, dat een koe en twee schapen voor een geheel huisgezin zal dienen, dat zeer veel dienstpersoneel placht te hebben, maar nu verminderd is.

C. Er zal geen slachtvee meer zijn, zodat zij, die vlees plachten te eten, (zoals de Joden gewoonlijk deden) zich nu genoodzaakt zullen zien om zich met boter en honing tevreden te stellen, omdat er geen vlees voor hen is, en het land zal zo ontvolkt wezen, dat er voor de weinigen, die overgebleven zijn, boter en honing genoeg zal wezen.

D. Goed land, dat goed verhuurd placht te worden, zal geheel met doornen en distelen overgroeid zijn, vers 23, waar duizend wijnstokken plachten te wezen, waarvoor de pachters duizend zilverlingen plachten te betalen als jaarlijkse pacht, zal nu niets anders zijn dan doornen en distelen, noch voor de landeigenaar noch voor de pachter enige winst, daar alles door het vijandelijke leger verwoest is geworden. God kan een vruchtbaar land spoedig in een woestijn veranderen, en het is rechtvaardig in Hem om wijnstokken in doornen te veranderen, als wij, in plaats van goede druiven voort te brengen voor Hem, stinkende druiven voortbrengen, Hoofdstuk 5:4.

E. De landbouwwerktuigen zullen in oorlogswapens veranderd worden, vers 24. Het gehele land met doornen en distelen overgroeid zijnde zal men tot de grond, weer men met sikkelen en spaden kwam om de vruchten in te zamelen nu komen met pijlen en bogen, hetzij om in het kreupelhout op wilde dieren jacht te maken of om zich tegen rovers te verdedigen, die in het struikgewas schuilen, loerende op buit, of om de slangen en venijnige dieren te doden die zich daar schuil houden. Hieruit spreekt een zeer treurige verandering in het gelaat van dat lieflijke land. Maar welke treurige verandering is er, die de zonde niet teweeg zal brengen bij een volk?

F. Er waren doornen en distelen, die nuttig plachten te zijn en van goede dienst, namelijk in de heggen, ter verdediging van de omheinde grond, deze zullen uitgerukt worden en alles open en bloot gelegd worden. Er zullen doornen en distelen zijn in grote overvloed waar zij niet moesten zijn, maar geen, waar Zij wel behoorden te wezen, vers 25. De bergen die men met houwelen pleegt om te hakken voor bijzonder gebruik, waarvan het vee placht afgehouden te worden door de vrees voor doornen en distelen, zullen nu open en bloot zijn, de heg nedergeworpen, zodat het zwijn van het woud ze kan uitwroeten, Psalm 80:13, 14. Zij zullen opengelaten worden voor de ossen om er in te treden, en voor kleiner vee.

Zie de uitwerking van de zonde en van de vloek, zij heeft de aarde tot een woud van doornen en distelen gemaakt, behalve waar zij door de voortdurende zorg en de arbeid van de mensen tot orde wordt gebracht, en zie wat dwaasheid het is om ons hart te zetten op het bezit van landerijen, al zijn die ook nog zo vruchtbaar, nog zo aangenaam, als zij, al is het nog zo weinig veronachtzaamd worden niet worden bebouwd, of als zij misbruikt worden door een spilzieken zorgeloze erfgenaam of pachter, of als het land verwoest wordt door de oorlog, dan zullen zij spoedig een afzichtelijke woestenij worden. De hemel is een paradijs, dat aan zulke veranderingen niet onderhevig is.

HOOFDSTUK 8

1 Verder zeide de HEERE tot mij: Neem u een grote rol, en schrijf daarop met eens mensen griffel: Haastende tot den roof, is hij spoedig tot den buit!
2 Toen nam ik mij getrouwe getuigen, Uria, den priester, en Zacharia, den zoon van Jeberechja.
3 En ik was tot de profetesse genaderd, die werd zwanger, en baarde een zoon; en de HEERE zeide tot mij: Noem zijn naam MAHER-SCHALAL, CHAZBAZ.
4 Want eer dat knechtje zal kunnen roepen: Mijn vader! of, mijn moeder! zal men den rijkdom van Damaskus, en den buit van Samaria dragen voor het aangezicht van den koning van Assur.
5 En de HEERE sprak nog verder tot mij, zeggende:
6 Dewijl dit volk veracht de wateren van Siloa, die zachtjes gaan, en er vreugde is bij Rezin en den zoon van Remalia;
7 Daarom ziet, zo zal de Heere over hen doen opkomen die sterke en geweldige wateren der rivier, den koning van Assyrie en al zijn heerlijkheid; en hij zal opkomen over al zijn stromen, en gaan over al zijn oevers;
8 En hij zal doortrekken in Juda, hij zal het overstromen, en er doorgaan, hij zal tot aan den hals reiken; en de uitstrekkingen zijner vleugelen zullen vervullen de breedte uws lands, o Immanuel!
9 Vergezelt u te zamen, gij volken! doch wordt verbroken; en neemt ter ore, allen gij, die in verre landen zijt, omgordt u, doch wordt verbroken; omgordt u, doch wordt verbroken!
10 Beraadslaagt een raad, doch hij zal vernietigd worden; spreekt een woord, doch het zal niet bestaan; want God is met ons!
11 Want alzo heeft de HEERE tot mij gezegd, met een sterke hand, en Hij onderwees mij van niet te wandelen op den weg dezes volks, zeggende:
12 Gijlieden zult niet zeggen: Een verbintenis, van alles, waar dit volk van zegt: Het is een verbintenis; en vreest gijlieden hun vreze niet, en verschrikt niet.
13 Den HEERE der heirscharen, Dien zult gijlieden heiligen, en Hij zij uw vreze, en Hij zij uw verschrikking.
14 Dan zal Hij ulieden tot een Heiligdom zijn; maar tot een steen des aanstoots en tot een rotssteen der struikeling den twee huizen van Israel, tot een strik en tot een net den inwoners te Jeruzalem.
15 En velen onder hen zullen struikelen, en vallen, en verbroken worden, en zullen verstrikt en gevangen worden.
16 Bind de getuigenis toe; verzegel de wet onder mijn leerlingen.
17 Daarom zal ik den Heere verbeiden, Die Zijn aangezicht verbergt voor het huis van Jakob, en ik zal Hem verwachten.
18 Ziet, ik en de kinderen, die mij de HEERE gegeven heeft, zijn tot tekenen en tot wonderen in Israel, van den HEERE der heirscharen, Die op den berg Sion woont.
19 Wanneer zij dan tot ulieden zeggen zullen: Vraagt waarzeggers en duivelskunstenaars, die daar piepen, en binnensmonds mompelen; zo zegt: Zal niet een volk zijn God vragen? zal men voor de levenden de doden vragen?
20 Tot de wet en tot de getuigenis! zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn, dat zij geen dageraad zullen hebben.
21 En een ieder van hen zal daar doorgaan, hard gedrukt en hongerig; en het zal geschieden, wanneer hem hongert, en hij zeer toornig zal zijn, dan zal hij vloeken op zijn koning en op zijn God, als hij opwaarts zal zien;
22 Als hij de aarde aanschouwen zal, ziet, er zal benauwdheid en duisternis zijn; hij zal verduisterd zijn door angst, en voortgedreven door donkerheid.

Dit hoofdstuk en de vier volgende tot aan Hoofdstuk 13 bevatten een voortgezette redevoering, of leerrede waarvan doel en strekking is de grote verwoesting aan te tonen, die nu weldra over het rijk van Israël gebracht zal worden, en de grote beroering, die aan het rijk van Juda veroorzaakt zal worden door de koning van Assyrië, en dat beide waren om hun zonden, maar rijke voorziening van vertroosting is gemaakt voor hen, die God vrezen, in die donkere tijden, inzonderheid verwijzende naar de dagen van de Messias. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een profetie van de verwoesting van de verbonden koninkrijken van Israël en Syrië door de koning van Assyrië, vers 1-4.

II.Van de verwoestingen die door die trotse zegevierende vorst aangericht zullen worden in het land van Israël en van Juda, vers 5-8.

III. Grote bemoedigingen, gegeven aan het volk van God temidden van deze verwoestingen. Hun wordt verzekerd:

1, Dat de vijanden tegen hen hun doel niet zullen bereiken vers 9, 10.

2.Dat zo zij hun vreze Gods bewaren en de vrees voor de mens onderdrukken en tenonder houden, zij zullen bevinden dat God hun een toevlucht is, vers 11-14 en terwijl anderen struikelden en in wanhoop vervielen, zij in staat zullen zijn om op God te wachten en zich bewaard zullen zien voor betere tijden, vers 15-18.

Eindelijk. Hij geeft allen een noodzakelijke waarschuwing om zich te wachten van waarzeggers en duivelskunstenaars te raadplegen, want daardoor zouden zij zich in wanhoop storten, maar zich dicht te houden aan het woord van God, vers 19-22. En deze raadgevingen en vertroostingen zullen ons ook nu nog in tijden van benauwdheid van nut zijn.

Jesaja 8:1-8

In deze verzen hebben wij een profetie van de voorspoed van de koning van Assyrië tegen Damascus, Samaria en Juda, dat de eerste twee door hem verwoest zullen worden, en het laatste grotelijks verschrikt. Hier hebben wij:

I. Orders, gegeven aan de profeet om deze profetie op te schrijven en haar uit te geven, opdat zij door allen gezien en gelezen zou kunnen worden, en haar te registreren opdat, als die dingen geschied zijn, zij zullen weten dat God hem heeft gezonden, want dat was een van de doeleinden van de profetie, Johannes 14:29. Hij moet een grote rol maken, waarop deze vijf hoofdstukken voluit en duidelijk geschreven zijn, hij moet er in schrijven alles wat hij voorzegd had betreffende de vijandelijke inval van de koning van Assyrië in het land, hij moet het schrijven met een griffel op de gewone schrijfwijze en in de gewone stijl, zodat het leesbaar en verstaanbaar was voor allen. Zie Habakuk 2:2. Schrijf het gezicht en stel het duidelijk op stenen tafels opdat daarin leze wie voorbijgaat. Zij, die spreken en schrijven van de dingen Gods, moeten alle duisterheid vermijden, en er zich op toeleggen om zo te spreken en te schrijven, dat zij verstaan worden, 1 Corinthiers 14:19. Zij, die schrijven voor mensen, moeten met een gewone pen schrijven, en niet de pen of de tong van engelen begeren. En omdat het gebruikelijk is om een korte zinrijken titel voor boeken te plaatsen, die uitgegeven worden, wordt de profeet bevolen om zijn boek te noemen: Maher Shalal Chazbaz, dat is, haast u tot de buit, haast u tot de roof, te kennen gevende dat het Assyrische leger hen spoedig zat overvallen en een grote buit zal roven. Door deze titel zal naar de inhoud en de betekenis van het boek gevraagd worden door hen, die ervan gehoord hebben, en herdacht worden door hen, die het gelezen hebben of het hadden horen lezen. Soms zal het het geheugen zeer ter hulp komen als er in weinig woorden veel gezegd wordt, die weinige woorden dienen dan als handvatsels, waarmee wij meer vastgrijpen.

II. De zorg van deze profeet om dit geschrift door getuigen te doen staven vers 2. Ik nam mij getrouwe getuigen, hij schreef de profetie in hun tegenwoordigheid, onder hun ogen, en liet haar met hun namen ondertekenen, opdat zij bereid zouden zijn om later, zo dit nodig mocht zijn, onder ede te verklaren dat de profeet zolang tevoren, voorzegd had dat de Assyriërs een inval zullen doen in het land. Tot groter zekerheid noemt hij de namen van de getuigen, opdat iedereen zich tot hen zou kunnen wenden, het waren twee getuigen, want in de mond van twee getuigen zal alle woord bestaan. De een was Uria, de priester, van hem wordt melding gemaakt in de geschiedenis van Achaz, maar niet voor zijn goede daden, want hij heeft Achaz toegegeven in zijn afgoderij, daar hij een afgodisch altaar voor hem gemaakt heeft, 2 Koningen 16:10, 14. Maar in die tijd was er nog geen bezwaar tegen hem, hij was een getrouw getuige. Zie hoe de profeten er voor zorgden om alle belanghebbenden volkomen te overtuigen van de oprechtheid van hun bedoelingen, opdat wij mogen kennen de zekerheid van de dingen, waarin wij onderwezen zijn, en dat wij geen kunstig verdichte fabelen gevolgd zijn.

III. Dat hij de naam van zijn kind tot titel moest nemen voor zijn boek, opdat er te meer nota van genomen zou worden en het daardoor ook te meer bestendigd zou worden, vers 3. Zijn vrouw wordt, omdat zij de vrouw is van een profeet, de profetes genoemd, zij werd zwanger en baarde een zoon, een andere zoon, die de leerrede in zijn naam moest dragen, zoals de vorige dit ook gedaan heeft, Hoofdstuk 7:3, maar met dit verschil: de eerste sprak van genade: Schear Jaschub-Het overblijfsel zal wederkeren, daar hier echter geen acht op geslagen werd, spreekt deze van oordeel. Maher Shalal Chaz Baz-Haastende zal hij tot de buit komen. De profetie is verdubbeld, zelfs in die ene naam, want de zaak was gewis. Ik zal haasten om Mijn

woord te doen, Jeremia 1:12. Telkens als dit kind bij zijn naam genoemd zal worden, of bij een gedeelte ervan, zou dit dienen als een memorandum van het komende oordeel. Het is goed voor ons om dikwijls te denken aan de veranderingen en moeilijkheden, waaraan wij onderhevig zijn in deze wereld, en die misschien aan de deur zijn. Als wij met vreugde onze kinderen aanzien, dan moet die vreugde getemperd worden door de gedachte: wij weten niet wat hun nog te wachten staat.

IV. De profetie zelf, die een verklaring is van de mystieken naam.

1. Dat Syrië en Israël, die nu samenverbonden waren tegen Judas binnen zeer korte tijd een gemakkelijke prooi zullen worden van de koning van Assyrië en zijn zegevierend leger, vers 4. "Eer dat knechtje, dat nu pas geboren is en een naam heeft ontvangen", zal kunnen roepen: "Mijn vader, of mijn moeder", dat gewoonlijk de eerste woorden zijn die kleine kinderen kunnen spreken, in ongeveer een paar jaar zal men de rijkdom van Damascus en de buit van Samaria, de steden, die nu zelf zo gerust zijn en zo geducht voor hun naburen, dragen voor het aangezicht van de koning van Assur, die beide stad en land zal plunderen, en de beste zaken van beide naar zijn eigen land zal zenden, om dat te verrijken en om als de trofeeën van zijn overwinning te dienen. Zij die anderen beroven, moeten verwachten zelf beroofd te zullen worden, Hoofdstuk 33:I, want de Heer is rechtvaardig, en zij, die beroeren, zullen beroerd worden.

2. Dat, daar er velen in Juda zijn, die heimelijk de belangen van Syrië en Israël waren toegedaan en ontevreden waren op het huis van David, God ook hen zal kastijden door de koning van Assyrië, die een grote kwelling zal teweegbrengen in Juda, zoals voorzegd was in Hoofdstuk 7:17.

Merk op:

A. Wat de zonde was van de ontevreden partij in Juda, vers 6. Dit volk, tot hetwelk de profeet hier spreekt, veracht de wateren van Siloa, die zachtkens gaan, veracht zijn eigen land en de regering ervan, stelt het gaarne in een kwaad daglicht omdat het niet zo’n groot aanzien heeft in de wereld, en niet zoveel gedruis maakt als sommige andere koningen en koninkrijken. Zij weigeren de vertroostingen die Gods profeten hun aanbieden uit het woord van God, sprekende tot hen in het ruisen van een zachte stilte, achten ze gering, en zij verheugen zich in Rezin en de zoon van Remalia, die de vijanden zijn van hun land en er nu vijandelijk binnengetrokken zijn, zij roemden hen huizenhoog als kloeke mannen, bewonderden en verheerlijkten hun staatkunde en hun macht, juichten hun handelingen toe verheugden zich in hun voorspoed, wensten van harte dat hun plannen zouden gelukken, en waren vast besloten om tot hen over te lopen. Zulke adders koestert menige staat aan zijn boezem, die zijn brood eten en toch zijn vijanden aanhangen, geheel gereed zijn zijn belangen te verzaken, zodra zijn toestand wankelend begint te worden.

B. Het oordeel, dat God wegens deze zonde over hen zal brengen. Diezelfde koning van Assyrië, die Efraïm en Syrië zal verwoesten zal een gesel en verschrikking wezen voor hun partij in Juda. Omdat zij de wateren van Siloa verachten, en zich niet willen schikken onder de regering, die God over hen gesteld heeft, maar er onrustig onder zijn, daarom zal de Heer over hen doen opkomen de sterke en geweldige wateren van de rivier, sterke en vele van de rivier Eufraat, zij minachtten het land van Juda, omdat het niet kon roemen op een rivier die te vergelijken is met deze, de rivier bij Jeruzalem was een zeer onaanzienlijke beek. "Welnu," zegt

God, "indien gij zulke bewonderaars zijt van de Eufraat, zult gij er genoeg van hebben, de koning van Assyrië, wiens land aan die rivier gelegen is, zal met zijn heerlijkheid over u komen, met zijn groot leger, dat gij roemt en verheft als zijn heerlijkheid, terwijl gij uw eigen koning veracht, omdat hij niet zo’n groot leger als dit is, te velde kan brengen, God zal dat leger over u doen komen." Als wij de mensen schatten en overschatten naar hun wereldrijke rijkdom en macht, dan is het rechtvaardig in God om hen hierdoor een gesel voor ons te maken. Het wordt als een argument gebruikt tegen het verheerlijken van rijke lieden, dat de rijken ons verdekken, ons overweldigen, Jakobus 2:3,6. Laat ons het meeste behagen hebben in de wateren van Siloa, die zachtkens gaan, want snelvlietende stromen zijn gevaarlijk. Er wordt gedreigd dat het Assyrische leger over hen zal losbreken als een overstroming van wateren, alles voor zich heen wegvagende. Het zal doelloos zijn tegenstand te bieden, Sanherib en zijn leger zullen door Juda heengaan en zo weinig weerstand ontmoeten, dat het meer het aanzien zal hebben van een reis door het land dan van een vijandelijker inval. Hij zal tot aan de hals reiken, hij zal zover vorderen, dat hij het beleg zal slaan voor Jeruzalem, het hoofd van het koninkrijk, en niets dan dat zal uit zijn handen gehouden worden, want dat was de heilige stad. In de grootste overstelping van benauwdheid, kan en zal God het hoofd Ziens volks boven water houden, en aldus hun vertroostingen en hun geestelijk leven behouden, de wateren, die tot aan de ziel komen, Psalm 69:2, kunnen reiken tot aan de hals, maar daar zullen hun trotse baren tot staan worden gebracht. En hier is nog een andere troostrijke aanduiding, namelijk dat hoewel de vleugels van de Assyriër, die roofvogel, zich uitstrekken, hoewel de rechter- en linkervleugel van zijn leger de gehele breedte van het land van Juda zullen vervullen het toch Immanuels land is. Het is Uw land o Immanuël, het moet Christus’ land wezen, wat daarin moet Hij geboren worden leven en prediken, en wonderen doen. Hij was Zions Koning, en daarom had Hij bijzonder belang bij en zorg over dat land. De landen, die Immanuël als de Zijne erkent, en dat zijn al de landen, die Hem erkennen, kunnen wel overstroomd worden, maar niet verzwolgen, want als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal Immanuël de Zijnen beveiligen, en een banier tegen hem oprichten, Hoofdstuk 59:19.

Jesaja 8:9-15

De profeet spreekt nu weer van de tegenwoordige benauwdheid, die over Achaz en zijn hof en zijn koninkrijk gekomen was vanwege het dreigende bondgenootschap van de tien stammen met de Syriërs tegen hen, en in deze verzen:

I. Juicht hij over de invallende vijanden en trotseert hen, daagt hen uit om nu maar hun ergst te doen, vers 9, 10. "Gij volkeren, gij allen, die uit verre landen zijt, neemt ter ore wat de profeet in de naam van God tot u zegt."

1. "Wij twijfelen niet, of gij zult nu uw uiterste krachten inspannen tegen Juda en Jeruzalem, gij vergezelt u tezamen in een nauw verbond, gij omgordt u, en wederom, gij omgordt u, gij bereidt u ten oorlog, gij begeeft er u toe met een vast voornemen, gij gordt het zwaard aan, gij omgordt uw lenden, gij bemoedigt uzelf en elkaar met al de overwegingen, die gij kunt bedenken, gij neemt tezamen raad, belegt krijgsraden, en alle hoofden zijn aan het werk om de geschiktste middelen te vinden, om u meester te maken van het land van Juda, gij spreekt het woord gij komt tot een besluit ervoor, en zijt niet altijd aan het beraadslagen, gij bepaalt wat gij doen zult, en zijt vast overtuigd van de goede uitslag, en dat de zaak door een woord sprekers tot stand zal komen." Het is met veel beleid, grote doorzettendheid en zekerheid dat de vijanden van de kerk hun plannen er tegen in werking brengen, en zeer veel moeite geven zij zich om een steen te rollen, die gewis op henzelf zal weerkeren.

2. Het zij u bekend dat al uw pogingen vruchteloos zullen zijn, gij kunt, gij zult, uw doel niet bereiken gij zult de overwinning niet wegdragen, gij zult verbroken worden, of schoon gij u vergezelt, of schoon gij u omgordt, ofschoon gij met alle mogelijke voorzichtigheid en het grootste beleid te werk gaat, zeg ik u wederom en nogmaals dat uw plannen verijdeld zullen worden, gij zult verbroken worden, ja meer, uw aanslagen zullen niet alleen niet gelukken, maar zij zullen uw eigen verderf bewerken, gij zult door de plannen, die gij tegen Jeruzalem gevormd hebt, zelf verbroken worden, uw raad zal teniet gemaakt worden, want er is geen raad noch wijsheid tegen de Heer, uw besluiten zullen niet ten uitvoer worden gebracht, zij zullen niet bestaan, gij spreekt het woord, maar wie zegt iets hetwelk geschiedt, zo de Heer het niet beveelt? Wat zich stelt tegen God en Zijn zaak en Zijn raad kan niet bestaan, maar moet onvermijdelijk vallen. want "God is met ons," (dit verwijst naar de naam Immanuël, -God met ons,) de Messias moet onder ons geboren worden, en een volk, waarvoor die eer bestemd en weggelegd is, kan niet aan een algeheel verderf worden overgegeven, wij hebben nu de bijzondere tegenwoordigheid Gods met ons in de tempel, Zijn orakelen en Zijn beloften, en deze zijn onze bescherming. God is met ons, Hij is aan onze zijde, om het voor ons op te nemen, om voor ons te strijden, en zo God voor ons is, wie kan tegen ons zijn? Aldus is het, dat de dochter van Zion hen veracht.

II. Hij vertroost en bemoedigt het volk van God met de vertroostingen en bemoedigingen, die hij zelf had ontvangen, de aanval, die op hen gedaan werd, was zeer geducht, het huis van David, het hof en de koninklijke familie waren ten einde raad, Hoofdstuk 4, 2, en zo was het geen wonder, dat ook het volk ontsteld en verbijsterd was.

1. Nu zegt ons de profeet hoe God hem geleerd had niet toe te geven aan die vrees en ontzetting, waardoor het volk was aangegrepen, niet in te stemmen met hun maatregelen, vers 11. "Alzo heeft de Heer tot mij gezegd met een sterke hand, en Hij onderwees mij van niet te wandelen op de weg van dit volk, niet te spreken zoals zij spreken, niet te doen zoals zij doen,

niet dezelfde angst te koesteren, hun plannen niet goed te keuren, waarmee zij op elke voorwaarde vrede willen sluiten, of de hulp van de Assyriërs willen inroepen. God onderrichtte de profeet om niet afwaarts te gaan met de stroom. Er is in de beste mensen een neiging om van dreigende wolken verschrikt te worden, inzonderheid als de vrees epidemisch is. Wij zijn allen maar al te zeer geneigd om te wandelen op de weg van het volk, onder hetwelk wij wonen, al is het geen goede weg. Hen, die God liefheeft en erkent, zal Hij leren en bekwaam maken om tegen de stroom op te zwemmen van de algemene verdorvenheden, inzonderheid van de algemene vrees. Hij zal middelen vinden om Zijn eigen volk te leren, om niet te wandelen op de weg van anderen, maar op een sobere, afgezonderde weg. Het bederf is soms zo werkzaam zelfs in het hart van godvrezende mensen, dat zij het nodig hebben, dat hun hun plicht geleerd wordt met een sterke hand, en het is Gods kroonrecht om aldus te onderwijzen, want Hij kan het verstand geven, en de tegenspraak van het ongeloof en het vooroordeel tot zwijgen brengen. Hij kan het hart onderwijzen, en hierin onderwijst niemand zoals Hij. Zij, die anderen moeten onderwijzen, hebben nodig dat zij zelf goed onderricht zijn nopens hun plicht, en hun onderwijs zal het krachtigst zijn als zij uit hun eigen ervaring onderwijzen, het woord, dat uit het hart komt, zal hoogstwaarschijnlijk tot het hart gaan, en hetgeen waarin wij zelf door Gods genade onderricht zijn behoren wij, naar wij er gaven en bekwaamheid toe hebben, aan anderen te leren.

2. Wat nu is het, dat hij tot Gods volk zegt?

A. Hij waarschuwt hen tegen een zondige vrees, vers 12. Het schijnt dat dit volk zich in die tijd daaraan overgaf, en vrees is aanstekelijk, hij, wiens moed hem ontzinkt, zal maken dat ook aan zijn broeders de moed ontzinkt, Deuteronomium 20:8. Daarom zegt niet: een verbintenis, van alles, waar dit volk van zegt: het is een verbintenis, dat is:

a. "Voegt u niet bij hen in de verbintenis, die zij beramen. Verenigt u niet met hen, die om zich te beveiligen een verbond willen aangaan met de Assyriërs door ongeloof en wantrouwen van God en van hun zaak. Treedt niet in een zodanige verbintenis." Het is van het grootste belang voor ons om in tijden van benauwdheid op onze hoede te zijn tegen al dergelijke angsten, die ons er toe zouden brengen om ongeoorloofde middelen aan te wenden voor onze veiligheid.

b. Weest niet bevreesd voor de verbintenissen, waarmee zij zichzelf en elkaar bang maken. Kwelt u niet met de vrees voor een verbintenis. Roept niet terstond bij ieder gerucht, dat gij hoort, of bij iedere kleinigheid, die verkeerd gaat: Er is een komplot! een komplot! Als zij spreken over de sombere tijding: Syrië heeft zich verbonden met Efraïms, en vragen: Wat zal er van ons worden? Wat moeten wij doen? Moeten wij vechten, of moeten wij vluchten, of moeten wij ons onderwerpen? zo vreest gijlieden hun vreze niet. Ontzet u niet voor de tekenen des hemels, zoals de heidenen, Jeremia 10:2. Vreest geen kwade tijdingen op aarde, maar laat uw hart bereid wezen. Vreest niet wat zij vrezen, en weest niet bevreesd zoals zij bevreesd zijn, laat u niet zo’n schrik aanjagen, dat gij beeft en siddert, dat is de eigenlijke betekenis van het woord. Als de vijanden van de kerk zondige verbintenissen op touw hebben gezet, dan moeten de vrienden van de kerk waken tegen de zondige vrees voor die verbintenissen.

B. Hij raadt hun een vrome, godsdienstige vrees aan. De Heer van de legerscharen, die zult gijlieden heiligen, vers 13. De gelovige vreze Gods is een bijzonder behoedmiddel tegen de ontrustende vrees voor de mens, zie 1 Petrus 3:14, 15 waar dit wordt aangehaald en toegepast op lijdende christenen.

a. Wij moeten op God zien als de Heer der heerscharen, die alle macht in Zijn hand heeft en alle schepselen tot Zijn dienst.

b. Dienoverkomstig moeten wij Hem heiligen, Hem de eer geven van die naam, en ons jegens Hem gedragen als die geloven dat Hij een heilig God is.

c. Wij moeten hem maken tot onze vreze Hem tot het voorwerp maken van onze vreze, eerbied behouden voor Zijn voorzienigheid ontzag hebben voor Zijn soevereiniteit, bevreesd zijn voor Zijn misnoegen, en stil berusten in Zijn beschikkingen. Indien wij slechts goed doordrongen waren van de grootheid en heerlijkheid van God, dan zouden wij de pracht van onze vijanden omfloerst en verduisterd zien, en ook zien, dat hun macht in bedwang wordt gehouden en als het ware gebonden is. Zij die de smaad van de mensen vrezen, vergeten de Heer, die hen gemaakt heeft, Hoofdstuk 51:12-13. Vergel. Lukas 12:4, 5.

C. Hij verzekert hun een heilige gerustheid en kalmte van gemoed, als zij dit doen, vers 14. "Hij zal ulieden tot een heiligdom zijn. Maakt Hem tot uw vreze, en gij zult Hem uw hoop bevinden, uw bescherming en uw machtige Verlosser. Hij zal u heiligen en bewaren, Hij zal u tot een heiligdom zijn."

a. Om u heilig te maken, Hij zal uw heiligmaking wezen, " zo wordt het door sommigen gelezen. Als wij God heiligen door onze lof, dan zal Hij ons heiligen door Zijn genade.

b. "Om u gerust te maken, Hij zal uw heiligdom wezen, tot hetwelk gij de toevlucht kunt nemen om veilig te zijn, waar gij in een vrijplaats zijt tegen alle vrees. Gij zult in Hem een onschendbare vrijplaats en beveiliging vinden, en u buiten het bereik zien van gevaar." Zij, die waarlijk God vrezen, behoeven generlei kwaad te vrezen.

III. Hij dreigt het verderf van de goddelozen en ongelovigen, beide in Juda en Israël. Zij hebben part noch deel in deze vertroostingen, die God, die een heiligdom zal zijn voor hen, die op Hem vertrouwen, zal een steen des aanstoots en rotssteen van de struikeling wezen voor hen, die de wateren van Siloa verachten, en zich verheugen in Rezin en de zoon van Remalia vers 6, die het schepsel tot hun vreze maken en tot hun hoop, vers 14, 15. De profeet voorzag dat het grootste deel van de beide huizen van Israël de Heer van de heirscharen niet zouden heiligen, en voor hen zal Hij wezen tot een net en tot een strik, Hij zal hun een verschrikking wezen, zoals Hij een hulp en steun zal wezen voor hen, die op Hem vertrouwen. In plaats van hun voordeel te doen met het woord van God, zullen zij er zich aan ergeren, en in plaats, dat de leidingen van Gods voorzienigheid hen tot Hem leiden, zullen zij erdoor van Hem weggedreven worden. Wat een reuk des levens ten leven was voor anderen, zal voor hen een reuk des doods ten dode zijn. Zodat velen onder hen zullen struikelen en vallen, zij zullen vallen, beide in zonde en in verderf, zij zullen vallen door het zwaard zullen gevangen worden genomen, en in ballingschap weggevoerd worden. Als de dingen Gods ons een aanstoot zijn, dan zullen zij ons verderf wezen. Sommigen passen dit toe op de ongelovige Joden, die Christus verwierpen, en voor wie Hij een rotssteen van de struikeling is geworden, want de apostel haalt deze Schriftuurplaats aan met toepassing op hen, die in hun ongeloof aan het evangelie van Christus volhardden, 1 Petrus 2:8, voor hen is Hij een rotssteen van de struikeling, omdat zij, ongehoorzaam zijnde aan het woord, er zich aan stoten en dan struikelen.

Jesaja 8:16-22

In deze verzen hebben wij:

I. Het onuitsprekelijk voorrecht van het volk van God daarin, dat hun de orakels van God zijn toevertrouwd: en dat zij de heilige Schriften bezitten, opdat zij de Heer der heerscharen heiligen, Hem tot hun vreze maken, en Hem hun heiligdom bevinden. Bind de getuigenis toe, vers 16. Het is een groot bewijs van Gods zorg over Zijn kerk en van Zijn liefde voor haar, dat Hij er de kostbare schat van de goddelijke openbaring in heeft neergelegd.

1. Het is een getuigenis en een wet, niet alleen de profetie is dit, die daarom bewaard moet worden tot vertroosting van Gods volk in de naderende tijd van benauwdheid en beroering, maar het gehele woord van God is dit. God heeft het betuigd en Hij heeft het bevolen. Als een getuigenis bestuurt het ons geloof, als een wet leidt het onze handel en wandel, en wij behoren de waarheden ervan te onderschrijven, en ons te onderwerpen aan de voorschriften ervan.

2. Deze getuigenis en die wet zijn gesloten en verzegeld, want wij moeten er niets aan toevoegen en er niets van afdoen, zij zijn een brief van God aan de mens, opgevouwen en verzegeld, een proclamatie uitgevaardigd onder het grootzegel. Het sluiten en verzegelen van het oude testament betekende dat de volle verklaring van vele van de profetieën ervan bewaard is voor de nieuw testamentische tijden, Daniel 12:4 :Verzegel dit boek tot de tijd van het einde, maar wat toen gesloten en verzegeld was, is thans open en ontzegeld, en aan de kinderen geopenbaard, Mattheus 11:25. Maar ten opzichte van de andere wereld en de toekomende staat is de getuigenis ook nu nog gesloten en verzegeld, want wij kennen slechts ten dele en profeteren slechts ten dele.

3. Zij zijn als een heilig pand toevertrouwd aan de leerlingen, aan de kinderen van de profeten en van het verbond, Handelingen 3:25. Dat is het goede pand, dat hun toevertrouwd is, en dat hun bevolen wordt te bewaren, 2 Timotheus 1:13, 14. Zij, die profeten tot onderwijzers hadden, moeten zich toch stipt en nauwkeurig aan het geschreven woord houden.

II. Het goede gebruik, dat wij van dit voorrecht behoren te maken. Dit wordt ons geleerd

1. Door de eigen praktijk van de profeten en besluiten, vers 17, 18. Hij omhelsde de wet en de getuigenis, en hij smaakte er de vertroosting van temidden van de vele ontmoedigingen, die hij ontmoette. Die leraren kunnen het best het Woord God aanbevelen aan anderen, die zelf voldoening hebben gesmaakt in er op te vertrouwen.

Merk op:

A. De ontmoedigingen, waaronder de profeet arbeidde. Hij noemt er twee.

a. Het toornig aangezicht van God, niet zozeer tegen hemzelf gericht, als wel tegen zijn volk, welks belangen hem zeer na aan het hart lagen. "Hij verbergt Zijn aangezicht voor het huis van Jakob en schijnt hen thans te veronachtzamen en hen onder de tekenen van Zijn misnoegen te leggen". De profeet werd zelf gebruikt om Gods toorn tegen hen te openbaren, maar hij treurde er over als een, die de dodelijke dag niet begeerde. Indien het huis Jakobs de God Jakobs verlaat, dan moet men het niet vreemd vinden, dat Hij, Zijn aangezicht voor hen verbergt.

b. De verachting en de smaad van mensen, niet alleen over hem, maar ook over de leerlingen, onder wie de wet en de getuigenis verzegeld waren. Ik en de kinderen, die de Heer mij gegeven heeft, zijn tot tekenen en tot wonderen, wij worden aangestaard als monsters, of als buitenlanders nagewezen als wij door de straten gaan. Waarschijnlijk werden de profetische namen, die hij aan zijn kinderen had gegeven, bespot door de onheilige spotters van de stad. Ik ben velen als een wonder geweest, Psalm 71:7. Gods volk is het wonder van de wereld, Zacheria 3:8, vanwege hun eigenaardigheid, en omdat zij niet met hen medelopen tot dezelfde uitgieting van overdadigheid, 1 Petrus 4:4. De profeet was hier een type van Christus, want dit wordt aangehaald, Hebreeen 2:13. Ziedaar ik en de kinderen, die God mij gegeven heeft. Ouders moeten hun kinderen beschouwen als gaven van God, Zijn genaderijke gaven, Jakob heeft dit gedaan, Genesis 33:5. Leraren moeten hun bekeerlingen beschouwen als hun kinderen, en hen als zodanig liefhebben, 1 Thessalonicenzen 2:7, en als de kinderen, die God hun gegeven heeft, want als wij het middel zijn voor iets goeds voor anderen, dan zijn wij dit aan God verschuldigd. Christus ziet op de gelovigen als op Zijn kinderen, die de Vader Hem gegeven heeft, Johannes 17:6, en beide Hij en zij zijn tot tekenen en tot wonderen, die weersproken worden, Lukas 2:34, overal worden tegengesproken, Handelingen 28:22.

B. De bemoediging, die hij nam met betrekking tot deze ontmoedigingen.

a. Hij zag Gods hand in alles wat ontmoedigend was voor hem, en daar hield hij het oog op gevestigd. In welke benauwdheid het huis van Jakob ook zij, zij ontstaat uit het verbergen van Gods aangezicht, ja welke smaad ook op hem en zijn vrienden wordt geworpen, het is van de Heer der heerscharen. Hij heeft tot Simeï gezegd: vloek David, Job 19:13, 30:11

b. Hij zag God wonen op de berg Zion, zich openbarende aan Zijn volk, en bereid om hun gebeden te horen en hun hulde te ontvangen. Hoewel Hij voor het ogenblik Zijn aangezicht verbergt voor het huis van Jakob, weten zij toch waar Hem te vinden, Hij woont op de berg Zion.

c. Daarom besloot hij op de Heer te wachten, naar Hem uit te zien, acht te geven op Zijn bewegingen, zelfs terwijl Hij Zijn aangezicht verbergt, en met een nederige verzekerdheid te wachten op Zijn weerkeren in genade. Zij, die in geloof en gebed op God wachten, kunnen met hoop en blijdschap naar Hem uitzien. Als wij geen merkbare vertroostingen hebben, moeten wij toch op God letten, Hem gehoorzaam blijven en dan een poos wachten, ten tijde des avonds zal het licht wezen.

2. Door de raad, die hij geeft aan zijn leerlingen, onder wie de wet en de getuigenis verzegeld waren, aan wie de levende orakels waren overgegeven.

A. Hij veronderstelt dat zij ten dage van hun benauwdheid in verzoeking zullen zijn om waarzeggers te raadplegen, die met de duivel gemeenschap hebben, hem om raad vragen en begeren door hem ingelicht te worden nopens toekomstige zaken en gebeurtenissen, ten einde dan daarnaar hun maatregelen te nemen. Zo heeft Saul toen hij in benauwdheid was zich tot de tovenares van Endor gewend, 1 Samuel 28:7, 15, en Ahazia tot de god van Ekron, 2 Koningen 1:2. Deze waarzeggers gebruikten fantastische gebaren en geluiden, zij piepten en mompelden binnensmonds, zij omwonden hun hoofd, zodat zij niet duidelijk konden zien of gezien worden wat zij te zeggen hadden zeiden zij met een helklinkende, afgebroken stem soms met een piepend, klagend geluid, geluid van een kraanvogel, of zwaluw, of als het gekir van een duif, Hoofdstuk 38:14. Zij spraken niet met de vrijmoedigheid en duidelijkheid, waarmee de

profeten van de Heer spraken, maar als degenen die er zich meer op toelegden het volk te vermaken dan het te onderwijzen. Toch weren er sommigen, die zo erbarmelijk dom en verdwaasd waren, dat zij hen raadpleegden en ook andere aanraden om dit te doen, namelijk de hoorders van de profeet, die betere dingen kenden, en daarom waarschuwt de profeet hen om niet te zeggen een verbintenis met de zodanigen. Er waren bepaalde, uitdrukkelijke wetten tegen deze goddeloosheid, Leviticus 19:31, 20:27, en toch werd zij in Israël gevonden, gevonden zelfs onder christelijke volken, maar laat allen, die nog enig besef hebben van godsdienst, dit tonen door te huiveren van afgrijzen bij de gedachte eraan en zeggen: Ga achter mij, Satan. Wees bang voor het gebruik van tovermiddelen en het raadplegen van hen, die door geheime kunsten voorwenden de toekomst te voorspellen ziekten te genezen, of verloren zaken te ontdekken, want dit is een zware misdaad, het is een loochenen van de God die hierboven is.

B. Hij voorziet hen van een antwoord op deze verzoeking, legt hun woorden in de mond. "indien iemand het beproeft u aldus te verstrikken, geeft hem dit antwoord: Zal niet een volk zijn God vragen? Hoe! Zal men voor de levenden de doden vragen?"

a. Zegt hun dat het een beginsel van Godsdienst is, dat een volk zijn God moet vragen: nu is Jahweh onze God en daarom behoren wij Hem te vragen, Hem te raadplegen, en niet hen, die een waarzeggende geest hebben. Alle volken zullen wandelen elk in de naam van zijn God, Micha 4:5. Zij die het hemels heerleger tot hun goden maakten zochten ze, Jeremia 8:2. Zal niet een volk, op hetwelk schuld ligt en dat in benauwdheid is zijn God zoeken om vrede en vergeving te verkrijgen? Zal niet een volk, dat in twijfel, in nood en in gevaar is, zijn God zoeken om leiding te verkrijgen en voorziening in zijn nood en bescherming tegen zijn gevaar? Daar de Heer onze God is, en wij Zijn volk zijn, is het gewis onze plicht om Hem te zoeken."

b. "Zegt hun dat het een bewijs van de grootste dwaasheid is, om voor levende mensen dode afgoden te vragen." Wat kan ongerijmder zijn dan om bij levenloze beelden leven en levende vertroostingen te zoeken, of te verwachten dat doden onze vrienden zullen zijn, dat zij, als wij ze vergoden en tot hen bidden, voor ons zullen doen wat onze levende vrienden niet voor ons doen kunnen? De doden weten niemendal, en er is bij hen noch verzinning, noch werk, noch wijsheid, noch wetenschap, Prediker 9:5, 10. Daarom is het dwaasheid voor de levenden om hun het hof te maken met enigerlei verwachting om van hen hulp te zullen verkrijgen. Tovenaars raadpleegden de doden, zoals de waarzegster van Endor, en aldus hebben zij hun eigen dwaasheid openbaar gemaakt, wij moeten leven bij de levenden, en niet bij de doden, welk leven of welk licht kunnen wij verwachten van hen, die zelf noch leven noch licht hebben?

C. Hij zegt hun de orakels van God te raadplegen. Indien de profeten, die onder hen waren, geen direct antwoord hadden op iedere vraag, hadden zij toch het geschreven Woord, en daartoe moeten zij de toevlucht nemen. Diegenen zullen er nooit toe gebracht worden om waarzeggers te raadplegen, die een goed gebruik weten te maken van hun bijbel. Willen wij weten hoe wij onze God kunnen vragen, en tot de kennis kunnen komen van Zijn wil? Tot de wet en tot de getuigenis! Daar zult gij zien wat goed is en wat de Heer van u eist. Maak Gods wetten tot uw raadgevers, en gij zult goed geraden worden.

Merk op:

a. Welk gebruik wij moeten maken van de wet en van de getuigenis: wij moeten spreken naar dat woord, dat moeten wij tot ons richtsnoer maken, er ons naar regelen, er raad aan ontlenen, er ons toe begeven, en ons in alles er door laten besturen en regeren, wij moeten met deze

gezonde woorden, 1 Timotheus 6:3, instemmen, en van de dingen Gods spreken met de woorden, die de Heilige Geest leert. Het is niet genoeg er niets tegen te zeggen, wij moeten in overeenstemming er mee spreken.

b. Waarom wij dit gebruik moeten maken van de wet en de getuigenis, omdat wij overtuigd zullen worden van de grootst mogelijke dwaasheid, zo wij het niet doen. Zij, die niet instemmen met het woord van God, bewijzen dat er geen licht, geen morgenlicht-dat is de betekenis van het woord-in hen is, zij hebben geen goed besef van de dingen, zij verstaan zichzelf niet, noch het onderscheid, dat er is tussen goed en kwaad, waarheid en leugen. Zij, die de goddelijke openbaring verwerpen, hebben niet een menselijk verstand, noch erkennen zij eigenlijk de orakels van de rede, die de orakels van God niet willen erkennen. Sommigen lezen het als een bedreiging: Indien zij niet spreken naar dat woord, het zal zijn dat zij geen dageraad zullen hebben, dat is: er zal geen licht in hen zijn, geen goed, geen vertroosting, geen hulp of verlichting, maar zij zullen heengedreven worden naar duisternis en wanhoop," zoals hier volgt in vers 21, 22. Welk licht had Saul, toen hij de waarzegster raadpleegde? 1 Samuel 28:18, 20. Of welk licht kunnen zij verwachten die zich afwenden van de Vader van de lichten?

D. Hij leest het vonnis over hen, die waarzeggers en duivelskunstenaars vragen, en geen acht slaan op Gods wet en getuigenis, er zal niet slechts geen licht in hen wezen, zij zullen niet allen geen vertroosting en geen voorspoed hebben, maar zij kunnen allen schrik en alle ellende verwachten, vers 21, 22.

a.De benauwdheid, die zij vreesden, zal over hen komen. Zij zullen door het land gaan, of heen en weer gaan in het land ongestadig, onbeslist, heengedreven van plaats tot plaats door de dreigende macht van het invallende leger van een vijand. Zij zullen hard gedrukt zijn, niet wetende waarheen zich te wenden om de noodzakelijks levensbehoeften te verkrijgen, hetzij omdat het land zo verarmd was, dat er niets te krijgen was, of ten minste dat zij en hun vrienden zo verarmd zijn, dat er voor hen niets te krijgen is, zodat zij, die ten volle verzadigd plachten te wezen, zullen hongeren. Zij, die weggaan van God, gaan weg van alle goed.

b. Zij zullen zeer ongerust zijn, en zeer onrustig door hun ontevredenheid en hun ongeduld onder hun benauwdheid. Een godvruchtige kan gebrek lijden, maar dan zet hij zijn hart stil, en doet zijn best om gerust en geduldig te zijn, maar als deze lieden hongeren, dan zullen zij kniezen en zich kwellen, en als zij niets hebben om er zich mee te voeden, dan zal het verdriet, de gemelijkheid, knagen aan hun hart, want ontevredenheid is een zonde, die zichzelve straft.

c. Zij zullen zeer tergend en prikkelend zijn voor allen, die hen omringen, ja ook voor allen die boven hen zijn. Als zij bevinden dat al hun maatregelen verbroken zijn, en zelf ten einde raad zijn, dan zullen zij alle regelen van plicht en betamelijkheid vergeten, verraderlijk hun koning vloeken en godslasterlijk hun God vloeken, en wel meer dan in hun gedachten en in hun slaapkamer, Prediker 10:20. Zij beginnen met hun koning te vloeken, omdat hij de openbare zaken niet met beter beleid heeft bestuurd alsof hij de schuld was van alles, terwijl toch de beste en wijste koningen geen voorspoed kunnen verzekeren, maar als zij de banden van trouw hebben verbroken, dan is het niet te verwonderen als die van hun godsdienst hen ook niet lang kunnen houden, zij vervloeken nu ook hun God, vervloeken Hem en sterven, zij twisten met Zijn voorzienigheid, en smaden deze, alsof zij hun onrecht had gedaan. De dwarsheid van de mens zal zijn weg veranderen, en dan zal zijn hart zich tegen de Heer vergrammen, Spreuken 19:3. Zie hoe nodig het ons is om onze mond als met een slot te bewaren, als ons hart heet is in ons binnenste, want de taal van de gemelijkheid is gewoonlijk zeer beledigend.

d. Zij zullen zich aan wanhoop overgeven, want waarheen zij ook de blik richten, nergens kunnen zij hulp of uitkomst ontwaren, zij zullen opwaarts zien, meer de hemel ziet dreigend op hen neer, hij heeft een somber aanzien en hoe kan het ook anders, als zij hun God vloeken? Zij zullen zien op de aarde, maar welke troost kan zij bieden aan degenen, tegen wie God strijd voert? Daar is niets dan benauwdheid, en duisternis, verduistering door angst, alles is even dreigend, geen straal van licht is te bespeuren, geen moedgevend vooruitzicht doet zich voor, maar door het geweld van hun eigen vrees zullen zij heengedreven worden naar duisternis, die vrees stelt alles wat om hen heen is voor als zwart en afzichtelijk. Dit verklaart wat hij gezegd heeft in vers 20, namelijk dat er voor hen geen licht zal zijn. Zij, die hun ogen sluiten voor het licht van Gods woord, zullen rechtvaardig in duisternis gelaten worden, overgelaten worden om eindeloos rond te dwalen, en de vonken, die zij zelf ontsteken, zullen hun geen dienst bewijzen.

HOOFDSTUK 9

1 (8:23) Maar het land, dat beangstigd was, zal niet gans verduisterd worden; gelijk als Hij het in den eersten tijd verachtelijk gemaakt heeft, naar het land van Zebulon aan, en naar het land van Nafthali aan, alzo heeft Hij het in het laatste heerlijk gemaakt, naar den weg zeewaarts aan gelegen over de Jordaan, aan Galilea der heidenen.
2 (9:1) Het volk, dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien; degenen, die wonen in het land van de schaduw des doods, over dezelve zal een licht schijnen.
3 (9:2) Gij hebt dit volk vermenigvuldigd, maar Gij hebt de blijdschap niet groot gemaakt; zij zullen nochtans blijde wezen voor Uw aangezicht, gelijk men zich verblijdt in den oogst, gelijk men verheugd is, wanneer men de buit uitdeelt.
4 (9:3) Want het juk van hun last, en den stok hunner schouders, en den staf desgenen, die hen dreef, hebt Gij verbroken, gelijk ten dage der Midianieten;
5 (9:4) Toen de ganse strijd dergenen, die streden, met gedruis geschiedde, en de klederen in het bloed gewenteld en verbrand werden, tot een voedsel des vuurs.
6 (9:5) Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder; en men noemt Zijn naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst;
7 (9:6) Der grootheid dezer heerschappij en des vredes zal geen einde zijn op den troon van David en in zijn koninkrijk, om dat te bevestigen, en dat te sterken met gericht en met gerechtigheid, van nu aan tot in eeuwigheid toe. De ijver des HEEREN der heirscharen zal zulks doen.
8 (9:7) De Heere heeft een woord gezonden in Jakob, en het is gevallen in Israel.
9 (9:8) En al dit volk zal het gewaar worden, Efraim en de inwoner van Samaria; in hoogmoed en grootsheid des harten, zeggende:
10 (9:9) De tichelstenen zijn gevallen, maar met uitgehouwen stenen zullen wij wederom bouwen; de wilde vijgebomen zijn afgehouwen, maar wij zullen ze in cederen veranderen;
11 (9:10) Want de HEERE zal Rezins tegenpartijders tegen hem verheffen, en Hij zal zijn vijanden samen vermengen:
12 (9:11) De Syriers van voren, en de Filistijnen van achteren, dat zij Israel opeten met vollen mond. Om dit alles keert Zijn toorn zich niet af, maar Zijn hand is nog uitgestrekt.
13 (9:12) Want dit volk keert zich niet tot Dien, Die het slaat, en den HEERE der heirscharen zoeken zij niet.
14 (9:13) Daarom zal de HEERE afhouwen uit Israel den kop en den staart, den tak en de bieze, op een dag.
15 (9:14) (De oude en aanzienlijke, die is de kop; maar de profeet, die valsheid leert, die is de staart.)
16 (9:15) Want de leiders dezes volks zijn verleiders, en die van hen geleid worden, worden ingeslokt.
17 (9:16) Daarom zal zich de Heere niet verblijden over hun jongelingen, en hunner wezen en hunner weduwen zal Hij zich niet ontfermen, want zij zijn allen te zamen huichelaars en boosdoeners, en alle mond spreekt dwaasheid. Om dit alles keert Zijn toorn zich niet af, maar Zijn hand is nog uitgestrekt.
18 (9:17) Want de goddeloosheid brandt als vuur, doornen en distelen zal zij verteren, en zal aansteken de verwarde struiken des wouds, die zich verheven hebben als de verheffing des rooks.
19 (9:18) Vanwege de verbolgenheid des HEEREN der heirscharen, zal het land verduisterd worden; en het volk zal zijn als een voedsel des vuurs: de een zal den ander niet verschonen.

20 (9:19) Zo hij ter rechterhand snijdt, zal hij toch hongeren, en zo hij ter linkerhand eet, zal hij toch niet verzadigd worden; een iegelijk zal het vlees zijns arms eten;
21 (9:20) Manasse Efraim, en Efraim Manasse, en zij zullen te zamen tegen Juda zijn. Om dit alles keert Zijn toorn zich niet af, maar Zijn hand is nog uitgestrekt.

In dit hoofdstuk zegt de profeet, neer de bevelen die hem gegeven zijn, Hoofdstuk 3:10,11, tot de rechtvaardige, dat het hem zal welgaan, maar, wee de goddeloze, het zal hem kwalijk gaan. Hier zijn:

I. Genaderijke beloften aan hen, die zich houden aan de wet en de getuigenis, terwijl zij, die waarzeggers vragen, in duisternis gedreven zullen worden, zij zullen een groot licht zien, hulp in het midden van hun benauwdheid, als type van de evangeliegenade.

1.In de leer van de Messias, vers 1-3.

2.Zijn overwinningen, vers 4,5.

3.Zijn regering en heerschappij, als Immanuël, vers 7.

II. Verschrikkelijke bedreigingen tegen het volk van Israël, die afgevallen waren van het huis van David en er vijanden van zijn geworden, dat een algeheel verderf over hen komen zal, dat hun hoogmoed hen zal doen vallen, vers 8-10, dat hun buren een prooi van hen zullen maken vers 11, 12, dat om hun onboetvaardigheid en geveinsdheid al hun versierselen en steunsels weggenomen zullen worden, vers 13-17, en dat door de toorn Gods tegen hen, en hun toorn tegen elkaar, zij volkomen te gronde gericht zullen worden, vers 18-21. En dit is een type van het eindelijke verderf, dat over de vijanden van de Zoon van David en van Zijn koninkrijk komen zal.

Jesaja 9:1-7

De eerste woorden van dit hoofdstuk verwijzen naar het einde van het vorige, waar alles donker en treurig uitzag, benauwdheid duisternis, verduistering door angst, zeer vreeslijk, maar toch niet zo vreeslijk of er zal voor de oprechten licht opgaan in de duisternis, Psalm 112:4. en ten tijde des avonds zal het licht wezen, Zacheria 14:7. Evenwel, het zal niet zo'n duisternis zijn, -hetzij in hoedanigheid of in mate-als er soms geweest is. Ook in de ergste tijden hebben de kinderen Gods een maar om er zich mee te vertroosten, iets dat een tegenwicht biedt tegen hun moeilijkheden, zij zijn vervolgd doch niet daarin verlaten 2 Corinthiers 4:9, zij zijn droevig, doch altijd blij, 2 Corinthiers 6:10. En het is een reden van vertroosting voor ons als de zaken op het donkerst zijn, dat Hij, die het licht formeert en de duisternis schept, Hoofdstuk 45:7, aan beide hun perken heeft gesteld, en het één stelt tegenover het andere, Genesis 1:4. Hij kan zeggen: "Tot hiertoe zal de duisternis gaan, zo lang zal zij duren, en niet verder, en niet langer." Er worden hier drie dingen beloofd, en allen wijzen zij op de genade van het evangelie, met de hoop waarop de heiligen zich toen moesten vertroosten in elke dag van wolken en donkerheid zoals wij ons nu in tijden van benauwdheid moeten vertroosten met de hoop op Christus wederkomst, hoewel deze thans, zoals Zijn eerste komst toen, een zaak van zeer ver is. Ook kan de zegen, die God weggelegd heeft voor Zijn kerk in de laatste dagen, een steun zijn voor hen, die met haar treuren om haar tegenwoordige rampen. Wij hebben hier de belofte.

I. Van een heerlijk licht, dat langzamerhand en trapsgewijze de duisternis zal verdrijven, zodat zij niet zal wezen, zoals zij soms geweest is, niet zoals zij was in haar kwelling, er zullen niet meer zulke donkere tijden zijn als er vroeger geweest zijn, toen Hij in het begin het land Zebulon licht beproefd heeft, en het land Nafthali, die ver weg lagen en het meest waren blootgesteld aan de invallen van de naburige vijanden, en later heeft Hij het land smartelijker beproefd zeewaarts en over de Jordaan, vs. 1, waarschijnlijk verwijzende naar de dagen, toen de Heer Israël begon in te korten, en Hazaël hen sloeg in al hun landpalen, 2 Kronieken 10:32. God beproeft wat mindere oordelen zullen uitwerken op een volk, eer Hij de zwaardere er over brengt, maar indien een lichte beproeving haar werk bij ons niet doet om ons te verootmoedigen en te verbeteren, dan moeten wij verwachten zwaarder beproefd te zullen worden, want als God oordeelt zal Hij overwinnen.

Wel, het waren donkere tijden voor het land van Zebulon en Nafthali, en er was verduistering door angst in Galilea van de heidenen, beide ten opzichte van onwetendheid, (zij spraken niet naar de wet en de getuigenis, en daarom was er geen licht in hen, Hoofdstuk 8:20,) en ten opzichte van benauwdheden en de wanhopige toestand van hun uitwendige aangelegenheden, wij hebben beide tezamen, 2 Kronieken 15:3, 5. Israël is geweest zonder de ware God, en zonder een lerende priester, en zonder de wet, en in die tijden was er geen vrede, maar de duisternis, die bedreigd is, Hoofdstuk 8:22, zal niet de overhand hebben in zo'n hoge mate, want, vers 2 :het volk, dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien.

A. In die tijd, toen de profeet leefde, waren er vele profeten in Juda en Israël, wier profetieën een groot licht waren, beide tot besturing en tot vertroosting van het volk van God, die de wet en de getuigenis bleven aankleven, behalve het geschreven woord hadden zij profetie, er waren er, die hun getoond hadden hoe lang, Psalm 74:9, hetgeen een grote voldoening voor hen was, toen zij ten opzichte van hun uitwendige benauwdheden en moeilijkheden in duisternis zaten, en in het land van de schaduw des doods woonden.

B. Dit heeft zijn volkomen vervulling berijkt toen onze Heer Jezus begon op te treden als profeet, en het evangelie predikte in het land Zebulon en Nafthali en in Galilea van de heidenen. En gelijk de oud-testamentische profeten getuigen van Hem waren, zo waren zij ook typen van Hem. Toen Hij gekomen was, en in de landpalen van Zebulon en Nafthali woonde, is deze profetie gezegd vervuld te zijn geworden Mattheus 4:13-16. Zij, die het Evangelie niet hebben, wandelen in duisternis en weten niet wat zij doen of waar zij heengaan, en zij wonen in het land van de schaduw des doods, in dikke duisternis en in het uiterste gevaar. Als het evangelie komt tot een plaats, tot een ziel dan komt licht, een groot licht, een schijnend licht, dat meer en meer zal schijnen. Het behoort ons welkom te wezen zoals licht welkom is aan hen, die in duisternis zitten, en wij moeten het geredelijk aannemen, beide omdat het van zo uitnemend nut is voor ons, en omdat het zijn eigen bewijs met zich brengt. Voorwaar dit licht is lieflijk.

II. Van een heerlijke toeneming en een algemene blijdschap, die er uit ontstaat, vers 3. "Gij, o God, hebt dit volk vermenigvuldigd, het Joodse volk, voor hetwelk Gij genade hebt weggelegd, hoewel het door het een zware oordeel na het andere verminderd was, zijt Gij nu toch begonnen het wederom te vermenigvuldigen." Het aantal van een volk is zijn kracht en rijkdom, als de talrijken vlijtig zijn, en het is God, die de volken vermenigvuldigt, Job 12:23. Maar er volgt op: "maar Gij hebt de blijdschap niet groot gemaakt, de vleselijke blijdschap en vrolijkheid, en die dingen die er gewoonlijk de aanleiding toe zijn, maar dat zij nochtans blij zullen zijn voor uw aangezicht, er is zeer veel ernstige, geestelijke blijdschap onder hen, blijdschap voor het aangezicht des Heeren en met het oog op Hem. Dit is zeer toepasselijk op tijden van Evangelielicht, waarvan gesproken is in vers 2. Toen heeft God het volk vermenigvuldigd, het Israël van het evangelie. "En voor hem-zo lezen het de Masoreten-Hebt Gij de blijdschap groot gemaakt, voor ieder, die het licht ontvangt." De volgende woorden begunstigen die lezing, zij zullen blij wezen voor Uw aangezicht, zij komen met grote blijdschap voor Uw aangezicht in de heilige inzettingen, hun vrolijkheid is niet als die van Israël onder hun wijnstokken en vijgenbomen (Gij hebt die blijdschap niet groot gemaakt) maar het is in de gunst van God en in de tekenen van Zijn genade." Als het evangelie komt in zijn licht en kracht, brengt het blijdschap mede, en zij, die het op de rechte wijze ontvangen, verblijden er zich in, ja, en zij zullen er zich in verblijden, daarom wordt de bekering van de heidenen hierdoor geprofeteerd, Psalm 67:5. De natiën zullen zich verblijden en juichen. Dat de heidenen zich verblijden, Psalm 96:11.

1. Het is heilige blijdschap: "Zij verblijden zich voor Uw aangezicht, " zij verheugen zich in de geest, zoals Christus, Lukas 10:21, en dat is voor Gods aangezicht. In het oog van de wereld zijn zij altijd droevig, maar in Gods oog zijn zij altijd blij, 2 Corinthiers 6:10.

2. Het is grote blijdschap, het is blijdschap zoals in de oogst, als zij, die met tranen hebben gezaaid, en lang en met geduid gewacht hebben op de kostelijke vruchten van de aarde maaien met gejuich, en zoals in de strijd de mensen na een zware, gevaarvolle veldslag de buit verdelen. Het evangelie brengt overvloed en overwinning mede. maar zij, die er blijdschap van willen hebben, moeten verwachten door zwaar werk heen te gaan, zoals de landman eer hij de blijdschap heeft van de oogst, en door een harde strijd, zoals de krijgsman eer hij de blijdschap heeft van de buit uit te delen, maar als de blijdschap komt, zal zij een overvloedige beloning zijn voor het zware werk en de harde strijd. Zie Handelingen 8:8, 39.

III. Van een heerlijke vrijheid en verruiming, vers 4, 5. "Zij zullen zich verblijden voor Uw aangezicht en met goede reden." Want Gij hebt het juk van zijn last verbroken, en hem gerust gemaakt, want hij zal niet langer in slavernij zijn, en Gij hebt de stok van zijn schouders

verbroken, en de staf van degene, die hem dreef, die staf van de goddeloze, die lang op het lot van de rechtvaardige is geweest," zoals het juk van de Midianieten van de hals van Israël verbroken werd door het werk van Gideon. Als God Zijn vorige uitreddingen tot voorbeelden maakt in Zijn werken voor ons, dan moeten wij ze tot bemoedigingen maken voor ons om op Hem te hopen, Psalm 83:10. Doe hun als Midian. Op welke tijdelijke uitredding dit ziet, is niet duidelijk, waarschijnlijk wel op de mislukte poging van Sanherib om zich meester te maken van Jeruzalem, het werd hem verhinderd, zoals in de dagen van Midian, onmiddellijk door de hand van God, en terwijl andere veldslagen meestal gewonnen werden met veel gedruis en door veelbloedvergieten zal dit stil en zonder gedruis geschieden. "Onder Zijn heerlijkheid zal hij een brand doen branden," Hoofdstuk 10:16. Een vuur, dat niet aangeblazen is, zal hem verteren, Job 20:26. Maar ongetwijfeld ziet het nog verder naar de gezegende vruchten en uitwerkingen van dat grote licht, hetwelk hen zal bezoeken, die in duisternis zijn gezeten, het zal vrijheid meebrengen, loslating van de gevangenen, Lukas 4:19.

1. De bedoeling van het Evangelie en de genade ervan is het juk te verbreken van de zonde en van Satan, de last weg te nemen van schuld en bederf, en ons te bevrijden van de staf van de bedrijvers van de verdrukkers, opdat wij tot de heerlijke vrijheid zouden komen van de kinderen Gods. Christus heeft het juk verbroken van de ceremoniële wet, Handelingen 15:10, Galaten 5:1, en ons verlost uit de hand van onzer vijanden, om Hem te dienen zonder vrees, Lukas 1:74, 75.

2.Dit geschiedt door de Geest werkende als vuur, Mattheus 3:11, niet zoals de strijd van de krijgsman gestreden wordt, met verward gedruis, neen, de wapenen van onze krijg zijn niet vleselijk, het geschiedt door de Geest des oordeels en de Geest van de uitbranding, Hoofdstuk 4:4. Het geschiedt zoals ten dage van Midian door een werk van God in het hart van de mensen. Christus is onze Gideon, het is Zijn zwaard, dat wonderen doet. Maar wie, waar, is hij die deze grote dingen voor de kerk zal ondernemen en tot stand brengen? Hij zegt ons, vers 6, 7, dat zij gedaan zullen worden door de Messias, Immanuël, door die Zoon van een maagd, wiens geboorte hij voorzegd had, Hoofdstuk 7:14 en van wie hij nu spreekt in de profetische stijl als van iets dat reeds gedaan is. Het kind is geboren, niet alleen omdat het zo zeker was en omdat hij er zo zeker van was, alsof het reeds was geschied, maar omdat de kerk voor Zijn menswording groot voordeel oogstte van Zijn onderneming krachtens de eerste belofte betreffende het zaad van de vrouw, Genesis 3:15. Gelijk Hij was het Lam, dat geslacht is, zo was Hij ook het Kind geboren van voor de grondlegging van de wereld, Openbaring 13:8. Al de grote dingen, die God voor de oud-testamentische kerk gedaan heeft, zijn gedaan door Hem als het eeuwige Woord en om Zijnentwil als de Middelaar. Hij was de Gezalfde, wiens aangezicht God aanschouwd heeft, Psalm 84:10, en het was om des Heeren wil, om des Heeren Christus wil, dat God Zijn aangezicht deed lichten over Zijn heiligdom, Daniel 9:17. Daarom werd het Joodse volk, en inzonderheid het huis van David, menigmaal voor naderend groot verderf bewaard, omdat die zegen in hen was. Welke grotere zekerheid kon er dus toen aan de kerk van God gegeven worden, dat zij bewaard zou blijven en de bijzondere zorg zou zijn van de goddelijke voorzienigheid dan deze, dat God er zo’n grote zegen voor had weggelegd? De Chaldeeuwse parafrase spreekt over de Man, die tot in eeuwigheid zal zijn, namelijk Christus. En het is een zeer merkwaardige profetie van Hem en van Zijn koninkrijk, en ongetwijfeld hebben zij, die uitzagen naar de vertroosting Israëls, er vast op gebouwd en er zich dikwijls toe gewend, om haar met blijdschap en genot te lezen.

A. Zie Hem in Zijn vernedering, Hij, die de sterke God is, is het Kind, dat geboren is, de Oude van dagen wordt een kind van één span groot, de eeuwige Vader is de Zoon, ons gegeven. Zo

groot was Zijn neerbuigendheid, toen Hij onze natuur heeft aangenomen zo heeft Hij zich vernederd en ontledigd, teneinde ons te verhogen en te vervullen. Hij is geboren in onze wereld, het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond. Hij is gegeven, vrijwillig gegeven, om al datgene voor ons te zijn, wat wij in onze gevallen toestand nodig hebben, alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Hem gegeven heeft. Hij is ons geboren, Hij is ons gegeven, ons mensen, en niet de engelen, die gezondigd hebben, het wordt gezegd als met triomf, en de engel schijnt te verwijzen naar deze woorden in zijn bekendmaking aan de herders, dat de Messias gekomen is, Lukas 2:11. U is heden geboren de Zaligmaker. Dat Christus ons geboren en ons gegeven is, is het grote fundament van onze hoop, en de bron van onze blijdschap in tijden van de grootste smart en vrees.

B. Zie Hem in Zijn verhoging: dit Kind, deze Zoon, deze Zoon van God, deze Zoon des mensen, is ons gegeven met de macht en in de hoedanigheid om ons grote goedheid te bewijzen, want Hij is bekleed met de hoogste eer en macht, zodat het niet anders kan, of wij moeten gelukkig zijn, zo Hij onze Vriend is.

a. Zie de waardigheid, waartoe Hij verhoogd is, en de naam, die Hij heeft boven alle naam. Hij zal genoemd worden-en daarom zijn wij er zeker van dat Hij is en zal zijn-Wonderlijk, Raad, enz. Zijn volk zal Hem kennen en aanbidden bij deze namen, als één, die er volkomen aan beantwoordt zij zullen zich aan Hem onderwerpen en op Hem vertrouwen.

Ten eerste. Hij is Wonderlijk, Raad. Met recht wordt Hij Wonderlijk genoemd, want Hij is beide God en mens. Zijn liefde is het wonder voor engelen en verheerlijkte heiligen, in Zijn geboorte, Zijn leven en Zijn sterven, in Zijn opstanding en hemelvaart was Hij wonderlijk. Een aanhoudende reeks van wonderen vergezelde Hem, en buiten allen twijfel groot was de verborgenheid van de Godzaligheid Hem betreffende. Hij is de raad, want Hij was innig vertrouwd en bekend met de raadsbesluiten Gods van eeuwigheid af, en Hij geeft raad aan de kinderen van de mensen, waarbij Hij te rade gaat met hun welzijn. Het is door Hem, dat God ons raad heeft gegeven, Psalm 16:7, Openbaring 3:18. Hij is de wijsheid des Vaders en is ons van God gemaakt tot wijsheid. Sommigen voegen dit bij elkaar: Hij is de wonderlijke raad, een wonder van een raad, hierin heeft Hij, zoals in alle andere dingen, de voorrang, niemand onderwijst zoals Hij.

Ten tweede. Hij is de sterke God, God de Sterke. Hij wijsheid heeft, zo heeft Hij ook sterkte om voort te gaan met Zijn onderneming, Hij kan volkomen behouden, volkomen zaligmaken, en het werk van de Middelaar is van zo’n aard, dat geen andere macht dan die van de sterke God het kon volbrengen.

Ten derde. Hij is de Vader van de eeuwigheid, Hij is God, een met de Vader, die van eeuwigheid tot eeuwigheid is. Zijn vaderlijke zorg voor Zijn volk en Zijn liefde voor hetzelve zijn eeuwig. Hij is de werker van eeuwig leven en liefde voor hen, en zo is Hij de Vader van een zalige eeuwigheid voor hen. Hij is de Vader van de toekomende wereld, zo lezen het de LXX, de Vader van de evangeliestaat, die in onderworpenheid gebracht is aan Hem, niet aan de engelen, Hebreeen 2:5. Hij was van eeuwigheid de Vader van het grote werk van de verlossing, Zijn hart was er op gezet, het was het voortbrengsel van Zijn wijsheid als de Raad, van Zijn liefde als de Vader van de eeuwigheid.

Ten vierde. a. Hij is de Vredevorst, Hij bewaart de vrede, gebiedt vrede, ja Hij schept de vrede in Zijn koninkrijk, Hij is onze vrede, en het is Zijn vrede, die het hart van Zijn volk bewaart en

in hen heerst. Hij is niet slechts een vreedzame vorst en Zijn regering is niet slechts vreedzaam, maar Hij is de oorsprong en gever van alle goed, van al de vrede, die de tegenwoordige en toekomende zaligheid is van Zijn onderdanen.

b.Zie de heerschappij, waartoe Hij verhoogd is, en de troon, die Hij heeft boven iedere troon, vers 6. De heerschappij is op Zijn schouders, op de Zijne alleen, Hij zal er niet slechts het teken van dragen op Zijn schouder-de sleutel van het huis Davids, Hoofdstuk 22:22- maar Hij zal er de last van dragen, de Vader zal haar aan Hem overdragen, zodat Hij een onbetwistbaar recht zal hebben om te regeren, en Hij zal haar op zich nemen zodat er niet aan getwijfeld kan worden dat Hij goed regeert, want Hij zal er Zijn schouder onder zetten en zal nooit klagen, zoals Mozes geklaagd heeft, dat Hij te zwaar belast is, ik alleen kan al dat volk niet dragen, Numeri 11:11,14. Heerlijke dingen worden hier van Christus regering gesproken, vers 7.

Ten eerste. Dat het een toenemende heerschappij zal zijn, zij zal vermenigvuldigd worden, de grenzen van Zijn koninkrijk zullen al verder en verder uitgebreid worden, en dagelijks zullen er velen aan toegevoegd worden, de glans en luister ervan zullen toenemen, en zij zal al meer en meer helder schitteren in de wereld. De monarchieën van de aarde waren ieder minder glansrijk dan de andere, zodat hetgeen in goud begon, eindigde in ijzer en leem, en iedere monarchie is gaandeweg geslonken, maar het koninkrijk van Christus is een toenemend koninkrijk en zal ten laatste tot volkomenheid komen.

Ten tweede. Dat het een vreedzame regering zal zijn, in overeenstemming met Zijn hoedanigheid als Vredevorst. Hij zal heersen door liefde, zal heersen in het hart van de mensen, zodat overal, waar Hij regeert, vrede zal zijn, en waar Zijn heerschappij toeneemt, zal ook de vrede toenemen, hoe meer wij aan Christus onderworpen zijn, hoe geruster en veiliger wij zijn.

Ten derde. Dat het een rechtmatige regering zijn zal. Hij, die de Zoon van David is, zal heersen op de troon van David en over zijn koninkrijk, waarop Hij recht heeft, God zal Hem de troon van Zijn vader David geven, Lukas 1:32-33. De evangeliekerk waarin Jood en heiden ingelijfd zijn tot één lichaam, is de heilige berg Zion, waarover Christus regeert, Psalm 2:6.

Ten vierde. Dat het bestuurd zal worden met wijsheid en rechtvaardigheid, ten einde aan het grote doel van de regering te beantwoorden hetwelk is de bevestiging van het koninkrijk. Hij zal het besturen in recht en gerechtigheid, alles wordt in het koninkrijk van Christus goed geregeld, in goede orde gebracht, en geen van Zijn onderdanen zal ooit reden tot klagen hebben.

Ten vijfde. Dat het een eeuwig koninkrijk zal zijn, aan de grootheid van Zijn heerschappij zal geen einde wezen, zij zal nog steeds toenemen, er zal geen einde zijn aan de vrede, want het geluk van de onderdanen van dat koninkrijk zal duren tot in eeuwigheid, en zal misschien toenemen in infinitum, eeuwiglijk. Hij zal heersen van nu aan tot in eeuwigheid, niet alleen door alle geslachten heen van de tijd, maar ook dan, wanneer het koninkrijk God en de Vader zal overgegeven zijn, de heerlijkheid beide van de Verlosser en van de verlosten zal tot in eeuwigheid zijn.

Eindelijk. Dat God zelf het op zich genomen heeft, om dit alles tot stand te brengen. De Heer der heerscharen, die alle macht in Zijn hand heeft en alle schepselen tot Zijn dienst zal zulks doen, zal de troon van David bewaren totdat deze Vredevorst erop gevestigd is. Zijn ijver zal het doen, Zijn ijver voor Zijn eer en de waarheid van Zijn belofte en het welzijn van Zijn kerk.

Het hart van God is gezet op de bevordering van Christus' koninkrijk onder de mensen, hetgeen zeer troostrijk is voor allen die er het goede voor wensen, de ijver van de Heer der heerscharen zal allen tegenstand overwinnen.

Jesaja 9:8-21

Hier zijn vreselijke bedreigingen, welke voornamelijk gericht zijn tegen Israël, het rijk van de tien stammen, Efraïm en Samaria, welker verderf hier voorzegd is met al de ontzettende verwarring, die de inleiding waren tot hun ondergang, hetgeen alles weinige jaren later geschied is, maar zij zien nog verder, namelijk op al de vijanden van de troon en het koninkrijk van Christus, de Zoon van David, en kondigen het oordeel aan over alle volken, die God vergeten, en niet willen dat Christus Koning over hen zijn zal.

Merk op:

I. De inleiding tot voorzegging vers 8. De Heer heeft een woord gezonden in Jakob, gezonden door Zijn dienstknechten de profeten, Hij waarschuwt voordat Hij wondt, Hij gaf kennis van hetgeen Hij zou doen, opdat zij Hem zouden ontmoeten op de weg van Zijn oordelen, maar zij wilden geen acht slaan op de wenk, droegen er geen zorg voor om Zijn toorn af te wenden, en zo kwam Hij dan over Israël, want geen woord van God zal ter aarde vallen. Hij viel op hen als een storm van regen en hagel van omhoog, waaraan zij niet konden ontkomen. "Het is gevallen op Israël, het is even zeker dat het komen zal, alsof het er reeds was, en al het volk zal het weten door het te gevoelen, wat zij niet wilden weten door het te horen." Aan hen, die moedwillig onwetend zijn van de toorn Gods, die van de hemel geopenbaard is tegen de zonde en de zonderen, zal het te weten gedaan worden.

II. De zonden, aan het volk van Israël ten laste gelegd, welke deze oordelen over hen brachten.

1. Hun onbeschaamd trotseren van Gods gerechtigheid, daar zij dachten wel tegen Hem opgewassen te zijn. In hoogmoed en grootsheid des harten zeggen zij: "Laat God maar Zijn ergst doen, wij zullen wel tegen Hem bestand zijn, als Hij onze huizen verwoest, zullen wij ze weer opbouwen en ze sterker en fraaier maken, dan zij geweest zijn, onze huisheer zal ons niet op straat zetten, al betalen wij hem geen huur, maar wij zullen in het bezit ervan blijven. Als de huizen, die van tichelstenen gebouwd waren, afgebroken worden in de oorlog, dan zullen wij ze weer opbouwen van gehouwen steen, deze zullen dan niet zo gemakkelijk neergeworpen worden. Indien de vijand de wilde vijgenbomen omhakt, wij zullen er cederbomen voor in de plaats planten, wij zullen nog winnen bij Gods oordelen, en ze dus trotseren." Diegenen rijpen snel voor het verderf, wier hart onvernederd blijft onder vernederende beschikkingen van Gods voorzienigheid, want God zal in tegenheid wandelen met hen, die aldus in tegenheid wandelen met Hem en Hem tot ijver verwekken alsof zij sterker waren dan Hij.

2. Hun onverbeterlijkheid tot nu toe onder al de bestraffingen van Gods voorzienigheid vers 13. Dit volk keert zich niet tot degene, die het slaat, er wordt niet bij hen teweeggebracht dat zij hun leven verbeteren, hun zonden nalaten en terugkeren tot hun plicht, de Heer der heerscharen zoeken zie niet, zij zijn of atheïsten en hebben geen godsdienst, Of afgodendienaars en bidden tot de goden, die de schepselen zijn van hun eigen verbeelding en de werken van hun eigen handen. Wat God bedoelt met ons te slaan is: ons tot Hem te keren, er ons toe te brengen om Hem te zoeken, en als dit doel niet bereikt wordt door de mindere oordelen, dan kunnen zwaardere verwacht worden. God slaat ten einde niet te doden.

3. Het algemeen bederf van hun zeden en hun grote onheiligheid.

a. Zij, die een hervorming onder hen hadden moeten teweegbrengen, droegen er toe bij om hen te verderven vers 16. De leiders van dit volk zijn verleiders zij misleiden hen en doen hen dwalen, door hun goddeloosheid door de vingers te zien en goddelozen te steunen, te stijven in hun slechtheid, alsmede door hun een slecht voorbeeld te geven, en zo is het dan niet te verwonderen als zij, die door hen geleid worden, bedrogen worden, en dus verdorven en ten ondergang gebracht. Het staat slecht met een volk, als hun geneesheren hun ergste ziekte zijn. Zij, die dit volk gezegend noemen-zo staat het in kanttekening-,die hen vleien en sussen in hun goddeloosheid, en vrede, vrede tot hen roepen, doen hen dwalen, en zij, die door hen gezegend worden genoemd, zijn eer zij het weten door hen opgeslokt. Wij hebben reden om bang te zijn voor hen, die goed van ons spreken, als wij kwaad doen. Zie Spreuken 24:24, 29:5.

b. De goddeloosheid was algemeen, allen waren er mee besmet, vers 17, zij zijn allen tezamen huichelaars en boosdoeners. Als er nog deugdzamer onder hen zijn, durven zij niet voor de dag komen, want alle mond spreekt dwaasheid en goddeloosheid, iedereen is heiligschennend tegenover God (dat is de eigenlijke betekenis van het woord) en een boosdoener tegenover de mens, die twee gaan gewoonlijk samen: zij, die God niet vrezen, ontzien geen mens, en dan spreekt iedere mond dwaasheid, leugen en smaad, beide tegen God en de mens, want uit de overvloed des harten spreekt de mond.

III. Het oordeel tegen hen bedreigd om deze hun goddeloosheid, laat hen niet denken ongestraft te zullen blijven.

1. In het algemeen: zij stellen zich hierdoor bloot aan de toorn van God, die beide verteren zal als vuur en verduisteren zal als rook.

a. Hij zal verteren als vuur, vers 18. Want de goddeloosheid brandt als vuur, het misnoegen van God wegens de zonde zal de zondaren verteren die er zich tot doornen en distels voor hebben gemaakt, en als de verwarde struiken van het woud, ontvlambare stof, door welke de Heer der heerscharen, de sterke God, zal heengaan om ze tezamen te verbranden.

b. Hij zal verduisteren als rook. De doornen en distels zullen, als het vuur ze verteert, zich verheffen als opstijgen van de rook, zodat het gehele land er door verduisterd zal zijn, zij zullen in benauwdheid zijn en geen uitweg zien, vers 19. Het volk zal zijn als voedsel voor het vuur. Gods toorn treft niemand anders dan hen, die zich als brandstof er voor maken, en dan gaan zij op als de rook van het brandoffer slachtoffers gemaakt zijnde van de gerechtigheid Gods.

2. God zal de naburige mogendheden tegen hen wapenen, vers 11, 12. In die tijd was het rijk van Israël in verbond met dat van Syrië tegen Juda. Maar de Assyriërs, die vijanden waren van de Syriërs, zullen, als zij hen overwonnen hebben, in het land van Israël vallen, en God zal hen opwekken om dit te doen, en de vijanden van Israël samenvoegen tegen hen, die daarbij nog geen eigen belangen op het oog hebben, en er zich niet van bewust zijn dat Gods hand in hun verbond is. Als vijanden opstaan en zich verbinden tegen een volk, dan moet Gods hand er in erkend worden. Zij, die elkanders deelgenoten zijn in de zonde, zoals Syrië en Israël toen zij Juda aanvielen, moeten verwachten ook te zullen delen in de straf van de zonde. Ja de Syriërs zelf, met wie zij nu in verbond zijn, zullen een gesel voor hen wezen-want het is niets ongewoons dat diegenen in twist met elkaar komen, die verenigd waren in de zonde-zij van voren en de Filistijnen van achteren, de één hen aanvallende in het front, de ander hen aanvallende in de achterhoede, zodat zij omsingeld zullen zijn door hun vijanden, die hen met volle mond zullen opeten, vers 12. De Filistijnen werden toen niet als geduchte vijanden

beschouwd, en de Syriërs werden voor grote en trouwe vrienden aangezien, en toch zullen zij Israël opeten. Als de menselijke wegen de Heer mishagen, dan maakt Hij dat zelfs hun vrienden strijd tegen hen voeren.

3. God zal uit het midden van hen wegnemen degenen, op wie zij vertrouwden en van wie zij zich hulp hadden beloofd, vers 14, 15. Omdat zij God niet zochten, zullen zij, op wie zij steunen en vertrouwen, hun van generlei dienst, of nut zijn. "De Heer zal afhouwen uit Israël de kop en de staart, de tak en de bieze", hetgeen verklaard wordt in het volgende vers.

a. Hun magistraten, die om hun geboorte en het ambt, dat zij bekleden, de aanzienlijken zijn en de oudsten zijn van het volk, deze zijn de kop, deze zijn de tak, waarvan zij zich kloekmoedigheid en vrucht beloven, maar omdat deze hen deden dwalen, zullen zij afgehouwen worden, en hun waardigheid en macht zullen geen bescherming voor hen wezen. Het was een oordeel over het volk, dat hun vorsten of oversten afgehouwen werden, al waren zij ook niet wat zij hadden behoren te zijn.

b. Hun profeten, hun valse profeten, waren de staart en de bieze, de verachtelijkste van allen. Een goddeloos leraar is de slechtste van alle mensen, "corruptio optimi est pessima" -hetgeen het beste is, zal als het verdorven wordt, het slechtste blijken te zijn. De blinde leidde de blinde, en zo zijn beide in de gracht gevallen, en de blinde leidslieden vielen het eerst en vielen het laagst.

4. Dat de verwoesting even algemeen zal zijn als de verdorvenheid algemeen is geweest, niemand zal er aan ontkomen, vers 17.

a. "Niet degenen, die het voorwerp zijn geweest van welbehagen, niemand zal gespaard worden uit liefde. De Heer zal zich niet verblijden over hun jongelingen, die in de bloei van hun jeugd zijn, noch zal Hij zeggen: Handel zachtkens met de jongeling om mijnentwil, neen, maar hen vallen met de overigen, en laat tezamen met hen het zaad van het volgende geslacht omkomen."

b. Niet zij, die de voorwerpen zijn geweest van medelijden en ontferming, niemand zal uit medelijden gespaard worden, over hun wezen en hun weduwen zal Hij zich niet ontfermen, hoewel Hij in bijzondere zin hun beschermer is, zij hadden evenals al de anderen hun weg verdorven, en zo hun armoede en hulpeloosheid hen er niet toe drong om zich van zonde te onthouden, dan konden zij ook niet verwachten dat God er door gedwongen zal zijn om hen voor oordelen te behoeden.

5. Dat zij elkaar zullen verscheuren en dat iedereen zal bijdragen om het algemene verderf te doen komen, en dat zij kannibalen voor zichzelf zullen wezen en voor elkaar de een zal de ander niet verschonen, als zij elkanders eerzucht, of geldgierigheid in de weg staan, of als zij een schijn van reden tot wraakoefening hebben. En hoe kunnen zij verwachten dat God hen zal sparen, als zij geen mededogen hebben voor elkaar? Der mensen wreedheid jegens elkaar wekt Gods toorn op tegen hen allen. Burgeroorlogen brengen een koninkrijk spoedig tot verval, zodanigen waren er in Israël, toen om de overtreding van het land zijn vorsten velen waren, Spreuken 28:2. Bij deze inwendige twisten sneden de mensen ter rechterhand en waren toch nog hongerig, en zo aten zij het vlees van hun eigen arm, aasden zij op zichzelf om hun honger te stillen, of op hun naaste bloedverwanten, die als hun eigen vlees waren, vers 20. Dit wijst op:

a. Grote schaarsheid en hongersnood, als de mensen alles naar zich toe hadden getrokken wat zij maar konden, dan waren zij nog hongerig, God heeft het ten minste niet voor hen gezegend zodat zij aten en niet verzadigd Haggai 1:6.

b. Grote roverij en plundering-"Jusque datum sceleri" -de ongerechtigheid is gevestigd door de wet. De omheining van het eigendom, die een omheining van bescherming is voor de bezittingen van de mensen, zal afgerukt worden, en iedereen zal al hetgeen, waar hij de handen op kan leggen, als het zijne beschouwen. "Vivitur ex rapto, non hospes ub hospita tustus", -zij leven van roof en de wetten van de gastvrijheid worden geschonden. En toch zullen de mensen, die aldus grijpen naar hetgeen het hun niet is, niet verzadigd worden. Geldgierige begeerten zijn onverzadelijk en deze vloek ligt op hetgeen op onrechtmatige wijze verkregen werd, dat het nooit zal gedijen.

Deze inwendige twisten zullen niet alleen woeden tussen particuliere personen en geslachten, maar tussen de stammen, vers 21. Manasse zal Efraïm verslinden en Efraïms Manasse, hoewel zij verenigd zijn tegen Juda, zij, die zich verenigd hadden tegen Juda, konden niet eensgezind zijn onder elkaar, maar deze hun zondige verbintenis tegen hun naaste, die met vertrouwen bij hen woonde, werd rechtvaardig gestraft door hun scheiding van elkaar. Of, Juda gezondigd hebbende zoals Manasse en Efraïm, zal niet alleen met hen, maar ook door hen, lijden. Wederzijdse haat en vijandschap onder de stammen van Gods Israël is een zonde, die hen rijpt voor het verderf, en is een treurig symptoom van de snelle nadering van het verderf. Indien Efraïm tegen Manasse is, en Manasse tegen Efraïms en beide tegen Juda zijn, dan zullen zij allen weldra een gemakkelijke prooi worden voor de gemene vijand.

6. Dat, hoewel zij door al deze oordelen gevolgd zullen worden, God daarom toch Zijn twist niet met hen zal laten vallen. Het is het treurig refrein van dit lied, vers 12, 17, 21. Om dit alles keert Zijn toorn niet af, maar Zijn hand is nog niet uitgestrekt.

a. Zij doen niets om Zijn toorn af te keren, zij hebben geen berouw, zij verbeteren hun leven niet, zij verootmoedigen zich niet, zij bidden niet, niemand staat in de bres, niemand antwoordt op Gods roepen, zij stemmen niet in met de plannen en bedoelingen van Zijn voorzienigheid, maar zijn verhard en gerust.

b. Daarom blijft Zijn toorn tegen hen branden en is Zijn hand nog uitgestrekt. De reden, waarom Gods oordelen blijven aanhouden, is dat het doel niet werd bereikt, de zondaars zijn er niet door tot bekering gebracht, het volk keert zich niet tot Hem, die het slaat, en daarom gaat Hij voort met hen te slaan, want als God oordeelt, zal Hij overwinnen en de hoogmoedigste zondaar zal of buigen of breken.

HOOFDSTUK 10

1 Wee dengenen, die ongerechte inzettingen inzetten, en den schrijvers, die moeite voorschrijven;
2 Om de armen van het recht af te wenden, en om het recht der ellendigen Mijns volks te roven, opdat de weduwen hun buit worden, en opdat zij de wezen mogen plunderen!
3 Maar wat zult gijlieden doen ten dage der bezoeking, en der verwoesting, die van verre komen zal? Tot wien zult gij vlieden om hulp, en waar zult gij uw heerlijkheid laten?
4 Dat elkeen zich niet zou buigen onder de gevangenen, en vallen onder de gedoden? Om dit alles keert Zijn toorn zich niet af, maar Zijn hand is nog uitgestrekt.
5 Wee den Assyrier, die de roede Mijns toorns is, en Mijn grimmigheid is een stok in hun hand!
6 Ik zal hem zenden tegen een huichelachtig volk, en Ik zal hem bevel geven tegen het volk Mijner verbolgenheid; opdat hij den roof rove, en plundere de plundering, en stelle het ter vertreding, gelijk het slijk der straten.
7 Hoewel hij het zo niet meent, en zijn hart alzo niet denkt, maar hij zal in zijn hart hebben te verdelgen, en uit te roeien niet weinige volken.
8 Want hij zegt: Zijn niet mijn vorsten al te zamen koningen?
9 Is niet Kalno gelijk Karchemis? Is Hamath niet gelijk Arfad? Is niet Samaria gelijk Damaskus?
10 Gelijk als mijn hand gevonden heeft de koninkrijken der afgoden, ofschoon hun gesneden beelden beter zijn, dan die van Jeruzalem, en dan die van Samaria;
11 Gelijk als ik gedaan heb aan Samaria en aan haar afgoden, zou ik alzo niet kunnen doen aan Jeruzalem en aan haar afgoden?
12 Want het zal geschieden, als de HEERE een einde zal gemaakt hebben van al Zijn werk op den berg Sion en te Jeruzalem, dan zal Ik te huis zoeken de vrucht van de grootsheid des harten van den koning van Assyrie, en de pracht van de hoogheid zijner ogen.
13 Omdat hij gezegd heeft: Door de kracht mijner hand heb ik het gedaan, en door mijn wijsheid, want ik ben verstandig; en ik heb de landpalen der volken weggenomen, en heb hun voorraad geroofd, en heb als een geweldige de inwoners doen nederdalen;
14 En mijn hand heeft gevonden het vermogen der volken, als een nest, en ik heb het ganse aardrijk samengeraapt, gelijk men de eieren die verlaten zijn, samenraapt; en er is niemand geweest, die een vleugel verroerde, of den bek opendeed, of piepte.
15 Zal een bijl zich beroemen tegen dien, die daarmede houwt? Zal een zaag pochen tegen dien, die ze trekt? Alsof een staf bewoog degenen, die hem opheffen? Als men een stok opheft, is het geen hout?
16 Daarom zal de Heere HEERE der heirscharen onder zijn vetten een magerheid zenden; en onder zijn heerlijkheid zal Hij een brand doen branden, als den brand des vuurs.
17 Want het Licht van Israel zal tot een vuur zijn, en zijn Heilige tot een vlam, welke in brand steken en verteren zal zijn doornen en zijn distelen, op een dag.
18 Ook zal Hij verteren de heerlijkheid zijns wouds en zijns vruchtbaren velds; van de ziel af, tot het vlees toe; en hij zal zijn, gelijk als wanneer een vaandrager versmelt.
19 En de overgebleven bomen zijns wouds zullen weinig in getal zijn, ja, een jongen zou ze opschrijven.
20 En het zal geschieden te dien dage, dat het overblijfsel van Israel, en de ontkomenen van het huis Jakobs niet meer steunen zullen op dien, die ze geslagen heeft; maar zij zullen steunen op den HEERE, den Heilige Israels, oprechtelijk.
21 Het overblijfsel zal wederkeren, het overblijfsel van Jakob, tot den sterken God!
22 Want ofschoon uw volk, o Israel! is gelijk het zand der zee, zo zal toch maar het overblijfsel daarvan wederkeren; de verdelging is vastelijk besloten, overvloeiende met gerechtigheid.

23 Want een verdelging, die vastelijk besloten is, zal de Heere HEERE der heirscharen doen in het midden dezes gansen lands.
24 Daarom zegt de Heere HEERE der heirscharen alzo: Vreest niet, gij Mijn volk, dat te Sion woont! voor Assur, als hij u met de roede zal slaan, en hij zijn staf tegen u zal opheffen, naar de wijze der Egyptenaren;
25 Want nog een klein weinig, zo zal volbracht worden de gramschap, en Mijn toorn tot hun vernieling.
26 Want de HEERE der heirscharen zal tegen hem een gesel verwekken, gelijk de slachting van Midian was aan de rots van Oreb; en gelijk Zijn staf over de zee was, denwelken Hij verheffen zal, naar de wijze der Egyptenaren.
27 En het zal geschieden ten zelfden dage, dat zijn last zal afwijken van uw schouder, en zijn juk van uw hals; en het juk zal verdorven worden, om des Gezalfden wil.
28 Hij komt te Ajath, hij trekt door Migron; te Michmas legt hij zijn gereedschap af.
29 Zij trekken door den doorgang, te Geba houden zij hun vernachting; Rama beeft, Gibea Sauls vlucht.
30 Roep luide met uw stem, gij dochter van Gallim! laat ze horen tot Lais toe, o ellendige Anathoth!
31 Madmena vliedt weg, de inwoners van Gebim vluchten met hopen.
32 Nog een dag blijft hij te Nob; hij zal er zijn hand bewegen tegen den berg der dochter van Sion, den heuvel van Jeruzalem.
33 Doch ziet, de Heere HEERE der heirscharen zal met geweld de takken afkappen, en die hoog van gestalte zijn, zullen nedergehouwen worden; en de verhevenen zullen vernederd worden.
34 En Hij zal met ijzer de verwarde struiken des wouds omhouwen; en de Libanon zal vallen door den Heerlijke.

In dit hoofdstuk handelt de profeet:

I. Met de trotse verdrukkers van zijn volk in het eigen land die hun macht misbruikten om het recht te verkeren met wie hij wil afrekenen voor hun tirannie, vers 1-4.

II. Met een dreigenden buitenlandsen aanvaller van zijn volk, Sanherib, koning van Assyrië, betreffende wie valt op te merken:

1. De opdracht, die hem was gegeven, om Juda aan te vallen, vers 5,6.

2.Zijn hoogmoed en beledigende onbeschaamdheid bij het volvoeren van die opdracht, vers 7-11, 13,14.

3.Een bestraffing van zijn hoogmoed en de bedreiging van zijn val en verderf, als hij de raad zal volbracht hebben, waartoe hij door God was verwekt, vers l2, 15-19.

4. Een belofte van genade aan het volk van God om hen in staat te stellen staande te blijven onder de beproeving en er goed aan te ontlenen vers 20-23.

5.Grote bemoediging, hun gegeven, om de dreigenden storm niet te vrezen, maar te hopen dat, hoewel thans het gehele land in grote ontsteltenis was gebracht, alles toch goed zal eindigen in het verderf van deze geduchte vijand vers 21-31. En dit is bedoeld om het hart van de godvruchtige gerust te stellen met betrekking tot al de dreigende pogingen van de vijanden van de kerk, indien God voor ons is, wie kan tegen ons zijn? Niemand om ons enigerlei kwaad te doen.

Jesaja 10:1-4

Of het de oversten en rechters van Israël, of van Juda, of van beide, waren, over wie de profeet dit wee uitroept, is niet zeker, indien het die van Israël waren, dan moeten deze verzen samengevoegd worden met het slot van het vorige hoofdstuk, hetgeen wel waarschijnlijk is, omdat het refrein van deze profetie-om dit alles keert Zion toorn niet af- hier herhaald is in vers 4. Indien het die van Juda waren, dan tonen zij aan wat de speciale zonde was, om welke God het Assyrische leger over hen bracht-om hun magistraten te straffen voor hun slecht beheer en bestuur, waarvoor zij niet wettelijk ter verantwoording geroepen konden worden. Over hen roept hij een wee uit, eer hij van vertroosting spreekt tot Gods volk. Hier is:

1. De beschuldiging, die tegen de verdrukkers wordt uitgesproken, vers 1, 2. Hun wordt ten laste gelegd:

a. Dat zij goddeloze wetten maken en boze edicten uitvaardigen. Zij zetten ongerechtige inzettingen in die in tegenspraak zijn met de natuurlijke billijkheid en met de wet van God, en het boze, dat zij voorschrijven, wordt door hun ondergeschikte ambtenaren opgeschreven en in vorm van wet gebracht. Wee de hogere machten, die deze decreten ontwerpen en uitvaardigen. Zij zijn niet te hoog om onder de goddelijke bestraffing te zijn. En wee de lagere beambten, die deze decreten schrijven en registreren! Zij zijn niet te gering om door God opgemerkt te worden, de schrijvers, die moeite voorschrijven, de hoogsten en de minderen, vallen onder hetzelfde wee. Het is slecht om kwaad te doen, maar het is nog slechter om het met overleg te doen en met bedoeling, onrecht te doen aan velen, en velen te betrekken in de schuld van onrecht te doen.

b. van het recht te verkeren bij de ten uitvoerlegging van de wetten, die gemaakt waren. Geen volk had zulke rechtvaardige inzettingen en rechten als zij hadden, en toch vonden verdorven rechters middelen om de armen van het recht af te wenden, hen te verhinderen om tot hun recht te komen en hetgeen hun toekwam terug te krijgen, omdat zij arm en nooddruftig waren, mensen, van wie niets te halen was, geen steekpenningen verwacht konden worden.

c. Van zich te verrijken door diegenen te verdrukken, die in hun macht waren en die zij hadden moeten beschermen, zij maken de huizen en bezittingen van weduwen tot hun prooi, en zij beroven de wezen van het weinige, dat hun gelaten is, omdat zij geen vriend hebben om voor hen op te komen. Hen niet te helpen als zij in nood zijn of gebrek lijden, hun geen recht te verschaffen, als hun onrecht werd aangedaan, zou reeds misdadig genoeg zijn geweest in mensen, die rijkdom en macht hebben, maar hen te beroven, omdat er aan de zijde van de verdrukkers macht was en de verdrukten geen trooster hadden, Prediker 4:1, -dat is een wreedheid zo groot, dat men niemand in staat zou achten er zich schuldig aan te maken, die de naam van mens had, of de naam van Israëliet.

2. Een uitdaging tot hen gericht om het eens te beproeven, of zij met al hun hoogmoed en hun macht Gods oordelen van zich kunnen afwenden, vers 3. "Wat zult gijlieden doen, tot wie zult gij vlieden? Gij kunt de weduwen en wezen vertreden, maar wat zult gijlieden doen, als God opstaat"? Job 31:14. Hoge, aanzienlijke mannen, die de armen tiranniseren, denken dat zij er nooit ter verantwoording voor geroepen zullen worden, er nooit meer van zullen horen, of dat het er hun niet slechter om gaan zal, maar zal God over deze dingen geen bezoeking doen? Jeremia 5:29. Zal er geen verwoesting komen over hen, die anderen in verwoesting gestort hebben? Zij zal misschien van ver komen, waardoor het lang duurt eer zij komt, maar komen

zal zij ten laatste, uitstel van straf is geen kwijtschelding van straf, van ver komende, uit een hoek vanwaar zij het minst verwacht werd, zal zij des te meer verbazing en schrik verwekken. En wat zal er dan van deze onrechtvaardige rechter worden? Nu zien zij hen hulp in de poort, Job 31:21. Maar tot wie zullen zij vlieden om hulp? Er komt een dag van bezoeking, een dag van onderzoek en navraag, een dag van doorzoeking, die een ieder en een iegelijks werk aan het licht, het ware licht zal brengen. De dag van de bezoeking zal een dag van verwoesting zijn voor alle goddelozen, wanneer al hun troost en al hun hoop weg zijn, en zij zelf in verwoesting gelaten zullen worden. In die dag van de bezoeking zullen onboetvaardige zondaren ten einde raad zijn en niet weten wat te doen. Zij kunnen niet vluchten, zich niet verbergen, zij kunnen het niet uitvechten, zich niet verdedigen, zij hebben geen toevlucht, waar zij zich kunnen beschutten tegen het kwaad, (tot wie zult gij vlieden om hulp?) of om zich hiernamaals van betere tijden te verzekeren. "Waar zult gij uw heerlijkheid laten, om haar weer te vinden als de storm voorbij is?" De rijkdom, die zij hadden verkregen, was hun heerlijkheid, en zij hadden geen veilige plaats, waar zij die konden bewaren, maar zij zullen gewis zien dat hij zich vleugelen maakt. Als onze ziel onze heerlijkheid is, zoals zij behoort te wezen, als wij haar tot onze voornaamste zorg maken, dan weten wij waar wij haar hebben, en in wiens handen wij haar kunnen aanbevelen, namelijk in die van een getrouwe Schepper. Het is ons allen zeer nodig ernstig na te denken over hetgeen wij zullen doen ten dage van de bezoeking, ten dage van dood en oordeel, en er voor te zorgen dat wij dan zullen doen wat het rechte is.

3. Het vonnis, uitgesproken over hen, waarmee zij veroordeeld worden, sommigen van hen tot gevangenschap. Zij zullen zich buigen onder de gevangenen, zij, die het hoogst verheven waren in de zonde, zullen het zwaarst beladen worden, en het diepst verzonken zijn onder ellende, anderen tot de dood, zij zullen het eerst vallen, en dus vallen onder de overige verslagenen, zij, die de weduwen en wezen hadden vertreden, zullen nu zelf met voeten worden getreden, vers 4. "Daartoe zal het komen," zegt God, "Zonder Mij, omdat gij Mij verlaten hebt, en Mij van u hebt weggedreven." Niets dan het uiterste verderf kan verwacht worden door hen, die zonder God in de wereld leven, Hem achter hun rug werpen, en zichzelf aldus buiten Zijn bescherming werpen.

En toch: Om dit alles keert Zijn toorn niet af, hetgeen te kennen geeft, niet alleen dat God zal voortgaan met Zijn twist met hen, maar dat zij er in voortdurende angst om zijn zullen, zij zullen tot hun onuitsprekelijke verschrikking zien dat Zijn hand nog tegen hen uitgestrekt is, en er zal niets overblijven dan een verschrikkelijke verwachting van het oordeel.

Jesaja 10:5-19

De verwoesting van het rijk van Israël door Salmaneser, koning van Assyrië, was in het vorige hoofdstuk voorzegd, en in het zesde jaar van Hizkia is die voorzegging vervuld geworden 2 Koningen 18:10. Die verwoesting was volkomen en finaal, kop en staart werden afgehouwen. Nu wordt in dit hoofdstuk de kastijding voorzegd van het rijk van Juda door Sanherib, koning van Assyrië, en deze voorzegging werd vervuld in het veertiende jaar van Hizkia, toen deze machtige vorst, namelijk Sanherib, aangemoedigd door de voorspoed van zijn voorganger tegen de tien stammen, opkwam tegen alle vaste steden van Juda, en ze innam, en Jeruzalem belegerde, 2 Koningen 18:13, tengevolge waarvan Hizkia en zijn koninkrijk, naar wij wel kunnen veronderstellen, grotelijks beroerd en ontsteld waren, hoewel er toen een goed werk van hervorming onder hen begonnen was. Maar het eindigde in de beschaming van de Assyriërs tot grote bemoediging van Hizkia en zijn volk in hun wederkeren tot God.

Laat ons hier nu zien:

I. Hoe God in Zijn vrijmacht de koning van Assyrië afzond om Zijn knecht te zijn, en gebruik van hem maakte als een gewoon werktuig om er Zijn eigen doeleinden mee te dienen, vers 5, 6. "O Assyriër, weet dit, gij zijt de roede van Mijn toorn, en Ik zal u zenden, om een gesel te zijn voor het volk van Mijn toorn."

Merk hier op:

1. Hoe slecht het karakter van de Joden is, hoe wel zij zeer goed schenen te zijn, zij zijn een huichelachtig volk, die de godsdienst beleden, en toen inzonderheid zich schenen te hervormen en te verbeteren, maar zij waren niet waarlijk godsdienstig, niet wezenlijk hervormd en verbeterd, zie waren niet zo goed, niet zo vroom als zij voorgaven te zijn, nu door Hizkia Godsdienst en vroomheid in zwang waren gekomen. Als heersers vroom zijn en de godsdienst dus in ere is, dan is het iets geheel gewoons dat de volken huichelachtig zijn. Zij zijn een onheilig volk-zo lezen het sommigen. Hizkia had hen in grote mate van hun afgoderij genezen, maar nu geven zij zich aan goddeloosheid over, ja geveinsdheid is al goddeloosheid. Niemand ontheiligt de naam van God zo als zij die naar die naam genoemd zijn en die naam aanroepen, terwijl zij toch in de zonde leven. Daar zij een onheilig, huichelachtig volk zijn, zijn zij het volk van Gods toorn, zij liggen onder Zijn toorn, en zullen er waarschijnlijk door verteerd worden. Huichelachtige volken zijn het volk van Gods toorn, niets is aanstotelijker voor God dan veinzerij in de godsdienst. Zie welk een verandering de zonde gemaakt heeft, zij, die boven alle anderen Gods verkoren en geheiligd volk zijn geweest, zijn nu het volk van Zijn toorn geworden. Zie Amos 3:2.

2. Hoe laag het karakter is van de Assyriër, hoe laag en min, hoewel hij zeer groot scheen, hij is niets meer dan de roede van Gods toorn een werktuig, waarvan God zich wil bedienen om Zijn volk te kastijden, opdat zij, aldus van de Heer getuchtigd zonde, met de wereld niet zouden veroordeeld worden. De tirannen van de wereld zijn slechts de werktuigen van Gods voorzienigheid. Mensen zijn Gods hand, soms Zijn zwaard, om te doden, Psalm 17:13-14. Op andere tijden zijn zij Zijn roede om te kastijden. De staf in hun hand, waarmee zij Zijn volk slaan, is Zijn verbolgenheid, het is Zijn toorn, die de stok in hun handen geeft en hen instaat stelt slagen toe te brengen aan hen, die dachten tegen hen opgewassen te zijn. Soms maakt God een afgodisch volk, dat Hem volstrekt niet dient, tot een gesel voor een huichelachtig volk, dat Hem niet in oprechtheid en waarheid dient.

3. De Assyriër wordt de roede van Gods toorn genoemd, omdat hij door Hem gebruikt wordt.

a. Van Hem komt zijn macht. Ik zal hem zenden, Ik zal hem bevel geven. Al de macht die goddelozen hebben, ontvangen zij altijd van God, of schoon zij haar dikwijls tegen Hem gebruiken. Pilatus kon geen macht hebben tegen Christus, of ze moest hem van boven gegeven zijn, Johannes 19:11. De uitoefening van die macht wordt door Hem bestuurd. De Assyriër moet de roof roven en de plundering plunderen, maar bloed moet hij niet vergieten, wij lezen van geen verslagenen, maar hij moet het land plunderen en de huizen plunderen, het vee wegvoeren en hen van al hun rijkdom en hun sieraden beroven, en hen vertreden gelijk het slijk van de straten. Als Gods belijdend volk zich wentelt in het slijk van de zonde, dan is het rechtvaardig in God om aan hun vijanden toe te laten hen als slijk te vertreden. Maar waarom moet de Assyriër aldus tegen hen overmogen? Niet opdat zij ten verderve zouden gebracht worden, maar opdat zij grondig hervormd en verbeterd zouden worden.

II. Zie hoe de koning van Assyrië zich in zijn hoogmoed verheft en verheerlijkt als zijn eigen meester te zijn, voorgeeft onbeperkt heerser te zijn, onder generlei bedwang of toezicht te staan, zuiver en alleen naar zijn eigen wil en voor zijn eigen eer en heerlijkheid te handelen. God had hem gesteld tot een oordeel en om te straffen had Hij hem gegrondvest, Habakuk.1:12, om een werktuig te zijn om Zijn volk tot bekering te brengen, hoewel hij het zo niet meent en zijn hart alzo niet denkt, vers 7. Hij denkt niet dat hij hetzij Gods dienstknecht, of Israëls vriend is, dat hij niet meer kan doen dan God hem toelaat te doen, noch dat hij niet meer zal doen dan hetgeen God zal doen medewerken ten goede van Zijn volk. God bedoelt Zijn volk te tuchtigen voor, en hen aldus te genezen van, hun huichelarij, en hen nader tot zich te brengen, maar was dat Sanheribs bedoeling? Neen, dat was zeer ver van zijn gedachten, hij meende het niet zo. De alwijze God maakt soms zelfs de zondige hartstochten en plannen van de mensen dienstbaar aan Zijn eigen grote en heilige doeleinden. Als God gebruik maakt van de mensen als werktuigen in Zijn hand om Zijn werk te doen, dan is het iets geheel gewoons, dat Hij een zaak bedoelt en zij een geheel andere op het oog hebben, ja dat zij het tegenovergestelde bedoelen van wat Hij bedoelt. Wat Jozefs broeders ten kwade bedoelden, heeft God ten goede beschikt en geleid, Genesis 50:20. Zie Micha 4:11, 12. De mensen hebben hun doeleinden, en God heeft de Zijne, maar wij zijn er zeker van dat de raad des Heeren zal bestaan. Maar wat is het, dat de trotse Assyriër op het oog heeft? Het hart van de koningen is ondoorgrondelijk, maar God wist wat in zijn hart was: hij bedoelt niets anders dan te verdelgen, uit te roeien niet weinig volkeren, en zich van hen meester te maken.

a. Hij bedoelt zich toe te geven in zijn wreedheid, met niets minder is hij tevreden dan met verdelgen en uitroeien. Hij hoopt zich te vergasten op bloed en slachting, het bloed van particuliere personen is niet voldoende voor hem, hij moet hele volkeren uitroeien. Het is beneden hem om in het klein te handelen, hij handelt in moorden in het groot, volkeren en niet weinige, moeten allen tezamen maar één hals hebben, die hij dan het genoegen kan hebben van af te snijden.

b. Hij bedoelt zijn hebzucht te bevredigen en zijn eerzucht, hij wil monarch zijn van de gehele wereld, alle volken tot zich vergaderen, Habakuk 2:5. Een onverzadelijke begeerte naar rijkdom en heerschappij is hetgeen hem drijft in deze onderneming.

De profeet stelt hem hier voor als snoevende en dreigende, en te oordelen naar de brief die zijn generaal in zijn naam aan Hizkia geschreven heeft, moet deze man het in verwaandheid en laatdunkendheid zeer ver gebracht hebben. Zijn hoogmoed en aanmatiging worden hier zeer

uitvoerig beschreven zelfs zijn taal wordt aangehaald, deels om hem bespottelijk te maken, en deels om aan het volk van God te verzekeren dat hij naar beneden gebracht zal worden, want het gezegde blijkt meestal waar te zijn, dat hoogmoed voor de val komt. Het geeft ook te kennen dat God kennis neemt en rekening houdt van al de trotse en vermetele woorden waarmee de mensen hemel en aarde trotseren. Zij, die trotse woorden van ijdelheid spreken, zullen er nog van horen.

A. Hij snoeft op de grote dingen, die hij aan andere volken gedaan heeft.

Ten eerste. Hij heeft hun koningen tot zijn hovelingen gemaakt, vers 8. "Zijn niet mijn vorsten al tezamen koningen? Zij, die nu mijn vorsten zijn zijn koningen geweest." Of, hij bedoelt dat hij zijn troon dermate verhoogd heeft, dat zijn dienaren en zij, die onder hem bevel voerden even voornaam waren, en een even grote staat voerden, in even veel pracht en weelde leefden, als koningen van andere landen. Of zij, die oppermachtige vorsten waren in hun eigen gebied, hielden hun kroon van hem en deden hem hulde. Dit was een verwaand snoeven, maar hoe groot is onze God, die wij dienen, die in waarheid en werkelijkheid Koning van de koningen is, en wiens onderdanen Hem tot koningen gemaakt zijn! Openbaring 1:6.

Ten tweede. Hij heeft zich meester gemaakt van hun steden, hij noemt er verscheidene, vers 9 die alle door hem tenonder zijn gebracht Kalno heeft zich even spoedig onderworpen als Karchemis, Hamath kon hem evenmin weerstand bieden als Arfad, en Samaria is de zijne geworden zowel als Damascus. Om dit snoeven te kunnen volhouden is hij genoodzaakt de overwinningen van zijn voorganger mee in rekening te brengen, want hij was het, die Samaria veroverd heeft, en niet Sanherib.

Ten derde. Hij is te sterk geweest voor hun afgoden, hun beschermgoden, hij had de koninkrijken van de afgoden gevonden, en hij had middelen gevonden om ze tot de zijne te maken, vers 10. Hun koninkrijken ontleenden hun naam aan de afgoden, die zij aanbaden, de Moabieten worden het volk van Kamos genoemd, Jeremia 48:46, omdat zij zich verbeeldden dat hun goden hun beschermheren waren, en daarom verbeeldt zich Sanherib dat iedere verovering van een koninkrijk een zege was, die over een god was behaald.

Ten vierde. Hij had zijn eigen gebied vergroot, hij had de landpalen van de volken weggenomen, vers 13, die vele grote landstreken omsloten binnen de grenzen van zijn eigen koninkrijk, en verschoof de oude landpalen, die zijn vaderen hadden gesteld, veel verder naar de andere kant, hij kon het niet dulden om zo nauw ingesloten te zijn, hij moest meer ruimte hebben om te kunnen groeien. Onder het wegnemen van de landpalen van de volkeren verstaat Ds. White zijn willekeurige overbrenging van kolonies van plaats tot plaats, de gewone praktijk van de Assyriërs bij al hun veroveringen, dit is een zeer waarschijnlijke verklaring.

Ten vijfde. Hij had zich verrijkt met hun schatten, die hij in zijn eigen schatkist deed vloeien. Ik heb hen voorraad geroofd, hierin heeft hij waarheid gesproken. Grote veroveraars zijn dikwijls niets meer dan grote rovers. Eindelijk. "Hij had de tegenstand, die hij ontmoette, overwonnen, ik heb als een geweldige de inwoners doen neerdalen, hen, die hoog gezeten waren en dachten wel bevestigd te zijn, heb ik vernederd en naar beneden gebracht." Hij roemt:

1. Dat hij dit alles gedaan heeft door zijn eigen wijsheid en macht, vers 13. Door de kracht van mijn hand, want ik ben geweldig, en door mijn valsheid, want ik ben verstandig, heb ik dit gedaan, niet door de toelating van Gods voorzienigheid en door de zegen van God, hij weet

niet dat het God is, die hem maakt tot hetgeen hij is, en de staf in zijn hand geeft, maar offert aan zijn eigen net, Habakuk 1:16. Mijn kracht en de sterkte van mijn hand heeft mij dit vermogen verkregen, Deuteronomium 8:17. Zuiver atheïsme en godslastering zijn evenzeer als hoogmoed en ijdelheid de oorzaak, dat de mensen hun voorspoed en welslagen toeschrijven aan zichzelf, aan hun eigen verstand en beleid, en er hun eigen hoedanigheid op verheffen en verheerlijken.

2. Dat hij dit alles met grote gemakkelijkheid had gedaan, het is slechts spel en vermaak voor hem geweest, alsof hij vogelnestjes had uitgehaald, vers 14. Mijn hand heeft gevonden het vermogen van de volken als een nest, toen hij het gevonden had, was het niet moeilijker om het te nemen dan om een nest uit te halen, en evenmin gevoelde hij aarzeling of leedwezen om gezinnen ten ondergang te brengen en steden te verwoesten, als om een kraaiennest te vernielen, kinderen om te brengen was voor hem niets meer dan vogels te doden. Gelijk men de eieren, die door de moer in het nest verlaten zijn, samenraapt, even gemakkelijk heb ik het gehele aardrijk samengeraapt (zoals Alexander, die dacht de gehele wereld veroverd te hebben). Welke prooi hij ook greep, daar is niemand geweest, die een vleugel verroerde, of de bek opendeed, of piepte, zoals vogels doen als hun nesten worden verstoord, zij durfden geen tegenstand bieden, ja niet eens een klacht uiten, zo’n ontzag hadden zij voor de machtige veroveraar, zij waren zo zwak dat zij wisten, dat het doelloos was om weerstand te bieden, en hij was zo willekeurig, dat zij wisten dat het nutteloos was om te klagen. Hoe vreemd is het toch dat mensen, die gemaakt waren om goed te doen, er trots op zijn en er behagen in scheppen om onrecht te doen, kwaad te doen aan allen, die om hen heen zijn, zonder enigerlei dwang, datgene tot hun roem en eer rekenen, wat hun schande is! Maar hun dag om te vallen zal komen, van hen namelijk die zich aldus tot de schrik maken van de machtigen, en nog veel meer van de zwakken in het land van de levenden.

B. Hij dreigt met hetgeen hij aan Jeruzalem zal doen, dat hij er het beleg voor ging slaan, vers 10, 11. Hij zal Jeruzalem en haar afgoden oververmeesteren, zoals hij andere plaatsen en haar afgoden tenonder heeft gebracht, inzonderheid Samaria.

Ten eerste. Godslasterlijk noemt hij de God van Israël een afgod en stelt Hem gelijk met de valse goden van andere volken, alsof niemand de ware God was dan Mithras, de zon, die hij aanbad. Zie hoe onwetend hij was, en het zal ons minder verwonderen dat hij zo hoogmoedig was.

Ten tweede. Hij geeft de voorkeur aan de gesneden beelden van andere landen boven die van Jeruzalem en Samaria, terwijl hij had kunnen weten dat het de aanbidders van de God van Israël uitdrukkelijk verboden was om enigerlei gesneden beelden te maken, en dat, zo iemand het deed, hij het steelsgewijze moest doen, weshalve zij niet zo rijk en prachtig konden wezen als die van andere volken. Indien hij de ark en het verzoendeksel bedoelt, dan spreekt hij als een dwaas, die hij dan ook is, en als iemand, die oordeelt naar het aanzien van de ogen, en dus gemakkelijk bedrogen kan zijn ten opzichte van geestelijke zaken. Zij, die uitwendigen glans en pracht voor een kenmerk houden van de ware kerk oordelen naar dezelfde regel.

Ten derde. Omdat hij Samaria veroverd had, maakt hij de gevolgtrekking dat Jeruzalem natuurlijk ook vallen zal. "Zou ik alzo niet kunnen doen aan Jeruzalem? Kan ik het niet even gemakkelijk en zou ik het niet even rechtvaardiglijk doen?" Maar de gevolgtrekking was onjuist, want Jeruzalem bleef haar God aankleven, terwijl Samaria Hem verlaten had.

III. Zie hoe God in Zijn gerechtigheid zijn hoogmoed bestraft, en het oordeel over hem uitspreekt. Wij hebben gehoord wat de grote koning, de koning van Assyrië, zegt, wij hebben zijn grootspraak gehoord, laat ons nu horen wat de grote God door Zijn dienstknecht, de profeet, te zeggen heeft, en wij zullen bevinden dat in hetgeen, waarin hij trots handelt, God boven hem is.

1. Hij toont de ijdelheid aan van zijn onbeschaamd en vermetel roemen, vers 15. Zal een bijl zich beroemen tegen degene, die daarmee hakt? Zal een zaag pochen tegen degene, die ze trekt? Even ongerijmd is het snoeven van de trotsaard. "O welk een stof maak ik!" zegt in de fabel, de vlieg op het wagenrad. Welk een verwoesting richt ik aan onder de bomen!" zegt de bijl. Op tweeërlei wijze kan de bijl gezegd worden zich te beroemen tegen hem, die er mee hakt.

a. Bij wijze van verzet en tegenstand. Sanherib lasterde God, beledigde Hem, dreigde dat hij Hem doen zal zoals hij aan de goden van de volken gedaan heeft, dit nu was alsof de bijl hem trotseert, die ermede hakt. Het gereedschap of werktuig dat twist met de werkman, is niet minder ongerijmd dan het twisten van het leem zou zijn met de pottenbakker, en gelijk het niet gerechtvaardigd kan worden, dat mensen tegen God strijden met het vernuft, de rijkdom en de macht, die Hij hun geeft, zo is het ook niet te dulden. Maar indien de mensen aldus trots en vermetel willen wezen, alles wat rechtvaardig en heilig is willen trotseren, laat hen dan verwachten dat God met hen zal afrekenen, hoe onbeschaamder en hoe meer beledigend zij zijn zoveel zekerder en ontzettender zal hun verderf wezen.

b. Bij wijze van mededinging zal de bijl zich de lof toeëigenen van het werk, waarvoor zij gebruikt werd? Even onzinnig, even ongerijmd was het van Sanherib om te zeggen: Door de kracht van mijn hand heb ik het gedaan, en door mijn wijsheid, vers 13. Het is alsof een staf bewoog degenen, die hem opheffen. Maar als men een stok opheft, is het niet nog hout, zoals de laatste zinsnede gelezen kan worden. Al is hij een teken van waardigheid en gezag (zoals de edelen des volks er een droegen, Numeri 21:18), al is hij een werktuig van dienst, hetzij om een zwak man te ondersteunen of om een slecht man te tuchtigen, toch is hij slechts hout, en kan niets doen dan naar hij geleid of gericht wordt door hem, die hem gebruikt. De psalmist bidt dat God de heidenen zal laten weten dat zij mensen zijn, Psalm 9:21, de staf zal laten weten dat hij hout is.

2. Hij voorzegt zijn val en ondergang.

A. Dat God, nadat Hij Zijn werk heeft gedaan door hem, Zijn werk zal doen aan hem, vers 12. Het was een treurige sombere tijd voor het volk van God toen Sanherib zijn inval deed in hun land, maar laat hen weten tot hun vertroosting:

a. Dat God bedoelde door de beschikkingen van Zijn voorzienigheid goed te doen in Zion en Jeruzalem, er is een werk aan hen te doen, dat God voornemens is te doen en dat Hij zal volbrengen. Als God de vijanden van Zijn kerk en van Zijn volk loslaat, en hun voor een tijd toelaat te overmogen, dan is het ten einde een groot en goed werk aan hen te doen, en als dat gedaan is, dan en niet eerder, zal Hij verlossing voor hen werken. Als God Zijn volk in benauwdheid brengt, dan is het om hen te louteren, Daniel 11:35, hun hun zonde in gedachtenis te brengen, hen er om te verootmoedigen, en hen op te wekken tot het besef van hun plicht, hen te leren bidden en elkaar lief te hebben en te helpen, en dit is de vrucht, namelijk het wegnemen van de zonde, Hoofdstuk 27:9. Als deze doeleinden enigermate door de

beproeving bereikt zijn, dan zal zij in genade worden weggenomen, Leviticus 26:41, 42, anders niet, want evenals het woord zal ook de roede datgene volbrengen, waartoe God haar zendt.

b. Dat God, nadat Hij dit werk van genade voor Zijn volk gewerkt heeft, een werk des toorns en van de wraak zal werken aan hun aanvallers. Ik zal thuiszoeken de vrucht van de grootsheivan het hart van de koning van Assyrië: Zijn trotse woorden worden hier gezegd uit zijn hart te komen, van de grootsheid van zijn hart, en zij zijn er vrucht van, want uit de overvloed des harten spreekt de mond. Er wordt gelet op de hoogheid van zijn ogen, want een trotse blik is de aanduiding van een hovaardig gemoed. De vijanden van de kerk zijn gewoonlijk zeer hoog en trots, maar vroeg of laat zal God hiervoor met hen afrekenen. Hij roemt er in als in een onbetwistbaar bewijs van Zijn macht en heerschappij, dat Hij alle hoogmoedigen ziet en hen vernedert, Job 40:6 en verv.

B. Dat, hoe dreigend deze aanval op Zion en Jeruzalem was, hij toch gewis zal falen, op niets zal uitlopen, dat hij zijn onderneming dus niet zal kunnen volvoeren, vers 16-19.

Merk op:

a. Wie het is, die zijn verderf op zich neemt en er de werker van zal Zijn, niet Hizkia, noch zijn vorsten, noch de krijgsmacht van Juda en Jeruzalem-wat kunnen zij uitrichten tegen zo'n machtig leger-maar God zelf zal het doen, God zelf, als de Heer der heerscharen en als het licht van Israël.

Ten eerste. Wij zijn er zeker van dat Hij het doen kan, want Hij is de Heer der heerscharen, van al de heerscharen van hemel en aarde, al de schepselen zijn tot Zijn dienst, Hij maakt gebruik van hen naar Zijn wil en welbehagen, en legt het bedwang op hen, dat Hij goedvindt. Hij is de Heer der heerscharen beide van Juda en van Assyrië, en kan de overwinning geven aan wie Hij wil. Laat ons de heerscharen niet vrezen van enigerlei vijand, als wij de Heer der heerscharen voor ons hebben.

Ten tweede. Wij hebben reden om te hopen dat Hij het zal doen, want Hij is het licht Israëls en de Heilige. God is licht. In Hem zijn volmaakte helderheid, reinheid en zaligheid. Hij is licht, want Hij is de Heilige, Zijn heiligheid is Zijn heerlijkheid. Hij is Israëls licht, om Zijn volk te leiden en te raden, hen te begunstigen en te ondersteunen, en hen aldus te verblijden en te vertroosten ook in de allerdonkerste tijden. Hij is hun Heilige, Hij is in verbond met hen: Zijn heiligheid is voor hen verpand en wordt voor hen gebruikt. Gods heiligheid is de vertroosting van de heiligen, ze doen dankzegging bij de gedachtenis er aan en met grote blijdschap noemen zij Hem hun Heilige, Habakuk 1:12.

b. Hoe de verwoesting het verderf wordt voorgesteld. Zij zal wezen

Ten eerste. Als een wegtering van het lichaam door ziekte. De Heer zal onder zijn vetten een magerheid zenden. Zijn talrijk leger, dat als een lichaam was, bedekt met vettigheid, zal verminderd worden en wegslinken, als een geraamte worden.

Ten tweede. Als een verteerd worden van gebouwen, of bomen en struiken door vuur. Juist onder hetgeen hij roemt zal Hij een brand ontsteken, die zijn leger zal verwoesten, even plotseling als een brand een statig huis in de as legt. Sommigen zien hierin een toespeling op

het vuur, dat onder de offers werd aangestoken want trotse zondaars vallen als offers van de goddelijke gerechtigheid.

Merk op:

1. Hoe dit vuur ontstoken zal worden, vers 17. Dezelfde God, die een verblijdend licht is voor hen, die Hem getrouwelijk dienen, zal een verterend vuur zijn voor hen die met Hem beuzelen, of tegen Hem rebelleren, het licht van Israël zal een vuur zijn voor de Assyriërs, gelijk dezelfde wolkkolom een licht was voor de Israëlieten en een verschrikking voor de Egyptenaren, in de Rode Zee. Wat kan zulk een vuur tegenstaan, wat kan het uitblussen?

2. Welk een verwoesting het zal aanrichten. Het zal zijn doornen en distelen aansteken en verteren, zijn officieren en soldaten, die van weinig waarde zijn, en kwellend zijn voor Gods Israël, zoals doornen en distelen, wier einde is verbrand te worden, en die gemakkelijk en snel door een verterend vuur verbrand worden, Hoofdstuk 27:4. Wie zou Mij als een doorn en distel in oorlog stellen? Wel ver dat zij het vuur zouden tegenhouden, zullen zij het in vlam zetten. Ik zou door hen heengaan en hen tegelijk verbranden, Hoofdstuk 27:4. Zij zullen op een dag verteerd worden, allen in een ogenblik worden afgesneden, toen zij niet alleen vrede en veiligheid riepen, maar triomf en overwinning, toen is plotseling verderf over hen gekomen, het kwam bij verrassing en was in weinig tijd geheel volbracht. Zelfs de heerlijkheid van zijn bossen, vers 18, de keurbenden van zijn leger, de veteranen, de dapperste regimenten, die hij had, waar hij trots op was en waar hij het meest op rekende, die hij op prijs stelde zoals de mensen prijs stellen op hun kostbaarste bosbomen, de roem van het woud, of op hun vruchtbomen, de roem van hun Karmel, deze zullen als doornen en distelen gesteld worden voor het vuur, zij zullen verteerd worden, beide ziel en lichaam, geheel en al verteerd worden, niet slechts een lid, een lichaamsdeel, zal verbrand worden maar het leven zal weggenomen worden. God is machtig om beide ziel en lichaam te verderven, daarom moeten wij Hem meer vrezen dan de mens die alleen het lichaam kan doden, grote legers zijn voor Hem slechts als grote wouden die Hij kan omhouwen of verbranden als het Hem behaagt.

Jesaja 10:20-23

De profeet had gezegd, vers 12, dat de Heer een einde zal maken van al Zijn werk op de berg Zion en te Jeruzalem, door Sanheribs inval in het land, nu wordt ons hier gezegd wat dat werk wezen zal, het zal een tweeledig werk zijn.

1. De bekering van sommigen, aan wie deze beschikking van Gods voorzienigheid geheiligd zal worden, en die de vreedzame vrucht van de gerechtigheid zal voortbrengen, hoewel zij voor het tegenwoordige geen zaak van vreugde maar van droefheid was, deze zijn slechts een overblijfsel, vers 22, het overblijfsel Israëls, vers 20 het overblijfsel Jakobs, vers 21, slechts zeer weinigen in vergelijking met het grote getal van het volk Israël, dat als het zand van de zee was. Bekeringswerk wordt slechts op een overblijfsel gewrocht dat onderscheiden wordt van de overigen en voor God wordt afgezonderd. Als wij zien hoe volkrijk Israël is, hoe talrijk de leden zijn van de zichtbare kerk, als het zand van de zee, en bedenken dat van deze toch slechts een overblijfsel wordt behouden, dat van de velen, die geroepen zijn, er slechts weinigen zijn uitverkoren, dan voorzeker zullen wij streden om in te gaan door de enge poort, en vrezen dat wij schijnen achtergebleven te zijn. Het overblijfsel van Israël wordt gezegd dezulken te wezen, die van het huis Jakobs zijn ontkomen, dezulken die ontkomen zijn aan het bederf van het huis Jakobs en in een tijd van algemene afval aan hun oprechtheid hebben vastgehouden, en dat was een heerlijke ontkoming. En daarom ontkomen zij ook aan de verwoesting van dat huis en zullen zij in tijden van algemene rampen veilig bewaard worden, en ook dat zal een heerlijke ontkoming zijn, maar die als ternauwernood zal wezen. Hun ziel, dat is hun leven zal hun tot een buit gegeven worden, Jeremia 45:5. De rechtvaardigen zullen nauwelijks behouden worden.

A. Dit overblijfsel nu zal aflaten van alle betrouwen op een mensenarm, deze beschikking van Gods voorzienigheid zal hen daarvan genezen, zij zullen niet meer steunen op degene, die hen geslagen heeft, zullen nooit meer rekenen op de Assyriërs voor hulp tegen hun andere vijanden, zoals zij gedaan hebben, daar zij bevinden dat zij zelf hun ergste vijanden zijn, lijden leert voorzichtigheid, Zij hebben nu door droeve ervaring geleerd hoe dwaas het was om op die staf te steunen als een steun voor hen, die misschien een staf zal blijken te zijn om hen te slaan, het is een deel van het verbond van een tot God wederkerend volk, Hosea 14:4. Assur zal ons niet behouden. Door beproeving kunnen wij leren geen schepselen tot ons betrouwen te stellen.

B. Zij zullen weerkeren tot God, tot de sterke God, -één van de namen, die aan de Messias worden gegeven, Hoofdstuk 9:6, -tot de Heilige Israëls. Het overblijfsel zal weerkeren, dat werd te kennen gegeven door de naam van de zoon van de profeet, Schear-Jaschub Hoofdstuk 7:3, namelijk het overblijfsel van Jakob.

Zij zullen weerkeren nadat het beleg van Jeruzalem zal opgeheven zijn, niet alleen tot het rustig bezit van hun huizen en akkers, maar tot God en hun plicht, zij zullen berouw hebben en bidden, en Zijn aangezicht zoeken, en hun leven verbeteren. Het overblijfsel, dat ontkomt is een weerkerend overblijfsel, zij zullen weerkeren tot God en op Hem steunen. Zij alleen kunnen getroost steunen op God, die tot Hem weerkeren, wij kunnen een nederig vertrouwen hebben op God, als wij nauwgezet onze plicht jegens hem betrachten. Zij zullen steunen op de Heilige Israëls, oprechtel, en niet slechts in belijdenis. Deze belofte van de bekering en de behoudenis van een overblijfsel van Israël thans, is door de apostel toegepast, Romeinen 9:27, op het overblijfsel van de Joden, die bij de eerste prediking van het evangelie het geloofd en omhelsd hebben, en hiermede bewijst hij volkomen, dat het voor God geen nieuwe zaak was

om zeer velen van het zaad Abrahams over te laten aan het verderf, terwijl Hij toch Zijn belofte aan Abraham vervult, ten volle vervult, want zo was het nu. Het getal van de kinderen Israëls was als het zand van de zee, overeenkomstig de belofte, Genesis 22:17, en toch zal slechts een overblijfsel behouden worden.

2. De verdelging van anderen. Een verdelging, die vast besloten is, zal de Heer der heerscharen doen in het midden van dit hele land, vers 23. Dit is niet, zoals vers 18 bedoeld van de verdelging van het Assyrische leger, maar van de wegtering van de bezittingen en vele geslachten van de Joden door het Assyrische leger. Hiervan wordt nota genomen om de macht en goedheid van God te verheerlijken in de ontkoming van het onderscheiden overblijfsel, en om ons te doen weten wat er worden zal van hen, die niet willen weerkeren tot God zij zullen wegteren door een algemeen verval verdelgd worden in het midden van het land.

Merk op:

a. Het is een verdelging door God zelf aangericht: Hij is er de werker van. De Heer der heerscharen, die niemand kan weerstaan, Hij zal deze verdelging doen.

b. Zij is vast besloten, zij is niet het uitvloeisel van een plotseling opgekomen besluit, maar was tevoren verordineerd, het is bepaald niet alleen, dat er zo’n verdelging zijn zal, maar zij is voorgeschreven, afgetekend-dat is de betekenis van het woord, zij is nauwkeurig bepaald en vastgesteld, hoe ver zij zal reiken, en hoe lang zij zal duren, wie er door afgesneden, of verteerd zal worden, en wie niet.

c. Het is een verdelging, die zich over het gehele land zal verspreiden, als een machtige bergstroom, of als een overstroming, die alles voor zich heen wegvaagt.

d. Hoewel zij overvloeit, gaat zij toch niet als bij geval, zij is in gerechtigheid hetgeen betekent: beide wijsheid onbillijkheid. God zal rechtvaardig de verdelging brengen over een tergend volk, maar in wijsheid en genade zal Hij er perken aan stellen. Tot hiertoe zal zij komen en niet verder.

Jesaja 10:24-34

In zijn prediking onderscheidt de profeet tussen het kostelijke en het snode, want God doet dit in Zijn voorzienigheid: in Sanheribs inval spreekt Hij verschrikking tot de huichelaars, die het volk van Gods toorn zijn vers 6. Maar hier spreekt Hij van vertroosting tot de oprechten, die het volk zijn van Gods liefde. Het oordeel werd gezonden ter wille van de eersten, de verlossing werd gewrocht ter wille van de laatsten. Wij hebben hier:

I. Een vermaning aan Gods volk om niet te vrezen voor de dreigende ramp, er niet door in verwarring of ontsteltenis te komen, vers 24. Laat de zondaren in Zion verschrikt zijn, Hoofdstuk 33:14. Vrees niet, gij Mijn volk, dat te Zion woont, voor Assur. Het is tegen de wil en de bedoeling van God dat Zijn volk in enigerlei omstandigheid zich door vrees zal laten beheersen, onder de macht zal komen van de vrees, waarin pijn is, zij, die wonen in Zion, waar God woont, en waar Zijn volk gebruikt wordt in Zijn dienst, dat onder de bescherming is van de muren en bolwerken, die rondom Zion zijn, Psalm 48:13, behoeven voor generlei vijand te vrezen. Laat hun zielen gerust zijn in God.

II. Overwegingen aangeboden, om hun vrees tot zwijgen te brengen.

1. De Assyriër zal niets tegen hen doen, dan wat God bepaald en verordineerd heeft. Er wordt hun van tevoren gezegd wat hij doen zal opdat het hun geen verrassing zal zijn. Hij zal u onder Gods toelating slaan, doch het zal slechts met een roede wezen om u te tuchtigen, niet met een zwaard om u te woeden en te doden, ja hij zal zijn staf slechts tegen u opheffen, u dreigen en verschrikken, de roede tegen u schudden naar de wijze van Egypte, zoals de Egyptenaren hun staf tegen uw vaderen geschud hebben aan de Rode Zee toen zij zeiden: Wij zullen vervolgen, wij zullen achterhalen, Exodus 15:9, maar hen niet konden bereiken om hun enigerlei kwaad te doen. Wij moeten niet bevreesd zijn voor vijanden, die niets anders kunnen doen dan ons schrik aanjagen.

2. De storm zal spoedig voorbij zijn, vers 25 Nog een klein weinig-een klein, klein weinig, zo luidt het Hebreeuws, -zo zal volbracht worden de gramschap-de gramschap zal ophouden, namelijk Mijn toorn, die de stok in hun hand is, vers 5, zodat als deze ophoudt, zij ontwapend zijn en geen kwaad meer kunnen doen. Gods toorn tegen Zijn volk is slechts voor een ogenblik, Psalm 30:6, en als deze ophoudt en van ons afgekeerd is, dan behoeven wij de grimmigheid des mensen niet te vrezen, want zij is slechts machteloze hartstocht.

3. Met de vijand, die hen dreigt, zal zelf afgerekend worden. Gods toorn tegen Zijn volk zal eindigen in de vernieling van hun vijanden. Als Hij Zijn toorn afkeert van Israël, zal Hij hem wenden tegen de Assyriër, en de roede, waarmee Hij Zijn volk kastijdt, zal niet slechte ter zijde gelegd worden, maar in het vuur worden geworpen. Hij hief zijn staf op tegen Zion, maar God zal tegen hem een gesel verwekken, vers 26, hij is een verschrikking voor Gods volk, maar God zal een verschrikking voor hem wezen, de verderfengel zal deze gesel zijn, die hij niet kan ontwijken, en tegen welke hij niet kan strijden. De profeet herinnert hen aan hetgeen God in vroegere tijden gedaan heeft tegen de vijanden van Zijn kerk, die zeer sterk en geducht waren, maar ten verderve werden gebracht. Het verderf van de Assyriër zal wezen:

a. Naar de slachting Midians, die geschied is door een onzichtbare macht, maar plotseling geschied is, en het was een volkomen, een algeheel verderf. En als de rots Orebs, waar een van de vorsten van Midian na de veldslag gedood werd, zo zal Sanherib gedood worden in de

tempel van zijn god Nisroch, na de nederlaag van zijn leger, als hij denkt dat de bitterheid des doods is geweken. Vergelijk hiermede Psalm 83:12. Maak hen en hun prinsen als Oreb en als Zeeb, en zie hoe Gods beloften en de gebeden Zijns volks overeenkomen.

b. Gelijk zijn staf was over de zee, de Rode Zee, gelijk Mozes staf daarop was om haar te verdelen, eerst ter ontkoming van Israël, om haar weer te sluiten tot verderf van hun vervolgers, zo zal Zijn staf thans opgeheven worden naar de wijze van de Egyptenaren tot verlossing van Jeruzalem en tot verderf van de Assyriërs. Het is goed om een overeenkomst op te merken tussen Gods laatste en vorige verschijningen voor Zijn volk, en tegen Zijn en hun vijanden.

4. Zij zullen volkomen verlost worden uit de macht van de Assyriër en van de vrees er voor, vers 27. Zij zullen niet slechte bevrijd worden van het Assyrische leger, dat nu bij hen ingelegerd was, en een zwaar juk en een last voor hen was, maar zij zullen de koning van Assyrië ook niet langer de schatting betalen, die hij voor deze inval van hen geëist had, 2 Koningen 18:14, zij zullen niet langer tot zijn dienst zijn, zich niet langer in zijn macht bevinden. Ook zal hij nooit weer het land een schatting opleggen. Sommigen denken dat het nog verder ziet, namelijk op de verlossing van de Joden uit hun gevangenschap in Babel, en zelfs nog verder, namelijk op de verlossing van gelovigen van de tirannie van de zonde en van Satan. Het juk zal niet slechts afgenomen worden, maar het zal worden vernietigd-de vijand zal zijn kracht niet weer herkrijgen om wederom het kwaad te doen, dat hij gedaan heeft, en dat wel ter wille van de zalving, vers 27, en ter wille van hen die deelden in de zalving.

a. Om Hizkia's wil, die de gezalfde van de Heer was, een ijverig hervormer is geweest, en dierbaar was aan God.

b. Om Davids wil, dat is hun zeer bijzonder als reden opgegeven, waarom God Jeruzalem zal beschermen tegen Sanherib, Hoofdstuk 37:35. Om Mijnentwil, en om Davids Mijns knechts wil.

c. Om Zijns volks Israëls wil, de godvruchtigen onder hen, die de zalving van de goddelijke genade hebben ontvangen.

d. Om de wille van de Messias, de Gezalfde Gods, op wie God het oog had in al de verlossingen van de oud-testamentische kerk, en op wie Hij nog het oog heeft in de gunsten die Hij betoont aan Zijn volk, het is om Zijnentwil, dat het juk verbroken is en dat wij in waarheid vrij zijn gemaakt.

III. Een beschrijving beide van de verschrikking des vijands en de verschrikking, die velen er door aangegrepen had, en de dwaasheid van beide tentoongesteld in het einde, waar we hebben op te merken:

1. Hoe geducht de Assyriërs waren, en hoe stoutmoedig en dreigend zij optraden. Hier is een nauwkeurige beschrijving van zijn opmars, in welke richting hij ging, welke snelle vorderingen hij maakte: hij komt te Ajath, enz. Van deze en van de andere plaatsen heeft hij zich meester gemaakt zonder tegenstand te ontmoeten. Te Michmas legt hij zijn gereedschap af, alsof hij zijn zwaar geschut nu niet meer nodig had, zo gemakkelijk werd iedere plaats waar hij kwam tenonder gebracht, of wel de voorraadsteden van Juda, die tot dat doeleinde versterkt waren,

waren nu zijn magazijnen geworden. De een of andere merkwaardige en gewichtige pas had hij genomen. Zij trekken door.

2. Hoe lafhartig de mannen van Juda waren, het ontaarde zaad van dat leeuwenwelp, zij zijn bang, op het eerste alarmsein zijn zij al gevlucht, en zij beproefden het niet eens om de vijand het hoofd te bieden, hun afval van God had hun alle moed en geestkracht benomen, zodat één duizend van hen jaagt. In plaats van een kloekmoedig juichen om elkaar aan te moedigen werd er niets gehoord dan weeklagen om elkaar te ontmoedigen en te verzwakken, en het ellendige Anatoth, een priesterstad, die vol moed behoorde te wezen, schreeuwt luider dan al de anderen, vers 30. Dit is bedoeld, hetzij:

a. Om aan te tonen, hoe snel de tijding van de voortgang van de vijand zich door het land verspreidde. Hij komt te Ajath, zegt de één, ja, zegt een ander, en hij trekt door Migron, enz. En toch was het alles misschien niet zo erg als het algemeen gerucht het voorstelde. Maar wij moeten waken tegen de vrees, niet alleen voor boze zaken, maar ook voor boze tijdingen, die de dingen dikwijls veel erger voorstellen dan zij werkelijk zijn, Psalm 112:7. Of,

b. Om aan te tonen in welk naderend gevaar Jeruzalem was, toen haar vijanden zo stoutmoedig tegen haar oprukten en zo grote vorderingen maakten, en haar vrienden geen enkele poging konden doen om haar te verdedigen. Hoe stoutmoediger de vijanden van de kerk zijn, en hoe lafhartiger zij zijn, die voor haar behoorden op te komen, hoe meer God verhoogd zal worden in Zijn eigen kracht als Hij desniettemin verlossing voor haar werkt.

3. Hoe machteloos zijn aanval op Jeruzalem zal zijn. Hij blijft te Nob, waar hij de berg Zion kan zien, en daar zal hij zijn hand er tegen bewegen, vers 32, hij zal hem dreigen, dat zal alles wezen, hij zal veilig wezen en hem trotseren. Om hem met gelijke munt te betalen zal de dochter Jeruzalems haar hoofd achter hem schudden, Hoofdstuk 37:22.

4. Hoe noodlottig het in de uitkomst voor hem zelf zal blijken te zijn, als hij zijn hand tegen Jeruzalem beweegt, en op het punt is er de handen aan te slaan, dan is het Gods tijd, om tegen hem te verschijnen want Zion is de plaats, waarvan God gezegd heeft: Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, weshalve zij, die haar dreigen, God zelf beledigen. Dan zal de Heer met geweld de takken afkappen, en de verwarde struiken des wouds omhouwen, vers 33, 34.

a.De hoogmoed van de vijand zal vernederd worden, en de takken, die hoog opgeheven zijn, zullen afgekapt worden, de hoge en statige bomen zullen omgehouwen worden de hovaardigen zullen vernederd worden, zij die zich verheffen in mededinging met God, of om Hem tegen te staan, zullen vernederd worden.

b. De macht des vijands zal verbroken worden, de verwarde struiken van het woud zal Hij omhouwen. Als de Assyrische soldaten onder de wapens waren en hun lansen omhoog hielden dan hadden zij het aanzien van een woud, zoals de Libanon, maar toen zij in één nacht allen dode lichamen waren geworden, waren de pieken op de grond gelegd, en de Libanon was plotseling neergeworpen door een machtige of een sterke, namelijk de verderfengel die in luttel tijds zovele duizenden van hen doodde. En als dat het einde zal wezen van de trotse aanvaller, zo laat Gods volk dan niet bevreesd voor hem wezen. Wie zijt gij, dat gij vreest voor de mens, die sterven zal?

HOOFDSTUK 11

1 Want er zal een Rijsje voortkomen uit den afgehouwen tronk van Isai, en een Scheut uit zijn wortelen zal Vrucht voortbrengen.
2 En op Hem zal de Geest des HEEREN rusten, de Geest der wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de Geest der kennis en der vreze des HEEREN.
3 En Zijn rieken zal zijn in de vreze des HEEREN; en Hij zal naar het gezicht Zijner ogen niet richten; Hij zal ook naar het gehoor Zijner oren niet bestraffen.
4 Maar Hij zal de armen met gerechtigheid richten, en de zachtmoedigen des lands met rechtmatigheid bestraffen; doch Hij zal de aarde slaan met de roede Zijns monds, en met den adem Zijner lippen zal Hij den goddeloze doden.
5 Want gerechtigheid zal de gordel Zijner lendenen zijn; ook zal de waarheid de gordel Zijner lendenen zijn.
6 En de wolf zal met het lam verkeren, en de luipaard bij den geitenbok nederliggen; en het kalf, en de jonge leeuw, en het mestvee te zamen, en een klein jongske zal ze drijven.
7 De koe en de berin zullen te zamen weiden, haar jongen zullen te zamen nederliggen, en de leeuw zal stro eten, gelijk de os.
8 En een zoogkind zal zich vermaken over het hol van een adder; en een gespeend kind zal zijn hand uitsteken in de kuil van den basilisk.
9 Men zal nergens leed doen noch verderven op den gansen berg Mijner heiligheid; want de aarde zal vol van kennis des HEEREN zijn, gelijk de wateren den bodem der zee bedekken.
10 Want het zal geschieden ten zelven dage, dat de heidenen naar den Wortel van Isai, Die staan zal tot een banier der volken, zullen vragen, en Zijn rust zal heerlijk zijn.
11 Want het zal geschieden te dien dage, dat de Heere ten anderen male Zijn hand aanleggen zal om weder te verwerven het overblijfsel Zijns volks, hetwelk overgebleven zal zijn van Assyrie, en van Egypte, en van Pathros, en van Morenland, en van Elam, en van Sinear, en van Hamath, en van de eilanden der zee.
12 En Hij zal een banier oprichten onder de heidenen, en Hij zal de verdrevenen van Israel verzamelen, en de verstrooiden uit Juda vergaderen, van de vier eilanden des aardrijks.
13 En de nijd van Efraim zal wegwijken, en de tegenpartijders van Juda zullen uitgeroeid worden; Efraim zal Juda niet benijden, en Juda zal Efraim niet benauwen.
14 Maar zij zullen den Filistijnen op den schouder vliegen tegen het westen, en zij zullen te zamen die van het oosten beroven; aan Edom en Moab zullen zij hun handen slaan, en de kinderen Ammons zullen hun gehoorzaam zijn.
15 Ook zal de HEERE den inham der zee van Egypte verbannen, en Hij zal Zijn hand bewegen tegen de rivier, door de sterkte Zijns winds; en Hij zal dezelve slaan in de zeven stromen, en Hij zal maken, dat men met schoenen daardoor zal gaan.
16 En er zal een gebaande weg zijn voor het overblijfsel Zijns volks, dat overgebleven zal zijn van Assur, gelijk als Israel geschiedde ten dage, toen het uit Egypteland optoog.

Het is een zeer goede overgang in de profetie, (hetzij zij dit al of niet is in de retoriek) en een zeer gewone, om van de voorzegging van tijdelijke verlossingen van de kerk over te gaan naar die van de grote verlossing, welke in de volheid van de tijds gewerkt zal worden door Jezus Christus, waarvan de anderen typen en afschaduwingen zijn geweest, waaraan al de profeten getuigenis hebben gegeven: en aldus hebben de Joden vanouds ze verstaan. Want wat is het anders geweest, dat zo groot een verwachting van de Messias heeft opgewekt ten tijde toen Hij gekomen is? Bij gelegenheid van de profetie van de verlossing van Jeruzalem van Sanherib, komt hier nu de profetie betreffende de Messias, de Vorst.

I. Zijn afkomst uit het huis van David, vers 1.

II. Zijn bevoegdheid en bekwaamheid voor de grote onderneming, vers 2,3.

III. De rechtvaardigheid en billijkheid van Zijn regering, vers 3-5.

IV. De vreedzaamheid van Zijn koninkrijk, vers 6.

V. Het inkomen van de heidenen tot dit koninkrijk, vers 10, en met hen het overblijfsel van de Joden, dat met hen verenigd zal zijn in het rijk van de Messias, vers 11-16. En van dit alles zal God hun weldra een type en een duistere voorstelling geven in de voortreffelijke regering van Hizkia, de grote vorst, waarvan het volk onder hem zal genieten, na het teniet gaan van Sanheribs plannen en het weerkeren van velen uit de tien stammen uit de verstrooiing tot hun broeders van het land van Juda, toen hun die grote rust en vrede was geschonken.

Jesaja 11:1-9

De profeet had in deze leerrede tevoren gesproken van een Kind, dat geboren zou worden, een Zoon, die gegeven zou worden op wiens schouders de heerschappij zal zijn, dit bestemmende tot vertroosting van Gods volk in tijden van benauwdheid, zoals vele eeuwen tevoren de stervende Jakob het vooruitzicht op de Silo bedoelde tot vertroosting van zijn zaad in de verdrukking van Egypte. In Hoofdstuk 10:27 had hij gezegd dat het juk verdorven zal worden ter wille van de zalving, nu zegt hij ons hier op wie die zalving zal rusten. Hij voorzegt

I. Dat de Messias ter bestemder tijd voortkomen zal uit het huis van David, als die Spruit van de Heer, waarvan hij in Hoofdstuk 4:2 had gezegd, dat Hij voortreffelijk en heerlijk zou zijn. Het Hebreeuwse woord is Netzer, waarop, naar sommigen denken, gedoeld wordt in Mattheus 2:23, waar gezegd wordt dat door de profeten van de Messias gezegd is dat Hij Nazarener genoemd zal worden.

Merk hier op:

1. Van wie deze Spruit voortkomen zal namelijk van Isaï. Hij zal de Zone Davids wezen met wie het verbond van het koninkrijk was aangegaan, en aan wie met een eed beloofd was, dat uit de vrucht van Zijn lenden God de Christus zou verwekken, Handelingen 2:30. David wordt dikwijls de Zoon van Isaï genoemd, en Christus wordt zo genoemd, omdat Hij niet de zoon van David, maar David zelf moet wezen, Hosea 3:5.

2. Het geringe van Zijn verschijning.

a. Hij wordt een rijsje en een scheut genoemd, beide woorden, die hij gebruikt, betekenen een klein, zwak, teder product, een twijgje, een dun takje-zo worden die woorden door sommigen overgezet-dat gemakkelijk afgebroken kan worden. De vijanden van Gods kerk waren even tevoren vergeleken bij sterke statige takken, Hoofdstuk 10:33, die niet zonder zware arbeid afgehouwen kunnen worden, maar Christus wordt vergeleken bij een rijsje, Hoofdstuk 53:2, en toch zal Hij over hen zegevieren.

b. Hij wordt gezegd voort te komen uit Isaï, veeleer dan uit David, omdat Isaï geleefd heeft en gestorven is in geringheid en onbekendheid, zijn geslacht had geen groot aanzien, 1 Samuel 18:18, en het was in smaad en minachting, dat David soms de zoon van Isaï genoemd werd, 1 Samuel 22:7.

c. Hij komt voort uit de tronk van Isai, als de koninklijke familie, die als een ceder geweest is, afgehouwen was, verloren was in het gras Daniel 4:15, maar hij zal weer uitspruiten, Job 14:7. Ja het zal groeien uit zijn wortels die geheel begraven zijn in de aarde, en evenals de wortels van bloemen in de winter, geen stam of stengel hebben, die boven de grond gezien wordt. Het huis van David was zeer in verval gekomen ten tijde van Christus' geboorte, getuige de armoede en geringheid van Jozef en Maria. Aldus moest de Messias Zijn staat van vernedering beginnen, en omdat Hij er zich aan onderworpen heeft, zal Hij hogelijk verheven worden, en aldus wilde Hij er vroeg kennis van geven dat Zijn koninkrijk niet was van deze wereld. De Chaldeeuwse paraphrase geeft deze lezing van de tekst: Er zal een koning voortkomen uit de zonen van Isaï, en de Messias, (of Christus), zal uit zijn zonen gezalfd worden.

II. Dat Hij in alle opzichten bekwaam zal zijn voor het grote werk, waartoe Hij bestemd is, dat deze tere scheut zo bewaterd zal worden, zo bevochtigd zal worden door de dauw van de hemels, dat zij tot een sterke scepter van de heerschappij zal worden, vers 2.

1. In het algemeen: de Geest van de Heer zal op hem rusten, de Heilige Geest zal met al Zijn gaven en genade niet alleen op Hem komen, maar op Hem rusten, op Hem blijven, Hij zal de Geest niet met mate hebben, maar zonder mate zal de volheid van de godheid in Hem wonen, Colossenzen 1:19, 2:9. Hiermede begon Hij Zijn prediking, Lukas 4:18, de Geest van de Heer is op Mij.

2. In het bijzonder: de geest van de heerschappij, door welke Hij in alle opzichten geschikt zal zijn voor het oordeel, dat de Vader Hem overgegeven heeft toen Hij Hem macht heeft gegeven om gericht te houden, Johannes 5:22, 27. En dat niet alleen, maar Hij zal de fontein en de schatkamer van alle genade zijn voor de gelovigen, opdat zij allen uit Zijn volheid de Geest van de genade zouden ontvangen, zoals alle leden van het lichaam levensgeesten ontvangen van het hoofd.

a. Hij zal de Geest van de wijsheid en van het verstand hebben, de Geest van de raad en van de kennis, Hij zal de zaak, waarvoor Hij gebruikt wordt, ten volle verstaan. Niemand kent de Vader dan de Zoon, Mattheus 11:27. Met hetgeen Hij aan de kinderen van de mensen bekend moet maken betreffende God en Zijn wil, zal Hij zelf volkomen bekend en vertrouwd zijn, Johannes 1:18. Hij zal Zijn geestelijk koninkrijk weten te besturen in alle takken en onderdelen ervan, zo dat Hij ten volle aan de twee grote bedoelingen ervan zal kunnen beantwoorden, namelijk de heerlijkheid Gods en het welzijn van de kinderen van de mensen. De voorwaarden van het verbond zullen door Hem vastgesteld worden, en verordeningen ingesteld worden in wijsheid, schatten van wijsheid zullen in Hem verborgen zijn. Hij zal onze raad wezen, en zal ons van God geworden zijn tot wijsheid.

b. De Geest van de kloekmoedigheid, of van de sterkte, de onderneming was zeer groot, door zeer vele en grote moeilijkheden zal heengegaan moeten worden en daarom was het nodig dat Hij zo begiftigd en toegerust zou zijn, dat Hij niet zal bezwijkt en niet ontmoedigd zal zijn, Jesaja 42:4. Hij was vermaard om Zijn kloekmoedigheid in Zijn onderwijzen van de weg Gods in waarheid zonder enige mens te vrezen, Mattheus 22:16.

c. De Geest van de godsdienst, of van de vreze van de Heer. Niet alleen zal Hij zelf een eerbiedige liefde hebben voor de Vader, als Zijn knecht, Hoofdstuk 42:1, en werd Hij verhoord uit de vrees, Hebreeen 5:7, maar Hij zal ijver hebben voor de godsdienst en in geheel Zijn onderneming de bevordering daarvan op het oog hebben. Ons geloof in Christus was nooit bestemd of bedoeld om onze vreze van de Heer te vervangen of te verdringen, maar wel om haar te ondersteunen en te vermeerderen.

III. Dat Hij zeer juist en nauwkeurig zal zijn in het bestuur van Zijn regering en in de uitoefening van de macht, die Hem is toevertrouwd, vers 3. De Geest, waarmee Hij bekleed zal zijn zal Hem schrander of scherpzinnig maken in de vreze van de Heer, Hem scherp van ruiken doen zijn-dat is de betekenis van het woord-want de beschouwingen van de geest worden dikwijls uitgedrukt door de gewaarwordingen van het lichaam. Diegenen zijn waarlijk verstandig, die het zijn in de vreze van de Heer, in de zaken van de godsdienst, want deze is beide het fundament en de hoofdsteen van de wijsheid. Hieruit zal blijken dat wij de Geest van God hebben, als onze geestelijke zintuigen geoefend zijn, zodat wij schrander, vlug van

bevatting zijn in de vreze van de Heer, diegenen hebben goddelijke verlichting, die hun plicht kennen en hem weten te volbrengen. Daarom heeft Jezus Christus de Geest gehad zonder mate, opdat Hij Zijn onderneming volkomen zou verstaan, en Hij heeft haar verstaan, zoals blijkt, niet alleen uit de bewonderenswaardige antwoorden, die Hij gaf aan allen, die Hem ondervroegen, waardoor bewezen werd dat Hij schrander, vlug van bevatting was in de vreze van de Heer, maar ook in het beleid van geheel Zijn onderneming. Hij heeft de grote zaak van de godsdienst zo uitnemend goed geregeld en vastgesteld, beide tot eer van God, en tot gelukzaligheid van de mens, dat het erkend moet worden dat Hij haar volkomen verstaan heeft.

IV. Dat Hij recht en billijk zal handelen in al de daden van Zijn regering, dat er evenveel rechtmatigheid als wijsheid in zal gezien worden. Hij zal -zoals Hij het zelf uitdrukt-oordelen zoals Hij geoordeeld wil worden, Johannes 7:24.

1. Niet naar de uiterlijke schijn, vers 3. Hij zal naar het gezicht van Zijn ogen niet richten, ten opzichte van personen, Job 34:19, en naar de uiterlijke schijn, Hij zal ook naar het gehoor van Zijn oren niet bestraffen, niet naar algemeen verspreide geruchten en de voorstellingen van anderen, zoals de mensen dikwijls doen. Hij beoordeelt de mensen ook niet naar de schone woorden, die zij spreken, Hem Heer, Jahweh noemende, noch naar hun schoonschijnende daden in het oog van de wereld, die zij doen om van de mensen gezien te worden, maar Hij zal oordelen naar de verborgen mens van de harten en naar de innerlijke beginselen, waardoor de mensen zich laten regeren en waarvan Hij een onfeilbaar getuigenis. Christus zal de geheimen van de mensen oordelen, Romeinen 2:16, Hij zal er over beslissen niet naar hun voorgeven en naar de schijn-dat zou zijn te oordelen naar het gezicht van de ogen, niet naar de mening, die anderen van hen koesteren dat zou wezen te oordelen naar het gehoor van Zijn oren, neen, wij zijn er zeker van dat Zijn oordeel naar waarheid is.

2. Hij zal rechtvaardig richten, vers 5. Gerechtigheid zal de gordel van Zijn lenden zijn. Hij zal rechtvaardig wezen in het bestuur van Zijn regering, en Zijn gerechtigheid zal Zijn gordel wezen, zij zal Hem voortdurend omgeven, Hem aankleven, zij zal Zijn sieraad wezen en Zijn eer, Hij zal er zich mee gorden voor iedere daad, Hij zal Zijn zwaard aangorden ten krijg in gerechtigheid, Zijn gerechtigheid zal Zijn sterkte wezen en Hem voorspoedig maken in Zijn ondernemingen, zoals een man, wiens lenden omgord zijn. In gelijkvormigheid met Christus, moeten Zijn volgelingen hun lenden omgord hebben met de waarheid, Efeziers 6:14, om hen standvastig te maken in hun belijdenis en hun godzalig leven. In het bijzonder,

A. Hij zal in rechtmatigheid de zaak bepleiten van de armen en verdrukten, Hij zal hun beschermer wezen, vers 4, Hij zal de armen met gerechtigheid richten, Hij zal richten ten gunste en ter verdediging van hen, die het recht aan hun zijde hebben, al zijn zij ook arm in de wereld, en omdat zij arm van geest zijn. Het is de plicht van vorsten om de armen te verdedigen en te verlossen, Psalm 82:3, 4, en het is de eer van Christus, dat Hij de koning is van de armen Psalm 72:2, 4. Hij zal met rechtmatigheid voor de zachtmoedigen van de aarde bestraffen, hen, die het onrecht, dat hun gedaan is, met zachtmoedigheid dragen en met geduld, kunnen zeer bijzonder aanspraak maken op de goddelijke zorg en bescherming. Ik ben als een dove ik hoor niet, want Gij zult horen, Psalm 38:k, 15. Sommigen lezen het: Hij zal de zachtmoedigen van de aarde met rechtmatigheid bestraffen, of tuchtigen, als Zijn eigen volk, de zachtmoedigen van het land, verkeerd doen, dan zal Hij hun overtreding met de roede bezoeken.

B. Hij zal in gerechtigheid optreden tegen Zijn vijanden, die hoogmoedige verdrukkers zijn, vers 4. Doch Hij zal de aarde slaan, de mens van de aarde, de verdrukkers, zie Psalm 10:18, de lieden, die van de wereld zijn, welker deel in dit leven is, Psalm 17:14, deze zal Hij slaan met de roede Zijns monds, het woord Zijns monds, sprekende tot hen van verschrikking en verderf. Zijn bedreigingen zullen hen aangrijpen en aan hen volvoerd worden, met de adem van Zijn lippen, door de werking van Zijn Geest, overeenkomstig Zijn woord, en er door werkende, en er mee werkende, zal Hij de goddelozen doden. Hij zal het gemakkelijk doen met een woord spreken, zoals Hij hen ter aarde velde, die kwamen om Hem te grijpen door te zeggen: Ik ben het, Johannes 18:6. Dodelijke verschrikkingen zullen hun geweten aangrijpen, dodelijke oordelen zullen hen ten verderve brengen met hun macht en al hun belangen en invloeden, en in de andere wereld zal verdrukking vergolden worden hen, die Zijn armen verdrukken. De apostel past dit toe op de mens van de zonde, die hij deze boze noemt, 2 Thessalonicenzen 2:8, die de Heer verdoen zal door de Geest Zions monds. En de Chaldeër leest het hier, Hij zal die boze Romulus doden, of Rome, zoals Hugh Brougham het verstaat.

V. Dat er onder Zijn regering grote vrede en rust zal zijn. Dit is een verklaring van hetgeen gezegd is in Hoofdstuk 9, 6, dat Hij de Vredevorst zal zijn. Vrede betekent twee dingen:

1. Eenheid en eensgezindheid, deze worden te kennen gegeven in die overdrachtelijke beloften, dat zelfs de wolf vreedzaam met het lam zal verkeren-mensen van de meest woeste en grimmige aard, die allen om hen heen plachten te bijten en te verslinden, zullen door de kracht van het evangelie en de genade van Christus een zo verwonderlijke verandering ondergaan, dat zij zelfs met de zwaksten in liefde zullen leven, van wie zij tevoren een gemakkelijke prooi zouden gemaakt hebben. Zo ver zal het er vandaan zijn, dat de schapen elkaar schaden, zoals zij soms gedaan hebben, Ezechiel 34:20, 21, dat zelfs de wolven vreedzaam met hen omgaan. Christus, die onze vrede is, is gekomen om alle vijandschap te doden en duurzame vriendschap onder Zijn volgelingen tot stand te brengen, inzonderheid tussen Joden en heidenen, als grote menigten van beide bekeerd zijn tot het geloof van Christus, verenigd zijn in een stal van de schapen, dan zal de wolf met het lam verkeren, dan zal de wolf het lam niet bedreigen, en het lam zal voor de wolf niet bevreesd zijn. De luipaard zal het geitebokje niet alleen niet verscheuren, maar er bij neerliggen, zelfs hun jongen zullen tezamen neerliggen en opgeleid worden in een gezegende zalige vriendschap, ten einde haar te bestendigen. De leeuw zal niet meer verslindend zijn en zal stro eten gelijk de os, zoals, naar sommigen denken, al de roofdieren gedaan hebben voor de val. De adder en de basiliek zullen niet langer venijnig zijn, zodat ouders hun kinderen er mee zullen laten spelen, en hun handen in hun trol laten steken. Een adderengebroed zal een geslacht van heiligen worden, en de oude klacht van "homo homini lupus" -de mens is een wolf voor de mens, -zal aan een einde wezen. Zij, die de heilige berg bewonen, zullen even vriendschappelijk met elkaar leven als de dieren, die met Noach in de ark waren en het zal een middel zijn voor hun bewaring want zij zullen elkaar niet schaden en vernielen, zoals zij vroeger gedaan hebben. Dit nu:

a. Is vervuld in de verwonderlijke uitwerking van het evangelie op het gemoed van hen, die het in oprechtheid hebben omhelsd: het verandert de natuur en maakt hen, die de zachtmoedigen van de aarde vertreden hebben, niet alleen even zachtmoedig als zij zijn, maar ook dat zij vriendelijk voor hen zijn. Toen Paulus, die de heiligen had vervolgd, zich bij hen voegde en zich met hen verenigde, toen vertoefde de wolf met het lam.

b. Sommigen willen gaarne hopen dat het nog verder vervuld zal worden in de laatste dagen, als de zwaarden tot sikkelen geslagen zullen zijn.

2. Veiligheid en gerustheid, Christus, de grote Herder, zal zo goede zorg dragen voor Zijn schapen, dat zij, die hun kwaad zouden willen doen, het niet zullen kunnen, niet slechts zullen zij elkaar niet vernielen, maar aan geen vijand van buiten zal toegelaten worden hun overlast te doen, de eigenschap, of de aard van beproeving of benauwdheid, ja zelfs van de dood, zal zo veranderd wezen, dat zij aan hen, die hun wandel hebben op de berg van Zijn heiligheid, geen werkelijk leed kunnen doen, en nog veel minder hen zullen kunnen verderven, 1 Petrus 3:13. Wie, of wat, kan ons kwaad doen, indien wij navolgers zijn van het goede? Gods volk zal niet slechts verlost worden van kwaad, maar ook van de vrees er voor, zelfs het zoogkind zal zonder enigen angst zich vermaken over het hol van een adder, Paulus doet dit, als hij zegt: Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? en: Dood, waar is uw prikkel?

Eindelijk.

Merk op wat de uitwerkingen wat de oorzaak zal zijn van deze verwonderlijke verzachting van van de mensen aard en karakter door de genade van God.

1. De uitwerking zal wezen volgzaamheid, een bereidwilligheid om onderricht te ontvangen. Een kleine jongen zal ze drijven, zal hen leiden, die het tevoren veracht hebben om onder het toezicht van de sterkste man te staan. Calvijn verstaat dit van hun gewillige onderworpenheid aan Christus' dienstknechten, die met zachtmoedigheid zullen moeten onderwijzen, geen dwingende macht zullen moeten uitoefenen, en dat zij als kinderen zullen wezen, Mattheus 18:3. Zie 2 Corinthiers 8:5.

2. De oorzaak er van zal wezen: de kennis van God. Hoe meer de mensen daarvan hebben, hoe meer zij geneigd zullen zijn tot de vrede. Zij zullen aldus leven in liefde want de aarde zal vol zijn van de kennis van de Heer, die het vuur van van de mensen hevige hartstochten en vijandschappen zal uitblussen. Hoe beter wij bekend zijn met de God van de liefde, hoe meer wij naar hetzelfde beeld veranderd zullen worden en hoe beter wij gezind zullen zijn jegens alten, die dat beeld dragen. De aarde zal even vol zijn van deze kennis als de bodem van de zee van water, zo ruim en uitgebreid zal deze kennis zijn, en zo ver zal zij verspreid worden, zo diep en degelijk zal deze kennis wezen, en zo lang zal zij duren. Er is veel meer van de kennis van God te verkrijgen door het evangelie van Christus dan door de wet van Mozes verkregen kon worden, en, terwijl toen alleen in Juda God bekend was zullen thans allen Hem kennen, Hebreeen.8:11. Maar het is een wetenschap of kennis, die valselijk aldus genaamd is, welke onenigheid zaait onder de mensen, de rechte kennis van God vestigt de vrede.

Jesaja 11:10-16

Wij hebben hier nog een verdere profetie van de uitbreiding en bevordering van het koninkrijk van de Messias onder het type van de bloeiende toestand van het rijk van Juda in het laatste gedeelte van Hizkia's regering na de nederlaag van Sanherib.

I. De voorzegging is ten dele in vervulling gegaan toen de grote dingen, die God voor Hizkia en zijn volk gedaan had, als een banier bleken te zijn, die de naburige volken tot hen nodigde om te vragen naar de wonderen, die God gedaan had in het land, op welke boodschap de gezanten van de koning van Babel uitgezonden waren. Naar hen hebben de heidenen gevraagd, en Jeruzalem, de rust of woonstede van de Joden, was toen heerlijk, vers 10. "Toen zijn velen van de Israëlieten, die tot het rijk van de tien stammen behoorden en die na de verwoesting van dat rijk door de koning van Assyrië genoodzaakt waren een schuilplaats te zoeken in de naburige landen en in sommige verafgelegen landen en zelfs op de eilanden van de zee, aangemoedigd geworden om terug te keren naar hun eigen land en zich onder de bescherming en heerschappij te stellen van de koning van Juda, en dat wel te meer, omdat het een Assyrisch leger was door hetwelk hun land tenonder was gebracht, en dat nu zelf geheel verslagen was". Dit wordt gezegd een terugbrenging van hen te zijn ten tweedemale, vers 11, het was zo'n blijk van de macht en goedheid van God en zo'n opwekking en bemoediging voor hen, als hun eerste verlossing uit Egypte geweest is. Dan zullen de verdrevenen van Israël weer vergaderd worden, en worden teruggebracht, en ook die van Juda, die op de nadering van het Assyrische leger op hun eigen veiligheid bedacht waren en gevlucht zijn. "Dan zal de oude vete tussen Efraïm en Juda vergeten zijn, en ze zullen zich verenigen tegen de Filistijnen en hun andere gemene vijanden", vers 13, 14. Zij, die met elkaar gedeeld hebben in beproevingen en zegeningen, in gevaren en uitreddingen, behoren uit overweging daarvan zich te verenigen voor hun wederzijdse veiligheid en hun wederkerige bescherming, en het zal dan waarschijnlijk wel wezen met de kerk, als Efraïm en Juda verenigd zijn tegen de Filistijnen. Welke moeilijkheden er dan ook in de weg zijn voor de terugkeer van de verstrooiden, de Heer zal wel een middel vinden om die uit de weg te ruimen, zoals Hij, toen Hij Israël uitvoerde uit Egypte, de Rode Zee en de Jordaan heeft opgedroogd, vers 15, en hen door de onoverkomelijke belemmeringen van een grote, huilende wildernis naar Kanaän heeft gevoerd, vers 16. Ditzelfde zal Hij nu ten tweede male doen, of hetgeen eraan gelijk is, van gelijke waarde er mee is. Als Gods tijd gekomen is voor de verlossing van Zijn volk, dan zullen bergen van zwarigheden er tegen voor Zijn aangezicht vlak worden. Laat ons dus niet wanhopen als het met de belangen van de kerk zeer slecht schijnt te staan, God kan sombere dagen zeer spoedig in heldere, heerlijke dagen verkeren.

II. Zij zag nog verder, namelijk op de dagen van de Messias en het inkomen van de heidenen in Zijn koninkrijk, want daarop wordt ze door de apostel toegepast, vers 10, waarvan de volgende verzen het vervolg zijn. Romeinen 15:12 "Er zal zijn de wortel van Isai, en die opstaat om over de heidenen te gebieden, op hem zullen de heidenen hopen". Dat is een sleutel tot deze profetie, welke spreekt van Christus "als de wortel van Isaï, een scheut uit zijn wortels", vers 1, "een wortel uit een dorre aarde", Jesaja 53:2. Hij is de wortel Davids, Openbaring 5:5, de wortel en het geslacht Davids, Openbaring 22:16.

1. Hij zal staan, of opgericht worden, tot een banier van de volkeren, toen Hij gekruisigd was, was Hij verhoogd van de aarde, opdat Hij als een banier, of een baken, de ogen en de harten van alle mensen tot zich zou trekken, Johannes 12:32. Hij is opgericht als een banier in de prediking van het eeuwig evangelie, waarin de leraren als vaandragers de banier ontplooien van

Zijn liefde, om ons tot Hem te lokken, Hooglied 1:4, de banier van Zijn waarheid, onder welke wij ons laten aanwerven, om gebruikt te worden in de heilige oorlog tegen zonde en Satan. Christus is de banier tot wie de kinderen Gods, die verstrooid waren, bijeenvergaderd worden, Johannes 11:52 en in wie zij als in het middelpunt van hun eenheid bijeenkomen.

2. Naar Hem zullen de volkeren vragen. Wij lezen van Grieken, die dit deden Johannes 12:21 wij wilden Jezus wel zien, en bij die gelegenheid was het, dat Christus sprak van Zijn verhoogd worden van de aarde om allen tot zich te trekken. De apostel leest dit naar de LXX, of misschien geven de LXX in de edities na Christus de lezing naar de apostel, Romeinen 15:12, op Hem zullen de heidenen hopen, zij zullen naar Hem vragen, of Hem zoeken, met vertrouwen op Hem.

3. Zijn rust zal heerlijk zijn. Sommigen verstaan dit van de dood van Christus, de triomf van het kruis maakte zelfs deze heerlijk. Anderen van Zijn hemelvaart, toen Hij neerzat om te rusten aan Gods rechterhand. Of liever: het is bedoeld van de evangeliekerk, deze berg Zion, waarvan Christus gezegd heeft: Dit is Mijn rust, en waarin Hij woont. Deze is wel veracht door de wereld, maar dewijl er de schoonheid van de heiligheid. op is, is zij in waarheid heerlijk. Een troon van de heerlijkheid, een hoogheid van het eerste aan is de plaats van ons heiligdom, Jeremia 17:12.

4. Beide Joden en heidenen zullen tot Hem vergaderd worden, vers 11, een overblijfsel van beide, een, vergelijkenderwijs, klein overblijfsel, dat herwonnen zal worden, als het ware, en dat wel met grote moeite en gevaar. Gelijk God voormaals Zijn volk heeft verlost, en hen heeft vergaderd uit al de landen, waarheen zij verstrooid waren, Psalm 106:47, Jeremia 16:15, 16, zo zal Hij het ten tweede male doen op een andere wijze, namelijk door de krachtige werking van de Geest van de genade met het Woord. Hij zal Zijn hand stellen om het te doen, Hij zal Zijn macht aanwenden, de arm des Heern is geopenbaard om het te doen.

5. "Er zal een overblijfsel wezen van de Joden, dat bijeenvergaderd zal worden. De verdrevenen van Israël en de verstrooiden van Juda," vers 12, van wie velen ten tijde van hun toebrenging tot Christus, Joden waren van de verstrooiing, de twaalf stammen in de verstrooiing, Jakobus 1:1, 1 Petrus 1:1. deze zullen tot Christus toevloeien en waarschijnlijk zijn er, naar verhouding, meer van die verstrooide Joden in de kerk gebracht dan van hen, die in hun eigen land gebleven zijn. Velen van de volkeren, de heidenen, zullen door het oprichten van deze banier ingebracht worden. Jakob heeft van de Silo voorzegd, dat tot Hem de volken vergaderd zullen worden Genesis 49:10. Zij, die vreemdelingen en bijwoners waren, zullen nabij gebracht worden. De Joden koesterden de argwaan dat Christus zou heengaan naar hen, die onder de heidenen verstrooid waren, en dat Hij de heidenen zou leren, Johannes 7:35.

6. Er zal een gelukkige verzoening zijn tussen Efraïm en Juda, en beiden zullen veilig wezen ten opzichte van hun tegenpartijders en zij zullen heerschappij over hen hebben vers 13, 14. De verbintenis tussen Juda en Israël in die tijd was een type en afschaduwing van de vereniging van Joden en heidenen in de evangeliekerk, die zolang in geschil waren met elkaar. Het huis van Juda zal tot het huis Israëls gaan, Jeremia 3:18, en zij zullen tot een uniek volk worden, Ezechiel 37:22. Joden en heidenen zullen tot een lichaam verenigd worden, Efeziers 2:16. En daar zij vrede met elkaar hebben, zullen zij, die tegenpartijders van beide zijn, uitgeroeid worden, want zij zullen de Filistijnen op de schouder vliegen, zoals een arend zijn prooi grijpt, zij zullen hen beroven aan hun westzijde, en dan zullen zij hun veroveringen voortzetten naar het oosten, naar de Edomieten, de Moabieten en Ammonieten het evangelie van Christus zal

voorspoedig zijn aan alle plaatsen, en uit alle volken zullen sommigen gehoorzaam worden aan het geloof.

Eindelijk. Alles wat de voortgang en de voorspoed van het evangelie zou kunnen belemmeren, zal uit de weg worden genomen. Zoals God, toen Hij Israël heeft opgevoerd van Egypte, de Rode Zee en de Jordaan heeft opgedroogd voor hun aangezicht, Hoofdstuk 63:11, 12, en gelijk Hij naderhand, toen Hij de Joden uit Babel heeft gebracht, de weg voor hen bereid heeft, Hoofdstuk 62:10, zo zullen, als Joden en heidenen tezamen, in de evangeliekerk gebracht moeten worden. Alle beletselen daartegen weggenomen worden, vers 15,16, moeilijkheden, die onoverkomelijk schenen, zullen op verwonderlijke wijze overwonnen voorden. De blinden zullen geleid worden door de weg, die zij niet geweten hebben. Zie Hoofdstuk 42:15, 16, 43:19, 20. Bekeerlingen zullen op wagens en draagstoelen gebracht worden, Hoofdstuk 66:20. Sommigen denken dat het nog een verdere toebrenging is van grote menigten tot de kerk, waarop gedoeld wordt in de duistere profetie van het uitdrogen van de Eufraat, opdat de weg voor de koningen van het oosten bereid zou worden Openbaring 16:12, hetgeen naar dit hier schijnt te verwijzen. Als Gods tijd is gekomen om volken of afzonderlijke personen tot zich te brengen, dan zal de goddelijke genade zegevieren over allen tegenstand. Voor het aangezicht van de Heer zal de zee vlieden en de Jordaan achterwaarts gedreven worden. En zij, die hun aangezicht hemelwaarts richten, zullen bevinden dat er niet zovele moeilijkheden zijn op de weg als zij dachten, want er zal een gebaande weg daarheen zijn, Hoofdstuk 35:8.

HOOFDSTUK 12

1 En te dienzelfden dage zult gij zeggen: Ik dank U, HEERE! dat Gij toornig op mij geweest zijt, maar Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij.
2 Ziet, God is mijn Heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen; want de Heere HEERE is mijn Sterkte en mijn Psalm, en Hij is mij tot Heil geworden.
3 En gijlieden zult water scheppen met vreugde uit de fonteinen des heils;
4 En zult te dienzelfden dage zeggen: Dankt den HEERE, roept Zijn Naam aan, maakt Zijn daden bekend onder de volken! vermeldt, dat Zijn Naam verhoogd is.
5 Psalmzingt den HEERE, want Hij heeft heerlijke dingen gedaan; zulks zij bekend op den gansen aardbodem.
6 Juich en zing vrolijk, gij inwoners van Sion! want de Heilige Israels is groot in het midden van u.

De verlossing beloofd in het vorige hoofdstuk, werd vergeleken bij die van Israël ten dage toen het uittoog uit het land van Egypte, waarmee dat hoofdstuk eindigt. Gelijk nu Mozes en de kinderen Israëls een loflied zongen tot eer en heerlijkheid van God, Exodus 15:1, zo zal ook het volk van God dat doen ten dage als de wortel van Isai zal staan tot een banier des volks, en de wens en vreugde van alle volkeren zal wezen.

I. Te die dage zal ieder afzonderlijk gelovige een loflied zingen voor zijn eigen deel aan die verlossing, vers 1-3. Gij zult zeggen: ik dank U, Heer! Het werk van de dankzegging zal een werk van de binnenkamer zijn.

II. Velen zullen zich verenigen om God te loven voor de weldaad, die voor een voortvloeit uit deze verlossing, vers 40. Gij zult zeggen: "Dankt de Heer, het werk van de dankzegging zal een werk zijn van de gemeente, en de lof van God zal in het openbaar gezongen worden in de vergadering van de oprechten."

Jesaja 12:1-3

Dit is het eerste gedeelte van de lof hymne, die bereid is voor het gebruik van de kerk, van de Joodse kerk, als God een grote verlossing voor haar gewerkt zal hebben, en van de christelijke kerk, als het koninkrijk van de Messias opgericht zal zijn in de wereld in weerwil van de tegenstand van de machten van de duisternis. Te dien dage zult gij zeggen: "ik dank U, Heer". De verstrooide kerk, verenigd zijnde tot één lichaam, zal als (en man, met een hart en de mond aldus God loven, die een is en wiens naam een is. Te dien dage, als de Heer deze grote dingen voor u doen zal, zult gij zeggen: "ik dank U, Heer." Dat is:

I. Gij zult reden hebben om dit te zeggen. De belofte is zeker, en de zegeningen, die erin vervat zijn, zijn zeer rijk, en als zij geschonken zullen zijn, dan zullen zij de kerk van overvloedige stof voorzien tot blijdschap, en daarom ook van dankzegging. De oud-testamentische profetieën van evangelietijden zijn dikwijls uitgedrukt in de blijdschap en de lof, die dan opgewekt zullen worden, want de onschatbare voorrechten en weldaden, die wij genieten door Jezus Christus, eisen de verhevenste en ruimste dankzegging.

II. "Gij zult een hart hebben om dit te zeggen." Alle andere gaven van God aan Zijn volk zullen gekroond zijn door deze, Hij zal hun genade geuren om er Hem al de eer voor toe te schrijven en er bij alle gelegenheden van te spreken met dankbaarheid aan Hem en tot Zijn lof. Gij zult zeggen, gij behoort te zeggen. Te dien dage, als velen tot Jezus Christus gebracht zullen zijn en tot Hem zullen komen als duiven tot haar vensters, zult gij, inplaats van de vriendelijke ontvangst te beneden, die hun te beurt valt van Christus, zoals de Joden de heidenen de gunst misgunden, die hun bewezen werd, zeggen: "ik dank U, Heer". Wij behoren ons te verblijden in en dankzegging te doen voor de genade Gods, die aan anderen werd bewezen, zowel als aan onszelf.

1. Aan de gelovigen wordt hier geleerd God te danken voor het afwenden van Zijn toorn van hen, en voor het weerkeren van Zijn gunst jegens hen, vers 1. "Ik dank U, Heer, ofschoon Gij toornig op mij geweest zijt". Zelfs Gods misnoegen moet ons niet beletten Hem te loven, al is Hij toornig op ons, al zou Hij ons doden, moeten wij toch op Hem vertrouwen en Hem danken. God heeft dikwijls goede redenen om toornig op ons te zijn maar nooit hebben wij reden om toornig te zijn op Hem, noch om anders dan goed van Hem te spreken, zelfs als Hij ons laakt, moeten wij Hem nog loven. Gij zijt toornig op ons geweest, maar Uw toorn is afgekeerd. God is soms toornig op Zijn eigen volk, en de vruchten van Zijn toorn worden gezien, en zij behoren er op te letten, er nota van te nemen, ten einde zich dan te verootmoedigen onder Zijn krachtige, machtige hand. Hoewel God voor een tijd toornig kan wezen op Zijn volk, zal toch Zijn toorn ten laatste afgekeerd worden, hij is slechts voor een ogenblik, en God zal ook niet eeuwig twisten. Door Jezus Christus, de wortel van Isai, is Gods toorn op het mensdom afgekeerd, want Hij is onze vrede. Hen, met wie God verzoend is, vertroost Hij, het afkeren van Zijn toorn is een vertroosting voor hen, maar dat is nog niet alles, zij, die met God verzoend zijn, die vrede hebben bij God, kunnen roemen in de hoop van de heerlijkheid Gods, Romeinen 5:1,2. Ja soms brengt God Zijn volk in een woestijn, om daar naar hun hart te spreken Hosea 2:13. Het afkeren van God toorn van ons en het weerkeren van Zijn vertroostingen tot ons behoren de stof te zijn van onze blijde, dankbare lofzegging.

2. Hen wordt geleerd te roemen in God en in hun deel in Hem, vers 2. Zie, en verwonder u, God is mijn heil, niet slechts mijn verlosser, door wie ik verlost en behouden ben, maar mijn heil, in wie ik veilig ben. Ik steun op Hem als mijn heil, want ik heb bevonden dat Hij dit voor

mij is. Hij zal de eer hebben van al het heil, dat voor mij gewrocht is, en van Hem alleen zal ik het heil verwachten, dat ik nog verder nodig heb, en niet van de heuvels en de bergen, en indien God mijn heil is, indien Hij mijn eeuwig heil voor Zijn rekening neemt, dan zal ik op Hem vertrouwen, om er mij voor te bereiden en er mij voor te bewaren. Ik zal Hem mijn tijdelijke belangen toevertrouwen niet twijfelende of Hij zal alles doen medewerken mij ten goede. Ik zal vertrouwen en altijd gerust zijn." Zij, die God tot hun heil hebben kunnen een heilige gerustheid en kalmte van geest genieten, laat het geloof in God als ons heil krachtdadig wezen:

a. Om onze vrees tot zwijgen te brengen, wij moeten vertrouwen en niet vrezen, niet vrezen dat de God, op wie wij vertrouwen, ons zal falen, neen, er is geen gevaar dat dit zal geschieden, niet vrezen voor enigerlei schepsel, hoe geducht en hoe dreigend het ook zij. Geloof in God is een souverein geneesmiddel tegen alle ontrustende en kwellende vrees.

b. Om onze verwachtingen te steunen. Is de Heer Jahweh ons heil? Dan zal Hij onze kracht zijn en ons lied. Wij hebben werk te doen en verzoekingen te weerstaan, wij kunnen op Hem rekenen om ons voor beide bekwaam te maken, om met kracht versterkt te worden door Zijn Geest in de inwendigen mens, want Hij is onze kracht, Zijn genade is dit, en die genade zal ons genoeg zijn. Wij hebben vele moeilijkheden te verduren, en in een tranendal hebben wij smarten te verwachten, en wij kunnen op Hem rekenen om ons te vertroosten in al onze verdrukkingen, want Hij is onze psalm, Hij geeft onze psalmen in de nacht. Indien wij God tot onze sterkte maken en op Hem vertrouwen, dan zal Hij onze sterkte wezen, indien wij Hem tot onze psalm maken en onze vertroosting vinden in Hem, dan zal Hij onze psalm wezen. Vele goede christenen hebben God tot hun sterkte, die Hem niet hebben tot hun psalm, zij wandelen in duisternis maar het licht is voor hen gezaaid, en zij, die God tot hun sterkte hebben, behoren Hem tot hun psalm te maken, dat is: Hem de eer er van te geven, zie Psalm 68:35, en voor zich de vertroosting ervan te nemen want Hij zal hun heil worden. Let op de titel, die hier aan God wordt gegeven: Jah, Jahweh, Jah is de samentrekking van Jahweh, en beide betekenen Zijn eeuwigheid en onveranderlijkheid, die een grote vertroosting zijn voor hen, die op Hem steunen en vertrouwen als hun sterkte en hun psalm. Sommigen denken dat Jah de Zoon van God betekent, mens geworden zijnde, Hij is Jahweh, en in Hem kunnen wij roemen als onze sterkte, onze psalm en ons heil.

3. Hen wordt geleerd om voor zichzelf troost te ontlenen aan Gods liefde en aan al de tekenen van die liefde, vers 3. "Omdat de Heer der HEEREN uw sterkte is en uw psalm, en uw heil zal wezen, zult gij water scheppen met vreugde." De verzekering, die God ons heeft gegeven van Zijn liefde, en de ervaringen, die wij gehad hebben van de weldaad en de vertroosting van Zijn genade, behoren ten zeerste ons geloof in en onze verwachtingen van Hem aan te moediger, uit de fonteinen des heils in God, die de fontein is van alle goed voor Zijn volk, zult gij water scheppen met vreugde. Gods gunst zal tot u heenvloeien, en gij zult er de vertroosting van smaken en gebruik maken van de gezegende vruchten ervan." Gods beloften, die geopenbaard, bekrachtigd en aan ons gegeven zijn in Zijn inzettingen, zijn fonteinen van heil, fonteinen van de Heiland-zo wordt dit door sommigen gelezen-want daarin worden de Heiland en het heil ons bekend gemaakt en aan ons overgegeven. Het is onze plicht om door het geloof water te scheppen uit deze fonteinen, ons het voorrecht en de vertroosting toe te eigenen, die er voor ons in weggelegd zijn, als negenen, die erkennen dat daar al onze fonteinen zijn, en al onze stromen van daar tot ons vloeien, Psalm 87-7. Uit de fonteinen des heils zal met groot genot en voldoening water geschept worden. Het is de wil van God, dat wij ons verblijden voor Zijn aangezicht, en ons verblijden in Hem, Deuteronomium 26:11, ons verheugen in Zijn bedehuis, Jesaja 56:7, en Zijn feesten houden met blijdschap, Handelingen 2:46.

Jesaja 12:4-6

Dat is het tweede gedeelte van dit evangelisch lied, en het is van dezelfde strekking als het eerste, daar wekken de gelovigen zichzelf op om God te loven, hier nodigen en moedigen zij elkaar er toe aan. Zij spreken Zijn lof en lokken anderen, om er zich met hen in te verenigen.

Merk op:

1. Wie hier opgeroepen worden om God te danken, de inwoners van Zion en Jeruzalem die God op zeer bijzondere wijze beschermd heeft tegen Sanheribs geweld. Zij, die onderscheidende gunsten van God hebben ontvangen, behoren het voortvarendst en het ijverigst te zijn om Hem te loven. De evangeliekerk is Zion, Christus is Zions koning, zij, die daar een plaats en een naam hebben, moeten er zich op toeleggen om de kennis van Christus te verspreiden en velen tot Hem te brengen. Gij inwoneres van Zion-het woord is vrouwelijk-laat de zwakkere sekse krachtig zijn in de Heer, uit haar mond zal Gods lof bereid zijn.

2. Hoe zij de Heer moeten loven.

a. Door gebed moeten wij Zijn naam aanroepen, gelijk dankzegging voor vroegere weldaden een betamelijke manier is om nog verdere zegeningen te vragen, zo wordt een bidden om nog meerdere zegeningen genadiglijk aangenomen als een dankbare erkenning van de zegeningen, die wij hebben ontvangen. Door Gods naam aan te roepen, geven wij Hem iets van de eer van Zijn naam als onze machtige en milde weldoener.

b. Door te prediken en te schrijven moeten wij niet alleen spreken tot God, maar ook van Hem spreken tot anderen, wij moeten niet alleen Zijn naam aanroepen, maar-zoals de kanttekening het heeft-Zijn naam uitroepen, of verkondigen. Laat anderen door ons iets meer te weten komen dan vroeger betreffende God en de dingen, waardoor Hij zich bekend heeft gemaakt. Verkondig Zijn raadsbesluiten-zo lezen het sommigen-het werk van de verlossing is naar de raad van Zijn wil, en in dit en andere heerlijke werken, die Hij gedaan heeft, moeten wij kennis nemen van Zijn gedachten aan ons, Psalm 40:6. Maakt deze bekend onder de volkeren, onder de heidenen, opdat zij in gemeenschap gebracht worden met Israël en met de God van Israël. Toen de apostelen het evangelie hebben gepredikt aan alle volken, begonnen zijnde van Jeruzalem, toen is deze Schrift vervuld geworden, dat Zijn daden bekend zullen gemaakt worden aan de volken, en dat hetgeen Hij gedaan heeft, bekend is op de gehele aardbodem.

c. Door een heilig juichen en een vervoering van blijdschap. "Juich en zing vrolijk, heet het evangelie welkom aan uzelf, en verkondig het aan anderen met alle tekenen van vreugde, als een stem van de roepers van de overwinning, Exodus 32:18, of voor de kroning van een konings." Numeri 23:2l.

3. Waarom zij de Heer moeten loven en danken.

a. Omdat Hij zich verheerlijkt heeft. Gedenkt er zelf aan, en maakt er melding van bij anderen, dat Zijn naam verhoogd is, doorluchtiger is geworden en meer bekend, daarin zal iedere godvruchtige zich verblijden.

b. Omdat Hij Zijn volk verhoogd heeft. Hij heeft heerlijke dingen voor hen gedaan, waardoor zij een groot en voornaam aanzien hebben.

c. Omdat Hij groot onder hen is en zijn zal. De heilige Israëls is groot, want Hij is heerlijk in heiligheid, groot omdat Hij heilig is, ware goedheid is ware grootheid, groot als de heilige Israëls, en in het midden van hen, geprezen door hen, Psalm 76:2, zich openbarende onder hen, en heerlijk verschijnende voor hen en tot hun behoeve. Het is de eer en het geluk van Israël, dat de God, die in verbond met hen is en in het midden van hen is, oneindig groot is.

HOOFDSTUK 13

1 De last van Babel, dien Jesaja, de zoon van Amoz, gezien heeft.
2 Heft op een banier, op een hogen berg; verheft een stem tot hen; beweegt de hand omhoog, dat zij intrekken door de deuren der prinsen.
3 Ik heb aan Mijn geheiligden bevel gegeven; ook heb Ik tot Mijn toorn geroepen Mijn helden, de vrolijken Mijner hoogheid.
4 Er is een ruisende stem op de bergen, gelijk eens groten volks; een stem van gedruis der koninkrijken, der verzamelde heidenen; de HEERE der heirscharen monstert het krijgsheir.
5 Zij komen uit verren lande, van het einde des hemels; de HEERE en de instrumenten Zijner gramschap, om dat ganse land te verderven.
6 Huilt gijlieden, want de dag des HEEREN is nabij; hij komt als een verwoesting van den Almachtige.
7 Daarom zullen alle handen slap worden, en aller mensen hart zal versmelten;
8 En zij zullen verschrikt worden, smarten en weeen zullen hen aangrijpen, zij zullen bang zijn als een barende vrouw; een iegelijk zal over zijn naaste verbaasd zijn; hun aangezichten zullen vlammende aangezichten zijn.
9 Ziet, de dag des HEEREN komt, gruwelijk, met verbolgenheid en hittigen toorn, om het land te stellen tot verwoesting, en deszelfs zondaars daaruit te verdelgen.
10 Want de sterren des hemels en zijn gesternten zullen haar licht niet laten lichten; de zon zal verduisterd worden, wanneer zij zal opgaan, en de maan zal haar licht niet laten schijnen.
11 Want Ik zal over de wereld de boosheid bezoeken, en over de goddelozen hun ongerechtigheid; en Ik zal den hoogmoed der stouten doen ophouden, en de hovaardij der tirannen zal Ik vernederen.
12 Ik zal maken, dat een man dierbaarder zal zijn dan dicht goud, en een mens dan fijn goud van Ofir.
13 Daarom zal Ik den hemel beroeren, en de aarde zal bewogen worden van haar plaats, vanwege de verbolgenheid des HEEREN der heirscharen, en vanwege den dag Zijns hittigen toorns.
14 En een iegelijk zal zijn als een verjaagde ree, en als een schaap, dat niemand vergadert; een iegelijk zal naar zijn volk omzien, en een iegelijk zal naar zijn land vluchten.
15 Al wie gevonden wordt, zal doorstoken worden, en al wie daarbij gevoegd is, zal door het zwaard vallen.
16 Ook zullen hun kinderkens voor hun ogen verpletterd worden; hun huizen zullen geplunderd, en hun vrouwen geschonden worden.
17 Ziet, Ik zal de Meden tegen hen verwekken, die het zilver niet zullen achten, en aan het goud zullen zij geen lust hebben.
18 Maar hun bogen zullen de jongelingen verpletteren, en zij zullen zich niet ontfermen over de vrucht des buiks; hun oog zal de kinderen niet verschonen.
19 Alzo zal Babel, het sieraad der koninkrijken, de heerlijkheid, de hovaardigheid der Chaldeen, zijn gelijk als God Sodom en Gomorra omgekeerd heeft.
20 Daar zal geen woonplaats zijn in der eeuwigheid, en zij zal niet bewoond worden van geslacht tot geslacht; en de Arabier zal daar geen tent spannen, en de herders zullen er niet legeren.
21 Maar daar zullen nederliggen de wilde dieren der woestijnen, en hun huizen zullen vervuld worden met schrikkelijke gedierten, en daar zullen de jonge struisen wonen, en de duivelen zullen er huppelen.

22 En wilde dieren der eilanden zullen in zijn verlaten plaatsen elkander toeroepen, mitsgaders de draken in de wellustige paleizen; hun tijd toch is nabij om te komen, en hun dagen zullen niet vertogen worden.

Tot nu toe hadden de profetieën van dit boek alleen betrekking op Juda en Israël, en inzonderheid op Jeruzalem, maar nu begint de profeet zijn blik te richten naar het buitenland, en het oordeel aan te kondigen over verschillende naburige staten en koninkrijken, want Hij, die koning is van de heiligen, is ook koning van de volken en heerst over de zaken van de kinderen van de mensen, zowel als over die van Zijn eigen kinderen. Maar de volken, waarop deze profetieën betrekking hebben, waren allen de zodanige, met wie het volk van God op de een of andere wijze omgang had, die vriendelijk of onvriendelijk voor hen geweest waren, en dienovereenkomstig zal God met hen handelen, hetzij in gunst of in toorn, want des Heeren deel is Zijn volk en op hen heeft Hij het oog in al de beschikkingen van Zijn voorzienigheid betreffende hen, die hen omringen, Deuteronomium 32:8, 9. De bedreigingen, die wij hier vinden tegen Babel, Moab, Damascus, Egypte, Tyrus, enz. waren bedoeld om diegenen in Israël te vertroosten, die God vreesden, maar verschrikt en verdrukt waren door deze machtige buren, en om diegenen onder hen op te schrikken, die goddeloos waren. Indien God aldus streng afrekenen zal voor hun zonden met hen, die Hem niet kennen en Zijn naam niet hebben beleden, hoe streng zal Hij dan niet wezen met hen, die naar Zijn naam genoemd zijn, maar toch in opstand leven met Hem! En misschien zouden ook de bijzondere profetieën, die tot de naburige volken gericht zijn, sommigen van hen er toe kunnen brengen, om de Bijbel van de Joden te lezen, om dan ook hun godsdienst te omhelzen. Dit hoofdstuk en het volgende bevatten wat God te zeggen had tot Babel en tot Babels koning, die toen nog weinig bekend waren aan Israël, maar in vervolg van tijd een groter vijand voor hen zijn zal dan zij nog ooit gehad hebben, waarvoor God ten laatste met hen zal afrekenen. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een algemene samenkomst van de strijdkrachten, die tegen Babel gebruikt zullen worden, vers 1-5.

II. Het ontzettend bloedige werk, dat die strijders in Babel te doen zullen hebben, vers 6-18

III. Het algehele verderf van Babel, waarin dit zal eindigen, vers 19-22.

Jesaja 13:1-5

De algemene titel van het boek was: Het gezicht van Jesaja, de zoon van Amoz, Hoofdstuk 1:1. Dit is hetgeen Jesaja gezien heeft, dat even helder en volkomen voorgesteld werd aan zijn geest, alsof hij het met zijn lichamelijke ogen gezien had. Maar het opschrift van deze leerrede is: "De last van Babel."

1. Het is een last, een les, die zij te leren hadden, -zo verstaan het sommigen, maar zij zullen haar niet gaarne leren, het zal een last zijn voor hun geheugen, een last, die zwaar op hen zal drukken, en onder welke zij zullen wegzinken. Voor hen, die het Woord van God niet tot hun rust willen maken, Hoofdstuk 28:12, Jeremia 6:16, zal het tot een last worden gemaakt.

2. Het is de last van Babel, dat in die tijd afhankelijk was van de Assyrische monarchie, welker hoofdstad Nineve was, maar kort daarna in opstand er tegen kwam, en een onafhankelijke monarchie is geworden, en wel een zeer machtige, in Nebukadnezer. Deze profeet heeft later de gevangenschap van de Joden in Babel voorzegd, Hoofdstuk 39, 6. Hier voorzegt hij de wraak, die God aan Babel doen zal voor het onrecht, dat zij Zijn volk heeft aangedaan.

In deze verzen wordt een oproep gericht tot de machtige en krijgshaftige volken, welke God gebruiken zal als de werktuigen van Zijn toorn ter verwoesting van Babel, later noemt hij hen, vers 17 de Meden, die in vereniging met de Perzen onder het bevel van Darius en Cyrus, de ondergang van de Babylonische monarchie zullen bewerken.

I. De plaats, die aan het verderf gewijd is, is Babel die hier "de deuren van de prinsen wordt genoemd" vers 2, vanwege de vele vorstelijke verblijven, die er in waren, statige rijk versierde paleizen, die de vijand tot een inval zullen lokken in de hoop op een rijke buit. De deuren of poorten van de prinsen waren sterk en wel bewaakt, en toch zullen zij geen beschutting of verdediging wezen tegen hen, die met de opdracht kwamen om er Gods oordelen aan te volvoeren. Voor Zijn macht en Zijn toorn zijn paleizen niets meer dan stulpjes, ook "zijn niet alleen de deuren van de prinsen aan het verderf gewijd, maar het gehele land", vers 5, want hoewel de prinsen de leiders waren in het vervolgen en verdrukken van Gods volk, was toch het gehele land er mee aan schuldig.

II. De personen, die samngebracht worden om Babel te verwoesten, worden hier genoemd:

1. "Gods geheiligden", vers 3, bestemd en aangewezen tot deze dienst, door de raad en de voorzienigheid Gods er voor afgezonderd, ontheven van ander werk, losgemaakt van andere plannen, opdat zij zich geheel en al aan dit werk kunnen geven, de zodanigen, die geschikt waren voor hetgeen, waartoe zij geroepen worden, want voor het werk, waarvoor God de mensen gebruikt, maakt Hij hen ook bekwaam. Het geeft ook te kennen dat het in Gods bedoeling, hoewel niet in de hun, een heilige oorlog was, zij hadden slechts de uitbreiding van hun eigen rijk op het oog, maar God bedoelde het ter verlossing van Zijn volk, en om een type te zijn van de verwoesting van het nieuw testamentische Babel. Cyrus, de persoon, die er voornamelijk in betrokken was, wordt terecht een geheiligde genoemd, want hij was Gods gezalfde, Hoofdstuk 45:1, en hij was een type van Hem die komen zou. Het is jammer dat niet alle krijgslieden, inzonderheid die, welke gebruikt worden in de oorlogen van de Heer, in de strikten zin van het woord geheiligden zijn, het is een wonder dat zij onheiligen durven zijn, die toch ieder ogenblik aan de dood zijn blootgesteld.

2. Zij worden Gods helden genoemd, Zijn machtigen, omdat zij macht hadden van God en haar nu voor Hem stonden te gebruiken. Er wordt van Cyrus gezegd dat "in deze veldtocht God zijn rechterhand vat", Hoofdstuk 45:1. Gods geheiligden zijn Zijn helden, Zijn machtigen, als God roept maakt Hij bekwaam, en als Hij heilig maakt, dan maakt Hij sterk in de geest.

3. Zij worden gezegd zich te verblijden in Zijn hoogheid, vers 3, met grote opgewektheid Zijn heerlijkheid en de doeleinden ervan te dienen. Hoewel Cyrus God niet kende en Zijn eer niet bedoelde in hetgeen hij deed, heeft God hem toch als Zijn dienstknecht gebruikt, Hoofdstuk 45:4. "Ik noemde u toen Mijn knecht, hoewel gij Mij niet kendet, en hij verheugde zich in de voorspoed, waardoor God Zijn naam heeft verhoogd".

4. Zij zijn zeer talrijk, een menigte, een groot volk, koninkrijken van de volken, vers 4, geen ruwe, barbaarse volken, maar geregelde troepen, zoals welgeordende koninkrijken ze uitrusten, de grote God heeft heerscharen onder Zijn bevel.

5. Zij komen van ver, van het einde des hemels, het grote, uitgestrekte land van Assyrië lag tussen Babel en Perzië. God kan diegenen tot een gesel en verderf maken voor Zijn vijanden, die het verst van hen verwijderd zijn en daarom het minst gevreesd worden.

III. De oproep, tot hen gericht, heeft een krachtige uitwerking, zij betonen een gerede gehoorzaamheid en hebben een zeer geducht aanzien. Een banier is opgeheven op een hoge berg. Gods standaard is opgericht, een vlag ter uitdaging is uitgestoken tegen Babel, zij wappert hoog in de lucht, waar allen haar kunnen zien. Wie wil, kan komen en er dienst onder nemen, en zij zullen onmiddellijk in Gods soldij worden genomen. Zij, die vrijwilligers aanwerven, moeten de stem verheffen bij het aflezen van de proclamatie, ten einde de soldaten aan te moedigen om te komen, zij moeten de hand omhoog bewegen, om hen te wenken die verre zijn en hun moed in te boezemen, die zich hebben laten aanwerven. En zij zullen dit niet tevergeefs doen. God heeft hen geroepen, die Hij voornemens is te gebruiken, vers 3, en met Zijn roeping gaat kracht uit, die niet weerstaan kan worden. Hij, die de mensen bekwaam maakt om Hem te dienen, kan, als het Hem behaagt, hen er ook gewillig toe maken. Het is de Heer der heerscharen, die het krijgsleger monstert, vers 4. Hij verwekt hen, brengt hen tezamen, rangschikt hen, monstert hen, heeft een nauwkeurige opgave van hen in zijn monsterrol, ziet toe dat zij allen op hun post zijn en geeft hun de nodige orders. Al de krijgsheiren staan onder het bevel van de Heer der heerscharen, en hetgeen ze waarlijk geducht maakt, is dat, als zij tegen Babel oprukken, de Heer komt en hen meebrengt als de instrumenten, of de wapenen van Zijn gramschap, vers 5. Grote vorsten en legers zijn slechts-instrumenten in Gods hand, wapens, waarvan het Hem behaagt zich te bedienen voor het doen van Zijn werk, en het is Zijn toorn, die hen wapent en hun voorspoed geeft.

Jesaja 13:6-18

Wij hebben hier een sierlijke en levendige beschrijving van de ontzettende verwoesting, die in Babel aangericht zal worden door de aanval, die de Meden en Perzen erop doen zullen. Hun, die thans veilig en gerust zijn, wordt gezegd te huilen en te weeklagen. Want,

I. God is op het punt om tegen hen te verschijnen in toorn, en vreeslijk is het om in Zijn handen te vallen. De dag van de Heer is nabij, vers 6, een kleine dag des oordeels, wanneer God zal handelen als wreker van Zijn eigen en de zaak van Zijn volk, waaraan onrecht is geschied. En er zijn de zodanigen, die reden hebben om te beven als die dag nabij is. De dag van de Heer komt, vers 9. De mensen hebben thans hun dag, en zij denken de overwinning te zullen behalen, maar God lacht hen uit, want, Hij ziet dat Zijn dag komt, Psalm 37:13. Er is geen woede bij God, en toch wordt Zijn dag van afrekening met de Babyloniërs gezegd te komen gruwelijk met verbolgenheid en hittige toorn. God zal in strengheid handelen wegens de strengheid, waarmee zij Gods volk behandeld hebben. Bij de verkeerde, de wrede, houdt Hij zich verdraaid, zal Hij zich wreed betonen, en de bloeddorstige zal Hij bloed te drinken geven.

II. Hun hart zal versmelten, er zal hun noch moed noch vertroosting gelaten zijn, zij zullen het komende oordeel noch kunnen weerstaan noch er staande onder kunnen blijven, hetzij om zich tegen hun vijand te verzetten, of om zichzelf te steunen, vers 7, 8. Zij, die ten dage van hun vrede hoogmoedig waren, trots en verschrikkelijk, vers 11, zijn, als benauwdheid komt, geheel ontmoedigd en ten einde raad, alle handen zullen slap zijn, niet in staat om een wapen vast te houden, en ieders hart zal smelten, zodat zij op het punt zullen zijn van te sterven van vrees. Smarten en weeën zullen hen aangrijpen, als die van een vrouw in barensnood, en zij zullen over elkaar verbaasd zijn, door zelf verschrikt te zijn, zullen zij elkaar verschrikken en beangstigen, zij zullen zich verwonderen diegenen te zien sidderen, die moedig en ondernemend plachten te zijn, of ze zullen verbaasd zijn, elkaar aanzien, als mensen, die in verlegenheid zijn en niet weten wat te doen, Genesis 42:1. Hun aangezichten zullen als vlammen zijn, bleek als vlammen, van angst, zo verstaan het sommigen, of rood, zoals vlammen soms zijn blozende over hun eigen lafhartigheid, of hun aangezichten zullen wezen als aangezichten, die verschroeid zijn door de vlammen, of als het aangezicht van hen, die in het vuur werken, hun gelaat, zwarter dan een kool, of als een lederen zak in de rook, Psalm 119 83.

III. Alle vertroosting en hoop zal hun falen vers 10. De sterren aan de hemel zullen haar licht niet laten lichten, maar zullen bewolkt, omfloerst zijn, de zon zal verduisterd wezen wanneer zij zal opgaan, schitterend opgaande, maar terstond weer verloren of verscholen-een stellig teken van slecht weer. Zij zullen wezen als mensen, die in nood zijn op de zee, als noch zon noch gesternte verschijnen, Handelingen 27:20. Het zal een even ontzettende tijd voor hen zijn als het voor de aarde zou wezen, indien al de lichten des hemels in duisternis waren veranderd, een overeenkomst met de dag des oordeels, als de zon in duisternis veranderd zal zijn. Als de hemel aldus dreigend is, dan is dit een aanduiding van het misnoegen van de God des hemels, als de dingen een duister aanzien hebben op aarde, dan is het toch nog wel als van boven alles helder is, maar als wij vandaar geen troost hebben, waarmee zullen wij dan vertroost worden?

IV. God zal hun ongerechtigheid over hen bezoeken, en dit alles is bedoeld tot straf van zonde, inzonderheid de zonde van hoogmoed, vers 11. Dit mengt gal en alsem in de beproeving en ellende.

1. Die zonde moet thans gestraft worden. Hoewel Babel een kleine wereld is, zal zij, daar zij een goddeloze wereld is, niet ongestraft blijven. Zonde brengt verwoesting over de wereld van de goddelozen, en als de koninkrijken van de aarde met elkaar twisten, dan is dit de vrucht van Gods twist met hen allen.

2. Die hoogmoed moet thans vallen, de hovaardij van de tirannen moet thans vernederd worden, inzonderheid van Nebukadnezar en van zijn kleinzoon Belsazar, die in hun hoogmoed het volk van God vertreden hebben en zeer verschrikkelijk voor hen waren. De hoogmoed des mensen zal hem vernederen.

V. Er zal zo'n grote slachting aangericht worden, dat het een schaarsheid van mannen tengevolge zal hebben, vers 12. Ik zal maken dat een man dierbaarder zal zijn dan zuiver goud. Gij zult geen man kunnen hebben om in staatszaken te worden gebruikt, geen man om ingelijfd te worden bij het leger, geen man om een dochter aan uit te huwelijken ter opbouwing van het gezin, al zoudt gij ook geld voor één willen geven. De troepen van de naburige volken zullen niet gehuurd kunnen worden voor de dienst van de koning van Babel, omdat zij zien dat alles hem tegen loopt dicht bevolkte landen worden spoedig ontvolkt door oorlog. En God kan spoedig maken dat een koninkrijk, hetwelk gezocht en bewonderd werd, door allen wordt gevreesd en geschuwd, zoals een invallend huis of een zinkend schip.

Vl. Er zal een algemene verwarring en ontsteltenis heersen, zulk een verwarring in hun zaken, dat het zal zijn alsof de hemel beroerd werd door ontzettende donderslagen, en de aarde van haar plaats bewogen werd door een niet minder verschrikkelijke aardbeving. Alles zal volkomen te gronde gaan ten dage van de verbolgenheid van de Heer der heirscharen, vers 13. En door zo'n ontsteltenis zullen zij aangegrepen worden in hun gemoed, dat Babel, hetwelk als een brullende leeuw placht te wezen en een heen en weer gaande beer voor allen, die er rondom waren, als een verjaagde ree zal zijn, en als een schaap, dat niemand bijeen brengt, vers 14. Het leger, dat zij te velde zullen brengen, bestaande uit troepen van verschilende volken-zoals grote legers gewoonlijk samengesteld zijn-zal zo verstrooid worden door het zwaard van hun vijanden dat een ieder naar zijn eigen volk zal omzien, iedereen zal op zijn eigen veiligheid bedacht zijn, geen van de dappere mannen hebben hun handen gevonden, Psalm 76:6, maar slaan op de vlucht.

VII. Er zal een algemeen toneel zijn van bloed en afgrijzen, zoals dit gewoonlijk gezien wordt als het zwaard verteert. Geen wonder dat iedereen dan een goed heenkomen zoekt, daar de overwinnaar geen lijfsgenade verleende, maar allen over de kling joeg, en niet alleen degenen, die met de wapens in de hand werden aangetroffen, zoals dit onder ons, zelfs in de bloedigste oorlogen gebruikelijk is, vers 15. Al wie gevonden wordt, die zal doorstoken worden zodra het blijkt dat hij een Babyloniër is, ja omdat het zwaard de één verteert zowel als de ander, zal ook al wie daarbij gevoegd is, door het zwaard vallen. zij, die van andere volken hun te hulp komen, zullen met de anderen gedood worden. Het is gevaarlijk om in slecht gezelschap te zijn en hen te helpen, die door God vernield staan te worden, inzonderheid moeten zij, die zich bij Babel voegen, verwachten van haar plagen te zullen ontvangen, Openbaring 18:4, en daar de heiligste wetten van de natuur en van de menselijkheid door de woede van de strijd op zij worden gezet (hoewel zij niet opgeheven kunnen worden) zal de overwinnaar op de wreedste) beestachtigste wijze hun kinderen verpletteren en hun vrouwen schenden. "Jusque datum sceleri" -De goddeloosheid zal een vrije loop hebben, vers 16. Zo hebben zij Gods volk behandeld, Klaagliederen 5:11, en nu zullen zij in hun eigen munt betaald krijgen. Openbaring 13:10. Het was nauwkeurig voorzegd dat de kinderen van Babel tegen de steenrots verpletterd

zullen worden, Psalm 137:9. Hoe wreed en onrechtvaardig zij ook waren, die het gedaan hebben, God was rechtvaardig die toegelaten heeft dat het gedaan werd gedaan werd voor hun ogen, tot hun grotere verschrikking en kwelling. Ook was het rechtvaardig dat de huizen, die zij gevuld hadden met de buit van Israël, beroofd en geplunderd werden. Wat door roof verkregen werd, wordt dikwijls op dezelfde wijze verloren.

VIII. De vijand, die God tegen hen zal zenden, zal onverbiddelijk zijn, waarschijnlijk door de een of andere terging of belediging meer dan gewoonlijk verbitterd zijnde tegen hen, of, hoe dit ook zij, God zelf zal de Meden opwekken m aldus streng te zijn tegenover de Babyloniërs. Hij zal door hun neiging, hun geaardheid en hun plannen niet slechts Zijn eigen doeleinden dienen, maar het in hun hart geven om deze aanval op Babel te doen, en toelaten dat zij hem met al deze woede en wreedheid volbrengen. God is niet de werker van zonde, maar Hij zou haar niet toelaten, indien Hij niet wist hoe er voor zichzelf eer en heerlijkheid uit te doen voortkomen Deze Meden zullen in vereniging met de Perzen dit werk grondig verrichten. Want,

1. Zij zullen zich niet laten omkopen, vers 17. Alles wat de mensen hebben, zouden zij geven voor hun leven, maar de Meden zullen het zilver niet achten, zij dorsten slechts naar bloed, niet naar goud, niemands rijkdom zal door hen als rantsoen voor zijn leven worden aangenomen.

2. Zij zullen geen medelijden betonen, vers 18, niet aan de jongelingen, die in de bloei van hun jaren zijn, ze zullen hen met hun bogen verpletteren-niet aan de leeftijd van de onschuld, zij zullen zich niet ontfermen over de vrucht van de buik, noch de kinderen verschonen, wier angstkreten, naar men zou denken, zelfs marmeren ogen tranen zouden doen storten en stenen harten zouden vermurwen. Sta hier een weinig stil, en verwonder u.

a. Dat mensen aldus wreed en onmenselijk kunnen zijn, zo volkomen ontbloot van alle mededogen en zie er in hoe verdorven en ontaard de menselijke natuur is geworden.

b. Dat de God van oneindige barmhartigheid het toelaat, ja meer, dat Hij het tot de uitvoering maakt van Zijn gerechtigheid, waaruit blijkt dat Hij, hoewel Hij genadig is, toch ook de God is, wie de wraak toekomt.

c. Dat kleine kinderen die nooit schuldig waren aan werkelijke zonde, aldus mishandeld worden, waaruit blijkt dat er een erfschuld is, waardoor het leven verbeurd is reeds van dat het bestond.

Jesaja 13:19-22

Het grote verderf, dat naar voorzegd was door de Meden en Perzen teweeggebracht zou worden in Babel, eindigt hier in de algehele en finale verwoesting ervan.

1. Er wordt erkend dat Babel een schone heerlijke stad was, zij was het sieraad van de koninkrijken, de heerlijkheid, de hovaardigheid van de Chaldeën, zij was dat gouden hoofd, Daniel 2:37-38. Zij werd koningin van de koninkrijken genoemd Hoofdstuk 47:5, en de roem van de hele aarde Jeremia 51:41, als een aangename ree-dat is de betekenis van het woord-maar zij zal zijn als een verjaagde ree, vers 14. De Chaldeën roemden in de schoonheid en de rijkdom van hun hoofdstad.

Er is voorzegd dat zij geheel en al verwoest zal worden, zoals Sodom en Gomorra, niet op zo wonderdadige wijze, noch zo plotseling maar even krachtdadig, hoewel trapsgewijze, en het verderf zal over hen komen, zoals over Sodom, als zij zich veilig wanen en gerust zijn etende en drinkende zijn, Lukas 17:28. Babel werd ingenomen toen Belsazar aan zijn maaltijd zat, en hoewel Cyrus en Darius de stad niet afbraken, is zij toch langzamerhand vervallen en in verloop van tijd is zij geheel in puin gevallen. Er is hier voorzegd, vers 20, dat zij nooit bewoond zal worden, in de tijd van keizer Adrianus was er niets van overgebleven dan de muren, en terwijl geprofeteerd is van Nineve, deze grote stad, dat, nadat zij verwoest en verlaten zal zijn, er toch kudden in het midden van haar zullen neerliggen, wordt hier van Babel gezegd dat de Arabieren, die herders waren, daar geen tent zullen spannen het omliggende land zal zo onvruchtbaar en kaal zijn, dat er geen weide zal wezen, zelfs niet voor schapen, maar dat het de verblijfplaats zal zijn van wilde dieren, die de eenzaamheid zoeken. De huizen van Babel, in welke de zonen en dochters van het vermaak plachten samen te komen, zullen vol wezen van schrikkelijke gedierten, van jonge struisen en meerkatten, vers 21,
x) die zelf daarheen gevlucht zijn. De geschiedschrijvers zeggen dat dit letterlijk vervuld is geworden. Benjamin Bar Jona zegt in zijn reisbeschrijving: "Dit is dat Babel, hetwelk van ouds dertig mijlen breed was, het is nu verwoest en verlaten, nog zijn er de ruïnen te zien van een paleis van Nebukadnezar, maar de kinderen van de mensen durven er niet ingaan, uit vrees voor slangen en scorpioenen, die de plaats in bezit hebben." Laat niemand trots zijn op zijn prachtig paleis, want hij weet niet of het niet ellendiger kan worden dan een hut, laat de mensen niet denken dat hun huizen zullen zijn tot in eeuwigheid, Psalm 49:12, daar er toch misschien niets dan de bouwvallen van zal overblijven.

3. Er wordt te kennen gegeven dat deze verwoesting binnen kort zal plaats hebben, vers 22. Hun tijd is nabij om te komen. De profetie van de verwoesting van Babel was bestemd tot ondersteuning en vertroosting van het volk van God als zij daar in gevangenschap zullen zijn en zwaar verdrukt zullen worden, en de vervulling van de profetie heeft ongeveer twee honderd jaren nadat zij is uitgesproken plaats gehad, toch volgde zij spoedig na de tijd, waarvoor zij bestemd was. Toen het volk van Israël zuchtte onder het zware juk van de Babylonische tirannie, met tranen neerzittende aan de rivieren van Babel, en gesmaad werd om de liederen Zions, toen hun verdrukkers het hoogmoedigst en beledigendst waren vers 11, moesten zij weten tot hun vertroosting dat Babels tijd, haar dag om te vallen, nabij was, dat de dagen van haar voorspoed niet verlengd zouden worden, zoals zij geweest zijn. Als God met haar begint, zal Hij een einde maken. Aldus wordt gezegd van het nieuw-testamentische Babel, waarvan het oud-testamentische een type was: Uw oordeel is in één uur gekomen.

HOOFDSTUK 14

1 Want de HEERE zal Zich over Jakob ontfermen, en Hij zal Israel nog verkiezen, en Hij zal hen in hun land zetten; en de vreemdeling zal zich tot hen vervoegen, en zij zullen het huis van Jakob aanhangen.
2 En de volken zullen hen aannemen, en in hun plaats brengen; en het huis Israels zal hen erfelijk bezitten in het land des HEEREN tot knechten en tot maagden; en zij zullen gevangen houden degenen, die hen gevangen hielden, en zij zullen heersen over hun drijvers.
3 En het zal geschieden ten dage, wanneer u de HEERE rust geven zal van uw smart, en van uw beroering, en van de harde dienstbaarheid, waarin men u heeft doen dienen;
4 Dan zult gij deze spreuk opnemen tegen den koning van Babel, en zeggen: Hoe houdt de drijver op? Hoe houdt de goudene op?
5 De HEERE heeft den stok der goddelozen gebroken, den scepter der heersers.
6 Die de volken plaagde in verbolgenheid met een plaag zonder ophouden, die in toorn over de heidenen heerste, die wordt vervolgd, zonder dat het iemand afweren kan.
7 De ganse aarde rust, zij is stil; zij maken groot geschal met gejuich.
8 Ook verheugen zich de dennen over u, en de cederen van Libanon, zeggende: Sinds dat gij daar nederligt, komt niemand tegen ons op, die ons afhouwe.
9 De hel van onderen was beroerd om uwentwil, om u tegemoet te gaan, als gij kwaamt; zij wekt om uwentwil de doden op, al de bokken der aarde; zij doet al de koningen der heidenen van hun tronen opstaan.
10 Die altegader zullen antwoorden, en tot u zeggen: Gij zijt ook krank geworden, gelijk wij, gij zijt ons gelijk geworden.
11 Uw hovaardij is in de hel nedergestort, met het geklank uwer luiten; de maden zullen onder u gestrooid worden, en de wormen zullen u bedekken.
12 Hoe zijt gij uit den hemel gevallen, o morgenster, gij zoon des dageraads! hoe zijt gij ter aarde nedergehouwen, gij, die de heidenen krenktet!
13 En zeidet in uw hart: Ik zal ten hemel opklimmen, ik zal mijn troon boven de sterren Gods verhogen; en ik zal mij zetten op den berg der samenkomst aan de zijden van het noorden.
14 Ik zal boven de hoogten der wolken klimmen, ik zal den Allerhoogste gelijk worden.
15 Ja, in de hel zult gij nedergestoten worden, aan de zijden van den kuil!
16 Die u zien zullen, zullen u aanschouwen, zij zullen op u letten, en zeggen: Is dat die man, die de aarde beroerde, die de koninkrijken deed beven?
17 Die de wereld als een woestijn stelde, en derzelver steden verstoorde, die zijn gevangenen niet liet los gaan naar huis toe?
18 Al de koningen der heidenen, zij allen liggen neder met eer, een iegelijk in zijn huis;
19 Maar gij zijt verworpen van uw graf, als een gruwelijke scheut, als een kleed der gedoden, die met het zwaard doorstoken zijn; als die nederdalen in een steenkuil, als een vertreden dood lichaam.
20 Gij zult bij dezelve niet gevoegd worden in de begrafenis; want gij hebt uw land verdorven, en uw volk gedood; het zaad der boosdoeners zal in der eeuwigheid niet genoemd worden.
21 Maakt de slachting voor zijn kinderen gereed, om hunner vaderen ongerechtigheid wil; dat zij niet opstaan, en de aarde erven, en de wereld vervullen met steden;
22 Want Ik zal tegen hen opstaan, spreekt de HEERE der heirscharen, en Ik zal van Babel uitroeien den naam en het overblijfsel, en den zoon en den zoonszoon, spreekt de HEERE.
23 En Ik zal hen stellen tot een erve der nachtuilen, en tot waterpoelen; en Ik zal hen met een bezem des verderfs uitvagen, spreekt de HEERE der heirscharen.
24 De HEERE der heirscharen heeft gezworen, zeggende: Indien niet, gelijk Ik gedacht heb, het alzo geschiede, en gelijk Ik beraadslaagd heb, het bestaan zal!

25 Dat Ik Assur in Mijn land zal verbreken, en hem op Mijn bergen vertreden; opdat zijn juk van hen afwijke, en zijn last van hun schouder wijke.
26 Dit is de raadslag, die beraadslaagd is over dat ganse land; en dit is de hand, die uitgestrekt is over alle volken.
27 Want de HEERE der heirscharen heeft het in Zijn raad besloten, wie zal het dan verbreken? en Zijn hand is uitgestrekt, wie zal ze dan keren?
28 In het jaar, toen de koning Achaz stierf, geschiedde deze last.
29 Verheug u niet, gij gans Palestina! dat de roede die u sloeg, gebroken is; want uit de wortel der slang zal een basilisk voortkomen, en haar vrucht zal een vurige vliegende draak zijn.
30 En de eerstgeborenen der armen zullen weiden, en de nooddruftigen zullen zeker nederliggen; uw wortel daarentegen zal Ik door den honger doden, en uw overblijfsel zal hij ombrengen.
31 Huil, gij poort, schreeuw, gij stad! gij zijt gesmolten, gij gans Palestina! want van het noorden komt een rook, en er is geen eenzame in zijn samenkomsten.
32 Wat zal men dan antwoorden den boden des volks? Dat de HEERE Sion gegrond heeft, opdat de bedrukten Zijns volks een toevlucht daarin hebben zouden.

In dit hoofdstuk:

I. Wordt nog meer en zwaarder gewicht gelegd op de last van Babel, zwaar genoeg om haar als een molensteen te doen verzinken,

1. Het is Israëls zaak, die in deze twist met Babel bepleit moet worden, vers 1-3.

2.De koning van Babel zal op merkwaardige wijze naar beneden gebracht worden, vers 4-20.

3.Het gehele ras van de Babyloniërs zal uitgeroeid worden, vers 21-23.

II. Een bevestiging van de profetie van de verwoesting van Babel, die een zaak van afstand was, wordt hier gegeven in de profetie van de verdelging van het Assyrische leger dat een inval deed in het land, hetgeen niet lang daarna geschied is vers 24-27.

III. De voorspoed van Hizkia tegen de Filistijnen wordt hier voorzegd, met het voordeel dat zijn volk hierdoor zal inoogsten vers 28-32.

Jesaja 14:1-3

Dit wordt hier te pas gebracht als de reden waarom Babel terneergeworpen en verwoest moet worden, omdat God barmhartigheid en genade heeft weggelegd voor Zijn volk, daarom:

1. Moet voor het leed, dat hun aangedaan is, afrekening gehouden worden, en wraak geoefend worden aan hun vervolgers. Ontferming over Jakob zal toorn en verderf zijn voor Jakobs onboetvaardige, onverzoenlijke tegenstanders, zoals Babel geweest is.

2. Het juk van de verdrukking, dat Babel gedurende lange tijd op hun schouders had gelegd, moet verbroken worden, en zij moeten in vrijheid worden gesteld, daarvoor is de verwoesting van Babel even noodzakelijk als het verderf over Egypte en Farao noodzakelijk was voor hun bevrijding uit dat diensthuis. Dezelfde voorzegging is een belofte aan Gods volk en een bedreiging aan hun vijanden, zoals dezelfde beschikking van Gods voorzienigheid een heldere zijde heeft naar Israël en een donkere zwarte zijde heeft naar de Egyptenaren.

Merk op.

I. De grond van deze gunsten aan Jakob en Israël-de goedheid, die God voor hen had, en Zijn verkiezen van hen, vers 1. De Heer zal zich ontfermen over Jakob, het zaad van Jakob, dat nu in gevangenschap is in Babel. Hij zal doen blijken dat Hij zich over hen ontfermt dat Hij genade voor hen heeft weggelegd, en dat Hij niet eeuwig met hen zal twisten, maar hen nog zal verkiezen, nog tot hen zal weerkeren. Hoewel Hij hen voor een tijd verlaten en verstoten scheen te hebben, zal Hij tonen dat zij Zijn uitverkoren volk zijn, en dat de verkiezing zeker is. Hoe het ons ook moge toeschijnen, Gods goedertierenheid houdt niet op en Zijn belofte faalt niet, Psalm 77:9.

II. De bijzondere gunst, die Hij voor hen bestemd heeft.

1. Hij zal hen terugbrengen op hun geboortegrond, Hij zal hen in hun land zetten, waaruit zij verdreven waren. Een vestiging in het heilige land, het land van de belofte, is een vrucht van Gods gunst, Zijn onderscheidende gunst.

2. Velen zullen tot hun heilige godsdienst worden bekeerd, en zullen met hen terugkeren daartoe gedrongen en uitgelokt door de blijkbare tekenen van Gods gunstrijke tegenwoordigheid onder hen, de werkingen van Gods genade in hen en Zijn goede voorzienigheid over hen, de vreemdeling zal zich tot hen vervoegen, zeggende: "wij zullen met ulieden gaan, want wij hebben gehoord dat God met ulieden is", Zacheria 8:23. Het voegt zeer veel toe aan de eer en de kracht van Israël, als vreemdelingen hun toegevoegd worden, en er velen van buiten toegedaan worden tot de gemeente, Handelingen 2:47. Laat de kinderen van de kerk niet schuw zijn van vreemdelingen, maar hen aannemen, die God aanneemt, en hen erkennen, die het huis van Jakob aankleven.

3. Deze bekeerlingen zullen niet alleen een eer wezen voor hun zaak, maar hun behulpzaam en van grote dienst zijn bij hun terugkeer neer hun land. De volken onder wie zij leven zullen hen aannemen, zorg voor hen dragen medelijden met hen hebben en hen in hun plaats brengen, als vrienden, die er afkerig van zijn om van zo goed gezelschap te scheiden, als dienstknechten, gewillig en bereid om hun alle goede diensten te bewijzen, waartoe zij instaat zijn. Gods volk behoort, waar het zijn lot ook is om te wonen, door zijn voorbeeldige en vriendelijke wandel

de genegenheid zien te winnen van hen, die rondom hen zijn, en aldus ook zijn godsdienst in hun goede mening aanbevelen. Dit is vervuld geworden in de terugkeer van de gevankelijk weggevoerden uit Babel, toen allen, die om hen waren, ingevolge van de proclamatie van Cyrus behulpzaam waren voor hun vertrek, Ezra 1:4-6, niet zoals de Egyptenaren, die naar hun vertrek verlangden omdat zij afkerig van hen waren, maar omdat zij hen liefhadden.

4:Zij zullen het voordeel van hun dienst hebben, als zij in hun land teruggekeerd zullen zijn, want velen zullen liever met hen gaan in de geringste hoedanigheid, voor de geringste post, dan niet met hen op te trekken, liet huis Israëls zal hen erfelijk bezitten in het land van de Heer tot knechten en tot dienstmaagden, en gelijk de wetten van dit land het er voor behoedden om een hel te zijn voor dienstbaren, daar zij er in voorzagen dat deze niet verdrukt zouden worden, zo hebben de voorrechten en voordelen het tot een paradijs gemaakt van die dienstknechten, welke vreemdelingen waren aan het verbond van de belofte, want er was een wel voor de vreemdeling en de inboorling van het land. Zij, wier deel en lot is in het land van de Heer, een land van licht, moeten er zorg voordragen, dat hun knechten en dienstmaagden delen in de weldaden en voorrechten ervan, die het dan beter zullen vinden om in het land van de Heer bezit te worden, dan zelf bezitters te zijn in andere landen.

5. Zij zullen triomferen over hun vijanden, en zij, die niet met hen verzoend wilden zijn zullen tenonder gebracht en vernederd worden door hen, zij zullen gevangen houden degenen die hen gevangen hielden, en zullen heersen over hun dravers in gerechtigheid, maar niet in wraakgierigheid. De Joden hebben misschien in het land van de Meden en Perzen Babylonische gevangenen gekocht en hen tot slaven gemaakt of het kan vervuld zijn in de overwinningen over hun vijanden in de tijd van de Maccabeeën. Het is van toepassing op de voorspoed van het evangelie, toen diegenen tot de gehoorzaamheid ervan gebracht zijn, die er de grootste tegenstanders van zijn geweest, zoals Paulus, het is ook van toepassing op het deel, dat de gelovigen hebben in Christus' overwinningen over onze geestelijke vijanden, toen Hij de gevangenis gevankelijk heeft gevoerd, op de macht, die zij verkrijgen over hun eigen bederf en de heerschappij, die de oprechten over hen zullen hebben in de morgenstond, Psalm 49:15.

6. Zij zullen een gelukkig einde zien aan al hun leed, vers 3. De Heer zal u rust geven van uw smart, en van uw beroering, en van de harde dienstbaarheid. God zelf onderneemt het om een gezegende verandering teweeg te brengen:

a. In hun toestand, zij zullen rust hebben van hun dienstbaarheid, de dagen van hun verdrukking zullen, hoewel zij vele zijn, toch een einde hebben, en de roede van de goddelozen, Psalm 125:3, kan wel lang rusten op het lot van de rechtvaardigen, maar zal er toch niet altijd op blijven rusten.

b. In hun gemoed, zij zullen rust hebben van hun smart en beroering, van het gevoel van hun tegenwoordige last en hun vrees voor erger. Vrees brengt de ziel soms evenzeer in beroering als smart, en diegenen moeten zich wel zeer gerust gevoelen, aan wie God rust heeft gegeven van beide. Zij, die bevrijd zijn van de slavernij van de zonde, hebben een fundament voor ware rust van smart en beroering.

Jesaja 14:4-23

De achtereenvolgende koningen van Babel waren de grote vijanden en verdrukkers van Gods volk, daarom wordt van de verwoesting van Babel, de val van haar koning en de ondergang van zijn geslacht hier zeer bijzonder kennis genomen en er wordt over gejuicht. Ten dage wanneer God Zijn volk rust heeft gegeven, zullen zij deze spreuk tegen de koning van Babel opnemen. Wij moeten ons niet verblijden als onze vijand valt, als "onze vijand maar als Babel de gemene vijand van God en Zijn Israël" verzinkt, "bedrijft dan vreugde over haar, gij hemel, en gij, heilige apostelen, en gij profeten", Openbaring 18:20. De Babylonische monarchie scheen goed op weg te zijn om een volstrekte, algemene en altoosdurende te zijn, en met deze aanspraken wedijverde zij met de Almachtige daarom wordt zij zeer rechtvaardig niet alleen terneergeworpen, maar wordt er gejuicht in haar val, en het is niet alleen over haar laatste monarch, Belsazar, die in de nacht, toen Babel werd ingenomen, gedood werd, Daniel 5:30, dat hier getriomfeerd wordt, maar over geheel de monarchie, die met hem te gronde ging, niet zonder een bijzondere heenwijzing naar Nebukadnezar, onder wie deze monarchie het toppunt van haar bloei bereikt had. Hier nu:

I. Wordt vreugde betoond over de val van de koning van Babel, en hier is een zeer sierlijke spreuk bereid, niet als opschrift boven zijn praalgraf, maar om een duurzaam brandmerk van de schande te zien voor zijn nagedachtenis. Zij geeft ons een bericht van het leven en de dood van deze machtige monarch, hoe hij ter helle nedergedaald is, hoewel hij de schrik van de helden is geweest in het land van de levenden, Ezechiel 32:27.

In deze spreuk kunnen wij opmerken:

1. De ontzaglijke hoogte van rijkdom en macht, waartoe deze monarch en monarchie gekomen waren. "Babel was een goede stad," vers 4, het is een Chaldeeuws woord in het oorspronkelijke, hetwelk aanduidt dat zij zelf haar aldus plachten te noemen, zij baadde zich in rijkdom, en overtrof alle andere steden, zoals goud alle andere metalen overtreft. Zij dorst naar goud, of zij eist goud af, zo wordt het door sommigen gelezen, want hoe verkrijgen de mensen rijkdom voor zichzelf anders dan door hem af te persen aan anderen? Het nieuwe Jeruzalem is de enig ware gouden stad, Openbaring 21:18, 21. De koning van Babel, zoveel rijkdom hebbende in zijn gebied met volstrekte, onbepaalde macht er over, heeft met behulp daarvan over de heidenen geheerst, vers 6, hij gaf hun wetten, sprak hun vonnis uit, en heeft naar zijn lust en welbehagen de heidenen gekrenkt, vers 12, of verzwakt, opdat zij niet in staat zouden zijn hem het hoofd te bieden. Zulke grote zegevierende legers bracht hij te velde, dat hij, waar hij zijn blik heenrichtte, de aarde beroerde en de koninkrijken deed beven, vers 16, al zijn naaste buren waren bevreesd voor hem en genoodzaakt om zich aan hem te onderwerpen. Niemand kon dit doen door zijn eigen persoonlijke kracht maar door het grote aantal soldaten, die hij onder zijn bevelen heeft. Grote tirannen kunnen door sommigen te laten doen wat zij willen anderen laten lijden wat zij willen. Hoe ellendig is de toestand van het mensdom, dat aldus in een combinatie schijnt te zijn tegen zichzelf, tegen zijn eigen rechten en vrijheden, die niet anders dan door zijn eigen kracht te gronde gericht kunnen worden.

2. Het ellendige misbruik van al deze rijkdom en macht waaraan de koning van Babel zich op tweeërlei wijze schuldig had gemaakt.

A. Door grote verdrukking en wreedheid. "Hij is bekend bij de naam van drijver, of verdrukker", vers 4, hij heeft de scepter van de heersers, vers 5, gebiedt over al de vorsten

rondom hem, maar het is de stok van de goddelozen, een staf waarmee hij zich steunt in zijn goddeloosheid, en waarmee hij goddeloos allen slaat, die om hem heen zijn. Hij plaagde de volkeren, hij sloeg hen niet in gerechtigheid, tot hun verbetering, maar in toorn, en dat wel zonder ophouden, hij vervolgde hen met zijn strijdkrachten, en gaf hun geen rust, geen tijd om op adem te komen, geen wapenstilstand. Hij heerste over de volkeren, maar hij heerste over hen in verbolgenheid, alles wat hij zei en deed, zei en deed hij in hartstocht en drift zodat hij, die heerschappij had over allen, die hem omringden, geen heerschappij had over zichzelf, hij stelde de wereld als een woestijn alsof hij er trots op was "om de plaag te zijn van zijn tijd en een vloek voor het mensdom", vers 17. Grote vorsten plachten er trots op te zijn om steden te bouwen, maar het was zijn trots om ze te verwoesten, zie Psalm 9:7.

Hier worden twee bijzondere voorbeelden gegeven van zijn tirannie, die erger waren de al de andere.

a. "Dat hij streng was voor zijn gevangenen", vers 17. Hij liet zijn gevangenen niet losgaan naar huis toe, hij hield hen streng opgesloten, en wilde aan geen van hen toestaan om naar zijn eigen land terug te keren. Dit ziet inzonderheid op het volk van de Joden en dat is het, hetwelk de mate van de ongerechtigheid van de koning van Babel vol deed worden, namelijk dat hij het volk van God in gevangenschap hield, en hen volstrekt niet wilde loslaten, ja en door de vaten van Gods tempel te Jeruzalem te ontwijden en feitelijk te verklaren, dat zij nooit meer tot hun vorig gebruik aangewend zouden worden, Daniel 5:2,3. Hiervoor werd hij snel en rechtvaardig van zijn macht beroofd door één, wiens eerste daad was het gevangenhuis van Gods volk te openen, en de tempelvaten terug te zenden naar Jeruzalem.

b. Dat hij zijn eigen onderdanen verdrukt heeft, vers 20, "gij hebt uw land verdorven en uw volk gedood", en wat heeft hij daarmee gewonnen, daar toch de rijkdom van het land en de menigte des volks de kracht en de eer zijn van de vorst, die nooit zo veilig regeert en met zoveel eer als in het hart en de genegenheid van het volk? Maar tirannen offeren hun belangen op aan hun lusten en hartstochten en God zal met hen afrekenen voor hun wrede behandeling van hen, die in hun macht zijn, en met wie zij denken naar hun lust en welbehagen te kunnen handelen.

B. Grote hovaardij. Er wordt hier nota genomen van zijn pracht, het buitensporige van zijn gevolg of stoet, vers 11. Hij vertoonde zich gaarne in de uiterste pracht, maar dat was nog het ergste niet, het was zijn gemoedsgesteldheid, de hoogmoed van zijn geest, die hem rijpte voor het verderf, vers 13, 14. "Gij zei in uw hart, zoals Lucifer ik zal ten hemel opklimmen". Hier is de taal van zijn verwaandheid, misschien wel ontleend aan die van de gevallen engelen, die, niet tevreden met hun oorspronkelijke staat, de plaats, die hun was aangewezen, met God wilden wedijveren, niet alleen onafhankelijk wilden worden van Hem maar Hem gelijk wilden zijn. Of misschien verwijst het naar de geschiedenis van Nebukadnezar, die, toen hij meer dan een mens wilde zijn, rechtvaardig aan een dier gelijk werd gemaakt, Daniel 4:30. De koning van Babel belooft zich hier:

a. Dat hij in pracht en macht al zijn buren zal overtreffen, en tot het toppunt van aardse heerlijkheid en geluk zal komen, dat hij zo groot en gelukkig zal zijn als de wereld hem maken kan, dat is de hemel van een vleselijk-gezind hart, en daar hoopt hij toe op te klimmen en even ver boven hen te zijn, die hem omringen, als de hemel boven de aarde is. Vorsten zijn de sterren Gods, die in deze duistere wereld enig licht geven, Mattheus 24:29, maar hij zal zijn troon boven hen allen verheffen.

b. Dat hij inzonderheid Gods berg Zion zal bespotten en beledigen, waartegen Belsazar in zijn laatste dronken feestmaaltijd een bijzondere wrok scheen te hebben, toen hij de vaten van de tempel te Jeruzalem liet komen, om ze te ontwijden, Zie Daniel 5:2. In diezelfde gemoedsgesteldheid zei hij hier: ik zal mij zetten op de berg van de samenkomst. Het is hetzelfde woord, dat gebruikt is voor de heilige samenroeping-aan de zijde van het noorden waar de berg Zion gezegd wordt te zijn gelegen, Psalm 48:3. Misschien maakte Belsazar een plan om een expeditie te ondernemen naar Jeruzalem om te triomferen in de verwoesting ervan, juist toen hij door God werd afgesneden.

c. Dat hij wedijveren zal met de God van Israël, van wie hij inderdaad heerlijke dingen gehoord had, dat Hij Zijn woonstede had boven de wolken, "maar" zegt hij, "derwaarts zal ik opklimmen, en even groot zijn als Hij, ik zal Hem gelijk wezen, die zij de Allerhoogste noemen." Het is een godvruchtige eerzucht om te begeren als de Allerheiligste te zijn, want Hij heeft gezegd: Zijt heilig, want Ik ben heilig, meer het is een zondige eerzucht, om er naar te streven als de Allerhoogste te zijn, want Hij heeft gezegd: "Wie zichzelf verhoogt, zal vernederd worden" en de duivel-heeft onze eerste ouders misleid, toen hij hen van de verboden vrucht liet eten, hun belovende, hun voorspiegelende, dat zij als God zullen zijn.

d. Dat hij na zijn dood vergood zal worden, zoals sommigen van de eerste stichters van de Assyrische monarchie het waren, en zelfs werden sterren naar hen genoemd. "Maar", zegt hij, "ik zal mijn troon boven de sterren Gods verhogen." Zodanig was zijn hoogmoed, die het ontwijfelbare voorteken was van zijn val.

3. Het algehele verderf, dat over hem gebracht zal worden.

A. Er wordt voorzegd dat zijn rijkdom teniet zal gaan, zijn macht verbroken zal worden, een einde zal gemaakt leverden aan zijn pracht en genietingen. Hij is lang een verdrukker geweest, maar hij zal ophouden dit te zijn, vers 4. Indien hij opgehouden had dit te zijn door waar berouw en door zijn leven te verbeteren, overeenkomstig de raad, die Daniël aan Nebukadnezar had gegeven, dan zou dit tot verlenging zijn geweest van zijn leven en zijn rust. Maar zij, die niet willen ophouden van te zondigen, zullen er door God toe genoodzaakt worden. De gouden stad, die, naar men gedacht zou hebben, altijddurend zou geweest zijn, houdt op van te bestaan, er is een einde aan dat Babel. De Heer, de rechtvaardige God, heeft de staf van die goddeloze vorst verbroken hem gebroken op zijn hoofd, ten teken dat hij uit zijn ambt ontzet was, God heeft hem zijn macht ontnomen, hem het vermogen benomen om nog meer kwaad te doen, Hij heeft de scepters verbroken, want ook dat zijn broze dingen, spoedig en dikwijls rechtvaardig gebroken.

B. Dat hij zelf gegrepen zal worden. Hij wordt vervolgd, vers 6, "de hand wordt aan hem geslagen", en zonder dat iemand het afweren kan. Het is het gewone lot van tirannen dat zij, als zij in de macht vallen van hun vijanden, door hun vleiers worden verlaten, die zij voor hun vrienden hebben aangezien. Wij lezen van een andere vijand, zoals deze hier, van wie voorzegd is, dat hij tot zijn einde zal komen en geen helper zal hebben, Daniel 11:45. Tiberius en Nero hebben zich aldus verlaten gezien.

C. Dat hij gedood zal worden, afgezonderd zal worden onder de doden, gelijk de verslagenen, die in het graf liggen, die niet meer herdacht worden, Psalm 88:6. Hij zal zwak zijn als de doden, hun gelijk zijn, vers 10. Zijn pracht is in het graf gedaald, zij vergaat met hem, de pracht van zijn leven zal niet, zoals gewoonlijk, eindigen in de pracht van een begrafenis. Ware eer,

dat is ware genade, zal met de ziel opwaarts gaan naar de hemel, maar ijdele pracht zal met het lichaam neerdalen in het graf, daar is er het einde van. Het geklank van zijn luiten wordt nu niet meer gehoord. De dood is een vaarwel aan de genoegens en vermaken, zowel als aan de pracht van deze wereld. De machtige vorst, die op een donzen bed placht neer te liggen en op rijke tapijten placht te treden, zeer fraaie, sierlijke dekkingen placht te hebben, onder hem zullen nu de maden gestrooid worden, en de wormen zullen hem bedekken, vers 11, wormen, die in zijn eigen rottend lichaam geteeld worden, hetgeen, hoewel hij waande een god te zijn, bewees dat hij van dezelfde stof was gemaakt als andere mensen. Als wij ons lichaam vertroetelen en versieren, dan is het goed om er aan te denken dat het weldra door de wormen zal worden gegeten.

D. Dat hij de eer niet zal hebben van begraven te worden, en nog veel minder van een deftige, voegzame begrafenis te hebben in de grafstede van zijn voorouders. Al de koningen van de heidenen liggen neer met ere, vers 18, hetzij de dode lichamen zelf, zo goed gebalsemd, dat zij voor verrotting bewaard blijven, zoals vanouds onder de Egyptenaren geschiedde, of wel hun beeltenissen zoals bij ons, die boven hun graf geplaatst zijn. Aldus lagen zij, alsof zij de versmaadheid van de dood wilden trotseren, in een armzalige, flauwe soort van eer en heerlijkheid, een ieder in zijn huis, zijn eigen begraafplaats, want het graf is het huis, bestemd voor alle levenden, een slaaphuis waar de bedrijvigen en lastigen zullen stilliggen, en de vermoeiden zullen rusten. Maar deze koning van Babel is verworpen en heeft geen graf vers 19, zijn dood lichaam wordt als dat van een dier in de naastbij zijnde sloot geworpen, of op de naastbij zijnde mesthoop, als een gruwelijke scheut van de ene of andere giftige, schadelijke plant, die niemand wil aanraken, of als de kleren van boosdoeners, die ter dood gebracht zijn, en door de hand van de gerechtigheid met een zwaard zijn doorstoken, op wier dode lichamen steenhopen zijn opgericht, of die in de een of andere diepe steengroeve zijn geworpen onder de stenen van de kuil. Ja het dode lichaam van de koning van Babel zal wezen als de gedoden in een veldslag, die door paarden en soldaten vertreden worden en verpletterd. Hij zal bij zijn voorouders niet gevoegd worden in de begrafenis, vers 20. Een eerlijke begrafenis ontzegd te worden is een schande, een smaad waarin, als zij aangedaan wordt om van de gerechtigheid wil, zoals Psalm 79:2, evenals andere gelijksoortige versmaadheden men zich kan verblijden, Mattheus 5:12. Het is het lot van de twee getuigen Openbaring 11:9. Maar indien het, zoals hier, de rechtvaardige straf is van ongerechtigheid, dan geeft het te kennen dat het kwaad de onboetvaardige zondaren vervolgt ook na de dood, een nog groter kwaad dan dat, -zij zullen ontwaken tot versmaadheden en eeuwige afgrijzing.

4. Het vele triomferen, dat er in zijn val zal zijn.

A. "Zij, voor wie hij een groot tiran en een schrik is geweest, zullen blij zijn, dat zij van hem bevrijd zijn", vers 7, 8. Nu hij heengegaan is, rust de gehele aarde en is stil, want hij was de grote verstoorder van de vrede, nu maken zij groot geschal en gejuich, want als de goddelozen vergaan is er gejuich, Spreuken 11:10. De dennen en de cederen van Libanon achten zich nu veilig, er is nu geen gevaar dat zij omgehouwen zullen worden, ten einde een weg te bereiden voor zijn groot leger, of om hem van timmerhout te voorzien. De naburige vorsten en rijksgroten, die vergeleken worden bij dennen en cederen, Zacheria 11:2, kunnen nu gerust zijn, en behoeven niet meer te vrezen van hun rechten te worden beroofd want de hamer van de gehele aarde is afgehouwen en verbroken, Jeremia 50:23, de bijl, die zich beroemde tegen diegene, die daarmee houwt, Hoofdstuk 10:15.

B. De vergadering van de doden zal hem welkom heten in hun midden, inzonderheid zij, die wreedaardig door hem daarheen werden voortgejaagd, vers 9, 10. "De hel van onderen was beroerd om uwentwille, om u tegemoet te gaan als gij kwaamt, en om u te begroeten bij uw aankomst in hun duister schrikkelijk gebied." De voornaamsten van de aarde, die, toen zij nog levend waren, door hem in ontzag werden gehouden en hem niet durfden naderen, maar opstonden van hun tronen om zich aan hem over te geven, zullen hem dit nu voor de voeten werpen, als hij komt in de staat des doods, dan zullen zij hem tegemoet gaan, zoals zij plachten te doen als hij zijn openbare intocht hield in steden, waarvan hij zich meester had gemaakt, met zulk een staatsie zal hij ingeleid worden in dit gebied van verschrikking, ten einde zijn schande en pijn zoveel zwaarder en smartelijker voor hem te maken. Zij zullen spottend en honend van hun tronen en zetels aldaar opstaan, en hem vragen of het hem behaagt er op te gaan zitten, zoals hij placht neer te zitten op hun tronen op aarde. Met de schande, die hem dan zal bedekken, zullen zij de spot drijven. "Zijt gij ook ziek, of zwak geworden, zoals wij?" vers 10. Wie zou het gedacht hebben? Gij hebt zelf niet verwacht dat het hier ooit toe zou komen, toen gij ons in alles te sterk waart. Gij, die uzelf gerangschikt hebt onder de onsterflijke goden zijt gij gekomen om uw deel en lot te nemen onder de arme sterflijke mensen? Waar is nu uw pracht en praal, en waar is uw blijdschap en vrolijkheid? Hoe zijt gij uit de hemel gevallen, o morgenster, gij zoon des dageraads!" vers 11, 12. De koning van Babel heeft geschitterd als de morgenster, en hij was in de waan dat hij overal waar hij kwam daglicht meebracht, en is nu zo’n doorluchtige vorst gevallen, is zo’n ster een klomp leem geworden? Is ooit iemand van zo’n hoogte van macht en eer gevallen in zulk een diepte van schande en ellende? Men acht gewoonlijk dat dit een toespeling is om de val van de engelen voor te stellen, die morgensterren geweest zijn Job 38:7. "Maar hoe zijn ze gevallen! Hoe zijt gij ter aarde nedergehouwen!" en er mee gelijk gemaakt, die de heidenen krenktet. God zal afrekenen met hen, die inbreuk maken op de rechten van de mensheid en haar vrede verstoren, want Hij is Koning van de volken zowel als van de heiligen.

Deze ontvangst van de koning van Babel in de gewesten des doods, welke hier beschreven wordt, is voorzeker wel iets meer dan een speling van het vernuft, maar is bedoeld om deze waarheden uit te spreken:

a. Dat er een onzichtbare wereld is, een wereld van de geesten, waar de zielen van de mensen na de dood heengaan, in welke zij bestaan en handelen in een toestand van afscheiding van het lichaam.

b. Dat afgescheiden zielen elkaar kennen en met elkaar omgaan, hoewel wij geen omgang ermede hebben, de gelijkenis van de rijke man en Lazarus geeft dit te kennen.

c. Dat de dood en de hel in waarheid dood en hel zullen zijn voor hen, die ongeheiligd zijnde, van de hoogte vallen van de pracht en macht en heerlijkheid van deze wereld, en van de volheid van haar genietingen, "Kind gedenk", Lukas 16:25.

C. De toeschouwers zullen verbaasd staan over zijn val. "Als hij in de hel neergestoten zal zijn, aan de zijden van de kuil, om daar zijn plaats te krijgen", vers 15, "dan zullen zij, die hem zien, hem aanschouwen, op hem letten, zij zullen nauwelijks hun eigen ogen geloven", nooit was de dood zo’n grote verandering voor iemand als hij voor deze man is. Is het mogelijk, dat iemand, die enige uren tevoren zo groot scheen, zo fraai was uitgedost, zo omringd was van dienaren en rijksgroten, er nu zo ijzingwekkend en zo verachtelijk uitziet, daar zo naakt en

veronachtzaamd nederligt? Is dat die man, die de aarde beroerde, die de koninkrijken deed beven? Wie zou gedacht hebben dat hij daar ooit toe komen zou? Psalm 82:7.

Eindelijk. Uit dit alles wordt hier een gevolgtrekking afgeleid, vers 20. Het zaad van de boosdoeners zal in eeuwigheid niet genoemd worden. De prinsen van de Babylonische monarch waren allen een zaad van boosdoeners, verdrukkers van het volk van God, en daarom ging deze schande als een erfgoed op hen over. Zij zullen in eeuwigheid niet beroemd of vermaard worden, zo lezen het sommigen, zij kunnen voor een tijd een groot aanzien hebben, maar al hun pracht en staatsie zal hun val slechts schandelijker maken, en er is geen eer op een zondige weg.

II. Het algehele verderf van de koninklijke familie wordt hier voorzegd, tegelijk met de verwoesting van de koninklijke stad.

1. De koninklijke familie zal geheel en al uitgeroeid worden. Aan de Meden en Perzen, die gebruikt zullen worden voor dit werk van de verwoesting en vernietiging, wordt bevel gegeven om, als zij Belsazar gedood zullen hebben de slachting te bereiden voor zijn kinderen, vers 2l, en die niet te sparen, de kindertjes van Babel moeten aan de steenrots verpletterd worden Psalm 137:9. Deze orders klinken zeer hard, maar

a. Zij moeten lijden voor de ongerechtigheid van hun vaders, die dikwijls aan de kinderen bezocht wordt, om te tonen hoezeer God de zonde haat en er misnoegd over is, en de zondaars er van terug te houden, dat het doeleinde is van de straf. Nebukadnezar had Zedekia’s zonen gedood, Jeremia 52:10, en om deze ongerechtigheid werd aan zijn zaad in dezelfde munt betaald.

b. Zij moeten thans uitgeroeid worden, opdat zij niet opstaan en de aarde erven en evenveel kwaad doen in hun dagen, als hun vaders in hun dagen gedaan hebben opdat zij niet zo kwellend zullen zijn voor de wereld door steden te bouwen ter ondersteuning van hun tirannie, hetgeen reeds Nimrods staatkunde was, Genesis 10:10, 11, zoals hun voorouders het waren geweest door steden te verwoesten. Farao verdrukte Israël in Egypte door hen steden te laten bouwen, Exodus 1:11. Gods voorzienigheid gaat meer te rade met het welzijn van volkeren, dan wij wel weten of vermoeden, door diegenen af te snijden, die, als zij in het leven waren gebleven, onheil zouden gesticht hebben. Rechtvaardig kunnen de vijanden de kinderen doden, want "Ik zal tegen hen opstaan, spreekt de Heer der heerscharen" vers 22. En als God het openbaart als Zijn wil en bedoeling, dat het geschieden zal, dan kan niemand het verhinderen, en behoeft niemand gewetensbezwaar te hebben om het te bevorderen. Babel was misschien trots op de talrijkheid van de koninklijke familie, maar God had besloten er de naam en het overblijfsel van uit te roeien, zodat er niemand van overgelaten bleef, dat beide de zonen en de kleinzonen van de koning gedood zouden worden, en toch zijn wij er zeker van, dat Hij nooit aan één van Zijn schepselen onrecht gedaan heeft of doen zal.

2. "De koninklijke stad zal gesloopt en verlaten worden", vers 23. "Zij zal door eenzame afzichtelijke vogels, inzonderheid door de roerdomp, de nachtuil en de schuifuil in bezit worden genomen", Hoofdstuk 34:11.n En aldus wordt het algehele verderf van het nieuw-testamentische Babylon voorgesteld, Openbaring 18:2. Zij is geworden een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte. Babel was laag gelegen, zodat, toen de stad verlaten werd en geen zorg werd gedragen om het land te draineren het spoedig in poelen van stilstaand water werd veranderd, even ongezond als onaangenaam en aldus zal God haar met een bezem des

verderfs wegvagen. Als een volk niets anders onder zich heeft dan vuil en drek, en niet gereinigd wil worden met de bezem van de hervorming of verbetering, wat kunnen zij dan anders verwachten dan met de bezem des verderfs van de aarde weggevaagd te worden?

Jesaja 14:24-32

De verwoesting van Babel en de ondergang van het rijk van de Chaldeën was nog een zaak van zeer ver, het rijk was nog niet tot aanzienlijke hoogte opgeklommen, toen zijn val hier voorzegd was, er verliepen nog bijna twee honderd jaar tussen deze voorzegging van Babels val en de vervulling ervan. Nu zou het volk aan hetwelk Jesaja profeteerde, kunnen vragen: "Wat gaat ons dit aan, of welk goed zal daar voor ons uit voortkomen, er. welke zekerheid zullen wij er van hebben.?" Op beide vragen geeft hij het antwoord in deze verzen door een voorzegging van de val beide van de Assyriërs en van de Filistijnen, de tegenwoordige vijanden, die hen kwelden, waarvan zij weldra ooggetuigen zullen zijn, en er het voordeel van zullen plukken. Dit zal thans een vertroosting voor hen wezen, en een onderpand van toekomstige uitreddingen, ter bevestiging van het geloof van hun nageslacht. God is voor Zijn volk heden dezelfde, die Hij gisteren voor hen geweest is en daarna voor hen zijn zal, en Hij zal tot in eeuwigheid dezelfde zijn die Hij geweest is, en is. Hier is:

I. De verzekering gegeven van het verderf en de ondergang van de Assyriërs, vers 25. "Ik zal Assur in Mijn land verbreken. Sanherib bracht een zeer geducht leger in het land van Juda, maar daar heeft God het verbroken, al zijn regimenten heeft God door het zwaard van de verderf engel verbroken." Zij, die ten onrechte een inval doen in Gods land, zullen ondervinden dat dit op hun gevaar is, en zij, die met onheilige voeten Zijn heilige bergen vertreden, zullen daar zelf met voeten worden getreden. God neemt op zich om dit zelf te doen, daar Zijn volk geen macht heeft tegen de grote menigte, die tegen hen opkwam. "Ik zal Assur verbreken, laat dat gerust aan Mij over, die engelen, heerscharen van engelen onder Mijn bevelen heb." Nu zal het verbreken van de macht van Assur het verbreken zijn van het juk, van de hals van Gods volk. Zijn last zal wijken van hun schouders, de last van bezetting door dat grote leger en de last van schatting te betalen. De Assyriër moet verbroken worden, opdat Juda en Jeruzalem op adem kunnen komen. Laat hen, die zich tot een juk en een last maken voor Gods volk, zien wat zij te verwachten hebben.

1. Deze profetie nu wordt hier bevestigd door een eed, vers 24. "De Heer der heerscharen heeft gezworen, ten einde de onveranderlijkheid te tonen van Zijn raad, en opdat Zijn volk een sterke vertroosting zou hebben", Hebreeen 6:i7, 18. Wat hier gezegd wordt van dit bijzonder voornemen, is waar van al Gods raadsbesluiten: gelijk Ik gedacht heb, alzo zal het geschieden, want Hij is een van zin, wie zal Hem dan afkeren Job 23:13 Ook worden Hem nooit nieuwe raadslagen aan de hand gedaan, noch is Hij genoodzaakt tot andere maatregelen over te gaan, zoals de mensen dit dikwijls moeten doen als er dingen voorvallen die zij niet hebben voorzien. Laat hen, die de geroepenen zijn naar Gods raad, zich hiermede vertroosten, dat gelijk God beraadslaagd heeft het bestaan zal, en daarvan hangt hun vastigheid af.

2. Het verbreken van de macht van Assyrië is tot een voorbeeld gesteld van hetgeen God doen zal met al de machten van de volkeren, die zich tegen Hem en Zijn kerk hadden verbonden vers 26. "Dit is de raadslag, die beraadslaagd is over dat gehele land, over de gehele wereld", aldus de LXX, over al de inwoners van de aarde, aldus de Chaldeër, niet alleen over het Assyrische rijk (dat toen in zekere zin beschouwd werd als de gehele wereld, zoals later het Romeinse rijk, Lukas 2:1, en met hetzelve zijn vele volken gevallen, die er afhankelijk van waren, maar over al de staten en potentaten, die te eniger tijd Zijn land, Zijn bergen aanvallen, het lot van de Assyriër zal het hun wezen, zij zullen spoedig bevinden dat zij er zich tot hun eigen schade mee bemoeien. Evenals voor de Assyriërs zal Jeruzalem voor alle volken tot een lastige steen gesteld worden, "allen, die zich daarmee belasten, zullen gewis doorsneden worden," Zacheria

12:3,. Dezelfde hand van macht en gerechtigheid, die thans uitgestrekt is tegen de Assyriër, wegens zijn aanval op het volk van God, zal uitgestrekt worden legen alle volken, die hetzelfde doen. Nog is het waar, en het zal altijd waar blijven: Vervloekt is hij, die het Israël van God vervloekt, Numeri 24:9. God zal een vijand zijn voor de vijanden van Zijn volk, Exodus 23:22.

3. Al de machten van de aarde worden uitgedaagd om Gods raad te veranderen, vers 27, "de Heer der heerscharen heeft in Zijn raad besloten om het juk van de Assyriër te verbreken en iedere scepter van de goddeloosheid, die op het lot van de rechtvaardigen gelegd is, en wie zal die raad tenietdoen? Wie kan Hem bewegen om hem te herroepen, of een pleitgrond vinden om er aan te ontkomen? Zijn hand is uitgestrekt om die raad te volvoeren, en wie heeft macht genoeg om haar af te wenden, of de loop van Zijn recht te stuiten?

II. Evenzo wordt de verzekering gegeven van het verderf en de ondergang van de Filistijnen, de vernietiging van hun macht. Deze last, deze profetie, die als een last op hen lag om hun staat te doen verzinken, kwam in het jaar toen de koning Achaz stierf, dat het eerste jaar was van Hizkia's regering, vers 28, toen een goede koning in de plaats kwam van een slechte, toen werd deze aangename boodschap tot hen gebracht. Als wij ons leven verbeteren, ons hervormen, dan, maar niet eerder, kunnen wij goede tijdingen verwachten van de hemel. Nu hebben wij hier:

1. Ene bestraffing van de Filistijnen wegens hun triomferen in de dood van koning Uzzia. Hij was als een slang voor hen geweest, had hen gebeten, had hen geslagen, had hen zeer vernederd en tenondergebracht, 2 Kronieken 26:6. Hij voerde oorlog tegen de Filistijnen, brak hun muren af en bouwde steden onder hen, maar toen Uzzia stierf, of liever toen hij afstand deed van de regering, werd dit met blijdschap verkondigd te Gath en geboodschapt in de straten van Askelon. Het is onmenselijk om ons aldus te verheugen in de val van onze naaste, maar laat hen niet gerust zijn, want hoewel zij, nadat Uzzia gestorven was, weerwraak oefenden aan Achaz en vele steden van Juda innamen, 2 Kronieken 28:18, zal toch uit de wortel van Uzzia een basiliek voortkomen, een geduchter vijand dan Uzzia geweest is, namelijk Hiskia de vrucht van wiens regering een vurige, vliegende draak voor hen zijn zal, want hij zal hen met ongelooflijke snelheid en woede overvallen. Wij bevinden dat hij dit gedaan heeft 2 Koningen 18:8, hij sloeg de Filistijnen tot Gaza toe. Indien God het een nuttige werktuig in het midden van zijn nuttige arbeid wegneemt, dan kan en zal Hij anderen verwekken om hetzelfde werk voort te zetten en te voltooien waaraan zij bezig waren, en dat zij onvoltooid hebben gelaten.

2. Een profetie van het verderf van de Filistijnen door hongersnood en oorlog.

a. Door hongersnood, vers 30. Als het volk van God dat door de Filistijnen verwoest, benauwd en verarmd was, wederom overvloed zal hebben en de eerstgeborenen van de armen zullen weiden de armsten onder hen het brood huns bescheiden deels zullen hebben, dan zal God de wortel van de Filistijnen doden door hongersnood, wat hun kracht was, hetgeen waardoor zij dachten bevestigd te zijn, zoals de boom door de wortel zal verhongerd worden en langzamerhand opdorren, zoals zij sterven, die sterven door hongersnood, en aldus zal hij het overblijfsel doden. Zij, die ontkomen aan het ene verderf, zijn slechts bewaard voor een ander verderf, en als er slechts weinigen overgebleven zijn, zullen ook die weinigen ten slotte afgesneden worden, want God zal een voleinding maken.

b. Door oorlog. Als de nooddruftigen van Gods volk zeker, dat is veilig, zullen nederliggen, vers 30, niet verontrust door de verschrikking van de oorlog, maar zich verlustigende in zangen van de vrede, dan zal iedere poort en elke stad van de Filistijnen huilen en schreeuwen, vers 31, en zal er een algehele ontbinding zijn van hun staat, want van Juda, dat ten noorden van de Filistijnen lag, zal een rook komen, een groot, talrijk leger, dat een stofwolk doet opgaan, een rook, die de aanduiding zal zijn van een verterend vuur, dat nabij is, en niemand uit dat leger zal eenzaam zijn in de voor hem bestemde tijd, niemand zal achterblijven of vermist worden, als de ure van de strijd daar is, zij zullen sterk en eendrachtig zijn in hun aanval op de gemene vijand, als de bestemde tijd er voor gekomen is. Niemand van hun zal weigeren in de openbare dienst te treden, zoals in Debora's tijd Ruben zitten bleef tussen de stallingen, Richteren 5:16, 17. Als God werk te doen heeft dan zal Hij er de mensen op verwonderlijke wijze toe bekwaam en gezind maken.

III. Het goede gebruik, dat van al deze gebeurtenissen gemaakt zal worden ter bemoediging van het volk van God, vers 32. Wat zal men dan antwoorden aan de boden van het volk? Dit duidt aan:

1. Dat van de grote dingen, die God voor Zijn volk doet, kennis wordt genomen door hun buren, het kan niet anders, of zij moeten ze opmerken, er werd over gesproken onder de heidenen, Psalm 126:2.

2. Dat er boden gezonden zullen worden, om er navraag naar te doen. Jakob en Israël zijn lang een volk geweest, onderscheiden van alle andere volken en met buitengewone gunsten boven hen geëerd, en daarom zijn sommigen uit welwillendheid en anderen uit kwaadwilligheid en allen uit nieuwsgierigheid, begerig om er van te horen.

3. Dat wij altijd bereid moeten zijn tot verantwoording aan een iegelijk, die ons rekenschap afeist van de hoop die in ons is, in de voorzienigheid Gods, zowel als in Zijn genade, met zachtmoedigheid en vreze, 1 Petrus 3:15. En wij behoeven niet verder te gaan dan de heilige waarheden van Gods woorden, om er rekenschap van te geven, want in alles wat God doet, vervult Hij de Schriften.

4. De uitkomst van Gods handelingen zal zo duidelijk en blijkbaar heerlijk zijn, dat allen en een ieder van hen in staat zullen wezen om er verantwoording van te doen aan een iegelijk, die er rekenschap van afeist. Het antwoord nu, dat aan de boden van het volk gegeven moet worden, is:

a. "Dat God een getrouw vriend is en zijn zal van Zijn kerk en volk", en hun belangen zal verzekeren en bevorderen. Zeg hun dat de Heer Zion gegrond heeft. Dit geeft een verklaring beide van het werk zelf, dat gedaan wordt, en van de reden ervan. Wat doet God in de wereld en wat bedoelt Hij in al de omwentelingen van staten en koninkrijken, in het verderf en de ondergang ven sommige volken, en in de opkomst van anderen? In dit alles grondt Hij Zion, Hij heeft de bevordering op het oog van de belangen van Zijn kerk, en wat Hij op het oog heeft zal Hij tot stand brengen. Toen de boden van het volk vroegen naar Hizkia's voorspoed tegen de Filistijnen, dachten zij te zullen vernemen door welk staatkundig beleid en door welke krijgskunst hij zijn doel heeft weten te bereiken, maar hun wordt gezegd dat zijn succes niet te danken was aan iets van die aard, maar aan de zorg die God gedragen heeft voor Zijn kerk, en aan zijn deel er in. De Heer heeft Zion gegrond en daarom moeten de Filistijnen vallen.

b. Dat Zijn kerk een toevlucht in Hem heeft en zal hebben. De bedrukten uit Zijn volk zullen daarin een toevlucht hebben, Zijn bedrukten, die zeer naar de diepte waren gebracht, in zeer treurige toestand waren gekomen, de armsten van hen, deze meer nog dan anderen, want zij kunnen tot niets of niemand anders de toevlucht nemen, Zefanja 3:12, 13. De armen wordt het evangelie verkondigd, Mattheus 11:5. Zij zullen hier op vertrouwen, vertrouwen op deze grote waarheid dat de Heer Zion gegrond heeft, hierop zullen zij hun hoop bouwen en niet op een vlezen arm. Dit behoort ons overvloedige voldoening te geven met betrekking tot de openbare zaken, dat hoe het ook moge gaan met particuliere personen, partijen en belangen, de kerk, God zelf tot fundeerder hebbende en Christus de rots tot haar fundament, stand zal houden. De bedrukten uit Zijn volk hebben een toevlucht daarin, zij zullen er zich heen begeven, zullen zich voegen bij Zijn kerk en zich haar belangen aantrekken, zij zullen medewerken met God om Zijn volk te bevestigen, en al hun kleine belangen en plannen daarmee verbinden en verenigen. Zij, die Gods volk aannemen voor hun volk, moeten bereid zijn om in zijn lot te delen. Laat de boden van het volk weten dat de arme Israëlieten, die op God vertrouwen, evenals Zion hun fundament hebbende in de heilige bergen, Psalm 87:1, ook als de berg Zion zijn, die niet wankelt, maar blijft in eeuwigheid, Psalm 125:1, en daarom niet zullen vrezen wat de mens hun doen kan.

HOOFDSTUK 15

1 De last van Moab. Zekerlijk, in den nacht is Ar-moabs verwoest, zij is uitgeroeid; zekerlijk, in den nacht is Kir-moabs verwoest, zij is uitgeroeid!
2 Hij gaat op naar Baith en Dibon, en naar Bamoth, om te wenen; over Nebo en over Medeba zal Moab huilen; op al hun hoofden is kaalheid, aller baard is afgesneden.
3 Op hun wijken hebben zij zakken aangegord; op hun daken en op hun straten huilen zij altemaal, afgaande met geween.
4 Zo Hesbon als Eleale schreeuwt, hun stem wordt gehoord tot Jahaz toe; daarom maken de toegerusten van Moab een geschrei, eens iegelijks ziel in hem is kwalijk gesteld.
5 Mijn hart schreeuwt over Moab, haar grendelen zijn naar Zoar toe, de driejarige vaars; want hij gaat op met geween naar den opgang van Luhith, want op den weg naar Horonaim verwekken zij een jammergeschrei.
6 Want de wateren van Nimrim zullen enkel verwoesting wezen; want het gras is verdord, het tedere gras is vergaan, er is geen groente.
7 Daarom zullen zij den overvloed, dien zij vergaderd hebben, en hetgeen zij weggelegd hebben, aan de beek der wilgen voeren.
8 Want dat geschreeuw zal omgaan door de landpale van Moab, haar gehuil tot Eglaim toe, ja, tot Beer-elim toe zal haar gehuil zijn.
9 Want de wateren van Dimon zijn vol bloeds, want Ik zal Dimon nog meer toeschikken: te weten leeuwen over de ontkomenen van Moab, mitsgaders over het overblijfsel des lands.

Dit hoofdstuk en het volgende bevatten de last van Moab, een profetie van een grote verwoesting, die over dat land komen zal, hetwelk grensde aan het land Israëls en er dikwijls schadelijk en kwellend voor was geweest, hoewel de Moabieten nakomelingen waren van Lot Abrahams neef en metgezel, en hoewel de Israëlieten door het bestel van God hen ongemoeid hadden gelaten, toen zij hen gemakkelijk en rechtvaardig met hun buren hadden kunnen uitroeien. In dit hoofdstuk hebben wij:

1. Een grote klacht, gemaakt door de Moabieten en door de profeet zelf over hen, vers 1-5. 11. De grote rampen, die van deze klacht de aanleiding zullen zijn, vers 6-9.

Jesaja 15:1-5

Het land van Moab was klein van omvang, maar het was zeer vruchtbaar, het grensde aan het gebied van Ruben aan de andere kant van de Jordaan en aan de Dode Zee. Naomi ging er heen om er als vreemdelinge te verkeren, toen er in Kanaän hongersnood was. Dit is het land, waarvan hier voorzegd is dat het vreselijk geteisterd en verwoest zal worden, niet geheel en al tenonder gebracht, want wij vinden een andere profetie van zijn verwoesting en verderf, Jeremia 48, die vervuld is geworden door Nebukadnezar. De profetie hier moest vervuld worden binnen drie jaren, Hoofdstuk 16:14, en werd dus vervuld in de verwoestingen, die over dat land werden gebracht door het leger van de Assyriërs, dat gedurende vele jaren deze landstreken heeft geplunderd en verwoest, zich verrijkende met roof en buit. Het is geschied, hetzij door het leger van Salmanezer omstreeks de tijd van de inneming van Samaria, in het vierde jaar van Hizkia, (dat het waarschijnlijkst is), of door het leger van Sanherib, dat tien jaren later een inval deed in Juda.

Wij kunnen niet veronderstellen dat de profeet naar Moab is gegaan om voor de Moabieten deze leerrede te houden, maar dat Hij haar heeft uitgesproken voor zijn eigen volk.

a. Om hun aan te tonen dat het oordeel wel begint met het huis Gods, maar daar niet zal eindigen, dat er een voorzienigheid Gods is, die de wereld regeert en al de volkeren ervan, en dat de aanbidders van valse goden aan de God van Israël verantwoordelijk zijn, en onderworpen zijn aan Zijn oordelen.

b. Om hun een bewijs te geven van Gods zorg en ijver voor hen, en hen ervan te overtuigen dat God een vijand was van hun vijanden, want dat zijn de Moabieten dikwijls geweest.

c. Opdat de vervulling van deze profetie, die weldra (binnen drie jaren) zal plaatshebben, een bevestiging zou zijn van de zending van de profeten en van de waarheid van al zijn andere profetieën en de gelovigen zou aanmoedigen om er op te vertrouwen.

Hier nu wordt betreffende Moab voorzegd:

I. Dat hun voornaamste steden in een nacht overvallen en ingenomen zullen worden door de vijand, waarschijnlijk omdat de inwoners er van, evenals de mannen van Laïs, zich toegaven in gemakzucht en weelde en gerust waren vers 1. Daarom zal er grote droefheid zijn, omdat in de nacht Ar-Moab verwoest is, en Kir-Moab, de twee voornaamste steden van dat koninkrijk, in de nacht, toen zij ingenomen en geplunderd werden, was Moab uitgeroeid. De inneming van die steden legde het gehele land bloot, en maakte al de schatten ervan tot een gemakkelijke prooi voor de zegevierende vijand. Grote en zeer treurige veranderingen kunnen binnen zeer weinig tijds plaatshebben. Hier gaan in één nacht twee steden ten onder, hoewel de nacht de tijd is van rust, laat ons dus neerliggen als degenen, die niet weten wat een nacht opleveren kan.

b. Gelijk het land de steden voedt, zo beschermen de steden het land, en geen van hun kan tot de ander zeggen: ik heb u niet nodig.

II. Dat de Moabieten, hierdoor in de uiterste ontsteltenis gebracht zijnde zich tot hun afgoden zullen wenden om hulp en om hun angsten voor hen bloot te leggen, vers 2. Hij, dat is Moab, inzonderheid de koning van Moab, gaat op naar Baïth, of liever, naar het huis of de tempel van

Kamos, en Dibon, de inwoners van Dibon, zijn opgegaan naar de hoogten, waar zij hun afgoden aanbaden, om daar hun klacht uit te storten. Het betaamt een volk, dat in benauwdheid is, om zijn God te zoeken, en zullen wij dan niet aldus wandelen in de naam van de Heer onze God, en Hem aanroepen ten tijde van de benauwdheid, voor wiens aangezicht wij niet zulke nutteloze tranen zullen storten als zij voor hun goden gestort hebben?

III. Dat er de stem zal zijn van algemene smart, en wel door het gehele land. Dit wordt hier sierlijk en zeer aandoenlijk beschreven. Moab zal een tranendal zijn, in het klein wat de wereld in het groot is, vers 2. De Moabieten zullen het verlies bewenen van Nebo en Medeba, twee aanzienlijke steden, die waarschijnlijk geplunderd en verbrand waren. Zij zullen zich het haar uitrukken van smart, en wel in zo'n mate, dat op al hun hoofden kaalheid is, en zij zullen allen hun baard afsnijden, naar de gewone uitdrukking van smart en rouw in die tijden en die landen. Als zij uitgaan, zal het zo verre van hen zijn om te begeren een fraaie vertoning te maken, dat zij in hun waken, of in hun straten, zakken hebben aangegord, misschien wel genoodzaakt zijnde om die armoedige kledij te dragen, omdat de vijanden hen naakt hebben uitgetogen hun huizen hebben geplunderd en hun geen andere klederen hebben gelaten. Als zij tehuis komen, zullen zij, in plaats van aan hun werk te gaan, naar het dak van hun huls gaan dat plat was, en daar zullen zij wenen, ja huilen terwijl zij roepen tot hun goden, zij, die niet met hun hart tot God roepen, huilen slechts op hun bed, Hosea 7:14, Amos 8:3. Zij zullen afgaan met geween, zij zullen afkomen van hun hoogten en van de daken van hun huizen, even wenende, als toen zij er naar opgingen. Het gebed tot de ware God is een verlichting voor het hart, 1 Samuel 1:18, maar gebeden tot valse goden zijn dit niet. Er worden hier verscheidene plaatsen genoemd, die vol zullen zijn van rouwklacht en geween, vers 4, en het is slechts een schrale troost om zovele medelijders te hebben en mee rouwdragenden. Voor hen, die hartelijk belangstellen in het algemene welzijn, is het veeleer een verzwaring "socios habuisse doloris" - om medegenoten te hebben in de smart.

IV. Dat aan het krijgsvolk de moed zal ontzinken, hoewel zij soldaten van beroep waren en goed waren gewapend, zullen ze schreeuwen van vrees, een iegelijks ziel is kwalijk in hem gesteld, het leven wordt hem smartelijk, hoewel het een militair leven is, dat zich verlustigt in gevaar, vers 4. Zie hoe gemakkelijk God de stouthartigste van de mensen moedeloos kan maken, en een volk van voordeel kan beroven door hen, op wie zij het meest gesteund hadden voor kracht en bescherming. De Moabieten zullen in het algemeen zo overstelpt zijn van smart, dat het leven zelf hun tot een last zal zijn. God kan gemakkelijk diegenen moe maken van het leven, die er het meest aan gehecht waren.

V. Dat het geroep over deze rampen smart zal verspreiden in al de omliggende plaatsen, vers 5.

a.De voorzegging heeft op de profeet zelf een diepe en smartelijke indruk gemaakt. Mijn hart schreeuwt over Moab hoewel zij vijanden zijn van Israël, zijn zij toch onze medeschepselen, met ons van dezelfde rang, en daarom moet het ons leed doen hen in zulke treurige omstandigheden te zien, te meer omdat wij niet weten hoe spoedig het onze beurt zal zijn, om van de drinkschaal van de zwijmeling te drinken. Het betaamt Gods dienstknechten om teer van hart te zijn, de dodelijke dag niet te begeren, maar gelijk hun Meester te zijn, die weende over Jeruzalem, zelfs toen Hij haar overgaf aan het verderf, gelijk hun God, die geen lust heeft aan de dood van de zondaren.

b. Al de naburige steden zullen een weerklank geven op de klacht van Moab. De vluchtelingen, die een goed heenkomen zoeken, zullen het jammergeschrei naar Zoar overbrengen, de stad,

waarheen hun stamvader Lot gevlucht was voor de vlammen van Sodom, en die om zijnentwil gespaard bleef. Zij zullen evenveel gerucht maken met hun jammergeschrei als een driejarige vaars, als zij loeiende is voor haar kalf, zoals 1 Samuel 6:12. Zij zullen opgaan naar de heuvel Lubith, zoals David op de opgang van de Olijfberg is gegaan met moeizamen tred en in tranen, 2 Samuel 15:30. En in de weg van Horonaïm (een tweevouds uitgang) de weg die naar de twee Beth-Horons leidt, het bovenste en het benedenste Beth-Horon, waarvan wij lezen in Jozua 16:3, 5. Daarheen zal het jammergeschrei gebracht worden, daar zal het worden aangeheven, op die groten afstand zelfs, een geschrei van verwoesting en gevaar zoals "Brand! brand! het is met ons allen gedaan." Smart is aanstekelijk, en dat is ook vrees, en met recht, want moeite en ongeluk verspreiden zich overal heen, en als zij beginnen wie weet waar zij zullen eindigen?

Jesaja 15:6-9

Hier beschrijft de profeet nog verder het erbarmelijk jammergeschrei, dat door het gehele land van Moab gehoord zal worden, nadat het een prooi van het Assyrische leger zal geworden zijn. Thans zal dat geschreeuw omgaan door de landpalen van Moab, vers 8. In iedere hoek van het land is de alarmkreet vernomen, en het is er door in de uiterste verwarring geraakt. Het is gekomen tot Eglaïm, een stad aan de ene zijde van het land, en tot Beër-Elim, een stad, even ver gelegen naar de anderen kant. Waar de zonde algemeen was en alle vlees zijn weg verdorven heeft, wat kan daar anders verwacht worden dan een algemene verwoesting?

Van twee dingen wordt hier gesproken als de oorzaken van dit klaaggeschrei.

I. "De wateren van Nimrim zullen enkel verwoesting wezen", vers 6. Het land is geplunderd en verarmd, en al zijn schatten en goed weggevaagd door het zegevierende leger. Hongersnood is meestal het treurig gevolg van de oorlog. Zie op de velden, die goed bewaterd waren, de vruchtbare weiden, die een lieflijker aanblik boden, en nog lieflijker, heerlijker voortbrengselen, alles is er opgegeten, of weggevoerd door de fourageerders van de vijand, en wat er overbleef tot slijk en modder vertreden door hun paarden. Als een leger kampeert op groene velden, dan is het groen ervan spoedig weg. Zie op de huizen, ook deze zijn beroofd, van alles ontbloot, vers 7. De overvloed van rijkdom, die zij verzameld hebben door veel behendigheid en vlijt, en hetgeen zij weggelegd hebben met grote zorg en in veel vertrouwen, zullen zij wegvoeren naar de beek van de wilgen. Hetzij dat de eigenaars het er heen zullen voeren om het te verbergen, of de vijanden zullen het er heen brengen, om het in te pakken en naar huis te zenden in hun eigen land, misschien wel over water. Zij, die er ijverig op uit zijn om veel van de overvloed van deze wereld te verkrijgen, en in zorg zijn om wat zij verkregen hebben weg te leggen, bedenken niet wat er misschien van worden zal, en in hoe weinig tijds het hun alles ontnomen kan zijn. Grote overvloed stelt de eigenaars ervan in gevaar door de rovers aan te lokken en zij, die er op vertrouwen om hen te beschermen, bevinden dikwijls dat zij er slechts door verraden worden. In tijden van gevaarte grote overvloed dikwijls een grote last, hij vermeerdert slechts de zorgen van de eigenaar of de kracht van de vijand. "Cantabit vacuus coram latrone viator". De reiziger, die geen penning bij zich heeft, zal blij zijn, als hij door een rover wordt aangesproken, dat hij niets bezit.

II. "De wateren van Dimon zullen vol bloed zijn", vers 9. Er zijn zoveel inwoners van het land gedood, dat de wateren in de nabijheid van de steden, hetzij rivieren of poelen, gekleurd zijn door mensenbloed, dat op onmenselijke wijze vergoten werd als water. Dimon betekent bloedig, de plaats zal beantwoorden aan haar naam. Misschien was het die plaats in het land van Moab, waar de wateren voor de Moabieten het aanzien hadden van bloed, 2 Koningen 3:22, 23, hetgeen hun nederlaag teweegbracht. Maar nu zegt God, zal Ik Dimon nog meer toeschikken, nog meer bloed dan reeds vergoten werd, of dan men dacht te zien in die tijd. Ik zal toevoegselen brengen over Dimon-zo luidt het oorspronkelijke-toegevoegde plagen, Ik heb nog meer oordelen voor hen weggelegd, om dit alles is Gods toorn niet afgekeerd. Als Hij oordeelt zal Hij overwinnen en aan de rol van de vervloekingen zullen nog vele dergelijke woorden toegedaan worden, Jeremia 36:32. Zie hier welk meer kwaad over Dimon, over Moab, gebracht zal worden, het zal tot een land van bloed worden gemaakt. Sommigen vruchten en ontkomen, anderen zitten stil en worden voorbijgezien en zijn als een overblijfsel van het land, maar over hen zal God leeuwen brengen, roofdieren, die als één van de vier gerichten Gods geacht worden Ezechiel 14:2 en deze zullen verzamelen wat aan het zwaard

des vijands ontkomen is. Zij die onboetvaardig volharden in zonde, zijn, als zij voor het een oordeel bewaard worden, slechts bewaard voor een ander oordeel.

HOOFDSTUK 16

1 Zendt de lammeren van den heerser des lands van Sela af, naar de woestijn henen, tot den berg der dochter van Sion.
2 Anderszins zal het geschieden, dat de dochteren van Moab aan de veren van Arnon zullen zijn, als een zwervende vogel, uit het nest gedreven zijnde.
3 Brengt een raad aan, houdt gericht, maakt uw schaduw op het midden van den middag, gelijk van den nacht; verbergt de verdrevenen, en meldt den omzwervende niet.
4 Laat mijn verdrevenen onder u verkeren, o Moab! wees gij hun een schuilplaats voor het aangezicht des verstoorders; want de onderdrukker heeft een einde, de verstoring is te niet geworden, de vertreders zijn van de aarde verdaan.
5 Want er zal een troon bevestigd worden in goedertierenheid, en op denzelven zal bestendig een zitten in de tent van David, een, die oordeelt en het recht zoekt, en vaardig is ter gerechtigheid.
6 Wij hebben gehoord de hovaardij van Moab, hij is zeer hovaardig; zijn hoogmoed, en zijn hovaardij, en zijn verbolgenheid, zijn alzo zijn grendelen niet.
7 Daarom zal Moab over Moab huilen, altemaal zullen zij huilen; over de fondamenten van Kir-hareseth zult gijlieden zuchten, gewisselijk, zij zijn gebroken.
8 Want de velden van Hesbon zijn verflauwd, ook de wijnstok van Sibma, de heren der heidenen hebben zijn uitgelezen planten verpletterd; zij reiken tot Jaezer toe, zij dwalen door de woestijn; hun scheuten zijn uitgespreid, zij zijn gegaan over zee.
9 Daarom beween ik, in de wening over Jaezer, den wijnstok van Sibma, ik maak u doornat met mijn tranen, o Hesbon en Eleale! want het vreugdegeschrei over uw zomervruchten en over uw oogst is gevallen;
10 Alzo dat de blijdschap en vrolijkheid weggenomen is van het vruchtbare veld, en in de wijngaarden wordt niet gezongen, noch enig gejuich gemaakt; de druiven treder treedt geen wijn uit in de wijnbakken, ik heb het vreugdegeschrei doen ophouden.
11 Daarom rommelt mijn ingewand over Moab, als een harp, en mijn binnenste over Kir-heres.
12 En het zal geschieden, als men zien zal, dat Moab vermoeid is geworden op de hoogten, dan zal hij in zijn heiligdom gaan om te aanbidden, maar hij zal niet vermogen.
13 Dit is het woord, dat de HEERE tegen Moab gesproken heeft, van toen af.
14 Maar nu spreekt de HEERE, zeggende: Binnen drie jaren (als de jaren eens huurlings), dan zal de eer van Moab verachtzaam gemaakt worden, met al die grote menigte; en het overblijfsel zal klein, weinig, onmachtig wezen.

Dit hoofdstuk bevat de voortzetting en het slot van de last van Moab. Daarin:

I. Geeft de profeet goede raad aan de Moabieten, om wat verkeerd was onder hen te verbeteren en inzonderheid om vriendelijk te zijn voor Gods volk, als het doeltreffendste middel om de tevoren bedreigde oordelen te voorkomen, vers 1-5.

II. Vrezende, dat zij deze raad niet zouden aannemen (want zij waren zo hoogmoedig) gaat hij voort met de voorzegging van de treurige verwoesting van het land en de schande, waartoe zij gebracht zullen worden, en dat wel binnen drie jaren, vers 6-14.

Jesaja 16:1-5

God heeft doen blijken dat Hij geen lust heeft aan het verderf van zondaren, door hun te zeggen wat zij doen kunnen om het verderf te voorkomen. Dat zegt Hij hier aan Moab.

I. Hij raadt hun aan rechtvaardig te zijn jegens het huis van David, en de schatting te betalen, die zij voorheen bij verdrag overeengekomen zijn aan de koningen uit zijn stamhuis te zullen opbrengen, vers 1. Zend de lammeren aan de heerser over het land. David had de Moabieten schatplichtig aan zich gemaakt, 2 Samuel 8:2. De Moabieten werden David tot knechten, brengende geschenken. Later betaalden zij hun schatting aan de koningen van Israël, 2 Koningen 3:4, en zij betaalden haar in lammeren. Nu eist de profeet van hen dat zij haar aan Hizkia zullen betalen. Laat haar geheven worden in alle delen van het land, van Sela, een stad aan de grenzen van Moab aan de ene zijde, tot aan de woestijn, die de grens was aan de andere zijde van het koninkrijk, en laat haar gezonden worden, waar zij behoort gezonden te worden, tot de berg van de dochter Zions, de stad Davids. Sommigen vatten het op als een raad om een lam te zenden tot een offer aan God, de heerser van de aarde—zo kan het gelezen worden-de Heer van de gehele aarde, de heerser van alle landen, van het land van Moab zowel als van het land van Israël. "Zend het tot de tempel, gebouwd op de berg Zion." En sommigen denken dat het in die zin ironisch gesproken is, de Moabieten hun dwaasheid verwijtende van hun dralen en uitstellen om zich te bekeren en met God verzoend te worden. "Nu zoudt gij gaarne een lam zenden naar de berg Zion, ten einde de God van Israël tot uw vriend te maken, maar het is te laat, het raadsbesluit is uitgegaan, de voleinding is besloten en de dochters van Moab zullen zijn als een zwervende vogel," vers 2. Ik houd het veeleer voor een goede reed, die in alle ernst gegeven is, zoals die van Daniël aan Nebukadnezar toen hij hem zijn oordeel aankondigde. Breek uw zonden af door gerechtigheid, of er verlenging van uw vrede mocht wezen. En het is van toepassing op de groten evangelieplicht van onderworpenheid aan Christus, als de heerser over het land en onze heerser. Zend Hem het lam, het beste dat gij hebt, uzelf als een levende offerande. Als gij tot God komt de grote heerser, kom dan in de naam van het Lam, het Lam Gods. Want anders zal het geschieden dat de dochters van Moab zullen zijn als een zwervende vogel, uit het nest gedreven zijnde, vers 2. Indien gij uw erfcijns niet wilt betalen uw rechtmatige schatting aan de koning van Juda, dan zult gij uit uw huizen gezet worden, "de dochters van Moab-de landelijke dorpen, of de vrouwen van uw land-zullen omfladderen aan de veren van Arnon, beproevende of zij langs die weg kunnen ontkomen naar een ander land, als een zwervende vogel, die nog maar half gevederd uit het nest gedreven is." Zij, die zich niet aan Christus willen onderwerpen, niet vergaderd willen worden onder de schaduw van Zijn vleugelen, zullen wezen als een vogel, die van het nest afgedwaald is, en of door de eerste de beste roofvogel gegrepen zal worden, of in verschrikking en angst eindeloos zal omdwalen. Zij, die niet willen buigen onder de vreze Gods, zullen onder de vrees van alle andere dingen moeten bukken.

II. Hij raadt hun aan vriendelijk te zijn voor het zaad Israëls, vers 3. "Breng een raad aan, roep een vergadering samen, en beraadslaagt onder elkaar wat er in dit moeilijk tijdsgewricht behoort te geschieden, en gij zult bevinden dat het de beste weg voor u is, om gericht te houden, al de onrechtvaardige decreten te herroepen die gij hebt uitgevaardigd en waarmee gij het volk hardheden hebt opgelegd, en ten teken van uw berouw er van legt u thans er op toe hen aan u te verplichten door vriendelijkheid en rechtvaardigheid, en dit zal Gode meer welbehaaglijk zijn dan alle brandoffers en slachtoffers."

1. De profeet voorzag dat er een storm opkwam tegen het volk van God, over de vromen misschien van de tien stammen, of over de twee en een halve stam aan de andere kant van de Jordaan, wier land aan dat van Moab grensde, en die door de genadige voorzienigheid van God aan de woede van het Assyrische leger waren ontkomen en voor betere tijden bewaard bleven, maar nu in de uiterste nood waren. Het gevaar en de benauwdheid, waarin zij zich bevonden, waren als de verschroeiende hitte op de middag, het aangezicht van de verstoorder was zeer toornig en dreigend tegen hen gekeerd, de verdrukker en de vertreder staan gereed hen te verslinden.

2. Hij vraagt om een schuilplaats voor hen in het land van Moab, als hun eigen land onhoudbaar voor hen geworden zal zijn. Dit gericht moeten zij houden, en aldus verstandig handelen voor zichzelf, en zo vriendelijk moeten zij wezen jegens het volk van God. Indien zij zelf in hun woonstede wensen te blijven laat hen dan nu hun deuren openen voor de verdrukte en verdreven leden van Gods kerk en voor hen wezen als de koele schaduw voor hen is, die de last en de hitte des daags dragen. Laat hen deze niet ontdekken, die zich onder hen verscholen hebben, hen niet overleveren aan de vervolgers, die hen zoeken, "Meld de omzwervende niet, dat is: verraad hem niet aan degenen, die hem zoeken, lever hem niet over," zoals de Edomieten gedaan hebben, Obadja: 13, 14, "maar verberg de verdrevenen." Dat was het goede werk, waardoor Rachabs geloof werd gerechtvaardigd, en gebleken was oprecht te zijn, Hebreeen 11:31. "Ja verberg hen niet slechts voor een tijd, maar als het nodig is, laat hen bij u genaturaliseerd worden, laat Mijn verdrevenen onder u verkeren, O Moab, vind een verblijfplaats voor hen, wees gij hun een schuilplaats. Laat hen onder de bescherming genomen worden van de regering, ofschoon zij arm zijn en waarschijnlijk een last voor u zullen wezen." Het is dikwijls het lot zelfs van hen die waarlijk Israëlieten zijn, om verdrevenen te wezen, verdrevenen uit huis en hof door vervolging of door oorlog, Hebreeen 11:37. God erkent hen, als de mensen hen verlaten en verstoten. Zij zijn verdrevenen, maar zij zijn Mijn verdrevenen. De Heer kent degenen, die de Zijnen zijn, waar Hij hen ook vindt, zelfs daar waar niemand anders hen kent. God zal een rust en schuilplaats vinden voor Zijn verdrevenen, want hoewel zij vervolgd zijn zijn zij toch niet verlaten. Hij zelf zal hun toevlucht wezen, als zij geen andere hebben, en in Hem zullen zij thuis wezen. Als het Hem behaagt kan God vrienden verwekken voor Zijn volk, zelfs onder de Moabieten, als zij er geen kunnen vinden in het gehele land van Israël, die hen kunnen en durven herbergen en beschutten. Dikwijls komt de aarde de vrouw te hulp, Openbaring 12:16. Zij, die verwachten gunst te zullen vinden als zij zelf in benauwdheid zijn, moeten gunst betonen aan hen, die thans in benauwdheid zijn, en welke dienst aan Gods verdrevenen ook wordt bewezen, hij zal ongetwijfeld op de ene of andere wijze beloond worden.

3. Hij verzekert hun van de barmhartigheid en de zegen, die God voor Zijn volk had weggelegd.

A. Dat zij niet lang hun vriendelijke hulpvaardigheid nodig zullen hebben, hun niet tot last zullen wezen, want de verdrukker heeft bijna een einde, en de verstoring is teniet geworden. Gods volk zullen niet lang verdrevenen zijn, zij zullen een verdrukking hebben van tien dagen, Openbaring 2:10, en dat is alles. De verstoorder zou nooit ophouden van te verstoren, als hij zijn zin kon hebben, maar God heeft hem in een keten. Tot hiertoe zal hij gaan, maar niet verder.

B. Dat zij eerlang in staat zullen zijn hun hun vriendelijkheid te vergelden, vers 5. "Ofschoon de troon van de tien stammen omver is geworpen, zal toch de troon van David bevestigd worden

in goedertierenheid, door de goedertierenheid, die zij ontvangen van God, en de goedertierenheid, die zij bewijzen aan anderen, en door dezelfde methode kan, als het u behaagt, uw troon bevestigd worden." Het zou grote aanzienlijke lieden aansporen om vriendelijk te wezen voor het volk van God, als zij slechts wilden opmerken, hetgeen zij gemakkelijk zouden kunnen, hoe dikwijls dit de zegen Gods brengt over koninkrijken en geslachten." Maak Hizkia tot uw vriend, want gij zult bevinden dat dit in uw belang is, beide vanwege de genade Gods in hem en vanwege de tegenwoordigheid Gods bij hem. Hij zal op die troon zitten in waarheid en dan zit hij er waarlijk in ere, en zit hij er bestendig. Dan zal hij recht doen, en een beschermer wezen voor hen, die goed en vriendelijk zijn geweest voor het volk van God."

a. Hij zal het recht zoeken, hij zal de gelegenheid zoeken om recht te doen aan hen, aan wie onrecht geschied is, en de kwaaddoeners straffen voor er nog over hen geklaagd wordt. Of, hij zal naarstig iedere zaak onderzoeken, die voor hem gebracht wordt, ten einde te ontdekken waar het recht ligt.

b. Hij zal het recht bespoedigen, en niet uitstellen om gerechtigheid te doen, en hen niet lang laten wachten, die zich om herstel van grieven tot hem wenden. Hoewel hij het recht zoekt en het overweegt, er over nadenkt, zal hij toch onder voorwendsel daarvan de loop van het recht niet stuiten. Laat de Moabieten hier een voorbeeld aan nemen, en er zich dan verzekerd van houden, dat hun staat bevestigd zal worden.

Jesaja 16:6-14

Hier hebben wij

I. De zonden, die aan Moab ten laste worden gelegd, vers 6. De profeet schijnt er zichzelf voor te bestraffen, dat hij tracht goede raad te geven aan de Moabieten, daar hij tot de gevolgtrekking komt dat zij de raad, die hij hun geeft, niet zullen aannemen. Hij zei hun wat hun plicht was, -hetzij dat zij er naar wilden luisteren of niet-maar wanhoopt er aan iets goeds bij hen uit te richten, hij zou hen hebben willen genezen, maar zij wilden niet genezen worden. Zij, die geen raad willen aannemen, kunnen niet geholpen worden. Hun zonden waren:

1. Hoogmoed, daar wordt de meeste nadruk op gelegd, want er gaan misschien meer kostelijke zielen verloren door hoogmoed dan door enigerlei andere zonde. De Moabieten waren bekend om hun hovaardij. Wij hebben gehoord de hovaardij van Moab, het is hetgeen, waarover al hun buren schande roepen, hij is zeer hovaardig, de massa van het volk is dit vergetende het lage van hun afkomst en het brandmerk van de schande, dat hun ingedrukt was door de wet van God, dat geen Moabiet in de vergadering van de Heer zal komen tot in eeuwigheid, Deuteronomium 23:3. Wij hebben gehoord van zin hoogmoed en hovaardij. Het is niet het haastig en streng oordeel van één of twee personen omtrent hen, maar de hoedanigheid, die allen, die hen kennen, hun zullen toeschrijven, het is een trots, hoogmoedig volk, en daarom zullen zij geen goede raad, die hun gegeven wordt, opvolgen, zij vinden zichzelf te wijs om raad te behoeven. Daarom zullen zij ook Hizkia’s voorbeeld niet volgen, om recht te doen en barmhartigheid lief te hebben, zij verachten het om hem tot hun model te kiezen, want zij achten zich in staat hem te onderwijzen. Zij zijn hoogmoedig, en daarom willen zij zelfs aan God niet onderworpen zijn noch acht slaan op de waarschuwingen, die Hij hun geeft. De goddeloze, gelijk hij zijn neus omhoog steekt, onderzoekt niet, al zijn gedachten zijn dat er geen God is, zij zijn hoogmoedig, en daarom willen zij Gods verdrevenen niet herbergen en beschermen, zij verachten het om iets van doen met hen te hebben, maar dit is nog niet alles.

2. Wij hebben ook gehoord van zijn verbolgenheid-want zij, die zeer hoogmoedig zijn, zijn gewoonlijk ook zeer driftig, inzonderheid zijn verbolgenheid op het volk van God, dat hij het dus veeleer zal vervolgen dan beschermen.

3. Het is met zijn leugens, dat hij bevrediging verkrijgt van-zijn hoogmoed en zijn hartstochten maar zijn leugens zijn zo niet vers 6, hij zal zijn twisten en boze plannen niet ten uitvoer kunnen brengen zoals hij gehoopt had. Sommigen lezen deze volzin aldus: zijn hoogmoed, zijn hovaardij en zijn verbolgenheid zijn groter dan zijn kracht. Wij weten dat wij, indien wij in zijn macht waren, geen genade bij hem zouden vinden, maar zijn macht en kracht zijn niet in evenredigheid met zijn boosaardigheid, zijn hoogmoed brengt verderf over zijn hoofd, want hij is de inleiding tot verwoesting, en hij heeft de kracht niet om haar af te weren.

II. De smart, waarmee Moab bedreigd wordt vers 7. "Daarom zal Moab over Moab huilen. Al de inwoners zullen bitterlijk wenen over het verderf van hun land, zij zullen bij elkaar klagen, een ieder hunner zal in wanhoop huilen, en geen van hun zal een reden zien of de moed hebben om zijn vriend moed in te spreken."

Merk op:

1. De oorzaak van deze smart:

A. De verwoesting van hun steden, over de fundamenten van KirHareseth zult gijlieden zuchten, die grote en sterke stad, welke stand hield tegen een machtig leger, 2 Koningen 3:25, zal nu met de grond gelijk gemaakt worden hetzij verbrand of afgebroken, en haar fundamenten verbroken en vernield, dat is de betekenis van het woord, zij zullen huilen, als zij hun prachtige steden in puinhopen zien veranderd.

B. De verwoesting van hun land. Moab was vermaard om zijn velden, zijn weiden en wijngaarden, maar deze zullen allen verwoest worden door het invallende leger van de vijand vers 8, 10. Zie:

a. Welk een vruchtbaar, lieflijk land zij hadden, als de hof van de Heer, Genesis 13:10. Het was beplant met keur van edele wijnstokken, met uitgelezen planten, die zelfs reiken tot aan Jaëzer, een stad in de stam van Gad, de weelderige ranken van hun wijnstokken dwalen door de woestijn, zijn scheuten zijn uitgespreid, zij zijn gegaan over de zee, de Dode Zee, in hun hagen zelfs groeiden nog de beste druiven.

b. Hoe vrolijk en aangenaam zij er in waren geweest, menigmaal hadden zij gejuicht over hun zomervruchten en om hun oogst, zoals het landvolk soms ook bij ons doet, als zij al hun koren hebben gemaaid. Zij hadden vreugde en blijdschap gehad in hun velden en wijngaarden, zongen en juichten bij het uitpersen van de druiven, niets wordt gezegd van hun loven van God voor hun overvloed, of dat zij er Hem de eer voor gaven. Als zij het tot het onderwerp van hun dankzegging hadden gemaakt, dan zou het nu nog de oorzaak van hun blijdschap hebben kunnen zijn, maar zij maakten het tot het voedsel en de brandstof van hun lusten. Zie daarom,

c. Hoe zij van alles beroofd zullen zijn. De velden zullen kwijnen, daar al de vruchten ervan weggevoerd of vertrapt zijn, zij kunnen nu niet meer, zoals vroeger, hun eigenaars verrijken en daarom kwijnen zij, zij zijn verflauwd. De soldaten, hier de heren van de heidenen genoemd, zullen alle planten uitrekken, hoewel het uitgelezen planten waren, de keur van die verkregen konden worden. Nu is het gejuich over de zomervruchten verstomd, het is in gehuil veranderd over het verlies ervan, de blijdschap over de oogst is opgehouden, er is geen zingen geen juichen meer over het uitpersen van de wijn in de wijnbakken, zij hebben niet meer wat zij gehad hebben om er zich in te verheugen, ook hebben zij geen neiging tot blijdschap, het verderf over hun land heeft hun vrolijkheid bedorven. God kan spoedig de toon veranderen van hen, die het meest geneigd waren tot vrolijkheid en vermaak, kan spoedig hun lachen in geklaag veranderen, en de blijdschap in droefheid. Blijdschap in God is daarom ook veel beter dan blijdschap over de oogst omdat wij daarvan niet beroofd kunnen worden Psalm 4:7, 8. Verwoest hun wijnstokken en vijgenbomen, en gij maakt een einde aan al de vrolijkheid van een wereldsgezind hart Hosea 2:11, 12. Maar een godvruchtige kan zich verblijden in de Heer, de God van zijn heil, zelfs als de vijgenboom niet bloeien zal en er geen vrucht aan de wijnstok zal zijn, Habakuk 3:17, 18. Laat ons daarom ons ten allen tijde in God verblijden met een heilig juichen, en laat ons ons in alle andere dingen verblijden met een heilige vreze, blij zijnde als niet blij zijnde.

2. De samenstemming met de profeet in hun smart. "Daarom beween ik in de wening over Jaëzer de wijnstok van Sibma, en zie met medelijden de verwoesting van zo’n lieflijk land, ik maak u doornat met mijn tranen, o Hermon, ik vermeng mijne tranen met de uwe" -ja het blijkt een innerlijke smart te zijn, vers 11 daarom rommelt mijn ingewand over Moab als een harp, het maakt zo’n indruk op hem, dat hij een inwendig sidderen gevoelt, zoals de snaren van een harp als zij bespeeld wordt. Het betaamt Gods profeten zich gemeenzaam bekend te maken

met smart, de grote Profeet was dit, Jesaja 53:3. De beproevingen van de wereld, zowel als die van de kerk, moeten ook voor ons beproevingen zijn. Zie Hoofdstuk 15:5.

Aan het slot van dit hoofdstuk hebben wij:

A. De ongenoegzaamheid van de goden van Moab, de valse goden, om hen te helpen, vers 12. Moab zal spoedig de hoogten moede zijn, hij zal zijn kracht verspillen in zijn bidden tot zijn afgoden, zij kunnen hem niet helpen, en hij zal er van overtuigd zijn dat zij het niet kunnen. Het wordt gezien dat het doelloos is om hulp te verwachten van de hoogten van de aarde, zij moet komen van boven de bergen. De mensen zijn over het algemeen zo stompzinnig dat zij de ijdelheid van de afgoden niet willen geloven, voordat men haar hun heeft doen zien, evenals die van alle vertrouwen in schepselen, en zij willen er niet van aflaten, voordat zij er moe door zijn gemaakt. Maar als hij zijn hoogten moe is, dan wil hij niet zoals hij meest, naar Gods heiligdom gaan, maar naar zijn heiligdom, naar de tempel van Kamos, de voornaamste afgod van Moab, zo wordt het algemeen verstaan, en daar zal hij met even weinig vrucht bidden en met even weinig verlichting en voldoening voor zichzelf, als Hij op zijn hoogten gedaan heeft, want welke eer afgodendienaars hun afgoden ook aandoen, zij maken hen er niet meer bekwaam door om hen te helpen, of zij de "Dei majorum gentium" zijn-"Goden van de hogere orde, of minorum, van de lagere orde", zij zijn gelijk aan de schepselen van de verbeelding van mensen en het werk van mensenhanden. Het kan misschien bedoeld zijn van hun komen tot Gods heiligdom, toen zij bevonden dat zij geen hulp konden verkrijgen van hun hoogten zullen sommigen van hen tot Gods tempel te Jeruzalem gekomen zijn om daar te bidden maar tevergeefs, Hij zal hen rechtvaardig heenzenden naar de goden, die zij verkoren en gediend hebben, Richteren 10:14.

B. De algenoegzaamheid van de God van Israël, de enige ware God, om te doen wat Hij tegen hen heeft gesproken.

a. De zaak zelf was sedert lang bepaald en besloten, vers 13. Dit is het woord, dat is de zaak, dat de Heer tegen Moab gesproken heeft van toen af, dat hij begon zo hoogmoedig en onbeschaamd te zijn en Gods volk zo mishandeld heeft. Het land was reeds sedert lang ten verderve gewijd, dit was genoeg om de verzekering te geven dat het t’ woord is, dat de Heer gesproken heeft, en gelijk Hij nooit herroepen zal wat Hij gesproken heeft, zo kunnen ook al de machten van hel en aarde het niet tegenspreken of er de uitvoering van verhinderen.

b. Nu werd bekend gemaakt wanneer het gedaan zou worden, de tijd was tevoren in de raad Gods bepaald, maar thans werd hij bekend gemaakt, maar nu spreekt de Heer, zeggende: "binnen drie jaren zal het geschieden", vers 14. Het komt ons niet toe om te weten, of om te willen weten, de tijden en gelegenheden, nauwkeuriger dan God het geschikt oordeelt om ons bekend te maken, maar in zoverre mogen en moeten wij er kennis van nemen. Zie hoe God Zijn wil en bedoeling trapsgewijze te kennen geeft, het licht van de goddelijke openbaring scheen al meer en meer, en zo is het ook met het licht van Gods genade in het hart.

Let ten eerste op het vonnis, dat over Moab wordt uitgesproken, de eer van Moab zal verachtelijk gemaakt worden, zij zal verachtelijk zijn als al de dingen, waarin zij geroemd hebben, tenietgaan. Zodanig is de heerlijkheid van deze wereld, zo verwelkend en onzeker, voor een tijdje bewonderd, maar spoedig veronachtzaamd. Laat dus datgene, hetwelk spoedig verachtelijk zal zijn in de ogen van anderen, altijd verachtelijk zijn in onze ogen in vergelijking met het geheel zeer uitnemend eeuwig gewicht van de heerlijkheid. Het was de eer van Moab

dat hun land zeer volkrijk was en dat hun krijgslieden kloekmoedig waren, maar waar is haar eer, als deze grote menigte in zekere zin weggevaagd zal zijn, sommigen door het een oordeel, anderen door een ander oordeel, en het kleine overblijfsel zeer klein en zeer zwak zijn zal, niet in staat om kloekmoedig te zijn onder hun leed, en nog veel minder om de vijand het hoofd te kunnen bieden? Zo laat de sterken dan niet roemen in hun kracht, noch de menigte in haar talrijkheid.

Ten tweede. De tijd, bepaald voor de voltrekking van dat vonnis. Binnen drie jaren, als de jaren van huurling, juist aan het einde van de drie jaren, want een dienstknecht, die voor een bepaalde tijd gehuurd is, houdt rekening met één dag zelfs. Laat Moab weten dat zijn verderf zeer nabij is en er zich voor bereiden. Zij worden behoorlijk gewaarschuwd, en daarmee wordt hun tijd gegeven tot bekering, indien zij daar evenals Ninevé een goed gebruik van hadden gemaakt, dan zou, naar wij reden hebben om te denken, het bedreigde oordeel voorkomen zijn.

HOOFDSTUK 17

1 De last van Damaskus. Ziet, Damaskus zal weggenomen worden, dat zij geen stad meer zij, maar zij zal een vervallen steenhoop zijn.
2 De steden van Aroer zullen verlaten worden; voor de kudden zullen zij wezen, die zullen daar nederliggen, en niemand zal ze verschrikken.
3 En de vesting zal ophouden van Efraim, en het koninkrijk van Damaskus, en het overblijfsel der Syriers; zij zullen zijn gelijk de heerlijkheid der kinderen Israels, spreekt de HEERE der heirscharen.
4 En het zal geschieden te dien dage, dat de heerlijkheid van Jakob verdund zal worden, en dat de vettigheid van zijn vlees mager worden zal.
5 Want hij zal zijn, gelijk wanneer een maaier het staande koren verzamelt, en zijn arm aren afmaait; ja, hij zal zijn, gelijk wanneer iemand aren leest in het dal Refraim.
6 Doch een nalezing zal daarin overig blijven, gelijk in de afschudding eens olijfbooms, twee of drie bezien in den top der opperste twijg, en vier of vijf aan zijn vruchtbare takken, spreekt de HEERE, de God Israels.
7 Te dien dage zal de mens zien naar Dien, Die hem gemaakt heeft, en zijn ogen zullen op den Heilige Israels zien.
8 En hij zal niet aanschouwen de altaren, het werk zijner handen, ook hetgeen zijn vingeren gemaakt hebben, zal hij niet aanzien, noch de bossen, noch de zonnebeelden.
9 Te dien dage zullen zijn sterke steden zijn, als een verlaten struik, en opperste tak, welke zij verlaten hebben, om der kinderen Israels wil, hoewel daar verwoesting zal wezen.
10 Want gij hebt den God uws heils vergeten, en niet gedacht aan den Rotssteen uwer sterkte; daarom zult gij wel liefelijke planten planten, en gij zult hem met uitlandse ranken bezetten;
11 Ten dage, als gij ze zult geplant hebben, zult gij die doen wassen, en in den morgenstond zult gij uw zaad doen bloeien; doch het zal maar een hoop van het gemaaide zijn, in den dag der krankheid en der pijnlijke smart.
12 Wee der veelheid der grote volken, die daar bruisen, gelijk de zeeen bruisen; en wee het geruis der natien, die daar ruisen, gelijk de geweldige wateren ruisen!
13 De natien zullen wel ruisen, gelijk grote wateren ruisen; doch Hij zal hem schelden, zo zal hij verre wegvlieden, ja, hij zal gejaagd worden, als het kaf der bergen van den wind, en gelijk een kloot van den wervelwind.
14 Ten tijde des avonds, ziet, zo is er verschrikking, eer het morgen is, is hij er niet meer. Dit is het deel dergenen, die ons beroven, en het lot dergenen, die ons plunderen.

Syrië en Efraïm waren verbonden tegen Juda, Hoofdstuk 7:1,2, daar zij zou nauw verbonden zijn in hun raad, wordt in dit hoofdstuk-hoewel het tot opschrift heeft: de last van Damascus (die de hoofdstad was van Syrië) ook het oordeel over Israël aangekondigd.

I. Hier wordt de verwoesting voorzegd van de sterke steden beide van Syrië en van Israël, vers 1-5 en wederom in vers 9 -11.

II. Temidden van het oordeel wordt aan barmhartigheid gedacht over Israël, en een genaderijke belofte gegeven, dat in de ramp een overblijfsel bewaard zal blijven, en er goeds door zal verkrijgen, vers 6-8.

III. Er wordt op de vernietiging gewezen van het Assyrische leger voor Jeruzalem, vers 12-14. Naar tijdsorde behoort dit hoofdstuk geplaatst te worden onmiddellijk na Hoofdstuk 9, want de verwoesting van Damascus, die hier voorzegd is, heeft plaats gehad onder de regering van Achaz, 2 Koningen 16:9.

Jesaja 17:1-5

Wij hebben hier de last van Damascus. De Chaldeeuwse paraphrase geeft de lezing: de last van de beker van de vloek, die Damascus moet drinken, en daar de tien stammen in verbond waren met Damascus, moeten ze verwachten Damascus bescheid te zullen doen met die beker van de zwijmeling, als hij rondgaat.

I. Damascus zelf, de hoofdstad van Syrië moet verwoest worden, de huizen zullen waarschijnlijk verbrand worden, tenminste zullen de muren en poorten en fortificaties afgebroken worden, en de inwoners gevankelijk weggevoerd, zodat zij voor het ogenblik weggenomen wordt, dat zij geen stad meer zij, en niet slechts tot een dorp verminderd is, maar tot een vervallen steenhoop is gemaakt, vers 1. Zulk een werk van verwoesting wordt door de zonde in steden aangericht.

2. De landsteden zijn verlaten door haar inwoners, er van weggevlucht, of door de invallenden vijand er toe gedwongen, de steden van Aroër, -een provincie van Syrië, aldus genoemd-zullen verlaten worden, vers 2, de overwonnenen durven er niet blijven, en de overwinnaars hebben hen niet nodig, ze hebben ze ook niet ingenomen uit behoefte of gebrek, maar uit moedwil of brooddronkenheid, zodat de plaatsen, waarin mensen moesten wonen, voor de kudden zullen zijn om er in neer te liggen, hetgeen zij kunnen doen zonder dat iemand ze verschrikt of stoort. Statige huizen zijn in schaapskooien veranderd. Het is vreemd dat grote veroveraars er roem in stellen om de valse vijanden van het mensdom te zijn. Maar hoe onrechtvaardig zij ook zijn, God is rechtvaardig in te maken dat deze steden haar inwoners uitspuwen, die zich door hun goddeloosheid verfoeilijk hebben gemaakt, het is beter dat kudden daar neerliggen, dan dat zij dezulken herbergen, die in openlijke rebellie zijn tegen God en de deugd.

3. De vestingen van Israël, het rijk van de tien stammen, zullen tot puinhopen worden. De vesting zal ophouden van Efraïm, vers 3, die van Samaria met al de overige. Zij hadden zich geheel onnatuurlijk verbonden met Syrië, om een inval te doen in Juda, en nu zullen zij, die deelgenoten zijn geweest in de zonde, deelgenoten zijn in het verderf, en dat wel rechtvaardig. Als de vesting zal ophouden van Efraïm, waardoor Israël verzwakt zal worden dan zal de koning ophouden van Damascus, waardoor Syrië te gronde zal gaan. De Syriërs waren de aanvoerders in het bondgenootschap tegen Juda, en daarom worden zij het eerst en het zwaarst gestraft, en omdat zij gesnoefd hebben op hun verbond met Israël, wordt hun nu Israël verzwakt is, dat snoeven verweten het overblijfsel van de Syriërs zullen zijn gelijk de heerlijkheid van de kinderen Israëls, de weinigen die van Syrië overgebleven zijn, zullen in even geringe en verachtelijke toestand zijn als waarin de kinderen Israëls zich bevinden, en de heerlijkheid van Israël zal hun geen verlichting of eer wezen. Zondige verbintenissen zullen geen kracht, geen steun zijn voor de verbondenen, als Gods oordelen over hen komen.

Zie hier wat de heerlijkheid van Jakob is, als God met hem twist, en hoe weinig reden Syrië zal hebben om er trots op te zijn, dat het aan de heerlijkheid van Jakob gelijk is.

A. Zij is vermagerd, zoals iemand, die de tering heeft, vers 4. De heerlijkheid van Jakob was zijn talrijkheid, dat het zaad van Jakob was als het zand van de zee in menigte, maar deze heerlijkheid zal verdund worden, als velen gedood zullen zijn en weinigen zijn overgebleven, dan zal de vetheid van hun vlees, die hun trots was, mager worden, en het lichaam van het volk zal als een geraamte zijn, niets dan vel en been. Israël stierf aan een kwijnende ziekte het rijk van de tien stammen slonk langzaam weg. God was Israël als een mot, Hosea 5:12. Zodanig is

al de heerlijkheid van deze wereld, zij verwelkt snel en wordt dun gemaakt, maar er is een veel meer uitnemend en eeuwig gewicht van de heerlijkheid, bestemd voor het geestelijk zaad van Jakob, en die niet onderhevig is aan zo'n verval, vettigheid van Gods huis, die niet mager zal worden.

B. Zij is bijeengedreven en weggevoerd door het Assyrische leger, zoals het koren van het veld weggevoerd wordt door de landman vers 5. Het koren is de heerlijkheid van het veld Psalm 65:14, maar als het afgemaaid en weggevoerd is, waar is dan de heerlijkheid? Het volk had zich door hun zonden rijp gemaakt voor het verderf, en hun heerlijkheid werd even snel, even gemakkelijk, even rechtvaardig en even onweerstaanbaar afgesneden en weggenomen, als het koren door de landman van het veld wordt weggenomen. Gods oordelen worden vergeleken bij het zenden van de sikkel om te maaien, als de oogst rijp is, Openbaring 14:15. En het zegevierende leger zal, evenals de zorgzame landman in het dal Refaïm waar het koren buitengewoon was, indien hij het verhelpen kan, geen aar achterlaten, niets verliezen van hetgeen waarop zij de hand kunnen leggen.

Jesaja 17:6-8

Temidden van het oordeel wordt hier als in een tussenzin genade voorbehouden voor het overblijfsel, dat aan het algemene verderf over het rijk van de tien stammen ontkomen is. Hoewel de Assyriërs zoveel mogelijk zorg hebben gedragen om niemand uit hun net te laten ontglippen, waren toch de zachtmoedigen van het land verborgen ten dage van toorn van de Heer, hun leven werd hun gegeven tot een buit, en het werd hun aangenaam gemaakt, doordat zij zich terugtrokken in het land van Juda, waar zij toegang hadden tot Gods voorhoven.

1. Zij zullen slechts een klein overblijfsel zijn, zeer weinigen in aantal, die getekend zullen zijn ter behoudenis, vers 6. Nalezingsdruiven zullen daarin overblijven. Het lichaam, de massa van het volk werd gevankelijk weggevoerd, maar hier en daar was er één achtergelaten, misschien wel één van twee, die op een bed lagen, terwijl de andere meegenomen werd, Lukas 17:34. De meest verwoestende oordelen in deze wereld blijven nog achter bij het laatste oordeel, dat algemeen zal zijn, en waaraan niemand ontkomen kan. In tijden van de grootste rampen worden sommigen nog veilig bewaard, zoals in tijden van de grootste ontaarding sommigen rein bewaard worden. Maar de kleinheid van het getal dergenen, die ontkomen, veronderstelt de gevangenschap van verreweg het grootste gedeelte, zij, die overgelaten worden, zijn slechts als het armzalig overschot van een olijfboom, als hij door de eigenaar zorgvuldig geschud is, twee of drie olijven in de top van de bovenste takken-buiten het bereik van hen, die de boom hebben geschud-dit is alles. Zodanig is het overblijfsel naar de verkiezing van de genade, zeer weinigen in vergelijking met de grote menigte van hen, die op de breden weg wandelen.

2. Zij zullen een geheiligd overblijfsel zijn, vers 7, 8. Deze weinigen, die bewaard bleven, zijn de zodanigen, die in het vooruitzicht van het naderend oordeel zich bekeerd hebben van hun zonden, tot verbetering van hun leven zijn gebracht, en daarom als een brandhout uit het vuur zijn gerukt, of dezulken, die omkomen zijn en naar een vreemd land zijn gevlucht, ontwaakt zijn en gedrongen, deels door het besef van de onderscheidende genade van hun redding en deels door de benauwdheid, waarin zij zich bevonden, om terug te keren tot God.

a. Zij zullen zien naar hun Schepper, en zullen vragen: "Waar is God, mijn maker, die psalmen geeft in de nacht, in zo’n nacht van beproeving als deze is?" Job 35:10. Zij zullen Zijn hand erkennen in hetgeen hun wedervaren is, in hun zegeningen en in hun beproevingen, en zich aan Zijn hand onderwerpen, zij zullen Hem de eer geven van Zijn naam, en de leiding bespeuren van Zijn voorzienigheid, zij zullen van Hem hulp en ondersteuning verwachten, op Hem vertrouwen voor hulp on uitredding. Zij zullen op Hem zien, hun ogen op Hem gericht houden, zoals de ogen van de knechten zijn op de hand van hun heren.

Merk op: Het is onze plicht om ten allen tijde op God te zien, onze ogen altijd op Hem gevestigd te houden, als onze Schepper, de oorsprong van ons bestaan, en de God van de natuur, en als de Heilige Israëls, een God in verbond met ons, en de God van de genade, inzonderheid als wij in beproeving en benauwdheid zijn, moeten onze ogen op de Heer zijn, om onze voeten uit te voeren uit het net, Psalm 25:15. Ons hiertoe te brengen is het doel van Zijn voorzienigheid als onze maker, en het werk van Zijn genade als de Heilige Israëls.

b. Zij zullen afzien van hun afgoden, de schepselen van hun eigen verbeelding, zij zullen die niet langer aanbidden, die niet langer zoeken, daarom geen hulp meer van ze verwachten. Want God wil dat de mensen alleen op Hem zien, want anders acht Hij dat zij in het geheel niet op Hem zien. Hij, die op zijn maker ziet, moet de altaren niet aanschouwen, het werk van zijn

handen, maar die verwerpen en verloochenen, hij moet niet de geringste eerbied behouden voor hetgeen zijn vingers gemaakt hebben, maar het in stukken breken, al is het ook zijn eigen kunstwerk, de bossen en de beelden, het woord betekent beelden, die ter ere van hem gemaakt zijn, en in welke zij aangebeden werd, de oudste en de meest redelijk schijnende afgoderij, Deuteronomium 4:19, Job 3t: 26. Wij hebben reden om die beproevingen gezegend te achten, die scheiding maken tussen ons en de zonde, en door de overtuiging van de ijdelheid van de wereld de grote afgod, onze genegenheid er voor af te koelen, en onze verwachting er van te doen afnemen.

Jesaja 17:9-11

Hier keert de profeet terug tot voorzegging van de ontzettende verwoesting, die door het leger van de Assyriërs over het land Israëls gebracht zal worden.

1. Dat de steden verlaten zullen zijn, zelfs de sterke steden, die het land hadden moeten beschermen, zullen niet in staat wezen zichzelf te beschermen of te verdedigen, zij zullen wezen als een verlaten struik en bovenste tak van een oude boom die vermolmd is, verlaten door zijn bladeren, boven aan de boom, naakt, en dor en dood, zo zullen hun sterke steden er uitzien, nadat zij door haar inwoners verlaten zullen zijn, en het zegevierende leger van de vijand ze geplunderd en geschonden zal hebben, vers 9. Zij zullen wezen als de steden-aldus kan de zin aangevuld worden-,die de Kanaänieten hebben overgelaten, de oude inwoners van het land, terwille van de kinderen Israëls, toen God hen inbracht met een sterke hand, om van dat goede land bezit te nemen, steden, die zij niet hadden gebouwd. Gelijk de Kanaänieten toen vluchtten voor Israël, zo zal Israël nu vlieden voor de Assyriërs. En hierin is het woord van God vervuld geworden, dat het land hen uitspuwen zal indien zij zich aan dezelfde gruwelen schuldig maakten, als de Kanaänieten gedaan hebben, Leviticus 18:28, en dat, terwijl zij God aan hun zijde hebben, één van hen er duizend zal verjagen, zo zullen, als zij God tot hun vijand hebben gemaakt, duizend van hen vluchten voor het schelden van één, zodat er verwoesting zal zijn in de steden, overeenkomstig de bedreigingen van de wet, Leviticus 26:31, Deuteronomium 28:52.

2. Dat het land verwoest zal worden, vers 10, 11.

Merk hier op:

A. De zonde, die God er toe gebracht had om zo groot verderf te brengen over dat lieflijke land, was de ongerechtigheid van hen, die daarin woonden, het is: omdat gij de God van uw heil hebt vergeten, en al het grote heil, dat Hij voor u tot stand heeft gebracht heeft, uw afhankelijkheid van Hem en uw verplichtingen aan Hem hebt vergeten, en niet gedacht hebt aan de rotssteen van uw sterkte, die niet alleen zelf een sterke rotssteen is, maar menigmaal uw sterkte is geweest, of gij zoudt reeds voorlang verbroken en verzonken zijn." De God van onze heil is de rotssteen van onze sterkte, en ons vergeten van Hem is op de bodem van alle zonde, wij hebben onze weg verdorven omdat wij de Heer onze God hebben vergeten, en aldus storten wij onszelf in het verderf.

B. Het verderf zelf nog verzwaard en verergerd door de grote zorg, die zij gehad hebben om hun land te verbeteren en het nog aangenamer te maken.

a. Beschouw het in de zaaitijd, en alles had het aanzien van een hof en een wijngaard, dat lieflijke land was vol van aangename planten, de uitgelezenen van haar soort, ja zo zorgzaam en nauwkeurig waren de inwoners, dat zij nog niet tevreden waren met hun inheemse planten, maar naar de naburige landen zonden om buitenlandse stekken, die zoveel kostbaarder waren, omdat zij van verre kwamen, buitenlandse ranken waren en duur betaald moesten worden, hoewel hun eigen misschien volstrekt niet van mindere kwaliteit waren. Dit was een voorbeeld van hun hoogmoed en ijdelheid, en van hun verderflijke dwaling om als de andere volken te willen zijn. Tarwe, en honing en olie waren hun voornaamste voortbrengselen, Ezechiel 27:17, maar daarmee niet tevreden, moeten zij ook bloemen en groenten hebben met vreemde namen, ingevoerd uit andere landen, en veel zorg en moeite moeten besteed worden om deze planten

in broeikassen te kweken, de grond moet geforceerd worden, en zij moeten met glas worden gedekt om ze te beschutten, en vroeg in de morgen moeten de hoveniers op zijn, om het zaad te doen bloeien, opdat het dat van de buren zou overtreffen. De sieraden van de natuur moeten niet geheel en al veronachtzaamd worden, maar het is dwaas om er al te veel om te geven, er al te grote waarde aan te hechten er meer tijd en moeite en onkosten aan te besteden dan zij waard zijn, zoals maar al te velen doen. Maar hier schijnt dit voorbeeld genoemd te zijn in het algemeen, om hun grote zorg en vlijt aan te tonen in de landbouw, en dienovereenkomstig hun verwachting ervan, zij twijfelen niet, of hun planten zullen groeien en bloeien. Maar,

b. Beschouw nu dienzelfden grond in de oogsttijd, het is alles een woestijn, een sombere, treurige plaats, zelfs voor de aanschouwers, en nog veel meer voor de eigenaars, want de oogst zal een hoop wezen een hoop van enkel verwarring ten dage de, ziekte en van de pijnlijke smart. De oogsttijd placht een tijd te wezen van blijdschap van gezang en gejuich, Hoofdstuk 16:10, maar deze oogst verteren de hongerigen. Job 5:5, waardoor het een dag van de smart wordt, en dat wel te meer omdat de planten aangenaam en kostbaar waren, vers 10, en hun verwachting er van groot was. De oogst is soms een tijd van droefheid geweest, als de opbrengst slechts gering was en het weer ongunstig, maar dan kon men hopen dat dit het volgende jaar beter zou zijn maar nu zal het een wanhopige smart zijn, want zij zullen zien, niet alleen dat de oogst van dit jaar weggevoerd wordt, maar dat de eigenschap van de grond veranderd is, en dat de overwinnaars er heer en meester van zijn. De vruchten van de oogst zullen naar het land of het legerkamp van de vijand heengaan. Deuteronomium 28:33, op de dag van de erfenis, toen gij dacht het erfelijk te zullen bezitten, zal er dodelijke smart zijn. Dit is een goede reden, waarom wij onze schat niet moeten opleggen in die dingen, welke ons zo spoedig ontnomen kunnen worden, maar in dat goede deel, hetwelk nooit van ons weggenomen kan worden.

Jesaja 17:12-14

In deze verzen lezen wij het vonnis van hen die het volk Gods beroven en plunderen. Indien de Assyriërs en de Israëlieten Juda aanvallen en plunderen, indien het Assyrische leger Gods volk gevankelijk wegvoert, en hun land tot een woestenij maakt, zo laat hen weten, dat verderf en ondergang hun deel en lot zullen wezen.

Zij worden hier voorgesteld,

1. Triomferende over het volk van God. Zij steunen en betrouwen op hun talrijkheid, het Assyrische leger was samengesteld uit verscheidene natiën het is de veelheid van de grote volkeren, vers 2, waardoor zij hopen de overwinning te zullen behalen, zij zijn zeer luidruchtig, als het bruisen van de zeeën, zij voeren een hoogmoedige taal, hun spreken is grootspraak, zij dreigen en verschrikken Gods volk, zodat zij hen niet durven weerstaan, en maken hun bondgenoten bevreesd om hun te hulp te komen. Sanherib en Rabsake hebben in hun redevoeringen en hun brieven een geweldig gedruis gemaakt om Hizkia en zijn volk schrik aan te jagen, de natiën, die hen volgden, ruisten gelijk grote wateren, en deze machtigen dreigen alles te zullen wegvoeren, wat op hun weg is, de rivieren verheffen haar bruisen, de rivieren verheffen haar aanstoting, Psalm 93:3, zodanig is het rumoer van de volken, en het woeden van de heidenen, Psalm 2:1.

2. Over hen getriomfeerd door de oordelen Gods. Zij denken door hun gedruis hun doel te zullen bereiken, maar wee hun, vers 12, want Hij zal hen schelden, God zal het, Hij aan wie zij weinig denken, op wie zij geen acht slaan, voor wie zij geen ontzag hebben, Hij zal hen beteugelen met een onzichtbare hand, en dan zullen zij ver wegvluchten. Sanherib en Rabsake en het overblijfsel van hun krijgsmacht zullen verschrikt weglopen, door hun eigen angsten worden voortgejaagd als kaf van de bergen, die aan de wind zijn blootgesteld, en als een kloot voor de wervelwind, als distelwol, aldus de kanttekening Zij maken zich als kaf voor de wind, Psalm 35:5, en dan zal de engel van de Heer-zoals het daar volgt- dezelfde engel, die zovelen van hen doodde, de overigen jagen. God zal hen maken als een rad, of een rollend ding, en hen dan vervolgen met Zijn onweer, en verschrikken met Zijn draaiwind, Psalm 83:14, 16. God kan aan de vijanden van Zijn kerk de moed benemen, als zij het meest gerust en moedig zijn, hen moedeloos maken, als zij denken vast te staan als rotsen. Dit zal plotseling gedaan worden, vers 14. Ten tijde des avonds, zij verwekken onrust, dreigen onrust en beroering voor het volk van God, maar eer het morgen is, is hij er niet meer, als het tijd is om te slapen, zijn zij in sluimering verzonken, Psalm 76:6, 7. Het was in de nacht, dat de engel het Assyrische leger versloeg. God kan in een ogenblik de macht verbreken van de vijanden van Zijn kerk, als zij het geduchtst schijnt te zijn, en dit is geschreven ter bemoediging van het volk van God in alle eeuwen, als zij zich niet bestand vinden tegen hun vijanden, want dit is het deel dergenen die ons beroven, zij zullen zelf beroofd worden. God zal de zaak van Zijn kerk voorstaan, en zij, die er zich in mengen, doen het tot hun eigen schade.

HOOFDSTUK 18

1 Wee het land, dat schaduwachtig is aan de frontieren, dat aan de zijde der rivieren van Morenland is;
2 Dat gezanten zendt over de zee, en in schepen van biezen op de wateren! Gaat henen, gij snelle boden! tot een volk, dat getrokken is en geplukt, tot een volk, dat vreselijk is van dat het was en voortaan; een volk van regel en regel, en van vertreding, welks land de rivieren beroven.
3 Allen gij ingezetenen der wereld, en gij inwoners der aarde! als men de banier zal oprichten op de bergen, zult gijlieden het zien, en als de bazuin zal blazen, zult gijlieden het horen.
4 Want alzo heeft de HEERE tot mij gezegd: Ik zal stil zijn, en zien in Mijn woning, als de glinsterende hitte op den regen, als een wolk des dauws in de hitte des oogstes;
5 Want voor den oogst, als de botte volkomen is, en de onrijpe druif rijp wordt na den bloesem, zo zal Hij de ranken met snoeimessen afsnijden, en de takken wegdoen en afkappen.
6 Zij zullen te zamen gelaten worden den roofvogelen der bergen, en den dieren der aarde; en de roofvogelen zullen op hen overzomeren, en alle dieren der aarde zullen daarop overwinteren.
7 Te dien tijd zal den HEERE der heirscharen een geschenk gebracht worden van het volk, dat getrokken is en geplukt, en van het volk, dat vreselijk is van dat het was en voortaan; een volk van regel en regel, en van vertreding, welks land de rivieren beroven; tot de plaats van den Naam des HEEREN der heirscharen, tot den berg Sion.

Welk land het ook zij, dat bedoeld is met het land dat schaduwachtig is aan de vleugels, er wordt hier een wee over uitgeroepen, want God heeft er ter wille van Zijn volk een twist mee.

I. Zij dreigen Gods volk, vers 1, 2.

II. Hierop worden al de buren opgeroepen, vers 3, om nota te nemen van het gevolg ervan.

III. Hoewel het voor een tijd de schijn heeft alsof God zich niet bekommert om de benauwdheid van Zijn volk, zal Hij ten slotte tegen hun vijanden verschijnen, en hen op merkwaardige wijze uitroeien vers 4-6.

IV. Dit zal strekken tot eer en heerlijkheid Gods, vers 7.

Jesaja 18:1-7

De uitleggers zijn in grote verlegenheid om te weten waar het land te vinden, dat aan de andere kant ligt van de rivieren van Cush, sommigen houden het voor Egypte, een land, dat aan zee is gelegen en vol is van rivieren, en Israël aanzocht om er op te vertrouwen, maar een gebroken rietstaf bleek te zijn, maar een zeer groot bezwaar hier tegen is, dat het volgende hoofdstuk van dit onderscheiden wordt door het opschrift: de last van Egypte. Anderen houden het voor Ethiopië en lezen de zin: hetwelk ligt nabij, of omstreeks, de rivieren van Ethiopië of Morenland, niet dat in Afrika, hetwelk ten zuiden van Egypte lag, maar dat, hetwelk wij Arabië noemen, en dat ten oosten van Kanaän lag en waarvan Tirhaka nu koning was. Hij dacht de Joden te beschermen onder de schaduw van zijn vleugels, als het ware, door een krachtige afleiding te geven aan de koning van Assyrië, toen hij optrok tegen zijn land, ten tijde dat deze een aanval deed op Jeruzalem, 2 Koningen 19:9. Maar hoewel hij door zijn gezanten de koning van Assyrië trotseerde, en de Joden aanmoedigde om op hem te steunen en te vertrouwen, toont God hem door Zijn profeet geringschatting, en wil niet met hem uitgaan, hij mag zijn maatregelen nemen, maar God zal andere maatregelen nemen om Jeruzalem te beschermen, terwijl Hij de aanval van Tirhaka laat mislukken en zijn Arabisch leger ten verderve laat gaan, want het Assyrische leger zal een geschenk of een offerande aan de Heer der heerscharen worden, en aan de plaats van Zijn naam, door de hand van een engel, en niet door de hand van Tirhaka, koning van Ethiopië, vers 7. Dit is waarschijnlijk een goede verklaring van dat hoofdstuk.

Maar naar aanleiding van een wenk van Dr. Lightfoot in zijn Harmonie van het oude testament ben ik geneigd om dit hoofdstuk op te vatten als een profetie tegen Assyrië, en aldus als een voortzetting van de profetie in de laatste drie verzen van het vorige hoofdstuk, waarmee het dus verbonden behoorde te wezen. Die profetie was tegen het leger van Assyrië, dat tegen Juda oprukte, deze is tegen het land van Assyrië zelf, hetwelk aan de andere kant van de rivieren van Arabië lag de rivieren Eufraat en Tiger, die aan Woest-Arabië grensden. En door het het land te noemen, dat schaduwachtig is aan de vleugels, vers 1 schijnt hij te verwijzen naar hetgeen hij zelf er van gezegd heeft, Hoofdstuk 8:8, dat de uitstrekkingen van zijn vleugels zullen vervullen de breedte van Uw land, o Immanuël. De profeet heeft misschien de Assyriërs beschreven in zulke duistere uitdrukkingen, zonder hen te noemen, om dezelfde reden waarom Paulus in zijn profetie van het Romeinse rijk spreekt in een paraphrase: die hem nu weerhoudt, 2 Thessalonicenzen 2:7. Hier is:

I. De aanval gedaan door dit land-welk het ook zij-op een volk, dat verstrooid en geplukt is, vers 2. Snelle boden worden gezonden om hun de oorlog te verklaren, als een volk, getekend door de Voorzienigheid en bestemd om vertreden te worden. Of dit nu de Ethiopiërs zijn, die strijd voeren tegen Assyrië, of de Assyriërs, die oorlog voeren tegen Juda, het leert ons:

1. Dat een volk, hetwelk vreselijk was van de beginne, een groot aanzien heeft gehad en grote macht bezat, toch verstrooid en geplukt kan worden, verdorven kan worden door zijn eigen rivieren, die beide de landman en de koopman moesten verrijken. Natiën, die geducht waren en allen, die rondom haar waren, in ontzag hielden, kunnen door een samenloop van omstandigheden gering en verachtelijk worden, en een gemakkelijke prooi voor de nabuur die ze aanvalt.

2. Vorsten en staten, die er naar streven om hun gebied uit te breiden, zullen het een of ander voorwendsel vinden om te twisten met hen, naar wier land hun begeerte uitgaat. Het is een

volk, dat vreeslijk was, en daarom moeten wij er wraak aan oefenen, nu is het een volk, dat verstrooid en geplukt is, een volk, dat vertreden is, en daarom zal het een gemakkelijke prooi voor ons zijn. Misschien was het niet zo verzwakt en vervallen als zij het voorstelden. Gods volk is als natie vertreden, verstrooid en geplukt, maar wie denkt het te kunnen verslinden, zal het nog even vreeslijk vinden als het geweest is van dat het was, het is neergeworpen, maar niet verlaten en niet vernietigd.

II. De alarmtrompet geblazen bij de omwonende volken, waardoor zij opgeroepen worden om te letten op hetgeen God doen zal, vers 3. De Ethiopiërs en de Assyriërs hebben hun plannen in het verborgen beraamd, en zij stelden er zich grote dingen van voor, en om ze ten uitvoer te brengen zenden zij hun gezanten en boden van plaats tot plaats, maar laat ons nu eens vragen wat de grote God van dit alles zegt.

1. Hij richt een banier op op de bergen en blaast de bazuin, waarmee Hij de oorlog verklaart aan de vijanden van Zijn kerk, en al haar vrienden, allen die het goede voor haar wensen oproept in haar dienst. Hij kondigt aan dat Hij als Heer der heerscharen een groot werk zal gaan verrichten.

2. Aan de gehele wereld wordt gezegd er kennis van te nemen: al de inwoners van de aarde moeten de banier zien en de bazuin horen moeten letten op de bewegingen van de goddelijke voorzienigheid, en acht geven op de aanwijzing van de goddelijke wil. Laat allen dienst nemen onder Gods banier en zich aan Zijn zijde scharen, en de bazuin horen van Zijn woord, die geen onzeker geluid geeft.

III. De verzekering, die God geeft aan Zijn profeet, en die door hem aan het volk gegeven moet worden, dat, hoewel Hij voor een tijd een onbekommerd toeschouwer kan schijnen, Hij toch gewis en tijdig zal verschijnen tot vertroosting van Zijn volk en tot beschaming van Zijn en hun vijanden, vers 4. "Alzo heeft de Heer tot mij gezegd". De mensen willen zeggen wat zij te zeggen hebben, maar God wil ook zeggen wat Hij te zeggen heeft, en gelijk wij er zeker van kunnen zijn dat Zijn woord zal bestaan, zo fluistert Hij het dikwijls in de oren van Zijn dienstknechten de profeten. Als Hij zegt: "Ik zal rust nemen, dan is het niet alsof Hij moe was van de wereld te regeren, en alsof Hij het nodig had, of begeerde om er zich van terug te trekken ten einde rust te gaan nemen", maar het geeft te kennen:

1. Dat de grote God een volkomen, ongestoorde genieting heeft van zichzelf temidden van al de schuddingen en veranderingen van deze wereld, de Heer is zelfs onbewogen gezeten op de watervloeden, de eeuwige Geest is altijd rustig en gerust.

2. Dat het soms aan zijn volk kan toeschijnen, alsof Hij geen kennis neemt van hetgeen er in deze lagere wereld geschiedt, zij zijn in verzoeking om te denken dat Hij slaapt, Psalm 44:24 of als een versaagd man is, Jeremia 14:9, maar dat Hij zelfs dan zeer goed weet wat de mensen doen en wat Hij zelf doen zal.

A. Hij zal zorgdragen voor Zijn volk, en een schuilplaats voor hen wezen, Hij zal zien in Zijn woning, zijn oog en Zijn hart zullen er voortdurend op zijn ten goede. Zion is Zijn rust tot in eeuwigheid, waar Hij zal wonen, en Hij zal er naar zien, zo lezen sommigen het, er naar zien om er over te waken, Hij zal het licht van Zijn aangezicht er over verheffen, Hij zal overwegen wat gedaan moet worden, en zal voorzeker alles ten beste doen, Hij zal de gerieflijkheden en

verkwikkingen, die Hij hun geeft in overeenstemming brengen met de behoeften van hun toestand, en zij zullen aangenaam zijn, omdat zij tijdig zijn.

a. Als een heldere warmte na de regen, aldus de kanttekening, die zeer verkwikkend en aangenaam is en de planten doet bloeien.

b. Als een wolk des dauws in de hitte van de oogst, die zeer welkom is, de dauw is verkwikkend voor de grond en de wolk voor de arbeiders. Er is datgene in God, hetwelk een beschutting en verkwikking is voor Zijn volk in iedere weersgesteldheid, en hen wapent tegen het ongerief van iedere verandering. Is het weer koud? Er is in Zijn gunst datgene, hetwelk hen zal verwarmen. Is het warm? Er is in Zijn gunst datgene, hetwelk hun een aangename koelte zal geven. Voorname mensen hebben hun winterhuizen en hun zomerhuizen, Amos 3:15 maar zij, die thuis zijn in God, hebben beide in Hem.

B. Hij zal met Zijn en hun vijanden afrekenen, vers 5,6. Als het Assyrische leger zich een overvloedige oogst belooft in de inneming van Jeruzalem en de plundering van de rijke stad, als de uitbotting van dat plan volkomen is, voordat de oogst is ingezameld. terwijl de onrijpe druif van hun vijandschap tegen Hizkia en zijn volk rijp wordt na de bloesem, en het plan gereed is om ten uitvoer te worden gebracht, zal God dat leger vernielen even gemakkelijk als de landman met zijn snoeimes de ranken afsnijdt van de wijnstok, of omdat de druif onrijp is en nergens toe deugt en niet genezen wil worden, de takken afsnijdt en wegwerpt. Dit schijnt te wijzen op de nederlaag van het Assyrische leger door een verderfengel, toen de dode lichamen van de soldaten verspreid lagen als de takken en ranken van een wilde wijnstok, die door de landman werden afgesneden. En zij zullen overgelaten worden aan de roofvogels van de bergen en aan de dieren van de aarde, om er op te azen, beide in de winter en in de zomer, want gelijk Gods volk beschermd wordt in alle jaargetijden, beide in koude en in hitte, vers 4, zo zijn hun vijanden aan alle weergesteldheden blootgesteld, roofvogels en verscheurende dieren zullen op hen overzomeren en overwinteren, totdat zij geheel vergaan zijn.

IV. De schatting van de lof, die uit dit alles aan God gebracht zal worden, vers 7. Ten tijde, als dit alles zal geschied zijn, zal de Heer der heerscharen een geschenk gebracht worden.

1. Sommigen verstaan dit van de bekering van de Ethiopiërs tot het geloof van Christus in de laatste dagen, waarvan wij het voorbeeld en het begin hebben in de doop van de Moorse kamerling door Filippus, Handelingen 8:27. Zij, die een volk waren, dat verstrooid en vertreden en geplukt was, vers 2, zullen een geschenk zijn aan de Heer, en hoewel zij nutteloos en waardeloos schijnen te zijn, zullen zij een aangenaam geschenk zijn aan Hem, die de mensen beoordeelt naar de oprechtheid van hun geloof en hun liefde, en niet naar de pracht en de voorspoed van hun uitwendigen toestand. Het evangelie is aan de heidenen bediend, opdat de offerande van de heidenen aangenaam worde, Romeinen 15:16. Er is geprofeteerd dat Morenland zich zal haasten zijn handen tot God uit te strekken, Psalm 68:32.

2. Anderen verstaan het van de buit van Sanheribs leger, waaruit, naar het gebruik was, geschenken gebracht worden aan de Heer der heerscharen, Numeri 31:50. Het was het geschenk van een volk, verstrooid en geplukt.

a. Het was van de Assyriërs die nu zelf in de toestand waren gekomen, die zij met minachting aan Juda hadden toegeschreven, vers 2. Zij, die onrechtvaardig anderen vertreden zullen rechtvaardig zelf vertreden worden.

b. Het werd gebracht door het volk van God dat in minachting een volk verstrooiden geplukt werd genoemd. God zal eer leggen op Zijn volk, hoewel de mensen er verachting over uitstorten.

Eindelijk.

Merk op dat het geschenk, hetwelk aan de Heer der heerscharen gebracht wordt, gebracht moet worden naar de plaats van de naam van de Heer der heerscharen, wat aan God geofferd wordt moet Hem geofferd worden op de wijze door Hem bepaald. Wij moeten tot Hem gaan, en verwachten Hem te zullen ontmoeten, daar waar Hij Zijns naams gedachtenis sticht.

HOOFDSTUK 19

1 De last van Egypte. Ziet, de HEERE rijdt op een snelle wolk, en Hij zal in Egypte komen; en de afgoden van Egypte zullen bewogen worden van Zijn aangezicht, en het hart der Egyptenaren zal smelten in het binnenste van hen.
2 Want Ik zal de Egyptenaren tegen de Egyptenaren verwarren, dat zij zullen strijden een iegelijk tegen zijn broeder, en een iegelijk tegen zijn naaste, stad tegen stad, koninkrijk tegen koninkrijk.
3 En de geest der Egyptenaren zal uitgeledigd worden in het binnenste van hen, en hun raad zal Ik verslinden; dan zullen zij hun afgoden vragen, en den bezweerders, en den waarzeggers, en den duivelskunstenaars.
4 En Ik zal de Egyptenaars besluiten in de hand van harde heren, en een strenge koning zal over hen heersen, spreekt de Heere HEERE der heirscharen.
5 En zij zullen de wateren uit de zee doen vergaan, en de rivier zal verzijpen en verdrogen.
6 Zij zullen ook de rivieren verre terugdrijven, zij zullen ze uithozen, en de gedamde stromen opdrogen; het riet en het schilf zullen verwelken.
7 Het papiergewas bij de stromen, aan de oevers der stromen, en al het gezaaide aan de stromen, zal verdrogen; het zal weggestoten worden, en niet meer zijn.
8 En de vissers zullen treuren, en allen, die den angel in de stromen werpen, zullen rouw maken; en die het werpnet uitbreiden op de wateren, zullen kwijnen.
9 En de werkers in het fijne vlas zullen beschaamd worden, ook de wevers van de witte stof.
10 En zij zullen met hun fondamenten verbrijzeld worden, allen, die voor loon lustige staande wateren maken.
11 Gewisselijk, de vorsten van Zoan zijn dwazen, de raad der wijzen, der raadgevers van Farao, is onvernuftig geworden; hoe kunt gijlieden dan zeggen tot Farao; Ik ben een zoon der wijzen, een zoon der oude koningen?
12 Waar zijn nu uw wijzen? Dat zij u nu te kennen geven of vernemen, wat de HEERE der heirscharen beraadslaagd heeft tegen Egypte.
13 De vorsten van Zoan zijn zot geworden, de vorsten van Nof zijn bedrogen; zij zullen ook Egypte doen dwalen, tot den uitersten hoek zijner stammen.
14 De HEERE heeft een zeer verkeerden geest ingeschonken in het midden van hen, en zij hebben Egypte doen dwalen in al zijn doen, gelijk een dronkaard zich om en om wentelt in zijn uitspuwsel.
15 En er zal geen werk wezen voor de Egyptenaren, hetwelk het hoofd of de staart, de tak of de bieze doen mag.
16 Te dien dage zullen de Egyptenaars zijn als de vrouwen; en zij zullen beven en vrezen vanwege de beweging van de hand des HEEREN der heirscharen, welke Hij tegen hen bewegen zal.
17 En het land van Juda zal den Egyptenaren tot een schrik zijn; zo wie het vermelden zal, die zal in zichzelven bevreesd wezen vanwege den raad des HEEREN der heirscharen, dien Hij tegen hen beraadslaagd heeft.
18 Te dien dage zullen er vijf steden in Egypteland zijn, sprekende de spraak van Kanaan, en zwerende den HEERE der heirscharen; een zal genoemd zijn een stad der verstoring.
19 Te dien dage zal de HEERE een altaar hebben in het midden van Egypteland, en een opgericht teken aan haar landpalen voor den HEERE.
20 En het zal zijn tot een teken, en tot een getuigenis den HEERE der heirscharen in Egypteland, want zij zullen tot den HEERE roepen vanwege de verdrukkers, en Hij zal hun een Heiland en Meester zenden, Die zal hen verlossen.

21 En de HEERE zal den Egyptenaren bekend worden, en de Egyptenaars zullen den HEERE kennen te dien dage; en zij zullen Hem dienen met slachtoffer, en spijsoffer, en zij zullen den HEERE een gelofte beloven en betalen.
22 En de HEERE zal de Egyptenaars dapper slaan, en genezen; en zij zullen zich tot den HEERE bekeren, en Hij zal Zich van hen verbidden laten, en Hij zal hen genezen.
23 Te dien dage zal er een gebaande weg wezen van Egypte in Assyrie, dat de Assyriers in Egypte, en de Egyptenaars in Assyrie komen zullen; en de Egyptenaars zullen met de Assyriers den Heere dienen.
24 Te dien dage zal Israel de derde wezen met de Egyptenaren en met de Assyriers, een zegen in het midden van het land.
25 Want de HEERE der heirscharen zal hen zegenen, zeggende: Gezegend zij Mijn volk, de Egyptenaars, en de Assyriers, het werk Mijner handen, en Israel, Mijn erfdeel!

Gelijk Assyrië een brekende roede was, waarmee Juda geslagen werd, zo was Egypte een gebroken rietstaf, waarin hij bedrogen werd, en daarom heeft God een twist gehad met beide. Wij hebben tevoren het oordeel gelezen over de Assyriërs, nu hebben wij hier de last van Egypte, een profetie betreffende dat volk.

I. Dat het zeer verzwakt en tenondergebracht zal worden, dat het even gering zal zijn onder de volken, als het nu groot en aanzienlijk is daartoe gebracht door een verwikkeling van oordelen, die God over hetzelve zal doen komen, vers 1-17.

II. Dat ten slotte Gods heilige godsdienst in Egypte zal komen en daar ingevoerd zal worden, deels door de Joden, die daarheen zullen gaan om er een toevlucht te zoeken, maar meer ten volle door de predikers van het evangelie van Christus, door wier bediening kerken zullen geplant worden in Egypte, in de dagen van de Messias, vers 18-25, hetgeen heerlijk zal opwegen tegen al de bedreigde rampen.

Jesaja 19:1-17

Hoewel Egypteland vanouds een diensthuis is geweest voor het volk van God, waar zij met strengheid geregeerd werden, bleef er in de ongelovige Joden toch nog veel van de neiging van hun vaders, die zeiden: Laat ons een hoofd opwerpen, en weerkeren naar Egypte. Bij alle gelegenheden zagen zij uit naar Egypte om hulp te verkrijgen, en daarheen vluchten ze in ongehoorzaamheid aan Gods uitdrukkelijk gebod, toen de zaken in hun land tot het uiterste waren gekomen, Jeremia 43:7. Rabsake heeft Hiskia dit verweten, Hoofdst 36:6. Als zij in bondgenootschap waren met Egypte-en het was een machtige bondgenoot-hadden ze geen ontzag voor Gods oordelen, want zij vertrouwden op Egypte om hen daartegen te beschermen. Zij vertrouwden ook niet op de macht van God als zij in benauwdheid waren, maar Egypte was hun vertrouwen. Om al dit kwaad te voorkomen moet Egypte vernederd worden, en God zegt hun hier, dat Hij dit op velerlei wijze doen zal.

I. De goden van Egypte zullen hun blijken te zijn wat zij in werkelijkheid altijd geweest zijn, volstrekt onmachtig om hen te helpen, vers 1. De Heer redt op een snelle wolk, en Hij zal in Egypte komen, zoals een rechter zich in statige optocht naar de gerechtszitting begeeft om de kwaaddoeners te oordelen en te vonnissen, of zoals een generaal met zijn troepen te velde trekt om de rebellen te verpletteren, zo zal God in Egypte komen met Zijn oordelen, en als Hij komt zal Hij gewis overwinnen. In al deze last van Egypte wordt geen melding gemaakt van een buitenlandse vijand, die in hun land valt, maar God zelf zal tegen hen komen, en onder henzelf de oorzaken teweegbrengen van hun verderf. Hij komt op een wolk, buiten het bereik van tegenstand en weerstand. Hij komt haastig, op een snelle wolk, want hun oordeel toeft niet als de tijd er voor gekomen is. Hij rijdt op de vleugels van de wind, de glans en de pracht van aardse vorsten ver overtreffende, van de wolken maakt Hij Zijn wagen, Psalm 104:3. Als Hij komt zullen de afgoden van Egypte bewogen worden, weggenomen worden van voor Zijn aangezicht, en wellicht zullen zij vallen, zoals Dagon voor de ark. Isis, Osiris en Apis, de vermaarde afgoden van Egypte, onmachtig bevonden zijnde om hun aanbidders te helpen, zullen door hen verloochend en verworpen worden. De afgoderij had in Egypte dieper wortel geschoten dan in enig ander land, zelfs de ongerijmdste afgoderij, en toch zullen nu de afgoden bewogen worden, en zij zullen er zich over schamen. Toen de Heer Israël uitvoerde uit Egypte, had Hij gerichten geoefend aan hun goden, Numeri 33:4, geen wonder dus dat zij, als Hij komt, beginnen te beven. Als de Egyptenaren ten einde raad zijn, dan zullen zij hun afgoden vragen, en de bezweerders en de waarzeggers en de duivelskunstenaars raadplegen, vers 3, maar alles tevergeefs, zij zien, dat in weerwil daarvan, het verderf zich naar hen heenspoedt.

II. De krijgsmacht van Egypte, die vermaard was om haar dapperheid, zal geheel ontmoedigd wezen. Geen koninkrijk ter wereld heeft ooit een betere methode gehad om een staand leger te houden dan de Egyptenaren, maar nu zullen hun helden, die beroemd waren om hun kloekmoedigheid, bekend gemaakt worden als lafaards, het hart van de Egyptenaren zal smelten in het binnenste van hen, als was voor het vuur, vers 1, Egypte zal zijn bezinning verliezen, vers 3. Zij zullen geen neiging, geen vastberadenheid hebben, om stand te houden ter verdediging van hun land, hun vrijheid en hun eigendom, maar zullen gedwee en lafhartig alles overgeven aan de vijand en verdrukker, die in hun land is gevallen. De Egyptenaars zullen als vrouwen zijn, vers 16. Op het minste alarm zullen zij verschrikt en in verwarring worden gebracht, zelfs zij, die in het centrum van het land wonen, in het midden ervan, en dus het verst verwilderd van gevaar, zullen even vol zijn van angst als degenen, die aan de grenzen wonen. Laat de stoutmoedigen en dapperen niet trots en gerust zijn, want God kan gemakkelijk de geest van de vorsten afsnijden, Psalm 76:13 en hun hart wegnemen, Job 12:24.

III. De Egyptenaren zullen verstrikt zijn in eindeloze twisten onder elkaar. Het zal niet nodig wezen een vreemde krijgsmacht op hen te laten aanrukken om hen te verderven, zij zullen elkaar vernielen, vers 2. Ik zal de Egyptenaren tegen de Egyptenaren verwarren. Daar deze verdeeldheden en vijandschappen hun zonde zijn, is God de werker er niet van, zij komen voort uit van de mensen begeerlijkheden, maar als rechter laat God ze toe om hen te straffen, en door hun verwoestende geschillen kastijdt Hij hen voor hun zondige overeenkomsten. Inplaats van elkaar te helpen en ieder op zijn plaats te arbeiden voor het algemene welzijn, zullen zij strijden een ieder tegen zijn broeder en een ieder tegen zijn naaste, die hij behoorde lief te hebben als zichzelf, stad tegen stad en koninkrijk tegen koninkrijk. Egypte was toen verdeeld in twaalf provincies of dynastieën, maar Psammetichus, de gouverneur van één ervan heeft, door ze allen tegen elkaar op te zetten, , zich ten slotte meester gemaakt van allen. Een koninkrijk, dat aldus tegen zichzelf verdeeld is, zal spoedig ten verderve worden gebracht. En, "quo discordia cives perduxit miseros!" O welk een ellende wordt er over een volk gebracht door hun onenigheid hun onderlinge geschillen! Daartoe wordt het gebracht door een verkeerde geest, een geest van tegenspraak, die de Heer heeft ingeschonken in het midden van hen, als een bedwelmende drank uit onderscheidene ingrediënten samengesteld voor de Egyptenaren, vers 14. De ene partij zal voor een zaak zijn om geen andere reden dan omdat de andere partij er tegen is, dat is een verkeerde geest, die, als hij zich mengt met de openbare aangelegenheden, de strekking heeft om de openbare belangen in de hoogste mate te schaden.

IV. Hun staatkunde zal falen, hun raad zal tot dwaasheid worden, als God de natie wil verderven, dan zal Hij haar raad verslinden, vers 3, door van de staatslieden het verstand weg te nemen, Job 12:20, of hen tegen elkaar op te zetten, zoals Husaï tegen Achitofel, of door Zijn voorzienigheid hun maatregelen verbrekende, zelfs als zij goed beroemd schijnen te zijn, zodat de vorsten van Zoan zot zijn geworden, zij maken elkaar tot dwazen, iedereen legt zijn eigen dwaasheid bloot, en de goddelijke voorzienigheid maakt hen allen tot dwazen, vers 11. Farao had zijn wijze raadslieden, Egypte was vermaard om dezulken, maar hun raad is geheel onvernuftig geworden, zij hebben al hun overleg verloren, men zou denken dat zij idioten zijn geworden, van alle gezond verstand waren beroofd. Zo laat dan niemand roemen in zijn wijsheid, noch erop vertrouwen, noch op de wijsheid van hen, die hem omringen, want Hij, die het verstand geeft, kan als het Hem behaagt het wegnemen. En zeer waarschijnlijk zal het weggenomen worden van hen, die op hun staatkunde roemen, zoals Farao’s raadslieden hier gedaan hebben, zich aanbevelen voor openbare posten van vertrouwen, en daarom snoeven op hun verstand. "Ik ben de zoon van de wijzen, van de God van de wijsheid, van de wijsheid zelf," zegt de een. "Mijn vader was een zeer voornaam raadsheer, in zijn dagen bekend en beroemd om zijn wijsheid of om de oudheid en waardigheid van zijn geslacht. "Ik ben," zegt een ander, de zoon van de oude koningen." De Egyptische edelen lieten zich zeer voorstaan op hun oudheid, fabelachtige registers overleggende van hun opvolging gedurende meer dan tien duizend jaren. Die neiging tot snoeven was toen zeer algemeen onder dit volk, zoals men zien kan in de geschiedverhalen van Herodotus, algemeen snoefde men er op dat Egypte enige duizenden jaren ouder was dan ieder ander volk. Doch waar zijn nu uw wijzen? vers 12. Laat hen nu hun wijsheid tonen door te voorzien welk verderf over hun volk zal komen en het te voorkomen, indien zij kunnen. Laat hen met al hun bekwaamheid weten wat de Heer over Egypte besloten heeft, en zich dienovereenkomstig wapenen. Maar zoverre is het van hen om dit te doen, dat zij zelf feitelijk het verderf van Egypte bewerken en het verhaasten, vers 13. De vorsten van Nof zijn niet alleen zelf bedrogen, maar zij doen Egypte dwalen door hun koningen tot willekeurige handelingen te verleiden, waardoor zowel zij zelf als hun volk spoedig ten verderve gingen. "De regeerders van Egypte, die de steun en de hoekstenen zijn van zijn stammen, ondermijnen het zelf". Het is treurig gesteld met een volk, als zij, die voor de

veiligheid moeten zorgen, meewerken tot zijn verderf en ondergang, en als de geneesmeesters van de staat zijn ergste ziekte zijn, als de dingen, die tot de openbare vrede dienen, zo verborgen zijn voor de ogen van hen, aan wie de openbare zaken zijn toevertrouwd, dat zij zich in alles vergissen, altijd en voor alles verkeerde maatregelen nemen, zoals hier, vers 14. Zij hebben Egypte doen dwalen in al zijn doen. Iedere stap, die zij deden was een verkeerde stap, zij vergisten zich altijd, hetzij ten opzichte van het doel of van de middelen, en hun raad was weifelend en onzeker, zoals het waggelen en stamelen van een dronkaard, die zich om en omwendt in zijn uitspuwsel, en niet weet wat hij zegt of waar hij heengaat. Zie hoeveel reden wij hebben, om te bidden voor de raadslieden van de kroon en de staatsministers, die een grote steun en zegen zijn voor de staat, indien God hun de geest van de wijsheid geeft, maar geheel het tegendeel zijn, als Hij hun hart voor kloek verstand verbergt.

V. De staf van de regering zal verkeerd worden in een slang van tirannie en verdrukking, vers 4. "Ik zal de Egyptenaars overgeven in de hand van een harde heer, geen vreemdeling, maar iemand uit henzelf, en die over hen zal heersen naar erfrecht, maar een woest, wreed koning zal zijn en hen met hardheid zal regeren, hetzij de twaalf tirannen, die Sethon zijn opgevolgd, of liever Psammetichus, die de monarchie weer herstelde, want hij spreekt van een harde heer". Nu werd de wrede behandeling, die de Egyptische aandrijvers lang tevoren aan Gods Israël hebben aangedaan, herdacht tegen hen en kregen zij door een andere Farao betaald in hun eigen munt. Het is treurig gesteld met een volk, als de machthebbers, die tot stichters behoorden te zijn, tot afbreken en verwoesting zijn, en als zij door hen, die hen behoorden te regeren, ten ondergang worden gebracht, als dit de wijze is des konings, zoals het beschreven wordt- "in terrorem-ten einde af te schrikken", 1 Samuel 8:11.

VI. Egypte was beroemd om zijn rivier, de Nijl, die zijn rijkdom, zijn kracht en schoonheid was, en door hen vergood werd. Nu wordt hier gedreigd, dat het water uit de zee zal verdrogen en de rivier zal verzilten en opdrogen, vers 5. De natuur zal hen hierin niet, zoals vroeger, begunstigen. Egypte werd nooit bevochtigd door regen van de hemel, Zacheria 14:18, weshalve de vruchtbaarheid van hun land geheel en al afhankelijk was van de overstroming van hun rivier. Indien deze dus opgedroogd is, dan zal hun vruchtbaar land spoedig in dorheid verkeren en hun oogsten zullen ophouden, al het gezaaide bij de stromen zal natuurlijk verdrogen, weggestoten worden en niet meer zijn, vers 7. Indien het papiergewas bij de stromen, zelfs aan de oevers ervan verdroogt, hoeveel te meer dan niet het koren, dat op grotere afstand ervan is, maar er de vochtigheid aan ontleent. Maar dit is nog niet alles: het uitdrogen van hun rivieren is de vernieling.

1. Van hun vestingen, want het zijn stromen van verdediging, vers 6, die de toegang tot het land bemoeilijken voor een vijand. Diepe rivieren zijn de sterkste verdedigingslinies, en het moeilijkst te forceren. Farao wordt gezegd een grote zeedraak te zijn, die in het midden van de rivieren ligt, en er door beschermd wordt, allen van rondom trotserende, Ezechiel 29:3. Maar deze zullen geledigd en opgedroogd worden, niet door een vijand, zoals Sanherib met zijn voetzolen alle rivieren van de belegerde plaatsen verdroogd heeft, Hoofdstuk 37:25, en zoals Cyrus, die Babel ingenomen heeft door de Eufraat in vele stromen af te leiden, maar door de voorzienigheid Gods, die soms watertochten stelt tot een dorstig land, Psalm 107:33.

2. Het is het verderf voor hun vissers, vis was een groot voedingsmiddel voor de Egyptenaren, getuige de lage opmerking van de kinderen Israëls: wij gedenken aan de vissen, die wij in Egypte om niet aten, Numeri 11:5. Het opdrogen van de rivieren zal de vissen doden, Psalm

105:29, en dat zal hen te gronde richten, die vissers van beroep zijn, vis vangen, hetzij met de hengel of door het net uit te werpen vers 8.

A. Zij zullen treuren en kwijnen, omdat het met hun beroep gedaan is. Er is niets, waarover de kinderen van deze wereld zo van harte treuren als over het verlies van hetgeen waardoor zij geld plachten te verkrijgen: "Plolatur lacrymis amissa pecunia veris-Het zijn echte tranen, die gestort worden over verloren geld".

B. Het opdrogen van de rivieren zal ook hen te gronde doen gaan, die er hun werk van maakten om vis te bewaren, ten einde ze gereed bij de hand te hebben als er naar gevraagd werd. Er waren personen, die vijvers maakten voor vissen, vers 10, maar zij zullen verbroken worden, teleurgesteld worden in hun voornemen, hun bedrijf zal tenietgaan, hetzij wegens gebrek aan water om hun vijvers te vullen, of uit gebrek aan vis om er de vijvers van te voorzien. God kan middelen vinden om een land te beroven zelfs van datgene wat er de voornaamste voortbrengselen van zijn. De Egyptenaren kunnen zelf gedenken aan de vis, die zij vroeger om niet aten, maar waaraan zij nu zelfs voor geld niet komen kunnen. En wat hun verlies door de rivier nog verzwaarde was, dat het door hun eigen doen was, vers 6, zij zullen de rivieren ver terugdrijven. Hun koningen en voorname heren zullen ter voldoening van hun grillen en luimen het water uit de hoofdrivier afleiden naar hun eigen huizen en hoven, en dat wel op grote afstand, hun eigen gemak en gerief stellende boven de algemene belangen van het publiek, en zo zal de kracht van de rivier trapsgewijze merkbaar afnemen. Aldus brengen velen zich ten slotte groter nadeel toe dan zij denken.

a. Die wanen wijzer te zijn dan de natuur, beter voor zichzelf kunnen zorgen dan de natuur voor hen zorgt.

b. Die meer te rade gaan met hun particuliere belangen dan met het algemene welzijn. De zodanigen kunnen zichzelf behagen en strelen, maar zij kunnen zichzelf geen bevrediging schenken, die om aan een luim toe te geven, bijdragen tot openbare rampen, waarin zij toch zelf ten slotte moeten delen. Herodotus zegt ons dat Farao Necho-die niet lang daarna geregeerd heeft-het plan heeft opgevat om een waterweg aan te leggen van de Nijl naar de Rode Zee, een groot aantal werklieden gebruikte om daarvoor een kanaal te graven, maar hierdoor de rivier verzwakte, honderd twintig duizend personen van zijn volk verloor, en toch het werk onvoltooid heeft moeten laten.

VII. Egypte was beroemd om zijn linnenweverijen, maar dat bedrijf zal te gronde gaan. Salomo’s kooplieden handelden met Egypte voor linnengaren 1 Koningen 10:28. Hun land leverde het beste vlas op, en de bekwaamste werklieden om het te bewerken. maar de werkers in het fijne vlas zullen beschaamd worden, vers 9, hetzij wegens gebrek aan vlas om te bewerken, of omdat er geen vraag was naar hetgeen zij bewerkt hadden, of zij geen gelegenheid hadden om het uit te voeren. Het kwijnen van de handel verzwakt een volk, en brengt het langzamerhand tot de ondergang. De handel van Egypte moet wel achteruitgaan, want, vers 15, Daar zal geen werk wezen voor de Egyptenaren, waarvoor zij gebruikt worden, en als er geen werk is, is er ook geen verdienste. Overal zal er stilstand zijn in de zaken, geen werk, hetwelk het hoofd of de staart, de tak of de bieze doen moge, niets voor hoog of laag, zwak of sterk, om te doen, het loon kwam teniet, Zacheria 8:10. De bloei van een rijk hangt grotendeels af van de industrie van het volk, en de zaken zullen waarschijnlijk dan goed gaan, als alle handen aan het werk zijn, als het hoofd en de opperste tak het niet versmaden om te werken, en de arbeid van de staart en de bieze niet geminacht wordt. Maar als de geleerde

stand geen bezigheid heeft, de voornaamste kooplieden geen koopwaren hebben, en de ambachtslieden niets te doen hebben, dan komt armoede over een volk als een wandelaar en als een gewapend man.

VIII. De Egyptenaren zullen door een algemene ontsteltenis bevangen worden, zij zullen beven en vrezen, vers 16, hetgeen een bewijs zal wezen van algemeen verval, en ook een middel en voorteken zal zijn van algemeen verderf. Twee dingen zijn het, die deze schrik bij hen teweegbrengen.

1. Wat zij horen van het land van Juda, dat zal een verschrikking wezen voor Egypte, vers 17. Als zij horen van de verwoestingen die daar aangericht zijn door het leger van Sanherib, zullen zij in aanmerking van de nabijheid bij Juda en van het nauwe bondgenootschap, dat er tussen hen was, tot de gevolgtrekking komen dat het nu weldra hun beurt zal zijn om aan dat zegevierende leger ten prooi te worden. Als het huis van hun buurman in brand staat, dan moeten zij wel zien dat zij zelf in gevaar zijn, en daarom zal iedere Egyptenaar, die melding maakt van Juda, in zichzelf bevreesd zijn, verwachtende dat de bittere beker weldra in zijn handen gegeven zal worden.

2. Wat zij zien in hun eigen land. Zij zullen vrezen, vers 16, vanwege de beweging van de hand van de Heer, en vers 17, vanwege de raad van de Heer der heerscharen, die, te oordelen naar de beweging van Zijn hand, zij zullen denken tegen hen gericht te zijn, zowel als tegen Juda. Want indien het oordeel begint met het huis Gods waar zal het dan eindigen? Als dit aan het groene hout gedaan wordt, wat zal aan het dorre geschieden? Ziehier:

a. Hoe gemakkelijk God diegenen een schrik voor zichzelf kan maken, die niet alleen zelf gerust waren, maar een schrik zijn geweest voor allen, die rondom hen zijn. Het is slechts de beweging van Zijn hand over hen, of het leggen ervan op sommigen van hun naburen, en terstond zullen de stouthartigsten beven.

b. Hoezeer het ons betaamt om voor Gods aangezicht te vrezen, als Hij slechts Zijn hand over ons beweegt, en ons onder Zijn machtige hand te verootmoedigen, als zij ons slechts dreigt, inzonderheid als wij zien dat Zijn raad tegen ons bepaald en besloten is, want wie kan Zijn raad veranderen?

Jesaja 19:18-25

Door de dikke en dreigende wolk van de voorgaande profetie zien wij de zijn van de vertroosting heenbreken, en het is de zon van de gerechtigheid. God heeft nog genade weggelegd voor Egypte, en Hij zal het tonen, niet zozeer door hun handel te doen herleven en hun rivier weer vol te doen worden, als wel door de ware godsdienst onder hen te brengen, hen roepende en hen toelatende tot de aanbidding van de ene eeuwig levende en ware God, en deze zegeningen van de genade waren van veel meer waarde dan al de zegeningen van de natuur, Egypte verrijkt was. Er is ons geen gebeurtenis bekend, waarin deze profetie gezegd kan worden ten volle vervuld te zijn, tenzij dan door de bekering van Egypte tot het geloof van Christus, door de prediking (naar men veronderstelt) van de evangelist Markus en de stichting aldaar van vele gemeenten, die gedurende vele eeuwen gebloeid hebben. Veel profetieën van dit boek wijzen naar de dagen van de Messias, en waarom de ook niet deze? Het is niets ongewoons, dat van evangelie zegeningen en inzettingen gesproken wordt in de taal van de inzettingen van het oude testament. En in deze profetieën hebben de woorden te dien dage misschien niet altijd betrekking op hetgeen onmiddellijk voorafgaat maar hebben zij een bijzondere betekenis, heenwijzende naar de dag, die zo lang tevoren was vastgesteld en waarvan zo dikwijls gesproken werd als de Opgang uit de hoogte deze duistere wereld zal bezoeken. Maar de gissing van sommigen is niet onwaarschijnlijk, dat deze profetie ten dele vervuld is geworden toen de Joden, die uit hun eigen land gevlucht zijn om een toevlucht te zoeken in Egypte, toen Sanherib in hun land was gevallen, hun godsdienst meegebracht hebben, en door de benauwdheid, waarin zij verkeerden, tot grote ernst ontwaakt zijnde, een openbare en hartelijke belijdenis hebben afgelegd van hun godsdienst, en het middel was dat veel Egyptenaren er toe kwamen om hem te omhelzen, dat een voorbeeld en onderpand was van de overvloedige oogst van zielen, die voor God ingezameld zullen worden door de prediking van het evangelie van Christus. Josefus zegt ons ook dat Onias, de zoon van de hogepriester Onias als een vogelvrij-verklaarde wonende te Alexandrië in Egypte, verlof kreeg van Ptolomeus Philometer, die toen koning was, en Cleopatra, zijn gemalin, om een tempel te bouwen voor de God van Israël, zoals die te Jeruzalem, te Bubastis in Egypte. hij beweerde volmacht daartoe te hebben door deze profetie in Jesaja, dat er een altaar voor de Heer zal zijn in Egypte. Josefus zegt dat de dienst van God er omstreeks drie honderd drie en dertig jaren in werd waargenomen, totdat de tempel gesloten werd door Paulinus, kort na de verwoesting van Jeruzalem door de Romeinen zie Josefus Antiq 13 c. 6 en de Bell Judaie, 17 c. 3 v. Maar de vrome Joden hebben altijd op die tempel gezien als zo’n grote onregelmatigheid en een belediging voor de tempel te Jeruzalem, dat wij niet kunnen veronderstellen dat deze profetie daarin haar vervulling verkregen heeft.

Merk op hoe de bekering van Egypte hier beschreven wordt.

I. Zij zullen de taal van Kanaän spreken, de heilige taal, de taal van de Schrift, zij zullen haar niet slechts verstaan, maar haar gebruiken vers 18, zij zullen die taal onder hen invoeren en er gaarne en vrijwillig gebruik van maken in hun gesprekken met het volk van God, en niet, zoals zij plachten, door een tolk, Genesis 42:23. Bekerende genade zal door het hart te veranderen ook waar het hart vol van is daar loopt de mond van over. Vijf steden in Egypte zullen deze taal spreken, er zullen zoveel Joden in Egypte komen wonen, en zij zullen er zo vermenigvuldigen, dat zij spoedig vijf steden zullen vullen, een ervan zal de stad Heres zijn, of de stad van de zon, Heliopolis, waar de zon werd aangebeden, de beruchtste van al de Egyptische steden wegens afgoderij, zelfs daar zal een heerlijke reformatie plaats hebben, zij zullen er de taal van Kanaän spreken. Of, het kan aldus opgevat worden, :Voor elke vijf

steden, die de (godsdienst zullen omhelzen, zal er één wezen (een zesde van de steden van Egypte), die hem zal verwerpen, en deze zal genoemd zijn een stad des verderfs omdat zij de methode des heils afwijst.

II. Zij zullen zweren de Heer der heerscharen niet slechts bij Hem zweren, Hem de eer gevende van zich op Hem te beroepen, zoals alle volkeren zwoeren bij de goden, die zij aanbaden, maar zij zullen door een plechtige eed en gelofte zich wijden aan Zijn eer en zich verbinden tot Zijn dienst. Zij zullen zweren om Hem met een vast voornemen des harten aan te kleven, en Hem niet nu en dan, maar voortdurend te zullen aanbidden. Zij zullen Hem trouw zweren als hun Koning, aan Christus aan wie al het oordeel is overgegeven.

III. Zij zullen de openbare eredienst van God oprichten in hun land, vers 19. De Heer zal een altaar hebben in het midden van Egypte land, een altaar, waarop zij de Heer slachtoffer en spijsoffer zullen brengen, vers 21, daarom moet het geestelijk verstaan worden. Christus, het grote altaar, die iedere gave heiligt, zal daar erkend worden, en de evangelie offeranden van gebed en lofzegging zullen er geofferd worden, want naar de wet van Mozes moest er geen ander altaar voor brandoffers en spijsoffers zijn dan dat te Jeruzalem. In Christus Jezus is alle onderscheid van volk weggenomen en een geestelijk altaar, een evangeliekerk in het midden des lands van Egypte, is Gode even welbehaaglijk als één in het midden van het land Israëls en geestelijke offeranden van geloof en liefde en een boetvaardig hart zijn de Heer meer welbehaaglijk dan een var of een stier.

IV. Het volk zal een godsdienstig aanzien hebben, en er zal openlijk belijdenis van de godsdienst worden gedaan, merkbaar voor iedereen, die onder hen komt of met hen verkeert, niet alleen in het hart des lands, maar zelfs aan de grenzen, er zal een opgericht teken zijn aan hun landpale voor Jahweh tot Zijn eer, zoals er tevoren zulke tekenen opgericht waren ter ere van valse goden. Zodra een vreemdeling de grenzen van Egypte naderde, kon hij spoedig gewaar worden welke God daar aangebeden werd. Zij, die God dienen, moeten zich niet schamen Hem te erkennen en te belijden, maar zich beijveren om alles te doen, wat als een teken en getuigenis voor de Heer der heerscharen kan dienen, dat Hij zelfs in Egypteland enige getrouwe aanbidders had, die roemden in hun betrekking tot Hem, en Zijn naam tot hun sterke toren of bolwerk maakten op hun grenzen, waarmee zij versterkt waren tegen alle aanvallers.

V. In benauwdheid zijnde, zullen zij tot God bidden, Hem zoeken, en Hij zal van hen gevonden worden. En dit zal een teken en getuigenis zijn voor de Heer der heerscharen, dat Hij een God is, die het gebed hoort van alle vlees, dat tot Hem komt, vers 20. Zie Psalm 65:3. Als zij tot God roepen vanwege hun verdrukkers, de harde heren, die over hen zullen heersen, vers 4, zal Hij zich van hen laten verbidden, vers 22, terwijl Hij gezegd had aan Zijn volk Israël, die het zelf verkozen hadden om zo’n koning te hebben, dat, als zij tot Hem zullen roepen vanwege hun koning, Hij hen niet zal verhoren, 1 Samuel 8:18.

VI. Zij zullen deel hebben aan de grote Verlosser. Toen zij onder de verdrukking waren van harde heren, heeft God hun misschien soms machtige verlossers verwekt, zoals Hij die voor Israël verwekt heeft in de tijd van de richteren, en door hen heeft Hij, hoewel Hij het land geslagen had, het wederom genezen, en op hun terugkeer tot God in de weg van de plicht, keerde Hij tot hen weer in de weg van de genade, en herstelde de breuken van hun wankelende staat, want de boetvaardige Egyptenaren zullen dezelfde gunst bij God vinden, die de boetvaardige Ninevieten bij Hem gevonden hebben. Maar al die verlossingen, die voor hen gewrocht werden, waren evenals die welke voor Israël gewrocht werden, slechts typen en

afschaduwingen van de evangelieverlossing. Ongetwijfeld is Jezus Christus de Heiland, de grote overste van wie hier gesproken wordt, van wie God de blijde boodschap zal zenden aan de Egyptenaren, en door wie Hij hen zal verlossen uit de hand van hun vijanden, opdat zij Hem zouden dienen zonder vrees, Lukas 1:74,75. Jezus Christus heeft de heidense volken verlost van de dienst van stomme afgoden, en heeft zelf de gevangenen vrijheid gepredikt en verkregen.

VII. De kennis van de Heer zal onder hen de overhand hebben, vers 21.

1. Zij zullen de middelen van de kennis hebben. Gedurende vele eeuwen was alleen in Juda God bekend, want daar alleen werden de levende orakelen gevonden, maar nu zal de Heer en Zijn naam en wil in Egypte bekend zijn. Dit kan misschien ten dele zien op de vertaling van het oude testament van het Hebreeuws in het Grieks door de LXX, die gedaan werd te Alexandrië in Egypte op bevel van Ptolomeus, koning van Egypte, en het was voor de eerste maal, dat de Schriften in een andere taal werden overgezet, met behulp daarvan (de Griekse monarchie had haar taal ingevoerd in Egypte) werd de Heer de Egyptenaren bekend, en het was een middel dat Hij nog verder bekend zal worden en een gelukkig voorteken daarvan.

2. Zij zullen de genade hebben om van dat middel gebruik te maken, er is beloofd, niet alleen dat de Heer bekend zal zijn aan Egypte, maar dat de Egyptenaren de Heer zullen kennen, ze zullen het licht ontvangen en welkom heten, dat hun wordt geschonken, en zich aan de kracht ervan onderwerpen. De Heer is bekend aan ons volk maar ik vrees dat er velen van ons volk zijn die de Heer niet kennen. Maar de belofte van het Nieuwe Verbond luidt, dat zij allen de Heer zullen kennen, van de kleinste aan tot de grootste toe, welke belofte vast is al nakomelingen. De uitwerking van deze kennis van God is dat zij de Heer een gelofte zullen beloven en betalen. Want diegenen kennen de Heer niet op de rechte wijze, die of niet bereid zijn om zich aan de Heer te verbinden, of hun verplichtingen niet nakomen.

VIII. Zij zullen in de gemeenschap van de heiligen komen, aan de Heer verbonden zijnde, zullen zij toegevoegd worden aan de gemeente, en met al de heiligen tot een lichaam verenigd zijn.

1. Alle vijandschap zal gedood zijn. Dodelijke veten bestaan tussen Egypte en Assyrië, dikwijls hebben zij elkaar beoorloogd, maar nu zal er een gebaande weg wezen van Egypte in Assyrië, vers 23, een gelukkige gemeenschap gevestigd worden tussen de twee volken, zij zullen handel drijven met elkaar, en alles wet er tussen hen voorvalt zal vriendschappelijk wezen. De Egyptenaren zullen de ware God dienen, Hem aanbidden met de Assyriërs en daarvoor zullen de Assyriërs in Egypte komen en de Egyptenaren in Assyrië. Het betaamt hun die gemeenschap hebben met dezelfde God door dezelfde Middelaar, om vriendelijke betrekkingen te onderhouden met elkaar. De gedachte, dat wij elkaar ontmoeten voor dezelfde troon van de genade en tezamen de zaak van de godsdienst dienen, moet een einde maken aan alle verbittering en vijandschap, en onze harten in heilige liefde aan elkaar verbinden.

2. De heidense volken zullen niet alleen met elkaar verenigd zijn in de schaapskooi van Christus, de grote herder, maar zij zullen allen verenigd zijn met de Joden. Als Egypte en Assyrië deelgenoten zullen zijn in de dienst van God, zal Israël de derde met hen wezen, vers 24 zij zullen een drievoudig snoer worden, dat niet licht verbroken kan worden, de ceremonieële wet, die gedurende lange tijd de scheidsmuur is geweest tussen Joden en

heidenen, zal weggenomen worden, en dan zullen zij één kudde worden onder één herder. Aldus verenigd zullen zij een zegen zijn in het midden des lands, en de Heer der heerscharen zal hen zegenen, vers 24, 25.

A. Israël zal een zegen zijn voor hen allen, omdat uit hen, voor zoveel het vlees aangaat, Christus is voortgekomen, en zij waren de natuurlijke takken van de goede olijfboom, die oorspronkelijk zijn wortel en vettigheid deelachtig waren, terwijl de heidenen er slechts op ingeënt waren, Romeinen 11:17. Israël lag tussen Egypte en Assyrië, en was een zegen voor hen, beide door hen elkaar te doen ontmoeten in dat woord van de Heer, hetwelk is uitgegaan van Jeruzalem, en die kerk, welke het eerst werd opgericht in het land Israëls, "qui conveniunt in aliquo tertio inter se conveniënt" -zij die zich ontmoeten in een derde, ontmoeten elkaar. Israël is die derde, in wie Egypte en Assyrië overeenkomen, en daarom is Israël een zegen, want diegenen zijn een wezenlijke en grote zegen voor hun geslacht, die het middel zijn om degenen te verenigen, die onenig met elkaar geweest zijn.

B. Zij zullen allen een zegen wezen voor de wereld, dat is de christelijke kerk, samengesteld uit Joden en heidenen, zij is de schoonheid, de rijkdom en de steun van de wereld.

C. Zij zullen allen van de Heer gezegend zijn:

a. Zij zullen allen door Hem erkend worden als de Zijnen. Hoewel Egypte voorheen een diensthuis is geweest voor het volk van God, en Assyrië hen onrechtvaardiglijk heeft aangevallen, zal dit alles nu vergeven en vergeten zijn, en zij zullen bij God even welkom wezen als Israël. Zij zijn allen gelijk Zijn volk, die Hij onder Zijn bescherming neemt, zij zijn door Hem geformeerd, want zij zijn het werk van Zijn handen, niet slechts als een volk maar als Zijn volk. Zij zijn geformeerd voor Hem, want zij zijn Zijn erfdeel, dierbaar in Zijn ogen, en Hem dierbaar, en van wie Hij Zijn cijns van eer ontvangt in deze lagere wereld.

b. Zij zullen gezamenlijk door Hem als de Zijnen erkend worden de Zijne in samenstemming, zij zullen allen delen in één en dezelfde zegen. Zij nu, die verenigd zijn in de liefde en de zegen van God, behoren daarom ook in liefde met elkaar verenigd te zijn.

HOOFDSTUK 20

1 In het jaar, toen Tartan naar Asdod kwam, als hem Sargon, de koning van Assyrie gezonden had, toen hij krijg voerde tegen Asdod, en het innam;
2 Ter zelfder tijd sprak de HEERE, door den dienst van Jesaja, den zoon van Amoz, zeggende: Ga heen, en ontbind den zak van uw lendenen, en doe uw schoenen van uw voeten. En hij deed alzo, gaande naakt en barrevoets.
3 Toen zeide de HEERE: Gelijk als Mijn knecht Jesaja naakt en barrevoets wandelt, drie jaren, tot een teken en wonder over Egypte en over Morenland;
4 Alzo zal de koning van Assyrie voortdrijven de gevangenen der Egyptenaren, en de Moren, die weggevoerd zullen worden, jongen en ouden, naakt en barrevoets, en met blote billen, den Egyptenaren tot schaamte.
5 En zij zullen verschrikken en beschaamd zijn van de Moren, op dewelke zij zagen, en van de Egyptenaars, hun roem.
6 En de inwoners van dit eiland zullen te dien dage zeggen: Ziet, alzo is het gegaan dien, op welken wij zagen, werwaarts wij henenvloden om hulp, om gered te worden van het aangezicht des konings van Assyrie; hoe zullen wij dan ontkomen?

Dit hoofdstuk is een voorzegging van de wegvoering in gevangenschap van grote menigten beide van Egyptenaren en van Ethiopiërs door de koning van Assyrië. Hier is:

I. Het teken, waarbij dit voorzegd werd, hetwelk was dat de profeet voor een tijd barrevoets en schier naakt ging, zoals een gevangene, vers 1, 2.

II. De verklaring van dat teken met toepassing op Egypte en Ethiopië, vers 3-5. Het goede gebruik, dat het volk van God behoort te maken hiervan hetwelk daarin bestaat, dat zij nooit op een vlezen arm vertrouwen moeten, omdat zij hierdoor zichzelf bedriegen, vers 6.

Jesaja 20:1-6

Als Koning van de volken brengt God hier een zware ramp over Egypte en Morenland, maar als Koning van de heiligen doet Hij er goed uit voortkomen voor Zijn volk. Let op:

I. De datum van de profetie, het was in het jaar dat Asdod, een sterke stad van de Filistijnen (maar die, naar sommigen denken, onlangs door Hizkia heroverd werd, toen hij de Filistijnen sloeg tot Gaza toe, 2 Koningen 18:8,) belegerd en ingenomen werd door een Assyrisch leger. Het is onzeker welk jaar van Hizkia dit geweest is, maar de gebeurtenis was zo merkwaardig, dat zij, die toen geleefd hebben, door dit teken de tijd er van tot op een jaar konden vaststellen. Hij, die toen koning van Assyrië was, was Sargon geheten, sommigen denken dat hij dezelfde is, die elders Sanherib wordt genoemd, anderen denken dat hij diens onmiddellijke voorganger was, en Salmanezer was opgevolgd. Tartan, die de generaal of opperbevelhebber was van deze expeditie, was één van de officieren van Sanherib, door hem gezonden om in vereniging met Rabsake de oorlog te verklaren aan Hizkia, 2 Koningen 18:17.

II. Dat Jesaja tot een teken werd gemaakt door zijn ongewone kledij als hij op straat ging. Hij was voor zijn eigen volk een teken geweest van de treurige tijden, die gekomen waren en nog komen zullen over hen, door de zak, waarmee hij zich gedurende enige tijd bekleed had. Sommigen denken dat hij dit gewaad van een rouwdragende had aangetrokken bij gelegenheid dat de tien stammen gevankelijk weggevoerd werden, anderen denken dat een zak zijn gewone kleding was als profeet, om te tonen dat hij van de wereld gestorven was, en er zich aan te gewennen ontberingen te verduren, zachte kleren behoren meer bij hen, die in de paleizen van de koningen verkeren, Mattheus 11:8, dan aan hen, die op Gods boodschappen uitgaan. Elia droeg een harig kleed, 2 Koningen 1:8, evenzo Johannes de Doper, Mattheus 3:4, en zij, die voorgaven profeten te zijn, ondersteunden hun beweren door een haren mantel te dragen, Zacheria 13:4. Maar Jesaja heeft orders ontvangen om de zak van zijn lenden te ontbinden, niet om hem te verwisselen met betere kleren, meer om in het geheel geen aan te doen, geen bovenkleed, geen mantel, of overrok, maar alleen zijn onderklederen aan te houden, zijn hemd, naar wij kunnen veronderstellen, zijn vest en broek, en hij moet zijn schoenen uitdoen, en barrevoets gaan, zodat hij, in vergelijking met het gewaad, dat anderen aanhadden, en dat, hetwelk hij gewoonlijk zelf droeg, gezegd kon worden naakt te gaan. Dit was hard voor de profeet, het was een vlek op zijn eer, en zal hem blootstellen aan smaad en minachting en aan bespotting, de jongens op straat zullen hem naroepen, hem uitjouwen, en zij, die een gelegenheid tegen hem zochten, zullen zeggen: de profeet is een dwaas, de man des Geestes is onzinnig, Hosea 9:7. Het zou ook zijn gezondheid kunnen benadelen, hij kon kou vatten, hetgeen hem koorts kon bezorgen, hem het leven kon kosten, maar God gebood hem dit te doen, ten einde een bewijs te geven van zijn gehoorzaamheid aan God ten opzichte van een zeer moeilijk gebod, en aldus de ongehoorzaamheid van het volk aan de gemakkelijkste en redelijkste voorschriften te beschamen. Als wij op de weg zijn van onze plicht, dan kunnen wij de zorg voor onze eer en onze veiligheid gerust aan God overlaten. Het hart van dit volk was zeer stompzinnig, wat zij alleen maar hoorden maakte geen indruk op hen, zij moeten onderwezen worden door tekenen, en daarom moet Jesaja dit doen tot hun stichting, was het kleed aanstotelijk, het doel was heerlijk, waarvoor een profeet van de Heer zich niet behoefde te schamen.

III. Het tonen van dit teken, vers 3, 4. Het was bedoeld om te kennen te geven dat de Egyptenaren en de Ethiopiërs gevankelijk weggevoerd zullen worden door de koning van Assyrië, even naakt, of in lompen gehuld, in even schamele, schunnige kledij als Israël geweest

is. God noemt hem Zijn dienstknecht Jesaja, omdat hij zich inzonderheid in deze zaak van God een gewillige getrouwe en gehoorzame dienstknecht had betoond, en juist om deze zaak, om welke anderen misschien om hem lachten, roemde God in hem. Gehoorzamen is beter dan offerande, het behaagt God en looft Hem meer, en zal meer door Hem geprezen worden. Jesaja wordt gezegd drie jaren naakt en barrevoets te zijn gegaan, telkens als hij gedurende die tijd optrad als profeet, maar sommigen houden het er voor dat deze drie jaren geen betrekking hebben op het teken, maar op de zaak, die betekend werd. Hij wandelt naakt en barrevoets, en dan volgt in het oorspronkelijke een punt, al heeft hij dit slechte eenmaal gedaan, dan was dit nog genoeg om aan allen, die om hem heen waren, aanleiding te geven om te vragen wat de betekenis er van was, of, zoals sommigen denken, hij deed het drie dagen, een dag voor een jaar, en dit voor een driejarig teken en wonder, voor een teken van hetgeen over drie jaren geschieden zal, of van hetgeen drie jaren zal duren. Drie opeenvolgende veldtochten zal het Assyrische leger doen om de Egyptenaren en Ethiopiërs tenonder te brengen, en hen op deze barbaarse wijze weg te voeren, niet alleen de krijgslieden, die op het slagveld gevangen werden genomen, maar de inwoners, oud en jong, en het was een aangrijpend, treurig gezicht, dat medelijden moest opwekken in ieder, die nog enig gevoel had om hen, die hun leven lang goed gekleed waren geweest, nu van hun kleren beroofd te zien, zodat zij nauwelijks genoeg hadden om hun naaktheid te bedekken. Op deze omstandigheid in hun gevangenschap wordt zeer bijzonder nadruk gelegd in de voorzegging, om op hen, voor wie de profetie werd uitgesproken, een zoveel diepere indruk te maken. Er wordt uitdrukkelijk gezegd dat het de Egyptenaren tot schaamte was, vers 4, omdat de Egyptenaren een hoogmoedig volk waren, en dus de smaad een zoveel grotere schande voor hen was, hoe hoger zij zich verheven hadden, hoe dieper hun val was, zowel in hun eigen ogen als in die van anderen.

IV. De toepassing hiervan, vers 5, 6.

1. Allen, die op de Egyptenaren en de Ethiopiërs hadden gesteund, of op enigerlei wijze in betrekking tot hen hadden gestaan, schaamden zich nu over hen, en waren bevreesd om nog iets met hen van doen te hebben. De landen, die in gevaar waren om door de Assyriërs geteisterd of overmeesterd te worden, verwachtten dat Tirhaka, koning van Ethiopië, met zijn talrijke krijgsmacht de voortgang van hun zegevierende wapenen zou stuiten, en een beschermende slagboom zou zijn voor zijn buren, en met nog groter gerustheid roemden zij dat Egypte, een rijk zo vermaard om zijn wijsheid en onverschrokken krijgsbedrijven, hen zou noodzaken het beleg van Asdod op te heffen om zich in allerijl terug te trekken, maar, in plaats hiervan, hebben zij door hun poging om hen tegen te staan, slechts zichzelf blootgesteld, en hun eigen land hun ten prooi doen worden. Hierop hebben allen van rondom zich geschaamd, dat zij zich ooit voordeel hebben beloofd van twee zo zwakke en lafhartige volken, en nu waren zij meer dan ooit bevreesd voor de toenemende macht van de koning van Assyrië, voor wie Egypte en Ethiopië bleken slechts als doornen en distelen te zijn, gebruikt om een verterend vuur te blussen of tegen te houden, maar het slechts des te heviger hebben doen branden. Zij, die enigerlei schepsel tot hun verwachting en roem stellen, en het dus in de plaats stellen van God, zullen er zich vroeg of laat over schamen, en hun teleurstelling er in zal hun vrees slechts doen toenemen. Zie Ezechiel 29:6, 7.

2. Inzonderheid zullen de Joden overtuigd worden van hun dwaasheid om op zulke gebroken rietstaven te steunen, en wanhopen aan enigerlei hulp van hen, vers 6. De inwoners van dit eiland, het land van Juda, gelegen aan de zee, hoewel er niet door omgeven, van dit land, aldus de kanttekening, aan een ieder zullen thans de ogen geopend zijn, en zij zullen zeggen: "Zie, zo is onze verwachting zo ijdel, zo dwaas, en daartoe zal het dan nu komen". Wij zijn

weggevlucht naar de Egyptenaren en de Ethiopiërs om hulp te verkrijgen, en hebben gehoopt door hen verlost te worden van de koning van Assyrië, maar nu zij aldus verbroken zijn, "hoe zullen wij dan ontkomen, wij, die niet in staat zijn zulke legers te velde te brengen als zij?" Zij, die op schepselen vertrouwen, zullen teleurgesteld worden en zullen beschaamd gemaakt worden over hun vertrouwen, want ‘s mensen heil is ijdelheid en tevergeefs verwacht men het van de heuvelen en de menigte van de bergen. Teleurstelling in ons vertrouwen op schepselen moet ons, in plaats van ons tot wanhoop te brengen, zoals hier (hoe zullen wij dan ontkomen?) heendrijven naar God want indien wij tot Hem vluchten om hulp, zullen wij in onze verwachting niet bedrogen uitkomen.

HOOFDSTUK 21

1 De last der woestijn aan de zee. Gelijk de wervelwinden in het zuiden henen doorgaan, zal hij uit de woestijn komen, uit een vreselijk land.
2 Een hard gezicht is mij te kennen gegeven: die trouweloze handelt trouwelooslijk, en die verstoorder verstoort; trek op, o Elam! beleger ze, o Media! Ik heb al haar zuchting doen ophouden.
3 Daarom zijn mijn lendenen vol van grote krankheid, bange weeen hebben mij aangegrepen, gelijk de bange weeen van een, die baart; ik krom mij van horen, ik word ontsteld van het aanzien.
4 Mijn hart dwaalt, gruwen verschrikt mij, de schemering, waar ik naar verlangd heb, stelt Hij mij tot beving.
5 Bereid de tafel, zie toe, gij wachter! eet, drink; maakt u op, gij vorsten, bestrijkt het schild!
6 Want aldus heeft de Heere tot mij gezegd: Ga heen, zet een wachter, laat hem aanzeggen, wat hij ziet.
7 En hij zag een wagen, een paar ruiters, een wagen met ezels, een wagen met kemels; en hij merkte zeer nauw op, met grote opmerking.
8 En hij riep: Een leeuw, Heere! ik sta op den wachttoren geduriglijk bij dag, en op mijn hoede zet ik mij ganse nachten.
9 En zie nu, daar komt een wagen mannen, en een paar ruiters! Toen antwoordde hij, en zeide: Babel is gevallen, zij is gevallen! en al de gesneden beelden harer goden heeft Hij verbroken tegen de aarde.
10 O mijn dorsing, en de tarwe mijns dorsvloers! wat ik gehoord heb van den HEERE der heirscharen, den God Israels, dat heb ik ulieden aangezegd.
11 De last van Duma. Men roept tot mij uit Seir: Wachter! wat is er van den nacht? Wachter! wat is er van den nacht?
12 De wachter zeide: De morgenstond is gekomen, en het is nog nacht; wilt gijlieden vragen, vraagt; keert weder, komt.
13 De last tegen Arabie. In het woud van Arabie zult gijlieden vernachten, o gij reizende gezelschappen van Dedanieten!
14 Komt den dorstige tegemoet met water; de inwoners des lands van Thema zijn den vluchtende met zijn brood bejegend.
15 Want zij vluchten voor de zwaarden, voor het uitgetrokken zwaard, en voor den gespannen boog, en voor de zwarigheid des krijgs.
16 Want alzo heeft de HEERE tot mij gezegd: Nog binnen een jaar, gelijk de jaren eens dagloners zijn, zo zal de heerlijkheid van Kedar ten ondergaan.
17 En het overgebleven getal der schutters, de helden der Kedarenen, zullen minder worden, want de HEERE, de God Israels heeft het gesproken.

In dit hoofdstuk hebben wij een profetie van treurige tijden, die komen zullen, en van zware lasten:

I. Over Babel, hier DE WOESTIJN DER ZEE genoemd dat zij verwoest en vernield zal worden door de Meden en Perzen met een verschrikkelijk verderf, waarvan Gods volk echter voordeel zal hebben, vers 1-10.

II. Over Duma, of Idumea, vers 11, 12.

III. Over Arabië of Kedar, de verwoesting van dat land was zeer nabij, vers 13-17. Tot deze en andere natiën, waarmee de vorsten en het volk van Israël zoveel te doen hadden, moesten Israëls profeten wel iets te zeggen hebben, er moet van buitenlandse zaken nota worden genomen zowel als van binnenlandse aangelegenheden, en naar tijdingen van buitenslands moet gevraagd worden zowel als naar berichten uit het eigen land.

Jesaja 21:1-10

Een last van Babel hebben wij tevoren reeds gehad, Hoofdstuk 13, hier hebben wij wederom een voorzegging van haar val. God oordeelde het geschikt om Zijn volk het geloof aan deze gebeurtenis in te prenten door regel op regel, omdat Babel soms voorgaf hun vriendelijk gezind te zijn zoals Hoofdstuk 39:1, en God wilde hen hierdoor waarschuwen om niet te vertrouwen op die vriendschap, en soms hun wezenlijk vijandig was, en God wilde hen hierdoor waarschuwen om die vijandschap niet te vrezen. Babel is getekend voor het verderf, en allen, die Gods profeten geloven, kunnen in die spiegel haar zien wankelen, haar zien tuimelen zelfs dan, als zij haar met het oog van de zinnen of van het verstand, zien bloeien, haar zien neerzitten als een koningin.

Babel wordt hier de woestijn van de vlakte, of van de zee genoemd, want het was een vlak land, vol van meren als kleine zeeën, en was overvloedig bewaterd door de vele zijstromen van de Eufraat. Babel begon pas onlangs vermaard te worden, daar Nineve haar in glans overtrof, terwijl de monarchie in de Assyrische handen was, maar binnen weinig tijds werd ze de koningin van de koninkrijken en voordat zij op dat toppunt van grootheid was gekomen in de tijd van Nebukadnezar, heeft God door deze profeet reeds haar val voorzegd, telkens en nogmaals, opdat Zijn volk niet verschrikt zou zijn door haar opkomst en bloei, noch aan hulp en uitredding zou wanhopen, als zij er ter bestemder tijd de gevangenen van zullen zijn, Job 5:3, Psalm 37:35, 36. Soms wordt zij hier een woestijn genoemd, omdat zij, hoewel zij nu een volkrijke stad was, in verloop van tijd tot een woestijn zal gemaakt worden. En het verderf, de ondergang van Babel wordt daarom zo dikwijls door deze evangelischen profeet geprofeteerd, omdat het een type en afschaduwing was van het verderf van de mens van de zonde de grote vijand van de nieuw-testamentische kerk, die voorzegd is in de Openbaring in vele uitdrukkingen, die aan deze profetieën zijn ontleend, en daarom door hen, die de profetieën van dat boek willen verstaan, geraadpleegd en vergeleken moeten worden. Hier is:

I. De krachtige aanval, die de Meden en Perzen op Babel doen zullen, vers 1, 2. Zij zullen komen uit de woestijn, uit een vreselijk land. Het noordelijk deel van Medie en Perzië waar hun soldaten meestal opgeleid werden was woest en bergachtig, vreselijk voor vreemdelingen, die er doortrokken, en krijgslieden voortbrengende, die zeer geducht waren. Elam, Perzië, wordt opgeroepen, om op te rukken tegen Babel, en gezamenlijk met de krijgsmacht van de Meden haar te belegeren. Als God werk van dien aard te doen heeft, dan zal Hij de geschikte werktuigen er voor vinden, al is het ook in een woestijn, een vreselijk land. Deze troepen komen als wervelwinden in het zuiden zo plotseling, zo krachtig en zo vreselijk zo’n geweldig gedruis zullen zij maken en zo zullen zij alles wat hun in de weg is terneerwerpen. Zoals dit gewoonlijk gaat in zo’n geval, sommige deserteurs zullen tot hen overlopen, de trouweloze handelt trouwelooslijk. De geschiedschrijvers verhalen ons van Gadatas en Gobryas, twee grootwaardigheidbekleders van het Babylonische rijk, die naar Cyrus overliepen, en wèl bekend zijnde met al de toegangen tot de stad, een bende direct heenvoerden naar het paleis, waar Belsazar gedood werd. Zo heeft met behulp van de trouweloze die trouwelooslijk handelde, de verstoorder verstoord. Sommigen lezen dit aldus: Er zal een bedrieger zijn van die bedrieger, Babel, en een verstoorder van die verstoorder. Of- hetgeen op hetzelfde neerkomt- de trouweloze heeft één gevonden, die trouwelooslijk handelt, en de verstoorder één, die verstoort, zoals het verklaard wordt in Hoofdstuk 33:1. De Perzen zullen de Babyloniërs betalen in hun eigen munt. Ze, die door bedrog en geweld, misleiding en plundering, onrechtvaardige oorlogen en bedrieglijke verdragen, een prooi hebben gemaakt van hun buren,

zullen hun gelijke ontmoeten, één, die tegen hen opgewassen is, en door dezelfde methode zal nu van hen een prooi gemaakt worden.

II. De verschillende indruk, die hierdoor gemaakt werd op hen, die er in Babel belang bij hadden.

1. Voor de arme verdrukte gevangenen zal het een zeer welkome tijding wezen, want hun was lang tevoren gezegd, dat Babels verwoester hun bevrijder zal wezen en daarom zullen, als zij horen dat Elam en Medie gekomen zijn om Babel te belegeren, al hun zuchtingen ophouden, zij zullen niet langer hun banen met de wateren van de Eufraat vermengen, maar hun harpen weer ter hand nemen, en glimlachen als zij Zion gedenken, terwijl zij tevoren bij de gedachte er aan geweend hebben. Want om het kermen van de nooddruftige zal de ontfermende God ter bestemder tijd opstaan, Psalm 12:6. Hij zal hun juk van hun hals verbreken, de roede van de goddeloosheid van hun lot wegnemen, en aldus hun zuchtingen doen ophouden.

2. Voor de trotse verdrukkers zal het een hard gezicht zijn, vers 2, inzonderheid voor de koning van Babel, en het schijnt dat hij het is, die hier voorgesteld wordt als treurende over zijn onvermijdelijk lot, vers 3, 4. Daarom zijn mijn lenden vol van grote ziekte, bange weeën hebben mij aangegrepen enz, hetgeen letterlijk vervuld is in Belsazar, want in dezelfde nacht, waarin zijn stad ingenomen en hij zelf gedood werd, veranderde zich op het zien van een hand, die mystieke letters op de muur schreef, de glans van de koning, en zijn gedachten verschrikten hem, en de banden van zijn lenden werden los, en zijn knieën stieten tegen elkaar aan, Daniel 5:6. En toch was dit slechts het begin van de smarten, het kon niet anders of Daniëls ontcijfering van het schrift moest zijn verschrikking vermeerderen, en het alarmsein, dat onmiddellijk volgde, dat de uitvoerders van het vonnis aan de deur waren, zal er de voltooiing van zijn. En de woorden "de nacht van mijn vermaak heeft Hij in verschrikking voor mij omgekeerd", vers 4, verwijzen duidelijk naar deze verzwarende omstandigheid van Belsazars val, namelijk dat hij gedood werd toen hij aan zijn maaltijd was en zijn feestvreugde op het hoogst was, met zijn wijnbekers en zijn bijvrouwen om zich heen, en duizend van zijn rijksgroten met hem feestvierende, die nacht van zijn vermaak, toen hij zich het grootste genot voorstelde in de voldoening van zijn lusten, met een bijzondere trotsering daarbij van God en godsdienst in de ontwijding van de tempelvaten-dat was de nacht, die in al deze verschrikking werd veranderd. Laat dit een krachtige aansporing voor ons zijn, om ons terug te houden van ijdele vrolijkheid en zinnelijke genietingen, en ons verbieden om er de vrije teugel aan te vieren, dat wij niet weten in welke rouw onze vrolijkheid zal eindigen, noch hoe spoedig het lachen in wenen veranderd zal worden-maar dit weten wij, dat om al deze dingen God ons in het gericht zal doen komen, zo laat ons dan altijd beving met onze blijdschap vermengen.

III. Een voorstelling van de houding, waarin Babel zal zijn, als zij door de vijand verrast en overvallen zal worden, geheel en al in feest, vrolijkheid, vers 5. "Bereid de tafel, met alle soorten van lekkernijen. Zie toe, gij wachter, laat de wachters in de wachttoren gesteld worden, terwijl wij eten en drinken in alle gerustheid en veiligheid en ons vrolijk maken, en als er een alarmsein gegeven wordt, dan zullen de vorsten opslaan en het schild bestrijken en aldus gereed zijn om de vijand een warme ontvangst te bieden." Zo gerust zijn zij, en zo gorden zij zich met evenveel vreugde, alsof zij zich al losmaakten.

IV. Een beschrijving van het alarm, dat aan Babel gegeven zal worden, als Cyrus en Darius er binnen gedrongen zullen zijn. De Heer toonde aan de profeet in een visioen, de wachters, die op de wachttoren gesteld waren, nabij het paleis, zoals het de gewoonte is in tijden van gevaar.

De koning gebood aan hen, die hem omringden, dat zij een schildwacht meesten uitzetten, op de plaats, waar het best een naderende vijand ontdekt kon worden, en laat dezen, overeenkomstig de plicht van een wachter, aanzeggen wat hij ziet, vers 6. Wij lezen in de geschiedenis van David van een wachter, die aldus was uitgezet om tijding te ontvangen, 2 Samuel 18:24, en in de geschiedenis van Jehu, 2 Koningen 9:17. De wachter hier ontdekte een wagen, vergezeld van een paar ruiters, waarin, naar wij kunnen veronderstellen, de opperbevelhebber zich bevond, daarna zag hij nog een wagen, getrokken door ezels, of muilezels, die zeer veel gebruikt werden onder de Perzen, en een wagen, getrokken door kamelen, die evenzo veel gebruikt werden onder de Meden, zodat-naar Hugo de Groot denkt-deze twee wagenen betekenden de twee volken, die verenigd waren tegen Babel, of liever, deze wagenen komen om berichten te brengen naar het paleis, vergelijk Jeremia 51:31, 32. De loper zal de loper tegemoet lopen, en de kondschappen de kondschappen, om de koning van Babel bekend te maken, dat zijn stad van het einde is ingenomen, terwijl hij zijn brasserij houdt aan het andere einde, en niets van de zaak afweet. Deze wachter, die wagens op een afstand ziende merkte hij er zeer nauwkeurig op met grote opmerking om de eerste berichten te ontvangen. En, vers 8,. hij riep: "een leeuw". Dit woord, komende uit de mond van een wachter, gaf hun ongetwijfeld een zekere klank, waarvan iedereen de betekenis wist, hoewel wij haar thans niet weten. Waarschijnlijk was het bedoeld, om de aandacht op te wekken, die oren heeft om te horen, dat hij hore, zoals wanneer een leeuw brult. Of, hij riep als een leeuw, zeer luid en in volle ernst, daar de zaak zeer dringend was. En wat heeft hij te zeggen?

1. Hij betuigt zijn trouwe standvastigheid op de hem aangewezen post, "Heer, ik sta voortdurend op mijn wachttoren, en heb niets van belang ontdekt, tot nu voor een ogenblik, alles scheen veilig en rustig." Sommigen houden het voor een klacht van het volk van God, dat zij lang de val van Babel hadden verwacht, overeenkomstig de profetie, en die val was nog niet gekomen, maar daarbij het besluit te kennen gevende om te blijven wachten, zoals Habakuk 2:1. Ik stond op mijn wachttoren, en stelde mij op de sterkte, om te zien waarop de tegenwoordige beschikking van Gods voorzienigheid zal uitlopen.

2. Hij geeft kennis van de ontdekking, die hij gedaan heeft, vers 9, daar komt een wagen met mannen en een paar ruiters, een visioen voorstellende de intocht van de vijand in de stad met geheel zijn krijgsmacht, of de tijding ervan die naar het koninklijke paleis wordt gebracht.

V. Er wordt ten laatste een stellig bericht gegeven van de omverwerping van Babel. Die in de wagen was, antwoordde en zei: (toen hij de wachter hoorde spreken) Babel is gevallen, zij is gevallen! Of, God antwoordde aldus aan de profeet, die naar de uitkomst van deze zaken vroeg. "Het is nu hiertoe gekomen: Babel is gewis en onherroepelijk gevallen, de zaak van Babel is nu afgedaan." Al de gesneden beelden van haar goden heeft Hij verbroken tegen de aarde." Babel was de moeder van de hoererijen, hetgeen één van de oorzaken was van Gods twist met haar, maar haar afgoden zullen haar nu zo weinig beschermen, dat sommigen ervan verbroken worden tegen de aarde en anderen, die van de moeite waard waren om weggevoerd te worden, in gevangenschap zullen gaan en een last zullen wezen voor de dieren, die ze dragen, Hoofdstuk 46:1,2.

VI. Er wordt kennis gegeven aan het volk van God, die toen in Babel gevangen waren, dat deze profetie van de val van Babel inzonderheid bedoeld was tot hun vertroosting en bemoediging, en dat zij er op aan konden, dat zij ter bestemder tijd vervuld zal worden, vers 10.

Merk op:

1. De titel, die de profeet hun in de naam van God geeft: "o mijn dorsing, en de tarwe van mijn dorsvloer". De profeet noemt hen de zonen, omdat zij zijn landgenoten waren, in wie hij een bijzondere belangstelling had, en over wie hij in zorg was, maar hij zegt het als van Godswege, en richt zijn rede tot hen die waarlijk Israëlieten waren, de getrouwe in den lande. De kerk is Gods dorsvloer, waarin de kostelijkste vruchten en voortbrengselen van deze aarde zijn, bijeenvergaderd als het ware en opgelegd. Ware gelovigen zijn de tarwe van Gods dorsvloer, geveinsden zijn slechts als kaf en stro, die heel veel plaats innemen, maar van weinig waarde zijn, waarmee de tarwe nu vermengd is, maar waarvan zij weldra voor altijd gescheiden zal worden. De tarwe van Gods dorsvloer moet verwachten gedorst te zullen worden door beproevingen en vervolgingen. Gods Israël vanouds was beproefd van zijn jeugd af aan, ploegers hebben op zijn rug geploegd, Psalm 129:3. Zelfs dan erkent God het als Zijn dorsing, nog is het het Zijne, ja de dorsing is door Hem bepaalden aangewezen, zij is onder Zijn leiding en toezicht. De dorsers konden er geen macht tegen hebben, dan die hun van boven gegeven is.

2. De verzekering, die hij hun geeft van de waarheid van hetgeen hij hun heeft overgeleverd, waarop zij dus hun hoop konden bouwen: wat ik gehoord heb van de Heer der heerscharen, de God van Israël, dat, en niets anders, dat en geen fictie, geen verbeelding van mijzelf dat heb ik ulieden aangezegd. In alle gebeurtenissen, die betrekking hebben op de kerk in het verleden, in het tegenwoordige, of in de top komst, moeten wij het oog hebben op God beide als de Heer der heerscharen en als de God van Israël, die macht genoeg heeft om alles te doen voor Zijn kerk, en genade genoeg om alles te doen, wat tot haar heil en welzijn dient. Laat ons ook naarstig acht geven op de woorden van Zijn profeten, als woorden, ontvangen van de Heer. Gelijk zij niets durven smoren van hetgeen Hij hun opgedragen heeft bekend te maken, zo durven zij ook niets bekend maken als van Zijnentwege, dat Hij hun niet bekend heeft gemaakt, 1 Corinthiers 11:23.

Jesaja 21:11-12

Deze profetie betreffende Duma is zeer kort, en daarbij duister en moeilijk te verstaan. Sommigen denken dat Duma een deel van Arabië is, en dat de inwoners afstammelingen waren van Duma, de zesde zoon van Ismaël, zoals die van Kedar, vers 16, 17 van Ismaëls tweeden zoon, Genesis 25:13, 14. Omdat Seïr hier echter genoemd wordt, wordt Duma door anderen voor Idumea gehouden, het land van de Edomieten. Zeker zijn sommigen van Israëls naburen bedoeld, wier nood en benauwdheid voorzegd worden, niet alleen om hen te waarschuwen en er hen op voor te bereiden, maar ook tot waarschuwing aan Israël, om niet op hen te steunen of op enigerlei ander volk, voor hulp maar alleen op God. Wij moeten zien dat alle vertrouwen op schepselen ons faalt, wij moeten gevoelen dat zij onder ons breken of wegzinken, opdat wij niet meer gewicht op hen leggen, dan zij kunnen dragen. Maar hoewel de verklaring van deze profetie moeilijk is omdat wij geen geschiedenis hebben, waarin wij de vervulling ervan vinden, zal de toepassing ervan toch gemakkelijk wezen. Wij hebben hier:

1. Een vraag van een Edomiet aan de wachter. Iemand roept uit Seïr, iemand aan wie het openbare welzijn meer ter harte ging dan aan anderen, die zorgeloos en gerust waren. Gelijk de Macedonische man in het visioen Paulus riep om over te komen en hen te helpen Handelingen 16:9, zo heeft deze man uit Seïr in een visioen van de profeet begeerd om hem in te lichten en te onderwijzen. Hij roept niet velen, het is gelukkig dat er nog enigen zijn, die niet even onbekommerd en onverschillig zijn voor hetgeen tot de openbare vrede en de openbare veiligheid dient. Sommigen uit Seïr vragen Gods profeten om raad, en willen onderricht worden, als velen uit Gods Israël nergens acht op slaan. De vraag is ernstig. Wat is er *van de nacht?* Zij wordt gedaan aan een geschikt persoon, aan de wachter, wiens ambt het is antwoord te geven op zulke vragen. Hij herhaalt de vraag als iemand, die in zorg is, wie het ernst is, en die een antwoord wenst te ontvangen. Gods profeten en leraren zijn gesteld als wachters, en wij moeten hen als zodanig beschouwen. Zij zijn als wachters in de stad in tijd van vrede, om toe te zien dat alles veilig is, door persoonlijk vragen aan ieders deur te kloppen. Is zij wel gesloten? Is het vuur veilig en in orde? Om hen te besturen, de weg te wijzen die in verlegenheid zijn, en hen te bedwingen, in toom te houden, die onordelijk zijn, Hooglied 3:3, 5:7. Zij zijn als wachters in het legerkamp in tijd van oorlog, Ezechiel 33:7, zij moeten acht geven op de bewegingen van de vijand, en kennis er van geven, ontdekkingen doen, en dan waarschuwen, en hierin moeten zij zichzelf verloochenen. Het is onze plicht om navraag te doen bij de wachters, inzonderheid om hun telkens en nogmaals te vragen: Wat is *er van de nacht?* Want wachters waken als anderen slapen.

a. Welk uur van de nacht is het? Is het na een langdurige slaap in zonde en vleselijke gerustheid niet tijd om op te staan? niet hoog tijd om uit de slaap te ontwaken? Romeinen 13:11. Wij hebben zeer veel werk te doen, een lange reis af te leggen, is het niet tijd om in beweging te komen? Wachter, hoe laat is het? Is er na een lange donkeren nacht hoop, dat de morgen aanbreekt?

b. Welke tijdingen zijn er van de nacht? Aldus sommigen. "Welk visioen heeft de profeet van nacht gehad? Wij zijn bereid om het te horen, te ontvangen." Of liever: "Wat valt er voor vannacht? Wat is het voor weer? Welke tijdingen zijn er?" Wij moeten een alarmsein verwachten, en nooit gerust zijn, ons aan geen vleselijke gerustheid overgeven, *de dag des Heeren zal komen als een dief in de nacht*, wij moeten ons bereiden om het alarmsein te horen en besluiten stand te houden, en dan op de eerste wenk letten dat er gevaar is, en terstond te wapen te gaan en onze geestelijke wapenen te gebruiken.

2. Des wachters antwoord op deze vraag. De wachter was noch in slaap, noch stom, ofschoon het een man uit Seïr was, die hem riep, was hij toch bereid hem te antwoorden: *De morgenstond komt.* Hij antwoordt:

a. Bij wijze van voorzegging. "Er komt eerst een morgen van licht en vrede en goede gelegenheid, gij zult nog een dag van aangenaamheid hebben, maar daarna komt een nacht van benauwdheid en ramp." In de loop van Gods voorzienigheid wisselen nacht en morgen gewoonlijk elkaar af, volgen zij elkaar op. Is het nacht? De morgen komt toch, en de Opgang uit de hoogte kent zijn plaats. Psalm 30:6. Is het dag? Maar ook de nacht komt als er een morgen is van jeugd en gezondheid, er zal een nacht komen van ziekte en ouderdom, als het een morgen is van voorspoed, voor het gezin, voor het publiek, dan moeten wij ons toch bereiden op veranderingen. Maar gewoonlijk geeft God een morgen van goede gelegenheden, eer Hij een nacht zendt van tegenspoed en ramp, opdat Zijn eigen volk bereid zou zijn voor de storm, en anderen zonder verontschuldiging worden gelaten.

b. Bij wijze van opwekking: *Wilt gijlieden vragen, vraagt.* Het is onze wijsheid om van de tegenwoordige morgen gebruik te maken, om ons te bereiden voor de komende nacht, *" vraagt, keert weer, komt!"* Zijt weetgierig, zijt boetvaardig zijt gewillig en gehoorzaam. De wijze van uitdrukking is zeer opmerkelijk, want het wordt aan onze keus overgelaten wat wij zullen doen. *"indien gij wilt vragen, vraagt,* indien niet het is voor uw verantwoording, gij kunt niet anders zeggen dan dat u een oprecht aanbod is gedaan." Wij worden ook gedrongen om tot een beslissing te komen. Indien gij het wilt, zegt het, en aarzelt niet, wat gij doen wilt, doe het haastig, want er is geen tijd om te beuzelen. Zij, die weerkeren en tot God komen, zullen bevinden dat er zeer veel voor hen te doen is, en zeer weinig tijd om het in te doen, en daarom is het nodig dat zij ijverig bezig zijn.

Jesaja 21:13-17

Arabië was een groot land, dat ten oosten en zuiden van Kanaän was gelegen, veel ervan was in het bezit van de nakomelingen van Abraham. De Dedanieten, hier vermeld, vers l3 stamden af van Dedan, Abrahams zoon bij Ketura, de inwoners van Thema en Kedar stamden af van Ismaël, Genesis 25:3, 13, 15. Over het algemeen woonden de Arabieren in tenten en hielden vee, zij waren een gehard stoutmoedig volk, aan de arbeid, waarschijnlijk hebben de Joden op hen gesteund als een soort van muur tussen hen en de krijgszuchtiger Oosterse volken, om hen nu te verschrikken, zullen zij daarom de last horen tegen Arabië, en het zien wegzinken onder zijn eigen last.

I. Een verwoestend leger zal op hen afkomen met een zwaard, een uitgetrokken zwaard, met een gespannen boog, en met al *de moeiten van de strijd,* vers 15. Het is waarschijnlijk dat de koning van Assyrië op een van de tochten van zijn geducht en zegevierend leger, onderweg Arabië heeft veroverd, en geen of weinig weerstand ontmoetende, het tot een gemakkelijke prooi voor zich heeft gemaakt. De gedachte aan de moeiten van de strijd behoort ons dankbaar te maken voor de zegeningen van de vrede.

2. Het arme landvolk zat hierdoor genoodzaakt zijn om hier of daar heen te vluchten om een schuilplaats te vinden, zodat *de reizende gezelschappen van Dedanieten,* die met hun karavanen op de grote weg plachten te blijven, verplicht zullen zijn die te verlatenen *in het woud van Arabië* te gaan *overnachten* vers 13, en de gerieflijkheid van hun tenten zullen moeten missen, hoe armoedig die ook zijn.

3. Zij zullen verkwikking nodig hebben daar zij bijna omkomen van gebrek er aan op hun vlucht voor het invallende leger, *o gij inwoners van het land van Thema*-die waarschijnlijk de naaste buren waren van de reizende gezelschappen van de Dedanieten, *"brengt water"* - aldus de lezing van de kanttekening, -Tot de dorstige, en voorkomt met uw brood hen, die vluchten, want zij zijn voorwerpen van uw medelijden, zij dwalen niet om voor het genoegen van om te dolen, en zij zijn ook niet tot die ellende, dat gebrek, gekomen door enigerlei buitensporigheid van henzelf, maar zij *vluchten voor het zwaard.* Thema was een land waar het water soms schaars was, zoals wij zien in Job 6:19, en wij kunnen denken dat het zeer bijzonder aangenaam was voor deze arme, in benauwdheid verkerende vluchtelingen. Laat ons hieruit leren:

a. Om voor onszelf moeite en benauwdheid te verwachten, wij weten niet tot welke ellende wij nog kunnen komen eer we sterven. Zij, die in steden wonen kunnen genoodzaakt zijn om in bossen te overnachten, en diegenen kunnen gebrek hebben aan het nodige voedsel, die zich thans verzadigen met brood. Onze berg staat niet zo vast, of hij kan nog wankelen, verheft zich niet zo hoog, of hij kan nog beklommen worden Deze Arabieren zullen die rampen zoveel beter kunnen dragen, omdat zij zich in hun wijze van leven aan ontberingen hadden gewend.

b. Om met medelijden te zien op hen, die in benauwdheid zijn, en hun met alle blijmoedigheid te hulp te komen, niet wetende hoe spoedig wij zelf in hun omstandigheden kunnen zijn. *Brengt water voor de dorstigen,* en geeft brood niet alleen aan hen, die het nodig hebben en er om vragen, maar ook aan hen, die het nodig hebben zonder dat zij er om vragen. Zij, die dit doen, zullen bevinden dat het herdacht wordt tot hun lof, gelijk het hier, naar onze lezing van de tekst, herdacht wordt tot lof van het land van Thema, dat zij water brachten aan de dorstigen, en zelfs diegenen te hulp kwamen, die aan de kant van de verliezers waren.

4. Al wat de heerlijkheid was van Kedar zal verdwijnen, wegvallen. Roemden zij in hun talrijke kudden? Zij zullen allen door de vijand weggedreven worden. Zij schijnen boven andere volken vermaard te zijn geweest voor het gebruik van de boog in de strijd, maar hun boogschutters zullen in plaats van de vijand te verslaan, zelf vallen, en *het overgebleven getal van de schutters zal minder worden,* vers 17, hun helden, kloeke mannen van krachten bekwaamheid, zullen zeer weinig in aantal zijn want daar zij het ijverigst zijn in de verdediging van hun landen, het meest aan gevaar waren blootgesteld, vielen zij het eerst, hetzij door het zwaard van de-vijand of in de handen van de vijand. Noch de bekwaamheid van boogschutters, noch de kloekmoedigheid van de helden kan een volk beschermen tegen de oordelen Gods als zij komen met een opdracht, veeleer brengen zij hen in gevaar. Het is wel een armzalige heerlijkheid, die aldus snel teniet gaat.

5. Dit alles zal binnen weinig tijds gedaan worden. *"Binnen een jaar, gelijk de jaren van een dagloner"* -binnen, precies een jaar, nauwkeurig berekend-"zal dit oordeel over Kedar komen." Als deze tijdsbepaling thans van weinig nut is voor ons, (omdat wij noch vinden wanneer de profetie werd uitgesproken, noch wanneer zij vervuld werd), kan het toch van groot nut zijn geweest voor de Arabieren van toen, om hen op te wekken tot berouw en bekering opdat zij, gelijk de mannen van Nineve, het oordeel zouden voorkomen, nu hun gezegd werd dat het aan de deur was. Of, als het begint vervuld te worden, dan zal de zaak geschied zijn, binnen een jaar tijds begonnen en voleindigd. Als het God behaagt, kan Hij in weinig tijd een groot werk doen

6. Het is alles bekrachtigd door de waarheid Gods, vers 16. *Alzo heeft de Heere tot mij gezegd,* gij kunt er mijn woord voor nemen dat het Zijn woord is, en wij kunnen er zeker van zijn, dat geen woord van Hem ter aarde zal vallen. En wederom, vers 17, de Heere, de God Israëls heeft het gesproken, als de God van Israël, ingevolge van Zijn genaderijke doeleinden met hen, en wij kunnen er zeker van zijn dat de sterkte Israëls niet liegt," 1 Samuel 15:29.

HOOFDSTUK 22

1 De last van het dal des gezichts. Wat is u nu, dat gij altegader op de daken klimt?
2 Gij, die vol van groot gedruis waart, gij woelige stad, gij, vrolijk huppelende stad, Uw verslagenen zijn niet verslagen met het zwaard, noch gestorven in den strijd.
3 Al uw oversten zijn te zamen weggevlucht; zij zijn van de schutters gebonden, allen, die in u gevonden zijn, zijn samengebonden, zij zijn van verre gevloden.
4 Daarom zeg ik: Wendt het gezicht van mij af; laat mij bitterlijk wenen; dringt niet aan, om mij te troosten over de verstoring der dochteren mijns volks.
5 Want het is een dag van beroering, en van vertreding, en van verwarring van den Heere, den HEERE der heirscharen, in het dal des gezichts, een dag van ontmuring des muurs, en van geschreeuw naar het gebergte toe.
6 Want Elam heeft den pijlkoker genomen, de man is op den wagen, er zijn ruiters; en Kir ontbloot het schild.
7 En het zal geschieden, dat uw uitgelezen dalen vol wagenen zullen zijn, en dat de ruiters zich gewisselijk zullen zetten ter poorten aan.
8 En hij zal het deksel van Juda ontdekken; en te dien dage zult gij zien naar de wapenen in het huis des wouds.
9 En gijlieden zult bezien de reten der stad Davids, omdat zij vele zijn; en gij zult de wateren des ondersten vijvers vergaderen.
10 Gij zult ook de huizen van Jeruzalem tellen; en gij zult huizen afbreken, om de muren te bevestigen.
11 Ook zult gij een gracht maken tussen beide de muren, voor de wateren des ouden vijvers; maar gij zult niet opwaarts zien op Dien, Die zulks gedaan heeft, noch aanmerken Dien, Die dat van verre tijden geformeerd heeft.
12 En te dien dage zal de Heere, de HEERE der heirscharen, roepen tot geween, en tot rouwklage, en tot kaalheid, en tot omgording des zaks.
13 Maar ziet, er is vreugde en blijdschap met runderen te doden, en schapen te kelen, vlees te eten, en wijn te drinken, en te zeggen: Laat ons eten en drinken, want morgen zullen wij sterven.
14 Maar de HEERE der heirscharen heeft Zich voor mijn oren geopenbaard, zeggende: Indien ulieden deze ongerechtigheid verzoend wordt, totdat gij sterft! zegt de Heere, de HEERE der heirscharen.
15 Alzo zegt de Heere, de HEERE der heirscharen: Ga heen, ga in tot dien schatmeester, tot Sebna, den hofmeester, en spreek:
16 Wat hebt gij hier, of wien hebt gij hier, dat gij u hier een graf uitgehouwen hebt als die zijn graf in de hoogte uithouwt, die een woning voor zich op een rotssteen laat aftekenen?
17 Zie, de HEERE zal u wegwerpen met een mannelijke wegwerping, en Hij zal u ganselijk overdekken.
18 Hij zal u gewisselijk voortrollen, gelijk men een bal rolt, in een land, wijd van begrip; aldaar zult gij sterven, en aldaar zullen uw heerlijke wagenen zijn, o gij schandvlek van het huis uws heren!
19 En Ik zal u afstoten van uw staat, en van uw stand zal Hij u verstoren.
20 En het zal te dien dage geschieden, dat Ik Mijn knecht, Eljakim, den zoon van Hilkia, roepen zal.
21 En Ik zal hem met uw rok bekleden, en Ik zal hem met uw gordel sterken, en uw heerschappij zal Ik in zijn hand geven; en hij zal den inwoneren te Jeruzalem en den huize van Juda tot een vader zijn.

22 En Ik zal den sleutel van het huis van David op zijn schouder leggen; en hij zal opendoen, en niemand zal sluiten, en hij zal sluiten, en niemand zal opendoen.
23 En Ik zal hem als een nagel inslaan in een vaste plaats; en hij zal wezen tot een stoel der eer voor het huis zijns vaders.
24 En men zal aan hem hangen alle heerlijkheid van het huis zijns vaders, der uitspruitelingen en der afkomelingen, ook alle kleine vaten, van de vaten der bekers af, zelfs tot al de vaten der flessen.
25 Te dien dage, spreekt de HEERE der heirscharen, zal die nagel, die aan een vaste plaats gestoken was, weggenomen worden; en hij zal afgehouwen worden, en hij zal vallen, en de last, die daaraan is, zal afgesneden worden; want de HEERE heeft het gesproken.

Wij zijn nu dichter bij huis gekomen, want dit hoofdstuk is DE LAST VAN HET DAL VAN HET GEZICHT, Jeruzalem, andere plaatsen hadden hun last, omdat zij op de een of andere wijze in betrekking stonden tot Jeruzalem, en er werd met haar afgerekend, hetzij als boosaardige vijanden, of als bedrieglijke vrienden van het volk van God, maar laat Jeruzalem nu haar eigen vonnis horen. Dit hoofdstuk betreft:

I. De stad Jeruzalem zelf, en de omliggende plaatsen, die haar aangingen. Hier is:

1. Een profetie van de zware benauwdheid, waarin zij weldra komen zal door Sanheribs inval in het land en zijn belegering van de stad, vers 1-7.

2.Een bestraffing hun gegeven wegens hun verkeerd gedrag in die benauwdheid in twee opzichten:

a. Dat zij het oog niet hadden op God in de middelen, die zij gebruikten tot hun behoudenis, vers 11.

b. Dat zij zich niet verootmoedigden onder Zijn sterke hand, vers 12- 14.

II. Het hof van Hizkia en de beambten van dat hof:

1. De ontzetting van Sebna, een slecht man uit zijn ambt van schatmeester, vers 15-19.

2. De aanstelling van Eliakim in zijn plaats, die zijn land betere diensten zal bewijzen, vers 20-24.

Jesaja 22:1-7

Het opschrift van deze profetie is zeer opmerkelijk, het is *de last van het dal van het gezicht,* van Juda en Jeruzalem, daarvoor wordt het algemeen gehouden. Jeruzalem wordt zeer *juist een dal* genoemd, want zij was omringd van bergen en het land van Juda was vol van vruchtbare valleien. En hoewel zij als een hoog verheven berg waren, zullen zij door de oordelen Gods naar beneden worden gebracht, diep neergedrukt, duister en vuil worden als een dal. Maar zeer nadrukkelijk wordt het een *dal van het gezicht* genoemd, omdat God daar bekend was en Zijn naam er groot was, daar werden de profeten door gezichten met Zijn wil bekend gemaakt, en daar zag het volk de gangen van hun God en Koning in Zijn heiligdom. Babel, een vreemdelinge zijnde voor God, werd, hoewel zij rijken groot was, de woestijn van de zee genoemd, maar Jeruzalem, aan welke Zijn orakelen waren toevertrouwd, is *een dal van het gezicht,* zalig zijn hun ogen want zij zien, en er zijn mannen onder hen, wier ambt het is zieners te wezen. Waar bijbels en leraren zijn, daar is een deel van het gezicht, waar in evenredigheid vrucht van verwacht wordt, maar hier is het een *last van het dal van het gezicht,* en het is een zware last. De voorrechten van de kerk zullen, als er geen gebruik van wordt gemaakt, de mensen niet vrijwaren tegen de oordelen Gods. Uit alle geslachten van aardbodem heb Ik ulieden alleen gekend, daarom zal Ik al uw ongerechtigheden over u bezoeken. Het dal van het gezicht heeft een bijzonderen last. Gij Kapernaum, Mattheus 11:23. Hoe hoger de mensen opgeheven zijn door genademiddelen en zegeningen, hoe zwaarder hun oordeel zal zijn, als zij er misbruik van maken.

Nu is *de last van het dal van het gezicht* hier hetgeen niet geheel en al ten verderve zal brengen, maar het zal hen verschrikken, want hij verwijst niet naar de verwoesting van Jeruzalem door Nebukadnezar, maar naar de aanslag, die erop gedaan zal worden door Sanherib, waarvan wij de profetie gehad hebben in Hoofdstuk 10, en de geschiedenis zullen hebben in Hoofdstuk 36, hij wordt hier opnieuw geprofeteerd, wegens de verwoestingen van vele van de naburige landen, die in de vorige hoofdstukken voorzegd waren en door het Assyrische leger teweeggebracht zijn. Laat Jeruzalem nu weten dat, als de beker rondgaat, hij in haar handen gegeven zal worden, en hoewel hij voor haar geen noodlottige beker zal zijn, zal hij toch wel een drinkbeker van de zwijmeling zijn. Hier wordt voorzegd:

I. De ontsteltenis, waarin de stad zal zijn op de nadering van Sanheribs leger. Zij placht vol van gedruis te zijn, een woelige stad, waarin de mensen zich heen en weer spoedden om hun zaken te doen, een volkrijke, luidruchtige stad, waar veel handel, veel vertier is, daar is ook grote drukte en rumoer. Zij placht een vrolijke joelende stad te zijn, aldus gemaakt door het drukke en vrolijke deel van het mensdom, plaatsen van samenkomst zijn plaatsen van gedruis. "Maar wat is u nu dat de winkels verlaten zijn, dat er geen wandelaars meer zijn in de straten, maar *dat gij allemaal op de daken, klimt,* vers 1, om in stilte en eenzaamheid te treuren, of om u te beveiligen tegen de vijand, of om u heen te zien uit te zien, of er ook hulp voor u komt opdagen, of waarheen de bewegingen van de vijand zich richten?" Laat zowel mannen van zaken als mannen van vermaak zich verblijden als niet blij zijnde, want er kan spoedig iets gebeuren, waaraan zij weinig denken, maar dat hun vreugde zal bederven en hun zaken zal doen stilstaan, en hen zal heen zenden om "te waken als een eenzame mus op het dak," Psalm 102:8. Maar waarom is Jeruzalem in zo’n ontsteltenis? *Haar verslagenen zijn niet verslagen met het zwaard,* vers 2, maar

a. Verslagen door honger, aldus sommigen, want daar Sanheribs leger het land verwoest en de vruchten van de aarde vernield had, moeten de levensmiddelen noodzakelijkerwijs schaars en

duur zijn in de stad, hetgeen voor velen uit de armere bevolking de dood ten gevolge zal hebben, daar zij zich genoodzaakt zien ongezond voedsel te nuttigen.

b. Verslagen door vrees, zij waren in die ontsteltenis gekomen, hoewel er geen enkel man van hen gedood was, maar zij waren zelf zo ontmoedigd, dat de vrees hen doodde even zeker alsof zij met een zwaard waren doorstoken.

II. De roemloze vlucht van de oversten van Juda, zij zijn *van verre gevloden*, uit alle delen van het land naar Jeruzalem, vers 3, *samen gevlucht*, als met aller instemming, met gemeen overleg, en werden in Jeruzalem gevonden, hun verschillende steden verlaten hebbende, waarvoor zij hadden behoren te zorgen, en ze ten prooi gelaten hebbende aan het Assyrische leger, dat, geen tegenstand ontmoetende, toen het optoog tegen alle vaste steden van Juda, ze gemakkelijk innam, Hoofdstuk 36:1. Deze oversten waren gebonden van de boog-aldus luidt het Hebreeuwse woord, zij hebben niet alleen als lafaards hun eigen steden verlaten, maar toen zij te Jeruzalem kwamen, waren zij daar van geen nut of dienst, het was alsof hun handen gebonden waren, zodat zij de boog niet konden gebruiken vanwege de verwarring en verbastering waarin zij zich bevonden. Zij beefden zo, dat zij de boog niet konden spannen. Zie hoe gemakkelijk God de mensen de moed kan benemen, en hoe stellig de vrees dit doen zal, als aan haar tirannie wordt toegegeven.

III. De grote smart, die dit aan alle ernstige, verstandige mensen zal veroorzaken, die voorgesteld wordt doordat de profeet zelf de zaak zozeer ter harte nam. Hij heeft dit beleefd, en hij was besloten om in de smart van de kinderen van zijn volk te delen, vers 4, 5. Hij wil zijn smart niet bekend maken, en daarom zegt hij aan hen, die bij hem zijn, dat zij hem niet moeten aanzien, hij wil zich overgeven aan zijn smart, hij wil in stilte wenen, maar bitterlijk wenen, en niemand moet beproeven hem te troosten, want zijn smart is hardnekkig, en zijn pijn behaagt hem. Maar wat is de reden van zijn smart? Een arme profeet had weinig te verliezen, en hij had zich gewend aan ontberingen toen hij naakt en barrevoets ging, maar het is *over de verstoring van de dochter van zijn volk.* Openbare grieven moeten onze persoonlijke grieven zijn. *Het is een dag van beroering en vertreding en van verwarring*, onze vijanden beroeren en vertreden ons, en onze vrienden zijn verbijsterd en weten niet wet voor maatregelen zij moeten nemen om ons goede diensten te bewijzen, de Heere van de heirscharen twist thans met het dal van het gezicht, de vijanden zijn bezig om met hun stormrammen de muren af te breken, tevergeefs roepen wij tot de bergen om de vijand af te weren, of op ons te vallen en ons te bedekken, tevergeefs zien wij uit naar hulp, die van over de bergen tot ons komen zal, of roepen wij, evenals God, de bergen om onze twist te horen, Micha 6:1, en te richten tussen ons en onze ons benadelende naburen

IV. Het grote aantal en de sterkte van de vijand, die in hun land zal vallen en hun stad zal belegeren, vers 6, 7, Elam, de Perzen, komen met hun pijlkoker vol van pijlen en met wagens van strijdende krijgslieden en met ruiters, Kir, de Meden monsteren hun heirscharen, zij trekken het zwaard uit de schede en ontbloten het schild, en maken alles gereed voor het gevecht, brengen alles in gereedheid voor het beleg van Jeruzalem-dan zullen de uitgelezen dalen, de dalen rondom Jeruzalem, die bekleed plachten te zijn met kudden, en bedekt met koren, vol zijn van krijgswagenen, en aan de poort van de stad zullen de ruiters zich in slagorde stellen, om te beletten dat levensmiddelen naar binnen gebracht worden, en om voor zichzelf een weg te banen om erbinnen te dringen. In welk een toestand moet een stad zich bevonden hebben, die aan alle zijden door zo’n leger omgeven was!

Jesaja 22:8-14

Wat bedoeld wordt met het *deksel van Juda* dat aan het begin van deze paragraaf gezegd wordt ontdekt te zullen worden, is onzeker. De versterkte steden van Juda waren een bedekking voor het land, maar daar zij door het leger van de Assyriërs ingenomen waren, hielden zij op een beschutting te zijn, zodat het gehele land bloot lag voor plundering. De zwakheid van Juda, zijn naaktheid en zijn onmacht om zichzelf te helpen, kwamen nu meer dan ooit uit en aldus was het deksel van Juda ontdekt. Zijn magazijnen en voorraadschuren, die gesloten waren geweest, werden nu voor het publiek opengesteld. Dr. Lightfoot geeft er een anderen zin aan, namelijk dat door deze benauwdheid, waarin Juda gebracht zal worden God hun deksel zal ontdekken, hun geveinsdheid aan het licht zal brengen, tonen zal al wat in hun hart is, zoals bij een andere gelegenheid van Hizkia gezegd wordt, 2 Kronieken 32:31. Nu ontdekten zij beide hun vleselijk vertrouwen, vers 9, en hun vleselijke gerustheid vers 13. Aldus zal op de een of andere wijze "Efraïms ongerechtigheid ontdekt worden, mitsgaders de boosheden van Samaria," Hosea 7:1.

Zij waren nu in groten angst, en in die angst ontdekten, dat is openbaarden, zij twee dingen, die zeer verkeerd waren.

I. Een grote geringachting van Godsgoedheid en van Zijn macht om hen te helpen. Zij maakten gebruik van alle middelen, die zij slechts konden bedenken tot hun behoud, en dat is het niet, waarvoor zij gelaakt worden, maar dit doende erkenden zij God niet.

Merk op:

1. Hoe zorgvuldig zij gebruik maakten van alle voordelen, die tot hun veiligheid konden bijdragen. Toen Sanherib zich meester had gemaakt van de versterkte steden van Juda, en Jeruzalem als een hutje in een wijngaard was gelaten, dachten zij dat het nu tijd was om eens rond te zien. Er werd onmiddellijk een raad bijeengeroepen, een krijgsraad, en er werd besloten verdedigingsmaatregelen te nemen, en zich niet gedwee te onderwerpen. Ingevolge dit besluit namen zij alle maatregelen, die zij konden bedenken voor hun veiligheid. Wij verzoeken God als wij in tijden van gevaar niet alles voor onszelf doen wat wij kunnen.

a. Zij inspecteerden hun magazijnen en pakhuizen om te zien, of die wel voorzien waren van wapens en munitie, zij *zagen naar de wapenen in het huis van het bos,* dat Salomo te Jeruzalem gebouwd had en ingericht had tot een tuighuis, 1 Koningen 10:17, en daarvan gaven zij uit naar de behoefte was. Het is de wijsheid van de vorsten om zich in tijden van vrede te bereiden op de oorlog, opdat zij niet naar wapenen behoeven te zoeken als zij ze moeten gebruiken, misschien wel in plotseling opkomende omstandigheden.

b. Zij namen de fortificaties in ogenschouw, *de reten van de stad Davids,* zij gingen rondom de muren, en namen waar of zij ook hier en daar bouwvallig waren wegens verzuim van tijdige reparatie, of gebroken waren door vorige aanvallen, die er op gedaan werden. Er waren velen van die reten of scheuren, zoveel te schandelijker voor het huis van David dat zij de stad Davids aldus verwaarloosden. Zij hadden waarschijnlijk die scheuren wel vroeger gezien, maar nu bezagen zij ze om te overwegen wat er aan gedaan moest worden. Uit openbare rampen moeten wij dit goede ontvangen, dat zij ons opwekken om onze scheuren te herstellen en te verbeteren wat verkeerd is.

c. Zij zorgden voor het water van de stad, en deden wat zij konden om de belegeraars verstoken ervan te houden. Gij verzamelt het water van de oude vijver, waarvan waarschijnlijk geen grote voorraad was, en waarmee zij dus des te meer spaarzaam waren. Zie welk een zegen het is, dat, gelijk niets meer noodzakelijk is dan water voor het onderhoud van het menselijk leven, er ook niets goedkoper en meer algemeen te verkrijgen is, maar het is voorzeker slecht gesteld voor de mensen, als het, zoals hier, schaars is geworden.

d. Zij *telden de huizen van Jeruzalem,* opdat ieder huis zijn contingent van manschappen zou leveren voor de openbare dienst of bijdragen in geld er voor zou geven, die zij hieven naar hoofdelijken omslag, zoveel per hoofd of zoveel per huis.

e. Omdat het particuliere eigendom behoort te wijken voor de openbare veiligheid, werden de huizen, die in hun weg stonden toen de muren versterkt moesten worden, afgebroken, hetgeen in zo'n geval niet meer een onrecht is aan de eigenaars, dan het in de lucht laten springen van huizen in geval van brand.

f. Zij maakten een gracht tussen de beide muren, de buitenste en de binnenste, tot grotere veiligheid voor de stad, en lieten er het water van de oude vijver in vloeien, opdat zij zelf overvloedig van water voorzien zouden zijn, en de belegeraars er van beroofd zouden wezen, want dat schijnt het plan geweest te zijn, immers, waarom zouden de Assyriërs komen en veel water vinden? 2 Kronieken 32:4, en daardoor in staat zijn om het beleg te rekken. Als het geoorloofd is om de fourage van een land te vernielen, veel meer nog is het dan geoorloofd om zijn waterstromen af te leiden om er de vijand gebrek aan te laten hebben.

2. Hoe weinig zij bij al deze maatregelen op God acht hebben geslagen: gij *ziet niet opwaarts op die, die zulks gedaan heeft,* die Jeruzalem gemaakt heeft-de stad, die gij zo in zorg zijt te verdedigen, -en van al de voordelen, waarvan de natuur haar tot haar verdediging voorzien had, de bergen, waarvan zij omringd is, Psalm 125:2, en de rivieren, die van zo'n aard waren, dat de inwoners ze heen konden leiden naar elke richting, die voor hen het gerieflijkst was. Het is God, die Zijn Jeruzalem heeft gemaakt, en het *van verre tijden in Zijn raad heeft geformeerd.* De Joodse schrijvers over deze plaats zeggen: Er zijn zeven dingen, die God gemaakt heeft, voordat Hij de wereld gemaakt heeft, bedoelende dat Hij ze op het oog had, toen Hij de wereld maakte: de hof van Eden, de wet, de rechtvaardigen, Israël, de troon van de heerlijkheid, Jeruzalem en Messias, de Vorst. De Evangeliekerk heeft God tot haar maker. Welke dienst wij te eniger tijd doen of pogen te doen voor Gods Jeruzalem, moeten wij doen met het oog op Hem als de maker ervan, en Hij neemt het euvel op, zo wij dit niet doen. Het wordt hun hier ten laste gelegd, dat zij niet op God zagen.

a. Zij begeerden Zijn eer en heerlijkheid niet in hetgeen zij deden. Zij versterkten Jeruzalem, omdat het een rijke stad was en hun eigen huizen erin waren, niet omdat het de heilige stad was en Gods huis erin was. In al onze zorgen voor de verdediging van de kerk, moeten wij meer zien op Gods belang erin dan op ons eigen belang erin.

b. Zij vertrouwden niet op Hem voor een zegen op hun pogingen, maar achtten hun eigen kracht en hun eigen beleid genoegzaam voor hen. Van Hizkia zelf wordt gezegd, dat hij "vertrouwde op de Heere," 2 Koningen 18:5, inzonderheid bij deze gelegenheid, 2 Kronieken 32:8, maar er schijnen in zijn omgeving zodanigen te zijn geweest, die wel grote staatslieden en krijgslieden waren, maar in wie weinig Godsdienst was.

c. Zij hebben Gode geen dank toegebracht voor de voordelen, die zij hadden om hun stad te versterken in de wateren van de oude vijver, die van verre tijden geformeerd waren, zoals de beek Kison de oude rivier wordt genoemd, Richteren 5:21. In al wat ons in de natuur ooit tijd dienstig is, moeten wij de goedheid erkennen van de God van de natuur, die, toen Hij het lang tevoren geformeerd heeft, het aldus geschikt heeft, als het ware pasklaar heeft gemaakt, en naar Zijn ordening aldus in wezen liet tot op de huidige dag. Ieder schepsel is datgene voor ons, wat God het voor ons doet zijn, en daarom moeten wij voor het nut, dat het voor ons heeft, op Hem zien, die het geformeerd heeft, Hem er voor loven, en het voor Hem gebruiken.

II. Een grote minachting van Gods toorn en gerechtigheid in Zijn twisten met hen, vers 12-14, waar wij hebben op te merken:

1. Wat Gods bedoeling was met deze ramp over hen te brengen: het was hen te verootmoedigen, hen tot berouw en bekering te brengen, hen ernstig te maken. In deze dag van benauwdheid, van vertreding en verwarring riep de Heere hen hierdoor tot wenen en rouwklagen en tot al de uitdrukkingen van smart zelfs tot *kaalheid en omgording met de zak,* en dit alles om hun zonden te betreuren, door welke zij deze oordelen over hun land gebracht hebben, en kracht bij te zetten aan hun gebeden ter afwending van de oordelen, die reeds gekomen zijn, en hen te neigen tot verbetering van hun leven door heilige ernst, en tederheid van gemoed onder het woord van God. Daartoe riep God hen door van Zijn profeten verklaring van de beschikkingen van Zijn voorzienigheid, en door hen op te wekken door die beschikkingen van Zijn voorzienigheid om acht te geven op hetgeen Zijn profeten zeiden. Als God ons dreigt met Zijn oordelen, dan verwacht en eist Hij dat wij ons vernederen onder Zijn machtige hand, dat wij sidderen als de leeuw brult, en ten dage van tegenspoed toezien.

2. Hoe zij in strijd handelen met deze bedoeling Gods, vers 13. *Maar ziet, er is vreugde en blijdschap,* vrolijkheid en feestmaaltijden alle mogelijke pret, zij waren even gerust en op hun gemak als zij plachten te wezen, alsof er geen vijand binnen hun landpalen was alsof zij in geen gevaar waren om in zijn handen te vallen. Toen zij de nodige voorzorgsmaatregelen hadden genomen voor hun veiligheid, trotseerden zij alle gevaar en dood, en besloten zij om nu maar vrolijk te zijn, wat er ook mocht gebeuren. Zij, die hadden behoren te eten onder de rouwdragenden, waren *onder de wijnzuipers en de vleesvraten,* en let op hetgeen zij zeiden: *Laat ons eten en drinken want morgen zullen wij sterven.* Dit kan betrekking hebben, hetzij op het bijzondere gevaar, waarin zij zich nu bevonden en waarvoor de profeet hen had gewaarschuwd, of in het algemeen op de kortheid en onzekerheid van het menselijk leven en op de nabijheid van de dood in alle tijden. Dat was de taal van de onheilige spotters, die spotten met de boden Gods, en Zijn profeten mishandelden.

a. Zij schertsten met de dood. "De profeet zegt ons dat wij weldra moeten sterven, misschien wel morgen, en dat wij daarom heden moeten treuren en ons moeten bekeren, neen, *laat ons* veeleer *eten en drinken,* opdat wij vetgemest zijn voor de slachting en goedsmoeds ons lot tegemoet gaan, als wij dan een kort leven moeten hebben, laat het tenminste een vrolijk leven zijn."

b. Zij spotten met de leer van een toekomende staat aan gene zijde van de dood, want indien er zodanige staat niet is, dan geeft de apostel toe dat er iets redelijks is in hetgeen zij zeggen, 1 Corinthiers 15:32. Indien er als wij sterven een einde aan ons is, dan zou het goed zijn om het ons zo aangenaam en gemakkelijk mogelijk te maken terwijl wij leven, maar indien God om al deze dingen ons voor het gericht zal doen komen, dan is het op ons gevaar, voor onze

verantwoording, zo wij "wandelen in de wegen onzes harten en in de aanschouwing van onze ogen", Prediker 11:9. Een practisch ongeloof in een leven na dit leven is op de bodem van de vleselijke gerustheid en beestachtige zinnelijkheid, die de zonde, de schande en het verderf zijn van zo groot een deel van het mensdom, zoals diegenen in de oude wereld, die etende en drinkende waren toen de zondvloed kwam.

3. Hoe misnoegd God hierover was, Hij gaf er Zijn toorn over te kennen aan de profeet *Hij openbaarde zich voor zijn oren*, opdat hij Gods misnoegen van de daken bekend zou maken: *indien ulieden deze ongerechtigheid verzoend wordt totdat gij sterft!* vers 14. Zij zal nimmer verzoend worden door brandoffer of slachtoffer evenmin als de ongerechtigheid van het huis van Eli verzoend werd, 1 Samuel 3:14. Het is een zonde tegen het geneesmiddel, een verijdeling van alle middel ter overtuiging, een krachteloos maken ervan, en daarom is het niet waarschijnlijk dat zij er zich ooit van zullen bekeren en dat zij hun dus vergeven zal worden. De Chaldeër leest dit: "zij zal u niet vergeven worden totdat gij de tweeden dood sterft." Met hen die in tegenheid wandelen met God, zal Hij in tegenheid wandelen, bij de verkeerde bewijst Hij zich een worstelaar.

Jesaja 22:15-25

Wij hebben hier een profetie van ontzetting uit zijn ambt van Sebna, een grootwaardigheidsbekleder aan het hof, en de bevordering van Eljakim tot die post van eer en vertrouwen. Zulke veranderingen komen veelvuldig voor aan de hoven van de vorsten, en daarom is het vreemd dat er hier zoveel nota van wordt genomen door de profeet, maar door de vervulling van hetgeen voorzegd was nopens deze particuliere personen, bedoelde God Zijn woord te bevestigen in de mond van Jesaja betreffende andere en grotere gebeurtenissen, en het is ook om aan te tonen dat, gelijk God lasten heeft voor de volken en koninkrijken in de vreemde, die openbare vijanden zijn van Zijn kerk en Zijn volk, zo heeft Hij ze ook voor de particuliere personen in het eigen land, die valse vrienden van hen zijn en hen verraden. Het is ook een bevestiging in het algemeen dat de hand Gods in alle gebeurtenissen van die aard is, welke ons toevallig schijnen en afhankelijk van de wil en de luimen van vorsten. "Het verhogen komt niet uit het oosten noch uit het westen noch uit de woestijn, maar God is Rechter, Hij vernedert deze, en verhoogt gene," Psalm 75:7, 8. Het is waarschijnlijk dat deze profetie werd uitgesproken terzelfder tijd als die, vervat in het eerste gedeelte van dit hoofdstuk, en nog voor Sanheribs inval vervuld begon te worden, want nu was Sebna over het huis, maar toen Eljakim, Hoofdstuk 36:3, en Sebna, trapsgewijze verlaagd zijnde, was toen slechts schrijver. Hier is:

I. De profetie van Sebna's ongenade, hij wordt *die schatmeester* genoemd, daar hem het bestuur over de inkomsten was opgedragen, en hij wordt ook gezegd *hofmeester* of *over het huis* te zijn, want zo onbegrensd was zijn eerzucht en hebzucht, dat minder dan twee posten aan het hof en die nog wel de belangrijkste waren, hem niet konden bevredigen, zelfzuchtige op eigen voordeel bedachte lieden grijpen gewoonlijk naar meer dan zij omvatten kunnen en zo wordt het werk van de post, die zij bekleden, veronachtzaamd, daar zij zich alleen om de pracht en het gewin ervan bekommeren. Het blijkt niet wat de bijzondere voorbeelden waren van Sebna's wanbeheer, waarvoor Jesaja hier gezonden wordt om tegen hem te profeteren, maar de Joden zeggen: "Hij voerde een verraderlijke briefwisseling met de koning van Assyrië, en had een verdrag met hem aangegaan om hem de stad over te leveren." Hoe dit nu zij, hij schijnt een vreemdeling geweest te zijn-want nergens lezen wij de naam van zijn vader-en dat hij aan de ware belangen van Juda en Jeruzalem vijandig gezind was, het is waarschijnlijk dat hij eerst door Achaz was benoemd en bevorderd. Hizkia zelf was een voortreffelijke vorst, maar de beste meesters kunnen zich niet altijd van goede dienaren verzekeren, het is ons nodig dat wij bidden voor vorsten, dat zij wijs en gelukkig mogen zijn in de keus van hen, in wie zij vertrouwen steller. Het was nu een tijd van reformatie, maar Sebna, een slecht man, heeft er zich in zoverre in geschikt, dat hij zijn plaats aan het hof kon behouden, en waarschijnlijk hebben vele anderen gedaan wat hij deed, en daarom wordt Sanherib gezegd gezonden te zijn tegen een huichelachtig volk, Hoofdstuk 10:6. In deze boodschap aan Sebna hebben wij:

1. Een bestraffing van zijn hoogmoed, ijdelheid en valse gerustheid, vers 16. *Wat hebt gij hier, of wie hebt gij hier?* Welk een geweldige beweging en gedruis maakt gij I Tot welke staat zijt gij hier geboren? *Wien hebt gij hier,* aan wie zijt gij hier verwant? Zijt gij niet van geringe afkomst, "filius populi-niets dan een plebejer," die men weet niet waar vandaan komt? Wat betekent het dan, dat gij u een fraai huis hebt gebouwd, u een woning bebouwen en gegraveerd hebt? Zo keurig en kunstig was het, dat het veeleer het werk van een beeldhouwer dan van een metselaar of timmerman scheen te zijn. En het scheen uitgehouwen te zijn in een rots, zo stevig was het gefundeerd, en zo oninneembaar was het. Ja meer, gij hebt u een graf uitgehouwen, alsof hij bedoelde dat zijn pracht zijn begrafenis zou overleven. Ofschoon Jeruzalem de plaats niet was van de begrafenissen zijner vaderen, zoals Nehemia haar aandoenlijk noemde,

Nehemia 2:3, wilde hij dat zij de plaats zal zijn van zijn eigen begrafenis, en daarom richtte hij reeds bij zijn leven een monument voor zich op, en hij richtte het hoog op. Zij, die statige monumenten oprichten voor hun hoogmoed, vergeten dat, hoe schoon die graven er nu ook van buiten uitzien, zij van binnen toch vol van doodsbeenderen zijn, het is jammer, dat de grafsteen het graf doet vergeten.

2. Een profetie van zijn val en het tanen van zijn heerlijkheid.

A. Dat hij nu spoedig uit zijn ambt ontzet en verlaagd zal worden, vers 19. *Ik zal u afstoten van uw staat.* Hoge plaatsen zijn glibberig, en zij worden terecht van hun ere ambten beroofd, die er zich op verhovaardigen en er door opgeblazen worden, beroofd van hun macht die er kwaad mee doen. God zal dit doen, die zich toont God te zijn, door *allen hoogmoedige te zien en hem tenonder te brengen,* Job 40:7. Hiernaar verwijst vers 25. De nagel, die nu *aan een vaste plaats gestoken is,* Sebna, die denkt onwrikbaar bevestigd te zijn in zijn ambt, *zal weggenomen worden, en hij zal afgehouwen worden, en hij zal vallen.* Diegenen dwalen, die denken dat enigerlei plaats in deze wereld een vaste plaats is, of zichzelf als nagelen beschouwen, die er vast in gestoken zijn, want er is hier op aarde niets dan onzekerheid. Als de nagel valt, wordt de last, die er op was, afgesneden, toen Sebna in ongenade viel, kwam er verachting over allen, die van hem afhankelijk waren. Zij, die hoge posten bekleden, zullen velen hebben, die op hen steunen, als gunstelingen op wie zij trots zijn op wie zij vertrouwen, maar zij zijn lasten op hen, en zullen misschien door hun gewicht de nagel doen breken, en dan zullen beide tezamen vallen, door misleiding elkaar in het verderf storten-het gewone lot van hoge personen en hun vleiers die meer van elkaar verwachten dan zij doen kunnen.

B. Dat hij na een wijle niet alleen afgestoten zal worden van zijn staat, maar weggedreven zal worden uit het land. *De Heere zal u wegvoeren met de gevangenschap eens machtigen,* vers 17, 18. Sommigen denken dat de Assyriërs hem grepen en wegvoerden, omdat hij beloofd had hen te zullen helpen, doch het niet had gedaan, maar tegen hen optrad, of, misschien heeft Hizkia, zijn verraad ontdekkende, hem verbannen en hem verboden om ooit terug te komen, of misschien heeft hij, zelf bevindende dat hij aanstotelijk was geworden voor het volk, zich naar een ander land teruggetrokken, om daar zijn overige dagen in geringheid en onbekendheid door te brengen. Hugo de Groot denkt dat hij door melaatsheid was aangetast, een ziekte, die algemeen verondersteld werd onmiddellijk van de hand Gods te komen, een teken zijnde van Zijn misnoegen inzonderheid als straf voor hoogmoed, zoals in het geval van Mirjam en van Uzzia, en vanwege deze ziekte werd hij als een bal uit Jeruzalem geworpen. Zij, die als zij macht hebben, anderen heen en weer werpen, zullen rechtvaardiglijk zelf weggeslingerd worden, als hun dag om te vallen gekomen is. Velen, die zichzelf bevestigd achtten als een nagel in een vaste plaats, kunnen er toe komen om als een bal weggeworpen te worden, want wij hebben hier geen blijvende stad. Sebna dacht dat zijn plaats te eng voor hem was, hij had geen ruimte genoeg om te groeien, daarom zal God hem in een groot land zenden, waar hij ruimte zal hebben om rond te dwalen, maar nooit de weg zal vinden om terug te keren, want daar zal hij sterven, daar zal zijn gebeente gelegd worden, en niet in het graf, dat hij zich had uitgehouwen en daar zullen zijn wagenen, waarin hij toen hij in zijn heerlijkheid was rondreed in de straten van Jeruzalem, en die hij medenam in zijn ú ballingschap, hem slechts zijn vroegere grootheid smadelijk in de herinnering brengen tot schande van het huis zijns heren, van het hof van Achaz, die hem tot ere ambten had verheven.

II. De profetie van Eljakims bevordering vers 20 en verv. Hij is Gods dienstknecht, heeft zich als zodanig getrouw betoond in andere ambten of bedieningen, en daarom zal God hem tot die

hoge staat roepen. Zij, die naarstig zijn in plichtsbetrachting in een lagere sfeer, zijn goed op weg om in Gods boeken te staan voor bevordering. Eljakim ondermijnt Sebna niet, heeft geen invloeden tegen hem aangewend, hij dringt zich ook niet in in zijn ambt, maar God roept hem er toe, en in hetgeen waartoe God ons roept, zal Hij ons ook erkennen.

Hier wordt voorzegd:

1. Dat Eljakim in Sebna's plaats gesteld zal worden van hofmeester, schatmeester en eerste staatsminister. De profeet moet dit aan Sebna zeggen, vers 21. "Hij zal met uw rok bekleed worden, met het gewaad van de ere, hij zal met uw gordel, het teken van de macht, gesterkt worden, want hij zal uw heerschappij hebben." Dit te horen zal een grote vernedering zijn voor Sebna, en nog groter vernedering zal het voor hem wezen om het te zien. Voorname mannen kunnen, vooral als zij hoogmoedig zijn, hun opvolgers niet dulden of verdragen. God neemt het op zich om dit te doen, niet alleen omdat Hij het in het hart van Hizkia zal geven om het te doen, en Zijn hand erkend moet worden, die het hart van vorsten leidt en bestuurt in de aanstelling en de verwijdering van mensen, Spreuken 21:1, maar omdat de machten, de ondergeschikte zowel als de opperste, van God verordineerd zijn. Het is God, die de vorsten met hun gewaad bekleedt, en daarom moeten wij hun onderdanig zijn om des Heeren wil, en met het oog op Hem, 1 Petrus 2:13. En daar Hij het is, die de regering in hun handen stelt, moeten zij regeren naar Zijn wil, tot Zijn eer en heerlijkheid, zij moeten richten voor Hem, door wie zij richten, en gerechtigheid stellen, Spreuken 8:15. En zij kunnen op Hem vertrouwen, dat Hij hen bekwaam zal maken voor hetgeen waartoe Hij hen roept, naar de belofte, die hier gedaan wordt: Ik zal hem bekleden, en dan volgt erop: Ik zal hem sterken. Zij, die geroepen worden tot posten van vertrouwen en macht, moeten God bidden om genade om hen in staat te stellen de plichten te volbrengen van hun ambt, want dat behoort hun voornaamste zorg te zijn.

Eljakims bevordering wordt verder beschreven door *het leggen van de sleutel van het huis Davids op zijn schouder,* vers 22. Waarschijnlijk droeg hij een gouden sleutel op zijn schouder als een kenteken van zijn ambt, of was er een geborduurd op zijn rok of mantel, waarop dit een toespeling is. Daar hij over het huis gesteld is, en daar hem de sleutel is overgegeven, zoals de zegels overgegeven zijn aan de lord groot-zegelbewaarder, "zal hij opendoen en niemand zal sluiten, en zal hij sluiten en niemand zal opendoen." Hij had toegang tot *het schathuis, het zilver en het goud, en de specerijen, en het wapenhuis en de schatten,* Hoofdstuk 39:2, en beschikte over hetgeen daar voorhanden was naar hij het goed oordeelde voor de openbare dienst. Hij stelde op mindere of ondergeschikte posten wie hij wilde, en verwijderde er uit wie hij wilde. Onze Heere Jezus beschrijft Zijn macht als Middelaar door een toespeling hierop Openbaring 3:7, namelijk dat Hij "de sleutel Davids heeft, waarmee Hij opent en niemand sluit, en sluit en niemand opent." Zijn macht in het koninkrijk van de hemelen en in het regelen van alle zaken in dat koninkrijk is volstrekt, onweerstaanbaar en onbetwistbaar.

2. Dat hij in dat ambt bevestigd zal worden, hij zal het levenslang bekleden, en niet "durante beneplacito-gedurende het welbehagen," vers 23. *Hij zal hem als een nagel inslaan in een vaste plaats,* om niet weggenomen of afgesneden te worden. Zo duurzaam zal de eer wezen, die van God komt, voor allen, die haar voor Hem aanwenden. Onze Heere Jezus is *als een nagel in een vaste plaats,* Zijn koninkrijk kan niet wankelen, en Hij zelf is nog dezelfde.

3. Dat hij in zijn ambt tot grote zegen zal zijn, en dat is het wat de gunsten kroont, die hem hier bewezen worden. God maakt zijn naam groot, want hij zal een zegen zijn, Genesis 12:2.

A. Hij zal een zegen wezen voor zijn land, vers 21. *Hij zal de inwoners te Jeruzalem en de huize van Juda tot een vader zijn.* Hij zal zorgdragen niet alleen voor de zaken van het huis des konings, maar voor al de openbare belangen in Jeruzalem en Juda. Regeerders moeten vaders wezen voor hen, die onder hun bestuur staan, om hen met wijsheid te onderwijzen, met liefde te regeren, en wat verkeerd is met tederheid te bestraffen, hen te beschermen en voor hen te zorgen, in zorg voor hen te zijn zoals een vader voor zijn eigen kinderen, voor zijn eigen gezin. Het is gelukkig voor een volk, als hof noch stad noch land afzonderlijke belangen hebben, maar aller belangen samenkomen in hetzelfde middelpunt, zodat de hovelingen ware patriotten zijn, en het land reden heeft om hen te zegenen, die door het hof gezegend worden, en als zij, die vaders zijn voor Jeruzalem, de koninklijke stad, dit niet minder zijn voor het huis van Juda.

B. Hij zal een zegen wezen voor zijn geslacht vers 23, 24. Hij *zal wezen tot een stoel van de ere voor het huis zijns vaders,* de hoge wijsheid en deugd, die hem voor die hoge waardigheid hebben aanbevolen, maakten hem tot een eer voor zijn geslacht, dat waarschijnlijk tevoren reeds zeer aanzienlijk was, maar nu tot nog veel hoger aanzien klom. Kinderen moeten er naar streven om een eer te zijn voor hun ouders en hun bloedverwanten. De eer, die de mensen doen afstralen op hun bloedverwanten door hun Godsvrucht en hun nuttige arbeid voor het openbare welzijn, is meer te waarderen, dan die welke zij aan hun geslacht ontlenen door hun naam en hun eretitels.

Eljakim bevorderd zijnde, *zal men aan hem hangen alle heerlijkheid van het huis zijns vaders,* allen maakten hem het hof, en de schoven van zijn broeders bogen zich neer voor de zijne.

Merk op: de eer van deze wereld geeft de mens geen innerlijke waardij of voortreffelijkheid, zij is slechts aan hem gehangen als iets bijkomends en zij zal spoedig van hem wegvallen. Eljakim werd vergeleken bij *een nagel in een vaste plaats* en naar deze vergelijking worden al de leden van zijn familie, die waarschijnlijk talrijk was-en dat was er de heerlijkheid van-gezegd van hem af te hangen, zoals in een huis de vaten, die handvatsels hebben, opgehangen worden aan nagelen. Het geeft ook te kennen dat hij edelmoediglijk zorg zal dragen voor hen allen, het gewicht van die zorg zal dragen, al de vaten, niet alleen *de flessen,* maar ook *de bekers, alle kleine vaten,* de minste, die tot zijn familie behoorden, zullen door hem verzorgd worden. Zie welk een last diegenen op zich nemen, die hoge posten bekleden, weinig denken zij hoevelen en hoeveel van hen afhankelijk zullen zijn, indien zij getrouw willen zijn in de uitoefening van hun plichten. Onze Heere Jezus, de sleutel van het huis Davids hebbende, is *als een nagel in een vaste plaats,* en *al de heerlijkheid van het huis Zijns Vaders* hangt aan Hem, is ontleend aan Hem, ook de geringsten, die tot Zijn kerk behoren, zijn Hem welkom, en Hij is in staat om de druk van hen allen te dragen. Die ziel kan niet omkomen, die zaak kan niet ter aarde vallen, hoe groot haar gewicht ook zij, die door het geloof aan Christus is gehangen.

HOOFDSTUK 23

1 De last van Tyrus. Huilt, gij schepen van Tarsis! want zij is verwoest, dat er geen huis meer is, dat niemand er meer ingaat; uit het land Chittim is het aan hen openbaar geworden.
2 Zwijgt, gij inwoners des eilands! gij, die de kooplieden van Sidon, over zee varende, vervulden,
3 En wiens inkomst was het zaad van Sichor over de grote wateren, de oogst der rivier; en zij was de markt der heidenen.
4 Word beschaamd, o Sidon! want de zee spreekt, ja, de sterkte der zee, zeggende: Ik heb geen barensnood gehad, ik heb ook niet gebaard, en ik heb geen jongelingen groot gemaakt, en geen jonge dochters opgebracht.
5 Gelijk als geweest is de tijding van Egypte, zal men ook in weedom zijn, als men van Tyrus horen zal.
6 Vaart over naar Tarsis, huilt, gij inwoners des eilands!
7 Is dit uw vrolijk huppelende stad? welker oudheid wel van oude dagen af is; maar haar eigen voeten zullen haar verre wegdragen, om in vreemdelingschap te verkeren.
8 Wie heeft dit beraadslaagd over Tyrus, die kronende stad, welker kooplieden vorsten zijn, welker handelaars de heerlijkste in het land zijn?
9 De HEERE der heirscharen heeft het beraadslaagd, opdat Hij ontheilige de hovaardij van alle sieraad, om al de heerlijksten der aarde verachtelijk te maken.
10 Ga door naar uw land, als een rivier, gij dochter van Tarsis! er is geen gordel meer.
11 Hij heeft Zijn hand uitgestrekt over de zee, Hij heeft de koninkrijken beroerd; de HEERE heeft bevel gegeven tegen Kanaan, om haar sterkten te verdelgen.
12 En Hij heeft gezegd: Gij zult niet meer vrolijk huppelen, o gij verdrukte maagd, gij dochter van Sidon! Naar Chittim toe, maak u op, vaar over; ook zult gij aldaar geen rust hebben.
13 Ziet, het land der Chaldeen; dit volk was er niet; Assur heeft het gefondeerd voor degenen, die in de wildernissen woonden; zij richtten hun sterkten op, en bouwden hun paleizen, maar Hij heeft het tot een vervallen hoop gesteld.
14 Huilt, gij schepen van Tarsis! want ulieder sterkte is verstoord.
15 En het zal geschieden te dien dage, dat Tyrus zal vergeten worden zeventig jaren, gelijk eens konings dagen; maar ten einde van zeventig jaren zal in Tyrus als een hoerenlied zijn:
16 Neem de harp, ga in de stad rondom, gij vergeten hoer! speel wel, zing veel liederen, opdat uwer gedacht worde!
17 Want het zal geschieden ten einde van zeventig jaren, dat de HEERE Tyrus zal bezoeken, en dat zij wederkeren zal tot haar hoerenloon, en zij zal hoererij bedrijven met alle koninkrijken der aarde, die op den aardbodem zijn.
18 En haar koophandel en haar hoerenloon zal den HEERE heilig zijn, het zal niet ten schat vergaderd noch opgesloten worden; maar haar koophandel zal wezen voor hen, die voor den HEERE wonen, opdat zij eten tot verzadiging, en dat zij durig deksel hebben.

Jesaja 23:15-18

I. Hier is de tijd bepaald voor de duur der verwoesting van Tyrus, die geen altijddurende verwoesting moest wezen. *Tyrus zal vergeten worden zeventig jaren,* vers 15. Zolang zal zij verwaarloosd zijn, in vergetelheid zijn begraven. Zij werd verwoest door Nebukadnezar omstreeks dezelfde tijd, dat Jeruzalem verwoest werd, en zij bleef ook even lang in puin liggen. Zie de dwaasheid van die hoogmoedige, eerzuchtige veroveraar. In welk opzicht was hij rijker of sterker geworden door zich meester te maken van Tyrus, als al de inwoners er uit verdreven waren en hij geen van zijn eigen onderdanen kon missen om haar te vervullen en te versterken? Het is vreemd dat de mensen er behagen in konden scheppen om steden te verwoesten en haar gedachtenis met haar te doen vergaan, Psalm 9:7. Hij vertrad de hoogmoed van Tyrus, en hierin diende hij Gods raad, maar hij deed het met nog groter hoogmoed, waarvoor God hem spoedig daarna vernederd heeft.

II. Een profetie van de wederherstelling van Tyrus in haar heerlijkheid, *na zeventig jaren gelijk de dagen van een koning,* of van een dynastie, of van het geslacht van een koning, -van Nebukadnezar, toen die voorbij waren, kwam eraan de verwoesting van Tyrus een einde. En wij kunnen veronderstellen dat Cyrus, toen hij de Joden vrijliet en hen aanmoedigde om Jeruzalem te herbouwen, ook de Tyriërs vrijliet en hen heeft aangemoedigd om Tyrus te herbouwen. Zo worden de voorspoed en de tegenspoed van plaatsen, zowel als van personen, tegen elkaar over gesteld, opdat de prachtigste, vermaardste steden niet al te gerust zijn, en die het meest verwoest zijn, niet zullen wanhopen. Er is voorzegd:

1. Dat God in Zijn voorzienigheid wederom in gunst zal neerzien op deze verwoeste stad, vers 17. *De Heere zal Tyrus bezoeken* in genade, want hoewel Hij twist, zal Hij toch niet eeuwig twisten. Er is niet gezegd: Haar bekenden zullen haar bezoeken, haar koloniën, die zij geplant heeft, en de handelssteden, met welke zij betrekkingen onderhield-zij hebben haar vergeten, maar de Heere zal haar bezoeken door de een of andere ongedachte wending, Hij zal Zijn gramschap tegen haar doen ophouden, en dan zullen de dingen wederom hun natuurlijke loop volgen.

2. Dat zij haar beste pogingen zal aanwenden ons haar handel te doen herleven. Zij zal zingen als een hoer, die gedurende enigen tijd gestraft was voor haar ontucht, maar als zij weer in vrijheid is gesteld, zal zij- zo sterk is de neiging tot bederf-zich wederom tot haar vorige kunsten van verleiding begeven. De Tyriërs, die weergekeerd zijn uit de gevangenschap, en zij, die achtergebleven waren, wederom moed vattende, zullen zich weer tot de handel begeven, zich de beste koopwaren aanschaffen, goedkoper verkopen dan hun naburen, zeer schikkelijk zijn voor alle klanten, als een hoer, die vergeten was, zich, als er weer van haar wordt gesproken-door zingen en spelen aan het gezelschap aanbeveelt, neemt een harp, gaat rondom de stad, misschien wel ‘s avonds, speelt wèl, zingt veel liedjes. Dat zijn onschuldige, geoorloofde vermaken, indien er op sobere, matige en ingetogen wijze gebruik van wordt gemaakt, maar zij, die er aan gehecht zijn, moeten er toch niet al te veel van houden, zij moeten ook de eerzucht niet hebben om er in uit te munten, anderen er in te overtreffen, want wat zij nu ook mogen wezen, in oude tijden waren zij middelen om dwazen te verlokken en te verleiden. Tyrus zal nu langzamerhand wederom de markt van de volkeren worden, zij zal terugkeren tot haar loon, tot haar handel, en zal hoererij bedrijven, (dat is, zij zal handelsverkeer hebben want de profeet houdt de beeldspraak nog vol) met alle koninkrijken van de aarde waarmee zij vroeger in haar voorspoed handel gedreven heeft. De liefde voor

wereldlijke rijkdom is geestelijke hoererij, en daarom worden geldgierige mensen "overspelers en overspeelsters" genoemd, Jakobus 4:4, en geldgierigheid is geestelijke afgoderij.

3. Dat zij nu van haar handel een beter gebruik zal maken dan vroeger, dit goed zullen haar rampen bij haar uitgewerkt hebben, vers 18. *Haar koophandel en haar hoerenloon zullen de Heere heilig zijn.* De handel van Tyrus en al het gewin van haar handel zullen Gode en Zijn eer gewijd zijn, gebruikt worden in Zijn dienst: *het zal niet* zoals vroeger *als schat vergaderd noch opgestoken worden,* om het onderwerp te zijn van hun hoogmoed en de steun van hun vleselijk vertrouwen, maar het zal besteed worden aan werken van Godsvrucht en liefdadigheid. Wat zij kunnen missen van het onderhoud van henzelf en hun gezin, *zal wezen voor hen, die voor de Heere wonen,* voor de priesters, de dienstknechten des Heeren, die de dienst waarnemen in Zijn tempel te Jeruzalem, niet om hen een grote en prachtige staat te laten voeren, maar opdat zij en de hunnen eten tot verzadiging, het brood huns bescheiden deels zullen hebben met zo min mogelijk van de zorgen, die hen van hun dienstwerk zouden afhouden, en opdat zij geen rijke en fraaie, maar duurzame klederen zullen hebben, sterke en duurzame klederen voor oude lieden-zo lezen het sommigen, alsof de priesters, hoewel zij jong zijn, toch even eenvoudige en deftige klederen moeten dragen als oude lieden. Dit nu:

A. Veronderstelt dat de Godsdienst in het nieuwe Tyrus zal heersen, dat de Tyriërs tot de kennis van de ware God zullen komen en in gemeenschap met Gods Israël. Misschien heeft hun medegevangenschap in Babel met de Joden, die daar profeten bij zich hadden, hen er toe geneigd om zich met hen te verenigen in hun Godsverering, en hen afgewend van hun afgoden, zoals ook de Joden daar van hun afgoderij genezen werden, en toen zij met hen uit de gevangenschap bevrijd werden, en, naar zij reden hadden te geloven, om hunnentwil, en weer in Tyrus gevestigd waren zullen zij gaven en offeranden naar de tempel gezonden hebben, alsmede geschenken aan de priesters. Wij vinden, dat toen Tyriërs in het land van Juda woonden, Nehemia 13:16. Tyrus en Sidon waren in Christus' tijd de Godsdienst beter gezind dan de steden van Israël, want indien Christus onder hen ware gegaan, zij zouden zich bekeerd hebben, Mattheus 11:21. En wij ontmoeten Christenen te Tyrus, Handelingen 21:3, 4, en vele jaren later heeft het Christendom daar gebloeid. Sommigen van de rabbijnen verwijzen deze profetie van de bekering van Tyrus naar de dagen van de Messias.

B. Het is een aansporing voor hen, die goederen hebben, om ze te gebruiken in de dienst van God en Godsdienst, en datgene het best uitgezet te achten, hetwelk daaraan uitgegeven werd. Beide de koopwaren van de handelaar en het loon van de dagloners zullen Gode gewijd zijn. Beide de koopwaar-het beroep, dat wij volgen-en het loon-het gewin van ons beroep-moeten de Heere heiligheid zijn, in toespeling op hetgeen gegraveerd stond op de kroon van de hogepriesters, Exodus 39:30, en op de afzondering van de tienden onder de wet, Leviticus 27:30. Zie een dergelijke belofte, die naar Evangelietijden verwijst, Zacheria 14:20, 21. Wij moeten eerst onszelf geven om *heiligheid des Heeren* te zijn, eer hetgeen wij doen, of hebben, of verkrijgen dit zijn kan. Als wij met God zijn in ons particulier beroep, als wij gewone dingen doen op Godvruchtige wijze, als wij overvloedig zijn in werken van Godsvrucht en barmhartigheid, vrijgevig zijn in het lenigen van de nood van de armen en voor het onderhouden van de eredienst en het Evangelie bevorderen, dan zijn onze koopwaar en ons loon heiligheid des Heeren, indien wij er in oprechtheid Zijn eer er heerlijkheid mee op het oog hebben. En het behoeft niet ten schat vergaderd en opgelegd te worden op aarde, want het is ten schat vergaderd en opgelegd in de hemel, "in beurzen, die niet verouderen," Lukas 12:33.

HOOFDSTUK 24

1 Ziet, de HEERE maakt het land ledig, en Hij maakt het woest; en Hij keert deszelfs gestaltenis om, en Hij verstrooit zijn inwoners.
2 En gelijk het volk, alzo zal de priester wezen; gelijk de knecht, alzo zijn heer; gelijk de dienstmaagd, alzo haar vrouw; gelijk de koper, alzo de verkoper; gelijk de lener, alzo de ontlener; gelijk de woekeraar, alzo die, van welken hij woeker ontvangt.
3 Dat land zal ganselijk ledig gemaakt worden, en het zal ganselijk beroofd worden; want de HEERE heeft dit woord gesproken.
4 Het land treurt, het verwelkt; het aardrijk kweelt, het verwelkt; de hoogsten van het volk des lands kwelen.
5 Want het land is bevlekt vanwege zijn inwoners; want zij overtreden de wetten, zij veranderen de inzettingen, zij vernietigen het eeuwig verbond.
6 Daarom verteert de vloek het land, en die daarin wonen, zullen verwoest worden; daarom zullen de inwoners des lands verbrand worden, en er zullen weinig mensen overblijven.
7 De most treurt, de wijnstok kweelt, allen die blijhartig waren, zuchten.
8 De vreugde der trommelen rust; het geluid der vrolijk huppelenden houdt op, de vreugde der harp rust.
9 Zij zullen geen wijn drinken met gezang; de sterke drank zal bitter zijn dengenen, die hem drinken.
10 De woeste stad is verbroken, al de huizen staan gesloten, dat er niemand inkomen kan.
11 Er is een klagelijk geroep op de straten, om des wijns wil; alle blijdschap is verduisterd, de vreugde des lands is heengevaren.
12 Verwoesting is in de stad overgebleven, en met gekraak wordt de poort in stukken verbroken.
13 Want in het binnenste van het land, in het midden dezer volken, zal het alzo wezen, gelijk de afschudding des olijfbooms, gelijk de nalezingen, wanneer de wijnoogst geeindigd is.
14 Die zullen hun stem opheffen, zij zullen vrolijk zingen; vanwege de heerlijkheid des HEEREN zullen zij juichen van de zee af.
15 Daarom eert den HEERE in de valleien, in de eilanden der zee den Naam des HEEREN, des Gods van Israel.
16 Van het uiterste einde der aarde horen wij psalmen, tot verheerlijking des Rechtvaardigen. Doch nu zeg ik: Ik word mager, ik word mager, wee mij! de trouwelozen handelen trouwelooslijk, en met trouweloosheid handelen de trouwelozen trouwelooslijk.
17 De vrees, en de kuil, en de strik over u, o inwoners des lands!
18 En het zal geschieden, zo wie voor de stem der vreze vlieden zal, die zal in den kuil vallen; en die uit den kuil opklimt, die zal in den strik gevangen worden; want de sluizen in de hoogte zijn opengedaan, en de fondamenten der aarde zullen beven.
19 De aarde zal ganselijk verbroken worden, de aarde zal ganselijk vaneen gescheurd worden, de aarde zal ganselijk bewogen worden.
20 De aarde zal ganselijk waggelen, gelijk een dronkaard, en zij zal heen en weder bewogen worden, gelijk een nachthut; en haar overtreding zal zwaar op haar zijn, en zij zal vallen, en niet weder opstaan.
21 En het zal geschieden te dien dage, dat de HEERE bezoeking doen zal over de heirscharen des hogen in de hoogte, en over de koningen des aardbodems op den aardbodem.
22 En zij zullen samenvergaderd worden, gelijk de gevangenen in een put, en zij zullen besloten worden in een gevangenis, maar na vele dagen weder bezocht worden.

23 En de maan zal schaamrood worden, en de zon zal beschaamd worden, als de HEERE der heirscharen regeren zal op den berg Sion en te Jeruzalem, en voor zijn oudsten zal heerlijkheid zijn.

Men is het er algemeen over eens dat hier een nieuwe leerrede begint, waarmee wordt voortgegaan tot het einde van Hoofdstuk 27. En hierin zegt de profeet, naar de aanwijzing, die hij heeft ontvangen, in vele dierbare beloften, tot de rechtvaardigen dat het hun wel zal gaan, en, in vele schrikkelijke bedreigingen zegt hij: Wee de goddelozen, het zal hun kwalijk gaan, Hoofdstuk 3:10, 11, en zij zijn ineengestrengeld, opdat zij elkaar zullen ophelderen. Dit hoofdstuk is meestal dreigend, en gelijk de oordelen, die bedreigd worden, zeer zwaar en smartelijk zijn, zo is het volk dat met die oordelen bedreigd wordt, zeer talrijk. Het is niet de last van een bijzondere stad of koninkrijk, zoals wij tevoren gehad hebben, maar de last van de gehele aarde. Het woord betekent wel alleen het land, omdat ons eigen land gewoonlijk als de gehele aarde voor ons is. Maar het wordt hier verklaard door een ander woord en zo blijkt het dat het niet zo beperkt is, het is de wereld, vers 4, zodat het tenminste een gehele nabuurschap van natiën moet omvatten.

1. Sommigen denken (en met grote waarschijnlijkheid), dat het een profetie is van de grote verwoesting, die Sanherib en zijn Assyrisch leger nu weldra onder vele van de volken in dat deel van de wereld aanrichten zal.

2. Anderen denken dat zij wijst op even gelijke verwoestingen die omstreeks honderd jaren later Nebukadnezar en zijn legerscharen in diezelfde landstreken aanrichten zullen, gaande van het éne koninkrijk neer het andere, niet alleen om ze te veroveren, maar om ze te verwoesten, in puinhopen te verkeren, want dat was de methode die door deze Oosterse volken in hun oorlogen gevolgd werd. De beloften, die onder deze bedreigingen gemengd zijn, zijn bedoeld tot ondersteuning en vertroosting van het volk van God in deze zeer rampspoedige tijden. En daar hier geen bijzondere volken genoemd zijn door wie, of over wie deze verwoestingen komen zullen, komt het mij voor dat zij op beide gebeurtenissen zien kunnen. Ja meer: de Schrift heeft velerlei vervulling, en wij behoren er volle ruimte aan te geven, en daarom ben ik geneigd te denken dat de profeet, naar deze en dergelijke voorbeelden, waarop hij inzonderheid het oog had, hier bedoelt om in het algemeen de rampspoedige toestand van het mensdom voor te stellen, en de velerlei ellende, waaraan het menselijk leven is blootgestelde inzonderheid die waarmee de oorlogen van de volken gepaard gaan. De profeten waren voorzeker gezonden, niet alleen om bijzondere gebeurtenissen te voorzeggen, maar om het hart van de mensen te vormen tot deugd en Godsvrucht, en te die einde werden hun profetieën geschreven en in wezen gehouden, namelijk tot ons onderricht, en daarom moeten zij niet beschouwd worden als VAN EIGEN UITLEGGING te zijn. Daar nu een innige, volkomen overtuiging van de ijdelheid van de wereld en van haar ongenoegzaamheid om ons gelukkig te maken, er zeer veel toe zal bijdragen om ons tot God te brengen en onze genegenheid te doen uitgaan naar een andere wereld, toont de profeet ons hier welke kwelling des geestes wij te wachten hebben van deze dingen, opdat wij daar nooit onze rust in zullen zoeken, noch ons enigerlei voldoening zullen beloven buiten de genieting van God. In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een bedreiging van verwoestende oordelen vanwege zonde, vers 1-12, waarbij de verzekering gevoegd is dat de Godvruchtigen vertroost zullen worden, vers 13-16.

II. Een verdere bedreiging van gelijke verwoestingen, vers 16-22, waarbij de verzekering gevoegd is dat temidden van dit alles God verheerlijkt zal worden.

Jesaja 24:1-12

Het is een zeer somber, treurig toneel, dat deze profetie ons voorstelt, waar wij onze blik ook heen richten, alles ziet er even droevig uit. De verwoestingen worden hier beschreven in een grote verscheidenheid van uitdrukkingen, die allen dezelfde strekking hebben, en allen verzwarend zijn.

I. De aarde is van al haar sieraden beroofd, en heeft het voorkomen alsof zij van haar grondslag was weggenomen, zij is ontledigd en woest, vers 1, alsof zij tot haar eerste chaos was teruggekeerd, tohoe wavohoe, wederom niets dan verwarring en leegte is, Genesis 1:2, *zonder vorm en ledig,* weliswaar, de aarde betekent soms het land en zo is het woord "arèts" in het derde vers hier ook door *land* vertaald, *het land zal ganselijk ledig gemaakt worden, en het zal ganselijk beroofd worden,* maar ik zie toch niet in, waarom het daar niet evenals in vers 1 door *de aarde* vertaald is, want gewoonlijk, zo niet altijd, is er, als het een bijzonder land betekent, iets aan toegevoegd, of ten minste staat dit toevoegsel er niet ver vanaf, om aan te tonen welk land bedoeld is, zoals het land-of de aarde-van Egypte, of Kanaän, of dit land, of ons land, of uw land en dergelijke meer. Het zou inderdaad op een bijzonder land kunnen wijzen, en een twijfelachtig woord gebruikt kunnen zijn, om zo’n toepassing te wettigen, want het is goed om op onszelf toe te passen en op ons eigen land, wat de Schrift in het algemeen zegt van de ijdelheid en de kwelling des geestes, waarmee alles hier beneden gepaard gaat, maar het schijnt bedoeld om te spreken van hetgeen dikwijls aan veel landen wedervaart, en hun zal wedervaren zolang als de wereld blijft bestaan, en wie weet hoe spoedig het aan ons eigen land kan wedervaren, en wat in het algemeen de aard is van alle aardse dingen, er is geen wezenlijk genot, geen voldoening in, het minste en geringste maakt ze onbruikbaar. Dikwijls zien wij talrijke gezinnen en rijke bezittingen geheel ontledigd geheel bedorven door het een of ander oordeel, of misschien slechts door langzaam, schier onmerkbaar verval. De zonde heeft de aarde onderstboven gekeerd, de aarde is voor de mens iets geheel anders geworden, dan wat zij geweest is toen God haar gemaakt had om hem ter woonplaats te zijn. De zonde heeft er ook de inwoners van verstrooid, de rebellie te Babel had de verstrooiïng van het mensdom ten gevolge. Op hoe velerlei wijze worden de inwoners beide van steden en van particuliere huizen niet verstrooid, zodat naaste bloedverwanten en oude buren niets meer van elkaar weten! Dezelfde strekking heeft vers 4. *De aarde treurt, zij verwelkt,* zij stelt hen teleur die er hun geluk in gesteld hebben, en er hoge verwachtingen van hebben gekoesterd, en gaf hun niet wat zij er zich van beloofd hebben *De gehele wereld kwijnt en verwelkt* als zich heenspoedende naar een algehele ontbinding. Zij is op zijn best genomen als een bloem, die verdort in de handen van hen, die er al teveel behagen in scheppen, en haar op hun borst, aan hun hart leggen. En gelijk de aarde zelf oud wordt, zo kwijnen ook zij, die daarop wonen. De mensen dragen een zwak, ziekelijk lichaam met zich om, zijn dikwijls eenzaam, als opgesloten door beproeving, vers 6. Als de aarde kwijnt en niet zo vruchtbaar is als zij placht te zijn, dan zijn zij, die daarop wonen, die haar tot hun tehuis, hun rust, hun deel maken, kwijnend en verlaten, terwijl zij, die door het geloof in God wonen, zich in Hem kunnen verblijden, ook wanneer de vijgeboom niet bloeit. Als wij de blik om ons heen slaan, en zien in hoeveel plaatsen pestilenties en brandende koortsen woeden, en hoeveel er in weinig tijds door weggeraapt worden, zodat soms de levenden nauwelijks volstaan om de doden te begraven, dan zullen wij misschien begrijpen wat de profeet bedoelt als hij zegt: *de inwoners van de aarde worden verbrand,* of verteerd, sommigen door de ene ziekte, anderen door een andere en vergelijkenderwijs zijn er slechts weinigen overgebleven. De wereld, waarin wij leven, is een wereld van teleurstelling, een tranendal, een stervende wereld, en de kinderen van de mensen erin zijn slechts van weinig dagen, die vol zijn van moeite en verdriet.

II. Het is God, die al deze rampen over de aarde brengt. De Heere, die de aarde gemaakt heeft, haar vruchtbaar heeft gemaakt en schoon ten diepste en ten gerieve van de mens maakt haar nu ledig en woest, vers 1, want de Schepper is en zal zijn de rechter, Hij heeft het onbetwistbaar recht om vonnis over haar te vellen, en een onweerstaanbare macht om dat vonnis te voltrekken. Het is de Heere, die dat woord gesproken heeft, en Hij zal het werk doen, vers 3, het is Zijn volk, *die de aarde verteerd heeft*, vers 6, de algemene vloek, die de zonde "over het aardrijk heeft gebracht om des mensen wil," Genesis 3:17, en de bijzondere vloek, die geslachten en landen over zich gebracht hebben door hun ontzettende goddeloosheid. Zie de kracht van Gods vloek, hoe hij alles ledig maakt, alles verwoest, zij, die door Hem gevloekt worden, zijn in waarheid gevloekt.

III. Personen van alle rang en stand zullen in deze rampen delen, vers 2. *Gelijk het volk alzo zal de priester wezen*, enz. Dit is waar van vele van de gewone rampen van het menselijk leven. Allen zijn onderworpen aan dezelfde lichaamskrankheden, leed van het hart, beproevingen in familiebetrekkingen en dergelijke meer, enigerlei wedervaart aan hen, die van zeer verschillenden stand zijn, *tijd en toeval wedervaart aan allen*. Het is in bijzondere zin waar van verwoestende oordelen, die God soms over zondige volken brengt, als het Hem behaagt kan Hij ze algemeen maken, zodat niemand eraan ontkomt of er van vrijgesteld wordt, hetzij de mensen veel of weinig hebben, zij zullen alles verliezen. Zij, die van geringer stand zijn, zullen het eerst lijden door hongersnood, maar zij, die van hongeren stand zijn, gaan het eerst in gevangenschap, terwijl de armen in het land gelaten worden. Het zal voor allen gelijk wezen:

1. Met hoog en laag, *gelijk het volk alzo zal de priester wezen, of* de vorsten. De waardigheid van de magistraten en van de bedienaren van de godsdienst, de achting en eerbied die aan beide verschuldigd zijn, zullen hen niet beveiligen, :de aangezichten van de ouden zijn niet geëerd geweest," Klaagliederen 5:12. De priesters waren even verdorven en goddeloos als het volk, en hun hoedanigheid van priester heeft hen niet weerhouden van te zondigen, hoe kunnen zij dan verwachten dat zij hen zal beveiligen tegen het oordeel? In beide is het "gelijk het volk alzo de priester," Hosea 4:8, 9.

2. Met dienstknecht en vrije: *gelijk de knecht alzo zijn heer, gelijk de dienstmaagd alzo haar vrouwe*, zij hebben allen hun weg verdorven, en daarom zullen zij allen ongelukkig gemaakt worden, als de aarde verwoest wordt.

3. Met rijk en arm, zij, die tevoren geld hebben, geld uitzetten op interest, zullen er niet beter aan toe zijn dan zij, die zo verarmd zijn, dat zij genoodzaakt zijn hun bezittingen te verkopen en geld op te nemen op interest. Er zijn oordelen, behalve nog die op de grote dag van het oordeel, waarin rijken en armen elkaar ontmoeten. Laat hen, die tot aanzien zijn gekomen in de wereld, hun minderen niet op een te grote afstand van hen stellen, want zij weten niet hoe spoedig zij op gelijke voet met hen zullen wezen. De rijkdom van de rijke is in zijn verbeelding zijn sterke stad, maar hij zal dit niet altijd blijken te zijn in de werkelijkheid.

IV. Het is de zonde, die deze rampen over de aarde brengt. De aarde is ledig gemaakt en kwijnt weg, omdat zij *bevlekt is vanwege haar inwoners*, vers 5. Zij is bevlekt door de zonde van de mensen, en daarom is zij verwoest door de oordelen Gods. Zodanig is de vuile aard van de zonde, dat zij de aarde zelf verontreinigt onder de zondige inwoners ervan, zodat zij onaangenaam is in de ogen van God en van goede mensen. Zie Leviticus 18:25, 27, 28. Bloed inzonderheid verontreinigt het land, Numeri 35:33. De aarde spuwt nooit haar inwoners uit, voordat zij haar bevlekt hebben door hun zonden. Wel, wat hebben zij gedaan?

1. Zij hebben de wetten overtreden van hun schepping, niet beantwoord aan het doel ervan. De banden van de wet van de natuur zijn door hen verbroken, en de koorden hunner verplichtingen aan de God van de natuur hebben zij van zich geworpen.

2. Zij hebben de inzettingen veranderd van de geopenbaarden godsdienst, diegenen van hen, die er het voordeel van hadden genoten. *Zij hebben de inzettingen veronachtzaamd,* zo lezen het sommigen, en hebben ze niet nauwgezet waargenomen, in het bedrijven van de zonde zijn zij over de wet heengegaan, en in het nalaten van plichten zijn zij de inzettingen voorbijgegaan.

3. Hierin hebben zij het eeuwig verbond verbroken, dat een eeuwige verplichting oplegt, en voor hen, die het houden, een eeuwige zegen zal zijn. Het is Gods grote nederbuigende goedheid, dat het Hem behaagt om in een weg des verbonds met de mensen te handelen, ten einde hun goed te doen, en hen daardoor te verplichten om Hem dienst te doen. Zelfs zij, die geen voordeel hadden van Gods verbond met Abraham, hadden toch voordeel van Zijn verbond met Noach en zijn zonen dat *een eeuwig verbond* genoemd wordt, Zijn verbond met dag en nacht, maar zij nemen de voorschriften niet waar van de zonen van Noach, ze erkennen Gods goedheid niet in dag en nacht, leggen er zich niet op toe om Hem dank te bewijzen, en aldus verbreken zij het eeuwig verbond, en verijdelen er het genaderijke doeleinde van.

V. Deze oordelen zullen van de mensen hoogmoed vernederen en hun vrolijkheid bederven, als de aarde ledig wordt gemaakt.

1. Het is een grote vernedering van van de mensen hoogmoed, vers 4. *De hoogmoedigen van de aarde kwijnen,* want zij hebben datgene verloren, hetwelk hun hoogmoed steunde en waarvoor zij zich groot gemaakt hebben, God kan hen, die het hoofd zo omhoog hielden, zo tenonder brengen dat zij het hoofd laten hangen.

2. Het is een grote verstoring van van de vrolijkheid van de mensen, daar wordt lang bij stilgestaan, vers 7-9. *Allen, die blijhartig waren, zuchten,* zodanig is de aard van vleselijke vrolijkheid, zij is slechts "als het geluid van de doornen onder een pot," Prediker 7:6. Luid gelach eindigt gewoonlijk in een zucht, zij, die de wereld tot hun voornaamste vreugde maken, kunnen zich niet te allen tijde verblijden. Als God Zijn oordelen zendt op de aarde, bedoelt Hij er mee diegenen ernstig te maken, die zich geheel en al aan hun vermaak hadden overgegeven. uw *lachen worde veranderd in treuren.* Als de aarde ledig gemaakt is, dan *houdt het geluid van de vrolijk huppelenden op.* Vleselijke vreugde is luidruchtig, maar het geluid ervan zal spoedig ophouden, en het einde ervan is droefheid.

Van twee dingen wordt gebruik gemaakt om ijdele vrolijkheid op te wekken en te uiten, en de blijhartige menigte wordt hier beroofd van beide.

A. Drank, *de most treurt,* hij is zuur geworden, omdat hij niet gedronken werd, warmt hoe geschikt hij ook is voor hen, die bitterlijk bedroefd van ziel zijn, zij hebben er dan de smaak niet voor, zoals de blijhartigen er smaak voor hebben, *de wijnstok kweelt,* en geeft weinig hoop op een goede wijnoogst, en daarom zuchten de blijhartigen, want zij kennen geen andere blijdschap dan die van hun koren en most en olie, als deze vermenigvuldigd worden, Psalm 4:8, en zo gij *hun wijnstok en vijgeboom verwoest,* dan doet gij al hun blijdschap ophouden, Hosea 2:11, 12. Zij *zullen nu geen wijn drinken met gezang,* zoals zij plachten, zij zullen hem veeleer drinken met zuchten, ja *de sterke drank zal bitter zijn dengenen, die hem drinken,* omdat zij er hun tranen wel mee moeten vermengen, of omdat zij er door ziekte de smaak voor hebben

verloren. God heeft velerlei middelen om wijn en sterke drank te verbitteren voor hen, die ze liefhebben en er de grootste smaak in hebben, lichaamskwalen, benauwdheid van ziel, het verderf van de bezitting of van het land, zullen de Sterken drank bitter maken, al het zingenot flauw en smakeloos doen zijn

B. Muziek. *De vreugde van de trommelen rust* en de harpen, die bij hun maaltijden plachten te zijn, Hoofdstuk 5:12. De gevangenen in Babel hangen hun harpen aan de wilgen. Kortom, alle vreugde is verduisterd, nergens bespeurt men iets aangenaams, niemand heeft de kracht om zich tot een grimlach te dwingen, de vreugde *des lands is heengevaren*, vers 11, en als het de vreugde is, die Salomo waanzin noemt, dan is er niet veel aan verloren.

Vl. De steden zullen op bijzondere wijze door deze verwoesting van het land te lijden hebben, vers 10. *De stad van de verwarring*, of van de verbijstering *is afgebroken*, zo lezen wij het zij ligt open en bloot voor de invallende vijanden, niet alleen door het afbreken van haar muren, maar door de verbijstering, die zich van de inwoners meester heeft gemaakt, ieder huis is gesloten, misschien vanwege de pest, die de inwoners verbrand of verteerd heeft, zodat er slechts weinig mensen zijn overgebleven, vers 6 Besmette huizen worden gewoonlijk gesloten, opdat niemand erin zal gaan, of zij zijn gesloten omdat zij onbewoond en verlaten zijn. *Er is een klagelijk geroep om des wijns wille*, vanwege het bederf van de wijnoogst, zodat er waarschijnlijk geen wijn te krijgen is. In de stad, in Jeruzalem zelf, die zo sterk bezocht placht te wezen, zal niets overgelaten zijn dan verwoesting, in de straten groeit gras, en *met gekraak wordt de poort in stukken verbroken*, vers 12. Allen, die heen en weer plachten te gaan door de poort, zijn geslagen, en al de kracht van de stad is afgesneden. Hoe spoedig van God een stad van orde in een stad van verwarring verkeren! en dan zal zij ook spoedig een stad van verwoesting zijn.

Jesaja 24:13-15

Wij zien hier hoe God in het midden van de toorn aan het ontfermen gedenkt. Als Juda en Jeruzalem en de omliggende landen oververmeesterd zullen zijn door de vijand, Sanherib of Nebukadnezar, dan zal daar een overblijfsel zijn, dat behouden wordt van het algemene verderf, en het zal een vroom, een Godvruchtig overblijfsel zijn. God volgt gewoonlijk deze methode als Zijn oordelen zijn uitgegaan, Hij maakt geen voleinding, Hoofdstuk 6:13. Of, wij kunnen het aldus opvatten: hoewel van het grootste deel van het mensdom genot en vertroosting is weggenomen door het ledigmaken van de aarde en de verwoesting ervan, zijn er toch enige weinigen, die zichzelf beter verstaan, hun schat opgelegd hebben in de hemel, en niet in de dingen van hier beneden, en daarom hun vertroosting en blijdschap in God kunnen behouden, zelfs *als de aarde treurt en kwijnt.*

Merk op:

1. Het kleine tal van dit overblijfsel, vers 13. Als alles ten verderve gaat, dan zal er *als de afschudding des olijfbooms wezen,* en *gelijk de nalezingen wanneer de wijnoogst geëindigd is,* hier en daar een, die aan de algemene ramp zal ontkomen (zoals Noach en zijn gezin toen de oude wereld onder de zondvloed werd bedolven), die in staat zullen zijn neer te zitten op de puinhopen van de dingen, die hun het leven hebben veraangenaamd en zelfs dan zich kunnen verblijden in de Heere, Habakuk 3:16-18, die als alle aangezichten somber en treurig zijn, "hun hoofd kunnen opheffen met blijdschap", Lukas 21:26, 28. Deze weinigen zijn verstrooid, op een afstand van elkaar, zoals de afschuddingen van de olijfboom, en zij zijn verborgen, verscholen onder de bladeren. De Heere alleen kent degenen, die de Zijnen zijn, de wereld kent hen niet.

2. De grote Godsvrucht van dit overblijfsel, die zoveel groter is omdat zij zo ternauwernood aan deze grote verwoesting ontkomen zijn, vers 14. Zij *zullen hun stem opheffen, zij zullen vrolijk zingen.*

a. Zij zullen zingen van blijdschap over hun verlossing, als de vrolijkheid van vleselijk-gezinde wereldlingen ophoudt, is de blijdschap van de heiligen even levendig als ooit, als de blijhartigen zuchten omdat *de wijnstok kwijnt,* dan zullen de oprechten van hart zingen omdat het verbond van de genade, de fontein van hun vertroostingen en het fundament van hun hoop, nooit faalt, zij, die zich verblijden in de Heere, kunnen zich verblijden in verdrukking, en door het geloof kunnen zij juichen als allen rondom hen in tranen zijn.

b. Zij zullen zingen tot eer en lof van God, zij zullen zingen, niet alleen van de goedertierenheid, maar van de heerlijkheid des Heeren, hun liederen zijn ernstig en ontzagwekkend, en in hun geestelijke blijdschap hebben zij een eerbiedig besef van de grootheid van God, en houden zij zich nederig op een afstand als zij tot Hem komen met hun lof. De heerlijkheid des Heeren, die een oorzaak van verschrikking is voor de goddelozen, voorziet de heiligen van liederen des lofs. Zij zullen zingen van de grootheid of alles overtreffende heerlijkheid des Heeren, tentoon gespreid beide in Zijn oordelen en in Zijn goedertierenheden, want van beide moeten wij zingen, , moeten wij Hem zingen, Psalm 101:1. Zij, die van het land, dat ledig gemaakt en verwoest werd ontkomen zijn, of nog ontkomen zullen naar de zee, zullen vandaar luid roepen, zij zullen juichen, hun verstrooiing zal er toe bijdragen om de kennis van God te verspreiden, en zij zullen zelfs op ver verwijderde kusten

Zijn lof doen weerklinken. Het strekt zeer tot eer van God, als zij, die Hem vrezen, zich in Hem verblijden en Hem loven zelfs in de donkerste, treurigste tijden.

3. Hun heilige ijver om anderen op te wekken tot dezelfde Godsvrucht, vers 15. Ze moedigen hun lotgenoten in het lijden aan om evenzo te doen.

a. Zij, die in de vuren zijn, in de smeltkroes van de beproeving, de vuren, door welke *de inwoners van de aarde verbrand worden,* vers 6. Of in de valleien, in de lage, duistere, vuile plaatsen.

b. Zij, die op de eilanden in de zee zijn, waarheen zij verbannen werden, of genoodzaakt werden er heen te vluchten, om er een schuilplaats te vinden, ver verwijderd van al hun vrienden, zij "waren in het vuur en in het water gekomen," Psalm 66:12, maar laat hen in beide de Heere verheerlijken, Hem verheerlijken als de Heere, de God Israëls. Zij, die door het geloof kunnen roemen in verdrukking, behoren God te verheerlijken in verdrukking en Hem te danken voor de vertroostingen, die overvloedig zijn, gelijk als hun beproeving overvloedig is. Wij moeten in ieder vuur, ook in het heetste, op ieder eiland, zelfs in het afgelegenste, onze goede gedachten van God behouden, als wij, ofschoon Hii, ons zou doden, toch op Hem betrouwen, al worden wij om Zijnentwil de gehele dag gedood, en toch op geen van deze dingen achten, dan *eren wij de Heere in de vuren,* vers 15, zoals de drie jongelingen en de martelaars, die op de brandstapel hebben gezongen.

Jesaja 24:16-23

Deze verzen spreken, evenals de vorige, duidelijk

I. Van vertroosting tot de heiligen. Zij kunnen door de rampen van de plaatsen, waar zij wonen, tot de uiterste delen van de aarde gedreven worden, of misschien ter wille van hun Godsdienst genoodzaakt zijn daarheen te gaan, maar daar zullen zij zingen, niet zuchten, van daar hebben wij psalmen gehoord, en het is ons een troost ze te horen, te horen dat Godvruchtige mensen hun Godsdienst met zich medenemen zelfs tot in de verste landen, te horen dat God hen daar bezoekt, en hen aanmoedigt om te hopen dat Hij hen vandaar vergaderen zal, Deuteronomium 30, 4, en aldus is hun lied *tot verheerlijking des Rechtvaardigen,* het woord staat in het enkelvoud, en er kan de rechtvaardige God mee bedoeld zijn, die rechtvaardig is in alles wat Hij over ons gebracht heeft, dit is de Heere te verheerlijken in de vuren-of, de bedoeling kan ook wezen: Deze psalmen strekken tot eer of tot sieraad van hen, die ze zingen. Wij doen onszelf de grootst mogelijke eer aan als wij ons bezighouden met God te eren en te verheerlijken. Dit kan zien op het zenden van het Evangelie tot de uiterste einden van de aarde. zo ver als dit door ons bewoonde eiland in de dagen van de Messias waarvan de blijde boodschap wederkaatst wordt in psalmen, die vandaar gehoord worden, uit kerken, die daar geplant zijn, tot eer en heerlijkheid van de rechtvaardigen God, in overeenstemming met het lied van de engelen: *Ere zij God in de hoogste hemelen,* en ere zij allen rechtvaardigen mensen, want het werk van de verlossing was verordineerd tot onze ere eer de wereld was.

II. Van verschrikking tot de zondaren, zichzelf en anderen vertroost hebbende met het vooruitzicht op een behouden overblijfsel, keert hij nu terug om te treuren over de ellende, die als een machtige bergstroom zal losbreken over de aarde. *Edoch nu zeg ik: Ik word mager, ik word mager, wee mij!* vers 16. De blote gedachte eraan verteert mij, maakt mij mager. Hij voorziet:

1. Het algemeen heersen van de zonde, dat de ongerechtigheid de overhand zal hebben vers 16. *De trouwelozen handelen trouwelooslijk,* dat is zelf reeds een oordeel, en het brengt God er toe om nog andere oordelen te zenden

a. De mensen zich trouweloos jegens elkaar, er is geen trouw in de mens, er heerst een algemene oneerlijkheid. De waarheid, die heilige band van de samenleving, is weggegaan, en er is niets dan trouweloosheid in van de mensen handelingen. Zie Jeremia 9:l, 2.

b. Zij zijn allen trouweloos jegens hun God, met betrekking tot Hem en hun verbond met Hem zijn de kinderen van de mensen allen trouweloos in hun handelingen, en hebben zeer trouwelooslijk gehandeld met hun God door van hun trouw aan Hem af te wijken, dit is de oorsprong en dit is de verzwaring van de zonde van de wereld. En als de mensen trouweloos zijn geweest jegens hun God, hoe kunnen zij dan trouw zijn jegens elkaar?

2. Het algemeen heersen van de toorn en van Gods oordelen wegens deze zonde.

A. Van tijd tot tijd zullen de inwoners van de aarde vervolgd worden van de ene plaats naar de andere, door het een of ander onheil, vers 17, 18. *De vrees en de kuil en de strik,* vrees voor de kuil en de strik is over hen, waar zij ook zijn, want de kinderen van de mensen weten niet in welk kwaad zij plotseling verstrikt kunnen worden, Prediker 9:12. Deze drie woorden schijnen

gekozen te zijn als een sierlijke woordspeling, of, zoals wij het nu minachtend noemen, een gerinkink van woorden: *pachad, pachas, pach,* zo luiden zij in het Hebreeuws, maar de betekenis is duidelijk vers 18, namelijk, dat "het kwaad de zondaars zal vervolgen," Spreuken 13:21, dat de vloek de ongehoorzamen zal treffen, Deuteronomium 28:15, dat zij die gerust zijn omdat zij aan het een oordeel zijn ontkomen, niet weten hoe spoedig een ander over hen komen kan. Hetgeen, waarmee deze profeet al de inwoners van de aarde dreigt, wordt door een andere profeet tot een deel gemaakt van de oordelen over Moab, Jeremia 48:43, 44. Maar het is een gewoon voorbeeld van de rampspoedige staat van het menselijk leven, dat, als wij het een kwaad zoeken te vermijden wij in een ander vervallen, dat nog erger is, en dat het einde van de ene moeilijkheid, de ene benauwdheid, dikwijls het begin is van een andere, zodat wij het minst veilig zijn, als wij het meest gerust zijn.

B. De aarde zelf zal in stukken geschud worden, het zal letterlijk zo wezen aan het einde, als *alle de werken daarop verbrand zullen worden,* en dikwijls is het zo in overdrachtelijken zin, eer dat dit einde er is, "de sluizen in de hoogte zijn opengedaan, om" toorn neer te gieten, zoals in de algemenen zondvloed, "Hij regent op de goddelozen vurige kolen en zwavel," Psalm 11:6, en de fonteinen van de grote afgrond opengebroken zijnde, zullen de grondvesten van de aarde natuurlijk wankelen, de natuur is uit haar voegen geraakt, alles is in verwarring. Zie hoe sierlijk dit is uitgedrukt, vers 19,. "De aarde zal ganselijk verbroken worden, de aarde zal ganselijk vaneen gescheurd worden, de aarde zal ganselijk bewogen worden, uit haar plaats worden bewogen, God zal de hemelen en de aarde doen beven", Haggai 2:6. Zie de ellende van hen, die hun schat opleggen in de dingen van de aarde en om die dingen geven, er hun hart op stellen, zij stellen hun vertrouwen in hetgeen weldra *ganselijk verbroken, ganselijk vaneen gescheurd zal worden, de aarde zal waggelen gelijk een dronkaard,* zo ongestadig, zo onzeker zijn al de bewegingen van deze dingen. Wereldlingen wonen erin als in een paleis, als in een kasteel, als in een oninneembaren toren, maar zij zal *heen en weer bewogen worden gelijk een nachthut,* zo gemakkelijk, zo snel, en met zo weinig verlies voor de groten landheer. Het afbreken van de aarde zal slechts wezen als het afbreken van een nachthut, die het land wel gaarne kwijt wil wezen, omdat zij slechts bedelaars herbergt, weshalve geen zorg wordt gedragen om haar weer op te bouwen, zij *zal vallen en niet weer opstaan,* maar er zal een nieuwe hemel en een nieuwe aarde zijn, waarin niets dan gerechtigheid zal wonen.

Maat wat is het, dat aldus de aarde beweegt en haar doet verzinken? Het is *haar overtreding, die zwaar op haar zal zijn.* Zonde is een last voor geheel de schepping, zij is een zware last, een last onder welke zij thans zucht, en die haar ten slotte zal doen verzinken. Zonde is het verderf van staten) koninkrijken en geslachten, zij vallen onder het gewicht van die "plaat van lood," Zacheria 5:7, 8.

C. God zal een bijzonderen twist hebben met de koningen en de groten van de aarde, vers 2t. *Hij zal bezoeking doen over de heirscharen des hogen in de hoogte,* heirscharen van vorsten zijn voor God niet meer dan heirscharen van gewone mensen, wat kon een heirschaar van groten doen met hun verenigde strijdkrachten, als de Allerhoogste, de Heere van de heirscharen, met hen twist, om hun hoogte te vernederen, hun heirscharen te verstrooien en hun bondgenootschappen te verbreken? De hogen, die *in* de hoogte zijn, die opgeblazen zijn door hun hoogheid en hun grootheid, die denken zo hoog te zijn, dat zij buiten het bereik zijn van alle gevaar, zullen gewaar worden dat God al hun hoogmoed en al hun wreedheid aan hen zal bezoeken, waarmee zij hun naburen hebben geschaad en hun onderdanen hebben verdrukt, zodat deze nu op hun eigen hoofd zal weerkeren. Met de koningen van de aarde zal nu op aarde worden afgerekend, om te tonen dat er waarlijk een God is, die richt op de aarde en aan

de hoogmoedigsten van de koningen vergelden zal naar hun doen. Laat hen, die vertreden worden door de hogen van de aarde, zich hiermede vertroosten, dat, hoewel zij hen niet kunnen, niet durven, niet moeten weerstaan, er toch een God is, die rekenschap van hen zal afeisen, en over hen op hun eigen mesthoop zal zegevieren, want de aarde, waarvan zij de koningen zijn, is in Zijn ogen niets meer of niets beters dan dat. Dit is alleen in het algemeen, in het bijzonder wordt voorzegd, vers 22 dat zij *tezamen vergaderd zullen worden, gelijk de gevangenen,* gelijk schuldig verklaarde, veroordeelde gevangenen tezamen vergaderd worden in een put, of kerkerhol, en daarin strenge gevangenschap opgesloten zijn, de koningen en hogen, die voor zichzelf alle mogelijke vrijheid namen, en er vermaak in vonden om anderen op te sluiten, zullen nu zelf opgesloten worden. Laat de vrije zich niet beroemen op zijn vrijheid evenmin als de sterke zich moet beroemen op zijn kracht, want hij weet niet in welk bedwang hij nog komen kan. *Maar na veel dagen zullen zij weer bezocht worden,* hetzij:

a. Dat zij bezocht zullen worden in toorn-het is hetzelfde woord in een anderen vorm, dat gebruikt is in vers 21. De Heere zal hen straffen, zij zullen bewaard worden voor de dag van de voltrekking van het vonnis, zoals ter dood veroordeelde gevangenen, en zoals de gevallen engelen "met eeuwige banden onder de duisternis bewaard worden tot het oordeel van de grote dag." Judas, vers 6. Laat dit een verklaring zijn van het uitstel van de goddelijke wraak, het vonnis wordt niet snel voltrokken, omdat de dag van de voltrekking nog niet gekomen is, en misschien niet komen zal dan na vele dagen, maar het is zeker dat de goddeloze bewaard wordt voor de dag des verderfs, en intussen bewaard, behoed blijft, maar "ten dage van de verbolgenheid te voorschijn gebracht zal worden," Job 21:30, x) zo laat ons dan over niets voor de tijd oordelen.

b. Zij zullen bezocht worden in genade, en uit hun gevangenschap worden bevrijd, en zullen wederom-zo niet hun waardigheid-maar dan toch hun vrijheid herkrijgen. Bij zijn veroveringen heeft Nebukadnezar veel koningen en vorsten tot zijn gevangenen gemaakt, en hen in de gevangenis te Babel opgesloten, onder anderen ook Jojachin, koning van Juda, maar na veel dagen, toen hij het hoofd had neergelegd, heeft zijn zoon hem bezocht en hem in zijn dienstbaarheid enige vriendelijkheid betoond, want het wordt als een voorbeeld van zijn bijzondere vriendelijkheid voor Jojachin genoemd, dat hij "zijn stoel stelde boven de stoel van de koningen, die bij hem te Babel waren," Jeremia 52:32. Als wij het toepassen op de algemene staat van het mensdom, dan wordt er een omwenteling van toestand mee te kennen gegeven, zij, die hoog waren, zijn gestraft, zij, die gestraft waren, hebben verademing na vele dagen, opdat niemand in deze wereld gerust zij, al is zijn toestand ook nog zo bloeiend, en opdat niemand zal wanhopen, in hoe treurigen toestand hij zich ook moge bevinden.

3. In dit alles eer en heerlijkheid aan God vers 23. Als dit alles plaats heeft, als de trotse vijanden van Gods kerk vernederd worden naar beneden gebracht zijn, dan zal het buiten alle tegenspraak blijken dat de Heere regeert, hetgeen altijd waar is, maar niet altijd even merkbaar is. Als de koningen van de aarde gestraft zijn voor hun tirannie en verdrukking, dan wordt aan geheel de wereld bekend gemaakt dat God de Koning van de koningen is, Koning is boven hen, door wie zij verwinbaar zijn, Koning over hen, aan wie zij verantwoordelijk zijn, dat Hij heerst als Heere van de heirscharen, van alle heirscharen, van hun heirscharen, dat Hij regeert op de berg Zion en in Zijn kerk, tot haar eer en haar welzijn, ingevolge de belofte waarop zij gegrond is, regeert in Zijn Woord en in Zijn inzettingen dat Hij regeert voor Zijn oudsten en voor al Zijn heiligen, inzonderheid voor Zijn dienstknechten, de ouderlingen van Zijn kerk, die hun oog gericht hebben op al de uitgangen van Zijn macht en voorzienigheid, en in al deze gebeurtenissen Zijn hand opmerken. Gods oudsten de oudste discipelen, de ervaren Christenen,

die dikwijls als zij in verwarring en verlegenheid waren, in het heiligdom zijn gegaan, in Gods heiligdom in Zion en Jeruzalem, en zich bekend hebben gemaakt met Zijn openbaringen van zichzelf aldaar, zij zullen meer dan anderen zien van Gods heerschappij en soevereiniteit in deze werkingen van Zijn voorzienigheid.

b. Dan zal het blijken dat Hij heerlijk regeert, regeert in zo'n glans en luister, *dat de maan schaamrood zal worden en de zon beschaamd zal worden*, gelijk de kleinere lichten verduisterd en uitgeblust worden door de grotere. Hoge, aanzienlijke mannen, die dachten zo glansrijk en zo groot een heerschappij te hebben als de zon en de maan, zullen beschaamd worden, als God zal blijken boven hen te zijn, en nog veel meer als Hij tegen hen verschijnt, dan zal hun aangezicht schaamrood zijn, zodat zij Gods naam zullen zoeken. De Oosterse volken aanbaden de zon en de maan, maar als God zo heerlijk zal verschijnen voor Zijn volk tegen Zijn en hun vijanden, dan zullen al deze voorgewende godheden zich er over schamen, dat zij ooit de hulde van hun misleide en verblinde aanbidders hebben ontvangen. De heerlijkheid van de Schepper overtreft oneindig ver de heerlijkheid van het luisterrijkste schepsel. Op de grote dag, wanneer de Rechter van hemel en aarde verschijnen zal in Zijn heerlijkheid, dan zal door Zijn alles overtreffenden glans *de zon in duisternis veranderd worden en de maan in bloed.*

HOOFDSTUK 25

1 HEERE! Gij zijt mijn God, U zal ik verhogen, Uw Naam zal ik loven, want Gij hebt wonder gedaan; Uw raadslagen van verre zijn waarheid en vastigheid.
2 Want Gij hebt van de stad een steenhoop gemaakt; de vaste stad tot een vervallen hoop; het paleis der vreemdelingen, dat het geen stad meer zij, in eeuwigheid zal zij niet herbouwd worden.
3 Daarom zal U een machtig volk eren, de stad der tirannische volken zal U vrezen.
4 Want Gij zijt den arme een Sterkte geweest, een Sterkte den nooddruftige, als hem bange was; een Toevlucht tegen den vloed, een Schaduw tegen de hitte; want het blazen der tirannen is als een vloed tegen een wand.
5 Gelijk de hitte in een dorre plaats, zult Gij de onstuimigheid der vreemdelingen nederdrukken; gelijk de hitte door de schaduw ener dikke wolk, zal het gezang der tirannen vernederd worden.
6 En de HEERE der heirscharen zal op dezen berg allen volken een vetten maaltijd maken, een maaltijd van reinen wijn, van vet vol mergs, van reine wijnen, die gezuiverd zijn.
7 En Hij zal op dezen berg verslinden het bewindsel des aangezichts, waarmede alle volken bewonden zijn, en het deksel, waarmede alle natien bedekt zijn.
8 Hij zal den dood verslinden tot overwinning, en de Heere HEERE zal de tranen van alle aangezichten afwissen; en Hij zal de smaadheid Zijns volks van de ganse aarde wegnemen; want de HEERE heeft het gesproken.
9 En men zal te dien dage zeggen: Ziet, Deze is onze God; wij hebben Hem verwacht, en Hij zal ons zalig maken. Deze is de HEERE, wij hebben Hem verwacht, wij zullen ons verheugen en verblijden in Zijn zaligheid.
10 Want de hand des HEEREN zal op dezen berg rusten; maar Moab zal onder Hem verdorst worden, gelijk het stro verdorst wordt tot mest.
11 En Hij zal Zijn handen uitbreiden in het midden van hen, gelijk als een zwemmer die uitbreidt om te zwemmen, en Hij zal hun hoogmoed vernederen met de lagen hunner handen.
12 En Hij zal de hoge vesten uwer muren buigen, vernederen, ja, Hij zal ze ter aarde tot het stof toe doen reiken.

I. Na de bedreigingen van toorn, die wij in de vorige hoofdstukken gehad hebben, hebben wij hier een lof- en dankzegging voor hetgeen God gedaan heeft die de profeet in naam van de kerk tot God richt en daarmee leert hij ons hetzelfde te doen, vers, 1-5.

II. Dierbare beloften van hetgeen God nog verder voor Zijn kerk doen zal inzonderheid in de genade van het Evangelie, vers 6-8.

III. Het triomferen van de kerk in God over haar vijanden, vers 9-12. Dit hoofdstuk ziet met evenveel lieflijkheid op de kerk als de vorige met bedreiging gezien hebben in de wereld.

Jesaja 25:1-5

Aan het einde van het vorige hoofdstuk was gezegd dat de Heere van de heirscharen heerlijk zal regeren, in overeenstemming daarmee spreekt de profeet hier van "de eer van de heerlijkheid Mijns koninkrijks," Psalm 145:12 en geeft hij er Hem de eer van, en ofschoon dit zijn vervulling zal hebben in de verwoesting van Babel en de bevrijding van de Joden uit hun gevangenschap aldaar, schijnt het toch nog verder te zien, namelijk op de lofzeggingen, die Gode geofferd zullen worden door de Evangeliekerk voor Christus' overwinningen over onze geestelijke vijanden, en de vertroostingen, die Hij voorzien heeft voor alle gelovigen. Hier:

I. Besluit de profeet om zelf God te loven, want zij, die anderen willen opwekken om God te loven, moeten er in de eerste plaats zichzelf toe opwekken, vers 1. *"Heere, Gij zijt mijn God,* een God in verbond met mij." Als God *bezoeking doen zal over de koningen des aardbodems op de aardbodem,* en hen voor Zijn aangezicht doet beven, kan een arme profeet tot Hem gaan en met nederige vrijmoedigheid zeggen: *Heere, Gij zijt mijn God,* daarom *zal ik U verhogen en Uw naam loven.* Zij, die de Heere tot hun God hebben, zijn gehouden en verplicht Hem te loven, want Hij heeft ons aangenomen tot Zijn volk, opdat wij *Hem tot een naam en tot lof en tot heerlijkheid zouden* zijn, Jeremia 13:1l. Door God te loven, verhogen wij Hem, niet dat wij Hem hoger kunnen maken dan Hij is, maar wij moeten Hem voor onszelf en voor anderen hoger doen worden. Zie Exodus 15:2.

II. Verlustigt hij zich in de gedachte dat ook anderen er toe gebracht zullen worden, om God te loven, vers 3 "Daarom, om *de verwoestingen, die* Gij door Uw voorzienigheid "aanricht op de aarde," Psalm 46:9, en de rechtvaardige wraak, die Gij gedaan hebt aan Uw vijanden en aan de vijanden van Uw kerk *zal U een machtig volk eren, zal de stad van de tirannische volken,* de hoofdstad, of de steden van zulke volken, "*U vrezen."* Dit kan verstaan worden:

1. Van de volken, die sterk en vreeslijk waren tegen God, zij, die vijanden zijn geweest van Gods koninkrijk en met grote kracht en verschrikking tegen zijn belangen hebben gestreden, zullen of bekeerd worden en God verheerlijken door zich met Zijn volk te verenigen in Zijn dienst, of ten minste overtuigd worden, zodat zij zich overwonnen erkennen. Zij, die de schrik van de helden zijn geweest, zullen genoodzaakt zijn te beven voor Gods oordelen, en tevergeefs zullen zij tot bergen en rotsen roepen om hen te verbergen. Of

2. Van hen, die nu sterk en vreeslijk gemaakt zullen worden door God en voor God, hoewel zij tevoren zwak en vertreden waren. Hij zal zo blijkbaar voor hen verschijnen voor hen optreden, die God vrezen en Hem verheerlijken, dat allen zullen erkennen dat zij een sterk volk zijn, en ontzag voor hen zullen hebben. Er was een tijd, "toen velen uit de volkeren des lands Joden werden, omdat de vrees van de Joden op hen was gevallen," Esther 8:17, en dat zij, die hun God kenden, sterk waren en krachtige daden deden," Daniel 11:32, waarvoor zij God verheerlijkten.

III. Hij merkt op wat het onderwerp is en behoort te wezen van deze lof. Wij en anderen moeten God verhogen en Hem loven, want

1. *Hij heeft wonderen gedaan,* naar de raad van Zijn wil, vers 1. Wij verhogen God door wat Hij gedaan heeft te bewonderen als waarlijk wonderbaar, als wonderbare bewijzen van Zijn macht boven hetgeen door schepselen gedaan kan worden, en wondervolle bewijzen van Zijn goedheid boven hetgeen zondige schepselen, zoals wij zijn, konden verwachten. Deze

wonderbare dingen, die nieuw en verrassend voor ons zijn en geheel ongedacht, zijn naar Hij ze *beraadslaagd heeft van verre,* dat is: van ouds, beraamd door Zijn wijsheid en bedoeld tot Zijn heerlijkheid en tot vertroosting van Zijn volk. Al de werkingen van de voorzienigheid zijn naar de eeuwige raad Gods, en die is *waarheid en vastigheid,* in overeenstemming met Zijn hoedanigheden en in overeenstemming met elkaar, en op hun tijd zullen zij gewis volbracht worden.

2. Hij heeft inzonderheid de hoogmoed van de machtigen van de aarde vernederd en hun macht verbroken, vers 2. "Gij *hebt van de stad,* van menige stad, *een steenhoop,* een puinhoop *gemaakt,* van menige *vaste stad,* die zich wel bewaard waande door natuur en kunst, en haar talrijke, kloekmoedige strijdkrachten, *hebt Gij een vervallen hoop gemaakt."* Welke geschapen sterkte kan stand houden tegen de Almacht? "Menige stad, die zo rijk gebouwd was dat zij een *paleis* genoemd kon worden, en zo druk bezocht werd door personen van de hoogste rang uit alle plaatsen, *dat zij het paleis van de vreemdelingen* genoemd kon worden, hebt Gij zo doen vervallen, dat zij *geen stad meer* is, zij is met de grond gelijk gemaakt, en niet een steen is op de anderen gebleven, en zij zal nooit herbouwd worden." Dit is het geval geweest met vele steden in onderscheidene delen van de wereld inzonderheid met die van ons eigen volk, steden, die eens gebloeid hebben, zijn in verval geraakt, en als verloren, en het is nauwelijks meer bekend, behalve door opgegraven urnen en muntstukken, waar zij gestaan hebben. Hoe vele van de steden Israëls zijn reeds sedert lang niets meer dan puinhopen. Hierdoor leert God ons dat *wij hier geen blijvende stad hebben,* en daarom een toekomende moeten zoeken, die nooit tot een puinhoop zal worden, nooit zal vervallen.

3. Hij heeft tijdig Zijn nooddruftig volk geholpen en ondersteund, vers 4. *Gij zijt de arme een sterkte geweest, een sterkte de nooddruftige.* Gelijk God de sterken, die hoogmoedig en gerust zijn, verzwakt, zo versterkt Hij de zwakken, die nederig en ernstig zijn en op Hem steunen. Ja meer, Hij maakt hen niet alleen sterk, maar Hij zelf is hun sterkte, want in Hem sterken zij zich, en het is Zijn gunst en genade die de sterkte is van hun hart. Hij is *een sterkte voor de nooddruftige als hij bang is,* als hij sterkte nodig heeft en als zijn benauwdheid hem uitdrijft tot God. En gelijk Hij hen sterkt tegen hun innerlijk verval, zo beschermt en beschut Hij hen tegen aanvallen van buiten, Hij is *een toevlucht tegen de vloed,* tegen de storm van regen of hagel, en *een schaduw tegen de verschroeiende hitte* van de zomer. God is een algenoegzame bescherming voor Zijn volk in iedere weersgesteldheid, beide in hitte en in nat weer en in droog weer. "De wapenen van de gerechtigheid zijn dienstig voor de rechter- en voor de linkerzijde, 2 Corinthiers 6:7. In welke gevaren of moeilijkheden, benauwdheden Gods volk ook mogen wezen, er is afdoende voor gezorgd dat hun geen wezenlijk kwaad zal overkomen. Als de gevaren het meest dreigen en verschrikken, dan zal God verschijnen tot veiligheid van Zijn volk, *als het blazen van de tirannen als een vloed,* een storm, is *tegen de wand,* die een groot gedruis maakt, maar de muur niet om ver kan werpen. De vijanden van Gods armen zijn tirannen, zij doen alles wat zij kunnen om zich vreeslijk voor hen te maken, hun woeden is als het huilen van de stormwind, luid en bulderend, onstuimig en verwoed, maar evenals de wind is hun woeden onder Goddelijk bedwang, want God *heeft de wind in Zijn vuisten verzameld,* en God zal zo’n beschutting wezen voor Zijn volk, dat zij in staat zullen zijn de schok te verduren, stand te houden vast te houden aan hun oprechtheid en hun vrede te bewaren. Een storm, die tegen een schip aankomt, doet het heen en weer slingeren, maar die tegen een muur aankomt, beweegt hem niet, Psalm 76:11, 138:7.

4. Dat Hij hen, die op Hem betrouwen, beschut en zal beschutten tegen de onbeschoftheid van hun trotse verdrukkers, vers 5. Gij *zult de onstuimigheid van de vreemdelingen neerdrukken,*

Gij zult haar doen bedaren, tot zwijgen brengen, zoals *de hitte in een dorre plaats* verminderd en gematigd wordt door de schaduw van een wolk, *het gezang, of* het triomferend gejuich, *van de tirannen zal vernederd worden,* en zij zullen genoodzaakt worden van toon te veranderen.

Merk hier op:

a. De verdrukkers van Gods volk worden *vreemdelingen* genoemd, want zij vergeten dat degenen, die zij verdrukken, van hetzelfde stof zijn gemaakt als zij zelf, en dat zij met hen van één bloede zijn. Zij worden *tirannen,* of *vreeslijken genoemd,* want zij bedoelen dit te zijn, zij worden liever gevreesd dan bemind.

b. Hun onbeschoftheid jegens het volk van God is luidruchtig, maakt gedruis, maar dat is ook alles, het is slechts het geraas van vreemdelingen, die door allen die op hun weg zijn te dreigen en te overbluffen en door grootspreken hun doel denken te bereiken. "Farao, de koning van Egypte is maar een gedruis," Jeremia 46:17. Het is slechts als de hitte van de zon, verschroeiend op het midden van de dag, maar waar is zij, als de zon is ondergegaan?

c. Hun gedruis en hun hitte en al hun triomferen zullen vernederd worden, in hun verwachtingen zullen zij teleurgesteld worden, en al hun eer zal in het stof worden gelegd. *De tak van de vreeslijken,* zelfs de bovenste tak, zal verbroken worden, op de mesthoop worden geworpen.

d. Als de arbeiders in Gods wijngaard te eniger tijd geroepen worden *om de last en de hitte des daags te dragen,* dan zal Hij wel een middel vinden om hen te verkwikken, als onder de schaduw van een wolk, opdat zij niet bovenmate gedrukt zullen worden.

Jesaja 25:6-8

Wij (gelijk velen) veronderstellen dat dit betrekking heeft op de grote blijdschap, die in Zion en Jeruzalem zal zijn, hetzij nadat het leger van de Assyriërs verslagen was door een engel, of nadat de Joden uit hun gevangenschap in Babel bevrijd waren, of bij gelegenheid van een andere even grote en verbazingwekkende verlossing, maar wij kunnen niet anders dan geloven dat het nog verder ziet, namelijk op de genade van het Evangelie en de heerlijkheid die de kroon en de voltooiing is van die genade, want het is bij onze opstanding door Christus, dat hetgeen hier gezegd is zal geschieden, dan, en niet eerder, zal het (als wij de apostel Paulus kunnen geloven) zijn algehele vervulling erlangen, "dan zal de dood verslonden zijn tot overwinning," 1 Corinthiers 15:54. Dat is de sleutel tot de overige beloften, die hier saamverbonden zijn. En zo hebben wij hier een profetie van de zaligheid en de genade die ons aangebracht zijn door Jezus Christus, "van welke zaligheid ondervraagd en onderzocht hebben de profeten," 1 Petrus 1:10.

1. Dat de genade van het Evangelie een koninklijke feestmaaltijd zal zijn voor al het volk, niet zoals die van Ahasveros, die alleen ten doel had de grootheid van de gever van het feestmaal te tonen, Esther 1:4, weshalve, terwijl bij die maaltijd alles voor het vertoon was, hier, bij deze maaltijd alles ten genoegen van de gasten en voor de substantie, het wezen, is. De toebereidselen, die in het evangelie gemaakt zijn voor de vriendelijke ontvangst van boetvaardigen en smekelingen bij God, zijn dikwijls in het Nieuwe Testament voorgesteld door de gelijkenis van een maaltijd, Mattheus 22:1 en verv, dat aan hetgeen hier gezegd wordt ontleend schijnt te zijn.

a. God zelf heeft deze feestmaaltijd bereid, en wij kunnen er zeker van zijn dat Zijn toebereiding is naar het Hem betaamt te geven, veeleer dan naar het ons betaamt te ontvangen. De Heere van de heirscharen richt die maaltijd aan.

b. De genodigde gasten zijn alle volkeren, heidenen, zowel als Joden. *Gaat henen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen.* Er is genoeg voor allen, en al wie wil kan komen en om niet nemen, zelfs degenen, die vergaderd zijn van de uitgangen van de wegen en van de heggen.

c. De plaats is de berg Zion, vandaar is de prediking des Evangelies uitgegaan, de predikers moesten beginnen te Jeruzalem. De Evangeliekerk is het Jeruzalem, dat boven is, daar is deze maaltijd bereid, en tot die maaltijd moeten al de genodigde gasten komen.

d. De voorziening is zeer rijk, en alles is er van het beste, het is een maaltijd, die overvloed en verscheidenheid veronderstelt, het is een voortdurend feestmaal voor de gelovigen, als het dit niet is, dan is het hun eigen schuld. Het is *een maaltijd van vet vol merg,* zo smakelijk, zo voedzaam zijn de vertroostingen van het Evangelie voor allen, die er op leven en teren. De teruggekeerde verloren zoon werd onthaald op het gemeste kalf. En David smaakt in zijn gemeenschap met God een genot, waarmee zijn ziel verzadigd wordt als met merg en vet. Het is een maaltijd van zuivere wijn, de krachtigsten wan, die gezuiverd is, helder en rein is. Er is in het Evangelie datgene, hetwelk evenals wijn, die met matigheid gebruikt wordt, het hart verheugt, de moed opwekt en geschikt is voor hen, die een bezwaard hart hebben, omdat zij overtuigd zijn van zonde en er om treuren, opdat zij drinken en hun ellende vergeten (want dat is het goede gebruik van wijn, hij is een hartsterking voor hen, die hem nodig hebben, Spreuken 31:6, 7,) opdat Zij goedsmoeds zijn, wetende dat hun zonden zijn vergeven, en opdat

zij krachtig zullen zijn in hun geestelijke arbeid en strijd, als een krachtig man, die verkwikt is door de wijn.

2. Dat de wereld bevrijd zal zijn van de duisternis van de onwetendheid en dwaling, in welker nevelen zij zo lang verloren en begraven was, vers 7. *Hij zal op deze berg verslinden het bewindsel des aangezichts,* waarmee alle volken bedekt zijn-geblinddoekt zijn, zodat zij hun weg niet kunnen zien, hun werk niet kunnen doen, weshalve zij eindeloos omdolen. Hun aangezichten zijn bedekt, zoals van mensen, die ter dood veroordeeld zijn, of zoals van doden. *Er is een deksel, waarmee alle natiën bedekt zijn,* want allen waren zij in duisternis gezeten, en geen wonder, daar zelfs de Joden, onder wie "God bekend was, een deksel op hun hart hadden," 2 Corinthiers 3:15. Maar dit deksel zal de Heere vernietigen door het licht van Zijn Evangelie, dat in de wereld schijnt, en de kracht van Zijn Geest, die van de mensen ogen opent, om het te ontvangen. Hij zal hen opwekken tot geestelijk leven, die gedurende lange tijd dood zijn geweest in zonden en misdaden.

3. Dat de dood overwonnen zal zijn, de kracht ervan verbroken, en de eigenschap ervan veranderd zal worden. "Hij zal de dood verslinden tot overwinning," vers 8.

a. Christus zelf zal in Zijn opstanding triomferen over de dood, zijn banden verbreken en al zijn koorden wegwerpen. Het graf scheen Hem te verslinden, maar in werkelijkheid heeft Hij het graf verslonden.

b. De zaligheid van de heiligen zal buiten het bereik zijn van de dood, die een einde maakt aan al de genietingen van de wereld, ze verbittert en haar schoonheid bederft.

c. De gelovigen kunnen triomferen over de dood, en op hem zien als op een overwonnen vijand: *Dood, waar is uw prikkel?*

d. *Als* de dode lichamen van de heiligen opgewekt zullen worden op de grote dag en hun sterflijkheid verslonden zal zijn door het leven, dan zal de dood voor eeuwig verslonden zijn tot overwinning, en hij is de laatste vijand.

4. Dat de smart verbannen zal zijn, en dat er een volkomen en eindeloze blijdschap zal wezen, *de Heere Heere zal de tranen van uw aangezichten afwissen, zij,* die treuren om de zonde, zullen vertroost worden, en zij zullen vrede hebben in hun gemoed. Er is in het verbond van de genade datgene, hetwelk genoegzaam opwegen kan tegen alle smart en leed van de tegenwoordige tijd, genoeg om onze tranen af te wissen en ons te verkwikken. Zij inzonderheid, die lijden om Christus wil, zullen overvloedige vertroostingen ontvangen, naardat hun beproevingen overvloedig zijn. Maar het is in de blijdschap des hemels en in geen mindere dan die, dat dit woord, evenals het vorige, vervuld zal worden, want daar is het, dat "God alle tranen van hun ogen zal afwissen," Openbaring 7:17, 21:4. : En *daarom* zal er geen smart meer zijn, omdat er geen dood meer zal wezen. De hoop hierop behoort thans de al te overvloedige tranen af te wissen, al het wenen te matigen, hetwelk het zaaien zou belemmeren.

5. Dat al de smaad, die op de Godsdienst en de ernstige belijders ervan geworpen is, voor altijd afgewenteld zal zijn. Hij *zal de smaadheid Zijns volks,* waaronder zij zo lang geleefd hebben, de laster en de verkeerde voorstellingen, die hen zwart hebben gemaakt, de onbeschoftheid en wreedheid, waarmee hun vervolgers hen vertreden hebben, *wegnemen.* Hun gerechtigheid zal voortgebracht worden als het licht, ten aanschouwe van de gehele wereld, die ervan overtuigd

zal zijn dat zij niet de zodanigen zijn als boosaardig gezegd werd, en zo zal het onrecht, dat hun als zodanig aangedaan werd, ophouden. Soms doet God reeds in deze wereld datgene voor Zijn volk, waardoor *de smaad* van hen wordt weggenomen. Maar hoe dit nu zij, het *zal* voorzeker krachtdadig gedaan worden op de grote dag, want *de Heere heeft het gesproken*, en Hij kan en zal Zijn woord gestand doen. Laat ons thans smart en schande geduldig verdragen, en van beide een goed gebruik maken, want beide zullen weldra weggenomen worden.

Jesaja 25:9-12

Hier is het welkom, dat de kerk zal geven aan de zegeningen, die in de vorige verzen beloofd zijn, vers 9. *Men zal te dien dage zeggen* met een nederig, heilig triomferen en juichen: *Zie, deze is onze God, wij hebben Hem verwacht.* Aldus zal de verlossing van de kerk uit langdurige en zware benauwdheden gevierd worden, aldus zal het als een leven uit de doden voor haar zijn. Met zo'n vervoering van vreugde en lof zullen diegenen de blijde boodschap van de Verlosser ontvangen, die Hem verwachten en door Hem de verlossing verwachten in Jeruzalem, en met zo'n lied van de overwinning zullen de verheerlijkte heiligen *ingaan tot de vreugde des Heeren.*

1. God zelf moet van alles de eer ontvangen, *Zie, deze is onze God, deze is de Heere.* Dit, hetwelk gedaan is, is Zijn doen, en het is wonderlijk in onze ogen. Hierin heeft Hij gehandeld naar Hij is, in overeenstemming met Zijn aard, Zijn wezen, Hij heeft er Zijn wijsheid macht en goedheid in verheerlijkt. Hierin heeft Hij voor ons gedaan als onze God, een God in verbond met ons, en die wij dienen. Onze triomfen moeten niet eindigen in hetgeen God voor ons doet, in hetgeen Hij ons geeft, maar door deze heen moeten zij gaan tot Hem, die er de werker en gever van is: *Deze is onze God.* Heeft een van de volkeren van de aarde zo'n God om op te vertrouwen? Neen, *hun rotssteen is niet gelijk onze rotssteen, niemand is er gelijk God, o Jeshurun.*

2. Hoe langer het verwacht werd, hoe meer welkom het is. Deze is het, die wij hebben verwacht, vertrouwende op Zijn woord van de belofte, en ten volle verzekerd zijnde dat Hij op de bestemde, de juiste tijd komen zal, en daarom waren wij gewillig om op Zijn tijd te wachten. En nu bevinden wij dat wij niet tevergeefs op Hem hebben gewacht, want de zegen komt ten laatste met een overvloedige beloning, of vergoeding, voor het uitstel.

3. Het is een oorzaak van onuitsprekelijke vreugde. "Wij *zullen ons verheugen en verblijden in Zijn zaligheid.* Wij, die in de weldaad, het voordeel ervan delen, zullen instemmen met de blijde dankzegging er voor."

4. Het is een aanmoediging om te hopen op de voortduur en de voltooiing van deze zaligheid. *Wij hebben Hem verwacht, en Hij zal ons zalig maken, zal* voleinden wat Hij heeft begonnen, want Gods werk is volmaakt.

II. Een vooruitzicht van nog verdere zegeningen ter bevestiging en bestendiging van dezen.

1. De macht van God zal voor hen aangewend worden, Hij zal hun belangen blijven voorstaan. De *hand des Heeren zal op deze berg rusten,* vers 10. De kerk en het volk van God zullen blijvende bewijzen hebben van Gods tegenwoordigheid, van Zijn wonen onder hen, voortdurend zal Zijn hand over hen wezen om hen te beschermen en te bewaren, voortdurend uitgestrekt zijn om te voorzien in hun behoeften. *De berg Zion is Zijn rust lot in eeuwigheid,* hier zal Hij wonen.

2. De macht hunner vijanden, die tegen hen aangewend is, zal verbroken wordend. *Moab* wordt hier genomen voor al de tegenstanders van Gods volk, die kwellend voor hen zijn, zij zullen allen vertreden, of gedorst worden (want in die tijd dorste men het koren door er op te treden) en weggeworpen worden, *als stro op de mesthoop* nergens anders toe deugende. God heeft Zijn hand doen rusten op deze berg, en zij zal geen hand zijn, die slap neerhangt, geen

gevouwen hand zijn, geen zwakke werkeloze hand, maar Hij *zal Zijn handen uitbreiden in het midden van hen,* in het midden van Zijn volk, als een, die zwemt, hetgeen te kennen geeft dat Hij Zijn macht zal gebruiken en krachtdadiglijk voor hen zal aanwenden, dat Hij aan alle zijden voor hen zal werken, dat Hij gemakkelijk en krachtdadiglijk de tegenstand tegen Zijn genaderijke doeleinden met hen zal tenietdoen, en daardoor Zijn goed werk onder hen zal bevorderen, en dat Hij gestadiglijk werkzaam zal zijn tot hun behoeve, want aldus is het zwemmen. Er is inzonderheid voorzegd wat Hij voor hen zal doen.

a. Hij zal de hoogmoed van hun vijanden nederwerpen, (de hoogmoed, waaraan naar ieder wist, Moab schuldig was, Hoofdstuk 16:6), door het een vernederende oordeel na het andere, van hen wegnemende hetgeen waarop ze hoogmoedig zijn.

b. Hij zal de roof van hun handen neerwerpen, hun ontnemen wat zij door roof en afpersing verkregen hebben, Hij zal de wapenen van hun handen neerwerpen die opgeheven zijn tegen Gods Israël, Hij zal hun macht ganselijk verbreken en hen buiten staat stellen om nog meer kwaad te doen.

c. Hij zal al hun versterkingen vernietigen, hun fortificaties verdoen, vers 12. Moab heeft zijn *muren en hoge vesten,* waarmee hij hoopt zich te beveiligen, en van welke hij voornemens is Gods volk te kwellen, maar God *zal ze vernederen, ja Hij zal ze ter aarde tot het stof toe doen reiken,* en zo zullen zij, die er op vertrouwd hebben geheel weerloos zijn. Er is geen oninneembare vesting voor de Almacht, geen veste zo hoog, of de arm des Heeren kan er over heen gaan en haar ternederwerpen. Deze verwoesting van Moab is een type of beeld van Christus' zegevieren over de dood, waarvan gesproken is in vers 8, Zijn beroven van overheden en machten, Coloss. 2:15, Zijn nederwerpen van Satans sterkten door de prediking van Zijn Evangelie, 2 Corinthiers 10:4, en Zijn heersen totdat "Zijn vijanden gezet zullen zijn tot een voetbank van Zijn voeten," Psalm 110:1.

HOOFDSTUK 26

1 Te dien dage zal dit lied gezongen worden in het land van Juda; Wij hebben een sterke stad, God stelt heil tot muren en voorschansen.
2 Doet de poorten open, dat het rechtvaardige volk daarin ga, hetwelk de getrouwigheden bewaart.
3 Het is een bevestigd voornemen, Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd.
4 Vertrouwt op den HEERE tot in der eeuwigheid; want in den Heere HEERE is een eeuwige rotssteen.
5 Want Hij buigt de hooggezetenen neder, de verheven stad; Hij vernedert ze, Hij vernedert ze tot de aarde toe, Hij doet ze tot aan het stof reiken.
6 De voet zal ze vertreden, de voeten des ellendigen, de treden der armen.
7 Het pad des rechtvaardigen is geheel effen, den gang des rechtvaardigen weegt Gij recht.
8 Wij hebben ook in den weg Uwer gerichten, U, o HEERE! verwacht; tot Uw Naam en tot Uw gedachtenis is de begeerte onzer ziel.
9 Met mijn ziel heb ik U begeerd in den nacht, ook zal ik met mijn geest, die in het binnenste van mij is, U vroeg zoeken; want wanneer Uw gerichten op de aarde zijn, zo leren de inwoners der wereld gerechtigheid.
10 Wordt den goddeloze genade bewezen, hij leert evenwel geen gerechtigheid, hij drijft onrecht in een gans richtig land, en hij ziet de hoogheid des HEEREN niet aan.
11 HEERE! is Uw hand verhoogd, zij zien het niet; maar zij zullen het zien, en beschaamd worden, vanwege den ijver over Uw volk, ook zal het vuur Uw wederpartijders verteren.
12 HEERE! Gij zult ons vrede bestellen, want Gij hebt ons ook al onze zaken uitgericht.
13 HEERE, onze God! andere heren, behalve Gij, hebben over ons geheerst; doch door U alleen gedenken wij Uws Naams.
14 Dood zijnde zullen zij niet weder leven, overleden zijnde zullen zij niet opstaan; daarom hebt Gij hen bezocht, en hebt hen verdelgd, en Gij hebt al hun gedachtenis doen vergaan.
15 Gij, o HEERE! hadt dit volk vermeerderd, Gij hadt dit volk vermeerderd; Gij waart verheerlijkt geworden; maar Gij hebt hen in al de einden des aardrijks verre weggedaan.
16 HEERE! in benauwdheid hebben zij U bezocht; zij hebben hun stil gebed uitgestort, als Uw tuchtiging over hen was.
17 Gelijk een bevruchte vrouw, als zij nadert tot het baren, smarten heeft, en schreeuwt in haar weeen, alzo zijn wij geweest, o HEERE! vanwege Uw aangezicht.
18 Wij waren bevrucht, wij hadden de smarten, maar wij hebben niet dan wind gebaard; wij deden het land geen behoudenis aan, en de inwoners der wereld vielen niet neder.
19 Uw doden zullen leven, ook mijn dood lichaam, zij zullen opstaan; waakt op en juicht, gij, die in het stof woont! want uw dauw zal zijn als een dauw der moeskruiden, en het land zal de overledenen uitwerpen.
20 Ga henen, mijn volk! ga in uw binnenste kamers, en sluit uw deuren na u toe; verberg u als een klein ogenblik, totdat de gramschap overga.
21 Want ziet, de HEERE zal uit Zijn plaats uitgaan, om de ongerechtigheid van de inwoners der aarde over hen te bezoeken; en de aarde zal haar bloed ontdekken, en zal haar doodgeslagenen niet langer bedekt houden.

Dit hoofdstuk is een lied van heilige blijdschap en lof, waarin de grote dingen die God in het vorige hoofdstuk beloofd heeft te zullen doen voor Zijn volk tegen zijn en hun vijanden, bezongen worden, het is gemaakt om gezongen te worden als deze profetie vervuld zal zijn, want wij moeten ons beijveren om God te ontmoeten met onze dankzeggingen, als Hij tot ons komt met Zijn zegeningen. Nu wordt het volk van God hier geleerd:

I. Te juichen in de veiligheid en heilige gerustheid beide van de kerk in het algemeen en van ieder particulier lid ervan onder de bescherming van God, vers 1-4.

II. Te triomferen over alle tegenstaande machten, vers 5, 6.

III. Met God te wandelen en op Hem te wachten ook in de donkerste, zwaarste tijden, vers 7-9.

IV. Te treuren over de stompzinnigheid van hen, die geen acht sloegen op de leidingen van Gods voorzienigheid, evenmin op die welke ten zegen, als op die, welke ter beproeving waren, vers 10,11.

V. Zichzelf en anderer te bemoedigen met de hoop dat God nog zal voortgang met hun goed te doen, vers 12, 14, zichzelf verbindende om in Zijn dienst te volharden, vers 13.

Vl. Te gedenken aan de leidingen van Gods voorzienigheid met hen in hun staat van benauwdheid en beproeving en hun gedrag onde. deze leidingen, vers 15-18.

VII. Zich te verblijden in de hoop op een heerlijke verlossing, die voor hen als een opstanding zal zijn uit de doden, vers 19, en zich terug te trekken in de verwachting ervan, vers 20, 21. En dit is geschreven tot hulp en ondersteuning van het geloof en de hoop van Gods volk in alle tijden, zelfs die, op welke de einden van de eeuwen gekomen zijn.

Jesaja 26:1-4

Aan de profetieën van Evangelie-genade is zeer gepast een lied toegevoegd, waarin wij Gode de eer geven van die genade en voor onszelf de vertroosting ervan nemen. *Te die dage,* ten dage van het Evangelie, waarvan de dag van de overwinningen en verruimingen van de Oud-Testamentische kerk een type was (en op sommige daarvan kan dit in de eerste plaats zien), te dien dage *zal dit lied gezongen worden,* er zullen personen zijn om het te zingen, er zal oorzaak en er zullen harten zijn om het te zingen, het zal gezongen worden in het land van Juda, dat een beeld was van de Evangeliekerk, want het Evangelieverbond is gezegd gemaakt te zijn *met het huis van Juda,* Hebreeen 8:8. Heerlijke dingen worden hier van de kerk van God gezegd.

I. Dat zij zeer versterkt is tegen hen, die slecht zijn, vers 1. Wij *hebben een sterke stad,* tot een stad gemaakt door de handvest van het eeuwig verbond, geschikt om allen te ontvangen, die door dat verbond tot vrijen zijn gemaakt, om er hun werk en hun vermaak in te vinden, het is een sterke stad, zoals Jeruzalem geweest is toen zij wel samengevoegd was en God zelf tot een vurige muur rondom haar had, zo sterk, dat niemand zou hebben kunnen geloven "dat de tegenstander en vijand tot haar poorten zou ingaan," Klaagliederen 4:12. De kerk is een sterke stad, want zij heeft muren en bolwerken die door God zelf gemaakt zijn, want Hij heeft in Zijn belofte de zaligheid zelf tot haar verdediging gesteld. Zij, die voor de zaligheid bestemd zijn zullen bevinden dat deze hun bescherming is, I Petrus 1:4.

II. Dat zij vervuld is van hen, die goed zijn, en deze zijn er in de plaats van versterkingen voor. Want indien de inwoners van Jeruzalem zijn zoals zij behoren te wezen, dan zijn zij haar sterkte, Zacheria 12:5. Er wordt hier bevel gegeven, dat de poorten geopend zullen worden, *opdat het rechtvaardige volk daar inga, hetwelk de getrouwheden bewaart,* vers 2. Zij waren door de ongerechtigheid van vroegere tijden gebannen en uitgeworpen, maar nu zijn de wetten, die tegen hen gemaakt werden, afgeschaft, en zij hebben vrijheid om weer naar binnen te gaan. Of, er is een wet voor een algemene naturalisatie van al de rechtvaardigen, tot welke natie zij ook mogen behoren, hen aanmoedigende om te komen en zich te vestigen in Jeruzalem. Als God voor een plaats of een volk grote dingen gedaan heeft, dan verwacht Hij dat zij aldus zullen vergelden naar de weldaad, die hun bewezen is, namelijk dat zij vriendelijk zullen zijn voor Zijn volk, en hen onder hun bescherming zullen nemen, hun hartelijke, broederlijke liefde zullen betonen. Het is de aard van de rechtvaardigen, dat zij de getrouwheden bewaren, Gods waarheid bewaren, het vaste geloof daaraan zal een gebiedenden invloed hebben op geheel hun wandel. Goede beginselen, vast in het hoofd geprent, zullen goede besluiten brengen in het hart, en een goede praktijk teweegbrengen in het leven. Het is het belang van staten om de zodanigen te steunen, en hen te lokken om in hun midden te komen wonen, want zij brengen een zegen mede.

III. Dat allen, die er toe behoren, veilig en gerust zijn, en een heilige kalmte van gemoed smaken in de verzekerdheid van Gods gunst. Dat is hetgeen hier beloofd is, vers 3. Gij zult *hem in volkomen vrede bewaren,* vrede, volkomen vrede, inwendigen vrede, uitwendigen vrede, vrede met God, vrede van de consciëntie, in alle tijden, onder alle gebeurtenissen, in deze vrede zal hij gesteld worden, en het bezit ervan zal hem bewaard blijven, *wiens hart op God* steunt, omdat hij op Hem vertrouwt. Het is de eigenschap van iedere goede mens, dat hij op God vertrouwt, zich stelt onder Zijn leiding en bestuur, en er vast op rekent dat het hem grotelijks tot voordeel zal zijn om dit te doen. Zij, die op God vertrouwen, moeten hun hart op Hem doen steunen, in Hem gerust doen zijn, moeten te allen tijde en onder alle

omstandigheden op Hem vertrouwen, zij moeten Hem standvastig en getrouw aankleven meteen volkomen voldoening in Hem. Hen, die dat doen, zal God in bestendige vrede bewaren, en die vrede zal hen bewaren. Als slechte tijdingen gehoord worden, zullen zij kalm de gebeurtenissen afwachten, en niet beroerd worden door schrikmaren, door die tijdingen teweeggebracht, want "hun hart is vast, vertrouwende op de Heere," Psalm 112:7.

Het is een zaak van voorschrift of gebod, vers 4. "Laat ons gerust zijn, ons hart geruststellen door tot *in eeuwigheid op de Heere te vertrouwen,* daar God vrede beloofd heeft aan hen, die op Hem steunen, zo laat ons het voordeel van die belofte niet verliezen, maar een algeheel vertrouwen in Hem stellen. Vertrouw op Hem tot in eeuwigheid, in alle tijden, als gij niets anders hebt om op te vertrouwen, vertrouw op Hem voor die vrede, dat deel, hetwelk is tot in eeuwigheid." Al hetgeen, waarvoor wij op de wereld vertrouwen, is slechts voor een ogenblik, alles wat wij er van verwachten is beperkt binnen de grenzen van de tijd, maar hetgeen waarvoor wij op God vertrouwen, zal duren zolang als wijzelf duren. Want in *de Heere Jahweh,* in Hem, die was, is en zijn zal, Is een rots van de eeuwen, een vast en stevig fundament voor het geloof om op te bouwen, en het huis, dat op die rots gebouwd is, zal staan blijven in de storm. Zij, die op God vertrouwen, zullen in Hem niet alleen *eeuwige sterkte* vinden, maar van Hem ontvangen, want *in de Heere Jahweh is eeuwige sterkte,* vers 4, sterkte, die hen zal heenvoeren naar het eeuwige leven, naar de zaligheid, die tot in eeuwigheid is, en daarom moeten zij op Hem vertrouwen tot in eeuwigheid, en nooit hun vertrouwen wegwerpen.

Jesaja 26:5-11

Hier moedigt de profeet ons nog verder aan om op de Heere te vertrouwen tot in eeuwigheid, en op Hem te blijven wachten.

I. Hij zal nederige zielen, die op Hem vertrouwen doen triomferen over hun trotse vijanden vers 5, 6. Zij, die zichzelf verhogen, zullen vernederd worden, want *Hij buigt de hooggezetenen,* en in hetgeen waarin zij trotselijk nederzitten, is Hij boven hen, zelfs de verheven stad. Babel of Ninevé vernedert Hij, Hoofdstuk 25:12. Hij *kan* het doen, al is zij ook nog zo wel versterkt. Hij *heeft* het dikwijls *gedaan,* Hij *zal* het *doen,* want Hij weerstaat de hovaardigen, het is Zijn eer om het te doen, want Hij bewijst zich God te zijn door "alle hoogmoedigen te zien en tenonder te brengen," Job 40:7. Zij daarentegen, die zichzelf vernederen, zullen verhoogd worden, want de voeten van de armen zullen op de verheven steden treden, vers 6. Hij zegt niet: grote legers zullen ze vertreden, maar als God het gedaan wil hebben, zullen de voeten van de armen het doen, Maleachi 4:3. "Gij zult de goddelozen vertreden. Treedt toe, zet uw voeten op de halzen van deze koningen." Zie Psalm 147:6, Romeinen 16:20.

II. Hij neemt kennis van de weg Zijns volks en heeft er een welgevallen aan, vers 7. *Het pad des rechtvaardigen is geheel effen,* het is zijn streven en voortdurende zorg om met God te wandelen in gestadige gehoorzaamheid en een heilige levenswandel, mijn "voet staat op effen baan," gaat op een effen pad, Psalm 26:12. En het is hun geluk, hun voorrecht, dat God hun weg effen en gemakkelijk voor hen maakt. *O Gij rechtvaardige, Gij maakt het pad van de rechtvaardigen effen,* vers 7, door datgene te voorkomen of weg te nemen, dat een struikelblok voor hen zou kunnen zijn, zodat niets een aanstoot voor hen zal zijn, Psalm 119:165. God weegt hun pad, aldus lezen wij het. Hij beschouwt het, gaat het na, en zal hun genade geven, die voor hen genoeg is om over alle moeilijkheden heen te komen, die zij op hun weg kunnen ontmoeten. Aldus zal God zich met de oprechten oprecht betonen.

III. Het is onze plicht en zal onze troost zijn om op God te wachten, en heilige begeerten naar Hem te blijven koesteren, ook in de donkerste meest moedbenemende tijden, vers 8, 9. Dit is altijd de praktijk geweest van Gods volk, zelfs dan, als Hij hen misnoegd aanzag.

1. Voortdurend op Hem te steunen, "Wij *hebben ook in de weg van Uw gerichten U, o Heere, verwacht,* als Gij ons gekastijd hebt, dan hebben wij naar geen andere hand dan de Uwe uitgezien, om verlichting te verkrijgen," zoals "de dienstknecht alleen op de hand zijns heren ziet totdat hij hem genadig" is, Psalm 123:2. Wij kunnen ons van Gods gerechtigheid op niets anders beroepen dan op Zijn genade. Als Gods oordelen lang duren, als het *een weg van oordelen is* - dat is de betekenis van het woord-dan moeten wij het wachten toch niet moede zijn, maar blijven wachten.

2. Heilige begeerten tot Hem op te zenden. Onze benauwdheden, hoe zwaar die ook zijn, moeten ons nooit de Godsdienst moede doen zijn, ons nooit van God afwenden, nog altijd moet *tot Zijn naam en Zijn gedachtenis de begeerte van onze ziel zijn,* en in de nacht, de donkerste, langste nacht van de beproeving, *moeten wij met onze ziel Hem begeren.*

a. Onze grote belangstellende zorg moet zijn betreffende Gods naam, en onze ernstige begeerte dat die verheerlijkt moge worden, wat er dan ook van onze naam moge worden. Dat is

hetgeen, waarop wij moeten wachten en waarvoor wij moeten bidden: "*Vader, verheerlijk Uw naam,* en dan zijn wij tevreden."

b. Onze grote vertroosting moet wezen in de gedachtenis van die naam, van alles, waardoor God zich bekend heeft gemaakt. De gedachtenis van God moet onze grote steun en ons genot, ons vermaak wezen, en hoewel vrij soms Hem niet gedachtig zijn, moet toch onze begeerte naar Zijn gedachtenis wezen, en wij moeten ons moeite geven met ons eigen hart, om Hem steeds voor onze geest te hebben.

c. Onze begeerte naar God moet inwendig wezen, vurig en oprecht. Met onze ziel moeten wij Hem begeren, met onze ziel moeten wij naar Hem smachten Psalm 42:2, en met onze geest, die in het binnenste van ons is, met de innerlijkste gedachten van ons hart moeten wij *Hem vroeg zoeken.* Onze Godsdienst is van geen betekenis, als wij er geen hartewerk van maken.

d. Zelfs in de donkerste nacht van beproeving moet onze begeerte naar God zijn als onze zijn en ons schild, want hoe of op wat wijze het God ook behaagt met ons te handelen, nooit moeten wij daarom slechte gedachten van Hem koesteren, onze liefde tot Hem laten verkoelen.

e. Indien onze begeerten wezenlijk naar God zijn, dan moeten wij dit tonen door Hem te zoeken, Hem vroeg te zoeken als degenen, die wensen Hem te vinden, en de gedachte vrezen Hem te zullen missen. Zij die God willen zoeken en vinden, moeten Hem bijtijds zoeken, Hem ernstig zoeken. Al komen wij nog zo vroeg, zullen wij Hem gereed en bereid vinden om ons te ontvangen.

IV. In Zijn zenden van oordelen is het Gods genaderijk doeleinde, om de mensen er toe te brengen Hem te zoeken en Hem te dienen. *Wanneer Uw gerichten op de aarde zijn,* die alles verwoesten, dan hebben wij reden te verwachten dat niet alleen Gods belijdend volk, maar zelfs *de inwoners van de wereld gerechtigheid zullen leren,* dat hun vergissingen gerectificeerd zullen worden, hun leven verbeterd zal worden, dat zij er toe gebracht zullen worden om Gods rechtvaardigheid te erkennen in hen te straffen, dat zij berouw zullen hebben van hun eigen ongerechtigheid door God te beledigen, en er aldus toe gebracht worden om op rechte wegen te wandelen. Zij zullen dit doen, de gerichten zijn bedoeld om hen hiertoe te brengen, zij hebben de strekking om die uitwerking teweeg te brengen, en hoewel velen hardnekkig blijven, zijn er toch sommigen, zelfs van de inwoners van de wereld, die hun voordeel zullen doen met deze tucht, en gerechtigheid zullen leren, voorzeker zullen zij het, zij zouden wel zeer stompzinnig zijn, indien zij het niet deden. De bedoeling van de beproevingen is ons gerechtigheid te leren, en welgelukzalig is de man, die God tuchtigt en aldus leert, Psalm 94:12. *Discife justitiam morite, et non temnere divos-Laat deze bestraffing u leren gerechtigheid aan te kweken en u doen aflaten van de goden te verachten. Virgillus.*

V. Diegenen zijn in waarheid goddeloos, die niet willen dat de gunstige methoden, welke God gebruikt om hen tenonder te brengen en te verbeteren, enigerlei uitwerking op hen zullen hebben, zodat het nodig is dat God streng met hen zal handelen door Zijn gerichten, welke hen zullen vernederen, die op geen andere wijze vernederd willen worden.

Merk op:

1. Hoe de zondaars in tegenheid wandelen met God, en weigeren zich te onderwerpen aan de middelen, die gebruikt worden tot hun verbetering en aan het doel ervan te beantwoorden.

A. Er wordt hun gunst betoond, zij ontvangen vele zegeningen van God, Hij doet Zijn zon over hen schijnen, en doet Zijn regen op hen nederdalen. Hij maakt hen voorspoedig en geeft hun overvloed, aan velen van de slagen van Gods gerichten ontkomen zij, door welke anderen, minder goddeloos dan zij zijn, afgesneden werden, in sommige bijzondere gevallen schijnen zij op merkwaardige wijze bevoorrecht te zijn boven hun naburen, en de bedoeling van dat alles is hen te winnen om God, die hen aldus bevoorrecht, lief te hebben en te dienen, en toch is het alles tevergeefs, zij willen geen gerechtigheid leren, willen niet tot bekering gebracht worden door de goedheid van God, en dan is het nodig dat God Zijn oordelen zendt op de aarde, om met de mensen af te rekenen voor hun misbruiken van zegeningen.

B. Zij leven in een *geheel richtig land,* in *een land van oprechtheid,* waar de Godsdienst beleden wordt en in ere is, waar het Woord van God wordt gepredikt, en waar hun veel goede voorbeelden worden gegeven, in een effen land, waar niet zovele struikelblokken zijn als in andere plaatsen, in een land waar ondeugd en goddeloosheid tegengegaan en gestraft worden, en toch zullen zij daar onrechtvaardig handelen en volharden op hun boze wegen. Zij, die goddelooslijk handelen, handelen onrechtvaardiglijk tegenover God en de mensen, en met hun eigen ziel, en zij, die niet terecht gebracht willen worden door de gerechtigheid des volks, kunnen verwachten, dat de oordelen God over hen zullen komen. Ook kunnen zij geen plaats verwachten in het land van de gelukzaligheid hiernamaals, die zich thans niet onderwerpen aan de wetten en de gewoonten, noch gebruik maken van de voorrechten en voordelen van het land van de oprechtheid. En waarom doen zij het niet? Het is omdat zij *de hoogheid des Heeren niet willen aanzien,* niet willen geloven) niet willen bedenken welk een God van ontzaglijke majesteit Hij is, wiens wetten en gerechtigheid zij blijven minachten. Gods majesteit openbaart zich in al de beschikkingen van Zijn voorzienigheid, maar zij slaan er geen acht op, en daarom streven zij er ook niet naar om aan deze beschikkingen te beantwoorden. Zelfs als wij de zegeningen en goedertierenheden des Heeren ontvangen, dan moeten wij nog *op de hoogheid des Heeren zien en op Zijn goedheid.*

C. God heft Zijn hand op om hen te waarschuwen opdat zij door berouw en gebed zich met Hem zullen verzoenen, maar zij letten er niet op, zij hebben er geen bewustheid van dat God toornig op hen is, of tegen hen uitgaat. *Zij willen niet zien,* en niemand is zo blind als zij, die niet willen zien, die hun ogen sluiten voor de klaarste overtuigingen van schuld en toorn, die aan het toeval of "het gemene lot" toeschrijven, wat duidelijk en blijkbaar een Goddelijke bestraffing is, die op de dreigende tekenen van hun eigen verderf geen acht slaan, maar vrede roepen voor zichzelf als de rechtvaardige God krijg tegen hen voert.

2. Hoe God hun ten laatste te sterk zal zijn, want als Hij oordeelt, zal Hij overwinnen. Zij *willen niet zien, maar zij zullen zien,* zij zullen genoodzaakt worden te zien, of zij willen of niet, dat God toornig op hen is. Atheïsten, spotters en zij, die zich aan vleselijke gerustheid overgeven, zullen weldra gevoelen wat zij *nu* niet willen geloven, namelijk *dat het vreeslijk is om te vallen in de handen van de levenden God Zij* willen het kwaad niet zien van de zonde, inzonderheid van de zonde om het volk van God te haten en te vervolgen, maar door de tekenen van Gods misnoegen tegen hen, en in de uitreddingen, die God werkt voor Zijn volk, zullen zij zien, dat wat tegen hen, dat is tegen Gods volk, gedaan wordt, beschouwd zal worden als tegen Hemzelf gedaan, en dienovereenkomstig afrekening er voor zal worden gehouden. Zij zullen zien dat zij aan Gods volk groot en veel onrecht hebben gedaan, en zij zullen beschaamd worden om hun vijandschap tegen en hun afgunst van hen, en hun slechte behandeling van hen, die een betere behandeling verdiend hadden. Zij, die kwaadwillig gezind zijn jegens Gods volk, hebben reden om er zich over te schamen omdat het zo ongerijmd, zo

onredelijk is, en vroeg of laat zullen zij er zich ook over schamen, zal de herinnering er aan hen doen blozen. Sommigen lezen dit: Zij *zullen zien, en beschaamd worden over de ijver van het volk,* door de ijver, die God betonen zal voor Zijn volk, als het hun te weten zal gedaan worden, dat God ijvert voor de eer en het welzijn van Zijn volk, dan zullen zij beschaamd worden bij de gedachte dat zij hadden kunnen behoren tot dat volk, maar het niet hebben gewild. Daarom is hun oordeel dat, dewijl zij het geluk van Gods vrienden hebben geminacht, *het vuur van Gods tegenstanders hen zal verteren, vers* 11, het vuur, dat bestemd is voor Gods vijanden, en waarmee zij verteerd zullen worden, het vuur, bestemd voor de duivel en zijn engelen. Zij, die vijanden zijn van Gods volk en het benijden, worden door God beschouwd als Zijn vijanden, en dienovereenkomstig zal Hij met hen handelen.

Jesaja 26:12-19

In deze verzen ziet de profeet terug op hetgeen God met hen gedaan heeft in Zijn goedertierenheden en in Zijn oordelen, en van beiden zingt hij Gode, en dan ziet hij voorwaarts op hetgeen hij hoopt dat God voor hen doen zal.

Merk op:

I. Zijn beschouwingen en overleggingen zijn gemengd. Als hij terugziet op de toestand van de kerk, dan bevindt hij:

1. Dat God in veel opzichten zeer genadig voor hen is geweest, en grote dingen voor hen heeft gedaan, vers 12. *Gij hebt al onze werken in ons gewerkt,* of voor ons gewerkt. Welk goed werk ook door ons gedaan wordt, het is toe te schrijven aan het goede werk, dat door Gods genade in ons werd gewerkt, Hij is het, die goede gedachten en neigingen in ons hart geeft, als zij daar te eniger tijd zijn, en die *beide het willen en het werken in ons werkt naar Zijn welbehagen.* Daar er nu op ons gewerkt is, werken of handelen wij. En als ons enigerlei vriendelijkheid betoond wordt, of als het voorspoedig gaat met onze zaken, dan is het God, die dit voor ons gewerkt heeft, en als een schepsel, of een zaak nuttig is voor ons welzijn en ons lieflijk is, dan is Hij het, die ze aldus voor ons doet zijn, soms doet Hij datgene voor ons werken, hetwelk tegen ons scheen te zijn.

In het bijzonder: *Gij, o Heere, hebt dit volk* vermeerderd, vers 15, zodat een kleine tot duizend is geworden, in Egypte werden zij uitermate vermenigvuldigd, en later in Kanaän, zodat zij het land vervulden, en hierin *zijt Gij verheerlijkt,* want de menigte des volks is de eer van de vorst, en hierin werd God verheerlijkt als zijnde getrouw aan Zijn verbond met Abraham, dat Hij hem de vader van vele volken zou doen worden. Gods volk is een toenemend volk, en het is de heerlijkheid Gods dat het dit is. De toeneming van de kerk, dat heilig volk, is hetgeen, waarin wij ons *daarom* moeten verblijden, omdat het de toeneming is van hen, die het tot hun levenswerk maken om God te verheerlijken in de wereld.

2. Dat Hij hen echter onder Zijn bestraffing had gelegd.

A. De naburige volken hadden hen soms verdrukt, over hen geheerst, vers 13, hen getiranniseerd. *Heere, onze God. Gij* die alleen recht hebt om over ons te heersen, wiens onderdanen en dienstknechten wij zijn, tot U brengen wij onze klacht-immers, tot wie anders zullen wij er mee gaan? -dat andere *heren, behalve Gij, over ons geheerst hebben."* Niet alleen in de dagen van de richteren, maar ook later heeft God hen herhaaldelijk verkocht in de hand hunner vijanden, of liever, *door hun ongerechtigheden hebben zij zichzelf verkocht,* Hoofdstuk 52:3-5. Als zij zorgeloos en onachtzaam zijn geweest in de dienst van God, dan heeft God het toegelaten, dat hun vijanden heerschappij over hen hadden, opdat zij het verschil zouden leren kennen tussen Zijn dienst en de dienst van de koninkrijken van de landen. Het kan opgevat worden als een belijdenis van zonde, namelijk dat zij andere goden gediend hebben, en zich hebben onderworpen aan de bijgelovige wetten en gebruiken van hun naburen, door welke andere heren (want zij noemden hun afgoden *Baälim, heren)* over hen geheerst hebben behalve God. Maar nu beloven zij dat dit niet meer zo zijn zal, van nu voortaan *zullen wij door U alleen Uw naam gedenken, U* alleen zullen wij aanbidden en alleen op de wijze, die door U verordineerd is." Dit kan ook onze berouwvolle overdenking wezen: *Andere heren, behalve God, hebben over ons geheerst,* iedere lust is onze heer geweest, en wij zijn er gevankelijk

door gevoerd, en dat heeft lang genoeg, ja te lang, geduurd, dat wij aldus God en onszelf onrecht hebben gedaan. Daarom moet ook door ons hetzelfde vrome besluit worden genomen, dat van nu voortaan wij alleen Gods naam zullen gedenken, en dat wij ons nauw aan God en onze plicht zullen houden en Hem nimmer zullen verlaten.

B. Soms zijn zij voor het aangezicht hunner vijanden gevankelijk weggevoerd, vers 15. "Het volk, dat Gij in het eerst vermeerderd hebt en wortel hebt doen schieten, hebt Gij nu verminderd, weggerukt, "in alle einden des aardrijks verre weggedaan," zoals bedreigd is in Deuteronomium 30:4, 28:64. Doch merk op: tussen de vermelding van hun vermeerdering, en die van hun wegneming wordt gezegd: *Gij waart verheerlijkt,* want de oordelen, die God over Zijn volk brengt om hun zonden, zijn Hem tot eer en heerlijkheid, zowel als de zegeningen die Hij hun schenkt ter vervulling van Zijn belofte.

C. Hij gedenkt er aan dat zij, toen zij aldus verdrukt en gevankelijk weggevoerd werden tot God riepen, hetgeen een goed bewijs was dat zij noch Hem geheel hadden verlaten, noch geheel verlaten waren door Hem, en dat er genaderijke bedoelingen waren in de oordelen, die over hen waren gekomen, vers 16. *Heere, in benauwdheid hebben zij U bezocht.* Dit ging gewoonlijk zo met het volk van Israël, zoals wij dikwijls bevinden in de dagen van de richteren, toen "andere heren over hen geheerst hebben, dan verootmoedigden zij zich en zeiden: de Heere is rechtvaardig", 2 Kronieken 12:6. Zie hier:

a. Hoe nodig beproevingen voor ons zijn, zij zijn nodig tot opwekking van gebed. Als er gezegd wordt: *in benauwdheid hebben zij U bezocht,* dan ligt daarin opgesloten dat zij, toen zij vrede en voorspoed hadden, vreemdelingen waren voor God, zich op een afstand van Hem hielden en zelden tot Hem naderden, alsof zij, als zij in gunst waren bij de wereld, Zijn gunsten niet nodig hadden.

b. Het nut en voordeel, dat wij dikwijls hebben uit beproevingen, zij brengen ons tot God, wekken ons op tot onze plicht, en tonen ons onze afhankelijkheid van Hem. Zij die tevoren zelden naar God zagen, bezoeken Hem thans, zij komen dikwijls tot Hem, zij worden vriendelijk, maken Hem het hof. Tevoren kwam het gebed drupsgewijze, maar nu storten zij hun gebed uit, nu komt het als water uit een fontein, niet als water uit een filtreerketel. Zij *hebben hun verborgen rede uitgestort*- aldus de kanttekening-Bidden is spreken tot God, maar het is een verborgen spreken, want het is de taal van het hart, waarmee wij vrijer en uitvoeriger kunnen zijn in ons spreken tot Hem, dan wanneer wij in het openbaar tot Hem spreken. In benauwdheid zullen diegenen God vroeg zoeken, die tevoren traag waren om Hem te zoeken, Hosea 5:15. Het zal de mensen vurig en vloeiend maken in het gebed. "Zij *hebben een gebed uitgestort,* zoals de dankoffers uitgestort werden, *als Uw tuchtiging over hen was."* Maar het is te vrezen dat zij, als de tuchtiging van hen weggenomen is, langzamerhand tot hun vorige zorgeloosheid zullen terugkeren, zoals zij dikwijls gedaan hebben.

D. Hij klaagt dat hun worstelingen om hun vrijheid zeer smartelijk en gevaarlijk zijn geweest, maar toch niet voorspoedig zijn geweest, vers 17, 18. a. Zij hadden de smarten en weeën, die zij vreesden. "Gelijk *een bevruchte vrouw als zij nadert tot het baren, smarten heeft en schreeuwt in haar weeën, alzo zijn wij geweest.* Wij hebben met grote zorg en moeite gepoogd onszelf te helpen, maar onze smarten en benauwdheden zijn nog vermeerderd door die pogingen," zoals toen Mozes kwam om Israël te verlossen, het getal van de tichelstenen verdubbeld werd. Hun gebeden werden opgewekt door de hevigheid van hun smarten, en werden sterk en dringend als de kreten van een vrouw in barensnood, *alzo zijn wij geweest in*

Uw ogen, o Heere! Het was in hun benauwdheid een troost en voldoening voor hen dat Gods oog op hen was, dat al hun ellende voor Zijn ogen was, Hij was geen vreemdeling voor hun smarten, noch voor hun gebeden. "Heere, voor U is al mijn begeerte, en mijn zuchten is voor U niet verborgen," Psalm 38:10. Telkenmale als zij tot de Heere kwamen met hun smekingen en klachten, waren zij in pijn en smart als een barende vrouw.

Zij hadden de voorspoed, het goede gevolg niet, dat zij begeerden en waarop zij hoopten. "Wij *waren bevrucht,* wij hebben de hoop gekoesterd op een spoedige en gelukkige verlossing, en als wij smarten leden, hebben wij ons hiermede vertroost, dat de vreugdevolle geboorte onze ellende zou doen vergeten, Johannes 16:21. *Maar helaas, niet dan wind gebaard,* het bleek een valse ontvangenis te zijn, onze verwachtingen werden teleurgesteld, en onze smarten schenen veeleer smarten des doods dan barensweeën te zijn. Al onze pogingen bleven zonder gevolg, wij *deden de lande geen behoudenis aan,* wij hebben geen verlossing gewerkt, noch voor onszelf, noch voor onze vrienden en bondgenoten, veeleer hebben wij onze eigen toestand en de hunne noch slechter gemaakt, *en de inwoners van de wereld,* met wie wij gestreden hebben, *vielen niet* voor ons aangezicht, hun macht is niet verminderd, hun hoop is niet neergeslagen, zij zijn nog even hoog en aanmatigend als ooit. Een rechtvaardige zaak kan krachtig bepleit worden, beide door gebed en door streven, zowel voor God als voor de mensen, en kan toch gedurende lange tijd lijden, zodat het doel niet wordt bereikt.

II. Zijn hoop en vooruitzicht zijn zeer lieflijk. In het algemeen: "HEERE, Gij zult *ons vrede bestellen, al* het goede, dat de nood van onze toestand vereist." Alle vrede, waarop de kerk hoopt, is van Gods bestel. En wij kunnen ons hiermede vertroosten, dat welke benauwdheid ook voor een tijd beschikt wordt over het volk van God ten laatste toch vrede besteld, verordineerd zei worden voor hen, want *het einde van die mannen zal vrede zijn.* En indien God door Zijn Geest *al onze werken in ons werkt,* dan zal Hij ons vrede bestellen, want het werk van de gerechtigheid zal vrede zijn. En de vrede, die God bestelt of verordineert, is ware, duurzame vrede, die de wereld noch geven noch wegnemen kan, want voor hen, die hem hebben, is hij onveranderlijk zoals de verordinering van dag en nacht. En naar hetgeen God voor ons gedaan heeft, kunnen wij hopen dat Hij ons ook nog verder goed zal doen. *Heere, Gij hebt de wens van de zachtmoedigen gehoord,* en daarom zult Gij, Psalm 10:17, en als deze vrede voor ons besteld is, dan zullen wij *door U alleen Uw naam gedenken,* vers 13, aan U alleen zullen wij er de eer van geven, en aan niemand anders. En alleen op Uw genade zullen wij steunen, om ons hiertoe in staat te stellen." Wij kunnen Gods naam niet anders loven dan door Zijn kracht. De profeet vertroost de kerk inzonderheid door het vooruitzicht van twee dingen.

1. Het verbazingwekkende verderf van haar vijanden, vers 14. *Zij,* die andere heren, zijn *dood,* die *over ons geheerst hebben,* hun macht is onherroepelijk verbroken, zij zijn volkomen afgesneden, teniet gedaan, en zij zullen niet weer leven, zullen nooit weer in staat zijn om hun hoofd op te houden. Overleden zijnde, zullen zij niet weer opstaan, maar, gelijk Haman, als zij begonnen zijn te vallen voor het zaad van de Joden, zullen zij verzinken als een steen. Daarom omdat zij veroordeeld zijn tot dit algehele verderf, heeft God ingevolge van dit vonnis hen bezocht in toorn als een rechtvaardig rechter, en beide de mensen zelf afgesneden-Gij *hebt hen verdelgd*-en hun gedachtenis, -Gij *hebt al hun gedachtenis doen vergaan.* Zij en hun namen zijn te zamen in het stof begraven. Zij zijn of vergeten, of er wordt met verfoeiing en afkeer melding van hen gemaakt. De zaak, die voorgestaan wordt tegen God en Zijn koninkrijk onder de mensen, kan wel voor een wijle voorspoedig zijn, maar ten laatste zal zij vallen, en allen, die haar aanhangen, zullen met haar vergaan. De Joodse geleerden, dit vergelijkende met vers 19,

leiden er uit af dat de opstanding van de doden alleen voor de Joden is, en dat zij, die tot andere volken behoren, niet zullen opstaan, maar wij weten beter, wij weten dat *allen die in de graven zijn de stem zullen horen* van de Zoon van God, en dat dit spreekt van het eindelijke verderf van Christus' vijanden, hetwelk is de tweede dood.

2. De verbazingwekkende opstanding van haar vrienden, vers 19. Hoewel de kerk zich niet verheugt in de geboorte van het jongsken, waarvan zij in barensnood was, maar *niet dan wind gebaard heeft, zal* de teleurstelling toch op gelijkwaardige wijze opgewogen worden. *Uw doden zullen leven, zij,* van wie men dacht dat zij dood waren, die in zichzelf het vonnis des doods hadden ontvangen, die buitengeworpen waren, alsof zij de natuurlijke dood waren gestorven, zullen wederom verschijnen in hun vorige kracht. Een geest des levens uit God is in de gedode getuigen gegaan, en zij zullen wederom profeteren, Openbaring 11:11. "De dorre doodsbeenderen zullen leven en een geheel zeer groot heir worden," Ezechiel 37:10 "Met mijn dood lichaam zullen zij opstaan." Als wij de opstanding van de doden geloven, van onze dode lichamen ten laatsten dage, zoals Job en de profeet hier, het geloofd hebben, dan zal dit het geloof voor ons gemakkelijk maken in de beloofde herstelling van de luister en de kracht van de kerk in deze wereld. In hoe vervallen toestand zij ook moge wezen, als Gods tijd gekomen is, zullen zij opgewekt worden, zullen zij herleven, zelfs Jeruzalem, de stad Gods, maar die nu nederligt als een dood lichaam tot hetwelk de arenden vergaderd worden. God erkent haar nog als de Zijne, en dat doet ook de profeet, maar zij zal opstaan, zal herbouwd worden en wederom bloeien. En daarom: laat het arme, verlaten, treurige overblijfsel van haar inwoners, die als in het stof wonen, opwaken en zingen, want zij zullen "Jeruzalem, de stad hunner bijeenkomsten, een geruste woonplaats zien," Hoofdstuk 33. 20. De dauw van Gods gunst zal hun zijn als een avonddauw voor de moeskruiden, die de gehele dag verdroogd en verdord waren door de hitte van de zon, en nu weer verkwikt en verfrist worden. En als de lentedauw, die de aarde bevochtigt en de kruiden, die erin begraven zijn, doet uitspruiten zo zullen zij wederom bloeien, *en het land zal de overledenen uitwerpen,* zoals het de kruiden uit haar wortelen werpt. De aarde waarin zij verloren schenen, zal bijdragen tot hun herleving. Als de kerk en haar belangen hersteld moeten worden, dan zullen de dauw des hemels en de vettigheid van de aarde niet in gebreke blijven om er het hun voor te doen Nu kan dit, (evenals Ezechiels visioen, dat er een verklaring van is) gevoegelijk toegepast worden:

a. Op de geestelijke herleving van hen, die dood waren in de zonde, door de kracht van Christus' Evangelie en genade. Aldus wordt het door Dr. Lightfoot toegepast, *Hor. Hebreeen in John.* 12. De heidenen zullen leven, met mijn dood lichaam zullen zij opstaan, zij zullen na Christus' opstanding binnengeroepen worden, zullen met Hem opstaan, en met Hem neer zitten in de hemel, ja zij zullen mijn lichaam opwekken, zegt hij, zij zullen het mystieke lichaam van Christus worden, en zullen opstaan als een deel van Hem.

b. Op de laatste opstanding, als de dode heiligen zullen leven en met Christus' lichaam zullen opstaan, want Hij is opgestaan als de eersteling, en de gelovigen zullen opstaan krachtens hun vereniging met Hem en hun gemeenschap in Zijn opstanding.

Jesaja 26:20-21

Deze twee verzen worden verondersteld niet te behoren tot het lied, dat het overige deel van het hoofdstuk inneemt, maar dat er een nieuw onderwerp mee begint, en zij dus veeleer een inleiding zijn tot het volgende hoofdstuk, dan het slot van dit. Of, terwijl in het voorafgaande lied het volk van God tot Hem had gesproken, klagende over hun leed, geeft Hij hier een antwoord op hun klachten, waarin

1. Hij hen uitnodigt om in hun binnenste kamers te gaan, vers 20. "Kom, Mijn volk, kom tot Mij, kom bij Mij", (Hij roept hij naar geen andere plaats, dan die, waar Hij zelf hen zal vergezellen), "laat de storm, die anderen verspreidt, u nader tot elkaar brengen. Kom, ga in uw binnenste kamers, blijf niet buiten, opdat u de storm niet overvalle, zoals de Egyptenaren door de hagelstorm overvallen waren," Exodus 9:21.

a. Kom in kamers van onderscheiding, kom in uw eigen vertrekken, en blijf niet langer vermengd met de kinderen van Babel, "Ga uit het midden van hen", "en scheid u af," 2 Corinthiers 6:17. Openbaring 18:4. Als God de Godvruchtigen voor zich heeft afgezonderd, dan behoren zij zichzelf af te zonderen.

b. "In de kamers van de *verdediging* in welker verberging of kracht gij veilig kunt zijn ook in de zwaarste tijden." De hoedanigheden Gods zijn "het verborgene van Zijn tent," Psalm 27:5. Zijn naam is een sterke toren, waarheden wij kunnen lopen om er beschut te zijn, Spreuken 18:10. Wij moeten door het geloof een weg vinden naar deze kamers en er ons verbergen, met een heilige gerustheid en kalmte van gemoed moeten wij ons onder de Goddelijke bescherming stellen. Kom, zoals Noach in de ark, want *Hij sloot de deur achter hem toe.* Als gevaren dreigen, dan is het goed om zich terug te trekken en verborgen te zijn, zoals Elia bij de beek Krith.

c. In kamers van gebed, "ga in uw binnenkamer, en sluit de deur," Mattheus 6:6. Wees in het verborgene met God, *ga in uw binnenkamer om uw* eigen hart te onderzoeken en spreek met uw hart om te bidden en u te verootmoedigen voor God." Dit werk moet gedaan worden in tijden van benauwdheid en gevaar, en aldus verbergen wij ons, wij bevelen ons Gode aan om ons te verbergen, en Hij zal ons verbergen, hetzij onder de hemel of in de hemel. Israël moet binnenshuis blijven als de verderf engel uitgaat om de eerstgeborenen van Egypte te doden, want anders zal het bloed aan de posten van hun deuren hen niet beveiligen. Dat moesten ook Rachab en haar gezin toen Jericho verwoest werd, Diegenen zijn het veiligst, die het minst gezien worden. *Qui bene latuit, bene vixit. Hij heeft goed geleefd, die een gepaste mate van verberging gezocht heeft.*

2. Hij verzekert hun dat binnen zeer korte tijd de benauwdheid voorbij zal zijn, dat zij niet lang in angst en gevaar zullen zijn. *Verberg U als een klein ogenblik,* het kleinste deel van de tijd, dat wij ons kunnen voorstellen zoals een atoom van stof, ja, indien gij u een ogenblik kunt voorstellen, dat korter is dan een ander, het is slechts *een klein ogenblik,* kleiner dan gij denkt, als hij voorbij is, zal hij u als niets toeschijnen, gij zult er u over verwonderen dat hij zo spoedig voorbij is. Gij zult niet lang verborgen behoeven te blijven, de gramschap zal weldra overgaan, de gramschap van de vijanden tegen u, hun woede en hun macht om te vervolgen, die u noodzaken u te verbergen. Dit zal spoedig voorbij zijn. God zal hen afsnijden, hun macht verbreken, hun raadslagen tenietdoen, en een middel ter ontkoming voor u vinden." Toen Athanasius door een edict van Julianus uit Alexandrië was verbannen en zijn vrienden in diepe

droefheid hierover waren zei hij hun goedsmoeds te zijn. *Nebucula est quae cito per transibit-* " het is een wolkje dat spoedig voorbij zal drijven. Gij zult een verdrukking hebben van tien dagen, en dat is alles, Openbaring 2:10. Dit stelt Gods lijdend volk in staat om hun verdrukking een lichte verdrukking te noemen, die zeer haast voorbijgaat.

3. Hij verzekert hun dat er met hun vijanden afgerekend zal worden voor al het kwaads dat zij hun gedaan hebben door het zwaard hetzij van de strijd of van vervolging, vers 21. De Heere zal hen bezoeken, hen straffen, voor het bloed, dat zij vergoten hebben. Hier is

De vierschaar gespannen en het proces begonnen. *De Heere zal uit Zijn plaats uitgaan om de ongerechtigheid van de inwoners van de aarde over hen te bezoeken,* de ongerechtigheid, waarmee zij allen, die om hen heen zijn, hebben beroerd. Er is zeer veel ongerechtigheid onder de inwoners van de aarde, maar hoewel zij er zich allen in verenigen, hoewel zij al hun macht samenvoegen om de ongerechtigheid te werken zal zij toch niet ongestraft blijven. Behalve nog de eeuwige straf, die de goddelozen wacht hiernamaals, zijn er nog merkwaardige voorbeelden van hoe wreedheid, verdrukking en vervolging reeds in deze wereld gestraft worden. Als van de mensen gramschap is overgegaan en zij hun ergst gedaan hebben, laat hen de Gods gramschap verwachten "want Hij ziet dat Zijn dag komt," Psalm 37:is. God *zal uitgaan uit Zijn plaats om te straffen,* Hij openbaart zich op buitengewone wijze van de hemel, het uitspansel van Zijn macht, van het heiligdom, de woonplaats van Zijn genade, Hij is *ontwaakt uit Zijn heilige woning,* toen Hij zich tevoren scheen te verbergen, en nu zal Hij iets groots doen, als het voortbrengsel van Zijn wijzen, rechtvaardigen en verborgen raad, als een vorst, die te velde trekt, Zacheria 2:13. Sommigen merken op dat Gods plaats, het verzoendeksel-de genadetroon-is, daar verlustigt Hij zich te wezen, als Hij uitgaat om te straffen, dan gaat Hij uit Zijn plaats, want Hij heeft geen lust, geen welgevallen aan de dood van de zondaren.

4. De misdadigers zijn schuldig verklaard, daar de feiten klaar en overtuigend zijn bewezen. *De aarde zal haar bloed ontdekken,* het onschuldige bloed, het bloed van de heiligen en martelaren, dat als water op de aarde vergoten is geworden en dat door de aarde ingedronken werd, er in verborgen en er door bedekt was, zal nu aan het licht worden gebracht en in rekening worden gebracht, want God *zoekt de bloedstortingen,* en Hij zal hun, die bloed vergoten hebben, bloed geven te drinken, want zij zijn het waardig. Moorden, die in het geheim werden gepleegd, en andere verborgen ongerechtigheden, zullen vroeg of laat ontdekt worden. En de verslagenen, die lang door de aarde bedekt waren zullen niet langer door haar bedekt worden, zij zullen ontdekt worden als bewijzen tegen de moordenaars. De stem van het bloed van Abel roept van de aarde, Genesis 4:10,11. De zonden die in vergetelheid begraven schenen, zullen in de herinnering teruggeroepen worden en weer afgelezen worden, als de dag van de afrekening komt. Zo laat Gods volk dan geduldig een wijle wachten, want zie, de Rechter is aan de deur.

HOOFDSTUK 27

1 Te dien dage zal de HEERE met Zijn hard, en groot, en sterk zwaard bezoeken den Leviathan, de langwemelende slang, ja, den Leviathan, de kromme slomme slang; en Hij zal den draak, die in de zee is, doden.
2 Te dien dage zal er een wijngaard van roden wijn zijn; zingt van denzelven bij beurte.
3 Ik, de HEERE, behoede dien, alle ogenblik zal Ik hem bevochtigen; opdat de vijand hem niet bezoeke, zal Ik hem bewaren nacht en dag.
4 Grimmigheid is bij Mij niet; wie zou Mij als een doorn en distel in oorlog stellen, dat Ik tegen hem zou aanvallen, en hem te gelijk verbranden zou?
5 Of hij moest Mijn sterkte aangrijpen, hij zal vrede met Mij maken; vrede zal hij met Mij maken.
6 In het toekomende zal Jakob wortelen schieten, Israel zal bloeien en groeien; en zij zullen de wereld met inkomsten vervullen.
7 Heeft Hij hem geslagen, gelijk Hij dien geslagen heeft, die hem sloeg? Is hij gedood, gelijk zijn gedoden gedood zijn geworden?
8 Met mate hebt Gij met hem getwist, wanneer Gij hem wegstiet; als Hij hem wegnam door Zijn harden wind, in den dag des oostenwinds.
9 Daarom zal daardoor de ongerechtigheid van Jakob verzoend worden, en dit is de ganse vrucht, dat Hij deszelfs zonde zal wegdoen, wanneer Hij al de stenen des altaars maken zal als verstrooide kalkstenen, de bossen en de zonnebeelden zullen niet bestaan.
10 Want de vaste stad zal eenzaam, de woonstede zal verstoten en verlaten worden, gelijk een woestijn; daar zullen de kalveren weiden, en daar zullen zij nederliggen, en zullen haar takken verslinden.
11 Als haar takken verdord zullen zijn, zullen zij afgebroken worden, en de vrouwen, komende, zullen ze aansteken; want het is geen volk van enig verstand; daarom zal Hij, Die het gemaakt heeft, Zich deszelven niet ontfermen, en Die het geformeerd heeft, zal aan hetzelve geen genade bewijzen.
12 En het zal te dien dage geschieden, dat de HEERE dorsen zal, van den stroom der rivier af tot aan de rivier van Egypte; doch gijlieden zult opgelezen worden, een bij een, o gij kinderen Israels!
13 En het zal te dien dage geschieden, dat er met een grote bazuin geblazen zal worden; dan zullen die komen, die in het land van Assur verloren zijn, en de heengedrevenen in het land van Egypte; en zij zullen den HEERE aanbidden op den heiligen berg te Jeruzalem.

In dit hoofdstuk gaat de profeet voort met aan te tonen:

I. Welke grote dingen God voor Zijn kerk en volk doen zal, en nu weldra gedaan zullen worden in de verlossing van Jeruzalem van Sanherib en de verdelging van het Assyrische leger, maar het wordt uitgedrukt in algemene bewoordingen, ter bemoediging van de kerk in latere eeuwen met betrekking tot de macht hater vijanden.

1. Dat er met trotse verdrukkers afgerekend zal worden, vers 1.

2. Dat er zorg zal gedragen worden voor de kerk als Gods wijngaard, vers 2, 3.

3. Dat God Zijn twist met Zijn volk na hun wederkeren tot Hem zal opgeven vers 4,5.

4. Dat Hij hen grotelijks zal vermenigvuldigen, vers 6.

5. Dat de aard en de eigenschap hunner beproevingen veranderd zullen worden, vers 7, zij zullen gelenigd en gematigd worden, vers 8, en ook geheiligd vers 9.

6. Dat de kerk wel voor een tijd verwoest kan worden, vers 10, 11, maar dat zij weer hersteld zal worden, en de verstrooide leden ervan zullen weer bijeenvergaderd worden. vers 12, 13.

II. Dit alles is van toepassing op de genade van het Evangelie, en op Gods belofte aan en de beschikkingen van Zijn voorzienigheid jegens de Christelijke kerk en degenen, die er toe behoren.

Jesaja 27:1-6

De profeet zingt hier van recht en goedertierenheid.

I. Van recht op de vijanden van Gods kerk vers 1. "Verdrukking over hen, die haar verdrukken," 2 Thessalonicenzen 1:6. Als de Heere *uitgaat uit Zijn plaats om de inwoners van de aarde te straffen,* Hoofdstuk 26:21 dan zal Hij gewis de leviathan straffen *de draak, die in de zee is,* iedere hoogmoedige, verdrukkende tiran, die de schrik is van de helden, en, evenals de leviathan, zo woest is, dat *niemand zo koen is, dat hij hem opwekken zou,* terwijl "zijn hart zo vast is als een steen en de sterken schromen voor zijn verheffing," Job 41:1,15,16. De kerk heeft vele vijanden, maar gewoonlijk is er een onder hen, die geduchter is dan de overige. Zodanig was Sanherib in zijn dagen en Nebukadnezar in de zijne, en Antiochus in de zijne, aldus is Farao vroeger geweest, en hij wordt de "leviathan genoemd, en de zeedraak," Psalm 74:14, Hoofdstuk 51:9, Ezechiel 29:3. De Nieuw-Testamentische kerk heeft haar leviathan gehad, wij lezen van "een grote rode draak, gereed om haar te verslinden," Openbaring 12:3. Deze boosaardige vervolgende machten worden hier vergeleken bij de leviathan vanwege haar grootte en haar kracht, en de grote beweging, die zij maken in de wereld, bij draken, vanwege haar woestheid en woede, bij slangen stekende slangen, die doordringen tot hun raad vlug in haar bewegingen, die, als zij eenmaal in hun hoofd zijn gekomen, zich spoedig in geheel hun lichaam zullen wringen, staande in de weg van al hun naburen, en hem versperrende, bij kromme slangen, listig en zich indringend, maar verkeerd en boosaardig. Als grote en machtige vorsten het volk van God tegenstaan, dan zijn zij in Gods schatting als draken en slangen, de plagen van het mensdom en ter bestemder tijd zal God hen straffen. Zij zijn te groot voor de mensen om met hen te handelen, of om door hen ter verantwoording te worden geroepen, en daarom zal de grote God dit zelf doen. Hij heeft *een hard en groot,* en *sterk zwaard,* om strafoefening aan hen te houden, als *de mate hunner ongerechtigheid vervuld* is, en hun dag om te vallen is gekomen. Het is zeer krachtig uitgedrukt in het oorspronkelijke. *Met* Zijn *zwaard, dat wrede, en dat grote, en dat sterke, zal de Heere* deze onhandelbaren, deze weerstrevenden misdadiger *straffen,* en het zal een zware straf zijn, Hij *zal de draak, die in de zee is, doden,* want de bezolding van zijn zonde is de dood. Dit zal niet alleen een voorkomen zijn van nog meer kwaad te doen, zoals door het doden van een wild dier, maar een rechtvaardige straf voor het kwaad, dat hij gedaan heeft, zoals het ter dood brengen van een verrader of rebel. God heeft een sterk zwaard om dit te doen, een verscheidenheid van oordelen, voldoende om de hoogmoedigste te vernederen en de machtigste van Zijn vijanden te verbreken, en Hij zal het doen als de dag van de strafvoltrekking gekomen is. In die dag zal Hij straffen, Zijn dag, die komt, Psalm 37:13. Dit is van toepassing op de geestelijke overwinningen, behaald door onze Heere Jezus over de machten van de duisternis. Hij heeft de overste van deze wereld niet slechts ontwapend, beroofd en buitengeworpen, maar met Zijn sterk zwaard: de kracht van Zijn dood en de predikatie van Zijn Evangelie, Hij doet teniet, en Hij zal *tenietdoen degene, die het geweld des doods had, dat is: de duivel,* die grote leviathan, de oude slang, de draak. Hij zal gebonden worden, opdat hij de volken niet meer zal verleiden, en dat is een straf voor hem, Openbaring 20:2,3. En eindelijk zal hij, omdat hij de volken verleid heeft, in de poel des vuurs geworden worden, Openbaring 20:10.

II. Van goedertierenheid jegens de kerk, te die dage, als God de leviathan straft, laat de kerk en al haar vrienden gerust en goedsmoeds zijn, laat hen, die haar dienen, zingen tot haar vertroosting, haar in slaap zingen met deze verzekeringen, laat het gezongen worden in haar vergaderingen:

1. Dat zij de wijngaard des Heeren is, onder Zijn bijzondere zorg en hoede is, vers 3. In Gods oog is zij *een wijngaard van roden wijn.* De wereld is als een onvruchtbare, waardeloze woestijn, maar de kerk is omheind als een wijngaard, een bijzondere plaats en van grote waarde, waarvoor grote zorg wordt gedragen, en waar veel moeite aan gedaan wordt, en waarvan kostelijke vruchten worden ingezameld om God en de mensen te eren. Het is een wijngaard van *rode wijn,* die de beste, de keurigste druiven oplevert, waarmee de reformatie van de kerk wordt aangeduid, daar zij nu Gode goede vruchten voortbrengt, terwijl zij tevoren vruchten voortbracht voor zichzelf, of stinkende druiven voortbracht, Hoofdstuk 5:4.

Nu draagt God zorg:

a. Voor de veiligheid van de wijngaard: *Ik, de Heere, behoede die.* Hij zegt dit, als er in roemende dat Hij het op zich heeft genomen om de bewaarder Israëls te zijn. Zij, die Gode vrucht voortbrengen, zijn onder Zijn bescherming. Hij zegt dit als ons verzekerende dat zij dit zullen zijn, Ik, de Heere, die alles kan, maar niet kan misleiden, niet kan liegen, *Ik behoede die,* opdat niemand hem schade, *nacht en dag zal Ik hem bewaren.* Gods wijngaard in deze wereld is zeer blootgesteld aan beschadiging, er zijn velen die hem zouden willen schaden, hem zouden willen vertreden en verwoesten, Psalm 80:13, maar God zal niet toelaten dat er werkelijk schade of nadeel aan wordt toegebracht, dat er geen ander kwaad aan wordt gedaan, dan waaruit Hij goeds kan doen voortkomen. Hij zal hem voortdurend behouden, nacht en dag, en niet zonder noodzaak, want de vijanden zijn rusteloos in hun plannen en aanvallen er tegen, en zoeken dag èn nacht om hem kwaad te doen. God zal hem behoeden in de nacht van de beproeving en vervolging, en in de dag van vrede en voorspoed, waarvan de verzoekingen niet minder gevaarlijk zijn. Gods volk zal behoed worden, niet alleen voor "de pestilentie, die in de donkerheid wandelt, maar voor het verderf, dat op de middag verwoest," Psalm 91:6. Deze wijngaard zal goed omheind zijn.

b. Voor de vruchtbaarheid van deze wijngaard: *alle ogenblik zal Ik hem bevochtigen,* en toch zal hij niet te veel bewaterd worden. De zachte stille dauw van Gods genade en zegen zal er voortdurend op nederdalen, opdat hij veel vrucht zal voortbrengen. Wij hebben de voortdurende en gestadige bevochtiging nodig van de Goddelijke genade, want als deze te eniger tijd onthouden wordt, dan verdorren wij en gaan teniet. God bevochtigt Zijn wijngaard door de dienst des Woords, dat is: door Zijn dienstknechten, de profeten, wier leer zal druipen als de dauw. Paulus plant, en Apollos maakt nat, maar God geeft de wasdom, want zonder Hem waakt de wachter en bevochtigt de landman tevergeefs.

2. Dat Hij soms wel twist met Zijn volk, maar als zij zich aan Hem onderwerpen, dan zal Hij met hen verzoend worden, vers 4,5. Gramschap is bij Hem niet jegens Zijn wijngaard, hoewel Hij veel in hem ziet dat Hem aanstotelijk is, zal Hij er toch geen voordeel tegen zoeken, niet met de alleruiterste strengheid er tegen handelen. Het is waar: als Hij doornen en distelen vindt in plaats van druiven, die in overleg tegen Hem gesteld zijn (zoals ook werkelijk hetgeen in de wijngaard niet voor Hem is, tegen Hem is), dan zal Hij ze vertreden en verbranden, maar anders: "indien Ik toornig ben op Mijn volk, dan weten zij wat zij te doen hebben, laat hen zich verootmoedigen en bidden, en Mijn aangezicht zoeken, en aldus Mijn kracht aangrijpen met de oprechte begeerte om zich met Mij te verzoenen, dan zal Ik ook spoedig met hen verzoend zijn, en zo zal alles wel wezen." God ziet de zonden van Zijn volk en is misnoegd op hen, maar op hun berouw wendt Hij Zijn toorn van hen af.

Dit kan zeer goed beschouwd worden als de hoofdsom van de leer van het Evangelie, waarmee de kerk alle ogenblik bevochtigd moet worden.

A. Hier wordt een twist verondersteld tussen God en de mens, want hier wordt een strijd gestreden, en er moet vrede gemaakt worden, het is een oude twist, die begonnen is toen de zonde is gekomen, het is van Gods zijde een rechtvaardige twist, maar aan de zijde van de mens een zeer onrechtvaardige twist.

B. Hier wordt ons een genaderijke uitnodiging gedaan om de twist bij te leggen, en het geschil je vereffenen. "Laat hem, die begeert vrede te hebben met God, *Zijn sterkte aangrijpen,* Zijn sterken arm, die opgeheven is tegen de zondaar om hem dood te slaan, en laat hem door zijn smekingen de slag tegenhouden laat hem met Mij worstelen zoals Jakob gedaan heeft, besloten zijnde Mij niet te laten gaan zonder een zegen, en hij Israël zijn-een vorst bij God." Vergevende genade is de sterkte onzes Heeren genoemd, laat hem deze aangrijpen. Christus is *de arm des Heeren,* Hoofdstuk 53:1. Christus gekruisigd is "de kracht Gods," 1 Corinthiers 1:24, laat hem door een levend geloof Hem aangrepen, zoals iemand, die verzinkt, een tak aangrijpt, of een touw, of een plank, die onder zijn bereik is, of zoals de kwaaddoener de horens van het altaar aangreep, gelovende dat er geen andere naam gegeven is, door welke hij zalig kan worden, door welke hij verzoend kan worden.

C. Hier is een drievoudig snoer van argumenten om ons te bewegen dit te doen.

a. Tijd en ruimte worden ons gegeven om het in te doen, want gramschap is niet bij God, Hij doet niet met ons zoals grote voorname mannen doen met hun minderen, als de een een fout begaat, en de ander er in gramschap over ontstoken is. Mensen, die in gramschap, in woede zijn ontstoken, geven zich geen tijd om na te denken, bij hen volgt op ieder woord een slag. Driftige mensen zijn spoedig toornig en onvermurwbaar als zij toornig zijn. Een kleine zaak zal hen tot toorn prikkelen, maar geen kleine zaak zal hen tevreden stellen. Zo is het niet met God, Hij bedenkt dat wij stof zijn, Hij weet wat maaksel wij zijn, Hij is traag tot toorn, wekt Zijn toorn niet op, twist niet altoos.

b. Het is ijdel om te denken dat wij met Hem kunnen strijden. Indien wij volharden in onze twist met Hem, en denken te zullen overwinnen, dan is dit slechts als het stellen van doornen en distelen voor een verterend vuur, die wel verre van zijn voortgang te stuiten, het slechts te feller doen branden. Wij zijn niet opgewassen tegen de Almacht. Wee dus hem, die twist met zijn Maker, hij kent de sterkte niet van Zijn toorn.

c. Dit is de enige weg-en het is een zekere weg-ter verzoening. Laat hem die maatregel nemen om vrede met Mij te verkrijgen, en hij *zal vrede met Mij maken* en daardoor zal goed, alle goed tot hem komen. God is bereid om met ons verzoend te worden, indien wij bereid zijn om verzoend te worden met Hem.

3. Dat de kerk van God in de wereld een groeiend, toenemend lichaam zal zijn en ten laatste een groot lichaam zal worden vers 6. In het toekomende-in latere tijden-als deze rampen voorbij zijn, of in de dagen van het Evangelie, de laatste dagen, zal Hij Jakob wortelen doen schieten, dieper dan tevoren want de Evangeliekerk zal vaster bevestigd zijn dan de Joodse kerk ooit geweest is, en zich verder verspreiden. Of, *Hij zal die van Jakob zijn,* die terugkeren uit hun gevangenschap, of, zoals wij, het lezen, *hen, die van Jakob komen, zal Hij wortel doen schieten nederwaarts, en opwaarts vruchten doen dragen* Hoofdstuk 37:31. Zij zullen

bevestigd worden in een voorspoedige toestand, en dan zullen zij uitspruiten en bloeien, en gegronde hoop geven op een goeden oogst, en zo zal het ook blijken te zijn, want zij *zullen de wereld met inkomsten vervullen.* Velen zullen toegebracht worden tot de kerk, er zullen talrijke proselieten zijn, sommigen uit alle volken zullen de Heere de God Israëls, *tot* een naam en een lof zijn, en de bekeerden zullen vruchtbaar zijn in de vruchten van de gerechtigheid, de prediking van het Evangelie brengt vruchten voort in de gehele wereld, Coloss. 1:*6, vruchten, die blijven,* Johannes 15:16.

Jesaja 27:7-13

Hier zingt de profeet wederom van goedertierenheid en recht, niet, zoals tevoren, van recht over de vijanden en van goedertierenheid jegens de kerk, maar recht over de kerk, en goedertierenheid, gemengd met dat recht.

I. Hier is recht bedreigd tegen Jakob en Israël, zij zullen bloeien en groeien, vers 6, maar:

1. Sommigen van hen zullen geslagen en gedood worden, vers 7. Als God iets verkeerds onder hen vindt, dan zal Hij hen daarom onder de tekenen van Zijn misnoegen leggen. Het oordeel, het recht, zal beginnen met het huis Gods, en hen, die God uit alle volkeren van de aarde gekend heeft, zal Hij in de eerste plaats straffen.

2. Jeruzalem, hun versterkte stad, zal *eenzaam en* verlaten zijn vers 10, 11. God *had* velerlei methodes gebruikt om hen tot berouw en bekering te brengen, en tot verbetering van hun levenswandel, maar voor hen bleken zij geen kracht van uitwerking gehad te hebben en nu zal Hij voor een tijd hun land woest laten liggen, en die bedreiging werd vervuld toen Jeruzalem verwoest is geworden door de Chaldeën, is *die woonstede verstoten en verlaten geworden*, en is het gedurende lange tijd gebleven. Als de kleinere oordelen het werk niet doen, dan zal God grotere zenden, want als Hij oordeelt, zal Hij overwinnen. Jeruzalem is een versterkte stad geweest, niet zozeer door de kunst of door de natuur, als wel door Gods genade en bescherming, maar toen God er toe gebracht was om zich ervan terug te trekken, toen was haar schaduw, dat is haar bescherming, van haar geweken, en toen is zij *verlaten* geworden gelijk een woestijn. En in de lieflijkere hof van Jeruzalem zal vee weiden, zal daarin neerliggen, en er zal niemand zijn om het weg te drijven, en zij zullen de tedere takken van de vruchtbomen eten, hetgeen wellicht nog verder betekent dat het volk een gemakkelijke prooi voor zijn vijanden zal worden, als de takken ervan verdorren, terwijl zij nog aan de boom zijn, omdat zij vernietigd zijn door ruwe winden en vorst, zullen zij afgebroken worden voor brandstof, en dan zullen de vrouwen en kinderen komen om ze in brand te steken. Er zal een algehele verwoesting zijn, want zelfs de bomen zullen bedorven, vernietigd worden. En dit is een beeld, of type, van de treurige toestand van de wijngaard, vers 2, toen hij "stinkende druiven voortbracht," Hoofdstuk 3:2. Onze Heiland schijnt hiernaar te verwijzen als Hij zegt van de "ranken van de wijnstok, die niet in Hem" bleven, dat zij verdorren, en dat men ze vergadert en ze in het vuur werpt, en dat zij verbrand worden," Johannes 15:6, hetgeen op bijzondere wijze vervuld werd in de ongelovige Joden.

De gelijkenis wordt in de volgende woorden verklaard: *het is geen volk van enig verstand*, het is dom en verdwaasd, en ontbloot van de kennis van God, en heeft geen smaak voor Goddelijke dingen, het is als een verdorde tak, waarin geen sap meer is, en dat is op de bodem van al die zonden, om welke God hen woest gelaten heeft, eerst hun afgoderij en later hun ongeloof. Hoe schrander en vernuftig goddeloze mensen ook zijn ten opzichte van andere dingen, ten opzichte van hun grootste belangen zijn zij zonder enig verstand, en daar hun onwetendheid moedwillig is, zal zij niet alleen geen verontschuldiging voor hen zijn, maar zij zal de grond wezen van hun veroordeling, want daarom zal Hij, die hen gemaakt heeft, die hun het aanzijn heeft gegeven, *zich niet over hen ontfermen*, noch hen redden van het verderf, dat zij zelf over zich brengen, en Hij, *die hen geformeerd heeft* tot een volk, hen voor zich heeft geformeerd om Zijn lof te verkondigen, zal, daar Hij ziet dat zij niet beantwoorden aan het doel hunner formering maar het haten om hervormd, opnieuw geformeerd te worden, hen verwerpen, en *hun geen genade bewijzen*, en zo zijn zij dan verloren, want indien Hij, die ons

gemaakt heeft door Zijn kracht, ons niet gelukkig maakt door Zijn gunst en genade, dan zou het ons beter zijn niet gemaakt te zijn geworden. Zondaren vleien zich met de hoop op straffeloosheid, of dat er tenminste niet zo streng met hen gehandeld zal worden als hun leraren zeggen, daar God toch genadig is en hun maker is, maar hier zien wij hoe zwak en onvoldoende deze pleitgronden zullen zijn, want als zij zonder verstand zijn, zal Hij, hoewel Hij hen gemaakt heeft en ofschoon Hij genade heeft weggelegd voor hen, die in zoverre zichzelf verstaan, dat zij er zich tot Hem om wenden, hun toch geen genade bewijzen, hun geen gunst betonen.

II. Hier is zeer veel genade gemengd onder dit oordeel, want er zijn goede en godvruchtige mensen gemengd onder hen, die verdorven en ontaard zijn, een overblijfsel naar de verkiezing van de genade, over wie God zich zal ontfermen, en aan wie God genade zal bewijzen, en deze beloften schijnen te wijzen op al de rampen van de kerk, waarvoor God deze verlichting zal voorzien.

1. Zij zullen wel geslagen en gedood worden, maar niet in die mate en op die wijze als waarop hun vijanden geslagen en gedood zijn, vers 7. God heeft *Jakob en Israël geslagen,* en hij is gedood, velen van hen, die verstaan worden onder het volk, "zullen vallen door het zwaard en door de vlam vele dagen," Daniel 11:33. Maar het zal niet wezen zoals degenen, die geslagen en gedood zijn.

A. Die hen tevoren hadden geslagen, de roede van Gods toorn zijn geweest, en de staf in Zijn hand, waarvan Hij gebruik heeft gemaakt om Zijn volk te kastijden, en met wie op hun beurt afgerekend zal worden, zelfs daarvoor. Het kind wordt gespaard, maar de roede wordt verbrand.

B. Die later door Hem gedood zullen worden, als Hij de heerschappij zal verkrijgen, en hen dan betalen zal in hun eigen munt, of om Zijnentwil gedood zijn om hun bepleiten van Zijn zaak. Gods volk en Gods vijanden worden hier voorgesteld:

a. Als worstelende met elkaar, zo is het zaad van de vrouw en het zaad van de slang altijd geweest, zo is het nog, en zo zal het altijd zijn, in deze strijd zijn er doden aan beide zijden. God maakt gebruik van slechte mensen, niet alleen om Zijn volk te slaan, maar om Zijn volk te doden, want zij zijn Zijn zwaard, Psalm 17:13. Maar als de drinkschaal van de zwijmeling hun in handen wordt gegeven, dan zal het veel erger zijn met hen dan het ooit met Gods volk is geweest in hun grootste benauwdheid-van het zaad van de vrouw worden slechts de verzenen vermorzeld, maar van de slang wordt de kop vermorzeld. Hoewel Gods volk grote verliezen kan lijden en voor een wijle in groot lijden kan zijn, zullen toch zij, die hen verdrukken, blijken nog veel grotere verliezen te lijden en in veel zwaarder lijden te komen hier of hiernamaals ten minste, want God zei hun dubbel vergelden, Openbaring 18:6.

b. Als tezamen delende in de rampen van deze tegenwoordige tijd, beide worden zij geslagen, beide worden zij gedood, en beide door de hand van God, want *enerlei wedervaart de rechtvaardige en de goddeloze, maar is Jakob* geslagen zoals *zijn vijanden* het zijn? Neen volstrekt niet, voor hem is de eigenschap ervan veranderd, zodat het geheel wat anders wordt. Hoe het ons ook moge voorkomen, er is in werkelijkheid een zeer groot verschil tussen de beproevingen en de dood van Godvruchtigen en de beproevingen en de dood van goddelozen.

2. Hoewel God met hen zal strijden, zal het toch met mate zijn, en de beproeving zal verzacht worden, geëvenredigd zijn aan hun kracht, niet aan hetgeen zij verdienen, vers 8. Hij zal hun beproevingen toebedelen, zoals de wijze geneesheer medicijnen voorschrijft aan zijn patiënt, precies zoveel van ieder bestanddeel, of juist zoveel bloed zal laten wegvloeien, als er een ader geopend is, zo ordonneert God de benauwdheden van Zijn volk, hen niet latende "verzocht worden boven hetgeen zij vermogen," Jesaja 10:13. Hij moet hun beproeving zo uit, dat zij weinig tegelijk hebben, opdat zij niet bovenmate gedrukt zouden zijn, want Hij weet wat maaksel zij zijn, en bestraft met oordeel, maar wekt niet al Zijn toorn tegen hen op. Als de beproeving komt, als Hij haar uitzendt en haar Zijn opdracht geeft, dan *twist Hij met mate,* en niet tot het uiterste, Hij neemt in aanmerking wat wij kunnen dragen, als Hij begint te kastijden en als Hij voortgaat met Zijn twist, zodat het de dag is *van Zijn oostenwind,* die niet alleen bulderend en luidruchtig is, maar ook schadelijk en verdervend, toch weerhoudt Hij Zijn harde, scherpe wind, beteugelt hem en stelt hem grenzen, laat hem niet zo hard waaien als gevreesd werd. Als Hij Zijn koren want, dan geschiedt het met een zacht windje, dat slechts het kaf wegblaast, meer niet het goede koren. God heeft de winden tot Zijn dienst en onder Zijn bevel, en iedere beproeving onder zijn bedwang. *Tot hiertoe zal zij gaan en niet verder.* Laat ons niet wanhopen, als het met de zaken zeer treurig gesteld is, al zijn de winden nog zo ruw, nog zo hard, God kan tot hen zeggen: *Zwijgt, weest stil.*

3. God zal hen wel beproeven, maar Hij zal hun beproevingen hun ten goede doen medewerken, zij zullen iets goeds werken voor hun ziel, Hij zal hen er door kastijden zoals een vader zijn kind kastijdt, om de dwaasheid uit te drijven, die in zijn hart gebonden is, vers 9. *Daarom zal daardoor de ongerechtigheid Jakobs verzoend worden.* Dat is het doel van de beproeving, daartoe is zij geschikt gemaakt en door Gods genade er toe medewerkende, zal zij deze gezegende uitwerking hebben, zij zal de gewoonten van de zonde doden, daardoor zullen de verontreinigingen van de ziel uitgezuiverd worden, dit is al de vrucht, dit is het wat God bedoelt, dit is al het kwaad, dat zij hun doen zal dat hun zonde weggenomen wordt, en geen grotere weldaad dan deze is, kan hun worden bewezen, al is het dan ook dat zij door een beproeving geschiedt. Daarom, omdat de beproeving verzacht en gematigd wordt, en de harde wind wordt tegengehouden, *daarom* kunnen wij tot de gevolgtrekking komen *dat Hij* hun reformatie en niet hun verderf op het oog heeft, en omdat Hij aldus zachtkens met ons handelt, behoren wij er naar te streven om te beantwoorden aan het doel, waarmee Hij ons beproeft. De bijzondere zonde, van welke zij door middel van de beproeving genezen moesten worden, was afgoderij, de zonde, die dat volk zo lichtelijk heeft omringd, en waaraan zij zozeer gehecht en als verslaafd waren. *Efraïm is vergezeld met de afgoden.* Maar door de gevangenschap in Babel zijn zij niet alleen van die zonde gespeend, maar zij werden er tegen ingenomen. *Efraïm zal zeggen: Wat heb ik meer met de afgoden te doen?* Van Jakob is de zonde weggenomen, verzoend, *wanneer hij al de stenen des altaars,* van zijn afgodisch altaar, waarvan de stenen hem dierbaar en heilig waren, *maken zal als verstrooide kalkstenen: hij* veracht ze niet slechts, heeft er geen meerdere waardering voor dan voor kalkstenen, maar hij gevoelt er toorn tegen opkomen in zijn binnenste, en in heilige wraakoefening slaat *hij* ze in stukken even gemakkelijk als kalkstenen in stukken worden gebroken, de bossen en de zonnebeelden zullen voor deze boetvaardige niet staan blijven, ook deze zal hij ter nederwerpen om ze nooit weer op te richten. Dit was in overeenstemming met de wet, die het afbreken en vernietigen voorschreef van alle monumenten van de afgoderij, Deuteronomium 7:5, en in overeenstemming met deze belofte, sedert de gevangenschap in Babel is er geen volk ter wereld, dat zo'n ingewortelden afkeer heeft van afgoden en afgoderij, als het volk van de Joden. Het doel van de beproeving is scheiding te maken tussen ons en de zonde, inzonderheid die, welke *onze eigen ongerechtigheid is* geweest, en *dan* blijkt het dat de beproeving ons goed gedaan heeft, als wij

ons op een afstand houden van de gelegenheid tot zondigen, en alle nodige voorzorgen nemen, niet slechts om niet terug te vallen in de zonde, maar zelfs om er niet door verzacht te worden, Psalm 119:67.

4. Hoewel Jeruzalem voor een tijd verwoest en verlaten zal worden, zal er toch een dag komen, wanneer haar vrienden er zich uit alle landen, waarheen zij verstrooid waren, weer heen zullen begeven, vers 12, 13, hoewel de massa van de natie verlaten is *als geen volk van enig verstand,* zullen toch zij, die waarlijk kinderen Israëls zijn, weer saamvergaderd worden als de schapen van de kudde, als er met de herders, die ze verstrooid hebben, afgerekend zal worden Ezechiel 34:10-12. Merk nu ten opzichte van deze verstrooide Israëlieten op:

a. Vanwaar zij gehaald zullen worden: de *Heere zal hen afslaan,* vers 12, als vruchten van een boom, of, hen uitslaan, zoals koren uit de aar, Hij zal hen ontdekken en hen afscheiden van hen, onder wie zij woonden en met wie zij tot een volk verenigd schenen te zijn, *van de stroom van de rivier,* de Eufraat, *af* in het noordoosten, tot aan de Nijl, *de* rivier *van Egypte* in het zuidwesten, zij die heengedreven waren naar het land van Assyrië, en daar in het land van hun vijanden, in gevangenschap waren, waar zij op het punt waren van om te komen uit gebrek aan de noodzakelijke levensbehoeften, en op het punt waren van te wanhopen aan verlossing of uitkomst, en zij, die *heengedreven waren naar het land van Egypte,* waarheen velen van hen, die in het land achtergelaten waren na de gevangenschap in Babel, heen zijn gegaan tegen het uitdrukkelijk gebod van God, Jeremia 43:6, 7, en daar leefden als uitgeworpenen. God heeft genade weggelegd voor allen en zal doen blij ken dat, hoewel zij uitgeworpen zijn, zij daarom toch niet verworpen zijn.

b. Op welke wijze zij teruggebracht zullen worden. *"Gijlieden zult opgelezen worden één bij één,* niet bij grote getallen, niet in troepen, uzelf de weg banende, maar stil, steelsgewijze als het ware, eerst een enkele komende, en dan wederom een." Dit geeft te kennen dat het overblijfsel, hetwelk behouden zal worden, slechts uit enkelen zal bestaan en die dan nog met moeite, als door vuur gered zijn, en zij zullen niet in gezelschappen komen, maar naar God ieders geest er toe opwekt.

c. Door welk middel zij saamvergaderd zullen worden: er zal *een grote bazuin geblazen worden,* en dan zullen zij komen. Cyrus' proclamatie van vrijheid aan de gevangenen is deze grote bazuin, welke de Joden, die in hun slavernij ingeslapen waren, opgewekt heeft tot krachtsinspanning, het was als het blazen van de trompet des jubeljaars, dat het jaar van de vrijlating verkondigde. Dit is van toepassing op de prediking van het Evangelie, waardoor zondaren tot de genade Gods worden geroepen en ingezameld, dezulken, die uitgeworpen waren, op het punt waren van om te komen, zij, die verre waren, worden nabij gebracht. Het Evangelie verkondigt het welaangename jaar des Heeren. Het is ook van toepassing op de bazuin van de aartsengel op de laatste dag, door welke de heiligen vergaderd zullen worden tot heerlijkheid Gods, die als uitgeworpenen in hun graven lagen.

d. Tot welk doeleinde zij saamvergaderd zullen worden: *om de Heere te aanbidden op de heilige berg te Jeruzalem.* Toen de gevankelijk weggevoerden zich verzamelden en terugkeerden naar hun eigen land, was het voornaamste, waar zij het oog op hadden, en het eerste, waar zij zich op toelegden, de eredienst van God. De heilige tempel lag in puin, maar zij hadden de heiligen berg, "de plaats van het altaar," Genesis 13:4. Vrijheid om God te aanbidden is de kostelijkste en begerenswaardigste vrijheid, en na bedwang en verstrooiing moet de vrije toegang tot Zijn *huis ons* meer welkom zijn dan de vrije toegang tot onze eigen

huizen. Zij, die vergaderd worden door het geklank van de Evangeliebazuin, worden ingebracht om God te aanbidden, en worden toegevoegd tot de gemeente, en de grote bazuin van allen zal de heiligen bijeenvergaderen om God dag en nacht te dienen in Zijn tempel.

HOOFDSTUK 28

1 Wee de hovaardige kroon der dronkenen van Efraim, welker heerlijk sieraad is een afvallende bloem, die daar is op het hoofd der zeer vette vallei, der geslagenen van den wijn.
2 Ziet, de Heere heeft een sterke en machtige, er is gelijk een hagelvloed, een poort des verderfs; gelijk een vloed der sterke wateren; die overvloeien, zal Hij ze ter aarde nederwerpen met de hand.
3 De hovaardige kronen der dronkenen van Efraim zullen met voeten vertreden worden.
4 En de afvallende bloem zijns heerlijken sieraads, die op het hoofd der zeer vette vallei is, zal zijn gelijk een vroegrijpe vrucht voor den zomer, welke, wanneer ze iemand ziet, terwijl zij nog in zijn hand is, slokt hij ze op.
5 Te dien dage zal de HEERE der heirscharen tot een heerlijke Kroon en tot een sierlijken Krans zijn den overgeblevenen Zijns volks;
6 En tot een Geest des oordeels dien, die ten oordeel zit, en tot een sterkte dengenen, die den strijd afkeren tot de poort toe.
7 En ook dwalen dezen van den wijn, en zij dolen van den sterken drank; de priester en de profeet dwalen van den sterken drank; zij zijn verslonden van den wijn, zij dolen van sterken drank; zij dwalen in het gezicht; zij waggelen in het gericht.
8 Want alle tafels zijn vol van uitspuwsel en van drek, zodat er geen plaats schoon is.
9 Wien zou Hij dan de kennis leren, en wien zou Hij het gehoorde te verstaan geven? Den gespeenden van de melk, den afgetrokkenen van de borsten?
10 Want het is gebod op gebod, gebod op gebod, regel op regel, regel op regel, hier een weinig, daar een weinig.
11 Daarom zal Hij door belachelijke lippen, en door een andere tong tot dit volk spreken;
12 Tot dewelken Hij gezegd heeft: Dit is de rust, geeft den moeden rust, en dit is de verkwikking; doch zij hebben niet willen horen.
13 Zo zal hun het woord des HEEREN zijn; gebod op gebod, gebod op gebod, regel op regel, regel op regel, hier een weinig, daar een weinig; opdat zij heengaan, en achterwaarts vallen, en verbreken, en verstrikt en gevangen worden.
14 Daarom, hoort des HEEREN woord, gij bespotters, gij heersers over dit volk, dat te Jeruzalem is!
15 Omdat gijlieden zegt: Wij hebben een verbond met den dood gemaakt, en met de hel hebben wij een voorzichtig verdrag gemaakt; wanneer de overvloeiende gesel doortrekken zal, zal hij tot ons niet komen; want wij hebben de leugen ons tot een toevlucht gesteld, en onder de valsheid hebben wij ons verborgen.
16 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik leg een grondsteen in Sion, een beproefden steen, een kostelijken hoeksteen, die wel vast gegrondvest is; wie gelooft, die zal niet haasten.
17 En Ik zal het gericht stellen naar het richtsnoer, en de gerechtigheid naar het paslood; en de hagel zal de toevlucht der leugen wegvagen, en de wateren zullen de schuilplaats overlopen.
18 En ulieder verbond met den dood zal te niet worden, en uw voorzichtig verdrag met de hel zal niet bestaan; wanneer de overvloeiende gesel doortrekken zal, dan zult gijlieden van denzelven vertreden worden.
19 Van den tijd af, als hij doortrekt, zal hij ulieden wegnemen, want allen morgen zal hij doortrekken, bij dag en bij nacht; en het zal geschieden, dat het gerucht te verstaan, enkel beroering wezen zal.
20 Want het bed zal korter zijn, dan dat men zich daarop uitstrekken kunne; en het deksel zal te smal wezen, als men zich daaronder voegt.

21 Want de HEERE zal Zich opmaken, gelijk op den berg Perazim, Hij zal beroerd zijn, gelijk in het dal van Gibeon, om Zijn werk te doen, Zijn werk zal vreemd zijn; en om Zijn daad te doen, Zijn daad zal vreemd zijn!
22 Nu dan, drijft den spot niet, opdat uw banden niet vaster gemaakt worden; want ik heb van den Heere HEERE der heirscharen gehoord een verdelging, ja, een, die vast besloten is over het ganse land.
23 Neemt ter ore en hoort mijn stem, merkt op en hoort mijn rede!
24 Ploegt de ploeger den gehelen dag om te zaaien? Opent en egt hij zijn land den gehelen dag?
25 Is het niet alzo? Wanneer hij het bovenste van hetzelve effen gemaakt heeft, dan strooit hij wikken, en spreidt komijn, of hij werpt er van de beste tarwe in, of uitgelezen gerst, of spelt, elk aan zijn plaats.
26 En zijn God onderricht hem van de wijze, Hij leert hem.
27 Want men dorst de wikken niet met den dorswagen, en men laat het wagenrad niet rondom over het komijn gaan; maar de wikken slaat men uit met een staf, en het komijn met een stok;
28 Het brood koren moet verbrijzeld worden, maar hij dorst het niet geduriglijk dorsende; noch hij breekt het met het wiel zijns wagens, noch hij verbrijzelt het met zijn paarden.
29 Zulks komt ook voort van den HEERE der heirscharen; Hij is wonderlijk van raad, Hij is groot van daad.

In dit hoofdstuk:

I. Worden de Efraïmieten bestraft en gedreigd om hun hoogmoed en hun dronkenschap, hun valse gerustheid en zinnelijkheid, vers 1-8, maar in het midden daarvan is hier een genaderijke belofte van Gods gunst jegens het overblijfsel Zijns volks, vers 5, 6.

II. Zij worden ook bestraft en gedreigd om hun stompzinnigheid en hun onbekwaamheid om te profiteren van het onderwijs, dat de profeet hun in de naam van God gaf, vers 9-13.

III. De oversten van Jeruzalem worden bestraft en gedreigd om hun onbeschaamde minachting van Gods oordelen en hun trotseren ervan, en na een genaderijke belofte van Christus en Zijn genade, wordt hun bekend gemaakt dat de ijdele hoop, waarmee zij zich vleien om aan Gods oordelen te ontkomen, hen voorzeker teleur zal stellen, vers 14- 22.

IV. Dit alles wordt bevestigd door een beeld of gelijkenis, ontleend aan de methode, die de landman aanwendt voor zijn brood en zijn graan, daarnaar moeten zij verwachten dat God handelen zal met Zijn volk, dat Hij onlangs Zijn dorsing en de tarwe Zijns dorsvloers had genoemd, Hoofdstuk 21:10, vers 23-29. Dit is geschreven tot onze vermaning en is nuttig om ons te waarschuwen en te bestraffen.

Jesaja 28:1-8

I. Hier waarschuwt de profeet het rijk van de tien stammen voor de oordelen, die over hen zullen komen wegens hun zonden, die spoedig daarna volvoerd werden door de koning van Assyrië, die hun land verwoestte en het volk gevankelijk wegvoerde. Efraïm had zijn naam ontleend aan *vruchtbaarheid,* hun grond zeer vruchtbaar zijnde, en de voortbrengselen ervan waren zeer overvloedig en de beste van hun soort, zij hadden zeer veel vette valleien vers 1, 4, en Samaria, dat op een heuvel was gelegen, was, als het ware, aan het hoofd van de vette valleien. Hun land was rijk en lieflijk, en als de hof des Heeren, het was de roem van Kanaän, zoals Kanaän de roem was van alle landen, hun korenoogsten hun wijnoogst weren het heerlijk sieraad op het hoofd van hun valleien, die geheel bedekt waren met koren en wijnstokken. Merk nu op:

1. Welk een slecht gebruik zij maakten van hun overvloed. Wat God hun gaf om Hem er mee te dienen, verdierven zij, misbruikten zij door het tot voedsel en brandstof te maken voor hun lusten.

A. Zij waren er door opgeblazen van hoogmoed. De goedheid, waarmee God hun jaren kroonde, die Hem een heerlijk sieraad des lofs behoorde te wezen, was hun een sieraad des hoogmoeds. Zij, die rijk zijn in de wereld, zijn licht hoogmoedig, 1 Timotheus 6:17. Hun koning, die de kroon droeg, was er trots op dat hij over zo'n rijk land regeerde. Samaria, hun koninklijke stad, was bekend om haar hoogmoed. Misschien was het onder hen gebruikelijk om op hun feesten guirlandes te dragen, vervaardigd van bloemen en korenaren, die zij droegen ter ere van hun vruchtbaar land. Hoogmoed was een zonde, die algemeen onder hen heerste, en daarom heeft de profeet in de naam van Hem, die de hovaardigen wederstaat, vrijmoedig een wee uitgeroepen over de *hovaardige kroon. Als* zij, die kronen dragen, er hoogmoedig op zijn, dan moeten zij niet denken dat zij aan dat wee zullen ontkomen. Hetgeen waar de mensen hoogmoedig op zijn, is hun, al is het ook nog zo nietig, een kroon, hij, die hoogmoedig is, denkt dat hij zo groot is als een koning, maar wee hun, die aldus zichzelf verhogen, zij zullen vernederd worden, hun hoogmoed is de voorbode van hun verderf.

B. *Ze* gaven zich toe in zinnelijkheid, Efraïm was bekend, of berucht, om zijn dronkenschap en uitgieting van overdadigheid. Samaria, het hoofd van de vette valleien, was vol van degenen die *geslagen* waren *van de wijn,* er door gebro*ken waren,* zoals de kanttekening zegt. Zie hoe dwaas dronkaards handelen, en geen wonder, daar zij in het bedrijven van de zonde reeds dwazen of dieren van zichzelf maken.

a. Zij laten zich overwinnen door de zonde, laten de zonde over zich heersen, worden er de dienstknechten van, 2 Petrus 2:1-9, zij worden er gevangen door geleid, en de gevangenschap is zoveel smadelijker omdat zij vrijwillig is. Sommigen van deze slaven hebben zelf erkend dat er geen zwaarder werk ter wereld is dan drinken. Zij zijn verslagen, niet door de wijn, maar door hun liefde ervoor.

b. Zij onderwerpen zich om er door in het verderf gestort te worden, zij zijn verbroken door de wijn hun gezondheid is er door te gronde gericht zij zijn gebroken in hun beroep, hun bezittingen en hun gezin worden er in het verderf door gestort, hun vrede met God is verbroken, en hun zielen zijn in gevaar om voor eeuwig verloren te gaan, en dit alles voor de bevrediging van een lage lust. Wee die dronkaards van Efraïm! De leraren moeten het algemene wee *van* het woord toepassen op bijzondere plaatsen en personen. Wij moeten

zeggen: *Wee de dronkaards!* hun toestand is een toestand van wee en ellende hun dierlijke genietingen moeten beklaagd, niet benijd worden, "zij zullen het koninkrijk Gods niet beërven," 1 Corinthiers 6:10, de vloek is van kracht tegen hen, Deuteronomium 29:19, 20. Ja, wij moeten nog verder gaan en zeggen: *Wee de dronkaards van zo'n plaats,* opdat zij mogen horen en vrezen, ja, en *wee deze of die persoon,* als hij een dronkaard is. Er is een bijzonder wee over de dronkaards van Efraïm, want zij behoren tot Gods belijdend volk, en hun betaamt dronkenschap minder de aan anderen, zij weten beter en daarom moeten zij een beter voorbeeld geven. Sommigen houden het er voor dat *de hovaardige kroon* behoort tot de dronkaards, en dat er de guirlandes mee bedoeld zijn, waarmee zij gekroond werden, die in hun wedstrijden bij hun drinkgelagen de overwinning hadden behaald over de overigen van het gezelschap, dat is, meer hadden kunnen drinken dan een hunner: zij waren er trots op sterke wijndrinkers te zijn, maar wee hun, die aldus roemen in hun schande.

2. De rechtvaardigheid Gods in het wegnemen van hun overvloed, die zij aldus misbruikt hadden. Hun *heerlijk sieraad,* de overvloed, waarop zij trots waren is slechts een verwelkende bloem, het is spijze, die vergaat. De beste vruchten zijn, als God ze verderft, er op blaast, slechts verwelkende bloemen, vers 1. God kan gemakkelijk "hun koren wegnemen op zijn tijd," Hosea 2:8, en *locum valtatum, grond die vervreemd was en braak* ligt, herstellen, dit Zijn goed, dat zij voor Baäl bereid hebben. God heeft een beambte, gereed en bereid om beslag te leggen voor Hem. Hij heeft tot Zijn dienst *een sterke en machtige,* die in staat is het werk te doen namelijk de koning van Assyrië, die met de hand ter aarde zal werpen, gemakkelijk en als door het omwenden van de hand zal ter nederwerpen en vernietigen, al hetgeen waarop zij hoogmoedig zijn en waarin zij een welbehagen hebben, vers 2. Hij zal het ter aarde werpen om in stukken te worden gebroken met een sterke hand, waartegen zij niets vermogen. Dan zullen *de hovaardige kroon* en de *dronkenen van Efraïm met voeten vertreden worden* vers 3, zij zullen aan verachting worden blootgesteld, en niet in staat zijn om zich te herstellen. Dronkaards zijn in hun dwaasheid er licht toe geneigd om trotselijk te spreken, en *dan* het meest op zichzelf te roemen, als zij het meest over zichzelf beschaamd moesten zijn, maar hierdoor maken zij zich slechts des te meer bespottelijk. Het sieraad hunner valleien, waarin zij roemden, zal wezen:

a. Als een verwelkende bloem (zoals tevoren, vers 1) het zal vanzelf verdorren, en heeft in zich de beginselen van zijn eigen bederf, het zal mettertijd door zijn eigen mot en roest verdorven worden.

b. Gelijk de rijpe vrucht zodra zij ontdekt is geplukt en gegeten wordt, zo is de rijkdom van de wereld, behalve nog dat hij vanzelf kan vervallen en tenietgaan, ook er aan blootgesteld om door anderen te worden verslonden, en wel met evenveel gretigheid als de eerste rijpe vruchten, als er sterk naar verlangd wordt, Micha 7:1. *Dieven breken door en stelen.* De oogst, waar de wereldling trots op is, wordt door de hongerigen verteerd, Job 5:5, niet zodra bespeuren zij de prooi, of zij steken de hand er naar uit, en verslinden al wat zij er machtig van kunnen worden, hij wordt even gemakkelijk verslonden als de vruchten, die rijp zijn, voordat zij tot haar volle wasdom zijn gekomen en zeer klein zijnde, opgegeten worden, en van weinig waarde zijnde, worden zij niet bewaard, maar terstond opgegeten.

II. Vervolgens wendt hij zich tot het rijk van Juda, dat hij *de overgeblevenen Zijns volks* noemt, vers 5, want zij waren slechts twee stammen tegen tien in het rijk van Israël.

1. Hij belooft hun Gods gunst, en dat zij onder Zijn leiding en bescherming genomen zullen worden, als het sieraad van Efraïm blootgesteld zal zijn om vertreden en verslonden te worden, vers 5,6. Te die dage als het Assyrische leger Israël zal verwoesten, en Juda zou kunnen denken dat het huis van hun buurman in brand staande, hun eigen huis gevaar liep van ook in brand te geraken, te die dagen van vertreding en benauwdheid, zal God de overgeblevenen Zijns volks zijn alles wat zij nodig hebben en kunnen begeren, niet alleen voor het rijk van Juda, maar ook voor diegenen van Israël, die aan hun oprechtheid hebben vastgehouden, en die, zoals waarschijnlijk het geval was met sommigen van hen, zich naar het land van Juda hebben begeven om zich onder de bescherming van de Godvruchtige koning Hizkia te stellen. Toen de Assyriër, deze machtige en sterke, in Israël was als een hagelstorm, knetterend en bulderend, als een verwoestende stormwind, alles terneer werpende, inzonderheid op zee, en *als een vloed van de sterke wateren, die overvloeien,* het land overstromen, vers 2, dan zal in die dag de Heere van de heirscharen van alle heirscharen, door bijzondere gunsten Zijn volk onderscheiden, die zich onderscheiden hebben door een standvastig aankleven van Hem, en wat zij het meest behoeven, zal Hij zelf dan voor hen wezen. De waarde van de beloften wordt er zeer door verhoogd dat God, zich verbindende om een algenoegzaam God te zijn voor Zijn volk, het op zich neemt om zelf alles voor hen te zijn, dat zij kunnen begeren. Hij zal hun al de eer aandoen, die nodig is, niet alleen om hen voor smaad en minachting te behoeden, maar om hun eer en achting te doen verwerven. Hij zal hun tot *een heerlijke kroon* wezen en tot een *sierlijke krans.* Zij, die de hovaardige kroon droegen, hebben met minachting neergezien op Gods volk, en het vertreden, en zij-Gods volk-waren het snarenspel van de dronkenen van Efraïm, maar God zal door Zijn voorzienigheid zo voor hen verschijnen, dat het blijkbaar wordt dat Zijn gunst over hen is, en dat zal hun een heerlijke kroon wezen, immers welke grotere heerlijkheid of eer kan een volk hebben, dan om door God als de Zijnen erkend te worden? En Hij zal door Zijn genade zo aan hen verschijnen, dat het blijkbaar wordt dat Zijn beeld in hen vernieuwd is, en dat zal hun tot een sierlijke krans wezen, immers welk groter sieraad kan iemand hebben dan het sieraad van de heiligheid? Zij, die God tot hun God hebben, hebben Hem tot een kroon van de heerlijkheid en tot een sierlijker krans, want zij zijn Hem tot koningen en priesters gemaakt.

b. Hij zal hun al de wijsheid en genade geven die zij nodig hebben om de plicht van hun plaats en roeping naar de eis te vervullen. Voor hen, die ten gerichte zitten zal Hij zelf een geest des gerichts of des oordeels wezen, de raadslieden van de kroon zullen door wijsheid worden geleid en bestuurd, en de rechters zullen regeren door recht en billijkheid. Het is voor ieder volk een grote zegen als zij, die tot openbare ambten geroepen worden, bekwaam zijn voor hun post, als zij, die ten oordeel zitten, een geest des oordeels hebben, een geest van bestuur en regering.

c. Hij zal hun al de moed en de vrijmoedigheid geven die nodig zijn, om hen vastberaden te doen heengaan door al de moeilijkheden en de tegenstand, die zij waarschijnlijk zullen ontmoeten, Hij zal *tot een sterkte wezen degenen, die de strijd afkeren tot de poort toe,* tot de poort van de vijand, wiens steden zij belegeren, of tot hun eigen poorten, als zij een uitval doen tegen de vijanden, die hen belegeren. De kracht van het krijgsvolk is evenzeer van God afhankelijk als de wijsheid van de magistraten, als God die beide geeft dan is Hij een kroon van de heerlijkheid voor *Zijn* volk. Dit kan zeer wel verondersteld worden op Christus te wezen, en zo wordt het door de Chaldeeuwse paraphrase ook uitgelegd: te dien dage zal de Messias een heerlijke kroon zijn. Simeon noemt Hem *de heerlijkheid van Zijn volk Israël,* en Hij is ons geworden wijsheid en rechtvaardigheid en kracht van God.

2. Hij klaagt over de verdorvenheden, die onder hen gevonden werden, en over de vele verdorvenen, vers 7. *En ook dezen,* ook velen van Juda, *dwalen van de wijn.* Er zijn dronkenen van Jeruzalem, zowel als dronkenen van Efraïm, en daarom moet de genade Gods te meer bewonderd worden dat Hij de heerlijkheid van Juda niet verdorven heeft, zoals Hij de heerlijkheid van Efraïm heeft verdorven. Sparende genade legt ons zeer bijzondere verplichtingen op, als zij aldus onderscheidend voor ons is. Efraïms zonden worden in Juda gevonden, maar toch niet Efraïms verderf. Zij *dwalen door* wijn, hun onmatig drinken is zelf reeds een practische dwaling, zij denken hun verbeeldingskracht er door te verhogen, maar zij verderven hun oordeel er mede, en aldus bedriegen zij zichzelf, zij denken er hun gezondheid door te bevorderen, er hun spijsvertering gemakkelijk door te maken, maar zij bederven hun lichaamsgestel, en verhaasten ziekte en de dood. En het is de aanleiding tot zeer vele dwalingen in beginsel, hun verstand wordt er door beneveld, het geweten verleid, en daarom zullen zij, om er zich in te steunen, verdorven meningen omhelzen, en hun verstand, hun geest geweld aandoen, om zich toe te geven in hun lusten. Waarschijnlijk zijn sommigen door hun liefde tot de wijn en sterken drank er toe gebracht om afgoden te aanbidden, want bij hun afgodische feesten werd daar een overvloedig gebruik van gemaakt, en zo dwaalden zij door de wijn, zoals Israël zich door zijn liefde voor de dochteren van Moab aan Baäl-Peor gekoppeld heeft.

Drie dingen worden hier opgemerkt als verzwaringen van deze zonde:

A. Dat diegenen er zich aan schuldig maakten, wier roeping het was om anderen er tegen te waarschuwen, hen betere dingen te leren, en die dus een beter voorbeeld hadden moeten geven. *De priester en de profeet zijn verslonden van de wijn* hun ambt is er geheel in bedolven, teniet gedaan. De priesters waren als offeraars door een speciale wet verplicht om matig te zijn, Leviticus 10:9, en als oversten en magistraten kwam het hun niet toe wijn te drinken, Spreuken 31:4. De profeten waren een soort van nazireërs, zoals blijkt uit Amos 2:11, en daar zij naar hun ambt bestraffers waren, was het hun plicht om zich op de grootst mogelijke afstand te houden van de zonden, die zij in anderen bestraften, en toch waren velen van hen verstrikt in deze zonde. Hoe, een priester, een profeet, een bedienaar van het Evangelie, en toch dronken! Vertel het niet te Gath. Zulk een ergernis, zo'n schande zijn zij voor hun gewaad.

B. Dat de gevolgen ervan zeer verderflijk waren, niet alleen door de slechte invloed van hun voorbeeld maar als de profeet dronken was dan *dwaalde hij in het gezicht,* de valse profeten maakten zich duidelijk als de zodanigen bekend, als zij door de drank waren bevangen. De priester vergat de inzetting en veranderde de rechtzaak aller verdrukten, Spreuken 31:5, hij was even onvast in de werkingen van zich geest als in de bewegingen van zijn lichaam. Welke wijsheid of gerechtigheid kan men verwachten van hen, die verstand en deugd en geweten en alles wat van waarde is opofferen aan zo'n lage lust als de liefde tot sterke drank is? *Welgelukzalig zijt gij land, welks vorsten ter rechter tijd eten, tot sterkte, en niet tot drinkerij,* Prediker 10:17.

C. Dat de ziekte epidemisch was, en dat de meesten van hen, die open tafel hielden, er door besmet waren. *Alle tafels zijn vol van uitspuwsel,* vers 8. Zie hoe hatelijk een zaak de zonde van de dronkenschap is, welk een belediging zij is voor de menselijke samenleving, zij is grof, ongemanierd, in zo'n mate, dat de toeschouwers ervan walgen, want de tafels, waaraan zij hun spijs eten, zijn vuil, bevlekt door de tekenen van hun zonde, die de zondaars bekend maken zoals Sodom, hun tafels zijn vol van uitspuwsel. Zodat de overwinnaar, in plaats van fier te zijn op zijn kroon, er zich veeleer over moest schamen. Het is voor ieder volk een slecht voorteken, als zo'n domme zonde een nationale zonde geworden is.

Jesaja 28:9-13

De profeet klaagt hier over de erbarmelijke domheid van het volk, dat zij onleerzaam waren, zich niet verbeterden door de middelen van de genade, die zij deelachtig waren, zij bleven nog zoals zij waren, hun vergissingen werden niet hersteld, hun hart werd niet vernieuwd hun levensgedrag niet verbeterd.

Merk op:

I. Wat het was, dat hun profeten en leraren bedoelden, het was hen kennis te leren, de kennis van God en van Zijn wil, en hen *het gehoorde te doen verstaan,* vers 9. Dit is Gods wijze van handelen met de mensen, eerst hun geest te verlichten met de kennis van Zijn waarheid, en aldus hun genegenheden te winnen, en hun wil in onderwerping te brengen aan Zijn wetten, aldus komt Hij in door de deur, terwijl de dief en moordenaar langs een andere weg naar binnen klimt.

II. Welke methoden zij aanwendden om dit doel te bereiken. Zij lieten geen middel onbeproefd om hun goed te doen, maar onderwezen hen, zoals kinderen onderwezen worden kleine kinderen, die pas beginnen te leren, die van de borst worden genomen om naar de boeken te gaan, vers 9, want onder de Joden was het gebruikelijk dat moeders haar kinderen zoogden totdat zij drie jaren oud waren, en dus bijna gereed waren om naar school te geen. En het is goed om bijtijds te beginnen met kinderen, naar hun vatbaarheid, de goede kennis des Heeren te leren, en hun onderricht te geven reeds zodra zij gespeend zijn van de moedermelk.

De profeten onderwezen hen, zoals kinderen onderwezen worden, want

1. Zij waren vlijtig en standvastig in hen te onderwijzen, zij gaven zich veel moeite met ben, en gebruikten veel wijsheid om hen te onderrichten naar hun behoefte, en naar dat zij in staat waren het onderwijs te dragen, vers 10. *Gebod op gebod zo moet het zijn,* of, zoals sommigen het lezen: *zo is het geweest. Zij* werden onderwezen, zoals aan kinderen lezen wordt geleerd, *door gebod op gebod,* en zoals hen schrijven wordt geleerd, door *regel op regel, hier een weinig, daar een weinig* van deze zaak, en een weinig van een andere zaak, opdat de afwisseling in het onderwijs aangenaam en uitlokkend zou zijn, een weinig van het ene, en een weinig van het andere, opdat hun geheugen niet overladen zou worden, een weinig van de ene *profeet,* en een weinig van een anderen opdat iedereen behagen kan hebben in zijn vriend en deze kan bewonderen. Voor ons onderricht in de dingen Gods is het nodig dat wij gebod op gebod hebben, en regel op regel, opdat aldus het een gebod, gevolgd en versterkt zou worden door een ander gebod en de ene regel door de anderen, het gebod van gerechtigheid moet volgen op dat van de Godsvrucht, en het gebod van de liefde op dat van de gerechtigheid. Ja het is nodig dat hetzelfde gebod en dezelfde regel dikwijls herhaald worden, ons worden ingeprent, opdat wij ze te beter zullen verstaan, en ze ons zoveel gemakkelijker voor de geest kunnen brengen als wij ze nodig hebben. Onderwijzers behoren zich te schikken naar de vatbaarheid van hun leerlingen, zij moeten hun geven hetgeen zij het meest van node hebben en het best kunnen dragen en zij moeten hun weinig tegelijk geven, Deuteronomium 6:6, 7.

2. Zij spraken hen vriendelijk aan, vers 12. Door Zijn profeten zei God tot hen: Deze weg, die wij u wijzen en op dewelken wij u leiden en besturen *is de rust,* de enige rust *waarmee gij de vermoeide kunt doen rusten,* en dit zal de verkwikking zijn voor uw eigen zielen, en zal rust

aanbrengen voor uw land van de oorlog en de andere rampen, waardoor het zo lang geteisterd werd." Door Zijn Woord roept God ons tot niets anders dan tot hetgeen tot ons eigen voordeel en welzijn is, want de dienst van God is de enige ware rust voor hen, die de dienst van de zonde moede zijn, en er is geen verkwikking dan onder het zachte juk van de Heere Jezus.

III. Hoe weinig uitwerking dit alles gehad heeft op het volk, zij waren even ongeschikt om te leren als kinderen, die pas van de melk gespeend zijn, en het was even onmogelijk om hen iets te doen verstaan, vers 9, ja men zou liever een kind van twee jaar willen onderwijzen dan het op zich te nemen om hen te onderwijzen, want evenals zo'n kind hebben zij niet slechts het vermogen niet, om in zich op te nemen wat hen geleerd wordt, maar zij zijn er tegen bevooroordeeld. Evenals kinderen "hebben zij melk van node, en kunnen geen vaste spijze verdragen," Hebreeen 5:12.

1. *Zij wilden niet horen,* vers 12, neen, zelfs niet hetgeen hun tot rust en verkwikking zou zijn, zij hadden geen lust om het te horen, het woord van God eiste hun ernstige aandacht, maar kon haar niet verkrijgen, zij bevonden zich ter plaatse waar het gepredikt werd, maar zij neigden er hun oor niet naar of het ging bij hen het een oor in en het andere oor uit.

2. Zij wilden niet opmerken, het was voor hen *gebod op gebod,* en *regel op regel,* vers 13, zij gingen voort op een weg van uitwendige verrichtingen, zij hielden de oude gewoonten aan om de prediking bij te wonen van de profeten, en zij weerklonk voortdurend in hun oren, maar dat was alles, zij maakte geen indruk op hen, zij hadden de letter van het gebod, maar geen ervaring van de kracht en de geest ervan, het sloeg gedurig tegen hen aan, maar het sloeg niet in hen. Ja meer:

3. Zij schenen de spot te drijven met de prediking van de profeten, het woord des Heeren was hun *tsau latsau, kau lakau* (het oorspronkelijke is op rijm) zij maakten een deun van de woorden van de profeten, en zongen ze als zij vrolijk waren bij de wijn. David was het snarenspel van de dronkaards. Het is zeer goddeloos en een zware belediging voor God om een grapje te maken van heilige dingen, ijdellijk te spreken van hetgeen ons ernstig moest maken.

IV. Hoe streng God hiervoor met hen zal afrekenen:

1. Hij zal hen beroven van het voorrecht van een duidelijke prediking, en *met stamelende lippen en een andere tong tot hen spreken,* vers 11. Zij, die niet willen verstaan wat duidelijk is, maar dit geringachten als nietig en beuzelachtig, worden terecht in spanning gehouden door hetgeen boven hun bevatting is. Of, God zal vreemde legers onder hen zenden, wier taal zij niet verstaan, om hun land te verwoesten. Aan hen, die de troostrijke stem van Gods Woord niet willen horen, zal de verschrikkelijke stem te horen gegeven worden van Zijn roede. Of, deze woorden kunnen opgevat worden als aanduidende Gods nederbuigende goedheid, daar Hij zich nederbuigt tot hun bevatting in Zijn handelingen met hen, Hij lispelt voor hen in hun eigen spraak, zoals een voedster doet met een kindeke, met stamelende lippen om hun genoegen te doen. Hij veranderde Zijn stem, beproefde eerst de ene manier met hen en toen een andere. De apostel haalt het aan als een gunst, 1 Corinthiers 14:21, het toepassende op de gave van de talen, en klagende dat zij met dat al toch niet wilden horen.

2. Hij zal een algeheel verderf over hen brengen. door hun goddeloos verachten van God en Zijn Woord verhaasten zij slechts hun eigen verderf, maken zij er zich rijp voor, het *is opdat zij*

henengaan en achterwaarts vallen, al erger en erger zullen worden al verder en verder van God zullen afwijken van de ene zonde tot de andere zullen gaan, totdat zij geheel verbroken zijn, verstrikt en gevangen zullen worden, en in het verderf gestort, vers 13. Zij hebben hier een weinig en daar een weinig van het woord van God, zij denken dat het te veel is, en *zeggen tot de zieners: Ziet niet,* maar het blijkt te weinig te zijn om hen tot bekering te brengen, en zal blijken genoeg te wezen om hen te veroordelen. Als het geen *reuk des levens is ten leven dan zal het een reuk des doods zijn ten dode.*

Jesaja 28:14-22

De profeet, hen bestraft hebbende, die spotten met het *woord* van God, gaat nu voort en bestraft hen, die spotten met Gods *oordelen* en ze trotseerden, want Hij is een naijverig *God.* en zal niet dulden dat zijn inzettingen en Zijn voorzienigheid geminacht worden. Hij richt zich tot de spotters, *die heersen in Jeruzalem,* die de magistraten waren van de stad, vers 14. Het staat slecht met een volk, als hun stoelen des gerichts het gestoelte worden van de spotters, als heersers spotters zijn, maar dat de heersers van Jeruzalem mannen zijn van zulk een karakter, dat zij de oordelen Gods geringachten, en het beneden zich achten om op de tekenen van Zijn misnoegen te letten, dat, voorwaar, is zeer treurig. Wie zullen treurenden zijn in Zion, als deze spotters zijn?

Merk op:

I. Hoe deze bespotters zich in hun vleselijke gerustheid in slaap susten, en zelfs God Almachtig uittartten om maar Zijn ergst te doen, vers 15. Gij zegt: Wij *hebben een verbond gemaakt met de dood en het graf.* Zij dachten zo zeker te zijn van hun leven, zelfs toen de meest verwoestende oordelen waren uitgegaan, alsof zij een verdrag hadden aangegaan met de dood, om niet tot hen te komen voor zij hem riepen, noch hen door geweld weg te rakken, maar dat zij slechts van ouderdom zouden sterven. Als wij met God verzoend zijn en met Hem een verbond gesloten hebben, dan hebben wij in waarheid een verbond gemaakt met de dood, en dan komt hij op de geschiktsten tijd zodat, *wanneer* hij komt, hij nooit een verschrikking voor ons zijn zal, noch ons wezenlijk kwaad zal doen. De dood is van ons, indien wij van Christus zijn, 1 Corinthiers 3:22, maar te denken om de dood tot onze vriend te maken, of in verbond met hem te zijn, terwijl wij door de zonde God tot onze vijand maken en in oorlog zijn met Hem, dat is wel de grootste ongerijmdheid, die men zich denken kan. Het was een ijdele waan van deze spotters, dat, *"wanneer de overvloeiende gesel doortrekken zal* door ons land, en anderen er onder vallen zullen, die toch *tot ons niet komen zal,* ons niet zal bereiken, hoewel hij zich ver uitstrekt, zal hij ons toch niet terneerwerpen, al is hij dan ook een overvloeiende gesel." Het is voor onboetvaardige zondaars de grootste dwaasheid om te denken dat het hun, hetzij in deze wereld of in de andere, beter zal gaan dan hun naburen. Maar wat is de grond van hun vertrouwen? Wel waarlijk: *Wij hebben de leugen ons tot een toevlucht gesteld.* Hetzij:

1. Dat hetgeen de profeten hun zeiden leugen was, en hen zal bedriegen, ofschoon zij het als een degelijke omheining beschouwden. De bescherming van hun afgoden, de beloften, waarmee hun valse profeten hen susten, hun staatkundig beleid, hun rijkdom. hun invloed op het volk, dat waren de dingen, waarop ze vertrouwden, en niet op God, ja zij vertrouwden erop tegen God. Of

2. De dingen, die leugen en bedrog moesten zijn voor de vijand, die de *flagellum Dei-de gesel Gods* was, *de overvloeiende gesel,* wilden zij zich verzekeren door de vijand te misleiden door krijgslisten, of met hun geveinsde onderwerping in vredesverdragen. De overige steden van Juda werden genomen omdat zij zich hardnekkig verdedigden, maar de oversten van Jeruzalem hopen beter te slagen, zij denken bekwamer staatslieden te zijn dan de oversten van de landsteden, zij zullen de koning van Assyrië vleien met een belofte van onderwerping, van hun stad aan hem over te geven, of van *hem* schatplichtig te zullen worden, terwijl zo het voornemen koesteren om zijn juk af te werpen zodra het gevaar voorbij is, er zich niet om bekreunende, dat "zij leugenaars bij hem bevonden zullen worden," zoals de uitdrukking is in Deuteronomium 33:29. Diegenen bedriegen zichzelf, die denken hun doel te kunnen bereiken

door hen te bedriegen met wie zij omgaan of te doen hebben. Zij die hun doeleinden najagen door slinksheid en bedrog, door lage armzalige middeltjes, kunnen ze misschien wel bereiken, maar zij kunnen niet verwachten er wezenlijk genot of genoegen in te zullen smaken. Eerlijkheid is de beste staatkunde. Maar tot zulke toevluchten worden zij heengedreven, die van God afwijken en zich aldus buiten Zijn bescherming stellen.

II. Hoe God door Zijn profeet hen opwekt uit deze slaap en hun de dwaasheid toont van hun gerustheid.

1. Hij zegt hun op welke gronden zij gerust kunnen zijn. Hij verstoort hun vals vertrouwen niet voor Hij hun de vaste grond toont waarop ze kunnen rusten, vers 16. Ziet, *Ik leg een grondsteen in Zion.* Deze grond, dit fundament is:

a. Zijn beloften in het algemeen, Zijn woord, waarop Hij Zijn volk heeft doen hopen, Zijn verbond met Abraham, dat Hij hem en de zijnen tot een God zal zijn, dit is een fundament, een fundament van steen, stevig en duurzaam, voor het geloof, om op te bouwen, het is een beproefde steen, want al de heiligen hebben erop gesteund, en hij heeft hun nooit gefaald.

b. De belofte van Christus in het bijzonder, want op Hem is dit uitdrukkelijk toegepast in het Nieuwe Testament, 1 Petrus 2:6-8. Hij is de steen, die het hoofd des hoeks is geworden. De grote belofte van de Messias en Zijn koninkrijk, dat beginnen moest te Jeruzalem, was voldoende om Gods volk ook in de zwaarste tijden gerust te stellen, want zij wisten zeer goed dat tot aan Zijn komst de scepter niet zou wijken van Juda. Zion zal blijven zolang als dit fundament daar gelegd zal worden. Dit zegt *de Heere Jahweh* tot vertroosting van hen, die geen leugen tot hun toevlucht durven stellen. "Zie, en beschouw Mij als een, die het op zich genomen heeft, om een grondsteen te leggen in Zion." Jezus Christus is een fundament, dat God zelf heeft gelegd, *dit is van de Heere geschiedt,* Hij is gelegd in Zion, in de kerk, op de heiligen berg. Hij is een beproefde steen, een beproevende steen, zoals sommigen de uitdrukking verstaan, een toetssteen, die onderscheiden zal tussen hetgeen echt is en hetgeen nagemaakt is. Hij is een kostelijke steen, want zodanig zijn de fundamentstenen van het *Nieuwe Jeruzalem,* Openbaring 21:19, een hoeksteen, in dewelken de zijden van het gebouw verenigd zijn, *de hoofdsteen des hoeks.* En hij, die deze beloften *gelooft* en er op *vertrouwt, zal niet haasten,* zal niet haastig en gejaagd heen en weer lopen, zoals mensen, die ten einde raad zijn, niet hier en daar naar middeltjes uitzien om zich te redden, noch zal hij door schrik en angst op zijn voeten gedreven worden, zoals de goddeloze, Job 18:11, maar met een vast hart zal hit kalm en rustig de gebeurtenis afwachten, zeggende: de wil van God is mij welkom. Hij zal *niet haasten* in zijn verwachtingen, zodat hij de tijd niet vooruitloopt, die in de raad Gods bepaald is, maar zo Hij vertoeft, zal hij toch de bestemde ure afwachten wetende dat Hij, die staat te komen, zal komen en niet zal toeven. Hij, die gelooft, zal niet meer haasten dan met goede spoed overeenkomt, want hij is ervan overtuigd dat Gods tijd de beste is, en die zal hij geduldig verbeiden. Naar de LXX wordt dit door de apostel aldus uitgedrukt: "die gelooft, zal niet beschaamd worden," 1 Petrus 2:6, zijn verwachtingen zullen niet verijdeld, maar ver overtroffen worden.

2. Hij zegt hun dat zij op de grond, waar zij nu op bouwden, niet veilig kunnen zijn, maar dat hetgeen, waar zij op vertrouwden, hun gewis zal falen, vers 17. *Ik zal het gericht stellen naar het richtsnoer, en de gerechtigheid naar het paslood.* Dit kan aanduiden:

A. Het opbouwen van Zijn kerk, het fundament gelegd hebbende, vers 16, zal Hij nu het gebouw oprichten, zoals bouwlieden doen, naar meetsnoer en paslood, Zacheria 4:10. Gericht zal het richtsnoer, en gerechtigheid het paslood zijn. De kerk, gesondeerd zijnde op Christus, zal geformeerd en gereformeerd worden naar de Schrift, de maatstaf van recht en gerechtigheid, "het oordeel zal wederkeren tot de gerechtigheid," Psalm 94:15. Of,

B. De straf van de vijanden van de kerk, tegen wie Hij naar streng recht zal optreden, overeenkomstig de bedreigingen van de wet, Hij zal naar verdienste met hen handelen, en het oordeel over hen brengen, dat zij uitgetart hebben, maar ook in wijsheid en naar een nauwkeuriger regel, opdat met het onkruid niet ook de tarwe uitgerukt zal worden. En wanneer God aldus komt om het oordeel uit te voeren:

a. Dan zullen deze spotters beschaamd worden in de ijdele verwachtingen, waarmee zij zichzelf misleid hebben.

Ten eerste. Zij hadden het plan, om de leugen tot hun toevlucht te stellen, maar het zal blijken, dat dit in werkelijkheid een toevlucht van de leugen, een bedrieglijke toevlucht is, die *de hagel zal wegvagen,* die hagelvloed, waarvan gesproken is in vers 2. Zij, die de leugen tot hun toevlucht stellen, bouwen op het zand, en als de storm komt, zal het gebouw vallen en de bouwer onder het puin begraven. Zij, die iets anders dan Christus tot hun schuilplaats stellen, zullen zien dat de wateren het overstromen, zoals elke schuilplaats buiten de ark door de wateren van de zondvloed overstroomd en weggevaagd werd. Zodanig is de hoop van de geveinsde, dat zal het einde wezen van al zijn vertrouwen.

Ten tweede. Zij snoefden op een verbond met de dood en een verdrag met het graf, maar het zal teniet gedaan worden, als gemaakt zijnde zonder de toestemming van Hem, die de sleutelen heeft van de hel en de dood, en er de souvereine heerschappij over heeft. Diegenen misleiden slechts zichzelf, die denken door enigerlei list aan het oordeel Gods te ontkomen.

Ten derde. Zij waanden dat de overvloeiende gesel niet tot hen zal komen, als hij doorgaat door het land, maar de profeet zegt hun dat zij, als anderen vallen onder de algemene ramp, niet alleen er in zullen delen, maar er door vertreden zullen worden. "Gij zult er als een nederdorsing voor zijn, zij zal over u triomferen, evenzeer als over ieder ander, en gij zult er de gemakkelijke prooi van worden."

Hun wordt verder gezegd, vers 19 :

1. Dat het met hen zal beginnen. Zij zullen er zo weinig aan ontkomen, dat zij de eersten zullen zijn om er door te vallen. *Van de tijd af, als hij doortrekt, zal hij ulieden wegnemen,* alsof hij opzettelijk gekomen was om u te grijpen.

2. Dat hij hen dicht zal achtervolgen, "Want *alle morgen zal hij doortrekken,* even stipt en gestadig als de dag weerkeert, zult gij van de een of andere verwoesting horen, die er door aangericht is, want de Goddelijke gerechtigheid zal volgen op zijn slag, nooit zult gij veilig en gerust wezen, bij dag noch bij nacht, er zal een pestilentie zijn, die in de donkerheid wandelt en een verderf, dat op de middag verwoest."

3. Dat er niet aan te omkomen zal zijn. "Het horen van het bericht van zijn nadering zal u geen gelegenheid geven om te ontsnappen, want er zal geen weg ter ontkoming open zijn, het zal

slechts een kwelling voor u zijn, dat gij hem ziet komen, maar geen middel zult vinden om u te verweren." Of, zelfs het gerucht ervan uit de verte zal een verschrikking voor wezen, en wat zal dan de zaak zelf voor u zijn?" Boze tijdingen zijn een verschrikking en kwelling voor de spotters, maar hij *wiens hart vast is, vertrouwende op de Heere,* vreest ze niet, terwijl als de overvloeiende gesel komt, alle vertroosting en alle vertrouwen faalt aan de spotters, vers 20.

aa. Hetgeen, waarin zij dachten rust te zullen vinden, reikt niet tot de lengte van hun verwachtingen, *et bed zal korter zijn dan dat men zich daarop uitstrekken kan,* zodat men genoodzaakt is zich in te krimpen of zich te krommen.

bb. Hetgeen, waarin zij dachten zich te beschutten, blijkt ongenoegzaam om aan het doel te beantwoorden. *Het deksel zal te smal wezen als men zich daaronder voegt.* Zij, die niet bouwen op Christus als hun fundament, maar on hun eigen gerechtigheid betrouwen, zullen in het einde blijken zichzelf bedrogen te hebben, zij kunnen nooit gerust noch veilig, nooit warm zijn, het bed is te kort, het deksel te smal, zoals de vijgebladeren van onze eerste ouders, de schande van hun naaktheid zal toch gezien worden.

b. God zal verheerlijkt worden in de volbrenging van Zijn raad, vers 21. Als God komt om met deze spotters te twisten, dan zal Hij:

Ten eerste. Zijn werk doen en Zijn daad tot stand brengen, Hij zal werken voor Zijn eigen eer en heerlijkheid, overeenkomstig zijn eigen raad, het werk zal voor allen, die het zien, openbaar worden als het werk van God, de rechtvaardigen Rechter van de aarde.

Ten tweede. Hij zal het nu doen tegen Zijn volk, zoals Hij het vroeger deed tegen hun vijanden, waaruit zal blijken dat Zijn gerechtigheid onpartijdig is. Hij zal nu opwaken tegen Jeruzalem, zoals in Davids tijd tegen de Filistijnen op de berg Perazim 2 Samuel 5:20, en zoals in Jozua's tijd tegen de Kanaänieten in *het* dal van Gibeon. Als *zij* die beleden leden te zijn van Gods kerk, zich door hun hoogmoed en hun minachting als Filistijnen en Kanaänieten maken, dan moeten zij verwachten als de zodanigen behandeld te worden.

Ten derde. Dit zal Zijn vreemde werk wezen, Zijn vreemde daad, het is werk, dat Hij niet gaarne doet, Hij verlustigt zich veeleer in genade te betonen, en beproeft niet van harte, niet gaarne, het is werk, waaraan Hij niet gewoon is, wat betreft eigen volk. Hij beschermt en begunstigt het, het is in waarheid een vreemd werk, als *Hij zich hun in een vijand verkeert en tegen hen strijdt,* Jesaja 63:10, het is een werk, waarover al de naburige volken zich zullen verbazen, Deuteronomium 29:24, en daarom worden de puinhopen van Jeruzalem gezegd tot verbazing te zijn, Jeremia 25:18.

Eindelijk. Wij hebben de toepassing van dit alles in vers 22. Nu dan, *drijft de spot niet* of *weest* dus geen spotters) durft niet spotten met de bestraffingen van Gods woord noch met het naderen van Zijn oordelen." Het bespotten van de boden Gods was Jeruzalems zonde, die er het meest toe bijdroeg om de maat van haar ongerechtigheid vol te doen worden. De gedachte aan Gods oordelen, die over geveinsde belijders zullen komen, moet de spotters tot zwijgen brengen en hen tot ernst stemmen. "*Drijft de spot niet, opdat uw banden niet vaster gemaakt worden,* zowel de banden, waarmee gij gebonden zijt onder de heerschappij van de zonde-want er is weinig hoop dat spotters bekeerd zullen worden-als de banden die u onder de oordelen Gods doen komen." God heeft banden van gerechtigheid, sterk genoeg om hen vast te houden, die al de banden verbreken *van* Zijn wet, en al Zijn touwen van zich werpen. Laat deze spotters

de Goddelijke bedreigingen niet gering achten, want de profeet (die één dergenen is, met wie de verborgenheid des Heeren is) verzekert hun dat hij *van de Heere Heere van de heirscharen* gehoord heeft, *dat een verdelging vast besloten is over het gehele land* en kunnen zij dan denken er aan te zullen ontkomen? Of zal hun ongeloof de bedreiging teniet doen?

Jesaja 28:23-29

Deze gelijkenis is, -evenals vele van de gelijkenissen van onze Zaligmaker-ontleend aan het beroep van de landman, en wordt ingeleid met een ernstige opwekking tot aandacht, *wie* oren heeft om te horen, dat hij hore, hore en versta, vers 23.

I. De gelijkenis is duidelijk genoeg, de landman legt zich met grote zorgvuldigheid en wijs beleid toe op zijn werk, en geeft zich daarbij veel moeite, *secundum artem-naar de regel*-en naar zijn oordeel hem leidt volgt hij methode en orde bij zijn werk.

1. Bij zijn ploegen en zaaien. *Ploegt de ploeger de gehele dag om te zaaien?* Ja, dat doet hij, en hij ploegt op hope en hij zaait op hope, 1 Corinthiers 9:10. *Opent en egt hij zijn land? Ja,* dat doet hij, opdat het geschikt zou zijn om het zaad te ontvangen. En wanneer hij aldus *het bovenste effen heeft gemaakt,* zaait hij dan niet zijn zaad, zaad, dat geschikt is voor de grond? Want de landman weet welk *graan* geschikt is voor de kleiachtigen grond, en welk voor de zandgrond, en dienovereenkomstig zaait hij iedere soort in de geschikte plaats ervoor *tarwe in de voornaamste plaats,* zoals de kanttekening zegt, want dat is het voornaamste graan, en was een van de voornaamste voortbrengselen van Kanaän. Ezechiel 27:17, "en gerst aan Mijn plaats." De wijsheid en goedheid van de God van de natuur kunnen hierop opgemerkt worden, dat Hij om aan Zijn schepselen een aangename verscheidenheid van voortbrengselen te geven, de verschillende grondsoorten daarvoor geschikt heeft gemaakt.

2. In zijn dorsen, vers 27,28, ook dat doet hij naar de aard van het graan, dat uitgedorst moet worden, de wikken en het komijn, die gemakkelijk door de hulzen of aren losgelaten worden, worden slechts *met een staf en een stok* gedorst, maar *het broodkoren* vereist meer kracht, en daarom moet dit *verbrijzeld worden* met een dorsslede, die van onder met ijzer beslagen was, die werd er heen en weer over getrokken, om er het koren uit te slaan, en toch zal hij het niet altijd door dorsen, niet langer dan nodig is, om het koren van het kaf los te maken, Hij zal het niet breken of verbrijzelen in de grond met zijn *wagenrad, doch verbrijzelt hij het met zijn paarden,* het vermalen ervan geschiedde door een andere bewerking. Merk hier meteen op, welk een moeite er gedaan moet worden voor ons noodzakelijk voedsel, niet alleen om het te verdienen, maar ook om het te bereiden, en toch is dit met dat al slechts *spijze, die vergaat,* zal het ons dan verdrieten om nog veel meer moeite te doen voor de spijze, *die blijft tot* in het *eeuwige leven* Het broodkoren wordt verbrijzeld, Christus was dit, *het behaagde de Heere Hem te verbrijzelen* opdat Hij voor ons het brood des levens zijn zou.

II. De verklaring van de gelijkenis is niet zo duidelijk. De meeste uitleggers houden haar voor nog een nader antwoord aan hen, die de oordelen Gods trotseerden: "Laat hen weten, dat, gelijk de landman niet altijd ploegt, maar ten laatste zijn zaad zal zaaien, zo zal God niet altijd dreigen, maar ten slotte Zijn bedreigingen ten uitvoer brengen, en over de zondaren de oordelen doen komen, die zij verdiend hebben, doch Hij zal het doen in wijsheid en in evenredigheid met hun kracht, opdat zij er niet ten verderve, maar tot bekering en verbetering van leven door worden gebracht. Maar ik denk dat wij aan deze gelijkenis een ruimere strekking kunnen geven.

1. In het algemeen: dat God, die aan de landman deze wijsheid geeft, zelf ongetwijfeld oneindig wijs is. Het is God, die de landman *onderricht van de wijze,* dat is, hem wijsheid leert, als *zijn God,* vers 26. Landbouwers hebben wijsheid nodig om hun zaken, hun werkzaamheden te regelen, en zij behoren die werkzaamheden niet op zich te nemen, tenzij dat zij ze tenminste

enigermate verstaan, en zij moeten er zich op toeleggen om door waarneming en ervaring hun kennis te vermeerderen. Daar *de koning zelf van het veld wordt gediend* is de bevordering van de landbouwkunde een algemene dienst aan de mensheid, veel meer dan die van iedere andere kunst of wetenschap. De bekwaamheid van de landman is uit God, zoals iedere goede en volmaakte gave dit is. Het neemt iets af van het gewicht en de verschrikking van het vonnis, dat over de mens werd uitgesproken om de zonde, dat toen God, om het te voltrekken, de mens heenzond om de aarde te bebouwen, Hij hem leerde om dit op de voor hem voordeligste wijze te doen want anders zou hij in de grootheid van zijn dwaasheid in plaats van de grond altijd door het zand van de zee bebouwd hebben, tevergeefs arbeidende. Hij is het, die aan de mensen de bekwaamheid geeft voor dit beroep, die er hun de neiging toe geeft, die er hen vermaak in doet vinden, en indien sommigen, die er door Gods voorzienigheid als voor gemaakt waren, er als voor geknipt waren, zoals wij zeggen, er zich niet in verblijdden en verlustigden, zoals Issaschar die stam van landbouwers, zich verblijdden in hun tenten, in weerwil van de zware arbeid en de vermoeienis, die aan dit beroep zijn verbonden, dan zouden wij spoedig gebrek hebben aan het nodige levensonderhoud. Indien sommigen verstandiger en oordeelkundiger zijn in het bestuur van deze of van welke andere zaken ook dan anderen, dan moet God daarin erkend worden, en Hem moeten de landbouwers bidden om wijsheid in hun zaken, want meer dan ieder ander zijn zij onmiddellijk afhankelijk van Gods voorzienigheid. Ten opzichte van de andere voorbeelden van des landmans beleid in het dorsen van zijn koren, daarvan wordt gezegd: *zulks komt ook voort van de Heere van de heirscharen,* vers 29. Ook de eenvoudigste voorschriften van rede en gezond verstand moeten erkend worden te zijn *voortgekomen van de Heere van de heirscharen.* En het is van Hem, als de mensen hun zaken doen met verstand en beleid, en wij moeten Hem erkennen als *wonderlijk te zijn van raad en groot van daad,* Gods werking is naar Zijn wil, nooit handelt Hij tegen zijn eigen wil en gevoelen, zoals de mensen dikwijls doen, en er is een raad in geheel zijn wil, Hij is groot van daad, omdat Hij wonderlijk is van raad.

2. Gods kerk is Zijn akkerwerk, 1 Corinthiers 3:9. Als Christus de ware wijnstok is, dan is Zijn Vader de landman, Johannes 15:1, en voortdurend bebouwt hij het land door Zijn Woord en Zijn inzettingen. *Ploegt de ploeger de gehele dag,* en egt hij zijn grond opdat hij het zaad kan ontvangen, en egt God niet door Zijn dienstknechten het braakland? Strooit niet de ploeger, als de grond geschikt en gereed is voor het zaad, het zaad in de geschikte plaatsen? Dat doet Hij, en zo zaait de grote God Zijn zaad door de hand van Zijn dienstknechten, Mattheus 13:19, die het woord van de waarheid recht moeten snijden, om aan ieder zijn deel te geven. Hoedanig de grond van het hart ook moge zijn, er is in het Woord het een of andere zaad, dat er geschikt voor is. En evenals van het *woord* Gods, zo wordt ook van de *roede* Gods een wijs gebruik gemaakt. Beproevingen zijn Gods dorswerktuigen, bestemd om ons los te maken van de wereld, ons te scheiden van ons kaf, en ons te bereiden om gebruikt te worden. En God zal er gebruik van maken naar Hij het nodig oordeelt, maar Hij zal ze in evenredigheid zenden met onze kracht, zij zullen niet zwaarder zijn dan nodig is. Indien de staf en de stok aan het doel beantwoorden, dan zal Hij geen gebruik maken van Zijn wagenrad en Zijn paarden. En wanneer deze nodig zijn, zoals voor het verbrijzelen van het broodkoren (dat niet anders van het stro bevrijd kan worden), dan zal Hij het toch niet altijd dorsen Hij zal niet altoos twisten, maar Zijn toorn zei slechts voor een ogenblik zijn, *noch zal Hij de gevangenen van de aarde onder Zijn voeten verbrijzelen.* En hierin moeten wij Hem erkennen te zijn *wonderlijk van raad en groot van daad.*

HOOFDSTUK 29

1 Wee Ariel, Ariel! de stad, waarin David gelegerd heeft; doet jaar tot jaar; laat ze feestofferen slachten.
2 Evenwel zal Ik Ariel beangstigen, en er zal treuring en droefheid wezen, en die stad zal Mij gelijk Ariel zijn.
3 Want Ik zal een leger in het rond om u slaan, en Ik zal u belegeren met bolwerken, en Ik zal vestingen tegen u opwerpen.
4 Dan zult gij vernederd worden, gij zult uit de aarde spreken, en uw spraak zal uit het stof zachtjes voortkomen; en uw stem zal zijn uit de aarde als van een tovenaar, en uw spraak zal uit het stof piepen.
5 En de menigte uwer vreemde soldaten zal zijn gelijk dun stof, en de menigte der tirannen als voorbijvliegend kaf; en het zal in een ogenblik haastelijk geschieden.
6 Gij zult van den HEERE der heirscharen bezocht worden met donder, en met aardbeving, en groot geluid, met wervelwind, en onweder, en de vlam eens verterenden vuurs.
7 En gelijk de droom van een nachtgezicht is, alzo zal de veelheid aller heidenen zijn, die tegen Ariel strijden zullen; zelfs allen, die tegen haar en haar vestingen strijden, en haar beangstigen zullen.
8 Het zal alzo zijn, gelijk wanneer een hongerige droomt, en ziet, hij eet; maar als hij ontwaakt, zo is zijn ziel ledig; of, gelijk als wanneer een dorstige droomt, en ziet, hij drinkt; maar als hij ontwaakt, ziet, zo is hij nog mat, en zijn ziel is begerig; alzo zal de menigte aller heidenen zijn, die tegen den berg Sion krijgen.
9 Zij vertoeven, daarom verwondert u; zij zijn vrolijk, derhalve roept gijlieden; zij zijn dronken, maar niet van wijn; zij waggelen, maar niet van sterken drank.
10 Want de HEERE heeft over ulieden uitgegoten een geest des diepen slaaps, en Hij heeft uw ogen toegesloten; de profeten, en uw hoofden, en de zieners heeft Hij verblind.
11 Daarom is ulieden alle gezicht geworden als de woorden van een verzegeld boek, hetwelk men geeft aan een, die lezen kan, zeggende: Lees toch dit; en hij zegt: Ik kan niet, want het is verzegeld.
12 Of men geeft het boek aan een, die niet lezen kan, zeggende: Lees toch dit; en hij zegt: Ik kan niet lezen.
13 Want de Heere heeft gezegd: Daarom dat dit volk tot Mij nadert met zijn mond, en zij Mij met hun lippen eren, doch hun hart verre van Mij doen; en hun vreze, waarmede zij Mij vrezen, mensengeboden zijn, die hun geleerd zijn;
14 Daarom, ziet, Ik zal voorts wonderlijk handelen met dit volk, wonderlijk en wonderbaarlijk; want de wijsheid zijner wijzen zal vergaan, en het verstand zijner verstandigen zal zich verbergen.
15 Wee dengenen, die zich diep versteken willen voor den HEERE, hun raad verbergende; en welker werken in duisterheid geschieden, en zij zeggen: Wie ziet ons, en wie kent ons?
16 Ulieder omkeren is, alsof de pottenbakker geacht werd als leem, dat het maaksel zeide van zijn maker: Hij heeft mij niet gemaakt; en het geformeerde vat van zijn pottenbakker zeide: Hij verstaat het niet.
17 Is het niet nog om een klein weinig, dat de Libanon in een vruchtbaar veld zal veranderd worden, en het vruchtbare veld voor een woud geacht zal worden?
18 En te dien dage zullen de doven horen de woorden des Boeks; en de ogen der blinden, zijnde uit de donkerheid en uit de duisternis, zullen zien.
19 En de zachtmoedigen zullen vreugde op vreugde hebben in den HEERE; en de behoeftigen onder de mensen zullen zich in den Heilige Israels verheugen.

20 Wanneer de tiran een einde zal hebben, en dat het met den bespotter uit zal zijn, en dat allen, die tot ongerechtigheid waken, uitgeroeid zullen zijn;
21 Die een mens schuldig maken om een woord, en leggen dien strikken, die hen bestraft in de poort; en die den rechtvaardige verdrijven in het woeste.
22 Daarom zegt de HEERE, Die Abraham verlost heeft, tot het huis van Jakob alzo: Jakob zal nu niet meer beschaamd worden, en nu zal zijn aangezicht niet meer bleek worden;
23 Want als hij zijn kinderen, het werk Mijner handen, zien zal in het midden van hen, zullen zij Mijn Naam heiligen; en zij zullen den Heilige Jakobs heiligen, en den God van Israel vrezen.
24 En die dwalende van geest zijn, zullen tot verstand komen, en de murmureerders zullen de lering aannemen.

Dit wee over Ariël, hetwelk wij in dit hoofdstuk hebben, is hetzelfde met de last van HET DAL DES GEZICHTS, Hoofdstuk 22:1, en waarschijnlijk wijst het op dezelfde gebeurtenis, namelijk de belegering van Jeruzalem door het Assyrische leger, dat aldaar door een engel werd verdelgd, maar het is van toepassing op de verwoesting van Jeruzalem door de Chaldeën en haar eindverwoesting door de Romeinen. Hier is

I. De gebeurtenis zelf voorzegd, dat Jeruzalem in grote benauwdheid zal zijn, vers 1-4, 6, maar dat de vijanden, die haar benauwen, teleurgesteld en verslagen zullen worden, vers 5, 7, 8.

II. Een bestraffing van drie soorten van zondaren.

1. Zij, die stompzinnig waren en geen acht sloegen op de waarschuwingen van de profeet, vers 9-12.

2. Zij, die vormelijk en geveinsd waren in hun Godsdienstige verrichtingen, vers 13, 14.

3. De staatslieden, die atheïstisch en goddeloos de leidingen minachten van Gods voorzienigheid, en hun eigen plannen stelden in mededinging ervan, vers 15-17.

III. Dierbare beloften van genade en goedertierenheid jegens een onderscheiden overblijfsel, dat God zal heiligen, en in hetwelk Hij geheiligd zal worden, als hun vijanden en vervolgers uitgeroeid zullen worden, vers 18-24.

Jesaja 29:1-8

Men is het er algemeen over eens, dat het Jeruzalem is, hetwelk hier Ariël genoemd wordt, want dat was de stad, waarin David gelegerd of gewoond heeft. Dat deel ervan, dat Zion genoemd werd, was in zeer bijzondere zin Davids stad, waarin beide de tempel en het paleis waren, maar waarom het aldus genoemd werd is zeer onzeker, waarschijnlijk waren de naam en de reden toen welbekend. Steden, zowel als personen krijgen bijnamen. Ariël betekent *Gods leeuw, of de sterke leeuw,* gelijk de leeuw koning is onder de dieren, zo was Jeruzalem onder de steden, aan allen om haar heen de wet voorschrijvende het was "de stad van de grote Koning," Psalm 48:2, 3, het was de hoofdstad van Juda, die "een leeuwenwelp" genoemd wordt, Genesis 49:9, en wiens veldteken een leeuw was, en Hij, die de leeuw is uit de stam van Juda, was er de heerlijkheid van. Jeruzalem is soms een verschrikking geweest voor de naburige volken, en zo lang zij een stad van de gerechtigheid was, was zij stoutmoedig als een leeuw. Sommigen denken dat Ariël het *brandofferaltaar* betekent, hetwelk de dieren verteerde, die er op geofferd werden, zoals de leeuw zich prooi verslindt. Wee het altaar in de stad waar David woonde, dat met de tempel verwoest werd door de Chaldeën. Ik houd het veeleer voor een wee over Jeruzalem, Jeruzalem, het wordt hier herhaald, zoals in Mattheus 23:37, opdat het te meer tot opwaking zal zijn. Hier is:

I. De benauwdheid of beangstiging van Jeruzalem voorzegd. Jeruzalem is een sterke stad als een leeuw, een heilige stad, als een leeuw Gods, maar, zo ongerechtigheid in haar wordt gevonden, wee haar! Het was *de stad waarin David gewoond heeft,* hij was het, die er in gebracht heeft wat er de heerlijkheid van was, en haar tot een type maakte van de Evangeliekerk, en zijn wonen erin was een type van Christus wonen in Zijn kerk. Er wordt melding van gemaakt als een verzwaring van Jeruzalems zonde, dat er beide het getuigenis van Israël en *de stoelen des gerichts van het huis Davids* in gesteld waren.

1. Laat Jeruzalem weten dat haar uitwendige bevoorrechting met de Goddelijke eredienst haar niet tot vrijstelling kan dienen van de oordelen Gods, vers 1. "Voegt jaar tot jaar" gaat voort in de weg van uw feesten, laat al uw mannen daar driemaal in het jaar verschijnen voor het aangezicht des Heeren, en geen hunner ledig komen, naar de wet en het gebruik, en laat hen nooit bij een van deze plechtigheden ontbreken-*laat hen feestofferen slachten, zoals* zij plachten te doen, maar laat hen, zolang hun levensgedrag niet verbeterd en hun hart niet verootmoedigd is, niet denken dat zij daarmee God, die zij beledigd hebben, kunnen verzoenen, en er Zijn toorn door kunnen afwenden." Geveinsden kunnen gevonden worden in gestadig volbrengen van Godsdienstige handelingen, en daarmee kunnen zij zichzelf misleiden, maar nooit kunnen zij er God mee behagen, of Hem er door verzoenen.

2. Laat haar weten dat God tegen haar komt in misnoegen, dat zij *van de Heere van de heirscharen bezocht zal worden,* vers 6. Er zal een onderzoek plaats hebben naar haar zonden, en ze zullen gestraft worden, God zal er met verschrikkelijke oordelen voor afrekenen, met de ontzettende verschrikkingen en verwoestingen van de strijd, die als donder en aardbevingen, stormen en wervelwinden zullen zijn, en met verterend vuur, inzonderheid vanwege het ontzettend, schrikwekkend geluid. Als een buitenlands vijand, niet aan hun grenzen, maar in het binnenste van hun land was, brullende en alles verwoestende, inzonderheid zo’n leger als dat van de Assyriërs was, welks aanvoerders zo onbeschaamd en beledigend waren, zoals blijkt uit het gedrag en de houding van Rabsake, en de gewone soldaten waren ongetwijfeld nog veel ruwer en woester dan konden zij de Heere van de heirscharen zien, hen bezoekende met

donder en storm. Daar hiervan echter gesproken wordt als van een groot geluid, kan er mee te kennen gegeven zijn dat zij meer verschrikt dan geschaad zullen worden. Inzonderheid

A. Zal Jeruzalem belegerd worden. Hij zegt niet: *Ik zal Ariel verwoesten,* of vernietigen, maar *Ik zal Ariël beangstigen,* en zij wordt *daarom* in benauwdheid gebracht, opdat zij er door opgewekt zijnde *tot* bekering en reformatie, niet ten verderve zou worden gebracht, vers 3. *Ik zal een leger in het rond om u slaan.* Het was het leger van de vijand, dat er zich om heen kampeerde, maar God zegt dat Hij het zal doen, want zij zijn Zijn hand, Hij zal het doen door hen. God had zich dikwijls en gedurende lange tijd door een heir van engelen voor hen en rondom hen gelegerd tot hun bescherming en uitredding, maar nu was Hij hun *in een vijand veranderd,* en streed Hij tegen hen. Hij was het, die het beleg om hen sloeg en Hij was het, die de vestingen tegen hen had opgeworpen. Als de mensen tegen ons strijden, dan moeten wij daarin zien dat God met ons twist.

B. Zij zal in droefheid zijn omdat zij het land verwoest ziet, ziet dat al de vaste steden van Juda in de macht zijn van de vijand, *daar zal treuring en droefheid wezen,* vers 2. Zij, die het vrolijkst en lustigst zijn, zullen gewoonlijk, als zij in benauwdheid komen, het meest terneergeslagen en overstelpt van droef held en kommer zijn, hun lachen wordt dan in rouwklage verkeerd. Geheel Jeruzalem zal mij dan als Ariël zijn, gelijk het altaar met vuur erop, en geslachte dieren er om heen, " zo was het toen Jeruzalem door de Chaldeën werd verwoest, en ongetwijfeld velen gedood waren, en toen zij belegerd was door de Assyriërs. De gehele stad zal een altaar wezen, waarin zondaren, vallende onder de oordelen, die zijn uitgegaan, als slachtoffers zullen wezen van de Goddelijke gerechtigheid. Of aldus: *Daar zal treuring en droefheid wezen, zij* zullen berouw hebben, zich verbeteren, zich tot God wenden, en dan zal zit mij wezen als Ariël. Jeruzalem zal zichzelf zijn zal mij weer een Jeruzalem wezen, een heilige stad, Hoofdstuk 1:26.

C. Zij zal vernederd worden, onderworpen worden gemaakt, vers 4. "Gij zult naar bereden worden gebracht van de hoogte uwer verwaandheid, waartoe gij zijt gekomen, de trotse blikken en de hoogmoedige taal zullen door de éne vernederende leiding van Gods voorzienigheid na de andere naar beneden worden gebracht." Zij, die Gods oordelen hebben geminacht, zullen er door vernederd worden, want de hoogmoedigste zondaren zullen of buigen voor Zijn aangezicht, of breken. Zij laadden hoogmoedige woorden gesproken, hadden "de hoorn verhoogd omhoog, hadden gesproken met stijve hals," Psalm 75:6, maar nu zullen zij *uit de aarde spreken,* zullen zij uit *het stofpiepen.* Dit geeft te kennen dat zij zwak en onmachtig zullen zijn, niet in staat om manmoedig te spreken of om alles te zeggen wat zij wilden zeggen, maar evenals van personen, die ziek zijn, of aan wie alle moed schijnt te begeven zal hun spraak zacht, fluisterend en afgebroken zijn, en dat zij angstig en in ontsteltenis zullen zijn en genoodzaakt om zachtjes te spreken bevreesd zijnde dat de vijanden hen zouden horen, en daardoor in het voordeel tegen hen zouden komen, en dat zij zich gedwee aan de overwinnaars zullen moeten onderwerpen. Toen Hizkia zich aan de koning van Assyrië onderwierp, zeggende: "Ik heb gezondigd, wat gij ma opleggen zalf, zal ik dragen," 2 Koningen 18:14, was zijn spreken zacht, sprak hij op lage toon sprak hij uit het stof. God kan hen doen kruipen die het stoutmoedigst zijn geweest, kan hun alle moed benemen.

II. Het verderf van Jeruzalems vijanden wordt voorzegd tot vertroosting van al haar vrienden, en die in deze benauwdheid het goede voor haar wensten, vers 5, 7.*gij zult vernederd worden,* vers 4, gij *zult uit de aarde spreken,* zo laag, zo naar de diepte zult gij gebracht zijn. Maar" (aldus kan het overgezet worden) *de menigte uwer vreemde soldaten en van uw*

verschrikkelijken, -de talrijke legers van de vijand zullen zelf *als dun stof* zijn, in het geheel niet tot spreken in staat, zij zullen niet eens kunnen fluisteren, maar als het kaf zijn, dat wegstuift. Gij zult vernederd worden, maar zij zullen geheel en al ontmoedigd worden, alle moed en geestkracht zal uit hen geweken zijn, geslagen en gedood op een andere wijze, Hoofdstuk 27:7, zij zullen voorbijgaan, ja het zal in een ogenblik zijn, plotseling, de vijand zal verrast, overvallen worden door het verderf, en gij zult verrast worden door de redding, de verlossing." Het leger van de Assyriërs werd door de engel plotseling, in een ogenblik dood op de plaats neergelegd. Zodanig zal ook het verderf wezen van de vijanden van het Evangelie-Jeruzalem "hun oordeel is in één uur gekomen," Openbaring 18:10. En wederom, vers 6. *Gij zult bezocht worden,* of zoals dit placht te worden overgezet, Zij *zal bezocht worden met donder en een groot gedruis.* Gij zult in schrik en angst worden gebracht, maar gij zult dit spoedig teboven komen. Maar, vers 7, *de veelheid aller heidenen, die* tegen haar strijden, *zal zijn als de droom van een nachtgezicht,* zij en hun voorspoed zullen spoedig, onherroepelijk voorbijgaan. *De veelheid van de heidenen,* die strijden *tegen Zion,* zal wezen *als een hongerige, die droomt dat hij eet,* maar nog hongerig is, dat is:

1. Zij hoopten Jeruzalem tot hun prooi te maken en zich te verrijken met de buit van die rijke stad, maar hun hoop zal een ijdele droom blijken te zijn, waarmee zij zich voor eeuwige kunnen vermaken, maar die eindigen zal in teleurstelling voor hen. Zij verbeeldden zich reeds meesters te zijn van Jeruzalem, maar zij zullen het nimmer wezen.

2. Zijzelf met al hun pracht en macht en voorspoed zullen verdwijnen als een droombeeld, wanneer men ontwaakt, zij zullen van even weinig waarde en van even korte duur zijn Psalm 73:20. "Hij zal wegvliegen als een droom" Job 20:8. Het leger van Sanherib verdween en was spoedig weg, hoewel het het land vervuld had, zoals een droom iemands hoofd vervult, inzonderheid zoals een droom van spijs het hoofd vervult van hem, die hongerig naar bed ging.

Velen verstaan deze verzen als een deel uitmakende van de bedreiging van toorn, als God komt om Jeruzalem te beangstigen en haar te belegeren.

a. De veelheid van haar vrienden op wie zij steunt om haar te helpen, zal haar geen goed doen, want hoewel zij verschrikkelijken zijn, vers 5 zullen zij toch wezen als *dun stof* of *voorbijvliegend kaf.*

b. De veelheid harer vijanden zal nooit denken haar kwaad genoeg te kunnen doen, maar als zij veel van haar verslonden hebben, dit is, haar zeer veel schade en nadeel hebben toegebracht, dan zullen zij nog wezen als een die droomt dat hij eet, en nog hongerig is. Zij zullen nog meer van haar willen verslinden.

Jesaja 29:9-16

I. Hier staat de profeet verbaasd over de domheid van het grootste deel van de Joodse natie. Zij hadden Levieten, die *de goede kennis des Heeren* onderwezen en hierin werden zij door Hizkia aangemoedigd, 2 Kronieken 30:22. Zij hadden profeten, die hun boodschappen brachten van God, en hun te kennen gaven wat de oorzaken waren van Gods misnoegen tegen hen en wat er de gevolgen van zouden zijn. Nu zou men denken: Voorzeker, dit *grote volk* dat al de voordelen heeft van de Goddelijke openbaring, is "een wijs en verstandig volk," Deuteronomium 4:6. Maar, helaas, het was geheel anders, vers 9. De profeet richt zich tot het sober denkende deel van hen, hen oproepende om getroffen te zijn door de algemene achteloosheid en onverschilligheid van hun naasten. Het kan aldus gelezen worden: Zij stellen het uit om zich te bekeren, maar verwondert u er over dat zij zo dom zijn, zij spelen met hun misleiding van zichzelf, zij vermaken zich en zijn vrolijk maar gijlieden, roept uit: treurt over hun dwaasheid, roept tot God in het gebed voor hen. Hoe minder besef zij ervan hebben, dat de hand Gods tegen hen is uitgestrekt, hoe meer gijlieden deze dingen ter harte moet nemen." De gerustheid van de zondaren op hun zondigen weg is een rechtmatige oorzaak van droefheid en verbazing voor alle ernstige mensen, die zich gedrongen moeten gevoelen om te bidden voor hen, die niet bidden voor zichzelf. Maar wat is er? Waarover moeten wij ons verwonderen?

1. Wij kunnen er wel over verwonderd zijn dat de massa van het volk zo stompzinnig en verdwaald is, alsof zij dronken waren. Ze zijn *dronken, maar niet van wijn*-niet *alleen van* wijn, daarvan waren zij dikwijls dronken-en zij *dwaalden van de wijn,* Hoofdstuk 28:7. Zij waren dronken van liefde voor zingenot, van vooroordelen tegen de Godsdienst en van verdorven beginselen, die zij in zich hadden opgenomen, evenals dronkaards weten zij niet wat zij zeggen of doen, noch waar zij heengaan. Zij hebben geen besef ervan, dat zij onder Gods bestraffing liggen. "Men heeft mij gebeukt, ik heb het niet gevoeld," zegt de dronkaard, Spreuken 23:35. God spreekt tot hen eenmaal, je twee maal, maar als mensen, die dronken zijn, bemerken zij het niet zij verstaan het niet, maar vergeten de inzetting. Zij waggelen in hun raadsbesluiten, zij zijn onvast en ongestadig, en struikelen over alles wat hun in de weg komt. Er is zo iets als geestelijke dronkenschap.

2. Nog vreemder is het, dat God zelf *een geest van diepe slaap over hen heeft uitgegoten, en hun ogen heeft toegesloten,* vers 10, dat Hij, die hun gebiedt te ontwaken en hun ogen te openen, hen toch te slapen legt en hun ogen sluit, maar het is in de weg van een rechtvaardig oordeel, om hen er voor te straffen, dat zij *de duisternis liever hebben dan het licht,* en voor hun liefhebben van de slaap. Als God door zijn profeten hen riep, dan zeiden zij: *nog een weinig slaap, nog een weinig sluimeren,* en daarom zond God hun een kracht van de dwaling, en zei: *Slaapt nu voort.* Dit wordt toegepast op de ongelovige doden, die het Evangelie van Christus verwierpen en daarom rechtvaardiglijk verhard werden in hun ongeloof totdat de toorn over hen gekomen is, Romeinen 11:8. "God heeft hun gegeven een geest van diepe slaap," en wij hebben reden om te vrezen dat dit ook de rampzalige toestand is van velen, die leven in het volle licht van het Evangelie.

3. Het is zeer treurig dat dit ook de toestand was van hen, die hun profeten, hun oversten en hun zieners waren, dat zij, die hun leidslieden behoorden te wezen, zelf verblind waren, en het is gemakkelijk te zeggen wat de noodlottige gevolgen zullen zijn als de blinden de blinden leiden. Dit werd vervuld toen in de laatste dagen van de Joodse kerk de overpriesters en de

schriftgeleerden en de ouderlingen van het volk de grote tegenstanders waren van Christus en Zijn Evangelie, en het oordeel van de verblinding over zich gebracht hebben.

4. De treurige uitwerking hiervan was, dat al de middelen tot overtuiging, kennis en genade, die zij bezaten, krachteloos waren en niet beantwoordden aan het doel, vers 11,12 *"Het gezicht van al de profeten,* van de ware en de valse, is *ulieden geworden als de woorden van een boek,* of van een brief, die *verzegeld is,* gij kunt de waarheid van de ware gezichten en de leugen van de valse niet onderscheiden." Of ieder gezicht, inzonderheid dat, hetwelk deze profeet had gezien voor hen, en bekend had gemaakt aan hen, was onbegrijpelijk voor hen geworden, zij bezaten het, maar waren er niet meer door te weten gekomen, zij wisten er evenmin iets meer door dan iemand, die nog zo goed lezen kan, te weten krijgt door een boek, dat verzegeld is en waarvan hij de zegelen niet moet verbreken. Hij ziet dat het een boek is, en dat is alles, hij weet niets van hetgeen er in is. Zo wisten zij dat wat Jesaja zei een gezicht en profetie was, maar de betekenis ervan was voor hen verborgen, het was hun slechts een geklank van woorden, waardoor zij volstrekt niet verschrikt of getroffen werden, het beantwoordde niet aan het doel, want het maakte volstrekt geen indruk op hen. Noch zij die konden lezen, noch zij die het niet konden, waren er te beter om, dat God hun zovele boodschappen zond door Zijn dienstknechten, de profeten, en zij begeerden het ook niet te zijn. Zij, die tot het gewone volk behoorden verontschuldigden zich van acht te slaan op hetgeen de profeten zeiden door te zeggen dat zij niet geleerd waren, geen goede opleiding hadden genoten, alsof het hun niet aanging om de wil van God te kennen, en alsof zij niet verplicht waren om Gods wil te doen, omdat zij niet tot geleerden waren opgeleid: het gaat mij niet aan, *ik ben niet geleerd,* vers 12. Die van betere rang of stand waren, gaven voor dat de profeet een eigenaardige wijze van spreken had, die voor hen duister was en waaraan zij, hoewel zij geletterd waren niet gewoon waren, en *Si non vis intelligi, debes negligi, als gij niet begrepen wilt worden, dan verdient gij veronachtzaamd te worden.* Beiden waren ongegronde voorwendsels, want Gods profeten waren noch voor de wijzen, noch voor de onwijze, ontrouwe schuldenaars, Romeinen 1:14. Of, wij kunnen het aldus verstaan: het boek van de profetie was hun verzegeld overgegeven, zodat zij het niet konden lezen, en dit was een rechtvaardig oordeel over hen, want het was hun dikwijls genoeg onverzegeld overgegeven, maar zij wilden zich de moeite niet geven om er de taal van te leren, en dan verontschuldigden zij hun niet lezen ervan met te zeggen dat zij niet geleerd waren. Doch merk op: "Het gezicht is ulieden aldus geworden, ulieden, wier geest door de god van deze wereld verblind is, maar in zichzelf is het zo niet, het is niet zo voor allen, hetzelfde gezicht, dat voor ulieden *een reuk des doods is ten dode, is* en zal wezen voor anderen *een reuk des tevens ten leven."* De kennis is gemakkelijk voor hem, die verslaat.

II. In de naam van God richt de profeet bedreigingen tot hen, die vormelijk en geveinsd zijn in hun godsdienstige verrichtingen, vers 13, 14.

Merk hier op:

1. De zonde, die hun hier ten laste wordt gelegd: geveinsdheid bij God in hun vrome verrichtingen, vers 13. Hij, die het hart kent en niet misleid kan worden door uiterlijk vertoon van vroomheid, legt het hun ten laste, hetzij hun eigen hart er hen al of niet om veroordeelt. Hij, die groter is dan het hart en alle dingen weet, weet dat, hoewel zij *tot Hem naderen met hun mond en Hem eren met hun lippen, zij* er toch niet oprecht in zijn. God te aanbidden is tot Hem te naderen en Hem onze hulde te bieden. Het is tot Hem te komen als degenen, die zaken met Hem te doen hebben en Hem daarin te eren. Dit moeten wij doen met onze mond en onze lippen in het spreken van Hem, en in het spreken tot Hem moeten Wij *Hem de offerstieren, de*

belijdenis van onze lippen betalen, Hosea 14:3. En als het hart vol is van Zijn liefde en vreze, dan zal uit de overvloed daarvan de mond spreken. Maar er zijn velen, wier Godsdienst slechts lippenwerk is. Zij zeggen hetgeen een uitdrukking is van naderen tot God en van aanbidding van Hem, maar het komt slechts van de tanden, het is slechts uitwendig, want:

a. Zij leggen zich niet met het hart toe op de dienst, als zij voorgeven tot God te spreken, denken zij aan duizend nietigheden, zij *hebben hun hart verre van Mij gedaan,* vers 13, opdat zij niet tot Mij bidden en niet onder het gehoor des Woords zullen komen. Als er werk gedaan moet worden voor God waarvoor het hart vereist wordt, dan werd dit weggezonden met de ogen van de zotte in het einde van de aarde.

b. *Zij* stellen het woord Gods niet tot regel van hun aanbidding of hun eredienst, noch Zijn wil tot de reden van hun doen en laten, *hun vreze, waarmee zij* Mij *vrezen,* was een gebod van mensen. Zij aanbaden de God Israëls, niet naar Zijn verordening, maar naar hun eigen verzinsel, naar het voorschrift van hun valse profeten, of van hun afgodische koningen, of naar de gebruiken van de volken, die rondom hen woonden, de overlevering van de ouden gold bij hen meer dan de wetten, die God aan Mozes had geboden. Of, indien zij God aanbaden overeenkomstig Zijn inzetting in de dagen van Hizkia, een groot hervormer, dan hadden zij meer het oog op het voorschrift van de koning dan op het gebod van God. Onze Heiland past dit toe op de Joden van Zijn tijd, die vormelijk waren in hun Godsverering en vasthielden aan hun eigen bedenkselen, en van hen zegt Hij, dat zij God tevergeefs eren, Mattheus 15:8, 9.

2. Het is een geestelijk oordeel, waarmee God dreigt hen te zullen straffen voor hun geestelijke boosheid, vers 14. *Ik zal voorts wonderlijk handelen met dit volk,* of *Ik zal een wonderlijk werk doen, zij* deden een vreemd ding, zij deden alle oprechtheid weg uit hun hart, nu zal God een ander vreemd ding doen: Hij zal alle schranderheid, of wijsheid, weg doen uit hun hart, *de wijsheid hunner wijzen zal vergaan. Zij* veinsden en dachten God te bedriegen, en nu worden zij aan zichzelf overgelaten om dwazen te zijn, en niet alleen zichzelf *te* bedriegen, maar om gemakkelijk bedrogen te worden door allen die om hen heen zijn. Zij die van de Godsdienst slechts een voorwendsel maken om hun eigen doeleinden er mee te dienen, zijn aan het einde van al hun wijsheid, en het is rechtvaardig in God om diegenen van hun verstand te beroven, die hun oprechtheid van zich wegdoen. Dit werd vervuld in de noodlottige verblinding, die blijkbaar over het Joodse volk was gekomen, nadat zij het Evangelie van Christus hadden verworpen, hebben zij hun hart verre weggedaan van God, en daarom heeft God in gerechtigheid wijsheid verre weggedaan van hen en voor hun ogen verborgen zelfs hetgeen tot hun tijdelijke vrede diende. Dit is een wonderlijk werk, het is verrassend, het is verbazingwekkend, dat wijze mensen plotseling hun wijsheid verliezen en aan een kracht van de dwaling worden overgegeven. Oordelen over de geest zijn het meest verbazingwekkend, hoewel er het minst op gelet wordt.

III. Hij toont de dwaasheid aan van hen, die dachten dat zij hun handelingen voor God konden verbergen, hun plannen onafhankelijk van God konden volvoeren en ze voor Zijn alziend oog verborgen houden. Hier wordt:

1. Hun staatkunde beschreven, vers 15. Zij *willen zich diep verstoppen voor de Heere,* opdat Hij niet zal weten wat zij doen of wat zij voornemens zijn te doen. Zij *zeggen: "Wie ziet ons?* Geen mens, en dus ook God zelf niet." Hun raadslagen voor hun veiligheid hielden zij voor zich, en nooit vroegen zij er God om raad voor, ja meer: zij wisten dat ze God mishaagden, maar dachten dat zij ze voor Hem verborgen konden houden, en als Hij ze niet wist, kon Hij ze

ook niet verijdelen of tegenwerken. Zie wat dwaze, vruchteloze moeite zondaren doen op hun zondige wegen: zij zoeken diep, zij zinken diep, om hun raad voor de Heere te verbergen, die in de hemel zit en hen uit lacht. Ongeloof in Gods alwetendheid is op de bodem van de vleselijke aanbidding en van het vleselijk vertrouwen van de geveinsden, Psalm 94:7, Ezechiel 8:12, 9:9.

2. De ongerijmdheid van hun staatkunde wordt in het licht gesteld, vers 16. Ulieder onderstboven keren van de dingen, uw verschillende plannen, uw heen en weer wenden van uw zaken, om er de vorm aan te geven, die u behaagt, of liever: Uw omkeren van de orde van zaken, denkende dat Gods voorzienigheid er zich naar schikken zal, rekening zal houden met uw plannen, en dat God er niet meer van moet weten dan gij goedvindt, (hetgeen een volkomen onderstboven keren is van de dingen *en* een beginnen van de verkeerden kant.) zal *geacht worden als leem van de pottenbakker.* God zal uw zaken, uw plannen en uw raadslagen wenden en besturen, met evenveel gemak en even volstrekte macht, als de pottenbakker vorm en gestalte geeft aan zijn leem." Zie hoe God de raadslagen en plannen van de mensen, die *zonder* God gevormd en *tegen* Hem gericht zijn, veracht, en hoe weinig reden wij dus hebben om ze te vrezen. Zij, die denken hun plannen voor God te verbergen:

a. Verloochenen Hem hiermede als hun Schepper. Het is alsof het werk zou zeggen van hem, die het gemaakt heeft: "hij heeft mij niet gemaakt, ik heb mijzelf gemaakt." Indien God ons gemaakt heeft, dan, gewis, kent Hij ons, zoals door de psalmist wordt aangetoond, Psalm 139:1, 13-15. Zodat zij, die zeggen dat Hij hen niet ziet, evengoed zouden kunnen zeggen dat Hij hen niet gemaakt heeft. Veel van de goddeloosheid van de goddelozen komt hieruit voort, dat zij vergeten dat God hen geformeerd heeft, Deuteronomium 32:18. Of,

b. Hetgeen op hetzelfde neerkomt: zij loochenen dat Hij een wijze Schepper is, *het geformeerde vat zegt van zijn pottenbakker: hij verstaat het niet* want indien Hij het verstond om ons zo kunstig te formeren, inzonderheid indien Hij ons tot verstandelijke wezens heeft gemaakt, "de wijsheid in ons binnenste heeft gezet," Job 38:36 dan heeft Hij ongetwijfeld ook verstand, om ons te kennen, ons en alles wat wij zeggen en doen. Gelijk zij, die met God twisten, zo leggen ook zij, die denken zich voor Hem te verbergen, Hem dwaasheid ten laste, maar zal Hij, die het oog formeert, niet zien? Psalm 94:9

Jesaja 29:17-24

Van hen, die hun raad voor de Heere dachten te verbergen, werd gezegd dat zij de dingen onderstboven keerden, vers 16, en zij dachten het te doen zonder dat God het wist, maar God zegt hun hier dat Hij op Zijn wijze de dingen onderstboven zal keren, en laat ons nu zien wiens woord zal bestaan, het Zijne of het hunne. Zij geloven Gods voorzienigheid niet. "Wacht een wijle," zegt God, en gij zult door klaarblijkelijke bewijzen ervan overtuigd worden dat er een God is, die de wereld regeert, en dat Hij haar regeert en er alle dingen in regelt ten beste van Zijn kerk." De wonderbare omkeringen, die hier voorzegd zijn, kunnen in de eerste plaats betrekking hebben op de gelukkige vestiging en regeling van de zaken van Juda en Jeruzalem na de mislukking van Sanheribs aanval, en de rust, die de Godvruchtigen genoten toen zij verlost waren van de verschrikking van het zwaard beide van de strijd en van de vervolging. Maar het kan nog verder zien, namelijk op de verwerping van de Joden bij de eerste planting van het Evangelie (want hun ongeloof en hun geveinsdheid zijn hier voorzegd, vers 13), en de toelating van de heidenen in de kerk.

In het algemeen: het is een grote en verbazingwekkende verandering, die hier voorzegd wordt, vers 17. De Libanon, die een woud was, is in een vruchtbaar veld veranderd, en de Karmel, die een vruchtbaar veld was, zal een woud worden, het is een ruiling. Binnen zeer weinig tijds kunnen soms grote veranderingen ontstaan, veranderingen ten goede zowel als ten kwade. Het was een teken, dat hun gegeven werd van Sanheribs nederlaag, dat de grond buitengewoon vruchtbaar zal zijn, Hoofdstuk 37:30. *In dit jaar zal men eten wat vanzelf gegroeid is,* het voedsel voor mensen zal, evenals het voedsel voor de dieren, het spontane voortbrengsel zijn van de grond, de Libanon zal dan een vruchtbaar veld worden, zo vruchtbaar, dat hetgeen een vruchtbaar veld geacht werd nu in vergelijking er mee slechts als een woud beschouwd zal worden. Toen een grote oogst van zielen van onder de heidenen ingezameld werd voor Christus, was de woestijn in een vruchtbaar veld verkeerd, en de Joodse kerk, die gedurende langen tijd een vruchtbaar veld was geweest, is een woest en eenzaam woud geworden, Hoofdstuk 54:1.

In het bijzonder:

1. Zij, die onwetend waren, zullen verstandig worden, vers 18. Zij, die deze profetie niet begrepen hebben-zij was hun als een gesloten en verzegeld boek, vers 17- zullen, als zij vervuld is, haar verstaan, en zij zullen niet alleen de hand Gods erkennen in de gebeurtenis, maar ook de stem Gods in de voorzegging ervan. *De doven zullen dan de woorden uit het boek horen,* de vervulling van de profetie is de beste verklaring ervan. De Goddelijke openbaring zal dan tot de arme heidenen worden gebracht, en zij, die in duisternis waren gezeten, zullen het grote licht zien, zij, die blind waren, *zullen uit de duisternis* zien, want het Evangelie was hun gezonden *om hun ogen te openen,* Handelingen 26:18.

Merk op: het middel dat Gods genade gebruikt om de mensen vruchtbaar te maken in goede gezindheden en goede daden, is: hun verstand te openen en hen de woorden van Gods boek te doen hoven.

2. Zij, die dwaalbegrippen waren toegedaan, zullen rechtzinnig worden, vers 24. *Die dwalende van geest zijn,* die verkeerde voorstellingen hadden van de woorden van het boek en van hun betekenis, zullen tot een recht verstand van de dingen komen. -De geest van de waarheid zal hun vergissingen rectificeren en hen in alle waarheid leiden. Het behoort ons aan te moedigen

om te bidden voor hen, die gedwaald hebben en misleid waren, dat God dezulken tot een recht verstand kan brengen, en hen ook dikwijls er toe brengt. Dan zullen zij, die tegen Gods waarheden gemurmureerd hebben als harde woorden, en er zo gaarne mee getwist hebben, de ware betekenis dier leerstellingen leren verstaan, en er mee verzoend worden. Zij die in dwaling waren omtrent de voorzienigheid Gods met betrekking tot de openbare zaken en aangelegenheden, en tegen haar beschikkingen hebben gemurmureerd, zullen, als zij de uitkomst van de dingen zien, ze beter verstaan en bespeuren wat Gods bedoeling ermede was Hosea 14:10.

3. Zij, die neerslachtig waren, zullen opgewekt en blijmoedig worden, vers 19. *De zachtmoedigen zullen vreugde op vreugde hebben,* of *hun vreugde vermeerderen in de Heere. Zij,* die arm zijn in de wereld en arm van geest die, onder beproeving zijnde, zich schikken naar hun beproeving, geheel lijdelijk en niet hartstochtelijk als zij God voor hen zien verschijnen, zullen *vreugde op vreugde hebben in de Heere* of hun vreugde vermeerderen. Dit duidt aan dat zij zelfs in hun benauwdheid hun blijdschap in de Heere hebben bewaard, want nu vermeerderen zij haar. Zij, die, als zij in benauwdheid zijn zich waarlijk kunnen verblijden in God, zullen spoedig reden hebben om zich grotelijks in Hem te verblijden. Als de blijdschap in de wereld afneemt en verwelkt, dan neemt de blijdschap in God toe en wint veld. Dit schijnende licht zal al meer en meer schijnen, want wat bedoeld wordt is, dat *deze blijdschap volkomen zal worden.* Zelfs de armen *de behoeftigen onder de mensen, zullen zich verblijden in de Heilige Israëls* en hun armoede behoeft hen niet te beroven van deze blijdschap, Habakuk 3:17, 18. En de zachtmoedige, de nederige, de geduldige zullen toenemen in deze blijdschap. De genade van de zachtmoedigheid zal zeer veel bijdragen *om* onze heilige blijdschap te doen toenemen.

4. De vijanden, die geducht waren, zullen gering, verachtelijk worden. Sanherib, de tiran, de verschrikkelijke, en zijn groot leger, die het land in zo'n ontsteltenis brachten, *zullen een einde nemen,* vers 30, hun zal de macht ontnomen worden om nog meer kwaad te doen. De macht van Satan, die ware tiran, zal verbroken worden door de overwegenden invloed van het Evangelie van Christus, en zij, die met vrees des doods van de dienstbaarheid onderworpen waren van hem, die het geweld des doods had zullen verlost worden, Hebreeen 2:14, 15.

5. Dat de woede van de vervolgers tot bedaren zal worden gebracht, zodat degenen, voor wie zij kwellend zijn geweest, verlost zullen zijn van de vrees voor hen. Om de rust van Gods volk volkomen te maken, zal niet alleen de buitenlandse tiran vernietigd worden maar zullen ook de spotters in het eigen land uitgeroeid worden door Hizkia's reformatie. Diegenen zijn een gelukkig volk, die, als God hun overwinningen voorspoed geeft tegen hun verschrikkelijke vijanden uit het buitensland, er zich ijverig op toeleggen om ondeugd, goddeloosheid en de geest van vervolging, deze gevaarlijke vijanden in het eigen land, tegen te gaan. Of, zij zullen verteerd en uitgeroeid worden door de oordelen Gods. Zij zullen uitgekozen worden om tot voorbeelden te worden gesteld. Of, zij zullen onmerkbaar wegteren, beschaamd gemaakt zijnde door de vervulling van de voorzeggingen, waarmee zij de spot gedreven hebben.

Let op hetgeen de goddeloosheid was van deze spotters, om welke zij uitgeroeid zullen worden: zij zijn vervolgers geweest van Gods volk en van Zijn profeten, waarschijnlijk in het bijzonder van de profeet Jesaja, en daarom klaagt hij zo aandoenlijk over hen en hun listige boosaardigheid. Sommigen als aanbrengers en vervolgers, anderen als rechters, deden alles wat zij konden, om hem het leven te benemen of ten minste hem van zijn vrijheid *te* beroven. En dit

is zeer van toepassing op de overpriesters en de Farizeën, die Christus en Zijn apostelen hebben vervolgd, en om die zonde zijn zij en hun volk van spotter verteerd en uitgeroeid.

a. Zij bespotten de profeten en de ernstige belijders van de Godsdienst, zij minachtten hen en deden alles wat zij konden om verachting over hen te brengen, zij waren spotters en zaten in het gestoelte des spotters.

b. *Zij* zochten gelegenheid tegen hen, door hun spionnen zien zij uit naar ongerechtigheid, of zij de hand kunnen leggen op iets, dat gezegd of gedaan werd, dat een *ongerechtigheid* genoemd kon worden. Of, zij zelf zien uit naar een gelegenheid om kwaad te doen, zoals Judas gedaan heeft om de Heere Jezus te verraden.

c. Zij maakten gebruik tegen hen van iedere vergissing in hun spreken, van het minste of geringste, dat enigszins verkeerd was uitgedrukt, maakten zij een grond van beschuldiging. Zij maakten een mens, al was hij ook nog zo wijs en goed, ja al was hij *een mens Gods, schuldig voor een woord,* een verkeerd gekozen woord, of een misplaatst woord, al wisten zij ook heel goed dat het goed bedoeld was. Zij vitten op ieder woord, dat de profeten tot hen spraken bij wijze van vermaning, al was het ook nog zo onschuldig gesproken en zonder enige bedoeling om hen te beledigen. Aan hetgeen gezegd werd gaven zij de slechtste uitlegging en maakten er een misdaad van. Zij, die bedenken hoe licht wij allen er toe kunnen komen om onbedachtelijk te spreken en ons te vergissen in het horen, of wat wij horen verkeerd op te vatten, zullen het zeer onrechtvaardig, zeer onbillijk vinden, om *een mens schuldig te maken om een woord.*

d. *Zij* deden alles wat zij konden om hen, die getrouwelijk met hen handelden en hun hun fouten onder het oog brachten, in moeilijkheden te brengen. Hen, *die hen bestraften in de poort,* aan wie door hun ambt als profeten, rechters of magistraten de plicht was opgelegd, om bestraffers te zijn en de mensen hun overtredingen te tonen haatten zij, zij legden hun strikken, zoals de Farizeën hun handlangers uitzonden om onze Heiland *in Zijn rede te verstrikken,* Mattheus 22:15, opdat zij iets zouden hebben om Hem ten laste te leggen, dat Hem gehaat kon maken bij het volk en onaangenaam aan de regering. *Aldus hebben zij de profeten vervolgd,* en het is ook voor de meest omzichtige schier onmogelijk om hun woorden met zoveel voorzichtigheid te kiezen en te plaatsen, dat zij aan deze strikken kunnen ontkomen. Zie hoe laag goddeloze mensen zijn, dat ze een wrok koesteren tegen hen, die uit welwillendheid voor hen hun ziel zoeken te redden van de dood, en zie hoe bestraffers beide moed nodig hebben om hun plicht te doen en voorzichtigheid om bij het doen van hun plicht de strik te vermijden.

e. Zij verkeren het recht en willen geen eerlijk man zijn eerlijke zaak laten winnen, zij *verdreven de rechtvaardige om een nietig ding, zij* veroordelen hem, of doen uitspraak in zijn proces tegen hem, zonder dat er een bewijs of ook maar een schijn van bewijs tegen *hem is. Zij* zullen door allerlei slinkse streken iemands goeden naam wegnemen, hem in een vals daglicht stellen, zoals zij ook met onze Heiland gedaan hebben. Wij moeten het niet vreemd vinden als wij de beste van de mensen aldus behandeld zien, *de discipel is niet meer dan zijn Meester,* maar wacht een weinig, en God zal niet slechts hun gerechtigheid voortbrengen, maar deze spotters verteren en uitroeien.

6. Jakob, die gebloosd heeft om de smaad, en gebeefd heeft voor de dreigementen van zijn vijanden, zal nu bevrijd worden van zijn schande en zijn vrees, daar de smaad van hem weggenomen en deze dreigementen verijdeld zullen worden, vers 22. *Daarom zegt de Heere, die Abraham verlost heeft,* hem geroepen heeft uit Ur van de Chaldeën en hem aldus verlost

heeft van de afgoderij van zijn vaderen, en hem *als een vuurbrand uit het vuur heeft gerukt*. Hij, die Abraham verlost heeft uit zijn strikken en benauwdheden zal allen, die door het geloof zijn echt zaad zijn uit de hunne verlossen. Hij, die in de verlossing van Abraham Zijn zorg begon voor Zijn kerk, toen zij en haar Verlosser nog in zijn lenden waren, zal nu de zorg er voor niet van zich werpen. Omdat de vijanden van Zijn volk zo ijverig zijn beide om hen zwart te maken en hen te verschrikken, zal Hij voor het huis van Jakob verschijnen, en ze zullen niet beschaamd zijn, zoals zij geweest zijn, maar hun versmaders iets te antwoorden hebben, en *hun aangezicht zal nu niet meer bleek worden, zij* zullen moed grijpen en hun vijanden in het aangezicht zien zonder van kleur te veranderen, waartoe zij ook alle reden hebben, die de God Abrahams aan hun zijde hebben.

7. Jakob, die dacht dat zijn geslacht zou uitsterven, dat het erfdeel van de Godsdienst ervan weggenomen zou worden, zal de voldoening hebben om in opvolgende geslachten een talrijk nakroost aan God te zien gewijd, vers 23.

a. Hij zal zijn kinderen zien een talrijke menigte van gelovigen, een biddend volk, het geestelijk zaad van de gelovigen Abraham en de worstelenden Jakob, Zijn pijlkoker vol hebbende van deze pijlen, zal hij niet beschaamd worden, maar spreken met de vijanden in de poort, Psalm 127:5. Christus zal *niet beschaamd worden,* Hoofdstuk 50:7, *want Hij zal zaad zien,* Hoofdstuk 53:10, Hij ziet enig zaad, en voorziet nog meer *in het midden van hem,* toestromende tot de kerk, en daar wonende.

b. Zijn kinderen zijn het werk van Gods handen, geformeerd zijnde *door* Hem, zijn zij geformeerd *voor* Hem, Zijner handen werk, en *geschapen tot goede werken.* Het is troostrijk voor oudere om te denken dat hun kinderen Gods schepselen zijn het werk van de handen van Zijn voorzienigheid. Maar het zal hun tot nog veel meer troost zijn, om hen Zijn nieuwe schepselen te zien *het werk van de handen van Zijn genade.*

c. *Hij* en zijn kinderen zullen de naam van God heiligen als hun God, als *de heilige Jakobs,* en zij de God Israëls vrezen en aanbidden. Dit wordt gesteld tegenover zijn beschaamd zijn en zijn bleek worden, als hij verlost is van zijn versmaadheden en zijn gevaren, dan zal hij niet zichzelf groot maken, maar hij *zal de heilige Jakobs heiligen.* Als God onze toestand aangenaam en gemakkelijk maakt, dan moeten wij er naar streven om Hem heerlijk te maken. Ouders en kinderen zijn *dan* in waarheid sieraden en vertroostingen voor elkaar, als zij zich verenigen in *het heiligen van Gods naam. Als* ouders hun kinderen en kinderen zichzelf overgeven aan God, om Hem te zijn *tot een naam en heen lof,* dan zal het woud spoedig tot een vruchtbaar veld worden.

HOOFDSTUK 30

1 Wee den kinderen, die afvallen, spreekt de HEERE, om een raadslag te maken, maar niet uit Mij, en om zich met een bedekking te bedekken, maar niet uit Mijn Geest, om zonde tot zonde te doen;
2 Die gaan, om af te trekken in Egypte, en vragen Mijn mond niet; om zich te sterken met de macht van Farao, en om hun toevlucht te nemen onder de schaduw van Egypte.
3 Want de sterkte van Farao zal ulieden tot schaamte zijn, en die toevlucht onder de schaduw van Egypte tot schande.
4 Wanneer zijn vorsten zullen geweest zijn tot Zoan, en zijn gezanten zullen gekomen zijn tot nabij Chanes;
5 Hij zal hen allen beschaamd maken door een volk, dat hun geen nut kan doen, noch tot hulp, noch tot voordeel, maar tot schande en ook tot smaadheid zijn zal.
6 De last der beesten, van het zuiden, naar het land des angstes, en der benauwdheid, van waar de sterke leeuw en de oude leeuw is, de basilisk en de vurige vliegende draak; hun goederen zullen zij voeren op den rug der veulens, en hun schatten op de bulten der kemelen, tot het volk, dat hun geen nut zal doen.
7 Want Egypte zal ijdellijk en te vergeefs helpen; daarom heb Ik hierover geroepen; Stilzitten zal hun sterkte zijn.
8 Nu dan, ga henen, schrijf voor hen op een tafel, en teken het in een boek, opdat het blijve tot den laatsten dag, voor altoos, tot in eeuwigheid.
9 Want het is een wederspannig volk; het zijn leugenachtige kinderen; kinderen, die des HEEREN wet niet horen willen.
10 Die daar zeggen tot de zieners: Ziet niet; en tot de schouwers: Schouwt ons niet, wat recht is; spreekt tot ons zachte dingen, schouwt ons bedriegerijen.
11 Wijkt af van den weg, maakt u van de baan; laat den Heilige Israels van ons ophouden!
12 Daarom, zo zegt de Heilige Israels: Omdat gijlieden dit woord verwerpt, en vertrouwt op onderdrukking en verkeerdheid, en steunt daarop:
13 Daarom zal ulieden deze misdaad zijn gelijk een vallende scheur, uitwaarts gebogen in een hogen muur, welks breuk haastelijk in een ogenblik komen zal.
14 Ja, Hij zal ze verbreken, gelijk een pottenbakkerskruik verbroken wordt; in het brijzelen zal Hij niet verschonen; alzo dat van haar verbrijzeling niet een scherf zal gevonden worden, om vuur uit den haard te nemen, of om water te scheppen uit een gracht.
15 Want alzo zegt de Heere HEERE, de Heilige Israels: Door wederkering en rust zoudt gijlieden behouden worden, in stilheid en in vertrouwen zou uw sterkte zijn; doch gij hebt niet gewild.
16 En gij zegt: Neen, maar op paarden zullen wij vlieden; daarom zult gij vlieden! En: Op snelle paarden zullen wij rijden; daarom zullen uw vervolgers ook snel zijn!
17 Een duizend van het schelden van enige, van het schelden van vijf zult gij allen vlieden; totdat gij overgelaten wordt, gelijk een mast op den top van een berg, en als een banier op een heuvel.
18 En daarom zal de HEERE wachten, opdat Hij u genadig zij, en daarom zal Hij verhoogd worden, opdat Hij Zich over ulieden ontferme, want de HEERE is een God des gerichts; welgelukzalig zijn die allen, die Hem verwachten.
19 Want het volk zal in Sion wonen, te Jeruzalem; gij zult ganselijk niet wenen; gewisselijk zal Hij u genadig zijn op de stem uws geroeps; zo haast Hij die horen zal, zal Hij u antwoorden.
20 De Heere zal ulieden wel brood der benauwdheid, en wateren der verdrukking geven; maar uw leraars zullen niet meer als met vleugelen wegvliegen, maar uw ogen zullen uw leraars zien;

21 En uw oren zullen horen het woord desgenen, die achter u is, zeggende: Dit is de weg, wandelt in denzelven; als gij zoudt afwijken ter rechter hand of ter linkerhand.
22 En gijlieden zult voor onrein houden het deksel uwer zilveren gesneden beelden, en het overtreksel uwer gouden gegoten beelden; gij zult ze wegwerpen gelijk een maanstondig kleed, en tot elk van die zeggen: Henen uit!
23 Dan zal Hij uw zaad, waarmede gij het land bezaaid hebt, regen geven, en brood van des lands inkomen, en hetzelve zal vet en smoutig zijn; uw vee zal te dien dage in een wijde landouwe weiden.
24 En de ossen, en ezelveulens, die het land bouwen, zullen zuiver voeder eten, hetwelk verschud is met de werpschoffel en met de wan.
25 En er zullen op allen hogen berg, en op allen verhevenen heuvel beekjes en watervlieten zijn, in den dag der grote slachting, wanneer de torens vallen zullen.
26 En het licht der maan zal zijn als het licht der zon, en het licht der zon zal zevenvoudig zijn als het licht van zeven dagen; ten dage als de HEERE de breuk Zijns volks zal verbinden, en de wonde, waarmede het geslagen is, genezen.
27 Ziet, de Naam des HEEREN komt van verre, Zijn toorn brandt, en de last is zwaar; Zijn lippen zijn vol gramschap, en Zijn tong, als een verterend vuur;
28 En Zijn adem is als een overlopende beek, die tot aan den hals toe raakt; om de heidenen te schudden met een schudding der ijdelheid, en als een misleidende toom in de kinnebakkens der volken.
29 Er zal een lofzang bij ulieden zijn, gelijk in den nacht, wanneer het feest geheiligd wordt; en blijdschap des harten, gelijk van een, die met pijpen wandelt, om te komen tot den berg des HEEREN, tot den Rotssteen van Israel.
30 En de HEERE zal Zijn heerlijke stem doen horen, en de nederlating Zijns arms doen zien, met grimmigheid van toorn, en een vlam van verterend vuur, stralen, en een vloed, en hagelstenen.
31 Want door de stem des HEEREN zal Assur te morzel geslagen worden, die met de roede sloeg.
32 En alwaar die gegrondveste staf doorgegaan zal zijn (op welken de HEERE dien zal hebben doen rusten), daar zal men met trommelen en harpen zijn; want met bewegende bestrijdingen zal Hij tegen hen strijden.
33 Want Tofeth is van gisteren bereid; ja, hij is ook voor den koning bereid; Hij heeft hem diep en wijd gemaakt, het vuur en hout van zijn brandstapel is veel; de adem des HEEREN zal hem aansteken als een zwavelstroom.

De profetie in dit hoofdstuk schijnt evenals die in het vorige betrekking te hebben op het naderend gevaar van Jeruzalem en de verwoesting van Juda door Sanheribs vijandelijke inval in het land. Hier is:

I. De rechtmatige bestraffing van hen die in deze benauwdheid op de Egyptenaren vertrouwden voor hulp, en in allerijl hulp en bijstand uit Egypte wilden halen, vers 1-7.

II. Een verschrikkelijke bedreiging tegen hen die de goede raad in de wind sloegen, die God door Zijn profeten hun gaf tot rust van hun gemoed in deze benauwde donkere tijden hun verzekerende dat, wat er ook met anderen zou geschieden, het oordeel hen gewis zal achterhalen, vers 8-17.

III. Een genaderijke belofte aan hen die op God vertrouwden, dat zij niet slechts door de benauwdheid heen zullen komen maar dat zij gelukkige dagen zouden zien daarna, tijden van vreugde en van hervorming overvloedige middelen van genade en daarmee ook overvloed van uitwendige goede dingen met toenemende blijdschap en overwinningen, vers 18-26. Vele van deze beloften zijn toepasselijk op Evangeliegenade.

IV. Een profetie van de volkomen nederlaag en de algehele ondergang van het Assyrische leger, hetgeen een oorzaak zal zijn van grote vreugde, en een inleiding tot deze betere tijden vers 27-33.

Jesaja 30:1-7

Het was dikwijls zonde en de dwaasheid van het volk van de Joden, dat zij, als zij aangevallen werden door hun naburen aan de ene zijde, naar hulp uitzagen van hun naburen aan de andere zijde, in plaats van op te zien tot God en hun vertrouwen op Hem te stellen. Tegen Israël hebben zij de hulp ingeroepen van de Syriërs, 2 Kronieken 16:3. Tegen de Syriërs riepen zij de hulp in van de Assyriërs. 2 Koningen 16:7, tegen de Assyriërs roepen zij nu hier de hulp in van de Egyptenaren en Rabsake werpt hun dit voor de voeten, 2 Koningen 18:21. Merk hier nu op:

I. Hoe deze hun zonde beschreven wordt, en wat er in was, dat God tergde en tot toorn verwekte. Toen zij zich in gevaar en benauwdheid zagen:

A. Wilden zij niet te rade gaan met God. Zij wilden hun eigen zin volgen, en God niet om raad vragen, hoewel zij het gerede en onfeilbare middel hadden om het te doen, door urim of profeten. Zij waren zo overtuigd van de wijsheid van hun eigen maatregelen, dat zij het nodeloos vonden om het orakel te raadplegen. "Zij nemen raad onder elkaar, maar *zij vragen* Mij niet om raad en nog veel minder zouden zij een raad van Mij *aannemen.* Zij *bedekken zich met een bedekking*-zij dachten zich te beveiligen onder deze of die beschutting, welke dienen kon om hen te beschermen tegen het geweld van een storm, -Maar niet uit Mijn Geest," -niet zulk een, als God door Zijn Geest in de mond van de profeten, hun aanwees-en daarom zal die bedekking te kort blijken te wezen en een toevlucht van de leugenen."

B. Zij konden niet op God vertrouwen. Zij achtten het niet genoeg God aan hun zijde te hebben, noch hebben zij er zich het minst om bekommerd om Hem tot hun vriend te maken, maar zij versterkten zich met de macht van Farao, zij achtten dat hij een machtige bondgenoot was, en twijfelden niet of zij zouden met goed gevolg tegen de Assyriër kunnen strijden, indien hij aan hun zijde was. De schaduw van Egypte- en het was slechts een schaduw-was hun bedekking, waarin zij zich hulden.

II. Wat het kwaad was van deze zonde.

A. Het stempelde hen als afvallige kinderen, en als zodanig wordt hier een wee tegen hen uitgesproken, vers 1. Naar belijdenis waren zij Gods kinderen, maar dewijl zij niet op Hem vertrouwden, worden zij terecht gebrandmerkt als afvalligen, of rebellen, want als wij Gods voorzienigheid wantrouwen, dan wijken wij af van onze trouw aan Hem.

B. *Zij doen zonde tot zonde.* Het was zonde die benauwdheid over hen deed komen, en toen hebben zij, inplaats van zich te bekeren, *van de overtredingen tegen de Heere nog meer gemaakt* 2 Kronieken 28:22. En zij, die misbruik hebben gemaakt van Gods zegeningen door ze tot voedsel te maken voor hun lusten, maakten evenzo misbruik van hun beproevingen, door ze tot voorwendsel te maken van hun wantrouwen van God, en zo gingen zij van kwaad tot erger, voegden zonde tot zonde, en gelijk zij, die dit doen, hun eigen keten zwaarder maken, zo is het rechtvaardig in God om *hun plagen wonderlijk te maken.* Hetgeen dit nu nog verzwaarde, was:

a. Dat zij zoveel moeite deden om de Egyptenaren aan hun zijde te krijgen, zij *gaan om af te trekken in Egypte,* reizen heen en weer om er een voordelige weg heen *te* vinden, maar zij *vragen Mijn mond niet,* bekommeren er zich niet om of God dit al of niet zou goedkeuren en toestaan.

b. Dat zij daar zo grote onkosten voor maakten, vers 6. Zij beladen de beesten van het zuiden (paarden die gehaald waren uit Egypte, dat ten zuiden van Judea lag) met hun schatten, daar zij waanden-zoals gewoonlijk het geval is met mensen, die in angst zijn- dat zij overal veiliger zouden zijn dan waar zij waren. Of zij zonden hun schatten daarheen, om er Farao's hovelingen mee om te kopen om hun belangen te dienen, of als soldij voor hun leger. God zou hen *gratis* geholpen hebben, maar als zij hulp willen hebben van de Egyptenaren, dan moeten zij haar duur betalen, en daartoe schijnen zij bereid te zijn. De schatten die aldus besteed worden, zullen weinig voordeel opleveren. Zij voerden hun goederen naar Egypte door een land, (aldus kan het gelezen worden) van *angst en benauwdheid, de* "grote en vreeslijke woestijn die tussen Kanaän en Egypte lag, waar de vurige slangen en scorpioenen zijn," Deuteronomium 8:15. Zij wilden het wagen om door deze gevaarlijke woestijn heen te gaan, en hun bezittingen naar Egypte te brengen. Of, het kan bedoeld zijn van Egypte zelf, dat voor Israël een diensthuis was geweest, en daarom *een land van angst en van de benauwdheid* wordt genoemd, en waar zeer veel roofdieren en venijnige dieren gevonden werden. Zie in welke gevaren de mensen zich begeven, die God verlaten, en aan welke gevaren zij zich blootstellen in hun vleselijk vertrouwen op mensen, en hun verwachtingen van het schepsel.

III. Wat er de gevolgen van zijn zullen.

A. De Egyptenaren zullen hun gezanten ontvangen, vriendelijk tot hen spreken, en zich bereid tonen om met hen te onderhandelen vers 4. *Zijn vorsten zullen geweest zijn te Zoan* aan Farao's hof aldaar, en zij hebben een audiëntie gehad bij de koning, om hen aan te moedigen, om op zijn vriendschap te rekenen, en op de hulp, die hij hen zenden zou. Maar

B. Zij zullen niet beantwoorden aan hun verwachtingen, zij konden hun van geen nut of voordeel zijn, vers 5. Want God zegt: *het volk zal hun geen nut doen,* vers 6, en ieder schepsel is datgene voor ons, -en niets meer-wat Hij het voor ons doet zijn, hetzij dat de troepen, waarvan zij hen zouden voorzien, niet bijtijds op de been gebracht konden worden, of dat zij, toen zij aangewezen waren, niet geschikt bleken te zijn voor de dienst, en zij geen van hun beproefde, ervaren troepen voor deze expeditie wilden afstaan, of dat de mars zolang was, dat zij niet konden aankomen op het ogenblik, dat er behoefte aan hen was, of de Egyptenaren zouden niet van harte voor Israël zijn meer om de ene of andere reden heimelijk de Assyriërs zijn toegedaan, *Egypte zal ijdellijk en tevergeefs helpen,* vers 7. Zij zullen hinderen en schade doen in plaats van te helpen. En daarom:

C. Zullen zij, die nu zo verzot zijn op de Egyptenaren, zich ten laatste over hen schamen, over hen en over al hun verwachtingen *van* en hun betrouwen *op* hen, vers 3, *De sterkte van Farao,* die ulieder roem was, *zal ulieden tot schaamte zijn. Al uw* naburen zullen u uw dwaasheid verwijten van er op vertrouwd te hebben, en gij zult het u ook zelf verwijten. *En de schaduw van Egypte, het land, dat schaduwachtig is,* Hoofdstuk 18:1, dat uw vertrouwen was zal ulieden *tot schande* zijn, het zal u niet slechts teleurstellen en de oorzaak zijn van uw schande, maar het zal al uw andere steunselen verzwakken, en een oorzaak van onheil voor u wezen." Later dreigt God het verderf van Egypte om deze zaak, omdat zij trouwelooslijk met Israël hadden gehandeld, omdat zij hun een gebroken rietstaf geweest zijn, Ezechiel 29:6,7. De vorsten en gezanten van Israël, die zo sterk aandrongen op een verbond met hen, zullen, als zij zich onder hen zullen bevinden, zoveel van hun zwakheid of liever van hun laagheid zien, dat zij *allen beschaamd zullen zijn wegens een volk dat hun geen nut kan doen, noch hun tot hulp noch tot voordeel kan zijn, maar tot schande en ook tot smaadheid zijn zal, vers 5. Zij,* die vertrouwen op God, op Zijn macht, Zijn voorzienigheid en belofte, zullen nooit beschaamd

worden in hun hoop. maar zij, die in enigerlei schepsel vertrouwen stellen, zullen het vroeg of laat een schande en smaadheid voor hen bevinden. God is waarachtig en kan vertrouwd worden, maar alle mensen zijn leugenachtig en moeten gewantrouwd worden. De Schepper is een Rots der eeuwen, het schepsel is een gebroken rietstaf. Wij kunnen van de mens niet te weinig verwachten en niet te veel van God.

IV. De toepassing van dit alles, vers 7. *"Daarom heb ik hierover,* over dit plan van hen-*geroepen,* Ik heb het verkondigd, opdat allen er kennis van zouden nemen, ik heb er op aangedrongen als iemand, die in ernst is. *Stilzitten zal hun sterkte zijn,* stilzitten in nederig vertrouwen op God en Zijn goedheid en in kalme onderworpenheid aan Zijn willen zich niet beroeren door allerlei pogingen om van dit of dat schepsel hulp te verkrijgen." Als wij in de dag van de benauwdheid stilzitten, rustig hopende en wachtende op het heil des Heeren, en alleen van geoorloofde regelmatige middelen gebruik maken tot onze behoudenis dan zal dit de sterkte zijn van onze ziel, beide tot dienen en tot lijden, en dan zal de kracht Gods ons ten dienste doen zijn. Wij verzwakken ons en brengen God er toe om zich van ons terug te trekken, als wij vlees tot onze arm stellen, want dan wijkt ons hart van de Heere af. Als wij ons vermoeid hebben door hulp te zoeken bij schepselen, dan zullen wij bevinden dat het beste middel om ons te verkwikken daarin bestaat, dat wij rusten in de Schepper: *hier* ben ik, Hij doe met mij wat goed is in Zijn ogen.

Jesaja 30:8-17

I. De inleiding is zeer indrukwekkend: de profeet moet dit niet alleen prediken, hij moet het ook *schrijven*, vers 8, het schrijven op een tafel om opgehangen te worden voor het publiek, hij moet het zorgvuldig optekenen, niet op los papier, dat verloren of gescheurd kan worden, maar in een boek, om bewaard te blijven voor het nageslacht, *in perpetuam rei memoriam-tot een blijvend getuigenis tegen dit boze geslacht*, laat het blijven, niet slechts tot de eerstvolgende eeuwen, maar voor altijd, zolang de wereld bestaan zal, en dat *zal* het want het boek van de Schrift zal ongetwijfeld tot aan het eind van de tijd bestaan blijven en gelezen worden. Laat het geschreven worden:

1. Om de mensen te beschamen van de tegenwoordige tijd, die het niet wilden horen en ter harte nemen, toen het werd gesproken, laat het geschreven worden, opdat het niet verloren ga, hun kinderen kunnen er hun voordeel mee doen, al willen zij zelf het niet.

2. Om God te rechtvaardigen in het oordeel dat Hij over hen ging brengen, de mensen zullen in verzoeking zijn om te denken dat Hij te hard voor hen is geweest en al te streng tenzij zij weten hoe zeer slecht zij waren, en hoe tergend, en welke zachte middelen God beproefd heeft, eer Hij het tot dit uiterste gebracht heeft.

3. Ter waarschuwing van anderen, om niet te doen zoals zij gedaan hebben, opdat het hun niet zal gaan zoals het met hen gegaan is. Het is bestemd tot vermaning van hen, die op de verst afgelegen plaatsen zijn en in de verste toekomst leven. "Voor hen, over wie het einde van de eeuwen gekomen is," I Corinthiers 10:11. Het moet van nut zijn voor Gods dienstknechten, niet alleen om te prediken, maar om te schrijven, want hetgeen geschreven is, blijft.

II. Het karakter, de hoedanigheid, die aan de slechte Joden wordt toegeschreven, is zeer treurig. Als hij hen in hun eigen kleuren wil schilderen, dan moet hij dit van hen schrijven (en wij zijn er zeker van, dat hij geen vals getuigenis tegen hen aflegt, noch hen slechter voorstelt dan zij waren, want het oordeel Gods is naar waarheid), dat het *een weerspannig volk is*, vers 9. De Joden waren- voor zover wij weten-het enig belijdend volk, dat God toen had in de wereld, en toch waren velen van hen weerspannig.

1. Zij waren weerspannig tegen hun eigen overtuiging en hun eigen verbond, want zij zijn *leugenachtige kinderen*, die wat zij zeggen niet gestand doen, die veel beloven, veel goeds en schoons beloven, maar het niet nakomen. Toen Hij hen in een verbond met zich opnam, zei Hij van hen: zij *zijn immers Mijn volk, kinderen, die niet liegen*, Hoofdstuk 63:8, maar zij zijn gebleken anders te zijn.

2. Zij waren weerspannig tegen het Goddelijk gezag, zij zijn *kinderen, die des Heeren wet niet willen horen* noch er acht op willen slaan, maar hun eigen zin willen doen, al is het ook dat hun zin lijnrecht staat tegenover Gods wil.

III. De beschuldiging, die tegen hen wordt ingebracht, is zeer zwaar, en het vonnis, dat over hen geveld wordt, verschrikkelijk.

Twee dingen worden hun hier ten laste gelegd, en wegens beide wordt hun oordeel uitgesproken, en het is een vreeslijk oordeel.

1. Zij verboden de profeten om in de naam Gods tot hen te spreken en getrouwelijk met hen te handelen. Deze hun zonde wordt beschreven in vers 10, 11. Zij hebben zich zo heftig gesteld tegen-de profeten, om hun het prediken te beletten, of ten minste om getrouw met hen te handelen in hun prediking, zij hebben hen zo bespot, hen zo uit het veld geslagen, dat zij feitelijk *tot de zieners zeiden: ziet niet. Zij* hadden het licht, maar hadden de duisternis liever. Het was hun voorrecht dat er zieners onder hen waren, maar zij deden wat zij konden om hun de ogen uit te steken, dat er profeten onder hen waren, maar zij deden wat zij konden om hun de mond te snoeren, want zij plaagden hen door hun boze wegen en handelingen, Openbaring 11:10. Zij, die aan Godvruchtige leraren het zwijgen opleggen en een goede prediking afkeuren en tegenwerken, worden terecht geacht *wederspannigen* te zijn *tegen de Heere,* en dus worden zij ook terecht aldus genoemd. Zie wat het was in de prediking van de profeten, waarmee zij zich bezwaard achtten:

A. De profeten wezen hen op hun fouten en gebreken, en waarschuwden hen voor ellende en gevaar door de zonde, en dat konden zij niet dragen of dulden. Zij moeten zachte dingen tot hen spreken, moeten hen vleien in hun zonden en zeggen dat zij wal handelden, en dat er geen kwaad, geen gevaar was in hun wijze van leven. Laat iets nog zo recht en waar zijn, als het niet zacht is, dan willen zij er niet van horen. Maar als het overeenkomt met de goede mening, die zij van zichzelf hebben, en hen daarin zal bevestigen al is zij ook nog zo onjuist, en al worden zij daardoor ook nog zo bedrogen en misleid, dan willen zij dat het hun geprofeteerd zal worden. Zij die begeren bedrogen te worden, verdienen bedrogen te worden.

B. De profeten hielden hen tegen op hun zondige wegen, en stelden zich op hun weg, zoals de engel zich op Bileams weg had gesteld, met het uitgetogen zwaard van Gods toorn in hun hand, zodat zij er niet zonder verschrikking op konden voortgaan. En dit namen zij hun hoogst kwalijk, als zij gemelijk voortgingen op de weg van hun eigen hart dan zeiden zij tot de profeten: "Wijkt *af van de weg, maakt u van de baan!* Wat doet gij op onze weg? Kunt gij ons niet met rust laten, niet laten doen wat wij willen?" Diegenen hebben er hun hart ten volle toe gezet om kwaad te doen, die aan hun getrouwe waarschuwers zeggen, dat zij hun uit de weg moeten blijven. "Houd gij op, waarom zouden zij u slaan?" 2 Kronieken 25:16.

C. De profeten spraken hun voortdurend van de Heilige Israëls, wezen hen er op welk een vijand Hij is van de zonde en hoe streng Hij zal afrekenen met de zondaren, en zij konden het niet dragen, om daarvan te horen. Beide de zaak zelf en de uitdrukking ervan waren te ernstig voor hen, en daarom: als de profeten tot hen willen spreken, dan is het hun beding dat zij God niet *de Heilige Israëls* zullen noemen want Gods heiligheid is de hoedanigheid, die goddelozen het meest vrezen Laat ons niet meer lastig gevallen worden met die statige inleiding tot uw vrijpostige toespraken. Diegenen hebben reden om te vrezen dat zij zullen omkomen in hun zonden, die het niet kunnen dragen om ervan weggeschrikt te worden.

Wat nu is het oordeel, dat hierom over hen wordt uitgesproken? Wij hebben het in vers 12, 13.

Merk op:

a. Wie het is, die uitspraak over hen doet. *Zo zegt de Heilige Israëls.* Van deze titel van God, waar zij inzonderheid bezwaar tegen hadden, maakt de profeet gebruik. Getrouwe leraren zullen er zich niet van laten weerhouden om zulke uitdrukkingen te gebruiken, die geschikt zijn om zondaars te doen ontwaken, al mishagen zij hen ook. Wij moeten de mensen zeggen dat

God *de Heilige Israëls is,* en aldus zullen zij Hem bevinden te zijn, of zij het willen horen of niet willen horen.

b. *Wat* de grond is van het oordeel, *omdat zij dit woord verwerpen,* hetzij in het algemeen: ieder woord, dat de profeten tot hen spraken, of in het bijzonder: dit woord, dat van God spreekt als de Heilige Israëls, dit verwerpen zij, en willen het noch tot hun vreze maken, om er ontzag voor te hebben, noch tot hun hope, om er enigerlei vertrouwen in te hebben, maar veeleer dan iets verplicht te willen zijn aan *de Heilige Israëls* zullen *vertrouwen op onderdrukking en verkeerdheid,* op de rijkdom, die zij verkregen hebben, en de invloed, die zij verworven hebben doorliet en geweld, of op de zondige methoden, die zij aanwendden voor hun eigen veiligheid in tegenspraak met God en Zijn wil. Op deze steunen zij, en daarom zullen zij terecht vallen.

c. Wat het oordeel is, dat over hen wordt uitgesproken, *deze misdaad zal ulieden zijn gelijk een vallende scheur. Dit uw* vertrouwen zal zijn als een huis dat op het zand gebouwd is, dat vallen zal in de storm, en de bouwer onder het puin ervan zal begraven. Uw verwerpen van dit woord van God, waarop gij hadt kunnen bouwen, zal al het overige, waarop gij vertrouwt, als *een uitwaarts gebogen* muur maken, die, als er enig gewicht op wordt gelegd, naar beneden komt, ja, die dikwijls onder zijn eigen gewicht wegzinkt." Het verderf, dat zij hierdoor over zichzelf zullen brengen, zal zijn:

Ten eerste. Een plotseling verderf, de verbreking zal plotseling geschieden, in een ogenblik, en wanneer zij het niet verwachten, waardoor het nog zoveel te verschrikkelijker zal zijn, en wanneer zij er niet op voorbereid en niet op gewapend zijn en daardoor zal het nog te meer noodlottig zijn.

Ten tweede. Het zal een algeheel verderf zijn, algemeen en onherstelbaar. "Gij en al uw gebouwen zult niet alleen zwak zijn, als het leem van de pottenbakker, Hoofdstuk 29:16, maar verbrijzeld zoals het vat van de pottenbakker." Hij, die de ijzeren scepter heeft, zal het verbreken, Psalm 2:9, en Hij zal het niet sparen, niet in zorg zijn om er enig deel van heel te houden. Maar als het eens verbroken is, zodat het opgeschikt is geworden voor het gebruik, laat het dan maar geheel verbrijzeld worden, zodat er geen scherf van overblijft, groot genoeg om er een weinig vuur of water mee op te nemen, twee zaken, die wij dagelijks nodig hebben, en die arme lieden gewoonlijk in een stuk van een gebroken kruik halen. Zij zullen zijn niet slechts als "een ingebogen wand," Psalm 62:4, maar als een gebroken kan of glas, dat nergens toe deugt, en ook nooit meer heel gemaakt kan worden.

2. Zij sloegen geen acht op de vriendelijke aanwijzing, die God hun gaf, niet slechts hoe zij zich konden beveiligen, maar ook hoe zij tot kalmte en gerustheid konden komen. Zij wilden hun eigen weg gaan, vers 15-17.

Merk op:

A. De methode, die God hun aanwees om redding en sterkte te verkrijgen. De God, die hen kende en wist wat goed en geschikt voor hen was en die hun welzijn begeerde, gaf hun dit voorschrift, en het wordt ons allen aanbevolen.

a. Willen wij behoed worden voor het kwaad van elke ramp, behoed worden tegen de verzoeking ervan, en beveiligd worden tegen de vloek ervan, die er het enige kwaad van zijn?

Het moet wezen in wederkering en rust, in wederkering tot God, en *in* Hem te rusten als onze rust. Laat ons wederkeren van onze boze wegen, waarop wij zijn afgeweken, en rusten, ons stellen op de weg van God en onze plicht, dat is het middel om gered te worden. Keert terug van dit plan om af te gaan naar Egypte, en berust in de wil van God, en dan kunt gij het gerust aan Hem overlaten om voor uw veiligheid te zorgen. In wederkering, in een grondige bekering van uw hart een grondige reformatie van uw leven en in rust, een volkomen onderworpenheid van uw ziel aan God, en een welgevallen aan Hem *zult gij behouden worden.*

b. Willen wij gesterkt worden om te kunnen doen wat van ons geëist wordt, en te dragen wat ons wordt opgelegd. Het moet wezen in stilheid en in vertrouwen, wij moeten ons hart, ons gemoed kalm en bedaard houden in een voortdurend steunen en bebouwen op God, op Zijn macht en Zijn goedheid, wij moeten tot onszelf inkeren met een heilige kalmte, alle heftige en onstuimige hartstochten bedwingende, en de vrede in ons binnenste bewaren. En wij moeten op God vertrouwen met een heilige overtuiging dat Hij kan doen wat Hij wil, en doen zal wat het beste is voor Zijn volk. En dit zal onze sterkte wezen. het zal ons bezielen met zo'n heilige kloekmoedigheid, dat het ons met kalmte en gerustheid zal heenhelpen door al de moeilijkheden, die wij ontmoeten.

B. De minachting, die zij betoonden voor dit *voorschrift, zij* wilden Gods raad niet aannemen, hoewel hij zo tot hun welzijn was. En rechtvaardiglijk zullen zij aan hun ziekte sterven, die God niet tot hun geneesmeester willen aannemen. Wij zijn gewis vijanden van onszelf, indien wij Hem niet onderworpen willen zijn. Zij wilden van de voorgeschreven methode niet eens de proef nemen, *edoch gij hebt niet gewild. Gij zegt,* vers 16, *neen,* wij zullen niet stilzitten, *maar op paarden zullen we vlieden, op snelle paarden zullen Wij rijden, wij* zullen ons hierheen spoeden en daarheen om buitenlandse hulp te halen. Zij denken wijzer te zijn dan God, en beter te weten wat goed voor hen is dan Hij. Toen Sanherib al de vaste steden van Juda innam, wilden deze weerspannige kinderen zich niet laten bewegen om stil te ziften en geduldig te wachten op Gods verschijnen voor hen, zoals Hij ten laatste zo wonderbaarlijk voor hen verschenen is, maar wilden liever zelf voor hun veiligheid zorgen, en hierdoor hebben zij zich nog aan zoveel te meer gevaar blootgesteld.

C. Het vonnis, hetwelk dieswege over hen wordt uitgesproken. Hun zonde zal hun straf wezen. *"Gij wilt vlieden,* en daarom *zult gij vlieden, gij* wilt spoed maken, en daarom zullen zij die u vervolgen spoed maken." De honden zullen het hardst hem al blaffende nalopen, die het snelste rijdt. De overwinnaars beschermden hen, die stilzaten, maar vervolgden hen, die zochten te ontkomen, en zo werd dat zelfde plan, door hetwelk zij dachten behoudenis te verkrijgen, rechtvaardiglijk hun verderf, en die het schuldigst waren, leden het meest. Er is voorzegd, vers 17,

a. Dat zij gemakkelijk afgesneden zullen worden, zij zullen door hun eigen angsten zo ontmoedigd zijn, nog vermeerderd door hun vlucht, dat een van de vijanden van hen zal verslaan, en vijf een geheel leger op de vlucht zal drijven, Deuteronomium 32:30.

b. Dat zij algemeen afgesneden zullen worden, en er slechts hier en daar een zal ontkomen, alleen in een eenzame plaats, overgelaten als een toonbeeld, als *een mast, of* een baken *op een hoge berg,* een waarschuwend voorbeeld voor anderen om zulke zondige maatregelen en zulk vleselijk vertrouwen te vermijden.

Jesaja 30:18-26

De slotwoorden van de vorige paragraaf: *gij zult overgelaten worden gelijk een mast, of* een baken, *op de top van een berg,* worden door sommigen opgevat als een belofte, dat een overblijfsel van hen behouden zal worden als gedenktekenen van Gods genade. De profeet zegt hun hier welke goede tijden er op deze rampen zullen volgen, of, de eerste woorden van deze paragraaf kunnen gelezen worden als een tegenstelling: *Evenwel,* in weerwil hiervan *zal de Heere wachten, opdat Hij u genadig zij.* De profeet, aangetoond hebbende dat zij, die Egypte tot hun vertrouwen gesteld hebben, er zich over zullen schamen, loont hier nu aan dat zij, die stilzaten en alleen God tot hun vertrouwen gesteld hebben, er de vertroosting van zullen smaken. Het is een reden tot vertroosting voor het volk van God als de tijden zeer slecht zijn dat *alles nog wèl zal wezen,* wel met hen, die God vrezen, als wij tot de goddelozen zeggen: *Het zal u kwalijk gaan.*

I. God zal hun genadig zijn en zich over hen ontfermen, dat is de grond van alle goed. Indien wij gunst vinden bij God en Hij ons genadig is, dan zullen wij vertroosting hebben, vertroost worden naar de tijd, dat wij verdrukt zijn geweest.

1. "Hij zal *wachten om genadig te* zijn, vers 18, Hij zal wachten totdat gij tot Hem weerkeert en Zijn aangezicht zoekt, en dan zal Hij gereed en bereid zijn om u tegemoet te komen met genade. Hij zal wachten om het op de beste en geschiktste tijd te doen, wanneer het het meest zal strekken tot Zijn eer en heerlijkheid en het u op het aangenaamst zal verrassen. Hij zal u voortdurend volgen met Zijn gunst, en geen gelegenheid laten voorbijgaan *om u* genadig te zijn."

2. "Hij zal zich opwekken om u te verlossen, Hij zal verhoogd worden, Hij zal ontwaken uit Zijn heilige woning", Zacheria 2:13, opdat Hij met meer dan gewone tekenen van machten goedheid voor u zal verschijnen en aldus zal Hij verhoogd worden, Hij zal Zijn naam verheerlijken, dat is het wat Hij op het oog heeft in Zijn genadig zijn aan Zijn volk."

3. Hij zal *zeer genadig zijn,* vers 19, en dat wel in antwoord op het gebed, hetgeen Zijn vriendelijkheid dubbel vriendelijk maakt. "Hij zal u *genadig zijn op de stem uws geroeps,* de stem van uw nood, als die het dringendst is, de stem van uw gebed, als dit het vurigst is, als Hij die hoort, is er niets meer nodig, *zo haast Hij die horen zal,* op het eerste woord, *zal Hij u antwoorden* en zeggen: hier ben Ik."

In het bijzonder:

A. Zij, die gestoord waren in het bezit van hun goederen, zullen er weer in het rustige bezit van komen. Als het gevaar voorbij is, *zal het volk in Zion wonen te Jeruzalem,* zoals Zij plachten, zij zullen veilig wonen, vrij van de vrees van kwaad.

B. Zij, die geheel in tranen waren, zullen reden hebben om zich te verblijden, en ze zullen niet meer wenen, en zij, die in Zion de heilige stad wonen, zullen daar genoeg vinden om de tranen van hun ogen af te wissen. Dit nu is gegrond op twee grote waarheden:

a. Dat de *Heere een God van het gericht is,* Hij is beide wijs en rechtvaardig in al de beschikkingen van Zijn voorzienigheid, getrouw aan Zijn woord en teder voor Zijn volk. Als Hij Zijn kinderen kastijdt, dan "doet Hij het met mate", Jeremia 10:24, met matiging en

voorzichtigheid, wetende wat maaksel zij zijn. Wij denken dat we ons gerust kunnen verlaten op een man van oordeel en billijkheid, en zullen wij dan onze weg niet overgeven aan de God des gerichts?

b. Dat derhalve al degenen welgelukzalig zijn die Hem verwachten, die niet slechts tot Hem komen met hun gebeden, maar met hope op Hem wachten, die geen onwettige middelen willen aanwenden om zich uit hun benauwdheden te redden, of hun verlossing vooruitlopen, maar geduldig wachten op Gods verschijnen voor hen op Zijn eigen wijze en op Zijn eigen tijd. Omdat God oneindig wijs is, zijn diegenen in waarheid welgelukzalig, die zich aan Hem overgeven, aan Hem toevertrouwen.

II. Zij zullen niet wederom het gebrek kennen aan de middelen van de genade, vers 20, 21. Hier:

1. Wordt verondersteld dat zij, nadat deze verlossing voor hen gewrocht is, in benauwdheid en moeilijkheden kunnen komen. Er was beloofd, vers 19, dat zij *niet meer zullen wenen* en dat God *hun genadig zou zijn,* en toch wordt hier als iets stelligs aangenomen, dat God hun "brood van de benauwdheid en wateren van de verdrukking zou kunnen geven, gevangeniskost", I Koningen 22:27, grove en armoedige spijs, waarmee de armen zich voeden. Als de ene benauwdheid voorbij is, dan weten wij niet hoe spoedig zij door een andere gevolgd zal worden, en wij kunnen delen in de gunst van God en zulke vertroostingen, als genoegzaam zijn om het wenen te verbieden, en ons toch brood van de benauwdheid te eten gegeven worden en wateren van de verdrukking te drinken worden gegeven. Laat ons daarom over liefde en haat niet oordelen naar hetgeen voor ons is.

2. Er is beloofd dat *hun ogen hun leraars zullen zien,* dat zij getrouwe leraars zullen hebben, en dat zij een hart zullen hebben om hen te achten, en dat zij hen niet gering zullen achten, zoals zij plachten te doen, en dan zullen zij verzoend zijn met het brood van de benauwdheid en de wateren van de verdrukking. Het was een bekend gezegde onder de oude Puriteinen: *Bruin brood en het Evangelie zijn een gezonde kost.* Een hongersnood van brood is niet zo’n grote ramp als een hongersnood van het Woord Gods. Amos 8:11, 12. Het schijnt dat hun leraars naar een hoek gedrongen of weggezonden waren, vers 20, (waarschijnlijk genoodzaakt waren onder de regering van Achab om zich in veiligheid te stellen) maar zo zal het niet langer wezen. *Veritas non quaerit angulos-De waarheid zoekt geen hoeken op om er zich in te verbergen,* maar de leraren van de waarheid kunnen soms genoodzaakt zijn om een schuilplaats te zoeken in een hoek, en het gaat slecht met de kerk als dit het geval is, als de vrouw met haar kroon van twaalf sterren naar de woestijn moet vluchten, Openbaring 12:6 als de profeten bij vijftigen verborgen worden in een spelonk, 1 Koningen 18:4. Maar God zal een tijd vinden, wanneer Hij de leraars weer uit hun hoeken zal roepen en hen weer in hun plechtige vergaderingen zal plaatsen, die hun eigen leraars zullen zien, en "de ogen van allen in de synagogen op hen geslagen zijn," Lukas 4:20. En het zal hun zoveel aangenamer zijn vanwege het bedwang, waaronder zij geweest zijn, zoals licht uit de duisternis, zoals leven uit de doden. Voor allen, die God en hun eigen ziel liefhebben, is deze terugkeer van getrouwe leraars uit hun hoeken, inzonderheid met een belofte dat zij niet weer naar de hoeken gedreven zullen worden, het aangenaamste deel van iedere verlossing, er is genoeg vertroosting en lieflijkheid in, om zelfs het brood van de benauwdheid en de wateren van de beproeving te verzoeten. Maar dit is nog niet alles, er is beloofd dat zij het voordeel zouden hebben niet alleen van een openbare bediening van de Godsdienst, maar ook van persoonlijke vermaning en raadgeving, vers 21.

"*Uw oren zullen horen een woord* achter u naroepende, zoals iemand een reiziger naroept, die hij ziet afdwalen van de weg."

Merk op:

a. Vanwaar dit woord komen zal, *van achter* u van iemand, die gij niet ziet, maar die u ziet. "Uwe ogen zien uw leraars, maar deze leraar is buiten uw gezicht, het is uw eigen geweten, dat nu door de genade Gods opgewekt zal zijn om zijn ambt te vervullen zijn dienst te verrichten."

b. Wat het woord zal zijn. "Dit *is de weg, wandelt daarop.* Als gij in twijfel zijt, dan zal uw geweten u leiden op de weg van uw plicht, als gij onverschillig zijt en beuzelt, dan zal het geweten u opwekken om voort te gaan op de weg." Gelijk God zich niet onbetuigd heeft gelaten, zo heeft Hij ons niet zonder gidsen gelaten, om ons de weg te wijzen.

c. Het tijdige van dit woord, het zal komen *als gij zoudt afwijken ter rechter- of ter linkerhand.* Wij zijn er zeer onderhevig aan om af te dwalen van onze weg, er zijn wendingen aan beide zijden, en die krommingen van de weg schijnen zo begaanbaar en zijn zo druk bezocht, dat zij gemakkelijk voor de rechte weg gehouden kunnen worden, er zijn dwalingen aan de rechter- en aan de linkerzijde, uitersten aan beide zijden van de deugd, de verzoeker is druk in de weer om ons op bijpaden te lokken. Dan is het gelukkig als wij door de bijzondere raad van een getrouw leraar of vriend, of door de bestraffing van het geweten, of het twisten van Gods Geest op de rechte weg gehouden worden, en er voor bewaard worden om de verkeerde weg op te gaan.

d. De voorspoed van dit woord: "Het zal niet slechts gesproken worden, maar uw oren zullen het horen, terwijl God tevoren eenmaal gesproken heeft, ja tweemaal, en gij er niet op hebt gelet, Job 33:14, nu zult gij aandachtig luisteren naar deze geheimenisvolle fluisteringen, en ze met een gehoorzaam oor horen." Als God ons niet slechts het woord, maar ook het horende oor geeft, niet alleen de middelen van de genade geeft, maar ook een hart om van die middelen een goed gebruik te maken, dan hebben we reden om te zeggen: Hij is *ons zeer genadig*, en reden om te hopen dat ook nog verder genade voor ons is weggelegd.

III. Zij zullen genezen zijn van hun afgoderij, zij zullen twisten met hun afgoden en nooit meer met hen verzoend worden, vers 22. De verlossingen, die God voor hen zal werken zullen hen er van overtuigen, dat het hun belang is zowel als hun plicht om Hem alleen te dienen, en zij zullen erkennen dat, gelijk hun benauwdheid over hen gekomen was wegens hun afgoderij, zij van hen weggenomen werd op voorwaarden, dat zij er niet toe zouden terugkeren. Dit is ook de goede uitwerking van hun zien van hun leraars, en van hun horen van het woord achter hen, hierdoor zal blijken dat de genademiddelen, die zij bezitten, hun goeddoen, dat zij met hun troetelzonde zullen breken.

Merk op:

1. Hoe verzot zij vroeger op hun afgoden geweest zijn in de dagen van hun afval, van afgodendienaars wordt gezegd, dat zij "razen naar verschrikkelijke afgoden, Jeremia 50:38, zij zijn er verzot op, zij hadden *zilveren gesneden beelden* en *gouden gegoten beelden*, en hoewel goud geen verguldsel behoeft, hadden zij er toch overtrekselen voor en versierselen er aan, zij spaarden geen kosten om hun afgoden te eren.

2. Hoe verstandig razend (als ik zo eens spreken mag) zij nu op hun afgoden waren, welk een heiligen toorn zij tegen hen koesterden ten dage van hun berouw en hun bekering. Ze hebben hun beelden niet alleen verlaagd, maar ze geschonden, ontsierd, ze niet slechts ontsierd maar verontreinigd, zij hebben er niet alleen de gestalte van bedorven, maar in heilige woede er tegen ontstoken, hebben zij het goud en zilver, waarvan zij gemaakt waren, weggeworpen, hoewel het van waarde was en tot betere doeleinden kon aangewend worden. Zij konden het niet van zich verkrijgen om er enigerlei vat ter ere van te maken. De rijke gewaden, waarmee deze beelden bekleed waren, wierpen zij weg als vuil goed, hetwelk hen, die het aanraken, onrein maakt tot aan de avond, Leviticus 15:23. Aan allen, die waarlijk boetvaardig zijn, is de zonde zeer hatelijk geworden, zij walgen er van, en vanwege haar walgen zij van zichzelf, zij werpen het op de mesthoop die er de geschiktste plaats voor is, ja naar het kruis, want zij kruisigen hun vlees, hun geroep er tegen is: *Kruisig het! kruisig het! Zij* zeggen tot hetzelve *Abi hinc in malam rem-Ga van mij uit!* Zij zijn vast besloten het nooit weer te herbergen. Alle gelegenheid tot zondigen doen zij zo ver mogelijk van zich weg, en alle verzoekingen er toe, al zijn zij ook als een rechter oog of een rechterhand, en betuigen er tegen zoals Efraïm, Hosea 14:9. Wat "heb ik meer met de afgoden te doen!" Dit is waarschijnlijk in veel afzonderlijke personen vervuld geworden, die door de verlossing van Sanheribs leger van de dwarsheid van hun afgoderij genezen waren, en van haar aflieten. Het werd vervuld in de massa van het joodse volk, na hun terugkeer uit de Babylonische gevangenschap, want van die tijd af hebben zij de afgoden altijd verafschuwd, en het wordt dagelijks vervuld in de bekering van zielen door de kracht van de Goddelijke genade van geestelijke afgoderij tot de vreze en liefde van God. Zij, die zich bij de Heere voegen, moeten afstand doen van iedere zonde, en tot haar zeggen: *Ga van mij uit!*

IV. God zal hun overvloed geven van alle goede dingen, als Hij hun hun leraars geeft, en zij hem hun hart geven, zodat zij beginnen het koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid te zoeken, dan "zullen alle andere dingen hun toegeworpen worpen", Mattheus 6:33. En als het volk er toe gebracht wordt om God te loven, dan "geeft de aarde haar gewas, en God onze God zal ons zegenen," Psalm 67:6, 7. Zo volgt hier: "Als gij uw afgoden verzaakt zult hebben, *dan zal God uw zaad, waarmee gij het land bezaaid hebt, regen geven,* " vers 23. Als wij tot God weerkeren in de weg van de plicht, dan zal Hij ons tegenkomen met Zijn gunsten.

1. God zal u regen geven voor het zaad, dat gij zaait, juist op de tijd wanneer het er behoefte aan heeft, en niet meer.

Merk op: Hoe de vlijt van de mensen en Gods zegen samenwerken voor het goede, dat wij genieten met betrekking tot het tegenwoordige leven. Gij *zult het land bezaaien,* dat is uw deel, uw werk en dan zal God *het zaad regen geven,* dat is Zijn deel, Zijn werk. Zo is het met geestelijke vrucht: wij moeten moeite doen aan ons hart, en dan op God wachten voor Zijn genade.

2. Het gewas van de aarde zal rijk en goed zijn, alles zal het beste wezen van zijn soort, het zal *vet en smoutig zijn,* zeer vet en zeer goed: *vet en overvloedig,* zo lezen wij het, goed en genoeg ervan. Uw land zal in waarheid *Kanaän* zijn, het is dit op zeer merkwaardige wijze geweest na Sanheribs nederlaag, door de bijzondere zegen van God, Hoofdstuk 37. Aldus heeft God de verliezen willen vergoeden, die zij door die verwoesting geleden hebben.

3. Niet slechts het bouwland, maar ook de weidevelden zullen merkwaardig vruchtbaar zijn. *Uw vee zal te die dage in een wijde landouw weiden, zij* die grazen, zullen genoeg ruimte

hebben, en *de ossen en ezelsveulens,* die voor het werk gehouden worden *om* het land te bebouwen, en beter gevoed moeten worden vanwege hun arbeiden, zullen zuiver voer hebben, het koren zal hun niet, als gewoonlijk in het kaf gegeven worden, om het langer te laten duren, maar goed, zuiver koren, voor menselijk gebruik, daar het met de wan gewend is, het redeloze vee zal delen in de overvloed, dit is ook betamelijk, want het zucht onder de last van de vloek, die de zonde van de mensen over de aarde gebracht heeft.

4. Zelfs de toppen van de bergen, die onvruchtbaar plachten te zijn, zullen zo goed bevochtigd worden door de regen des hemels dat er *beekjes en waterstromen* zullen zijn, die vandaar afvloeien naar de dalen, vers 25, en dat wel in *de dag van de grote slachting,* die door de engel aangericht zal worden in het legerkamp van de Assyriërs, wanneer *de torens* en batterijen, die zij hadden opgericht voor de belegering van Jeruzalem, het leger verslagen zijnde, *zullen vallen.* Waarschijnlijk is dit naar de letter vervuld geworden, en dat terzelfder tijd, dat dit leger verslagen en gedood werd, deze overvloedige regens gevallen zijn in goedertierenheid jegens het land.

V. De uitwerking van dit alles zal buitengewone vertroosting en blijdschap zijn voor het volk van God, vers 6. Licht, dat is kennis, zal toenemen, vermeerderd worden, als de profetieën vervuld zijn, zullen zij ten volle begrepen worden, of liever, het zegevierend juichen zal toenemen. Het licht van de blijdschap, dat voor de oprechten gezaaid is, zal nu uitspruiten met een grote vermeerdering, *het licht van de maan* zal even schitterend en sterk worden als dat van de zon, en dat van de zon zal naar gelijke evenredigheid toenemen, en wezen *als het licht van zeven dagen,* iedereen zal veel blijmoediger en veel aangenamer schijnen te zijn dan gewoonlijk. Er zal een hoge springvloed van vreugde zijn in Juda en Jeruzalem bij gelegenheid van de ondergang van het Assyrische leger, als *de Heere de breuk van Zijn volk zal verbinden,* hen er niet alleen voor behoedt om nog verder gewond te worden, *maar* de wonden heelt, die hun door de vijandelijken inval toegebracht waren, en hun verliezen vergoed. De grote benauwdheid, die over hen was gekomen, hun wanhoop aan hulp, en de plotselinge redding zullen hun blijdschap grotelijks vermeerderen. Dit wordt door verel toegepast op het licht, dat door het Evangelie in de wereld gebracht werd aan hen, die in duisternis waren gezeten, en het licht des Ouden Testamens even ver overtrof, als het licht van de zon dat van de maan overtreft, en genezing verkondigde aan hen, die gebroken van hart zijn, en het verbinden van hun wonden.

Jesaja 30:27-33

Deze verschrikkelijke voorzegging van het verderf van het Assyrische leger is, hoewel dreigend voor de Assyriërs, een deel van de belofte aan Israël van God, dat God niet slechts de Assyriërs zal straffen voor het kwaad, dat zij gedaan hebben aan Israël van God, maar hen zal beletten om het nogmaals te doen, daar Hij er hun de macht toe zal ontnemen. En deze voorzegging, die weldra in vervulling zal gaan, zal de voorgaande beloften, die in de laatste dagen vervuld zullen worden, bevestigen en bekrachtigen.

Hier is:

I. God Almachtig toornig, en in Zijn toorn uitgaande tegen de Assyriërs, Hij wordt hier ingeleid in al de kracht en de verschrikking van Zijn toorn, vers 27. De naam van *Jahweh,* die de Assyriërs minachtten en op een afstand gesteld hadden, alsof zij buiten zijn bereik waren en Hij hun geen kwaad kon doen: *zie, hij komt van verre,* een bode komt in de naam des Heeren zo ver, als van de hemel neer de aarde, hij is een bode des toorns, brandende van toorn. *Gods lippen zijn vol gramschap* wegens de lastering van Rabsake, die Israëls God op één lijn stelde met de goden van de heidenen, *Zijn tong is als een verterend vuur,* want Hij kan Zijn trotse vijanden ten verderve spreken, zelfs Zijn adem komt met evenveel kracht als "een overlopende beek," en daarmee zal Hij de goddelozen doden, Hoofdstuk 11:4. Hij smoort Zijn toorn niet, zoals ue mensen *hun* toorn inhouden of smoren, als hij of zonder oorzaak of machteloos is, *maar Hij zal Zijn heerlijke stem doen horen,* als Hij de oorlog verklaart aan een vijand, die Hem trotseert, vers 30, Hij zal Zijn gramschap, de grimmigheid Zijns toorns de hoogste mate van Zijn toorn, doen zien, die toorn zal wezen als de vlam van een verterend vuur, dat alles voor zich heen wegdrijft en verteert, met bliksemen en een hagelstorm, welke allen ontzaglijke natuurverschijnselen zijn, en daarom uitdrukkingen zijn van de verschrikking van de almachtigen God van de natuur.

II. De voltrekking van dit vonnis door de engel des Heeren. De mensen zijn dikwijls toornig en kunnen dan slechts dreigen en hoge woorden spreken, maar als God Zijn heerlijke stem doet horen, dan zal dat niet alles zijn, het zal daar niet bij blijven, dan zal Hij ook *de nederlating van Zijn arm doen zien,* vers 30. De werkingen van Zijn voorzienigheid zullen de bedreigingen van Zijn woord volvoeren, zij die "de verhoging van Zijn hand" niet wilden zien Hoofdstuk 26:1-1, zullen de nederlating van Zijn arm gevoelen en tot hun koste gewaarworden dat de last ervan zwaar is, vers 27, zo zwaar, dat zij hem niet kunnen dragen, noch er bestand onder kunnen blijven, maar er onvermijdelijk onder moeten verzinken en verpletterd worden. *Wie kent de sterkte van Zijn toorn,* of stelt zich voor wat een beledigd God doen kan?

Vijf dingen worden hier bereid voor de voltrekking van het vonnis.

1. Hier is *een overlopende beek,* die reiken *zal tot aan de hals toe,* de gehele massa van het leger zal overstelpen, alleen Sanherib, het hoofd van dat leger, zal boven water blijven, en aan die slag ontkomen, daar hij voor een anderen slag bewaard blijft, die hem zal treffen in het huis van Nisroch, zijn god. Het Assyrische leger was voor Juda als een overlopende beek geweest, reikende tot aan de hals toe, Hoofdstuk 8:7, 8, en nu zal de adem van Gods toorn dit voor dat leger zijn.

2. Hier is *een zeef van de ijdelheid,* waarmee God de heidenen zal ziften, of wannen, vers 28, uit welke het Assyrische leger was samengesteld. De grote God kan de volken ziften, want zij

zijn allen voor Hem als stofjes aan de weegschaal, Hij zal hen ziften, niet om er sommigen uit te vergaderen, die behouden zullen worden, maar om hen tegen elkaar te schudden, hen in ontsteltenis te doen komen en hen allen weg te schudden ten laatste, want het is een zeef van de ijdelheid (die niets terughoudt) waarmee zij geschud worden, en zij worden bevonden een en al kaf te zijn.

3. Hier is *een toom,* die God in hun kinnebakken heeft, om hen te bedwingen en te weerhouden van het kwaad te doen, dat zij zouden doen, en hen te noodzaken om tegen hun wil Zijn doeleinden te dienen, Hoofdst 10:7. Inzonderheid van Sanherib zegt God, Hoofdstuk 37:29, dat Hij Zijn haak in zijn neus zal leggen en Zijn gebit in zijn lippen. Het is *een misleidende toom,* een toom, die hen doet dwalen, hen dwingende *om* methodes te volgen, die hen en hun belangen gewis ten verderve zullen wezen. God leidt Zijn volk door een woord op de rechte weg, vers 21, maar met een toom voort Hij Zijn vijanden regelrecht ten verderve.

4 Hier is een *roede* en een staf, namelijk de stem des Heeren, Zijn woord, bevel gevende hieromtrent, waarmee de Assyriër te morzel geslagen zal worden, vers 31. De Assyriër is zelf een roede geweest in Gods hand, ter kastijding van Zijn volk, en hij had hen geslagen Hoofdstuk 10:5. Dat was een voorbijgaande roede, maar tegen de Assyriër zal *een gegrondveste staf* uitgaan, die een gestadigen slag zal geven, hem zo goed treffen, dat er een indruksel *of* litteken door zal komen op hem. Het is een staf met een grondslag, gegrond op hetgeen de vijanden verdienen en op Gods vastbesloten raad, Hoofdstuk 10:23, en daarom is er geen ontkomen aan, kan hij er zich niet buiten het bereik van stellen, hij zal doorgaan door iedere plaats waar een Assyriër gevonden wordt, en de Heere zal hem op hem leggen en *op hem doen rusten,* vers 32. Zodanig is de rampzalige toestand van hen, die volharden in hun vijandschap tegen *God: de toorn Gods blijft op hen.*

5. Hier is Tofeth voor hen verordineerd en bereid, vers 33. Het dal van de zoon van Hinnom nabij Jeruzalem, werd Tofeth genoemd. Men onderstelt dat vele Assyrische regimenten in dat dal gelegerd waren en aldaar door de verderfengel gedood werden, of wel de lichamen van hen, die aldus gedood waren, zijn aldaar verbrand geworden. Hizkia *had onlangs en van gisteren-zo* luidt de uitdrukking-het verordineerd, dat is: zeggen sommigen-hij had het ontdaan van de beelden, die erin opgericht waren, ter welker eer zij hun kinderen verbrandden, en aldus werd het bereid om de vergaarbak te zijn van de dode lichamen van hun vijanden, voor de koning van Assyrië, voor zijn leger is het bereid en er is brandstof genoeg, bereid om hen allen te verbranden, en zij zullen verteerd worden, even plotseling en volkomen, alsof het vuur onderhouden werd door een aanhoudenden stroom van zwavel, want zodanig zal de adem des Heeren, Zijn woord en Zijn toorn er voor zijn. Gelijk nu de profeet in de voorgaande beloften onmerkbaar, als het ware, overgaat tot de beloften van Evangeliegenade en vertroostingen, zo wijst hij hier in de bedreiging van de ondergang van Sanheribs leger op de finale en eeuwige verwoesting van alle onboetvaardige zondaars. Onze Heiland noemt de toekomstige rampzaligheid van de veroordeelden *Gehenna,* in toespeling op het dal van Hinnom, hetgeen enige ondersteuning geeft aan de toepassing hiervan op die rampzaligheid evenals ook aan dat hetwelk in de Openbaring zo dikwijls *de poel* wordt benoemd, *die daar brandt van puur en sulfer.* Deze wordt gezegd vanouds bereid te zijn voor de duivel en Zijn engelen, voor de grootsten van de zondaren, de hoogmoedigsten en die denken aan niemand verantwoordelijk te zijn voor hetgeen zij zeggen en doen, namelijk voor koningen is hij bereid. Hij is diep en wijd, ruim genoeg om de wereld van de goddelozen in zich op te nemen, *het vuur en hout van zijn brandstapel is veel.* Gods toorn is het vuur, en de zondaars maken zichzelf tot brandstof er

voor, en de adem des Heeren-de kracht van Zijn toorn-steekt het aan en zal het altijd brandende houden. Zie Hoofdstuk 66:24. En daarom: *zijt beroerd en zondigt niet.*

III. De grote vreugde, welke hierdoor veroorzaakt zal worden aan het volk van God, de val van de Assyriër is de triomf van Jeruzalem vers 29. *Er zal een lofzang bij ulieden zijn, gelijk in de nacht,* een psalm des lofs, zoals die zij bezongen, *die des nachts in het huis des Heeren staan,* en zingen tot eer van Hem, die *psalmen geeft in de nacht*. Het zal geen lied van ijdele vrolijkheid zijn, maar een heilig lied, zoals dat hetwelk gezongen werd, *wanneer het feest geheiligd werd,* op een ernstige, Godsdienstige wijze. Onze blijdschap over de val van de vijanden van de kerk moet een heilige blijdschap zijn, *blijdschap des harten, geluk van een, die met pijpen wandelt,* zoals de zonen van de profeten deden als zij profeteerden, 1 Samuel 10:5, "om te komen tot de Heere des Heeren," en er de lof te zingen "van de rotssteen Israëls." Ja in elke plaats, waar de Goddelijke wraak de Assyriërs vervolgt, ze vallen niet slechts onbetreurd, maar al hun naburen zullen hun val vieren met trommelen en harpen, verheugd om te zien hoe God *met bewegende bestrijdingen tegen hen strijdt,* om hen uit de wereld weg te schudden, vers 32, want *als de goddelozen omkomen, dan is er gejuich,* en het is met een bijzondere voldoening, dat wijze en Godvruchtige mensen het verderf zien van hen, die gelijk de Assyriërs onbeschaamd en hovaardiglijk God hebben getrotseerd, en over geheel het mensdom getriomfeerd hebben.

HOOFDSTUK 31

1 Wee dengenen, die in Egypte om hulp aftrekken, en steunen op paarden, en vertrouwen op wagenen, omdat er vele zijn, en op ruiters, omdat die zeer machtig zijn; en zien niet op den Heilige Israels, en zoeken den HEERE niet.
2 Nochtans is Hij ook wijs, en Hij doet het kwaad komen, en trekt Zijn woorden niet terug; maar Hij zal Zich opmaken tegen het huis der boosdoeners, en tegen de hulp dergenen, die ongerechtigheid werken.
3 Want de Egyptenaren zijn mensen, en geen God, en hun paarden zijn vlees, en geen geest; en de HEERE zal Zijn hand uitstrekken, dat de helper struikelen zal, en die geholpen wordt, zal nedervallen, en zij zullen al te zamen te niet komen.
4 Want alzo heeft de HEERE tot mij gezegd: Gelijk als een leeuw, en een jonge leeuw over zijn roof brult, wanneer ook een volle menigte der herderen samengeroepen wordt tegen hem, verschrikt hij voor hun stem niet, en vernedert zich niet vanwege hun veelheid; alzo zal de HEERE der heirscharen nederdalen, om te strijden voor den berg Sions en voor haar heuvel.
5 Gelijk vliegende vogelen, alzo zal de HEERE der heirscharen Jeruzalem beschutten, beschuttende zal Hij haar ook verlossen, doorgaande zal Hij haar ook uithelpen.
6 Bekeert u tot Hem, van Denwelken de kinderen Israels diep afgeweken zijn.
7 Want te dien dage zullen zij verwerpen, een ieder zijn zilveren afgoden en zijn gouden afgoden, welke u uw handen tot zonde gemaakt hadden;
8 En Assur zal vallen door het zwaard, niet eens mans, en het zwaard, niet eens mensen, zal hem verteren; en hij zal voor het zwaard vlieden, en zijn jongelingen zullen versmelten.
9 En hij zal van vreze doorgaan naar zijn rotssteen, en zijn vorsten zullen voor de banier verschrikken, spreekt de HEERE, die te Sion vuur, en te Jeruzalem een oven heeft.

Dit hoofdstuk is een kort begrip van het vorige, de hoofden ervan zijn tamelijk gelijk aan elkaar. Hier is:

I. Een wee over hen, die bij de inval van het Assyrische leger op de Egyptenaren vertrouwden voor hulp, en niet op God, vers 1-3.

II. De verzekering die hun gegeven is, dat God in die tijd van gevaar en benauwdheid zorg zou dragen voor Jeruzalem, vers 4, 5.

III. Een oproep tot bekering en reformatie, vers 6, 7.

IV. Een voorzegging van de val van het Assyrische leger, en de verschrikking, die hierdoor over de Assyrischen koning komen zal, vers 8, 9.

Jesaja 31:1-5

Dit is het laatste van de vier hoofdstukken, die beginnen met "Wee" en het zijn allen weeën over de zondaars, die onder het belijdend volk van God gevonden werden-over *de dronkaards van Efraïm,* Hoofdstuk 28:1, *over Ariël,* Hoofdstuk 29:1, over *de kinderen, die afvallen,* Hoofdstuk 30:1, en hier over hen *die in Egypte om help aftrekken,* want ‘s mensens betrekking tot de kerk zal hen niet beveiligen tegen het Goddelijk "Wee!" indien zij leven in minachting van de Goddelijke wetten.

Merk op:

I. Wat de zonde was, die hier bestraft wordt, vers 1.

1. Hun vergoden van de Egyptenaren, en dat zij hun het hof maakten, alsof dat volk welgelukzalig was, hetwelk de Egyptenaren tot vrienden en bondgenoten had. In iedere verlegenheid trekken zij af in Egypte om hulp, alsof de aanbidders van valse goden meer invloed hadden in de hemel en meer waarschijnlijk voorspoed zouden hebben op aarde, dan de dienstknechten van de levende en ware God. Wat hen aanlokt in Egypte is, dat de Egyptenaren veel wagens hebben om er hen van te voorzien, benevens paarden en ruiters, die sterk en machtig waren, en als zij een goede krijgsmacht vandaar in hun dienst konden krijgen, dan zouden zij zich wel in staat achten om de koning van Assyrië en zijn talrijk leger het hoofd te bieden. Aan hun koningen was het verboden om de paarden en wagenen te vermenigvuldigen, en hun was de dwaasheid voor ogen gehouden om er op te vertrouwen, Psalm 20:8, maar zij denken wijzer te Zijn dan hun Bijbel.

2. Dat zij de God Israëls veronachtzaamden: *zij zien niet op de Heilige Israëls, zij* behandelen Hem alsof het niet van de moeite waard was om van Hem nota te nemen in deze benauwdheid, zij gaan met Hem niet te rade, zoeken Zijn gunst niet, bekommeren er zich niet om om Hem tot hun vriend te maken.

II. De grove ongerijmdheid en dwaasheid van deze zonde.

1. Zij verachtzaamden een, die zij, zo zij niet op Hem wilden vertrouwen, reden hadden te vrezen. Zij zoeken de Heere niet, wenden zich niet tot Hem, *nochtans is Hij ook wijs,* vers 2. Zij doen moeite om de Egyptenaren in een verbond met hen te krijgen, omdat zij de naam hebben van een wijs volk te zijn, en is dan God niet ook wijs? En zou de oneindige wijsheid, als zij aan hun zijde is, hun niet van oneindig meer nut en voordeel zijn dan al de staatkunde van Egypte? Zij geven zich wel moeite om af te trekken in Egypte, een vervelende en vermoeiende reis, terwijl zij betere raad en betere hulp hadden kunnen krijgen door op te zien naar de hemel, en het niet hebben gewild. Daar als zij Gods wijsheid niet willen inroepen om *voor* hen te handelen, dan zullen zij bevinden dat zij tegen hen handelt. Hij is wijs, te wijs om door hen verschalkt te kunnen worden, en Hij zal kwaad brengen over hen, die Hem aldus beledigen. Hij zal Zijn woorden niet terugtrekken, zoals de mensen, (omdat zij wispelturig en dwaas zijn) maar *Hij zal zich opmaken tegen het huis van de boosdoeners,* deze kuiperij van hen, die aftrekken in Egypte. God zal tegen hen verschijnen tot hun beschaming, overeenkomstig het woord, dat Hij gesproken heeft, en Hij zal de hulp, die zij van de werkers van de ongerechtigheid denken te verkrijgen, tegenstaan. Sommigen denken dat de Egyptenaren het tot een van de voorwaarden hebben gesteld, waarop zij in verbond met hen wilden komen, dat

zij de goden van Egypte zouden aanbidden, en dat zij er in toegestemd, hebben en dat zij daarom beide *boosdoeners en werkers van de ongerechtigheid* worden genoemd.

2. Zij vertrouwden op degenen, die niet in staat waren hen te helpen, en van wie dit spoedig zou blijken, vers 3. Laat hen weten dat de Egyptenaren, op wie zij zeer steunden en vertrouwden, "mensen zijn en geen god." Gelijk het goed is voor de mensen, om te weten dat "wij slechts mensen zijn," Psalm 9:21, zo is het ook goed voor ons om te bedenken dat zij, die wij liefhebben en op wie wij vertrouwen slechts mensen zijn. Zonder God kunnen zij dus niets doen, niets tegen Hem, niets in vergelijking met Hem. Zij zijn mensen, en dus wispelturig en dwaas, veranderlijk en sterflijk, heden hier, morgen voorbijgegaan, zij zijn mensen, laat ons dus geen goden van hen maken, door hen tot onze hoop en ons vertrouwen te stellen, en datgene van hen te verwachten, hetwelk alleen in God gevonden wordt, zij zijn geen god, zij kunnen niet doen voor ons wat God voor ons doen kan en doen zal, zo wij op Hem betrouwen. Laat ons dan Hem niet veronachtzamen, om hen te zoeken, laat ons de rots van de eeuwen niet verlaten voor gebroken rietstaven, noch de fontein van levende wateren voor gebroken waterbakken. De Egyptenaren hebben inderdaad paarden, die zeer sterk zich, maar zij *zijn vlees en geen geest,* en daarom, sterk als zij zijn, kunnen zij toch vermoeid worden door een langdurige tocht, en daarom ondienstig worden, of zij kunnen in een veldslag gewond en gedood worden, en hun berijders overreden laten worden. Iedereen weet dat de Egyptenaars geen god zijn, en dat paarden geen geest zijn, maar zij, die hulp van hen verwachten, bedenken het niet, want anders zouden zij niet zo’n groot vertrouwen in hen stellen. Zondaren kunnen van dwaasheid overtuigd worden door de duidelijkste blijkbaarste waarheden, die zij niet kunnen ontkennen, maar niet willen geloven.

3. Zij zullen gewis ten verderve gaan met de Egyptenaren, op wie zij vertrouwden, vers 3. Zo de Heere slechts Zijn hand uitstrekt, hoe gemakkelijk, hoe krachtdadiglijk zal Hij hun vertrouwen op Egypte beschaamd doen uitkomen, en de Egyptenaren beschaamd maken over de aanmoediging, die zij hun gegeven hebben om op hen te vertrouwen, want de helper en die geholpen wordt zullen tezamen vallen, en hun wederzijds verbond zal blijken hun gezamenlijk verderf te zijn. Met de Egyptenaren zal weldra afgerekend worden, zoals blijkt uit "de last van Egypte," Hoofdstuk 19, en dan zullen zij, die tot hen gevloden zijn, om bij hen hulp n een schuilplaats te vinden, met hen vallen, want er is geen ontkomen aan de oordelen Gods, *het kwaad vervolgt de zondaren,* en het is rechtvaardig in God, om dat schepsel tot een gesel voor ons te maken, waarvan wij een afgod hebben gemaakt.

4. Zij namen Gods werk uit Zijn handen, zij wendden groten ijver voor om Jeruzalem te beschermen en te bewaren door een verbond met Egypte aan te raden, en als anderen zich niet konden verenigen met hun maatregelen, dan pleitten zij op de plicht van zelfbehoud, en trokken zelf af in Egypte. Nu zegt de profeet hun hier dat Jeruzalem behouden zal worden zonder hulp van Egypte, en dat zij, die daar blijven, veilig zullen zijn, maar dat zij, die naar Egypte gevloden zijn, ten verderve zullen gaan. Jeruzalem was onder Gods bescherming, en dus was het niet nodig haar onder de bescherming te stellen van Egypte, maar een werkelijk wantrouwen in Gods algenoegzaamheid is op de bodem van al ons zondig afwijken van Hem naar het schepsel.

De profeet zegt hun dat hij dit uit Gods eigen mond had gehoord, *want alzo heeft de Heere tot mij gezegd,* wij kunnen er staat op maken.

A. Dat God verschijnen zal tegen Jeruzalems vijanden met de stoutmoedigheid van een leeuw *over zijn roof,* vers 4. Als de leeuw uitgaat om zijn prooi te grijpen, gaan een menigte van herders tegen hem uit (want het betaamt naburen om elkaar te helpen, als personen of bezittingen in gevaar zijn). Deze herders durven niet in de nabijheid van de leeuw komen, al wat zij doen kunnen is een groot gedruis te maken, en daarmee denken zij hem weg te verschrikken en te verjagen. Maar slaat hij er acht op? Neen, *hij verschrikt niet voor hun stem* noch vernedert hij zich in zo verre, om er in het minst door bewogen worden, hetzij om van zijn prooi af te laten, of om meer haast te maken de hij andere doen zou om haar te grijpen. *Alzo zal de Heere van de heirscharen neerdalen om te strijden voor de berg Zion* met zulk een onbewogen, onversaagde vastberadenheid, die door geen tegenstand bewogen kan worden, en Hij zal even gemakkelijk en onweerstaanbaar het Assyrische leger verdoen, als een leeuw een lam in stukken scheurt. Wie er ook tegen God verschijnen, zij zijn slechts als een troep van arme, eenvoudige herders, die schreeuwen tegen een leeuw, die het versmaadt om notitie van hen te nemen, of ook maar om er zijn tred om te verhaasten. Voorwaar, zij die zo'n beschermer hebben behoeven niet af te trekken in Egypte om hulp te verkrijgen.

B. Dat God voor Jeruzalems vrienden zal verschijnen met de tederheid van een vogel voor zijn jongen. God was bereid om Jeruzalem te vergaderen, zoals een hen haar kuikens vergadert onder haar vleugelen, Mattheus 23:37, maar zij, die op de Egyptenaren vertrouwden, wilden niet. Gelijk vogels, die met alle mogelijke spoed naar hun nesten vliegen, als zij ze aangevallen zien, en met tedere bezorgdheid boven hun nesten fladderen, om hun jongen te beschermen en de aanvallers te verjagen, met zulk teder mededogen en liefde zal de Heere van de heirscharen Jeruzalem verdedigen. "Gelijk een arend zijn jongen opwekt, als zij in gevaar zijn, ze neemt en draagt op zijn vleugels," zo heeft de Heere Israël uitgevoerd uit Egypte, Deuteronomium 32:11, 12, en Hij heeft nu nog dezelfde tedere zorg over hen, die Hij toen over hen gehad heeft, zodat zij niet weer om een schuilplaats naar Egypte behoeven te vlieden. *Beschuttende zal Hij haar ook verlossen,* Hij zal haar zo verdedigen, dat Hij haar veiligheid zal verzekeren en bestendigen haar niet verdedigen voor een wijle, om haar tenslotte toch te verlaten, maar haar zo verdedigen, dat zij niet in des vijands handen zal vallen, "Ik zal deze stad beschermen, om die te verlossen," Hoofdstuk 37:35, "doorgaande zal Hij haar ook uithelpen, het woord voor doorgaande" is in die zin alleen hier gebruikt en in Exodus 12:12, 23, 27, betreffende des verderfengels voorbijgaan van de huizen van de Israëlieten, toen hij al de eerstgeborenen van de Egyptenaren sloeg, naar welke gebeurtenis hier verwezen wordt, het Assyrische leger moest verslagen worden door een verderfengel, die Jeruzalem voorbij zou gaan, hoewel zij verdiende verwoest te worden, en alleen tegen de belegeraars zijn zwaard zou trekken. Zij zullen door de pestilentie gedood worden, maar geen van de belegerden zal door de besmetting worden aangetast. Aldus zal Hij wederom de huizen Zijns volks voorbijgaan en ze beveiligen.

Jesaja 31:6-9

Dit verklaart de voorgaande verlossing van Jeruzalem, zij zal geschikt worden gemaakt om verlost te worden, en dan zal de verlossing voor haar gewrocht worden, want naar die methode verlost God.

I. Jeruzalem zal hervormd worden, en aldus zal zij verlost worden van haar vijanden binnen haar muren, vers 6, 7. Hier is:

1. Een genaderijke roeping tot bekering. Dit was de stem des Heeren, roepende in de stad, de stem van de roede, de stem des zwaards, en de stem van de profeten, verklarende het oordeel. *Bekeer u,* o bekeert u nu van uw boze wegen, tot *God,* keert terug tot uw trouw aan Hem, *van wie de kinderen Israëls diep zijn afgeweken, van* wie gij, *o kinderen Israëls,* zijt afgeweken." Hij herinnert hen aan hun geboorte en afkomst, dat zij *kinderen Israëls waren* en dus onder de grootst mogelijke verplichting waren aan de God Israëls, als een verzwering van hun afwijken van Hem, en als een aanmoediging aan hen om tot Hem weer te keren. Zij zijn afkerige kinderen geweest, maar toch kinderen, laat hen dus terugkeren, dan zullen hun afkeringen genezen worden, Zij zijn diep afgeweken, met grote behendigheid, naar zij dachten, "de afwijkers zijn diep," Hosea 5:2, maar het zal blijken dat zij gevaarlijk zijn afgeweken, de smet van hun zonde is diep ingedrongen in hun natuur, en kan er niet gemakkelijk uit verwijderd worden, zoals de zwartheid van de Moorman, zij "hebben zich zeer diep verdorven," Hosea 9:9, zij zijn diep gezonken in ellende, en kunnen zich niet gemakkelijk herstellen, en daarom is het nodig, dat gij u haast om tot God weer te keren.

2. Een genaderijke belofte van de goede voorspoed van deze roeping, vers *7. Te dien dage zullen zo wegwerpen, een ieder zijn afgoden,* in gehoorzaamheid aan Hizkia's bevelen hetgeen, totdat zij verschrikt waren door de inval van de Assyriërs, velen geweigerd hadden te doen. Het is een gelukkige schrik en angst die ons wegschrikt van onze zonden. Het zei een algemene hervorming zijn, een ieder zal zijn eigen afgoden wegwerpen, zal met deze beginnen eer hij het onderneemt om de afgoden van anderen te vernietigen, hetgeen niet nodig zal zijn als iedereen zichzelf hervormt. Het zal een grondige hervorming zijn, want zij zullen aflaten van hun afgoderij, hun troetelzonde van de zilveren afgoden en de gouden afgoden, de afgoden, waar zij het meest op verzot zijn. Velen maken een afgod van hun goud en hun zilver, en door de liefde daarvoor worden zij getrokken en er toe gebracht om van God af te wijken, meer zij, die zich tot God wenden, werpen die liefde weg uit hun hart, en zullen bereid zijn er van te scheiden als God hen er toe roept. Het zal een hervorming zijn naar een recht beginsel, een beginsel van Godsvrucht en staatkunde, zij zullen de afgoden wegwerpen, omdat zij hun tot zonde waren, een oorzaak en aanleiding tot zonde. daarom willen zij niets met hen te doen hebben hoewel zij het werk hunner eigen handen geweest zijn, en zij er dieswege een bijzondere genegenheid voor koesterden. Zonde is het werk van onze eigen handen, maar door in haar te werken, hebben wij ons eigen verderf gewerkt, en daarom moeten wij het wegwerpen, en diegenen zijn er op verbazingwekkende wijze aan gehecht, die er niet toe bewogen kunnen worden om het weg te werpen, terwijl zij zien dat, zo zij het niet wegwerpen, zij zelf weggeworpen zullen worden. Sommigen houden dit slechts voor een voorzegging dat zij, die op afgoden vertrouwen, deze in toorn zullen wegwerpen, als zij zien dat zij hun van generlei nut of dienst zijn. Maar het komt zo nauwkeurig overeen met Hoofdstuk 30:22, dat ik het veeleer houd voor een belofte van een oprechte reformatie.

II. Jeruzalems belegeraars zullen verslagen worden, en aldus zal zij bevrijd worden van de vijanden rondom haar muren. waarvoor door het eerste de weg bereid is. Als een volk terugkeert tot God, dan kunnen zij het aan Hem overlaten om hun zaak te bepleiten en voor te staan tegen hun vijanden. Dan als zij hun afgoden weggeworpen hebben, *dan* zal Assur vallen, vers 8, 9.

1. Het leger van de Assyriërs zal dood op de plaats worden uitgestrekt, niet door het zwaard van een man, een sterke man noch door het zwaard van een mens, van een geringe zwakke man, noch van enig mens, wie dan ook, hij zij Israëliet of Egyptenaar, niet krachtdadig door het zwaard van een sterke man, noch listiglijk door het zwaard van een geringe man, maar door het zwaard van een engel, die met meer kracht slaat dan een sterk man, maar toch meer stil en in het verborgen dan een gering man, door het zwaard des Heeren, en Zijn macht en toorn in de hand van de engel, aldus *zullen de jongelingen* van het leger *versmelten,* verslagen worden, cijnsbaar worden aan de dood. Als God werk te doen heeft tegen de vijanden van Zijn Kerk, dan verwachten wij dat het gedaan moet worden door krachtige mannen en geringe mannen, officieren en gewone soldaten, maar als het God behaagt, kan Hij het doen zonder beide. Hij heeft geen legerscharen van mensen nodig, die legioenen van engelen tot Zijn dienst heeft, Mattheus 26:53.

2. De koning van Assyrië zal vluchten voor dat onzichtbare zwaard, hopende buiten het bereik ervan te zullen komen, en hij zal zich heenspoeden naar zijn eigen gebied, heengaan naar een van zijn sterkten, uit vrees dat de Joden hem zullen vervolgen, nu zijn leger verslagen was. Sanherib was er vast van overtuigd geweest, dat hij zich meester zou maken van Jeruzalem, en op de onbeschaamdste wijze had hij beide God en Hizkia getrotseerd, maar nu beeft hij voor beide. God kan de hoogmoedigste van de mensen de schrik in het hart doen slaan, en de stoutmoedigste doen sidderen. Zie Job 18, 11, 20:24.

Zijn vorsten, die hem vergezellen, *zullen verschrikken voor de banier,* zullen in voortdurende angst zijn bij de herinnering aan de banier in de lucht, die de verderfengel misschien ontplooid had voor hij de noodlottige slag gaf. Of, zij waren bevreesd voor iedere banier, die zij zagen, denkende dat één van de Joodse krijgsbenden hen vervolgde. De banier die God ontplooit ter bemoediging van Zijn volk, Psalm 60:6, zal een verschrikking wezen voor Zijn en hun vijanden. Aldus *snijdt Hij de geest van de vorsten af als druiven en is de koningen van de aarde vreeslijk.* Maar wie zal dit doen? Het is de Heere, *die te Zion vuur en te Jeruzalem een oven heeft.*

a. Die aldaar woont en huishoudt zoals iemand woont en huishoudt waar hij zijn vuur en zijn oven heeft, het is de stad van de grote Koning, en laat de Assyriërs niet denken dat zij Hem uit Zijn eigen huis kunnen dringen, er Hem het bezit van kunnen ontnemen

b. Die aldaar een verterend vuur is voor al Zijn vijanden, en hen zal zetten als "een vurigen oven ten tijde Zijns toornige aangezichts," Psalm 21:1O, Hij zelf is "een vurige muur rondom Jeruzalem," zodat wie haar aanvalt, dit doet op zijn eigen gevaar, Zacheria 2:5, Openbaring 11:5.

c. Die aldaar Zijn altaar heeft, waarop het heilig vuur voortdurend brandend wordt gehouden, en dagelijks tot Zijn eer offers worden gebracht, waarin Hij een welbehagen heeft, en daarom zal Hij deze stad verdedigen, inzonderheid het oog hebbende op het grote offer, dat aldaar ook geofferd zal worden, en waarvan al de andere offers typen waren. Als wij het vuur van heilige

liefde en Godsvrucht brandend houden in onze harten en in onze huizen, dan kunnen wij er staat op maken, dat God een bescherming zal wezen voor ons en voor onze huizen.

HOOFDSTUK 32

1 Ziet, een koning zal regeren in gerechtigheid, en de vorsten zullen heersen naar recht.
2 En die man zal zijn als een verberging tegen den wind, en een schuilplaats tegen den vloed, als waterbeken in een dorre plaats, als de schaduw van een zwaren rotssteen in een dorstig land.
3 En de ogen dergenen, die zien, zullen niet terugzien, en de oren dergenen, die horen, zullen opmerken.
4 En het hart der onbedachtzamen zal de wetenschap verstaan, en de tong der stamelenden zal vaardig zijn, om bescheidenlijk te spreken.
5 De dwaas zal niet meer genoemd worden milddadig, en de gierige zal niet meer mild geheten worden.
6 Want een dwaas spreekt dwaasheid, en zijn hart doet ongerechtigheid, om huichelarij te plegen, en om dwaling te spreken tegen den HEERE, om de ziel des hongerigen ledig te laten, en den dorstige drank te doen ontbreken.
7 En eens gierigaards ganse gereedschap is kwaad; hij beraadslaagt schandelijke verdichtselen, om de ellendigen te bederven met valse redenen, en het recht, als de arme spreekt.
8 Maar een milddadige beraadslaagt milddadigheden, en staat op milddadigheden.
9 Staat op, gij geruste vrouwen, hoort mijn stem; gij dochters, die zo zeker zijt, neemt mijn redenen ter ore.
10 Vele dagen over het jaar zult gij beroerd zijn, gij dochters, die zo zeker zijt, want de wijnoogst zal uit zijn, er zal geen inzameling komen.
11 Beeft, gij geruste vrouwen; weest beroerd, dochters, die zo zeker zijt; trekt u uit, en ontbloot u, en gordt zakken om uw lendenen.
12 Men zal rouwklagen over de borsten, over de gewenste akkers, over de vruchtbare wijnstokken.
13 Op het land mijns volks zal de doorn en de distel opgaan; ja, op alle vreugdehuizen, in de vrolijk huppelende stad.
14 Want het paleis zal verlaten zijn, het gewoel der stad zal ophouden; Ofel en de wachttorens zullen tot spelonken zijn, tot in der eeuwigheid, een vreugde der woudezelen, een weide der kudden.
15 Totdat over ons uitgegoten worde de Geest uit de hoogte; dan zal de woestijn tot een vruchtbaar veld worden, en het vruchtbare veld zal voor een woud geacht worden.
16 En het recht zal in de woestijn wonen, en de gerechtigheid zal op het vruchtbare veld verblijven.
17 En het werk der gerechtigheid zal vrede zijn; en de werking der gerechtigheid zal zijn gerustheid en zekerheid tot in eeuwigheid.
18 En mijn volk zal in een woonplaats des vredes wonen, en in welverzekerde woningen, en in stille geruste plaatsen.
19 Maar het zal hagelen, waar men afgaat in het woud, en de stad zal laag worden in de laagte.
20 Welgelukzalig zijt gijlieden, die aan alle wateren zaait; gij, die den voet des osses en des ezels derwaarts henenzendt!

Dit hoofdstuk schijnt zo’n profetie te zijn van de regering van Hizkia, dat zij gelijk staat met een kort begrip van de geschiedenis ervan, en dat wel met het oog op het koninkrijk van de Messias, wiens regering afgeschaduwd werd door de troon van het huis van David, waarom Hij zo dikwijls de Zoon van David genoemd wordt. Hier is:

I. Een profetie van het goede werk van reformatie, waarmee hij zijn regering zal aanvangen, en de gelukkige invloed die het zal hebben op het volk, dat ellendig verdorven is geworden onder de regering van zijn voorganger, vers 1-8.

II. Een profetie van de grote beroering die in het midden van zijn regering aan het koninkrijk veroorzaakt zal worden door de inval van de Assyriërs vers 9-14.

III. Een belofte van betere tijden daarna tegen het laatste tijdperk van zijn regering, beide ten opzichte van Godsvrucht en van vrede vers 15- 20, en wij kunnen veronderstellen dat deze belofte ook nog verder heenziet naar de dagen van de Messias.

Jesaja 32:1-8

Wij hebben hier de beschrijving van een bloeiend koninkrijk. "Welgelukzalig zijt gij, O land, wanneer het aldus met u is, wanneer koningen, vorsten en volk, ieder op zijn plaats, zijn zoals zij behoren te wezen." Het kan beschouwd worden als een voorschrift, of regel beide voor magistraten en onderdanen, wat beide behoren te doen, of als een lofrede op Hizkia, die goed regeerde, en iets gezien heeft van de gelukkige uitwerking van zijn goede regering, en het was bestemd om het volk te doen beseffen hoe gelukkig zij waren onder zijn bestuur, en hoe zorgzaam zij behoorden te wezen om een goed gebruik te maken van hun voordelen en voorrechten, en daarbij hen er toe te brengen om uit te zien naar het koninkrijk Christus en de tijd van hervorming, die door dat koninkrijk ingeleid zal worden.

Hier is ter vertroosting van de kerk beloofd en voorgeschreven:

I. Dat magistraten in hun ambt hun plicht zullen doen, en dat de machten beantwoorden zullen aan het grote doel, waartoe zij door God zijn verordineerd, vers 1, 2.

1. Er zal een koning zijn, en er zullen vorsten wezen, die regeren en heersen zullen, want het kan niet goed gaan als er geen koning is in Israël. De vorsten moeten een koning, een monarch, als opperste boven zich hebben, in wie zij zich kunnen verenigen, en de koning moet vorsten onder zich hebben als beambten, door wie hij kan handelen, 1 Petrus 2:13, 14. Beiden zullen zij hun plaats kennen en vervullen, de koning zal regeren, en toch zullen de vorsten, zonder enigerlei verkorting van zijn rechtmatig kroonrecht, heersen in een lagere sfeer, en allen tot bevordering van het openbare welzijn.

2. Zij zullen hun macht uitoefenen volgens de wet, en niet tegen de wet. Zij zullen heersen in gerechtigheid en naar recht, met wijsheid en billijkheid, de goeden beschermend en de bozen bestraffend. En deze koningen en vorsten erkent Christus als te regeren door Hem, die gerechtigheid stellen, Spreuken 8:15. Zulk een Koning zo’n Vorst is Christus zelf, Jesaja 9:8, 11:4.

3. Aldus zullen zij tot groten zijn voor het volk. Een man, die man, die koning, die heerst in gerechtigheid, zal wezen als *een verberging.* Als vorsten zijn zoals zij behoren te zijn, dan is het volk zoals het wenst te zijn.

A. Zij zijn beschut en beschermd tegen velerlei kwaad. Deze goede magistraat is *als een schuilplaats voor de onderdanen tegen de vloed,* de storm van schade en geweld, hij beschermt de armen en de wezen, zodat zij de machtigen niet ten prooi worden. Waarheen zal de verdrukte onschuld vlieden, als zij bezwalkt wordt door smaad of terneder wordt geworpen door geweld, waarheen anders dan tot de magistraat, als tot haar verberging? Op hem beroept zij zich, en door hem wordt haar recht gedaan.

B. Zij worden verkwikt en vertroost door velerlei zegeningen. Deze goede magistraat verleent zo’n steun aan hen, die arm en in nood zijn, en zo’n aanmoediging aan alles wat prijzenswaardig is, dat hij *als waterbeken is in een dorre plaats,* de aarde verkoelende en verfrissende, en haar vruchtbaar makende, en *als de schaduw van een zware rotssteen,* onder welke een arme reiziger zich kan beschutten tegen de verschroeiende hitte van de zon in *een dorstig land.* Het is voor een Godvruchtige, die nauwgezet zijn plicht zoekt te betrachten temidden van smaad en tegenspraak, een grote verkwikking, als hij ten slottte ondersteuning,

gunst en goedkeuring vindt bij de magistraat. Dit alles en nog veel meer is de mens Christus Jezus voor de gehoorzame en getrouwe onderdanen van Zijn koninkrijk. Als wij door de grootste rampen worden getroffen, niet alleen de wind, maar de vloed ons overvalt, als stormen van schuld en toorn ons benauwen en tegen ons aandruisen, dan drijven zij ons heen naar Christus, en in Hem zijn wij niet slechts veilig, maar wij weten het, wij hebben er de overtuiging van, in Hem vinden wij waterbeken voor hen, die hongeren en dorsten naar gerechtigheid, al de verkwikking en vertroosting, die een nooddruftige ziel kan begeren, en de schaduw, niet van een boom, door welke zon en regen heendringen, maar van een rots, een grote rotssteen, die een grote, ruime beschutting biedt aan de reiziger. Sommigen merken hier op dat, gelijk de verberging, de schuilplaats en de rotssteen zelf het beuken en rammeien van de wind en de storm ontvangen, om hen te beschutten, die een schuilplaats onder hen gezocht hebben, zo heeft Christus zelf de storm verdragen, om hem van ons af te weren.

II. Dat onderdanen hun plicht zullen doen in hun plaats.

1. Zij zullen gewillig zijn om onderwezen te worden en om dingen recht te verstaan, zij zullen hun vooroordelen afleggen tegen hun bestuurders en leraars en zich aan het licht en de kracht van de waarheid onderwerpen, vers 3. Als dit gezegende werk van de reformatie ter hand wordt genomen, en de mensen het hunne er voor doen, dan zal God niet in gebreke blijven om het Zijne te doen. Dan zullen de ogen van hen, die zien, van de profeten, de zieners, *niet duister zijn*, vers 3, maar God zal hen zegenen met visioenen, die zij moeten mededelen aan het volk, en zij, die het geschreven woord lezen, zullen niet langer een deksel op hun hart hebben, maar de dingen klaar en duidelijk zien, dan zullen de oren van hen, die het woord horen prediken, naarstiglijk luisteren en wat zij horen geredelijk aannemen, en niet zo zwaar van gehoor zijn als zij plachten te wezen. Dit zal geschieden door de genade van God, inzonderheid door de Evangeliegenade, want *het horende oor* en *het ziende oog*, de Heere heeft ze gemaakt, ze opnieuw gemaakt, ja die beide.

2. Er zal door hetgeen hen geleerd wordt een wondervolle verandering in hen gewerkt worden, vers 4. a. Zij zullen een helder hoofd hebben, en in staat zijnhet verschil te zien tussen de dingen en er over te oordelen. Het hart van hen, die roekeloos en onbedachtzaam waren, en de tijd niet namen om over de dingen na te denken, zal nu genezen worden van die overijling, en *de wetenschap verstaan*, want de Geest van God zal hun verstand openen dat gezegende werk, hetwelk Christus in Zijndiscipelen heeft gewrocht na Zijn opstanding, Lukas 24:45, als een voorbeeld van hetgeen Hij doen zal voor al de Zijnen door hun verstand te geven, 1 Johannes 5:20. De Godvruchtige plannen van goede vorsten zullen dan waarschijnlijk doeltreffen, als hun onderdanen zich de vrijheid gunnen om na te denken, zodat zij de dingen in het rechte licht beschouwen.

b. Zij zullen een onbelemmerde spraak hebben. De tong van de stotteraar, die zo gebrekkig sprak van de dingen Gods, zal nu duidelijk uitdrukking kunnen geven aan hun gedachten, zoals degenen, die de dingen verstaan, waarvan zij spreken, die spreken omdat zij geloven. Er zal zo’n toeneming zijn van heldere, duidelijke, methodische kennis van de dingen Gods, dat zij, van wie men dit niet verwacht zou hebben, op verstandige wijze zullen spreken van die dingen, zeer tot eer van God en tot stichting van anderen. Hun hart vol zijnde van deze goede rede, is hun tong een pen van een vaardige schrijver, Psalm 45:2.

3. Het onderscheid tussen goed en kwaad, deugd en ondeugd, zal goed in acht worden genomen, en niet meer met elkaar verward worden door hen, die duisternis voor licht en licht voor duisternis houden, vers 5. De verachte zal niet meer genoemd worden milddadig.

a. Slechte mensen zullen niet meer door vorsten bevorderd worden. Als een koning regeert in gerechtigheid, dan zal hij geen personen op plaatsen van eer en macht stellen, die slechte manieren hebben en van een lage, gierige aard zijn, en zich niet bekommeren om het kwaad dat zij doen, of wat nadeel zij aan anderen toebrengen, zo zij slechts hun eigen doel bereiken. Dezulken zijn "verachte" personen, zoals Antiochus genoemd wordt Daniel 11:21. Als zij tot aanzien komen, dan worden zij "milddadig en weldadig" genoemd, zij worden "weldadige heren genaamd," Lukas 22:25, maar het zal niet altijd zo wezen, als de wereld wijzer wordt, dan zullen de mensen bevorderd worden naar hun verdienste, en eer (die nooit gedacht werd passend te zijn voor de zot, Spreuken 26:1,) zal niet langer aan de zodanigen verspild worden.

b. Slechte mensen zullen niet langer in eer zijn onder het volk, en ondeugd niet langer vermomd zijn in het gewaad van de deugd. Er zal niet meer tot Nabal gezegd worden: Gij zijt *Nadib* (zo zijn de woorden) zo’n schraapzuchtige mestworm als Nabal was, een dwaas, behalve voor zijn geld, zal niet geëerd worden met de titel van heer of vorst. Ook zal een vrek, die zich om niemand bekommert dan om zichzelf geen goed doet met hetgeen hij heeft, maar een onnutte last is voor de aarde, niet *Mijnheer* genoemd worden, of liever, zij zullen van hem niet zeggen: *hij is rijk,* want dat is de betekenis van het woord. alleen diegenen moeten geacht worden rijk te zijn, die rijk zijn in goede werken, niet zij, die overvloed hebben, maar zij, die er een goed gebruik van maken. Kortom: het staat goed met een volk als de mensen in het algemeen geacht worden naar hun deugd, naar het goed dat zij doen aan het mensdom, en niet naar hun rijkdom of naar hun eretitels. Of dit vervuld was in de regering van Hizkia, en in hoeverre het verwijst naar het koninkrijk van Christus (waarin-dies zijn wij zeker-de mensen beoordeeld worden naar wat zij zijn, niet naar wat zij hebben, en niemands karakter verkeerd beoordeeld wordt) zullen wij niet zeggen, maar het schrijft beide aan vorst en volk een voortreffelijke regel voor, namelijk om de mensen te eren naar hun persoonlijke verdienste.

Om aan deze regel kracht bij te zetten is hier een beschrijving beide van de verachte persoon en van de milddadige, en daardoor zullen wij zo’n groot verschil tussen hen zien, dat wij geheel en al onszelf moeten vergeten, als wij aan de verachte persoon of de vrek de achting betonen, die alleen de milddadige toekomt.

A. Een veracht persoon en een vrek zullen kwaad doen, en dat wel te meer, als hij bevorderd wordt, en de macht in zijn handen heeft, de eer, die hem te beurt is gevallen zal hem slechter, niet beter maken vers 6, 7. Zie de aard, het karakter van deze laaghartige mensen.

Ten eerste. Zij bedenken altijd om de een of andere onrechtvaardige daad te doen, kwaad beramende, hetzij tegen een particulier persoon of tegen het publiek, op middelen zinnende om het ten uitvoer te brengen, en zij hebben zich voldoening te verschaffen voor zo velerlei dwaze grieven, dat er geen het minste vonkje van edelmoedigheid in hen schijnt te zijn, hun hart zal nog de ene of andere ongerechtigheid werken.

Merk op: Er is werk van het hart zowel als van de handen, gelijk voor God gedachten woorden zijn, zo zijn in Zijn schatting plannen werken. Zie welk een moeite zondaren doen om te zondigen, zij werken er voor, hun hart is er op gezet, met grote kunst en naarstigheid werken zij ongerechtigheid. Zij beraadslagen schandelijke verdichtselen met al de listigheid van de oude

slang en met grote vastberadenheid, hetgeen de zonde uiterst zondig maakt, want hoe meer list en overleg in een zonde is, hoe meer er van Satan in is.

Ten tweede. Bij deze plannen gaan zij met list en veinzerij te werk, als zij ongerechtigheid bedenken, dan plegen zij huichelarij, zij veinzen zich rechtvaardig te zijn Lukas 20:20. Het afschuwelijkste kwaad zal gehuld worden in het schoonschijnendste kleed van de Godsvrucht, achting en liefde voor mensen, en zorg voor het algemene welzijn. Diegenen zijn de verachtelijksten van de mensen die het ergste kwaad bedoelen als ze het schoonst en vriendelijkst spreken.

Ten derde. Zij spreken laagheid. Als zij in drift zijn, dan zult gij bespeuren wat zij zijn aan hun lage, gemene taal, die zij spreken tot hen, die hen omringen, en die aan geen mannen van rang en eer betaamt, of, uitspraak doende in het gericht stellen zij schurkachtig de dingen voor in een vals licht, ten einde het recht te verkeren.

Ten vierde. Zij beledigen God, die een rechtvaardig God is en gerechtigheid liefheeft, zij *spreken dwaling tegen de Heere,* en daarmee bedrijven zij goddeloosheid, want dat is de betekenis van het woord, hetwelk wij vertalen door *huichelarij.* Zij spreken een onrechtvaardig oordeel uit, en zij maken goddelooslijk gebruik van de naam van God om het te bekrachtigen alsof, omdat het gericht Godes is," Deuter. 1:17 daarom hun vals en onrechtvaardig oordeel ook Zijns is, dit is *dwaling spreken tegen de Heere,* onder voorgeven van waarheid en gerechtigheid voor Hem te spreken, en niets kan met meer onbeschaamdheid tegen God gedaan worden, dan om goddeloosheid te beschermen met Zijn naam.

Ten vijfde. Zij bedriegen het mensdom inzonderheid hen, die zij verplicht zijn te beschermen en te helpen.

1. In plaats van in de nood van de armen te voorzien, verarmen zij hen, zij *maken de ziel van de hongeriger ledig,* hetzij hun de spijze ontnemende, die zij hebben, hetgeen bijna gelijk staat met hun te weigeren wat zij nodig hebben, en dat zij hun kunnen geven. En zij *doen de dorstige drank ontbreken. Zij* onthielden hun de hulp, die zij plachten te hebben, hoewel zij haar even nodig hadden als ooit tevoren. Diegenen zijn inderdaad verachtelijke personen, die het armhuis of het hospitaal beroven.

2. In plaats van de armen recht te doen, als zij zich op hun rechtspraak beriepen, beraadslagen zij om de armen te verderven, door in hun gerechtshoven met liegende woorden tot hun nadele te spreken, en uitspraak te doen ten gunste van de rijken, waarbij zij dan bepaald en onmiskenbaar partijdig zijn, ja, hoewel de nooddruftigen rechtspreken, hoewel de bewijzen duidelijk het recht hunner zaak aantonen, verliezen zij toch hun proces, want de rechters laten zich door steekpenningen, niet door het recht regeren. Eindelijk: deze gierigaards, deze verachtelijke personen hebben altijd slechte werktuigen om zich heen, die bereid zijn hun schurkachtige oogmerken te dienen, *al hun dienstknechten zijn goddeloos,* geen plan zo zichtbaar en tastbaar onrechtvaardig, of er kunnen van de zodanigen gevonden worden, die zich als werktuigen willen laten gebruiken om het ten uitvoer te brengen. *Eens gierigaards gehele gereedschap is kwaad,* en men kan niets anders van hem verwachten, maar dit is onze troost: zij kunnen niet meer kwaad doen, dan God hun toelaat te doen.

B. Iemand, die in waarheid milddadig is, en de eer verdient van aldus genoemd te worden, legt er zich op toe om aan iedereen goed te doen, naar de kring, waarin hij zich beweegt, vers 8.

Merk op:

Ten eerste. Zijn zorg en zijn bedenken om goed te doen. Hij beraadslaagd milddadigheden, met evenveel zorg en ijver als waarmee de gierigaard bedenkt om te sparen en wat hij heeft alleen voor zichzelf op te leggen, bedenkt en overlegt de goede en barmhartige mens om hetgeen hij heeft op de beste wijze aan te wenden tot nut en welzijn van anderen. Liefdadigheid moet bestuurd worden door wijsheid, en milddadigheden moeten met voorzichtigheid en overleg beoefend worden, opdat zij aan het doel ervan beantwoorden, en de barmhartigheid niet misplaatst zal zijn. Als de milddadige al de milddadigheden beraadslaagd heeft, die in zijn macht zijn, dan beraadslaagt hij nog milddadigheden, die in de macht van anderen zijn, en spoort hen aan om ze te beoefenen.

Ten tweede. De vertroosting, die hij smaakt, en het voordeel, dat hij geniet in goed doen. *Door milddadigheden staat* hij, of hij wordt er door bevestigd. Gods voorzienigheid zal hem voor zijn milddadigheid belonen met gestadige voorspoed en een bevestigde goede naam. De genade Gods zal hem overvloedige voldoening en een bevestigde vrede schenken in zijn eigen gemoed, wat anderen ontrust, zal hem niet beroeren, want zijn hart is vast. Dit is het loon van de barmhartigheid Psalm 112-5, 6.

Sommigen lezen dit: de vorst of de edele, aanzienlijke man, zal eervolle maatregelen nemen, en door zulke eervolle of vernuftige maatregelen zal hij staan, of bevestigd worden. Het staat goed met een land als de edele en geëerde mannen ervan inderdaad mannen van eer zijn, die het versmaden om iets laags te doen, en als zijn koning aldus een zoon van de edelen is.

Jesaja 32:9-20

In deze verzen zien wij God, opstaande in het gericht tegen de verachte personen, om hen te straffen voor hun slechtheid, maar eindelijk terugkerende in genade tot de milddadigen, om hen te belonen voor hun milddadigheid.

I. Toen er zo'n groot zedenbederf was, en de heilige God zo getergd was, kon men slechte tijden verwachten, en hier wordt aangekondigd dat zulke tijden komen zullen. De alarmklok wordt geluid voor *de geruste vrouwen* vers 9, en *de dochters, die zo zeker zijn,* zo zorgeloos zijn, om wier hoogmoed, ijdelheid en zucht naar weelde te bevredigen, haar echtgenoten en vaders in verzoeking waren de armen te laten verhongeren. Laat hen horen wat de profeet in de naam van God haar te zeggen heeft. *"Staat op,* luistert met eerbied en aandacht."

1. Laat hen weten dat God op het punt staat van verwoestende oordelen te brengen over het land, waarin zij in weelde en brooddronkenheid leefden. Dit schijnt in de eerste plaats te zien op de verwoestingen, die door Sanheribs leger werden aangericht, toen hij al de vaste steden van Juda innam. Maar dan moeten deze woorden *vele dagen en jaren,* overgezet worden zoals in de kanttekening) door *vele dagen over het jaar,* gedurende iets meer dan een jaar zal deze verwoesting gaande zijn, zolang duurde het van het eerste binnenkomen van dat leger in het land van Juda tot aan de verdelging ervan. Maar het is van toepassing op de ellendige teleurstelling, welke diegenen vroeg of laat zullen ondervinden, die hun hart stellen op de wereld en er hun geluk in denken te vinden. Gij zult beroerd zijn, gij dochters, die zo zeker zijt. Het zal ons niet beveiligen tegen beroering om de zorg van ons te werpen als wij rust hebben, ja voor hen, die zo gaarne leven zonder zorg, zal een weinigje beroering een grote kwelling wezen en hun zeer zwaar en hard vallen. Zij waren zorgeloos en gerust omdat zij geld genoeg hadden en vrolijkheid genoeg. Maar de profeet zegt haar hier:

A. Dat het land, waar zij haar pracht van ontvingen en haar lekkernijen van hadden weldra verwoest zal zijn, *de wijnoogst zal uit zijn,* zal mislukken, en wat zult gij dan doen, hoe zult gij aan wijn komen om er u vrolijk mee te maken? *Daar zal geen inzameling komen,* geen inzameling van vruchten, want er zullen geen zijn om ingezameld te worden, en gij zult er het gebrek aan vinden, vers 10, gij zult gebrek hebben aan de uiers, de goede melk van de koeien, de aangename velden en hun voortbrengselen, de nuttige velden, die dienstig zijn aan het menselijk leven, zijn de aangename, gij zult gebrek hebben aan de vruchtbare wijnstok, en de druiven, die hij u placht af te leveren." Het misbruik van overvloed wordt terecht gestraft met de schaarsheid, en diegenen verdienen beroofd te worden van hetgeen tot onderhoud des levens dient, die het tot voedsel en brandstof hebben gemaakt van hun lusten, en het voor Baäl hebben bereid.

B. Dat ook de steden, de steden van Juda, in welke zij gerust woonden, haar renten verteerden, en zich vrolijk maakten met haar lekkernijen, verwoest zullen worden, vers 13, 14. *Doornen en distelen,* de vruchten van de zonde en van de vloek, zullen opkomen, niet alleen *op het land van Mijn volk,* dat onbebouwd zal zijn maar *op alle vreugdehuizen,* de schouwburgen, de speelhuizen, de herbergen in de vrolijk huppelende stad. Toen een buitenlands leger land was binnengevallen, zijn de vreugdehuizen ongetwijfeld in huizen van rouw verkeerd, toen zijn de paleizen of huizen van de edelen verlaten geworden door de eigenaars ervan, die misschien naar Egypte zijn gevlucht om hulp, *de menigte van de stad* waren door hun leidslieden verlaten, om zo goed zij konden voor zichzelf te zorgen. Dan zullen de statige huizen tot spelonken zijn tot in eeuwigheid, die haar forten en torens zijn geweest voor sterkte en pracht,

zij zullen verlaten zijn, de eigenaars zullen er nooit in terugkeren, iedereen zal er op zien zoals op Jericho, als op een anathema (uitgebannenne, vervloekte) zodat zij, zelfs als het weer vrede zal zijn, niet weer herbouwd zullen worden, maar in puin worden geworpen, *een vreugde van de woudezelen en een weide van de kudden.* Zo is menig huis in puin gestort door de zonde. *Jam seges est ubi Trojo fuit. Koren groeit op de plaats waar Troje gestaan heeft.*

2. Laat hen in het vooruitzicht *hiervan beven en beroerd zijn, zich uittrekken en ontblootten, en zakken om haar lenden gorden,* vers 11. Dit geeft te kennen dat zij aldus zullen beven wanneer de ramp gekomen zal zijn, genoodzaakt zullen zijn om zich te ontbloten, dat Gods oordeel haar dan zal ontbloten, maar:

A. Dat het beste middel om de ramp te voorkomen zou zijn berouw te hebben en zich te bekeren, zich te verootmoedigen om haar zonde, in het stof neer te liggen voor God, in waar berouw en droefheid naar God, waardoor dan haar rust en gerustheid nog zouden voortduren. Dit is God te ontmoeten op de weg van Zijn oordelen, en een bestraffing te voorkomen, door zelf onze fouten te verbeteren, alleen diegenen zullen breken, die niet willen buigen.

B. Dat de beste voorbereiding op de ramp of benauwdheid zou zijn zichzelf te verloochenen en een leven te leiden van ootmoed en doding van het vlees, los te zijn van alle genietingen van de zinnen. Zij, die door een heilige minachting van de wereld zichzelf reeds ontbloot hebben, kunnen het gemakkelijk dragen om ontbloot te worden, als benauwdheid en dood komen.

II. Terwijl er nog een overblijfsel onder hen was van mensen, die aan hun oprechtheid vasthouden, hadden zij reden om te hopen dat ten laatste goede tijden zullen komen, en op zulke tijden geeft de profeet hun hier een aangenaam vooruitzicht. Zulke tijden zagen ze in het laatste gedeelte van Hizkia's regering, maar de profetie kan wel verondersteld worden verder te zien, namelijk naar de dagen van de Messias, die *Koning van de gerechtigheid is,* en *Koning van de vrede,* en van wie al de profeten getuigd hebben. Merk nu op:

1. Hoe deze gezegende tijden ingeleid zullen worden: door *de uitgieting van de Geest uit de hoogte,* vers, 15, hetgeen niet alleen Gods welwillendheid jegens ons te kennen geeft, meer ook het goede werk Gods in ons, want dan, en niet eerder, zullen er goede tijden zijn, als God door Zijn genade aan de mensen goede harten geeft, en daarom is als God *Zijn Heiligen Geest geeft aan allen, die er Hem om vragen,* dit in werkelijkheid Zijn geven aan hen van alle goede dingen, zoals blijft uit de vergelijking van Lukas 11:13, met Mattheus 7:11 Dit is de grote zaak met de hoop, waarop Gods volk zich vertroost, namelijk dat de Geest over hen zal uitgestort worden, dat er een overvloediger uitstorting zal zijn van de Geest van de genade dan vroeger, naardat behoefte van de kerk in haar treurige toestand het nodig maakt. komt uit de hoogte, en daarom zien zij er voor op tot hun Vader in de hemel. Als God gunst wil betonen aan Zijn kerk, dan stort Hij Zijn Geest uit beide om Zijn volk te bereiden om Zijn gunst te ontvangen, en om hen, die Hij als werktuigen wil gebruiken van zijn gunst, er voor bekwaam te maken, en hun voorspoed te geven, want hun pogingen, om het verval van de kerk te herstellen, zijn geheel vruchteloos, totdat *de Geest over hen is uitgestort,* en dan wordt het werk plotseling gedaan. Het koninkrijk van de Messias werd ingeleid en opgericht door de uitstorting van de Heiligen Geest, Handelingen 2, en daardoor wordt het nog in wezen gehouden, en zal het ten einde toe in wezen blijven.

2. Welk een verwonderlijke, gelukkige verandering er dan plaats zal hebben. Hetgeen een dorre, onvruchtbare woestijn was, zal een vruchtbaar veld worden, en wat nu een vruchtbaar

veld geacht werd, zal in vergelijking met wat het dan zal wezen, voor een woud worden gehouden. "Dan zal de aarde haar gewas geven." Er is beloofd, dat in de dagen van de Messias "de vrucht van de aarde zal ruisen als de Libanon," Psalm 72:16. Sommigen passen dit toe op de toelating van de heidenen in de Evangeliekerk die de woestijn tot een vruchtbaar veld maakte en de verwerping en buitensluiting van de Joden waardoor datgene tot een woud werd, hetwelk een vruchtbaar veld geweest is. Op de heidenen was de Geest des levens uitgestort, maar op de Joden een geest van een diepe slaap. Zie wat het bewijs is en wat de uitwerking is van de uitstorting des Geestes over een ziel-zij wordt er vruchtbaar door gemaakt en heeft haar vrucht tot heiligheid. Er zijn drie dingen, die deze tijden tot gelukkige tijden maken.

A. Recht en gerechtigheid, vers 16. Als de Geest uitgestort wordt op een land, dan zal *het recht in de woestijn wonen,* en haar in een vruchtbaar veld veranderen, *en de gerechtigheid zal op het vruchtbare veld verbleven,* en het nog vruchtbaarder maken. De leraren zullen de wet verklaren, en de magistraten zullen haar ten uitvoer leggen en beide zullen het zo oordeelkundig en met zoveel getrouwheid doen, dat door beide de slechten goed en de goeden beter gemaakt zullen worden. Onder alle soorten van mensen, onder de armen, de geringer en ongeleerden, die evenals de woed fijn veronachtzaamd worden, en de rijken, de aanzienlijken en geleerden, die gewaardeerd worden als het vruchtbare veld, zullen rechte denkbeelden zijn omtrent de dingen, goede beginselen heersen, en zal nauwgezet te werk worden gegaan ten opzichte van goed en kwaad, zonde en plicht. Of, in alle delen des lands, in landelijke dorpen en in de steden, onder het ruwe volk, en onder de meer beschaafden en verfijnden, zal een behoorlijke rechtsbedeling zijn. De wet van Christus voert een recht of regeling in, waarnaar wij geregeerd moeten worden en het Evangelie van Christus een gerechtigheid, door welke wij behouden moeten worden, en overal waar de Geest wordt uitgestort, wonen en blijven deze beide als een eeuwige gerechtigheid.

B. Vrede en rust, vers 17, 18. Dit is van tweeërlei aard.

a. *Innerlijke vrede,* vers 17. Dit volgt op de inwoning van de gerechtigheid, vers 16. Zij, in wie dit werk gewrocht is, zullen de gezegende uitwerking ervan ervaren. Het is zelf vrede, en de uitwerking ervan is *gerustheid en zekerheid tot in eeuwigheid,* een heilige kalmte en gerustheid van het hart, waardoor de ziel zichzelve bezit, en God bezit, en het is niet in de macht van de wereld om haar te verstoren. Vrede en gerustheid en eeuwige zekerheid kunnen verwacht en zullen gevonden worden in de weg en het werk van de gerechtigheid. Alleen in de ware Godsdienst kan ware voldoening worden gevonden, daarin is zij te vinden zonder falen. Het is een *stil en gerust leven,* dat geleid wordt *in alle Godzaligheid en eerbaarheid, 1 Timotheus 2:2.*

Ten eerste. Zelfs *het werk van de gerechtigheid zal vrede zijn,* in het volbrengen van onze plicht zullen wij overvloedig genot smaken, een tegenwoordig groot loon van gehoorzaamheid in gehoorzaamheid. Hoewel het werk van de gerechtigheid zwaar en kostbaar kan zijn, ons blootstellen kan aan minachting, is het toch vrede, zo’n vrede, dat hij volstaat om onze kosten te dragen.

Ten tweede. De werking van de gerechtigheid zal zijn gerustheid en zekerheid, niet alleen tot aan het einde van de tijd, van onze tijd, en in het einde, maar tot in de eindeloze eeuwen van de eeuwigheid. Wezenlijke heiligheid is wezenlijk geluk, thans, en zal volmaakte gelukzaligheid, dat is: volmaakte heiligheid zijn in eeuwigheid.

b. *Uitwendige vrede,* vers 18. Het is een grote zegen als zij, die door de genade Gods een rustig en vreedzaam gemoed hebben, door de voorzienigheid Gods in *woonplaatsen van de vrede wonen,* niet verontrust in hun huizen, of gestoord in hun vergaderingen. Toen de verschrikking van Sanheribs inval voorbij was, was het volk zich ongetwijfeld meer dan ooit bewust van de zegen van een rustige woning, zonder verontrust te worden door de verschrikkingen van de oorlog. Laat ieder gezin ernaar streven, om zich vrij te houden van twist en geharrewar van binnen, geen twee tegen drie, en geen drie tegen twee in het huis, en dan van *de vrees des kwaads* van buiten. Jeruzalem zal een vreedzame woonstede zijn, vergelijk Hoofdstuk 33:20. En als het zal hagelen en er een geweldige storm over het woud zal losbarsten, dat blootligt voor de gure winden, dan zal Jeruzalem een stille rustplaats zijn want *de stad zal laag worden in de laagte,* onder de wind zijn, niet zijn zoals de sleden, die hoog gelegen zijn en dus blootgesteld aan al de woede van de storm, maar beschut door "de bergen, die rondom Jeruzalem zijn," Psalm 125:2, *de forten en de hoge torens zullen naar beneden gebracht worden,* vers 14, maar de stad die laag ligt zal een rustige verblijfplaats zijn. Diegenen zijn het veiligst en kunnen gerust wonen, die nederig zijn en in de laagte willen wonen, vers 19. Zij, die in een vreedzame woonplaats willen wonen, moeten bereid zijn om laag te wonen en in een lage plaats. Sommigen denken dat hier een toespeling is op de bewaring van het land Gosen voor pest en hagel, die in het land van Egypte een grote verwoesting hebben aangericht.

C. Overvloed. Er zal overal zo’n goede oogst ingezameld worden, en in elk jaar dat de landbouwers gelukkig geprezen worden, die *aan alle wateren zaaien,* vers 20, die al de grond bezaaien, die voor het zaad geschikt is, die hun "brood- of hun broodkoren uitwerpen op het water," Prediker 11:1. God zal de wasdom geven, maar dan moet de landman vlijtig wezen en op zijn werk acht geven, en aan alle wateren zaaien, en als hij dat doet, dan zal het koren zo dicht en hoog opkomen, dat hij er zijn vee, de os en de ezel henenzendt om er het bovenste van te eten, en het aldus laag te houden, daar het anders al te welig op zou schieten. Dit is van toepassing:

a. Op de prediking des Woords. Sommigen denken dat het wijst op het dienstwerk van de apostelen, die als landlieden uitgingen om hun zaad te zaaien, Mattheus 13:3, en zij zaaiden aan alle wateren- overal waar zij kwamen, predikten zij het Evangelie. Wateren betekenen mensen, en zij predikten voor grote scharen van mensen. Overal waar zij het hart van de mensen verzacht vonden en bevochtigd, en geneigd om het Woord te ontvangen, wierpen zij er het goede zaad in. En terwijl het door de wet van Mozes aan de Joden verboden was om "tegelijk met een os en een ezel te ploegen," Deuter. 22:10, hetgeen te kennen gaf, dat Joden en heidenen niet onder elkaar vermengd moesten, zal nu het onderscheid weggenomen worden, en beide de os en de ezel beide Jood en heiden, zullen gebruikt worden in de Evangeliedienst en er het voordeel van genieten.

b. Op werken van liefdadigheid, als God deze gelukkige tijden zendt, zalig zijn dan degenen, die er gebruik van maken door goed te doen met hetgeen zij hebben, die alle gelegenheden waarnemen om de armen te helpen, want te bestemder tijd zullen zij maaien.

HOOFDSTUK 33

1 Wee u, gij verwoester, die niet verwoest zijt, en gij, die trouwelooslijk handelt, waar men niet trouwelooslijk tegen u gehandeld heeft! Als gij het verwoesten zult volbracht hebben, zult gij verwoest worden; als gij het trouweloos handelen zult voleind hebben, zal men trouwelooslijk tegen u handelen.
2 HEERE, wees ons genadig, wij hebben op U gewacht; wees hun arm allen morgen, daartoe onze behoudenis ten tijde der benauwdheid.
3 Van het geluid des rumoers zullen de volken wegvlieden; van Uw verhoging zullen de heidenen verstrooid worden.
4 Dan zal ulieder buit verzameld worden, gelijk de kevers verzameld worden; men zal daarin ginds en weder huppelen, gelijk de sprinkhanen ginds en weder huppelen.
5 De HEERE is verheven, want Hij woont in de hoogte; Hij heeft Sion vervuld met gericht en gerechtigheid.
6 En het zal geschieden, dat de vastigheid uwer tijden, de sterkte van uw behoudenissen zal zijn wijsheid en kennis; de vreze des HEEREN zal zijn schat zijn.
7 Ziet, hun allersterksten roepen daar buiten; de boden des vredes wenen bitterlijk.
8 De gebaande wegen zijn verwoest, die door de paden gaat, houdt op; hij vernietigt het verbond, hij veracht de steden, hij acht geen mens.
9 Het land treurt, het kweelt; de Libanon schaamt zich, hij verwelkt; Saron is geworden als een woestijn; zo Basan als Karmel zijn geschud.
10 Nu zal Ik opstaan, zegt de HEERE, nu zal Ik verhoogd worden, nu zal Ik verheven worden.
11 Gijlieden gaat met stro zwanger, gij zult stoppelen baren; uw geest zal u als vuur verslinden.
12 En de volken zullen zijn als de verbrandingen des kalks; als afgehouwen doornen zullen zij met het vuur verbrand worden.
13 Hoort gijlieden, die verre zijt, wat Ik gedaan heb; en gijlieden, die nabij zijt, bekent Mijn macht!
14 De zondaren te Sion zijn verschrikt; beving heeft de huichelaren aangegrepen; zij zeggen: Wie is er onder ons, die bij een verterend vuur wonen kan? Wie is er onder ons, die bij een eeuwigen gloed wonen kan?
15 Die in gerechtigheden wandelt, en die billijkheden spreekt; die het gewin der onderdrukkingen verwerpt; die zijn handen uitschudt, dat zij geen geschenken behouden; die zijn oor stopt, dat hij geen bloedschulden hore, en zijn ogen toesluit; dat hij het kwade niet aanzie;
16 Die zal in de hoogten wonen, de sterkten der steenrotsen zullen zijn hoog vertrek zijn; zijn brood wordt hem gegeven, zijn wateren zijn gewis.
17 Uw ogen zullen den Koning zien in Zijn schoonheid; zij zullen een ver gelegen land zien.
18 Uw hart zal de verschrikking overdenken, zeggende: Waar is de schrijver? Waar is de betaalsheer? Waar is hij, die de torens telt?
19 Gij zult niet meer dat stuurse volk zien, het volk, dat zo diep van spraak is, dat men het niet horen kan, van belachelijke tong, hetwelk men niet verstaan kan.
20 Schouwt Sion aan, de stad onzer bijeenkomsten; uw ogen zullen Jeruzalem zien, een geruste woonplaats, een tent, die niet ter neder geworpen zal worden, welker pinnen in der eeuwigheid niet zullen uitgetogen worden, en van welker zelen geen verscheurd worden.
21 Maar de HEERE zal aldaar bij ons heerlijk zijn, het zal zijn een plaats van rivieren, van wijde stromen; geen roeischuit zal daar doorvaren, en geen treffelijk schip zal daar overvaren.
22 Want de HEERE is onze Rechter, de HEERE is onze Wetgever, de HEERE is onze Koning. Hij zal ons behouden.

23 Uw touwen zijn slap geworden, zij zullen hun mastboom niet kunnen recht stijf houden, zij zullen het zeil niet uitspannen; dan zal de roof van een overvloedigen buit uitgedeeld worden, zelfs zullen de lammen den roof roven.
24 En geen inwoner zal zeggen: Ik ben ziek, want het volk, dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben.

Dit hoofdstuk heeft betrekking op dezelfde gebeurtenissen als het vorige: de benauwdheid van Juda en Jeruzalem door Sanheribs inval, en hun verlossing uit die benauwdheid door de vernietiging van het Assyrische leger. Dezen zijn in de profetie dooreengemengd bij wijze van een pindarische ode. (Pindarirus= Grieks lyricus 518-442 vChr.)

Merk op:

I. De grote benauwdheid, waarin Juda en Jeruzalem komen zullen, vers 7-9.

II. De bijzondere angst, waarin de zondaren in Zion zullen verkeren, vers 13, 14.

III. De gebeden van de Godvruchtigen tot God in deze benauwdheid, vers 2.

IV. De heilige gerustheid, die zij zullen smaken temidden van die benauwdheid, vers 15, 16.

V. De verdelging van het Assyrische leger, vers 1, waarin God grotelijks verheerlijkt zal worden, vers 5, 10 -12

Vl. De verrijking van de Joden met de buit uit het Assyrische legerkamp, vers 4, 23, 24.

VII. De gelukkige bevestiging van Jeruzalem en de Joodsen staat, die op deze gebeurtenis volgde. De Godsdienst zal heersen, vers 6, en hun burgerlijke staat zal bloeien, vers 17-22. Dit is spoedig vervuld geworden, maar is geschreven tot onze lering.

Jesaja 33:1-12

Wij zien hier:

I. Hoe er met de trotsen en trouweloze Assyriër voor al zijn bedrog en geweld wordt afgerekend, en hoe hij onder een wee wordt gelegd, vers 1, Merkt op:

1. De zonde, waaraan de vijand schuldig was: hij had het volk van God beroofd, een prooi van hen gemaakt, en hierop had hij zijn verbond van vrede met hen verbroken en trouwelooslijk met hen gehandeld. Waarheid en barmhartigheid zijn twee zulke heilige zaken, en er is zoveel van God in, dat diegenen wel onder de toorn Gods moeten zijn, die zich om geen van beide bekommeren, volkomen onverschillig zijn voor het kwaad dat zij doen, de verwoesting. die zij aanrichten, de veinzerij, waaraan zij zich schuldig maken, en de plechtigste verbintenissen verbreken, ten einde hun eigen goddeloze doeleinden tot stand te brengen. Bloeddorstige en bedrieglijke mensen zijn de slechtsten van de mensen.

2. De verzwaring van deze zonde, hij beroofde hen, die hem nooit schade of nadeel hadden toegebracht, hij had zelfs geen voorwendsel, geen schijnrede, om met hen te twisten, en hij handelde trouwelooslijk met degenen die altijd in trouw en oprechtheid met hem hadden gehandeld. Hoe minder aanleiding de mensen ons gegeven hebben om hun onrecht te doen, hoe meer wij er God mee tergen en tot toorn verwekken.

3. De straf, die wegens deze zonde over hen komen zal. Hij, die de steden van Juda beroofde, zal zijn eigen leger vernietigd, verdelgd zien door de engel, en zijn legerkamp geplunderd door hen, die hij tot zijn prooi had gemaakt. De Chaldeën zullen trouwelooslijk handelen met de Assyriërs, en tegen hen opstaan, afvallig van hen worden. Twee van Sanheribs eigen zonen zullen trouwelooslijk met hem handelen en hem laaghartig vermoorden, terwijl hij in het gebed is tot zijn god. De rechtvaardige God betaalt de zondaren dikwijls in hun eigen munt, "indien iemand in gevangenschap voert, dan gaat hij in gevangenschap vergeldt haar, gelijk ook zij vergolden heeft" Openbaring 13:10, 18:6. De tijd, wanneer aldus met hem gehandeld zal worden, *als hij het trouwelooslijk handelen zal voleindigd hebben en het verwoesten zal volbracht hebben*, niet door berouw en verbetering van leven, waardoor het verderf voorkomen had kunnen worden, Daniel 4:27, maar als hij zijn ergst zal gedaan hebben, als hij zo ver gegaan zal zijn als God hem toeliet te gaan, tot het uiterste van zijn keten, waaraan hij gehouden werd, dan zal de beker van de zwijmeling in zijn handen gegeven worden. Als hij tot de volkomen wasdom van zijn goddeloosheid zal gekomen zijn, de mate van zijn ongerechtigheid vol is geworden, als hij gedaan heeft, zal God beginnen, want Zijn dag komt.

II. Het biddend volk van God in vurige smeking voor de troon van de genade voor het land, dat nu in benauwdheid is, vers 2. *Heere wees ons genadig*, de mensen zijn wreed, wees Gij genadig, wij hebben Uw toorn verdiend, maar wij smeken om Uw gunst, en als wij U gunstig voor ons mogen bevinden, dan zijn wij gelukkig, dan zal de benauwdheid, waarin wij verkeren, ons niet schaden, ons niet ten verderve brengen. Het is tevergeefs om hulp te verwachten van het schepsel, wij stellen geen vertrouwen in de Egyptenaren, maar wij hebben alleen op U gewacht, met het besluit om ons aan U te onderwerpen, hoe ook de afloop zal zijn van deze benauwdheid, hopende dat die afloop goed en troostrijk voor ons zijn zal." Zij, die door het geloof nederig wachten op God, zullen gewis bevinden dat Hij hun genadig is. Zij bidden:

1. Voor hen, die in militairen dienst voor hen gebruikt werden: "*Wees hun arm iedere morgen,* Hizkia en zijn vorsten en al de krijgslieden hebben het nodig, dat Gij hun voortdurend en gestadig kracht en moed geeft, voorzie dus in hun behoefte, en wees hun een algenoegzaam God. Laat hen iedere morgen, als zij uitgaan op het werk van de dag, misschien nieuw werk te doen hebben, en nieuwe moeilijkheden zullen ontmoeten, opnieuw bezield worden met kracht en moed, en laat dan *hun kracht zijn als hun dag."* In onze geestelijke strijd zijn onze eigen handen ons niet genoeg, noch kunnen wij iets tot stand brengen, tenzij God niet alleen onze armen sterkt, maar zelf onze arm is, Genesis 49:24, zo geheel en volstrekt zijn wij afhankelijk van Hem als onze arm iedere morgen, zo voortdurend steunen wij op Zijn macht, zowel als op Zijn barmhartigheden, die, iedere morgen nieuw zijn, Klaagliederen 3:23. Indien God ons op enige morgen aan onszelf overlaat, dan zijn wij verloren, daarom moeten wij ons iedere morgen Hem aanbevelen, en uitgaan in Zijn kracht om het werk van de dag te doen op zijn dag.

2. Voor de massa van het volk: Wees Gij daartoe ook *onze behoudenis ten tijde van de benauwdheid,* van ons, die stilzitten en ons niet wagen op de hoogten van het veld." Zij steunen op God niet alleen als hun behouder om verlossing voor hen te werken, maar als hun behoudenis zelf, want, hoe het ook moge gaan met hun tijdelijke belangen, zij achten zich veilig en behouden, als zij Hem tot hun God hebben. Als Hij het op zich neemt om hun behouder te zijn, dan zal Hij hun behoudenis wezen, want *Gods werk is volmaakt.* Sommigen lezen dit aldus: "Gij, *die iedere morgen hun arm waart,* die de voortdurende kracht en hulp waart van onze vaderen voor ons, "wees ook onze behoudenis ten tijde van de benauwdheid, " help ons, Gij, die hen geholpen hebt. "Zij hebben op U gezien en werden verlicht," Psalm 34:6, laat ons dan niet in duisternis wandelen."

III. Het Assyrische leger vernietigd, en hun kamp tot een rijke, goedkope en gemakkelijke prooi gemaakt voor Juda en Jeruzalem. Niet zodra is het gebed opgezonden, vers 2, of het is verhoord, vers 3, ja het wordt overtroffen. Zij baden dat God hen verlossen zou van hun vijanden, maar Hij doet meer dan dat, Hij geeft hun de overwinning over hun vijanden en overvloedige stof tot juichen, want:

1. De sterkte van het Assyrische legerkamp is gebroken, vers 3, toen de verderfengel zoveel duizenden van hen doodde, *van het geluid des rumoers,* of de kreten van de stervende soldaten, die, naar wij kunnen veronderstellen, niet stil en zwijgend zijn gestorven, zijn de overigen van het volk gevloden, en heeft ieder zo goed hij kon een goed heenkomen gezocht, toen God zich aldus verhief, zijn de verschillende volken of stammen, waaruit het leger was samengesteld, verstrooid geworden. Het was tijd om op te staan en zich te redden, toen zo’n voorbeeldeloze pestilentie onder hen uitbrak. Als God opstaat, worden Zijn vijanden verstrooid, Psalm 68:2.

2. De buit van het Assyrische leger wordt geroofd bij wijze van wedervergelding voor al de verwoestingen van de vaste steden van Juda vers 4.*uw buit zal verzameld worden* door de inwoners van Jeruzalem *gelijk de rupsen verzameld worden en gelijk het heen en weer lopen van de sprinkhanen,* vers 4, de berovers zullen zich even snel en gemakkelijk meester maken van de schatten van de Assyriërs, als een leger van rupsen of sprinkhanen een veld of een boom kaal afvreten. Zo wordt het vermogen van de zondaar weggelegd voor de rechtvaardige, en wordt Israël verrijkt met de buit van de Egyptenaren. Sommigen houden het er voor dat de Assyriërs de rupsen en sprinkhanen zijn, die als zij gedood zijn, bijeen verzameld worden op

hopen, zoals de kikvorsen van Egypte, waarna er overheen wordt gelopen, en zij onder de voeten vertreden worden.

IV. God en Zijn Israël hierdoor verheerlijkt en verhoogd. Als de buit van de vijand aldus verzameld is:

1. Dan zal God er de lof voor ontvangen, vers 5. *De Heere is verheven.* Het is zijn eer om hoogmoedige mensen aldus te vernederen, en hen tezamen in het stof te verbergen, aldus maakt Hij Zijn naam groot, en Zijn volk geeft er Hem de eer voor, zoals Israël toen de Egyptenaren in de Rode Zee waren verdronken Exodus 15:1, :2 en verv. Hij is verheven als één, die in de hoogte woont, buiten het bereik van hun rasteringen, en een overheersende macht over hen heeft en er zich in verlustigt om te tonen dat Hij in hetgeen, waarin zij trots handelen, boven hen is, die doet wat Hij wil, en zij kunnen Hem niet weerstaan.

2. Zijn volk zal er de zegen van hebben. Als God opstaat om de volken te verstrooien, die zich tegen Jeruzalem verbonden hebben vers 3, dan heeft Hij als een toebereiding daarvoor, of *als* de vrucht en het voortbrengsel ervan, *Zion vervuld met gericht en gerechtigheid,* niet alleen met een besef van, een gevoel voor recht, meer met een ijver er voor en een algemene zorg, dat het goed en behoorlijk bedeeld zal worden. Zij zal wederom *de stad van de gerechtigheid genoemd worden,* Hoofdstuk 1:26. Hierin wordt de genade Gods evenzeer verhoogd, *als* Zijn voorzienigheid verhoogd was in het verderf van het Assyrische leger. Wij kunnen geloven dat God genade heeft weggelegd voor een volk, als Hij het vervult met recht en gerechtigheid, als allerlei soort van mensen en al hun daden en zaken er door bestuurd en geregeerd worden en zij er zo van zijn vervuld, dat geen andere bedenkselen of overwegingen hen er tegen kunnen innemen. Hizkia en zijn volk worden aangemoedigd vers 6, met een verzekering, dat God hen zei bijstaan in hun nood. Hier is:

A. Een genaderijke belofte Gods voor hen om op te steunen: *de vastigheden van uw tijden, de sterkte van uw behoudenissen zal zijn wijsheid en kennis.* Hier is een begerenswaardig doel voorgesteld, en dat is: *vastigheden van onze tijden,* dat de dingen in het eigen land niet verstrooid worden en uit de voegen geraken, en *de sterkte van de behoudenissen,* verlossing *van* en voorspoed *tegen* vijanden van buiten. In de verlossing, die God verordineert voor Zijn volk, is sterkte, het is een hoorn van de zaligheid, van de verlossing. En hier is de weg en het middel om tot dat doel te komen: *wijsheid en kennis,* niet alleen Godsvrucht, maar wijsheid. Deze is het, die door de zegen van God *de vastigheid van onze tijden en de sterkte onder verlossing zal* zijn, die wijsheid, welke ten eerste zuiver en daarna vreedzaam is, en particuliere belangen opoffert aan het algemeen welzijn, zo'n wijsheid *zal* waarheid en vrede bevestigen, en de bolwerken ter verdediging ervan versterken.

B. Een Godvruchtig grondbeginsel voor Hizkia en zijn volk, om er zich door te laten regeren- *de vreze des Heeren is zijn schat,* vers 7, het is Gods schat in Zijn woord, waarvan Hij Zijn schatting ontvangt, of liever, het is de schat van de vorst. Een goed vorst houdt het daarvoor, dat wijsheid beter is dan goud, en aldus zal hij het ook bevinden. De ware Godsdienst is de ware schat van iedere vorst en ieder volk, hij duidt hen aan als rijken. De plaatsen waar veel bijbels en leraren zijn, en een ernstig, vroom volk is, zijn wezenlijk rijk, en dragen bij tot hetgeen een volk rijk maakt in deze wereld, daarom heeft een volk er belang bij *om* de Godsdienst te steunen, en zich in acht te nemen voor al hetgeen hem in de weg staat.

V. De grote benauwdheid, die over Jeruzalem is gekomen, beschreven, opdat zij, die de profeet geloofden, van tevoren zouden weten welke beroeringen er komen zullen, en er zich op zouden bereiden, en opdat, als de voorgaande belofte van verlossing vervuld zal zijn, de herinnering aan hun uiterste nood er toe zou bijdragen om er God in te verheerlijken, en hen des te meer dankbaar zou maken, vers 7-9. Hier wordt voorzegd:

1. Dat de vijand zeer onbeschaamd, zeer beledigend zal zijn, en er met hem niet gehandeld zal kunnen worden, hetzij over de vrede, want *hij heeft het verbond verbroken*, hij heeft zelfs niet geaarzeld om het te verbreken, alsof het beneden hem was om aan zijn woord gebonden te zijn, of over de oorlog, want hij *heeft de steden veracht*, hij versmaadt het om notitie te nemen, hetzij van hun beroep op gerechtigheid, of van hun bede om genade. Hij maakt er zich zo gemakkelijk meester van, - hoewel zij vaste steden genoemd worden-en ontmoet er zo weinig tegenstand bij, dat hij ze veracht, en geen mededogen kent als hij alle inwoners over de kling jaagt want hij *acht geen mens*, hij heeft geen medelijden, zelfs niet met hen, jegens *wie* hij bijzondere verplichtingen heeft. Hij vreest God niet en ontziet geen mens, maar gedraagt zich hoog en gebiedend jegens iedereen. Er zijn van de zodanigen, die er roem in stellen om het gehele mensdom te vertreden, die noch eerbied hebben voor de verwaardigen, noch medelijden met de ellendigen.

2. Dat hij daarom tot geen voorwaarden van verzoening gebracht kan worden. *De allersterksten* van Jeruzalem, niet tegen hem bestand zijnde, moeten zich gedwee door geweld en gedruis laten terneerwerpen hetgeen hen naar buiten doet roepen, omdat zij hun land niet kunnen dienen, zoals zij het tegen een billijke tegenstander hadden kunnen dienen. De boden door Hizkia gezonden, om over de vrede te onderhandelen, hem zo hoogmoedig en onhandelbaar vindende, zullen bitterlijk wenen uit ergernis om de teleurstelling, die zij ondervonden hebben bij hun onderhandeling, zij zullen wenen *als* kinderen, daar zij er aan wanhopen om een middel te vinden, waardoor hij bevredigd kan worden.

3. Dat het land voor een tijd geheel treurig zal zijn, eenzaam en als verlaten vanwege zijn leger.

A. Niemand durfde de wegen bereizen, zodat handel en bedrijf stilstonden, en-hetgeen nog erger was-niemand kon veilig naar Jeruzalem opgaan om de plechtige feesten te vieren. *de gebaande wegen zijn verwoest.* Terwijl de velden woest liggen, vertreden zoals de wegen zijn de gebaande wegen verwoest onbetreden als de velden, want de reiziger *die door de paden gaat, houdt op*.

B. Niemand had enig voordeel van de grond, vers 9. De aarde placht zich te verheugen in haar voortbrengselen ten dienste van Gods Israël, maar nu eten de vijanden van Israël die op, of vertreden ze, *het land treurt en kweelt*, het heeft een droevig aanzien, en op het aangezicht van de landlieden staat ellende te lezen daar het hun en hun gezin aan het nodige voedsel ontbreekt. De gewone vreugde van de oogst is in een klaaglied veranderd, zo vergankelijk en onzeker is alle aardse vreugde en genot. De verwoesting, de verlatenheid is algemeen, dat deel van het land, hetwelk aan de tien stammen behoorde, was reeds verwoest geworden, de Libanon, vermaard om zijn ceders, Saron om zijn rozen, Basan om zijn vee, Karmel om zijn koren, allen zeer vruchtbaar, zijn nu als een woestijn geworden, zij schamen zich om bij hun oude naam genoemd te worden, daar zij zo ongelijk zijn aan hetgeen zij waren. Zij schudden hun vruchten af voor de tijd in de hand van de berover, die op de bestemde tijd plachten verzameld te worden door de hand van de eigenaar.

VI. God, ten laatste verschijnende in Zijn heerlijkheid tegen de aanrander, vers 10-12. Als de dingen aldus tot het uiterste gebracht zijn,

1. Zal God zich grootmaken. Hij scheen neer te zitten als een onverschillig toeschouwer. "Maar nu *zal Ik opstaan, zegt de Heere,* nu zal Ik verschijnen en handelen, en daarin zal Ik niet slechts blijkbaar gezien, maar verheerlijkt worden." Hij zal niet slechts klaarlijk bewijzen dat er een God is, die recht doet op de aarde, maar dat Hij God is over allen en hoger is dan de hoogste. *Nu zal Ik opstaan,* Mij verheffen, mij tot handelen bereiden, zal Ik krachtdadiglijk handelen en erin verheerlijkt worden. Gods tijd, om voor Zijn volk te verschijnen, is wanneer hun zaken het slechtst staan, "als de hand, dat is hun kracht, is weggegaan, en de beslotene en verlatene niets is," Deuteronomium 32:36. Als alle andere helpers falen, dan is het Gods tijd om te helpen.

2. Hij zal de Assyriër naar beneden brengen. "Gij, o Assyriërs, zijt zwanger van de hoop dat gij al de schatten van Jeruzalem in bezit zult krijgen, tot uw eigendom zult maken, en gij zijt in pijn en smart totdat dit zo is, maar al uw hoop zal vernietigd worden. *Gij gaat met stro zwanger* en gij *zult stoppelen baren,* die niet slechts waardeloos zijn en nergens toe deugen maar brandbaar zijn en geschikt voedsel voor het vuur, waaraan zij niet ontkomen kunnen, als uw eigen adem als vuur u zal verteren. De adem van Gods toorn, tegen u opgewekt door de adem van uw zonde, uw boosaardige adem, de dreiging en moord, die gij blaast tegen het volk van God, zal u en uw lasterlijke adem tegen God en Zijn naam verteren. God zal hun eigen tong tegen hen doen aanstoten, en hun eigen adem zal het vuur aanblazen, dat hen verteert. En dan is het geen wonder, dat *de volken zullen zijn als de verbranding van de kalk* in een kalkoven, allen tezamen ontbrandende, en als doornen, die verdord en droog zijn en daarom gemakkelijk vlam kunnen vatten en spoedig verbrand zijn. Zodanig was de vernietiging van het Assyrische leger, het was als het verbranden van doornen, die goed gemist kunnen worden, of het verbranden van kalk waardoor hij goed voor iets wordt. De verbranding van dat leger verlichtte de wereld met de kennis van Gods macht en deed Zijn naam helder schitteren.

Jesaja 33:13-24

Hier is een inleiding, die aandacht eist, en het betaamt dat allen, beide die verre zijn en die nabij zijn, letten op hetgeen God zegt en doet, vers 13. *Hoort, gijlieden, die verre zijt,* ver, hetzij ten opzichte van plaats of van tijd. Laat ver verwilderde streken en toekomstige eeuwen horen wat God gedaan heeft. Zij doen het, zij zullen het doen uit de Schrift, met even veel zekerheid als zij, die nabij zijn, de naburige volken, en zij, die toen leefden. Maar wie zij ook zijn, die horen, hetzij die nabij is of die ver zijn, wat God gedaan heeft, laat hen Zijn macht erkennen, die onweerstaanbaar is, laat hen erkennen dat Hij alles doen kan. Diegenen zijn zeer stompzinnig, die horen wat God gedaan heeft en toch Zijn macht niet willen erkennen.

Wat nu is het, dat God gedaan heeft en waarvan wij nota moeten nemen, en waarin wij Zijn macht moeten erkennen?

I. Hij heeft de zondaren te Zion verschrikt, vers 14, *beving heeft de huichelaars aangegrepen.* Er zijn zondaren te Zion, huichelaars, die van Zions voorrechten genieten en deelnemen aan Zions eredienstenmaar hun hart is niet recht in de ogen Gods, zij houden de zonde aan onder de dekmantel van een zichtbare en uitwendige belijdenis, hetgeen hen als huichelaren doet kennen. Zondaren te Zion zullen zeer veel te verantwoorden hebben, meer dan andere zondaren, en hun plaats in Zion zal zo weinig hun veiligheid waarborgen, dat zij beide hun zonde en hun straf zal verzwaren. Deze zondaren te Zion, die altijd aan angst en verschrikking onderhevig zijn geweest, waren nu door een meer dan gewone ontsteltenis aangegrepen, daar hun geweten hen van schuld overtuigde.

1. Toen zij het Assyrische leger Jeruzalem zagen belegeren en op het punt om het in brand te steken en in de as te leggen, en de wespen in het nest te verbranden, bevindende dat zij niet naar Egypte konden ontkomen, zoals dit aan sommigen gelukt was, en de beloften wantrouwende, die God door Zijn profeten gegeven had, dat Hij hen zou verlossen waren zij ten einde raad en liepen zij rond als mensen, die van hun zinnen beroofd zijn, roepende: "*Wie is er onder ons, die bij een verterend vuur wonen kan?* Laat ons dus de stad verlaten en elders een goed heenkomen zoeken, men zou even goed bij *een eeuwige gloed kunnen wonen* als hier." *Wie zal voor ons opstaan tegen dit verterende vuur?* Zo lezen het sommigen. Zie hier hoe het de zondaren te Zion te moede is als Gods oordelen zijn uitgegaan, zolang er slechts mee gedreigd werd, hebben zij ze gering geacht, hebben zij ze niet geteld, maar als zij staan uitgevoerd te worden, slaan zij tot het andere uiterste over, dan vergroten zij ze, stellen er zich het ergste van voor, zij noemen ze *verterend vuur* en *eeuwigen gloed,* en wanhopen aan hulp of redding. Zij, die rebelleren tegen de geboden van het Woord, kunnen er in tijd van nood de vertroostingen niet van smaken. Of liever:

2. Toen zij het Assyrische leger verdelgd zagen, want de verdelging daarvan is het vuur waarvan onmiddellijk tevoren gesproken is vers 11, 12, toen de zondaren te Zion zagen welk een ontzettend strafgericht door Gods toorn gehouden was, waren zij in grote angst daar ze zich bewust waren dat zij die God hadden getergd door hun heimelijk aanbidden van andere goden, en daarom roepen zij: *Wie is er onder ons, die bij een verterend vuur wonen kan,* voor hetwelk zo groot een heirleger slechts is als doornen? *Wie is er onder ons die bij deze eeuwige gloed wonen kan,* die het Assyrische leger *als de verbrandingen van de kalk* heeft gemaakt? vers 12. Zo zeiden zij, of hadden zij moeten zeggen. Gods oordelen over de vijanden van Zion moeten de zondaren te Zion verschrikken, ja David zelf siddert er voor, Psalm 119:120. God zelf is dit verterend vuur, Hebreeen 12:29. Wie kan voor Hem bestaan? 1 Samuel 6:20. Zijn

toorn zal hen tot in eeuwigheid branden, die er zich tot brandstof voor hebben gemaakt, het is een vuur, dat nooit uitgeblust zal worden en nooit vanzelf zal uitgaan, want het is toorn van een eeuwig God, knagende aan het geweten van een onsterflijke ziel De stoutmoedigste zondaren zijn er niet tegen bestand. zij kunnen er noch de volvoering van verduren noch de ontzettende verwachting ervan. Laat ons allen hierdoor opgewekt worden om de toekomende toorn te ontvlieden, door tot Christus te vlieden als onze toevlucht.

II. Hij heeft genadiglijk voorzien voor de veiligheid van Zijn volk, dat op Hem vertrouwt. Hoort dit, en erkent Zijn macht in hen, die in *gerechtigheden wandelen* en die *billijkheden spreken* in de hoogten te doen wonen, vers 15, 16.

Wij hebben hier:

1. Het karakter van de Godvruchtige, dat hij behoudt, zelfs in tijden van heersende goddeloosheid, en het wordt in onderscheidene bijzonderheden beschreven.

A. Hij *wandelt in gerechtigheden,* in geheel zijn wandel laat hij zich leiden door hetgeen recht en billijk is, en legt hij er zich op toe om aan iedereen te geven wat hem toekomt aan God wat Gode toekomt en aan de mensen wat hun toekomt. Zijn wandel is de gerechtigheid zelf, hij zou om de gehele wereld te winnen geen onrechtvaardigheid willen begaan.

B. Hij spreekt billijkheden, hij *spreek oprechtheden,* zo is het in het Hebreeuws, hij spreekt wat waar en recht is, en met eerlijke oprechte bedoeling. Hij kan niet het een denken en wat anders zeggen, niet naar de ene kant zien en roeien naar de anderen kant. Zijn woord is hem even heilig als zijn eed, en is dus niet ja en neen.

C. Zó ver is het van hem om onrechtmatig gewin te begeren, dat hij het veracht, hij acht het iets laags en vrekkige, iets dat niet voegt aan een man van eer, om zich te verrijken door een handeling, die aan zijn naaste ontbering en lijden veroorzaakt. Hij veracht het om iets onrechtvaardigs te doen, ja om iets strengs te doen, al zou hem dit ook voordeel aanbrengen. Hij overschat het gewin niet, en daarom kan hij gemakkelijk het gewin verafschuwen, dat op oneerlijke wijze verkregen wordt.

D. Zo hem ooit steekpenningen in de hand geduwd worden om het recht te verdraaien, schudt hij zijn hand uit ten einde ze niet vast te houden, en hij doet het met de uiterste verfoeiing, daar hij het als een belediging beschouwt dat zij hem aangeboden werden.

E. Hij stopt zijn oren voor alles wat de strekking heeft tot wreedheid of bloedvergieten, of voor inblazingen, die hem aansporen tot wraak, Job 31:31. Hij leent een doof oor aan hen, die zich verlustigen in oorlog en hem verlokken om lotgemeen met hen te worden, Spreuken 1:14, 16.

F. *Hij sluit zijn ogen toe, dat hij het kwade niet aanzie.* Hij heeft zo'n afschuw van de zonde, dat hij het niet dragen kan om te zien dat anderen haar bedrijven, en zelf is hij op zijn hoede tegen alle gelegenheden er toe. Zij die de reinheid van hun ziel wensen te bewaren, moeten streng wachthouden over de gewaarwordingen van hun lichaam, hun oren stoppen voor verzoekingen en hun ogen afwenden van ijdelheid te zien.

2. Des Godvruchtigen vertroostingen, die hij behouden kan zelfs in tijden van algemene rampen, vers 16.

A. Hij zal veilig wezen, hij zal aan het verterend vuur en de eeuwige gloed ontkomen, hij zal toegang hebben *tot* en gemeenschap oefenen met die God, die een verterend vuur is, maar voor hem een verblijdend licht zal wezen. En wat betreft tegenwoordige moeilijkheden, of rampen, *hij zal in de hoogte wonen,* buiten het bereik ervan, ja buiten het gehoor van het rumoer ervan, hij zal er niet wezenlijk door geschaad worden, ja hij zal er niet grotelijks door verschrikt worden, *in een overloop van grote wateren zullen zij hem niet aanraken,* of, indien zij hem aanvallen, dan *zullen de sterkten van de steenrotsen zijn hoog vertrek* zijn, sterk en onneembaar, versterkt door de natuur zowel als door kunst. De Goddelijke macht zal hem veilig bewaren, en zijn geloof in die macht zal hem kalm en gerust doen zijn. God, de Rots van de eeuwen, zal zijn hoog vertrek wezen.

B. Hij zal van al het nodige voorzien zijn, hij zal geen gebrek hebben aan iets, dat noodzakelijk voor hem is, *zijn brood wordt hem gegeven,* zelfs als de stad het nauwst door de belegeraars wordt ingesloten en de toevoer van levensmiddelen is afgesneden, en *zijn wateren zijn gewis,* hij zal zeker zijn van de voortduur ervan, zodat hij zijn water niet bij mate en met verbaasdheid zal drinken, die de Heere vrezen hebben geen gebrek aan iets dat goed voor hen is.

III. Hij zal Jeruzalem beschermen en het verlossen uit de handen van de aanvallers. Deze storm, die hen bedreigt, zal voorbijgaan en hun staat zal wederom voorspoedig zijn. Er worden hier vele voorbeelden van gegeven.

1. Hizkia zal zijn zak afleggen en al de droefheid van zijn gelaat, en hij zal in het openbaar verschijnen in zijn schoonheid, in zijn koninklijk gewaad, en met een aangenaam voorkomen, vers 17, tot grote vreugde van al zijn liefhebbende onderdanen. Aan hen, die in gerechtigheden wandelen, zal niet alleen brood worden gegeven, en niet slechts zullen hun wateren gewis zijn, maar zij zullen met het oog des geloofs de Koning van de koningen zien in Zijn schoonheid, de schoonheid van de heiligheid, en die schoonheid zal over hen wezen. Psalm 90:17." De schoonheid des Heeren onzes Gods zij over ons."

2. Het beleg opgeheven zijnde, door hetwelk zij strikt binnen de muren van Jeruzalem moesten blijven, zullen zij nu vrij zijn om uit te gaan op hun zaken of voor hun genoegen, zonder gevaar van in des vijands handen te vallen, en *zij zullen een ver gelegen land zien, zij* zullen de verst afgelegen hoeken van het land bezoeken, en een blik werpen op de aangrenzende landstreken, hetgeen zoveel aangenamer zal zijn na zolang opgesloten te zijn geweest. Aldus aanschouwen de gelovigen het hemelse Kanaän, het land dat zeer ver is, en in boze tijden vertroosten zij er zich mede.

3. De herinnering aan de angst en de benauwdheid, waarin zij verkeerd hebben, zal nog toevoegen aan de blijdschap over hun verlossing, vers 18. *Hun hart zal de verschrikking verdenken,* er met blijdschap aan denken, nu zij voorbij is. Gij zult denken dat gij de alarmkreet nog hoort in uw oren, toen het geroep weerklonk: Te wapen! te wapen! te wapen! ieder naar zijn post! *Waar is de schrijver,* de staatssecretaris voor oorlog? Dat hij verschijne met zijn monsterrol. *Waar is de betaalsheer* van het leger? Laat hem zien wat hij in kas heeft om de kosten van de verdediging te bestrijden. *Waar is hij, die de torens telt?* Laat hem er het verslag van inleveren, opdat zorg gedragen worde dat in ieder van hen een voldoend aantal mannen gelegerd worde." Of deze woorden kunnen genomen worden als Jeruzalems juichen over het

verslagen leger van de Assyriërs, te meer omdat de apostel er op zinspeelt, als hij triomfeert over de geleerdheid van deze wereld, toen zij verslagen werd door het Evangelie van Christus, 1 Corinthiers 1:20. De jonkvrouw, de dochter Zions veracht al hun krijgstoebereidselen. Waar is de schrijver, of krijgscommissaris van het Assyrische leger? Waar is hun schatmeester, en waar zijn hun ingenieurs, die de torens telden? Allen zijn zij of dood, of gevloden. Zij zijn ten einde.

4. Zij zullen niet meer verschrikt worden door het gezicht van de Assyriërs, die van nature een woest, wild uitziend volk waren, en inzonderheid zeer wreed en woest jegens het volk van de Joden, en ze waren van een vreemde taal en konden noch hun smekingen noch hun klachten verstaan en dat gaf hun een voorwendsel om er doof voor te zijn, en zij konden ook niet verstaan worden, *het is een volk zo diep van spraak, dat men het niet verstaan kan,* hetgeen hen nog geduchter maakt, vers 19. Uw ogen zullen hen niet meer zo stuurs, zo woest zien, hun gelaat zal een geheel ander aanzien hebben, als zij daar allen dood nederliggen.

5. Zij zullen geen gevaar meer vrezen voor Jeruzalem, Zion en de tempel aldaar, vers 20. *"Schouwt Zion aan, de stad van onze bijeenkomsten,* de stad, waar onze plechtige, heilige feesten gevierd worden, waar wij plachten bijeen te komen ter aanbidding Gods." In de tijd van hun benauwdheid waren de Godvruchtigen onder hen het meest in zorg en droefheid over Zion omdat het de stad van hun plechtige bijeenkomsten was, in zorg en vrees dat de overwinnaar de tempel zou verbranden, en zij die niet meer zouden hebben om er hun plechtige feesten in te houden. In tijden van openbaar gevaar moeten wij ons het meest bekommeren om onze Godsdienst, en de steden onzer bijeenkomsten behoren ons dierbaarder te zijn dan onze vaste steden of onze voorraadsteden. Het is met het oog daarop, dat God verlossing zal werken voor Jeruzalem, omdat het de stad is van de Godsdienstige plechtigheden, laat deze nauwgezet gehouden worden als de roem en heerlijkheid van een volk, en dan kunnen wij op God rekenen om een verdediging er voor te scheppen. Er worden hier twee dingen aan Jeruzalem beloofd:

a. Een goed gegronde veiligheid, het zal een geruste woonplaats zijn voor het volk van God, zij zullen niet meer zoals vroeger gekweld en ontroerd worden door de verschrikking van het zwaard van de krijg of van de vervolging hoofdst. 29:20. Het zal een geruste woonplaats zijn daar het de stad van onze bijeenkomsten is. Het is wenselijk om rustig te zijn in onze eigen huizen, maar veel meer nog om rustig te zijn in Gods huis en daar niemand te hebben, die ons beangstigt. Zo zal het wezen met Jeruzalem en uw "ogen zullen het zien," hetgeen voor een Godvruchtige een grote voldoening zal zijn, Psalm 128:5-6. "Gij zult het goede van Jeruzalem aanschouwen, en vrede over Israël gij zult lang genoeg leven om het te zien en er in te delen."

b. Een onbewogen vastheid. Jeruzalem, de stad van onze bijeenkomsten, is in vergelijking met het Nieuwe Jeruzalem toch slechts een tent. De tegenwoordige openbaringen van de Goddelijke heerlijkheid en genade zijn niets in vergelijking met die, welke weggelegd zijn voor de toekomende staat, maar het is een tent, die niet terneer zal geworpen worden. Als deze benauwdheid voorbij is, zal Jeruzalem gedurende lange tijd een duurzame vrede genieten, en haar heilige voorrechten, die de pinnen en zelen zijn van haar tent, zullen niet van haar weggenomen worden en in de regeling van haar eredienst zal geen stoornis zijn. Gods kerk op aarde is een tent, die wel van de ene plaats naar de andere kan overgebracht worden, maar niet terneer wordt geworpen, zolang de wereld bestaan zal, want in iedere eeuw zal Christus een zaad hebben, dat Hem dient, de beloften van het verbond zijn haar pinnen, die nooit weggenomen zullen worden, en de ordinanties en inzettingen van het Evangelie zijn haar *zelen*

die *niet verscheurd zullen worden.* Het zijn dingen, die niet bewogen kunnen worden, maar zullen blijven, al zouden hemel en aarde wankelen.

6. God zelf zal hun beschermer en verlosser zijn, vers 21, 22. Dat is de voornaamste grond van hun vertrouwen. "Hij, die zelf de heerlijke is, zal Zijn heerlijkheid voor ons tentoonspreiden, en een heerlijkheid voor ons zijn, die de mededingende heerlijkheid van de vijand zal verduisteren." Door een genadige Heere te zijn is God een heerlijke Heere, want Zijn goedheid is Zijn heerlijkheid. God zal de Verlosser zijn van Jeruzalem en haar heerlijke Heere.

A. Als een wachter tegen hun tegenstanders van buiten. Het zal een plaats van rivieren en wijde stromen zijn. Jeruzalem was niet zoals de meeste grote steden aan een aanzienlijke rivier gelegen, slechts de Kidron stroomde haar voorbij, en zo ontbrak haar een van de beste versterkingen zowel als een van de grootste voordelen voor handel en verkeer, en hierom hebben hun vijanden hen veracht, en twijfelden zij niet of zij zouden een gemakkelijke prooi van hen maken, maar de tegenwoordigheid en de macht des Heeren zijn te allen tijde genoegzaam om alles wat er aan het schepsel aan kracht of schoonheid ontbreekt te vergoeden. In God hebben wij alles, alles wat wij nodig hebben of kunnen begeren. Vele uitwendige voordelen ontbreken aan Jeruzalem, die andere plaatsen hebben, maar in God hebben zij hetgeen er meer dan tegen opweegt. Maar indien er rivieren en wijde stromen om Jeruzalem heen zijn, zouden deze dan aan een vijandelijke vloot geen gemakkelijken toegang kunnen geven tot de stad? Neen, dat zijn rivieren en stromen, waarop geen door roeiriemen voortgedreven galeien varen, geen oorlogschip, geen voortreffelijk schip zal gezien worden. Als God zelf de rivier is, dan moet zij wel ontoegankelijk wezen voor de vijand, zij kunnen er noch de weg door vinden, noch er zich met geweld een weg overheen banen.

B. Als een gids voor hun zaken in het eigen land. "Want *de Heere is onze Rechter* aan wie wij rekenschap hebben te geven, op wiens rechterstoel wij ons beroepen, aan wiens uitspraak wij ons houden, en die derhalve (naar wij hopen) recht voor hen doen zal. *Hij is onze Wetgever,* Zijn woord is ons wet, alle gedachte in ons is gevangen geleid tot gehoorzaamheid aan Hem. Hij is onze *Koning* aan wie wij hulde en belasting betalen, en een onverbreekbare trouw bewijzen, en daarom zal Hij ons behouden." Want gelijk bescherming trouw verwekt, zo kan trouw bescherming verwachten en haar ook van God ervaren. Door het geloof nemen wij Christus aan als onze Vorst en Zaligmaker, en als zodanig steunen wij op Hem, en wijden wij ons toe aan Hem.

Merk op, met welk een gevoel van triomf en met welk een nadruk op de heerlijken naam van God zij zich vertroosten met dit: *Jahweh is onze Rechter, Jahweh is onze Wetgever, Jahweh is onze Koning,* die uit zichzelf bestaande, ook zelfgenoegzaam is en algenoegzaam is voor ons.

7. De vijanden zullen geheel verdwaasd zijn, al hun kracht is verbroken, al hun plannen zijn verijdeld, als een schip op zee, dat door zwaar weer geteisterd de storm het hoofd niet kan bieden, daar het tuig gescheurd is, de masten gebroken zijn en er geen middel is tot repareren, dat als een wrak wordt opgegeven, bevindende dat zij de masten niet kunnen versterken of stevig maken, maar dat zij naar beneden zullen komen. Zij dachten zich zeker van Jeruzalem, maar juist toen zij als het ware de haven binnenkwamen en meenden dat alles nu het hun was, werden zij door windstilte overvallen en konden zij de zeilen niet uitzetten maar lagen zij daar door tegenwind opgehouden, totdat God Zijn gramschap over hen uitstortte. De vijanden van Gods kerk zijn dikwijls ontwapend en onttuigd, als zij denken hun doel bijna bereikt te hebben.

8. De schatten van hun legerkamp zullen een rijke buit zijn voor de Joden *de roof van een overvloedigen buit zal uitgedeeld worden.* Toen de meesten gedood waren, zijn de overigen in verwarring gevlucht, en met zo'n overhaasting, dat zij (evenals de Syriërs) hun tenten lieten zoals zij waren, en al de schatten, die erin waren, in de handen vielen van de belegerden, en *zelfs de lammen de roof roofden, zij,* die thuis bleven, deelden de roof er was zo gemakkelijk aan te komen, dat niet slechts de krachtige man er zich meester van kon maken, maar ook de lamme, wiens handen lam waren zodat hij niet kon strijden, en wiens voeten kreupel waren zodat hij niet kon vervolgen. Gelijk de overwinning geen gevaar voor hen opleverde, zo kostte hun het roven van de buit geen moeite, en er was zo'n overvloed van dat zij, die voortvarend waren en het eerst kwamen, zoveel wegdroegen als zij wilden, en de lammen, die laat kwamen, toch nog genoeg vonden. Aldus heeft God uit het kwade het goede doen voortkomen, en Jeruzalem niet slechts verlost, maar verrijkt, en de verliezen, die zij hadden geleden, ruimschoots vergoed. Op zo goede en troostrijke wijze zullen de benauwdheden van Gods volk dikwijls eindigen.

9. Beide ziekte en zonde zullen weggenomen worden, en ziekte wordt dan weggenomen in genade, wanneer dit al de vrucht ervan is, en de herstelling ervan de wegneming is van de zonde.

A. *Geen inwoner zal zeggen, ik ben ziek.* Gelijk de lammen de roof zullen roven, zo zullen de zieken in weerwil van hun zwakheid naar het verlaten legerkamp weten te komen, om iets van de roof voor zich te nemen, of, er zal zo'n algemene vervoering van vreugde wezen bij deze gelegenheid, dat zelfs de kranken voor het ogenblik hun ziekte en de smarten er van zullen vergeten, om zich met het algemene vreugdebetoon te verenigen, de verlossing van hun stad zal hun genezing zijn. Of, het geeft te kennen dat, terwijl gewoonlijk besmettelijke ziekten het gevolg zijn van langdurige belegeringen, dit toch niet zo zijn zal met Jeruzalem maar dat de inwoners met de overwinning er, de vrede ook gezondheid zullen hebben, en er geen klachten zullen zijn over ziekte binnen haar poorten, of, zij die ziek zijn, zullen hun ziekte dragen zonder te klagen, zolang zij zien dat alles wel is met Jeruzalem. Ons gevoel van persoonlijke grieven moet zich oplossen in dankbaarheid voor openbare en algemene zegeningen.

B. *Het volk, dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben,* niet alleen aan het volk als geheel zal de nationale schuld vergeven worden in de wegneming van het nationale oordeel, meer particuliere personen, die daarin wonen, zullen berouw hebben en zich bekeren, en vergeving ontvangen van hun zonden. En dit is beloofd als hetgeen op de bodem is van alle andere gunsten, Hij zal zo en zo voor hen doen, "want Hij zal hun ongerechtigheden genadig zijn," Hebreeen 8:12. Zonde is de ziekte van de ziel, als God de zonde vergeeft, dan geneest Hij de ziekte, en als de krankheden van de zonde genezen zijn door vergevende genade, dan is de prikkel uit de lichaamskrankheid weggenomen met de oorzaak ervan, zodat de inwoners of niet ziek zullen zijn, of ten minste, niet zullen zeggen: ik ben ziek. Als de ongerechtigheid weggenomen is, dan hebben wij weinig reden om over uitwendige beproevingen te klagen. *Zoon, wees welgemoed, uw zonden zijn u vergeven.*

HOOFDSTUK 34

1 Nadert, gij heidenen, om te horen, en gij volken! luistert toe; de aarde hore, en haar volheid, de wereld en al wat daaruit voortkomt.
2 Want de verbolgenheid des HEEREN is over al de heidenen, en grimmigheid over al hun heir; Hij heeft hen verbannen, Hij heeft ze ter slachting overgegeven.
3 En hun verslagenen zullen weggeworpen worden, en van hun dode lichamen zal hun stank opgaan; en de bergen zullen smelten van hun bloed.
4 En al het heir der hemelen zal uitteren, en de hemelen zullen toegerold worden, gelijk een boek, en al hun heir zal afvallen, gelijk een blad van den wijnstok afvalt, en gelijk een vijg afvalt van den vijgeboom.
5 Want Mijn zwaard is dronken geworden in den hemel; ziet, het zal ten oordeel nederdalen op Edom, en op het volk, hetwelk Ik verbannen heb.
6 Het zwaard des HEEREN is vol van bloed, het is vet geworden van smeer, van het bloed der lammeren en der bokken, van het smeer der nieren van de rammen; want de HEERE heeft een slachtoffer te Bozra, en een grote slachting in het land der Edomieten.
7 En de eenhoornen zullen met hen afgaan, en de varren met de stieren; en hun land zal doordronken zijn van het bloed, en hun stof zal van het smeer vet gemaakt worden.
8 Want het zal zijn de dag der wraak des HEEREN, een jaar der vergeldingen, om Sions twistzaak.
9 En hun beken zullen in pek verkeerd worden, en hun stof in zwavel; ja, hun aarde zal tot brandend pek worden.
10 Het zal des nachts of des daags niet uitgeblust worden, tot in der eeuwigheid zal zijn rook opgaan; van geslacht tot geslacht zal het woest zijn, tot in eeuwigheid der eeuwigheden zal niemand daar doorgaan.
11 Maar de roerdomp en de nachtuil zullen het erfelijk bezitten, en de schuifuit, en de raaf zal daarin wonen; want Hij zal een richtsnoer der woestigheid over hen trekken, en een richtlood der ledigheid.
12 Hun edelen (doch zij zijn er niet) zullen zij tot het koninkrijk roepen, maar al hun vorsten zullen niets zijn.
13 En in hun paleizen zullen doornen opgaan, netelen en distelen in hun vestingen; en het zal een woning der draken zijn, een zaal voor de jongen der struisen.
14 En de wilde dieren der woestijnen zullen de wilde dieren der eilanden daar ontmoeten, en de duivel zal zijn metgezel toeroepen; ook zal het nachtgedierte zich aldaar nederzetten, en het zal een rustplaats voor zich vinden.
15 Daar zal de wilde meerle nestelen en leggen, en haar jongen uitbikken, en onder haar schaduw vergaderen; ook zullen aldaar de gieren met elkaar verzameld worden.
16 Zoekt in het boek des HEEREN, en leest; niet een van dezen zal er feilen, het een noch het ander zal men missen; want mijn mond zelf heeft het geboden, en Zijn Geest Zelf zal ze samenbrengen.
17 Want Hij Zelf heeft voor hen het lot geworpen, en Zijn hand heeft het hun uitgedeeld met het richtsnoer; tot in der eeuwigheid zullen zij dat erfelijk bezitten, van geslacht tot geslacht zullen zij daarin wonen.

In dit hoofdstuk hebben wij het noodlottig oordeel over de natiën, die vijanden waren van Gods kerk en volk, hoewel alleen Edom genoemd wordt vanwege de oude vijandschap tussen Ezau en Jakob, die even typisch was als de nog oudere vijandschap tussen Kaïn en Abel, en voortvloeide uit de oorspronkelijke vijandschap van de slang jegens het zaad van de vrouw. Het is waarschijnlijk dat deze profetie vervuld werd in de grote verwoestingen, aangericht eerst door het Assyrische leger, of liever, door het leger van Nebukadnezar enige tijd daarna, onder de volken, die naburen waren van Israël en op de een of andere wijze schadelijk voor hen geweest zijn. Deze machtige veroveraar stelde er zijn roem in om bloed te vergieten en de landen te verwoesten, en- geheel buiten zijn bedoeling-heeft hij hiermede vervuld wat God hier tegen Zijn en Zijns volksvijanden heeft gedreigd. Maar wij hebben reden te denken dat het bedoeld is als een aankondiging van Gods toorn tegen allen, die strijden tegen de belangen van Zijn koninkrijk onder de mensen, dat het herhaaldelijk vervuld wordt in de verwoesting, die veroorzaakt wordt door de oorlogen, die de volken voeren tegen elkaar, en in andere verwoestende oordelen, en ten volle vervuld zal worden in de finale ontbinding van alle dingen op de dag des oordeels en in het verderf van de goddelozen. Hier is:

I. Een oproep tot algemene aandacht, vers 1.

II. Een ontzettend toneel van bloed en verwarring voorgesteld, vers 2- 7.

III. De reden, opgegeven voor deze oordelen, vers 8.

IV. De voortduur van deze verwoesting, daar het land als de zee van Sodom zal wezen, vers 9, 10, en de steden overgelaten zijn aan wilde dieren en onrein gevogelte, vers 11-15. De plechtige bevestiging hiervan, vers 16, 17. Laat ons horen en vrezen.

Jesaja 34:1-8

Hier hebben wij een profetie, gelijk wij elders een geschiedenis hebben, van de oorlogen des Heeren, die, hiervan zijn wij zeker, allen beide rechtvaardig en voorspoedig zijn. Aan deze wereld, als Zijn schepsel, doet Hij goed, maar daar zij de belangen dient van Satan, die de god van deze wereld genoemd wordt, strijdt Hij tegen haar.

I. Hier wordt de bazuin geblazen en de oorlog verklaard, vers 1. Alle natiën moeten horen en luisteren, niet alleen omdat hetgeen God doen gaat hun aandacht wel waardig is zoals Hoofdstuk 33:13, maar omdat zij er allen in betrokken zijn, het is met hen, dat God een twist heeft, het is tegen hen, dat God uitgaat in toorn. Laat hen er allen kennis van nemen, dat de grote God toornig op hen is, dat Zijn verbolgenheid is over alle heidenen, laat dus alle heidenen naderen en horen. "De bazuin wordt geblazen in de stad," Amos 3:6, en de wachters op de muren roepen: "Luistert naar het geluid van de bazuin," Jeremia 6:1, "de aarde hore en haar volheid, want zij is des Heeren," Psalm Z4:1, en behoort te luisteren naar haar maker en meester. De wereld moet horen en alles wat daaruit voortkomt, de kinderen van de mensen, die van de aarde aards zijn, komen er uit voort en moeten er toe weerkeren, of, de onbezielde voortbrengselen van de aarde worden opgeroepen, daar het meer waarschijnlijk is dat zij zullen luisteren dan de zondaren, wier hart verhard is tegen de roepstem Gods. Hoort, gij bergen, de twist des Heeren," Micha 6:2. Het is zo rechtvaardig een twistzaak, dat omtrent haar billijkheid gerust een bergop gedaan kon worden op geheel de wereld.

II. Hier is het manifest openbaar gemaakt waarin wordt aangetoond:

1. Tegen wie Hij oorlog voert, vers 2, *de verbolgenheid des Heeren is over al de heidenen,* zij zijn allen saamverbonden tegen God en Gods dienst, allen zijn zij de belangen toegedaan van de duivel, en daarom is Hij verbolgen op allen, namelijk op al de heidenen, die Hem vergeten. Gedurende lange tijd heeft Hij hen "laten wandelen in hun wegen," Handelingen 14:16, maar nu zal Hij niet langer zwijgen, gelijk zij allen de weldaad hadden van Zijn lankmoedigheid, zo moeten zij nu allen verwachten Zijn toorn te gevoelen. Zijn grimmigheid is inzonderheid over hun legers.

a. Omdat zij met hun legers kwaad hebben gedaan aan het volk van God, deze zijn het, die bloedig werk onder hen gedaan hebben, en daarom kunnen zij er zeker van zijn dat hun bloed te drinken zal worden gegeven.

b. Omdat zij met deze, dit is met hun legers, bestand denken te zijn tegen de gerechtigheid en de macht van God, zij steunen en vertrouwen er op als hun verdediging en bescherming, en daarom zal over hen in de eerste plaats Gods verbolgenheid zijn. Voor Gods toorn zijn legerscharen slechts als stoppelen voor een verterend vuur, al zijn zij ook nog zo talrijk en kloekmoedig.

2. Voor wie Hij strijd voert, en wat de gronden en redenen zijn van de oorlog, vers 8. *Het is de dag van de wraak des Heeren,* en Hij is het wie de wraak toekomt, en die nooit onrechtvaardig is, als Hij wraak doet, Romeinen 3:5. Gelijk er een dag is van de lankmoedigheid des Heeren, zo zal er een dag zijn van Zijn wraak, want, hoewel Hij lang verdraagt, zal Hij toch niet altijd verdragen. Het is *het jaar van de vergeldingen om Zions twistzaak.* Zion is de heilige stad, de stad onder bijeenkomsten een type en afschaduwing van de kerk Gods in de wereld. Zion heeft een rechtvaardige twistzaak met haar naburen om het onrecht dat zij haar hebben aangedaan,

voor al die trouweloosheid en wreedheid, waarmee zij haar behandeld hebben, haar heilige dingen ontwijdende, haar paleizen verwoestende en haar zonen dodende. Zij heeft het aan God overgelaten om haar twistzaak te twisten, en Hij zal het doen als de bestemde tijd gekomen is om aan Zion gunst te bewijzen, dan zal Hij aan haar vervolgers en verdrukkers het kwaad vergelden, dat zij haar gedaan hebben. De twistzaak zal beslist worden, dat is er zal uitspraak in worden gedaan, en die uitspraak zal luiden dat aan Zion onrecht is gedaan, en in het haar aangedane onrecht werd Zions God verongelijkt, en nu zal na deze beslissing het oordeel worden uitgesproken, en het oordeel, het vonnis zal volvoerd worden. Er is in de raad Gods een tijd vooraf vastgesteld voor de verlossing van de kerk en het verderf van haar vijanden, een jaar van de verlosten, dat komen zal, *een jaar van de vergeldingen om Zions twistzaak* en wij moeten het geduldig verbeiden, en over niets oordelen voor de tijd.

III. Hier zijn de krijgsoperaties en de methode ervan vastgesteld met onfeilbare zekerheid van succes.

1. *Het zwaard des Heeren gebaad in de hemel,* vers 5, dat is al de toebereiding voor de oorlog, die hier gemaakt wordt. Het kan een toespeling zijn op een onder hen bestaand gebruik, om hun zwaarden in het een of ander vocht te dompelen om ze te harden of blinkend te maken, het is hetzelfde als ze te scherpen en te vegen, dat is te polijsten, Ezechiel 21:9-11. Gods zwaard is gebaad in de hemel, in Zijn raad en raadsbesluit, in Zijn gerechtigheid en macht, en dan kan niemand er voor bestaan.

2. Het zal *neerdalen,* wat Hij besloten heeft zal zonder falen ten uitvoer worden gebracht, het zal neerdalen van de hemel, en hoe hoger de plaats is, vanwaar het komt, hoe zwaarder het vallen zal, het zal neerdalen op Edom, het volk van Gods vloek, dat onder Zijn vloek ligt en er door ten verderve gewild is. Rampzalig, voor eeuwig rampzalig zijn zij. die zich door hun zonden tot het volk van Gods vloek hebben gemaakt, want het zwaard des Heeren zal zonder falen gepaard gaan met de vloek des Heeren, en er het vonnis van volvoeren, en die Hij vloekt, zijn in waarheid vervloekt. *Het zal neerdalen ten oordeel,* om oordelen te volvoeren aan de zonderen. Gods oorlogszwaard is altijd een zwaard van de gerechtigheid. Er is opgemerkt van Hem, uit wiens mond een scherp zwaard gaat, dat Hij "oordeelt en krijg voert in gerechtigheid," Openbaring 19:11, 15.

3. De heidenen en hun legers zullen aan het zwaard overgeleverd worden, vers 2. *God heeft hen ter slachting overgeleverd,* en dan kunnen zij zichzelf er niet van verlossen, en evenmin kunnen al de vrienden, die zij hebben, hen ervan verlossen. Alleen diegenen worden gedood, die God ter slachting overlevert, want de sleutels van de dood zijn in Zijn hand, en door hen ter slachting over te leveren, heeft Hij hen ten enenmale verdaan, hun verderf is even gewis, als God hen er aan gewijd heeft, alsof zij reeds vernietigd waren, volkomen vernietigd. God heeft in werkelijkheid al de wrede vijanden van Zijn kerk ter slachting overgeleverd door het woord, Openbaring 13:10 :*Indien iemand met het zwaard zal doden, die moet zelf met het zwaard gedood worden,* want de Heere is rechtvaardig.

4. Ingevolge het vonnis zal er een ontzettende slachting onder hen aangericht worden, vers 6. Als het zwaard des Heeren neerdaalt met een opdracht, dan houdt het een parate executie, *het is vol van bloed,* het is er mee gedrenkt, het is er van verzadigd, ja oververzadigd, met het bloed van de verslagenen, het is er vet mee gemaakt. Als de dag van Gods misbruikte goedertierenheid en lankmoedigheid voorbij is, dan zal het zwaard van Zijn gerechtigheid geen lijfsgenade verlenen en niemand sparen. Door de zonde hebben de mensen de eer van de

menselijke natuur verloren, en zijn zij geworden als de beesten die vergaan, daarom worden hun terecht het mededogen en de eerbied ontzegd, die aan de menselijke natuur verschuldigd zijn, en worden zij als beesten gedood, en zo geeft men er niet meer om een leger van mensen te doden, dan om een kudde van lammeren of geiten te slachten, en zich met het vet van de nieren van de rammen te voeden. Ja het zwaard des Heeren zal niet alleen de lammeren en geiten doden, de infanterie van hun leger, de arme, gewone soldaten, maar, vers 7, ook de eenhoornen zullen met hen naar beneden worden gebracht, en de varren met de stieren, al zijn zij ook nog zo hoog en trots, nog zo sterk en woest, "de groten, en de rijken, en de oversten over duizend," Openbaring 6:15, het zwaard des Heeren zal een even gemakkelijke prooi van hen maken als van de lammeren, en voor de toorn van de grote God zijn de grootsten van de mensen als niets. Zie welk een bloedig werk er gedaan zal *worden, hun land zal doordronken zijn van het bloed,* zoals van de regen, die er dikwijls en in groten overvloed opvalt, *en hun stof,* hun dor en onvruchtbaar land *zal van het smeer vet gemaakt worden,* als bemest worden met het vet van mensen, die in de volle kracht van hun leven gedood zijn. Ja zelfs *de bergen,* die hard en rotsachtig zijn, *zullen smelten van hun bloed,* vers 3. Deze uitdrukkingen zijn hyperbolisch, zoals de uitdrukking van Johannes in Openbaring 14:20 " het bloed is tot de tomen van de paarden gekomen," en zij worden gebezigd omdat zij een zeer vreeslijken klank hebben voor het gevoel (zelfs de gedachte aan zoveel mensenbloed doet ons huiveren) en daarom zijn zij geschikt om de verschrikking van Gods toorn aan te duiden, die boven alle beschrijving of bevatting ontzettend is. Zie welk een werk door zonde en toorn gedaan wordt zelfs in deze wereld, en bedenk hoeveel verschrikkelijker nog de toekomende toorn zijn zal, die zelfs de eenhoornen zal doen afgaan naar de afgrond.

5. Deze grote slachting zal een groot offer zijn aan de gerechtigheid Gods, vers 6. *De Heere heeft een slachtoffer te Bozra,* daar is het dat de klederen van de groten Verlosser besprenkeld waren met bloed, Hoofdstuk 63:1. Offeranden waren bedoeld tot eer van God, om te doen blijken dat Hij de zonde haat en er voldoening voor eist, en dat niets anders dan bloed er verzoening voor doen kan, tot dit doeleinde wordt deze slachting aangericht, opdat daarin *de toorn Gods zal geopenbaard worden van de hemel tegen alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen,* inzonderheid tegen hun goddeloze en onrechtvaardige vijandschap tegen Zijn volk, aan welke zonde de Edomieten zich openlijk schuldig hadden gemaakt. Voor het brengen van grote offeranden werden zeer vele dieren geslacht, hecatombbè (offer van 100 dieren) werden geofferd, en hun bloed voor het altaar uitgestort, en zo zal het wezen in deze *dag* van de wraak des Heeren. En zo zou de gehele aarde gedrenkt zijn geworden met het bloed van zondaren, indien Jezus Christus, het grote zoenoffer, Zijn bloed niet voor ons had gestort, maar zij, die Hem verwerpen, en geen verbond willen maken met God door deze grote offerande, zullen zelf als slachtoffers vallen van de Goddelijke wraak. Veroordeelde zondaren zijn eeuwige offeranden, Markus 9:48, 49. Zij, die niet offeren (en dat zijn de goddelozen, Prediker 9:2) moeten geofferd worden.

6. Deze verslagenen zullen verfoeilijk zijn voor het mensdom, en zullen evenzeer zijn afkeer en walging zijn, als zij er ooit Zijn verschrikking voor waren, vers 3. Zij *zullen weggeworpen worden,* niemand zal hun de eerbied bewijzen van hun een eerlijke begrafenis te bezorgen, *van hun dode lichamen zal hun stank opgaan,* door hun walgelijker reuk, zowel als door het ijzingwekkend gezicht in alle mensen verontwaardiging *zal* opgewekt worden tegen de zonde en vrees voor de toorn Gods. Zij liggen onbegraven, om gedenktekenen te blijven van de Goddelijke gerechtigheid.

7. De uitwerking en het gevolg van deze slachting zullen een algemene verbijstering en verslagenheid zijn, alsof het gehele samenstel van de natuur in ontbinding of oplossing verkeerde vers 4. *Al het heir van de hemelen zal offeren*-de zon zal verduisterd worden, en de maan zal er zwart uitzien of in bloed veranderd worden, de hemelen zelf zullen als een boek, of als een perkamenten rol, toegerold worden, als wij er mee afgedaan hebben en het terzijde leggen of wanneer het verschrompeld is door de hitte van het vuur. De sterren zullen vallen zoals de bladeren in de herfst, als de schoonheid, vreugde en vertroosting van het overwonnen volk zullen weg zijn, verloren zijn, de magistratuur en de regering zullen afgeschaft wezen, en alle heerschappij en bestuur, behalve die van het zwaard van de strijd, zal vallen. De veroveraars van die tijd vonden er behagen in om de landen, die zij veroverd hadden, in een woestenij te veranderen, en hier wordt in overdrachtelijke bewoordingen zo’n volkomen verwoesting beschreven, maar de letterlijke vervulling ervan zal plaatshebben in de ontbinding *van* alle dingen aan het einde van de tijd, van welke laatste dag des oordeels de oordelen, die God thans soms over zondige volken laat komen, typen en voorlopers zijn, en hierdoor behoren wij opgewekt te worden, en daaraan te denken om welke reden deze uitdrukkingen hier en in Openbaring 6:12, 13 gebruikt zijn. Maar zonder metaphoor zijn zij gebruikt in 2 Petrus 3:10 waar ons gezegd wordt dat "de hemelen met een gedruis zullen voorbijgaan, en de aarde verbrand zal worden."

Jesaja 34:9-17

Deze profetie heeft een zeer donker aanzien maar zij ziet gewis verder dan naar Edom en Bozra.

1. Zij spreekt van de treurige veranderingen die door de Goddelijke voorzienigheid dikwijls gemaakt worden in landen, steden, paleizen en geslachten, plaatsen, die gebloeid hebben en druk werden bezocht, komen op vreemde, verbazingwekkende wijze in verval. Wij weten de plaatsen niet te vinden, waar grote steden, die in de geschiedenis beroemd waren, gestaan hebben. Vruchtbare landen zijn in de loop van de tijden tot woeste gronden geworden, en prachtige, volkrijke steden zijn in puinhopen veranderd. Oude, vervallen kastelen hebben een afschrikkend aanzien, en hun puinhopen worden thans bijna evenzeer gevreesd als eertijds hun garnizoenen gevreesd werden.

2. Zij spreekt van de verwoestende oordelen, die de uitwerkselen zijn van Gods toorn en de rechtvaardige straf over hen, die vijanden zijn van Zijn volk, en die God hun zal opleggen *als het jaar van de verlossing is gekomen,* en het *jaar der vergeldingen om Zions twistzaak.* Zij wier doel het is de kerk te vernietigen, kunnen dat nooit doen, maar zullen onfeilbaar zichzelf in het verderf storten.

3. Zij spreekt van de eindelijke verwoesting van deze boze wereld, die "ten vure bewaard wordt tegen de dag des oordeels", 2 Petrus 3:7. De aarde zelf zal, als zij met al de werken, die daarin zijn verbrand zal worden, misschien in een hel veranderd worden voor hen, die alleen op de dingen van de aarde hun hart gezet hadden hoe dit nu zij, wij zien wat het lot zijn van hen die *het geslacht zijn van Gods vloek.*

I. Het land zal worden als de zee van Sodom vers 9, 10. *De beken,* die het land bevochtigden, aangenaam en verfrissend waren voor de inwoners, *zullen* nu in *pek veranderd worden,* zullen gestold worden, zullen er zwart uitzien en zeer langzaam of in het geheel niet vloeien. Hun stromen zullen in traag pek veranderd worden, aldus Sir Richard Blackwore. Hun *stof zal tot zwavel worden,* zo brandbaar heeft de zonde hun land gemaakt dat het in brand zal geraken door het eerste vonkje van Gods toorn, dat er op valt, en als het in brand is, zal het tot brandend pek worden. Het *vuur* zal algemeen zijn, *het zal* overal wezen, niet een enkel huis slechts of een enkele stad, zal in brand geraken, maar een geheel land, en het zal in niemands macht wezen om het te blussen, het zal voortdurend branden, branden tot in eeuwigheid, en zal nacht noch dag geblust worden. De pijniging van hen, die in de hel zijn, of die een hel in hun binnenste hebben, in hun eigen geweten, gaat onophoudelijk voort. *De rook van hun vuur gaat op tot in eeuwigheid.* Zolang als er tergende zondaren zijn op de aarde, *van geslacht tot geslacht,* een toeneming van zondige mensen, "om de hittigheid van des Heeren toorn te vermeerderen," Numeri 32:14, zal er een rechtvaardig God in de hemel zijn om hen er voor te straffen. En zolang een volk een opvolging van zondaren aanhoudt, zal God een opeenvolging van plagen voor hen hebben, en nooit zal iemand, die valt onder Gods toorn, in staat zijn om zich te herstellen. Men zal bevinden-hoe licht de mensen er ook overmogen denken-*dat het vreeslijk is te vallen in de handen van de levenden God.* Als het land ten verderve gewijd is, zal niemand er doorgaan. De reizigers zullen liever een grote omweg maken, dan binnen de reuk ervan te komen.

II. De steden zullen worden als oude vermolmde huizen, die door de eigenaars verlaten zijnde, een schrikkelijk aanzien hebben, daar zij gewoonlijk in het bezit zijn van roofdieren en van

onheilspellende vogels. Zie hoe akelig de paleizen van de vijand er uitzien. De beschrijving er van is zeer bijzonder sierlijk en treffend.

1. God zal ze tekenen voor het verderf, Hij zal *een richtsnoer van de woestheid over Bozra trekken, en een richtlood van de ledigheid,* vers 11. Hiermede wordt de billijkheid van het vonnis aangeduid, dat er over uitgesproken is, het is naar de regel van de gerechtigheid, en de nauwkeurigheid, waarmee het voltrokken werd de verwoesting geschiedt niet zo maar in 't wilde, maar naar regel en orde, de verwarring en ledigheid, die over geheel de oppervlakte van het land verspreid zal zijn, zal wezen als die van de gehele aarde, toen zij *Tòhoe wavòhoe* was diezelfde woorden zijn hier gebruikt, *woest en ledig.* De zonde zal een provincie spoedig in een chaos veranderen en de schoonheid van geheel de schepping bederven, Genesis 1:2. Als er verwarring is, zal er spoedig leegte zijn, maar beide zijn verordineerd door de bestuurder van de wereld, en in juiste evenredigheid.

2. Hun groten zullen allen gedood zijn, of geen van hen zal voor de dag durven komen, vers 12. Zij *zullen de edelen van het koninkrijk roepen,* om de moeilijke taak op zich te nemen, die voor hen ligt, maar er zal niemand wezen om de puinhoop onder zijn zorg en hoede te nemen, *al hun vorsten,* de treurige tijding ontvangen hebbende, *zullen niet zijn* dat is zullen teniet zijn, zij zullen ten einde raad wezen, niet bij machte om hun enigerlei hulp te verlenen, hen te behoeden en te beschutten tegen het verderf.

III. Zelfs hun statige huizen en vestingen zullen als woestijnen worden, vers 13. Niet alleen gras zal er in groeien, maar *doornen zullen in hun paleizen opgaan, netelen en distelen in hun vestingen,* en er zal niemand zijn om die uit te roeien of te vertreden. Soms zien wij bouwvallen van huizen, die aldus begroeid zijn met allerlei onkruid. Het geeft te kennen dat de plaats niet slechts onbewoond en onbezocht zal zijn, waar een volledig hof placht gehouden te worden, maar dat zij onder de vloek Gods ligt, want doornen en distelen waren de voortbrengselen van de vloek, Genesis 3:18.

IV. Zij zullen de woonstede en plaats van samenkomst wezen van verschrikkelijke, afzichtelijke dieren en vogelen, die gewoonlijk zulke treurige, woeste plaatsen bezoeken, omdat zij er ongestoord verblijf kunnen houden, en als zij daarhenen geschrikt worden, dan dragen zij er toe bij om de mensen ervan weg te schrikken. Over deze bijzonderheid van de verwoesting, die zo geschikt is om vrees en ontsteltenis op te wekken in de mens, wordt hier zeer uitgeweid, vers 11. De roerdomp zal het erfelijk bezitten, die gaarne op eenzame plaatsen is Psalm 102:7, en de nachtuil, die afschuwelijke geluiden maakt, de uil, een treurige vogel, de raaf, een roofvogel, aangelokt door de dode lichamen, zullen daar wonen. al de onreine vogels, die niet ten dienste waren van de mens, vers 13. *Het zal een woning van de draken* zijn, die giftig en dus schadelijk zijn. Hetgeen een hof was voor vorsten, zal nu een hof wezen voor uilen en struisvogels, vers 14. *De wilde dieren van de woestijnen,* van de droge landstreken, *zullen* als bij afspraak, *de wilde dieren van de eilanden* van de vochtige moerassige streken, daar ontmoeten en zij zullen zich verlustigen in de volkomen woestheid, die zij daar zullen vinden. *De duivel zal zijn metgezel toeroepen* om met hem te gaan naar deze woeste plaats, daar zijnde, zullen zij zich verheugen zo'n aangename woonstede te hebben gevonden. Daar zal de nachtuil, een onheilspellende nachtvogel, rusten, *de wilde merel zal daar haar nest maken,* vers 15, *leggen en haar jongen uitbikken,* of uitbroeden, het gebroed er van zal in wezen gehouden worden, om erfgenamen te bezorgen voor die eenzame, woeste plaatsen, *de gieren,* die azen op dode lichamen, *zullen aldaar met elkaar verzameld worden.* Merk nu op:

1. Hoe de plaatsen, die door de mensen werden verlaten, en waarvan zij zich op een afstand houden, geschikte plaatsen zijn voor dieren, voor welke Gods voorzienigheid zorg draagt, en die zij niet zal veronachtzamen.

2. Op wie zij gelijken, die nors, ongezellig en ongenaakbaar zijn, zich in treurige neerslachtigheid terugtrekken in sombere eenzaamheid, zij zijn als deze eenzame schepselen, die zich verlustigen in woestheid.

3. Welk een akelige verandering teweeggebracht wordt door de zonde, zij verandert een vruchtbaar land in onvruchtbaarheid, een drukbezochte stad in een woestijn.

V. Hier wordt een verzekering gegeven van de volkomen vervulling van deze voorzegging zelfs tot in de kleinste bijzonderheden ervan, vers 16 17:"Zoekt in het boek des Heeren en leest. Als dit verderf komt, vergelijkt dan de gebeurtenis met de voorzegging, en gij zult bevinden dat zij er nauwkeurig mee overeenkomt." Het boek van de profeten is het boek des Heeren (en wij behoren het te raadplegen en er mee te spreken), dat het gezag heeft van een Goddelijken oorsprong, wij moeten het niet alleen lezen, maar erin zoeken, ons eerst naar de ene tekst wenden, en dan naar een anderen, en ze met elkaar vergelijken. Zeer veel nuttige kennis zou door zo’n onderzoeken van de Schriften verkregen worden welke niet door een oppervlakkige lezing verkregen kan worden. Als gij de voorzegging uit het boek des Heeren gelezen hebt, merk dan op:

1. Dat gij overeenkomstig hetgeen gij gelezen hebt, ziet, *niet een van deze zal er feilen*, noch dier, noch vogel, en daar voorzegd is dat zij het zullen bezitten van geslacht tot geslacht en te dien einde de soort voortgeplant moet worden, zullen de paren in wezen blijven, deze tekenen van verwoesting zullen vruchtbaar zich en zich vermenigvuldigen en het land vervullen.

2. Dat Gods mond deze ontzettende monstering geboden hebbende, *Zijn Geest ze tesamen zal brengen*, zoals de dieren door instinct tot Adam vergaderd werden om namen te krijgen en tot Noach om in de ark gehuisvest te worden. Wat Gods woord bepaald heeft, zal door Zijn Geest ten uitvoer worden gebracht, want geen woord van God zal ter aarde vallen. Evenzo zal het woord van Gods belofte vervuld worden door de werkingen van Zijn Geest.

3. Dat er een juiste orde en evenredigheid in acht is genomen in de vervulling van de bedreiging. *Hij heeft het lot geworpen* voor deze dieren en vogels, zodat ieder van hen zijn plaats zal kennen, alsof zij door een meetsnoer was aangewezen. Zie hetzelfde in Joel 2:7, 8. "Zij zullen hun rangen niet verbreken, en zij zullen elkaar niet dringen." De waarzeggers onder de heidenen voorspelden de gebeurtenissen naar de vlucht van de vogels, alsof het lot van de mensen van hen afhing: maar hier bevinden wij dat de vlucht van de vogels onder het bestuur is van de God van Israël, Hij heeft het lot voor hen verworpen.

4. Dat de verwoesting voortduren zal, *tot in eeuwigheid zullen zo dat erfelijk bezitten*. Gods Jeruzalem kan in puin worden geworpen kan wijken voor het Evangelie-Jeruzalem, dat nedergeworpen kan zijn, maar weer opgebouwd zal worden en voortduren zal, totdat het wijkt voor het hemelse Jeruzalem. Maar de vijanden van de kerk zullen verwoest zijn tot in eeuwigheid zullen met een eeuwige verwoesting worden gestraft.

HOOFDSTUK 35

1 De woestijn en de dorre plaatsen zullen hierover vrolijk zijn, en de wildernis zal zich verheugen, en zal bloeien als een roos.
2 Zij zal lustig bloeien, en zich verheugen, ja, met verheuging, en juichen; de heerlijkheid van Libanon is haar gegeven, het sieraard van Karmel en Saron; zij zullen zien de heerlijkheid des HEEREN, het sieraad onzes Gods.
3 Versterkt de slappe handen, en stelt de struikelende knieen vast.
4 Zegt den onbedachtzamen van harte: Weest sterk, en vreest niet; ziet, ulieder God zal ter wrake komen met de vergelding Gods. Hij zal komen en ulieden verlossen.
5 Alsdan zullen der blinden ogen opengedaan worden, en der doven oren zullen geopend worden.
6 Alsdan zal de kreupele springen als een hert, en de tong des stommen zal juichen; want in de woestijn zullen wateren uitbarsten, en beken in de wildernis.
7 En het dorre land zal tot staand water worden, en het dorstige land tot springaders der wateren; in de woningen der draken, waar zij gelegen hebben, zal gras met riet en biezen zijn.
8 En aldaar zal een verheven baan, en een weg zijn, welke de heilige weg zal genaamd worden; de onreine zal er niet doorgaan, maar hij zal voor deze zijn; die dezen weg wandelt, zelfs de dwazen zullen niet dwalen.
9 Er zal geen leeuw zijn, en geen verscheurend gedierte zal daarop komen, noch aldaar gevonden worden; maar de verlosten zullen daarop wandelen.
10 En de vrijgekochten des HEEREN zullen wederkeren, en tot Sion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen; vrolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden.

Gelijk na de voorzegging van Gods oordelen over de wereld, Hoofdstuk 24, de belofte volgt van grote zegen, die weggelegd is voor Zijn kerk, Hoofdstuk 25 zo vinden we na het sombere, ontzettende toneel van verwarring in het vorige hoofdstuk, nu in dit hoofdstuk een stralend en lieflijk toneel, dat, hoewel het de bloeiende staat voorstelt van Hizkia's koninkrijk in het laatste tijdperk van zijn regering, echter even ver daar overheen ziet, als de profetie in het vorige hoofdstuk verder zag dan op de verwoesting en het verderf van de Edomieten, beide zijn typisch, en van het meeste belang is het voor ons om op die dingen te zien, waarvan zij typen waren, het koninkrijk van Christus en het koninkrijk van de hemelen. Als de wereld die in het boze ligt, in puin zal zijn, en de Joodse kerk, die in ongeloof bleef volharden, een verwoesting zal geworden zijn, dan zal de Evangeliekerk opgericht worden en bloeien.

I. De heidenen zullen erin gebracht worden, vers 1, 2, 7.

II. Haar vrienden, die zwak en vreesachtig waren, zullen bemoedigd worden, vers 3, 4.

III. Wonderen zullen gewrocht worden op het lichaam en de ziel van de mensen, vers 5,6.

IV. De Evangeliekerk zal geleid worden in de weg van de heiligheid, vers 8, 9. V. Ze zal ten slotte tot eindeloze blijdschap gebracht worden, vers 10. Aldus vinden wij in dit hoofdstuk meer van Christus en de hemel dan men in het Oude Testament verwacht zou hebben.

Jesaja 35:1-4

In deze verzen hebben wij:

I. Het dorre, woeste land bloeiende. In het vorige hoofdstuk hadden wij een volkrijk en vruchtbaar land, dat in een akelige woestijn was veranderd, nu hebben wij in plaats hiervan een woestijn in een goed land veranderd. Toen het land van Juda bevrijd was *van* het Assyrische leger, begonnen die delen van het land welke door de verwoestingen, die zij er in hadden aangericht, tot een wildernis waren gemaakt, zich te herstellen, en zo hadden zij opnieuw een aangenaam aanzien, ze bloeiden weer als de roos. Toen de heidense volken, die gedurende lange tijd als een woestijn zijn geweest en Gode geen vrucht hebben voortgebracht, het Evangelie hebben aangenomen, is met het Evangelie ook blijdschap tot hen gekomen, Psalm 67:4-5, 96:11, 12. Toen Christus gepredikt werd in Samaria, "werd er grote blijdschap in de stad," Handelingen 8:8. zij, die in duisternis waren gezeten, zagen een groot en vreugdevol licht. En toen bloeiden zij en gaven hoop op een overvloedige oogst van vruchten, want dat was het, dat de predikers van het Evangelie op het oog hadden, Johannes 15:16 heen te gaan en vrucht te dragen, Romeinen 1:13, Coloss. 1:6. Hoewel bloesems geen vruchten zijn, en dikwijls tenietgaan, zijn zij er toch voor om vruchten voort te brengen. Bekerende genade doet de ziel, die een wildernis was, *zich verheugen, ja met verheuging en juichen,* en overvloedig bloeien. Aan deze bloeiende woestijn zal al de heerlijkheid van de Libanon gegeven worden, welke bestond in de sterkte en statigheid van zijn cederen, met *het sieraad van Karmel en Saron,* welke bestond in koren en vee. Alles wat van waarde is in een inzetting, is in het Evangelie gebracht. Al de schoonheid van de Joodse kerk was toegelaten in de Christelijke kerk, en kwam uit in volkomenheid, zoals de apostel uitvoerig aantoont in zijn brief aan de Hebreën, al wat uitnemend en wenselijk was in de Mozaïsche bedeling, is overgebracht in de Evangelische inzettingen.

II. De heerlijkheid Gods uitblinkende. Zij *zullen zien de heerlijkheid des Heeren,* God zal zich meer dan ooit openbaren in Zijn genade en liefde voor het mensdom (want dat is Zijn heerlijkheid, Zijn sieraad), en Hij zal hun ogen geven om haar te zien en harten om er door getroffen te zijn. Dit is het, dat de woestijn zal doen bloeien. Hoe meer wij door het geloof van de heerlijkheid des Heeren zien en van het sieraad van onze God, hoe meer vreugdevol en hoe meer vruchtbaar wij zullen zijn.

III. De zwakken en vreesachtigen bemoedigd vers 3, 4. Gods profeten en dienstknechten zijn er inzonderheid mee belast, om krachtens hun ambt, *de slappe handen te versterken,* hen te vertroosten, die zich nog niet konden herstellen van de angst, waarin zij verkeerd hadden vanwege het Assyrische leger, met de verzekering dat God nu in genade tot hen zou wederkeren. Dat is het doel van het Evangelie:

1. Hen te versterken, die zwak zijn, en hen te bevestigen: de slappe handen, die niet in staat zijn om te werken of om te strijden, en nauwelijks opgeheven kunnen worden in het gebed, en de struikelende knieën, die noch kunnen staan noch kunnen lopen, en ongeschikt zijn voor de loop, die ons voorgesteld is. Het Evangelie voorziet ons van versterkende overwegingen, en toont ons waar kracht is weggelegd voor ons. Onder ware Christenen zijn er velen, die slappe handen hebben en struikelende knieen, die nog slechts kinderen zijn in Christus, maar het is onze plicht om onze broederen te versterken, Lukas 22:32, niet alleen de zwakken te verdragen, maar te doen wat wij kunnen om hen te bevestigen en te steunen, Romeinen 15:1, Thessalonicenzen 5:14. Het is ook onze plicht om onszelf te versterken, "de trage handen en de

slappe knieen weer op te richten", Hebreeen 12:12, gebruik makende van de kracht, die God ons gegeven heeft, en haar oefenende.

2. Hen te bemoedigen, die vreesachtig zijn en moedeloos zijn geworden. Zegt tot hen, die vreesachtig van hart zijn, vers 4, z) die vreesachtig zijn door hun eigen zwakheid en de kracht van hun vijanden, tot hen die *haastig* zijn-dat is hier de betekenis van het woord-die op het eerste alarm gaan vluchten, en de zaak maar als verloren opgeven, die in hun haasten zeggen:" Wij zijn afgesneden, wij zijn verloren", Psalm 31:23, er is genoeg in het Evangelie om deze vrees tot zwijgen te brengen, het zegt tot hen, en laat hen het tot zichzelf en tot elkaar zeggen: *Weest sterk en vreest niet.* Vrees verzwakt, hoe meer wij er tegen strijden, hoe sterker wij zullen zijn, beide voor doen en voor lijden, en tot onze aanmoediging om te strijden heeft Hij, die tot ons zegt: *Weest sterk,* hulp voor ons besteld bij een held.

IV. De verzekering gegeven van de nadering van een Verlosser: "Ziet, *ulieder God zal ter wrake komen.* God zal voor u verschijnen tegen uw vijanden, zal vergelding doen voor de schade, die zij aangericht hebben, en voor de verliezen, die gij geleden hebt." In de volheid des tijds zal, de Messias komen om wrake te doen aan de machten van de duisternis, hen te beroven en openlijk tentoon te stellen, en de treurenden in Zion te belonen met een overvloedige vertroosting. Hij *zal komen en ulieden verlossen,* met de hoop hierop hebben de OudTestamentische heiligen hun zwakke handen versterkt. Hij zal weerkomen aan het einde van de tijd, weerkomen in vlammend vuur om verdrukking te vergelden aan hen, die Zijn volk verdrukt hebben, en rust aan hen, die verdrukt werden, zo’n rust, als niet slechts een einde zal maken aan al hun moeite en verdriet maar er de volkomen vergoeding voor zal zijn. 2 Thessalonicenzen 1:6, 7. Zij, wier hart beeft voor de arke Gods en die in kommer zijn over Zijn kerk in de wereld, kunnen zich hiermede geruststellen: God zal het werk in Zijn eigen handen nemen. Uw God zal komen, die uw zaak bepleit en uw belangen erkent, God zelf, die alleen God is.

Jesaja 35:5-10

Dan, wanneer ulieder God zal komen, namelijk Christus, om Zijn koninkrijk in de wereld op te richten, waarvan al de profeten getuigen, inzonderheid in hun profetieën nopens tijdelijke uitreddingen van de kerk, en deze Evangelische profeet in het bijzonder, -zie dan uit naar grote dingen.

I. Er zullen wonderen gewrocht worden in het koninkrijk beide van de natuur en van de genade, wonderen van goedertierenheid, gewerkt voor de kinderen van de mensen, genoegzaam om te doen blijken dat het niet minder dan een God is, die tot ons komt.

1. Er zullen wonderen gewrocht worden aan het lichaam van de mensen, vers 5, 6. *De ogen van de blinden zullen opengedaan worden.* Dit werd dikwijls gedaan door onze Heere Jezus, toen Hij hier op aarde was, door het spreken van een woord, en eens heeft Hij aan een blindgeborene het gezicht gegeven. Mattheus 9:27, 12:22, 20:30, Johannes 9:7. Door Zijn macht werden ook de oren geopend, door één woord: *Effatha, wordt geopend*, Markus 7:34. Aan velen, die lam waren, werd het gebruik van hun ledematen zo volkomen teruggegeven, dat zij niet slechts konden lopen maar springen, en daar hadden zij zoveel vreugde in, dat zij het niet konden laten om op te springer van blijdschap, zoals de kreupele gedaan heeft, Handelingen 3:8. Ook de stommen werden instaat gesteld te spreken, en dan was het niet te verwonderen dat zij lust hadden om te zingen van vreugde, Mattheus 9:32, 33. Deze wonderen die Christus gewrocht heeft om te bewijzen dat Hij van God gezonden was, ja die Hij werkte door Zijn eigen kracht en in Zijn eigen naam, en daardoor bewees dat Hij God was, dezelfde, die in de beginne de mens de mond gemaakt heeft, het horende oor en het ziende oog. Toen Hij aan de discipelen van Johannes Zijn Goddelijke zending wilde bewijzen deed Hij het door wonderen van die aard, waardoor deze Schrift vervuld is geworden.

2. Wonderen, grotere wonderen nog, zullen gewrocht worden aan de zielen van de mensen. Door het woord en de Geest van Christus zijn zij, die geestelijk blind waren, verlicht geworden, Handelingen 26:18, zij, die doof waren voor de roepstem van God, werden horende gemaakt zoals Lydia, "wier hart de Heere geopend had, zodat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd" Handelingen 16:14. Zij, die onbekwaam waren voor alles wat goed is, zijn er door Goddelijke genade niet alleen bekwaam toe geworden, maar ook ijverig werkzaam erin en zij lopen de weg van Gods geboden. Ook van hen, die stom waren, en niet van God of *tot* God wisten te spreken, zullen, daar hun verstand geopend werd om Hem te kennen daardoor de lippen geopend worden om Zijn lof te verkondigen. De tong van de stomme zal zingen van vreugde, van de blijdschap over Gods heil. Uit de mond van kinderen en zuigelingen zal Gode lof bereid worden.

II. De Geest zal uitgestort worden van boven. Er zullen wateren en stromen zijn, springaders van levende wateren, toen onze Heiland van deze sprak als van de vervulling van de Schrift-en hoogstwaarschijnlijk bedoelde Hij deze schriftuurplaats-zegt de Evangelist ons: "Dit zeide Hij van de Geest," Johannes 7:38. 39, en dat zegt ook deze profeet, Hoofdstuk 32:15, zo ook hier, vers 6, in de woestijn waar men dit het minst zou verwachten *zullen wateren uitbarsten*, dit werd vervuld "toen de Heilige Geest viel op de heidenen, die het Woord hoorden," Handelingen 10:44, toen werden de fonteinen des levens geopend, uit welke rivieren voortkwamen, welke de aarde overvloedig bevochtigden. Deze wateren worden gezegd *uit te barsten*, hetgeen een aangename verrassing te kennen geeft voor de heidenwereld, die hen als het ware, in een nieuwe wereld bracht.

De gezegende uitwerking hiervan zal wezen *dat het dorre land tot staand water zal worden,* vers 7. Zij, die vermoeid en belast waren onder de last van schuld, en verschroeid waren onder de bewustheid van Gods toorn, vonden rust en verkwikking en overvloedige vertroosting in het Evangelie. "Het dorstige land, waarin geen water was, geen inzettingen, Psalm 63, 2, zal tot springaders van de wateren worden, " er zal een Evangeliedienst zijn, en daardoor de inzettingen van het Evangelie in haar reinheid en haar overvloed, die "de rivieren zijn, welke de stad Gods verblijden", Psalm 46:5. In de woningen van de draken, die verkozen op de dorre grond te wonen, Hoofdstuk 34:13, zullen deze wateren vloeien en ze verdrijven, zodat waar *zij gelegen hebben, gras met riet en biezen zal* zijn, een grote overvloed van nuttige voortbrengselen. Zo was het toen Christelijke kerken geplant werden, en zeer gebloeid hebben in de steden van de heidenen, die gedurende vele eeuwen woningen zijn geweest van de draken, of liever van de duivels, zoals Babylon, Openbaring 18:2, toen de hoedanigheid van de afgod tempels veranderd was, en zij aan de dienst van het Christendom werden gewijd, toen Zijn de woningen van de draken tot vruchtbaar veld geworden.

III. De weg van Godsdienst en Godsvrucht zal opengelegd worden-hij wordt hier *de heilige* weg genoemd, vers 8, de weg beide van een heilige aanbidding en van een heiligen wandel. Heiligheid is de rechtheid van de menselijke natuur en de menselijke wil, in overeenstemming met de natuur en de wil van God. De weg van de heiligheid is de weg van de Gode dienstige plichten, waarop de mensen behoren te wandelen en voorwaarts te streven met het oog op de heerlijkheid Gods en hun eigen geluk in de genieting van Hem. "Als onze God zal komen om ons te verlossen, dan zal Hij deze weg voor ons aftekenen door Zijn Evangelie, zoals hij nooit tevoren beschreven was."

1. Hij zal een verordineerde weg zijn, *een verheven baan,* een weg waarop wij geleid worden door Goddelijk gezag, en waarop wij beschermd worden door een Goddelijk bevelschrift. Het is de koninklijke weg, de grote weg van de Koning van de koningen, waarop wij wel aangevallen, maar niet tegengehouden kunnen worden. De weg van de heiligheid is de weg van Gods geboden, "het is de goede oude weg," Jeremia 6:16.

2. Het zal een verordineerde weg zijn, de weg, waarop God Zijn uitverkorenen tot zich zal brengen, maar *de onreine zal er niet doorgaan,* hetzij om hem te verontreinigen of om hen te hinderen, die er op wandelen. Het is een afzonderlijke weg, onderscheiden van de weg van de wereld, want "het is een weg van afscheiding van en ongelijkvormigheid met de wereld, hij zal wezen voor hen, die de Heere zich afgezonderd heeft", Psalm 4:4, zal voor hen bewaard zijn, de verlosten zullen er op wandelen, en de voldoening, die zij in deze wegen van de liefelijkheid smaken, zal buiten het bereik zijn van de overlast en de kwelling van een boze wereld. "De onreine zal er niet doorgaan, want het zal een billijke weg zijn, zij, die er op wandelen, zijn de onbesmetten van de weg," Psalm 119:1, die van de verontreiniging van de wereld ontkomen.

3. Het zal een rechte weg zijn. *Wie deze weg wandelt, zelfs de dwazen, zij,* die in andere dingen van zwakke geestvermogens zijn, zullen door het Woord en de Geest zulke duidelijke aanwijzingen hebben voor deze weg, dat zij *niet zullen dwalen,* dat wil niet zeggen dat zij onfeilbaar zullen zijn in hun gedrag en wandel, of dat zij zich nergens in zullen vergissen, maar dat zij niet schuldig zullen zijn aan een noodlottig wangedrag, zij zullen niet zo van de weg afdwalen, of zij zullen er weer op komen en goed en wel het einddoel van hun reis bereiken. Zij, die op de smalle weg zijn, zullen, hoewel sommigen van hen op het een pad kunnen vervallen, en anderen op een ander, elkaar toch ten slotte aan het einddoel ontmoeten, want geen van hen zal ooit weer op de brede weg vervallen, de geest van de waarheid zal hen in alle

waarheid leiden, die nodig voor hen is. De weg naar de hemel is een rechte, eenvoudige weg, en gemakkelijk te vinden. *God heeft het dwaze van deze wereld uitverkoren,* en heeft hen wijs gemaakt ter zaligheid, *de wetenschap is voor de verstandige licht.*

4. Hij zal een veilige weg wezen. *Daar zal geen leeuw zijn, en geen verscheurend gedierte zal daarop komen,* vers 9, geen om te schaden of te doden. Zij, die zich getrouw houden aan die weg, blijven buiten het bereik van Satan, de briesende leeuw, die boze raakt hen niet aan. Zij, die wandelen op de weg van de heiligheid, kunnen met heilige gerustheid en kalmte van gemoed voortgaan, wetende dat niets hen wezenlijk schaden kan, zij zullen geen kwaad vrezen. Het was in de dagen van Hizkia enige tijd nadat de tien stammen gevankelijk weggevoerd waren, dat God, misnoegd zijnde op de kolonies, die daar gevestigd waren, er leeuwen in zond, 2 Koningen 17:25. Maar Juda houdt vast aan zijn oprechtheid, en daarom *zal daar geen leeuw zijn. Zij,* die wandelen op de weg van de heiligheid, moeten zich afscheiden van de omreizen en verscheurenden, moeten zich behouden van het verkeerde geslacht, hopende dat zij behoren tot de verlosten, zo laat hen wandelen met de verlosten, die daarop wandelen.

IV. Het einde van die weg zal eeuwige blijdschap zijn, vers 10. Deze kostelijke belofte van tegenwoordige vrede zal weldra overgaan in gejuich en eindeloze rust voor de ziel. Hier is een goede tijding voor de burgers van Zion: rust voor de vermoeiden. "De vrijgekochten des Heeren, die Hem behoren te volgen waar Hij ook henengaat", Openbaring 14:4, "zullen wederkeren en tot Zion komen."

1. Om God te dienen en te aanbidden in de strijdende kerk, zij zullen uit Babel ontkomen, Zacheria 2:7. "Zij zullen naar Zion vragen op de weg," Jeremia 50:5 en de weg vinden, Hoofdstuk 52:12. God zal hun een deur openen om uit hun gevangenschap te ontkomen, en het zal een krachtige deur zijn, hoewel er vele tegenstanders zijn. Zij zullen zich voegen bij de Evangeliekerk, "die berg Zion, die stad des levenden Gods," Hebreeen 12:22. Zij zullen komen met liederen van lof en dank voor hun verlossing uit Babel, waar zij weenden bij herinnering aan Zion, Psalm 137:1. Zij zullen, door het geloof tot burgers gemaakt zijnde van het Evangelie-Zion, hun weg reizen met blijdschap, Handelingen 8:39, zij zullen zingen en de wegen des Heeren, en Hem blijven loven en prijzen, zij verblijden zich in Christus Jezus, en *droefenis en zuchting onder hun overtuiging van zonde zullen wegvlieden* door de kracht van de Goddelijke vertroosting. Zij die treuren zijn zalig, want zij zullen vertroost worden.

2. Om God te zien en te genieten in de zegevierende kerk zij, die wandelen *in de weg van de heiligheid* onder de leiding van hun Verlosser, zullen eindelijk te Zion komen, tot het hemelse Zion, zij zullen samenkomen, zullen allen "onstraffelijk gesteld worden voor Zijn heerlijkheid in vreugde," Judas: 24, Openbaring 7:17, "zij zullen komen met gejuich." Toen Gods volk uit Babel wederkeerde in Zion, "zijn zij wenende gekomen," Jeremia 50, 4, maar zij zullen naar de hemel komen, "zingende een nieuw gezang, en niemand kon dat gezang leren," Open. 14:3. "Als zij zullen ingaan in de vreugde huns Heeren," dan zal dat een vreugde wezen, zoals die van de wereld nimmer zijn kon, eeuwige blijdschap zonder bijmengsel, zonder tussenpoos, zonder einde, zij zal niet slechts hun hart vervullen tot hun eigen volkomen en altijddurende voldoening, maar zij zal op hun hoofd zijn als een sieraad van de genade en een straalkrans, een guirlande, gedragen ten teken van overwinning, hun blijdschap zal zichtbaar wezen, en niet langer iets verborgens, zoals het is in deze wereld, zij zal bekend gemaakt worden tot eer van God en hun wederzijdse bemoediging, zij zullen dan de vreugde en blijdschap verkrijgen, die zij nooit aan deze zijde van de hemel konden verwachten, *droefenis en zuchting zullen wegvlieden* voor eeuwig, zoals de schaduwen van de nacht voor de opgaande zon. Aldus eindigen deze

profetieën, die betrekking hebben op de inval van de Assyriërs tot ondersteuning van het volk van God onder deze ramp, en om hun blijdschap over hun verlossing er van af te leiden naar iets hogere. In onze hoop en ons blij vooruitzicht op het eeuwige leven moeten beide de droefenis en de blijdschap van deze tegenwoordigen tijd als verzwolgen worden.

HOOFDSTUK 36

1 En het geschiedde in het veertiende jaar van den koning Hizkia, dat Sanherib, de koning van Assyrie, optoog tegen alle vaste steden van Juda, en nam ze in.
2 En de koning van Assyrie zond Rabsake van Lachis naar Jeruzalem tot den koning Hizkia, met een zwaar heir; en hij stond aan den watergang des oppersten vijvers, aan den hogen weg van het veld des vollers.
3 Toen ging tot hem uit Eljakim, de zoon van Hilkia, de hofmeester, en Sebna, de schrijver, en Joah, de zoon van Asaf, de kanselier.
4 En Rabsake zeide tot hen: Zegt nu tot Hizkia: Zo zegt de grote koning, de koning van Assyrie: Wat vertrouwen is dit, waarmede gij vertrouwt;
5 Ik mocht zeggen (doch het is een woord der lippen): Er is raad en macht tot den oorlog; op wien vertrouwt gij nu, dat gij tegen mij rebelleert?
6 Zie, gij vertrouwt op dien gebrokenen rietstaf, op Egypte; op denwelken zo iemand leunt, zo zal hij in zijn hand gaan en die doorboren; alzo is Farao, de koning van Egypte, al dengenen, die op hem vertrouwen.
7 Maar zo gij tot mij zegt: Wij vertrouwen op den HEERE, onzen God; is Hij Die niet, Wiens hoogten en Wiens altaren Hizkia weggenomen heeft, en Die tot Juda en tot Jeruzalem gezegd heeft: Voor dit altaar zult gij u nederbuigen?
8 Nu dan, wed toch met mijn heer, den koning van Assyrie; en ik zal u twee duizend paarden geven, zo gij voor u de ruiters daarop zult kunnen geven.
9 Hoe zoudt gij dan het aangezicht van een enigen vorst, van de geringste knechten mijns heren, afkeren? Maar gij vertrouwt op Egypte, om de wagenen en om de ruiteren.
10 En nu ben ik zonder den HEERE opgetogen tegen dit land, om dat te verderven. De HEERE heeft tot mij gezegd: Trek op tegen dat land, en verderf het.
11 Toen zeide Eljakim, en Sebna, en Joah tot Rabsake: Spreek toch tot uw knechten in het Syrisch, want wij verstaan het wel; en spreek niet met ons in het Joods, voor de oren des volks, dat op den muur is.
12 Maar Rabsake zeide: Heeft mijn heer mij tot uw heer en tot u gezonden, om deze woorden te spreken? Is het niet tot de mannen, die op den muur zitten, dat zij met ulieden hun drek eten, en hun water drinken zullen?
13 Alzo stond Rabsake, en riep met luider stem in het Joods, en zeide: Hoort de woorden des groten konings, des konings van Assyrie!
14 Alzo zegt de koning: Dat Hizkia u niet bedriege, want hij zal u niet kunnen redden.
15 Daartoe, dat Hizkia u niet doe vertrouwen op den HEERE, zeggende: De HEERE zal ons zekerlijk redden; deze stad zal niet in de hand des konings van Assyrie gegeven worden.
16 Hoort naar Hizkia niet; want alzo zegt de koning van Assyrie: Handelt met mij door een geschenk, en komt tot mij uit, en eet, een ieder van zijn wijnstok, en een ieder van zijn vijgeboom, en drinkt een ieder het water zijns bornputs;
17 Totdat ik kom en u haal in een land, als ulieder land is, een land van koren en most, een land van brood en van wijngaarden.
18 Dat Hizkia ulieden niet verleide, zeggende: De HEERE zal ons redden; hebben de goden der volken, een ieder zijn land, gered uit de hand des konings van Assyrie?
19 Waar zijn de goden van Hamath en Arpad? Waar zijn de goden van Sefarvaim? Hebben zij ook Samaria van mijn hand gered?
20 Welke zijn ze onder al de goden dezer landen, die hun land uit mijn hand gered hebben, dat de HEERE Jeruzalem uit mijn hand zou redden?
21 Doch zij zwegen stil, en antwoordden hem niet een woord; want het gebod des konings was, zeggende: Gij zult hem niet antwoorden.

22 Toen kwam Eljakim, de zoon van Hilkia, de hofmeester, en Sebna, de schrijver, en Joah, de zoon van Asaf, de kanselier, tot Hizkia met gescheurde klederen; en zij gaven hem de woorden van Rabsake te kennen.

De profeet Jesaja is in dit en in de volgende drie hoofdstukken een geschiedschrijver, want de geschiedenis van de Schrift is, zowel als de profetie van de Schrift, gegeven door Goddelijke ingeving aan heilige mannen: Velen van de profetieën in de vorige hoofdstukken hadden haar vervulling in de inval van Sanherib in Juda en de belegering van Jeruzalem en de wonderbare nederlaag, die hij onderging, en daarom is hier de geschiedenis ervan ingelast, beide tot verklaring en tot bevestiging van de profetie. De sleutel van de profetie is te vinden in de geschiedenis, en om ons de toegang gemakkelijk te maken, is die sleutel hier om zo te zeggen, aan de deur opgehangen. De nauwkeurige vervulling van deze profetie kan dienen om het geloof te bevestigen van Gods volk in de andere profetieën, wier vervulling na een groter tijdsverloop zal plaatshebben. Of dit verhaal ontleend is aan het boek van de koningen, of het eerst door Jesaja was geschreven en in het boek van de koningen opgenomen, is van geen belang, maar de geschiedenis is bijna woordelijk dezelfde, en de gebeurtenis was zo merkwaardig, dat zij wel waardig is om tweemaal te worden vermeld, 2 Koningen 18, 19, en hier, en evenzo de verkorte mededeling er van 2 Kronieken 32. Wij zullen hier slechts kort zijn. In onze opmerkingen nopens deze geschiedenis, daar wij er daar ter plaatse uitvoerig over gesproken hebben. In dit hoofdstuk hebben wij

I. De aanval van de koning van Assyrië op Juda en zijn voorspoed tegen al de vaste steden, vers 1.

II. De samenspreking die hij eiste met Hizkia en de leiders van beide partijen er voor, vers 2, 3.

III. Rabsake’s smadelijke en Godslasterlijke rede die ten doel had om Hizkia te verschrikken en hem daardoor tot onderwerping te brengen, ja hem te bewegen om zich op genade of ongenade over te geven vers 4-10.

IV. Zijn beroep op het volk, en zijn poging om hen er toe te brengen om Hizkia te verlaten en hem daardoor te noodzaken om zich over te geven, vers 11-20. V. Het verslag, dat hiervan aan Hizkia gedaan werd, vers 21, 22.

Jesaja 36:1-10

Wij zullen hier slechts letten op enige practische leringen, welke hieruit afgeleid kunnen worden.

1. Dat een volk zich op de weg van de plicht kan bevinden, en toch in grote moeilijkheden en benauwdheid kan komen. Hizkia was werkzaam aan een hervorming, en zijn volk was ook enigermate op de weg van hervorming en verbetering van hun leven, en toch werd juist toen hun land aangevallen en een groot deel ervan verwoest. Misschien waren zij verslapt in het werk van de hervorming, en was hun ijver ervoor verkoeld, misschien deden zij het slechts ten halve, en kwam het bij hen niet tot een grondige reformatie, en toen heeft God hen bezocht met dit oordeel om opnieuw leven in hen te brengen, in hen en in deze goede zaak. Het moet ons niet verwonderen dat God, als wij wel doen, ons beproevingen zendt ten einde ons op te wekken om beter te doen, ons best te doen en naar de volmaaktheid te streven.

2. Dat wij nooit zeker moeten zijn van de voortduur van onze vrede in deze wereld, niet moeten denken dat onze berg zo vaststaat, dat hij niet bewogen kan worden. Hiskia was niet slechts een vroom, Godvrezend koning maar hij was wijs in het bestuur van zijn rijk en in zijn verdragen met het buitenland. Zijn zaken waren in een goede toestand en hij scheen inzonderheid in goede verstandhouding te zijn met de koning van Assyrië, want hij had kort geleden vrede met hem gesloten, nadat hij hem een rijk geschenk had gezonden, 2 Kon 18:14. En toch zendt die trouweloze koning plotseling een talrijk leger in zijn land en verwoest het. Daarom is het goed voor ons om altijd moeilijkheden en beproeving te verwachten, opdat zij, als zij komen, ons niet overvallen als een onaangename verrassing, en dan zullen zij ook minder een verschrikking voor ons wezen.

3. Dat God het soms toelaat dat de vijanden van Zijn volk, zelfs die, welke het meest goddeloos en verraderlijk zijn, tegen hen overmogen. De koning van Assyrië nam alle of de meeste vaste steden van Juda en zo zal dus natuurlijkerwijs het gehele land een gemakkelijke prooi voor hem zijn. De goddeloosheid kan wel voor een tijdje voorspoedig zijn, maar zij kan het niet altijd wezen.

4. Hoogmoedige mensen houden van grootspraak, zij snoeven gaarne op wat zij zijn en hebben en gedaan hebben, ja en op hetgeen zij zullen doen, om over anderen te zegevieren, en het is hun lust om geheel het mensdom te trotseren, hoewel zij er zich in de ogen van alle verstandige lieden bespottelijk mee maken en zich blootstellen aan de toorn van die God, die de hovaardigen wederstaat. Maar zij wanen zich op die wijze gevreesd te maken, ofschoon "zij zich gehaat maken, en door opgeblazen dingen te spreken, hun doel te bereiken", Judas: 16.

5. De vijanden van Gods volk pogen hen ten onder te brengen door hen te verschrikken, inzonderheid door hen weg te schrikken van hun vertrouwen op God. Zo werpt hier Rabsake door spot en grootspraak Hizkia terneer als volkomen onmachtig om met zijn meester, de koning van Assyrië, te strijden, of om voor hem te bestaan, hem ook maar voor een enkel ogenblik het hoofd te bieden. Daarom is het zaak voor ons om, ten einde de vijanden van onze ziel te kunnen weerstaan, onze moed levendig te houden door vast te houden aan onze hoop op God.

6. Het wordt van alle zijden erkend dat zij, die de dienst van God verlaten Zijn bescherming verbeuren. Indien het waar geweest was wat Rabsake aanvoerde, namelijk dat Hizkia Gods

altaren had neergeworpen, dan zou hij met recht hebben kunnen denken dat hij niet met enige zekerheid op hulp en ondersteuning van Hem kon rekenen, vers 7. Wij kunnen dit zeggen tot verwaten zondaars, die zeggen te vertrouwen op de Heere en op Zijn genade: Is Hij het niet, wiens geboden zij voortdurend geminacht hebben, wiens naam zij hebben onteerd, op wiens inzettingen zij geen acht geslagen hebben? Hoe kunnen zij dan verwachten gunst bij Hem te zullen vinden?

7. Het is voor hen, die de kerk en het volk van God vervolgen zeer gemakkelijk om te zeggen- en gewoonlijk zeggen zij dit dan ook-dat zij er een opdracht van God voor hebben. Rabsake kon zeggen: *Ben ik zonder de Heere opgetogen tegen dit land?* terwijl hij toch in werkelijkheid *tegen* de Heere was opgetogen, Hoofdst 37:28. Zij, die de dienstknechten des Heeren doden, denken Hem dienst te bewijzen, en zeggen: *Dat de Heere heerlijk worde.* Maar vroeg of laat zullen zij tot hun schade en beschaming hun dwaling moeten inzien.

Jesaja 36:11-22

Wij kunnen hier de lering uit afleiden:

1. Dat terwijl vorsten en raadsheren de openbare zaken met elkaar bespreken, het niet billijk is om er het volk in te betrekken. Het was een redelijk voorstel dat Hizkia's gevolmachtigden deden om de bespreking en beraadslaging te voeren in een taal, die het volk niet verstond, vers 11, omdat redenen van staaf geheimen zijn, die ook geheim moeten blijven, daar het gemene volk onbevoegd is om er over te oordelen. Daarom is het een onbillijke handelwijze, een doen van de mensen, zoals zij niet willen dat aan hen gedaan wordt, om onderdanen door lage aantijgingen en inblazingen op te zetten tegen hun wettigen vorst.

2. Trotse en hooghartige spotters zullen gewoonlijk, hoe beleefder men tot hen spreekt, zoveel grover en beledigender antwoorden. Niets kon zachtmoediger en eerbiediger gesproken worden, dan hetgeen Hizkia's agenten tot Rabsake zeiden. Wat zij verlangden was billijk en rechtvaardig, maar daarbij drukten zij zich ook uit met grote bescheidenheid en eerbied. zij noemden zich zijn dienstknechten zij verzochten, baden er om: *spreek toch, bidden wij u,* maar dit maakte hem nog meer boosaardig en heerszuchtig, deed hem nog gebiedender taal voeren. Ruwe, onbeschofte antwoorden te geven aan hen, die ons zachte antwoorden geven, dat is een wijze van goed met kwaad te vergelden, en diegenen zijn wel zeer slecht en naar te vrezen is onverbeterlijk bij wie datgene, hetwelk gewoonlijk de toorn afkeert, het kwaad nog erger maakt.

3. Als Satan de mensen wil afkeren van op God te vertrouwen en Hem aan te kleven dan doet hij het door hun de gedachte in te blazen, dat ze door toe te geven aan de zonde, hun staat en toestand kunnen verbeteren, maar die gedachte is onwaar en goddeloos, en moet dus met de uiterste verfoeiing verworpen worden. Als de wereld en het vlees tot ons zeggen: "*Handel met ons,* ga een overeenkomst met ons aan, *kom tot ons uit",* onderwerp u aan onze heerschappij, maak gemene zaak met ons, sta onze belangen voor, en gij *zult een ieder van u van zijn wijnstok eten",* dan bedriegen zij ons, ons vrijheid belovende, terwijl zij ons in de laagste gevangenschap en slavernij voeren. Men zou evengoed op Rabsake's woord van een goede behandeling en een aangename woonstede aan kunnen als op het hun, geloof hen dan niet als zij zo fraaie woorden spreken. Zij mogen zeggen wat zij willen, maar er is geen land als het land van de belofte, als het heilige land.

4. Niets kan op zichzelf ongerijmder of meer beledigend zijn voor de waren God dan Hem bij de goden van de heidenen te vergelijken, alsof Hij niets meer kon doen voor de bescherming van Zijn aanbidders, dan zij voor de bescherming van de hunnen kunnen doen, en alsof de God van Israël even gemakkelijk vermeesterd kon worden als de goden van Hamath en Arpad. Terwijl zij ijdelheid en een leugen zijn, niets zijn, en Hij de grote IK BEN is, zij zijn de schepselen van van de mensen verbeelding en het werk van van de mensen handen, Hij is de Schepper aller dingen.

5. Verwaande zondaren denken allicht dat, omdat zij hun medeschepselen te sterk waren, zij daarom ook wel opgewassen zijn tegen hun Schepper. Deze en die natie hebben zij ten ondergebracht, en daarom zal de Heere zelf Jeruzalem niet uit hun hand verlossen. Maar de potscherven kunnen wel met aarden potscherven twisten, maar laat hen niet met de pottenbakker twisten.

6. Het is soms verstandig *om de dwaas niet te antwoorden naar zijn dwaasheid.* Hizkias gebod luidde, "*Gij zult hem niet antwoorden,* het zou hem slechts tot nog meer smaadredenen en Godslastering prikkelen, laat het aan God over om hem de mond te stoppen, want gij kunt het niet. Zij hadden recht en rede aan hun zijde, maar het zou moeilijk wezen om met zo onredelijk een tegenstander van recht en rede te spreken, zonder dat er drift en hartstocht bij kwam, en als zij evenals hij tot smaadredenen zouden vervallen, dan zou Rabsake hun op dat wapen te sterk zijn.

7. Het betaamt het volk van God om smart te gevoelen over de oneer, die God wordt aangedaan door de Godslasteringen van de goddelozen, al achten ze het ook verstandig om er niet op te antwoorden. Zij *hebben hem niet een woord geantwoord,* maar zij verscheurden hun kleren in heilige ijver voor de eer van Gods naam en heilige verontwaardiging om de smaad, die er over uitgestort werd. Zij scheurden hun kleren toen zij Godslastering hoorden, daar zij geen welbehagen vonden in hun sieraden toen Gods eer werd aangerand.

HOOFDSTUK 37

1 En het geschiedde, als de koning Hizkia dat hoorde, zo scheurde hij zijn klederen, en bedekte zich met een zak, en ging in het huis des HEEREN.
2 Daarna zond hij Eljakim, den hofmeester, en Sebna, den schrijver, en de oudsten der priesteren, met zakken bedekt, tot Jesaja, den profeet, den zoon van Amoz;
3 En zij zeiden tot hem: Alzo zegt Hizkia: Deze dag is een dag der benauwdheid, en der schelding, en der lastering; want de kinderen zijn gekomen tot aan de geboorte, en er is geen kracht om te baren.
4 Misschien zal de HEERE, uw God, horen de woorden van Rabsake, denwelken zijn heer, de koning van Assyrie, gezonden heeft, om den levenden God te honen, en te schelden met woorden, die de HEERE, uw God, gehoord heeft; hef dan een gebed op voor het overblijfsel, dat gevonden wordt.
5 En de knechten van den koning Hizkia kwamen tot Jesaja.
6 En Jesaja zeide tot hen: Zo zult gijlieden tot uw heer zeggen: Zo zegt de HEERE: Vrees niet voor de woorden, die gij gehoord hebt, waarmede Mij de dienaars des konings van Assyrie gelasterd hebben.
7 Zie, Ik zal een geest in hem geven, dat hij een gerucht horen zal, en weder in zijn land keren; en Ik zal hem door het zwaard in zijn land vellen.
8 Zo kwam Rabsake weder, en hij vond den koning van Assyrie strijdende tegen Libna; want hij had gehoord, dat hij van Lachis vertrokken was.
9 Als hij nu hoorde van Tirhaka, den koning van Cusch, zeggen: Hij is uitgetogen, om tegen u te strijden; toen hij zulks hoorde, zo zond hij weder boden tot Hizkia, zeggende:
10 Zo zult gijlieden spreken tot Hizkia, den koning van Juda, zeggende: Laat u uw God niet bedriegen, op Welken gij vertrouwt, zeggende: Jeruzalem zal in de hand des konings van Assyrie niet gegeven worden.
11 Zie, gij hebt gehoord, wat de koningen van Assyrie aan alle landen gedaan hebben, die verbannende; en zoudt gij gered worden?
12 Hebben de goden der volken die mijn vaders verdorven hebben, dezelven gered, als Gozan, en Haran, en Rezef, en de kinderen van Eden, die in Telasser waren?
13 Waar is de koning van Hamath, en de koning van Arpad, en de koning der stad Sefarvaim, Hena en Ivva?
14 Als nu Hizkia de brieven uit der boden hand ontvangen, en die gelezen had, ging hij op in het huis des HEEREN; en Hizkia breidde die uit voor het aangezicht des HEEREN.
15 En Hizkia bad tot den HEERE, zeggende:
16 O HEERE der heirscharen, Gij, God van Israel, Die tussen de cherubim woont! Gij Zelf, Gij alleen zijt de God van alle koninkrijken der aarde; Gij hebt den hemel en de aarde gemaakt!
17 O HEERE! neig Uw oor en hoor, HEERE! doe Uw ogen open, en zie; en hoor al de woorden van Sanherib, die gezonden heeft om den levenden God te honen.
18 Waarlijk, HEERE! hebben de koningen van Assyrie al de landen, mitsgaders derzelver landerijen verwoest;
19 En hebben hun goden in het vuur geworpen; want zij waren geen goden, maar het werk van mensenhanden, hout en steen; daarom hebben zij die verdorven.
20 Nu dan, HEERE, onze God, verlos ons uit zijn hand, zo zullen alle koninkrijken der aarde weten, dat Gij alleen de HEERE zijt.
21 Toen zond Jesaja, de zoon van Amoz, tot Hizkia, om te zeggen: Alzo zegt de HEERE, de God Israels: Dat gij tot Mij gebeden hebt tegen Sanherib, den koning van Assyrie, heb Ik gehoord.

22 Dit is het woord, dat de HEERE over hem gesproken heeft: De jonkvrouw, de dochter van Sion, veracht u, zij bespot u, de dochter van Jeruzalem schudt het hoofd achter u.
23 Wien hebt gij gehoond, en gelasterd, en tegen Wien hebt gij de stem verheven, en uw ogen omhoog opgeheven? Tegen den Heilige Israels!
24 Door middel uwer dienstknechten hebt gij den HEERE gehoond, en gezegd: Ik heb met de menigte mijner wagenen beklommen de hoogte der bergen, de zijden van Libanon; en ik zal zijn hoge cederbomen en zijn uitgelezen dennebomen afhouwen; en zal komen tot zijn uiterste hoogte, in het woud zijns schonen velds.
25 Ik heb gegraven en de wateren gedronken; en ik heb met mijn voetzolen alle rivieren der belegerde plaatsen verdroogd.
26 Hebt gij niet gehoord, dat Ik zulks lang te voren gedaan heb, en dat van de oude dagen af geformeerd heb? Nu heb Ik dat doen komen, dat gij zoudt zijn, om de vaste steden te verstoren tot woeste hopen.
27 Daarom waren haar inwoners handeloos, zij waren verslagen en beschaamd; zij waren als het gras des velds en de groene grasscheutjes, als het hooi der daken, en het brandkoren, eer het overeind staat.
28 Maar Ik weet uw zitten, en uw uitgaan, en uw inkomen, en uw woeden tegen Mij.
29 Om uw woeden tegen Mij, en dat uw woeling voor Mijn oren opgekomen is, zo zal Ik Mijn haak in uw neus leggen, en Mijn gebit in uw lippen, en Ik zal u doen wederkeren door dien weg, door denwelken gij gekomen zijt.
30 En dat zij u een teken, dat men in dit jaar, wat van zelf gewassen is, eten zal, en in het tweede jaar, wat daarvan weder uitspruit; maar zaait in het derde jaar, en maait, en plant wijngaarden, en eet hun vruchten.
31 Want het ontkomene, dat overgebleven is van het huis van Juda, zal wederom nederwaarts wortelen, en het zal opwaarts vrucht dragen.
32 Want van Jeruzalem zal het overblijfsel uitgaan, en het ontkomene van den berg Sion; de ijver des HEEREN der heirscharen zal dit doen.
33 Daarom, zo zegt de HEERE van den koning van Assyrie: Hij zal in deze stad niet komen, noch daar een pijl inschieten; ook zal hij met geen schild daarvoor komen, en zal geen wal daartegen opwerpen.
34 Door den weg, dien hij gekomen is, door dien zal hij wederkeren; maar in deze stad zal hij niet komen, zegt de HEERE.
35 Want Ik zal deze stad beschermen, om die te verlossen, om Mijnentwil, en om Davids, Mijns knechts wil.
36 Toen voer de engel des HEEREN uit, en sloeg in het leger van Assyrie honderd vijf en tachtig duizend. En toen zij zich des morgens vroeg opmaakten, ziet, die allen waren dode lichamen.
37 Zo vertrok Sanherib, de koning van Assyrie, en toog henen, en keerde weder; en hij bleef te Nineve.
38 Het geschiedde nu, als hij in het huis van Nisroch, zijn god, zich nederboog, dat Adramelech en Sarezer, zijn zonen, hem met het zwaard versloegen; doch zij ontkwamen in het land van Ararat; en Esar-haddon, zijn zoon, werd koning in zijn plaats.

In dit hoofdstuk vinden wij nog een herhaling van de geschiedenis, die wij betreffende Sanherib in het boek van de koningen gehad hebben. In het vorige hoofdstuk zagen wij hem overwinnend en dreigende nog meer te zullen overwinnen. In dit hoofdstuk zien wil hem vallende, en ten laatste gevallen in antwoord op het gebed, en in vervulling van vele van de profetieën, die wij in de vorige hoofdstukken ontmoet hebben. Wij hebben hier:

I. Hizkia's vrome verontwaardiging over Rabsake's goddeloze rede, vers 1.

II. zijn vriendelijke boodschap aan Jesaja om zijn gebed te verzoeken, vers 2-5.

III. Het bemoedigende antwoord dat Jesaja hem zond in de naam van God hem de verzekering gevende dat God zult zaak zou voorstaan tegen de koning van Assyrië, vers 6, 7.

IV. Een beledigende brief, die de koning van Assyrië zond aan Hizkia, waarvan doel en inhoud gelijk waren aan Rabsake's rede, vers 8-13.

V. Hizkia's ootmoedig gebed tot God na de ontvangst van deze brief, vers 14-20.

Vl. Het nadere en volledige antwoord, dat God hem zond door Jesaja, hem belovende dat zijn zaken weldra een gelukkigen keer zullen nemen de storm voorbij zal gaan, en alles een kalm en helder aanzien zal krijgen, vers 21-35.

VII. De onmiddellijke vervulling van deze profetie in de ondergang van het Assyrische leger, vers 36, en de moord aan hem zelf gepleegd, vers 37, 38. Over dit alles is uitvoerig gesproken bij de verklaring van 2 Koningen 19.

Jesaja 37:1-7

Wij kunnen hier opmerken:

1. Dat het beste middel om de boosaardige plannen van onze vijanden tegen ons te verijdelen, hierin bestaat, dat wij er door gedreven worden tot God en onze plicht, en aldus spijze te verkrijgen uit de eter. Rabsake's doel was *Hizkia van* de Heere weg te schrikken, maar het bleek dat hij hem heenschrikte *tot* de Heere. In plaats dat de wind de mantel des reizigers van hem afrukte, maakte hij slechts dat hij er zich dichter in hulde. Hoe meer Rabsake God smaadt, hoe meer Hizkia er zich op toelegt om Hem te eren door zijn klederen te scheuren wegens de smaad, Hem aangedaan, en in het heiligdom te gaan, ten einde Zijn wil te kennen.

2. Dat het de groten van de aarde wel voegt om de gebeden van de Godvruchtigen en van de vrome leraren te begeren. Hizkia zond boden, en wel zeer achtbare mannen, van de hoogste rang tot Jesaja, ten einde om zijn gebed te verzoeken, gedenkende hoezeer zijn laatste profetieën duidelijk heen wezen naar de gebeurtenissen, die thans plaats hadden, en waarschijnlijk heeft hij in vertrouwen daarop niet getwijfeld, of de uitkomst zou goed en troostrijk zijn, maar toch wilde hij dat die troostrijke uitkomst een antwoord zal zijn op het gebed, *deze dag is een dag van de benauwdheid*, derhalve, laat het een dag van het gebed wezen.

3. Dat wij, als wij het meest in spanning zijn, het vurigst moeten wezen in het gebed. *Nu de kinderen tot de geboorte zijn gekomen*, maar er *geen kracht is om te baren*, laat nu het gebed ter hulpe komen, als de weeën het hevigst zijn, laat het gebed dan levendig en dringend zijn, en als wij de grootste moeilijkheden ontmoeten, dan is het een tijd, niet alleen om onszelf, maar ook om anderen op te wekken om God aan te grijpen. Het gebed is de vroedvrouw van de zegen, die helpt om hem voort te brengen.

4. Als wij slechts enige hoop hebben op zegen, dan is die hoop een aanmoediging om te bidden, vers 4. *Misschien zal de Heere uw God horen. Wie weet Hij mocht zich wenden en berouw hebben?* Dit: *het mocht wezen* aangaande het vooruitzicht op de haven van de zegen, moet ons aansporen om met verdubbelde ijver de roeiriemen des gebeds in beweging te brengen.

5. Als er een overblijfsel gevonden wordt-en niet dan een overblijfsel- dan is het onze plicht om voor dat overblijfsel een gebed op te heffen, vers 4. Het gebed, dat de hemel bereikt, moet opgeheven worden door een krachtig geloof, vurige begeerten en de bepaalde bedoeling van Gods eer en heerlijkheid, dit alles moet opgewekt worden als wij tot het uiterste van de nood gekomen zijn.

6. Wij hebben geen reden om diegenen te vrezen, die God tot hun vijand gemaakt hebben, want zij zijn getekend voor het verderf, en zij kunnen wel sissen, maar niet schaden. Rabsake heeft God gelasterd, laat Hizkia dus niet bevreesd voor hem zijn, vers 6. Hij heeft door zijn schelden God tot een partij gemaakt van de zaak, en daarom zal de uitspraak van het geding ongetwijfeld tegen hem zijn, God zal gewis Zijn eigen zaak voorstaan en bepleiten.

7. De vrees van de zondaars is slechts een voorbode van hun val. Hij zal het gerucht horen van de slachting van zijn leger, dat hem zal noodzaken om terug te keren naar zijn land, en daar zal

hij gedood worden, vers 7. De angst, die hem vervolgt, zal hem ten laatste heenvoeren tot "de koning van de verschrikkingen," Job 18:11, 14. De vloek zal de zondaar achterhalen.

Jesaja 37:8-20

Wij kunnen hier opmerken:

1. Dat, zo God ons innerlijk geloof geeft in de belofte, uit ons bevestigen kan in ons stil verdragen van smaad. God heeft Hizkia geantwoord, maar het blijkt niet dat Hizkia na rijp beraad enigerlei antwoord gezonden heeft aan Rabsake, maar, daar God de zaak in Zijn eigen handen genomen had, heeft hij haar kalm en gerust aan Hem overgelaten. En zo keerde Rabsake dan terug tot de koning, zijn heer om nieuwe instructies van hem te ontvangen.

2. Dat zij, die zich verlustigen in de krijg, er genoeg van zullen hebben. Sanherib ging uit om oorlog te voeren tegen Juda, zonder dat hem er reden of aanleiding toe gegeven was, en zonder dat hij vooraf een waarschuwing had gezonden. En nu trekt de koning van Cusch, of Ethiopië, met even weinig ceremonie uit ten strijde tegen hem, vers 9. Zij, die twistziek zijn, kunnen verwachten dat er met hen getwist zal worden, en soms beteugelt God de woede van Zijn vijanden door er een krachtige afleiding aan te geven.

3. Dat het slecht is om hovaardiglijk en Godslasterlijk te spreken, maar dat het nog slechter is om aldus te schrijven, want dat geschiedt meer opzettelijk en met voorbedachten rade, en wat geschreven is, spreidt zich verder uit, duurt langer, en doet meer kwaad, voor atheïsme dat geschreven werd zal gewis eens afgerekend worden.

4. Dat grote voorspoed dikwijls het hart van de zondaren verhardt in hun zondige wegen en hen nog zoveel te meer vermetel maakt. Omdat de koningen van Assyrië alle landen verwoest hebben (eigenlijk waren het echter slechts weinige, die onder hun bereik vielen) daarom twijfelen zij niet of zij zullen ook Gods land verwoesten en vernietigen, omdat de goden van de volkeren onmachtig waren om te helpen, komen zij tot de gevolgtrekking dat de God van Israël dit ook is, omdat de afgodische koningen van Hamath en Arpad een gemakkelijke prooi voor hen werden, moet de Godvruchtige, hervormende koning van Juda het ook zijn. Aldus wordt de trotsaard door de zonneschijn van de voorspoed gerijpt voor het verderf.

5. Vrijheid van toegang tot de troon van de genade en vrijheid om aldaar te spreken zijn te allen tijde het onuitsprekelijke voorrecht van het volk van God, inzonderheid in tijden van benauwdheid en gevaar. Hizkia nam Sanheribs brief en breidde hem uit voor het aangezicht des Heeren, niet bedoelende een klacht tegen hem in te brengen, behalve die welke gegrond was op zijn eigen schrift. Laat de zaak zelf spreken, hier is zij zwart op wit. *Heere, doe Uwe ogen open en zie.* God staat aan Zijn biddend volk toe om nederig, vrijmoedig met Hem te zijn, al hun woorden voor Hem uit te spreken, zoals Jeftha gedaan heeft de brief uit te breiden voor Zijn aangezicht hetzij van een vriend, of van een vijand, en laat de inhoud, de zorg er voor aan Hem over.

6. De grote en fundamentele beginselen van onze Godsdienst, toegepast door het geloof en gebruikt in het gebed, zullen ons van het grootste nut zijn in onze bijzondere behoeften en benauwdheden, waarin die ook mogen bestaan, tot deze moeten wij ons dus wenden en aan deze moeten wij ons houden zoals Hizkia. Hij bemoedigde zich hiermede dat de God Israëls de Heere van de heirscharen is, van alle heirscharen, van de heirscharen Israëls om hen te bezielen en aan te vuren, van de heirscharen van hun vijanden om hen te ontmoedigen en te beteugelen, dat Hij alleen God is, en dat niemand bij Hem vergeleken kan worden, dat Hij *de God is van al*

de koninkrijken van de aarde en over die alle beschikt naar Zijn welbehagen want Hij heeft de hemel en de aarde gemaakt en daarom kan Hij alles doen, en doet Hij ook alles.

7. Als wij bang zijn voor mensen, die grote verwoesters zijn, dan mogen wij met nederige vrijmoedigheid een beroep doen op God als de grote redder en behouder. Zij hebben waarlijk alle landen mitsgaders hun landerijen verwoest. zij hebben de volken vernietigd die zich buiten de bescherming van de ware God hebben gesteld door valse goden te aanbidden, maar de Heere, die alleen God is, is onze God, onze koning, onze wetgever, en Hij zal ons behouden, die de behouder is van hen, die geloven.

8. Wij hebben in ons worstelen met God in het gebed genoeg om aan te grijpen, als wij er slechts op kunnen pleiten dat Zijn eer gemoeid is met onze zaak, dat Zijn naam ontheiligd zal worden als wij terneer worden geworpen en verheerlijkt zo wij worden geholpen en gered. Daaraan dus zal onze krachtigste pleitgrond ontleend worden. Doe het om de wille van Uw eer en heerlijkheid.

Jesaja 37:21-38

Wij kunnen hier opmerken:

1. Dat zij, die met geduld en lijdzaamheid boodschappen van de verschrikking ontvangen van mensen en door het gebed boodschappen des geloofs zenden aan God, verwachten kunnen dat zij tot hun vertroosting boodschappen van genade en vrede zullen ontvangen van God en dat wel als zij het meest terneergeslagen zijn. Jesaja zond aan Hizkia in de naam van God een uitvoerig antwoord op zijn gebed, hij zond het hem schriftelijk (want het antwoord was te lang om mondeling overgebracht te worden). "*Dat gij tot Mij gebeden hebt tegen Sanherib, de koning van Assyrië*, weet tot uw vertroosting, dat uw gebed verhoord is." Jesaja had hem kunnen verwijzen naar de profetie, die hij had uitgesproken, inzonderheid naar die in Hoofdstuk 10, en hem zeggen, om daaraan een antwoord te ontlenen op zijn gebed, maar opdat hij overvloedige vertroosting zou hebben, wordt hem een opzettelijk antwoord gezonden. De gemeenschap tussen de aarde en de hemel wordt nooit van Gods zijde verbroken.

2. Dat zij, die zichzelf verheffen en verheerlijken, en inzonderheid zich verheffen tegen God en Zijn volk, zich in werkelijkheid slechts vernederen en verlagen en verachtelijk maken in de ogen van alle verstandige mensen. *De jonkvrouw, de dochter Zions, heeft Sanherib veracht,* hem en al zijn machteloze boosheid en zijn dreigementen, zij weet dat zolang zij vasthoudt aan haar oprechtheid, zij zeker kan zijn van de Goddelijke bescherming, en dat de vijand wel kan blaffen, maar niet kan bijten. Al zijn dreigementen zijn een bespotting het is alles slechts *brutum fulmen-een blote flikkering.*

3. Zij, die het volk van God uitschelden, beledigen God zelf, en hetgeen tegen hen gezegd en gedaan wordt, beschouwt Hij als gezegd en gedaan tegen Hem: *"wien hebt gij gehoond, de Heilige Israëls.* En gij hebt Hem gehoond *omdat* Hij een heilige is." En het verzwaarde de belediging, die Sanherib God aandeed, dat hij niet alleen zelf Hem hoonde, maar ook zijn knechten aanspoorde om dit te doen. *Door middel van uw dienstknechten,* de lagen en verachtelijker, *hebt gij de Heere gehoond.*

4. Zij, die zichzelf verheffen en roemen op hun eigen daden, smaden God en Zijn voorzienigheid. "Gij zei: *Ik heb gegraven en de wateren gedronken,* ik heb grote dingen gedaan, en zal er nog meer doen," en wilt niet erkennen dat *Ik het gedane heb,* vers 24, 26. De werkzaamste, bedrijvigste mensen zijn niets meer dan God hen maakt, en God maakt hen niets meer dan Hij vanouds bestemd heeft. "Wat *Ik van oude dagen af geformeerd heb* in een eeuwig raadsbesluit, *heb Ik nu doen komen,"* -want God doet alles naar de raad van Zijn wil- *Dat gij zoudt zijn om de vaste steden te verstoren tot woeste hopen,* daarom is het onduldbaar verwaand in u om het voor te stellen als uw eigen doen." Al de boosheid en al de voorstellen en voornemens van de vijanden van de kerk zijn bekend aan de God van de kerk, en zijn onder Zijn bedwang. Sanherib was bedrijvig en vlug, hij was hier en daar en overal, maar God wist zijn uitgaan en zijn binnenkomen, en had altijd het oog op hem, vers 28. En dat was niet alles: Hij had ook een hand op hem, een strenge hand, een sterke hand, *een haak in zijn neus,* en *een gebit in zijn lippen,* door welke Hij, hoewel hij zeer weerstrevend en onhandelbaar was, hem kon en zou *doen weerkeren door de weg, waarlangsd hij gekomen was* vers 29. Tot hiertoe zal hij komen en niet verder. God had Sanheribs opdracht tegen Juda getekend, Hoofdstuk 10:6. Hier trekt Hij haar in, hij heeft hen verschrikt, maar hij moet hen niet schaden, en daarom wordt hij er voor ontheven om verder te gaan, ja meer, zijn gevangenneming is hier getekend,

om zich te verantwoorden voor hetgeen hij buiten zijn opdracht gedaan had, en waartoe hij dus niet gevolmachtigd was.

God is de milddadige weldoener van Zijn volk, zowel als hun machtige beschermer, beide een zon en een schild voor hen, die op Hem vertrouwen. Jeruzalem zal beschermd worden vers 35, de belegeraars zullen er niet in komen niet er voor komen met een geregelde aanval, maar zullen reeds voor het begin van de belegering verslagen worden, vers 33. Maar dit is nog niet alles. God zal in genade wederkeren tot Zijn volk en hun goeddoen. Hun land zal meer dan gewoonlijk vruchtbaar zijn, zodat hun verliezen ruimschoots vergoed zullen worden. Zij zullen geen kwade gevolgen hebben te lijden, hetzij van de verwoestingen, aangericht door de vijand, of van de stilstand van het landbouwbedrijf. Maar de aarde zal, evenals in de beginne, vanzelf vruchten voortbrengen, en van die spontane voortbrengselen zullen zij leven, ja in overvloed leven. De zegen des Heeren kan, als het Hem behaagt rijk maken zonder de hand van de vlijtige. En laat hen niet denken dat de verwoesting van hun land hen zal vrijstellen van het waarnemen van het sabbatjaar dat het volgende jaar schijnt ingevallen te zijn toen zij niet mochten ploegen en zaaien, neen, hoewel zij nu niet, zoals gewoonlijk, van tevoren hun voorraad voor dat jaar hadden, moeten zij het toch nauwgezet waarnemen, en op God vertrouwen dat Hij in hun behoeften zal voorzien. Er moet op God vertrouwd worden in de weg van de plichts

5. Niemand kan bestaan voor de oordelen Gods, als zij komen met een opdracht.

a. De grootste menigten kunnen er niet voor bestaan. Eén engel zal in één nacht een groot en talrijk leger dood op de plaats uitstrekken, als God hem dit gebiedt, vers 36. Hier zijn honderd vijf en tachtig duizend dappere krijgslieden in een ogenblik in even zoveel dode lichamen veranderd. Velen denken dat bij gelegenheid van deze nederlaag van het Assyrische leger de 76ste psalm geschreven werd, waar van *het beroven van de stouthartigen*, die heengezonden werden om hun langdurige slaap te slapen, vers 6 afgeleid wordt, dat God *doorluchtiger en heerlijker is dan de roofbergen*, vers 5, en dat Hij *vreeslijk is*, vers 8. Meer dan wij weten worden engelen gebruikt als dienaren van Godsgerechtigheid om de hoogmoed van de goddelozen te straffen en hun macht te verbreken.

b. De hoogsten en aanzienlijksten kunnen er niet voor bestaan. *De grote koning, de koning van Assyri*, heeft een zeer klein aanzien, als hij genoodzaakt is terug te keren, niet alleen met schande omdat hij niet tot stand kan brengen wat hij zich voorgenomen had, en waarvan hij met zoveel zekerheid had gesproken en gesnoefd maar met angst en vrees dat de engel, die zijn leger had vernietigd, ook hem zou doden. Maar nog kleiner en nietiger *zal hij* er uitzien als zijn eigen zonen, die hem hadden behoren te beschermen, hem offerden aan zijn afgod wiens bescherming hij zocht, vers 37, 38. God kan spoedig de adem doen ophouden van hen die dreiging en moord blazen tegen Zijn volk en Hij zal het doen als zij de mate van hun ongerechtigheid vol hebben doen worden, en de Heere is bekend door de oordelen, die Hij volvoert, bekend als een God, die de hovaardigen wederstaat. Door deze beschikking van Gods voorzienigheid zijn vele profetieën vervuld geworden, hetgeen ons moet aanmoedigen, o. m. daar zij verder zien en bedoeld zijn als gewone en algemene verzekeringen van de veiligheid van de kerk en van allen, die op God vertrouwen, op God vertrouwen voor de vervulling ervan. Hij, die verlost heeft, wil en zal nog verlossen. Heere, vergeef onze vijanden, maar *laat aldus al Uw vijanden omkomen, o Heere!*

HOOFDSTUK 38

1 In die dagen werd Hizkia krank tot stervens toe; en de profeet Jesaja, de zoon van Amoz, kwam tot hem, en zeide tot hem: Alzo zegt de HEERE: Geef bevel aan uw huis; want gij zult sterven, en niet leven.
2 Toen keerde Hizkia zijn aangezicht om naar den wand, en hij bad tot den HEERE.
3 En hij zeide: Och HEERE, gedenk toch, dat ik voor Uw aangezicht in waarheid en met een volkomen hart gewandeld, en wat goed in Uw ogen is, gedaan heb. En Hizkia weende gans zeer.
4 Toen geschiedde het woord des HEEREN tot Jesaja, zeggende:
5 Ga henen, en zeg tot Hizkia: Zo zegt de HEERE, de God van uw vader David: Ik heb uw gebed gehoord, Ik heb uw tranen gezien; zie, Ik zal vijftien jaren tot uw dagen toedoen;
6 En Ik zal u uit de hand des konings van Assyrie verlossen, mitsgaders deze stad; en Ik zal deze stad beschermen.
7 En dit zal u een teken zijn van den HEERE, dat de HEERE het woord, dat Hij gesproken heeft, doen zal:
8 Zie, Ik zal de schaduw der graden, die met de zon in de graden van Achaz' zonnewijzer nederwaarts gegaan is, tien graden achterwaarts doen keren. Dies is de zon tien graden teruggekeerd, in de graden, die zij nederwaarts gegaan was.
9 Dit is het schrift van Hizkia, koning van Juda, toen hij ziek geweest en van zijn ziekte genezen was.
10 Ik zeide: Vanwege de afsnijding mijner dagen, zal ik tot de poorten des grafs heengaan, ik word beroofd van het overige mijner jaren.
11 Ik zeide: Ik zal den HEERE niet meer zien, den HEERE, in het land der levenden; ik zal de mensen niet meer aanschouwen met de inwoners der wereld.
12 Mijn levenstijd is weggetogen, en van mij weggevoerd gelijk eens herders hut; ik heb mijn leven afgesneden, gelijk een wever zijn web; Hij zal mij afsnijden, als van den drom; van den dag tot den nacht zult Gij mij ten einde gebracht hebben.
13 Ik stelde mij voor tot den morgenstond toe; gelijk een leeuw, alzo zal Hij al mijn beenderen breken; van den dag tot den nacht zult Gij mij ten einde gebracht hebben.
14 Gelijk een kraan of zwaluw, alzo piepte ik; ik kirde als een duif; mijn ogen verhieven zich omhoog; o HEERE! ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg.
15 Wat zal ik spreken? Gelijk Hij het mij heeft toegezegd, alzo heeft Hij het gedaan; ik zal nu al zoetjes voorttreden al mijn jaren, vanwege de bitterheid mijner ziel.
16 Heere, bij deze dingen leeft men, en in dit alles is het leven van mijn geest; want Gij hebt mij gezond gemaakt en mij genezen.
17 Zie, in vrede is mij de bitterheid bitter geweest; maar Gij hebt mijn ziel liefelijk omhelsd, dat zij in de groeve der vertering niet kwame; want Gij hebt al mijn zonden achter Uw rug geworpen.
18 Want het graf zal U niet loven, de dood zal U niet prijzen; die in den kuil nederdalen, zullen op Uw waarheid niet hopen.
19 De levende, de levende, die zal U loven, gelijk ik heden doe; de vader zal den kinderen Uw waarheid bekend maken.
20 De HEERE was gereed om mij te verlossen; daarom zullen wij op mijn snarenspel spelen; al de dagen onzes levens, in het huis des HEEREN.
21 Jesaja nu had gezegd: Laat men nemen een klomp vijgen, en tot een pleister op het gezwel maken, en hij zal genezen.
22 En Hizkia had gezegd: Welk zal het teken zijn, dat ik ten huize des HEEREN zal opgaan?

In dit hoofdstuk wordt de geschiedenis van Hizkia voortgezet. Hier is:

I. Zijn ziekte, en het vonnis des doods, dat hij in zichzelf had ontvangen, vers 1.

II. Zijn gebed in zijn ziekte vers 2-3.

III. Het antwoord des vredes dat God gaf op dat gebed, hem verzekerende dat hij zal herstellen, en nog vijftien jaren zal leven, dat Jeruzalem verlost zal worden van de koning van Assyrië, en dat tot een teken om zijn geloof hierin te bevestigen, de zon tien graden achterwaarts zal gaan, vers 4-8. Dit hebben wij tevoren gelezen en verklaard, 2 Koningen 20. 1 en verv Maar,

IV. Hier is Hizkia's dankzegging voor zijn herstel, die wij tevoren niet gehad hadden, vers 9-20, waaraan toegevoegd zijn de middelen, die gebruikt werden, vers 21, en het doel, waarvoor deze Godvruchtige zijn herstel begeerde, vers 22. Dit is een hoofdstuk, hetwelk de gedachten kan bezighouden, het gebed kan leiden en het geloof kan bemoedigen van hen, die door lichaamskrankheid zijn aangetast.

Jesaja 38:1-8

Hieruit kunnen wij onder anderen deze goede lering trekken:

1. Dat noch de grootheid van de mensen noch hun goedheid hen zal vrijwaren tegen ziekte en dood. Hizkia, een machtig potentaat op aarde en een machtig gunstgenoot des hemels is aangetast door een ziekte die, als er geen wonder tussenbeide komt, gewis dodelijk zal wezen. En die ziekte tast hem aan in het midden van zijn dagen, temidden van zijn genietingen en van zijn nuttigen arbeid. *Heere, zie, die Gij liefhebt is ziek.* Deze ziekte schijnt hem overvallen te hebben temidden van zijn triomf over het verderf van het Assyrische leger, om ons te leren dat wij ons altijd moeten verheugen met beving.

2. Dat het ons betaamt om ons te bereiden als wij de dood zien naderen, *"geef bevel aan uw huis,* bereid uw huis, maar inzonderheid uw hart, breng uw genegenheden en uw zaken in de besten toestand, waarin gij ze kunt brengen, opdat, wanneer uw Heere komt, gij gevonden moogt worden in vrede met God, met uw eigen geweten en met alle mensen, zodat gij niets anders te doen hebt dan te sterven. Als wij bereid zijn voor de dood, zal hij er geen uur vroeger om komen, maar hij zal er wel veel gemakkelijker door worden voor ons, en zij, die geschikt zijn om te sterven, zijn nog meer geschikt om te leven.

3. Is iemand bezocht met ziekte? "Dat hij bidde," Jakobus 5:13. Het gebed is een geneesmiddel tegen iedere ziekte, een balsem voor elke wond tegen persoonlijke of openbare rampen. Toen Hizkia benauwd werd door Zijn vijanden, bad hij, nu is hij ziek en hij bidt. Tot wie zal het kind heengaan als het ziek is, of als het iets deert, dan tot zijn vader? Beproevingen worden ons gezonden om ons naar onze Bijbel te brengen. Toen Hizkia gezond was, ging hij op naar het huis des Heeren om te bidden, want dat was toen het huis van het gebed. Toen hij ziek te bed lag, *keerde hij zijn aangezicht om naar de wand,* waarschijnlijk naar de tempel, die een type was van Christus tot wie wij door het geloof moeten opzien in ieder gebed.

4. Het getuigenis van ons geweten voor ons, dat wij door Gods genade een goed leven hebben geleid, nauwgezet en ootmoedig met God hebben gewandeld, zal een grote steun en troost voor ons wezen, als wij er toe komen om de dood in het aangezicht te zien. En hoewel wij er niet op moeten vertrouwen als onze gerechtigheid, waardoor wij gerechtvaardigd worden voor God, kunnen wij er toch ootmoedig op pleiten als een bewijs van ons deel in de gerechtigheid van de Middelaar. Hizkia vraagt om geen beloning van God voor zijn goede diensten, maar met bescheidenheid verzoekt hij, dat God wilde gedenken, niet hoe hij het koninkrijk had hervormd, de hoogten had weggenomen, de tempel had gereinigd en de veronachtzaamde inzettingen weer in ere had gebracht, maar hetgeen beter was dan alle brandoffers en slachtoffers-dat hij met een oprecht hart met God had gewandeld niet alleen in grote godsdienstige verrichtingen, maar in een gelijkmatige heilige levenswijze. *Ik heb voor Uw aangezicht in waarheid en oprechtheid en meteen volkomen, dat is met een oprecht hart gewandeld,* want oprechtheid is onze Evangelie-volkomenheid.

5. God heeft een genadig oor open voor de gebeden van Zijn beproefd volk. Dezelfde profeet, die tot Hizkia gezonden was meteen boodschap van vermaning om zich voor sterven te bereiden, wordt tot hem gezonden met een boodschap van belofte dat hij niet alleen herstellen zal uit zijn ziekte, maar dat hij nog vijftien jaren zal leven. Gelijk Jeruzalem benauwd was zo was Hizkia aangetast door ziekte, opdat God de heerlijkheid zou hebben van de verlossing van beide en ook opdat het gebed de eer zou hebben van het middel te zijn voor die verlossing. Als

wij in onze ziekte bidden kan God ons wel niet zo’n antwoord zenden als Hij hier aan Hizkia gezonden heeft, maar als Hij ons door Zijn Geest zegt goedsmoeds te zijn, ons verzekert dat onze zonden vergeven zijn, dat Zijn genade ons genoeg zal wezen, dat wij, hetzij wij leven of sterven, de Zijnen zijn, dan hebben wij geen reden om te zeggen dat wij tevergeefs gebeden hebben. God verhoort ons als Hij ons "versterkt met kracht in onze ziel," al is het niet met kracht voor ons lichaam, Psalm 138:3.

6. Een godvruchtige kan niet veel genoegen smaken in eigen gezondheid en voorspoed tenzij hij daarbij ook het welvaren en de voorspoed ziet van Gods kerk. Daarom heeft God, wetende wat aan Hizkia het meest ter harte ging, hem niet alleen beloofd dat hij in het leven zal blijven, maar dat hij "het goede van Jeruzalem zal zien al de dagen van zijn leven," Psalm 128:5, want anders zou hij niet getroost hebben kunnen leven. Jeruzalem, dat nu verlost is, zal nog verder tegen de Assyriërs worden verdedigd en beschermd, die misschien dreigden zich te verzamelen en de aanval te hernieuwen. Zo wordt er door God genadiglijk in voorzien om Hizkia in alle opzichten gerust te doen zijn.

7. God is bereid om aan de erfgenamen van de belofte de onveranderlijkheid te tonen van Zijn raadsbesluit, opdat zij een onwankelbaar vertrouwen erin zullen hebben, en daarbij ook een sterke vertroosting. God had aan Hizkia herhaaldelijk de verzekering gegeven van Zijn gunst, en toch, alsof dit alles nog te weinig was, en hij nog ongewone gunsten van Hem verwachten zou, wordt hem een teken, een zeer ongemeen teken gegeven, voor zover wij weten heeft niemand ooit een belofte gehad van nog een zeker aantal jaren te zullen leven, zoals Hizkia die gehad heeft. God oordeelde het gepast om deze voorbeeldeloze gunst te bevestigen door een wonder. Het teken bestond in het teruggaan van de schaduw op de zonnewijzer. De zon is een getrouwe tijdmeter, en zij, is vrolijk als een held, die het pad loopt, maar Hij, die deze klok aan de gang heeft gemaakt, kan haar terugzetten zo Hem dit behaagt, want de vader van de lichten is ook de bestuurder ervan.

HOOFDSTUK 39

1 Te dien tijd zond Merodach Baladan, de zoon van Baladan, de koning van Babel, brieven en
een geschenk aan Hizkia; want hij had gehoord dat hij krank geweest en weder sterk geworden
was.
2 En Hizkia verblijdde zich over hen, en hij toonde hun zijn schathuis, het zilver, en het goud,
en de specerijen, en de beste olie, en zijn ganse wapenhuis, en al wat gevonden werd in zijn
schatten; er was geen ding in zijn huis, noch in zijn ganse heerschappij, dat Hizkia hun niet
toonde.
3 Toen kwam de profeet Jesaja tot den koning Hizkia, en zeide tot hem: Wat hebben die
mannen gezegd, en van waar zijn zij tot u gekomen? En Hizkia zeide: Zij zijn uit verren lande
tot mij gekomen, uit Babel.
4 En hij zeide: Wat hebben zij gezien in uw huis? En Hizkia zeide: Zij hebben alles gezien, wat
in mijn huis is; geen ding is er in mijn schatten, dat ik hun niet getoond heb.
5 Toen zeide Jesaja tot Hizkia: Hoor het woord des HEEREN der heirscharen.
6 Zie, de dagen komen, dat al wat in uw huis is, en wat uw vaders opgelegd hebben tot een
schat tot op dezen dag, naar Babel weggevoerd zal worden; er zal niets overgelaten worden,
zegt de HEERE.
7 Daartoe zullen zij van uw zonen, die uit u zullen voortkomen, die gij gewinnen zult, nemen,
dat zij hovelingen zijn in het paleis des konings van Babel.
8 Maar Hizkia zeide tot Jesaja: Het woord des HEEREN, dat gij gesproken hebt, is goed. Ook
zeide hij: Doch het zij vrede en waarheid in mijn dagen!

Ook de geschiedenis, in dit hoofdstuk vermeld, hebben wij gehad in 2 Koningen 20:12 en verv. Zij wordt hier herhaald, niet alleen als een zeer merkwaardige en leerrijke gebeurtenis, maar ook omdat zij eindigt met een profetie van de gevangenschap in Babel, en gelijk het vorige deel van de profetie in dit boek dikwijls verwijst naar Sanheribs inval en de verijdeling daarvan, weshalve de geschiedenis ervan er zeer gepast aan toegevoegd werd, zo spreekt het laatste gedeelte van dit boek veel van de gevangenschap van de Joden in Babel, en van hun verlossing daaruit waaraan dus de eerste voorzegging met de aanleiding ervan zeer gevoegelijk voorafgaat. Wij hebben hier:

I. De hoogmoed en de dwaasheid van Hizkia in het tonen van zijn schatten aan de gezanten van de koning van Babel, die hem gezonden waren om hem geluk te wensen met zijn herstel uit ziekte, vers 1, 2.

II. Jesaja's ondervraging van hem dienaangaande in de naam van God, en zijn bekentenis ervan, vers 3, 4.

III. Het vonnis dat dieswege over hem wordt uitgesproken, namelijk dat in vervolg van tijd al zijn schatten naar Babel weggevoerd zullen worden, vers 5-7. Hizkia's berouwvolle en geduldige onderwerping aan dat vonnis, vers 8.

Jesaja 39:1-4

Hier kunnen wij deze les leren:

1. Dat menselijkheid en gewone beleefdheid ons leren om ons te verblijden met onze vrienden en naburen als zij blij zijn, en hun geluk te wensen met hun verlossing, inzonderheid met hun herstel uit ziekte. De koning van Babel, gehoord hebbende dat Hizkia ziek was geweest en hersteld was, zond hem gezanten om hem daarmee geluk te wensen. Als Christenen onvriendelijke naburen zijn, dan zullen heidenen hen beschamen.

2. Het betaamt ons hen te eren, die door God worden geëerd. De zon was de god van de Babyloniërs. En toen zij vernamen dat het ten behoeve van Hizkia was geweest, dat de zon tot hun grote verbazing tien graden achterwaarts was gegaan, vonden zij zich verplicht om aan Hizkia al de eer te bewijzen, die zij konden. Zullen alle volken aldus wandelen in de naam van hun God en zullen wij dit dan niet ook doen?

3. Zij, die Godvruchtige mannen niet waarderen om hun Godsvrucht, kunnen er toch toe gebracht worden om hen uit andere oorzaken grote achting te bewijzen, en om de wille van hun wereldlijke belangen. De koning van sabel maakte hier het hof aan Hizkia, niet omdat hij vroom was, maar omdat hij voorspoedig was, zoals de Filistijnen begeerden een verbond te sluiten met Izak. omdat zij zagen dat de Heere met hem was, Genesis 26:28. De koning van Babel was een vijand van de koning van Assyrië, en daarom hield hij van Hizkia, omdat door de macht van zijn God de Assyriërs zozeer verzwakt waren.

4. Het is een moeilijke zaak om onder grote voorspoed nederig te blijven, Hizkia is hier een voorbeeld van. Hij was een wijs en Godvruchtig man, maar toen het éne wonder na het andere ten zijnen gunste was geschied, vond hij het moeilijk om zijn hart terug te houden van verheven te zijn, ja iets zeer gerings lokte hem toen in de strik van de hoogmoed. Paulus zelf had een doorn in het vlees nodig om hem er voor te bewaren, dat hij zich op de uitnemendheid van de openbaringen niet zou verheffen.

5:Het is ons nodig te waken over onze geest als wij aan onze vrienden onze bezittingen tonen hun tonen wat wij gedaan en wat wij verkregen hebben, opdat wij er niet trots op zijn, alsof wij door onze macht en onze verdienste deze rijkdom verkregen hadden. Als wij zien op onze genietingen en gelegenheid hebben om ervan te spreken, dan moet het wezen met nederige erkenning van Gods goedheid, meteen juiste waardering van andere verrichtingen, en verwachting van verliezen en veranderingen, ons niet verbeeldende dat onze berg vaststaat, maar wetende dat hij spoedig bewogen kan worden.

6. Het is een grote zwakheid van vrome mensen om grote gedachten van zichzelf te koesteren wegens de beleefde achting, die hun bewezen wordt door de kinderen van deze wereld, en er veel mee op te hebben om met hen bekend te zijn. Hoe armzalig was het voor Hizkia, die zo door God geëerd was geworden, om zo bijzonder trots te zijn op de achting, die hem door een heidense vorst werd betoond, alsof dit iets aan zijn waardigheid kon toevoegen! Wij behoren de beleefdheden van de zodanigen met interest te vergelden, maar er niet hoogmoedig op te zijn.

7. Wij moeten verwachten dat ons rekenschap gevraagd zal worden voor de werkingen van onze hoogmoed, hoewel die verborgen zijn, en in omstandigheden, die ons deden denken dat er

geen kwaad in was, en daarom moeten wij onszelf er ter verantwoording voor roepen, en als er personen bij ons geweest zijn, die ons eer en achting betoonden, en als wij genoegen vonden in hun onderhoud, daar zij alles prezen wat zij van ons hoorden en bij ons zagen, dan moeten wij een Godvruchtige achterdocht nopens onszelf koesteren, vrezende dat ons hart er zich door verheven heeft. In zover wij oorzaak zien om te verwachten dat deze listige zonde van hoogmoed ingeslopen is in ons hart en zich gemengd heeft met onze gesprekken, moeten wij ons er over schamen, en evenals Hizkia hier, haar oprecht en openhartig beleden.

Jesaja 39:5-8

Laat ons hier opmerken:

1. Dat, zo God ons liefheeft, Hij ons zal vernederen, en wel een middel zal vinden om ons naar beneden te brengen als wij ons bovenmate verheven hebben. Aan Hizkia wordt een grievende boodschap gezonden om hem te vernederen vanwege de hoogmoed van zijn hart, en om hem van de dwaasheid ervan te overtuigen, want God kan wel toelaten dat Zijn volk in zonde valt, zoals Hizkia hier, om hem te beproeven en te zien al wat in zin hart was, maar Hij zal niet toelaten dat zij er stil in blijven liggen.

2. Het is rechtvaardig in God om ons datgene te ontnemen, dat wij tot het voorwerp maken van onze hoogmoed en waarop wij een vleselijk vertrouwen stellen. Toen David hoogmoedig was op de menigte van zijn volk, heeft God maatregelen genomen om hun getal te verminderen, en als Hizkia roemt op zijn schatten en er al te veel behagen in heeft, wordt hem gezegd dat hij handelt zoals de dwaze reiziger, die zijn geld en zijn goud toont aan iemand, die blijkt een dief te zijn, en er door in verzoeking kwam om hem te beroven.

3. Als wij slechts konden zien hetgeen zijn zal, dan zouden wij ons schamen over onze gedachten van hetgeen is. Indien Hizkia slechts had geweten dat het zaad en de opvolgers van deze koning van Babel in latere jaren het verderf zullen zijn van zijn geslacht en zijn koninkrijk, hij zou zijn gezanten niet met zo buitengewone beleefdheid ontvangen hebben. En wij kunnen ons voorstellen hoe toornig hij op zichzelf was, toen de profeet hem zei dat dit zo zijn zou. Wij kunnen niet met zekerheid voorzien wat zijn zal, maar in het algemeen wordt ons gezegd: Alles is ijdelheid en daarom is het ijdelheid voor ons om zo groot welgevallen te hebben in en vertrouwen te stellen op de dingen die tot deze categorie behoren.

4. Zij, die gaarne in bekendheid en verbintenis zijn met ongodsdienstige mensen, zullen er vroeg of laat genoeg van hebben, en dan oorzaak zien om er leedwezen over te gevoelen. Hizkia achtte zich gelukkig in de vriendschap van Babel, hoewel zij de moeder was van hoererijen en afgoderijen, en Babel, dat nu de vriendschap zoekt van Jeruzalem, heeft haar na verloop van tijd veroverd en haar inwoners gevankelijk weggevoerd. Verbonden met zondaren en ook verbonden met zonde zullen aldus eindigen, daarom is het onze wijsheid, om ons op een afstand te houden van hen en van haar.

5. Zij, die waarlijk berouw hebben van hun zonden, zullen het goed opnemen als zij er om worden bestraft, en zullen het gaarne hebben dat hun hun fouten onder het oog worden gebracht. Hizkia achtte het woord des Heeren goed, dat hem zijn zonde ontdekte en hem deed beseffen dat hij verkeerd had gedaan daar hij er zich tevoren niet bewust van was geweest. De taal van ware boetvaardige is: *de rechtvaardige sla mij, het zal weldadigheid* zijn, en de wet is goed omdat zij, geestelijk zijnde, de zonde er als zonde in gezien wordt, ja ze toont aan dat de zonde zeer zondig is.

6. Ware boetvaardigen zullen zich rustig onderwerpen, niet alleen aan de bestraffing des woords, maar ook aan de bestraffing van de voorzienigheid om hun zonden. Toen aan Hizkia de straf voor zijn ongerechtigheid werd aangekondigd, zei hij: *het woord des Heeren is goed,* niet slechts de verzachting van het vonnis, maar het vonnis zelf, hij heeft er niets tegen in te brengen, hij erkent de billijkheid ervan en zegt Amen op de bedreiging. Zij die het kwaad inzien

van de zonde, en zien wat zij verdient, zullen God rechtvaardigen in alles wet er om over hen gebracht wordt, en erkennen dat Hij hen minder straft dan hun ongerechtigheid verdient.

7. Hoewel wij niet onverschillig moeten zijn omtrent hen, die na ons komen, moeten wij toch achten dat er wel met ons gehandeld wordt, zo *er vrede en waarheid is in onze dagen,* ja dat wij beter behandeld zijn dan wij reden hadden te verwachten, indien een storm gaat losbarsten, dan moeten wij het als een gunst beschouwen, als wij veilig in de haven komen eer hij losgebarsten is, in vrede in ons graf nederdalen, doch daar kunnen wij nooit zeker van zijn maar moeten ons bereiden op veranderingen in onze eigen tijd, opdat wij staan mogen volmaakt en volkomen in al de wil van God, en hem welkom mogen heten, wát hij voor ons ook moge inhouden.

HOOFDSTUK 40

1 Troost, troost Mijn volk, zal ulieder God zeggen.
2 Spreekt naar het hart van Jeruzalem, en roept haar toe, dat haar strijd vervuld is, dat haar ongerechtigheid verzoend is, dat zij van de hand des HEEREN dubbel ontvangen heeft voor al haar zonden.
3 Een stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg des HEEREN, maakt recht in de wildernis een baan voor onzen God!
4 Alle dalen zullen verhoogd worden, en alle bergen en heuvelen zullen vernederd worden; en wat krom is, dat zal recht, en wat hobbelachtig is, dat zal tot een vallei gemaakt worden.
5 En de heerlijkheid des HEEREN zal geopenbaard worden; en alle vlees te gelijk zal zien, dat het de mond des HEEREN gesproken heeft.
6 Een stem zegt: Roept! En hij zegt: Wat zal ik roepen? Alle vlees is gras, en al zijn goedertierenheid als een bloem des velds.
7 Het gras verdort, de bloem valt af, als de Geest des HEEREN daarin blaast; voorwaar, het volk is gras.
8 Het gras verdort, de bloem valt af; maar het Woord onzes Gods bestaat in der eeuwigheid.
9 O Sion, gij verkondigster van goede boodschap, klim op een hogen berg; o Jeruzalem, gij verkondigster van goede boodschap, hef uw stem op met macht, hef ze op, vrees niet, zeg den steden van Juda: Zie hier is uw God!
10 Ziet, de Heere HEERE zal komen tegen den sterke, en Zijn arm zal heersen; ziet, Zijn loon is bij Hem, en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht.
11 Hij zal Zijn kudde weiden gelijk een herder; Hij zal de lammeren in Zijn armen vergaderen, en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtjes leiden.
12 Wie heeft de wateren met Zijn vuist gemeten, en van de hemelen met de span de maat genomen, en heeft met een drieling het stof der aarde begrepen, en de bergen gewogen in een waag, en de heuvelen in een weegschaal?
13 Wie heeft den Geest des HEEREN bestierd, en wie heeft Hem als Zijn raadsman onderwezen?
14 Met wien heeft Hij raad gehouden, die Hem verstand zou geven, en Hem zou leren van het pad des rechts, en Hem wetenschap zou leren, en Hem zou bekend maken den weg des veelvoudigen verstands?
15 Ziet, de volken zijn geacht als een druppel van een emmer, en als een stofje van de weegschaal; ziet, Hij werpt de eilanden henen als dun stof!
16 En de Libanon is niet genoegzaam om te branden, en zijn gedierte is niet genoegzaam ten brandoffer.
17 Alle volken zijn als niets voor Hem; en zij worden bij Hem geacht minder dan niet, en ijdelheid.
18 Bij wien dan zult gij God vergelijken, of wat gelijkenis zult gij op Hem toepassen?
19 De werkmeester giet een beeld, en de goudsmid overtrekt het met goud, en giet er zilveren ketenen toe.
20 Die verarmd is, dat hij niet te offeren heeft, die kiest een hout uit, dat niet verrotte; hij zoekt zich een wijzen werkmeester, om een beeld te bereiden, dat niet wankele.
21 Weet gijlieden niet? Hoort gij niet? Is het u van den beginne aan niet bekend gemaakt! Hebt gij op de grondvesten der aarde niet gelet?
22 Hij is het, Die daar zit boven den kloot der aarde, en derzelver inwoners zijn als sprinkhanen; Hij is het, Die de hemelen uitspant als een dunnen doek, en breidt ze uit als een tent, om te bewonen;
23 Die de vorsten te niet maakt; de richters der aarde maakt Hij tot ijdelheid.

24 Ja, zij worden niet geplant, ja, zij worden niet gezaaid, ja, hun afgehouwen stam wortelt niet in de aarde; ook als Hij op hen blazen zal, zo zullen zij verdorren, en een stormwind zal hen als een stoppel wegnemen.
25 Bij wien dan zult gijlieden Mij vergelijken, dien Ik gelijk zij? zegt de Heilige.
26 Heft uw ogen op omhoog, en ziet, Wie deze dingen geschapen heeft; Die in getal hun heir voortbrengt; Die ze alle bij name roept, vanwege de grootheid Zijner krachten, en omdat Hij sterk van vermogen is; er wordt er niet een gemist.
27 Waarom zegt gij dan, o Jakob! en spreekt, o Israel! mijn weg is voor den HEERE verborgen, en mijn recht gaat van mijn God voorbij?
28 Weet gij het niet? Hebt gij niet gehoord, dat de eeuwige God, de HEERE, de Schepper van de einden der aarde, noch moede noch mat wordt? Er is geen doorgronding van Zijn verstand.
29 Hij geeft den moeden kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen krachten heeft.
30 De jongen zullen moede en mat worden, en de jongelingen zullen gewisselijk vallen;
31 Maar dien den HEERE verwachten, zullen de kracht vernieuwen; zij zullen opvaren met vleugelen, gelijk de arenden; zij zullen lopen, en niet moede worden; zij zullen wandelen, en niet mat worden.

Met dit hoofdstuk begint het laatste gedeelte van de profetieën van dit boek, dat niet alleen van het eerste gescheiden is door de historische hoofdstukken die er tussen in komen, maar er van onderscheiden schijnt te zijn door de strekking en de stijl ervan. In het eerste gedeelte staat de naam van de profeet dikwijls voor de bijzondere leerrede vermeld behalve nog de algemene titel zoals Hoofdstuk 2:1, Hoofdstuk 7:3, Hoofdstuk 13:1, maar dit is een aaneengeschakelde rede, en de profeet wordt geen enkele maal genoemd. Het vorige bestond uit vele lasten, vele weeën, in dit komen vele zegeningen voor. Daar werden de benauwdheid, waarin hot volk van God gebracht werd door de Assyriërs, en hun verlossing er uit voornamelijk geprofeteerd, maar hier wordt daarvan gesproken als van een voorbijgegane gebeurtenis, Hoofdstuk 52:4, en de gevangenschap in Babel, en hun verlossing daaruit, die veel grotere gebeurtenissen waren en van uitgebreider en meer blijvend belang, worden hier uitvoerig voorzegd. Eer God Zijn volk in ballingschap zond voorzag Hij hen van dierbare beloften om hen te ondersteunen en te vertroosten in hun leed, en wij kunnen ons wel voorstellen van hoe groot nut het heerlijke genaderijke licht van deze profetie voor hen geweest is in die dag van de wolk en van de donkerheid, en hoeveel het er toe bijbedroeg om hun tranen te drogen, toen zij aan de rivieren van Babel neerzaten. Maar zij ziet nog verder en naar nog grotere dingen, veel van Christus en van Evangeliegenade hebben wij ontmoet in het eerste gedeelte van dit boek, maar veel meer daarvan zullen wij in het laatste gedeelte vinden, en alsof het bestemd was om een profetische hoofdsom te zijn van het Nieuwe Testament, begint het met hetgeen het begin is van de Evangeliën: met de stem van een roepende in de woestijn, Hoofdstuk 40:1, en eindigt met hetgeen het slot is van het boek van de Openbaring met de nieuw hemel en de nieuwe aarde, Hoofdstuk 66:22. Zelfs Ds. White erkent dat gelijk alle Gods zegeningen, geschonken aan het Joodse volk, enige overeenkomst hebben met de heerlijke dingen, die onze Heiland gedaan heeft voor de verlossing van de mensen, zodat zij door de Geest van God uitgedrukt zijn in zulke termen, dat zij duidelijk aantonen, dat terwijl de profeet spreekt van de verlossing van het Joodse volk, hij een nog veel heerlijker verlossing in zijn gedachten had. En wij behoeven naar geen verdere vervulling van deze profetieën uit te zien, want indien Jezus Hij is die komen zou en Zijn koninkrijk dat is, hetwelk komen zou, dan moeten wij naar geen andere en naar geen ander uitzien en slechts de voortzettingen voleinding verwachten van het gezegende werk, dat begonnen is met de eerste prediking en planting van het Christendom in de wereld.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Orders, gegeven om de blijde boodschap van de verlossing te prediken en bekend te maken, vers 1, 2.

II. Deze blijde tijding ingeleid door een stem in de woestijn, die de verzekering geeft dat alle hindernissen uit de weg geruimd zullen worden, vers 3-5, en dat, hoewel alle schepselen zullen falen en verkwijnen, het woord van God bevestigd en vervuld zal worden, vers 6-8.

III. Een blij vooruitzicht, gegeven aan het volk van God, van het geluk, dat door deze verlossing teweeggebracht zal worden, vers 9-11.

IV. De soevereiniteit en macht verheerlijkt van die God, die het op zich neemt om deze verlossing te werken, vers 12-17.

V. Weshalve over afgoden getriomfeerd, en de afgodendienaars bestraft worden om hun dwaasheid, vers 18-26.

Vl. Een bestraffing gegeven aan het volk van God om hun vrees en vertwijfeling, en in weinige woorden genoeg gezegd om hun vrees tot bedaren te brengen, vers 27-31, En door lijdzaamheid en vertroosting van deze Schrift, kunnen wij hoop hebben.

Jesaja 40:1

Wij hebben hier de opdracht en de instructies welke gegeven zijn, niet alleen aan deze profeet maar met hem aan al de profeten des Heeren ja en ook aan alle dienstknechten van Christus om vertroosting uit te roepen voor het volk van God.

1. Dit heeft deze profeet niet alleen gemachtigd, maar hem bevolen om de Godvruchtigen van zijn tijd aan te moedigen, die wel zeer zwaarmoedige gedachten moesten hebben van de dingen, toen zij zagen dat Juda en Jeruzalem door hun vermetele goddeloosheden snel rijpten voor het verderf, en God in Zijn voorzienigheid dit verderf haastig over hen liet komen. Laat hen er zeker van zijn, dat God met dat al toch genade voor hen heeft weggelegd.

2. Het was inzonderheid een aanwijzing voor de profeten, die in de tijd van de ballingschap leefden, toen Jeruzalem in puin lag, zij moesten de gevankelijk weggevoerden aanmoedigen om te hopen op bevrijding te bestemder tijd.

3. Dienaren van het Evangelie, die door de gezegende Geest gebruikt worden als vertroosters en bevorderaars van de blijdschap van de Christenen, worden hier herinnerd aan hetgeen zij te doen hebben. Wij hebben hier:

A. Troostrijke woorden, gericht tot Gods volk in het algemeen, vers 1. De profeten hebben instructies van hun God-want Hij is de Heere "de God van de heilige profeten," Openbaring 22:6, om het volk van God te troosten, en de last is verdubbeld: *Troost, troost*-niet omdat de profeten er onwillig toe zijn, (neen, het is het aangenaamste deel van hun werk) maar omdat de zielen van Gods volk soms weigeren om vertroost te worden en hun vertroosters de dingen telkens en nogmaals moeten herhalen eer er iets van doordringt tot hen, of vat op hen heeft

Merk hier op:

a. Er is een volk in de wereld dat Gods volk is.

b. Het is de wil van God dat Zijn volk een getroost volk zal zijn, ook zelfs in de zwaarste, moeilijkste tijden.

c. Het is het werk en de plicht van de leraren, om te doen wat zij kunnen tot troost en bemoediging van Gods volk.

d. Woorden om te overtuigen van zonde, zoals wij ze gehad hebben in het eerste gedeelte van dit boek, moeten gevolgd worden door woorden van vertroosting, zoals wij ze hier hebben, want Hij, die ons gescheurd heeft, zal ons genezen.

B. Troostrijke woorden gericht tot Jeruzalem in het bijzonder. *"Spreekt naar het hart van Jeruzalem,* vers 2. Spreekt hetgeen haar hart zal verkwikken, een hartsterking voor haar zijn zal, en voor allen, die tot haar behoren en het goede voor haar wensen. Fluistert dit niet, maar roept tot haar, roept luide, om de heiligen te wijzen op hun vertroostingen, zowel als om de zondaren te wijzen op hun overtredingen, doet het haar horen."

a. Dat de dagen van haar benauwdheid geteld en volbracht zijn, dat *haar strijd vervuld is,* de bestemde tijd van haar dienstbaarheid, dat de veldtocht nu ten einde is, en zij zich terug zal

trekken in de plaats van de verkwikking. Het menselijk leven is een strijd, Job 7:1, het Christelijk leven is dit nog meer, maar de worsteling zal niet altijd duren, de strijd zal vervuld wezen en dan zullen de goede krijgsknechten niet alleen ingaan in de rust, maar zeker zijn van hun soldij.

b. "Dat de oorzaak van haar benauwdheid is weggenomen, en als die weggenomen is, dan zal het gevolg of de uitwerking ophouden. Zegt haar, dat haar ongerechtigheid verzoend is, dat God met haar verzoend is, en dat zij niet langer behandeld zal worden als een die schuldig is voor Zijn aangezicht." Niets kan gesproken worden, dat troostrijker is dan dit. *Zoon, wees welgemoed, uw zonden zijn u vergeven.* Benauwdheid en leed worden *dan* in liefde weggenomen, als de zonde vergeven is.

c. "Dat aan het doel van haar benauwdheid beantwoord is. Zij *heeft van de hand des Heeren dubbel ontvangen voor al haar zonden,* dubbel ontvangen voor de genezing van haar en haar afgoden, " de aanbidding van welke de zonde was, waarom God een twist met hen had, en waarvan Hij hen wilde genezen door hun gevangenschap in Babel, en die uitwerking heeft zij ook op hen gehad, want zij heeft een ingewortelde afkeer van afgoderij in hen gewerkt, het was een krachtige medicijn om die ongerechtigheid van hen uit te zuiveren. Of, het kan genomen worden als de taal van het Goddelijk mededogen: "Zijn ziel was verdrietig over de arbeid van Israël," Richteren 10, 16, en gelijk een teder vader: "sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstiglijk aan hem," Jeremia 31:20, en Hij was bereid te zeggen dat Hij hen te veel getuchtigd had. Zeer berouwvol en boetvaardig zijnde, zeggen zij dat God hen minder gestraft had dan hun ongerechtigheid verdiende, maar Hij, zeer barmhartig zijnde, erkende Hij in zekere zin dat Hij hen meer gestraft had dan zij verdienden. Ware boetvaardigen hebben in waarheid in Christus en Zijn genoegdoening van de hand des Heeren dubbel ontvangen voor al hun zonden, want de genoegdoening, die Christus gedaan heeft door Zijn dood was van zo’n oneindige waarde, dat zij meer dan het dubbele was van het laakbare van de zonde, want God heeft Zijn eigen Zoon niet gespaard.

Jesaja 40:2-8

De tijd om Zion genadig te zijn ja de bestemde tijd daartoe gekomen zijnde, moet het volk van God door bekering en geloof bereid worden voor de gunsten, die voor hen bestemd zijn, en ten einde hen tot die beide te roepen, hebben wij hier *de stem van de roepende in de woestijn,* hetgeen toegepast *kan* worden op de profeten, die met de gevangenen in hun woestijntoestand waren, en die, toen zij de dag van hun bevrijding zagen aanbreken, hen ernstig riepen, om er zich voor te bereiden en hun verzekerden dat al de moeilijkheden, die in de weg stonden van hun bevrijding, overwonnen zullen worden. Het is een goed teken dat goedertierenheid voor ons bereid is, als wij bevinden dat Gods genade er ons voor bereidt, Psalm 10:17. Maar het moet toegepast worden op Johannes de Doper, want hoewel God de spreker was, was hij *de stem van de roepende in de woestijn* en het was zijn werk *om de weg des Heeren te bereiden,* het hart van de mensen te neigen om het Evangelie van Christus te ontvangen en aan te nemen. *De weg des Heeren wordt bereid:*

I. Door berouw over zonde, dat was het wat Johannes de Doper aan geheel Juda en Jeruzalem gepredikt heeft, Mattheus 3:2, 5, "om van de Heere een toegerust volk te bereiden," Lukas 1:17. Het alarmsein is gegeven, iedereen heeft er op te letten, het is op hun gevaar, zo zij het niet doen: God komt in de weg van de genade, en wij moeten ons voor Hem bereiden, vers 3-5. Indien wij het toepassen op hun gevangenschap, dan kan het opgevat worden als een belofte, dat welke moeilijkheden er ook kunnen zijn op hun weg als zij terugkeren, die alle weggenomen zullen worden, en dus hun terugkeer niet zullen beletten. Deze stem in de woestijn-Goddelijke kracht er mee uitgaande-stelt pioniers aan het werk om de weg te effenen. Maar het kan genomen worden als een roeping tot plichtsbetrachting, en het is dezelfde plicht, waartoe ook wij geroepen worden ter bereiding van Christus inkomen tot onze ziel.

1. Wij moeten in zo’n gemoedstoestand komen, *dat wij* er door geneigd worden om Christus en Zijn Evangelie te ontvangen en aan te nemen. *"Bereidt de weg des Heeren,* bereidt uzelf voor Hem, en laat alles onderdrukt worden, dat een belemmering zou zijn voor Zijn inkomen maakt plaats voor Christus, *maakt recht een baan voor Hem."* Als Hij het einde bereidt voor ons, dan behoren wij gewis de weg te bereiden voor Hem. Bereidt u voor uw Verlosser. "Heft uw hoofden op, gij poorten", Psalm 24:7, 8. Bereidt u voor de verlossing, de grote verlossing, en voor andere minder gewichtige uitreddingen, laat ons zorgen er geschikt voor te zijn, en dan zal God ze werken. Laat ons niet onszelf in het licht staan, noch zelf de deur voor ons toesluiten, maar een baan voor Hem vinden of maken, zelfs in hetgeen woeste grond was. Dit is hetgeen waarop Hij wacht om genadig te zijn.

2. Ons hart moet door Goddelijke genade geëffend worden. Zij, die door hun gedruktheid en vertwijfeling verhinderd waren om troost te vinden in Christus, zijn de dalen, die verhoogd moeten worden. Zij, die verhinderd worden van troost te vinden in Christus door een hoogmoedige dunk van hun eigen verdiensten en waardigheid, zijn de bergen en heuvelen, die vernederd moeten worden. Zij, die vooroordelen hebben gekoesterd tegen het woord en de wegen Gods, die geneigd zijn om te weerstaan en tegen te spreken zelfs hetgeen duidelijk en gemakkelijk te begrijpen is, omdat het niet overeenkomt met hun verdorven neigingen en wereldlijke belangen, zijn het kromme, dat recht gemaakt moet worden, en het hobbelachtige, dat tot een vallei gemaakt moet worden. Als het Evangelie van Christus onbevooroordeeld en met onpartijdigheid wordt aangehoord, dan kan het niet falen van te worden aangenomen. Dit bereidt de weg des Heeren, en aldus zal God door Zijn genade Zijn eigen weg bereiden in al de vaten van de barmhartigheid, wier hart Hij opent zoals dat van Lydia.

En als dat geschied is, dan zal *de heerlijkheid des Heeren geopenbaard worden,* vers 5.

a. Als de gevangenen bereid zijn voor verlossing, dan zal Cyrus haar doen uitroepen, en zullen zij er het voordeel van hebben, en alleen diegenen, wier hart door de Heere opgewekt wordt met moed en vastberadenheid om heen te breken door al de ontmoedigende moeilijkheden, die op hun weg lagen, en de heuvelen en dalen en de hobbelachtige plaatsen niet telden, noch er zich om bekommerden.

b. Toen Johannes de Doper gedurende enigen tijd bekering en verbetering van leven had gepredikt, en aldus de Heere een toegerust volk had bereid, Lukas 1:17, is de Messias zelf geopenbaard in Zijn heerlijkheid, wonderen werkende, hetgeen Johannes niet gedaan heeft en door Zijn genade, die Zijn heerlijkheid is hen verbindende door vertroosting, die door Johannes gewond werden door overtuiging van zonde. En deze openbaring van de Goddelijke heerlijkheid zal *een licht wezen om de heidenen te verlichten, alle vlees tegelijk zal het zien,* en niet de Joden alleen, zij zullen zien en bewonderen, het zien en het welkom heten, zoals er van de terugkeer uit de ballingschap nota werd genomen door de naburige volken Psalm 126:3. En het zal de vervulling wezen van het woord van God, waarvan geen tittel of jota ter aarde zal vallen. *De mond des Heeren heeft het gesproken,* en daarom zal de hand des Heeren het ten uitvoer brengen.

II. Door vertrouwen in het woord des Leren, en niet in enigerlei schepsel, *de mond des Heeren het gesproken hebbende,* heeft de stem dit verder te roepen-die oren heeft om te horen, dat hij het hore- *het woord onze Gods bestaat in der eeuwigheid,* vers.

1. Door de vervulling van de profetieën en de beloften van verlossing en de volbrenging ervan te bestemder tijd blijkt het dat het woord des Heeren gewis is, en dat wij er veilig op kunnen vertrouwen. Wij *zijn dan* bereid voor verlossing als wij geheel en volkomen steunen op het woord van God, er onze hoop op bouwen, vast verzekerd zijnde dat het ons niet zal beschamen, in vertrouwen op dit woord moeten wij er toe gebracht worden om te erkennen dat alle vlees als gras is, gras dat verdort en vergaat.

a. De macht van de mensen, die tegen de verlossing gekant schijnt te zijn, moet niet gevreesd worden, want voor het woord des Heeren is zij als gras, zij zal verdorren en vertreden worden, de beledigende Babyloniërs die zich voorstellen dat de verwoesting van Jeruzalem tot in eeuwigheid zal zijn, zijn als gras, waarop de Geest des Heeren blaast die al deszelfs heerlijkheid doet vergaan, want het woord des Heeren, dat hun verlossing belooft zal bestaan tot in eeuwigheid en het is niet in de macht van hun vijanden, om er de uitvoering van te beletten.

b. Op de macht van mensen, die voor de verlossing schijnt te zijn moet niet vertrouwd worden, want zij is slechts als gras in vergelijking met het woord des Heeren dat het enige vaste fundament voor ons is om er onze hoop op te bouwen. Als God verlossing gaat werken voor Zijn volk, dan zal Hij hen er afkerig van maken om op schepselen te steunen, en haar te verwachten van de heuvelen en de bergen, deze zullen hun falen, in hun verwachting van hen zullen zij teleurgesteld worden, de *Geest des Heeren zal er op blazen,* want God wil geen schepsel *tot* mededinger hebben voor de hoop en het vertrouwen van Zijn volk, en gelijk het alleen Zijn woord is, dat bestaan zal tot in eeuwigheid zo moet ook alleen in dat woord ons geloof en vertrouwen zijn. Als wij hiertoe gebracht zijn, dan en niet eerder, zijn wij geschikt om genade te ontvangen.

2. Het woord van onze God, deze heerlijkheid des Heeren, die nu geopenbaard zal wordend het Evangelie en de genade, die er mee tot ons gebracht zijn en er door gewerkt worden in ons, zullen bestaan in der eeuwigheid, en dit is de voldoening van alle gelovigen, als zij al hun vertrouwen op schepselen zien verdorren als gras. Aldus past de apostel het toe op het woord, dat door het Evangelie onder ons verkondigd is, en hetwelk leeft en blijft tot in eeuwigheid als het onvergankelijke zaad, uit hetwelk wij wedergeboren zijn, 1 Petrus 1:23- 25. Om de weg des Heeren te bereiden moeten wij overtuigd zijn:

a. Van de ijdelheid van het schepsel, dat alle vlees gras is, zwak en verwelkend, dat we zelf dat zijn, en daarom onszelf niet kunnen verlossen, dat al onze vrienden dat zijn, en dus niet in staat zijn om ons te verlossen. Al de heerlijkheid van het schepsel, die het lieflijk zou kunnen maken, is slechts als de bloem van het gras, spoedig verdord en verdorven, en daarom kan zij ons Gode niet aanbevelen. Wij zijn stervende schepselen, al onze genietingen in deze wereld zijn stervende genietingen, en daarom kunnen zij het geluk niet uitmaken van onze onsterflijke zielen: Wij moeten naar iets hogers zien voor verlossing en voor een erfdeel.

b. Wij moeten overtuigd zijn dat het woord des Heeren datgene voor ons doen kan, hetwelk alle vlees niet doen kan, dat het, bestaande tot in eeuwigheid ons voorzien zal van een gelukzaligheid, die gelijklopend zal zijn met de duur van onze zielen, die eeuwig moeten leven, want de dingen die niet gezien worden, maar geloofd moeten worden, zijn eeuwig.

Jesaja 40:9-11

Er was beloofd, vers 5, dat *de heerlijkheid des Heeren geopenbaard zal worden,* dat is het met de hoop waarop Gods volk vertroost moeten worden. Nu wordt ons hier gezegd:

I. Hoe zij geopenbaard zal worden, vers 9.

1. Zij zal geopenbaard worden aan Zion en Jeruzalem, er zal kennis van worden gegeven aan het overblijfsel, dat in Zion en Jeruzalem gebleven is, aan de armen des lands, die wijngaardeniers en landbouwers waren, er zal hun gezegd worden dat hun broederen tot hen zullen terugkeren, dit zal ook gezegd worden aan de gevangenen, die tot Zion en Jeruzalem behoren, en hun genegenheid er voor hadden behouden. Zion wordt gezegd bij de dochter Babels te wonen, Zacheria 2:7, en daar ontving zij het bericht van Cyrus' vriendelijke proclamatie, en aldus geeft de kanttekening deze lezing: o *gij, die goede tijding brengt aan Zion,* enz. de personen bedoelende, die gebruikt werden om deze proclamatie bekend te maken, laat hen het van goeder harte doen laat hen er het land van doen weerklinken, er, laat hen het aan de zonen van Zion bekend maken in hun eigen taal, zeggende tot hen: Ziet uw *God.*

2. Zij zal verkondigd worden door Zion en Jeruzalem, zo is de lezing van de tekst, laat hen, die daar gebleven zijn, of die reeds teruggekeerd waren, als zij zien dat de verlossing voltooid staat te worden, haar bekend maken op de meest openbare plaatsen, waar zij het best door alle steden van Juda gehoord kunnen worden, laat hen bekend maken, zo luide als ze kunnen, laat hen *hun stem opheffen met macht,* en niet bevreesd zijn dat zij zich zullen overspannen, laat hen niet bevreesd zijn dat de vijanden het zullen horen en met hen zullen twisten, of dat het blijken zal niet waar te zijn, of dat de tijding niet zo goed is als zij op de eersten aanblik schijnt te zijn, laat hen tot de steden van Juda zeggen en tot al de inwoners des lands: Ziet uw God. Als God voortgaat met de verlossing van Zijn volk, laat hen dan naarstig de tijding ervan verspreiden onder hun vrienden, laat hen hun zeggen dat het God is, die het gedaan heeft, wie er ook de werktuigen voor geweest zijn, God was de werker, het is hun God, een God in verbond met hen, en Hij doet het als het hunne, en zij zullen er het voordeel en het genot van oogsten. "Ziet Hem, merkt Zijn hand er in op, en ziet over ondergeschikte of tweede oorzaken heen, Ziet de God, die gij lang hebt verwacht, Hij is gekomen Hoofdstuk 25:9. *Deze is onze God wij hebben Hem verwacht.* Dit kan verwijzen naar de uitnodiging, die uit Jeruzalem aan de steden van Juda gezonden werd toen zij terstond na hun terugkeer uit de ballingschap een altaar hadden opgericht om te komen en zich met hen te verenigen in het offeren, Ezra 3:2-4. Als de eredienst van God wederom ingesteld is, zend er dan bericht van aan al uw broederen, opdat zij met u in het genot ervan mogen delen." Maar dit zou volkomen vervuld worden in de openbare en onversaagde prediking van het Evangelie door de apostelen aan alle volken, beginnende van Jeruzalem. De stem roepende in de woestijn, kondigde aan dat Hij komende was, maar nu wordt bekend gemaakt dat Hij gekomen is. Ziet het Lam Gods, neemt uw Verlosser in ogenschouw, ziet uw Koning, ziet uw God.

II. Wat de heerlijkheid is, die geopenbaard zal worden. Uw God zal komen, zal zich tonen:

1. Met de macht en de grootheid van een vorst, vers 10. *Hij zal komen met een sterke hand,* te sterk om tegengehouden te worden al kan zij ook worden tegengestaan. Zijn sterke hand zal Zijn volk aan zich onderwerpen, en zal Zijn en hun vijanden bedwingen en overwinnen. Hij zal komen, die sterk genoeg is om door al de moeilijkheden heen te breken, die op Zijn weg

liggen. Onze Heere Jezus was vol van kracht, een sterke, machtige Verlosser. Sommigen lezen dit: Hij *zal komen tegen de sterke* en hem overweldigen, hem tenonder brengen. Satan is de sterke gewapende, maar onze Heere Jezus is sterker dan hij, en Hij zal doen blijken dat Hij dit is, want:

a. Hij zal heersen trots alle tegenstand, Zijn arm *zal heersen, zal* overmogen voor Hem, voor de volvoering van Zijn raad, voor Zijn eigen heerlijkheid, levant Hij is Zijn eigen doeleinde.

b. Hij zal allen vergelden naar hun werken als een rechtvaardig Rechter. *Zijn loon is met Hem,* als een wederkerend vorst brengt Hij straf mee voor de rebellen en verhoging voor de getrouwe onderdanen.

c. Hij zal voortgaan en Zijn voornemen volvoeren, Zijn werk is voor Hem, Hij weet volkomen goed wat Hij te doen heeft welke weg Hij er voor moet inslaan om iet te volbrengen, Hij zelf weet wat Hij doen zal.

2. Met het medelijden en de tederheid van een herder, vers 11. God is de Herder Israëls Psalm 80:2. Christus is de goede Herder, Job. 10:11. Dezelfde, die heerst met de sterke hand van een vorst, leidt en weidt met de tedere hand van een herder.

a. Hij draagt zorg voor de gehele kudde, Zijn klein kuddeke, *Hij zal Zijn kudde weiden gelijk een herder. Zijn* woord is spijze voor Zijn kudde om er zich mee te voeden, Zijn inzettingen zijn grazige weiden voor hen, Zijn dienstknechten zijn onderherders, die aangesteld zijn om hen te verzorgen.

b. Hij draagt zeer bijzonder zorg voor hen, die Zijn zorg het meest behoeven: de lammeren, die zwak zijn en zichzelf niet kunnen helpen, en niet gewend zijn aan moeite en ontbering, de *drachtige,* die daarom zwaar zijn, en die, zo hun leed gedaan wordt, in gevaar zijn om een misdracht te hebben. Hij draagt inzonderheid zorg voor een opvolging, opdat zij niet uitgeroeid worden. De goede Herder draagt zeer tederlijk zorg voor kinderen, die gezeggelijk zijn en van wie men goede hoop kan hebben, voor pasbekeerden, die zich op weg begeven naar de hemel, voor zwakke gelovigen en voor hen, die bezwaard van geest zijn. Zij zijn de lammeren van de kudde, die er zeker van kunnen zijn dat hun niet zal ontbreken wat door hun toestand vereist wordt. Hij zal ze vergaderen in de armen van Zijn macht, Zijn kracht zal in hun zwakheid volbracht worden, 2 Corinthiers 12:9. Hij zal hen vergaderen als zij afdwalen, hen oprichten als zij vallen, hen bijeenvergaderen als zij verstrooid zijn, en hen ten laatste tot zich vergaderen, en dit alles met Zijn eigen arm, waaruit niemand hen zal kunnen wegrukken, Johannes 10:28. Hij zal ze in Zijn schoot dragen, in de schoot van Zijn liefde, ze koesteren aan Zijn borst. Als zij vermoeid zijn, als zij ziek en zwak zijn, als zij op ruwe wegen zijn, zal Hij ze dragen en zorgen, dat zij niet achtergelaten worden. Hij zal hen zachtkens leiden. Door Zijn woord eist Hij niet meer van hen, en door Zijn voorzienigheid legt Hij hun niets meer op, dan waartoe Hij hen instaatstelt, want Hij bedenkt wat maaksel zij zijn.

Jesaja 40:12-17

Het doel van deze verzen is aan te tonen welk een groot en heerlijk wezen de Heere Jahweh is, die Israëls God en Verlosser is. Dit wordt hier te pas gebracht:

a. Om Zijn volk, dat gevangen was in Babel, aan te moedigen om op Hem te hopen en op Hem te vertrouwen voor verlossing, al waren zij ook nog zo zwak, en al waren hun verdrukkers ook nog zo sterk.

b. Hen aan te sporen om zich aan Hem te houden, Hem aan te kleven, en zich niet ter zijde af te wenden naar andere goden, want er zijn geen, die bij Hem vergeleken kunnen worden.

c. Om allen, die de blijde boodschap ontvangen van verlossing door Christus, een heilig ontzag en eerbied in te boezemen voor God. Hoewel er gezegd was, vers 9, Ziet uw God, en vers 11, dat Hij *Zijn kudde zal weiden gelijk een herder,* moet toch vanwege de neerbuigendheid van Zijn genade geen vermindering in onze gedachte opkomen van Zijn alles overtreffende heerlijkheid. Laat ons zien hoe groot onze God is, en vrezen voor Zijn aangezicht, want:

1. Zijn macht is onbeperkt, oneindig, geen schepsel kan er zich bij vergelijken, en nog veel minder er tegen strijden, vers 12.

a. Hij reikt zeer ver, aanschouw de hemelbol, en gij staat verbaasd over de uitgestrektheid ervan, maar de grote God heeft *met de span de maat genomen van de hemelen,* voor Hem zijn zij slechts een handbreed, zo groot is Zijn hand. Beschouw de aardbol, ook daar heeft Hij het gebied over, al de wateren in de wereld kan Hij *meten in het holte van Zijn hand,* waar wij slechts een weinigje water kunnen houden, en het droge kan Hij gemakkelijk besturen en regelen, want Hij *begrijpt met een driehoek,* of met Zijn drie vingers, *het stof van de aarde, het is voor* Hem niets meer dan een vingergreep, of hetgeen wij tussen de duim en twee vingers opnemen.

b. Hij heeft een ontzaglijk grote kracht, en kan even gemakkelijk bergen en heuvelen bewegen, als een koopman zijn waren opheft in de weegschaal en ze er weer uit neemt, Hij weegt ze in Zijn hand even nauwkeurig, alsof Hij ze in een weegschaal woog. Dit kan zien op het werk van de schepping, toen de hemelen uitgestrekt waren, even juist en nauwkeurig als iets dat uitgespannen wordt, en de aarde en de wateren in evenredige verhouding tot elkaar gebracht worden, alsof zij gemeten waren, en de bergen van zo’n gewicht gemaakt waren, dat zij tot ballast kunnen dienen voor de aardbol, en niets meer. Of, het kan zien op het werk van de voorzienigheid (dat een voortdurende schepping is) en de bestaanbaarheid van alle schepselen met elkaar.

2. Zijn wijsheid is ondoorgrondelijk, waaraan geen schepsel inlichting of leiding kan geven, vers 13, 14. Gelijk niemand doen kan wat God gedaan heeft en doet, zo kan ook niemand Hem bijstaan of helpen in het doen ervan, noch Hem iets voorstellen, waaraan Hij niet gedacht heeft. Toen de Heere door Zijn Geest de wereld gemaakt heeft, Job 26:13, was er niemand, die Zijn Geest bestuurde, of Hem enigerlei raad gaf, hetzij omtrent wat Hij doen moest, of *hoe* blij het doen moest. Ook heeft Hij geen raadsman nodig voor het bestuur of de regering van de wereld, ook is er niemand bij Hem, die Hij raadpleegt, zoals de wijste koningen hen raadplegen, "die de wet en het recht weten" Esther 1:13, God heeft het niet nodig dat hem gezegd wordt wat gedaan is, want dat weet Hij volkomen, evenmin heeft Hij raad nodig voor

hetgeen gedaan moet worden, want Hij kent beide het rechte doel en de juiste middelen. Hierop wordt hier zeer de nadruk gelegd, omdat er onder de gevangenen geen staatslieden waren om hun zaken te besturen voor het hof, of hun het middel aan de hand te doen om hun vrijheid te herkrijgen. "Het doet er niet toe", zegt de profeet, "gij hebt een God om voor u op te treden, die geen hulp van staatslieden nodig heeft." In het grote werk van onze verlossing door Christus, waren de zaken beraamd en vastgesteld "voor de grondlegging van de wereld, toen er niemand was om Hem te leren van het pad des rechts," 1 Corinthiers 2:7.

3. De volkeren van de wereld zijn niets in vergelijking met Hem, vers 15, 17. Neem hen allen tezamen, al de grote en machtige volken van de aarde, de glansrijkste, schitterendste koningen, de volkrijkste koninkrijken, beide de rijksten, neem de eilanden, de menigte erven, de eilanden van de heidenen-voor Zijn aangezicht, als zij staan in vergelijking met Hem, of in tegenstand met Hem, dan zijn zij als een druppel aan de emmer, vergeleken bij de grote, uitgestrekte oceaan, of het stofje van de weegschaal, dat de balans niet doet overslaan, en daarom van geen belang wordt geacht, het is zo klein in vergelijking met al het stof van de aarde. Hij neemt ze op, en werpt ze van zich weg, als iets zo klein, dat het niet van de moeite waard is om er van te spreken. In Zijn ogen zijn zij allen als niets alsof zij niet bestonden, want zij voegen niets toe aan Zijn volkomenheid en algenoegzaamheid zij worden door Hem geacht als minder dan niets te zijn, en aldus moeten zij ook in vergelijking met Hem door ons geacht worden, minder dan niets en ijdelheid. Als het Hem behaagt, kan Hij ze allen even gemakkelijk tot niets brengen, als Hij ze in de beginne uit niets heeft voortgebracht. Als God werk te doen heeft is Hem noch aan bijstand noch aan weerstand van het schepsel iets gelegen. Zij zijn allen *ijdelheid*, het woord, dat gebruikt wordt voor chaos, Genesis 1:2, waartoe zij ten laatste teruggebracht zullen worden. Laat dit hoge gedachten in ons opwekken van God, en lage gedachten van deze wereld, en ons aansporen om God, en niet de mens, beide tot onze vreze en onze hoop te maken. Dit verheerlijkt Gods liefde voor de wereld, dat Hij, hoewel zij van zo weinig belang of waarde voor Hem is voor de verlossing ervan toch Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, Johannes 3:16.

4. De diensten van de kerk kunnen Hem niets toevoegen noch staan zij in evenredigheid tot Zijn oneindige volkomenheid, vers 16. *De Libanon is niet genoegzaam om te branden*, het hout ervan is geen genoegzame brandstof voor het altaar, hoewel hij zo wel voorzien is van cederbomen, en *het gedierte ervan is niet genoegzaam ten brandoffer*, hoewel hij zo goed voorzien is van vee, vers 16. Waar wij God ook mee eren, het blijft oneindig ver achter bij de verdienste van Zijn volmaaktheid, want Hij is verhoogd ver boven allen lof en prijs, boven alle brandofferen en slachtofferen.

Jesaja 40:18-26

Hier bestraft de profeet hen:

1. Die God voorstellen door schepselen, en aldus Zijn waarheid in een leugen veranderden, en Zijn heerlijkheid in schande verkeerden, die beelden maakten, en dan zeiden dat zij op God geleken en hun dienovereenkomstig hulde bewezen.

2. Die schepselen in de plaats van God stelden, die hen meer vreesden dan God, alsof zij Zijn gelijken waren, of hen meer liefhadden dan God, alsof zij geschikt waren om Zijn mededingers te zijn. Tweemaal wordt hier de uitdaging gedaan: Bij *wie dan zult gij God vergelijken?* vers 18, en wederom vers 25. De Heilige zelf zegt: *Bij wie dan zult gijlieden Mij vergelijken?* Dit toont de dwaasheid en ongerijmdheid aan:

a. Van lichamelijke afgoderij, zichtbare beelden makende van Hem, die onzichtbaar is, zich verbeeldende dat het beeld bezield zal worden door de Godheid, en dat de Godheid vertegenwoordigd kan worden door het beeld hetgeen, gelijk het een voorbeeld en bewijs was van de verdorvenheid van de menselijke natuur, ook een onduldbare belediging was van de eer van de Goddelijke natuur.

b. Van geestelijke afgoderij, schepselen gelijk stellende met God in onze genegenheden. Hoogmoedige mensen stellen zich gelijk met God, gierige, hebzuchtige mensen stellen hun geld gelijk met God, en al wat wij eren of liefhebben meer dan God, alles wat wij vrezen meer dan God, waarop wij hopen meer dan wij op God hopen, stellen wij gelijk met God, hetgeen de grootst-mogelijke belediging is van Hem, die God is boven allen.

Om nu de ongerijmdheid hiervan aan te tonen:

I. Beschrijft de profeet afgoden als verachtelijke dingen, waardig om aan de diepste verachting te worden prijsgegeven, vers 19, 21. Beschouw eens de betere soort ervan, die rijke lieden oprichten en aanbidden. Zij worden gemaakt van een mindere metaalsoort, gegoten in de vorm, die de gieter er aan wil geven, en dan worden zij verguld, of overtrokken met platen van goud teneinde voor een gouden beeld door te gaan. Het is een schepsel, want de werkmeester heeft het gemaakt, en derhalve is het geen god, Hosea 8:6, het hing af van zijn wil of het een god zijn zal, en van welke vorm of gedaante het zijn zou. Het is een bedrog, want van buiten is het goud, maar van binnen is het lood of koper, en daarin werden die godheden in waarheid voorgesteld, als niet zijnde wat zij schenen te zijn en hun bewonderaars bedriegende. Hoe verachtelijk zijn dan niet de slechtste soorten ervan-de goden van de arme! Hij, die zo verarmd is dat hij nauwelijks een offer kan brengen aan zijn god, nadat hij hem gemaakt heeft, wil toch niet zonder een god van hemzelf zijn. En hoewel hij er zich geen van koper of steen kan aanschaffen, zal hij er toch liever een hebben van hout, dan er in het geheel geen te hebben. Te die einde kiest hij een hout, dat niet spoedig verrotten zal, en daarvan zal hij zijn gesneden beeld maken. Beiden komen hierin overeen dat zij hun god goed vastmaken, opdat zij er niet van beroofd zullen worden. De betere soorten hebben zilveren ketenen om ze er mee vast te maken, en hoewel het slechts een houten beeld is, wordt er zorg voor gedragen dat het niet kan wankelen. Laat ons nu een weinig stilstaan, en zien:

1. Hoe deze afgodendienaars zichzelf te schande maken, en welk een smaad zij hun eigen verstand aandoen door te denken, dat goden, die zij zelf gemaakt hebben-*nehustans*, stukken

koper, of blokken hout, in staat zouden zijn om hun enigerlei dienst of vriendelijkheid te bewijzen. Zo verijdeld waren zij in hun gedachten, en hoe verduisterd was hun dwaas hart!

2. Zie hoe deze afgodendienaars ons beschaamd maken, ons, die de enig levende en ware God aanbidden. Zij spaarden geen kosten voor hun afgoden, wij beschouwen als verloren of verspild wat uitgegeven wordt in de dienst van onze God, zij droegen er zorg voor dat hun afgoden niet bewogen, niet weggenomen konden worden, wij brengen moedwillig God er toe om van ons te wijken.

II. Hij beschrijft God als oneindig groot en de hoogste eerbied waardig, zodat er tussen Hem en de afgoden, hoe groot de mededinging ook zij, geen vergelijking is. Om de grootheid van God te bewijzen, beroept hij zich:

1. Op wat zij van Hem gehoord hebben met het gehoor van het oor, en de erkentenis van alle eeuwen en volken nopens Hem, vers 2l. Hebt gij zelfs door het licht van de natuur het niet geweten? Is het u niet gezegd door uw vaders en onderwijzers overeenkomstig de overlevering, ontvangen van hun voorouders en voorgangers van de beginne af?" Deze bekendmakingen van God zijn zo oud als de wereld. Hebt gij het niet verstaan dat het van de grondlegging van de aarde altijd erkend is, dat God een groot God is en een groot Koning boven alle goden?" Het was een algemeen erkende waarheid dat er een oneindig Wezen is, dat de fontein is van alle bestaan. Dit is verstaan, niet slechts van het begin van de wereld, maar van en door de oorsprong van het heelal, het is gefundeerd op de grondslag van de aarde, de onzienlijke dingen Gods "worden van de schepping van de wereld aan uit de schepselen verstaan en doorzien," Romeinen 1:20. Gij kunt niet alleen uw vader vragen, en hij zal het u bekend maken, en uw ouden en zij zullen het u zeggen Deuteronomium 32:7, "maar vraag ook de voorbijgaanden op de weg," Job 21:29, vraag het de eerste de beste, die gij ontmoet, en hij zal u hetzelfde zeggen. Sommigen lezen dit *Wilt gij niet weten? Wilt gij niet horen?* Want zij, die onwetend zijn, zijn moedwillig onwetend het licht schijnt hun in het aangezicht, maar zij sluiten er hun ogen voor.

Hetgeen hier nu van God gezegd wordt is:

A. Dat Hij het gebied heeft over alle schepselen, de hemelen en de aarde zijn onder Zijn bestuur, Hij is gezeten boven de kloot van de aarde vers 22. Hij, die de bijzondere woning van Zijn, heerlijkheid heeft in de bovenwereld houdt Zijn heerschappij in stand over de lagere wereld, geeft haar wetten en leidt al haar bewegingen tot Zijn eigen eer, Hij zit ongestoord en ongehinderd op de aarde en aldus bevestigt Hij haar. Nog breidt Hij de hemelen uit door Zijn macht en voorzienigheid houdt Hij ze nog uitgestrekt, en Hij zal dit blijven doen totdat de dag komt, wanneer zij toegerold zullen worden gelijk een boek. Hij strekt ze even gemakkelijk uit als wij een gordijn heen en weer trekken, des morgens de gordijnen opentrekkende, en ze des avonds weer sluitende. En de hemel is voor deze aarde als een tent om in te wonen, het is het verhemelte dat boven ons hoofd toegetrokken wordt, Psalm 104:2.

B. Dat de kinderen van de mensen, zelfs de grootsten en de machtigsten, als niets zijn voor Zijn aangezicht. De talrijke inwoners van deze aarde zijn in Zijn ogen als sprinkhanen in de onze, even klein en onbeduidend, van even geringe waarde, van even weinig nut, en even gemakkelijk verpletterd. Als hoogmoedige mensen zich verheffen, dan is dit slechts als de sprong van een sprinkhaan, in een oogwenk moeten zij weer naar beneden, naar de aarde. Als de verspieders zich als sprinkhanen achtten voor de kinderen Enaks, Numeri 13:33, wat zijn

wij dan voor de grote God? Sprinkhanen. leven slechts voor een wijle, en leven zorgeloos, niet zoals de mier, en zo leven ook de meeste mensen.

C. Dat, hoe geducht diegenen ook mogen zijn in de ogen van hun medeschepselen, die tegen Hem verschijnen en handelen, zij zeer zeker vernederd zullen worden, en door de sterke hand Gods naar beneden zullen gebracht worden. vers 23, 24. Vorsten en rechters, die groot gezag hebben, en het misbruiken tot ondersteuning van verdrukking en onrechtvaardigheid, achten hen, die hen omringen, als niets, "al hun tegenpartijders, die blazen zij aan", Psalm 10:5, 12:6, maar als de grote God hen bestraft, brengt Hij hen tot niets. Hij vernedert hen, Hij temt hen, en maakt hen als ijdelheid weinig geteld, niet gevreesd, en niet bemind. Hij maakt hen volstrekt onmachtig om voor Hem te bestaan in heigericht, hetgeen of,

a. Zal voorkomen dat zij in hun gezag worden bevestigd: zij *zullen niet geplant worden, ja zij zullen niet gezaaid worden,* en dat is de tweeërlei wijze, waarop planten voortgeplant worden namelijk door zaad of door stekjes, ja al verkrijgen zij ook een weinig invloed, en zij aldus geplant of gezaaid zijn, *zal hun stam toch niet wortelen in de aarde,* zij zullen niet lang de macht in handen hebben Elifaz heeft de dwaas wortelende gezien, doch *terstond vervloekte hij zijn woning* En hoe spoedig is dan niet de vijgeboom verdord! Of,

b. Hij zal hen vernietigen als zij denken gevestigd te zijn. Hij behoeft slechts op hen te blazen, en dan verdorren zij, en gaan teniet, en *de stormwind zal ze als een stoppel wegnemen.* Want hoewel Gods toorn in het eerst slechts licht op hen schijnt te blazen, zal hij toch spoedig als een machtige stormwind worden, als God oordeelt zal Hij overwinnen. Zij, die niet voor Hem willen buigen, kunnen niet bestaan voor Zijn aangezicht.

2. Hij beroept zich op hetgeen *hun ogen van Hem gezien hebben,* vers 26. *Heft uw ogen op omhoog,* blijft niet altijd staren op de aarde," *het zijn ontaarde zielen die altijd naar de aarde gericht zin, daar er niets hemels in is*-maar zie soms ook eens op," - *de hemel gaf aan de mens een opgerichte gestalte, en gebood hem op de sterren te zien.* "Beschouw de heerlijke lichten des hemels, bedenk wie ze geschapen heeft, zij hebben noch zichzelf gemaakt noch zichzelf in orde gerangschikt, ongetwijfeld moet er dus een God zijn, die hun hun bestaan, hun macht en hun beweging heeft gegeven. wat wij zien van het schepsel moet ons leiden tot de Schepper. Als de afgodendienaars hun ogen ophieven en het heir des hemels aanschouwden, konden zij, daar zij geheel opgingen in hetgeen hun uitwendige zinnen zagen, niet verder zien maar aanbaden het, Deuteronomium 4:19, Job 31:26. Daarom spoort de profeet ons hier aan om gebruik te maken van ons verstand, zowel als van onze zintuigen, en te bedenken wie ze geschapen heeft, en Hem onze hulde te brengen. Geef Hem de eer van Zijn soevereiniteit over hen, Hij *brengt in getale hun heir voort,* zoals een generaal zijn eskadrons en bataljons van zich leger voor laat treden, van de kennis, die Hij van hen heeft: *Hij roept ze allen bij name,* bij hun eigen namen, bij juiste namen, in overeenstemming met hun plaats en hun invloed, Psalm 147:4, en het gebruik, dat Hij van hen maakt. Als Hij ze oproept tot enige dienst, dan zijn zij zo gedienstig en gehoorzaam, *dat vanwege de grootheid van Zijn kracht er niet een gemist wordt,* maar, zoals toen *de sterren in hun loopplaatsen streden tegen Sisera,* doet een ieder van hun hetgeen hem is opgedragen. Om zulke schepselen dus tot mededingers te stellen met God, die zulke gehoorzame bereidwillige dienaren van Hem zijn, is een onrecht aan hen, zowel als een belediging voor Hem.

Jesaja 40:27-31

I. De profeet bestraft het volk van God, die nu verondersteld worden gevangenen te zijn in Babel, om hun ongeloof en hun wantrouwen van God, en om hun gedruktheid van geest en hun vertwijfeling onder hun beproeving, vers 27. *"Waarom zegt gij, o Jakob,* tot uzelf en tot degenen, die om u heen zijn: mijn weg *is voor de Heere verborgen?* Waarom komt gij tot harde en treurige gevolgtrekkingen omtrent uzelf en uw tegenwoordige toestand, alsof die toestand geheel wanhopig was?"

1. De titels, die hij hun hier geeft, waren voldoende, om hen als weg te schamen van hun vertwijfeling: *O Jakob, o Israël!* Laat hen gedenken vanwaar zij hun namen hebben-van een, die God getrouw aan zich had bevonden, en vriendelijk in al zijn benauwdheden en waarom zij deze namen droegen, als Gods belijdend volk een volk in verbond met Hem.

2. De manier van hen te bestraffen is door met hen te redeneren. *"Waarom* Wel! bedenk eens of gij wel enige grond hebt om dit te zeggen." Velen van onze dwaze tobberijen en onze dwaze angsten zouden verdwijnen bij een streng en nauwkeurig onderzoek naar de redenen ervan.

3. Waar zij om bestraft worden is een lelijk boos woord, dat zij van God spreken, alsof Hij hen had verstoten. Er schijnt een nadruk gelegd te zijn op hun zeggen ervan: Waarom *zegt gij* en *spreekt gij* Het is slecht als boze gedachten in ons hart opkomen, maar het is erger om er een *imprimatur* aan te geven, en ze in boze woorden te verkeren. David denkt met berouw en leedwezen aan hetgeen hij gezegd heeft in zijn haasten, toen hij in moeite en benauwdheid was.

4. Het boze woord, dat zij spraken, was een woord van wanhoop over hun tegenwoordige rampspoedige toestand. Zij waren gereed om tot de gevolgtrekking te komen:

A. Dat God geen acht op hen wilde slaan: *"Mijn weg is voor van de Heere verborgen*. Hij neemt geen kennis van onze benauwdheden, houdt zich niet meer bezig met onze belangen. Er zijn zulke moeilijkheden in onze toestand dat zelfs Goddelijke wijsheid en macht er niets voor vermogen. Een mens, wiens weg verborgen is, is iemand wiens God hem overdekt heeft, Job 3:23.

B. Dat God *hen niet kon helpen. "Mijn recht gaat van mijn God voorbij*, voor mijn toestand is geen hulp meer mogelijk, God zelf kan er de grieven niet van herstellen, "onze beenderen zijn verdord," Ezechiel 37:11.

II. Hij herinnert aan hetgeen, dat, zo er behoorlijk over nagedacht werd, volstaan zou om al hun vrees tot bedaren te brengen en al hun wantrouwen te doen ophouden. Ter hunner overtuiging, evenals tevoren ter overtuiging van afgodendienaars, vers 21, beroept hij zich op hetgeen zij wisten, en op hetgeen zij hadden gehoord. Jakob en Israël waren een volk van kennis, zij hadden dit tenminste kunnen zijn, en hun kennis kwam door het gehoor, want de wijsheid riep in hun voornaamste plaatsen en in hun plaatsen van samenkomst. Nu hadden zij onder andere dingen gehoord, dat God eenmaal had gesproken, ja menigmaal hadden zij gehoord, dat "de sterkte Godes is," Psalm 62:12. Dat is:

1. Hij zelf is *een almachtig God*, dat *moet* Hij wel wezen, want Hij is *de eeuwige God*, namelijk *Jahweh*, Hij was van eeuwigheid, Hij zal zijn tot in eeuwigheid, en daarom is er in Hem geen gebrek, geen falen, geen verval. Hij heeft Zijn bestaan uit zichzelf, en daarom moeten al Zijn

volmaaktheden grenzenloos zijn. Hij is zonder begin van dagen of einde des levens, en daarom is er in Hem geen verandering. Hij is ook *de Schepper van de einden van de aarde* van de gehele aarde, en alles wat er van het éne einde tot het andere in is. Daarom is Hij de rechtmatige eigenaar en bestuurder van alles en wij moeten tot de gevolgtrekking komen, dat Hij een volstrekte macht heeft over alles en algenoegzaam is om Zijn volk te helpen, in welke nood of benauwdheid zij ook zijn. Hij is voorzeker thans even machtig om Zijn kerk te verlossen, als Hij in de beginne geweest is om de wereld te maken.

a. Hij heeft wijsheid om die verlossing te beramen, en die wijsheid staat nooit verlegen. Er is *geen doorgronding van Zijn verstand* om er de raad van tegen te werken of er de bedoeling van te verijdelen noch om te bepalen wat Hij doen zal, want Hij heeft Zijn eigen wegen en middelen, wegen in de zee. Niemand kan zeggen: "Zo ver zal Gods wijsheid gaan, en niet verder," want als wij niet weten wat te doen, dan weet Hij het.

b. Hij heeft macht om die verlossing tot stand te brengen, en die macht is nooit uitgeput. Hij wordt *noch moede noch mat.* Hij houdt geheel de schepping staande, regeert en bestuurt al de schepselen, en is noch moede noch mat, en dus heeft Hij ongetwijfeld de macht om Zijn kerk te hulp te komen, al is zij ook nog zo naar de diepte gebracht, zonder zwakheid en zonder vermoeidheid.

2. Hij geeft kracht en sterkte aan Zijn volk en helpt hen door hen instaat te stellen zichzelf te helpen. Hij, die de sterke God is, is de sterkte Israëls.

A. Hij *kan de zwakken helpen,* vers 29. Menigmaal heeft Hij *de moeden kracht gegeven,* aan hen, die op het punt zijn van te bezwijken, en aan hen, die geen krachten hebben, geeft Hij niet slechts, maar vermenigvuldigt Hij de sterkte naarmate zij haar al meer behoeven. Velen zijn op wonderbaarlijke wijze uit lichamelijke zwakheid hersteld en door Gods voorzienigheid krachtig gemaakt, en velen, die zwak van geest zijn, beschroomd en vreesachtig, onbekwaam tot dienen en tot lijden, zijn door de genade Gods nog *versterkt naar de inwendige mens.* Aan hen, die zich hun zwakheid bewust zijn, en gereed zijn te erkennen dat zij geen kracht hebben, vermenigvuldigt God op bijzondere wijze de sterkte, want, als wij *zwak zijn in onszelf,* dan *zijn wij machtig* in de Heere.

B. Hij *zal de gewilligen helpen,* Hij zal hen helpen, die in nederig vertrouwen op Zijn hulp, zichzelf helpen, en wel doen voor hen, die hun best doen, vers 30, 31. Zij, die op hun eigen genoegzaamheid vertrouwen, en van die genoegzaamheid zo overtuigd zijn, dat zij noch zich ten uiterste inspannen noch God bidden om Zijn hulp en genade zij zijn *de jongen* en *de jongelingen,* die sterk zijn, maar licht geneigd zijn om zich sterker te achten dan zij werkelijk zijn. En zij *zullen moede worden en gewis vallen* falen in hun dienst, in hun strijd en onder hun last, zij zullen spoedig de dwaasheid moeten inzien van op zichzelf vertrouwd te hebben. *Maar die de Heere verwachten,* die nauwgezet zijn in plichtsbetrachting jegens Hem, en door het geloof op Hem steunen en vertrouwen en zich overgeven aan Zijn leiding, God zal niet falen aan hen, die dit doen.

a. Zij zullen genade hebben, die hun genoeg is, zij zullen hun kracht vernieuwen als hun werk vernieuwd is, als er nieuwe behoefte aan bestaat, zij zullen gezalfd worden, hun lampen zullen van verse olie worden voorzien, *God zal hun arm zijn iedere morgen,* Hoofdstuk 33:2. Indien zij te eniger tijd verzwakt zijn, dan zullen zij zich herstellen, en aldus hun kracht vernieuwen. Het Hebreeuws luidt: zij *zullen hun kracht veranderen,* zoals hun werk veranderd is, hun werk

van doen en hun werk van lijden, zij zullen kracht hebben om te arbeiden, kracht om te worstelen, kracht om te weerstaan, kracht om te dulden en te dragen. Hun kracht zal zijn naar hun dagen.

b. Zij zullen deze genade tot de beste doeleinden aanwenden. Bekrachtigd zijnde, zullen zij:

Ten eerste. Opvaren met vleugelen, zich verheffen tot God. Zij *zullen opvaren met vleugelen gelijk de arenden,* zo krachtig, zo snel naar de hoogte, hemelwaarts. In de kracht van de Goddelijke genade zal hun ziel zich verheffen boven de wereld, en ingaan in het heilige der heilige. Vrome en Godvruchtige genegenheden zijn de arendsvleugelen, waarmee zielen, die genade van God hebben ontvangen, opvaren, Psalm 25:1.

Ten tweede. Zij zullen voorwaarts streven, voorwaarts naar de hemel. Zij zullen wandelen, zij zullen de weg van Gods geboden lopen, blijmoedig en opgewekt, zij *zullen niet moede worden,* gestadig en met volharding, zij *zullen niet mat worden,* en daarom zullen zij ter bestemder tijd oogsten. Laat Jakob en Israël daarom voortgaan met op God te wachten, zelfs in hun grootste benauwdheden, en niet wanhopen aan tijdige krachtige en afdoende hulp en ondersteuning van Hem.

HOOFDSTUK 41

1 Zwijgt voor Mij, gij eilanden! en laat de volken de kracht vernieuwen; laat ze toetreden, laat ze dan spreken; laat ons samen ten gerichte naderen.
2 Wie heeft van den opgang dien rechtvaardige verwekt? heeft hem geroepen op zijn voet? de heidenen voor zijn aangezicht gegeven, en gemaakt, dat hij over koningen heerste? heeft ze zijn zwaard gegeven als stof, zijn boog als een voortgedreven stoppel?
3 Dat hij ze najaagde en doortrok met vrede, door een pad, hetwelk hij met zijn voeten niet gegaan had?
4 Wie heeft dit gewrocht en gedaan, roepende de geslachten van den beginne? Ik, de HEERE, Die de Eerste ben, en met den Laatste ben Ik Dezelfde.
5 De eilanden zagen het, en zij vreesden; de einden der aarde beefden; zij naderden en kwamen toe;
6 De een hielp den ander, en zeide tot zijn metgezel: Wees sterk!
7 En de werkmeester versterkte den goudsmid; die met den hamer glad maakt, dien, die op het aambeeld slaat, zeggende van het soldeersel: Het is goed; daarna maakt hij het vast met nagelen, dat het niet wankele.
8 Maar gij, Israel, Mijn knecht! gij Jakob, dien Ik verkoren heb! het zaad van Abraham, Mijn liefhebber!
9 Gij, welken Ik gegrepen heb van de einden der aarde, en uit haar bijzonderste geroepen heb; en zeide tot u: Gij zijt Mijn knecht; u heb Ik uitverkoren, en heb u niet verworpen.
10 Vrees niet, want Ik ben met u; zijt niet verbaasd, want Ik ben uw God; Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u met de rechterhand Mijner gerechtigheid.
11 Ziet, zij zullen beschaamd en te schande worden, allen, die tegen u ontstoken zijn; zij zullen worden als niet, en die lieden, die met u twisten, zullen vergaan.
12 Gij zult hen zoeken, maar zult hen niet vinden; de lieden, die met u kijven, zullen worden als niet, en die lieden, die met u oorlogen, als een nietig ding.
13 Want Ik, de HEERE, uw God, grijp uw rechterhand aan, Die tot u zeg: Vrees niet, Ik help u.
14 Vrees niet, gij wormpje Jakobs, gij volkje Israels! Ik help u, spreekt de HEERE, en uw Verlosser is de Heilige Israels!
15 Ziet, Ik heb u tot een scherpe nieuwe dorsslede gesteld, die scherpe pinnen heeft; gij zult bergen dorsen en vermalen, en heuvelen zult gij stellen gelijk kaf.
16 Gij zult ze wannen, en de wind zal ze wegnemen, en de stormwind zal ze verstrooien; maar gij zult u verheugen in den HEERE; in den Heilige Israels zult gij u roemen.
17 De ellendigen en nooddruftigen zoeken water, maar er is geen, hun tong versmacht van dorst; Ik, de HEERE zal hen verhoren, Ik, de God Israels, zal hen niet verlaten.
18 Ik zal rivieren op de hoge plaatsen openen, en fonteinen in het midden der valleien; Ik zal de woestijn tot een waterpoel zetten, en het dorre land tot watertochten.
19 Ik zal in de woestijn den cederboom, den sittimboom, en den mirteboom, en den olieachtigen boom zetten; Ik zal in de wildernis stellen den denneboom, den beuk, en den busboom te gelijk;
20 Opdat zij zien, en bekennen, en overleggen, en te gelijk verstaan, dat de hand des HEEREN zulks gedaan, en dat de Heilige Israels zulks geschapen heeft.
21 Brengt ulieder twistzaak voor, zegt de HEERE; brengt uw vaste bewijsredenen bij, zegt de Koning van Jakob.
22 Laat hen voortbrengen en ons verkondigen de dingen, die gebeuren zullen; verkondigt de vorige dingen, welke die geweest zijn, opdat wij het ter harte nemen, en het einde daarvan weten; of doet ons de toekomende dingen horen.

23 Verkondigt dingen, die hierna komen zullen, opdat wij weten, dat gij goden zijt; ja, doet goed, en doet kwaad, dat wij verbaasd staan, en te zamen toezien.
24 Ziet, gijlieden zijt minder dan niet, en ulieder werk is erger dan een adder; hij is een gruwel, die ulieden verkiest.
25 Ik verwek een van het noorden, en hij zal opkomen van den opgang der zon; hij zal Mijn Naam aanroepen; en hij zal komen over de overheden als over leem, en gelijk een pottenbakker het slijk treedt.
26 Wie heeft wat verkondigd van den beginne aan, dat wij het weten mogen, of van te voren, dat wij zeggen mogen: Hij is rechtvaardig; maar er is niemand, die het verkondigt, ook niemand, die wat horen doet, ook niemand, die ulieder woorden hoort.
27 Ik, de Eerste zeg tot Sion: Zie, zie ze daar! en tot Jeruzalem: Ik zal een blijden boodschapper geven.
28 Want Ik zag toe, maar er was niemand, zelfs onder dezen, maar er was geen raadgever, dat Ik hen zou vragen, en zij Mij antwoord geven zouden.
29 Ziet, zij zijn altemaal ijdelheid, hun werken zijn een nietig ding, hun gegoten beelden zijn wind, en een ijdel ding.

Evenals het vorige, heeft ook dit hoofdstuk de strekking beide om afgodendienaars te overtuigen en Gods getrouwe aanbidders te vertroosten, want de Geest is gezonden en leraren worden door Hem gebruikt, zowel om te overtuigen als om te vertroosten. En hoewel dit oorspronkelijk bedoeld kan zijn voor de overtuiging van de Babyloniërs en de vertroosting van de Israëlieten, of voor de overtuiging van diegenen in Israël, die zich aan afgoderij hadden overgegeven, zoals met velen van hen het geval was, en de vertroosting van hen, die aan hun oprechtheid hadden vastgehouden was het toch ongetwijfeld ook bedoeld als vermaning en aanmoediging voor ons, een vermaning om ons te bewaren voor afgoden, en een aanmoediging om op God te vertrouwen.

I. Hier toont God door de proleet de dwaasheid aan van hen die dachten dat hun afgoden in staat waren om met God te strijden, of Hem in bedwang te houden, vers 1-9.

II. Hij moedigt zijn gelovigen aan om op Hem te vertrouwen, met de verzekering, dat Hij het voor hen zal opnemen tegen hun vijanden, hun de overwinning zal geven over hen, en een gelukkigen omkeer in hun omstandigheden zal teweegbrengen vers l0-20.

III. Hij daagt de afgoden uit, die mededingers waren met Hem naar de bewondering van de mensen, om met Hem te wedijveren, hetzij in kennis of in macht, hetzij om toekomstige dingen te openbaren, hetzij om goed of kwaad te doen, vers 21-29. Zodat de hoofdsom. of inhoud van dit hoofdstuk gegeven kan worden in deze woorden van Elia: Indien Jahweh God is, zo volgt Hem na, maar indien Baäl God is, zo volgt hem na, en in de erkenning des volks bij de uitslag van de proefneming: Jahweh is God! Jahweh is God!

Jesaja 41:1-9

Het bijzondere voorbeeld van Gods zorg over Israël in Zijn verwekken van Cyrus om hun bevrijder te zijn, wordt hier met nadruk genoemd als een bewijs beide van Zijn soevereiniteit boven alle afgoden en van Zijn macht om Zijn volk te beschermen. Hier is:

I. Een algemene uitdaging aan alle aanbidders en bewonderaars van afgoden om hun pretenties waar te maken in hun mededingen met en hun tegenstaan van God, vers 1. Zij is vernieuwd, vers 21. *Brengt ulieder twistzaak voor.* Het hof heeft zitting genomen, er zijn dagvaardingen gezonden aan de verst afgelegen eilanden, maar die toch niet buiten Gods rechtsgebied liggen, want Hij is *de Schepper en bezitter van de einden van de aarde,* om te verschijnen en aandachtig te luisteren. Als gewoonlijk wordt stilte geroepen, terwijl de rechtzaak onderzocht en behandeld wordt, die aanhangig is tussen het koninkrijk van God en het rijk van Satan, het betaamt alle mensen om zwijgend de uitspraak af te wachten, geen tegenwerpingen te maken tegen Gods handelingen, maar te vertrouwen dat Hij de overwinning zal behalen. De verdedigers van de afgoderij worden opgeroepen om te zeggen wat zij kunnen ter verdediging ervan. *Laat hen de kracht vernieuwen* in tegenstand tegen God, en laat hen zien of zij gelijk is aan de kracht welke diegenen vernieuwen, die God verwachten, Hoofdstuk 40:31, laat hen hun uiterste pogingen aanwenden, en zien of zij door kracht van wapenen, of door kracht van redenen de overwinning zullen wegdragen. Laat hen toetreden, zij zullen niet klagen dat "Gods verschrikking hen verbaasd maakt", Job 13, 21, zodat zij niet kunnen zeggen wat zij te zeggen hebben ter rechtvaardiging en tot eer van hun afgoden, neen, laat hen vrijelijk spreken, *laat ons tezamen ten gerichte naderen.* De zaak van God en van Zijn koninkrijk is niet bevreesd voor een onpartijdig onderzoek, indien, zij slechts juist en nauwkeurig wordt voorgesteld, dan zal de beslissing, de uitspraak, ongetwijfeld ten voordele van de Godsdienst zijn. De vijanden van Gods kerk en van Zijn heilige Godsdienst kunnen veilig getart worden om hun ergst te zeggen en te doen voor hun onrechtvaardige zaak. Hij, die in de hemel zit, *belacht hen,* en de dochter van Zion veracht hen want *groot is de waarheid, en zij zal zegevieren.*

II. Hij tart inzonderheid de afgoden om voor hun aanbidders en tegen de Zijne te doen wat Hij voor zijn aanbidders en tegen de hunne gedaan heeft en doen zal. Er worden verschillende betekenissen gegeven aan vers 2 nopens de rechtvaardige, die hun verwekt is van de opgang, en daar wij niet kunnen beslissen wat de ware betekenis is, zullen wij van alle een goed gebruik maken. Wat bewezen moet worden is:

1. Dat *de Heere alleen God is, de eerste en met de laatste dezelfde is,* vers 4, dat Hij oneindig, eeuwig en onveranderlijk is, dat Hij de wereld geregeerd heeft van de beginne, en regeren zal tot aan het einde des tijde. Hij heeft vanouds geregeerd, en zal tot in eeuwigheid regeren, de raadsbesluiten Zijns koninkrijks waren van eeuwigheid, en de voortduur ervan zal tot in eeuwigheid zijn.

2. Dat *Israël Zijn knecht is,* vers 8, die Hij erkent en beschermt en gebruikt, en in wie Hij verheerlijkt zal worden. Gelijk er een God is in de hemel, zo is er een kerk op aarde waarvoor Hij bijzondere zorg draagt. Elia bidt 1 Koningen 18:36. "Dat het bekend worde dat Gij God in Israël zijt, en ik Uw knecht ben." Om dit nu te bewijzen, toont Hij aan:

A. Dat Hij het was, die Abraham geroepen heeft, de vader van dit verachte volk, hem geroepen heeft uit een afgodisch land, en door vele blijken van Zijn gunst heeft Hij zijn naam groot gemaakt, Genesis 12:2. Hij is de rechtvaardige, die God verwekte van de opgang (het oosten)

van hem uitdrukkelijk verstaat liet de Chaldeeuwse paraphrase: *wie heeft Abraham openlijk van het oosten gebracht*. Om de eer van Israël te handhaven, was het zeer gepast om aan te tonen, welk een voornaam persoon deze hun grote voorvader in zijn tijd geweest is, en vers 8 schijnt er de verklaring van te zijn, waar God Israël *het zaad* noemt *van Abraham, Mijn vriend,* en vers 4 :Hij *roept de geslachten,* namelijk de geslachten Israëls, *van de beginne.* Ook om verachting uit te storten over afgoderij, inzonderheid over Chaldeeuwse afgoderij, was liet voegzaam om aan te tonen, hoe Abraham geroepen was toen hij andere goden diende, Jozua 24:2, 3 en verv, zodat reeds vroeg getuigd werd tegen die afgoderij, welke zozeer roemde op haar oudheid. Ook om de gevangenen in Babel aan te moedigen om te hopen, dat God een middel zou vinden *om* hen naar hun eigen land te doen terugkeren was het geschikt om hen er aan te herinneren, , hoe God voor het eerst hun vader Abraham uit ditzelfde land naar Kanaän heeft gebracht, om het hem tot een erfdeel te geven, Genesis 15:7.

Merk nu op wat hier nopens hem gezegd wordt:

a. Dat hij *een rechtvaardige was,* of gerechtigheid was, een man was van gerechtigheid, die God geloofde, en het werd hem tot rechtvaardigheid gerekend, en zo werd hij de vader van al degenen, die door geloof in Christus door Hem Gode tot gerechtigheid gemaakt zijn, Romeinen 4:3, 11, 2 Corinthiers 5:21. Hij was in zijn tijd een groot voorbeeld van rechtvaardigheid, en heeft "zijn huis geleerd gerechtigheid en gericht te doen," Genesis 18:19.

b. Dat God *hem verwekt heeft van de opgang,* d.i. van het oosten, eerst van Ur en daarna van Haran, die oostwaarts lagen van Kanaän. God wilde niet dat hij zich in een van deze plaatsen zou vestigen, maar heeft voor hem gedaan wat de arena doet voor zijn jongen, als hij zijn nest opwekt, hij wekte hem op uit ongerechtigheid en maakte hem Godvruchtig, uit onbekendheid en maakte hem vermaard.

c. Hij *heeft hem geroepen op zijn voet,* om Hem te volgen met een onbepaald geloof en vertrouwen, "want hij is uitgegaan niet wetende waar hij komen zou," Hebreeen 11:8. Zij, die krachtdadiglijk door God geroepen worden, worden geroepen op Zijn voet, om Hem onderworpen te zijn, Hem te dienen, *het Lam te volgen waar het ook heengaat,* en wij moeten allen of komen op Zijn voet, of tot Zijn voetbank worden gemaakt.

d. *Hij heeft de heidenen voor Zijn aangezicht gegeven,* de volken van Kanaän, Hij had beloofd hem meester van hen te zullen maken, en zo groot een invloed heeft Hij hem gegeven, dat de Hittieten erkenden dat hij een groot vorst onder hen was, Genesis 23:6. Hij deed hem heersen over de koningen, die hij versloeg om zijn broeder Lot uit hun handen te redden, Genesis 14. En toen God hen gaf als stof voor zijn zwaard, en als voortgedreven stoppelen voor zijn boog, dat is: hen tot een gemakkelijke prooi maakte voor zijn dienstknechten, toen vervolgde hij hen, en trok veilig of in vrede door, onder de bescherming Gods, hoewel het over een pad was, waarmee hij niet bekend was, *hetwelk hij met zijn voeten niet gegaan had,* en deze overwinning was zo groot en van zo groot belang, dat Melchizedek zelf verscheen om haar te vieren. Wie nu anders dan de grote Jahweh heeft dit gedaan? Kan één van de goden van de heidenen dit doen?

B. Dat Hij het is, die eerlang Cyrus zal verwekken van het oosten. Er wordt van gesproken in de taal van de profetie als van iets in het verleden, iets dat geschied is, omdat het zo zeker is dat het te bestemder tijd geschieden zal, alsof het reeds geschied was. God *zal hem verwekken in gerechtigheid,* aldus kan het gelezen worden, Hoofdstuk 45:13, zal hem roepen op zijn

voet, zal het gebruik van hem maken, dat Hem behaagt, hem doen zegevieren over de volken, die zijn komst tot de troon tegenstaan, en, hem voorspoedig maken in al zijn oorlogen. en hij zal een type wezen van Christus, die de gerechtigheid zelf is, de Heere, onze gerechtigheid, die God in de volheid des tijds verwekken zal, en zal doen zegevieren over de machten van de duisternis, zodat Hij die zal beroven en openlijk tentoon zal stellen.

III. Hij toont de dwaasheid aan van afgodendienaars, die niettegenstaande de overtuigende bewijzen, welke de God Israëls ervan gegeven had dat Hij alleen God is, hardnekkig volhardden in hun afgoderij, ja er nog zoveel te meer in verhard waren geworden, vers 5. *De eilanden van de heidenen zagen dit,* zagen niet alleen wat God gedaan heeft voor Abraham zelf, maar wat Hij om zijnentwil deed voor zijn zaad, hoe Hij hen uitgevoerd heeft uit Egypte, en hen deed heersen over koningen, en zij vreesden. Exodus 15:14-16. Zij waren bevreesd, en overeenkomstig de oproep, vers 1, naderden zij en kwamen, zij konden het niet vermijden om kennis te nemen van hetgeen God voor Abraham en zijn zaad gedaan heeft, maar in plaats van te helpen om elkaar weg te redeneren uit hun domme afgoderij, hielpen zij om er elkaar in te bevestigen, vers 6,7.

1. Zij beschouwden het als een gevaarlijken aanslag op hun Godsdienst, voor de eer waarvan zij ijverden, en zij waren vast besloten om hem terecht of ten onrechte aan te kleven, en krachtig op te treden ter ondersteuning ervan zoals de Efeziërs voor hun Diana. Toen God door Zijn wonderbare verschijning ten behoeve van Zijn volk hun afgoden hun wilde ontrukken, hielden zij die zoveel steviger vast, en zeiden tot elkaar: *"Wees sterk,* laat ons eenstemmig besluiten om de eer van onze goden hoog te houden." Al valt Dagon ook voor de ark, zal hij toch weer op zijn plaats gesteld worden. De éne werkmeester moedigt de anderen aan om zich tot een vereniging te vormen, die de edele kunst van godenmakerij beschermt en bevordert. Aldus zullen van de mensen overtuigingen dikwijls hun bederf prikkelen, en worden zij slecht gemaakt beide door het woord en de werken van God, die hen beter moesten maken.

2. Zij beschouwden het als een gevaarlijke aanslag op henzelf. Zij achtten zich in gevaar vanwege de toenemende grootheid van Abraham, die van de afgoderij bekeerd was, en om het volk van Israël, dat er zich van afgescheiden had, en daarom namen zij, om bescherming te verkrijgen, niet alleen de toevlucht tot hun oude goden, maar maakten zij zich nieuwe, Deuteronomium 32:17. En zo moedigt de timmerman, zijn taak volbracht hebbende aan het houtwerk, de goudsmid aan om nu zijn werk te doen met het vergulden of overtrekken ervan, en als het in de handen van de goudsmid komt, dan versterkt hij, die met de hamer glad maakt, degene die op het aanbeeld slaat, en spoort hem aan tot spoed, zegt hem dat het nu gereed is voor het soldeersel, dat misschien het laatste werk was, dat er aan gedaan werd. Daarna wordt het vastgemaakt met nagelen, en nu is de god gereed. Moedigen zondaren elkaar aldus aan tot spoed op de weg van de zonde, en zullen dan de dienstknechten van de levenden God elkaar niet opwekken tot en versterken in Zijn dienst? Sommigen lezen dit alles in ironische zin, en bij wijze van permissie: *Laat hen de een de ander helpen en tot zijn metgezel zeggen: wees sterk, laat de timmerman de goudsmid aanmoedigen,* maar het is alles tevergeefs, met dat al zullen de afgoden toch vallen.

IV. Hij moedigt Zijn eigen volk aan om op Hem te vertrouwen, vers 8, 9. "*Maar gij, Israël, zijt Mijn knecht.* Zij kennen Mij niet maar gij kent Mij, en gij weet beter dan om u met zulke onwetende, verdwaasde lieden te vergezellen, zoals deze zijn," (want het is bedoeld als een waarschuwing aan het volk van God, om niet te wandelen in de weg van de heidenen) "zij stellen zich onder de bescherming van deze machteloze godheden, maar gij zijt onder Mijn

bescherming, zij, die deze gemaakt hebben, zijn hun gelijk, en dat zijn ook allen, die op hen vertrouwen, maar gij, o Israël, zijt de knecht van een betere Meester." Let op hetgeen hier aangeduid wordt ter bemoediging van Gods volk, als zij gedreigd worden en er een beledigend gejuich over hen wordt aangeheven.

1. Zij zijn Gods knechten, en Hij wil hen niet mishandeld zien, inzonderheid niet voor hetgeen zij doen in Zijn dienst. *Gij zijt Mijn knecht, vers 8,* en "Ik *heb tot u gezegd: gij zijt* Mijn knecht, en van Mijn woord zal Ik niet afgaan."

2. Hij heeft u verkoren om Hem tot een bijzonder volk te zijn, zij waren Hem niet opgedrongen, maar uit eigen vrije beweging heeft Hij hen zich afgezonderd.

3 Zij waren het zaad van Abraham, Zijn vriend. Het was Abrahams eer, dat hij "de vriend van God" werd genoemd, Jakobus 2:23, met wie God in verbond was, en met wie Hij omging als met een vriend, en de man des raads, en "die eer hebben al de heiligen," Johannes 15:15 En het volk van Israël was bemind omdern vaderen wil. Het heeft Gode behaagd op hen te zien als op de nakomelingen van een oud vriend, en daarom vriendelijk voor hen te zijn, want het verbond van vriendschap was gemaakt met Abraham en zijn zaad.

4. Soms had Hij, als zij verstrooid weren onder de heidenen, hen van de einden van de aarde vergaderd en hen uit de handen genomen van de voornaamsten daarvan, en daarom zal Hij hen ook nu niet verlaten. Abraham, hun vader, was van een vergelegen plaats gehaald, en van hen, die zo van verre gehaald en zo duur gekocht zijn, kan Hij niet gemakkelijk scheiden.

5. Hij had hen nog niet verworpen, hoewel zij Hem dikwijls getergd hadden, en daarom zal Hij hen ook nu niet verwerpen. Wat God voor Zijn volk gedaan heeft, en wat Hij op zich genomen heeft om nog verder voor hen te doen, moet hen aanmoedigen om ten allen tijde op Hem te vertrouwen.

Jesaja 41:10-20

De strekking van deze verzen is om de vrees van Gods dienstknechten in hun benauwdheid tot zwijgen te brengen en hun geloof aan te moedigen, het is misschien in de eerste plaats bedoeld tot steun en bemoediging van het volk Israël in hun gevangenschap, maar allen, die God getrouwelijk dienen, kunnen door lijdzaamheid en vertroosting van de Schrift hoop hebben. En het is gericht tot Israël als tot een enkel persoon, opdat het zoveel gereder en gemakkelijker door ieder waar Israëliet op zichzelf toegepast zou kunnen worden. Het is een woord van waarschuwing, raad en vertroosting, dat zo dikwijls herhaald wordt: *Vrees niet,* en wederom, vers 13, *vrees niet,* en vers 14, "*vrees niet gij wormpje Jakobs,* vrees niet voor de dreigementen van de vijanden twijfel niet aan de beloften van uw God, vrees niet dat gij zult omkomen in uw beproeving, of dat de belofte van uw bevrijding falen zal." Het is tegen de wil en de bedoeling van God, dat zijn volk een vreesachtig volk zal zijn.

Ter onderdrukking van vrees verzekert Hij hun:

I. Dat zij kunnen staat maken op Zijn tegenwoordigheid onder hen als hun God, en een God, die algenoegzaam voor hen is ook in de zwaarste, bangste tijden.

Merk op met welk een tederheid God spreekt, en hoe gaarne Hij de erfgenamen van de belofte de onveranderlijkheid wil doen weten van Zijn raad, en hoe begerig Hij is om hen gerust te stellen. *"Vrees niet, want Ik ben met u* niet alleen binnen het bereik van uw stem maar bij u, *wees niet verbaasd,* dat is, niet ontsteld wegens de macht van hen, die tegen u zijn, *want Ik ben uw God* en verbonden om voor u te zijn. Zijt gij zwak, *Ik zal u versterken.* Zijt gij ontbloot van vrienden, Ik zal u helpen in tijden van nood. Zijt gij op het punt van te vallen? *Ik zal u ondersteunen met de rechterhand van Mijn gerechtigheid,* die rechterhand, welke vol is van gerechtigheid in het uitdelen van beloningen en straffen," Psalm 48:10. En wederom vers 13. Er is beloofd:

1. Dat God hun handen zal sterken-hen zal helpen. "Ik *grijp uw rechterhand aan,* Ik zal hand in hand met u gaan," zo lezen het sommigen. Hij zal ons bij de hand nemen als onze gids, om ons te leiden op onze weg, zal ons ophelpen als wij gevallen zijn, of ons vallen voorkomen. Als wij zwak zijn, zal Hij ons staande houden, als wij wankelen, zal Hij ons vaststellen, als Wij sidderen, zal Hij ons bemoedigen, en aldus vat Hij onze rechterhand, Psalm 73:23.

2. Dat Hij hun vrees tot bedaren zal brengen, zeggende tot hen: *Vrees niet.* Hij heeft het telkens en nogmaals gezegd in Zijn woord en heeft ons daarin voorzien van afdoend tegengif tegen vrees, maar Hij zal nog verder gaan, Hij zal het door Zijn Geest zeggen tot hun hart, en het hun doen horen, en aldus zal Hij hen helpen.

II. Dat hun vijanden thans wel zeer geducht, onbeschaamd en hard zijn, maar dat de dag komt, wanneer God met hen zal afrekenen en dan zullen zij over hen triomferen. Er zijn van de zodanigen, die in woede ontstoken zijn tegen Gods volk, die tegen hen streden, *met hen twisten,* vers 11, die *met hen kijven,* vers 12, die hen haten, die hun verderf zoeken, voortdurend twist met hen zoeken, maar laat Gods volk niet tegen hen ontstoken zijn, niet met hen twisten, hun geen kwaad met kwaad vergelden, maar Gods tijd afwachten en geloven:

1. Dat zij ten laatste overtuigd zullen zijn van de dwaasheid-indien al niet van de zonde-om met Gods volk te twisten, en bevindende dat het nutteloos is, *zullen zij beschaamd en te schande*

worden, hetgeen hen tot berouw en bekering zou *kunnen* brengen, maar hen veeleer vol van woede zal maken.

2. Dat zij ten enenmale vernietigd zullen worden, vers 11, zij *zullen worden als niets* voor de gerechtigheid en macht van God. Als God komt om met Zijn trotse vijanden te handelen, dan acht Hij hen als niets of zij zullen tot niets gebracht worden, zij zullen wezen alsof zij nooit hadden bestaan. Dit wordt herhaald, vers 12. Zij *zullen worden als niets, als een nietig ding,* of als hetgeen is heengegaan en gefaald heeft. Zij, die geducht waren, zullen verachtelijk worden, die zich inbeeldden alles te kennen, zullen niet in staat zijn iets tot stand te brengen, die een groot aanzien in de wereld hadden en veel gedruis maakten, zullen blote nullen worden, en in stilte worden begraven, zij zullen vergaan, niet slechts niets zijn, maar ellendig zijn. Gij *zult hen zoeken,* zult vragen wat er van hen is geworden, daar zij niet, zoals gewoonlijk verschijnen, maar "gij zult hen niet vinden," zoals David, Psalm 37:36. Ik zocht hem, maar hij werd niet gevonden."

III. Dat zij zelf een verschrikking zullen worden voor degenen, die nu voor hen een verschrikking zijn, en dat de overwinning aan hun zijde zal wezen, vers 14-16. Zie hier:

1. Hoe Jakob en Israël verminderd zijn, zeer naar de diepte zijn gebracht. Het is het *wormpje Jakobs,* zo klein, zo zwak en zo weerloos, veracht en vertreden door iedereen, genoodzaakt om veiligheidshalve diep in de aarde weg te kruipen, en wij moeten er ons niet over verwonderen dat Jakob een worm is geworden als zelfs Jakobs Koning zich "een worm noemt en geen man," Psalm 22:7. In hun nederige gedachten van zichzelf zijn Gods kinderen soms wormen, maar geen adders zoals hun vijanden, zij zijn niet van het zaad van de slang. God ziet Jakobs nederige staat aan en zegt: "*Vrees niet, wormpje Jakobs,* vrees niet, dat gij verpletterd zult worden, *en gij mannen Israëls* - gij weinige mannen, zo lezen het sommigen-gij dode mannen, zo lezen het anderen, geeft uzelf niet op als verloren." De genade Gods zal de vrees doen bedaren, zelfs dan als er de meeste reden schijnt te zijn voor vrees, *twijfelmoedig, doch niet mismoedig.*

2. Hoe Jakob en Israël opgeheven worden uit die nederige staat, en even geducht worden gemaakt als zij ooit verachtelijk zijn geweest. Doch door wie zal Jakob zich verheffen want hij is klein? Hier wordt ons gezegd, *Ik zal u helpen spreekt de Heere,* en het is de eer van God om de zwakken te helpen. Hij zal hen helpen, want Hij is hun Verlosser, die gewoon is hen te verlossen, die het op zich genomen heeft om dit te doen. Christus is de Verlosser, in Hem is onze hulp gevonden. Hij zal hen helpen, want Hij is *de heilige Israëls,* aangebeden onder hen in de schoonheid van de heiligheid, en door belofte aan hen verbonden. De Heere zal hen helpen door hen in staat te stellen om zichzelf te helpen en door Jakob tot een dorsslede te stellen.

Merk op: hij is slechts een werktuig een werktuig in Gods hand waarvan het Hem behaagt gebruik te maken, en hij is een werktuig dat God gemaakt heeft, en is niet meer dan God hem gemaakt heeft. Maar als God hem tot een dorsslede, een werktuig om te dorsen, maakt, dan zal Hij gebruik van hem maken, en daarom zal Hij hem geschikt maken voor het gebruik, nieuw en scherp en voorzien van tanden of scherpe pinnen, en dan zult gij door Goddelijke leiding en kracht de bergen dorsen, de hoogsten en sterksten en weerbarstigsten van uw vijanden, gij zult hen niet slechts slaan, maar hen vermalen, zij zullen niet zijn als uitgedorst koren, dat van waarde is en zorgvuldig bewaard wordt (zodanig is Gods volk, als zij onder de dorsvlegel zijn. Hoofdstuk 21:10, "o mijn gedorst en geslagen volk" dat niet verloren zal gaan), maar deze zijn

gemaakt ais kaf, dat nergens toe deugt, de landman is blij het kwijt te raken. Hij zet de vergelijking voort, vers 16. Hen gedorst hebbende, zult gij hen wannen *en de wind zal hen wegnemen.* Dit is misschien ten dele vervuld geworden in de overwinningen, die de Joden behaald hebben over hun vijanden in de tijd van de Maccabeeën, maar het schijnt in het algemeen bedoeld om het eindoordeel aan te kondigen over al de onverzoenlijke vijanden van Gods kerk, en vervuld te zullen worden in de overwinningen van het kruis van Christus, het Evangelie van Christus en al de getrouwe volgelingen van Christus over de machten van de duisternis, die vroeg of laat allen verstrooid zullen worden, en "En wie overwint en mijn werken tot het einde toe bewaart hem zal ik macht geven over de heidenen" Openbaring.2:26.

IV. Dat zij daarna overvloedige vertroosting zullen hebben in God, en God zal door hen overvloedige eer ontvangen: *Gij zult U verheugen in de Heere,* vers 16. Als wij bevrijd zijn van hetgeen onze blijdschap in de weg stond, en gezegend worden met hetgeen er de stof toe is, dan behoren wij te gedenken dat God *de blijdschap onder verheuging is,* en dat al onze blijdschap in Hem eindigt. Als wij ons verheugen over onze vijanden, dan moeten wij ons verheugen in de Heere, want aan Hem alleen zijn wij onze vrijheid en onze overwinning verschuldigd. Gij zult ook *roemen in de Heilige Israëls,* in uw deel in Hem, en in uw betrekking tot Hem, en in hetgeen Hij voor u gedaan heeft." En zo wij aldus God tot onze roem en onze heerlijkheid stellen, dan worden wij Hem tot een lof en prijs.

V. Dat zij tijdig en genoegzaam van alles voorzien zullen worden, wat geschikt voor hen is in hun tijd van nood, en als het nodig is zal God wederom voor hen doen wat Hij voor Israël gedaan heeft op hun tocht van Egypte naar Kanaän, vers 17-19. Als de gevangenen hetzij in Babel of bij hun terugkeer vandaar in nood zijn wegens gebrek aan water, zal God zorg voor hen dragen, en op de een of andere wijze zal Hij hun reis, zelfs door de woestijn, aangenaam voor hen maken. Maar deze belofte is van meer dan zodanige persoonlijke betekenis of uitlegging. Hun terugkeer uit Babel was een type van onze verlossing door Christus. En zo is voor hetgeen in deze beloften vervat is:

1. Voorzien in het Evangelie van Christus. Deze heerlijke openbaring van Zijn liefde heeft een volkomen verzekering gegeven aan al degenen, die het blijde geklank horen, dat God onwaardeerbare heerlijke dingen voor hen voorzien heeft, die genoegzaam zijn om te voorzien in alles wat zij behoeven, op te wegen tegen al hun leed, en een verhoring te wezen van al hun gebeden.

2. Door de genade en de Geest van Christus worden zij toegepast op alle gelovigen, opdat zij een sterke vertroosting zouden hebben op hun weg, en een volkomen gelukzaligheid aan hun einde. Onze weg naar de hemel loopt door de woestijn van deze wereld. Nu:

A. Wordt hier verondersteld, dat het volk van God op zijn tocht door deze wereld dikwijls in benauwdheid is: *de ellendigen en nooddruftigen zoeken water, maar daar is geen,* de armen van geest hongeren en dorsten naar gerechtigheid. De ziel des mensen, zich ledig en nooddruftig bevindende, zoekt ergens naar voldoening, naar verzadiging, meer zij wanhoopt er aan om haar in deze wereld te vinden, waarin niets is, dat haar gerust en gelukkig kan maken. Schepselen zijn gebroken waterbakken, zij kunnen geen water houden, *zodat hun tong versmacht van dorst, zij* zijn het moede om die voldoening te zoeken in de wereld, welke er niet in te vinden is. Hun smart en hun zwoegen maken hen dorstig.

B. Er wordt hier beloofd dat op de een of andere wijze al hun grieven hersteld zullen worden.

a. God zelf zal hun nabij wezen in al hetgeen, waarvoor zij Hem aanroepen. Laat al het biddend volk van God hier kennis van nemen, en er vertroosting aan ontlenen. Hij heeft gezegd: "Ik, *de Heere, zal hen verhoren, Ik, de God Israëls, zal hen niet verlaten.* Ik zal met hen wezen, zoals Ik altijd met hen geweest ben in hun benauwdheden. Terwijl wij in de woestijn van deze wereld zijn, is deze belofte voor ons wat de wolk- en vuurkolom was voor Israël, namelijk een verzekering van Gods genaderijke tegenwoordigheid.

b. Zij zullen een gestadige toevoer hebben van fris water, zoals Israël die gehad heeft in de woestijn, zelfs daar waar men hem het minst verwacht zou hebben, vers 18. *Ik zal rivieren op de hoge plaatsen openen,* rivieren, stromen van genade, ja van geneugten, rivieren, stromen van levend water, hetgeen Hij zei van de Geest, Johannes 7:38, 39, van de Geest die uitgestort zou worden over de heidenen, die als hoge plaatsen geweest waren, dor en onvruchtbaar, en in hun eigenwaan verheven boven de behoefte hunner gave. En "er zullen fonteinen in het midden van de valleien zijn, de valleien van Baca," Psalm 84:7 die zondig en vermoeiend zijn, of onder de Joden die als vruchtbare valleien waren, in vergelijking met de heidense bergen. De prediking van het Evangelie in de wereld heeft die woestijn tot een waterpoel gemaakt, vruchten opleverende voor de eigenaar ervan, en hulp voor de reiziger, die er door heen trekt.

c. Zij zullen een aangename schaduw hebben om hen te beschutten tegen de verschroeiende hitte van de zon, zoals Israël, toen zij zich legerden te Elim, waar zij niet alleen waterfonteinen hadden, maar ook palmbomen, Exodus 15:27. "Ik zal in de woestijn de cederboom zetten," vers 19. Ik zal de woestijn in een boomgaard veranderen, of in een hof, zoals die welke met deze aangename bomen beplant zijn, zodat zij met evenveel gemak en verlustiging door de woestijn zullen gaan als iemand, die in zijn eigen bos wandelt. Voor hen zullen dan de bomen zijn, wat de wolkkolom was voor Israël in de woestijn een beschutting tegen de hitte". Christus en Zijn genade zijn dit voor de gelovigen, "als de schaduw van een zware rotssteen ". Hoofdstuk 32:2.

Als God Zijn kerk opricht in de heidense woestijn, dan zal er een even grote verandering door teweeggebracht worden in het karakter van de mensen als wanneer doornen en distelen in cederbomen, dennenbomen in mirtebomen veranderd waren, en hierdoor wordt een gezegende verandering beschreven, Hoofdstuk 55:13

d. Zij zullen hierin de hand van God, Zijn macht en Zijn gunst zien en erkennen, vers 20. God zal deze verwonderlijke en verrassende dingen doen ten einde hen op te wekken om in dit alles Zijn hand te zien, opdat zij deze wonderbare verandering bewerkende, en wetende dat dit boven het gewone beloop van de dingen is boven de macht van de mensen, zullen bedenken dat het dus komt van een hogere macht, en dit alles wel overwegende, er de hand des Heeren in zullen zien en erkennen, deze Zijn machtige hand, die uitgestrekt is voor Zijn volk en tot hen is uitgestrekt, en dat het de Heilige Israëls is, die dit geschapen heeft, het uit niets tevoorschijn heeft gebracht, ter vertroosting en lieflijkheid van Zijn volk. God doet grote dingen voor Zijn volk, opdat er acht op Hem zal gegeven worden.

Jesaja 41:21-29

Door de profeet herhaalt de Heere hier de uitdaging, gericht tot de afgodendienaars, om wat zij voorgeven nopens hun afgoden waar te maken. *"Brengt ulieder twistzaak voor,* vers 21, en maakt er uw best van, *brengt uw vaste* uw sterkste, *bewijsredenen bij,* om te bewijzen dat uw afgoden goden zijn en uw aanbidding waardig." Er is niets meer nodig om de ongerijmdheid aan te tonen van de zonde, dan de redenen bij te brengen die gegeven worden ter verdediging ervan, want zij brengen haar eigen weerlegging met zich.

I. De afgoden worden hier getart om de bewijzen over te leggen van hun kennis en macht. Laat ons zien waaromtrent zij ons kunnen inlichten en wat zij kunnen doen. Verstand en werkzame kracht zijn de gaven en talenten van een man, al wie voorwendt een god te zijn, moet deze in de hoogste mate bezitten. En hebben de afgoden doen blijken dat zij ze hebben? Neen,

1. "Zij kunnen ons niets zeggen, wat wij niet reeds wisten, zo onwetend zijn zij. We tarten hen om ons mee te delen:

a. Wat tevoren geweest is, laat hen de vorige dingen aantonen, en ze opheffen uit de vergetelheid, waarin zij begraven waren." God heeft Mozes geïnspireerd om zo'n geschiedenis te schrijven van de schepping als de goden van de heidenen nooit aan hun geestdriftige aanbidders hadden kunnen dicteren. Of, "Laat de verdedigers van afgoden ons zeggen op wat grote, machtige daden of verrichtingen zij kunnen bogen, die door hun goden in vorige tijden gedaan zijn. Wat hebben zij ooit gedaan, waarvan het van de moeite waard was om kennis te nemen? Laat hen iets opnoemen, en het zal overwogen worden, er zal het gewicht aan gegeven worden, dat er aan toekomt, en het zal vergeleken worden met het einde ervan, en als het dan in de uitkomst blijkt, dat het zo groot is als zij het voorgeven te zijn, dan zullen zij er de eer van hebben."

b. "Wij tarten hen ons te zeggen wat gebeuren zal, ons de toekomende dingen te verkondigen, vers 22, en wederom, vers 23, *ons te verkondigen de dingen, die hierna komen zullen.* Geeft dit bewijs van uw alwetendheid, dat er niets verborgen voor u kan zijn, en van uw soevereiniteit en heerschappij, toont ons dat gij alles doen kunt door ons van tevoren te doen weten wat gij voornemens zijt te doen. Bewijst deze goedheid aan de wereld, laat men weten wat te komen staat, opdat men er zijn maatregelen naar kunne nemen. Doet dit, en wij zullen erkennen dat gij goden zijt boven ons en goden zijt voor ons, en onze aanbidding waardig zijt." Geen schepsel kan met enige zekerheid toekomstige dingen voorzeggen, anders dan door Goddelijke inlichting.

2. "Zij kunnen niets doen dat wij zelf niet kunnen doen, zo machteloos zijn zij." Hij tart hen om hetzij goed of kwaad te doen, goed aan hun vrienden, of kwaad aan hun vijanden. "Laat hen, zo zij kunnen, iets buitengewoons doen, dat de mensen zullen bewonderen, en waardoor zij getroffen zullen zijn. Laat hen met macht zegenen of vervloeken. Laat ons zien dat zij of met zulke plagen bezoeken als die welke God over Egypte heeft gebracht, of zulke zegeningen schenken als die welke God aan Israël geschonken heeft. Laat hen iets groots doen, en wij zullen verbaasd zijn als wij het zien, en tot eerbied voor hen worden opgeschrikt, zoals velen tot eerbied voor de waren God opgeschrikt werden."

Wat aan deze afgoden ten laste wordt gelegd, -en laat hen de beschuldiging weerleggen zo zij kunnen-is, dat zij *minder dan niets* zijn, vers 24. Hun aanspraken hebben hoegenaamd geen

grond, noch is er niet de minste grond of reden voor dat de mensen hun de eerbied betonen, die zij hun betonen, er is niets in hen, dat enigerlei achting waardig is. "Zij zijn minder dan niets, erger dan niets, zo lezen het sommigen. "Het werk dat zij doen is niets, en dat is ook de beweging, die van hen gemaakt wordt, er is zelfs geen schijn van reden voor, het is alles dwaasheid, alles schijnvertoon, alles bedrog en misleiding van de wereld, en daarom is hij, die u verkiest en u dus godheid toekent, een gruwel voor God en alle goede en wijze mensen. *Hij, die u verkiest, verkiest een gruwel,* zo lezen het sommigen. Een dienstknecht is vrij om zijn meester te kiezen, maar een mens is niet vrij om zijn god te kiezen. Hij, die een ander dan de ware God kiest, kiest een gruwel, zijn verkiezen ervan maakt het aldus.

II. God legt hier de bewijzen over, dat Hij de ware God is, en niemand buiten Hem. Laat Hem Zijn vaste bewijsredenen bijbrengen.

1. Hij heeft een onweerstaanbare macht. Dit zal Hij weldra doen blijken in het verwekken van Cyrus en door hem tot een type te maken van Christus, vers 25. Hij zal *hem opwekken van het noorden en van de opgang van de zon.* Door zijn vader was Cyrus een Mediër door zijn moeder was hij een Pers, en zijn leger bestond uit Mediërs, wier land ten noorden, en uit Perzen, wier land ten oosten van Babel lag. God zal hem opwekken tot grote macht, en hij zal voor zijn eigen doeleinden tegen Babel optrekken, maar:

a. Hij zal Gods naam verkondigen of uitroepen, -zo kan het gelezen worden-Hij zal de eer bekend maken van de God Israëls, dat heeft hij op merkwaardige wijze gedaan, toen hij in zijn proclamatie van bevrijding van de Joden uit hun gevangenschap, erkende dat de Heere, de God Israëls, de Heere God des hemels is, en hij kon gezegd worden Zijn naam aan te roepen, toen hij het bouwen van Zijn tempel heeft aangemoedigd, en zeer waarschijnlijk heeft hij zelf Hem aangeroepen en tot Hem gebeden: Ezra 1:2, 3.

b. Alle tegenstand zal voor zijn aangezicht vallen, hij *zal komen over de overheden* over de vorsten van Babel en over alle anderen die hem in de weg staan, als over leem, en hen vertreden *gelijk de pottenbakker het slijk treedt, om* er zijn eigen doeleinden mee te dienen. Als mens is Christus opgewekt van het noorden, want Nazareth lag in het noordelijk deel van Kanaän, als de engel des verbonds, komt Hij op van het oosten. Hij handhaafde de eer des hemels, (Hij *zal Mijn naam aanroepen)* en verbrak de machten van de hel. Hij kwam over de vorst van de duisternis als leem, en vertrad hem.

2. Zijn voorzien is onfeilbaar, Hij zou dit niet alleen doen, maar Hij heeft door Zijn profeet het nu voorzegd. Nu hebben de valse goden het niet alleen niet kunnen doen, maar zij konden het ook niet voorzeggen.

a. Hij tart hen om hun voorgewende godheden of waarzeggers voor de dag te brengen, die daar kennis van hebben gegeven of hadden kunnen geven, vers 26. Wie heeft van de beginne iets van die aard verkondigd, of het van tevoren gezegd? Zegt ons, of er de zodanigen zijn, die wij kennen, van wie wij iets weten want wij kennen er geen, indien er zijn, dan zullen wij zeggen: Hij *is rechtvaardig,* hij is waar, zijn zaak is rechtvaardig, zijn aanspraken zijn bewezen, hij heeft het recht aan zijn zijde in zijn eis om aangebeden te worden." Dit komt overeen met vers 22, 23.

b. Hij eist voor zichzelf alleen de eer op om dit te doen en te voorzeggen, vers 27. *Ik ben de eerste*-zo kan het gelezen worden- *die tot Zion zal zeggen: Zie, zie ze,* die het volk van Israël

zal doen weten, dat hun bevrijders nabij zijn, want er waren van de zodanigen, die door boeken, door Gods boeken, het naderen van de tijd verstonden, Daniel 9:2. En Ik ben het, *die aan Jeruzalem een blijde boodschapper zal geven,* hun de blijde boodschap zal brengen van hun bevrijding. Dit is van toepassing op het werk van de verlossing, waarin de Heere zich veel meer openbaarde dan in de bevrijding van de Joden uit Babel, Hij was het, die onze verlossing beraamde, en Hij heeft haar tot stand gebracht, en Hij heeft ons de blijde tijding van de verzoening gegeven.

Eindelijk. In deze rechtzaak wordt hier het oordeel uitgesproken.

1. Geen van al de afgoden had dit wonderwerk voorzegd, geen van hen had het kunnen voorzien. Behalve de Joden waren nog andere volken door Cyrus uit de Babylonische gevangenschap verlost, of hadden tenminste groot belang bij de omwenteling van dat rijk, en de overgang ervan aan de Perzen, maar aan niemand van hen werd van tevoren een kennisgeving daarvan gedaan door een van hun goden of profeten. *Er is niemand die het verkondigt, ook niemand, die wat horen doet,* vers 26, niemand, die er de minste aanduiding van doet, er is geen van de volken, die uw woorden hoort, die kan voorgeven zulke woorden van zijn goden te hebben gehoord, zoals gij, o Israël, van uw God hebt gehoord door uw profeten." Psalm 147:20. Geen van al de goden van de heidenen hebben aan hun aanbidders de weg van de zaligheid gewezen, die God zal tonen door de Messias. De goede of blijde tijding, die God zal zenden in het Evangelie, is een verborgenheid, die voor de tijden van de eeuwen verzwegen is geweest, Romeinen 16:25, 26.

2. Geen van hen, die tot hun gunste gepleit hebben, kon een enkel voorbeeld bijbrengen van hun kennis of macht, waarin ook maar een schijn van bewijs was dat zij goden zijn, al hun voorspraken verstomden op deze uitdaging, vers 28. *Ik zag toe, maar er was niemand,* die getuigenis voor hen kon afleggen, zelfs onder hen, die hun ijverigste bewonderaars waren, en er was geen raadgever, er was niemand, die iets ter ondersteuning van hun zaak kon bijbrengen. Ook onder de afgoden zelf was er geen, die geschikt was om raad te geven, zelfs niet voor de meest alledaagse aangelegenheden, en toch waren er mensen, die hun in de belangrijkste en moeilijkste zaken om raad vroegen. Als ik hun vroeg wat zij voor zichzelf te zeggen hadden, dan stonden zij stom, de zaak was zo blijkbaar tegen hen, dat niemand een woord had te antwoorden. Het oordeel moet dus tegen de beklaagde uitgesproken worden, op grond van zijn *Nihil dicit-hij is stom,* hij heeft niets voor zichzelf te zeggen, "hij verstomde," Mattheus 22:12.

3. In overeenstemming met de beschuldiging, die tegen hen is ingebracht, wordt dan nu het vonnis gewezen, vers 24. *Zie, zij zijn allemaal* ijdelheid, vers 29. Zij zijn een leugen, een bedrog, zij zijn niet wat zij voorgeven te zijn, en hun aanbidders zullen niet in hen vinden wet zij zich hadden voorgesteld in hen te zullen vinden, *hun werken zijn een nietig ding,* van geen kracht, van geen waarde, hun vijanden behoeven geen kwaad van hen te vrezen, hun aanbidders kunnen op geen goed van hen hopen. Hun gegoten beelden, ja al hun beelden zijn *wind en verwarring,* ijdelheid en kwelling, zij, die hen aanbidden zullen bedrogen, teleurgesteld in hen zijn, en zullen met de grootste bitterheid terugdenken aan hun dwaasheid. Daarom, "mijne geliefden, vliedt van de afgodendienst, 1 Corinthiers 10:14.

HOOFDSTUK 42

1 Ziet, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Denwelken Mijn ziel een welbehagen heeft! Ik heb Mijn geest op Hem gegeven; Hij zal het recht den heidenen voortbrengen.
2 Hij zal niet schreeuwen, noch Zijn stem verheffen, noch Zijn stem op de straat horen laten.
3 Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken, en de rokende vlaswiek zal Hij niet uitblussen; met waarheid zal Hij het recht voortbrengen.
4 Hij zal niet verdonkerd worden, en Hij zal niet verbroken worden, totdat Hij het recht op aarde zal hebben besteld; en de eilanden zullen naar Zijn leer wachten.
5 Alzo zegt God, de HEERE, Die de hemelen geschapen, en dezelve uitgebreid heeft, Die de aarde uitgespannen heeft, en wat daaruit voortkomt; Die den volke, dat daarop is, den adem geeft, en den geest dengenen, die daarop wandelen:
6 Ik, de HEERE, heb u geroepen in gerechtigheid, en Ik zal u bij uw hand grijpen; en Ik zal u behoeden, en Ik zal u geven tot een Verbond des volks, tot een Licht der heidenen.
7 Om te openen de blinde ogen, om de gebondenen uit te voeren uit de gevangenis, en uit het gevangenhuis, die in duisternis zitten.
8 Ik ben de HEERE, dat is Mijn Naam; en Mijn eer zal Ik geen anderen geven, noch Mijn lof den gesneden beelden.
9 Ziet, de voorgaande dingen zijn gekomen, en nieuwe dingen verkondig Ik; eer dat zij uitspruiten, doe Ik ulieden die horen.
10 Zingt den HEERE een nieuw lied, Zijn lof van het einde der aarde; gij, die ter zee vaart, en al wat daarin is, gij eilanden en hun inwoners.
11 Laat de woestijn en haar steden de stem verheffen, met de dorpen, die Kedar bewoont; laat hen juichen, die in de rotsstenen wonen, en van den top der bergen af schreeuwen.
12 Laat ze den HEERE de eer geven, en Zijn lof in de eilanden verkondigen.
13 De HEERE zal uittrekken als een held; Hij zal den ijver opwekken als een krijgsman; Hij zal juichen, ja, Hij zal een groot getier maken; Hij zal Zijn vijanden overweldigen.
14 Ik heb van ouds gezwegen, Ik heb Mij stil gehouden en Mij ingehouden; Ik zal uitschreeuwen, als een, die baart, Ik zal ze verwoesten, en te zamen opslokken.
15 Ik zal bergen en heuvelen woest maken, en al hun gras zal Ik doen verdorren; en Ik zal de rivieren tot eilanden maken, en de poelen uitdrogen.
16 En Ik zal de blinden leiden door den weg, dien zij niet geweten hebben, Ik zal ze doen treden door de paden, die zij niet geweten hebben; Ik zal de duisternis voor hun aangezicht ten licht maken, en het kromme tot recht; deze dingen zal Ik hun doen, en Ik zal hen niet verlaten.
17 Maar die zich op gesneden beelden verlaten, die tot de gegoten beelden zeggen: Gij zijt onze goden; die zullen achterwaarts keren, en met schaamte beschaamd worden.
18 Hoort, gij doven! en schouwt aan, gij blinden! om te zien.
19 Wie is er blind als Mijn knecht, en doof, gelijk Mijn bode, dien Ik zende? Wie is blind, gelijk de volmaakte, en blind, gelijk de knecht des HEEREN?
20 Gij ziet wel veel dingen, maar gij bewaart ze niet; of schoon hij de oren opendoet, zo hoort hij toch niet.
21 De HEERE had lust aan hem, om Zijner gerechtigheid wil; Hij maakte hem groot door de wet, en Hij maakte hem heerlijk.
22 Maar nu is het een beroofd en geplunderd volk; zij zijn allen verstrikt in de holen, en verstoken in de gevangenhuizen; zij zijn tot een roof geworden, en er is niemand, die ze redt; tot een plundering, en niemand zegt: Geeft ze weder.
23 Wie onder ulieden neemt zulks ter oren? Wie merkt op en hoort, wat hierna zijn zal?

24 Wie heeft Jakob tot een plundering overgegeven, en Israel den rovers? Is het niet de HEERE, Hij, tegen Wien wij gezondigd hebben? Want zij wilden niet wandelen in Zijn wegen, en zij hoorden niet naar Zijn wet.
25 Daarom heeft Hij over hen uitgestort de grimmigheid Zijns toorns en de macht des oorlogs; en Hij heeft ze rondom in vlam gezet, doch zij merken het niet; en Hij heeft ze in brand gestoken, doch zij nemen het niet ter harte.

De profeet schijnt hier nog verder voort te gaan met de profetie van de Messias en zijn koninkrijk onder het type van Cyrus, en het grote werk van s'mensen verlossing door Hem nog meer voor ogen hebbende, vergeet hij bijna de gelegenheid, die hem er toe leidde, en zo laat hij de terugkeer uit Babel voor het ogenblik daar, want het vooruitzicht op die verlossing zou ook voor de gelovige, vrome Joden, een groter troost en steun zijn in hun gevangenschap, dan de hoop op die terugkeer zijn. En gelijk Dr. Gataker zo juist opmerkt betreffende deze en andere gelijksoortige profetieën van Christus, voorgesteld in typen zoals David en Salomo, sommige passages komen overeen met het type, en niet met de waarheid, anderen met de waarheid, en niet met het type, en velen met het type in een zin, en met de waarheid in een anderen zin. Hier is:

I. Een profetie van de Messias, van Zijn komst in zachtmoedigheid en toch met kracht, vers 1-4.

II. De opdracht blootgelegd, die Hij van Zijn Vader heeft ontvangen, vers 5-9.

III. De vreugde en blijdschap, waarmee de blijde tijding hiervan ontvangen zal worden, vers 11-12.

IV. De wonderbare voorspoed van het Evangelie ter omverwerping van het rijk van de duivel, vers 13-17.

V. De verwerping en de ondergang van de Joden wegens hun ongeloof, vers 18-25.

Jesaja 42:1-4

Wij zijn er zeker van dat deze verzen verstaan moeten worden van Christus, want de Evangelist zegt ons uitdrukkelijk, dat deze profetie in Hem vervuld is geworden, Mattheus 12:17-21. Zie met het oog van het geloof, zie en merk op, zie en bewonder Mijn knecht die Ik ondersteun. Laat de Oud-Testamentische heiligen zien en Hem verwachten, laat de Nieuw-Testamentische heiligen zien en Hem gedenken. Wat nu moeten wij nopens Hem zien en overwegen?

1. Des Vaders belangstelling in Hem en betrekking tot Hem, het vertrouwen, dat Hij in Hem stelde, en het welbehagen, dat Hij in Hem had, dit legde eer op Hem, maakte Hem meer dan iets anders merkwaardig, vers 1.

a. God erkent Hem als enen, die door Hem gebruikt wordt, Hij is *Mijn knecht.* Hoewel Hij een Zoon was, heeft Hij toch als Middelaar *de gestalte van een dienstknecht aangenomen,* heeft Hij gehoorzaamheid geleerd aan de wil van God en haar beoefend en zich ten koste gegeven om de belangen van het koninkrijk Gods te bevorderen, en aldus is Hij Gods dienstknecht.

b. Als één, die door Hem was verkoren: Hij is *Mijn uitverkorene,* Hij heeft zich niet ingedrongen in de dienst, maar was door God geroepen en verkoren als de geschiktste persoon ervoor. De oneindige wijsheid deed de keuze, en heeft haar toen erkend.

c. Als één in wie Hij vertrouwen stelde, Hij is Mijn knecht, op wie Ik steun, zo lezen het sommigen. De Vader stelde een vertrouwen in Hem, dat Hij zou doorgaan met Zijn onderneming, en in dat vertrouwen heeft Hij vele zielen tot de heerlijkheid gebracht. Het was een grote, belangrijke zaak, die de Vader aan de Zoon heeft toevertrouwd, maar Hij wist dat Hij er voor berekend was, dat Hij beide bekwaam en getrouw was.

d. Als één voor wie Hij zorg droeg. Hij is *Mijn knecht die Ik ondersteun,* zo lezen wij de tekst. De Vader hield Hem staande en hielp Hem door in Zijn onderneming, beide zaken waren begrepen in Zijn ondersteunen van Hem, Hij stond Hem bij en bekrachtigde Hem.

e. Als één in wie Hij een welbehagen had, *Mijn uitverkorene, in wie Mijn ziel een welbehagen heeft.* Zijn verlustiging was in Hem van eeuwigheid af, toen Hij *een troetelkind bij Hem was,* Spreuken 8-30. Hij smaakte een bijzondere voldoening in Zijn onderneming, Hij verklaarde dat Hij een welbehagen in Hem had, Mattheus 3:17, 17:5 en Hij had Hem lief omdat Hij Zijn leven heeft gegeven voor de schapen. Laat onze ziel zich verlustigen in Christus, op Hem steunen, in Hem zich verblijden, en laat ons aldus met Hem verenigd zijn, en dan zal om Zijnentwil de Vader een welbehagen hebben in ons.

2. Zijn bekwaammaking voor dit ambt. "De Geest des Heeren is op mij, om Hem in staat te stellen om zijn onderneming te volvoeren, Hoofdstuk 61, 1, de Geest kwam niet slechts op Hem, maar bleef, rustte op Hem Hoofdstuk 11:2, niet met mate, zoals op andere dienstknechten Gods maar zonder mate. Gelijk God hen, die Hij ais Zijn dienstknechten gebruikt, zal ondersteunen, en gelijk Hij een welbehagen in hen heeft, zo zal Hij ook Zijn Geest op hen geven.

3. Het werk waartoe Hij is aangesteld: het *is om de heidenen het recht voort te brengen* dat is: om in oneindige wijsheid, heiligheid en rechtvaardigheid een Godsdienst in de wereld op te

richten, onder de banden waarvan de heidenen komen zouden, en waarvan zij de zegeningen zullen smaken. De rechten des Heeren, die voor de heidenen verborgen waren, Psalm 142:20, is Hij de heidenen komen voortbrengen, want Hij moest *een licht zijn tot verlichting van de heidenen.*

4. De zachtmoedigheid en tederheid, waarmee Hij Zijn onderneming zal volbrengen, vers 2, 3. Hij zal er mee voortgaan:

a. In stilte en zonder gedruis. Hij zal niet twisten, *niet schreeuwen.* Er zal niet geroepen worden: *Zie, hier is de Christus,* en *zie, Hij is daar,* zoals wanneer grote vorsten ergens voorbij rijden, of ergens een openbaren intocht houder. Er zal niet op de trompet voor Hem worden geblazen, Hij zal niet door een luidruchtig gevolg vergezeld worden. Met de tegenstand, die Hij ontmoet, zal Hij niet twisten, maar het tegenspreken van de zondaren geduldig verdragen , Zijn koninkrijk is geestelijk, en daarom zijn zijn wapenen niet vleselijk, noch is zijn uiterlijk aanzien prachtig of glansrijk, het komt niet met uiterlijk gelaat.

b. Zacht en zonder harde strengheid. Met hen, die goddeloos zijn, zal Hij geduldig wezen, als Hij begonnen heeft hen te verpletteren, zodat zij als een gekrookt riet zijn, dan zal Hij hun nog tijd geven om zich te bekeren, en hen niet terstond verbreken, hoewel zij zeer hinderlijk zijn als rokend vlas Hoofdstuk 65:5, zal Hij hen toch verdragen zoals Hij Jeruzalem verdragen heeft. Voor hen, die zwak zijn, zal Hij teder wezen, hen, die slechts weinig leven, weinig warmte hebben, die zwak zijn als een riet, gedrukt door twijfel en vrees, als een gekrookt riet, die als rokend vlas zijn, als de pit van een kaars, die pas aangestoken is, en op het punt is van weer uit te gaan, zal Hij niet verachten, Hij zal niet tegen hen pleiten met Zijn grote kracht en macht, hun niet meer werk en niet meer lijden opleggen dan zij kunnen dragen, hetgeen hen zou verbreken en uitblussen, maar genadiglijk bedenken wat maaksel zij zijn. Er is hier meer bedoeld dan uitgedrukt, Hij zal het gekrookte riet niet verbreken, maar het versterken, opdat het worde als een cederboom in de voorhoven onzes Gods. Hij zal de rokende vlaswiek niet uitblussen, maar haar aanblussen tot een vlam. Jezus Christus is zeer teder jegens hen, die ware genade hebben, hoewel zij er nog zwak in zijn en Hij neemt de gewilligheid aan van de geest, en vergeeft de zwakheid van het vlees.

5. De moed en de standvastigheid, waarmee Hij volharden zal in deze onderneming zodat Hij ten slotte zijn doel zal bereiken vers 4. *Hij zal niet falen, en niet ontmoedigd worden* hoewel Hij zwaar werk te doen heeft en veel tegenstand ontmoet, en voorziet hoe ondankbaar de wereld zal zijn, gaat Hij toch voort met Zijn deel van het werk, totdat Hij in staat zal zijn om te zeggen: *Het is volbracht,* en Hij stelt Zijn apostelen en dienstknechten in staat om ook voort te gaan met het hun zonder te falen of ontmoedigd te worden, totdat ook zij hun getuigenis voleindigd hebben. En aldus volbrengt Hij wat Hij op zich genomen heeft.

a. *Met waarheid zal Hij het recht voortbrengen.* een lange reeks van wonderen en ten laatste door Zijn opstanding zal Hij de waarheid van Zijn leer bewijzen, en de Goddelijke oorsprong en het Goddelijk gezag van die heilige Godsdienst, die Hij gevestigd heeft.

b. *Hij bestelt het recht op de aarde,* Hij richt Zijn regering op in de wereld, een kerk voor zich onder de mensen, Hij hervormt de wereld, en door de kracht van Zijn Evangelie en Zijn genade legt Hij zulke beginselen in het hart van de mensen, als strekken kunnen om hen wijs en rechtvaardig te maken.

c. *De eilanden van de heidenen zullen naar Zijn leer wachten,* naar zijn Evangelie wachten het welkom heten, alsof het iets was, dat zij hang hadden verwacht. Zij zullen Zijn discipelen worden, zullen neerzitten aan Zijn voeten, en bereid zijn om de wet uit Zijn mond te ontvangen. *Wat wilt Gij dat wij doen zullen?*

Jesaja 42:5-12

Hier is:

1. Het verbond, dat God maakte met, en de opdracht, die Hij gegeven heeft aan de Messias, vers 5-7, die een verklaring zijn van vers 1. *Zie, Mijn knecht, die Ik ondersteun. De* koninklijke titels door welke God zich hier bekend maakt en zich onderscheidt van allen die voorwenden goden te zijn, doen in hoge mate Zijn heerlijkheid kennen, vers 5. *Alzo zegt God de Heere,* en wie zijt Gij, Heere? Hij is de fontein van alle bestaan, en daarom de fontein van alle macht. Hij is de fontein van bestaan:

A. In de bovenwereld, want Hij *heeft de hemelen geschapen en ze uitgebreid.*

B. In de benedenwereld, want Hij *heeft de aarde uitgespannen,* en maakte haar tot een ruime woonplaats, en wat er uit voortkomt wordt voortgebracht door Zijn kracht.

C. In de wereld van het mensdom, Hij *geeft aan het volk, dat daarop is, de adem,* niet slechts om in te kunnen ademen, maar de adem des levens zelf, en organen om er mee te ademen, ja Hij geeft de geest, de krachten en functies van een redelijke ziel *aan hen, die daarop wandelen.* Dit wordt gesteld voor het verbond, dat God met de Messias heeft gemaakt, en de opdracht, die Hij Hem gegeven heeft, niet alleen om te tonen dat Hij de macht heeft om zo'n verbond te maken en zulk een opdracht te geven, en de macht had om Hem er in door te helpen, maar dat de bedoeling van het werk van de verlossing was de eer te handhaven van de Schepper, en de mens tot de trouw te brengen, die hij aan God, als zijn Maker verschuldigd is.

2. De verzekeringen, die Hij geeft aan de Messias van Zijn tegenwoordigheid bij Hem, in alles wat Hij doen zou ingevolge Zijn onderneming, zijn zeer bemoedigend voor Hem, vers 6.

A. God erkent dat de Messias de eer om Middelaar te zijn niet zelf genomen heeft maar door God er toe geroepen was, dat Hij geen indringer was, en geen overweldiger, maar er eerlijk toe gebracht was, Hebreeen 5:4. *Ik, de Heere, heb u geroepen in gerechtigheid. God* heeft Hem niet alleen geen onrecht gedaan door Hem te roepen tot deze zware dienst, daar Hij er zich vrijwillig toe aangeboden had, maar Hij heeft zichzelf recht gedaan, door te voorzien voor Zijn eigen eer, en het woord te volbrengen, dat Hij had gesproken.

B. Hij belooft Hem er in bij te staan, en Hem er in te versterken, Hem bij Zijn hand te grijpen, niet alleen voor Zijn werk, maar in Zijn werk, Zijn hand vast te houden opdat zij niet zou beven, niet zou bezwijken, en Hem aldus te bewaren. Toen een engel was gezonden van de hemel om Hem te versterken in Zijn doodsbenauwdheid, en de Vader zelf met Hem was toen is deze belofte vervuld geworden. Hen die God roept, zal Hij erkennen en helpen, en Hij zal hen bij hun hand grijpen.

3. De grote bedoelingen van deze opdracht spreken van overvloedige vertroosting voor de kinderen van de mensen. Hij was gegeven tot een verbond van het volks, tot een Middelaar of waarborg van het verbond van de genade, dat geheel begrepen is in Hem. Door ons Christus te geven heeft God ons al de zegeningen gegeven van het Nieuwe Verbond. Twee heerlijke zegeningen brengt Christus in Zijn Evangelie mee voor de heidenwereld: licht en vrijheid.

A. Hij is gegeven tot een licht van de heidenen niet alleen om hun te openbaren hetgeen ervoor hen op aan kwam om te weten, en dat zij anders niet hadden kunnen weten, maar om *de blinde ogen te openen* opdat zij het zouden weten, door Zijn Geest in het woord stelt Hij het voorwerp voor, door Zijn Geest in het hart bereidt Hij het orgaan. Toen het Evangelie kwam, kwam licht, een groot licht voor hen die in duisternis waren gezeten, Mattheus 4:16 Johannes 3:19. En Paulus was tot de heidenen gezonden om hun ogen te openen, Handelingen 26:18. Christus is het licht van de wereld.

B. Hij is gezonden om de gevangenen vrijheid uit te roepen, zoals Cyrus gedaan heeft, om de gebondenen uit te voeren uit de gevangenis, niet alleen om de gevangenisdeuren te openen en hun verlof te geven om vrij uit te gaan, hetgeen alles was wat Cyrus doen kon, maar hen uit te voeren, om hen te bewegen van hun vrijheid gebruik te maken en hen er toe in staat te stellen, en niemand heeft van die vrijheid gebruik gemaakt dan zij, die er door God toe opgewekt werden. Dat doet Christus door Zijn genade.

II. De bekrachtiging en bezegeling van deze schenking, laat ons, opdat wij verzekerd kunnen wezen van de geldigheid ervan, denken

1. Aan het gezag van Hem, die de belofte doet, vers *8. Ik ben de Heere, Jahweh, dat is Mijn naam,* en dat was de naam bij welke Hij zich bekend had gemarkt toen Hij begon de beloften te vervullen, gedaan aan de patriarchen, terwijl Hij zich tevoren geopenbaard had bij de naam van God, de Almachtige, Exodus 6:3. Als Hij de Heere is, die het aanzijn geeft aan alle dingen dan zal Hij ook het aanzijn geven aan de belofte. Indien Zijn naam is *Jahweh, die* Hem doet kennen als alleen God te zijn, dan kunnen wij er zeker van zijn dat zijn naam is IJverig, en dat Hij Zijn eer aan geen anderen zal geven, wie hij ook zij, die in mededinging met Hem staat, inzonderheid niet aan gesneden beelden. *Daarom* zal Hij de Messias zenden om van de mensen ogen te openen, opdat Hij hen aldus zal afkeren van de dienst van stomme afgoden om de levenden God te dienen, omdat Hij, ofschoon Hij lang de tijden van de onwetendheid had voorbijgezien, nu Zijn kroonrecht zal handhaven, en Zijn eer aan geen gesneden beelden zal geven. *Daarom* zal Hij Zijn woord volbrengen, omdat Hij de eer niet wil verliezen van er getrouw aan te zijn, om door de aanbidders van valse goden nooit beschuldigd te kunnen worden van er ontrouw aan te zijn. *Daarom zal* Hij Zijn volk verlossen uit de macht van de afgoderij, omdat het de schijn had, alsof Hij Zijn lof aan gesneden beelden had gegeven, als Hij Zijn aanbidders opgeeft om aanbidders te zijn van beelden.

2. De vervulling van de beloften, die Hij tevoren gedaan had betreffende Zijn kerk, die bewijzen zijn van de waarheid van Zijn woord en van de liefde, die Hij Zijn volk toedraagt, vers 9. *"Zie, de voorgaande dingen zijn gekomen,* tot hiertoe heeft de Heere Zijn kerk geholpen, Hij heeft haar ondersteund onder vorige lasten, haar verlichting geschonken in vorige benauwdheden, en dat was ter vervulling van de beloften gedaan aan de vaderen, "niet een enig woord is gevallen," 1 Koningen 8:56, *en nu verkondig Ik nieuwe dingen,* nu zal Ik nieuwe beloften doen, die even gewis op hun tijd vervuld zullen worden als de oude vervuld zijn geworden, nu zal Ik nieuwe gunsten schenken, zulke, die vroeger niet verleend waren. OudTestamentische zegeningen hebt gij in overvloedige mate ontvangen, nu verkondig Ik Nieuw-Testamentische zegeningen, geen vruchtbaar land, geen heerschappij over uw naburen, maar geestelijke zegeningen in hemelse zaken. Eer zij tevoorschijn komen in de prediking van het Evangelie spreek Ik u ervan in de typen en afschaduwingen van de vorige dingen. De ontvangst van vroegere zegeningen kan ons aanmoedigen om te hopen op nog verdere

zegeningen, want God is standvastig in Zone zorg over Zijn volk, en Zijn ontfermingen zijn nog altijd nieuw.

III. Het lied van de vreugde en van lof, dat hierop gezongen zal worden tot eer van God, vers 10. *Zingt de Heere een nieuw lied,* een Nieuw-Testamentisch lied. Het geven van Christus tot een licht voor de heidenen was een nieuwe zaak, die zeer verbazingwekkend was, de apostel spreekt ervan als van een verborgenheid, die in andere eeuwen niet bekend was gemaakt, zoals zij nu geopenbaard is, namelijk "dat de heidenen zijn mede-erfgenamen," Efeziers 3:5, 6. Dit nu het nieuwe ding zijnde, dat God bekendmaakt, is het nieuwe van het lied, dat bij die gelegenheid gezongen zal worden, hierin gelegen dat, terwijl tevoren de liederen des Heeren grotelijks beperkt waren tot de tempel te Jeruzalem (Davids psalmen bestonden alleen in de taal van de Joden en werden door hen gezongen in hun eigen land, want als zij in een vreemd land waren, dan hingen zij hun harpen aan de wilgen, en konden de liederen des Heeren niet zingen, zoals wij zien in Psalm 137:2-4) nu de liederen van heilige blijdschap en lof in de gehele wereld gezongen zullen worden, de heidense volken zullen met de Joden gelijkelijk delen in Nieuw-Testamentische zegeningen, en zich daarom met hen verenigen in Nieuw-Testamentische lofzegging en aanbidding. Er zullen kerken gesticht worden onder heidense volken en zij zullen een nieuw lied zingen. De bekering van de heidenen is dikwijls voorzegd onder dit denkbeeld, zoals blijkt uit Romeinen 15:9 -11.

Er is hier beloofd dat de lof van Gods genade gezongen zal worden met blijdschap en dankbaarheid.

1. Door hen, die aan het einde van de aarde wonen, in landen, die het verst verwijderd zijn van Jeruzalem, *van het uiterste einde van de aarde hoorden wij psalmen,* Hoofdstuk 24:16. Dit is vervuld geworden, toen het Christendom in ons land geplant werd.

2. Door zeelieden en kooplieden en door hen, die afgaan naar de zee, die handel doen op grote wateren en de schatten van de zee zuigen, en zich aldus meester maken van haar volheid, en alles wat daarin is, waarmee zij God zullen loven, en terecht, want zij is Zijne, Psalm 24:1-95:5. De Joden hebben weinig handel gedreven op de zee, indien dus Gods lof gezongen wordt door hen, die op zee varen, dan moeten het heidenen zijn, die het doen, zeelieden worden opgeroepen om God te loven, Psalm 107:23.

3. Door de eilanden en hun inwoners, vers 10, en wederom, vers 12 :*Laat hen Zijn tot in de eilanden verkondigen,* in de eilanden van de heidenen, waarschijnlijk doelende op de Griekse eilanden.

4. *Door de woestijn en haar steden, en de dorpen van Kedar.* Dezen lagen ten oosten van Jeruzalem, gelijk de eilanden ten westen ervan lagen, zodat de Evangelie-liederen gezongen zullen worden van de opgang van de zon tot haar ondergang. De gehele heidenwereld was als een eiland geweest afgesneden van gemeenschap met Gods kerk, en als een onbewoonde woestijn, Gode geen vruchten voortbrengende, maar nu zullen de eilanden en de woestijn God loven.

5. Door hen, die in de rotsen wonen en op de toppen van de bergen, niet alleen de heidenen, maar de armsten en geringsten onder hen, die in hutten of stulpjes wonen, zowel als door hen, die steden en dorpen bewonen, de ruwen en meest barbaarsen, zoals bergbewoners meestal zijn, zullen door het Evangelie worden beschaafd. Of met hen, die in de rotsen wonen kan

bedoeld zijn de inwoners van dat deel van Arabië, dat Petrea of Steenachtig Arabië wordt genoemd. Misschien hebben de naburige volken gedeeld in de blijdschap van de Israëlieten, toen zij terugkeerden uit Babel, en zijn sommigen van hen gekomen om zich met hen te verenigen in hun lof en dankzegging, maar wij bevinden niet, dat dit in zo'n fanate was dat het ten volle kon beantwoorden aan deze heerlijke profetie, en zo moeten wij tot de gevolgtrekking komen, dat zij verder reikt en vervuld is geworden in hetgeen, waarvan in vele andere profetieën de blijdschap van de volken gezegd wordt vervuld te zijn in de bekering van de heidenen tot het geloof van Christus, als zij in de kerk gebracht worden, dan zijn zij er toe gebracht om de Heere eer te geven, dan zijn zij Hem tot een lof en een naam, en dan stellen zij het zich ten taak om Hem te loven. Hij is in hen verheerlijkt en wordt *door* hen verheerlijkt.

Jesaja 42:13-17

Het komt alles op hetzelfde neer, of wij deze verzen beschouwen als het lied zelf (zoals sommigen doen) dat door de heidenwereld gezongen zal worden, of als een profetie van hetgeen God doen zal om de weg te bereiden voor het zingen van dat lied, van dat Evangelische nieuwe lied.

1. Hij zal meer dan ooit verschijnen in Zijn macht en heerlijkheid, dat heeft Hij gedaan in de prediking van Zijn Evangelie, in de Goddelijke kracht en macht, die haar vergezelden, en in het wondervolle succes dat zij had in het nederwerpen van het rijk van Satan vers 13,14. "Hij had lang gezwegen, zich stilgehouden, zich ingehouden, toen Hij de tijden van de onwetendheid van de heidenen had voorbijgezien," Handelingen 17:30, en "de heidenen in hun wegen laten wandelen," Handelingen 14:16, maar nu zal Hij *uittrekken als een held, als een krijgsman, om* het rijk van de duivel aan te vallen en het een dodelijke slag toe te brengen. Aldus wordt het uitgaan van het Evangelie voorgesteld. Openbaring 6:2, Christus is er in uitgegaan, overwinnende en opdat Hij overwonne. Het dienstwerk van de apostelen wordt hun *strijd* genoemd, en zij waren de krijgsknechten van Jezus Christus. Hij zal *de ijver opwekken,* zal meer dan ooit zich ijverig betonen voor de eer van Zijn naam, en tegen afgoden.

a. Hij zal schreeuwen in de prediking van Zijn woord, Hij zal *schreeuwen als een die baart,* want de dienstknechten van Christus predikten als mannen wie het ernst was en die arbeidden om wedergeboren te doen worden, totdat zij zagen dat Christus een gestalte had gekregen in de ziel van het volk, Galaten 4:19. Hij *zal juichen en een groot getier maken in* de weeën van het Evangelie, en dit getier is erger dan het brullen van een leeuw, en die weeëen moeten samengaan met de prediking van de zegeningen van het Evangelie ten einde de slapende wereld wakker te maken.

b. Door de kracht van Zijn Geest zal Hij overwinnen, "Hij zal Zijn vijanden overweldigen, Hij zal hen overweldigen door hen tot Zijn vrienden te maken," Coloss. 1:21. Hen, die Zijn Evangelie tegenspreken en lasteren zal Hij overweldigen ten einde hen tot zwijgen te brengen en te schande te maken. Hij zal al de tegenstand van de machten van de duisternis verwoesten en tezamen opslokken. Satan zal als een bliksem uit de hemel vallen, en hij, die de macht des doods had, zal verwoest worden. Als type en afschaduwing hiervan zal God, om een weg te banen voor de verlossing van de Joden uit Babel, de hoogmoed vernederen van hun verdrukkers en hun macht verbreken, en de Babylonische monarchie verwoesten en tegelijk opslokken. Bij het volbrengen van deze verwoesting van Babel door het Perzische leger onder bevel van Cyrus zal Hij *bergen en heuvelen woest maken en al hun gras doen verdorren,* het leger zal als gewoonlijk de fourage òf wegvoeren, òf vernielen, en door schipbruggen te leggen over de rivieren, zullen zij in eilanden veranderd worden, en door de laaglanden te draineren zal er een weg gemaakt worden voor de doortocht van het leger, en zo zullen de poelen uitgedroogd worden. En zo zal het Evangelie, als het gepredikt wordt, de vrije loop hebben, en wat er de voortgang van verhindert, zal uit de weg worden geruimd.

II. Hij zal Zijn gunst en genade betonen aan hen, wier geest Hij had opgewekt, zoals Ezra 1:5, om Hem te volgen. Aan hen, die naar de weg van Zion vragen, zal Hij de weg wijzen, en er hen in leiden, vers 16. Zij, die van nature blind zijn, en zij die onder overtuiging zijn van zonde en toorn, zijn ten einde raad, weten niet wat te doen of aan te vangen, maar God zal hen *leiden door de weg, die zij niet geweten hebben,* zal hun de weg des levens en van de gelukzaligheid tonen door Jezus Christus die de weg is, zal hen leiden en hen doen voortgaan op die weg,

waar zij tevoren vreemdelingen zijn geweest. Aldus is Paulus bij zijn bekering eerst met blindheid geslagen, en toen heeft God hem Zijn Zoon geopenbaard, en heeft de schellen van zijn ogen doen vallen. Zij zijn zwak in kennis en in het eerst schijnen de waarheden Gods hun onbegrijpelijk, maar God *zal voor hun aangezicht de duisternis ten licht maken,* en zo zal de kennis hun gemakkelijk wezen. Zij zijn zwak in plichtsbetrachting, Gods geboden schijnen hun toe onuitvoerbaar te zijn, en er schijnen onoverkomelijke moeilijkheden in de weg te liggen van hun gehoorzaamheid, maar God zal het kromme recht maken, hun weg zal effen zijn, en hun juk zacht. Hen, die God op de rechte weg brengt, zal Hij er leiden. Als type hiervan zal Hij de doden als zij terugkeren uit de ballingschap, leiden op een gereedgemaakte weg naar hun land, en er zal niets wezen dat hen in verlegenheid of verwarring brengt op hun reis. Dat zijn grote dingen en vriendelijke dingen, zeer groot en zeer vriendelijk zijn zij, maar opdat niet iemand zou zeggen: zij zijn te groot en te vriendelijk om door zo'n onverdienstelijk volk als de Joden waren van God verwacht te kunnen worden, of om van God verwacht te kunnen worden door zo'n onverdienstelijke wereld als die van de heidenen, voegt Hij er *bij: deze dingen zal Ik hun doen,* neemt er Mijn woord voor aan, Ik zal ze doen, en *Ik zal hen niet verlaten.* Hij, die begint met deze grote zegen te betonen, zal voortgaan met hun goed te doen.

III. Hij zal inzonderheid diegene te schande maken, die de afgoden blijven aankleven in weerwil van de pogingen, aangewend door de predikers *van* het Evangelie, om hen van de afgoden af te keren, vers *17. Maar die zich op gesneden beelden verlaten, die zullen achterwaarts keren en met schaamte beschaamd worden.* Als de Babyloniërs zien dat de Joden, die hun beelden verachten, erkend en verlost worden door de God, die zij aanbidden zonder beelden, en als de heidenen zien hoe de afgoderij valt voor de prediking van het Evangelie, verdreven wordt zoals duisternis voor het licht van de zon, en versmelt zoals sneeuw voor haar hitte, dan zullen zij zich schamen, dat zij ooit tot deze gegoten beelden gezegd hebben: Gij *zijt onze goden.* Immers, hoe kunnen zij hun aanbidders helpen, die zichzelf niet kunnen helpen, er zich niet voor kunnen behoeden om in smaad en verachting te vallen? In tijden van reformatie, wanneer velen afgekeerd worden van ongerechtigheid en zonde, die algemeen verlaten worden omdat zij uit de mode zijn, dan is het te hopen dat zij, die op geen andere wijze er van teruggebracht willen worden, er toe komen zullen door te bedenken dat zij er zich voor moeten schamen.

Jesaja 42:18-25

De profeet had van vertroosting en bemoediging gesproken tot de gelovige Joden, die op de vertroosting Israëls zagen, maar nu wendt hij zich tot diegenen onder hen, die ongelovig waren, om hen te overtuigen van hun zonde en hen tot verootmoediging te brengen. Onder hen, die te Babel in gevangenschap waren, waren er, als de slechte vijgen in Jeremia's visioen daarheen gezonden tot hun kwaad, "om een beroering ten kwade te zijn allen koninkrijken van de aarde en tot een spreekwoord en een spotrede," Jeremia 24:9. In hen was een type van de doden, die Christus hebben verworpen en die door Hem verworpen zijn geworden, en toen meer dan ooit onder de vloek zijn gevallen, toen zij, die geloofden, de zegen hebben beërfd, want zij zijn verbroken en blijven verstrooid tot op de huidigen dag.

Merk op:

I. De roepstem, die uitgaat tot het volk, vers 18. *"Hoort,* gij *doven,* en geeft acht op het blijde geklank, *en aanschouwt, gij blinden,* om het vreugdevolle licht *te zien."* Er is geen ongerijmdheid in dit gebod, en het is ook niet strijdig met de wijsheid en goedheid van God, om ons op te roepen om het goede te doen, waartoe wij in onszelf onbekwaam zijn, want deze hebben natuurlijke vermogens, die zij zo kunnen aanwenden, dat zij beter doen dan zij doen en zij zouden bovennatuurlijke hebben, als het niet hun eigen schuld was dat zij haar niet hebben, zodat zij onder een zedelijke onmacht liggen voor hetgeen goed is. Deze oproep tot de doven om te horen en tot de blinden om te zien is als het bevel aan de man, die de verdorde hand had om haar uit te strekken, hoewel hij dit niet kon, daar zij verdord was, zou hij, zo hij het niet beproefd had, niet genezen zijn, en dat hij genezen was, was toch niet te danken aan zijn daad, maar aan de Goddelijke macht.

II. Het karakter, dat hun wordt toegeschreven vers 19,20 *Wie is er blind als Mijn knecht, en doof gelijk Mijn bode?* Het volk van de Joden waren naar belijdenis Gods knechten, en hun priesters en oudsten Zijn boden, Maleachi 2:7, maar zij waren doof en blind. Het vorige vers kan verstaan worden als gesproken van de heidense afgodendienaars, die Hij *doof* en *blind* noemt, omdat zij goden aanbaden, die dit waren. "Maar", zegt Hij, "Het is geen wonder, dat gij doof en blind zijt, als Mijn eigen volk even slecht is als gij, en als velen van hen even verzot zijn op afgoderij als gij." Hij klaagt over hun domheid, zij zijn blind, en over hun weerstrevendheid, zij zijn doof, zij waren nog erger dan de heidenen zelf. *Corruptio optimi est pessima-Wat het beste is, wordt, als het bedorven wordt, het slechtste.* Wie is er zo moedwillig, zo ergerlijk, blind en doof als Mijn knecht en Mijn bode, als Jakob die Mijn knecht is, Hoofdstuk 41:8, en als hun profeten en leraren, die Mijn boden zijn? Wie is er blind zoals hij, die naar belijdenis en pretentie volmaakt is, die van de volmaaktheid naderbij moest komen dan andere mensen, hun priesters en profeten? De één profeteert vals, en de ander voert de heerschappij door middel van hen en wie is er zo blind als zij, die niet willen zien als het licht hun in het aangezicht schijnt? Het is iets zeer gewoons, maar iets dat zeer treurig is, als zij, die naar belijdenis Gods knechten en boden zijn, zelf blind en doof zijn in geestelijke zaken, onwetend, dwalend en zeer zorgeloos. Blindheid en doofheid in geestelijke zaken zijn erger in hen, die belijden Gods dienstknechten en boden te zijn, dan in anderen. In hen is het grotere zonde en schande, grotere oneer Gode aangedaan, en voor henzelf zal er een zwaarder oordeel op volgen. De profeet gaat voort met de blindheid en de hardnekkigheid te beschrijven van het Joodse volk, vers 20, juist zoals onze Heiland die beschreven heeft in Zijn tijd, Mattheus 13:14, 15. "Gij ziet wel vele dingen. maar gij bewaart ze niet." Zeer velen gaan ten verderve omdat zij hetgeen zij wel *moeten* zien, niet bewaren, zij komen om, niet uit onwetendheid, maar uit zorgeloosheid.

In de tijd van onze Zaligmaker hebben de Joden vele blijken en bewijzen gezien van Zijn Goddelijke zending, maar ze hebben er niet op gelet, zij schenen hun oren voor Hem te openen, maar zij hoorden niet- zij gaven geen acht, zij verstonden niet, geloofden niet, gehoorzaamden niet, en toen was het volkomen hetzelfde alsof zij niet hadden gehoord

III. De zorg, die God dragen zal voor de eer van Zijn naam, niettegenstaande hun blindheid en doofheid, inzonderheid voor Zijn woord, dat Hij groot maakt boven al Zijn naam. Zullen het ongeloof en de hardnekkigheid van de mensen Gods beloften tenietdoen? Romeinen 3:3. Neen, hoewel zij blind en doof zijn, zal God toch niets van Zijn eer en heerlijkheid verliezen, vers 21. *De Heere had lust aan hem om gerechtigheid,* Hij had geen lust aan hun zonde, maar in de openbaring van Zijn eigen gerechtigheid door hen te verwerpen om hun verwerping van de grote zaligheid. Hij spreekt als één, die een welgevallen heeft, Hoofdstuk 1:24. "O wee! Ik zal Mij troosten over Mijne wederpartijders." Ezechiel 5:13, Hij zal getroost zijn. De Schrift werd vervuld, zowel in de verwerping van de Joden, als in het inbrengen van de heidenen, en daaraan zal de Heere lust hebben. Hij zal *de wet groot maken,* de Goddelijke openbaring in al haar delen, en *haar heerlijk maken.* De wet is in waarheid heerlijk, en de dingen ervan zijn grote dingen, als de mensen haar niet groot willen maken door hun gehoorzaamheid eraan, dan zal God zelf haar groot maken door hen te straffen voor hun ongehoorzaamheid. Hij zal de wet groot maken door te vervullen, of te volbrengen wat er in geschreven is, Hij zal haar gezag groot maken, en haar kracht, haar rechtmatigheid, Hij zal het ten slotte doen, als alle mensen geoordeeld zullen worden door de wet van de vrijheid, Jakobus 2:12. Hij doet het iedere dag. Wat doet God anders in de wereld dan de wet groot en heerlijk maken?

IV. De rampen, die God over het Joodse volk zal brengen wegens hun moedwillige blindheid en doofheid, vers 22. Zij zijn beroofd en geplunderd. Zij, die onboetvaardig en onverbeterd waren in Babel, werden tot eeuwigdurende gevangenschap veroordeeld. Het was om hun zonden, dat zij van al hun bezittingen werden beroofd niet alleen in hun eigen land maar ook in het land van hun vijanden. Sommigen van hen waren verstrikt in holen, en anderen waren verborgen in gevangenhuizen zij kunnen zichzelf niet helpen, want zij zijn verstrikt, hun vrienden kunnen hen niet helpen, want zij zijn verborgen, en in hun gevangenissen hebben hun vijanden hen vergeten. Zij zijn met alles wat zij hebben tot een prooi en tot een buit, en er is niemand om hen te verlosser, hetzij door geweld, of door een rantsoen voor hen te betalen, niemand, die tot de trotse verdrukkers durft zeggen: *Geeft weer.* Daar liggen zij, en daar zullen zij waarschijnlijk blijven liggen. Dit is volkomen vervuld geworden in de verwoesting van het Joodse volk door de Romeinen, die God over hen bracht om hun verwerping van het Evangelie van Christus.

V. De raad, hun gegeven tot hun verlichting, want hoewel hun toestand treurig is, is hij toch niet wanhopend. De meesten van hen waren doof, zij wilden niet horen naar de stem van Gods woord, daarom zal Hij het met Zijn roede beproeven, en zien wie onder hen daarop zal acht geven, vers 23. Wij moeten niet wanhopen aan hen, met wie lang gesproken, lang tevergeefs geredeneerd werd, sommigen van hen kunnen ten slotte horen en ter harte nemen, als de ene methode zonder uitwerking blijft dan zal een andere methode helpen, en de zondaren zullen zonder verontschuldiging gelaten worden.

Merk op:

1. Wij allen kunnen, zo wij willen, de stem van God horen, en wij worden geroepen en uitgenodigd om haar te horen.

2. Het is van de moeite waard om te vragen wie het zijn, die het bemerken als God tot hen spreekt, en dan gewillig zijn om te horen.

3. Onder de velen, die de stem van God horen, zijn er slechts zeer weinigen, die er naar luisteren, er acht op geven, en wat zij horen ter harte nemen.

4. Bij het horen van het woord moeten wij het oog hebben op de toekomende tijd. Wij moeten horen voor daarna, voor hetgeen kan voorvallen tussen ons en het graf, inzonderheid moeten wij horen voor de eeuwigheid. Wij moeten het woord horen met een andere wereld voor onze ogen. De raad is:

A. De hand Gods te erkennen in hun beproeving, en wie er ook de werktuigen voor mogen zijn, het oog op Hem te hebben als op de eerste, de voornaamste werker, vers 24. *Wie heeft Jakob en Israël,* het volk, dat zo'n invloed placht te hebben in de hemel en zo'n heerschappij op de aarde, de rovers overgegeven tot een plundering, zoals zij het zijn voor de Babyloniërs en voor de Romeinen? *Is het niet de Heere?* Gij weet dat Hij het is. Denkt er dan over na, en hoort Zijn stem in deze oordelen."

B. Te erkennen dat zij God er toe gebracht hadden hen aldus te verlaten, en dat zijzelf al deze rampen over zich hadden gebracht.

a. Deze straffen werden hun het eerst opgelegd wegens hun ongehoorzaamheid aan de wet van God. Hij *is het, tegen wie wij gezondigd hebben* de profeet sluit zichzelf er bij in, rekent zichzelf tot de zondaren te behoren, zoals Daniel 9:7, 8. Wij hebben gezondigd, wij allen hebben brandstof tot het vuur gebracht, en er zijn er onder ons, die moedwillig geweigerd hebben in Zijn wegen te wandelen." Jakob en Israël zouden nooit de rovers zijn overgeleverd, indien zij zich niet zelf door hun ongerechtigheden hadden verkocht. *Daarom is het,* omdat zij het verbond van de *wet* hebben verbroken, dat God de vervloekingen van de wet over hen gebracht heeft, dat Hij *de grimmigheid van Zijn toorn* niet op hen heeft laten vallen, maar *over hen heeft uitgestort,* en *de macht van de oorlog,* al de verwoestingen van de strijd, en hen rondom in vlam gezet, want God omringt de goddelozen met Zijn oordelen, zoals Hij de rechtvaardigen omringt met Zijn goedgunstigheden. Zie de kracht van Gods toorn, hij is niet te weerstaan er is niet aan te ontkomen. Zie het kwaad, dat door de zonde teweeggebracht wordt, zij verwekt God tot toorn jegens een volk, en ontsteekt aldus een algemene brand, zet alles in vuur en vlam.

b. Deze oordelen bleven over hen wegens een ongevoeligheid en onverbeterlijkheid onder Gods roede. Het vuur van Gods toorn had hem aangestoken en hij wist het niet, was er zich niet van bewust, hij sloeg geen acht op de oordelen, zag er de hand Gods niet in. Ja het brandde hem, en ofschoon hij het toen wel moest weten en gevoelen, nam hij het toch niet ter harte, hij werd niet wakker geschud door de vorige bestraffingen, waar hij onder was werd er volstrekt niet door aangedaan. Zij, die door de mindere oordelen niet verootmoedigd worden, moeten zwaardere verwachten, want als God oordeelt zal Hij overwinnen.

HOOFDSTUK 43

1 Maar nu, alzo zegt de HEERE, uw Schepper, o Jakob! en uw Formeerder, o Israel! vrees niet, want Ik heb u verlost; Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijn.
2 Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen; wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij niet verbranden, en de vlam zal u niet aansteken.
3 Want Ik ben de HEERE, uw God, de Heilige Israels, uw Heiland; Ik heb Egypte, Morenland en Seba gegeven tot uw losgeld in uw plaats.
4 Van toen af, dat gij kostelijk zijt geweest in Mijn ogen, zijt gij verheerlijkt geweest, en Ik heb u liefgehad; daarom heb Ik mensen in uw plaats gegeven, en volken in plaats van uw ziel.
5 Vrees niet, want Ik ben met u; Ik zal uw zaad van den opgang brengen, en Ik zal u verzamelen van den ondergang.
6 Ik zal zeggen tot het noorden: Geef; en tot het zuiden: Houd niet terug; breng Mijn zonen van verre, en Mijn dochters van het einde der aarde;
7 Een ieder, die naar Mijn Naam genoemd is, en dien Ik geschapen heb tot Mijn eer, dien Ik geformeerd heb, dien Ik ook gemaakt heb.
8 Breng voort het blinde volk, hetwelk ogen heeft, en de doven, die oren hebben.
9 Laat al de heidenen samen vergaderd worden, en laat de volken verzameld worden; wie onder hen zal dit verkondigen? Of laat hen ons doen horen de vorige dingen, laat hen hun getuigen voortbrengen, opdat zij gerechtvaardigd worden, en men het hore en zegge: Het is de waarheid.
10 Gijlieden zijt Mijn getuigen, spreekt de HEERE, en Mijn knecht, dien Ik uitverkoren heb; opdat gij het weet, en Mij gelooft, en verstaat, dat Ik Dezelve ben, dat voor Mij geen God geformeerd is, en na Mij geen zijn zal.
11 Ik, Ik ben de HEERE, en er is geen Heiland behalve Mij.
12 Ik heb verkondigd, en Ik heb verlost, en Ik heb het doen horen, en geen vreemd god was onder ulieden; en gij zijt Mijn getuigen, spreekt de HEERE, dat Ik God ben.
13 Ook eer de dag was, ben Ik, en er is niemand, die uit Mijn hand redden kan; Ik zal werken, en wie zal het keren?
14 Alzo zegt de HEERE, uw Verlosser, de Heilige Israels: Om ulieder wil heb Ik naar Babel gezonden, en heb hen allen vluchtig doen nederdalen, te weten de Chaldeen, in de schepen, op welke zij juichten.
15 Ik ben de HEERE, uw Heilige; de Schepper van Israel, ulieder Koning.
16 Alzo zegt de HEERE, Die in de zee een weg, en in de sterke wateren een pad maakte;
17 Die wagenen en paarden, heir en macht voortbracht; te zamen zijn zij nedergelegen, zij zullen niet weder opstaan, zij zijn uitgeblust, gelijk een vlaswiek zijn zij uitgegaan.
18 Gedenkt der vorige dingen niet, en overlegt de oude dingen niet.
19 Ziet, Ik zal wat nieuws maken, nu zal het uitspruiten, zult gijlieden dat niet weten? Ja, Ik zal in de woestijn een weg leggen, en rivieren in de wildernis.
20 Het gedierte des velds zal Mij eren, de draken en de jonge struisen; want Ik zal in de woestijn wateren geven, en rivieren in de wildernis, om Mijn volk, Mijn uitverkorenen drinken te geven.
21 Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen.
22 Doch gij hebt Mij niet aangeroepen, o Jakob! als gij u tegen Mij vermoeid hebt, o Israel!
23 Mij hebt gij niet gebracht het kleine vee uwer brandofferen, en met uw slachtofferen hebt gij Mij niet geeerd; Ik heb u Mij niet doen dienen met spijsoffer, en Ik heb u niet vermoeid met wierook.

24 Mij hebt gij geen kalmus voor geld gekocht, en met het vette uwer slachtoffers hebt gij Mij niet gedrenkt; maar gij hebt Mij arbeid gemaakt, met uw zonden, gij hebt Mij vermoeid met uw ongerechtigheden.
25 Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg, om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet.
26 Maakt Mij indachtig, laat ons te zamen richten, vertelt gij uw redenen, opdat gij moogt gerechtvaardigd worden.
27 Uw eerste vader heeft gezondigd, en uw uitleggers hebben tegen Mij overtreden.
28 Daarom zal Ik de oversten des heiligdoms ontheiligen, en Jakob ten ban overgeven, en Israel tot beschimpingen.

De inhoud van dit hoofdstuk is tamelijk gelijk aan die van het vorige, ziende op de bevrijding van de Joden uit hun gevangenschap, maar daar doorheen ziende op het grote werk van van de mensen verlossing door Jezus Christus, en de genade van het Evangelie, die de gelovigen door Hem deelachtig worden. Hier zijn:

I. Dierbare beloften, gedaan aan Gods volk van Zijn tegenwoordigheid met hen in hun beproeving, tot hun ondersteuning *onder* dezelve en hun verlossing uit dezelve, vers 1-7.

II. Een uitdaging, gericht tot de afgoden, om te wedijveren met de alwetend held en de almacht van God vers 8-12.

III. Aanmoediging gegeven aan het volk van God om te hopen op hun bevrijding uit Babel, door de gedachte aan hetgeen God gedaan heeft voor hun vaderen, toen Hij hen heeft uitgevoerd uit Egypte, vers 14-21.

IV. Een methode aangewend om net volk te bereiden Op hun verlossing door hen te herinneren aan hun zonden door welke zij er God toe gebracht hebben om hen daarin te laten, opdat zij tot berouw zouden komen en God zouden bidden om vergeving en genade, vers 22-28.

Jesaja 43:1-7

Dit hoofdstuk heeft een duidelijk verband met het slot van het vorige hoofdstuk, maar het is een zeer verrassend verband. Daar was gezegd dat Jakob en Israël niet wilden wandelen in Gods wegen, en dat zij, als Hij hen tuchtigde wegens hun ongehoorzaamheid, weerstrevend waren, en Zijn bestraffing niet ter harte namen. En nu zou men denken dat hierop meest volgen, dat God hen ten enenmale zou verlaten en hen zou verdoen, maar neen, de volgende woorden zijn: *Maar nu, vrees niet, o Jakob, o Israël, Ik heb u verlost, gij zijt Mijn.* Hoewel velen onder hen ongezeglijk en onverbeterlijk waren, wilde God toch Zijn liefde tot en Zijn zorg voor Zijn volk laten voortduren en de massa van het volk zou nog bewaard blijven, er was nog genade voor weggelegd. Door de slechtheid van de mensen blinkt Gods goedheid nog sterker uit, "waar de zonde overvloedig was is de genade nog veel meer overvloedig geweest," Romeinen 5:20, en "de barmhartigheid roemt tegen het oordeel, als overwonnen te hebben, de zege te hebben behaald", Jakobus 2:13.

De zon, nu plotseling van achter een zware, donkere wolk tevoorschijn tredende, schijnt zoveel helderder en met een aangename verrassing. De uitdrukkingen van Gods gunst en welwillendheid jegens Zijn volk zijn hier zeer sterk en spreken van overvloedige vertroosting tot het geestelijk zaad van de oprechten Jakob en de biddende Israël, want "ook ons is dit Evangelie verkondigd," zowel als aan de gevangenen in Babel, Hebreeen 4:2. Wij hebben hier:

I. De gronden van Gods zorg voor en belangstelling in Zijn volk en de belangen van Zijn kerk en Zijn koninkrijk onder de mensen. Op Jakob en Israël zal, hoewel zij in een zondige, ellendige toestand zijn, worden acht gegeven, want:

1. Zij zijn Gods maaksel, "door Hem geschapen tot goede werken," Efeziers 2:10. Hij heeft hen geschapen en geformeerd, hun niet slechts *een* aanzijn, maar *dit* aanzijn gegeven, hen geformeerd tot een volk, hun regering ingericht, hen tot een volk, een staat gemaakt door de handvest van Zijn verbond. Waar een nieuw schepsel is daar heeft God het geformeerd, en *Hij zal het werk van Zijn handen niet laten varen.* Zij zijn het volk, dat Hij gekocht en verkregen heeft, Hij heeft hen verlost. Eerst heeft Hij hen uit Egypteland verlost, en uit velerlei andere slavernij, *door Zijn liefde en Zijn genade,* Hoofdstuk 63:9, en nog veel meer zorg zal Hij dragen voor hen, die verlost zijn door het bloed Zijns Zoons.

2. Zij zijn Zijn bijzonder volk, dat Hij onderscheiden heeft van andere volken, en dat Hij zich heeft afgezonderd. Hij heeft hen bij hun naam geroepen als degenen met wie Hij zeer vertrouwelijk is, zij zijn de Zijnen, Hem toegeëigend, en voor wie Hij een zeer bijzondere belangstelling koestert.

3. Hij is hun God in verbond met hen, vers 3. *Ik ben de Heere, uw God,* door u aangebeden, en door belofte aan u verbonden, *de Heilige Israëls,* de God Israëls want de ware God is een heilig God, en heiligheid betaamt Zijn huis, is Zijn huis sierlijk. En vanwege dit alles kon Hij terecht zeggen: *Vrees niet,* vers 1 en wederom, vers 5, *vrees niet.* Zij, voor wie God is, behoeven niet te vrezen voor wie of voor wat tegen hen is.

II. De vroegere voorbeelden van deze zorg.

1. God had hen duur gekocht. *Ik heb Egypte gegeven tot uw losgeld,* want door de ene plaag na de andere was Egypte geheel verwoest, al hun eerstgeborenen waren gedood en al hun

krijgslieden verdronken, en dit alles om een weg te banen voor Israëls bevrijding van hen. Veeleer zal Egypte opgeofferd worden dan dat Israël in slavernij zal blijven zuchten, als de tijd voor hun bevrijding is aangebroken. In Asa's tijd hebben de Ethiopiërs hen aangevallen, maar veeleer zullen deze vernietigd worden, dan dat Israël zou worden beroerd. En indien dit als zo iets groots geacht werd, dat Egypte tot hun losgeld werd gegeven, hoeveel reden hebben wij dan niet om Gods liefde voor ons te bewonderen, waarmee Hij Zijn eigen Zoon heeft gegeven tot een rantsoen voor ons, 1 Johannes 4:10. Wat is Ethiopië en Seba, wat zijn al hun levens en al hun schatten, in vergelijking met het bloed van Christus?

2. Daarnaar had Hij hen geschat, en zij waren Hem zeer dierbaar, vers 4. *Van toen af dat gij kostelijk zijt geweest in Mijn ogen, zijt gij verheerlijkt geweest.* Ware gelovigen zijn kostelijk in Gods ogen, zij zijn Zijn juwelen Zijn bijzondere schat, Exodus 19:5, Hij heeft hen lief, Hij verlustigt zich in hen, boven alle andere volken. Zijn kerk is Zijn wijngaard. En hierdoor wordt Gods volk in waarheid verheerlijkt, en hun naam groot gemaakt want in werkelijkheid zijn de mensen wat zij in Gods ogen zijn. Toen de krijgsmacht van Sanherib door Gods voorzienigheid geleid werd om Egypte, Morenland en Seba aan te vallen, daar zij er van afgeleid moest worden om Israël aan te vallen, heeft God deze landen voor Israël gegeven en alzo getoond hoe kostelijk Zijn volk was in Zijn ogen. Aldus verstaan het sommigen.

III. De verdere bewijzen die God hun nog geven wilde van Zijn zorg en goedheid.

1. Hij zal met hen wezen in hun grootste moeilijkheden en gevaren, vers 2. "*Wanneer gij zult gaan door het water en* door de rivieren, door het vuur en de vlam. *Ik zal hij u zijn* en dat zal uw veiligheid wezen, als de gevaren zeer nabij zijn, en zeer dreigend, dan zult gij er uit verlost worden." Zijn zij op hun reis door diepe wateren heengegaan? Zij zouden er niet in omkomen. *De rivieren zullen u niet overstromen.* Zouden zij door hun vervolgers in een vurige oven worden geworpen, omdat zij standvastig hun God blijven aankleven? Dan zou toch de vlam hen niet aansteken, hetgeen naar de letter vervuld is geworden in de wonderbare bewaring van de drie jongelingen Dan.3. Hoewel zij heengingen door vuur en water, hetgeen voor hen *was als het dal van de schaduwen des doods,* behoefden zij, daar God met hen was, geen kwaad te vrezen zij zullen gesteund en gedragen en doorgeholpen worden, "wij zijn door vuur en water gegaan, maar gij voerde ons uit in de overvloed" Psalm 66:12.

2. Als het nodig was, zou Hij nog al de belangen van de kinderen van de mensen doen wijken voor de belangen van Zijn eigen kinderen. *Ik zal mensen,* voorname, aanzienlijke mensen, *in uw plaats geven,* krijgslieden, ja gehele volken in *plaats van uw ziel,* dat is: uw leven. Naties zullen opgeofferd worden voor uw welzijn." Veeleer dan Gods Israël zullen allen worden afgesneden, zo kostelijk zijn zij in Zijn ogen De zaken van de wereld zullen zo geregeld en geschikt worden, dat zij het voordeligst zijn voor de kerk, 2 Kronieken 16:9.

3. Diegenen van hen, die verstrooid waren onder andere volken, zullen allen bijeenvergaderd worden en delen in de openbare zegeningen, vers 6, 7. Sommigen van het zaad Israëls waren verstrooid in alle landen, in het oosten en westen, in het noorden en zuiden, of in alle delen van Babylonië, maar zij, wier geest door God opgewekt werd om naar Jeruzalem te gaan, zullen uit al die delen bijeenvergaderd worden, de Goddelijke genade zal ook hen bereiken, die het verst verwijderd waren en op de grootste afstand van elkaar, en toen de tijd daar was, heeft niets hen verhinderd om samen te komen en gezamenlijk weer te keren in verhoring van hun gebed, Psalm 106:47 :"Verzamel ons weer uit de volken" ter vervulling van deze belofte: "Al waren uw verdrevenen aan het einde des hemels vandaar zal u de Heere, uw God, vergaderen en

vandaar zal Hij u nemen," Deuteronomium 30:4, waarop gepleit werd ten behoeve van de kinderen van de gevangenschap, Nehemia 1:9. Maar wie zijn het zaad Israëls, die aldus zorgvuldig bijeenvergaderd zullen worden? Hij zegt het ons in vers 7, het zijn de zodanigen, die God getekend heeft voor genade, want:

A. Zij zijn naar Zijn naam genoemd, zij belijden de Godsdienst en zijn onderscheiden van het overige van de wereld door hun verbondsbetrekking tot God.

B. Zij zijn geschapen tot Zijn eer, de geest van Israëlieten is in hen geschapen, en zij zijn geformeerd naar de wil van God, en deze zijn het, die bijeenvergaderd worden. Alleen diegenen zijn geschikt om naar Gods naam genoemd te worden, die door Zijn genade geschapen zijn tot Zijn eer, en zij, die door God geschapen en geroepen zijn, worden thans vergaderd tot Christus als hun Hoofd, en daarna in de hemel als hun tehuis Hij zal Zijn uitverkorenen vergaderen uit de vier windstreken. Deze belofte wijst op de bijeenvergadering van de verstrooiden van de heidenen, en de vreemdelingen die verstrooid zijn door het Evangelie van Christus, die gestorven is om de kinderen Gods, die verstrooid zijn bijeen te vergaderen, want de belofte was voor allen, die verre zijn, zovelen als de Heere onze God er toe roepen en scheppen zal. God is met de kerk, laat haar dus niet vrezen, niemand van hen, die tot haar behoren, zal verloren gaan.

Jesaja 43:8-13

Hier tart God de aanbidders van afgoden om zulke bewijzen van de godheid van hun valse goden bij te brengen, zoals-om nu niet verder te gaan-dit voorbeeld of bewijs van de verlossing van de Joden uit Babel, waarvan het volk van Israël voorzien was, om te bewijzen dat hun God de ware en levende God is, en Hij alleen.

I. De voorstanders van de afgoderij worden hier opgeroepen om te zeggen wat zij te zeggen hebben ter verdediging van hun afgoden, vers 8, 9. Hun goden hebben ogen *en zien niet,* oren *en horen niet,* en zij, die hen maken, en er op vertrouwen, zijn aan hen gelijk, dat heeft David gezegd, Psalm 115:8, waarnaar de profeet hier schijnt te verwijzen, als hij de afgodendienaars *het blinde volk* noemt, dat *ogen heeft,* en *het dove volk, dat oren heeft.* Zij hebben de gestalte en vermogens van mensen, maar in werkelijkheid zijn zij ontbloot van rede en gezond verstand, want anders zouden zij ook nooit goden aanbidden van hun eigen maaksel, *laat* daarom *al de heidenen tezamen vergaderd worden,* laat hen elkaar helpen en met vereende krachten de zaak bepleiten van hun drekgoden. En indien zij niets te zeggen hebben tot hun eigen rechtvaardiging, zo laat hen horen wat de God van Israël te zeggen heeft tot hun overtuiging en weerlegging.

II. Gods getuigen worden opgeroepen om te verschijnen en hun getuigenis voor Hem af te leggen, vers 10. *Gij Israëlieten, gij* allen, *die naar Mijn naam genoemd zijt, gij* allen zijt Mijn getuigen, en dat is ook *Mijn knecht, die Ik verkoren heb."* Het was Christus zelf, die aldus werd aangeduid, Hoofdstuk 42:1. *Mijn knecht en Mijn verkorene.* Al de profeten, die van Christus getuigd hebben, en Christus zelf, de grote Profeet, worden hier opgeroepen als Gods getuigen.

1. Gods volk is getuige voor Hem, en het kan uit zijn eigen kennis en ervaring getuigen van de macht van Zijn genade, de lieflijkheid van Zijn vertroosting, de tederheid van Zijn voorzienigheid, en de waarheid van Zijn belofte, dat geen van Zijn woorden ter aarde is gevallen.

2. Zijn profeten zijn zeer bijzonder getuigen voor Hem, voor wie Zijn verborgenheid is, en die meer van Hem weten dan anderen. Maar de Messias is inzonderheid gegeven om Zijn getuige te zijn bij het volk, van eeuwigheid af in Zijn schoot geweest zijnde, heeft Hij Hem bekend gemaakt.

A. Laat ons nu zien wat het punt is dat deze getuigen geroepen worden te bewijzen, vers 12. *Gij zijt Mijn getuigen, spreekt de Heere, dat Ik God ben.* Zij, die zelf erkennen dat de Heere God is, moeten bereid zijn om voor anderen te getuigen wat zij van Hem weten, opdat ook die tot de erkentenis ervan gebracht mogen worden. *Ik heb geloofd, daarom sprak* ik. In het bijzonder: daar gij wel *moet* weten en geloven en verstaan, moet gij ook bereid zijn te getuigen:

a. Dat Ik de enig ware God ben, Ik een in zichzelf bestaand, zelfgenoegzaam Wezen ben, Ik ben het, die gij moet vrezen en aanbidden, en op wie gij moet vertrouwen. Ja meer, vers 13. *Eer de dag was,* vóór de eersten dag des tijde, vóór de schepping van het licht, en bijgevolg van eeuwigheid ben Ik het. De afgoden zijn slechts van gisteren, "nieuwe goden die van nabij gekomen waren" Deuter. 32:17, maar de God Israëls is van eeuwigheid.

b. Dat er voor Mij geen god geformeerd was, ook zal er na Mij geen zijn. De afgoden waren geformeerde goden. *Dii facti-gemaakte* of gefabriceerde *goden,* of liever, gefingeerde goden, van nature waren zij geen goden, Galaten 4:8. Maar God heeft een bestaan van eeuwigheid, ja, en Hij had een Godsdienst in de wereld voordat er afgoden of afgodendienaars waren. De waarheid is ouder dan de dwaling, en Hij zal een wezen hebben tot in eeuwigheid, en zal aangebeden en verheerlijkt worden, als afgoden afgeschaft en teniet gedaan zullen zijn, en er geen afgodendienaars meer zullen zijn. De ware Godsdienst zal het veld behouden en alle tegenstand en mededinging overleven. *Groot is de waarheid en zij zal zegevieren.*

c. Dat Ik de Heere ben, de grote Jahweh, die is en was en zijn zal, en buiten Mij is er geen Heiland, vers 11. Zie wat het is, waar de grote God in roemt, niet zozeer daarin dat Hij de enige Heerser is, maar wel daarin dat Hij de enige Heiland, de enige Redder is, want Hij verlustigt zich erin goed te doen, Hij is "de behouder van alle mensen," 1 Timotheus 4:10.

B. Laat ons zien wat de bewijzen zijn, die bijgebracht worden tot bevestiging van dit punt.

a. Dat de Heere God is, door twee bewijzen:

Ten eerste. Hij heeft een oneindige en onfeilbare kennis, zoals duidelijk blijkt uit de voorzeggingen van Zijn woord, vers 12. *ik heb verkondigd en Ik heb doen horen,* hetgeen zonder falen geschied is, ja Ik heb nooit iets verkondigd of doen horen, of het is volbracht geworden. Ik heb doen horen, *toen er geen vreemde onder ulieden was,* toen gij, geen ander orakel hebt geraadpleegd dan het Mijne, en geen anderen profeet had dan de Mijne." Er is gezegd toen zij uit Egypte kwamen dat *de Heere alleen hen geleid heeft en dat er geen vreemde god met Hem was.*

Ten tweede. Hij heeft een oneindige en onweerstaanbare macht, zoals blijkt uit de werkingen van Zijn voorzienigheid. Hij zegt niet slechts: *Ik heb doen horen,* maar, *Ik heb verlost,* niet alleen voorzegd wat niemand kon voorzien, maar gedaan wat niemand anders doen kon, want, vers 13, *daar is niemand, die uit Mijn hand redden kan* hen, die Ik wil straffen, niet alleen geen mens, meer geen van de goden van de heidenen kan hen beschermen." Daarom *is het vreeslijk in de handen van de levenden God te vallen* omdat men er niet weer uit kan komen. "Ik *zal werken* wat Ik besloten heb te werken, zowel in genade als in oordeel, en *wie zal het keren,* wie zal het tegenstaan of vertragen?"

b. Dat de goden van de heidenen, die mededingers met Hem zijn, niet slechts minder zijn dan Hij, maar dat zij in het geheel geen goden zijn, hetgeen bewezen is, vers 9, door een uitdaging. *Wie onder hen zal dit verkondigen,* wat Ik nu verkondig? Wie kan toekomende dingen voorzeggen, ja wie van hen *kan ons de toekomende dingen doen horen?* Hoofdstuk 41:22. Zij kunnen niet eens een geschiedschrijver inspireren, en nog veel minder een profeet. Zij worden er toe uitgedaagd, *laat hen hun getuigen voorbrengen,* om hun alwetendheid en hun almacht te bewijzen. En,

Ten eerste. Indien zij ze bewijzen, zullen zij gerechtvaardigd worden, de afgoden in eer te eisen, en de afgodendienaars in haar aan hen te bewijzen.

Ten tweede. Indien zij ze niet bewijzen, laat hen zeggen: het is waarheid, laat hen de ware God erkennen en de waarheid nopens Hem aannemen, dat Hij alleen God is. De zaak Gods vreest geen nauwkeurig onderzoek, maar het kan redelijkerwijs verwacht worden dat zij, die zich niet

kunnen rechtvaardigen ten opzichte van hun ongodsdienstigheid, zich zullen onderwerpen aan de macht van de waarheid en van de ware Godsvrucht.

Jesaja 43:14-21

Tot zo'n laag peil was het geloof en de hoop van Gods volk in Babel gezonken, dat er regel op regel nodig was om hun te verzekeren dat zij verlost zouden worden uit hun gevangenschap, en daarom worden, opdat zij een sterke vertroosting zouden hebben, de verzekeringen ervan dikwijls herhaald en hier inzonderheid zeer uitdrukkelijk en bemoedigend.

I. God neemt hier zulke titels en benamingen aan van Zijn eer, dat zij zeer bemoedigend zijn voor hen. Hij is *de Heere, hun Verlosser,* die hen niet slechts verlossen zal, maar hun verlossing op zich neemt, haar zich ten taak stelt. Als Hij hun God is, dan zal Hij alles voor hen zijn wat zij nodig hebben, en daarom zal Hij, als zij in dienstbaarheid zijn hun bevrijder wezen, Hij is *de Heilige Israëls,* en wederom, vers 15, *hun Heilige,* en daarom zal Hij ieder woord vervullen, dat Hij tot hen heeft gesproken. Hij *is de Schepper Israëls* die hen uit niets tot een volk heeft gemaakt (want dat is scheppen) ja uit erger dan niets, en Hij is hun koning, die hen erkent als Zijn volk en hen bestuurt en leidt.

II. Hij verzekert hun dat Hij een middel zal vinden om de macht te verbreken van hun verdrukkers, die hen gevangen houden en de mate van hun ongerechtigheid vol deden worden, toen zij het besluit namen om hun nooit hun vrijheid terug te geven, Hoofdstuk 14:17. God zal een zegevierend vorst met zijn leger naar Babel zenden, die *al hun edelen naar beneden brengt,* vers 14, en hun eer in het stof legt, en ook al hun volk, namelijk de Chaldeeën, die *juichen in hun schepen* (want zeelieden zijn geneigd tot luidruchtigheid) of, wier geroep is: *naar de schepen, als* hun toevlucht wanneer hun stad ingenomen zal zijn, ten einde door het voordeel dat zij hebben in hun grote rivier te kunnen ontkomen. De verwoesting van Babel moet de weg banen voor de bevrijding van Gods volk. En in de voorzegging van de val van het Nieuw-Testamentische Babylon horen wij de kreten en het weeklagen van de zeelieden, Openbaring 18:17. En merk op: het is ter wille van Israël, dat Babel verwoest wordt, ten einde de weg te banen voor hun bevrijding.

III. Hij herinnert hen aan de grote dingen, die Hij gedaan had voor hun vaderen, toen Hij hen uitgevoerd heeft uit Egypteland, want zo kan het gelezen worden, vers 16,17. *"Alzo spreekt de Heere, die een weg maakte in de zee,* in de Rode zee, en Farao's wagens en paarden uitbracht, opdat zij tezamen naar de bodem van de zee zouden gaan, en nooit weer boven zouden komen, maar vernietigd zijn. Hij, die dit gedaan heeft, kan als het Hem behaagt een weg voor maken naar de zee, als gij terugkeert uit Babel, en veeleer zal Hij dit doen, dan u daar te laten." Ter bemoediging van ons geloof en onze hoop is het goed om dikwijls te denken aan hetgeen God vroeger gedaan heeft voor Zijn volk en tegen Zijn en hun vijanden. Denk inzonderheid aan hetgeen Hij gedaan heeft bij de Rode Zee, hoe Hij haar gemaakt heeft:

1. Tot een weg voor Zijn volk, een rechte weg, een korte weg, ja een toevlucht voor hen, door welke zij vluchten en behouden werden, daar de wateren een muur voor hen waren.

2. Tot een graf voor Zijn vijanden. De wagens en paarden werden uitgebracht door Hem, die de Heere is van alle heirscharen met het doel, dat zij tezamen zouden vallen "hoewel zij het zo niet meenden," Micha 4:11,12.

IV. Hij belooft dat Hij nog grotere dingen voor hen doen zal dan in de dagen van ouds, zodat zij geen reden zullen hebben om te vragen bij wijze van klacht, zoals Gideon gedaan heeft: *Waar zijn al de wonderen, waar onze vaders ons van verteld hebben* want zij zullen ze voor

hen zien herhaald, ja zij zullen ze nog overtroffen zien, vers 18. Gedenk van de vorige dingen niet, om, zoals sommigen doen de tegenwoordige dingen te onderschatten alsof de vorige dagen beter waren dan de tegenwoordige, neen, gij moogt, zo gij wilt, vergelijkenderwijs gesproken, ze vergeten en dan toch door de gebeurtenissen van uw eigen dagen genoeg weten om u ervan te overtuigen dat de Heere alleen God is, want *zie, de Heere zal wat nieuws maken,* iets dat nog ten opzichte van het wonderbare, noch ten opzichte van de waarde er van, minder of kleiner is dan de oude dingen." De beste verklaring hiervan is Jeremia 16:14, 15, 23:7, 8. Er zal niet meer gezegd worden, zo waarachtig als de Heere leeft, die de kinderen Israëls uit Egypteland heeft opgevoerd," dat is iets ouds, waarvan de herinnering in zekere zin verloren of opgelost is in het nieuwe, in het nieuwe bewijs dat de Heere leeft want *Hij heeft de kinderen Israëls opgevoerd uit het land van het noorden.* Hoewel vroegere zegeningen en weldadigheden niet vergeten moeten worden, moet van nieuwe zegeningen zeer bij zonder gebruik worden gemaakt. Nu spruit het uit als een verrassing voor u, ge zijt als degenen die dromen. Zult gij *het niet weten?* en wilt gij er Gods hand niet in erkennen?

V. Hij belooft niet slechts hen uit Babel te verlossen, maar ook dat Hij hen veilig en op aangename wijze naar hun eigen land zal leiden vers 19, vers 20. *Ik zal in de woestijn een weg leggen en rivieren in de wildernis,* want zelfs de weg van Babel naar Kanaän, zowel als die van Egypte naar Kanaän, lag door een woest land, waar God, als de terugkerende gevangenen er door heengaan, voor hen zal zorgen, zodat hun kamp beide goed geproviandeerd en onder goed geleide was. Dezelfde macht, die *een weg maakte in de zee,* vers 16, kan *een weg maken in de woestijn,* een weg banen door de grootste moeilijkheden heen. En Hij, die droog land maakte in de wateren, kan in het droogste land water tevoorschijn brengen, en wel in zo'n overvloed, dat niet alleen aan Zijn volk, Zijn uitverkorenen, te drinken wordt gegeven, maar ook aan het gedierte des velde, aan de draken en de jonge struisvogels, die gezegd worden er God voor te eren, het is zo'n merkbare verkwikking en geeft hun zo veel genot, dat zij, indien zij er toe in staat waren, God er voor zouden loven en de mens zouden beschamen aan wie het vermogen is gegeven om God, Zijn weldoener te prijzen, maar die het niet doet. Dit nu:

a. Ziet terug op hetgeen God voor Israël gedaan heeft toen Hij hen van Egypte door de woestijn naar Kanaän gevoerd heeft, en water uit de rotssteen tevoorschijn heeft gebracht om hen te volgen, wat God tevoren voor hen gedaan heeft, zal Hij wederom voor hen doen, want Hij is nog dezelfde. En hoewel wij niet bevinden dat het wonder herhaald werd op hun terugtocht uit Babel, genoten zij toch de zegen in de gewone weg van de voorzienigheid, waarvoor het hun betaamde om God niet minder dankbaar te zijn.

b. Het ziet voorwaarts, niet slechts op al de voorbeelden van Gods zorg voor de Joodse kerk in de laatste eeuwen ervan, maar naar de genade van het Evangelie inzonderheid zoals zij geopenbaard is aan de heidenwereld, waardoor een weg geopend is in de woestijn, en rivieren in de wildernis, de wereld, die als een woestijn lag in onwetendheid en onvruchtbaarheid, werd gezegend met Goddelijke leiding en Goddelijke vertroosting, en te die einde met een overvloedige uitstorting van de Geest. De zondaars uit de heidenen, die als het gedierte des velde waren geweest, wild en woest als de draken, dom als de uilen of de struisvogels, zullen er toe gebracht worden om God te danken, dat Hij Zijn genade uitgestrekt heeft tot de uitverkorenen onder hen.

VI. Hij voert al deze beloofde zegeningen terug naar hun grote oorsprong, de bedoeling van Zijn eigen eer en heerlijkheid, vers 21. *Dit volk heb Ik Mij geformeerd,* en daarom doe Ik dit alles voor hen opdat zij *Mijn lof zullen vertellen.* De kerk is door God geformeerd, en dat zijn

ook al de levende leden ervan. De nieuwe hemel, de nieuwe aarde, de nieuwe mens zijn het werk van Gods hand, en zijn niet meer, niet beter dan Hij ze maakt, zij zijn geformeerd naar Zijn wil. Hij formeert haar voor zichzelf, inzonderheid Zijn Israël, om Hem te zijn tot een volk, en tot *een naam en tot een lof*, en niet anders kunnen ze Hem zijn, of dienstig voor Hem zijn, dan naar dat Zijn genade in hen verheer1ijkt is, Jeremia 13:11, Efeziers 1:6, 12, 14. Daarom is het onze plicht om Zijn tot te vertellen, niet alleen met onze lippen, maar met ons leven, door ons over te geven in Zijn dienst gelijk Hij ons geformeerd heeft, zo voedt Hij ons, en onderhoudt Hij ons, en leidt Hij ons, geheel en al voor Hemzelf, daarom moeten wij Hem loven voor ieder blijk van Zijn goedheid, want anders beantwoorden wij niet aan het bestaan en de zegeningen, die wij hebben.

Jesaja 43:22-28

Deze beschuldiging (en het is een zeer zware beschuldiging, die hier ingebracht wordt tegen Jakob en Israël, Gods belijdend volk) komt hier voor:

1. Om Gods gerechtigheid in het licht te stellen, waarmee Hij hen in gevangenschap heeft gezonden, en er Hem in te rechtvaardigen. Waren zij niet in verbond met Hem? Hadden zij Zijn heiligdom niet in hun midden? "Waarom heeft de Heere zo met dit land gedaan?" Deuteronomium 29:24. Hier wordt er een goede reden voor gegeven: zij hadden God veronachtzaamd en Hem verworpen, daarom heeft Hij hen rechtvaardig verworpen en hen ten ban overgegeven, vers 28, en zij moeten er toe gebracht worden om dit te erkennen, eer zij bereid zijn voor verlossing, en dat hebben zij gedaan, Daniel 9:5, Nehemia 9:33.

2. Om Gods genade te verhogen in hun verlossing, en deze nog heerlijker te doen uitkomen. Vele dingen zijn tevoren opgemerkt om Gods *macht* er in te verheerlijken maar dit verheerlijkt Zijn *goedheid*, dat Hij zulke grote en vriendelijke dingen doen zou voor een volk, dat zo tergend voor Hem geweest is, en nu de rechtvaardige straf leed voor hun ongerechtigheid. De vergeving van hun zonde was een even groot blijk van Gods macht, (want aldus beschouwt Mozes het, Numeri 14:17, als het verbreken van het juk hunner gevangenschap. Merk hier nu op:

I. Wat de zonden waren, die hun hier ten laste worden gelegd.

1. Nalating van het goede, dat God hun geboden had, en op dat deel van de beschuldiging wordt hier zeer de nadruk gelegd, en let er op, hoe dit hier voorkomt met een *"doch"* of "maar", vergelijk vers 21, waar God hun voorhoudt welke gunsten Hij hun had geschonken, en welke rechtmatige verwachtingen Hij van hen koesterde: Hij had hen geformeerd voor Hemzelf, bedoelende dat zij Zijn lof zouden vertellen. Maar zij hadden het niet gedaan, zij hadden Gods verwachtingen van hen teleurgesteld en Zijn gunsten hebben zij zeer slecht vergolden. Want:

A. Zij hadden het gebed nagelaten, gij *hebt Mij niet aangeroepen, o Jakob.* Jakob was een man, die vermaard was voor zijn bidden, Hosea 12:4, zijn zaad droeg zijn naam, maar trad niet in zijn voetstappen, en dat wordt hun zeer terecht verweten. God is er zeer misnoegd over als kinderen ontaarden van de deugd en de Godsvrucht van hun vrome voorouders. Te roemen in de naam van Jakob terwijl wij leven zonder gebed, dat is te spotten met God en onszelf te bedriegen. Indien *Jakob* God niet aanroept, wie zal het dan wel doen?

B. Zij waren hun Godsdienst moede geworden. "Gij zijt Israël, het zaad, niet slechts van een biddend, maar van een overmogend vader, in het gebed, die een vorst was bij God, en toch evenmin zijn ervaring waarderende, als zijn voorbeeld volgende zijt gij Mij moe geworden." Zij stonden in betrekking tot God, werden gebruikt in Zijn dienst, zij waren in gemeenschap met Hem, maar het begon hun te vervelen en zij zeiden: *Zie welk een vermoeienis.* Zij, die het nalaten om God aan te roepen, geven Hem hiermede te kennen dat zij Hem moe zijn en geneigd zijn om van meester te veranderen.

C. Zij morden over de onkosten van hun Godsdienst en waren er vrekkig in, zij waren voor een goedkoper eredienst, en van de verrichtingen van de Godsdienst, die enigszins kostbaar waren, wensten zij voor verontschuldigd gehouden te worden, zij hadden niet eens hun kleinvee, hun

lammeren, geiten, die God eiste, ten brandoffer gebracht, vers 23, en nog veel minder brachten zij hun groot vee, voorgevende dat zij het niet konden missen het nodig hadden om hun gezin te onderhouden, zo weinig besef hadden zij van de grootheid van God en van hun verplichtingen jegens Hem, dat zij het niet van zich konden verkrijgen om tot zijn eer een lam van hun kudde af te staan, hoewel Hij er om vroeg en het genadiglijk zou aannemen. *Kalmus* werd gebruikt voor de heilige olie, voor reukwerk, maar zij wilden daar de onkosten niet van dragen, vers 24, wat ze er nog van hadden moet maar gebruikt worden, al was het ook oudbakken en verschaald, nieuwe wilden zij niet kopen. Misschien was het gebruikelijk dat vrome mensen reukwerk brachten als een vrijwillige offerande, zoals zij andere zaken als vrijwillige offeranden brachten, maar zij waren niet zo vrijgevig, ook hebben zij Gods altaar niet gevuld, of het zo overvloedig bevochtigd met het vet van hun slachtoffers als zij hadden behoren te doen, de offers die zij brachten waren van het magere en minderwaardige van hun kudde, waaraan geen vet was om er het altaar op te onthalen.

D. Met de offers, die zij brachten, hebben zij God niet geëerd, en zo waren het dan in werkelijkheid geen offeranden, vers 23. Met uw slachtofferen hebt gij Mij niet geëerd. Sommigen van hen brachten hun offers aan valse goden, anderen, die ze aan de ware God brachten, waren of onverschillig en koud in de wijze waarop zij ze brachten, of huichelachtig in hun bedoeling er mede, zodat er in waarheid van hen gezegd kon worden dat zij er God niet mee eerden, veeleer hebben zij er Hem mee onteerd.

En hetgeen hun verzuim in het brengen van offers nog verzwaarde was dat, zoals God ze verordineerd had, zij niet bezwaarlijk waren, het was geen dienst waarover zij te klagen hadden. *Ik heb u Mij niet doen dienen met offeranden,* Ik heb het niet tot een harde moeilijke of vervelende taak voor u gemaakt, *wat* gij er door de verdorvenheid van uw natuur voor uzelf van gemaakt moogt hebben. *Ik heb u niet vermoeid met wierook.* Geen van Gods geboden zijn zwaar, neen ook die niet betreffende spijsoffer en wierook. Zij waren niet kostbaarder dan zij konden bijbrengen, die in zo’n rijk, vruchtbaar land woonden, en hun waarnemen er van kostte hun ook niet meer tijd dan ze goed konden missen. Maar hetgeen inzonderheid hun verbood om het een vermoeiende dienst te noemen of een vervelende dienst, was, dat hun geboden was blijmoedig te zijn, en zich in God te verblijden in hun dienen van Hem en hun naderen tot Hem, Deuter. 12:12. Z4 hadden vele feesten, maar slechts één dag in het jaar, waarop zij hun zielen moesten verootmoedigen. Hoewel de inzettingen van de ceremonieële wet in vergelijking met het rechte juk van Christus zwaar genoemd worden, Handelingen 15:10, zijn zij toch in vergelijking met de dienst, die afgodendienaars deden voor hun valse goden, licht, en konden zij noch hard noch vervelend genoemd worden. God heeft niet zoals de Moloch, van hen geëist Hem hun kinderen te offeren.

2. Het doen van het kwaad, dat God hun had verboden, en nalaten baant gewoonlijk de weg voor doen, *gij hebt Mij arbeid gemaakt met uw zonden*. Als wij Gods gaven tot voedsel en brandstof maken van onze lusten en Zijn voorzienigheid tot de beschermster van onze boze plannen, inzonderheid als wij onszelf aanmoedigen om in de zonde te volharden omdat de genade overvloedig is geweest, dan maken wij God arbeid met onze zonden. Of het kan aanduiden welk een last en een smart de zonde is voor God, zij vermoeit niet slechts de mensen en doet het gehele schepsel zuchten, maar zij maakt ook mijn God moe, Hoofdstuk 7:13, en doet de Schepper klagen dat Hij verdriet heeft, Psalm 95:10, dat Hij verbroken is, Ezechiel 6:9, dat Hij gedrukt is onder ons als een wagen, die vol is van garven, Amos 2:13, en uitroepen: "o wee! Ik zal Mij troosten over Mijn wederpartijders," Hoofdstuk 1:24. De anthithesis is opmerkelijk: God had hen niet doen dienen met hun spijsoffers, maar zij hebben hem doen

dienen met hun zonden, vers 24. De meester had de dienstknechten niet vermoeid met Zijn bevelen, maar zij hebben Hem vermoeid met hun ongehoorzaamheid. Het zijn wel waarlijk boze dienstknechten, die zich jegens zo'n goede meester zo slecht gedragen. God draagt tedere zorg voor ons welzijn, maar wij zijn geheel onverschillig voor zijn eer. Laat dit ons doen besluiten om ons dicht aan onze plicht te houden daar die plicht gemakkelijk en redelijk is, geen verkleining voor ons is, en ook niet te moeilijk of te hard voor ons.

II. Wat de verzwaringen waren van hun zonde, vers 27.

1. Dat zij kinderen van de ongehoorzaamheid waren, want hun eerste vader, en hun voorvaderen hadden gezondigd, en zei hadden niet slechts in hun lenden gezondigd, maar evenals zij gezondigd. Ezra belijdt dit: "Van de dagen onzer vaderen aan zijn wij in grote schuld" Ezra 9:7. Maar hun voorvaderen worden hun *eerste* vader genoemd, om ons te herinneren aan de afval en de rebellie van onze eersten vader Adam, tot wiens verdorven bron wij al de stromen van onze overtredingen terug moeten leiden.

2. Dat zij ook leerlingen van de ongehoorzaamheid waren, want *hun uitleggers*-hun leraren-*hebben tegen God overtreden,* waren schuldig aan grove, ergerlijke zonden, en zo heeft het volk ongetwijfeld geleerd om te doen zoals zij deden. Het staat slecht met een volk als hun leidslieden hen doen dwalen, en hun leraren, die hen meesten verbeteren, hen verderven.

III. Wat de tekenen waren van Gods misnoegen tegen hen vanwege hun zonden, vers 28. Hij bracht verderf beide over de kerk en de staat.

1. De eer hunner kerk werd in het stof gelegd en vertreden, *de oversten des heiligdoms heb Ik ontheiligd,* de priesters en Levieten, die met grote waardigheid en macht de tempeldienst leidden. Zij hebben zichzelf ontheiligd en maakten zich onwaardig door de gruwelen, die zij bedreven, en toen heeft God hen ontheiligd en onwaard, gemaakt door de rampen, die hen troffen, en de smaad, die over hen werd uitgestort, Maleachi 2:9.

2. Ook de eer van hun staat was vernietigd. "*Jakob heb Ik ten ban overgegeven* om gevloekt, gehaat en mishandeld te worden door al hun naburen, *en Israël tot beschimpingen, om* beledigd, bespot en vertreden te worden door hun vijanden. Zij hebben hen misschien gesmaad om hetgeen goed in hen was, "zij spotten met hun rustdagen," Klaagliederen 1:7, maar God gaf hen over tot beschimping om hen te tuchtigen voor hetgeen verkeerd in hen was. De oneer, die de mensen ons te eniger tijd aandoen, moet ons verootmoedigen wegens de oneer, die wij God hebben aangedaan, en wij moeten het dragen met geduld, omdat wij rechtvaardig lijden, en wij moeten erkennen dat van onze de beschaamdheid des aangezichts is.

IV. Wat desniettemin de rijkdom was van Gods genade over hen, vers 25. *Ik, Ik ben het, die uw overtredingen uitdelg* Deze genadige verklaring van Gods bereidwilligheid is hier zeer verrassend. De beschuldigingen waren zeer zwaar: gij *hebt Mij vermoeid met uw ongerechtigheid,* vers 24. Nu zou men denken dat hierop moet volgen: *Ik, Ik ben het,* die u zal verdelgen, en Mij niet langer zal belasten met de zorg voor u." Neen, *Ik Ik ben het,* die u zal vergeven, alsof de grote God ons wilde leren dat beledigingen te vergeven het beste middel is om zelf rustig en vredig te zijn, en er ons voor te behoeden om er vermoeid door te worden, dit komt hier voor om hen aan te moedigen tot berouw en bekering, omdat er bij God vergeving is, en om het vrijwillige van de Goddelijke genade in het licht te stellen, als de zonde bovenmate zondig is geweest, dan zien wij hoe groot en overvloedig de genade is. Pas dit toe:

1. Op de vergeving van de zonden van Israël als een volk in hun nationale hoedanigheid, toen God de loop van de dreigende oordelen heeft gestuit en hen voor een algehele ondergang heeft behoed, zelfs toen Hij hen onder strenge bestraffing had, kon Hij nog gezegd worden hun overtredingen uit te delgen, hoewel Hij hen tuchtigde, was Hij toch weer met hen verzoend, en heeft Hij hen niet afgesneden om een volk te zijn. Zo heeft Hij menigmaal gedaan, totdat zij Christus en Zijn Evangelie hebben verworpen, hetgeen een zonde was tegen het geneesmiddel, en toen wilde Hij hun als volk niet meer vergeven, maar heeft Hij hen ten enenmale verdaan.

2. Op de vergeving van de zonden van iederen gelovigen boetvaardige, overtredingen en zonden, zwakheden en tekortkomingen, hoe talrijk ook, afkerigheden, hoe snood ook.

Merk hier op:

A. Hoe de vergeving is uitgedrukt, Hij zal hun zonden en overtredingen *uitdelgen,* zoals een wolk teniet wordt gedaan door de stralen van de zon, Hoofdstuk 44:22, zoals een schuld uitgedelgd wordt om niet meer tegen de schuldenaar te verschijnen, de schuldig doorgehaald alsof zij betaald was, omdat ze vergeven werd na de betaling door de borg, of zoals een vonnis uitgedelgd of uitgewist wordt, als het herroepen is, zoals de vloek uitgewist werd door het water van de ijveringen, waardoor hij krachteloos werd tegen de onschuldige, Numeri 5:23. *Hij zal de zonde niet gedenken,* hetgeen te kennen geeft, niet alleen dat Hij de straf kwijtscheldt van het verledene, maar dat in de toekomst Zijn liefde er niet door zal afnemen. Als God vergeeft, dan vergeet Hij.

B. Wat de grond en oorzaak is van de vergeving. Het is niet vanwege iets in ons, maar om Zijnentwil, om de wille van Zijn goedertierenheid om ter wille van Zijn belofte, en inzonderheid om ter wille van Zijn Zoon, en opdat Hij zelf er in verheerlijkt zal worden.

C. Hoe God er in roemt. *Ik, Ik ben het,* Hij roemt er in als in Zijn kroonrecht, niemand kan de zonde vergeven dan God alleen, en Hij zal het doen, het is Zijn vast voornemen, Hij zal het gaarne doen en met verlustiging, het is Zijn genot, zijn eer, het behaagt Hem het aldus te beschouwen.

De woorden in vers *26, maakt Mij indachtig,* kunnen verstaan worden, hetzij:

a. Als een bestraffing aan een hoogmoedige Farizeeër, die op zijn eigen rechtvaardigmaking voor God staat en om zich eigen verdiensten gunst van Hem verwacht, en niets aan vrije genade verschuldigd denkt te zijn. "Indien gij iets tot uw eigen rechtvaardigheid meent te kunnen zeggen, iets kunt noemen om de wille waarvan gij vergiffenis behoort te ontvangen en niet om Mijnentwil, zo maak mij er aan indachtig, ik sta u toe om uw eigen zaak bij mij te bepleiten, zag waarin uw verdiensten bestaan, opdat gij erdoor gerechtvaardigd wordt." Maar zij, die daartoe opgeroepen worden, zullen verstommen. Of,

b. Als een aanwijzing en aanmoediging voor een boetvaardige tollenaar. Is God aldus bereid om zonde te vergeven, en zal Hij als Hij haar vergeeft niet meer gedenken? Laat ons Hem dan doen gedenken, die zonden voor Hem noemen, want zij moeten steeds voor ons zijn om ons te verootmoedigen, al zijn zij ook vergeven Psalm 51:5. Maak Hem indachtig aan de belofte, die Hij gedaan heeft aan de boetvaardigen, en aan de voldoening van Zijn Zoon voor hen. Pleit hierop in uw worstelen met Hem om vergeving, en spreek van deze dingen, opdat gij door Zijn

genade om niet gerechtvaardigd kunt worden. Dit is het enige middel-en het is een onfeilbaar middel om tot vrede te komen: *alleen erken uw overtredingen.*

HOOFDSTUK 44

1 Maar hoor nu Mijn knecht Jakob, en Israel, dien Ik verkoren heb!
2 Zo zegt de HEERE, uw Maker, en uw Formeerder van den buik af, Die u helpt: Vrees niet, o Jakob, Mijn knecht, en gij, Jeschurun, dien Ik uitverkoren heb!
3 Want Ik zal water gieten op de dorstigen, en stromen op het droge; Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten, en Mijn zegen op uw nakomelingen.
4 En zij zullen uitspruiten tussen in het gras, als de wilgen aan de waterbeken.
5 Deze zal zeggen: Ik ben des HEEREN; en die zal zich noemen met den naam van Jakob; en gene zal met zijn hand schrijven: Ik ben des HEEREN, en zich toenoemen met den naam van Israel.
6 Zo zegt de HEERE, de Koning van Israel, en zijn Verlosser, de HEERE der heirscharen: Ik ben de Eerste, en Ik ben de Laatste, en behalve Mij is er geen God.
7 En wie zal, gelijk als Ik, roepen en het verkondigen, en het ordentelijk voor Mij stellen, sedert dat Ik een eeuwig volk gesteld heb? en laat ze de toekomstige dingen, en die komen zullen, hun verkondigen.
8 Verschrikt niet, en vreest niet; heb Ik het u van toen af niet doen horen en verkondigd? Want gijlieden zijt Mijn getuigen: is er ook een God behalve Mij? Immers, is er geen andere rotssteen: Ik ken er geen?
9 De formeerders van gesneden beelden zijn al te zamen ijdelheid, en hun gewenste dingen doen geen nut; ja, zij zelven zijn hun getuigen; zij zien niet, en zij weten niet, daarom zullen zij beschaamd worden.
10 Wie formeert een god, en giet een beeld, dat geen nut doet?
11 Ziet, al hun medegenoten zullen beschaamd worden, want de werkmeesters zijn uit de mensen; dat zij zich altemaal vergaderen, dat zij opstaan, zij zullen verschrikken, zij zullen te zamen beschaamd worden.
12 De ijzersmid maakt een bijl, en werkt in den gloed, en formeert het met hamers, en werkt het met zijn sterken arm; ook lijdt hij honger, totdat hij krachteloos wordt, hij drinkt geen water, totdat hij amechtig wordt.
13 De timmerman trekt het richtsnoer uit, hij tekent het af met den draad, hij maakt het effen met de schaven, en tekent het met den passer, en maakt het naar de beeltenis eens mans, naar de schoonheid van een mens, dat het in het huis blijve.
14 Als hij zich cederen afhouwt, zo neemt hij een cypressenboom of een eik, en hij versterkt zich onder de bomen des wouds; hij plant een olmboom, en de regen maakt dien groot.
15 Dan is het voor den mens om te verbranden, dan neemt hij daarvan, en warmt er zich bij; ook ontsteekt hij het, en bakt er brood bij; daarenboven maakt hij er een god van, en buigt zich daarvoor, hij maakt er een gesneden beeld van, en knielt er voor neder.
16 Zijn helft brandt hij in het vuur, bij de andere helft daarvan eet hij vlees; hij braadt een gebraad, en hij wordt verzadigd; ook warmt hij zichzelven, en hij zegt: Hei! ik ben warm geworden, ik heb het vuur gezien!
17 Het overige nu daarvan maakt hij tot een god, tot zijn gesneden beeld; hij knielt er voor neder, en buigt zich, en bidt het aan, en zegt: Red mij, want gij zijt mijn god!
18 Zij weten niet, en verstaan niet, want het heeft hun ogen bestreken, dat zij niet zien, en hun harten, dat zij niet verstaan.
19 En niemand van hen brengt het in zijn hart, en er is noch kennis noch verstand, dat hij zeggen zou: De helft daarvan heb ik verbrand in het vuur, ja, ook op de kolen daarvan heb ik brood gebakken, ik heb vlees daarbij gebraden, en heb het gegeten; en zou ik het overblijfsel daarvan tot een gruwel maken, zou ik nederknielen voor hetgeen van een boom gekomen is?

20 Hij voedt zich met as, het bedrogen hart heeft hem ter zijde afgeleid; zodat hij zijn ziel niet redden kan, noch zeggen: Is er niet een leugen in mijn rechterhand?
21 Gedenk aan deze dingen, o Jakob, en Israel! Want gij zijt Mijn knecht, Ik heb u geformeerd; gij zijt Mijn knecht, Israel, gij zult van Mij niet vergeten worden.
22 Ik delg uw overtredingen uit als een nevel, en uw zonden als een wolk; keer weder tot Mij, want Ik heb u verlost.
23 Zingt met vreugde, gij hemelen! want de HEERE heeft het gedaan; juicht, gij benedenste delen der aarde! gij bergen! maakt een groot gedreun met vreugdegezang, gij bossen, en alle geboomte daarin! Want de HEERE heeft Jakob verlost, en Zich heerlijk gemaakt in Israel.
24 Alzo zegt de HEERE, uw Verlosser, en Die u geformeerd heeft van den buik af: Ik ben de HEERE, Die alles doet, Die den hemel uitbreidt, Ik alleen, en Die de aarde uitspant door Mijzelven;
25 Die de tekenen der leugendichters vernietigt, en de waarzeggers dol maakt; Die de wijzen achterwaarts doet keren, en Die hun wetenschap verdwaast;
26 Die het woord Zijns knechts bevestigt, en den raad Zijner boden volbrengt; Die tot Jeruzalem zegt: Gij zult bewoond worden; en tot de steden van Juda: Gij zult herbouwd worden, en Ik zal haar verwoeste plaatsen oprichten.
27 Die tot de diepte zegt: Verdroog, en uw rivieren zal Ik verdrogen.
28 Die van Cores zegt: Hij is Mijn herder, en hij zal al Mijn welgevallen volbrengen; zeggende ook tot Jeruzalem: Word gebouwd; en tot den tempel: Word gegrond.

In dit hoofdstuk, evenals in het vorige, gaat God door Zijn profeet voort met:

I. Zijn volk te bemoedigen met de verzekering, dat Hij grote zegeningen voor hen heeft weggelegd bij hun terugkeer uit de gevangenschap, en deze zijn typen van de nog veel grotere, die de Evangelie-kerk, Zijn geestelijk Israël, deelachtig zal worden in de dagen van de Messias en hierdoor bewijst Hij zich alleen God te zijn tegenover alle voorgewende goden, vers 1-8.

II. Om de domheid en schier vermakelijke dwaasheid tentoon te stellen van de makers van afgoden en aanbidders van afgoden, vers 9-20.

III. Om de verzekeringen te bekrachtigen en te bevestigen, die Hij aan Zijn volk gegeven had van deze grote zegeningen, en hun blijde en gelovige verwachtingen ervan op te wekken, vers 21-28.

Jesaja 44:1-8

Twee grote waarheden worden in deze verzen duidelijk in het licht gesteld.

I. Dat het volk van God een gelukkig volk is, en wel inzonderheid vanwege het verbond dat er is tussen God en hen. Het volk van Israël was dit als type van het Evangelie-Israël. Er zijn drie dingen, die hun geluk volkomen maken.

1. De verbondsbetrekking, waarin zij staan tot God, vers 1,2. Israël wordt *hier Jeschurun* genoemd, *de oprechte,* want alleen diegenen zijn, evenals Nathanael, waarlijk Israëlieten, in wie geen bedrog is, en alleen deze zullen de eeuwige voorrechten van die zegen deelachtig worden. Jakob en Israël zijn aan het slot van het vorige hoofdstuk voorgesteld als zeer tergend en onderhevig aan Gods toorn, en reeds overgegeven ten ban en ter beschimpingen, maar, alsof Gods ingewanden bewogen waren over hem, en Zijn *berouw ontstoken* was, de genade treedt tussenbeiden met een *non obstante,* een *desniettemin* bij al deze twisten. *Maar hoor nu, mijn knecht Jakob,* in weerwil van dit alles zullen gij en Ik weer vrienden zijn. God had gezegd, Hoofdstuk *43:Ik Ik ben het, die alle overtredingen* uitdelg, dat het enige is, waardoor deze afstand is ontstaan, en als dit weggenomen is, dan zullen de stromen van de genade weer in hun gewone bedding vloeien, met de vergeving van de zonde komen al de andere zegeningen van het verbond. Zo en zo zal Ik voor hen doen, zegt God Hebreeen 8:12."want Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn." Daarom hoor, O Jakob, hoor deze troostrijke woorden, daarom vrees niet, o Jakob, vrees uw zonden niet, want zij zijn vergeven, vrees uw benauwdheden niet, want door de vergeving van de zonde is de hoedanigheid ook van deze veranderd.

Nu zijn de betrekkingen, waarin zij tot Hem staan, zeer bemoedigend.

a. Zij zijn Zijn knechten, en hen, die Hem dienen, zal Hij erkennen, Hij zal niet toelaten dat hun onrecht geschiedt.

b. Zij zijn Zijn uitverkorenen, en Hij zal blijven bij Zijn keus, Hij kent degenen, die de Zijnen zijn, en die Hij verkoren heeft, neemt Hij onder Zijn bijzondere bescherming.

c. Zij zijn Zijn schepselen, Hij heeft hen gemaakt en bracht hen in wezen, Hij formeerde hen en gaf hun een gestalte, Hij is intijds met hen begonnen, want Hij formeerde hen van de moederschoot af, en daarom zal Hij hen over hun moeilijkheden heen helpen, hen helpen in hun dienst.

2. De verbondszegeningen, die Hij hun en de hunne verzekerd heeft, vers 3, vers 4,. Zij, die zich bewust zijn van hun geestelijke behoeften en van de ongenoegzaamheid van het schepsel om er in te voorzien, zullen overvloedige voldoening hebben in God. *Ik zal water gieten op de dorstige,* die dorst naar gerechtigheid, hij zal verzadigd worden. Water zal uitgegoten worden voor hen, die in waarheid geestelijke zegeningen begeren, deze begeren boven alle genietingen van de zinnen. Zij, die onvruchtbaar zijn als een droge grond, zullen bedauwd worden met Gods genade, bewaterd worden met stromen van die genade, en dan zal God zelf de wasdom geven. Al is de grond ook nog zo droog, God heeft stromen van genade om hem te bevochtigen.

a. Het water, dat God zal uitgieten is "Zijn Geest," Johannes 7:30, die God zonder mate zal uitstorten op het Zaad, dat is Christus, Galaten 3:16, en in mate op al het zaad van de gelovigen, op al het biddend, worstelend zaad van Jakob, Lukas 11:13. Dit is de grote Nieuw Testamentische belofte, dat God, Zijn Knecht Christus gezonden hebbende en Hem hebbende ondersteund. Zijn Geest zal zenden om ons te ondersteunen. Deze gave van de Heiligen Geest is de grote zegen, de overvloedige uitstorting waarvan God bewaard heeft voor de laatste dagen, *Ik zal Mijn Geest, Mijn zegen uitgieten,* want als God Zijn Geest geeft, dan geeft Hij ook alle andere zegeningen.

b. Dit is weggelegd voor het zaad en de nakomelingen van de kerk, want aldus luidt het verbond van de genade: *Ik zal u een God zijn, en uw zaad na u.* Aan allen, die aldus delen in de voorrechten van de aanneming, zal God de Geest van de aanneming geven.

c. Hierdoor zal er een grote toeneming wezen van de kerk, aldus zal zij zich naar ver verwijderde plaatsen uitbreiden. Aldus zal zij voortgeplant en bestendigd worden tot latere tijden. Zij zullen uitspruiten en even snel groeien als wilgen aan waterbeken en in alles wat deugdzaam en prijzenswaardig is, zullen zij uitmunten en allen overtreffen, die *om* hen heen zijn, zoals wilgen uitsteken boven het gras, in het midden waarvan zij groeien, vers 4. Het is een groot geluk voor de kerk, en een groot genoegen voor Godvruchtige mensen, als het opkomend geslacht goede hoop geeft, veelbelovend is, en zo zal het zijn als God Zijn Geest over hen uitstort, die zegen van de zegeningen.

3. Hun blijmoedige instemming met dat deel des verbonds, vers 5. Toen de Joden terugkeerden uit de ballingschap, hebben zij hun verbond met God vernieuwd, Jesaja 50:5, inzonderheid dat zij niets meer te doen zullen hebben met afgoden, Hosea 14:2, 3, 8. Die afkerig zijn geworden, moeten aldus berouw hebben en hun eerste werken doen. Velen van degenen, die buiten waren, hebben zich te op die tijd bij hen gevoegd, daartoe uitgelokt door Gods heerlijke verschijning voor hen, Zacheria 8:23, Esther 8:17. En zij zeggen: *Wij zijn des Heeren, en zij noemen zich met de naam Jakobs,* want er was enerlei wet en een verbond voor de vreemdeling en voor de inboorling. En ongetwijfeld zag het nog verder, naar de bekering van de heidenen, en op de menigte van hen, die bij de uitstorting van de Geest na Christus' hemelvaart de Heere toegevoegd zouden worden, en dus ook toegevoegd zouden worden aan de kerk. Deze bekeerlingen zijn zeer velen, en zij zijn *van* verschillenden rang en onderscheidene volken en allen zijn Gode welkom. Coloss. 3:11. Als de een het doet, zal de ander door zijn voorbeeld uitgelokt worden om het ook te doen, en dan wederom een ander en zo zullen door de ijver van één velen opgewekt worden.

a. Zij zullen zich onderwerpen, zich overgeven aan God. Niet één in de naam van de overigen, maar ieder voor zichzelf zal zeggen: "ik ben des Heeren Hij heeft een onbetwistbaar recht om over mij te heersen, en ik onderwerp mij aan Hem, aan al Zijn geboden, aan al Zijn beschikkingen. Ik ben en zal zijn alleen de Zijne, de Zijne geheel en al, de Zijne voor altoos, ik zal zijn voor Zijn belangen, ik zal zijn tot Zijn lof, levende en stervende zal ik de Zijne zijn."

b. Zij zullen zich tot één lichaam verenigen met het volk van God, en *zich noemen bij de naam Jakobs,* vergetende hun eigen volk en het huis van hun vaders, en begerig om de hoedanigheid te hebben en de livrei te dragen van het huisgezin Gods. Zij zullen al het volk van God liefhebben, zich met hen vergezellen, hun de rechterhand van de gemeenschap geven, hun zaak omhelzen, het goede van de kerk zoeken in het algemeen en van al de afzonderlijke leden ervan, en bereid zijn om in alles lotgemeen met hen te zijn.

c. Zij zullen dit zeer plechtig doen. Sommigen van hen zullen met *hun hand schrijven: ik ben des Heeren*, zoals iemand ter bevestiging van een koop, zijn handtekening onder de koopakte stelt. Hoe duidelijker en uitdrukkelijker we zijn in onze verbondssluiting met God, hoe beter het is, Exodus 24:7, Jozua 24:26, 27, Nehemia 9:38. Als gij het vast zult binden zult gij het vast bevinden.

II. Dat, gelijk Gods Israël een gelukkig volk is, Israëls God een grote God is, en God alleen is. Evenals het vorige, spreekt ook dit van overvloedige vertroosting voor allen, die op Hem vertrouwen, vers 6-8.

Merk hier op tot eer van God, en tot onze vertroosting:

1. Dat de God op wie wij vertrouwen, een God is van onbetwistbare soevereiniteit en onweerstaanbare macht. Hij is de Heere Jahweh, in zichzelf bestaande en zichzelf genoeg, en Hij is de Heere van de heirscharen, van alle heirscharen in de hemel en op aarde, van engelen en van mensen.

2. Dat Hij in betrekking staat tot Zijn kerk, en zeer bijzonder zorg voor haar draagt. Hij is de Koning Israëls, en zijn Verlosser, en *daarom is* Hij zijn Verlosser, omdat Hij Zijn Koning is, en zij, die God aannemen als hun Koning zullen Hem als hun Verlosser hebben. Als God zich wil doen kennen als alleen God te zijn, dan maakt Hij zich bekend als de God Israëls, opdat Zijn volk aangemoedigd zou zijg, beide om Hem aan te kleven en om in Hem te roemen.

3. Dat Hij eeuwig is, de eerste en de laatste Hij is *van eeuwigheid* God, voordat de wereld was, en Hij zal het zijn *tot in eeuwigheid*, als de wereld er niet meer zijn zal. Indien er geen God ware geweest om te scheppen, dan zou er nooit iets bestaan hebben, en als er geen God was om alles te onderhouden dan zou alles wederom teniet gaan. Hij is alles in alles, "Hij is de eerste oorzaak, van wie alle dingen zijn, en het laatste einde of doel, voor wie alle dingen zijn", Romeinen 11:36, "de Alfa en de Omega", Openbaring 1:11.

4. Dat Hij alleen God is, vers 6. *Behalve Mij is er geen God. Is er ook een God behalve Mij?* vers 8. Wij zullen ons beroepen op de grootste geleerden. Hebben zij ooit in alles wat zij bestudeerd hebben een andere aangetroffen? Op hen die het meest met de wereld bekend zijn. Hebben zij ooit een andere ontmoet? Er zijn vele goden, 1 Corinthiers 8:5, 6, die *goden genaamd worden*, en nagemaakte goden, maar is er een behalve onze God, die oneindig en eeuwig is, een behalve Hem, die de Schepper van de wereld is, de beschermer en weldoener van de gehele schepping, één buiten Hem, die datgene kan doen voor zijn aanbidders, wat Hij kan en zal doen voor de Zijnen? "Gij zijt Mijn getuigen, Ik ben een weergaloze voor u geweest. Gij hebt het met andere goden beproefd, zijn er onder geweest die algenoegzaam voor u waren en die Mij gelijk waren? Ja er is geen god," geen rotssteen-dat is het woord in het Hebreeuws, niemand buiten Mij kan een rotssteen wezen tot een fundament om op te bouwen, een rotssteen om onder weg te schuilen. God is de rotssteen en hun rotssteen is niet als onze rotssteen, Deuter. 32:4, 31. Ik ken er geen, alsof Hij gezegd had, Ik heb er nooit één ontmoet, die met Mij in vergelijking wilden komen, of die hun aanspraken aan een onpartijdig onderzoek durfden onderwerpen, indien ik er kende, die meer of iets beters voor u konden doen dan ik, dan zal Ik u hun aanbevalen, maar Ik ken er geen." Behalve Jahweh is er geen god, Hij is oneindig, en daarom kan er geen andere zijn, Hij is algenoegzaam, en daarom is er geen andere nodig. Dit is bedoeld tot bevestiging van de hoop van Gods volk in de belofte van hun verlossing uit Babel, en om hen te die einde te genezen van hun afgoderij, als de beproeving

haar werk volbracht heeft dan zal zij opgeheven worden. Zij worden indachtig gemaakt aan het eerste en grote artikel van hun geloof, dat "de Heere hun God een enig Heere is", Deuteronomium 6:4. En daarom,

a. Behoefden zij in geen andere God te hopen, zij, over wie de zon schijnt, hebben maan noch sterren nodig, noch het licht van hun eigen vuur.

b. Behoefden ze geen anderen god te vrezen, hun eigen God was meer in staat hun goed te doen, dan al de valse en nagemaakte goden van hun vijanden in staat waren om hun kwaad te doen.

5. Dat niemand anders de toekomende dingen kon zeggen, waarvan God door Zijn profeet thans kennis gaf aan de wereld meer dan twee honderd jaren voordat zij plaats hebben, vers 7. "*Wie zal gelijk als Ik roepen,* zal Cyrus roepen naar Babel zal Israël roepen uit Babel? Is er buiten God iemand, die met kracht van uitwerking kan roepen, die ieder schepsel, ieder hart tot Zijn bevel en dienst heeft? Wie zal verkondigen hoe het zijn zal, zoals Ik het verkondig?" Ja meer: God gaat nog verder, Hij stelt het niet alleen ordelijk voor zich als hebbende de voorwetenschap er van, maar Hij stelt het in orde als hebbende het bestuur en de leiding ervan. Kan iemand anders daar aanspraak op maken? Hij heeft altijd naar de raad van Zijn wil de dingen in orde gesteld, *sedert Hij een eeuwig volk gesteld heeft,* het volk van Israël, dat een meer waar en meer volledig bericht van zichzelf kon geven dan enig koninkrijk van de wereld. Van de tijd af, dat Hij dit volk gesteld heeft om Zijn bijzonder volk te zijn, was Zijn voorzienigheid altijd vertrouwelijk met hen, en zei Hij hun van tevoren wat er met hen zou gebeuren-hun dienstbaarheid in Egypte, hun verrassing en hun vestiging in Kanaän. Alles was ordelijk voorgesteld, zowel in de Goddelijke voorzegging als in het Goddelijk voornemen. Zou iemand anders dit hebben kunnen doen? Zou iemand anders zich zo aan hen gelegen hebben laten liggen? Hij daagt de valse goden uit om *de toekomstige dingen en die komen zullen te verkondigen.* Laat hen, zo zij, kunnen, ons de naam zeggen van de man, die Babel zal verwoesten en Israël zal bevrijden. Ja meer indien zij ons niet kunnen zeggen wat de dingen zijn, die komen zullen, laat hen ons dan zeggen hetgeen komende is, hetgeen staat te komen hetgeen om zo te zeggen reeds aan de deur is, laat hen ons zeggen wat morgen geschieden zal, maar dat kunnen zij niet, vrees hen dus niet, verschrik niet voor hen. Welk kwaad kunnen ze u doen? Hoe kunnen zij uw verlossing verhinderen, als Ik u gezegd heb dat zij te bestemder tijd tot stand zal komen en Ik dit plechtig verklaard heb?" Zij, die het woord van Gods belofte hebben om op te vertrouwen, behoeven voor geen vijandelijke macht te vrezen.

Jesaja 44:9-20

Dikwijls tevoren had God door Zijn profeet gewezen op de dwaasheid en verbazingwekkende stompzinnigheid van afgodendienaars, maar hier weidt Hij uit over dat onderwerp, om het tentoon te stellen en prijs te geven aan bespotting. Deze rede heeft ten doel:

1. Om het volk van Israël te wapenen tegen de sterke verzoeking, waarin zij komen zouden, om afgoden te aanbidden toen zij gevangen waren in Babel, als om zich te schikken naar de gewoonte des lands, daar zij ver weg waren van de stad van hun eigen Godsdienstige bijeenkomsten, en om hen te believen, die nu hun heren en meesters waren.

2. Om hen te genezen van hun neiging tot afgoderij, die de zonde was, welke hen het meest lichtelijk heeft omringd, om hen daarvan af te keren waren zij naar Babel gezonden. Gelijk Gods roede van nut is om kracht bij te zetten aan het woord, zo is het woord van God nuttig om de roede te verklaren, opdat van beide tezamen de stem gehoord en er aan beantwoord zal worden.

3. Om hen te voorzien van iets, dat zij aan hun Chaldeeuwse aandrijvers zouden kunnen zeggen. Als zij over hen triomfeerden, een beledigend gejuich over hen aanhieven, als zij hun vroegen: *Waar is uw God?* konden zij hun vragen: Wat *zijn uw goden?*

4. Om hun de vrees te ontnemen voor de goden van hun vijanden, en hun hoop aan te moedigen op hun eigen God, dat Hij gewis zou optreden tegen hen, die zulke ergerlijke mededingers van Hem naar de troon voorstonden.

Ter overtuiging van afgodendienaars hebben wij hier:

I. Een oproep tot hen gericht, om zich te zuiveren, zo zij kunnen, van de beschuldiging van de schandelijkste dwaasheid en onzinnigheid die men zich denken kan, vers 9-11. Zij stelden hun vernuft te werk om gesneden beelden uit te denken, en hun handen om ze te formeren, en zij noemen ze *gewenste dingen*, zij zijn er buitengewoon mee ingenomen en verwachten er zeer grote dingen van. Door het bederf van de menselijke natuur zijn de dingen, die verfoeielijk voor hen moesten wezen hun gewenste dingen, hun lieflijke, genotvolle dingen. Maar diegenen zijn wel volkomen de prooi van een ziekte, aan wie hetgeen er het voedsel en de brandstof voor is, aangenaam en begeerlijk is.

1. Wij zeggen hun dat zij die dit doen enkel ijdelheid zijn, dat zij zichzelf en elkaar bedriegen, en dat zij een groot bedrog plegen jegens hen, voor wie ze deze beelden maken.

2. Wij zeggen hun dat hun *gewenste dingen hun geen nut doen, zij* kunnen hen noch voorzien van goed, noch beschermen tegen kwaad. De gesneden beelden zijn nergens toe nut, en nooit zullen zij iets verkrijgen door de hulde, die zij hun bewezen.

3. Wij doen een beroep op henzelf, en vragen of het geen dom en dwaas denkbeeld van hen is om iets te verwachten-iets goeds te verwachten-van goden, die zij zelf gemaakt hebben. Zij zelf zijn getuigen zijn getuigen tegen zichzelf, indien zij slechts hun geweten wilden toelaten getrouwelijk met hen te handelen, dat zij blind en onwetend zijn, als zij aldus doen, zij zien niet, noch weten zij, en laat hen het erkennen, opdat zij beschaamd worden, indien de mensen slechts trouw wilden zijn aan hun eigen overtuiging, dan zouden wij zeker zijn van hun

bekering, inzonderheid van de bekering van afgodendienaars, want *wie heeft een god geformeerd?* Wie anders dan een waanzinnige, of iemand, die buiten zijn zinnen is, zou er aan denken om een god te maken?

4. Wij roepen hen op om hun eigen zaak te bepleiten, met enigerlei zekerheid of vertrouwen. Indien iemand de onbeschaamdheid heeft van te zeggen, dat hij een god geformeerd heeft, als al zijn medegenoten samenkomen, om te verklaren wat ieder van hun gedaan en bijgedragen heeft voor het maken van deze god, dan zullen zij beschaamd wezen over het zelfbedrog, dat zij gepleegd hebben, en in stilte lachen om hen, die zij bedrogen hebben, want de werkmeesters, die hun god geformeerd hebben, zijn uit de mensen, zwak en krachteloos, en daarom kunnen zij bij geen mogelijkheid een wezen maken, dat almachtig is, noch kunnen zij zonder te blozen zeggen, dat zij er toe in staat zijn. Laat hen allen tezamen vergaderd worden, zoals Demetrius en zij, die van dit handwerk waren, om hun kwijnende zaak op te houden, laat hen opstaan om hun zaak te bepleiten, en haar zo goed zij kunnen voorstellen, terwijl zij dicht aaneengesloten zijn om elkaar te steunen, maar als het er toe komt deinzen zij terug voor die taak daar zij zich bewust zijn van de zwakheid en slechtheid van hun zaak, en zij zullen beschaamd worden niet alleen als zij er alleen voor optreden, maar ook als zij gezamenlijk komen en hopen elkaar te kunnen steunen in het verdedigen ervan. Afgoderij en goddeloosheid zijn dingen, om welke te verdedigen de mensen volkomen terecht mogen beven en blozen.

II. Een nauwkeurig verhaal om te beschrijven hoe het maken van een god toegaat in zijn werk, en er is niets meer nodig om het dwaze er voor aan te tonen, dan er een beschrijving van te geven en er de geschiedenis van te vertellen.

De personen, die er voor gebruikt worden zijn handwerkslieden, en wel de geringste van hen, dezelfde, die gij gebruiken zoudt om uw keukengereedschap, of de gereedschappen van uw landbouwbedrijf te vervaardigen, om een kar of een ploeg te maken. Gij moet een smid, een ijzersmid hebben, die met de tang in de kolen werkt, en het is zwaar werk, want hij werkt met zijn sterken arm, totdat hij hongerig is en krachteloos wordt, zo ijverig en zo gehaast zijn zij, die hem aan het werk zetten, om het zo spoedig mogelijk gedaan te krijgen. Hij kan zich de tijd niet gunnen om te eten of te drinken, want hij drinkt geen water, en daarom is hij amechtig, vers 12. Misschien was het een bijgelovig gebruik onder hen, dat de werkman niet moest eten of drinken terwijl hij bezig was met het maken van een god. De platen, waarmee de smid het beeld meest overtrekken, of welk ander ijzerwerk er aan gedaan meest worden, vervaardigde hij met hamers, en wel zeer nauwkeurig naar het model, dat hem verstrekt was. Dan komt de timmerman, en hij besteedt evenveel zorg en moeite aan het houtwerk, vers 13, hij brengt zijn kist met gereedschappen mede, want hij heeft ze alle nodig, hij legt zijn liniaal op het stok hout, tekent het af met de draad, als het gezaagd of afgesneden moet worden, hij past het of polijst het met schaven, eerst met de grotere en dan de kleinere, hij tekent af met de passer wat er de grootte en de vorm van moet zijn, en dan is het juist zoals hij het hebben wil.

2. De gestalte, die er aan gegeven wordt, is die van een man, van een arm, zwak, stervend schepsel, maar het is de edelste vorm en gedaante, die hij kent, en daar het zijn eigen gestalte is, heeft hij er een bijzondere voorliefde voor, en wil hij er gaarne alle eer aan doen bewijzen. Hij *maakt het naar de schoonheid van een mens* in sierlijke evenredigheid, met de ledematen en gelaatstrekken, die de schoonheid van de mens uitmaken, maar die ten enenmale ongeschikt zijn om de schoonheid des Heeren voor te stellen. God heeft de mens een grote eer aangedaan, toen Hij hem ten opzichte van de krachten en vermogens van zijn ziel naar het beeld Gods gemaakt heeft, maar de mens doet God grote oneer aan als hij Hem ten opzichte van

lichaamsdelen naar het beeld eens mensen maakten het is volstrekt geen vergoeding voor de belediging, als hij de mooiste van de mensen tot model neemt, waarnaar hij zijn god maakt, en er al de schoonheid aan geeft van de mens, die hij slechts bedenken kan, want al de schoonheid van de mens, die men voorwendt te geven aan Hem, die een oneindige Geest is, is een mismaaktheid en een verkleining van Hem. En als dan het fraaie stuk werks voleindigd is, dan moet het *in het huis blijven,* in de tempel, die er voor bereid is, of misschien in het woonhuis, als het een van de *lares of penales,* een van de *huisgoden* is.

3. De materialen, waarvan het gemaakt is, zijn voorzeker wel een armzalig iets om er een god van te maken, het is de tronk van een boom.

A. De boom zelf werd uit het woud gehaald, waar hij groeide onder andere bomen, geen meerdere kracht of waarde had dan de andere. Het was misschien een cederboom of een cypressenboom, of een eik, vers 14, misschien heeft hij er enigen tijd tevoren het oog op gehad om hem daarvoor te gebruiken en hem voor zich versterkt, de ene of andere kunst aangewend om hem sterker en deugdelijker te maken dan de andere bomen. Of zoals sommigen het lezen, die zich gesterkt of opgeheven heeft onder de bomen van het woud, de hoogsten en krachtigsten, die hij zich uitkiezen kan. Of, misschien bevalt het hem beter om een olmboom te nemen, die sneller groeit, en die hij zelf geplant heeft om hem hiervoor te gebruiken, en die gevoed werd door regen van de hemel. Zie zijn zelfbedrog als hij datgene tot zijn toevlucht stelt, wat hijzelf geplant heeft, en waar hij niet alleen zelf de vorm aan gegeven heeft, maar waarvoor hij zelf de materialen bereid heeft, en welk een belediging hij de God des hemels aandoet, door datgene als Zijn mededinger te stellen hetgeen gevoed werd door Zijn regen, die regen, die valt op de rechtvaardigen en de onrechtvaardigen.

B. De takken van die boom waren nergens goed voor dan voor brandstof, en tot dat doel werden zij aangewend, evenals de spaanders die er onder de bewerking van afvielen. Zij zijn om te verbranden, vers 15, 16. En om aan te tonen dat er in die boom geen kracht als aangeboren of ingeschapen is tot zijn eigen bescherming is hij even vatbaar om verbrand te worden ais iedere andere boom, en om aan te tonen dat hij, die hem uitkoos, er van tevoren geen meerdere waarde aan toekende dan aan andere bomen, aarzelt hij niet om er een deel van in het vuur te werpen als doodgewoon afval, geen vragen doende om des gewetens wil.

a. Hij maakt er gebruik van voor het vuur op zijn haard. hij neemt er een deel van om er zich bij te warmen, vers 15, en bevindt er het aangename van, en het is zo verre van hem om er spijt of leedwezen over te gevoelen in zijn hart, dat hij zegt: *Hei, ik ben warm geworden, ik heb het vuur gezien,* en voorzeker dat deel van de boom, dat hem tot brandstof diende, het gebruik waartoe God en de natuur het bestemd hadden, bewijst hem veel grotere vriendelijkheid en verschaft hem grotere voldoening, dan dat waarvan hij een god maakt.

b. Het doet hem dienst voor zijn keukenvuur, hij eet vlees, dat er op gekookt of gebraden is, hij braadt een gebraad er op en is er van overtuigd, dat hij niets verkeerds gedaan heeft met het tot dit doel aan te wenden. Ja meer,

c. Het dient hem om er de oven heet mee te maken, waarvoor wij de brandstof gebruiken die de minste waarde heeft, hij steekt het aan en bakt er zijn brood mede, en niemand beschuldigt hem van daarmee iets verkeerds te doen.

C. Maar met dat al, het voornaamste deel van de boom zal toch dienen om er een god van te maken, zoals hun door een hunner eigen dichters verweten wordt, Hor, Sat.I.8.

"In dagen van ouds stond ergens een godheid als een waardeloos blok hout, de schrijnwerker was in twijfel of hij er een stoel of een Prinpus van maken zou, totdat hij eindelijk om wijze redenen besloot om er een god van te maken."

En een ander van hen dreigt de afgod, aan wie hij de bewaring van zijn bossen had opgedragen, indien hij ze niet bewaarde, om brandstof te zijn voor zijn vuur, hem zelf tot dit doei te zullen aanwenden. "Drijf de plunderaars weg, en bewaar het hout voor de haard van uw meester, of anders zult gij zelf in brandstof worden veranderd." Martialis. Als de verdwaasde afgodendienaar aldus een gedeelte van de boom tot de geringste doeleinden heeft aangewend en het overige tijd had om te drogen, maakt hij in zijn verbeelding dat tot een god, en buigt er zich voor neer. *Hij maakt het tot een gesneden beeld, en knielt er voor neer,* vers 15, dat is: vers 17, *het overige daarvan maakt hij tot een god, tot zijn gesneden beeld,* naar zijn smaak en bedoeling, *hij knielt er voor neer, en buigt zich en bidt het aan,* bewijst er Goddelijke eer aan, buigt er zich voor neer in de nederigste eerbiedigste houding, als een dienstknecht, als een smekeling, hij richt er zijn gebed toe, als hebbende vertrouwen er in en grote verwachtingen ervan, hij zegt: *Red mij, want gij zijt mijn God!* "Daar, waar hij zijn eer en trouw en hulde bewijst, verwacht hij met recht redding en bescherming. Welk een vreemde, verbazingwekkende verdwaasdheid is het om hulp te verwachten van goden, die zichzelf niet kunnen helpen! Maar het is dit bidden tot hen, dat hen tot goden maakt, niet wat de smid of de timmerman er aan gedaan heeft. Hetgeen, waarin wij ons vertrouwen stellen, daar maken wij een god van. "Hij, die het gouden of marmeren beeld aanbidt, maakt er een god van, niet hij, die het slechts verzonnen en geformeerd heeft."

III. Hier wordt over geheel die zaak het oordeel uitgesproken, vers 18- 20. Het is, om kort te gaan, de uitwerking en het bewijs van de grootste domheid en dwarsheid, waaraan men redelijke wezens kan denken schuldig te zich, en toont dat de mens erger is geworden dan de beesten die vergaan, want deze handelen naar de ingeving van de zinnen, maar de mens handelt niet naar de voorschriften van de rede, vers 18, ze *weten niet en verstaan niet,* mensen, die in andere dingen handelen met gezond verstand, handelen hierin met de grootste ongerijmdheid. Hoewel zij enige kennis en verstand hebben, zijn zij toch vreemdelingen voor, ja weerspannig aan de grote wet van het nadenken, vers 19. *Niemand* brengt het in zijn hart, niemand heeft zoveel verstand, om dit bij zichzelf te beredeneren, dat hij toch, naar men zou denken, gemakkelijk zou kunnen al was er niemand om het met hem te bespreken of te beredeneren, hij zou toch bij zichzelf kunnen zeggen: Een gedeelte van die boom heb ik in het vuur verbrand, om te kunnen bakken en braden, en zal ik dan *nu het overige daarvan tot een gruwel maken,* tot een afgod?" (want dat is een gruwel voor God en alle goede en verstandige mensen). "Zal ik ondankbaar en vermetel durven doen hetgeen God haat? Zal ik zo’n dwaas zijn, om mij neer te buigen voor een boomstam, een gevoelloos, levenloos, hulpeloos ding? Zal ik mij zo verlagen en verkleinen, dat ik gelijk word aan 0hetgeen, waar ik mij voor nederbuig? Een groeiende boom kan een schoon, statig ding zijn, maar de bonk van een boom heeft zijn heerlijkheid verloren, en hij, die er eer en heerlijkheid aan geeft, heeft zijn eigen eer en heerlijkheid verloren.

Het treurige karakter, dat over het geheel aan deze afgodendienaars wordt toegeschreven, vers 20, is:

1. Dat zij zichzelf misleiden en bedriegen, *zij voeden ziek met as, zij* voeden zich met de hoop op voordeel door hun afgoden te aanbidden, meer zo zullen even teleurgesteld zijn als iemand, die verwacht gevoed te worden door as te eten. As te eten is een bewijs van een bedorven eetlust en van een ziekte van het lichaam, het is een bewijs dat de ziel als overmeesterd is door een zeer slechte gewoonte, als de mensen in hun aanbidding niet verder gaan, dan het gezicht van hun ogen hen brengen wil. Zij zijn ellendig begoocheld, en het is hun eigen schuld, hun eigen bedrogen hart, meer dan de bedrieglijke tong van anderen, *heeft hen ter zijde afgeleid* van het geloof en de aanbidding van de levende God tot stomme afgoderij. Ze worden door hun eigen begeerlijkheden ter zijde afgeleid en verlokt. De afval van de zondaren van God is geheel en uitsluitend aan henzelf te wijten, aan het boze hart des ongeloofs, dat zij met zich omdragen. Een oproerig en weerstrevend hart is een bedrogen hart.

2. Dat zij moedwillig volharden in hun zelfbedrog, en niet willen, dat hun de ogen geopend worden. Niemand van hen kan er toe bewogen worden, om in zoverre zichzelf te wantrouwen, dat hij zegt: is *er niet een leugen in mijn rechterhand?* en er alzo aan denkt om zijn ziel te redden. Afgodendienaars hebben een leugen in hun rechterhand, want een afgod is een leugen, is niet wat hij voorgeeft te zijn, doet niet wat hij belooft te zullen doen, en hij is een leugenleraar, Habakuk 2:18. Het is van het hoogste belang voor hen, die gerust voortgaan op een boze weg, om zich ernstig af te vragen, of er niet een leugen in hun rechterhand is. Is niet datgene een leugen, hetwelk we met zoveel genot en behagen vasthouden alsof het ons voornaamste goed was? Is ons hart gezet op de rijkdom van de wereld en de genietingen van de zinnen? Dan zal het gewis blaken een leugen in onze rechterhand te zijn. En is niet datgene een leugen, waaraan wij vasthouden als de grond, waarop wij onze hoop op de hemel bouwen? Als wij vertrouwen op onze uitwendige belijdenis en Godsdienstige verrichtingen, alsof wij daardoor behouden zouden worden, dan bedriegen wij onszelf met een leugen in onze rechterhand, en een huis, dat op het zand gebouwd is. Wantrouwen van onszelf is de eerste stap naar verlossing van onszelf. Wij kunnen niet getrouw zijn jegens onszelf, zo wij onszelf niet wantrouwen. Hij, die zijn ziel wil redden, moet beginnen met aan zijn eigen consciëntie de vraag voor te houden: Is *er niet een leugen in mijn rechterhand?* Zij, die overgegeven zijn om een leugen te geloven zijn onder de macht van een kracht van de dwaling en het is moeilijk hen ervan te bevrijden 2 Thessalonicenzen 2:11.

Jesaja 44:21-28

In deze verzen hebben wij:

I. De plicht, waartoe Jakob en Israël, die nu in gevangenschap zijn, geroepen worden om hen bevoegd en bereid te maken voor de verlossing, die hun bereid is. Onze eerste zorg moet wezen om goeds te verkrijgen uit onze beproeving en dan kunnen wij hopen dat zij van ons weggenomen zal worden. Die plicht wordt uitgedrukt in twee woorden: "Gedenk en keer weer," zoals in de raad aan Efeziers, Openbaring 2:45.

1. "Gedenk o Jakob, aan hetgeen u gezegd is van de dwaasheid van de afgoderij en laat de overtuiging, waaronder gij nu zijt, u altijd levendig voor de geest wezen, als gij in verzoeking zijt om deze zonde te begaan. Gedenk, dat gij Mijn knecht zijt, en dus geen andere meesters moet dienen."

2. Keer tot Mij weer, vers 22, het is de grote plicht en het belang van hen, die van God zijn afgeweken, om zich te haasten om tot Hem weer te keren, en dat is het, waartoe Hij hen roept, als zij in beproeving zijn en als Hij tot hen wederkeert in een weg van genade.

II. De gunsten, waarvan aan Jakob en Israël, die nu in gevangenschap zijn, de verzekering wordt gegeven, en wat hier aan hen beloofd wordt op hun gedenken en weerkeren tot God, worden in geestelijke zin beloofd aan allen, die op gelijke wijze tot God terugkeren. Het is een zeer troostrijk woord, want er ligt meer in opgesloten dan is uitgedrukt, vers 21. *"Israël, gij zult van Mij niet vergeten worden,* hoewel dit voor het ogenblik zo schijnt te zijn." Als wij beginnen God te gedenken, dan zal Hij beginnen ons te gedenken, ja Hij is het, die het eerst onzer gedenkt. Merk hier nu op:

1. De gronden, waarop Gods gunstige voornemens jegens Zijn volk gebouwd waren, en waarop zij hun verwachtingen van Hem kunnen bouwen Hij zal hen uit de gevangenschap verlossen, want:

A. Ze zijn Zijn knechten en daarom heeft Hij een rechtmatige twist met hen, die hen gevangen houden: *laat Mijn volk trekken, dat zij Mij dienen.* De knechten van de Koning van de koningen zijn onder zeer bijzondere bescherming.

B. Hij heeft hen geformeerd tot een volk, hen geformeerd *van de moederschoot af,* vers 24. Van het eerste begin van hun uitbreiden en toenemen tot een natie, waren zij onder Zijn bijzondere zorg en leiding, meer dan enig ander volk, Hij heeft hun nationale constitutie beraamd en gevormd, en Zijn verbond met hen was de handvest, die hen tot een volk maakte, zij zijn de Zijnen, en Hij zal hen verlossen.

C. Hij heeft hen voorheen verlost, hen menigmaal uit grote benauwdheid gered, en Hij is nog dezelfde, staat in dezelfde betrekking tot hen, heeft dezelfde zorg over hen. *Keer weer tot Mij, want Ik heb u verlost,* vers 22. Tot wie anders zult gij gaan dan tot Mij?" Hen verlost hebbende, zowel als geformeerd, heeft Hij nog een verder recht op hen verkregen, heeft Hij eigendomsrecht op hen, hetgeen een goede reden is, weerom zij in gehoorzame plichtsbetrachting tot Hem moeten wederkeren en waarom Hij in genade zal terugkeren tot hen *De Heere heeft Jakob verlost.* Hij staat op het punt om dit te doen, vers 23. Hij heeft besloten het te doen, want Hij is de Heere, hun Verlosser, vers 24. Het werk van de verlossing, dat God

door Zijn Zoon voor ons gewrocht heeft, moedigt ons aan om te hopen op alle beloofde zegeningen van Hem. Hij, die ons tot zo'n grote prijs verlost heeft, zal wat Hij tot zo'n dure prijs verkregen heeft, niet verliezen.

D. *Hij heeft zich heerlijk gemaakt in hen,* vers 23, en daarom zal Hij dit nog doen, Johannes 12:28. Het is een oorzaak van vertroosting voor ons om te zien, dat Gods heerlijkheid betrokken is in de verlossing van de kerk want daarom zal Hij gewis Jakob verlossen, omdat Hij zich aldus verheerlijkt. En dit verzekert ons dat Hij de verlossing van Zijn heiligen zal voltooien door Zijn Zoon, Jezus Christus, omdat er een dag gesteld is, wanneer Hij verheerlijkt en bewonderd zal worden in hen allen.

E. Hij heeft hun zonden vergeven, die de oorzaak waren van hun rampen, en de enige hinderpaal voor hun verlossing, vers, 22. *Daarom* zal Hij het juk van de gevangenschap van hun hals verbreken, omdat Hij *hun overtredingen heeft uitgedelgd als een nevel.* Onze overtredingen en onze zonden zijn als een wolk, een zware wolk, zij stellen zich tussen de hemel en de aarde, en doen voor een tijd de gemeenschap ophouden tussen de bovenwereld en de benedenwereld-*de zonde maakt scheiding tussen ons en God,* Hoofdstuk 50:1. Zij dreigen een storm, een overstroming van toorn, zoals dikke wolken dat doen, die God op de zondaren zal regenen, Psalm 11:6. Als God de zonde vergeeft, dan delgt Hij die wolk uit, deze zware wolk, zodat de gemeenschap met de hemel weer open is. God ziet in gunst neer op de ziel, de ziel ziet met welbehagen op tot Hem. Door de invloed van de Zon der gerechtigheid is de wolk verdreven. Het is alleen door Christus, dat de zonde vergeven wordt. Als de zonde vergeven is, dan is zij als een uiteengedreven wolk, zij wordt niet meer gezien, zij is geheel verdwenen, "de ongerechtigheid van Jakob zal gezocht, maar niet bevonden worden", Jeremia.50:20, en de vertroostingen, die in de ziel vloeien als de zonde vergeven is, zijn als heldere zonneschijn na volken en regen.

2 De algemene blijdschap, die de verlossing van Gods volk teweeg zal brengen, vers 23. *Zingt met vreugde, gij hemelen.* Dit geeft te kennen:

a. Dat de gehele schepping reden zal hebben om zich te verblijden in de verlossing van Gods volk, daaraan is het te danken dat zij in wezen blijft, dat zij verlost is van de vloek, die de zonde van de mensen over de aardbodem gebracht heeft, en dat zij wederom in een toestand is gebracht, waarin zij beantwoorden kan aan het doel van haar bestaan, en verzekerd is dat zij, hoewel zij thans zucht, bezwaard zijnde, ten slotte verlost zal worden van de last van het bederf. De grootste inrichting van de wereld is het koninkrijk Gods erin, Psalm 96:11, 13, 98:7, 9.

b. Dat de engelen er zich in zullen verblijden, en de inwoners van de bovenwereld. De hemelen zullen zingen omdat de Heere het gedaan heeft, en er is blijdschap in de hemel als God en de mens verzoend zijn, Lukas 15:7, en als Babylon is gevallen, Openbaring 18:20.

c. Dat zij, die op de grootste afstand gelegen zich, namelijk de bewoners van de heidenwereld zich zullen verenigen met deze lofzeggingen daar zij delen in deze blijdschap. De lagere delen van de aarde, de wouden en het geboomte ervan, zullen hun tribuut van dankzegging brengen voor de verlossing van Israël.

3. De aanmoediging, die wij hebben om te hopen dat, hoewel er grote moeilijkheden, die onoverkomelijk geacht werden, liggen op de weg voor de verlossing van de kerk, die alle toch

gemakkelijk overwonnen zullen worden, als de tijd er voor gekomen is, want alzo spreekt Israëls Verlosser: *Ik ben de Heere, die alles doet,* die alles gedaan heeft, en nog steeds blijft doen, want de voorzienigheid is een voortdurende schepping alle bestaan, alle macht en leven, alle beweging en volkomenheid zijn van God. Hij breidt de hemel uit boven, Hij heeft geen helper en heeft er ook geen nodig Hij spant ook de aarde uit, Hij doet het door Hemzelf, door Zijn macht en kracht. De mens was niet bij Hem, toen Hij het deed, Job 38:4, noch heeft enig schepsel daarbij met raad of daad bijgestaan, alleen Zijn eigen eeuwige wijsheid en zijn Woord was Hem als een troetelkind, Spreuken 8:30. Dat Hij de hemelen heeft uitgebreid toont het grenzenloze van Zijn macht, de sterkste man zal, als hij iets wil uitbreiden de één of andere moeten hebben om hem te helpen, maar God heeft de onmetelijke hemelen uitgebreid en houdt ze nog uitgebreid door Zijn eigen kracht. Zo laat Israël dan niet ontmoedigd zijn, niets is te moeilijk voor Hem, die de wereld gemaakt heeft, Psalm 124:8. En alles gemaakt hebbende, kan Hij van alles het gebruik maken dat Hem behaagt, en heeft Hij het in Zijn macht om er zijn eigen doeleinden mee te dienen.

4. De beschaming, die dit brengen zal over de orakelen van Babel, door de weerlegging die dit voor hen zijn zal, vers 25. Door Zijn volk uit Babel te verlossen, zal God de tekenen van de leugendichters vernietigen en van al de leugenprofeten, die zeiden dat de Babylonische monarchie nog vele eeuwen zou bestaan blijven, en voorgaven dat zij hun voorzegging grondden op zekere tekenen, die naar de regelen van hun kunst haar voorspoed voorspelden. Hoe dol van ergernis zullen deze bezweerders worden, als zij zien dat hun kunst, hun bekwaamheid, hen in de steek laat, en dat het tegenovergestelde gebeurt van hetgeen zij zozeer begeerden en waarvan zij zich zo zeker waanden. En het zal niet alleen hun voorgewende profeten teleurstellen, maar ook hun zo vermaarde staatslieden, *Hij doet de wijzen achterwaarts keren,* bevindende dat zit hun plannen niet kunnen volvoeren, zijn zij genoodzaakt ze op te geven, en zo maakt Hij de rechters tot dwazen, en *verdwaast Hij hun wetenschap*. Zij, die bekend worden gemaakt met Christus, zien dat al de wetenschap, die zij tevoren hadden, dwaasheid was in vergelijking met de kennis van Hem. En zij, die tegenstanders van Hem zijn zullen bevinden dat al hun zaad, evenals die van Achitofel tot zotheid wordt gemaakt, en dat zij zelf in hun arglistigheid worden gevat, 1 Corinthiers 3:19

5. De bevestiging, die dit zou geven aan de orakelen Gods, die de Joden hadden gewantrouwd en hun vijanden hadden veracht. God *bevestigt het woord van Zijn knecht,* vers 26, Hij bevestigt het door het te bestemder tijd te volbrengen. en Hij *volbrengt de raad van Zijn boden,* die Hij menigmaal tot Zijn volk had gezonden, om hun te zeggen welke grote zegeningen Hij voor hen had weggelegd. De nauwkeurige vervulling van de profetie van de Schrift is een bevestiging van de waarheid van het gehele boek, en een onbetwistbaar bewijs van zijn Goddelijken oorsprong en gezag.

6. De bijzondere gunsten, die God bestemd had voor Zijn volk, dat nu in gevangenschap is, vers 26-28. Dezen waren lang voordat zij in gevangenschap gingen reeds voorzegd, opdat zij wel reden zouden zien om een tuchtiging te verwachten, maar geen reden zouden zien om een finale verwoesting te vrezen.

A. Er wordt hier verondersteld dat Jeruzalem en de steden van Juda voor een tijd in puin zullen liggen, ontvolkt en onbewoond zullen zijn, maar er wordt beloofd dat zij herbouwd en wederom bevolkt zullen worden. Toen Jesaja leefde, waren Jeruzalem en de steden van Juda vol van inwoners, maar zij zullen ontledigd worden, verbrand en verwoest, het was toen moeilijk om dit van zo sterke en volkrijke steden te geloven. Maar de gerechtigheid Gods zal

dit doen, en als het gedaan is, dan zal het moeilijk zijn om te geloven dat zij ooit weer hersteld zullen worden, en toch zal de ijver van de Heere van de heirscharen ook dat doen. God had tot Jeruzalem gezegd, gij zult *bewoond worden,* want zo lang de wereld staat, zal God er een kerk in hebben, en daarom zal Hij diegenen verwekken, die tot Jeruzalem zullen zeggen: "Gij zult gebouwd worden, want indien het niet gebouwd wordt, dan kan het niet bewoond worden", Psalm 69:36, 37. Als Gods tijd is gekomen voor het opbouwen van Zijn kerk, laat het dan gerust aan Hem over om huizen te vinden voor Zijn volk, want zij zullen niet open en bloot liggen, en volk voor Zijn huizen, want deze zullen niet leeg staan. Ook de steden van Juda zullen herbouwd worden. Het Assyrische leger onder Sanherib heeft ze slechts ingenomen, en nadat dit leger verslagen was, zijn zij weer onbeschadigd in het bezit van de rechtmatige eigenaars gekomen, maar het Chaldeeuwse leger heeft ze afgebroken, en door de inwoners weg te voeren, lieten zij ze geheel en al in verval komen, want indien de mindere oordelen de mensen niet tot verootmoediging en verbetering van hun leven brengen, dan zal God grotere zenden, toch zullen deze verwoestingen niet eeuwigdurend zijn, God zal de verwoeste plaatsen oprichten, want Hij zal niet eeuwiglijk twisten. Als de stad van de vreemden verwoest is, zal zij niet herbouwd worden, Hoofdstuk 25:2, maar de stad van Gods eigen kinderen zal meer voor een wijle ophouden een stad te zijn.

B. Hier wordt verondersteld dat ook de tempel verwoest zal worden en voor een tijd tot aan de fundamenten toe in puin zal liggen, maar er is beloofd dat het fundament ervan wederom gelegd zal worden, en dat hij zonder twijfel weer opgebouwd zal worden. Gelijk voor de vrome Joden de verwoesting van het heiligdom het treurigste deel was van de verwoesting, zo zullen de wederoprichting en wederherstelling ervan het meest vreugdevolle deel zijn van de verlossing. Welke blijdschap kunnen zij smaken in de herbouwing van Jeruzalem indien de tempel aldaar niet ook herbouwd wordt, want deze is het, die Jeruzalem tot een heilige stad maakt en er de wezenlijke schoonheid van is. Dit was dus het voornaamste, dat de Joden aan het hart lag en dat zij bij hun terugkeer op het oog hadden. Daarom was het, dat zij naar Jeruzalem wilden wederkeren, namelijk "om er het huis des Heeren, van de God van Israëls, te bouwen," Ezra 1:3.

C. Er wordt hier verondersteld dat er zeer grote moeilijkheden zullen liggen op de weg van hun verlossing, die voor hen onmogelijk te overkomen zouden zijn, maar er is beloofd dat zij door Goddelijke macht allen uit de weg geruimd zullen worden, vers 27. *God zegt tot de diepte: Verdroog.* Dat deed Hij toen Hij Israël heeft uitgeleid uit Egypte, en dat zat Hij weer doen als Hij hen uitvoert uit Babel, zo dit nodig mocht wezen. Wie zijt gij, *o grote* berg, ? Staat gij in de weg? "Voor het aangezicht van Zerubbabel, de aanvoerder van de terugkerende gevangenen, zult gij worden als een vlak veld," Zacheria 4:7. Evenzo: Wie zijt gij, o grote diepte, houdt gij hun voortgang tegen en denkt gij hun de weg te versperren? Gij zult verdrogen en uw rivieren, die u water toevoeren, zullen verdrogen. Toen Cyrus Babel innam door de Eufraat droog te maken, daar hij de stroom in vele kanalen had afgeleid, waardoor de eigenlijke bedding van de rivier tot een weg werd gemaakt voor zijn leger, is dit vervuld geworden. Welke hinderpalen er ook in de weg zijn voor Israëls verlossing, God kan ze door een woord te spreken, wegnemen.

D. Er wordt hier verondersteld dat geen van de Joden in staat zou zijn, om door kracht of geweld zichzelf uit Babel te verlossen, zich een weg zou kunnen banen om er uit weg te komen, maar er is beloofd dat God een vreemdeling uit een ver land zou verwekken, die de weg voor hen zal openen, en nu noemt Hij eindelijk de man, en dat wel vele jaren voordat hij was geboren, of voordat iemand aan hem dacht, vers 28. *Die van Cores zegt: Hij is Mijn herder.* Israël is Zijn volk, zij zijn de schapen van Zijn weide, deze schapen zijn nu in het

midden van de wolven, in de handen van de dief en moordenaar. Nu zal Cyrus zijn herder wezen, om deze schapen te bevrijden en zorg te dragen dat zij tot hun eigen grazige weiden terugkeren. "Hierin *zal hij al Mijn welgevallen volbrengen* wat door Mij besloten en bepaald is, zal hij tot stand brengen, en hij zal Mij grotelijks behagen." De meest wisselvallige dingen zijn ontwijfelbaar zeker voor de Goddelijke voorwetenschap. Hij wist wie de persoon was, en hoe zijn naam was, die de bevrijder zal zijn van Zijn volk, en toen het Hem behaagde, kon Hij het Zijn kerk laten weten, opdat zij, als zij hoorden dat er van zulk een naam begon gesproken te worden in de wereld, hun handen zouden opheffen met blijdschap, wetende dat hun verlossing nabij is. Het is voor de aanzienlijkste, de hoogst geplaatste mens een grote eer om gebruikt te worden door God als werktuig, om Zijn gunst te betonen aan Zijn volk. Het was meer tot lof van Cyrus om Gods herder te zijn dan om koning van Perzië te wezen. God maakt het gebruik dat Hem behaagt van mensen, van machtige mensen van hen, die met de grootste wijsheid handelen, en als zij denken dat zij doen wat hun behaagt, kan Hij hen overheersen, en hen laten doen wat Hem behaagt. Ja meer, in dezelfde dingen, waarin zij zichzelf dienen, en niet verder zien dan dat, dient God door hen Zijn eigen doeleinden, en laat Hij hen al Zijn welbehagen doen. Rijke vorsten zullen doen wat arme profeten hebben voorzegd.

HOOFDSTUK 45

1 Alzo zegt de HEERE tot Zijn gezalfde, tot Cores, wiens rechterhand Ik vat, om de volken voor zijn aangezicht neder te werpen; en Ik zal de lendenen der koningen ontbinden, om voor zijn aangezicht de deuren te openen, en de poorten zullen niet gesloten worden:
2 Ik zal voor uw aangezicht gaan, en Ik zal de kromme wegen recht maken; de koperen deuren zal Ik verbreken, en de ijzeren grendelen zal Ik in stukken slaan.
3 En Ik zal u geven de schatten, die in de duisternissen zijn, en de verborgene rijkdommen; opdat gij moogt weten, dat Ik de HEERE ben, Die u bij uw naam roept, de God van Israel;
4 Om Jakobs, Mijns knechts wil, en Israels, Mijns uitverkorenen; ja, Ik riep u bij uw naam, Ik noemde u toe, hoewel gij Mij niet kendet.
5 Ik ben de HEERE, en niemand meer, buiten Mij is er geen God; Ik zal u gorden, hoewel gij Mij niet kent.
6 Opdat men wete, van den opgang der zon en van den ondergang, dat er buiten Mij niets is, Ik ben de HEERE, en niemand meer.
7 Ik formeer het licht, en schep de duisternis; Ik maak den vrede en schep het kwaad, Ik, de HEERE, doe al deze dingen.
8 Drupt, gij hemelen! van boven af, en dat de wolken vloeien van gerechtigheid; en de aarde opene zich, en dat allerlei heil uitwasse, en gerechtigheid te zamen uitspruiten; Ik, de HEERE, heb ze geschapen.
9 Wee dien, die met zijn Formeerder twist, gelijk een potscherf met aarden potscherven! Zal ook het leem tot zijn formeerder zeggen: Wat maakt gij? of zal uw werk zeggen: Hij heeft geen handen?
10 Wee dien, die tot den vader zegt: Wat genereert gij? en tot de vrouw: Wat baart gij?
11 Alzo zegt de HEERE, de Heilige Israels, en deszelfs Formeerder: Zij hebben Mij van toekomende dingen gevraagd; van Mijn kinderen, zoudt gij Mij van het werk Mijner handen bevel geven?
12 Ik heb de aarde gemaakt, en Ik heb den mens daarop geschapen; Ik ben het! Mijn handen hebben de hemelen uitgebreid, en Ik heb al hun heir bevel gegeven.
13 Ik heb hem verwekt in gerechtigheid, en al zijn wegen zal Ik recht maken; hij zal Mijn stad bouwen, en hij zal Mijn gevangenen loslaten, niet voor prijs, noch voor geschenk, zegt de HEERE der heirscharen.
14 Alzo zegt de HEERE: De arbeid der Egyptenaren en de koophandel der Moren en der Sabeers, der mannen van grote lengte, zullen tot u overkomen, en zij zullen de uwe zijn, zij zullen u navolgen, in boeien zullen zij overkomen; en zij zullen zich voor u buigen, zij zullen u smeken, zeggende: Gewisselijk, God is in u, en er is anders geen God meer.
15 Voorwaar, Gij zijt een God, Die Zich verborgen houdt, de God Israels, de Heiland.
16 Zij zullen beschaamd en ook tot schande worden, zij allen; te zamen zullen zij met schande heengaan, die de afgoden maken.
17 Maar Israel wordt verlost door den HEERE, met een eeuwige verlossing; gijlieden zult niet beschaamd noch tot schande worden, tot in alle eeuwigheden.
18 Want alzo zegt de HEERE, Die de hemelen geschapen heeft, Die God, Die de aarde geformeerd, en Die ze gemaakt heeft; Hij heeft ze bevestigd, Hij heeft ze niet geschapen, dat zij ledig zijn zou, maar heeft ze geformeerd, opdat men daarin wonen zou: Ik ben de HEERE, en niemand meer.
19 Ik heb niet in het verborgene gesproken, in een donkere plaats der aarde; Ik heb tot het zaad van Jakob niet gezegd: Zoekt Mij te vergeefs; Ik ben de HEERE, Die gerechtigheid spreekt, Die rechtmatige dingen verkondigt.

20 Verzamelt u, en komt, treedt hier toe samen, gijlieden, die van de heidenen ontkomen zijt! Zij weten niets, die hun houten gesneden beelden dragen, en een god aanbidden, die niet verlossen kan.
21 Verkondigt en treedt hier toe, ja, beraadslaagt samen: wie heeft dat laten horen van ouds her? Wie heeft dat van toen af verkondigd? Ben Ik het niet, de HEERE? en er is geen God meer behalve Mij, een rechtvaardig God, en een Heiland, niemand is er dan Ik.
22 Wendt U naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde! want Ik ben God, en niemand meer.
23 Ik heb gezworen bij Mijzelven, er is een woord der gerechtigheid uit Mijn mond gegaan, en het zal niet wederkeren: dat Mij alle knie zal gebogen worden, alle tong Mij zal zweren.
24 Men zal van Mij zeggen: Gewisselijk, in den HEERE zijn gerechtigheden en sterkte; tot Hem zal men komen; maar zij zullen beschaamd worden allen, die tegen Hem ontstoken zijn.
25 Maar in den HEERE zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen, het ganse zaad van Israel.

In het vorige hoofdstuk was Cyrus aangewezen om Gods herder te zijn, in dit hoofdstuk wordt meer van hem gezegd en ook meer tot hem, niet alleen omdat hij bestemd was om het werktuig te zijn tot vrijmaking van de doden uit hun gevangenschap, maar omdat hij daarin een type zou zijn van de grote Verlosser, en deze vrijmaking type moest zijn van de grote verlossing uit zonde en dood, want dat was de eigenlijke verlossing waarvan al de profeten voorzegden. Wij hebben hier:

I. De grote dingen, welke God voor Cyrus zou doen, opdat hij in staat gesteld mocht worden om het volk Gods te bevrijden, vers 1-4,

II. Het bewijs, dat God daardoor geven zou van Zijn eeuwige macht en godheid en Zijn volstrekte, onweerstaanbare soevereiniteit, vers 5-7,

III. Een gebed om verhaasting van deze verlossing, vers 8,

IV. Een verwijt aan de ongelovige Joden, die met God twistten over de lange duur van hun gevangenschap, vers 9, 10, .

V. Een aanmoediging voor de gelovige Joden, die op God vertrouwden en volhardden in het gebed, met de verzekering dat God op Zijn tijd Zijn werk zou verrichten door de hand van Cyrus, vers 11-15,

Vl. Een bedreiging voor de aanbidders van de afgoden, met aanzegging van hun vonnis, en beloften voor de aanbidders van de waren God, wier vertroosting verzekerd wordt met het ook op de Middelaar die ons van God gemaakt is tot rechtvaardigheid en heiligmaking, vers 16-25. En hier, zoals in vele delen van Jesaja’s profetie, is veel van Christus en de genade des Evangelies.

Jesaja 45:1-4

Cyrus was een Mediër, afstammeling, naar sommigen menen, van Astyages, de koning van Medië. De ongewijde schrijvers zijn niet eenstemmig omtrent zijn afkomst. Sommigen zeggen dat hij in zijn kindsheid een verworpeling was, ten vondeling gelegd en door de vrouw van een schaapherder gered. Maar allen stemmen toe dat hij een zeer werkzaam en geniaal man was, die zich spoedig zeer belangrijk maakte, voornamelijk toen Croesus de koning van Lydië, een aanval op zijn rijk deed. Dezen sloeg hij niet alleen af, maar wreekte hij door de voordelen die hij op Croesus behaald had, met zoveel kracht voort te zetten, dat hij binnen korte tijd Sardis innam en zich meester maakte van het gehele rijke koninkrijk Lydië en de vele provincies, die er bij behoorden. Dit maakte hem zeer aanzienlijk, want Croesus was spreekwoordelijk rijk, en stelde hem in staat verscheidene andere landen te overwinnen. Maar eerst ongeveer tien jaar later deed hij in vereniging met zijn oom Darius en de krachten van Perzië, de beroemde aanval op Babylon, welke hier wordt voorspeld en waarvan we de geschiedenis vinden in Deuteronomium 5, Babylon was toen buitengewoon rijk en sterk geworden, het had een omtrek van veertig mijlen, volgens sommigen nog meer, de wallen hadden een dikte van twee en dertig voet en waren honderd el hoog. Volgens sommigen waren zij zo breed dat zes wagens naast elkaar er op konden rijden, ja zelfs wordt door enkelen beweerd dat zij vijftig el dik en twee honderd el hoog waren. Naar het schijnt had Cyrus van jongs af sterke begeerte om zich van deze plaats meester te maken, en heeft hij het plan lang en zorgvuldig voorbereid eer hij tot de uitvoering overging.

Nu wordt ons hier, twee honderd en tien jaren voordat deze gebeurtenis plaatsvond, verhaald:

I. Welke grote dingen God voor hem doen zou, opdat het in zijn macht zou staan om het volk Gods te bevrijden. Daartoe zal hij zijn een machtig veroveraar, een rijk vorst, en zullen verscheidene volken van hem afhankelijk zijn en hem helpen met krijgslieden en geld. Hetgeen God hier belooft te zullen doen voor Cyrus, had Hij even gemakkelijk kunnen doen voor Zerubbabel, of een van de andere Joden, maar God acht het zelden goed om zijn eigen volk zoveel macht toe te vertrouwen, omdat dit zoveel verzoeking en valstrikken meebrengt. Doch wanneer er gelegenheid bestond om zulke macht dienstig te doen zijn voor het welzijn van zijn kerk, dan gebruikt God daarvoor gewoonlijk anderen, liever dan het in hun handen te stellen.

Cyrus wordt hier Gods gezalfde genoemd, zowel omdat hij verkoren en bekwaam gemaakt was voor deze grote dienst, door de raad Gods, als omdat hij hierin een type van de Messias was. God zal hem bij de rechterhand grijpen, niet alleen om hem te sterken en te ondersteunen, maar om zijn voornemens en bewegingen te leiden, gelijk Elisa zijn handen legde op die van de koning, toen deze zijn pijlen tegen Syrië moest afschieten, 2 Koningen 13:16 Onder deze leiding

1. Zal hij zijn overwinningen zeer ver uitstrekken, en zal geen hinder hebben van enige tegenstand. Babylon is een te sterke plaats voor een jongen held om daarmee te beginnen, en daarom zal zijn kracht geoefend worden door verschillende andere overwinningen, alvorens hij in staat zal zijn om Babel te winnen.

a. Volkrijke koninkrijken zullen voor hem bukken, God zal de natiën voor hem neerwerpen, wanneer hij in de volle kracht van zijn loopbaan en van zijn welslagen is, zal het voor hem een spel zijn nieuwe volken uit zijn overwonnelingen te vormen, want hij heeft die volken niet

overwonnen, maar God heeft ze aan hem onderworpen, de krijg is van God en dus de overwinning evenzeer.

b. Machtige volken zullen voor hem vallen. God zal de lenden van de koningen ontbinden, hetzij de gordel, die teken van hun macht en waardigheid is, hetzij die, welke hun kracht geeft. Dat is letterlijk vervuld in Belsazar toen hij door panische schrik bevangen werd bij het zien van het handschrift op de wand, "zijn heupgewrichten werden los en zijn knieën stieten tegen elkaar." Daniel 5:6.

c. Grote steden zullen zich aan hem onderwerpen zonder hem enige moeite te geven. God zal de bewoners er toe brengen om de koperen deuren voor hem te openen, niet verraderlijk, of door geweld, maar uit volle overtuiging dat er geen nut hoegenaamd in steekt om met hem te twisten en daarom zullen de poorten niet gesloten worden om hem als een vijand buiten te houden, maar geopend om hem als een vriend binnen te laten.

d. De langste en gevaarlijkste marsen zal God voor hem gemakkelijk en veilig maken. "*Ik zal voor uw aangezicht gaan,* om de weg te banen, om u te leiden, om de kromme wegen recht te maken, of, zoals sommigen lezen: de hoogten te verlagen en effen te maken. Zij, voor wier aangezicht God gaat, zullen de effen baan vinden.

e. Geen tegenstand kan tegen hem volgehouden worden, God, die hem zijn zending opdroeg, zal voor zich aangezicht de *koperen deuren verbreken en de ijzeren grendelen in stukken slaan,* waarmee die deuren gesloten waren. Dit werd letterlijk vervuld, naar Herodotus bericht dat Babylon honderd poorten had, alle van koper en met grendels van hetzelfde metaal.

2. Hij zal zijn schatkist vullen, vers 3. *Ik zal u geven de schatten, die in de duisternis* zijn, schatten van goud en zilver, die lang achter slot en grendel verborgen zijn geweest, en sedert jaren het licht niet gezien hebben, of die door de inwoners in de grond begraven zijn, in hun angst toen de stad zou ingenomen worden. De schatten van vele volken waren naar Babylon gebracht, en Cyrus greep die alle tezamen, de *verborgen rijkdommen,* hetzij ze kroondomein waren of eigendom van bijzondere personen, werden alle een roof voor Cyrus. Dus wees God hem aan om enige diensten aan Zijn kerk te bewijzen, en betaalde hem reeds vooruit rijkelijk daarvoor. Cyrus heeft openlijk Gods goedheid jegens hem beleden, en in aanmerking daarvan de gevangenen vrijgelaten. "De Heere, de God des hemels, heeft mij alle koninkrijken van de aarde gegeven, en Hij heeft mij bevolen, of mij daardoor verplicht, hem een huis te bouwen te Jeruzalem, dat in Juda is," Ezra 1:2.

II. Hier wordt ons meegedeeld wat God bedoelde toen Hij dit alles voor Cyrus deed. Wij kunnen gemakkelijk gissen wat Cyrus met al zijn ondernemingen bedoelde, maar hier wordt ons gezegd wat God op het oog had toen Hij hem zo buitengewoon voorspoedig maakte in zijn oorlogen.

1. Het doel was dat de God van Israël zou verheerlijkt worden, *opdat gij moogt weten dat Ik de Heere ben, de God Israëls,* want Ik heb u bij uw naam geroepen lang voor uw geboorte. Wanneer Cyrus deze profetie van Jesaja getoond werd en hij daarin zijn eigen naam vond, en zijn eigen daden daarin zo nauwkeurig beschreven zag, moest hij daardoor gebracht worden tot de erkentenis dat de God Israëls Jahweh is, de enig levende en ware God, die Zijn Israël als Zijn eigendom blijft beschouwen, ofschoon het nu in gevangenschap is. Het is goed wanneer

voorspoed en welbehagen de mensen brengt tot erkentenis van God, maar al te dikwijls is het gevolg ervan dat zij Hem vergeten.

2. Het was opdat het Israël van God zou verlost worden, vers 4. Cyrus had God niet als de God van Israël gekend, want hij was opgevoed in de aanbidding van de afgoden, de ware God was voor hem een onbekende God, maar ofschoon hij God niet kende, had God hem niet slechts gekend toen hij begon te bestaan, maar Hij had hem voorgekend en hem bestemd om Zijn herder te zijn. Hij had hem bij zijn naam, Cyrus genoemd, ja hem veel groter eer bewezen: Hij had hem een andere naam gegeven die van *Zijn gezalfde.* En waarom deed God dit alles voor Cyrus? Niet om zijnentwil, dat moest hij goed weten. Het is nog zeer twijfelachtig of hij al dan niet een deugdzaam man was. Xenophon, toen hij de heldendaden van een uitnemenden vorst wilde beschrijven, neemt daarvoor Cyrus en vermeldt veel bijzonderheden van zijn geschiedenis, maar andere geschiedschrijvers stellen hem voor als een hooghartig, wreed en bloeddorstig man. Het was ter wille van Jakob, zijn knecht, dat God hem verkoren had.

a. In alle omwentelingen van staten en koninkrijken, in alle plotselinge val van groten en sterken en in alle verbazende verheffingen van kleinen en zwakken, bedoelt God het welzijn van Zijn kerk.

b. Het is daarom verstandig van hen, wie God rijkdom en macht gegeven heeft, om die tot eer van God te gebruiken door vriendelijk voor Zijn volk te zijn. Cyrus werd verkoren opdat Israël zou verlost worden, hij zou een koninkrijk hebben alleen om Gods volk de vrijheid te hergeven, want hun koninkrijk is niet van deze wereld, maar nog toekomstig. In dit alles was Cyrus een type van Christus, die tot overwinnaar van overheden en machten gemaakt en met onberekenbare schatten voorzien werd, tot nut en tot zegen van Gods dienstknechten, Zijn uitverkorenen. Toen Hij ten hemel opvoer, leidde Hij de gevangenis gevangen, ontrukte haar haar gevangenen, en opende de gevangenis voor hen, die daarin gebonden waren.

Jesaja 45:5-10

God betuigt hier Zijn enige en volstrekte heerschappij, als hetgeen Hij aan de wereld wil bekendmaken en bewijzen, in al de grote dingen. die Hij voor en door Cyrus deed.

Merk op:

I. Hoe deze waarheid hier blootgelegd wordt in twee dingen, die de soevereiniteit van de grote Jahweh betreffen.

1. Hij alleen is God en niemand meer dit wordt hier uitgesproken als een fundamentele waarheid, welke, indien zij waarlijk geloofd werd, alle afgoderij in de wereld zou vernietigen. Met welk een ontzagwekkend, bevelend voorkomen van majesteit en gezag, dat alle mededingers als het ware uitdaagt, verkondigt de grote God hier aan de wereld: *Ik ben de Heere, Ik ben Jahweh, en niemand meer, buiten mij is er geen God,* geen zelfbestaand, zelfgenoegzaam wezen, niemand is van eeuwigheid en oneindig behalve Ik. En opnieuw, vers 6 :*Er is buiten mij niets,* allen die met mij in vergelijking gebracht worden, zijn enkel namaaksels, zij zijn allen ijdelheid en leugen, want Ik *ben de Heere, en niemand meer.* Dit wordt hier tot Cyrus gezegd, niet alleen om hem te genezen van de zonde van zijn voorvaderen, die de afgoden aangebeden hadden, maar ook om hem te bewaren voor het vallen in de zonde van sommigen van zijn voorgangers in overwinning en soevereiniteit, welke zichzelf tot goden opgeworpen hadden en verafgood werden, waaraan, volgens sommigen, de afgoderij voor een goed deel moet toegeschreven worden. Cyrus moest, wanneer hij tot rijkdom en grootheid gekomen was:, steeds in gedachten houden dat hij slechts een mens was, en dat er niet meer dan één God is.

2. Hij is de Heere van alles, en buiten Hem geschiedt er niets. Ik *formeer het licht,* dat aangenaam en weldadig is, en Ik *schep de duisternis,* die onaangenaam en hinderlijk is vers 7. *Ik maak de vrede,* die hier alle goeds vertegenwoordigt, *Ik schep het kwaad,* niet het kwaad van de zonde, daarvan is God de bewerker niet, maar het kwaad van de straf *Ik de Heere* doe, dat is: regel en bestier, *al deze dingen.*

a. Zie hier de zeer verschillende gebeurtenissen, die de kinderen van de mensen overkomen, licht en duisternis, tegenover elkaar gesteld, en door de beschikking van de voorzienigheid toch meermalen met elkaar vermengd, gelijk de morgen- en de avondschemering, "geen dag en geen nacht," Zacheria 14:6, een mengsel van vreugde en droefheid in dezelfde beker, met elkaar verbonden, Soms wisselen ze elkaar zo geregeld af als het licht van de middag en de duisternis van de middernacht, die elk etmaal op tijd terugkomen, en soms is er slechts een zeer korte overgang van de een tot de ander gelijk in het geval van Job.

b. Dezelfde oorzaak van dit alles, en die is de eerste oorzaak van alles. Ik de Heere, de fontein van al wat bestaat en de fontein van alle macht. Hij die het licht van de natuur geschapen heeft, Genesis 1:3 schept nog het licht van de voorzienigheid, die Het eerst vrede bracht tussen de woelige en strijdige elementen van de natuur maakt ook vrede tussen de belangen van de mensen, Hij, die de natuurlijke duisternis toeliet, welke niets anders dan beroving van licht was, schept ook de duisternis van de voorzienigheid, want aan droefheid en smarten geeft Hij zijn bepaalde bevelen. De wijze God regelt al onze vertroostingen, maar ook al onze beproevingen in deze wereld.

II. Hoe deze waarheid hier wordt bewezen en bekend gemaakt.

1. Zij wordt bewezen door hetgeen God deed voor Cyrus. *Buiten mij is er geen God,* vers 5, want: *Ik zal u gorden* (of Ik heb u gegord) *hoewel gij mij niet kent.* Het was niet uw eigen afgod, die gij kent en aanbidt, die u voor deze onderneming gordde en u daarvoor gezag en bekwaamheid gaf. Neen, Ik was het die u gordde, ofschoon gij mij niet kent of zoekt. Hierdoor was het duidelijk dat de God van Israël de enige ware God is, Hij maakt en gebruikt hetgeen Hem behaagt, ook al zijn die mensen vreemd voor Hem en eren zij andere goden.

2. Het wordt aan de gehele wereld bekendgemaakt zowel door zijn woord als door zijn voorzienigheid en door de getuigenis van de lijdende Joden in Babylon, opdat allen mogen weten van de opgang tot de nedergang van de zon, van het oosten tot het westen, dat de Heere God is, en niemand meer. De wondervolle bevrijding van de Joden verkondigde aan de gehele wereld dat daar is geen God dan de God van Jeschurun, die door de hemelen rijdt tot hun hulp.

III. Hoe deze waarheid hier wordt ingeprent en toegepast.

1. Ter vertroosting van hen, die vurig verlangden naar en toch rustig wachtten op de verlossing van Israël, vers 8. *Drupt, gij hemelen van boven af.* Sommigen beschouwen dit als een gebed van de heiligen om verlossing. Ik geloof veeleer dat het Gods gebod daartoe is, want Hij wordt gezegd "verlossing te bevelen" Psalm 44:4. Het bevel wordt gegeven aan hemel en aarde, en aan beider heirscharen zoals koninklijke bevelen gewoonlijk gegeven worden en alle ambtenaren bereiken. Alle schepselen worden op hun plaats aangesteld om bij te dragen tot de uitvoering Van dit grote werk als God wil dat het verricht zal worden. Indien de mensen niet willen meehelpen zal God het werk buiten hen tot stand brengen, geluk Hij doet met de dauw des hemels en het gras van de aarde, "dat naar geen man wacht, noch mensenkinderen verbeidt," Micha 5:6.

Merk op:

A. De wijze, waarop deze grote verlossing voor Israël bewerkt wordt. Eerst moet er rechtvaardigheid in hen gewrocht worden, dat is: zij moeten gebracht worden tot berouw over hun zonden, tot verzaking van hun afgoderijen, tot wederkering tot God en hervorming van hun leven. En dan, en niet vroeger, zal de verlossing voor hen bewerkt worden. Wij moeten geen verlossing zonder rechtvaardigmaking verwachten, deze zullen tegelijk ontspruiten, want de Heere heeft ze tegelijkertijd geschapen, en wat Hij samengevoegd heeft mogen wij niet scheiden. zie Psalm 85:9, 10, 11. Christus stierf om ons te verlossen van onze zonden, en niet in onze zonden, en Hij is verlossing voor ons gemaakt door voor ons rechtvaardigheid en heiligmaking te worden.

B. De middelen voor deze grote verlossing, eerdat zij zou mislukken wanneer de daartoe bestemde tijd gekomen is, *zullen de hemelen van boven druppen, en de wolken vloeien van gerechtigheid en zal de aarde zich openen opdat allerlei heil uitwasse, en gerechtigheid tezamen uitspruite,* en dat alles zal samenwerken tot de hervorming en zo tot de herstelling van het Israël van God. Het is uit de hemel, van boven de wolken, dat de gerechtigheid zal nederdruppelen, want alle goede gave en volmaakte gift komt van boven. En nu de meer overvloedige uitstorting van de Heilige Geest gekomen is, wordt zij milder gegeven, en indien onze harten geopend zijn om haar te ontvangen, zal de uitwerking zijn het voortbrengen van vruchten van de gerechtigheid en van eeuwige verlossing.

2. Ter bestraffing van de vijanden van de kerk, die deze verlossing tegenstaan, of van haar vrienden, die er aan wanhopen, vers 9. *Wee degene, die met zijn Formeerder twist.* God is de formeerder van al deze dingen, en ook onze formeerder, en dat is de reden, waarom wij altijd ons aan Hem moeten onderwerpen en nooit met Hem twisten.

A. Laat de trotse onderdrukkers, in de verheffing van hun harten, niet tegen Gods voornemen ter verlossing van zijn volk in opstand komen, of denken dat zij die een ogenblik kunnen tegenhouden wanneer de tijd er voor gekomen is. Wee de beledigende Babyloniërs, die zich tegen God verzetten, gelijk Farao deed, en zijn volk niet willen gaan laten.

B. Laat de arme verdrukten, in de neerslachtigheid van hun harten, niet murmureren en tegen God twisten over de verlenging van hun gevangenschap, alsof Hij hen onrechtvaardig of onvriendelijk behandelde, of menen zichzelf te kunnen helpen alvorens Godstijd gekomen is. Zij, die met hun Maker twisten, brengen zichzelf in een toestand van wee, want niemand heeft zijn hart tegen God verhard en is voorspoedig geweest. De zondige mens is inderdaad een twistziek schepsel, maar *de potscherf mag met aarden potscherven twisten*, de mensen zijn slechts aarden potten, ja, zij zijn gebroken potscherven, en dat worden zij meestal door hun onderlinge twisten, daardoor worden zij tegen elkaar in stukken gestoten. Indien zij genegen zijn om te twisten, dan moeten zij het maar met elkaar doen, zij moeten met hun gelijke twisten, maar laat hen het niet wagen om te twisten met Hem, die oneindig boven hen verheven is.

C. Dat is even dwaas en ongerijmd als dat de klei aanmerkingen zou maken op de pottenbakker. *Zal ook het leem tot zijn formeerder zeggen: Wat maakt gij?* Waarom geeft gij mij deze vorm en niet een anderen? Ja, het is zo onzinnig alsof het leem in hitte van de toorn tegen de pottenbakker zou ontbranden en hem toevoegen, Hij heeft geen handen! Hij doet zijn werk zo slecht alsof hij geen handen had! Zal het leem zich verbeelden wijzer te zijn dan zijn maker, en hem daarom raad geven, of machtiger dan de pottenbakker, en hem daarom bestraffen? Hij die ons het aanzijn, en wel dit en geen ander aanzijn gaf, mag over ons beschikken en ons gebruiken zoals Hem behaagt, en het is onzinnige aanmatiging van ons als we Hem iets voorschrijven. Zullen wij Gods wijsheid bedillen of zijn macht betwijfelen, wij die zelf zo wonderbaarlijk gemaakt zijn? Of zullen wij zeggen: Hij heeft geen handen, van Hem, wiens handen ons gemaakt hebben en in wiens handen wij zijn? De waarheid van Gods soevereiniteit bevat genoeg om al onze ontevredenheid en al onze aanmerkingen op zijn voorzienigheid en genade het zwijgen op te leggen, Romeinen 9:20, 21.

D. Het is even onnatuurlijk als dat een kind zijn ouders te berispen zou vinden, en tot zijn vader zou zeggen: Wat hebt gij gegenereerd? of tot zijn moeder: Wat hebt gij gebaard? Waarom ben ik niet gegenereerd en geboren als engel, en dus niet onderworpen aan de zwakheden van de menselijke natuur en de ongelukken van het menselijk leven? Moeten niet alle kinderen van de mensen verwachten te zullen delen in het gemeenschappelijk lot en te ondergaan wat anderen ondergaan? Is God onze Vader, waar is dan Zijn eer in onze onderworpenheid aan Zijn wil?

Jesaja 45:11-19

Het volk Gods in ballingschap, dat zich in zijn beproeving met Gods wil verzoende en tevreden de tijd van de verlossing afwachtte, ontvangt hier de verzekering dat het die niet tevergeefs verwachten zal.

I. Zij worden uitgenodigd onderzoek in te stellen naar het einde van hun moeiten, vers 11. De *Heilige Israëls en zijn formeerder* duldt niet dat men Hem tegenspreekt, maar moedigt hen wel aan:

1. Om zijn woord te onderzoeken: *Vraag mij aangaande toekomende dingen,* gaat tot de profeten en ziet zij wat in hun profetieën aangaande deze dingen zeggen. Vraagt de wachters: Wat is er van de nacht? Vraagt hun: hoe lang? De toekomende dingen, voorzover zij geopenbaard zijn, behoren ons en onze kinderen en wij moeten niet als vreemdelingen er tegenover staan.

2. Om Hem in het gebed te zoeken, *aangaande mijn zonen en het werk mijner handen,* die zoals hun betaamt, zich onderwerpen aan de wil van hun vader, de wil van hun pottenbakker, vraagt mij niet op de toon van ongeduld, maar met smeking. Weest ernstig in uw vragen, en vertrouwend in uw verwachten, voor zover beide bestierd worden door en gegrond zijn op de belofte. Wij mogen nooit met onze Maker twisten in hartstochtelijke klachten, maar we mogen wel met Hem worstelen in gelovige en vurige gebeden. *Mijn zonen, het werk van mijn handen,* beveelt u bij mij aan. Sommigen lezen het: brengt hen tot mij en laat hen bij mij. Zie hier de macht van het gebed en zijn invloed bij God. Gij *zult roepen, en Hij zal zeggen: Hier ben Ik, wat wilt gij dat Ik u doen zal?* Sommigen lezen het vragenderwijze, als een verwijt: *Vraagt gij mij over toekomende dingen?* En zou Ik verplicht zijn te antwoorden? *En wilt gij mij bevel geven aangaande mijn kinderen en aangaande het werk van mijn handen* Durft gij mij voorschrijven wat Ik doen moet? *Zal iemand God wijsheid leren,* of Hem de wet stellen? Zij, die zich over God beklagen, matigen zich in de grond van de zaak enig gezag over Hem aan.

II. Zij worden aangemoedigd om op Gods macht te vertrouwen, nu zij zeer laag vernederd zijn en volkomen onbekwaam om zichzelf te helpen, vers 12. Hun hulp is in de naam des Heeren, die de hemel en de aarde gemaakt heeft, hetgeen hij hier herinnert niet alleen tot Gods verheerlijking, maar ook tot hun vertroosting. Indien het Hem behaagt zullen hemel en aarde medewerken tot hun verlossing en die van de kerk, vers 8, want Hij heeft beide geschapen en daarom staan beide onder zijn bevel.

a. Hij heeft de aarde gemaakt en de mens daarop geschapen, want ze was bestemd tot woonplaats voor de mens, Psalm 115:16. Hij had daarvoor niet alleen het vermogen, maar ook overvloedig wijsheid en gezag om de mens hier op aarde te regeren en te gebruiken, zoals het Hem behaagt.

b. *Zijn handen hebben de hemelen uitgebreid en al hun heir heeft Hij* bevel gegeven toen Hij ze schiep, en derhalve regeert Hij nog al hun bewegingen en invloeden. Het is goed nieuws voor het Israël Gods dat zijn God de Schepper en Regeerder van hemel en aarde is.

III. Hun wordt in het bijzonder meegedeeld wat God voor hen doen zal, opdat zij mogen weten wat zij kunnen verwachten, en dat zal er hen toe leiden om een heerlijke Verlosser en

verlossing te kunnen verwachten, van wie en waarvan Cyrus en hun verlossing door hem typen en schaduwbeelden waren.

1. Vrijheid zal hun verkondigd worden, vers 13. Cyrus is de man, die dat doen zal en daartoe zal God hem de macht in de handen geven. *Ik heb hem verwekt in gerechtigheid,* dat is, ter vervulling en naar aanleiding van mijn beloften en om de rechtvaardige maar onderdrukte zaak van mijn volk te bepleiten. God zal hem voorspoed geven in al zijn ondernemingen, voornamelijk die tegen Babel. *Ik zal al zijn wegen recht maken,* en daaruit volgt dat hij voorspoedig zal zijn, want zij, die onder Goddelijke leiding handelen, kunnen niet anders dan voorspoedig zijn, en wanneer God besluit in zijn dienst iemand te gebruiken, dan baant Hij hem de weg. Twee dingen moest Cyrus voor God doen.

a. Jeruzalem is Gods stad, maar die ligt nu in puin en moet herbouwd worden, dat is: Cyrus moet bevel geven om die te herbouwen en de middelen daarvoor verstrekken.

b. Israël is Gods volk, maar nu in gevangenis, en Cyrus moet hen edelmoedig zonder losprijs vrijlaten niet vragende naar enig rantsoen en niet met hen over voorwaarden onderhandelende. En Christus is gezalfd om hetzelfde te doen voor de arme gevangen zielen, wat Cyrus doen moest voor de gevangen Joden, "Hij zal uitroepen voor de gebondenen opening van de gevangenis," Jesaja 61:1. Vrijmaking uit een slavernij erger dan die in Babel.

2. Er zal voor hen gezorgd worden voor levensonderhoud. Zij gingen uit arm en niet in staat om de onkosten van hun terugkeer en nieuwe vestiging te dragen, en daarom wordt hun beloofd dat de arbeid van de Egyptenaren en van andere volken *tot hen zal overkomen en de hun zal zijn,* vers 14. Toen Cyrus deze volken overwonnen had, heeft hij uit de op hen behaalde buit voorzien in de behoeften van de terugkerende Joden, en hij gaf aan zijn onderdanen bevel om hen van het nodige te voorzien, Ezra 1:4, zodat zij evenmin met ledige handen uit Babel gingen als vroeger uit Egypte. Zij, die door Christus verlost worden, zullen niet alleen van het nodige voorzien, maar verrijkt worden. Zij, wier geest door God opgewekt wordt om naar het hemelse Zion te gaan, mogen op Hem rekenen op voorziening in alle noden onderweg. De wereld is de hun zover het goed voor hen is.

3. Proselieten zullen tot hen overkomen. *Mannen van grote lengte zullen in boeien tot u overkomen, Zij zullen zich voor u buigen en smeken, zeggende. Gewis, God is met u* Dit werd gedeeltelijk vervuld toen velen van het volk uit het land Joden werden, Esther 8:17, en zeiden: "Wij zullen met u gaan, ootmoedig daarvoor verlof vragende, want wij hebben gehoord dat God met u is," Zacheria 8:23. De herstelling zou een middel zijn tot overtuiging van velen en tot bekering van sommigen. Wellicht kwamen velen van de Chaldeeën, die nu zelf overwonnen waren door Cyrus, toen zij zagen dat de Joden in zegepraal huiswaarts gingen, en vroegen hun vergeving voor de beledigingen en mishandelingen, die zij hun aangedaan hadden, erkennende dat God met hen was, en daarom begerig om zich bij hen te voegen Maar deze belofte zou haar volle vervulling krijgen in de kerk van het Evangelie, wanneer de heidenen door woord en daad gehoorzaam zouden worden aan het geloof in Christus, Romeinen 18:18, als gewillige gevangenen van de kerk, Psalm 110:3, verheugd om haar ketenen te dragen. Zij wordt vervuld wanneer een ongelovige, de openbare verering van Christus bijwonende, bekennen zal dat hij er van overtuigd is "dat God waarlijk in hun midden is," 1 Corinthiers 14:24, 25, en zich bij hen voegen zal, en wanneer "zij, die een synagoge des satans geweest zijn, komen en aanbidden voor de voeten van de gemeente," Openbaring 3:9 en de koningen van de aarde en de volken

hun heerlijkheid binnen het nieuwe Jeruzalem zullen brengen," Openbaring 21:24. Het is goed met hen te zijn, die met God zijn, al zou het zijn in ketenen.

4. Hen wordt geleerd verder op God te vertrouwen dan zij Hem zien kunnen. De profeet legt hun de woorden in de mond en geeft hun het voorbeeld om die uit te spreken, vers 15. *Voorwaar, Gij zijt een God die u verborgen houdt.*

a. God verborg zich toen Hij beproeving over hen bracht. "Ik verborg mij en was verbolgen," Jesaja 57:17.

b. Hij verborg zich toen Hij hen uit de druk redde. Wanneer God optreedt als Israëls God en Verlosser, "is gewoonlijk zijn weg in de zee," Psalm. 77:19. De redding van de kerk wordt op geheimzinnige wijze tot stand gebracht door de Geest van de Heere van de heirscharen, die de geesten van de mensen bewerkt, Zacheria 4:6, door zwakke en onaanzienlijke werktuigen, kleine en schijnbaar toevallige gebeurtenissen, en eerst gewrocht in het uiterste tijdperk. Maar dit is onze troost, of schoon God zich verborgen houdt zijn wij er zeker van dat Hij is de God van Israël, de Verlosser, Job 35:14.

5. Hen wordt geleerd te zegevieren over afgodendienaars en al de aanbidders van andere goden, vers 16. Zij *zijn de makers van afgoden*, niet alleen dat zij die vervaardigen, maar zij maken hen tot afgoden door hen te aanbidden. *Ze zullen beschaamd en tot schande worden* wanneer zij overtuigd zullen worden van hun misslag en gedwongen om te erkennen dat de God van Israël de enige ware God is, en wanneer zij zullen teleurgesteld zijn in hun verwachting van de afgoden, onder wier bescherming zij zich gesteld hadden. zij zullen in verwarring geraken zodra zij ontdekken dat zij evenmin de zonde kunnen verontschuldigen als haar straf ontgaan, Psalm. 97:7. Het is niet hier en daar een die gevoeliger is dan de anderen, die er door getroffen wordt en de zaak opgeeft, maar zij allen: ja ofschoon zij in een geheel staan, hand aan hand verbonden, en al hun krachten inspannen om hun bedaardheid te behouden, zullen zij allen met schande heengaan, zij worden in bossen gebonden om verbrand te worden.

6. Hier wordt verzekerd dat zij, die op God vertrouwen, nooit in dat vertrouwen zullen beschaamd worden, vers 17. Nu God zich opmaakte om hen uit Babel te verlossen, laat Hij hun door zijn profeet zeggen:

a. Op Hem te zien als op de bewerker van hun verlossing: *Maar Israël wordt verlost door de Heere*. Niet alleen wordt hun verlossing door zijn macht bewerkt, maar zij wordt voor hen als een schat bewaard in zijn genade en belofte, en daardoor voor hen gewaarborgd. Zij zullen in Hem verlost worden, want zijn naam zal hun sterke toren zijn, waarheen zij zullen lopen en waarin zij veilig zullen zijn.

b. Om verder te zien dan deze tijdelijke verlossing, naar die welke geestelijk is en betrekking heeft op een andere wereld, te denken aan de verlossing door de Messias, welke is een eeuwige verlossing, de verlossing van de ziel, een vrijmaking van altijddurende ellende en een herstelling tot onvergankelijke zegeningen. Hun wordt de verzekering gegeven dat deze verlossing vast staat, zo vast dat zij *niet beschaamd of te schande gemaakt zullen worden tot in alle eeuwigheden.* Gij zult niet alleen verlost worden van de altijddurende schaamte en verachting, die het deel van alle afgodendienaars zijn zal, Daniel 12:2, maar gij zult eeuwige eer en heerlijkheid hebben. Er is een wereld zonder einde, en het zal goed of slecht met ons zijn

naarmate het met ons is in die wereld Zij, die verlost zijn met een eeuwige verlossing, zaken nooit beschaamd worden over hetgeen zij met het oog daarop deden en leden, want het zal onuitsprekelijk ver al hun verwachtingen overtreffen met een eindeloze vergoeding. De terugkerende gevangenen beleden dat "bij hen de beschaamdheid van de aangezichten was," Daniel 9:7, 8, maar God zegt hun dat zij niet te schande zullen worden maar eeuwige zekerheid genieten. Zij, die beschaamd zijn als boetelingen over hun eigen zonden, zullen niet beschaamd zijn als gelovigen in Gods belofte en macht.

7. Zij worden opgewekt om God aan te hangen, en Hem nooit te verlaten of te wantrouwen. Wat reeds meermalen gezegd is, wordt hier nog eens herhaald, tot aanmoediging van zijn volk om in hun vertrouwen te volharden en te hopen dat Hij voor hen zal blijven, *Ik ben de Heere, en niemand meer*. Dat de Heere, die wij dienen en vertrouwen, de enige God is, verschijnt in twee grote lichten: dat van de natuur en dat van de openbaring.

A. Het is duidelijk bij het licht van de natuur, want Hij heeft de wereld gemaakt en daarom mag Hij rechtvaardig haar eerbewijs eisen, vers 18. Alzo zegt de Heere, die de hemelen geschapen heeft, die God die de aarde geformeerd en gemaakt heeft, Ik ben de Heere, de souvereine Heer van allen, en er is geen ander. De goden van de heidenen deden dit niet, en beweerden dat ook niet te zijn. Hij vermeldt hier de schepping van de hemelen, maar wijdt meer uit over de schepping van de aarde, omdat die het deel. van de schepping is, dat we het meest in het oog hebben en waarmee wij het meest in verband staan. Hier wordt opgemerkt:

a. Dat Hij haar formeerde, zij is geen ruwe, onbewerkte chaos, maar met oneindige wijsheid in de fijnste vormen gegoten.

b. Hij heeft haar bevestigd toen Hij haar geformeerd had, heeft Hij haar bevestigd, "haar gegrond in de zeeën," Psalm 24:2, "haar opgehangen aan het niet," Job 26:7, gelijk Hij haar eerst uit niet maakte, zo bevestigde Hij haar nu en hing haar vast op.

c. Dat Hij haar inrichtte voor het gebruik en ten dienste van de mens, aan wie Hij haar geven wilde. Hij schiep haar niet doelloos, alleen om een proef van zijn macht te geven, maar Hij formeerde haar om bewoond te worden door de kinderen van de mensen, en met dat doel vergaderde Hij de wateren, waarmee zij in de beginne overdekt was, en "deed het droge verschijnen," Psalm 104:6, 7. Tot eer van Gods wijsheid moet hier opgemerkt worden dat Hij niets tevergeefs maakt, maar alles naar eigen aanleg doet beantwoorden aan Zijn bedoeling. Indien iemand het bewijs geeft dat hij tevergeefs gemaakt schijnt te zijn, dan is dat zijn eigen schuld, maar tot eer van Gods goedheid en gunst voor de mensen is te zeggen dat Hij rekent dat niet vergeefs of doelloos gemaakt te hebben, hetgeen Hij bestemde om een woning en een onderhoud voor de mens te zijn.

B. Dat blijkt bij het licht van de openbaring. Gelijk de werken Gods overvloedig aantonen dat Hij de enige God is, zo doet zijn woord dat evenzeer, en de openbaring van zichzelf, en van zijn wil en geest die Hij daarin gegeven heeft. Zijn voorzeggingen overtreffen die van de heidense godheden even ver als zijn werken de hun, vers 19. Deze voorrang wordt hier in drieerlei opzicht aangetoond.

a. In de wijze van openbaring, die duidelijk en open is. *Ik heb niet in het verborgene gesproken, in een donkere plaats van de aarde.* De heidense godheden gaven hun orakelen in holen en spelonken, met holle grafstem, in dubbelzinnige uitdrukkingen, zij die waarzeggende

geesten hadden, fluisterden en piepten, Hoofdstuk 8:19. Maar God gaf zijn wet van de top van Sinaï ten overstaan van al de duizenden van Israël, in duidelijke, verstaanbare, verstandige woorden. De wijsheid roept op de hoeken van de straten, Spreuken 1:20, 2l, 8:1, 2,3. Het gezicht is duidelijk en helder geschreven, zodat alle voorbijgangers het lezen kunnen. Is het voor iemand onduidelijk, dan heeft hij dat aan zichzelf te wijten. Christus verdedigde zich met dezelfde woorden die God hier spreekt: "In het verborgene heb ik niets gesproken," Johannes 18:20.

b. In het gebruik en de zegen ervan was het hoogst voldoende, *Ik heb niet tot het zaad Jakobs gezegd,* als zij mijn uitspraken zochten om daarnaar te leven: "Zoekt mij tevergeefs, zoals de valse goden tot hun aanbidders zeiden, die voor de levenden de doden vraagden," Jesaja 8:19. Dit omvat al de genadige antwoorden, welke God gegeven heeft beide aan hen die God om leiding vroegen, zijn woord is voor hen een betrouwbare gids, en voor hen die Hem aanriepen. Het zaad van Jakob is een biddend volk," het is het geslacht dergenen die naar Hem vragen," Psalm 24:6. En gelijk Hij in zijn woord ons heeft uitgenodigd om Hem te zoeken, zo heeft Hij zich nooit van hun gelovige gebeden afgewend, of hun gelovige verwachtingen teleurgesteld. Hij zei nooit tot hen, of tot een hunner: "Zoek mij tevergeefs," want indien Hij het niet raadzaam oordeelde hun te geven hetgeen zij van Hem vroegen, gaf Hij hun die voldoende genade en die vertroosting en verkwikking in de ziel, die er geheel tegen opwogen. God geeft niet alleen een genadig antwoord aan hen, die Hem vlijtig zoeken maar is ook hun overvloedige beloner.

C. De inhoud van Gods woorden is onberispelijk rechtvaardig en er is geen ongerechtigheid in *Ik ben de Heere, die gerechtigheid spreek, die rechtvaardige dingen spreek,* dingen die in overeenstemming zijn met de eeuwige beginselen van het recht. De heidense afgoden verkondigden hun aanbidders menigmaal dingen die een schande waren voor de menselijke natuur en tegen alle beginselen van de deugd ingingen, maar God spreekt gerechtigheid, schrijft voor hetgeen in zichzelf rechtvaardig is en de strekking heeft om de mensen rechtvaardig te maken, en daarom is Hij God en niemand meer.

Jesaja 45:20-25

Hetgeen hier gezegd wordt heeft dezelfde strekking als het voorgaande.

I. Ter overtuiging van de afgodendienaars, om hun hun dwaasheid te tonen in het aanbidden van goden, die hen niet helpen kunnen en het verwaarlozen van de God, die dat wel kan. Laat allen, *die van de heidenen ontkomen* zijn, niet alleen de Joden, maar ook de andere volken, welke Cyrus uit de Babylonische gevangenschap ontslagen heeft, laat hen allen komen en horen wat er gezegd wordt tegen hun afgodendienst, opdat zij zowel als de doden daarvan genezen mogen worden, opdat Babel, dat vanouds de wieg van de afgoderij is, er nu het graf van moge worden. Laat de ontkomenen zich vergaderen en samenkomen, God heeft hun iets te zeggen tot hun eigen bestwil, en dat is: dat de afgoderij in tweeërlei opzicht dwaasheid is.

1. Ze maken voor zichzelf een toevlucht voor de leugen. Zij *dragen hun houten gesneden beelden* of *richten die op*, want hout zijn ze en meer niet, al zijn ze nog zo mooi met goud overtrokken en met sieraden overdekt, zij zijn en blijven hout. Zij *roepen een God aan die niet verlossen kan,* want hij kan niet horen en niet helpen, hij kan niets doen. Hoe vernederen zij zichzelf, die zo iets als een god vereren dat hun als een god niets doen kan? Hoe bedriegen zij zichzelf, die om redding aanroepen een ding, dat niet het minste vermogen heeft om te redden! Zeker, zij hebben geen kennis en zijn verdwaasd in hun verstand, die zoveel moeite doen om de gunst van een volstrekt-machtelozen god te verwerven.

2 Zij maken een mededinger voor God, de enig levende en waren God, vers 21. Roept hen allen samen, verkondigt hun dat de grote zaak nog eens op de proef gesteld worden zal, ofschoon die reeds eens beslist is tussen God en Baäl. *Treedt hiertoe en beraadslaagt tezamen,* wat er te zeggen is ter verdediging van uzelf en van uw afgoden. De proef op de som zal genomen worden: laat hen nu aantonen dat een van hun goden ooit met volkomen zekerheid toekomstige dingen verkondigd heeft, gelijk de God van Israël dat gedaan heeft, en dan zullen wij erkennen dat er enige grond is voor hun aanspraken. Maar dat heeft nooit een van hen gedaan, hun profeten waren leugenprofeten. Doch *de Heere heeft het doen horen van oudsher,* lang voor het kwam, daarom moet ge toestemmen dat *er geen God is behalve Ik.*

a. Hij is de enige God die regeren kan, en Hij is een rechtvaardig God, die oordeelt in gerechtigheid en recht doet aan de verdrukten.

b. Er is geen ander in staat om te helpen, en daar Hij de rechtvaardige God is, is Hij de redder, die voor zijn verlossingen geen hulp van anderen nodig heeft, maar buiten wie niemand redden kan. Zij, die iets anders buiten Hem als hun god oprichten, hebben dus geen gevoel voor waarheid en leugen, voor goed en kwaad, ook niet voor hun eigen belang.

II. Ter vertroosting en bemoediging van al Gods getrouwe aanbidders, wie zij ook zijn, vers 22. Zij, die de afgoden vereren, aanbidden goden die niet redden kunnen, maar de God van Israël zegt: zegt het tot al de einden van de aarde, tot Zijn volk, hoewel het verstrooid is tot in de uiterste hoeken van de wereld, en in zijn verstrooiing verloren en vergeten schijnt te zijn, dat zij slechts door geloof en gebed zich tot Hem hebben te wenden, van alle werktuigen en tweede oorzaken moeten afzien, van alle voorgewende helpers moeten afzien, en op Hem zien moeten, dan zullen zij behouden worden. Dit schijnt in de tweede plaats te zien op de bekering van de heidenen, die aan de einden van de aarde leven, de verst-gelegen volken, onder welke de banier des Evangelies opgericht is, *tot Hem zullen de heidenen komen.* Toen Christus van

de aarde verheven werd gelijk de koperen slang, trok Hij de ogen van allen tot zich, allen worden thans uitgenodigd om op Hem te zien, gelijk de Israëlieten op de koperen slang zien moesten. En zo sterk is het oog des geloofs, dat het door Gods genade de Zaligmaker bereiken zal en zelfs van de einden van de aarde Hem vasthouden, *want Hij is God en niemand meer.*

Twee dingen worden hier beloofd als overvloedige vergelding voor allen, die door het geloof op de Zaligmaker zien.

1. Dat de heerlijkheid van de God, die zij dienen, grotelijks zal vermeerderd worden, en dit is goed nieuws voor het gehele volk des Heeren, dat hoe meer en hoe lang het ook zelf moge verdrukt en belasterd worden, God zal verhoogd worden, vers 23. Dit wordt bevestigd met een eed, opdat wij er sterke vertroosting van hebben zouden. "Ik heb gezworen bij mij zelf" (en God kan bij geen meerderen zweren, Hebreeen 6:*1 en het woord van de gerechtigheid is uit mijn mond gegaan,* en het zal nimmer herroepen worden en nooit ledig weerkeren, want het is uitgegaan als een woord van de gerechtigheid omdat het de meest natuurlijke zaak ter wereld is: dat Hij die alles geschapen heeft de Heere van alles zijn zal, en dat, gelijk nu de meeste schepselen van Hem vervreemd zijn, zij eens allen zo aan Hem gewild zullen worden. Hij heeft het gezegd en Hij zal het vervullen: "Ik zal verhoogd worden," Psalm 46:10. Hij heeft ons verzekerd:

A. Dat eens het heelal aan Hem onderworpen zal zijn, dat de koninkrijken van de wereld zijn koninkrijk zullen worden, dat zij Hem hulde brengen zullen, *voor mij zal alle knie zich buigen,* en zij zullen zich met een eed van huldiging aan Hem verbinden, *alle tong zal mij zweren.* Dit wordt in Romeinen 14:10 toegepast op de heerschappij, van Christus: Wij *zullen allen voor de rechterstoel van Christus geopenbaard worden* en Hem rekenschap geven, want er is geschreven: *Ik leef, zegt de Heere, voor mij zal alle knie zich buigen en alle fond zal God belijden,* en het schijnt te verwijzen naar Psalm. 2:9, 10. Indien het hart gebracht is tot de gehoorzaamheid aan Christus en willig gemaakt op de dag van zijn heirkracht, zal de knie zich voor Hem buigen in de nederige aanbidding en smeking, in bereidwillige gehoorzaamheid aan zijn gebeden, onderwerping aan zijn beschikkingen en overeenstemming met zijn wil. En de tong zal Hem zweren, zal de ziel de verplichting opleggen om voor altijd in zijn dienst te blijven, want hij die een oprecht gemoed heeft zal noodt op zijn verbintenis afdingen.

B. Dat Hij algemeen zal gezocht worden, en in alle delen van de wereld aangeroepen. Uit de verst-gelegen landen zal men komen om zijn gunst te smeken en tot Hem zal alle vlees komen, Psalm 65:2. En wanneer Christus van *de aarde zou verhoogd zijn, zou Hij hen allen tot zich trekken.*

C. Het zal tevergeefs zijn zich tegen Hem te verzetten. Allen, die tegen Hem ontstoken zijn, die zich tegen zijn banden verzetten, zullen beschaamd worden. De volken, die toornig geworden zijn omdat Hij zijn grote macht aangenomen heeft en geregeerd heeft, die in woede ontbranden tegen de gestrengheid van zijn wetten en de voorspoed van zijn Evangelie en het geestelijk karakter van zijn koninkrijk, zullen beschaamd worden, sommigen met berouwhebbende schaamte, anderen zonder berouw tot hun eeuwigen ondergang. Op de een of andere wijze, vroeger of later, zullen allen die zich verzetten tegen de regering en de overwinningen van Christus, beschaamd worden over hun dwaasheid en verzet.

2. Dat het welzijn van de zielen zeker zal bevestigd worden. *Men zal van mij zeggen,* en de één zal door zijn voorbeeld de ander leren het ook te zeggen, zodat al het zaad Israëls door de Geest het zeggen en er bij blijven zal:

a. Dat God voor hen algenoegzaam is en dat er in Christus alles is om in hun noden te voorzien. *In de Heere zijn gerechtigheden en sterkte.* In de Heere is alle gerechtigheid en kracht, zo lezen sommigen. Hij zelf is gerechtig en sterk, Hij kan doen wat Hem behaagt, maar doet niets dat niet volkomen recht is, Hij heeft dus al wat nodig is om te voorziet in de noden van hen, die Hem zoeken en op Hem rekenen, op de volheid van Zijn voorzienigheid en van de schatten van Zijn genade. Ja, wij mogen zeggen, dat niet alleen Hij dat alles heeft, maar dat wij het in Hem hebben, want Hij heeft gezegd dat Hij onze God zal zijn. In de Heere hadden de gevangen Joden gerechtigheid, dat is genade, zowel om de beproevingen aan hun hart te heiligen als om hen voor de bevrijding voor te bereiden, en sterkte voor het dragen van hun lot en voor hun uittocht. In de Heere Jezus hebben wij gerechtigheid om ons aan te bevelen in Gods welwillendheid voor ons, en kracht om het goede werk in ons te beginnen en voort te zetten. Hij is de fontein van beide en wij moeten voor beide op Hem vertrouwen. "Wij moeten heengaan in de mogendheden des Heeren en Zijn gerechtigheden vermelden, de Zijne alleen," Psalm 71:16. b, Zij zullen daarin overvloedige zegening en voldoening genieten. Het volk van de Joden zal in de Heere gerechtvaardigd worden voor de mensen en openlijk zegevieren in zijn God. De verdrukkers deden hun verwijten, overlaadden hen met lasteringen en beroemden zich op hun goed recht om hen te overheersen omdat zij hun God verlaten bedden, maar wanneer God hun verlossing bewerken zal, dan zullen zij daardoor van al die harde beoordelingen gerechtvaardigd worden, en daardoor worden zij verheerlijkt. Alle oprechte Christenen, die voor gerechtigheid en sterkte zich aan Christus toevertrouwen zullen in Hem gerechtvaardigd en daardoor verheerlijkt worden.

Merk op: Alle gelovigen zijn het zaad van Israël, een oprecht biddend zaad. Het grote voorrecht, dat zij in Christus genieten, is dat zij in Hem en om Zijnentwil gerechtvaardigd zijn voor God, aangezien Christus hun geworden is rechtvaardigheid Gods. Allen die gerechtvaardigd worden, danken hun rechtvaardigmaking aan Christus, zij konden op geen andere wijze gerechtvaardigd worden, en daarom roemen zij, die gerechtvaardigd zijn zullen ook verheerlijkt worden. En daarom is de grote plicht van hen, die in Christus geloven, Hem te verheerlijken, in Hem zich te beroemen daarom is Hij ons alles in allen geworden, opdat *wie zich beroemt, die beroeme zich in de Heere.*

HOOFDSTUK 46

1 Bel is gekromd, Nebo wordt nedergebogen, hun afgoden zijn geworden voor de dieren en voor de beesten; uw opgeladen pakken zijn een last voor de vermoeide beesten.
2 Samen zijn zij nedergebogen, zij zijn gekromd, zij hebben den last niet kunnen redden, maar zijzelven zijn in de gevangenis gegaan.
3 Hoor naar Mij, o huis van Jakob, en het ganse overblijfsel van het huis Israels! die van Mij gedragen zijt van den buik aan, en opgenomen van de baarmoeder af.
4 En tot den ouderdom toe zal Ik Dezelfde zijn, ja, tot de grijsheid toe zal Ik ulieden dragen; Ik heb het gedaan, en Ik zal u opnemen, en Ik zal dragen en redden.
5 Wien zoudt gijlieden Mij nabeelden, en evengelijk maken, en Mij vergelijken, dat wij elkander gelijken zouden?
6 Zij verkwisten het goud uit de beurs, en wegen het zilver met de waag; zij huren een goudsmid, en die maakt het tot een god, zij knielen neder, ook buigen zij zich daarvoor.
7 Zij nemen hem op den schouder, zij dragen hem, en zetten hem aan zijn plaats; daar staat hij, hij wijkt van zijn stede niet; ja, roept iemand tot hem, zo antwoordt hij niet, hij verlost hem niet uit zijn benauwdheid.
8 Gedenkt hieraan, en houdt u kloekelijk, brengt het weder in het hart, o gij overtreders!
9 Gedenkt der vorige dingen van oude tijden af, dat Ik God ben, en er is geen God meer, en er is niet gelijk Ik;
10 Die van den beginne aan verkondigt het einde, en van ouds af die dingen, die nog niet geschied zijn; Die zegt: Mijn raad zal bestaan, en Ik zal al Mijn welbehagen doen.
11 Die een roofvogel roept van het oosten, een man Mijns raads uit verren lande; ja, Ik heb het gesproken, Ik zal het ook doen komen; Ik heb het geformeerd, Ik zal het ook doen.
12 Hoort naar Mij, gij stijven van harte, gij, die verre van de gerechtigheid zijt!
13 Ik breng Mijn gerechtigheid nabij, zij zal niet verre wezen, en Mijn heil zal niet vertoeven; maar Ik zal heil geven in Sion, aan Israel Mijn heerlijkheid.

God geeft hier door de profeet in het kort Zijn voornemen te kennen om hen uit hun gevangenschap te verlossen, en bereidt hen voor deze bevrijding voor door hun afkeer voor de afgoden in te boezemen en hen te bezielen met gelovig vertrouwen op God als hun God.

I. Zij moeten niet bevreesd zijn voor de afgoden van Babylon, alsof die op enigerlei wijze hun verlossing konden tegenhouden, want deze zullen beschaamd worden vers 1-2. Maar ze moeten vertrouwen Op die God, die hen reeds zo menigmaal verlost heeft, dat Hij dat nog eens en wet nu zal doen vers 3,4. 2. zij moeten er niet aan denken om zelf afgoden te maken, afbeeldingen van de God van Israël, om die daardoor te verheerlijken zoals de Babyloniërs hun goden vereerden, vers 5-7. 3. Zij moeten zo dwaas niet zijn, vers 8, maar het oog hebben op God in Zijn Woord, en niet in een afbeelding, daarop moeten zij vertrouwen, op de daarin vervatte beloften en voorzeggingen, en op Gods macht om die te vervullen, vers 9-13. En zij moeten goed weten dat het ongeloof van de mensen niet instaat is Gods Woord krachteloos te maken.

Jesaja 46:1-4

Ons wordt hier gezegd:

1. Dat de valse goden zeker hun aanbidders in de steek zullen laten als deze hen het meest nodig zullen hebben, vers 1, 2. Bel en Nebo waren twee beroemde afgoden van Babylon, sommigen houden de naam Bel voor een samentrekking van de naam Baäl, anderen denken dat het de naam is van Belus, een van hun eerste koningen die bij zijn dood vergood werd. Gelijk Bel een vergood vorst zou zijn, zo was Nebo, naar sommiger mening, een vergood profeet, want de naam Nebo betekent profeet, zodat Bel en Nebo hun Jupiter en Mercurius of Apollo waren. Barnabas en Paulus werden te Lystre voor Jupiter en Mercurius gehouden. De namen van deze goden waren opgenomen in de namen van hun vorsten, Bel in Belsasar, Nebo in Nebukadnezar, in Nebuzaradan enz. Deze goden hadden zij lang vereerd, en in hun gedichten geprezen voor al hun daden, gelijk Daniel 5:4 blijkt. Zij meenden tegenover Israël dat Bel en Nebo te sterk waren voor Jahweh, zodat Israëls God hen wel in ballingschap laten moest. Opdat de arme gevangenen daardoor niet ontmoedigd zouden worden, voorzegt God hun hier wat er van die afgoden worden zal, die nu naar ‘t scheen hun te machtig waren. Als Cyrus Babylon inneemt, gaan deze goden te gronde. De overwinnaars waren gewoon de goden van de plaatsen en volken, die zij tenonder brachten, te vernielen en daarvoor hun eigen goden in plaats te stellen, Jesaja 37:19. Cyrus zal dat ook doen, en dan zullen Bel en Nebo, die zo hoog opgericht waren en zo’n voornaam, krachtig en voortreffelijk aanzien hadden, gekromd en nedergebogen worden onder de voeten van de krijgslieden, die hun tempels plunderen zullen. En omdat zij met veel goud en zilver beladen waren, dat diende om hen te versieren, maar nu blijken zal hen tot een begeerlijke prooi te maken, worden zij met het overige van de buit weggevoerd, de paarden en muilezels worden er mee beladen, en met de andere afgoden, die ook naar Perzië gevoerd worden. Zover is het er vandaan dat zij hun aanbidders kunnen steunen, dat zij zelf een zware last in de wagens en een drukkende vracht voor de vermoeide beesten zijn. De afgoden kunnen elkaar niet helpen. *Samen zijn zij neergebogen en gekromd,* zij zijn allen gelijk, bezwijkende dingen, en hun dag om te vallen is gekomen, hun aanbidders kunnen hen niet helpen-zij kunnen de vracht niet uit de handen van de vijanden redden, maar beide, de afgoden en hun vereerders, gaan in de gevangenis. Derhalve moet Gods volk voor geen van beide vrezen. Toen de ark Gods door de Filistijnen weggevoerd was, bleek zij een last te zijn, niet voor de beesten, maar voor de overwinnaars, die genoodzaakt werden haar terug te zenden. Maar wanneer Bel en Nebo in de gevangenis gaan moeten hun aanbidders voor goed afscheid van hen nemen, want zij zullen zich nooit herstellen.

II. De ware God zal zijn vereerders nooit te weinig zijn. "Gij hoort wat er van Bel en Nebo geworden is: *hoort nu naar mij, gij huis Jakobs,* vers 3 en 4. Ben Ik deze goden gelijk? Neen, ofschoon gij diep verlaagd zijt en het huis Israëls slechts een overblijfsel geworden is, was God altijd, is Hij en zal Hij altijd zijn, hun machtige en getrouwe beschermer.

1. Gods Israël moet Hem de eer geven dat Hij tot hiertoe altijd vriendelijk voor hen geweest is, zorgvuldig, teder, over hen gewaakt en alle dingen ten beste gekeerd heeft. Het moet toestemmen:

a. Dat Hij hen *gedragen* (hen gemaakt) heeft van de aanvang af. *Van de moederschoot af.* Welke moederschoot? Welke anders dan die van zijn barmhartigheid, genade en belofte? Hij heeft hen tot een volk geformeerd en hun zijn inzettingen gegeven. Iedere gelovige is hetgeen God hem maakt.

b. Hij heeft hen verder voortdurend opgenomen, *Ik heb u gedragen van de moederschoot af en opgenomen van de baarmoeder af.* God heeft van de aanvang af hun goed gedaan, zodra zij tot een volk geformeerd waren, ja zelfs toen zij nog vreemdelingen en weinigen in getal waren. God nam hen onder zijn bijzondere bescherming, en "liet niemand toe hen kwaad te doen," Psalm. 105:12-14. In de kindsheid van hun staat, toen zij niet alleen dwaas en hulpeloos als kinderen waren, maar tegenstrevend en murmurerend, heeft God hen in de armen van zijn macht en liefde gedragen, "hen gedragen als op adelaarsvleugelen," Exodus 19, 4, Deuteronomium.32:11. Mozes had "geen geduld genoeg, om hen te dragen gelijk een voedster vader de zuigeling in zijn armen draagt," Numeri 11:12. Maar God heeft hen gedragen en "hun zeden verdragen," Handelingen 13:18. En God begon er vroeg mee om hun goed te doen, *toen Israël een kind was heb Ik hem liefgehad,* Hij heeft voortdurend hun welgedaan, van de moederschoot af tot op deze dag. En wij kunnen allen van God getuigen dat Hij voor ons even genadig geweest is, van de moederschoot af heeft Hij ons opgenomen, van de baarmoeder af, anders waren wij bij de geboorte gestorven, en hadden de geest gegeven toen wij uit de baarmoeder voortkwamen. Wij zijn voortdurend de voorwerpen geweest van de vriendelijke zorg van zijn voorzienigheid, gedragen in zijn machtige armen en aan zijn liefhebbend en medelijdend hart. Zo is de nieuwe mens ook, hetgeen in ons van Godswege geboren is, werd uit Hem geboren, anders zou het spoedig gestorven zijn. Ons geestelijk leven wordt onderhouden door zijn genade, even noodzakelijk en onophoudelijk als ons natuurlijk leven door Zijn voorzienigheid. Alle heiligen hebben beleden dat God hen van de moederschoot af gedragen heeft en elkaar aangemoedigd met deze overweging, ook in hun grootste bezwaren, Psalm 22:10,11, 71:5, 6, 17.

2. Hij zal hun de gunst bewijzen van hen te beloven dat Hij hen nooit zal verlaten, Hij was hun de eerste en Hij zal hun de laatste zijn, die de aanvang van hun welzijn was zal er de voltooier van zijn, vers 4. Gij zijt van mij gedragen van de moederschoot af: Ik heb u als kleine kinderen gekoesterd en tot in de ouderdom zal Ik dezelfde zijn, die U in al uw zwakheden en gebreken zal helpen evenals Ik in uw kindsheid deed. Israël begon nu oud te worden, evenals het verbond, dat met hen gesloten was, Hebreeen *8:13,* "Grauwheid was op hem verspreid," Hosea 7:9. En zij hadden hun ouderdom met de daaraan verbonden gebreken verhaast door hun ongeregeldheden, maar God zal hen nu niet verwerpen, Hij zal hen niet begeven als de kracht vergeet, Hij blijft hun God en zal hen blijven dragen in dezelfde eeuwige armen, die in Mozes tijd onder hen gelegd waren, Deuteronomium , 33:27. Hij heeft hen gemaakt en blijft belangstellen in hen, daarom zal Hij hen dragen, hen dragen met hun zwakheden, hen dragen onder al hun beproevingen, hen dragen en verlossen, Ik zal hen nu uit Babylon dragen op adelaarsvleugelen, gelijk Ik hen in hun kindsheid uit Egypte gedragen heb. De belofte voor Israël in zijn ouderdom is toepasselijk op iedere bejaarde Israëliet. God heeft zich genadig verbonden om zijn getrouwe dienstknechten te ondersteunen en te vertroosten ook in hun ouderdom. Zelfs in uw ouderdom, als gij voor werken ongeschikt wordt, als gij door allerlei zwakheden bevangen wordt, als wellicht zelfs uw nabestaanden u min of meer afkerig worden, *ben Ik met u.* Ik ben die Ik ben en die Ik geweest ben dezelfde die u opgenomen heeft van de baarmoeder af en gedragen van de moederschoot. Gij verandert maar Ik blijf dezelfde. Ik ben hetgeen Ik beloofd heb te zullen zijn, hetgeen gij Mij bevonden hebt te zijn, hetgeen gij Mij wenst te zijn. *Ik zal u dragen en Ik zal u redden, u* opnemen, u uitdragen, u op de weg dragen en u ten laatste in huis dragen.

Jesaja 46:5-13

Hier wordt verder de aandacht gevestigd op de verlossing van Israël door de verwoesting van Babel, (die het algemene onderwerp is van al deze hoofdstukken) en de belofte daarvan herhaald, tot overtuiging van de afgodendienaars, die mededingers van God oprichtten, en van de onderdrukkers, die vijanden van Gods volk waren.

I. Tot overtuiging van hen, die afgoden maakten en aanbaden, voornamelijk van de Israëlieten, die dat deden, die afbeeldingen van hun God wilden hebben, evenals de Babyloniërs.

1. Hij daagt hen uit een beeld te maken, dat enige gelijkenis met Hem zou kunnen hebben, of er een op te richten, dat enigszins tegenover Hem in aanmerking kwam, vers 5 *Wien zoudt gijlieden mij nabeelden en evengelijk maken?* Het is ongerijmd te denken dat een oneindige en eeuwige Geest zou kunnen voorgesteld worden door de beeltenis van enig schepsel hoegenaamd, het is de waarheid Gods veranderen in de leugen het is Zijn heerlijkheid te schande maken. Niemand heeft ooit Zijn gedaante gezien, niemand zou Zijn aangezicht kunnen zien en leven. "Met wie zult gij God vergelijken?" Jesaja 40:18, 25. Het is evenzo ongerijmd enig schepsel gelijk aan de Schepper te denken of te willen maken, Hij is oneindig boven het voortreffelijkste schepsel verheven. Ja men kan geen enkele vergelijking maken tussen het schepsel en de Schepper, er is geen verhouding tussen het eindige en het oneindige.

2. Hij toont de dwaasheid aan van hen, die afgoden maken en die daarna aanbidden, vers 6, 7.

A. Zij besteedden zeer veel moeite aan hun afgoden, zij spaarden voor dat doel geen kosten, zij *verkwisten het goed uit de beurs,* met weinig gaat het niet goed en het hindert hen niet hoeveel het kost, ofschoon zij daardoor hun gezinnen benadelen en hun bezittingen er aan opofferen. Hoe beschaamt de offervaardigheid van afgodendienaars de vrekkigheid van velen, die zich Gods dienstknechten noemen, maar een godsdienst willen hebben, die hun niets kost. Sommigen *verkwisten het goud uit de beurs, om* een afgod te maken, die in hun huis is, anderen *hopen het goud op in de beurs, om* daarvan een afgod op *te* richten in hun hart, want de *gierigheid is afgodendienst,* even gevaarlijk als de gewone afgoderij, ofschoon zij voor niet zo schandelijk gehouden wordt. Zij *wegen het zilver met de waag, om* er de werkman mee te betalen of om er hun afgod van te maken. Want ook de meest verdwaasden hadden gevoel genoeg om te beseffen dat zij hun God moesten dienen met het beste dat zij hadden, het beste dat zij hem met mogelijkheid aanbieden konden, zij die hem de gedaante van een kalf toedichtten maakten dat van goud. Gewoonlijk is de dienst van de zonde zeer kostbaar.

B. Zij droegen veel zorg voor hun afgoden en gaven zich veel moeite er voor, vers 7. *Zij nemen hem op de schouder,* hun eigen schouder, daar huren zij geen dragers voor, zij *dragen hem en zetten hem aan zijn plaats,* meer als een dood ding dan als een levenden god. Zij zetten hem op een voetstuk, daar staat hij, zij besteden er veel moeite aan om hem vast te zetten, en *hij wijkt niet van zijn plaats,* zij kunnen dus goed onthouden waar hij te vinden is, of schoon hij daardoor ook juist geen hand kan uitsteken en geen voet verzetten om hun enigen dienst te bewijzen.

C. Met dat alles bewijzen zij grote eerbied aan hun afgoden, ofschoon zij niets anders zijn dan het werk van hun eigen handen en de voortbrengselen van hun eigen verbeelding. Zodra de goudsmid het ding gemaakt heeft, dat zij hun god noemen, *knielen zij er voor neer en buigen zich er voor.* Zij hebben zichzelf veel te hoog geschat door voor te wenden dat zij een god

maken konden, en nu, als om daar boete voor te doen, verlagen zij zich zozeer dat zij neerknielen voor een god, waarvan niemand beter dan zij weten waar hij vandaan komt. En gelijk zij zichzelf bedriegen door de gewoonte van hun land om dergelijke goden te maken, bedriegen zij zich niet minder wanneer zij hen om hulp aanroepen, ofschoon zij weten dat ze niet antwoorden kunnen, niet verstaan kunnen wat tot hen gezegd wordt, geen ja of neen kunnen zeggen, veel minder *iemand verlossen uit zijn benauwdheid.* En zal dan iemand, die enige kennis heeft van de ware en levende God, zich tot zulke dwaasheden verlagen?

3. Hij laat het aan henzelf en aan hun verstand over om in deze te beslissen, vers 8. *Gedenkt hieraan,* het is u menigmaal gezegd welke hulpeloze en niet helpende dingen de afgoden zijn, en *houdt u kloekelijk,* toont dat gij mensen en geen stomme dieren zijt, mannen en geen zuigelingen. Handelt met verstard, handelt met beslistheid, handelt in uw eigen belang. Doet een wijs ding, een moedig ding, en gaat niet tegen uw eigen verstand in gelijk gij doet wanneer gij afgoden vereert. Zondaren zouden heiligen worden wanneer zij zich als mensen gedragen wilden, wanneer zij letten wilden op de adel van hun natuur, en de vermogens en bekwaamheden van hun ziel op de rechte wijze gebruiken wilden. Vele dingen hebt gij u herinnerd, *brengt dit weer in uw hart,* roept het terug in uw geheugen en handelt daarnaar. O gij *overtreders aanmerkt uw wegen, gedenkt aan hetgeen, waarvan gij uitgevallen zijt, en hebt berouw.* En dan. bekeert u.

4. Hij brengt opnieuw onweerlegbare bewijzen bij dat Hij God is, Hij en Hij alleen, vers 9. *Gedenkt dat Ik God ben, en daar is geen God meer, en daar is niemand gelijk Ik.* Dat is het wat wij ons telkens en telkens weer moeten herinneren, en als bewijs voert hij hier aan:

A. Uit de gewijde geschiedenis. *Gedenkt aan de dingen vanouds, wat* de God van Israël in de beginne voor zijn volk deed, waarom Hij voor hen deed wat Hij voor geen ander volk zou doen en hetgeen de valse goden voor hun aanbidders niet konden doen. Gedenkt al deze dingen en gij zult erkennen dat *Ik God ben en niemand meer.* Er is goede reden waarom wij Hem alleen zullen verheerlijken en aan geen ander de eer geven, die wij aan Hem alleen verschuldigd zijn, Exodus 15:11.

B. Uit de heilige profetie. Hij alleen is God, die *van de beginne het einde verkondigt,* en dat doet Hij alleen, vers 10. Van de aanvang van de tijd af heeft Hij het einde verkondigd, het einde van alle dingen, reeds door de profetie van Henoch: Zie, de Heere komt. Van het begin van een volk verkondigt Hij wat er het einde van zijn zal. Hij maakte Israël bekend wat hun zou overkomen *in het laatste van de dagen* en wat *hun einde zou* zijn, en verlangde dat zij zo wijs zouden zijn van dat ter harte te nemen, Deuteronomium 32:20, 29. Van het begin van een gebeurtenis af verkondigt Hij wat er het eind van zijn zal. *Gode zijn al zijn werken bekend,* en wanneer het Hem behaagt, maakt Hij ze bekend. Verder dan de profetie ons leidt is het voor ons onmogelijk uit "te vinden het werk, dat God gemaakt heeft, van het begin tot het einde toe." Prediker 3:11. *Hij verkondigt van ouds de dingen, die nog niet geschied zin.* Er zijn verscheidene profetieën in de Schrift, die lang geleden zijn uitgesproken, maar nog niet vervuld werden, doch de vervulling in die tussentijd van andere is een waarborg dat ook de overige op haar tijd vervuld zullen worden. Uit dit alles blijkt dat Hij God is en niemand meer, Hij is het en niemand anders, die iets zeggen kan en Zijn woord ook gestand doen. Mijn raad zal bestaan en alle machten van aarde en hel kunnen er niets aan veranderen of hem vernietigen, al hun raadslagen kunnen hem niet dwarsbomen. Gelijk Gods werken alle overeenkomstig Zijn raad zijn, zo zal Zijn gehele raad in Zijn werken vervuld worden, geen van Zijn maatregelen zal verbroken worden, geen van Zijn voornemens zal mislukken. Hierin is overvloedige

vertroosting voor hen, die al hun sterkte in Gods raad zoeken dat zijn raad onwankelbaar zal standhouden. En zodra wij zover gevorderd zijn dat hetgeen God behaagt, ook ons behaagt, kan niets beter tot onze gerustheid bijdragen dan de zekerheid dat "God al zijn welbehagen doet," Psalm 135:6.

De vervulling van deze bijzondere profetie, welke betrekking heeft op de verhoging van Cyrus en zijn werkzaamheid in de bevrijding van Gods volk uit de gevangenschap, wordt hier aangevoerd ter bevestiging van de waarheid, dat de Heere is God en niemand meer. En dit is een zaak, die binnen kort geschieden zal, vers 11. God roept door Zijn raad *een roofvogel van het oosten* Cyrus, van wie men zegt dat hij een neus had als de snavel van een arend of van een havik, waarop, naar men meent, deze naam zinspeelt. Anderen menen dat de adelaar zich standaard was, evenals later van de Romeinen, waarheen deze profetie een heenwijzing zou zijn. Zie ook Mattheus 24:28. Cyrus kwam op Gods roepstem van het oosten want God is de Heere van de heirscharen en van hen, die heirscharen onder hun bevelen hebben. En als God hem roept, zal Hij hem doen welslagen, hij is de man, die Gods raad moet uitvoeren, ofschoon hij uit verre landen komt en van de zaak niets afwees. Zelfs zij, die Gods geopenbaarde wil niet kennen of er zich niet aan storen, worden gebruikt om zijn verborgen wil te volbrengen, die op zijn eigen tijd zo nauwkeurig mogelijk zal uitgevoerd worden door de hand, die het Hem behaagt daarvoor te kiezen. Hetgeen hierbij gevoegd wordt om deze bijzondere profetie te bevestigen, kan aan de erfgenamen van de belofte overvloedig aantonen de onveranderlijkheid van zijn raad. *Ik heb het gesproken,* door mijn knechten de profeten, en hetgeen Ik gesproken heb is geheel hetzelfde dat Ik mij voorgenomen heb. Want ofschoon God zich verscheidene dingen voorgenomen heeft, die Hij niet heeft doen voorzeggen, is er in zijn voorzeggingen niets dat Hij zich niet voorgenomen heeft, en Hij zal het doen, want Hij verandert noodt van plan, Hij zal het tot stand brengen, want er is geen schepsel dat Hem zulks beletten kan.

Merk op met welke majesteit Hij dit zegt, als degene die er alle macht toe heeft: *Ik heb het gesproken en Ik zal het ook doen komen, Ik heb het geformeerd en Ik zal het ook doen.* Niet: Ik zal zorgdragen dat het gebeurt, maar: Ik zal het doen. Eer gaan hemel en aarde voorbij dan dat er een tittel of jota van Gods woord ter aarde valt.

5. Ter overtuiging van hen, die roekeloos de raadslag Gods wilden tegenstaan, wordt hier de verzekering gegeven dat die niet alleen zal vervuld worden, maar dat dit binnen kort geschieden zal, vers 12, 13. Dit wordt gezegd tot *de stijven van hart,* dat is:

a. Tot de trotse en opstandige Babyloniërs, *die verre van de gerechtigheid zich,* ver van het doen van recht, ver van het betonen van barmhartigheid aan degenen, die hun onderworpen zijn, die zeggen dat zij nooit de gevangenen vrij zullen laten uitgaan maar hen zullen vasthouden ten splijt van hun smekingen en van Gods voorzeggingen, die aan niets minder denken dan aan medelijden of welwillendheid voor ongelukkigen. Of,

b. Tot de ongebogen Joden, die lang onder de hamer en lang in de smeltkroes geweest zijn, maar nog niet gebroken of gesmolten zijn, die gelijk de ongelovige murmurerende Israëlieten in de woestijn denken dat zij ver zijn van Gods gerechtigheid, dat is van de vervulling van Zijn beloften en van Zijn verschijning om hen te oordelen, die door hun wantrouwen zich al verder en verder van die gerechtigheid verwijderen en alle goeds van zichzelf denken gelijk hun vaderen, die het beloofde land niet konden binnengaan vanwege hun ongeloof. Dit is toepasselijk op het Joodse volk toen het de Messias verwierp, dat de wet van de rechtvaardigheid zocht, maar tot de wet van de rechtvaardigheid niet gekomen is, omdat zij de

rechtvaardigheid niet zochten uit het geloof," Romeinen 9:31, 32. Zij gingen verloren ver van de rechtvaardigheid, omdat zij stijf van hart waren, Romeinen 10:3.

Nu, tot hen zegt God dat, wat zij ook denken, de een in aanmatiging en de ander in wanhoop:

a. Dat er voor Gods volk voorzeker verlossing zal gewrocht worden. Indien de mensen hun geen recht willen doen, zal God het doen, en Zijn gerechtigheid zal voor hen uitwerken hetgeen die van de mensen nimmer bereiken kon. *Hij zal heil geven te Zion*, dat is: Hij zal Jeruzalem maken tot een plaats van veiligheid en verdediging voor allen, die zich daar vestigen willen, daar zal Hij Israël Zijn heerlijkheid schenken. God verheerlijkt zich in Zijn Israël en Hij zal verheerlijkt worden in de redding die Hij voor Israël bewerkt, dat zal Zijn eer zeer vergroten. Deze redding, dit heil zal in Zion zijn, vandaar zal het Evangelie uitgaan Jesaja 2:3, vandaar zal de Verlosser komen Jesaja 59:20, Romeinen 11:26. De Koning Zions is een Heiland, Zacheria 9:9.

b. Het zal binnen kort geschieden, dit wordt bepaald gezegd en verzekerd aan hen, die meenden dat het heil nog verre was. *Ik breng mijn gerechtigheid nabij*, dichterbij dan gij denkt. Wellicht is zij het dichtst bij als uw tegenspoeden het grootst en uw vijanden het beledigendst zijn, zij zal niet verre zijn wanneer er gelegenheid voor is. Psalm 85:9. Zie, de Rechter staat voor de deur. Mijn redding zal niet langer uitblijven dan totdat zij rijp is en gij er gereed voor zijt, en daarom ofschoon zij vertoeft, verwacht haar, wacht geduldig, want *Hij die te komen staat, zal komen, en niet vertoeven.*

HOOFDSTUK 47

1 Daal af, en zit in het stof, gij jonkvrouw, dochter van Babel! zit op de aarde, er is geen troon meer, gij dochter der Chaldeen! want gij zult niet meer genaamd worden de tedere, noch de wellustige.
2 Neem de molen, en maal meel; ontdek uw vlechten, ontbloot de enkelen, ontdek de schenkelen, ga door de rivieren.
3 Uw schaamte zal ontdekt worden, ook zal uw schande gezien worden; Ik zal wraak nemen, en Ik zal op u niet aanvallen als een mens.
4 Onzes Verlossers Naam is HEERE der heirscharen, de Heilige Israels.
5 Zit stilzwijgende, en ga in de duisternis, gij dochter der Chaldeen! want gij zult niet meer genoemd worden koningin der koninkrijken.
6 Ik was op Mijn volk zeer toornig, Ik ontheiligde Mijn erve, en Ik gaf hen over in uw hand; doch gij beweest hun geen barmhartigheden, ja, zelfs over den oude maaktet gij uw juk zeer zwaar.
7 En gij zeidet: Ik zal koningin zijn in eeuwigheid; tot nog toe hebt gij deze dingen niet in uw hart genomen, gij hebt aan het einde daarvan niet gedacht.
8 Nu dan, hoor dit, gij weelderige! die zo zeker woont, die in haar hart zegt: Ik ben het, en niemand meer dan ik: ik zal geen weduwe zitten, noch de beroving van kinderen kennen.
9 Doch deze beide dingen zullen u in een ogenblik overkomen, op een dag, de beroving van kinderen en weduwschap; volkomenlijk zullen zij u overkomen, vanwege de veelheid uwer toverijen, vanwege de menigte uwer bezweringen.
10 Want gij hebt op uw boosheid vertrouwd; gij hebt gezegd: Niemand ziet mij; uw wijsheid en uw wetenschap heeft u afkerig gemaakt; en gij hebt in uw hart gezegd: Ik ben het, en niemand meer dan ik.
11 Daarom zal er over u een kwaad komen, gij zult den dageraad daarvan niet weten; en een verderf zal er op u vallen, hetwelk gij niet zult kunnen verzoenen; want er zal snellijk een onstuimige verwoesting over u komen, dat gij het niet weten zult.
12 Sta nu met uw bezweringen, en met de veelheid uwer toverijen, waarin gij gearbeid hebt van uw jeugd af; of gij misschien voordeel kondet doen, of gij misschien u kondet sterken.
13 Gij zijt moede geworden in de veelheid uwer raadslagen; laat nu opstaan, die den hemel waarnemen, die in de sterren kijken, die naar de nieuwe manen voorzeggen; en laat ze u verlossen van die dingen, die over u komen zullen.
14 Ziet, zij zullen zijn als stoppelen, het vuur zal ze verbranden, zij zullen zichzelven niet kunnen rukken uit de macht der vlam; het zal geen kool zijn om bij te warmen, geen vuur om daarvoor neder te zitten.
15 Alzo zullen zij u zijn, met dewelke gij gearbeid hebt, uw handelaars van uw jeugd aan, elk zal zijns weegs dwalen, niemand zal u verlossen.

De oneindige Wijsheid had deze zaken zo kunnen regelen dat Israël had verlost kunnen worden en Babylon toch onverlet blijven. Maar indien zij hun harten verharden en het volk niet willen laten gaan, hebben zij het zichzelf te wijten indien hun verwoesting de weg moet banen voor Israëls bevrijding, en daarom wordt deze verwoesting in dit hoofdstuk breedvoerig voorzegd, niet om in het hart van Gods volk een geest van wraak te wekken tegen degenen die het zo barbaars mishandeld hebben, maar om hun geloof en hoop op hun verlossing aan te moedigen, En daarbij om een type te zijn van de grote val van de vijandin van de Nieuw Testamentische kerk die in het boek van de Openbaring de naam Babylon draagt. In dit hoofdstuk hebben wij:

1. De omvang van de gedreigde verwoesting. Babylon zal in het stof gebogen en ten uiterste ellendig gemaakt worden, zij zal vallen van de hoogte van voorspoed tot de diepte van de vernedering, vers 1-5.

2. De zonden, die (God er toe brachten om zo grote verwoesting over haar te doen komen,

a. Haar wreedheid voor Gods volk, vers 6,

b. Haar hoogmoed en vleselijke gerustheid, vers 7-9,

c. Haar zelfvertrouwen en verachting van God, vers 10-

d. Haar gebruiken van duivelskunsten en haar vertrouwen op bezweringen en toverijen die wel verre van hun enig goed te doen, zullen bijdragen om haar verwoesting te verhaasten, vers 11-15.

Jesaja 47:1-6

In deze verzen zendt God Zijn profeet als boodschapper naar Babylon, evenals Jona naar Nineve. De tijd van de verwoesting van Babel is aanstaande, hier wordt haar dus een edelmoedige waarschuwing gegeven, opdat zij haar ondergang moge afwenden door berouw, en er verlenging van haar rust moge zijn.

Wij kunnen hier opmerken:

I. Gods twist met Babel, wij zullen daarmee beginnen, want daar beginnen alle onheilen. Zij heeft God tot haar vijand gemaakt, wie kan dan haar vriend zijn? Zij moet weten dat de rechtvaardige Rechter, wie de wraak toekomt, gezegd heeft, vers 3 *Ik zal wraak nemen.* Zij heeft God getergd en daarvoor zal met haar afgerekend worden, zodra de maat van haar ongerechtigheden vol is. Wee dengene tot wie God komt om wraak te nemen, want wie kent de sterkte Zijns toorns, en hoe vreeslijk het is om in Zijn handen te vallen? Ware het een mens gelijk wij, die zich aan ons wilde wreken, dan konden we nog hopen hem te kunnen staan, hetzij om hem te ontsnappen of om met hem tot een vergelijk te komen. Maar hij zegt: *Ik zal u ontmoeten,* niet gelijk een mens met menselijke hartstochten, maar ik zal u tegenkomen als een leeuw, "gelijk een jonge leeuw," Hosea 5:14. Of liever: niet met de kracht van een mens, die gemakkelijk te weerstaan is, maar met de macht van een God, die niemand tegenstaan kan. Niet met de rechtvaardigheid van een mens, die omgekocht en afgekocht worden kan of door dwaas medelijden verduisterd, maar met de gerechtigheid van een God, die streng en stipt is en waaraan geen ontkomen is. Zowel in het vergeven van de berouwhebbende als in het straffen van de onboetvaardige is Hij God en geen mens, Hosea 11:9.

II. De bijzondere reden van deze twist, er is een oorzaak voor, en wel een rechtvaardige oorzaak. Het is de "twist van des Heeren tempel," Jeremia 50:28, het "is om het geweld Zion aangedaan," Jeremia 51:35, God bepleit de zaak van Zijn volk tegen Babel. Er wordt toegestemd, vers 6, dat God in toorn zijn volk overgeleverd heeft in de handen van de Babyloniërs, deze gebruikt heeft om zijn kinderen te kastijden, door hen zich *heiligdom ontheiligd heeft,* zijn eigen volk overgegeven heeft om evenals alle andere volken te lijden, toegestaan heeft dat de heidenen, die op een af stand moesten gehouden worden, in zijn "heiligdom kwamen en de tempel verontreinigden," Psalm 79:1. Hierin was God rechtvaardig, maar de Babyloniërs hadden er hun moedwil in gedreven, toen ze Israël in handen hadden en zegevierden bij het gezicht van een volk, dat zo beroemd was om wijsheid, heiligheid en eer, en dat nu zo omlaag gebracht was, hadden gemeen en laaghartig hen vertrapt, *hun geen barmhartigheden bewezen,* zelfs niet de gewone bewijzen van menselijkheid, waarop de ellendigen door hun ongeluk bij ieder aanspraak hebben. Zij handelden jegens hen barbaars, verachtelijk, ja zij verblijdden zich in hun ellende. De Israëlieten werden onder het juk gebracht, en "Alsof dat nog niet genoeg ware, het juk werd zeer verzwaard, droefheid werd tot hun droefheid toegedaan. Zij legden het juk op de ouden van dagen, op de oudsten, die geen arbeid meer konden verrichten en ineenzakten onder een last, die jongeren van jaren nog konden dragen. De oudsten in de poorten, die hun rechters en overheden geweest waren, personen van de hoogste rang, werden tot de zwaarste en geringste arbeid gedwongen, Jeremia klaagt dat "de aangezichten van de ouden niet geëerd werden," Klaagliederen 5:12. Niets brengt zekerder en zwaarder verwoesting over een volk dan wreedheid voornamelijk zo die bedreven wordt tegen het Israël Gods.

III. Het verschrikkelijke van deze twist. Babel heeft reden om te beven als haar meegedeeld wordt wat de aanleiding tot deze twist is vers 4. *De naam van onze Verlosser is de Heere van de heirscharen, de Heilige Israëls.* Hij is onze Goël, die als onze bloedwreker het behandelen van onze zaak op zich neemt. Hij heeft twee namen die tot ons spreken van vertroosting, maar tot onze tegenpartijders van verschrikking.

1. Hij is de Heere van de heirscharen, alle schepselen staan onder Zijn bevel en daarom heeft *Hij alle macht in hemel en op aarde.* Wee hem die de Heere tot vijand heeft, want de gehele schepping is met hem op voet van oorlog.

2. Hij is de Heilige Israëls, onze Verbondsgod, Zijn woning was in ons midden, Hij zal al Zijn beloften getrouw vervullen. Gods macht en heiligheid zijn beide tegen Babylon en voor Zion in de wapenen. Dit kan men toepassen op Christus, onze grote Verlosser, Hij is de Heere van de heirscharen en de Heilige Israëls.

IV. De gevolgen daarvan voor Babel. Zij wordt een maagd (de dochter) genoemd, daarvoor hield zij zichzelve, ofschoon zij de moeder van de hoererijen was, Zij was schoon als een maagd en allen maakten haar het hof. Zij werd de *tedere en wellustige genoemd,* vers 1, de *koningin van de koninkrijken,* vers 5, maar nu is haar toestand veranderd.

1. Haar eer is weggegaan en ze moet al haar waardigheden vaarwel zeggen, zij die bovenaan zat op de aarde, daar zat in heerlijkheid en macht, moet nu afdalen en in het stof zitten, als een zeer geringe en diep bedroefde leeddraagster, zij moet op de grond zitten, want zij zal zo verarmd en uitgeledigd worden dat haar zelfs geen zetel gelaten wordt om zich op neer te zetten.

2. Haar macht is voorbij en zij moet al haar bezittingen verlaten, zij zal niet meer gelijk vroeger regeren of aan haar naburen de wet stellen. Er is geen troon voor u, *o dochter van de Chaldeen!* Zij, die hun eer en macht misbruiken, dagen uit om hen daarvan te beroven, en hen in het stof te doen nederzitten.

3. Haar gemak en vermaak zijn verdwenen. Zij zal niet meer de *tedere en wellustige* genoemd worden gelijk vroeger, want zij zal niet alleen beroofd worden van al die dingen, waarmee zij zich vroeger versierde, maar zij zal tot hardere arbeid gedwongen worden, zij zal gebrek lijden en smart gevoelen, hetgeen dubbel zwaar vallen zal aan haar, die het vroeger "nooit gewaagd heeft haar voetzool op de grond te zetten omdat zij zich teder en wellustig hield," Deuteronomium 28:56. Het is onze wijsheid onszelf niet voor teder en wellustig te houden, omdat wij niet weten welke zware diensten anderen voor onze dood nog van ons vergen zullen en hoe diep wij nog vernederd zullen worden.

4. Haar vrijheid is verdwenen, zij is gebracht tot een staat van dienstbaarheid en tot even zware slavernij als zij ten tijde van haar voorspoed anderen oplegde. Zelfs de aanzienlijken van Babel moeten nu van hun overwinnaars dezelfde wetten ontvangen, die zijn hun overwonnenen opdrongen, *Neem de molen en maal meel,* vers 2. Zij wordt aan zwaar, ruw werk gezet, zodat zij al haar hoofdsierselen moet afleggen en haar vlechten ontdekken, om even adem te scheppen. Toen zij van de ene plaats naar de andere voortgedreven werden, volgens de luimen en grillen van haar meesters, werden zij gedwongen tot aan het midden door de wateren te waden, zodat zij *de enkelen ontbloten* en de *schenkelen ontdekken* moesten, om de rivieren over te trekken, hetgeen een zware vernedering is voor haar, die gewoon waren in staatsie te

rijden. Maar zij mogen zich niet beklagen, want vroeger hebben zij hun gevangenen evenzo behandeld, en met de maat waarmee zij gemeten hebben wordt hun nu wedergemeten. Zij, die nu de macht hebben, mogen die wel gematigd en redelijk gebruiken, want de onderste spaak kan eens bovenkomen!

5. Al haar heerlijkheid en verheerlijking zijn vergaan. In plaats van heerlijkheid heeft zij nu schande, vers 3. Uw *schaamte zal ontdekt worden, ook zal uw schande gezien worden.* Zo was de laaghartige en barbaarse gewoonte van die tijden, waarmee gevangenen meestal behandeld werden. Uit hebzucht liet men hen niets dan enkele lompen om hun naaktheid te bedekken, zover was men van de eerbaarheid en van het medegevoel, dat men aan de menselijke natuur verschuldigd is. Inplaats van te pralen, zit zij *stilzwijgend en gaat in de duisternis,* vers 5, zij schaamt zich haar gelaat te tonen want zij heeft alle achting verloren en *zal niet meer genoemd worden koningin van de koninkrijken.* God kan maken dat zij zwijgend nederzitten, die het grootste gedruis in de wereld maakten, en hen in het duister zenden, die in het licht pronkten. Die zich beroemt, beroeme zich dus in God, die niet verandert, en niet in enig werelds vermaak of eerbewijs, dat aan verandering onderhevig is.

Jesaja 47:7-15

Babylon, nu tot verwoesting veroordeeld, wordt hier rechtvaardig betreft om haar hoogmoed, weelde en gerustheid in haar dagen van voorspoed, en om het vertrouwen dat zij stelde in haar eigen wijsheid en voorziendheid, en voornamelijk in de voorspellingen en raadgevingen van haar sterrenwichelaars. En deze dingen worden vermeld zowel om God te rechtvaardigen in het brengen van deze oordelen over haar, als om haar te vernederen en door deze oordelen zoveel groter schande over haar te brengen. Want wanneer God komt om wraak te nemen, komt Hem de heerlijkheid toe en de zondaar de schaamte.

I. De Babyloniërs wordt hier hun trotsheid en hooghartigheid verweten, en de verbazend hoge dunk, die zij van zichzelf hadden, ter wille van hun rijkdom en macht en de uitgestrektheid van hun gebied. Het was zowel de taal van de regering als van het gehele volk. *Gij zeidet in uw hart* (en God die de harten doorzoekt kan zeggen wat de taal des harten is, al spreekt de mens die nooit uit): *"Ik ben het en niemand meer dan* ik, vers 8, en nog eens, vers 10. De herhaling van dit deel van de beschuldiging toont aan dat zij dit dikwijls zeiden en dat het zeer beledigend was voor God. Het is hetzelfde wat God dikwijls van zichzelf zegt: "Ik *ben het en niemand meer",* wanneer Hij spreekt van Zijn zelfstandig bestaan, Zijn oneindige en onvergelijkelijke volmaaktheden en Zijn volstrekte opperheerschappij. En op dit alles maakte nu Babel aanspraak. Geen wonder dat zij, die zich aanmatigde te beslissen welke goden en godinnen alle volken aanbidden moesten, zichzelf onder deze ook een plaasts gaf. Het is aanmatiging van enig schepsel te zeggen dat het in zichzelf bestaat, dat het geen gelijke heeft, dat er niemand en niets anders is, want alle schepselen staan tamelijk wel op dezelfde hoogte. Maar het is onverdraaglijke verwaandheid dat van zichzelf te zeggen, en een bewijs van de diepste onwetendheid.

II. Hun wordt hun weelde en liefde voor gemak geweten, vers 8. *Gij weelderige, die zo zeker woont.* Gij zijt de slavin van de weelde, in haar zijt gij in uw element, als gij maar ongestoord en onafgebroken rijkdom en gemak moogt genieten, zijt gij zorgeloos en neemt niet anders ter harte. Grote rijkdom overvloed is een sterke verzoeking tot werkelijkheid, en waar overvloed van brood is, daar is gewoonlijk ook overvloed van ledigheid. Zij, die overgegeven zijn aan vermaken en zeker wonen, behoren er naar te luisteren, dat *God hen om al deze dingen zal brengen in het gericht,* dat zou een neerslag op hun vreugde en een bijsmaak voor hun genoegens zijn, en hen iets doen vinden waarvoor zij zorgdragen moesten.

III. Hun vleselijke gerustheid wordt hun verweten, hun vals vertrouwen op de bestendigheid van hun pracht en vermaken. Daar wordt hier sterk nadruk op gelegd.

A. De oorzaak van hun gerustheid. Zij achtten zichzelf veilig en buiten gevaar, niet omdat zij onwetend waren omtrent de onzekerheid van alle aardse genoegens, en het onvermijdelijke lot van alle staten en koninkrijken zowel als van bijzondere personen, maar *omdat zij die dingen niet in hun hart genomen hadden,* daar nooit enige toepassing op zichzelf van maakten en er nooit hun aandacht aan wijdden. Zij wiegden zichzelf in slaap in gemak en vermaak, en droomden van niets anders dan, morgen zal het zijn als heden, ja nog overvloediger. Zij dachten niet aan het einde, niet aan het einde van hun voorspoed, die een ras verwelkende bloem was, niet aan het einde van hun zonden, dat enkel bitterheid zijn zal wanneer de dag komt dat hun onrechtvaardigheid en onderdrukking in rekening gebracht en gestraft zal worden. Zij dachten niet aan haar einde, zo lezen sommigen het, zij vergat dat haar dag om te vallen zou komen en wat dan haar einde zou zijn. Dat was de ondergang van Jeruzalem

Klaagliederen 1:9. Zij *heeft niet gedacht aan haar uiterste, daarom is zij wonderbaarlijk omlaag gedaald,* en het was Babels ondergang evenzeer. Daarom zijn de kinderen van de mensen gerust, en denken zich in hun zondige wegen veilig, omdat zij nooit denken aan dood, oordeel en toekomstigen staat.

B. De grond van hun gerustheid. Zij vertrouwden op hun boosheid en op hun wijsheid.

a. Hun macht en rijkdom, die zij door bedrog en onderdrukking hadden verworven waren hun vertrouwen. Als Doëg vertrouwden zij op hun boosheid. Menigeen heeft op die wijze zijn geweten verkracht, en zich in zo'n diepte van goddeloosheid gestort dat hij voor niets meer terugdeinsde, zij vertrouwen zich uit hun moeilijkheden te zullen redden door daden, die een man met nauwgezet geweten niet durft zeggen of doen. Zij twijfelen er niet aan of zij zullen al hun vijanden de baas zijn, omdat zij durven liegen en doden en vals zweren en alles doen wat zij in hun belang achten. Zo vertrouwen zij op hun goddeloosheid om hen te beschermen, en toch zal die het enige zijn dat hen zal verwoesten.

b. Hun geslepenheid en valsheid, die zij hun wijsheid noemen was hun vertrouwen. Zij dachten dat zij alle mensen te slim waren en daarom al hun vijanden konden minachten, maar hun wijsheid en wetenschap hebben hen *afkerig gemaakt* (of hen van de weg afgeleid) en gemaakt dat zij zichzelf vergaten en er niet aan dachten om de nodige maatregelen voor de toekomst te nemen.

C. De uitdrukking van hun gerustheid. Drie dingen heeft deze hoogmoedige en hooghartige monarchie in haar gerustheid gezegd:

a. Ik zal koningin zijn in eeuwigheid. Zij meende dat haar heerlijkheid zou duren, niet zolang het de Souvereinen Heere, de fontein van alle heerlijkheid behaagde, of zolang zij zich waardig gedroeg, maar voor altijd van het tegenwoordige geslacht tot de laatste erfgenamen en opvolgers. Zij is er niet alleen trots op dat ze koningin is, maar waant zich koningin tot in eeuwigheid. Evenzo zegt Babylon in het Nieuwe Testament: "Ik troon als een koningin, ik ben geen weduwe en geen rouw zal ik zien" Openbaring 18:7. Deze vrouwen misleiden zichzelve en denken niet aan haar einde, die menen dat zij altijd dames zullen blijven, want binnen kort zal de dood al haar heerlijkheid in het stof doen dalen. Heiligen zullen altijd heiligen blijven maar heren en dames zijn het niet voor altijd.

b. Ik zal niet als weduwe zitten, in eenzaamheid en droefenis, ik zal nooit de machten de rijkdom verliezen, waarmee ik als 't ware gehuwd ben, nooit zal het rijk een monarch ontberen om het te trouwen en te beschermen, en als een vader voor de staat te zijn. Nooit zal ik het verlies van kinderen kennen, ze was zo zeker van het gestadig toenemen harer bevolking en van de waardigheid harer vorsten, dat zij geen vrees had van ook regeringsloos of ontvolkt te worden. Zij, die op het toppunt van voorspoed staan, gaan zich licht verbeelden dat zij buiten het bereik van tegenspoed zijn.

c. Niemand ziet mij wanneer ik iets verkeerds doe, en daarom zal niemand rekenschap van mij afeisen. Zondaren zijn zeer gewoon zich straffeloosheid te beloven, omdat zij zorgen hun goddeloze wegen in het geheim te bewandelen. Zij vertrouwen op hun boze kunsten en plannen om hen staande te houden omdat zij menen die zo goed te hebben uitgevoerd, dat niemand er de goddeloosheid en bedriegelijkheid van ontdekken kan.

D. De straf voor hun gerustheid. Zij zal hun ondergang zijn, en zij zal zijn:

a. een algehele verwoesting, de vernietiging van al hun steun en vertrouwen. *Deze beide dingen zullen u overkomen,* juist de twee dingen die gij onmogelijk geacht hebt: *verlies van kinderen* en *weduwschap.* Zowel uw vorsten als uw volk zullen afgesneden worden, er zal geen regering meer zijn en geen natie. God brengt over geruste zondaren dikwijls juist die ongelukken welke zij het minste vreesden en waarvan zij geen gevaar vermoedden. Zij zullen in alle volkomenheid over hen komen, onder allerlei verzwarende omstandigheden, en zonder iets dat ze kan verdagen of verzachten. De droefenissen van Gods kinderen zijn niet enkel droefenis. Weduwschap is voor hen geen onheil zonder enige verzachting, want zij kunnen zich troosten met de wetenschap dat hun Maker hun man is. Het verlies van kinderen is het niet, want Hij is hun beter dan tien zonen. Maar over hun vijanden komen die onheilen in volle mate. Weduwschap en kinderloosheid zijn zware rampen ieder op zichzelf, maar beide tegelijk zijn eerst recht zwaar. Naomi zegt dat men haar Mara moet noemen, want zij is "achtergebleven zonder haar man en na haar zonen," Ruth 1:5, en toch overvielen haar die beide rampen niet in volle zwaarte want zij hield nog twee schoondochters over om haar te vertroosten. Maar over Babel komen zij ten volle, haar bleef geen troost over.

b. Het is een plotselinge en verrassende verwoesting. Het kwaad zal komen op een dag, ja, in een ogenblik, en daardoor zoveel verschrikkelijker zijn, voornamelijk voor hen die zo gerust zijn. *Een kwaad zal over hen komen,* en gij zult zo min de tijd als de middelen hebben om er tegen te voorzien of er u op voor te bereiden, want *gij zult er de dageraad niet van weten,* en daarom zult gij niet weten wanneer gij op uw hoede moet zijn. *Gij zult er de morgen niet van kennen,* lezen sommigen. Wij weten precies wanneer de dag zal aanbreken en de zijn opgaan, maar wij weten niet wat de komende dag zal medebrengen, of wanneer en vanwaar de moeite komen zal, misschien breekt de storm los uit die hemelstreek, vanwaar wij hem het minst verwachtten. Babel beweerde grote wijsheid en kennis te bezitten, maar de gedreigde verwoesting kon zij met al haarwijsheid niet voorzien of met al haar wetenschap voorkomen. *De verwoesting zal haastelijk over u komen,* gelijk een dief in de nacht, *wanneer gij het niet zult weten,* dat is, wanneer gij er het minst aan zult denken. Voor deze verwoesting waren zij openlijk gewaarschuwd door deze en door andere profeten des Heeren, maar zij hadden die waarschuwing in de wind geslagen en er geen geloof aan gehecht, en daarom wordt het nu rechtvaardig zo beschikt dat Zij geen nadere aanzegging er van krijgen, maar dat het onheil, gedeeltelijk door hun eigen gerustheid en gedeeltelijk door de geslepenheid en vlugheid hunner vijanden, een volkomen verrassing voor hen zou zijn. Zij, die de waarschuwingen van het geschreven Woord minachten mogen geen andere waarschuwingen verwachten.

c. Het zal een onweerstaanbare verwoesting zijn, zo’n waartegen zij geen middelen hebben. Het onheil zal u zo plotseling overvallen, dat gij er niet aan omkomen kunt, daar zult gij geen tijd voor hebben, zo krachtig dat gij het niet kunt weerstaan of u er tegen beveiligen. Er is geen tegenstand tegen Gods oordelen, wanneer zij losbarsten. Babel zelf met al haar rijkdom, macht en menigte, is niet in staat om het komende onheil af te wenden.

IV. Hun worden hun zwarte kunsten, hun sterrenwichelarij en magische voorspellingen verweten, waarvoor de Chaldeëen boven alle andere volken beroemd waren, en die al de andere volken aan hen ontleend en van hen geleerd hadden.

1. Daarover wordt hier gesproken als een van hun uitdagende zonden, die de oordelen Gods over hen brengen, vers 9. Deze dingen zullen u overkomen om u te straffen voor *de veelheid*

van uw toverijen en de menigte van uw bezweringen. Toverij is een zonde, in haar natuur buitengewoon slecht, zij is aan de duivel de eer geven die God alleen toekomt, Gods vijand onze gids maken, de vader van de leugens ons orakel. In Babel was het een nationale zonde, die onder bescherming en ten dienste van de regering stond, bezweerders en tovenaars waren haar raadgevers en eerste staatsdienaren. En zal God over deze dingen geen bezoeking doen? Er was een menigte, een veelheid van toverijen en bezweringen onder hen, het is zo'n aanlokkende zonde, dat ze, eens toegelaten, als een woest vuur zich verspreidt en men er het eind niet van voorziet, beide, bedriegers en bedrogenen, nemen steeds in aantal toe.

2. Er wordt hier over gesproken als over een van hun valse steunmiddelen, waarop zij zich sterk verlieten, maar waarin zij bedrogen zouden worden, want het zou niet eens nut doen om hun de komende oordelen te voorzeggen, veel minder om hen er voor te vrijwaren.

A. Hun wordt verweten de zware moeite waarmee zij aan hun bezweringen en toverijen gearbeid hebben, gij *hebt er in gearbeid van uw jeugd af,* zij leidden jonge lieden in deze kunsten op, en zij, die er zich aan wijdden waren onvermoeibaar in die arbeid. Zij lazen boeken, deden waarnemingen, namen proeven, welnu laat hen nu opkomen met hun bezweringen en hun kunst tonen in het gevaarlijke ogenblik. Laat hen, zo mogelijk nu stand houden tegen de invallenden vijand, laat hen nu hun diensten aan het vaderland bewijzen. Wat zal het baten? Gij zijt *moede geworden in de veelheid uwer raadslagen.* Gij hebt allerlei overleggingen gemaakt, maar het heeft u niet geholpen. De verschillende plannen, die uw raadgevers ontworpen hebben, en de onderscheiden adviezen, die zij u gegeven hebben, hebben uw verwarring vermeerderd en u vermoeid in de veelheid van zulke raadgevers is geen heil gelegen.

B. Hun wordt verweten dat zij zo'n grote verscheidenheid van dergelijk volk hebben, vers 13. Zij hadden hun sterrewichelaars die de hemel waarnemen, niet gelijk David om er de wijsheid en de macht Gods in te lezen maar onder voorwendsel van daardoor toekomende dingen te kunnen voorspellen. Zij namen de hemelen waar, maar vergaten Hem, die ze gemaakt heeft en "hun heerschappij over de aarde besteld heeft," Job 38:33, omdat Hij zelf heerschappij over hem heeft, want Hij rijdt op de hemelen. Zij hadden hun sterrenkijkers, die in de bewegingen van de sterren, hun samenvoegingen en onderlinge standen, het lot van staten en koninkrijken zochten te lezen. Zij hadden hun voorzeggers van nieuwe manen, die de kalender vaststelden, die vertelden welk weer het zou zich of wat nieuws er elke maand gebeuren zou. De menigte van al deze kunstenaars bewees hoeveel waarde zij er aan hechtten, maar zij waren allen bedriegers en hun kunst was ijdelheid. Ik beken dat ik niet inzie hoe de sterrenkijkerij, die sommigen in onze tijd beweren machtig te zijn, en bij de regelen waarvan zij voorgeven toekomende dingen te kunnen verkondigen, in enig opzicht verschilt van die van de Chaldeeën, en hoe zij dus zullen ontkomen aan de bestraffing en verachting, welke onze tekst op hen werpt. En toch vrees ik dat velen hun kalenders bestuderen en aan die voorzeggingen meer waarde hechten, dan aan hun Bijbel en de profetieën, welke hij bevat.

C. Hun wordt verweten de volslagen onbekwaamheid en onvoldoendheid van al deze voorgewende geleerden om hun enig nut te doen in de dag van de benauwdheid. Laat hen beproeven of zij door hun betoveringen iets tegen hun vijanden kunnen uitrichten, of zij hun eigen krachten kunnen stalen of hun tegenstanders ontzenuwen wanneer die tegen hen komen, vers 12. Laat hen ondervinden welk nut zij hun kunnen doen, die van godsspraken hun beroep maken, laat hen nu opstaan en door hun macht u redden van de onheilen, die over u komen, of door hun voorziendheid zulke ontdekkingen daarvan maken, dat ge bijtijds de nodige voorzorgen zelf nemen kunt, gelijk Eliza de bewegingen van de legers des konings van Syrië

aan de koning van Israël openbaarde, zodat hij zich, "niet eenmaal of tweemaal," maar telkens er voor kon inachtnemen, 2 Koningen 6:10. Deze ontmaskering van de tovenaars werd letterlijk vervuld, want in de nacht, waarin Babel ingenomen werd en Belsasar gedood, was geen van zijn sterrenwichelaars, goochelaars en wijzen in staat om het handschrift aan de muur te lezen, waarin het noodlottig vonnis aangekondigd werd, Daniel 5:8.

D. Hun wordt gezegd dat al die wijzen zelf in de algemene verwoesting zullen delen vers 15. Zij kunnen natuurlijk hun vrienden in geen enkel opzicht van nut zijn, die zichzelf niet bevestigen kunnen, zij zijn op zijn best als stoppelen, waardeloos en nutteloos, en zij zullen zijn als stoppelen voor een verterend vuur. De Perzen zullen de wijzen van Babel uitroeien om plaats te maken voor hun eigen wijzen, dat vuur zal hen verteren en zij *zullen zich niet kunnen rukken uit de macht van de vlam.* Zij mogen niets anders verwachten dan verteerd te zullen worden, die door hun zonden zichzelf tot een voedsel des vuurs maken. Wanneer God een vuur onder hen ontsteekt, zal het geen vuur zijn om zich er bij te warmen, en geen kool om er bij neer te zitten, maar een vuur om hen te verbranden. Dit zegt dat zij geheel verslonden zullen worden door de oordelen Gods, geheel tot as verbrand, en dat er van hen geen kool zal overblijven daar iemand enig nut van hebben kan, want *als God oordeelt zal Hij overwinnen.*

E. Ook over hun kooplieden en hen die met hen handelden, zal het oordeel gaan, vers 15, degenen, die met hen handelden van hun jeugd aan.

a. Die met hen handelden door middel van raadpleging, hun sterrenkijkers die in zwarte kunst handelden, en er altijd op gesteld waren om die handel te drijven. Die waren hun voornaamste handelaars, want voorspellen was een van de voordeligste broodwinningen in Babel, en zij die daaraan deden leefden zeer waarschijnlijk op grote voet en verdienden meer dan de rijkste kooplieden. Toch werden sommigen van hen verteerd, anderen vluchtten naar hun land of verscholen zich in hun woning, geen van hen was veilig in Babel. Zij waren allen ellendige vertroosters.

b. Of die met hen handelden als kooplieden. Evenals hun sterrenkijkers hun arbeid zagen mislukken, zo ging het hunnen kooplieden, deze droegen zorg hum eigen bezittingen te redden en bemoeiden zich niet met wat er van Babel terechtkwam. Zij *dwaalden elk zijns weegs,* ieder zorgde voor zijn eigen veiligheid, geen hunner leende iemand de helpende hand, zelfs niet in een stad waarin daarmee zoveel geld te verdienen was, en waarin zij zoveel verdiend hadden. Elk voor zichzelf, niemand voor zijn vrienden. Het Babylon in het Nieuwe Testament wordt beklaagd door de kooplieden, welke het rijk gemaakt had, zij stonden echter voorzichtig van verre hun jammertonen aan te heffen, Openbaring 18:15, en durfden niets tot haar hulp ondernemen. Zalig zij, die door geloof en gebed in verbintenis staan met Hem, die een hulp is in benauwdheid!

HOOFDSTUK 48

1 Hoort dit, gij huis van Jakob, die genoemd wordt met den naam van Israel, en uit de wateren van Juda voortgekomen zijt! die daar zweert bij den Naam des HEEREN, en vermeldt den God Israels, maar niet in waarheid, noch in gerechtigheid.
2 Ja, van de heilige stad worden zij genoemd, en zij steunen op den God Israels; HEERE der heirscharen is Zijn Naam.
3 De vorige dingen heb Ik verkondigd van toen af, en uit Mijn mond zijn zij voortgekomen, en Ik heb ze doen horen; Ik heb ze snellijk gedaan, en zij zijn gekomen;
4 Omdat Ik wist, dat gij hard zijt, en uw nek een ijzeren zenuw is, en uw voorhoofd koper;
5 Daarom heb Ik het u van toen af verkondigd, eer dat het kwam, heb Ik het u doen horen; opdat gij niet misschien zoudt zeggen: Mijn afgod heeft die dingen gedaan, of mijn gesneden beeld, of mijn gegoten beeld heeft ze bevolen.
6 Gij hebt het gehoord, aanmerkt dat alles; zult gijlieden het ook niet verkondigen? Van nu af doe Ik u nieuwe dingen horen, en verborgen dingen, en die gij niet geweten hebt.
7 Nu zijn zij geschapen, en niet van toen af, en voor dezen dag hebt gij ze ook niet gehoord; opdat gij niet misschien zeggen zoudt: Ziet, ik heb ze geweten.
8 Ook hebt gij ze niet gehoord, ook hebt gij ze niet geweten, ook van toen af is uw oor niet geopend geweest; want Ik heb geweten, dat gij gans trouwelooslijk handelen zoudt, en dat gij van den buik af een overtreder genaamd zijt.
9 Om Mijns Naams wil zal Ik Mijn toorn langer uitstellen, en om Mijns roems wil zal Ik, u ten goede, Mij bedwingen, opdat Ik u niet afhouwe.
10 Ziet, Ik heb u gelouterd, doch niet als zilver, Ik heb u gekeurd in den smeltkroes der ellende.
11 Om Mijnentwil, om Mijnentwil zal Ik het doen, want hoe zou Hij ontheiligd worden? en Ik zal Mijn eer aan geen ander geven.
12 Hoor naar Mij, o Jakob! en gij Israel, Mijn geroepene! Ik ben Dezelfde; Ik ben de Eerste, ook ben Ik de Laatste.
13 Ook heeft Mijn hand de aarde gegrond, en Mijn rechterhand heeft de hemelen met de palm afgemeten; wanneer Ik ze roep, staan zij daar te zamen.
14 Vergadert u, gij allen, en hoort; wie onder hen heeft deze dingen verkondigd? De HEERE heeft hem lief, Hij zal Zijn welbehagen tegen Babel doen, en Zijn arm zal tegen de Chaldeen zijn.
15 Ik, Ik heb het gesproken, ook heb Ik hem geroepen; Ik zal hem doen komen, en hij zal voorspoedig zijn op zijn weg.
16 Nadert gijlieden tot Mij, hoort dit: Ik heb van den beginne niet in het verborgene gesproken, maar van dien tijd af, dat het geschied is, ben Ik daar; en nu, de Heere HEERE, en Zijn Geest heeft Mij gezonden.
17 Alzo zegt de HEERE, uw Verlosser, de Heilige Israels: Ik ben de HEERE, uw God, Die u leert, wat nut is, Die u leidt op den weg, dien gij gaan moet.
18 Och, dat gij naar Mijn geboden geluisterd hadt! zo zou uw vrede geweest zijn als een rivier, en uw gerechtigheid als de golven der zee.
19 Ook zou uw zaad geweest zijn als het zand, en die uit uw ingewanden voortkomen als deszelfs steentjes; wiens naam niet zou worden afgehouwen, noch verdelgd van voor Mijn aangezicht.
20 Gaat uit van Babel, vliedt van de Chaldeen, verkondigt met de stemme des gejuichs, doet zulks horen, brengt het uit tot aan het einde der aarde, zegt: De HEERE heeft Zijn knecht Jakob verlost!

21 En: Zij hadden geen dorst, toen Hij hen leidde door de woeste plaatsen; Hij deed hun water uit den rotssteen vlieten; als Hij den rotssteen kliefde, zo vloeiden de wateren daarhenen.
22 Maar de goddelozen hebben geen vrede, zegt de HEERE.

Nadat God in het vorige hoofdstuk met de Babyloniërs gerekend heeft, en hun hun zonden getoond en de verwoesting, die om deze zonden over hen komen zou, aangezegd heeft, komt Hij er toe om in dit hoofdstuk aan het huis van Israël hun zonden te tonen, opdat bekend worde dat Hij de zonde haat waar Hij ze vindt en ze ook in Zijn eigen volk niet duldt, maar ook om de barmhartigheid te bewijzen, die Hij desniettegenstaande voor hen gevoelt. En Hij stelt hun hun zonden ordelijk voor ogen opdat zij door geloof en bekering zich deze barmhartigheid mogen verwerven.

1. Hij beschuldigt hen van huichelarij in het goede en hardnekkigheid in het kwade, voornamelijk in hun afgoderij, ofschoon Hij hun zovele bewijzen gegeven heeft dat Hij God is en Hij alleen. vers 1-8.

2. Hij verzekert hun dat hun verlossing zal gewrocht worden alleen ter wille van zijn eigen naam en niet om enige verdiensten hunnerzijds vers 9-11

3. Hij moedigt hen aan om voor hun verlossing uitsluitend Op Gods macht en belofte te rekenen vers 12-15, 4.

4. Hij doet hun zien dat zij alleen door hun eigen zonden zichzelf in de gevangenis gebracht hebben, en dat het evenzo alleen door Gods genade zal zijn indien zij de nodige voorbereidingen voor hun vrijlating verkrijgen, vers 16-19.

5. Hij kondigt hun vrijlating aan, maar onder voorbehoud dat de goddelozen daardoor geen zegen zullen deelachtig worden, vers 20-22.

Jesaja 48:1-8

Wij kunnen hier opmerken:

I. De huichelachtige belijdenis, welke velen van de Joden maakten van hun godsdienst en hun betrekking tot God. De profeet ontvangt bevel om zich tot hen, die zo handelen, te wenden met vermaning en vernedering, opdat zij mogen erkennen dat God rechtvaardig was in hetgeen Hij over hen gebracht heeft.

Zie hier nu:

1. Hoe bedrieglijk hun vertoon van godsdienst was, welk een schone vertoning zij maakten naar het uiterlijke, hoe ver zij schijnbaar op weg naar de hemel waren, welk een schone livrei zij droegen, waaronder toch een zeer boos hert verborgen was.

a. Zij waren *het huis van Jakob,* zij hadden een plaats en een naam in de zichtbare kerk. *Jakob heb Ik liefgehad,* Jakob is Gods uitverkorene, en zij staan niet alleen in verbinding met zijn geslacht maar zij zijn zijn afstammelingen.

b. Zij worden *genoemd met de naam Israël,* een eervolle naam, zij waren het volk hetwelk de wet en de belofte had. Israël betekent "een vorst voor God," en zij beroemden zich op hun afkomst uit dat vorstelijk geslacht.

c. Zij *waren uit de wateren van Juda voortgekomen,* en daarom werden zij Joden genoemd, zij waren de koninklijke stam, de stam waaruit de Silo voortkomen zou, de stam die God bleef aanhangen toen de andere tegen Hem opstonden.

d. Zij *zwoeren bij de naam des Heeren,* en daardoor erkenden zij dat Hij de ware God was, en hun God, en gaven zij Hem eer als de rechtvaardige Rechter over allen. Zij zwoeren in de naam des Heeren, zo kan het ook gelezen worden, dat is zij legden voor Hem de eed af als onderdanen voor hun koning en voegden zich bij Hem in het verbond.

e. *Zij vermeldden de naam van de God Israëls* in hun gebeden en dankzeggingen, zij spraken dikwijls van Hem, namen lafenis van zijn wetten, en beweerden Hem steeds in gedachten te hebben.

f. Zij *werden genoemd naar de heilige stad,* en toen zij in Babel gevangen waren, verhieven zij zich op hun belangstelling in die stad, alleen uit een beginsel van hoogmoed en nationale trots. Velen, die zelf onheilig zijn, zijn trots op hun betrekking tot de kerk, de heilige stad.

g. *Zij steunden op de God van Israël,* en beroemden zich in zijn beloften en hun verbond met Hem. Zij "steunden op de Heere," Micha 3:11. En wanneer hun gevraagd werd naar de naam van hun God, konden zij zeggen-*Heere van de heirscharen is zijn naam,* de Heere van allen, en daarom zijn wij gelukkig en groot, daar wij tot Hem in betrekking staan.

2. Hoe laag hun belijdenis van de godsdienst bij dit alles gezonken was. Het was alles vergeefs, het was alles een spel, want het *was niet in waarheid en gerechtigheid.* Hun harten waren niet oprecht en getrouw in hun belijdenis. Al onze godsdienstige belijdenis is waardeloos zo ze niet

voortkomt uit waarheid en gerechtigheid. Zo we daarin niet oprecht zijn, gebruiken wij de naam des Heeren onzes Gods ijdellijk.

II. De middelen, welke God aanwendde, en de wegen, die Hij volgde, om hen dicht bij Hem te houden, en te voorkomen dat zij zich tot afgoderij keerden. Naar het scheen waren de uitnemende wetten, die Hij hun gegeven had, met al haar heiligingen, en de muur waarmee Hij hen omtuind had, niet voldoende om hen terug te houden van de zonde, waarin zij het gemakkelijkst vervielen, en daarom had God er merkwaardige profetieën bijgevoegd en ten vervolge op deze profetieën wonderbare voorzieningen, die alle bestemd waren om hen te overtuigen dat hun God de enige ware God was, en dat het daarom zowel hun plicht als hun belang was Hem aan te hangen.

1. Hij heeft hen verwaardigd en bevoorrecht met merkwaardige profetieën, vers 3. *De vorige dingen heb Ik verkondigd van toen af.* Niets was hun volk, sedert het ogenblik van zijn ontstaan, overkomen in aardse zaken, of het was voorzegd, de slavernij in Egypte, hun verlossing daaruit, de vestiging van hun stammen in Kanaän enz. Al deze dingen *waren uit Gods mond voortgekomen en Hij had ze hen doen horen.* Hierin waren zij bevoorrecht boven alle andere volken, en ook werd hun nieuwsgierigheid voldaan, want het waren profetieën waarop zij konden staatmaken, en die hen en hun eigen volk betroffen. Zij waren alle proefhoudend bevonden door de vervulling er van. Ik deed ze plotseling, wanneer zij het minst verwacht werden door u of door anderen, en daarom konden ze alleen geweten worden door een goddelijke voorzienigheid. *Ik heb ze snel gedaan en zij zijn gekomen,* want wat God doet, dat doet Hij in waarheid. De menigvuldige ellende, waaronder zij nu in Babel zuchtten, had God hun van de beginne voorzegd door Mozes, als het zekere gevolg van hun afval van God, Leviticus 26:31 en Deuteronomium 28:36, At 29:28. Hij had hun ook voorzegd hun terugkeer tot God en daarna tot hun eigen land. Deuteronomium 30:4 en verv, Leviticus 26:44, 45. Hij had hun dus getoond hoe Hij zich met hen bemoeien kon lang voordat het gebeurde. Indien zij hun tegenwoordige toestand en de verlossing, die nu in zicht was, vergeleken met hetgeen in de wet geschreven was, dan zouden zij zien hoe letterlijk de Schrift vervuld wordt.

2. Hij verwaardigde en begunstigde hen met merkwaardige voorzienigheid, vers 6. *Van nu aan doe Ik u nieuwe dingen horen.* Behalve het algemene overzicht hun gegeven van het begin van Gods handelingen met hen af, toonde Hij hun nieuwe dingen door de profeten van hun dagen, en schiep die. Het waren verborgen dingen, die zij op geen andere wijze weten konden, zoals de profetie betreffende Cyrus en de juiste tijd van hun verlossing Uit Babel, deze dingen schiep God nieuw. Hun herstelling was in waarheid een schepping, en zij hadden de belofte daarvan niet van de beginne maar sedert kort, want de profetie bleef onder hen voortleven om hun afval van God te voorkomen of om hen terug te brengen. Nu was het hun meegedeeld, nu zij langs geen andere weg er iets van te weten konden komen dan door middel van goddelijke openbaring. Merkt op, zegt God, en ziet, voorzover er door u over gesproken wordt en gij het verwacht, is het u door de profeten bekend gemaakt, want het kwam niet in uw gedachten op en gij hadt geen reden om het te verwachten, gij had het niet gehoord en had het niet geweten, en had geen reden om het te verwachten en uw oor was er niet voor geopend, vers 7, 8. De zaak scheen ten enenmale onmogelijk en gij zoudt er ternauwernood naar geluisterd hebben indien zij u was meegedeeld. God had hun verborgen dingen getoond, die buiten bereik van hun kennis waren, en grote dingen voor hen gedaan, die niet in hun macht waren, en nu zegt Hij, vers 6, Gij *Hebt het gehoord, aanmerkt dat alles.* Gij hebt de profetie gehoord, ziet nu haar vervulling en let op hoe Gods woorden en daden elkaar nauwkeurig dekken, *zult gijlieden het ook niet verkondigen?* Niet verkondigen dat gij gezien hebt wat gij vroeger gehoord hadt?

Zult gij niet erkennen dat de Heere de ware God is, de enige ware God, dat Hij de kennis en de macht heeft, welke geen schepsel bezit en waarop geen van de goden van deze aarde zich kunnen laten voorstaan? Wilt gij niet erkennen dat uw God een goede God voor u geweest is? Verkondigt dit tot Zijn eer en tot uw beschaming, omdat gij zo bedrieglijk met Hem gehandeld en anderen boven Hem verkoren hebt.

III. De redenen waarom God deze weg met hen houden zou.

1. Omdat Hij hun beroemen op zichzelf en op hun afgoden voorkomen wilde.

A. God heeft door Zijn profeten hun vooruit hun verlossing bekend gemaakt, opdat zij die niet hun afgoden zouden toeschrijven. Hij zag hoe nodig het was de verheerlijking voor zichzelf te verzekeren, die anders door sommigen van hen aan hun gesneden beelden zou gegeven worden. Ik heb er van gesproken, zegt God, *opdat gij niet misschien zoudt zeggen: Mijn afgod heeft die dingen gedaan, of: mijn gesneden beeld of mijn gegoten beeld heeft ze bevolen* vers 5. Sommigen zouden in staat zijn dat te zeggen, en zouden daardoor in hun afgoderij versterkt worden door hetgeen bedoeld was om hen er van te genezen. Maar het zou hun nu voor goed verhinderd zijn zulks te zeggen, want indien de afgoden het gedaan hadden zouden de profeten van de afgoden het voorspeld hebben, maar nu de profeten des Heeren het voorzegd hebben, was er geen twijfel aan of de Heere had het ook gedaan.

B. God had het door zijn profeten voorzegd *opdat zij niet zouden voorwenden dat zijzelf het voorzien hadden.* Die niet zo diep gezonken waren om het aan de afgoden toe te schrijven, waren hoogmoedig genoeg om voor te geven dat zij het door hun eigen scherpzinnigheid voorzien hadden, indien God het niet tevoren tot hen gesproken had, *opdat gij niet zeggen zoudt: Zie, ik het ze geweten.* Zo onderschatten ijdele mensen, die voor wijs doorgaan willen, gewoonlijk enig ding dat waarlijk groot en verrassend is, en verkleinen het door te laten geloven dat het niet meer is dan zij verwachtten en dat zij wel wisten dat het komen zou. Om dit te voorkomen en al zulke roem voor goed buiten te sluiten, had God het hun tevoren verkondigd, toen zij er nog niet van dromen konden. God heeft genoeg gezegd en gedaan om van de mensen eigen roem te voorkomen, *opdat geen vlees zou roemen voor zijn aangezicht,* hetwelk, indien het beoogde doel er niet door bereikt wordt, alleen zal strekken om de zonde van hoogmoed en de straf er voor te verzwaren. Vroeg of laat zal *alle mond gestopt worden opdat alle vlees voor God zwijge.*

2. Omdat Hij wilde dat zij geen verontschuldiging voor hun hardnekkigheid zouden hebben. Daarom nam Hij al deze moeite met hen omdat Hij wist dat zij zeer hardnekkig waren, vers 4. Hij wist dat zij zo hardnekkig en tegenstrevend waren, dat indien Hij de waarheid van de voorzienigheid niet door profetie ondersteunde, zij de onbeschaamdheid zouden hebben van haar te loochenen en dat zij zouden zeggen dat hun afgod gedaan had hetgeen God had gedaan. Hij wist zeer wel

a. hoe geneigd zij waren tot het kwade, en hoe gemakkelijk er toe over te halen. *Ik wist dat gij hard* zijt. Er waren profetieën zowel als voorschriften, welke God gegeven had ter oorzake van de hardheid van hun harten. Uw *nek is een ijzeren zenuw,* tot buigen niet in staat, en onderworpen aan het juk van Gods geboden, evenmin in staat om zich te wenden ten einde zijn handelwijze met hen na te gaan, of zijn ongenoegen tegen hen te bespeuren. Hij kwam niet overeen met de wil van God, schikte zich niet naar zijn plannen, liet zich niet leiden door het woord van zijn voorzienigheid. Uw *voorhoofd is koper,* dat is: gij zijt onbeschaamd, gij kunt

niet blozen, brutaal wilt gij niet vrezen of wijken, maar gaat in de weg van uw eigen hart. God gebruikt middelen om zondaars er toe te brengen zich naar Hem te schikken, of schoon Hij weet dat zij hardnekkig zijn.

b. Hoe trouweloos zij zouden zijn en onoprecht in hetgeen goed is, vers 8. God zond hun Zijn profeten, maar zij wilden niet luisteren, zij wilden niet weten, en het was niet erger de verwacht werd in aanmerking genomen wat zij geweest waren, gij zijt van de moederschoot genaamd, en niet ten onrechte, *een overtreder.* Van het ogenblik af dat zij tot volk gevormd waren, helden zij over naar afgoderij, zij brachten uit Egypte een zonderlinge gehechtheid aan die zonde mede, en zij waren murmureerders zodra zij hun tocht naar Kanaän begonnen Toen werd het hun reeds verweten, Deuteronomium 9:7, 24, "Ik heb dus geweten dat gij geheel trouweloos handelen zoudt." God voorzag hun afval, en gaf daarvoor deze reden, dat Hij hen altijd vals en veranderlijk gevonden had, Deuteronomium 31:16, 27, 29. Dit is ook toepasselijk op bijzondere personen, wij allen zijn geboren als kinderen van de ongehoorzaamheid, wij werden genoemd *overtreders van de moederschoot af*, en daarom is te voorzien dat wij trouweloos, zeer trouweloos zullen handelen. Waar aangeboren zonde is zal natuurlijk daadwerkelijke zonde volgen. God weet dat en handelt dus met ons overeenkomstig onze behoeften.

Jesaja 48:9-15

De verlossing van Gods volk uit de Babylonische gevangenschap was in vele opzichten zo onwaarschijnlijk, dat er voortdurend herhaling van de belofte moest zijn ter aanmoediging van het geloof en de hoop op God ten aanzien van deze zaak. Twee dingen waren ontmoedigend voor hen, hun eigen onwaardigheid dat God zo iets voor hen doen zou, en de vele bezwaren van de zaak zelf. In deze verzen worden deze beide ontmoedigingen uit de weg geruimd.

Hier is.

I. Een reden, waarom God het voor hen doen zou ofschoon zij het onwaardig waren, niet om hunnentwil-dat moeten zij goed weten- maar *om Zijns naams wil, om Zijns roems wil, om Zijnentwil,* vers 9, 10-11.

1. Het is waar: zij zijn zeer tergend geweest, en God was terecht toornig op hen geweest, hun gevangenschap was de straf voor hun ongerechtigheid. Indien Hij hen in Babylon gebracht had en hen daar had laten wegteren en verloren gaan, indien Hij de verwoesting van hun land onherstelbaar gemaakt had, dan had Hij hen slechts overeenkomstig hun zonden behandeld het zou slechts zijn wat een zondig volk van een toornige God verwachten kon. Maar, zegt God: *Ik zal Mijn toorn langer uitstellen,* of onderdrukken, Ik *zal Mij bedwingen.* Ik zal tonen dat Ik traag tot toorn ben, Ik zal niet alles wat rechtvaardig zou zijn over u uitstorten, want dan zou Ik u afsnijden dat gij geen volk meer waart. En waarom zal God aldus zijn hand terughouden? *Om Mijns naams wil,* want dat volk was naar Zijn naam genoemd, het deed belijdenis van Zijn naam, en indien zij afgesneden werden zouden de vijanden die naam lasteren. Het is tot Mijn eer, want het zal de eer van Mijn barmhartigheid verhogen, indien Ik hun spaar en herstel. En indien Hij voortging hen Zijn volk te doen zijn, zouden zij Hem daarvoor tot een naam en tot een roem zijn.

2. Het is waar dat zij zeer bedorven en slecht waren, maar God zelf zou hen reinigen en hen geschikt maken voor de barmhartigheid, die Hij voor hen bestemd had. *Ik heb u gelouterd,* opdat gij Mij een vat ter ere zoudt zijn. Ofschoon Hij zag dat zij voor die gunst niet geschikt waren, zou Hij het hen maken. En dit is de reden waarom Hij hen in moeite bracht en hen er zolang in liet, het was niet om hen af te snijden maar om hun goed te doen. Het was om hen te louteren, niet gelijk zilver, of met zilver, niet zo grondig als de mensen het zilver louteren, dat zij voortgaan in de smeltkroes te louteren totdat het laatste vuil er uit weggedaan is, want indien God hen op die wijze behandelde zouden zij onophoudelijk in de smeltkroes zijn, want allen zijn zij onrein, en mogen als zodanig rechtvaardig weggeworpen worden, Psalm 119:119, als onbruikbaar zilver, Jeremia 6:30. Daarom neemt Hij hen zijn als zij zijn, gedeeltelijk maar niet geheel en al gelouterd. *Ik heb u gekeurd in de smeltkroes van de ellende,* dat is: Ik heb u gekozen na het goed, dat de ellende u gedaan heeft, en u bestemd voor grote dingen. Velen zijn door God thuis gebracht als uitverkoren vaten, nadat een goed werk van de genade in hen begonnen was in de smeltkroes van de ellende. De beproeving is Gods welbehagen niet, maar moet zijn oogwerk dienen.

3. Het is waar dat zij niet konden beweren van Gods hand zo groot een gunst te verdienen. als de verlossing uit Babel was, welke zo'n eer op hen zou leggen en hun zoveel vreugde bereiden zou, daarom zegt God: *Om Mijnentwil, om Mijnentwil zal Ik het doen,* vers 11. Ziet hoe de nadruk daarop gelegd wordt, want dat is een reden die niet falen kan en daarom kan het besluit, dat daarop gegrond is, niet ter aarde vallen. God zal het doen, niet omdat Hij hun zo'n

gunst verschuldigd is, maar om de eer van Zijn eigen naam te redden, opdat die niet moge bevlekt worden door onbeschaamde triomfen van de heidenen, die, wanneer zij over Israël zegevierden, meenden dat zij de God van Israël overwonnen hadden, en zich verbeeldden dat hun goden Hem te sterk waren. Dit was duidelijk de inhoud van Belsasars lofzangen, toen hij de heilige vaten uit Gods tempel ontheiligde, terwijl hij zijn goden prees, Daniel 5:2. En evenzo van het verzoek van de Babyloniërs in Psalm 137:2 :Zingt ons een van de liederen Zions! God zal dus zijn volk bevrijden omdat Hij niet duldt dat zijn eer aan een ander gegeven wordt. Mozes pleitte daarop meermalen bij God: *Wat zullen de Egyptenaren zeggen?* God is naijverig op de eer van Zijn naam, en zal niet toelaten dat de toorn des mensen, verder gaat dan dienstig is tot Zijn eer. *En* dit is een bron van troost voor Gods volk, dat wat hun ook overkomt, God voor Zijn eigen eer zal zorgen en dat Hij, zover dat nodig is, verlossing voor hen zal bewerken.

II. Hier is het bewijs dat God dit voor hen doen kon, ofschoon zij onmachtig waren om zichzelf te helpen, en de gehele zaak volkomen onuitvoerbaar scheen te zijn. Laat Jakob en Israël hiernaar horen, het geloven en er troost uit scheppen. Zij zijn Gods *geroepenen*, geroepen volgens Zijn voornemen, door Hem uit Egypte geroepen, Hosea 11:1, en nu uit Babel, een volk, dat Hij met onderscheidende genade bij name roept. Zij zijn Zijn geroepenen, want zij zijn tot Hem geroepen en genoemd naar Zijn naam en de Zijnen genoemd. En daarom zal Hij op hen letten, en zij kunnen ervan verzekerd zijn, dat Hij hen om Zijnentwil zal verlossen, en dat Hij het doen zal door Zijn eigen kracht, zodat zij niet behoeven te vrezen, want:

1. Hij alleen is God, en de eeuwige God, vers 12. *Ik ben het*, die kan doen wat mij behaagt, en zal doen wat het beste is, Ik: met wie niemand zich kan vergelijken, nog minder kan gelijk staan. *Ik ben de eerste* en *Ik ben de laatste.* Wie is zo vlug dat hij Hem vóór kan zijn? Wie kan Hem tegenhouden, die de laatste is en het veld behoudt tegen al Zijn tegenstanders en regeren zal totdat alle vijanden tot een voetbank van Zijn voeten gezet zijn? Welke reden blijft er dan over om aan hun verlossing te twijfelen, zo Hij haar onderneemt, wiens voornemens geheel volmaakt moeten zijn, want Hij is de eerste, en zeker uitgevoerd zullen worden, want Hij is de laatste. Het werk van die God is volmaakt.

2. Hij is de God, die de wereld gemaakt heeft, en Hij die dat deed, kan alles doen wat Hem behaagt, vers 13. Zien wij onder ons, dan bemerken wij dat de aarde bevestigd is, en daardoor gevoelen wij dat zijn hand haar grondslagen gelegd heeft. En zien wij omhoog dan bemerken wij dat de hemelen als een tent boven onze hoofden uitgespannen zijn, en het was Zijn hand, die hen uitgespreid heeft, en dat deed op zo nauwkeurige wijze als de werkman zijn werk met de palm afmeet. Dit toont aan dat God onbegrensd is en de grootste en uitgestrektste plannen volvoeren kan. *Indien de palm van Zijn rechterhand* voldoende was om de hemelen uit te breiden, hoe groot is dan de macht van Zijn uitgestrekten arm! Ja, dit is nog niet alles, Hij heeft niet alleen de hemelen en de aarde gemaakt, en is dus almachtig als onze hulp en ons vertrouwen, Psalm 124:8, maar Hij heeft het bevel over alle heirscharen. Als Hij hen oproept in Zijn diensten hen wil uitzenden tot Zijn werk, staan zij alle gereed, zij komen op Zijn oproeping, zij antwoorden op hun namen: Hier zijn wij, wat wilt Gij dat wij doen zullen? Zij staan gereed, niet alleen uit eerbied voor hun Schepper, maar uit bereidvaardigheid om Zijn bevelen te volbrengen, zij staan in volmaakte onderlinge overeenstemming gereed, de een met de ander mededingende en de een de ander helpende in de dienst van hun Maker. Indien God dus Zijn volk wil bevrijden, behoeft Hij niet naar werktuigen te zoeken om daarbij te gebruiken.

3. Hij heeft het reeds voorzegd, en daar Hij zo'n oneindige kennis bezit dat Hij het vooruit kon zien, heeft Hij ook ongetwijfeld de almacht om het te volbrengen. Al gij huis van Jakob, verzamelt u en hoort tot uw vertroosting, wie onder hen, onder de goden van de heidenen of hun wijzen, heeft deze dingen verkondigd of kon ze verkondigen? vers 14. zij hebben ze geen van allen kunnen voorzien, maar degenen, die hen raadpleegden, waren volkomen overtuigd dat Babel altijd als koningin zitten zou en Israël voortdurend haar slaaf zijn, en hun godsspraken gaven hun niet de minste wenk van het tegenovergestelde, om hen te ontgoochelen. Daarentegen heeft God door Zijn profeten aan de Joden er kennis van gegeven lang voor hun ballingschap evenals van de verwoesting van Jeruzalem, gelijk Hij hun nu kennis geeft van hun verlossing, vers 15 :*Ik, Ik heb het gesproken,* en Hij zou het niet gesproken hebben indien Hij het niet doen kon, en daar niemand het vooruitspreken kon, staat het vast dat ook niemand anders het doen kon.

4. De persoon wordt aangewezen, die voor deze dienst gebruikt zal worden, evenals de middelen, die in het goddelijk raadsbesluit genomen zijn, en dat alles is onveranderlijk. Cyrus is de man die het doen moet, en het dient zeer tot onze verzekering dat enig ding geschieden zal, indien ons in bijzonderheden gezegd wordt hoe en door wie het gedane zal worden. Het is niet onzeker gelaten wie het doen zal, maar de zaak is vastgesteld.

a. Het is iemand in wie God welgevallen heeft, omdat hij voor die dienst aangewezen is. *Ik heb hem lief* vers 14. De Heere heeft hem deze gunst bewezen en dit voorrecht verleend om hem tot het werktuig voor de verlossing van Zijn volk te maken, en daarin is hij een type van de groten Verlosser, Gods geliefde Zoon in wie Hij Zijn welbehagen heeft. Hen, voor wie God grote liefde gevoelt, en wie Hij liefde bewijst zal Hij dienstbaar maken tot heil van Zijn kerk.

b. Het is iemand, wie God daarvoor de macht en het bevel geven zal. *Ik heb hem geroepen,* heb hem voldoende volmacht gegeven, en derhalve zal Ik hem doen voorspoedig zijn.

c. Het is iemand, wie God door een reeks van leidingen van Zijn voorzienigheid tot deze dienst brengt. *Ik zal hem doen komen,* uit een vergelegen land, hem doen komen tegen Babel, hem stap voor stap verder brengen dan zijn eigen voornemen was. Wien God roept, die zal Hij brengen, Hij zal hem redenen geven om te komen, te komen op zijn roepstem. Het is iemand, die God zich zal toeëigenen en die Hij voorspoedig maken zal. Cyrus zal Gods welbehagen tegen Babel doen: het is Gods welbehagen, dat uitgevoerd worden zal, en Hij zal het uitvoeren door wie het Hem behaagt ofschoon Cyrus meent zijn eigen plannen te volvoeren, en niet weet van de wil van God of van de gunst die hem bewezen wordt. Zijn arm dat is het leger van Cyrus, en daarin Gods arm, *zal komen en tegen de Chaldeeën zijn* om hen tenonder te brengen, vers 14, want als God hem roept en doet komen, zal hij zeker voorspoedig zijn, vers 15. Wil mogen zeker zijn dat onze weg voorspoedig zijn zal, indien wij de goddelijke roepstem en leiding volgen.

Jesaja 48:16-22

Evenals in de vorige verzen worden hier Jakob en Israël opgeroepen om te horen naar hetgeen de profeet in Gods naam tot hen zegt, of liever naar hetgeen God hun in en door de profeet zegt. En deze is een type van de groten Profeet, door wie God in deze laatste dagen heeft gesproken tot ons, en dit is voldoende. *Nadert gijlieden tot mij, hoort dit.* Zij, die willen horen en verstaan hetgeen God zegt, moeten nader en bij Hem komen, zij moeten zo dicht mogelijk bij Hem komen. Zij, die geluisterd hebben naar de bedreiging, moeten nu nader komen en hiernaar luisteren, opdat zij bevestigd mogen worden in hun besluit om God te dienen. Zij die dicht tot God naderen, mogen er op rekenen dat Zijn verborgenheid voor hen zal zijn.

Hier:

I. Verwijst God hen naar hetgeen Hij vroeger tot hen gezegd en voor hen gedaan heeft, indien zij daaraan wilden gedenken, zou dat hen grotelijks bemoedigen om ook nu op Hem te vertrouwen.

a. Hij heeft altijd ronduit tot hen gesproken *van de beginne,* door Mozes en al de profeten, *Ik heb niet in het verborgen gesproken,* maar in het openbaar, van de top van Sinai en in de voorname plaatsen van samenkomst, de plechtige vergaderingen van hun stammen. Hij gaf hun Zijn godsspraken niet ingewikkeld en dubbelzinnig, maar zo dat zij ze begrijpen konden, Habakuk 2:2.

b. Hij had altijd wonderlijk voor hen gehandeld, *van die tijd af dat het geschied is,* dat zij tot volk gevormd werden, *ben Ik daar,* Ik heb altijd onder hen gewoond en hun zaken geleid. Hij zond hun profeten, verwekte hun richters en verscheen hun meermalen. En daarom zal Ik dezelfde blijven. Hij die tot hiertoe met de Zijnen geweest is, zal tot het einde met hen zijn.

II. De profeet zelf, als type van de grote profeet, bevestigt zijn zending om hun deze boodschap te brengen. *En nu de Heere Heere* (dezelfde die van de beginne en nooit in het verborgen gesproken heeft) en Zijn Geest heeft mij gezonden, vers 16. Van de Geest van God wordt hier gesproken als van een persoon, onderscheiden van de Vader en de Zoon, en die goddelijke macht heeft om profeten te zenden. Wie door God gezonden wordt, is door zijn Geest gezonden. Zij, wie God enige dienst opdraagt, worden door de Geest daarvoor voldoende bereid gemaakt. Zij mogen vrijmoedig spreken en moeten gehoorzaam aangehoord worden, want God en zijn Geest hebben hen gezonden. Hetgeen door de profeet in dergelijk verband gezegd wordt in Jesaja 61:1, wordt in Lukas 4:21 op Christus toegepast. Hem zond de Heere, en Hij had de Geest zonder mate.

III. God zendt hun door Zijn profeet een genaderijke boodschap tot hun ondersteuning en vertroosting onder hun beproeving, vers 17. *Aldus zegt Jahweh, de eeuwige God uw Verlosser,* die zich dikwijls getoond heeft dat te zijn, die zich daartoe verbonden heeft, en die zijn verbintenis nauwgezet nakomen zal. want Hij is *de Heilige,* die niet bedriegen kan, *de Heilige Israëls,* die hen niet bedriegen zal. Dezelfde woorden waarmee de wet aanving en waardoor zij gezag kreeg leiden de belofte in en geven haar waarde. *Ik ben de Heere uw God,* op wie gij u moogt verlaten, die in betrekking tot u sta, die met u een verbond heeft.

1. Hier is het goede werk, dat God onderneemt voor hen te verrichten. Hij, die hun Verlosser is, zal daarom zijn:

a. Hun onderwijzer. *Ik ben de Heere uw God die u leert wat nut is* die u zulke dingen leert als nuttig voor u zijn dingen die tot uw vrede behoren. Hierdoor betoont God zich te zijn de God, die met ons in verbond staat, dat Hij ons onderwijst, Hebreeen 8:10, 11, en niemand onderwijst gelijk Hij, want Hij geeft het verstand. Degene die God verlost, die onderwijst Hij, die Hij uit hun droefenissen verlossen wil, die leert Hij eerst van hun droefenissen voordeel te trekken, en maakt hen deelgenoten van Zijn heiligheid, want "dat is het nut, waartoe Hij ons kastijdt," Hebreeen 12:10.

b. Hun gids. Hij *leidt hen op de weg die zij gaan* moeten. Hij verlicht niet alleen hun ogen, maar Hij leidt hun schreden, door Zijn genade leidt Hij hen in de weg van plicht en door zijn voorzienigheid in de weg van verlossing. Zalig zij die onder deze leiding staan.

2. Hier is het goed dat God verklaart voor hen te hebben bij Zijn goede wensen voor hen, vers 18, 19. Zeker, Hij had hen in de gevangenis gebracht maar dat was hun eigen schuld, want Hij bedroefde hen niet van harte.

a. Toen Hij hun Zijn wet gaf, begeerde Hij ernstig dat zij gehoorzaam zouden zijn. "Och, dat zij zo’n hart hadden!" Deuteronomium 5:29. "O dat zij verstandig waren!" Deuteronomium 32:29. Evenzo als Hij hen gestraft had om hun verbreken van de wet, begeerde Hij dat zij gehoorzaam zouden zijn. "Och, dat gij naar mijne geboden geluisterd had! Och, dat Mijn volk naar mij gehoord had," Psalm 81:14. Dit bevestigt wat God gezegd heeft, dat Hij *geen lust heeft in de dood des zondaars.*

b. Hij verzekert hun dat, indien zij gehoorzaam geweest waren, zij niet alleen hun gevangenschap zouden voorkomen hebben, maar dat zij zouden bevestigd en bevorderd zijn geworden in voorspoed. Hij had overvloed van goede dingen gereed om hun te geven, zo maar hun ronden die niet van hen hadden afgewend, Jesaja 59:1,2. Zij zouden geleid zijn in een onafgebroken stroom van voorspoed. Uw *vrede zou geweest zijn als een rivier,* gij zoudt u verheugd hebben over een reeks van weldaden, die elkaar gestadig zouden volgen als de golfjes van een rivier, niet gelijk het water van een regenbeek, dat spoedig vervloten is.

c. Hun deugd, hun eer en de rechtvaardigheid van hun zaak zouden bij alle gelegenheden alle tegenstand tenonder gebracht hebben, door hun eigen kracht, *hun gerechtigheid zou geweest zijn als de golven van de zee.* Zo zou hun gerechtigheid geweest zijn, dat niets daartegen stand houden kon. Maar nu zij ongehoorzaam geweest waren, was de stroom van hun voorspoed en vrede onderbroken en hun gerechtigheid overmeesterd.

d. Hun nakomelingen zouden zeer talrijk en zeer voorspoedig geweest zijn, terwijl zij nu zeer gering in getal waren, hetgeen blijkt uit het kleine aantal van de terugkerende ballingen, in Ezra 2:64 genoemd, samen niet zoveel als een stam telde toen zij uit Egypte togen. Zij zouden ontelbaar geweest zijn "als het zand aan de oever van de zee," overeenkomstig de belofte in Genesis 22:17, maar nu hadden zij deze zegen verbeurd. Die uit uw ingewanden voortkomen zouden geweest zijn als de steentjes op het strand in aantal, indien uw gerechtigheid onweerstaanbaar en onoverwinnelijk geweest ware als de golven van de zee.

e. De eer van Israël zou onbevlekt en onaangetast gebleven zijn. uw *naam zijn niet worden afgehouwen of verdelgd van voor Mijn aangezicht,* gelijk nu het geval was in het land van Israël, dat of verlaten was of door vreemdelingen bewoond werd. Niet verdelgd *van voor Mijn aangezicht.* De naam van een geslacht of van een koninkrijk kan niet gerekend worden

verdelgd te zijn, alvorens hij verdelgd is van voor Gods aangezicht, dat is ophoudt een naam te zijn in Zijn heilige plaats. Nu zegt God hun dit alles wat Hij voor hen gedaan zou hebben, indien zij in hun gehoorzaamheid volhard hadden.

Ten eerste. Opdat zij zich zoveel dieper zouden verootmoedigen over hun zonden, waardoor zij dit alles verbeurd hadden. Dit moet ons in toorn tegen de zonde doen ontsteken, dat zij ons niet alleen de goede dingen doet verliezen, welke God ons gegeven heeft, maar bovendien ons berooft van de zegeningen welke God voor ons in voorraad had. Het zal de ellende van de ongehoorzamen verzwaren en zoveel ondraaglijker maken, te denken hoe gelukkig ze hadden kunnen zijn.

Ten tweede. Opdat zijn genade zoveel helderder zou schitteren wanneer Hij verlossing bewerkte voor hen, die deze zo verbeurd en zichzelf onwaardig gemaakt hadden. Niets had hen kunnen redden de een voorrecht van genade.

IV. Hier wordt verzekering gegeven van het grote werk, dat God besloten heeft *voor* hen te doen, namelijk hun verlossing uit de gevangenschap, wanneer Hij zijn werk *in* hen volbracht had.

1. Hier wordt hun verlof gegeven om Babel te verlaten. God kondigde dat af lang voordat Cyrus het deed, dat ieder die wilde naar zijn land kon terugkeren, vers 20. Gij hebt volle verlof daartoe, *Ga uit van Babel,* de gevangenisdeuren zijn opengeworpen en de bazuin van vrijlating is geblazen. Wellicht heeft de Geest des Heeren met dit woord bedoeld de geesten op te wekken van hen, die gebruik wilden maken van Cyrus proclamatie. Ezra *1:5. Vliedt van de Chaldeën,* niet in geheimzinnige, verstolen vlucht, gelijk Jakob vlood van Laban, maar vliedt met heilige minachting, het verwerpende om nog langer onder hen te blijven, vlucht niet steelsgewijs en bezorgd, maar met een stem, een stem des gejuichs, gelijk gij gevlucht zijt uit Egypte, Exodus 15:1.

2. Hier wordt het nieuws naar alle kanten afgekondigd. *Doet het horen,* laat het rondgezegd worden, *brengt het uit tot aan het uiterste einde van de aarde,* zendt de tijding mondeling en schriftelijk van stad tot stad, van koninkrijk tot koninkrijk, zelfs tot de verst-gelegen streken, de uiterste einden van de aarde. Dit is een type van de verkondiging des Evangelies over de gehele aarde, maar deze brengt blijde tijding waarbij de gehele wereld belang heeft, deze alleen dat die er toe bereid is er nota van zal nemen, dat hun gevraagd wordt hun afgoden te verzaken en tot de dienst van de God Israëls over te gaan. Allen moeten weten:

A. Dat allen, die God voor Zijn eigendom verklaart, zullen zich die Hij duur gekocht en betaald heeft. *De Heere heeft Zijn knecht Jakob verlost,* Hij heeft het vroeger gedaan toen Hij hem *uit* Egypte leidde, en Hij doet het nu. Jakob was Gods knecht, en daarom heeft Hij hem verlost, want wat hebben andere meesters met *Gods* dienstknechten te doen? Israël is Gods Zoon, daarom moet Farao hem laten gaan. God verloste Jakob en daarom behoorde hij Gods knecht te zijn Psalm 116:16. De Verbondsgod heeft hen verlost en daardoor zoveel vaster aan zich verbonden. Hij, die ons verlost heeft, bezit een onbetwistbaar recht op ons.

B. Voor hen, die God besluit thuis te brengen, zal Hij zorgdragen, dat zij geen gebrek hebben aan de noodzakelijke uitgaven voor de reis. *Zij hadden geen dorst toen Hij hen leidde door de dorre plaatsen,* vers 21. Want overal waar zij heengingen volgde hen het water uit de rots. Hij deed de wateren vloeien en daar rotswater het helderst en smakelijkst is, kloofde God de rots

en de wateren stroomden er uit want Hij kan in de behoeften van Zijn volk voorzien door middelen, waaraan zij het laatst zouden gedacht hebben. Dit ziet op hetgeen Hij voor hen deed toen Hij hen uit Egypte uitgeleid had, want toen was het letterlijk zo geschied. Maar het zou nu niet minder gedaan worden bij hun uittocht uit Babel, toen zij en de hunnen voor de reis evengoed voorzien werden. En God doet Zijn werk even merkwaardig door Zijn gewone voorzienigheid als door wonderen ofschoon daarop wellicht veel minder gelet wordt. Dit is toepasselijk op de schatten van genade, welke voor ons verborgen zijn in Christus Jezus, uit wie al het goede voor ons vloeit gelijk het water voor Israël uit de rots vloeide, want de rotssteen was Christus.

3. Hier wordt een bedreiging tussen gevoegd voor de goddelozen, die nog in hun ongerechtigheden voortgaan. Zij moeten niet denken dat zij enig aandeel hebben aan de zegeningen van Gods volk, of schoon zij uiterlijk en in belijdenis zich daarbij voegen. Zij mogen niet verwachten met dat volk te zullen delen, ofschoon Gods gedachten over dat volk als één geheel gedachten des vredes waren. Maar daaronder waren goddelozen, die niet bekeerd wilden worden, voor hen is er *geen vrede*, geen vrede met God of met hun eigen geweten, neen, geen wezenlijk goed, wat zij ook mogen voorwenden. Wat hebben Zij te doen met vrede die vijanden Gods zijn? Hun valse profeten beloofden vrede aan hen, die het niet toekwam, maar God zegt dat er geen vrede of iets dergelijks zal zijn voor de goddelozen. De twist met God van zondaren, die niet tot berouw komen, zal een eeuwige twist zijn.

HOOFDSTUK 49

1 Hoort naar Mij, gij eilanden! en luistert toe, gij volken van verre! De HEERE heeft Mij geroepen van den buik af, van Mijner moeders ingewand af heeft Hij Mijn Naam gemeld.
2 En Hij heeft Mijn mond gemaakt als een scherp zwaard, onder de schaduw Zijner hand heeft Hij Mij bedekt; en Hij heeft Mij tot een zuiveren pijl gesteld, in Zijn pijlkoker heeft Hij Mij verborgen.
3 En Hij heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Knecht, Israel, door Welken Ik verheerlijkt zal worden.
4 Doch Ik zeide: Ik heb te vergeefs gearbeid, Ik heb Mijn kracht onnuttelijk en ijdellijk toegebracht; gewisselijk, Mijn recht is bij den HEERE, en Mijn werkloon is bij Mijn God.
5 En nu zegt de HEERE, Die Mij Zich van moeders buik af tot een Knecht geformeerd heeft, dat Ik Jakob tot Hem wederbrengen zou; maar Israel zal zich niet verzamelen laten; nochtans zal Ik verheerlijkt worden in de ogen des HEEREN, en Mijn God zal Mijn Sterkte zijn.
6 Verder zeide Hij: Het is te gering, dat Gij Mij een Knecht zoudt zijn, om op te richten de stammen van Jakob, en om weder te brengen de bewaarden in Israel; Ik heb U ook gegeven tot een Licht der heidenen, om Mijn heil te zijn tot aan het einde der aarde.
7 Alzo zegt de HEERE, de Verlosser van Israel, Zijn Heilige, tot de verachte ziel, tot Dien, aan Welken het volk een gruwel heeft, tot den Knecht dergenen, die heersen: Koningen zullen het zien en opstaan, ook vorsten, en zij zullen zich voor U buigen; om des HEEREN wil, Die getrouw is, om den Heilige Israels, Die U verkoren heeft.
8 Alzo zegt de HEERE: In dien tijd des welbehagens heb Ik U verhoord, en ten dage des heils heb Ik U geholpen; en Ik zal U bewaren, en Ik zal U geven tot een verbond des volks, om het aardrijk op te richten, om de verwoeste erfenissen te doen beerven;
9 Om te zeggen tot de gebondenen: Gaat uit; tot hen, die in duisternis zijn: Komt te voorschijn; zij zullen op de wegen weiden, en op alle hoge plaatsen zal hun weide wezen.
10 Zij zullen niet hongeren, noch dorsten, en de hitte en de zon zal hen niet steken; want hun Ontfermer zal ze leiden, en Hij zal hen aan de springaders der wateren zachtjes leiden.
11 En Ik zal al Mijn bergen tot een weg maken, en Mijn banen zullen verhoogd zijn.
12 Zie, dezen zullen van verre komen; en zie, die van het noorden en van het westen, en geen uit het land van Sinim.
13 Juicht, gij hemelen! en verheug u, gij aarde! en gij bergen! maakt gedreun met gejuich; want de HEERE heeft Zijn volk vertroost, en Hij zal Zich over Zijn ellendigen ontfermen.
14 Doch Sion zegt: De HEERE heeft mij verlaten, en de HEERE heeft mij vergeten.
15 Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme over den zoon haars buiks? Ofschoon deze vergate, zo zal Ik toch u niet vergeten.
16 Zie, Ik heb u in de beide handpalmen gegraveerd; uw muren zijn steeds voor Mij.
17 Uw zonen zullen zich haasten; maar uw verstoorders en uw verwoesters zullen van u uitgaan.
18 Hef uw ogen op rondom, en zie, alle deze vergaderen zich, zij komen tot u; Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de HEERE, zekerlijk, gij zult u met alle dezen als met een sieraad bekleden, en gij zult ze u aanbinden, gelijk een bruid.
19 Want in uw woeste en uw eenzame plaatsen, en uw verstoord land, gewisselijk, nu zult gij benauwd worden van inwoners; en die u verslonden, zullen zich verre van u maken.
20 Nog zullen de kinderen, waarvan gij beroofd waart, zeggen voor uw oren: De plaats is mij te nauw, wijk van mij, dat ik wonen moge.
21 En gij zult zeggen in uw hart: Wie heeft mij dezen gegenereerd, aangezien ik van kinderen beroofd en eenzaam was? Ik was in de gevangenis gegaan, en weggeweken; wie heeft mij dan dezen opgevoed? Ziet, ik was alleen overgelaten, waar waren dezen?

22 Alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal Mijn hand opheffen tot de heidenen, en tot de volken zal Ik Mijn banier opsteken; dan zullen zij uw zonen in de armen brengen, en uw dochters zullen op den schouder gedragen worden.
23 En koningen zullen uw voedsterheren zijn, hun vorstinnen uw zoogvrouwen; zij zullen zich voor u buigen met het aangezicht ter aarde, en zij zullen het stof uwer voeten lekken; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben, dat zij niet beschaamd zullen worden die Mij verwachten.
24 Zou ook een machtige de vangst ontnomen worden, of zouden de gevangenen eens rechtvaardigen ontkomen?
25 Doch alzo zegt de HEERE: Ja, de gevangenen des machtigen zullen hem ontnomen worden, en de vangst des tirans zal ontkomen; want met uw twisters zal Ik twisten, en uw kinderen zal Ik verlossen.
26 En Ik zal uw verdrukkers spijzen met hun eigen vlees, en van hun eigen bloed zullen zij dronken worden, als van zoeten wijn; en alle vlees zal gewaar worden, dat Ik, de HEERE, uw Heiland ben, en uw Verlosser, de Machtige Jakobs.

In de voorgaande hoofdstukken zijn heerlijke dingen besproken betreffende de verlossing van de Joden uit Babel, maar opdat niemand zou denken dat het, wanneer de profetie eenmaal vervuld werd, veel groter en voornamer was voorgesteld dan de vervulling was en dat de terugkeer van ongeveer veertig duizend Joden in armoedige omstandigheden uit Babel naar Jeruzalem, geen gebeurtenis was die geheel beantwoordde aan de verhevenheid en grootsheid van de uitdrukkingen in de profetie, toont hij hier aan dat de profetie een verdere strekking had, en eerst geheel vervuld zou worden in een verlossing, die deze eerste zo ver zou overtreffen, als de eerste beneden de voorzegging scheen te blijven. Dat is de verlossing van de wereld door Jezus Christus, van wie niet alleen Cyrus de dienstknecht Gods in de verlossing van de Joden een type was, maar ook Jesaja, die Gods dienstknecht was in de voorzegging. In dit hoofdstuk hebben wij:

1. De aanwijzing van Christus, onder het type van Jesaja, tot Zijn bediening als Middelaar, vers 1-3.

2. De verzekering hem gegeven dat zijn arbeid onder de heidenen wel slagen zal, vers 3-8.

3. De verlossing, die door hem gewrocht zou worden, en de voortgang van die verlossing, vers 9-12.

4. De bemoediging daardoor gegeven aan de bedroefde kerk, vers 13-17.

5. De toebrenging van velen, en de oprichting van een kerk onder de heidenen, vers 18-23.

6. Een herhaling van de profetie van van de Joden loslating uit Babel, welke een afbeelding en type van al deze zegeningen zou zijn, vers 24-26. En indien wij dit hoofdstuk recht verstaan, zullen wij zien dat wij veel meer belang hebben bij de profetieën betreffende de verlossing van de Joden uit Babel dan wij ooit vermoed hadden.

Jesaja 49:1-6

Hier wordt,

I. Een gehoor samengeroepen en om aandacht gevraagd. De rede in het vorige hoofdstuk was gericht tot het huis van Jakob en het volk van Israël, vers 1. Maar deze is gericht tot de eilanden, dat is: de heidenen, want zij worden genoemd de eilanden van de volken Genesis 10:5, en tot *het volk dat verre is, die vreemdelingen waren van het burgerschap Israëls,* en dus verre waren. Zij moeten luisteren, vers 1, als naar iets op verre afstand, maar toch moesten zij luisteren met begeerte en aandacht. De tijding van een Verlosser wordt aan de heidenen, aan degenen die verre zijn, gezonden, en zij worden opgeroepen om er naar te horen. De heidenen luisterden naar het Evangelie, terwijl de Joden zich doof hielden.

II. De grote bewerker en afkondiger van deze verlossing bewijst zijn gezag van de hemel voor het werk, dat hij op zich nam.

a. God had hem geroepen en afgezonderd. *De Heere heeft mij geroepen van de moederschoot af en mijn naam genoemd,* mij aangewezen om een Zaligmaker te zijn, door een engel hem de naam Jezus, dat is Zaligmaker, gegeven, "want Hij zou zijn volk zalig maken van hun zonden," Mattheus 1:21. Ja, van de moederschoot van de goddelijke raadslagen af voor alle werelden, werd hij tot deze dienst geroepen en was er hulp voor hem besteld, en Hij kwam op die roeping want Hij zei. *Zie Ik kom,* met het oog op hetgeen van hem geschreven was in *de rol des boeks.* Dit werd gezegd van sommigen van de profeten als zijn typen, Jeremia 1:5. Paulus werd afgezonderd tot het Evangelie van de moederschoot af, Galaten 1:15.

b. God had hem bekwaam en geschikt gemaakt voor de dienst, waarvoor hij bestemd was. Hij maakte zijn *mond tot een scherp zwaard,* en stelde hem *tot een zuivere pijl* voorzag hem met alles wat hij nodig had om Gods strijd tegen de machten van de duisternis te strijden, om Satan te overwinnen, en Gods rebellerende onderdanen tot hun verplichting terug te brengen door zijn woord, "dat een scherp tweesnijdend zwaard is," Hebreeen 4:12, dat uit zijn mond uitgaat, Openbaring 19:15. De overtuigingen, door het Woord gewerkt, zijn de scherpe pijlen, die dalen in de harten van de zondaren, Psalm 45:5.

c. God heeft hem verkoren voor de dienst, die Hij voor hem bestemd had. Hij *heeft mij onder de schaduw van zijn hand bedekt en in zijn pijlkoker hem verborgen,* hetgeen te kennen geeft:

Ten eerste. Verberging, het Evangelie van Christus en de roeping van de heidenen waren gedurende eeuwen en geslachten verborgen in God, Efeziers 3:5, Romeinen 16:25, verborgen in de schaduwen van de ceremonieële wet en van de Oud-Testamentische typen.

Ten tweede. Bescherming. Het huis van David stond onder de bijzondere zorg van de goddelijke voorzienigheid, omdat het deze zegen in zich bevatte. Christus werd in zijn kindsheid beschermd tegen de woede van Herodes.

d. God had hem zich toegeëigend, Hij had tot hem gezegd, *Gij zijt mijn knecht,* die Ik een werk opdraag en die daarin slagen zal. Gij zijt de ware Israël, *de vorst Gods,* die geworsteld en overwonnen heeft en in u zal Ik verheerlijkt worden. Het volk van God is Israël, en zij zijn allen verzameld en als het ware besloten in Christus, de grote vertegenwoordiger van geheel Israël, de hogepriester die de namen van al de stammen op zijn borst draagt, en in hem is God

verheerlijkt en zal Hij verheerlijkt worden, gelijk Hij met een stem uit de hemel getuigd heeft, Johannes 12:27, 28. Sommigen lezen deze woorden in twee volzinnen. *Gij zijt mijn Knecht* (dat is Christus, Hoofdstuk 42:1) en *het is Israël in hetwelk Ik verheerlijkt zal worden,* het is het geestelijke Israël, de uitverkorenen, in wier verlossing door Jezus Christus God verheerlijkt zal worden en zijn vrije genade eeuwig zal worden bewonderd.

III. Hit is verzekerd van de goeden uitslag van zijn werk, want wie God roept, die zal Hij het ook wel doen gelukken. En hierbij:

1. Wijst hij op de ontmoediging die hij ontmoet had bij zijn eerste optreden. vers 4. Ik zei met een neergeslagen hart: *Ik heb tevergeefs gearbeid,* want zij die onwetend en jegens God onverschillig en zorgeloos en vreemdelingen waren, zijn het nog. *Ik heb geroepen, maar zij hebben geweigerd, ik heb mijne handen uitgestrekt tot een tegenstrevend volk.* Dit was Jesaja's klacht, en het was niet meer dan hem gezegd was dat hij verwachten moest, Jesaja 6:9. En hetzelfde was ook de beproeving van Jeremia, waardoor hij besloot niet meer te arbeiden, Jeremia 20:9. Het is de klacht van menige getrouwe dienaar, die niet gebeuzeld maar gearbeid heeft, die zijn kracht niet gespaard maar besteed heeft, en die toch ziet dat het voor velen tevergeefs geweest is, zij willen geen berouw hebben en zich bekeren. Maar hier schijnt het te doelen op de hardnekkigheid van de Joden, onder wie Christus persoonlijk het evangelie van het koninkrijk Gods verkondigde, arbeidde en zijn kracht besteedde, terwijl toch de leidslieden en het gros van het volk hem en zijn leer verwierpen. Er werden zo weinigen binnen gebracht, terwijl men verwachten zou dat niemand zou blijven buiten staan, dat hij wel kon zeggen: *Ik heb tevergeefs gearbeid,* vergeefs gepredikt, vergeefs wonderen gedaan. De dienaren moeten nooit denken dat zij onverwacht verwaarloosd worden, nu het de Meester zelf zo vergaan is.

2. Hij troost zichzelf onder deze ontmoediging met de overweging, dat het de zaak van God was waaraan Hij was verbonden, en de roeping Gods, die hem er aan verbonden had. *Gewis, mijn recht is bij de Heere,* die de Rechter van allen is, *en mijn werkloon is bij mijn God,* wiens dienstknecht ik ben. Zijn troost is hetgeen de troost van al Gods getrouwe dienaren kan zijn, wanneer ze weinig vrucht van hun arbeid bespeuren.

a. Dat, hoe het ook moge lopen, het een rechtvaardige zaak is, die zij bepleiten, dat zij met God en voor God zijn, zij zijn aan Zijn zijde en Zijn medearbeiders. Zij achten daarom hun recht, de regel waarnaar zij handelen moeten, het werk waarin zij gebruikt worden, niet minder, het ongeloof van de mensen geeft hun geen aanleiding om de waarheid van hun leer te betwijfelen, Romeinen *3:3.*

b. Hun wijze van werken en de voortzetting van hun werk is bij God bekend, en daarom kunnen zij zich op Hem beroepen ten aanzien van hun oprechtheid en dat het niet door enig verzuim hunnerzijds is dat zij tevergeefs arbeiden. *Hij weet de weg, die ik gegaan ben, mijn recht is bij de Heere.* Hij moet beslissen of ik mij niet van harte aan mijn werk gewijd heb, en of het bloed dergenen, die verloren geen, niet op hun eigen hoofd is.

c. Ofschoon het werk vergeefs moge zijn voor degenen die bearbeid werden, het is dat niet voor de arbeider zelf, indien hij getrouw is, zijn werkloon is bij zijn God, die hem rechtvaardigen zal, dat is, God zal zijn werk belonen, zal zorgdragen dat hij er niet bij verliezen zal al is zijn arbeid tevergeefs.

d. Ofschoon het oordeel, het recht, nu nog niet tot overwinning gebracht wordt, of het werk tot volmaaktheid, toch zijn beide bij de Heere, die beide zal doen slagen, volgens zijn voornemen, op zijn eigen tijd en wijze.

3. Hij ontvangt van God een nader antwoord op zijn tegenwerping, vers 5, 6. Hij wist zeer wel dat God hem dat werk opgedragen had, hem tot Zijn knecht geformeerd had van de moederschoot af, niet alleen hem zo vroeg geroepen had, vers 1, maar ook zo vroeg begonnen is om hem daarvoor geschikt en bekwaam te maken. Hen, die God bestemt om als Zijn dienstknechten gebruikt te worden, bereidt en bekwaamt Hij daartoe lang tevoren, wanneer zij zelf zomin als anderen er nog iets van bemerken. Hij formeert de geest van de mensen in zijn binnenste. Christus was geroepen *om Jakob tot God weer te brengen,* die verraderlijk van Hem afgeweken was. Daarom moest het eerst met het zaad van Jakob naar de vlese gehandeld worden en moeten maatregelen genomen omdat terug te brengen. Christus en het woord van de zaligheid worden eerst tot hen gezonden, zelfs kwam Christus persoonlijk alleen tot hen, *de verloren schapen van het huis Israels.* Maar hoe zal het gaan indien Jakob zich niet wil laten weerbrengen en Israël zich zal laten verzamelen? Zo is het geschied, maar in dat geval is dit een voldoening,

A. Christus zal verheerlijkt worden in de ogen des Heeren, en zij die waarlijk heerlijk zijn, zijn dat in Gods oog. Ofschoon weinigen van de Joden door Christus prediking en wonderen bekeerd werden, en velen met ongenade en verwerping gestraft werden, legt God heerlijkheid op hem en verheerlijkt hem, spreekt tot hem bij zijn doop en zijn verheerlijking op de berg, zendt engelen om hem te dienen, maakt zelfs zijn schandelijker dood heerlijk door de vele wonderen die er bij gebeuren, en nog veel meer zijn opstanding. In zijn lijden was God zijn sterkte, zodat ofschoon hij alle mogelijke tegenstand ondervond, en veracht werd door een volk, voor hetwelk hij zoveel gedaan had, hij niet bezweek of ontmoedigd werd. Een engel werd van de hemel gezonden om hem te versterken, Lukas 22:43. Getrouwe dienaren, ofschoon zij de vruchten van hun arbeid niet zien, zullen door God aangenomen worden, en daarin zullen zij waarlijk verheerlijkt worden, want Gods gunst is onze eer, en zij zullen bijgestaan worden om voort te gaan en te volharden in hun arbeid ondanks allen tegenstand. Hun handen worden slap, maar God zal hen sterken.

B. Het Evangelie zal verheerlijkt worden in de ogen van de wereld, of schoon niet in de ogen van de Joden, het zal bij alle volken ingang vinden vers 6. Het scheen eerst alsof de Messias alleen de roeping had om Jakob weer te brengen, vers 5, maar hier wordt gezegd dat dit slechts een betrekkelijk klein gedeelte van zijn werk zal zijn. Een hoger doel grotere eer uitgebreider sfeer van zegen zijn voor hem bestemd. *Het is te gering dat gij mij een knecht zou zijn om op te richten de stammen Jakobs,* tot de waardigheid en het gebied, die zij met de Messias verwachtten, en *weer te brengen de bewaarden in Israël,* om hen weer tot een bloeiende kerk te maken gelijk zij van ouds waren. Neen, in aanmerking genomen welk een handjevol mensen deze zijn, zou het een betrekkelijk geringe zaak voor de Messias zijn, om alleen hun Zaligmaker te worden. Daarom *heb Ik u ook gegeven als licht voor de heidenen.* Vele grote en machtige volken zullen door het Evangelie van Christus gebracht worden tot de kennis en aanbidding van de ware God, *om mijn heil te zijn tot aan de einden van de aarde,* de bewerker van dat heil dat Ik voor verlorenen bestemd heb, tot *aan de einden van de aarde* bij de verstgelegen volken. Daarom noemde Simeon Christus "een licht tot verlichting van de heidenen," Lukas 2:32 en Paulus legt onze tekst uit in Handelingen 13:47 en zegt wat wij daardoor te verwachten hebben, en hoe dat gaat. Daarom, zegt hij, keren wij ons tot de heidenen, om hun het evangelie te verkondigen, *want alzo heeft de Heere ons gezegd: Ik heb U gesteld tot een*

licht voor de heidenen. Hierin werd de Verlosser waarlijk verheerlijkt, ofschoon Israël niet verzameld werd, de oprichting van Zijn koninkrijk in de heidenwereld was hem grotere eer dan dat zij al de stammen Israëls opgericht had. De belofte is reeds gedeeltelijk vervuld en zal verder vervuld worden, wanneer de tijd zal komen waarvan de apostel spreekt dat de volheid van de heidenen zal ingaan. God noemt het zijn zaligheid, hetgeen, naar sommigen menen, aanduidt hoeveel behagen Hij er in schept, hoe Hij er door verheerlijkt wordt en om zo te zeggen, hoe zijn hart er op gesteld is. En Christus is opgegeven tot een licht voor allen wie Hij ter zaligmaking gegeven is. In de duisternis gaat men verloren, Christus verlicht de ogen van de mensen en maakt hen heilig en gelukkig.

Jesaja 49:7-12

In deze verzen hebben wij:

I. De vernedering en de verhoging van de Messias, vers 7. *Alzo zegt de Heere, de Verlosser Israëls, zijn Heilige.* Hij die altijd zorggedragen heeft voor de Joodse kerk en voor haar al deze verlossingen gewrocht heeft, die typen waren van de grote verlossing, spreekt hier tot hem, die deze verlossing tot stand brengt.

A. Hij neemt kennis van zijn vernedering, waarvan de omstandigheden buitengewoon en ongeëvenaard waren. Hij was *van ieder veracht en de onwaardigste onder de mensen,* Jesaja 53:2. Veracht te worden door zo'n gering schepsel als de mens, die zelf een worm is, duidt de laagste trap van vernedering en verguizing aan. De mens om wie te redden en te verheerlijken hij gekomen was, verachtte hem en overlaadde hem met schande, zo ondankbaar en verdorven waren zijn vervolgers. De versmaadheid die Hij onderging was niet het minste deel van zich lijden. Zij maakte hem niet alleen verachtelijk, maar afschuwwekkend. Hij werd *de verachte ziel, aan wie het volk een gruwel had,* zij behandelden hem als de slechtste van de mensen en riepen: Kruist hem, kruist hem! Het volk deed het, de heidenen zowel als de Joden, en de Joden waren hierin erger dan de heidenen, want zijn kruis was deze een ergernis en gene een dwaasheid. Hij was de "knecht dergenen die heersen," beledigd, gegeseld en als een slaaf gekruisigd. Pilatus beroemde zich op zijn macht over hem, Johannes 19:10. Aan dit alles onderwierp hij zich tot onze redding.

B. Hij belooft hem zijn verhoging. Eer werd hem bewezen, zelfs in de diepte van zijn vernedering. Herodes de koning was bevreesd voor hem, zeggende dat hij Johannes de Doper was, edelen, wetgevers, hoofdlieden kwamen en knielden voor hem. Maar dit zou veel meer vervuld worden als ook de koningen het Evangelie aannemen zouden en zijn juk op zich nemen, hem zouden aanbidden en zichzelf vazallen van Christus noemen. Niet dat Christus de rijke hoger acht dan de arme, voor hem staan ze op dezelfde hoogte, maar het is de eer van zijn koninkrijk onder de mensen, wanneer de groten van de aarde voor hem verschijnen en hem hulde brengen. Dit zal de vervulling van Gods belofte zijn, dat Hij hem de heidenen tot zijn erfdeel geven zal, en dat zal geschieden omdat de Heere getrouw is en zijn beloften vervult. Het zal het bewijs zijn dat Christus voor zijn werk een roeping had, en dat God hem had verkoren en zijn keus goedkeurde.

II. De zegeningen, welke hij in voorraad heeft voor allen, wie hij tot verlossing gemaakt is.

1. God zal hem erkennen en bijstaan in zijn werk, vers 8. *In de aangename tijd heb Ik u verhoord,* dat is, zal Ik u verhoren. Christus heeft in de dagen van zijn leven op aarde sterke roeping en tranen geofferd en werd verhoord, Hebreeen 5:7. Hij wist dat de Vader hem altijd hoorde, Johannes 11:42. Hij hoorde hem voor zichzelf, want ofschoon de drinkbeker hem niet kon voorbijgaan, werd hij instaat gesteld om die te drinken. Hij hoorde hem voor al de zijnen, en daarom trad hij voor hen op met gezag, "Vader, Ik wil," Johannes 17:4. En al ons geluk vloeit voort uit de belangstelling van de Vader in de Zoon, en de zekerheid bij diens tussenkomst dat de Vader hem altijd hoort. Dat maakt de tijd des Evangelies een welaangenamen tijd, een aannemelijker tijd, welkom voor ons, omdat wij door God aangenomen zijn, met Hem verzoend, Hem opgedragen, omdat God de Verlosser voor ons hoort, Hebreeen 7:25. Niet alleen zal Hij hem verhoren maar hem helpen in het volbrengen van zijn werk. De Vader was altijd met hem, aan zijn rechterhand, en verliet hem niet zoals zijn

discipelen deden. Door de machten van de duisternis werden hevige aanvallen op de Heere Jezus gemaakt om hem van Zijn werk terug te schrikken, toen hun ure gekomen was, maar God had beloofd hem te zullen bewaren en instaat te stellen om te volharden. "Op die steen waren zeven ogen," Zacheria 3:9 God wilde hem bewaren, ofschoon zijn koninkrijk van alle zijden aangevochten werd. Christus wordt bewaard indien het Christendom bewaard wordt.

2. God zal hem machtigen om de zegeningen van de door hem gewrochte verlossing aan Zijn kerk te schenken. Gods bewaring en hulp strekte om de dag van Zijn Evangelie een dag van zaligheid te maken. Zo vat de apostel het ook op: "Zie, nu is het de dag van de zaligheid," nu het woord van de verzoening in Christus verkondigd wordt, 2 Corinthiers 6:2.

A. Hij zal zijn de waarborg voor het verbond des vredes tussen God en de mens *Ik zal u geven tot een verbond des volks.* Dit hadden wij tevoren in Hoofdstuk 42:6, en het wordt hier herhaald als getrouw en aller aanneming en overweging volkomen waardig. Hij is gegeven tot een verbond, dat is tot een onderpand van alle zegeningen des verbonds: in hem *was God de wereld met zichzelf verzoenende,* en Hij die *ons Zijn eigen Zoon schonk,* zal ons met hem alle dingen geven. Hij is gegeven tot een verbond, niet alleen tot een Middelaar van het verbond, de gezegende tussentreder, die de hand op beide partijen gelegd heeft, maar hij is alles in alles in het verbond. Al de waarde van het verbond ligt hierin opgesloten dat wij de zijnen zijn, en al de voorrechten en zegeningen van het verbond zijn hierin begrepen dat hij de onze is.

B. Hij zal de gebreken in de kerk herstellen en haar op een rots bouwen. Het zal *het aardrijk oprichten, of* liever, het land, het land van Juda, type van de kerk. Hij zat *de verwoeste plaatsen doen beërven.* De steden van Juda werden na de terugkeer uit de gevangenschap weer beërfd, en evenzo werd de kerk, die in de laatste jaren van ontaarding van het Joodse volk gelegen had als een verwoest land, opnieuw beërfd door de gevolgen van de verkondiging des Evangelies.

C. Hij zal de zielen van de mensen bevrijden uit de slavernij van schuld en verderf en hen brengen tot de heerlijke vrijheid van de kinderen Gods. Hij zal zeggen tot de gevangenen, die gebonden waren door de gerechtigheid Gods en gebonden onder de macht van Satan: *Gaat uit!* vers 9. Vergevende genade is een vrijlating van onder de vloek van de wet, en vernieuwende genade is een ontslaan uit de heerschappij van de zonde, beide zijn van Christus en takken van de grote verlossing. Hij zegt: "Gaat uit!" De Zoon maakte ons vrij en dan zijn wij waarlijk vrij. Hij zegt tot hen die in de duisternis zijn: *"Komt tevoorschijn!"* Ziet uzelf, en dat niet alleen, maar laat u zien, ter heerlijkheid Gods en tot uw eigen vertroosting. Wanneer hij de melaatsen uit hun afzondering verloste zei hij: Ga heen, vertoon uzelf de priester. Indien wij het licht zien, moeten wij ons licht laten schijnen.

D. Hij zal zorgen voor een behoorlijke doorgang naar het land van hun rust en gezegende vestiging voor degenen, die hij in vrijheid stelt, vers 9, 10, 11. Dit heeft betrekking op de voorziening, die gemaakt werd voor de Joden, die uit de gevangenschap terugkeerden en die onder de bijzondere zorg van de goddelijke voorzienigheid stonden als gunstelingen des hemels, en nu op buitengewone wijze. Maar het is ook toepasselijk op de leiding van de goddelijke genade met het geestelijk Israël, die van hun loslating uit de slavernij op weg zijn naar de rust van het hemelse Kanaän.

a. In al hun behoeften is voorzien, zij worden kosteloos van goed en voldoend voedsel voorzien. Zij *zullen op de wegen weiden en op alle hoge plaatsen zal hun weide wezen,* als

schapen, gelijk God vroeger Jozef leidde als een kudde. Indien het God behaagt zal elke hoge weg een goede weide voor zijn schapen zijn. Hun weide zal niet alleen in de valleien maar op alle hoge plaatsen zijn, die gewoonlijk droog en woest zijn. Waar God Zijn volk ook brengt, daar zal Hij zorgen dat hun niets ontbreekt wat goed voor hen is, Psalm 34:10. En zo goed zullen zij van alles voorzien zijn dat zij niet zullen hongeren of dorsten, ze zullen alles op zijn tijd hebben zodat zij nooit gebrek zullen lijden.

b. Zij zullen bewaard worden voor en beschermd tegen elk ding, dat hun ongemak zou kunnen veroorzaken, "de hitte en de zon zal hen niet steken," want God geeft Zijn kudde rust op de middag, Hooglied 1:7. Geen kwaad zal hun overkomen, die zich onder de bescherming van de goddelijke voorzienigheid stellen, zij zullen in staat gesteld worden om *de last en de hitte des daags te dragen.*

c. Zij zullen Gods genadige leiding genieten, Hij heeft hun barmhartigheid bewezen door hen uit hun gevangenschap te verlossen, en nu zal Hij hen leiden gelijk Hij hun vaderen door de woestijn geleidde, met een wolk- en vuurkolom, zelfs bij waterfonteinen, welke voor hen gereed zullen zijn, zal Hij hen op hun tocht brengen dat is: God zal hen met alle nodige en nuttige gemakken voorzien, niet met poelen van regenwater gelijk in het dal van Baca (het moerbeziëndal) maar met water uit de rots, dat Israël volgde. Zij, die onder goddelijke leiding zijn en die nauwgezet volgen, mogen op goede gronden op goddelijke hulp en bijstand rekenen. De wereld brengt haar volgelingen bij gebroken waterbakken of bij beken die des zomers uitdrogen, maar God leidt de Zijnen naar fonteinen van levend water. En zij, die door God geleid worden, vinden een effen weg en alle bezwaren uit de weggeruimd, vers 11, *Ik zal al mijne bergen tot een weg maken. Hij,* die in vroegere tijden door de zee een weg baande, zal nu met evenveel gemak de bergen tot een weg maken, ofschoon deze onbeklimbaar schijnen te zijn. De hoge weg zal tot een vlakte gemaakt worden. De wegen, waarop God Zijn volk leidt, zal Hij zelf onder opzicht nemen, gelijk vroeger de wegen naar de vrijsteden. De effening van de wegen uit Babel, gelijk voorzegd was, Hoofdstuk 40:2, 3, werd daar toegepast op het werk des Evangelies, en dat kan deze tekst ook worden. Ofschoon er moeilijkheden zijn op de weg naar de hemel, die wij in eigen kracht niet kunnen teboven komen, zal de genade Gods ons genoeg zijn om ze te overwinnen, en elke berg tot een weg te maken, Hoofdstuk 35:8.

E. Hij zal hen allen uit alle plaatsen samenbrengen opdat zij als één lichaam kunnen terugkeren, zodat zij elkaar kunnen aanmoedigen en des te meer op hen de aandacht gevestigd wordt. Zij waren verspreid in verschillende gedeelten van het landschap van Babel, naar het hun vijanden behaagde, ten einde hen te verhinderen zich met elkaar te verenigen. Maar Gods tijd genaakt om hen als een geheel weer thuis te brengen, een geest zal hen allen bezielen op hoe grote afstand zij ook van elkaar verwijderd mogen zijn, en zelfs zij, die toevlucht gezocht hebben in andere landen, zullen hen ontmoeten in het land van Juda, vers 12. De ene groep zal komen van het noorden, de andere van het westen, een derde uit het land van Sinim, dat denkelijk een provincie van Babel was, die nergens anders in de Schrift genoemd wordt. Sommigen houden het echter voor het land van een van de voornaamste steden in Egypte, genaamd Sin, waarvan wij lezen in Ezechiel 30, 15, 16. Deze belofte verkreeg haar verdere vervulling in de groten toevloed van bekeerden tot de kerk van de Evangelies en zal haar volle vervulling krijgen wanneer Gods uitverkorenen zullen komen van het oosten en het westen om aan te zitten met de patriarchen in het koninkrijk Gods, Mattheus 8-11.

Jesaja 49:13-17

De bedoeling van deze verzen is aan te tonen dat de terugkeer van Gods volk uit de gevangenschap, en de eeuwige verlossing, die door Christus zou gewrocht worden, en waarvan de eerste een type was, aanleidingen van grote vreugde zouden zijn voor de kerk, en grote bewijzen van Gods tedere zorg voor haar.

I. Niets kan ons beter stof geven voor lofzangen en dankzeggingen, vers 13. De gehele schepping moet instemmen met onze lofliederen, want zij deelt in de voordelen van de verlossing, en al hetgeen zij tot deze geheiligde melodie bijdragen kan is weinig genoeg in ruil voor dat onwaardeerbare voorrecht, Psalm 96:11. Laat er vreugde zijn in de hemelen, dat de engelen Gods de eer van de grote Verlosser verheffen, laat de aarde en de bergen, voornamelijk de groten van de aarde, verheugd zijn en gedreun maken met vrolijk geschal, "want met reikhalzend verlangen wacht de schepping op het openbaar worden der zonen Gods," Romeinen 8:19, 20. Die zal nu vervuld worden. Gods volk is de zegen en het sieraad van de aarde en daarom moet er algemene vreugde zijn, want *God heeft Zijn volk vertroost* en Hij *zal zich ontfermen over Zijn ellendigen,* omdat die ellendigen met Hem in verbond staan.

II. Niets kan ons overtuigender bewijzen geven van de tederste belangstelling, die God voor Zijn kerk koestert.

1. De beproevingen van de kerk hebben soms aanleiding gegeven om Gods belangstelling en zorg voor haar in twijfel te trekken, vers 14. Zion, in haar bedruktheid, zegt: *De Heere heeft mij verlaten,* en ziet niet weer naar mij om, *de Heere heeft mij vergeten* en zal dus niet meer zich met mij bemoeien. Zie hier hoe droevig het er soms kan uitzien met het lot van Gods volk, zodat het schijnt alsof het door zijn God verlaten en vergeten is, en hoe dringend en heftig in zulks tijden de verzoekingen zijn kunnen. De ongelovigen zeggen aanmatigend: "De Heere heeft het land verlaten" Ezechiel 8:12, en:"Hij vergeet onze zonden" Psalm 10:1l. Zwakke gelovigen zijn in hun wanhoop geneigd om te zeggen dat God zijn kerk verlaten en de ellenden van zijn volk vergeten heeft. Maar wij hebben niet meer reden om Gods belofte en genade te betwijfelen, als om Zijn voorzienigheid en gerechtigheid in twijfel te trekken Hij is even zeker een beloner als een wreker. Daarom, weg met deze bedroefdheid en jaloezie, die de dood voor alle vriendschap zijn!

2. De zegepraal van de kerk na haar beproevingen zal op de juiste tijd de zaak boven alle bedenking stellen. Ons wordt gezegd wat God voor Zion doen zal, vers 17.

a. Haar vrienden, die haar verlaten hebben, zullen tot haar verzameld worden, en alles doen wat zij kunnen om haar bij te staan en te vertroosten: *Uwe zonen zullen zich haasten.* Bekeerden tot het geloof in Christus zijn de kinderen van de kerk, zij zullen zich met grote tederheid en bereidvaardigheid bij haar voegen, en vliegen tot de gemeenschap van de heiligen gelijk duiven tot haar vensters. *Uwe bouwlieden zullen zich tot u haasten,* zo lezen sommigen het. Zij zullen uw huizen en uw muren, en voornamelijk uw tempel zo spoedig mogelijk weer opbouwen. Het werk voor de kerk gaat gewoonlijk langzaam, maar wanneer het Gods tijd is, geschiedt het vlug.

b. Haar vijanden, die haar bedreigd en aangevallen hebben, zullen genoodzaakt worden zich terug te trekken. *Uw verstoorders en verwoesters,* die zich meester gemaakt hebben van uw land en het in een wildernis veranderd hebben, *zullen van u uitgaan.* Door Christus de Koning

van de aarde, is de grote verwoester buitengeworpen en ontzeteld, zijn macht is gebroken en zijn aanslagen worden verijdeld.

Door dit alles zal het duidelijk blijken dat de veronderstelling van Zion in ‘t geheel geen grond had, dat God haar had verlaten en vergeten of zo iets ooit doen zou.

Zij kan verzekerd zijn:

A. Dat God een tedere genegenheid voor Zijn kerk en volk heeft, vers 15. In antwoord op Zions vrees, spreekt God als degene die voor zijn eigen verheerlijking zorgt, Hij neemt op zich daar acht op te slaan als Zion zegt: De Heere heeft mij verlaten, Hij zal het tegendeel daarvan vertonen. Ook Hij heeft belang bij de welstand van Zijn volk, en daarom zal Hij niet toelaten dat het neerslachtig en ontmoedigd wordt of plaats geeft aan verontrustende gedachten. Gij meent dat Ik u vergeten heb, maar *kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten?*

a. Het is niet waarschijnlijk dat zij dit kan. Een vrouw, wier eer het is zowel tot het tere als tot het schone geslacht te behoren kan enkel genegenheid gevoelen voor een kind, dat onschuldig en hulpeloos beide is, en dus een voorwerp van de grootste belangstelling. Vooral een moeder kan niets anders dan liefde gevoelen voor haar eigen kind, het is haar eigen, een deel van haarzelve, kort geleden nog één met haar. Een zogende moeder met name kan niet anders aan teder zijn voor haar zuigeling, haar volle borsten brengen het haar gestadig in gedachtenis, zodat zij het niet vergeten kan. Maar

b. Het is toch mogelijk dat zij het vergeet. Een vrouw kan wellicht zo ongelukkig zijn dat zij niet in staat is om zich haar kind te herinneren, zij kan ziek of stervende zijn en aan de grens van het land van de vergetenheid. Ja zij kan zo onnatuurlijk zijn dat "zij geen medelijden heeft met de zoon van haar schoot" Klaagliederen 4:10, Deuteronomium 28:57. Maar, zegt God, *toch zal Ik u niet vergeten.* Gods tederheid voor Zijn volk overtreft oneindig die van de beste ouders voor hun kinderen. Wat zijn de natuurlijke aandoeningen, vergeleken bij die van de God van de natuur!

B. Hij heeft onafgebroken zorg voor Zijn kerk en Zijn volk, vers 16. *Ik heb u in de beide handpalmen gegraveerd* Deze uitdrukking is geen zinspeling op de dwaze kunst van handlezerij, die zich verbeeldt het lot van iedere mens in de handpalmen te kunnen lezen, in de lijnen die daardoor lopen, maar ze ziet op de gewoonte van hen die een draad om hun hand of hun vingers winden, ten einde de dingen beter te onthouden, die zij vrezen anders te zullen vergeten, of op de gewoonte om een ring te dragen in herinnering aan een of anderen dierbare vriend. Het zetten van zo’n zegel op arm of hand betekent dan dat men hen als een zegel op het hart draagt en altijd aan hen en hun belangen gedachtig is, Hooglied 8:6. Indien wij Gods wet als een zegel op onze hand binden, Deuteronomium 6:8, 11:18, zal God onze belangen als een zegel op Zijn hand drukken en daarnaar zien als naar een herinnering aan het verbond. Hij voegt er bij: *uw muren zijn steeds voor mij*. Uw verwoeste muren, of schoon geen aangenaam gezicht, zijn steeds in mijne gedachten van medelijden. Hebben Zions vrienden medelijden met haar puin, Psalm 102:14, God niet minder. Of, het plan en de grondtekening, waarnaar uw muren moeten herbouwd worden, ligt voor mij, en zal zeker nauwkeurig uitgevoerd worden. Of, uw muren dat is: uw veiligheid, zijn het voorwerp van Mijn voortdurende zorg, als van een wachter op de muren. Sommigen passen het gegraveerd zijn van de kerk in de palmen van Zijn handen toe op de wonden in de handen van Christus toen Hij gekruisigd werd, Hij zal naar die littekenen zien en zich daardoor kunnen herinneren voor wie Hij leed en stierf.

Jesaja 49:18-23

Twee dingen worden hier beloofd, die ten dele vervuld zijn door de herleving van de Joodse kerk, na haar terugkeer uit de gevangenschap, maar meer bijzonder door de stichting van de Christelijke kerk door de prediking van het Evangelie van Christus, en wij mogen ons laten vertroosten door deze beloften.

I. Dat de kerk zal vervuld worden met grote menigten, die aan haar toegevoegd worden. In vers 17 was beloofd *dat haar zonen zich tot haar zouden haasten,* hier wordt de belofte uitgebreid en zeer aanmoedigend gemaakt. Zij bevat:

1. Dat menigten van alle kanten zich tot haar zullen vergaderen. Zie rondom u en bemerk hoe zij van alle zijden aankomen om zich met u te verenigen, vers 18 door zich bij de Joodse kerk te voegen. Zij komen van alle omliggende landen naar Jeruzalem, want dat was toen het middelpunt van hun vereniging. Maar onder het Evangelie is er een geestelijke toenadering tot het mystieke lichaam van Christus in geloof en liefde. Nu komen zij tot Jezus als tot de *middelaar van het nieuwe verbond* en daardoor tot "de berg Zion, de gemeente van de eerstgeborenen," Hebreeen 12:22, 23. "Heft uw ogen op en ziet hoe de velden wit zijn om te oogsten," Johannes 4:35 Het is de vreugde van de kerk om menigten van bekeerden tot Christus te zien.

2. Dat zij, die tot de kerk toegevoegd worden haar niet tot last en vloek zullen zijn, maar tot sterkte en heerlijkheid. Dit gedeelte van de belofte wordt met een eed bevestigd. *Zo waarachtig, als Ik leef, spreekt de Heere, zeker zult gij u met alle deze als met een sieraad bekleden,* de toevoeging van zulke menigten tot de kerk zal haar kleding volkomen maken, en wanneer zij die uitverkoren zijn, ook geroepen en toegebracht worden, zal de Bruid, de Vrouw van het Lam zich gereed gemaakt en sierlijk gekleed hebben, Openbaring 19:7. Zij zullen haar voorkomen lieflijk en aantrekkelijk maken, en de kerk zal hen zich aanbinden gelijk een bruid haar sieraden aanbiedt. Indien zij, die tot de kerk toegevoegd worden, ernstig en heilig zijn, en in hun belijdenis voorbeeldig, dan zijn zij haar sieraad.

3. Dat het land, hetwelk woest en verlaten was, en zonder inwoners lag, Jesaja 5:9-6 :11, opnieuw bevolkt zal worden, ja dat het overbevolkt zal zijn. *Uwe woeste en eenzame plaatsen,* die reeds zo langen tijd zo gelegen hebben, het land van uw verwoesting, dat met u in uw ondergang deelde en waarin niemand wonen wilde, zal nu zo vol volk zijn dat er geen plaats genoeg voor de inwoners is. Hier is een zegen genoemd die herinnert aan Maleachi 3:10. Het land zal niet vervuld worden met vijanden, er zal geen twist over de ruimte ontstaan gelijk tussen Abraham en Lot, ter oorzake van de Kanaänieten, neen, zij die u opslokten en bezit namen van uw land toen het u ontnomen werd zullen ver verwijderd zijn. Uw volk zal talrijk zijn, en er zal geen vreemdeling en geen vijand onder zijn. Zo *zal het koninkrijk Gods onder de mensen,* dat verarmd en bijna ontvolkt was, gedeeltelijk door het bederf van de Joodse kerk en gedeeltelijk door de gruwelen van de heidenen, opnieuw bevolkt en verrijkt worden door de oprichting van de Christelijke kerk en haar genade en heerlijkheid.

4. Dat de nieuw-bekeerden wonderlijk zullen toenemen en vermenigvuldigen Jeruzalem had een menigte van haar kinderen verloren door het zwaard, de honger en de gevangenschap, maar nu zal er in hun plaats een nieuw geslacht opgroeien, kinderen, die zij verkrijgt inplaats van degenen, waarvan zij beroofd was, vers 20, zoals Seth werd gesteld tot een zaad ter

vervanging van Abel, en zoals de kinderen, met welke God Job zegende in plaats van die, welke onder de puinhopen van het huis omgekomen waren. God zal de verliezen van Zijn kerk aanvullen en zich een zaad verzekeren, dat Hem zal dienen. Het was beloofd aan de Joden na hun terugkeer, dat "Jeruzalem zou vervuld worden met jongens en meisjes spelende op de straten van de stad," Zacheria 8:5. De kerk zal, nadat zij de Joden verloren heeft, die door hun eigen ongeloof afgesneden werden, toch overvloed van kinderen hebben, meer dan zij had toen de Joden tot haar behoorden. Galaten 4:27. Zij zullen zo talrijk zijn dat:

a. De kinderen zich beklagen zullen over gebrek aan ruimte, zij zullen zeggen (en dat is aangenaam om te horen) dat hun aantal zo groeit dat de plaats te eng voor hen is, gelijk de zonen van de profeten daarover klaagden, 2 Koningen 6:1. Maar hoe eng de plaats ook zijn moge, steeds zullen er meer begeren toegelaten te worden, en de kerk zal hen gaarne toelaten, want de ongemakkelijke bekrompenheid van plaats zal toch niemand hinderen. Men zal tegen alle verwachting in, ondervinden dat wanneer "de armen, verminkten, kreupelen en blinden" binnengelaten zijn, er niet alleen voor dezen, maar nog voor vele anderen ruimte zijn zal, Lukas 14:21, 22.

b. De moeder zal verbaasd staan over deze toeneming van haar gezin, vers 21. Zij zal vragen: *Wie heeft mij deze gegenereerd en wie heeft mij deze opgevoed?* Zij komen tot haar met alle plichtgevoel, toegenegenheid en onderwerping van kinderen, en toch heeft zij ze zonder enige pijn of moeite verkregen, zij komen gereed en opgevoed tot haar. Dit is haar een aangename verrassing en het doet haar verwonderd staan met het oog op haar toestand nog niet lang geleden. De Joodse natie heeft haar kinderen achtergelaten, zij waren afgesneden en zij zelf was eenzaam, zonder altaar, ark en tempel-dienst, ja, ze was een gevangene, onophoudelijk her- en derwaarts gevoerd, in geheel ontredderden toestand, en het zag er niet naar uit dat ze nog kinderen zou gewinnen voor God of voor haarzelf. Zij was alleen in de duisternis overgelaten, *het is Zion waar niemand naar omziet*, achtergelaten in al de ellende en smart van de weduwlijken staat. Hoe zijn nu al die kinderen vervangen? Zie hier

Ten eerste. Dat de kerk niet altijd zichtbaar is, er zijn tijden dat zij verlaten, eenzaam en klein in getal overblijft.

Ten tweede. Dat ook haar eenzaamheid niet altijd duurt en dat het God nooit te moeilijk vallen zal haar te herstellen, en zelfs uit stenen Abraham kinderen te verwekken.

Ten derde. Dat Hij dit soms op verrassende wijze doet, alsof een volk op een dag geboren wordt, Jesaja 66:8.

II. Dit zal gedaan worden met behulp van de heidenen, vers 22. De Joden waren verworpen hoewel verwacht was dat de kerk onder hen opgebouwd worden zou, maar God zal voor zichzelf de aarde bezaaien, en zij zal een volle oogst voortbrengen, Hosea 2:22.

Merk op

a. Hoe de heidenen toegebracht zullen worden, God zal Zijn hand tot hen opheffen, om hen uit te nodigen of te wenken, de hand, die Hij de gehele dag tevergeefs tot de Joden uitgestrekt had, Jesaja 65:2. Of het beduidt de uitoefening van een alvermogende kracht, die van Zijn Geest en genade, om hen te dwingen in te gaan. dat is hen gewillig te maken. En Hij zal een

banier onder hen opsteken, namelijk de prediking van het eeuwig Evangelie, en daarheen zullen zij zich vergaderen, daaronder zullen zij zich scharen.

b. Hoe zij zullen komen, *Zij zullen uw zonen in de armen brengen,* dat is: zij zullen de zonen van Zion, die onder hen gevonden worden, helpen in hun terugkeer naar hun eigen land, en zullen hen vooruithelpen met zoveel tederheid als ooit enige vader bewees aan een kind, dat zwak en hulpeloos was. God kan vrienden verwekken voor de terugkerende Israëlieten, zelfs onder de heidenen. "De aarde kwam de vrouw te hulp," Openbaring 12:16. Of, wanneer zij komen zullen zij hun kinderen medebrengen en die tot uw kinderen maken, verg. Hoofdstuk 60, 40. Vraagt gij, wie heeft mij deze gegenereerd en opgevoed? Weet dan dat zij verwekt en opgevoed zijn onder de heidenen, maar ze worden nu in uw gezin gebracht. Allen, die in betrekking staan tot jonge bekeerden en nieuw-beginnenden in de godsdienst, moeten leren hen zeer teder en zorgvol te behandelen, gelijk Christus de *lammeren in zijn armen vergadert en in zijn schoot draagt.*

III. De kerk zal grote en voorkeur-gevende belangstelling van de volken genieten, vers 23. Sommigen van de vorsten van de volken zullen beschermers en begunstigers van de kerk worden, *koningen zullen uw voedsterheren zijn,* om uw zonen in hun armen te dragen, vers 21, gelijk eens Mozes deed, Numeri 11:14. En omdat vrouwen in het zogen haar schoonste tederheid tonen, *zullen hun vorstinnen uw zoogvrouwen zijn.* Deze belofte werd gedeeltelijk vervuld bij van de Joden terugkeer uit de gevangenschap, verscheidene van de koningen van Perzië waren zeer zorgzaam voor hun belangen, ondersteunden en bemoedigden hen, zoals Cyrus, Darius en Arthaxerxes. De koningin Esther was een zoogvrouw voor de Joden, die in de gevangenis bleven, zij stelde haar leven in haar hand om de kinderen van het verderf te redden. Na lange gevangenschap was de Christelijke kerk zo gelukkig zulke koningen en koninginnen te hebben als Constantijn de Grote en zijn moeder Helena, en later keizer Theodorus en anderen, die de kerk verpleegden met alle mogelijke tederheid en zorgvuldigheid. Wanneer ook de scepter in handen van godsdienstige vorsten is gesteld, werd deze belofte vervuld. De kerk is in de wereld in een staat van kindsheid, en het staat in de macht van vorsten en overheden haar veel dienst te bewijzen, het is gelukkig wanneer zij dat doen, want hun macht is dan een lof voor hen, die weldoen.

b. Anderen van hen, die er bij volharden om de belangen van de kerk tegen te werken, zullen gedwongen worden zich te onderwerpen en zich hun tegenstand te berouwen, zij *zullen zich voor u buigen en het stof uwer voeten likken.* De beloften aan de gemeente te Filadelfia schijnt aan deze profetie ontleend te zijn: Ik zal maken dat die van de synagoge des Satans zijn, zullen komen en aanbidden voor uw voeten," Openbaring 3:9. Of er kan mee bedoeld zich de vrijwillige onderwerping, waarmee koningen en koninkrijken hulde zullen brengen aan Christus, de koning van de kerk, wanneer Hij zich in de kerk openbaart, Psalm 72:12. "Alle koningen zullen voor Hem knielen.

c. Door dit alles zal duidelijk worden dat God de Heere is, de almachtige Heere van allen, tegen wie niemand kan opstaan en staande blijven. En

d. Dat zij, die op Hem wachten in stille afhankelijkheid van zijn belofte en onderwerping aan zijn wil, nooit in hun hoop zullen beschaamd worden, want het visioen des vredes is voor een bepaalden tijd en tenslotte *zal het spreken en niet liegen.*

Jesaja 49:24-26

Hier is:

I. Een tegenwerping ingebracht tegen de belofte van vrijlating van de Joden uit hun gevangenschap in Babel, in de veronderstelling dat de zaak onmogelijk was, want, vers 24, zij waren een prooi in handen van een machtige, van een van de grootste heersers ter wereld, en daarom was het niet waarschijnlijk dat zij door geweld verlost zullen worden. Maar dat was niet alles: zij waren wettig gevangen genomen. Zij hadden de wet Gods overtreden en waren daarom rechtvaardig overgeleverd in gevangenschap. En volgens het volkenrecht waren zij, in oorlog gevangen genomen, rechtvaardig in gevangenschap geleid totdat zij zouden vrijgekocht of uitgewisseld worden. Nu kan men dit in tweeërlei zin opvatten:

1. Of gesproken door de vijanden om zich te rechtvaardigen omdat zij hen niet vrijlieten, zij pleitten op hun macht en hun goed recht. Trotse mensen menen dat zij zich alles mogen toeëigenen, waar zij de hand op leggen kunnen en dat hun aanspraak recht is, nu dit gesteund kan worden door hun zwaard.

2. Of gesproken door hun vrienden, in ontmoedigende zin, als wanhopende aan de bevrijding, want: "wie is machtig genoeg om op te treden tegen hen die ons terughouden, hetzij met kracht van wapenen of door een vredestractaat?" Of in de zin van dankbaarheid, met bewondering van de bevrijding: "wie zou gedacht hebben dat de prooi zelfs aan deze machtige kon ontnomen worden. En toch is het geschied!" Dit is toepasselijk op onze verlossing door Christus, bij Satan waren wij een prooi, een vangst in handen van een machtige, en toch zijn wij verlost uit de macht van hem, die het geweld des doods had, door hem die de kracht des levens heeft. Ten aanzien van de gerechtigheid Gods waren wij wettelijk-gevangen, maar wij zijn verlost tot een prijs van onschatbare waarde.

II. Deze tegenwerping wordt beantwoord met een uitdrukkelijke belofte. Gods beloften zijn alle ja en amen, en daardoor versterken zij elkaar.

1. Hier is een opzettelijke belofte, die des vijands kracht overwint, vers 25. Ja *de gevangenen van de machtige, zullen,* ofschoon hij machtig is, *hem ontnomen worden,* en zij hebben geen reden om dat tegen te spreken, en *de vangst van de tiran,* ofschoon deze verschrikkelijk is *zal ontkomen.* Met al hun kracht kunnen zij het niet tegenhouden, en met al hun verwatenheid de bevrijding niet verhinderen of Gods raad dienaangaande tegenhouden. *De Heere zegt het,* die alle machten en alle harten in Zijn hand heeft en in staat is Zijn woord gestand te doen.

2. Hier is een nieuwe belofte aantonende hoe en op welke wijze God de verlossing zal bewerken. Hij zal oordelen over de verdrukkers brengen en daardoor de verdrukten uitredden. *Met uw twisters zal Ik twisten,* Ik zal uw zaak verdedigen tegen hen, die zich rechtvaardigen in hun verdrukken van u. Wie hij ook zijn moge, hij zal ondervinden dat hij tot zijn schade met u twist, en *zo zal Ik uw kinderen verlossen.* De gevangenen zullen verlost worden doordat de gevangenis gevangen genomen wordt, dat is door het in gevangenis zenden van hen, die Gods volk gevangen hielden, Openbaring 13:10. Ja zij zullen hebben bloed voor bloed, vers 26 *Ik zal uw verdrukkers spijzen met hun eigen vlees en van hun eigen bloed zullen zij dronken worden.* De trotse Babyloniërs zullen niet alleen een gemakkelijke maar ook een zeer begeerlijke prooi zijn voor elkaar. God zal een geest van verdeeldheid onder hen zenden, en hun ondergang, die aanving met de aanval van een buitenlandse macht, zal voltooid worden door hun inwendige

verdeeldheden. zij zullen gretig en met genoegen aanvallen op hen, die van hun eigen vlees en bloed zijn, als on een prooi. God kan maken dat de verdrukkers van Zijn kerk hun eigen pijnigers en verwoesters worden. Het Babel van het Nieuwe Testament had zichzelf dronken gemaakt met het bloed van de heiligen, *haar zal bloed te drinken gegeven worden, want zij is het waardig.* Ziet hoe wreed de mensen soms zijn voor zichzelf en voor anderen, en zij, die wreed zijn voor anderen, zijn dat voor zichzelf, want de gerechtigheid Gods en de wraak van de mensen zullen hun toemeten met de maat, waarmee zij voor anderen gemeten hebben. Zij dorstten niet slechts naar bloed, maar dronken het zo gulzig dat zij er dronken van werden, en met zoveel smaak alsof het zoete wijn was. Indien God niet meer medelijden met de zondaren had, dan zij met elkaar hebben wanneer hun hartstochten ontketend zijn dan zou de gehele wereld spoedig een Akeldama, ja één verwoesting zijn.

En zie eindelijk wat de uitwerking van Babels verwoesting zal zijn: *Alle vlees zal gewaar worden dat Ik de Heere uw Heiland ben.* God zal openbaar maken tot overtuiging van geheel de wereld, dat ofschoon Israël verworpen en verloren scheen te zijn, het een Verlosser heeft. En ofschoon Jakob een prooi van een machtige gemaakt is, hij een Machtiger heeft, die in staat is met al zijn vijanden af te rekenen. God bedoelt met de uitreddingen van Zijn kerk zowel de bekendmaking als de verheerlijking van Zijn naam.

HOOFDSTUK 50

1 Alzo zegt de HEERE: Waar is de scheidbrief van ulieder moeder, waarmede Ik haar weggezonden heb? Of wie is er van Mijn schuldeisers, aan wien Ik u verkocht heb? Ziet, om uw ongerechtigheden zijt gij verkocht, en om uw overtredingen is uw moeder weggezonden.
2 Waarom kwam Ik, en er was niemand, waarom riep Ik, en niemand antwoordde? Is Mijn hand dus gans kort geworden, dat zij niet verlossen kan, of is er in Mij geen kracht om uit te redden? Ziet, door Mijn schelding maak Ik de zee droog, Ik stel de rivieren tot een woestijn, dat haar vis stinkt, omdat er geen water is, en sterft van dorst.
3 Ik bekleed den hemel met zwartheid, en stel een zak tot zijn deksel.
4 De Heere HEERE heeft Mij een tong der geleerden gegeven, opdat Ik wete met den moede een woord ter rechter tijd te spreken; Hij wekt allen morgen, Hij wekt Mij het oor, dat Ik hore, gelijk die geleerd worden.
5 De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend, en Ik ben niet wederspannig, Ik wijk niet achterwaarts.
6 Ik geef Mijn rug dengenen, die Mij slaan, en Mijn wangen dengenen, die Mij het haar uitplukken; Mijn aangezicht verberg Ik niet voor smaadheden en speeksel.
7 Want de Heere HEERE helpt Mij, daarom word Ik niet te schande; daarom heb Ik Mijn aangezicht gesteld als een keisteen, want Ik weet, dat Ik niet zal beschaamd worden.
8 Hij is nabij, Die Mij rechtvaardigt, wie zal met Mij twisten? Laat ons te zamen staan; wie heeft een rechtzaak tegen Mij? hij kome herwaarts tot Mij.
9 Ziet, de Heere HEERE helpt Mij, wie is het, die Mij zal verdoemen? Ziet, zij zullen altemaal als een kleed verouden, de mot zal hen eten.
10 Wie is er onder ulieden, die den HEERE vreest, die naar de stem Zijns Knechts hoort? Als hij in de duisternissen wandelt, en geen licht heeft, dat hij betrouwe op den Naam des HEEREN, en steune op zijn God.
11 Ziet, gij allen, die een vuur aansteekt, die u met spranken omgordt! wandelt in de vlam van uw vuur, en in de spranken, die gij ontstoken hebt. Dat geschiedt u van Mijn hand, in smart zult gijlieden liggen.

In dit hoofdstuk:

I. Beschuldigt God hen, tot wie Hij zijn woord zond, rechtvaardig dat zij al de moeiten, waarin zij verkeerden, zelf over zich gebracht hebben door hun eigenzinnigheid en hardnekkigheid, hun wordt aangetoond dat God in staat en bereid was hen te helpen, indien zij slechts voor de verlossing geschikt waren, vers 1-3.

II. De van God gezondene brengt zijn woord over, vers 4. Hij toont zich bereid om zich aan al de diensten en aan al het lijden te onderwerpen, waartoe hij in de uitvoering van zijn werk geroepen was, vers 5, 6. En verzekert zichzelf dat God, die hem gezonden heeft, hem staande houden en bevestigen zal tegen allen tegenstand, vers 7-9.

III. De boodschap, die gezonden wordt, is leven en dood, goed en kwaad, zegen en vloek, vertroosting voor de ontmoedigde heiligen en schrik voor de aanmatigende zondaars, vers 10, 11. Dit schijnt alles van dubbele betekenis te zijn.

1. Voor de ongelovige Joden in Babel, die met God twisten over zijn leidingen met hen, en voor de profeet Jesaja, die, ofschoon hij lang voor de ballingschap stierf, er toch zo duidelijk en volledig over profeteerde, en door deze woorden in staat was zijn geloofsbrieven te tonen om te rechtvaardigen hetgeen hij gezegd had.

2. Voor de ongelovige Joden ten tijde van Christus, wier eigen schuld het was dat zij verworpen werden, nadat Christus zoveel tot hen gesproken en zoveel van hen geleden had, en daarin ondersteund was door goddelijke kracht. De inhoud van dit hoofdstuk wordt in de kanttekening van de Engelse Bijbel zeer juist samengevat in deze woorden: "Christus toont hier aan dat de verwerping van de Joden niet aan hem kan geweten worden, en wel door zijn macht om zalig te maken, zijn gehoorzaamheid in dat werk, en zijn vertrouwen op de goddelijke bijstand." Het hoofdstuk besluit met een vermaning om op God en niet op onszelf te vertrouwen.

Jesaja 50:1-3

Zij, die beleden hebben tot het volk van God te behoren en toch schijnbaar streng behandeld worden, zijn geneigd om zich over God te beklagen en de schuld op Hem te leggen, alsof Hij hard tegen is. Maar in antwoord op hun murmureringen, hebben wij hier:

I. Een uitdaging aan hen om te bewijzen of met enige schijn van recht staande te houden dat de twist aan Gods zijde begon, vers 1. Zij konden niet zeggen dat Hij hun enig kwaad gedaan of willekeurig behandeld had.

1. Hij was als een echtgenoot voor hen geweest, en echtgenoten was de macht toegekend om hun vrouwen weg te zenden, wanneer zij enige afkeer van haar kregen en de vrouwen geen genade meer in hun ogen vinden konden, zij hadden haar dan alleen een scheidbrief te geven, Deuteronomium 24:1, Mattheus 19:7. Maar zij konden niet zeggen dat God hen zo behandeld had. Het is waar dat zij nu van Hem gescheiden waren, en reeds vele dagen hadden gezeten zonder efod, altaar en offer, maar aan wie de schuld? Zij konden niet zeggen dat God aan hun moeder een scheidbrief gegeven had, laat hen allen tonen indien zij kunnen, want een scheidbrief werd in handen gesteld aan haar, die weggezonden werd.

2. Hij was een vader voor hen geweest, en vaders hadden de macht hun kinderen als slaven aan hun schuldeisers te verkopen ter voldoening van de schulden, die zij op geen andere wijze betalen konden. Nu was het waar dat de Joden aan de Babyloniërs verkocht waren, en later aan de Romeinen, maar had God dat gedaan om Zijn schulden te betalen? Neen, Hij was aan geen van deze iets schuldig waarvoor Hij de Joden zou verkocht hebben. Hij had het gedaan maar om "geen waarde en Hij had hun prijs niet verhoogd," Psalm 44:13. Wanneer God Zijn kinderen kastijdt geschiedt dat niet omdat Hij er behagen in heeft, Hebreeen 12:10, noch omdat Hij er voordeel van trekt. Allen, die behouden worden, zijn gered door een voorrecht van genade, maar allen die verloren gaan worden afgesneden door een daad van goddelijke heiligheid en gerechtigheid, en niet door volstrekte soevereiniteit.

II. Een getuigenis wordt tegen hen ingebracht, aantonende dat zij zelf de bewerkers van hun ondergang waren. *Ziet, om uw ongerechtigheden*, om het genoegen dat gij daarin smaakt en om de bevrediging van uw lage lusten, zijt *gij verkocht, of* zoals sommigen lezen, *daardoor hebt gij uzelf verkocht*, niet zoals kinderen, die door hun ouders tot schulddelging verkocht worden, maar zoals misdadigers door de rechter verkocht werden om hen voor hun misdaden te straffen. Gil hebt uzelf verkocht om kwaad te doen, en daarom heeft God hen rechtvaardig aan hun vijanden verkocht, 2 Kronieken 12:8. Om uw overtredingen is uw moeder weggezonden, om haar overspel en afgoderij, die als wettige redenen voor echtscheiding opgegeven waren. De Joden waren naar Babel weggevoerd om hun afgoderij, deze zonde verbrak het huwelijksverbond, en tenslotte werden zij verworpen om de kruisiging van de Heere van de heerlijkheid. Om deze beide zonden werden zij weggevoerd, verkocht en verworpen.

III. De bevestiging van deze uitdaging en deze beschuldiging.

1. Het was duidelijk dat het hun eigen schuld was dat zij verworpen waren, want God kwam en bood hun Zijn gunst aan, reikte hun de helpende hand, zowel om hun beproevingen te voorkomen als om hen er uit te verlossen, maar zij ontvluchtten Hem en al de tekenen van Zijn genade. Legt gij de schuld op Mij, zegt God, zo zegt Mij dan: *Waarom kwam Ik en daar was*

niemand, waarom riep Ik en niemand antwoordde? vers 2. God kwam tot hen door Zijn dienstknechten de profeten, en vroeg om de vruchten van Zijn wijngaard, Mattheus 21:34. Hij zond hun Zijn boden, "vroeg op zijnde en zendende," Jeremia 35:15. Hij riep hun toe om hun zonden te verlaten en zo hun ondergang te voorkomen, en er was niemand, of nagenoeg niemand, die enige acht sloeg op de waarschuwingen, hun door de profeten gegeven, niemand antwoordde op de roepstem van God of luisterde naar Zijn profeten en de boodschap die zij brachten, en dit was het waarom zij verkocht en weggevoerd waren. *Zij spotten met de boden Gods en verachtten* "Zijn woorden, daarom zond Hij tegen hen de koning van de Chaldeeën", Kronieken 36:16, 17.

De laatste van allen zond Hij tot hen Zijn Zoon, *deze kwam tot het Zijne, maar de Zijnen hebben hem niet aangenomen.* Hij riep hen tot zich, maar niemandantwoordde. Hij wilde Jeruzalems kinderen bijeenvergaderen, maar zij hebben niet gewild. Zij kenden de dingen niet die tot hun vrede dienden, want zij wilden die niet kennen, evenmin als de dag van hun bezoeking. En om deze overtreding werden zij verworpen en werd hun huis hun woest gelaten, Mattheus 21:41. 23:37, 38, Lukas 19, 41, 42. Wanneer God de mensen tot zaligheid roept en zij willen niet komen, dan worden zij rechtvaardig aan de ellende overgelaten.

2. Het was duidelijk dat het niet aan God lag, want Hij is almachtig en kon hen van zo’n grote dood verlossen niet aan Christus, want Hij is machtig ook de diepstgevallene te redden. De ongelovige Joden in Babel dachten dat zij niet verlost werden, omdat hun God er niet toe in staat was, en zij die in Christus tijd leefden riepen: Zal deze man ons redden? Hij kan zichzelf niet eens verlossen! Maar, zegt God, is *dan Mijn hand dus te kort geworden?* Of is *zij verzwakt?* Kan aan de almacht enige grens gesteld worden? Kan de grote Verlosser niet verlossen? Of heeft Hij, wie alle macht gegeven is, daartoe geen macht? Om voor altijd elken twijfel aan Zijn macht met schaamte tot zwijgen te brengen, geeft Hij hier enige onweerlegbare bewijzen.

a. Hij kan als het Hem behaagt, *door zijn schelden de zee droogmaken en de rivieren tot een woestijn stellen,* Hij heeft dat gedaan toen Hij Israël uit Egypte leidde, Hij kan het weer doen om het uit Babel te verlossen. Het gebeurde op Zijn schelden, zo gemakkelijk als met een enkel woord, Hij kan de rivieren zo opdrogen dat de vis sterft en stinkt. Toen God de rivieren in Egypte in bloed veranderde sloeg Hij alle vis, Psalm 105:24. De uitdrukking, die onze Zaligmaker soms gebruikte om de macht des geloofs aan te duiden, dat het de bergen verzetten en in het hart van de zeeën zetten kan, is niet ongelijk aan onze tekst. Indien hun geloof dat doen kon, dan kon het hen ook redden en daarom waren zij niet te verontschuldigen indien zij door ongeloof verloren gingen.

b. Hij kan, indien Hij wil, de lichten des hemels doden, de hemel met zwartheid bekleden, een zak tot zijn deksel geven, door hem met dikke zwarte wolken te herdenken, Job 36:32, 37:16.

Jesaja 50:4-9

Onze Heere Jezus heeft aangetoond dat Hij machtig is om te redden, hier toont Hij zich daartoe even gewillig als machtig. Wij veronderstellen dat Jesaja in deze verzen een en ander over zichzelf zei om zich te verbinden en aan te moediger om voort te gaan in zijn werk van profeet, niettegenstaande de vele bezwaren, die hij ontmoette, niet twijfelende of God zou hem bijstaan en sterken. Maar gelijk David dikwijls van zichzelf spreekt als type van Christus, zo ook Jesaja, zodat de profetie spreekt van de beloofden Zaligmaker.

I. Hij is een aannemenswaardig prediker, vers 4. Jesaja, als profeet, was gemachtigd tot het werk, waartoe hij was geroepen, evenals de andere profeten van God en anderen die Hij als boodschappers gebruikte, maar Christus was gezalfd met de Geest boven Zijn medegenoten. Om de mens Gods volmaakt te doen zijn heeft Hij hem gegeven:

1. *Een tong van de geleerden, om* hem instaat te stellen om onderricht te geven, *een woord op zijn tijd te spreken tot de vermoeiden.* God, die de mond des mensen maakte, gaf Mozes een tong van de geleerden om te spreken tot schrik en overtuiging van Farao, Exodus 4:1l, 12. Hij gaf Christus een tong van de geleerden om een woord op zich tijd te spreken ter vertroosting van hen die vermoeid zijn en beladen met de last van de zonden. Mattheus 11, *28. Genade was op Zijn lippen uitgestort* en er wordt van gezegd *dat zij drupten als honingzeem.* Het beste wat Gods dienaren moeten leren is, hoe verontruste gewetens te vertroosten, en beslist, eenvoudig en duidelijk te spreken naar de verscheidene behoeften van arme zielen. Bekwaamheid daartoe is een gave Gods, en een van Zijn beste gaven, welke wij ernstig begeren moeten. En laat ons zelf rust vinden in de vele troostwoorden, die Christus tot de vermoeiden gesproken heeft.

2. *Een oor van de geleerden*, om onderricht te ontvangen. En profeten hebben daaraan evenzeer behoefte als aan een tong van de geleerden, want zij moeten overleveren hetgeen hen geleerd is, en niets anders, zij moeten zo vlijtig en aandachtig mogelijk naar Gods Woord horen, opdat zij het nauwkeurig spreken kunnen. Ezechiel 3:17. Christus zelf ontving opdat Hij mocht geven. Niemand moet het ondernemen leraar te zijn, die niet eerst leerling geweest is De apostelen van Christus waren eerst discipelen en "werden schriftgeleerden onderwezen in het koninkrijk van de hemelen," Mattheus 13:42. Het is ook niet genoeg te horen, maar wij moeten horen als geleerden, of verstandigen, horen en verstaan, horen als degenen, die willen leren door hetgeen zij horen. Zij, die willen horen als degenen die geleerd worden, moeten wakker en waakzaam zijn, want van nature zijn we lui en slaperig en geheel onbekwaam om te horen, of wij horen slechts de helft, horen zonder er acht op te slaan. Ons oor moet gewekt worden, er is iemand nodig om ons wakker te maken, ons op te wekken uit onze geestelijke slaap, opdat wij mogen horen om onzes levens wil. Onze toestand vereist gedurig nieuwe voorziening van genade, om ons te bevrijden van de loomheid, die ons dagelijks overvalt. Daarom moeten wij elke morgen gewekt worden, zo regelmatig als de dag weerkeert, om gewekt te worden tot het werk van elke dag op zich dag. De morgen, wanneer onze zintuigen en geestvermogens het helderst zijn, is de aangewezen tijd voor omgang met God, dan zijn wij in de beste plooi om met Hem te spreken, gij zult "mijn stem horen in de morgen, en om Hem te horen spreken-het volk kwam des morgens vroeg in de tempel om Christus te horen." Lukas 21:38. Want het schijnt dat Hij voornamelijk des morgens leerde, en God wekt ons elke morgen. Zij die iets doen in zijn dienst, komen als de Meester hen roept en we zouden allen voortdurend sluimeren, indien Hij ons niet elken morgen wekte.

II. Als een geduldig lijder, vers 5, 6. Men zou verwachten dat hij, die gezonden en instaat gesteld werd om de treurigen vertroosten, in dit werk geen moeilijkheid zou ondervinden, maar door allen aangenomen worden. Maar het ging geheel anders, hij had niet alleen zwaar werk te doen, maar ook harde behandeling te verduren en hier deelt hij ons mee met welke ongeschokte volharding hij dat alles doormaakte. Wij hebben geen reden om er aan te twijfelen of de profeet Jesaja standvastig bleef in het werk, dat God hem te doen gegeven had, maar wij lezen niet dat hij ooit zulke harde behandelingen heeft moeten ondergaan als waarvan hier gesproken wordt. Doch wij weten dat onze Heere Jezus ze in ruime mate onderging. En hier hebben wij:

1. Zijn geduldige gehoorzaamheid in de uitvoering van Zijn werk. De Heere God heeft niet alleen mij het oor gewekt om te horen wat Hij zegt, maar Hij heeft mij het oor geopend, om hetgeen Hij zegt te ontvangen en er eenswillend mee te zijn Psalm 40:6, 7. *Gij heb! mij het oor geopend,* toen zei ik zie ik kom. Want als hij er bijvoegt: *Ik ben niet weerspannig en wijk niet achterwaarts,* ligt daarin meer opgesloten dan er uitgedrukt wordt. Hij was gewillig ofschoon hij veel moeite en ontmoediging voorzag, ofschoon hij smarten zou ondergaan en knecht zou moeten worden, ofschoon hij zich te ontledigen had van al wat groot was en zich ten diepste vernederen moest. Toch ontvlood hij het niet, gaf het niet op, werd niet ontmoedigd. Vrijwillig en zonder aarzelen ging hij voort met zijn werk, ook toen hij aan het moeilijkste gedeelte kwam. Zowel bereidvaardigheid en genegenheid voor het werk en de dienst van God, als een goed verstand van de goddelijke waarheden, zijn genadegaven Gods.

2. Zijn gehoorzaam geduld in Zijn lijden. Ik noem het gehoorzaam geduld, omdat Hij geduldig was met het oog op de wil Zijn Vaders. Hij zei van zichzelf: *Dit gebod heb Ik van Mijn Vader ontvangen,* en onderwerpt zich aan God met de woorden: *Niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt.* In deze onderwerping gaf Hij zich over:

a. Om gegeseld te worden: *Ik geef Mijn rug dengenen die Mij slaan,* en dat niet alleen door het te verdragen als hij geslagen werd, maar door het toe te staan en door het op te nemen onder de smarten en schande, die Hij vrijwillig voor ons ondergaan zou.

b. Om beledigd te worden. *Ik geef Mijn wangen dengenen* die, niet alleen Mij kinnebakslagen geven, *maar die Mij het haar van mijn baard uitplukken,* hetgeen een hoger trap zowel van pijn als van verachting was.

c. Om bespuwd te worden. *Mijn aangezicht verberg Ik niet voor smaadheden en speeksel.* Hij had Zijn aangezicht daarvoor kunnen verbergen en had het kunnen voorkomen, maar Hij wilde dat niet. Hij was een smaad onder de mensen en dus wilde Hij beantwoorden aan Zijn type Job, die man van smarten, van wie gezegd wordt "Dat zij hem met smaadheid op het kinnebakken sloegen," Job 16:10 en "dat zij het speeksel niet van zijn aangezicht onthielden," Job 30:10, hetgeen een uitdrukking is niet alleen van verachting, maar van afschuw en verontwaardiging. Dit alles onderging Christus gewillig voor ons, om ons te overtuigen van Zijn bereidvaardigheid om ons te redden.

III. Als een moedig kampvechter, vers 7, 8. 9. De Verlosser was even bekend om Zijn moed als om Zijn nederigheid en geduld, en of schoon Hij het onderspit delfde was Hij meer dan overwinnaar.

1. Hij vertrouwde op God. Hetgeen de stem van Jesaja was, was ook de stem van Christus zelf, vers 7. *De Heere Heere helpt Mij,* en evenzo in vers 9. Wien God gebruikt, die zal Hij bijstaan, en Hij zal zorgdragen dat hun geen hulp ontbreekt voor het werk, waartoe zij geroepen zijn. God heeft door Zijn Zoon hulp voor ons aangebracht en helpt hem nu, en voortdurend was Zijn hand met *de man van Zijn rechterhand.* Niet alleen zal Hij hem helpen in zijn werk, maar Hij zal hem aannemen, vers s. Hij is *nabij, die mij rechtvaardigt.* Jesaja werd ongetwijfeld, evenals de andere profeten, vals beschuldigd, overladen met verwijt en laster, maar hij verachtte dat wetende dat God het verwijt afwenden en zijn rechtvaardigheid aan de dag brengen zou, misschien in deze wereld, Psalm 37:6, maar in elk geval in de grote dag, want er zal een opstanding van de namen zijn zo goed als een van de lichamen, en de gerechtigheid zal schitteren als de morgenzon. En zo is het geschied met Christus, door Zijn opstanding werd het bewezen dat Hij niet de man was, waarvoor Hij uitgemaakt werd, geen lasteraar, geen bedrieger, geen vijand van de keizer. De rechter, die Hem veroordeelde, erkende zelf dat hij geen schuld in Hem vond, de hoofdman over honderd, die Hem bij Zijn terechtstelling bewaakte, verklaarde dat Hij rechtvaardig was. Zo nabij Hem was God, die Hem rechtvaardigde. Maar het was van Hem waarheid ook in ergere zin: de Vader rechtvaardigde Hem, toen Hij de voldoening aannam, die Hij voor zondaren teweeggebracht had, en bevestigde Hem als de Heere onze gerechtigheid, die zonde voor ons gemaakt was. Hij werd gerechtvaardigd in de Geest, 1 Timotheus 3:16. Hij was hem nabij, die dat deed, want Zijn opstanding, waardoor Hij gerechtvaardigd werd, volgde onmiddellijk op Zijn veroordeling en kruisiging, Hij werd dadelijk verheerlijkt, Johannes 13:32.

2. Het vertrouwen, dat Hij daardoor verkreeg in het welgelukken van Zijn werk. Indien God mij zal helpen, dan zal Hij mij ook rechtvaardigen, mij bijstaan en er doorheen dragen. *Wie zal mij verdoemen* Die dat voornemen zullen hun doel niet bereiken en de voldoening niet hebben, die zij meenden te zullen bereiken. *Ik weet dat ik niet zal beschaamd worden.* Ofschoon zijn vijanden deden al wat zij konden om hem beschaamd te doen worden, week hij niet achterwaarts, en werd niet beschaamd over zijn werk. Werk voor God is werk, waarvoor wij ons niet behoeven te schamen, en de hoop op God is een hoop die niet beschaamt. Zij, die op God vertrouwen om hulp, zullen niet teleurgesteld worden, zij weten op wie zij vertrouwen, en weten dat zij niet te schande worden zullen.

3. De verachting, welke hij op grond van dit vertrouwen aan al zijn tegenstanders en hun pogingen toont. God helpt mij, en daarom *heb ik mijn aangezicht gesteld als een keisteen.* De profeet deed dit, hij was moedig in het bestraffen van zonden en het vermanen van zondaren Ezechiel 3:8, 9, en in de verzekering van de waarheid van zijn voorzeggingen. Ook Christus deed dat, Hij ging voort in Zijn werk als Middelaar met ongeschokte standvastigheid en onweerstaanbare vastberadenheid, Hij bezweek niet en werd niet ontmoedigd. En hier daagt Hij al Zijn tegenstanders uit:

a. Om tegen Hem in het krijt te treden: *Wie zal met Mij twisten,* hetzij door rechtsgeding of met het zwaard. *Laat ons tezamen staan als* strijdende, of als aanklager en beklaagde. *Wie heeft een rechtzaak tegen Mij?* Wie zal het bestaan een aanklacht tegen Mij in te dienen? Hij *kome nader,* Ik zal Mij niet onttrekken. Menigeen begon een twistgesprek met Christus, maar Hij bracht hen allen tot zwijgen. De profeet spreekt hier in naam van al Gods getrouwe dienaren, zij die zich, in het overbrengen van hun boodschap, houden aan het zuivere Woord van God behoeven niet te vrezen voor de tegenspraak, die zij ontmoeten, de Schrift zal hen doorhelpen, wie ook met hen twisten moge. *De waarheid is groot en zij zal zegevieren.* Christus spreekt hier in naam van al Zijn gelovigen, Hij spreekt als hun voorvechter. Wie durft

de vijand zijn van hen, wier vriend Hij is? Of twisten met hen, wier zaak door Hem bepleit wordt? Zo verklaart Paulus het, Romeinen 8:33 :"Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods?"

b. Hij daagt hen uit om hem van enige misdaad te overtuigen, vers 9. *Wie is het, die mij zal verdoemen?* Waarschijnlijk werd de profeet ter dood veroordeeld, met Christus weten wij dat dit het geval was, en toch konden beide zeggen: *Wie zal mij verdoemen* Want er is geen verdoemenis voor degenen, die God rechtvaardigt. Er waren sommigen, die hen wilden verdoemen, maar wat is er van hen geworden? *Zij zijn allemaal als een kleed verouderd.* De rechtvaardige zaak van Christus en Zijn profeten zal alle tegenstand overleven. *De mot zal hen eten,* stil en onmerkbaar, een nietig schepseltje zal daarvoor voldoende zijn. Maar de brullende leeuw zelfs zal niets vermogen tegen Gods getuigen. Alle gelovigen zijn gemachtigd tot deze uitdaging: *Wie zal mij verdoemen Christus is voor mij gestorven.*

Jesaja 50:10-11

Nu de profeet een tong van de geleerden gegeven is om ieder naar zijn eis te woord te staan maakt hij daarvan gebruik, en hij verkondigt het woord van de waarheid naar eis. De korte inhoud van het Evangelie is: *Hij die gelooft zal behouden worden,* die vertrouwt in de naam des Heeren zal vertroost worden ofschoon hij in duisternis wandelt en geen licht heeft. Maar *die niet gelooft zal verdoemd worden,* ofschoon hij wandelt in het licht van zijn eigen vlam, hij zal in smart nederliggen.

I. Hier wordt troost gegeven aan de terneergeslagen heiligen, en zij worden aangemoedigd om te vertrouwen op Gods genade.

1. Zie hier wat het karakter van een kind van God is. Hij is iemand, die met kinderlijke vreze de Heere vreest, ontzag heeft voor Zijn majesteit, en bevreesd is zich Zijn ongenoegen op de hals te halen. Deze genade openbaart zich gewoonlijk in alle gelovigen, wanneer zij wandelen in duisternis, als van de andere genaden niet veel gezien wordt, Dan *beven zij voor Zijn Woord,* Jesaja 66:2, en zijn bevreesd voor Zijn oordelen, Psalm 119:120. Een kind van God gehoorzaamt de stem van Gods dienstknecht, dat is, laat zich gewillig regeren door de Heere Jezus, buigt in oprechte gehoorzaamheid onder de wet van Christus en leeft gaarne overeenkomstig de voorwaarden van het verbond. Zij, die waarlijk God vrezen zullen de stem van Christus gehoorzamen.

2. Wat is soms het lot van een kind van God? Hier wordt te kennen gegeven dat, ofschoon de vreze Gods en het geloof in Christus in zich hart wonen, hij soms in de duisternis wandelt en geen licht heeft, verontrust wordt en weinig vertroosting geniet. Wie is er onder ulieden, die het zo gaat? Door die vraag wordt aangeduid dat dit soms ofschoon niet zeer dikwijls, het geval is met de belijders van de godsdienst, maar wanneer het voorkomt, dan let God er op. Het is geen vreemd ding voor de kinderen en erfgenamen van het licht om soms in de duisternis te wandelen en gedurende enige tijd geen enkele lichtstraal te zien. Hiermede worden niet zozeer de gemakken van dit leven bedoeld, zij die God vrezen hebben over ‘t algemeen daar van geen grote overvloed en wandelen er in eIk geval niet in als in hun licht, maar er is sprake van de geestelijke vertroostingen, die hun zielen aangaan. Zij wandelen in de duisternis wanneer hun uitzichten op de hemel bewolkt zijn, hun vreugde in God onderbroken wordt, het getuigenis van de Schrift wordt opgehouden en het licht van Gods aangezicht verduisterd. Ernstige Christenen zijn geneigd om zwaarmoedig te worden, en vreesachtigen om te veel te vrezen.

3. Wat zal een goed geneesmiddel voor deze kwaal zijn? Hij die zo in het duister is,

a. moet betrouwen op de naam des Heeren, op de goedheid van Zijn natuur en hetgeen Hij van zichzelf heeft bekend gemaakt, van Zijn wijsheid, macht en goedheid. De naam des Heeren Is een sterke toren, hij moet daarheen lopen. Hij moet hiervan zich verzekerd houden dat, indien hij voor Gods aangezicht wandelt hetgeen iemand doen kan ofschoon hij in duisternis wandelt, hij God algenoegzaam voor hem bevinden zal.

b. Hij moet steunen op zijn God, zijn Verbondsgod. Hij moet vasthouden aan zijn verbondsbetrekking met God en God zijn alles in alles noemen. Hij moet als Christus aan het kruis zeggen: *Mijn God mijn God!* Hij moet gaan staan op de beloften van het verbond en daarop al zijn hoop bouwen. Wanneer een kind van God geneigd is om neer te zijgen, zal hij

God algenoegzaam bevinden om hem staande te houden. Hij moet vertrouwen op Christus, "want Gods naam is in hem," Exodus 23:21, vertrouwen in zijn naam: "De Heere onze gerechtigheid, "en aan God als zijn God, in en door de Middelaar zich vastklemmen.

II. Hier wordt gesproken tot overtuiging van aanmatigende zondaren en zij worden gewaarschuwd om niet op zichzelf te vertrouwen vers 11. Let op:

a. de beschrijving die van hen gegeven wordt. Zij *ontsteken een vuur en wandelen in de vlam van dat vuur*. Zij maken staat op hun eigen gerechtigheid, zij brengen al hun offeranden, zij branden al hun wierook met dat vuur, gelijk Nadab en Abihu, en niet met vuur van de hemel. In hun hoop op aanneming bij God, hebben zij niet het oog op de gerechtigheid van Christus. Zij verheugen zich en scheppen behagen in een namaaksel van hun eigen vinding, dat hun voldoende toeschijnt, en warmen zich daarbij, dat is voor hen licht en warmte tegelijk. Zij *omgorden zich met de spranken van hun eigen vuur*. Gelijk zij vertrouwen op hun eigen gerechtigheid, en niet op de gerechtigheid van Christus, zo stellen zij hun geluk en hun blijdschap in hun wereldse bezittingen en vermaken en niet in de gunst van God. Menselijke vertroostingen zijn gelijk spranken, kort van duur, spoedig voorbijgegaan, maar toch wandelen de kinderen van de wereld met hoogmoed en blijdschap in hun licht zolang zij duren, en warmen zich er bij.

b. Het vonnis, dat over hen geveld wordt. Hun wordt schertsend geraden *te wandelen in die vlam van bun eigen vuur,* en er zoveel mogelijk voordeel van te genieten zolang het duurt. *Dat geschiedt u van Mijn hand*, zegt Christus, want aan hem is het oordeel overgegeven, "in smart zult gijlieden nederliggen", zie Job 18:5, 6. *Zijn lamp zal boven hem uitgeblust worden*. Zij die de wereld tot hun troost en hun eigen gerechtigheid tot hun vertrouwen maken, zullen zeker bitter teleurgesteld worden, het zal aan het einde enkel bitterheid zijn. De weg van een godvruchtige moge duister zijn, meer het einde zal vrede en eeuwigdurend lichtzijn, de weg des goddelozen zij aangenaam, maar hij eindigt in de afgrond van de buitenste duisternis.

HOOFDSTUK 51

1 Hoort naar Mij, gij, die de gerechtigheid najaagt, gij, die den HEERE zoekt! aanschouwt den rotssteen, waaruit gijlieden gehouwen zijt, en de holligheid des bornputs, waaruit gij gegraven zijt.
2 Aanschouwt Abraham, ulieder vader, en Sara, die ulieden gebaard heeft; want Ik riep hem, toen hij nog alleen was, en Ik zegende hem, en Ik vermenigvuldigde hem.
3 Want de HEERE zal Sion troosten, Hij zal troosten al haar woeste plaatsen, en Hij zal haar woestijn maken als Eden, en haar wildernis als den hof des HEEREN; vreugde en blijdschap zal daarin gevonden worden, dankzegging en een stem des gezangs.
4 Luistert naar Mij, Mijn volk! en Mijn lieden, neigt naar Mij het oor! want een wet zal van Mij uitgaan, en Ik zal Mijn recht doen rusten tot een licht der volken.
5 Mijn gerechtigheid is nabij, Mijn heil trekt uit, en Mijn armen zullen de volken richten; op Mij zullen de eilanden wachten, en op Mijn arm zullen zij hopen.
6 Heft ulieder ogen op naar den hemel, en aanschouwt de aarde beneden; want de hemel zal als een rook verdwijnen, en de aarde zal als een kleed verouden, en haar inwoners zullen van gelijken sterven; maar Mijn heil zal in eeuwigheid zijn, Mijn gerechtigheid zal niet verbroken worden.
7 Hoort naar Mij, gijlieden, die de gerechtigheid kent, gij volk, in welks hart Mijn wet is! vreest niet de smaadheid van den mens, en voor hun smaadredenen ontzet u niet.
8 Want de mot zal ze opeten als een kleed, en het schietwormpje zal ze opeten als wol; maar Mijn gerechtigheid zal in eeuwigheid zijn, en Mijn heil van geslacht tot geslachten.
9 Ontwaak, ontwaak, trek sterkte aan, Gij arm des HEEREN! ontwaak als in de verledene dagen, als in de geslachten van ouds; zijt Gij het niet, Die Rahab uitgehouwen hebt, Die den zeedraak verwond hebt?
10 Zijt Gij het niet, Die de zee, de wateren des groten afgronds, droog gemaakt hebt? Die de diepten der zee gemaakt hebt tot een weg, opdat de verlosten daardoor gingen?
11 Alzo zullen de vrijgekochten des HEEREN wederkeren, en met gejuich tot Sion komen; en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen; vreugde en blijdschap zullen zij aangrijpen, treuring en zuchting zullen wegvlieden.
12 Ik, Ik ben het, Die u troost; wie zijt gij, dat gij vreest voor den mens, die sterven zal? en voor eens mensen kind, dat hooi worden zal?
13 En vergeet den HEERE, Die u gemaakt heeft, Die de hemelen heeft uitgebreid, en de aarde gegrond heeft, en vreest geduriglijk den gansen dag, vanwege de grimmigheid des benauwers, wanneer hij zich bereidt om te verderven? Waar is dan de grimmigheid des benauwers?
14 De omzwevende gevangene zal haastelijk los gelaten worden; en hij zal in den kuil niet sterven, en zijn brood zal hem niet ontbreken.
15 Want Ik ben de HEERE, uw God, Die de zee klieft, dat haar golven bruisen; HEERE der heirscharen is Zijn Naam.
16 En Ik leg Mijn woorden in uw mond, en bedek u onder de schaduw Mijner hand; om den hemel te planten, en om de aarde te gronden, en om te zeggen tot Sion: Gij zijt Mijn volk.
17 Waak op, waak op, sta op, Jeruzalem! gij, die gedronken hebt van de hand des HEEREN den beker Zijner grimmigheid; den droesem van den beker der zwijmeling hebt gij gedronken, ja, uitgezogen.
18 Er is niemand van al de kinderen, die zij gebaard heeft, die haar zachtjes leidt; en niemand van al de kinderen, die zij opgevoed heeft, die haar bij de hand grijpt.
19 Deze twee dingen zijn u wedervaren, wie heeft medelijden met u? Er is verwoesting, en verbreking, en honger, en zwaard, door wien zal Ik u troosten?

20 Uw kinderen zijn in bezwijming gevallen, zij liggen vooraan op alle straten, gelijk een wilde os in het net; zij zijn vol van de grimmigheid des HEEREN, van de schelding uws Gods.
21 Daarom hoort nu dit, gij bedrukten! en gij dronkenen, maar niet van wijn!
22 Alzo zegt de Heere, de HEERE en uw God, Die Zijns volks zaak twisten zal: Zie, Ik neem den beker der zwijmeling van uw hand, den droesem van den beker Mijner grimmigheid; gij zult dien voortaan niet meer drinken.
23 Maar Ik zal hem dien, die u bedroefd hebben, in de hand zetten, die tot uw ziel zeiden: Buig u neder, dat wij over u gaan; en gij legdet uw rug neder als aarde, en als een straat dergenen, die daarover gaan.

Dit hoofdstuk is bestemd ter vertroosting en bemoediging van hen, die God vrezen en Zijn geboden houden, ook wanneer zij in de duisternis wandelen en geen licht hebben. Of het oorspronkelijk bedoeld was als steun voor de gevangenen in Babel is niet zeker, maar wel waarschijnlijk, want dergelijke opzettelijk gegeven vertroostingen zijn gewoonlijk niet zeer beperkt. Wanneer de kerk Gods in droefheid is, kunnen haar vrienden en toegenegenen zichzelf en anderen met deze woorden vertroosten.

1. Dat God, die de kerk uit niet deed voortkomen niet zal toelaten dat zij verloren gaat, vers 1-3.

2. Dat de rechtvaardigheid en zaligheid. die Hij voor Zijn kerk bestemd heeft zeker en nabij zijn, zeer zeker en zeer nabij, vers 4 -6.

3. Dat de vervolgers van de kerk zwakke en stervende schepselen zijn. vers 7, 8.

4. Dat dezelfde macht die vroeger voor de kerk wonderen deed, nu bezig is aan de uitvoering van haar bescherming en verlossing, vers 9-11, .

5. Dat God zelf als Schepper van de wereld op zich heeft genomen zijn volk te vertroosten in zijn ellende en het er uit te verlossen, en Zijn profeet heeft gezonden om het daarvan verzekering te geven, vers 12-16.

6. Dat, hoe bedroevend de toestand van de kerk nu ook moge zijn, vers 17-19, dezelfde jammerlijke omstandigheden binnenkort over haar vervolgers en verdrukkers zullen komen, en veel erger, vers 20-23. De drie eerste afdelingen van dit hoofdstuk beginnen met "Hoort naar mij!" en het is Gods volk, dat hier telkens opgeroepen wordt om te luisteren, want zelfs wanneer er vertroosting gesproken wordt, hoort het niet altijd, door benauwdheid des geestes, Exodus 6:9 daarom wordt het tot drie keer opgeroepen om te horen, vers 14. 7. De beide overige afdelingen van dit hoofdstuk beginnen met: "Waak op!" In de eerste, vers 9, roept Gods volk hem om op te waken en hen te helpen, en in de laatste roept God het volk om op te waken en zichzelf te helpen.

Jesaja 51:1-3

Merk hier op:

I. Hoe het volk Gods hier beschreven wordt, tot hetwelk dit woord van vertroosting gezonden wordt en hoe zij, die horen moeten, genoemd worden, vers 1. Zij zijn het, die de gerechtigheid najagen, zij zijn zeer verlangend en begerig om gerechtvaardigd en geheiligd te worden, zij jagen het na om in de gunst van God hersteld te worden en het beeld Gods in zich vernieuwd te zien. Dezen zijn het die de Heere zoeken, want het is enkel in de weg van de gerechtigheid dat wij hopen mogen Hem te zullen vinden.

II. Hoe hun wordt gezegd om terug te zien naar hun oorsprong en de geringheid van hun begin. *Aanschouwt de rotssteen, waaruit gijlieden gehouwen zijt,* het afgodisch geslacht in Ur van de Chaldeeën, waaruit Abraham genomen was, het geslacht van slaven, die hun vaderen en de hoofden van hun stammen waren in Egypte. *Ziet naar de holligheid des bornputs, waaruit gij gegraven zijt,* gelijk klei, toen God u tot een volk formeerde. Het is goed voor hen, die bevoorrecht zijn met een nieuwe geboorte, om aan te merken wat zij door hun eerste geboorte waren, hoe zij *in ongerechtigheid zijn ontvangen en in zonde geboren.* Hetgeen geboren is uit vlees, is vlees. Hoe hard was de rots waaruit wij gehouwen zijn, onaandoenlijk voor enige indrukken, en hoe bezoedeld was de bornput, waaruit wij gegraven zijn! De beschouwing hiervan moet ons vervullen met lage gedachten van onszelf en hoge gedachten van de goddelijke genade. Zij, die nu gevorderd zijn, doen wel als zij zich herinneren hoe laag zij begonnen, vers 2. *Aanschouwt Abraham, uw vader,* de vader van alle gelovigen en van allen, die gelijk hij de gerechtigheid des geloofs volgen, Romeinen 4:11. *En Sara, die u gebaard heeft,* en wier dochters gij zijt indien gij weldoet. Bedenkt hoe Abraham alleen was geroepen, en toch gezegend en vermenigvuldigd werd en laat dat alle gelovigen aansporen om te vertrouwen op Gods beloften, zelfs dan wanneer het vonnis des doods schijnt geveld te zijn over alle middelen, die tot de vervulling ervan kunnen leiden. Dat moet voornamelijk de gevangenen in Babel aanmoedigen, of schoon zij nu tot een klein aantal zijn geslonken en er weinigen van hen overgelaten zijn. Zij moeten hopen dat zij weer zullen vermenigvuldigen zodat zij opnieuw hun eigen land vervullen kunnen. Ofschoon Jakob zeer klein is, is hij nog niet zo klein als Abraham was, die een vader van vele volken werd. Aanschouwt Abraham en ziet wat hij verkreeg door het geloof in Gods belofte, en neemt hem ten voorbeeld om God met onbeperkt geloof te volgen.

III. Hier wordt hun verzekerd dat hun tegenwoordig zaaien met tranen eindelijk zal gevolgd worden door een oogsten met gejuich, vers 3. De kerk Gods op aarde, ook het Zion van het Evangelie, heeft soms haar woestijnen en verlaten plaatsen, verscheidene gedeelten van de kerk worden, hetzij door bederf of doorvervolging gemaakt gelijk een woestijn, onvruchtbaar voor God en onbruikbaar voor de bewoners. Maar God zal een tijd en een middel weten te vinden om Zion te vertroosten, niet alleen door vertroostende woorden tot haar te spreken, maar door genadiglijk met haar te handelen. God heeft verkwikking in voorraad zelfs voor de verwoeste plaatsen van zijn kerk, voor die gedeelten, die niet opgewerkt en gewaardeerd schenen te worden.

a. Hij zal die vruchtbaar maken en daardoor reden geven om zich te verheugen, haar wildernis zal een nieuw voorkomen aandoen en aangenaam zijn als Eden, overvloedig in alle goede vruchten als de hof des Heeren. Het is de grootste vertroosting voor de kerk, indien zij

dienstbaar gemaakt wordt aan de heerlijkheid Gods en een hof mag zijn, waarin Hij zich verlustigt.

b. Hij zal haar aangenaam maken en zo een hart geven, dat zich verheugt. De *vruchten van gerechtigheid, vreugde en blijdschap zullen er in gevonden worden,* want hoe meer heiligheid de mensen hebben en hoe meer goed zij doen, des te meer blijdschap zullen ze hebben. En waar tot hun voldoening vreugde en blijdschap zijn, daar is het betamelijk dat er ook *dankzeggingen een stem des gezangs tot Gods* eer is, want wat een reden is voor onze verheuging, behoort een reden voor onze dankzegging te zijn, en het terugkeren van Gods gunst moet gevierd worden met een stem des gezangs, die zoveel heiliger klinkt wanneer God psalmen in de nacht en lofzangen in de woestijn geeft.

Jesaja 51:4-8

Beide deze bekendmakingen eindigen, als ik het zo noemen mag, gelijkelijk met een verzekering van de voortduring van Gods gerechtigheid en van Zijn verlossing, en daarom nemen wij ze bij elkaar, want beide zijn bedeeld tot vertroosting van Gods volk.

I. Wie zijn zij, aan wie deze woorden gericht zijn? *Mijn volk en Mijn lieden,* die Ik afgezonderd heb voor Mijzelf, die de Mijne zijn en nu door Mij geëigend worden. Zij zijn Gods volk en Zijn lieden, die aan Hem onderworpen zijn als aan hun koning en aan hun God, die Hem trouw blijven, en zich derhalve onder Zijn bescherming plaatsen. Zij zijn een volk, dat de gerechtigheid kent, niet alleen de middelen voor die kennis bezit en aan hetwelk de gerechtigheid bekend gemaakt is, maar deze middelen toepast en daardoor instaat is zich een juist oordeel te vormen over waarheid en leugen, goed en kwaad. En gelijk zij goede hoofden hebben, zo hebben zij ook goede harten, want de wet Gods is in hun binnenste geschreven en regeert hen. Hen, in wier hart Gods wet geschreven is, neemt Hij als Zijn volk aan. Maar ook zij, die de gerechtigheid kennen en de wet Gods in hun harten hebben, kunnen in grote droefheid en smart zijn, en beladen worden met verachting en verguizing. Doch God zal hen vertroosten door de gerechtigheid die zij kennen en de wet Gods die zij in hun harten hebben.

II. Wat is de vertroosting, die Gods volk toekomt?

1. Dat het Evangelie van Christus zal verkondigd worden over de gehele wereld, "een wet zal van Mij uitgaan," een evangelische wet de wet van Christus, de wet des geloofs, Jesaja 2:3. Deze wet is Zijn recht, dat is: Zijn oordeel, want het is deze wet van de vrijheid, waardoor de wereld geregeerd en geoordeeld worden zal, zij zal niet alleen voortkomen, maar zal blijvend zijn en rusten, zij zal zich plaats veroveren en diep wortel schieten in de wereld. Zij zal rusten niet alleen als een zegen voor de Joden, die er het eerste voordeel van genieten, maar zij zal ook zijn een licht van de volken. Naar deze wet, dit recht, te horen wordt van ons gevorderd, en het is op ons eigen gevaar indien wij haar het oor niet lenen. Want hoe zullen wij ontkomen indien wij haar verwaarlozen en ons voor haar doof houdend Wanneer God een wet afkondigt, dat dan die oren heeft om te horen, hore!

2. Deze wet, dat recht zal vergezeld zijn van gerechtigheid en heil, zal voor de kinderen van de mensen een weg openen waardoor zij gerechtvaardigd en zalig gemaakt kunnen worden, vers 5. Deze worden genoemd Gods gerechtigheid en heil, want Hij bewerkt ze en brengt ze aan de dag, het is een gerechtigheid, die Hij voor ons wil aannemen en waarvoor Hij ons wil aannemen, een gerechtigheid die Hij in ons wil bewerken en genadiglijk van ons wil aannemen, het is de gerechtigheid des Heeren, want zij in uit en tot Hem. Er is geen heil, zonder gerechtigheid, en waar ook de gerechtigheid Gods is, daar is zijn heil. Allen, en zij alleen, die gerechtvaardigd en geheiligd zijn, zullen ook worden verheerlijkt.

3. Dat deze gerechtigheid en dit heil zeer binnenkort zullen verschijnen, zij zijn nabij en trekken uit, het besluit is dienaangaande afgekondigd, het zal zo zeker volvoerd worden alsof het reeds geschied was, en de tijd daarvoor is aanstaande. De tijd is nabij, want alle dingen zijn nu gereed, de plaats is nabij en niet ver te zoeken, want de wereld is nabij, en Christus en Zijn gerechtigheid in het woord. Romeinen 10:8.

4. Dat deze evangelische gerechtigheid en zaligheid niet tot de Joden beperkt zullen zijn, maar zich uitstrekken tot de heidenen, *Mijn armen zullen de volken richten.* Zij, die niet buigen

willen onder het oordeel van Gods mond, zullen verbroken worden door de oordelen van Zijn handen. Sommigen zullen dus geoordeeld worden door het Evangelie, want *tot een oordeel is Christus in de wereld gekomen,* maar anderen, die van de eilanden, zullen op Hem wachten en Zijn Evangelie met al zijn geboden en beloften welkom heten. Het strekte tot troost voor Gods volk, dat menigten tot hen zouden toegevoegd worden, en de aanwas van dat getal zou de groei van hun kracht en schoonheid zijn. Er wordt bijgevoegd *op Mijn arm zullen zij hopen,* die arm des Heeren welke in Christus geopenbaard is. Gods armen zullen de volken richten die zich niet bekeren willen, maar anderen zullen op Zijn arm hopen en daardoor behouden worden. Het staat dus aan ons om ons het Evangelie een reuk des levens of een reuk des doods te maken.

5. Dat deze gerechtigheid en dit heil tot in eeuwigheid zijn zullen en nooit vernietigd zullen worden, vers 8. Het is een eeuwigdurende gerechtigheid, welke de Messias aanbrengt, Daniel 9:24, Hij is de bewerker van een eeuwige verlossing, Hebreeen 5:9. Gelijk zij over al de volken van de aarde is uitgebreid, zo zal zij duren zolang de wereld bestaat. Wij moeten nooit een andere weg ter zaligheid verwachten, of een ander verbond van de vredes, of een andere regel van gerechtigheid, dan die wij in het Evangelie hebben, en wat wij hebben zal bij ons blijven tot aan de voleinding van de wereld, Mattheus 28:20. Het is voor eeuwig, want de gevolgen zullen eeuwig duren, en door deze wet van de vrijheid zal des mensen lot voor de eeuwigheid beslist worden. Deze onveranderlijkheid van het Evangelie en de zegeningen, die het met zich brengt, worden gesteld tegenover het voorbijgaan en verdwijnen van deze wereld en die dingen die daar op zijn. Ziet op naar de zichtbare hemelen boven u, die tot nog toe bleven voortbestaan, en schijnen gemaakt te zijn om altijd te blijven, zij zullen als rook verdwijnen, die een ogenblik verschijnt en meteen weer wegtrekt. Zij zullen opgerold worden als een doek en hun lichten zullen afvallen als bladeren in de herfst. Let op de aarde beneden, die duurt ook slechts een korte tijd. Spreuken 1:4, zij zal als een kleed verouden dat te slecht wordt om het langer te dragen, en zij die haar bewonen, al de inwoners van de aarde, ook zelfs die hier het best gevestigd schijnen te zijn, zullen desgelijks sterven. De ziel zal voorzoveel deze wereld aangaat, verdwijnen als rook en het lichaam zat weggeworpen worden als een versleten kleed. Zij zullen sterven gelijk een mot, of, gelijk sommigen lezen, even gemakkelijk verbrijzeld worden, Job. 4:19, terwijl niemand er iets bij verliest. Maar wanneer de hemel en de aarde voorbijgaan, wanneer alle vlees verdwijnt als gras en zijn heerlijkheid als een bloem des velde, dan zal het woord des Heeren tot in eeuwigheid blijven en geen titel of jota van dat woord zal ter aarde vallen. Zij, die hun gerechtigheid en hun heil in Christus hebben zullen daar de zegeningen van genieten, wanneer de tijd niet meer zijn zal.

III. Welk gebruik zij van deze vertroostingen kunnen maken. Nu Gods gerechtigheid en heil nabij hen zijn, behoeven zij niet te vrezen voor de aanvallen van de mensen, van sterflijke ellendige mensen, of voor hun smaadheid en smaadredenen, van hen die vragen om een van de liederen Zions te zingen, of verachtelijk vragen: Waar is nu uw God? Zij, die de gerechtigheid van de evangelies omhelsd hebben, moeten niet vrezen voor degenen, die hen Beëlzebul noemen en liegende alle kwaad tegen hen spreken. Zij mogen hen niet vrezen of verstoord worden door die lasterlijke redenen, of er zich onrustig onder gevoelen, alsof daardoor hun goede naam en hun eer vernietigd zullen worden en alsof zij eeuwig onder het gewicht van die smaad liggen zullen. Zij mogen niet bevreesd zijn voor de uitvoering van hun bedreigingen, of daardoor teruggehouden worden van hun plicht, of verschrikt door zondige samenspanningen, of er toe gedreven om zelf op onwettige manier voor hun veiligheid te zorgen. Zij kunnen slechte weinig om Christus wil verduren, die geen hard woord voor Hem verdragen kunnen. Laat ons niet vrezen voor de smaadredenen van de mensen want:

a. Zij zullen spoedig tot zwijgen gebracht worden, vers 8. *De mot zal hen opeten als een kleed,* Hoofdstuk 50:9 *het schietwormpje zal hen opeten als mot.* Indien wij de goedkeuring van de levende God hebben, kunnen wij alle afkeuringen van stervende mensen verachten. Het doet er niet veel toe wat zij van ons zeggen, die spoedig als wol opgegeten zullen worden. Of, het duidt aan de oordelen Gods, die haast over hen komen zullen, waardoor zij verteerd zullen worden om hun kwaadaardigheid jegens Gods volk. Langzaam en stil maar zeker zullen zij verwoest worden als God komen zal om met hen af te rekenen "voor al hun harde woorden," Judas, 14, 15.

b. De zaak, waarvoor wij lijden, kan niet onder de voet gelopen worden, de valsheid van hun smaadredenen zal aan het licht gebracht worden, maar de waarheid zal zegevieren, en de rechtvaardigheid van de beledigde zaak van de godsdienst zal voorgoed duidelijk worden. Wolken kunnen de zon onzichtbaar maken maar haar in haar loop niet tegenhouden.

Jesaja 51:9-16

In deze verzen hebben wij:

I. Een gebed of God in Zijn voorzienigheid wil verschijnen en handelen ter verlossing van Zijn volk, en ter verdelging van Zijn en hun vijanden: *Ontwaak, ontwaak, trek sterkte aan, gij arm des Heeren!* vers 9. De arm des Heeren is Christus, of God zelf wordt er mee bedoeld, gelijk in Psalm 44:23. "Waak op, waarom slaapt Gij?" De bewaarder Israëls sluimert of slaapt nooit, maar wanneer wij bidden of Hij ontwaken wil, bedoelen wij daarmee of Hij wil doen zien dat Hij waakt over Zijn volk en altijd hun ten goede waakt. De arm des Heeren wordt gezegd te ontwaken, wanneer Gods macht zich meer dan gewoonlijk sterk betoont ten voordele van Zijn volk. Wanneer onze hand of arm verdoofd is, zeggen wij dat hij slaapt maar hij is ontwaakt wanneer hij tot handelen uitgestrekt wordt. God behoeft niet door ons herinnerd of aangevuurd te worden, maar Hij geeft ons verlof om dus nederig Hem te vragen om zulke openbaringen van Zijn macht als strekken kunnen tot Zijn eigen verheerlijking. "Doe uw sterkte aan," dat is: toon uw sterkte, verschijn in uw sterkte gelijk wij in onze klederen voor de dag komen, Psalm 21:13. De kerk ziet dat haar zaak slecht staat, haar vijanden zijn talrijk en machtig, haar vrienden klein in aantal en zwak, en daarom kan zij voor haar bevrijding alleen op de sterkte Gods rekenen. *Ontwaak als in de verleden dagen,* dat is: handel nu voor ons gelijk Gij in vroegere tijden voor onze vaderen gehandeld hebt, "herhaal de wonderen waarvan zij ons verteld hebben," Richteren 6:13.

II. De gronden, om dit gebod kracht bij te zetten.

1. Zij pleitten op vroegere gebeurtenissen, de ondervindingen van hun voorvaderen en de grote dingen, die God vóór deze gedaan heeft. Mocht de arm des Heeren om onzentwil ontbloot worden, want hij heeft vroeger grote dingen gedaan voor dezelfde zaak, en wij zijn er zeker van dat hij niet verkort of verzwakt is Hij deed wonderen tegen de Egyptenaren, die de zoon Gods tot slavernij brachten en verdrukten, Zijn eerstgeboren zoon, Hij heeft Rahab in stukken gehouwen door de ene verschrikkelijke plaag na de andere, Hij verwondde Farao, de draak, de leviathan zoals hij in Psalm 74:13, 14 genoemd wordt, en bracht hem dodelijke wonden toe. Hij deed wonderen voor Israël, Hij heeft *de zee, de wateren des groten afgronds droog gemaakt:* zover als nodig was om een pad door de oceaan te banen, *opdat de verlosten daardoor gingen,* vers 10. God is nooit verlegen om een weg ter vervulling van Zijn beloften aan Zijn volk, maar Hij zal er een vinden of een maken. Vroegere ondervindingen zijn krachtige steunsels voor geloof en hoop, en evenzo goede pleitgronden in het gebed:" Gij hebt! Zult Gij nu niet? Psalm 85:1-6.

2. Zij pleiten op beloften, vers 11. *Alzo zullen de vrijgekochten des Heeren weerkeren* dat is (zo mogen wij aanvullen) Gij hebt gezegd dat zij dat doen zullen, zie Jesaja 35:10. Daar vinden we de belofte dat de vrijgekochten des Heeren, wanneer zij ontslagen zullen zijn uit hun gevangenschap, met gejuich in Zion weerkomen zullen. Wanneer zondaren uit de slavernij van de zonden overgebracht zijn in de heerlijke vrijheid van de kinderen Gods, dan mogen zij zingende weerkomen als een vogel, die uit de kooi ontkomen is Wanneer de zielen van de gelovigen ontslagen worden uit de gevangenis van het lichaam, komen zij juichende tot het hemelse Zion, want deze belofte zal ten volle vervuld worden, en in die tussentijd mogen wij er op pleiten, zal Hij, die aan het einde zo’n vreugde voor ons bereid heeft, niet in die tussentijd zulke verlossingen voor ons bewerken als onze toestand vereist? Wanneer de heiligen de hemel binnenkomen, *gaan zij in in de vreugde huns Heeren.* Hun hoofden zijn met onvergankelijke

eer gekroond, hun harten met alles-voldoende vreugde vervuld, zij zullen de vreugde en blijdschap verkrijgen, die in dit tranendal nooit voor hen bereikbaar waren. In deze veranderlijke wereld is er slechts een schrede tussen vreugde en droefheid, maar in die wereld zijn zorg en kommer voor altijd weggevlogen, zullen ze nooit terugkeren, ja zelfs niet in zicht komen.

III. Het antwoord, dat onmiddellijk op dit gebed gegeven wordt, vers 12.*ik, Ik ben het die u troost.* Zij baden om de werkingen van Zijn macht, Hij antwoordt hen met de vertroostingen van Zijn genade, die wel als een vergoeding daarvoor aangenomen mogen worden. Indien God niet gelijk in vroegere dagen de zeedraak verwondt en de zee opdroogt, maar in plaats daarvan onze ziel vertroost onder haar droefenissen, hebben wij geen reden om ons te beklagen. Indien God ons voor het ogenblik niet antwoordt door de reddende sterkte van Zijn rechterhand, moeten wij dankbaar zijn als Hij ons antwoordt, gelijk de engel geantwoord werd met "goede woorden en troostrijke woorden," Zacheria.1:13. Zie hoe God besluit Zijn volk te vertroosten. *Ik, Ik ben het.* Ik zelf zal het doen. Hij heeft Zijn dienaren geboden het te doen, Hoofdstuk 40:1, maar omdat zij het hart niet kunnen bereiken, neemt Hij zelf het werk in handen Ik, Ik ben het die het doen zal. Zie, hoe Hij zich daar in verheerlijkt, onder zijn eretitels neemt Hij die aan van de God, die de neergebogenen vertroost, Hij verheugt zich daarin zij. die door God vertroost werden zijn inderdaad vertroost, dat Hij het op zich neemt hen te vertroosten is hun reeds een grote vertroosting.

1. Hij vertroost hen, die in vrees zijn, de vrees is een pijniging, die om troost roept, de vrees voor de mens heeft een angel in zich, waarvoor alleen vertroosting ons bewaren kan. Hij vertroost de bevreesden door hen op te beuren, en dat is de rechte wijze om onszelf en anderen te vertroosten. *Waarom zijt gij bevreesd en verontrust gij u?* vers 12, 13. God, die Zijn volk vertroost, wil niet dat het zichzelf met verpletterende vrees verontrusten zal, zomin voor de smaad van de mensen, vers 7, als voor hun aangroeiende dreigende macht en grootheid, of voor enig kwaad, dat zij tegen Gods volk in de zin mogen hebben. Merk nu op:

A. De ongerijmdheid van zo’n vrees, het is dwaasheid van ons om daaraan toe te geven. *Wie zijt gij dat gij vreest?* In het oorspronkelijke staat het naamwoord in het vrouwelijke, *wie zat gij, o vrouw?* De naam van man onwaardig, zo zwak en vrouwelijk is het om aan ontzenuwende vrees toe te geven.

a. Het is ongeremd om zo te vrezen *voor de mens, die sterven zal* Wat: vrees voor een mens die sterven zal? *Voor eens mensen kind, dat hooi worden zal?* Dat zal verwelken, vertrapt worden en opgegeten? De voornaamste en verschrikkelijkste mensen, "die de schrik zijn van de machtigen in het land van de levenden," zijn slechts mensen, Psalm 9, 20, en zullen als mensen sterven, Psalm 82:7, zijn als gras, dat uit de aarde ontspruit en tot de aarde terugkeert. Wij behoren iedere mens te beschouwen als iemand, die sterven zal. Zij, die wij bewonderen, liefhebben en ons vertrouwen geven, zijn mensen, die sterven zullen, laat ons daarom nooit te veel ons in hen verheugen of te vast op hen vertrouwen. Hen, die wij vrezen, moeten wij beschouwen als zwak en sterflijk, en in gedachten houden hoe onwaardig het is voor dienaren van de levende God om bevreesd te zijn voor stervende mensen, die vandaag bloeien en morgen vergaan zullen zijn.

b. Het in ongerijmd *om geduriglijk de gehele dag te vrezen,* vers 13, onszelf gedurig op de pijnbank te leggen, nooit op ons gemak te zijn of enige vreugde te smaken. Nu en dan moge een gevaar nabij en dreigend zijn, en moge het voorzichtig zijn er voor te vrezen, meer om

altijd in angst te verkeren, altijd voor gevaren te vrezen, en te beven op het ritselen van een blad, staat gelijk met onszelf gedurende ons gehele leven aan de dienstbaarheid te onderwerpen, Hebreeen 2, 15, en over onszelf het treurige vonnis te brengen, waarmee gedreigd is in Deuteronomium 28:66, 67. "Gij zult dag en nacht vrezen."

c. Het is ongerijmd om boven noodzaak te vrezen. *Gij vreest geduriglijk vanwege de grimmigheid des benauwers.* Het is waar dat er een benauwer is, en dat hij een verdrukker is, en woest, en dat hij het voornemen heeft u, zodra de gelegenheid daartoe zich aanbiedt, kwaad te doen, en dat het daarom verstandig zal zijn zo gij op uw hoede blijft. Maar gij zijt zo bevreesd voor hem alsof hij op ‘t punt stond van u te verwoesten, alsof hij nu onmiddellijk u de keel afsnijden zal en alsof er geen mogelijkheid bestond om dat te voorkomen. Een beschroomde geest is geneigd zich alles op het ergst voor te stellen en het gevaar groter en dreigender te achten dan het werkelijk is. En soms behaagt het God onmiddellijk te tonen hoe dwaas dat is. *Waar is de grimmigheid des benauwers?* Die is in een ogenblik verdwenen en het gevaar is voorbij nog voor gij u daarvan bewust zijt. Zijn hart is veranderd, of zijn handen zijn gebonden. Farao de koning van Egypte is slechts een gedruis en de koning van Babel is niets meer. Wat is er geworden van al de woedende onderdrukkers van Gods volk die het ploegden en dreigden en het ter verschrikking waren. Zij gingen voorbij en zie, zij waren niet meer. En zo zal het ook deze vergaan.

B. De ondankbaarheid van zo’n vrees. *Gij zijt bevreesd voor de mens, die sterven zal, en vergeet de Heere, die u gemaakt heeft,* die ook de maker van de gehele wereld is, die *de hemelen uitgebreid en de aarde gegrond heeft,* en die dus al de heirscharen en al de machten van beide onder Zijn bevelen heeft. Onze onmatige vrees voor de mens is een verborgen vergeten van God. Wij verontrusten ons door vrees voor de mens, wanneer wij vergeten dat er een God boven hem staat, en dat de grootsten van de mensen geen macht hebben, dan die hun van boven gegeven is. Wij vergeten de voorzienigheid Gods, waardoor Hij alle gebeurtenissen verordent en regeert naar de raad van Zijn eigen wil, wij vergeten Zijn beloften dat Hij Zijn volk beschermen zal, en de ondervinding, die wij reeds van Zijn zorg opgedaan hebben en Zijn telkens herhaalde tijdige tussenkomst ten onze behoeve, wanneer wij dachten dat de verdrukker ons nu zou verwoesten. Wij vergeten onze "JHWH-Jireh’s", de gedenktekenen van genade op de berg des Heeren. Indien wij er aan indachtig waren om God tot onze vreze te maken, dan zouden wij niet zo dikwijls beroerd zijn voor het zwartkijken van de mensen, Jesaja 8:12, 13. Gelukkig de mens die ten allen tijde God vreest, Spreuken 28:14, Lukas 12:4 5.

2. Hij vertroost hen die gebonden zijn, vers 14, 15. Zie hier

a. Wat zij voor zichzelf doen. *De omzwervende gevangene zal haastig losgelaten worden,* opdat hij moge terugkeren naar zijn eigen land, waaruit hij nu verbannen is. Zijn zorg is: *dat hij niet zal sterven in de kuil,* niet sterven als gevangene door de ongemakken van zijn verbanning, en dat zijn brood hem niet zal ontbreken, zomin het brood dat hem in de gevangenis in leven houdt als de teerkost op de terugweg, zijn stand is lang en daarom haast hij om losgelaten te worden. Nu houden sommigen dit voor zijn gebrek, dat hij wantrouwend ongeduldig naar zijn bevrijding uitziet, Gods tijd niet afwachten kan, maar denkt dat hij verzuimd wordt en zal moeten sterven in de kuil zo hij niet onmiddellijk losgelaten wordt. Anderen rekenen het een eer voor hem, dat hij als de deuren opengeworpen worden, niet treuzelt, maar met alle naarstigheid zoekt naar buiten te komen, *Want Ik ben de Heere uw God,* hetgeen te kennen geeft:

b. Wat God voor hen doen zal, ook als zij niets voor zichzelf doen kunnen. God heeft alle macht in handen om gevangen ballingen te helpen. Hij heeft het woeden van de zee gestild en haar gekliefd, toen haar bruisen meer schrikaanjagend was dan de bedreigingen van trotse, maar machteloze onderdrukkers. Hij heeft de zee betoomd en tot bedaren gebracht, zo lezen sommigen, Psalm 65:7, Psalm 89:9. Dit is niet alleen een bewijs van hetgeen God doen kan, maar een gelijkenis van hetgeen Hij doen kan en zal voor Zijn volk, Hij zal een middel vinden om de dreigenden storm te bedaren, en hen veilig in de haven te brengen. *Heere van de heirscharen is Zijn naam,* tot in alle eeuwigheid, de naam waarbij Zijn volk Hem sedert lang kent. en even machtig als Hij is om hen te helpen, even gewillig en bereidvaardig is, Hij daartoe, want Hij is uw God, o gevangen banneling, de uwe door het verbond. Dit is een bestraffing voor wanhopende gevangenen, zij mogen niet besluiten dat zij in de kuil omkomen indien zij niet onmiddellijk bevrijd worden, want de Heere van de legerscharen zal hen verlossen wanneer zij in de diepste diepte gezonken zijn. En het is een aanmoediging voor gelovige gevangenen, die, als de bevrijding afgekondigd wordt, geen tijd verliezen. Zij weten dat de Heere hun God is en terwijl zij bezig zijn zichzelf te helpen, kunnen zij er zeker van zijn dat Hij hen ook helpen zal.

3. Hij vertroost de Zijnen, die steunen op hetgeen de profeten tot hen gesproken hebben in de naam des Heeren en daarop hun hoop bouwen. Wanneer de uitreddingen, waarvan de profeten gesproken hadden niet zo spoedig kwamen als zij verwacht hadden, of wanneer deze niet zo hoog gingen als ze verwacht hadden, begonnen zij in hun eigen ogen te vervallen. Maar dan worden zij bemoedigd, vers 16, door hetgeen God tot Zijn profeet zegt, en niet alleen tot deze maar tot al Zijn profeten, en niet voornamelijk tot hen, maar tot Christus, de grote profeet. Het is een grote voldoening voor hen tot wie die boodschap gezonden wordt, te horen dat de God van recht en waarheid tot de boodschapper zegt, gelijk Hij hier doet: *Ik leg mijn woorden in uw mond,* om daardoor *de hemel te planten.* God nam op zich Zijn volk te vertroosten, vers 12, maar Hij doet het reeds door zijn profeten en door Zijn Evangelie, en opdat Hij het door deze doen zal, zegt Hij ons hier:

a. Dat zijn woord in hen zeer getrouw is. Hij erkent hetgeen zij spreken voor hetgeen Hij hun opgedragen heeft te zeggen en verenigt zich er mee door de woorden: *Ik leg mijn woorden in uw mond* Die hen ontvangt, ontvangt dus mij. Dit is een grote steun voor ons geloof, dat Christus' leer niet de Zijne was, maar van degene, die Hem gezonden had, en dat de woorden van de profeten en apostelen woorden waren die God hun in de mond gelegd had. Gods Geest openbaarde hun niet alleen de dingen die zij zeggen moesten, maar dicteerde hun hetgeen zij spreken zouden, 2 Petrus 1:21, 1 Corinthiers 2:13. zodat het de ware uitspraken Gods zijn, van de God, die niet liegen kan.

b. Dat het zeer veilig is. *Ik bedek u onder de schaduw maner hand,* gelijk Hoofdstuk 49:2, hetgeen geldt van de bijzondere bescherming niet alleen van de profeten, maar ook van hun profetieën, niet alleen van Christus, maar ook van het Christendom en van het Evangelie van Christus. Het is niet slechts een getrouw woord Gods hetwelk de profeten ons overgeleverd hebben, maar het zal nauwkeurig bewaard worden ten gebruike van de kerk, totdat alles geheel vervuld zal zijn niettegenstaande de rusteloze pogingen van de machten van de duisternis om het licht te blussen "zij zullen opnieuw profeteren," Openbaring 10:11, indien niet persoonlijk dan in hun geschriften, welke God altijd met *de schaduw van Zijn hand bedekt heeft* bewaard door Zijn bijzondere voorzienigheid anders zouden zij reeds lang verloren gegaan zijn.

c. dat dit woord wanneer het tot vervulling komt, zeer groot zal zijn, en in geen enkel opzicht tekort komen zal bij de grootsheid van de profetie. *Ik leg mijn woorden in uw mond,* niet om door de vervulling een volk of een stad te planten, maar *om de hemelen te planten* en de *grondslagen van de aarde te leggen,* om daardoor voor mijn volk een nieuwe schepping tot stand te brengen. Dit kan niet anders dan zien op het grote werk, dat door het Evangelie van Christus verricht is door de oprichting van zijn heilige godsdienst in de wereld. Gelijk God in de beginne door Christus de wereld gemaakt heeft, Hebreeen 1:2, en door hun de kerk van het Oude Testament gesticht heeft, Zacheria 6:12, zo zal Hij door hem en door het in zijn mond gelegde woord:

Ten eerste. Een nieuwe wereld stichten, opnieuw de hemelen planten en de aarde grondvesten De zonde heeft de gehele wereld in wanorde gebracht, "maar de oude dingen zijn voorbijgegaan en alles is nieuw geworden, " de dingen in de hemel en op de aarde zich verzoend en daardoor in nieuwe betrekking gebracht, Colossenzen 1:20 en door hem en overeenkomstig zijn belofte zien wij uit naar een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, 2 Petrus 3, 17, en daarvan geven de profeten getuigenis.

b. Hij zal een nieuwe kerk stichten, die van het nieuwe Verbond. "Hij zal zeggen tot Zion: Gij zijt mijn volk." De kerk van het Evangelie wordt genoemd Zion, Hebreeen 1-2:22, en Jeruzalem Galaten 4:26. En wanneer de heidenen binnengebracht zullen zijn, zal tot hen gezegd worden: Gij zijt mijn volk. Wanneer God grote verlossingen voor Zijn volk bewerkt, en voornamelijk wanneer Hij in de groten dag de verlossing zal voltooien, zal Hij daardoor die kleine verachte handvol mensen, erkennen als Zijn volk, dat Hij verkoren en liefgehad heeft.

Jesaja 51:17-23

Nadat God opgewaakt is tot vertroosting van de Zijnen, roept hij hen hier op om op te waken, gelijk straks in Hoofdstuk 52:1. Het is een oproeping aan hen, niet zozeer om te ontwaken uit de slaap van de zonde ofschoon ook dat nodig is voor de toebereiding tot verlossing, als wel uit de slaap van wanhoop. Toen de inwoners van Jeruzalem in gevangenschap waren werden zij, zowel als degenen die in het land bleven, zo overstelpt door het gevoel van hun ongelukken, dat zij geen hart of zie hadden om over iets te denken dat tot verlichting of verzachting van hun toestand dienen kon. Zij waren als de discipelen in de hof, zij sliepen van droefheid, Lukas 22:45, en daarom werd van hen gezegd dat toen de verlossing kwam, zij waren gelijk die droomden, Psalm 126:1. Ja, het is een oproeping om te ontwaken niet alleen uit de slaap, maar uit de dood, gelijk de dorre doodsbeenderen in de vallei, Ezechiel 37:9. Waak op en zie rondom u, opdat gij bemerken moogt dat de dag van uw verlossing rijst, en maak u gereed om die te verwelkomen, verzamel uw zinnen, zink niet neer onder uw last, sta op en beheers u tot uw eigen hulp. Dit kan toegepast worden op het Jeruzalem uit de tijd van de apostelen waarvan gezegd wordt dat het in dienstbaarheid is met zijn kinderen, Galaten 4:25 en dat het bevangen is door een geest van sluimering Romeinen 11:8. Dat wordt opgeroepen om de dingen te bedenken die tot zijn eeuwige vrede dienen. Dan zal de beker van de bezoeking hun van de handen genomen worden en er zal tot hen van vrede gesproken worden. Zo zullen zij zegevieren over Satan, die hun de ogen verblind en hen in slaap gesust had.

I. Nu wordt hier erkend dat Jeruzalem sedert lang in beklagenswaardige toestand geweest is en in diepte van ellende gezonken is.

1. Zij heeft lang onder de tekenen van Gods ongenoegen gelegen, Hij heeft haar de beker van zijn wraak op de hand gezet, dat is: haar aandeel in zijn kastijdingen gegeven. De beschikkingen van de goddelijke voorzienigheid over haar waren zulke geweest als zij reden had te verwachten nu Hij toornig op haar was. Zij had hem zo scherp mogelijk tot toorn verwekt en moest daar nu de bittere gevolgen van ondervinden. De beker van Gods grimmigheid zal een beker van beroering zijn voor allen wie hij in handen gegeven wordt. Dat zullen de verloren zondaren tot in eeuwigheid ondervinden. In Psalm 75:8 wordt gezegd dat de droesem van die beker, het bitterste bezinksel op de bodem, door alle goddelozen van de aarde al zuigende zal opgedronken worden. Maar nu heeft Jeruzalem zich gelijk gemaakt aan die goddelozen van de aarde en dus genoodzaakt om de droesem van de zwijmeling te drinken. Allen die gelijk Jeruzalem een beker van dronkenschap door afgoderij geledigd hebben, zullen vroeg of laat een beker van grimmigheid en zwijmeling te drinken krijgen. Daarom: vreest geduriglijk en zondigt niet.

2. Zij, die haar in haar droefheid moesten helpen, kwamen daarin tekort, zij waren of onmachtig of onwillig om haar bijstand te bieden, zoals te verwachten was, vers 18. Zij werd dronken gemaakt door de beker van Gods grimmigheid, en nu nog geldt zij, is ongestadig in haar plannen en pogingen, zij weet niet wat zij zegt of doet, nog minder wat zij zeggen of doen moet. En in deze ongelukkige toestand is er geen van haar zonen, die zij gebaard en grootgebracht heeft, om haar te begeleiden, om haar bij de hand te grijpen en haar voor vallen of voor schande te bewaren, geen om haar uit haar ellende te verlossen of een woord van vertroosting toe te spreken. En toch waren onder haar zonen beroemde mannen want van Zion werd gezegd: "Deze en die is aldaar geboren," Psalm 87:5. Het moet ons niet vreemd voorkomen indien wijze en goede ouders teleurgesteld worden in hun kinderen en van deze niet die steun genieten, die zij zouden verwachten. Maar deze bestemd om pijlen in haar hand

te zijn, waren pijlen in haar hart, want Jeruzalem had geen van haar zonen geen Koning, priester of profeet, die zoveel plichtgevoel of dankbaarheid bezat, om haar te helpen nu zij die hulp het meest behoefde. Zo beklaagt zij zich in Psalm 74:9:"Er is niemand die ons zegt hoe lang!"

Hetgeen nu deze teleurstelling nog verzwaarde was:

1. Dat haar ongeluk zeer groot was en er niemand was om medelijden met haar te hebben of haar te helpen. *Deze twee dingen zijn u overkomen*, vers 19, om uw ellende en verwoesting te vergroten, de honger en het zwaard, twee zware en zeer verschrikkelijke bezoekingen. Of de beide dingen waren de verlatenheid en verwoesting van de stad, en de honger en het zwaard, waardoor de inwoners omkwamen. Of wellicht de bezoeking zelf die samengesteld was uit verlatenheid, verwoesting honger en zwaard, en haar hulpeloosheid, verlorenheid en troostloosheid daaronder. Twee treurige dingen inderdaad: in deze ellendige toestand te verkeren en niemand te hebben die medelijden betoont, die met haar gevoelt in haar lijden, of helpt om de last van de zorgen te dragen, of iets te doen om de smart te verlichten. Of deze twee dingen die nu over Jeruzalem gekomen zijn, waren dezelfde die gezegd worden later Babel te zullen treffen, Hoofdstuk 47:9, weduwschap en kinderloosheid, twee treurige dingen. En toch, wanneer gij ze door uw eigen zonde en dwaasheid over u gebracht hebt, wie zal u de daarom beklagen? Het zijn dingen die om vertroosting roepen, maar indien gij afkerig blijft onder uw leed, murmureert en uzelf onrustig maakt, *door wie zal Ik u dan vertroosten?* Die niet naar raad luisteren willen, zijn niet te helpen.

2. Zij die haar hadden moeten helpen, waren zelf haar pijnigers. Uw *kinderen zijn in bezwijming gevallen*, vers 20. Zij liggen als ontzield, tot wanhoop gedreven, zij hebben geen geduld om hun zielen te bezitten, geen vertrouwen op God of blijdschap in Hem en Zijn beloften om troost daaruit te putten. "Zij liggen vooraan op alle straten te verteren in hun ellende, aanschouwd door allen die voorbijgaan," Klaagliederen 1:12, wegstervend door gebrek aan het nodige voedsel. Zij liggen daar gelijk een wilde os in het net, woelend en worstelend tevergeefs pogend zichzelf er uit te helpen, maar daardoor zich al meer en meer vastwerkende en door hun eigen hartstochten hun lot al erger en erger makende. Zij die een zachte rustige geest hebben zijn onder beproevingen gelijk een duif in het net, zij treuren maar in stilte en geduldig. Zij, die wrevelig en weerstrevig van aard zijn, gedragen zich als een wilde stier in het net, ongemakkelijk voor zichzelf, beledigend voor hun vrienden, in opstand tegen God. Zij *zijn vol van de grimmigheid des Heeren en van het schelden Gods.* God is toornig op hen en twist met hen, en zij zijn alleen daarvan vol en nemen geen nota van Zijn wijze en genadige bedoelingen in Zijn bedroeven van hen. Zij vragen niet waarom Hij met hen twist, en daarom zien wij niets anders dan Zijn toorn en vertonen ook niets anders. Zij zijn ontevreden op God om de beschikkingen van Zijn voorzienigheid over hen, en daardoor maken zij het kwaad slechts erger. Dit was lange tijd het geval van Jeruzalem geweest en God nam er kennis van.

3. Maar hier wordt beloofd dat er eindelijk een einde zal komen aan de beproevingen van Jeruzalem, en dat die op haar vervolgers zullen overgebracht worden, vers 21. *Daarom, hoor nu dit, gij bedrukte.* Het is dikwijls het lot van Gods kerk, verdrukt te worden en in dat geval heeft God haar altijd iets te zeggen, en zij zal wel doen indien zij daarnaar luistert. Gij zijt dronken, maar niet gelijk vroeger van wijn, ook niet door de bedwelmenden beker van Babel, hoererijen en afgoderijen, maar door de beker van de beproeving. Zo weet dan tot uw troost:

A. Dat de Heere Jahweh is uw Heere en uw God, niettegenstaande dit alles. Het wordt in vers 22 op de tederste wijze gezegd: Alzo zegt uw Heere, de Heere, en uw God, de Heere, die machtig is u te helpen en u verlichting schenken kan, en die dat niet nalaten zal, uw Verbondsgod, die Zijn betrekking tot u niet verloochenen zal, en die nu bezig is u gelukkig te maken. Welke droefenissen Gods volk ook mogen overkomen, Hij zal Zijn betrekking tot hen niet verloochenen, en hen hun belang bij Hem en Zijn beloften niet doen verliezen.

B. Dat de Heere de zaak van Zijn volk twisten zal, als hun meester en beschermer, die hetgeen hun aangedaan wordt beschouwt als Hemzelf aangedaan. De zaak van Gods volk en van de heilige godsdienst, die zij belijden, is een rechtvaardige zaak, anders zou een rechtvaardig God die niet handhaven. Die zaak moge voor een tijd onder de voet geraken en schijnen verloren te zijn, maar God zal haar twisten, hetzij door de gewetens te overtuigen, of door de misdadige plannen, die tegen haar gesmeed worden, te verstoren. Hij zal haar twisten door haar zuiverheid en voortreffelijkheid aan de wereld te tonen en door voorspoed te geven aan hen, die haar verdedigen. Het is Zijn eigen zaak en daarom zal Hij haar met ijver verdedigen.

C. Dat zij binnenkort hun moeiten zullen vaarwel zeggen en er voor goed afscheid van nemen. *Ik neem de beker van de zwijmeling van uw hand,* die bittere beker zal verder van u voorbijgaan. Wij kunnen de beker van de zwijmeling niet uit handen werpen, het baat niet of wij al zeggen: Wij kunnen die niet drinken, maar indien wij ons geduldig er aan onderwerpen, zal Hij, die hem op de hand gezet heeft, zelf hem ons van de hand nemen. Zelfs wordt er beloofd: *Gij zult die niet meer drinken.* God heeft Zijn twist met ons geëindigd en zal niet het oordeel herhalen.

D. Dat hun vervolgers en verdrukkers gedwongen zullen worden die te drinken, diezelfde bittere beker, waaruit zij zoveel moesten drinken, vers 23. Zie hier

a. Hoe schandelijk zij het volk Gods vernederd en vertrapt hebben. Zij hebben *tot uw ziel*-tot u, tot uw leven-*gezegd: Buig u neer dat wij over u gaan*. Ja, zij hebben dat zelfs gezegd tot uw geweten door u te dwingen om tot hun vermaak en tijdverdrijf de afgoden te aanbidden. Hierin treedt het Babel van het nieuwe testament in de voetstappen van het eerste, zij tiranniseert de gewetens van de mensen, geeft hun allerlei wetten, brengt hen op de pijnbank, en dwingt hen tot zondige handelingen. Zij die een onfeilbaar hoofd en rechter aanstellen en in hun verordeningen onbeperkt geloof en aan hun bevelen onvoorwaardelijke gehoorzaamheid eisen zeggen in werkelijkheid tot de mensen: *Buigt u neer, opdat wij over u mogen gaan,* en zij zeggen dat met genoegen.

b. En hoe jammerlijk heeft het volk van God, dat door zijn zonden veel van zijn moed en eergevoel verloren had, aan dat bevel voldaan. *Gij legde uw rug neer als aarde en als een straat voor degenen, die daarover gaan.* De onderdrukkers eisen dat de zielen aan hen onderworpen zullen worden, opdat ieder zou geloven en aanbidden zoals zij dat voorschrijven. Maar al wat zij door hun bedreigingen en geweld konden verkrijgen was, dat de mensen hun rug neerleggen op de grond, zij brachten hen tot een uitwendige en gehuichelde eenvormigheid, want het geweten kan niet gedwongen worden, ofschoon niet tot hun lof vermeld wordt dat zij zich zo diep onderwierpen.

c. Maar merk op hoe rechtvaardig God afrekenen zal met hen die zich zo heerszuchtig jegens Zijn volk gedragen hebben, de drinkbeker van de zwijmeling zal hun op de hand gezet worden, Babels toestand zal even slecht worden als die van Jeruzalem geweest is. Daniëls vervolgers

zullen in de leeuwekuil geworpen worden, dan kunnen zij zelf ondervinden hoe hun dat bevalt.
En de Heere wordt door Zijn oordelen gekend.

HOOFDSTUK 52

1 Waak op, waak op, trek uw sterkte aan, o Sion! trek uw sierlijke klederen aan, o Jeruzalem, gij heilige stad? want in u zal voortaan geen onbesnedene noch onreine meer komen.
2 Schud u uit het stof, maak u op, zit neder, o Jeruzalem! maak u los van de banden van uw hals, gij gevangene dochter van Sion!
3 Want zo zegt de HEERE; Gijlieden zijt om niet verkocht, gij zult ook zonder geld gelost worden.
4 Want zo zegt de Heere HEERE: In vorige tijden trok Mijn volk af in Egypte, om als vreemdeling aldaar te verkeren; en Assur heeft hetzelve om niet onderdrukt.
5 En nu, wat heb Ik hier te doen? spreekt de HEERE, dewijl Mijn volk om niet weggenomen is, en degenen die over hetzelve heersen, het doen huilen, spreekt de HEERE, en Mijn Naam geduriglijk den gansen dag gelasterd wordt;
6 Daarom zal Mijn volk, daarom zal het Mijn Naam in dien dag kennen, dat Ik het Zelf ben, Die spreekt: Zie, hier ben Ik.
7 Hoe liefelijk zijn op de bergen de voeten desgenen, die het goede boodschapt, die den vrede doet horen; desgenen, die goede boodschap brengt van het goede, die heil doet horen; desgenen, die tot Sion zegt: Uw God is Koning.
8 Er is een stem uwer wachters; zij verheffen de stem, zij juichen te zamen; want zij zullen oog aan oog zien, als de HEERE Sion wederbrengen zal.
9 Maakt een geschal, juicht te zamen, gij woeste plaatsen van Jeruzalem! want de HEERE heeft Zijn volk getroost, Hij heeft Jeruzalem verlost.
10 De HEERE heeft Zijn heiligen arm ontbloot voor de ogen aller heidenen; en al de einden der aarde zullen zien het heil onzes Gods.
11 Vertrekt, vertrekt, gaat uit van daar, raakt het onreine niet aan; gaat uit het midden van hen, reinigt u, gij, die de vaten des HEEREN draagt!
12 Want gijlieden zult niet met haast uitgaan, noch met der vlucht henengaan; want de HEERE zal voor ulieder aangezicht henentrekken, en de God van Israel zal uw achtertocht wezen.
13 Ziet, Mijn Knecht zal verstandelijk handelen; Hij zal verhoogd en verheven, ja, zeer hoog worden.
14 Gelijk als velen zich over u ontzet hebben, alzo verdorven was Zijn gelaat, meer dan van iemand, en Zijn gedaante, meer dan van andere mensenkinderen;
15 Alzo zal Hij vele heidenen besprengen, ja, de koningen zullen hun mond over Hem toehouden; want denwelken het niet verkondigd was, die zullen het zien, en welken het niet gehoord hebben, die zullen het verstaan.

Het grootste gedeelte van dit hoofdstuk behandelt hetzelfde onderwerp als het vorige, en bespreekt de verlossing van de Joden uit Babel, welke toepasselijk is op de grote verlossing, die Christus voor ons bewerkt heeft. Maar de laatste drie verzen zijn van dezelfde inhoud als het volgende hoofdstuk, en betreffen de persoon van de Verlosser, Zijn vernedering en verhoging.

Merk op:

1. De aanmoediging, die aan de Joden in de gevangenschap gegeven wordt, om te hopen dat God hun op zijn tijd en wijze bevrijden zou, vers 10, .

2. De grote vreugde en blijdschap. die dat bij die gelegenheid voor voorgangers en volk bewerken zou, vers 7-10, .

3. De oproeping, gericht aan hen die in de ballingschap bleven, om hun nalatigheid te laten varen nu de vrijheid afgekondigd werd, vers 11, 12,

4. Een korte schets van de Messias gegeven, die in het volgende hoofdstuk uitgewerkt wordt, vers 13-15.

Jesaja 52:1-6

I. Hier wordt Gods volk opgewekt om krachtig en begerig zich te tonen voor zijn eigen verlossing vers 1 en 2. Zij hadden begeerd dat God zou opwaken en zijn sterkte aandoen, Hoofdstuk 51:9. Hier roept Hij hen op om te ontwaken en hun sterkte aan te doen, zich krachtig te maken, op te staan uit hun ingezonkenheid, hun geest op te wekken, zichzelf en anderen te bemoedigen met de hoop dat voortaan alles wel zal zijn en niet langer neer te liggen en te verzinken onder hun last. Zij moeten opwaken uit hun wantrouwen, naar boven zien, om zich heen zien, op de beloften zien, op de voorzienigheid Gods zien, die nu voor hen werkt en zich dan opwekken om grote dingen van God te verwachten. Zij moeten opwaken uit hun dofheid, en luiheid, en onaantrekkelijkheid zij moeten hun vermogens opscherpen, niet om enige onwettige maatregelen tot hun bevrijding te nemen, die strijden tegen de regelen voor gevangen volken, maar om alle behoorlijke middelen in ‘t werk te stellen om de gunst van hun overwinnaars te verkrijgen en hun belangstelling op te wekken.

Dan verzekert God hun:

1. Dat zij zullen bekeerd worden door hun gevangenschap. *In u zal voortaan geen onbesnedene of onreine meer komen,* hun afgodische gewoonten zullen niet meer toegelaten, in elk geval niet meer aangekweekt worden, want toen ten tijde van Ezra en Nehemia door het huwelijk met vreemde vrouwen de onreinheid weer binnensloop, werd deze spoedig door de waakzaamheid en de ijver van de overheid uitgeworpen, en werden er maatregelen genomen om te zorgen dat Jeruzalem een heilige stad bleef. Zo is het Jeruzalem des Evangelies door het bloed van Christus en de genade van God gereinigd en inderdaad tot een heilige stad gemaakt.

2. Zij zullen opgeheven en uit hun gevangenschap bevrijd worden. de banden zullen van hun halzen losgemaakt worden, zij zullen niet langer verdrukt worden, ja, zij zullen geen invallen meer te vrezen hebben, want (zo kan men het ook lezen) *geen onbesnedene of onreine zal meer tegen u opkomen.* De heidenen zullen niet weer Gods heiligdom binnentreden en de tempel verontreinigen, Psalm 79:1 Dit moet natuurlijk voorwaardelijk opgevat worden’, indien zij zich dicht bij God houden en met Hem verenigd blijven, zal God de vijand buiten houden. Maar indien zij zichzelf bederven, zal Antiochus hun tempel ontheiligen en zullen de Romeinen die verwoesten. Evenwel zullen zij gedurende enige tijd vrede hebben. En thans worden zij opgeroepen om zich voor deze gelukkige verandering voor te bereiden.

a. Zij moeten zich voor de vreugde gereedmaken. *Trek uw sierlijke kleren aan* vers 1, verschijn niet langer in rouwgewaad en weduwenkleed. Toon een vrolijk gelaat, een glimlach op het aangezicht, want een nieuwe en aangename toestand begint te komen. Toen de harpen aan de wilgen gehangen werden, werden de sierlijke klederen opgeborgen, maar nu is daar geen reden meer voor, nu moesten beide weer te voorschijn gebracht worden. Trek uw sterkte aan, en dus ook uw sierlijke klederen, ten teken van zegepraal en verheuging. "De blijdschap des Heeren zal uw sterkte zijn" Nehemia 8:10, en onze sierlijke klederen zijn een proefhoudende wapening tegen de pijlen van verzoeking en leed. En merk op: Jeruzalem moet dan haar sierlijke kleding aantrekken als zij een heilige stad geworden is, want de schoonheid van de heiligheid is de beminnelijkste schoonheid, hoe heiliger wij zijn, des te meer reden hebben wij om ons te verblijden.

b. Zij moeten zich voorbereiden voor hun vrijheid. *Schud u uit het stof,* waarin gij neerligt en waarin uw trotse onderdrukkers u vertreden hebben, Hoofdstuk 51:23, of waarin gij in uw

diepste droefheid uzelf geworpen hebt. *Maak u op en zit neer,* o Jeruzalem, maak alle toebereidselen om u te reinigen van de tekenen van de dienstbaarheid die gij gedegen hebt. *Maak u los van de banden van uw hals,* word bezield door edele beginselen en besluiten om uw vrijheid te herkrijgen. Het Evangelie verkondigt vrijheid aan allen die met vrees gebonden waren, en maakt het hun plicht om hun vrijheid te aanvaarden. Zij die neergeslagen en zwaar beladen waren met de last hunner zonden, en redding in Christus vinden, moeten het stof van hun zonden en vrezen van zich schudden, de banden daarvan losmaken, want indien de Zoon hen vrij gemaakt heeft, zullen zij waarlijk vrij zijn.

II. God wekt zichzelf op om ijverig te verschijnen ter verlossing van Zijn volk. Hij bepleit hier hun zaak voor zichzelf en wekt zich op om te komen en hen te redden, want de redenen voor Zijn barmhartigheid gaan van Hemzelf uit. Verscheidene dingen beschouwt Hij hier:

1. Dat de Chaldeën, die hen verdrukten God moet erkend hebben in de macht, die Hij hun over zijn volk gegeven heeft, niet meer dan Sanherib deed, die het zo niet bedoelde, toen God hem gebruikte als een werktuig voor de kastijding en hervorming van zijn volk, Jesaja 10:6, vers 3. *Gijlieden zijt om niet verkocht,* gij hebt er niets bij gewonnen, en Ik evenmin God aanmerkt hier dat, toen zij zich door hun zonden verkochten. Hij zelf die het voornaamsten ia, het enige recht op hen had, "hun prijs niet verhoogd had," Psalm 44:13. Zij betaalden daardoor niet hun schuld aan Hem, de Babyloniërs dankten er Hem niet voor, maar lasterden veel eer zijn naam door deze gebeurtenis. En daarom, aangezien zij u zolang bezeten hebben om niet, zal Ik u nu ook om niet verlossen. Gij *zult ook zonder prijs gelost worden,* gelijk beloofd was, Hoofdstuk 45:13. Zij, die niets geven, moeten niet verwachten iets te ontvangen. God is niemands schuldenaar.

2. Dat zij vroeger dikwijls in dergelijke ellende geweest zijn en meermalen gedurende enige tijd onder de tirannie van hun meesters gezucht hadden, en daarom zou het jammer zijn indien zij nu voor altijd in handen van deze onderdrukkers gelaten werden, vers 4. *Mijn volk trok af in Egypte,* om daar op vriendelijke wijze zich te vestigen, doch zij werden daar tot slaven gemaakt en met hardheid overheerst. En daaruit werden zij verlost niettegenstaande de hoogmoed, de macht, en de maatregelen van Farao. En waarom zou men menen dat God Zijn volk nu niet verlossen zou? In latere tijd onderdrukten de Assyriërs hen zonder reden, eerst toen de tien stammen gevankelijk weggevoerd werden door een koning van Assyrië, en spoedig daarna toen Sanherib een latere koning van Assyrië, hen met een vernielend leger verdrukte en zich meester maakte van alle versterkte steden in Juda. De Babyloniërs konden in zekere zin Assyriërs genoemd worden, daar hun monarchie een tak van de Assyrische was, en zij Israël nu zonder oorzaak verdrukten. Ofschoon God rechtvaardig was toen Hij Israël in hun handen overleverde, waren zij onrechtvaardig toen zij die macht gebruikten zoals zij deden. Zij konden niet beweren dat zij over de Israëlieten als hun onderdanen recht van regering hadden, evenmin als Farao toen Israël in Gosen, een deel van zijn koninkrijk gevestigd was. Indien wij lijden onder de handen van goddeloze en onredelijke mensen, is er enige vertroosting in te kunnen zeggen, dat dit hunnerzijds zonder reden is en dat wij daartoe geen aanleiding gegeven hebben, Psalm 7:4, 5 enz.

3. Dat Gods heerlijkheid geleden had onder de onrechtvaardigheden, zijn volk aangedaan, vers 5. *Wat heb Ik hier te doen?* spreekt de Heere, *dewijl Mijn volk om niet weggenomen is.* God werd er niet aangebeden gelijk men in Jeruzalem gewoon was, Zijn altaar was vernietigd, Zijn tempel verwoest. Indien Hij echter in plaats daarvan weer en beter vereerd was in Babel, hetzij

door de gevangenen, hetzij door de inboorlingen, zou de zaak anders gestaan hebben, en zou Gods eer in zeker opzicht er bij gewonnen hebben, maar zo was het, helaas, niet.

a. De gevangenen waren zo ontzenuwd dat zij Hem niet konden prijzen, inplaats daarvan waren zij gestadig wenende, hetgeen hem hindert en zijn medelijden ontvonkt. "Diegenen, die over hen heersen, doen hen jammeren," gelijk de Egyptenaren vroeger hen deden zuchten, Exodus 2:23. Zo behandelden nu de Babyloniërs hen zoveel harder, getergd door hun luide klachten, en deden hen jammeren. Dit geeft ons geen aangenaam denkbeeld van de stemming, waarin de gevangenen verkeerden, hun klachten waren niet zo redelijk en vroom als zij behoorden geweest te zijn meer veeleer oproerig, zij jammerden, Hosea 7:14. Maar God hoorde het en kwam om hen te verlossen evenals Hij in Egypte gedane had, Exodus 3:7.

b. De inboorlingen waren zo onbetamelijk dat zij hen niet wilden prijzen, maar in plaats daarvan hen voortdurend lasterden, hetgeen God beledigt en Zijn toorn opwekt. Zij pochten dat zij God te sterk waren, omdat Zij Zijn volk te sterk waren, en daagden Hem uit als onmachtig om hen te verlossen, en daardoor werd Zijn naam de gehele dag onder hen gelasterd. Wanneer zij hun eigen afgoden prezen, verhieven zij zich tegen de Heere des hemels, Daniel 5:23 Welnu, zegt God, dat kan niet geduld worden, Ik ga heen om hen te bevrijden, want welke eer, welke schatting, welke lof heb Ik van de wereld, wanneer Mijn volk, dat Mij tot een prijs en een lof moet zijn, Mij ten verwijt strekt, want hun onderdrukkers willen zelf God niet verheerlijken, en niet toelaten dat zij het doen. De apostel haalt deze tekst aan met toepassing op het goddeloze leven van de Joden, door wie Gods naam onder de heidenen onteerd werd, evenzeer als hij dat nu door hun lijden gedaan werd, Romeinen 2:23, 24.

4. Dat Zijn heerlijkheid grotelijks geopenbaard zou worden door hun verlossing, vers 6. *Daarom* omdat Mijn naam zo gelasterd is, daarom *zal Ik opstaan en Mijn volk zal te die dage Mijn naam kennen*, Mijn naam, Jahweh, waaronder Ik Mij geopenbaard heb toen Ik hen uit Egypte verloste, Exodus 6:3. God zal iets doen om Zijn eer te wreken, iets voor Zijn grote naam doen, en de Zijnen, die de kennis van die naam bijna verloren hebben, zullen Hem kennen tot hun vertroosting en bevinden dat Hij een sterke toren is. Zij zullen weten dat Gods voorzienigheid de wereld regeert en al haar zaken, dat Hij het is die door Zijn machtwoord verlossing spreekt voor hen dat Hij alleen het is, die spreekt en het is er. Zij zullen weten dat het woord Gods waarmee Israël gezegend was boven alle andere volken zonder enig gebrek op zijn tijd zal vervuld worden, dat Hij het is die door Zijn profeten spreekt, en dat deze alleen door Hem en niet uit zichzelf spreken, want geen tittel of jota van hetgeen ze zeggen, zal ter aarde vallen.

Jesaja 52:7-12

Van het terugkeren van de Joden uit Babel naar hun eigen land, wordt hier gesproken zowel als van een genade als van een plicht, en de toepassing van deze woorden, vers 7, door de apostel op de prediking van het Evangelie, Romeinen 10:15, doet duidelijk zien dat deze terugkeer een type en afschaduwing was van de verlossing van de mensheid door Jezus Christus, op wie hetgeen hier gezegd wordt van hun verlossing uit Babel, behoort toegepast te worden.

I. Hier wordt er over gesproken als over een grote zegen, die met overvloed van blijdschap en dankbaarheid behoort ontvangen te worden.

1. Zij, die de tijding van hun loslating brengen, zullen zeer aangenaam zijn, vers 7. *Hoe lieflijk zijn op de bergen,* de bergen die rondom Jeruzalem liggen, over welke men de boodschappers reeds op grote afstand kan zien naderen, *de voeten desgenen die het goede boodschapt,* zodra bekend wordt welk nieuws zij brengen. Hiermede worden niet gewone boodschappers bedoeld, en ook niet de boden, door de regering uitgezonden om het bevel te verspreiden, maar veel meer sommige van de Joden zelf, die dicht bij de bron van het goede nieuws woonden, er spoedig kennis van kregen en zich nu zelf haasten, of naar alle zijden hun boden uitzonden om het nieuws te verspreiden, tot zelfs naar Jeruzalem, om het mee te delen aan de weinigen, die daar achterbleven, dat hun broeders hen binnenkort ontmoeten zouden. Het wordt niet alleen meegedeeld als een nieuwstijding maar als een bewijs dat de God van Zion regeert, want het is in deze woorden vervat, die zij zeggen zullen: Uw *God is koning*. Zij, die de goede tijding van vrede en redding brengen, dat Cyrus bevel gegeven heeft voor de vrijlating van de Joden, de tijding waarnaar reeds zolang uitgezien werd door hen, die de vertroosting Israëls verwachtten die *goede boodschap van het goede,* vatten dat samen in de woorden: *O Zion, Uw God is Koning!* Wanneer er slecht nieuws te verkondigen valt, is dit goed nieuws, en wanneer er goed nieuws kan meegedeeld worden, is dit het beste nieuws, dat Zions God koning is, dat Hij regeert, dat God Zions God is, haar Verbondsgod en dat Hij regeert, Psalm 146:11, Zacheria 9:9. *De Heere heeft Zion gegrondvest, Jesaja* 14:32. Alle gebeurtenissen hebben haar oorsprong in de beschikkingen van het koninkrijk van Zijn voorzienigheid, en haar doel is de bevordering van het Koninkrijk van Zijn genade. Dit moet toegepast worden op de verkondiging van het Evangelie hetwelk is een boodschap van vrede en verlossing, inderdaad een Evangelie, goed nieuws, blijde tijding, tijding van overwinning over onze geestelijke vijanden, en loslating uit onze geestelijke slavernij. Het goede nieuws is dat de Heere Jezus regeert en Hem alle macht in hemel en op aarde gegeven is. Christus zelf heeft deze tijding het eerst gebracht Lukas 4:18. Hebreeen 2:3. En van Hem zegt onze tekst: "Hoe lieflijk zijn Zijn voeten." Zijn aan het kruis genagelde voeten hoe lieflijk waren zij op de berg Calvarië. Hij kwam "huppelende op de bergen," Hooglied 2:8, Hoe lieflijk waren zij voor degenen, die Zijn stem kennen, en wisten dat dit de stem van hun geliefde was! Zijn boden verkondigen deze goede tijding, zij behoren hun voeten rein te houden van de bezoedelingen van deze wereld en te zorgen dat zij lieflijk zijn in de ogen van hen die aan hun voeten zitten-of liever-aan Christus' voeten -om Zijn woord te horen. Zij moeten "in liefde geacht worden om huns werks wil," 1 Thessalonicenzen 5:12. De boodschap die zij brengen, is aller aanneming waardig.

2. Zij, aan wie die goede boodschap gebracht wordt zullen daardoor grote blijdschap verkrijgen.

A. De wachters op Zions muren zullen zich verheugen, omdat zij zo blijde verrast worden, vers 8. De wachters op Zions muren geven de toon aan in de lofliederen, wie zij zijn wordt ons gezegd in Hoofdstuk 62:6. Zij waren degenen, die God op de muren van Jeruzalem gezet had om Zijn naam te vermelden, en geduriglijk tot Hem te bidden, opdat Hij Jeruzalem opnieuw zou maken tot een lof van de aarde. Deze wachters stonden op hun wachttorens het antwoord op deze gebeden verbeidende, Hebreeen 2:1. Wanneer dus de goede tijding komt zijn zij de eersten die haar vernemen, en hoe langer zij gewacht hebben en hoe meer zij in hewt gebed aangedrongen hebben, des te meer worden zij verblijd wanneer ze komt. Zij *verheffen de stem en juichen tezamen,* daardoor de anderen uitnodigende om in hun lied samen te stemmen. En hetgeen hen boven al het andere met blijdschap vervult is dat ze *oog aan oog zullen zien,* dat is, van aangezicht tot aangezicht. God was hun geweest een God die zich verborgen hield, en zij konden nauwelijks iets van Zijn gunst onderscheiden door de zware wolk van hun droefenissen, maar nu is de wolk vaneen gescheurd en kunnen zij duidelijk zien. Zij zullen oog aan oog de koning van Zion zien, dat werd vervuld toen het Woord vlees geworden is en onder ons gewoond heeft, en zij "Zijn heerlijkheid zagen?" Johannes 1:14 en 1 Johannes 1:1. Zij zullen nauwkeurige overeenstemming tussen de profetie en haar vervulling zien, zij zullen aanschouwen hoe die beide elkaar aangezicht tot aangezicht zien en daaruit de zekerheid krijgen dat dezelfde God het gesproken en vervuld heeft. Wanneer de Heere Zion weer uit haar gevangenis brengen zal, zullen de dan levende profeten voller ontdekkingen ontvangen en geven van Gods welwillendheid jegens Zijn volk dan ooit tevoren. En wanneer wij dit evenals de inhoud van de vorige verzen toepassen op de tijden des Evangelies, dan is het een belofte van de uitstorting des Geestes over de dienaren des Evangelies, als een Geest van wijsheid en openbaring, om hen in alle waarheid te leiden zodat ze oog tot oog zullen zien de genade Gods duidelijker zullen zien dan de heiligen van het oude verbond haar zagen. En hierin zullen zij eenparig zijn, in deze grote dingen betreffende de zaligheid zullen zij zowel in hun gevoelens als in hun zangen overeenstemmen. Ja, Paulus schijnt hierop te zinspelen, wanneer hij het een voorrecht van de toekomstige toestand noemt, dat wij zullen zien *aangezicht tot aangezicht.*

B. Zions verwoeste plaatsen zullen dan tezamen juichen, omdat zij zo verrassend vertroost geworden zijn, vers 9. *Maakt een geschal, juicht tezamen, gij woeste plaatsen van Jeruzalem,* dat is, alle delen van Jeruzalem, want alles lag in puin en zelfs de delen die het meest verwoest schenen te liggen zullen delen in de algemene blijdschap, en zij die dat het minst verwacht hadden, zullen losbarsten in vreugdegezang, als mensen die dromen, Psalm 126:1, 2. Zij moeten allen tezamen zingen. Zij die in de barmhartigheid delen, moeten zich verenigen in dankzegging. Hier is stof voor lof en prijs.

a. Gods volk zal de troost van deze redding hebben, en hetgeen de oorzaak van onze blijdschap is, moet de oorzaak van onze dankzegging zijn. Hij heeft Jeruzalem verlost, dat is de inwoners van Jeruzalem, die in handen van hun vijanden verkocht waren, en daardoor heeft Hij Zijn volk vertroost, dat in droefheid was. De verlossing van Jeruzalem is de blijdschap van Gods volk, waarvan de eigenschap is dat zij uitzien naar die verlossing, Lukas 2:38.

b. God zal er de heerlijkheid van hebben, vers 10. *Hij heeft Zijn heiligen arm ontbloot,* dat is, Zijn macht geopenbaard, *voor de ogen van alle heidenen.* Gods arm is een heilige arm uitgestrekt in reinheid en rechtvaardigheid, ter verdediging van Zijn heiligheid en ter vervulling van Zijn belofte.

c. De gehele wereld zal daarvan de zegen genieten. In de grote verlossing, tot stand gebracht door onze Heere Jezus, *werd de arm des Heeren geopenbaard en al de einden van de aarde*

hebben gezien het heil van onze God, dat wil zeggen, niet enkel als toeschouwers, zoals zij de verlossing van de Joden uit Babel zagen, maar als deelgenoten ervan-sommigen uit alle volken, ook uit de verst verwijderde, zullen deel hebben aan de zegeningen van deze verlossing. Dit is toegepast in onze redding door Christus, in Lukas 3:6. "Alle vlees zal de zaligheid Gods zien," deze grote zaligheid.

II. Hier wordt gesproken van een groot werk, hetwelk behoort verricht te worden met overvloed van zorgvuldigheid en omzichtigheid. Wanneer de vrijheid zal afgekondigd worden.

1. Dan moet Gods volk zich uit Babel weghaasten met allen betamelijke spoed, of schoon zij er nooit zo aangenaam gevestigd waren, mogen zij er toch niet aan denken om in Babel wortel te schieten. *Vertrekt, vertrekt, gaat uit vandaar, gaat uit het midden van haar,* vers 11. Niet alleen zij die op de grenzen wonen, maar ook zij die zich in het hart des lands bevinden, allen moeten uitgaan. Babel is geen plaats voor Israëlieten. Zodra zij verlof hebben om te vertrekken, mogen zij geen tijd verliezen, met dit woord vuurt God hen aan die bewogen werden om heen te gaan Ezra 1:5. En dezelfde roeping komt tot alten die nog in de slavernij van zonde en Satan verkeren, om gebruik te maken van de vrijheid, welke Christus uitgeroepen heeft. En indien de Zoon hen vrijgemaakt heeft zullen zij waarlijk vrij zijn.

2. Zij moeten op hun hoede zijn dat zij geen van de onreinheden van Babel medenemen. *Raakt het onreine niet aan*. Nu God Zijn heilige arm voor u ontbloot, *weest na heilig, want Hij is heilig, en houdt u terug van alle kwaad.* Toen zij uit Egypte kwamen, brachten zij vandaar allerlei afgodische gewoonten mede, Ezechiel 23:3. Dat was hun ondergang, daarom moeten zij er nu tegen zorgen, dat ze niet hetzelfde doen nu zij Babel verlaten. Wanneer wij enige bijzondere barmhartigheid van God ontvangen, moeten wij ons zo zorgvuldig mogelijk in acht nemen tegen alle onreinheid. Maar bovenal *moeten zij zich reinigen die de vaten des Heeren dragen,* dat is, de priesters die de zorg hadden voor de gereedschappen des heiligdoms, toen hun door bijzondere welwillendheid vergund werd die naar Jeruzalem te brengen, Ezra 1:7, 8:24. Zij vooral moeten niet alleen zorgdragen dat zij niets onreine aanraken, maar zij moeten zeer nauwgezet zijn om zich te reinigen naar de reinheid van het heiligdom. Christenen zijn onze God gemaakt tot geestelijke priesters, Openbaring 1:5. Zij moeten de vaten des Heeren dragen, hun is toevertrouwd de ordinanties Gods zuiver en volledig te bewaren. Een belangrijke taak is hun opgedragen en zij moeten zichzelf rein bewaren, hun handen in onschuld wassen, en zo tot Gods altaren naderen en de vaten dragen zichzelf rein houdende.

3. Zij mogen rekenen op Gods tegenwoordigheid en bescherming gedurende hun terugkeer, vers 12. *Gijlieden zult niet met haast uitgaan.* Zij moeten vertrekken met behoorlijke spoed, geen tijd verliezen, niet aarzelen gelijk Lot in Sodom, maar zij waren niet genoodzaakt met verbijsterende haast te vertrekken, alsof zij bevreesd moesten zijn van vervolgd te zullen worden, zoals toen zij uit Egypte gingen, of dat het bevel voor hun vrijlating zou herroepen of verhinderd worden. Neen, zij zullen ondervinden dat al Gods werk volkomen is, en daarom behoeven zij niet meer te haasten dan met behoorlijke spoed overeenkomt. Cyrus zal hun een eervol ontslag geven, en zij zullen met eer vertrekken en niet zich wegstelen, want *de Heere zal voor hun aangezicht heentrekken,* als hun aanvoerder, *en de God Israëls zal hun achterdocht wezen,* of Hij zal hen vergaderen die achtergebleven zijn. God zal hun voorhoede geleiden en hun achterhoede beschermen. Hij zal hen verdedigen tegen vijanden, die hun tegemoet trekken mochten of van achteren aanvallen wilden, met Zijn gunst zal Hij hen begeleiden. Toen zij uit Egypte kwamen ging de wolk- en vuurkolom nu eens voorop en dan eens achteraan om hun aftocht te dekken. Exodus 14:19. En Gods tegenwoordigheid zal dan

voor hen zijn wat toen die kolom was. Zij die in de weg van hun plicht zijn, bevinden zich onder Gods gestadige bescherming, en hij die gelooft zal niet haasten.

Jesaja 52:13-15

Hier gaat de profeet evenals in andere plaatsen, er toe over om de grote verlossing te bespreken, die in de volheid des tijds gewrocht zal worden door de Messias, en dat ter bevestiging van het geloof van Gods volk en ter aanmoediging van hun hoop op de tijdelijke verlossing. Gelijk de belofte van de vleeswording van Christus strekte ten doel had de verzekering van de belofte van hun bevrijding van het Assyrische leger, zo is deze profetie van de dood en de opstanding van Christus de bevestiging van de belofte van hun terugkeer uit Babel. Want beide deze verlossingen waren typen van de grote verlossing en alle profetieën stonden daarmee in verband. Deze profetie begint hier en loopt door tot het einde van het volgende hoofdstuk, en ziet zo duidelijk mogelijk op Jezus Christus. De oude Joden verstonden haar van de Messias, maar de latere Joden doen veel moeite om haar te verbergen, en sommigen uit onze tijd (geen vrienden van de Christelijken godsdienst) passen haar toe op Jeremia. Maar Filippus die naar aanleiding van deze tekst de kamerling het Evangelie predikte, heeft het boven bedenking gesteld, dat "de profeet dit van Christus" sprak en van niemand anders," Handelingen 8:34, 35.

Hier:

1. Zegt God dat Hij Christus heeft gezonden en gemachtigd tot zijn werk.

a. Hij is er toe gezonden. Hij is mijn kracht, die Ik in mijn dienst gebruik en derhalve ondersteun, hij doet in zijn werk de wil van Zijn Vader zoekt de eer van Zijn Vader, en dient de belangen van het koninkrijk van Zijn Vader.

b. Hij is er toe gemachtigd en bekwaamd, hij zal voorzichtig handelen, want de Geest van de wijsheid en des verstands zal op hem rusten, Jesaja 11:2. Hetzelfde woord wordt gebruikt waar van David gezegd wordt dat hij. voorzichtig handelde 1 Samuel 18:14. Christus is de wijsheid zelf en in de uitvoering van het werk van onze verlossing, openbaart zich veel van de wijsheid Gods in een verborgenheid, 1 Corinthiers 2:7. Toen Christus op aarde was, handelde hij zeer voorzichtig tot verwondering van allen.

2. Hij geeft een beknopt overzicht beide van Zijn vernedering en van Zijn verhoging.

A. Hoe Hij zichzelf vernederd heeft. "Velen hebben zich over hem ontzet, " gelijk over David toen die door zijn smarten en droefenissen voor velen een wonder geworden was, Psalm 71:8. Velen stonden ontzet toen zij zagen hoe laaghartig hij behandeld werd, hoe het gemeenste volk tegen hem was, welke onmenselijke en onwaardige dingen hem aangedaan werden. *Zijn gelaat was verdorven meer dan van iemand*, hij werd geslagen, op Zijn kin geslagen, bespuwd, met doornen gekroond, maar hij verborg zijn aangezicht niet voor smaad en bespuwing. Zijn gelaat was misvormd door het wenen, want hij was een man van smarten. Hij, die schoner was dan de mensenkinderen had een gelaat, dat geheel misvormd was door de mishandelingen van de mensen. Nooit werd iemand zo barbaars behandeld, Zijn gedaante toen Hij in de gestalte van een dienstknecht verscheen, was meer bedorven dan die van andere mensenkinderen. Zij, die Hem zagen, meenden dat nooit enig mens er zo ellendig uitzag, zij noemden Hem een worm, en geen man, Psalm 22:6. Het volk had een gruwel aan Hem, Hoofdstuk 49:7, en behandelde Hem als het uitschot. *Nooit was een smart gelijk aan Zijn smart.*

B. Hoe hoog God Hem verhoogd en verheven heeft, en dat omdat Hij zichzelf vernederd heeft. Die uitdrukkingen worden daarvoor gebruikt. Hij *zal verhoogd en verheven, ja zeer hoog worden,* vers 13. God zal Hem verhogen, de mensen zullen Hem verheffen, en daardoor zal Hij zeer hoog worden-hoger dan de hoogsten, hoger dan de engelen. Hij zal voorspoedig zijn in zijn werk en er in slagen en dat zal Hem zeer hoog doen stijgen.

a. Vele volken, vele heidenen, zullen door Hem beter worden. hij zal hen besprengen, en niet alleen de Joden, het bloed van de besprenging zal op hun gewetens gesprengd worden om die te reinigen. Hij leed en stierf en besprengde daardoor vele heidenen, want door Zijn dood werd een fontein geopend, Zacheria 13:1. Hij zal vele heidenen besprengen door Zijn goddelijke leer, die druppen zal als de regen en bevochtigen als de dauw. Mozes besprengde slechts een volk, Deuteronomium 32:2, maar Christus vele volken. Hij zal zo doen door Zijn doop, welke is de wassing met rein water, Hebreeen 10:22. Deze belofte kreeg dus haar vervulling toen de apostelen door Christus over de gehele wereld gezonden werden, om allen met Zijn doop te besprengen.

b. De aanzienlijkheid van de volken zullen Hem eerbied bewijzen. *Koningen zullen hun mond over Hem toehouden,* dat is, zij zullen hun mond niet openen tegen Hem gelijk zij gedaan hebben om Zijn heilige Gode spraken tegen te spreken en te lasteren. Neen zij zullen er in berusten en behagen vinden in de wijze, waarop Hij zijn koninkrijk op deze aarde sticht. Zij zullen met grote nederigheid en eerbied zijn godsspraken en wetten ontvangen gelijk zij die Job hoorden en allen zwegen als Job gesproken had, Job 29:9, 22. *Koningen zullen het zien en opstaan,* Hoofdstuk 49:7.

c. De verborgenheid die verborgen was gehouden van het begin van de wereld, zal door "Hem geopenbaard worden onder alle heidenen tot gehoorzaamheid des geloofs," zoals de apostel zegt in Romeinen 16:25, 26. "Die het niet verkondigd was, die zullen het zien." Het Evangelie brengt nieuwe, ongedachte dingen aan het licht, die de aandacht zullen trekken en de deelneming verkrijgen van koningen en koninkrijken. Dit heeft de apostel in Romeinen 15:21 toegepast op de verkondiging van het Evangelie in de heidenwereld. Daar worden deze woorden, volgens de vertaling van de Septuagint aldus aangehaald: *Denwelken van hem niet was geboodschapt, die zullen het zien en dewelken het niet gehoord hebben, die zullen het verstaan.* Gelijk deze toen geopenbaarde dingen lang verborgen gehouden waren, zo waren de personen, aan wie zij geopenbaard werden, lang in het duister gelaten, maar nu zullen zij de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus zien en bewonderen, waarvan zij vroeger nooit gehoord hadden. Die zal hun ontdekt worden door het Evangelie van Christus, hetwelk hun nooit had kunnen meegedeeld worden door hun wijsgeren, hun waarzeggers of enig van hun orakelen. Veel omtrent de Messias is in het Oude Testament gezegd, veel daarvan was hun verkondigd en zij hadden het gehoord. Maar het zou hun gaan als de koningin van Scheba ten opzichte van Salomo: wanneer zij Hem zullen zien als Hij gekomen is, zal dat al het door hen gehoorde ver overtreffen. Christus stelde de verwachtingen teleur van hen, die uitzagen naar een Messias van hun eigen verbeelding, gelijk de vleselijk gezinde Joden, maar Hij overtrof verre de verwachting van hen die verlangden naar de beloofde Messias. Hun geschiedde niet naar, maar boven hun geloof.

HOOFDSTUK 53

1 Wie heeft onze prediking geloofd, en aan wien is de arm des HEEREN geopenbaard?
2 Want Hij is als een rijsje voor Zijn aangezicht opgeschoten, en als een wortel uit een dorre aarde; Hij had geen gedaante noch heerlijkheid; als wij Hem aanzagen, zo was er geen gestalte, dat wij Hem zouden begeerd hebben.
3 Hij was veracht, en de onwaardigste onder de mensen, een Man van smarten, en verzocht in krankheid; en een iegelijk was als verbergende het aangezicht voor Hem; Hij was veracht, en wij hebben Hem niet geacht.
4 Waarlijk, Hij heeft onze krankheden op Zich genomen, en onze smarten heeft Hij gedragen; doch wij achtten Hem, dat Hij geplaagd, van God geslagen en verdrukt was.
5 Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf, die ons den vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden.
6 Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg; doch de HEERE heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen.
7 Als dezelve geeist werd, toen werd Hij verdrukt; doch Hij deed Zijn mond niet open; als een lam werd Hij ter slachting geleid, en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open.
8 Hij is uit den angst en uit het gericht weggenomen; en wie zal Zijn leeftijd uitspreken? Want Hij is afgesneden uit het land der levenden; om de overtreding Mijns volks is de plage op Hem geweest.
9 En men heeft Zijn graf bij de goddelozen gesteld, en Hij is bij den rijke in Zijn dood geweest, omdat Hij geen onrecht gedaan heeft, noch bedrog in Zijn mond geweest is.
10 Doch het behaagde den HEERE Hem te verbrijzelen; Hij heeft Hem krank gemaakt; als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien, Hij zal de dagen verlengen; en het welbehagen des HEEREN zal door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan.
11 Om den arbeid Zijner ziel zal Hij het zien, en verzadigd worden; door Zijn kennis zal Mijn Knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken, want Hij zal hun ongerechtigheden dragen.
12 Daarom zal Ik Hem een deel geven van velen, en Hij zal de machtigen als een roof delen, omdat Hij Zijn ziel uitgestort heeft in den dood, en met de overtreders is geteld geweest, en Hij veler zonden gedragen heeft, en voor de overtreders gebeden heeft.

De beide grote dingen, welke de Geest van Christus onder het Oude Testament voorzegde, waren het lijden van Christus en de heerlijkheid, daarop volgende 1 Petrus 1:11. en hetgeen Christus zei, toen Hij Mozes en de profeten opende, on de voorgrond stelde als hun voorname inhoud was dat de Christus moest lijden en in zijn heerlijkheid ingaan, Lukas 24:26, 27. Doch nergens in het gehele Oude Testament zijn die beide voornaamste zaken zo duidelijk en volledig geprofeteerd als in dit hoofdstuk, waaruit dan ook verscheidene aanhalingen in het Nieuwe Testament zijn gedaan met toepassing op Christus. Dit hoofdstuk is zo vervuld van de onnaspeurlijke rijkdom van Christus, dat het eer verdient het evangelie van de Evangelist Jesaja dan de profetie van de profeet Jesaja te heten. wij kunnen hier opmerken,

1. De smaad van het lijden van Christus de geringheid van Zijn voorkomen, de grootheid van zijn smart en de vooroordelen, die naar aanleiding daarvan tegen zijn leer gekoesterd werden- vers 1 -3.

2. Het afwentelen van die smaad en het zetten van een stempel van onvergankelijke eer op zijn lijden niettegenstaande de verachting die Hem trof, -door vier overwegingen.

a. Dat Hij daarin de wil zijns Vaders volbracht, vers 4, 6, 10,

b. Dat Hij daardoor verzoening aanbracht voor de zonden des mensen, vers 4-6, 8, 11, 12, want Hij leed niet voor door Hemzelf gepleegde zonden, vers 9

c. Dat Hij Zijn lijden doorstond niet onoverwinnelijk en voorbeeldig geduld, vers 7.

d. Dat Hij in Zijn werk slagen zou en dat Zijn lijden zou eindigen in onvergankelijke heerlijkheid vers 10-12. Door het geloof te voegen bij de profetie in dit hoofdstuk, kunnen wij onze gemeenschap inniger maken met Jezus Christus, en die gekruisigd, met Jezus Christus en die verheerlijkt, gestorven voor onze zonden en opgewekt tot onze rechtvaardigmaking.

Jesaja 53:1-3

Aan het einde van het vorige hoofdstuk had de profeet voorzien en voorspeld de hartelijke aanneming, die het Evangelie van Christus onder de heidenen vinden zou, dat volken en koning het welkom heten zouden, dat zij die Hem niet gezien hadden, evenwel in Hem geloven zouden, en ofschoon zij geen profetie van de genade des Evangelies ontvangen hadden, welke hun verwachting wekken kon, en hen voorbereiden om het te ontvangen, zij het toch op de eerste aankondiging hun volle aandacht en overweging geven zouden. Hier vermeldt hij met verbazing het ongeloof van de Joden, niettegenstaande de vele voorzeggingen van de komst van de Messias in het Oude Testament en de gelegenheid die zij gehad hadden om Hem persoonlijk te leren kennen.

Zie hier:

I. De verachting die zij voor het Evangelie van Christus hadden, vers 1. Er wordt uitdrukkelijk gezegd in Johannes 12:38 dat het ongeloof van de Joden ten tijde van onze Zaligmaker de vervuiling van dit woord was. En het wordt ook toegepast op de geringe vorderingen, welke de prediking van de apostelen onder Joden en heidenen maakte, in Romeinen 10:16.

a. Van de velen die de inhoud des Evangelies horen, zijn er slechts zeer weinigen die hem geloven. Het wordt openlijk en in het openbaar verkondigd, het wordt niet in een hoek gefluisterd of in de scholen opgesloten, maar aan allen bekend gemaakt, en het is zo'n getrouw woord en zo aller aanneming waardig, dat men zou denken: het moest algemeen aangenomen en geloofd worden, maar het tegendeel is waar. Weinigen geloofden de profeten die Zijn komst voorzegden, en toen Hij zelf kwam, geloofden geen van de oversten of Farizeen in Hem, slechts hier en daar een uit het volk. Toen de apostelen Zijn Evangelie over de gehele wereld verkondigden, geloofden in elke plaats enigen maar vergelijkenderwijs zeer weinigen. Het is nog zo: van de velen die belijden het Evangelie te geloven, zijn er slechts zeer weinigen die het van harte omhelzen en zich aan zijn invloed onderwerpen.

b. De mensen geloven daarom de inhoud van het Evangelie niet, *omdat de arm des Heeren hun niet is geopenbaard*, zij onderscheiden niet de goddelijke macht die met dit woord gepaard gaat en willen daarmee niet in kennis gebracht worden. De arm des Heeren is ontbloot-gelijk in Hoofdstuk 52:10 gezegd is, in de wonderen, die gewrocht werden om de leer van Christus te bevestigen, in de wonderlijke gevolgen van Zijn leer en haar invloed op de gewetens. Ofschoon de stem stil is, is ze krachtig, maar ze merken haar niet op, en ook ondervinden zij in hun eigen harten niet de werking van de Geest, die het woord vruchtbaar maakt. Zij geloven het Evangelie niet, omdat zij, zich verzettende tegen het licht dat zij hadden, de genade Gods verwaarloosd en veracht hebben, waarom Hij die rechtvaardig hun ontzegde en onthield, terwijl zij bij gebreke daarvan niet geloven kunnen.

c. Dit is een zaak, die ons zeer moet aangrijpen, waarover wij ons moeten verwonderen en treuren, en dienaren Gods behoren tot Hem te gaan, en evenals de profeet hier, bij Hem zich daarover te beklagen. Hoe treurig dat zo rijke genade tevergeefs zou ontvangen zijn, dat kostbare zielen verloren zouden gaan langs de boord van het schip, omdat zij niet willen instappen en behouden worden.

II. De smaad, die zij op Christus wierpen ter oorzake van de geringheid van Zijn voorkomen, vers 2, 3. Dit schijnt genoemd te worden als een van de redenen, waarom zij Zijn leer

verwierpen, zij waren bevooroordeeld tegen Zijn persoon. Toen Hij op aarde was, wilde menigeen, die Hem hoorde spreken en niet anders kon dan toejuichen hetgeen Hij zei, Hem toch niet enige eer bewijzen of steun verlenen, omdat Hij zo gering van voorkomen was en geen uiterlijke voordelen Hem aanbevolen. Zie hier:

De nederige omstandigheden waaraan Hij onderworpen was en hoe Hij zichzelf vernederd en ontledigd heeft. De wijze waarop Hij in de wereld kwam en de plaats die Hij daar innam, kwamen in geen enkel opzicht overeen met de denkbeelden, welke de Joden zich van de Messias gevormd hadden en de verwachtingen, die zij van Hem koesterden, maar waren juist het tegendeel.

A. Men verwachtte dat zijn afkomst zeer groot en adellijk zou zijn, Hij zou de zoon van David zijn, uit het geslacht "dat een naam had gelijk aan de naam van de groten van de aarde" 2 Samuel 7:9. Maar Hij was de afstammeling van dit koninklijk en doorluchtig geslacht, toen het omlaag gebracht en gezonken was en Jozef, de zoon van David, zijn veronderstelde vader, was een arme timmerman, misschien een timmerman van visvaartuigen, want de meesten van zijn verwanten waren vissers. Dit wordt bedoeld met de woorden dat hij *was als een wortel uit een dorre aarde,* Hij werd geboren in een laag en onaanzienlijk gezin, in Galilea uit een geslacht, dat dor en ledig was en in een land van zo slechte bekendheid, dat men vroeg of daar iets goeds vandaan komen kon. Zijn moeder was als maagd dorre grond en toch sproot Hij uit haar voort, die wortel en vrucht beide is, het zaad in steenachtigen grond heeft geen wortel. Maar ofschoon Christus uit dorre aarde opsproot, is Hij beide de wortel en de Zoon Davids, de wortel van de goede olijfboom.

B. Men verwachtte dat Hij in het openbaar zou optreden, in pracht komen, de aandacht trekken, maar inplaats daarvan wies Hij op voor God, niet voor de mensen. God hield Zijn oog op Hem gevestigd, maar de mensen letten niet op Hem. Hij *schoot op als een rijsje,* stil en onopgemerkt, zonder enig geluid, gelijk het koren opgroeit, "men weet niet hoe," Markus 4:27. Christus schoot op als een tere loot, die, naar men denken zou, gemakkelijk vernietigd worden kon, een nachtvorst kon ze geheel bederven. Het Evangelie van Christus was in de beginne als een mosterdzaad, zo klein en onaanzienlijk, Mattheus 13:31, 32.

C. Men verwachtte dat Hij buitengewoon schoon van gelaat en gestalte zou zijn, waardoor Hij het oog behagen, het hart winnen, de verwachting wekken zou van allen die Hem zagen, maar er was niets dergelijks aan Hem. Niet dat Hij misvormd was, maar Hij had geen gedaante of heerlijkheid, niets buitengewoons waardoor men op het denkbeeld komen kon een vleesgeworden Godheid te ontmoeten. Zij die Hem zagen konden geen schoonheid in Hem ontdekken, waardoor zij Hem zouden begeerd hebben, niets meer dan in duizend andere gelieven, Hooglied 5:9. Mozes was, toen hij geboren werd, uitnemend schoon zo schoon dat het als een gelukkig voorteken beschouwd werd. Handelingen 7:20, Hebreeen 11:23. David was toen hij gezalfd werd "schoon van ogen en schoon van aanzien," 1 Samuel 16:12. Maar onze Heere Jezus had niets dergelijks, dat Hem aanbeval. Maar wellicht ziet dit minder op Zijn persoon dan op zijn wijze van optreden in de wereld, waarin niets van uitwendige heerlijkheid was. Zijn Evangelie wordt gepredikt niet met bewegelijke woorden van menselijke wijsheid maar met alle eenvoud die met het onderwerp overeenkomt.

D. Men verwachtte dat Hij een aangenaam leven leiden zou en het volle genot zou hebben van alle vermakingen van de kinderen van de mensen, en dat die Hem op allerlei wijzen aangeboden zouden worden. Maar het tegenovergestelde was het geval, Hij *was een man van smarten en*

verzocht in ziekte (of vertrouwd met, gewoon aan, ziekte). Dat was niet alleen in het laatste tijdperk van Zijn omwandeling het geval, maar Zijn gehele leven was zo, niet alleen gering, maar ellendig. Een aaneengeschakelde keten van arbeid, leed en smart.

Hij was zonde voor ons gemaakt en onderging dus het vonnis, dat over de zonde uitgesproken, was dat wij ons brood in zorg eten zullen al de dagen onzes levens, Genesis 3:17, en daardoor veel van de hardheid en gestrengheid van het vonnis voor ons weggenomen heeft. In vele opzichten was Zijn toestand smartelijk Hij had geen thuis, had niets waarop Hij het hoofd neerleggen kon, leefde van aalmoezen, werd tegengestaan en bedreigd, moest het tegenspreken van de zondaren tegen zich verdragen, Zijn geest was teer en Hij liet de gewaarwordingen van de smart op zich inwerken, nooit lezen wit dat Hij lachte, meermalen dat Hij weende. Lentulus zegt in zijn brief aan de Romeinse senaat aangaande Jezus, dat men Hem nooit heeft zien lachen, Hij was zo doorknaagd en ondermijnd door voortdurend verdriet, dat Hij op de leeftijd van even dertig jaar, het voorkomen had van iemand van vijftig, Johannes 8:57. Hij was met verdriet gemeenzaam, want Hij deelde altijd in het leed van anderen en gevoelde medelijden met hen, en nooit zette Hij Zijn eigen leed voor zich. Nog in Zijn verheerlijking besprak Hij Zijn uitgang te Jeruzalem en bij Zijn zegetocht weende Hij over de stad. Laat ons op Hem zien en rouwdragen.

III. Het geringe denkbeeld, dat men daarom van Hem had, want over het algemeen zijn de mensen geneigd om over personen en dingen te oordelen naar het gezicht van de ogen en naar de uitwendige verschijning, zij zagen aan Hem geen schoonheid, waardoor zij Hem zouden begeerd hebben. Er was zeer veel ware schoonheid in Hem, de schoonheid van de heiligheid en de schoonheid van de goedheid, genoeg om Hem voor alle volken begeerlijk te maken, maar verreweg het grootste gedeelte van degenen, in wier midden Hij leefde en met wie Hij omging zegen niets van deze schoonheid, want zij moest geestelijk onderscheiden worden. Vleselijk gezinde harten zien geen uitnemendheid in Jezus, niets dat hen zou kunnen uitlokken om nader met Hem bekend te worden of belang in Hem te stellen. Ja, Hij wordt niet alleen niet begeerd, maar Hij wordt veracht en verworpen, verlaten en verafschuwd, als een smaad van de mensen, een afgezonderde, iemand wiens gezelschap de mensen mijden en vlieden, voor wie zij geen achting hebben, een worm en geen man. Hij werd veracht als een gering mens, verworpen als een zieke, Hij was de steen die de bouwlieden verwierpen, men wilde niet dat Hij over hen regeren zou. De mensen die zoveel beter behoorden te weten, die genoeg teerheid behoorden te hebben om een man van smarten niet met voeten te treden, de mensen, die Hij kwam zoeken om hen zalig te maken die verwierpen Hem. *Wij waren als verbergende het aangezicht voor Hem,* wij zagen een anderen kant uit. zijn lijden was voor ons als niets, ofschoon er nooit een smart was gelijk zijn smart. Ja, wij gedroegen ons niet alleen alsof Hij ons niet aanging, maar wij verachtten Hem en hadden afkeer van Hem. Men kan deze woorden ook lezen: Hij *herbergde als het ware Zijn aangezicht voor ons,* Hij bedoelde de heerlijkheid van Zijn majesteit, Hij trok daar een sluier over heen, en daarom werd Hij veracht en wij achtten Hem niet, omdat wij door die sluier niet heenzien konden. Christus had op zich genomen genoegdoening aan te brengen voor de gerechtigheid Gods die beledigd was door de zonden van de mensen, die Zijn eer aantastten, en God kan op geen andere wijze beledigd worden dan in Zijn eer, en daarom ontledigde Hij zich niet alleen van de heerlijkheid, die het vlees geworden Woord toekwam, maar onderwierp zich ook aan de schande van de grootste misdadigers. En door zo zichzelf te vernederen, verheerlijkte Hij Zijn Vader. Hoeveel reden hebben wij dus om Hem te achten Hem hoog te houden, bedacht te zijn op Zijn eer, Hem te ontvangen, die de mensen verwierpen.

Jesaja 53:4-9

In deze verzen hebben wij:

I. Een verdere mededeling van het lijden van Christus, veel was vroeger gezegd, maar hier wordt meer bekend gemaakt, van de zeer lage toestand, waartoe Hij zichzelf vernederde, en waardoor Hij gehoorzaam werd tot de dood, ja de dood des kruises.

1. Hij had smarten en krankheden, daarmee was Hij bekend en vertrouwd, Hij deinsde er niet voor terug. Wanneer smarten en krankheden Hem toebedeeld werden, droeg Hij die en morde niet tegen Zijn lot, Hij droeg ze, deed geen poging om ze te ontkomen en zonk niet er onder neer. De last was zwaar en de weg lang, maar Hij werd niet vermoeid doch volhardde tot het einde, totdat Hij zeggen kon: Het is volbracht!

2. Hij had slagen en wonden, Hij werd verwond en verbrijzeld en bedroefd. Zijn smarten wondden Hem, Hij gevoelde er pijn en leed door zij tastten Hem aan in Zijn teerste delen voornamelijk toen God onteerd werd en God Hem aan het kruis verliet. Voortdurend werd Hij met de tong gekwetst, Hij werd belasterd en tegengesproken, de slechtste hoedanigheden werden Hem toegeschreven, van alle mogelijke kwaad werd Hij beschuldigd, en eindelijk werd Hij met slag op slag door de hand mishandeld.

3. Hij had wonden en geselstriemen, Hij werd gegeseld, niet volgens de milde toepassing van de Joodse wet, die niet toestond om meer dan veertig slagen te geven ook aan de ergste misdadigers, maar op de wijze van de Romeinen. En Zijn geseling was ongetwijfeld zoveel gestrenger, omdat Pilatus bedoelde die toe te dienen als vervanging van de kruisiging, ofschoon zij er de voorbereiding voor werd, Hij werd gewond in handen, voeten en zijde en ofschoon bepaald was dat geen been aan Hem gebroken zou worden, was er nauwelijks een plekje aan Zijn gehele lichaam dat onverlet bleef, (hoe genadig dat wij, ook indien wij geroepen worden om voor Hem te lijden, het zo vreeslijk zwaar niet hebben!) maar van Zijn met doornen gekroond hoofd tot zijn voetzolen, die aan het kruis genageld werden, was Hij een en al wonde.

4. Hij werd verongelijkt en verdrukt, vers 7. Hij werd onrechtvaardig en met hardheid behandeld. Hetgeen waaraan Hij geheel onschuldig was, werd Hem ten laste gelegd, hetgeen Hij niet verdiend had, moest Hij ondergaan, naar ziel en lichaam werd Hij bedroefd. Zijn verdrukking trok Hij zich aan, of schoon Hij geduldig was, werd Hij er niet gevoelloos onder, maar Hij mengde Zijn tranen met die van andere verdrukkers, die geen trooster hebben, omdat aan de zijde van de verdrukkers macht was, Prediker 4:1. Verdrukking is een zware beproeving, zij heeft menigen wijze gek gemaakt, Prediker 7:7, maar onze Heere Jezus, ofschoon Hij verdrukt en bedroefd was, bleef Hij meester van Zijn ziel.

5. Hij werd veroordeeld en gevangen genomen, hetgeen wordt uitgedrukt door de woorden: *van gevangenis en oordeel genomen*, vers 8. Toen God Hem zonde voor ons gemaakt had, werd er verder tegen Hem opgetreden als een misdadiger, Hij werd vervolgd, in verzekerde bewaring genomen, gevangene gemaakt, voor de rechtbank gebracht, beschuldigd, onderzocht, veroordeeld, overeenkomstig de vormen van de wet. God leidde dat proces tegen Hem, liet Hem naar aanleiding daarvan veroordelen en sloot Hem op in de gevangenis van het graf, waarvan de ingang met een groten verzegelde steen gesloten werd.

6. Door een ontijdigen dood werd Hij afgesneden uit het land van de levenden, ofschoon Hij Zijn leven zo nuttig mogelijk besteed had en zoveel goede daden verricht had, alle van die aard, dat niemand denken zou dat men Hem om een daarvan stenigen zou. Hij is afgesneden uit het land van de levenden en Zijn graf is bij de goddelozen gesteld, want Hij werd gekruisigd tussen twee moordenaren, alsof Hij de slechtste van de drie ware. En toch was Hij bij de rijken in Zijn dood, want Hij werd begraven in het uitgehouwen graf van Jozef, een aanzienlijk raadsheer. Ofschoon Hij met de misdadigers stierf, en volgens de gewone wijze van handelen met misdadigers, met hen begraven zou zijn in de plaats waar Hij gestorven was, had God hier voorzegd en het door Zijn voorzienigheid zo beschikt, dat Zijn graf bij de onschuldigen zou zijn, bij de rijken, zodat zelfs temidden van Zijn lijden een teken van onderscheiding gesteld werd tussen Hem en hen, die waarlijk de dood verdienden.

II. Volledig wordt rekenschap gegeven van de bedoeling van dit lijden. Het was een zeer grote verborgenheid dat zo’n uitnemend persoon zo zwaar lijden ondergaan zou, en natuurlijk komt met verwondering de vraag op: waarom was dat? Welk kwaad had Hij bedreven? Zijn vijanden zagen op Hem neer alsof Hij rechtvaardig voor Zijn overtredingen leed, en of schoon zij Hem niets ten laste leggen konden, achtten zij *dat Hij geplaagd, van God geslagen en verdrukt was, vers* 4. Omdat zij Hem haatten en onder de voet traden, meenden zij dat God het ook deed, dat die Zijn vijand was en oorzaak tegen Hem zocht, en daarom werden zij des te meer verbitterd tegen Hem, en riepen: God heeft Hem verlaten, jaagt na en grijpt Hem!" Psalm 71:12. Zij die rechtvaardig geslagen worden zijn door God geslagen, want door Hem spreken de vorsten gerechtigheid, en daarom beschouwden zij Hem als rechtvaardig geslagen en ter dood gebracht als een godslasteraar, een bedrieger en een vijand van de keizer. Zij, die Hem aan het kruis zagen hangen, onderzochten niet of Hij dat verdiend had, maar hielden het voor een uitgemaakte zaak dat Hij schuldig was aan alles, wat Hem ten laste gelegd werd, en dat daarom de wraak Hem niet liet leven. Jobs vrienden meenden dat hij door God geslagen werd, omdat er iets buitengewoons in zijn lijden was. Het was ook zo dat God Hem geslagen had, vers 10, dat Hij door God verbrijzeld en ziek gemaakt was, of volgens andere lezing, Gods geslagene en verbrijzelde, dat is Gods Zoon, ofschoon Hij Hem sloeg en bedroefde. Maar het was niet waar in de zin, die zij bedoelden. Het was waar dat Hij dit alles leed, maar:

1. Hij had nooit iets hoegenaamd gedaan, waardoor Hij deze harde behandeling verdiend had. Hij werd beschuldigd van ophitsing van het volk en van het zaaien van verdeeldheid maar geheel ten onrechte, want Hij had geen geweld gepleegd, maar ging overal rond goeddoende. Hij werd een bedrieger genoemd, maar het was enkel laster, want *er was geen bedrog in Zijn mond*, vers 9. Hiernaar verwijst de apostel, 1 Petrus 2:22. "Hij heeft geen zonde gedaan en er is geen bedrog in Zijn mond gevonden." Nooit beledigde Hij met woord of daad en geen van Zijn vijanden kon Zijn uitdaging aannemen: *Wie uwer overtuigt mij van zonden?* De rechter die Hem veroordeelde moest zelf getuigen dat Hij geen schuld in Hem vond, en de hoofdman over honderd, die Hem aan het kruis bewaakte, moest getuigen: Waarlijk deze mens was rechtvaardig!

2. Hij gedroeg zich onder Zijn lieden zo, dat het duidelijk werd dat Hij niet als een kwaaddoener leed, want ofschoon Hij verdrukt en verbrijzeld werd, *nochtans deed Hij Zijn mond niet open*, vers 7, zelfs niet eens om Zijn onschuld te bepleiten, maar nam vrijwillig op zich voor ons te lijden en te sterven, zonder daar enige tegenwerping tegen te maken. En dit neemt de schande van het kruis weg, dat Hij er zich vrijwillig aan onderwierp met grote en heilige bedoeling. Door Zijn wijsheid had Hij het vonnis kunnen voorkomen, door Zijn macht had Hij de uitvoering kunnen verhinderen maar *aldus was geschreven en aldus betaamde het*

Hem te laden, dit gebod had Hij van Zijn Vader ontvangen. En daarom werd Hij *als een loon ter slachting geleid,* zonder enige moeite of tegenstand. Hij is het Lam Gods, en gelijk een schaap stom is voor het aangezicht van zijn scheerders, ja van zijn slachters, alzo opende Hij Zijn mond niet. En dit toont niet alleen Zijn voorbeeldeloos geduld onder het lijden, Psalm 39:10 en Zijn zachtheid onder smaad, Psalm 38:1-4, maar ook Zijn volkomen eenswillendheid met de Vader. *Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede! Zie, Ik kom.* In deze wil zijn wil geheiligd, Hij heeft Zijn ziel, Zijn leven, tot een offerande voor onze zonden gemaakt.

3. Het was tot ons welzijn en in onze plaats dat Jezus Christus leed, dit wordt hier duidelijk en volkomen vastgesteld, in een grote verscheidenheid van aangrijpende uitdrukkingen.

A. Het is zeker dat wij allen voor God schuldig zijn, wij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods, vers 6. Wij *dwalen allen als schapen,* de een zowel als de ander, de gehele mensheid ligt onder de smet van oorspronkelijk bederf, en ieder lid van de mensheid staat daar beladen met ontelbare overtredingen. Wij zijn allen afgedwaald van God, onze rechtmatige eigenaar, hebben ons van Hem verwijderd en van het doel dat Hij ons aangewezen had, van de weg, die Hij ons voorgeschreven had. Wij zijn de verkeerde weg opgegaan als schapen die geneigd zijn om af te dwalen, en wanneer zij eens weggelopen zijn, niet bij machte zijn om de weg terug te vinden. Dat is ons ware karakter, genegen om van God weg te dwalen, en ten enenmale onbekwaam om tot Hem terug te keren. Dat wordt hier niet slechts vermeld als ons ongeluk dat wij de grazige weiden verlaten en onszelf ten prooi van de verscheurende beesten stellen, maar als onze ongerechtigheid. Wij beledigen God door van Hem af te dwalen en ons een ieder naar zijn eigen weg te keren. Daardoor keren wij onszelf en onze wil lijnrecht tegen God en Zijn wil, hetgeen de kwaadaardigheid van de zonde is. Inplaats van gehoorzaam in Gods weg te wandelen, keren wij ons hardnekkig en koppig tot onze eigen wegen, de wegen van ons eigen hart, de wegen waarop onze bedorven neigingen en hartstochten ons leiden. Wij hebben ons opgeworpen om onze eigen meesters te zijn, onze eigen bestuurders om te doen wat wij willen en te hebben wat wij willen. Sommigen denken dat hier ook bedoeld wordt onze eigen slechte wil in tegenstelling tegen de slechte wil van anderen. Zondaren hebben hun eigen ongerechtigheid, hun eigen geliefkoosde zonde, welke hen het lichtst van alle bevangt op hun eigen weg, die zij bijzonder liefhebben en waarin zij menen zichzelf goed te doen.

B. Onze zonden zijn onze krankheden en smarten, vers 4, of volgens andere lezing, zij zijn onze ziekten en wonden. De LXX lezen: onze zonden, en zo ook de apostel in Petrus 2:24. Onze oorspronkelijke verdorvenheid is de ziekte van onze ziel, een voortdurende ongesteldheid, onze daadzakelijke overtredingen zijn de wonden van onze ziel, zij veroorzaken ons geweten pijn, zolang het nog niet toegeschroeid en gevoelloos gemaakt is. Of, onze zonden worden onze krankheden en smarten genoemd, omdat al onze krankheden en smarten aan onze zonden te wijten zijn, en ome zonden alle krankheden en smarten, zelfs de ergste en altijddurende, verdienen.

C. Onze Heere Jezus was aangewezen en nam op Zich om voldoening voor onze zonden te geven, en ons van de vreeslijke gevolgen ervan te verlossen.

a. Hij was daartoe aangewezen door de wil van zijn Vader, want *de Heere heeft ons aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen.* God verkoos Hem om de Zaligmaker van arme zondaren te zijn, opdat Hij hen in die weg redden zou, door hun zonden en de straf daarvoor te dragen, niet hetzelfde van hetgeen wij hadden moeten dragen, maar het meerdere, dat meer dan

voldoende was voor de handhaving van de eer van de heiligheid en gerechtigheid van God in de regering van de wereld. Zie hier:

Ten eerste. Op welke wijze wij gered zijn van de verwoesting, waaraan wij door de zonde onderworpen waren, door onze zonden te leggen op Christus, gelijk de zonden van de offeraar gelegd worden op het offer, en die van geheel Israël op het hoofd van de zondebok. Onze zonden werden op Hem gelegd, de zonden van allen die Hij zaligmaken zou, uit elke plaats en van elken leeftijd. zij ontmoetten Hem en Hij ontmoette de zonde. Zij vielen op Hem, zo lezen sommigen, zij vielen op Hem aan als met zwaarden en stokken. Het leggen van onze zonden op Christus sluit in zich dat Hij ze van ons wegnam. Wij zullen niet onder de vloek van de wet blijven, indien wij ons onderwerpen aan de genade van het Evangelie. Zij werden op Christus gelegd toen Hij zonde gemaakt werd, dat is, een zondoffer voor ons gemaakt werd en ons van de vloek van de wet bevrijdde door een vloek te worden voor ons, en daardoor Zich in staat stelde ons allen te helpen, die beladen met de last van de zonden tot Hem hun toevlucht namen, zie Psalm 40:7- t3.

Ten tweede. Door wie Hij daartoe was aangewezen. Het was de Heere, die onze ongerechtigheden op Christus legde, Hij ontwierp dit plan van verzoening en redding en Hij nam de plaatsvervangende voldoening aan, welke Christus zou aanbrengen. Christus werd ter dood overgeleverd door de bepaalde raad en de voorkennis Gods. Niemand dan God had de macht om onze zonden op Christus te leggen, omdat de zonde tegen Hem begaan was en dus Hem daarvoor voldoening moest gegeven worden, en ook omdat Christus, op wie onze ongerechtigheid gelegd was, Zijn eigen Zoon was de Zoon van Zijn liefde, Zijn heilig Kind Jezus die zelf geen zonde kende.

Ten derde. Voor wie de verzoening moest aangebracht worden. Het is van onze aller ongerechtigheid, die op Christus gelegd werd, want in Christus is een volheid van verdiensten voor de zaligheid van allen, en aan allen wordt een ernstig aanbod van die zaligheid gedaan, waarbij niemand uitgesloten wordt die niet zichzelf uitsluit. Dit toont aan dat dit de enige weg ter behoudenis is, allen die gerechtvaardigd zijn, zijn gerechtvaardigd door hun zonden op Jezus Christus te leggen, en al zijn dat ook nog zovele, Hij is in staat ze alle te dragen. Hij nam op Zich dat te doen. God liet al onze ongerechtigheid op Hem aanlopen, maar heeft Hij er in toegestemd? Ja dat deed Hij. Volgens sommigen is de juiste lezing van het begin van vers 7 :*Het werd geëist, en Hij antwoordde.* De goddelijke gerechtigheid vroeg genoegdoening voor de zonde en Hij verbond zich om die te geven. Hij werd onze borg, niet als in oorspronkelijk verbond met ons, maar door de daad: Op Mij zij de vloek, Mijn Vader! En daarom eiste Hij, toen Hij gegrepen werd, van hen in wier handen Hij zich vrijwillig overgaf, dat zij Zijn discipelen zouden vrijlaten: "Indien gij Mij zoekt, zo laat deze heengaan," Johannes 18:8. Door Zijn eigen vrijwillige onderwerping stelde Hij zich aansprakelijk voor onze schuld, en het is gezegend voor ons dat Hij er voor aansprakelijk werd, want hetgeen Hij niet geroofd had heeft Hij weer gegeven.

4. Nadat Hij onze schuld op zich genomen had, heeft Hij de straf er voor ondergaan. Salomo zegt: die borg geworden is voor een vreemde zal daardoor in leed komen. Christus werd borg voor ons en leed er onder.

a. Hij nam onze krankheden op Zich en droeg onze smarten, vers 4. Hij was niet alleen onderworpen aan de gewone zwakheden van de menselijke natuur en de algemene ongelukken, welke de zonde over de mensheid gebracht heeft, maar Hij onderging de uitersten van smart

toen Hij zei: *Mijn ziel is bitterlijk bedroefd.* Hij nam de smarten van de tegenwoordige tijd zo zwaar mogelijk op Zich, opdat Hij die licht en gemakkelijk zou maken voor ons. De zonde is de knagende worm en de gal in alle droefenis en ellende, Christus droeg onze zonden en daardoor onze smarten, en droeg ze alle van ons weg, opdat wij niet boven vermogen zouden gedrukt worden. Dit wordt aangehaald in Mattheus 8:17, met toepassing op het medelijden dat Christus gevoelde voor de zieken, die tot Hem kwamen om genezen te worden en op de macht die Hij aanwendde om haar te genezen.

b. Hij deed dit door voor onze zonden te lijden, vers 5. *Om onze overtredingen is Hij verwond,* dat is om daarvoor verzoening aan te brengen en voor ons de vergeving te verwerven. Onze zonden waren de doornen in Zijn hoofd, de nagelen in Zijn handen en voeten, de speer in Zijn zijde. Wonden en striemen waren de gevolgen van de zonde, die wij verdiend hebben en die wij zelf ons berokkend hadden, Jesaja 1:6. Opdat deze wonden en striemen, al zijn zij pijnlijk, niet dodelijk zouden zijn, werd Christus om onze overtredingen verwond, gemarteld en gepijnigd (het is het woord dat gebruikt wordt voor de smarten van een vrouw in barensnood) om onze opstand en ons verzet, Hij werd verwond en verbrijzeld om onze overtredingen, want die waren de oorzaak van Zijn dood. Hetzelfde zegt vers 8 *Om de overreding mijns volks is de plaag op Hem geweest,* de plaag die op ons zijn moest. Of zoals sommigen lezen: Hij "werd afgesneden om de ongerechtigheid van Zijn volk, dat de plaag had moeten lijden, Hij werd overgeleverd ter dood om onze zonden," Romeinen 4:25. Elders wordt gezegd dat dit was overeenkomstig de Schriften. Overeenkomstig de Schriften is Christus gestorven voor onze zonden, 1 Corinthiers 15:3. Sommigen lezen hier: door de overtredingen van mijn volk, dat is door de handen van de goddeloze Joden, die in belijdenis Gods volk waren, is Hij geslagen, gekruisigd en gedood, Handelingen 2:23. Maar ongetwijfeld moeten wij het in de eerstgenoemde zin opvatten, welke overvloedig bevestigd wordt door de voorzegging van de engel van het werk van de Messias, plechtig overgeleverd aan Daniel, dat Hij "de overtreding zal sluiten en de zonden verzegelen, en de ongerechtigheid verzoenen," Dan 9:24.

5. De uitwerking en het gevolg van dit alles voor ons is onze vrede en onze genezing, vers 1.

a. Wij hebben daardoor vrede: *De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem.* Door deze straf te ondergaan versloeg Hij de vijandschap en vestigde vriendschap tussen God en de mensen. *Hij maakte vrede door het bloed Zijns kruises.* Door de zonde waren wij afschuwelijk voor Gods heiligheid en onderworpen aan Zijn gerechtigheid geworden, en door Christus is God met ons verzoend en vergeeft niet alleen onze zonden en redt ons van de ondergang, maar neemt ons in Zijn vriendschap en gemeenschap, en daardoor verkrijgen wij vrede, dat is alle goeds, Efeziers 2:14. "Hij is onze vrede," Colossenzen 1:20. Christus was in druk opdat wij veiligheid zouden hebben, Hij voldeed aan de gerechtigheid Gods, opdat wij voldoening in ons gemoed zouden hebben, goedsmoeds zijn, wetende dat om Zijnentwil onze zonden ons vergeven zijn.

b. Wij hebben daardoor genezing. want door Zijn striemen is ons genezing geworden. De zonde is niet alleen een misdaad, waarvoor wij ter dood veroordeeld waren, en waarvoor Christus voor ons vergeving verwierf, maar zij is ook een ziekte, die onvermijdelijk de dood van onze zielen veroorzaakt, maar waarvoor Christus genezing aangebracht heeft. Door Zijn striemen, dat is door het lijden, dat Hij om onzentwil onderging, verwierf Hij ons de Geest en de genade Gods om ons bederf te doden, dat de besmetter onzer ziel is, en om onze zielen in goede gezondheidstoestand te brengen, opdat zij in staat mogen zijn om God te dienen en Hem te verheerlijken. En door de leer van het kruis van Christus en de machtige argumenten tegen

de zonde, welke zij ons geeft, wordt de heerschappij van de zonde over ons gebroken en worden wij versterkt tegen hetgeen de ziekte verwekt.

6. De uitwerking en het gevolg hiervan voor Christus was Zijn opstanding en verhoging tot eeuwige eer. Hierdoor wordt waarlijk de smaadheid des kruises teniet gedaan, Hij onderwierp zich om te sterven als een offerande, als een lam, en ten einde duidelijk in ‘t licht te stellen dat Zijn offer aangenomen was, wordt ons hier meegedeeld, vers 8, .

a. Dat Hij ontslagen werd: Hij *is uit de angst en uit het gericht weggenomen.* Hij lag als een gevangene in het graf onder een rechterlijk vonnis, Hij lag daar gevangen om onze schuld, want de veroordeling was uitgesproken en uitgevoerd, maar door een buitengewoon bevel van de hemel werd Hij uit de gevangenis van het graf ontslagen, een engel werd gezonden om de steen van het graf weg te nemen en Hem in vrijheid te stellen. En dat niet alleen tot Zijn eer maar ook tot onze vertroosting, want, overgeleverd zijnde om onze zonden is Hij opgewekt om onze rechtvaardigmaking. Dit ontslag was de kwijtschelding van onze schuld.

b. *Wie zal Zijn leeftijd uitspreken,* of *wie zal Zijn geslacht verhalen:* of zeggen *hoelang Zijn leeftijd duurt?* Hij verrees om niet meer te sterven, de dood heeft geen macht meer over Hem, Hij die dood was leeft en leeft voor eeuwig, en wie kan de onsterflijkheid waartoe Hij verrees, beschrijven? Wie kan het getal dier jaren en eeuwen tellen? En tot dit eeuwige leven is Hij verhoogd omdat de overtreding Zijns volks op Hem was en Hij tot in de dood gehoorzaam werd. Wij kunnen het ook nemen als gesproken van de duur van Zijn nuttigheid, zoals van David gezegd wordt dat hij zijn tijd heeft uitgediend en daardoor aan het doel van zijn leven beantwoord: Wie kan zeggen hoe grote zegen Christus door Zijn dood en opstanding zijn zal voor de wereld! Sommigen verstaan onder Zijn geslacht Zijn geestelijk zaad, wie zal de grote menigten van bekeerden tellen, die Hij door het Evangelie verkrijgen zal, gelijk de dauw van de morgen?

Laat ons ten aanzien van dit geslacht bidden gelijk Mozes voor Israël deed: "De Heere, uwer vaderen God, doe tot u zoals gij nu zijt duizendmaal meer en Hij zegene u gelijk als Hij tot u gesproken heeft," Deuteronomium 1:11.

Jesaja 53:10-12

In de voorgaande verzen heeft de profeet het lijden van Christus tot in bijzonderheden beschreven, soms enige wenken er tussen voegende omtrent de gezegende gevolgen daarvan, hier spreekt hij nog wel over het lijden maar behandelt breedvoeriger de heerlijkheid daarna volgende. In deze verzen mogen wij opmerken:

I. De diensten en het lijden van Christus' staat van vernedering. Kom en zie hoe lief Hij ons had en wat Hij voor ons deed.

1. Hij onderwierp zich aan het ongenoegen des hemels vers 10. *Doch het behaagde de Heere Hem te verbrijzelen,* Hem pijn en smart te doen ondergaan. De Schrift zegt nergens dat Christus in Zijn lijden de toorn Gods onderging, maar hier wordt gezegd,

a. Dat de Heere Hem verbrijzelde, niet alleen toeliet dat mensen Hem verbrijzelden, maar Zijn eigen zwaard tegen Hem deed ontwaken, Zacheria 13:7. Zij achtten Hem dat Hij van God geslagen werd om enige grote zonde, die Hijzelf begaan had, vers 4. Nu was het waar dat Hij van God geslagen werd, maar het was om onze zonden. De Heere verbrijzelde Hem, "want Hij heeft Hem niet gespaard maar voor ons allen overgegeven," Romeinen 8:32. God gaf Hem de bittere beker in de hand en liet Hem die drinken, Johannes 18:11, want Hij had onze ongerechtigheid op Hem gelegd. Dat maakte Hem tot zonde en tot een vloek om onzentwil en verkeerde zijn brandoffer tot as ten teken, dat het aangenomen was, Psalm 20:4.

b. Hij verbrijzelde Hem zo dat Hij Hem ziek maakte. Christus onderwierp zich aan deze beschikking en onderging dat ziek worden toen Zijn Vader Hem overleverde. Hij werd in zo hoge mate ziek gemaakt dat Hij beangst werd tot de dood toe en begon zeer verbaasd en verschrikt te worden.

c. Het behaagde de Heere dit te doen, dat is, Hij besloot er toe, het was het gevolg van Zijn eeuwige raad. en Hij verheugde zich er in, want dit was de doeltreffende wijze om de mensen te verlossen en de eer van God te bevestigen en te bevorderen.

2. Hij stelde zichzelf in de plaats van de zondaren als een schuldoffer. Hij maakte Zijn ziel tot een offer voor de zonde. Zelf zegt Hij daarvan, Mattheus 20-28:"dat Hij gekomen is om Zijn leven te geven tot een rantsoen voor velen." Wanneer de mensen runderen en bokken brachten als offeranden voor de zonder, maakten zij die tot hun offer, want zij hadden daar zeggenschap over, God had die alle onder hun voeten gezet. Maar Christus maakte zichzelf tot een offerande, het was Zijn eigen dood. Wij konden Hem niet in onze plaats stellen, maar Hij deed het zelf en zei, *Vader, in Uwe handen beveel ik Mijnen geest,* in veel hoger zin dan David dat zei of zeggen kon: Ik stel mijn geest in uw handen als het leven van een offer en als de prijs van de vergeving. Dus zal Hij de ongerechtigheden van velen dragen om hen rechtvaardig te maken, vers 11, Hij zal de zonde van de wereld wegdragen door die op zichzelf te leggen, Johannes 1:29. Dit wordt nog eens vermeld in vers 12. *Hij heeft veler zonden gedragen,* die, zo zij die zelf hadden moeten dragen, hen hadden doen wegzinken in de diepste diepte van de hel. Zie hoe dit op de voorgrond geplaatst wordt, want wanneer wij het lijden van Christus gedenken, moeten we in Hem altijd de drager van onze zonden zien.

3. Hij onderwierp zich aan hetgeen voor ons de bezoldiging van de zonde is, vers 12. *Hij heeft Zijn ziel uitgestort in de dood,* haar uitgestort als water, zo weinig lette Hij daarop toen die

uitstorting bleek het enige middel te zijn voor onze verlossing en zaligmaking. Hij "heeft Zijn leven niet liefgehad tot de dood," en Zijn volgelingen, de martelaren deden evenzo, Openbaring 12:11. Of liever: Hij stortte haar uit als een drankoffer om Zijn offerande te volmaken, opdat Zijn bloed waarlijk drank zou zijn gelijk Zijn vlees spijze is voor Zijn gelovigen. Er was niet alleen een verbrijzeling van Zijn lichaam in Zijn lijden, Psalm 21:15. "Ik ben uitgestort als water," maar ook een overgave van Zijn ziel, Hij goot haar uit tot zelfs in de dood, ofschoon Hij de Heere des levens is.

4. Hij verdroeg het met de overtreders geteld te worden, en toch bood Hij Zichzelf aan om voor de overtreders tussen te treden vers 12.

A. Het was een grote verzwaring van Zijn lijden, dat Hij met de overtreders gerekend werd. Hij werd niet alleen als een misdadiger veroordeeld, maar Hij werd terechtgesteld tussen twee befaamde moordenaars, en Hij in het midden als de ergste van de drie. In dit onderdeel van Zijn lijden werd deze profetie vervuld, zegt ons de Evangelist, Markus 15:27, 28. Ja, de ergste misdadiger van allen, Bar-Abbas die een verrader, dief en moordenaar was werd aan het volk voorgesteld om tussen hem en Jezus te kiezen, en werd gekozen, want zij wilden niet Jezus, maar Bar-Abbas vrijlaten. Gedurende Zijn gehele leven was Hij met de misdadigers gerekend, want men noemde Hem een sabbatschender, een dronkaard, een vriend van tollenaren en zondaren.

B. Het was een grote aanbeveling van Zijn lijden en verstrekte Hem grotelijks tot eer, dat Hij in Zijn lijden voor de overtreders tusschentrad- gebeden heeft, voor hen die Hem vertrapten en kruisigden. Hij bad: Vader, vergeef het hun, en toonde daardoor niet alleen dat Hij het hun vergaf, maar dat Hij nu volbracht datgene waarop de vergeving voor hen en voor alle andere overtreders gegrond was. Dat gebed was de taal van Zijn bloed, dat niet om wraak maar om genade riep, en daarin betere dingen sprak dan het bloed van Abel, zelfs voor hen, wier goddeloze handen het vergoten.

II. De heerlijkheid van de staat van Zijn verhoging en de genade die Hij voor ons verworven heeft, is niet het geringste deel van de heerlijkheid die Hij verkreeg. Zij is Hem verzekerd door het verbond van de verlossing, waarvan deze verzen ons enig denkbeeld geven. Hij beloofde dat Hij zijn ziel tot een offer voor de zonden stellen zou, stemde er in toe dat de Vader Hem overleveren zou en nam op zich de zonden van velen te dragen. Daarvoor beloofde de Vader Hem dat Hij Hem verheerlijken zou, niet alleen met de heerlijkheid die Hij had eer de wereld was. Johannes 17:5, maar met de heerlijkheid van Middelaar.

1. Hij zal hebben de heerlijkheid van Vader van de eeuwigheid, onder deze naam was Hij in de wereld ingebracht, Jesaja 9:6, en Hij zal geheel aan deze naam voldoen als Hij de wereld verlaat. Dit was de belofte aan Abraham gedaan (die hierin een type van Christus was) dat hij "een vader van vele volken, en daardoor een erfgenaam van de wereld" worden zou Romeinen 4:13, 17. Gelijk Abraham de wortel van de Joodse kerk was, en het verbond met hem en met zijn zaad opgericht werd, zo werd Christus de wortel van de algemene kerk, en is met Hem en Zijn geestelijk zaad het verbond van de genade gesloten, hetwelk gegrond is op en verzegeld in het verbond van de verlossing waarvan ons hier enige heerlijke beloften meegedeeld worden.

Hier wordt beloofd:

A. Dat de Verlosser zal hebben een zaad, dat Hem zal dienen en Zijn naam dragen, Psalm 22:31. Ware gelovigen zijn het zaad van Christus, daartoe gaf de Vader hen aan Hem, Johannes 17:6. Hij stierf om hen voor zichzelf te kopen en te reinigen, Hij viel in de aarde als een tarwegraan, opdat Hij vrucht voortbrengen zou, Johannes 12:24. Het Woord, dat onverderflijk zaad waardoor zij wedergeboren worden, is Zijn woord, de Geest, de grote bewerker van hun wedergeboorte is Zijn geest, en het is Zijn beeld waarnaar zij gevormd worden en dat zij dragen.

B. Dat Hij zal leren om Zijn zaad te zien. De kinderen van Christus hebben een levende Vader, en omdat Hij leeft, zullen zij leven, want Hij is hun leven. Ofschoon Hij stierf, stond Hij weer op en liet Zijn kinderen geen wezen maar droeg zorg om hun de Geest, de zegeningen en de erfenis van kinderen te geven. Hij zal dat zaad zeer zien vermeerderen, het woord staat in het meervoud: *Hij zal Zijn zaden zien* menigten van hen, zoveel dat zij ontelbaar zijn.

C. Hij zelf zal voortgaan met zorg te dragen voor dit talrijk gezin, *Hij zal de dagen verlengen.* Velen wanneer zij hun zaad en het zaad huns zaads gezien hadden, hebben begeerd heen te gaan in vrede, maar Christus zal de zorg voor Zijn gezin niet aan anderen overlaten, Hij zelf zal lang leven, en aan de grootheid en de vrede van deze heerschappij zal geen einde zijn, want Hij leeft eeuwig. Sommigen passen dat toe op de gelovigen, Hij "zal een zaad zien dat de dagen verlengen zal," naar aanleiding van Psalm 89:30, 37:"Zijn zaad zal eeuwig zijn." Zolang de wereld bestaat zal Christus er een kerk hebben, waarvan Hij zelf het leven is.

D. Dat Hij in Zijn werk voorspoedig zijn zal en dat het aan de verwachting beantwoorden zal. *Het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan.* Gods voornemen zal volbracht worden en geen tittel of jota er ver zal ter aarde vallen.

a. Het werk van de verlossing van de mensen is in handen van de Heere Jezus, en het is daar in goede hand en het is gezegend voor ons dat het Zijn handen zijn, want onze eigen handen zouden daarvoor niet voldoende zijn, maar Hij is machtig volkomen zalig te maken, Zijn handen ondersteunend alle dingen.

b. Het is het welbehagen des Heeren, hetgeen niet alleen aanduidt dat Zijn raad er door volbracht wordt, maar dat het Hem welgevallig is, en daarom prijst God Hem en heeft een welbehagen in Hem, omdat Hij besloot zijn leven te geven voor Zijn schapen.

c. Het is tot nu toe gelukkig voortgegaan en zal verder voorspoedig zijn, welke bezwaren of moeilijkheden er ook aan in de weg gelegd worden of zullen worden. Hetgeen naar Gods welbehagen ondernomen wordt, zal voorspoedig zijn, Jesaja 46:10. Cyrus, een type van Christus, zal al Gods welbehagen doen, les. 44:28, en, Christus zonder twijfel niet minder. Christus was zo volmaakt geschikt voor Zijn werk, Hij volbracht het met zoveel ijver, het was van het begin tot het einde zowel overlegd, dat het niet anders dan slagen kon, ter ere van de Vader en ter zaligheid van al Zijn zaad.

E. Dat Hijzelf er overvloedige voldoening in hebben zal. *Hij zal de arbeid van Zijn ziel zien en verzadigd worden,* vers 11, Hij zal het vooruit zien, -zo kan men het opvatten- , Hij zal bij het vooruitzicht van Zijn lijden een vooruitzicht van de vruchten ervan hebben, en Hij zal daardoor reeds van tevoren voldoening smaken, en Hij zal het zien in de bekering en behoudenis van arme zondaren.

a. Onze Heere Jezus was in arbeid van Zijn ziel voor onze verzoening en redding, en in grote moeite, maar met hijgend verlangen om Zijn werk te volbrengen, en alle moeite en smart, die Hij onderging, moesten dienen om het te bespoedigen.

b. Christus moet en zal zien de vruchten van de arbeid van Zijn ziel, in de stichting en opbouwing van Zijn kerk en de eeuwige verlossing van al degenen, die Hem gegeven zijn. Hij zal aan het einde van Zijn werk in geen enkel opzicht te kort komen, maar zal zelf zien dat Hij niet tevergeefs gearbeid heeft.

c. De redding van zielen is de grote voldoening van de Heere Jezus, Hij zal al Zijn moeite welbesteed achten en zichzelf overvloedig beloond rekenen, indien vele kinderen door Hem tot de heerlijkheid geleid worden. Zo Hij dat heeft, heeft Hij genoeg. God zal geheiligd en verheerlijkt worden, boetvaardige gelovigen zullen gerechtvaardigd worden en dan acht Hij zich voldaan. Evenzo in gelijkvormigheid aan Christus moet het ons een voldoening zijn, indien wij iets doen kunnen om de belangen van Gods koninkrijk in deze wereld te dienen. Laat het doen van Godswil altijd onze spijs en drank zijn, gelijk dat met Christus het geval was.

II. Hij zal de heerlijkheid genieten van een eeuwige gerechtigheid te hebben aangebracht, zoals Hem betreffende voorzegd was, Daniel 9:24. En hier wordt hetzelfde voorzegd: *Door Zijn kennis,* dat is, door de kennis van Hem en het geloof in Heen, *zal Mijn knecht, de rechtvaardige, velen rechtvaardig maken,* want Hij zal de zonden van velen dragen en daardoor de grond leggen voor hun rechtvaardiging.

a. Het grote voorrecht, dat voor ons uit de dood van Christus voortspruit is rechtvaardigmaking van zonden, dat wij verlost zijn van de schuld, die alleen ons kan doen verloren gaan, en aangenomen in Gods gunst, die alleen ons gelukkig maken kan.

b. Christus die voor ons de rechtvaardigmaking verwierf, past haar op ons toe door Zijn tussenkomst voor ons, Zijn Evangelie gepredikt aan ons en Zijn Geest getuigende in ons. De Zoon des mensen heeft de macht op aarde de zonden te vergeven.

c. Er zijn velen, die Christus rechtvaardig maakt, niet allen, menigten gaan in hun zonden verloren, toch velen, zovelen als waarvoor Hij Zijn leven tot een rantsoen gaf, zovelen als de Heere onze God er toe roepen zal. Hij zal rechtvaardig maken, niet hier en daar een buitengewoon merkwaardige of ontwikkelde, maar velen, uit de verachte menigte.

d. Door het geloof worden wij gerechtvaardigd, door onze instemming met Christus en het genadeverbond, in die weg worden Wij gered, omdat God daardoor het meest verheerlijkt en de vrije genade meest op de voorgrond gesteld wordt, wij zelf het diepst vernederd worden en ons geluk het best verzekerd wordt.

e. Het geloof is de kennis van Christus en zonder kennis kan er geen waar geloof zijn. De wijze waarop Christus onze wil en onze genegenheden wint, is ons verstand te verlichten en dat tot ongeveinsde instemming met de goddelijke waarheden te brengen.

f. Deze kennis van Christus en dat geloof in Hem, waardoor wij gerechtvaardigd worden, hebben betrekking op Hem, zowel als de knecht Gods en als onze borg God heeft Hem bestemd om door Hem Zijn doel te bereiken en de belangen van Zijn heerlijkheid te bevorderen en te verzekeren. Hij is Zijn knecht, de rechtvaardige en rechtvaardigt als zodanig de mensen.

God heeft Hem gemachtigd en aangesteld om dit te doen, het is overeenkomstig Zijn wil, en Hij doet het tot Gods eer. Hij is zelf rechtvaardig en wij ontvangen allen van Zijn rechtvaardigheid. Hij die zelf rechtvaardig is, -want Hij kon geen verzoening voor de zonden aangebracht hebben, indien Hij zelf zich voor enige zonde te verantwoorden had-*is ons van God gemaakt tot rechtvaardigmaking. Hij is de Heere onze gerechtigheid.*

g. Wij moeten Hem kennen als degene die dat alles voor ons gedaan heeft. Wij moeten Hem kennen en in Hem geloven als degene die onze ongerechtigheden gedragen heeft en ons gered heeft van te verzinken onder de last, door die zelf op zich te nemen.

III. Hij zal de heerlijkheid hebben van een onbetwistbare overwinning te behalen en een algemeen gebied vers 12. Omdat hij dit alles gedaan heeft, *zal u Hem een deel geven van velen, en, volgens de wil Zijns Vaders zal Hij de machtigen als een roof delen,* gelijk een groot veldheer als Hij de vijand verslagen heeft, de buit voor zich en voor zijn leger neemt, hetgeen een ontegensprekelijk bewijs van de overwinning is, zowel als een beloning voor al de moeiten en gevaren van de veldslag.

a. God de Vader heeft zich verbonden om de diensten en het lijden van Christus met grote heerlijkheid te belonen. Ik zal Hem onder de groten zetten, Hem zeer aanzienlijk verhogen, Hem een naam boven allen naam geven, Ik zal Hem grote rijkdommen schenkend Hij zal de buit delen, Hij zal overvloed van genadegaven en vertroostingen hebben om uit te delen aan Zijn getrouwe krijgsknechten.

b. Christus verkrijgt Zijn heerlijkheid door overwinning, Hij heeft de sterke gewapende overmocht, hem gevangen genomen en de buit gedeeld. Hij heeft de overheden en de machten, zonde en Satan, dood en hel, de wereld en het vlees overwonnen, deze zijn de sterken welke Hij ontwapend en hun prooi ontnomen heeft.

c. Veel van de heerlijkheid waarmee Christus beloond is en van de roof die Hij gedeeld heeft, bestaat in de grote menigten van gewillige, gelovige, getrouwe onderdanen, die tot Hem zullen gebracht worden, want-zo lezen sommigen deze woorden: "Ik zal Hem velen geven en Hij zal een menigte als buit verkrijgen. God zal Hem de heidenen geven tot Zijn erfenis en de einden van de aarde tot Zijn bezitting," Psalm 2:8. Zijn heerschappij zal zijn van zee tot zee. Menigeen zal er door de genade Gods toe gebracht worden om zichzelf aan Hem te geven om door Hem geregeerd, onderricht en gered te worden, en hierdoor zal Hij zichzelf geëerd en verrijkt achten, en overvloedig beloond voor al wat Hij deed en leed.

d. Hetgeen God voor de Verlosser bestemde zal Hij zeker verkrijgen: Ik zal het Hem uitdelen, en daarop volgt onmiddellijk, Hij zal het delen, niettegenstaande de tegenstand die Hij daarbij ontmoeten zal, want gelijk Christus het werk volbracht, dat Hem te doen gegeven was zo heeft God de beloning gegeven, die Hem beloofd was, want Hij is machtig en getrouw.

e. De roof, die God Christus toedeelde, verdeelt Hij (hetzelfde woord wordt hier gebruikt) onder Zijn volgelingen, want toen Hij de gevangenis gevangen genomen heeft, ontving Hij gaven voor de mensen, opdat Hij die hun geven zou. Hij zelf heeft gezegd, Handelingen 20, 35 dat het zaliger is te geven dan te ontvangen. Christus overwon voor ons, en door Hem zijn wij meer dan overwinnaars, Hij heeft de roof gedeeld, de vruchten van Zijn overwinning, aan allen die de Zijnen zijn. Laat ons daarom ons lot met hen werpen.

HOOFDSTUK 54

1 Zing vrolijk, gij onvruchtbare, die niet gebaard hebt! maak geschal met vrolijk gezang, en juich, die geen barensnood gehad hebt! want de kinderen der eenzame zijn meer, dan de kinderen der getrouwde, zegt de HEERE.
2 Maak de plaats uwer tenten wijd, en dat men de gordijnen uwer woningen uitbreide, verhinder het niet; maak uw koorden lang, en steek uw pinnen vast in.
3 Want gij zult uitbreken ter rechter hand en ter linkerhand; en uw zaad zal de heidenen erven, en zij zullen de verwoeste steden doen bewonen.
4 Vrees niet, want gij zult niet beschaamd worden, en word niet schaamrood, want gij zult niet te schande worden; maar gij zult de schaamte uwer jonkheid vergeten, en den smaad uws weduwschaps zult gij niet meer gedenken.
5 Want uw Maker is uw Man, HEERE der heirscharen is Zijn Naam; en de Heilige Israels is uw Verlosser; Hij zal de God des gansen aardbodems genaamd worden.
6 Want de HEERE heeft u geroepen, als een verlaten vrouw en bedroefde van geest; nochtans zijt gij de huisvrouw der jeugd, hoewel gij versmaad zijt geweest, zegt uw God.
7 Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten; maar met grote ontfermingen zal Ik u vergaderen.
8 In een kleinen toorn heb Ik Mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen; maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen, zegt de HEERE, uw Verlosser.
9 Want dat zal Mij zijn als de wateren van Noach, toen Ik zwoer, dat de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden gaan; alzo heb Ik gezworen, dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal.
10 Want bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen; maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer.
11 Gij verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste! zie, Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten.
12 En uw glasvensters zal Ik kristallijnen maken, en uw poorten van robijnstenen, en uw ganse landpale van aangename stenen.
13 En al uw kinderen zullen van den HEERE geleerd zijn, en de vrede uwer kinderen zal groot zijn.
14 Gij zult door gerechtigheid bevestigd worden; wees verre van verdrukking, want gij zult niet vrezen; en verre van verschrikking, want zij zal tot u niet naken.
15 Ziet, zij zullen zich zekerlijk vergaderen, doch niet uit Mij; wie zich tegen u vergaderen zal, die zal om uwentwil vallen.
16 Zie, Ik heb den smid geschapen, die de kolen in het vuur opblaast, en die het instrument voortbrengt tot zijn werk; ook heb Ik den verderver geschapen, om te vernielen.
17 Alle instrument, dat tegen u bereid wordt, zal niet gelukken, en alle tong, die in het gericht tegen u opstaat, zult gij verdoemen; dit is de erve der knechten des HEEREN, en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de HEERE.

De dood van Christus is het leven van de kerk en van allen die waarlijk tot haar behoren, daarom is het zeer geschikt dat de profeet, na het lijden van Christus voorzegd te hebben, nu profeteert van de bloei van de kerk, welke een gedeelte van zijn heerlijkheid is en van de verhoging die de beloning voor Zijn vernedering was Hem was beloofd dat Hij zaad zien zou, en dit hoofdstuk is een verklaring van die belofte. Men kan geredelijk toestemmen dat zij in de eerste plaats betrekking heeft op de welvaart en de voorspoed van de Joodse kerk na hun terugkeer uit Babel, welke, gelijk alle andere dingen die hun overkwamen, een type was van de heerlijke vrijheid van de kinderen Gods, in welke wij door Christus gebracht zijn. Maar het kan niet ontkend worden dat zij verder en voornamelijk ziet op de kerk van het Evangelie, in welke de heidenen toegelaten werden. De eerste woorden worden in die zin door de apostel verstaan, Galaten 6:26, 27, en kunnen dus dienen tot een sleutel voor dit en het volgende hoofdstuk betreffende de Christelijke kerk wordt hier beloofd:

1. Dat ofschoon haar begin zeer klein zal zijn, zij grotelijks zal uitgebreid worden door de toebrenging van velen uit de heidenen, die geheel van geestelijke voorrechten ontbloot waren vers 1-5.

2. Dat ofschoon het soms moge schijnen alsof God Zich aan haar onttrekt en de tekenen van zijn gunst inhoudt, Hij toch in barmhartigheid wederkeren zal en niet meer met haar twisten zal, vers 6-10.

3. Dat ofschoon zij voor een tijd in lijden en onder verdrukking, was, zij ten laatste tot groter eer en heerlijkheid zal komen dan ooit tevoren vers 11, 12,

4. Dat kennis, gerechtigheid en vrede zullen bloeien en de boventoon behouden, vers 13, 14.

5. Dat alle aanvallen tegen de kerk zullen verijdeld worden, en dat zij zal beschermd worden tegen de kwaadaardigheid van haar vijanden, vers 15-17.

Jesaja 54:1-5

Indien wij dit toepassen op de toestand van de Joden na hun terugkeer uit de gevangenschap, is het een profetie van de aanwas van hun volk na hun vestiging in hun eigen land. Jeruzalem was geweest in de toestand van een kinderloze weduwe of een verlaten, wanhopige weduwe, meer nu wordt beloofd dat de stad opnieuw gevuld zal worden en het land weer bevolkt, dat niet alleen de bouwvallen van Jeruzalem hersteld zouden worden, Naar ook de voorsteden naar alle zijden uitgebreid en dat een grote menigte huizen op de oude fundamenten zouden gebouwd worden. Ook zouden de landerijen, die gedurende zo vele jaren door de Babylonische heidenen wederrechtelijk in bezit gehouden waren, tot hun wettige eigenaren wederkeren. God wil opnieuw haar echtgenoot zijn, en de smaad van haar gevangenschap en van het geringe getal waartoe zij ingekrompen waren, zal vergeten worden. En het moet opgemerkt worden, dat uit kracht van de oude belofte aan Abraham omtrent de toeneming van zijn zaad, zij, toen ze weer door God in gunst waren aangenomen, aanmerkelijk vermeerderden. Zij, die het eerst uit Babel wederkeerden, waren slechts twee en veertig duizend. Ezra 2:64, ongeveer een vijftiende gedeelte van hun aantal tijdens de uittocht uit Egypte, verscheidenen kwamen druppelsgewijs zich later bij die eersten voegen, maar wij mogen veronderstellen dat dit het grootste aantal was dat in een groep de terugreis ondernam. Iets meer dan vijfhonderd jaar later, kort voor de verwoesting van Jeruzalem door de Romeinen, werd hun aantal geschat naar het getal paaslammeren, en de nietigste berekening daarnaar, waarbij op tien personen per lam gerekend werd, hetgeen twintig zijn mocht bracht het volk tot ongeveer drie millioen personen, Josefus zegt: zeven en twintig honderd duizend, (de Bel. Jud. lib 7, cap 27).

Doch wij moeten het toepassen op de kerk Gods in het algemeen, ik bedoel het koninkrijk Gods onder de mensen, Gods stad in deze wereld, de kinderen Gods als de lichaam.

Merk op

I. De lage en vernederende staat van de godsdienst in de wereld, gedurende lange tijd voor de komst van het Christendom. De religie was gelijk een onvruchtbare die niet baarde en geen arbeid had met kinderen, gelijk een verlatene, die echtgenoot en kinderen verloren had, de kerk vond weinig belangstelling en droeg weinig vrucht. De Joden stonden werkelijk door belijdenis in huwelijksverbond met God, maar er werden slechts weinige proselieten tot hen toegevoegd, de opkomende geslachten beloofden weinig goeds, en ernstige godsdienstigheid ging onder hen gestadig achteruit. De heidenen hadden nog minder godsdienst dan de Joden, de proselieten waren verstrooid, en de kinderen van God waren gelijk de kinderen van een uiteengerukt gezin, "alom verstrooid," Johannes 11:52, zij verschenen niet en trokken in ‘t minst niet de aandacht.

II. De herstelling uit deze vervallen staat door de prediking van het Evangelie en de vestiging van de Christelijke kerk.

1. Velen werden bekeerd van de afgoden tot de levende God, deze waren de kinderen van de kerk, zij werden opnieuw geboren, werden deelgenoten van een nieuwe, goddelijke natuur door het woord. De *kinderen van de eenzame werden meer dan de kinderen van de getrouwde,* dat is: er werden meer godvrezenden gevonden in de kerk uit de heidenen, toen die gesticht werd, die vroeger verre weg en vervreemd van God geleefd hadden, dan er ooit gevonden waren in de Joodse kerk. Gods verzegelden uit de stammen Israëls zijn genummerd, Openbaring 7:4, en zij waren slechts een overblijfsel vergeleken bij de duizenden van Israël.

Maar die uit de andere volken waren zo menigvuldig en zo verspreid in alle landen van de wereld, dat niemand ze tellen kon, (vers 9). Soms wordt er meer van de invloed van de genade gevonden in geslachten en plaatsen, die er slechts weinig van gezien hebben en weinig van de genademiddelen genoten hebben dan in anderen die zich onderscheiden hebberd door een levendige belijdenis, en dan zijn de kinderen van de eenzame en de vruchten van hun rechtvaardigmaking meer, dan die van de getrouwde. Zo kunnen de laatsten de eersten zijn.

Nu wordt hiervan gesproken als van een reden van grote blijdschap voor de kerk, welke opgeroepen wordt om naar aanleiding daarvan vrolijk te zingen en met gejuich geschal te maken. De toeneming van de kerk is een oorzaak van blijdschap voor al haar vrienden en sterkt hun banden. Hoe langer de kerk eenzaam en verlaten gelegen heeft, zoveel groter zal de vervoering van vreugde zijn wanneer zij de grond, die zij verloren had, begint te herwinnen en meer dan dat. Zelfs in de hemel, onder de engelen Gods, is er blijdschap over (en zondaar die zich bekeert, hoeveel te meer indien een geheel volk dat doet!) Indien de onvruchtbare vijgeboom ten slotte vrucht voortbrengt, is dat een oorzaak van vreugde voor velen.

2. De grenzen van de kerk worden veel verder uitgestrekt dan ooit tevoren, vers 2,3.

a. Hier wordt verondersteld dat de tegenwoordige toestand van de kerk is een tabernakel staat, zij woont in tenten, gelijk de erfgenamen van de belofte van de ouden dag, Hebreeen 11:9. Haar woning is gering en beweeglijk en niet bestand tegen storm. De stad, de blijvende stad, wordt bewaard voor hiernamaals. Een tent wordt spoedig opgenomen en opgerold, zo kan de kandelaar van de voorrechten van de kerk spoedig van haar plaats geweerd worden, Openbaring 2:5, en indien het Gode behaagt ergens anders gezet worden.

b. Of schoon het een tabernakel staat is, kan ze dikwijls merkwaardig voor toeneming vatbaar zijn, en als het gezin vermeerdert, zij het desnoods in een tent zo was het in de eerste tijd van de verkondiging des Evangelies, het was de taak van de apostelen om alle volken te onderwijzen, om de tenten van de kerk wijd uit te strekken, en het Evangelie te prediken waar de naam van Christus nog niet genoemd was, Romeinen 15:20. Zij moesten het Evangelie brengen in plaatsen en landen, die tot nu toe vreemd er aan waren, en daardoor *de koorden lang maken* en de *plaats van de tent verwijden,* op dat zij meerderen zou kunnen bevatten. Daarom moesten de *pinnen vast ingeslagen worden,* ten einde het gewicht van de vergrote gordijnen te kunnen dragen. Hoe meer de kerk in aantal toeneemt, des te meer moet er gezorgd worden dat zij versterkt worden tegen dwalingen en bederf en dat haar zeven pilaren krachtig zijn, Spreuken 9:1.

c. Het was een bewijs van de goddelijke macht, die het Evangelie vergezelde, dat het Evangelie in alle plaatsen met macht wies en de overhand nam, Handelingen 19:20. Het brak voort als de wateren aan de rechter- en aan de linkerhand, dat is: aan alle zijden het Evangelie verspreidde zich over de gehele wereld, er waren oosterse en westerse kerken. Het zaad van de kerk erfde de heidenen, en de steden, die eenzaam geweest waren, dat is, die verstoken geweest waren van de kennis en verering van de ware God, werden nu bewoond, de godsdienst werd er gevestigd en de naam van Christus beleden.

3. Dat was de vertroosting en de eer van de kerk, vers 4. *Vrees niet, want gij zult niet beschaamd worden,* gelijk vroeger, door de bekrompenheid uwer grenzen en het kleine aantal van uw kinderen, hetgeen uw vijanden u voor de voeten wierpen, *gij zult de schaamte van uw jonkheid vergeten,* want er zal geen reden meer zijn voor zulke verwijten. Het was de

smaadheid van de Christelijke godsdienst in zijn jeugd, dat geen van de vorsten en overheden van deze wereld hem wilden omhelzen, en dat hij alleen aangenomen en beleden werd door een veracht hoopje mensen. Maar later werden de volken onderwezen, het keizerrijk werd Christelijk en toen was de *smaadheid van de jeugd vergeten.*

4. Dit was te danken aan de betrekking waarin God tot de kerk stond als haar echtgenoot vers 6. *Uw Maker is uw man.* De gelovigen worden gezegd met Christus gehuwd te zijn opdat zij Gode vruchten dragen zouden, Romeinen 7:4. Zo is de kerk aan hem gehuwd opdat zij een heilig zaad voor God moge voortbrengen en opleiden, dat hem tot in geslachten zal aangerekend worden. Jezus Christus is de maker van Zijn kerk, door wie zij tot een volk gevormd wordt-haar Verlosser, door wie zij uit de gevangenschap geleid wordt, uit de dienstbaarheid van de zonde, de ergste van alle slavernijen. Dat betekent dat Hij haar getrouwd heeft.

a. Hij is de Heere van de heirscharen, die onweerstaanbare macht bezit, onbeperkte heerschappij en een eeuwig koninkrijk heeft. Koningen zijn heren van enkele legerscharen en ondervinden dat er andere heren van andere heirscharen zijn, even machtig als zij, maar God is de Heere van alle heirscharen.

b. Hij is de Heilige Israëls, dezelfde die de belangen van de oud-testamentische kerk bestuurde: en de Middelaar van het met haar gemaakte verbond. De beloften aan het Israël van het nieuwe verbond gegeven, zijn even rijk en zeker als die aan het oud-testamentische Israël gedaan, want hij die onze Verlosser is, is de Heilige Israëls.

c. Hij zal de God van de hele aardbodem genoemd worden, als God en als Middelaar, want Hij is de erfgenaam van alle dingen. Hij zal zo genoemd worden wanneer alle einden van de aarde het heil van onze God gezien hebben, de gehele aarde zal Hem haar God noemen en aan Hem deelhebber. Lange tijd is Hij op bijzondere wijze de God van Israël genoemd, maar nu is de middelmuur des afscheidsels tussen Joden en heidenen afgebroken, nu zal Hij de God van de gehele aardbodem genoemd worden, ook daar waar Hij, gelijk te Athene, een onbekende God was.

Jesaja 54:6-10

De tijdige hulp en verlossing, welke God aan de gevangenen in Babel gezonden heeft, toen zij uit hun slavernij gered werden, wordt hier voorzegd als een type en afschaduwing van alle vertroostingen, welke God als een schat bewaarde voor Zijn kerk in het algemeen en voor ieder van de gelovigen in het bijzonder, in het genadeverbond.

I. Zie op uw vorige beproevingen en in vergelijking daarmee zijn Gods gunsten voor Zijn volk zeer troostrijk, verzen 6-8.

Merk hier op:

1. Hoe zorgvol de toestand van de kerk geweest is. zij was een verlaten vrouw wier echtgenoot overleden was, of met haar in onmin geraakt was, ofschoon zij de huisvrouw van zijn jeugd was, en daarom was zij bedroefd van geest, ging het haar slecht, werd zij voortdurend neerslachtiger, als een die geweigerd en verworpen was, en in verdriet verzonk. Zelfs zij die God gehuwd heeft, kunnen geweigerd en verlaten schijnen te zijn en kunnen onder de verschijnselen daarvan bedroefd van geest zijn, maar zij zullen nooit verlaten of versmaad en in wanhoop gelaten worden, al worden zij voor een ogenblik in droefheid gedompeld. Voor *een klein ogenblik heb Ik u verlaten,* vers 7. *In een kleine toorn heb Ik mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen,* vers 8. Wanneer God Zijn volk lang in droefheid laat, schijnt het alsof Hij het verworpen heeft. De vijanden zeggen dat, Psalm 71:12, en zij zelf maken het ten onrechte er uit op, Jesaja 49:14. Wanneer zij troosteloos zijn onder hun verdriet, omdat hun gebeden en verwachtingen niet beantwoord worden, verbergt God Zijn aangezicht voor hen alsof Hij hen voortaan niet aanzien of enige vriendelijkheid betonen wil. God erkent dat Hij dit gedaan heeft, want Hij houdt rekening met de beproevingen van Zijn volk en of schoon Hij nooit Zijn aangezicht tegen hen keert, zoals tegen de goddelozen, Psalm 34:16, herinnert Hij Zich hoe dikwijls Hij hun de rug toekeerde. Dit kwam zeker uit Zijn ongenoegen voort, het was in toorn dat Hij hen verliet en Zijn aangezicht voor hen verborg, Jesaja 57:17, maar toch was het in een kleine toorn. Niet dat Gods toorn ooit een geringe zaak is, of als een kleinigheid opgevat worden mag: *Wie kent de sterkte uws toorns!* maar klein in vergelijking met hetgeen zij verdiend hadden en hetgeen anderen rechtvaardig lijden, over welke de volle fiolen van Zijn toorn uitgestort worden, over Hem stortte Hij niet al Zijn toorn uit. Maar Gods volk ofschoon het gevoelig is ook voor het geringste gedeelte van Gods ongenoegen, kan niet anders dan daardoor diep bedroefd in de geest zijn. En wat de duur aangaat, het was slechts voor een ogenblik, een klein ogenblik, want God behoudt de toorn tegen Zijn volk niet eeuwig, neen, het is spoedig voorbij. Hij is traag tot toorn en geneigd tot barmhartigheid. Gelijk de droefenissen, door God aangedaan, licht zijn, zo zien zij ook kort van duur, niet meer dan een wolk die spoedig voorbij trekt.

2. Hoe zoet het terugkeren van de barmhartigheid voor hen zijn zou, wanneer God komen zou en vertroosten naar de tijd in welke Hij verdrukt had. God roept hen in het verbond met Hem, als zij verlaten en versmaad zijn, Hij roept hen uit hun verdrukkingen als die het zwaarst zijn, vers 6. Gods toorn duurt een ogenblik, maar God zal Zijn volk vergaderen als zij denken dat ze verwaarloosd worden, zal hen uit de verstrooiing verzamelen opdat zij als een geheel mogen terugkeren in hun eigen land, zal hen in Zijn armen vergaderen om hen te beschermen, hen omarmen en dragen, en hen eindelijk zo tot Zich vergaderen, gelijk het koren in de schuur verzameld wordt. Hij zal ontferming voor hen hebben, hetgeen insluit het tenietdoen van Zijn toorn en het opnieuw toelaten van hen in Zijn gunst. Dat God Zijn volk vergadert, komt voort

uit zijn goedertierenheid en niet uit enige van hun verdiensten, en Hij doet het met *grote ontfermingen* en met *eeuwige goedertierenheid,* vers 7 en 8. De toorn is klein maar de ontferming is groot, de toorn voor een ogenblik maar de goedertierenheid eeuwig. Zie hoe het een tegenover het andere geplaatst wordt, opdat wij nooit wanhopen zouden onder onze droefenissen of vertwijfelen aan onze verlossing.

II. Zie vooruit op toekomstige gevaren om die op de rechte wijze te schatten. Godsgunsten voor Zijn volk blijken zeer vast te zijn en Zijn vriendelijkheid eeuwigdurend, want zij zijn gevestigd in een verbond, dat hier *het verbond zijns vredes* genoemd wordt, omdat het gegrond is op verzoening en de samenvatting van alle goeds is.

1. Dit is zo standvastig als het verbond van de voorzienigheid, het is als de wateren van Noach, dat is als de belofte welke gedaan werd naar aanleiding van de zondvloed, dat er nooit weer iets dergelijks komen zou om de loop van zomer en winter, zaaiing en oogst te verstoren, vers 9. God twistte toen met de wereld in grote toorn en gedurende een geheel jaar, maar keerde ten laatste in ontferming en eeuwige goedertierenheid terug. Hij gaf Zijn woord, dat zo onverbrekelijk was als Zijn eed dat de vloed van Noach nooit zou weerkomen, dat hij nooit weer de gehele aarde zou overstelpen ú zie Genesis 8:21, 22, 9:1-1. En God heeft sindsdien Zijn woord gehouden, ofschoon de wereld zeer tergend voor Hem geweest is, en Hij zal het tot het einde toe horden, want de wereld die nu is, wordt ten vure bewaard. Evenzo onverbrekelijk is het verbond van de genade: *Ik heb gezworen dat Ik niet meer op u toornen of u schelden zal* gelijk Ik gedaan heb. Hij zal nooit zo toornig op hen zijn dat Hij heil verwerpen zal en Zijn verbond met hen breken, Psalm 89:35. Hij zal hen niet schelden gelijk Hij de heidenen gescholden heeft om hen te verwoesten en hun naam voor eeuwig uit te roeien, Psalm 9:5.

2. Het is sterker dan de sterkste gedeelten van de zichtbare schepping, vers 10." Bergen zullen wijken," die de eeuwige bergen genoemd worden, en "heuvelen wankelen," ofschoon zij heuvelen van de eeuwigheid heten, Habakuk 3:6. Eer zullen die bewogen worden dan dat Gods verbond met Zijn volk verbroken wordt. Bergen zijn soms door aardbevingen geschud, en aan ‘t wankelen gebracht, maar de beloften Gods kunnen nooit verbroken worden door enigen schok van welke aard ook. De dag zal komen dat alle bergen zullen wijken en de heuvelen wankelen, niet alleen hun toppen zullen bedekt worden gelijk door de wateren van Noach, maar zij zullen ontworteld worden want de aarde en al de werken die er in zijn zullen brandende vergaan, maar dan zal het verbond des vredes tussen God en de gelovigen voortduren in eeuwige zegeningen over allen die kinderen van dat verbond zijn. Bergen en heuvelen stellen grote mensen voor. Deze bergen ondervatten schijnbaar, als Atlas, de lucht en dragen haar. Maar zij zullen wijken en wankelen, het vertrouwen op schepselen zal ons ontzinken, tevergeefs verwacht men redding van de bergen en heuvelen. Deze bergen dreigen de wolken te doorboren en tegenstand te bieden, evenals de koningen van de aarde en de overheden zich stellen tegen de Heere. Zij zullen wijken en wankelen. Grote bergen, die de behoudenis van de kerk in de weg staan, zullen vlak gemaakt worden, Zacheria 4:7. Maar Gods goedertierenheid zal nooit van Zijn volk wijken, want die Hij liefheeft, die heeft Hij lief tot het einde, nooit zal het verbond Zijns vredes wankelen, want Hij is de Heere die zich over Zijn volk ontfermt. Daarom is het verbond onverbrekelijken onvergankelijk, want het is niet gevestigd op onze verdiensten die zeer onzeker en wisselvallig zijn, maar op Gods ontferming die van eeuwigheid tot eeuwigheid duurt.

Jesaja 54:11-17

Zeer kostbare beloften worden hier gedaan aan Gods kerk in haar lage staat, dat God niet alleen Zijn liefde voor Zijn volk zal doen voortduren onder hun droefenissen, gelijk vroeger, maar dat Hij hen zal herstellen in hun vorige voorspoed, ja, dat Hij hen tot groter voorspoed zal brengen dan ooit tevoren. In het vorige hoofdstuk hadden wij de vernedering en verhoging van Christus, hier is de vernedering en verhoging van de kerk, want wij lijden met Hem, opdat wij met Hem verheerlijkt worden.

I. De bedroevende toestand van de kerk wordt hier door de voorzienigheid Gods verminderd. *Gij verdrukte,* gij arme en verachte groep, gij *door onweer voortgedrevene,* gelijk een schip dat van de ankers geslagen en door de orkaan heen en weer geslingerd wordt, op het punt van door de golven verslonden te worden, gij in deze toestand *ongetrooste,* door niemand vertrooste, die geen medelijdenden vriend hebt om met u te gevoelen of u enigen moed in te spreken, Prediker 4:2, niet vertroost door enige hulp in uw beproevingen of door enig vooruitzicht op verlossing daaruit. Zo was de toestand van de Joden in Babel en later gedurende enige tijd onder Antiochus, het is dikwijls de toestand van de Christelijke kerken en van bijzondere gelovigen, van buiten aanvechting, van binnen vrees, gelijk de discipelen in de storm in verwachting van te zullen vergaan, en waar is hun geloof?

II. De heerlijke toestand van de kerk wordt hier door de belofte van God op de voorgrond geplaatst. God neemt kennis van de bedrukte, bedroevende toestand van Zijn kerk, en vertroost haar wanneer zij ontroostbaar schijnt en geen vertrooster heeft. Het volk van God moet, wanneer het bedroefd en heen en weer geslingerd wordt er aan denken dat het God deze troostwoorden tot zich hoorde spreken, dat Hij van hun zorgen en angsten kennis neemt, hoe hun beproevingen ook zijn, welke gevaren hen ook bedreigen en welke troost hun toestand ook nodig heeft. Wanneer zij zichzelf beklagen, beklaagt God hen en spreekt medelijdend met hen, O gij *verdrukte, door onweer voortgedrevene, ongetrooste,* want in al hun benauwdheden is Hij benauwd. Maar dit is niet alles, Hij wekt haar op om op te staan uit haar droefenis, en moedigt haar aan met de verzekering van de grote dingen, die Hij voor haar doen zal, zowel voor haar voorspoed als voor de verzekering van die voorspoed.

1. Terwijl zij nu in verachting neerligt belooft God haar hetgeen haar schoonheid en eer zijn zal, hetgeen haar aangenaam zal maken in eigen ogen en in die van anderen.

A. Hier wordt het haar beloofd door een gelijkenis, ontleend aan een stad. En deze gelijkenis is zeer gepast, want de kerk is de stad van de levende God, het hemelse Jeruzalem, terwijl Jeruzalem nu verwoest lag, een hoop puin, zal het niet alleen herbouwd, maar verfraaid worden, schitterender dan ooit tevoorschijn komen. De stenen zullen niet alleen zeker, maar ook schoon gelegd worden, versierd met heerlijke kleuren, zij zullen glinsterende stenen zijn, 1 Kronieken 29:2. De fundamenten zullen gelegd worden of versierd met saffieren, de oostelijkste van alle edelgesteenten die hier genoemd worden, want Christus, het fundament van de kerk en de grondslagen gelegd door de apostelen en profeten zijn kostbaarder dan enig ander ding. De vensters van het huis de tempel in de stad, zullen kristallijnen zijn de poorten robijnstenen, en de gehele landpalen, dat is de muur die de stad geheel omsluit, of de marktstenen, die de grenzen aangeven zullen van aangename stenen zijn, vers 12. Nooit werd dit letterlijk vervuld, maar het duidt aan,

a. Dat, nu God genadiglijk ondernomen heeft Zijn kerk te bouwen, wij mogen verwachten dat hetgeen God in haar stichten zal, zeer groot en ongewoon zijn zal.

b. Dat de heerlijkheid van de kerk van het nieuwe testament die van de Joodse kerk ver overtreffen zal, niet in uitwendige pracht en glans, maar in die gaven en genaden van de Geest welke oneindig meer waard zijn, in de wijsheid die verre boven de robijnen gaat, Spreuken 3:15, dan de kostelijke onyx en saffier, en bij welke het fijne goud van Ofir en de topaas van Morenland niet te vergelijken zijn, Job 28:16,19

c. Dat al de rijkdommen van de wereld, en al deze dingen die als het kostbaarst beschouwd worden, door alle ware levende leden van de kerk gering geacht worden, omdat zij geen waarde en heerlijkheid hebben in vergelijking met hetgeen daar ver boven verheven is. Van hetgeen de kinderen van de wereld in hun schatkameren en zeer dikwijls ook in hun harten opleggen, maken de kinderen Gods voetpaden, waarlangs zij hun weg vervolgen.

B. Hier wordt in bijzonderheden van deze dingen beloofd dat zij de schoonheid en eer van de kerk zullen zijn, dat is kennis, heiligheid en liefde, het beeld Gods waarin de mens geschapen vaas, vernieuwd en hersteld. En deze zijn de karbonkels en saffieren, de aangename en edele stenen waarmee de tempel van het Evangelie zal versierd en verrijkt worden en worden gewrocht door de kracht en de invloed van die leringen welke de apostel vergelijkt bij goud, zilver en edelgesteenten welke op het fundament gebouwd worden, Corinthiers 3:12. Dan is de kerk geheel verheerlijkt.

Ten eerste. Wanneer zij vol is van de kennis Gods en dat wordt hier beloofd in vers 13 :*Al uw kinderen zullen van van de Heere geleerd zijn.* De kinderen van de kerk, uit God geboren, zullen door God geleerd worden, daar Hij hen als kinderen aangenomen heeft, zal Hij voor hun opvoeding zorgdragen. In vers 1 was beloofd dat de kinderen van de kerk velen zullen zijn, maar opdat wij niet zouden denken dat zij, omdat zij zovelen zijn, gelijk in grote gezinnen wel meer het geval is, zullen verwaarloosd worden en hun onderricht niet zo zorgvuldig zal gegeven worden als met weinigen het geval kan zijn, neemt God hier het werk zelf ter hand, zij zullen allen door de Heere onderwezen worden, en wie is een leraar gelijk Hij?

a. Het is een belofte omtrent de middelen van het onderricht, en deze middelen krijgen machtiging door een goddelijke instelling, zij zullen allen van God geleerd zijn, dat is: zij zullen onderwezen worden door hen, die God daartoe aanstellen zal, en deze zullen arbeiden onder Zijn leiding en zegen. Hij zal de wijze van onderricht instellen, door Zijn woord en instellingen zal Hij veel meer licht schenken dan de kerk van het oude testament had. Er zal zorg gedragen worden voor het onderwijzen van de kinderen van de kerk, zodat de kennis zal overgeplant worden van geslacht op geslacht en dat allen er door verrijkt worden van de kleinste tot de grootste.

b. Het is een belofte van de Geest van de verlichting. Onze Zaligmaker haalt deze belofte aan met toepassing op de genade van het evangelie, en zegt dat zij haar vervulling heeft in allen, die er toe gebracht werden om in Hem te geloven, Johannes 6, 45. "Er is in de profeten geschreven: zij zullen allen van God geleerd zijn," waaruit Hij afleidt dat allen, maar alleen zij, door het geloof tot Hem komen, die het gehoord en geleerd hebben van de Vader "die geleerd zijn zoals de waarheid in Jezus is," Efeziers 4:21. Daar zal een overvloedige uitstorting van de Geest van de genade zijn om de Christenen alle dingen te onderwijzen, Johannes 14:26.

Ten tweede. de kinderen van de kerk in liefde en eensgezindheid onder elkaar leven, zal de vrede van die kinderen groot zijn. Vrede kan hier genomen worden voor alle goed. Waar geen kennis van God is kan geen goed verwacht worden, maar zij die door God onderwezen zijn om Hem te kennen, zijn op de rechten weg *om* in beide werelden voorspoedig te zijn. "Grote vrede hebben zij, die Gods wet kennen en beminnen," Psalm 119:165. Maar dikwijls wordt met vrede bedoeld liefde en eensgezindheid, en zo kunnen wij het hier opvatten. Allen, die van God geleerd zijn, hebben geleerd "elkaar lief te hebben," 1 Thessalonicenzen 4:9, en daardoor zal de vrede onder de kinderen van de kerk bewaard blijven en voorkomen worden dat zij de rechte weg verlaten.

Ten derde. Wanneer de heiligheid regeert, dat is boven alles de schoonheid van de kerk, vers 14. Gij zult *door gerechtigheid bevestigd worden,* de hervorming van gewoonten, het herstel van zedelijkheid, de juiste bediening van het publieke recht, de heerschappij van eerlijkheid en oprechten handel met de mensen zijn de sterkte en vastheid van elke kerk en elke staat. Het koninkrijk Gods, gesticht door het Evangelie van Jezus Christus, is niet spijs en drank, maar gerechtigheid, vrede, heiligheid en liefde.

2. Terwijl zij nu in gevaar verkeerde, beloofde God haar veiligheid en bescherming. God verzekert haar dat, ofschoon er in de dag van haar beproeving van buiten aanvechting en van binnen vrees was, zij nu voor beide veilig zijn zou.

A. Daar zal van binnen geen vrees meer zijn. *Wees verre van verdrukking.* Zij die u verdekt hebben zijn verwijderd, zij die u zouden willen verdekken, zullen tegengehouden worden, en daarom behoeft gij niet te vrezen, maar gij moogt op de verdrukking zien als op iets dat lang voorbij is en waarvoor nu geen gevaar meer bestaat. Gij zult *verre zijn van verschrikking* niet alleen van het kwade maar van vrees voor het kwade, want het zal tot u niet genaken, zelfs niet om u enige vrees aan te jagen. Zij, die ver zijn van verschrikking, zijn ver van verdrukking, want het is een van de grootste ellende voor een volk indien de scepter van de regering veranderd wordt in een stok van verdrukking omdat daar geen verdediging tegen en geen ontkomen aan is.

B. Er zal geen bestrijding van buiten zijn ofschoon daartoe pogingen aangewend zullen worden om hen te beledigen, in hun land te vallen, hun steden te belegeren, maar ze zullen alle vergeefs zijn en geen daarvan zal gelukken vers 15. Erkend wordt: zij *zullen zich zeker tegen u vergaderen,* dat moet gij verwachten, de verenigde machten van aarde en hel zullen hun aanvallen hernieuwen. Zolang als er een duivel in de hel regeert en een vervolger op aarde is, moet Gods volk regelmatig aanvechting verwachten, maar:

a. Het is niet uit God, Hij geeft hun geen opdracht of welslagen, zij vergaderen en gaan hand in hand, maar *het is niet uit Mij.* God heeft hun geen bevel gegeven zoals aan Sanherib om de buit te halen en zich tot de roof te spoeden, Jesaja 10:6. En daarom

b. Zullen hun pogingen eindigen in hun eigen ondergang. *Allen die zich tegen u vergaderen, zullen om uwentwil vallen,* al zijn zij nog zo talrijk en machtig, zij zullen teleurgesteld worden en om uwentwil vallen, en zij zullen vallen voor uw ogen, hetgeen de rechtvaardige straf zal zijn voor hun vijandschap: tegen u. God zal hen doen vallen terwille van de liefde, die Hij Zijn kerk toedraagt en de zorg, die Hij voor haar heeft, in antwoord op de gebeden van Zijn volk, en de vervulling van Zijn belofte. Zij zullen vallen, opdat gij moogt staande blijven, Psalm 27:2.

Opdat wij nu met de grootste verzekerdheid op God zullen vertrouwen voor de veiligheid van Zijn kerk hebben wij hier:

I. De macht, die God over de vijanden van de kerk uitoefent, vers 16. De waarheid is dat zij *geen macht hebben dan die hun van boven gegeven is.* En Hij, die hun deze macht gaf, kan haar ook beperken of intrekken. *Tot hiertoe en niet verder!*

a. Zij kunnen deze voornemens niet uitvoeren zonder oorlogswapenen. De smid, die deze wapenen maakt, is een schepsel Gods, die gaf hem ook de bekwaamheid om in koper en ijzer te werken, Exodus 31:3,4, en dus ook om gereedschappen voor oorlogsdoeleinden te vervaardigen. Het is bedroevend om te denken, dat de mensen zo vindingrijk en scherpzinnig zijn om werktuigen voor verderf uit te vinden en altijd middelen en wegen op te zoeken om elkaar te vernielen, alsof de mensen niet spoedig genoeg hun natuurlijke dood stierven. De smid blaast de kolen in het vuur op, om het ijzer handelbaar te maken, het eerst te verweken opdat het zoveel harder en tot staal worde, en zo brengt hij het instrument voort om zijn vernielingswerk te volbrengen. De ijzeren eeuw is de eeuw van oorlog. Maar God heeft de smid geschapen en kan hem derhalve de handen binden, zodat het voornemen van de vijand mislukt, gelijk zo menigmaal geschied is, door gebrek aan wapenen en schietvoorraad. Of met de smid, die de wapenen vervaardigt, wordt hier misschien de krijgsraad bedoeld, die de plannen ontwerpt, de kolen van ontevredenheid aanblaast, ook deze kan niet meer doen, dan God hem toelaat.

b. Die plannen zijn bovendien niet uitvoerbaar zonder mensen, er zijn soldaten voor nodigt. Welnu, God heeft de verderver geschapen om te vernielen. Krijgslieden verheffen zich op dappere daden en grootse titels, zelfs de gewone soldaten houden zich voor iets bijzonders, maar God roept de verderver om te vernielen, want vernielen en verwoesten is hun werkt Zij denken dat hun eigen vindingrijkheid, moeite en ondervinding hen tot krijgslieden maakt, maar het is God, die hen schiep en hun de kracht en de moed voor die gevaarlijke bezigheid gaf, en daarom kan Hij niet alleen hen aan banden leggen, maar gebruikt hen tot zijn eigen doeleinden.

II. De belofte van God ten aanzien van de veiligheid van de kerk wordt plechtig gegeven, als *de erve van de knechten des Heeren,* vers 17, zodat zij zich daarop verlaten en er op vertrouwen kunnen. God zal hen beschermen tegen hun vijanden, zowel in de oorlog als in de staatkunde.

1. Tegen hun vijanden te velde, die menen hen door kracht en geweld, met de scherpte van het zwaard te overwinnen. *Alle instrument, dat tegen u bereid wordt, zal Ziet gelukken,* al is het ook nog zo kunstig gemaakt door de smid, die de kolen in het vuur aanblaast, vers 16, en al wordt het nog zo goed gehanteerd door de verderven. Het zal blijken niet sterk genoeg te zijn om het volk van God enig kwaad te doen, het zal zijn doel missen, het zal uit de hand vallen, en wellicht zich keren tegen hem die het gebruikt. Dat is het geluk van de kerk dat geen wapen dat tegen haar bereid wordt lang voorspoedig zijn zal. Tenslotte zal de dwaasheid van haar tegenstanders blijken voor allen, want zij bereiden slechts werktuigen om zichzelf te vernielen.

2. Tegen haar staatkundige tegenstanders, die beproeven haar tenonder te krijgen onder de schijn van recht en gerechtigheid. Indien de oorlogswapenen niet voorspoedig zijn, zullen *hun tongen in het gericht tegen haar opslaan.* Beide staan in dienst van de poorten van de hel die trachten de kerk te overweldigen. Zij hebben zowel hun gerechtshoven als hun magazijnen van krijgswapenen. De tongen, die in het gericht tegen de kerk opstaan, zijn die, welke trachten

heerschappij over haar te verkrijgen alsof Gods kinderen hun wettige gevangenen waren en die dus voorwenden dat zij het recht hebben om hun gewetens te dwingen. Of het zijn tongen die trachten haar in ongerustheid te brengen, door haar vals te beschuldigen en door allerlei lasteringen in verdenking te brengen bij het volk en bij de regering. Dit deden de vijanden en Joden om hen bij de koningen van Perzië in ongenade te doen vallen. Ezra 4:12, Esth. 3:8 Maar al deze dreigende, beledigende tongen *zult gij verdoemen,* gij zult iets hebben te antwoorden op hun onbeschaamde aanvallen, en om hun kwaadaardige aantijgingen tot zwijgen te brengen. "Gij zult dat doen door wel te doen, door het goede te doen", 1 Petrus 2:15. Daardoor zal het ook in de gewetens van uw tegenstanders openbaar worden dat gij niet zijt zoals men u afgeschilderd heeft. Gij zult die verdoemen, dat is: God zal ze voor u verdoemen. "Hij zal uw gerechtigheid voortbrengen als het licht", Psalm 37:6. Gij zult hen verdoemen, dat is: veroordelen zoals Noach de oude wereld veroordeeld heeft, die hem smaadde, toen hij de ark bouwde en zo zijn geslacht redde ten spijt van hun verachting. De dag komt, waarop God zal afrekenen met al de goddelozen voor de harde woorden, die zij tegen de zijnen gesproken hebben, Judas: 15.

De laatste woorden van dit hoofdstuk hebben betrekking niet alleen op deze belofte, maar op alles wat er aan voorafgegaan is: *Dit is de erve van de knechten des Heeren.* Gods knechten zijn Zijn zonen, want Hij heeft voor hen een rijke, onvergankelijke en eeuwige erfenis bereid. Gods beloften zijn hun erfenis tot in eeuwigheid, Psalm 119:111. "En hun gerechtigheid is uit mij, spreekt de Heere." God zal de rechtvaardigheid van hun zaak voor de mensen aan het licht brengen, zij is uit Hem, Hij kent haar, zij is uit Hem, Hij zal haar verdedigen. Of wel, de beloning voor hun gerechtigheid en voor al wat zij onrechtvaardig geleden hebben, is uit God, de God die de aarde zal richten en bij Wien er vergelding is voor de rechtvaardige. Of hun gerechtigheid zelf, alles wat in hen goed is en recht, is uit God, die het in hen werkt, en Christus tot hun gerechtigheid gemaakt heeft. Wien God hier namaals een erfenis bereid heeft, in die zal Hij hier gerechtigheid werken.

HOOFDSTUK 55

1 O alle gij dorstigen! komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk!
2 Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen geen brood is, en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Hoort aandachtiglijk naar Mij, en eet het goede, en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen.
3 Neigt uw oor, en komt tot Mij, hoort en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond maken, en u geven de gewisse weldadigheden van David.
4 Ziet, Ik heb hem tot een getuige der volken gegeven, een vorst en gebieder der volken.
5 Ziet, gij zult een volk roepen, dat gij niet kendet, en het volk, dat u niet kende, zal tot u lopen, om des HEEREN uws Gods wil, en om des Heiligen Israels wil, want Hij heeft u verheerlijkt.
6 Zoekt den HEERE, terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan, terwijl Hij nabij is.
7 De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechtige man zijn gedachten; en hij bekere zich tot den HEERE, zo zal Hij Zich Zijner ontfermen, en tot onzen God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk.
8 Want Mijn gedachten zijn niet ulieder gedachten, en uw wegen zijn niet Mijn wegen, spreekt de HEERE.
9 Want gelijk de hemelen hoger zijn dan de aarde, alzo zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen, en Mijn gedachten dan ulieder gedachten.
10 Want gelijk de regen en de sneeuw van den hemel nederdaalt, en derwaarts niet wederkeert; maar doorvochtigt de aarde, en maakt, dat zij voortbrenge en uitspruite, en zaad geve den zaaier, en brood den eter;
11 Alzo zal Mijn woord, dat uit Mijn mond uitgaat, ook zijn, het zal niet ledig tot Mij wederkeren; maar het zal doen, hetgeen Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen, waartoe Ik het zende.
12 Want in blijdschap zult gijlieden uittrekken, en met vrede voortgeleid worden; de bergen en heuvelen zullen geschal maken met vrolijk gezang voor uw aangezicht, en alle bomen des velds zullen de handen samenklappen.
13 Voor een doorn zal een denneboom opgaan, voor een distel zal een mirteboom opgaan; en het zal den HEERE wezen tot een naam, tot een eeuwig teken, dat niet uitgeroeid zal worden.

Gelijk wij in hoofdst. 53, veel van Christus hadden, en in het vorige hoofdstuk veel van de kerk van Christus, zo vinden wij in dit hoofdstuk veel van het genadeverbond, dat in Christus met ons gesloten is. De gewisse weldadigheden Davids worden hier beloofd, vers 3, en daaronder verstaat de apostel al de zegeningen, die voor ons voortvloeien uit de opstanding van Christus. Hand 13:34. Daardoor hebben wij een sleutel tot dit hoofdstuk. Het was niet alleen bedoeld tot vertroosting bepaaldelijk van de gevangenen in Babel en de overige verstrooiden van Israël maar aan ons ook wordt dit Evangelie verkondigd zo goed als aan hen, en wel helderder en duidelijker in het Nieuwe Testament. Hier is:

1. een vrije en genadige aanbieding aan allen om te komen en de genade des Evangelies aan te nemen, vers 1,

2. Klemmende beweegredenen om aan deze uitnodiging gehoor te geven, vers 2-4, .

3. Een belofte voor het welslagen van deze uitnodiging onder de heidenen, vers 5, .

4. Een aansporing tot berouw en hervorming, met grote aanmoediging om daarop vergeving van zonden te verwachten, vers 6-9.

5. De samenvatting van dit alles en de volkomen zekerheid van Gods Woord, vers 10,11. En een bijzondere verzekering van de vervulling van deze belofte in de terugkeer van de Joden uit hun gevangenschap, welke bestemd was tot een teken voor de vervulling van al de andere beloften.

Jesaja 55:1-5

Hier:

I. Worden wij allen uitgenodigd om te komen en de zegeningen aan te nemen, welke de genade Gods bereid heeft in het nieuwe verbond voor arme zielen, de zegeningen van datgene dat de erfenis van de knechten des Heeren is, hoofdst. 54:17, en niet alleen hun erfenis hiernamaals maar ook het deel huns bekers hier, vers 1.

Merk op:

1. Wie uitgenodigd worden: *Allen gij*. Niet alleen de Joden, tot wie het woord van de zaligheid eerst werd gesproken, maar de heidenen, de armen en kreupelen, waar ze ook slechts op de straten en in de stegen gevonden worden. Dit toont aan dat er in Christus genoeg is voor allen en genoeg voor een iegelijk, dat Zijn dienaren een algemeen aanbod van verlossing te brengen hebben aan allen, dat in de tijden van het evangelie de aanbieding meer algemeen zal zijn dan vroeger en ook aan de heidenen gebracht zal worden, en dat het evangelie niemand uitsluit die zichzelf niet uitsluit. De aanbieding en uitnodiging wordt met een uitroep geopend: O. Dat is, die oren heeft om te horen, die hore!

2. Wat vereist wordt van de uitgenodigden om welkom te zijn: zij moeten dorstigen zijn. Allen zullen welkom zijn tot de genade van het evangelie, alleen op deze voorwaarde, dat de genade van het evangelie hun welkom is. Zij die er genoegen mee nemen om de wereld en haar vermaken tot hun deel te hebben en niet hun geluk in de gunst van God zoeken, die meer vertrouwen stellen in hun eigen verdiensten voor hun gerechtigheid de dat zij behoefte gevoelen aan Christus en Zijn gerechtigheid, zij die geen gevoel van hun behoeften hebben en niet in zorg zijn over het lot hunner ziel, zij zullen niet komen om zich door Christus te laten behouden. Maar die dorst hebben worden bij de wateren genodigd evenals zij die zwaar beladen en vermoeid zijn genodigd worden om bij Christus rust te vinden. Waar God genade geeft, verwekt Hij eerst de dorst er naar, en waar Hij die dorst gegeven heeft, schenkt Hij ook genade, Psalm 81:11.

3. Waartoe zij uitgenodigd worden: *Komt tot de wateren!* Komt aan de oevers van de wateren de havens, de baaien, de bevaarbare rivieren, waarlangs en waarheen alle goederen gebracht worden, komt daar en koopt, want daar is de handelsplaats voor alle koopwaren die van buiten komen, en voor ons zouden ze altijd vreemd zijn, indien Christus ons geen eeuwige gerechtigheid verworven had. Komt tot Christus, want Hij is de geopende fontein, Hij is de gespleten rotssteen. Komt tot de heilige in stellingen, de beekjes die de stad van onze God verblijden. Komt daarheen, en ofschoon zij u mogen schijnen alledaagse en geringe dingen te zijn, gewone wateren, toch zijn zij voor hen, die in Christus geloven dingen die de waarde hebben van wijn en melk, overvloedige verversing. Komt tot de genezende wateren, komt tot de levende wateren. Wie wil komen en nemen van water des levens om niet! Openbaring 22:17. En onze Zaligmaker verwees hiernaar. Johannes 7:37 :"Zo iemand dorst heeft, die kome tot Mij en drinke!"

4. Wat hun gevraagd wordt te doen: Komt en koopt! Nooit heeft enig koopman zo dringend hen uitgenodigd aan wie hij hoopte iets te zullen verdienen, als Christus ons uitnodigt, die de enigen zijn welke bij de handel winnen zullen

a. Komt en koopt, en wij kunnen u verzekeren dat gij een goede koop hebben zult, die gij u nooit zult beklagen en waarbij gij niets zult verliezen. Komt en koopt, dat is: neemt het tot uw eigendom door de toepassing van de genade van het evangelie op uzelf, maakt het tot uw eigendom op de voorwaarden van Christus, welke die ook zijn mogen, en staat niet op de prijs af te dingen of er over te aarzelen.

b. Komt en eet, maakt het nog meer uw eigendom, want hetgeen wij eten is meer ons eigendom dan hetgeen wij enkel kopen. Wij moeten de waarheid kopen, niet om haar te bewaren en te bekijken, meer om ons er mee te voeden en te versterken, en opdat het geestelijk leven door haar moge aangekweekt en krachtig gemaakt worden. Wij moeten de noodzakelijke levensmiddelen voor onze zielen kopen, gewillig zijn om van alles afstand te doen al is het ons nog zo dierbaar, ten einde Christus en Zijn genade en vertroostingen deelachtig te worden, - afstand doen van de zonde, want zij is opstand tegen Christus, afstand doen van alle denkbeeld van eigengerechtigheid, want dat is mededinging met Christus, afstand doen van het leven zelf en zijn noodzakelijkste voorwaarden liever dan ons aandeel aan Christus te verliezen. En wanneer wij gekocht hebben hetgeen wij nodig hebben, laat ons dan het gebruik daarvan ons niet ontzeggen, maar er van genieten en eten de arbeid oneer handen, koopt en eet!

5. Tot welke levensmiddelen zij genodigd worden. Komt en koopt wijn en melk hetgeen niet alleen de dorst lest, daartoe is zuiver water voldoende, maar het lichaam voedt en de levensgeesten opwekt. De wereld voldoet niet aan onze verwachtingen, wij beloven ons er water van, maar worden daarin teleurgesteld evenals de reizigers van Thema, Job 6:19. Maar Christus overtreft al onze verwachtingen. wil komen tot de wateren en zouden daarmee blij zijn, maar wij vinden er wijn en melk, de twee voornaamste handelsartikelen van Juda en welke de Silo uit die stam zal voortbrengen om de vergadering des volks, Genesis 49:10,11. "Hij is roodachtig van ogen door de wijn, en wit van tanden door de melk". Wij moeten tot Christus komen om melk te hebben voor de zuigelingen, om de ontijdig geborenen te voeden en op te kweken. En evenzo zullen sterke mannen bij Hem vinden al wat zij nodig hebben, zij zullen wijn verkrijgen, die het hart verheugt. Wij moeten onze brakke wateren, die niets dan vergif zijn, verlaten om van die wijn en die melk te genieten.

6. De vrijgevige uitdeling van deze levensvoorraad, koopt zonder prijs en zonder geld! Een vreemde wijze van kopen, niet alleen zonder gereed geld, dat komt dikwijls voor, maar zonder enig geld of belofte daarvan, maar niet vreemd voor hen, die de raad gehoord hebben door Christus aan de gemeente van Laodicea gegeven, die ellendig arm was, om te "komen en te kopen," Openbaring 3:17, 18. Ons kopen zonder geld duidt aan:

a. Dat de gaven, die ons aangeboden worden, onwaardeerbaar zijn- er kan geen prijs van bepaald worden. De wijsheid kan niet tegen goud opgewogen worden.

b. Dat Hij die ze ons aanbiedt, geen behoefte aan ons heeft of aan iets dat door ons in ruil aangeboden worden kan. Hij stelt ons deze voorwaarden niet omdat Hij gelegenheid om te verkopen zoekt, maar omdat Hij genegenheid gevoelt om te geven.

c. Dat de dingen die Hij aanbiedt reeds gekocht en betaald zijn. Christus heeft die tegen de volle waarde gekocht, niet voor enig geld, maar ten koste van Zijn eigen bloed, 1 Petrus 1:19.

d. Dat wij welkom geheten worden, bij de zegeningen van de belofte, of schoon wij die ten enenmale onwaardig zijn en geen aanbod kunnen maken van iets dat in enig opzicht naar de

waarde er van gelijkt. Wij zelf zijn waardeloos en wij bezitten niets dat enige waarde heeft, en wij moeten erkennen dat indien Christus en de hemel onze zijn, wij dat voor eeuwig aan vrije genade te danken hebben.

II. Er wordt ernstig bij ons op aangehouden en wij worden overreed om deze uitnodiging aan te nemen en de goeden ruil aan te gaan.

1. Het eerste waarop bij ons wordt aangedrongen is dat we naar God en Zijn aanbieding zullen luisteren: *Hoort aandachtiglijk naar Mij,* vers 2. Luistert niet alleen naar Mij, maar onderzoekt hetgeen Ik u zeg en past het op uzelf toe, vers 3. *Neigt uw oor,* zoals wij doen naar hetgeen ons belang inboezemt en behaagt. Neigt uw oor en buigt uw hoogmoedige hart over naar de vernederende voorwaarden van het evangelie, neigt uw oor hierheen, opdat gij oplettend en met verstand horen moogt. Hoort en komt tot Mij, komt niet alleen om met Mij te onderhandelen, maar om met Mij overeen te komen en Mijn voorwaarden aan te nemen. Neemt Gods aanbieding aan als zeer voordelig, stemt Zijn voorwaarden toe als zeer redelijk en aannemenswaardig.

2. De beweegredenen daartoe zijn ontleend aan:

A. Het onuitsprekelijk onrecht, dat wij onszelf aandoen, indien wij deze uitnodiging verwaarlozen en weigeren. *Waarom geeft gij geld uit voor hetgeen geen brood is,* hetgeen u niet kan onderhouden, hetgeen zelfs geen droog brood, geen bedelaarskost is, terwijl gij van Mij wijn en melk zonder geld krijgen kunt! En waarom *besteedt gij uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan,* al uw moeite voor hetgeen niet eens brood is en u niet voeden kan.

Ziet hier:

Ten eerste. De ijdelheid van de dingen van deze wereld, zij zijn geen brood, geen geschikt voedsel voor de ziel, zij geven geen voldoende voeding of verkwikking. Brood is de staf van het natuurlijke leven, maar voor het geestelijke leven biedt het niet de minste steun. Al de rijkdom en het vermaak van deze wereld zullen geen enkele maaltijd voor de ziel geven. Eeuwige waarheid en eeuwig goed zijn het enige geschikte voedsel voor een redelijke en onsterflijke ziel, wier leven bestaat in verzoeningen gelijkvormigheid met God en in vereniging en gemeenschap met Hem, en de dingen van deze wereld kunnen haar in geen enkel opricht bevredigen. *Zij verzadigen niet*, zij geven geen echte vertroosting en tevredenheid aan de ziel, en doen haar niet zeggen: Nu heb ik hetgeen waarnaar ik haakte, ja, zij voldoen niet eens aan de begeerten van het lichaam, want hoe meer de mens er van heeft des te meer wil hij er van hebben, Prediker 1:8. Haman was ontevreden temidden van zijn overvloed. Zij vleien, maar vallen niet, zij behagen voor een poos, gelijk de droom van een hongerige, maar als hij ontwaakt is zijn ziel ledig. Zij overladen spoedig maar voldoen nooit, zij bedwelmen een mens, maar bevredigen hem niet. Zij zijn alle ijdelheid van de ijdelheden en bedrog.

Ten tweede. De dwaasheid van de kinderen van deze wereld. zij besteden hun geld en arbeid voor deze onzekere en onvoldoende dingen. Rijke mensen leven van hun geld, armen van hun arbeid maar beide verwaarlozen hun hoogste belangen, wanneer de één handel drijft en de ander zwoegt voor wereldse belangen, beide zichzelf daarvan voldoening en geluk belovende, en beide daardoor teleurgesteld. God buigt zich neer om overtuigend met hen te redeneren. waarom handelt gij zo tegen uw eigen belang? Waarom duldt gij dat ge zo door deze zaken ingepakt wordt? Laat ons zo met onszelf redeneren en laat het einde daarvan zijn een heilig

besluit "om niet te werken om de spijze die vergaat, maar om die welke blijft tot in het eeuwige leven", Johannes 6:27. Alle teleurstellingen, die wij in deze wereld ondervinden, moeten ons uitdreven tot Christus om bij Hem alleen voldoening te zoeken. Dat is de weg om zeker te maken hetgeen zeker worden kan.

B. Om de onuitsprekelijke dienst, die wij onszelf bewijzen door deze uitnodiging aan te nemen en er mee in te stemmen.

Ten eerste. Daardoor verzekeren wij ons tegenwoordige blijdschap en voldoening. Indien gij naar Christus hoort, zo zult gij *het goede eten,* hetgeen zowel gezond als aangenaam is, goed in zichzelf en goed voor u. Gods goede woorden en beloften, een goed geweten en de vertroostingen van de Heiligen Geest zijn een voortdurende maaltijd voor hen die vlijtig en gehoorzaam naar Christus luisteren. Hun zielen zullen *in vettigheid zich verlustigen,* dat is: in de rijkste en heerlijkste blijdschap. Hier is de nodiging niet: komt en koopt! hetgeen nog zou kunnen ontmoedigen, maar: komt en eet! komt en voedt u met hetgeen zo bovenmate aangenaam is. "Eet, vrienden!" Het is treurig te moeten denken dat de mensen met zoveel aandrang genodigd moeten worden om hun zegeningen te aanvaarden.

Ten tweede. Hierdoor verzekeren wij ons eeuwigdurende blijdschap. Hoort en uw ziel zal leven! Zij zal niet alleen van het eeuwig verderf gered worden, maar zij zal eeuwig gezegend zijn, want dat alleen is het leven voor een onsterflijke ziel. De woorden van Christus zijn geest en leven, leven voor de geesten, Johannes 6:33, 63, de woorden dezes levens, Handelingen 5:20. Ziet op welke gemakkelijke voorwaarden ons dit geluk aangeboden wordt, het is alleen: hoort! en uw ziel zal leven.

Ten derde. De grote God zal u al deze geraden verzekeren:. *Komt tot Mij en Ik zal met u een eeuwig verbond maken.* Ik zal Mijzelf met u in verbondsbetrekking brengen, en u in verbondsverplichting tegenover Mij en u daardoor geven *de gewisse weldadigheden Davids.*

a. Indien wij tot God komen om Hem te dienen, zal Hij met ons in verbond treden om ons goed te doen en gelukkig te maken, zo nederbuigend vriendelijk en belangstellend is Hij voor ons.

b. Gods verbond met ons is een eeuwig verbond, het is onvergankelijk van inhoud en naleving.

c. De zegeningen van dit verbond zijn weldaden voor onze toestand geschikt, want wij zijn ellendig in onszelf en daarom geschikte voorwerpen voor weldadigheid. Zij komen van Gods barmhartigheid en zijn op allerlei wijzen berekend als vriendelijkheid voor ons.

d. Zij zijn de weldadigheden Davids, de weldadigheden welke God aan David beloofd heeft, Psalm 89:28 en verv, die genoemd worden de weldadigheden van David zijn knecht en waarop Salomo zich beroept, 2 Kronieken 6:42. Het zal zijn een verbond zo zeker als dat met David, Jeremia 33:25, 26. Het verbond van het Koningschap was een type van het verbond van de genade, 2 Samuel 23:5. Of liever wij moeten hier door David verstaan de Messias. De verbondsweldadigheden zijn alle Zijn weldadigheden, zij zijn door Hem verworven, zij werden in Hem beloofd, zij zijn in Zijn hand gelegd en door Zijn hand worden zij aan ons uitgedeeld. Hij is de Middelaar en borg van dat verbond, en dit is op Hem toepasselijk, Handelingen 13:34. Zij zijn de heilige dingen van David, dat woord wordt hier en door de LXX gebruikt, want zij

zijn bevestigd door de heiligheid van God, Psalm 89:36, en zijn bedoeld om de heiligheid van de mensen te bewerkstelligen

e. Zij zijn *gewisse* weldadigheden, het verbond is in alle delen wel bevestigd en zeker. Het is zeker in het algemene voornemen. God is waarachtig en getrouw, ernstig en welmenend in de aanbieding van deze weldadigheden. Het is zeker in de bijzondere toepassing op de gelovigen. Gods giften en roeping zijn onberouwelijk, zij zijn de weldadigheden Davids en daarom gewis, want in Christus zijn alle beloften ja en amen.

C. Jezus Christus wordt beloofd als de verzekeraar van al de beloften, tot welker aanneming wij hier uitgenodigd worden, vers 4. Hij is de David, wiens gewisse weldadigheden al de zegeningen en voorrechten van het verbond zijn. God heeft Hem in Zijn voornemen de belofte gegeven, heeft Hem aangesteld en aangewezen, en in de volheid des tijds zou Hij Hem zo zeker zenden alsof Hij reeds gekomen ware, om voor ons al datgene te zijn wet voor ons nodig is om de weldaden van al deze voorbereidingen deelachtig te worden. Hij heeft Hem vrijwillig en om niet gegeven, want wat is vrijer dan een gift? Er was niets in ons om zo'n gunst van God te verkrijgen, maar Christus is de gave Gods. Wij hebben iemand nodig:

a. Om de getrouwheid van de beloften te verzekeren, waarvan de zegeningen ons aangeboden worden. En Christus is ons gegeven als een getuige, dat God gewillig in ons in Zijn gunst aan te nemen op de voorwaarden van het evangelie, om de beloften te bevestigen die Hij aan de vaderen gedaan heeft, opdat wij onze zielen met eeuwige voldoening op deze beloften zouden doen rusten. Christus is een getrouw Getuige, wij mogen Zijn woord aannemen, een bevoegd Getuige, want Hij was van eeuwigheid in de schoot des Vaders, en stemde geheel met de zaak in. Christus als profeet getuigt de wil Gods aan de wereld, en geloven is Zijn getuigenis aannemen.

b. Ten einde ons te helpen in het aannemen van de uitnodiging en het instemmen met de voorwaarden, wij weten niet de weg te vinden tot de wateren, die voor ons in voorraad zijn, maar Christus is ons ten leidsman daarheen gegeven, wij weten niet wat wij doen moeten om er toe gerechtigd te worden, en er deel aan te krijgen, maar Hij is ons gegeven tot een hoofd en aanvoerder om ons te tonen wat ons te doen staat en hoe wij er toe bekwaam worden. Er ligt veel moeilijkheid en tegenstand op onze weg naar Christus, wij hebben te streden met geestelijke vijanden, maar om ons tot die worsteling aan te vuren, hebben wij een goede aanvoerder, gelijk Jozua, een aanvoerder en bevelhebber, die de vijand onder de voet treedt en ons in bezit stelt van het beloofde land. Christus is onze aanvoerder door Zijn daden en onze leidsman door Zijn voorbeeld, en het is onze plicht Hem te gehoorzamen en te volgen.

D. Nu bekend is, wie de gastheer is, moeten de gasten naar het feest geleid worden, want de voorraad zal niet verloren gaan of tevergeefs samengebracht zijn, vers 1.

a. De heidenen zullen tot deze feestmaaltijd genodigd worden en aangebracht uit de stegen en van de wegscheidingen. *Gij zult een volk roepen, dat gij niet kendet*, dat is een volk dat vroeger niet geroepen en geëigend was als Uw volk, waaraan Gij geen profeten zondt gelijk als aan Israël, het volk dat God gekend heeft boven alle geslachten van de aarde. De heidenen zullen nu zo begunstigd worden als zij nooit tevoren waren, hun kennen van God wordt veel meer geacht te zijn dat God hen kent, Galaten 4:9.

b. Zij zullen komen op de roepstem. *Het volk, dat U niet kende, zal tot U lopen*, ze die lange tijd ver van Christus waren, zullen nu nabij gebracht worden, zij die van Hem wegliepen zullen nu tot Hem lopen, met de grootste spoed en de meest denkbare begeerte. Er zal een wedstrijd onder de heidenen zijn om in Christus te geloven die van de aarde verhoogd zijnde, hen allen tot zich trekken zal. Zie hier de reden daarvan: De heidenen zullen dus tot Christus lopen om des Heeren uws Gods wil, of omdat Hij de Heere hun God is, omdat hij de Zoon van God is, en krachtiglijk bewezen is dat te zijn, omdat zij nu inzien dat God degene is, met wie zij te doen hebben, en dat zij tot Hem niet kunnen komen dan door tussenkomst van Zijn Zoon. Zij, die in gemeenschap met God gebracht zijn, en leerden inzien, welke betrekking tussen Hem en hen bestaat, kunnen niet anders dan tot Jezus Christus lopen, want Hij is de enige Middelaar Gods en van de mensen, en niemand kan tot God komen dan door Hem. En God zal hen tot Hem brengen, omdat Hij de Heilige Israëls is, die aan Zijn belofte getrouw blijft, en Hij heeft beloofd Christus te zullen verheerlijken door Hem de heidenen tot een erfdeel te geven. Toen de Grieken kwamen om Hem te zien, zei Hij: De ure is gekomen dat de Zoon des mensen zal verheerlijkt worden, Johannes 12:22, 23. En Zijn verheerlijking door Zijn opstanding en hemelvaart, was de grote beweegreden, die menigten er toe bracht om tot Hem te lopen.

Jesaja 55:6-13

Wij hebben hier een verdere beschrijving van dat genadeverbond, dat met ons gesloten is in Jezus Christus, beide van hetgeen geëist en van hetgeen beloofd wordt in dat verbond, en deze mededelingen zijn overvloedig voldoende om onze gelovige instemming met en ons vertrouwen op dat verbond te bevestigen. En deze genadige openbaring van Gods goedgunstigheid jegens de kinderen van de mensen is niet beperkt tot de Joden of tot de heidenen tot het Oude of tot het Nieuwe Testament veel minder nog tot de gevangenen in Babel. Neen, voorwaarden en beloften worden hier gegeven aan allen, aan alle dorstigen, die dorsten naar geluk, vers 4. En wie doet dat niet? Hoort dit en leeft!

I. Hier wordt een genaderijk aanbod gedaan van vergeving en vrede en alle geluk voor arme zondaren, op de voorwaarden van het evangelie, vers 6, 7.

1. Zij moeten bidden, dan zullen hun gebeden gehoord en beantwoord worden, vers 6. *Zoekt de Heere terwijl Hij te vinden is.* Zoekt Hem, die gij verlaten hebt door u te verzetten tegen uw betrekking tot Hem, die gij verloren hebt door Hem te dwingen u Zijn gunst te onttrekken. *Roept Hem aan, terwijl Hij nabij is* en dus nog beroepen kan worden. Zie hier:

A. Wat vereist wordt:

a. Zoekt de Heere, zoekt naar Hem, en vraagt naar Hem als uw wetgever: Vraagt naar de wet uit Zijn mond: Wat wilt Gij dat ik doen zal? Zoekt Hem en vraagt naar Hem als uw deel en uw geluk, zoekt naar verzoening met Hem en naar gemeenschap met Hem, en naar het geluk in Zijn gunst. Laat het u leed doen dat gij Hem verloren hebt, weest ijverig om Hem te zoeken, volgt de voorgeschreven weg om Hem te vinden, gebruikt Christus als uw weg, de Geest als uw gids en het Woord als uw regel.

b. Roept Hem aan, bidt Hem om met Hem verzoend te worden, bidt Hem om al hetgeen gij daarboven nodig hebt.

B. De beweegredenen, waarmee daarop bij ons aangedrongen wordt. Terwijl Hij te vinden is, terwijl Hij nabij is.

a. Er wordt in te kennen gegeven dat God nu nabij is en gevonden zal worden, zodat wij niet tevergeefs Hem zullen zoeken of tot Hem roepen. Nu verwacht Zijn geduld ons, en roept Zijn woord ons, en twist Zijn Geest met ons, maakt nu gebruik van uw voorrecht en gelegenheid, want nu is het de welaangename tijd. Maar

b. de dag komt wanneer Hij verre zal zijn en niet gevonden zal worden, wanneer Zijn geduid voorbij zal zijn en Zijn Geest niet meer twisten zal. Er kan zo’n tijd komen in dit leven, wanneer het hart ongeneeslijk verhard zal zijn, terwijl bij dood en oordeel de deur gesloten zal zijn, Lukas 16:26, 13:25, 26. Nu wordt barmhartigheid aangeboden, maar dan zal een onbarmhartig oordeel geveld worden.

2. Zij moeten berouw hebben en zich bekeren, dan zullen hun zonden vergeven worden, vers 7. Hier komt de roepstem tot de onbekeerden, tot de goddelozen en de ongerechtigen, tot de goddelozen die leven in bekende grote zonden, tot de ongerechtigen die leven in het verzuim

van hun plichten. Aan hen wordt het woord van de zaligheid gezonden en alle mogelijke verzekering gegeven, dat berouwhebbende zondaren in God een vergevend God zullen vinden.

Merk hier op:

A. Wat het is, berouw te hebben. Dat is tweeledig.

a. Het is zich afkeren van de zonden, ze verlaten en verzaken, ze verlaten met walging en afschuw, en nooit tot haar terugkeren. De goddeloze moet zijn weg verlaten zijn slechte weg, gelijk iemand een verkeerde weg verlaten zal, die nooit tot het beoogde gelukkige doel leiden kan, of een gevaarlijke weg, die ten verderve voert. Hij moet geen stap meer op die weg zetten. Ja, hij moet niet alleen van weg veranderen, maar van gezindheid, de ongerechtige man moet zijn gedachten verlaten. Waarachtig berouw raakt de wortel, en wast het hart van goddeloosheid. Wij moeten onze beoordeling van personen en zaken veranderen, de bedorven voorstellingen vernietigen en de valse voorwendsels laten varen, waarachter een ongeheiligd hart zich verschuilt. Het is niet genoeg te breken met verkeerde gewoonten, maar wij moeten de strijd aanbinden tegen verkeerde gedachten. Ja, dat is nog niet alles.

b. Berouw hebben is ook zich bekeren tot de Heere, tot Hem terug te keren als tot onze God, als tot onze vrijmachtige Heere tegen Wie wij opgestaan zijn en met wie wij weer verzoend moeten worden. Tot Hem als de fontein des levens en van de levende wateren die wij verlaten hebben voor gebroken waterbakken.

B. Welke aanmoediging wij hebben om dus berouw te hebben. Indien wij zo doen.

a. Zal God ons barmhartig zijn, Hij zal niet met ons handelen naar onze zonden, Hij zal medelijden met ons gevoelen. Ellende is het voorwerp van barmhartigheid. Beide, de gevolgen van de zonden, die ons ellendig gemaakt hebben, Ezechiel 16:5, 6, en het karakter van het berouw, waardoor wij tot het gevoel van onze ellende gekomen zijn en er toe gebracht worden om onszelf te beklagen, Jeremia 31:18, maken ons voorwerpen van medelijden en bij God zijn tedere barmhartigheden.

b. Hij zal overvloedig vergeven, gelijk wij onze overtredingen vermenigvuldigd hebben. Ofschoon onze zonden zeer groot en zeer talrijk zijn en wij gedurig terug glijden en steeds geneigd zijn om af te dwalen, zal God voortgaan met vergeven en de afgedwaalde kinderen, die in oprechtheid tot Hem terugkeren, weer aannemen.

II. Hier wordt er op aangedrongen om dit aanbod aan te nemen en er onze zielen aan toe te vertrouwen. Ziet op welke wijze wij reden genoeg vinden om ons te versterken in het geloof aan de zekerheid en waarde van het aanbod.

1. Indien wij opzien naar de hemel, bemerken wij dat Gods raadslagen hoog en boven ons verheven zijn, vers 8 en 9. De goddelozen worden vermaand in vers 7, om hun slechte wegen en gedachten te verlaten en tot God weer te keren, dat is, om hun wegen en gedachten te veranderen en in overeenstemming met die van God te brengen, omdat, zegt Hij, Mijn gedachten en wegen niet zijn gelijk de uwe. De uwe raken alleen de dingen die beneden zijn, want zij zijn uit de aarde aards, en indien gij u ware boetvaardige betonen wilt, moet gij dat ook werkelijk zijn en uw genegenheden vestigen op de dingen die boven zijn. Of liever het kan opgevat worden als een aanmoediging om ons te verlaten op Gods belofte dat Hij de zonde op

het berouw vergeeft. Zondaren kunnen geneigd zijn om te geloven dat God zich met hen niet verzoenen wil, omdat zij in hun harten geen genegenheid gevoelen om zich te verzoenen met iemand die hen laaghartig en menigmaal beledigd heeft. Maar, zegt God, in dit opzicht zijn Mijn gedachten niet gelijk uw gedachten, zij zijn daarboven verheven zo hoog als de hemel boven de aarde. Zij zijn dat ook in andere dingen, in de beschouwing van de zonden, van Christus, van heiligheid, van deze en de volgende wereld zijn de gedachten van de mensen zeer verschillend van die van God, maar in geen enkel geval meer dan in dat van de verzoening. Wij denken dat God geneigd is om te wraken en traag om te vergeven, dat indien Hij eens vergeeft Hij het de tweede keer niet doen zal. Petrus meende dat het reeds zeer veel was indien men zevenmaal vergaf, Mattheus 18:21, en wij vergeten de verschuldigde honderd penningen niet licht. Maar God komt de weerkerende zondaren met vergevende barmhartigheid tegemoet, Hij vergeeft om niet en geeft zonder verwijtingen. Wij vergeven, maar kunnen niet vergeten, maar als God vergeeft gedenkt Hij de zonde niet meer. God nodigt de zondaren om tot Hem weer te keren, door hun goede gedachten Hem betreffende, in te geven, Jeremia 31:20.

2. Indien wij zien naar de aarde, vinden wij daar Gods woord machtig en vol uitwerking en al Zijn grote bedoelingen beantwoordende, vers 10-11.

Merk hier op:

A. De kracht van Gods woord in het rijk van de natuur. "Hij zegt tot de sneeuw: Wees op de aarde, bepaalt wanneer zij komen zal, hoeveel hoelang zij daar zal liggen, Hij gebiedt de plasregen des regens en Zijn sterke regen," Job 37:6. En op Zijn bevel dalen zij van de hemel, en *doen hetgeen Hem behaagt* en wat Hij beveelt, op *het vlakke van de wereld, hetzij tot een roede, of voor Zijn land, of tot weldadigheid* Job 37:12, 13. Het keert niet ledig weer, maar doorvochtigt de aarde, waarom Hij gezegd wordt dat uit Zijn binnenkameren te doen Psalm 104:13. En de doorvochtiging van de aarde dient tot haar vruchtbaarheid, daardoor maakt Hij dat zij kruid voortbrengt, want de voortbrengselen van de aarde zijn afhankelijk van de dauw des hemels. Zo geeft zij niet alleen brood voor de eter, tot de tegenwoordige instandhouding van haar eigenaar en zijn gezin, maar ook zaad voor de zaaier, zodat hij zorgen kan voor het volgende jaar. De landman moet zaaier zijn zowel als eter, anders zal hij spoedig aan het einde van zijn voorraad zijn.

B. De uitwerking van Zijn woord in het rijk van de voorzienigheid en genade, die even zeker is als de voren genoemde. Zo zal Mijn woord ook zijn, even machtig in de mond Mijner profeten als in de hand van de voorzienigheid. Het zal niet leeg tot Mij wederkeren, als onmachtig om te bewerken hetgeen, waartoe Ik het zend of bezwijkende voor onoverwinnelijke tegenstand. Neen, het zal doen hetgeen Mij behaagt, want het is de openbaring van Mijn wil, overeenkomstig de raad, waardoor Ik alle dingen werk, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Ik het zend. Dit verzekert ons

a. Dat al de beloften Gods op bepaalde tijd geheel zullen vervuld worden, en dat er geen titel of jota van ter aarde vallen zal, 1 Koningen 8:56. Deze beloften van barmhartigheid en genade zullen even zeker uitwerking hebben op de zielen van de gelovigen, tot hun heiligmaking en vertroosting, als de regen op de aarde heeft om haar vruchtbaar te maken.

b Dat volgens de verscheidene bedoelingen, waarmee het woord gezonden wordt, het ook verscheiden uitwerking hebben zal, indien niet tot een reuk des levens ten leven, dan tot een reuk des doods ten dode. Indien het geweten er niet door overtuigd en het hart er door

verzacht wordt, dan zal het het geweten sluiten en het hart verharden. Maakt het niet rijp voor de hemel, dan maakt het rijp voor de hel, zie Jesaja 6:9. Op de een of andere wijze zal het kracht uitoefenen.

c. Dat Christus komst op aarde, als dauw van de hemel, Hosea 14:5 niet tevergeefs zal zijn. Indien Israël zich niet vergaderen laat, dan zal Hij verheerlijkt worden door de toebrenging van de heidenen, aan hen moet dus de aanbieding van de genade geschieden als de Joden die verwerpen, opdat de bruiloftsmaal gevuld worde met gasten en het Evangelie niet ledig wederkere.

III. Indien wij nu weer bepaald op de kerk letten, zien wij welke grote dingen God voor haar gedaan heeft en nog doen zal, vers 12,13. *Met blijdschap zult gij uittrekken en met vrede voortgeleid worden.* Dit ziet:

1. Op de verlossing en de terugkeer van de Joden uit de Babylonische gevangenschap. Zij zullen uit hun gevangenis uitgaan en weer neer hun eigen land geleid worden. God zal hen voorgaan, zo zeker, ofschoon niet zo zichtbaar, als voor hun vaderen in de wolk- en vuurkolom. Zij zullen uitgaan niet met beving, maar met vreugde, niet met enig berouw over het verlaten van Babel of met enige vrees van achterhaald en gevat te worden, maar met vreugde en blijdschap. Hun terugtocht over de bergen zal aangenaam zijn en zij zullen de welwillendheid en de goede wensen genieten van alle landen, die zij doortrekken moeten. De hemelen en hun bewoners zullen in vervoering van vreugde uitbreken in een jubel van blijdschap en indien de mensen zwegen, zouden zelfs de bomen in het woud hen begroeten en toejuichen. En wanneer zij in hun eigen land komen, zal dat gereed zijn om hen welkom te heten, want terwijl zij verwachten het overal begroeid met doornen en distelen te vinden, zal het bedekt zijn met dennebomen en mirtebomen, want of schoon het woest lag had het aan zijn sabbaten een welgevallen, Leviticus 26:34, en daardoor werd het land, evenals door het sabbatjaar, zoveel vruchtbaarder. En dat zal strekken tot Gods eer en Hem tot een naam zijn. Maar

2. Ongetwijfeld heeft het ook verdere strekking. Het zal God tot een eeuwig teken zijn. Dat is,

a. deze verlossing uit de Babylonische gevangenschap zal een waarborg zijn van de betekenis van deze beloften voor de tijden des Evangelies. De vervulling van de voorzeggingen betreffende deze grote verlossing, zou een onderpand en eersteling zijn van de vervulling van al de overige beloften, want daardoor zal blijken dat Hij die het beloofd heeft, ook machtig is het te doen.

b. Hij zal een type en afschaduwing van de beloofde zegeningen zijn.

c. De genade van het evangelie zal hen in vrijheid stellen die in slavernij waren van Satan en zonde. Zij zullen uitgaan en voortgeleid worden, Christus zal hen vrijmaken en dan zullen zij waarlijk vrij zijn.

d. Het zal hen die bedrukt waren met blijdschap vervullen, Psalm 14:7. "Jakob zat zich verheugen en Israël zal verblind zijn." De aarde en de lagere delen van de schepping zullen in de blijdschap over deze verlossing delen, Psalm 96:11, 12. e. Zij zal een grote verandering in het karakter van de mensen teweegbrengen. Zij die waren gelijk doornen en distelen, voor niets goed dan om verbrand te worden, kwetsend en beledigend, zullen nuttig en sierlijk worden als

dennebomen en mirten. Doornen en distelen kwamen uit de zonde voort als vruchten van de zonde Genesis 3:18. Het groeien van aangename bomen in hun plaats duidt het wegnemen van de vloek aan en het aanbrengen van de zegeningen des Evangelies. De vijanden van de kerk waren als doornen en distelen, maar in hun plaats verwekt God haar vrienden tot haar bescherming en sieraad. Of het kan betekenen dat de wereld beter worden zal, inplaats van een geslacht van doornen en distelen zal er een geslacht van dennebomen en mirten verrijzen de kinderen zullen wijzer en beter zijn dan de ouders. En in dit alles zal God verheerlijkt worden. Het zal Hem zijn tot een naam, waarbij Hij zal gekend en verheerlijkt worden, en waardoor Gods volk zal aangemoedigd worden. Het zal hun een eeuwig teken van Gods gunst zijn hun verzekering gevende dat die wel voor een tijd bewolkt kan zijn maar nooit afgesneden wordt. Het verbond van de genade is een eeuwig verbond, want de tegenwoordige zegeningen zijn tekenen van de eeuwigdurende.

HOOFDSTUK 56

1 Alzo zegt de HEERE: Bewaart het recht, en doet gerechtigheid; want Mijn heil is nabij om te komen, en Mijn gerechtigheid om geopenbaard te worden.
2 Welgelukzalig is de mens, die zulks doet, en des mensen kind, dat daaraan vasthoudt; die den sabbat houdt, zodat gij dien niet ontheiligt, en die zijn hand bewaart van enig kwaad te doen.
3 En de vreemde, die zich tot den HEERE gevoegd heeft, spreke niet, zeggende: De HEERE heeft mij gans en al van Zijn volk gescheiden; en de gesnedene zegge niet: Ziet, ik ben een dorre boom.
4 Want alzo zegt de HEERE van de gesnedenen, die Mijn sabbatten houden, en verkiezen hetgeen, waartoe Ik lust heb, en vasthouden aan Mijn verbond;
5 Ik zal hen ook in Mijn huis en binnen Mijn muren een plaats en een naam geven, beter dan der zonen en dan der dochteren; een eeuwigen naam zal Ik een ieder van hen geven, die niet uitgeroeid zal worden.
6 En de vreemden, die zich tot den HEERE voegen, om Hem te dienen, en om den Naam des HEEREN lief te hebben, om Hem tot knechten te zijn; al wie den sabbat houdt, dat hij dien niet ontheilige, en die aan Mijn verbond vasthouden;
7 Die zal Ik ook brengen tot Mijn heiligen berg, en Ik zal hen verheugen in Mijn bedehuis; hun brandoffers en hun slachtoffers zullen aangenaam wezen op Mijn altaar; want Mijn huis zal een bedehuis genoemd worden voor alle volken.
8 De Heere HEERE, Die de verdrevenen van Israel vergadert, spreekt: Ik zal tot hem nog meer vergaderen, nevens hen, die tot hem vergaderd zijn.
9 Al gij gedierten des velds, komt om te eten, ja, al gij gedierten in het woud!
10 Hun wachters zijn allen blind, zij weten niet; zij allen zijn stomme honden, zij kunnen niet bassen; zij zijn slaperig, zij liggen neder, zij hebben het sluimeren lief.
11 En deze honden zijn sterk van begeerte, zij kunnen niet verzadigd worden, ja, het zijn herders, die niet verstaan kunnen; zij allen keren zich naar hun weg, elkeen naar zijn gewin, elk uit zijn einde.
12 Komt herwaarts, zeggen zij: ik zal wijn halen, en wij zullen sterken drank zuipen; en de dag van morgen zal zijn als deze, ja, groter, veel treffelijker.

Na de buitengewoon grote en kostbare beloften van Evangelische genade, afgeschaduwd door tijdelijke verlossingen, welke het vorige hoofdstuk bevat, hebben wij hier:

1. Een plechtige vermaning aan ons allen om ernst te maken met onze plicht, indien wij hopen deel te hebben aan de zegeningen van deze beloften, vers 1 en 2.

2. Grote aanmoediging aan alle vreemdelingen, die gewillig zijn om de voorwaarden van dit verbond aan te nemen, waarvoor zij van de zegeningen verzekerd worden, vers 3-8

3. Een zware beschuldiging ingebracht tegen de wachters van Israël die zorgeloos waren en nalatig in de vervulling van hun plicht, vers 9-12. Dit schijnt de aanvang van een nieuwe rede te zijn, van bestraffing en bedreiging, die voortgezet wordt in de volgende hoofdstukken. En dit woord van God heeft ten doel overtuiging, zowel als vertroosting en onderricht in de rechtvaardigheid.

Jesaja 56:1-2

De bedoeling van deze verzen is aan te tonen dat, wanneer God tot ons komt in een weg van barmhartigheid, wij Hem moeten tegemoet gaan in de weg van onze plicht.

I. God zegt ons hier welke voornemens van barmhartigheid jegens ons Hij heeft, vers 1 :*Mijn heil is nabij om te komen.* De grote verlossing, door Jezus Christus gewrocht, -de zaligheid, waarvan de profeten ondervraagd en naarstig onderzocht hebben, 1 Petrus 1:10, - was afgeschaduwd door de verlossing van de Joden uit de Babylonische gevangenschap.

Merk op:

1. De verlossing door het Evangelie ons gebracht is het heil des Heeren, zij werd door Hem bewerkstelligd, en Hij wordt er door verheerlijkt.

2. In dit heil wordt Gods gerechtigheid geopenbaard, welke de heerlijkheid van het Evangelie uitmaakt, deze is het waarin Paulus zich beroemt, Romeinen 1:17. "Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelve geopenbaard uit geloof tot geloof." De wet openbaarde de gerechtigheid Gods, waardoor alle zondaren moesten veroordeeld worden, maar het Evangelie die, waardoor aan alle gelovigen de schuld kwijtgescholden wordt.

3:De heiligen van het Oude Testament zagen deze gerechtigheid komende en lang voordat zij verscheen, al dichterbij komen, en werden door de profeten op haar komst voorbereid. Gelijk Daniel uit de profetieën van Jeremia leerde dat aan het einde van zeventig jaren de verlossing van de joden uit de Babylonische gevangenschap aanstaande was, zo leerden anderen uit de profetieën van Daniël dat de verlossing door de Messias zou verschijnen aan het einde van zeventig jaarweken.

II. Hij zegt ons welke plichtvervulling Hij van ons naar aanleiding daarvan verwacht. Zegt niet: wij zien dat het heil aanstaande is, en daarom mogen wij leven gelijk het ons behaagt, want er is nu geen gevaar dat het uitblijft of buiten ons om zal gaan, want daardoor wordt de gerechtigheid Gods in ongerechtigheid veranderd. Integendeel, nu het heil naderbij komt, behoren wij dubbel op onze hoede te zich. Hoe vaster verzekering God ons geeft van de vervulling van Zijn beloften, des te sterker zijn de verplichtingen tot gehoorzaamheid, waaronder Hij ons legt. Het heil waarvan hier gesproken wordt, is nu gekomen, maar er is nog groter heil in uitzicht en daarom dringt de apostel bij de Christenen op vervulling van hun plichten aan met dezelfde beweegreden: "De zaligheid is ons nu nader dan toen wij eerst geloofd hebben," Romeinen 13:11. Hetgeen hier geëist wordt om ons voor het aanstaande heil voor te bereiden en geschikt te maken is:

A. Dat wij eerlijk en oprecht zijn in al onze handelingen. *Bewaart uw hand van enig kwaad te doen.* Houdt u aan Gods wet, ziet nauwgezet toe op hetgeen gij zegt en doet, opdat gij niemand onrecht aan doet, vervult al uw plichten stipt, en houdt daaraan vast dat gij in uw eigen boezem over uw daden oordeel velt, om tegen anderen de strenge eisen van de wet te verzachten. Laat u beheersen door de gulden regel dat gij anderen doet hetgeen gij wilt dat u gedaan zal worden. De overheid moet de gerechtigheid wijs en getrouw handhaven. Dit wordt vereist als bewijs van de oprechtheid van ons geloof en onze bekering, en om ons de weg tot de barmhartigheid te openen. *Bekeert u, want het koninkrijk van de hemelen is nabij gekomen.* God is getrouw voor ons, laat ons het jegens elkaar zijn.

B. Dat wij nauwgezet de sabbat zullen houden, vers 2. Wij zijn niet rechtvaardig indien wij God van Zijn tijd beroven. De sabbatsheiliging wordt hier genoemd als samenvatting van al de geboden van de eerste tafel, als vrucht van onze liefde tot God, gelijk oordeel en gerechtigheid van alle geboden van de tweede tafel: de vruchten van onze liefde tot de naasten.

a. Van ons wordt geëist, dat wij de sabbat onderhouden, die gebruiken als een talent om handel mee te drijven, als een schat die ons toevertrouwd werd, houd hem heilig, houd hem nauwgezet, houd hem met zorg en voorzichtigheid, wacht u van hem te ontheiligen. Vergunt uzelf en anderen niet zijn heilige rust te verbreken of zijn heilig werk te verwaarlozen. Indien dit in de eerste plaats voor de Joden in Babel geschreven werd, was het zeer geschikt dat dit hun voornamelijk op het hart gedrukt werd, want door hun verre afstand van de tempel konden zij de overige inzettingen van de wet niet behoorlijk waarnemen, maar in elk geval konden zij zich onderscheiden van de heidenen door de dag Gods van de overige dagen af te zonderen. Maar meer in het algemeen op de mens en op de Zoon des mensen toegepast, houdt het in dat de heiliging van de sabbat ook een plicht is in de tijd des Evangelies, wanneer de banden van de kerk losser gemaakt zijn en andere instellingen en ceremoniën afgedaan zijn. Zij die de sabbat voor ontheiliging willen bewaren, moeten daartoe een vast besluit nemen, moeten niet alleen dit doen, maar er de hand aan houden, want de tijd des sabbats is zeer kostelijk, maar kan ons licht ontglippen, indien wij er geen bijzondere zorg voor dragen, en daarom moeten wij hem vasthouden zoveel in ons vermogen is.

b. De aanmoediging, die wij ontvangen om deze plicht te vervallen: gezegend is hij die dat doet. *Welgelukzalig is de mens die zulks doet.* De weg om van God zegen te verkrijgen op al ons dagelijks werk is een gewetenszaak maken van een nauwgezet zijn op de heiliging van de sabbat, daardoor zullen wij ook beter geschikt worden om onze hand te bewaren van enig kwaad te doen. Hoe meer godzaligheid, des te meer eerlijkheid, 1 Timotheus 2:2.

C. Wij moeten niets te doen hebben met de zonde. Welgelukzalig is de mens, die daaraan vasthoudt, dat hij zijn hand bewaart om enig kwaad te doen, zijn naasten enig nadeel in lichaam, eigendom of goeden naam te berokkenen, of meer algemeen: iets dat God mishaagt en onze eigen ziel schade doet. Het beste bewijs dat wij de sabbat behoorlijk geheiligd hebben zal zijn dat wij gedurende de week een goed geweten bewaren. Hieraan zal blijken dat wij met God op de berg geweest zijn, als onze aangezichten schitteren in heiligen omgang met de mensen.

Jesaja 56:3-8

De profeet moedigt hier in Gods naam aan allen die zich in oprechtheid des harten tot God keerden, en toch met grote bezwaren te worstelen hadden.

I. Sommigen waren ontmoedigd omdat zij niet van het zaad Abrahams waren. Zij hadden zich tot de Heere gevoegd en hun zielen met een vast besluit verbonden om voor altijd de zijnen te zijn. Dat is de wortel en het leven van alle godsdienst: breken met de wereld en het vlees, en ons geheel en al aan de dienst en de eer van God wijden. Maar zij betwijfelden of God hen wel aannemen zou) omdat zij kinderen van vreemden waren, vers 3. Zij waren heidenen, vreemdelingen van het burgerschap Israëls en uitgeslotenen van het verbond van de belofte, en daarom vreesden zij dat zij daar geen deel of lot aan hadden Zij zeiden: *De Heere heeft mij geheel en al van Zijn volk gescheiden* en zal mij niet als een van de Zijnen erkennen of tot Zijn voorrechten toelaten. Meermalen was in de wet gezegd dat er zou zijn enerlei wet voor vreemdelingen en voor de ingezetene des lands, Exodus 12:49, en toch kwamen zij tot deze ontmoedigde gevolgtrekking. Het ongeloof doet de godvrezende menigmaal ontmoedigende dingen veronderstellen, die geheel het tegenovergestelde zijn van hetgeen God gezegd heeft, dingen waartegen Hij opzettelijk gewaarschuwd heeft. De vreemden mogen dus zo niet spreken, want zij hebben geen reden om dat te zeggen. Gods dienaren moeten hun antwoord gereed hebben om de vrees en de naijver van zwakke Christenen te stillen, waarvan zij kennis moeten nemen, al zijn die nog zo ongerechtvaardigd.

II. Anderen waren ontmoedigd, omdat zij geen vaders in Israël waren. *De gesnedene zegge niet: Zie, ik ben een dorre boom.* Zo zag hij zichzelf aan, en dat was zijn verdriet, zo zagen anderen op hem neer en dat was zijn smaadheid. Hij werd voor nutteloos gehouden, omdat hij geen kinderen had en ook niet in staat was die te krijgen. Dit was zoveel grievender, omdat het gesnedenen niet geoorloofd was priester te worden, Leviticus 21:20, of in de vergadering te komen, Deuteronomium 23:1. En daarbij was de belofte van een talrijke nakomelingschap een van de bijzondere zegeningen van Israël, en van des te meer waarde, omdat uit Israël de Messias zou voortkomen. Doch God wilde niet dat de gesnedenen zich hun lot al te zwaar zouden voorstellen, en dat zij zouden menen dat zij daarom zouden uitgesloten zijn van de kerk des Evangelies en van het voorrecht om geestelijke priesters te zijn, al waren zij buitengesloten van de vergadering Israëls en van het Levietische priesterschap. Neen, door het afbreken van de middelmuur des afscheidsels, in inzettingen bestaande, waren de heidenen toegelaten, en dus ook allen die tot nog toe teruggehouden waren door enige ceremoniële ontheiliging. Bij het antwoord hier op de klacht gegeven, schijnt het evenwel dat het voornaamste waarover de gesnedene treurt, is, dat hij als kinderloos aangeschreven staat.

Nu worden aan ieder hunner geschikte aanmoedigingen gegeven.

1. Aan hen die zelf geen kinderen hebben die of schoon zij zelf de eer hebben van kinderen van de kerk te zijn en leden des verbonds, niemand hebben op wie zij die eer kunnen overdragen, en aan wie zij het teken van de besnijdenis met de daaraan verbonden zegeningen kunnen bedienen. Zie nu: Welk goed getuigenis zij krijgen, ofschoon deze smaad en droefheid op hen rusten, en alleen zij mogen zich de volgende vertroostingen toeëigenen, die in meerdere of mindere mate aan dat karakter beantwoorden.

a. Zij onderhouden Gods sabbaten volgens Zijn voorschrift. Indien in de oude tijd een Christen gevraagd werd of hij de dag des Heeren heilig hield, zou hij dadelijk geantwoord hebben: ik ben een Christen en zou niet anders durven doen.

b. In hun gehelen wandel verkiezen zij de dingen die God behagen, zij doen wat goed is, zij doen dat met het oprecht verlangen om daardoor Gode welgevallig te zijn, zij doen het uit eigen keuze en met vreugde. En indien zij ook soms door zwakheid tekortschieten in het volbrengen van hetgeen Gode welbehagelijk is, toch verkiezen zij het, streven er naar en jagen het na. Hetgeen God behaagt moet zonder bedenken onze keus zijn.

c. Zij houden vast aan het verbond, en dat is iets hetwelk God meer de iets anders behaagt. Het verbond van de genade is ons in het Evangelie voorgesteld en aangeboden, dat verbond houden wil zeggen er in toestemmen en het aanbod aannemen en de voorwaarden naleven, beslist en oprecht God als onze God aannemen en ons zelf aan Hem geven om Zijn eigendom te zijn. Het verbond houden betekent er volkomen en beslist in toe te stemmen, het vasthouden als degenen die bevreesd zijn dat zij het verliezen zullen, die het als een grote winst beschouwen, en besloten zijn het nooit te verlaten omdat het hun leven is. Wij moeten het vasthouden gelijk de moordenaar de hoornen des altaars greep, waarheen hij gevloden was.

2. Hoe groot hun vertroosting zijn zal, indien zij aan deze beschrijving beantwoorden, ofschoon zij geen gezinnen kunnen vormen, vers 5. God zal hun een betere *plaats geven dan die van de zonen en van de dochteren, en een naam.* Hier wordt aangeduid dat wij door zonen en dochteren een plaats en een naam verkrijgen kunnen, die van waarde en zeer begeerlijk is. Het is een aangename gedachte, dat wij na onze dood in onze kinderen zullen voortleven. Maar er is een betere plaats en een betere naam, welke zij hebben die met God in verbond staan en dat is voldoende om tegen het gemis van het eerste op te wegen. Een plaats en een naam, rust en goede getuigenis, een plaats in welke zij aangenaam voor zichzelf leven kunnen, en een naam, waardoor zij in achting bij hun naasten zijn, zij zullen gelukkig zijn en zowel thuis als daarbuiten tevreden. Ofschoon zij geen kinderen hebben om de muziek in hun huis en de pijlen in hun koker te zijn, en om met de vijanden in de poort voor hen te spreken, zal God hun een plaats en een naam geven beter dan dat.

a. God zal het hun geven, hun geven in de belofte. Hij zelf zal hun woning en hun heerlijkheid zijn, hun plaste en hun naam.

b. Hij zal het hun geven in Zijn huis en binnen Zijn muren, daar zal Hij hun een plaats geven en zij zullen er wortelen, Psalm 92:13. Zij zullen er blijven al de dagen van hun leven, Psalm 27:4. Zij zullen thuis zijn in de tempel huns Gods gelijk de profetes Anna, die niet uit de tempel week, God dienende dag en nacht. Zij zullen er een naam hebben, een naam van alles goeds voor God en hen die Hem vrezen, een naam, die beter is dan die van zonen en dochteren. Onze betrekking tot God, ons deel aan Christus en ons recht op de zegeningen des verbonds en de hope des eeuwigen levens, zijn de dingen, die ons in het huis Gods een eeuwige plaats en een eeuwige naam geven.

c. Het zal een eeuwige naam zijn, die niet uitgeroeid zal worden, die nooit zal afgesneden worden, geluk de naam van de engelen die niet huwen omdat zij niet sterven. Geestelijke zegeningen zijn onuitsprekelijk veel beter dan die van zonen of dochteren, want kinderen zijn een grote zorg en kunnen ten slofte blijken het grootste verdriet en de grootste schande van

iemands leven te zijn, maar de zegeningen waaraan wij in Gods huis deelhebber, zijn een vaste en blijvende vreugde en eer: een troost die nooit verbitterd kan worden.

II. Voor hen die zelf vreemden, kinderen van vreemden, zijn.

Hier wordt beloofd dat zij dan in de kerk welkom geheten zullen worden, vers 6, 7. Wanneer God Israël uit Babel zal doen komen kunnen zij zovelen van hun geburen medebrengen, als zij bewegen kunnen om met hen te gaan en God zal voor hen allen ruimte maken in Zijn huis.

En hier kunnen wij, evenals daar straks opmerken:

1. Op welke voorwaarden zij welkom zullen zijn. Zij moeten weten dat het Israël Gods, als het uit Babel wederkeert, niet geplaagd zal worden gelijk zij, die uit Egypte togen, met een menigte van gemengd volk, dat wel met hen optoog maar niet van harte met hen verenigd was. Neen de vreemden zullen een plaats en een naam in Gods huis hebben, indien zij

a. De andere goden verzaken, alle mededingers en bestrijders van God, en "zich tot de Heere voegden, om met Hem een geest te worden" 1 Corinthiers 6:17,

b. Dat zij zich tot Hem voegen als onderdanen tot hun vorst en als krijgslieden tot hun aanvoerder, met een eed van getrouwheid en onderdanigheid, om Hem te dienen, niet zo nu en dan, maar standvastig als Zijn knechten, geheel onderworpen aan Zijn bevelen en gewijd aan Zijn belangen.

c. Dat zij zich tot Hem voegen als vrienden van. Zijn eer en van de belangen van Zijn koninkrijk om de naam des Heeren lief te hebben en verheugd te zijn over al de openbaringen, die Hij omtrent Zichzelf geeft en al de herinneringen die zij van Hem hebben. Hem dienen en Hem liefhebben gaan samen, zij die Hem waarlijk liefhebben, zullen Hem getrouw dienen, en die gehoorzaamheid is Hem het aangenaamst, welke voortvloeit uit oprechte liefde, en die is ook ons het aangenaamst, want Zijn geboden zijn niet zwaar 1 Johannes 5:3.

d. Dat zij de sabbat houden zodat zij die niet ontheiligen, want van de vreemdeling die in uw poorten is, wordt dat bepaald gevorderd.

e. Dat zij aan het verbond vasthouden, dat is: dat zij zich onderwerpen aan de verplichtingen van het verbond ten einde deel te hebben aan de zegeningen.

2. Welke voorrechten hun gegeven zullen worden, vers 7. Drie dingen worden hun hier beloofd bij hun komen tot God.

a. Bijstand. Ik zal hen brengen tot Mijn heilige berg, hen niet alleen welkom heten als zij komen, maar hen uitnodigen om te komen, hun de weg tonen, hen er heen leiden. David zelf bidt dat God hem Zijn licht en Zijn waarheid zenden zal om hem te brengen naar de berg van Zijn heiligheid, Psalm 43:4. En de vreemden zullen dezelfde leiding genieten. De kerk is Gods heilige berg, waarop Hij Zijn koning gezalfd heeft, en door hen naar de berg Zion te brengen, maakt Hij hen onderdanen van Zions koning zowel als aanbidders in Zions tempel.

b. Aanneming. Hun brandoffers en hun slachtoffers zullen aangenaam zijn op mijn altaar, en zullen er niet minder aangenaam om zijn omdat zij door vreemden gebracht worden. Hun

gebeden en dankzeggingen, hun geestelijke offeranden, van de godvrezende heidenen zijn Gode even aangenaam als die van de vrome Joden, er zal tussen die beide geen onderscheid gemaakt worden. Ofschoon zij van geboorte heidenen zijn, zullen zij door genade beschouwd worden als geestelijk zaad van de gelovige Abraham, en als het biddende zaad van de worstelende Jakob, want in Christus Jezus is geen Jood of Griek, geen besnijdenis of voorhuid.

c. Vertroosting. Zij zullen niet alleen aangenomen worden, maar zij zullen er ook zelf de blijdschap van genieten: *Ik zal hen verheugen in Mijn bedehuis.* Zij zullen genade hebben, niet alleen om God te dienen, maar om Hem te dienen met vreugde en blijdschap, want zij zullen zingen van de wegen des Heeren, want de heerlijkheid des Heeren is groot. Zij zullen voortgaan en eten hun brood met vreugde, omdat God behagen heeft in hun werk, Prediker 9:7. Ja, al komen zij treurende tot het huis des gebeds, zij zullen van daar gaan met verheuging, want zij zullen daar gelegenheid vinden om al hun zorgen en bezwaren op God te werpen, en zich in Zijn handen over te geven, gelijk Hanna, zullen zij heengaan en hun aangezichten zullen niet meer droevig staan. Menige bezorgde ziel is in het huis des gebeds vrolijk gemaakt.

3. Hier wordt beloofd dat menigten van heidenen tot de kerk komen zullen, niet alleen enkelen die nu en dan aankomen, zullen welkom geheten worden, meer grote getallen zullen komen, en de deuren zullen wijd geopend worden. "Mijn huis zal een huis des gebede geroemd worden voor alle volkeren." De tempel was toen Gods huis en daarop past Christus deze woorden toe, Mattheus 21:13, maar met het oog op de tempel als type van de kerk des Evangelies, Hebreeen 9:8, 9. Want Christus noemt haar Zijn huis, Hebreeen 3:6. Betreffende dit huis wordt beloofd:

a. Dat het geen huis van de offerande maar een huis des gebeds zal zijn. De godsdienstige samenkomsten van Gods volk zullen samenkomsten des gebeds zijn, waarin zij elkaar zullen ontmoeten als een teken van hun gemeenschappelijk geloof en verenigde liefde.

b. Dat het huis des gebeds een plaats zal zijn niet voor de Joden alleen, maar voor alle volken. Dit werd vervuld toen Petrus er toe gebracht werd om niet alleen zelf op te merken, maar aan de gehele wereld bekend te maken, "dat in ieder volk, hij die God vreest en gerechtigheid werkt, Hem aangenaam is," Handelingen 10:35. Het was meermalen voorgeschreven, dat de vreemde die het betrad, ter dood moest gebracht worden maar nu worden de heidenen niet langer als vreemdelingen en bijwoners beschouwd, Efeziers 2:19. En in Salomo’s gebed bij de inwijding van de tempel blijkt reeds, dat het voornamelijk bestemd was voor huis des gebeds en dat vreemden er welkom zouden zijn, 1 Koningen 8:30, 41.

En hier wordt aangetoond, vers 8, dat wanneer de heidenen eenmaal geroepen zijn, zij tot één lichaam met de Joden verenigd zullen worden, gelijk Christus zegt in Johannes 10:16. "Het zal zijn: een kudde onder een herder."

a. God zal de verdrevenen van Israël vergaderen, vele Joden die door ongeloof zichzelf buitengeworpen hadden, zullen weer terug gebracht worden door "geloof, een overblijfsel naar de verkiezing van de genade," Romeinen 11:5. "Christus kwam tot de verloren schapen van het huis Israëls," Mattheus 15:24, "om hun verdrevenen te vergaderen," Psalm 147:2. en de "bewaarden in Israël weer te brengen" Jesaja 49:6, en om "hun heerlijkheid te zijn," Lukas 2:32.

b. Hij zal ook de anderen tot zich vergaderen, behalve de verdrevenen, die tot Hem vergaderd zijn. Ofschoon zo nu en dan enkele heidenen tot de kerk overgekomen waren, is dat niet

genoeg om te beantwoorden aan de betekenis van deze belofte, neen, er zullen al meer en meer toegebracht worden, *Ik zal tot Hem nog meer vergaderen.* Dezen zijn slechts de vruchten van de eerstelingen, in vergelijking met de oogst, die voor Christus uit de volken van de aarde zal verzameld worden, als de volheid van de heidenen zal ingaan. De kerk is een groeiend lichaam, wanneer sommigen tot haar vergaderd zijn, mogen wij verwachten dat er meer zullen komen, totdat het lichaam volwassen is. *Ik heb nog andere schapen.*

Jesaja 56:9-12

Door een zeer plotselinge verandering van stijl gaat de profeet hier van woorden van vertroosting over tot woorden van bestraffing en overtuiging en gaat op die wijze voort in het grootste gedeelte van de volgende drie hoofdstukken. Daarom menen sommigen dat hier een nieuwe rede begint. Hij had het volk verzekerd dat God op de bestemde tijd het uit de gevangenschap bevrijden zou, hetgeen bedoeld was tot vertroosting van hen die leven zouden ten tijde dat God dit doen zou. Hier toont hij nu wat hun zonden en overtredingen waren, om welke God hen in gevangenschap deed gaan en dit was bestemd tot overtuiging van hen die in zijn tijd leefden, ongeveer honderd jaren voor de ballingschap, en die nu bezig waren met de maat van nationale zonden te vervullen en hetgeen God over hen brengen zou, te rechtvaardigen. God zou hen verwoesten door de felheid van hun vijanden, ter wille van de valsheid hunner vrienden.

I. Zware oordelen worden hier aangekondigd, vers 9. De schapen van Gods weide worden thans gemaakt tot schapen voor de slachter, om te vallen als slachtoffers van Zijn gerechtigheid en daarom worden de beesten van de woestijn en uit het woud geroepen om te komen en hen te verscheuren. Zij zijn roofdieren, en voldoen daardoor aan hun eigen woeste aard, maar God staat hun toe het te doen, ja, Hij gebruikt hen als zijn dienaren om het te doen, de uitvoerders van Zijn gerechtigheid, ofschoon zij dat niet zo bedoelen en hun hart er niet aan denkt. Dit ziet in de eerste plaats op de aanval op hen door de Babyloniërs en het verscheuren door dat volk, maar verder doelt het op de verwoesting van Jeruzalem en het Joodse volk door de Romeinen, nadat de verstrooiden onder hen, vers 8 vermeld, tot de Christelijke kerk vergaderd waren. De Romeinse legers kwamen tegen hen op als beesten des velde om hen te verscheuren en namen spoedig hun plaats uit de rij van de volken weg. Wanneer God bloedig werk te doen heeft, roept Hij de roofdieren uit de wouden om daarvoor gebruikt te worden.

II. Hier wordt de reden voor deze oordelen gegeven. De herders, die de wachters van de kudde moesten zijn, om de nadering van de roofdieren te ontdekken, hen af te weren, en de schapen te beschermen, waren verraderlijk en zorgeloos, letten niet op hun werk, maakten geen ernst van de taak die hun toevertrouwd was, en zo werden de schapen gemakkelijk een prooi van de roofdieren. Dit ziet op de valse profeten die leefden ten tijde van Jesaja, Jeremia en Ezechiël, die het volk in zijn boze wegen vleiden, en het zeiden dat het vrede zou hebben al ging het daarop voort, en op de priesters, die hen daarin steunden, en op de goddeloze vorsten, de zonen van Josia, die kwaad deden voor het aangezicht des Heeren, en de andere overheden onder hen, die het vertrouwen schonden, verraderlijk en heiligschennend waren, en inplaats van de bres toe te metselen, waardoor Gods gerichten hen zouden overvallen, die wijder maakten, en de toorn des Heeren al heftiger deden ontbranden in plaats van die zo mogelijk te doen bedaren. Zij hadden gerechtigheid en gericht kunnen handhaven, vers 1, maar zij verlieten die beide, Jeremia 5:1. Het kan ook zien op hen die de wachters des volks waren in de tijd onzes Zaligmakers, de overpriesters en de schriftgeleerden, die de tekenen van de tijden behoorden te onderscheiden, en het volk de naderende komst van de Messias hadden moeten aankondigen, maar in plaats daarvan zich tegen Hem verzetten, en alles deden wat zij konden om het volk te beletten Hem te leren kennen en om vooroordeel tegen Hem te verwekken.

Het is een zeer treurige schildering die hier van deze wachters gegeven wordt. Wee u, gij land, dat zulke leidslieden hebt!

1. Zij hebben geen verstand van of gevoel voor hun taak, zij zijn schandelijk onwetend aangaande hun werk, en-zelf zo slecht onderwezen-geheel onbekwaam om anderen te leren. Deze wachters zijn blind, en dus geheel ongeschikt om de wacht te houden. Indien de zieners niet zien kunnen, wie zal er dan voor ons zien? *Indien het licht, dat in u is duisternis is, hoe groot zal de duisternis zijn!* Christus noemt de Farizeën "blinde leidslieden van de blinden," Mattheus 15:14. De beesten des velds komen om te verscheuren en de wachters zijn blind en bemerken het niet. Zij zijn allen *onwetend, herders die niet verstaan kunnen,* vers 10, 11, zij weten niet hoe de schapen moeten behandeld worden en kunnen hen niet met verstand leiden, Jeremia 3:15.

2. Van het weinigje kennis, dat ze nog hadden maken zij geen gebruik, de een was even erg als de ander. Gelijk zij blinde wachters waren, die het kwaad niet onderscheiden konden, zo waren zij *stomme honden,* die er niet voor waarschuwen konden. En waarom zouden er honden bij de kudden zijn, indien niet om de herder te doen ontwaken en de wolf af te schrikken? Zo waren dezen, zij die belast waren met de zorg voor zielen, bestraften de mensen nooit om hun fouten, zegden hun nooit wat daarvan het einde zijn zou, spraken hun nooit van de oordelen Gods, -die over hen zouden losbarsten, zij blaften tegen Gods profeten en beten naar hen, zij worgden de schapen, maar verzetten zich hiertegen de roofdieren en de dieven.

3. Zij waren zeer vadsig en gaven zich geen moeite, zij beminden de rust en haatten het werk, zij waren altijd slaperig, lagen voortdurend neer en hadden het sluimeren lief Zij werden niet, door vermoeidheid of droefenis door de slaan overvallen gelijk de discipelen maar zij gingen liggen met het doel om te slapen, en zeiden: Ziel, neem rust. Nog een weinig slapers!" Het staat slecht met een volk wanneer zijn herders sluimeren, Nahum 3:18. Gezegend is Gods volk, want zijn herder, de wachter Israels slaapt en sluimert nooit

4. Zij waren gierig en zeer wereldsgezind. "En deze honden zijn ook sterk van begeerte, zij kunnen niet verzadigd worden," al hebben zij nog zoveel, het dunkt hun te weinig, zij hebben het zilver zo lief dat zij er nooit genoeg van hebben, Prediker 5:10. Bij alles vragen zij niet, wat ze doen moeten, maar hoe ze iets verkrijgen kunnen. Indien zij hun loon maar ontvangen, hebben zij er geen zorg voor of het werk al dan niet gedaan wordt, zij voeden de schapen niet maar scheren ze. Elk ziet zijns weegs uit, denkt alleen aan zijn eigen belang, let volstrekt niet op het algemene welvaren. Het was ook de klacht van Paulus tegen de wachters van zijn tijd, Filipp. 2:21. "Zij zoeken allen het hunne, niet hetgeen van Jezus Christus is". Ieder hunner is bezig met zijn eigen partij te bevorderen, zijn eigen mening te verkondigen, zijn eigen gezin te bevoordelen, en alles naar zijn eigen zin te regelen, terwijl de algemene belangen van het volk jammerlijk verwaarloosd en verzuimd worden Zij *allen keren zich naar hun weg, elkeen naar zijn gewin, elk uit zijn einde.* Ieder hunner zoekt naar winst van alle kanten, maar elk vooral in zijn eigen buurt, waar hij zeker is dat hem niets ontgaat en dat hij alles krijgen zal wat te krijgen is. Die het hun niet in de mond stopt, kan er zeker van zijn dat zij hem niet zullen helpen, ja zij bereiden de krijg tegen hem, Micha 3:5.

5. Zij zijn volslagen epicuristen, overgegeven aan hun vermaken, nooit beter in hun element dan bij drinkgelagen, vers 12. *Komt, zeggen zij, ik zal de wijn zoeken.* Zij hebben het maar te bevelen, hun kelders zijn beter voorzien dan hun studeervertrekken. *Wij zullen sterken drank zuipen,* en ons dronken drinken. Zij waren dikwijls dronken, niet onvoorziens of bij ongeluk, neen, zij waren dronkaards. Deze wachters nodigden elkaar en spoorden elkaar aan om bovenmatig te drinken, of zij haalden het volk over om bij hen te zitten en mee te drinken, en versterkten de mensen zo in hun boze wegen en verhardden hun harten, inplaats van hen te

vermanen. Hoe konden zij denken dat er enig kwaad stak in dronkenschap, als de wachters zelf daaraan meededen en er in voorgingen.

6. Zij waren zeer naijverig en vol vertrouwen op de duur van hun voorspoed en toestand, morgen zal zijn als vandaag en nog overvloediger. Wij zullen morgen orde lusten nog meer kunnen botvieren dan heden. Zij dachten volstrekt niet aan hun eigen vergankelijkheid en sterflijkheid, ofschoon zij door hun uitspattingen hun leven verkortten en hun dood verhaastten. Zij hadden geen vrees voor Gods oordelen ofschoon zij Hem dagelijks tergden en zichzelf vatbaar maakten voor Zijn toorn en wraak. Zij hadden nooit een oog voor de onzekerheid van alle zinnelijke vermaken en genietingen hoewel zij door het genieten er van zelf vergingen en met de vermaken zelf verdwenen. Zij besloten voort te gaan op die vervloekte weg, hoezeer hun geweten er ook tegen getuigde, en morgen even lustig te zijn als heden. Maar beroemt u niet op de dag van morgen, want wellicht zal vannacht uw ziel opgeëist worden.

HOOFDSTUK 57

1 De rechtvaardige komt om, en er is niemand, die het ter harte neemt; en de weldadige lieden worden weggeraapt, zonder dat er iemand op let, dat de rechtvaardige weggeraapt wordt voor het kwaad.
2 Hij zal ingaan in den vrede; zij zullen rusten op hun slaapsteden, een iegelijk, die in zijn oprechtheid gewandeld heeft.
3 Doch nadert gijlieden hier toe, gij kinderen der guichelares! gij overspelig zaad, en gij, die hoererij bedrijft!
4 Over wien maakt gij u lustig, over wien spert gij den mond wijd open en steekt de tong lang uit? Zijt gij niet kinderen der overtreding, een zaad der valsheid?
5 Die hittig zijt in de eikenbossen, onder allen groenen boom; slachtende de kinderen aan de beken, onder de hoeken der steenrotsen.
6 Aan de gladde stenen der beken is uw deel, die, die zijn uw lot; ook stort gij denzelven drankoffer uit, gij offert hun spijsoffer; zou Ik Mij over deze dingen troosten laten?
7 Gij stelt uw leger op een hogen en verhevenen berg; ook klimt gij derwaarts op, om slachtoffer te offeren.
8 En achter de deur en posten zet gij uw gedenkteken; want van Mij wijkende ontdekt gij u, en klimt op; gij maakt uw leger wijd, en maakt u een verbond met enigen uit dezelve, gij hebt hun leger lief in elke plaats, die gij ziet.
9 En gij trekt met olie tot den koning, en gij vermenigvuldigt uw welriekende zalven; en gij zendt uw gezanten verre weg, en vernedert u tot de hel toe.
10 Gij zijt vermoeid door uw grote reis, maar gij zegt niet: Het is buiten hoop; gij hebt het leven uwer hand gevonden, daarom wordt gij niet ziek.
11 Maar voor wien hebt gij geschroomd of gevreesd? Want gij hebt gelogen, en zijt Mijner niet gedachtig geweest, gij hebt Mij op uw hart niet gelegd; is het niet, om dat Ik zwijg, en dat van ouds af, en gij vreest Mij niet?
12 Ik zal uw gerechtigheid bekend maken, en uw werken, dat zij u geen nut doen zullen.
13 Wanneer gij roepen zult, zo laat die, die van u vergaderd zijn, u redden; doch de wind zal hen allen wegvoeren, de ijdelheid zal hen wegnemen. Maar die op Mij betrouwt, die zal het aardrijk erven, en Mijn heiligen berg erfelijk bezitten.
14 En men zal zeggen: Verhoogt de baan, verhoogt de baan, bereidt den weg, neemt den aanstoot uit den weg Mijns volks.
15 Want alzo zegt de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont, en Wiens Naam heilig is: Ik woon in de hoogte en in het heilige, en bij dien, die van een verbrijzelden en nederigen geest is, opdat Ik levend make den geest der nederigen, en opdat Ik levend make het hart der verbrijzelden.
16 Want Ik zal niet eeuwiglijk twisten, en Ik zal niet geduriglijk verbolgen zijn; want de geest zou van voor Mijn aangezicht overstelpt worden, en de zielen, die Ik gemaakt heb.
17 Ik was verbolgen over de ongerechtigheid hunner gierigheid, en sloeg hen; Ik verborg Mij, en was verbolgen; evenwel gingen zij afkerig henen in den weg huns harten.
18 Ik zie hun wegen, en Ik zal hen genezen; en Ik zal hen geleiden, en hun vertroostingen wedergeven, namelijk aan hun treurigen.
19 Ik schep de vrucht der lippen, vrede, vrede dengenen, die verre zijn, en dengenen, die nabij zijn, zegt de HEERE, en Ik zal hen genezen.
20 Doch de goddelozen zijn als een voortgedreven zee, want die kan niet rusten, en haar wateren werpen slijk en modder op.
21 De goddelozen, zegt mijn God, hebben geen vrede.

De profeet maakt in dit hoofdstuk zijn opmerkingen over

I. De dood van de rechtvaardigen, prijzende hen die in hun oprechtheid weggenomen werden, en bestraffende hen die niet onder de indruk kwamen van zulke daden van de voorzienigheid, vers 1-2. 2. De grove afgoderijen en schaamteloze hoererij, waaraan de Joden zich schuldig maakten, en de verwoestende oordelen, die zij daardoor over zichzelf brachten vers 3- 12. 3. De genadige terugkeer van God tot zijn volk om een einde te maken aan hun gevangenschap, en hen in hun voorspoed te herstellen, vers 13-21.

Jesaja 57:1-2

In het laatste gedeelte van het vorige hoofdstuk had de profeet de wachters veroordeeld om hun onwetendheid en dwaasheid, hier toont hij op gelijke wijze de algemene gevoelloosheid en domheid van het volk aan. Geen wonder dat ze zo onverschillig waren, met zulke wachters, die hen hadden moeten opwekken tot belangstelling. Wij kunnen hier zien:

I. De voorzienigheid Gods, die de godvrezenden uit de wereld wegneemt. Wat de wereld aangaat verongelukken de rechtvaardigen, zij gaan heen en hun plaats kent hen niet meer. De godzaligheid bevrijdt niemand van het vonnis des doods. Zelfs zijn in tijden van vervolging de rechtvaardigsten het meest blootgesteld aan het geweld van de bloeddorstigen. De eerste die stierf, stierf als martelaar. De gerechtigheid bevrijdt van de prikkel des doods, niet van zijn slag. Zij worden gezegd om te komen, (of verloren te gaan) omdat zij geheel en al ons ontnomen worden, niet omdat hun dood hen doet verloren gaan of omkomen, daardoor wordt aangeduid het grote verlies dat de wereld door hun verscheiden ondergaat, dikwijls blijkt dat de plaatsen onvervuld blijven waar zij leefden en nuttig waren. Ja, zelfs de weldadige lieden worden weggeraapt, die weldadigen, die zich nog van de rechtvaardigen onderscheiden, "want niet licht zal iemand voor een rechtvaardige sterven," Romeinen 5:7. Menigmaal worden juist zij weggenomen, die men ‘t minst van allen missen kan, de vruchtbare bomen worden door de dood geveld, en de dorre blijven onnut de grond beslaan. De weldadigen worden meermalen weggenomen door de hand van de boosdoeners, veel goede werken hebben zij verricht en om sommige daarvan worden zij gestenigd. Waarschijnlijk was er voor de Babylonische gevangenschap meer dan gewone sterfte onder de godvrezenden, zodat er slechts weinigen werden overgelaten, Jeremia 5:1. "de getrouwen zijn schaars onder de mensenkinderen" Psalm 12:2.

II. De zorgeloze wereld verwaarloosde deze wenken van de voorzienigheid, lette er niet op, niemand nam het ter harte of had er een oog voor.

Er zijn weinigen die het als een algemeen verlies beschouwen, en zeer weinigen die er, kennis van nemen als van een waarschuwing. De dood van de rechtvaardigen is iets waarop men letten moet, en heeft meer betekenis dan de dood van gewone mensen. Ernstig behoort onderzocht te worden, waarom God met ons twist, en welke goede lessen uit zulke handelingen Gods te leren zijn. Wat kunnen wij doen om de bres te sluiten, en de plaats aan te vullen van hen die ons ontnomen zijn? God wordt billijk verontwaardigd, wanneer zulke gebeurtenissen niet ter harte genomen worden, wanneer de stem van de roede niet gehoord wordt en aan haar bedoeling niet beantwoord wordt, maar men er zich veel meer over verheugt gelijk over de dood van de beide getuigen, Openbaring 11:1O. Sommigen van Gods uitgelezenste zegeningen voor de mensheid, waarvan men zo gemakkelijk af stapt, worden jammerlijk onderschat, en dat is een teken van zeer grote achteruitgang. Kleine kinderen treuren het minst om de dood hunner ouders, want zij beseffen hun verlies nog niet.

III. Het geluk van de rechtvaardigen in hun wegneming.

1. Zij worden weggenomen voor de dag des kwaads, die bezig is te komen.

a. Uit medelijden met hen, opdat zij het onheil niet zien zullen, 2 Koningen 22:20, er geen deel aan hebben, en er niet door in verzoeking gebracht worden. Toen de zondvloed kwam, werden

zij in de ark geroepen, en verkregen een schuilplaats en rust in de hemel, die voor hen onder de hemel niet te vinden was.

b. In toorn over de wereld, om haar te straffen voor al de beledigingen en het onrecht, dat zij de rechtvaardigen en weldadigen aangedaan heeft. Zij worden weggenomen, die in de bres stonden om de oordelen Gods af te wenden, en wat kan er dan verder verwacht worden dan een overstroming? Het is een teken dat God oorlog aankondigt, als Hij Zijn gezanten terugroept.

2. Ze gaan heen om buiten bereik van het kwaad te zijn. De rechtvaardige, die tijdens zijn leven in zijn oprechtheid wandelde, gaat bij zijn dood in tot de vrede en de rust op zijn bedstede. De dood is rust en zegen en vrede alleen voor hen, die in oprechtheid wandelden en die in dat opzicht bij hun sterven, evenals Hizkia, zich op God kunnen beroepen, 2 Koningen 20:3. "Nu Heere, gedenk!" Zij die gerechtigheid bedachten en tot het einde najaagden, zullen zich in hun stervensure daarbij wel bevinden. Hun zielen gaan in de vrede, in de wereld des vredes, waar volmaakte vrede is en waar geen moeite is, zij gaan in in de vreugde huns Heeren. Hun lichamen rusten op hun bedsteden. Het graf is een rustbed voor al Godsvolk, zij zullen rusten van hun arbeid, Openbaring 14:13. En hoe vermoeider zij waren, zoveel welkomer zal de rust hun zijn, Job 3:17. Dit bed is in duisternis gespreid, maar dat maakt het zoveel rustiger, het is een bed, waarvan zij verfrist zullen verrijzen in de morgen van de opstanding.

Jesaja 57:3-12

Wij hebben hier een zware maar zonder twijfel zeer rechtvaardige beschuldiging, uitgesproken tegen dat goddeloos geslacht, aan hetwelk Gods rechtvaardigen ontnomen waren, omdat de wereld hen niet waardig was.

Merk op:

I. Welke algemene eigenschap hen wordt toegeschreven, of de naam en titel waaronder zij bekend stonden, vers 3. Hun wordt geboden te naderen, en te luisteren naar de beschuldiging, zij worden voor de rechtbank geleid en daar aangeduid als *kinderen van de huichelares,* of van een tovenares, het overspelig zaad van een die hoererij bedrijft. Dit is, zo waren zij zelf, zij hadden sterke neiging om zo te zijn er hun voorouders waren ook zo geweest. De zonde is toverij en overspel, want zij is een verlaten van God en omgaan met de duivel, en zij waren kinderen van de ongehoorzaamheid. Komt, zegt de profeet, nadert hiertoe en ik zal u nu vonnis doen horen, de dood zal de rechtvaardigen vrede en rust brengen, maar u niet, gij zijt kinderen van de overtreding en een zaad van de valsheid, vers 4 Dat zijt gij van kindsbeen, het is in geheel uw natuur doorgedrongen om van God af te dwalen en trouweloos jegens Hem te handelen, Jesaja 48:8.

II. De bijzondere overtredingen, waarvan zij beschuldigd worden:

1. Het beschimpen van God en Zijn woord. zij waren een geslacht van bespotters, vers 4. *Over wie maakt gij u lustig?* Gij denkt dat het alleen is over de arme profeten, die gij met verachting onder de voet treedt, maar in werkelijkheid is het tegen God zelf, die hen gezonden heeft en Wiens boodschap zij overbrengen. Het bespotten van de gezanten des Heeren was de zonde van Jeruzalem, die de maat volmaakte, hetgeen God rekende als Hemzelf aangedaan. Wanneer zij bestraft werden voor hun zonden en bedreigd met Gods oordelen, bespotten zij het Woord van God met de gemeenste en laagste taal en gebaren, die zij konden bedenken. Zij maakten zich vrolijk met hetgeen hen ernstig had moeten stemmen en waarvoor zij zich hadden moeten vernederen. Zij *sperden de mond wijd open en staken de tong uit* tegen de profeten, tegen alle zeden van goede opvoeding in, ook behandelden zij de profeten niet eens met de gewone burgerlijke beleefdheid, die zij de knechten van voorname personen bewijzen zouden, wanneer die met een boodschap tot hen gezonden werden. Zij die God bespotten en Zijn oordelen verachten, mogen wel bedenken wie Hij is, die zij zo onbeschaamd behandelen.

2. Afgoderij. Dat was de zonde, waartoe de Joden voor de Babylonische gevangenschap het meest toe geneigd waren, maar die beproeving heeft hen daarvan genezen. In Jesaja's tijd was zij zeer algemeen, getuige de schandelijke afgoderijen van Achaz (op wien, naar sommigen menen, hier bepaald gedoeld wordt), en van Manasse.

a. Zij waren onmatig verliefd op hun afgoden, zij waren er hitsig op als degenen, die branden van onnatuurlijke begeerten, Romeinen 1:27. Zij *raasden naar de schrikkelijke afgoden,* Jeremia 50:38. Zij verhitten zichzelf door hun hevige hartstochten om hen te vereren, gelijk de profeten van Babel, die tegen het altaar opsprongen en zichzelf sneden, 1 Koningen 18:26, 28. Hoe meer lage hartstochten toegelaten worden, zoveel heviger ontbranden zij. Zij aanbaden hun afgoden onder elke groene boom, in de open lucht, in de schaduw, maar dat kon hun bandeloze lusten niet verkoelen, integendeel, de heerlijke schoonheid van de groene bomen maakte hen des te meer verliefd op de afgoden, die zij aanbaden. Hetgeen in de natuur

aangenaam is, in plaats van hen tot de God van de natuur te trekken, dreef hen van Hem af. De vlam van hun ijver in de aanbidding van de valse goden, kan ons beschamen voor onze koelheid en onverschilligheid in de verering van de waren God. Ze trachten zich te verhitten, maar wij onttrekken en verstrooien ons.

b. Zij waren barbaars en onnatuurlijk wreed in de verering van hun afgoden, zij slachtten hun kinderen als slachtoffers voor hun goden, niet alleen in het dal van de kinderen van Hinnom, de voornaamste plaats van deze afschuwelijke afgoderij maar in navolging daarvan ook in andere valleien, onder de hoeken van de steenrotsen, in duistere en eenzame plaatsen geschikt voor zulke werken van de duisternis.

c. Ze waren overvloedig en onverzadelijk in hun afgoderijen, zij dachten dat zij nooit genoeg afgoden konden hebben, er nooit genoeg aan konden ten koste leggen. De Syriërs hadden eens het begrip dat de God van Israël een God van de bergen en niet van de dalen was, 1 Koningen 20:28. Maar deze afgodendienaars hadden zich van beide verzekerd.

A. Zij hadden goden van de valleien, die zij vereerden in de lage landen aan de oevers van de wateren, vers 6. *Aan de gladde stenen van de beken is uw deel.* Wanneer zij een gladde afgeslepen steen zagen, opgezet als wegwijzer of landscheiding, waren zij bereid die te aanbidden, gelijk de papisten hun kruisen. Of in steenachtige valleien richtten zij hun afgoden op, Die zij hun deel noemden en voor hun lot namen, gelijk Gods volk Hem tot zijn deel en lot heeft. Maar deze gladde stenen van de beken zouden voor hen geen beter deel en lot zich dan de zachte stenen in de stroom, in welks nabijheid zij opgericht waren want soms aanbaden zij hun rivieren. *Die, die zijn uw lot,* waaraan gij u toevertrouwt en dat u behaagt, maar gij zult ondervinden, welk een armzalig lot zij voor u zijn zullen. Ziet de dwaasheid van de zondaren, die de gladde stenen van de beken tot hun erf en lot nemen, terwijl zij de kostelijke stenen van Jeruzalem tot hun erfdeel en de stenen in de borstlap van de hogepriesters tot hun lot konden hebben. Nu zij de afgoden tot hun erf en lot verkoren hebben doen zij al het mogelijke om die te vereren, zij storten voor hen drankoffer uit en offeren hun spijsoffer, alsof zij hun eten en drinken moesten brengen. Zij beminden hun goden meer dan hun kinderen, want hun eigen tafels moesten beroofd worden om de altaren van hun afgoden te voorzien. Hebben wij de ware God tot onze erdeel en is Hij ons lot? Laat ons Hem dienen met ons voedsel en onze drank, niet gelijk zij deden, door ons het gebruik ervan te ontzeggen, maar door het te nuttigen en te genieten tot Zijn eer. Hier komt in een tussenzin een uitdrukking van Gods rechtmatige verontwaardiging over hun goddeloosheid. Zou *Ik mij over deze dingen laten troosten?* En over een volk als dit? Kunnen zij verwachten dat God enig behagen in hen heeft, of de gaven op Zijn altaar aanneemt van hen die evenzo met de gaven van de voorzienigheid Baäl dienen? God heeft welgevallen in Zijn volk, omdat dit Hem getrouw is, maar hoe kan Hij Zich troosten over hen, die terwijl zij in de wereld Zijn getuigen tegen de afgoderij behoorden te zich, daar zelf toe vervallen? Zou *Ik medelijden met hen hebben?* zo lezen sommigen. Of: Zou *het Mij over hen berouwen?* Hoe kunnen zij verwachten dat Ik hen zou sparen en hun straf uitstellen of inhouden terwijl zij mij zo tarten? "Zou Ik over deze dingen geen bezoeking doen?" Jeremia 5:7, 9.

B. Zij hadden ook goden van de bergen, vers 7. *Op elke hoge en verheven berg klimt gij,* alsof gij u meten wilt met de Hoge en Verhevene zelf. *Daar stelt gij uw leger,* en uw afgod, en tempel en altaar voor uw afgod, het leger van uw onzedelijkheid, waar gij uw geestelijk overspel bedrijft, met al de wellusten van afgodische verbeelding, en in rechtstreekse strijd tegen het verbond uws Gods. *Derwaarts klimt gij,* vaardig genoeg, ofschoon het bergopwaarts

gaat, om uw offeranden te brengen. Sommigen menen dat hier sprake is van de onbeschaamdheid, waartoe zij in hun afgoderij vervielen, eerst hadden zij enig gevoel van schaamte, toen zij hun afgoden in de valleien vereerden, in duistere plaatsen, maar spoedig waren ziedaar overheen en deden het op de aangename hoge bergen, zij waren niet beschaamd en wisten niet van schaamrood worden.

C. En alsof dit alles nog niet genoeg was, hadden zij ook hun huisgoden. *Achter de deuren en de posten,* waar Gods wet behoorde geschreven te staan, om hen aan hun plicht te herinneren, *zet gij uw gedenktekenen,* aan uw afgoden, niet zo zeer om zelf die in gedachten te houden, zij waren er zo op verzot dat zij die niet vergeten konden, maar om aan anderen te tonen hoe zij steeds eraan dachten en om er hun kinderen aan te herinneren en die reeds van jongsaf eerbied voor deze drekgoden in te boezemen.

D. Gelijk zij onverzadigbaar waren in hun afgoderijen, zo waren zij er ook onafscheidelijk aan verbonden, zij waren verhard in hun goddeloosheid, zij aanbaden hun afgoden openlijk, in het openbaar, zomin beschaamd over hun zonden als bevreesd voor de straf, zij gingen openlijk en in grote menigten naar hun afgodstempels, gelijk zij behoorden op te gaan naar Gods huis. Dat was gelijk een onbeschaamde hoer, zij gaven zich aan anderen dan aan God en beleden anderen dan de ware godsdienst Zij stelden er een eer in aanhangers voor hun afgoden te winnen, en gingen niet alleen zelf naar hun hoge plaatsen. maar maakten het bed wijd, dat is hun afgodstempels. Zij maakten hun tempels groter dan de modellen waren die zij in de vreemde gezien hadden, gelijk Achaz een altaar liet oprichten naar dat, hetwelk hij in Damascus gezien had, 2 Koningen 16:10. En daar zij nu over de oren in de afgoderij verzonken waren bestond er geen kans dat zij er van zouden scheiden. Efraïm is vergezelschapt met de afgoden in liefde en in verbond.

a. In liefde. Gij bemint hun bed, dat is de afgodstempel In elke plaats, die gij ziet.

b. In verbond, gij hebt een verbond met de afgoden gesloten, en met de afgodendienaars, om samen te leven en samen te sterven. Dat was algehele afkering van hun verbond met God en uitgesproken beslistheid om in hun afval te volharden. Daarom waren zij rechtvaardig overgegeven aan de begeerten van hun hart.

III. Een andere beschuldiging tegen hen is, hun vertrouwen op en hun uitzien naar vreemde hulp en bijstand en hun sluiten van verdragen met heidense machten, vers 9. *Gij trekt met olie tot de Koning* Sommigen menen dat hiermede de afgod bedoeld wordt, en meer bepaald Moloch, want die naam betekent *Koning.* Gij doet alles om u bij de afgod aangenaam te maken, en brengt zoet reukwerk en kostelijke olie op zijn altaar. Maar ook kan daardoor bedoeld worden de koning van Assyrië aan wie Achaz het hof ging maken, of de Koning van Babel, wiens gezanten door Hizkia zo vleiend ontvangen werden, of andere koningen van naburige volken, welker afgodische gebruiken zij bewonderden, en begeerden te leren en na te volgen, en daarom zonden zij hem om gemeenschap met hen aan te knopen en te onderhouden, opdat zij hun mochten gelijk worden en een verbond met hen konden sluiten. Ziet

a. welke grote kosten zij zich getroostten om dit verbond tot stand te brengen. Zij gingen met olie en welriekende zalven, hetzij ze die aan zichzelf ten koste legden om er hun aangezichten mee te verfraaien, om zo de vriendschap van de machtigste koning waardig te worden en te verkrijgen, hetzij om die ten geschenke te geven aan hen wier gunsten ze najaagden, omdat het geschenk iemand voordeel brengt en hem voor het aangezicht van de groten brengt. Wanneer

het eerste geschenk van welriekende specerijen te gering geacht werd, dan vermenigvuldigden zij het, en zo zoeken velen de gunst des heersers, daarbij vergetende dat het oordeel eens mans ten slotte van de Heere voortkomt. Zo genegen waren zij tot deze heidense vorsten, dat zij niet alleen zelf in alle praal gingen naar hen, die hun naburen waren, maar ook hun gezanten zonden tot hen die verre weg woonden, Hoofdstuk 18:2.

b. Hoe zij daardoor zichzelf verlaagden, en de eer en de waardigheid van hun volk in het stof legden, zij vernederden zich tot de hel toe, evenals zij dat deden door hun afgoderijen. Het is oneer voor de kinderen van de mensen, die met rede begaafd zijn, om als god datgene te aanbidden wat niet anders is dan een voortbrengsel van hun eigen verbeelding en het werk van hun eigen handen, om te knielen voor een hout of een steen. Maar nog veel meer oneer is het voor Gods kinderen, die gezegend zijn met het voorrecht van een goddelijke openbaring, om zo'n God, als zij weten dat de hunne is, te verlaten voor een ding van niets, hun barmhartigheid voor enkel ijdelheid. Evenzo verlaagden zij zichzelf door om de gunst van hun heidense naburen te bedelen, en op hen te vertrouwen, terwijl ze een God hadden tot Wien zij zich wenden konden, die algenoegzaam was en met hen in verbond stond. Hoe behoorden zij zich ten hoogste te schamen en zich ten diepste te verachten, die de fontein des levens verlieten voor gebroken waterbakken, en de rots van de eeuwen voor geknakte rieten! Zondaren onteren en verlagen zichzelf, de dienst van de zonde is de schandelijkste slavernij, en zij die zich aldus vernederen tot de hel toe, zullen eenmaal in de hel hun rechtvaardige vergelding vinden.

IV. De verzwaring van deze zonden.

1. Zij waren vermoeid door hun grote reis door teleurstelling op hun boze wegen, en toch wilden zij nog niet van de dwaasheid ervan overtuigd worden, vers 10. *Gij zijt vermoeid van uw grote reis.* Ge hebt een zware taak ondernomen door ware voldoening en geluk te zoeken, waar niets dan ijdelheid en leugen is. Zij die in plaats van God afgoden tot het voorwerp hunner aanbidding maken, in plaats van God vorsten tot hun hoop en toevlucht stellen, en daarbij zoveel gunstiger over zichzelf denken en zich gerust gevoelen, maken een grote reis en zullen nooit tot het gewenste einde komen. Gij zijt vermoeid door de menigte of de vermenigvuldiging van uw wegen. zo lezen sommigen het. Zij die de rechte weg verlaten, wandelen rusteloos op duizend bijpaden, en verliezen zichzelf in de vele uitvindingen die zij gedaan hebben. zij vermoeien zich in allerlei pogingen maar bereiken nooit hun doel. Het gaat hun als de inwoners van Sodom, die moede werden om de deur te vinden, Genesis 19:11 en het tenslotte moesten opgeven. De vermaken van de zonde zullen spoedig doen walgen, maar nooit voldoen, men kan zich spoedig vermoeien in het najagen er van, maar zal er nooit blijvend genot van hebben. Zij wisten dit bij ondervinding, de afgoden die zij vereerd hadden, bewezen hun nooit enige vriendelijkheid, de koningen, welke zij het hof gemaakt hadden, bedroefden hen, maar hielpen hen niet. En toch waren zij zo onverbeterlijk verdwaasd, dat zij nog niet zeiden: Het is buiten hoop: Het is tevergeefs nog langer voldoening te wachten van het vertrouwen op schepselen en het vereren van afgoden, waaraan wij ons zolang hebben overgegeven, zonder enig goed gevolg. Wanhopen aan de hulp van het schepsel en aan voldoening in de dienst van de zonde, is de eerste stap tot een welgegronde hoop op geluk in God en een wel gevestigd besluit tot Zijn dienst. En zij zijn niet te verontschuldigen, die levendige overtuiging van de ijdelheid van het schepsel hebben, en toch niet er toe komen willen om te erkennen: Daar is geen hoop op geluk behalve bij de Schepper.

2. Ofschoon zij er van overtuigd waren, dat de weg waarop zij gingen, een zondige weg was, toch hadden zij er enig ogenblikkelijk zinnelijk genot en aards voordeel van gehad, en daarom konden zij zich niet bewegen om die te verlaten. Gij *hebt het leven uwer hand gevonden,* gij beroemt er u op hoe de fortuin u tegenlacht, en daarom wordt gij niet ziek gevoelt gij u niet ziek, evenmin als Efraïm, die zei: "Ik ben rijk geworden, ik heb groot goed verkregen, in al mijn arbeid zullen zij geen ongerechtigheid vinden die zonde zij", Hosea 12:9. Voorspoed in de zonde is een geweldig struikelblok voor de bekering van de zonde. Zij die gerust leven in hun zondige vermaken, en door hun zondige praktijken rijk worden, zijn geneigd te denken dat God hen begunstigt en dat zij daarom zich niet behoeven te bekeren. Sommigen lezen dit spottenderwijze en als vraag: Gij hebt nu het leven uwer hand gevonden, en ook ware voldoening en geluk? Zeker wel, niet waar? En daarom zijt gij ver van dat te berouwen, gij gelooft nog aan zegen op uw boze weg, maar rekent nog eens goed de winst na maakt de balans op en zegt dan: Welke vrucht hadt gij van de dingen waarvoor gij u nu schaamt, want God zal al deze dingen brengen in het gericht, Romeinen 6:21.

3. Zij hadden door hun zonden God zeer onwaardig behandeld:

A. Het scheen dat zij als reden waarom zij God verlaten hadden, voorwendden, dat Zijn majesteit voor hen te verschrikkelijk was, om met Hem te handelen, zij hadden goden nodig, met welke zij vrijer en gemeenzamer konden omgaan. Maar, vraagt God, voor wie hebt gij geschroomd of gevreesd, dat gij zo gelogen hebt, dat is, dat gij Mij zo vals en verraderlijk behandeld hebt en in uw verbond met Mij en gebeden tot Mij afgeweken zijt? Wat heb Ik u ooit gedaan om u van Mij weg te schrikken, welke aanleiding heb Ik u gegeven om harde gedachten van Mij te hebben, dat gij een vriendelijker meester gezocht hebt?

B. Het was echter zeker dat zij geen ware eerbied voor God hadden, en geen eerbiedig opzien tot Hem. Daarom wordt de vraag gewoonlijk in deze zin opgevat: Voor wie hebt gij gevreesd of ontzag gehad? Want Mij die gij zoudt vrezen, hebt gij niet gevreesd, maar Mij hebt gij gelogen. Zij die met God verschil hebben tonen daardoor dat zij geen ontzag voor Hem hebben. Gij hebt niet aan Mijn gedacht, noch hetgeen Ik gezegd heb, of hetgeen Ik gedaan heb, zomin Mijne beloften als Mijn bedreigingen, of de vervulling van beide. Gij hebt Mij niet in uw hart gelegd, zoals gij gedaan zoudt hebben indien gij Mij gevreesd had. Zij, die het woord van God en van Zijn voorzienigheid niet in hun hart leggen, bewijzen daardoor dat er geen vreze Gods voor hun ogen is. En menigten zijn verloren gegaan door gebrek aan vrees, vergeetachtigheid en enkel zorgeloosheid, zij denken aan niets, vrezen niets, herinneren zich niets en bewaren niets in hun hart.

C. Ja, zij werden door het geduld en de verdraagzaamheid Gods verhard in hun zonden. *Ik heb van ouds af gezwegen,* deze dingen deedt gij en Ik heb gezwegen. En daarom, zo volgt hier, vreest gij Mij niet, alsof God, indien Hij lang uitstelt, nooit straffen zal, Prediker 8:11. Omdat God lang zwijgt, meent de zondaar dat Hij is gelijk hij zelf is en heeft geen ontzag voor Hem.

Ten slotte volgt hier Gods besluit om rekenschap van hen te eisen, of schoon Hij hen lang verdragen heeft, vers 12. "Ik zal bekend maken" evenals in Psalm 50:21. Ik zal u op de proef stellen, "Ik zal uw gerechtigheid bekend maken" waarop gij u nu verheft, en de gehele wereld laten zien en uzelf ook tot uw eigen verlegenheid dat die niets dan ijdelheid en bedrog is, en in genen dele wat zij zich voordoet te zijn. Wanneer uw gerechtigheid zal onderzocht worden, zal zij blijken ongerechtigheid te zijn en dat er in al uw beweringen geen oprechtheid is. *Ik zal uw werken bekend maken,* wat zij geweest zijn, en wat het voordeel is dat gij voorgeeft daardoor

behaald te hebben, en het zal blijken dat zij op de lange duur in ‘t minst niet van enig nut geweest zijn. Zondige werken zijn werken van de duisternis, en daarom is er geen redelijkheid of gerechtigheid in, zij zijn onvruchtbare werken, en daarom wordt er niets door gewonnen, en hoeveel schijn zij nu ook mogen hebben, de dag komt waarin blijken zal dat de zonde geen voordeel aanbrengt, maar alleen verwoesting.

Jesaja 57:13-16

Hier:

I. Toont God aan hoe ongenoegzaam afgoden en schepselen zijn om te helpen en te redden hen, die hen vereren en vertrouwen in hen stellen, vers 13. *Wanneer gij roepen zull,* in droefheid en angst, uw ellende bejammert en om hulp roept, *laat dan degenen die van u vergaderd zijn u helpen,* uw ijdele goden waarvan gij u troepen vergaderd hebt, en al de verzamelde machten, waarop gij u zo verlaten hebt, laat die u nu verlossen, indien zij kunnen, verwacht nu ook geen andere redding dan die zij u geven kunnen. Zo sprak God tot Israël wanneer zij in hun benauwdheid tot Hem riepen, Richteren 10:14. "Gaat heen tot de goden, die gij u verkoren hebt, laat die u nu verlossen." Maar tevergeefs wordt daar redding van verwacht, de wind zal hen allen wegvoeren, de wind van Gods toorn, de adem van Zijn mond, die de goddelozen zal verdelgen. Zij hebben zichzelf tot kaf gemaakt en daarom zal de wind hen wegvoeren. IJdelheid zijn zij en dus zal de ijdelheid hen wegnemen, zij zullen tot ijdelheid verlaagd worden en ijdelheid zal hun beloning zijn. Beiden, de afgoden en hun vereerders, zullen tot niet worden.

II. Hij toont aan dat er genoegzaamheid, ja algenoegzaamheid in Hem was, voor de vertroosting en verlossing van allen, die hun vertrouwen op Hem stellen en Hem aanroepen. En hun veiligheid en hun voldoening zullen zoveel troostrijker zijn omdat hun verwachting vervuld worde, terwijl zij die andere helpers zochten hun hoop beschaamd zien. Maar hij, die op Mij vertrouwt en op Mij alleen, zal gelukkig zijn, beide naar ziel en naar lichaam, voor tijd en eeuwigheid.

1. Zij die op Gods voorzienigheid vertrouwen hebben de beste toevlucht genomen voor hun bijzondere belangen, en zullen *het aardrijk beërven,* voorzover zulks goed is voor hen, en hetgeen zij hebben, zullen zij bezitten uit een goede hand en op wettige wijze, Psalm. 37:3. "Gij zult de aarde bewonen en u voeden met getrouwheid."

2. Zij die op Gods genade vertrouwen hebben de beste toevlucht voor hun eeuwige belangen, *zij zullen mijn heilige berg beërven.* Zij zullen op aarde de zegeningen van de kerk genieten, en ten slotte overgebracht worden in de blijdschap des hemels, en geen wind zal hen wegvoeren. Meer bijzonder:

A. De gevangenen, die op God vertrouwen, zullen ontslagen worden, vers 14. *Men zal zeggen,* dat is de boodschapper van Zijn woord en de dienaren van Zijn voorzienigheid zullen bij die grote gebeurtenis zeggen: *Verhoogt de baan, verhoogt de baan, bereidt de weg!* Wanneer Gods tijd voor hun verlossing gekomen is, zal de weg voor de uittocht effen en gemakkelijk gemaakt worden, hinderpalen zullen uit de weg geruimd, en moeilijkheden die tot nu toe onoverkomelijk schenen, zullen overwonnen worden, en alle dingen zullen samenwerken om de uittocht gemakkelijk te maken, Zie Hoofdstuk 40:3, 4. Dit ziet ook op de voorziening door het Evangelie en zijn genade om onze doortocht door deze wereld naar de toekomende voorspoedig te doen zijn. De weg van de godsdienst is nu bereid, het is een heirweg. Het werk van Gods dienaren is de mensen er op te leiden en hen te helpen door de bezwaren heen, die zij zullen ontmoeten, opdat niets hen zal tegenhouden.

B. De nederigen, die op God vertrouwen, zullen *levend gemaakt* worden, vers 15. Zij die voor hulp op afgoden en schepselen steunen gaan daarheen met olie en welriekende zalven vers 9.

Maar God toont hier dat zij, die op Zijn hulp rekenen mogen, ‘t zullen zijn die beroofd zijn van de vreugde van de wereld en de zinnelijke blijdschap, en zich daarvan op een afstand houden Gods heerlijkheid verschijnt hier schitterend:

1. In haar grootheid en majesteit. Hij is *de Hoge en Verhevene, die in de eeuwigheid woont.* Dit moet ons zeer hoge en eerbiedige gedachten geven, van de God, met Wien wij te doen hebben.

a. Zijn wezen en Zijn eigenschappen zijn oneindig hoog verheven boven die van alle schepselen, niet alleen boven hetgeen zij zelf hebben, maar ook boven hetgeen zij Hem kunnen toebrengen, ver "boven allen lof en prijs," Nehemia 9:5. Hij is de Hoge en Verhevene, en er is geen schepsel Hem gelijk, of dat met Hem kan vergeleken worden. Het getuigt van Zijn onbeperkte heerschappij over allen, en het onweersprekelijk recht dat Hij heeft om allen de wet te stellen en allen te oordelen, Hij is hoger dan de hogen, Prediker 5:8, dan de hoogste hemelen, Psalm. 113:4.

b. Hij heeft geen begin van de dagen of einde des levens, of verandering door tijd, Hij is beide onsterflijk en onveranderlijk Hij alleen heeft de onsterflijkheid 1 Timotheus 6:i6. Hij heeft haar in Zichzelf, en zonder ophouden, Hij bewoont haar en kan er niet van beroofd worden. Wij moeten binnenkort naar de eeuwigheid verhuizen, maar God bewoont haar.

c. Hij is onveranderlijk Zichzelf gelijk, er is vaste bedoeling voor Zijn verheerlijking in al wat Hij doet, en dit treedt aan het licht in alles waardoor Hij zichzelf heeft bekend gemaakt, want Zijn naam is heilig en allen die begeren met Hem in gemeenschap te komen, moeten Hem kennen als de heilige God.

d. Dat de eigenlijke woning en onthulling van Zijn heerlijkheid is hierboven in de gezegende gewesten van het licht. *Ik woon in het hoge en in het heilige,* en wil dat de gehele wereld dit weten zal. Zij, die in enige betrekking tot God staan, moeten zich tot Hem wenden als tot onze Vader, die in de hemelen is, want daar woont Hij. Deze grote dingen worden hier van God gezegd, om ons met heilige eerbied voor Hem te vervullen, en ons aan te moedigen om op Hem ons vertrouwen te stellen, en om Zijn medelijden en nederbuiging tot ons te vermelden, dat, of schoon Hij zo hoog is, Hij zich bemoeit met ons die zo laag staan. Hij die door de hemelen rijdt op Zijn naam Jahweh, buigt Zich neer tot de weduwen en de wezen, Psalm 68:4, 5.

2. In Zijn genade en barmhartigheid, Hij heeft teer medegevoel voor de verbrijzelden en nederigen, want dezen, die daardoor in de rechten toestand verkeren, indien zij de Zijnen zijn, zal Hij niet over het hoofd zien, ofschoon zij arm en gering zijn in de wereld, en door de mensen veracht en vertreden worden. Het ziet echter op hun geestesgesteldheid. Hij zal tere oplettendheid hebben voor hen, die in vernedering zijnde, hun gemoed daarnaar voegen en zich gewennen aan hun droefenissen, al zijn zij daardoor nog zo vernederd en verbrijzeld. Zij die waarlijk berouw hebben over hun zonden en die in stilte betreuren, en vrees gevoelen voor de toorn Gods, waaraan zij zichzelf hebben blootgesteld, zijn onderdanig onder Zijn kastijdingen.

a. Bij deze wil God wonen Hij wil hen genadiglijk bezoeken, gemeenzaam met hen omgaan door Zijn woord en Geest, gelijk een man doet met de leden van zijn gezin. Hij zal altijd dicht bij hen zijn, hun Zijn tegenwoordigheid doen genieten. Hij die in de hemel woont, woont ook in de nederigste harten, Hij woont er in hun oprechtheid voor eeuwig en verlustigt Zich in hen.

b. Hij zal hun hart en geest levend maken, zal door Zijn woord en Geest in genade tot hen spreken en in hen bewerken hetgeen hen levend maakt. Hij zal hun blijdschap en hoop verlevendigen, voldoende om op te wegen tegen al het leed en de angst die hen verbrijzeld hebben. Hij woont bij hen en zijn tegenwoordigheid is levenwekkend.

III. Ook zij, met wie Hij twist, zullen, indien zij op Hem vertrouwen, in gunst aangezien en aangenomen worden, vers 16. Hij zal het hart van de tegenstrevers levend maken, want Hij zal niet in eeuwigheid twisten. Niets verbrijzelt een ziel zo als God twist met haar, en daarom kan niets haar helen als het ophouden van die twist. Hier is

1. Een genadige belofte. Er wordt niet beloofd dat God nooit toornig op Zijn volk zijn zal, want hun zonden mishagen Hem, ook niet dat Hij nooit met hen zal twisten, want zij moeten de roede verwachten, maar Hij zal niet in eeuwigheid twisten of altijd toornig zijn. Gelijk Hij niet spoedig toornt, zo toornt Hij nooit lang en zal niet altijd kastijden. Ofschoon Hij met hen twist door hen van zonden te overtuigen, zal Hij niet altijd twisten, maar in plaats van de geest van de dienstbaarheid zullen zij de Geest van de aanneming ontvangen. Hij heeft gewond, maar Hij zal helen. Ofschoon Hij met hen twist door de slagen van Zijn voorzienigheid, zal de kastijding niet altijd duren, niet lang duren, niet langer dan nodig is, 1 Petrus 1:6, niet langer dan zij het kunnen verdragen en niet langer dan totdat zij haar werk gedaan heeft. Ofschoon hun gehele leven zeer stormachtig geweest is, zal hun einde vrede zijn, en zo zal ook hun eeuwigheid zijn.

2. Een zeer tere overweging waarop deze belofte gegrond is. Ik zal *niet geduriglijk verbolgen zijn, want de geest zou van voor Mijn aangezicht overstelpt worden, en de zielen die Ik gemaakt heb.*

a. God is de Vader van de geesten, Hebreeen 12:9, Hij heeft de ziel gemaakt, Hij gaf haar het aanzijn bij de schepping, en een nieuw aanzijn bij de wedergeboorte.

b. Ofschoon de Heere is voor het lichaam, bemoeit Hij zich voornamelijk met de zielen van Zijn volk, opdat de geest niet voor Zijn aangezicht overstelpt worde.

c. Wanneer de beproevingen lang duren, is ook de geest van de godvrezenden geneigd te bezwijken, zij worden verzocht om harde gedachten van God te koesteren, en te denken dat het tevergeefs is Hem te dienen, zij zijn geneigd om de vertroosting af te wijzen, aan de verlossing te wanhopen, en dan wordt de geest overstelpt.

d. Dat in aanmerking nemende zal God niet altijd twisten, want Hij zal het werk van Zijn handen niet verlaten, en niet vernietigen hetgeen Zijn Zoon met Zijn bloed gekocht heeft. De reden daarvoor wordt niet genomen uit onze verdiensten maar uit onze zwakheid en onvolmaaktheid, want Hij is gedachtig dat wij vlees zijn, Psalm 78:39, en het vlees is zwak.

Jesaja 57:17-21

Van het gehele volk Israëls als een geheel wordt in deze beschrijving van Gods handelingen met hen gesproken als van een bepaald persoon, vers 17-18. Toch wordt het onderscheiden in twee soorten, die verschillend behandeld werden, vers 19. Sommigen waren kinderen des vredes, en tot hen werd van vrede gesproken, maar anderen, vers 21, hadden met vrede niets te maken.

Zie hier:

I. De rechtvaardige bestraffingen, waaronder het volk om zijn zonden gebracht was. *Ik was verbolgen over de ongerechtigheid van hun gierigheid en sloeg hen.* Gierigheid was een zonde, die zeer veel onder dat volk voorkwam, Jeremia 6:13. "Van hun kleinste aan tot hun grootste toe pleegt ieder van hen gierigheid". Zij die geen afgoden aanbaden, werden meegesleept door geestelijke afgoderij, want dat is gierigheid: zij maakt van het geld een god, Colossenzen 3:5. Geen wonder dat het volk gierig was, want de wachters waren het in hoge mate, Hoofdstuk 56:11. Maar hoe gierig zij ook mochten zijn, in de verering van hun afgoden waren zij kwistig, vers 6. En het is moeilijk te zeggen wat tergender was voor God, hun verkwisting in de afgoderij of hun gierigheid in alle andere opzichten. Maar onder andere ongerechtigheden was God om deze toornig op hen en bracht Hij het een oordeel na het andere over hen en ten laatste hun ondergang door de Chaldeën.

1. God was verbolgen op hen, Hij duidde het hun zeer ten kwade, dat een volk hetwelk aan Hem gewijd en Zijn erfdeel was, geheel en al aan de wereld overgegeven was en die voor Zijn deel gekozen had. Gierigheid is een ongerechtigheid, die God zeer mishaagt. Het is een zonde des harten, maar Hij ziet haar en daarom haat Hij haar en ziet haar met naijver want zij richt in de ziel een mededinger met Hem op. Zij is een zonde, waarbij de mensen zichzelf zegenen, Psalm 49:18, en waarin hun naburen hen zegenen, Psalm 10:3, maar God heeft er een afschuw van.

2. God sloeg hen, bestrafte hen door zijn profeten, kastijdde hen door Zijn beproevingen, strafte hen juist in de dingen, die zij liefhadden en waarop zij gierig waren. Zondaren zullen de toorn Gods te gevoelen krijgen, want Hij is verbolgen op hen en slaat hen, en vooral de gierigheid berokkent de mensen Gods ongenoegen. Zij, die hun harten openzetten voor de rijkdommen van deze wereld, zullen er door teleurgesteld worden, of zij worden er door verbitterd. Het wordt hun een kruis of een vloek.

3. God verborg Zich voor hen onder deze bestraffingen en bleef verbolgen. Wanneer wij onder de roede verkeren, en God Zich openbaart aan ons, dan kunnen wij het zoveel beter verdragen, maar indien Hij ons slaat en Zich bovendien voor ons verbergt, ons geen profeten zendt, geen enkel troostwoord tot ons spreekt, ons geen teken ten goede doet zien, "verscheurt en heengaat," Hosea 5:14, dan is het zeer ellendig met ons gesteld.

II. Hun opstand en onverbeterlijkheid onder deze bestraffingen, zij *gingen afkerig heen in de weg* huns harten, hun bozen weg. Zij waren ongevoelig voor het misnoegen Gods, dat hun getoond werd. zij gevoelden de pijn van de roede, maar zagen niet op de hand, die haar gebruikte, hoe meer zij gedwarsboomd werden in hun wereldse voornemens zoveel weerspanniger werden zij. zij wilden hun dwaling niet inzien, en zo zij die zagen, haar niet erkennen, gierigheid was de weg van hun hart, daarheen gingen al hun neigingen en plannen, zij

wilden er niet over onderhouden worden, maar maakten in de bezoeking des overtreders nog meer, 2 Kronieken 28:22. Zie hier hoe groot het bederf van het hart des mensen is, en hoe zondig de zonde, zij zullen hun eigen weg gaan ten spijt van God zelf en al de vlammen Zijns toorns. Zie ook hoe onvoldoende bezoekingen op zichzelf zijn om de mensen te verbeteren, tenzij Gods genade er in werkt.

III. Gods wondervolle terugkeer in barmhartigheid tot hen, niettegenstaande hun algemene tegenstand.

a. Het grootste gedeelte van hen ging hardnekkig voort, maar er waren sommigen onder hen die treurden over de afkerigheid van de anderen, en met het oog op deze of liever om Zijns naams wil, besloot God niet altijd met hen te twisten. "Bij de verkeerde betoont God Zich een worstelaar," Psalm 18:27, "Hij wandelt in tegenheid met hen die in tegenheid met Hem wandelen," Leviticus 26:14. Wanneer deze zondaren in de afkerigheid van hun hart voortgaan, zou men verwachten dat er volgen zou: Ik heb hun wegen gezien, en zal hen verwoesten en verlaten, Ik wil nooit weer iets met hen van doen hebben. Maar neen, zo groot is de rijkdom van Gods ontferming en genade dat er volgt: Ik *zie hun wegen en zal hen genezen.* Zo neemt Gods goedertierenheid aanleiding uit de verkeerdheid van de mensen om zoveel luisterrijker te verschijnen, en waar de zonde overvloedig is geweest, is de genade nog veel meer overvloedig geweest. Gods redenen om barmhartig te zijn neemt Hij uit Zichzelf, want in ons is niets dan dat Hem kan tergen. Ik heb hun wegen gezien en zal hen genezen om Mijns naams wil. God weet hoe slecht het volk is, maar wil het toch niet verstoten. Maar merk op Zijn handelwijze: God zal eerst genade geven, en dan, maar niet vroeger, geeft Hij vrede. Ik heb hun wegen gezien, dat zij uit zichzelf nooit tot mij zullen wederkeren, en daarom zal Ik hen omkeren. Voor hen, aan wie God barmhartigheid wil bewijzen, heeft Hij genade gereed, ten einde hen te bereiden en geschikt te maken voor die barmhartigheid, terwijl zij nog bezig zijn met zich van Hem af te keren, God zal hen genezen van hun bedorven en goddeloze gezindheid, en van hun gierigheid, al zit die ook nog zo diep in hen geworteld en al is hun hart ook nog zo lang in gierige gewoonten geoefend. Er is geen geestelijke ziekte zo diep ingevreten of almachtige genade kan haar overwinnen.

b. God zal hen dus geleiden, niet alleen verbeteren wat verkeerd is, opdat zij mogen ophouden kwaad te doen, maar hen leiden in de weg van hun plicht, opdat zij leren goed te doen. Zij gaan afkerig voort gelijk Saulus, blazende dreiging en moord, maar God zal hen leiden in een betere gezindheid en een beteren weg. En dan

c. zal God hun al de vertroostingen teruggeven, die zij verbeurd en verloren hebben, en om welke terug te ontvangen Hij hen voorbereid heeft. Er was een verwonderlijke hervorming gewerkt onder de gevangenen te Babel en nu werd er een verwonderlijke hervorming voor hen bewerkt, die hun vertroosting bracht. *Namelijk aan hun treurigen,* van hen die treurden over hun eigen zonden, en over de zonden van hun volk, en over de verwoesting van het heiligdom. Voor deze treurenden zou de barmhartigheid eerst recht vertroostend zijn en op hen had God het oog in de bewerking ervan. Zalig zijn zij die treuren, want zij zullen vertroost worden.

Toen het volk in gevangenschap ging waren sommigen van hen goede, zeer goede vijgen, en de anderen slechte, zeer slechte vijgen, en daardoor had hun gevangenschap hun het goede bewerkt of hen verergerd, Jeremia 24:8, 9. Evenzo toen zij uit de gevangenschap kwamen, waren sommigen van hen goed en anderen slecht, en naar die mate had de bevrijding gevolgen voor hen.

1. Voor hen die goed waren, was de terugkeer uit de gevangenschap vrede, een vrede die type en eersteling was van de vrede, die door Jezus Christus zou verkondigd worden, vers 19 :*Ik schep de vrucht van de lippen: vrede.*

a. God besloot hun reden voor lof en dankzegging te geven, want dat is "de vrucht van de lippen" Hebreeen 13:15, "de kalveren van de lippen" Hosea 14:2. Ik schep die. Scheppen is uit niet voortbrengen, en dit is zeker uit erger dan niets, wanneer God redenen van lof geeft aan hen, die afkerig voortgingen op de weg van hun eigen hart.

b. Ten gevolge daarvan zal vrede afgekondigd worden, vrede, vrede, volkomen vrede, alle soorten van vrede voor hen, die verre zijn van de algemene verzamelplaats of van het hoofd en voor hen die nabij zijn. Vrede met God, ofschoon Hij met hen getwist heeft zal Hij met hen verzoend worden, en Zijn tegenstand laten varen, vrede des gewetens, een heilige verzekerdheid en kalmte des geestes, na de vele verwijtingen des gewetens en de schuddingen van de ziel, waaronder zij in hun gevangenschap geleden hadden. Zo schept God de vrucht van de lippen, nieuwe stof voor dankzegging, want wanneer Hij van vrede tot ons spreekt, moeten wij tot lof van Hem spreken. Deze vrede zelf is Gods schepping, Hij, en Hij alleen kan die vrede bewerken, de vrede is de vrucht van Zijn lippen, want Hij gebiedt hem en van de lippen van Zijn boodschappers, die op Zijn bevel spreken, Hoofdst 40:1. De vrede is de vrucht van predikende en van biddende lippen, het is de vrucht van de lippen van Christus, die druppen van honingdauw, want van Hem wordt gezegd, Efeziers 2:17, Hij is "gekomen en heeft vrede verkondigd dengenen, die verre zijn: aan de heidenen zowel als aan de Joden: die dichtbij waren tot de laatste geslachten, die in tijd verre waren, zowel als tot hen van die tijd."

2. Voor degenen onder hen, die goddeloos waren, ofschoon zij ook met de anderen terugkeerden, zou die terugkeer echter toch geen vrede zijn, vers 20. De goddeloze, waar hij ook zijn moge, in Babel of in Jeruzalem, draagt in zich rond het beginsel van zijn onreinheid en is gelijk een voortgedreven zee. God geneest hen, tot wie Hij van vrede gesproken heeft, vers 19 :*Ik zal hen genezen,* alles zal weer goed worden en in orde komen. Maar de goddeloze wilde niet genezen worden door Gods genade, en zal daarom ook niet genezen worden door Zijn vertroostingen. Zij zijn altijd als een door storm voortgedreven zee, want zij dragen in zich:

a. Onbestreden verderf, dat niet genezen of overwonnen is, en hun ongebreidelde lusten en hartstochten maken hen gelijk aan een beroerde zee, die niet kan rusten, gevaarlijk voor alles om hen heen, onrustig, woelig. Wanneer de onbetoomde driften des geestes losbreken in schandelijke en verkeerde taal, dan werpt die beroerde zee slijk en modder. op.

b. Onbevredigde gewetens, zij verkeren onder een verschrikkelijk voorgevoel van schuld en toorn, daarom kunnen zij geen blijdschap genieten. Wanneer zij kalm schijnen, worden zij toch geschud, wanneer zij vrolijk schijnen, zijn zij toch uitwendig benauwd, gelijk Kaïn, die altijd dolende en zwervende was. De verschrikkingen des gewetens vermodderen al hun genoegens, en werpen zoveel slijk en modder op dat zij zichzelf tot een last worden. Ofschoon het voor het ogenblik dikwijls zo niet schijnt te zijn, is het toch een zekere waarheid, wat de profeet reeds vroeger gezegd heeft, hoofdst. 43:22 en hier herhaalt, vers 21 :*De goddelozen hebben geen vrede,* geen verzoening met God, zij kunnen niet met Hem op goeden voet zijn, want zij gaan steeds voort in hun overtredingen, zij hebben geen rust of voldoening in hun eigen geest, geen werkelijk goed, geen vrede in de dood en daarom geen hoop. Mijn God zegt het, en de wereld

kan het niet tegenspreken. Er is geen vrede voor hen die in de zonde blijven leven. Wat hebben zij met vrede te doen?

HOOFDSTUK 58

1 Roep uit de keel, houd niet in, verhef uw stem als een bazuin, en verkondig Mijn volk hun overtreding, en het huis Jakobs hun zonden.
2 Hoewel zij Mij dagelijks zoeken, en een lust hebben aan de kennis Mijner wegen, als een volk, dat gerechtigheid doet en het recht zijns Gods niet verlaat, vragen zij Mij naar de rechten der gerechtigheid; zij hebben een lust tot God te naderen;
3 Zeggende: Waarom vasten wij, en Gij ziet het niet aan, waarom kwellen wij onze ziel, en Gij weet het niet? Ziet, ten dage, wanneer gijlieden vast, zo vindt gij uw lust, en gij eist gestrengelijk al uw arbeid.
4 Ziet, tot twist en gekijf vast gijlieden, en om goddelooslijk met de vuist te slaan; vast niet gelijk heden, om uw stem te doen horen in de hoogte.
5 Zou het zulk een vasten zijn, dat Ik verkiezen zou, dat de mens zijn ziel een dag kwelle, dat hij zijn hoofd kromme gelijk een bieze, en een zak en as onder zich spreide? Zoudt gij dat een vasten heten, en een dag den HEERE aangenaam?
6 Is niet dit het vasten, dat Ik verkies: dat gij losmaakt de knopen der goddeloosheid, dat gij ontdoet de banden des juks, en dat gij vrij loslaat de verpletterden, en alle juk verscheurt?
7 Is het niet, dat gij den hongerige uw brood mededeelt, en de armen, verdrevenen in huis brengt? Als gij een naakte ziet, dat gij hem dekt, en dat gij u voor uw vlees niet verbergt?
8 Dan zal uw licht voortbreken als de dageraad, en uw genezing zal snellijk uitspruiten; en uw gerechtigheid zal voor uw aangezicht heengaan, en de heerlijkheid des HEEREN zal uw achtertocht wezen.
9 Dan zult gij roepen, en de HEERE zal antwoorden; gij zult schreeuwen, en Hij zal zeggen: Ziet, hier ben Ik. Zo gij uit het midden van u wegdoet het juk, het uitsteken des vingers, en het spreken der ongerechtigheid;
10 En zo gij uw ziel opent voor den hongerige, en de bedrukte ziel verzadigt; dan zal uw licht in de duisternis opgaan, en uw donkerheid zal zijn als de middag.
11 En de HEERE zal u geduriglijk leiden, en Hij zal uw ziel verzadigen in grote droogten, en uw beenderen vaardig maken; en gij zult zijn als een gewaterde hof, en als een springader der wateren, welker wateren niet ontbreken.
12 En die uit u voortkomen, zullen bouwen de oude verwoeste plaatsen; de fondamenten, van geslacht tot geslacht verwoest, zult gij oprichten; en gij zult genaamd worden: Die de bressen toemuurt, die de paden weder opmaakt, om te bewonen.
13 Indien gij uw voet van den sabbat afkeert, van te doen uw lust op Mijn heiligen dag; en indien gij den sabbat noemt een verlustiging, opdat de HEERE geheiligd worde, Die te eren is; en indien gij dien eert, dat gij uw wegen niet doet, en uw eigen lust niet vindt, noch een woord daarvan spreekt;
14 Dan zult gij u verlustigen in den HEERE, en Ik zal u doen rijden op de hoogten der aarde, en Ik zal u spijzigen met de erve van uw vader Jakob; want de mond des HEEREN heeft het gesproken.

In dit hoofdstuk wordt de opdracht aan de profeet vernieuwd om de zondaars te Zion te bestraffen, voornamelijk de huichelaars, en hun hun overtredingen aan te tonen, vers 1. En dit is bedoeld als waarschuwing voor alle huichelaars, en wordt niet beperkt tot die van die tijd. Sommigen menen dat het voornamelijk betrekking heeft op de zondaren die gelijktijdig met Jesaja leefden, hoofdst 29:13, 33:14. Anderen passen het in de eerste plaats toe op de gevangenen in Babel, de goddelozen onder hen, van welke Jesaja verklaard had dat er voor hen geen vrede was, hoofdst. 57:21. Tegen de verschrikking van dat woord trachtten zij zich te beschutten met hun uitwendige godsdienstige verrichtingen, voornamelijk met hun vastendagen, die zij in Babel onderhielden, en gedurende enige tijd na hun terugkeer in hun eigen land, Zacheria 7:3 De profeet toont hun derhalve dat hun godsdienstige verrichtingen hun geen recht geven op vrede, wanneer hun handelingen en hun handel daarmee niet in overeenstemming waren. Nog anderen menen dat er voornamelijk gedoeld wordt op de huichelarij van de Joden, en vooral van de Farizeën ten tijde van onze Zaligmaker. Zij roemden op hun vasten, maar Christus, evenals de profeet hier, bracht hun geveinsdheid aan het licht, Mattheus 23, ongeveer op dezelfde wijze als hier geschiedt.

Merk op:

1. Welke aannemelijke belijdenis van de godsdienst zij deden, vers 2,

2. De roem die zij daarop droegen, en het verwijt dat zij God deden omdat Hij er niet meer aandacht aan gaf vers 3,

3. De zonden, waarvan zij beschuldigd werden en die de aannemelijkheid van al hun godsdienst vernietigden, vers 4, 5,

4. De voorschriften hun gegeven om op de rechte wijze te vasten, vers 6, 7, .

5. De heerlijke beloften hen gedaan, indien zij die voorschriften opvolgden, vers 8-12,

6. De kostelijke beloften ook voor hen, die de sabbat op de rechte wijze vierden, vers 13, 14.

Jesaja 58:1-2

Toen onze Heere Jezus de Trooster beloofde voegde Hij er bij: En die gekomen zijnde, zal overtuigen", Johannes 16:7, 8. Overtuiging moet ons voorbereiden voor vertroosting, en moet dus scheiding maken tussen het heilige en het onheilige en hen openbaar maken voor wie de vertroosting niet bestemd is. Zo had God Zijn profeet aangesteld om Zijn volk te vertroosten, Hoofdstuk 40:1, maar hier draagt Hij hem op om hen te overtuigen en om hun hun zonden te tonen.

I. Hij moet hun zeggen hoe slecht zij werkelijk waren, vers 1.

1. Hij moet getrouw en open met, hen handelen. Ofschoon zij het volk van God en het huis van Jakob genoemd werden, ofschoon zij dus een eerbiedwaardige naam droegen, waardoor zij deel hadden aan verscheidene kostelijke voorrechten, mocht hij hen niet vleien, maar hun hun zonden en overtredingen aantonen, hun fouten in bijzonderheden bespreken, Welke zonden zij onwetend bedreven hadden, of liever welke zonden zij bedreven, zonder te erkennen dat het zonden waren. Ofschoon zij zich in sommige opzichten bekeerd hadden, moesten zij toch weten dat andere gevallen even slecht gebleven waren als vroeger. "Toon hun hun overtredingen en hun zonden, " dat is: al hun overtredingen in hun zonden, hun zonden en al de verzwaringen daarvan, Leviticus 16:21. God ziet zonden in Zijn volk, in het huis Jakobs en zij mishagen Hem. Zijn volk is soms onbekwaam en ongeneigd om hun eigen zonden te zien en heeft dan nodig dat die hun aangewezen worden, dat hun gezegd wordt, dit en dat hebt gij gedaan.

2. Hij moet daarin openlijk en ernstig te werk gaan, hij moet uit de keel roepen en niet sparen, hen niet sparen, zijn vermaningen niet uitspreken alsof hij bang was hen te kwetsen, maar de wond goed peilen en tot op het gebeente bloot leggen, ook zichzelf niet sparen maar luide uit de keel roepen, ofschoon hij er zijn krachten ook aan zou verspelen, ofschoon hij hun onwil mocht bemerken en ondervinden dat zij hem daarom een kwade naam gaven, hij mag hen niet sparen. Hij moet zijn stem verheffen als een bazuin, opdat zij het wel moeten horen, hoewel zij gaarne aan dat oor doof zijn. Hij moest zijn bestraffingen geven op de indrukwekkendste en dringendste wijze als iemand die begeert dat er naar hem geluisterd wordt. De bazuin mag geen onzeker geluid geven, maar hard en schril weerklinken. Hij moet hen dus opschrikken en hen waarschuwen tegen de vreselijke gevolgen van de zonden, Ezechiel 33:3.

II. Toch moet hij erkennen dat zij zich zeer goed voordoen, Gij *zoekt mij dagelijks,* vers 2. Toen de profeet hun hun overtredingen kwam tonen, waren zij gereed om te zeggen dat zij niet konden zien dat zij aan overtredingen schuldig waren, want zij waren ijverig en volhardend in de verering van God, en wat zou Hij meer van hen eisen?

A. Hij erkent dat dit waar is, voorzover huichelaars doen hetgeen goed is, zal hun de lof daarvoor niet onthouden worden. Hij erkent dat zij een gedaante van godzaligheid hebben.

a. Zij gaan naar de kerk, zij wonen de bidstonden bij, zij zoeken Mij dagelijks, zij zijn zeer volhardend in hun godsdienstplichten, zij slaan die nooit over, en dulden niet dat iets hen daarin verhindert.

b. Zij horen gaarne een goede preek, zij hebben lust aan de kennis Mijner wegen, gelijk Herodes, die Johannes gaarne hoorde, het is hun als een lieflijk gezang, Exodus 33-32.

c. Zij hebben schijnbaar groot genoegen in de godsdienstoefeningen en zijn in hun element als zij daarmee bezig zijn, zij naderen gaarne tot God, niet ter wille van Hem, tot Wien zij naderen, maar om de aangename omgeving, het gezelschap van de feestgangers.

d. Zij zijn zeer onderzoekend naar hun plichten en willen naar het schijnt daar alles van weten, en laten het buiten twijfel dat zij ze vervullen zullen, zij vragen naar de rechten Mijner gerechtigheid, de regelen van de Godsverering, de regelen van de omgang met de mensen, die beide zijn de rechten van Gods gerechtigheid.

e. Voor het oog van de wereld doen zij zich voor alsof zij er een gewetenszaak van maken om hun plicht te betrachten, zij zijn als een volk, dat gerechtigheid doet en geen van de ordinanties van zijn God verwaarloost. Anderen houden hen daarvoor en zij geloven het ook van zichzelf, er was niets in hun gedrag waardoor de tegenspraak van hun belijdenis openbaar werd, maar zij waren schijnbaar zoals zij behoorden te zijn. Men kan een groot deel van de weg naar de hemel bewandelen en toch te kort komen, ja met een goede naam naar de hel gaan.

B. Hij toont echter aan dat dit alles zo weinig tot bedekking of verontschuldiging van hun zonden dienen kon, dat die er integendeel door verzwaard werden. Toont hun hun zonden, waarin zij voortgaan, niettegenstaande hun kennis van goed en kwaad, zonde en plicht, en de overtuiging van hun geweten.

Jesaja 58:3-7

Hier zien wij:

I. Het misnoegen, dat deze huichelaars tegen God koesterden, omdat Hij hun diensten niet aannam, waarvan zij zulke hoge gedachten hadden, vers 3. *Waarom vasten wij en Gij ziet het niet aan?* Zij gaan dus in de weg van Kaïn, die met God twistte, en het als een grote belediging opnam dat zijn offer niet aangenomen werd. Nadat zij getracht hebben God te behagen door hun uitwendige diensten, komen zij hier er toe om met Hem te twisten omdat die diensten Hem niet behagen, alsof Hij hen niet behoorlijk en rechtvaardig behandelde. Zie hier:

1. Hoe zij in zichzelf roemen en hun eigen daden verheerlijken, wij hebben gevast en onze zielen gekweld, niet alleen God dagelijks gezocht, vers 2. maar nog bijzondere tijden voor opzettelijke diensten bestemd. Sommigen denken dat hiermede de jaarlijkse heilige dag bedoeld wordt, die verzoendag genoemd werd, anderen menen dat het slaat op door hen zelf bedachte jaarlijkse feestdagen. Hoogmoedige harten zijn gewoonlijk trots op hun daden van eigengemaakte vernedering, gelijk de Farizeeër, Lukas 18:2 :"Ik vast tweemaal per week."

2. Wat zij verwachtten voor hun godsdienstoefeningen, zij dachten dat God daar al Zijn aandacht aan geven zou, en Zich als hun schuldenaar beschouwen. Het is gewoonte van geveinsden, terwijl zij uiterlijk hun godsdienstplichten waarnemen, om zichzelf van God die gunstige aanneming te beloven, welke Hij alleen de oprechten toegezegd heeft, alsof het vanzelf sprak dat zij aangenomen werden.

3. Hoe verkeerd zij het opnamen, dat God hun geen bijzonder bewijs van Zijn gunst gegeven had, dat Hij hen niet onmiddellijk uit hun bezwaren verlost had en hun eer en voorspoed geschonken. Zij beschuldigen God van onrechtvaardigheid en partijdigheid, en dreigen met hun godsdienstige verrichtingen op te houden, zich daarvoor rechtvaardigende met de overweging dat zij geen voordeel hebben van hun aanroepen van God, Job 21:14, 15, Maleachi 3:14. Overheersende huichelarij barst dikwijls los in brutale oneerbiedigheid en openlijke verachting en versmading van God en Zijn dienst terwijl de huichelarij al de schuld van de tegenspoed heeft. Zondaren beschouwen de godsdienst als een flarden en neerslachtige dienst waarmee niets te winnen valt, terwijl het alleen hun eigen schuld is dat die hun voorkomt zo te zijn, omdat ze er niet oprecht in zijn.

II. De ware reden wordt aangewezen waarom God hun vasten niet aannam, en hun gebeden op de vastendagen niet beantwoordde. Het was omdat zij niet vastten zoals het behoorde, ook voor God niet, Zacheria 7:5. Zij vastten wel, maar zij volhardden in hun zonden, en keerden zich niet, gelijk de Ninevieten, een ieder van zijn bozen weg. Maar op hun vastendagen, niettegenstaande de beleden verootmoediging en verbondsvernienwing, vonden zij hun lust, dat wil zeggen: zij bleven doen al wat goed was in hun eigen ogen, of het wettig of onwettig was, ofschoon het scheen dat zij hun zielen kwelden, vierden zij hun lusten evenzeer als anders de teugel.

1. Zij waren even gierig en onbarmhartig als vroeger, eisten van hun dienstbaren gestrengelijk al hun arbeid, en wilden hen niet volgens de wet vrijlaten, of zelfs enigszins de hardheid van hun dienstbaarheid verzachten. Zie Jeremia 34, 8, waar wij vinden dat dit hun zonde was voor de gevangenschap, en Nehemia 5:2, waar wij zien dat het niet minder hun zonde was na hun verlossing, niettegenstaande al hun plechtige vasten. Gij eist, zo lezen anderen hier, al uw

schulden, gij zijt zo gestreng en hardvochtig als gij ooit waart tegen uw arme schuldenaren, ofschoon aan het einde van het jaarlijkse vasten vrijlating was uitgeroepen.

2. Zij waren twistziek en kijfziek, vers 4. Zie, tot twist en gekijf vast gijlieden. Wanneer zij een vasten uitschreven om Gods oordelen af te wenden, zochten zij ijverig naar hen, wier zonden, naar hun voorgeven God hadden getart om deze oordelen te doen komen, en waarschijnlijk werden onder dat voorwendsel bepaalde personen vals beschuldigd, gelijk Naboth ten tijde toen Izebel haar vastendag uitschreef, 1 Koningen 21:12. Of de twistende partijen onder hen werden bij die gelegenheden bitter en gestreng tegen elkaar in hun aanmerkingen, en riepen tegen elkaar: Het is uw schuld dat er nog geen verlossing daagt. Inplaats van zichzelf te veroordelen, hetgeen het echte werk van een vastendag is, veroordeelden zij elkaar. *Zij vasten tot twist en gekijf,* dat is, met onderlinge strijd en wedijver, wie zich nu op die dag het best zou voordoen en de zaak het best zou uitvoeren. En het was op die vastendag niet enkel een strijd met de tong, maar zij kwamen tot vechtpartijen, zo *sloegen goddelooslijk met de vuist.* De wrede opzichters sloegen de ondergeschikten, de schuldeisers hun schuldenaren, die zij aan de pijnigers overleverden, zij sloegen hen boosaardig met de vuist. Omdat zij aldus in deze zonden voortgingen, in al deze zonden, die in rechtstreekse tegenspraak waren met de bedoelingen van een vastendag:

Wilde God hun niet vergunnen dergelijke plechtigheid waar te nemen. Gij moogt in ‘t geheel niet vasten indien gij het op die wijze doen wilt, *zodat gij uw stem in de hoogte laat horen in* de hitte van uw onderling gekijf, of in uw godsdienstoefeningen, die er op ingericht zijn om door uw zonderlingheid de aandacht te trekken. Brengt mij niet meer van deze ijdele vergeefse, luidruchtige offers, Hoofdstuk 1:13. Hun wordt rechtvaardig de belijdenis van de godsdienst verboden, die zich aan zijn invloed niet willen onderwerpen.

3. Hij wil deze eer van hen niet aannemen. *Gij zult niet vasten, dat is:* het zal niet als vasten aangemerkt worden, en uw gebeden op die dagen zullen in de hogen hemel niet gehoord worden. Zij die vasten en bidden en toch voortgaan in hun boze wegen, bespotten God en bedriegen zichzelf.

III. Uitvoerige voorschriften worden gegeven omtrent de ware aard van het godsdienstig vasten.

In het algemeen wordt het vasten bedoeld:

1. Tot verheerlijking en verering van God, het moet zulk een verrichting zijn als Hem behaagt, vers 5, het moet een vasten zijn zoals Hij het verkiest, in de uitoefening waarvan we moeten trachten ons bij Hem aan te bevelen, en Zijn gunst te verkrijgen, anders is het geen vasten, anders dient het nergens toe.

2. Tot verootmoediging en vernedering van onszelf. Een vastendag is een dag van bedroefdheid van de ziel, indien het vasten geen oprecht berouw over de zonden en niet een waarachtige doding van de zonde ten gevolge heeft, is het geen vasten. De wet van de verzoendag was dat het een dag zou zijn van verootmoediging van de zielen, Leviticus 16:29. Dat moest gedaan worden op een dag, die een ware droefenis voor de ziel is, zover zij nog onwedergeboren en ongeheiligd is, maar hij is een werkelijk genoegen en een verlustiging voor de ziel die God kent.

Het betaamt ons dus op een vastendag te onderzoeken wat aangenaam voor God zal zijn en wat onze bedorven natuur zal bedroeven en tot haar doding bijdragen zal.

A. In de eerste plaats wordt ons hier gezegd wat het vasten is, dat God niet verkiest.

Het is niet genoeg er gedrukt uit te zien een ernstig en neerslachtig voorkomen te vertonen, het hoofd te krommen als een bies, die geknakt en gebroken is, gelijk de geveinsden, die een droevig gezicht toonden en hun aangezichten mismaakten, opdat zij van de mensen mochten gezien worden. Mattheus 6:16. Het hoofd laten hangen zou de tollenaar betaamd hebben, wiens hart waarlijk verootmoedigd en verbroken was over de zonden, en die daarom niet eens zijn ogen durfde opslaan naar de hemel, Lukas 18:13. Wanneer het echter niets dan toneelvertoning was gelijk hier, dan werd het terecht belachelijk gemaakt, dan is het niets anders dan het hoofd laten hangen als een bies, waar niemand acht op slaat. Gelijk de verootmoediging van de geveinsde niets anders is dan het hangen van een bies, zo is de verwachting van zijn hoop gelijk aan het bloeien van een riet of bies, "als die nog in zijn groenheid is, of schoon hij niet wordt afgesneden, zo verwelkt hij voor al het andere gras," Job 8:11, 12.

B. Om boete te doen is het niet genoeg het lichaam een weinig te kwellen, terwijl het lichaam van de zonde onaangetast blijft. Het is niet genoeg indien iemand zak en as onder zich spreidt, hetgeen zeker gedurende enige tijd onaangenaam voor hem is, maar spoedig weer vergeten wordt, zodra hij zich uitstrekt op Zijn bedstede van elpenbeen, Amos 6:4. Noemt gij dit een vasten? Neen, het is slechts de schaduw en het geraamte van vasten. Noemt gij dat een dag, die de Heere welbehagelijk is? Neen, verre van daar, want geveinsdheid is Hem een gruwel. De vertoning van godsdienst, ofschoon de wereld die gaarne ziet, wordt door God niet aangenomen indien het wezen er aan ontbreekt.

3. Hier wordt ons gezegd wat het vasten is dat God verkiest, wat een vastendag voor God aannemelijk maakt en wat waarlijk verootmoediging van de ziel is, dat is het kruisigen en doden van de oude natuur. Het is niet dat men zijn ziel gedurende een enkele dag bedroeft (zo lezen sommigen vers 5), maar het moet het werk van het gehele leven zijn. Hier wordt gevorderd:

A. Dat we rechtvaardig zijn jegens hen, die wij hard behandeld hebben. Het vasten dat God verkiest bestaat in hervorming van ons leven, en in verbeteren hetgeen wij verkeerd gedaan hebben, vers 6. *Het losmaken van de knopen van de goddeloosheid,* dat is, van de banden die wij goddeloos vastgemaakt hebben en waardoor anderen van hun rechten beroofd of onder het juk van zware dienstbaarheid gehecht zijn. Wellicht waren het eerst rechtvaardige banden, aangelegd om schuldenaars te nopen tot het betalen hunner schulden, maar wanneer de schuld met geweld ten strengste ingevorderd wordt van hen, wie de voorzienigheid de middelen onthouden heeft om haar te kunnen voldoen, dan worden het banden van de goddeloosheid en zij moeten ontknoopt worden of zij zullen ons in banden van veel zwaarder en verschrikkelijker schuld brengen. Het zware juk dat op de hals van de arme dienstknecht gebonden is, moet losgemaakt worden, want hij staat op het punt van er onder te bezwijken. De verpletterde moet vrijgelaten worden van het drukkende juk, dat zijn leven verbittert. Die om schuld gevangen zit en niet betalen kan, moet ontslagen worden, het juk moet verscheurd worden, de knecht, die met geweld vastgehouden wordt boven de tijd van zijn dienstbaarheid, moet ontslagen worden. Niet alleen moet men hen laten gaan die onrechtvaardig onder het juk gehouden worden, maar

het slavenjuk zelf moet verbroken worden, zodat het voortaan onbruikbaar is en niemand er meer in gekneld worden kan.

B. Dat wij milddadig zijn jegens hen die daaraan behoefte hebben, vers 7. De bijzonderheden in het vorige vers opgenoemd kunnen beschouwd worden als handelingen van menslievendheid, dat wij niet alleen hen loslaten, die we onrechtvaardig verdrukt hebben, dat is gerechtigheid, maar dat wij ook helpen om hen te bevrijden die door anderen verdrukt worden door het in vrijheid stellen van gevangenen of het betalen van de schulden van onvermogenden maar in dit vers worden enkel daden van weldadigheid opgenoemd. Dit is dus het vasten, dat God verkiest.

a. Dat wij voedsel verschaffen aan hen, die daaraan gebrek hebben, dat wordt als het noodzakelijkste op de voorgrond gesteld. Daar de arme zonder voedsel niet lang kan blijven leven, moet gij *de hongerige uw brood mededelen.* Het moet uw brood zijn, dat eerlijk gewonnen is. niet dat gij anderen ontnomen hebt, het brood waaraan gij zelf ook behoefte hebt, het brood van uw bescheiden deel, wij moeten onszelf verloochenen om anderen te geven hetgeen zij nodig hebben. Het brood dat gij van u zelf en van uw gezin op de vastendag uitgespaard hebt, indien dat of de waarde daarvan niet aan de armen gegeven wordt, is het een vasten van de ellendige, een vasten naar de wereld en niet naar God. Wij moeten ons brood breken voor de ellendige en hongerige, niet alleen hem het aangebroken brood, het restant, geven, maar het breken met het doel om het hem te geven, hem flinke stukken te geven en geen kruimkens.

b. De daklozen onderkomen te verschaffen, dat is zorg te dragen voor de armen die uitgeworpen zijn, die uit hun woning verdreven zijn, van huis en haard beroofd werden, die, zoals sommigen hier lezen, als opstandelingen verdreven zijn en wie te helpen en te verbergen dus zeer strafbaar zijn kan. Toch indien zij onrechtvaardig verdreven zijn, moet men er niet tegen opzien hen in huis te brengen. Zoekt niet alleen een onderkomen voor hen door ergens anders de inwoning voor hen te betalen maar-hetgeen veel groter bewijs van vriendelijkheid is, brengt hen in uw eigen huis, maakt hen uw eigen gasten. Gedenkt eraan om vreemdelingen te ondersteunen, want al moogt ge niet gelijk sommigen te beurt viel, daardoor engelen herbergen, toch kunt ge zelfs Christus daardoor onderhouden, die het vergelden zal in de opstanding van de rechtvaardigen. *Ik was een vreemdeling en gij hebt Mij geherbergd.*

c. Door kleding te verschaffen aan hen, die daaraan behoefte hebben *Als gij een naakte ziet, dat gij hem dekt,* zowel om hem te beschermen tegen de ruwheid van het weer, als om hem in staaf te stellen behoorlijk in het openbaar te verschijnen, geeft hem kleren om naar de kerk te kunnen gaan. En in deze en al dergelijke gevallen: *verbergt u niet voor uw eigen vlees.* Sommigen verstaan daaronder meer letterlijk: uw eigen bloedverwanten en nabestaanden, indien uw eigen familieleden achteruit raken, zijt gij erger dan een ongelovige indien gij hen niet naar vermogen helpt, 1 Timotheus 5:8. Anderen vatten het in ruimer zin op: alle deelgenoten aan de menselijke natuur zijn uw eigen vlees: hebben wij niet allen een Vader? En daarom moeten wij ons niet voor hen verbergen, niet trachten buiten bereik te geraken wanneer een arme smekeling tracht ons aan te spreken, niet een andere weg opzien, wanneer een voorwerp van medelijden en weldadigheid ons ontmoet. Laat ons gedenken dat zij zijn vlees van ons vlees, en dat wij daarom met hen moeten medegevoelen. En door hun goed te doen, zullen wij ook in anderen zin ons eigen vlees goed doen, want wij zullen ons een schat opleggen in de hemel.

Jesaja 58:8-12

Hier zijn kostelijke beloften voor hen, die op de Gode welbehagelijke wijzen vasten, om door het geloof vrijmoedig en van harte zich te verblijden. Hun wordt meegedeeld wat God voor hen doen zal.

Hier is:

I. Een verdere opsomming van de plichten, die wij vervullen moeten om aan deze beloften deel te krijgen, vers 9, 10, en ook hier, evenals daar straks, wordt vereist dat wij gerechtigheid doen en barmhartigheid liefhebben, ophouden met kwaad doen en leren goed te doen.

1. Wij moeten afstand doen van alle daden van geweld en bedrog, deze moeten uit het midden van u weggedaan worden, ook uit het midden van uw personen, dat is uit uw hart. Gij moet niet alleen afstand doen van alle praktijken van ongerechtigheid, maar ook alle neiging en geschiktheid daarvoor in u doden. En uit het midden van uw volk, niet alleen moeten de overheidspersonen geen onderdrukkers zijn, zij moeten ook alles doen wat zij kunnen om in hun rechtsgebied alle onderdrukking te voorkomen en uit te roeien. Zij moeten niet enkel het juk verschuiven, vers 6, maar het ook wegnemen, opdat zij, die onder het juk vandaan komen, niet opnieuw tot slavernij gebracht worden zie Jeremia 34:10, 11. Zij moeten ook alle dreiging nalaten, Efeziers 6:9, "en het uitsteken van de vingers," hetgeen toen evenals nu en dan bij ons, een teken schijnt geweest te zijn van misnoegen en een aanduiding van aanstaande straf. Laat uw vinger niet toe hen aan te wijzen, die arm en ellendig zijn, om hen daardoor aan verachting over te geven, zulke uitdrukkingen van minachting, die tergend en de gevolgen van slecht karakter zijn, behoren uit alle kringen van de maatschappij gebannen te worden. Zij mogen geen ongerechtigheid, of ijdelheid, spreken, geen vleierij en geen laster, maar alle omgang moet gekenmerkt zijn door oprechtheid. En wellicht worden die gebaren, die de dood zijn voor alle vriendschap, bedoeld met het uitsteken van de vingeren, gelijk in Spreuken 6:13 :"Een Belialsman wijst met de vingers." Of het is het uitsteken van de vinger met de ring, dat teken van gezag, die zij lieten zien bij het spreken van ongerechtigheid, dit is: het vellen van onrechtvaardige vonnissen.

2. Wij moeten overvloedig zijn in alle daden van menslievendheid en welwillendheid. Wij moeten aalmoezen geven niet alleen omdat de armen die nodig hebben, maar,

a. Wij moeten geven gaarne en met gewillig hart en uit een beginsel van menslievendheid we moeten onze *ziel openen voor de hongerige,* vers 10 en niet alleen onze beurs, en de hand naar hem uitstrekken, maar dat doen van harte en zonder morren, met een beginsel van medelijden en met tedere aandoening voor hen, die wij in ellende zien, ons hart moet in de gave zijn, want God heeft de blijmoedigen gever lief en dat doet de arme evenzeer. Toen de Heere Jezus de zieken genas en de menigte spijzigde, deed hij dat uit innerlijke ontferming.

3. Wij moeten mild en overvloedig geven zo dat de bedroefde ziel er niet door geplaagd, maar voldaan wordt, niet alleen de buik van de hongerige, maar de wens van de bedroefde vervullen, zoveel in ons vermogen is. Waartoe zijn wij geboren, waarvoor hebben wij onze lichamelijke vermogens ontvangen, waartoe onze rede, en onze goederen, indien niet om in deze wereld zoveel goed te doen als wij kunnen! En de armen hebben wij altijd met ons.

II. Hier wordt ons gezegd welke zegeningen en voorrechten het deel worden van hen, die de vervulling van deze plichten najagen. Indien een persoon, een geslacht, een volk aldus geneigd is om alles te doen wat goed is, dan mogen zij tot hun troost verwachten dat God hun een milde beloner zal zijn, en hetgeen zij weggeven in werken van barmhartigheid, zal overvloedig tot hen weerkeren.

1. God zal hen verrassen met het weerkeren van barmhartigheid na grote droefenis, en dat zal hun zo welkom zijn als het licht van de morgen na een lange donkere nacht, vers 8. *Dan zal uw licht doorbreken als de dageraad,* en vers 10 : *Dan zal uw licht in de duisternis opgaan.* Gij zijt lang levend begraven geweest, maar dan zal uw voortreffelijkheid terugkeren, gij zijt lang met leed overstelpt geweest, maar dan zult gij met welgevallen de dageraad begroeten. Hun, die gaarne goed deden, zal God gaarne Zich in het goede doen verheugen, en dit is een bijzondere gave van God, Prediker 2:24. Die barmhartigheid bewezen hebben, zullen barmhartigheid vinden, Job, die in zijn dagen van voorspoed veel welgedaan had, verkreeg van God, toen Deze hem weer na zijn vernedering verhoogde, vrienden die hem hielpen om weer tot goede staat te geraken, en zijn licht ging op in de duisternis. En niet alleen het licht, dat zoet is, *maar ook uw genezing zal snellijk uitspruiten,* de genezing van de wonden waaronder gij zo lang geleden hebt, al uw grieven zullen hersteld worden en gij zult uw jeugd vernieuwen en uw sterkte herkrijgen. God zal hen, die anderen in hun droefheid geholpen hebben, op hun beurt helpen.

2. God zal eer op hen leggen, goede werken zullen vergolden worden met een goede naam, dat is begrepen in het licht, hetwelk in de duisternis opgaat. Ofschoon iemands afkomst gering en zijn geslacht niet in tel is, en hij geen uitwendige voordelen heeft, die hem eer bezorgen, zal hij, indien hij in zijn omgeving goed is, daardoor eerbied en achting verkrijgen, en daardoor zal zijn duisternis toch worden als de heldere middag, dat is: hij zal voornaam worden en in zijn kring schitteren. Ziehier de zekerste weg om beroemd te worden, daartoe moet iemand goed doen. Hij die de grootste en vermaardste van allen wil worden, moet door nederigheid en arbeid zich de dienaar van allen maken. De gerechtigheid zal voor Hem heengaan, dat is: zij zal u aanbevelen in de achting en de belangstelling van velen, zoals Jakob zei, Genesis 30:33 :uw gerechtigheid zal voor u getuigen. Die zal de smaadheid doen ophouden, ja, zij zal u meer lof aanbrengen dan voor de nederigheid aangenaam is. "Hij heeft de armen gegeven, Zijn gerechtigheid bestaat in eeuwigheid," Psalm 112:dat is de eer die Hij daardoor verworven heeft.

3. Zij zullen altijd veilig zijn onder de Goddelijke bescherming. *Uw gerechtigheid zal voor uw aangezicht heengaan* als uw voorhoede, om u te verdedigen tegen uw vijanden, die u van voren aanvallen. *En de heerlijkheid des Heeren zal uw achtertocht wezen,* de achterhoede, om terecht te brengen degenen die achterblijven zouden en om u te beschermen tegen de vijanden, die u, gelijk Amalek, van achteren zouden aanvallen. De godvrezenden zijn veilig aan alle zijden, zie waar gij wilt, naar voren, naar achteren, rechts en links, overal zien zij zich veilig, zij vinden zich gerust tegen de vrees voor het kwade. En merk op waarin hun veiligheid bestaat: in hun gerechtigheid en de heerlijkheid des Heeren, dat is van Christus, volgens sommigen, want door Hem zijn wij gerechtvaardigd en daardoor is God verheerlijkt. Hij gaat ons voor en is onze overste leidsman van de zaligheid, want Hij is de Heere onze gerechtigheid. Hij is onze achterhoede en alleen op Hem kunnen wij rekenen voor onze veiligheid als onze zonden ons achtervolgen, en op het punt staan de hand op ons te leggen. Of: God zelf zal in Zijn voorzienigheid en genade u als uw gids voorgaan om u te geleiden, en uw achterhoede zijn om

u te bewaren, en dit zal de beloning voor uw gerechtigheid zijn en daardoor verstrekken tot heerlijkheid des Heeren als uw beloner.

4. God zal altijd dichtbij hen zijn om hun gebeden te horen, vers 9. Gelijk enerzijds hij die zijn oren sluit voor het geroep van de armen ook tot God roepen zal zonder verhoord te worden, zo zal anderzijds, hij die vrijgevig is voor de armen, zien dat zijn gebeden met zijn aalmoezen opklimmen tot God, gelijk bij Cornelius, Handelingen 10, 4. Dan zult gij roepen op uw vastendagen, die dagen des gebeds behoren te zijn, en de Heere zal antwoorden zal u geven hetgeen gij Hem vraagt. Gij zult roepen wanneer gij in vrees of in plotselinge nood zijt en Hij zal zeggen: hier, hier ben Ik, hetgeen een zeer neerbuigende uitdrukking is van Gods bereidvaardigheid om onze gebeden te horen. Wanneer God ons door Zijn woord roept, betaamt het ons te zeggen: Zie, hier zijn wij, wat zegt de Heere tot Zijn knechten? Maar dat God tot ons zeggen zal: zie, hier ben Ik, is wonderlijk. Wanneer wij tot Hem roepen alsof Hij op een afstand was, zal Hij ons doen weten dat Hij nabij is, aan onze rechterhand, dichterbij dan wij dachten, *Ik ben het, vreest niet!* Is het gevaar nabij, onze beschermer is nog nabij, een tegenwoordige helper. Hier ben Ik, gereed om u te geven hetgeen u ontbreekt, en voor u te doen hetgeen gij begeert, wat hebt gij mij te vragen? God let op het gebed van de oprechten, Psalm 130:2. Zij kunnen niet zo spoedig roepen of Hij zal antwoorden: gereed, gereed! Wat zij ook bidden, God zal hen horen, Ik ben in het midden van u, nabij u in alle dingen, Deuteronomium 4:7.

5. God zal hen leiden in alle moeilijke en twijfelachtige gevallen, vers 11. *De Heere zal u geduriglijk leiden.* Terwijl wij hier in de woestijn van de wereld zijn, hebben wij behoefte aan voortdurende hemelse leiding, want indien wij te eniger tijd aan onszelf overgelaten worden, zullen wij zeker de weg missen, en daarom geeft God hen, die goed zijn voor zijn aangezicht, wijsheid die in alle omstandigheden nuttig is om hen te leiden en die hen tot ogen zijn zal, Prediker 2:26. En Zijn voorzienigheid zal de weg voor hen effen maken, zowel wat aangaat hun plicht, als wat betreft hun vertroosting.

6. God zal hun overvloedige voldoening in hun eigen zielen geven. Gelijk de wereld een woestijn is, wat betreft het doorwandelen, zodat men voortdurend behoefte heeft aan een gids zo is zij het ook ten opzichte van de behoeften, zodat het noodzakelijk is dat er geregeld voorraad gegeven wordt. Zo had Israël in de woestijn niet alleen een wolkkolom, die altijd voor hun aangezicht heenging, maar ook manna en water uit de rots, om hun zielen te verkwikken in dat dorstland, een land dor en mat, zonder water, Psalm 63:2. God geeft de Godvrezende niet alleen wijsheid en kennis maar ook blijdschap, zodat hij voldaan wordt door de getuigenis van zijn eigen geweten en de verzekeringen van Gods gunst. Deze zullen de ziel voldoen, en blijdschap geven aan het hart, zelfs in de dorheid van de droefenis, deze zullen de beenderen vet maken en vervullen met merg, zij zullen hun die vreugde geven die hun ten steun zal zijn, gelijk de beenderen voor het lichaam, de blijdschap des Heeren zal uw sterkte zijn. Hij zal uw beenderen rust geven zo lezen sommigen hier, rust van moeite en ziekte, waaronder zij geleden hebben en waarvoor zij gekastijd zijn geworden. Zo komt dit overeen met de belofte aan de barmhartigen gegeven in Psalm 41:2. De Heere zal hem ondersteunen op het ziekbed. Gij zult zijn als een bewaterde hof, zo bloeiend en zo vruchtbaar in genade en vertroosting, en gelijk een springader van de wateren, gelijk een hof die een fontein heeft, welker wateren nooit door droogte of vorst ophouden te springen. Het beginsel van heilige liefde zal in de godvrezenden zijn als een springader van levend water, Johannes 4:14. Gelijk een fontein van levend water voortdurend water uitgeeft en nochtans altijd vol blijft, zo is de Godvrezende

altijd overvloedig in goede werken, en wordt toch door dat altijd geven nooit armer. Hij die natmaakt, zal zelf nat gemaakt worden.

7. Zij en hun geslacht zullen alom ten zegen zijn. Het is een goede beloning voor hen die vruchtbaar en nuttig zijn, dat zij het al meer en meer zijn en vooral voor hen, die nakomelingen hebben om hen daarin op te volgen. Dit wordt hier beloofd, vers 12. Zij die uit u voortkomen, uw vorsten, uw edelen, uw grote mannen, zullen meer gezag en invloed hebben dan zij ooit bezaten, of, zij die na u zullen opstaan, uw afstammelingen, zullen nuttig zijn voor het nageslacht, evenals gij zijt voor uw tijdgenoten. Het is een grote voldoening voor een godvrezende te mogen denken dat zij die na hem komen zullen volharden in goed doen, als hij zal heengegaan zijn

a. Zij zullen de oude verwoeste plaatsen bouwen, die zolang reeds in puin gelegen hebben, dat men reeds aan de wederopbouw begon te wanhopen. Dit werd vervuld toen de gevangenen na hun terugkeer de steden van Juda herstelden en daarin gingen wonen, evenals verscheidene steden van Israël, die verwoest gelegen hadden sedert de wegvoering van de tien stammen.

b. Zij zullen het goede werk voortzetten en volvoeren dat reeds lang geleden begonnen was, en zullen over de hinderpalen heengeholpen worden, die de voortgang zo’n lange tijd belemmerd hebben. Zij zullen ze oprichten op fundamenten die van geslacht tot geslacht verwoest waren. Dit werd vervuld toen de tempel op de oude fundamenten herbouwd werd. Ezra 5:1. Of: zij zullen fundamenten leggen, die gedurende verscheidene geslachten zullen duren, zij zullen doen hetgeen geruime tijd van waarde blijven zal.

c. Zij zullen de zegen en de lof genieten van allen, die rondom hen zijn, gij zult genoemd worden en beroemd zijn als degenen die de bressen dichtmetselen, de bressen door de vijand in de muren van een belegerde stad geslagen, al wie de moed en de bekwaamheid heeft om die te dichten, verkrijgt daardoor grote lof. Gij zult de herstellers van de paden zijn, zodat zij veilig en rustig worden, niet alleen om er langs te reizen, maar om er aan te wonen, zo rustig en veilig, dat de inwoners er geen bezwaar tegen zullen hebben om aan de weg hun huizen te bouwen. In een woord, indien zij vasten zoals het God behaagt, zal Hij hen in hun vroegere vrede en voorspoed herstellen en maken dat niemand hen meer verschrikt. Zie Zacheria 7:5, Genesis 8:3-4,5. En dit leert ons dat zij die gerechtigheid en barmhartigheid betrachten, de vertroosting daarvoor in deze wereld reeds zullen genieten.

Jesaja 58:13-14

Steeds wordt grote nadruk gelegd op nauwgezette waarneming van de sabbat, en dit werd voornamelijk geëist van de Joden in de Babylonische gevangenschap, omdat zij door de dag des Scheppers in ere te houden zich onderscheidden van de vereerders van de afgoden, die de hemel en de aarde niet gemaakt hebben, Hoofdstuk 56:1, 2.

Daar wordt het vieren van de sabbat evenals hier gevoegd bij het rechtvaardig oordelen en het doen van gerechtigheid. Sommigen passen dit toe op de verzoendag, met welke, naar zij meenden, ook bedoeld wordt de vastendag, waarvan hier boven sprake was, en die "een sabbat van de rust" genoemd wordt, Leviticus 23:32. Maar daar de vasten die daar bedoeld worden blijkbaar andere dagen zijn, is deze sabbat ongetwijfeld de wekelijkse sabbat, het grote teken tussen God en Zijn belijdend volk dat Hij instelde als een teken van Zijn gunst voor hen en zij moesten onderhouden als een teken van hun gehoorzaamheid aan Hem.

Merk hier op:

I. Hoe de sabbat behoort geheiligd te worden vers 13. En er blijft een rustdag over voor het volk van God, daarom blijft deze sabbatswet ook voor ons geldig op de dag des Heeren.

Alles wat tot eer van de sabbat strekken kan moet gedaan worden, en alles wat dienen kan om er hoge gedachten van in te boezemen. Wij moeten hem een verlustiging achten geen taak en last, wij moeten er ons in verheugen, en in de onthoudingen, die Hij ons oplegt en de diensten, waartoe Hij ons verplicht, wij moeten in ons element zijn wanneer wij God vereren en in gemeenschap met Hem verkeren. *Hoe lieflijk zijn Uw woningen, o Heere van de heirscharen*. Wij moeten hem niet alleen een verlustiging achten, maar hem ook zo noemen, openlijk te kennen geven hoe aangenaam ons die dag is en de vervulling van zijn plichten. Wij moeten dat doen door God er onze dank voor te brengen, met de ernstige begeerte of zijn genade ons wil bekwamen om in de week elke dag zijn eigen werk te doen, omdat wij er vermaak in hebben. Noemt hem een verlustiging tegenover anderen, om hen op te wekken om ook te komen en hun deel in deze blijdschap te nemen. En wij moeten hem zo voor ons zelf noemen, opdat wij ook de geringste gedachte mogen onderdrukken van te wensen dat de sabbat voorbij is, opdat wij koren mogen verkopen. Wij moeten hem de heilige dag des Heeren noemen, de heerlijke dag, hem geheiligd noemen, afgezonderd van het algemeen gebruik, gewijd aan God en Zijn dienst, hem een heiligheid des Heeren noemen, de dag die Hij Zichzelf geheiligd heeft. Zelfs onder het Oude Testament werd de sabbat de dag des Heeren genoemd, en daarom is het betamelijk hem nu ook zo te noemen, en ook omdat hij de dag van de Heere Christus is, Openbaring 1:10. Hij is heilig omdat hij de dag des Heeren is, en daarom in alle opzichten eerwaardig, er ligt een schoonheid van heiligheid op hem. hij is oud en die oudheid is zijn eer, en wij moeten duidelijk laten zien door hem te eren dat wij hem eerwaardig achten, dus door God op die dag te verheerlijken. Wij leggen eer op die dag, wanneer wij eer geven aan Hem die hem ingesteld heeft en aan Wiens eer hij gewijd is.

II. Wat de beloning van de sabbatsheiliging is, vers 14. Indien wij op die wijze de sabbat gedenken door hem te heiligen.

1. Dan zullen wij daar de vertroosting van smaken, de deed zal haar eigen beloning medebrengen. Indien wij de sabbat een verlustiging noemen, dan zullen wij ons verlustigen in de Heere. Hij zal zich meer en meer aan ons openbaren als het heerlijke voorwerp van al onze

gedachten en overdenkingen en het heerlijke voorwerp van onze tederste genegenheid. Hoe meer genoegen wij scheppen in de dienst van God, des te meer blijdschap zullen wij er in smaken. Indien wij onze plicht met toewijding aanvaarden, zullen wij hem met voldoening volbrengen, en wij zullen reden hebben om te zeggen: Het is goed hier te zijn, goed om nabij God te zijn.

2. Wij zullen er de eer van hebben: "Ik zal doen rijden op de hoge plaatsen van de aarde," (gelijk Jesaja 33:16 :"Hij zal in de hoogte wonen)" zo duidt dit grote veiligheid aan. Maar het betekent ook grote waardigheid en voorspoed, gij zult in statie rijden, al de ogen van uw naburen zullen op u gevestigd zijn. Van Israël was gezegd dat God het met gejuich uit Egypte leidde, en dat Hij het volk deed rijden op de hoge plaatsen van de aarde, Deuteronomium 32:12, 13. Aan degenen die God en Zijn sabbat vereren, zal Hij deze eer geven. Indien God door Zijn genade ons in staat stelt om boven de aarde te leven zodat wij door haar niet alleen niet verhinderd worden, maar op onze reis naar de hemel bevorderd en voortgeholpen, dan doet Hij ons rijden op de hoge plaatsen van de aarde.

3. Wij zullen er het voordeel van hebben. *Ik zal u spijzigen met de erve van uw vader Jakob,* met al de zegeningen van het verbond en al de kostelijke voortbrengselen van Kanaän hetwelk een type van de hemel en de erfenis van Jakob was. De erfenis van de gelovigen zal hun niet alleen hiernamaals uitgedeeld worden maar zij worden er hier reeds mee gevoed, gevoed met de hoop er op, en niet er mee gevleid, gevoed met de voorsmaak en de eerstelingen er van, en zij die alzo gevoed worden hebben reden om te zeggen dat zij doorvoed worden. En opdat wij daarop zeker zouden rekenen, wordt er bijgevoegd: *De mond des Heeren heeft het gesproken.* Gij hebt er Gods woord voor, en Hij kan niet liegen of bedriegen. Zijn mond heeft het gesproken, dus zal Zijn hand het geven en geen tittel of jota van Zijn goede beloften zal ter aarde vallen. Gezegend daarom, ja driewerf gezegend is hij die dat doet en er aan vasthoudt dat hij de sabbat bewaart van ontheiligd te worden.

HOOFDSTUK 59

1 Ziet, de hand des HEEREN is niet verkort, dat zij niet zou kunnen verlossen; en Zijn oor is niet zwaar geworden, dat het niet zou kunnen horen.
2 Maar uw ongerechtigheden maken een scheiding tussen ulieden en tussen uw God, en uw zonden verbergen het aangezicht van ulieden, dat Hij niet hoort.
3 Want uw handen zijn met bloed bevlekt; en uw vingeren met ongerechtigheid; uw lippen spreken valsheid, uw tong dicht onrecht.
4 Er is niemand, die voor de gerechtigheid roept, en niemand, die voor de waarheid in het gericht zich begeeft; zij vertrouwen op ijdelheid, en spreken leugen; met moeite zijn zij zwanger, en zij baren ongerechtigheid.
5 Zij broeden basiliskus-eieren uit, en zij weven spinnewebben; die van hun eieren eet, moet sterven, en als het in stukken gedrukt wordt, er berst een adder uit.
6 Hun webben deugen niet tot klederen, en zij zullen zichzelven niet kunnen dekken met hun werken; hun werken zijn werken der ongerechtigheid, en een maaksel des wrevels is in hun handen.
7 Hun voeten lopen tot het kwade, en zij haasten om onschuldig bloed te vergieten; hun gedachten zijn gedachten der ongerechtigheid, verstoring en verbreking is op hun banen.
8 Den weg des vredes kennen zij niet; en er is geen recht in hun gangen; hun paden maken zij verkeerd voor zich zelven, al wie daarop gaat, die kent den vrede niet.
9 Daarom is het recht verre van ons, en de gerechtigheid achterhaalt ons niet; wij wachten op het licht, maar ziet, er is duisternis, op een groten glans, maar wij wandelen in donkerheden.
10 Wij tasten naar den wand, gelijk de blinden, en, gelijk die geen ogen hebben, tasten wij; wij stoten ons op den middag, als in de schemering, wij zijn in woeste plaatsen gelijk de doden.
11 Wij brommen allen gelijk als de beren, en wij kirren doorgaans gelijk de duiven; wij wachten naar recht, maar er is geen, naar heil, maar het is verre van ons.
12 Want onze overtredingen zijn vele voor U, en onze zonden getuigen tegen ons; want onze overtredingen zijn bij ons, en onze ongerechtigheden kennen wij;
13 Het overtreden en het liegen tegen den HEERE, en het achterwaarts wijken van onzen God; het spreken van onderdrukking en afval, het ontvangen en het dichten van valse woorden uit het hart.
14 Daarom is het recht achterwaarts geweken, en de gerechtigheid staat van verre; want de waarheid struikelt op de straat, en wat recht is, kan er niet ingaan.
15 Ja, de waarheid ontbreekt er, en wie van het boze wijkt, stelt zich tot een roof; en de HEERE zag het, en het was kwaad in Zijn ogen, dat er geen recht was.
16 Dewijl Hij zag, dat er niemand was, zo ontzette Hij Zich, omdat er geen voorbidder was; daarom bracht Hem Zijn arm heil aan, en Zijn gerechtigheid ondersteunde Hem.
17 Want Hij trok gerechtigheid aan als een pantser, en den helm des heils zette Hij op Zijn hoofd, en de klederen der wraak trok Hij aan tot kleding, en Hij deed den ijver aan als een mantel.
18 Even naar de werken, even daarnaar zal Hij vergelden, grimmigheid aan Zijn wederpartijders, vergelding aan Zijn vijanden; den eilanden zal Hij het loon vergelden.
19 Dan zullen zij den Naam des HEEREN vrezen van den nedergang, en Zijn heerlijkheid van den opgang der zon; als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des HEEREN de banier tegen hen oprichten.
20 En er zal een Verlosser tot Sion komen, namelijk voor hen, die zich bekeren van de overtreding in Jakob, spreekt de HEERE.
21 Mij aangaande, dit is Mijn Verbond met hen, zegt de HEERE: Mijn Geest, Die op u is, en Mijn woorden, die Ik in uw mond gelegd heb, die zullen van uw mond niet wijken, noch van

den mond van uw zaad, noch van den mond van het zaad uws zaads, zegt de HEERE, van nu aan tot in eeuwigheid toe.

In dit hoofdstuk zien wij de zonde zich voor doen als bovenmatig zondig, en de genade als nog overvloediger genadig. En gelijk hetgeen hier gezegd wordt van de zonden van de zondaren, vers 7, 8 in Romeinen 3:15 toegepast wordt op de algemene verdorvenheid van de gehele mensheid, zo wordt hetgeen hier in vers 20 gezegd wordt, in Romeinen 11:26 toegepast op Christus.

1. Wordt hier het volk ten laste gelegd dat het zelf de stroom van Gods gunsten voor zich afgedamd heeft, en de bijzondere zonden worden opgenoemd, waardoor zij zich van de zegeningen beroofd hebben, vers 1-8. 2. Wordt het hier beschuldigd dat het zich zelf Gods oordelen op de hals gehaald heeft, en wordt hun meegedeeld welke de oordelen zijn die zij zich berokkend hebben, vers 9-11, en welke zonden God gedwongen hebben om deze oordelen te zenden, vers 12-15. 3. Wordt hier beloofd dat God desniettemin verlossing voor hen bewerken zal, alleen om Zijns eigen naams wil, vers 16-19, dat Hij barmhartigheid voor hen in voorraad heeft en hun die zal bewijzen, vers 20, 21.

Jesaja 59:1-8

De profeet verbetert hier de misvatting van hen, die met God getwist hadden, omdat nog niet de verlossing gegeven was, waarom zij zo dikwijls gevast en gebeden hadden, Hoofdstuk 58:3. Nu toont hij hier aan,

I. Dat God het niet vertraagde, zij hadden geen reden om het Hem te verwijten dat zij nog niet uit de handen hunner vijanden verlost waren Want

1. God was nog even goed als vroeger in staat om te helpen, Zijn hand was niet verkort, dat is: zijn kracht was niet verminderd, belemmerd of verdwenen, hetzij wij al of niet kunnen zien de onbeperktheid van zijn macht en van haar uitwerking. God kan even ver reiken als vroeger en Zijn hand is even sterk als ooit. De redding van de kerk komt van de hand van God, en die is niet zwak geworden of verkort. "Is de hand des Heeren verzwakt?" vroeg de Heere aan Mozes, Numeri 11:23. Neen, dat is zij niet, en Hij gedoogt niet dat wij dat zullen denken. Noch de lengte van tijd, noch de kracht van de vijanden, noch de zwakheid van de werktuigen, kan de macht van God verminderen of belemmeren, het is voor Hem hetzelfde te helpen door velen of door weinigen.

2. God was even bereid en gewillig om in antwoord op het gebed te helpen, Zijn oor is niet zwaar geworden dat het niet zou kunnen horen. Ofschoon Hij zo’n menigte gebeden heeft te horen en te beantwoorden, en ofschoon Hij reeds zo lang gebeden gehoord heeft, is Hij nog even bereid als vroeger om de gebeden te horen. Het gebed des oprechten is Hem nog evenals vroeger een blijdschap en de beloften-waarop in de gebeden gepleit wordt, zijn nog ja en amen, en onveranderlijk vast. er wordt hier meer bedoeld dan uitgesproken, niet alleen is Zijn oor niet zwaar, maar Hij haast zich om te horen, *eer zij roepen zal Hij antwoorden,* Jesaja 65:24. Indien onze gebeden niet verhoord worden en de verlossing waarnaar wij uitzien, nog niet gegeven wordt, dan is dat niet omdat God traag is om de gebeden te horen, maar omdat wij traag in het bidden zijn, niet omdat Zijn oor zwaar is als wij tot Hem spreken, maar omdat onze oren zwaar zijn als Hij tot ons spreekt.

II. Het was hun eigen traagheid, zij stonden zichzelf in het licht en versperden hun eigen deur. God kwam tot hen in de weg van Zijn barmhartigheid, maar zij verhinderden Hem, uw ongerechtigheden heden houden al die goede dingen verre van u, Jeremia 5:25. Zie hier hoeveel onheil de zonde teweegbrengt.

1. Zij verhindert Gods barmhartigheden om tot ons te komen, zij is een scheidsmuur tussen ons en God. Niettegenstaande de oneindige afstand die van nature tussen God en ons bestaat, was er van de aanvang af gemeenschap tussen die beide, door ongerechtigheid verwijderde de mens zich van God en zo ontstond de scheiding. Hij is uw God, de uw door belijdenis, en daarom is de zonde zoveel kwaadaardiger en misdadiger, daar zij ons van Hem scheidt, zodat Hij Zijn aangezicht voor ons verbergt, hetgeen groot misnoegen aanduidt, Deuteronomium 31:17. De zonde tart Hem om in toorn ons Zijn genadige tegenwoordigheid te onttrekken, de tekenen van Zijn gunst in te houden, geen hulp te schenken, Hij verbergt Zijn aangezicht om niet gezien of aangesproken te worden. Zie hier de zonde in haar schrilste kleuren, bovenmate zondigende, het schepsel aan de gemeenschap met zijn Schepper onttrekkende. En zie de zonde in haar gevolgen, niet alleen verderf brengend, maar ons scheiden van God, dat is van alle goed en verbindende met alle kwaad, Deuteronomium 29:31, hetgeen de wortel van allen vloek is.

2. Zij verhindert onze gebeden om tot God te komen. Zij noodzaakt God om Zijn aangezicht voor ons te verbergen, omdat Hij niet wil horen, gelijk Hij gezegd heeft, Jesaja 1:15. Indien wij onreinheid in ons hart toelaten en daarnaar omzien, zal God onze gebeden niet horen, Psalm 66:19. Wij kunnen niet verwachten dat Hij ons Zijn aangezicht toont indien wij niet ophouden Hem te beledigen.

Om nu God te rechtvaardigen in het verbergen van Zijn aangezicht voor hen en het voortgaan in Zijn tegenstand tegen hen, noemt de profeet in de volgende verzen zeer breedvoerig hoe groot en menigvuldig hun overtredingen zijn, gelijk hun opgedragen was, Hoofdstuk 58:1. Toon Mijn volk zijn ongerechtigheden. En het is een zwarte lijst, die hier tegen hen overlegd wordt, vol bijzonderheden, waarvan elke op zichzelf genoeg was om scheiding te maken tussen hen en een heilig, rechtvaardig God. Laat ons trachten deze zonden onder enige hoofden te rangschikken.

1. Wij moeten beginnen met hun gedachten, want daar beginnen de zonden en nemen zij haar oorsprong. *Hun gedachten zijn gedachten van de ongerechtigheid,* vers 7. Hun voorstellingen zijn dat, enkel en voortdurend slecht, hun ontwerpen en plannen zijn dat, zij bedenken onophoudelijk een of ander misdrijf, en de bevrediging van hun boze lusten, vers 4. *Van moeite zijn ze zwanger,* in verbeelding, voornemen, raad en besluit, die krijgen gestalte en *zij baren ongerechtigheid,* brengen die tot stand zodra ze rijp zijn. Ofschoon zij over hun zonden wellicht in ongerechtigheid zijn door de tegenstand van de voorzienigheid en de verwijten van hun eigen geweten, zien zij, zodra de goddeloze plannen volvoerd zijn, er met evenveel trots op neer als een moeder op het kind, dat zij ter wereld gebracht heeft. Dit wordt vers 5 genoemd *het uitbroeden van basiliskus eieren* en *het weven van spinnewebben.* Ziehier hoe de gedachten en werken van goddeloze mensen besteed worden, en waaraan zij hun scherpzinnigheid ten koste leggen.

A. Het beste van hun daden is slecht en broos, hun gedachten zijn zo ijdel als spinnewebben. De arme zwakke spin heeft er veel moeite aan, en als de webben gereed zijn, zijn zij zwakke, onbeduidende dingen, een ontering van de plaats waar ze geweven zijn, en met een bezemstreek worden ze vernietigd. Zo zijn de gedachten waarmee wereldse mensen zich bezig houden, zij bouwen luchtkastelen en vermaken zich met denkbeeldige genoegens, gelijk de spin met de handen grijpt, Spreuken 30:28, maar zich niet houden kan.

B. Maar al te dikwijls is hetgeen zij bedenken kwaadaardig en slecht, zij broeden eieren van de krokodil of de adder uit, die vergiftig zijn en vergiftige schepselen voortbrengen, zo zijn de gedachten van de goddelozen, wier lust het is kwaad te doen. Hij die van hun eieren eet, dat is, die enige gemeenschap aan hun handelingen heeft, moet sterven, dat is, hij verkeert in gevaar dat hem enig leed zal overkomen. Het ei begint te breken, gij verwacht een of ander nuttig vogeltje, en zie, er barst een adder uit, welks nabijheid u in het grootste gevaar brengt. Gezegend hij die zo min mogelijk met zulke boze mensen te doen heeft. Zelfs het spinneweb, geweven met het doel om vliegen te vangen en daarvan een prooi te maken, zal hun geen genoegen geven, want dat kan geen kwaad doen.

2. Uit die overvloed van boosheid in hun hart spreekt hun mond, en nog spreekt hij niet altijd al de boosheid uit die er in is, Naar het eigenlijke boosaardigste van hun kwade voornemens wordt bedekt en vergoelijkt door hetgeen zij zeggen, vers 3 :*Uw lippen spreken valsheid en uw tong dicht onrecht.* Gij wendt vriendelijkheid voor met het kwaadaardigste voornemen in het hart, of door laster en valse getuigenis werpt gij smaad op de goede naam van anderen die gij

haat, en zo sticht gij ongemerkt werkelijk kwaad, en misschien door valse getuigen tegen hen te verwekken, berooft gij hen van eigendom en leven. Ene valse tong is scherp als pijlen en gloeiend als jeneverkolen, uw tong dicht onrecht, wanneer zij de laster tegen uw nabuur niet openlijk uitspreken uit vrees van gelogenstraft te worden doet zij het in geheim. Achterklappers zijn dikwijls Luisteraars.

3. Hun handelingen waren alle van dezelfde aard als hun gedachten en woorden. Zij stonden schuldig aan het vergieten van onschuldig bloed, een misdaad van de ergste aard, *hun handen waren met bloed bevlekt*. Bloed bevlekt en laat een onuitwisbare smet op het geweten, waarvan niets dan het bloed van Christus kan reinigen. En dit deden zij niet bij verrassing of door een of andere omstandigheid gedwongen, maar *hun voeten liepen tot het kwade,* vers 7, van nature en gretig, door aandrift van hun kwaadaardigheid *haastten zij zich om onschuldig broed te vergieten,* alsof zij bevreesd waren om enige gelegenheid tot het plegen van wrede daden te verliezen, Spreuken 1:16, Jeremia 22:17. "Vernieling en ellendigheid waren in hun wegen." Waar zij gingen brachten zij onheil aan, de richting van hun weg was het stichten van ellende en verwoesting zonder enig gemoedsbezwaar. Niet alleen dorstten zij naar bloed, maar zij *bevlekten hun vingers met ongerechtigheid* ook van andere aard, vers 3, zij verdreven de mensen uit hun bezitting en eigenden zich alles toe waarop zij de hand leggen konden. Ze *vertrouwden op ijdelheid,* vers 4, zij rekenden op hun kunsten en sluikse manieren om zich te verrijken, maar die zullen blijken voor henzelf ijdelheid te zien en hen te bedriegen terwijl zij anderen bedrogen. Hun werken, waaraan zij zich zoveel moeite getroosten en waarop zij hun harten zo zetten, zijn alle werken van de ongerechtigheid, hun gehele levensgedrag is een aaneenschakeling van verdrukking en bedriegerij, en in hun handen is een maaksel des wrevels, overeenkomstig de wrevelige overleggingen in hun hoofden, en de gedachten aan geweld in hun harten.

4. Er worden geen maatregelen genomen om deze onrechtvaardigheden te herstellen en deze gebreken te verbeteren vers 4. : *Er is niemand die voor de gerechtigheid roept,* niemand beklaagt zich over deze geweldpleging aan de heilige wetten van de gerechtigheid, of tracht hen, die onrecht lijden te helpen, of om de wetten tegen zulke misdaden te doen uitvoeren. En deze laaghartige praktijken zijn de schande, en zullen de ondergang zijn van het volk. wanneer het recht niet gehandhaafd wordt, legt dat schande op de overheid, die geroepen is om gerechtigheid uit te oefenen, maar ook op het volk dat zich daartegen verzetten moet De gewone leden van de maatschappij moeten bijdragen tot het algemeen welzijn door geheime goddeloosheid openbaar te maken, en hun, die daartoe de macht hebben, gelegenheid te geven die te straffen, maar het staat slecht met een volk wanneer de vorsten onrechtvaardig regeren en het volk dat gaarne heeft. De waarheid wordt tegengestaan en er *is niemand, die zich voor haar in het gericht begeeft,* noch iemand die de roeping en de moed gevoelt om een eerlijke zaak te verdedigen. De weg des vredes wordt even weinig geacht als de weg van de waarheid, zij kennen die niet, dat is, zij hebben er nooit werk van gemaakt om de dingen te leren kennen die de vrede bevorderen, geen moeite wordt genomen om vredebreuk te voorkomen of te straffen en geschillen tussen geburen uit de weg te ruimen. Zij zijn geheel en al vreemd tegenover alles wat rustig en vredelievend is en bevorderen alles wat twist en verdeeldheid veroorzaakt. Er is *geen recht in hun gangen, dat is,* zij tonen in hun handelingen geen gevoel voor recht, dat is iets waarmee zij geen rekening houden, maar zij weten het gemakkelijk te verbreken, indien dat met hun boze plannen overeenkomt.

5. In al deze dingen zijn zij dwaas, zeer dwaas en handelen tegen hun eigen belang en tegen rede en gerechtigheid. Zij die ongerechtigheid bedenken vertrouwen op ijdelheid, en zullen

zeker bedrogen uitkomen, vers 4. Hun webben, die ze, met zoveel kunst en vlijt weven, *deugen niet tot kleding* en zullen hun niet dienen tot bedekking of hun werken tot versiering, vers 6. Zij mogen anderen door hun ontwerpen schade doen, maar voor henzelf zijn die van generlei nut of voordeel. Er wordt door de zonde niets gewonnen, en dat zal blijken zodra winst en verlies tegen elkaar vergeleken worden. Hun paden van ongerechtigheid zijn verkeerd, dat is verdraaid, vers 8, zij zijn dat voor henzelf en voor allen die er op wandelen. Ofschoon zij zeggen dat zij er vrede op zullen hebben, bedriegen zij zichzelf, want zij zullen de vrede niet kennen, zoals in de volgende verzen aangetoond wordt.

Jesaja 59:9-15

De bedoeling van deze verzen is dezelfde als die van de voorgaande, en wel om aan te tonen dat de zonde de grote bedriegster is die altijd onheil brengt, dat zij het goede van ons weert en het kwade over ons haalt. Maar gelijk daar door de profeet tot het volk gesproken wordt in Gods naam, om het tot overtuiging en verootmoediging te brengen, opdat God gerechtvaardigd worde als Hij spreekt en oordeelt, zo wordt hier, naar het schijnt tot God gesproken door het volk, als een erkenning van hetgeen hun gezegd was, en als uitdrukking van hun nederige onderwerping aan en erkenning van de gerechtigheid en heiligheid Gods in Zijn handelingen met hen hun onbesneden harten zijn hier, naar het schijnt min of meer verootmoedigd en zij worden tot belijdenis gebracht, de erkenning wordt eindelijk hun ontperst dat God rechtvaardig met hen in tegenheid gewandeld heeft, omdat zij in tegenheid wandelden met Hem.

I. Zij erkennen dat God met hen getwist en in tegenheid gewandeld heeft. Hun toestand was zeer bedroevend, vers 9, 10,11.

1. Zij waren in droefenis, vertrapt en verdrukt door hun vijanden, onrechtvaardig behandeld, met hardheid geregeerd, en God verscheen niet om hun rechtvaardige en verongelijkte zaak te handhaven. *Daarom is het recht verre van ons en de gerechtigheid achterhaalt ons niet.* Ofschoon wij tegenover onze vervolgers er zeker van zijn dat wij het recht aan onze zijde hebben en dat zij kwaaddoeners zijn, worden wij niet verlicht en gerechtvaardigd. Wij hebben jegens elkaar geen recht gedaan en daarom duldt God dat onze vijanden ons nu onrechtvaardig behandelen, en zijn wij er zo ver als ooit van verwijderd dat wij in ons recht hersteld en in ons eigendom herplaatst zijn. Verdrukking is nabij en het recht ver van ons, onze vijanden weigeren onze toestand behoorlijk in overweging te nemen, maar benauwen ons voortdurend met het geweld van hun onderdrukking, en de gerechtigheid achterhaalt ons niet om ons uit hun handen te verlossen.

2. Hierdoor werden hun verwachtingen treurig teleurgesteld, waardoor hun toestand zoveel erger werd. Wij *wachten op het licht,* gelijk wachters op de morgen, *maar zie, er is duisternis,* wij kunnen niet het geringste teken onderscheiden dat de dag van onze verlossing zal aanbreken. Wij *wachten naar recht, maar daar is geen* vers 11. Zomin God als een mens verschijnt tot onze hulp. Wij zien uit naar redding, omdat God die beloofd heeft, en wij hebben er met vasten om gebeden, wij zien er naar uit als naar de dageraad, maar zij is verre van ons, zover dat wij er niets van kunnen onderscheiden, en wij wandelen nog in de duisternis. Hoe hoger onze verwachtingen waren, zoveel pijnlijker is onze teleurstelling.

3. Zij waren ten einde raad om zichzelf te helpen, vers 10, Wij *tasten naar de wand gelijk de blinden,* wij zien geen weg ter ontkoming open, en weten die niet te vinden. Indien wij de ogen sluiten voor het licht van de goddelijke waarheid, is het rechtvaardig van God dat Hij de dingen die tot onze vrede dienen voor onze ogen verbergt, en wanneer wij onze ogen niet gebruiken zoals het behoort, ons te doen zijn alsof wij geen ogen hadden. Die hun plicht niet zien willen, zullen ook hun belang niet zien. Zij, die God rechtvaardig met zo’n blindheid straft, worden vreemdsoortig beïnvloed, zij stoten zich op de middag als in de schemering, zij zien zomin de gevaren als de voordelen waarvan zij omringd zijn. Die de duisternis liever hebben dan het licht, zullen er mee gestraft worden.

4. Zij verzonken in wanhoop en werden door het leed overmand, ieder droeg daarvan de tekenen in zijn uiterlijk, zij werden er neerslachtig onder, vermeden gezelschap, verlangden naar de eenzaamheid. Wij *zijn in de woeste plaatsen, gelijk de doden*. De toestand van de Joden in de Babylonische gevangenschap werd voorgesteld door "droge en dorre beenderen", Ezechiel 37:1, die plaats verklaart deze uitdrukking vers 11. *Onze hoop is vergaan en onze verwachting is afgesneden*. In deze wanhopige toestand was het gedrag van de een luidruchtig en onrustig, "zij bromden gelijk de beren," en van de ander stil, droevig en ingetrokken "zij kirden gelijk de duiven." Gelijk de duiven van de valleien beweenden zij hun ongerechtigheden, Ezechiel 7:16, en hun ongeluk. Aldus erkenden zij dat de hand des Heeren tegen hen uitgestrekt was.

II. Zij erkenden dat zij God getergd hadden door aldus met Hem te twisten, dat Hij recht gedaan had omdat zij goddeloos gehandeld hadden, verzen 12-15.

1. Zij belijden dat zij gezondigd hebben, en dat zij tot op deze dag in grote overtredingen waren, gelijk Ezra zegt, Hoofdstuk 10:7. Onze overtredingen zijn bij ons, de schuld daarvan rust op ons, wij zijn nog niet bekeerd, wij hebben nog van onze zonden geen afstand gedaan, ofschoon zij ons zoveel leed berokkend hebben, ja onze overtredingen zijn vermenigvuldigd, zij zijn talrijker en afschuwelijker de vroeger. Waarheen wij ons ook werden, overal zien wij ze, alle plaatsen en alle rangen van mensen zijn er mee beignet. Het gevoel van onze overtredingen is bij ons, gelijk David zei: *Mijn zonden zijn steeds voor mij*. Zij zijn te duidelijk en te openbaar om ontkend of verborgen te worden, te slecht om verontschuldigd of vergoelijkt te worden, God is een getuige er tegen, zij zijn voor Hem, in Zijn gezicht, onder Zijn oog vermenigvuldigd. Wij zijn getuigen tegen onszelf, wij kennen onze ongerechtigheden, ofschoon wij zo menigmaal dwaselijk getracht hebben ze te bedekken. Zij zelf zijn getuigen tegen ons, zij staren ons in het gelaat en klagen ons aan, zo veelvuldig en zo bezwarend zijn zij.

2. Zij erkennen het grote kwaad en de boosaardigheid, die er in de zonden, in hun zonden zijn. Het is overtreden en liegen tegen de Heere, vers 13. De zonden van hen, die belijden dat zij Gods volk zijn en Zijn naam dragen, zijn daarom erger dan die van anderen-in hun overtreden *liegen zij tegen de Heere*, dat is: zij beschuldigen Hem valselijk, zij vertegenwoordigen Hem verkeerd en beliegen Hem, alsof Hij hen hard en onredelijk behandeld had. Of verraderlijk breken zij het verbond met Hem en vervalsen hun heiligste en plechtigste verbintenissen met Hem. Dat is *liegen tegen God en achterwaarts wijken van Hem*, aan Wien wij verplicht zijn, en Dien wij met ons gehele hart moeten aanhangen. Van Hem hebben wij ons gescheiden als oproerige onderdanen van hun wettigen vorst, en gelijk de overspelige vrouw van de leidsman harer jeugd en het verbond van haar God.

3. Zij erkennen dat er een algemeen verval van de gewone eerlijkheid is, en dat is niet vreemd, want zij, die vals zijn jegens hun God, zullen niet eerlijk zijn jegens elkaar. Zij spreken van onderdrukking en verklaren zich rondweg daarvoor, ofschoon dat opstand tegen God en opstand tegen de waarheid is door wier heilige verplichtingen wij ons altijd gebonden moeten achten. Zij bedachten en spraken woorden van valsheid, menig slecht woord wordt in het hart gedacht, maar daar zorgvuldig opgesloten, zonder dat men het verder wil laten gaan, maar deze zondaars waren zo onbeschaamd en roekeloos, dat zij alle kwaad, hetwelk zij bedachten, ook uitspraken, en er niet tegen opzagen het in het openbaar te zeggen. Een slecht ding denken is erg, maar het uitspreken is veel erger. Menig vals woord is in haast bij gebrek aan overleg uitgesproken, maar deze woorden werden overdacht en gezegd, met boosaardigheid en kwade bedoeling uitgesproken. Het waren woorden van valsheid en toch worden ze gezegd door het

hart geuit te zijn, omdat zij zozeer verschilden van de ware gevoelens des harten en daarom zo vals waren, want zij kwamen overeen met de boosaardigheid en slechtheid van het hart en waren zijn natuurlijke taal, zij waren dubbelhartig, Psalm 12:3. Zij die door de genade Gods zich vrijgehouden hadden van deze zware misdaden, sluiten zichzelf toch in bij deze belijdenis van zonden, omdat zij leden waren van het volk, dat zo algemeen bedorven was.

4. Zij erkennen dat niet gedaan was hetgeen had moeten gedaan worden tot hervorming van het land en om terecht te brengen hetgeen verkeerd was, vers 14. Het recht, dat behoorde voorwaarts te gaan en alle tegenstand neer te werpen, dat gelijk een rivier, gelijk een machtige stroom behoorde te vloeien, is achterwaarts gekeerd, dus de tegenovergestelde weg op, het recht is in zijn bediening de bescherming van het grootste onrecht geworden, het recht dat de vooruitgang van bedrog en geweld moest stuiten, is teruggedreven en de zonde gaat overwinnend voort. De gerechtigheid staat van verre, zelfs in de gerechtshoven, die zo vervuld zijn met verdedigers van het onrecht en verdrukking dat het recht niet kan naderen, geen toegang tot het hof heeft, niet gehoord worden kan, en op generlei wijze beschermd wordt. De gerechtigheid heeft geen plaats in hun onrechtvaardige uitspraken, Hoofdstuk 10:1. De waarheid struikelt op de straten en blijft daar liggen om door elke trotse voet vertrapt te worden en zij kan nergens een vriend vinden, die haar de hand reiken wil om haar overeind te helpen. Ja, de waarheid ontbreekt in de gewone omgang en in de handel tussen de man en zijn naasten, zodat niemand weet wat hij geloven mag en op wie hij vertrouwen kan.

5. Zij belijden dat in aller hart vijandschap tegen de godvrezenden de boventoon veerde. Hij die het kwade doet, blijft ongestraft, maar wie van het kwade wijkt, stelt zich tot een roof voor deze roofdieren, die vroeger beschreven werden. De man die niet doet gelijk zij doen maakt zich daardoor schuldig en zij behandelen hem als een vijand omdat hij aan hun misdaden niet deelnemen wil. Hij die niet met hen meedoet wordt voor krankzinnig aangezien, zo lezen sommigen het, eenvoudige zonderlingheid wordt als krankzinnigheid beschouwd, en die tegen de stroom in roeit, ziet men voor een gek aan.

6. Zij erkennen dat dit God in de hemel ten sterkste moest mishagen. Het kwaad was voor Zijn aangezicht bedreven, zij wisten het zeer goed, ofschoon zij niet genegen waren te erkennen dat de Heere het zag. Ofschoon het zeer in het geheim bedreven en met allerlei mooie voorwendsels bedekt werd, kon het niet verborgen zijn voor Zijn alziende ogen. Alle goddeloosheid, die in de wereld is, ligt naakt en geopend voor de ogen van de alziende God. En evenals Hij te helder ziet om het kwaad niet te ontdekken, zo is Hij te rein van ogen om het te zien met de minste goedkeuring of vergunning. Hij zag het en het mishaagde Hem, Hij ontzette Zich, want Hij zag het bij Zijn eigen belijdend volk. Het was kwaad in Zijn ogen dat er geen recht was, Hij zag de zondigheid van al die zonden, en het ergste was dat er geen recht was en geen hervorming. Had Hij daarvan enig teken gezien, dan zou Hij, hoewel die zonden Hem zeer mishaagden, spoedig met de zondaren verzoend zijn geworden hij hun terugkeer van hun boze weg. De zonden van een volk worden nationaal en brengen algemene oordelen indien zij niet door publieke gerechtigheid betoomd worden.

Jesaja 59:16-21

Hoe overvloedig deze zonden waren hebben wij tot onze grote verbazing in het eerste gedeelte van dit hoofdstuk gezien, thans zullen wij bemerken hoe de genade nog veel meer overvloedig werd. En gelijk de zonde uit het gebod aanleiding nam om bovenmate zondigende te zijn, zo nam de genade uit de overtreding van het gebod aanleiding om nog veel meer genadig te zijn.

Merk op:

I. Hoe God voor dit tergende volk redding teweegbracht niettegenstaande hun tergingen, het was alleen ter wille van Zijn naam, want in hen was niets om redding te doen komen en niets om God te bewegen die te geven, geen verdienste om die te verkrijgen, geen kracht om die te bewerken. God zou het doen om Zichzelfs wil, Hij zou er Zijn eigen kracht in openbaren tot Zijn heerlijkheid.

1. Hij nam kennis van hun zwakheid en verkeerdheid, Hij zag dat er niemand was die iets doen kon tot steun van de bloedende zaak van godsdienst en deugd onder hen, niemand die het recht wilde uitoefenen, Jeremia 5:1, niemand die de hand sloeg aan het werk van de hervorming. Zij, die klaagden over de slechtheid van de tijden, hadden zomin de ijver als de moed om op te staan en er tegen te handelen. Er was een algemeen bederf van zeden, en niets werd er gedaan om de springvloed tegen te houden, de meesten waren goddeloos en de overigen zwak en durfden niets doen tegen de ondeugden van de goddelozen. Er was geen voorbidder, niemand die bij God tussen trad om in de bres te staan en door gebed Zijn toorn af te wenden. Hij zou gaarne zo iemand ontmoet hebben en het tegendeel ontzette hem. Of er was niemand die tussentrad om gerechtigheid en waarheid te ondersteunen, die op de straten vertrapt lagen, vers 14, geen pleitbezorger om te spreken voor hen, die ter wille van hun oprechtheid, onrecht verduren moesten, vers 15. Zij beklaagden zich dat God niet voor hen verscheen, Hoofdstuk 58:3, maar God klaagde met veel meer reden dat zij niets voor zichzelf deden, en gaf te kennen hoe bereid Hij zou geweest zijn om hun goed te doen, indien Hij bij hen de minste neiging tot hervorming ontdekt had.

2. Hij trok daarom Zijn gerechtigheid tot hun behoeve aan als een pantser. Zij zullen gered worden, en:

A. Omdat zij in zichzelf geen kracht hebben en er niemand onder hen is die in goede ernst op zich nemen kan om het leed van hun ongerechtigheden en van hun ongelukken te verzachten, bracht Zijn eigen arm Hem heil aan, dat is aan Zijn volk, of aan Hem, die Hij als hun redder verwekken zou, aan Christus de kracht Gods en de arm des Heeren, de man van Zijn rechterhand, die Hij met sterkte bekleedde. Het werk van de hervorming, het eerste en voornaamste deel van de redding, zal gewrocht worden door de onmiddellijke invloed van de goddelijke genade in de gewetens van de mensen. Omdat overheid en maatschappij in gebreke blijven om hierin het hun te doen-de één wil geen gerechtigheid oefenen en de andere wil er niet om roepen-zegt God hun dat Hij het doen zal zonder hen, wanneer Zijn tijd gekomen zal zijn om Zijn volk genade te betonen. En dat werk van verlossing zal gewrocht worden door de onmiddellijke werkingen van de goddelijke genade in de neigingen en zaken van de mensen. Toen God de geest van Cyrus opwekte en Zijn volk uit Babel verloste, *niet door macht of geweld maar door de Geest des Heeren*, toen bracht Zijn arm, die nooit verkort is, hem heil.

B. Omdat in hen geen gerechtigheid is om deze weldaden te verdienen en waarop God in de bewerking er van het oog kon hebben, daarom heeft Zijn gerechtigheid hem ondersteund. De goddelijke gerechtigheid hadden zij door hun zonden tegen zichzelf gewapend, maar nu verschijnt genade voor hen. Ofschoon zij geen genade kunnen verwachten als aan hen verschuldigd, zal Hij toch rechtvaardig zijn jegens Zichzelf, naar Zijn eigen voornemen en Zijn belofte aan Zijn volk, Hij zal in gerechtigheid de vijanden van Zijn volk straffen, Deuteronomium 9:5 :Niet om Uw gerechtigheid, maar om de goddeloosheid van deze volken verdrijft de Heere hen van voor Uw aangezicht: In onze verzoening door Christus, omdat er in ons geen gerechtigheid was om die teweeg te brengen, waarop God ons Zijn gunst bewijzen kon, bracht Hij ons een gerechtigheid door de verdiensten en tussenkomst van Zijn eigen Zoon, welke genoemd wordt de gerechtigheid die uit God is door het geloof, Filippenzen 3:9. En deze gerechtigheid ondersteunde Hem en hield Hem staande in al Zijn gunsten voor ons niettegenstaande al onze tegenstand. *Hij trok de gerechtigheid aan als een pantser,* beveiligde daarmee Zijn eer gelijk een pantser de edele levensdoelen beschermt, door Zijn gerechtigheid, *en Hij zette de helm des heils op Zijn hoofd.* Zo zeker is Hij dat Hij het heil bewerken zal, dat Hij dat heil zelf voor Zijn helm neemt, die daarom ondoordringbaar is en waarmee Hij schitterend verschijnt, vreeslijk in de ogen van Zijn vijanden, begeerlijk in die van Zijn vrienden. De gerechtigheid is Zijn kleding en de ijver Zijn mantel. Met verwijzing hier heen vinden wij onder de delen van des Christens wapenrusting de borstplaat van de gerechtigheid en tot helm de hoop van de zaligheid genoemd, Efeziers 6:14, 17 en 1 Thessalonicenzen 5:8. En zij wordt genoemd de wapenrusting Gods, omdat Hij haar eerst droeg en voor ons bereidde.

C. Omdat zij geen geest of ijver hadden om voor zichzelf iets te doen, zal God *de kleren van de wraak tot kleding aantrekken en de ijver als een mantel aandoen,* Hij zal maken dat Zijn gerechtigheid tegen de vijanden van Zijn kerk en zijn volk, en zijn ijver voor Zijn eigen heerlijkheid en de eer van godsdienst en deugd onder de mensen, duidelijk en in ‘t oog vallend voor de gehele wereld verschijnen. En daarin zal Hij zich groot betonen gelijk een man zich groot toont in de rijke kleding van zijn ambtsgewaad. Indien de mensen niet ijverig zijn tegen de zonde, zal God het zijn, en dan zal Hij op haar wraak nemen voor al het onrecht zijn eer en het welzijn Zijns volks aangedaan. Dit was het werk van Christus in deze wereld, de zonde weg te nemen en tegen haar wraak te oefenen.

II. Welke de verlossing is, die gewrocht zal worden door de gerechtigheid en kracht van God zelf.

1. Er zal een grote tijdelijke verlossing gewrocht worden voor de Joden in Babel en die elders in droefheid en gevangenschap zijn. Wanneer Gods tijd komt, zal Hij Zijn eigen werk doen, ofschoon zij die er ook aan werken moesten in gebreke blijven. Hier wordt beloofd:

A. Dat God rekenen zal met Zijn vijanden en hun vergelden naar hun werken, zowel de vijanden buiten die Zijn volk verdekt hebben als de vijanden van gerechtigheid en waarheid binnen, die hen verdekt hebben, want die zijn ook Zijn vijanden. Wanneer de dag van de wraak zal komen zal God met hen allen handelen gelijk zij allen verdiend hebben, overeenkomstig de wet van de vergelding (met gelijke munt, zie Openbaring 13:10) of: volgens de vroegere vergeldingen, gelijk Hij vroeger Zijn vijanden vergolden heeft, zal Hij nu ook doen: "grimmigheid aan Zijn wederpartijders en vergelding aan Zijn vijanden," Psalm 21:8 en Zijn pijlen zullen hen bereiken. Ofschoon Gods volk zich zo slecht gedragen heeft dat het niet

verdient verlost te worden, hebben Zijn vijanden zich nog veel slechter gedragen zodat zij verdienen verwoest te worden.

B. Welke pogingen de vijanden van Gods volk later ook mogen aanwenden om Zijn vrede te verstoren, zij zullen verijdeld en te schande gemaakt worden. *Als de vijand zal komen gelijk een stroom,* gelijk een vloed bij springtij, of gelijk een bergstroom, die dreigt alles zonder onderscheid mee te sleuren, dan *zal de Geest des Heeren,* door een of andere geheime onopgemerkte macht, *de banier tegen hem oprichten* (of zoals sommigen hier lezen, hem noodzaken te vluchten). Hij die verlost heeft, zal voortgaan met verlossen. Wanneer Gods volk zwak en hulpeloos is en geen banier kan opheffen tegen de inval van de vijandelijke macht, dan zal God een banier geven aan degenen, die Hem vrezen Psalm 60:4, dan zal Zijn Geest de banier oprichten, waarheen menigten zich zullen vergaderen om de kerk te helpen. Sommigen lezen hier: Hij *zal komen* (de naam des Heeren en Zijn heerlijkheid van de beloofde, vooruitgeziene Messias) *gelijk een sterke rivier, en de Geest des Heeren zal Hem als een teken opheffen.* Christus zal door de verkondiging van Zijn Evangelie de aarde met kennis Gods bedekken gelijk de wateren de zee bedekken, de Geest des Heeren zal Christus oprichten tot een banier van de volken, Hoofdstuk 11:10.

C. Dit alles zal strekken tot verheerlijking van God en tot bevordering van de godsdienst in de wereld, vers 19. Zij *zullen de naam des Heeren vrezen* en Hem verheerlijken bij alle volken van de opgang tot de ondergang van de zon, van het oosten tot het westen. De verlossing van de Joden uilt hun gevangenschap en de verwoesting, die over hun vijanden gebracht wordt, zal menigten opwekken om te vragen naar de God van Israël en hen aansporen om Hem te dienen en te vereren, en zich te scharen onder de banier, welke de Geest des Heeren zal opheffen. Gods verschijningen voor Zijn kerk zullen het middel zijn om velen tot haar te brengen. Dit heeft zijn gehele vervulling gekregen in de tijden des Evangelies, toen velen kwamen van oost en west om de plaats van de kinderen des koninkrijks in te nemen, die buitengeworpen werden, toen de Oosterse en Westerse kerken opgericht werden, Mattheus 8:11.

2. Er zal heerlijker verlossing gewrocht worden door de Messias in de volheid van de tijden van welke de verlossing de profeten, bij alle gelegenheden, voorspeld hebben. Ten aanzien van die verlossing hebben wij hier twee grote beloften.

A. De Zoon Gods zal komen als onze Verlosser, vers 20. *Daar zal een Verlosser te Zion komen,* Dit wordt in Romeinen 11:26 op Christus toegepast: "De Verlosser zal komen." De komst van Christus als Verlosser is het kort begrip van alle beloften des Ouden en des Nieuwen Testaments, en dit was de verlossing van Jeruzalem, waarnaar alle gelovige Joden uitzagen, Lukas 2:38. Christus is onze Goël, onze naaste betrekking die zowel de persoon als de eigendom van de schuldenaar vrijkoopt.

Merk op:

a. De plaats waar deze Verlosser zal verschijnen. Hij zal komen te Zion, want daar, op die heiligen berg, zal God Hem tot Koning zalven, Psalm 2:6. In Zion zal de hoeksteen gelegd worden, 1 Petrus 2:6. Daar zal Hij tot Zijn tempel komen, Maleachi 3:1. In Zion zal God Zijn heil geven, Hoofdstuk 46:13, want vandaar zal de wet uitgaan, Hoofdstuk 2:3. Zion was het type van de kerk des Evangelies voor welke de Verlosser in a1 Zijn verschijningen optreedt. De Verlosser *zal ter wille van* Zion komen, zo lezen de LXX.

b. De personen, die de vertroosting van de komst des Verlossers zullen hebben, dan zullen zij hun hoofden opheffen, wetende dat hun verlossing nabij is. Hij zal komen tot hen, die zich bekeren *van de overtreding in Jakob,* tot hen die van Jakob zijn tot het biddende zaad van Jakob, In antwoord op hun gebeden. Maar niet allen zijn van Jakob, die binnen de grenzen van de zichtbare kerk zijn, alleen zij die zich bekeren van de ongerechtigheid van Jakob, daarover berouw hebben, en zich bekeren en de zonden verzaken, welke Christus kwam wegnemen. De zondaren in Zion zullen Heen nut hebben van des Verlossers komst tot Zion, indien zij voortgaan in hun overtredingen.

B. De Geest des Heeren zal komen als onze heiligmaker, vers 21. In de Verlosser werd met ons een nieuw verbond gesloten als een verbond van beloften, en dat is de grote en alles-omvattende belofte van dat verbond, dat God zal geven en blijven geven Zijn Woord en Geest aan Zijn kerk en Zijn volk gedurende alle geslachten. Dat God Zijn Geest geeft aan hen, die Hem bidden Lukas 11:13, Mattheus 7:11, sluit in zich het geven van alles goeds. Van dit verbond wordt gezegd dat het met hen gemaakt wordt, dat is met hen, die zich bekeren van de overtredingen, want hun, die ophouden kwaad te doen, zal geleerd worden goed te doen. Maar de belofte wordt begeven aan een enkelen persoon: *Mijn Geest die op u is.* Dat wordt gezegd.

a. Tot Christus als het Hoofd van de kerk, die ontvangt opdat Hij zou kunnen geven. De Geest die aan de kerk was beloofd, was eerst op Hem, en van Zijn hoofd daalde deze kostelijke zalving neer op de zomen van Zijn kleren, het woord van de verzoening werd eerst in Zijn mond gelegd, want het is *begonnen verkondigd te worden door de Heere.* En al Zijn gelovigen zijn Zijn zaad, in hetwelk Hij de dagen verlengt, Hoofdstuk 53:10. Of:

b. Tot de kerk, en dan is het een belofte van de voortduring en het bestaan blijven van de kerk in de wereld tot het einde van de tijd, samengaande met de belofte dat de troon en het zaad van Christus eeuwig zullen blijven, Psalm 89:36, 37 en 22:31.

Merk op:

Ten eerste. Hoe de kerk in stand blijven zal, in de opvolging evenals in de wereld de mensheid in stand blijft door het zaad en het zaad van het zaad. Indien het een geslacht voorbijgaat zal het volgende geslacht opstaan. Inplaats van de vaderen zullen de kinderen zijn.

Ten tweede. Hoelang dat duren zal: van nu aan tot in eeuwigheid toe, dat is, tot het einde van de wereld, want de wereld blijft in stand ter wille van de kerk, en wij kunnen er zeker van zijn dat Christus, zolang zij bestaat, altijd in haar een kerk zal hebben, hoewel niet altijd zichtbaar.

Ten derde. Door welke middelen zij in stand gehouden zal worden, door de voortdurende inwoning in haar van het Woord en de Geest.

a. De Geest die op Christus was zal altijd blijven wonen in de harten van de gelovigen, er zullen in elke eeuw mensen zijn, in welke Hij werken en wonen zal, en zo zal de Trooster altijd met de kerk blijven, Johannes 14:6.

b. Het Woord van Christus zal altijd zijn in de mond van de gelovigen, in alle eeuwen zullen er zijn, die geloven met het hart tot rechtvaardigmaking en met de tong belijden tot zaligheid. Het woord zal niet wijken uit de mond van de kerk, want er zal altijd een zaad zijn om de heilige taal van Christus te spreken en Zijn heiligen godsdienst te belijden.

Merk op: Het Woord en de Geest gaan samen, en door die beide wordt de kerk in stand gehouden. Want het woord in onze mond zal ons geen nut doen, tenzij de Geest met het Woord samenwerkt en ons het Woord leert verstaan. Maar de Geest doet dat werk door het Woord en in overeenstemming met het Woord, en hetgeen door de Geest voorgeschreven wordt moet aan de Schrift ontleend worden. Op deze fundamenten is de kerk gebouwd staat zij vast, en zal zij voor altijd staande blijven, want Christus zelf is de uiterste hoeksteen.

HOOFDSTUK 60

1 Maak u op, word verlicht, want uw Licht komt, en de heerlijkheid des HEEREN gaat over u op.
2 Want zie, de duisternis zal de aarde bedekken, en donkerheid de volken; doch over u zal de HEERE opgaan, en Zijn heerlijkheid zal over u gezien worden.
3 En de heidenen zullen tot uw licht gaan, en koningen tot den glans, die u is opgegaan.
4 Hef uw ogen rondom op, en zie, die allen zijn vergaderd, zij komen tot u; uw zonen zullen van verre komen, en uw dochters zullen aan uw zijde gevoedsterd worden.
5 Dan zult gij het zien en samenvloeien, en uw hart zal vervaard zijn en verwijd worden; want de menigte der zee zal tot u gekeerd worden, het heir der heidenen zal tot u komen.
6 Een hoop kemelen zal u bedekken, de snelle kemelen van Midian en Hefa; zij allen uit Scheba zullen komen; goud en wierook zullen zij aanbrengen, en zij zullen den overvloedigen lof des HEEREN boodschappen.
7 Al de schapen van Kedar zullen tot u verzameld worden; de rammen van Nebajoth zullen u dienen; zij zullen met welgevallen komen op Mijn altaar, en Ik zal het huis Mijner heerlijkheid heerlijk maken.
8 Wie zijn deze, die daar komen gevlogen als een wolk, en als duiven tot haar vensters?
9 Want de eilanden zullen Mij verwachten, en de schepen van Tarsis vooreerst, om uw kinderen van verre te brengen, hun zilver en hun goud met hen, tot den Naam des HEEREN uws Gods, en tot den Heilige Israels, dewijl Hij u heerlijk gemaakt heeft.
10 En de vreemden zullen uw muren bouwen, en hun koningen zullen u dienen; want in Mijn verbolgenheid heb Ik u geslagen, maar in Mijn welbehagen heb Ik Mij over u ontfermd.
11 En uw poorten zullen steeds openstaan, zij zullen des daags of des nachts niet toegesloten worden; opdat men tot u inbrenge het heir der heidenen, en hun koningen tot u geleid worden.
12 Want het volk en het koninkrijk, welke u niet zullen dienen, die zullen vergaan; en die volken zullen gans verwoest worden.
13 De heerlijkheid van Libanon zal tot u komen, de denneboom, de beuke boom en de busboom te gelijk, om te versieren de plaats Mijns heiligdoms, en Ik zal de plaats Mijner voeten heerlijk maken.
14 Ook zullen, zich buigende, tot u komen de kinderen dergenen, die u onderdrukt hebben, en allen, die u gelasterd hebben zullen zich nederbuigen aan de planten uwer voeten; en zij zullen u noemen de stad des HEEREN, het Sion van den Heilige Israels.
15 In plaats dat gij verlaten en gehaat zijt geweest, zodat niemand door u henen ging, zo zal Ik u stellen tot een eeuwige heerlijkheid, tot een vreugde van geslacht tot geslacht.
16 En gij zult de melk der heidenen zuigen, en gij zult de borsten der koningen zuigen; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben, uw Heiland, en uw Verlosser, de Machtige Jakobs.
17 Voor koper zal Ik goud brengen, en voor ijzer zal Ik zilver brengen, en voor hout koper, en voor stenen ijzer; en zal uw opzieners vreedzaam maken, en uw drijvers rechtvaardigen.
18 Er zal geen geweld meer gehoord worden in uw land, verstoring noch verbreking in uw landpale; maar uw muren zult gij Heil heten, en uw poorten Lof.
19 De zon zal u niet meer wezen tot een licht des daags, en tot een glans zal u de maan niet lichten; maar de HEERE zal u wezen tot een eeuwig Licht, en uw God tot uw Sierlijkheid.
20 Uw zon zal niet meer ondergaan, en uw maan zal haar licht niet intrekken; want de HEERE zal u tot een eeuwig licht wezen, en de dagen uwer treuring zullen een einde nemen.
21 En uw volk zullen allen te zamen rechtvaardigen zijn, zij zullen in eeuwigheid de aarde erfelijk bezitten; zij zullen zijn een spruit Mijner plantingen, een werk Mijner handen, opdat Ik verheerlijkt worde.

22 De kleinste zal tot duizend worden, en de minste tot een machtig volk; Ik, de HEERE, zal zulks te zijner tijd snellijk doen komen.

Dit gehele hoofdstuk heeft dezelfde strekking en is in dezelfde toon als het vorige, het bevat een deel van Gods verbond met de kerk, waarvan in het laatste vers van het vorige hoofdstuk gesproken is en de hier beloofde zegeningen zijn de vruchten van het Woord en de Geest, welke daar beloofd werden. De gestadige voortduring van de kerk, zelfs tot in de laatste tijden, was daar beloofd, en hier wordt de grote uitbreiding toegezegd, zelfs tot aan de uiterste einden van de aarde. En deze beide strekken tot eer van de Verlosser.

I. De kerk zal verlicht en bestraald worden, vers 1-2,

II. Zij zal uitgebreid en velen zullen tot haar gevoegd worden, om zich te verenigen tot de dienst van God, vers 3-8,

III. De nieuwbekeerden zullen de kerk en haar belangen zeer dienstig zijn, vers 9-13,

IV. De kerk zal grote eer en goede naam onder de mensen hebben, vers 14-16. V. Zij zal volkomen vrede en rust genieten, vers 17-18,

Vl. Haar leden zullen allen rechtvaardigen zijn, en haar heerlijkheid en blijdschap zullen altijd duren, vers 19-22. In zeker opzicht heeft dit betrekking op de vreedzamer en voorspoedige toestand waarin de Joden gedurende enigen tijd in hun eigen land waren na hun terugkeer uit de gevangenschap, maar het ziet voorzeker verder, en moest zijn gehele vervulling krijgen in het koninkrijk van de Messias, door de uitbreiding van dat koninkrijk door het toebrengen van de heidenen, en de geestelijke zegeningen in de tijden des Evangelies, door Christus Jezus, waarmee zij zou verrijkt worden, en al deze eerstelingen van eeuwige blijdschap en heerlijkheid.

Jesaja 60:1-8

Hier wordt beloofd dat de tempel des Evangelies zeer glansrijk en zeer groot zijn zal.

I. Hij zal zeer glansrijk zijn. Uw *licht komt!* Toen de Joden uit de gevangenschap terugkeerden hadden zij licht en blijdschap, vreugde en eer, toen werd hun gegeven de Heere te kennen en zich over Zijn grote goedheid te verheugen en daardoor kwam er licht. Wanneer de Verlosser tot Zion zal komen, zal Hij licht medebrengen, Hij zelf kwam om een licht te zijn. Merk nu op:

1. Wat dit licht is en waar het zijn oorsprong heeft. *De Heere zal over u opgaan vers 2, de heerlijkheid des Heeren,* vers 1, *zal over u gezien worden.* God is de Vader en fontein van alle licht, en in Zijn licht zien wij het licht. Voorzoverre wij de kennis van God in ons hebben en Zijn gunst genieten, is ons licht gekomen. Wanneer God aan ons verschijnt en wij de vertroosting van Zijn gunst hebben, *dan gaat de heerlijkheid des Heeren over ons op,* als het morgenlicht, wanneer Hij voor ons verschijnt en wij hebben de belofte van Zijn gunst, wanneer Hij ons enig teken ten goede toont en Zijn gunst jegens ons uitspreekt, dan wordt Zijn heerlijkheid over ons gezien, gelijk Israël haar zag in de wolk- en vuurkolom. Wanneer Christus verrijst als de Zon van de gerechtigheid en in Hem de opgang uit de hoogte ons bezoekt, dan wordt de heerlijkheid des Heeren over ons gezien, een heerlijkheid als des Eengeborene van de Vader.

2. Welke tegenstelling dit licht zal hebben. *De duisternis zal de aarde bedekken,* maar ofschoon het zware duisternis zijn zal, duisternis die als de Egyptische getast kan worden, die de aarde bedekken zal, toch zal de kerk, evenals het land Gosen, terzelfder tijd licht hebben. Wanneer de toestand van de volken, die het Evangelie niet kennen, recht treurig zijn zal, en de donkere hoeken van de aarde vol woningen des gewelds zullen zijn voor de arme zielen, zal de staat van de kerk aangenaam zijn,

3. Tot welke plicht het verrijzen van het licht ons roept. *Maak u op, wordt verlicht!* ontvang niet alleen het licht en word er door verlicht, maar weerkaats het licht: maak u op en verlicht zelf met aan dat licht ontleende stralen, -want men kan ook lezen: Sta op verlicht! De kinderen des lichts moeten als lichten schijnen in de wereld. Indien Gods heerlijkheid tot onze eer op ons gezien wordt, behoren wij niet alleen met onze lippen, maar in ons leven Hem de lof van die eer weer te geven, Mattheus 5:16, Filippenzen 2:15.

II. Hij zal zeer groot zijn. Toen de Joden opnieuw in hun eigen land gevestigd waren, na hun gevangenschap, voegden velen van de volken van de landen zich bij hen, maar we lezen nergens dat er zo’n talrijke vermeerdering was dat daardoor deze profetie geheel vervuld zou zijn. Daaruit volgt dat dit wijdere strekking heeft en wel tot de toebrenging van de heidenen in de kerk des Evangelies, en niet hun toevloeien tot een bepaalde plaats, of schoon het hier onder dat type voorgesteld wordt. Er is nu geen plek die als middelpunt van de eenheid van de kerk dient, maar de belofte bedoelt dat zij toestromen tot Christus en komen door geloof en hoop en heilige liefde in het gezelschap dat door Zijn Evangelie is gevestigd, het gezin dat naar Hem genoemd wordt, Efeziers 3:15. De kerk des Evangelies wordt uitdrukkelijk Zion en Jeruzalem genoemd en onder die benaming wordt van haar gezegd dat alle gelovigen tot haar komen, Hebreeen 12:22. "Gij zijt gekomen tot de berg Zion, tot de stad des levenden Gods, het hemelse Jeruzalem." Deze woorden zijn de sleutel van deze profetie, Efeziers 2:19.

Merk op:

1. Wat zal zulke menigte bewegen om tot de kerk te komen? Zij zullen *gaan tot uw licht en tot de glans die u is opgegaan*. Zij zullen gelokt worden om zich bij u te voegen.

a. Door het licht dat u beschijnt, het licht van het heerlijke Evangelie, hetgeen de kerken laten zien, en naar aanleiding waarvan zij gouden kandelaren genoemd worden. Dit licht, dat ons zoveel openbaart van God en van zijn goedgunstigheid voor de mensen, en waardoor het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht zijn, zal alle ernstige mensen die van goeden wille zijn aanlokken om te komen en zich bij de kerk te voegen, opdat ze in de zegeningen daarvan mogen delen en geleerd worden omtrent waarheid en plicht.

b. Door het licht waarmee gij schijnt. De reinheid en liefde van de eerste Christenen, hun hemelsgezindheid, hun wereldverzaking, hun geduldig lijden, waren de stralen van de rijzende kerk, die menigeen aantrokken. De schoonheid van de heiligheid was de machtige aantrekkingskracht, waardoor Christus een gewillig volk tot Zich vergaderde in de dag van Zijn heirkracht, Psalm 110:3.

2. Welke menigten tot de kerk zullen komen. Grote getallen zullen komen, heidenen of volken van hen die gered zijn, zoals met zinspeling op deze profetie gezegd wordt in Openbaring 21:24. De volken zullen onderwezen, tot discipelen gemaakt worden, Mattheus 28:19, zelfs koningen, mannen van macht, aanzien en invloed zullen tot de kerk vergaderd worden. Zij komen van alle zijden, vers 4. *Hef uw ogen rondom op en zie*, zie hen komen godvrezende mannen van alle volken, die onder de hemel zijn, Handelingen 2:5. Zie hoe wit de velden zijn om te oogsten Johannes 4:35. Zie hen komen in een groep, als een enig man, met algemene instemming. Zij zijn allen vergaderd, de een sterkt de handen van de ander, zij moedigen elkaar aan. "Komt en laat ons opgaan!" Hoofdstuk 2:3. Zij komen van de uiterste einden. Zij *komen van verre*, omdat zij uw gerucht gehoord hebben evenals de koningin van Scheba, of uw ster gezien hebben gelijk de wijzen uit het oosten, en ze zullen niet afgeschrikt worden door de lange reis, die zij te maken hebben om tot u te komen. Zij zullen komen van beide seksen. Op de eerbiedigste wijze zullen zonen en dochteren komen als uw zonen en dochteren, besloten om tot uw gezin te behoren, zich te onderwerpen aan de regelen van uw huisgezin, en zich onder de leiding daarvan te plaatsen. Zij zullen komen om aan uw zijde gevoedsterd te worden, om van de prilste jeugd hun opvoeding van u te ontvangen. De kinderen van de kerk moeten aan haar zijde gevoedsterd worden, niet bij vreemden uitbesteed worden. Daar waar de onvervalste melk van het woord verkrijgbaar is, moeten de pasgeboren kinderen van de kerk gevoedsterd worden, opdat zij daardoor mogen opgroeien, 1 Petrus 2:1, 2. Zij, die de waardigheid en de voorrechten van het Christelijk huisgezin willen genieten, moeten zich aan de tucht en leiding daarvan onderwerpen.

3. Wat zij met zich zullen brengen en welk voordeel er voor de kerk uit hun toevoeging voortspruiten zal. Zij, die door de genade Gods in de kerk gebracht worden, zullen alles wat zij aan waarde hebben) zeker meebrengen om daarmee zich aan de verheerlijking en de dienst van God te wijden, en in hun kring goed te doen.

a. De kooplieden zullen op hun handelswaren en hun huizen schrijven: "Heiligheid des Heeren," zie Hoofdstuk 23, 18. De menigte, of de *overvloed* van de zee (dat is al wat de zee voortbrengt, de vis en de parelen), of al wat langs de zee aangevoerd wordt, zal, tot uw nutte, tot u gekeerd worden. De rijkdom van rijke kooplieden zal besteed worden in werken van godsvrucht en liefdadigheid.

b. De machtigen van de volken zullen hun macht in dienst van de kerk aanwenden. Het heir, of de troepen van de heidenen zullen tot u komen, om uw kusten te bewaken, uw belangen te behartigen en, zo nodig, uw veldslagen te leveren. De krachten en troepen van de heidenen waren menigmaal tegen de kerk gebruikt, maar nu zullen zij haar ten dienste staan, want God kan indien het Hem behaagt, en zal indien wij Hem behagen, zelfs onze vijanden met ons verzoenen, Spreuken 16:7. Wanneer Christus de sterke gewapende man overvalt, verdeelt hij zijn buit, neemt zijn wapenrusting en maakt dat hij Zijn belangen dient, gelijk hij, eerst Hem tegenstond, Lukas 11:22.

c. De rijkdom, die over land aangevoerd wordt zowel als de schatten van de zee, zal ten dienste van God en Zijn kerk gebruikt worden.

De kamelen en snelle kamelen (dromedarissen) *zullen goud en wierook aanbrengen* (goud om het gouden reukaltaar te vervaardigen en wierook om daarop te branden). Die van *Midian* en *Scheba* zullen U hun voortreffelijkste voortbrengselen komen aanbieden, niet om er handel mee te drijven, maar om God er mee te vereren. En dat niet in kleine hoeveelheden, maar bij kameelvrachten. Dit werd ten dele vervuld toen de wijzen uit het Oosten (die wellicht uit de hier genoemde landen kwamen) aangetrokken door de schittering van de ster, tot Christus kwamen en Hem hun schatten aanboden, goud, wierook en mirre, Mattheus 2:11.

4. Grote getallen van offeranden zullen op het altaar gebracht worden, aangename offeranden, die, ofschoon door heidenen gebracht, zullen worden aangenomen, vers 7. Kedar was beroemd om zijn schapen, en wellicht waren de rammen van Nebajoth de vetste, deze zullen met vreugde komen op Gods altaar. God moet gediend en geëerd worden met al wat wij hebben, en met het beste wat wij hebben, naar de mate waarin Hij ons gezegend heeft. Dit werd vervuld toen de landvoogden aan deze zijde van de rivier van Darius order kregen om de tempel van Jeruzalem te voorzien van ossen, rammen en lammeren, ten brandoffer voor de God des hemels Ezra 6:9. De verdere vervulling zal komen, , en kwam reeds gedeeltelijk, door de toebrenging van de volheid van de heidenen tot de kerk, die de offerande van de heidenen genoemd wordt, Romeinen 15:16. Schapen en rammen zijn kostelijke zielen, want zij worden gezegd de kerk te dienen, en als levende offeranden te komen, zichzelf Gode aanbiedende als een redelijke offerande op zijn altaar, Romeinen 12:1.

5. Hoe God zal verheerlijkt worden door deze groei van de kerk en de toebrenging van zulke menigten.

a. Zij zullen er de eer van Gods naam mee bedoelen. Wanneer zij hun goud en hun reukwerk brengen, zal dat niet zijn om de schatten van hun land te vertonen of om voor zichzelf de roem van godsvrucht en toewijding te verkregen, maar om *de overvloedigen lof des Heeren te boodschappen,* vers 6. Onze grotere diensten en gaven aan de kerk zijn niet aangenaam dan voorzover wij er de verheerlijking van God mee op het oog hebben. En dit moet het doel zijn bij het waarnemen van de uitwendige inzettingen, om de Heere de heerlijkheid Zijns naams te geven, want daartoe zijn wij, evenals dezen, geroepen uit de duisternis tot het licht, opdat wij de deugden zouden verkondigen dergenen, die ons geroepen heeft, 1 Petrus 2:9.

b. God zal er de eer van Zijn naam door vergroten, vers 7. *Ik zal het huis Mijner heerlijkheid heerlijk maken.* De kerk is het huis van Gods heerlijkheid, waar Hij de heerlijkheid van Zijn naam aan Zijn volk openbaart en de hulde ontvangt, welke dat volk Hem brengt. En het is voor

de heerlijkheid van dat huis en van Hem, die daarin woont, dat de heidenen hun offeranden daar brengen en dat deze aangenomen worden.

6 Hoe de kerk zelf zal belangstellen in deze haar uitbreiding, vers 5. a. Zij zal daardoor in een verrukking van vreugde geraken. *Gij zult het zien en samenvloeien,* in vreugdevolle aandoening over dat gezicht, vrolijk toelopen, er door verwonderd, maar grotelijks er door verblijd.

b. Er zal een vermenging van vrees en blijdschap zijn. *Uw hart zal vervaard zijn,* gij zult in twijfel staan of het *wel geoorloofd is tot de onbesnedenen in te gaan en met hen te eten,* Petrus was zo onder de indruk van deze vervaardheid, dat hij een visioen nodig had en een stem uit de hemel om hem daaruit te verlossen, Handelingen 10:28. Maar

c. Wanneer deze vervaardheid is overwonnen zal uw hart verwijd worden in heilige liefde, zo verwijd dat daarin plaats zal zijn voor alle bekeerden uit de heidenen, uw ziel zal niet zo bekrompen blijven en uw genegenheid zal zich niet langer binnen de Joodse grenzen beperken. Wanneer God de schoonheid en de voorspoed van Zijn kerk wil bevorderen, geeft Hij deze ruimheid van hart en menslievendheid.

d. De kudden van bekeerlingen zullen grotelijks bewonderd worden, vers 8. *Wie zijn dezen, die daar komen gevlogen als een wolk.* Zie hier

Ten eerste. Hoe de bekering van de zielen wordt omschreven. Het is een toevliegen tot Christus en Zijn kerk, waarheen wij gericht worden. het is een vliegen als een wolk, in grote menigten, zodat de hemelen er door bedekt worden, maar met eenstemmigheid, als een enkele wolk. Zij zullen komen met spoed, gelijk een wolk komt aangevlogen op de vleugelen des winds, en openlijk, voor ieder zichtbaar, zodat zelfs hun vijanden het waarnemen, Openbaring 11:12, zonder instaat te zijn het te verhinderen. Zij zullen aanvliegen gelijk *duiven tot haar vensteren.* Bij grote groepen, vele tegelijk, zij vliegen op de vleugelen van oprechte duiven, die laag vliegen, hetgeen haar onschuld en nederigheid aanduidt. Zij vliegen tot Christus, tot de kerk, tot het Woord en de instellingen, gelijk duiven instinctmatig naar haar vensteren, naar haar thuis. Daarheen vliegen zij om beschermd te zijn en schuilplaats te vinden tegen de vervolging van de roofvogels, en daarheen vliegen zij als zij vermoeid zijn van het ronddwalen, om uit te rusten, gelijk Noachs duif tot de ark kwam.

Ten tweede. Hoe deze bekering van zielen hier bewonderd wordt. Er wordt over gesproken met verwondering en genoegen. *Wie zijn deze?* Wij hebben reden om er ons over te verwonderen dat zovelen tot Christus komen, wanneer wij hen allen zullen bijeen zien, dan zullen wij er over verwonderd zijn vanwaar zij allen kwamen. En wij hebben reden om met verwondering en blijdschap te vragen: Wie zijn dezen? Hoe uitnemend, hoe beminnelijk zijn zij! Hoe heerlijk is het te zien dat arme zielen zich naar Christus haasten, met het vaste voornemen om bij Hem te blijven!

Jesaja 60:9-14

De beloften in de vorige verzen aan de kerk gedaan worden hier herhaald, verzekerd en uitgebreid, alles bedoeld tot vertroosting en aanmoediging van de Joden na hun terugkeer uit de gevangenschap, maar besluit met nog verdere strekking, tot uitbreiding en bevordering van de Evangelische kerk en om aan te tonen de overvloed van geestelijke zegeningen waarmee deze zal verrijkt worden.

I. God zal zeer genadig en voorkomend jegens hen zijn. Wij moeten met deze belofte beginnen, omdat al de andere daardoor in waarde rijzen. Het heiligdom, dat verwoest lag, begint hersteld te worden wanneer God Zijn aangezicht er over laat lichten, Daniel 9:17. Al de gunst, die het volk Gods vindt bij de mensen, heeft het te danken aan het licht van Gods aangezicht en Zijn gunst over hen, vers 10. Allen zullen nu voorkomend voor hen zijn: *want in Mijn verbolgenheid heb Ik u geslagen,* toen gij in de gevangenschap waart. Het lijden van de kerk voornamelijk door haar bederf, afwijkingen en verdeeldheden, waartegen deze beloften haar moeten steunen, zijn treurige tekenen van Gods ongenoegen. *Maar nu heb Ik Mij in Mijn welbehagen over u ontfermd,* en daarom heb Ik al deze barmhartigheden voor u in voorraad.

II. Velen zullen in de kerk gebracht worden zelfs uit verre landen, (vers 9). *De eilanden zullen Mij verwachten,* zullen het Evangelie welkom heten, en zullen God opzoeken met hun lof en hun gerede onderwerping aan het Evangelie. De schepen van Tarsis, transportschepen zullen zeilklaar liggen, om leden uit verste streken naar de kerk te brengen, of hetgeen op hetzelfde neerkomt, dienaren van de kerk naar verwilderde oorden te brengen, om daar het Evangelie te verkondigen en zielen tot de Heere toe te brengen.

Merk op:

a. Wie gebracht worden.Niet alleen voor het volk maar om ook de verstrooide kinderen Gods bijeen te vergaderen, Johannes 11:52.

b. Wat zij zullen meebrengen. Zij wonen op zo’n afstand dat zij geen schapen en rammen kunnen medebrengen, maar gelijk de Joden die ver van Jeruzalem woonden als zij opkwamen naar de feesten geen kudden konden aanvoeren, maar de waarde in geld meebrachten, zo zullen deze hun zilver en hun goud meebrengen. Wanneer wij onszelf aan God geven, moeten wij ons geven met al wat wij zijn en hebben. Wanneer wij Hem vereren in de geest, moeten wij het ook met onze bezittingen doen.

c. Aan Wie zij zich en al het hun zullen toewijden: *aan de naam van de Heere uw God.* Aan God als de Heere van allen en de God en Koning van de kerk aan de *Heilige Israëls,* die Israël als de Heilige aanbidt in de heerlijkheid van Zijn heiligheid, *dewijl Hij u heerlijk gemaakt heeft.* De eer die God op Zijn volk en kerk legt, moet ons bewegen niet alleen om hen ook te eren, maar om ons bij hen te voegen. "Wij zullen met u gaan, want God is met u," Zacheria 8:23.

III. Allen die tot de kerk komen, zullen er welkom zijn, want er is in de heilige stad zoveel ruimte, dat, ofschoon *alles gedaan is wat de Heere bevolen heeft, er nog plaats over is.* Daarom *zullen haar poorten steeds openstaan* vers 11, niet alleen omdat er geen reden is om vijanden te vrezen, maar ook omdat er reden is om vrienden te verwachten. Het is bij ons gewoonte de deur niet op nachtslot te doen, of iemand bij de hand te hebben om dadelijk als het nodig is te openen, wanneer wij een kind of een gast verwachten, die laat komen zal.

Christus is altijd gereed om te ontvangen degenen, die tot Hem komen, Hij is nooit afwezig, en niemand komt Hem ooit ongelegen, de deur van de genade is altijd open, nacht en dag, of zal onmiddellijk geopend worden als wij kloppen. Zijn dienaren, de deurwachters, moeten altijd gereedstaan om hen, die zich de Heere komen aanbieden, binnen te laten. God heeft niet alleen een gastvrij huis, maar een open huis, opdat op alle tijden, door de prediking van het Woord, tijdig en ontijdig, de scharen van de heidenen en hun koningen en aanvoerders in de kerk gebracht mogen worden. *Heft uw hoofden op, gij poorten,* en laat zulke welkome gasten binnentreden.

IV. Allen die in de nabijheid van de kerk zijn, zullen op de één of andere wijze aan haar belangen dienstbaar gemaakt worden. Ondergeschiktheid en heerschappij vinden geen genade in de ogen van de mensen, maar wel in die van God. Hij die de lagere schepselen nuttig maakte voor de mens, zal de volken nuttig maken voor de kerk. De aarde kwam de vrouw te hulp. *Alle dingen zijn van U.* Zo ook hier, vers 10. Vreemden, die geen kennis van U hebben noch vriendschap voor U gevoelen die altijd vervreemd waren van het burgerschap Israëls, zij zelfs zullen Uw muren bouwen, en hun koningen zullen op deze of die wijze U dienen en daarin geen vernedering zien. Dit werd vervuld toen de koning van Perzië en de landvoogden van zijn provincies op zijn bevel Nehemia hielpen en bijstonden in het herbouwen van de muren van Jeruzalem. Er zullen vreemdelingen verwekt worden om de muren van Jeruzalem te herbouwen, opdat deze niet in puin zullen blijven liggen. Zelfs zij die niet tot de kerk behoren, kunnen haar beschermen. En de grootsten van de mensen mogen het niet beneden zich achten de kerk te dienen, maar er zich over verheugen, wanneer zij in de gelegenheid zijn en er lust toe gevoelen om haar de dienst te bewijzen. Ja, het is de plicht van allen, een ieder in zijn kring om te doen wat in hun vermogen is om de belangen van Gods koninkrijk onder de mensen te bevorderen en het is voor hun verantwoording indien zij dat nalaten. Vers 12 :*Het volk en het koninkrijk, die u niet zullen dienen, zullen vergaan.* Niet dat zij zullen vergaan door het zwaard of door menselijke vervloeking, ook niet dat dit enig recht geeft om de verbreiding van het Evangelie door geweld te bevorderen, of dat men door boeten en andere straffen de mensen zou mogen dwingen om zich bij de kerk te voegen, -in genen dele. Maar zij, die zich niet door het geloof willen onderwerpen aan Jezus Christus, de Koning van de kerk, en Hem niet willen dienen, zullen voor eeuwig vergaan, Psalm 2:12. Zij, die zich niet willen buigen onder de gouden scepter van Christus, onder de heerschappij van Zijn Woord en Geest, die niet in Zijn gezin opgenomen en aan de regelen daarvan ondergeschikt gemaakt willen worden, zullen in stukken gebroken worden door Zijn ijzeren scepter. "Breng hen hier en sla hen hier voor Mij dood" Lukas 19:27. Zij zullen geheel en voor eeuwig verwoest worden, wanneer Christus zal komen om wraak te nemen op hen die het Evangelie ongehoorzaam zijn, 2 Thessalonicenzen 1:8.

V. Er zal overvloed van schoonheid gevoegd zijn bij de instellingen van Gods verering, vers 13. "De heerlijkheid van de Libanon, de sterke en statige cederen die daar groeien zal tot u komen," gelijk vanouds tot Salomo, toen hij de tempel bouwde, 2 Kronieken 2:16. En daarbij zal ander bruikbaar hout gebracht worden, geschikt om het gebeeldhouwde werk te vervangen dat de vijand verbroken had, Psalm 74:5, 6. De tempel, de plaats van Godsheiligdom, zal niet alleen herbouwd, maar verfraaid worden. Het is de plaats van Zijn voeten waar Hij zetelt en rust, Ezechiel 43:7. De ark wordt genoemd Zijn voetbank, omdat die onder het verzoendeksel (de genadestoel) was, Psalm 132:7. Hij zal hem heerlijk maken in de ogen van zijn volk en al hun naburen. De heerlijkheid van het laatste huis, waarop de profetie betrekking heeft, ofschoon in vele opzichten kleiner, was toch in werkelijkheid groter dan die van het eerste want Christus kwam in die tempel, Maleachi 3:1. Ook was hij versierd met kostelijke stenen en

giften, Lukas 21:5, waarop deze belofte in zekere zin doelen kan, maar toch sprak Christus daarover zo geringschattend dat wij moeten geloven dat de eigenlijke vervulling bestaat in de rijkdom van heiligheid en de genade en vertroostingen van de Heilige Geest, waarmee de instellingen van het Evangelie zijn versierd.

VI. De kerk zal waarlijk groot en eerwaardig verschijnen, vers 14. Het Joodse volk werd, na de terugkeer uit de gevangenschap, gaandeweg aanzienlijker en maakte een betere figuur dan men zou verwacht hebben, nadat het zo omlaag gebracht geweest was, en beter dan een van de andere volken, die zich herstelden van de door Chaldeën ondergane vernedering. Het is waarschijnlijk dat velen, die hen in Babel verdrukt hadden, nadat zij zelf door de Perzen overheerd waren, bij de Joden toevlucht en schuilplaats zochten en gaarne met hen op goede voet kwamen. Voorts is deze profetie vervuld toen zij, die vijanden van Gods kerk waren, er door Gods genade toe gebracht werden om hun dwaling in te zien, en kwamen om zich bij haar te voegen. *De kinderen dergenen, die u onderdrukt hebben*-indien niet zij zelf, dan toch hun kinderen, *zullen zich neerbuigen aan de planten uwer voeten,* en u vergeving vragen voor hun dwaasheid, u smeken om uw gunst en bidden om in uw gezin opgenomen te worden, 1 Samuel 2:36. Een dergelijke belofte is aan de gemeente te Filadelfia gegeven, Openbaring 3:9. En dit is bedoeld als:

1. Een bedreiging voor de trotse onderdrukkers van de kerk, die haar bedroefd en veracht hebben en daarin zich vermaakt hebben, zij zullen neergebogen worden, hun geestkracht zal gebroken worden, en hun toestand zal zo laag en ellendig worden dat zij zich gaarne zullen laten helpen door hen, die ze vroeger het verst van zich gestoten hebben. Vroeger of later zal God verachting uitstorten over hen, die Zijn volk veracht hebben.

2. Een verhoging voor de arme verdrukte leden van de kerk, en dit is de eer die hun zal worden aangedaan, zij zullen gelegenheid krijgen om goed te doen aan degenen die hen kwalijk gehandeld hebben, en hen te redden die hen bedroefd en veracht hebben. Het is een vermaak voor de godvrezende, en Hij rekent het zich een eer, om barmhartigheid te bewijzen aan hen, bij wie Hij geen barmhartigheid gevonden heeft. Maar dit is nog niet alles. Zij zullen zich niet alleen als smekelingen voor Uw voeten neerbuigen, in hun eigen belang meer zij zullen U ook eren. Zij *zullen U noemen de stad des Heeren*. Zij zullen eindelijk er van overtuigd zijn dat gij een gunstelinge des hemels zijt en de bijzondere zorg van de goddelijke voorzienigheid geniet. Die stad is waarlijk groot en vereerd, die is sterk en rijk, die is veilig en schoon, die is de begeerlijkste plaats om in te wonen, die de stad des Heeren is, die Hij als de Zijne erkent, waar Hij woont en waar de godsdienst de hoogste plaats inneemt. Zulk een plaats is Zion, zij is de stad welke God verkoren heeft om daar Zijn naam te stellen, zij is het Zion van de Heilige Israëls. En daarom zijn wij er zeker van dat zij een heilige plaats is, anders zou de Heilige Israëls zich nooit haar beschermer genoemd hebben.

Jesaja 60:15-22

De gelukkige en verheerlijkte staat van de kerk wordt hier verder voorzegd, voornamelijk en uitsluitend met betrekking tot de Christelijke kerk en haar geestelijke vrede, maar onder het type van de kleine en uitwendige vrede welke de Joden nu en dan na hun terugkeer uit de gevangenschap genoten hebben. Derhalve wordt hier gesproken van haar:

I. In vergelijking met hetgeen zij geweest was. Dit maakt haar vrede en eer zoveel aangenamer, dat haar toestand zo geheel anders was.

1. Zij is veracht geweest, maar zal nu geëerd worden, vers 15, 16. Jeruzalem is verlaten en gehaat geweest, verlaten door haar vrienden, verafschuwd door haar vijanden, niemand ging door die vereenzaamde stad heen, allen vermeden haar als een treurig toneel, zij was een ontzetting en aanfluiting. Maar nu zal zij tot een eeuwige heerlijkheid gemaakt worden, hervormd worden van de afgoderij en de tekenen van Gods gunst terug ontvangen en zij zal de vreugde van de godvrezenden zijn van geslacht tot geslacht. Wanneer wij nu in aanmerking nemen hoe kort de heerlijkheid van Jeruzalem geduurd heeft, en hoeveel er tekort is gekomen aan de vervulling van deze belofte, moeten wij de volkomen vervulling verwachten in de voortdurende uitnemendheid van de kerk des Evangelies, welke die van de Oud Testamentische kerk verre overtreft, en de heerlijke voorrechten en zegeningen van de Christelijken godsdienst die werkelijk een vreugde zijn van geslacht tot geslacht. Van twee dingen wordt hier gesproken als van haar blijdschap en heerlijkheid, in tegenstelling met de vroegere verlatenheid en haat.

A. Zij zal door haar naburen ondersteund worden.

De volken en hun koningen, die er toe gebracht worden om het Christendom te omhelzen zullen zichzelf ten dienste stellen aan het welzijn van de kerk, en haar belangen behartigen met de tederheid, welke de voedster gevoelt voor het kind aan haar borst, vers 16. *Gij zult de melk van de heidenen zuigen,* niet hun bloed, dat is niet in de geest des Evangelies. *Gij zult de borsten van de koningen zuigen,* die voor u als voedstervaders zullen zijn.

B. Zij zal ondersteund worden door God, *Gij zult weten dat Ik de Heere ben, uw Heiland en uw Verlosser.* Gij zult dat bij ondervinding weten, want er zal zo'n verlossing, zo'n verzoening voor u gewrocht worden, dat het onwedersprekelijk is dat dit het werk is van de Heere, het werk van de *Machtige Jakobs,* een grote verlossing, waardoor het welzijn van alle ware Israëlieten verzekerd wordt. Vroeger wisten zij dat de Heere hun God was nu kennen zij Hem als hun Heiland en Verlosser. De Heilige Israëls verschijnt als de Machtige Jakobs.

2. Zij was verarmd, maar nu zal zij verrijkt worden, en alle dingen zullen in haar voordeel veranderen, vers 17. Wanneer zij, die uit het stof verhoogd werden, naast prinsen worden geplaatst, krijgen zij in plaats van koper goudgeld in de beurs, in plaats van ijzeren huisraad zilveren vaten, en allerlei andere aangename verbeteringen. Evenzeer zal de geestelijke heerlijkheid van de Nieuw Testamentische kerk de uitwendige pracht en de glans van de Joodse huishouding overtreffen, welke geen heerlijkheid had in vergelijking met deze uitnemende heerlijkheid, 2 Corinthiers 3:10. Toen wij de doop in plaats van de besnijdenis kregen, het avondmaal des Heeren in plaats van het paasfeest, de bediening des Evangelies in plaats van de Levietische priesterschap, kregen wij goud in plaats van koper. De zonde veranderde het goud in koper, toen Rehabeam koperen schilden maakte ter vervanging van de

gouden, die hij moest afstaan, maar Gods gunst, als die terugkeert, verandert het koper weer in goud.

3. Zij was verdrukt geweest door haar eigen vorsten, waarover geklaagd was niet alleen als over een gevolg van haar zonden, maar ook als over haar ellende Hoofdstuk 59:14, maar nu zullen alle grieven van die aard hersteld worden, vers 17 :*Ik zat al uw opzieners vreedzaam maken.* Mannen des vredes zullen haar overheden zijn, waarlijk rechtvaardigen en geen beschermers van ongerechtigheid, vrederechters en geen werktuigen van moeite en verdrukking. Zij zullen vrede zijn, dat is, zij zullen oprecht uw welzijn zoeken en door hun beheer zult gij het goede genieten. Zij zullen vrede zijn, want zij zullen rechtvaardigen zijn. De vrede is als een rivier, wanneer de gerechtigheid is als de golven van de zee. Zelfs *uw drijvers*, zij die de belastingen moeten innen, ofschoon zij stipt zijn zullen, zullen niet partijdig zijn, maar rechtvaardig zowel jegens de onderdanen als jegens de vorsten. Zij mogen, zo gebood Johannes de Doper de tollenaren, niet meer eisen dan hetgeen hun gezet is, Lukas 3:13.

4. Zij was door haar naburen beledigd, overrompeld, buit gemaakt, uitgeplunderd, maar nu zal dat niet meer zo zijn, vers 18. *Geen geweld zal meer gehoord worden in uw land.* Geen zegekreten van hen die geweld doen, geen klachten of gekerm van hen die geweld lijden, zal meer gehoord worden, maar allen zullen in vrede het hun bezitten en genieten. *Er zal geen verstoring of verbreking in uw landpalen zijn*, noch van personen noch van eigendom, *maar uw muren zult gij Heil heten en uw poorten Lof.* Uw muren zullen veilig en middelen van beveiliging voor u zijn. Uw poorten zullen u lof brengen van ieder, die ziet in hoe goede staat zij zijn. En zij zullen de lof zijn van God, die de grendelen van uw poorten sterkt, Psalm 147:14. Wanneer Gods heil de muren sterkt, is het betamelijk dat Zijn lof gehoord wordt in de poort, de plaats van de samenkomst.

II. Zij zal in alles volmaakt zijn. Het schijnt dat wij in het slot van dit hoofdstuk geleid worden om nog verder te zien, en wel naar de heerlijkheid en het geluk des hemels, onder het beeld van de bloeiende toestand van de kerk op aarde, die echter nooit ook slechts in de verte geleek naar hetgeen hier voorzegd wordt. Vele van de beelden en uitdrukkingen, die hier gebruikt worden, vinden wij terug in de beschrijving van het nieuwe Jeruzalem, in Openbaring 21:23 en 22:5. Gelijk de profeet meermalen en ongemerkt overgaat van de zegeningen van de Joodse kerk naar de geestelijke zegeningen van de Christelijke kerk, die eeuwig zijn, zo verheft hij zich soms van de strijdende kerk tot de zegevierende kerk. Daar en daar alleen zullen de beloofde vrede, blijdschap en heerlijkheid in volmaaktheid gevonden worden.

1. God zal alles in allen zijn in het hier beloofde geluk, dat is Hij altijd voor alle ware gelovigen, vers 19. *De zon zal u niet meer wezen tot een licht des daags, en tot een glans zal u de maan niet lichten.* Gods volk, dat Zijn gunst geniet en wandelt in het licht Zijns aanschijns, maakt weinig staat op zon en maan en de overige geschapen lichten, maar wandelt getroost in het licht des Heeren, ofschoon die andere lichten ook hun schijnsel inhouden. In de hemel zal er geen behoefte meer zijn aan zijn maan, want de hemel is de erfenis van de heiligen in het licht, een licht dat even gemakkelijk de glans van de zijne verdooft, als de zijne het schijnsel van een kaars overtreft. Afgodendienaars aanbaden de zon en de maan, hetgeen sommigen houden voor de oudste en minst onredelijke afgoderij, maar deze zullen uw licht niet meer zijn, zij zullen niet meer verafgood worden, want de Heere zal uw bestendig licht zijn, bij dag en bij nacht, in de nacht van tegenspoed zowel als op de dag van voorspoed. Zij, die God voor hun enig licht houden, hebben in Hem een algenoegzaam licht, hun zijn en schild. *Uw God zal uw sierlijkheid zijn.* God is de sierlijkheid van hen, wier God Hij is, en Hij zal het eeuwig zijn. Het

is hun, sierlijkheid dat zij Hem tot hun God hebben, hun heerlijkheid en hun schoonheid ligt daarin. Gods volk is daardoor een eerwaardig volk, ze hebben in God hun belang als in hun Verbondsgod.

2. De hier beloofde heerlijkheid zal geen verandering, vervanging of einde kennen, vers 20. *Uw zon zal niet meer ondergaan,* maar het zal eeuwig dag zijn, eeuwig zonneschijn. Uw zon zal niet deze zijn, die soms verduisterd wordt, of bewolkt, en die al schijnt zij nog zo schitterend en verwarmend, binnen enkele uren wegzinkt en u in het donker en in de koude laat, maar Hij zal uw zon en uw fontein van licht zijn, die zelf de "Vader van de lichten is, en bij Wie geen verandering of schaduw van omkeren is." Jakobus 1:17. Wij lezen dat de zon eens stilstond en gedurende een gehele dag niet haastte om onder te gaan, en het was een heerlijke dag, die zijns gelijke niet had, maar wat is dit vergeleken bij de dag, waarop nooit een nacht volgen zal? En zelfs indien er een nacht daalde, zou het een lichte nacht zijn, want uw *maan zal haar licht niet intrekken,* zij zal nooit afnemen, nooit veranderen, maar altijd vol zijn. De vertroosting en de blijdschap des hemels, de heerlijkheid die als het licht van de zon voor de ziel bereid is, en de heerlijkheid van het verrezen lichaam die als het licht van de maan is, zullen nooit de minste verandering of onderbreking kennen. Hoe zouden ze ook indien de Heere uw eeuwig licht is, een licht dat nooit verminderd of geblust worden kan? *En de dagen uwer treuring zullen een einde nemen* zij zullen nooit terugkeren, al uw tranen zullen afgewist worden, en de fonteinen dier tranen, zonde en beproeving, zullen verdroogd zijn, zodat droefheid en zuchten voor eeuwig van u wijken zullen.

3. Zij, die voor dit geluk uitverkoren zijn en er voor bereid en geschikt gemaakt werden, zullen nooit van het bezit ervan beroofd worden, vers 21. Uw *volk,* dat dit nieuwe Jeruzalem bewonen zal, *zullen allen tezamen rechtvaardigen* zijn, allen gerechtvaardigd door de gerechtigheid van de Messias, allen geheiligd door Zijn Geest, geheel dat volk, geheel Jeruzalem, moet rechtvaardig zijn, moet die heiligheid bezitten, zonder welke niemand de Heere zien zal. Zij zijn allen rechtvaardigen, want wij weten dat niemand, die de ongerechtigheid werkt, het Koninkrijk Gods beërven zal. Er is op aarde geen volk, dat uit enkel rechtvaardigen bestaat, aan deze zijde des hemels zijn er altijd enige slechten onder het beste gezelschap vermengd maar zulke-vermenging bestaat daar niet. Zij zullen allen rechtvaardigen zijn, dat is, zij zullen geheel en al rechtvaardig zijn, gelijk er geen bedorvene onder hen is zo zal er ook geen bederf onder hen zijn tot geesten van de volmaakte rechtvaardigen zijn zij gemaakt. En allen zullen zij, die het Nieuw Jeruzalem bevolken, rechtvaardigen zijn, zij worden de vergadering van de rechtvaardigen genoemd, Psalm 1:5. En omdat zij allen rechtvaardigen zijn, zullen zij de aarde in eeuwigheid erfelijk bezitten, want alleen de zonde zou hen kunnen verdrijven. De volmaaktheid van de heiligheid van de gelovigen is de waarborg voor de eeuwigen duur van hun geluk.

4. De heerlijkheid van de kerk zal de eer van de God van de kerk verhogen. Het zal blijken dat zij *een spruit van Zijn plantingen zijn, het werk van Zijn handen,* en Hij zal hen als zodanig erkennen. zij werden door de genade Gods voor dit geluk aangewezen, zij zijn een spruit van Zijn plantingen. Hij heeft hen uit de wilde olijfboom afgebroken en in de goede olijfboom geënt, hen uit het open veld waar zij als tengere plantjes stonden, overgeplaatst in Zijn hof. Nu zijn zij op aarde in Zijn tuin geplant, straks worden zij overgebracht naar het paradijs des levens. Door Zijn genade werden zij bereid en bekwaam gemaakt voor dit geluk, zij zijn het werk van Zijn handen. Efeziers 2:10, zijn hiervoor bereid, 2 Corinthiers 5:5. Het is een werk van tijd en wanneer het voltooid is, zal het blijken een wonderwerk te zijn, en God, die het begon en voleindde, zal er door verheerlijkt worden, want de Heere Jezus zal alsdan wonderlijk

zijn in allen die in Hem geloven. Zij zullen te meer verheerlijkt worden en God zal des te meer in hen verheerlijkt worden wanneer men hetgeen zij zijn zullen vergelijkt met hetgeen zij waren, het geluk dat zij bereikt hebben met hun kleine begin, vers 22. *De kleinste zal tot duizend worden en de minste tot een machtig volk.* De gevangenen, die uit Babel terugkwamen, werden bijzonder vermenigvuldigd en groeiden tot een sterk volk. De Christelijke kerk was bij de aanvang zeer klein, en bevatte niet meer dan honderd twintig namen, nu zijn er duizenden. De steen, zonder handen uit de berg afgehouwen is zo groot geworden dat zij de gehele aarde vervult. De zegevierende kerk, en elke verheerlijkte heilige zal zijn duizend uit een klein en een machtig volk uit een geringe. De genade en vrede van de heiligen zijn eerst gelijk een mosterdzaad maar zij groeien en vermenigvuldigen, en maken dat de kleinste tot duizend wordt en de zwakste gelijk David. Wanneer zij in de hemel komen en terugzien op de geringheid van hun aanvang, zullen zij er over verwonderd staan dat zij zover gekomen zijn. En zo wonderbaar is deze belofte dat zij aan het einde met een sterke verzekering bevestigd wordt. *Ik de Heere, zal zulks te van Zijner tijd snellijk doen komen,* alles wat hier gezegd is betreffende de Joodse en de Christelijke kerk, de strijdende en Zegevierende kerk, en iederen gelovige in het bijzonder.

a. Het schijnt te moeilijk om te kunnen geschieden en daarom kan er aan gewanhoopt worden, maar God de Almachtige heeft het ondernomen. Ik de Heere zal het doen, Ik die het doen kan en besloten heb het te doen. Het zal gedaan worden door Hem Wiens macht onwederstaanbaar en Wiens raadsbesluit onveranderlijk is.

b. Het kan schijnen zo vertraagd te worden dat alle hoop vergaat of het ook nog geschieden zal, maar de Heere die het doen zal, zal het haastig doen komen. Hij zal het doen met alle bekwamen spoed- ofschoon er veel tijd moge voorbijgaan eer alles geschied is, zal er toch geen tijd verloren gaan. Hij zal het *te Zijner tijd* snellijk doen komen, op Zijn eigen tijd, de tijd als ‘t het meest gepast is, Hij doet het op de tijd die Zijn wijsheid bepaald heeft en niet op die welke onze dwaasheid er voor kiest. En dat is werkelijk snel of schoon het langzaam schijnt te zijn, het is niet te laat als het op Gods tijd komt, want wij kunnen zeker zijn dat het de beste tijd is, waarop hij, die gelooft, geduldig wacht.

HOOFDSTUK 61

1 De Geest des Heeren HEEREN is op Mij, omdat de Heere Mij gezalfd heeft, om een blijde boodschap te brengen den zachtmoedigen; Hij heeft Mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van harte, om den gevangenen vrijheid uit te roepen, en den gebondenen opening der gevangenis;
2 Om uit te roepen het jaar van het welbehagen des HEEREN, en den dag der wraak onzes Gods; om alle treurigen te troosten;
3 Om den treurigen Sions te beschikken dat hun gegeven worde sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid, het gewaad des lofs voor een benauwden geest; opdat zij genaamd worden eikebomen der gerechtigheid, een planting des HEEREN, opdat Hij verheerlijkt worde.
4 En zij zullen de oude verwoeste plaatsen bouwen, de vorige verstoringen weder oprichten, en de verwoeste steden vernieuwen, die verstoord waren van geslacht tot geslacht.
5 En uitlanders zullen staan, en uw kudden weiden; en vreemden zullen uw akkerlieden en uw wijngaardeniers zijn.
6 Doch gijlieden zult priesters des HEEREN heten, men zal u dienaren onzes Gods noemen; gij zult het vermogen der heidenen eten, en in hun heerlijkheid zult gij u roemen.
7 Voor uw dubbele schaamte en schande zullen zij juichen over hun deel; daarom zullen zij in hun land erfelijk het dubbele bezitten; zij zullen eeuwige vreugde hebben.
8 Want Ik, de HEERE, heb het recht lief, Ik haat den roof in het brandoffer, en Ik zal geven, dat hun werk in der waarheid zal zijn; en Ik zal een eeuwig verbond met hen maken.
9 En hun zaad zal onder de heidenen bekend worden, en hun nakomelingen in het midden der volken; allen, die hen zien zullen, zullen hen kennen, dat zij zijn een zaad, dat de HEERE gezegend heeft.
10 Ik ben zeer vrolijk in den HEERE, mijn ziel verheugt zich in mijn God, want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, den mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan; gelijk een bruidegom zich met priesterlijk sieraad versiert, en als een bruid zich versiert met haar gereedschap.
11 Want gelijk de aarde haar spruit voortbrengt, en gelijk een hof, hetgeen in hem gezaaid is, doet uitspruiten; alzo zal de Heere HEERE gerechtigheid en lof doen uitspruiten voor al de volken.

In dit hoofdstuk.

I. Vinden wij de genade van Christus door Hemzelf in het eeuwig Evangelie verkondigd aan een verloren wereld onder het type van Jesaja's werkzaamheid, die de joden hun verlossing uit Babel moest voorzeggen, vers 1-3.

II. Wij vinden hier de heerlijkheid van de kerk van Christus, haar geestelijke heerlijkheid, beschreven onder het type van van de voorspoed van de Joden na hun terugkeer uit de gevangenschap.

1. Wordt beloofd dat de gebreken van de kerk zullen hersteld worden, vers 4.

2. Dat degenen, die er buiten staan, aan de kerk dienstbaar gemaakt zullen worden, vers 5.

3. Dat de kerk een koninklijk priesterschap zal zijn, onderhouden door de rijkdommen van de heidenen, vers 6.

4. Dat zij eer en blijdschap zal hebben in plaats van haar smaad en smart, vers 7.

5. Dat haar zaken zullen bloeien, vers 8.

6. Dat het nageslacht deze zegeningen zal genieten, vers 9.

7. De rechtvaardigmaking en verlossing zullen de eeuwige stof zijn voor de blijdschap en dankzegging van de kerk, vers 10, 11. Indien de Joodse kerk ooit op die wijze gezegend was, veel meer zal de Christelijke kerk dat zijn, en allen die tot haar behoren.

Jesaja 61:1-3

Hij, die de beste uitlegger van de Schrift is heeft ons zonder twijfel de beste uitlegging van deze verzen gegeven, namelijk onze Heere Jezus zelf, die ze in de synagoge te Nazareth voorlas (waarschijnlijk als tekst van de dag) en ze geheel op zichzelf toepaste, met de woorden: "Heden is deze Schrift in uw oren vervuld", Lukas 4:17, 18,21, en door de aangename woorden die uit Zijn mond voortkwamen bij de opening van deze tekst, zodat allen die ze hoorden zich er over verwonderden. Gelijk Jesaja gemachtigd en gezonden werd om vrijheid aan de Joden in Babel toe te zeggen, zo was Christus, de handeling Gods, gekomen om een veel blijder boodschap aan een verloren wereld te brengen. Hier wordt ons gezegd:

I. Hoe Hij bereid en bekwaamd werd voor Zijn werk.

De Geest des Heeren Heeren is op mij, vers 1. De profeten werden bij tijden door de Geest Gods bewogen, die hen onderrichtte wat zij zeggen moesten en opwekte om het te doen. Op Christus rustte de Geest voortdurend zonder mate, met dezelfde bedoeling als bij de profeten als een Geest des raads en van de sterkte, Hoofdstuk 11:1 -3. Toen Hij Zijn profetische bediening begon, daalde de Geest als een duif op Hem neer, Mattheus 3:16. Deze Geest, die op Hem was, deelde Hij mee aan hen, die hij uitzond om de blijde boodschap te verkondigen, door tot hen te zeggen: Ontvangt de Heiligen Geest.

II. Hoe Hij daartoe gezalfd en aangesteld werd. *De Geest des Heeren Heeren is op Mij omdat de Heere mij gezalfd heeft.* Tot de dienst waartoe God Hem riep, bekwaamde Hij Hem, daarom schonk Hij Hem de Geest, opdat Hij door een geheiligde en plechtige handeling zou afgezonderd worden tot deze grote dienst, gelijk koningen en priesters van ouds door zalving tot hun roeping gewijd werden. Daarom werd de Verlosser, de Messias, de Christus, genoemd omdat Hij gezalfd was met olie van de vreugde boven Zijn medegenoten. Hij *heeft Mij gezonden,* de Heere Jezus ging niet ongebonden Hij had een zending van Hem, die de fontein van alle macht is. De Vader zond Hem en gaf Hem bevel. Dit is grote voldoening voor ons, volgens hetgeen Christus gezegd heeft, had Hij een hemelse machtiging, Zijn leer was de Zijne niet, maar desgenen die Hem gezonden had.

III. Tot welk werk Hij was aangewezen en geordend.

1. Hij zou een prediker zijn en meest als profeet optreden. Zozeer behaagde Hem de goedgunstigheid Gods, die door Zijn zending aan de mensen betoond werd, dat hij gaarne daarom zelf de verkondiger zijn wilde, opdat daardoor eer zou gelegd worden op de bediening van het Evangelie en het geloof van de heiligen zou worden versterkt en aangemoedigd. Hij moest een blijde boodschap brengen (dat betekent het woord *Evangelie) aan de zachtmoedigen,* aan de berouwhebbenden en nederigen en de armen van geest. Voor hen was het nieuws van een Verlosser inderdaad een blijde boodschap, zuiver Evangelie, *een getrouw woord en aller aanneming waardig.* De armen zijn gewoonlijk het meest bereid om het Evangelie aan te nemen, Jakobus 2:5, en het zal ons waarlijk goeddoen indien wij het ontvangen met zachtmoedigheid, gelijk het behoort. Aan dezulken predikte Christus het Evangelie, toen Hij zei: Zalig zijn de zachtmoedigen.

2. Hij zou een heelmeester zijn. Hij werd gezonden om *te verbinden de gebrokenen van hart,* zoals pijnlijke leden verbonden worden om hun rust te geven, gebroken beenderen en bloedige wonden gezet en verbonden worden om weer te kunnen sluiten en genezen. Zij, wier harten

gebroken zich over hun zonden en die waarlijk verootmoedigd zijn onder het gevoel van schuld en van vrees voor de toom worden door het Evangelie van Christus voorzien van hetgeen hen tot kalmte zal brengen en hun vrees wegnemen zal. Alleen zij die de smart van de boetedoening ondervonden hebben, kunnen het genot van de goddelijke vertroosting verwachten.

3. Hij zou een bevrijder zijn. Hij werd gezonden als profeet om te prediken, als priester om te genezen, als koning om bekendmakingen van tweeërlei aard te doen.

a. Hij zou vrede uitroepen voor Zijn vrienden, Hij *zal de gevangenen vrijheid uitroepen* (gelijk Cyrus deed voor de Joden in de gevangenschap) *en de gebondenen opening van de gevangenis.* Terwijl wij door onze zondeschuld gebonden zijn door de gerechtigheid Gods en Zijn wettige gevangenen zijn, verkocht voor de zonde, totdat de laatste penning zal betaald zijn, maakt Christus ons bekend dat Hij voor die schuld aan de goddelijke gerechtigheid voldoening gegeven heeft, dat Zijn voldoening aangenomen is, en dat wij, zo wij ons daarop beroepen en er op vertrouwen, en ons zoals wij zijn en met al wat wij hebben aan Hem overgeven, in dankbaarheid voor hetgeen Hij voor ons gedaan heeft, door het geloof onze vergeving mogen verkrijgen en er de troost van genieten. Er is voor ons *geen verdoemenis* en die zal er nooit zijn. en terwijl wij door de heerschappij van de zonde in ons slaven onder de macht des Satans en verkocht onder de zonde waren, laat Christus ons weten dat Hij de Satan overwonnen heeft, en de werken van hem die het geweld des doods had, vernietigd heeft, zodat Hij daardoor overvloedige genade verwierf om ons in staat te stellen het juk van de zonde af te schudden en de banden van onze hals los te maken. De Zoon is bereid om ons door Zijn Geest vrij te maken, en dan zullen wij waarlijk vrij zijn, niet alleen ontslagen van de ellende van de gevangenschap, maar verheven tot al de waardigheden en voorrechten van burgers. Dat is de bekendmaking van het Evangelie, het is gelijk het blazen van de bazuin van het jubeljaar, waardoor de algemene vrijlating werd afgekondigd, Leviticus 25:9, 40. En daarom wordt het hier genoemd *het uitroepen van het jaar van het welbehagen des Heeren.* Het is de tijd van onze aanneming door God, welke de grondslag van al onze vrijheden is. Of het wordt het jaar des Heeren genoemd, omdat het Zijn vrije genade afkondigt tot Zijn eigen eer, en een aangenaam jaar omdat het ons blijde tijding brengt. En wat kan er aangenamer zijn dan dit voor hen die de ellenden en behoeften van hun ziel kennen.

b. Hij zou uitroepen oorlog tegen Zijn vijanden. Christus roept uit *de dag van de wraak onzes Gods.*

Ten eerste. Tegen zonde en Satan, dood en hel, en al de machten van de duisternis, die verwoest moesten worden tot onze bevrijding. Over deze zegevierde Christus aan Zijn kruis, Hij heeft hen verzwakt, te schande gemaakt, hen in het openbaar tentoongesteld, en nam daardoor wraak op hen voor al het onrecht dat zij God en van de mensen aangedaan hadden Colossenzen 2:15.

Ten tweede. Op diegenen onder de mensen, die zulke heerlijke aanbiedingen verwerpen. Zij zullen niet slechts, gelijk zij verdienen, in hun gevangenschap gelaten worden, maar zij zullen als vijanden behandeld worden. Deze tijdingen van het Evangelie zijn samengevat in Markus 16:16. "Die geloofd zal hebben zal zalig worden," daarin wordt het aangename jaar des Heeren beloofd aan allen, die het willen aannemen. En, *die niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden,* daarin wordt de dag van de wraak onzes Gods afgekondigd, van de wraak die Hij nemen zal op allen die het Evangelie van Jezus Christus niet gehoorzaam zijn, 2 Thessalonicenzen 1:8.

4. Hij zou een trooster zijn, en dat is Hij als profeet, heelmeester en verlosser. Hij wordt gezonden *om alle treurigen te troosten* en allen die, treurende, bij Hem en niet bij de wereld troost zoeken. Christus verschaft niet alleen troost voor hen, en kondigt dat af, maar Hij past die ook toe op hen, Hij vertroost hen door Zijn Geest. Hij heeft troost genoeg om alle treurenden te troosten wat ook hun smart of droefheid moge zijn. Maar zijn troost wordt verzekerd *aan de treurigen Zions,* die op godvrezende wijze treuren, die droefheid hebben naar God, want Zijn woning is in Zion, die treuren over Zions onheilen en verwoesting en hun tranen daarover vermengen met een heilig medelijden met al Gods lijdend volk, al zijn zij, zelf niet ogenblikkelijk in moeite. Voor zulke tranen heeft God een fles, Psalm 56:8 voor zulke treurenden heeft Hij troost. De zegeningen van Zion zijn geestelijke zegeningen, en zo zijn de treurigen in Zion heilige treurenden, zij brengen hun klachten tot de troon van de genade (want in Zion stond de genadetroon) en storten die gelijk Hanna voor de Heere uit. Aan dezulken heeft Christus door Zijn Evangelie toegezegd en zal Hij geven door Zijn Geest, vers 3, alle vertroostingen die hen niet alleen ondersteunen, maar hun klachten veranderen in vreugdeliederen. Hij zal hun geven.

a. *Sieraad voor as.* Terwijl zij in as lagen, zoals de gewoonte was in grote droefheid, zullen zij niet alleen uit het stof opgericht, maar ook versierd worden. De heilige blijmoedigheid van de Christenen is hun schoonheid en een groot sieraad van hun belijdenis. Hier is een fijne woordspeling in het oorspronkelijke: Hij zal hun geven pheer (sieraad) voor epher (as).

Hij zal hun droefheid zo gemakkelijk en vlug in vreugde veranderen, als wij in een woord een letter verplaatsen, want Hij spreekt en het is er.

b. *Vreugdeolie,* die het aangezicht doet blinken, inplaats van *treurigheid,* die het voorkomen verandert en onaanzienlijk maakt. Deze vreugdeolie ontvangen de heiligen als deel van de vreugdeolie, waarmee Christus boven Zijn medegenoten gezalfd werd, Hebreeen 1:9.

c. Het *gewaad des lofs.* Zulke schone kleren als op feest-en dankdagen gedragen werden, inplaats van *een benauwde geest,* een geest van afgetrokkenheid en ingezonkenheid, openbare vreugde voor verborgen droefheid. De benauwde geest sluit zich in zichzelf op. Zions treurenden wenen in het verborgene, maar de vreugde waarmee zij beloond worden, bekleedt hen als een lofgewaad voor de ogen van anderen. Wanneer God olie van de vreugde geeft, voegt Hij er het gewaad des lofs bij. Deze vertroostingen Gods bereiden het hart en vuren het aan om Gode dank te brengen. Indien wij enige vreugde van God ontvangen, moet Hij er de lof en de heerlijkheid van hebben.

5. Hij zou een planter zijn, de Kerk is Gods lusthof. Daarom zal Hij dit alles voor Zijn volk doen, hun wonden genezen, hen uit de slavernij verlossen, hen in hun treurigheid vertroosten *opdat zij genoemd zouden worden eikebomen van de gerechtigheid, een planting des Heeren,* opdat zij dat zijn zullen en als zodanig erkend worden, dat zij sieraden van Gods wijngaard mogen zijn, en overvloedig vruchten van de gerechtigheid voortbrengen, gelijk takken van Gods planting, Hoofdstuk 60:21. Al wat Christus voor ons doet strekt om ons tot Gods volk te maken, en ons voor Hem op de een of andere wijze tot nuttige bomen te stellen, geplant in het huis des Heeren en bloeiende in de voorhoven onzes Gods. En dat alles *opdat Hij verheerlijkt worde,* opdat wij er toe gebracht mogen worden om Hem te verheerlijken door een oprechte toewijding en een voorbeeldig gedrag, -want hierin is de Vader verheerlijkt dat wij veel vrucht dragen- opdat anderen aanleiding mogen krijgen uit Gods gunst, schijnende over

Zijn volk, en Zijn genade schijnende in hen, om Hem te prijzen, en opdat Hij voor eeuwig moge heerlijk worden in Zijn heiligen.

Jesaja 61:4-9

Ook hier worden beloften gedaan aan de Joden na hun terugkeer uit de gevangenschap en hun nieuwe vestiging in hun eigen land, die moet uitgebreid worden tot de Evangelische kerk en alle gelovigen, die door genade uit de geestelijke slavernij verlost zijn. want zij zijn geschikt om geestelijk toegepast te worden.

I. Er wordt beloofd dat hun huizen zullen herbouwd worden, vers 4, dat hun steden weer zullen verrijzen uit de puinhopen, waarin zij lange tijd gelegen hadden, en weer geschikt ter bewoning zullen worden. Zij *zullen de oude verwoeste plaatsen bouwen, en de vroegere verstoringen weer oprichten en de verwoeste steden vernieuwen.* De vroegere verstoringen, *zelfs die verstoord waren van geslacht tot geslacht,* waarvan te vrezen was dat zij nooit hersteld zouden worden, zullen weer opgericht worden. De komst van het Christendom in de wereld herstelde de bouwvallen van de natuurlijke godsdienst en richtte de verstoringen van eerlijkheid en getrouwheid weer op, die gedurende vele eeuwen en geslachten de smaad van de mensheid waren. Een ongeheiligde ziel is geluk een doorgebroken stad en heeft geen muren, zij is gelijk een huis, dat in puin ligt, maar door de kracht van het Evangelie van Christus en van de genade wordt zij hersteld, opnieuw in orde gebracht en bereid tot een woonstede Gods in de Geest. En zij zullen het doen, zij die ontslagen zijn uit de gevangenis, want wij zijn verlost uit het huis van de slavernij, opdat wij God zouden dienen, zowel door onszelf op te bouwen tot Zijn heerlijkheid als door te helpen aan de opbouw van Zijn kerk op aarde.

II. Zij, die nog kortgeleden zelf dienstknechten waren, die voor hun verdrukkers moesten werken en van hun genade afhingen, zullen nu zelf dienstknechten hebben, die het werk voor hen moeten doen en aan hun bevelen gehoorzamen, niet uit hun broederen, want die zijn allen vrijgekochten des Heeren, maar de *buitenlanders* en de *vreemden, zullen hun kudden weiden, en hun akkerlieden en wijngaardeniers* zijn, de aloude werkzaamheden van Abel, Kaïn en Adam. *Buitenlanders zullen staan en uw kudden weiden,* vers 5. Indien wij door de genade Gods gebracht worden tot een heilige onverschilligheid voor al de dingen van deze wereld, die bezittende als niet bezittende, wanneer, ofschoon onze handen er mee bezig zijn, onze harten er niet door verstrikt worden, maar geheel aan God en Zijn dienst gewijd blijven, dan zullen de vreemdelingen onze akkerlieden en wijngaardeniers zijn.

III. Zij zullen niet alleen ontslagen worden uit hun gevangenschap, maar hogelijk bevoorrecht en tot eervolle bedieningen aangesteld vers 6. Terwijl de vreemden uw schapen weiden, zult gij de zorg voor het heiligdom hebben, inplaats van de slaven uwer dravers te zijn. *Gijlieden zult priesters des Heeren heten,* een hoge en heilige roeping. Priesters waren vorsten, in het Hebreeuws worden zij met dezelfde naam genoemd. *Gij zult dienaren uws Gods zijn,* gelijk de Levieten waren. Hun, die God in vrijheid stelt, geeft Hij werk te doen. Hij verlost hen uit de handen hunner vijanden, opdat zij Hem dienen zouden, Lukas 1:74, 75, Psalm 116:16. Maar Zijn dienst is de volmaakte vrijheid en zelfs de grootste eer. Toen God Israël uit Egypte leidde, nam Hij het volk aan tot een koninklijk priesterdom. Exodus 29-6 En de kerk des Evangelies wordt een koninklijk priesterschap genoemd, 1 Petrus 2:9. Alle gelovigen zijn onze God tot Koningen en priesters gemaakt, en zij behoren zich als zodanig te gedragen in hun godsdienst en in geheel hun wandel. De *heiligheid des Heeren* moet op hun voorhoofden geschreven zijn, opdat men hen moge noemen priesters des Heeren.

IV. De rijkdom en de heerlijkheid van de bekeerden uit de heidenen zullen bijdragen tot de zegen en het welzijn van de kerk, vers 6. De heidenen zullen in de kerk gebracht worden. Zij,

die vreemdelingen waren, zullen medeburgers van de heiligen worden, en zelf komende zullen zij alles medebrengen wat zij bezitten om aan de heerlijkheid Gods gewijd en in Zijn dienst gebruikt te worden, en de priesters, de dienaren des Heeren, zullen er de voordelen van genieten. Het zal een grote versterking en verlevendiging, zowel als vertroosting en aanmoediging, voor alle ware Christenen zijn te zien dat de heidenen de belangen van Gods koninkrijk dienen.

a. *Gij zult het vermogen van de heidenen eten,* niet hetgeen zij met geweld genomen hebben, maar wat hun vrijwillig en eervol aangeboden is, als gaven op het altaar gebracht, waarvan de priesters en hun gezinnen behoorlijk leven konden. Er wordt niet gezegd: Gij zult het vermogen van de heidenen nemen of hun schatting opleggen, maar gij zult het eten, want men kan geen beter gebruik van rijkdommen maken dan er goed mee te doen.

b. Gij *zult in hun heerlijkheid roemen,* Hetgeen de eer van de bekeerde heidenen voor hun bekering was, hun adeldom grondbezit, geleerdheid, deugd, en macht, zei alles dienen om de goede naam van de kerk te verhogen, zodra zij zich bij haar gevoegd hebben, en hetgeen hun heerlijkheid na hun bekering is, hun heilige ijver en nauwgezette wandel, hun nuttigheid, hun geduldig lijden en al de gevolgen van de gezegende verandering, welke de goddelijke genade in hen bewerkt heeft-zullen zeer veel bijdragen tot de heerlijkheid Gods en daarom zullen alle godvrezenden er door verheerlijkt worden.

V. Zij zullen overvloedige vertroosting en voldoening in hun eigen binnenste hebben, vers 7. De Joden werden zonder twijfel daarmee bevoorrecht bij hun terugkeer, zij waren in een nieuwe wereld en konden nu de waarde van vrijheid en eigendom waarderen, het genot daarvan was voortdurend fris en bloeiend. Hoe veel te meer kunnen zij zich verheugen welke Christus tot de vrijheid van de kinderen Gods gebracht heeft, voornamelijk wanneer de voordelen van hun aanneming door de opstanding des lichaams volkomen zullen gemaakt zijn.

1. *Zij zullen juichen over hun deel,* zij zullen niet alleen het hun terugkrijgen, maar-hetgeen ook een gave Gods is-zij zullen er de verkwikking van hebben en een hart om er zich in te verblijden, Prediker 3:13. Ofschoon de huizen van de teruggekeerde Joden, evenals de tempel, veel geringer waren dan die van voor de ballingschap, zullen zij er zeer over voldaan en dankbaar er voor zijn. Het is een deel in hun land, hun eigen land, het heilige land. Immanuels land, en daarom zullen zij zich er over verheugen, daar zij nog zo kort geleden ondervonden hadden wat het zeggen wil vreemdelingen te zijn in een vreemd land. Zij die God en de hemel tot hun deelhebber, kunnen naar waarheid zeggen dat zij een heerlijk deel hebben en zich er in verheugen.

2. *Eeuwige vreugde zullen zij hebben,* dat is, een vreugdevolle toestand voor hun volk, die lang zal duren, veel langer dan de gevangenschap geduurd heeft. Toch werd die vreugde van het Joodse volk zo lang uitgesteld, zo menigmaal onderbroken, en kwam zij zo spoedig tot een einde, dat wij voor de vervulling van deze belofte het oog moeten hebben op de geestelijke vreugde welke de gelovigen hebben in God en de eeuwige vreugde, die zij in de hemel genieten zullen.

3. Dit zal een dubbele beloning voor hen zijn, en meer dan een dubbele, voor al de smaad en de verachting, die zij in het land hunner gevangenschap hebben moeten doorstaan. Voor hun schaamte en schande zullen zij dubbele eer en in hun land dubbelen rijkdom genieten voor hetgeen zij verloren hadden. De zegen Gods zal op hun land rusten en zij zullen er de

voordelen van genieten waardoor zij een overvloedige vergoeding zullen verkrijgen voor al de schade die zij geleden hebben. Gij zult door God aangenomen worden niet alleen als Zijn zonen, maar als Zijn eerstgeborenen, Exodus 4:22, en daardoor recht hebben op een dubbel deel. Gelijk de ellenden van hun gevangenschap zo groot waren dat er gezegd kon worden dat zij dubbel voor al hun zonden ontvangen hadden, Hoofdstuk 40:2, zo zal de vreugde over hun terugkeer zo groot zijn dat zij dubbel ontvangen voor al hun schaamte en schande. Het eerste is toepasselijk op de door Christus aangebrachte voldoening, waarin God dubbel ontvangen heeft voor al onze zonden, het laatste op de volheid van de vreugde des hemels, waarin wij dubbel ontvangen zullen voor al onze diensten en al ons lijden. Het geval van Job licht dit toe: toen God Zijn gevangenis wendde, gaf Hij hem dubbel zoveel als hij vroeger had gehad.

VI. God zal hun getrouwe leidsman en hun Verbondsgod zijn, vers 8. *Ik zal geven dat hun werk in waarheid zijn zal.* God zal door Zijn voorzienigheid al hun zaken ten beste keren volgens het woord van Zijn trouw. Hij zal hen leiden in de wegen van ware voorspoed, door de regelen van een goede regering. Hij zal door Zijn genade de werken van de godvrezenden in de rechte weg leiden, de ware weg die tot het geluk leidt. Hij zal maken dat zij in oprechtheid gedaan worden en dan zullen zij Hem behagen. God begeert waarheid in het binnenste, en wanneer wij ons werk getrouw doen, zal Hij met ons een eeuwig verbond maken, want voor hen die voor Zijn aangezicht wandelen en oprecht zijn, zal Hij zeker een algenoegzaam God zijn. Welnu, als een reden voor deze en de voorgaande belofte, dat God hen dubbel vergelden zal voor hun schaamte worden in het eerste deel van dit vers deze woorden ingevoegd: *Want Ik, de Heere, heb het recht lief.* Hij bemint het dat de gerechtigheid gehandhaafd wordt onder de mensen, zowel tussen overheid en onderdanen, als tussen de burgers onderling, en daarom haat Hij alle ongerechtigheid. En wanneer aan Zijn volk ongelijk gedaan wordt door hun verdrukkers en vervolgers, toont Hij hun Zijn ongenoegen, niet alleen omdat het Zijn volk aangedaan is maar ook omdat het onrecht is en tegen de eeuwige regelen van het recht ingaat. Wanneer mensen geen recht doen, doet Hij het zelf door herstelling te geven aan hen die onrecht leden te straffen hen, die onrecht deden. God bepleit de zaak van Zijn volk, niet alleen omdat Hij ijverig is over hen, maar ook omdat Hij ijverig is over het recht zelf. Om dit toe te lichten, wordt er bij gevoegd: *Ik haat de roof in het brandoffer.* Hij haat de ongerechtigheid vooral in Zijn eigen volk, dat Hem eert met het hun in het brandoffer en nog meer haat Hij het indien het gaat tegen Zijn volk. Indien Hij de roof haat in het brandoffer voor Hemzelf, veel meer indien het is in brandofferen voor de afgoden, en daardoor niet alleen Zijn volk van hun bezittingen, maar Hij zelf van Zijn offers beroofd wordt. Het is een waarheid zeer tot Gods eer dat erediensten nooit kunnen voldoen tot wegneming van zedelijke overtredingen, en dat het geen roof verontschuldigen kan, indien men zegt: "Het was voor brandoffer, Corban, dat is een gave". Zie, gehoorzaamheid is beter dan offerande, en het recht doen en de barmhartigheid liefhebben beter dan het vette van de rammen. En die roof is het hatelijkst in Gods oog, welke bedekt wordt door een voorwendsel waardoor de rechtvaardige God verlaagd wordt tot een beschermer van de ongerechtigheid. Sommigen zien daarin een reden voor de verwerping van de doden na de toebrenging van de heidenen: vers 6, omdat zij zo bedorven van zeden waren, dat zij de munt en de komijn vertienden, maar de gerechtigheid en het oordeel nalieten, Mattheus 23:23, terwijl God de gerechtigheid liefheeft en er op aandringt. En Hij haat beide, de roof in het brandoffer en brandoffer uit roverij, gelijk de Farizeen deden, die lange gebeden uitspraken om de huizen van de weduwen te kunnen opeten. Anderen lezen deze woorden aldus: Ik haat de roof door ongerechtigheid, dat is, de buit welke de vijanden van Gods volk hun onrechtvaardig ontroofd hadden, God haat dat en zal er rekenschap van afeisen.

VII. God zal een zegen leggen op hun zaad na hen, vers 9. *Hun zaad,* de kinderen van hen die nu gezegend zich door de Heere, of hun opvolgers in de belijdenis, het zaad van de kerk, "zal de Heere aangerekend worden in geslachten," Psalm 22:30.

1. Zij zullen zich onderscheiden en daardoor maken dat hun naburen in hen belangstellen. *Zij zullen onder de heidenen bekend worden.* Zij zullen zich onderscheiden door de ernst, de waardigheid, de nederigheid en de vriendelijkheid van hun wandel, voornamelijk door de broederlijke liefde, waardoor alle mensen zullen bekennen dat zij Christus' discipelen zijn. En wanneer zij zich zo onderscheiden, zal God hen met waardigheid bekleden, door hen tot een zegen voor hun geslacht en tot werktuigen van Zijn heerlijkheid te stellen, en door hun opmerkelijke bewijzen van Zijn gunst te geven, die hen voortreffelijk zullen maken en de achting van allen rondom hen zullen doen winnen. De kinderen van godvrezende ouders moeten zo liefhebben dat zij als zodanig bekend worden, zodat allen die hen gadeslaan de vruchten van een goede opvoeding in hen zien en een antwoord op de gebeden, die voor hen opgezonden werden. Dan mogen zij verwachten dat God hen bekend zal maken door de vervulling aan hen van de belofte dat het geslacht van de rechtvaardigen zal gezegend worden.

2. God zal daarvoor de eer ontvangen, want ieder zal dat aan de zegen Gods toeschrijven. Allen die hen zien, zullen zoveel van de genade Gods in hen bespeuren en van Zijn gunst jegens hen, dat zij hen zullen kennen *als een zaad, dat de Heere gezegend heeft* en nog zegent, want dat ligt er in opgesloten. Zie hier wat het zeggen wil, door God gezegend te zijn. Van al wat er in iemand of in iets goeds te voorschijn treedt, moet kennis genomen worden als van de vrucht van Gods zegeningen, en Hij moet er in verheerlijkt worden.

Jesaja 61:10-11

Sommigen zien hierin een lied van lof en prijs door de profeet gezongen in naam van Jeruzalem, waarbij zij geluk gewenst wordt met de heerlijke verandering in haar omstandigheden door de vervulling van de voorgaande beloften. Anderen menen dat dit gesproken wordt door Christus in de naam van de Nieuw Testamentische kerk, die in de genade des Evangelies zegeviert. Wij mogen het beide aannemen het eerste als type van het laatste. Hier wordt ons geleerd ons met heilige vreugde te verheugen tot Gods eer.

I. In de aanvang van dit goede werk de bekleding van de kerk met gerechtigheid en heil, vers 10. Daarover *ben ik zeer vrolijk in de Heere.* Zij, die vrolijk zijn in God, hebben reden om zich grotelijks te verheugen, en wij behoeven geen vrees te koesteren dat wij in uitersten zullen vervallen in de omvang van onze vreugde, wanneer God het voorwerp van onze blijdschap is. Het eerste Evangelische lied begon met de woorden: "Mijn ziel maakt groot de Heere en man geest verheugt zich in God mijn Zaligmaker", Lukas 1:46, 47. Er is veel reden voor deze vreugde, en alle reden ter wereld wanneer zij zich bij God bepaalt, want heil en gerechtigheid zijn gewerkt en aangebracht, en de kerk is er mee bekleed. Het heil dat God wrocht voor de Joden, en Zijn gerechtigheid waarin Hij voor hen verscheen en de hervorming, die onder hen tot stand kwam, deden hen in de ogen van alle verstandigen zo heerlijk zijn alsof de kerk gekleed was in staatsieklederen en versierd met bruidstooi. Christus heeft Zijn kerk bekleed met een eeuwig heil door haar te bekleden met de gerechtigheid beide van rechtvaardigmaking en van heiligmaking. "Het fijne lijnwaad is de rechtvaardigheid van de heiligen," Openbaring 19:8. Merk nu op hoe deze beide bij elkaar gevoegd zijn, zij en zij alleen, zullen bekleed worden met de klederen des heirs hiernamaals, die hier bedekt zijn met de mantel van de gerechtigheid, en deze samen vormen een rijke en schitterende kleding gelijk de priesterkleding (want die wordt door het woord aangeduid) waarmee de bruidegom zich kleedt. De schittering van de zijne wordt er mee vergeleken, Psalm 19:5. "En die is als een bruidegom, die geheel gereed zijn vertrek verlaat". Zodanig is de schoonheid van Gods genade in hen, die bekleed zijn met de klederen van de gerechtigheid, in hen die door de gerechtigheid van Christus aannemelijk zich gemaakt voor Gods gunst en in welke door de heiligmaking des Geestes Gods beeld vernieuwd is. Zij zijn getooid als een bruid om aan God gehuwd te worden en in verbond met Hem opgenomen te worden. Zij zijn als priesters gekleed om door God gebruikt te worden en met Hem in gemeenschap te komen.

2. In de voortgang en de bestendigheid van dat goede werk, vers 11. Het is niet gelijk een dag van zegepraal, die korte tijd schitterend is, maar dan voor goed voorbijgaat. Neen, de gerechtigheid en het heil waarmee de kerk bekleed is, zijn een duurzame kleding, dat wordt ook gezegd in Hoofdstuk 23:18. De kerk, die zich verblijdt over de gerechtigheid en het heil, waarmee Christus Jezus haar bekleed heeft, verheugt zich in het denkbeeld dat deze onschatbare zegeningen tot in eeuwigheid blijven zullen.

a. Zij zullen in de toekomende eeuwen uitspruiten gelijk de vruchten van de aarde, die telken jare, van geslacht tot geslacht, voortgebracht worden. *Gelijk de aarde,* zelfs die welke onbewerkt ligt, *haar spruit voortbrengt,* het tedere gras bij de terugkomst des jaars, en *gelijk de hof hetgeen in hem is gezaaid doet uitspruiten,* zo geregeld, zo voortdurend, zo krachtig en met zoveel voordeel voor allen, *zal de Heere God gerechtigheid en lof doen uitspruiten,* door kracht van het verbond van de genade, gelijk in de vroegere tijdlezing door het verbond van de voorzienigheid. Zie welke de beloofde zegeningen zijn: gerechtigheid en lof (want zij die met de klederen van de gerechtigheid bekleed zijn, verkondigen de lof van Hem, die hen bekleed

heeft.) Deze zullen uitspruiten onder de invloed van de dauw van de goddelijke genade. Ofschoon het soms voor de kerk winter kan zijn, wanneer deze zegeningen schijnbaar wegsterven en niet te voorschijn komen, is toch de wortel goed gevestigd, er zal een lente komen wanneer zij door de levenwekkende stralen van de zon van de gerechtigheid opnieuw zullen bloeien.

b. Zij zullen zich wild uitspreiden, en *uitspreiden over alle volken*, de grote verlossing zal bekend gemaakt en afgekondigd worden over de gehele wereld en alle einden van de aarde zullen haar zien.

HOOFDSTUK 62

1 Om Sions wil zal ik niet zwijgen, en om Jeruzalems wil zal ik niet stil zijn; totdat haar gerechtigheid voortkome als een glans, en haar heil als een fakkel, die brandt.
2 En de heidenen zullen uw gerechtigheid zien, en alle koningen uw heerlijkheid; en gij zult met een nieuwen naam genoemd worden, welken des HEEREN mond uitdrukkelijk noemen zal.
3 En gij zult een sierlijke kroon zijn in de hand des HEEREN, en een koninklijke hoed in de hand uws Gods.
4 Tot u zal niet meer gezegd worden: De verlatene, en tot uw land zal niet meer gezegd worden: Het verwoeste; maar gij zult genoemd worden: Mijn lust is aan haar! en uw land: Het getrouwde; want de HEERE heeft een lust aan u, en uw land zal getrouwd worden.
5 Want gelijk een jongeling een jonkvrouw trouwt, alzo zullen uw kinderen u trouwen; en gelijk de bruidegom vrolijk is over de bruid, alzo zal uw God over u vrolijk zijn.
6 O Jeruzalem! Ik heb wachters op uw muren besteld, die geduriglijk al den dag en al den nacht niet zullen zwijgen. O gij, die des HEEREN doet gedenken, laat geen stilzwijgen bij ulieden wezen!
7 En zwijgt niet stil voor Hem, totdat Hij bevestige, en totdat Hij Jeruzalem stelle tot een lof op aarde.
8 De HEERE heeft gezworen bij Zijn rechterhand, en bij den arm Zijner sterkte: indien Ik uw koren meer zal geven tot spijs voor uw vijanden, en indien de vreemden zullen drinken van uw most, waaraan gij gearbeid hebt!
9 Maar die het inzamelen zullen, die zullen het eten, en zij zullen den HEERE prijzen; en die hem vergaderen zullen, zullen hem drinken in de voorhoven Mijns heiligdoms.
10 Gaat door, gaat door, door de poorten, bereidt den weg des volks; verhoogt, verhoogt een baan, ruimt de stenen weg, steekt een banier omhoog tot de volken!
11 Ziet, de HEERE heeft doen horen, tot aan het einde der aarde: zegt der dochter van Sion: Zie, uw Heil komt; zie, Zijn loon is met Hem, en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht.
12 En zij zullen hen noemen het heilige volk, de verlosten des HEEREN; en gij zult genoemd worden de gezochte, de stad, die niet verlaten is.

Het werk van de profeten was beide: prediken en bidden. In dit hoofdstuk:

I. Besluit de profeet om zich stipt bij dat werk te houden, vers 1.

II. God zegt hem en Zijn andere profeten om daarmee voort te gaan, ter aanmoediging van Zijn volk gedurende de tijd dat de bevrijding uitgesteld werd, vers 6, 7.

III. De beloften worden hier herhaald en bevestigd van de grote dingen welke God voor Zijn kerk doen zou voor de Joden na hun terugkeer uit de gevangenschap en voor de Christelijke kerk wanneer deze in de wereld gesticht zal zijn.

1. De kerk zal eerwaardig gemaakt worden in de dagen van de wereld, vers 2.

2. Het zal blijken dat zij zeer dierbaar voor God en zeer kostelijk en eerwaardig in Zijn ogen is, vers 3 -5.

3. Zij zal groten overvloed genieten, vers 8 en 9.

4. Zij zal uit haar gevangenis verlost worden en opwassen tot een aanzienlijk volk, bijzonder door de hemel gezegend, vers 10-12.

Jesaja 62:1-5

De profeet zegt ons hier:

I. Wat hij voor de kerk zal doen. Als profeet is hij ziener en ook een man des woords. De profeet besluit zijn roeping, nauwgezet te vervullen. vers 1. *Hij zal niet zwijgen, en hij zal niet stil zijn.* Hij zal aan zijn werk denken, hij zal er moeite voor doen, en nooit begeren zijn rust te nemen. Hierin was hij een type van Christus, die onvermoeibaar was in de uitoefening van Zijn roeping als profeet en deze tot Zijn spijs en drank maakte totdat Hij Zijn werk geëindigd had.

Merk hier op:

1. Wat het besluit van de profeet is: *Hij zal niet zwijgen.* Hij zal voortdurend zijn prediking vervolgen, niet alleen getrouw overleveren, maar geregeld herhalen de boodschappen, die hij van de Heere ontvangen heeft. Indien de mensen de voorschriften en beloften niet dadelijk aannemen, zal hij ze herhalen en hun regel op regel geven. En hij zal voortgaan in het gebed, hij zal niet stil zijn voor de troon van de genade, totdat hij van God de barmhartigheden van de beloften verkregen heeft. Hij zal volharden in de bediening des Woords en in het gebed gelijk de apostelen, Handelingen 6:4. De dienaren van Christus moeten voortdurend in beide bezig zijn en nooit vertragen in goeddoen. Het werk van de dienaren is tot het volk te spreken van God en tot God van het volk, en in beide opzichten nooit te zwijgen.

2. Welke beweegreden hij voor dit besluit had. Om *Zions wil en om Jeruzalems wil,* niet ter wille van enig belang van hemzelf, maar ter wille van de kerk, omdat hij liefde en belangstelling voor Zion gevoelt en dat hem nu aan het hart ligt. Wat er ook kome van zijn eigen huis en gezin, hij begeert het goede van Jeruzalem te zien en zal dat zoeken al de dagen zijns levens, Psalm 122:8, 9, 128:5. Het is Gods Zion en Zijn Jeruzalem, en daarom zijn zij hem dierbaar, want zij zijn het voor God en Gods heerlijkheid is betrokken bij hun voorspoed.

3. Hoelang hij besluit deze roeping voort te zetten: totdat de belofte van de gerechtigheid en het heil van de kerk in het voorgaande hoofdstuk gegeven, vervuld zal zijn. Jesaja zal zelf het ontslag van de gevangenen uit Babel niet beleven, nog veel minder de komst van het Evangelie waarin de genade door gerechtigheid zal heersen tot behoudenis en leven, en toch zal hij niet zwijgen totdat deze beloften vervuld worden, tenminste een deel er van, want door Zijn profetieën zal hij voortgaan er van te spreken, en er zal in elke eeuw een overblijfsel gevonden worden dat er voor zal blijven bidden, als zijn opvolgers, totdat de beloften vervuld zijn en daardoor de gebeden die er voor opgezonden werden verhoord zijn. Dan zullen de gerechtigheid en het heil van de kerk voortkomen als een glans en als een brandende fakkel, zo duidelijk dat zij haar eigen getuigenis medebrengen. Dat zal de kerk eer en troost geven, waardoor zij aangenaam en heerlijk zal verschijnen, en het zal leiding en onderricht aan de wereld geven, licht, niet alleen voor het oog maar ook voor de voet, en op de paden van hen die gezeten zijn in duisternis en schaduw des doods.

II. Wat God doen zal voor de kerk. De profeet kan slechts prediken en bidden, God kan Zijn woord bevestigen en Zijn gebeden verhoren

1. De kerk zal grotelijks bewonderd worden. Wanneer die gerechtigheid, die haar heil, haar lof en haar heerlijkheid is tot stand gebracht zal zijn, dan zullen de heidenen het zien. De heidenen zullen haar gerechtigheid zien en zich tot haar begeven, zij zullen die gerechtigheid zo zien, dat

zij er in zullen delen tenzij door hun eigen verzuim. Zelfs koningen zullen het zien en de heerlijkheid hater gerechtigheid liefhebben, vers 2. Zij zullen de fraaiheid van hun eigen hofhoudingen en koninkrijken voorbijzien en het oog vestigen op de geestelijke heerlijkheid van de kerk, die de hun ver overtreft.

2. Zij zal waarlijk bewonderenswaardig zijn. Grote namen maken de mensen aanzienlijk in de wereld en hun wordt veel eerbied bewezen. Men stemt algemeen toe dat eer haar waarde ontleent aan de waardigheid van hem die geëerd wordt. God is de fontein van alle eer en uit Hem vloeit de eer van de kerk. Gij zult met *een nieuwe naam genoemd worden,* een aangename naam, waarmee gij vroeger niet genoemd werdt, ook niet in de dagen van uw grootste voorspoed, en met het tegendeel waarvan gij genoemd werd ten tijde uwer beproeving. Gij zult een nieuw karakter hebben, verheven zijn tot een nieuwe waardigheid, en daarom zullen allen nieuwe denkbeelden over u hebben. Dit schijnt aangehaald te worden in de belofte, Openbaring 2:17, "van de witte steen en op de steen een nieuwe naam," en die andere belofte, Openbaring 3:12. "De naam van de stad van mijn God en Mijn nieuwe naam zal op hen zijn". Het is een naam, *welke de mond des Heeren uitdrukkelijk noemen zal.* En die mond noemt niets verkeerd, en zal anderen verplichten haar ook bij de naam te noemen die Hij haar geven zal, want Zijn oordeel is naar waarheid en allen zullen er vroeger of later mee overeenstemmen. Twee namen zal God haar geven:

a. Hij zal haar Zijn kroon noemen, vers 3. Gij *zult een sierlijke kroon zijn in de hand des Heeren*-niet op Zijn hoofd alsof zij Hem werkelijk enige meerdere eer of macht toevoegde, zoals kronen dat aardse gekroonden doen, Naar in Zijn hand. Het behaagt Hem haar te rekenen en te vertonen als een heerlijkheid en schoonheid voor Hem. Toen Hij hen tot Zijn volk aannam, geschiedde dat opdat zij Hem zouden zijn tot een naam, en een lof en tot heerlijkheid, Jeremia 13:11. "Gij zult zijn een kroon van de heerlijkheid en een koninklijke hoed" (of diadeem), door de goede hand uws Gods over u, Hij zal u dat maken, want Hij zal voor u een kroon van de heerlijkheid zijn, Hoofdstuk 28:5. Gij zult dat zijn in Zijn hand, dat is: onder Zijn bescherming, Hij die al deze heerlijkheid op u leggen zal, zal ook een beschutting daarover scheppen, zodat de bloemen van uw kroon nooit verwelken en de juwelen van uw diadeem nooit zullen uitvallen.

b. Hij zal haar zijn echtgenote noemen, vers 4, 5. Deze eer is zoveel groter wanneer men bedenkt in welke verlaten toestand zij geweest is.

ten eerste. Haar geval was zeer betreurenswaard. Zij werd de verlatene genoemd en haar land lag gedurende de gevangenschap vereenzaamd, gelijk een met schande verstoten vrouw of een ontroostbare weduwe. Zo was de toestand van de godsdienst in de wereld vóór de verkondiging van het Evangelie, hij was in zekere zin verstoten en verlaten, iets weer niemand naar omzag en waarvoor niemand werkelijk belangstelling gevoelde.

Ten tweede. Zij zal nu zeer aangenaam worden, want God zal in barmhartigheid tot haar wederkeren. Inplaats van beide schandnamen, zal zij twee eervolle namen dragen. Zij zal genoemd worden, *Hephzibah,* dat is *Mijn lust is aan haar,* zo heette de koningin van Hizkia, de moeder van Manasse, 2 Koningen 21:1, een geschikte naam voor een vrouw, die de vreugde haars echtgenoots is, Spreuken 5:19. En hier is de Maker van de kerk haar man. *Des Heeren lust is aan haar.* God heeft door Zijn genade in Zijn kerk datgene gewrocht, waarin Hij zich verlustigt, zij is door Hem verfijnd, hervormd en tot Hem wedergebracht, door Zijn

voorzienigheid doet Hij voor haar hetgeen toont dat Hij zich in haar verlustigt en dat het zijn lust is haar wel te doen.

Ten derde. Zij zal genoemd worden *Herlas,* dat is: *de getrouwde,* terwijl zij tot nog toe verlaten was, dus in een toestand geheel tegenovergesteld tegen die van een gehuwde vrouw, Hoofdstuk 54:1. "Uw land zal getrouwd worden," dat is het zal weer vruchtbaar en bevolkt worden. Of schoon het zolang woest gelegen heeft, zal het weer bevolkt worden, het zal weer worden als een gelukkige moeder van kinderen omringd, Psalm 1-13:9. Het zal getrouwd worden:

A. Zijn zonen zullen van harte het land van hun geboorte en belangen huwen dat zij gedurende lange tijd verwaarloosd hadden, en waarvan zij gewanhoopt hadden dat zij er ooft meer gelukkig leven zouden. *Hun zonen zullen u kennen,* zij zullen gelukkig en met verheuging in u leven. Toen zij in Babel waren, scheen het dat zij dat land gehuwd hadden, want hun werd gezegd zich er in te vestigen en er de vrede voor te zoeken, Jeremia 29, 5-7. Maar nu zullen zij weer hun eigen land trouwen, gelijk *eenjongeling een jonkvrouw trouwt,* in welke hij zich verlustigt, die hij zeer liefheeft en bij welke hij vele kinderen hoopt te krijgen. Het is goed voor een land, wanneer zijn eigen inboorlingen en inwoners er genoegen in hebben, het boven andere landen verkiezen, wanneer zijn vorsten het huwen en besluiten zich er geheel aan te wijden.

B. Haar God (en dat is nog veel beter) "zal haar Zich ondertrouwen in gerechtigheid en gericht," Hosea 2, 19, 20. Hij zal Zich over Zijn kerk verheugen "gelijk de bruidegom vrolijk is over de bruid," zich verblijdt over zijn betrekking tot haar en over haar genegenheid tot hem, Hij zal rusten in Zijn liefde tot haar, Zefanja 3:17, Hij zal zich in haar verblijden, Psalm 147:11, en Hij zal haar goeddoen met geheel Zijn hart en geheel zijn ziel, Jeremia 32, 41. Dit in zeer toepasselijk op de liefde van Christus voor Zijn gemeente en de voldoening die Hij in haar smaakt, welke zo heerlijk te voorschijn treedt in Salomo’s hooglied, en in de hemel zal voltooid worden.

Jesaja 62:6-9

Twee dingen worden hier Jeruzalem beloofd.

I. Overvloed van genademiddelen, overvloed van goede prediking en goede gebeden, vers 6, 7. Dit toont welke weg God volgt als Hij Zijn volk barmhartigheid bewijst, Hij brengt hen eerst tot hun plicht en stort de Geest van de gebeden over hen uit en geeft hun daarna heil. Er wordt voorziening gemaakt.

1. Dat de dienaren hun plicht als wachters vervullen. Hiervan wordt gesproken als van een teken ten goede, als een stap naar barmhartigheid en een eersteling daarvan dat Hij, neer aanleiding van hetgeen Hij voor hen bestemd heeft *wachters op Jeruzalems muren gesteld heeft die al de dag en al de nacht niet zullen zwijgen.* De dienaren zijn wachters op de muren van de kerk, want die is als een belegerde stad, wier belang het is schildwachten op de wallen te hebben, om kennis te nemen van en te waarschuwen tegen alle bewegingen des vijands. Het is noodzakelijk dat zij als wachters waakzaam en getrouw zijn en gewillig alle moeiten verdragen. Er wordt geëist dat-zij dag en nacht op hun post zijn, zij mogen hun plaats niet verlaten zolang de zielen over welke zij waken moeten, gevaar lopen. Zij mogen nooit zwijgen, zij moeten alle gelegenheden gebruiken om zondaren te waarschuwen, tijdig, ontijdig, en zij mogen nooit de zaak van Christus verraden door schandelijk en lafhartig zwijgen. Zij mogen nooit zwijgen voor de troon van de genade, zij moeten bidden en niet moede worden, gelijk Mozes de handen ophief en die niet liet zinken totdat Israël de overwinning behaald had over Amalek, Exodus 17:10, 12.

2. Het volk moet zijn plicht doen. Zij die de naam des Heeren vermelden, moeten ook nooit zwijgen, en niet denken dat het genoeg is als hun wachters bidden, maar zij moeten voor zichzelf bidden. Dat alles zal niet te veel zijn om de naderende genade met eerbied te ontmoeten.

a. Het is het kenmerk van Gods belijdend volk dat zij melding maken van de Heere, en daarmee ook voortgaan in slechte tijden, als het land verlaten en verwoest is. Zij moeten des Heeren doen gedenken (de gedenktekenen des Heeren zijn), zij herinneren zichzelf aan de Heere en brengen Hem in gedachtenis bij anderen.

b. Gods belijdend volk moet een biddend volk zijn, moet bidden in het openbaar, moet met God worstelen in het gebed en daarin volharden. Zwijgt niet, blijft nooit ten achter en wordt niet vermoeid in deze plicht. Geef hem geen rust, doe gelijk de onbeschaamde bedelaar, gelijk de weduwe die met haar voortdurend komen de onrechtvaardige rechter eindelijk het woord brak. God zei tot Mozes: Laat Mij toe (laat Mij los). En Jakob sprak tot Christus: Ik zal u niet laten gaan tenzij Gij mij zegent, Genesis 32:26.

c. Het is er zover vandaan dat het God mishaagt als wij bij Hem aanhouden, gelijk met mensen gewoonlijk het geval is, dat Hij er toe uitnodigt en het aanmoedigt. Hij gebiedt ons tot Hem te roepen, Hij is niet gelijk de discipelen die een smekeling afschrikten, Mattheus 15:23. Hij spoort ons aan om dringend voor de troon van de genade te pleiten en Hem geen rust te geven, Lukas 11-5, 8. Hij wil niet alleen dat wij tot Hem luidden, maar dat wij met Hem worstelen.

d. De openbare welvaart en voorspoed van Gods Jeruzalem moet ons voor de troon van de genade boven alles ter harte gaan, wij moeten bidden om het heil van de kerk.

Ten eerste: dat zij veilig moge zijn, dat Hij haar bevestige, dat de belangen van de kerk verzekerd mogen zijn voor het tegenwoordige en voor de toekomst.

Ten tweede: dat zij groot moge zijn, een lof van de aarde, dat is dat zij moge geprezen worden en God in haar. Wanneer de waarheden des Evangelies opgehelderd worden en overwinnen, wanneer de Evangelische instellingen behoorlijk haar zuiverheid en kracht bediend worden, wanneer de kerk uitstekend wordt voor heiligdom en liefde, dan is Jeruzalem een lof van de aarde, dan heeft ze een goeden naam.

e. Wij moeten aanhouden in onze gebeden om genade voor de kerk tot de genade komt, wij moeten doen als de dienstknecht van de profeet, zeven maal gaan totdat de wolk als eens mans hand verschijnt 1 Koningen 18:44.

f. Het is een goed teken dat God tot Zijn volk komt in de weg van de genade, indien Hij over hen de Geest des gebeds uitstort en hen opwekt om krachtig en volhardend te zijn in hun smekingen.

II. Overvloed van andere goede dingen, vers 8. Dit volgt op het voorgaande, wanneer het volk God prijst, wanneer al de volken Hem prijzen, dan zal de aarde haar gewas geven, Psalm 67:5,6. Uitwendige zegeningen zullen Jeruzalem, als kroon op haar getrouwheid, maken tot een lof van de aarde.

Merk op:

1. De grote droefheid waarin zij geweest waren, en de verliezen, die zij geleden hadden. Hun koren was spijs voor hun vijanden geworden, waarvan zij hoopten dat het hen en hun gezinnen voeden zou. Hier was een dubbele grief: dat zij zelf gebrek hadden aan hetgeen zij nodig hadden om in het leven te blijven en in gevaar waren bij gebrek daaraan van honger om te komen, en dat hun vijanden daardoor versterkt werden, hun leger er van voorzien hadden en zo zoveel beter in staat waren om hun kwaad te doen. God wordt gezegd hun koren aan hun vijanden te geven, omdat Hij dat niet alleen toeliet maar het zo beschikte als een rechtvaardige straf voor hun misbruik van de overvloed en hun gehechtheid aan de vreemden, Hoofdstuk 1:7. De wijn, waaraan zij gearbeid hebben en die zij in hun droefenis nodig hadden om hen op te wekken, die een bezwaard hart hadden, dronken de vreemden naar hartelust. Dit zware oordeel was hen voor hun zonden bedreigd, Leviticus 26:16, Deuteronomium 28:33. Zie hoe onzeker onze aardse gemakken zijn en hoe verstandig het is om te werken om de spijs die niet vergaat.

2. De grote volheid en voldoening, waartoe zij nu hersteld zouden worden, vers 9. *Die het inzamelen zullen, zullen het eten en zij zullen de Heere prijzen.* Zie hier.

A. Gods barmhartigheid in het geven van overvloed en vrede om die te genieten, dat de aarde haar gewas geeft, dat er handen zijn om het in te zamelen, dat zij niet door ziekte en ongelukken daarin verhinderd of in de oorlog gebruikt moeten worden, dat vreemden en vijanden niet komen en het voor zichzelf wegnemen, of het ons ontroven als wij het ingezameld hebben, dat wij eten de arbeid onzer handen en het brood ons niet uit de mond gestoten wordt, en vooral dat wij gelegenheid en een hart hebben om God er door te vereren, en dat Zijn voorhoven voor ons open zijn en wij niet verhinderd worden Hem daarin te ontmoeten.

B. Onze plicht in het genieten van deze genade. Wij moeten met zorg en vlijt vergaderen hetgeen God ons geeft, wij moeten het gerust en blijmoedig eten, de giften van Gods goedheid niet opstapelen maar er gebruik van maken. Wij moeten, wanneer wij eten en verzadigd worden, *de Heere zegenen,* Hem dankzeggen voor Zijn goedheid jegens ons, en wij moeten Hem dienen met onze overvloed, die gebruiken in werken van godsvrucht en weldadigheid, eten en drinken in de voorhoven van Zijn heiligdom, waar het altaar, de priester en de arme er hun deel van ontvangen Het grootste genot dat een Godvrezende heeft van zijn spijs en drank is dat die hem voorzien van spijsoffer en drankoffer voor de Heere zijn God, Joel 2:14, het grootste genot dat hij van zijn bezittingen heeft is dat zij hem in staat stellen om God te verheerlijken en zijn naasten wel te doen. De wijn moet gedronken worden in de voorhoven des Heeren, met matigheid en ingetogenheid voor Gods aangezicht.

3. De plechtige bevestiging van deze belofte. *De Heere heeft gezworen bij Zijn rechterhand en bij de arm van Zijn sterkte,* dat Hij dit voor Zijn volk doen zal. God bevestigt het met een eed, opdat Zijn volk dat op Hem en op Zijn woord vertrouwt, "een sterke vertroosting moge hebben", Hebreeen 6:17, 18. En omdat Hij niemand meerder heeft om bij te zweren zweert Hij bij zichzelf, soms bij Zijn wezen. "Ik leef," Ezechiel 33:1 , soms bij Zijn heiligheid Psalm 89:35 , hier bij Zijn macht, Zijn rechterhand, welke in het zweren opgeheven werd. Deuteronomium 32:40, en de arm van Zijn sterkte. Het is een grote geruststelling voor hen, die hun hoop op Godsbeloften gevestigd hebben dat zij er zeker van zijn dat Hij machtig is ook te doen hetgeen Hij beloofd heeft, Romeinen 4:21. Om ons daarvan te verzekeren heeft Hij gezworen bij Zijn sterkte zich beroepende op de algemene bekendheid van Zijn almacht. Indien Hij het niet volbrengt, dan mag gezegd worden: Dat is omdat Hij niet kon! hetgeen de Egyptenaren nooit zullen zeggen, noch iemand anders. Numeri 14:16. Het is de troost van Gods volk, dat Zijn macht voor hen te werk gesteld wordt, Zijn rechterhand, aan welke de Middelaar gezeten is.

Jesaja 62:10-12

Dit ziet, gelijk vele vroegere uitspraken, op de verlossing van de Joden uit Babel, en onder dat type op de grote verlossing, die door Christus Jezus gewrocht is, en de verkondiging van de Evangelische genade en vrijheid door Hem.

1. Er zal gelegenheid gemaakt worden voor dit heil, alle moeilijkheden zullen uit de weg geruimd worden en al wat zich ertegen verzet, wordt verwilderd, vers 10. De poorten van Babel zullen opengeworpen worden, zodat zij in vrijheid daardoor naar buiten kunnen gaan, de weg van Babel naar het land van Israël zal bereid worden: verhoogde wegen zullen aangelegd worden door vochtige en moerassige streken en de stenen weggeruimd van de rotsachtige plaatsen. In de daarvoor geschikte plaatsen waar zij halt houden zullen, worden banieren opgericht, als hun wegwijzers en om hen aan te moedigen, zowel als tot hun grotere veiligheid. Zo werd Johannes de Doper gezonden om de weg te bereiden voor Christus, Mattheus 3:3. En alvorens Christus door Zijn genade en vertroosting tot iemand komt ter redding wordt voor hem plaats gemaakt door berouw dat genoemd wordt de "bereidheid van het Evangelie des vredes". Efeziers 6:15. Hier wordt de weg er door gebaand, daar worden de voeten er door geschoeid, hetgeen op hetzelfde ziet, want beide zijn voor de reis nodig.

2. Er zal kennis gegeven worden van deze verlossing, vers 11, 12. Het zal de gevangenen meegedeeld worden dat zij in vrijheid gesteld zijn en gaan mogen waar het hun behaagt, het zal aan al hun naburen bekend gemaakt worden, ja zelfs *tot aan het einde van de aarde,* dat God de rechtvaardige, verongelijkte en verachte zaak van Zion gericht heeft. Tot Zion moet tot haar vertroosting gezegd worden: *Zie, uw heil komt,* dat is: uw Zaligmaker, die uw heil u brengt, hij zal in dat heil zo'n beloning meebrengen, dat allen zich er over verwonderen zullen, een beloning van vertroosting en vrede met Hem. Maar ook een werk van verootmoediging en hervorming voor Hem, om Zijn volk te bereiden voor de vergoeding voor al hun lijden, en dan volgt, ten aanzien van een ieder hunner, dat zij zullen genoemd worden: *het heilige volk, de verlosten des Heeren.* Het werk *voor* hen, *dat in* hen zal gewrocht worden, zal hen de naam verwerven van *een heilig volk* genezen van zijn neiging tot afgoderij en gewijd aan God alleen. En net loon dat Hij brengt, de door Hem bewerkte verlossing, geeft hun de naam van: *de verlosten des Heeren,* verlost toen niemand dan de Heere alleen hen verlossen kon, en door Hem uit de slavernij vrijgemaakt opdat zij Hem dienen zouden. Jeruzalem zal dan genoemd worden, *de gezochte, de stad die niet verlaten is. Zij is* gedurende vele jaren verlaten geweest, er waren geen handelaars en geen aanbidders, die gelijk vroeger naar de weg naar Jeruzalem vroegen, toen zij door beide geregeld bezocht werd. Maar God zal haar opnieuw aanzienlijk maken. Zij zal gezocht, bezocht en bewoond worden, men zal haar gelijk vroeger, in ere houden. Wanneer Jeruzalem *een heilige stad* genoemd wordt, dan wordt zij ook *de gezochte* genoemd, want heiligheid legt eer en schoonheid op een plaats en een persoon, dwingt achting af en maakt hen bewonderd, geliefd en veel gevraagd. Maar dat dit tot aan de einden van de wereld zal verkondigd worden, moet betrekking hebben op het Evangelie van Christus, dat aan alle creaturen moet gepredikt worden en het duidt aan:

A. De heerlijkheid van Christus. Die wordt onmiddellijk verkondigd aan de kerk, maar vandaar plant het gerucht zich voort over de gehele aarde: Zie, uw *heil komt!* Christus is niet alleen de Zaligmaker, maar de zaligheid zelf, want het geluk van de gelovigen is niet alleen door Hem, maar ook in Hem, Hoofdstuk 12:2. Zijn heil bestaat in Zijn werk en in het arbeidsloon dat Hij met Zich brengt beide, want zij, die de Zijnen zijn, zullen nooit ledig zijn of hun arbeid verliezen.

B. De schoonheid van de kerk. De Christenen zullen heiligen genoemd worden. 1 Corinthiers 1:2, "het heilige volk," want zij zijn verkoren en geroepen tot zaligheid door heiligmaking. Zij zullen genoemd worden "de verlosten des Heeren, " aan Hem danken zij hun vrijheid, en daarom danken zij aan Hem hun dienst, en in beide zullen zij nooit beschaamd worden dat te erkennen. Niemand wordt de verloste des Heeren genoemd, dan die behoort tot het heilige volk, het volk dat de Heere verlost heeft is een heilig volk. En daarom worden zij genoemd *de gezochten.* God zal hen uitzoeken en vinden, hoe zij ook verspreid, verborgen of in de menigte verloren zijn, de mensen zullen hen uitzoeken opdat zij zich bij hen voegen mogen, en hen niet verlaten. Het is goed zich aan te sluiten bij het heilige volk, opdat wij Zijn wegen mogen leren, en bij de verlosten des Heeren, opdat wij mogen delen in de zegeningen van de verlossing.

HOOFDSTUK 63

1 Wie is Deze, Die van Edom komt met besprenkelde klederen, van Bozra? Deze, Die versierd is in Zijn gewaad? Die voorttrekt in Zijn grote kracht? Ik ben het, Die in gerechtigheid spreek, Die machtig ben te verlossen.
2 Waarom zijt Gij rood aan Uw gewaad, en Uw klederen als van een, die in de wijnpers treedt?
3 Ik heb de pers alleen getreden, en er was niemand van de volken met Mij; en Ik heb hen getreden in Mijn toorn, en heb hen vertrapt in Mijn grimmigheid; en hun kracht is gesprengd op Mijn klederen, en al Mijn gewaad heb Ik bezoedeld.
4 Want de dag der wraak was in Mijn hart, en het jaar Mijner verlosten was gekomen.
5 En Ik zag toe, en er was niemand die hielp; en Ik ontzette Mij, en er was niemand, die ondersteunde; daarom heeft Mijn arm Mij heil beschikt, en Mijn grimmigheid heeft Mij ondersteund,
6 En Ik heb de volken vertreden in Mijn toorn, en Ik heb hen dronken gemaakt in Mijn grimmigheid; en Ik heb hun kracht ter aarde doen nederdalen.
7 Ik zal de goedertierenheden des HEEREN vermelden, den veelvoudigen lof des HEEREN, naar alles, wat de HEERE ons heeft bewezen, en de grote goedigheid aan het huis van Israel, die Hij hun bewezen heeft, naar Zijn barmhartigheden, en naar de veelheid Zijner goedertierenheden.
8 Want Hij zeide: Zij zijn immers Mijn volk, kinderen, die niet liegen zullen? Alzo is Hij hun geworden tot een Heiland.
9 In al hun benauwdheid was Hij benauwd, en de Engel Zijns aangezichts heeft hen behouden; door Zijn liefde en door Zijn genade heeft Hij hen verlost; en Hij nam hen op, en Hij droeg hen al de dagen van ouds.
10 Maar zij zijn wederspannig geworden, en zij hebben Zijn Heiligen Geest smarten aangedaan; daarom is Hij hun in een vijand verkeerd, Hij Zelf heeft tegen hen gestreden.
11 Nochtans dacht Hij aan de dagen van ouds, aan Mozes en Zijn volk; maar nu, waar is Hij, Die hen uit de zee opgebracht heeft, met de herders Zijner kudde? Waar is Hij, Die Zijn Heiligen Geest in het midden van hen stelde?
12 Die den arm Zijner heerlijkheid heeft doen gaan aan de rechterhand van Mozes; Die de wateren voor hunlieder aangezichten kliefde opdat Hij Zich een eeuwigen Naam maakte?
13 Die hen leidde door de afgronden; als een paard in de woestijn, struikelden zij niet.
14 Gelijk een beest, dat afgaat in de valleien, heeft hun de Geest des HEEREN rust gegeven. Alzo hebt Gij Uw volk geleid, opdat Gij U een heerlijken Naam zoudt maken.
15 Zie van den hemel af, en aanschouw van Uw heilige en Uw heerlijke woning; waar zijn Uw ijver en Uw mogendheden, het gerommel Uws ingewands en Uwer barmhartigheden? Zij houden zich tegen mij in.
16 Gij zijt toch onze Vader, want Abraham weet van ons niet, en Israel kent ons niet; Gij, o HEERE! zijt onze Vader, onze Verlosser van ouds af is Uw Naam.
17 HEERE! waarom doet Gij ons van Uw wegen dwalen, waarom verstokt Gij ons hart, dat wij U niet vrezen? Keer weder om Uwer knechten wil, de stammen Uws erfdeels.
18 Uw heilig volk heeft het maar een weinig tijds bezeten; onze wederpartijders hebben Uw heiligdom vertreden.
19 Wij zijn geworden als die, over welke Gij van ouds niet hebt geheerst, en die naar Uw Naam niet zijn genoemd.

In dit hoofdstuk hebben we:

I. God komende tot Zijn volk in de weg van genade en bevrijding, en dit sluit zich aan bij het einde van het vorige hoofdstuk, waar tot Zion gezegd wordt: Zie, uw heil komt-want hier wordt aangetoond hoe het komt, vers 1-6.

II. Gods volk, Hem ontmoetende met zijn toewijding en zich tot Hem richtende met daarbij passende genegenheid-en dit deel van het hoofdstuk wordt doorgevoerd tot het slot van het volgende. Daarin vinden wij:

1. Een dankbare erkenning van de grote gunsten, die God hun bewezen heeft, vers 7.

2. De verheerlijking van deze gunsten door de beschouwing van Gods betrekking tot hen, vers 8- Zijn grote liefde voor hen, vers 9, hun onwaardigheid, vers 10, en de aanleiding welke dit hem en hun geeft om vroegere geraden te herdenken, vers 11-14.

3. Een zeer nederig en ernstig gebed tot God om aan hen te verschijnen in hun tegenwoordige droefenis, pleitende op Gods barmhartigheid, vers 16, hun begeerte naar Hem, vers 17, en de onbeschaamdheid hunner vijanden, vers 18,19. Zodat, over het geheel, wij hier leren Gods beloften door een werkzaam geloof te omhelzen, en er dan gebruik van te maken door gebeden en lofverheffing.

Jesaja 63:1-6

Een luisterrijke overwinning wordt hier eerst meegedeeld en daarna het beloop er van verhaald.

1. Het is een overwinning behaald door de voorzienigheid Gods over de vijanden van Israël volgens sommigen over de Babyloniërs, die door Cyrus en daarin door God overwonnen werden. En deze zien in de profeet de man die hem het eerst ontdekt in zijn zegevierende terugtocht door het land van Edom. Maar dit kan in geen geval juist zijn, omdat van het land van Babel altijd gesproken wordt als van het land van het noorden, terwijl Edom ten zuiden van Jeruzalem lag, zodat de overwinnaar niet door dat land terugkeren kon. De overwinning is dus behaald op de Edomieten zelf, die zich verheugd hadden over de verwoesting van Jeruzalem door de Chaldeen Psalm 137:7, en hun de weg afgesneden hadden, die op hun vlucht voor de vijand, getracht hadden naar de Edomieten te ontkomen, Obadja: 12, 13. Daarom worden zij op een lijn gesteld met Babel, want zonder twijfel werd deze profetie vervuld, ofschoon wij in de geschiedboeken daarvan geen melding gemaakt vinden, Jeremia 49:13. "Bozra zal tot verwoesting worden." Deze overwinning op de Edomieten wordt hier ingevlochten als een voorbeeld van dergelijke overwinningen op andere volken, die Israël vijandig waren. Deze over de Edomieten wordt genomen als oorzaak van de oude vijandschap van Ezau tegen Jakob, Genesis 27:41, en waarschijnlijk met zinspeling op Davids luisterrijke zegepraal over de Edomieten, waardoor hij neer het schijnt, nog meer dan door andere oorlogen, zich een naam maakte, Psalm 60:1,2 Samuel 8:13, 14. Maar dit is niet alles.

2. Het is ook de overwinning door de genade Gods in Christus over onze geestelijke vijanden. Wij zien dat de kleren van Hem die Het *Woord Gods* genoemd wordt, met bloed bevlekt zijn, Openbaring 19:13. En wij weten zeer goed wie Hij is, want door Hem zijn wij meer dan overwinnaars over de machten en de overheden, die Hij aan het kruis overwon en de wapenrusting uittoog.

In deze voorstelling van genoemde overwinning hebben wij:

I. Een vraag van verwondering tot de overwinnaar gericht, vers 1 en 2. Deze vraag wordt door de kerk gedaan, of door de profeet, namens de kerk. Hij ziet een machtige held terugkeren uit een bloedige ontmoeting, en verstout zich om hem twee vragen te doen:

1. Wie hij is. Hij ziet dat hij van het land van Edom komt, en dat wel in een uitrusting die voegt aan een dapper krijgsman, geen uitrusting opgesmukt met allerlei sieraad, maar bevlekt met bloed en stof. Hij bemerkt dat hij daar niet aankomt als iemand die verschrikt of vermoeid is, maar dat hij voorttrekt in zijn grote kracht, dus geheel en al ongebroken.

De vraag: Wie is deze? heeft waarschijnlijk dezelfde bedoeling als de vraag, welke Jozua tot dezelfde persoon richtte toen hij hem met uitgetogen zwaard verscheen, Jozua 5:13. "zijt gij van ons of van uw vijanden?" Of wellicht dezelfde bedoeling als de vraag voor aanbidding, van Israël, Exodus 15:11 :"Wie is een God gelijk Gij?"

2. De andere vraag is: *Waarom zijt gij rood aan uw gewaad?* In welke harde strijd zijt gij gewikkeld geweest, dat gij deze tekenen van inspanning en gevaar vertoont? Is het mogelijk dat iemand van zo vorstelijk en vreeswekkend voorkomen bezig zou geweest zijn in het lage dienstmerk om de wijnpers te treden? Zeker niet. Hetgeen bij de eerste oogopslag een verlaging voor de Verlosser schijnt te zijn, is in werkelijkheid zijn heerlijkheid. Het schijnt

vernederend voor een machtig vorst om het werk van druiventreders te verrichten, maar Hij heeft de gesteltenis eens dienstknechts aangenomen en de kenmerken van Zijn dienstbaarheid gedragen.

II. Een merkwaardig antwoord wordt gegeven.

1. Hij zegt wie Hij is, *Ik ben het die in gerechtigheid spreek, die machtig ben te verlossen.* Hij is de Zaligmaker. God was Israëls Verlosser uit de hand van hun verdrukkers, de Heere Jezus is de onze. Zijn naam Jezus betekent Zaligmaker, want *Hij zal Zijn volk zaligmaken van hun zonden.* Hij wil dat wij in de verlossing, die Hij voor ons bewerkte, letten op:

a. De waarheid van Zijn belofte, die er door vervuld werd. Hij spreekt in gerechtigheid en zal daarom elk woord, dat Hij gesproken heeft, gestand doen, en Hij wil dat wij het vergelijken met hetgeen Hij doet, dat wij woord en werk tegenover elkaar zetten, want hetgeen Hij doet bevestigt hetgeen Hij gezegd heeft, en hetgeen Hij gezegd heeft rechtvaardigt hetgeen Hij doet.

b. Van de werkelijkheid van Zijn macht, die Hij uitgeoefend heeft, Hij is machtig om te verlossen, instaat om de beloofde verlossing aan te brengen, welke moeilijkheden en tegenstand zich ook mogen voordoen.

2. Hij zegt ons hoe het komt dat Hij in dat gewend verschijnt, vers 3. *Ik heb de pers alleen getreden.* Hij was vergeleken met één die de wijnpers treedt, nu buigt Hij zich temidden van Zijn zegepraal zo neer, dat Hij over de vergelijking niet toornig wordt, maar die aanneemt en uitwerkt. Hij heeft inderdaad de wijnpers getreden, want het was de grote wijnpersbak van de toorn Gods, Openbaring 19:19. De zondaren verdienden daarin geworpen te worden, maar het behaagde Christus onze vijanden er in te werpen, en te vernietigen hem, die het geweld des doods had, opdat Hij ons zou verlossen. En daarvan was het bloedige werk, dat God soms, onder de vijanden van de Joden uitvoerde en dat hier voorzegd wordt, een type.

Merk op welk verhaal de overwinnaar van zijn zegepraal geeft.

1. Hij heeft de overwinning behaald uitsluitend door Zijn eigen kracht: *Ik heb de pers alleen getreden,* vers 3. Wanneer God Zijn volk verlost en hun vijanden verwoest, -maakt Hij dikwijls gebruik van werktuigen, maar Hij heeft die niet nodig. Maar door Zijn volk, voor hetwelk de verlossing gewrocht werd, is Hem geen bijstand verleend, zij waren zwak en hulpeloos en hadden geen bekwaamheid om iets voor hun eigen bevrijding te doen-zij waren ontmoedigd en lusteloos, en hadden geen moed om iets te doen, zij waren niet geschikt om de geringste zwaardslag voor hun vrijheid te geven, zomin de gevangenen zelf als iemand van hun vrienden, vers 5 *Ik zag toe en daar was niemand, die hielp,* hoewel men dat toch mocht verwachten, niemand was stout en doortastend genoeg daartoe, niemand nam de leiding op zich. Maar, hetgeen nog vreemder was, *er was niemand die ondersteunde,* niemand die kwam om deel aan het werk te nemen, of de moed had om zich met Cyrus tegen de onderdrukkers te verenigen. *Daarom heeft Mijn arm Mij heil beschikt* niet door de kracht van enig schepsel, maar door de Geest van de Heere van de legerscharen, door Mijn eigen arm. God kan helpen als alle andere helpers tekort schieten, ja, dan is het juist Zijn tijd om te helpen, en daardoor zal Zijn eigen macht zoveel te heerlijker aan het licht treden. Doch dat is vooral en ten volle toepasselijk op de overwinningen van Christus over onze geestelijke vijanden, die Hij in een enige worsteling ten onder bracht. Hij trad de wijnpers van Zijns Vaders toorn alleen, "en triomfeerde door Zichzelf" over de overheden en machten, Colossenzen 2:15. "Van het volk was niemand met

Hem," want toen hij de strijd tegen de machten van de duisternis aanving, verlieten Hem al Zijn discipelen en vloden. Daar was niemand die hielp, niemand die dat kon of durfde, en Hij mocht zich wel er over ontzetten, dat onder de kinderen van de mensen, wier belang het toch gold, niemand was die Hem ondersteunde, maar dat er zovelen waren die zich tegen Hem verzetten en zoveel in hen was Hem tegenstonden.

2. Hij ondernam de strijd alleen door Zijn eigen ijver. Het was in Zijn toorn en in Zijn grimmigheid dat Hij Zijn vijanden vertrad vers 3, en die grimmigheid heeft Hem ondersteund en in de kamp er door geholpen, vers 5. God bewerkte verlossing voor de verdrukte Joden, alleen omdat Hij zeer toornig was tegen de verdrukkende Babyloniërs, toornig tegen hun afgoderijen en toverijen, hun hoogmoed en hun wreedheid, en het ongelijk dat zij Zijn volk aandeden, en naarmate zij hun ongerechtigheden vermenigvuldigden en toenamen in beledigingen en aanmatigingen, groeide Zijn toorn tot grimmigheid. Onze Heere Jezus bewerkte onze verlossing in heilige ijver voor de eer Zijns Vaders en het welzijn van de mensheid, en heilige verontwaardiging tegen de stoute aanvallen van Satan op beide, deze ijver en grimmigheid ondersteunden Hem gedurende Zijn gehele werk. Twee takken van deze ijver vuurden Hem aan:

a. Hij had ijver tegen de vijanden van Hem en van Zijn volk. *De dag van de wraak was in Mijn hart,* vers 4, de dag in het eeuwig raadsbesluit vastgesteld om de wraak te nemen. Die was geschreven in Zijn hart, zodat Hij hem niet kon vergeten of die laten voorbijgaan, Zijn hart was er vol van, het lag op Zijn hart als een last, als een gewicht, en dat deed Hem deze heiligen oorlog met zoveel ijver voeren. Er is een dag voor de goddelijke wraak bepaald, die mag schijnen lang uitgesteld te worden, maar zal ten laatste komen, en wij moeten gewillig zijn om er op te wachten, want ook onze Verlosser doet dat, ofschoon Zijn hart er op gesteld is.

b. Hij heeft een ijver voor Zijn volk, en voor allen die bestemd zijn om in de bedoelde verlossing te delen. *Het jaar Mijner verlosten was gekomen,* het jaar, dat voor hun verlossing vastgesteld was. Er was een jaar vastgesteld voor de verlossing van Israël uit Egypte, en God houdt Zijn tijd nauwkeurig, Exodus 12:41. Evenzo was er een dag bestemd voor hun vrijlating uit Babel, Daniel 9:2. En ook was er een dag bestemd voor de komst van Christus om de werken des duivels te verbreken, en is er een dag voor elke verlossing van de kerk, en de Verlosser houdt die in het oog. Merk op.

Ten eerste. Met hoeveel welbehagen Hij over Zijn volk spreekt, zij zijn Zijn verlosten Zijn eigendom, en zij zijn Hem dierbaar. Ofschoon hun verlossing nog niet geheel uitgewerkt is, noemt Hij hen toch Zijn verlosten want het is zo zeker, alsof alles reeds geëindigd is.

Ten tweede. Met hoeveel welgevallen Hij spreekt over de verlossing Zijns volks, hoe verblijd Hij is omdat de tijd gekomen is, ofschoon Hij een zware strijd tegemoet gaat. Het jaar Mijner verlosten is gekomen. *Zie Ik kom,* het wordt niet langer uitgesteld. Nu *zal Ik opstaan,* zegt de Heere. *Nu zult gij zien wat Ik Farao doen zal.* De beloofde verlossing moet geduldig afgewacht worden tot de bestemde tijd gekomen is, maar wij moeten de beloften met onze gebeden vergezellen. Zegt Christus: *Zie, Ik kom haastelijk!* dan moeten onze harten antwoorden: *Amen, ja kom, Heere Jezus! Laat het jaar Uwer verlosten komen!*

3. Hij zal een volledige overwinning over hen allen behalen.

a. Veel is reeds gedaan, want Hij verschijnt rood in Zijn gewaad, zo’n overvloed van bloed is vergoten dat de kleren van de overwinnaar er geheel mee bevlekt zijn. Dit was lang tevoren voorzegd door de stervende Jakob, die aangaande Silo dat is Christus, zei dat Hij Zijn klederen in de wijn zou wassen en Zijn gewaad in druivebloed, hetgeen misschien hierop doelt, Genesis 49:11.

Bij de verwoesting van de antichristelijke macht zien wij dat overvloed van bloed gestort wordt, Openbaring 14:20, 19:13, hetgeen overeenkomstig de eigenaardige spreekwijzen van de profetie geestelijk bedoeld kan zijn, en ongetwijfeld is het zo ook hier.

b. Er zal echter nog meer gedaan worden, vers *6. Ik zal de volken,* die Mij nu nog tegenstaan, *vertreden in Mijn toorn, want* de Verlosser zal, als het jaar hunner verlosten zal gekomen zijn, voortgaan "overwinnende en opdat Hij overwinne," Openbaring 6:2. Wat Hij begon zal Hij voltooien:

Ten eerste. Hij zal hen bedwelmen, dronken maken, zodat er geen verstand of standvastigheid in hun raadslagen zal zijn, zij zullen drinken uit de beker van Zijn grimmigheid en dat zal hen dronken maken, of Hij zal hen hun eigen bloed doen drinken, Openbaring 17:6. Zij, die zichzelf dronken maken met hun beker van samenspanning en daardoor in razernij geraken behoren berouw te hebben en zich te bekeren of God zal hen dronken maken met de beker van Zijn grimmigheid.

Ten tweede. Hij zal hen verzwakken, *Hij zal hun kracht ter aarde doen nederdalen,* en hen zo op de aarde doen bukken. Welke kracht kan het uithouden tegen de almacht?

Jesaja 63:7-14

De profeet houdt hier, in naam van de kerk, een overzicht en maakt dankbare vermelding van Gods leidingen met Zijn kerk van ouds zelfs van de tijd af dat Hij haar gesticht heeft. Daarna staat hij in het laatste gedeelte van dit en in het volgende hoofdstuk als een wachter op de muren, om God ernstig te bidden om haar Zijn medelijden te bewijzen in haar tegenwoordige beklagenswaardige toestand. Het was de gewoonte van Gods volk in hun gebeden on die wijze achterwaarts te zien.

I. Hier is een algemene erkentenis van de goedheid die God hen van ouds bewezen had vers 7. Er wordt in het algemeen van Gods profeten en Zijn volk gezegd in Hoofdstuk 62:6, dat zij de Heere zullen gedenken (vermelden) maar hier wordt ons meegedeeld wat er in God is, dat hen meer bepaald genot geeft om te gedenken, dat is Zijn goedheid waarover de profeet, alsof hij meende dat hij er nooit genoeg van zeggen kon. Hij vermeldt de goedertierenheden (welke nooit zo duidelijk aan het licht traden als in Zijn liefde tot de mensheid, bewezen door de zending Zijns Zoons om ons zalig te maken, Titus 3:4), Zijn goedertierenheid van liefde: liefde die in alle dingen uitkomt. De goedertierenheden die zo overvloedig zijn als de fonteinen, zo verscheiden als de stromen goddelijke barmhartigheden (want Hij spreekt in het meervoud) - Zijn grote goedheid en goedertierenheden, die, indien wij ze zouden willen tellen, zouden blijken talrijker te zijn dan het zand. Met deze goedertierenheden zal Hij vermelden Zijn veelvoudige lof, dat is de dankbare erkenning door heiligen en engelen van Zijn goedertierenheden. Er moet melding gemaakt worden tot Gods eer, van de schatting van lof die Hem gebracht wordt door alle schepselen bij het aanschouwen van zijn goedertierenheden. Zie hoe breedvoerig hij hierover spreekt.

1. Over de goedheid van God, de gaven van Zijn goedertierenheden- alles wet de Heere ons schenkt in het bijzonder, betreffende godsdienst en godzaligheid, en in de kring van ons gezin en aan ons persoonlijk. Laat ieder voor zichzelf getuigen, zeggen hoe hij het heeft bevonden, en hij zal moeten erkennen dat hij veel goeds van de goddelijke goedheid genoten heeft. Maar wij moeten evenzeer vermelden de gunsten die Hij aan Zijn kerk heeft bewezen: *Zijn grote goedheid jegens het huis Israëls die Hij hun bewezen heeft. Wij* moeten God zegenen voor de weldaden, welke anderen, zowel als voor die, welke wij zelf genieten, en rekenen dat hetgeen aan het huis Israëls gegeven wordt, aan onszelf wordt geschonken.

2. Over de goedheid, welke in God is. God doet goed omdat Hij goed is, wat Hij ons schenkt moet tot in de oorsprong nagegaan worden, het is *naar Zijn barmhartigheden,* en niet naar onze verdiensten, en *naar de veelheid van Zijn goedertierenheden,* welke nooit uitgeput zullen zijn. Zo moeten wij Gods goedheid verheerlijken en er eervol over spreken niet alleen wanneer wij er op pleiten, gelijk David Psalm 51:2, moer ook als wij haar loven.

II. Hier wordt bijzonder melding gemaakt van de stappen van Gods barmhartigheid over Israël toen Hij hen tot een volk formeerde.

1. De verwachtingen die God had omtrent de wijze waarop zij zich gedragen zouden, vers 8. Toen Hij hen uit Egypte leidde en met Hem in verbond bracht, zei Hij: "*Zij zijn immers Mijn volk".* Ik neem hen als zodanig aan en ben geneigd te hopen dat zij zich zullen betonen het te zijn, *kinderen die niet liegen zullen,* die niet met God zullen verschillen in hun verbondsbetrekking met Hem, of trouweloos Hem zullen verlaten door hun verbond te breken en verraderlijk af te wijken gelijk een gebroken boog. Zij zeiden meer dan eens: *Al hetgeen de*

Heere tot ons zal zeggen, zullen wij doen en wij zullen gehoorzamen, en daarop nam Hij hen aan als Zijn bijzonder volk, zeggende: *Zeker zij zullen niet liegen.* God handelt trouw en oprecht met hen, en daarom verwacht Hij dat zij zo met Hem zullen handelen. "Zij zijn kinderen des verbonds," Handelingen 3:25, kinderen van hen die de Heere aankleven en daarom mag men verwachten dat zij standvastig in de voetstappen hunner vaderen zullen treden. Gods volk bestaat uit kinderen, die niet liegen zullen, want zij die liegen, zijn kinderen des duivels.

2. De gunst die Hij hun bewees met het oog op deze verwachtingen. *Alzo is Hij hun geworden tot een Heiland,* een Verlosser uit de slavernij in Egypte en uit al de verschrikkingen van de woestijn en menigmaal sindsdien is Hij hun verlosser geweest. Zie in bijzonderheden in vers 9 wat Hij als hun Heiland voor hen deed.

A. Het beginsel, dat Hem bewoog om verlossing voor hen te bewerken. Het was *Zijn liefde en Zijn genade,* uit louter medelijden en tedere genegenheid voor hen, niet omdat Hij hen nodig had of enig voordeel door hen verheugen kon. Dit wordt hier sterk uitgedrukt, *In al hun benauwdheden was Hij benauwd.* Niet dat de Eeuwige Geest vatbaar voor droefheid, of dat Gods oneindige gelukzaligheid kan benadeeld of verminderd worden, (God kan niet bedroefd worden), maar het behaagt Hem door deze woorden uiting te geven aan de liefde en belangstelling, die Hij voor Zijn volk in hun benauwdheid had. Zoveel gevoelt Hij voor hen, dat Hij elk onrecht, dat hun aangedaan wordt, beschouwt als Hemzelf aangedaan en er dus rekenschap van eisen zal. Hun geroep beweegt Hem, Exodus 3, 7, en treedt zo krachtdadig voor hen op alsof Hij hun smart gevoelde. *Saul, Saul, wat vervolgt gij mi* ? Dit is een bron van grote vertroosting voor Gods volk in hun benauwdheid, dat het "zo ver van God is dat Hij hen van harte zou bedroeven," Klaagliederen 3:33 dat, indien zij zich vernederen onder Zijn hand. Hij met hen benauwd is in hun benauwdheden gelijk liefhebbende ouders mee lijden als hun kind ziek is of een pijnlijke operatie ondergaat. Er kan ook in het oorspronkelijke gelezen worden: *In al hun benauwdheden was geen benauwdheid.* Of schoon zij in zo grote benauwdheid waren, werd de hoedanigheid daarvan zo veranderd door de genade Gods die haar aan hun harten heiligde, de scherpte er van werd zo verzacht en zo opgewogen door barmhartigheden, zij werden daaronder zo ondersteund en vertroost, het duurde zo kort en eindigde zo goed, dat het in werkelijkheid geen benauwdheid was. De droefenissen van de heiligen staan niet gelijk met die van anderen, zij zijn geen benauwdheden, maar geneesmiddelen. De heiligen worden in staat gesteld om ze *licht* te noemen, en *van korte duur,* en met het oog op de hemelse zegeningen ze niet zwaar te tellen.

B. De persoon, wie opgedragen werd hun verlossing te bewerken. *De engel Zijns aangezichts* of Zijn tegenwoordigheid. Sommigen menen dat hier een geschapen engel bedoeld wordt. De hoogste engel in de hemel, de engel Zijns aangezichts die het naast is aan Zijn troon van de heerlijkheid, is niet te groot, of te goed geacht om tot deze dienst uitgezonden te worden. Zo wordt gezegd dat de engelen van deze kleinen altijd zien het aangezicht huns Vaders, die in de hemelen is, Mattheus 18:10. Maar het moet veel meer versteen worden van Jezus Christus, het eeuwige Woord, de engel van Wien God sprak tot Mozes, Exodus 23:20, 21, wiens stem Israël moest gehoorzamen. nu is de engel des verbonds, Gods boodschapper aan de wereld, Maleachi 3, 1. Hij is de engel van Gods aangezicht, want Hij is het uitgedrukte beeld van Zijn zelfstandigheid, en de heerlijkheid Gods schijnt in het aangezicht van Christus. Hij, die de eeuwige zaligheid zou bewerken, wrocht, als eersteling daarvan, de tijdelijke verlossingen, die typen van de eeuwige waren.

C. De voortgang en voortduring van deze gunst. Hij had hen niet alleen uit de slavernij verlost, maar Hij *nam hen op en droeg hen al de dagen van ouds.* Zij waren zwak, maar Hij droeg hen door Zijn kracht en ondersteunde hen door Zijn goedheid, wanneer zij belast waren en dreigden te bezwijken, richtte Hij hen op, in de oorlogen die zij met de volken voeren moesten, stond Hij hen bij en hielp hen door, of schoon zij weerspannig waren, droeg Hij hen en verdroeg hun zeden, Handelingen 13:18. Hij droeg hen gelijk een voedstervader het kind draagt, of schoon zij alle andere armen, behalve de Zijne, zouden vermoeid hebben, Hij droeg hen gelijk de adelaar zijn jongen op de vleugelen draagt. Deuteronomium 32:11. En het was gedurende lange tijd dat Hij om zo te zeggen met hen bemoeid was, het was al de dagen van ouds, zijn zorg voor hen eindigde niet toen zij opgewassen en in het land Kanaän gevestigd waren. Dit alles geschiedde in Zijn liefde en barmhartigheid, uit loutere toegenegenheid, Hij had hen lief omdat Hij hen liefhebben wilde, gelijk Hij zegt in Deuteronomium 7:7, 8.

3. Hun onbehoorlijk gedrag jegens Hem, en de moeite, waarin zij daardoor zichzelf brachten vers 10. *Maar zij zijn weerspannig geworden.* De zaken stonden zeer hoopvol en veelbelovend, men zou gedacht hebben dat zij gehoorzame kinderen van God zouden gebleven zijn, en dan zou er geen twijfel geweest zijn of Hij zou een genadig Vader voor hen gebleven zijn. Maar aan beide zijden was een treurige verandering gekomen, en dat door hun schuld.

a. Zij verbraken hun verbond met God en namen de wapens tegen Hem op. Zij zijn weerspannig geworden en hebben zijn Heilige Geest smarten aangedaan door hun ongeloof en murmureren, en bovendien door hun verering van het gouden kalf. En dat is hun wijze van doen altijd gebleven. Ofschoon Hij geneigd was van hen te zeggen, zij zijn kinderen die niet liegen zullen, ofschoon Hij zo veel voor hen gedaan had, hen had opgericht en gedragen, toch verlieten zij Hem zo schandelijk gelijk dwazen en onwijzen, Deuteronomium 32:6. Dit smartte Hem, Psalm 95:10. De ondankbare opstand van Gods kinderen tegen Hem is een smart voor Zijn Heiligen Geest.

b. Daarop onttrok Hij hun rechtvaardig Zijn bescherming, en dat niet alleen, maar Hij deed hun de oorlog aan, gelijk een vorst dat met recht opstandelingen doet. Hij die hun vriend in zo hoge mate geweest was, is daarom hun tot een vijand verkeerd en heeft tegen hen gestreden, door het een oordeel na het andere zowel in de woestijn als na hun vestiging in Banaan. Ziehier de slechtheid en noodlottigheid van de zonde, zij maakt God tot vijand zelfs van hen, wie Hij zoveel vriendschap bewezen heeft, en verwekt Hem tot toorn die enkel liefde en medelijden is. Zie de dwaasheid van de zondaren, moedwillig verliezen zij de vriendschap van Hem, die de begerenswaardigste vriend is, en maken Hem tot hun vijand die de geduchtste vijand is. Dit ziet voornamelijk op de onheilen die over hen kwamen door hun gevangenschap in Babel, ter wille van hun afgoderij en andere zonden. Dat God hun in een vijand verkeerd was, is de oorsprong en de verergering van al hun onheilen.

4. Bijzondere vermelding wordt gemaakt van wat God voor hen deed toen Hij hen tot Zijn volk formeerde. *Nochtans dacht Hij aan de dagen van ouds,* vers 11.

A. Dit kan verstaan worden zowel van het volk als van God.

a. Wij vatten het op als van het volk gezegd Israël (als een enkel persoon genomen) herinnerde zich de dagen van ouds, zag de heilige boeken in, herlas de geschiedenis hoe God de vaderen uit Egypte leidde, wijdde daar meer dan vroeger aandacht aan, en sprak daarna gelijk Gideon, Richteren 6:13. Waar zijn al de wonderen, waarvan onze vaderen ons verhaald hebben? Waar

is Hij die ons uit Egypte opvoerde? Is Hij niet machtig genoeg om ons uit Babel terug te brengen? Waar is de Heere de God van Elia? Waar is de Heere de God onzer vaderen? Zij beschouwden dit als een aanwijzing en een aanmoediging om berouw te tonen en tot Hem weer te keren hun vaderen waren een tergend volk geweest, en toch hadden zij Hem bevonden een vergevend God te zijn, en waarom zouden wij dat ook niet bevinden indien wij tot Hem wederkeren? Zij gebruikten het dus als een pleitgrond in hun gebed tot God om het eindigen van hun gevangenschap gelijk Hoofdstuk 51:9, 10. Indien de tegenwoordige dagen donker en bewolkt zijn is het goed te gedenken aan de dagen van ouds, ons te herinneren onze eigen en andere ondervindingen van de goddelijke macht en goedheid, en er gebruik van te maken, terug te zien op de daden van de rechterhand des Almachtigen, Psalm 77:5, 10, en te gedenken dat Hij God is, die niet verandert.

b. Wij kunnen het nemen als van God gezegd. Hij gedacht aan de dagen van ouds, aan Zijn verbond met Abraham, Leviticus 26:42. Hij zei: *Waar is Hij die Israël heeft opgebracht uit de zee?* en wekte daardoor zichzelf op om hen ter hulp te komen. Waarom zou Ik nu niet tot hun verlossing verschijnen, gelijk Ik deed voor hun vaderen, die het even weinig verdienden en even erg verbeurden als zij? Zie hoe ver de goddelijke barmhartigheid gaan wil en hoever zij wil terugzien, ten einde redenen te vinden om Zijn volk wel te doen, wanneer de tegenwoordige omstandigheden daar geen aanleiding toe geven. Zelfs wordt hetgeen een reden was om hen te verlaten daardoor een reden om hen te verlossen. Hij had kunnen zeggen: Ik heb hen vroeger verlost, maar zij hebben zich alweer in moeite gebracht Spreuken 19:9 daarom zal Ik hen niet verder verlossen. Richteren 10:13. Maar neen, de barmhartigheid roemt tegen het oordeel, en gebruikt het argument juist in tegenovergestelde zin: Ik heb hen vroeger verlost en zal het dus nu weer doen.

B. In welke zin wij het ook opvatten, hetzij door het volk of door God gesproken, laat ons de bijzonderheden nagaan, dan zullen wij zien dat zij zeer veel overeenkomst hebben met de belijdenis en het gebed van de kinderen van de gevangenschap op hun plechtige vastendag Nehemia 9:5 en v.v, die dienen kunnen als toelichting van deze verzen, welke Mozes en zijn volk in herinnering brengen, dat is, hetgeen God door Mozes voor Zijn volk deed, voornamelijk toen Hij hen door de Rode Zee leidde, want daarop wordt hier voornamelijk de aandacht gevestigd. Dit was een daad, waardoor Hij zeer verheerlijkt werd en die daarom in bijzondere mate dienen kan om Zijn volk te bemoedigen.

a. God leidde hen door de rechterhand van Mozes, vers 12, en de wonderen-werkenden staf in diens hand. Psalm 77:20. God leidde Zijn volk gelijk een kudde door de hand van Mozes. Mozes leidde hen niet, evenmin als hij hen spijzigde, Johannes 6:-32, maar God deed het door Mozes, want Hij was het die er Mozes voor bestemde, hem riep, bijstond en in Zijn groot werk deed slagen. Mozes wordt hier *de herder van zijn kudde* genoemd. God was de eigenaar van de kudde en de grote Herder Israëls, Psalm 80:1, maar Mozes was een herder onder Hem. Hij was bekwaam gemaakt om te werken en geduld te hebben, en tot zijn herderlijk werk opgeleid door het hoeden van de kudde van zijn schoonvader Jetro. Hierin was hij een type van Christus, de goede Herder, die Zijn leven aflegde voor Zijn schapen, hetgeen meer was dan Mozes voor hen deed of schoon hij veel voor hen deed.

b. *Hij stelde Zijn _heiligen Geest in het midden van hen,* de Geest van God was met hen, niet alleen Zijn voorzienigheid, maar Zijn genade werkte voor hen, Nehemia 9:20. "Gij hebt Uw goede Geest gegeven om hen te onderwijzen." De Geest van wijsheid en van moed, zowel als de Geest van de profetie was Mozes gegeven om hem te bekwamen voor de dienst onder hen,

waartoe hij geroepen was, en een deel van die Geest werd gelegd op de zeventig oudsten, Numeri 11:17. Dit was een grote zegen voor Israël, dat zij in hun midden niet alleen geïnspireerde schrijvers, maar ook geïnspireerde mannen hadden.

C. Hij bracht hen veilig door de Rode Zee, en redde hen daardoor uit de handen van Farao.

Ten eerste. *Hij heeft de wateren voor hun aangezicht gekliefd,* vers 12, zodat zij niet alleen een doorgang kregen, maar ook bescherming. Er werd niet alleen een pad gevormd. maar ook aan weerszijden een muur opgericht.

Ten tweede. *Hij leidde hen door de afgronden als een paard in de woestijn,* vers 13. Zij, hun vrouwen en kinderen, met al hun bezittingen, gingen zo gemakkelijk en ongehinderd over de bodem van de zee, die toch wel vol modder en stenen geweest zal zijn, als een paard gaat op effen grond. Geen hunner struikelde, ofschoon het een onbetreden pad was, dat door niemand ooit tevoren begaan was. Indien God ons een weg baant, dan maakt Hij die effen en gelijk, op de weg die Hij voor Zijn volk opent, zal Hij hen leiden.

Ten derde. Om Zijn barmhartigheid volkomen te maken, *bracht Hij hen op uit de zee,* vers 11. Ofschoon het opklimmen, naar wij mogen vermoeden, ging langs een oever die zeer steil, morsig en glibberig was, en bijna onbegaanbaar voor vrouwen en kinderen, en voor mannen die zwaar beladen en zeer vermoeid waren, Exodus 12:34, bracht God hen door Zijn macht op uit de diepte van de aarde, en dat was voor hen gelijk een opstanding, gelijk het leven uit de dood.

D. Hij bracht hen veilig in een plaats van de rust. *Gelijk een beest afgaat in de valleien,* zo zorgzaam en geleidelijk, *heeft hun de Geest des Heeren rust gegeven* Meermalen hadden zij op hun tocht door de woestijn rustplaatsen, waarheen Mozes hen, volgens aanwijzing van de Geest des Heeren bracht, vers 11. Eindelijk kwamen zij tot de blijvende rust in het land Kanaän, en daar gaf de Geest des Heeren hun blijvende rust volgens de belofte. Door de Geest des Heeren wordt Gods Israël er toe gebracht om tot God weer te keren en in Hem te rusten.

E. Dit alles deed Hij voor hen door Zijn eigen macht en tot zijn eigen lof.

Ten eerste. Het was door Zijn eigen macht, als de God van de natuur, die alle natuurkrachten onder Zijn bevel heeft, Hij deed het door *de arm van Zijn heerlijkheid,* de arm van Zijn dapperheid, zou men kunnen lezen. Niet de staf van Mozes, maar de heerlijke arm van God deed het.

Ten tweede. Het was tot Zijn eigen lof, *opdat Hij zich een eeuwige naam maakte,* vers *12, een heerlijke naam,* vers 14 opdat Hij daarvoor tot in eeuwigheid verheerlijkt zou worden. Dit is hetgeen God met Zijn heerlijke naam in deze wereld doet, Hij maakt Zich een heerlijke naam, en die zal bestaan tot in eeuwigheid, terwijl de beroemdste namen van de groten van de aarde in het stof geschreven worden.

Jesaja 63:15-19

De voorgaande lofzeggingen waren bedoeld als een inleiding op dit gebed, dat voortgezet wordt tot aan het einde van het volgende hoofdstuk, en een aandoenlijk, dringend, smekend gebed is. Het is bestemd voor de tijd van de gevangenschap. Evenals zij beloften hadden, zo werden er gebeden voor hen gereed gemaakt tegen de tijd van nood, opdat zij woorden mochten vinden waarmee zij tot God zouden terugkeren en tot Hem zeggen hetgeen Hij zelf hen geleerd had te zeggen, waardoor zij des te meer hoop zouden hebben van verhoord te zullen worden, daar de woorden naar Gods eigen ingeving waren. Sommigen menen dat dit gebed nog verdere strekking heeft, en dat het de klachten van de Joden bevat onder hun laatste, beslissende -verwerping door God en verwoesting door de Romeinen, want er is een uitdrukking in Hoofdstuk 64:4, welke door de apostel in 1 Corinthiers.2. 9 wordt toegepast op de genade des Evangelies, de genade die zij verworpen hadden, waarom zij verworpen werden. In deze verzen zien wij:

I. De gebeden, die zij tot God richtten.

1. Dat Hij zou kennis nemen van hun toestand en van de begeerte hunner ziel naar Hem. *Zie van de hemel af en aanschouw,* vers 15. Zij wisten zeer goed dat God alles ziet, maar zij bidden dat Hij op hen achtslaan wilde, Zich neerbuigen om hun gunstig te zijn, met een oog van medelijden en belangstelling hen aanschouwen wilde, gelijk Hij de droefenis van Zijn volk in Egypte gezien had, toen Hij besloot tot hun verlossing te verschijnen. Door alleen te vragen dat Hij wilde neerzien en aanschouwen, beriepen zij zich in werkelijkheid op zijn gerechtigheid tegen hun vijanden en baden om Zijn oordeel tegen hen, gelijk Josafat, 2 Kronieken 20:11, 12. "Zie dan, zij vergelden het ons. Zult Gij dan geen recht tegen hen oefenen?" Daarin lag opgesloten vertrouwen op Zijn barmhartigheid en wijsheid, met betrekking tot de wijze waarop Hij hen zou verlossen, Psalm 25:18. "Aanzie mijn moeite en mijne ellende. Zie van de hemel af en aanschouw van Uw heilige en heerlijke woning." Gods heiligheid is Zijn heerlijkheid. De hemel is Zijn woning, de troon van Zijn heerlijkheid, waar Hij Zijn heerlijkheid het meest openbaart, en vanwaar Hij gezegd wordt op deze aarde neer te zien, Psalm 33:14. Zijn heiligheid wordt daar op bijzondere wijze geprezen door de heilige engelen. Hoofdstuk 6:3, Openbaring 4:8, daar dienen Zijn heiligen Hem en zijn gestadig in Zijn nabijheid, zodat daar de woning van Zijn heiligheid is. Het is een bemoediging voor al Zijn heilig volk, dat begeert heilig te zijn gelijk Hij heilig is, dat Hij in een heilige plaats woont.

2. Dat Hij zou komen tot hun verlossing, vers 17.*keer weer!* Richt Uw weg tot ons, gaat niet voort in Uw tegenstand tegen ons. Keer weer in barmhartigheid, geef ons niet slechts een genadige blik uit Uw oog, maar Uw genadige tegenwoordigheid. Gods volk vreest niets meer dan dat Hij van hen scheiden zal en begeert niets vuriger Zijn terugkeer tot hen.

II. De klachten, die ze tot God opzenden. Over twee dingen beklagen zij zich:

1. Dat zij aan zichzelf overgelaten waren en dat Gods genade hen niet leidde, vers 17. Het is een vreemde uitdrukking: *Waarom doet Gij ons van uw wegen dwalen,* dat is: de meerderheid van ons, ons in het algemeen. En voor deze klacht hebben wij allen in meerdere of mindere mate reden. *Waarom verstokt Gij ons hart dat wij u niet vrezen?* Sommigen zien hierin de taal van hen, die goddeloos en beledigend waren, wanneer de profeten hen bestraften over de dwaling van hun weg, de hardheid van hun harten, de verachting van Gods woord en Zijn geboden, wierpen zij met uitdagende stoutheid de schuld op God, maakten Hem tot de

bewerker van de zonde, en vroegen: waarom vindt Hij dan schuld in ons? Zij die boos zijn, werpen inderdaad de schuld van hun boosheid op God. Maar ik houd het veel meer voor de taal van diegenen onder hen die het ongeloof en de onboetvaardigheid van het volk betreurden, die God niet beschuldigden als de bewerker van deze boosheid, maar zich bij Hem er over beklaagden. Zij erkennen dat zij van Gods wegen afgedwaald waren, dat hun harten verstokt waren, zodat zij Hem niet vreesden, dat zij niet onder de indruk waren, welke de vreze Gods op hen maken moest, en dat was de oorzaak van al hun dwalen van Zijn wegen. Ook kan *"dat wij U niet vrezen"* betekenen dat wij u niet in waarheid vereren, en een verhard hart is inderdaad afkerig van de dienst van een God, die zo ontegenzeglijk groot en goed is. Hierover beklagen zij zich dus, als hun grote ellende en smart dat God hen om hun zonden daaraan overgelaten heeft, heeft toegelaten dat zo van zijn wegen dwaalden en hun rechtvaardig zijn genade onthouden had, zodat hun harten verhard werden dat zij Hem niet vreesden. Wanneer zij vragen: Waarom hebt Gij dat gedaan? Is dat geen aanklacht dat Hij hun onrecht aangedaan heeft, maar een klacht over zo'n zwaar oordeel. God heeft hen doen dwalen en hun hart verhard, niet alleen door zijn Geest terug te trekken, die zij smart aangedaan hadden, vers 10, maar door een rechterlijk vonnis over hen: *Ga, en maak het hart van dit volk vet,* Hoofdstuk 6:9, 10, en door Zijn voorzienige leiding, die hun treurige gelegenheden geopend had om van Hem af te dwalen. David klaagde over zijn ballingschap, omdat hem daardoor eigenlijk gezegd was: "Ga heen en dien andere goden," 1 Samuel 26:19. Hun beproevingen hadden menigeen hunner van God vervreemd en hun vooroordeel tegen Zijn dienst doen opvatten, en omdat de scepter van de goddeloosheid lange tijd op hun lot gerust had, werden zij geneigd om hun handen uit te strekken tot onrecht, Psalm 125:3. Dit was het waarover zij zich het meest beklaagden, hun beproevingen waren hun verzoekingen, en die waren voor velen hunner onoverwinbaar. Overtuigde gewetens klagen vooral over geestelijke oordelen, en vrezen het meest voor droefenissen, die hen van God en hun plicht aftrekken.

2. Dat zij aan hun vijanden overgegeven waren, en dat Gods voorzienigheid hun geen verlichting of verlossing gaf, vers 18 :*Onze wederpartijders hebben uw heiligdom vertreden.* Het was hun droefenis dat in hun gevangenschap de meerderheid hunner de genegenheid voor de verering van God verloren had, en dat hun harten door de beproeving verhard waren, maar niet minder dat zij van de gelegenheid beroofd waren om God in plechtige samenkomsten te aanbidden zij betreuren het niet zozeer dat hun wederpartijders hun huizen en steden verwoest hadden, maar dat zij Gods heiligdom hadden vertreden, en daardoor God onmiddellijk beledigd hadden, en daardoor waren zij beroofd van hetgeen zij het meest waardeerden en waarin zij het meest welgevallen hadden.

III. Waarop zij bij God pleiten om barmhartigheid en verlossing.

I. Beroepen zij zich op het tere medelijden, dat God gewoon was Zijn volk te bewijzen, en op Zijn macht en bereidwilligheid om voor hen te verschijnen, vers 15. De meest afdoende argumenten in het gebed zijn die, welke aan God zelf ontleend zijn, zoals: *Waar zijn Uw ijver en Uw mogendheden?* God heeft ijver voor Zijn eigen heerlijkheid en voor het welzijn van Zijn volk. Zijn naam is *IJveraar,* en Hij is een ijverig (of jaloers) God. En daarbij heeft Hij overvloedig kracht om Zijn eigen heerlijkheid en de belangen van Zijn volk te handhaven, ten spijt van alle tegenstand. Waar zijn deze nu? Zijn zij vroeger niet verschenen? Het is onmogelijk dat de goddelijke ijver, die zo oneindig was en rechtvaardig is zou verkoeld zijn, of dat de goddelijke kracht die oneindig is, zou verzwakt zijn. Neen, zijn volk heeft ondervinding niet alleen van zijn ijver en zijn sterkte, maar evenzeer van het gerommel Zijns ingewands, of liever van zijn mededogen met hen, zulk een trap van medelijden, die bij mensen grote

ontroering veroorzaakt, zie Hosea 11:8 " Mijn hart is in Mij omgekeerd, al Mijn berouw is tezamen ontstoken, " en Jeremia 31:20 :Waarom rommelt Mijn ingewand over hem." God was dus gewoon mededogen met Zijn volk te hebben en hun de volheid van Zijn barmhartigheden te tonen, maar waar was die nu? Worden zij teruggehouden? Psalm 77:9. Heeft God, die zo dikwijls gedacht heeft barmhartig te zijn, dat nu vergeten? Heeft Hij in toorn Zijn barmhartigheden ingehouden? Dat kan niet zijn. Wij mogen op goede grond hopen op nieuwe barmhartigheden door onze ondervinding van de vroegere.

2. Zij pleiten op Gods betrekking tot hen als hun Vader, vers 16. Uw tere barmhartigheden worden niet teruggehouden, want zij zijn de barmhartigheden van een vader, die voor een tijd toornig kan zijn op zijn kind, maar toch door de natuurlijke genegenheid, spoedig weer verzoend zal worden. *Gij toch zijt onze Vader,* en daarom zullen Uw ingewanden over ons rommelen. Deze goede gedachten over God moeten wij altijd in onze harten bewaren. Hoe het ook ga God is ons goed, want Hij is onze Vader. Zij belijden dat zij vaderloos zijn, indien Hij niet hun Vader is, en zo werpen zij zich op Hem, bij Wien de vaderloze ontferming vindt, Hosea 14:3. Het was de eer van hun volk dat het Abraham tot vader had, Mattheus 3:9, die de vriend van God was, en Israël die een vorst Gods was, maar wat hielp hun dat, indien God zelf niet hun Vader was? Abraham en Israël kunnen ons niet helpen, zij hebben de macht niet die God bezit, zij zijn reeds lang dood en weten van ons niet en kennen ons niet. Zij weten niet hoe onze toestand is en welke onze behoeften zijn, en daarom kennen zij ook de middelen niet om ons enige vriendelijkheid te bewijzen. Indien Abraham en Israël met ons leefden, zouden zij voor ons tussenbeiden komen en ons raadgever, maar zij zijn naar de andere wereld gegaan, en wij weten niet of zij wel enige aanraking met deze wereld kunnen hebben, en daarom zijn zij niet bij machte ons enige andere vriendelijkheid te bewijzen dan dat wij de eer hebben van hun kinderen genoemd te worden. "Wanneer de vader gestorven is komen zijn kinderen tot eer en hij weet het niet," Job 14:21. Maar Gij, *o Heere zijt onze Vader van ouds of* (de vaders onzes vleses mogen kunnen zeggen dat zij ons altijd liefhebben, toch zijn zij niet van ouds af onze vaders). God alleen is de eeuwige Vader, de onsterflijke Vader, die ons altijd gekend heeft en nooit ver van ons is. En daarom is Zijn naam van ouds onze Verlosser, de naam waarbij wij U kennen en noemen mogen. Dat is de naam, waarbij Gij van ouds bekend geweest zijt, Uw volk heeft altijd op U gezien als op Degene, tot Wien zij met al hun droefheid komen mochten en aan Wie zij hun toestand mochten blootleggen. Sommigen menen dat deze tekst bedoelt: Zelfs ofschoon Abraham en Israël ons niet alleen niet kunnen helpen, maar het ook niet doen zouden indien zij konden, help Gij ons, want Gij wilt wel. Zij hebben dat mededogen niet, hetwelk Gij hebt. Wij zijn zo verbasterd en bedorven dat Abraham en Israël ons niet voor hun kinderen zouden erkennen, en daarom vlieden wij tot U als onze Vader. Abraham wierp zijn zoon Ismael uit, Jakob onterfde Ruben en sprak de vloek uit over de daden van Simeon en Levi, maar onze hemelse Vader is, als Hij de zonden vergeeft, God en geen mens, Hosea 11:9.

3. Zij pleiten op Gods belang in hen, dat Hij hun Heere, en hun eigenaar is. Wij zijn Uw knechten, alle diensten, die wij U bewijzen kunnen, zijn wij U schuldig, en daarom moeten wij geen andere koningen of goden dienen. *Keer weer om Uwer knechten wil.* Gelijk een vader zich door natuurlijke genegenheid gedrongen gevoelt om zijn kind te helpen en te beschermen-gelijk een meester zich verplicht acht om zijn knecht te steunen en te beschutten, zo zijn wij de Uwe door de sterkste verplichting zowel als door de tederste banden. Gij hebt oorspronkelijke rechten op ons, Heere, handhaaf Uw eigen belangen, Uw eigen rechten, want wij zijn naar Uw naam genoemd. En daarom tot Wie zullen wij gaan om recht en bescherming dan tot U? "Wij zijn de Uwen, red ons!" Psalm 119:94, Uw eigendom, erken ons! "Wij zijn de stammen van Uw erfdeel", niet alleen Uw knechten, maar Uw pachters, wij zijn de Uwe niet alleen om voor

U te arbeiden, maar om U rente te betalen. De stammen van Israël waren Gods erfdeel, het weinigje lof en aanbidding dat de wereld Hem opleverde, moesten zij Hem brengen. En zult Gij nu toelaten dat Uw eigen knechten en pachters zo verongelijkt worden?

4. Zij pleiten er op dat zij slechts kort in het genot van het beloofde land en van de voorrechten des heiligdoms geweest waren, vers 18. *Uw heilig volk heeft het maar een weinig tijds bezeten.* Van Abraham tot David waren slechts veertien geslachten, en van David tot de gevangenschap weer veertien, Mattheus 1:17, en dat was slechts zeer weinig in vergelijking met de belofte dat het land Kanaän hun tot een eeuwige bezitting zou gegeven worden, Genesis 17:8, en met de macht die te werk gesteld was om hen in het land te brengen en te vestigen. Ofschoon wij Uw volk (het volk Uwer heiligheid) zijn, onderscheiden van alle andere volken en aan U gewijd, werden wij zo spoedig er uit gezet. Maar dat hadden zij aan zichzelf te wijten, zij waren in belijdenis Gods heilig volk, doch hun goddeloosheid heeft hen van het bezit van dat land beroofd.

5. Zij pleiten er op dat degenen, die nu het land in het bezit hadden en hielden, vreemdelingen voor God waren, van welke Hij geen dienst of eer genoot. *Gij hebt nooit over hen geheerst,* zij hebben U nooit enige gehoorzaamheid betoond, en zij *waren niet naar Uw naam genoemd,* maar hielden betrekking met andere goden en waren de vereerders van dezen. Zal God dulden dat zij, die in geen enkel opzicht met Hem in verbinding staan, hen onder de voet treden, die dat wel doen? Een andere lezing van deze tekst is: *Wij zijn geworden als die over welke Gij van ouds niet hebt geheerst en die nooit naar Uw naam genoemd* zijn. Zo is het schild van Saul smadelijk weggeworpen, alsof hij niet met olie gezalfd ware geweest. Maar het verbond, dat vergeten scheen te zijn, zal weer in gedachtenis komen.

HOOFDSTUK 64

1 Och, dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt, dat de bergen van Uw aangezicht vervloten;
2 Gelijk een smeltvuur brandt, en het vuur de wateren doet opbobbelen, om Uw Naam aan Uw wederpartijders bekend te maken! Laat alzo de heidenen voor Uw aangezicht beven.
3 Toen Gij vreselijke dingen deedt, die wij niet verwachtten; Gij kwaamt neder, van Uw aangezicht vervloten de bergen.
4 Ja, van ouds heeft men het niet gehoord, noch met oren vernomen, en geen oog heeft het gezien, behalve Gij, o God! wat Hij doen zal dien, die op Hem wacht.
5 Gij ontmoet den vrolijke, en die gerechtigheid doet dengenen, die Uwer gedenken op Uw wegen; zie, Gij waart verbolgen, omdat wij gezondigd hebben; in dezelve is de eeuwigheid, opdat wij behouden wierden.
6 Doch wij allen zijn als een onreine, en al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed; en wij allen vallen af als een blad, en onze misdaden voeren ons henen weg als een wind.
7 En er is niemand, die Uw Naam aanroept, die zich opwekt, dat hij U aangrijpe; want Gij verbergt Uw aangezicht voor ons, en Gij doet ons smelten, door middel van onze ongerechtigheden.
8 Doch nu, HEERE! Gij zijt onze Vader; wij zijn leem, en Gij zijt onze pottenbakker, en wij allen zijn Uwer handen werk.
9 HEERE! wees niet zo zeer verbolgen, en gedenk niet eeuwiglijk der ongerechtigheid; zie, aanschouw toch, wij allen zijn Uw volk.
10 Uw heilige steden zijn een woestijn geworden, Sion is een woestijn geworden, Jeruzalem een verwoesting.
11 Ons heilig en ons heerlijk huis, waarin onze vaders U loofden, is met vuur verbrand; en al onze gewenste dingen zijn tot woestheid geworden.
12 HEERE! zoudt Gij U over deze dingen inhouden, zoudt Gij stilzwijgen, en ons zozeer bedrukken?

In dit hoofdstuk wordt het ernstig smeekgebed voortgezet, dat de kerk in het tweede gedeelte van het vorige hoofdstuk tot God ophief. Zij hadden zich beroepen op hun verbondsbetrekking tot God en op Zijn belangstelling in hen. Hier:

I. Bidden zij dat God op enige wonderdadige en verrassende wijze moge verschijnen voor hen en tegen hun vijanden, vers 1,2.

II. Zij beroepen zich op hetgeen God vroeger had gedaan en altijd bereid was geweest om te doen voor Zijn volk, vers 3 -5.

III. Zij belijden dat zij zondig en Gods gunst onwaardig zijn en dat zij de oordelen verdiend hebben, die hun nu getroffen hebben, vers 6, 7.

IV. Zij beroepen zich op de barmhartigheid van God als van een Vader, en onderwerpen zich aan Zijn volstrekte heerschappij, vers 8.

V. Zij stellen de zeer betreurenswaardigen toestand voor, waarin zij verkeren, en bidden ernstig om vergeving van zonden en afwending van Gods toorn, vers 9-12. En dit was niet alleen bedoeld voor het gebruik van de gevangen Joden, maar moet dienen tot leidraad voor de kerk in tijden van droefheid, wat zij God vragen en hoe zij bij Hem pleiten moet. Is Gods volk te eniger tijd in droefheid, in grote droefheid: laat het bidden, laat het bidden op deze wijze:

Jesaja 64:1-5

Hier is:

I. Het gebed dat God nu wonderlijk voor hen verschijnen mocht, vers 1,2. In het slot van het voorgaande hoofdstuk was hun toestand als zeer ellendig en zeer hard voorgesteld, en daarom was het nu tijd om te roepen: Help Heere, toon Uw ijver en Uw sterkte! Zij hadden gebeden, Hoofdstuk 63:15, dat God van de hemel wilde nederzien, hier bidden zij Hem om neer te komen tot hun verlossing, gelijk Hij gezegd had, Exodus 3:18.

1. Zij begeren dat God Zich in Zijn voorzienigheid wil openbaren aan en voor hen. Wanneer God enige buitengewone verlossing voor Zijn volk bewerkt. Wordt van Hem gezegd dat Hij *verschijnt,* dat Hij Zijn sterkte toont. Zo ook hier, zij bidden Hem *de hemelen te scheuren en neer te dalen,* gelijk toen Hij David verloste en van Hem gezegd wordt dat Hij de hemelen boog en nederkwam, Psalm 18:10, om op buitengewone wijze Zijn macht, Zijn gerechtigheid en Zijn goedheid te tonen, zodat allen die zien en erkennen konden. Dit begeert Gods volk hier en het bidt er om, zij zelf hebben het voorrecht gehad te zien dat Zijn weg was in de zee. zij verlangen dat anderen Hem zien mogen als Zijn weg in de wolken is. Dit is toepasselijk op de wederkomst van Christus, wanneer de Heere zelf zal nederdalen van de hemel met een geroep: Kom, Heere Jezus, kom haastelijk!

2. Zij begeren dat Hij alle tegenstand overwinnen zal, opdat de weg Hem bereid worde, *dat de bergen van voor Zijn aangezicht mogen vervlieten,* dat het vuur van Zijn toorn zo hevig tegen zijn vijanden moge branden dat zelfs de rotsen en bergen er door zouden opgelost worden en wegsmelten, gelijk metaal in een fornuis waar het vloeibaar gemaakt en in de vorm gegoten wordt, die de smelter verkiest, *gelijk een smeltoven brandt,* vers 2. De dingen mogen in de smeltkroes geworpen worden, zodat er een heerlijke omkeer ten gunste van de kerk ontstaat, *gelijk het vuur de wateren doet opbobbelen.* Sommigen zien hierin een zinspeling op de vuurspuwende bergen, die soms zulke stromen van lava uitwerpen, dat de aangrenzende rivieren en meren er van koken, hetgeen beschouwd kan worden als een levendige voorstelling van de macht van Gods toorn en als voorspel van de aanstaande wereldbrand.

3. Zij begeren dat dit zeer veel moge bijdragen tot de heerlijkheid en eer van God, Zijn *naam bekend maken,* niet alleen aan Zijn vrienden (die kenden Zijn naam reeds en vertrouwen op Zijn macht) maar evenzo aan Zijn tegenstanders, opdat die het mogen erkennen en *voor Zijn aangezicht beven* en zeggen zullen evenals de inwoners van Beth Semes: Wie kan staan voor de heilige Heere God? Wie kent de sterkte Zijns toorns? Vroeger of later zal God Zijn naam aan Zijn wederpartijders bekend maken en hen dwingen om voor Zijn aangezicht te beven, die niet wilden komen en Hem aanbidden. Indien Gods naam geen sterke toren voor ons is, waarheen wij mogen lopen en behouden worden, dan zal Hij een sterkte tegen ons zijn, buiten welker bereik wij niet zullen kunnen vlieden en ons redden. De dag zal komen waarop de volken beven zullen voor Gods tegenwoordigheid, al zijn zij nog zo talrijk en krachtig.

II. Zij pleiten er op dat God vroeger ook wondervol voor Zijn volk verschenen is, en: Gij hebt het gedaan, Gij zult het dus doen, is een goede pleitgrond voor de troon van de genade, Psalm 10:17.

1. Zij beroepen zich op hetgeen Hij voor Zijn volk Israël gedaan heeft, voornamelijk toen Hij hen uit Egypte leidde, vers 3. Hij heeft toen *vreselijke dingen* gedaan in de plagen van Egypte,

dingen *die zij niet verwacht hadden,* zij wanhoopten aan de verlossing, zij waren ver van enige gedachte verlost te worden door zo'n hoge hand en uitgestrekten arm. Toen Hij nederkwam op Sinai in zulke majesteit dat die berg en de aangrenzende bergen vluchtten voor Zijn aangezicht en sprongen als rammen, Psalm 114:4, zo beefden dat zij verstrooid werden en de eeuwige hemelen zich bogen, Habakuk 3:6. In de vele grote verlossingen, die God voor Zijn volk wrocht deed Hij vreselijke dingen, die zij niet verwacht hadden, Hij deed grote mannen, die zo statig en sterk als bergen schenen te zijn voor hun aangezicht vallen, en grote tegenstand op houden. Zie Richteren 5:4, 5, Psalm 68:7, 8. Sommigen passen dat toe op de vernietiging van Sanherib's leger die zo'n verrassend voorbeeld van de goddelijke macht was, als het smelten van rotsen en bergen maar kon zijn.

2. Zij pleiten op hetgeen God in het algemeen gewoon was voor Zijn volk te doen en op Zijn te kennen gegeven gunstrijk voornemen om verder te doen. De voorziening, die Hij gemaakt heeft voor de veiligheid en het geluk van Zijn volk en voor allen die Hem zoeken, dienen en op Hem vertrouwen, is zeer groot en zeer gereed, zodat zij nooit behoeven te vrezen daarin teleurgesteld te zullen worden, want zij is zeker en voldoende.

A. Zij is zeer groot en rijk, vers 4. Van ouds heeft men het niet gehoord of gezien wat God doen zal die die op Hem wacht. Zie het kenmerk van Gods volk.

a. Zij zijn het die Hem verwachten in de weg van plicht, wachten op de verlossing, die Hij hun beloofd en voor hen bestemd heeft. Zie waarin het geluk van dit volk begrepen is, in hetgeen God voor hen bereid heeft, wat Hij voor hen vastgesteld heeft in Zijn raad en voor hen bereidt in Zijn voorzienigheid en genade, en waar Hij hen voor bereidt hetgeen *Hij deed* en *zal doen,* zo kan men lezen. Sommigen van de Joodse geleerden menen dat deze zegeningen zijn bewaard voor de dagen van de Messias, en de apostelen halen deze woorden aan, terwijl anderen er bij denken aan de heerlijkheid van de toekomende wereld. Het is al het goede dat God weggelegd heeft voor degenen, die Hem vrezen en gewrocht voor negenen, die op Hem vertrouwen, Psalm 31:19. Daarvan wordt hier gezegd dat van het begin van de wereld, van de eerste en vroegste eeuwen af, niemand door gehoor of gezicht tot volle kennis daarvan gekomen is. Niemand dan God zelf heeft gezien of gehoord, of kan verstaan, welke voorziening gemaakt is voor de tegenwoordige en aanstaande gelukzaligheid van heilige zielen. Veel daarvan was in vroegere jaren verborgen, zij kenden die niet, omdat de onnaspeurlijke rijkdom van Christus verborgen was in God, en God Hem verborgen hield voor de wijzen en geleerden. Maar in de latere eeuwen werd Hij geopenbaard door het Evangelie, zoals de apostel zegt, 1 Corinthiers 2:9, want daarop volgt in vers 10 :Maar God heeft het ons geopenbaard door Zijn Geest (verg. Romeinen 16:25, 26 met Efeziers 3-9). Hetgeen men van ouds niet had gehoord, zou gehoord worden voor het einde van de wereld, dan zou men het zien, wanneer de sluier verscheurd zou zijn om de heerlijkheid in te leiden die nu geopenbaard is. God zelf wist wat Hij bereid had voor de gelovigen, maar niemand anders wist het.

b. Door het menselijk verstand kan het niet ten volle begrepen worden, ook niet nu het is geopenbaard, het is geestelijk en ontdaan van de denkbeelden, die wij meest geneigd zijn in deze zinnelijke wereld te koesteren-het is zeer groot en gaat daarom al onze verwachtingen verre te boven. Zelfs de tegenwoordige vrede van de gelovigen, en nog veel meer hun toekomstige zegen overtreft alle voorstelling en verwachting, Filippenzen 4:7. Niemand kan het begrijpen dan God zelf, Wiens verstand oneindig is. Sommigen lezen deze woorden enigszins anders en maken ze toepasselijk niet zozeer op het werk als op de bewerker er van. Geen oog heeft een God gezien gelijk Gij zijt, die dat doet, (of heeft gedaan en doen kan) voor

degenen die Hem verwachten. Wij moeten besluiten uit de werken van Gods wondervolle genade, zowel als uit die van uit Zijn wonderbare macht, uit de vriendelijke dingen, zowel als uit de grote dingen, die hij doet, dat er is geen God gelijk Hij, noch enige God onder de zonen van de machtigen, die bij Hem vergeleken kan worden.

B. Het is zeer gereed, vers 5. *Gij ontmoet de vrolijke en die gerechtigheid doet:* Gij ontmoet hen met het goede, dat Gij voor hen bereid hebt, vers 4, en Gij, Gij vergeet niet die U gedenken in hun wegen. Zie hier welke gemeenschap er is tussen een genadig God en een begenadigde ziel.

a. Wat God van ons verwacht opdat wij gemeenschap met Hem kunnen hebben.

Ten eerste. Wij moeten nauwgezet zijn in het betrachten van onze plicht in alle opzichten, wij moeten de gerechtigheid werken, ons verlustigen in God, doen hetgeen goed is en hetgeen de Heere God van ons eist en zo goeddoen.

Ten tweede. Wij moeten gaarne onze plicht doen, wij moeten ons verheugen en de gerechtigheid doen, vrolijk zijn in God en in Zijn wet, vrolijk in Zijn dienst en zingen bij ons werk. God heeft de blijmoedige gever en de blijmoedige aanbidder lief. Wij moeten de Heere dienen met blijdschap.

Ten derde. Wij moeten ons schikken naar al de wegen van Zijn voorzienigheid met ons en er dus mee verenigd zijn, wij moeten Hem in al onze wegen gedenken in alle wegen waarin Hij wandelt, zelfs als Hij in tegenheid met ons wandelt. Wij moeten van Zijn gedenken en van Hem melding maken met dankzegging, wanneer Zijn wegen van barmhartigheid zijn, in de dag van voorspoed vrolijk zijn, met geduld en onderwerping wanneer Hij met ons twist. In de weg van Uw gerichten hebben wij op U gewacht, en in de dag van de gerichten moeten wij opletten.

b. Ons wordt gezegd wat wij van God mogen verwachten, wanneer wij Hem zo tegemoet gaan in de weg van plicht. *Gij ontmoet Hem.* Dit duidt vriendschap, gemeenschap en gemeenzaamheid aan, welke God Zijn volk toestaat. Hij ontmoet hen, om met hen om te geen, zich aan hen te openbaren, en hun smekingen in ontvangst te nemen, Exodus 20:24, 29:43. Het duidt evenzeer aan Zijn bereidwilligheid om hen goed te doen. Hij wil hen voorkomen met de zegeningen van Zijn goedheid-Hij zal zich verheugen in goed doen aan hen die zich verheugen in het werken van de gerechtigheid, en genadig zijn voor hen die op Hem wachten. Hij ontmoet Zijn boetvaardig volk met vergeving, gelijk de vader de verloren zoon bij zijn terugkeer ontmoette, Lukas 15:20.

3. Zij pleiten op de onveranderlijkheid van Gods gunst en de vastheid van Zijn belofte, niettegenstaande de zonde van Zijn volk en Zijn misnoegen tegen hen om hun zonden. *Zie, Gij waart verbolgen omdat wij gezondigd hebben,* en wij zijn onder de tekenen van Uw toorn geweest, *maar in deze,* in deze Uw wegen, de wegen van Uw barmhartigheid, hebben wij Uwer gedacht, *want in dezelve is de eeuwigheid,* of: in deze zijt Gij voor eeuwig, Zijn barmhartigheid duurt in eeuwigheid, en daarom zullen wij ten slotte gered worden, of schoon Gij toornig waart omdat wij gezondigd hadden. Dit komt overeen met de inhoud van het verbond dat, indien wij de wet verlaten, Hij onze overtredingen zal bezoeken met de roede, maar Zijn goedertierenheid niet van ons zal wegnemen, Psalm 89:31. En daardoor is Zijn volk menigmaal van de ondergang gered, wanneer zij op de rand daarvan waren, zie Psalm 78:38. En door deze onwankelbaarheid van het verbond hopen wij zalig te worden, want al onze

zaligheid is gelegen in een eeuwig verbond. Ofschoon God toornig op ons geweest is om onze zonden, en dat rechtvaardig, duurt Zijn toorn slechts een ogenblik en is spoedig voorbij, maar in Zijn gunst is het leven, want die duurt in eeuwigheid. In de wegen van Zijn gunst blijft Hij voortgaan, en daarop vertrouwen wij voor onze zaligheid, Hoofdstuk 54:7, 8. Het is goed voor ons dat onze hoop op zaligheid niet is gebouwd op enige verdiensten of geschiktheid onzerzijds, -want daarin is geen zekerheid, evenals Adam niet in Zijn onschuld bleef, maar op Gods barmhartigheden en beloften, want in *deze is* de eeuwigheid.

Jesaja 64:6-12

Gelijk wij de Klaagliederen van Jeremia hebben, zo hebben wij Klaagliederen van Jesaja, de inhoud van beide is dezelfde, de verwoesting van Jeruzalem door de Chaldeën en de zonde van Israël, die daarvan de oorzaak was. Alleen met dit onderscheid: Jesaja ziet die op een afstand en klaagt er over door de Geest van de profetie, en Jeremia zag: de vervulling.

In deze verzen:

I. Belijdt en beweent het volk van God in zijn beproeving zijn zonden, daarbij God rechtvaardigende over de beproevingen en zichzelf Gods barmhartigheid onwaardig keurende, en daardoor trekt het nut van de kastijding en wordt voor de verlossing bereid. Nu zij onder de goddelijke bestraffing verkeerden, hadden zij niets om op te vertrouwen dan de goddelijke barmhartigheid en de voortduring daarvan. Onder hen was er niemand, om hen te helpen ben te ondersteunen, voor hen in de bres te staan of als voorspraak op te treden, want zij waren allen met zonden besmet en daardoor buiten staat om tussen te treden, allen zorgeloos en nalatig in hun plicht en daarom onbekwaam om voorspraak te zijn.

1. Er was een algemeen bederf van zeden onder hen, vers 6. *Wij allen zijn als een onreine en al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed.* Wij zijn als overdekt met melaatsheid en moeten daarom buiten de samenleving gesloten worden. Het volk in zijn geheel was als onder ceremonieële besmetting, zodat het tot de voorhoven van de tabernakel niet mocht naderen, het was als aangetast door een of andere walgelijke ziekte, van de hoofdschedel tot de voetzool was er niets dan wonden en zweren, Hoofdstuk 1:6. Wij werden door de zonden allen niet alleen verwerpelijk voor Gods gerechtigheid, maar afschuwelijk voor Zijn heiligheid, want de zonde is een afschuwelijk ding, hetwelk de Heere haat. *Al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed.*

a. De besten van onze zijn zo, wij allen zijn zo verdorven en besmet, dat zelfs zij in ons midden, die voor rechtvaardigen gehouden worden, slechts gelijk vuile lompen zijn, die op de mesthoop moeten geworpen worden, in vergelijking met onze vaderen, die vrolijk waren en de gerechtigheid deden, vers *5.*

b. De beste van onze handelingen zijn zo. Er is niet alleen een algemene verbastering van zeden, maar een algemeen gebrek in onze godsdienstige verrichtingen bovendien. Hetgeen als offerande van de gerechtigheid dienen moet, is als het onderzocht wordt, gescheurd, lam en ziek en daarom is het beledigend voor God en verwerpelijk. Onze handelingen, al schijnen zij nog zo rechtmatig, zijn als vuile lompen, lompen die ons niet bedekken kunnen en ons slechts verontreinigen, indien wij er voor onze rechtvaardigmaking op steunen en menen dat wij daardoor iets bij God kunnen verdienen. Ware boetvaardigen werpen hun afgoden als vuile lompen weg, Hoofdstuk 30:22, die zijn in hun ogen walgelijk, daardoor erkennen zij dat hun gerechtigheid in Gods ogen zo is dat Hij nog niet hen naar streng recht handelen moet. Onze beste deugden zijn zo gebrekkig en komen zoveel te kort, dat zij als lompen zijn, en er kleeft bovendien zoveel zonde en bederf aan, dat zij zijn als vuile lompen. Indien wij het goede doen willen, ligt het kwade ons bij, en de ongerechtigheid van onze heilige dingen zou onze ondergang zijn, indien wij onder de wet waren.

2. Er was een algemene koudheid van toewijding onder hen, vers 7. De maat van ongerechtigheid van het volk was overstromend vol, en er werd niets gedaan om haar te ledigen.

a. In zekeren zin werd het gebed verwaarloosd. Er *is niemand die Uw naam aanroept,* niemand die U vraagt om genade voor bekering te bewijzen en onze zonden weg te nemen, om barmhartigheid te betonen in de verlichting en verwijdering van de oordelen, welke onze zonden over ons gebracht hebben. Daarom zijn de mensen zo slecht, omdat zij niet bidden, Psalm 14:3,4. Zij *zijn allen afgeweken, want zij roepen de Heere niet aan.* Het staat treurig met een volk, wanneer het gebed verkwijnt.

b. Het gebed werd zeer achteloos gebracht. Indien er al hier en daar een was die Gods naam aanriep, dan deed hij het met grote onverschilligheid. *Er is niemand die zich opmaakt dat hij U aangrijpt.* Bidden is God aangrijpen door het geloof de hand leggen op de beloften en de verzekeringen die God gegeven heeft van zijn genegenheid tot ons en daarop te pleiten. Het is Hem vasthouden als iemand die on het punt staat om ons te verlaten, Hem ernstig te bidden om ons niet te verlaten, of indien dat reeds geschied is, Hem te smeken om terug te keren. Het is Hem die met ons worstelt, vasthouden, want het zaad van Jakob worstelt ook met Hem en overwint. Indien wij God aangrijpen, dan doen wij als de schipper die met zijn haak de kust aangrijpt alsof hij die tot zich trekken kon, maar in werkelijkheid trekt hij zichzelf naar de kust, zo indien wij waarlijk bidden, brengen wij God niet tot ons, maar onszelf tot God. Zij die God door het gebed zo willen aangrijpen dat zij Hem overmogen, moeten zichzelf daartoe aanvuren, al wat in ons is moet daarop gericht zijn, al onze gedachten er mee bezig, al onze aandoeningen er door opgewekt zijn, -het is altijd nog zwak genoeg! In overeenstemming daarmee moet al wat in ons is in het werk gesteld en opgeroepen worden tot de dienst, wij moeten opwekken de gave die in ons is door een onafgebroken beschouwing van de belangrijkheid van het werk dat voor ons is en er onze gehele ziel op zetten, want hoe kunnen wij verwachten dat God in de weg van barmhartigheid tot ons komen zal, indien er niemand is die dat doet, indien zij die belijden bidders te zijn niets zijn dan lediggangers?

II. Zij erkennen dat al hun droefenissen niets anders zijn dan de gevolgen van hun eigen zonden en van Gods toorn.

1. Zij hebben al hun onheilen door hun eigen dwaasheid zelf over zich gebracht. Wij zijn allen onrein, *daarom vallen wij allen af als een blad,* vers 6, niet alleen verwelken wij en verliezen onze schoonheid, maar wij vallen af als bladeren in de herfst. Onze belijdenis van de godsdienst verwelkt en wij worden droog en saploos, onze voorspoed verwelkt en gaat te niet, wij vallen zwak en verachtelijk op de grond en *onze misdaden voeren ons weg als een wind.* Zij jagen ons in de gevangenschap, gelijk de wind in de herfst komt aanstormen en de afgevallen bladeren wegvaagt, Psalm 1:3,4. Zondaren worden afgerukt en dan weggevoerd door de heftige wind van hun eigen ongerechtigheden, die hen doen verwelken en hen afrukken.

2. God bracht hun onheilen over hen door Zijn toorn, vers 7. *Gij verbergt Uw aangezicht voor ons.* Gij zijt op ons misnoegd en weigert ons te hulp te komen. Geen wonder dat, zo zij zich maakten tot een onrein ding, God met afkeer Zijn aangezicht van hen afwendde. Maar dat was niet alles: *Gij doet ons smelten door middel van onze ongerechtigheden.* Dit is dezelfde klacht als in Psalm 90:7, 8. Wij vergaan, of eigenlijk: wij smelten weg, "door Uw toorn." God had hen in de smeltkroes geworpen, niet om hen als schuim te verteren, maar om hen als goud te louteren, opdat zij gereinigd en vernieuwd mochten worden.

III. Zij beroepen zich op hun betrekking tot God als hun God, en pleiten daar nederig op en bevelen zich naar aanleiding daarvan bij Hem aan, vers 8. *Doch nu, Heere, Gij zijt onze Vader:* ofschoon wij ons zeer ongehoorzaam en ondankbaar jegens u gedragen hebben, toch blijven wij erkennen dat Gij onze Vader zijt, en ofschoon Gij ons hebt gekastijd, hebt Gij ons toch niet verworpen. Ofschoon wij dwaas en zorgeloos zijn, arm en veracht, en door onze vijanden vertreden worden, toch zijt Gij onze Vader, daarom keren wij met berouw tot U weer, gelijk de verloren zoon tot zijn vader terug kwam, U bevelen wij ons in onze gebeden aan, van Wien anders dan van onze Vader zouden wij verlichting en hulp verwachten? Wij zijn onder de toorn van een Vader, die met ons verzoend zal worden en de toorn niet eeuwig behouden zal. God is hun Vader

1. Door de Schepping, Hij gaf hun het aan zijn, formeerde hen tot Zijn volk, maakte hen zoals het Hem behaagde. *Gij zijt onze pottenbakker en wij allen zijn het werk van Uw handen.* Daarom zullen wij niet met U twisten, hoe Gij ook met ons handelt, Jeremia 18:6. Zelfs mogen wij hopen dat Gij ons gunstig behandelen zult dat Gij ons zult nieuw maken, nieuw vormen ofschoon wij onszelf mismaakt en misvormd hebben. *Wij zijn wel allen als een onreine,* maar wij *zijn ook allen het werk van Uw handen.* Neem daarom onze onreinheid weg opdat wij geschikt mogen worden voor Uw dienst het gebruik waarvoor wij bestemd zijn. Wij zijn het werk van Uw handen daarom verlaat ons niet, Psalm 138:8.

2. Door het verbond. Daarop wordt gepleit vers 9. *Zie, Heere, en aanschouw toch, wij zijn allen Uw volk,* wij zijn al het volk dat Gij in deze wereld hebt, dat openlijk Uw naam belijdt. Wij worden Uw volk genoemd-onze naburen beschouwen ons als zodanig, en daarom heeft hetgeen wij lijden ook betrekking op U en kan de verlossing, die wij behoeven, alleen van U verwacht worden. Wij zijn Uw volk, en zou niet een volk zijn God zoeken? Hoofdstuk 8:19. Wij zijn de Uwen, help ons! Psalm 119:94. Wanneer wij door Gods voorzienigheid gekastijd worden, moeten wij vasthouden aan onze verbondsbetrekking met Hem.

IV. Zij houden bij God aan om afwending van Zijn toorn en om vergeving hunner zonden, vers 9. *Heere, wees niet zozeer verbolgen,* ofschoon wij het wel verdiend hebben, *en gedenk niet eeuwiglijk onze ongerechtigheden.* Zij bidden niet uitdrukkelijk om wegneming van de oordelen, waaronder zij verkeren, dat laten zij aan God over.

1. Zij bidden dat God met hen verzoend moge worden, en dan kunnen zij rustig zijn hetzij de beproeving aanhoudt of weggenomen wordt. *Wees niet in eeuwigheid verbolgen,* maar laat Uw toorn gestild worden door de genade en het medelijden van een vader. Zij vragen niet: Heere, kastijd ons niet, want dat kan nodig zijn, maar: kastijd ons niet in Uw toorn en in Uw grimmigheid. God verbergt Zijn aangezicht in een kleine toorn.

2. Zij bidden dat zij niet mogen behandeld worden zoals hun zonden verdiend hebben. *Gedenk niet eeuwiglijk onze ongerechtigheden.* De zonde is zo'n kwaad, dat zij verdient eeuwiglijk gedacht te worden, en dat is hetgeen waarvoor zij vrezen, dat eeuwigdurend gevolg van de zonde. Zij bewijzen dat zij zich waarlijk vernederen onder de hand Gods, die meer bevreesd zijn voor de schrik van Gods toorn en de noodlottige gevolgen van de zonde, dan voor enig oordeel van welke aard ook, omdat zij de zonden beschouwen als de prikkel des doods.

V. Zij brengen in het hof des hemels een zeer droevig verslag van de betreurenswaardige toestand, waarin zij verkeren en de verwoesting, waaronder zij kermen.

1. Hun eigen huizen liggen in puin, vers 10. De steden van Juda waren door de Chaldeën verwoest en de inwoners waren weggevoerd zodat er niemand was om ze te herstellen of er enige aandacht aan te wijden Zij zouden dus binnen weinige jaren een volkomen wildernis worden. *Uw heilige steden zijn een woestijn geworden.* De steden van Juda worden heilige steden genoemd, omdat het volk Gode een koninklijk priesterdom was. De steden hadden synagogen, waarin God werd gediend, en daarom bewenen zij haar verwoesting en wijzen er op in hun gebed tot God, niet zozeer omdat die steden zo schoon, rijk en oud waren, maar omdat zij heilige steden waren, waarin Gods naam werd gekend, beleden en aangeroepen. Deze steden zijn een woestijn geworden, haar schoonheid is vernietigd, zij zijn zelfs niet meer bewoonbaar. "Zij hebben al Gods vergaderplaatsen in het land verbrand," Psalm 74:8. Zelfs waren het niet alleen de kleinere steden die tot onbezochte wildernissen gemaakt waren, maar ook *Zion is een woestijn geworden,* de stad van David ligt zelfs in puin Jeruzalem, dat schoon was van gelegenheid en een vreugde van de gehele aarde, is nu misvormd, en de schaamte en aanfluiting van de gehele aarde geworden, die edele stad is een hoop puin en gruis, een verlaten bouwval. Zie welke verwoestingen de zonde over een volk brengt, en hoe een uitwendige belijdenis daartegen niet waarborgen zal, indien heilige steden goddeloze steden worden, zullen zij het eerst van alle in een woestijn veranderd voorden, Amos 3:2.

2. Gods huis is een puinhoop, vers 11. Daarover weeklagen zij in de voornaamste plaats *dat de tempel met vuur verbrand was,* maar zodra die gebouwd was, werd hun gezegd wat hun zonden er van maken zouden, 2 Kronieken 7:21 :*Dit huis, dat verheven zal geweest zijn, daarover zal een ieder die voorbijgaat, zich ontzetten.*

Merk op met hoeveel aandoening zij de verwoesting van de tempel bewenen.

a. *Het was ons heilig en heerlijk huis,* het was een zeer kostbaar gebouw, maar Zijn heiligheid was in hun ogen zijn grootste schoonheid, en daarom was de ontheiliging daarvan het ergste deel van hun ellende en dat hen het meest griefde, nu de heilige diensten niet meer er in voortgezet konden worden.

b. Het was de plaats *waarin onze vaderen U loofden* met hun offeranden en lofliederen. Hoe vreeslijk dat het nu in puin en as ligt, nadat het gedurende eeuwen de heerlijkheid van hun volk geweest was. Het verzwaarde het tegenwoordig ontbreken van de liederen Zions, dat hun vaderen zo menigmaal God daarmee geloofd hadden. Zij vragen Gods belangstelling in hun lot door er op te wijzen, dat dit het huis was, waarin Hij geloofd werd en brengen Hem ook het verbond met hun vaderen in herinnering door melding te maken van de lof hunner vaderen.

3. *Al onze gewenste dingen zijn tot woestheid geworden,* al wat zij begeerlijks en heerlijks hadden, alle dingen die zij in de dienst van God gebruikten, niet alleen het gereedschap van de tempel, de altaren en de tafel, maar ook bijzonder hun sabbaten en nieuwe manen, al hun godsdienstige feesten, die zij gewoon waren met blijdschap te vieren, hun priesters en plechtige vergaderingen, alles was verdwenen. Gods kinderen houden hun geheiligde dingen voor de meest begeerlijke, beroofd van de heilige instellingen en de genademiddelen, zijn zij ontbloot van al hun gewenste dingen. Wat hebben zij meer? Zie hier hoe God zijn belangen en die van Zijn volk ineengeweven heeft, wanneer zij spreken van de steden, welke zij zelf bewoonden, noemen zij die uw heilige steden want die waren Gode gewijd, en wanneer zij spreken van de tempel, waarin God woonde, zeggen zij ons heilig huis en noemen al zijn vaten *onze* gewenste dingen, want zij waren aan die tempel en al zijn belangen hartelijk verbonden. Indien wij op die wijze God betrekken in al onze belangen door ze aan Zijn dienst te wijden en zelf belangstellen

in al hetgeen Hem betreft door dat na aan ons hart te houden, dan kunnen wij met gerustheid beide aan Hem overlaten, want dan zal Hij voor beide zorgen.

VI. Zij besluiten met een aandoenlijke vraag: nederig God wijzende op hun tegenwoordige beproevingen, vers 12. *Heere, zoudt Gij U over deze dingen inhouden?* Of: *kunt Gij U aan deze dingen onttrekken?* Kunt Gij zien dat Uw tempel verwoest is, zonder U dat aan te trekken en het te wreken? Heeft de ijverige God vergeten ijverig te zijn? Psalm 74:22. Sta op, Heere, handhaaf Uw eigen zaak! Heere Gij zijt beledigd, Gij zijt belasterd, en zoudt Gij stilzwijgen en er geen kennis van nemen? Zullen de hoogste beledigingen, die men U kan aandoen, ongewroken blijven? Wanneer wij verongelijkt worden, zwijgen wij, omdat niet ons de wraak toekomt, en omdat wij een God hebben aan Wien wij onze zaak kunnen overlaten. Wanneer God in Zijn eer aangetast is, kan men met grond verwachten, dat Hij zal spreken van wraakneming daarover. Zijn volk schrijft Hem niet voor wat Hij zeggen moet, maar het bidt, gelijk hier. Zwijg niet, o God, Psalm 83:1, Zwijg niet, O God mijns lofs, Psalm 109:1. Spreek tot overtuiging van Uw vijanden, spreek tot vertroosting en verlichting van Uw volk. *Zoudt Gij stilzwijgen en ons zozeer bedekken?* Of: ons voor altijd verdrukken? Het is een zware beproeving voor de Godvrezenden, te zien dat Gods heiligdom verwoest ligt en dat God niets doet om het weer uit de puinhopen te doen verrijzen. Maar God heeft gezegd dat Hij niet eeuwiglijk zal twisten, en daarom mag Zijn volk er op vertrouwen dat hun droefenissen niet eeuwig zullen duren, maar licht en van korten duur zijn.

HOOFDSTUK 65

1 Ik ben gevonden van hen, die naar Mij niet vraagden; Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten; tot het volk, dat naar Mijn Naam niet genoemd was, heb Ik gezegd: Ziet, hier ben Ik, ziet, hier ben Ik.
2 Ik heb Mijn handen uitgebreid, den gansen dag tot een wederstrevig volk, die wandelen op een weg, die niet goed is, naar hun eigen gedachten.
3 Een volk, Mij geduriglijk tergende in Mijn aangezicht, in hoven offerende, en rokende op tichelstenen;
4 Zittende bij de graven, zo vernachten zij bij degenen, die bewaard worden, etende zwijnenvlees, en er is sap van gruwelijke dingen in hun vaten.
5 Die daar zeggen: Houd u tot uzelven, en naak tot mij niet, want ik ben heiliger dan gij. Deze zijn een rook in Mijn neus, een vuur, den gansen dag brandende.
6 Ziet, het is voor Mijn aangezicht geschreven; Ik zal niet zwijgen, maar Ik zal vergelden, ja, in hun boezem zal Ik vergelden;
7 Uw ongerechtigheden, en uwer vaderen ongerechtigheden tegelijk, zegt de HEERE, die gerookt hebben op de bergen, en Mij smaadheid aangedaan hebben op de heuvelen; daarom zal Ik hun vorig werkloon in hun boezem weder toemeten.
8 Alzo zegt de HEERE: Gelijk wanneer men most in een bos druiven vindt, men zegt: Verderf ze niet, want er is een zegen in; alzo zal Ik het om Mijner knechten wil doen, dat Ik hen niet allen verderve.
9 En Ik zal zaad uit Jakob voortbrengen, en uit Juda een erfbezitter van Mijn bergen; en Mijn uitverkorenen zullen het erfelijk bezitten, en Mijn knechten zullen aldaar wonen.
10 En Saron zal tot een schaapskooi worden, en het dal van Achor tot een runderleger, voor Mijn volk, dat Mij gezocht heeft.
11 Maar gij verlaters des HEEREN, gij vergeters van den berg Mijner heiligheid, gij aanrichters ener tafel voor die bende, en gij opvullers des dranks voor dat getal!
12 Ik zal ulieden ook ten zwaarde tellen, dat gij allen u ter slachting zult krommen, omdat Ik geroepen heb, maar gij hebt niet geantwoord, Ik gesproken heb, maar gij hebt niet gehoord, maar hebt gedaan, dat kwaad was in Mijn ogen, en hebt verkoren hetgeen, waaraan Ik geen lust heb.
13 Daarom zegt de Heere HEERE alzo: Ziet, Mijn knechten zullen eten, doch gijlieden zult hongeren; ziet, Mijn knechten zullen drinken, doch gijlieden zult dorsten; ziet, Mijn knechten zullen blijde zijn, doch gijlieden zult beschaamd zijn.
14 Ziet, Mijn knechten zullen juichen van goeder harte, maar gijlieden zult schreeuwen van weedom des harten, en van verbreking des geestes zult gij huilen.
15 En gijlieden zult uw naam Mijn uitverkorenen tot een vervloeking laten; en de Heere HEERE zal ulieden doden, maar Zijn knechten zal Hij met een anderen naam noemen;
16 Zodat, wie zich zegenen zal op aarde, die zal zich zegenen in den God der waarheid; en wie zal zweren op aarde, die zal zweren bij den God der waarheid, omdat de vorige benauwdheden zullen vergeten zijn, en omdat zij voor Mijn ogen verborgen zijn.
17 Want ziet, Ik schep nieuwe hemelen en een nieuwe aarde; en de vorige dingen zullen niet meer gedacht worden, en zullen in het hart niet opkomen.
18 Maar weest gijlieden vrolijk, en verheugt u tot in der eeuwigheid in hetgeen Ik schep; want ziet, Ik schep Jeruzalem een verheuging, en haar volk een vrolijkheid.
19 En Ik zal Mij verheugen over Jeruzalem, en vrolijk zijn over Mijn volk; en in haar zal niet meer gehoord worden de stem der wening, noch de stem des geschreeuws.

20 Van daar zal niet meer wezen een zuigeling van weinig dagen, noch een oud man, die zijn dagen niet zal vervullen; want een jongeling zal sterven, honderd jaren oud zijnde, maar een zondaar, honderd jaren oud zijnde, zal vervloekt worden.
21 En zij zullen huizen bouwen en bewonen, en zij zullen wijngaarden planten, en derzelver vrucht eten.
22 Zij zullen niet bouwen, dat het een ander bewone; zij zullen niet planten, dat het een ander ete, want de dagen Mijns volks zullen zijn als de dagen eens booms, en Mijn uitverkorenen zullen het werk hunner handen verslijten.
23 Zij zullen niet tevergeefs arbeiden, noch baren ter verstoring; want zij zijn het zaad der gezegenden des HEEREN, en hun nakomelingen met hen.
24 En het zal geschieden, eer zij roepen, zo zal Ik antwoorden; terwijl zij nog spreken, zo zal Ik horen.
25 De wolf en het lam zullen te zamen weiden, en de leeuw zal stro eten als een rund, en stof zal de spijze der slang zijn; zij zullen geen kwaad doen noch verderven op Mijn gansen heiligen berg, zegt de HEERE.

Wij naderen nu het einde van deze Evangelische profetie. de laatste twee hoofdstukken richten onze blik op de nieuwe hemel en de nieuwe aarde, de nieuwe wereld welke de bedeling des Evangelies zou aanbrengen, en de scheiding die daardoor zou gemaakt worden tussen het kostelijke en het snode. Christus zegt: Ik ben tot een oordeel in de wereld gekomen. En daarom kan het ons niet bevreemden dat de profeet hier zou spreken van hetgeen, waarvan alle profeten getuigenis geven, 1 Petrus 1:10. De verwerping van de Joden en de aanneming van de heidenen worden dikwijls in het Nieuwe Testament vermeld als hetgeen door de profeten voorzien en voorzegd was, Handelingen 10:43, 13:40, Romeinen 16:28. In dit hoofdstuk hebben we

I. De voorkoming van de heidenen met de roering van het Evangelie, vers 1.

II. De verwerping van de loden om hun halsstarrigheid en ongeloof, vers 2 -7.

III. De behoudenis van een overblijfsel van hen door hen te brengen in de kerk des evangelies, vers 8-10.

IV. De oordelen Gods die de verworpen Joden zouden treffen, vers 11-16.

V. De zegeningen, die voor de Christelijke kerk bewaard bleven, welke haar vreugde en heerlijkheid zullen zijn, vers 17-23. Maar deze dingen worden hier geprofeteerd onder het type van het onderscheid, dat God maken zou tussen sommigen en anderen van de Joden na hun terugkeer uit de gevangenschap tussen hen die God vreesden en hen die Hem niet vreesden, met bestraffing van de zonden, die onder hen gevonden werden, en beloften van de zegeningen, die voor hen bewaard bleven.

Jesaja 65:1-7

De apostel Paulus-een uitlegger die wij vertrouwen kunnen-heeft ons de ware betekenis van deze verzen meegedeeld en ons gezegd op welke gebeurtenis zij doelden en hoe zij vervuld werden, namelijk de roeping van de heidenen en de verwerping van de Joden door de verkondiging van het Evangelie, Romeinen 10:20, 21. En hij merkt daarbij op dat "Jesaja zich verstout," niet alleen door te voorzeggen hetgeen zo onwaarschijnlijk klonk, maar ook door de Joden te profeteren hetgeen zij als een grote belediging voor hun volk zouden opnemen, en waarin de woorden van Mozes zouden vervuld worden, Deuteronomium 32:21. Ik zal u tot jaloersheid verwekken door degenen, die geen volk zijn.

I. Wordt hier voorzegd dat de heidenen, die verre waren, nabij gebracht zouden worden, vers 1 -Paulus leest hier: *Ik ben gevonden van degenen die Mij niet zochten, Ik ben openbaar geworden aan degenen die naar Mij niet vraagden.*

Merk op welk een wonderbare en gezegende verandering in hen bewerkt was en hoe zij daardoor verrast waren.

1. Zij, die lang zonder God in de wereld geleefd hadden, zouden Hem nu gaan zoeken, zij, die niet gezegd hadden: Waar is God, mijn maker? zouden nu beginnen naar Hem te vragen. Zij zomin als hun vaderen hadden Zijn naam aangeroepen, maar allen leefden zij zonder gebed, of zij aanbaden hout en steen, het werk van mensenhanden. Maar nu zullen zij gedoopt worden en de naam des Heeren aanroepen Handelingen 2:21. Met hoeveel welgevallen spreekt de grote God hier over dat Hij gezocht werd voornamelijk door hen, die in vroegere typen naar Hem niet vraagden, en Hij stelt er Zijn heerlijkheid in. Want daar is blijdschap in de hemel over een zondaar, die zich bekeert.

2. God zal hun gebeden met Zijn zegeningen voorkomen. *Ik ben gevonden van degenen die Mij niet zochten.* Deze gelukkige ontmoeting en gemeenschap tussen God en de heidenwereld begon aan Zijn zijde, zij leerden God kennen omdat zij eerst van Hem gekend waren geweest, Galaten 4:9, zij leerden God zoeken en vinden omdat zij eerst door Hem gezocht en gevonden waren. Later wordt God gevonden van hen, die Hem zoeken, Spreuken 8:17, maar bij de eerste aanraking wordt Hij gevonden van zulken, die Hem niet zochten. Wij hebben Hem lief omdat Hij ons eerst lief gehad heeft. De bedoeling van de goedheid van de algemene voorzienigheid voor hen, was dat zij de Heere zoeken zouden, of zij Hem immers tasten en vinden mochten, Handelingen 17:27. Maar zij zochten Hem niet, Hij bleef voor hen de onbekende God en toch was God door hen gevonden.

3. God gaf de voorrechten van een bijzondere openbaring aan hen, die nooit de godsdienst beleden hadden, Ik zei tot hen: *Zie, hier ben Ik! Zie hier ben Ik* tot hen, die niet naar Mijn naam genoemd zijn, gelijk de Joden gedurende vele eeuwen waren. Ik gaf hun enig gezicht op Mij en noodde hen om daarvan de troost en de zagen aan te nemen. Toen de apostelen van plaats tot plaats gingen, predikende het Evangelie, was de inhoud van hetgeen zij predikten: Ziet God, ziet Hem! Keert u tot Hem, vestigt het oog uwer ziel op Hem, gewent u aan Hem, bewondert Hem, aanbidt Hem, ziet af van de afgoden die gij gemaakt hebt en ziet op de God die u gemaakt heeft. Voor hen zei Christus: Ziet Mij! Ziet Mij! met het oog des geloofs, ziet Mij en wordt behouden! En dit werd gezegd tot hen die lange tijd Lo-ammi en Lo-ruchama geweest waren, dat is: niet Mijn volk en niet de ontfermde, Hosea 1:8, 9, Romeinen 9:25, 26.

II. Hier wordt voorzegd, dat de Joden die lange tijd een volk in Gods nabijheid geweest waren, zouden verworpen en op een afstand geplaatst worden vers 2. De apostel past dit toe op de Joden van zijn tijd, als een zaad van boosdoeners, Romeinen 10:21 :Maar tot Israël zegt Hij: de gehele dag heb Ik mijn handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegenstrevend volk.

Merk hier op:

1. Hoe de Joden werden bevoorrecht door de goddelijke genade. God zelf heeft, door de profeten, door zijn Zoon, door de apostelen, Zijn handen tot hen uitgestrekt, gelijk de Wijsheid deed Spreuken 1:24. God strekte Zijn handen tot hen uit als iemand die met hen sprak en hen wilde overreden, Hij wenkte hen niet slechts met de vinger, maar strekte Zijn handen tot hen uit, gereed om hen te omhelzen en hen te steunen, gaf hun de tekenen van Zijn gunst en drong hen om die aan te nemen. Toen Christus gekruisigd werd, waren Zijn handen uitgestrekt om te tonen dat Hij bereid was om wederkerende zondaren aan Zijn hart te ontvangen, en dat zijn zij al de dagen, gedurende de bedeling des Evangelies. Hij wachtte om genadig te zijn en werd het wachten nooit moede, zelfs zij, die ter elfder ure kwamen, werden niet teruggewezen.

2. Hoe zij deze uitnodiging verachtten. Zij werd gegeven aan een opstandig en tegenstrevend volk. Zij werden genodigd aan het bruiloftsmaal en wilden niet komen, maar verwierpen de raad Gods tegen zichzelf. Wij zien hier:

A. Het slechte karakter van dit volk. De wereld zal eens zien dat zij niet onverdiend door God verworpen werd, maar dat zij om haar afhoereren werd buitengesloten.

Hun karakter was over het algemeen zoals men niet verwachten zou van mensen, die zo zeer de gunstelingen des hemels geweest waren.

Ten eerste. Zij waren zeer tegenstrevend. Zij wilden recht of onrecht doen al naar het hun in de zin kwam. *Zij wandelden steeds in een weg, die niet goed was,* niet in een rechte of veilige weg, maar naar hun *eigen gedachten,* hun eigen ontwerpen en begeerten. Indien onze eigen gedachten onze gids zijn, zal zeer waarschijnlijk onze weg niet goed zijn, want zelfs het gedichtsel van de gedachten van onze harten is alleenlijk kwaad. God heeft hun Zijn gedachten meegedeeld, wat Zijn wil was, maar ze wilden wandelen naar hun eigen gedachten, doen wat hun goed dacht.

Ten tweede. Zij waren zeer tergende. Dit was steeds Gods klacht over hen, zij beledigden Hem, zij deden Zijn Heilige Geest smart aan, alsof zij Hem dwingen wilden hun vijand te worden. Zij *tergden Mij geduriglijk in Mijn aangezicht.* Het was hun onverschillig welke belediging zij God aandeden, ofschoon het openlijk en als in Zijn bijzijn geschiedde, met ruiterlijke verachting van Zijn macht en terging van Zijn gerechtigheid, en dat *voortdurend.* Dat was hun wijze van handelen geweest zolang zij een volk geweest waren, getuigen de verzoekingen in de woestijn.

B. De profeet spreekt meer bijzonder van *hun ongerechtigheden en de ongerechtigheden hunner vaderen,* als de oorzaak waarom God hen verworpen heeft, vers 7. Van beide geeft hij thans voorbeelden.

Ten eerste. De meest tergende ongerechtigheid hunner vaderen was afgoderij, deze, zegt de profeet hun, tergde God in Zijn aangezicht, en ze is een zonde, die God, volgens het tweede

gebod, meermalen bezocht aan de kinderen. Zij was de zonde die hen in de gevangenschap bracht, en ofschoon die gevangenschap hen er tamelijk wel van genas werd zij, toen de eindelijke ondergang van het volk kwam, opnieuw tegen hen in rekening gebracht, want ten dage hunner bezoeking zal Hij daarover bezoeking doen, Exodus 32:34. Wellicht waren er velen, lang na de gevangenschap, die, ofschoon zij geen afgoden aanbaden, zich schuldig maakten aan de hier genoemde overtredingen want zij namen zich vreemde vrouwen.

a. Ze verlieten Gods tempel en *offerden in de hoven of bossen,* ten einde de voldoening te hebben God op hun eigen wijze te dienen, want zij hadden geen lust in Gods instellingen.

b. Zij verlieten Gods altaar en offerden hun wierook op tichelstenen, altaren naar hun eigen smaak, Zij brandden reukwerk van hun eigen vinding zodat een en ander, in vergelijking met Gods instelling niet meer waarde had, dan een altaar van gewone steen in vergelijking met het gouden altaar, door God voor het reukoffer bestemd. Sommigen lezen, op stenen platen, zoals die waarmee hun platte daken gedekt werden, en waarop zij soms voor hun afgoden rookten, gelijk blijkt uit 2 Koningen 23:12, waar wij lezen van een altaar op het dak van de opperzaal van Achaz en Jeremia 19:13, waar gesproken wordt van hun roken voor het heir des hemels op de daken hunner huizen.

c. Zij gebruikten waarzeggerij en raadpleegden de doden, zodat zij *vertoefden tussen de graven, en vernachtten hij degenen die bewaard worden,* dat is, de nacht doorbrachten in de graftomben en monumenten, in welke de lijken bewaard werden, zodat zij gelijk de toveres van Endor voor de levenden de doden zochten, zie Hoofdstuk 8:19. Of zij vroegen raad aan de boze geesten die huisden tussen de grafsteden.

d. Zij verbraken de wetten Gods door hun maaltijden, en vernietigden het onderscheid tussen rein en onrein alvorens dat door het Evangelie afgeschaft werd. *Zij aten zwijnevlees.* Sommigen echter verkozen liever te sterven dan zwijnevlees te eten, gelijk Eleazar en de zeven broeders ten tijde van de Maccabeeën, maar het is waarschijnlijk dat verscheidenen het aten, vooral indien hun leven er mee gemoeid was. In de tijd van onze Zaligmaker lezen wij van een grote kudde zwijnen onder hen, waardoor het vermoeden gewettigd wordt dat velen hunner zo weinig om de wet gaven dat ze zwijnevlees aten, waarvoor zij gestraft werden door de uitroeiing van die dieren. *En het sap van gruwelijke dingen was in hun vaten,* en werd als voedsel gebruikt. Verboden voedsel wordt een *gruwel* genoemd, en zij die er gebruik van maakten worden gezegd zich gruwelijk te maken, Leviticus 11:42, 43. Zij die het voedsel niet durfden eten, waren toch vrijmoedig genoeg om het sap te gebruiken, ten einde zo na mogelijk bij het verbodene te komen. Waarschijnlijk echter wordt deze uitdrukking gebruikt om aan te duiden alle verboden voordelen en genietingen, die de zonde verschaffen kan, alle gruwelen, die de Heere haat, maar waarvan zij genieten wilden al was het slechts door het sap te proeven. Maar zij die het zo wagen op de uiterste grens, de zonde te naderen, lopen gevaar van in haar afgrond te vallen.

Ten tweede. De meest tergende ongerechtigheid van de Joden ten tijde van onze Zaligmaker was hun hoogmoed en hun huichelarij, de zonde van de schriftgeleerden en Farizeen waartegen Christus zo menig ure gesproken heeft vers 5. Zij zeiden: *Houd U bij Uzelf, naak tot mij niet, want ik ben heiliger dan Gij.* Kom niet te dicht bij mij, raak mij niet aan, want Gij zoudt mij besmetten. Ik wens niet met U op gemeenzame voet om te gaan, want ik ben heiliger dan Gij zijt, en daarom zijt Gij niet goed genoeg om met mij te verkeren. ik ben niet gelijk de andere mensen en ook niet gelijk aan deze tollenaar. Zij, die altijd gereed waren om tot ieder die zij

ontmoetten te zeggen: Ik ben heiliger dan gij, hielden zich niet alleen voor heiliger dan alle anderen, niet alleen voor zeer goed, zo goed als zij behoorden te zijn, maar voor beter dan een hunner naburen. *Dezen zijn een rook in mijn neus,* zegt God, niet de rook van een snel brandend vuur dat spoedig helder en verkwikkend wordt, maar rook van een vuur van vochtig hout, dat *de gehelen dag brandt of smeult* en daardoor weinig meer dan rook geeft. Niets is in de mens hatelijker in Gods ogen, dan een trotse inbeelding van zichzelf en verachting van anderen, want zij, die zich voor heiliger dan anderen houden, zijn gewoonlijk de onheiligsten van allen.

C. God had daarover een twist met hen. Het bewijs tegen hen is onwederlegbaar. *Zie, het is voor Mijn aangezicht geschreven,* vers 6. Het is daar geschreven opdat er mee gerekend worde in latere tijd, want mogelijk wordt het niet onmiddellijk in herinnering gebracht. De zonden van de zondaren en voornamelijk het ijdel roemen en de aanmatigingen van de huichelaars, worden "door God verzegeld in Zijn schatten en opgesloten," Deuteronomium 32:34. En hetgeen opgeschreven is zal herlezen en te voorschijn gebracht worden. *Ik zal niet altijd zwijgen* ofschoon Ik soms lang zwijg. Zij moeten niet denken dat Hij hun gelijk is, zoals zij soms doen, maar *Hij zal vergelden, ja in hun boezem vergelden.* Zij misbruiken laaghartig de godsdienst, die eerwaardig en heilig is, die hun belijdenis tot een voorwerp van hoogmoed maakt, en de ijverige God zal hun dat vergelden. de belijdenis, waarop zij zich beroemen, zal alleen dienen om hun veroordeling zoveel zwaarder te maken.

a. De ongerechtigheid hunner vaderen zal tegen hen komen, niet alleen de oordelen Gods, welke hun eigen zonden verdienen, maar nog veel zwaarder, Ezra 9:13. Maar God zou niet zo zwaar een vergelding over hen gebracht hebben indien Hij daarin ook niet het oog gehad had op de zonden hunner vaderen Daarom wordt er gezegd dat bij de verwoesting van Jeruzalem over dat geslacht komt al het bloed van de martelaren des Ouden Verbonds, zelfs dat van Abel, Mattheus 23:35. God zal met hen rekenen, niet alleen voor de afgoden hunner vaderen, maar voor hun *hoge plaatsen, hun reukofferen op de bergen en alle hoge heuvelen,* al geschiedde dat wellicht voor de ware God. Want dat was een lasteren en verzaken van God, het was aanmerking maken op de plaats die Hij verkoren had om daar Zijn naam te doen wonen en de belofte die Hij gegeven had dat Hij hen daar ontmoeten en zegenen zou.

b. Zij erkennen dat zij daardoor het onheil zelf over zich gebracht hebben. Uw ongerechtigheden en de ongerechtigheden uwer vaderen tezamen, de ene de andere verzwarende, maken de werken uit, die ofschoon zij naar het schijnt, overzien en vergeten zijn, in hun boezem toegemeten zullen worden. God zal in de boezem vergelden, niet alleen aan Zijn openlijke vijanden meer ook aan Zijn valse en verraderlijke vrienden Psalm 79:12, de ongerechtigheden, waarmee zij tegen Hem overtreden hebben.

Jesaja 65:8-10

Dit wordt door Paulus verklaard in Romeinen 11:1-5. Daar vraagt hij, naar aanleiding van de verwerping van de Joden: *Heeft God Zijn volk verworpen?* En hij antwoordt: *Neen, want nog in deze tegenwoordige tijd is er nog een overblijfsel naar de verkiezing van de genade.* Deze profetie heeft betrekking op dat overblijfsel. Wanneer het huichelachtig volk op het punt staat van verwoest te worden, zal God sommigen uit hen voor zich afzonderen en bewaren. Sommigen van de Joden zullen er toe gebracht worden om het Christendom te omhelzen, tot de kerk toegevoegd en daardoor behouden worden. En onze Zaligmaker heeft gezegd dat ter wille van deze uitverkorenen de dagen van de verwoesting van de Joden zullen verkort worden en er een einde komen zal aan de verlating, die anders tot zo hoge trap zou voortgaan, dat geen vlees zou behouden worden, Mattheus 24:22.

I. Dit wordt hier door een gelijkenis toegelicht, vers 8. Wanneer een wijnstok zo vervallen en verweerd is, dat er naar het schijnt geen sap of leven meer in is, en de wijngaardenier daarom er toe geneigd is om hem te ontwortelen of af te snijden, maar er nog een bagatel sap in een druif gevonden wordt, waarvan wijn zou kunnen gemaakt worden, of schoon slechts in een tros, zal een toeschouwer tussenbeiden komen en zeggen: *Verderf hem niet, want er is een zegen in.* Er is leven in de wortel, en hoop dat er nog iets goeds uit zal voortkomen. Godvrezenden zijn een zegen voor de plaatsen, waarin zij leven, en soms spaart God gehele steden en volken ter wille van weinigen hunner. Hoe naijverig behoorden wij te zijn op deze eer, niet alleen om van anderen onderscheiden te worden, meer om voor anderen nuttig te zijn.

II. Hier is een beschrijving van hen, die dit geredde en reddende overblijfsel zullen uitmaken.

1. Zij zijn dezulken die God dienen. *Het is om Mijner knechten wil,* vers 8, en het zijn *Mijn knechten die daar wonen zullen,* vers 9. Gods getrouwe knechten, hoe zij ook mogen aangezien worden, zijn de beste vrienden van hun land, en die Hem dienen, doen dat van *geslachten.*

2. Zij zijn dezulken die God zoeken, die het tot doel van hun leven maken om God te verheerlijken en het werk van hun leven om Zijn naam aan *te roepen. Zij zijn het volk, dat Mij gezocht heeft.* Zij die God zoeken, zullen Hem vinden, en Hij zal hun een milde beloner zijn.

III. Hier wordt meegedeeld welke barmhartigheden God voor hen bewaard heeft. Het overblijfsel, dat uit de gevangenschap zal wederkeren, zal opnieuw een gelukkige vestiging in hun eigen land hebben, en dat bij erfrecht, als *het zaad van Jakob,* in hetwelk het gehele geslacht bewaard blijft, en waaruit, als uit gezaaide graankorrelen, een talrijk nageslacht zal ontspruiten, en dit is het type van het overblijfsel van Jakob, dat door het geloof in de kerk des Evangelies zal worden ingelijfd.

1. Zij zullen zelf een goed aandeel hebben. Zij zullen *Mijn bergen* beërven, de heilige bergen waarop Jeruzalem en de tempel waren gebouwd, en de bergen van Kanaän, het beloofde land, het type van het genadeverbond, dat al Gods knechten, Zijn uitverkorenen, zullen bewonen en erven. Het wordt hun toevlucht hun rust en hun verblijfplaats, gelijk zij er in wonen, zo zijn zij er thuis en zij hebben het tot een erfelijke bezitting ingenomen. het zal hun zijn tot een onverderflijke erfenis. Gods verkorenen, het geestelijk zaad van Jakob, van de biddende Jakob, zullen de erfgenamen worden van zijn bergen van vreugde en zegening, en zij zullen er door dit tranendal veilig heengeleid worden.

2. Zij zullen een groene weide voor hun kudden hebben, vers 10. *Saron en het dal van Achor* zullen opnieuw, evenals vroeger, vervuld worden met kudden. Saron lag westelijk, op de weg naar Joppe, Achor oostwaarts bij de Jordaan. Daardoor wordt aangeduid dat zij weer in bezit van het gehele land zullen gesteld worden, dat zij er voldoende kudden in zullen hebben, en dat zij er vreedzaam het genot van smaken zullen, zonder gestoord of verschrikt te worden. De instellingen van het Evangelie zijn de velden en valleien, waar de schapen van Christus zullen ingaan en uitgaan en weide vinden. Johannes 10:19, en waar zij vredig mogen nederliggen, Psalm 23:3, gelijk de kudden van Israël in het dal van Achor, Hosea 2:15.

Jesaja 65:11-16

Hier worden de verschillende toestanden van de godvrezenden en de goddelozen, van de Joden, die geloofden, en van hen, die in hun ongeloof volhardden, tegenover elkaar gezet, gelijk het leven en de dood, het goede en het kwade, de zegen en de vloek.

I. Hier is het verschrikkelijk vonnis over hen, die zich verhardden in hun afgoderij na de verlossing uit Babel, en in ongeloof na de verkondiging van het Evangelie.

Merk op:

1. Met welk vonnis hier gedreigd wordt: *Ik zal ulieden ten zwaarde tellen,* gelijk schapen voor de slachter, en daar zal geen ontkomen of uitstel aan zijn, *gij zult U allen ter slachting krommen,* vers 13. Gods oordelen komen:

a. Geregeld en worden volgens Zijn raad uitgevoerd. Zij die door het zwaard vallen, zijn er voor afgeteld, en geen ander. Ofschoon het zwaard schijnbaar blindweg zowel de een als de ander verteert, is het aantal vastgesteld en zal niet overschreden worden.

b. Onweerstaanbaar. De sterkste en stouthartigste zondaren zullen gedwongen worden er zich voor te krommen, want niemand heeft ooit zijn hart tegen God verhard en voorspoed gehad.

2. Welke de zonden zijn, waarom zie ten zwaarde geteld worden.

A. Afgoderij was de oude zonde, vers 11. *Gij zijt het,* die inplaats van Mij te zoeken en Mij als Mijn volk te dienen, *de Heere verlaat,* Hem ontkent en Hem wegwerpt om andere goden te omhelzen. Gij zijt het *die Mijn heilige berg vergeet* (de voorrechten die Hij u schenkt en de verplichtingen waaronder Hij u brengt) om voor uw afgoden op de bergen wierook te branden, vers 7, en die de enige levenden en waren God verlaten hebt. Zij waren *aanrichters van een tafel voor die bende,* die bende afgoden welke de heidenen aanbaden, en *opvullers des dranks voor dat getal,* zij goten hun drankofferen uit voor die ontelbare menigte. Zij, die één God te weinig vinden, achten troepen en honderden goden niet genoeg, maar voegden er altijd nog anderen aan toe, tot zij zoveel goden als steden hadden en hun altaren als *steenhopen op de voren van de velden.* Hosea 12:12. Sommigen zien in *Gad* en *Meni,* hier vertaald door *bende* en *getal,* namen van twee afgoden, ongeveer gelijk staande met Jupiter en Mercurius. Maar wat zij ook waren, hun aanbidders spaarden moeite noch kosten om hen te vereren, zij richtten een tafel voor hen aan en mengden kostelijke wijn voor hen als drankoffer, zij zouden eer hun gezinnen te kort doen dan deze eredienst beperken, hetgeen de aanbidders van de ware God over hun onachtzaamheid moet doen beschaamd staan.

B. Ongeloof was de zonde van de latere Joden, vers 12. *Ik heb geroepen, maar gij hebt niet geantwoord,* hetgeen gelijk staat met hetgeen in vers 2 gezegd is. Ik heb de gehele dag Mijn handen uitgestrekt tot een tegenstrevend volk, en dit wordt toegepast op hen, die het Evangelie verwerpen. De Heere Jezus zelf riep hen (Hij stond en riep, Johannes 7:37), maar zij hoorden niet en wilden niet antwoorden, zij werden door zijn redenen niet overtuigd of bewogen door Zijn vermaningen, maar de oprechte waarschuwingen, die Hij hun tegen dood en verderf gaf en de aanbiedingen die Hij hun deed van leven en geluk werden veronachtzaamd en maakten geen indruk op hen. Maar dit was nog niet alles. *Gij hebt gedaan dat kwaad was in Mijn ogen,* niet onverhoeds, of bij verrassing, maar met overleg. *Gij hebt verkoren hetgeen waaraan Ik geen*

lust heb, dat wil zeggen hetgeen Ik ten uiterste verfoei en verafschuw. Het is niet vreemd dat zij die niet overreed willen worden om het goede te doen, volharden in hun keus om het kwade na te jagen. Zie hier de kwaadaardigheid van de zonde, zij is kwaad in Gods ogen, zij is hoogst beledigend voor Hem, en toch wordt zij begaan voor Zijn ogen, in Zijn tegenwoordigheid en om Hem te tergen. Zij is een tegenspraak van Gods wil, zij doet door eigen keuze datgene wat wij weten dat Hem mishaagt.

II. De verzwaring van dit vonnis door het aanschouwen van de gelukkige toestand van hen, die tot berouw en geloof gebracht waren.

1. De zegeningen van hen die God dienen, en de ellendige toestand van hen, die tegen God opstaan, worden hier tegenover elkaar geplaatst, opdat zij elkaar zullen toelichten, vers 13-16.

A. Gods dienaren mogen zich wel gelukkig achten en voor eeuwig aan Hem verplicht, omdat vrije genade hen daartoe gebracht heeft, wanneer zij zien hoe ellendig anderen er aan toe zich bij gemis van die genade, die zijn verhard en gevaar lopen voor eeuwig in hun ongeloof verloren te gaan, en hoe zij nauwelijks er aan ontsnapt zijn om daarbij te behoren. Zie Hoofdstuk 66:24.

B. Het zal het ongeluk van hen, die verloren gaan, vergroten wanneer zij de gelukzaligheid van Gods dienaren zien, die zij hebben gehaatt, miskend en met de uiterste verachting behandeld, en voornamelijk wanneer zij zullen zien dat zij in dezelfde zegeningen hadden kunnen delen indien zij gewild hadden. Dit was de pijniging van de rijke man in de hel en maakte haar zoveel zwaarder dat hij Abraham van verre zag en Lazarus aanliggende in diens schoot, Lukas 16:23. Zie Lukas 13, 28. Soms maakt Gods voorzienigheid een dergelijk verschil tussen goed en kwaad in deze wereld, en dan wordt de voorspoed van de rechtvaardige een grievend gezicht en een harteleed voor de goddeloze, Psalm 112:10, en vooral zal dat zo zijn in de grote dag.

2. Het verschil in hun toestand ligt in twee omstandigheden:

A. In vertroosting en voldoening.

a. Gods dienaren zullen eten en drinken, zij zullen het brood des levens hebben om gevoed te worden, om geduriglijk feest te vieren, overvloedig zullen zij hun huizen door Gods goedheid gevuld zien en geen nodig ding zal hun ooit ontbreken. Het geluk des hemels zal hun een altijddurend feest zijn: zij zullen verzadigd worden met hetgeen waarnaar zij nu hongeren en dorsten. Maar zij die hun hart op de aarde zetten en van haar geluk verwachten, zullen hongerig en dorstig zijn, altijd ledig, altijd begerend, want het is geen brood, het voldoet en voedt niet. In de gemeenschap met God en algehele afhankelijkheid van Hem is volledige voldoening, maar in zondige ontwerpen is niets dan teleurstelling.

b. Gods dienstknechten zullen blij zijn en van ganser harte juichen. Zij hebben bestendige reden tot blijdschap, en er is niets dat een oorzaak van droefheid voor hen zou kunnen zijn of zij hebben er een afdoend middel tegen, en naarmate hun geloof krachtig en werkzaam is hebben zij een verblijd hart en is hun blijdschap hun sterkte. Zij zullen zich verblijden in de hoop, omdat die hen niet zal beschamen. De hemel zal een wereld van eeuwigdurende blijdschap zijn voor allen die nu met tranen zaaien. Maar aan de andere zijde: zij, die de Heere verlaten, sluiten voor zich alle blijdschap buiten, zij zullen beschaamd worden door hun ijdel vertrouwen op zichzelf, en door hun eigen gerechtigheid en de hoop, die zij daarop gebouwd hebben.

Wanneer de verwachtingen van zegeningen, waarmee zij zichzelf gevleid hebben, vernietigd zijn, welk een beschaamdheid zal dan hun aangezichten bedekken! Zij *zullen schreeuwen van weedom des harten en huilen van verbreking des geestes:* misschien reeds in deze wereld, wanneer hun lachen zal veranderd worden in rouwklagen en hun vreugde in droefheid, en zeker in die wereld, waar de pijniging eindeloos en ongeneeslijk zal zijn, enkel geween en gejammer en knersing van de tanden, in eeuwigheid. Vergelijkt deze twee: *Nu wordt hij vertroost en gij lijdt smarten:* en welk van die beide kiest gij voor uw eeuwig deel?

B. In eer en goede naam, vers 15, 16. *De gedachtenis des rechtvaardigen is en zal gezegend zijn, maar de naam des goddelozen zal verrotten.*

a. Afgodendienaars en ongelovigen zullen hun naam als een vloek achterlaten, die naam zal met schande bedekt en voor eeuwig eerloos gemaakt worden. Hij zal gebruikt worden om slechte hoedanigheden aan te wijzen. Hij zal voor eeuwig voor Gods uitverkorenen een vervloeking zijn, dat is, een waarschuwing voor hen, zij zullen bevreesd zijn om te vallen onder het oordeel, dat het Joodse volk trof en te vergaan evenals *dat voorbeeld van ongeloof.* De vloek over hen, die God verwerpt, maakt geheel hun toestand ellendig. *De Heere zal u slaan!* Hij zal de ongelovige Joden afsnijden van Zijn volk, zij zullen niet langer als geordend volk bestaan, en nooit meer zo vergaderd worden.

b. De naam van Gods verkorenen zal een zegen zijn. *Hij zal Zijn knechten met een andere naam noemen.* De kinderen des verbonds zullen niet langer Joden maar Christenen genoemd worden, en aan hen zullen onder die naam, al de beloften en voordelen van het nieuwe verbond verzekerd worden. Die andere naam zal een eervolle naam zijn-hij zal niet beperkt worden tot een enkel volk, maar in die naam zal men zich zegenen over de gehele aarde. God zal Zijn dienaren hebben onder alle volken van de wereld, die verwaardigd zullen worden deze nieuwe naam te dragen. Zij zullen zich zegenen in *de God van de waarheid.*

Ten eerste. Zij zullen God de eer geven in hun gebeden en in hun plechtige eden, in hun dankzeggingen voor hun geluk door Zijn gunst, en in hun inroepen van Zijn gerechtigheid als rechter. Dit is een deel van de verering, welke wij Gode verschuldigd zijn, wij moeten ons in Hem zegenen, dat is, wij moeten rekenen dat wij genoeg hebben om ons gelukkig te maken, dat wij niets meer behoeven, en niets meer kunnen begeren indien wij Hem hebben als onze God. Het is van veel- belang waarin wij onszelf zegenen wat ons het meest behaagt en wat wij voor onze belangen het hoogste schatten. De wereldse mensen zegenen zich in hun overvloed van aardse goederen, Psalm 49:18, Lukas 12:19, maar Gods dienstknechten zegenen zich in Hem als hun algenoegzame God. Hij is hun een heerlijke kroon en een sierlijke hoed, hun deel en hun sterkte. Alleen bij Hem zullen zij zweren, en niet bij enig schepsel of bij enige valse God. Aan Zijn oordeel zullen zij hun zaak overlaten, waarnaar alle menselijk oordeel zich regelen moet.

Ten tweede. Zij zullen Hem de eer geven als *de God van de waarheid* de God van Amen (zo staat er). Sommigen verstaan dit van Christus, die zelf de Amen is, de getrouwe getuige, Openbaring 3:14, en in Wien alle beloften ja en amen zijn, Z Corinthiers 1:20. In Hem moeten wij ons zegenen en bij Hem moeten we zweren, als de Heere met Wien wij in verbond zijn. Hij die gezegend is op de aarde (zo lezen sommigen deze tekst), zal gezegend zijn in de waarachtige God, want Christus is de waarachtige God en het eeuwige leven, 1 Johannes 5:20. En van ouds was beloofd dat in Hem alle geslachten van de aarde zouden gezegend worden, Genesis 12:3. Anderen lezen hier: Hij zal zich zegenen in de God van Zijn gelovig volk, dat is:

in God als de God aller gelovigen, niets meer begerende dan te mogen delen in de zegeningen, waarmee zij gezegend zijn, behandeld te worden gelijk Hij hen behandelt.

Ten derde. Zij zullen Hem de eer geven als de bewerker van de gelukkige verandering, die zij ondergaan hebben, zij zullen het hun voorrecht achten dat zij Hem tot God hebben, die hun hun vorige droefenissen deed vergeten en de gedachtenis daaraan deed verzinken in hun tegenwoordige vertroostingen, *omdat zij voor Gods ogen verborgen zijn*, dat is, zij zijn geheel weggenomen, want indien er ook maar iets van hun vorige benauwdheden overgebleven was, zou God er het oog op hebben in medelijden met hen en om hen te helpen. Zij zullen die niet langer gevoelen want God zal ze niet meer zien. Het behaagt Hem er over te spreken als iets dat Hem genoegen doet omdat het hun aangenaam is, en daaraan zullen zij met blijdschap zich zegenen in Hem.

Jesaja 65:17-25

Deze beloften werden gedeeltelijk vervuld toen de Joden, na hun terugkeer uit de gevangenschap in vrede in hun eigen land gevestigd waren en daardoor zich als 't ware in een nieuwe wereld geplaatst zagen, maar zij moeten haar gehele vervulling krijgen in de kerk des Evangelies, eerst de strijdende en daarna de zegevierende. *Het Jeruzalem, dat boven is, is vrij, welke is van onze aller moeder.* In de genade en de vertroostingen welke de gelovigen in en door Christus hebben, moeten wij naar deze nieuwe hemel en deze nieuwe aarde uitzien In het Evangelie zijn alle oude dingen voorbij gegaan en is alles nieuw geworden, en daardoor zijn zij, die in Christus zijn, nieuwe schepselen 2 Corinthiers 5:17. Het is een machtige en gelukkige verandering, die hier beschreven wordt in vers 16 *dat de vorige benauwdheden zullen vergeten zijn* maar hier stijgt de verwachting nog veel hoger, ook *de vorige dingen,* de vorige wereld *zal vergeten zijn en niet meer in het hart opkomen.* Zij, die tot het Christelijk geloof bekeerd werden gevoelden zich door Zijn vertroostingen zo verkwikt dat alle vroegere vertroostingen waaraan zij gewoon waren, door hen voor niets geacht werden, niet alleen hun voorgaande droefenissen, maar ook hun voorgaande vreugden, losten zich daarin geheel op. De verheerlijkte heiligen zullen daarom deze wereld vergeten hebben, omdat zij geheel opgaan in de andere. *Want zie, Ik schep nieuwe hemelen en een nieuwe aarde.* Zie hoe onuitputtelijk de goddelijke macht is: dezelfde God die de ene hemel en de ene aarde schiep, kan ook andere scheppen. Zie hoe volmaakt de gelukzaligheid van de heiligen is: alles zal uit een stuk zijn, met de nieuwe hemelen, welke God voor hen schept geeft Hij ook een nieuwe aarde om hen gelukkig te maken. De wereld is uwe, indien gij van Christus zijt, 1 Corinthiers 3:22. Indien God met ons verzoend is, hetgeen ons een nieuwe hemel schenkt, worden ook de schepselen met ons verzoend, waardoor wij een nieuwe aarde krijgen. De toekomstige heerlijkheid van de heiligen zal zo geheel en al verschillen van al wat zij ooit tevoren gekend hebben, dat zij wel nieuwe hemelen en een nieuwe aarde mag genoemd worden, 2 Petrus 3:13. Zie, Ik maak alle dingen nieuw, Openbaring 21:5.

I. Er zal nieuwe blijdschap zijn.

1. Al de vrienden van de kerk en allen die tot haar behoren, zullen zich verheugen, vers 18, *Weest gij heden vrolijk en verheugt u tot in eeuwigheid in hetgeen Ik schep.* De nieuwe dingen die God schept in en door Zijn Evangelie, zijn en zullen zijn de oorzaken van eeuwige blijdschap voor al Zijn gelovigen. *Mijn knechten zullen vrolijk zijn,* vers 13, eindelijk zullen zij dat zijn ofschoon zij nu nog treuren. *Gaat in in de vreugde uws Heeren.*

2. De kerk zal de oorzaak van hun blijdschap zijn, zo heerlijk en voorspoedig zal haar toestand zijn. *Ik schep Jeruzalem een verheuging en zijn volk een vrolijkheid.* De kerk zal niet alleen zich verheugen, maar men zal zich in haar verheugen.

3. De voorspoed van de kerk zal God zelf tot blijdschap zijn, want Hij vermaakt zich in de voorspoed van Zijn dienstknechten, vers 19. *Ik zal Mij verheugen over Jeruzalem en vrolijk zijn over Mijn volk,* want *in al haar benauwdheden was Hij benauwd.* God zal zich niet alleen verheugen in het goede, dat de kerk doet, maar Hij zal zich ook verheugen in het goede, dat Hij haar doet en rusten in Zijn liefde tot haar, Zefanja 3:17. In hetgeen God verheugt, moeten wij ons verheugen.

4. Er zal geen vermindering van deze blijdschap zijn, of enige verandering in de gelukkige staat van de kerk. *De stem van het wenen en de stem van het geschreeuw zal niet meer in haar*

gehoord worden. Indien dit toepasselijk is op enige toestand van de kerk in dit leven, dan betekent het niet meer dan dat de vroegere aanleidingen tot droefheid niet zullen weerkeren, maar dat Gods volk gedurende lange tijd ongestoorde gerustheid zal genieten. Maar de gehele vervulling komt in de hemel, zowel wat de volkomenheid als de eeuwige deur van de belofte betreft, daarmee zullen alle tranen afgewist zijn.

II. Er zal nieuw leven zijn, vers 20. Ontijdige dood door zwaard of ziekte zal niet meer, zoals vroeger, bekend zijn, en daarom zal er niet meer de stem van het geween gehoord worden, vers 19. Wanneer er geen dood meer zijn zal, zal er ook geen rouw meer zijn, Openbaring 21:4. Gelijk de dood geheerst heeft door de zonde, zo zal het leven heersen door de rechtvaardigheid, Romeinen 5:14, 21.

1. De gelovigen zullen door Christus verzadigd worden met leven, al duurt dat leven op aarde ook kort. Indien een zuigeling zijn dagen spoedig eindigt, toch zal hij niet geacht worden ontijdig te sterven want hoe korter zijn leven hier is, zoveel langer zal de rust wezen. Ofschoon de dood heerst ook over degenen, die niet gezondigd hebben in gelijkheid aan de overtreding van Adam, zullen zij die sterven in de armen van Christus, de tweede Adam, en tot Zijn koninkrijk behoren, *niet zuigelingen van weinige dagen* genoemd worden, maar zelfs een kind zal gerekend worden te sterven *honderd jaren oud*, want het zal volwassen verrijzen, verrijzen ten eeuwigen leven. Sommigen verstaan dit van kinderen, die in hun prille jeugd zo uitstekend zijn door wijsheid en genade en in de knop door de dood afgebroken worden, dat zij kunnen gezegd worden te sterven honderd jaar oud. En wat de ouden van dagen betreft wordt gezegd dat zij hun dagen zullen vervullen met vruchten van de gerechtigheid, want die zullen zij nog in de ouderdom voortbrengen om te verkondigen dat de Heere recht is, en dat is een goede oude dag. Van een oud man, die wijs en goed en nuttig is, kan waarlijk gezegd worden dat hij zijn dagen vervult. Oude mannen, die hun hart op de wereld gesteld hebben, vervullen nooit hun dagen, want zij hebben nooit genoeg van de wereld en willen altijd nog meer hebben. Maar de man, die oud en zat van dagen sterft, heeft zijn dagen vervuld als hij met Simeon zeggen kan: Nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede, want mijne ogen hebben Uwe zaligheid gezien.

2 Ongelovigen zullen onvoldaan en ongelukkig zijn al leven zij nog zo lang. De zondaar, die honderd jaren oud zijnde, nog leeft, zal vervloekt worden. Zijn lange leven zal voor hem geen teken zijn van goddelijke gunst en zegen, en het zal hem geen beschutting geven tegen de goddelijke toorn en vloek. Het vonnis, waaronder hij ligt, zal zeker voltrokken worden, zich lange leven is alleen een lang uitstel, ja het is op zichzelf een vloek voor hem want hoe langer hij leeft des te meer vergadert hij zich toorn als een schat tegen de dag van de wraak, en des te meer zonden zal hij te verantwoorden hebben. Zodat het er weinig toe doet of hij lang of kort op aarde zal leven, maar alles of wij het leven van de heiligen dan wel dat van de zondaren leven.

III. Er zal nieuwe genieting zijn van al de gemakken des levens. Vroeger was alles zeer onzeker en gevaarlijk, hun vijanden bewoonden huizen, die Zij gebouwd hadden, en aten de vruchten van bomen, die zij geplant hadden, maar nu zal het anders worden, zij zullen huizen bouwen, en die zelf bewonen wijngaarden planten en zelf de vrucht er van eten vers 21, 22. Dit duidt aan dat het werk hunner handen zal gezegend en voorspoedig gemaakt worden, zij zullen winnen hetgeen waarvoor zij gearbeid hebben, en wat zij gewonnen hebben zal voor hen gespaard blijven, zij zullen het in gerustheid genieten en niets zal het hun verbitteren, en zij zullen in leven blijven om het te genieten. Vreemdelingen zullen niet bij hen invallen om hen uit

te plunderen, Of hun plaats innemen, zoals zij soms gedaan hebben. *Mijn uit verkorenen zullen het werk van hun handen verslijten,* het is eerlijk gewonnen en zal in gerustheid versleten worden, het is het werk van hun handen, waarvoor zij zelf gearbeid hebben, en het is een genot dat te mogen verslijten en niet het brood van ijdelheid of bedrog te eten. Indien wij een hart hebben om het te genieten, dan is dat een gave Gods, Prediker 3:13- en indien wij lang leven om het te genieten, is dat een gunst van Gods voorzienigheid, want hier wordt beloofd: "De dagen Mijns volks zullen zijn als de dagen van een boom, gelijk de dagen van een eik," Hoofdstuk 6:13, wiens kracht in hem is al staat hij bladerloos. Ofschoon hij elken winter van bladeren beroofd wordt, vernieuwt hij het loof weer en leeft vele jaren. De LXX lezen: als de boom des levens. Christus is voor hen de boom des levens, en in Hem genieten de gelovigen al de geestelijke voorrechten die hier typisch voorgesteld worden onder een overvloed van aardse zegeningen, en het zal nooit in de macht van hun vijanden staan hen van deze zegeningen te beroven of in het genot ervan te storen.

IV. Er zal een nieuw geslacht in hun plaats opstaan om deze zegeningen te erven en te genieten, vers 23. Zij *zullen niet tevergeefs arbeiden,* want zij zullen niet alleen zelf het werk van hun handen genieten, maar zij zullen het met voldoening achterlaten aan degenen die na hen komen en niet zo'n treurig vooruitzicht hebben als Salomo had, Prediker 2:18, 1-9. zij zullen niet verwekken en *baren ter verstoring,* want zij zelf zijn *het zaad van de gezegenden des Heeren,* en daarom is hun een zegen geschonken door afstamming van hun voorouders en waarin hun nakomelingen delen, en deze zullen evenals zij het zaad van des Heeren gezegenden zijn. Zij zullen niet tot moeite of verdriet voortbrengen.

1. God zal hun kinderen, die na hen zullen opstaan, maken tot hun vertroosting, zij zullen de vreugde genieten van te zien dat die in de waarheid wandelen.

2. Hij zal maken dat de volgende tijden voor die kinderen aangenaam zijn. Indien zij goed zijn, zal het hun welgaan, zij zullen niet geboren worden om smartelijke dagen te zien en nooit zal van hen gezegd worden: Gezegend de buik, die niet gebaard heeft. In de kerk des Evangelies zal de naam van Christus bij opvolging voortgeplant worden. "Het zaad zal Hem dienen," Psalm 22:31, het zaad van de gezegenden des Heeren.

V. Er zal gezegende gemeenschapsoefening zijn tussen hen en hun God, vers 24. *Eer zij roepen, zal Ik antwoorden.* God zal hun gebeden voorkomen met de zegeningen van Zijn goedheid. David zei: Ik beleed en God vergaf, Psalm 32:6. De vader van de verloren zoon ging deze tegemoet toen hij terug kwam. *Terwijl zij nog spreken,* nog voor zij hun gebed geëindigd hebben, *zal Ik horen.* Ik zal hun datgene geven waarom zij bidden, of de verzekering van de verhoring ervan. Dat zijn sterke betuigingen van Gods bereidwilligheid om het gebed te horen, en dat verschijnt nog veel meer onder de genade van het Evangelie dan onder de bedeling van de wet. Wij hebben dit te danken aan de tussenkomst van Christus als onze voorspraak bij de Vader, en zijn verplicht uit dankbaarheid daarvoor een bereidwillig oor te lenen aan Gods roepstemmen.

VI. Er zal goede verstandhouding zijn tussen hen en hun naasten, vers 25. *De wolf en het lam zullen tezamen weiden,* gelijk zij eendrachtig leefden in Noachs ark. Gods kinderen, ofschoon zij leven als schapen temidden van de wolven, zullen veilig en onbeschadigd zijn, want God zal niet zozeer gelijk vroeger de macht van hun vijanden breken en hun de handen binden, dan wel hun harten verzachten en hun gezindheid veranderen door Zijn genade. Toen Paulus, die een vervolger van de discipelen geweest was en die, afstammeling van Benjamin, als een wolf

verscheurde, Genesis 49:27 zich bij de discipelen voegde en een van hen werd, toen *veranderde de wolf met het lam.* Evenzo toen de vijandschap tussen Joden en heidenen geëindigd was, alle naijver had opgehouden, toen weidden zij samen als Zijn kudde van de goede Herder Jezus Christus, Johannes 10, 16. De vijanden van de kerk hielden op haar zoveel leed te berokkenen, en haar leden hielden op zo twistziek en beledigend elkaar te bejegenen, zodat er niemand van binnen of van buiten was om hun kwaad te doen of te beschadigen, veel minder om op de heilige berg te verwoesten, gelijk beloofd was in Hoofdstuk 11:9.

1. De mensen zullen veranderd worden. De leeuw zal niet langer een roofdier zijn, gelijk hij wellicht nog zou geworden zijn indien de zonde niet in de wereld gekomen was, maar hij zal stro eten gelijk het rund, hij zal zijn kribbe kennen en zijn meester, gelijk de os. Wanneer zij die van roof en diefstal geleefd hebben en zich daardoor rijk gemaakt hebben er door de genade Gods toe gebracht worden om zich met hun stand te vergenoegen, van hun arbeid te leven en tevreden te zijn met hetgeen zij hebben, wanneer zij die gestolen hebben niet meer stelen, maar werken met hun handen hetgeen goed is, dan wordt daardoor vervuld dat de leeuw stro eet gelijk het rund.

2. Satan zal geketend zijn, de draak gebonden, want *stof zal* opnieuw *de spijs van de slang* zijn. Die grote vijand, die toen hij losgelaten was, zich vergastte en onthaalde op het kostbare bloed van de heiligen, die op zijn aanhitsen werden vervolgd, en zich verzadigde met de kostbare zielen van zondaren, die door zijn aanporren vervolgers werden en daardoor zichzelf voor eeuwig verwoestten, zal nu opnieuw tot het stof verwezen worden, volgens het vonnis: op uw buik zult gij gaan en stof zult gij eten, Genesis 3:14. Al de vijanden van Gods kerk die kwaadaardig en vergiftig zijn als slangen, zullen overwonnen en onderworpen worden en stof moeten likken. Christus zal als Zions Koning regeren tot al de vijanden van Zijn koninkrijk gezet zijn tot een voetbank van Zijn voeten. Op de heilige berg hierboven en daar alleen, zal deze belofte haar gehele vervulling krijgen, en daar zal geen kwaad meer gedaan of iets verdorven worden.

HOOFDSTUK 66

1 Alzo zegt de HEERE: De hemel is Mijn troon, en de aarde is de voetbank Mijner voeten; waar zou dat huis zijn, dat gijlieden Mij zoudt bouwen, en waar is de plaats Mijner rust?
2 Want Mijn hand heeft al deze dingen gemaakt, en al deze dingen zijn geweest, spreekt de HEERE; maar op dezen zal Ik zien, op den arme en verslagene van geest, en die voor Mijn woord beeft.
3 Wie een os slacht, slaat een man; wie een lam offert, breekt een hond den hals; wie spijsoffer offert, is als die zwijnenbloed offert; wie wierook brandt ten gedenkoffer, is als die een afgod zegent. Dezen verkiezen ook hun wegen, en hun ziel heeft lust aan hun verfoeiselen.
4 Ik zal ook verkiezen het loon hunner handelingen, en hun vreze zal Ik over hen doen komen, omdat Ik geroepen heb, en niemand antwoordde, Ik gesproken heb en zij niet hoorden, maar deden dat kwaad is in Mijn ogen, en verkoren hetgeen waartoe Ik geen lust had.
5 Hoort des HEEREN woord, gij, die voor Zijn woord beeft! Uw broeders, die u haten, die u verre afzonderen, om Mijns Naams wil, zeggen: Dat de HEERE heerlijk worde! Doch Hij zal verschijnen tot ulieder vreugde, zij daarentegen zullen beschaamd worden.
6 Er zal een stem van een groot rumoer uit de stad zijn, een stem uit den tempel, de stem des HEEREN, Die Zijn vijanden de verdiensten vergeldt.
7 Eer zij barensnood had, heeft zij gebaard, eer haar smart overkwam, zo is zij van een knechtje verlost.
8 Wie heeft ooit zulks gehoord? Wie heeft dergelijks gezien? Zou een land kunnen geboren worden op een enigen dag? Zou een volk kunnen geboren worden op een enige reize? Maar Sion heeft weeen gekregen, en zij heeft haar zonen gebaard.
9 Zou Ik de baarmoeder openbreken, en niet genereren? zegt de HEERE; zou Ik, Die genereer, voortaan toesluiten? zegt uw God.
10 Verblijdt u met Jeruzalem, en verheugt u over haar, al haar liefhebbers! Weest vrolijk over haar met vreugde, gij allen, die over haar zijt treurig geweest!
11 Opdat gij moogt zuigen, en verzadigd worden van de borsten harer vertroostingen; opdat gij moogt uitzuigen, en u verlusten met den glans harer heerlijkheid.
12 Want alzo zegt de HEERE: Ziet, Ik zal den vrede over haar uitstrekken als een rivier, en de heerlijkheid der heidenen als een overlopende beek; dan zult gijlieden zuigen; gij zult op de zijden gedragen worden, en op de knieen zeer vriendelijk getroeteld worden.
13 Als een, dien zijn moeder troost, alzo zal Ik u troosten; ja, gij zult te Jeruzalem getroost worden.
14 En gij zult het zien, en uw hart zal vrolijk zijn, en uw beenderen zullen groenen als het tedere gras; dan zal de hand des HEEREN bekend worden aan Zijn knechten, en Hij zal Zijn vijanden gram worden.
15 Want ziet, de HEERE zal met vuur komen, en Zijn wagenen als een wervelwind; om met grimmigheid Zijn toorn hiertoe te wenden, en Zijn schelding met vuurvlammen.
16 Want met vuur, en met Zijn zwaard zal de HEERE in het recht treden met alle vlees; en de verslagenen des HEEREN zullen vermenigvuldigd zijn.
17 Die zichzelven heiligen, en zichzelven reinigen in de hoven, achter een in het midden derzelve, die zwijnenvlees eten, en verfoeisel, en muizen; te zamen zullen zij verteerd worden, spreekt de HEERE.
18 Hun werken en hun gedachten! Het komt, dat Ik vergaderen zal alle heidenen en tongen, en zij zullen komen, en zij zullen Mijn heerlijkheid zien.
19 En Ik zal een teken aan hen zetten, en uit hen, die het ontkomen zullen zijn, zal Ik zenden tot de heidenen naar Tarsis, Pul, en Lud, de boogschutters, naar Tubal en Javan, tot de ver

gelegen eilanden, die Mijn gerucht niet gehoord, noch Mijn heerlijkheid gezien hebben; en zij zullen Mijn heerlijkheid onder de heidenen verkondigen.
20 En zij zullen al uw broeders uit alle heidenen den HEERE ten spijsoffer brengen, op paarden, en op wagenen, en op rosbaren, en op muildieren, en op snelle lopers, naar Mijn heiligen berg toe, naar Jeruzalem, zegt de HEERE, gelijk als de kinderen Israels het spijsoffer in een rein vat brengen ten huize des HEEREN.
21 En ook zal Ik uit dezelve enigen tot priesters en tot Levieten nemen, zegt de HEERE.
22 Want gelijk als die nieuwe hemel en die nieuwe aarde, die Ik maken zal, voor Mijn aangezicht zullen staan, spreekt de HEERE, alzo zal ook ulieder zaad en ulieder naam staan.
23 En het zal geschieden, dat van de ene nieuwe maan tot de andere, en van den enen sabbat tot den anderen, alle vlees komen zal om aan te bidden voor Mijn aangezicht, zegt de HEERE.
24 En zij zullen henen uitgaan, en zij zullen de dode lichamen der lieden zien, die tegen Mij overtreden hebben; want hun worm zal niet sterven, en hun vuur zal niet uitgeblust worden, en zij zullen allen vlees een afgrijzing wezen.

De strekking van dit hoofdstuk is in vele opzichten dezelfde als die van het vorige, en vele uitdrukkingen hebben beide gemeen, ten aanzien van de verschillende toestand van de goeden en de slechten onder de Joden na hum terugkeer uit de gevangenschap maar dat als typen van de verwerping van de Joden ten tijde van de Messias, de bekering van de heidenen, en de oprichting van het koninkrijk des Evangelies in de wereld. Het eerste vers is door Stefanus toegepast op de terzijdestelling van de tempel door de komst van de Christelijke godsdienst, Handelingen 7:49, hetgeen dienen kan als een sleutel voor het gehele hoofdstuk. Wij hebben hier.

I. De mindere waarde die God hecht aan de ceremonieële diensten in vergelijking met zedelijke plichten, en daarin een aanduiding van Zijn voornemen om binnenkort een einde te maken aan de tempel en de offeranden en hen te verwerpen die daaraan bleven hechten, vers 1- 4, .

II. De redding die God te bestemder tijd bewerken zal voor Zijn volk uit de handen hunner verdrukkers, vers 5, sprekende van verschrikking voor de vijanden vers 6, en van vertroosting voor de vervolgden, en voor hen van een spoedige en volledige verlossing, vers 7-9, een gelukkige vestiging, vers 10, 11, de nadering van de heidenen tot hen, en daarin overvloedige voldoening, vers 12-14.

III. De verschrikkelijke wraak welke God nemen zal op de vijanden van Zijn kerk en Zijn volk, vers 15-18.

IV. De gelukkige vestiging, van de kerk op brede en zekere grondslag, haar voortdurende verwachting van God en zegepraal over haar vijanden, vers 19-24. En wij mogen verwachten dat deze Evangelische profeet van het einde van zijn profetie, vooruit ziet, gelijk hij ook werkelijk doet tot de latere dagen, tot de laatste dag, ja tot in de eeuwigheid.

Jesaja 66:1-4

Hier wordt:

I. De tempel gering geacht in vergelijking met een begenadigde ziel, vers 1, 2. De Joden ten tijde van de profeet, en ook later in de dagen van Christus, roemden zeer op de tempel en beloofden zich daarvan heerlijke dingen. Om hen derhalve te vernederen en hun ijdele verwachtingen te schokken, voorzegden beide de profeten en Christus de verwoesting van de tempel, dat God hem zou verlaten en dat hij spoedig verstoord zijn worden. Nadat hij door de Chaldeën was verwoest, is hij spoedig herbouwd en werden de ceremonieële diensten er in hersteld, maar de Romeinen verwoestten hem voor goed en daarmee was de ceremonieële dienst uitgeroeid. Opdat de wereld daarop mocht voorbereid worden, werd hun dikwijls gelijk hier, voorzegd van hoe weinig waarde de tempel was voor God.

1. God had hem niet nodig. De hemel is de troon van Zijn heerlijkheid en heerschappij, daar zetelt Hij oneindig verheven boven alle andere waardigheid en regering, boven allen lof en prijs. De aarde is de voetbank van Zijn voeten, op welke Hij staat alle dingen regerende overeenkomstig Zijn wil. Indien Gods troon zo heerlijk en Zijn voetbank zo groot is, waar is dan het huis dat de mensen voor God zouden kunnen bouwen, dat de woonplaats van Zijn majesteit zou kunnen zijn en de plaats van Zijn rust? Hoe kan de eeuwige Geest voldaan worden door een huis, dat door mensenhanden gemaakt is? Welke behoefte heeft Hij die nooit moede of mat wordt, die nooit sluimert of slaapt, aan een huis, waarin Hij, gelijk wij, kan rusten? Of, indien Hij dat nodig had dan zou Hij het ons nog niet zeggen, Psalm 50:13, want Zijn eigen hand heeft al deze dingen, de hemelen en hun voorhoven gemaakt, evenals de aarde en al wat zij bevat, en al de heirscharen van beide. *Al deze dingen zijn er geweest:* hebben een begin gehad door de macht van God, die eeuwig gelukzalig was ook voor zij bestonden, en daarom kunnen zij Hem ook geen zegen toebrengen. *Al deze dingen bestaan,* zo lezen sommigen de woorden, en zij blijven bestaan, in stand gehouden door dezelfde macht die hen gemaakt heeft, zodat *onze goedheid niet tot Hem geraakt.* Indien Hij voor zichzelf een huis nodig had om daarin te wonen, dan zou Hij zelf het gemaakt hebben toen Hij de wereld schiep, en indien Hij er een gemaakt had, dan zou het evenals alle andere schepselen tot op deze dag zijn blijven bestaan volgens Zijn ordinantie, zodat Hij in geen geval behoefte had aan een tempel met handen gemaakt.

2. Hij acht de tempel niet zo hoog als een nederig, berouwhebbend en Godvrezend hart. Hij heeft een hemel en een aarde, die Hij zelf schiep, en een tempel die mensen maakten maar Hij ziet dat alles over het hoofd, om in gunst neer te zien op de arme van geest, die nederig en ernstig, zelfvernederend en zelfverloochenend is. wiens hart waarlijk een afkeer heeft van de zonde, er berouw over gevoelt en er vergeving voor zoekt en die beeft voor Gods woord, niet gelijk Felix, die er even door ontroerd werd maar niet langer dan zolang het hem verkondigd werd, maar met blijvend ontzag voor Gods majesteit en heiligheid, en bestendige vrees voor Gods gerechtigheid en toorn. Zulk een hart is een levende tempel Gods. Hij woont daarin en dat is de plaats van Zijn rust, het is gelijk hemel en aarde, Zijn troon en Zijn voetbank.

II. Slachtoffers worden veracht indien zij door onheilige handen aangeboden worden. De offerande des goddelozen is niet alleen onaannemelijk, maar zij is een gruwel in Gods ogen, Spreuken 15:8. Dit wordt hier in het brede aangetoond, vers 3 en 4.

Merk op:

A. Hoe verwerpelijk hun offeranden voor God waren. De vleselijke Joden, na hun terugkeer uit de gevangenschap, vervielen wel niet opnieuw tot afgoderij, maar werden zeer zorgeloos en onachtzaam in de dienst van God, zij brachten het verminkte, en het lamme en het zieke ten offer, Maleachi 1:8, 13, en dat maakte hun dienst afschuwelijk voor God, zij hechtten niet aan hun offeranden, en hoe konden zij dan verwachten dat God op hen acht sloeg? De ongelovige Joden nadat het Evangelie hun was verkondigd en daarin kennis gegeven dat de grote ware offerande geschied was, waardoor aan alle ceremonieële diensten een einde was gekomen, gingen voort met offeranden te brengen, alsof de wet van Mozes nog van kracht was, en volmaken kon degenen die daar toegaan, en dat was verwerpelijk. Hij die een os slacht voor zijn eigen gebruik, is daarin vrij, maar hij die de os nu slacht voor Gods altaar, staat gelijk met die een man doodslaat-het is een even grote belediging voor God als een moord. Hij die dat doet, zet in werkelijkheid het offer van Christus ter zijde, vertreedt het bloed des Nieuwen Testaments, en maakt zich schuldig aan het lichaam en bloed des Heeren, door meer op te richten hetgeen Christus door Zijn dood afgeschaft heeft Hij die een lam offert, indien dat gebrekkelijk is en geen mannetje uit zijn kudde, het beste dat hij heeft, indien hij God meent tevreden te stellen met zo iets, beledigt Hem, inplaats van Hem te behagen, hij is gelijk een die een hond de hals breekt. Geen beest was in de wet zo veracht als de hond, een ezel kon gelost worden, maar de prijs van een hond mocht niet in de schatkist gebracht worden, Deuteronomium 23:18. Hij, die spijsoffer brengt, spijsoffer of drankoffer, is als hij die tracht verzoening te verkrijgen door zwijnenbloed, bloed van een schepsel, dat niet mocht gegeten of aangeraakt worden, en waarvan het sap een gruwel was, Hoofdstuk 65:4, hoeveel te meer het bloed. Hij, die wierook brandt ten gedenkoffer, en daardoor zijn verachting voor de wierook van Christus' voorbede toont, is als hij die een afgod zegent, het was een belediging van God even groot als de verering van valse goden. Huichelarij en verachting en ontheiliging zijn even tergend als afgoderij.

B. Welke hun goddeloosheid was, waardoor hun offers zo verwerpelijk waren. Het was dat zij hun eigen wegen verkozen hadden de wegen van hun eigen goddeloze harten-en zij daarin niet alleen wandelen, maar ook hun ziel lust had aan hun verfoeiselen. Zij waren slecht en onzedelijk in hun omgang, verkozen de weg van de zonden boven die van Gods geboden, en stelden vermaak in hetgeen God tergde. daardoor werden hun offeranden zo beledigend voor God, Hoofdstuk 1:11. Zij, die voorgeven God te vereren door een belijdenis van de godsdienst en toch goddeloos leven werpen een smaad op Hem alsof Hij een beschermer van de zonden ware. En hetgeen hun goddeloosheid nog verergerde, was dat zij er in volhardden, niettegenstaande zij gedurig tot berouw en bekering geroepen werden, zij hielden zich doof voor alle waarschuwingen van de goddelijke gerechtigheid en al de aanbiedingen van de goddelijke genade. *Wanneer Ik riep antwoordden zij niet,* gelijk in Hoofdstuk 65:12. Hetzelfde volgt ook hier: *Zij deden dat kwaad is in Mijn ogen.* Zij waren doof voor hetgeen Hij sprak, gaven niets om hetgeen Hij zei, maar verkozen hetgeen waarvan zij wisten dat Hij er geen lust in had. Hoe konden zij verwachten dat Hij lust had in hun verering terwijl zij geen zorg droegen Hem te behagen in hun wandel, maar integendeel besloten waren Hem te tergen?

C. Het vonnis, dat over hen geveld wordt. Zij verkozen hun eigen wegen, en daarom zegt God, zal Ik verkiezen het loon hunner handelingen. Zij hebben hun keus gedaan, nu doe Ik de Mijne, zij hebben Mij naar hun zin behandeld nu zal Ik met hen de weg houden die Mij behaagt. Ik zal hun het loon geven voor hun handelingen, of volgens sommigen, voor hun inbeelding en bespotting. Zij hebben God bespot en onteerd door hun goddeloosheid, nu zal God hen overgeven aan hun vijanden, die hen onder de voet treden en beledigen zullen. Of: zij zullen bedrogen worden door hun ijdele verwachtingen, waarmee zij zichzelf misleid hebben. God zal

hun zonde tot hun straf maken, ze zullen geslagen worden met hun eigen stok en door hun eigen toedoen in het verderf lopen. *God zal hun vrezen over hen brengen,* dat is Hij zal over hen brengen hetgeen een grote verschrikking voor hen zal zijn, en hetgeen zij altijd als het ergste gevreesd en getracht hebben door hun zonden te ontkomen. Ongelovige harten en ongereinigde, onbevredigde gewetens hebben niets anders nodig om hen ellendig te maken dan dat God hun eigen vrezen over hen brengt.

Jesaja 66:5-14

Nadat de profeet Gods oordelen heeft aangekondigd aan een huichelachtig volk, dat Gods woord bespot en niet wil antwoorden als Hij het roept, wendt Hij zich nu tot hen *die beven voor Zijn woord, om* hen te vertroosten en te bemoedigen, zij zullen niet gewikkeld worden in de oordelen, die over hun ongelovig volk komen zullen. De dienaren moeten wel onderscheiden, opdat, wanneer zij van verschrikking spreken tot de goddelozen, zij niet *de harten van de rechtvaardigen kleinmoedig maken.* Voor goede Christenen is dit niet. De profeet heeft in vers 2 hun, die voor Gods woord beven verzekerd dat God op hen zal zien, hier brengt hij hun van Godswege een genaderijke tijding. Het woord Gods heeft vertroostingen in voorraad voor hen, die door oprechte verootmoediging over hun zonden, bereid gemaakt zijn om die te ontvangen. Er waren die niet wilden horen als God sprak, vers 4, maar indien zij weigeren zullen anderen het doen. Indien het hart beeft voor het Woord, zal het oor er voor geopend zijn. Wat wordt hun hier gezegd?

I. Zij mogen weten dat God hun rechtvaardige maar verongelijkte zaak zal handhaven tegen hun vervolgers, vers 5. *Uw broederen die u haten, zeggen: Dat de Heere heerlijk worde! Doch Hij zal verschonen tot Uw vreugde.* Dit kan wellicht betrekking hebben op het geval van sommige Joden na hun terugkeer uit de gevangenschap, of schoon daarvan in de geschiedenis niets blijkt, en daarom kan het beter toegepast worden op de eerste predikers en belijders van het Evangelie onder de Joden.

Merk op:

1. Hoe de getrouwe dienaren van God vervolgd werden. *Hun broederen haatten hen*. De apostelen waren Joden door geboorte, en zelfs in de steden van de heidenen, waren de Joden, die zij ontmoetten, hun bitterste en onverzoenlijkste vijanden, die de heidenen tegen hen ophitsten. De bruid beklaagt zich, Klaagliederen 1:6 dat de kinderen harer moeder tegen haar ontstoken waren. Pilatus verwees Jezus: Uw eigen volk heeft U aan mij overgeleverd, Johannes 18:35. Hun broederen, die hen behoorden lief te hebben en aan te moedigen om huns werks wil haatten hen en wierpen hen uit de synagoge sneden hen af alsof zij de grootste Godslasteraars waren, terwijl zij in werkelijkheid de grootste zegeningen voor hun kerk en volk waren. Dit was een vrucht van de oude vijandschap van het zaad van de slang tegen het zaad van de vrouw. Zij, die Christus haten, haten ook Zijn discipelen, omdat zij Zijn koninkrijk en Zijn belangen toegedaan zijn, Johannes 15:18, en zij werpen hen uit *om Mijns naams wil,* omdat zij naar Zijn naam genoemd zijn en Zijn naam noemen en zich er aan wijden om Zijn naam te verbreiden. Het is niets nieuws als de kerkelijke ban misbruikt wordt en als hetgeen tot haar verdediging bestemd was, tegen haar beste vrienden gekeerd wordt, door de ontrouw van haar regeerders. En zij, die dit deden, zeiden: Dat de Heere heerlijk worde, zij gaven voor daarin nauwgezetheid van geweten en ijver voor God en Zijn kerk te betonen, en deden het met alle tekenen van vroomheid. Onze Zaligmaker legt dit uit en schijnt hierop te doelen in Johannes 16:2 :Zij *zullen u uit de synagogen werpen, ja de ure komt dat een ieder die u zal doden, zal menen Gode een dienst te doen.* In de naam des Heeren begint men kwaad van allerlei aard. Of men kan het opvatten als een woord van wantrouwen in God. Gij zegt: God zal verheerlijkt worden door uw bevrijding, laat Hem verheerlijkt worden, laat Hem haasten en Zijn werk bespoedigen, Hoofdst 5:1O, Hij verlosse u, als Hij lust aan u heeft. Sommigen houden het voor de taal van onheilige joden in de gevangenschap de spot drijvende met hun broederen, die verlossing verwachtten, en de verwachtingen beschimpende, die zij zelf

gekoesterd hadden, dat God binnenkort daarin verheerlijkt zou worden zij deden dus wat zij konden om de verwachting van de arme te beschamen, Psalm 14, 6.

2. Hoe zij werden bemoedigd onder deze vervolgingen. Laat uw geloof en uw hoop het nog een korte tijd uithouden, uw vijanden haten en verdrukken u, uw broederen haten u en werpen u uit, maar uw Vader in de hemelen heeft u lief en zal tot uw gunste verschijnen wanneer niemand anders dat doen kan of durft. Zijn voorzienigheid zal alle dingen tot uw voordeel schikken, Hij zal verschijnen tot uw vreugde en tot schrik van hen die u verongelijken en vertreden, zij zullen beschaamd worden over hun vijandschap tegen u. Dit werd vervuld toen, bij de tekenen van Jeruzalems naderende verwoesting, het hart van de Joden hun ontzonk van vrees maar de discipelen van Christus, die zij hadden gehaat en vervolgd hieven hun hoofden op met blijdschap, wetende dat hun verlossing nabij was, Lukas 21:26, 28. Ofschoon God schijnbaar zich herbergde, zou Hij ter rechter tijd verschijnen.

II. Hun wordt meegedeeld dat Gods verschijning voor hen veel beweging in de wereld zal verwekken, vers 6. Er *zal een stem eens groten rumoers zijn uit de stad, een stem uit de tempel,* vers 6. Sommigen houden dit voor een juichende en zegevierende stem van de vrienden van de kerk, anderen voor een verschrikte, klagende stem van haar vijanden, die in de stad verrast worden en ter behoudenis naar de tempel vluchten. Deze stemmen zijn slechts de echo *van de stem des Heeren, die nu Zijn vijanden naar verdiensten vergeldt,* en zij, die niet naar deze stem van verschrikking willen luisteren, zullen Hem eens horen als de verschrikkelijke oordelen losbarsten. Wij kunnen ons voorstellen welk een ontzettend rumoer en gejammer Jeruzalem en de tempel doorklonk toen de stad na lange belegering eindelijk door de Romeinen ingenomen was. Sommigen menen dat deze profetie vervuld werd door de tekenen, welke voor de verwoesting van Jeruzalem waargenomen werden en waarvan Josefus in zijn Joodse oorlogen verhaalt (boek 7, Hoofdstuk 3, dat de tempeldeuren plotseling vanzelf opensprongen en de priesters een geluid van beweging in het heilige van de heiligen hoorden, gevolgd door een stem, die zei: "Laat ons van hier gaan!" Korten tijd daarna doorkruiste een zekere Jezus Bar-Amos de stad op het Loofhuttenfeest, en riep onophoudelijk: "Een stem van het oosten, een stem van het westen, een stem van de vier winden, een stem tegen Jeruzalem en de tempel, een stem tegen het gehele volk!"

III. Hun wordt meegedeeld dat God zich een kerk in de wereld stichten zal, welke binnen korte tijd overvloedig gevuld zal worden, vers 7. *Eer zij barensnood had, heeft zij gebaard.* Dit kan beschouwd worden als doelende op de verlossing van de Joden uit de Babylonische gevangenschap, die zeer gemakkelijk en in stilte tot stand kwam, zonder enige moeite of worsteling, gelijk bij hun uittocht uit Egypte, die door een sterke en hoge hand geschiedde, Deuteronomium 4:34 maar deze door de Geest van de Heere van de heirscharen, Zacheria 4:6. Zij verheugt zich in het jongsken, het beeld waaronder de bevrijding wordt voorgesteld, en de moeder was er niet door in pijn geweest, *eer haar smart overkwam is zij verlost.* Dit was geheel en al verrassend, ongewoon en zonder voorbeeld, behalve in hetgeen de Egyptische vroedvrouwen vertelden van de Hebreeuwse moeders, Exodus 1:19, dat zij de kinderen ter wereld brachten nog voordat de vroedvrouwen aanwezig waren. *Zou een land kunnen geboren worden op een eniger dag? Of* volgens andere lezing: *Zou de aarde haar vruchten kunnen voortbrengen op een enkele dag?* Neen, dat is het werk van enige weken in de lente, die het gelaat des aardrijks vernieuwt en haar met voortbrengselen bedekt. *Zou een land kunnen geboren worden op een enigen dag en zou een volk kunnen geboren worden op een enige reize?* Is het dan denkbaar dat een vrouw in een geboorte genoeg kinderen ter wereld zou brengen om een land te bevolken en dat deze onmiddellijk volwassen zouden zijn? Neen, iets

dergelijks geschiedde bij de schepping, maar sedert heeft God van al zulke werken gerust en gebruikt tweede oorzaken om geleidelijk het doel te bereiken. Hij doet niets plotseling. Toch, in dit geval: zodra Zion weeën kreeg, heeft zij haar kinderen gebaard. Niet zodra was de oproeping van Cyrus uitgevaardigd, of de gevangenen verenigden zich tot een lichaam en waren gereed om naar hun land te vertrekken. En de oorzaak daarvan wordt genoemd, die is, vers 9, omdat de Heere het gedaan heeft, en het dus is geschied door Hem, wiens werken allen volkomen zijn. Indien Hij tot aan de geboorte leidt om verlossing van Zijn volk voor te bereiden, dan helpt Hij ook door de geboorte heen in de voltooiing van die verlossing. Wanneer alles rijp en gereed is voor de verlossing en het aantal maanden vervuld werd, zodat de kinderen tot aan de geboorte gekomen zijn, zou Hij dan niet de kracht geven om te baren, en moeder en kind op de ellendigste wijze laten omkomen? Hoe zou dit bestaanbaar zijn met het goddelijk mededogen? Zal Hij een werk beginnen en het niet voortzetten? Hoe komt dat overeen met de goddelijke macht en volkomenheid? En zou Hij die genereert, voortaan toesluiten? Zou God de mensheid en alle soorten van levende schepselen tot aanzijn brengen om zich te vermenigvuldigen, en de aarde te vervullen, en zou Hij Zion toesluiten? Zou Hij haar niet vruchtbaar maken in een gezegende nakomelingschap om de kerk te vervullen? Of: Ik genereer en zou Ik dan verhinderen om voort te brengen? Zou God de bevrijding in beginsel en belofte genereren, en dan verhinderen dat zij tot uitvoering kwam? Maar dit was een type van de vestiging van de Christelijke kerk in de wereld en de vermenigvuldiging van dat gezin door kinderen, die naar de naam van Jezus Christus genoemd worden. Want de Geest was uitgestort en het Evangelie uitgegaan van Zion, menigten werden bekeerd binnen korten tijd en met geringe moeite in vergelijking met de gevolgen. De apostelen brachten voort nog voordat zij in arbeid waren, en de kinderen, die Christus geboren werden, waren zo talrijk, en werden zo spoedig en gemakkelijk voortgebracht, dat zij meer geleken op de dauw van de morgenwolk, Psalm 110:3, dan de zonen door de moeder ter wereld gebracht. De voorspoed van het Evangelie was wonderbaar, dat licht verspreidde zich gelijk de dageraad, buitengewoon snel tot aan de einden van de aarde. Steden en volken werden ineens voor Christus gewonnen. Op dezelfde dag, waarop de Geest werd uitgestort werden drie duizend zielen tot de kerk toegedaan. En dit heerlijke werk ging even wonderbaar voort als het was aangevangen, boven al wat men had kunnen denken, en zo wies het woord Gods en nam de overhand. Hij die tot de geboorte gebracht had door overtuiging van zonden, bracht de geboorte tot stand door waarachtige bekering.

IV. Zij moeten weten dat hun tegenwoordige droefheid binnenkort zal veranderd worden in overvloedige blijdschap, vers 10,11.

Merk op:

1. Hoe de vrienden van de kerk beschreven worden. Zij zijn het die haar liefhebben en met en over haar treuren. Allen die God liefhebben, beminnen Jeruzalem, zij hebben de kerk Gods lief en haar belangen liggen hem na aan het hart. Zij bewonderen de schoonheid van de kerk, scheppen behagen in haar gemeenschap en geven zich van ganser hart aan haar zaak. En zij, die oprechte genegenheid voor de kerk koesteren, gevoelen ook waarachtig medelijden met haar in al haar zorg, droefenis en strijd. Zij treuren over haar, al haar smarten zijn hun smarten, als Jeruzalem in droefheid is, hangen zij hun harpen aan de wilgen.

2. Hoe zij bemoedigd worden. *Verblijdt u met haar* en wederom zeg ik u: verblijdt u. De vrienden van Jeruzalem zullen reden hebben om zich te verblijden, de dagen van treuring zullen ten einde lopen, en zij zal vertroost worden naar de tijd, waarin zij bedroefd geweest is. Indien

wij lijden met Christus en treuren met Zijn kerk, zullen wij regeren met Hem en ons verheugen met haar. Wij worden hier opgeroepen om

a. Ons aandeel te nemen in de lofzegging van de kerk: Komt, verblijdt u met haar en verheugt u over haar, verheugt u grotelijks en weet goed waarover gij u verheugt, verheugt u op de algemene dankdagen. Gij die met haar getreurd hebt in haar droefheid, kunt uit dezelfde oorzaak delen in haar vreugde.

b. Om ons aandeel te nemen aan de vertroostingen van de kerk. Wij mogen *de borsten harer vertroostingen zuigen en verzadigd worden.* Het woord van God, het verbond van de genade, en voornamelijk de beloften van dat verbond de instellingen Gods en al de gelegenheden om Hem te ontmoeten en met Hem gemeenschap te hebben zijn de borsten, welke de kerk beschouwt en geniet als de borsten harer vertroostingen, in welke haar vertroostingen geborgen zijn en waaruit zij die door het geloof deelachtig wordt. Met haar moeten wij dus deze borsten zuigen, door de toepassing van Gods beloften op onszelf en door een ijverig gebruik van Zijn instellingen. En met de vertroostingen, die wij daaruit trekken, moeten wij voldaan zijn, en niet onvergenoegd, indien wij weinig van de aardse gemakken genieten. Het is de heerlijkheid van de kerk dat zij de Heere tot haar God heeft, dat zij de dienst en de aanneming Gods bezit, en door de overvloed van deze heerlijkheid moeten wij ons vergenoegd gevoelen. Wij moeten meer behagen scheppen in onze gemeenschap met God en onze betrekking tot Hem, dan in al de genoegens van de kinderen van de mensen. Hetgeen de heerlijkheid van de kerk is, moet ook onze heerlijkheid en vreugde zich, voornamelijk haar reinheid, eenheid en groei.

V. Zij moeten weten dat Hij die hen oproept om zich te verheugen, hun ook de redenen en de genegenheid geven zal om dat te doen, vers 12-14.

1. Hij zal hun reden daartoe geven.

A. Zij zullen een lange, onafgebroken tijd van voorspoed genieten. *Ik zal de vrede over haar uitstrekken,* of ik ben bezig over haar uit te strekken de vrede, dat is alles goeds, gelijk *een rivier,* die in voortdurenden stroom voortgaat, al groter wordende totdat zij zich in de oceaan stort. Het Evangelie brengt, naar het in zijn kracht ontvangen wordt, zo’n vrede met zich, die stromen zal als een rivier, de zielen van alle goeds voorziende en vruchtbaar makende, gelijk een rivier het land doet, waar zij doorheen vloeit. Zulk een rivier van vrede kunnen de wereldse gemakken uit hun bronnen niet voortbrengen, en de dammen van de aardse moeiten kunnen haar niet verstoppen of terugdrijven, of doen verzanden, zo’n rivier van vrede zal ons voeren naar de oceaan van eindelozen en ongemeten zegen.

B. Zij zullen grotelijks en voorspoedig vermeerderd worden. *De heerlijkheid van de heidenen zal als een overlopende beek tot hen komen.* Bekeerden uit de heidenen zullen tot de kerk toevloeien en de rivier van haar vrede en voorspoed doen zwellen. Zij zullen hun heerlijkheid medebrengen, hun rijkdom en hun eer, hun macht en hun belang, en dat alles zal gebruikt worden in de dienst van God, en strekken ten bate van de kerk Dan zullen zij ook die borsten van vertroosting zuigen. Wanneer gij zo’n menigte ziet komen om in deze vertroostingen te delen, zult gij zoveel ijveriger en begeriger worden om uw deel daaraan te verzekeren, niet uit vrees dat gij minder zult krijgen dan anderen die deelhebber aan Christus, want daarvoor bestaat geen gevaar, Hij heeft genoeg voor allen en genoeg voor een ieder, maar hun ijver zal u

tot heilige jaloersheid verwekken. Het is goed als dit geschiedt. Romeinen 11:14, 2 Corinthiers 9:2.

C. God zal in allen verheerlijkt worden, en dat zal meer dan al het andere hun blijdschap uitmaken, vers 14. *De hand des Heeren zal bekend worden aan Zijn knechten,* de beschermende, ondersteunende hand van Zijn almachtige kracht, de verrijkende, gevende hand van Zijn onuitputtelijke goedheid, de zegeningen welke Zijn knechten daaruit ontvangen zullen bekend worden tot Zijn en hun heerlijkheid. En om dit nog schitterender te maken, zal Hij terzelfder tijd tonen *dat Hij de gram van zijn vijanden is.* Gods barmhartigheid en gerechtigheid zullen beide geopenbaard worden en voor eeuwig verheerlijkt.

2. God zal hun niet alleen reden van vreugde geven, maar Hij zal ook tot hen spreken van vertroosting, Hij zal spreken naar hun hart, en dat kan alleen Hij doen zodat het daardoor sterk wordt. Zie wat Hij doen wil tot vertroosting van alle kinderen Zions.

A. Hun land zal hun een tedere voedster zijn. Gij zult *op de heup gedragen worden,* gelijk kleine kinderen, *en op de knieën zeer vriendelijk getroeteld worden,* gelijk lievelingen, vooral wanneer zij vermoeid en van streek zijn en in slaap gemaakt moeten worden. De goede Herder zal de lammeren in Zijn armen vergaderen en in Zijn boezem dragen, en dat moeten ook de ouderherders doen, opdat die kleinen niet ontmoedigd worden. Pasbekeerden moeten gunstelingen zijn.

B. God zelf zal hun machtige vertrooster zijn. *Als een, die zijn moeder troost,* wanneer hij ziek of zwak, of op enig punt in droefheid is, *zo zal Ik u vertroosten,* niet alleen met de duidelijke bewijsvoeringen van een verstandige vader, maar met de tedere aandoening en het medelijden van een liefhebbende moeder, die het bedroefde kind beklaagt, wanneer het gevallen is en zich bezeerd heeft, zij maakt het rustig en op zijn gemak en tracht het op alle manieren tot kalmte te brengen, nadat zij het heeft moeten beknorren, Jeremia 31-20. "Sedert Ik tegen hem gesproken heb, rommelt Mijn ingewand over hem, " hij is Mij een dierbare zoon, een aangenaam kind. Zo vertroost de moeder. *Zo zult gij te Jeruzalem getroost worden,* door de gunsten, welke de kerk verleend worden, en waarin gij delen zult, en door de dankzeggingen van de kerk, waarmee gij zult instemmen.

C. Zij zullen de gezegende uitwerking van deze vertroostingen in hun zielen gevoelen, vers 14. *Gij zult het zien,* tot welk een gelukkige toestand de kerk hersteld is, en niet alleen uw tong, maar uw hart zal zich verheugen.

Dit werd vervuld door de grote voldoening die de discipelen van Christus hadden in het volbrengen van hun dienst. Christus zegt hun met het oog daarop, Johannes 16:22. *Uw hart zal zich verblijden en niemand zal uw blijdschap van u wegnemen. En uw beenderen,* die dor en verweerd waren, en waaruit het merg verteerd was, zullen met levenskracht opnieuw vervuld worden en *groeien als het gras.* Goddelijke vertroostingen bereiken de inwendigen mens, zij zijn gelijk merg in de beenderen, Spreuken 3 8. De beenderen zijn de sterkte van het lichaam, die zullen door deze vertroostingen gezond gemaakt worden. "De vreugde des Heeren zal uw sterkte zijn," Nehemia 8:10.

JEREMIA

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE AANMERKINGEN VAN HET BOEK VAN DEN PROFEET JEREMIA.

De profetieën van het Oude Testament zijn, evenals de brieven in het Nieuwe, gerangschikt naar den omvang der boeken, meer dan naar hun oudheid; de langste, en niet de oudste, het eerst. Er waren verscheidene profeten, die hun godsspraken opschreven, tijdgenoten van Jesaja, zoals Micha, of korten tijd vóór hem Hosea, en Joel, en Amos, of spoedig na hem gelijk Habakuk en, naar men onderstelt ook Nahum; maar toch is de profetie van Jeremia, die vele jaren naden dood van Jesaja leefde, dadelijk achter het boek van Jesaja geplaatst, omdat het zoveel bevat. Laat hun den voorrang gegeven worden, bij wie wij het meeste van Gods Woord vinden, en laat de minder-begaafden daarom niet geminacht of buitengesloten worden. Omtrent de profetie in het algemeen hebben we thans niets meer op te merken, maar betreffende den profeet Jeremia wijzen wij er op:

I. Hij werd spoedig tot profeet geroepen; hij begon jong, en kon daarom uit eigen ondervinding zeggen dat het goed is voor een man om het juk in zijn jeugd te dragen, zowel het juk van dienst als van droefenis; Klaagliederen 3:27. Hieronymus merkt op dat Jesaja, die meerdere jaren geleefd had eer hij geroepen werd, de tong aangeraakt werd met een kool vuurs van het altaar, om zijne onreinheid weg te nemen, Jesaja 6:7; maar toen God Jeremia’s mond aanraakte, terwijl deze nog jong was, werd er niets gezegd van reiniging van onreinheid, omdat hij nog pas weinige jaren geleefd had en nog niet zoveel zonden te verantwoorden had, Jeremia 1:9.

II. Hij is gedurende langen tijd als profeet opgetreden, volgens sommigen vijftig jaren, volgens anderen veertig. Hij begon in het dertiende jaar van Josia, toen onder dien goeden koning alle dingen goed liepen; en hij ging voort onder al de slechte regeringen, die volgden; want wanneer wij ons ten diepste van God stellen, kan de wind aangenaam en gunstig zijn, maar wij weten niet hoe spoedig het kan verkeren en stormachtig worden.

III. Hij was een bestraffend profeet in Gods naam gezonden om Jakob zijne zonden voor ogen te stellen en hem te waarschuwen voor Gods oordelen, die over hem komen zouden; de taalkundigen merken op dat daardoor zien taal ronder en ruwer, minder beschaafd is dan die van Jesaja en sommige andere profeten. Zij, die gezonden worden om de zonden bloot te leggen, behoren af te zien van de behagelijke woorden van menselijke wijsheid. Ronduit spreken is de beste manier, wanneer wij met zondaren handelen om hen tot berouw te brengen.

IV. Hij was een wenende profeet; zo wordt hij gewoonlijk genoemd; niet alleen omdat hij de klaagliederen geschreven heeft, maar omdat hij levenslang de aanschouwer was en de rouwdragende getuige van de zonden zijns volks en van de vreeslijke oordelen, die het overkwamen. En waarschijnlijk was dat de reden waarom zij die meenden dat onze Zaligmaker geen van de profeten" was, meenden dat hij dan hoogstwaarschijnlijk Jeremia moest zijn, (MATTHEUS 16:14) want hij was een man van smarten en verzocht in ziekte.

V. Hij was een lijdende profeet. Hij werd meer dan een der andere profeten vervolgd door zijn eigen volk, gelijk wij zullen zien in het geschiedkundig gedeelte van dit boek, want hij leefde en predikte juist voor de verwoesting van de Joden door de Chaldeeën. Hun karakter schijnt toen dezelfden trek gehad te hebben als gedurende de verwoesting door de Romeinen en even

daarvoor toen zij den Heere Jezus doodden, en Zijne discipelen vervolgden, en God niet behaagden en allen mensen tegen waren, en de toorn over hen gekomen is tot het einde (of tot het uiterste), 1 Thessalonicenzen 2:15-16. Het laatste wat wij van hem in zijn geschiedverhaal lezen is dat de overgebleven Joden hem dwongen om met hen naar Egypte te gaan; en zowel onder Joden als Christenen leeft de overlevering dat hij daar den marteldood gestorven is. Hottinger verhaalt, op gezag van Elmakin, een Arabisch geschiedschrijver dat hij in Egypte zijne profetieën tegen Egypte en andere landen vervolgde, en daar gestenigd is, en dat lang daarna Alexander de Grote, toen hij Egypte binnengetrokken was, de beenderen van Jeremia, die in een vergeten hoek begraven waren, opgroef, naar Alexandrië vervoerde en daar ter aarde deed bestellen. De profetieën, welke wij hebben in de eerste negentien hoofdstukken schijnen de tekst te zijn van de redenen, die hij uitsprak ter algemene veroordeling van zonden en aankondiging van oordelen; daarna zijn ze meer bijzonder en naar de gelegenheden, vermengd met de geschiedenis van zijn lijd, maar niet in tijdsorde gebracht. Door de bedreigingen zijn veel heerlijke beloften van genade voor de boetvaardiger heen gevlochten, met voorzeggingen van de bevrijding der Joden uit hun gevangenschap, en daarvan hebben verscheidene duidelijk betrekking op het koninkrijk van den Messias. Onder de Apocriefe boeken vindt men een geschrift, hetwelk gezegd wordt een brief van Jeremia aan de gevangenen in Babylon te zijn, waarin zij gewaarschuwd worden tegen de verering van afgoden en waarin de nietigheid der afgoden en de dwaasheid hunner aanbidders worden tentoongesteld. Het is het zesde hoofdstuk van het boek Baruch. Maar men onderstelt dat dit niet echt is, en naar mijne mening heeft het ook niets gemeen met den stijl en den gedachtegang van Jeremia’s geschriften. Nog wordt aangaande Jeremia meegedeeld (I Makkabeeen 2:4) dat hij, toen Jeruzalem door de Chaldeen verwoest werd, op bevel van God, de ark des verbonds en het wierookaltaar nam, die naar den berg Nebo bracht, daar in een spelonk verbergde en den ingang afsloot. Enigen, die hem volgden en meenden dat zij de plaats goed onthouden hadden, konden haar niet terugvinden. Hij bestrafte hen omdat zij er naar gezocht hadden, en zei hun dat de plaats onbekend zou blijven, tot den tijd dat God Zijn volk weer bijeen vergaderen zou. Maar ik weet niet op welken grond wij dit verhaal geloven zouden, of schoon het daar wordt meegedeeld als uit oude oorkonden afkomstig. Bij de lezing van Jeremia’s profetieën kunnen wij niet andere dan onderstellen dat ze door zijne tijdgenoten weinig geacht werden, maar laat dit voor ons een reden zijn om ze des te hoger te stellen, want zij zijn geschreven ook tot onze lering en ter waarschuwing van ons en ons land.

HOOFDSTUK 1

1 De woorden van Jeremia, den zoon van Hilkia, uit de priesteren, die te Anathoth waren, in het land van Benjamin;
2 Tot welken het woord des HEEREN geschiedde, in de dagen van Josia, zoon van Amon, koning van Juda, in het dertiende jaar zijner regering.
3 Ook geschiedde het tot hem in de dagen van Jojakim, zoon van Josia, koning van Juda, totdat voleind werd het elfde jaar van Zedekia, zoon van Josia, koning van Juda; totdat Jeruzalem gevankelijk werd weggevoerd in de vijfde maand.
4 Het woord des HEEREN dan geschiedde tot mij, zeggende:
5 Eer Ik u in moeders buik formeerde, heb Ik u gekend, en eer gij uit de baarmoeder voortkwaamt, heb Ik u geheiligd; Ik heb u den volken tot een profeet gesteld.
6 Toen zeide ik: Ach, Heere HEERE! zie, ik kan niet spreken, want ik ben jong.
7 Maar de HEERE zeide tot mij: Zeg niet: Ik ben jong; want overal, waarhenen Ik u zenden zal, zult gij gaan, en alles, wat Ik u gebieden zal, zult gij spreken.
8 Vrees niet voor hun aangezicht, want Ik ben met u, om u te redden, spreekt de HEERE.
9 En de HEERE stak Zijn hand uit, en roerde mijn mond aan; en de HEERE zeide tot mij: Zie, Ik geef Mijn woorden in uw mond.
10 Zie, Ik stel u te dezen dage over de volken en over de koninkrijken, om uit te rukken, en af te breken, en te verderven, en te verstoren; ook om te bouwen en te planten.
11 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: Wat ziet gij, Jeremia? En ik zeide: Ik zie een amandelroede.
12 En de HEERE zeide tot mij: Gij hebt wel gezien; want Ik zal wakker zijn over Mijn woord, om dat te doen.
13 En des HEEREN woord geschiedde ten tweeden male tot mij, zeggende: Wat ziet gij? En ik zeide: Ik zie een ziedenden pot, welks voorste deel tegen het noorden is.
14 En de HEERE zeide tot mij: Van het noorden zal zich dit kwaad opdoen over alle inwoners des lands.
15 Want zie, Ik roep alle geslachten der koninkrijken van het noorden, spreekt de HEERE; en zij zullen komen, en zetten een iegelijk zijn troon voor de deur der poorten van Jeruzalem, en tegen al haar muren rondom, en tegen alle steden van Juda.
16 En Ik zal Mijn oordelen tegen hen uitspreken over al hun boosheid; dat zij Mij verlaten hebben, en anderen goden gerookt, en zich gebogen hebben voor de werken hunner handen.
17 Gij dan, gord uw lendenen, en maakt u op, en spreek tot hen alles, wat Ik u gebieden zal; wees niet verslagen voor hun aangezicht, opdat Ik u voor hun aangezicht niet versla.
18 Want zie, Ik stel u heden tot een vaste stad, en tot een ijzeren pilaar, en tot koperen muren tegen het ganse land; tegen de koningen van Juda, tegen haar vorsten, tegen haar priesteren, en tegen het volk van het land.
19 En zij zullen tegen u strijden, maar tegen u niet vermogen; want Ik ben met u, spreekt de HEERE, om u uit te helpen.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Het algemene opschrift of de titel van het hoek, met mededeling van de tijd gedurende welke Jeremia profeteerde vers 1-3, .

II. De roeping van Jeremia tot de profetische bediening, zijn bescheiden tegenwerping beantwoord en een bepaalde opdracht voor de uitoefening ervan hem gegeven, vers 4-10,

III. De visioenen van een amandeltwijg en een kokenden pot, betekenende de naderende verwoesting van Juda en Jeruzalem door de Chaldeeën, vers 11-16,

IV. Aanmoediging, de profeet gegeven, om onverschrokken in zijn werk voort te gaan, verzekerd zijnde van Gods bijstand vers 17-19. Dus wordt hij aan het werk gezet door een, die hem zeker daarbij zal doorhelpen.

Jeremia 1:1-3

Wij hebben hier zoveel als nodig geoordeeld werd omtrent het geslacht van de profeet en de tijd van zijn profetische werkzaamheid ons te doen weten.

1. Wordt ons gezegd van welke familie de profeet was. Hij was de zoon van Hilkia, niet naar men onderstelt die Hilkia, welke ten tijde van Josia hogepriester was (want dan zou hij hier als zodanig genoemd zijn, en niet, gelijk het geval is: *een van de priesters, die te Anathoth waren),* maar van een ander van dezelfde naam. "Jeremia" betekent: *een die door de Heere verwekt is.* Van Christus wordt gezegd dat Hij is een profeet "dien de Heere onze God ulieden verwekken zal", Deuteronomium 18:15, 18. Hij was *uit de priesters,* en als priester was hij gemachtigd en geroepen om het volk te onderwijzen, maar aan die machtiging en roeping voegde God een buitengewone aanstelling als profeet toe. Ezechiël was ook priester. Op die wijze wilde God de eer van het priesterschap hoog houden in een tijd toen het zeer gezonken was door hun zonden en Gods oordelen over hen. Hij was uit de priesters van Anathoth, een priesterstad, die ongeveer drie mijlen van Jeruzalem verwijderd lag. Abjathar had daar zijn landhuis, 1 Koningen 2:26.

2. Wij hebben hier de tijd van zijn profetieën, de kennis daarvan is nodig tot recht verstand van de inhoud.

1. Hij begon te profeteren in het dertiende jaar van de regering van Josia, vers 2. Josia begon in het twaalfde jaar van zijn regering het werk van de reformatie en wijdde zich met alle oprechtheid aan de reiniging van Juda en Jeruzalem van de hoogten en de bossen en de gegoten en gesneden beelden, 2 Kronieken 34:3. Zeer ter rechter tijd was dus deze jonge profeet verwekt om de jonge koning bij te staan en aan te moedigen in zijn werk. *Het woord des Heeren* kwam tot hem, niet alleen als een opdracht en aanstelling om te profeteren, maar ook als een openbaring van de dingen, die hij overleveren moest. Het is een aanmoediging voor leraren wanneer zij ondersteund en beschermd worden door zo’n Godvrezend vorst als Josia was. En evenzeer is het voor regeringspersonen een belangrijke hulp, indien zij in het werk van de reformatie aangemoedigd en geraden worden, ja indien een goed deel van hun werk voor hen gedaan wordt, door zulke gelovige en ijverige leraren als Jeremia er een was. Nu zou men verwacht hebben wanneer deze beide verenigde krachten, zo’n vorst en zo’n profeet, (zoals in dergelijk geval, Ezra 5:1,2), beide jong samenwerken, dat er zo’n grondige hervorming zou tot stand komen en bevestigd worden, dat de ondergang van kerk en staat daardoor afgewend zou worden. Maar het liep geheel anders. Wij zien dat in het achttiende jaar van Josia er nog een grote menigte van afgoden en afgodische heiligdommen overgebleven was, waarvan het land niet gereinigd werd, want wat kunnen de beste vorsten en profeten doen om de ondergang te voorkomen, van een volk dat *niet wil* hervormd worden? En daarom, of schoon het een tijd van reformatie was, ging Jeremia voort met de voorspelling van de verwoestende oordelen, die over hen komen zouden, want er is geen erger en dreigender kenmerk voor een volk dan vruchteloze poging tot hervorming. Josia en Jeremia zouden het volk geheeld hebben, maar het wilde niet geheeld worden.

2. Hij ging voort met profeteren gedurende de regeringen van Jojakim en Zedekia, welke ieder elf jaar regeerden. Hij profeteerde *tot de gevankelijke wegvoering van Jeruzalems ingezetenen,* vers 3, dus totdat de grote gebeurtenis voorviel, die hij zo menigmaal voorzegd had. En daarna zette hij zijn profetie voort Hoofdstuk 40:1. Maar de berekening wordt hier gemaakt tot aan de eerste gebeurtenis, want die was de vervulling van de meeste van zijn profetieën, en van het

dertiende jaar van Josia tot de gevankelijke wegvoering verliepen juist veertig jaren. Dr. Lightfoot merkt op dat Mozes juist even lang bij het volk in de woestijn was als leraar, totdat zij in hun eigen land zouden ingaan, en Jeremia was even lang in hun eigen land bij zijn volk als leraar, alvorens het inging in de woestijn van de heidenen. En hij meent dat daarom een bijzonder stempel gedrukt is op de onreinheid van Juda gedurende de laatste veertig jaren, welke Ezechiël gedurende veertig dagen droeg, een dag voor elk jaar, omdat gedurende al die tijd Jeremia onder hen geprofeteerd had, hetgeen hun ongehoorzaamheid zeer verzwaarde. God heeft, in deze profeet, hun slechte zeden gedurende veertig jaren verdragen en ten laatste in Zijn toorn gezworen dat zij niet in Zijn rust mochten blijven.

Jeremia 1:4-10

Hier is

I. De vroegtijdige roeping van Jeremia tot het werk en de bediening van een profeet, welke God hem aanduidt als een reden voor zijn vroegtijdige aanstelling daartoe (vers 4, 5). *Het woord des Heeren kwam tot hem,* met voldoende verzekerdheid voor hemzelf dat dit het woord des Heeren en geen zinsbedrog was, en God zei hem:

1. *Dat Hij hem de volken tot een profeet gesteld had,* of: *tegen de volken,* in de eerste plaats tegen het volk van de Joden, dat nu *onder de volken* gerekend werd, omdat zij de werken van de volken geleerd en zich met hun afgoderijen vermengd had, want anders zouden zij niet daarbij gerekend worden, (Numeri 23:9). Toch was hij tot profeet gesteld, niet voor de Joden alleen, maar ook voor de naburige volken, aan welke hij jukken moest zenden, Hoofdstuk 27:2, 3, en die hij moest laten drinken uit de beker van des Heeren toorn, Hoofdstuk 25:17. En nog is hij in zijn geschriften een profeet voor alle volken, ook voor ons volk, om hun te verkondigen welke nationale oordelen verwacht moeten worden voor nationale zonden. De volken zouden goed doen indien zij Jeremia als hun profeet beschouwden en acht sloegen op de waarschuwingen, die hij geeft.

2. Dat God hem, vóór zijn geboorte in Zijn eeuwig raadsbesluit tot profeet bestemd had. Hij moest weten dat de God die hem deze opdracht gaf dezelfde was die hem in het aanzijn geroepen had, dat Hij hem in *de moederschoot geformeerd had,* dat Hij dus Zijn rechtmatige eigenaar was en hem kon gebruiken zoals het Hem behaagde, en dat de zending, die hem nu opgedragen werd, de voortzetting was van het voornemen, dat God met betrekking tot hem in zichzelf voorgenomen had nog voor Zijn geboorte. *Ik heb u gekend en Ik heb u geheiligd,* dat is: Ik bepaalde dat gij een profeet zoudt zijn en zonderde u daartoe af. Zo zegt de apostel Paulus van zichzelf dat God "hem van van zijn moeders lijf aan afgezonderd heeft" om een Christen en een apostel te zijn, Galaten 1:15.

Merk op:

A. De grote Schepper weet waartoe Hij iedere mens gebruiken wil, alvorens Hij hem gemaakt heeft. Hij heeft alles om Zijns zelfs wil gemaakt en vormt uit dezelfde klomp leem "het ene vat ter ere en het andere ter onere," Romeinen 9:21.

B. Hetgeen waartoe God een mens bestemd heeft, daartoe zal Hij hem ook roepen, want Zijn voornemen kan niet verijdeld worden. God zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend, en Zijn kennis is onfeilbaar, Zijn voornemen onveranderlijk.

C. Er is een buitengewoon voornemen en voorzienigheid Gods met betrekking tot Zijn profeten en dienaren, zij worden door afzonderlijk raadsbesluit tot hun werk aangewezen, en bekwaam gemaakt voor hetgeen waartoe zij aangewezen zijn. *Ik heb u gekend en Ik heb u geheiligd.* God bestemt hen voor een bepaald doel, en vormt hen er voor, want Hij formeert eerst de geest eens mans in hen. *Rechtstreekse begiftiging, geen opvoeding maakt een profeet.*

II. Zijn nederige afwijzing van de verrerende roeping, vers 6. Ofschoon God hem er toe verkoren had, was het voor hem iets nieuws en een geweldige verrassing, te horen dat hij *een profeet zou zijn voor alle volken.* Wij weten niet wat God met ons voorheeft, maar Hij weet

het. Men zou denken dat hij het zou aangrijpen als een teken van voorkeur, en dat was het, maar hij verzet er zich tegen als tegen een werk, waartoe hij onbekwaam was: "Ach *Heere Heere, zie ik kan niet spreken!* niet spreken tot grote mannen en menigten, zoals de profeten moeten doen, ik kan niet spreken in fijne stijl en vloeiend, ik kan niet de rechte woorden vinden waarin een boodschap van God moet worden meegedeeld. "Ik kan niet met gezag spreken en mag niet verwachten dat men naar mij luistert *want ik ben jong* en mijn jeugd zal veracht worden." Het betaamt ons wanneer wij enig werk voor God te verrichten hebben, bevreesd te zijn dat wij het niet goed zullen doen en dat het zal lijden onder onze zwakheid en onbekwaamheid, ook is het onze plicht lage gedachten van onszelf te hebben en niet overtuigd te zijn van onze geschiktheid. Die jong zijn moeten daaraan denken en, evenals Elihu, bevreesd zijn boven hun krachten te gaan.

III. De verzekering, welke God hem genadiglijk gaf, dat Hij hem bijstaan en in zijn werk ondersteunen zou.

1. Hij mag niet tegenwerpen dat hij nog jong is, want hij zal toch profeet zijn, vers 7. *Zeg niet langer ik ben jong,* want:

a. Gij hebt Gods bevel, en daarom mag uw jeugd u niet verhinderen daaraan te gehoorzamen. *Overal waarheen Ik u zenden zal, zult gij gaan, en alles wat Ik u gebieden zal, zult gij spreken.* Of schoon een gevoel van onze eigen zwakheid en onbekwaamheid ons nederig moet maken bij ons werk, mag het ons toch niet terughouden van hetgeen, waartoe God ons roept. God vertoornde zich tegen Mozes juist om zijn nederige verontschuldigingen, Exodus 4 14.

b. Gij hebt Gods nabijheid en daarom mag uw jong-zijn u niet ontmoedigen om daarop te steunen. Ofschoon gij nog jong zijt, zult *gij in staat gesteld worden om overal te gaan, waar Ik u zenden zal,* al zijn de anderen ook nog zo groot en machtig. *En wat Ik u gebieden zal, zult gij spreken.* Gij zult daartoe oordeel, geheugen en woorden hebben om het te spreken zoals het gesproken moet worden. Samuël bracht aan Eli een boodschap van God over toen hij nog een kind was. God kan wanneer het Hem behaagt, kinderen tot profeten maken, *en zich sterkte grondvesten uit de mond van kinderen en zuigelingen.*

2. Hij mag niet tegenwerpen dat hij veel vijanden en veel tegenstand ontmoeten zal. God zal zijn beschermer zijn, vers 8. *Vrees niet voor hun aangezicht,* of schoon zij groot zijn en trachten zullen u te ontmoedigen en van uw stuk te brengen wees niet bevreesd om tot hen te spreken, zelfs niet om hun het onaangenaamste te zeggen. Gij spreekt in de naam van de Koning van de koningen en op Zijn machtiging en daarom zult ge hen tot zwijgen brengen. Ofschoon zij toornig worden, vrees niet voor hun ongenoegen en laat u niet verstoren door overweging van de mogelijke gevolgen. Zij, die een boodschap van God moeten overbrengen, mogen zich niet ontzetten voor de aangezichten van de mensen, Ezechiel 3:9. En gij hebt reden om stoutmoedig en rustig te zijn, want Ik ben met u, niet alleen om u bij te staan in uw werk, maar om u te verlossen uit de handen uwer vervolgers, en *zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?* Indien God Zijn dienaren niet uit hun moeite redt, dan heeft het dezelfde uitwerking indien Hij hen in hun moeiten ondersteunt. Mr. Gataker merkt hier terecht op, Aardse vorsten zijn niet gewoon met hun gezanten mee te gaan, maar God gaat met hen, die Hij zendt, en is met Zijn machtige bescherming altijd en overal met hen, en hiermede mogen zij zich bemoedigen. Handelingen 18:10.

3. Hij mag niet tegenwerpen dat hij niet spreken kan zoals het betaamt, want God zal hem in staat stellen om te spreken.

A. Om verstandig te spreken en als een, die gemeenschap met God heeft, vers 9. Hij had nu een visioen van de goddelijke heerlijkheid. De *Heere stak Zijn hand uit,* en gaf door een voelbaar teken hem zoveel van de gave van de taal als voor hem nodig was. Hij *roerde zijn mond aan,* en opende daardoor zijn lippen, opdat zijn mond Gods lof zou verkondigen. En door die aanraking *legde God vriendelijk Zijn woorden in Jeremia's mond,* zodat hij voor alle gelegenheden gereed was, en hem nooit de woorden zouden ontbreken, nu hij zo bekwaam was door Hem, *die de mens de mond gemaakt heeft.* God legde niet alleen kennis in zijn hoofd, maar *woorden in zijn mond,* want het waren woorden, "die de Heilige Geest leert," 1 Corinthiers 2:13. Het betaamt dat Gods boodschap overgebracht wordt in Zijn eigen woorden, opdat ze nauwkeurig overgebracht worde, Ezechiel 3:4. *Spreek met Mijn woorden.* En zij, die dat doen, zullen nooit zonder het onderricht blijven dat elk bepaald geval vereist, "God zal hun in die ure mond en wijsheid geven", Mattheus 10:19.

B. Om krachtig te spreken als iemand die daartoe door God gemachtigd was, vers 10. Het was een vreemde opdracht, die hem hier gegeven werd: *Zie, Ik stel u te dezen dage over de volken en over de koninkrijken.* Dit klinkt zeer groot, en toch was en bleef Jeremia een arme verachte priester, hij is niet over de koninkrijken gesteld als een vorst om met het zwaard te regeren, maar als een profeet door de macht van Gods Woord. Zij, die hieruit bewijzen willen dat de paus hoger dan de koningen staat en door zijn gezag hen naar zijn welgevallen kan aanstellen of afzetten, moeten eerst bewijzen dat bij dezelfde buitengewone gave van profetie als Jeremia heeft, want hoe zou hij de macht hebben die Jeremia had, anders dan door dezelfde geest? En toch zou de macht, die Jeremia bezat, deze trotse mannen niet voldoen, want ondanks zijn macht leefde Jeremia in lage stand, in verachting en onder veel verdrukking. Jeremia was gesteld *over de volken,* en over het Joodse volk in de eerste plaats, en daaronder zeer grote natiën, tegen welke hij profeteerde. Hij was over hen gesteld, niet om van hen schatting te vorderen of zich met hun buit te verrijken, maar *om uit te rukken en af te breken, en te verderven en te verstoren,* en evenzeer om *te bouwen en te planten.*

a. Hij moest pogen de volken te hervormen, door uit te rukken, af te breken en te verstoren hun afgoderij en andere ondeugden, deze boze gewoonten en manieren uit te roeien, die daar zo lang wortel geschoten hadden, neer te werpen het koninkrijk van de zonde, opdat godsdienst en deugd onder hen konden geplant en gebouwd worden. En ten einde die ingang te doen vinden, is het nodig dat eerst het verkeerde weggedaan worde.

b. Hij moest hun mededelen dat het hun goed of kwalijk gaan zou overeenkomstig hetgeen zij waren, al of niet hervormd. Hij moest hun voorhouden *leven en dood, goed en kwaad,* overeenkomstig Gods mededeling hoe Hij met koninkrijken en volken handelt, Hoofdstuk 18:7 -10. Hij moest hun, die in hun goddeloosheid volhardden, verzekeren dat zij *ontworteld en verwoest* zouden worden, en hun die berouw toonden, dat zij zouden worden *gebouwd en geplant.* Hij werd gemachtigd om het vonnis over de volken uit te spreken, en God zou het waarmerken en voltrekken, Jesaja 44:26. God zou doen overeenkomstig Zijn woord en daarom wordt het gezegd te geschieden door Zijn woord. Het wordt zo genoemd eensdeels om aan te tonen hoe zeker het profetisch woord is, -het zal zo zeker geschieden alsof het reeds vervuld was, en ten andere om eer te leggen op de profetische bediening en haar groot aanzien te geven, opdat anderen de profeten niet verachten zullen en zij zichzelf niet onderschatten. En nog eervoller doet zich de Evangelische bediening, voor, in de uitdrukkelijke macht, welke

Christus Zijn apostelen gaf om de "zonden te houden of te vergeven," Johannes 20:23, "en om te binden en te ontbinden." Mattheus 18:18.

Jeremia 1:11-19

Hier:

I. Geeft God aan Jeremia, in een visioen, een gezicht van de voornaamste boodschap, waarmee hij gezonden werd, dat was de verwoesting van Juda en Jeruzalem door de Chaldeën te voorzeggen, om hun zonden en voornamelijk hun afgoderij. Deze werd hem eerst voorgesteld op een wijze, die geschikt was om indruk op hem te maken, zodat hij het altijd in zijn geheugen kon hebben bij zijn omgang met het volk.

1. God toonde hem dat het volk snel rijpte voor de verwoesting en dat de verwoesting haastte om tot het volk te komen. Nadat God geantwoord heeft op zijn bezwaar dat hij nog jong was, leidt Hij hem nu in in profetisch onderricht en profetische taal. En na hem beloofd te hebben dat Hij hem zal in staat stellen om behoorlijk tot het volk te spreken onderwijst God hem thans om te verstaan hetgeen God hem te zeggen heeft. Want profeten moeten ogen in het hoofd hebben zowel als tongen, zij moeten evenzeer zieners als sprekers zijn. Daarom vraagt God hem: *Jeremia, wat ziet gij?* Zie om u heen en let op. En spoedig ontdekte hij hetgeen hem voorgesteld werd: *Ik zie een tak,* aanduidende droefenis en kastijding, een kastijdende tak hangt over ons, en het is een *amandeltak,* de amandelboom is een van de vlugste bomen in de lente, spoedig staat hij in loof en bloesem, wanneer de andere bomen nog nauwelijks beginnen te botten. Plinius zegt: hij bloeit in Januari en heeft reeds in Maart rijpe vruchten. Daarom wordt hij in het Hebreeuws genoemd *shekedh,* dat is: de haastige boom. Of de tak, die Jeremia zag, reeds gebloeid had, zoals sommigen denken, dan wel of zij afgescheld en droog was, naar anderen menen, is onzeker, maar Jeremia wist dat het een tak van een amandelboom was, evenals Aärons staf, en God verklaart in de volgende woorden, vers 12, *Gij hebt wel gezien.* God prees hem omdat hij zo opmerkzaam en zo vlug van begrip was, dat hij dadelijk gezien had dat het een *amandeltak* was, ofschoon dit zijn eerste visioen was, zijn geest was dus in staat om de dingen goed te onderscheiden. Profeten moeten goede ogen hebben, en zij, die goed zien, worden geprezen, niet zij, die alleen goed spreken. Gij hebt een *haastige boom* gezien, hetgeen betekent *dat ik wakker zal zijn (haasten zal) over Mijn woord om dat te doen.* Jeremia zal profeteren hetgeen hij nog zelf vervuld zien zal. Wij hebben de uitlegging hiervan in Ezechiel 7:10 en 11:"De tak heeft gebloeid, de hovaardij heeft gegroend, het geweld is op gerezen tot een tak van de goddeloosheid." De maat van Jeruzalems ongerechtigheid werd haastig gevuld, en-alsof de verwoesting te lang sluimerde-zo waken zij om haar vol te maken, nu zal Ik haasten om te vervullen hetgeen Ik tegen hen gesproken heb.

2. Hij toont hem van waar de bedoelde verwoesting opkomen zou. Jeremia wordt ten tweeden male gevraagd: *Wat ziet gij* Gij ziet *een kokenden pot* boven het vuur, vers 13, welke Jeruzalem en Juda voorstelt in grote beroering, gelijk kokend water, door de inval, die het Chaldese leger doen zal. Zij zullen gezet worden tot *een vurige oven,* Psalm 21:10, in de hitte zullen zij verdwijnen gelijk kokend water, dat zichtbaar verdampt en al minder en minder wordt, of dat op ‘t punt staat van over te koken, zo zullen zij uit hun stad en hun land getrokken worden als water uit een pot boven het vuur, van kwaad tot erger. Sommigen denken dat deze spotters daarop zinspeelden als zij zeiden: "Deze stad zou de pot en wij het vlees zijn," Ezechiel 11:3. Het voorste deel of de opening van het fornuis of de haard, waarboven deze pot stond te zieden, was *tegen het noorden,* want vandaar zou het vuur en de brandstof komen, die de pot zouden doen koken. Zo wordt dit visioen verklaard. vers 14 :*Van het noorden zal zich dit kwaad opdoen over alle inwoners des lands.* Het was reeds lang besloten door de gerechtigheid Gods en reeds lang verdiend door de zonden des volks, en toch

had tot nu toe het goddelijk geduld het uitgesteld, het, als het ware, tegengehouden. De vijanden hadden het bedoeld, maar God had hen verhinderd. Maar nu worden alle beletselen weggenomen, *het kwaad zal zich opdoen,* de vreeslijke zaak zal geschieden, en de vijand zal opkomen gelijk een stroom. Het zal een algemene ellende zijn, het zal komen *over af de inwoners des lands,* van de hoogste tot de laagste, want zij hebben allen hun weg verdorven.

Merk op dat deze storm van het noorden komt, vanwaar "gewoonlijk het mooie weer komt," Job 37:22. Toen er vriendschap bestond tussen Hizkia en de koning van Babel, beloofden zij zich veel voordeel uit *het noorden,* maar het komt geheel anders uit: hun ellende komt uit het noorden. De heftigste stormen komen soms van die kant, vanwaar wij mooi weer verwachtten. Dit wordt verder uitgelegd vers 15. Hier zien wij

a. Het opkomen van het leger, dat Juda zal overstromen en woest maken: *Ik roep alle geslachten van de koninkrijken van het noorden, zegt de Heere.* Al de noordelijke rijken zullen zich met Nebukadnezar verenigen en met hem aan deze inval deel nemen. Zij liggen verspreid, maar God, die de harten aller mensen in Zijn hand heeft, zal hen tot elkaar brengen. Zij liggen op grote afstand van Juda, maar God, die de schreden van alle mensen bestiert, zal hen roepen, en zij zullen komen, al zijn ze ook nog zo ver weg. Gods oproepingen zullen gehoorzaamd worden, zij, die Hij roept, zullen komen. Wanneer hij werk van enige aard te doen heeft, zal Hij er de werktuigen voor vinden, al zou Hij ze van de uiterste einden van de aarde halen. En dat de legers, die in het veld zouden gebracht worden, voldoende talrijk en sterk zouden zijn, blijkt daaruit dat Hij niet alleen de koninkrijken van het noorden, *maar al de geslachten* in deze koninkrijken, in Zijn dienst nemen zal, niet één man, die recht van lijf en leden is, zal achtergelaten worden.

b. De optocht van dit leger. De aanvoerders van de troepen van de verschillende volken zullen ieder zijn eigen plaats innemen in de belegering van Jeruzalem en de overige steden van Juda. Zij zullen *een ieder zijn troon,* of zetel, *zetten.* Wanneer een stad belegerd wordt, noemen wij dat: De vijand ligt er voor. Zij zullen hun kampen opslaan *voor de deur van de poorten van Jeruzalem en tegen al haar muren rondom,* om te beletten dat de bewoners naar buiten komen of levensmiddelen binnen gebracht worden, en hen zo door gebrek te doen omkomen.

3. Hij zegt hem duidelijk wat de oorzaak was van al deze oordelen, het waren de *zonden van Jeruzalem en van de steden van Juda* (vers *16.) Ik zal vonnis tegen hen vellen* (zo kan het gelezen worden, of: *Ik zal oordelen over hen uitspreken,* -een vonnis, een veroordeling, *-ter wille van al hun boosheid.* Dat is het waardoor de sluisdeuren worden opengezet, zodat een stroom van onheilen over hen komt. Zij hebben *God verlaten,* zij hebben hun verbond met Hem verbroken, zij hebben *aan andere goden gewierookt,* nieuwe goden, vreemde goden, en allen valse goden, indringers, overweldigers, de schepselen van hun eigen verbeelding, en zij hebben *zich gebogen voor de werken hunner handen.* Jeremia was jong en had nog slechts weinig van de wereld gezien, misschien wist hij nog niet, of kon niet geloven aan hoe schandelijke afgoderij de kinderen zijns volks schuldig waren, maar God zegt het hem opdat hij mocht weten om welke redenen Hij hen moest bestraffen en waarop Zijn bedreigingen gegrond waren, en opdat hij zelf zou toestemmen dat het vonnis overeenkomstig het misdrijf was, als hij het in Gods naam over hen ging uitspreken.

II. God wekt Jeremia op en moedigt hem aan om zich met alle kracht en ernst aan zijn taak te wijden. Hem wordt een belangrijke opdracht gegeven. Hij wordt in Gods naam als wapenheraut gezonden om de oorlog aan de oproerige onderdanen te verklaren, want het

behaagt God tevoren te waarschuwen voor Zijn oordelen, opdat de zondaren nog kunnen opwaken om Hem berouwvol tegemoet te komen en daardoor *Zijn toorn af te wenden,* zodat zij indien ze dat niet doen, niet te verontschuldigen zijn. Bij deze opdracht wordt hem het bevel gegeven, vers 17 :*Gij dan, gord uw lenden,* maak u vrij van alle dingen die u onbekwaam zouden maken of hinderen kunnen in deze dienst, versterk u met bereidheid en vastberadenheid, en word niet door twijfelzucht omsingeld. Hij moet het vlug doen. *Maak u op!* Hij moet ijverig zijn: *"Maak u op, spreek tot hen* tijdig en ontijdig. Hij moet moedig zijn: *Wees niet verslagen voor hun aangezicht,* evenals vers 8. In een woord: hij moet getrouw zijn, een vereiste van gezanten is dat zij getrouw zijn.

1. In twee dingen moet hij getrouw zijn.

a. Hij moet spreken al wat hem opgedragen wordt. *Spreek tot hen alles wat Ik u gebieden zal.* Hij mag niets vergeten als gering, of vreemdsoortig, of de moeite niet waard, elk woord van God is gewichtig. Hij mag niets verbergen uit vrees van beledigend te zullen zijn, hij mag niets wijzigen onder voorwendsel van het fatsoenlijker of aannemelijker te maken, maar zonder er iets af of bij te doen, *moet hij de gehele raad Gods verkondigen.*

b. Hij moet het zeggen aan allen tot welke hij gezonden is, hij moet het niet in een hoekje aan enige weinige bijzondere vrienden in het oor fluisteren, die het goed opnemen zullen, maar hij moet *tegen de koningen van Juda spreken,* al zijn zij goddeloze koningen, en hij moet getuigen tegen de zonden ook van de *vorsten des volks,* want ook de aanzienlijkste mensen zijn niet gevrijwaard tegen de oordelen van Gods mond en hand. Ja, hij mag *ook de priesters* niet sparen, ofschoon hij zelf priester was, en van hem dus verwacht werd dat hij de waardigheid van die orde ophouden zou, maar hij mag hen in hun zonden niet vleien. Hij moet staan tegen *het volk des lands,* voorzover dat tegenover de Heere stond, ofschoon het zijn eigen volk was.

2. Twee redenen worden hier gegeven waarom hij aldus handelen moest.

a. Omdat hij reden had om Gods toorn te vrezen, indien hij ontrouw handelde: *Wees niet verslagen voor hun aangezicht,* zodat ge uw werk zoudt verzuimen of voor de vervulling van uw plicht terugdeinzen, *opdat Ik u voor hun aangezicht niet versla,* door u in uw lafhartigheid te verlaten. Zij, die meer te rade gaan met hun eigen aanzien, gemak en veiligheid dan met hun werk en plicht, worden rechtvaardig door God aan zichzelf overgelaten, waardoor zij zelf de schande van hun lafheid over zich brengen. *Dat Ik niet met u handel naar uw flauwhartigheid en u in stukken breek:* zo lezen sommigen deze woorden. Daarom zegt de profeet: *Heere, wees mij niet tot een verschrikking,* (Hoofdstuk 17:17). De vreze Gods is het beste middel tegen de mensenvrees. Laat ons altijd bevreesd zijn om God te beledigen, die nadat Hij gedood heeft, macht heeft om in de hel te werpen, dan zullen wij weinig gevaar lopen van te vrezen voor het aangezicht van de mensen, die niet meer dan het lichaam kunnen doden, (Lukas 12:4, 5, zie Nehemia 4:14). Het is beter om alle mensen ter wereld dan om God alleen tot vijand te hebben.

b. Omdat hij geen reden had om voor de toorn van de mensen te vrezen, indien hij getrouw was, want de God, die hij diende, zou hem beschermen en hem er door helpen, zodat zij zijn geestdrift niet zouden doven of hem van zijn werk afkeren, zijn mond niet konden stoppen of hem het leven benemen, totdat hij zijn getuigenis geëindigd had, vers 18. Deze jonge profeet werd door God gemaakt tot een onneembare stad, versterkt met ijzeren pilaren en omringd met koperen muren, hij valt de vijand aan met bestraffingen en bedreigingen, en houdt hen in vrees. Zij vallen hem van alle zijden aan, de koningen en vorsten bestoken hem met hun macht, de

priesters donderen tegen hem hun kerkelijke banvloeken, en het volk des lands schiet in de vorm van lasterlijke en harde woorden zijn pijlen op hem af, maar hij staat pal en zij vermogen tegen hem niet, hij blijft hun tegenpartij, vers 19. *Zij zullen tegen u strijden, maar tegen u niet vermogen, want Ik ben met u, spreekt de Heere, om u uit te helpen.* Zij, die er zeker van zijn dat God met hen is-en dat is Hij indien zij met Hem zijn-hebben nooit reden om bevreesd te zijn, en mogen het niet zijn, wie ook tegen hen is.

HOOFDSTUK 2

1 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:
2 Ga en roep voor de oren van Jeruzalem, zeggende: Zo zegt de HEERE: Ik gedenk der weldadigheid uwer jeugd, der liefde uwer ondertrouw, toen gij Mij nawandeldet in de woestijn, in onbezaaid land.
3 Israel was den HEERE een heiligheid, de eerstelingen Zijner inkomste; allen, die hem opaten, werden voor schuldig gehouden; kwaad kwam hun over, spreekt de HEERE.
4 Hoort des HEEREN woord, gij huis van Jakob, en alle geslachten van het huis Israels!
5 Zo zegt de HEERE: Wat voor onrecht hebben uw vaders aan Mij gevonden, dat zij verre van Mij geweken zijn, en hebben de ijdelheid nagewandeld, en zij zijn ijdel geworden?
6 En zeiden niet: Waar is de HEERE, Die ons opvoerde uit Egypteland, Die ons leidde in de woestijn, in een land van wildernissen en kuilen, in een land van dorheid en schaduw des doods, in een land, waar niemand doorging, en waar geen mens woonde?
7 En Ik bracht u in een vruchtbaar land, om de vrucht van hetzelve en het goede er van te eten; maar toen gij daarin kwaamt, verontreinigdet gij Mijn land, en steldet Mijn erfenis tot een gruwel.
8 De priesters zeiden niet: Waar is de HEERE? en die de wet handelden, kenden Mij niet; en de herders overtraden tegen Mij; en de profeten profeteerden door Baal, en wandelden naar dingen, die geen nut doen.
9 Daarom zal Ik nog met ulieden twisten, spreekt de HEERE; ja, met uw kindskinderen zal Ik twisten.
10 Want, gaat over in de eilanden der Chitteers, en ziet toe, en zendt naar Kedar, en merkt er wel op; en ziet, of diesgelijks geschied zij?
11 Heeft ook een volk de goden veranderd, hoewel dezelve geen goden zijn? Nochtans heeft Mijn volk zijn Eer veranderd in hetgeen geen nut doet.
12 Ontzet u hierover, gij hemelen, en zijt verschrikt, wordt zeer woest, spreekt de HEERE.
13 Want Mijn volk heeft twee boosheden gedaan; Mij, den Springader des levenden waters, hebben zij verlaten, om zichzelven bakken uit te houwen, gebroken bakken, die geen water houden.
14 Is dan Israel een knecht, of is hij een ingeborene des huizes? Waarom is hij dan ten roof geworden?
15 De jonge leeuwen hebben over hem gebruld, zij hebben hun stem verheven; en zij hebben zijn land gezet in verwoesting; zijn steden zijn verbrand, dat er niemand in woont.
16 Ook hebben u de kinderen van Nof en Tachpanhes den schedel afgeweid.
17 Doet gij dit niet zelven, doordien gij den HEERE, uw God, verlaat, ten tijde als Hij u op den weg leidt?
18 En nu, wat hebt gij te doen met den weg van Egypte, om de wateren van Sihor te drinken? En wat hebt gij te doen met den weg van Assur, om de wateren der rivier te drinken?
19 Uw boosheid zal u kastijden, en uw afkeringen zullen u straffen; weet dan en ziet, dat het kwaad en bitter is, dat gij den HEERE, uw God, verlaat, en Mijn vreze niet bij u is, spreekt de Heere, de HEERE der heirscharen.
20 Als Ik van ouds uw juk verbroken, en uw banden verscheurd had, zo zeidet gij: Ik zal niet dienen; maar op allen hogen heuvel en onder allen groenen boom loopt gij om, hoererende.
21 Ik had u toch geplant, een edelen wijnstok, een geheel getrouw zaad; hoe zijt gij Mij dan veranderd in verbasterde ranken van een vreemden wijnstok?
22 Want, al wiest gij u met salpeter, en naamt u veel zeep, zo is toch uw ongerechtigheid voor Mijn aangezicht getekend, spreekt de Heere HEERE.

23 Hoe zegt gij: Ik ben niet verontreinigd, ik heb de Baals niet nagewandeld? Zie uw weg in het dal, ken, wat gij gedaan hebt, gij lichte, snelle kemelin, die haar wegen verdraait!
24 Zij is een woudezelin, gewend in de woestijn, naar den lust harer ziel schept zij den wind, wie zou haar ontmoeting afkeren? Allen, die haar zoeken, zullen niet moede worden, in haar maand zullen zij haar vinden.
25 Bedwing uw voet van ontschoeiing, en uw keel van dorst; maar gij zegt: Het is buiten hoop; neen, want ik heb de vreemden lief, en die zal ik nawandelen!
26 Gelijk een dief beschaamd wordt, wanneer hij gevonden wordt, alzo zijn die van het huis Israels beschaamd; zij, hun koningen, hun vorsten, en hun priesters, en hun profeten;
27 Die tot een hout zeggen: Gij zijt mijn vader; en tot een steen: Gij hebt mij gegenereerd; want zij keren Mij den nek toe, en niet het aangezicht; maar ten tijde huns kwaads zeggen zij: Sta op en verlos ons.
28 Waar zijn dan uw goden, die gij u gemaakt hebt? Laat ze opstaan, of zij u ten tijde uws kwaads zullen verlossen; want naar het getal uwer steden zijn uw goden, o Juda!
29 Waarom twist gij tegen Mij? Gij hebt allen tegen Mij overtreden, spreekt de HEERE.
30 Tevergeefs heb Ik uw kinderen geslagen; zij hebben de tucht niet aangenomen; ulieder zwaard heeft uw profeten verteerd, als een verdervende leeuw.
31 O geslacht, aanmerkt toch gijlieden des HEEREN woord! Ben Ik Israel een woestijn geweest, of een land der uiterste donkerheid? Waarom zegt dan Mijn volk: Wij zijn heren, wij zullen niet meer tot U komen?
32 Vergeet ook een jonkvrouw haar versiersel, of een bruid haar bindselen? Nochtans heeft Mijn volk Mij vergeten, dagen zonder getal.
33 Wat maakt gij uw weg goed, daar gij boelering zoekt? Waarom gij ook de booste hoeren uw wegen geleerd hebt.
34 Ja, het bloed van de zielen der onschuldige nooddruftigen is in uw zomen gevonden; Ik heb dat niet met opgraven gevonden, maar aan alle die.
35 Nog zegt gij: Zeker, ik ben onschuldig; Zijn toorn is immers van mij afgekeerd. Ziet, Ik zal met u rechten, omdat gij zegt: Ik heb niet gezondigd.
36 Wat reist gij veel uit, veranderende uw weg? Gij zult ook van Egypte beschaamd worden, gelijk als gij van Assur beschaamd zijt.
37 Gij zult ook van hier uitgaan met uw handen op uw hoofd; want de HEERE heeft al uw vertrouwen verworpen, zodat gij daarmede niet zult gedijen.

Waarschijnlijk was dit hoofdstuk Jeremia's eerste prediking na zijn aanstelling, en het is een van de levendigste en aandoenlijkste reden, die wij in de boeken van de profeten vinden. Hij moet niet zeggen: Laat mij niet spreken, want ik ben nog jong, want nu God zijn lippen aangeraakt en de woorden in zijn mond gelegd heeft, spreekt niemand beter dan hij. De bedoeling van dit hoofdstuk is om Gods volk zijn overtredingen aan te tonen, en het huis Jakobs zijn zonden, en dat wel door middel van bestraffing en overtuiging, opdat zij er toe gebracht mochten worden om berouw te hebben over hun zonden en daardoor de naderende verwoesting te voorkomen. De tegen hen opgemaakte beschuldiging is zeer zwaar, de overtredingen zijn zwart, en de beweegredenen voor hun overtuiging zeer dringend en gepast, de woorden van de profeet zeer aandoenlijk. De zonde, waarvan zij voornamelijk beschuldigd worden, is afgoderij, verzaking van de ware God, hun eigen God, voor valse goden. Hun wordt gezegd:

I. Dat dit zeer ondankbaar was jegens God, die zo vriendelijk voor hen geweest was, vers 1-8.

II. Dat het zonder voorbeeld was, dat een volk van goden veranderde, vers 9-13.

III. Dat zij daardoor zichzelf hadden verzwakt en verwoest, vers 14-19.

IV. Dat zij hun verbond verbroken en van hun goed begin afstand gedaan hadden vers 20, 21.

V. Dat hun boosheid te openbaar was om voorbijgegaan of verontschuldigd te worden, vers 22, 23, 35.

Vl. Dat zij er gaarne en met opzet in volhardden, en onverbeterlijk en onvermoeibaar in hun afgoderijen waren, vers 24, 25, 33, 36.

VII. Dat zij door hun afgoderij zichzelf schandvlekten en binnen kort er door beschaamd zouden worden, wanneer zij zouden zien dat hun afgoden onmachtig waren om hen te helpen, vers 25-29, 37.

VIII. Dat zij niet overtuigd en verbeterd waren door de verwijten en oordelen, waaronder de Voorzienigheid hen gebracht had, vers 30.

IX. Dat zij God zeer vertoornd hadden vers 31, 32.

X. Dat zij hun afgoderijen verenigd hadden met de onnatuurlijkste moorden, vergietende het bloed van arme onschuldigen vers 34. Die harten waren werkelijk hard, die niet geroerd en vernederd werden, toen hun zonden hun zo duidelijk voor ogen gesteld werden. Mochten wij door de overdenking van deze verzen er toe gebracht worden om berouw te gevoelen over onze geestelijke afgoderijen door in onze zielen aan de wereld en het vlees die plaats te geven, welke God alleen toekomt!

Jeremia 2:1-8

Hier is:

I. Een gebod aan Jeremia gegeven om heen te gaan en een boodschap van God over te brengen aan de inwoners van Jeruzalem. Hem was opgedragen in het algemeen (Hoofdstuk 1:17) om te gaan en *tot hen te spreken,* hier wordt hem bepaald gelast om te gaan en dit tot hen te spreken. Het is goed voor predikanten om door geloof en gebed een nieuwe boodschap aan te nemen, wanneer zij zich plechtig voorbereiden voor een of ander deel van hun werk. De leraar moet hetgeen hij zeggen wil zorgvuldig vergelijken met het woord van God, en zien of het daarmee overeenstemt, opdat hij in staat zij te zeggen, niet alleen *De Heere zendt mij,* maar: Hij zendt mij om dit te spreken. Jeremia moet gaan uit Anathoth, waar hij in aangename afzondering leefde en zeer waarschijnlijk met een klein aantal vrienden zijn tijd besteedde aan het onderzoeken van de wet, en moest gaan naar Jeruzalem, die drukke rumoerige stad, *en voor hun oren roepen,* als een man wie het hoge ernst was om gehoord te worden. "Roep overluid opdat allen het mogen horen en geen onwetendheid pleiten kunnen. Ga dicht bij hen en roep in de oren van hen, die hun oren gestopt hebben."

II. De boodschap, die hem opgedragen werd te brengen. Hij moest hen bestraffen over hun schandelijke ondankbaarheid in het verzaken van een God, die van ouds af zo vriendelijk voor hen geweest was, opdat dit hen beschamen en tot berouw brengen mocht, of God zou rechtvaardigen wanneer Hij Zijn hand tegen hen keerde.

1. God brengt hen in herinnering de gunsten, die Hij hun van ouds bewezen had, toen zij tot een volk geformeerd werden, vers 2. Ik gedenk, of *Ik herinner u* om uwentwil, en Ik wens dat gij u herinneren zult en het tot uw bestwil goed in uw geheugen prenten, Ik kan niet vergeten de *weldadigheid uwer jeugd en de liefde uwer ondertrouw.*

A. Dit kan verstaan worden van de vriendschap die zij voor God gevoelden. Die was natuurlijk niet zo dat zij er zich op konden verheffen of bij God er op pleiten om hun enige gunst te bewijzen, want velen van hen waren zeer onvriendelijk en uitdagend geweest, en wanneer zij zich keerden en weer naar God vroegen, vleiden zij Hem slechts. Toch behaagde het God er melding van te maken en ertegenover hen op te pleiten, want ofschoon zij Hem slechts weinig vriendelijkheid bewezen, nam Hij het vriendelijk op. Wanneer zij *geloofden in God en aan Mozes, zijn knecht,* wanneer zij *Gods lof zongen aan de Rode Zee,* wanneer zij aan de voet van de berg Sinai beloofden: *Al wat de Heere zeggen zal, zullen wij doen en wij zullen Hem gehoorzamen,* dan was dat de *weldadigheid hunner jeugd en de liefde hunner ondertrouw.* Toen het scheen dat zij zo tot God naderden, zei Hij: *Zeker, zij zijn Mijn volk,* zij zullen Mij getrouw blijven, zij zijn *kinderen die niet liegen zullen.* Hun die goed beginnen en veel beloven, maar niet voortgaan en volharden, zal hun hoopvol en goed begin verweten worden. God gedenkt aan de *weldadigheid van onze jeugd en de liefde van onze ondertrouw,* aan de ijver, die wij toen voor Hem schenen te hebben, en de genegenheid, waarmee wij ons verbond met Hem maakten, aan de knoppen en bloesems, die nooit tot ontwikkeling kwamen, en het is goed voor ons ze ook te herdenken, opdat wij mogen zien van waar wij uitgevallen zijn en tot onze eerste liefde terugkeren, Openbaring 2:4, 5, Galaten 4:15. In twee dingen bleek de weldadigheid hunner jeugd.

a. Zij volgden de weg van de wolken vuurkolom in de woestijn, en ofschoon zij soms spraken van terugkeren naar Egypte of van voorwaarts dringen naar Kanaän, deden zij dat nooit, maar

gedurende veertig jaren volgden zij God door de woestijn, en vertrouwden op Hem dat Hij voor hen in alles voorzien zou, of schoon *het een onbezaaid land was.* God nam dit vriendelijk op en rekende er tot hun eer, nog lang daarna mee dat zij, ofschoon er veel verkeerds onder hen was, toch nooit de leiding vergaten, waaronder zij waren. Evenzo heeft Christus, ofschoon Hij Zijn discipelen meermalen had moeten bestraffen, toch toen Hij afscheid nam, het in hen geprezen dat zij altijd met Hem geweest waren, Lukas 22:28. Er moet zijn de sterke toegenegenheid van de jeugd en van de ondertrouw, die zullen er ons toe brengen om God te volgen in de woestijn, met een onbepaald vertrouwen en een onwrikbare beslistheid, en het is zeer treurig als zij, die Hem gevolgd zijn, Hem daarna verlaten.

b. Zij hebben de goddelijke instellingen onderhouden, de tabernakel opgericht en de dienst daarin waargenomen. Israël was toen *een heiligheid van de Heere,* zij verenigden zich met Hem als een bijzonder volk in een verbond. Zij zijn dus in de geest begonnen, en God roept dat in hun geheugen terug, opdat zij zich schamen zouden om in het vlees te eindigen.

B. Het kan ook verstaan worden van Gods vriendelijkheid voor hen, waarover Hij later breedvoerig spreekt. "Toen Israël een kind was, heb Ik hem lief gehad," Hosea 11:1. Hij trouwde dat volk toen met al de toegenegenheid, "waarmee een jongeling een jonkvrouw trouwt," Jesaja 62:5, want die tijd was "de tijd van de minne," Ezechiel 16:8.

a. God nam hen aan tot Zijn eigendom. Of schoon zij een zondig volk waren werden zij toch krachtens het met hen gemaakte verbond en de onder hen opgerichte kerk, *een heiligheid de Heere,* aan Zijn eer gewijd en onder Zijn bepaalde leiding genomen. Zij waren de *eerste vruchten* van Zijn akker de eerste kerk welke Hij in de wereld opgericht had, zij waren de eerstelingen, maar de volle oogst zou onder de heidenen ingezameld worden. De eerste vruchten van de akker waren Gods deel er van, die werden Hem geofferd, daar werd Hij door vereerd. Zo was het volk van de Joden, God ontving slechts zeer weinig vrucht en eer van de wereld, maar het meeste daarvan van hen, en het was hun eer dat God hen aldus afgezonderd had. Deze eer hebben alle heiligen, "zij zijn de eerstelingen van Zijn schepselen," Jakobus 1. 18.

b. Hen getrouwd hebbende, werd hun zaak de Zijne, en werd Hij de "vijand van hun vijanden," Exodus 23:22. Daar zij de *eerstelingen van Zijn inkomst waren, werden allen die hen opaten voor schuldig gehouden,* of zoals er eigenlijk staat, die allen *beledigden Hem.* Zij overtraden en maakten zich schuldig en kwaad overviel hen. Zij werden voor *overtreders* gehouden, die de *eerstelingen* zelf gebruikten of die enig ander ding, dat "de Heere geheiligd was," Hem ontnamen en het aanwendden tot hun eigen nut, Leviticus 5:15, Wie Gods volk enig onrecht deed ondergaan deed dat op zijn eigen gevaar. Hun God was gereed om hun twistzaak te twisten, en Hij sprak tot de hoogmoedigsten van de koningen: Raak Mijn gezalfden niet aan!" Psalm 105:14. 15, Exodus 17:14. En in zeer bijzonder opzicht was Hij een tegenstander van hen, die trachten Zijn volk te verontreinigen en het af te trekken van de roeping om "de Heere heilig te zijn" getuige de twist die Hij had met de Midianieten ter oorzake van Peor. Numeri 25:17, 18.

c. " Hij leidde hen uit Egypte met een sterke hand" en grote verschrikking, Deuteronomium 4:34, en toch leidde Hij hen met zachte hand en grote tederheid door een uitgestrekte huilende woestijn, vers 6, *een land van wildernissen en kuilen, of graven, begrafenisgrond,* waar de bodem goed was, niet om hen te voeden, maar om hen te begraven, waarvan geen goeds kon verwacht worden, want het was een *land van dorheid,* waar alle onheil kon gevreesd worden want het was *een land van schaduw des doods.* In die donkere woestijn wandelden zij veertig

jaren, maar "God was met hen, Zijn stok, in de hand van Mozes, en Zijn staf vertroostten hen," en zelfs richtte "God de tafel toe voor hun aangezicht," Psalm 23:4, 5, en gaf hun brood uit de wolken en water uit de steenrotsen. Het was een land door allen verlaten, want het bood nergens een weg of een rustplaats aan. Er was geen verkeer, *een land waar niemand doorging,* er was geen nederzetting: *geen mens woonde er.* Want God wil Zijn volk leren langs onbegane wegen te treden, alleen te wonen en afgezonderd te zijn. De moeilijkheden van de weg zijn er dus op berekend om de macht en de goedheid van God te verheerlijken, die ondanks alles hen het einde van de reis veilig doet bereiken. Geheel Gods geestelijk Israël moet diep zijn verplichting aan God gevoelen voor Zijn veilig geleide door de woestijn van deze wereld, die voor de ziel niet minder gevaarlijk is dan de andere was voor het lichaam.

d. Ten laatste bracht Hij hen in Kanaän, vers 7. *Ik bracht u in een vruchtbaar land,* hetgeen zoveel aannemelijker was, nadat zij zovele jaren in *een land van dorheid* geweest waren. Zij kwamen daar *om de vrucht ervan en het goede ervan te eten,* en het was hun geoorloofd zulks te doen. Ik bracht u in een *land van Karmel,* staat er in ‘t oorspronkelijke, Karmel was een plaats van buitengewone vruchtbaarheid, en Kanaän was gelijk een groot vruchtbaar veld, Deuteronomium 8:7.

e. God gaf hun de middelen van kennis en genade en van gemeenschap met Hem. Dit wordt ontwikkeld in het achtste vers. Zij hadden hun priesters die *de wet handelden,* haar lazen en voor hen uitlegden, want dat was een deel van hun werk, Deuteronomium 23:8. Zij hadden leraren, om hen te leiden en voor hun belangen te zorgen, rechters en overheden, zij hadden profeten om voor hen Gods wil te vragen en hun Zijn bedoeling bekend te maken.

2. Hij verwijt hen hun schandelijke ondankbaarheid en de slechte behandeling, die zij Hem in ruil voor al deze gunsten gegeven hadden. Laat hen allen komen en antwoorden op deze beschuldiging, vers 4. Zij wordt in de naam van God geveld *tegen al de geslachten van het huis Israëls,* want geen hunner kan pleiten: *Niet schuldig.*

a. Hij daagt hen uit om enig bewijs te leveren dat God ooit jegens hen onrechtvaardig of onvriendelijk geweest was. Ofschoon Hij gunsten in vele opzichten aan hen uitgedeeld had, was Hij toch in andere gevallen hard voor hen geweest, maar daarvoor waren zij zonder verontschuldiging. En daarom vraagt Hij om aan te tonen om welke oorzaak zij Hem verlaten hadden, vers 5 :*Wat voor onrecht hebben uw vaders aan Mij gevonden,* of gij zelf? Hebt gij, bij onderzoek, bevonden dat God een harde meester is? Hebben Zijn geboden u enig ongemak bezorgd, of u gedwongen iets te doen dat onedel of onbetamelijk was? Hebben Zijn beloften u ooit bedrogen of bij u verwachtingen gewekt, die u daarna teleurstelden? Gij, die uw verbond met God verbroken hebt, kunt gij zeggen dat het een hard lot was en dat gij het daarbij niet kondet uithouden? Gij, die de instellingen Gods verwaarloosd hebt, kunt gij getuigen dat dit geschiedde omdat die dienst zo vervelend was of werk aanbracht dat de moeite niet waard was? Neen, de teleurstellingen, die u overkwamen, waren te wijten aan uzelf, niet aan God. Het juk van Zijn geboden is licht, en *in het houden van die is grote loon.* Zij, die God verlaten, kunnen niet zeggen dat Hij hun ooit enige aanleiding daartoe gegeven heeft, hiervoor mogen wij ons met gerustheid beroepen op het geweten van de zondaren. De luie dienstknecht die zo iets tot zijn verontschuldiging pleitte, "werd uit zijn eigen mond geoordeeld" Lukas 19:22. Of schoon Hij ons bedroeft, kunnen wij niet zeggen dat er onrecht in Hem is of dat Hij ons onrecht doet. De wegen des Heeren zijn ontegenzeglijk rechtvaardig, al het verkeerde is in onze wegen.

b. Hij beschuldigt hen dat zij desniettegenstaande zeer onrechtvaardig en onvriendelijk jegens Hem geweest zijn.

aa. Zij hebben Zijn dienst verlaten. Zij *zijn van Mij geweken,* ja, zij zijn *verre* van Mij geweken. Zij peinsden er over hoe zij zich van God zouden losmaken, en zo ver mogelijk buiten het bereik van Zijn geboden en hun overtuiging zouden komen. Zij, die de godsdienst verlaten, plaatsen zich gewoonlijk op groter afstand en in scherper tegenkanting dan zij die nooit godsdienstig geweest zijn.

bb. Zij hadden Hem verlaten voor de dienst van afgoden, hetgeen zoveel groter belediging voor God en Zijn dienst was, zij weken van Hem niet om zich te verbeteren, maar om zich erger te maken. Zij *hebben de ijdelheden nagewandeld,* dat is: de afgoderij, want een afgod is een ijdel ding, "hij is niets in de wereld," 1 Corinthiers 8:4, Deuteronomium 32:21, Jeremia 14:22. Afgodendienst is ijdelheid, Handelingen 14:15. Afgodendienaars zijn ijdel, want zij maken goden die "hun gelijk zijn," Psalm 115:8, zij aanbidden houten en stenen als hun goden, die voor niets deugen.

cc. Met de afgodendienst hebben zij allerlei soorten van ondeugden ingevoerd. Toen zij in het goede land kwamen, dat God hun gegeven had, hebben zij het verontreinigd, vers 7, door zichzelf te verontreinigen en onbekwaam voor de dienst van God te maken. Het was Gods land, zij waren er slechts ingezetenen en doorreizenden, Leviticus 25:23. Het was Zijn erfenis, want het was een heilig land, Immanuels land, maar zij *maakten Zijn erfenis tot een gruwel,* een gruwel zelfs voor God die groten afkeer van Israël kreeg.

dd. Nadat zij God verzaakt hadden, en ofschoon zij spoedig ondervonden hoezeer zij zichzelf daardoor benadeelden dachten zij er niet aan om tot Hem terug te keren, en deden daar geen enkele poging toe. Zomin het volk als de priesters vroeg naar Hem dacht enigszins aan hetgeen zij Hem verplicht waren, of toonden enige begeerte om Zijn gunst weer deelachtig te worden.

Ten eerste: het volk zei niet: *Waar is de Heere?* vers 6. Ofschoon zij opgevoed waren in de erkentenis dat Hij hun God was, en hun dikwijls gezegd was dat Hij *hen uit Egypteland opgevoerd had,* om Zijn bijzonder volk te zijn, vroegen zij nooit naar Hem en begeerden de kennis van Zijn wegen niet.

Ten tweede. De priesters zeiden niet: Waar is de Heere? vers 8. Zij, wier bepaalde dienst het was om Hem onmiddellijk te zoeken en te vereren, dachten er niet aan om zich in Zijn gemeenschap te stellen of zich bij Hem aangenaam te maken. Zij, wier roeping het was het volk in de kennis Gods te onderrichten, deden geen moeite om zelf Hem te kennen. De schriftgeleerden, wier taak het was de wet te handelen, kenden God noch Zijn wil, konden de Schriften in ‘t geheel niet uitleggen, of deden het verkeerd. De leraren, die de kudde van overtreden moesten terughouden, waren zelf de belhamels in allerlei overtreding. Zij *hebben tegen Mij overtreden.* De voorgewende profeten profeteerden bij Baäl, in zijn naam, tot zijn eer, en werden door de goddeloze koningen, gerugsteund om de ware profeten tegen te staan. Baäls profeten voegden zich bij Baäls priesters, en *wandelden dingen na die geen nut doen,* dat is de afgoden, die in geen enkel opzicht hun aanbidders helpen kunnen. Zie hoe de beste karakters overheerst worden en de beste bedieningen vatbaar zijn voor verderf en verwonder u niet over de zonden en de ondergang van een volk wanneer de *blinden leidslieden van de blinden zijn.*

Jeremia 2:9-13

Nadat de profeet aangetoond heeft hoe laaghartig ondankbaar zij waren door God te verlaten, toont hij hier hoe onvergelijkelijk lichtzinnig en dwaas dat geweest is, vers 9. *Ik zal nog (nu) met u twisten.* Alvorens God de zondaren straft, twist Hij met hen, ten einde hen tot berouw te brengen. Wanneer er veel over het kwaad van de zonde gezegd is, blijft er altijd nog meer te zeggen over. Wanneer een punt van de aanklacht goed gemaakt is, kan een ander aan de orde gesteld worden, wanneer wij veel in ‘t midden gebracht hebben, kan aangetoond worden "dat er nog redenen voor God zijn," Job 36:2. Zij, die met zondaren tot hun overtuiging handelen, moeten een menigte van argumenten aanvoeren en daarmee voortgaan. God had tevoren met hun vaderen gepleit en gevraagd, waarom zij de ijdelheden nagewandeld hadden en ijdel geworden waren, vers 5. Nu pleit Hij met hen die volhardden *in de ijdele wandeling, die hun van de vaderen overgeleverd was* en met de *kinderen van hun kinderen,* dat is met allen die in elke eeuw in hun voetstappen traden. Zij, die God verzaken, moeten weten dat Hij gewillig is om de zaak open met hen te behandelen, opdat Hij *gerechtvaardigd worde als Hij oordeelt.* Hij pleit met ons hetgeen wij met onszelf behoorden te pleiten.

I. Hij toont aan dat zij handelden tegen de gewoonten van alle andere volken. Hun buren waren hun valse goden getrouwer dan zij aan hun ware God. Zij waren naijverig om te zijn gelijk de andere volken, maar hierin waren zij deze zeer ongelijk. Hij daagt hen uit om een voorbeeld bij te brengen van een volk dat *zijn goden veranderd had,* vers 10,11, of geneigd was ze te veranderen. Zij mogen vrij de oude oorkonden of de tegenwoordige toestand onderzoeken van de eilanden van Chittim, Griekenland en de overige Europese landen, de gewesten die beschaafd en geleerd waren, zij mogen naar Kedar gaan (dat zuidoost van hen lag gelijk de eerstgenoemde noordwest) dat ruwer en onbeschaafder was, maar zij zouden geen voorbeeld vinden van een volk, *dat zijn goden veranderd had,* ofschoon die het nooit enig nut gedaan bedden of konden doen, *want zij waren geen goden.* Zulk een verering gevoelden zij voor hun goden, zo goede gedachten hadden zij van hen, zoveel eerbied hadden zij voor de keus hunner vaderen, dat, al waren die goden van hout of steen zij hen niet wilden ruilen voor goden van zilver of goud, neen zelfs niet voor de ware en levende God. *Zullen wie hen daarom prijzen? Wij prijzen hen niet.* Maar het mag wel gebruikt worden ter beschaming van Israël, het enige volk dat geen reden had om van god te veranderen, en dat tenslotte van god veranderd was. De mensen worden met moeite afgebracht van de godsdienst, waarin zij opgevoed zijn, al is die ook nog zo onzinnig en vals. De ijver en standvastigheid van afgodendienaars moest de Christenen zich doen schamen over hun koudheid en onstandvastigheid.

II. Hij toont aan dat zij handelen tegen het voorschrift van het gezond verstand, niet alleen of zozeer daarin dat zij veranderden (dat kan meermalen onze plicht en onze wijsheid zijn) maar dat zij veranderden tot erger en dus een slechte ruil deden.

1. Zij scheidden zich van een God, die hun heerlijkheid was, die hen heerlijk gemaakt en in allerlei opzicht eer op hen gelegd had, een God, in Wien zij met ootmoedig vertrouwen roemen mochten als hun God, die in Zichzelf heerlijk is en de heerlijkheid van hen, wier God Hij is. Hij was in bijzonder opzicht de heerlijkheid van Zijn volk Israël, want Zijn heerlijkheid was hun in Zijn tabernakel dikwijls verschenen.

2. Zij sloten zich aan bij goden, die hun geen goed konden doen, goden die hun aanbidders *geen nut deden.* Afgodendienaars veranderen Gods heerlijkheid in schande (Romeinen 1:23), en hun eigen heerlijkheid evenzeer. Zij onteren Hem en onteren zichzelf, zij zijn vijanden van

hun eigen belang. Waarheen zij, die God verzaken, zich ook wenden, het zal hun nooit enig nut doen, het kan hen vleien en aangenaam zijn, maar zij hebben er *geen nut* van. De hemel zelf wordt hier opgeroepen om zich te ontzetten over de zonde en dwaasheid van deze afvalligen, vers 12 en 13. *Ontzet u hierover, gij hemelen.* De aarde is zo algemeen verdorven, dat die er geen acht op slaat, maar de hemelen en de hemelse lichamen zullen zich er over ontzetten. De zon zal zich schamen over het zien van zoveel ondankbaarheid en er door verschrikt worden dat zij zulke slechte schepselen moet beschijnen. Zij, die God verlieten, aanbaden het heir van de hemelen, zijn, maan en sterren, maar deze, inplaats van zich daardoor vereerd te gevoelen dat hun de aanbidding gebracht werd, *werden ontzet en uitermate verschrikt, zij waren verschrikt en werden zeer woest,* zij zouden liever hun glans verliezen dan daardoor aan iemand aanleiding te geven om hun hulde te brengen. Sommigen menen dat dit ziet op de *engelen in de hemelen.* indien deze zich verheugen over het terugkeren van zielen tot God, kunnen wij veronderstellen dat zij zich ontzetten en verschrikt worden over de opstand van zielen tegen Hem. De bedoeling is dat het gedrag van dit volk jegens God zodanig was, dat:

a. Wij wel verbaasd en verwonderd mogen zijn, wanneer mensen, die bewezen goed hun verstand te hebben, zulke ongerijmde dingen doen.

b. Dat wij heilig verontwaardigd moeten zijn over zulke schandelijke en verregaande belediging van onze Schepper, voor Wiens eer ieder Godvrezend mens behoort te ijveren.

c. Dat wij wel mogen sidderen bij het denken aan de gevolgen van zo’n daad. Wat zal er het einde van zijn? Wij mogen wel geweldig ontzet zijn bij de gedachte aan de toorn en de vloek, die het deel worden zullen van hen, die zich alzo buiten Gods gunst en genade plaatsen. Wat is het nu waaraan met zoveel ontzetting moet gedacht worden? Het is dit: "Mijn *volk,* dat Ik onderwezen heb en verder wilde leiden, *heeft twee grote boosheden gedaan,* ondankbaarheid en dwaasheid het heeft gehandeld zowel tegen zijn plicht als tegen zijn belang.

a. Zij hebben God, hun God, beledigd, door zich van Hem af te keren. *Zij hebben Mij, de springader des levenden waters, verlaten,* Mij in Wien zij een overvloedige en steeds vloeiende stroom van alle gemak en zegen, die zij behoeven, vrij zouden genoten hebben. God is de fontein des levens, Psalm 36:9. Er is in Hem een algenoegzaamheid van genade en kracht, al onze fonteinen zijn in Hem en al onze stromen uit Hem, Hem te verlaten is in werkelijkheid dit te ontkennen. Hij is voor ons een overvloedige Weldoener geweest, een springader van levende wateren overstromend, altijd stromend, in de gaven van Zijn gunst, Hem te verlaten is weigeren Zijn goedheid te erkennen en Hem de schatting van liefde en lof te onthouden, waarop Zijn vriendelijkheid aanspraak heeft.

b. Zij hebben zichzelf bedrogen. Zij hebben hun weldadigheid verlaten voor liegende ijdelheden. Zij bezorgden zich heel wat moeite, door *zichzelf bakken uit te houwen,* door gaten of bakken in de aarde te graven of in de rotsen te hakken, waarheen zij het water leiden zouden of die de regen opvangen moesten. Maar die bleken *gebroken bakken* te zijn, met onsolide bodem, *die geen water houden.* Wanneer zij daarheen kwamen om hun dorst te lessen, vonden zij niets dan modder en slijk, en de schadelijke producten van stilstaand water. Dat waren de afgoden voor hun aanbidders, en zo’n ruil deden zij, die zich van God tot de afgoden wendden. Indien wij van enig schepsel-rijkdom of vermaak, of eer-onze afgod maken, stellen wij ons geluk daarin en beloven ons daarvan de zegen en de voldoening, die wij alleen in God kunnen hebben. Indien wij de afgod tot onze vreugde en onze liefde maken, daar onze hoop en ons vertrouwen in stellen, zullen wij zien dat hij een waterbak is, die we met grote moeite

uitgehouwen en gevuld hebben, en die op z’n best een weinig water houdt, dat dood en vuil is, tot bederf overgaat en spoedig levensgevaarlijk wordt. Neen het is een gebroken waterbak, die kraakt en scheurt bij warm weer, zodat het water verloren gaat juist als we het ‘t meest nodig hebben, Job 6:15. Laat ons daarom met een voornemen des harten de Heere alleen aanhangen, want *tot Wien zullen wij anders gaan? Hij heeft de woorden des eeuwigen levens.*

Jeremia 2:14-19

De profeet, voortgaande om te tonen hoe dwaas zij waren door God te verlaten, noemt hier op welke ellende zij zodoende reeds over zich gebracht hadden, het was hun reeds duur te staan gekomen want daaraan hadden zij al de onheilen te wijten waaronder hun land nu leed, maar die slechts het begin waren van meer en groter kwaad, indien zij zich niet bekeerden. Zie hier hoeveel smart hun dwaasheid hun reeds berokkend had.

I. Hun naburen, die hun verklaarde vijanden waren, kwamen tegen hen op, en dit hadden zij aan hun zonden te wijten.

1. Zij waren slaven geworden, en hadden hun vrijheid verloren, vers 14. "Is dan Israël een knecht?" Neen: "Israël is Mijn zoon, Mijn eerstgeborene," Exodus 4:22. Zij zijn kinderen, zij zijn erfgenamen. Zij zijn van adellijke afkomst het zaad van Abraham, de vriend van God, en van Jakob, Zijn uitverkorenen. Is hij *een ingeborene des huizes?* Neen, hij is de zoon van de wettige vrouw, en niet van de slavin. Zij waren bestemd om te heersen, niet om te dienen. Alles in hun gehele inrichting droeg het stempel van vrijheid en eer. Waarom is hij dan van zijn vrijheid beroofd geworden? Waarom wordt hij gebruikt als een slaaf, een ingeborene des huizes? Omdat hij zichzelf tot slaaf van zijn lusten gemaakt heeft en tot slaaf van zijn afgoden, die hun geen nut doen, vers 11. Welk een ding is dit, dat zo’n geboorterecht voor een maal linzensoep verkocht wordt, zo’n kroon onteerd en in het stof geworpen is? Waarom is hij tot slaaf van zijn verdrukker gemaakt? God had er in voorzien dat een Hebreeuwse slaaf in het zevende jaar zijn vrijheid herkrijgen zou en dat hun "slaven zouden zijn uit de volken en niet uit hun broederen," Leviticus 25:44, 46. Maar desniettegenstaande maakten de vorsten hun onderdanen tot slaven, en de meesters maakten hun ondergeschikten tot slaven (Hoofdstuk 34:1 en zo maakten zij hun land gering en ellendig, dat God gelukkig en eervol gemaakt had. De naburige vorsten en machten vielen in het land en maakten enigen van hen tot slaven zelfs in hun eigen land, en verkochten anderen naar vreemde landen. En hoe kwam het dat zij dus hun vrijheid verloren? "Om hun ongerechtigheden waren zij verkocht," Jesaja 50:1. Wij kunnen dit geestelijk toepassen. Is de ziel van een mens een *knecht?* Is zij een *ingeborene des huizes?* Neen. Waarom is dan haar vrijheid weggenomen? Omdat zij zelf haar vrijheid verkocht heeft en zich slavin gemaakt van haar eigen lusten en hartstochten, hetgeen betreurenswaardig is.

2. Zij waren verarmd en hadden hun rijkdom verloren. God had hen gebracht in een land van overvloed, vers 7, maar al hun naburen hadden het tot hun prooi gemaakt, vers 15. *De jonge leeuwen hebben over hem gebruld en hun stem verheven.* Zij zijn een voortdurende schrik voor hen. Nu eens de ene machtige vijand, dan weer een andere, straks verscheidene in verbond met elkaar, hadden hen overvallen en over hen gezegevierd. Zij voerden hun vruchten het land uit, en maakten dat *woest,* en *verbrandden de steden,* na die eerst geplunderd te hebben, zodat die *zonder inwoners bleven,* hetzij omdat er geen bewoonbare huizen meer waren, hetzij omdat degenen, die er wonen moesten, gevankelijk weggevoerd waren.

3. Zij werden verongelijkt en beledigd en door iedereen geslagen, vers 16. Zelfs de kinderen *van Nof en* Tachfanes, verachtelijk volkje, niet beroemd om militaire kracht of moed, hadden hun *de schedel afgeweid,* of de kroon van hun hoofd verbroken. In al hun gevechten met hen waren deze te hard voor hen geweest, en zij waren er gewoonlijk met gebroken hoofd afgekomen. Het voornaamste gedeelte van hun land, dat het dichtst bij Jeruzalem lag, was hun ten prooi geworden. Hoe jammerlijk de toestand van Juda was in het laatste gedeelte van de

regering van Manasse, lezen wij in 2 Kronieken 33:11, en waarschijnlijk had het land zich daarvan nog niet hersteld.

4. Dit alles was het gevolg van hun zonden, vers 17. *Doet gij u dit niet zelf?* Door hun zondige verenigingen met de volken, en vooral door hun gelijkvormigheid aan deze in hun afgodische zeden en gewoonten, hadden zij zich zelf zeer verlaagd en verachtelijk gemaakt, gelijk allen die eerst de godsdienst beleden en die naderhand verworpen hebben. Thans was er niets te zien van hetgeen bij hun vestiging, hen eervol en ontzaglijk gemaakt had, en daarom gevoelde niemand eerbied of vrees voor hen. Maar dit was niet alles, zij hadden God getergd om hen in handen hunner vijanden over te leveren, die voor hen tot een gesel te maken en hun de overwinning te geven en dus *doet gij dit u zelf doordien gij de Heere uw God verlaat,* doordien gij het verbond met Hem verbroken hebt en uzelf dus buiten Zijn bescherming gesteld, want verbond en bescherming gaan samen. In welke moeite wij ooit komen, wij hebben het onszelf te wijten, want wij brengen die zelf over ons hoofd door onze Godverzaking. Gij *hebt de Heere uw God verlaten ten tijde als Hij u op de weg leidde.* Hij leidde u naar een gelukkige vrede en veilige vestiging, en gij hebt Hem enige stappen gevolgd en daarna verlaten, en daardoor hebt gij uzelf de weg versperd.

II. Hun vijanden, die hun voorgewende vrienden waren, bedrogen hen, bedroefden hen en hielpen hen niet, en dat was ook het gevolg van hun zonden.

1. Zij deden hen tevergeefs hulp zoeken in Egypte en in Assyrië, vers 18. *Wat hebt gij te doen met de weg van Egypte?* Wanneer gij de nadering van enig gevaar vermoedt, spoedt gij u om hulp naar Egypte, Jesaja 30:1, 2, 31:1. "Om de wateren van Sihors, dat is de Nijl, te drinken." Gij rekent op hun menigte, en verfrist u met de schone beloften, die zij u geven. Op andere tijden zijt gij op *de weg van Assur,* zendende met alle haast om vandaar hulptroepen te krijgen, en om de *wateren van die rivier,* de Eufraat, te drinken, wat *hebt gij daar te doen?* Wat zult gij verkrijgen door hen te hulp te roepen? Zij zullen *u tevergeefs* helpen, zij zullen gebroken rietstaven voor u zijn, en hetgeen gij voor een rivier aanzaagt, zal blijken een gebroken waterbak te zijn.

2. Ook dit was het gevolg hunner zonden. Het oordeel zal onvermijdelijk komen over hen die het met hun zonden verdiend hebben, en wat helpt het dan om daartegen bescherming bij anderen te zoeken? vers 19. *Uw boosheid zal u kastijden,* en het is onmogelijk dat zij u zou sparen, *weet dan en zie,* aan de gehele zaak, *dat het kwaad en bitter is, dat gij de Heere uw God verlaat,* want daardoor eerst maakt gij recht uw vijanden tot vijanden en tot valse vrienden. Zie hier

a. De aard van de zonde, zij is *het verlaten van de Heere* als onze God, zij is het loslaten door de ziel van Hem en de afkeer van de ziel van Hem. De zonde aanhangen is God verlaten.

b. De oorzaak van de zonde: *De vreze Gods is niet bij ons.* Zij is het ontbreken van een goed beginsel in ons, met name het gemis van de vreze Gods, dat ligt op de bodem van onze afval van God. De mensen verzaken hun plicht jegens God omdat zij geen eerbied voor Hem koesteren en geen vrees voor zijn ongenoegen gevoelen.

c. De slechtheid van de zonde, zij is een *kwaad en bitter ding.* De zonde is een slecht ding, geheel slecht, een kwaad waarin niets goeds is, een kwaad dat de wortel en oorsprong is van alle ander kwaad. Zij is inderdaad kwaad, want niet alleen is zij de grootste tegenstrijdigheid

tegen de Goddelijke natuur, maar ook het grootste bederf van de menselijke natuur. Zij is *bitter*, een zondige toestand is een *gal van bitterheid*, en elke zondige weg zal *ten laatste bitterheid zijn*, haar bezolding is de dood, en de dood is bitter.

d. De noodlottige gevolgen van de zonde, omdat zij in zichzelve kwaad en bitter is heeft zij rechtstreeks de strekking om ons ellendig te maken. *Uw eigen boosheid zal u kastijden en uw afkeringen zullen u straffen*, niet alleen verwoesten hiernamaals maar reeds hier kastijden en straffen. Zij zullen zeker leed over u brengen, de straf zal zo onvermijdelijk op de zonde volgen, dat het zal schijnen alsof de zonde die zelf meebrengt. Zelfs zal de straf in haar soort en omstandigheden zo rechtstreeks beantwoorden aan de zonde, dat gij uw zonde in de straf zult zien, en de rechtvaardigheid van de straf zal zo duidelijk zijn dat gij er geen woord tegen kunt inbrengen, uw eigen ongerechtigheid zal u overtuigen en voor altijd de mond stoppen, en gij zult gedwongen worden te erkennen dat de Heere rechtvaardig is.

e. Het nut en de toepassing van dit alles: *Zie dus* en heb berouw over uw zonden opdat de kastijding, tot uw verbetering bedoeld, niet uw verwoesting worde!

Jeremia 2:20-28

In deze verzen gaat de profeet voort met zijn beschuldigingen tegen het afgedwaalde volk.

Merk op

I. De zonde zelf, waarover hij hen beschuldigt, afgoderij, de grote overtreding, waaraan zij voornamelijk schuldig stonden.

1. Zij bezochten de plaatsen waar de afgoden aangebeden werden, vers 20. *Op alle hoge heuvels en onder elke groene boom,* op de hoge plaatsen en in de bossen, waarvoor de heidenen een dwaze voorliefde en verering koesterden. Gij *loopt om,* gij wandelt, van de ene plaats naar de andere, onbestemd, onrustig, onvoldaan, maar overal *hoererende,* de valse goden aanbiddende, hetwelk is geestelijke hoererij, en gewoonlijk vergezeld ging van lichamelijke onzedelijkheid. Zij die God verlaten lopen eindeloos rond, en zwervende begeerte is onverzadigbaar.

2. Zij maakten zelf hun afgodische beelden en brachten die goddelijke eer, vers 26, 27, niet alleen het gewone volk, maar zelfs de koningen en vorsten, die het volk hadden moeten terughouden van zo verkeerd te handelen, en de priesters en profeten, die het hadden moeten onderwijzen om goed te doen, die waren zelf zo schandelijk dwaas en dom, en zo onder de macht van een begoocheling dat *zij tot een hout zeiden: Gij zijt mijn vader, en tot een steen, tot een afgod die uit een steen gebeiteld was: gij hebt mij gegenereerd of voortgebracht,* Gij zijt mijn vader, dat is, gij zijt mijn god, de oorsprong van mijn bestaan, aan u ben ik alles verplicht, van u ben ik volstrekt afhankelijk, gij hebt mij gegenereerd, dus bescherm mij, voorzie mij van het nodige, geleid mij. Welke grotere belediging kunnen mensen God aandoen, die onze Vader is en ons gemaakt heeft? Het was rechtstreekse ontkenning van onze verplichting aan Hem. En welke grotere belediging kunnen mensen zichzelf en hun eigen verstand aandoen, dan het aannemen en geloven van ongerijmdheid en onmogelijkheid, en door een hout en een steen hun ouders te maken, zichzelf tot houten en stenen te verlagen. Toen deze eerst tot voorwerpen van aanbidding verheven werden, veronderstelde men dat ze bezield waren door een of andere hemelse macht of geest, maar gaandeweg had men dat denkbeeld verloren en werden de afgodendienaars zo verijdeld in hun overleggingen, dat zelfs de vorsten en de priesters meenden dat het afgodsbeeld, ofschoon van hout of steen gemaakt, zelf hun vader was en als zodanig aangebeden werd.

3. Zij vermenigvuldigden deze drekgoden tot in het oneindige, vers 28. *Naar het getal uwer steden zijn uw goden o Juda!* Toen zij God verlaten hadden, die de enige en algenoegzame is:

a. Waren zij niet voldaan met de goden, die zij voor Hem in plaats hadden, maar begeerden er telkens meer. De afgoderij is in dit opzicht van dezelfde natuur als de hebzucht, die geestelijke afgoderij is, want hoe meer de mensen hebben des te meer willen zij hebben, hetgeen een duidelijk bewijs is dat de mensen afgoden maken van hetgeen zij zelf onvoldoende en ongenoegzaam achten, en hetgeen hen, die daartoe gaan, niet bevredigen kan.

b. Zij konden het niet eens worden over de verering van dezelfde god. Nadat zij het middelpunt van eenheid verlaten hadden, vervielen zij in eindeloze verdeeldheid, de ene stad bedacht die afgod en de andere stad dezen, en elke plaats was er vooral op gesteld om haar eigen god te

hebben, die meer bepaald voor haar zorgdragen moest. Zo zochten zij tevergeefs in de veelheid van Goden hetgeen slechts in de éne God te vinden is.

II. Het bewijs daarvoor. Er waren geen getuigen nodig, want de feiten waren onweersprekelijk.

1. Zij waren geneigd het te ontkennen en voor zichzelf: *Niet schuldig!* te pleiten. Zij gaven voor dat zij zich van deze smet wensten te zuiveren, zij *wiesen zich met salpeter en namen veel zeep daartoe,* zij boden zeer veel verontschuldigingen en ophelderingen aan, vers 22. Zij beweerden dat zij die poppen niet aanbaden als goden, maar vereerden als demonen, als middelaars tussen de onsterflijke God en de sterfelijke mens, en dat zij hun geen goddelijke eer bewezen, maar alleen als hogere machten eerbiedigden, en daardoor trachtten zij de overtuiging door Gods Woord te ontwijken en zich te verzekeren tegen de vrees voor zijn toorn. Ja, sommigen hunner hadden de vermetelheid de gehele zaak te ontkennen en te zeggen: "Ik ben niet verontreinigd, ik heb de Baäls niet nagewandeld," vers 23. Omdat het in het geheim was en zorgvuldig verborgen gehouden werd, Ezechiel 8:12, meenden zij dat het nooit tegen hen bewezen zou kunnen worden en waren zij onbeschaamd genoeg om het te ontkennen. Hierin, gelijk in andere dingen was hun weg als die van "de overspelige vrouw, die eet en haar mond afwist en zegt: Ik heb geen kwaad gedaan" Spreuken 30:20.

2. Niettegenstaande al hun uitvluchten zijn zij op de daad betrapt en schuldig bevonden. *Hoe kunt gij het feit ontkennen en zeggen, wij hebben de Baäls niet nagewandeld?* Hoe kunt gij uw overtreding loochenen en zeggen: *Ik heb mij niet verontreinigd?* De profeet spreekt met verbazing over zoveel onbeschaamdheid. Hoe kunt gij zo iets volhouden met opgeheven gelaat, terwijl het bewezen is.

a. Godsalwetendheid is een getuige tegen hen. *Uw ongerechtigheid is voor Mijn aangezicht getekend, zegt de Heere Heere,* die is opgelegd en weggeborgen, op de dag des oordeels wordt die tevoorschijn gebracht, "Zij wordt bewaard als een schat," Deuteronomium 32:34, Job 21:19, Hosea 13:12. Zij is *diep ingedrukt en getekend* voor mij, zo lezen sommigen het. Ofschoon gij poogt haar weg te wissen, zoals de moordenaar tracht het bloed van de door hem verslagene van zijn kleren af te wassen, het zal u nooit gelukken. Gods oog is er op en wij weten dat Zijn oordeel naar waarheid is.

b. Hun eigen geweten is een getuige tegen hen. *Zie uw weg in het dal,* zij hadden de afgoden aangebeden niet alleen op de hoge heuvelen, maar ook in de dalen, Jesaja 57:5, 6. Sommigen lezen hier: In het dal tegenover Baäl Peor, Deuteronomium 34:6, Numeri 25:3, waar zij Baäl aanbaden. De profeet zou hier dan terugzien naar de ongerechtigheid van Baäl Peor. Maar indien er enig bepaald dal bedoeld wordt, dan is het veeleer *de vallei van de zoon van Hinnom,* want die was de plaats waar zij hun kinderen de Moloch offerden, en die dus meer dan enige andere tegen hen getuigde. *Zie uw weg in het dal en ken wat gij gedaan hebt.*

III. De verzwaringen van de zonde, waarvan zij beschuldigd worden, en die haar buitengewoon zondig maakten.

1. God heeft grote dingen voor hen gedaan, en toch zijn zij tegen Hem in opstand gekomen, vers 20. "Van ouds heb ik uw juk verbroken en uw banden verscheurd." Dit ziet op hun uitleiding uit Egypte, "uit het huis van de dienstbaarheid," waaraan zij niet wilden gedenken, vers 6, maar God dacht er aan, want toen Hij hun gebood geen andere geboden voor Zijn aangezicht te hebben, noemde Hij dit als reden: *Ik ben de Heere uw God, die u uit Egypteland,*

uit het diensthuis, heb uitgeleid. De banden in dat land had God verscheurd, en daardoor behoorden zij voor goed aan Hem verbonden te zijn, maar zij hadden ondankbaar de banden des plichts verbroken, waardoor zij verbonden waren aan de God, die hen uit de slavernij verlost had.

2. Zij hadden schone beloften gedaan, maar ze niet gehouden. *Gij zei: ik zal niet overtreden.* Toen uw verlossing nog nieuw was, waart gij zo gevoelig voor die genade dat gij gaarne de meest verbindende bepalingen op u naams om altijd uw God getrouw te blijven en Hem nooit te verlaten. Toen zeiden zij: "Neen, maar wij zullen de Heere dienen," Jozua 24:21. Hoe dikwijls hebben wij gezegd dat wij niet zouden afwijken, dat wij God niet meer zouden beledigen, en toch zijn wij afgeweken gelijk een bedrieglijke boog, en herhaalden en vermenigvuldigden onze overtredingen!

3. Zij waren schandelijk ontaard van hetgeen zij waren toen God hen eerst tot een volk geformeerd had, vers 21. *Ik had u toch geplant, een edelen wijnstok.* De inrichting van hun staat, zowel kerkelijk als maatschappelijk, was uitnemend, hun wetten waren rechtvaardig en al de inzettingen zeer leerzaam en veelbetekenend, en er was een geslacht van Godvrezenden in hun midden toen zij zich in Kanaän vestigden. "Israël diende de Heere," en hield zich dicht aan Hem, "al de dagen van Jozua en de oudsten die Jozua overleefden," Jozua 24:31. Zij waren toen een *geheel getrouw zaad,* ogenschijnlijk geschikt om de wijngaard, waarin zij geplant waren, te vervullen met uitgelezen wijnstokken. Maar het kwam anders uit, reeds het volgende geslacht "kende niet de Heere en de werken die Hij gedaan had," Richteren 2:10, en zo gingen zij van kwaad tot erger totdat zij eindelijk *veranderd waren in verbasterde ranken van een vreemden wijnstok.* Zij waren nu het tegenovergestelde van hetgeen zij eerst geweest waren. Hun staat was verbroken, en er was in hen niets van het goede, dat verwacht kon worden van een volk dat zo gunstig gevormd was. niets van de reinheid en de godsvrucht van hun voorouders. "Hun wijnstok was nu een wijnstok van Sodom," Deuteronomium 32:32. Dit kan goed toegepast worden op de natuur des mensen, die door haar grote Schepper geplant was als een *edele wijnstok* en een *geheel trouw zaad* (God maakte de mens goed), maar zij is zo algemeen verdorven dat zij geworden is tot *een verbasterden rank van een vreemden wijnstok, die gal en bedorven vruchten voortbrengt,* en daardoor is zij voor God in de hoogste mate walgelijk en beledigend.

4. Zij waren ijverig en vurig in het bedrijven van hun afgoderijen, verknocht aan hun afgoden, kregen gaarne nieuwe, en wilden er niet afgetrokken worden door het Woord van God of door Zijn voorzienigheid, zo sterk was de drijfveer, die hen naar deze zonde joeg. Zij worden hier vergeleken bij een *lichte snelle kameel die haar wegen verdraait,* een wijfje van die diersoort, dat de mannetjes naloopt, vers 23, en in dezelfde zin, niet *een woudezelin, gewend in de woestijn,* vers 24, niet getemd tot de arbeid en daarom zeer beweeglijk, *die de wind naar de lust harer ziel schept,* wanneer zij in de nabijheid van de ezel komt, en bij zo’n gelegenheid kan niemand haar ontmoeting afkeren. Niemand kan haar van het opvolgen harer lusten terughouden. *Allen die haar zoeken zullen niet moede worden,* zij zullen niet lang behoeven te zoeken. Brandende lust is een vreeslijk ding, en zij die er niet door genade en door hun eigen rede van teruggehouden worden en hun geweten en hun eer geen gehoor geven, worden gelijk gesteld met wilde beesten en niet hoger, zij zijn als de wilde ezels, en kunnen nauwelijks als redelijke schepselen beschouwd worden.

Afgodendienst is in hoge mate bedwelmend, en zij die er door bevangen worden, kunnen er slechts met de grootste moeite van genezen worden. De neiging is sterker dan enige andere.

Sommigen zijn zo hardnekkig gesteld tot het inwilligen van die begeerte, dat het vergeefse moeite is hen te willen tegenhouden of verhinderen, die dat doen vermoeien zich zonder nut. *Efraïm is vergezelschapt met de afgoden, laat hem varen!* De tijd zal komen dat de wildste zal getemd en de onhandelbaarste handelbaar zal gemaakt worden, wanneer droefheid en angst hen overvallen, dan zullen hun oren zich tot de tucht neigen, dat is de tijd, waarin zij gevonden kunnen worden, Psalm 141:5,6.

5. Zij waren zeer hardnekkig in hun zonden, en daar zij niet tegengehouden konden worden, konden zij ook niet bekeerd worden, vers 25. Zie hier:

A. Ronduit waarschuwing gegeven aan hen, van de verwoesting welke deze verkeerde levensgang zeker ten laatste over hen brengen zou, met de vermaning om derhalve daarin niet voort te gaan, maar er mee te breken. Die zou hen zeker brengen in een ellendige gevangenschap, dan zou hun voet ontschoeid worden en zij zouden gedwongen worden barrevoets te reizen, dan zou hun rein drinkwater door hun verdrukkers geweigerd worden, zodat hun keel van dorst verschroeid zou worden, dat zou het einde ervan zijn. Zij die vreemde goden en vreemde wijzen van aanbidding liefhebben, zullen de gevangenen van een vreemde koning in een vreemd land worden. Denk er dus bijtijds om, uw achternalopen van de afgoden zal u de schoenen van de voeten slijten, en uw roepen achter hen zal uw keel verschroeien van dorst, houd dus uw voet terug van deze geweldige pogingen en uw keel van die brandende begeerten. Men zou denken dat dit genoeg zou zijn om iemand staande te houden op de weg van de zonden, als hij bedenkt wet er het einde van zijn zal.

B. Zij verwerpen deze waarschuwing. Zij zeiden tot hen, die hen wilden overhalen tot berouw en bekering: *Het is buiten hoop!* Verwacht niet dat gij invloed op ons hebben zult of ons kunt overhalen om onze afgoden weg te werpen, want wij *hebben de vreemden lief en die zullen wij nawandelen.* Wij zijn daartoe vast besloten, vermoeit ons dus niet met uw vermaningen, die toch geen doel treffen zullen. Er bestaat geen hoop dat wij ooit zullen breken met de bedorven gewoonten en de slechte toestand, die wij gekozen hebben, en daarom blijven wij ons er aan onderwerpen en de overheersing aannemen. Zij zijn waarlijk ongelukkig, die zichzelf zover gebracht hebben, dat hun gebreken de overhand behouden over hun overtuiging, zij weten dat zij zich bekeren moeten, maar erkennen dat zij niet kunnen en besluiten daarom het niet te doen. Maar gelijk wij nooit mogen wanhopen aan de barmhartigheid Gods, doch geloven dat die voldoende is voor de vergeving van onze zonden, al zijn die nog zo zwaar. Zo mogen wij ook nooit wanhopen aan de genade Gods, maar moeten geloven dat die machtig is om al ons bederf weg te nemen, al is dat nog zo zwaar, indien wij er om bidden en deze genade toepassen. Iemand mag nooit zeggen: Het is hopeloos! zolang hij nog niet in de plaats des verderfs is.

6. Zij zijn zelf beschaamd over hun zonden, door vertrouwen te stellen in datgene wat hen zeker bedriegen zou ten dage hunner beproeving en door Hem te verlaten die hen zou geholpen hebben, vers 26-28. *Gelijk een dief beschaamd wordt,* niettegenstaande al zijn kunsten en streken om zijn diefstal te verbergen, *wanneer hij gevonden wordt* en ter straf wordt weggeleid. *Zo zijn die van het huis Israëls beschaamd,* niet met een berouwvolle schaamte over de zonde, waaraan zij schuldig staan, maar met bestraffende schaamte, over de teleurstelling welke zij in die zonde ondervonden hebben. Zij zullen beschaamd worden wanneer zij zien:

a. Dat zij genoodzaakt worden te roepen tot God, die zij met verachting op zij gezet hebben. In hun voorspoed hebben zij God de rug toegekeerd en niet het aangezicht, zij hebben Hem verwaarloosd, gehandeld alsof zij Hem vergeten hadden, of deden al wat zij konden om Hem te vergeten. Zij wilden niet tot Hem opzien maar zagen een andere weg op. Zij weken van Hem zover zij konden. Maar in tijden van moeite en van kwaad vonden zij geen voldoening dan in het aanroepen van Hem, dan zeiden zij. Sta op, verlos ons! Hun vaderen hadden menigmaal die beschaming gehad, Richteren 3:9, 4:3, 10:10, en toch lieten zij zich niet bewegen om God aan te hangen, opdat zij in hun leed met meer vertrouwen tot Hem komen mochten.

b. Dat zij geen verlichting hebben door de goden, welke zij tot nog toe vereerden. Zij zullen beschaamd worden wanneer zij bemerken dat de goden, die zij gemaakt hebben hen niet helpen kunnen, en dat de God die hen gemaakt heeft, hen niet helpen wil. Om hen tot deze schaamte te brengen, opdat zij daardoor tot berouw mochten gebracht worden, zien zij zich thans gezonden "tot de goden, die zij gediend hebben," Richteren 10:14. Zij riepen tot God: *Sta op, verlos ons!* God zei van de afgoden: *Laat die opstaan en u verlossen!* Gij hebt geen reden om te verwachten dat Ik het doen zal. Laat hen opstaan, indien zij kunnen van de plaatsen waar gij hen vastgehecht hebt, Iaat hen trachten, indien ze kunnen, u te verlossen. Gij zult echter beschaamd worden, wanneer gij ondervindt dat zij geen goed en geen kwaad doen kunnen, want ofschoon gij voor elke stad een god had, *thans zijn de steden verbrand en zonder inwoners, vers* 15. Zodanig is de dwaasheid van de zondaren, die zich vergenoegen met hetgeen zeker hun verdriet worden zal, en zich verhovaardigen op hetgeen eenmaal hun schaamte zal zijn.

Jeremia 2:29-37

De profeet gaat op dezelfde wijze voort en tracht het zondige volk tot berouw te brengen, opdat zijn verwoesting moge voorkomen worden.

I. Hij bevestigt de waarheid van de beschuldiging. Zij was blijkbaar ontegensprekelijk, het zou de grootst denkbare ongerijmdheid van hen zijn om dat te willen ontkennen, vers 29. *Waarom twist gij tegen Mij?* en stelt mij op de proef, of waarom wilt gij er toe overgaan om op enige verontschuldiging te pleiten van de misdaad of enige verzachting van het vonnis? Uw pleidooi zal zeker mislukken en het vonnis tegen u uitgesproken worden. Gij weet dat gij allen *tegen Mij hebt overtreden,* de een zowel als de ander, waarom wilt gij dan met Mij twisten?

II. Hij bezwaart haar door de beschouwing beide van hun onverbeterlijkheid en hun ondankbaarheid.

1. Zij zijn onder de oordelen Gods, die over hen kwamen, niet verbeterd, vers 30. *Tevergeefs heb Ik uw kinderen geslagen,* dat is: de kinderen of het volk van Juda. Zij zijn onder verscheidene kastijdingen van Godswege geweest. God bedoelde daarmee hen tot berouw te brengen, maar het was tevergeefs. Zij beantwoordden niet aan het doel, waarmee God hen bedroefde, hun geweten was niet ontwaakt, hun harten werden niet vertederd of verzacht, zij waren er niet toe gedreven om God te zoeken, zij *hebben de tucht niet aangenomen,* waren er niet beter door geworden, en het is een groot verlies als op die wijze een beproeving verloren gaat. Zij ontvingen de kastijding niet, zij onderwierpen er zich niet aan, stemden er mee overeen, maar hun harten morden tegen de Heere, en zo waren zij *tevergeefs geslagen.* Zelfs *hun kinderen, het jonge volk* onder hen (zo moet men dit lezen) waren *vergeefs geslagen,* ook die waren zo afkerig van berouw dat ze even onhandelbaar als de volwassenen waren, die reeds lang gewend waren kwaad te doen.

2. Zij waren niet getroffen door het woord van God, dat Hij tot hen gezonden had door de mond van Zijn knechten de profeten, neen, maar zij hadden ter wille van de boodschap de boodschappers gedood. *Uw eigen zwaard heeft uw profeten verteerd als een verscheurende leeuw,* gij hebt hen tot loon voor hun getrouwheid ter dood gebracht met evenveel woede en hartstocht, met evenveel gretigheid en vermaak, als een leeuw zijn prooi verscheurt. Hun profeten, die hun grootste zegeningen waren, werden door hen behandeld alsof zij de voornaamste plagen van hun geslacht waren, en dit was hun zonde die de maat deed overlopen, 2 Kronieken 36:16. "Zij doodden hun eigen profeten," 1 Thessalonicenzen 2:15.

3. Zij waren niet ontroerd door de weldaden welke God hun bewezen had, vers 31. *0 geslacht!* (hij spreekt hen niet aan, zoals hij rechtmatig had kunnen doen: O ongelovig en verdraaid geslacht! Of: o geslacht van adderengebroedsels! maar Hij spreekt vriendelijk: O mensen van deze tijd!) *aanmerkt toch des Heeren woord,* hoor het niet slechts, maar let er op, neem het ter harte. Evenals ons gezegd wordt "de roede te horen," Micha 6:9, omdat de roede een stem heeft, zo wordt ons bevolen *het woord aan te merken of te zien,* want het woord heeft zijn visioenen. Er wordt mee te kennen gegeven dat hetgeen hier gezegd wordt duidelijk en onweerlegbaar is, gij kunt zien dat het in ‘t oog springt, het is geschreven als met een zonnestraal, al wie er even naar ziet kan er in lezen: *Ben Ik Israël een woestijn geweest of een land van de uiterste donkerheid?* Niemand die ooit met God enigszins gemeenschap gehad heeft, kreeg reden om zich te beklagen dat Hij voor hem een woestijn of een land van uiterste donkerheid was. Hij heeft ons gezegend met de vruchten van het aardrijk, en wij kunnen dus

niet zeggen dat Hij een wildernis voor ons was, een droog en dor land, dat Hij ons (zoals Dr. Gataker het uitdrukt) ons gevoed heeft met hard gras als het rundvee op de heigrond. Neen, Hij heeft Zijn schapen in grazige weiden geleid. Hij heeft ons gezegend met het licht des hemels en ons dat niet onthouden, zodat wij niet kunnen zeggen dat Hij voor ons een land van duisternis was. Hij heeft Zijn zon laten schijnen en Zijn regen doen nederdalen over bozen en goeden. Of de bedoeling is in het algemeen, dat de dienst van God nooit voor iemand een onaangename of onvoordelige dienst is geweest. Soms heeft God Zijn volk door een woestijn en een land van donkerheid geleid, maar dan was Hij zelf voor hen al wat zij behoefden, Hij spijsde hen zo met manna en leidde hen zo met Zijn vuurkolom, dat het voor hen een land van vruchtbaarheid en licht werd. De wereld is voor hen, die haar tot hun deel en tehuis maken, een woestijn en een land van donkerheid, ijdelheid en vermoeiing des geestes, maar voor hen, die in God zijn, *vallen de snoeren in lieflijke plaatsen.*

4. In plaats van door die zegeningen ontroerd te zijn, werden zij onuitstaanbaar beledigend en aanmatigend. Zij zeiden: *Wij zijn heren, wij zullen niet meer tot u komen*. Nu zij een machtig koninkrijk geworden waren of zich ten minste verbeeldden dat te zijn, gingen zij op eigen benen staan en schudden de afhankelijkheid van God af. Het is de taal van verharde zondaars, en zij is niet alleen zeer goddeloos en schandelijk, maar ook hoogst onredelijk en dwaas.

a. Het is ongerijmd voor ons, die onderdanen zijn, om te zeggen: Wij zijn heren, dat is, regeerders, wij willen niet meer tot God komen om van Hem geboden te ontvangen, want gelijk Hij van eeuwigheid Koning is, zo zal Hij ook eeuwig Koning blijven en wij kunnen nooit voorwenden dat wij niet langer onder Zijn gezag staan.

b. Het is ongerijmd voor ons, die bedelaars zijn, om te zeggen: Wij zijn heren, dat is: wij zijn rijk en willen niet langer tot God komen om van Hem gunsten te ontvangen, alsof wij zonder Hem konden leven en niet onophoudelijk Zijn voorzienigheid nodig hebben. God wordt terecht zeer vertoornd, indien zij, voor wie Hij altijd een milde weldoener is geweest, niet meer van Hem willen spreken of horen.

III. Hij geeft de schuld van al hun goddeloosheid aan hun vergeten van God, vers 32. *Mijn volk heeft Mij vergeten.* Zij hebben kunstmatig alle gedachte aan God uit hun ziel verbannen, zij hebben hun hersens gevuld met gedachten aan hun ijdele afgoden, en alles vermeden wat hen aan God zou kunnen herinneren.

1. Ofschoon zij zijn eigen volk waren, in verbond met Hem en belijdende tot Hem in betrekking te staan en of schoon zij de tekenen van Zijn tegenwoordigheid en van Zijn gunst in hun midden hadden, nochtans vergaten zij Hem.

2. Zij hadden Hem verwaarloosd *dagen zonder* getal, wij zouden zeggen, men kan zich niet herinneren hoe lang. Zij hadden sedert vele jaren niet meer ernstig aan Hem gedacht, zodat zij Hem nu geheel schenen vergeten te hebben en besloten waren zich Zijner niet meer te herinneren. Hoevele dagen van ons leven zijn voorbijgegaan zonder dat wij aan God gedacht hebben? Wie kan het getal van deze ledige dagen uitspreken?

3. Zij hadden niet zoveel aandacht en genegenheid voor God als een jong meisje gewoonlijk voor haar sierlijke klederen heeft. *Vergeet ook een jonkvrouw haar versiersel, of een bruid haar bindselen?* Neen, die stellen er het hart op, zij waarderen die zo en zijn er zo aan gehecht dat zij er voortdurend aan denken en er over spreken. Wanneer zij in het openbaar moeten

verschijnen, vergeten zij haar versierselen niet, maar tooien er zich geheel mede, zoals ons beschreven is in Jesaja 3:18 v.v. *Nochtans heeft Mijn volk Mij vergeten.* Het is recht treurig dat iemand meer liefde kan hebben voor mooie klederen dan voor God, en eer afstand doen van zijn godsdienst dan van zijn sieraden. Is God niet ons sieraad? Is Hij niet een kroon van heerlijkheid en een diadeem van schoonheid voor Zijn volk? Indien wij Hem als zodanig beschouwden, en onze godsdienst hielden voor "een aangenaam toevoegsel voor ons hoofd en ketenen aan onze hals," Spreuken 1:9, dan zouden wij er zoveel zorg voor dragen als een jonkvrouw voor haar versiersel en een bruid voor haar bruidstooi, wij zouden even begerig zijn om hem nauwkeurig te bewaren als om er in het openbaar mee te verschijnen.

IV. Hij doet hen zien welk een slechte invloed hun zonden hebben op anderen. De zonden van Gods uitverkoren volk verharden hen, die op boze wegen wandelen en moedigen hen aan, voornamelijk wanneer Gods kinderen in de zonde optreden als voorgangers, vers 33. *Wat maakt gij uw weg goed daar gij boelering zoekt?* Dat is een zinspeling op lichtzinnige vrouwen, die er naar trachten zich aan te bevelen door haar wellustige blikken en opzichtige kleding, gelijk Isebel, die haar aangezicht blankette en haar hoofd kapte. Zo verlokken zij haar omgeving tot zondige gemeenschap met haar en met haar afgoderijen en leren de slechten haar wegen, de wegen om Godsinstellingen te vermengen met haar afgodische zeden en gebruiken, hetgeen een grote belediging is van hetgeen heilig is en haar afgodische wegen erger maakt dan die van anderen. Deze hebben zeer zware verantwoording die anderen doen deelhebber aan de onvruchtbare werken van de duisternis en hen daardoor nog slechter maken dan zij zelf zijn.

V. Hij beschuldigt hen van moord gevoegd bij hun afgoderij, vers 34. *Ja in uw zomen is gevonden het bloed van de zielen,* het levensbloed van *de onschuldige nooddruftigen,* dat ten hemel schreit, en waarnaar God nu onderzoek instelt. Dit ziet op de kinderkens, die aan de Moloch geofferd waren, of meer algemeen op al het onschuldige bloed, dat Manasse vergoten had, en waarmee hij Jeruzalem vervuld had, 2 Koningen 21:16, het rechtvaardige bloed, voornamelijk dat van de profeten en anderen getuigen tegen hun ongerechtigheden. Dit bloed was niet gevonden bij *nauwkeurig onderzoek,* niet door *opgraven,* het was *aan die alle,* het lag boven op de bodem. Dit duidt aan dat deze schuld zeker en bewezen was, niet twijfelachtig noch betwistbaar. Het was toegestemd en voor ieder te zien, zij hadden niet eens schaamte of vrees genoeg gehad om pogingen aan te wenden om het te verbergen, en dat was een grote verzwaring van hun schuld.

VI. Hij gaat nog eens hun pleitrede: "Niet schuldig!" na. Of schoon de zaak zo duidelijk is, toch zegt gij: *Zeker, ik ben onschuldig, Zijn toorn is immers van mij afgekeerd, en wederom: Gij zegt: Ik heb niet gezondigd,* vers 35. *Daarom, zie, Ik zal met u rechten,* en u van uw vergissing overtuigen. Omdat zij de beschuldiging ontkennen en hun eigen rechtvaardigheid staande houden, daarom zal God met hen pleiten en hen overtuigen, beide door Zijn Woord en door Zijn roede. Die zullen hen bekendmaken hoezeer zij zich bedriegen.

a. Die verwachten dat God met hen verzoend zal worden ofschoon zij geen berouw hebben en zich niet bekeren.

b. Die zeggen dat zij onschuldig zijn en God niet beledigd hebben, ofschoon zij aan de grootste zonden schuldig staan. De eersten erkennen dat zij onder de tekenen van Gods ongenoegen zijn geweest, maar zij menen dat dit zonder oorzaak was, en dat zij onschuldig zijn omdat zij het betuigen te zijn, en daaruit besluiten zij dat God Zijn toorn tegen hen onmiddellijk zal inbinden en dat Zijn wraak van hen zal afgekeerd worden. Dat is zeer uitdagend, en God zal

met hen rechten en hen overtuigen dat Zijn toorn rechtvaardig is, want zij hebben gezondigd en Hij zal nooit ophouden hun tegenstander te zijn, totdat zij, inplaats van aldoor zichzelf op die wijze te rechtvaardigen, nederig zichzelf oordelen en veroordelen.

VII. Hij verwijt hun de schandelijke teleurstellingen die zij ontmoet hebben, toen zij schepselen tot hun vertrouwen stelden en God tot hun vijand maakten, vers 36, 37. Dat was een soort van geestelijke afgoderij, waaraan zij zich dikwijls schuldig gemaakt hadden dat *zij vlees tot hun arm stelden* en daardoor hun harten *van de Heere vervreemdden.* Hier laat hij zien hoe dwaas dat was.

1. Zij waren rusteloos en onvoldaan door de keus van hun vertrouwen. *Wat rust gij veel uit, veranderende uw weg?* Zonder twijfel doet gij dat omdat gij in hen, op wie gij vertrouwd hebt, niet dat hebt gevonden wat gij uzelf beloofd hadt. Zij die God tot hun hoop maken en wandelen in gestadige afhankelijkheid van Hem, hebben geen behoefte om gedurig hun weg te veranderen, want hun zielen mogen tot Hem gaan en in Hem blijven als in hun rust. Maar zij, die op het schepsel vertrouwen, zijn voortdurend onrustig gelijk de duif van Noach, die geen rust vond voor de holte van haar voet. Elk ding, waarop zij betrouwen, begeeft hen, en zij denken telkens het uit te ruilen voor iets beters, maar zij worden gedurig teleurgesteld. Eerst vertrouwden zij op Assyrië, maar dat bleek een gebroken rietstaf te zijn, daarna steunden zij op Egypte, maar dat was niet beter. Aangezien schepselen ijdelheid zijn, zullen zij de uitputting des geestes zijn voor allen die hun vertrouwen op hen stellen, deze moeten *veel reizen,* zoekende rust zonder die te vinden.

2. Zij waren meermalen teleurgesteld in degenen in wie zij hun vertrouwen gesteld hadden, en de profeet zegt hun dat dit weer het geval zou zijn: "Gij zult ook van Egypte beschaamd worden waarop gij nu vertrouwt, gelijk gij van Assur beschaamd zijt, dat u benauwde maar niet hielp," 2 Kronieken 28:20. De Joden waren een bijzonder volk, door de godsdienst die zij beleden, en daarom stelde geen van de naburige volken belang in hen of kon hen hartelijk liefhebben, en toch waren de Joden steeds bezig hen te behagen en op hen te vertrouwen, en lieten zich gedurig door hen bedriegen. Zie hier wat daarvan komt: *Gij zult ook van hier uitgaan,* uw gezanten en deputaten zullen van Egypte terugkeren *teleurgesteld* en daarom *met de handen op het hoofd,* ten teken van hun rouw over de jammerlijke toestand van hun volk. Of: *Gij zult van hier gaan,* dat is: in gevangenschap gaan in een vreemd land, *met uw handen op uw hoofd,* het vast houdende omdat het pijn doet (waar de pijn is wordt de vinger gelegd). Of omdat het volk beschaamd was, gelijk Thamar, door haar leed overstelpt, "haar hand op haar hoofd legde", 2 Samuel 13:19. En Egypte, waarop gij u verliet, zal niet in staat zijn te voorkomen dat gij in ballingschap gaat of u er uit kunnen verlossen. Zij, die niet in godvruchtig leedgevoel hun hand op hun hart willen leggen, waardoor het leven gewekt wordt, zullen genoodzaakt worden hun hand op hun hoofd te leggen in droefheid naar de wereld, die de dood werkt. En het is geen wonder dat Egypte hen niet kan helpen indien God hen niet helpen wil. Zo de Heere niet helpt, wie zal het dan doen? De Egyptenaren zijn gebroken rietstaven, want *de Heere heeft al uw vertrouwen verworpen,* Hij zal hen niet van enig nut doen zijn tot uw gunste, Hij zal hen niet eens zoveel eren of zoveel uw vertrouwen op hen wettigen, dat zij enigszins zijn werktuigen u ten goede zullen zijn. En daarom *zult gij daarmee niet gedijen,* zij zullen u in geen enkel opzicht enige voldoening geven. Indien er geen raad of wijsheid *tegen* de Heere bestaan kan, dan is er ook geen die zonder Hem iets kan uitwerken. Sommigen lezen hier: *De Heere heeft u om uw vertrouwen verworpen,* omdat gij Hem zo ontrouw behandeld hebt door uw vertrouwen op schepselen te stellen, ja zelfs op zijn vijanden, terwijl gij op Hem alleen hadt moeten vertrouwen, zo heeft Hij u overgelaten aan die verwoesting, waartegen gij

meende u te beveiligen, en daarom kunt gij niet voorspoedig zijn, want nooit heeft iemand zich tegen God verhard of is van Hem afgeweken, en is voorspoedig geweest.

HOOFDSTUK 3

1 Men zegt: Zo een man zijn huisvrouw verlaat, en zij gaat van hem, en wordt eens anderen mans, zal hij ook tot haar nog wederkeren? Zou datzelve land niet grotelijks ontheiligd worden? Gij nu hebt met veel boeleerders gehoereerd, keer nochtans weder tot Mij, spreekt de HEERE.
2 Hef uw ogen op naar de hoge plaatsen, en zie toe, waar zijt gij niet beslapen? Gij hebt voor hen gezeten aan de wegen, als een Arabier in de woestijn; alzo hebt gij het land ontheiligd met uw hoererijen en met uw boosheid.
3 Daarom zijn de regendruppelen ingehouden, en er is geen spade regen geweest. Maar gij hebt een hoerenvoorhoofd, gij weigert schaamrood te worden.
4 Zult gij niet van nu af tot Mij roepen: Mijn Vader! Gij zijt de leidsman mijner jeugd!
5 Zal Hij in eeuwigheid den toorn behouden? Zal Hij dien gestadig bewaren? Zie, gij spreekt en doet die boosheden, en neemt de overhand.
6 Voorts zeide de HEERE tot mij, in de dagen van den koning Josia: Hebt gij gezien, wat de afgekeerde Israel gedaan heeft? Zij ging henen op allen hogen berg, en tot onder allen groenen boom, en hoereerde aldaar.
7 En Ik zeide, nadat zij zulks alles gedaan had: Bekeer u tot Mij; maar zij bekeerde zich niet. Dit zag de trouweloze, haar zuster Juda.
8 En Ik zag, als Ik ter oorzake van alles, waarin de afgekeerde Israel overspel bedreven had, haar verlaten, en haar haar scheidbrief gegeven had, dat de trouweloze, haar zuster Juda, niet vreesde, maar ging henen, en hoereerde zelve ook.
9 Ja, het geschiedde, vanwege het gerucht harer hoererij, dat zij het land ontheiligde; want zij bedreef overspel met steen en met hout.
10 En zelfs in dit alles heeft zich haar trouweloze zuster Juda tot Mij niet bekeerd met haar ganse hart, maar valselijk, spreekt de HEERE.
11 Dies de HEERE tot mij zeide: De afgekeerde Israel heeft haar ziel gerechtvaardigd, meer dan de trouweloze Juda.
12 Ga henen, en roep deze woorden uit tegen het noorden, en zeg: Bekeer u, gij afgekeerde Israel! spreekt de HEERE, zo zal Ik Mijn toorn op ulieden niet doen vallen; want Ik ben goedertieren, spreekt de HEERE. Ik zal den toorn niet in eeuwigheid behouden.
13 Alleen ken uw ongerechtigheid, dat gij tegen den HEERE, uw God, hebt overtreden, en uw wegen verstrooid hebt tot de vreemden, onder allen groenen boom, maar gij zijt Mijner stem niet gehoorzaam geweest, spreekt de HEERE.
14 Bekeert u, gij afkerige kinderen! spreekt de HEERE, want Ik heb u getrouwd, en Ik zal u aannemen, een uit een stad, en twee uit een geslacht, en zal u brengen te Sion.
15 En Ik zal ulieden herders geven naar Mijn hart; die zullen u weiden met wetenschap en verstand.
16 En het zal geschieden, wanneer gij vermenigvuldigd en vruchtbaar zult geworden zijn in het land, in die dagen, spreekt de HEERE, zullen zij niet meer zeggen: De ark des verbonds des HEEREN, ook zal zij in het hart niet opkomen; en zij zullen aan haar niet gedenken, en haar niet bezoeken, en zij zal niet weder gemaakt worden.
17 Te dier tijd zullen zij Jeruzalem noemen, des HEEREN troon; en al de heidenen zullen tot haar vergaderd worden, om des HEEREN Naams wil, te Jeruzalem; en zij zullen niet meer wandelen naar het goeddunken van hun boos hart.
18 In die dagen zal het huis van Juda gaan tot het huis van Israel; en zij zullen te zamen komen uit het land van het noorden, in het land, dat Ik uw vaderen ten erve gegeven heb.

19 Ik zeide wel: Hoe zal Ik u onder de kinderen zetten, en u geven het gewenste land, de sierlijke erfenis van de heirscharen der heidenen? Maar Ik zeide: Gij zult tot Mij roepen: Mijn Vader! en gij zult van achter Mij niet afkeren.
20 Waarlijk, gelijk een vrouw trouwelooslijk scheidt van haar vriend, alzo hebt gijlieden trouwelooslijk tegen Mij gehandeld, gij huis Israels! spreekt de HEERE.
21 Er is een stem gehoord op de hoge plaatsen, een geween en smekingen der kinderen Israels, omdat zij hun weg verkeerd, en den HEERE, hun God, vergeten hebben.
22 Keert weder, gij afkerige kinderen! Ik zal uw afkeringen genezen. Zie, hier zijn wij, wij komen tot U, want Gij zijt de HEERE, onze God!
23 Waarlijk, tevergeefs verwacht men het van de heuvelen en de menigte der bergen; waarlijk, in den HEERE, onzen God, is Israels heil!
24 Want de schaamte heeft den arbeid onzer vaderen opgegeten, van onze jeugd aan; hun schapen en hun runderen, hun zonen en hun dochteren.
25 Wij liggen in onze schaamte, en onze schande overdekt ons, want wij hebben tegen den HEERE, onzen God, gezondigd, wij en onze vaderen, van onze jeugd aan tot op dezen dag; en wij zijn der stem des HEEREN, onzes Gods, niet gehoorzaam geweest.

Het voorgaande hoofdstuk was geheel gevuld met bestraffingen en bedreigingen tegen het volk van God ter zake van hun afval van Hem, maar in dit hoofdstuk worden hun genadige uitnodigingen en aanmoedigingen gegeven om terug te keren en boete te doen, niettegenstaande de menigte en de grootheid van hun beledigingen, die hier afzonderlijk opgenoemd worden, om de genade van God te verheerlijken, en te tonen dat waar de zonde overvloedig is, de genade veel meer overvloedig zal zijn.

I. Hier wordt aangetoond hoe slecht zij geweest zijn en hoezeer zij verdiend hebben verlaten te worden en toch hoe bereid God is om hen op hun berouw weer in gunst aan te nemen, vers 1-5,.

II. De onboetvaardigheid van Juda en hun volharden in de zonde, zijn verzwaard na de oordelen Gods over Israël, waardoor zij zich hadden moeten laten waarschuwen vers 11,

III. Grote aanmoedigingen worden aan deze afgewekenen gegeven indien zij berouw tonen en terugkeren, grote beloften worden gedaan van de barmhartigheid die God hun bewijzen wil en die Hij hun betonen zal door hen tot zich te brengen, vers 12-19,

IV. De beschuldiging van afval van God tegen hen herhaald, evenals de uitnodiging tot berouw en bekering, waarbij de woorden gevoegd en hun in de mond gelegd worden, die zij spreken zullen wanneer zij tot God wederkeren zullen, vers 20-25.

Jeremia 3:1-5

Volgens sommigen behoren deze verzen nog tot de rede in het vorige hoofdstuk. Zij openen een deur van de hope voor hen, die overtuigd werden door de vermaningen, die wij daar lazen. God wondt met het doel om te helen.

Merk hier nu op:

I. Hoe laaghartig het volk God verzaakt had en van Hem afgegaan was. De beschuldiging is hier zeer zwaar.

1. Zij hadden hun afgoden en afgoderijen vermenigvuldigd. Het zou erg genoeg zijn geweest indien zij een vreemde god onder hen toegelaten hadden, maar zij waren onverzadigbaar in hun lust naar vreemde godsdiensten. *Gij hebt met vele boeleerders geboeleerd,* vers 1. Zij was voor de afgoden een gewone lichtekooi geworden, er kon geen enkele afgod, hoe dwaas ook, in de nabijheid opgericht worden, of de Joden moesten die spoedig ook hebben. Waar was in het gehele land een hoge plaats waar zij geen afgod gehad hadden? vers 2. Wanneer wij boete doen is het goed berouwvol de aandacht te wijden aan de bijzondere zondige daden, waaraan wij schuldig staan, aan de verschillende plaatsen en gezelschappen, waar wij ze bedreven hebben, opdat wij Gode de eer geven en ons schamen bij de bekentenis van elke zonde afzonderlijk.

2. Zij hadden gelegenheden gezocht voor hun afgoderijen, en onderzoek laten doen naar nieuwe afgoden. "Aan de wegen hebt gij voor hen gezeten, gelijk Thamar, toen zij de vermomming van een lichte vrouw aannam", Genesis 38:14, en gelijk de dwaze vrouw, "die zit om te roepen degenen, die op de weg voorbijgaan," Spreuken 9:14, 15. "Als een Arabier in de woestijn, de Arabische koopvrouw volgens sommigen, die de kopers aanlokt of op de kooplieden wacht om een goeden marktprijs te bedingen, " -als een Arabische rover, volgens anderen, die op zijn prooi zit te wachten. Zo hadden zij gewacht om nieuwe goden tot zich te lokken, hoe nieuwer zoveel beter, en des te meer waren zij er verliefd op, of om anderen te lokken om aan hun afgoderijen deel te nemen. Zij waren niet alleen zondaars, maar satans, niet alleen verraders van zichzelf, maar verleiders van anderen.

3. Zij waren zeer onbeschaamd in de zonde geworden. Zij hadden niet alleen zichzelf besmet, maar zij hadden *ook het land ontheiligd met hun hoererijen en hun boosheid,* vers 2, want het geschiedde algemeen en ongestraft, er, werd daardoor een nationale zonde. *En gij hadt een hoerenvoorhoofd,* vers 3, *gij weigerde beschaamd te worden.* Gij misdeed genoeg om u voor eeuwig te schamen, en toch naams gij geen schaamte aan. Het blozen is de kleur van de deugd, of althans een overblijfsel er van, maar zij die zonder schaamte zijn, zijn buiten hoop. Zij die een overspelig hart hebben, en dat laten begaan, zullen ten laatste een hoerenvoorhoofd hebben, zonder enige schaamte of eerbaarheid.

4. Zij waren op allerlei wijzen overvloedig in zonden. Zij verontreinigden het land niet alleen met hun hoererijen, dat is hun afgoderijen, maar ook met hun *boosheid,* vers 2, zonden tegen de tweede tafel, want hoe kunnen wij denken dat iemand, die ontrouw is aan God, getrouw zal zijn aan zijn naaste? Ja zelfs: *gij spreekt en doet die boosheden en neemt de overhand,* vers 5. Of: *gij spreekt en doet boosheden zoveel gij kunt,* en gij zoudt nog erger gesproken en gedaan hebben indien gij slechts geweten hadt hoe, uw wil was er voor, maar gij hadt de gelegenheid

niet. Zij zijn inderdaad slecht, die zondigen zoveel zij maar kunnen, en nooit een verzoeking weerstaan omdat zij er niet aan mogen toegeven, maar omdat zij niet kunnen.

II. Hoe vriendelijk heeft God hen niet om hun zonden bestraft! Inplaats van vuur en zwavel op hen te regenen, omdat zij, gelijk Sodom, hun zonden vrij uit spraken, en vreemde goden nagegaan waren, gelijk Sodom vreemd vlees, had Hij hun alleen de *regendroppelen onthouden,* en dat nog slechts gedurende een gedeelte des jaars. *Er was geen spade regen geweest,* hetgeen hun een bewijs had moeten zijn van hun voortdurende afhankelijkheid van God. Wanneer zij de vroege regen ontvingen, was dat geen waarborg dat de spade regen ook zou komen, maar zij moesten ook daarom tot God opzien. Doch het had die uitwerking niet gehad.

III. Hoe rechtvaardig God hen geheel en al kon verlaten hebben, en geweigerd om hen ooit weer aan te nemen al waren zij ook teruggekeerd. Dat zou slechts geweest zijn volgens de gewone wet op de echtscheiding, vers 1. "Men zegt dit is een algemeen toegestemd feit zelfs is het een geval waarin de wet zeer beslist spreekt, en het is iets dat iedereen weet en toestemt", Deuteronomium 24:4), dat zo een men eens zijn vrouw wegens overspel wegzendt en zij zich aan een anderen man verbindt, haar eerste echtgenoot haar nooit, onder welk voorwendsel ook, weer tot vrouw zal nemen. Zulk loszinnig spel met de huwelijksband zou een ergerlijke verlaging van die instelling zijn en het land zou er grotelijks door verontreinigd worden.

Merk op wat de wet in zo’n geval zegt. *Men zegt* dat is, iedereen zegt en onderschrijft daardoor van harte hetgeen de wet zegt, want iedere man gevoelt iets in zijn binnenste dat hem verbiedt zich te verbinden met een, die van een andere man is. En op dezelfde wijze zouden zij verwachten dat God altijd zou weigeren hen opnieuw als Zijn volk aan te nemen, nadat zij niet alleen zich met een vreemder god verenigd hadden *maar geboeleerd hadden met vele boeleerders.* indien wij met een man te doen hadden, gelijk wij zelf zijn, nadat wij hem zo getart hadden, zouden wij er aan moeten wanhopen of we ooit met hem verzoend zouden worden.

IV. Hoe vriendelijk Hij hen niet alleen uitnodigt, maar de weg aanwijst, om tot Hem terug te keren.

1. Hij moedigt hen aan om te hopen dat zij zullen gunst vinden bij Hem, indien zij berouw betonen. Gij *hebt met vele boeleerders geboeleerd, keer nochtans weer tot Mij,* vers 1. Dit houdt de belofte in dat Hij hen zal aannemen. "Keert terug, en gij zult welkom zijn." God heeft zichzelf niet gebonden door de wetten, die Hij voor ons gemaakt heeft, ook heeft Hij het wraakzuchtig gevoel niet, dat de mensen koesteren. Hij zal voor Israël, ter wille van het verbond, vriendelijker zijn dan ooit een beledigd echtgenoot voor zijn overspelige vrouw was, want in het ontvangen van boetelingen is Hij, evenals in alle andere dingen, *God en geen mens.*

2. Daarom verwacht Hij vriendelijk dat zij berouw hebben en tot Hem weerkeren zullen, en Hij zegt hun wat zij dan tot Hem zeggen moeten, vers 4. *Zult gij niet van nu af tot Mij roepen?* Wilt gij, die in zulke betrekking tot Mij gestaan hebt en die zoveel aan Mij verplicht zijt, *wilt gij niet tot Mij roepen?* Of schoon gij een afkeer van Mij gekregen hebt, zult gij toch, zodra gij de dwaasheid daarvan inziet er zeker aan denken om tot Mij terug te keren, nu nog, nu spoedig, in deze w dag. Wilt gij *op die tijd,* neen, wilt gij *van nu af* niet tot Mij roepen? Wat gij ook tot nog toe gezegd of gedaan hebt, wilt gij *van nu af u* niet tot Mij wenden. Van nu aan, van deze tijd van overtuiging en kastijding, nu gij uw zonden gezien hebt, vers 2, nu gij er ongelukkig door wordt, vers 3, wilt gij nu die zonden niet laten varen en u tot Mij keren,

zeggende: "Ik zal heengaan en keren weer tot mijn vorige man, want toen was mij beter dan nu," Hosea 2:6. Of: van nu aan, van de tijd af dat deze vriendelijke uitnodiging tot u kwam om weer te keren en ge de verzekering gekregen hebt dat gij goed ontvangen zult worden? Kan deze genade Gods er u niet toe bewegen? Wilt gij nu niet komen, nu de vergeving is afgekondigd, en daar de voordelen van genieten? Zeker zult gij willen.

A. Hij verwacht dat zij zich op hun betrekking tot God zullen beroepen. *Zult gij niet van nu af tot Mij roepen: Mijn Vader, Gij zijt de leidsman mijner jeugd!*

a. Zij zullen zeker tot Hem komen als tot een vader, om Hem vergeving te vragen voor hun onbetamelijk gedrag jegens Hem (Vader, ik heb gezondigd), en zij zullen hopen in Hem de tedere ontferming te vinden van een vader voor een verloren zoon. Zij zullen tot Hem komen als tot een vader, wie zij hun leed kunnen klagen en op wie zij mogen vertrouwen om verlichting en hulp. Zij zullen Hem nu als hun vader erkennen, en zichzelf als vaderloos zonder Hem, en daarom hopen bij Hem barmhartigheid te vinden, gelijk die berouwhebbenden in Hosea 14:3.

b. Zij zullen tot Hem komen als tot "de leidsman hunner jeugd," dat is als tot hun echtgenoot, want zo wordt die uitdrukking omschreven in Maleachi 2:14. Ofschoon gij vele minnaars nagelopen hebt, zult gij u eindelijk de liefde van uw echtverbintenis herinneren, en wederkeren tot de "echtgenoot van uw jeugd." Of men kan het meer algemeen nemen: *Als mijn Vader, die de leidsman van mijn jeugd* is. Gij hebt een leidsman nodig. In ons weerkeren naar God moeten wij ons dankbaar herinneren dat Hij de leidsman van onze jeugd was in de weg van vertroosting, en wij moeten gelovig verwachten dat Hij ook voortaan onze leidsman zal zijn in de weg van plicht en dat wij Zijn leiding zullen volgen en ons geheel daaraan overgeven, dat wij in alle twijfelachtige gevallen zullen geleid worden door onze godsdienst.

B. Hij verwacht dat zij zich beroepen zullen op de barmhartigheid Gods en de zegen van die barmhartigheid zullen afbidden, vers 5, dat zij tot hun aanmoediging zichzelf zullen zeggen bij hun terugkeren tot Hem. *Zal Hij in eeuwigheid de toorn behouden?* Zeker zal Hij dat niet, want Hij heeft afgekondigd dat Zijn naam is *barmhartig en genadig.* Berouwhebbende zondaren mogen zich aanmoedigen met de gedachte dat, ofschoon God kastijdt, Hij niet altijd kastijden zal, ofschoon Hij toornig is, Hij de toorn niet zal behouden, *maar ofschoon Hij wondt, helen toch Zijn handen.* Wij mogen dus pleiten om herstelling. Sommigen beschouwen dit als een omschrijving van hun huichelarij en kwaadaardigheid. Ofschoon gij *een hoerenvoorhoofd hebt,* vers 3, en steeds *zoveel kwaad doet als ge kunt,* vers 5, toch blijft gij voor en na roepen: *Mijn vader.* Zelfs wanneer zij zich het meest met hun afgoden verbonden, beweerden zij ontzag voor God te hebben, en hielden de uiterlijke vormen van godsdienst en verering. Het is schande als mensen op die wijze God hun Vader noemen, en toch de werken des duivels doen, gelijk de Joden, Johannes 8:44, Hem de leidsman hunner jeugd noemen, en toch zich overgeven aan een wandel naar het vlees, terwijl zij zich ondertussen vleien met de verwachting dat Zijn toorn een einde zal hebben, ofschoon zij bezig zijn zich toorn te vergaderen als een schat tegen de dag des oordeels.

Jeremia 3:6-11

Wij moeten letten op de dagtekening van deze rede, ten einde haar goed te verstaan. Het was in de *dagen van Josia,* die het gezegende werk van de hervorming ter hand nam, waarin hij zeer ijverig was, maar het volk was niet oprecht in het deelnemen eraan. Het doel van hetgeen God hier tot de profeet zegt en hetgeen hij hun moet overleveren was hen daarover te bestraffen en hen voor de gevolgen van hun huichelarij te waarschuwen. De zaken van de beide koninkrijken van Juda en Israël worden hier vergeleken. De tien stammen waren in opstand gekomen tegen de troon van David en de tempel te Jeruzalem, en de twee stammen, die aan beide getrouw bleven. De afzonderlijke geschiedenissen van deze beide koninkrijken hebben wij gehad in de beide boeken van de koningen, en hier hebben wij de korte beschrijving ervan zover hier nodig is.

I. Hier is een kort begrip van de geschiedenis van Israël, de tien stammen. Wellicht had de profeet juist de geschiedenis van dat koninkrijk gelezen, toen God tot hem kwam en zei: Hebt gij gezien wat de afgekeerde Israël gedaan heeft? vers 6. Hij kon het niet zien dan in de geschiedbeschrijving, want zij waren in gevangenis gevoerd lang voor zijn geboorte. Maar wat wij in de geschiedenissen van de Schrift lezen, moet ons onderrichten en belang inboezemen, evengoed alsof wij ooggetuigen er van geweest waren. Het wordt genoemd de *afkering van Israël,* omdat dit koninkrijk was gesticht in een afval van de goddelijke instellingen, beide in kerk en staat. Nu heeft hij, betreffende hen gezien:

1. Dat zij schandelijk overgegeven waren aan afgoderij. Zij hadden *gehoereerd op elke hoge berg en onder allen groene bomen* vers 6, dat is, zij hadden andere goden aangebeden op hun hoge plaatsen en in hun bossen. En dat was geen wonder want zij waren begonnen God te dienen onder de vorm van de *gouden kalveren* te Dan en te Bethel. De weg van de afgoderij is een hellend vlak, zij die de beelden liefhebben en willen bezitten, zullen spoedig andere goden vereren en die ook hebben, want hoe zouden zij eerbied hebben voor het eerste gebod, die er geen gewetenszaak van maken om het tweede te overtreden?

2. Dat God door Zijn profeten hen heeft aangemaand en uitgenodigd om berouw te hebben en zich te bekeren, vers 7, *nadat zij zulks alles gedaan hadden* waarvoor God haar rechtvaardig had kunnen verlaten, *zei God tot hen: Bekeer u tot mij en Ik zal u aannemen.* Ofschoon zij beide het huis van David en het huis van Aäron hadden verlaten die beide hun gezag van God ontvangen hadden, en God Zijn profeten onder hen gezonden had om hen tot bekering te roepen en Hem alleen te eren, die niet zozeer als men zou verwacht hebben aandrongen op terugkeer tot het huis van David, maar de nadruk legden op terugkeer tot het huis van Aäron. Wij lezen niet dat Elia, de grote hervormer, ooit hun terugkeer tot het huis van David vorderde maar wel drong hij aan op hun terugkeer tot de echte eredienst van de ware God zoals die onder hen geweest was. Het is ernstige genade dat God eist naar Zijn eigen inzettingen gediend te worden.

3. Niettegenstaande dit alles hadden zij volhard in hun afgoderijen, maar zij *bekeerden zich niet en God zag het.* Hij nam er nota van en het mishaagde Hem zeer, vers 7, 8. God houdt er rekening mee, al doen wij het niet, hoe dikwijls Hij ons geroepen heeft om tot Hem weer te keren en wij geweigerd hebben.

4. Daarom heeft God hen verworpen en overgegeven in de handen hunner vijanden, vers 8. *Toen Ik zag* (zo kan her ook gelezen worden) *dat Ik ter oorzake van alles, waarin de*

afgekeerde Israël overspel bedreven had, haar moest verlaten en haar de scheidbrief gegeven had. God scheidde zich van Israël door het zijne bescherming te onttrekken en het een gemakkelijke prooi te doen zijn voor ieder, die de hand aan het volk wilde slaan, toen Hij al hun synagogen en profetenscholen liet vernielen en het van het voorrecht uitsloot om voortaan enig beroep te mogen doen op het verbond, dat met hun vaderen gesloten was. Zij zullen rechtvaardig van God gescheiden worden die zich bij Zijn mededingers aansluiten. Het bewijs daarvan ziet men in hetgeen God Israël deed.

II. Laat ons nu zien hoe de zaak stond met Juda, het koninkrijk van de twee stammen. Juda wordt de trouweloze zuster "Juda" genoemd. Een zuster omdat zij uit hetzelfde geslacht afstamde, uit Abraham en Jakob. Maar terwijl Israël het karakter had van een *afkerige,* was Juda *een trouweloze,* of zoals men ook kan lezen, een *verraderlijke*. Zij toch had beleden dicht bij God zich te zullen houden toen Israël zich afkeerde, zij hield zich bij de koningen en priesters die God zelf had aangesteld, zij onttrok zich niet aan haar verbond, zodat verwacht mocht worden dat zij getrouw blijven zou. Toch bleek zij verraderlijk, vals en aan haar belijdenis en belofte ontrouw te zijn. Met het verraad van hen, die voorgeven God aan te hangen, zal even streng gerekend worden, als met de afval van hen, die openlijk tegen God opstaan. Juda zag wat Israël deed en wat er het gevolg van was, en had zich daardoor moeten laten waarschuwen. Israëls gevangenschap was bedoeld als een vermaning voor Juda, maar het had niet de begeerde uitwerking. Juda vreesde niet, maar achtte zichzelf veilig, omdat het zonen van Levi tot priesters en afstammelingen van David tot Koningen had. Het is een bewijs van grote stompzinnigheid en valse gerustheid, wanneer er in ons geen heilige vrees verwekt wordt door de oordelen Gods over anderen. Juda wordt hier beschuldigd van:

1. Dat toen zij een goddelozen koning had, die haar op de verkeerde weg leidde, zij hartelijk met hem instemde in zijn verkeerdheden. Juda was verhard genoeg om ook te *hoereren,* om elke afgod te vereren die haar voorgesteld werd en aan alle afgodische gebruiken deel te nemen, zodat zij het land *ontheiligde* door de *lichtzinnigheid,* of volgens andere lezing door de *gemeenheid en laagheid,* of door het *gerucht,* van haar hoererij. Zij was slecht geworden, ontheiligde het land en maakte het tot een walging voor God, want zij *bedreef overspel met steen en hout,* met de laagste afgoden die van steen en hout gemaakt waren. Tijdens de regeringen van Manasse en Amon, die aan afgoderij overgegeven waren, was het volk dit evenzeer, en niemand vreesde voor de verwoesting, welke Israël daardoor over haarzelf gebracht had.

2. Dat toen zij een goede koning hadden, die het volk hervormde, zij niet hartelijk met hem in die hervorming meegingen. Dit was toen het geval. God trachtte hen beter te maken door een goede regering, maar het kwaad en de toestand bleven hetzelfde. *Zij bekeerde zich niet met haar gehele hart, maar valselijk,* vers 10. Josia ging verder in de vernietiging van de afgoderij dan de beste van zijn voorgangers gedaan had en hijzelf "bekeerde zich tot de Heere met zijn gehele hart en met zijn gehele ziel en met zijn gehele kracht naar al de wet van Mozes, " zo wordt van hem getuigd in 2 Koningen 23:25. Het volk werd genoodzaakt zich uiterlijk met hem te verenigen, en verenigde zich ook met hem in de viering van een zeer plechtig paasfeest en in de vernieuwing van het verbond met God, 2 Kronieken 34:32, 35:17, maar zij waren daarin niet oprecht en hun hart was niet recht met God. En daarom heeft God juist in die tijd gezegd: "Ik zal Juda ook van Mijn aangezicht weg doen, gelijk als Ik Israël weg gedaan heb," 2 Koningen 23:27, want Juda was niet van de zonde teruggevoerd door het zien van Israëls wegvoering uit zijn land. Huichelachtige en onwaarachtige hervorming maakt een volk

slechter. Wij bedriegen onszelf, indien wij denken God te bedriegen door een geveinsd wederkeren tot Hem. Er is geen godsdienst zonder oprechtheid.

III. De gevallen van de beide zuster-koninkrijken worden met elkaar vergeleken, en daarnaar als oordeel uitgesproken dat Juda de ergste van de twee was, vers 11 :*De afgekeerde Israël heeft haar ziel gerechtvaardigd meer dan de trouweloze Juda,* dat is: Israël is niet zo slecht als Juda. Bij deze betrekkelijke rechtvaardiging heeft Israël weinig baat. Wat zal het ons kunnen helpen indien wij zeggen kunnen: *wij zijn niet zo slecht als anderen,* indien wij niet werkelijk goed zijn? Maar het is wel een verzwaring van Juda's zonden, die in twee opzichten erger waren dan die van Israël.

1. Er werd meer verwacht van Juda dan van Israël, zodat Juda verraderlijk handelde, zij ontheiligde een meer geheiligde eed, en vervalste een ernstiger belofte dan Israël.

2. Juda had zich moeten laten waarschuwen, door de verwoesting die ter wille van de afgoderij over Israël gekomen was en had er niet naar geluisterd. Gods oordelen over anderen, indien zij niet helpen tot onze verbetering, zullen strekken om onze verwoesting zoveel zwaarder te maken. De profeet Ezechiël maakt in Hoofdstuk 23:11 dezelfde vergelijking tussen Juda en Israël, tussen Jeruzalem en Samaria, ja zelfs in Hoofdstuk 16:48 tussen Jeruzalem en Sodom, waarbij uitkomt dat Jeruzalem de ergste van de drie steden is.

Jeremia 3:12-19

Er is veel Evangelie in deze verzen, zoveel wat van ouds Evangelie was. Gods bereidvaardigheid om zonden te vergeven en terugkerende berouwhebbende zondaren te ontvangen en te vertroosten, als die zegeningen welke in zeker opzicht bewaard bleven voor de tijden des Evangelies, als de vorming en grondvesting van de kerk des Evangelies door de *kinderen Gods, die verstrooid waren, daar in te brengen,* als de afschaffing van de ceremonieële wet, en de vereniging van Joden en heidenen, afgebeeld door de vereniging van Juda en Israël, in hun terugkeer uit de gevangenschap. De profeet wordt bevolen deze woorden *uit te roepen tegen het noorden,* want zij zijn een roep tegen de *afgekeerde* Israël, en de tien stammen waren gevankelijk weggevoerd naar Assyrië, dat noordwaarts van Jeruzalem lag. Die weg op moest hij zien, om te tonen dat God hen niet vergeten had, ofschoon hun broederen hen wel vergeten hadden, en om de mannen van Juda te bestraffen over hun weigering om gehoor te geven aan de roepstemmen die tot hen kwamen. Men kon even goed tot hen roepen als tot hen die op honderd mijlen afstands in het land van het noorden woonden, die zouden het evengoed horen als dit ongelovig en ongehoorzaam volk. De afgekeerde Israël zal spoediger de genade aannemen en er de voordelen van genieten dan de verraderlijke Juda. En wellicht is het uitroepen van deze woorden naar het noorden een afschaduwing van "de prediking van berouw en bekering van zonden aan alle natiën, beginnende van Jeruzalem," Lukas 24:47. Een roepstem aan Israël, in het land van het noorden is een roepstem ook aan de anderen in dat land, zovelen als er uitverkoren zijn. Toen men meende dat Christus tot Joden zou gaan, die onder de heidenen verstrooid waren, besloot men daaruit dat Hij zou gaan om de heidenen te onderwijzen, Johannes 7:35.

I. Hier is een uitnodiging gezonden aan de *afgekeerde* Israël, en daarin aan de afgekeerde heidenen, om zich tot God te bekeren, tot God tegen Wien zij opgestaan waren, vers 12. *Bekeer u, gij afkerige Israël.* En nog eens, vers 14 :*Bekeert u gij afkerige kinderen,* het berouw over uw afkeringen, keert terug tot uw verbond, komt weer op de rechte weg, die gij verlaten hebt en waarvan gij afgeweken zijt. Door deze uitnodiging worden zij:

1. Aangemoedigd om terug te keren. "Bekeert u dan en bekeert u, opdat uw zonden mogen uitgewist worden", Handelingen 3:19. Gij hebt u Gods ongenoegen op de hals gehaald, maar bekeert u tot Mij, *zo zal Ik Mijn toorn niet op u doen vallen.* Gods toorn is gereed om op de zondaren te vallen, gelijk een leeuw zijn prooi bespringt, en er is niemand die verlossen kan, als een berg van lood op hen te vallen, waardoor zij onherstelbaar verzinken in de onderste hel. Maar indien zij berouw hebben zal die toorn afgewend worden, Jesaja 12:1. "Ik zal niet altijd de toorn behouden, maar zal verzoend worden, want Ik ben barmhartig". Wij zondaren zouden voor eeuwig verloren zijn, indien God niet barmhartig was, maar de goedheid van Zijn wezen moedigt ons aan om te hopen dat Hij wanneer wij berouw hebben over hetgeen wij tegen Hem misdeden, door vergeving zal intrekken, hetgeen Hij tegen ons gesproken heeft.

2. Hun wordt aangewezen hoe zij kunnen terugkeren, vers 13 :*Alleen ken uw ongerechtigheid,* erken dat gij verkeerd gehandeld hebt en schaam u daarover en geef Gode de heerlijkheid. *Ik zal de toorn niet in eeuwigheid behouden,* (dat is de voorafgaande belofte), gij zult voor eeuwig bevrijd worden van die eeuwige toorn Gods, van de komende wraak. Maar op welke voorwaarden? Deze zijn zeer gemakkelijk en redelijk. *Alleen ken uw ongerechtigheid. Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig dat Hij ons de zonden vergeve.* Dit zal de veroordeling van zondaren verzwaren dat de voorwaarden van vergeving en vrede zo gemakkelijk waren, en dat zij die toch niet wilden aannemen. *Indien de profeet tot u een grote*

zaak gesproken had, zoudt gij ze niet gedaan hebben? Hoeveel te meer naardien hij tot u gezegd heeft: Was u en gij zult rein zijn, 2 Koningen 5:13. In belijdenis van zonden.

a. Wij moeten het bederf van onze natuur erkennen: *ken uw ongerechtigheid,* de verdorvenheid en ongeregeldheid van uw natuur.

b. Wij moeten onze dadelijke zonden erkennen, dat gij *tegen de Heere, uw God, hebt overtreden,* dat gij Hem beledigd en smaadheid aangedaan hebt.

c. Wij moeten de menigte van onze overtredingen belijden: *Dat gij uw wegen verstrooid hebt tot de vreemden,* hier en ginds uw afgoden nagelopen hebt, *onder elke groene boom.* Waar gij ook geweest zijn, overal hebt gij de sporen van uw dwaasheid achtergelaten.

d. Wij moeten onze zonden verzwaard achten omdat zij zijn ongehoorzaamheid aan de goddelijke wet. De zondigheid van de zonde is het ergste in haar. *Gij zijt Mijn stem niet gehoorzaam geweest.* Erken en laat dat u meer dan iets anders verootmoedigen.

II. Hier worden kostelijke beloften gedaan aan deze afkerige kinderen, in geval zij terugkeerden, welke ten dele vervuld werden door de terugkeer van de Joden uit hun ballingschap, toen waarschijnlijk velen van de tien stammen zich gevoegd hebben bij die uit Juda om hun verlossing te delen en met hen terug te gaan. Maar de profetie zal haar volle vervulling hebben in de kerk des Evangelies en de vergadering *van al de kinderen Gods die verstrooid zijn.* Keert weer, of schoon gij afkerig zijt, toch zijt gij kinderen: ja ofschoon gij een trouweloze vrouw zijt, toch zijt gij een vrouw *want Ik heb u getrouwd,* vers 14, en zal Mijn betrekking tot u niet verloochenen. Zo gedenkt God Zijn verbond met de vaderen, het huwelijksverbond, en in verband daarmee gedenkt Hij Zijn land." Leviticus 26:42.

1. Hij belooft hen te zullen vergaderen uit alle plaatsen waarheen zij verdreven en verstrooid zijn, Johannes 11:5. Ik zal u aannemen, een uit een stad, en twee uit een geslacht, en zal u brengen te Zion, vers 14. Allen die terugkeren tot hun plicht, zullen terugkeren tot hun vorige goede toestand.

Merk op

a. God zal in genade aannemen allen, die tot Hem weerkeren, ja, door Zijn onderscheidende genade zal Hij hen van uit de overigen, die in hun afkeringen volharden, wegnemen, indien Hij hen verlaten had, zouden zij omgekomen zijn.

b. Van de velen, die zich van God afgekeerd hebben, komen er vergelijkenderwijze slechts weinigen tot Hem weer: gelijk de nalezing van een wijngaard, *een uit een stad en twee uit een geslacht.* Christus' kudde is een klein kuddeken, en er zijn weinigen die de rechte weg vinden.

c. Van deze weinigen, hoe verspreid ze ook mogen zijn, zal geen enkele verloren gaan. Ofschoon er slechts één in een stad is, God zal hem weten te vinden, hij zal in de menigte niet over het hoofd gezien worden, maar veilig in Zion, behouden in de hemel, gebracht worden. De verstrooide Joden zullen te Jeruzalem gebracht worden, en die van de tien stammen zullen er even welkom zijn als die van de twee. Gods uitverkorenen, verspreid over de gehele wereld, zullen tot de kerk des Evangelies gebracht worden, tot de berg Zion, het hemelse Jeruzalem, de heilige berg, waar Christus regeert.

2. Hij belooft dat Hij over hen stellen zal mannen, die in elk opzicht een zegen voor hen zijn zullen, vers 15, *Ik zal n herders geven naar mijn hart,* die beantwoorden aan hetgeen van koning David gezegd werd, toen God hem verkoren had om koning te worden, 1 Samuel 13:14 "De Heere heeft zich een man gezocht naar Zijn hart."

a. Wanneer een gemeente vergaderd is moet zij ook bestuurd worden. *Ik zal u brengen in Zion,* niet om naar hun lust te leven, maar om onder tucht te zijn, niet als wilde beesten, die naar hun eigen welgevallen leven, maar als schapen onder geleide van een herder. *Ik zal u herders geven,* dat is zowel overheidspersonen als leraren, beide zijn door God verordend tot welzijn van zijn koninkrijk.

b. Het gaat goed met een volk als de herders mannen zijn *naar Gods hart,* zoals zij behoren te zijn, zoals wij hen gaarne hebben, die in al hun daden zijn wil tot hun wet maken, ten einde in zekere mate zich naar vermogen te gedragen naar Zijn voorbeeld en zoveel zij kunnen regeren op Zijn wijze.

c. Zij zijn herders naar Gods hart, die er hun werk van maken om de kudde te voeden, *die niet zichzelf voeden en de kudde verwaarlozen,* maar die alles doen wat zij kunnen tot het welzijn van hen, die aan hun zorg zijn toevertrouwd, *die hen weiden met wetenschap en met verstand,* dat is wijs en verstandig, gelijk David hen weidde "in de oprechtheid zijns harten en met verstandig beleid van zijn handen," Psalm 78:72. Zij, die niet alleen herders maar ook leraars zijn, moeten de kudde voeden met het Woord van God, dat de wijsheid en het verstand is, en machtig is om ons wijs te maken tot zaligheid.

3. Hij belooft dat er geen plaats meer zal zijn voor *de ark des verbonds,* die in zo hoge mate de heerlijkheid van de tabernakel en daarna van de eerste tempel geweest was als teken van Gods tegenwoordigheid onder hen, deze zal terzijde gezet worden, en er zal niet meer naar gevraagd of aan gedacht worden, vers 16. *Wanneer gij vermenigvuldigd en vruchtbaar geworden zult zijn in het land,* wanneer het koninkrijk van de Messias onder u zal opgericht zijn, die na Zijn opstanding de heidenen in de kerk zal brengen en haar daardoor zeer vermenigvuldigen (en de Joodse geleerden erkennen zelf dat hier de dagen van de Messias bedoeld worden) *dan zullen* zij *niet meer zeggen: De ark des verbonds des Heeren.* Zij zullen die niet langer hebben om hen te verheffen of er zich op te beroemen, want zij zullen een geestelijke wijze van aanbidding hebben, waarbij geen plaats is voor uitwendige verordeningen. Met de arke des verbonds zal de gehele ceremoniële wet afgeschaft worden met al haar instellingen, want Christus, de vervulling van al deze typen, ons voor ogen gesteld in het woord en de sacramenten van het Nieuwe Testament, zal in plaats van die allen komen. Het is waarschijnlijk (ofschoon de Joden het tegendeel beweren) dat de ark des verbonds in de tweede tempel was, daarheen teruggegeven door Cyrus, "met de andere vaten van het huis des Heeren," Ezra 1:7. Maar in de kerk des Evangelies is Christus de ark des verbonds, Hij is de troon van de genade, het verzoendeksel, en het is de geestelijke tegenwoordigheid Gods in Zijn ordinantiën met welke wij nu te rekenen hebben. Verscheidene uitdrukkingen worden hier gebruikt betreffende het afschaffen van de ark, zij zal "niet in het hart opkomen, zij zullen haar niet meer gedenken, zij zullen haar niet bezoeken, en zij zal niet weer gemaakt worden, want de ware aanbidders zullen de Vader aanbidden in geest en in waarheid," Johannes 4:24. Door deze verscheidenheid van uitdrukkingen wordt aangetoond dat de ceremoniën van de wet van Mozes geheel en volkomen afgeschaft zullen zijn, nooit meer gebruikt zullen worden, maar dat zij, die er zo lang aan verbonden waren, er met grote moeite aan ontwend zouden worden, en dat zij ze niet geheel en al zouden loslaten alvorens stad en tempel met de grond gelijk gemaakt waren.

4. Hij belooft dat de kerk des Evangelies hier Jeruzalem genoemd, voortreffelijk en algemeen gezocht zal zijn, vers 17. Twee dingen zullen haar beroemd maken.

a. God zal in haar wonen en regeren. Zij zal genoemd worden *des Heeren troon,* de troon *van Zijn heerlijkheid,* want die schittert in de gemeente de troon *van zijn regering,* want als zodanig is hij opgericht. Daar regeert Hij Zijn gewillig volk met Zijn woord en Geest, en leidt elke gedachte in gehoorzaamheid aan Hem. Toen het Evangelie veld won werd *deze troon des Heeren* opgericht overal waar vroeger *de troon des Satans* gestaan had. Hij is bepaaldelijk de troon *Zijner genade,* want zij die door het geloof tot dit Jeruzalem komen, komen daardoor tot "God, de rechter van allen, en tot Jezus, de Middelaar van het Nieuwe Verbond" Hebreeen 12:22-24.

b. De toebrenging van de heidenen. *Al de heidenen zullen tot haar vergaderd worden, dus vergaderd tot de gemeenten,* en zullen onderdanen worden van die troon des Heeren, welke daar opgericht is, en zij zullen gewijd worden aan de eer van *de naam des Heeren,* welke daar geopenbaard is en aangeroepen wordt.

5. Hij belooft dat er een wondervolle hervorming zal gewrocht worden in hen, die tot de kerk vergaderd zijn. *Zij zullen niet meer wandelen naar het goeddunken van hun boze hart.* Zij zullen niet meer leven naar hun lusten, maar volgens wetten, niet meer naar hun eigen bedorven begeerten, maar overeenkomstig de wil van God. Ziehier hetgeen ons tot zondigen leidt, *het goeddunken van ons eigen boze hart,* en hetgeen de zonde is: *het wandelen naar dat goeddunken.* Dan worden wij geleid door verbeelding en hartstochten. En zie wat de bekerende genade doet, zij rukt ons weg uit de wandeling naar *ons eigengoeddunken* en brengt ons er toe om geregeerd te worden door godsdienst en redelijkheid.

6. Juda en Israël zullen gelukkig verenigd zijn in een lichaam, vers 18. Zij waren dat in hun terugkeer uit de gevangenschap en hun vernieuwde vestiging in Kanaän. *Het huis van Juda zal gaan tot (of wandelen met) het huis van Israël,* zij zullen het volkomen samen eens zijn en worden tot "een stok in de hand des Heeren," gelijk Ezechiël voorzegd heeft in Hoofdstuk 37:16, 17. Assyrië en Chaldea vielen beide in handen van Cyrus, en zijn oproeping strekte zich uit tot al de Joden in zijn gehele gebied. En daarom hebben wij reden te denken dat menigeen van *het huis Israëls* met die van het huis van Juda kwam uit *het land van het noorden.* Ofschoon er bij de eerste optocht niet meer dan twee en veertig duizend teruggingen, waarvan wij de specificatie vinden in Ezra 2, zegt Josefus *(Antiq. lib 1I cap. 4)* dat enige jaren later onder David, Zerubbabel meer dan vier millioen mensen terugleidde naar het land, dat hun vaderen ten erfdeel gegeven was. En wij lezen voortaan niet meer van zulken naijver en zulke vijandschap tussen Israël en Juda als voorheen. Deze gelukkige ineensmelting van de beide volken in Kanaän was type van de vereniging van Joden en heidenen in de gemeente des Evangelies, wanneer zij alle vijandschap vernietigd zijnde, *een kudde onder een herder* zouden worden.

III. Er wordt een moeilijkheid genoemd, die al deze barmhartigheid in de weg ligt, maar er wordt ook een middel gevonden om daarover heen te komen.

1. God vraagt: *Hoe zal Ik dit voor u doen?* Niet alsof God Zijn goedgunstigheid betoonde met enige terughoudendheid, gelijk Hij straft met de vraag: "Hoe zal Ik u overgeven?" Hosea 11:8, 9. Neen, hoewel Hij traag is tot toorn, is Hij vlug in het bewijzen van genade. Maar het toont aan hoe geheel en al wij Zijn gunsten onwaardig zijn, dat wij in onszelf geen reden hebben om

ze te verwachten, dat er in ons niets is waardoor wij ze kunnen verdienen, dat wij er geen aanspraak op kunnen maken, en dat Hij overlegt hoe ze te bewijzen in een weg waardoor de eer van Zijn gerechtigheid en heiligheid in het regeren van de wereld gered worden. "God wil gedachten denken dat Hij de verdrevene niet van Zich verstote," 2 Samuel 14:14. Hoe zal Ik het doen?

a. Zelfs de afgekeerden en afgewekenen zullen, indien zij met berouw terugkomen *onder de kinderen gezet worden*. Wie zou dat ooit verwacht hebben? "Zie hoe grote liefde Hij ons gegeven heeft!" I Johannes 3:1. Hoe zouden wij, die zo gering en zwak, zo onwaardig en waardeloos, en zo beledigend zijn, ooit *onder de kinderen gezet worden?*

b. Hun, die God onder de kinderen zet, zal Hij *het gewenste land geven,* het land Kanaän, het sieraad van alle landen, *de sierlijke erfenis van de heirscharen van de heidenen,* hetwelke alle volken boven hun eigen landen begeren, of waarvan de heiren van de heidenen nu bezit genomen hebben. Het was een type van de hemel, waar "lieflijkheden zijn eeuwiglijk en altoos. Hoe kan hij, die dat "land zo dikwijls veracht heeft," Psalm 106:24, en die er zo onwaardig en ongeschikt voorts, verwachten in dat "heerlijk land" een plaats te krijgen? Is dat naar de wijze van de mensen?

2. God zelf geeft een antwoord op deze vraag: *Gij zult tot Mij roepen: Mijn Vader!* Dat heeft God gezegd. God zelf moet antwoorden op alle bedenkingen, die ontleend worden aan onze onwaardigheid, of zij zullen nooit overkomen worden.

a. Hij zal de weerkerende afkerigen zelf onder de kinderen zetten door hun "de Geest van de aanneming te geven, door welke zij roepen: Abba, Vader!" Galaten 4:6."gij zult tot Mij roepen: Mijn Vader! Gij zult tot Mij wederkomen en zelf Mij aanwijzen als uw Vader, en dat zal u in Mijne gunst aanbevelen."

b. Hij zal *hun het heerlijke land geven, Hij zal Zijn vreze in hun harten geven,* opdat zij nimmer weer van Hem afkeren, maar volharden mogen tot het einde.

Jeremia 3:20-25

Hier is:

I. De beschuldiging, door God ingebracht tegen Israël om hun verraderlijk verlaten van Hem, vers 20. Gelijk een overspelige vrouw van haar echtgenoot wegloopt, zo hebben zij trouwelooslijk jegens Hem gehandeld. Zij waren door een huwelijksverbond met God verenigd maar zij hebben dat verbond verbroken, zij *hebben trouwelooslijk jegens God gehandeld* die altijd zo vriendelijk en trouw voor hen geweest was. Het is slecht genoeg om trouwlooslijk te handelen jegens mensen gelijk wij zelf zijn, maar trouwloosheid jegens God te handelen is hoogverraad.

II. Hun overtuiging en belijdenis van de waarheid van deze beschuldiging, vers 21. Wanneer God hen bestrafte over hun afval van Hem waren er onder hen sommigen-en wel deze die God nemen en naar Zion wederbrengen *zou, wier stem gehoord werd op de hoge plaatsen, wenende en smekende,* die zich vernederden voor de God hunner vaderen, hun zonden en misdaden als de oorzaken van hun ellenden betreurden, want hierover weenden en bestraften zij zichzelf dat zij *hun weg verkeerd en de Heere hun God vergeten hadden.*

1. De zonde is het verkeren van onze weg, het is afwijken naar kromme wegen en *het buigen van hetgeen recht is.*

2. Het vergeten van de Heere onze God is de grondslag van al onze zonden. Wanneer de mensen zich God wilden herinneren, en hoe Zijn oog op hen gericht is en wat zij Hem verplicht zijn, dan zullen zij niet zo vertreden als ze doen.

3. Door de zonde brengen wij onszelf in moeite, benadelen onszelf, en dat is ook onze weg verkeren, Klaagliederen 3:9.

4. Tranen en gebeden zullen verlichting geven aan hen, wier geweten hun zegt, dat zij hun wegen verkeerd en hun God vergeten hebben. "des mensen eigen dwaasheid verderft zijn weg en dan is zijn hart gramstorig op de Heere," Spreuken 19:3, terwijl het vertederd en door de Heere uitgestort worden moest.

III. Gods uitnodiging om tot Hem weer te keren vers 22 : *keert weer, gij afkerige kinderen!* Hij noemt hen vol tederheid en medelijden met hen, *kinderen,* dwaze en weerspannige kinderen, toch zijn *zonen,* die Hij berispt, maar niet wil onterven, want of schoon zij tegenstrevende kinderen zijn, toch zijn zij kinderen. God verdraagt zulke kinderen, en dat moeten ouders ook doen. Wanneer zij overtuigd zijn van zonden, vers 21, en er over verootmoedigd, dan zijn zij voorbereid en worden uitgenodigd om weer te keren, gelijk Christus tot Zich roept allen die *vermoeid en belast zijn.* De belofte aan hen, die terugkeren, is: *Ik zal uw afkeringen genezen.* Ik zal u vertroosten onder het leed dat gij over uw afkeringen draagt, en u genezen van uw weerspannigheid en geneigdheid om af te keren. God zal onze afkeringen genezen door Zijn vergevende genade, zijn geruststellende vrede en Zijn vernieuwde gunst.

IV. Zij geven geredelijk gehoor aan deze uitnodiging en stemmen er gaarne in toe: *Zie hier zijn wij, wij komen tot U.* Dat is de echo op Gods roepstem, gelijk de klank terugkeert van een gescheurde muur, zo keert deze klank terug uit verbroken harten. God zegt: *keert weer,* zij

antwoorden: *Zie, hier zijn wij!* Het is een onmiddellijk antwoord, zonder enige vertraging. Niet: wij zullen straks komen, maar: Hier zijn wij! Wij komen! wij hebben geen tijd nodig om er over te denken. Niet: wij zijn bezig met naar u toe te komen! maar wij komen tot u, rechtstreeks en zonder oponthoud.

Eenparig antwoorden zij: Wij komen, allen zo goed als een.

1. Zij komen zich aan God toewijden als aan hun God. *Gij zijt de Heere onze God.* Wij erkennen U als onze God, wij geven onszelf aan U, tot Wien zullen wij gaan dan tot U? Het is onze zonde en onze dwaasheid dat wij van U afgegaan zijn. Het is zeer troostrijk, wanneer wij na onze afkeringen tot God wederkomen, op Hem te zien als onze God door het verbond.

2. Zij komen terwijl zij alle verwachting van verlichting en hulp, behalve van God, verwerpen. *Waarlijk, tevergeefs verwacht men het van de heuvelen en de menigte van de bergen,* wij zien nu hoe dwaas het van ons was vertrouwen te stellen op onze medeschepselen, en zullen onszelf nooit meer op deze wijze bedriegen. Zij aanbaden hun af goden op heuvelen en bergen, vers 6, en zij hadden een menigte afgoden op hun bergen, welke zij gezocht en in welke zij vertrouwen gesteld hadden, maar nu willen zij daarmee niets meer te doen hebben. Tevergeefs zien wij uit naar enig goed van hen, terwijl wij op God mogen zien voor alles wat goed is, zelfs voor onze zaligheid.

3. Zij komen derhalve in afhankelijkheid van God als hun God. *Waarlijk, in de Heere onze God is Israëls heil.* Hij is *de Heere* en Hij alleen kan verlossen, Hij kan verlossen als alle andere hulp en redding tekort schiet. En Hij is *onze* God, en zal op Zijn eigen tijd en wijze verlossing voor ons bewerken. Dit is zeer toepasselijk op de grote verlossing van zonde welke Jezus Christus voor ons bewerkt heeft dat is *de verlossing, het heil des Heeren, Zijn grote verlossing*

4. Zij komen God rechtvaardigende in hun beproevingen en zichzelf veroordelende om hun zonden, vers 24, 25.

a. Zij wijten al de ellenden, die hen getroffen hebben aan hun afgoden, die hun niet slechts geen goed gedaan, maar overvloed van ellende bezorgd hadden, alle ellende die hun aangedaan was. *De schaamte* (dat schandelijke ding, dat afgod heet en waarvoor men zich schamen moet) *heeft de arbeid van onze vaderen opgegeten.* Ware berouwhebbenden hebben geleerd de zonde *schaamte* te noemen, zelfs de geliefkoosde zonde, die hun als een afgod was, waarin zij het meeste genoegen gesmaakt hebben en waar zij trots op waren, zelfs die zullen zij een schandelijk ding noemen, zullen er over op zichzelf toornen en er zich voor schamen. Ware berouwhebbenden hebben geleerd de zonde dood en verwoesting te noemen, en haar te beschuldigen van al hun ellende. De zonde heeft alle goede dingen opgegeten waarvoor onze vaderen gewerkt en die zij ons achtergelaten hebben, *van onze jeugd aan* hebben wij ondervonden dat onze afgoderij de verwoesting van onze voorspoed geweest is. Kinderen werpen dikwijls aan hun begeerlijkheden weg hetgeen hun vaderen met veel moeite verzameld hebben, en het is nog goed indien zij (gelijk deze kinderen) eindelijk er toe komen om de dwaasheid daarvan in te zien en deze ondeugden hun schaamte te noemen, die hun bezittingen en de arbeid hunner vaderen opgegeten heeft. Van die arbeid hunner vaderen, welke door hun afgoden verslonden werd, noemen zij bepaaldelijk *hun schapen en hun runderen, hun zonen en hun dochteren.*

Ten eerste: Hun afgoderijen hadden God genoodzaakt deze verwoestende oordelen over hen te brengen, welke hun land en hun gezinnen vernield hadden, hun bezittingen tot een roof gemaakt en hun kinderen tot gevangenen van de overwinnenden vijand. Zij hadden deze oordelen *zelf over zich gebracht.* Of:

Ten tweede. Die bezittingen en kinderen waren aan de afgoden geofferd. "Zij wijdden zich aan de schandgod" Hosea 9:10 en deze had ze meedogenloos verslonden, zij aten het vet van hun offeranden, Deuteronomium 32-38 zelfs van de mensenoffers.

Zij nemen op zich de schande van hun zonde en dwaasheid, vers 25. Wij *liggen in onze schaamte,* wij zijn onmachtig ons daaronder vandaan op te heffen, en *onze schande overdekt ons,* zowel de schande van de oordelen als die van onze zonden. De zonde heeft ons gebracht onder zulke kastijdingen van Gods voorzienigheid en zulke verwijten van ons eigen geweten, dat wij ons omringen en vervullen met schaamte. Want wij *hebben gezondigd,* en de schande kwam gelijk met de zonde en rust nog op ons. Wij zijn zondaren door afstamming, schuld en verdorvenheid zijn ons ingeboren. *Wij en onze vaderen hebben gezondigd.* Wij werden spoedig zondaars, en begonnen reeds jong aan de zonden te gewennen. Wij hebben gezondigd van onze jeugd, wij zijn voortgegaan met zondigen, wij hebben gezondigd *tot op deze dag,* ofschoon dikwijls geroepen om er berouw over te hebben en ze na te laten. Het slechtste en laagste in de zonde is dat wij er God door beledigd hebben. *Wij zijn de stem des Heeren onzes Gods niet gehoorzaam geweest,* die ons het zondigen verbood en ons beval over onze zonden berouw te betonen. Dit schijnt alles de taal van de berouwhebbenden van het huis Israëls te zijn, (vers 20) van de tien stammen, hetzij van hen die nog in ballingschap waren of van hen die reeds in hun land teruggekeerd waren. En de profeet neemt nota van hun berouw en wekt de mannen van Juda op om heilig hun voorbeeld te volgen. David gebruikte als een argument bij mannen van Juda dat het voor hen, *die zijn been en vlees waren,* schande zou zijn indien de mannen van de overige stammen hen voor zouden zijn in het wederbrengen van de koning, 2 Samuel 19:11, 12. Evenzo wekt de profeet Juda tot berouw op om het voorbeeld van Israël. Het zou goed zijn indien op die wijze de ijver van anderen ons aanspoorde om te trachten hen voor te komen in hetgeen goed is.

HOOFDSTUK 4

1 Zo gij u bekeren zult, Israel! spreekt de HEERE, bekeer u tot Mij; en zo gij uw verfoeiselen van Mijn aangezicht zult wegdoen, zo zwerft niet om.
2 Maar zweer: Zo waarachtig als de HEERE leeft! in waarheid, in recht en in gerechtigheid; zo zullen zich de heidenen in Hem zegenen, en zich in Hem beroemen.
3 Want zo zegt de HEERE tot de mannen van Juda, en tot Jeruzalem: Braakt ulieden een braakland, en zaait niet onder de doornen.
4 Besnijdt u den HEERE en doet weg de voorhuiden uwer harten, gij mannen van Juda en inwoners van Jeruzalem! opdat Mijner grimmigheid niet uitvare als een vuur, en brande, dat niemand blussen kunne, vanwege de boosheid uwer handelingen.
5 Verkondigt in Juda, en laat het horen te Jeruzalem, en zegt het; ja, blaast de bazuin in het land; roept met volle stem en zegt: Verzamelt ulieden, en laat ons ingaan in de vaste steden!
6 Werpt de banier op naar Sion, vlucht met hopen, blijft niet staan! want Ik breng een kwaad aan van het noorden, en een grote breuk.
7 De leeuw is opgekomen uit zijn haag, en de verderver der heidenen is opgetrokken, hij is uitgegaan uit zijn plaats, om uw land te stellen in verwoesting; uw steden zullen verstoord worden, dat er niemand in wone.
8 Hierom, gordt zakken aan, bedrijft misbaar en huilt; want de hittigheid van des HEEREN toorn is niet van ons afgekeerd.
9 En het zal te dier tijd geschieden, spreekt de HEERE, dat het hart des konings en het hart der vorsten vergaan zal; en de priesters zullen zich ontzetten, en de profeten zich verwonderen.
10 Toen zeide ik: Ach, Heere HEERE! waarlijk, Gij hebt dit volk en Jeruzalem grotelijks bedrogen, zeggende: Gijlieden zult vrede hebben; daar het zwaard tot aan de ziel raakt.
11 Te dier tijd zal tot dit volk en tot Jeruzalem gezegd worden: Een dorre wind van de hoge plaatsen in de woestijn, van den weg der dochter Mijns volks; niet om te wannen, noch om te zuiveren.
12 Er zal Mij een wind komen, die hun te sterk zal zijn. Nu zal Ik ook oordelen tegen hen uitspreken.
13 Ziet, hij komt op als wolken, en zijn wagenen zijn als een wervelwind, zijn paarden zijn sneller dan arenden; wee ons, want wij zijn verwoest!
14 Was uw hart van boosheid, o Jeruzalem! opdat gij behouden wordt; hoe lang zult gij de gedachten uwer ijdelheid in het binnenste van u laten vernachten?
15 Want een stem verkondigt van Dan af, en doet ellende horen van het gebergte van Efraim.
16 Vermeldt den volke, ziet, doet het horen tegen Jeruzalem; daar komen hoeders uit verren lande; en zij verheffen hun stem tegen de steden van Juda.
17 Als de wachters der velden zijn zij rondom tegen haar; omdat zij tegen Mij wederspannig geweest is, spreekt de HEERE.
18 Uw weg en uw handelingen hebben u deze dingen gedaan; dit is uw boosheid, dat het zo bitter is, dat het tot aan uw hart raakt.
19 O mijn ingewand, mijn ingewand! ik heb barenswee, o wanden mijns harten! mijn hart maakt getier in mij, ik kan niet zwijgen; want gij, mijn ziel! hoort het geluid der bazuin en het krijgsgeschrei.
20 Breuk op breuk wordt er uitgeroepen; want het ganse land is verstoord; haastelijk zijn mijn tenten verstoord, mijn gordijnen in een ogenblik!
21 Hoe lang zal ik de banier zien, het geluid der bazuin horen?
22 Zekerlijk, Mijn volk is dwaas, Mij kennen zij niet; het zijn zotte kinderen, en zij zijn niet verstandig; wijs zijn zij om kwaad te doen, maar goed te doen weten zij niet.

23 Ik zag het land aan, en ziet, het was woest en ledig; ook naar den hemel, en zijn licht was er niet.
24 Ik zag de bergen aan, en ziet, zij beefden; en al de heuvelen schudden.
25 Ik zag, en ziet, er was geen mens; en alle vogelen des hemels waren weggevlogen.
26 Ik zag, en ziet, het vruchtbare land was een woestijn, en al zijn steden waren afgebroken, vanwege den HEERE, vanwege de hittigheid Zijns toorns.
27 Want zo zegt de HEERE: Dit ganse land zal een woestijn zijn (doch Ik zal geen voleinding maken);
28 Hierom zal de aarde treuren, en de hemel daarboven zwart zijn; omdat Ik het heb gesproken, Ik heb het voorgenomen en het zal Mij niet rouwen, en Ik zal Mij daarvan niet afkeren.
29 Van het geroep der ruiteren en boogschutters vluchten al de steden; zij gaan in de wolken, en klimmen op de rotsen; al de steden zijn verlaten, zodat niemand in dezelve woont.
30 Wat zult gij dan doen, gij verwoeste? Al kleeddet gij u met scharlaken, al versierdet gij u met gouden sieraad, al schuurdet gij uw ogen met blanketsel, zo zoudt gij u toch tevergeefs oppronken; de boelen versmaden u, zij zullen uw ziel zoeken.
31 Want ik hoor een stem als van een vrouw, die in arbeid is, een benauwdheid als van een, die in des eersten kinds nood is, de stem van de dochter Sions; zij hijgt, zij breidt haar handen uit, zeggende: O, wee mij nu, want mijn ziel is moede vanwege de doodslagers!

Het schijnt dat de eerste beide verzen van dit hoofdstuk beter als slot bij het voorgaande hoofdstuk behoren gevoegd te worden, want zij zijn tot Israël, de tien stammen, gericht bij wijze van antwoord, op hun instemming met Gods roepstem, en geven hun bestuur en aanmoediging om daaraan te voldoen, vers 1,2. De rest van het hoofdstuk betreft Juda en Jeruzalem.

I. Zij worden opgeroepen tot berouw en bekering, vers 3, 4.

II. Zij worden gewaarschuwd voor de nadering van Nebukadnezar met zijn krijgsmacht tegen hen, en hun wordt gezegd dat dit is vanwege hun zonden, terwijl zij worden aangespoord om zich daarvan te reinigen, vers 5-18.

III. Ten einde hun dieper indruk te geven van de rampen, die over hen komen zouden, beklaagt de profeet die bitterlijk en gevoelt diep met zijn volk de aanstaande ellende en de vernedering waarin zij gebracht zouden worden, die vergelijkende met een terugbrengen van de wereld tot haar eerste chaos, vers 19-31.

Jeremia 4:1-2

Toen God het afgekeerde Israël riep om terug te keren, Hoofdstuk 3:22, antwoordde het onmiddellijk: *Heere wij komen!* Thans neemt God kennis van hun antwoord en merkt daaromtrent aan het volgende.

I. Hij geeft aanwijzing hoe zij hun goede voornemen kunnen volbrengen. Zegt gij: ik zal wederkeren? dan:

1. Moet gij wederkeren tot Mij, en dat met hart en ziel doen. Keert u niet alleen af ven uw afgoderijen, maar keert terug tot de ingestelde eredienst van de God van Israël. Of: gij moet terugkeren spoedig en zonder vertraging, gelijk Jesaja 21:12. *Wilt gij vragen vraagt!* Zo gij tot Mij wilt wederkeren, praat er dan niet over, maar doe het.

2. Gij moet geheel en al alle zonden verlaten, en geen gedenktekenen van uw afgoderij achterwege houden, *gij moet al uw verfoeiselen van Mijn aangezicht wegdoen,* dat is van alle plaatsen wegdoen, want elke plaats is onder het oog van God, voornamelijk uit de tempel, het huis waarop Hij in bijzondere zin het oog had, om te zien of het rein gehouden werd. Daar wordt door aangeduid dat hun afgoderijen niet alleen ergerlijk, maar beledigend in het oog van God waren. Zij waren afschuwelijkheden waarvan Hij het gezicht niet kon verdragen, zij moesten dus van voor Zijn aangezicht weggedaan worden want zij waren een uitdaging in de reine ogen van Gods heerlijkheid. Zonden moeten weggedaan worden uit het hart, anders zijn zij niet weggedaan van voor Gods aangezicht, want het hart en al wat er in is ligt bloot voor Zijn ogen.

3. Zij moeten niet tot de zonde wederkeren, zo verstaan sommigen de uitdrukking: *zo zwerf niet om,* en lezen daar: *Gij moogt en moet niet dwalen.* Indien gij uw verfoeiselen wegdoet en die dan niet meer achterna dwaalt dan is het wel.

4. Zij moeten Gode de eer geven, die zij aan Zijn naam verschuldigd zijn, vers 2. *Zweer: zo waarachtig als de Heere leeft.* Zijn bestaan zal u de heiligste daadzaak zijn, want niets is meer zeker, en Zijn oordeel het opperste gerechtshof, waarop gij u kunt beroepen, want niets is ontzagwekkender. Eedzweren is een daad van godsdienstige verering, waarin wij op drieerlei wijze God de eer geven.

a. Wij moeten zweren alleen bij de ware God, en niet bij schepselen of enige valse goden, -bij de levende God, niet bij dove, stomme en dode goden, -bij Hem alleen, en niet bij de Heere en bij Malkam, Zefanja 1:5.

b. Wij moeten bezweren alleen wat waar is, *in waarheid, in recht en in gerechtigheid,* niet durvende verzekeren hetgeen vals is of waarin wij weten niet oprecht te zijn, niet als zeker volhouden hetgeen twijfelachtig is, of beloven hetgeen wij niet voornemens zijn te vervullen, niet de eens gedane belofte verwringen. Onwaarheid spreken en ongerechtigheid doen is slecht, maar dat te steunen met een eed, is nog veel erger.

c. Wij moeten het plechtig doen, zweren *in gerechtigheid* of in de rechtzaal, dat is wanneer het door de rechter gevorderd wordt, en niet in de gewone samenleving. Onbedacht zweren is een even grote belediging van Gods naam als plechtig zweren een verering van die naam is. Zie Deuteronomium 10:20, Mattheus 5:34, 37.

II. Hij moedigt hen aan daarin standvastig te blijven en hun besluiten na te leven. Indien de verstrooide Israëlieten aldus tot God terugkeren,

1. Dan zullen zij zelf gezegend worden, want dat is de bedoeling van de eerste woorden, die aldus kunnen gelezen worden: *Zo gij tot Mij wilt terugkeren, dan zult gij terugkeren,* dat is, dan zult gij uit uw gevangenschap in uw eigen land teruggebracht worden, zoals vanouds beloofd is, Deuteronomium 4:29, 30:2. Of: *dan zult gij rusten in Mij,* gij zult tot Mij terugkeren als uw rust, zelfs nog terwijl gij in het land uwer gevangenschap zijt.

2. Dan zullen zij een zegen zijn voor anderen, want hun terugkeer tot God zal ook een middel zijn voor anderen, die Hem nooit gekend hebben, om tot Hem te komen. Indien gij de levenden Heere wilt aannemen, dan zult gij daardoor invloed hebben op de volken, onder welke gij verkeert om hen in Hem te zegenen, zij zullen hun geluk stellen in Zijn gunst en zich gezegend achten omdat zij er toegebracht zijn om Hem te vrezen. Zie les. 65:16. Zij zullen zich zegenen in *de God van de waarheid,* en niet in de valse goden, zullen zichzelf de eer aandoen en de voldoening geven van zich tot Hem te voegen, en dan zal in Hem *hun heerlijkheid zijn,* zij zullen Hem tot hun heerlijkheid maken en zullen zich verheugen in, ja beroemen op de gelukkige ruil, die zij gedaan hebben. Zij die hun zonden verlaten om tot God terug te keren, zullen ofschoon zij eerst bij de verandering huiverden zich *in Hem beroemen.*

Jeremia 4:3-4

De profeet richt hier zijn rede, in de naam van God, tot de mannen van de plaats waar hij woont. Wij hebben gehoord welke woorden hij uitriep tegen het noorden, Hoofdstuk 3:12, tot vertroosting van hen die nu in de gevangenschap waren en zich onder de hand Gods vernederd hadden, laat ons nu zien wat hij zegt tot *de mannen van Juda en Jeruzalem* die nu in voorspoed waren, tot hun overtuiging en ontwaking. In deze beide verzen vermaant hij hen tot berouw en hervorming, als de enige weg om de jammerlijke oordelen te voorkomen die gereed waren om boven hen los te barsten.

Merk op

I. De plichten die van hen vereist werden en waartoe zij opgeroepen worden.

1. Zij moeten hun harten behandelen zoals zij het hun grond doen, wanneer zij daar enig goed van willen verwachten, zij moeten het omploegen, vers 3. *Braakt ulieden een braakland* of beploeg uw land, *en zaait niet onder de doornen* opdat gij niet tevergeefs arbeidt, maar voor uw eigen veiligheid en welvaart, niet gelijk zij, die goed zaad onder de doornen strooien, zoals gij gedurende geruime tijd gedaan hebt. Brengt uzelf in een gestalte om genade van God te ontvangen, en doet alles weg wat die verre van u houdt, en dan moogt gij verwachten genade te zullen verkrijgen en voorspoedig te zijn in uw pogingen om uzelf te helpen.

a. Een onovertuigd, onbekeerd hart is gelijk woeste grond, die niet bewerkt of gebruikt wordt. De grond is vatbaar voor verbetering, het is onze grond, ons in bruikleen gegeven wij zijn er voor aansprakelijk, maar hij ligt woest, is niet omheind, ligt open en bloot, is onvruchtbaar en zonder nut voor de eigenaar en hetgeen waar het vooral hier op aankomt is overgroeid met doornen en distelen, welke de natuurlijke voortbrengselen zijn van het verdorven hart, en indien het niet door genade vernieuwd wordt, zullen zegen en zonneschijn er aan verloren zijn. Hebreeen 6:7, 8.

b. Van ons wordt verwacht dat wij deze woeste grond zullen omploegen. Wij moeten onze eigen harten doorzoeken, en het Woord van God scheiding laten maken, gelijk een ploeg doet, tussen de "samenvoegselen en het merg" Hebreeen 4:12. Wij moeten "onze harten scheuren" Joël 2:13. Wij moeten met de wortel uitroeien al deze verdorvenheden, die, als doornen, onze pogingen en onze verwachtingen verstikken. Hosea 10:12.

2. Zij moeten aan hun zielen doen hetgeen aan hun lichamen geschied is toen zij in het verbond met God opgenomen werden, vers 4. *Besnijdt u de Heere en doet weg de voorhuiden van uw harten.* Doodt het vlees en zijn begeerlijkheden. Legt af "die vuilheid en die overvloed van boosheid, welke u verhinderen het woord dat in u geplant wordt met zachtmoedigheid te ontvangen," Jakobus 1:21. Roemt niet op en rust niet in de besnijdenis van het lichaam, want die is slechts een teken en zal geen nut hebben zonder de betekende zaak. Doet in oprechtheid hetgeen in belijdenis gedaan is bij uw besnijdenis, wijdt uzelf en heiligt u de Heere om Hem een afgezonderd volk te zijn. De besnijdenis is een verplichting om de wet te houden, brengt uzelf bij vernieuwing onder die verplichting. Zij is een zegel van de *rechtvaardigmaking door het geloof,* legt dus de hand op die rechtvaardigmaking en *besnijdt uzelf de Heere.*

II. Het gevaar, dat hen bedreigt, en dat zij vermaand worden te ontvlieden. Hebt berouw en bekeert u, *opdat Mijn grimmigheid niet uitvare* als een vuur, dat nu gereed is te komen gelijk

het vuur dat van de Heere uitging en het slachtoffer verteerde en dat altijd op het altaar moest brandende gehouden en nooit mocht geblust worden. Zodanig is Gods toorn tegen onboetvaardige zondaren, *vanwege de boosheid hunner handelingen.*

1. Hetgeen wij meer dan iets anders moeten vrezen is de toorn want die is de oorsprong en bitterheid van alle tegenwoordige ellende en zal de inhoud en volmaking zijn van de eeuwige pijn.

2. Het is *de boosheid uwer handelingen,* die het vuur van Gods toorn aanwakkert tegen ons.

3. De beschouwing van dit ontzaglijk gevaar, dat wij zouden vallen en vergaan onder deze toorn moet ons met alle kracht doen opwaken om te zorgen dat wij *onszelf heiligen tot de heerlijkheid Gods,* opdat wij mogen *geheiligd worden door Zijn genade.*

Jeremia 4:5-18

Gods gewone handelwijze is te waarschuwen voordat Hij wondt. Daarom geeft God in deze verzen de Joden kennis van de algemene verwoesting die binnenkort over hen zal gebracht worden door een inval van vreemden. Dit moet verkondigd en bekend gemaakt worden in alle steden van Juda en in de straten van Jeruzalem, opdat allen het mogen horen en vrezen, en door dit luid alarm tot berouw gebracht worden of niet te verontschuldigen zouden zijn. De aankondiging van dit onheil is hier breed uitgewerkt en in zeer levendige bewoordingen gegeven, zodat men denken zou dat ook de stompzinnigste er door aangedaan en opgeschrikt zou zijn.

I. De oorlog wordt aangekondigd en algemene beschrijving gegeven van de nadering van de vijand. Hij wordt nu aangekondigd door de profeet enige jaren tevoren, maar, omdat dit verwaarloosd zal worden, zal hij nog op andere wijze aangekondigd worden als het oordeel werkelijk losbarst, vers 5, 6. *De bazuin moet geblazen en een banier opgeworpen worden,* een oproeping *moet uitgaan aan* het gehele volk om zich te *verzamelen en samen te trekken* op Zion, zowel om dat te bewaren als om daar bewaard te worden. Er moet een algemeen verenigingspunt zijn. De vestingwerken moeten versterkt en alle strijdkrachten gemonsterd worden. Alle strijdbare mannen moeten zich verzamelen in de vaste steden, om daar als garnizoen te liggen, en de zwakken, die alleen zouden dienen om de mondvoorraad te verminderen, maar niet om de weerbaarheid te verhogen, moeten *vluchten en niet staan blijven.*

II. Een afgezondene komt met de tijding van de aankomst des konings van Babel met zijn leger. Het is een kwaad, "dat God zal brengen van het noorden, gelijk hij Hoofdstuk 1:15, gezegd heeft, een grote verwoesting," groter dan alle die tot nog toe over het volk van de Joden gekomen zijn. De vijand wordt hier vergeleken met:

1. *Een leeuw, die uit zijn haag opkomt,* wanneer hij hongerig en prooi zoeken gaat, vers 7. De hulpeloze beesten worden door zijn gebrul zo verschrikt, dat zij hem niet kunnen ontvlieden en derhalve een gemakkelijke prooi voor hem worden. Nebukadnezar is deze brullende, verscheurende leeuw, *de verderver van de heidenen* die reeds vele landen verwoest heeft, en nu op zijn weg is in volle spoed naar het land van Juda. De verderver van de heidenen zal de verderver van de Joden worden, want die hebben door hun afgoderij zichzelf aan de heidenen gelijk gemaakt. Hij is *uitgegaan uit Zijn plaats,* uit Babel, of uit de plaats waar hij zijn leger verzameld had, met voornemen om tegen dit land, *uw land,* op te trekken. Dat is de prooi, waarop hij nu het oog geslagen heeft, niet alleen om het te plunderen, maar om het te verderven, en hierin zal hij zo goed slagen, dat hij *de steden verstoren zal dat er niemand in wone,* dat-zo lezen sommigen het-dat alles als een veld *met gras begroeid* zal zijn.

2. *Een dorre wind van de hoge plaatsen van de woestijn,* vers 11, een snijdende verschroeiende wind, die de vruchten van het aardrijk vernielt en onbruikbaar maakt, geen wind, die regen brengt, maar "een wind uit het noorden die de regen verdrijft," Spreuken 25:23, en iets ergers daarvoor in plaats brengt. Zo zal dit kwaad, dat van het noorden komt, voor dit volk zijn, een sombere, bevriezende wind, waartegen zij zich niet kunnen beschutten en die zij niet kunnen ontvlieden, maar die hen, overal waar zij gaan, zal omringen en vervolgen, die zij niet kunnen zien voordat hij komt, maar zullen gevoelen als hij gekomen is. *Het is een wind van de hoge plaatsen van de woestijn,* of uit het plein (het hoogland) die strijkt langs de toppen van de heuvelen, en alles op het plein voor zich wegvaagt, waartegen geen

schuilplaats is. Hij zal met volle kracht komen *op de weg van de dochter Mijns volks,* die zo teerhartig en vertroetelend zijn opgevoed, dat zij niet kunnen hebben dat de wind op hen blaast. Nu zal deze scherpe wind tegen hen komen, niet *om te wannen of te zuiveren,* niet zo'n zachte wind die het koren, als het gewand wordt, zuivert, maar een volle wind, die *hun te sterk zal zijn,* vers 12, een sterke en geweldige wind, die vol op hen neerblaast. Deze zal Mij komen, of liever *van Mij,* hij zal komen als een gezondene van God en volvoeren hetgeen, waartoe hij gezonden wordt, hij is een *van de stormwinden die zijn woord doet.*

3. Hij komt op als de wolken en als een wervelwind, vers 13. Het leger van de Chaldeën zal opkomen als wolken, die door de wind voortgedreven worden, zo zwaar zal het zijn, zo snel zal het voorttrekken, en het zal nutteloos zijn pogingen aan te wenden om het staande te houden, of er tegen op te treden, even nutteloos als het is om te trachten de wolken te keren of de wervelwind tegen te houden. De paarden zijn *sneller dan arenden,* wanneer die op hun prooi neerstorten, het is tevergeefs dat men hen wil tegenhouden of ontlopen.

4. Wachters en bewakers van een veld, vers 15-17. *Ene stem verkondigt van Dan af,* de stad die van alle steden van Kanaän het noordelijkst lag, en die daarom de eerste tijding kreeg van *dit kwaad uit het noorden,* en zich haastte om het door te zenden naar het gebergte van Efraïm, dat deel van het land van Israël, dat het dichtst bij Juda lag, deze ontvingen de bedroevende tijding en brachten haar over naar Jeruzalem. Slecht nieuws heeft vleugelen, en een hardnekkig volk, dat weigert hervormd te worden, kan geen ander dan slecht nieuws verwachten. Nu, wat is er voor nieuws? *Vermeldt de volkeren,* deze gemengde volken, die nu de steden van de tien stammen bewonen, dat zij in hun eigen veiligheid moeten voorzien, maar laat het horen *tegen* Jeruzalem, dat het op haar gemunt is. Zij is het gejaagde wild, laat haar weten dat *er hoeders uit verre landen komen,* dat is krijgslieden, die elke gelegenheid aangrijpen om kwaad te doen. Zij komen in volle wapenrusting en *verheffen hun stem tegen de steden van Juda,* zij hebben het voornemen die te veroveren, zich er meester van te maken, en vallen ze aan met luid geschreeuw als zeker van de overwinning. Als *de wachters van de velden* omringen zij haar, om alles er buiten te houder, zij omringen de steden van Juda en sluiten alle ingangen en uitgangen af, totdat zij zich op genade of ongenade overgeven. Zij zijn "rondom tegen dezelve, haar van alle zijden afsluitende." Zie Lukas 19:43. Gelijk vroeger de goede engelen, *die heilige wachters,* de landen rondom Jeruzalem beveiligden, door haar te bewaken, opdat niets verkeerds er inkomen kon, zo zijn nu de vijanden als wachters in het veld, haar omsingelende opdat er niets zal inkomen, dat haar hulp of verlichting aanbrengt.

III. De betreurenswaardige oorzaak van dit oordeel. Hoe komt het dat Juda en Jeruzalem zo aan de verwoesting overgeleverd zijn? Ziehier hoe dat komt.

1. Zij hebben gezondigd tegen God, zij hebben het geheel aan zichzelf te wijten. *Zij zijn tegen Mij weerspannig geweest, zegt de Heere,* vers 17. Hun vijanden omringden hen als wachters van de velden, omdat zij de wapenen opgevat hadden tegen hun rechtmatige Heere en souverein, en dus worden zij behandeld als opstandelingen. De Chaldeën braken op hen in, maar het was hun zonde die de poort voor deze opende, zodat zij konden binnenkomen. *Uw weg en uw handelingen hebben u deze dingen gedaan,* vers 18, uw boze weg en uw verkeerde handelingen. Het was geen verkeerde stap of twee, die hun dit onheil aanbrachten, maar hun gehele weg en levensrichting waren slecht. De zonde is de oorzaak van alle moeite. Zij, die in de zonde voortgaan en onderwijl trachten met de ene hand alle onheilen af te wenden, stapelen met de andere hand de onheilen op hun eigen hoofd.

2. God had een twist met hen om hun zonden. Het is de *hittige toorn des Heeren,* die de Chaldeën zo vurig maakt, die is ontstoken en *wordt niet van ons afgewend,* vers 8. In de toorn van de mensen tegen ons en zijn hittigheid moeten wij Gods toorn tegen ons zien en erkennen. Indien die van ons afgewend werd zouden onze vijanden niet meer tegen ons vermogen.

3. In Zijn rechtvaardige en heilige toorn veroordeelde Hij hen tot deze vreeslijke straf. *Nu zo zal Ik ook oordelen tegen hen uitspreken,* vers 12. De terechtstelling geschiedde niet in hittigheid, maar tengevolge van een plechtig uitgesproken vonnis, naar recht en wet en op zorgvuldige overweging. Sommigen lezen hier: *nu zal ik de terechtstelling aan hen voltrekken,* volgens het vroeger uitgesproken vonnis, en *wij zin er zeker van dat Gods oordeel naar waarheid* is, en dus ook de voltrekking van dat oordeel.

IV. De treurige uitwerkingen van dit oordeel nadat het eerste alarm gemaakt is.

1. Het volk, dat behoorde te strijden, zal geheel wanhopig worden en geen hart hebben om ook maar enigszins de vijand te weerstaan, vers 8. *Hierom gordt zakken aan, bedrijft misbaar en huilt.* Dat is: zo zult gij doen. Als de kreet door het koninkrijk gehoord wordt: *Te wapen! Te wapen!* zullen zij allen door ontzetting aangegrepen worden en in verwarring geraken. Inplaats van het zwaard aan te gorden, zullen zij zakken aangorden, inplaats van elkaar op te wekken tot manmoedige tegenstand, zullen zij misbaar bedrijven en huilen en zo elkaar ontmoedigen. Terwijl de vijand nog op een afstand is, geven zij alles als verloren op en roepen: *Wee ons, want wij zijn verwoest!* Wij zijn allen onmachtig, de verwoesters zullen zeker komen en het is tevergeefs hun het hoofd te bieden. Juda en Jeruzalem waren beroemd geweest om de dappere mannen, maar ziehier wat de uitwerking van de zonde is: door de mensen te beroven van hun vertrouwen op God, berooft men hen ook van hun moed tegenover de mensen.

2. Hun aanzienlijken, die voor de publieke veiligheid meesten instaan, zullen ten einde raad zijn, vers 9. *Te dien tijde zal het hart des Konings en het hart van de vorsten vergaan,* vers 9, zowel hun wijsheid als hun moed. Wanhopend aan het welslagen zal hij ook geen besef hebben om iets te doen, en al had hij dat gehad dan zou hij nog niet weten hoe hij het moest doen. Zijn vorsten en raadslieden die hem moesten bemoedigen en steunen, zullen even wanhopig zijn als hij en geen raad weten. Zie hoe gemakkelijk en volkomen God verwoesting kan brengen over een volk, dat daartoe veroordeeld is, alleen door hen flauwhartig te maken, door "het oordeel van de ouden en het hart van de hoofden des volks weg te nemen," Job 12:20, 24, en "de geest van de vorsten af te snijden," Psalm 76:12. Het werk van de priesters was het volk in oorlogstijd te bemoedigen, zij moesten tot het volk zeggen: "uw hart worde niet week, vreest niet en wordt niet verschrikt," Deuteronomium 20:2, 3. Zij moesten de bazuinen plaatsen om hen in de dag van de strijd te herinneren "aan de Heere hun God," Numeri 10:9. Maar nu zullen de *priesters zelf zich ontzetten* en geen hart hebben om hun werk te doen, en daarom kunnen zij ook het volk geen hart onder de riem steken. Ook de *profeten,* de valse profeten, die voortdurend van vrede! geroepen hadden, zullen in de grootst mogelijke ontsteltenis verzinken, ziende hoe hun eigen schuldige bloed gevaar loopt door dat zwaard vergeten te worden waarvan zij verzekerd hadden dat het niet komen zou. Gods oordelen komen met de meeste verschrikking over hen, die er zich het meest verzekerd tegen achtten. Onze Zaligmaker voorzegde dat gedurende de laatste verwoesting van Jeruzalem, de mensen "het hart zou bezwijken van angst," Lukas 21:26. En het is een zeer gewoon verschijnsel dat zij die het volk hebben gevleid en in vleselijke gerustheid gesust, niet alleen dat volk in de steek laten maar het bovendien ontmoedigen als het onheil komt.

V. De profeet beklaagt het volk omdat het bedrogen is, vers 10. *Ach Heere Heere, waarlijk, Gij hebt dit volk en Jeruzalem grotelijks bedrogen, zeggende: Gijlieden zult vrede hebben.* Dat is een zeer sterke uitdrukking. Wij zijn er van overtuigd dat God niemand bedriegt. Niemand, wanneer hij verzocht wordt, mag zeggen: Ik word door God verzocht of misleid. Maar:

1. Het volk bedroog zichzelf met de beloften die God in het algemeen aan de natie gegeven had, van Zijn gunst en de velerlei bijzondere voorrechten, waarmee zij verwaardigd waren. Het bouwde daarop, ofschoon het geen zorg droeg om de voorwaarden te vervullen, waarvan de vervulling van deze beloften en de voortduring van deze voorrechten afhingen, en het sloeg geen acht op de bedreigingen, die in de wet tegenover deze beloften gesteld waren. Daardoor misleidden zij zichzelf en gaven boosaardig God de schuld dat Hij hen misleid had.

2. De valse profeten bedrogen hen met beloften van vrede, die zij in Gods naam deden, Hoofdstuk 23:17, 27:9. Indien God hen gezonden had, dan zou Hij inderdaad het volk grotelijks bedrogen hebben, maar dat had Hij niet gedaan. Het was de fout van het volk dat zij hun gehoor gaven, en daardoor bedroog het zichzelf.

3. God had de valse profeten toegelaten hen te bedriegen, en het volk door hen bedrogen te worden, daar Hij hen beide overgaf aan hun verkeerde overleggingen, tot straf omdat zij de waarheid niet in liefde ontvangen hadden. Hierin was de Heere rechtvaardig, maar de profeet klaagt daarover als over het ergste van alle oordelen, want daardoor werden zij verhard in hun zonden.

4. Het kan ook als vraag gelezen worden: *Hebt Gij werkelijk dit volk aldus bedrogen?* Het is duidelijk dat zij grotelijks bedrogen zijn, want zij verwachten vrede, terwijl *het zwaard tot aan de ziel raakt.* Dat is: het moordende zwaard heeft reeds een menigte levens doen verloren gaan en er zullen waarschijnlijk nog meer volgen. Welnu, was het God die hen bedrogen had? Neen, Hij had hen menigmaal gewaarschuwd tegen Zijn oordelen in het algemeen en tegen dit oordeel in het bijzonder, maar hun eigen profeten bedriegen hen en roepen van vrede, tot degenen, tot wie God van de hemel niet van vrede spreekt. Het is een betreurenswaardig ding, dat iedere Godvrezende grotelijks bedroeft, een volk gevleid te die tot zijn eigen ondergang, en te horen hoe het vrede beloofd wordt, terwijl de oorlog voor de deur staat. En hierover mogen wij ons bij God beklagen, die alleen in staat is, zulk een noodlottige zinsbegoocheling te verhinderen.

Vl. De poging van de profeet om het volk te ontgoochelen. Terwijl de profeten, die zij liefhadden en liefkoosden vals met hen handelden, ging hij, die zij haatten en vervolgden, getrouw met hen om.

1. Hij toont hun hun wond. Zij waren er afkerig van om die te zien, zeer afkerig om die te doen onderzoeken, maar indien zij ertoe konden komen om ongestoord door te denken, zouden zij de oorzaak van hun straf in hun zonden vinden, vers 18. *Dit is uw boosheid dat het zo bitter* is, of: *Het is uw boosheid, waarom het zo bitter is.* Nu ziet gij hoe bitter het is om God te verlaten, en dat het einde zeker kwaad en bitter zal zijn, Hoofdstuk 2:19. Het heeft bittere gevolgen en pijn *die tot het hart raakt,* het aanraakt in zijn tederste delen, en *het zwaard raakt tot de ziel,* vers 10. God kan maken dat het leed het hart raakt ook van hen, die niets ter harte nemen wilden. En hieraan kunt gij zien *dat het uw boosheid is,* die een bitter ding, een *wortel van bitterheid is,* die gal en alsem voortbrengt, het is het verderf van de ziel en van de

binnenste gedachten en overleggingen des harten. Indien het hart niet door de zonde verontreinigd was, zou het niet verstoord en verontrust worden door leed, gelijk het nu is.

2. Hij toont hun het geneesmiddel, vers 14. Omdat uw verkeerdheid tot het hart raakt, moet ook de genezing daar aanvangen. *Was uw hart van boosheid, o Jeruzalem, opdat gij behouden wordt!* Door Jeruzalem bedoelt hij ieder van de inwoners van Jeruzalem, want ieder heeft zijn eigen hart, waarvoor hij zorgdragen moet en de persoonlijke bekering moet het geheel redden. Ieder moet terugkeren van zijn *eigen boze weg,* en daartoe *zijn eigen hart reinigen.* En *het hart* van de stad moet gereinigd worden, niet alleen de voorsteden, de buitenste omtrek. De levensgeesten van een staat moeten opgewekt worden door de hervorming van hen, die bevelende invloed hebben.

a. Hervorming is beslist noodzakelijk om redding te verkrijgen. Er is geen andere weg om oordelen te voorkomen of die af te wenden wanneer wij er mee bedreigd worden, dan het wegdoen van de zonden, waardoor wij ze ons op de hals gehaald hebben.

b. Geen hervorming is reddend dan die, welke het hart raakt. De boosheid van het hart verontreinigt de ziel, en daarvan moeten wij ons wassen. Door berouw en geloof moeten wij onze harten wassen van de schuld, die wij op ons geladen hebben door geestelijke boosheid, van deze zonden die beginnen en eindigen in het harten niet verder komen, en door doding en waakzaamheid moeten wij voor het vervolg deze boosheid des harten onderdrukken en voorkomen. De boom moet goed gemaakt worden, anders zal de vrucht niet goed zijn. Jeruzalem was geheel bedekt met de melaatsheid van de zonde. Nu komen alle geneesheren daarin overeen ten aanzien van het lichaam, dat door melaatsheid is aangetast, dat uiterlijke middelen niet helpen, en dat er op het inwendige moet gewerkt worden om de kwade stoffen, die daar woelen, uit te drijven, en het bloed te reinigen. Evenzo is het met de ziel en met de staat, er zal geen behoorlijke hervorming van het gedrag komen zonder hervorming van de gezindheid, in de geest moeten de misstanden verwijderd en moet het verderf gedood worden, anders worden de kwade gesteldheden niet veranderd. Ofschoon gij Jeruzalem zijt en de heilige stad genoemd wordt, zal dat u niet redden, tenzij gij uw *hart van de boosheid wast.* In het tweede deel van dit vers vraagt hij hun: *Hoelang zult gij de gedachten uwer ijdelheid in het binnenste van u laten vernachten?* Hij betreurt hier

a. Het uitstel van hun hervorming: *Hoelang* zult gij uw ongewassen hart zo vuil laten? Zal er nooit een einde aan komen? De God des hemels acht de tijd leng dat Zijn plaats wordt overweldigd en Zijn belang tegengestaan in onze zielen, Hoofdstuk 13:27.

b. De wortel van hun verderf: *De gedachten uwer ijdelheid vernachten in het binnenste van u* en verontreinigen uw harten, en daarom moet gij uw harten wassen. "Gedachten van onreinheid:" dat zijn de boze gedachten die in het boze hart ontstaan en alle andere boosheid voortbrengen, Mattheus 15:19. Zij zijn de onze, onze eigen begeerlijkheden, Jakobus 1:15, en zij zijn het gevaarlijkst als zij in ons vernachten, wanneer zij als gasten worden ontvangen en geherbergd en hun toegestaan wordt te blijven. Sommigen lezen hier *gedachten van bedroeving* zulke gedachten die niets dan bedroeving en ellende veroorzaken. Sommigen menen, dat met de ijdele gedachten bedoeld worden al die nietige uitvluchten en verontschuldigingen waarmee men de vermaningen en roepstemmen van het Woord afwijst en hen van invloed berooft, terwijl men zichzelf in goddeloosheid vastzet. *Was uw hart van boosheid,* en denkt niet er aan om te zeggen: *Wij zijn niet verontreinigd* Hoofdstuk 2:23, of: Wij zijn Jeruzalem, wij hebben Abraham tot vader." Mattheus 3:8, 9.

Jeremia 4:19-31

De profeet is hier in angst en schreeuwt het uit als in een plotselinge aanval van pijn, of als een vrouw in barensnood. De uitdrukkingen zijn zeer heftig en roerend, sterk genoeg om een stenen hart van aandoening te doen smelten. *O mijn ingewand, mijn ingewand! Ik heb barenswee, o wanden van mijn hart.* En toch is hij lichamelijk gezond en deert hem niets. Een godvrezend man kan, in zo'n slechte wereld als de onze is, niet anders dan een man van smarte zijn. *Mijn hart maakt getier in mij,* door het oproer van mijn zenuwen, *ik kan niet zwijgen.* Het leed en de smart kunnen soms zo hevig zijn, dat de bedaardste en voorzichtigste mens zijn klachten niet inhouden kan.

Wat is dan de reden? Wat kan een goed man zo in beroering brengen? het is niet enig leed dat hem of zijn familie getroffen heeft. Het is niet anders dan de toestand van zijn volk die hem dus ter harte gaat.

I. Zij zijn zeer zondig en willen niet hervormd worden, vers 22. Dat zijn de woorden van God zelf, want daarin schetst de profeet Zijn volk, liever dan in zijn eigen woorden. *Zeker, Mijn volk is dwaas.* God noemt hen Zijn volk, ofschoon zij dwaas zijn. Zij hebben Hem verworpen, maar Hij heeft hen niet verworpen, Romeinen 11:1. Zij zijn Mijn volk, met hetwelk Ik in verbond geweest ben en waarvoor ik nog genade in voorraad heb. Zij zijn dwaas, want *zij kennen Mij niet.* Zij zijn in waarheid dwaas, die God niet kennen, voornamelijk indien zij zich Zijn volk noemen en het voorrecht hebben voortdurend met Hem in aanraking te zijn, en toch Hem niet kennen of gekend hebben. Zij zijn *zotte kinderen,* dom en gevoelloos, en *zij zijn niet verstandig* Zij kennen geen onderscheid tussen waarheid en leugen, goed en kwaad, zij kunnen de bedoeling Gods niet onderkennen, zo min in Zijn woord als in Zijn voorzienigheid, zij hebben geen begrip van hetgeen hun waarachtig belang is of waar zij dat vinden kunnen. Zij zijn *wijs om kwaad te doen* om onrecht te stichten in een geheel richtig land, wijs om aan al hun lusten te voldoen en die daarna te verhelen en te vergoelijken. Maar *goed te doen weten zij niet,* daarvan hebben zij geen begrip, dat trekt hen niet aan, dat is hun tegen de zin, zij weten niet hoe zij een goed gebruik moeten maken van de instellingen en voorzieningen Gods, of hoe die enigszins ten bate van hun land aan te wenden. Het tegendeel daarvan behoort onze eigenschap te zijn, Romeinen 16:19 :"Ik wil dat gij wijs zijt in het goede, maar onnozel in het kwade."

II. Zij zijn zeer ellendig en kunnen geen beterschap krijgen.

1. Hij roept uit: *Want gij, mijn ziel, hoort het geluid van de bazuin en het krijgsgeschrei. Gij ziet de banier en hoort het geluid van de bazuin,* verzen 19 en 21. Hij zegt niet: gij hoort het, *mijn oor,* maar, *mijn ziel,* want deze gebeurtenis lag nog in de toekomst, en hij ontvangt daarvan de indruk en ziet het gebeuren door de geest van de profetie. Zijn ziel hoorde het in de woorden Gods, en daarom was hij er zo van verzekerd en er zo door ontroerd als hoorde hij het met zijn lichamelijke oren. Hij geeft uiting aan dit diepe gevoel.

a. Om te tonen dat ofschoon hij dit onheil voorzegde, hij er verre van was *om de dodelijke dag te begeren,* want die zou ook voor hem een dag van rouw zijn. Het betaamt ons te sidderen bij de gedachte aan de ellende, waarin de zondaren zichzelf storten, al hebben wij door genade voor onszelf goede hoop dat wij *zullen verlost worden van de toekomende toorn.*

b. Om hen op te wekken tot een heilige vrees en daardoor tot zorg om zo'n ontzettend oordeel te voorkomen door oprecht en tijdig berouw. Zij, die anderen door het woord van God willen bewegen, moeten tonen dat zij er zelf door bewogen zijn.

2. Laat ons nu zien wat er in de hier voorzegde en vooruit aanschouwde verwoesting zo buitengewoon aandoenlijk is.

A. Het is een snelle en plotselinge verwoesting. Zij komt over Juda en Jeruzalem eer zij er op verdacht zijn, en stort zich zo geweldig over hen uit dat zij geen tijd hebben om op adem te komen. Zij hebben geen tijd om hun gedachten te verzamelen, nog veel minder om op krachten te komen. *Breuk op breuk wordt er uitgeroepen,* vers 20, de ene verwoesting na de andere, een groot onheil, gelijk de boodschappers bij Job elkaar op de hielen volgden. De dood van Josia brak het ijs en zette de sluisdeuren open. Nog geen drie maanden daarna werd zijn zoon en opvolger Joahaz door de koning van Egypte afgezet, twee of drie jaren later belegerde Nebukadnezar Jeruzalem en nam haar in, en van die tijd af deed hij onophoudelijk invallen in het land van Juda met zijn heirlegers, onder de regering van Jojakim, Jechonia en Zedekia, totdat hij eindelijk, na omstreeks negentien jaren hun ondergang volkomen gemaakt had door de verwoesting van Jeruzalem. Zo zijn *haastelijk hun tenten verstoord en hun gordijnen in een ogenblik.* Ofschoon de steden het nog enige tijd uithielden, werd het land bijna onmiddellijk woest gemaakt. De schaapherders en alle tentbewoners werden op staande voet uitgeplunderd, zij en hun bezittingen vielen in handen hunner vijanden. Daarom vinden wij de Rechabieten, die tentbewoners waren, tegen de eerste komst van het leger van de Chaldeën in het land, binnen Jeruzalem teruggetrokken, Jeremia 35:1l. De bewoning van de dorpen hield plotseling op. *In een ogenblik zijn mijn gordijnen verstoord.* De bewoners van het platte land werden de eerste prooi van de vijand.

B. Deze vreeslijke oorlog duurde een lange tijd niet aan de grenzen, maar in het hart van het land, want het volk was zeer hardnekkig en wilde zich niet aan de koning van Babel onderwerpen, doch nam alle gelegenheden waar om tegen hem op te staan, waardoor zij slechts hun ongeluk verlengden, zij hadden beter gedaan met zich dadelijk, in plaats van eindelijk te onderwerpen. Hierover wordt geklaagd in vers 21. *Hoe lang zal ik de banier zien, het geluid van de bazuin horen?* Zal het zwaard dan altijd verteren? Godvrezende mensen scheppen geen behagen in de oorlog, want zij hebben er geen verstand van om in troebel water te vissen, zij zijn "voor de vrede, Psalm 120:7, en zullen van harte Amen" zeggen op het gebed: *Geef vrede in onze dagen, o Heere!* O zwaard des Heeren, wanneer zult gij in de schede keren?

C. De verwoesting, daardoor in het gehele land aangericht, was algemeen en volkomen. *Het gehele land is verstoord of leeggeplunderd,* vers 20. Zo was het in de eerste tijd en eindelijk werd het een ware chaos. De verwoesting was zo groot dat zij steeg tot zekere vernietiging, niet slechts de bovenbouw, maar de fundamenten werden alle uit elkaar gerukt. De profeet ziet in visioen de uitgebreidheid en volkomenheid van deze verwoesting, en geeft er hier de levendigste beschrijving van, zodat men zou denken dat dit hen in hun zonden onrustig zou gemaakt hebben, die woonden in een land, dat veroordeeld was tot zo'n ondergang, die toch door oprecht berouw had kunnen voorkomen worden.

a. *Ik zag het land aan, en zie, het was woest en ledig,* vers 23, zoals het heet in Genesis 1:2, het is *tobu* en *bohu,* dezelfde woorden worden hier gebruikt ten aanzien van het land van Juda. Het is verdord en geledigd, van al zijn schoonheid ontdaan, uitgeledigd, van al zijn rijkdom en,

vergeleken met wat het geweest is, was nu alles van zijn plaats en uit zijn vorm. Tot nog erger chaos dan deze zal de gehele aarde worden aan het einde des tijde, wanneer zij en al de werken die er in zijn brandende zullen vergaan.

b. Ook de *hemel was zonder licht gelijk de aarde zonder vruchten*. Dit verwijst naar "de duisternis, die op de afgrond was," Genesis 1:2, en vertegenwoordigt Gods misnoegen tegen hen, gelijk de zon verduisterd werd tijdens de dood van de Zaligmaker. Niet alleen de aarde begaf hen, maar ook de hemel boven hen verduisterde, en bij hun ellende hadden zij duisternis, want zij konden niet zien door al hun ellende. De rook van hun huizen en steden, die door de vijand verbrand werden en het stof dat de legers in hun marsen opwierpen, verduisterden zelfs de zon, zodat de *hemelen zwart waren en geen licht hadden.* Of, het moet in figuurlijke zin opgevat worden: De *aarde,* dat is het gewone volk, was verarmd en in verwarring, en de *hemelen,* dat is de vorsten en de regering, hadden geen licht. Geen wijsheid in zichzelf, en waren in geen enkel opzicht tot steun en leiding voor het volk. Zie Mattheus 24:29.

c. *Ik zag de bergen aan, en zie,* zij *beefden, en alle heuvelen schudden,* vers 24. Zo verschrikkelijk was de verschijning van God tegen Zijn volk als zij in oude dagen voor hen geweest was, toen "de bergen sprongen als rammen de heuvelen als lammeren," Psalm 114:4. "De heuvelen van de eeuwigheid hadden zich gebogen," Habakuk 3:6. De bergen, waarop zij hun afgoden aangebeden hadden, de bergen, tot welke zij opgezien hadden om hulp, beefden alle alsof zij kennis droegen van de schuld van het volk. de bergen, diegenen onder hen, die de hoogste en sterkste schenen te zijn en die vast van besluit moesten zijn, beefden bij de nadering van het leger van de Chaldeën. De heuvelen bewogen, of bewogen lichtelijk, alsof zij het moede waren zo’n zondig volk te dragen, Jesaja 1:24.

d. Niet alleen de aarde, maar ook de lucht was onbevolkt en bleef onbewoond, vers 25. Ik zag het land aan, en de steden, het landschap dat gewoonlijk zo dicht bevolkt was, en zie, daar was geen mens te vinden, alle bewoners waren of gedood, of gevloden, of gevankelijk weggevoerd, zo’n verwoestend en ontvolkend ding is de zonde, ja, zelfs *alle vogels van de hemel,* die gewoon waren er rond te vliegen en in de takken van het geboomte te rusten, *waren nu weggevlogen,* en werden niet meer gezien of gehoord. Het land van Juda was nu geworden gelijk de zee van Sodom, boven welke naar men zegt, geen vogel vliegt, zie Deuteronomium 29:23. De vijanden zullen zo’n wildernis van het land maken, dat er zelfs geen vogel in overgelaten wordt.

e. Beide de grond en de huizen zullen een woestijn worden, vers 26 :*Zie, het vruchtbare land was een woestijn,* verlaten door de inwoners, die het hadden moeten bebouwen, en daarna spoedig overgroeid met doornen en distelen, of platgetreden door het vernielende leger van de vijand. Ook de *steden,* met haar poorten en wallen, *waren afgebroken* en met de grond gelijk gemaakt. Zij, die niet verder zien dan naar de tweede oorzaken, schrijven dat toe aan het overleg en de woestheid van de vijand, maar de profeet die verder en naar de eerste oorzaak ziet, zegt: dat *is vanwege de Heere, vanwege de hitte van Zijn toorn,* de toorn van Zijn aangezicht uitstralend, had dat gedaan. Zelfs toornige mensen kunnen ons geen wezenlijk kwaad doen, tenzij God toornig tegen ons is. Indien onze wegen Hem behagen, is alles wel.

f. De bedoeling van dit alles is dat het volk geheel en al verwoest zal worden, en dat elk deel ervan daarin zal begrepen worden, geen stad, geen landstreek zal er aan ontkomen.

Ten eerste. Geen landstreek, want *dit gehele land zal een woestheid zijn,* bouwland en weiland, eigen grond en gemeentegrond, alles zal woest liggen, vers 27, de overwinnaars zullen gelegenheid hebben om alles te verwoesten.

Ten tweede. Geen mens, want *al de steden zullen vluchten,* vers 29, al de inwoners zullen hun woonsteden verlaten, *van het geroep van de ruiteren en van de boogschutters.* Liever dan aan hun woede blootgesteld te zijn, zullen zij *gaan in de wolken,* of in de dichte bossen op de bergen, waar zij gevaar lopen door wild gedierte verscheurd te worden of ellendig in het doorngewas om te komen, en zij zullen *klimmen op de rotsen,* waar het verblijf hard en koud en het gevaar van naar omlaag te storten dreigend zal zijn. Laat ons niet al te gehecht zijn aan onze huizen en steden, want de tijd kan komen, waarin rotsen en doornbossen ons verkieslijker zullen zijn. Dit zal alom het geval zijn, want *alle* steden zullen verlaten worden en er zal geen mens overblijven, die er in durft wonen. Beide regering en verkeer zullen stilstaan, alle gezelschappen en kringen zullen ophouden te bestaan. Dit alles geeft een allertreurigst vooruitzicht van de aanstaande verwoesting, maar midden tussen al deze bedreigingen komt een troostwoord, vers 27 :*doch Ik zal geen voleinding maken.* Niet alles zal verzwolgen worden, want God zal Zichzelf een overblijfsel bewaren, dat verborgen zal worden in de dag van des Heeren toorn, geen gehele voleinding, want Jeruzalem zal herbouwd en het land weer bewoond worden. Dit wordt hier, temidden van al de bedreigingen gezegd, tot troost van hen, die *voor Gods woord beven,* en het toont ons de veranderingen welke Gods voorzienigheid aanbrengt, als zij neerwerpt dan richt zij ook weer op, en het einde van onze vertroosting is nooit het laatste einde, zoals wij dikwijls geneigd zijn te geloven. Het toont evenzeer de onveranderlijkheid van Gods verbond, dat zo vast staat dat hoewel Hij Zijn volk gestreng kastijdt, Hij het nooit verwerpt, Hoofdstuk 30:11.

D. Hun toestand was niet te verhelpen, er was geen geneesmiddel voor.

a. God wilde hen niet helpen, zoals Hij duidelijk zegt, vers 28. En wanneer de Heere niet helpen wil, wie zal het dan doen? Dit maakte hun toestand zo beklagenswaardig. *Hierom zal de aarde treuren en de hemel daarboven zal zwart zijn,* er zijn geen andere dan droevige vooruitzichten, *omdat Ik het heb gesproken.* Ik heb Mijn woord gezegd dat niet herroepen worden zal. *Ik heb het besloten,* het is een vast besloten verwoesting. *Ik heb het voorgenomen en het zal Mij niet berouwen.* Ik zal Mijn weg niet veranderen, maar er in voortgaan, *en ik zal Mij daarvan niet afkeren.* Zij wilden geen berouw hebben over hun zonden en zich daarvan afkeren, Hoofdstuk 2:25, en daarom zal het God niet berouwen en zal Hij niet van de weg van de oordelen afkeren.

b. Zij konden zichzelf niet helpen, vers 30, 31. Toen de zaak nog op een afstand was, vleiden zij zichzelf met de hoop, dat- al mocht God niet tot hun gunste verschijnen, zoals Hij voor Hiskia tegen het Assyrische leger verschenen was, zij toch wel het een of andere middel zouden vinden om zichzelf te beveiligen en de krachten van de vijand tegen te staan. Maar de profeet zegt hun, dat zij, wanneer het er op aan komt, ten einde raad zullen zijn: *Wat zult gij dan doen, gij verwoeste?* Welke weg zult gij dan opgaan? Zit neer en bedenk dat bijtijds! Hij verzekert hen dat, hoe hun verweer en vertrouwen ook zijn moge.

Ten eerste. Zij dan zullen veracht worden door hun bondgenoten, van wie zij hulp verwachtten. Zij had meermalen de zonden van Jeruzalem vergeleken bij hoererij, niet alleen haar afgoderij maar haar vertrouwen in schepselen, in de naburige machten. Hier vergelijkt hij haar bij een hoer, die verlaten is door allen, die haar het hof maakten. Er wordt verondersteld dat zij alles

doet wat zij kan om hun belangstelling in haar levendig te houden. Zij doet wat zij kan om zich belangrijk en een waardige echtgenote in de ogen van de volken te maken. Zij vereert hen zeer hoog door haar gezanten, ten einde haar nu bij te staan in haar droefenis. Zij *kleedt zich met scharlaken,* alsof zij rijk ware, en *versiert zich met gouden sieraad,* alsof al haar schatten nog als vroeger in haar bezit waren. Zij *bestrijkt haar ogen met blanketsel,* strijkt de schoonste kleuren over haar tegenwoordig verdriet en doet haar uiterste best om haar verliezen te bedekken en te verbergen, en er een schoon gelaat bij te vertonen. Maar dit blanketsel, ofschoon het een korte tijd de schoonheid van het gelaat verhoogt, verderft het toch eigenlijk, voortdurend gebruik van blanketsel scheurt de huid, rimpelt haar en maakt haar ruw, zodat de toestand, die door de valse kleuren beter scheen te zijn dan hij werkelijk was, er zoveel erger uitziet, wanneer de waarheid aan het licht komt. En buitendien: *tevergeefs zult gij uzelve oppronken,* al uw naburen weten zeer goed hoe gij in de laagte gebracht zijt, de Chaldeën zullen uw scharlaken en uw sieraden u afstropen, en dan zullen uw medegenoten niet alleen van u wijken en weigeren u enige hulp te bieden, maar zij zullen zich bij hen voegen *die uw leven zoeken,* opdat zij ook hun aandeel krijgen aan de prooi van zo’n rijk land. Dit schijnt een zinspeling te zijn op de geschiedenis van Jezebel, die meende door zichzelve een goed en schoon uiterlijk te geven, haar vonnis te kunnen ontgaan, maar tevergeefs, 2 Koningen 9:30, 33. Zie hier wat schepselen tonen te zijn als wij op hen vertrouwen, hoe verraderlijk zij zijn, inplaats van ons leven te redden, zoeken zij ons leven, zij veranderen gedurig, zodat zij ons eer enig kwaad zullen doen dan ons een dienst bewijzen. En zie tevens hoe doelloos het is van hen, die door de zonden zich in Gods ogen misvormd hebben, om te denken door enige kunsten, die zij bedenken, zich aangenaam te maken in de ogen van de wereld.

Ten tweede. Dan zullen zij in wanhoop wegzinken. Zij zullen ondervinden dat hun pijnen zijn als de smarten van een vrouw in barensnood, waaraan zij niet kunnen ontkomen. *Ik hoor de stem van de dochter van Zion.* Hare angstkreten beantwoorden het zegevierend geroep van het Chaldese leger, dat hij gehoord had, vers 15. Het is de stem "als van een vrouw, die in barensnood is over haar eerste kind," welke pijn buitengewoon is, de vrucht en de straf van de zonde, Genesis 3:16, en haar hartverscheurende kreten ontperst, vooral van een vrouw, die in barensnood is *van haar eerste kind,* die, nooit van die smart ondervinding gehad hebbende, er des te meer door verschrikt wordt. Beproevingen zijn het smartelijkst voor hen, die er niet aan gewoon zijn. Zion in haar droefenis omdat haar naburen weigeren haar enig medelijden te betonen, *beweent zichzelve en hijgt,* laat diepe zuchten horen, zoals het woord eigenlijk betekent, en *spreidt haar handen uit:* zij wringt ze in radeloosheid of strekt ze uit smekend om redding. Al wat zij roept is: O *wee mij nu!* nu het bevel tegen haar uitgevaardigd is en niet herroepen zal worden, *want mijn ziel is moe vanwege de doodslagers.* De Chaldeën offerden allen aan het zwaard op, die de geringste tegenstand boden, zodat het land vol moordenaars was. Zion was vermoeid door het horen van al de verschrikkelijke tijdingen uit alle delen des lands en riep uit: O *wee mij!* Het zou goed zijn indien haar lijden haar zonden haar in het geheugen terugriepen, de moorden in haar land gepleegd, haar eigen moorden haar herinnerden, want God was nu bezig al het onschuldig bloed te zoeken, dat in Jeruzalem vergoten was, en waarvoor Hij geen vergeving schenken wilde, 2 Koningen 24:4. Gelijk de zonde eenmaal de zondaar vinden zal, zo zal de smart vroeger of later de gerusten in den lande vinden.

HOOFDSTUK 5

1 Gaat om door de wijken van Jeruzalem, en ziet nu toe, en verneemt, en zoekt op haar straten, of gij iemand vindt, of er een is, die recht doet, die waarheid zoekt, zo zal Ik haar genadig zijn.
2 En of zij al zeggen: Zo waarachtig als de HEERE leeft! zo zweren zij toch valselijk.
3 O HEERE! zien Uw ogen niet naar waarheid? Gij hebt hen geslagen, maar zij hebben geen pijn gevoeld; Gij hebt hen verteerd, maar zij hebben geweigerd de tucht aan te nemen; zij hebben hun aangezichten harder gemaakt dan een steenrots, zij hebben geweigerd zich te bekeren.
4 Doch ik zeide: Zekerlijk, deze zijn arm; zij handelen zottelijk, omdat zij den weg des HEEREN, het recht hun Gods niet weten.
5 Ik zal gaan tot de groten, en met hen spreken, want die weten den weg des HEEREN, het recht huns Gods; maar zij hadden te zamen het juk verbroken, en de banden verscheurd.
6 Daarom heeft hen een leeuw uit het woud verslagen, een wolf der wildernissen zal hen verwoesten; een luipaard waakt tegen hun steden; al wie uit dezelve uitgaat, zal verscheurd worden; want hun overtredingen zijn vermenigvuldigd, hun afkeringen zijn machtig veel geworden.
7 Hoe zou Ik over zulks u vergeven? Uw kinderen verlaten Mij, en zweren bij hen, die geen God zijn; als Ik hen verzadigd heb, zo bedrijven zij overspel, en verzamelen bij hopen in het hoerenhuis.
8 Als welgevoederde hengsten zijn zij vroeg op; zij hunkeren een iegelijk naar zijns naasten huisvrouw.
9 Zou Ik over die dingen geen bezoeking doen? spreekt de HEERE. Of zou Mijn ziel zich niet wreken aan zulk een volk, als dit is?
10 Beklimt haar muren, en verderft ze (doch maakt geen voleinding); doet haar spitsen weg, want zij zijn des HEEREN niet.
11 Want het huis van Israel en het huis van Juda hebben gans trouwelooslijk tegen Mij gehandeld, spreekt de HEERE.
12 Zij verloochenen den HEERE, en zeggen: Hij is het niet, en ons zal geen kwaad overkomen, wij zullen noch zwaard noch honger zien.
13 Ja, die profeten zullen tot wind worden, want het woord is niet bij hen; hun zelven zal zo geschieden.
14 Daarom zegt de HEERE, de God der heirscharen, alzo, omdat gijlieden dit woord spreekt: Ziet, Ik zal Mijn woorden in uw mond tot vuur maken, en dit volk tot hout, en het zal hen verteren.
15 Ziet, Ik zal over ulieden een volk van verre brengen, o huis Israels! spreekt de HEERE; het is een sterk volk, het is een zeer oud volk, een volk, welks spraak gij niet zult kennen, en niet horen, wat het spreken zal.
16 Zijn pijlkoker is als een open graf; zij zijn altemaal helden.
17 En het zal uw oogst en uw brood opeten, dat uw zonen en uw dochteren zouden eten; het zal uw schapen en uw runderen opeten; het zal uw wijnstok en uw vijgeboom opeten; uw vaste steden, op dewelke gij vertrouwt, zal het arm maken, door het zwaard.
18 Nochtans zal Ik ook in die dagen, spreekt de HEERE, geen voleinding met ulieden maken.
19 En het zal geschieden, wanneer gij zult zeggen: Waarom heeft ons de HEERE, onze God, al deze dingen gedaan? dat gij tot hen zeggen zult: Gelijk als gijlieden Mij hebt verlaten, en vreemde goden in uw land gediend, alzo zult gij de uitlandse dienen, in een land, dat het uwe niet is.
20 Verkondigt dit in het huis van Jakob, en laat het horen in Juda, zeggende:

21 Hoort nu dit, gij dwaas en harteloos volk! die ogen hebben, maar zien niet, die oren hebben, maar horen niet.
22 Zult gijlieden Mij niet vrezen? spreekt de HEERE; zult gij voor Mijn aangezicht niet beven? Die der zee het zand tot een paal gesteld heb, met een eeuwige inzetting, dat zij daarover niet zal gaan; ofschoon haar golven zich bewegen, zo zullen zij toch niet vermogen, ofschoon zij bruisen, zo zullen zij toch daarover niet gaan.
23 Maar dit volk heeft een afvallig en wederspannig hart; zij zijn afgevallen en heengegaan;
24 En zij zeggen niet in hun hart: Laat ons nu den HEERE, onzen God, vrezen, Die den regen geeft, zo vroegen regen als spaden regen, op Zijn tijd; Die ons de weken, de gezette tijden van den oogst, bewaart.
25 Uw ongerechtigheden wenden die dingen af, en uw zonden weren dat goede van ulieden.
26 Want onder Mijn volk worden goddelozen gevonden; een ieder van hen loert, gelijk zich de vogelvangers schikken; zij zetten een verderfelijken strik, zij vangen de mensen.
27 Gelijk een kouw vol is van gevogelte, alzo zijn hun huizen vol van bedrog; daarom zijn zij groot en rijk geworden.
28 Zij zijn vet, zij zijn glad, zelfs de daden der bozen gaan zij te boven; de rechtzaak richten zij niet, zelfs de rechtzaak des wezen, nochtans zijn zij voorspoedig; ook oordelen zij het recht der nooddruftigen niet.
29 Zou Ik over die dingen geen bezoeking doen? spreekt de HEERE; zou Mijn ziel zich niet wreken aan zulk een volk als dit is?
30 Een schrikkelijke en afschuwelijke zaak geschiedt er in het land.
31 De profeten profeteren valselijk, en de priesters heersen door hun handen; en Mijn volk heeft het gaarne alzo; maar wat zult gij ten einde van dien maken?

Bestraffingen voor de zonden en bedreigingen met oordelen zijn in dit hoofdstuk dooreengemengd en tegenover elkaar gezet. met oordelen wordt gedreigd opdat de bestraffingen zoveel eer tot berouw zouden brengen, de zonden worden ontdekt opdat God daardoor gerechtvaardigd zij als Hij de oordelen doet komen.

I. De zonden, die hun verweten worden, zijn zeer groot, en wel onrechtvaardigheid, vers 1, huichelarij in de godsdienst, vers 2, onverbeterlijkheid, vers 3, bederf en dwaasheid van rijken en armen, vers 4, 5, afgoderij en overspel, vers 7 en s, trouwloos verlaten van God vers 11, moedwillig verloochenen van Hem, vers 12, 13, en hetgeen aan dit alles ten grondslag ligt, gebrek aan de vreze Gods niettegenstaande zij er onophoudelijk toe geroepen zijn om Hem te vrezen, vers 20-24. In het slot van dit hoofdstuk wordt hun geweld en verdrukking ten laste gelegd, vers 26-28, en de aanwending daarvan om het volk te verderven dat door hen hervormd had moeten worden.

II. De oordelen waarmee zij bedreigd worden, zijn zeer zwaar. In het algemeen zal er mee gerekend worden, vers g, 29. Een buitenlandse vijand zal over hen gebracht worden, vers 15-17, het zal wachten tegen hen stellen vers 6, zal hun vestingen verwoesten, vers 10, zei hen in gevangenschap voeren, vers 19, en al hun goede dingen wegnemen vers 25. Hierdoor zullen de woorden van Gods profeten vervuld worden, vers 14.

III. Maar hier wordt twee maal de verzekering gegeven dat God te midden van de toorn aan de barmhartigheid gedenken zal en hen niet geheel en al verwoesten, vers 10, 18. Dit was de strekking en inhoud van Jeremia’s profetie tegen het einde van de regering van Josia en in het begin van die van Jojakim, maar de uitslag heeft niet aan de verwachting beantwoord.

Jeremia 5:1-9

Hier is:

1. Een uitdaging om een rechtvaardig en eerlijk man aan te wijzen, of enkele van hen in Jeruzalem, vers 1. Jeruzalem was aan de oude wereld gelijk geworden, waarin alle vlees zijn weg verdorven had. Er waren wellicht enkelen die zich vleiden met de hoop dat er nu verscheidene godvrezenden in Jeruzalem waren, die in de bres zouden staan om Gods toorn af te wenden. Anderen roemden er waarschijnlijk op dat Jeruzalem de heilige stad was en meenden dat zij daarom behouden zou worden. Maar God zegt hun de stad te doorzoeken, en geeft te kennen dat zij nauwelijks een man in haar zouden vinden, die recht deed en er een gewetenszaak van maakte wat hij zei of deed. *Zoekt op de straten,* waar zij verschijnen en met elkaar omgaan, en *gaat rond door de wijken,* of op de brede plaatsen dat is de ruimten waar men markt houdt, *en zoekt of gij iemand vindt,* bijvoorbeeld een overheidspersoon, die recht doet en onpartijdig oordeelt, die de wet zal handhaven tegen goddelozen en onheiligen. Wanneer alzo de getrouwen ophouden in den lande, is het tijd om te roepen: Wee mij! Micha 7:1, 2, en hoog tijd om te bidden: Help o Heere! Psalm 12:2. Is er nog hier en daar iemand die waarlijk nauwgezet van geweten is en de waarheid ten minste spreekt, dan zult gij hem niet in de straten en op de markten vinden, hij durft niet in het openbaar verschijnen, want hij zou beledigd ja onder de voet gelopen worden. "De waarheid struikelt op de straten," Jesaja 59:14, en is genoodzaakt zich te verschuilen. Zo aangenaam zou het God zijn indien Hij zo iemand vond, dat Hij om zijnentwil de gehele stad vergeving schenken zou. Indien er slechts tien rechtvaardigen in Sodom waren, en er slechts één op de duizend of op de tienduizend in Jeruzalem, dan zou de stad gespaard blijven. Zie hoe gereed God is om te vergeven, hoe bereid om barmhartigheid te bewijzen. Maar men zou kunnen vragen: Hoe staat het dan met hen in Jeruzalem, die voortgaan om de godsdienst te belijden en gemeenschap met God zoeken? Zijn zij dan geen mensen, om wier wil Jeruzalem kan gespaard blijven? Neen, want zij zijn niet oprecht in hun belijdenis. Zij zeggen wel, vers 2 :Zo waarachtig als de Heere leeft, en zweren alleen bij Zijn naam, maar zij zweren valselijk. Dat is:

a. Zij zijn niet oprecht in hun belijdenis van eerbied voor God, maar zijn vals tegen Hem, zij eren Hem met de lippen, maar hun hart houdt zich verre van Hem.

b. Ofschoon zij alleen God aanroepen, maken zij er geen gewetenszaak van om Hem tot een getuige van leugen te maken. Of schoon zij niet bij de afgoden zweren, zweren zij toch valselijk, hetgeen niet minder een belediging van God is, want Hij is de God van de waarheid en de enige waarachtige God.

II. Een klacht over de hardnekkigheid en eigenzinnigheid van dit volk, welke de profeet tot God opheft. God had zich beroepen op hun ogen, maar hier beroept de profeet zich op Gods ogen, vers 1,3 *O Heere, zien Uw ogen niet naar waarheid?* Ziet Gij niet ieder zoals hij werkelijk is? En is dit niet hun ware karakter, *dat zij hun aangezicht harder gemaakt hebben dan een steenrots?* Zie, Gij hebt lust aan waarheid in het binnenste, maar waar wordt die gevonden onder de mensen van dit geslacht? Want ofschoon zij zeggen: Zo waarachtig de Heere leeft! slaan zij toch nooit acht op Hem, *gij hebt hen geslagen* met de ene droefenis voor de andere, maar zij zijn er gelijk stokken en stenen onder gebleven, en nog veel minder hebben zij hun zonden betreurd, waardoor zij die kastijdingen over zich gebracht hebben. Gij zijt verder gegaan, en *hebt hen verteerd,* hebt hen gestrenger gestraft, maar zij hebben geweigerd de tucht aan te nemen, zich te schikken naar Uw bedoeling, waarmee Gij hen tuchtigde, en

daaraan te beantwoorden. Zij wilden niet door Uw kastijding geleerd worden. Zij hebben er zich toe gezet om het goddelijk vonnis af te wachten en de uitvoering daarvan te trotseren, want zij hebben hun aangezicht harder gemaakt dan een rots, zij kunnen hun houding niet veranderen, niet blozen van schaamte of verbleken van vrees, zij kunnen niet teruggedreven worden van het najagen van hun lusten, hoe zij ook geslagen worden, want, ofschoon menigmaal geroepen, weigeren zij zich te bekeren, en willen, goed of niet goed, voorthollen als een paard in de strijd.

III. De proef, die op rijken en armen genomen wordt, en het slechte getuigenis, dat van beide gegeven wordt.

1. De armen waren onwetend en daarom waren zij goddeloos. Hij vond menigeen, die weigerde zich te bekeren, voor wie hij de meest verzachtende omstandigheid in aanmerking nemen wilde, en dat was: *Zeker, deze zijn arm, daarom handelen zij zottelijk*. Zij hebben niet het voorrecht genoten van een goede opvoeding, en zij hebben nu geen kans om zich te helpen aan de middelen van onderricht. Zij zijn genoodzaakt om hard te werken voor hun dagelijks brood, en hebben tijd noch bekwaamheid om te lezen en te horen, *daarom weten zij de weg des Heeren, het recht huns Gods niet.* Zij begrijpen evenmin de weg waarin God door Zijn voorschriften van hen vraagt, om in te wandelen, als de weg waarin Hij door Zijn voorzienigheid met hen wandelt. Overwegende onwetendheid is de beklagenswaardige oorzaak van grote goddeloosheid en onreinheid. Wat anders dan werken van de duisternis kan men verwachten van ruw en verdwaasd volk, dat niets weet van God en Zijn dienst, maar verkiest in duisternis te zitten? Dit is gewoonlijk de heersende zonde onder de armen. Zij zijn tegenover de duivel arm evenals tegenover God, die, ongeacht hun armoede, de weg des Heeren weten konden genoeg om daarin te wandelen en hun plicht te doen, zonder boekengeleerdheid, maar zij zijn willens onwetend en daarom zal hun onwetendheid hen niet verontschuldigen.

2. De rijken waren onbeschaamd en hooghartig, en daarom goddeloos, vers 5. *Ik zal gaan tot de groten* en zien of zij vatbaarder zijn voor het woord en de voorzienigheid Gods. *Ik zal tot hen spreken* en het hun verkondigen in de hoop van enige indruk te maken op de mensen van hoge ontwikkeling. Maar alles tevergeefs, ofschoon zij *de weg des Heeren en het recht huns Gods weten,* waren zij te hardnekkig om zich aan Zijn bestuur te onderwerpen. *Zij hadden tezamen het juk verbroken en de banden verscheurd*. Zij kennen de wil van hun Meester, maar zijn besloten om hun eigen wil te volgen, te wandelen in de weg van hun hart en het gezicht van hun ogen. Zij houden zich voor veel te goed om nagegaan te worden, te groot om terecht gewezen te worden, zelfs door de oppermachtige Heere van allen. Zij willen hun banden verbreken, Psalm 2:3. De armen zijn zwak en de rijken eigenzinnig, en zo doet niemand zijn plicht.

IV. Sommige bijzondere zonden worden genoemd waaraan zij voornamelijk schuldig waren en welke luider dan andere ten hemel om wraak riepen. Hun overtredingen waren inderdaad vele, van allerlei aard en menigmaal herhaald, en hun afkeringen waren machtig vele geworden, en werden al meer en meer brutaal herhaald, vers 6. Maar twee zonden werden terecht als onvergeeflijke misdaden beschouwd.

1. Hun geestelijk overspel, waardoor zij aan de afgoden de eer gaven, die God alleen toekomt. *Hun kinderen hadden God verlaten,* ofschoon zij voor Hem geboren en aan Hem gewijd waren en opgevoed tot Zijn dienst. En zij *zweren bij hen, die geen god zijn,* zij roepen die aan alsof zij almachtig waren en hun rechters zijn konden. Hieronder worden alle godsdienstige

verrichtingen begrepen, die men alleen aan God verschuldigd is, maar waarmee zij hun afgoden vereerd hadden. *Zij hebben hun gezworen,* zo kan men ook lezen, zich bij hen gevoegd en met hen een verbond gemaakt. Zij die God verlaten voor andere goden, doen een slechte ruil.

2. Hun vleselijk overspel. Omdat zij God verlieten en vreemde goden volgden, heeft God hen overgegeven aan onreine begeerten, zij die Hem onteerden werden overgelaten om zichzelf en hun gezinnen te onteren. Zij bedreven overspel van de schandelijkste aard, zonder gevoel van schaamte of vrees voor straf, want zij *verzamelden zich bij hopen in het hoerenhuis,* en bloosden niet wanneer zij elkaar zagen op de onreinste plaatsen. Zo onstuimig en hevig was hun begeerte, zo ongeduldig waren zij er naar, en zo gierig om ze te bevredigen, dat zij aan de beesten gelijk werden, vers 8, *als welgevoederde hengsten hunkerden zij een ieder naar de huisvrouw van zijn naaste.* Ongebreidelde lusten maken de mensen aan onbetoomde beesten gelijk, zo afschuwelijk worden zij. En de verzwaring van hun zonden was dat zij daardoor Gods gunsten misbruikten. Wanneer zij wel gevoed waren, kwamen zij tot die uitspattingen. Overvloed van brood was voedsel voor het vuur te Sodom. Weelderig leven is de vlam van de lusten. Vasten zou het onnatuurlijk kwaad beteugelen, dat zo vol is van dodelijk venijn en zou het lichaam in onderwerping brengen.

V. Een bedreiging van Gods wraak tegen hen voor de goddeloosheid en het algemene verval in het land.

1. Het bepaalde oordeel, waarmee zij bedreigd worden, vers 6. Een buitenlandse vijand zal hen overvallen, heerschappij over hen verkrijgen en alles verwoesten, hun land zal er uitzien alsof het overrompeld en geheel in bezit genomen was door wilde beesten. De vijand zal zijn:

a. gelijk een leeuw uit het woud, zo sterk, zo woest, zo onweerstaanbaar, en hij zal hen verslaan.

b. gelijk een wolf van de wildernissen, die des avonds, of des nachts uitkomt, zijn prooi zoekt en zeer wreed en verscheurend is. Zowel het gebrul van de leeuw als het janken en huilen van de wolf is zeer afkeerwekkend.

c. Gelijk een luipaard, die zeer vlug en zeer wreed is, en zorgt dat zijn prooi hem niet ontgaat. Het leger van de vijanden zal *over hun steden waken,* zo stipt en streng dat de inwoners slechts tussen deze beide te kiezen hebben, blijven zij er in, dan verhongeren zij, gaan zij er uit, dan worden zij afgemaakt. Al *wie er uitgaat, zal verscheurd worden,* waardoor aangeduid wordt dat de vijand geen lijfsbehoud geeft. En al dit bloedig werk is te wijten aan hun overtredingen. De zonde veroorzaakt deze grote slachting.

2. Een beroep op hen wat het recht van deze bezoeking te kennen geeft, vers 9 :*Zou Ik over deze dingen geen bezoeking doen?* Kunt gij zelf u voorstellen dat God, wiens naam is *ijveraar,* zulke afgoderij ongestraft laten zal? Of dat God, die de heiligheid zelf is, zo vreeslijke onzedelijkheid niet bezoeken zal? Dat zijn dingen, waarvan rekenschap moet afgelegd worden, anders kan de eer van Gods regering niet worden gehandhaafd en worden Zijn wetten niet voor verachting gevrijwaard. Maar zondaren zijn geneigd altijd te denken dat Hij is gelijk zij zelf zijn, geheel tegen de inspraak van hun eigen geweten in, dat getuigt dat het recht Gods Zijn loop moet hebben, en dat zij die zulke dingen doen, des doods waardig zijn, Romeinen 1:32. Wanneer God de zonde straft, wordt van Hem gezegd dat Hij haar bezoekt of er een onderzoek naar instelt, want Hij overweegt de zaak alvorens Hij vonnis velt. Zondaren hebben

reden om straf te verwachten door de overweging van Gods heiligheid, waarvoor de zonde ten hoogste beledigend is, zowel als naar aanleiding van Zijn gerechtigheid, voor welke zij onuitstaanbaar is. Dit wordt aangeduid door de woorden: *Zal Mijn ziel zich niet wreken aan zo'n volk als dit is?* Niet alleen het Woord Gods, maar Zijn ziel neemt wraak. En Hij heeft nationale bezoekingen om wraak te nemen over nationale zonden. Zulke volken als dit kunnen niet lang ongestraft blijven, vers 7. *Hoe zou Ik u over zulks vergeven?* Niet in die zin dat zij dat zich aan zulke zonden schuldig gemaakt hebben, geen barmhartigheid bij God kunnen vinden ten aanzien van hun eeuwige staat, ook Manasse die er zich zo zwaar door bezondigd had, vond genade, maar volken *als zodanig*, op welke alleen in dit leven vergelding en straf toegepast kan worden, kunnen, indien zij zo goddeloos worden niet zonder sprekend teken van Gods ongenoegen gelaten worden, zonder Zijn heerlijkheid tekort te doen.

Jeremia 5:10-19

In deze verzen, evenals in de vorige, vinden wij:

I. De zonden van dit volk, die de aanleiding waren tot de hun gezonden boodschap. God verloochent hen en veroordeelt hen tot verwoesting, vers 10 :

Maar is er geen oorzaak? Ja, want:

1. Zij hebben de wet van God verlaten, vers 11. *Het huis Israëls en het huis van Juda,* ofschoon dikwijls onderling onenig, zijn beide *geheel trouwelooslijk jegens God geweest.* Zij verlieten de verering van Hem, en verbraken daardoor hun verbond met Hem, zij stonden tegen Hem, en waren huichelaars.

2. Zij hebben de oordelen Gods ontkend en noemden Zijn bedreigingen door de mond van Zijn profeten leugen, vers 12, 13. Hun was meermalen gezegd dat het kwaad hun zeker overkomen zou, zij moesten vreeslijke oordelen verwachten, zwaard en honger, maar zij waren gerust en zeiden: Wij zullen vrede hebben, ofschoon wij zo voortgaan. Want

a. Zij hadden geen vreze Gods. Zij belogen Hem en beoordeelden alles wat Hij hun, ook door natuurlijk licht deed weten, met: Hij is *het niet,* dat is, God is niet zoals men ons wil doen geloven. Hij ziet het niet, slaat er geen acht op, zal er niet naar onderzoeken, en daarom zal ons geen kwaad overkomen. Menigten zijn verloren gegaan omdat hen geleerd werd te geloven dat God het met hen zo nauw niet neemt als Zijn Woord zegt, ja door die kunstgreep heeft Satan ons allen ongelukkig gemaakt: *Gij zult niet sterven!* Zo ook hier: *wij zullen noch zwaard, noch honger zien.* Valse hoop van ongestraft te zullen blijven is de bedrieglijke grond van alle goddeloosheid.

b. Zij vreesden niet voor hetgeen God gezegd had. De profeten waarschuwden hen getrouw, maar zij wezen dat spottend af: Zij zouden zo niet spreken, als het hun beroep niet was, wat zij zeggen zijn woorden, en woorden zijn slechts wind. Wat zij vertellen is niet het Woord des Heeren, maar alleen de uiting van hun eigen naargeestige opvatting of van hun slechte gezindheid jegens ons volk, omdat zij niet in de smaak vallen. Onbekeerlijke zondaren zijn niet geneigd enig woord van God aan te nemen, dat tegen hen gericht is en dat strekken moet om hen te scheiden van hun zonden of hen daarover te verontrusten. Zij dreigen de profeten: Zij zullen tot wind worden, zij zullen ongemerkt voorbijgaan, en dan zal het met hen gedaan zijn, hetgeen waarmee zij ons bedreigen zal, op henzelf neerkomen. Trachten zij ons te verschrikken met honger? Laat hen, gelijk Michaju, gespijsd worden met brood van de bedruktheid, 1 Koningen 22:27. Spreken zij ons van het zwaard? Laat hen door het zwaard omkomen! Hoofdstuk 2:30. Zo bespotten en beschimpten zij Gods boodschappers en vervulden daardoor de maat hunner ongerechtigheid.

II. De straf van dit volk voor hun zonden.

1. De bedreigingen, waarom zij lachten, zullen uitgevoerd worden, vers 14. *Omdat gijlieden dit woord spreekt,* dit woord van verachting voor de profeten en hetgeen zij zeggen, daarom zal God deze eer op hen en op hun woorden leggen, dat er geen tittel of jota van zal ter aarde vallen, 1 Samuel 3:19. Hier keert God zich tot de profeet Jeremia, die dus beschimpt was en zich allicht daaronder min of meer onrustig gevoelde: *Zie, Ik zal Mijn woorden in uw mond tot*

vuur maken. God erkent die woorden als de Zijne, ofschoon de mensen dat ontkenden, en zal die zoveel kracht geven als vuur heeft, dat al wat brandbaar is verteert. *Uw woord zal vuur worden en dit volk hout.* Zondaren maken door hun zonden zichzelf tot brandstof voor de wraak van God, die van de hemel geopenbaard zal worden tegen alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen. Het Woord van God zal zeker te sterk zijn voor degenen, die er tegen twisten. Die er niet voor buigen willen, zullen er door breken.

2. De vijand, van wie zij dachten dat geen gevaar te duchten was, zal over hen komen. God gaf hem zijn opdracht, vers 10 : *Beklimt haar muren en verderft haar,* beklimt die en treedt die onder de voet. Muren van steen zullen voor zo'n opdracht van Godswege, als muren van klei worden. En zijt gij eenmaal meester van de wallen, verderft dan naar hartelust. Gij moogt al haar spitsen, *of* versterkingen, wegnemen en maken dat de versterkte steden komen open te liggen, want haar versterkingen zijn niet des Heeren, Hij erkent ze niet en zal ze dus niet beschermen of versterken. Zij waren niet opgericht in Zijn vreze of in afhankelijkheid van Hem, het volk vertrouwde er meer op dan op God, en daarom zijn zij de Zijne niet. Indien een stad vol zonden is, zal God haar muren niet beschermen en dan zijn zij als papieren wallen. Wat kan ons verdedigen, indien Hij die onze verdediging en de verdediger van al onze verdedigingen is, ons verlaten heeft? Numeri 14:9. Wat niet van God is, kan niet staande blijven, niet eens lang staande blijven, en ons geen nut doen. Welk vreeslijk werk deze vijanden zouden verrichten wordt beschreven in vers 15 :*Zie, Ik zat over ulieden een volk van verre brengen, o huis Israëls!* Alle volken staan onder Gods bevel, Hij doet met hen wat Hem behaagt en gebruikt hen zoals Hij wil. En soms behaagt het Hem om van de volken van de aarde, de heidense volken, een gesel te maken, voor het huis Israëls, wanneer dat een huichelachtig volk geworden is. Dit volk van de Chaldeën wordt hier gezegd een volk van verre te zijn, het wordt van verre over hen gebracht, en daarom zal het groter buit maken en langer blijven, opdat de soldaten voor al hun moeite beloond worden. Het is een volk, waarmee gij geen handel gedreven hebt, omdat de afstand te groot was, en daarom kunt gij niet verwachten enige gunst bij hen te vinden. God kan onheilen over ons brengen uit ver verwijderde landen en door geheel vreemde oorzaken. Het is een *sterk* volk, dat niet tegen te staan is, een *zeer oud* volk, dat zich veel laat voorstaan om zijn oudheid en daarom zeer hooghartig en heerszuchtig is. Het is een volk, *welks spraak gij niet zult kennen,* zij spraken Syrisch, waarmee de Joden toen nog niet vertrouwd waren, zo als blijkt uit 2 Koningen 18:26. Het verschil van taal zou het zoveel moeilijker maken om met hen over vrede te onderhandelen. Vergelijk hiermede de bedreiging in Deuteronomium 28:49, welke hierop schijnt betrekking te hebben, want de wet en de profeten stemmen volmaakt met elkaar overeen. *Zij zijn wel gewapend, Zijn pijlkoker is een geopend graf,* hun pijlen zullen in zo grote menigte vliegen, zo zeker op het doel afgaan, zo diep wonden, dat zij niets dan dood en verderf brengen. Zij zijn allemaal helden, weerbare, machtige mannen vers 16. En wanneer zij zich eenmaal van het land meester gemaakt hebben, zullen zij alles verslinden wat voor hun aangezicht is, en alles als het hunne beschouwen, waar zij de hand slechts op leggen kunnen, vers 17.

3. Zij zullen het land afstropen, zij zullen hun krijgslieden niet alleen voeden, maar brooddronken maken met de kostelijke voortbrengselen van hun vruchtbaar land. Zij zullen niet opstapelen, (dan kon er misschien nog iets gered worden) maar zij *zullen opeten uw oogst in het veld en uw brood in het huis, dat uw zonen en uw dochteren zouden eten.* Hetgeen wij bezitten, hebben wij voor onze gezinnen en het is een genot onze zonen en dochteren te zien eten van hetgeen wij met moeite en zorg gewonnen hebben. Maar het is een grievende teleurstelling te zien dat het door vreemden en vijanden verslonden wordt, te zien dat zij in hun kampen voorraad brengen uit onze schuren, terwijl zij die ons zo dierbaar zijn van gebrek

omkomen. Dit is overeenkomstig de vloek van de wet, Deuteronomium 28:33 *Zij zullen eten* uw kudden en klein vee, waaruit gij genomen hebt als offers voor hun afgoden, zij zullen geen enkele vrucht aan uw wijnstok en vijgeboom overlaten.

4. *Zij zullen uw vaste steden arm maken,* (en welke verdediging houdt het uit tegen armoede, wanneer die iemand als een gewapend man overvalt?) deze steden *op dewelke gij vertrouwt als* op een bescherming voor uw land. Het is rechtvaardig in God ons te verarmen juist in hetgeen waarop wij ons vertrouwen gesteld hadden. Zij zullen u verarmen *met het zwaard,* alle inbreng van levensmiddelen verhinderen, alle handel onderscheppende, en dat zal zelfs de versterkte steden verarmen.

III. Hier wordt een aanduiding van Gods teder medelijden met hen gegeven. De vijand wordt gezonden om alles te verstoren en ledig te maken, toch zullen sommigen levend overblijven, de vijand zal grote buit roven, toch moet hij iets overlaten, waarvan de overlevenden in het leven blijven kunnen, want God heeft ook van dit grote onheil een *desniettegenstaande* gesproken, vers 18. *Nochtans zal Ik ook in die dagen geen voleinding met u maken,* en indien God dat niet doen zal, kan de vijand het niet doen. God heeft barmhartigheid voor Zijn volk en daarom zal Hij deze vreeslijke oordelen beperken, en spreken: *Tot hiertoe en niet verder.*

IV. De rechtvaardiging van God ten aanzien van deze handelingen met hen. Gelijk Hij zal betonen genadig voor hen te zijn door geen voleinding met hen te maken, zo zal Hij zich ook rechtvaardig betonen door het kwaad zo nabij te doen komen, en Hij wil dat zij erkennen zullen dat hun geen onrecht gedaan is, vers 19.

Merk op:

1. Hoe aanmatigend dit volk naar de reden vraagt: Zij *zullen zeggen: Waarom heeft ons de Heere onze God al deze dingen gedaan?* Welke aanleiding hebben wij Hem daartoe gegeven en waarom twist Hij met ons? Alsof tegenover zo’n zondig volk geen redenen in overvloed op te noemen waren! Niet-verootmoedigde harten zijn altijd gereed om God de schuld te geven van hun tegenheden, en voor te wenden er de oorzaak niet van te weten, al staat de overtreding ook op hun voorhoofden geschreven.

2. De reden wordt onmiddellijk opgenoemd. De profeet ontvangt opdracht welk antwoord hij hun moest geven, want God zal gerechtvaardigd zijn als Hij oordeelt, al oordeelt Hij ook in nog zo grote verschrikking. De profeet moet hun zeggen dat God zo tegen hen optreedt om hetgeen zij tegen Hem gedaan hebben, en dat zij, indien zij willen, hun zonde in hun straf lezen kunnen. Weten zij niet zeer goed dat zij God verlaten hebben, en mogen zij het daarom vreemd vinden dat God hen verlaat? Hebben zij vergeten hoe dikwijls zij vreemde goden gediend hebben in hun eigen land, dat goede land, met welks overvloed van vruchten zij God hadden moeten dienen in blijdschap des harten? En is het daarom niet rechtvaardig dat God hen vreemden laat dienen in een vreemd land, waar zij niets hun eigendom kunnen noemen, gelijk Hij gedreigd had, Deuteronomium 28:47-48. Zij die zo op vreemden gesteld waren, kunnen nu tot de vreemden gaan.

Jeremia 5:20-24

De profeet, nadat hij hen om hun zonden bestraft en hun met Gods oordelen gedreigd heeft, wordt thans tot hen gezonden met een andere boodschap, die hij moet *verkondigen in Juda,* de bedoeling daarvan is hen te bewegen om God te vrezen, hetgeen een sprekend bewijs van hun bekering zou zijn, gelijk het gebrek aan eerbied de oorzaak van hun afval was.

I. Hij klaagt over de schaamteloze stompzinnigheid van het volk, en over hun afwijken van God, en spreekt daarover alsof Hij niet weet wat Hij met hen moet aanvangen.

1. Hun verstand was verduisterd om de stralen van het goddelijk licht op te vangen. Zij waren *een dwaas en harteloos (of onverstandig) volk,* zij begrepen de bedoeling Gods niet, of schoon die hun zo duidelijk geopenbaard was in het geschreven woord, door de profeten en door Zijn voorzienigheid, vers 21. "Zij hebben ogen maar zien niet, oren maar horen niet," gelijk de afgoden die zij gemaakt hadden en aanbaden, Psalm 115:5, 6, 8. Men zou gedacht hebben dat zij op die dingen gelet hadden, maar dat deden zij niet, zij hadden verstandelijke vermogens en bekwaamheden, maar zij gebruikten en versterkten die niet zoals zij moesten doen. Hierdoor stelden zij de verwachtingen van al hun naburen teleur, die, ziende welke uitnemende middelen van kennis zij bezaten, meenden, Deuteronomium 4:6 :"Dit grote volk alleen is een wijs en verstandig volk." Wij kunnen niet over de mensen oordelen naar de voorrechten en gelegenheden, welke zij genieten, er zijn er die in duisternis zitten in een land van licht, die in zonden leven zelfs ineen heilig land, die slecht zijn in de beste plaatsen.

2. Hun wil was wederstrevend en onbekwaam om zich aan de regelen van de goddelijke wet te onderwerpen, vers 23. Dit volk heeft een afvallig en weerspannig hart, en geen wonder, want zij waren dwaas en zonder verstand. Psalm 82:5. Het is de bedorven toestand van de wil die het verstand belemmert en verdwaast. Het karakter van dit volk is het ware karakter van alle mensen van nature, totdat de genade Gods er verandering in werkt. Wij zijn dwaas, traag om te verstaan en geneigd om ons te vergissen en om te vergeten, en toch is dat nog niet het ergste. Wij hebben een afvallig en weerspannig *hart,* een vleselijk gezinde wil, die in vijandschap is tegen God en zich niet aan Zijn wet onderwerpt, die niet alleen in opstand komt door een ingewortelde afkeer van al wat goed is, maar ook tegen God zich verzet door een sterke neiging tot al wat kwaad is. Het afvallige hart is een opstandig hart, zij die zich aan hun verbond met God onttrekken, laten het daar niet bij maar zij scharen zich aan de zijde van zonde en Satan en nemen tegen God de wapenen op. Zij zijn opgestaan en heengegaan. Een hart in opstand zal een leven van opstand teweegbrengen. Zij zijn gegaan, en zij zullen gaan, nu zij niet meer tegengehouden worden, Genesis 11:6.

II. Hij beschrijft dit als gebrek aan de vreze Gods. Nu hij ziet dat zij onverstandig zijn vraagt hij "*Zult gijlieden mij niet vrezen: spreekt de Heere en zult gij niet beven voor Mijn aangezicht?"* vers 22. Indien gij slechts enig ontzag voor God hadt, zoudt gij beter opletten op hetgeen Hij zegt tot u, en zoudt gij uw eigen belang beter begrijpen, gij zoudt meer onder de bevelende regelen van de vreze Gods zijn nu Hij ziet dat zij afgevallen en heengegaan zijn, voegt Hij er dit bij als de oorzaak van hun afval, vers 24 :Zij *zeggen niet in hun hart: laat ons nu de Heere onze God vrezen.* Daarom komen zoveel slechte gedachten in hun ziel op en drijven hen tot hetgeen kwaad is, omdat zij er geen goede gedachten in willen toelaten en aankweken, en vooral niet deze goede gedachte: laat ons nu de Heere, onze God, vrezen. Het is waar dat het Gods werk is om Zijn vreze in onze harten te bewerken, maar het is onze taak om ons tot Zijn vreze op te wekken, en daaraan beschouwingen te ontlenen, die geschikt zijn om ons een heilig

ontzag voor Hem in te boezemen. En omdat wij dit niet doen, zijn onze harten zo afkerig van Zijn vreze en zo geneigd om tegen Hem op te staan.

III. Hij noemt enige dingen op, die geschikt zijn om ons met heilige vreze voor God te bezielen.

1. Wij moeten vrezen voor de Heere en Zijn grootheid, vers 22. Naar aanleiding daarvan vraagt hij om onze vreze: *Zult gij voor Mijn aangezicht niet beven?* en bevreesd zijn om Hem te beledigen of met Hem te strijden, die in het rijk van de natuur en van de voorzienigheid zulke onweersprekelijke bewijzen van Zijn macht en soevereiniteit geeft? Hier wordt een voorbeeld uit vele gegeven: *Hij heeft aan de zee het zand tot een paal gezet.* Of schoon het getij elken dag tweemaal met groot geweld opkomt: en het schijnt alsof het de wereld zal overstromen, ofschoon in een storm de golven hoog rijzen en de kust beuken met ongelooflijk geweld, zij zijn onder Zijn bedwang, zij wijken en er gebeurt geen kwaad. Dit is de hand des Heeren, en indien wij er niet zo aan gewoon waren, zou het wonderlijk zijn in onze ogen. *Hij* heeft het zand gezet tot een beperking voor de zee niet alleen als grenssteen om aan te wijzen hoe ver zij komen mag en waar zij moet ophouden, maar als een dam, en verdediging, die haar tegenhoudt. Een muur van zand is even voldoende om de golven te breken als een muur van koper, wanneer dat God behaagt. Dat leert ons dat een zacht antwoord, evenals het zachte zand, de grimmigheid doet wijken en de razende woede stilt, terwijl grievende woorden evenals harde rotsen, maar aanhitsen, en maken dat de wateren opstuiven en des te meer modder en slijk opwerpen. Dit perk is gesteld *tot een eeuwige inzetting,* door een aloude instelling, zo kan men ook lezen, en wijst ons dus terug naar de schepping van de wereld toen God scheiding maakte tussen de zee en het droge, en grenzen tussen die beide stelde. Genesis 1:9, 10, hetwelk zo schoon beschreven is in Psalm 104:7 en v.v. en Job 38:9. Of tot het tijdperk van Noachs vloed, toen God beloofde dat de aarde niet meer door het water zou vergaan, Genesis 9,11 Een *eeuwige inzetting,* zo luidt onze vertaling. Zij is een eeuwige inzetting, die altijd heeft gegolden, en duren zal zolang dag en nacht zullen bestaan. De wateren van de zee kunnen deze eeuwige inzetting niet overschrijden of doorbreken. *Ofschoon haar golven zich bewegen, zo zullen zij toch niet overmogen, ofschoon zij bruisen* als waren zij vertoornd over de hun geboden tegenstand, *zo zullen zij toch niet daarover gaan.* En dit is een goede reden waarom wij God zullen vrezen. Want

a. Hieraan zien wij dat Hij een God van almachtige kracht en onbeperkte heerschappij is, en derhalve gevreesd en geëerbiedigd moet worden.

b. Het toont ons hoe gemakkelijk Hij de aarde weer door het water zou kunnen verderven en hoe wij voortdurend afhankelijk zijn van Zijn barmhartigheid, en daarom moeten wij bevreesd zijn Hem tot onze vijand te maken.

c. Zelfs de woeste baren van de zee gehoorzamen Zijn bevel en keren terug als Hij hen tegenhoudt, en zullen wij dat dan niet doen? Waarom zijn onze harten afkerig en opstandig, indien de zee nooit tegen Hem opstaat?

2. Wij moeten de Heere en Zijn goedheid vrezen, Hosea 3:5. De bewijzen daarvoor zijn, gelijk het vorige aan Gods algemene voorzienigheid ontleend, vers 24. Wij moeten vrezen de Heere onze God, dat is, wij moeten Hem aanbidden en Hem verheerlijken, en altijd zorgzaam zijn om in Zijn liefde te blijven, omdat Hij ons voortdurend goed doet. Hij geeft ons beide de vroege en de spade regen. de vroege even na zaaitijd en de spade kort voor de oogst, beide op hun tijd,

en daardoor *bewaart Hij ons de weken, de gezette tijden des oogstes.* De oogst werd bij weken gerekend, omdat er in enkele weken genoeg geoogst werd om te strekken tot voorraad voor een geheel jaar. De weken van de oogst zijn voor ons vastgesteld door Gods belofte, dat *zaaien en oogsten niet zullen ophouden.* En ter vervulling van deze belofte worden zij nu zo door de Goddelijke voorzienigheid geregeld, anders zouden wij tekortkomen. Door de genadegaven van de oogst wordt God derhalve bekend in Zijn macht en goedheid en getrouwheid, want zij komen alle van Hem. En dit is een goede reden waarom wij Hem zouden vrezen, en onszelf in Zijn liefde bewaren, omdat wij zo afhankelijk van Hem zijn. De vruchtbare jaargetijden getuigen van God zelfs in de heidenwereld, genoeg om hun verachting van Hem niet te verschonen, Handelingen 14:17, en toch werden de Joden, die er Gods openbaring nog ter verklaring bij hadden, er niet door bewogen om de Heere te vrezen, of schoon duidelijk blijkt dat dit ons belang is.

Jeremia 5:25-31

Hier:

I. Toont de profeet hun hoeveel onheil hun zonden hun berokkend hebben. *Hun ongerechtigheden wenden die dingen af,* vers 25 de vroege en de spade regen, welke zij op gezette tijden gewoon waren te ontvangen, vers 24, maar die kortgeleden opgehouden had, Hoofdstuk 3:3, waardoor de vastgestelde weken van de oogst hen soms teleurgesteld hadden. *Uw zonden weren dat goede van u,* dat God gereed stond u te geven. De zonde verstopt de loop van Gods gunsten voor ons en berooft ons van de zegeningen, die wij gewoon waren te ontvangen. Zij maakt de hemel gelijk koper en de aarde gelijk ijzer.

II. Hij toont hun hoe groot, misdadig en tergend hun zonden waren. Toen zij de verering van de ware God verlaten hadden, was alle zedelijkheid en eerlijkheid onder hen verloren gegaan. *Er worden onder Mijn volk goddelozen gevonden,* (vers 26) sommigen van de slechtste soort, en dat is te erger omdat zij onder Gods volk gevonden worden.

1. Zij waren bedrieglijk en kwaadaardig. Zo zijn de eigenlijke goddelozen, zij verheugen zich in onrecht doen. Zij werden gevonden, dat is: betrapt, midden in het bedrijven van hun goddeloosheid. Gelijk jagers of vogelvangers strikken spannen voor hun wild, zo liggen zij op de loer om mensen te vangen, zij maken er hun tijdverdrijf van en doen het even gaarne als zij op de jacht van dieren gaan. Zij bedachten middelen om de godvrezenden kwaad te doen, die zij haatten om hun goedheid, voornamelijk hun, die hen getrouw vermaand hadden, Jesaja 29:21, of die hun verkeerde plannen in de weg stonden, of die hen, naar zij meenden beledigd hadden, of hun enige onvriendelijkheid bewezen, of naar welker bezittingen zij gierden, zoals Jezebel Naboth verstrikte om zijn wijngaard te verkrijgen.

2. Zij waren vals en verraderlijk, vers 27, *Gelijk een kooi vol is van gevogelte,* om voor hun tafel gemest te worden, zo zijn *hun huizen vol bedrog, en daarom zijn zij groot en rijk geworden* door allerlei bedrieglijke praktijken. Al hun zaken worden met bedrog uitgevoerd, die met hen in aanraking komt, die zullen zij zo mogelijk afzetten, en dat is zo moeilijk niet voor hen die van hun woorden en daden geen gewetenszaak maken. *Hierin gaan zij zelfs de daden van de bozen te boven,* vers 28. Zij die bedrieglijk handelen, maar alles onder de schijn van wet en recht, doen misschien meer kwaad dan die goddelozen, vers 26, die alles dwingen door openbaar geweld, zij zijn erger dan de ergste heidenen. Nochtans zijn zij voorspoedig in hun boze wegen en daarom worden hun harten er in verhard. Zij zijn begerig naar de wereld, want zij zien dat die hun voorspoed aanbrengt, en zij deinzen voor geen boos stuk terug om dat te bereiken, want zij ondervinden dat hun boosheid, wel verre van hen te hinderen hen bevordert in hun aanzien en rijkdom. *Zij zijn vet en glad,* worden groot in de wereld. Zij hebben al wat zij verlangen om de lusten des vleses te bevredigen, waarnaar zij voortdurend haken, en zo worden zij vet door eten en drinken en alle zinnelijke genoegens volop te genieten. Zij zijn glad, zij glimmen, zij zien er vrolijk en opgewekt uit, en ieder bewondert hen. En zij *komen alle onheilen voorbij,* zo lezen sommigen de volgende woorden, zij ontsnappen aan de ongelukken die men denken zou dat hun kwaaddoen over hen brengen moest. "Zij zijn niet in moeite als andere mensen," veel minder in elk geval dan men van goddelozen denken zou, Psalm 73:6 enz. Wanneer zij groot geworden zijn en de macht in handen gekregen hebben, doen zij het goede niet dat zij behoren te doen, *de rechtszaak richten zij niet, zelfs de rechtzaak van de wees en het recht van de nooddruftige.* Vaderlozen zijn dikwijls behoeftig en hebben altijd bijstand en raad nodig, en er wordt voordeel getrokken van hun onbeholpenheid

door hun oprecht te doen. Wie meer dan de machtigen en rijken behoren hen te helpen? Waartoe hebben de mensen hun rijkdom dan om er goed mee te doen? Maar deze willen geen kennis nemen van zulke droevige omstandigheden, daartoe hebben zij geen rechtsgevoel genoeg en geen medelijden met de ongelukkigen. En indien zij zich met de zaak bemoeiden, was het niet om recht te doen, maar om hen te bevoordelen, die onrecht deden. *En toch zijn zij voorspoedig.* Zeker zijn de dingen van deze wereld niet de beste, want meestal hebben de slechtste mensen er het meeste van, en wij moeten niet denken, dat God hun daden begunstigt omdat zij voorspoedig zijn. Neen, ofschoon er niet onmiddellijk over hun ongerechtige daden vonnis geveld wordt, zal het toch komen.

3. Er was een algemeen bederf onder alle rangen en standen van de mensen, vers 30, 31. *Een verschrikkelijke en afschuwelijke zaak geschiedt er in het land.* De ontaarding van een volk dat zo bevoorrecht en verlicht was, moet met afschuw en verbazing aangezien worden. Hoe konden zij ooit zoveel verplichtingen verbreken! Het was een verschrikkelijk ding dat verafschuwd moest worden en waarvan de gevolgen gevreesd moesten worden. Laat ons, ten einde ons van de zonden af te schrikken, zien wat het was. In het kort dit:

A. De leiders misleidden het volk. *De profeten profeteerden valselijk,* zij gaven voor een boodschap van de hemel te brengen, terwijl zij werktuigen van de hel waren. De godsdienst wordt nooit gevaarlijker aangevallen dan onder schijn en voorgeven van goddelijke openbaring. Maar waarom stonden de priesters, die daartoe de macht in handen hadden, die valse profeten niet tegen? Helaas, inplaats van dat te doen maakten zij hen tot werktuigen van hun naijver en tirannie. *De priesters* heersen door hun handen. Zij ondersteunden zichzelf in hun grootheid en rijkdom, hun luiheid en weelderigheid, hun aanmatiging en onderdrukking, door de hulp van die valse profeten en hun aanzien bij het volk. Zij hadden dus samengespannen tegen al wat goed was en sterkten elkanders handen in het kwade.

B. Het volk werd gaarne zo misleid. Zij zijn *Mijn* volk, zegt God, zij behoorden voor Mij op te komen en te getuigen tegen de goddeloosheid hunner priesters en profeten, maar *zij hebben het gaarne alzo.* Indien de priesters en profeten hen maar in hun zonden laten begaan, dan zullen zij deze in hun wandaden niet hinderen. Zij wensen met losse teugel gereden te worden, en hebben veel genoegen in regenten die hun lusten niet tegenstaan en in onderwijzers die hen niet bestraffen.

III. Hij toont aan hoe noodlottig de gevolgen van deze handelwijzen zijn zullen. Zij behoren er wel op te letten:

1. Welke afrekening voor deze goddeloosheid zal gehouden worden, vers 29. *Zou Ik over deze dingen geen bezoeking doen?* evenals vers 9. *Hoe zou Ik u overgeven, o Efraïm!* Dan roemt de barmhartigheid tegen het oordeel. Maar hier spreekt het oordeel tegen de barmhartigheid: Zou *Ik geen bezoeking doen?* Wij zijn er zeker van dat de oneindige wijsheid het evenwicht tussen die beide weet te houden. De wijze van uitdrukking is zeer aandoenlijk en toont aan:

a. De zekerheid en noodzakelijkheid van Gods oordelen. Zou *Mijne ziel zich niet wreken?* Ja, zonder twijfel, de wraak zal komen, zij moet komen indien de zondaren geen berouw tonen.

b. De gerechtigheid en onkreukbaarheid van Gods oordelen, Hij beroept Zich op des zondaars eigen geweten. Behoren zij, die aan zulke zware misdaden schuldig zijn, niet gestraft te worden? Zal Hij Zich niet wreken aan *zo'n volk,* zo'n goddeloos en tergend volk?

2. Wat het rechtstreekse gevolg van hun goddeloosheid zal zijn. *Wat zult gij ten einde van die maken?* Dat is:

a. In welk een afgrond van ongerechtigheid zult gij eindelijk komen? Wat zult gij doen? Wat zult gij al niet doen dat laag en goddeloos is! Wat moet daarvan groeien? Gij zult zeker van erger tot erger gaan, totdat gij de maat van uw ongerechtigheid vervuld hebt.

b. In welk een afgrond van verwoesting zult gij eindelijk komen? Wanneer de dingen zover gekomen zijn, dat van u niets anders kan verwacht worden dan een zondvloed van zonden, dan kan er van God niets anders verwacht worden dan een zondvloed van wraak, en wat zult gij doen als die komt? Zij die op slechte wegen wandelen, mogen wel bedenken dat die leiden tot telkens groter zonden en tot uiterste verwoesting. Er zal een einde komen, een einde aan een goddeloos leven, dan zal al het gebeurde teruggeroepen worden, en zonder twijfel zal het bitterheid in het einde zijn.

HOOFDSTUK 6

1 Vlucht met hopen, gij kinderen van Benjamin! uit het midden van Jeruzalem, en blaast de bazuin te Thekoa, en heft een vuurteken op te Beth-cherem; want er kijkt een kwaad uit van het noorden, en een grote breuk.
2 Ik heb wel de dochter Sions bij een schone en wellustige vrouw vergeleken;
3 Maar er zullen herders tot haar komen met hun kudden; zij zullen tenten rondom tegen haar opslaan; zij zullen een iegelijk zijn ruimte afweiden.
4 Heiligt den krijg tegen haar, maakt u op, en laat ons optrekken op den middag; o, wee ons! want de dag heeft zich gewend, want de avondschaduwen neigen zich.
5 Maakt u op, en laat ons optrekken in den nacht, en haar paleizen verderven!
6 Want zo zegt de HEERE der heirscharen: Houwt bomen af, en werpt een wal op tegen Jeruzalem; zij is de stad, die bezocht zal worden; in het midden van haar is enkel verdrukking.
7 Gelijk een bornput zijn water opgeeft, alzo geeft zij haar boosheid op; geweld en verstoring wordt in haar gehoord, weedom en plaging is steeds voor Mijn aangezicht.
8 Laat u tuchtigen, Jeruzalem! opdat Mijn ziel niet van u afgetrokken worde, opdat Ik u niet stelle tot een woestheid, tot een onbewoond land.
9 Zo zegt de HEERE der heirscharen: Zij zullen Israels overblijfsel vlijtiglijk nalezen, gelijk een wijnstok; breng uw hand weder, gelijk een wijnlezer, aan de korven.
10 Tot wie zal ik spreken en betuigen, dat zij het horen? Ziet, hun oor is onbesneden, dat zij niet kunnen toeluisteren; ziet, het woord des HEEREN is hun tot een smaad, zij hebben geen lust daartoe.
11 Daarom ben ik vol van des HEEREN grimmigheid, ik ben moede geworden van inhouden; ik zal ze uitstorten over de kinderkens op de straat, en over de vergadering der jongelingen te zamen; want zelfs de man met de vrouw zullen gevangen worden, de oude met dien, die vol is van dagen.
12 En hun huizen zullen omgewend worden tot anderen, met te zamen de akkers en vrouwen; want Ik zal Mijn hand uitstrekken tegen de inwoners dezes lands, spreekt de HEERE.
13 Want van hun kleinste aan tot hun grootste toe pleegt een ieder van hen gierigheid, en van den profeet aan tot den priester toe bedrijft een ieder van hen valsheid.
14 En zij genezen de breuk van de dochter Mijns volks op het lichtste, zeggende: Vrede, vrede! doch daar is geen vrede.
15 Zijn zij beschaamd, omdat zij gruwel bedreven hebben? Ja, zij schamen zich in het minste niet, weten ook niet van schaamrood te maken; daarom zullen zij vallen onder de vallenden, ten tijde als Ik hen bezoeken zal, zullen zij struikelen, zegt de HEERE.
16 Zo zegt de HEERE: Staat op de wegen, en ziet toe, en vraagt naar de oude paden, waar toch de goede weg zij, en wandelt daarin; zo zult gij rust vinden voor uw ziel; maar zij zeggen: Wij zullen daarin niet wandelen.
17 Ik heb ook wachters over ulieden gesteld, zeggende: Luistert naar het geluid der bazuin; maar zij zeggen: Wij zullen niet luisteren.
18 Daarom hoort, gij heidenen! en verneem, o gij vergadering! wat onder hen is.
19 Hoor toe, gij aarde! Zie, Ik zal een kwaad brengen over dit volk, de vrucht hunner gedachten; want zij merken niet op Mijn woorden, en Mijn wet verwerpen zij.
20 Waartoe zal dan de wierook voor Mij uit Scheba komen, en de beste kalmus uit verren lande? Uw brandofferen zijn Mij niet behagelijk, en uw slachtofferen zijn Mij niet zoet.
21 Daarom zegt de HEERE alzo: Ziet, Ik zal dit volk allerlei aanstoot stellen; en daaraan zullen zich stoten te zamen vaders en kinderen, de nabuur en zijn metgezel, en zullen omkomen.

22 Zo zegt de HEERE: Ziet, er komt een volk uit het land van het noorden, en een grote natie zal opgewekt worden uit de zijden der aarde.
23 Boog en spies zullen zij voeren, het is een wreed volk, en zij zullen niet barmhartig zijn; hun stem zal bruisen als de zee, en op paarden zullen zij rijden; het is toegerust, als een man ten oorlog tegen u, o dochter van Sion!
24 Wij hebben zijn gerucht gehoord, onze handen zijn slap geworden; benauwdheid heeft ons aangegrepen, weedom als van een barende vrouw.
25 Gaat niet uit in het veld, noch wandelt op den weg; want des vijands zwaard is er, schrik van rondom!
26 O dochter Mijns volks! gord een zak aan, en wentel u in de as, maak u rouw eens enigen zoons, een zeer bitter misbaar; want de verstoorder zal ons snellijk overkomen.
27 Ik heb u onder Mijn volk gesteld, tot een wachttoren, tot een vesting; opdat gij hun weg zoudt weten en proeven.
28 Zij zijn allen de afvalligsten der afvalligen, wandelende in achterklap; zij zijn koper en ijzer; zij zijn altemaal verdervers.
29 De blaasbalg is verbrand, het lood is van het vuur verteerd; te vergeefs heeft de smelter zo vlijtiglijk gesmolten, dewijl de bozen niet afgetrokken zijn.
30 Men noemt ze een verworpen zilver; want de HEERE heeft hen verworpen.

In dit hoofdstuk hebben wij, als tevoren,

I. een profetie van de inval in Juda en het beleg van Jeruzalem door het leger van de Chaldeën, vers 1-6, met de buit, die zij in het land zouden roven, vers 9, en de schrik, waarmee allen daardoor zouden bevangen worden, vers 22. 26.

II. Een opsomming van de zonden van Juda en Jeruzalem, die God tot toorn verwekt hadden om dit oordeel van de verwoesting over hen te brengen. Hun verdrukking, vers 7, hun verachting voor Gods Woord, vers 10-12, hun wereldzin, vers 13, het verraad hunner profeten, vers 14, hun onbeschaamdheid in de zonde, vers 15, hun hardnekkigheid tegen bestraffing, vers 18, 19, waardoor hun offeranden Gode niet welbehagelijk waren, vers 20, en waarom Hij hen overgaf aan het verderf vers 21, maar beproefde hen eerst, vers 27, en verwierp hen dan als onbekeerlijk, vers 28-30.

III. Goede raad wordt hun te midden van dat alles gegeven, maar tevergeefs, vers 8, 16, 17.

Jeremia 6:1-8

Hier is:

I. Oordeel, gedreigd over Juda en Jeruzalem. Stad en land waren in die tijd zeker en beveiligd tegen alle gevaar, men zag geen wolken aan de hemel, maar alles scheen helder en vast. Toch zegt hun de profeet, dat het land binnenkort zal overstroomd worden door een vreemde macht: een leger zal tegen hen gebracht worden *van het noorden,* dat alles verwoesten, en niet alleen een algemene ontsteltenis, maar ook een algehele verwoesting veroorzaken zal. Hier wordt voorspeld:

1. Dat de verschrikking, hierdoor gewekt, vreselijk zou zijn en luid uitgeschreeuwd. Dit wordt voorgesteld, vers 1. De kinderen van Benjamin, in welke stam een deel van Jeruzalem lag, worden hier opgeroepen om tot eigen veiligheid naar buiten te vluchten, want de stad (waarheen het eerst raadzaam was geacht te vlieden, Hoofdstuk 4:5, 6) zou spoedig te benauwd voor hen zijn, en het zou de wijste weg voor hen zijn, uit haar midden weg te gaan. Bij algemene verschrikking vindt men gewoonlijk iedere andere plaats veiliger dan die, waar men is, en daarom zoeken zij, die in de stad zijn, naar buiten te vlieden, en zij, die buiten zijn, naar de stad, in de hoop daar buiten gevaar te zijn. Maar alles is tevergeefs, wanneer het kwaad de opdracht heeft, de zondaars te vervolgen. Hun wordt gezegd, ook het land te verontrusten en te doen wat zij kunnen voor hun eigen veiligheid: *Blaast de bazuin te Thekoa,* een stad twaalf mijl noordwaarts van Jeruzalem. Laat hen opgewekt worden op hun hoede te zijn. *Heft een vuurteken* (dat is, steekt de seinvuren aan) *op Beth-Cherem, het huis des wijngaards,.* dat op een heuvel tussen Jeruzalem en Thekoa lag. Bereidt u op krachtige tegenstand voor, *want er kijkt een kwaad uit van het noorden.* Dit kan spottend opgevat worden: Maakt gebruik van de beste manier om u zelf te behouden, maar het zal alles tevergeefs zijn, want, wanneer gij uw best zult gedaan hebben, zal een grote verwoesting komen, wijl het hopeloos is, tegen Gods oordelen te strijden.

2. Dat de aanval tegen hen stout en geducht zou zijn, zodat die hun te machtig zijn zou.

a. Zie wat *de dochter Zions is,* die aangevallen wordt. Zij wordt vergeleken *bij een schone en wellustige vrouw,* vers 2, opgevoed in het genot van al wat zacht en liefelijk is, die zelfs "niet beproefd heeft, haar voetzool op de aarde te zetten, omdat ze zich wellustig en teder hield," Deuteronomium 28:56, noch de wind op zich laten waaien, en aan geen ontbering gewoon, zoveel minder bekwaam om de vijand te weerstaan, (want wie oorlog voeren, moeten ontbering lijden), of de verwoesting te dragen met dat geduld, waardoor ze degelijk wordt. Hoe meer wij ons aan de vermaken van dit leven overgeven, zoveel onbekwamer maken wij onszelf voor de moeilijkheden ervan.

b. Zie wat de dochter van Babylon is, die de aanval doet. De aanvoerders hunner legers worden vergeleken met *herders met hun kudden,* vers 3, in zulke getale en in zo'n orde zullen zij komen, de krijgslieden hun aanvoerders volgende gelijk schapen hun herders. De dochter Zions *woonde thuis* (zoals sommigen het lezen), op liefde wachtende, maar aangevallen met woede. Deze vergelijking van de vijanden met herders maakt mij genegen een andere lezing aan te nemen, die sommigen van vers 2 geven: *De dochter Zions is gelijk een schone weidegrond en een weelderig land,* dat de herders aanlokt, er hun kudden heen te leiden om er te grazen. En gelijk herders geredelijk een open veld in bezit nemen, dat (gelijk toen hier en daar gebruik was) voor ieder gereed ligt en niemand toebehoort, en er *hun tenten opslaan,* en

hun kudden het afweiden, zo zullen de Chaldeën het land van Juda gemakkelijk binnenvallen, zich naar welgevallen een plaats uitkiezen en binnenkort alles verteren. Om dit nader aan te tonen, wijst de profeet er op

c. Hoe God de vijand zal zenden om zelfs het heerlijk land en de heilige stad te verwoesten, die Zijn eigendom waren. Hij is het, die zegt: vers 4, *Heiligt de strijd tegen haar,* want Hij is de *Heere van de heirscharen,* die al Zijn legerscharen te van Zijn beschikking heeft en zegt, vers 6 :*Hakt bomen om, en werpt een wal op tegen Jeruzalem,* om de stad te kunnen aantasten. De Chaldeën hebben grote macht tegen Juda en Jeruzalem, en toch hebben zij geen macht, dan *die hun van Boven gegeven* is. God heeft Jeruzalem aangewezen ter verwoesting. Hij heeft gezegd: *Dit is de stad, die bezocht zal worden,* bezocht in toorn, bezocht door goddelijke rechtvaardigheid, en dit is de tijd harer bezoeking. De dag komt, dat zij, die zorgeloos en zeker zijn in hun zondige wegen, gewis zullen bezocht worden.

d. Hoe zij zichzelf en anderen zullen aansporen om die zending uit te voeren. Wijl Gods raad tegen Jeruzalem is en niet veranderd of vernietigd kan worden, brengt Hij de raad van de vijanden met Zijn raad in overeenstemming.

Nu God gezegd heeft: *Heiligt de strijd tegen haar,* worden hun besluiten ondergeschikt gemaakt aan de Zijne, en ondanks de grote afstand en de menigerlei moeilijkheden, die hun in de weg treden, is het spoedig besloten, eenstemmig, zonder iemands tegenspraak: *Maakt u op, laat ons gaan.*

Merk op en zie hoe Gods raadsbesluiten worden verwezenlijkt in de raadslagen en plannen van de mensen, zelfs van hen die Hem niet kennen, Jesaja 10:6,7. In deze veldtocht,

ten eerste, stellen zij vast, spoed te maken. Niet zodra hebben zij er toe besloten, of zij voeren die uit, nooit mag gezegd worden, dat zij tot de volgende dag uitstelden wat zij heden zouden doen. *Maakt u op, en laat ons optrekken op de middag,* hoe heet de zon ook zij, ja, vers 5, *maakt u op en laat ons optrekken in de nacht,* hoe duister het ook wezen moge. Niets houdt hen tegen, zij zijn vastbesloten, *geen tijd te verliezen.* Zij worden beschreven als mensen, die zorgen haast te maken, vers 4. *"O wee ons, want de dag heeft zich gewend, want de avondschaduwen neigen zich."* Wij gaan nog niet aan het werk, wij zitten stil en laten de gelegenheid voorbijgaan. O, waren wij even volijverig in ons geestelijk werk en strijden, dus bevreesd, tijd of gelegenheid te laten glippen, als wij *het koninkrijk van de hemelen met geweld nemen!* Het is dwaasheid te beuzelen, als de eeuwige zaligheid op het spel staat en de vijanden dier zaligheid moeten bekampt worden.

Ten tweede. Zij vertrouwen op groot succes: *Laat ons optrekken* en haar paleizen verderven, en ons zelf meester maken van de rijkdom die daarin is. Zij bedoelen niet Gods raad te vervullen, maar schatten voor zich te verzamelen, dat spoort hen aan. En tegelijk dienen zij Gods raad en welbehagen.

II. De reden van dit oordeel wordt aangeduid. Het is alles om hun goddeloosheid, zij hebben het over zichzelf gebracht, zij moeten het oordeel en de schande dragen. Zij worden dus verdrukt, omdat zij zelf verdrukkers zijn geweest, zij hebben elkaar hard behandeld, toen zij macht hadden en voordeel beoogden, en nu zal de vijand hen allen hard behandelen. De zonde van verdrukking en geweld en onrecht wordt hun hier ten laste gelegd.

1. Als een nationale zonde, vers 6. *Daarom* zal deze stad *bezocht worden.* Het is tijd om recht te oefenen, want *in het midden van haar is enkel verdrukking.* Alle rangen en standen, van de vorst op de troon tot de geringsten winkelier, verdrukten degenen, die onder hen stonden. Zie waarheen ge wilt, overal was oorzaak voor zulke klachten.

2. Als een zonde, die in zekere zin hun een natuur was geworden, vers 7. *Zij geeft haar boosheid op,* in allerlei kwaadheid en ondeugd, *gelijk een bornput zijn water opgeeft,* even overvloedig en aanhoudend, maar bitter en vergiftigt. De wateren uit de bornput zullen niet gekeerd worden, maar zich een weg banen, noch ook door wet of geweten tegengehouden in hun geweldige vaart. Dit past op de verdorven toestand van de natuurlijken mens, *het geeft boosheid op,* de ene boze gedachte na de andere, gelijk een bornput zijn water opgeeft, natuurlijk en gemakkelijk, altijd vloeiende, altijd overvloedig.

3. Als iets, dat dagelijkse gewoonte was geworden. *Geweld en verstoring wordt in haar gehoord.* De roep van die zonden was opgekomen tot God gelijk die van Sodom. *Weedom en plaging is steeds voor Mijn aangezicht,* de klacht dergenen, die zich gegriefd gevoelen, onrechtvaardig mishandeld naar lichaam of geest in bezitting of goede naam.

Merk op, dat Hij is de Vader van het menselijk geslacht en ziet en neemt ter harte en zal vroeger of later wreken het kwaad en onrecht, dat mensen elkaar aandoen.

III. De raad hun gegeven om dit oordeel te ontgaan. Een klare vermaning wordt ten aanzien van al dit kwaad verkondigd: *Laat u tuchtigen, Jeruzalem,* vers 8. Neem het onderwijs aan, dat beide Gods wet en Zijn profeten u geven, wees eindelijk wijs om u zelf. Zij wisten zeer wel wat hun geraden was, er bleef niets over dan die raad op te volgen, want zonder dat kon men niet zeggen, dat zij geleerd hadden. De aandrang tot die raad lag in het onvermijdelijk verderf, dat zij tegemoet snelden, indien zij weigerden naar raad te luisteren, *opdat Mijn ziel niet van u afgetrokken worde.* Hieruit blijkt, welk een tedere genegenheid en belangstelling God jegens hen koestert, Zijn ziel was aan hen verbonden, en niets dan de zonde kan ze van hen aftrekken. Zie,

1. Dat de God van alle barmhartigheid traag is om zelf een weerspannig volk te verlaten en vol ijver om het tot dat uiterste niet te laten komen bij boete en bekering.

2. Van wie Gods ziel afgetrokken wordt, diens toestand is diep ellendig, het betekent niet alleen het verlies van hun tijdelijke zegeningen, maar ook van die voordelen en gunsten, welke de meer onmiddellijke en bijzondere tekenen van Zijn liefde en tegenwoordigheid zijn. Vergelijk dit met het vreselijk woord, Hebreeen 10:" Zo iemand zich onttrekt, Mijne ziele heeft in hem geen behagen."

3. Zij, die God verlaat, is zeker verloren wanneer Gods ziel Jeruzalem laat varen, wordt de stad spoedig verwoest en onbewoond, Mattheus 23:38.

Jeremia 6:9-17

Deze afdeling heeft dezelfde strekking als de vorige, want gebod moet komen op gebod, en regel op regel.

I. De verwoesting van Juda en Jeruzalem wordt hier gedreigd. Wij wezen reeds op de haast, waarmee de Chaldeën tot de strijd optrokken, vers 4, 5, nu vernemen wij de ellende, door de oorlog veroorzaakt. Hoe treurig zijn de verwoestingen, hier beschreven! De vijand zal zo lang over hen heersen, en zo onlesbaar zal zijn dorst naar bloed en schatten wezen, dat zij alles zullen grijpen wat zij vinden, en wat de een ontgaat zal in de hand van de andere vallen, vers 9. *Zij zullen Israëls overblijfsel vlijtig nalezen, gelijk een wijnstok,* als de *wijnlezer,* die van plan is, niets over te laten, *zijn hand weer aan de korven brengt,* om er nog meer in te bergen, totdat alles opgelezen is, zo zullen zij door de vijand worden opgelezen, al zijn ze verspreid of verscholen, en niemand zal aan ‘s vijands oog en hand ontkomen.

Misschien had het volk, *geldgierigheid plegende,* niet opgemerkt, dat Gods wet verbood, "de wijngaard na te lezen," Leviticus 19:10, en worden zij zelf op gelijke manier zorgvuldig nagelezen, en vallen door het zwaard of gaan in gevangenschap. Dit wordt verklaard in vers 11, 12, waar gezegd wordt, dat Gods grimmigheid wordt *uitgestort en Zijn hand uitgestrekt,* in de grimmigheid en door de hand van de Chaldeën, want zelfs van goddeloze mensen wordt vaak gebruikt gemaakt als Gods hand, Psalm 17:14, en in hun toorn zien wij Gods toorn. Zie nu op wie de toorn met volle fiolen wordt uitgestort "op de kinderen buiten de stad, of terwijl ze spelen in de straten," Zacheria 8:5, of terwijl ze onbenut naar buiten lopen om rond te zien. Het zwaard van de onbarmhartige Chaldeën zal ze niet sparen, Hoofdstuk 9:21. De kinderen zullen omkomen in het verderf, dat de zonden hunner vaderen over hen gebracht hebben. Eveneens zal de straf *de vergadering van de jongelingen* bereiken, hun vrolijke samenkomsten, de verenigingen, die ze hebben om elkaar te sterken in het goddeloze werk hunner handen, *tezamen* zullen ze *afgesneden worden.* En ziet alleen zij, die ontuchtiglijk tezamen komen zullen in ‘s vijands handen vallen, waar *zelfs de man met de vrouw zullen gegrepen worden,* terwijl ze in bed liggen, en geen van hen zal achtergelaten, maar beide gevangen genomen worden. En, zoals ze geen medelijden hebben met het zwakke maar schone geslacht, zo hebben ze het ook niet voor de gebrekkige maar waardige ouderdom: *De ouden en die zat van dagen zijn* wier dood evenmin kan dienen tot hun veiligheid, als ze levend voor hen kunnen werken, die niet in staat zijn om hun goed of kwaad te doen, zullen afgesneden of weggevoerd worden. *Hun huizen zullen dan aan anderen gegeven worden,* vers 12, de overwinnaars zullen wezen in hun woonsteden hun eigendommen gebruiken en van hun voorraden leven, "hun akkers en hun vrouwen" zullen tezamen in hun handen vallen, zoals gedreigd was, Deuteronomium 28:30 enz. Want God *strekt Zijn hand over de inwoners van het land uit,* en niemand kan er aan ontkomen. Nu aangaande deze aankondiging van Gods toorn.

1. De profeet geeft redenen voor deze verschrikkelijke prediking, vers 17. *Ik ben vol van de grimmigheid des Heeren,* mijn gedachten zijn vol vrees, en ik werd bewogen met geweldige kracht, door de geest van de profetie, om er zo heftig van te spreken. Hij vermeide zich niet in dreigingen, en het was geen vermaak voor hem om met woorden als deze, zijn omgeving ernstig te maken, maar hij kon zich niet inhouden, hij was *moe geworden van inhouden,* hij hield het achter, zo lang hij kon, zolang hij durfde, maar hij was zo *vol kracht door de Geest des Heeren van de Heirscharen,* dat hij spreken moest, of zij wilden horen of niet.

Merk op: Wanneer dienaren de schrik des Heeren prediken naar de Schrift, dan hebben wij geen reden, ontevreden over hen te zijn, want zij zijn slechts boodschappers, en moeten hun boodschap overbrengen, aangenaam, of onaangenaam.

2. Hij veroordeelt de valse profeten, die aangename dingen predikten, want daarmee vleiden zij het volk en handelden niet trouwelijk, vers 13, 14:*De priester en de profeet,* die hun wachters en vermaners moesten zijn, hebben *valsheid bedreven,* zijn niet trouw geweest aan hun opdracht en hebben het volk zijn zonden niet aangezegd en het gevaar, waarin ze verkeerden, zij moesten hun geneesheren zijn, maar zij vermoorden hun patiënten door ze hun zin te geven, door ze alles te geven, waar ze lust in hadden, door hen te vleien, dat er geen gevaar was, vers 14 :*Zij hebben de breuk van de dochter Mijns volks op 't lichtst geheeld, of zo als men een lichte breuk heelt,* de wond bedekkende, zonder die te peilen, ze hebben alleen de pijn verzacht, terwijl de wond zuivering nodig had, het volk troostend in zijn zonden en het verblindende, om hen gerust te maken voor 't ogenblik, terwijl de ziekte de levensdelen verteerde. Zij zeiden, "Vrede, vrede-alles zal goed gaan", wanneer er onder hen waren, die nadachten, die waakzaam waren en gevaar vreesden, dan stopten zij hun de mond met hun priesterlijk en profetisch gezag, stoutelijk bewerende, dat kerk noch staat in gevaar verkeerden, *en er is geen vrede,* omdat ze voortgingen met hun afgoderijen en vermetele goddeloosheid.

Merk op: Tot onze valse vrienden (dat wil zeggen onze ergste en gevaarlijkste vijanden) moeten gerekend worden zij, die ons vleien op zondige wijze.

II. De zonde van Juda en Jeruzalem, die God tergde om dit verderf over hen te brengen en dat rechtvaardiglijk, wordt hier verklaard.

1. Zij wilden in geen geval verdragen, dat men hun zonden noemde, of het gevaar, waarin zij verkeerden. God zegt de profeet hen te waarschuwen het komende oordeel, vers 9, maar, zegt hij, *tot wie zal ik spreken en betuigen.* Ik kan niemand vinden, om mij zelfs maar geduldig aan te horen. Ik kan getuigen zolang ik wil, meer niemand wil het ter harte nemen. Ik kan niet spreken, *dat zij het horen,* ik kan niet in verwachting, of met hoop van slagen, want *hun oor is onbesneden,* het is van vlees en vleselijk, niet bereid om Gods stem te horen, zodat *ze niet kunnen toeluisteren.* Hun gehoororgaan is als het ware begroeid met een dikke huid, zodat men evengoed tot een steen over goddelijke zaken kan spreken als tot hen. Ja, zij zijn er niet alleen doof voor, maar zij haten het, daarom kunnen ze niet horen, omdat ze besloten zijn, dat ze niet willen, *het woord des Heeren is hun tot een smaad,* zowel de bedreigingen als de verwijten van het woord, zij hielden zich voor verongelijkt en gesmaad beide, en wrokten over de openhartigheid van de profeet als over de meest redeloze laster en smaad. Dit was "de verzenen tegen de prikkels slaan," Handelingen 9:5, zoals de wetgeleerden tegen het woord van Christus, Lukas 2:45. Als gij deze dingen zegt, zo doet gij ook ons smaadheid aan.

Merk op: Zulke berispingen, die als verwijten opgenomen worden, en als zodanig gehaat, zullen gewis in de ergste rampen veranderen. Als hier gezegd wordt: *Zij hebben geen lust in het woord,* wordt meer bedoeld dan is uitgedrukt, "zij hebben er tegenzin in, hun hart komt er tegen in opstand, het brengt het buiten zichzelf en vertoornt hun bedorven zin, en zij zijn gereed, die hen berispen aan te vliegen en hun de ogen uit te rukken." En hoe kunnen deze verwachten, dat het woord des Heeren enige troost zou spreken tot hen, die er geen lust in hebben, maar liever overal elders zijn dan onder het gehoor?

2. Zij waren buitensporig gehecht aan de wereld, en zij hingen er aan met hun hele hart, vers 13. *Van hun kleinste aan tot hun grootste toe,* oud en jong, rijk en arm, hoog en laag, van wat stand, rang of beroep ook, pleegt *een ieder van hen geldgierigheid,* begerig naar vuil gewin, *per fas per nefas-recht of onrecht,* en dit maakte hen tot verdrukkers en geweldplegers, vers 6, 7, want van dat kwaad, en van alle ander kwaad, is de geldgierigheid de bittere wortel. Ja, en dit verhardde hun harten tegen het woord van God en Zijn profeten. Het waren de hebzuchtige Farizeën, die Christus beschimpten, Lukas 16:14.

3. Zij waren onbeschaamd geworden in de zonde, ongevoelig voor schande. Na 't bewijs van zo'n zware aanklacht van in 't oog lopende misdaden tegen hen, was het zeer gepast te vragen, vers 15 :*Zijn zij beschaamd, omdat zij gruwelen bedreven hebben,* die zo'n verwijt zijn aan hun zede en godsdienst? Bloosden zij, als ze overtuigd worden, en erkenden zij, dat het aan hen was om beschaamd van aangezicht te zijn? Zo ja, dan is er nog hoop voor hen. Maar helaas, de deugd vertoonde zich niet eens in deze kleur onder hen, hun harten waren zo verhard, *dat zij zich in 't minst niet schaamden, en ook niet wisten van schaamrood te maken,* zo hebben zij hun aangezicht verstijfd. Zelfs roemden zij in hun goddeloosheid, en stelden zich openlijk tegen de overtuiging, die hen vernedert en tot berouw gebracht moest hebben. Zij besloten om het brutaal vol te houden tegen God zelf en hun schuld niet te erkennen. Sommigen laten dit slaan op de priesters en profeten, die het volk lichtelijk geheeld hadden en hun gezegd, dat zij vrede zouden hebben, en toch niet beschaamd waren over hun verraad en valsheid, neen zelfs niet, toen de uitslag het tegendeel bewees en hen in 't ongelijk stelde. De schaamtelozen staan buiten de genade en hun geval is hopeloos. Maar die zich niet willen onderwerpen aan boetvaardige schaamte, en menen, dat hun die niet past, zullen niet ontsnappen aan een volkomen verderf, want er volgt: *daarom zullen zij vallen onder de vallenden:* ze zullen hun deel hebben met hen, die geheel teniet gedaan zijn, en als God het volk in Zijn toorn bezoekt, zullen zij zeker bevende gemaakt en neergeworpen worden, omdat zij niet wilden blozen.

Merk op: Zij, die zondigen en niet kunnen blozen, zijn er nu slecht aan toe, en binnenkort zal het nog erger met hen worden. Eerst verhardden zij zich en wilden niet blozen, daarna waren zij zo verhard, dat ze niet konden. Quod urum habebant in melis bonum perdunt peccandi verecundiam. -Zij hebben de enige goede eigenschap verloren, die eens onder hun vele slechte eigenschappen gemengd was, namelijk schaamte over hun daden. -Senec. De Vit. Beat.

III. Zij worden herinnerd aan de goede raad, die hun dikwijls, maar tevergeefs, gegeven was. Hun was veel voorgehouden, met gering resultaat.

1. Bij wijze van raad, betreffende hun plicht, vers 16. God was gewoon tot hen te zeggen: *Staat op de wegen en ziet toe,* dat wil zeggen:

a. Hij wilde hen tot nadenken brengen, niet haastig voortgaan, maar zoals reizigers onder weg doen, die bezorgd zijn om de goede weg te vinden, en daarom stilstaan en er naar vragen. Als zij enige reden hebben om te denken, dat zij verdwaald zijn, zijn ze niet gerust, voor hun verlangen voldaan is. Och, dat men zo *wijs wilde zijn voor zijn ziel,* en het pad voor zijn voet wilde overwegen, als iemand, die gelooft, dat wettig of onwettig van niet minder belang voor ons is, dan de goede weg en de verkeerde voor de reiziger.

b. Hij wilde, dat ze vroegere geslachten zouden vragen, de waarneming en ervaring van hen, die voor hen waren. Vraag toch naar het vorige geslacht, en bereid u tot de onderzoeking

hunner vaderen," Job 8:8, vraag uw vader, uw ouden, Deuteronomium 32:7, en gij zult bevinden, dat de weg van de godzaligheid en rechtvaardigheid altijd de weg geweest is, die God gekozen en gezegend heeft en waarin mensen voorspoedig zijn geweest. Vraag naar de *oude paden,* de paden, door Gods wet geordineerd, het geschreven woord, de juiste maat van vroegere geslachten. Vraag naar de paden, die de aartsvaders voor u bewandelden, Abraham, Izak en Jakob, en als gij hoopt de beloften te erven, die hun gedaan zijn, treedt dan in hun voetstappen. *Vraag naar de oude paden, waar toch de goede weg is?* Wij moeten ons niet alleen laten leiden door vroegere geslachten, alsof het geschreven woord en zijn ouderdom alleen voldoende waren om ons pad voor te schrijven. Neen, er is een "pad van de eeuw, dal de ongerechtige lieden betreden hebben," Job 22:15. Maar als wij vragen naar de oude paden, dan is dat alleen om de "goede weg" te vinden, de grote weg voor de oprechte.

Merk op de weg van de godsdienst en van de godzaligheid is een goede oude weg, de weg, die alle heiligen in alle eeuwen hebben gewandeld.

c. Hij wil, dat ze besluiten zullen, naar de uitkomst van dit onderzoek te handelen. Wanneer gij uitgevonden zult hebben welke de goede weg is, *wandelt daarin,* handelt dienovereenkomstig en volhardt daarin. Sommigen menen, dat deze raad is gegeven ten opzichte van de worsteling tussen de ware en valse profeten, tussen hen, die zeiden, dat ze vrede zouden hebben, en degenen, die moeite voorspelden, zij beweerden, dat zij niet wisten wie te geloven. *Staat op de wegen,* zegt God, "en zie, en onderzoekt, welke van de twee overeenstemt met het geschreven woord en de gewone gang van Gods voorzienigheid, welke van die u de goede weg wijst en handelt daarnaar".

d. Hij verzekert hun, dat, indien zij alzo doen, het welvaren en de verzadiging hunner eigene ziel verzekerd is. "Wandelt in de goede oude paden," en gij zult ondervinden, dat daarin te wandelen aangenaam en gemakkelijk zal zijn, gij zult beide God en u zelf genieten, en de weg zal u tot uw ware rust voeren. Al kost het u enige moeite, in die weg te wandelen, gij zult aan het einde overvloedige beloning vinden.

e. Hij klaagt, dat deze goede raad, zo redelijk en zo geschikt voor hen, niet aangenomen wordt: "Maar zij zeggen: wij zullen daarin niet wandelen." Niet alleen willen wij de moeite niet doen te vragen *welke de goede weg is,* maar als die ons wordt gewezen en wij kunnen daar niets tegen inbrengen, toch willen wij ons zelf en onze lust niet in zoverre verloochenen, dat wij *daarin wandelen.* De menigte gaat haar verderf tegemoet, louter door onwilligheid.

2. Door vermaning aangaande het gevaar, omdat zij onvatbaar bleken voor redenering, gaat God anders met hen te werk, door kleinere oordelen bedreigt Hij met grotere en zendt Zijn profeten om daarvan verklaring te geven en hun zo vrees in te boezemen voor het naderend gevaar, vers 17. *Ik heb ook wachters over ulieden gesteld.* Gods dienaren zijn wachters, en het is grote genade, dat God ze over ons stelt. Let nu hierop:

a. Dat deze wachters luide waarschuwen. Dit was de last hunner profetie, zij riepen telkens weer: "Luistert naar het geluid van de bazuin", God in Zijn voorzienigheid, blaast de bazuin, Zacheria 9:14, de wachters horen het en hun hart vergaat, Jesaja 4:19, en zij moeten anderen opwekken er ook naar te luisteren, te horen naar des Heeren pleitrede, de stem van de voorzienigheid op te merken en ter harte nemen.

b. Deze luide waarschuwing in de wind geslagen. Maar zij zeiden: *Wij zullen niet luisteren*, wij zullen niet horen, wij zullen geen acht geven, wij zullen niet geloven, de profeten kunnen zichzelf en ons de moeite wel sparen. De reden, waarom zondaars omkomen, is, dat zij niet luisteren naar het geluid van de bazuin, en de reden van hun niet-doen is dat zij niet willen, en zij willen niet omdat zij niet willen, dat is, zij zijn hoogst onredelijk. Men kan gemakkelijker met de redenering van tien dan met de wil van een klaar komen.

Jeremia 6:18-30

Hier,

I. Beroept God zich op alle naburen, ja op de gehele wereld, dat Zijn behandeling van Juda en Jeruzalem rechtvaardig is, vers 18, 19. *Hoort, gij heidenen, en* in ‘t bijzonder, *verneem o gij vergadering* van de machtigen, van de grote mannen onder de volken, die acht geeft op staatszaken rondom u en daarover nadenkt. Merkt op hetgeen thans geschiedt met Juda en Jeruzalem, gij verneemt de verwoesting, die over hen komt, de aarde weerklinkt ervan, beeft er onder, gij allen verbaast u, dat *Ik een kwaad breng over dit volk,* dat met Mij in een verbond staat, dat Mijn eigendom is, dat Mij dient en grotelijks door Mij begenadigd is, gij wilt vragen: "Waarom heeft de Heere aan dit land alzo gedaan?" Deuteronomium 29:24. Weet dan,

1. Dat dit het natuurlijk gevolg is hunner listige handelingen. Het kwaad, over hen gebracht, is *de vrucht hunner gedachten. Zij* meenden zich te sterken door hun verbond met mensen, en hebben zich daardoor juist verzwakt en verminderd, zij hebben zich verraden en tentoongesteld.

2. Dat het de rechtmatige straf is voor hun ongehoorzaamheid en opstand. God brengt over hen niets dan de vloek van de wet, omdat zij de geboden van de wet hebben geschonden. Het is, omdat zij *niet hebben gemerkt op Mijn woorden en Mijn wet verworpen,* op geen enkel woord dat Ik tot hen gesproken heb, acht gegeven, maar alle verworpen. Zij zouden nimmer door de oordelen van Gods hand zijn getroffen indien zij niet hadden geweigerd, door de oordelen Zijns monds bestuurd te worden: daarom kunnen zij niet zeggen, dat Ik hun onrecht heb gedaan."

II. God verwerpt hun pleit, als zij zich op hun uitwendige dienst beroepen als voldoende om al hun zonden te bedekken. Helaas, het is een ijdel pleiten, vers 20. *Waartoe zal dan de wierook voor Mij uit Scheba komen en de beste kalmus uit verre landen,* om gebrand te worden als een reukoffer op het gouden altaar, al is dat reukwerk het beste en van verre gehaald? "Wat geef Ik om uw brandoffers en uw slachtoffers?" Zij kunnen Gode geen voordeel brengen (wat geen enkel offer kan doen), Psalm 50:9 maar zij behagen Hem ook niet, want dat doet alleen het offer van de oprechten, dat van de goddelozen is *Hem een gruwel.* Slachtoffer en reukoffer moesten berouw bij hen wekken, en hen wijzen op de Middelaar en hun geloof in Hem sterken. Bij dit goed gebruik waren ze Hem welbehagelijk, God nam ze aan en tevens degenen, die ze brachten. Maar werden ze aangeboden met de bedoeling, dat God daardoor hun schuldenaar werd, en dat zij daardoor een vrijbrief kochten om te zondigen, dan waren die offers Hem niet welbehagelijk, veeleer een gruwel.

III. Hij voorspelt de verwoesting, die over hen zal komen.

1. God besluit tot hun verderf, omdat zij zich niet willen bekeren, vers 21 :*Ik zal voor dit volk allerlei aanstoot stellen,* niet om te zondigen, maar om in moeite te geraken. Degenen, die God getekend heeft door de verwoesting, verwart en verijdelt hij in hun raadslagen, en bemoeilijkt en verhindert alle middelen die zij voor hun eigen veiligheid uitdenken. De vijandelijke troepen, die zij ontmoeten waar zij ook gaan, zijn hun een struikelblok, in iedere hoek struikelen zij over hen en worden verbrijzeld: *De vaders en de kinderen tezamen zullen omkomen.* noch de vaders met hun wijsheid noch de zoons met hun kracht en moed zullen ontkomen of de vijand overmogen. De zonen, die met hun vaders hebben gezondigd, zullen

met hen vallen. Zelfs *de natuur en zijn metgezel zullen omkomen* en niet in staat zijn, zichzelf of elkaar te helpen.

2. Hij zal de Chaldeën gebruiken als werktuigen, wat God ook doen wil, voor alles zal Hij de juiste instrumenten uitkiezen. Dit is een volk *uit het land van het noorden, uit de zijden van de aarde.* Babylon lag ver weg in het noorden, en enkele van de landen, die aan de koning van Babel onderworpen waren en hulptroepen moesten leveren, lagen nog veel verder weg. Deze moeten in Zijn dienst gebruikt worden vers 22, 23. Want:

a. Het is een zeer talrijk volk, *een grote natie,* hetgeen hun inval nog geduchter zal maken.

b. Het is een krijgshaftig volk. *Boog en spies zullen zij voeren,* en ze op die tijd wel weten te hanteren, want zij zijn erin bedreven. *Zij rijden op paarden,* trekken daardoor te sneller voorwaarts en zijn in de strijd te voortvarender. Geen volk had toen betere ruiterij in het veld gebracht dan de Chaldeën.

c. Het is een wreed volk. *Zij zijn wreed en zullen niet barmhartig zijn,* fel op buit en trots op hun zegepraal. Zij beroemen zich als ze alles rondom verschrikken, *hun stem bruist als de zee.* En

d. Zij hebben het bijzonder op Juda en Jeruzalem voorzien en hopen zich grotenlijks te verrijken met de buit van dat welbekende land. Zij *zijn toegerust als een man ten oorlog tegen u, o dochter Zions!* De zonden van het volk, dat God beweert te dienen, maken het een gemakkelijke prooi voor degenen, die zowel Gods als hun vijand is.

IV. Hij beschrijft de zeer grote ontsteltenis, die over Juda en Jeruzalem komen zal bij de nadering van die geduchte vijand, vers 24-26

1. Zij erkennen zelf hun vreze, op de eerste tijden, van het aanrukken des vijands: *Wij hebben zijn gerucht gehoord, onze handen zijn slap geworden,* Wij hebben geen moed enige tegenstand te bieden, *benauwdheid heeft ons aangegrepen,* wij zijn terstond in een uiterste vrees geworpen, *gelijk een barende vrouw.* Zie, schuldbesef maakt een mens verslagen op de nadering van welk dringend onheil ook. Wat kunnen zij voor zichzelf hopen, die God tot hun vijand hebben gemaakt?

2. Zij blijven als bij afspraak in hun huizen en durven hun hoofd niet buiten steken, want ofschoon zij niet anders konden verwachten dan dat des vijands zwaard hen ten laatste zou vinden, toch zullen zij liever lafhartig sterven dan enig gevaar te lopen, door gevecht of vlucht. Aldus spreken zij tot elkaar: *Ga niet uit in het veld,* om daar enige lijftocht te halen, noch *wandel op de weg,* waag het niet naar kerk of markt te gaan, gij loopt gevaar als ge dat doet, want "het zwaard des vijands is er en schrik van rondom, de wegen houden op" als in Joëls dagen, Richteren 5:6. Laat dit ons opwekken, wanneer wij in veiligheid onze wegen gaan en niemand ons verschrikt, dat wij God danken voor ons aandeel aan de algemene gerustheid.

3. De profeet roept het volk op, de verwoesting, die over hen komt, droevig te betreuren: *o dochter Mijns volks,* hoor, hoe uw God u oproept om te wenen en te rouwen, en antwoord op Zijn roepstem: gord een zak aan, niet maar voor een dag, maar om die bestendig te dragen, strooi niet enkel as op uw hoofd, maar *wentel u in de as,* doe rouwklederen aan en maak bitter misbaar, niet gedwongen en slechts als uiterlijk vertoon, maar met de grootste oprechtheid,

zoals ouders *rouwen om een enige zoon* en troosteloos zijn omdat zij kinderloos zijn geworden. Weeklaag zo, omdat *de verstoorder u snellijk overkomt* al is hij nog niet gekomen. Hij komt, het besluit is genomen, laat ons dus de uitvoering met gepaste droefheid tegemoet gaan. Gelijk heiligen zich verblijden mogen in de hoop op Gods barmhartigheden, of schoon die hun alleen maar beloofd is, zo moeten zondaars treuren over Gods oordelen, al zijn die nog slechts bedreigd.

V. Hij stelt de profeet tot een rechter over Zijn volk, dat nu verhoord wordt, Hoofdstuk 1:10. *Ik stel u te deze dage over de volken en over de koninkrijken*. Zo stelt God hem nu tot *een wachttoren*, een schildwacht, een wachter op een toren, *onder Zijn volk*, als een rechter over hun daden, *opdat hij hun weg zou weten en keuren*, vers 27. Niet dat God iemand nodig heeft om Hem bericht te geven, integendeel wist de profeet vergelijkenderwijs weinig van hen dan door de geest van de profetie. Maar God roept dus de profeet op, dat hij zelf hun gedrag moge gadeslaan en volkomen voldaan zijn over Gods rechtvaardigheid in Zijn oordelen over hen, en met te vaster overtuiging hen daartegen te waarschuwen. God zet hem tot een wachttoren, voor allen zichtbaar en door menigeen tegengesproken, maakt hem zelfs een *vesting en sterke toren*, geeft hem moed om tegen de volksgeest in te gaan en deszelfs ongenoegen te dragen. Zij, die getrouwe vermaners zullen zijn, moeten sterk wezen als een vesting. Wanneer hij nu hun weg beproeft, zal hij twee dingen vinden:

1. Dat zij onzettend diep gezonken zijn, vers 28. *Zij zijn allen de afvalligsten van de afvalligen*, de ergste afvalligen, gelijk *een knecht van de knechten* de diepste dienstbaarheid beduidt. Zij hebben een afvallig hart, zijn ver afgevallen en vallen immers verder af. Ze schijnen vooruit te gaan, maar zij vallen af en gaan achteruit. Zij *wandelen in achterklap*, beliegen en belasteren elkaar schaamteloos, ja stellen er hun vermaak in, het is hun dagelijks bedrijf, zij geloven zelf hun laster en haten de belasterden, hoe onschuldig die ook zijn. Zij zijn koper en ijzer, onedele metalen, en niets in hen heeft enige waarde. Zij waren zilver en goud, maar zijn ontaard. Ja, zoals zij allen afvalligen zijn, zo verderven zij het ook allen, leven niet alleen zelf in ontuchtigheid, maar verleiden er ook anderen toe, ze maken ze kinderen van de hel, zeven maal erger dan zij zelf zijn. Het gaat vaak zo: zondaars worden spoedig verleiders.

2. Zij wilden van geen vermaan of bekering weten, het was een ijdele verwachting, van hen vernieuwing te hopen, want allerlei was aan hen beproefd, maar zonder baat, vers 29, 30. Hij vergelijkt hen met erts, waarin goed metaal ondersteld werd en dat daarom door de louteraar in de smeltkroes wordt geworpen, die al zijn kunst en moeite gebruikt om dat metaal te voorschijn te brengen, maar het blijkt al schuim te zijn waarin niets goeds te vinden is. God had in Zijn profeten en in Zijn voorzorgen de beste middelen gebruikt om dit volk te louteren en te zuiveren van hun goddeloosheid, maar het was alles tevergeefs. Door de onophoudelijke prediking van het woord, en een reeks van beproevingen waren zij voortdurend in het vuur gehouden, maar zonder enig resultaat. De blaasbalg is gestadig zo dicht bij het vuur gehouden, om het aan te blazen, dat hij door de hitte geschroeid is, of hij is geheel versleten door ‘t langdurig gebruik en in ‘t vuur geworpen, als waardeloos. De profeten hebben hun keel schor gepreekt door luide te getuigen tegen de zonden van Israël, en toch zijn zij niet overtuigd en vernederd. Het lood dat toen gebruikt werd om het zilver te louteren, zoals nu het kwikzilver, *is door het vuur verteerd*, en heeft zijn werk niet gedaan. *Tevergeefs heeft de smelter gesmolten*, zijn moeite is ijdel, *dewijl de bozen niet afgescheiden zijn*, er wordt geen zorg besteed, om het kostbare van het waardeloze te scheiden, om het oude zuurdeeg uit te zuiveren, om uit de gemeenschap uit te werpen hen, die, zelf verdorven, een gevaar van besmetting zijn voor anderen. Of, *hun goddeloosheid is niet weggedaan* (zoals sommigen

lezen), zij zijn nog slecht als altijd, en niets helpt om hen te scheiden van hun zonden. Zij willen zich niet laten afbrengen van hun afgoderijen en ontuchtigheden door al wat ze gehoord en gevoeld hebben, want Gods toorn is tegen hen ontstoken, en daarom wordt dat vonnis aan hen voltrokken, vers 20. *Men noemt ze een verworpen zilver*, onbruikbaar en waardeloos, zij blinken, alsof ze nog enigszins van zilver waren, maar er is geen wezenlijke deugd of goedheid onder hen te vinden en om deze reden heeft *de Heere hen verworpen.* Hij wil hen niet meer als Zijn volk erkennen, noch ook iets goeds van hen verwachten. "Hij zal ze wegdoen als schuim," Psalm 119:119, en een verterend vuur bereiden voor hen, die niet gezuiverd wilden worden door een louterend vuur. Hieruit blijkt:

a. Dat God *geen behagen heeft in de dood* en het verderf van zondaren, want Hij beproeft hen op alle wegen en manieren om hun ondergang te beletten en hen tot behoudenis bekwaam te maken. Beide, Zijn ordinantiën en Zijn voorzorgen hebben deze strekking hen te scheiden van hun zonden, en toch is het bij velen verspilde moeite. "Wij hebben voor u op de fluit gespeeld en gij hebt niet gedanst, wij hebben klaagliederen voor u gezongen, en gij hebt niet geweend." Daarom,

b. God heeft geen schuld aan de dood van zondaren en al de blaam valt terug op hen zelf. Hij verwierp hen niet voordat Hij alle geschikte middelen om hen te verbeteren had uitgeput, Hij keerde Zich niet van hen af zolang er nog enige hoop voor hen was, ook deed Hij ze niet weg als schuim voordat gebleken was, dat ze *verworpen zilver* waren.

HOOFDSTUK 7

1 Het woord, dat tot Jeremia geschied is, van den HEERE, zeggende:
2 Sta in de poort van des HEEREN huis, en roep aldaar dit woord uit, en zeg: Hoort des HEEREN woord, o gans Juda! gij, die door deze poorten ingaat, om den HEERE aan te bidden.
3 Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Maakt uw wegen en uw handelingen goed, zo zal Ik ulieden doen wonen in deze plaats.
4 Vertrouwt niet op valse woorden, zeggende: Des HEEREN tempel, des HEEREN tempel, des HEEREN tempel, zijn deze!
5 Maar indien gij uw wegen en uw handelingen waarlijk zult goed maken; indien gij waarlijk zult recht doen tussen den man en tussen zijn naaste;
6 De vreemdeling, wees en weduwe niet zult verdrukken, en geen onschuldig bloed in deze plaats vergieten; en andere goden niet zult nawandelen, ulieden ten kwade;
7 Zo zal Ik u in deze plaats, in het land, dat Ik uw vaderen gegeven heb, doen wonen van eeuw tot eeuw.
8 Ziet, gij vertrouwt u op valse woorden, die geen nut doen.
9 Zult gij stelen, doodslaan en overspel bedrijven, en valselijk zweren, en Baal roken, en andere goden nawandelen, die gij niet kent?
10 En dan komen en staan voor Mijn aangezicht in dit huis, dat naar Mijn Naam genoemd is, en zeggen: Wij zijn verlost, om al deze gruwelen te doen?
11 Is dan dit huis, dat naar Mijn Naam genoemd is, in uw ogen een spelonk der moordenaren? Ziet, Ik heb het ook gezien, spreekt de HEERE.
12 Want gaat nu henen naar Mijn plaats, die te Silo was, alwaar Ik Mijn Naam in het eerst had doen wonen; en ziet, wat Ik daaraan gedaan heb vanwege de boosheid van Mijn volk Israel.
13 En nu, omdat gijlieden al deze werken doet, spreekt de HEERE, en Ik tot u gesproken heb, vroeg op zijnde en sprekende, maar gij niet gehoord hebt, en Ik u geroepen, maar gij niet geantwoord hebt;
14 Zo zal Ik aan dit huis, dat naar Mijn Naam genoemd is, waarop gij vertrouwt, en aan deze plaats, die Ik u en uw vaderen gegeven heb, doen, gelijk als Ik aan Silo gedaan heb.
15 En Ik zal ulieden van Mijn aangezicht wegwerpen, gelijk als Ik al uw broederen, het ganse zaad van Efraim, weggeworpen heb.
16 Gij dan, bid niet voor dit volk, en hef geen geschrei noch gebed voor hen op, en loop Mij niet aan; want Ik zal u niet horen.
17 Ziet gij niet, wat zij doen in de steden van Juda, en op de straten van Jeruzalem?
18 De kinderen lezen hout op, en de vaders steken het vuur aan, en de vrouwen kneden het deeg, om gebeelde koeken te maken voor de Melecheth des hemels, en anderen goden drankofferen te offeren, om Mij verdriet aan te doen.
19 Doen zij Mij verdriet aan? spreekt de HEERE. Doen zij het zichzelven niet aan, tot beschaming huns aangezichts?
20 Daarom zegt de Heere HEERE alzo: Ziet, Mijn toorn en Mijn grimmigheid zal uitgestort worden over deze plaats, over de mensen en over de beesten, en over het geboomte des velds, en over de vrucht des aardrijks; en zal branden, en niet uitgeblust worden.
21 Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Doet uw brandofferen tot uw slachtofferen, en eet vlees.
22 Want Ik heb met uw vaderen, ten dage als Ik hen uit Egypteland uitvoerde, niet gesproken, noch hun geboden van zaken des brandoffers of slachtoffers.

23 Maar deze zaak heb Ik hun geboden, zeggende: Hoort naar Mijn stem, zo zal Ik u tot een God zijn, en gij zult Mij tot een volk zijn; en wandelt in al den weg, dien Ik u gebieden zal, opdat het u welga.
24 Doch zij hebben niet gehoord, noch hun oor geneigd, maar gewandeld in de raadslagen, in het goeddunken van hun boos hart; en zij zijn achterwaarts gekeerd, en niet voorwaarts.
25 Van dien dag af, dat uw vaders uit Egypteland zijn uitgegaan, tot op dezen dag, zo heb Ik tot u gezonden al Mijn knechten, de profeten, dagelijks vroeg op zijnde en zendende.
26 Doch zij hebben naar Mij niet gehoord, noch hun oor geneigd; maar zij hebben hun nek verhard, zij hebben het erger gemaakt dan hun vaders.
27 Ook zult gij al deze woorden tot hen spreken, maar zij zullen naar u niet horen; gij zult wel tot hen roepen, maar zij zullen u niet antwoorden.
28 Daarom zeg tot hen: Dit is het volk, dat naar de stem des HEEREN, zijns Gods, niet hoort, en de tucht niet aanneemt; de waarheid is ondergegaan, en uitgeroeid van hun mond.
29 Scheer uw hoofdhaar af, o Jeruzalem! en werp het weg, en verhef een weeklacht op de hoge plaatsen; want de HEERE heeft het geslacht Zijner verbolgenheid verworpen en verlaten.
30 Want de kinderen van Juda hebben gedaan, dat kwaad is in Mijn ogen, spreekt de HEERE; zij hebben hun verfoeiselen gesteld in het huis, dat naar Mijn Naam genoemd is, om dat te verontreinigen.
31 En zij hebben gebouwd de hoogten van Tofeth, dat in het dal des zoons van Hinnom is, om hun zonen en hun dochteren met vuur te verbranden; hetwelk Ik niet heb geboden, noch in Mijn hart is opgekomen.
32 Daarom ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat het niet meer zal geheten worden Tofeth, noch dal des zoons van Hinnom, maar moorddal; en zij zullen ze in Tofeth begraven, omdat er geen plaats zal zijn.
33 En de dode lichamen dezes volks zullen het gevogelte des hemels, en het gedierte der aarde tot spijze zijn, en niemand zal ze afschrikken.
34 En Ik zal uit de steden van Juda en uit de straten van Jeruzalem doen ophouden de stem der vrolijkheid en de stem der vreugde, de stem des bruidegoms en de stem der bruid; want het land zal tot een verwoesting worden.

Nadat de profeet in Gods naam het volk heeft berispt over hun zonden en tegen hen getuigd en Gods oordelen aangekondigd, die over hen komen zouden, gaat dit hoofdstuk voort, met dezelfde bedoeling, met vernedering en opwekking.

I. Hij toont hun de krachteloosheid van de redenering, waarop ze zich zozeer verlieten, dat zij de tempel Gods onder zich hadden en volhardden in ‘t bijwonen van Zijn dienst, en tracht hun het vertrouwen te ontnemen in hun uiterlijke voorrechten en verrichtingen, vers 1 -11.

II. Hij herinnert hen aan de verlatenheid van Silo, en voorspelt, dat de verlatenheid van Jeruzalem even groot zal zijn, vers 12-16.

III. Hij vertoont de profeet hun gruwelijke afgoderijen, waarom hij zwaar tegen hen ontstoken was, vers 17-20.

IV. Hij zet het volk het grondbeginsel van de godsdienst uiteen dat te gehoorzamen beter is dan offerande", 1 Samuel 15:22, en dat God geen offeranden wilde aannemen van hen, die hardnekkiglijk volhardden in hun ongehoorzaamheid, vers 21-28.

V. Hij dreigt hun land geheel te verwoesten om hun afgoderij en goddeloosheid, en hun de slagen te vermenigvuldigen, zoals zij de zonden hadden vermenigvuldigd, vers 20-34.

Jeremia 7:1-15

Deze verzen zijn het begin van een nieuwe vermaning, die in dit en de twee volgende hoofdstukken wordt voortgezet, met in hoofdzaak dezelfde strekking als de vorige hoofdstukken, om hen tot berouw te bewegen.

Merk op:

I. De last aan de profeet gegeven, om deze vermaning te prediken, want hij had niet alleen een algemene opdracht, maar bizondere bevelen en aanwijzingen voor iedere boodschap, die hij overbracht. Dit was *een woord, dat tot hem geschiedde van de Heere,* vers 1. Er staat niet bij, wanneer deze vermaning moest worden gepredikt, maar wel,

1. Waar ze moest worden gepredikt-*in de poort van het huis des Heeren,* waardoor men binnen ging in het buitenhof, of *het hof des volks.* Het zou een belediging zijn voor de priesters, en de profeet aan hun woede blootstellen, wanneer een boodschap als deze werd overgebracht op hun terrein, maar de profeet moet niet vrezen voor het aangezicht des mensen, wanneer hij dat doet, kan hij niet getrouw zijn aan zijn God.

2. Aan wie zij moest worden gepredikt-aan de mannen van Juda, die deze poorten binnen gaan om de Heere te aanbidden, waarschijnlijk was het op een van de drie feesten, als al wat mannelijk was uit alle delen van het land moest verschijnen voor de Heere in de hoven van Zijn huis, en dat niet met lege handen, dan waren er velen bijeen, tot wie hij kon prediken, en dat was de meest gewenste tijd om hen te vermanen, niet op hun voorrechten te vertrouwen.

Merk op:

a. Zelfs zij, die belijden God te dienen, hebben nodig dat hun gepredikt wordt, zo goed als zij, die zonder godsdienst zijn.

b. Het is wenselijk, dat er gelegenheid zij om tot velen tezamen te prediken. Wijsheid gebiedt te getuigen *op de hoofdplaats van samenkomst,* en, zoals Jeremia hier, *in de deur van de poort,* van de tempelpoort.

c. Als wij opgaan om God te aanbidden, hebben wij nodig om vermaand te worden. "Hem te aanbidden in de geest, en niet te vertrouwen op het vlees," Filippenzen 3:3.

II. Inhoud en doel van de vermaning zelf. Ze wordt overgebracht in de naam van *de Heer van de Heirscharen, de God van Israël,* die de wereld regeert, maar met Zijn volk een verbond sluit. Als schepselen zijn wij gehouden op te zien tot *de Heer van de Heirscharen* als christenen tot *de God van Israël,* wat hij tot hen zei, zegt hij tot ons, het is er mee als met wat Johannes de Doper zei tot hen, die hij doopte, Mattheus 3:8, 9. "Brengt dan vruchten voort van de bekering waardig, en meent niet bij u zelf te zeggen: Wij hebben Abraham tot een vader." De profeet deelt hen hier mede,

1. Wat Gods eigen woorden waren, waarop zij kunnen vertrouwen. Kort gezegd, zij konden er op rekenen, dat, als zij zich wilden bekeren en hun leven beteren, en op de weg van de plicht tot God terugkeren, Hij hun vrede zou geven en die bevestigen, hun grieven tegemoetkomen, en op de weg van de genade tot hen terugkeren, vers 3. *Maakt uw wegen en handelingen goed.*

Dit veronderstelt, dat er veel verkeerds was in hun wegen en handelingen, vele zonden, vele overtredingen. Maar het is een groot voorbeeld van Gods gunst jegens hen, dat Hij hun toelaat zich te bekeren en hun toont, waar en hoe zij zich moeten bekeren, en belooft hen, na hun betering, aan te nemen. *Ik zal u* rustig en vreedzaam *doen wonen in deze plaats,* en de bedreiging van uw uitdrijving zal opgehouden worden. Verbetering is de eeuwige weg, en een zekere weg om het verderf te voorkomen. Hij verklaart zich nader, vers 5-7, en zegt hun in 't bizonder:

A. Welke betering hij van hen verwachtte. Zij moeten zich door en door verbeteren, zij moeten *goed maken, hun wegen en handelingen,* zij moeten zich verbeteren met beslistheid, en het moet een algehele, blijvende, volhardende verbetering zijn-niet gedeeltelijk, maar ten volle-niet gehuicheld, maar oprecht-niet weifelend, maar standvastig. Zij moeten de boom goed maken, en aldus de vrucht goed maken, ze moeten hart en hoofd goed maken, en aldus hun wegen en handelingen goed maken. In 't bijzonder.

a. Ze moeten eerlijk en recht zijn in al hun handel. Die met macht bekleed zijn, moeten *waarlijk recht doen tussen de man en zijn* naaste, zonder partijdigheid, en naar de billijkheid van het gevoel meebrengt. Ze mogen noch in vonnis, noch in overeenkomst *de vreemdeling onderdekken, de wees of de weduwe,* noch de verdrukkers aanmoedigen of beschermen, noch weigeren recht te doen hun, die het zoeken. *Zij mogen geen onschuldig bloed vergieten,* en er *deze plaats* en het land, waarin ze wonen, mee verontreinigen.

b. Zij moeten zich stiptelijk houden aan de dienst van de enige ware God. *Noch andere goden achterna wandelen,* verlang er niet naar, en luister niet naar hen, die ze in gemeenschap willen brengen met de afgodendienaars, want het is, en zal zijn, *tot uw eigen kwaad.* Wees niet alleen zo recht tegenover God, maar zo wijs voor u zelf, uw verering niet weg te werpen voor hen, die niet in staat zijn u te helpen, en daardoor Hem te tergen, die in staat is, u te vernietigen. En dit is alles, wat God van u verlangt.

B. Hij zegt hun, welke voorrechten zij, na deze verbetering, van Hem mogen verwachten, vers 7. Wend u met allen spoed tot dit verbeteringswerk, voltooi het en blijf er bij, en *Ik zal u doen wonen in deze plaats,* deze tempel, het zal uw schuilplaats en toevluchtsoord blijven, de plaats van uw troostrijke samenkomst met God en elkaar, en gij zult wonen *in het land, dat ik uw vaderen gegeven heb, van eeuw tot eeuw,* en nooit zult gij uit Gods huis of het uw verdreven worden. Hun wordt beloofd, dat zij in stilte hun nationale en godsdienstige voorrechten zullen genieten, dat zij er zich gerust in zullen verheugen: *Ik zal u hier doen wonen,* en die God een woonplaats geeft, wonen vreedzaam. Zij zullen ze genieten krachtens het verbond, krachtens het recht aan hun vaderen gegeven, niet uit gunst, maar uit de belofte. Zij zullen in 't genot ervan blijven, zonder uitdrijving of kwelling, zij zullen niet verstoord worden, veel minder beroofd, *van eeuw tot eeuw,* niets dan hun zonde kon hen buiten werpen. Een blijvende erfenis in het hemelse Kanaän wordt hiermee verzekerd aan alle die godzaliglijk en eerlijk leven. En de Latijnse lezing noemt nog een voorrecht, vers 3, 7. *Habitabo vobiscum-Ik zal met u wonen in deze plaats,* en wij zouden Kanaän zelf nog een onaangename woonplaats vinden, als God daar niet bij ons woonde.

2. Dat zijn de leugenachtige woorden van hun eigen hart, waarop zij niet moesten vertrouwen. Hij waarschuwt hen tegen dit zelfbedrog, vers 4 :*Vertrouwt niet op leugenachtige woorden*. U is gezegd op welke wijze en onder welke voorwaarden gij gerust, veilig en gelukkig kunt zijn, vlei u nu niet met de gedachte, dat gij dat ook kunt zijn op andere voorwaarden, of op enige

andere wijze. Toch beschuldigt hij hen van dit zelfbedrog, voortkomende uit ijdelheid, vers 8 :*Zie* het is duidelijk, *dat gij op leugenachtige woorden vertrouwt,* ondanks hetgeen tot u gezegd is: gij vertrouwt op *woorden, die geen nut doen,* gij vertrouwt op een redenering, die u geen dienst zal doen. Die de woorden van de waarheid licht achten, nemen hun toevlucht tot valse woorden, die geen nut kunnen doen. Die leugenachtige woorden nu waren, *De tempel van de Heer, de tempel van de Heer, de tempel van de Heer zijn deze.* Deze gebouwen, de hoven, het heilige en het heilige van de heiligen zijn de *tempel van de Heer* gebouwd op Zijn bevel tot Zijn verheerlijking hier woont Hij, hier wordt Hij aangebeden, hier komen wij jaarlijks drie maal tezamen om Hem als onze koning, in Zijn paleis hulde te brengen. Dat was, naar hun mening voldoende, om te maken, dat Gods gunst hun bij bleef en Gods oordelen niet over hen kwamen. Als de profeten hun zeiden, hoe zondig zij waren, en hoe ellendig waarschijnlijk tevens, beriepen zij zich steeds op de tempel: Hoe kunnen zij het een of het ander zijn, zo lang wij die heilige, gelukkige plaats onder ons hebben? De profeet herhaalt het, omdat zij het bij elke gelegenheid herhaalden. Het was de spreekwijze van die tijd, het was in hun mond bij iedere gelegenheid. Als zij een opwekkende prediking hoorden, als zij iets nieuws hoorden, dat hun een schok gaf, susten zij zich weer in slaap met: Het kan niet anders dan goed met ons zijn, want wij hebben *de tempel des Heeren in ons midden.*

Merk op, de voorrechten van een *schijn van godzaligheid* zijn dikwijls de trots en het vertrouwen van hen, die vreemdelingen en vijanden van de kracht van de godzaligheid zijn. Het is een gewoon verschijnsel, dat zij, die het verst van God af zijn, zich het meest er op beroemen, dat zij dicht bij de kerk zijn. "Zij zijn hovaardig om des heiligen bergs wille," Zeph. 3:11, alsof Gods genade zo vast aan hen verbonden was, dat zij Zijn rechtvaardigheid konden uittergen. Om hen nu te overtuigen, wat een nietige redenering dit was, en hoe weinig bun die baten zou:

A. Toont hij hun de grove ongerijmdheid van de zaak op zich zelf. Als zij maar iets wisten van de *tempel des Heeren,* of van de *Heer van de tempel,* moesten zij wel denken, dat die redenering, als verontschuldiging van hun zonde tegen God, of om Gods oordeel tegen hen op te houden, de meest bespottelijke onzin was.

a. God is een heilig God, maar deze redenering maakte Hem tot de patroon van de zonde, van de ergste zonde, die zelfs door het licht van de natuur veroordeeld wordt, vers 9, 10. Wat, zegt hij, *zult gij stelen doodslaan en overspel bedrijven,* en schuldig zijn aan de laagste ontuchtigheden, en waartegen getuigd door het gemeenschappelijk belang, zowel als het gezond verstand, van het mensdom? *Zult gij valselijk zweren,* een misdaad waarvan alle volken (die met het geloof aan God eerbied hadden voor de eed) steeds een afschuw gehad hebben? *Zult gij Baäl roken,* een mesthoop-godheid, die poseert als mededinger van de grote Jahweh, en, niet tevreden daarmee, *zult gij andere goden nawandelen, die gij niet kent,* en door al deze misdaden God stoutelijk beledigen, beide als de *Heere van de heirscharen* en als de *God van Israël?* Wilt gij een God, van Wiens macht en goedheid, gij zo’n lange ervaring hebt, verwisselen voor goden van wier bekwaamheid en gewilligheid om te helpen, gij niets weet? En, wanneer gij aldus het ergst mogelijke tegen God gedaan hebt, zult gij dan uw gelaat zozeer verstijven, om *voor Hem te komen staan in dit Huis, dat naar Zijn naam genoemd is* en waarin Zijn naam aangeroepen wordt-voor Hem te staan als dienaars, die Zijn bevelen afwachten, als smekelingen, die Zijn gunst verwachten? Zult gij openlijk rebelleren tegen Hem, en toch u scharen onder Zijn onderdanen, en wel onder de beste? Daartoe denkt gij, lijkt het wel, dat Hij of uw goddeloze praktijken niet ontdekt, of dat ze Hem niet mishagen, en dit te denken is hetzelfde als Hem de grootst mogelijke oneer aan te doen. Het is alsof gij wilt zeggen, *Wij zijn*

verlost om al deze gruwelen te doen. Als zij al niet de moed hadden dit te zeggen, *totidem verbis- met zoveel woorden,* toch verkondigden hun handelingen het luide. Zij moesten wel erkennen, dat God, ja hun eigen God, hen menigmaal verlost had, en hen tot dadelijke hulp was geweest, terwijl zij anders hadden moeten omkomen. Door hen te verlossen toonde Hij, hen terug te willen voeren, en hen door goedheid tot berouw te brengen, maar zij besloten niettemin in hun gruwelen te volharden. Zo gauw ze verlost waren (als van ouds in de dagen van de Richteren) "deden zij weer, wat kwaad was in de ogen des Heeren," wat inderdaad wilde zeggen, in lijnrechte tegenspraak met de ware strekking en bedoeling van wat God aan hen gedaan had, dat God hen verlost had om hen in staat te stellen tegen Hem te rebelleren, door te ruimer aan hun afgoden te offeren.

Merk op: Zij, die voortgaan te zondigen omdat de genade overvloedig is geweest, of, opdat de genade te meerder worde, maken inderdaad Christus tot een dienaar van de zonde. Sommigen vatten dit aldus op: gij stelt u voor God met uw brandoffers en zondoffers en zegt dan: Wij *zijn verlost,* wij zijn bevrijd van onze schuld, ze zal ons nu geen schade meer doen, dit alles dient slechts om de wereld te verblinden en de mond van de consciëntie te stoppen opdat gij te gemakkelijker voor u zelf en te aannemelijker voor anderen, al deze gruwelen kunt doen.

b. Zijn tempel was een heilige plaats, maar uw pleitgrond maakt ervan een bescherming voor de onheiligste mensen: *Is dit huis, dat naar Mijn naam genoemd is* en als blijvend teken staat in Gods koninkrijk, in het midden van de mensen geplaatst tegenover het koninkrijk van zonde en satan, is *dat in uw ogen een spelonk van de moordenaren?* Meent gij, dat het slechts gebouwd is als verzamelen schuilplaats en toevluchtsoord voor de laagste van de misdadigers? Neen, al waren de hoornen des altaars heilig voor de man, die een ander onvoorziens doodde, dat waren zij niet voor een moordenaar met voorbedachten rade, noch voor iemand, die zich om een andere misdaad daar trachtte te redden, Exodus 21:14, 1 Koningen 2:29. Zij, die menen met een Christennaam onchristelijke praktijken te verontschuldigen, en te stouter en schaamtelozer zondigen, omdat er een zondoffer bestaat, maken inderdaad Gods Huis een moordenaarskuil, gelijk de priesters in Christus' dagen, Mattheus 21:13. Maar zouden zij God daarmee niet misleiden? Neen, *Ik heb het ook gezien, spreekt de Heere.* Ik heb de werkelijke ongerechtigheid gezien achter de sluier van gehuichelde vroomheid. Zie, al kunnen mensen elkaar met een schijnvroomheid bedriegen, God kunnen ze niet bedriegen.

B. Hij toont hun de onvoldoendheid van deze pleitrede, reeds lang tevoren in het geval van Silo weerlegd.

a. Zeker was Silo verwoest, hoewel Gods heiligdom er was, toen het door zijn boosheid dat heiligdom ontheiligd had vers 12. *Gaat nu henen naar mijn plaats, die te Silo was.* Waarschijnlijk was de verwoesting van die eens bloeiende stad nog te zien, men kon er ten minste haar geschiedenis nog lezen, en die kon bij het zien van de ruïnes iemand aangrijpen. Daar had Hij "Zijn naam in het hart doen wonen," daar werd de tabernakel opgezet, toen Israël eerst bezit nam van het land Kanaän, (Jozua 18:1, en daarheen gingen de stammen op, maar degenen, die de dienst des tabernakels bijwoonden, verdreven zichzelf en anderen, en daaruit ontstond *de boosheid van zijn volk Israël.* De bron was vergiftigd en wierp boze stromen uit, en wat kwam daarvan? "Gaat en ziet, wat Ik daaraan gedaan heb! Werd Silo door de tegenwoordigheid des tabernakels beschermd? Neen, God verliet hem," Psalm 78:60, zond Zijn ark in gevangenschap, sneed het huis van Eli af, dat daar de dienst waarnam. Het is zeer waarschijnlijk, dat de stad geheel verwoest is, want wij horen er nimmer meer van dan als een gedenkstuk van goddelijke wraak tegen heilige plaatsen, wanneer zij goddeloze lieden

huisvesten. Let hierop, dat Gods oordelen tegen degenen, die inderdaad tegen Hem zijn opgestaan, ofschoon zij beleden nabij Hem te leven, een waarschuwing zijn, niet te *vertrouwen op leugenachtige woorden.* Het is goed, het verleden tot spiegel te nemen en zich te laten gezeggen. "Gedenk de vrouw van Lot," gedenk Silo en de zeven gemeenten van Azië, en vergeet niet, dat ark en kandelaar roerende goederen zijn, Openbaring 2:5, Mattheus 21:43.

b. Zeker zal Silo's lot ook dat van Jeruzalem worden, als een spoedig en oprecht berouw het niet voorkomt.

Ten eerste was Jeruzalem even diep gezonken als eenmaal Silo, Gods onfeilbaar getuigenis bewijst dat, vers 13 :*Gij doet al deze werken,* gij kunt het niet loochenen. Zij volhardden evenwel hardnekkig in hun zonde, gelijk blijkt uit de getuigenis van Gods zendelingen, die tot hen gesproken hebben van terugkeer en boeten, *vroeg op zijnde en sprekende,* als wie zorg dragen, in volle ernst zijn en geen tijd verliezen willen met hun vermaan, die de geschiktste tijd kiezen om tot hen te spreken, namelijk *de morgen,* terwijl hun herders dan ten minste nuchter zijn en vrij en helder kunnen denken, maar alles was tevergeefs geweest. God had gesproken, maar zij *hadden niet gehoord,* er geen acht op geslagen zich er niet om bekommerd. Hij had hen *geroepen,* maar zij hadden *niet geantwoord,* zij hadden naar Zijn roepstem niet willen luisteren. Zie, wat God tot ons spreekt, verergert zeer wat wij tegen Hem doen.

Ten tweede. Jeruzalem zal weldra even ellendig worden als Silo ooit is geweest. *Zo zal Ik aan dit huis doen gelijk als Ik aan Silo gedaan heb,* het verwoesten en verderven, vers 14. Zij, die treden in de voetstappen van de goddeloosheid van wie voor hen waren, moesten verwachten in hetzelfde verderf te vallen, want al die dingen zijn *tot een voorbeeld geschied.* De tempel te Jeruzalem hoe sterk ook gebouwd, zal, zo goddeloosheid daarin gevonden wordt, evenmin bestaan en even gemakkelijk vermeesterd worden als de tabernakel te Silo, wanneer de dag van de wrake Gods gekomen is. *Dit huis,* zegt God, is *naar Mijn naam genoemd,* en daarom kunt gij menen dat Ik het beschermen zal. Gij vertrouwt *op het huis* en verwacht, dat het huis u beschermen zal, dit land en deze stad zijn de plaats, die Ik uw vaderen en u heb beschoren, en nu meent gij daarin zeker te wonen, zodat niets er u uit kan verdrijven, maar de mannen van Silo vleiden zich met dezelfde ijdele hoop. Een ander voorbeeld voert God aan, vers 15 de ondergang van het koninkrijk van de tien stammen, die het zaad Abrahams waren en het verbond van de besnijdenis hadden en het land bewoonden, dat God hun en hun vaderen gegeven had, en nochtans heeft hun afgoderij hen daaruit verdreven. En denkt gij nu, dat gij voor hetzelfde oordeel zult bewaard worden? Dat zult gij ongetwijfeld ondervinden, want God verandert niet en blijft Zichzelf gelijk in Zijn richterlijke oordelen. Een regel in de rechtspraak is: *ut parfum par sit ratio,* dit is, *in gelijke gevallen wordt hetzelfde oordeel gesproken.* "Gij hebt u zelf verdorven, *gelijk uw broederen, het zaad Ephraims,* en zijt hun in goddeloosheid gelijk geworden, en daarom *zal Ik ulieden van Mijn aangezicht wegwerpen, gelijk als Ik hun gedaan heb."* De verklaring hier van het oordeel gegeven, maakt het inderdaad verschrikkelijk: uit hun land geworpen te worden betekende van voor Gods aangezicht verworpen te worden, zodat Hij nimmermeer naar hen zou omzien. Waarheen wij geworpen worden maakt weinig uit, wanneer wij in de liefde Gods blijven, maar als wij uit Zijn gunst vallen, zijn wij ellendig, al blijven wij ook in ons eigen land wonen. De bedreiging, dat God hun huis zal maken als Silo, zullen wij meer ontmoeten en zien, hoe het volk Jeremia daarvan de schuld geeft, Hoofdstuk 26:6.

Jeremia 7:16-20

God had hun getoond, in de vorige verzen, dat de tempel en Zijn dienst, waarop zij roemden en vertrouwden, niet zouden baten om het gedreigde oordeel te voorkomen. Maar er was iets anders, dat hun enigszins helpen kon, en dat zij toch niet waardeerden, en wel de tussenkomst van de profeet, zijn gebeden zouden meer voor hen doen dan hun eigen redeneringen, deze steun wordt nu van hen weggenomen, en droevig inderdaad is het geval van hen, die geen deel meer hebben aan de gebeden van Gods dienaren en volk.

I. God verbiedt hier de profeet om voor hen te bidden, vers 16 :Het besluit is uitgevaardigd, hun verderf is besloten, daarom "bid gij niet voor dit volk, dat wil zeggen bid niet, dat dit gedreigde oordeel opgeschort zal worden, zij hebben gezondigd tot de dood, en daarom bid niet voor hun leven, maar voor het leven hunner zielen", 1 Johannes 5:16. Zie hier

1. Dat Gods profeten bidders zijn, Jeremia voorspelde de verwoesting van Juda en Jeruzalem, en toch bad hij voor hun behoudenis, niet wetende, dat het besluit onherroepelijk was, en het is Gods wil, dat wij zullen *bidden voor de vrede van Jeruzalem.* Zelfs als wij zondaars met verdoemenis dreigen, moeten wij bidden voor hun behoudenis, opdat zij zich mogen *bekeren en leven.* Jeremia werd gehaat, vervolgd en beschimpt, door de kinderen zijns volks, en toch bad hij voor hen, want het past ons goed voor kwaad te doen.

2. Dat Gods biddende profeten grote invloed in de hemel hebben, hoe gering hun invloed ook op aarde is. Als God besloten heeft dit volk te vernietigen, verzocht Hij de profeet, niet voor hen te bidden, omdat Hij niet wil, dat zijn gebeden onverhoord blijven (zoals met gebeden van profeten zelden het geval is). God zei tot Mozes: Laat Mij toe, Exodus 32:10.

3. Het is een slecht teken voor een volk, als God de geest van Zijn dienaren en volk weerhoudt van voor hen te bidden, en hun de hopeloosheid van hun geval zo duidelijk laat zien, dat zij geen moed meer hebben een goed woord voor hen te doen.

4. Die geen acht slaan op de prediking van goede dienaren hebben ook geen goed te verwachten van hun bidden. Indien gij niet naar ons hoort, als wij Gods woord tot u spreken, zal God niet naar ons horen, als wij uw woorden tot Hem spreken.

II. Hij geeft hem de reden op van dit verbod. De adem des gebeds is te kostbaar om verspild en weggeworpen te worden aan een volk verhard in de zonde en getekend voor de ondergang.

1. Zij zijn besloten in hun rebellie tegen God te volharden, en willen zich niet bekeren op de prediking van de profeet. Hiervoor beroept Hij zich op de profeet zelf en wat Hij gezien en opgemerkt heeft, vers 17. *Ziet gij niet wat zij doen,* openlijk en in ‘t publiek, zonder schaamte of vrees, *in de steden van Juda en in de straten van Jeruzalem?* Dit betekent beide, dat de zonde openbaar was en niet geloochend kan worden en, dat de zondaren onbeschaamd waren en niet op het rechte pad gebracht wilden worden, zij bedreven hun goddeloosheid zelfs in tegenwoordigheid van de profeet en onderzijn oog, hij zag, wat zij deden, en toch deden zij het, wat een belediging was van zijn ambt, en voor Hem, wiens dienaar hij was, en trotseerden beide. Merk nu op

A. Wat de zonde is, waarvan zij hier beschuldigd worden-het is afgoderij, vers 18. Zij bewijzen afgodische eer aan de *koningin des hemels,* de maan, aan haar beeld, of aan haar zelf, of beide.

Zij aanbaden haar waarschijnlijk onder de naam van Astaroth, of een andere van hun godinnen, verlokt door het gezicht van haar schitterende baan, en menende, dat zij verplicht waren aan haar weldadigen invloed of uit vrees voor haar bozen invloed, Job 31:26. De aanbidding van de maan was veel in gebruik bij de heidense volken, Hoofdstuk 44:17, 19. Sommigen lezen daar de "gedaante of het gewrocht des hemels." Het heelal met al zijn sieraden en krachten was het voorwerp van hun aanbidding. Zij "aanbaden het heir des hemels," Handelingen 7:21. De hulde, die zij behoorden te brengen aan hun Vorst, brachten zij aan de standbeelden, die de gevel van Zijn paleis verfraaiden, zij aanbaden de schepselen in plaats van Hem, die ze gemaakt had die dienaren in plaats van de Meester, en de gaven inplaats van de Gever. *Met de koningin des hemels* aanbaden zij *andere goden,* beelden van wat niet alleen *boven in de hemel,* maar *onder op de aarde,* en *in de wateren onder de aarde* was, want zij, die de ware God verzaken, wandelen andere goden na zonder einde. Aan deze godheden van hun eigen maaksel offeren zij koeken als hefoffer, en gieten zij drankoffers uit, alsof zij spijs en drank van hen hadden en verplicht waren hun erkentelijkheid te betonen, en zie hoe druk zij zijn, en hoe iedere hand bezig is in de dienst van deze afgoden, juist zoals zij gewoonlijk bezig waren in hun eigen werk. *De kinderen* werden uitgezonden om *hout te lezen, de vaders staken het vuur aan* om deze over te verhitten, als zij van de armere klasse waren, die geen knecht konden houden om het te doen, en liever wilden ze het zelf doen, dan dat het ongedaan zou blijven, *de vrouwen kneedden het deeg* met haar eigen handen, want, al hadden zij meiden om het te doen, zij stelden er haar eer in, haar ijver voor de afgoden te tonen door het zelf te doen. Laten wij ons onderrichten in de dienst van onze God, zelfs door dit slechte voorbeeld.

a. Laat ons *Hem eren met ons bestaan,* als die hun bestaan van Hem hebben. En eten en drinken ter ere van Hem, van wie wij ons eten en drinken hebben.

b. Laat ons niet terugdeinzen voor de zwaarste diensten, en ons niet te voornaam achten af te dalen tot de laagste, waardoor God geëerd kan worden, want niemand zal *tevergeefs op Gods altaar vuur ontsteken.* Laten wij het een eer rekenen, voor God ergens in bezig te zijn.

c. Laten wij onze kinderen groot brengen in godvruchtige daden, laat hen, zodra zij er toe in staat zijn, zich onledig houden met een of ander, dat dient om de eredienst in stand te houden.

B. Wat is de onmiddellijke strekking van deze zonde. "*Dat zij Mij tot toorn tergen, zij* kunnen er niets anders mee bedoelen. Maar vers 19, *tergen zij Mij tot toorn?* Is het omdat Ik moeilijk te voldoen ben, of licht getergd? Of zal de blaam van de verbolgenheid op Mij vallen? Neen, het is hun eigen werk, zij hebben het zichzelf te wijten, en zij allen zullen die dragen. *Is het tegen God dat zij Hem tergen?* Is Hij er slechter door? Doet het Hem enig wezenlijk nadeel? Neen, is *het niet tegen hen zelf, tot beschaming huns aangezichts?* Het is boosheid tegen God, maar het is onmachtige boosheid, het kan Hem niet schaden, neen, het is dwaze boosheid, het zal hun zelf schaden. Zij tonen hun wrevel tegen God, maar zij uiten die tegen zichzelf. Kunt gij iets anders denken dan dat een volk, zo roekeloos gesteld op zijn eigen ondergang, verlaten moet worden?

2. God is besloten om Zijn oordelen nog verder over hen te brengen, en wil Zich niet laten tegenhouden door de gebeden van de profeet. *Zo zegt de Heere God,* en wat Hij zegt, wil Hij niet herroepen, en ook kan de hele wereld het niet tegenspreken, luister er daarom naar en beef. *Zie Mijn toorn en Mijn grimmigheid zal uitgestort worden over deze plaats,* zoals de zondvloed over de oude wereld of de regen van vuur en zwavel over Sodom, sinds zij Mij willen vertoornen, moeten ze afwachten, wat er van komt. Ze zullen spoedig bevinden:

a. Dat er geen ontkomen is aan deze overstroming van vuur, door vlucht noch door verweer, het zal over deze plaats uitgestort worden, of schoon het een heilige plaats is, het huis des Heeren. Het zal komen over beide, *man en beest,* als de plagen van Egypte, en als enige daarvan, zal het de bomen des velds en de vruchten van de aarde vernielen, die zij bestemd en *bereid* hadden *voor Baäl,* en waarvan *zij koeken* hadden gemaakt *voor de koningin des hemels.*

b. Er is geen uitblussen aan. *Het zal branden en niet uitgedoofd worden,* gebeden en tranen zullen niets baten. Als Zijn *toorn maar een weinig is ontstoken,* veel meer als Hij zo hevig ontstoken is zal er geen uitdoven zijn. Gods toorn is zo'n onuitblusselijk vuur, dat de eeuwigheid zelf er geen eind aan zijn zal. *Gaat weg, gij gevloekten, in het eeuwige* vuur.

Jeremia 7:21-28

Nadat Hij het volk getoond heeft, dat de tempel hen niet zal beschermen, zolang zij die met hun goddeloosheid verontreinigen, toont God hun hier, dat hun offeranden geen verzoening voor hen kunnen doen, en niet aangenomen zullen worden, zolang zij voortgaan met hun ongehoorzaamheid. Zie met welk een verachting Hij hier spreekt van hun offerdienst, vers 21. *Doet uw brandofferen tot uw slachtofferen,* gaat er mee voort, zolang het u behaagt, doet de ene soort offer tot de andere, maakt van *brandoffers* (die geheel verbrand werden ter ere Gods) *dankoffers* (waarvan de offeraar zelf een aanmerkelijk deel had) opdat *gij vlees* moogt *eten,* want dat is het enige dat gij waarschijnlijk van uw offeranden krijgen zult, een of twee goede maaltijden van vlees, maar verwacht er niets anders van, zolang gij op deze lichtzinnige wijze leeft. *Houdt uw offeranden voor u zelf* (zo begrijpen sommigen het) laat ze aan uw eigen tafel opgediend worden, want zij zijn in genen dele aannemelijk op Gods altaar. Om te beginnen,

I. Hij toont hun, dat gehoorzaamheid het enige was, dat Hij van hen verlangde, vers 22, 23. Hij beroept zich op het oorspronkelijk verbond, waardoor zij eerst tot een volk werden, toen zij uit Egypteland uitgevoerd werden. God maakte hen tot een *koninkrijk van priesters* voor Zich, niet om onthaald te worden op hun offeranden, zoals de duivelen, die de heidenen aanbidden, die met smaak het vet van hun offeranden eten en de wijn van hun drankoffer drinken, zoals men zich voorstelt, Deuteronomium 23:38. Neen: "Zal God het vlees van stieren eten," Psalm 1:13. "Ik heb met uw vaderen niet gesproken noch hun geboden van zaken des brandoffers of des slachtoffers, iet daarvan in de eerste plaats". De voorschriften van de zedewet werden gegeven voor de instellingen van de plechtigheden, en die andere kwamen later, als proeven van hun gehoorzaamheid en als hulpmiddelen voor hun berouw en geloof. De wet van Leviticus begint aldus: "Als een mens uit u de Heere een offerande zal offeren, moet hij zo en zo doen", Leviticus 1:2, 2:1, alsof de bedoeling meer was het offeren te regelen dan het te eisen. Maar wat God beval, waartoe Hij ze verbond door Zijn hoogste gezag en waar Hij op aandrong als de voorwaarde van het verbond, was, "gehoorzaam Mijn stem, " zie Exodus 15:26, waar dit de inzetting en de ordinantie was, waardoor God hen beproefde. "Hoort met ernst naar de stem van de Heer uw God". De voorwaarde, waarop zij Gods bizonder volk waren, was dit, Exodus 19:5. "Indien gij naarstiglijk Mijn stem zult gehoorzamen". "Maak ernst met de plichten van de natuurlijke godsdienst beschouw de uitdrukkelijke instellingen uit het beginsel van gehoorzaamheid, en dan *wil Ik uw God zijn en gij zult Mijn volk zijn",* wat de grootste eer, gelukzaligheid en voldoening is, waarvoor iemand van de mensenkinderen ontvankelijk is. "Uw wandel zij regelmatig en benaarstig u in alles te voldoen aan de wil en het woord van God, *wandel* binnen de perken die Ik u gesteld heb, en *in al de wegen, die Ik u geboden heb,* en dan moogt gij verzekerd zijn dat *het wel met u zal zijn."* Zeer redelijk is hier de eis, dat wij ons laten richten door de Oneindige Wijsheid naar hetgeen past, dat Hij, die ons gemaakt heeft, ons zal gebieden, en dat Hij ons de wet zal stellen, die ons het leven geeft en onderhoudt, en zeer bemoedigend is de belofte: Laat Gods wil uw regel zijn en Zijn gunst zal uw geluk zijn.

II. Hij toont hun, dat ongehoorzaamheid het enige was waarom Hij met hen twistte. "Hij wilde hen niet berispen om hun offers, omdat zij die nalieten, zij waren geduriglijk voor Hem geweest", Psalm 50:8, zij hoopten er God mee om te kopen, en een aflaat te kopen om voort te kunnen gaan met zondigen. Daarom waarvan God hen altijd beschuldigd had, was, de overtreding van Zijn geboden in hun handel en wandel, terwijl zij die in sommige gevallen hielden bij de waarneming van hun godsdienstige plichten, vers 24, 25 enz.

1. Zij wedijverden om hun eigen wil te doen tegen de wil van God. *Zij hoorden niet* naar God en Zijn wet, zij letten daar niet op, het was hun alsof die nooit gegeven of van geen kracht was, zij *neigden hun oor niet* om er naar te luisteren, veel minder hun hart om er aan te voldoen. Maar zij wilden hun eigen zin hebben, doen wat ze zelf verkozen en niet wat hun geboden was. *Hun eigen raadslagen* waren hun gids en niet de voorschriften van goddelijke wijsheid, wat zij voor nuttig en goed houden, zullen zij volgen, al spreekt Gods Woord juist andersom. Het goeddunken van hun boos hart, de lusten en begeerlijkheden van dat hart zullen hun wet zijn, om daarin te wandelen naar de lust hunner ogen.

2. Al beginnen zij goed, zij volhardden niet maar weken spoedig af. *Zij keerden achterwaarts*, toen zij er van spraken, een hoofd op te werpen, naar Egypte terug te keren en niet onder Gods leiding *voorwaarts te gaan. Zij beloofden* zo schoon: *Alles wat de Heere tot ons zal zeggen, zullen wij doen,* als zij daarbij maar gebleven waren, zou alles wèl geweest zijn, maar in plaats van de weg van de gehoorzaamheid te bewandelen, keerden zij zich af naar het pad van de zonde en werden erger dan ooit.

3. Wanneer God boodschappers tot hen zond om hen aan Zijn geschreven woord te herinneren, namelijk de profeten, baatte ook dat niet, zij bleven ongehoorzaam. God zond hun dienaren te allen tijde, *van toen hun vaders uit Egypteland waren uitgegaan*, om hen op hun zonden opmerkzaam te maken en hen aan hun plicht te herinneren, die Hij *vroeg op zijde,* daarmee belastte, als tevoren vers 13, gelijk mannen vroeg opstaan om hun knechten tot de arbeid te roepen, maar zij waren even doof voor de profeten als voor de wet, vers 26 :*Toch hebben zij niet gehoord noch hun oor geneigd.* Dat was aldoor hun manier van doen geweest, zij hadden dezelfde stugge, weerspannige aard als die voor hen geweest waren, dat was altijd hun practijk geweest, door een boze geest ingegeven, die hen eindelijk in hun verderf voerde.

Hun handel en wandel was nog niets veranderd. Zij waren erger, niet beter *dan hun vaderen.*

a. Jeremia kan zelf tegen hen getuigen, dat zij ongehoorzaam waren, of hij zal dat spoedig ervaren, vers 27 :*Ook zult gij alle deze woorden tot hen spreken,* zult hen vooral van ongehoorzaamheid en hardnekkigheid beschuldigen. Maar zelfs dat zal niets op hen vermogen. *Zij zullen naar u niet horen,* noch acht op u geven. Gij zult gaan en *tot hen roepen* met alle mogelijke klaarheid en ernst, maar zij *zullen u niet antwoorden*, zij zullen noch u een goed antwoord geven noch zelfs enig antwoord, zij zullen op uw roepen niet komen.

b. Hij moest dus erkennen, dat zij de naam van ongehoorzaam volk verdienden, rijp voor het verderf, hij moest gaan om hun dat in hun aangezicht te zeggen, vers 28 :Zeg tot hen: *Dat is het volk, dat naar de stem des Heeren Zijn God niet hoort.* Zij zijn bekend om hun stijve nek, zij offeren de Heere hun God, maar willen niet door Hem als hun God geregeerd worden, zij willen het onderwijs van Zijn woord niet horen, noch de bestraffing van Zijn roede aannemen, zij willen door geen van beide teruggeroepen of bekeerd worden. *De waarheid is ondergegaan* onder hen: zij kunnen ze niet ontvangen, zij willen er zich niet aan onderwerpen noch zich er door laten gezeggen. Zij zullen de waarheid niet spreken, men kan geen hunner woorden geloven, want *ze is uitgeroeid van hun mond,* en leugen heeft haar vervangen. Zij zijn beide jegens God en mensen leugenaars.

Jeremia 7:29-34

Hier is:

I. Een luide oproeping om te wenen en te treuren. Jeruzalem, dat een vrolijke stad was geweest, de vreugde van de gehele aarde, moet nu *een weeklacht verheffen op de hoge plaatsen,* vers 29. De hoge plaatsen waren die, waar ze hun afgoden gediend hadden, daar moesten ze nu hun ellende bewenen, ten teken van smart en dienstbaarheid beide moest Jeruzalem *nu haar hoofdhaar afscheren en wegwerpen,* dit woord ziet op het haar van de Nazareërs, die het als teken en onderpand hunner heiliging. aan God lieten wassen, en wordt daarom *hun kroon* genoemd. Jeruzalem was een stad geweest, als een Nazareër aan God gewijd, maar moest nu *hun haar afscheren,* moest ontwijd, vernederd en van God gescheiden worden, zoals ze vroeger Hem gewijd was geworden. Voor hen, die hun heiligheid verloren hebben, is het tijd hun vreugde af te leggen.

II. Rechtvaardige oorzaak voor dit grote klaaglied gegeven.

1. De zonde van Jeruzalem verschijnt hier zeer afschuwelijk, erger dan elders, en zeer zondig, vers 30. "De kinderen van Juda, Gods belijdend volk, dat uit de wateren van Juda was voortgekomen," Jesaja 48:, "hebben gedaan wat kwaad is in Mijne ogen, onder Mijn oog, in Mijn tegenwoordigheid, zij hebben Mij in het aangezicht beledigd, waardoor zij hun overtreding nog erger gemaakt hebben", of: zij hebben gedaan wat zij wisten dat *kwaad was in Mijn ogen,* en Mij ten hoogste vertoornd. Afgoderij was de zonde, die in Gods oog alle andere zonden overtrof. Nu worden zij hier van twee dingen beschuldigd, die zij in hun afgoderij gepleegd hebben, en die zeer tergend waren.

a. Zij bedreven die zeer onbeschaamd tegenover God en trotseerden Hem: "Zij hebben hun verfoeiselen (hun afgrijselijke afgoden en derzelver altaren) gesteld in het huis, dat naar Mijn naam genoemd is, zelfs in de voorhoven des tempels, om dit te verontreinigen Manasse had het gedaan", 2 Koningen 21:7, 23:12), alsof zij meenden, dat God het door de vingers zou zien en er niet om gaf, hoezeer het Hem ook mishaagde, of alsof zij hemel en hel God en Baäl konden verzoenen. Het hart is de plaats, die God verkozen heeft, om *Zijn naam daar te zetten,* indien de zonde daar de hoogste en innigste plaats heeft, verontreinigen wij des Heeren tempel, en daarom tergt niets Hem meer dan "drekgoden in zijn hart op te zetten", Exodus.14:4.

b. Zij waren zeer barbaars jegens hun eigen kinderen, vers 31. Zij hebben vooral *de hoogten van Tofeth gebouwd,* waar het beeld van Moloch opgericht was, *in het dal des zoons van Hinnom,* in de buurt van Jeruzalem, en daar hebben zij *hun zonen en hun dochteren met vuur verbrand,* ze vermoord op de wreedst denkbare manier, om hun afgoden, die duivelen en geen goden waren, te eren of tevreden te stellen. Dit was zeker het grootste voorbeeld van Satans macht over de kinderen van de ongehoorzaamheid, en van de ontaarding en het verderf van de menselijke natuur. Men zou hopen, dat er slechts weinig gevallen van zulke barbaarse afgoderij bestonden, maar het wekt verbazing, dat er zijn, dat mensen hun natuurlijke liefde zó kunnen verloochenen en iets zó onmenselijks doen als onschuldige kinderen te verbranden, nog wel hun eigen kinderen, dat zij zó volstrekt los zelfs van natuurlijke godsdienst konden zijn om zo’n gruwel voor wettig, ja de goden aangenaam, te houden. Zeker was dit een rechtvaardig oordeel, omdat zij de heerlijkheid Gods hadden veranderd in de gelijkenis van een beest, nu had God ze overgegeven aan zulke lage neigingen, die hen erger dan het redeloze vee maakten. God zegt, dat dit was *wat Hij hen niet had geboden noch in Zijn hart was opgekomen,* dat wil

zeggen niet alleen had Hij hun niet geboden, Moloch te dienen (dit had Hij uitdrukkelijk *verboden),* maar Hij had ook nooit geboden, dat Zijn dienaren Hem met zulke offers zouden verheerlijken en hun natuurlijk zozeer geweld aandoen, het was nooit in Zijn hart opgekomen, kinderoffers te vergen en toch hadden zij Zijn dienst verlaten voor de dienst van zulke goden, die, door zulke offers te eisen, vijanden van de mens toonden te zijn.

2. De verwoesting van Jeruzalem verschijnt hier als zeer vreselijk. Dit is reeds ellende genoeg, vers 29. *De Heere heeft het geslacht van Zijn verbolgenheid verworpen en verlaten.* Zonde maakt voorwerpen van Zijn liefde tot voorwerpen Zijns toorns. En God zal degenen verwerpen en ganselijk verlaten, die zichzelf door hun onboetvaardigheid maken, *vaten des toorns, tot het verderf toebereid.* Hij kent ze niet meer als de Zijnen. Voorwaar, zeg Ik u, Ik ken u niet. Hij zal ze overgeven aan de verschrikkingen van hun eigen schuld en ze daaraan ten prooi laten.

a. De dood zal over hen triomferen, vers 32, 33. De zonde heerst tot de dood, want de dood is haar bezoldiging en haar einde. *Tofeth,* de vallei nabij Jeruzalem, *zal moorddal geheten worden,* want daar zullen menigten gedood worden, in de pogingen om uit de stad uitvallen te doen of te ontkomen, zullen zij in de handen van de belegeraars vallen. Of het zal het *dal van de verslagenen* heten, omdat daarheen de lijken van de verslagenen zullen vervoerd worden om ze te begraven, totdat er *geen plaats meer zal zijn* om graven te maken. Dit wijst op het aantal dergenen, die door het zwaard de pestilentie en de honger zullen vallen. De dood zal voorspoedig rijden, met vreselijke praal en macht, *overwinnende en opdat hij overwinne. De verslagenen des Heeren zullen vele zijn.* Dit dal van Tofeth was een plaats waarheen de burgers van Jeruzalem wandelen om zich te vermeien, maar het zou voor dat doel niet meer passen, want het zou zó vol graven worden dat er geen wandelplaats meer overschoot, en het gevaar van besmetting in de nabijheid van zoveel lijken. Daar hadden zij sommige hunner kinderen opgeofferd en aan Moloch gewijd, en daar zouden zij vallen als offers van de goddelijke gerechtigheid. Tofeth was vroeger de begraafplaats of de plaats van de verbranding geweest voor de dode lichamen van de belegeraars, toen de engel in het leger van de Assyriërs sloeg, en daarvoor was het van gisteren, dit is van ouds bereid, Jesaja 30:33. Maar zij hadden die uitredding vergeten en er een plaats van de zonde van gemaakt, nu zal God het verkeren in een begraafplaats voor de belegerden. Zinspelende op dit dal wordt de hel in het Nieuwe Testament *Gehenna, het dal Hinnoms* genoemd, want daar werden beide de ingevallen Assyriërs en de rebellerende Joden begraven, zo is de hel na de dood de ontvangplaats voor ongelovigen en huichelaars, de openlijke vijanden van Gods kerk en derzelver verraderlijke vrienden, het is de *vergadering van de doden,* bereid voor het *geslacht van Gods toorn.* Maar de slachting zal zó groot zijn dat zelfs het ruime dal van Tofeth ze niet zal kunnen bevatten, en eindelijk zullen er niet genoeg levenden overblijven om de doden te begraven, zodat de *dode lichamen des volks voedsel zullen zijn voor vogelen en wilde dieren* die ze zullen afweiden als krengen, en niemand zal lust of moed hebben, ze te verjagen, zoals Rispa deed ten bate van de dode lichamen van Sauls zonen, 2 Samuel 21:10. Dit was overeenkomstig de beschrijving in de wet en een deel van de vloek, Deuteronomium 28:26. "En uw dood lichaam zal aan alle gevogelte des hemels, en aan de beesten van de aarde tot spijze zijn, en niemand zal ze afschrikken," zo stemmen wet en profeten overeen aangaande de uitvoering van de oordelen. Behoorlijke begrafenis van de doden is iets menselijke, ter herinnering aan wat het dode lichaam geweest is, de tabernakel van de redelijke ziel. Ja, het is zelfs iets goddelijks, in verwachting van wat het dode lichaam ten dage van de opstanding worden zal. Het gemis van een begrafenis is soms een teken van menselijk woeden geweest tegen Gods getuigen, Openbaring 11:9. Hier wordt het bedreigd als een bewijs van Gods toorn tegen Zijn vijanden, als een teken, dat het kwaad de zondaars vervolgt tot na hun dood.

b. De vreugde zal van hen vlieden, vers 34. "Ik zal doen ophouden de stemme van de vrolijkheid. God had hen door Zijn profeten en door kleiner straffen opgeroepen om te wenen en te rouwen, maar zij hadden het omgekeerde gedaan en wilden van niets dan vreugde en blijdschap weten", Jesaja 22:12, 13. En wat was daarvan het gevolg? *Nu riep God hen tot weeklagen,* vers 29, en Hij zette Zijn roepstem kracht bij, door alle reden of lust tot vreugde en blijdschap weg te nemen. Zij, die niet willen wenen zullen wenen, zij, die niet door Gods genade van hun ijdele vrolijkheid willen genezen worden, zullen door Gods gerechtigheid van alle vrolijkheid beroofd worden, want *wanneer God oordeelt, overwint Hij*. Hier wordt gedreigd, dat er niets zal zijn om zich over te verblijden. Er zal geen huwelijkspret zijn, want er zullen geen huwelijken meer wezen. De gemakken des levens zullen verdwijnen en alle zorg, om het menselijk geslacht op aarde in stand te houden, afgeworpen, er zal niet meer zijn *de stem des bruidegoms noch die van de bruid,* geen muziek, geen bruiloftsliederen. Ook de vreugde over de oogst zal ontbreken, want het land zal *woest zijn,* onbebouwd en onverzorgd. Zowel *de steden van Juda als de straten van Jeruzalem* zullen vrezen, en wanneer men er wandelt, vindt men geen oorzaak van blijdschap, geen wonder, dat men zich terugtrekt en geen lust meer voelt voor vreugde. Zo spoedig kan God de blijdschap van de blijden bederven en doen ophouden, daarom moeten wij ons altijd verheugen met beving, ons verblijden en wijs zijn.

HOOFDSTUK 8

1 Ter zelfder tijd, spreekt de HEERE, zullen zij de beenderen der koningen van Juda, en de beenderen hunner vorsten, en de beenderen der priesteren, en de beenderen der profeten, en de beenderen der inwoners van Jeruzalem, uit hun graven uithalen.
2 En zij zullen ze uitspreiden voor de zon, en voor de maan, en voor het ganse heir des hemels, die zij liefgehad, en die zij gediend, en die zij nagewandeld, en die zij gezocht hebben, en voor dewelke zij zich nedergebogen hebben; zij zullen niet verzameld noch begraven worden; tot mest op den aardbodem zullen zij zijn.
3 En de dood zal voor het leven verkoren worden, bij het ganse overblijfsel der overgeblevenen uit dit boze geslacht, in al de plaatsen der overgeblevenen, waar Ik hen henengedreven zal hebben, spreekt de HEERE der heirscharen.
4 Zeg wijders tot hen: Zo zegt de HEERE: Zal men vallen, en niet weder opstaan? Zal men afkeren, en niet wederkeren?
5 Waarom keert dan dit volk te Jeruzalem af met een altoosdurende afkering? Zij houden vast aan bedrog, zij weigeren weder te keren.
6 Ik heb geluisterd en toegehoord, zij spreken dat niet recht is, er is niemand, die berouw heeft over zijn boosheid, zeggende: Wat heb ik gedaan? Een ieder keert zich om in zijn loop, gelijk een onbesuisd paard in den strijd.
7 Zelfs een ooievaar aan den hemel weet zijn gezette tijden, en een tortelduif, en kraan, en zwaluw, nemen den tijd hunner aankomst waar; maar Mijn volk weet het recht des HEEREN niet.
8 Hoe zegt gij dan: Wij zijn wijs en de wet des HEEREN is bij ons! Ziet, waarlijk tevergeefs werkt de valse pen der schriftgeleerden.
9 De wijzen zijn beschaamd, verschrikt en gevangen; ziet, zij hebben des HEEREN woord verworpen, wat wijsheid zouden zij dan hebben?
10 Daarom zal Ik hun vrouwen aan anderen geven, hun akkers aan andere bezitters; want van den kleinste aan tot den grootste toe pleegt een ieder van hen gierigheid; van den profeet aan tot den priester toe bedrijft een ieder van hen valsheid.
11 En zij genezen de breuk van de dochter Mijns volks op het lichtste, zeggende: Vrede, vrede! doch daar is geen vrede.
12 Zijn zij beschaamd, omdat zij gruwel bedreven hebben? Ja, zij schamen zich in het minste niet, en weten niet schaamrood te worden; daarom zullen zij vallen onder de vallenden; ten tijde hunner bezoeking zullen zij struikelen, zegt de HEERE.
13 Ik zal hen voorzeker wegrapen, spreekt de HEERE; er zijn geen druiven aan den wijnstok, en geen vijgen aan den vijgeboom, ja, het blad is afgevallen; en de geboden, die Ik hun gegeven heb, die overtreden zij.
14 Waarom blijven wij zitten? Verzamelt u, en laat ons ingaan in de vaste steden, en aldaar stilzwijgen; immers heeft ons de HEERE, onze God, doen stilzwijgen, en ons met gallewater gedrenkt, omdat wij tegen den HEERE gezondigd hebben.
15 Men wacht naar vrede, maar er is niets goeds, naar tijd van genezing, maar ziet, er is verschrikking.
16 Van Dan af wordt het gesnuif zijner paarden gehoord; het ganse land beeft van het geluid der briesingen zijner sterken; en zij komen daarhenen, dat zij het land opeten en diens volheid, de stad en die daarin wonen.
17 Want ziet, Ik zend slangen, basilisken onder ulieden, tegen dewelke geen bezwering is; die zullen u bijten, spreekt de HEERE.
18 Mijn verkwikking is in droefenis; mijn hart is flauw in mij.

19 Ziet, de stem van het geschrei der dochteren mijns volks is uit zeer verren lande: Is dan de HEERE niet te Sion, is haar koning niet bij haar? Waarom hebben zij Mij vertoornd met hun gesneden beelden, met ijdelheden der vreemden?
20 De oogst is voorbijgaande, de zomer is ten einde; nog zijn wij niet verlost.
21 Ik ben gebroken vanwege de breuk der dochter mijns volks; ik ga in het zwart, ontzetting heeft mij aangegrepen.
22 Is er geen balsem in Gilead? Is er geen heelmeester aldaar? Want waarom is de gezondheid der dochter mijns volks niet gerezen?

In dit hoofdstuk gaat de profeet voort, het verderf dat God gereed was over Zijn volk te brengen, groot te maken en te rechtvaardigen, om te tonen hoe smartelijk en toch rechtvaardig het zou zijn.

I. Hij stelt de komende oordelen als zo verschrikkelijk voor, dat men naar de dood, hoezeer ook te duchten zou verlangen, vers 1-3.

II. Hij wijst de ongelukkige dwaasheid en koppigheid van dit volk aan als datgene, wat dit verderf over hen bracht, vers 4-12.

III. Hij beschrijft de grote verbijstering en ontzetting, die het hele land bij zijn nadering zou aangrijpen, vers 13-17.

IV. De profeet zelf is er zeer door getroffen. en het gaat hem aan zijn hart, vers 18-22.

Jeremia 8:1-3

Deze verzen zou men gevoegelijk aan het slot van het voorgaande hoofdstuk kunnen plaatsen, als een vervolg van de beschrijving van de vreselijke verwoesting van het land door het leger van de Chaldeën. Zij zal de gedaante van de dood zelf op wonderlijke wijze veranderen, en wel ten kwade.

I. De dood zal niet zijn, zoals hij altijd was, de rust van de doden. Wanneer Job naar het graf verlangt, is dat in de hoop, dat hij "daar zou rusten met de koningen en raadslieden van de aarde, maar nu zal de as van de doden, zelfs van koningen en vorsten, verstoord worden, en hun beenderen zullen verstrooid worden aan de mond des grafs," Psalm 141:7. Aan het slot van het vorige hoofdstuk werd gedreigd, dat de verslagenen onbegraven zouden blijven, maar hier vinden zij de graven van hen, die begraven waren door de overwinnenden vijand met boosaardige ijver geopend, die hetzij uit hebzucht, in de hoop schatten te vinden in de graven, of uit haat en woede tegen het volk, *de beenderen van de koningen van Juda en van zijn vorsten voor de dag bracht.* De waardigheid hunner graven kon hen niet beveiligen, neen, stelde ze te meer bloot om geplunderd te worden, maar het was laag en barbaars om het koninklijke stof zo te vertreden. Wij willen hopen, dat de beenderen van de goede Josia niet verstoord worden, omdat, toen hij de beenderen verbrandde van de afgodische priesters, hij de beenderen van de man Gods vromelijk beschermde, 2 Koningen 23:18. Ook de beenderen van de priesters en profeten werden opgegraven en uitgestrooid. Sommigen denken aan de valse profeten en de priesters van de afgoden, alsof God dit teken van de schande hun indrukte, maar als het Gods profeten en Zijn priesters waren, dan is dat, wat de Psalmist bedoelt als hij klaagt over de vrucht van de gewelddadigheid van de vijand, Psalm 79:1, 2. Ja, de kwaadaardige Chaldeën, die de graven van vorsten en priesters niet konden bereiken om die te schenden, wilden liever tot kleingeestigheid de toevlucht nemen dan niet mee doen, en daarom sleurden zij de beenderen van de gewone *inwoners van Jeruzalem uit hun graven.* Barbaarse volken maakten zich soms schuldig aan zulke ongerijmde en onmenselijke triomfen over hun overwonnelingen, en God liet het hier toe, als een teken van Zijn misnoegen jegens het geslacht van Zijn gramschap, en tot verschrikking van de overlevenden. De beenderen, opgegraven uit hun graven, werden verachtelijk op de grond verstrooid, om de schande groter en langduriger te maken. Zij werden uitgespreid om te drogen, om ze in triomf rond te dragen of ze als brandstof te benutten, of voor een of ander bijgelovig doel te gebruiken. *Zij zullen in de zon verspreid worden,* (want zij zullen zich niet schamen er op klaarlichte dag openlijk voor uit te komen), en *in de maan en sterren,* ja *al het heir des hemels,* waarvan zij afgoden gemaakt hebben, vers 2. Uit de vermelding van *zon, maan en sterren,* die de onverschillige toeschouwers zouden zich van dit treurspel, neemt de profeet aanleiding om te tonen hoe zij die vergood hadden, en hun de eer bewezen, die God alleen toekomt, opdat ze zouden zien, hoe weinig de aanbidding van het schepsel baat, want de schepselen, die zij aanbaden, zagen het als zij in ‘t ongeluk waren, maar gaven er niet om, en gaven hun geen verlichting, eer vonden zij het aangenaam, om beschimpt en gesmaad te zien hen, die hen beschimpt en vergood hadden. Zie hoe zij hun afgoden de eer hebben vermeerderd, om te tonen hoe wij ons moeten gedragen jegens onze God.

1. Zij hadden hen lief. Als beminlijke wezens en onbekrompen weldoeners achtten zij hen en verheugden zich in hen en daarom deden zij al wat volgt.

2. Zij dienden hen, deden al wat zij konden ter ere van hen, en vonden niets te veel, zij hielden zich aan al de wetten van het bijgeloof, zonder tegenspraak.

3. Zij wandelden hen achterna, streefden hen na te volgen en hun te gelijken, naar de eigenschappen, die van hen overgeleverd waren, die oorzaak en aanmoediging waren van veel gruwelijke goddeloosheid onder de heidenen.

4. Zij zochten, raadpleegden hen als orakels, beriepen zich op hen als rechters, smeekten hun gunst af, en baden tot hen als hun weldoeners.

5. Zij aanbaden hen en gaven hun goddelijke eer, als hebbende absolute heerschappij over hen. In ‘t licht van deze hemellichamen, die zij geëerd hadden, zullen hun dode lichamen geworpen worden, en daar gelaten, om te vergaan, en *als mest* te zijn op *het gelaat des aardrijks,* en als de zon op hen schijnt, zullen ze walgelijker en weerzinwekkender zijn. Al wat wij tot een god maken buiten de enige ware God, zal ons geen baat geven aan de andere kant van het graf, voor het lichaam niet en nog veel minder voor de ziel.

II. De dood zal nu zijn, wat hij nooit geweest is-de keus van de levenden, niet omdat er iets aangenaams aan is, integendeel, nooit nog vertoonde de dood zich in afschuwelijker, schrikwekkender gedaante dan nu, dat zij zich niet kunnen vleien met een zachte dood en een menselijke begrafenis, en toch zal ieder ding in deze wereld zo ondraaglijk worden, dat men de *dood zal kiezen boven het leven,* vers 3, niet in de hoop op en het geloof aan gelukzaligheid in een ander leven, maar in de uiterste wanhoop aan enig geluk in dit leven. Het volk is nu geslonken tot een *familie,* zo klein is *het overblijfsel van die er overgelaten zijn,* en het is een boze familie, nog even slecht als altijd, hun hart is niet vernederd en hun lusten zijn niet bedwongen. Dezen blijven in leven (en dat is alles) in de vele plaatsen, *vanwaar zij verdreven werden* door de oordelen Gods, sommigen gevangen in het land hunner vijanden, anderen als bedelaars in de omliggende landen, weer anderen voortvluchtig en zwervend daar en in hun eigen land. En, schoon zij, die stierven, een ellendige dood stierven, zo leven toch de overblijvenden, aldus uitgedreven, nog ellendiger, zodat zij *de dood boven het leven zouden kiezen,* en duizend maal wensen, dat zij gevallen waren met hen, die door het zwaard vielen. Laat dit ons genezen van een onmatige liefde tot het leven, dat het kan gebeuren dat het ons een last en een schrik wordt, en wij in grote verzoeking kunnen komen, om verschrikking en dood voorkeur te geven.

Jeremia 8:4-12

De profeet wordt hier gelast voor dit volk te plaatsen de dwaasheid van hun onboetvaardigheid, die de oorzaak was, dat het verderf over hen kwam. Zij worden hier voorgesteld als het domste, onverstandigste volk ter wereld, dat zich niet wilde laten onderrichten door al de middelen, die de Oneindige Wijsheid te baat nam om hen tot inkeer te brengen en hun geest recht te zetten en aldus het over hen komende verderf te voorkomen.

I. Zij wilden niet luisteren naar de voorschriften van de rede. In zake hun zielen wilden zij niet handelen met de voorzichtigheid, waarmee zij in andere opzichten handelden. Zondaren zouden heiligen worden, als zij zich maar mannen toonden, en als ‘t gezond verstand hen regeerde, zou de godsdienst weldra eveneens doen. *Kom, en laat ons samen redeneren, zegt de Heere,* vers 4, 5. *Zal men vallen en niet weer opstaan?* Als men eens op de grond, in het stof, valt, zal men dan niet zo gauw mogelijk weer opstaan? Zo dwaas zijn zij niet om te blijven liggen, als zij vallen. Zal iemand van de rechte weg *afkeren?* Ja, de oplettendste reiziger kan afdwalen, maar zal hij *niet wederkeren,* zodra hij het gewaar geworden is? Ja, zeker zal hij dat, met alle haast, en hij zal bedanken wie hem zijn vergissing bekend maakt. Zo doet men in andere gevallen. *Waarom keert dan dit volk te Jeruzalem af met een altoosdurende afkering?* Waarom haasten zij zich niet, als zij in zonde vervallen zijn, weer op te staan door berouw? Waarom, als zij zien, dat zij van de weg verdwaald zijn, herstellen zij hun dwaling en verbeteren zij zich niet? Niemand, die zijn verstand heeft, zal voortgaan op een weg, wanneer hij weet, dat die hem niet aan het doel van de reis zal brengen, *waarom keert dan dit volk af met een altoosdurende afkering?* Zie de aard van de zonde, zij keert af, zij keert af van de rechte weg, met alleen naar een zijpad, maar naar een verkeerd pad, van de weg af, die ten leven leidt naar dien, die tot volkomen ondergang voert. En deze afkering zal een altoosdurende afkering zijn, als de almachtige genade niet tussenbeide komt om het te beletten. De zondaar wandelt niet alleen eindeloos, maar regelrecht in zijn verderf. Dezelfde sluwheid van de verleider, die iemand tot zonde brengt, houdt hem daar ook in vast, en zij helpen mee aan hun eigen gevangenschap. Zij *houden vast aan bedrog* Zonde is een groot bedrog en zij *houden er aan vast,* zij hebben het zo lief, en zijn besloten zich er aan vast te klampen, en alle middelen, die God in ‘t werk stelt om hen van hun zonden af te scheiden, te verijdelen. De verontschuldigingen, die zij maken voor hun zonden, zijn bedrog, eveneens al hun verwachtingen van straffeloosheid, toch houden zij er aan vast, en willen niet ontgoocheld zijn, en daarom *weigeren zij terug te keren.*

Merk op, die hardnekkig op hun zondige wegen voortgaan, houden zich altijd aan een of ander bedrog vast, hebben een leugen in hun rechterhand, waardoor ze hun zonden vasthouden.

II. Zij wilden niet luisteren naar de stem van hun geweten, naar hetgeen hun eigen verstand hun zei aangaande hen zelf en hun daden, vers 6. Let er op,

1. Welke verwachting van hen gekoesterd werd, dat zij zich zouden bedenken. *Ik heb geluisterd en toegehoord.* De profeet luisterde om te vernemen welke uitwerking zijn prediking op hen had, God zelf luisterde, als één, die niet de dood des zondaars begeert, die blij is iets te horen, dat berouw doet veronderstellen, die zeker zou gelet hebben op wat in die richting te beluisteren viel, en daarop onmiddellijk met Zijn troost zou geantwoord hebben, gelijk David ervoer toen hij zei: "Ik zal belijdenis doen," Psalm 32:5. "God ziet des mensen aangezicht aan," wanneer zij iets verkeerds gedaan hebben, Job 33:20, om af te wachten wat zij vervolgens zullen doen, "Hij luistert en hoort."

2. Hoe die verwachtingen teleurgesteld zijn. *Zij spreken niet wat recht is,* gelijk Ik dacht, dat zij zouden doen. Niet alleen *deden* zij onrecht, maar zij *spraken* ook geen recht, God vernam geen goed woord van hen, niets waarop Hij hoop of gunst kon bouwen. *Daar is niemand van hen, die spreekt wat recht is, niemand die berouw heeft over zijn boosheid.* Zij, die hebben gezondigd, spreken alleen dan recht, wanneer zij spreken van berouw, en het is droevig, wanneer zij, die zoveel gedaan hebben, dat berouw nodig heeft, geen woord van berouw spreken. Niet alleen heeft God geen woord van berouw over nationale zonden van hen vernomen, waardoor de mate van de nationale schuld mocht verminderd worden, maar niemand toonde zelfs berouw over de persoonlijke goddeloosheid, waaraan hij schuldig stond.

a. Ze deden zelfs de eerste schrede niet op de weg van berouw, zij zeiden zelfs niet: *Wat heb ik gedaan?* Geen neiging daarheen, niet het geringste teken ervan. Zie, waar berouw begint met een ernstig en onpartijdig zelfonderzoek, *wat wij gedaan hebben,* voortspruitende uit een overtuiging, dat wij verkeerd hebben gehandeld.

b. Zo verre waren zij van berouw over hun zonde, dat zij vastbesloten daarin volhardden: *Een ieder keert zich om in zijn loop,* zijn goddeloze loop, de weg van de zonde, die zij gekozen en waaraan zij zich gewend hadden, *gelijk een onbesuisd paard in de strijd,* tuk op actie, en onwillig om tegengehouden te worden. Hoe het paard ten strijde snelt, wordt prachtig beschreven in Job 39:21 enz. "Het belacht de vreze en wordt niet ontsteld." Zo belacht de onbeschaamde zondaar om de bedreiging van het Woord als men om een boeman lacht, en holt met alle geweld op de instrumenten van dood en verderf in, door niets gestuit.

III. Zij wilden naar de voorschriften van de voorzienigheid niet luisteren, noch Gods stem daarin opmerken, vers 7.

1. Het is een bewijs van hun dwaasheid, dat zij, Gods volk zijnde en daarvoor in staat, Zijn bedoeling met Zijn woorden te verslaan, toch *het recht des Heeren niet weten:* zij verstaan de betekenis van barmhartigheid noch die van beproeving, weten zich er niet naar te schikken noch aan Gods bedoeling te beantwoorden. Zij weten geen gebruik te maken van de tijden van de genade, die God hun geeft wanneer Hij Zijn profeten zendt, noch naar Zijn bestraffingen te luisteren, als "Zijn stem roept in de stad. Zij weten de tekenen van de tijden niet te onderscheiden," Mattheus 16:3, en worden niet gewaar, dat God met hen handelt. Zij kennen de weg van de plicht niet, die God hun voorschrijft, hoewel die beide in hun hart en in Zijn boek geschreven staat.

2. Hij verergert hun dwaasheid, dat lagere schepselen zoveel scherpzinnigheid vertonen. *De ooievaar aan de hemel weet zijn gezette tijden* van komen en gaan, evenzo andere trekvogels, de *tortelduif, kraanvogel en zwaluw.* Door hun natuurlijk instinct gedreven, veranderen deze van woonplaats, naar het weer verandert, zij komen met de lente en vertrekken, wanneer de winter nadert, naar warmer klimaat, terwijl andere vogels in de lente gaan en tegen de winter weerkeren.

IV. Zij wilden niet luisteren naar het geschreven woord. Zij zeggen: Wij *zijn wijs,* maar hoe kunnen zij dat zeggen? vers 8. Hoe kunnen zij zo stout zijn te beweren, dat zij enige wijsheid bezitten. als zij nog dommer zijn dan de redeloze schepselen? Wel, zij achten zich wijs, omdat *de wet des Heeren bij hen* is, het boek van de wet en de uitleggers, en hun buren noemden hen om dezelfde reden wijs Deuteronomium 4:6. Toch missen hun beroeringen allen grond. Zie, *waarlijk tevergeefs werkt de pen van de Schriftgeleerden,* zeker diende de Schrift bij geen volk

tot zo weinig goeds. Zij konden evengoed zonder wet zijn geweest, en zij er geen beter gebruik van hebben gemaakt. God heeft het inderdaad zo laten schrijven, dat de mensen er wijs door kunnen worden tot zaligheid, maar voor hen is het tevergeefs geschreven, want zij zijn er niet wijzer door geworden. *De pen van de Schriftgeleerden,* van hen, die het eerst de gewijde boeken schreven, en van hen, die ze daarna uitlegden, is *vergeefs geweest,* zowel de gunst Gods als de arbeid dier schrijvers is aan hen verloren, die genade Gods is hun tevergeefs geschonken. Let op, velen zijn er, die een overvloed van genade genieten, die Bijbels en predikanten genoeg hebben, maar zij hebben ze tevergeefs, zij beantwoorden niet aan het doel dier genade. Maar men kan zeggen: Er zijn toch wijze mensen onder hen, voor wie de wet en de pen van de schrijvers niet onnut zijn geweest. Hierop luidt het antwoord: *De wijzen zijn beschaamd,* omdat zij geen beter gebruik van hun wijsheid hebben gemaakt en niet dienovereenkomstig geleefd. Zij zijn *verschrikt en gevangen,* al hun wijsheid heeft hen niet teruggehouden van die wegen, die op hun verderf uitlopen. Zij zijn in dezelfde strikken gevallen als hun naburen, die niet op zoveel wijsheid stoften, en in dezelfde verdwazing gevallen. Degenen, die meer kennis hebben dan anderen en toch niet beter handelen dan zij hebben reden zich te schamen. Zij spreken van hun wijsheid: *ziet, zij hebben des Heeren Woord verworpen,* zij wilden er niet door geregeerd worden noch Zijn regel volgen, wilden niet doen naar hun kennis en dan, *wat wijsheid is in hen?* Generlei, die iets baat, generlei, die hen helpen zal in de grote dag, hoe zij er nu zich ook op verheffen. Die wijsheid beweren te bezitten en zeggen: *Wij zijn wijs en des Heeren wet is bij ons,* zijn de priesters en valse profeten, met hen spreekt de profeet hier onomwonden.

1. Hij dreigt hen met Gods oordelen. *Hun vrouwen en akkers zullen anderen gegeven worden* vers 10, wanneer zij gevangen genomen worden, hun zegevierende vijand zal ze nemen en geven *aan wie ze zullen beërven* niet maar voor een tijd, maar voor altijd zullen die ze verkrijgen en hun kinderen nalaten. En vers 12, met al hun roemen op wijsheid en heiligheid, *zullen ze vallen onder de vallenden,* want *zo de blinde de blinde leidt, zullen ze beiden in de gracht vallen. In de tijd hunner bezoeking,* wanneer naar de goddeloosheid van hun land onderzoek wordt gedaan, zal bevonden worden, dat zij meer gedaan hebben dan iemand, daarom zullen zij zeker nedergeworpen en uitgeworpen worden.

2. Hij geeft reden voor deze oordelen, vers 10-12, dezelfde reden, als wij tevoren vonden voor hun goddeloosheid, Hoofdstuk 6:13-15, daar spraken wij er reeds van.

a. Zij waren begerig naar de rijkdom van deze wereld, wat reeds in elkeen slecht is, maar vooral in profeten en priesters, die het best bekend moesten zijn met een andere wereld en daarom van de tegenwoordige afgestorven. Maar dezen, "van de kleinste tot de grootste, hadden zich overgegeven aan geldgierigheid. Hare priesters leren om loon, en haar profeten waarzeggen om geld," Micha 3:11.

b. Zij nemen het niet ter harte, als zij liegen, zelfs niet wanneer zij als priesters en profeten spreken: *ieder spreekt valselijk* ziet de ene weg uit, maar wandelt op een andere. Oprechtheid bestaat niet meer onder hen.

c. Zij vleiden het volk in zijn zonden, en bereidden het voor het verderf. Zij beweerden geneesmeesters van de staat te zijn, maar wisten geen goede middelen voor de toenemende krankheden, zij *genazen ze op het lichtst,* brachten de patiënt om door pijnstillende middelen en susten vrees en klachten met: *Vrede, vrede,* alles is wel, er is geen gevaar, terwijl de God des hemels voortgaat met hen te richten, zodat alle vrede vergaat.

d. Toen het openbaar werd, dat zij hun patiënten zo onverantwoordelijk mishandelden, schaamden zij zich niet maar beroemden er zich zelf op, vers 12. Zij *weten niet schaamrood te worden*, zo zeer hadden zij alle gevoel van deugd en eer uitgeschud. Wanneer zij van hun grove bedriegerijen overtuigd werden, trachtten zij ze nog te bewimpelen en lachten om degenen, die zij bedrogen hadden. Dezulken waren rijp voor het verderf.

Jeremia 8:13-22

In deze verzen hebben wij

I. God bedreigende het verderf aan een zondig volk. Hij heeft hen lang verdragen, maar zij worden nog onbeschaamder, en daarom is het kwaad over hen ten volle besloten. *Ik zal ze voorzeker wegrapen,* vers 13, *verterende zal Ik ze verteren,* niet alleen voorzeker, maar geheel en al, ze vervolgen mei het een oordeel na het andere, tot zij geheel verdaan zijn, het is een "verdelging, die vastelijk besloten" is, Jesaja 10:23.

1. Zij worden van hun voorraad beroofd vers 13. *Er zullen geen druiven meer zijn aan de wijnstok.* Sommigen verstaan dit als doelende op hun zonde, God kwam om naar vruchten te zoeken in Zijn wijngaard, zoeken de vrucht op deze vijgeboom, maar geen vindende (als Jesaja 5:2, Lukas 13:6), ja, er waren zelfs geen bladeren, Mattheus 21:19. Maar het schijnt eer te spreken van Gods oordelen over hen en is dan letterlijk bedoeld. De vijand zal de vruchten van de aarde nemen, de druiven en vijgen afplukken en zelfs het loof afstropen. Of, figuurlijk, zij zullen al hun gemak verliezen en niets overhouden, dat hun hart vrolijk kan maken. *Wat Ik hun gegeven heb, zal van hen voorbijgaan.* Bedenk, dat Gods gaven voorwaardelijk zijn, en bij niet-vervulling van de voorwaarde teruggenomen worden. Genadegiften, die misbruikt worden, gaan verloren, en het is rechtvaardig van God, zo te doen.

2. Zij worden omringd door tegenspoed en aangegrepen door ellende, vers 17. *Ik zend slangen, basilieken onder ulieden,* namelijk het Chaldeeuwse leger, vurige slangen, vliegende slangen, die zullen hen met hun vergiftige tanden bijten en dodelijke wonden veroorzaken, er zal *geen bezwering tegen die zijn,* zoals tegen sommige slangen door muziek mogelijk is. Er zijn slangen van andere aard, tegen welke geen bezwering aangewend wordt: *een dove adder, die de oren toestopt en niet luistert naar de stem des belezers.* De vijand zal zo bloedgierig zijn, dat het niet baat of men hem al vriendelijk tegenkomt of aanbiedingen doet om vrede te verkrijgen, of hun zachter te stemmen of te vertederen. Geen vrede met God, dus ook geen vrede met hen.

II. Het volk verzinkt tot wanhoop onder de druk van deze bezoekingen. Wie zonder vreze waren (toen de ellende nog ver weg was) en er mee spotten, zijn zonder hope, nu ze hen treft en hebben geen moed er zich tegen te verzetten noch ze te dragen, vers 14. Zij kunnen zich in de open dorpen niet veilig gevoelen: *Waarom blijven wij zitten? verzamelt u en laat ons* gezamenlijk *ingaan in de vaste steden.* Al konden zij niet anders verwachten dan ook daar ten laatste afgesneden te worden, toch niet zo spoedig als buiten, en daarom: *laat ons ingaan en aldaar stilzwijgen,* laat ons maar niets beproeven noch ook klagen, waartoe zou het dienen? Het is geen onderwerpen, maar een dof stilzwijgen, waartoe zij zichzelf veroordelen. Die in hun voorspoed het uitgelatenst zijn, tonen zich in tegenspoed het wanhopigst, en is hun ellende het somberst. Laat ons opmerken wat hen zo diep doet zinken.

Zij gevoelen, dat God toornig op hen is. "De Heere onze God heeft ons doen stilzwijgen, heeft ons met verbazing geslagen, ons met galwater gedrenkt, dat zowel bitter is als verdovend werkt", Psalm 60:5 "Gij hebt ons gedrenkt met zwijmelwijn". Wij hebben beter gedaan stil te zitten dan op te staan en te vallen, beter niets te zeggen dan doelloos te spreken. Wat helpt het, zo wij met ons lot twisten, als God zelf onze vijand geworden is en tegen ons strijdt? *Omdat wij tegen de Heere gezondigd hebben,* daarom zijn wij in deze nood gekomen. Dit kan gerekend worden als de uiting

a. hunner verontwaardiging. Zij schijnen met God te twisten als had Hij kwalijk met hen gehandeld, door hen te doen stilzwijgen, hun niet te vergunnen voor zichzelf te spreken en hun te zeggen, dat het was, omdat zij tegen Hem gezondigd hadden. *Zo verderft van de mensen dwaasheid hun weg, en hun hart murmureert tegen de Heere.* Of eer

b. van schuldbesef. Eindelijk erkennen zij Gods hand, tegen hen opgeheven en uitgestrekt, in de rampen, waaronder zij nu zuchten, zij erkennen, dat zij Hem tot toorn verwekt hebben, zodra Hij nu met hen twist. Zie, vroeger of later zal God zelfs de hardnekkigste er toe brengen, dat hij zijn vaderlijke zorg in Zijn gerechtigheid ziet in al de smarten waarin hij geleid wordt, en zegt, dat het Gods rechtvaardige hand is.

2. Zij gevoelen, dat de vijand hen al te hard zal behandelen, vers 16. Zij begrijpen spoedig dat verzet tegen zo'n macht niets zal uitrichten, alle moed ontzinkt hun, en wanneer een volk moedeloos wordt, zal zijn aantal niets betekenen. "Van Dan af wordt het gesnuif van zijn paarden gehoord," dat is de tijding van de overstelpende macht van de ruiterij was weldra door het gehele land verbreid, en "het gehele land beeft van het geluid van de brieschingen van zijn sterken." Zij zijn gekomen, en geen weerstand baat. "Zij komen daarheen, dat zij het land opeten en zijn volheid, de stad en die daarin wonen." Beide land en stad worden door de vijand verwoest, niet alleen de rijkdom, maar ook de bewoners. Wanneer God tegen ons is, dan schijnt alles wat tegen ons is, vreselijk, maar is Hij voor ons, dan schijnt alles ons van luttel betekenis, Romeinen 8:31.

3. Zij zijn evenzeer teleurgesteld in hun verwachting van uitredding uit de ellende, als zij verrast waren, toen de ellende verscheen, en deze dubbele teleurstelling verergert hun smart zeer.

a. De ellende kwam, toen zij ze niet verwachtten, vers 15. *Men wacht naar vrede* naar behoud van de vrede, *maar er is niets goeds,* geen goed nieuws van buiten, *men wacht naar tijd van genezing,* van voorspoed voor het volk, maar *zie, er is verschrikking,* de verschrikking van de krijg, want, gelijk er volgt, vers 16, "van Dan af wordt het gesnuif van zijn paarden gehoord." Hun valse profeten hadden geroepen: *Vrede, vrede,* waardoor de plotseling opkomende oorlog nog vreselijker werd. Deze klacht wordt wederom gehoord, Hoofdstuk 14:19.

b. De bevrijding kwam niet, toen zij die lang verwacht hadden, vers 20. *De oogst is voorbij gegaan, de zomer is ten einde,* dit is, een hele tijd is voorbij. Oogst en zomer vormen een belangrijk deel van het jaar, en wanneer die voorbij zijn, loopt het op zijn eind. De betekenis is dus deze: Het ene jaar na het andere verloopt, de ene veldtocht na de anderen, en het blijft al dezelfde ramp, er komt geen verlichting, niets dat er op gelijkt, *wij zijn niet verlost.* Ja, de goede gelegenheden zijn heen, de tijd van handelen is geweest, zomer en oogst liggen achter ons, en een treurige winter is aanstaande. De redding van Gods kerk en volk vordert vaak zeer langzaam, God houdt Zijn volk lang wachtende, om wijze en heilige redenen. Zij staan zichzelf in het licht, en grendelen hun eigen deur toe, zij worden niet verlost, omdat zij niet gereed zijn voor de verlossing.

4. Zij worden bedrogen in die dingen, waarin zij hun vertrouwen stelden en waarvan zij bevestiging van hun vrede verwachtten, vers 19. *De dochter mijns volks schreit, schreit luide, uit zeer verre landen,* om de vreemde vijand, die tegen haar komt, die uit een ver land nadert om van het hare bezit te nemen. Dit is oorzaak van haar geschrei, en wat schreit zij? Dit: is dan

de Heere niet te Zion? is haar Koning niet bij haar? Hierop had zij al de tijd zich verstout en gerekend.

a. Dat zij in haar midden de tempel Gods had en de tekenen van Zijn bijzondere tegenwoordigheid. Men verhief zich hierop, dat *de Heere te* Zion was, wat gevaar had men dan te vrezen? En daaraan bleven zij zich vastklemmen, toen de ellende over het land kwam. Het zal ons zeker welgaan, want hebben wij God niet onder ons? Maar, toen het gevaar dreigender werd, deed die ijdele hoop, waarmee men zich gevleid had, de ramp slechts vergroten.

b. Dat men de troon van het huis Davids bij zich had. Men had en de tempel en een koninkrijk, jure *divino*-bij *goddelijk recht,* Is niet haar Koning bij haar? En zal Zions God, Zions koning en Zijn koninkrijk niet beschermen? Zeker zal Hij dat, maar waarom doet Hij het niet? "Wat?" zeggen zij, "heeft Zion geen God en geen koning om haar bij te staan en te helpen, dat ze dus onderligt en ondergang haar bedreigt?" Deze uitroep, die de gedachte vertolkt, als zou Zijn macht en Zijn belofte gebroken of verzwakt zijn, en daarom antwoordt Hij onmiddellijk: *Waarom hebben zij Mij vertoornd met hun gesneden beelden?* Zij twisten met God als had Hij onvriendelijk met hen gehandeld door hen te verlaten, terwijl zij met hun afgoderij Hem daartoe gedreven hadden, zij hadden hun verbond met Hem gebroken en zich aan Zijn bescherming onttrokken. *Zij zullen zeer toornig zijn en vloeken op hun koning en hun God,* Jesaja 8:21, wanneer het hun eigen zonde is, "die scheiding maakt tussen hen en hun God," Jesaja 59:2, " zij hebben de Heere niet gevreesd, en wat zou hun dan een koning doen?" Hosea 10:3.

III. Wij horen hier de profeet zelf de ellende en het verderf zijns volks bewenen, want er zijn meer klaagliederen van Jeremia in zijn profetieën dan in het boek, dat Klaagliederen heet.

Merk op

1. Hoe diep het hem smartte. Hij was ooggetuige van de verwoesting zijns lands en zag de dingen, die hij door de geest van de profetie had voorzien. In dat voorzien, maar veel meer bij het gericht zelf roept hij uit: *Mijn hart is flauw in mij,* ik verzink, ik sterf weg bij de beschouwing dier plage, vers 18. *Mijn verkwikking is in droefenis,* ik arbeid tevergeefs, ja elke poging om het leed te verzachten verzwaart het slechts. Het is onze wijsheid en onze plicht, in de droevige omstandigheden, te doen wat wij kunnen om *verkwikking in droefenis te zoeken,* door te overdenken wat de smart mag verlichten en de grief verminderen. Maar soms is de smart van dien aard, dat, hoe meer wij ze trachten weg te nemen, zoveel sterker grijpt ze ons weer aan. Dat kan zelfs het geval zijn met zeer goede mensen, zoals de profeet, wiens ziel weigerde getroost te worden, Psalm 72:3. Hij noemt de oorzaak daarvan vers 21 *Ik ben gebroken vanwege de breuk van de dochter mijns volks,* om haar zonde en de ellende, die zij daardoor over zich gebracht heeft, daarom *ben ik zwart* en zie er zwart uit en ga in het zwart als een, die rouwt, en dat *ontzetting mij heeft aangegrepen,* zodat ik niet weet wat te doen noch waarheen mij te keren. Zie, de ellende van ons vaderland moet ons diep ter harte gaan. Een begenadigde ziel leeft met haar volk mee, is teder, treurt. Het past ons, de ellende van onze medeschepselen te betreuren, nog meer de rampen van ons vaderland mee te dragen, en vooral van de kerk des Heeren, "zich te bekommeren over de verbreking van Jozef," Amos 6:6. Jeremia had de verwoesting van Jeruzalem geprofeteerd, en ofschoon de waarheid van zijn profetie in twijfel was getrokken, hij verheugde zich niet over haar vervulling, de welvaart van zijn vaderland hoger achtende dan zijn eigen goede naam. Als Jeruzalem zich had bekeerd en was gespaard gebleven, hij zou niet gelijk Jona gemurmureerd hebben. Jeremia had talrijke

vijanden te Jeruzalem en in Juda, die hem tartten belasterden en vervolgden. De oordelen, die God over hen bracht, rechtvaardigden de profeet, en getuigden voor hem, toch was hij er verre van af, zich daarover te verheugen. Zo oprechtelijk vergaf hij zijn vijanden en begeerde hij, dat God hun mocht vergeven.

2. Hoe klein zijn hope was, vers 22 :"Is er *geen balsem in Gilead?* geen medicijn om het zieke, stervende koninkrijk te genezen? *Is er geen heelmeester aldaar,* geen bekwame, trouwe hand om het geneesmiddel toe te dienen?" Hij ziet, dat het geval hachelijk, ja ongeneeslijk is. Er is geen balsem in Gilead, die de ziekte van de zonde kan genezen, geen geneesheer, die de gezondheid van een volk kan herstellen, die door een vreemd heirleger als dat van de Chaldeën wordt overstroomd. De verwoesting wordt onherstelbaar, en de ziekte heeft zo’n hoge graad bereikt, dat er geen helen aan is. Of dit vers legt al de schuld van de ongeneselijkheid op de natie zelf, en dan moet de vraag in bevestigenden zin beantwoord worden: *Is er geen balsem in Gilead? Is er geen heelmeester aldaar?* Ja, zeker, God is machtig te helpen en te genezen, in Hem is een volheid om alle ellende weg te nemen. Gilead was een plaats in hun eigen land, niet ver weg. Zij hadden in hun midden Gods wet en zijn profeten waardoor zij tot berouw konden gebracht worden, en hun verderf ware opgehouden. Zij hadden vorsten en priesters, wier taal het was, het volk te hervormen en hun smart te helen. Wat kon nog meer gedaan worden dan gedaan was om hen te genezen? *Waarom was* dan de gezondheid *niet* weergekeerd? Zeker niet omdat God in gebreke bleef, maar door hun eigen schuld. Het was niet, wijl er geen balsem of geen heelmeester was, maar omdat zij geen behandeling verkozen noch zich aan de voorschriften onderwerpen wilden. Geneesheer en medicijn waren gereed, maar de patiënt was eigenzinnig, en wilde zijn eigen gang gaan. Zie, wanneer zondaars aan hun wonden sterven is hun bloed op hun hoofd. Dat bloed van Christus is de balsem van Gilead, zijn Geest de geneesmeester, beide machtig, almachtig, zodat zij hadden kunnen geheeld worden, maar zij hadden niet gewild.

HOOFDSTUK 9

1 Och, dat mijn hoofd water ware, en mijn oog een springader van tranen! zo zou ik dag en nacht bewenen de verslagenen van de dochter mijns volks.
2 Och, dat ik in de woestijn een herberg der wandelaars had, zo zou ik mijn volk verlaten, en van hen trekken; want zij zijn allen overspelers, een trouweloze hoop.
3 En zij spannen hun tong als hun boog tot leugen; zij worden geweldig in het land, doch niet tot waarheid; want zij gaan voort van boosheid tot boosheid, maar Mij kennen zij niet, spreekt de HEERE.
4 Wacht u, een iegelijk van zijn vriend, en vertrouwt niet op enigen broeder; want elk broeder doet niet dan bedriegen, en elk vriend wandelt in achterklap.
5 En zij handelen bedriegelijk, een ieder met zijn vriend, en spreken de waarheid niet; zij leren hun tong leugen spreken, zij maken zich moede met verkeerdelijk te handelen.
6 Uw woning is in het midden van bedrog; door bedrog weigeren zij Mij te kennen, spreekt de HEERE.
7 Daarom zegt de HEERE der heirscharen alzo: Ziet, Ik zal hen smelten en zal hen beproeven; want hoe zou Ik anders doen ten aanzien der dochter Mijns volks?
8 Hun tong is een moordpijl, zij spreekt bedrog; een ieder spreekt met zijn naaste van vrede met zijn mond, maar in zijn binnenste legt hij lagen.
9 Zou Ik hen om deze dingen niet bezoeken? spreekt de HEERE; zou Mijn ziel zich niet wreken aan zulk een volk, als dit is?
10 Ik zal een geween en een weeklage opheffen over de bergen, en een klaaglied over de herdershutten der woestijn; want zij zijn afgebrand, dat er niemand doorgaat, en men hoort er geen stem van vee; van de vogelen des hemels aan tot de beesten toe zijn zij weggezworven, doorgegaan!
11 En Ik zal Jeruzalem stellen tot steen hopen, tot een woning der draken; en de steden van Juda zal Ik stellen tot een verwoesting, zonder inwoner.
12 Wie is de wijze man, die dit versta? En tot wien heeft de mond des HEEREN gesproken, dat hij het verkondige, waarom het land vergaan en afgebrand zij als een woestijn, dat er niemand doorgaat?
13 En de HEERE zeide: Omdat zij Mijn wet, die Ik voor hun aangezicht gegeven had, verlaten hebben, en naar Mijn stem niet gehoord, noch daarnaar gewandeld hebben;
14 Maar hebben gewandeld naar het goeddunken huns harten, en naar de Baals, hetwelk hun vaders hun geleerd hadden.
15 Daarom zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels, alzo: Ziet, Ik zal dit volk spijzen met alsem, en Ik zal hen drenken met gallewater;
16 En Ik zal hen verstrooien onder de heidenen, die zij niet gekend hebben, zij noch hun vaders; en Ik zal het zwaard achter hen zenden, totdat Ik hen verteerd zal hebben.
17 Zo zegt de HEERE der heirscharen: Merkt daarop, en roept klaagvrouwen, dat zij komen; en zendt henen naar de wijze vrouwen, dat zij komen.
18 En haasten, en een weeklage over ons opheffen, dat onze ogen van tranen nederdalen, en onze oogleden van water vlieten.
19 Want er is een stem van weeklage gehoord uit Sion: Hoe zijn wij verstoord! wij zijn zeer beschaamd, omdat wij het land hebben verlaten, omdat zij onze woningen hebben omgeworpen.
20 Hoort dan des HEEREN woord, gij vrouwen! en uw oor ontvange het woord Zijns monds, en leert uw dochters weeklagen, en elke een haar metgezellin klaagliederen.
21 Want de dood is geklommen in onze vensteren, hij is in onze paleizen gekomen, om de kinderkens uit te roeien van de wijken, de jongelingen van de straten.

22 Spreek: Zo spreekt de HEERE: Ja, een dood lichaam des mensen zal liggen, als mest op het open veld, en als een garve achter den maaier, die niemand opzamelt.
23 Zo zegt de HEERE: Een wijze beroeme zich niet in zijn wijsheid, en de sterke beroeme zich niet in zijn sterkheid; een rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom;
24 Maar die zich beroemt, beroeme zich hierin, dat hij verstaat, en Mij kent, dat Ik de HEERE ben, doende weldadigheid, recht en gerechtigheid op de aarde, want in die dingen heb Ik lust, spreekt de HEERE.
25 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik bezoeking zal doen over alle besnedenen, met degenen, die de voorhuid hebben;
26 Over Egypte, en over Juda, en over Edom, en over de kinderen Ammons, en over Moab, en over allen, die aan de hoeken afgekort zijn, die in de woestijn wonen; want al de heidenen hebben de voorhuid, maar het ganse huis Israels heeft de voorhuid des harten.

In dit hoofdstuk gaat de profeet getrouwelijk voort de zonde te berispen en ze met Gods oordelen te dreigen, en toch beide bitterlijk te bejammeren, als iemand, die zich niet verblijdde in de ongerechtigheid en zich niet verheugde over de rampen.

I. Hij geeft hier uiting aan zijn grote droefheid over de ellende van Juda en Jeruzalem, en zijn verfoeiing van hun zonden, die de ellende over hen bracht, vers 1-11.

II. Hij rechtvaardigt God ten aanzien van de grootheid van het verderf, dat Hij over hen bracht, vers 12-16.

III. Hij roept anderen op om het rampspoedige lot van Juda en Jeruzalem te bewenen, vers 11-22.

IV. Hij toont hun de dwaasheid en ijdelheid van het vertrouwen op hun eigen kracht of wijsheid of de voorrechten van hun besnijdenis, of iets anders dan God alleen, vers 23-26.

Jeremia 9:1-11

De profeet heeft last, beide, om het verderf, dat over Juda en Jeruzalem komt, te voorspellen en de zonde te noemen, waarom dat verderf over hen gebracht werd, en spreekt, hier als elders, met veel gevoel, over beide, wat hij zei, kwam uit zijn hart, en daarom zou men gedacht hebben, dat het ook tot de harten zou doordringen.

I. Hij geeft zich over aan de smart, om de jammerlijke toestand van zijn volk, die hij innig betreurt, als één, die Jeruzalem stelde boven zijn grootste genot en haar bezwaren boven zijn diepste smart.

1. Hij betreurt de slachting onder de mensen, het vergoten bloed en de levens, die verloren zijn gegaan, vers 1. *"Och, dat mijn hoofd water ware,* versmolten en opgelost in smart, zodat *mijn oog een springader van tranen* was, overvloedig, voortdurend en onophoudelijk wenende, en bij iedere nieuwe aanleiding nieuwe stromen van banen vergietende!" In het Hebreeuws betekent hetzelfde woord *oog* en *fontein,* alsof in dat land van de smart het oog meer bestemd was om te wenen dan om te zien. Jeremia weende veel, en toch wenste hij, dat hij meer kon wenen, om een stompzinnig volk te treffen en het op te wekken tot recht verstand, dat Gods hand tegen hen was.

Merk op: Het past ons, zolang wij hier in dit tranendal zijn, ons te schikken naar de aard van het klimaat en in tranen te zaaien. "Zalig zijn die treuren, want zij zullen hiernamaals vertroost worden, " maar zolang zij hier zijn, moeten zij verwachten, dat de *wolken na de regen steeds terugkeren.* Zolang ons hart zo'n springader van zonde is, is het niet meer dan billijk, dat ons oog een springader van tranen is. Maar Jeremia's smart geldt hier 't algemeen, hij zou *dag en nacht willen wenen,* niet zozeer om de dood van zijn naaste verwanten, maar *om de verslagenen van de dochter zijns volks,* de menigte van zijn landgenoten, die door het oorlogszwaard vielen.

Merk op: Als wij horen van de menigte van de verslagenen in grote veldslagen en belegeringen, behoren wij ons dat nieuws zeer aan te trekken, en het niet luchthartig op te nemen, ja, ook als ze niet van de dochter van ons volk zijn, want, van welk volk zij ook zijn, zij hebben dezelfde menselijke natuur als wij en er zijn zoveel kostbare levens verloren, die hun zo lief zijn, als ons het onze, en zoveel kostbare zielen naar de eeuwigheid gegaan.

2. Hij klaagt over de verwoesting van het land. Dit voegt hij tussenin, want hartstochtelijke rouwdragers zijn meestal niet zeer systematisch in hun redeneringen. "Niet alleen steden en plaatsen, maar *over de bergen, zal ik een geween en een weeklacht opheffen",* (geen naakte rotsen, maar de vruchtbare heuvels, waar Judea vol van was), en over *herdershutten van de woestijn,* of liever *de weiden van de vlakte,* die steeds *met kudden bekleed waren,* of *bedekt met koren,* en een edel gezicht was het, maar nu *zijn zij verbrand* door het leger van de Chaldeën (dat, naar krijgsgebruik, al wat te velde stond, vernielde en het vee wegvoerde), zodat niemand er langs durft te gaan, uit vrees, vijandelijke benden te ontmoeten, niemand gaat er graag door, alles ziet er zo treurig en schrikwekkend uit, niemand heeft nodig er door te gaan, want *men hoort er geen stem van vee* als gewoonlijk, het geblaat van de schapen en het geloei van de ossen, dat als muziek is in de oren van de eigenaars, ja, *van de vogelen des hemels aan tot de beesten toe, zijn zij weggezworven,* verschrikt door de rauwe geluiden en vreselijke vuren, die de vijanden ontsteken, of gedwongen door het gebrek aan voedsel.

Merk op, God heeft vele middelen om een *vruchtbaar land in een woestenij* te veranderen *vanwege de goddeloosheid van zijn inwoners,* en de verwoesting, die de oorlog in een land teweeg brengt, kan niet anders dan reden geven tot klachten aan tedere gemoederen, want het is een treurspel, dat het toneel verwoest, waar het opgevoerd wordt.

II. Hij geeft zich over aan de eenzaamheid, om het schandelijk karakter en gedrag van zijn volk. Hoewel hij woont in Juda, waar God bekend is, in Salem, waar Zijn tabernakel is, zou hij toch willen uitroepen: "O wee mij, dat ik een vreemdeling ben in Mesech," Psalm 120:5. Terwijl al zijn naburen op de vlucht zijn naar de versterkte steden, en Jeruzalem in ‘t bizonder, uit vrees voor de woede van de vijanden, Hoofdstuk 4:5, 6, tracht hij zich terug te trekken in een of andere woestijn, in verfoeiing van de zonde zijns volks, vers 2. "*Och, dat ik in de woestijn een herberg van de wandelaars had,* een eenzame hut, zoals er in de woestijnen van Arabië zijn, onbewoond en ten diepste van doortrekkende reizigers, *zo zou ik mijn volk verlaten, en van hen trekken!"* Niet alleen om de mishandeling, die ze hem aandeden (hij wilde zich liever wagen onder de wilde dieren van de woestijn dan onder zo’n verraderlijk, wreed volk), maar voornamelijk, omdat zijn "rechtvaardige ziel dag aan dag gekweld werd," als die van Lot in Sodom, door "hun goddeloze werken," 2 Petrus 2:7,8. De bedoeling of de conclusie was niet, dat hij zich aldus moest terugtrekken. God had hem werk onder hen besteld, dat hij niet in de steek mocht laten voor zijn eigen gemak. Wij mogen niet voor onze tijd uit de wereld gaan zo slecht als zij is. Kon hij hen al niet verbeteren, hij kon toch tegen hen getuigen, kon hij al geen goed doen aan velen, dan toch aan sommigen. Maar het beeldt de verzoeking af, waarin hij was om het te verlaten, en bevat een bedreiging, dat zij van zijn bediening zouden beroofd worden, en drukt in ‘t bizonder de heilige verontwaardiging uit, die hij voedde tegen hun gruwelijke goddeloosheid, die geen eind nam niettegenstaande al de moeite die hij gedaan had om hen op het rechte pad te brengen. Het maakte hem zelfs levensmoede, te zien hoe ze God oneer aandeden en zichzelf in ‘t verderf stortten. Er was een tijd, toen de plaats, die God gekozen had om er Zijn naam te zetten, de begeerte en het genot was van goede mensen. In de wildernis verlangde David om weer in de hoven van Gods huis te zijn: maar hier wenst Jeremia, in de hoven van Gods huis (want daar was hij, toen hij dit zei), dat hij in de woestijn was. Die Gods volk en dienaren zat maakten van hen en verlangend om van hen weg te komen, hebben zichzelf zeer ongelukkig gemaakt. Om nu zijn verlangen om hen te verlaten, te rechtvaardigen, toont hij hun,

1. Wat hij zelf onder hen had opgemerkt.

A. Hij wilde er niet aan denken hen te verlaten, omdat zij arm en ellendig waren, maar, omdat zij goddeloos waren.

a. Zij waren vuil: "Zij zijn allen overspelers," dat wil zeggen, zij zijn het in ‘t algemeen, Hoofdstuk 5:8. Zij bedreven allen deze zonde of zagen door de vingers, dat anderen het deden. Wulpsheid en onreinheid vormden die schreiende zonde van Sodom, waardoor de ziel van de rechtvaardige Lot gekweld werd, en het is een zonde, die de mensen walgelijk maakt in het oog van alle goede mensen, ze maakt mensen tot een gruwel.

b. Zij waren vals. Dit is de zonde, waar hier het meest over uitgeweid wordt. Die ontrouw geweest waren aan hun God waren dat ook aan elkaar, en het was een deel van hun straf zowel als van hun zonde, want ook zij, die zelf graag bedriegen, hebben een afkeer van bedrogen te worden.

Ten eerste. Ga in hun plechtige samenkomsten tot godsdienstoefening, voor de rechtspraak, of voor de handel-naar de kerk, naar het hof, of naar de beurs-en zij zijn *een trouwloze hoop,* zij zijn het bij onderling goedvinden, zij sterken elkanders handen in alle bedrieglijke handelingen. Daar zullen zij bedriegen, opzettelijk en naarstiglijk, met een bedoeling, met een boosaardige bedoeling, want zij *spannen hun tong als hun boog tot leugen,* met veel overleg, hun tongen zijn vaardig tot leugen, zoals een boog, die gespannen is om te schieten, en worden even vast voor dit doel gebruikt. Hun tong buigt even natuurlijk tot een leugen als de boog tot het koord. *Zij worden geweldig in het land, doch niet tot waarheid.* Hun tongen zijn gespannen als een boog, waarmee zij goede dienst konden doen, als zij de kunst, waarin zij zulke meesters zijn, met dezelfde standvastigheid wilden gebruiken ten dienste van de waarheid, maar dat willen zij niet. Zij treden niet op ter verdediging van Gods waarheden, die hun waren overgebracht door de profeten, maar ook zij, die niet konden loochenen, dat het waarheden waren, vonden het goed, dat zij vertreden werden. Bij de rechtsbedeling hebben zij geen moed om een eerlijke zaak te steunen, die het recht aan haar zijde heeft, als grootheid en macht zich aan de andere zijde bevinden. Die aan de waarheid getrouw willen zijn, moeten er geweldig toe zijn, en niet bevreesd zijn voor de tegenstand, die er aangeboden wordt, noch vrezen voor het aangezicht van de mensen. "Zij worden geweldig in het land, maar niet tot waarheid," het land, welks roem de waarheid is. De waarheid is gestruikeld in het land, en zij durven haar de hand niet te reiken om haar overeind te helpen, Jesaja 59:14,15. Eens zullen wij niet alleen onze vijandschap en onze tegenstand tegen de waarheid, maar ook onze lafheid bij haar verdediging, moeten verantwoorden.

In de tweede plaats, treed de familiekring binnen, en gij zult bevinden, dat zij hun eigen broeders bedriegen *elke broeder doet niet dan bedriegen*, zij zullen elkaar de hielen lichten, als zij kunnen, want zij liggen op de loer om alle voordelen te behalen op hen, die ze hopen te kunnen plukken. Jakob kreeg zijn naam om zijn bedriegen, dat is het woord, dat hier gebruikt wordt, zij volgden hem na in zijn naam, maar niet in zijn ware karakter, zonder bedrog. Zo door en door vals zijn zij, dat *een broeder niet te vertrouwen is*, maar men tegen hen evenzeer op zijn hoede moet zijn, als wanneer men met een vreemde handelt, met een Kanaäniet, die een *bedrieglijke weegschaal in zijn hand heeft.* Het is er slecht mee gesteld, als iemand in zijn eigen broeder geen vertrouwen stellen kan.

In de derde plaats. Ga in gezelschap en let op hun handel en wandel, en gij zult bevinden, dat er geen oprechtheid, geen alledaagse eerlijkheid zelfs, onder hen is. *Nec hospes ab hospite tutus*- "De gast en de gastheer lopen gevaar van elkaar". De beste raad, die een wijze u geven kan, is, dat ieder op zijn hoede zij tegen zijn buurman, ja, tegen zijn vriend (zoals sommigen lezen), tegen hem, die hij vriendschap bewezen heeft, en die vriendschap jegens hem voorwendt. Niemand rekent zich verplicht om dankbaar of oprecht te zijn. Let op hun gesprekken, en *elke vriend wandelt in achterklap,* het is hun hetzelfde hoeveel kwaad zij van elkaar zeggen, hoe vals het ook is, de weg, die de achterklap gaat, gaan zij ook, zij *wandelen in achterklap.* Ook gaan zij rond van huis tot huis, de laster met zich voerende, en alle boosaardige praatjes, die zij kunnen opdoen of uitvinden om kwaad te stichten. Let op hun kopen en verkopen, en zij *handelen bedrieglijk een ieder met zijn vriend,* als het voordelig is, zeggen zij maar alles, hoe vals ook. Ja, zij liegen om te liegen, om hun tong in oefening te houden, want zij *willen de waarheid niet spreken,* maar vertellen opzettelijk een leugen, en lachen er om, als zij het gedaan hebben.

B. Wat de zonde van dit vals en leugenachtig geslacht verzwaart, is,

a. Dat zij vindingrijk zijn in de zonde: Zij *leren hun tong leugen spreken,* wat betekent, dat zij, door de tegenstand van hun natuurlijk geweten, het moeilijk vonden, zich er toe te brengen. Hun tong zou de waarheid gesproken hebben, maar zij *leren haar leugen te spreken,* en zijn gaandeweg meesters geworden in de kunst van liegen, en zijn het zo gewoon, dat de gewoonte het hun tot een tweede natuur heeft gemaakt. Zij leerden het, toen zij jong waren "want de goddelozen zijn vervreemd van de baarmoeder af aan, de leugensprekers dolen van moeders buik aan," Psalm 58:4), en nu zijn zij er bedreven in geworden.

b. Dat zij naarstig zijn in de zonde: *Zij maken zich moe met verkeerd te handelen,* zij oefenen geweld uit op hun geweten om er zich zelf toe te brengen, zij putten hun overtuigingen uit door ze voortdurend geweld aan te doen, en zij halen zich zeer veel moeite op de hals, totdat zij zich opgewerkt hebben met hun boosaardige plannen uit te voeren. Zij zijn vermoeid door hun zondig streven en toch zijn zij het niet moede. De dienst van de zonde is een volmaakte tredmolen, men loopt er zich buiten adem, en verricht de zwaarste arbeid om zijn eigen ziel te verdoemen.

c. Dat zij van kwaad tot erger komen, vers 3 :Zij *gaan voort van boosheid tot boosheid,* van de ene zonde tot de andere, van de ene trap van de zonde tot de andere. Zij beginnen met geringere zonden. *Nemo repente fit turpissimus-Niemand bereikt ineens het toppunt van ondeugd.* Zij begonnen met niet nauwgezet te zijn, en met scherts, maar ten slotte kwamen zij ertoe rechtstreeks te liegen. En nu gaan zij voort tot nog groter zonden, want zij *kennen Mij niet, zegt de Heer,* en waar men geen kennis heeft van God en geen eerbied voor wat men van Hem weet, wat is daar voor goeds te verwachten? De onkunde van de mensen van God is de oorzaak van al hun boosheden tegen elkaar.

2. De profeet toont wat God hem van hun goddeloosheid had meegedeeld, en wat hij tegen hen besloten had.

a. God had hun zonde opgemerkt. Hij kon de profeet vertellen (en hij spreekt er over in beklag) wat soort van mensen het waren waarmee hij te doen had. "Ik weet uw werken en waar gij woont," Openbaring 2:13. Zo hier, vers 6 :"*Uw woning is in het midden van bedrog,* allen, die bij u zijn, zijn er aan overgegeven, daarom wees op uw hoede." Als *alle mensen leugenaars zijn, is* het zaak ons *te wachten voor de mensen, en voorzichtig te zijn als de slangen.* Het zijn bedrieglijke mensen, daarom is er weinig hoop, dat gij enig goed onder hen zult doen, want hoe klaar gij de dingen ook maakt, zij hebben altijd een of andere uitvlucht om aan hun overtuiging te ontsnappen. Over deze beschuldiging wordt uitgeweid, vers 8. Hun tong was een *gespannen boog,* vers 3, boosheid beramende, hier is het *een moordpijl,* uitvoerende wat zij beraamd hadden. Het is *een moordpijl,* hun tong is voor velen het werktuig tot hun dood geweest. Zij *spreken vreedzaam tot hun buren,* tegen wie zij terzelfder tijd *op de loer liggen,* zoals Joab Abner kuste, toen hij gereed stond hem te doden, en Kaïn vrij en vertrouwelijk *met zijn broeder sprak,* om niet verdacht te worden van boze plannen.

Merk op: Schone woorden, die niet vergezeld worden van goede bedoelingen, zijn verachtelijk, als zij bedoeld zijn als dekmantel voor goddeloze plannen, zijn zij gruwelijk. En terwijl zij elkaar al dit onrecht aandeden, deden zij God grote oneer aan: "Niet alleen *kennen zij Mij niet,* maar vers 6, *door bedrog,* door de voorspiegelingen van hun valse profeten, *weigeren zij Mij te kennen,* zij hebben zichzelf bedrogen, totdat zij overtuigd zijn van de rechtheid van hun wegen, de wegen van hun eigen hart, dat zij niet verlangen naar de kennis van Mijn wegen. Zij zijn zo zeer verbonden aan de zondige baan die zij bewandelen, en er zo door betoverd om zijn

voordelen, dat zij in geen geval de *kennis van God* willen toelaten, omdat dat een belemmering zou zijn voor hun zonden. Dit is het verderf van de zondaars: men zou hun de welzalige kennis van de Heer kunnen leren en zij willen die niet leren, en wat goeds ken men verwachten daar, waar geen kennis van God is? Hosea 4:1.

3. Hij had hen uitgezocht voor het verderf, vers 7, 9,11. Zij, die God niet kennen als hun Wetgever, zullen Hem leren kennen als hun Rechter. God besluit hier Zijn oordelen over hen te brengen, tot loutering van sommigen en tot verderf van de anderen.

a. Sommigen zullen gelouterd worden, vers 7. Omdat zij zo verdorven zijn, *zie, Ik zal ze smelten en zal ze beproeven*, zal ze in moeite brengen en zien of dat helpt om hen tot berouw te brengen, of de oven of de beproeving hen zal zuiveren van schuim, en of, als ze gesmolten en opnieuw gegoten zijn, zij een betere vorm hebben. Hij zal eerst de proef nemen met minder zware rampen voor Hij een volkomen verderf over hen brengt, want Hij *heeft geen lust in de dood van de zondaars.* Zij zullen niet *verworpen worden als verworpen zilver*, voordat de smelter tevergeefs gesmolten heeft, Hoofdstuk 6:29, 30. *Want hoe zou Ik anders doen ten aanzien van de dochter Mijns volk?* Hij spreekt als Eén, die met Zichzelf overlegt, wat Hij tot hun bestwil doen zal, en als Eén, die het niet over Zijn hart kon krijgen hen te verstoten en aan het verderf over te geven, voordat Hij eerst alle middelen had beproefd, die hen tot berouw konden brengen. Of: "Hoe zou Ik anders te hunner aanzien doen?" Zij zijn zo diep bedorven, dat er geen ander middel voor hen is, dan ze in de oven te doen, *wat is er meer aan hen te doen?* Jesaja 5:4-5. "Het is de dochter Mijns volks" en ik moet iets doen om Mijn eer te handhaven, die aangetast zal worden, als Ik hun goddeloosheid door de vingers zie. Ik moet iets doen om hen op de rechte weg te brengen en te verbeteren." Een vader straft zijn eigen kinderen omdat zij zijn eigen kinderen zijn.

Merk op, als God Zijn volk bedroeft, dan is dat met de genadige bedoeling om hen toegankelijk te maken voor verbetering. Hij doet het alleen, als het nodig is en als Hij weet, dat het ‘t meest bruikbare middel is.

b. De anderen zullen omkomen, Jeremia 9:9. *Zou Ik ze om deze dingen niet bezoeken?* Bedrog en valsheid zijn zonden, die God zwaar bezoeken zal. *Zou Mijn ziel zich niet wreken aan zo’n volk als dit* is, dat wil zeggen, zo geheel bedorven, en, dat, door zijn onbeschaamdheid in de zonde, zelfs de goddelijke wraak tart en uitdaagt? Het vonnis is geveld, het besluit is uitgevaardigd, vers 11 :*Ik zal Jeruzalem stellen tot steenhopen*, en het zo geheel verwoesten dat het nergens toe dienen zal dan tot een woning van de draken, en de *steden van Juda zullen tot verwoesting* zijn. God stelt ze zo, want Hij geeft de vijand volmacht en kracht om het te doen, maar waarom is de heilige stad tot een steenhoop gesteld? Het antwoord is gereed. Omdat het onheilig is geworden.

Jeremia 9:12-22

Twee dingen bedoelt de profeet, in deze verzen, ten aanzien van de verwoesting van Juda en Jeruzalem, die in aantocht is:

1. Om het volk te overtuigen van Gods rechtvaardigheid daarin, dat zij die door zonde over zich gebracht hadden en daarom geen reden hadden met God te twisten, die hun in het geheel geen onrecht deed, maar alle reden om met hun zonden te twisten, die hun al dat kwaad aandeden.

2. Om het volk een diepe indruk te geven van de komende verwoesting, en haar ellendige gevolgen, opdat zij, door het verschrikkelijk vooruitzicht mochten opgewekt worden tot berouw en verbetering, hetwelk het enig middel was om ze te voorkomen, of, ten minste, hun eigen aandeel er in te verkleinen. Met deze bedoeling

I. Roept hij de mannen op, die nadenken om door hen het volk de billijkheid van Gods handelingen te tonen, hoewel zij hard en streng schenen, vers 12 :*Wie is de wijze man, die dit versta,* of de profeet, *tot wie de mond des Heeren gesproken heeft?* Gij beroemt u op uw wijsheid en op de profeten, die onder u zijn, wijs mij iemand, die maar het vrije gebruik van zijn verstand heeft of enige kennis van de goddelijke openbaring, en spoedig zal hij het zelf begrijpen, en het zal hem zo duidelijk zijn, dat hij bereid zal zijn aan anderen te verklaren, dat God een billijke reden voor Zijn twist met dit volk heeft. Vragen deze wijze lieden niet, *Waarom gaat het land te gronde?* Wat is de reden, dat de toestand des lands zo veranderd is? Het placht een land te zijn, dat God bezorgde, en Hij had Zijn ogen daarop, Deuteronomium 11:12, maar nu is het een land, dat hij verlaten en waar Hij Zijn aangezicht tegen heeft gekeerd. Het placht te bloeien als de tuin des Heeren en vervuld te zijn van inwoners, maar nu is het verbrand als een woestijn, "dat niemand er doorgaat," veel minder zich er vestigen wil. Lang geleden veronderstelde men, als het zover kwam, dat er gevraagd zou worden: "Waarom heeft de Heer aan dit land alzo gedaan? wat is de ontsteking deze grote toorn?" Deuteronomium 29:24, op welke vraag God hier een volledig antwoord geeft, waarvoor alle vlees stil moet zijn. Hij noemt:

1. De aanklacht, die tegen hen ingebracht en bewezen is, waarop zij schuldig bevonden zijn vers 13, 14. Zij worden er van beschuldigd en de aanklacht kan niet geloochend worden.

a. Dat zij zijn afgevallen van de trouw aan hun rechtmatigen Souverein. "Daarom heeft God hun land verlaten, en rechtvaardiglijk, omdat zij Zijn wet verlaten hebben," die Hij hun zo duidelijk, zo volledig en zo herhaaldelijk gegeven had, en zij hadden "Zijn bevelen niet geacht, en Zijn stem niet gehoorzaamd, noch gewandeld in de wegen, die Hij bepaald had". Hier begon hun goddeloosheid, in de verzaking van hun plicht jegens God en de minachting van Zijn gezag. Maar zij eindigde daar niet. Zij worden verder beschuldigd:

b. Dat zij in dienst zijn getreden van pretendenten en overweldigers, en zich niet alleen aan de dienst van hun Vorst hebben onttrokken, maar de wapens tegen Hem hebben opgevat. Want:

c. Zij hebben gehandeld naar de inspraak van hun eigen lusten, hebben hun eigen wil verheven, de vleselijke begeerten van hun vleselijk hart, naast en tegenover de wil van God. "Zij hebben gewandeld naar het goeddunken huns harten, " zij deden wat zij wilden, wat God en hun geweten daar tegen in brachten.

d. Zij hebben de schepselen van hun eigen fantasie aangebeden, het werk hunner handen, naar de overlevering afkomstig van hun vaders. "Zij hebben naar de Baäls gewandeld," het woord is meervoud, zij hadden vele Baäls: Baäl-Peor en Baäl-Berith, de Baäls van twee verschillende plaatsen, want zij hadden vele heren, "die hun vaders hun leerden te dienen", maar die de God hunner vaderen hun herhaaldelijk verboden had. Dat was het, waarom "het land onderging." De Koning van de koningen maakt nooit aldus oorlog tegen zijn eigen onderdanen dan wanneer zij Hem verraderlijk verlaten en tegen Hem opstaan, en het noodzakelijk is geworden door deze middelen hun opstand te kastijden en hen tot gehoorzaamheid terug te brengen, en zij zelf zullen ten laatste erkennen dat Hij rechtvaardig is in al, wat over hen gebracht is.

2. De uitspraak, op deze beschuldiging gedaan, het vonnis over de schuldig verklaarde opstandelingen, dat nu uitgevoerd moet worden, want het was rechtvaardig en niets kon in ‘t midden gebracht worden om het tegen te houden. *De Heer van de heirscharen, de God van Israël heeft het gezegd,* vers 15, 16, en wie kan het keren?

a. Dat alle gemakken van hun huis hun vergiftigd en verbitterd zullen worden. "Zie, Ik zal dit volk spijzen met alsem (of liever met wolfswortel," want het betekent een kruid, dat niet gezond is, zoals alsem, hoewel het bitter is, maar een kruid, dat zowel walgelijk als schadelijk is), "en Ik zal ze drenken met galwater" (of sap van dolle kervel of een ander kruid, dat vergiftig is). Alles om hen heen tot hun eten en drinken toe, zal een schrik en een kwelling voor hen zijn. "God zal hun zegeningen vervloeken, Maleachi 2:2.

b. Dat hun verstrooiing buitenslands hun ondergang zal zijn vers 16. *Ik zal ze verstrooien onder de heidenen.* Zij waren bedorven en verleid door hun omgang met de heidenen, met wie zij *zich vermengden* en wier *werken zij leerden,* en nu zullen zij verloren gaan *onder de heidenen,* waar zij hun deugd verloren, zij hadden de wetten van de waarheid geschonden, die de band en het cement vormen van de maatschappij en de handel, en gaven zich over aan bedrog en leugen, en daarom zijn zij rechtvaardiglijk tot stof verkruimeld en *verstrooid onder de heidenen.* "Zij voeren goden in, die zij noch hun vaders gekend hadden," vreemde goden, nieuwe goden, Deuteronomium 32:17, en nu zal God hen brengen onder naburen, "die zij noch hun vaders gekend hebben," bij wie zij zich niet kunnen beroepen op een gemaakte kennis, en van wie zij derhalve geen gunst kunnen verwachten. En toch, schoon zo verstrooid, dat zij niet zullen weten, waar zij elkaar zoeken moeten, zal God wel weten, waar Hij ze allen zoeken moet, Psalm 21:8 met het kwaad, dat onboetvaardige zondaars steeds vervolgt: "Ik zal het zwaard achter hen zenden, het een of andere slaande oordeel, totdat Ik ze verteerd zal hebben," want als God oordeelt zal Hij overwinnen, als Hij vervolgt, zal Hij achterhalen. En nu zien zij, waarom het land ondergaat, al deze verwoesting is het loon hunner daden en de volbrenging van Gods woorden.

II. Hij roept om de klaagvrouwen, en neemt haar aan, om met de kunsten, die zij in praktijk brengen het volk te roeren en hun hartstochten in beweging te brengen, deze droeve rampen, die gekomen waren of nog over hen komen zouden, opdat het volk ongerust en aldus voorbereid mocht worden: *De Heere van de heirscharen zegt* zelf: *Roept klaagvrouwen, dat zij komen,* vers 17. Het doel hiervan is, te tonen, hoe rampzalig en beklagelijk de toestand van het volk zou zijn.

1. Hier is werk voor hen, die rouwklagen kunnen nabootsen: *Zend henen naar de wijze vrouwen,* die treurzangen kunnen maken, of ze ten minste kunnen zingen op klagende wijze en tonen, en daarom gebruikt worden bij begrafenissen om bij gebrek aan wezenlijke rouwdragers

deze te vervangen. Dat zij *haasten en een weeklachte over ons opheffen,* vers 18. De sterfgevallen en begrafenissen waren zo talrijk, dat het volk er over weende, totdat er "geen kracht meer in hen was om te wenen" 1 Samuel 30:4. Laten daarom die het doen, wier beroep het is. Of liever. het betekent de uiterste verdwazing en stompzinnigheid van het volk, dat de oordelen, waaronder het lag, niet ter harte nam, noch het over hun hart konden krijgen, om een traan te vergieten, hoewel er toch zoveel bloed vergoten was. "Zij roepen niet, als Hij ze gebonden heeft," Job 36:13. God zondt hun Zijn klagende profeten, om hen op te roepen tot wenen en klagen, maar zijn woord in hun mond werkte niet op hun geloof, laat derhalve de klaagvrouwen komen, liever dan dat zij lachende in het verderf gaan, en op hun verbeelding trachten te werken, opdat ten laatste "hun ogen van tranen mogen nederdalen, en hun oogleden van water vlieten." Zondaars moeten wenen, vooraf en naderhand.

2. Hier is werk voor de wezenlijke rouwdragers.

A. Daar is gehoord, wat een weeklacht is. Dit toneel is zeer tragisch, vers 19. *Een stem van weeklacht is gehoord uit Zion.* Sommigen maken hiervan het lied van de klaagvrouwen: het is er meer een echo van, die uitgaat van hen wier gevoel opgewekt is door haar klagen. In Zion placht de stem van de vreugde en des lofs gehoord te worden, zolang het volk zich dicht bij God hield. Maar de zonde heeft de toon veranderd, nu is het *de stem van de weeklachte.* Het lijkt wel de stem te zijn dergenen, die van alle delen van het land vluchtten onder de bescherming van het kasteel van Zion. In plaats van zich te verblijden, dat zij daar veilig aangekomen waren, beklaagden zij zich, dat zij genoodzaakt waren daar een schuilplaats te zoeken. "Hoe *zijn wij verstoord!* Hoe zijn wij beroofd van al onze bezittingen! Wij *zijn zeer beschaamd,* wij schamen ons over onszelf en onze armoede", want dat is waarover zij zich beklagen, bij de gedachte waaraan zij blozen, meer dan over hun zonde. *Wij zijn beschaamd omdat wij het land hebben verlaten* (gedwongen door de vijand), niet omdat wij de Heer verlaten hebben, afgetrokken en *verleid door ons eigen lust-omdat onze woningen ons uitgeworpen hebben.* niet omdat onze God ons uitgeworpen heeft. Zo klagen niet vernederde harten over hun rampen, maar niet over hun ongerechtigheid, de oorzaak van alles.

B. Er is nog meer op komst, ‘t welk tot een weeklacht zal zijn. De zaken staan slecht, maar zij zullen nog wel slechter worden. Zij, wier land hen *uitgespuwd heeft* (zoals hun voorgangers, de Kanaänieten, en rechtvaardiglijk, omdat zij in hun voetstappen traden, Leviticus 18:28), beklagen zich, dat zij naar de stad gedreven zijn, maar nog een wijle, en die van de stad, en de anderen met hen, zullen ook uitgedreven worden. *Hoort des Heeren woord,* Hij heeft u nog iets te zeggen, vers 20, laat de *vrouwen* het horen, wier teder gemoed geschikt is om indrukken van smart en vrees te ontvangen, want de mannen willen er niet op letten, willen het niet geduldig aanhoren. De profeten zullen blijde zijn te prediken tot een vergadering van vrouwen, *die beven voor Gods woord. Uw oor ontvange het woord van Gods mond,* en heet het welkom, al is het een woord van verschrikking. *Laat uw dochteren weeklachten,* dit betekent, dat de tegenspoed lang duren zal, de smart zal als een erfenis overgedaan worden aan het kwade geslacht. Jonge lieden zijn geneigd de vrolijkheid lief te hebben, en vrolijkheid te verwachten, en gestemd tot blijheid en luchthartigheid, maar de oudere vrouwen moeten de jongere leren ernstig te zijn, en haar vertellen, wat een tranendal zij in deze wereld zullen vinden, en haar opvoeden tot rouwklaagsters in Zion, Titus 2:4, 5. "Elkeen lere haar metgezellin klaagliederen, " dit betekent, dat de tegenspoed zich ver verspreiden zal en van huis tot huis zal gaan. Men zal medelijden niet behoeven te betuigen aan zijn vrienden, iedereen zal reden genoeg hebben om over zichzelf te klagen.

Merk op: Zij die zelf bewogen zijn door de verschrikkingen des Heeren moeten trachten anderen ook te bewegen. Het oordeel dat hier gedreigd wordt, dient om schrik aan te jagen.

a. Een grote menigte zal verslagen worden, vers 21. De dood zal zijn zegetocht houden, en men zal niet kunnen ontsnappen aan zijn gevangenneming, als hij in opdracht komt, noch binnenshuis noch buitenshuis. Niet binnenshuis, want laat de deuren maar zo goed mogelijk gesloten zijn, laat ze maar zo stevig mogelijk gesloten en gegrendeld zijn, "de dood klimt in onze vensters", als een dief in de nacht, hij overvalt ons eer wij er op bedacht zijn. Ook valt hij, niet op de hutten alleen, zo stoutelijk aan, maar "hij is in onze paleizen gekomen," de paleizen van onze vorsten en grote mannen, hoe statig ook, hoe sterk ook gebouwd en bewaakt.

Merk op: Geen paleizen kunnen de dood buiten houden. Ook zijn zij, die buiten zijn niet veiliger, de dood raapt zelfs "de kinderkens van de wijken, de jongelingen van de straten." De kinderen, die misschien uit medelijden door de vijand gespaard zijn, omdat zij hun nooit kwaad gedaan hadden, en de jongelingen, die misschien gespaard zijn uit politiek, omdat zij hun dienstbaar konden zijn, zullen tezamen door het zwaard vallen. Het is nu, zelfs bij de strengste militaire executiën, gewoonte, niemand te doden dan die met de wapens in de hand betrapt zijn, maar toen werden zelfs de jongens en meisjes, die op straat speelden, aan de woede van de overwinnaar geofferd.

b. Die gedood zijn, zullen onbegraven blijven liggen, vers 22. *Spreek, zo spreekt de Heere* (tot bevestiging en versterking van wat tevoren gezegd was). *Ja, een dood lichaam eens mensen zal liggen als mest op het open veld,* verwaarloosd en overgelaten tot verrotting, zoals mest. Zuivere menslievendheid verplicht de overblijvenden de doden te begraven, ook voor hen zelf, maar zovelen zullen er verslagen worden, en dat over het hele land verspreid, dat het een onmogelijk ding zal zijn, hen allen te begraven, er zullen geen handen genoeg zijn om het te doen en de veroveraars zullen het niet toestaan, en die het doen moesten, zullen zozeer overstelpt zijn van verdriet, dat zij er het hart niet toe zullen hebben. De dode lichamen, zelfs van de schoonsten en sterksten, worden als mest, wanneer ze een tijd lang gelegen hebben, zulke bederfelijke lichamen hebben wij. En zovelen zullen er vallen, dat hun lijken even dicht zullen opeen lagen, als mesthopen op het open veld, en er zal niet meer aandacht aan gegeven worden dan aan de garve, die de maaier achter zich laat voor de arenlezers, want niemand zal ze opzamelen, maar zij zullen blijven liggen in ieders gezicht, als gedenktekenen van de goddelijke wraak, opdat het gezicht van de onboetvaardige overgeblevenen op hun hart werken mag. "Dood ze niet, begraaf ze niet, opdat Mijn volk het niet vergete," Psalm 59:12.

Jeremia 9:23-26

De profeet had lang getracht het volk met een heilige vrees voor God en Zijn oordelen te vervullen, om ze beide van zonde en toorn te overtuigen, maar zij namen steeds hun toevlucht tot een of andere uitvlucht, om zich daarachter te verschuilen tegen de overtuiging en er hun hardnekkigheid en zorgeloosheid mee te verontschuldigen. Daarom zet hij zich hier om hen uit deze schuilplaatsen te verdrijven en de onvoldoendheid er van aan te tonen.

I. Toen hun gezegd werd, hoe onvermijdelijk het oordeel zou zijn, noemden zij de verdediging van hun politieke macht, die met behulp van hun rijkdom en schatten, naar hun mening hun stad onneembaar maakte. In antwoord hierop toont hij hun de dwaasheid van een vertrouwen op al deze steunsels, en van zich er op te beroemen, terwijl zij geen verbond met God hadden om op te steunen, vers 23, 24. Hier toont hij,

1. Waarop wij ons niet verlaten kunnen in de dag des kwaads: "Een wijze beroeme zich niet in zijn wijsheid", alsof hij met behulp daarvan de vijand schaakmat kon zetten of belagen, of in de uiterste nood een uitredding vinden, want iemands wijsheid kan te kort schieten, als hij die ‘t meest nodig heeft, en hij kan door zijn eigen list overwonnen worden. Achitofel werd te schande gemaakt, en "raadslieden worden dikwijls beroofd weggevoerd." Maar wanneer iemands maatregelen mislukken, kan hij nog winnen door moed. Neen, "de sterke beroeme zich niet in zijn sterkheid," want de strijd is niet altijd van de sterke. David, de jongeling, was de reus Goliath te machtig. Alle menselijke macht is niets zonder God en minder dan niets tegen Hem. Maar kan niet de rijkdom van de rijken zijn sterke stad zijn? (Met geld kan men alles verkrijgen.) Neen, "de rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom," want wel verre van hem te beschutten, stellen zij hem bloot en maken hem tot een mikpunt. Laat het volk zich niet beroemen op zijn wijzen, sterken en rijken," die in hun midden wonen, als waren zij nu bestand tegen de Chaldeën, om de wijzen die hun goede raad konden geven, om de sterken die hen verdedigen, om de rijken, die de oorlogskosten konden dragen. Laat niemand menen te ontsnappen door zijn wijsheid, kracht of geld, want al deze dingen zullen blijken "ijdele steun voor veiligheid."

2. Hij toont, waarop wij mogen vertrouwen in de dag van de ellende.

a. Onze enige troost in de nood zal zijn, dat wij onze plicht hebben gedaan. *Die weigerden God te kennen,* vers 6, zullen zich tevergeefs beroemen op hun wijsheid en rijkdom, maar zij, die *God kennen* en verstaan, *dat Hij de Heere* is, die niet alleen een recht inzicht hebben in Zijn natuur en eigenschappen en betrekking tot de mens, maar ook indrukken van Hem ontvangen en behouden, mogen *daarin roemen.* het zal hun vreugde zijn ten dage des kwaads.

b. Ons enig vertrouwen in de moeite zal zijn, dat wij door genade tot op zekere hoogte onze plicht gedaan hebben, en wij in God, voorziening in al onze tekortkomingen vinden. Wij mogen ons "daarin" beroemen, dat, waar wij ook zijn, kennis hebben aan en vertrouwen op God, die "lankmoedigheid en oordeel en rechtvaardigheid oefende op aarde," die niet alleen rechtvaardig is jegens al zijn schepselen en geen van hen kwaad zal doen, maar vriendelijk voor al zijn kinderen om te beschermen en voor hen te zorgen. Want daarin heb Ik een welbehagen." God heeft welgevallen in de betoning van vriendelijkheid en de uitvoering zijns oordeels, en heeft behagen in degenen, "die zijn navolgers zijn als zijn geliefde kinderen". Zij, die zo’n kennis van Gods heerlijkheid hebben, dat zij tot hetzelfde beeld veranderd worden en deel aan Zijn heiligheid hebben, vinden daarin hun volmaking en roem, en zij mogen blijmoedig op Hem,

naar Wiens beeld zij zich hervormen, vertrouwen als hun vaste hoop. Maar de profeet wijst er op, dat zijn volk in het algemeen daarop geen acht gaf. Hun wijsheid, sterkheid en rijkdom waren hun blijdschap en hoop, die zouden eindigen in smart en wanhoop. Maar de weinigen onder hen, die kennis van God hadden, mochten zich daarover verheugen en er zich op beroemen, het zou hun beter zijn "dan duizenden van goud en zilver."

II. Toen hun gezegd werd, hoe hun zonden God tot toorn verwekten, pleitten zij alleen op het verbond van de besnijdenis. Zij waren ongetwijfeld het volk van God, gelijk de tempel des Heeren in hun midden was, hadden zij ook zijn zegel in hun vlees. Het is waar, dat de Chaldeën die en die volken hebben overwonnen, omdat die onbesneden waren, en dus niet onder bescherming van de goddelijke voorzienigheid, zoals wij! Daarop antwoordt de profeet, dat de dag hunner bezoeking nu aanstaande is, wanneer God alle goddeloze mensen zal straffen, zonder tussen besnedenen en onbesnedenen enig onderscheid te maken, vers 25, 26. Door hun zonde hadden zij de troon hunner voorrechten als Gods volk ontheiligd en leefden als de onbesneden volken, dus hadden zij het "voordeel van de Jood" verbeurd en niet beter te verwachten dan het lot van de heidenen. "God zal bezoeking doen over alle besnedenen met degenen die de voorhuid hebben". Al de onwetendheid van de onbesnedenen zal hun goddeloosheid niet verontschuldigen, en de voorrechten van de besnedenen zullen de hun niet wegnemen, zij zullen tezamen gestraft worden. Let hierop: De rechter van de gehele aarde is onpartijdig, en niemand zal om zijn uiterlijke omstandigheden vrijgesproken worden, Hij zal ieder, besnedene of onbesnedene, vergelden naar zijn werk. De veroordeling van de onbekeerlijke zondaars, die gedoopt zijn, is even gewis als die van de onbekeerlijke zondaars, die niet gedoopt zijn. Het moet iemand treffen, Juda hier te vinden, geplaatst tussen Egypte en Edom, als met hen gelijk, onder hetzelfde vonnis, vers 26. Deze volken hadden geen deel aan de voorrechten van de Joden, Deuteronomium 23:3, maar de Joden wordt hier gezegd, dat zij de straf van genen wel delen zullen. "Allen, die aan de hoeken afgekort zijn, die in de woestijn wonen" worden verondersteld, de Kedarenen en de inwoners van de koninkrijken van Hagar te zijn, naar Hoofdstuk 49:28-32. Sommigen menen, dat zij zo genoemd werden, omdat zij als het ware aan een uithoek van de wereld woonden, anderen, omdat "hun hoofdhaar hoekig afgesneden was." Hoe dat ook zij, ze waren onbesneden volken, en de Joden zouden om hun zonden derzelver lot delen, want "het gehele huis Israëls had de voorhuid des harten, " het teken bezaten zij, maar de betekende zaak niet Hoofdstuk 44. Zij waren heidenen in hun hart vervreemd van God en vijanden in het verstand door de boze werken. Hun hart ging de afgoden na, zoals dat van de onbesneden heidenen. Zie, de zegelen des verbonds, al verheffen ze ons, leggen toch ons onder verplichting, zij zullen ons niet redden, tenzij hart en leven daarmee overeenstemmen. Dit is de besnijdenis en dit is de doop, namelijk die van de harten, Romeinen 2:28, 29.

HOOFDSTUK 10

1 Hoort het woord, dat de HEERE tot ulieden spreekt, o huis Israels!
2 Zo zegt de HEERE: Leert den weg der heidenen niet, en ontzet u niet voor de tekenen des hemels, dewijl zich de heidenen voor dezelve ontzetten.
3 Want de inzettingen der volken zijn ijdelheid; want het is hout, dat men uit het woud gehouwen heeft, een werk van des werkmeesters handen met de bijl.
4 Men pronkt het op met zilver en met goud; zij hechten ze met nagelen en met hameren, opdat het niet waggele.
5 Zij zijn gelijk een palmboom van dicht werk, maar kunnen niet spreken; zij moeten gedragen worden, want zij kunnen niet gaan; vreest niet voor hen, want zij kunnen geen kwaad doen, ook is er geen goeddoen bij hen.
6 Omdat niemand U gelijk is, o HEERE! zo zijt Gij groot, en groot is Uw Naam in mogendheid.
7 Wie zou U niet vrezen, Gij Koning der heidenen? Want het komt U toe; omdat toch onder alle wijzen der heidenen, en in hun ganse koninkrijk, niemand U gelijk is.
8 In een ding zijn zij toch onvernuftig en zot: een hout is een onderwijs der ijdelheden.
9 Uitgerekt zilver wordt van Tarsis gebracht, en goud van Ufaz, tot een werk des werkmeesters en van de handen des goudsmids; hemelsblauw en purper is hun kleding, een werk der wijzen zijn zij al te zamen.
10 Maar de HEERE God is de Waarheid, Hij is de levende God, en een eeuwig Koning; van Zijn verbolgenheid beeft de aarde, en de heidenen kunnen Zijn gramschap niet verdragen.
11 (Aldus zult gijlieden tot hen zeggen: De goden, die den hemel en de aarde niet gemaakt hebben, zullen vergaan van de aarde, en van onder dezen hemel.)
12 Die de aarde gemaakt heeft door Zijn kracht, Die de wereld bereid heeft door Zijn wijsheid, en den hemel uitgebreid door Zijn verstand.
13 Als Hij Zijn stem geeft, zo is er een gedruis van wateren in den hemel, en Hij doet de dampen opklimmen van het einde der aarde; Hij maakt de bliksemen met den regen, en doet den wind voortkomen uit Zijn schatkameren.
14 Een ieder mens is onvernuftig geworden, zodat hij geen wetenschap heeft, een ieder goudsmid is beschaamd van het gesneden beeld; want zijn gegoten beeld is leugen; en er is geen geest in hen.
15 Ijdelheid zijn zij, een werk van verleidingen; ten tijde hunner bezoeking zullen zij vergaan.
16 Jakobs deel is niet gelijk die, want Hij is de Formeerder van alles, en Israel is de roede Zijner erfenis; HEERE der heirscharen is Zijn Naam.
17 Raap uw kramerij weg uit het land, gij inwoneres der vesting!
18 Want zo zegt de HEERE: Ziet, Ik zal de inwoners des lands op ditmaal wegslingeren, en zal ze benauwen, opdat zij het vinden.
19 O, wee mij over mijn breuk! mijn plage is smartelijk; en ik had gezegd: Dit is immers een krankheid, die ik wel dragen zal!
20 Mijn tent is verstoord, en al mijn zelen zijn verscheurd; mijn kinderen zijn van mij uitgegaan, en zij zijn er niet; er is niemand meer, die mijn tent uitspant, en mijn gordijnen opricht.
21 Want de herders zijn onvernuftig geworden, en hebben den HEERE niet gezocht; daarom hebben zij niet verstandiglijk gehandeld, en hun ganse weide is verstrooid.
22 Ziet, er komt een stem des geruchts, en een groot beven uit het land van het noorden; dat men de steden van Juda zal stellen tot een verwoesting, een woning der draken.
23 Ik weet, o HEERE! dat bij den mens zijn weg niet is; het is niet bij een man, die wandelt, dat hij zijn gang richte.
24 Kastijd mij, HEERE! doch met mate; niet in Uw toorn, opdat Gij mij niet te niet maakt.

25 Stort Uw grimmigheid uit over de heidenen, die U niet kennen, en over de geslachten, die Uw Naam niet aanroepen; want zij hebben Jakob opgegeten, ja, zij hebben hem opgegeten, en hem verteerd, en zijn woning verwoest.

Wij mogen veronderstellen, dat de profetie van dit hoofdstuk valt in de tijd van Jechonja of Jojakim toen velen naar Babel weggevoerd werden, want het heeft een dubbele betrekking:

I. Op hen, die naar het land van de Chaldeën weggevoerd werden, een land, boven andere landen, bekend om zijn afgoderij en bijgeloof, en hier worden zij gewaarschuwd tegen de besmetting van de plaats, om niet de wegen van de heidenen te leren, vers 12 want hun sterrenwichelarij en afgoderij zijn beide dwaasheden, vers 3-5, en de aanbidders van de afgoden gelijk aan de dieren, vers 8, 9. Dat zal blijken op de dag hunner bezoeking vers 14, 15. Eveneens worden zij vermaand om zich vastelijk te houden aan de God van Israël, want er is niemand gelijk Hij, vers 6, 7. Hij is de ware God leeft in eeuwigheid, en heeft heerschappij over de wereld, vers 10-13, en Zijn volk is gelukkig in Hem vers 16.

II. Op hen, die nog in hun eigen land bleven. Zij worden gewaarschuwd tegen zekerheid, en hun wordt aangezegd om ellende te verwachten, vers 11, 18, en wel van een buitenlandse vijand, die God over hen brengen zou om hun zonde, vers 20-22. Deze ramp bejammert de profeet, vers 19, en hij bidt voor een matige kastijding, vers 23-25.

Jeremia 10:1-16

Toen de profeet Jesaja de gevangenschap in Babylon profeteerde, waarschuwde hij meteen tegen afgoderij en weidde breed uit over de dwaasheid van de afgodendienaars, niet alleen omdat er gevaar bestond, dat de verzoekingen in Babylon de Joden daar tot afgoderij zouden verlokken, maar omdat de bezoekingen in Babylon bestemd waren om hen van hun afgoderij te genezen. Aldus wapent Jeremia hier het volk tegen de afgodische gebruiken en gewoonten van de heidenen, niet alleen ten dienste van hen die naar Babylon waren gegaan, maar ook van hen, die achtergebleven waren, opdat, wanneer zij overtuigd en teruggebracht waren, door het woord van God, de roede mocht ingehouden worden, en het is "geschreven tot onze onderwijzing."

Merk hier op:

I. Een plechtige last, aan het volk van God gegeven om zich niet te voegen naar de wegen en gewoonten van de heidenen. Het huis van Israël hore en ontvange dit woord van der. God van Israël: "Leert de weg van de heidenen niet," geeft er geen goedkeuring aan, en denkt er niet onverschillig over, volgt hem nog minder na, gewent er u ook niet aan. Laat geen van hun gewoonten onder u insluipen (zoals ze licht onmerkbaar doen) of zich onder uw godsdienst mengen.

Merk op, het past dengenen, die in Gods woord onderwezen zijn, volstrekt niet, "de weg van de heidenen te leren," en er aan te denken de ware God te aanbidden met de plechtigheden en ceremoniën, die zij gebruikten bij de aanbidding van hun valse goden. Zie Deuteronomium 12:29, 31. Het was de weg van de heidenen om het heir des hemels te aanbidden, de zon, de maan en de sterren, hun gaven zij goddelijke eer en van hen verwachtten zij goddelijke gunsten, en daarom, naar "de tekenen des hemels" waren, gunstig of ongunstig, meenden zij begunstigd of aan hun lot overgelaten te worden door hun godheden, waarom zij letten op die tekenen, zons- en maansverduistering, en alle ongewone verschijnselen van de hemelbol, met vrees en beven. De zaken werden opgeschort wanneer er iets voorviel, dat men voor een slecht voorteken hield, als het onweerde aan hun linkerhand, waren zij als van de donder getroffen. God wilde, dat Zijn volk zich niet zou "ontzetten voor de tekenen des hemels," dat zij tegen de sterren niet zouden opzien als tegen godheden, noch zichzelf schrik aanjagen met voorspellingen daarop gegrond. Laat ze de God des hemels vrezen, en Zijn voorzienigheid eren, dan behoeven zij zich niet te "ontzetten voor de tekenen des hemels," want de sterren in haar loopbaan strijden niet tegen hen, die in vrede zijn met God.

De heidenen zijn ontzet voor deze tekenen, want zij weten niet beter, "maar het huis Israels," dat door God onderricht is, moet dat niet doen.

II. Verschillende goede redenen, gegeven om deze last kracht bij te zetten.

1. De weg van de heidenen is zeer bespottelijk en ongerijmd, en wordt zelfs door de inspraak van ‘t gezond verstand veroordeeld, vers 3. De inzettingen en rechten van de heidenen zijn ijdelheid, zij kunnen de proef van een rationeel onderzoek niet doorstaan. Hierop wordt telkens en telkens aangedrongen, zoals bij Jesaja. De Chaldeën stoften op hun wijsheid, waarin zij al hun naburen meenden te overtreffen, maar de profeet toont hier, dat zij, en alle anderen, die de afgoden aanbaden en hulp en uitkomst van hen verwachtten, verstandeloos en dwaas waren en geen gezond verstand hadden.

a. Denk eens aan, wat de afgod is, die aangebeden wordt. Het was oorspronkelijk "een hout, dat men uit het woud gehouwen" had. Het was "een werk van des werkmeesters handen," afgemeten, en gezaagd, en tot een bepaalde gedaante gevormd, zie Jesaja 44:12 enz. Maar tenslotte is het toch niets dan de stam van een boom, meer geschikt om er een hekkepost van te maken dan iets anders. Maar, om het hout te verbergen, "pronkt men het op met zilver en met goud," men verguldt of lakt het, of bedekt het met geplet goud en zilver, of doek van goudlaken. Zij hechten het aan de plaats, die zij zelf er voor bestemd hebben, *met nagelen en met hameren, opdat het niet waggele,* of omgeworpen of gestolen worde, vers 4. Het beeld is mooi genoeg gemaakt, en het kan niet ontkend worden, dat de werkmeester zijn best gedaan heeft, want zij *zijn gelijk een palmboom,* vers 5, het ziet er statig uit, en staat recht overeind alsof het zou gaan spreken, maar het kan niet spreken, het is een arm stom schepsel, ook kan het geen stap doen, om u bij te staan. Als er een aanleiding is om het een andere plaats te geven moet het in optocht gedragen worden, "want zij kunnen niet gaan." Zeer gepast komt hier de vermaning: "Vreest niet voor hen," zomin als voor de tekenen des hemels, vreest niet voor hun misnoegen, want zij kunnen geen kwaad doen, vreest niet hun gunst te verliezen, "want ook is er geen goeddoen bij hen." Indien gij meent de zaken beter te maken door betere materialen te nemen voor de afgod, bedriegt gij u zelf. Afgoden van goud en zilver zijn evenmin waard vereerd te worden als houten goden. *Een hout is een onderwijs van de ijdelheden,* vers 8. Het leert leugens, leert leugens aangaande God. Het is *een lering van de ijdelheden,* het is hout. Het is waarschijnlijk, dat de gouden en zilveren afgoden van hout gemaakt werden en dan "wordt uitgerekt zilver van Tarsis gebracht," van over zee aangevoerd, "en goud van Ufaz, of Phaz", wat soms overgezet wordt als "fijn of zuiver goud," Psalm 21:3. Grote kunst wordt er bij gebruikt, en grote moeite voor gedaan. Het zijn maar geen gewone werklieden, die voor deze houten goden gebezigd worden, vers 3. Het zijn wijzen, het is *een werk des werkmeesters,* als het uit handen van de timmerman komt, moet de beeldhouwer er het zijne aan doen. Gene werden maar hier en daar met goud en zilver bedekt, deze zijn zilver en goud van boven tot beneden. En, opdat deze goden als koningen vereerd mogen worden *is hemelsblauw en purper hun kleding,* de kleur van de koninklijke kleding, vers 9, die onwetende vereerders aangenaam aandoet, maar de zaak niet beter maakt. Want wat is de afgod, als hij gemaakt is en wel zo goed als zij het kunnen? Hij zegt ons, vers 14 :*zijn gegoten beeld is leugen,* het is niet, wat het moet voorstellen, maar een groot wereldbedrog. Zij worden aangebeden als de goden, die ons adem en leven en verstand geven, terwijl zij zelf zonder leven en verstand zijn, en "er is geen geest in hen," zij zijn niet bezield, of bewoond, zoals men veronderstelt, door een "goddelijken geest of namen-godheid." Zij zijn er zover vandaan godheden te zijn, dat zij nog niet "de adem van de beesten hebben, die nederwaarts vaart in de aarde". IJdelheid zijn zij, een werk van verleidingen, vers l 5. Vraag naar hun nut en gij zult bevinden dat zij ijdelheid zijn, zij zijn nergens goed voor, er is geen hulp van hen te verwachten en geen vertrouwen in hen te stellen. "Zij zijn een bedrieglijk werk, een werk van hersenschimmen, of enkel bespotting," zo lezen sommigen dit vers. Zij misleiden hen, die op hen vertrouwen, ze maken hen bespottelijk, of liever, zij maken zichzelf bespottelijk. Vraag naar hun ontstaan en gij zult bevinden, dat zij "een werk van de verleidingen zijn," gegrond op de grofste fouten, waar ooit iemand, die aanspraak maakte op verstand, schuldig aan was. Zij zijn de schepselen van een misleide verbeelding, en de dwalingen, waarvan zij de voortbrengselen zijn, verbreiden zij onder hun vereerders.

b. Leid daar uit af, wat de afgodendienaars zijn, die deze afgoden aanbidden, vers 8. *Zij zijn onvernuftig en zot.* Zij, die ze maken, zijn hun gelijk, verstandeloos en dom, en er is geen geest in hen-zij gebruiken hun verstand niet, anders zouden ze niet in zulke goden geloven-geen eergevoel, anders zouden ze nooit voor hen buigen, vers 14. Iedereen, die afgoden maakt of dient, is "dierlijk geworden in zijn kennis," dat wil zeggen dierlijk om zijn gebrek aan kennis, of

dierlijk daarin, waarmee men denken zou, dat ze volkomen bekend waren, vergelijk Judas 10. "Hetgeen zij natuurlijk weten" wat zij alleen weten kunnen bij het licht van de natuur, hierin verderven zij zich. Schoon zij in de werken van de schepping niets kunnen zien dan de eeuwige macht en godheid van de Schepper, zijn zij toch "verijdeld geworden in hun overleggingen, daar het hun niet goed gedacht heeft God in erkentenis te houden." Zie Romeinen 1:21, 28. Ja, terwijl zij het een wijs iets vonden aldus de goden te vermenigvuldigen, was het in werkelijkheid de grootste dwaasheid, waaraan zij zich schuldig konden maken. De wereld heeft God in de wijsheid Gods niet gekend, 1 Corinthiers.1:21, Romeinen 1:22. "Een ieder goudsmid is beschaamd van het gesneden beeld, " als hij het in dwaling gemaakt heeft, wordt hij daardoor meer en meer in zijn dwaling bevestigd, hij is bedwelmd, betoverd, en kan zich aan de strik niet ontworstelen, of hij zal er zich bij gelegenheid over schamen.

2. De God van Israël is de enige levende en ware God, en die Hem tot een God hebben, behoeven zich niet tot een anderen te wenden, ja, een andere naast Hem te stellen is de grootste belediging en onrechtvaardigheid, die Hem aangedaan kan worden. Dat het huis van Israël de God van Israël aanhange, en Hem alleen diene en aanbidde, want,

A. Hij heeft Zijns gelijke niet. Wat mensen ook naast Hem mogen stellen, er is niemand met Hem te vergelijken. De profeet heeft eerst met de uiterste minachting van de heidenen gesproken (waar hij wel reden toe had) nu begint hij met het diepst en eerbiedigst ontzag van de God van Israël te spreken, vers 6, 7:*"Omdat niemand U gelijk is, Heere!* geen van al de helden, die de heidenen vergoden, en waar ze zoveel over te doen gehad hebben", de gestorven mensen, van wie zij dode beelden hebben gemaakt, en die zij vereerden. Sommigen werden vergood en vereerd om hun wijsheid, maar onder al de wijzen van de heidenen, de grootste wijsgeren of staatslieden, als Apollo of Hermes, is "niemand U gelijk." Anderen werden vergood en vereerd om hun heerschappij, "maar in hun gehele koninkrijk," onder al hun koningen als Saturnus en Jupiter, is niemand U gelijk. Wat is de roem van een man, die een nuttige kunst uitvindt of een bloeiend koninkrijk stichtte (en dit waren toereikende gronden onder de heidenen om iemand recht te geven op een verheerlijking) vergeleken met de heerlijkheid van Hem, die de Schepper van de wereld is, en "des mensen geest in zijn binnenste formeert?" Wat is de roem van de grootste vorst of potentaat, wiens *koninkrijk over alles heerst.* Hij erkent, vers 6 :*O Heere, Gij zijt groot,* oneindig en onmetelijk, *en groot is Uw naam in mogendheid,* Gij hebt alle macht en het is bekend, dat Gij ze hebt. De naam van mensen is dikwijls groter de hun macht, men houdt ze voor groter dan zij zijn, maar "Gods naam is groot" en niet groter dan Hij werkelijk is. En daarom, "wie zou u niet vrezen, Gij koning van de heidenen?" Wie zou niet verkiezen zo’n God te dienen, die alles kan, liever dan zulke dode afgoden als de heidenen aanbidden, die niets kunnen doen? Wie zou niet vrezen een God te beledigen of te verlaten, "Wiens naam zo groot is in mogendheid?" Welk volk zou Hem niet vrezen, die de Koning van de volken is, als zij hun belangen goed begrepen?

Merk op, er is een verwonderlijke gepastheid en logica in de aanbidding van God alleen. Het is gepast, dat Hij, die alleen God is, ook alleen gediend wordt, dat Hij, die de Heer van allen is, ook door allen gediend wordt, dat Hij, die groot is, grotelijks gevreesd en geprezen wordt.

B. Zijn waarachtigheid is even duidelijk als hun ijdelheid, vers 10. Zij zijn het werk van mensen handen, en daarom is niets eenvoudiger dan dat het dwaasheid is hen te aanbidden, als men dwaasheid mag noemen, wat zo’n grote oneer is voor Hem, die ons gemaakt heeft: "Maar de Heere God is de waarheid," de God van de waarheid, Hij is in waarheid God. God Jahweh is waarheid, Hij is geen namaaksel en pretendent, zoals zij zijn, maar werkelijk zoals Hij Zich

geopenbaard heeft, Hij is iemand op Wien wij ons kunnen verlaten, in Wien en door Wien wij niet bedrogen kunnen worden.

a. Zie op Hem zoals Hij in Zichzelf is, en Hij is "de levende God." Hij is het leven zelf, heeft het leven in Zichzelf en is de fontein des levens voor alle schepselen. De goden van de heidenen zijn dode voorwerpen, waardeloos en onbruikbaar, maar onze God is een levend God, en heeft de onsterfelijkheid.

b. Zie op Hem, met betrekking tot Zijn schepselen, Hij is een Koning, en een absoluut monarch, over hen allen, is hun eigenaar en heerser, en heeft een onbetwistbaar recht om beide over het schepsel te bevelen en te beschikken. Als Koning beschermt Hij de schepselen, zorgt voor hun welzijn, en bewaart de vrede onder hen. "Hij is een eeuwig koning." De raadsbesluiten van Zijn koninkrijk waren van eeuwigheid en zijn voortzetting zal zijn tot in eeuwigheid. Hij is een koning van de eeuwigheid. De afgoden, die zij hun koningen noemen, zijn maar van gisteren, en zullen spoedig uitgeroeid worden, en de koningen van de aarde, die zich laten aanbidden, zullen binnenkort in ‘t stof liggen, maar "de Heere zal in eeuwigheid regeren, uw God, o Zion, is van geslachte tot geslachte."

C. Niemand kent de geweldigheid van Zijn toorn. Laat ons vol ontzag zijn, en het niet wagen Hem te tergen, door een ander de eer te geven, die Hem alleen toekomt, want "van Zijn verbolgenheid beeft de aarde," ook de sterkste en vermetelste van de koningen van de aarde, ja de aarde, hoe vast ook gefundeerd, doet Hij schudden, en de rotsen beven, als het Hem behaagt, Psalm 104:32, Habakuk 3:6, 10. Al verenigden de volken zich om tegen Hem te strijden, en al voegden zij hun krachten tezamen, toch zouden zij ten enenmale buiten staaf zijn Hem te weerstaan niet alleen, maar zelfs "Zijn gramschap te verdragen." Niet alleen kunnen zij er het hoofd niet aan bieden, want zij zouden overmeesterd worden, maar zij kunnen er ook niet onder bestaan, want zij zouden er onder bezwijken, Psalm 126:7, 8, Nahum 1:6.

D. Hij is de God van de natuur, de bron van al wat is, en alle machten van de natuur staan onder Zijn bevel, en tot Zijn beschikking, vers 12,13. De God, die wij aanbidden, is Hij, die de hemelen en de aarde gemaakt heeft, en souvereine heerschappij heeft over beide, zodat Zijn onzienlijke dingen openbaar en bewezen worden door de dingen die gezien worden.

a. Als wij terug zien, bevinden wij, dat de hele wereld haar oorsprong te danken heeft aan Hem als eerste oorzaak. Het was een gewoon zeggen, zelfs onder de Grieken: "Wie zichzelf tot een nieuwen God maakt, moet eerst een nieuwe wereld maken." Terwijl de heidenen goden aanbidden, die zij gemaakt hebben, aanbidden wij de God, die ons en alle dingen gemaakt heeft.

Ten eerste, de aarde is een lichaam van grote massa, heeft kostbare schatten in haar ingewanden en meer kostbare vruchten aan haar oppervlak. De een en de andere "heeft Hij gemaakt door Zijn kracht, " en het is door niets minder dan een oneindige macht, dat zij "aan een niet hangt," zoals zij doet, Job 26:7, "ponderibus librata suis-door haar eigen gewicht in evenwicht.

Ten tweede, de wereld, het bewoonbare deel van de aarde, is bewonderenswaardig geschikt voor het gebruik en de dienst van de mensen, en "Hij heeft ze zo bereid door Zijn wijsheid," zodat ze dienstbaar blijft in standvastige wisseling en toch voortdurende standvastigheid van het een geslacht tot het andere. Daarom, beide aarde en wereld zijn Zijne, Psalm 24:1.

Ten derde, de hemel is wonderlijk uitgebreid door Zijn verstand tot een ongelooflijke uitgestrektheid, en door Hem worden de bewegingen van de hemellichamen bestuurd ten bate van deze lagere wereld. "Deze verkondigen Zijn eer," Psalm 19:1, en dwingen ons die te verkondigen, en ze niet te geven aan de hemelen, daar ze Hem toekomt, die hen gemaakt heeft.

b. Als wij opzien, bemerken wij, dat Zijn voorzienigheid een voortgezette schepping is, vers 13, *als Hij Zijn stemme geeft* (beveelt), *zo is er een gedruis van wateren in de hemel*, die op de aarde uitgegoten worden, 't zij tot oordeel of tot zegen, zoals Hij wil. Als Hij Zijn stem geeft in de donder, volgen er onmiddellijk donderbuien, waarbij een gedruis van wateren is, ook lezen wij van "een geruis van een overvloedigen regen," 1 Koningen 18:41. Ja, er hebben dagelijks wonderen plaats zonder geluid in het koninkrijk van de natuur. "Hij doet de dampen opklimmen van het einde van de aarde," van alle delen van de aarde, zelfs de verst verwijderde, en hoofdzakelijk van die dicht bij de zee liggen. De hele aarde betaalt haar schatting van dampen, omdat de heere aarde de zegen van de regen ontvangt. En aldus circuleert de vochtigheid van het heelal ten bate van het geheel, als het geld in een koninkrijk en het bloed in het lichaam. Die dampen brengen wonderen voort, want daaruit ontstaan de "bliksemen met de regen, en de wind, die God van tijd tot tijd doet voortkomen uit Zijn schatkameren," naar dat er aanleiding toe is, en Hij beschikt ze in de mate en voor het doel, die Hij gepast oordeelt, zoals betalingen uit de schatkist gedaan worden. Alle luchtverschijnselen zijn zozeer gereed voor Gods doeleinden dat Hij er schatten van schijnt te hebben, die onuitputtelijk zijn en waaruit ten allen tijde genomen kan worden, Psalm 135:7. God roemt in de schatten, die Hij er van heeft, Job 38:22, 23. God kan dat doen, maar welke van de afgoden van de heidenen kan desgelijks?

Merk op, er is geen soort van weer, dat ons niet een bewijs en voorbeeld levert van de wijsheid en de macht van de groten Schepper.

E. Deze God is Israëls God naar het verbond, en inderdaad het geluk van iedere Israëliet. Dat daarom het huis van Israël Hem aanhange, en Hem niet verlate om afgoden te omhelzen, want, als zij dat doen, zal hun verandering zeker ten kwade zijn, want, vers 16, "Jakobs deel is niet gelijk die, hun rotssteen is niet gelijk onze rotssteen," Deuteronomium 32:37, noch de onze als hun molshopen.

Merk op,

a. zij die de Heere tot hun God hebben, hebben een volledig en volkomen geluk in Hem. De God van Jakob is "Jakobs deel," Hij is zijn alles, en in Hem heeft hij genoeg en heeft niets anders nodig in deze noch in de toekomende wereld. In Hem hebben wij een waardig deel, Psalm 16:5.

b. Als wij een volkomen voldoening en genot in God als ons deel hebben, zal Hij een genadig behagen hebben in ons, als Zijn volk, dat Hem behoort als de "roede van Zijn erfenis" Zijn bezitting en schat, met wie Hij woont en door wie Hij gediend en geëerd wordt.

c. Het is de onuitsprekelijke troost van al het volk des Heeren, dat Hij, die hun God is, "de Formeerder is van alles", en daarom in staat is dat alles voor hen te doen, en hun dat alles te geven, wat zij nodig hebben. "Hun hulpe is in de naam des Heeren, die de hemelen de aarde gemaakt heeft." En Hij is de "Heer van de heirscharen" van alle heirscharen in de hemel en op aarde, ze staan alle onder Zijn bevel, en Hij zal ze bevelen tot de dienst van Zijn volk, als er

aanleiding toe is. Dit is de naam, waarbij zij Hem kennen, waarvan zij Hem eerst de eer geven en dan zelf de troost nemen.

d. Hierin is Gods volk gelukkig boven elk ander volk, inderdaad gelukkig, "bona si sua norint- als zij hun gezegenden toestand maar kenden." De goden waarop de heidenen roemen en die ze believen, en aldus zichzelf een deel geven, zijn ijdelheid en leugen, maar "Jakobs deel is niet als die."

3. Nadat de profeet aldus de goden van de heidenen met de God van Israël vergeleken heeft (hoewel zij niet vergeleken kunnen worden), leest hij het vonnis af, het zekere vonnis, van al die pretendenten, en beveelt de Joden, in Gods naam, het voor te lezen aan de aanbidders van de afgoden, schoon ze hun heren en meesters waren, vers 11. Aldus zult gijlieden tot hen zeggen (en de God, die gij dient, zal u ondersteunen, terwijl gij het zegt): "De goden, die de hemel en de aarde niet gemaakt hebben" (en daarom geen goden zijn, maar overweldigers van de eer, die Hem alleen toekomt, die hemel en aarde gemaakt heeft) zullen vergaan, natuurlijk vergaan, omdat zij ijdelheid zijn, vergaan door Zijn rechtvaardig vonnis, omdat zij Zijn mededingers zijn. Als goden zullen zij vergaan van de aarde (zelfs al die dingen "onder op de aarde", waarvan zij goden maken) "en van onder deze hemel," zelfs al die dingen aan het firmament, onder de hoogste hemelen, die vergood worden, naar de verdeling in het tweede gebod. De woorden in het oorspronkelijke zijn niet in ‘t Hebreeuws, zoals al de andere, maar in ‘t Chaldeeuws dialekt, opdat de Joden in de gevangenschap gereed mochten zijn, als de Chaldeën hen verleidden tot afgoderij, in hun eigen taal antwoord te geven: "Dringt gij ons om uw goden te aanbidden?" Wij zullen dat nooit doen, want:

a. Het zijn nagemaakte goden, het zijn geen goden, want zij "hebben de hemel en de aarde niet gemaakt", en hebben daarin geen recht op onze hulde, ook zijn zij hun niets verschuldigd voor de voortbrengselen van de aarde noch voor de invloeden des hemels, zoals aan de God van Israël. De eerste christenen zeiden, als zij gedrongen werden zo’n god te vereren: "LaaT hem een wereld maken, en hij zal mijn god zijn." Zolang wij Hem hebben te aanbidden, die hemel en aarde gemaakt heeft, is het zeer ongerijmd om iemand anders te aanbidden.

b. Zij zijn veroordeelde godheden. Zij zullen vergaan de tijd zal komen, dat zij niet meer vereerd zullen worden, als nu, meer in vergetelheid begraven, en zij en hun vereerders zullen tezamen wegzinken. De aarde zal hen niet langer dragen, de hemel zal hen niet langer bedekken, maar beide zullen hen verlaten." Het wordt herhaald, vers 15. "Ten tijde hunner bezoeking zullen zij vergaan." Als God er toe overgaat af te rekenen met de afgodendienaars zal Hij ze moede maken van hun afgoden, en blij ze kwijt te zijn. Zij zullen ze "voor de mollen en de vledermuizen wegwerpen," Jesaja 2:20. Wat tegen God ingaat, zal ten laatste weggedaan worden.

Jeremia 10:17-25

In deze verzen

I. Dreigt de profeet, in Gods naam, met het naderend verderf van Juda en Jeruzalem, vers 17, 18. De Joden, die in hun eigen land bleven wonen, nadat sommigen in gevangenschap weggevoerd waren, waren zeer zeker, zij meenden een vesting te bewonen, hun land was hun sterkte, en in hun waan, onneembaar maar hier wordt hun gezegd het te verlaten, zij moeten zich gereed maken hun broederen achterna te gaan, en hun eigendommen vast bijeen te pakken: "Raap uw kramerij weg uit het land, " breng uw zaken bijeen, pak ze zo, dat ze de kleinst mogelijke ruimte innemen. "Maakt u dan op en gaat henen, want dit land zal de ruste niet zijn," Micha 2:10. Laat niet verstrooid liggen, wat gij hebt, want de Chaldeën zullen opnieuw over u komen, als de uitvoerders van het vonnis, dat God over u geveld heeft, vers 18, *Zie, Ik zal de inwoners des lands op ditmaal wegslingeren*, tot nu toe zijn ze, bij enkelen tegelijk, als weggedruppeld, maar nog een gevangenneming zal een grondige opruiming houden, en zij zullen weggeslingerd worden, als een steen uit een slinger, zo gemakkelijk, zo geheel zullen zij weggeslingerd worden, niets zal er van hen achterblijven. Zij zullen met geweld uitgeworpen worden, en in weinig tijds naar een plaats gedreven, die zeer ver is."

Deze vergelijking wordt gebruikt om een volledige vernietiging te kennen te geven in 1 Samuel 25:29. Nog eenmaal zal God hun land schudden en de goddelozen er uit werpen. Hij voegt er aan toe: "en zal ze benauwen, opdat zij het vinden." Hij zal ze niet alleen van hier uitwerpen (het kan zeer goed zijn, dat zij elders op hun gemak konden leven), maar, waarheen zij ook gaan, zal de ellende hen volgen, zij zullen voortdurend in ontsteltenis en benauwing zijn, en wie of wat kan het hun gemakkelijk maken, die God benauwen wil, "opdat zij het vinden," opdat zij mogen voelen, wat zij niet wilden geloven? Hun was vaak gesproken van het gewicht van Gods toorn en hun volkomen onbekwaamheid om die het hoofd te bieden of te verdragen. Hun was gezegd, dat hun zonde hun verderf zou zijn, en zij wilden niet achten noch geloven, wat hun gezegd was, "maar nu zullen zij het vinden", en daarom zal God hen vervolgen met Zijn oordelen, opdat zij het vinden en gedwongen worden het te erkennen.

Merk op, vroeger of later zullen de zondaars het vinden, precies zoals Gods woord hun de zaken heeft voorgesteld, beter niet, en dat de bedreigingen geen bangmakerij waren.

II. Hij laat zien, hoe het volk zijn rampen bitter beweent, vers 19. *O wee mij over mijn breuke!* Sommigen houden dit voor de eigen klacht van de profeet, niet over zichzelf, maar over de rampen en verwoesting van zijn land. Hij weende voor hen, die zich niet liet overreden over zichzelf te wenen, en sinds er niemand was, die verstand genoeg had om zich bij hem te voegen, weent hij in ‘t geheim en roept uit: "O wee mij!" In treurige tijden past het ons om treurig van geest te zijn. Maar men kan het ook opvatten als de taal van het volk, als een geheel beschouwd, en daarom sprekend als een enkel persoon. De profeet legt hun de woorden in de mond, die zij behoorden te zeggen, of zij ze wilden zeggen of niet, hun zou reden gegeven worden om ze te zeggen. Sommigen onder hen zouden zichzelf zo bewenen, en allen zouden ten laatste gedwongen worden het te doen.

1. Zij klagen, dat de bezoeking zeer groot is, en het valt hun zeer zwaar die te dragen, te zwaarder, omdat zij niet gewend waren aan ellende en ze nu niet verwachtten: "O wee mij over mijn breuke", niet om wat ik vrees, maar om wat ik voel, want zij zijn niet, als sommigen, meer

geschrokken dan bezeerd. Ook is het geen licht zeer, maar een wond, "een plaag", die smartelijk, zeer pijnlijk en zeer dreigend is.

2. Zodat er geen middel is dan geduld. Zij kunnen zichzelf niet helpen, maar moeten stil zitten, en afwachten: en ik had gezegd, als ik wilde klagen over mijn plage, waar zal het toe dienen? "Dit is immers een ziekte, die ik wel dragen zal." Dit is meer de taal van een gedwongen dan van een gewillige onderwerping, van geduld uit noodzaak, dan uit beginsel. Als ik bezocht word, moet ik zeggen: Dit is een euvel, en ik wil het dragen, omdat het Gods wil is, dat ik het doe, omdat Zijn wijsheid het voor mij bestemd heeft, en Zijn genade het mij ten goede zal doen komen. "Dat is het kwade ontvangen uit Gods hand", Job 2:10. Maar te zeggen: "dit is een euvel, dat ik wel dragen zal", omdat er niets aan te doen is dat is een stompzinnig geduld, en bewijst gebrek aan goede gedachten van God, die wij altijd moeten hebben, zelfs onder onze bezoekingen, zeggende, niet alleen: "God kan en zal doen wat Hem behaagt", maar: "Hij doe wat Hem behaagt."

3. Dat het land geheel verstoord en verwoest was, vers 20. *Mijn tent is verstoord.* Hoewel een sterke stad, blijkt Jeruzalem nu zwak en beweeglijk te zijn als een tent: hun regering is ontbonden, en hun staat is uiteen gevallen, als een tabernakel of tent, die afgebroken wordt en al "de zelen, die haar moesten steunen, zijn verscheurd." Of, met tabernakel kan hier de tempel bedoeld worden, het heiligdom, dat eerst niet anders dan een tabernakel was, en nu zo genoemd wordt, terwijl het toen soms tempel genoemd werd. Hun kerk is verwoest en al haar steunselen ontbreken. Het was een algemene vernietiging van kerk en staat, stad en land, en er was niemand om deze vernietiging teniet te doen. "Mijne kinderen zijn van mij uitgegaan, " sommigen zijn gevlucht, anderen gedood, weer anderen gevankelijk weggevoerd, "zodat zij er niet zijn, " Ik zal wel een verworpeling worden, en omkomen bij gebrek aan schuilplaats, want "er is niemand meer, die mijn tent uitspanne," niemand van mijn kinderen die het gewoon waren te doen voor mij, niemand, die "mijn gordijnen oprichtte, niemand om mij enige dienst te doen." Jeruzalem heeft "niemand van alle de kinderen, die haar zachtkens leidt," Jesaja 51:18.

4. Dat de regeerders geen zorg droegen noch gepaste maatregelen namen, om haar wonden te verbinden, en hun verbroken staat weer op te richten, vers 21 :*De herders zijn onvernuftig geworden.* Als de tenten, de tenten van de herders, verstoord werden, vers 20, was het aan de herders om er naar te zien: maar het waren dwaze herders. Hun koningen en vorsten hadden in ‘t geheel geen oog voor het algemeen welzijn, schenen de verwoesting van het land niet te bemerken, maar waren geheel zinloos en verdwaasd. De priesters, de herders van Gods tabernakel, hielpen grotelijks aan de ondergang van de godsdienst, maar deden niets om deze te herstellen. Zij zijn inderdaad "onvernuftig, want zij hebben de Heere niet gezocht," zij hebben zich niet met Hem verzoend en niet tot Hem gebeden, in het bestuur van de zaken hadden zij geen oog voor Hem en Zijn voorzienigheid, zij erkenden niet, dat het oordeel, en verwachtten niet, dat de verlossing van Hem was.

Merk op, "onvernuftig" zijn zij, die de Heere niet zoeken, die zonder gebed en zonder God in de wereld leven. Een ieder is een heilige of onvernuftig. Maar treurig is het inderdaad met een volk gesteld, als zijn herders, die het moesten "weiden met wetenschap en verstand," zelf zo onvernuftig zijn. En wat is het gevolg? "Hun gehele weide is verstrooid, de weide is opengebroken en de schapen zijn verstrooid."

Merk op: Geen goede herders kunnen zij zijn, die niet door geloof en gebed God met zich nemen op al hun wegen. En als de herders onvernuftig zijn, wat kan men dan anders

verwachten, dan dat al hun kudden verstrooid zullen worden? Want, "indien de blinde de blinde leidt, zo zullen zij beide in de gracht vallen." De ondergang van een volk is dikwijls te wijten aan de onvernuftigheid van zijn herders.

5. Dat het bericht van ‘s vijands nadering zeer vreselijk is, vers 22 :*Zie, er komt een stemme des geruchts,* van het bericht, dat eerst maar gefluisterd en wijd verspreid werd, daar het nog bevestiging nodig had. Nu blijkt het waar te zijn, maar al te waar, *en een groot beven* wordt gevoeld *uit het land van het Noorden,* dat dreigt, *al de steden van Juda te stellen tot een verwoesting, een woning van de draken,* want zij moeten allen verwachten geofferd te worden aan de hebzucht en de woede van het Chaldeeuwse leger. En wat anders kan een plaats, die zichzelf tot een hol van dieren heeft gemaakt door haar zonde, verwachten, dan tot een woning van de draken gemaakt te zullen worden?

III. Hij keert zich tot God en spreekt Hem aan, daar hij bevindt, dat het geen doel treft, tot het volk te spreken. Het is een troost voor Gods dienaren, dat, als de mensen hen niet horen willen, Hij het wel wil, en tot Hem hebben zij te allen tijde vrije toegang. Laten zij de prediking met gebed sluiten, zoals de profeet, en zij zullen geen reden hebben om te zeggen, dat zij tevergeefs gearbeid hebben.

1. De profeet erkent hier de soevereiniteit en de heerschappij van de goddelijke voorzienigheid dat daardoor, en niet door hun eigen wil en wijsheid, de zaken beide van particulieren en van volken bestuurd en bepaald worden, vers 23 Dit is een artikel van ons geloof, waarvan het zeer gepast voor ons is belijdenis te doen voor de troon van de genade, als wij klagen over een bezoeking of om een gunst smeken: *"Ik weet, o Heere,* en geloof, *dat bij de mens zijn weg niet is,* Nebucadnezar kwam niet uit zichzelf naar ons land, maar door het bevel van een goddelijke Voorzienigheid." Wij kunnen uit onszelf niets doen voor onze verlichting, tenzij God met ons werkt en verlossing voor ons beveelt, want "het is niet bij een man, die wandelt, dat hij zijn gang richte, " ofschoon hij in zijn gang volkomen vrij schijnt te zijn om zijn eigen weg te kiezen. Zij hadden zich een langdurig genot beloofd van hun goederen en bezittingen, maar door treurige ondervindingen werd hun geleerd, dat "bij de mens zijn weg niet is," toen zij door de Chaldeën uitgeworpen werden, de plannen, die men met wijsheid maakt en voor goed-overlegd houdt, worden in een oogwenk vernietigd. Wij moeten dit op onszelf toepassen, en er geloof bijmengen, dat wij niet over onszelf kunnen beschikken, maar onder goddelijk bevel staan, waardoor de afloop vaak een andere wending heeft geheel tegenover gesteld aan onze bedoeling en verwachting. Wij zijn geen meester van onze weg, ook kunnen wij niet denken, dat alles naar onze zin zou gaan, wij moeten ons daarom tot God wenden en in Zijn wil berusten. Sommigen menen dat de profeet dit hier vermeldt met de bedoeling er een strelend gebruik van te maken, namelijk dat bij het Chaldeeuwse leger hun weg niet is en het dus niet meer kan doen dan God hun toestaat, Hij kan deze hoge golven een grens stellen en zeggen: "Tot hiertoe zult gij komen en niet verder." En het is een geruststellende overweging, dat de meest geduchte vijanden "geen macht tegen ons hebben, indien hun die niet van boven gegeven is.

2. Hij bidt de goddelijke wraak af, dat zij niet valle op Gods Israël, vers 24. Hij spreekt niet voor zichzelf alleen, maar ten behoeve van Zijn volk. *Kastijd mij, Heere, doch met mate,* niet meer dan nodig is om de dwaasheid uit te drijven, die in ons hart besloten is, *niet in Uw toorn* (hoe streng de straf ook zij, Iaat het in liefde zijn en bestemd tot ons welzijn en ons ten goede) niet om ons teniet te doen, maar om ons bij U thuis te brengen. Laat het niet zijn naar de verdienste van onze zonde, maar naar de bedoeling van Uwe genade. Merk op:

a. Wij kunnen niet in geloof bidden om nooit gestraft te worden, terwijl wij ons bewust zijn straf nodig te hebben en te verdienen, en dat God kastijdt, zovelen Hij er liefheeft.

b. De grote zaak, die wij vrezen moeten in beproeving, is de toorn van God. Zeg niet: "Heere, straf mij niet", maar: "straf mij niet in Uw toorn", want dat zou gal en alsem mengen bij de bezoeking en de ellende die ons te niet zouden maken. Wij kunnen de pijn van Zijn roede dragen, maar niet het gewicht van Zijn toorn.

3. Hij smeekt de goddelijke toorn af tegen de onderdrukkers en vervolgers van Israël, vers 25. *Stort Uw grimmigheid uit over de heidenen,* die U niet kennen. Dit gebed komt niet voort uit een gevoel van boosheid of wraakzucht, ook is de bedoeling niet om God voor te schrijven tegen wie Hij Zijn oordelen moet uitvoeren, en in welke volgorde, maar

a. het is een beroep op Zijn rechtvaardigheid. Alsof hij gezegd had: "Heere, wij zijn een volk, dat U tergt, maar zijn er geen andere volken, die dat nog meer doen? En moeten wij alleen gestraft worden? Wij zijn Uw kinderen, en mogen een vaderlijke straf verwachten, maar zij zijn Uw vijanden, en wij hebben reden te denken, dat Uw verontwaardiging hen treffen moest en niet ons." Dit is Gods gewone methode. De beker die aan Gods volk wordt gereikt, is vol bijmengsels, bijmengsels van genade, maar het grondsop wordt bewaard voor de goddelozen van de aarde, zij "zullen zijn droesem uitzuigende drinken," Psalm 75:9. Het is een voorspelling van Gods oordelen over al de onboetvaardige vijanden van Zijn kerk en koninkrijk. Wanneer het oordeel aldus begint "van het huis Gods, welk zal het einde zijn dergenen, die het Evangelie van God ongehoorzaam zijn, 1 Petrus 4:17. Zie hoe de heidenen beschreven worden, over wie Gods grimmigheid uitgestort wordt.

b. Zij zijn vreemdelingen tegenover God en tevreden, dat ze het zijn. Zij *kennen Hem niet* en verlangen ook niet Hem te kennen. Het zijn families, die zonder gebed leven, en geen godsdienstoefening houden, zij *roepen de Heere niet aan.* Zij, die het gebed inhouden, bewijzen, dat zij God niet kennen, want zij, die Hem kennen zullen Hem zoeken en Zijn gunst afsmeken.

c. Zij zijn vervolgers van het volk van God en zijn besloten dat te zijn. Zij *hebben Jakob opgegeten* met evenveel gretigheid als zij die honger hebben het nodige voedsel eten, ja, met meer, want zij weten niet, wanneer zij genoeg zullen hebben, *zij hebben hem opgegeten, en hem verteerd, en zijn woning verwoest,* dat wil zeggen het land, waarin hij leeft, of de tempel van God, die Zijn woning onder hen is.

Merk op, wat de heidenen in hun woede en boosaardigheid tegen het volk van God doen, al maakt hij daarin gebruik van hen als de werktuigen van Zijn straf, zo zal hij ze toch daarom tot het voorwerp van Zijn verontwaardiging maken. Dit gebed is uit Psalm 79:6, 7.

HOOFDSTUK 11

1 Het woord, dat tot Jeremia geschied is, van den HEERE, zeggende:
2 Hoort gijlieden de woorden dezes verbonds, en spreekt tot de mannen van Juda, en tot de inwoners van Jeruzalem;
3 Zeg dan tot hen: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Vervloekt zij de man, die niet hoort de woorden dezes verbonds.
4 Dat Ik uw vaderen geboden heb, ten dage als Ik hen uit Egypteland, uit den ijzeroven, uitvoerde, zeggende: Zijt Mijner stem gehoorzaam, en doet dezelve, naar alles wat Ik ulieden gebiede; zo zult gij Mij tot een volk zijn, en Ik zal u tot een God zijn;
5 Opdat Ik den eed bevestige, dien Ik uw vaderen gezworen heb, hun te geven een land, vloeiende van melk en honig, als het is te dezen dage. Toen antwoordde ik en zeide: Amen, o HEERE!
6 En de HEERE zeide tot mij: Roep al deze woorden uit in de steden van Juda, en in de straten van Jeruzalem, zeggende: Hoort de woorden dezes verbonds, en doet dezelve.
7 Want Ik heb uw vaderen ernstiglijk betuigd, ten dage als Ik hen uit Egypteland opvoerde, tot op dezen dag, vroeg op zijnde en betuigende, zeggende: Hoort naar Mijn stem!
8 Maar zij hebben niet gehoord, noch hun oor geneigd, maar hebben gewandeld, een iegelijk naar het goeddunken van hunlieder boos hart; daarom heb Ik over hen gebracht al de woorden dezes verbonds, dat Ik geboden heb te doen, maar zij niet gedaan hebben.
9 Voorts zeide de HEERE tot mij: Er is een verbintenis bevonden onder de mannen van Juda, en onder de inwoners van Jeruzalem.
10 Zij zijn wedergekeerd tot de ongerechtigheden hunner voorvaderen, die Mijn woorden geweigerd hebben te horen; en zij hebben andere goden nagewandeld, om die te dienen; het huis Israels en het huis van Juda hebben Mijn verbond gebroken, dat Ik met hun vaderen gemaakt heb.
11 Daarom zegt de HEERE alzo: Ziet, Ik zal een kwaad over hen brengen, uit hetwelk zij niet zullen kunnen uitkomen; als zij dan tot Mij zullen roepen, zal Ik naar hen niet horen.
12 Dan zullen de steden van Juda en de inwoners van Jeruzalem henengaan, en roepen tot de goden, dien zij gerookt hebben; maar zij zullen hen gans niet kunnen verlossen ten tijde huns kwaads.
13 Want naar het getal uwer steden zijn uw goden geweest, o Juda! en naar het getal der straten van Jeruzalem hebt gijlieden altaren gesteld voor die schaamte, altaren om den Baal te roken.
14 Gij dan, bid niet voor dit volk, en hef geen geschrei noch gebed voor hen op; want Ik zal niet horen, ten tijde als zij over hun kwaad tot Mij zullen roepen.
15 Wat heeft Mijn beminde in Mijn huis te doen, dewijl zij die schandelijke daad met velen doet, en het heilige vlees van u geweken is? Wanneer gij kwaad doet, dan springt gij op van vreugde.
16 De HEERE had uw naam genoemd een groenen olijfboom, schoon van liefelijke vruchten; maar nu heeft Hij met een geluid van een groot geroep een vuur om denzelven aangestoken, en zijn takken zullen verbroken worden.
17 Want de HEERE der heirscharen, Die u heeft geplant, heeft een kwaad over u uitgesproken; om der boosheid wil van het huis Israels en van het huis van Juda, die zij onder zich bedrijven, om Mij te vertoornen, rokende den Baal.
18 De HEERE nu heeft het mij te kennen gegeven, dat ik het wete; toen hebt Gij mij hun handelingen doen zien.

19 En ik was als een lam, als een os, die geleid wordt om te slachten; want ik wist niet, dat zij gedachten tegen mij dachten, zeggende: Laat ons den boom met zijn vrucht verderven, en laat ons hem uit het land der levenden uitroeien, dat zijn naam niet meer gedacht worde.
20 Maar, o HEERE der heirscharen, Gij rechtvaardige Rechter, Die de nieren en het hart proeft! laat mij Uw wraak van hen zien; want aan U heb ik mijn twistzaak ontdekt.
21 Daarom, zo zegt de HEERE van de mannen van Anathoth, die uw ziel zoeken, zeggende: Profeteer niet in den Naam des HEEREN, opdat gij van onze handen niet sterft.
22 Daarom, zo zegt de HEERE der heirscharen: Ziet, Ik zal bezoeking over hen doen: de jongelingen zullen door het zwaard sterven, hun zonen en hun dochteren zullen van honger sterven.
23 En zij zullen geen overblijfsel hebben; want Ik zal een kwaad brengen over de mannen van Anathoth, in het jaar hunner bezoeking.

In dit hoofdstuk,

I. herinnert God door de profeet het volk aan het verbond, dat Hij met hun vaderen gemaakt had, en hoe Hij er op had aangedrongen, dat zij, als voorwaarde van het verbond, Hem zouden gehoorzamen, vers 1-7.

II. Hij beschuldigt hen, dat zij, op het voorbeeld hunner vaderen en met onderlinge overeenkomst, hardnekkig geweigerd hadden Hem gehoorzaam te zijn, vers 8-10.

III. Hij bedreigt hen met algehele verwoesting om hun ongehoorzaamheid vooral om hun afgoderij, vers 11,13, en zegt hun, dat hun afgoden hen niet verlossen zullen, vers 12, dat hun profeten niet voor hen bidden moeten, vers 14. Hij rechtvaardigt hierin zijn doen met hen, dat zij door hun eigen dwaasheid en onwil al deze ellende over zich gebracht hebben, vers 15-17.

IV. Een verhaal van de samenzwering tegen Jeremia, de man van Anatoth, God ontdekt hem die, vers 18, 19, zijn gebed tegen hen, vers 20, en de voorspelling van Gods oordelen over hen om deze nieuwe zonden, vers 21-23.

Jeremia 11:1-10

1. Hier spreekt de profeet als "openbaar ministerie" in Gods naam een beschuldiging tegen de Joden uit, dat zij de geboden van hun wettige Souverein met opzet overtreden hebben. Hij schepte geen vermaak in de beschuldiging van de kinderen zijns volks, maar God gebood hem *te spreken tot de mannen van Juda,* vers 1,2. In ‘t oorspronkelijke staat er: *spreek gij dit.* Want wat Hij Jeremia zei was hetzelfde dat Hij al Zijn dienaren de profeten opdroeg. Niemand van hen zei iets anders dan wat Mozes in de wet had gezegd, daarbij sloten zij zich dus aan en onderrichten het volk: "Hoort gijlieden de woorden dezes verbonds, " slaat uw Bijbel op laat die u oordelen." Jeremia moet dit nu in "de steden van Juda en op de straten van Jeruzalem" verkondigen, opdat allen wie het aanging, het horen zouden. Alle woorden van bestraffing en beschuldiging, die de profeten spraken, waren gegrond op de "woorden des verbonds," en stemden daarmee overeen. Daarom: *"hoort gijlieden de woorden des verbonds* en verstaat daaruit, hoe gij eerst tegenover God stondt, en wanneer gij u met het verbond vergelijkt, zult gij spoedig zien, hoe gij nu tegenover Hem staat."

II. Hij opent de grondwet, die hun staat en voorrechten had bepaald. Zij hadden de strekking ervan vergeten en leefden, alsof zij dachten dat de beloften onvoorwaardelijk waren, en zij mochten doen wat zij verkozen en toch ontvangen wat God beloofd had, of als had God niets geëist dan inwendige ceremoniën. Hij toont hun derhalve aan met alle mogelijke duidelijkheid, dat datgene waarop God stond, "gehoorzaamheid was, beter dan offeranden". Hij zei: *Zijt Mijn stem gehoorzaam,* vers 4, en weer in vers 7 : "Erkent God als uw Heere, onderwerpt u aan Hem als Zijn onderdanen en dienaren, luistert naar alle verklaringen van Zijn geest en wil, en onderhoudt die nauwgezet. *Onderhoudt Mijn geboden,* niet maar enkele, maar *naar alles wat Ik u geboden heb,* maakt vooral ernst van uw zedelijke plichten en vergenoegt u niet met de ceremoniën alleen, hoort de woorden des verbonds en doet ze."

1. Dit was het oorspronkelijke verbond tussen God en hen, toen Hij ze eerst vormde tot een volk. Dit was wat *Hij hun vaderen geboden had* ten dage, toen *Hij ze uit Egypte uitvoerde,* vers 4, 7. Hij bedoelde nooit, ze op andere voorwaarden onder Zijn leiding en bescherming te nemen. Dat was het wat Hij van hen verlangde uit dankbaarheid, dat Hij ze uit "de ijzeroven" had uitgevoerd. Hij had ze vrij gekocht uit de slavernij van de Egyptenaren, opdat Hij ze in Zijn eigen dienst neme, die volkomen vrijheid betekent, Lukas 1:74, 75.

2. Dat werd hun niet alleen ten laste gelegd, maar hun met allen nadruk op het hart gebonden, vers 7. God gebood niet alleen, maar "betuigde bovendien ernstig", toen Hij hen in een verbond met Zich bracht. Mozes scherpte het telkens weer in, door gebod op gebod, regel op regel.

3. Dat was de voorwaarde van de betrekking tussen hen en God, voor hen een grote eer en een onuitsprekelijk voorrecht: "Zo zult gij Mijn volk zijn, en Ik zal Uw God zijn, " Ik erken U als de Mijne, en gij moogt Mij dan de Uwe noemen. Hieruit volgt, dat, zo zij weigerden te gehoorzamen, zij ook niet langer de voorrechten dier betrekking konden verwachten.

4. Op deze voorwaarden was hier het land Kanaän tot erfelijke bezitting gegeven: "Zijt Mijner stem gehoorzaam, opdat Ik de eed bevestige, die Ik uw vaderen gezworen heb, hun te geven een land vloeiende van melk en honing," vers 5. God was bereid Zijn belofte te vervullen, maar dan moesten zij de voorwaarde houden, zo niet, dan was de belofte vervallen, en God was slechts rechtvaardig, als Hij ze uit de bezitting verdreef. Wijl ze op voorwaarde hunner gehoorzaamheid ingekomen waren, was het geen onrecht, dat zij om hun slecht gedrag

uitgedreven werden. Gehoorzaamheid was de rente, door de pachtbrief bepaald, met het recht van opheffing ingeval van niet-betaling.

5. Deze gehoorzaamheid was niet alleen tot voorwaarde gesteld van de zegen, maar ook gevorderd op poena van de vloek. Dat was hier eerst vermeld, vers 3, opdat zij, zo mogelijk, tot de schrik des Heeren mochten ontwaken: *Vervloekt zij de man,* als ware hij maar een enkele, *die niet blijft in de woorden dezes verbonds.* Dat klemt nog sterker, wanneer van een geheel volk sprake is. Het verbond bevatte zowel vloeken als zegeningen, en Mozes had voor hen gesteld niet alleen "het leven en het goede, maar ook de dood en het kwade," Deuteronomium 30:15, zodat zij klaar en duidelijk gewaarschuwd waren voor de gevolgen van de ongehoorzaamheid.

6. Opdat dit verbond niet vergeten werd, en dan als verouderd mocht beschouwd worden, had God hen van tijd tot tijd eraan herinnerd door Zijn knechten de profeten en telkens weer Zijn bedongen huur gevorderd. Onwetendheid of verzuim van opvraag van de huurpenningen konden ze dus niet voorwenden. "Van de dag af, toen Hij hen opvoerde uit Egypte tot op deze dag" (en dat was omstreeks duizend jaren) had Hij, "vele malen en op velerlei wijzen," op gehoorzaamheid aangedrongen. God houdt boek van de tijd en de kracht van de genademiddelen, Hij weet hoe vaak men ons heeft vermaand en opgewekt aangaande onze plicht.

7. Dat verbond was aangenomen, vers 5 :*Toen antwoordde ik en zei: Amen, o Heere!* Dit zijn de woorden van de profeten, die uiting geven of

a. aan zijn eigen toestemming tot het verbond voor zichzelf en zijn wens, er de zegeningen van te genieten. God had Kanaän aan de gehoorzamen beloofd. "Heere", zegt hij, "ik vat U op Uw woord, ik wil gehoorzaam zijn, laat mij mijn erfenis hebben in het land van de beloften, waarvan Kanaän het type is." Of

b. Hij wenst en begeert, dat zijn volk er de zegen van moge verkrijgen. "Amen, " Heere laat hen in het bezit van dit goede land blijven en niet worden uitgeworpen, volbreng aan hen Uw belofte. Of

c. ‘s Volks aanneming van het verbond: "Toen antwoordde ik, in naam des volks, Amen." In deze zin genomen, verwijzen ze naar de uitgesproken toestemming des volks, toen het verbond werd afgekondigd: "Alles wat de Heere tot ons zal zeggen, zullen wij doen, en wij zullen gehoorzamen," maar zijn ook een amen op de vloeken van Ebal. Hoe plechtiger wij ons aan God verbonden hebben, zoveel sterker is de verwachting, dat het verbond eeuwig zal zijn. En toch was het met dit verbond niet zo gegaan.

III. Hij beschuldigt hen van een breken des verbonds, een breuk gelijk staande met verbeurte van alle goed, vers 8. God had hun door de profeten herhaaldelijk laten zeggen, dat zij van Zijn stem zouden gehoorzaam zijn, doet wat u geboden is, en het zal u welgaan. Maar zij gehoorzaamden niet, en omdat zij besloten hadden, hun ziel niet te onderwerpen aan Gods geboden, wilden zij zelfs hun oor niet neigen, maar stopten hun oor toe. "Zij wandelden in de inbeeldingen van hun boze hart," volgden hun eigen verzinsel, iedereen deed naar zijn fantasie en humeur hem leidde, recht of onrecht, wettig of onwettig, zowel in hun plechtigheden als in hun wandel, zie Hoofdstuk 7:24. Wat konden zij dan anders verwachten, dan te vallen onder de vloek des verbonds, nu zij naar de geboden, de voorwaarden ervan niet horen wilden?

"Daarom heb Ik over hen gebracht alle de woorden dezes verbonds," dit is alle de daarin vervatte bedreigingen, omdat "zij niet gedaan hebben wat hun bevolen was." Zie, de woorden des verbonds zullen niet ter aarde vallen. Indien wij niet door gehoorzaamheid ons voor de zegen des verbonds geschikt maken, dan brengen wij door ongehoorzaamheid de vloek over ons. Wat hun vergrijp tegen God en hun opstand tegen Hem erger maakte, was de algemeenheid ervan, er was *een verbintenis onder hen,* vers 9, 10. Jeremia zelf zag dat velen in openlijke ongehoorzaamheid jegens God leefden, maar de Heere zei hem, dat het er erger mee stond dan de profeet dacht. *Er was een verbintenis bevonden onder hen,* door Hem, wiens oog geopend is voor de verborgen werken van de duisternis. Er is een verbintenis tegen God en godsdienst, een gevaarlijk complot om Gods heerschappij af te schudden en de afgoden binnen te halen. Dit toont ons aan, dat de goddeloosheid welberaden en vastbesloten was, zij rebelleerden niet uit onwetendheid tegen God, maar vermetel en hooghartig. Zij waren listig en vindingrijk in goddeloosheid met veel kunst en overleg. Zij spanden samen in hun plannen, en gelijk het geval met samenzweerders is, zij waren overeengekomen om samen te leven en samen te sterven. Zij waren besloten te volharden. Een vervloekte verbintenis! O, dat zo iets in onze dagen niet te zien ware!

Merk op,

1. Welke verbintenis het was. Zij bedoelde de goddelijke openbaring op zij te zetten en omver te werpen, en het volk te overreden, niet naar God te horen noch op Zijn woorden acht te geven. Zij deden al wat zij konden om de autoriteit van de Schrift te ondermijnen en haar waarde te verkleinen, zij bedoelde het volk af te wenden "achter andere goden om die te dienen," hun te vragen als hun orakels en hun hulde te brengen als hun weldoeners. De menselijke rede zal hun god zijn, een onfeilbare rechter hun god, heiligen en engelen hun goden, de god van het een of andere volk hun god, zo is er, onder allerlei vermomming, dezelfde verbintenis "tegen de Heere en tegen Zijn Gezalfde."

2. Wie hadden deze verbintenis aangegaan? Men zou hebben verwacht, dat het enige uitlandse belhamels waren, maar niet alzo,

a. "De inwoners van Jeruzalem hebben zich verbonden met de mannen van Juda," stad en land stemmen in deze samen, hoewel ze in andere zaken mogen verschillen.

b. De mannen van dit geslacht schijnen samengezworen te hebben met die van voorbijgegane geslachten om de strijd tegen de godsdienst van eeuw tot eeuw voort te zetten: "Gijlieden zijt opgestaan in stede van uw vaderen een menigte van zondige mensen, om de hittigheid van des Heeren toorn tegen Israël te vermeerderen," Numeri 32:14. In Jozua’s tijd was er een reformatie geweest, maar na zijn dood keerde het volk tot de afgoderijen terug, die ze eerst hadden laten varen.

c. Juda, het rijk van de twee stammen en Israël, dat van de tien, die dikwijls hooggaande twist met elkaar hadden, waren nu in een verbintenis getreden om "het verbond te verbreken dat God met hun vaderen gemaakt had," namelijk met de hoofden van alle twaalf stammen. Het huis Israëls begon de opstand, maar het huis van Juda werd spoedig in de samenzwering betrokken. Wat anders kon nu worden verwacht, dan dat God strenge maatregelen zou nemen beide om deze samenzweerders te kastijden en dit verbond te vernietigen, want niemand heeft ooit zijn hart tegen God aldus verhard en is gezegend geworden. Hij, die deze steen slingert, zal bevinden, dat hij op hem zelf zal terugkeren.

Jeremia 11:11-18

Deze afdeling, die zoveel van Gods wraak bevat, kan zeer wel verwacht worden te volgen op die, welke voorafgaat en zoveel over de zonde van Zijn volk bevat. Als God zoveel kwaad onder hen aantreft, kunnen wij het niet vreemd vinden als er volgt: *Zie, Ik zal een kwaad over hen brengen,* vers 11, het kwaad van de straf voor het kwaad van de zonde en daar is geen hulpmiddel noch verlichting voor, het is besloten en het vonnis zal uitgevoerd worden.

I. Zij kunnen zichzelf niet helpen, maar zullen te zwak bevonden worden tegen Gods oordelen de strijd aan te binden, het is "kwaad, uit hetwelk zij niet zullen kunnen uitkomen of er aan ontsnappen" door welke uitvlucht ook.

Merk op: zij, die zich niet aan Gods bestuur willen onderwerpen, zullen aan Zijn wraak niet kunnen ontkomen. Daar is geen wegvluchten voor Zijn rechtvaardigheid noch een ontwijken van Zijn rechtsgebied. Het kwaad vervolgt de zondaars, en verwart ze in strikken, waaruit ze zichzelf niet kunnen losmaken.

II. Hun God wil ze niet helpen, Zijn voorzienigheid zal ze in genen dele begunstigen: "Als zij dan tot Mij zullen roepen, zal Ik naar hen niet horen." In hun droefheid willen zij de God zoeken, die ze tevoren versmaadden en roepen tot Hem, die ze tevoren zich niet verwaardigden aan te roepen. Maar hoe kunnen ze verwachten, dat ze slagen zullen? Hij heeft immers duidelijk gezegd, dat, *wie zijn oor afwendt van de wet te horen* zoals zij deden want zij *neigden hun oor niet,* vers 9, zijn gebed Hem zelfs een gruwel zal zijn, daar nu het Woord des Heeren voor hen een aanstoot was.

III. Hun afgoden zullen hen niet helpen, vers 12. Zij zullen *gaan en roepen tot de goden, wie zij gerookt hebben,* en hun in herinnering brengen de kostbare diensten, waarmee zij ze vereerd hadden, verwachtend nu, dat zij van hen verlichting zouden ontvangen, maar tevergeefs. Zij zullen gezonden worden "naar de goden, die zij verkoren hebben," Richteren 10:14, Deuteronomium 32:37 en 38, en wat bracht hen dit nu? "Zij zullen hen geheel niet kunnen verlossen" zullen niets tot hun redding doen, noch enig vooruitzicht hierop geven, zij zullen ze niet de minste troost verschaffen, noch de minste verlichting, of verzachting in hun smart aanbrengen. Het is God alleen die een vriend in de nood is, "een machtige hulp in tijden van benauwdheid." De afgoden kunnen zichzelf niet helpen, hoe zouden ze dan hun aanbidders helpen? Zij, die de wereld en het vlees tot hun afgoden maken, zullen tevergeefs hun toevlucht tot deze nemen ten dage van grote smart. Als de afgoden enige ware vriendelijkheid aan hun aanbidders hadden kunnen bewijzen, zouden ze het gedaan hebben voor dit volk, dat de waarachtigen God had verlaten om hen aan te hangen, dat *het getal hunner afgoden had gemaakt overeenkomstig dat hunner steden,* vers 13, ja zelfs, te Jeruzalem, *overeenkomstig het aantal van zijn straten.* Daar zij, hun voldoende geschiktheid en hun bereidwilligheid om ze te helpen beide in twijfel trokken, moesten ze er vele hebben, uit vrees dat een paar niet voldoende zouden zijn, zij moesten ze overal verspreid hebben staan, in elke hoek en, opdat zij niet ver weg zouden zijn als zij ze nodig mochten hebben. In Jeruzalem, de stad, die God verkoren had om Zijn naam daar te stellen, publiekelijk in de straten van Jeruzalem, in elke straat zelfs hadden zij "altaren gesteld voor die schande, altaren om voor Baäl te roken." Zij behoorden hierover beschaamd geweest te zijn, oneer deden zij de Heere aan, en een oordeel brachten zij over zichzelf. Maar na in hun grote smart kwamen hun vele goden en hun vele altaren hun in ‘t geheel niet van pas.

Merk op: Zonde te bedrijven is slecht. Zij, die zich niet over ‘t doen van zonde als zodanig zullen schamen, komen toch beschaamd te staan in hun verwachtingen van de zonde, want zonde geeft geen vrucht.

IV. Jeremia’s gebed zal hen niet helpen, vers 14. Wat God tevoren tegen hem gezegd had, Hoofdstuk 7:16, zegt Hij hier weer: *Gij, dan, bid niet voor dit volk.* Dit is niet bedoeld als een bevel aan de profeet, evenmin als een bedreiging aan het volk, dat zij geen voordeel zouden hebben van de gebeden, door hun vrienden voor hen opgezonden. God wilde de profeten geen aanmoediging geven voor hen te bidden, wilde de geest des gebeds niet wakker schudden, maar die verzwakken, wilde het hun in ‘t hart geven niet voor ‘t gehele volk te bidden, maar voor ‘t overblijfsel er van, te bidden voor hun eeuwige redding, niet voor de bevrijding van de tijdelijke oordelen, die over hen kwamen, en welke andere gebeden voor hen mochten opgezonden worden, zij zouden niet verhoord worden. Zij, voor wie het gebed niets vermag, zijn inderdaad in een treurigen toestand. "Als zij dan tot Mij zullen roepen, zal Ik naar hen niet horen, en daarom gij dan bid niet voor hen."

Merk op: Zij, die zichzelf zo ver buiten Gods gunst hebben gebracht dat Hij naar hun gebeden niet wil horen, kunnen niet verwachten dat de gebeden door anderen voor hen opgezonden, iets te hun gunste vermogen.

V. De belijdenis, die zij van de godsdienst deden, zal hen van geen nut zijn, vers 15. Zij waren oorspronkelijk Gods *beminde,* Zijn bruid Hij was met hen in ‘t huwelijk getreden door het verbond van Zijn uitverkiezing, zelfs de ongelovige Joden worden gezegd te zijn: "beminden, om van de vaderen wille," Romeinen 11:28. Als zodanig hadden zij een plaats in Gods huis, werden zij toegelaten in de voorhoven van Zijn tempel te aanbidden, op Gods altaar werd ook voor hen geofferd, zij aten van ‘t vlees van hun zoenoffers, hier genoemd het "heilige vlees" waardoor God geëerd en zij getroost werden. Hierin roemden zij en hierop vertrouwden ze. Welk kwaad kon zulken treffen, die Gods beminden waren, die onder de bescherming van Zijn huis stonden? Zelfs wanneer zij "kwaad deden, dan sprongen zij op van vreugde," droegen er roem op en deden zeer veel van zich spreken. En, "wanneer hun kwaad" (dat is, hun straffe ellende) daar zou zijn, (zoals de kanttekening zegt), als zij in moeite kwamen, dan verheugden zij zich hierover en stelden hierop hun vertrouwen, maar dit vertrouwen zou hen bedriegen want God had het verworpen, daar zij zelf de voorrechten verbeurd hadden, waarop zij zich zo zeer beroemden. Zij hebben "die schandelijke daad met velen gedaan," zijn schuldig geweest aan geestelijke hoererij, hebben vele afgoden aangebeden, en daarom zal

1. Gods tempel "ze geen bescherming geven, " het is recht, dat de echtbreekster, voornamelijk wanneer ze zo dikwijls haar hoererij heeft herhaald en er zo brutaal en verstokt in is geworden, weggedreven zou worden, uit ‘t huis verjaagd: "Wat heeft Mijn beminde in Mijn huis te doen". Zij doet het schande aan en daarom zal het haar niet langer tot toevlucht dienen."

2. Gods altaar zal hun geen voldoening geven, ook kunnen zij er geen troost van verwachten: "Het heilige vlees is van u geweken dat wil zeggen, aan uw offeranden zal spoedig een einde gemaakt worden, als de tempel zal worden verwoest, en waar zal dan het heilige vlees zijn, waarop gij zo trots zijt?" Een rein hart zal een troost voor ons zijn als het heilige vlees van ons weggegaan is, een beginsel van genade in ‘t hart zal het gebrek aan uitwendige genademiddelen vergoeden. Maar, wee ons, als met het verdwijnen van het heilige vlees het vertrek van de Heiligen Geest gepaard gaat.

Vl. Gods vroegere gunsten zullen hen van geen nut zijn, vers 16, 17. Hun herinnering hieraan zal geen troost voor hen bevatten in hun moeilijkheden, en Gods herinnering hieraan zal geen beweegreden zijn hun smart te verlichten.

1. Het is waar, dat God grote dingen voor hen gedaan had, dat volk was begunstigd boven elk ander volk onder de zon, zij waren des hemels gunstelingen geweest. *God had Israëls naam genoemd een groene olijfboom,* en had ze ook zo gemaakt, want Hij geeft niets een verkeerde naam, Hij had ze *geplant,* vers 17, had ze tot een volk geformeerd, had ze alle voordelen gegeven, die ze tot een vruchtbaar en bloeiend volk konden maken, hun wet was zo goed en hun land zeer best. Men zou niet anders verwachten, dan dat een volk zó geplant, zó besproeid en zó gekoesterd zou zijn als de olijfboom, altijd groen, zowel wat vroomheid als welvaart betreft, Psalm 52:10. God noemt ze "schoon van liefelijke vruchten," beide, goed tot voedsel en aangenaam om te zien, beide, beminnelijk en dienstbaar aan God en de mens, want door de groenheid en vettigheid van de olijfboom worden beide geëerd, Richteren 9:9.

2. Het is even waar, dat zij kwaad tegen God bedreven hebben. Hij had ze geplant als een groene olijfboom, als een goede olijfboom, maar zij zijn ontaard in een wilde olijf, Romeinen 11:17. Beide, "het huis Israëls en het huis van Juda hadden boosheid onder zich bedreven, hadden God vertoornd, rokende voor Baäl," aannemende andere middelaars tussen hen en de hoge God, naast de beloofde Messias, ja zelfs andere goden aannemende in mededinging met de ware en levende God, want zij hadden "vele goden, ook vele heren."

3. Als zij zichzelf zo slecht gedragen hebben, kunnen zij niets andere verwachten dan dat Hij, ondanks het goede, dat Hij voor hen gedaan en beschikt heeft, nu over hen zou brengen het kwaad, "dat Hij tegen hen heeft gesproken." Hij, die ze gemaakt heeft, zal ze niet redden. Hij, die deze groene olijfboom plantte en vrucht er van verwachtte, heeft, toen Hij hem kaal en verwilderd bevond, "vuur op hem ontstoken," om hem te verbranden, zoals hij daar stond, want, daar hij zonder vrucht is, "is hij tweemaal verstorven en ontworteld," Judas l2 hij wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen de geschiktste plaats voor bomen, die nutteloos de aarde beslaan, Mattheus 3:10. "Zijn takken de hoge en verheven takken" (dat is de juiste betekenis van ‘t woord) worden verbroken, neergehakt, beide, vorsten en priesters worden afgesneden. En hieruit volgt, dat het kwaad tegen God gedaan, *om Hem tot toorn te verwekken,* zich werkelijk tegen henzelf keert, zij *doen hun eigen zielen schade,* God is buiten hun bereik, maar zij storten zichzelf in ‘t verderf. Zie Jeremia 7:19.

Merk op: iedere zonde tegen God is een zonde tegen onszelf en aldus zal men vroeger of later vinden, dat het is. 27203-970414-2302-Jer11.19 Jeremia 11:19-23

De profeet Jeremia heeft veel in zijn geschriften geklaagd, veel meer dan Jesaja, omdat de tijden waarin hij leefde zeer roerig waren. Hier hebben we (zoals het zou lijken) het begin van zijn smarten, die hem aangedaan werden door het volk van zijn eigen stad, Anathoth: Een priesterstad en toch een zondige stad.

Merk hier op:

1. Hun samenzwering tegen hem, vers 19. *Zij dachten gedachten tegen hem,* overlegden tezamen hoe zij het op zijn dood zouden kunnen aanleggen en dit op krachtdadige wijze en zoveel mogelijk onder de schijn van recht. Boosheid is vindingrijk in haar plannen en ook volijverig in derzelver uitvoering. Zij zeiden met betrekking tot Jeremia, "Laat ons de boom

met zijn vrucht verderven", een spreekwoordelijke uitdrukking, die wil zeggen: Laat ons hem volkomen uitroeien met wortel en tak. Laat ons beide verdelgen, de vader en het gezin, (zoals, toen Naboth voor zijn vermeende lastering werd ter dood gebracht, ook zijn zonen met hem moesten sterven) of liever: "beiden de profeet en de profetie, laat ons de ene doden en de andere nul en van gener waarde maken. "Laat ons hem uit het land van de levenden uitroeien," zoals men dit deed met een valse profeet en hem overladen met oneer en schande "dat aan zijn naam niet meer gedacht wordt" met ontzag. Laten wij zijn goede naam wegnemen en zodoende de waarde van zijn voorzeggingen afbreuk doen." Dit was hun overlegging, en het was,

a. een wrede beraadslaging, maar zo wreed zijn de vervolgers van Gods profeten geweest. Zij waren op niet minder uit dan "op het verkrijgen van het kostbare leven," want kostbaar waren de levens, die zij najaagden. Maar het was

b. een beraadslaging, die tot teleurstelling leiden meest. Zij meenden een eind aan zijn dagen te stellen, maar hij overleefde het merendeel van zijn vijanden, zij meenden de gedachtenis van zijn naam uit te wissen, maar zij leeft tot op deze dag en zal gezegend zijn zolang de tijd zal zijn.

II. God gaf hem deze samenzwering tegen zijn leven te vernemen. Hij wist er zelf niets van, zo handig hadden zij het voor hem verborgen, hij kwam te Anathoth, en daar hij geen kwaad tegen hen in zin had, zo vreesde hij van hun kant ook geen kwaad "als een lam, (als) een os," als zo’n dier, dat meent, dat het zoals gewoonlijk naar het veld gedreven wordt, "wanneer het geleid wordt om geslacht te worden," zo weinig droomde de arme Jeremia van het plan dat zijn stadgenoten, die hem haatten, hadden beraamd. Geen van zijn vrienden kon en geen van zijn vijanden wilde hem waarschuwen voor ‘t gevaar, waarin hij was, opdat hij voor zijn eigen veiligheid zou kunnen waken, zoals de zoon van Paulus’ zuster deze te kennen had gegeven, dat de Joden hem lagen legden. Daar is slechts een schrede tussen Jeremia en de dood, maar "de Heere gaf het hem te kennen," door dromen of gezichten, door indrukken op zijn geest, opdat hij zichzelf mocht redden, zoals de koning van Israël deed op de mededeling, die Elisa hem gaf, 2 Koningen 6:10. Dus hij kwam "het te weten. God deed hem hun handelingen zien, " en zodanig waren hun overleggingen, dat met de blootlegging ervan ze ook schadeloos werden. Als God hem niet had bekend gemaakt met zijn eigen gevaar, dan zouden dwaze mensen uit zijn onwetendheid van zijn eigen toestand voordeel getrokken hebben om de juistheid van zijn voorzeggingen in twijfel te trekken, want hij, die de ondergang van zijn land aankondigde, zou dan zijn eigen gevaar niet hebben kunnen voorzien noch het hebben kunnen vermijden. Let er nu eens op, welk een zorg God voor Zijn profeten heeft: "Hij laat niemand toe, hun enig kwaad te doen," al de woede hunner vijanden vermag niet ze weg te nemen, totdat zij met hun getuigenis klaar zijn. God kent alle geheimen van Zijn en van de vijanden van Zijn volk, en kan ze bekend maken, als het Hem behaagt. "Het gevogelte des hemels zou de stem wegvoeren Psalm 10:20.

III. Zijn beroep op God, vers 20. Zijn oog is op God, als de *Heere van de heirscharen de rechtvaardige Rechter*. Het is voor ons een zaak van troost, als de mensen onrechtvaardig tegen ons handelen, dat we een God hebben, tot Wien we gaan mogen, die de zaak van de beledigde onschuld bepleit en tegen de ongerechtige is. Gods rechtvaardigheid, die voor de goddelozen een verschrikking is, is voor degenen die God vrezen een troost. Zijn oog is op Hem geslagen als op de God, "die de nieren en het harte proeft," die volkomen ziet wat er in de mens is, wat zijn gedachten en bedoelingen zijn. Hij kende de oprechtheid, die in Jeremia’s

hart was, en wist, dat hij niet een man was, zoals zij zich voorstelden, dat hij was. Hij kende de verdorvenheid hunner harten, hoe listig ook verborgen en vermomd. Nu vraagt Jeremia

a. om een oordeel over hen: "Laat mij Uwe wrake van hen zien," dat wil zeggen, "doe Gij recht tussen mij en hen op zo'n wijze als u behagen zal." Sommigen menen, dat er iets van menselijke zwakheid in dit gebed was, tenminste Christus heeft ons een andere les geleerd, beide door onderwijs en voorbeeld, die ons zegt voor onze vervolgers te bidden. Anderen denken, dat het voortkomt uit reine ijver voor de ere Gods en uit een vrome en profetische verontwaardiging tegen de mannen, die priesters van beroep waren, des Heeren dienstknechten en die toch zo vreselijk goddeloos waren om iemand zo boos te bejegenen, die hun geen kwaad deed, maar dit alleenlijk omdat hij God diende. Dit verzoek was een profetie, dat hij Gods wraak over hen zou zien komen.

b. Hij verwijst zijn zaak geheel naar 't oordeel van God: "Aan U heb ik mijn twistzaak ontdekt, aan U heb ik haar opgedragen, zonder verlangen, of verwachting anderen er in te mengen".

Merk op: Het is onze troost, wanneer wij verongelijkt zijn, dat wij een God hebben om onze zaak aan toe te vertrouwen, en het is onze plicht ze voor Hem bloot te leggen met 't besluit ons bij Zijn definitief vonnis neer te leggen, het te onderschrijven en niet Hem voor te schrijven, hoe wij het willen hebben.

IV. Getuigenis geven tegen zijn vervolgers, de mannen van Anathoth. Het zou niets baten zich tot de gerechtshoven te Jeruzalem te wenden, daar zou men hem geen recht doen, de priesters daar zouden partij trekken voor de priesters te Anathoth en ze eerder steunen dan ze in 't ongelijk stellen, maar God zal "daarom" zelf kennis van de zaak nemen en wij zijn overtuigd, dat "Zijn oordeel waarachtig is". Hier wordt

1. Hun misdaad verhaald, waarop het vonnis is gegrond, vers 21. Zij zochten het leven van de profeet, want zij verboden hem te profeteren op straffe des doods, zij waren besloten hem of het zwijgen op te leggen, of hem te verslaan. Hij tergde hen door te profeteren *in de naam des Heeren* zonder verlof van de bestuurders van de stad. waarvan hij een inwoner was en door niet zulke zachte dingen te profeteren als zij altijd aankondigden. Dat zij hem verboden te profeteren was inderdaad niets anders dan een zoeken van zijn leven, want het was een zoeken om hem zijn levensdoel en levenstaak te ontnemen en hem van de troost, die in 't vervullen hiervan ligt, te beroven. Het is even erg voor de getrouwe dienstknechten van God, dat men hun de mond stopt, als dat men hem de adem ontneemt. Maar dit te meer zo, wanneer er besloten was, dat indien gij toch profeteerde, hetgeen hij zeker zou doen, ondanks hun verbod, hij zou "sterven onder hun handen", zij zouden zijn aanklagers, rechters, uitvoerders en alles tegelijk zijn. Men placht te zeggen, dat een profeet niet dan te Jeruzalem kon omkomen," want daar hield de grote raad zitting, maar de mannen van Anathoth waren zo bitter tegen Jeremia, dat zij zelf de dood van hem op zich wilden nemen. Een profeet dan zal niet slechts geen eer vinden in zin eigen land, maar ook geen gunst.

2. Het vonnis, dat over hen kwam voor deze misdaad, vers 22 en 23. God zegt: *Ik zal ze straffen,* laat Mij begaan om met hen af te rekenen. *Ik zal bezoeking over hen doen,* zo luidt de tekst. God zal de zaak onderzoeken en de rekening vereffenen. Twee van de vier vreselijke oordelen Gods zullen dienen om hun stad ten ondergang te brengen. "De jongelingen zullen door het zwaard sterven," hoewel zij jonge priesters waren, geen krijgslieden (hun ambt zal hun geen bescherming bieden) en "hun zonen en hun dochteren" die thuis zijn, zullen van

honger sterven hetwelk een nog smartelijker dood is dan die door het zwaard, Klaagliederen 4:9. De verdelging zal volkomen zijn vers 23. *En zij zullen geen overblijfsel hebben* er zal geen zaad zijn voor een volgend geslacht. Zij zochten Jeremia's leven, en daarom zullen zij sterven, zij wilden hem *met wortel en tak* uitroeien, opdat *zijns naams* niet meer zou *gedacht worden* en daarom *zullen zij geen overblijfsel hebben,* en hierin is de Heere rechtvaardig. *Dus kwaad is over de mannen van Anathoth gebracht* (in) *het jaar hunner bezoeking,* en dat is kwaad in ruime mate, een vergelding in overeenstemming met wat zij verdienden. Dan zal Jeremia *Gods wrake van zijn vijanden* zien.

Merk op, dat de toestand van degenen treurig is, die de gebeden van goede godsgezanten en van goede mensen tegen zich hebben.

HOOFDSTUK 12

1 Gij zoudt rechtvaardig zijn, o HEERE! wanneer ik tegen U zou twisten; ik zal nochtans van Uw oordelen met U spreken; waarom is der goddelozen weg voorspoedig, waarom hebben zij rust, allen, die trouwelooslijk trouwelooshеid bedrijven?
2 Gij hebt ze geplant, zij zijn ook ingeworteld, zij gaan voort, ook dragen zij vrucht; Gij zijt wel nabij in hun mond, maar verre van hun nieren.
3 Maar Gij, o HEERE! kent mij, Gij ziet mij, en proeft mijn hart, dat het met U is. Ruk ze uit als schapen ter slachting, en heilig ze tot den dag der doding.
4 Hoe lang zal het land treuren, en het kruid des gansen velds verdorren? Vanwege de boosheid dergenen, die daarin wonen, vergaan de beesten en het gevogelte; dewijl zij zeggen: Hij ziet ons einde niet.
5 Als gij loopt met de voetgangers, zo maken zij u moede; hoe zult gij u dan mengen met de paarden? Zo gij alleenlijk vertrouwt in een land van vrede, hoe zult gij het dan maken in de verheffing van de Jordaan?
6 Want ook uw broeders en uws vaders huis, ook diezelve handelen trouwelooslijk tegen u; ook diezelve roepen u met volle stem achterna; geloof hen niet, wanneer zij vriendelijk tot u spreken.
7 Ik heb Mijn huis verlaten, Ik heb Mijn erfenis laten varen; Ik heb de beminde Mijner ziel in de hand harer vijanden gegeven.
8 Mijn erfenis is Mij geworden als een leeuw in het woud; zij heeft haar stem tegen Mij verheven, daarom heb Ik haar gehaat.
9 Mijn erfenis is Mij een gesprenkelde vogel; de vogelen zijn rondom tegen haar; komt aan, verzamelt, al gij gedierte des velds, komt om te eten!
10 Veel herders hebben Mijn wijngaard verdorven, zij hebben Mijn akker vertreden; zij hebben Mijn gewensten akker gesteld tot een woeste wildernis.
11 Men heeft hem gesteld tot een woestheid, verwoest zijnde treurt hij tot Mij; het ganse land is verwoest, omdat er niemand is, die het ter harte neemt.
12 Op alle hoge plaatsen in de woestijn zijn verstoorders gekomen; want het zwaard des HEEREN verteert van het ene einde des lands tot aan het andere einde des lands; er is geen vrede voor enig vlees.
13 Zij hebben tarwe gezaaid, maar doornen gemaaid; zij hebben zich gepijnigd, maar niet gevorderd; wordt alzo beschaamd vanwege ulieder inkomsten, vanwege de hittigheid van den toorn des HEEREN.
14 Alzo zegt de HEERE: Aangaande al Mijn boze naburen, die Mijn erfenis aanroeren, dewelke Ik Mijn volke Israel erfelijk gegeven heb; ziet, Ik zal hen uit hun land uitrukken, maar het huis van Juda zal Ik uit hunlieder midden uitrukken.
15 En het zal geschieden, nadat Ik hen zal uitgerukt hebben, zo zal Ik wederkeren, en Mij hunner ontfermen; en Ik zal hen wederbrengen, een iegelijk tot zijn erfenis, en een iegelijk tot zijn land.
16 En het zal geschieden, indien zij de wegen Mijns volks vlijtiglijk zullen leren, zwerende bij Mijn Naam: Zo waarachtig als de HEERE leeft! gelijk als zij Mijn volk geleerd hebben te zweren bij Baal, zo zullen zij in het midden Mijns volks gebouwd worden.
17 Maar indien zij niet zullen horen, zo zal Ik diezelve natie ten enenmale uitrukken en verdoen, spreekt de HEERE.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De nederige klacht van de profeet bij God over het succes, dat goddeloze mensen hadden in hun goddeloze praktijken vers 1, 2, en zijn beroep op God betreffende zijn eigen rechtschapenheid, vers 3, met een gebed, dat God terwille van ‘t algemeen, aan de goddeloosheid van de goddelozen een eind wil maken, vers 3, 4.

II. Gods verwijt aan de profeet om zijn verdriet over zijn tegenwoordige moeilijkheden, en Zijn waarschuwing om zich gereed te houden voor nog grotere, vers 5,6.

III. Een droeve klacht over de tegenwoordige beklagenswaardige toestand van het Israël Gods, vers 7-13.

IV. Een wenk van genade aan Gods volk en een aankondiging van toorn tegen hun naburen die aan hun beproeving meehielpen, dat zij uitgerukt zouden worden, maar met een belofte, dat als zij zich ten laatste bij het volk van God voegden, zij deel zouden hebben met hen in hun voorrechten, vers 14-17.

Jeremia 12:1-6

De profeet twijfelt niet of het zou nuttig zijn voor anderen te weten, wat had plaats gehad tussen God en zijn ziel met welke verzoekingen hij aangevallen was en hoe hij ze overwonnen had, en daarom deelt hij ons hier mede:

I. Welke vrijheid hij nederig nam, die hem ook genadiglijk werd toegestaan, om met God te handelen betreffende Zijn oordelen, vers 1.Hij gaat pleiten bij God, niet met Hem twisten, of aanmerking maken op Zijn daden, maar om naar de bedoeling ervan te vragen, dat hij meer en meer reden mocht zien om er tevreden mee te zijn, en iets te antwoorden mocht hebben op zijn eigen bedenkingen er tegen, en die van anderen. De werken des Heeren, en de redenen er van, "worden gezocht van allen, die er lust in hebben," Psalm 111:2. Wij mogen "niet twisten met onze Formeerder," maar wij mogen met Hem handelen. De profeet legt een waarheid vast van onbetwistbare zekerheid, en besluit er bij te blijven, als hij dit argument hanteert: "Gij zoudt rechtvaardig zijn, Heere! wanneer ik tegen U zou twisten." Aldus wapent hij zich tegen de verzoeking, waarmee hij aangevallen werd, om de voorspoed van de goddelozer te berijden, voordat hij er op ingaat.

Merk op: Als wij het meest in het duister verkeren over de bedoeling van Gods beschikkingen, moeten wij toch besluiten rechtvaardige gedachten over God te hebben, en moeten hierop vertrouwen dat Hij nooit het allergeringste onrecht deed, of zal doen aan een van Zijn schepselen, ook als "Zijn oordelen" onnaspeurlijk zijn als "een grote afgrond," en volkomen onverklaarbaar, toch is "Zijn gerechtigheid even zichtbaar en onbewegelijk als de bergen Gods," Psalm 36:7. Al zijn soms "wolken en donkerheid rondom Hem" toch zijn altijd "gericht en gerechtigheid de vastigheid Zijns troons," Psalm 97:2. En wij moeten het voor Hem erkennen, zoals de profeet hier, zelfs als wij "met Hem rechten," als die er niet aan denken met Hem te twisten, maar om te leren, ten volle verzekerd zijnde, dat Hij gerechtvaardigd zal worden in Zijn woorden.

Merk op, hoeveel reden wij menen te hebben om met God te rechten voor onze verlichting, toch past het ons te erkennen, dat Hij gelijk heeft, wat Hij ook zegt of doet.

II. Wat er in de beschikkingen van de goddelijke Voorzienigheid was, waarover hij struikelde en meende te kunnen rechten. Het was dat, wat voor veel wijze en goede mensen een beproeving is geweest, en wel zulk een, dat zij die met moeite te boven gekomen zijn. Zij zien, dat de plannen en ontwerpen van de goddelozen slagen. "Der goddelozen weg is voorspoedig", zij voeren hun boosaardige plannen uit en bereiken hun doel. Zij zien dat hun zaken en belangen in goeden toestand verkeren. "Zij zijn gelukkig, zo gelukkig als de wereld ze maken kan, schoon zij trouwelooslijk trouweloosheid bedrijven," beide, jegens God en de mensen. Hoofdzakelijk worden de huichelaars bedoeld (zoals blijkt uit vers die veinzen in hun eerlijke betuigingen, zij laten hun goed begin en schone beloften in de steek, en in beide handelen zij trouwelooslijk, zeer trouwelooslijk. Er is gezegd dat niemand verwachten kan voorspoedig te zijn, die onrechtvaardig en oneerlijk is in zijn handelingen, maar deze handelen trouwelooslijk, en toch zijn zij gelukkig. De profeet toont, vers 2, beide hun voorspoed en het misbruik, dat zij er van maken.

God was zeer toegeeflijk voor hen geweest en zij waren vooruitgekomen in de wereld: "Zij zijn geplant in een goed land, een land overvloeiende van melk en honing, en Gij hebt ze geplant! ja, Gij hebt de heidenen uit de bezitting verdreven, maar hen lieden geplant," Psalm 44:3 en

80:8. Menige boom wordt geplant die toch niet groeit en waar niets van terecht komt, maar "zij zijn ingeworteld," hun voorspoed schijnt bevestigd en vast te zijn. Zij schieten wortel in de aarde, want daar maken zij zich vast aan, en daaruit trekken ze al de sappen hunner tevredenheid. Vele bomen schieten wortel en worden toch niet groot, maar deze "gaan voort, ook dragen zij vrucht," hun gezin is groot, zij leven op grote voet en geven veel uit, en dat alles was te danken aan de welwillendheid van de goddelijke Voorzienigheid, die hen begunstigde, Psalm 73:7. Aldus had God hen begunstigd, schoon zij trouwelooslijk met Hem gehandeld hadden: Gij zijt wel nabij in hun mond maar verre van hun nieren." Dit was geen liefdeloos oordeel, want hij sprak door de Geest van de profetie, zonder die is het niet goed, mensen, die uiterlijk prijzenswaardig zijn, van huichelarij te beschuldigen.

Merk op,

a. Hoewel het hun onverschillig was, of zij om God dachten, noch enige oprechte genegenheid voor Hem hadden, konden zij ‘t toch gemakkelijk over zich verkrijgen, vaak en met uiterlijke ernst van Hem te spreken. Vroomheid met de mond is niet moeilijk. Velen spreken de taal van Israël, die geen wezenlijke Israëlieten zijn.

b. Ofschoon zij bij elke gelegenheid de naam van God op de lippen hadden, en zich wenden aan zulke termen, die de smaak van vroomheid hadden, toch konden zij zichzelf niet overhalen, de vreze Gods in hun harten te bewaren. De vorm van de godzaligheid behoort voor ons een band te zijn aan de kracht daarvan, maar bij hen was het niet zo.

III. Welke troost hij had in ‘t beroep op God wat betreft zijn eigen oprechtheid, vers 3. *Maar gij, o Heere, kent mij*. Waarschijnlijk waren de goddelozen, over wie hij klaagt, haastig om hem verwijten te doen en aanmerkingen te maken, Hoofdstuk 18:18, waarbij het zijn troost was, dat God getuige was van zijn oprechtheid. God wist, dat hij niet zo’n man was als zij waren (die God wel nabij waren in hun mond, maar hun nieren waren ver van Hem), noch zulk een, als waarvoor zij hem hielden, en zoals zij hem voorstelden, een bedrieger en een valse profeet, die hem daarvoor uitmaakten, kenden hem niet, 1 Corinthiers 2:8. "Maar Gij, o Heere, kent mij, al achten zij mij de aandacht niet waard."

1. Merk op, wat de zaak is, waarvoor hij zich op God beroept: "Gij proeft mijn hart, dat het met U is." Zie, wij zijn, zoals ons hart is en ons hart is goed of slecht, naar het al of niet met God is, en dat is het, waarnaar wij onszelf te onderzoeken hebben, om ons voor God te rechtvaardigen.

2. De kennis, waarop hij zich beroept: ""Gij kent mij, beter dan ik mij zelf ken, niet van horen zeggen of bij geruchte, want Gij ziet mij, ziet mij niet met een enkele blik, maar Gij proeft mijn hart." Gods kennis van ons is even klaar en nauwkeurig en zeker, alsof Hij het meest nauwkeurige onderzoek had ingesteld. De God, met Wien wij te doen hebben, weet volkomen of ons hart met Hem is of niet. Hij kent beide de schuld van de huichelaar en de oprechtheid van de oprechte.

IV. Hij bidt, dat God Zijn hand tegen deze goddelozen keren zal, en hen niet altijd voorspoedig zal laten zijn, schoon zij lang voorspoedig waren geweest. "Laat een oordeel over hen komen om ze uit te rukken uit deze vette weide als schapen ter slachting", opdat moge blijken, dat hun langdurige voorspoed niet anders was dan het vetmesten van lammeren op een ruime plaats, om ze "te heiligen tot de dag van de slachting", Jeremia 12:3. God liet ze voorspoedig zijn,

opdat zij door hun trots en weelde de maat hunner ongerechtigheid zouden vullen en aldus rijp worden voor de ondergang, en daarom vindt hij het een noodzakelijk bestanddeel van de rechtvaardigheid, dat hem zelf het kwaad overkomt, dat zij zo lang anderen hadden gedaan, en dat zij uit hun land uitgerukt worden, omdat zij verwoesting over het land hadden gebracht, en omdat, hoe langer zij er bleven zij des te meer kwaad deden, als plagen van hun geslacht, vers 4. "*Hoe lang zal het land treuren* (zoals het doet onder de oordelen Gods, die het getroffen hebben) vanwege de boosheid dergenen, die daarin wonen? Heere, zullen zij, die allen om hen heen verderven zelf voorspoedig zijn?"

1. Zie hier, wat het oordeel was, waaronder het land nu zuchtte: "Het kruid des gehele velds verdort" (het gras is verbrand en alle produkten van de bodem zijn mislukt) en dan volgt natuurlijk, de beesten en het gevogelte vergaan, 1 Koningen 18:5. Dat was het gevolg van een langdurige droogte, of gebrek aan regen, naar ‘t schijnt, op ‘t laatst van Josia’s regering en in ‘t begin van die van Jojakim, zij wordt vermeld in Hoofdstuk 3:3, 8:13, 9:10, 12, en meer volledig later, Hoofdstuk 14. Indien zij door dit kleiner oordeel tot berouw waren gebracht, zou het groter voorkomen zijn. Waarom was het nu, dat dit "vruchtbare land tot zouten grond" was gesteld, anders dan "om de boosheid dergenen, die daarin wonen?" Psalm 107:34. Daarom bidt de profeet, dat deze goddelozen mogen sterven om hun ongerechtigheid, en dat niet het hele volk er onder lijden moge.

2. Zie hier wat de taal hunner goddeloosheid was. "Zij zeggen, Hij ziet ons einde niet," of:

a. God ziet het niet. Atheïsme is de wortel van huichelarij. "God is verre van hun nieren, ofschoon nabij in hun mond, omdat zij zeggen, Hoe zou het God weten?" Psalm 73:11, Job 22:13. Hij weet niet welke weg wij nemen en waar die op uitloopt. Of:

b. "Jeremia ziet ons einde niet, " wat hij ook beweert, als hij vraagt, wat zal het einde hiervan zijn, hij kan het zelf niet vooruit weten. Zij beschouwen hem als een valse profeet. "Wat het ook zij, Hij zal niet leven en het ook niet zien, want wij zullen zorgen, dat hij aan zijn eind komt" Hoofdstuk 11:21.

Merk op:

c. Het plaatsen van zijn uiteinde op verre afstand, of het te beschouwen als onzeker, ligt op de bodem van al hun goddeloosheid, Klaagliederen 1:9.

d. De hele schepping zucht onder de last van de zonde des mensen, Romeinen 8:22. Hierom is het, "dat de aarde treurt" (zo kan men het lezen), "vervloekt zij het aardrijk om uwentwil."

V. Hij maakt ons bekend met het antwoord van God op zijn klachten, vers 5, 6. Wij vinden dikwijls, dat de profeten, wier werk het was anderen te vermanen, zelf vermaand worden, Jesaja 8:11. Dienaren hebben zowel lessen te ontvangen, als te geven, en moeten zelf Gods stem horen en tot zich prediken. Jeremia beklaagde zich zeer over de goddeloosheid van de mannen van Anathoth en, dat zij voorspoedig waren, niettegenstaande dat. Nu schijnt dit een antwoord op die klacht.

1. Toegestemd wordt, dat hij reden had om te klagen, vers 6. "*Ook uw broeders,* de priesters van Anathoth, die van uws *vaders huis* zijn, die u hadden moeten beschermen en beweerden, dat zij het deden, ook die handelen trouwelooslijk tegen u, zijn vals tegenover u geweest, en

hebben u, onder ‘t mom van vriendschap, zoveel kwaad gedaan, als zij maar konden, "ook die roepen u met volle stem achterna" zij hebben achter u gescholden, totdat het gepeupel in beweging gekomen is, om u bij hen gehaat te maken, terwijl zij ter zelfder tijd de schijn aannamen van geen bedoeling te hebben tot vervolging of om u van uw vrijheid te beroven. "Geloof ze niet, wanneer zij vriendelijk tot u spreken. Zij schijnen uw vrienden te zijn maar zijn werkelijk uw vijanden." Gods trouwe dienaren moeten het volstrekt niet vreemd vinden, als hun vijanden hun huisgenoten zijn, Mattheus 10:36, en als degenen, waar zij vriendelijkheid van verwachten zodanig blijken te zijn, dat zij geen vertrouwen in hen kunnen stellen, Micha 7:5.

2. Toch wordt hem gezegd, dat hij te ver is gegaan.

A. Hij trok zich de onvriendelijkheid van zijn landgenoten te veel aan. *Zij maken u moede,* omdat gij *alleenlijk vertrouwt in een land van vrede,* vers 5. Het was zeer smartelijk voor hem zo gehaat en beschimpt te worden door zijn eigen verwanten. Hij was er in zijn ziel door verstoord, zijn geest was er door overstelpt en terneergeslagen, zodat hij er over in grote ontroering en ellende was. Ja, hij werd er door ontmoedigd in zijn werk, begon het profeteren moede te worden, en er over te denken om het op te geven.

B. Hij dacht er niet aan, dat dit maar een begin van smart was, en dat hij nog zwaarder beproevingen in ‘t vooruitzicht had, en, dat hij door een geduldig dragen van deze moeite zich voor groter moest voorbereiden, terwijl hij, door zijn ontevredenheid onder deze, zichzelf maar ongeschikt maakte voor hetgeen hem nog verder te wachten stond. "Als gij loopt met de voetgangers, zo maken zij u moe", en lopen u buiten adem, "hoe zult gij u dan mengen met de paarden?" Als het onrecht, dat de mannen van Anathoth hem aandeden, zo’n indruk op hem maakte, wat zou hij dan doen, als de vorsten en overpriesters met hun macht zich tegen hem zouden richten, zoals zij later deden? Hoofdstuk 20:2, 32:2. Als hij spoedig vermoeid was "in een land van vrede," waar weinig gewoel en gevaar was, "hoe zult gij het dan maken in de verheffing van de Jordaan," als hij de oevers overstroomt en zelfs leeuwen uit hun schuilplaatsen uitdrijft? Hoofdstuk 49:19.

Merk op:

a. Zolang wij in deze wereld zijn, moeten wij tegenspoed en moeilijkheden verwachten. Ons leven is een wedloop, een oorlog, wij lopen gevaar onder de voet te geraken.

b. Daar Gods gewone methode is met kleinere beproevingen te beginnen, is het verstandig van ons grotere te verwachten, dan al die wij tot nu toe ontmoet hebben. Wij zullen misschien opgeroepen worden om "ons te mengen met de paarden?" en wellicht worden de zonen van Ezak bewaard voor het laatste treffen.

c. Wij hebben er het hoogste belang bij ons op zulke beproevingen voor te bereiden en te bedenken, wat wij in zo’n geval zouden doen. Hoe zullen wij onze oprechtheid en onze vrede bewaren "in de verheffing van de Jordaan?"

d. Om ons voor te bereiden op verdere en grotere beproevingen, is het ons belang ons wel te gedragen in de tegenwoordige kleinere beproevingen, om moed te houden, de belofte vast te houden, onze weg te vervolgen, met het oog op de prijs, en zo te lopen, dat wij die mogen verkrijgen. Sommige goede exegeten verstaan dit als gesproken tot het volk, dat zeer zeker

was en zonder vrees voor de gedreigde oordelen. Als het zo vernederd en verarmd is door kleinere onheilen, zo uitgeput door de Assyriërs, als de Ammonieten en de Moabieten, die hun broederen waren, en met wie zij in verbond waren, vals zouden blijken tegenover hen (wat ontwijfelbaar het geval zou zijn), -hoe zouden zij dan opgewassen zijn tegen zo’n machtig tegenstander als de Chaldeën zouden zijn? Hoe zouden zij het hoofd ophouden tegen de inval, die zou komen als "de verheffing van de Jordaan?"

Jeremia 12:7-13

Het volk van de Joden wordt hier ten ondergang gedoemd.

I. God wordt hier voorgesteld in twist met hen en hen aan verwoesting overgevende, en zij zouden nooit teniet gedaan zijn als zij God niet getergd hadden om hen te verlaten. Het is een verschrikkelijk woord, dat God hier spreekt, vers 7 :*Ik heb Mijn huis verlaten*- de tempel, die Zijn paleis was geweest, zij hadden het verontreinigd en hem er zo uitgedrongen: *Ik heb Mijn erfenis laten varen,* en zal er niet meer naar omzien. Zijn volk, dat Zijn vermaak en Zijn zorg is geweest, zijn buiten Zijn bescherming geplaatst. Het was *de beminde van Zijn ziel* geweest, kostbaar in Zijn oog en eervol boven enig ander volk, wat vermeld wordt tot verzwaring hunner zonde, daar zij Hem haat voor liefde hadden gegeven, en hunner ellende, daar zij zichzelf buiten de gunst plaatsten van Eén, die zoveel vriendelijkheid voor hen had, en om Gods handelwijze tegenover hen te rechtvaardigen. Hij zocht geen twist met hen, maar, als zij zich slechts met dragelijke gepastheid gedragen, zou Hij er mee tevreden zijn geweest, want zij waren "de geliefde van zijn ziel, " maar zij hadden zich zo gedragen, dat zij Hem getergd hadden, om "hen in de hand van hun vijanden" te geven, om hen onbeschermd te laten, een gemakkelijke prooi, voor wie hun geen goed hert toedroegen. Maar welke was dan de twist, die God had meteen volk, dat Hem zo lang dierbaar was geweest? Welnu, om de waarheid te zeggen, zij waren ontaard.

Zij waren gelijk aan de roofdieren geworden, die niemand liefheeft, maar iedereen vermijdt en wel zo ver mogelijk, vers 8. *Mijn erfenis is Mij geworden als een leeuw in het woud.* Hun zonden schreien ten hemel om wraak, even luid als een leeuw brult. Ja, zij *heeft haar stem tegen Mij verheven,* in de dreiging en moord, die zij ademen tegen Zijn profeten, die tot hen spreken in Zijn naam, en wat tegen hen gezegd en gedaan wordt, dat rekent God als gezegd en gedaan tegen Hem zelf. Zij lasteren Zijn naam, verzetten zich tegen Zijn gezag, dagen Zijn rechtvaardigheid uit, en verheffen aldus hun stem tegen Hem als een leeuw in het woud. "Die de schapen van Zijn weide" waren geweest, waren nu wild en roofziek geworden en even weinig te regeren als leeuwen in het woud, daarom heb Ik ze gehaat, want welk vermaak kon de God van de liefde hebben in een volk, dat nu tot brullende leeuwen en wilde dieren geworden was, die men overvalt en neerschiet, als een kwelling en marteling voor hun omgeving? Zij waren roofvogels geworden, en daarom ook een plaats in Gods huis onwaardig, waar geen wilde dieren of roofvogels mochten geofferd worden, verse. "Mijn erfenis is Mij een vogel met klauwen" (zoals sommigen lezen), zij zijn onophoudelijk met elkaar aan ‘t plukharen, door hun onnatuurlijke twisten hebben zij ‘t land tot een hanenmat gemaakt. Of "een gesprenkelde vogel," geverfd, of besprenkeld, of bespat met het bloed van zijn prooi. Het vergieten van onschuldig bloed was de zonde, die de maat van Jeruzalem vol maakte, en haar ondergang verhaastte, daar zij niet alleen God, maar ook de naburen tegen haar in ‘t harnas joeg, want, "wier hand tegen allen is, tegen hen zal de hand van allen zijn," Genesis 16:12, zo volgt hier ook: "De vogels zijn rondom tegen haar. Sommigen maken haar een gesprenkelden, gevlekten of bonte vogel", om reden, dat zij de bijgelovige zeden en gebruiken van de heidenen met de goddelijke instellingen vermengden in de dienst van God, zij hielden van een bontgekleurde godsdienst, en dachten dat het hun goed stond, terwijl het hen gehaat maakte. Gods tortelduif is geen gesprenkelde vogel.

II. Hier wordt voorgesteld hoe de vijanden op hen aanvallen en hen vernielen. Sommigen menen, dat het daarom is, dat zij bij een gesprenkelde vogel vergeleken worden, omdat vogels gewoonlijk drukte maken over een vogel van een vreemde, onnatuurlijke kleur. Gods kinderen

zijn onder de kinderen van de wereld, mensen waarover men zich verwondert, als "een gesprenkelde vogel," maar dit volk had zich zo gemaakt door zijn eigen dwaasheid, en wilde dieren en vogels worden geroepen en belast hen tot hun prooi te kiezen. "Komt aan verzamelt, al gij gedierte des velde, komt om te eten." Die anderen tot hun prooi hebben gekozen, zullen zelf een prooi worden. Het verminderde de zonde van de heidenen niet, dat de vernieling, die zij brachten, op bevel van de hemel geschiedde, maar het deed de ellende van Juda en Jeruzalem toenemen. Vogels en wilde dieren worden misschien geroepen om zich te vergasten aan de lijken van de verslagenen als in het visioen van Johannes, Openbaring 19:17. De volkomen verwoesting van het land door het Chaldeeuwse leger wordt hier besproken als voltooid, zo zeker, zo nabij is zij. God spreekt er van als van iets, dat Hij bevolen had te doen, en waarin Hij toch geen vermaak had, zomin als in de dood van andere zondaars.

1. Zie met welk een tedere genegenheid Hij spreekt van dit land, ondanks het vol van zonde is, in herinnering aan Zijn verbond, en de schatting van eer en heerlijkheid die Hij er vroeger van ontvangen had: Het is Mijn wijngaard, Mijn akker, Mijn gewenste akker, vers 10.

Merk op, God heeft nog vriendelijkheid en zorg voor Zijn kerk, al is er veel verkeerds in, en Zijn straffen zijn alleszins bestaanbaar met Zijn welbehagen in haar.

2. Zie, met welk een teder medelijden Hij spreekt van de verwoesting van dit land: "Vele herders, (de Chaldeeuwse generaals, die zich meester maakten van het land en het met hun legers opaten, zo gemakkelijk, als de Arabische herders met hun kudden de vruchten eten van een stuk grond, dat tussen hen ligt) hebben Mijnen wijngaard verdorven," zonder enige rekening te houden, of met de waarde er van, of met het belang, dat Ik er bij heb, met de grootste onbeschaamdheid en verachting hebben zij die vertreden, en wat een gewenst land was hebben zij tot *een woeste wildernis gesteld*. De verwoesting was algemeen. Het gehele land is verwoest, vers 11. Zo is het geworden door het oorlogszwaard: De *verstoorders,* de Chaldeeuwse soldaten *zijn op alle hoge plaatsen in de woestijn gekomen,* zij hebben zich meester gemaakt van alle natuurlijke sterkten en kunstmatige vestingen, vers 12. *Het zwaard verteert van het een einde des lands tot het andere einde des lands,* alle plaatsen liggen open, en het talrijke leger van de aanvallers verspreidt zich tot in elke hoek van dat vruchtbare land, zodat "er geen vrede is voor enig vlees," niemand zal vrij zijn van de ramp of in staat enige rust te genieten. Wanneer alle vlees zijn weg bedorven heeft, zal geen vlees vrede hebben, alleen, die de Geest achterna wandelen, hebben vrede.

3. Zie, waar al die ellende vandaan komt.

a. Zij komt van Gods ongenoegen. Het *is het zwaard des Heeren,* dat *verteert,* vers 12. Zolang Gods volk bij Hem blijft, is het zwaard van hun beschermers en verlossers *het zwaard des Heeren,* getuige dat van Gideon, maar, als zij Hem verlaten hebben, zodat Hij hun vijand geworden is en tegen hen strijdt, dan wordt het zwaard van hun aanvallers en verstoorders *het zwaard des Heeren,* getuige dat van de Chaldeën. Het is *vanwege de hittigheid van de toorn des Heeren,* vers 13, dat was het, wat het vuur aanstak en hun vijanden zo verwoed maakte. En *wie zal voor zijn aangezicht bestaan, wanneer Hij toornig is?*

b. Het is hun zonde, die God tot hun vijand heeft gemaakt, in ‘t bizonder hun onverbeterlijkheid onder vroegere verwijten, vers 11. Het land *treurt tot Mij,* de akkers, die verstoord liggen, storten als het ware, hun kracht uit voor God en vernederen zich onder Zijn hand, maar de inwoners zijn zo verstandeloos en stompzinnig, dat *niemand het ter harte*

neemt, zij klagen niet tot God, maar blijven onaandoenlijk voor Zijn misnoegen, terwijl zelfs de grond, waarop zij lopen, hen beschaamd maakt.

Merk op. Als Gods hand opgeheven is, en men die niet wil zien, zal zij neerkomen, en men zal het moeten voelen, Jesaja 26:11.

4. Zie hoe weinig zij in staat zijn zich daartegen te beschermen, vers 13 :Zij *hebben tarwe gezaaid*, d.w.z. zij hebben veel moeite gedaan voor hun eigen veiligheid en zich veel beloofd van hun inspanning, maar het is alles tevergeefs, "maar zij hebben doornen gemaaid," dit is wat zeer smartelijk en kwellend voor hen zal zijn. Inplaats van zich te verbeteren, zullen zij verslechteren. "Zij hebben zich gepijnigd," beide door hun inspanning en hun verwachtingen, "maar zijn niet gevorderd", zij zullen er niet in slagen zich uit de moeilijkheden te redden, waarin zij zich gedompeld hebben. "Wordt alzo beschaamd vanwege ulieder inkomsten," beschaamd, dat zij zich zo volkomen verlaten hebben op hun toebereidselen tot de oorlog en in ‘t bizonder op hun kracht om er de kosten van te dragen. Geld is de zenuw van de oorlog, zij dachten genoeg te hebben, maar zullen te schande worden, want hun zilver en goud zal hun niet baten in de dag van de toorn des Heeren.

Jeremia 12:14-17

De profeten brachten soms, in Gods naam, boodschappen over, beide van oordeel en genade, aan de volkeren, die aan het land Israëls grensden, maar hier is een boodschap in ‘t algemeen aan allen, die op hun beurt, op enigerlei wijze Gods volk onrecht aangedaan, het onderdrukt, of er over gejuicht hadden, dat het onderdrukt werd.

Merk op,

I. Wat de twist was, die God met hen had. Zij waren Zijn *boze naburen*, vers 14, boze naburen van Zijn kerk, en wat zij daartegen deden, beschouwde Hij als Zichzelf gedaan, en daarom noemde Hij ze Zijn *boze naburen*, die vriendschappelijk moesten zijn tegenover Israël, maar heel anders waren.

Merk op: Het is dikwijls het lot van goede mensen om onder *boze naburen* te leven, die onvriendelijk tegenover hen zijn en hen tergen, en het ziet er inderdaad slecht uit, als zij dat allemaal zijn. Die boze naburen waren de Moabieten, Ammonieten, Syriërs, Edomieten, Egyptenaren, die boze naburen voor Israël geweest waren, daar ze geholpen hadden hen te verleiden en van God af te trekken (daarom noemt God ze Zijn boze naburen) en nu hielpen ze om hen te beroven, en sloten zich bij de Chaldeën tegen hen aan. Het is rechtvaardig van God om hen tot de werktuigen van onze ellende te maken, die wij tot werktuigen van de zonde hebben gemaakt. Wat God hun ten laste legt is: "Zij roeren Mijn erfenis aan, dewelke Ik Mijnen volke Israël erfelijk toebedeeld heb", zij namen onrechtvaardiglijk wat niet hun eigendom was: ja, met heiligschendende hand namen zij voor hun eigen gebruik, wat aan Gods bizonder volk gegeven was. Hij, die gezegd heeft: "Raak Mijn gezalfde niet aan," heeft ook gezegd: "Raak hun erfenis niet aan, " het is op uw verantwoording, als ge het toch doet. Niet alleen de personen, maar ook de goederen van Gods volk zijn onder Zijn bescherming.

II. Hoe Hij met hen handelen zou.

1. Hij zou de macht, die zij over Zijn volk hadden, breken, en hen dwingen om vergoeding te geven: "Ik zal het huis van Juda uit hun midden uitrekken." Dit zou een grote gunst voor Gods volk zijn, dat gedeeltelijk door hen gevangen genomen was en gedeeltelijk tot hen gevlucht om bescherming, maar vastgehouden en tot gevangenen gemaakt was, maar het zou een grote teleurstelling voor hun vijanden zijn, die als een leeuw van zijn prooi, gerukt zouden worden. Het huis van Juda kan of wil geen stoute worsteling wagen om zichzelf te verlossen, maar God zal ze met genadige macht uitrukken, zal ze door Zijn Geest dwingen om uit te gaan en door Zijn macht hun onderdrukkers dwingen om hen te laten gaan, zoals Hij Israël uit Egypte uitrukte.

2. Hij zou dezelfde rampen over hen brengen, die zij als Zijn werktuigen over Zijn volk hadden gebracht. "Ik zal ze uit hun land uitrukken." Het oordeel begon bij Gods huis, maar het eindigde daar niet. Toen Nebukadnezar het land van Israël had verwoest, keerde hij zijn hand tegen hun boze naburen en was een gesel voor hen.

III. De genade, die God in voorraad had voor degenen, die zich bij Hem wilden voegen en Zijn volk worden, vers 15, 16. Zij hadden Gods afkerig volk verleid zich aan te sluiten bij hun afgodendienst. Als zij zich nu door het volk, dat zich bekeerde, lieten overhalen zich met hen te verenigen in de dienst van de ware en levende God, zou hun niet alleen hun vijandschap tegen

Gods volk vergeven worden, maar de afstand waarop zij tevoren gehouden waren, zou verdwijnen en zij zouden met Gods volk gerekend worden. Dit werd ten dele volbracht, toen na de terugkeer uit de ballingschap, velen van het volk des lands, die Israëls boze naburen geweest waren, Joden werden, en het zou volkomen in vervulling gaan door de bekering van de heidenen tot het geloof van Christus. Hoewel onrechtvaardig behandeld. moet Israël niet onverzoenlijk tegen hen zijn, want God is het ook niet. "Nadat Ik ze zal uitgerukt hebben," rechtvaardiglijk, om hun zonden en jaloers op de eer van Israël, "zo zal Ik wederkeren, zal Mijn weg veranderen, en Mij hunner ontfermen." Ofschoon zij als heidenen geen aanspraak kunnen maken op de voorrechten van het verbond, zullen zij er toch van genieten door de barmhartigheid van de Schepper, die niettemin op hen zal zien als het werk van Zijn handen.

Merk op: Gods geschillen met Zijn schepselen, al kan men er niets tegen inbrengen, kunnen bijgelegd worden. Zij, die (als dezen) vreemdelingen zijn. geweest niet alleen, maar "vijanden door het verstand in de boze werken, kunnen verzoend worden", Colossenzen 1:21.

Merk hier op:

1. Wat de voorwaarden waren, waarop God hun gunst wilde bewijzen. Het is steeds op voorwaarde, "dat zij de wegen Mijns volks vlijtig zullen leren," dit is in ‘t algemeen, de wegen, die het bewandelt, als het zich als "Mijn volk" gedraagt (niet de kromme wegen, waarop zij verdwaald zijn), de wegen, die Mijn volk aangewezen zijn.

a. Er zijn goede wegen, die in ‘t bizonder "de wegen van Gods volk" zijn, waarop zij allen wandelen, hoezeer zij ook mogen verschillen in de keus van hun paden. De wegen van heiligheid en hemelsgezindheid, van liefde en vredelievendheid, de wegen van gebed en sabbathsheiliging, en een naarstig houden van de rechten en instellingen-deze, en dergelijke zijn "de wegen van Gods volk."

b. Die met Gods volk willen delen, en hetzelfde uiteinde hebben, moeten Zijn wegen leren en daarin wandelen, moeten letten op de regel volgens welke het wandelt en zich naar die regel schikken, moeten opmerkzaam zijn op de voetstappen, die het volgens die regel doet, en daarin treden. Door intiemer omgang met Gods volk moeten zij leren doen, zoals zij doen.

c. Het is onmogelijk de wegen van Gods volk te leren, zoals zij geleerd moeten worden, zonder veel moeite en smarten. Wij moeten deze wegen nauwlettend waarnemen en onszelf verplichten om er naarstiglijk in te wandelen, wij moeten naarstiglijk toezien, Hebreeen 12:15, en naarstig werken, Lukas 13:24. In ‘t bizonder moeten zij leren Gods naam eer te geven door alleen Hem plechtig aan te roepen. Zij moeten leren zeggen: "Zo waarachtig als de Heere leeft" (om Hem te erkennen, te vereren, en zich hij Zijn oordeel neer te leggen), "gelijk als zij Mijn volk geleerd hebben te zweren bij Baäl." Het was al erg genoeg, dat zij zelf bij Baäl zwoeren, erger, dat zij het anderen leerden, het ergst van alles, dat zij het Gods volk leerden, dat beter onderwezen was, en toch, als zij zich ten laatste willen beteren, zullen zij aangenomen worden Merk op:

d. Wij moeten niet wanhopen aan de bekering, ook van de slechtsten, zelfs niet van hen, die het middel zijn geweest om anderen te verleiden en te bederven, zelfs zij hun tot berouw gebracht worden en genade vinden. Die wij vlijtig tot het kwade verleid hebben, moeten wij even ijverig volgen in het goede. Het zal een heilige wraak op onszelf zijn, leerlingen te worden op de weg van de plicht van hen, wier leermeesters wij zijn geweest op de weg van de zonde.

e. De bekering van de bedrogenen kan de gelukkige aanleiding worden tot bekering zelfs van de bedriegers. Zo worden soms, die samen in de gracht gevallen zijn, samen gered.

2. Wat zullen de tekenen en de vruchten zijn van deze gunst, als zij zich tot God keren en God Zich tot hen keert.

a. Zij zullen aan hun land teruggegeven en daarin opnieuw gevestigd worden, vers 15. *Ik zal ze wederbrengen een ieder tot zijn erfenis.* Dezelfde hand, die ze uitrukte, zal ze weer planten.

b. Zij zullen recht krijgen op de geestelijke voorrechten van Gods Israël. "Als zij gewillig zijn, en de wegen van Mijn volk leren," zich schikken naar de regels en zich houden binnen de perken van mijn familie, "zo zullen zij in ‘t midden Mijns volks gebouwd worden." Zij zullen niet alleen gebracht worden te midden van hen, om een naam en een plaats te hebben in het huis des Heeren, waar een voorhof van de heidenen was, maar zij zullen gebouwd worden in ‘t midden van hen, zij zullen met hen verenigd worden, de vroegere vijandschap zal vernietigd worden, zij zullen onder hen, beide gebouwd en ingelijfd worden. Zie Jesaja 56:5 -7. Zij, die vlijtig de wegen van Gods volk leren, zullen de voorrechten en vertroostingen van Zijn volk genieten.

IV. Wat er gebeuren zou met hen, die steeds onafscheidelijk waren van hun eigen boze wegen, hoevelen er ook om hen heen zich tot de Heere bekeerden, vers 17. *Indien zij niet zullen horen,* indien er onder hen zijn, die doorgaan en volhouden, *zo zal Ik die natie ten enenmale uitrekken en verdoen,* die natie, die familie of die persoon, *spreekt de Heere.* Die niet geregeerd willen worden door de genade van God zullen verdorven worden door de rechtvaardigheid van God. En, als ongehoorzame natiën verstuurd zullen worden, zoveel te meer ongehoorzame kerken waarvan betere dingen verwacht worden.

HOOFDSTUK 13

1 Alzo heeft de HEERE tot mij gezegd: Ga henen, en koop u een linnen gordel, en doe dien aan uw lenden, maar breng hem niet in het water.
2 En ik kocht een gordel naar het woord des HEEREN, en ik deed dien aan mijn lenden.
3 Toen geschiedde des HEEREN woord ten tweeden male tot mij, zeggende:
4 Neem den gordel, dien gij gekocht hebt, die aan uw lenden is, en maak u op, en ga henen naar den Frath, en versteek dien aldaar in de klove ener steenrots.
5 Zo ging ik henen, en verstak dien bij den Frath, gelijk als de HEERE mij geboden had.
6 Het geschiedde nu ten einde van vele dagen, dat de HEERE tot mij zeide: Maak u op, ga henen naar den Frath, en neem den gordel van daar, dien Ik u geboden heb aldaar te versteken.
7 Zo ging ik naar den Frath, en groef, en nam den gordel van de plaats, alwaar ik dien verstoken had; en ziet, de gordel was verdorven en deugde nergens toe.
8 Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
9 Zo zegt de HEERE: Alzo zal Ik verderven de hovaardij van Juda, en die grote hovaardij van Jeruzalem.
10 Ditzelve boze volk, dat Mijn woorden weigert te horen, dat in het goeddunken zijns harten wandelt, en andere goden navolgt, om die te dienen, en voor die zich neder te buigen; dat zal worden gelijk deze gordel, die nergens toe deugt.
11 Want gelijk als een gordel kleeft aan de lenden eens mans, alzo heb Ik het ganse huis Israels en het ganse huis van Juda aan Mij doen kleven, spreekt de HEERE, om Mij te zijn tot een volk, en tot een naam, en tot lof, en tot heerlijkheid; maar zij hebben niet gehoord.
12 Daarom zeg dit woord tot hen: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Alle flessen zullen met wijn gevuld worden. Dan zullen zij tot u zeggen: Weten wij niet zeer wel, dat alle flessen met wijn gevuld zullen worden?
13 Maar gij zult tot hen zeggen: Zo zegt de HEERE: Ziet, Ik zal alle inwoners deze lands, zelfs de koningen, die op Davids troon zitten, en de priesters, en de profeten, en alle inwoners van Jeruzalem, opvullen met dronkenschap.
14 En Ik zal hen in stukken slaan, den een tegen den ander, zo de vaders als de kinderen te zamen, spreekt de HEERE; Ik zal niet verschonen noch sparen, noch Mij ontfermen, dat Ik hen niet zou verderven.
15 Hoort en neemt ter ore, verheft u niet; want de HEERE heeft het gesproken.
16 Geeft eer den HEERE, uw God, eer dat Hij het duister maakt, en eer uw voeten zich stoten aan de schemerende bergen; dat gij naar licht wacht, en Hij datzelve tot een schaduw des doods stelle, en tot een donkerheid zette.
17 Zult gijlieden dat dan nog niet horen, zo zal mijn ziel in verborgene plaatsen wenen vanwege den hoogmoed, en mijn oog zal bitterlijk tranen, ja, van tranen nederdalen, omdat des HEEREN kudde gevankelijk is weggevoerd.
18 Zeg tot den koning en tot de koningin: Vernedert u, zet u neder; want uw ganse hoofdsieraad, de kroon uwer heerlijkheid, is nedergedaald.
19 De steden van het zuiden zijn toegesloten, en er is niemand, die ze opent; het ganse Juda is weggevoerd, het is geheel en al weggevoerd.
20 Hef uw ogen op, en zie, die daar van het noorden komen! waar is de kudde, die u gegeven was, de schapen uwer heerlijkheid?
21 Wat zult gij zeggen, wanneer Hij bezoeking over u doen zal, daar gij hem geleerd hebt tot vorsten, tot een hoofd over u te zijn; zullen u de smarten niet aangrijpen, als een barende vrouw?
22 Wanneer gij dan in uw hart zult zeggen: Waarom zijn mij deze dingen bejegend? Om de veelheid uwer ongerechtigheid, zijn uw zomen ontdekt, en uw hielen hebben geweld geleden.

23 Zal ook een Moorman zijn huid veranderen? of een luipaard zijn vlekken? Zo zult gijlieden ook kunnen goed doen, die geleerd zijt kwaad te doen.
24 Daarom zal Ik hen verstrooien als een stoppel, die doorgaat, door een wind der woestijn.
25 Dit zal uw lot, het deel uwer maten zijn van Mij, spreekt de HEERE; gij, die Mij hebt vergeten, en op leugen vertrouwt.
26 Zo zal Ik ook uw zomen ontbloten boven uw aangezicht, en uw schande zal gezien worden.
27 Uw overspelen en uw hunkeringen, de schandelijkheid uws hoerdoms, op heuvelen, in het veld; Ik heb uw verfoeiselen gezien; wee u, Jeruzalem! zult gij niet rein worden? Hoe lang nog na dezen?

Nog gaat de profeet voort dit zekere en hardnekkige volk wakker te roepen tot berouw, door de beschouwing van de oordelen Gods, die over hen kwamen. Hij moet hun aanzeggen,

I. Door het teken van de verdorven gordel, dat hun hoogmoed verdorven zou worden, vers 1-11.

II. Door het teken van de met wijn gevulde flessen. dat hun raadslagen niet zouden bestaan, vers 12-14.

III. Naar aanleiding daarvan moet hij hen opwekken tot berouw en zelfvernedering vers 15-21.

IV. Hij moet hen bevestigen, dat hun hardnekkigheid en onbekeerlijkheid oorzaak is, dat Gods oordelen niet ophouden, maar ten volle uitgevoerd zullen worden, vers 22-27.

Jeremia 13:1-11

Hier is,

I. Een teken, het verderf van de gordel, die de profeet enigen tijd had gedragen, door die in een kloof van de steenrots nabij de rivier Eufraat te verbergen. De profeten waren gewoon, door tekenen te leren, opdat een dom onnadenkend volk tot nadenken gebracht werd en geloofde en belang ging stellen in wat hun meegedeeld werd.

1. Hij moest enige tijd een linnen gordel dragen, vers 1,2. Sommigen menen, dat hij die onder zijn klederen droeg, omdat het linnen was, en er van gezegd wordt, dat hij *die aan zijn lendenen deed, waaraan de gordel kleefde,* vers 1, 11. Eer schijnt hij boven zijn klederen gedragen te zijn, want hij werd gedragen *tot een naam en tot lof,* en was waarschijnlijk een schone band, zoals officieren die in groot tenue dragen en ook in het Oosten gebruikelijk is. Hij moest die gordel niet in het water brengen, maar dragen gelijk die was, opdat hij sterker zou zijn en minder onderhevig aan verrotting, linnen verteert bijna evenzeer door wassen als door dragen. Wijl de gordel niet nat was, was hij te stijver en te minder buigzaam, toch moest hij hem dragen. Waarschijnlijk was het zeer fijn linnen, dat lang goed blijft zonder wassen. De profeet was, evenmin als Johannes de Doper, iemand, die gewoon was zachte klederen te dragen, en het zou daarom te opvallender zijn, hem met een linnen gordel om te zien, terwijl hij denkelijk aan een iederen gewoon was.

2. Nadat hij die linnen gordel enige tijd gedragen had, moest hij heengaan en die *in de kloof van een steenrots versteken,* vers 4, aan de waterkant waar hij bij hoge waterstand nat zou worden, en weer droog als het water viel, op die manier zou eer verrotting intreden dan wanneer de gordel steeds droog of altijd nat bleef.

3. Na vele dagen moest hij de gordel weer wegnemen: en zie, hij was *verdorven* en *deugde nergens meer toe,* vers 7. Het is steeds een vraag onder uitleggers geweest of de gordel inderdaad verrot was, zodat het volk het zien kon, of dat het alleen een droom of visioen van de profeet was en dus niet verder ging dan zijn geest. Men kan zich moeilijk voorstellen, dat de profeet twee zulke lange reizen naar de rivier de Eufraat zou maken, die ieder enige weken duren moesten, terwijl hij thuis zo node gemist kon worden, om deze reden zijn de meesten geneigd, aan geen wezenlijke reis te denken, maar alleen aan een visioen gelijk dat van Ezechiël omtrent Jeruzalem, toen deze zelf in Chaldea verkeerde, Ezechiel 8:3, 11:24. De verklaring van het teken wordt dan alleen de profeet gegeven, vers 8, niet het volk, wijl het teken dan alleen persoonlijk was. Maar daar een reis van Jeruzalem naar Babylon toen niet zo bezwaarlijk en de Eufraat niet overal zo ver van Kanaän af lag (ze was de uiterste grens van het Beloofde Land, Jozua 1:4), zie ik er geen moeilijkheid in, aan te nemen, dat de profeet inderdaad de beide reizen heeft gemaakt, want er wordt uitdrukkelijk gezegd, "Hij deed gelijk de Heere hem geboden had," en gaf zo een duidelijk bewijs van zijn gewillige gehoorzaamheid aan zijn God, om de hardnekkigheid van een ongehoorzaam volk te beschamen De moeite van de reis kon zeer juist de moeite voorstellen, die het volk deed om elkaar door afgoderij te verderven en van de droeve ellende hunner ballingschap. De Eufraat, de rivier van Babel, zou de plaats hunner gevangenschap zijn en daardoor de waarde van het teken verhogen.

II. De betekende zaak. De profeet was gewillig om, wat het ook kostte, het volk met het Woord des Heeren wakker te schudden. Bedienaren des Woords moeten zich geven en gegeven worden voor het heil van zielen. Wij hebben de uitlegging van dit teken in vers 9-11.

1. Het volk Israël was God als deze gordel geweest in twee opzichten:

a. Hij had ze met zich in een verbond en gemeenschap genomen, "gelijk een gordel kleeft aan de lendenen eens mans" en hem omgeeft, "alzo heb Ik het gehele huis Israëls en het gehele huis Juda aan Mij doen kleven". Zij waren een volk "nabij God" Psalm 148:14. Zij waren Zijn eigen, een bijzonder volk voor Hem, een koninklijk priesterdom, dat toegang tot Hem had boven alle andere volken. "Hij deed hen aan Zich kleven" door de wet, die Hij hun gaf, door de profeten die Hij hun zond, door de gunsten die Zijn voorzienigheid hun schonk. Hij begeerde hun gestadige hulde in de voorhoven van Zijn Huis en de telkens herhaalde bevestiging van Zijn verbond met hen door hun offeranden. Zó deed Hij hen aan Zich kleven, dat men zou gedacht hebben: een onafscheidelijke vereniging.

b. Hij had zulks gedaan tot Zijn eer. Toen Hij ze nam om "Hem een volk te zijn," was dat, opdat zij "Hem zouden zijn tot een naam en tot lof en tot heerlijkheid," gelijk een gordel een man tot sieraad strekt. Vooral de sierlijke gordel met de efod was de hogepriester tot glorie en schoonheid. Zie, met wie God verkiest om Zijn volk te zijn, bedoelt Hij zich lof te bereiden.

c. Het is hun plicht Hem te eren, door Zijn inzettingen te onderhouden, Zijn eer daardoor te verhogen en hun belijdenis op die wijs te versieren.

d. Het is hun geluk, dat Hij zich in hen en door hen verheerlijkt. Zij behagen Hem en Hij wordt geëerd door hun betrekking tot Hem, zo zij zich gedragen als Zijn volk betaamt. Hij noemt Zich als met een eretitel de God Israëls, 1 Kronieken 17:24. Tevergeefs menen of beweren wij Zijn volk te zijn, als wij Hem niet verheerlijken.

2. Door hun afgoderij en andere goddeloosheid hadden zij zich van Hem losgemaakt, verwijderd, Hem van de eer beroofd, die zij Hem schuldig waren, zichzelf in de aarde begraven, zich met de kinderen vermengd. Zij waren zo verdorven, dat zij "nergens meer toe deugden, " zij konden voor God niet meer zijn, gelijk hun bestemming was, "een naam en een lof en een eerlijkheid," want hun plicht wilden zij niet meer doen en hun voorrecht waardeerden zij niet langer. Zij weigerden naar Godswoorden te horen, waardoor zij Hem weer hadden kunnen aankleven. "Zij wandelden in de inbeeldingen van hun hart," waar hun fantasie hen ook heen leidde, en ontzegden zich geen enkel genot, waarin zij lust hadden, vooral in hun godsverering. Zij wilden "God niet aankleven maar wandelden andere goden na om hen te dienen en hen te aanbidden". Zij huldigden de goden van de heidenen naar de zijde van de Eufraat, zodat zij geheel bedorven werden voor de dienst van hun eigen God, en waren die gordel, die verrotte gordel, gelijk, een schande en geen sieraad voor hun stand. Jammer was het, dat zo’n gordel verdorven zou worden, dat zo’n volk zo ten enenmale ontaarden zou.

3. God zou hen door Zijn oordelen van Zich scheiden, ze in ballingschap heenzenden, al hun schoonheid wegnemen en hun uitnemendheid doen ophouden, zodat ze zouden zijn als een schone gordel, die verrot is, aan flarden ligt, een waardeloos, nutteloos, verachtelijk volk. Op die wijze zou God "de hovaardij van Juda en de grote hovaardij van Jeruzalem verderven." Hij zou hun ontnemen alles waarop zij zich beroemden, of waarin zij hun betrouwen stelden, het zou niet alleen besmet en bevuild worden, maar geheel verdorven, zoals de linnen gordel. Let hierop: Hij spreekt van de hovaardij van Juda" (het landvolk verhief zich op hun heilig land, op hun groot land), maar van de "grote hovaardij van Jeruzalem." Daar stonden de tempel en het koninklijk paleis, en daarom waren derzelver inwoners hoogmoediger dan het landvolk. God let op de mate van iemands hoogmoed, hij zal daarnaar zijn oordeel richten. Hoogmoed komt

voor de val, en God wederstaat de hovaardigen. Hij zal óf de hoogmoed in ons vernederen (dit is die door Zijn genade wegnemen, er ons beschaamd over maken, ons daarom, gelijk Hiskia, vernederen, en er ons zo van genezen) -gelukkig hij, die door Gods genade zó vernederd wordt! -óf Hij bederft de zaak die ons hoogmoedig maakt. Aanleg, talenten, geleerdheid, macht, uiterlijke voorrechten zal God, zo wij er ons op verheffen, rechtvaardiglijk verderven. Zelfs de tempel werd, toen Israël er trots op was geworden, in de as gelegd. Het is Gods eer te zien op elkeen, die hoogmoedig is, en hem te vernederen.

Jeremia 13:12-21

Hier vinden wij,

I. Het volk gedreigd met een oordeel, dat ‘t zeker dronken zou maken. Het doemvonnis wordt uitgesproken in een beeld om het duidelijker en aangrijpender te maken, vers 12 :*Zo zegt de Heere, de God Israëls: Alle flessen zullen met wijn gevuld worden,* dit is allen, die door hun zonden zichzelf tot *vaten des toorns, tot het verderf toebereid* gemaakt hebben, zullen met Gods toorn vervuld worden gelijk flessen met wijn, en zoals elk "vat van de barmhartigheid met genade en heerlijkheid zal vervuld worden, zo zullen zij vol zijn van *de* grimmigheid des Heeren," Jesaja 51:20. Zij zullen breekbaar zijn als flessen, en gelijk oude lederzakken, waarin nieuwe wijn gedaan wordt, barsten en verderven, zo zullen zij verdorven worden, Mattheus 9:17. Of, zij zullen hun hoofd vol wijn hebben gelijk flessen, zo wordt het in vers 19 toegepast: "Zij zullen met dronkenschap opgevuld worden," vergelijk Jesaja 51:17. Waarschijnlijk was dit een gewoon spreekwoord onder hen, op verschillende manieren gebruikt. Zij evenwel, de bedoeling van de profeten niet verstaande, lachten hen daarover uit: "Weten wij niet zeer wel, dat alle flessen met wijn zullen gevuld worden". "Wat vreemds is daarin? Vertel ons iets dat wij niet wisten." Misschien gaven zij dat bescheid, omdat zij onderstelden, dat de profeet hen om hun dronkenschap vermaande, en wellicht was deze bedoeling er onder begrepen. "Zij beminden de flessen van de druiven," Hoz. 3:1. "Zij maakten hun koning ziek door verhitting van de wijn," Hoz. 7:5. "Hun wachters haalden wijn en zopen sterke drank," Jesaja 56:12. Zij hielden van hun valse profeten, die "profeteerden voor wijn," Micha 2:11, die hen vrolijk maakte, want hun fles zou nimmer ledig worden. "Wel", zegt de profeet, "gij zult uw flessen vol wijn hebben, maar niet met zulke wijn als gij begeert". Zij vermoedden, dat hij een geheime bedoeling met zijn voorspelling had, en dat die niets goeds, maar wel kwaad betekende, en hij erkent, dat het zo is. Wat hij bedoelde was dit:

1. Zij zouden in een roes geraken als een dronken man. Zo iemand wordt gevoegelijk vergeleken met een vat vol wijn, want als de wijn is in de man, dan is de wijsheid in de kan. Nu dreigt God, dat zij "met dronkenschap zullen opgevuld worden, " hun raadslagen zullen verward worden, hun spraak stamelen en hun beweging wankelen, zij zullen niet weten wat te zeggen noch wat te doen, veel minder wat zij behoorden te zeggen of te doen. Zij zullen walgen van al hun genot en het uitspuwen als een dronken man, Job 20:15. Zij zullen insluimeren en ten enenmale onmachtig worden zich zelf te helpen, gelijk dronken lieden hebben zij het gebruik van hun verstand verloren en zijn blootgesteld aan genade of ongenade en verachting van allen rondom hen. Dat zal de toestand zijn niet slechts van enkele onder hen (waren er nuchtere mensen onder hen geweest, dan konden die de overigen geholpen hebben), maar "zelfs de koning, die op de troon Davids zit," die geweest moest zijn gelijk zijn vader David, die wijs "was als een engel Gods," zal dronken wezen. Hun priesters en profeten tevens, hun valse profeten, die beweerden hun leidslieden te zijn, gaven evenzeer aan hun lusten toe en hadden al even weinig verstand als iemand anders. Ja, al de inwoners beide van het land en van Jeruzalem, hadden zich aan hetzelfde euvel schuldig gemaakt. Wien God verderven wil, die bedwelmt Hij eerst.

2. Dat zij, in hun dronkenschap, tegen elkaar zouden botsen. De beker van Gods toorn zal ze niet alleen dronken maken, zodat zij noch zich zelf noch anderen kunnen steunen, maar ook een razernij verwekken, zodat zij elkaar kwaad zullen doen, vers 14 :*Ik zal ze in stukken slaan, de een tegen de anderen.*

Niet alleen hun dronken onverstand, maar ook hun dronken twist zal ze te gronde voeren. Dronken mensen zijn vaak twistziek, en daarom zal "gekijf en geklag" bij hen zijn, Spreuken 23:29, 30. Hun zonde is dus zelf hun straf. God zond een bozen geest onder huisgezinnen en burgers, Richteren 19:23, die ze onderling naijverig en wantrouwend maakten, zodat vader en zoon elkaar aangrepen en bevochten, waardoor de vijand een gemakkelijke prooi vond. Nu dit besluit tegen hen is uitgegaan, zegt God: "Ik zal niet verschonen noch sparen noch Mij ontfermen," want zij verschonen of sparen elkaar ook niet, noch ontfermen zich over malkaar. Zij verderven de een de ander, Habakuk 2:15,16.

II. Hier wordt goede raad gegeven, die, indien opgevolgd, de verwoesting nog had kunnen afwenden. Het is deze: "zich te vernederen onder de krachtige hand Gods." Willen zij luisteren en het oor lenen, dan zegt de Heere tot hen: *Verheft u niet,* vers 15. Dat was een van de zonden, waarom God met hen twistte, vers 9. Laat ze zich vernederen en hun zonde verlaten, dan zal God ophouden met hen te twisten. *Verheft u niet,* wanneer God door Zijn profeten tot u spreekt, acht uzelf dan niet te goed om onderricht te worden, wordt niet toornig of eigenzinnig, verzet u niet in uw hart tegen zijn woord, noch minacht degenen, die het u brengen. Wanneer God u door Zijn dienaren tegenkomt, verhardt u dan niet als zij dreigen, en weest niet ongeduldig als zij u pijn doen, want hoogmoed ligt daaraan ten grondslag. Het is de grote God, die door hen spreekt, Wiens autoriteit vaststaat, en Wiens macht onweerstaanbaar is, buigt u dus voor wat zij zeggen en verheft u niet. Weest niet hoogmoedig, want:

1. Zij spraken in Gods Naam en hadden Hem te eren, *geef ere de Heere onze God,* en niet uw afgoden. Geeft Hem eer, door uw zonden te belijden, u schuldig te erkennen voor Zijn heilig aangezicht en de rechtmatige straf te aanvaarden, vers 16. Geeft Hem ere door oprechte boete en bekering. Dan, en niet eerder beginnen wij te leven gelijk het behoort en met hoop op zegen, wanneer wij "de Heere onze God ere geven," wanneer Zijn eer onze voornaamste zorg en bedoeling is. "Doet dit haastelijk, terwijl het voor u nog de tijd is, voordat Hij het duister maakt, voordat Hij Zijn oordelen over u brengt en gij geen weg ter ontkoming meer ziet." Denkt er aan, duisternis zal het deel zijn dergenen, die zich niet bekeren om "Gode de ere te geven." Als zij, die door de vierde fiool verhit zijn, zich "niet bekeren, om God de eer te geven, wordt de volgende fiool met duisternis gevuld," Openbaring 16:9, 10. De toenemende duisternis, waarmee hier wordt gedreigd, is:

a. Dat hun pogingen om te ontkomen hun verderf verhaasten zullen. "Hun voeten zullen zich stoten," wanneer zij de meest mogelijke haast maken om over "de schemerende bergen" te komen, zij zullen vallen en onbekwaam zijn, weer op te staan. Zie, die menen Gods oordelen te kunnen ontgaan, zullen hun weg onbegaanbaar vinden, laat hen hun uiterste best doen, zij kunnen niet vooruitkomen, de oordelen, die hen vervolgen, zullen hen achterhalen, hun weg is duister en geheel slibberig, Psalm 35:6. En daarom, alvorens het tot dat uiterste komt, ligt onze wijsheid daarin, dat wij Hem de ere geven en zo vrede met Hem maken, tot Hem vluchten om genade, en dan zal het niet nodig zijn, voor Zijn gerechtigheid te vlieden.

b. Dat hun hoop op een betere toestand teleurgesteld zal worden: Wanneer "gij naar licht wacht," dat is naar troost en verlichting, stelt Hij dat "tot een schaduw des doods" somber en vreselijk, en "tot een donkerheid," gelijk die van Egypte, toen Farao voortging zijn hart te verharden, een duisternis, die men tasten kon. De verwachting van de onboetvaardige zondaars vergaat wanneer zij sterven, zonder die verwezenlijkt te zien.

2. Zij moesten zich vernederen en zich schamen, zelfs de koninklijke voorrechten van vorst en vorstin zullen daarvan niet verschonen, vers 18. *Zeg tot de koning en tot de koningin,* dat zij, hoe hoog zij ook gezeten zijn, *zich moeten vernederen en zich neerzetten,* met waar berouw, en zo Gode de ere geven mitsgaders een goed voorbeeld aan hun volk.

Merk op, wie in deze wereld boven anderen verheven zijn, moeten zich voor God vernederen, die hoger is dan de hoogste, en aan Wien koningen en koninginnen verantwoording schuldig zijn. Zij moeten zich vernederen en neerzitten en bedenken wat nadert, neerzitten in het stof en klagen. Laat ze zich vernederen, opdat God niet krachtige middelen gebruike om dat zelf te doen. "Uw gehele hoofdsieraad, de kroon uwer heerlijkheid is nedergedaald," de eer en heerlijkheid, waarop gij u beroemt en vertrouwt, zelfs de kroon uwer heerlijkheid, uw schone, heerlijke kroon, wanneer gij als gevangenen weggeleid wordt. Waar zullen die tekenen van uw koningschap dan blijven? Gezegend zij God, daar is een kroon van de heerlijkheid, die degenen beërven zullen, die zich vernederen, die kroon zal niet nederdalen.

III. Deze raad wordt aangedrongen door hetgeen in vooruitzicht staat, als zij hoogmoedig en onbekeerlijk blijven.

1. Het zal de profeet een onuitsprekelijke smart zijn, vers 17, indien *hun ziel dan nog niet zal horen,* zich niet aan het woord onderwerpen, maar weerspannig blijven, *zijn oog zal bitterlijk tranen, ja van tranen nederdalen.*

Merk op: des volks hardnekkigheid, als het Gods woord niet wil horen, zal het hart van Zijn dienaren, die iets weten van de verschrikking des Heeren en de waarde van de menselijke ziel, breken. Zij zijn verre van die verschrikking te begeren, maar beven veeleer bij de gedachte aan de dood des zondaars. Zijn smart daarover was ongeveinsd (zijn ziel weende) en zonder ophef, want hij verkoos te wenen "in verborgen plaatsen," waar niemand op hem zag dan Gods alziend oog. Hij mengde zijn tranen niet alleen met zijn openbare prediking maar ook met zijn verborgen overpeinzingen. Ja, de gedachte aan hun toestand maakte hem droefgeestig, en hij liep gevaar een kluizenaar te worden. Het griefde hem,

a. dat hij hen zo onbekeerlijk vond. "Mijn ziele zal wenen vanwege de hoogmoed," uw trots, uw stijfhoofdigheid, uw ijdel vertrouwen. Zie, de zonden van anderen moeten reden zijn om ons te bedroeven. Wij moeten treuren om wat wij niet kunnen herstellen, en te meer treuren omdat wij het niet herstellen kunnen:

b. dat hun ellende onherstelbaar was: "mijn oog zal bitterlijk tranen," niet zo zeer omdat mijn betrekkingen, vrienden en buren in nood zijn, maar "omdat des Heeren kudde, Zijn volk en de schapen van Zijn weide, gevankelijk is weggevoerd." Dit moet ons altijd het meest hinderen, dat Gods ere aangerand wordt en Zijn koninkrijk geschaad.

2. Het zal hun onvermijdelijke ondergang zijn, vers 19-21.

a. Het land zal verwoest worden, "de steden van het zuiden zijn toegesloten." De steden van Juda lagen in het zuiden van het land Kanaän, die zouden rechtstreeks door de vijand belegerd worden, zodat men niet langer in of uit kon gaan, of ze zouden door de inwoners verlaten worden, zodat niemand meer in- of uitging. Sommigen passen dit toe op de steden van Egypte dat ten zuiden van Juda lag: de plaatsen daar, vanwaar men steun verwachtte, zouden hen in de steek laten en geen hulp zou hun vandaar geworden.

b. De inwoners zouden haastiglijk weggevoerd worden naar een vreemd land om daar in slavernij te leven. "Juda zal gevankelijk weggevoerd worden". Er waren er reeds weggevoerd, waardoor zij hoopten, dat de bedreiging reeds tot volle uitvoering was gekomen, zodat de overigen konden blijven. Maar neen: *Het is geheel en al weggevoerd,* vers 19. God zal met geheel Juda een einde maken. Zo geschiedde inderdaad onder koning Zedekia, omdat Juda zich niet had bekeerd.

c. De vijand, die dit oordeel zou uitvoeren, was nu op de komst, vers 20. *Hef uw ogen op.* Ik zie ze aanmarcheren, en gij kunt ze zien, *die daar van het noorden komen,* van het land van de Chaldeën, zie hoe snel zij naderen, hoe trots zij verschijnen. Hierop richt de profeet zich tot de koning of lieden (de voornaamwoorden, hier gebruikt, zijn vrouwelijk) tot de stad of tot de staat.

d. Wat zult gij nu doen met de mannen, die onder uw zorg waren gesteld, die gij beschermen moest? "Waar is de kudde, die u gegeven was, de schapen uwer heerlijkheid?" Waarheen zult gij ze nu voeren om ze te beschutten? Hoe kunnen zij de grijpende wolven ontsnappen? Overheden moeten zichzelf als herders beschouwen, en wie onder hun hoede zijn, als hun kudde, voor wier welzijn ze aansprakelijk zijn. Zij moeten zich in hen verlustigen als de schapen hunner heerlijkheid en overwegen wat zij, in tijden van algemeen gevaar, van hun veiligheid kunnen doen. Huisvaders, die hun kinderen veronachtzamen, en ze laten omkomen door gebrek aan een goede opvoeding, en predikanten, die hun gemeente verwaarlozen, moeten bedenken, dat God die vraag ook tot hen richt. "Waar is de kudde, die u gegeven was, om ze te weiden, de schapen uwer heerlijkheid?" Zij komen om, zij zijn ten prooi van de roofdieren. Welke verantwoording denkt gij af te leggen, wanneer de opperste Herder zal verschijnen?

e. Wat hebt gij aan te merken op de rechtvaardigheid van Gods handelingen? *Wat zult gij zeggen, wanneer Hij bezoeking over u zal doen?* vers 21. Gij kunt niets zeggen, dan dat *God rechtvaardig is in al wat Hij over u gebracht heeft.* Zij, die zich met hoop op straffeloosheid vleien, wat zullen zij zeggen? Wat schaamte zal hun aangezicht bedekken, wanneer zij zich ontgoocheld zien en God hen straft!

f. Wat zult gij nu zeggen van uw eigen dwaasheid, toen gij de Chaldeën zo’n macht over u zelf gaaft, door hun bijstand te zoeken en een verbond met hen te maken? "Gij hebt hen geleerd, tot vorsten, tot een hoofd over u te zijn." Hizkia is daarmee begonnen toen hij de gezanten van de koning van Babel zijn schatten liet zien, hun daardoor aanleiding gevende, om te komen en te plunderen. Zij, die, hoewel zij een God hebben om op te vertrouwen, toch de gunst van vreemden zoeken, zich met hen verbinden en hen vertrouwen, maken zichzelf daardoor een roede en leren die vreemden, hoe zij hun meesters kunnen worden.

g. Hoe zult gij de ellende dragen die voor de deur is? "Zullen u de smarten niet aangrijpen als een barende vrouw?" Smarten, die gij noch ontgaan noch afweren kunt, vreselijke smarten, grievender dan die van een barende vrouw, omdat ze niet verwacht werden, en er geen kind geboren wordt, dat de vorige smart doet vergeten.

Jeremia 13:22-27

Hier wordt:

I. Ondergang bedreigd als tevoren, dat de Joden in ballingschap zullen gaan en de ellende van bedelarij en slavernij zullen smaken, ontkleed zullen zij worden, *hun zomen ontdekt* bij gebreke van opperklederen om die te bedekken, en *hun hielen zullen geweld lijden,* omdat zij geen schoenen bezitten, vers 22. Zo placht men krijgsgevangenen te behandelen, naakt en barrevoets, Jesaja 20:4, werden zij in ballingschap weggevoerd. Nu zo in een vreemd land te zijn gebracht, zouden zij verstrooid worden, *gelijk een stoppel, die doorgaat, door een wind van de woestijn,* en niemand zal ze weer samenbrengen, vers 24. Indien de stoppel het vuur ontgaat, zal de wind hem wegvoeren. Als het een oordeel hen niet bereikt, zal een ander hen treffen, die zich door zonde aan stoppelen gelijk gemaakt hebben. Zij zullen van al hun versierselen beroofd en van de schande ten prooi worden, gelijk vrouwen, die hoererij bedreven, hun schande zou gezien worden, vers 26. Zij verbergen hun hoogmoed niet, zo zal God *hun schande ten toon stellen,* en zo zullen allen, die aan hun zonden hebben deelgenomen, over hen beschaamd zijn.

II. Een onderzoek, door het volk ingesteld naar de oorzaak van deze rampen, vers 22. Gij zult *zeggen in uw hart* (en God weet een juist antwoord te geven op wat de mens in zijn hart denkt, al spreekt hij het niet uit: Jezus, kennende hun gedachten, antwoordde hun: "waarom overdenkt gij kwaad in uw harten?" Mattheus 9:4.) Welke gedachte komt in hun hart op?

1. Dat een zondaar twist met God en weigert bestraffing te ontvangen. Zij konden niet inzien, dat zij iets hadden gedaan, waardoor zij God tot toorn verwekt hadden. Zij durfden dat niet uitspreken, maar in hun hart beschuldigden zij God van onrechtvaardigheid, als had Hij groter ellende over hen gebracht dan zij verdienden. Zij zoeken naar de oorzaak hunner rampen, terwijl ze, als ze niet blind waren geweest, die gemakkelijk hadden kunnen zien. Of

2. Van een zondaar, die tot God wederkeert. Als er maar enige tijd een boetvaardige gedachte in hun hart opkwam (bijvoorbeeld) "Wat heb ik gedaan?" Hoofdstuk 8:6. Waarom overkomt mij deze smart? Waarom twist God met mij?) dan neemt God daar nota van, en zijn Geest is gereed om die overtuiging te verdiepen, opdat men, de zonde ontdekt hebbende er berouw over hebbe.

III. Een antwoord op dit onderzoek. God wordt gerechtvaardigd als Hij spreekt en zal ons er toe brengen, dat wij Hem rechtvaardigen, en daarom stelt Hij de zonde van de zondaars voor hun ogen, Psalm 50:21. Als zij vragen: "Waarom overkomt mij dit alles?" dan leren zij verstaan, dat dit alles hun eigen schuld is.

1. Het is *om de veelheid hunner ongerechtigheden,* vers 22. God vertoornt zich niet om enkele fouten, maar om grove, ergerlijke zonden, om de grootheid hunner overtredingen, om het gruwelijke daarvan, allerlei zonde en telkens en telkens weer bedreven, *zwaar en menigmaal.* Sommigen denken, dat de veelheid van onze kleine zonden groter gevaar opleveren dan de gruwelijkheid van onze ergere overtredingen, van beide kan men zeggen: "Wie zal de afdwalingen verstaan?"

2. Om de hardnekkigheid, waarmee zij de zonde bedreven, om hun gewoon-zijn daaraan, bleef hun zo goed als geen hope over, dat zij er van verlost werden, vers 23. *Zal ook een Moorman*

zijn huid veranderen, of een luipaard zijn vlekken? De huid des Moormans is en blijft zwart, de vlekken van de luipaard zijn een met zijn huid. Vuil kan afgewassen worden, maar de natuurlijke kleur des haars kan niet gewijzigd worden, Mattheus 5:36, veel min die van de huid. Even onmogelijk is het, zedelijk onmogelijk, dit volk te verbeteren.

a. Zij hadden zich zolang reeds "aan het kwade gewend." Zij waren geleerd kwaad te doen, zij waren in de zonde opgevoed en onderwezen, zij waren haar leerlingen geweest en het was hun dagelijks bedrijf geworden. Het was zo zeer hun gewone doen, dat het hun een tweede natuur was geworden.

b. Hun profeten wanhoopten daarom, of ze hen ooit tot iets goeds brengen konden. Dat toch was hun doel, zij wilden ze overreden, op te houden kwaad te doen en leren goed te doen, maar vergeefs. Zolang waren zij gewend geweest kwaad te doen, dat het zo goed als onmogelijk voor hen was, boete te doen, zich te bekeren en goed te gaan doen. Zie, "de gewoonte van te zondigen is een machtig beletsel voor bekering". Ingekankerde ziekte is haast ongeneselijk. Wie lang gewoon is geweest, zonde te doen, heeft alle hinder van vrees of schaamte overwonnen, zijn consciëntie is toegeschroeid, de gewoonte van de zonde is tweede natuur geworden, de klem van de wet wordt niet meer gevoeld. Het is van Gods zijde rechtvaardig dezulken over te geven aan de lusten van hun eigen hart, die zo lang geweigerd hebben zich aan Zijn genade over te geven. Zonde is duisternis en misvorming van de ziel, haar smet en verkleuring. Zij is ons eigen geworden, zodat wij met geen mogelijkheid in eigen kracht van haar kunnen bevrijd worden. Maar er beslaat een almachtige genade, in staat de huid van de Moorman blank te maken, en die genade zal nimmer te kort schieten bij degenen, die in het besef van hun nood naar die genade uitgaan en er om blijven roepen.

3. Het is om hun verraderlijk zich afkeren van de God van de waarheid en hun vertrouwen op leugen, vers 25 :*"Dit zal uw lot zijn,* verstrooid en verdreven te worden, dit *het deel uwer maten,* de straf, u als bij maat en gewicht toegewezen, dit uw deel van de ellende van deze wereld, verwacht niet, daaraan te ontkomen. Gij hebt Mij *vergeten, en op leugen vertrouwd,* Gij hebt de gunsten vergeten, die Ik u heb geschonken, en de verplichting, die gij jegens Mij hebt, Gij hebt daarvan geen besef, geen gevoel." God vergeten is de grond van alle zonde, en de herinnering aan God is het gelukkig en hoopgevend begin van een heilig leven. "Gij hebt Mij vergeten en op leugen vertrouwd", op afgoden, op een vlesen arm, op Egypte en Assyrië, op het zelfbedrog van een arglistig hart. Waarop zij ook vertrouwen, die God verlaten, het zal blijken te zijn "een gebroken rietstaf, een gebroken bak."

4. Het is al om hun afgoderij, hun geestelijke hoererij, die zonde, die onder alle zonden een naijverig God het meest tot toorn verwekt. Zij worden aan de schande prijsgegeven, vers 26, omdat zij schandelijk gehandeld en zich daarvoor niet geschaamd hebben, vers 27. *Ik heb uw verfoeiselen gezien* (uwe vreselijke voorliefde voor vreemde goden, die gij met ongeduld hebt gezocht, naar welke gij *gehunkerd* hebt), *de schandelijkheid uws hoerdoms,* uw onbeschaamdheid en onverzadelijkheid, uw ijverig aanbidden dier afgoden "op heuvelen in het veld," op hoge plaatsen. Daarom wordt het wee over u uitgesproken, o Jeruzalem, ja vele weeën.

IV. Het hoofdstuk eindigt met een teder beroep op hun eigen heil. Al wordt het zo goed als onmogelijk gekeurd, dat ze nog iets goeds leren doen, vers 23, toch: zolang er leven is, is er hoop, en daarom nog eens een pleitrede tot hun behoudenis, vers 27.

1. Hij beroept zich op hun eigen begeren: "Zult gij niet rein worden?" Zie, dat is voor degenen, die door de zonde verontreinigd zijn, de grote zaak, dat ze door berouw en geloof en algehele bekering weer rein worden. Waarom worden zondaars niet gereinigd? omdat zij niet gereinigd willen worden, en daarin handelen zij hoogst onverstandig. "Zult gij niet rein worden?" Zeker zult gij ten laatste inzien, dat het wijsheid is, gewassen en gereinigd te worden.

2. Aangaande de tijd. "Hoe lang nog na dezen?"

Merk op, het is een voorbeeld van Gods wondervolle genade, dat Hij berouw en bekering van zondaars begeert, en de tijd lang vindt, eer zij daartoe besluiten. Maar het is ook een voorbeeld van wonderlijke dwaasheid van de zijde des zondaars, dat hij al maar uitstelt wat zo volstrekt noodzakelijk is, en dat hij door al dat wachten tenslotte de aangename tijd laat verlopen. Hij zegt niet, dat hij nooit gereinigd wil worden, maar nog niet hij stelt uit tot gelegener tijd, totdat het eindelijk te laat is.

HOOFDSTUK 14

1 Het woord des HEEREN, dat tot Jeremia geschied is, over de zaken der grote droogte.
2 Juda treurt en haar poorten zijn verzwakt; zij zijn in het zwart gekleed ter aarde toe, en Jeruzalems geschrei klimt op.
3 En hun voortreffelijken zenden hun kleinen naar water; zij komen tot de grachten, zij vinden geen water, zij komen met hun vaten ledig weder; zij zijn beschaamd, ja, worden schaamrood, en bedekken hun hoofd.
4 Omdat het aardrijk gescheurd is, dewijl er geen regen op de aarde is; de akkerlieden zijn beschaamd, zij bedekken hun hoofd.
5 Want ook de hinden in het veld werpen jongen, en verlaten die, omdat er geen jong gras is.
6 En de woudezels staan op de hoge plaatsen, zij scheppen den wind gelijk de draken; hun ogen versmachten, omdat er geen kruid is.
7 Hoewel onze ongerechtigheden tegen ons getuigen, o HEERE! doe het om Uws Naams wil; want onze afkeringen zijn menigvuldig, wij hebben tegen U gezondigd.
8 O Israels Verwachting, Zijn Verlosser in tijd van benauwdheid! waarom zoudt Gij zijn als een vreemdeling in het land, en als een reiziger, die slechts inkeert om te vernachten?
9 Waarom zoudt Gij zijn als een versaagd man, als een held, die niet kan verlossen? Gij zijt toch in het midden van ons, o HEERE! en wij zijn naar Uw Naam genoemd, verlaat ons niet.
10 Alzo zegt de HEERE van dit volk: Zij hebben zo liefgehad te zwerven, zij hebben hun voeten niet bedwongen; daarom heeft de HEERE geen welgevallen aan hen, nu zal Hij hunner ongerechtigheden gedenken, en hun zonden bezoeken.
11 Wijders zeide de HEERE tot mij: Bid niet voor dit volk ten goede.
12 Ofschoon zij vasten, Ik zal naar hun geschrei niet horen, en ofschoon zij brandoffer en spijsoffer offeren, Ik zal aan hen geen welgevallen hebben; maar door het zwaard, en door den honger, en door de pestilentie zal Ik hen verteren.
13 Toen zeide ik: Ach, Heere HEERE! zie, die profeten zeggen hun: Gij zult geen zwaard zien, en gij zult geen honger hebben; maar Ik zal u een gewissen vrede geven in deze plaats.
14 En de HEERE zeide tot mij: Die profeten profeteren vals in Mijn Naam; Ik heb hen niet gezonden, noch hun bevel gegeven, noch tot hen gesproken; zij profeteren ulieden een vals gezicht, en waarzegging, en nietigheid, en bedriegerij huns harten.
15 Daarom zegt de HEERE alzo: Aangaande de profeten, die in Mijn Naam profeteren, daar Ik hen niet gezonden heb, en zij dan nog zeggen: Er zal geen zwaard noch honger in dit land zijn; diezelve profeten zullen door het zwaard en door den honger verteerd worden.
16 En het volk, tot hetwelk zij profeteren, zullen op de straten van Jeruzalem weggeworpen zijn vanwege den honger en het zwaard; en er zal niemand zijn, die hen begrave, hen, hun vrouwen, en hun zonen, en hun dochteren; alzo zal Ik hun boosheid over hen uitstorten.
17 Daarom zult gij dit woord tot hen zeggen: Mijn ogen zullen van tranen nederdalen nacht en dag, en niet ophouden; want de jonkvrouw der dochter Mijns volks is gebroken met een grote breuk, een plage, die zeer smartelijk is.
18 Zo ik uitga in het veld, ziet daar de verslagenen van het zwaard, en zo ik in de stad kome, ziet daar de kranken van honger! Ja, zowel de profeten als de priesters lopen om in het land, en weten niet.
19 Hebt Gij dan Juda ganselijk verworpen? Heeft Uw ziel een walging aan Sion? Waarom hebt Gij ons geslagen, dat er geen genezing voor ons is? Men wacht naar vrede, maar daar is niets goeds, en naar tijd van genezing, maar ziet, daar is verschrikking.
20 HEERE! wij kennen onze goddeloosheid, en onzer vaderen ongerechtigheid, want wij hebben tegen U gezondigd.

21 Versmaad ons niet, om Uws Naams wil; werp den troon Uwer heerlijkheid niet neder; gedenk, vernietig niet Uw verbond met ons.
22 Zijn er onder de ijdelheden der heidenen, die doen regenen, of kan de hemel druppelen geven? Zijt Gij die niet, o HEERE, onze God? Daarom zullen wij op U wachten, want Gij doet al die dingen.

Dit hoofdstuk werd geschreven ter gelegenheid van een grote droogte, bij gebrek aan regen. Dit oordeel begon op het laatst van Josia's regering, maar duurde voort, naar 't schijnt, in 't eerst van Jojakims regering, want kleinere oordelen worden gezonden om te waarschuwen, dat grotere op komst zijn, als ze niet door berouw voorkomen worden. Deze ramp was herhaalde malen tevoren vermeld, maar hier, in dit hoofdstuk, meer volledig. Hier is:

I. Een droeve beschrijving ervan, vers 1-6.

II. Een gebed tot God om een eind aan deze ramp te maken en in genade tot hun land weer te keren, vers 7-9.

III. Een scherpe dreiging, dat God zou voortgaan met Zijn twist, omdat zij voortgingen met hun ongerechtigheid, vers 10-12.

IV. De verontschuldiging van het volk door de profeet, doordat hij de blaam op hun valse profeten legt, en het vonnis uitgesproken over bedriegers en bedrogenen, vers 13-16.

V. Bevelen aan de profeet gegeven, om hen te beklagen, inplaats van voor hen tussen beide te komen. maar hij gaat niettemin voort met voor hen in de bres te springen, vers 17-22.

Jeremia 14:1-9

Het eerste vers is de titel van het hele hoofdstuk, inderdaad gaat alles over "de droogte," maar veel ervan bestaat uit de desbetreffende gebeden van de profeet, toch kunnen deze niet ongepast genoemd worden. "Het woord des Heeren, dat hierover tot hem geschied" is, want ieder aannemelijk gebed is, wat God ons in ‘t hart geeft, ons woord, dat tot Hem gaat is niets anders dan wat eerst als Zijn woord tot ons komt. In deze verzen hebben wij:

I. De taal van de natuur, die de ramp bejammert. Toen de hemel van koper was en geen dauwdruppels vallen liet, was de aarde van ijzer en bracht geen vrucht voort, en toen waren smart en ontsteltenis algemeen.

1. Het volk des lands smolt in tranen. Verwoest hun wijnstok en vijgeboom en gij maakt een eind aan al hun vrolijkheid, Hosea 2:11,12. Zonder de vreugde van de oogst, van hun koren en wijn, kennen zij geen vreugde. Juda treurt, niet om haar zonde, maar om haar ellende-omdat de regen, niet omdat Gods gunst ingehouden wordt. "Hare poorten, allen die er in en uitgaan, zijn verzwakt," zien bleek en verkwijnen, uit gebrek aan de noodzakelijke levensbehoeften en uit vrees voor verdere noodlottige gevolgen van dit oordeel. "Haar poorten, waardoor vroeger voorraad van koren in hun steden gebracht werd, zien er nu droevig uit", omdat, in plaats daarvan, de inwoners naar buiten gaan om brood te zoeken in andere landen. Zelfs die in de poorten zitten kwijnen, "zij zijn in ‘t zwart gekleed ter aarde toe, zoals de arme bedelaars aan de poorten verduisterd zijn van zwartigheid door gebrek aan voedsel", Klaagliederen 4:8. Hongersnood wordt voorgesteld door een zwart paard, Openbaring 6:5. Zij vallen van zwakte op de grond, niet in staat langs de straten te gaan. "Jeruzalems geschrei klimt op," dat wil zeggen van de burgers (want de stad wordt van het veld gediend), of van het volk, uit alle delen van het land te Jeruzalem samengekomen, om te bidden, dat er regen mocht komen, zo menen sommigen. Maar ik vrees, dat het meer het geschrei hunner ellende, en het geschrei hunner zonde, dan het geschrei van hun gebed was.

2. De groten des lands gevoelden dit oordeel, vers 3. *Hun voortreffelijken zenden hun kleinen naar water.* misschien hun eigen kinderen, daar zij gedwongen waren van hun dienaren te scheiden omdat zij niets hadden om hen te onderhouden, en zij hun kinderen, terwijl ze nog klein waren, wilden gewennen aan arbeid, vooral in een noodzakelijkheid als deze. Wij vinden Achab en Obadja, de koning en zijn hofmeester, in eigen personen, bezig naar water te zoeken in eenzelfden tijd van ellende als deze, 1 Koningen 18:5, 6. Of liever hun minderen, hun knechten en ondergeschikte dienaren, deze zonden zij uit om naar water te zoeken, zonder ‘t welk men niet leven kan, maar er was niets te vinden: "zij komen met hun vaten ledig weer, " de bronnen waren opgedroogd als er geen regen was om ze te voeden, en dan waren zij (hun meesters, die hen gezonden hadden) "beschaamd en schaamrood bij die teleurstelling". Zij wilden zich niet schamen over hun zonde, noch schaamrood worden als ze er aan dachten, maar hielden het hoofd op onder de verwijten van de wereld, menende, dat hun rijkdom en waardigheid hen boven berouw verhief, maar God nam maatregelen om hen beschaamd te maken over hetgeen, waarop zij zo trots waren, toen zij bevonden, dat ook aan deze zijde van de hel hun adeldom geen druppel water kopen kon om hun tong mee af te koelen. Wanneer wij het verhaal van deze ramp lezen, laat ons dan dankbaar zijn voor het bezit van water, opdat wij de waarde ervan niet behoeven te leren door de ondervinding van zo’n ramp. Wat ‘t meest nodig is, is het overvloedigst.

3. De landbouwers waren er het pijnlijkst en het meest direct door getroffen, vers 4 :*De akkerlieden zijn beschaamd,* want de grond was zo verdroogd en hard, dat de ploeg er niet door kon, terwijl hij zo gespleten en gescheurd was, dat hij de ploeg niet nodig scheen te hebben. Zij waren beschaamd over hun niets doen, want er was niets te doen, en daarom niets te verwachten. "De luiaard, die in de winter niet wil ploegen," is niet beschaamd over zijn eigen dwaasheid, maar de ijverige landman, die niet ploegen kan vanwege de hitte, is beschaamd over zijn eigen tegenspoed. Zie, hoe landlieden onmiddellijk afhankelijk zijn van de goddelijke Voorzienigheid, op wie zij derhalve steeds hun oog geslagen moeten hebben, want zij kunnen niet ploegen of zaaien in hope, tenzij "God zijn opgeploegde aarde dronken maakt", Psalm 65:10.

4. Zelfs het lot van de wilde dieren was zeer te beklagen, vers 5, 6. ‘s Mensen zonde brengt zulke oordelen over de aarde, dat zelfs de lagere schepselen er onder zuchten, en de profeet merkt het op, als een pleitrede om genade bij God. Juda en Jeruzalem hebben gezondigd, maar de hinden en de wilde ezels, wat hebben zij gedaan? De hinden zijn aardige schepselen, lieflijk en liefhebbend, en in ‘t bizonder voor haar jongen, en toch is de nood zo hoog gestegen, dat zij, in strijd met het instinct van haar natuur, haar jongen verlaten, die zij pas geworpen hebben, en die haar niet missen kunnen, om elders gras te zoeken, en, als zij niets vinden, laten zij hen in de steek, omdat zij niet in staat zijn ze te verzorgen. Het pijnigde de hinden niet zozeer, dat zij geen gras voor zichzelf hadden, als dat zij niets voor haar jongen hadden, wat hen beschaamd moet maken, die aan hun lusten uitgeven, wat zij voor hun familie moesten bewaren. Als de hinde haar jongen geworpen heeft, zegt men, dat zij haar smarten uitgeworpen heeft, Job 39:6, en toch houdt zij niet op te zorgen, maar, zoals daar verder staat, ziet zij spoedig het gunstig resultaat daarvan, want in een weinig tijds groeien haar jongen op en vallen haar niet meer lastig, vers 7.

Maar hier is de grote moeilijkheid, dat zij niets voor ze heeft. Ja, men zou zelfs met de wilde ezels medelijden hebben (schoon het schepsels zijn, waar niemand grote genegenheid voor heeft), want, hoewel de wildernis hun huis is, Job 39:9, is die nu, zelfs voor hen, te heet, zo heet, dat zij er niet in kunnen ademen, maar zij "staan op de hoge plaatsen, waar de lucht het koelst is, en scheppen de wind gelijk de draken," gelijk die schepselen, die voortdurend snakken naar adem, omdat zij zo heet zijn. "Hun ogen versmachten, hun kracht verkwijnt", omdat er geen kruid is. De tamme ezel, die zijn eigenaar dient, kent zijn kribbe en wordt onderhouden voor zijn arbeid, terwijl de wilde ezel, die het geroep des drijvers versmaadt, gedwongen is van de wind te leven, en zwaar genoeg gestraft wordt, omdat hij geen dienst doet. Wie niet werkt, zal ook niet eten.

II. Dit is de taal van de genade, die jammert over de ongerechtigheid, en bij God klaagt over de ramp. Het volk is niet vlug om te bidden, maar de profeet bidt hier voor hen, en wekt ze zo op om voor zichzelf te bidden, en legt hun de woorden in de mond, waarvan ze gebruik kunnen maken, op hoop van zegen, vers 7-9. In dit gebed,

1. Wordt nederig zonde beleden. Als zij willen bidden tot voorkoming of eindiging van een oordeel, moeten wij altijd erkennen, dat wij het verdienen en duizendmaal erger. Door de misdaad te verkleinen, kunnen wij niet hopen vermindering van straf te krijgen maar wij moeten erkennen, dat "onze ongerechtigheden tegen ons getuigen." Onze zonden zijn getuigen tegen ons, en die waarlijk berouw hebben, zien dat ook in. Zij getuigen, want zij zijn klaar en duidelijk, wij kunnen de aanklacht niet loochenen. Zij getuigen tegen ons, tot onze overtuiging, die de oorzaak is van onze tegenwoordige schaamte en beschaming, en onze toekomstige

veroordeling. Zij ontzenuwen en vernietigen al onze pleidooien te onze gunste, en klagen ons dus niet alleen aan, maar weerleggen ons ook. Als wij roemen op onze eigen voortreffelijkheden, en vertrouwen op onze eigene rechtvaardigheid, getuigen onze ongerechtigheden tegen ons, en bewijzen onze dwaling. Indien wij twisten met God, dat HU ons onrechtvaardig of onvriendelijk behandelt met ons te bedroeven, getuigen onze ongerechtigheden tegen ons, dat wij Hem onrecht doen, "want onze afkeringen zijn menigvuldig en onze overtredingen groot, waarmee wij tegen u gezondigd hebben" -te talrijk om verborgen te zijn, want zij zijn vele, te verschrikkelijk om verontschuldigd te worden, want zij zijn tegen U.

2. Genade wordt ernstiglijk afgesmeekt: "Hoewel onze ongerechtigheden tegen ons getuigen, en tegen het schenken van de gunst, waarom de noodzaak van ons geval roept, doe Gij het toch." Zij zeggen niet precies, wat zij verlangen, maar als boetelingen en bedelaars past, laten zij het aan God over: ", Doe Gij ons naar alles, dat goed is in Uw ogen, Richteren 10:15. Niet, doe Gij het op deze wijze of op deze tijd, maar, "Doe het om Uws naam wille, doe dat, wat het beste zal zijn voor de heerlijkheid van Uwen naam." Onze beste pleidooien in het gebed zijn, die wij ontlenen aan de heerlijkheid van Gods naam. Heere, doe het, opdat Uw genade mag worden groot gemaakt, Uw belofte vervuld, en Uw zaak in de wereld staande gehouden, wij hebben niets in onszelf om ons pleidooi op te gronden, maar alles in U. Er is nog een verzoek in dit gebed, en wel een zeer bescheiden, vers 9 :*Verlaat ons niet*, onttrek ons Uw gunst en tegenwoordigheid niet. Wij behoren Gods weggaan van ons meer te vrezen en af te bidden dan het verlies van enig of alle van onze voorrechten als schepselen.

3. Op de meest treffende wijze bepleit hij hun verhouding tot God, hun belang bij Hem, en hun verwachtingen van Hem, die daarop gegrond zijn, vers 8, 9.

a. Zij zien op Hem als Eén, van Wien zij reden hebben te denken, dat Hij hen verlossen zal, als zij in ellende zijn, al getuigen hun ongerechtigheden tegen hen, want bij Hem heeft genade vaak geroemd tegen het oordeel. De profeet is, als Mozes van ouds, gewillig in de zaak van zijn volk te doen, wat hij kan, en daarom, schoon hij erkennen moet, dat zij menige grote zonde gezondigd hebben, Exodus 32:31, pleit hij toch: "Gij zijt de verwachting Israëls". God heeft Zijn volk aangemoedigd op Hem te hopen, door Zichzelf zo vaak "de God van Israël, de rots van Israël en de Heilige Israëls" te noemen, heeft Hij Zich tot "de verwachting Israëls" gemaakt. Hij heeft Israël Zijn woord gegeven om op te hopen, en hen er op doen hopen, en er zijn er in Israël nog, die God alleen hun hoop maken, en verwachten dat Hij hun "Verlosser" zal zijn *in tijd van benauwdheid*, en zij zien voor verlossing naar niemand anders: "Gij zijt het zo menigmaal geweest, ten tijde van hun uiterste. Sinds God de algenoegzame Verlosser van Zijn volk is moeten zij op Hem hopen en in hun grootste benauwdheden, en sinds Hij hun enige verlosser is, moeten zij hopen op Hem alleen. Gelijkerwijs pleiten zij: "Gij zijt toch in het midden van ons, wij hebben de bijzondere tekens van Uwe tegenwoordigheid bij ons, Uw tempel, Uw ark, Uw profeten, en wij zijn naar Uw naam genoemd, het Israël van God, " en daarom hebben wij reden te hopen, dat Gij ons niet zult verlaten, wij zijn de Uwen, verlos ons. Uw naam is op ons overgebracht en daarom werpen de rampen, waaronder zij gebukt gaan, oneer op U, alsof Gij niet in staat waart, te redden wat van U zelf is. De profeet had het volk vaak gezegd, dat hun belijdenis van godsdienst hen niet beschermen zou tegen de oordelen van God, toch pleit hij op deze grond bij God, zoals Mozes, Exodus 32:11. Zelfs dit kan veel afdoen aan tijdelijke straffen, bij een God van genade. "Vale at quantum valere potest-Het pleit moge uitwerken, wat billijk is."

b. Daarom smart het hun te moeten denken, dat Hij niet verschijnt tot hun verlossing, en, hoewel zij het niet tegen Hem inbrengen als een aanklacht van onrechtvaardigheid, pleiten zij daarop nederig als een reden om hun genadig te zijn, tot heerlijkheid van Zijn eigen naam. Want anders zal Hij schijnen te zijn.

c. Onverschillig voor Zijn eigen volk: Wat zullen de Egyptenaren zeggen? Zij zullen zeggen: "Israëls Verwachting en Verlosser bekommert zich om hen niet, "Hij is als een vreemdeling in het land geworden, welks belangen Hem niet meer ter harte gaan, Zijn tempel, die Hij noemde: Mijn ruste tot in eeuwigheid", is dat niet meer, maar "Hij is daar als een reiziger, die slechts inkeert om te vernachten, hij is voor Hem een herberg, waarmee Hij zich verder niet bemoeit en waarover Hij Zich niet bekommert". Ofschoon God nooit onbekommerd is over wat er met Zijn kerk gebeurt, schijnt het soms toch alsof Hij het is: Christus sliep, terwijl Zijn discipelen in de storm waren.

d. Niet in staat hun enige hulp te verlenen. De vijanden zeiden eens: Omdat de Heere dit volk niet kon brengen in dat land, zo heeft Hij ze geslacht in de woestijn, Numeri 14:16, zo zullen zij nu zeggen: "Het ontbreekt Hem aan wijsheid of aan macht, "Hij is of als een versaagd man (die, al heeft hij het verstand van een man, toch verlegen en ten einde raad is, omdat hij versaagd is) of als een held, overweldigd door die nog sterker zijn, en die daarom niet kan verlossen, schoon sterk, toch een man, en daarom van beperkte kracht." Het een als het ander zou een ondragelijke blaam zijn op de goddelijke volmaaktheden, waarom dus is God "als een vreemdeling geworden, daar wij zeker zijn, dat Hij in het midden van ons is?" Waarom schijnt het, dat God niet meer is dan een sterke man, die, als Hij versaagd is, al zou Hij het ook willen, toch niet verlossen kan? Het past ons in ‘t gebed ons meer bezorgd te tonen voor Gods heerlijkheid dan voor ons eigen gemak. Heere, wat zult Gij doen voor Uw grote naam?

Jeremia 14:10-16

De handeling tussen God en Zijn profeet in dit hoofdstuk, lijkt veel op die tussen de eigenaar en de wijngaardenier over de kale vijgeboom, Lukas 13:1. De rechtvaardigheid van de eigenaar veroordeelt hem om omgehouwen te worden, de lankmoedigheid van de wijngaardenier komt tussenbeide voor een uitstel. Jeremia had ernstig tot God gebeden om in genade tot Zijn volk terug te keren. Hier:

I. Verwerpt God het pleidooi, dat hij te hun gunste gehouden had, en toont hem, dat het onhoudbaar is. In antwoord daarop spreekt Hij aldus over *dit volk,* vers 10. Hij zegt niet: over *Mijn* volk, want Hij verloochent ze, omdat zij het verbond met Hem verbroken hadden. Het is waar, dat zij naar Zijn naam genoemd waren, en de tekenen, van Zijn tegenwoordigheid onder hen hadden, maar zij hadden gezondigd en tergden God om zich te onttrekken. Dit had de profeet erkend en desondanks had hij gehoopt genade voor hen te verkrijgen, door zijn tussenkomst en door offerande, daarom zegt God hier tegen hem:

1. Dat zij rechtens niet in aanmerking kwamen voor vergeving. De profeet had erkend, "dat hun afkeringen vele" waren, en, hoewel dat zo was, was er toch hoop voor hen, zo zij zich bekeerden. Maar "dit volk toont volstrekt geen neiging om zich te bekeren, zij hebben gedwaald en zij hebben liefgehad te zwerven, " hun afkeringen zijn hun keus en hun vermaak geweest, hoewel zij hun schaamte en verdriet moesten zijn, en daarom zullen zij hun verderf zijn. Zij kunnen niet verwachten, dat God bij hen Zijn rust nemen zal, als zij er zoveel vermaak in hebben van Hem af te wijken de afgoden achterna. Het is niet door noodzaak of zorgeloosheid dat zij afzwerven, maar zij hebben lief te zwerven. Zondaars zijn zwervers van God, hun zwerven doet hun Gods gunst verbeuren, maar het is hun liefde tot zwerven, die er hen geheel van afsnijdt. Hun was gezegd, waar hun zwerven op uit zou lopen, dat de ene zonde hen tot de andere zou brengen, en alle tezamen tot ondergang, toch hebben zij zich niet laten waarschuwen en "hun voeten niet bedwongen". Zo ver waren zij er vandaan zich tot God te bekeren, dat noch Zijn profeten, noch Zijn oordelen hen konden bewegen, zich ook maar enigszins in te houden op hun zondige weg. Dat is het, wat God nu met hen afrekent. Als Hij hun zegen van de hemel weigert, gedenkt Hij hun ongerechtigheid en bezoekt hun zonden, dat is de reden, waarom hun vruchtbaar land met onvruchtbaarheid geslagen is.

2. Dat zij geen reden hadden te verwachten, dat de God, die zij verworpen hadden, hen zou aannemen, zelfs niet, al begaven zij zich tot vasten en gebed, en al joegen zij zich op kosten door brandoffers en offerande: *De Heere heeft geen welgevallen aan hen,* vers 10. Want hoe kan de heilige God welgevallen hebben aan hen, die welgevallen hebben aan Zijn mededingers, aan elken dienst, aan elk gezelschap, meer dan aan het Zijne? *Of zij al vasten,* vers 12, hetgeen een gepaste uitdrukking is van berouw en verbetering, -*of zij al brandoffer en spijsoffer offeren,* die bedoeld waren als uitdrukking van het geloof in een Middelaar, -ofschoon hun gebeden aldus opgedrongen en geofferd werden, in de vorm, die wel aangenaam placht te zijn, toch *zal Ik naar hun geschrei niet horen,* hoe luid het ook zij, omdat het niet voortkomt uit een nederig, berouwvol, en vernieuwd hart, want zij *hebben nog lief te zwerven,* ook *zal Ik aan hen geen welgevallen hebben,* noch aan hun persoon, noch aan hun verrichtingen. Lang geleden was al verklaard: "Het offer des goddelozen is de Heere een gruwel, en alleen voor hen is er verhoging, die weldoen, Genesis IV: 7.

3. Dat zij alle weldaden verbeurd hadden door de gebeden van de profeet voor hen, omdat zij geen acht geslagen hadden op zijn prediking. Dat is de bedoeling van het verbod, herhaaldelijk

aan de profeet gegeven, vers 11 :*Bid niet voor dit volk ten goede,* als te voren, Hoofdstuk 7:16, 11:14. Dit was geen verbod om aldus zijn genegenheid jegens hen uit te spreken, (Mozes ging voort voor Israël te spreken, nadat God gezegd had: "Laat mij toe", Exodus 32:10, maar het belette hun enig resultaat daarvan te verwachten, zolang zij hun oor afwendden "van de wet te horen." Aldus werd het vonnis van de onboetvaardigen bekrachtigd, zoals dat van Sauls verwerping door het woord tot Samuël: "Hoe lang draagt gij leed om Saul?" Daarom volgt hier, vers 12, *Ik zal ze verteren* niet alleen door deze hongersnood, maar door nog meer pijnlijke oordelen, door het zwaard en door pestilentie, want God heeft vele pijlen in Zijn pijlkoker en die niet door het een overtuigd en op het rechte pad gebracht worden, zullen worden verteerd door een ander.

II. De profeet komt met een andere verontschuldiging voor de hardnekkigheid van het volk, en het is ook niet meer dan een verontschuldiging, maar hij was bereid alles te zeggen, wat hun zaak toeliet, en wel: Dat de profeten, die voorgaven een last van de hemel te hebben, hen bedrogen en hen vleiden met verzekeringen van vrede, al gingen zij voort op hun zondige weg, vers 13. Hij spreekt er over op een toon van beklag: "*Ach Heere, Heere,* het arme volk schijnt gewillig om te letten op al wat komt in Uw naam, en er zijn er, die hun in Uwen naam zeggen, dat zij *geen zwaard* zullen *zien,* en *geen honger* zullen *hebben,* en zij zeggen het alsof het van U kwam met al het gewricht en het vertrouwen van profeten: *Ik zal u een gewisse vrede geven in deze plaatse.* Ik zeg hun het tegendeel, maar ik ben een tegen velen, en iedereen is geneigd te geloven, wat hem voordelig is, daarom Heere heb medelijden en spaar hen, want *de* "leiders dezes volks zijn verleiders." Deze verontschuldiging zou enigszins van gewicht zijn geweest, als hun te voren geen waarschuwing gegeven, was tegen valse profeten, en regels om hen te onderscheiden, zodat, als zij bedrogen werden, het geheel hun eigen schuld was. Maar dit leert ons, zover met de waarheid overeen te brengen is, het kwade zo goed mogelijk te maken, en zo liefderijk over anderen te oordelen als in hun geval mogelijk is.

III. God verwerpt deze verontschuldiging niet alleen, maar veroordeelt beide de blinde leiders en de blinde volgelingen, tezamen in de gracht te vallen, vers 14.

1. God verloochent de vleierij, vers 14 :*De profeten profeteren vals in Mijn naam*. Zij hadden heel geen opdracht van God om te profeteren: *Ik heb ze niet gezonden, noch hun bevel gegeven, noch tot hen gesproken.* Zij waren nog nooit voor enige opdracht door God gebruikt, Hij maakte Zich niet aan hen bekend, veel minder door hen aan het volk, nooit kwam enig woord van de Heere tot hen, noch oproep, noch volmacht, noch last, veel minder zond Hij hen met deze boodschap, om hen in slaap te wiegen. Neen, de mens mag zichzelf vleien, en Satan moge hem vleien, maar God doet het nooit. Het is "een vals gezicht, en nietigheid." Wat vals en zonder grond is is ijdel en waardeloos. Het gezicht, dat niet waar is, hoe aangenaam dan ook, deugt nergens toe, het is de "bedriegerij huns harten," een spinneweb, geweven uit hun eigen ingewanden en daarin zoeken zij hun toevlucht, maar het zal in een oogwenk weggevaagd worden en een groot bedrog blijken. Die hun eigen gedachten tegenover Gods woord plaatsen (God zegt het inderdaad zo, maar zij denken er anders over) wandelen in de "bedriegerij huns harten," en dat zal hun verderf zijn.

2. Hij spreekt het vonnis uit over de vleiers, vers 15. Aangaande de profeten, die het volk misleidden, door het te vertellen, dat het vrede hebben zou, en God beledigden, door het ze te vertellen in Gods naam, zij mogen weten, dat zij zelf geen vrede zullen hebben. Zij zullen het eerst vallen door diezelfde oordelen, met het achterwege blijven waarvan zij anderen gevleid hebben. Zij ondernamen het volk te waarborgen. dat zwaard en honger niet in het land zouden

komen, maar spoedig zal blijken, hoe weinig hun waarborgen waard zijn, wanneer zij zelf door het zwaard en de honger zullen afgesneden worden. Hoe zouden zij anderen beveiligen of de vrede voorzeggen als zij zichzelf niet kunnen beveiligen, en niet zoveel voorkennis hebben van hun eigen rampen om ze te kunnen ontwijken? De ergste straffen wachten hen, die zondaren straffeloosheid beloven op hun zondige wegen.

3. Hij stelt de gevleiden onder hetzelfde vonnis: *Het volk, tot wie zij profeteren*, en die zich gewillig laten bedriegen, *zullen weggeworpen zijn vanwege het zwaard en de honger,* vers 16. Het ongeloof van de bedrogenen, met al de valsheid van de bedriegers, zal de goddelijke bedreigingen niet onvolvoerd laten, zwaard en honger zullen komen, wat zij daartegen ook inbrengen, en het minst veilig zullen zijn, die het zekerst waren. Onboetvaardige zondaars zullen de helse verdoemenis niet ontvlieden met te zeggen, dat zij niet geloven kunnen, dat er zo iets is, maar zullen voelen, wat zij niet willen vrezen. Gedreigd wordt, dat dit volk niet alleen vallen zal door zwaard en honger, maar, dat zij als het ware in kettingen opgehangen zullen zijn, als tekenen van die goddelijke rechtvaardigheid, die zij getart hebben, "hun lichamen zullen weggeworpen worden," zelfs in de straten van Jeruzalem, die toch, zou men zo denken, in elk geval vrij zouden blijven van zulke plagen, daar zullen ze liggen, onbegraven, daar hun naaste verwanten, die hun de laatsten liefdedienst moesten bewijzen zo arm zullen zijn, dat ze het niet bekostigen kunnen, of zo verzwakt door de honger, dat zij niet in staat zullen zijn, er voor te zorgen, of zo overstelpt van smart, dat zij er geen moed toe hebben of zo zonder enige natuurlijke genegenheid dat zij ze die eer niet willen bewijzen. Aldus zal God "hun boosheid over hen uitstorten," d.w.z. de straf voor hun boosheid, de volle fiolen van Gods toorn zullen over hen uitgestort worden, hetgeen zij zichzelf op de hals hebben gehaald. Als zondaars overstelpt zijn door ellende moeten zij daarin hun eigen boosheid zien, die over hen uitgestort wordt. Dit slaat op de boosheid beide van de valse profeten en van het volk, de blinde leidt de blinde, en beide vallen te zamen in de gracht, waar zij moeilijke vertroosters voor elkaar zullen zijn.

Jeremia 14:17-22

De tegenwoordige betreurenswaardige toestand van Juda en Jeruzalem wordt hier de inhoud van de klachten des profeten, vers 17, 18 en de reden van zijn gebed en tussenkomst voor hen, vers 19, en ik wil hopen, dat de laatste, zowel als het eerste op goddelijk bevel geschiedde, en dat deze woorden, vers 17 :*Daarom zult gij dit woord tot hen zeggen (of aangaande hen,* of, *dat ze het horen)* zowel op de tussenkomst slaan als op de klachten en dan komt het neer op een herroeping van de bevelen, aan de profeet gegeven, om niet voor hen te bidden, vers 11. Evenwel, uit de gebeden, die wij in deze verzen vinden, is het duidelijk, dat de profeet het niet opvatte als een verbod, maar alleen als een ontmoediging, zoals die in Johannes 1:16 :"Voor diezelve zeg ik niet, dat hij zal bidden." Hier,

I. Staat de profeet te treuren over de overblijfselen van zijn land, God beveelt hem dat te doen, opdat hij, door zichzelf getroffen te tonen, indien het mogelijk ware, hen te treffen met het vooruitzicht op de rampen, die over hen in aantocht waren. Jeremia moest het niet alleen tot zichzelf zeggen, maar ook tot hen: *Mijn ogen zullen van tranen nederdalen,* vers 17. Aldus moest hij hun duidelijk maken, dat hij met zekerheid het zwaard zag naderen en een ander soort hongersnood, nog smartelijker dan die waaronder zij nu zuchtten, deze was in het land door gebrek aan zegen, die zou in de stad zijn door de strengheid van het beleg. De profeet spreekt, alsof hij reeds de ellende zag, die de inval van de Chaldeën zou vergezellen: "De jonkvrouw van de dochter mijns volks," dat wil zeggen die mij zo dierbaar is als een dochter haar vader is *gebroken met een grote breuk een plaag die zeer smartelijk* is, veel groter en smartelijker dan die zij tot nu toe verdragen heeft, want, vers 18, *in het veld* lagen *de verslagenen van het zwaard,* en in de stad degenen, die stierven uit gebrek aan voedsel. Droeve taferelen.

"Zowel de profeten als de priesters, de valse profeten, die hen vleiden met hun leugens en de goddeloze priesters, die de ware profeten vervolgden, lopen om in het land, daar niemand naar hen luistert en zij als oversten des volks dubbel bevreesd zijn voor de Chaldeën en weten niet." Ze zijn radeloos, te meer, naarmate zij minder aan de toekomst gedacht hebben. De ogen van de profeet moeten "nederdalen van tranen nacht en dag," in de hoop dat het volk overtuigd mag worden, niet alleen dat deze dag van wee onfeilbaar komen zal, en inderdaad vol van wee zal zijn, maar ook, dat hij niets minder doet, dan daarnaar verlangen, en, dat hij ze even gaarne boodschappen van vrede gebracht zou hebben, als hun valse profeten, als hij maar volmacht van de hemel had gehad om dat te doen. Daar God, schoon Hij zondaars met de dood straft, er toch geen vermaak in schept, past het Zijn dienaren, schoon zij in Zijn naam de dood van de zonderen verkondigen, die toch te bejammeren.

II. Hij doet zijn best om voor hen tussenbeide te komen, want wie weet, God kan nog veranderen en berouw hebben? Zolang er leven is, is er hoop, en reden om te bidden. En hoewel er velen onder hen waren, die zelf niet baden, en de gebeden van de profeet niet waardeerden, waren er toch ook nog, die minder onverschillig waren, die zich wel met hem zouden verenigen in zijn gebeden, en er het zegel van hun amen op zetten.

1. Hij onderhoudt zich nederig met God over hun tegenwoordige betreurenswaardige toestand, vers 19. Die was zeer droevig, want

a. Hun verwachtingen van hun God feilden, zij dachten, dat Hij betuigd had, dat het Zijn Juda was, maar nu scheen het wel of Hij het ganselijk verworpen had, en weggedaan, en zijn

betrekking tot Hem niet wilde erkennen noch er iets voor voelen. Zij dachten, dat Zion de beminde van zijn ziele was, zijn ruste in eeuwigheid: maar nu heeft zijn ziele een "walging aan Zion, een walging aan de diensten, die daar verricht worden, om de zonden, die daar begaan worden."

b. Dan is het ook niet te verwonderen, dat al hun andere verwachtingen feilden, "zij waren geslagen en hun wonden waren vermenigvuldigd, maar er was geen genezing." Men wacht naar vrede, omdat er gewoonlijk stilte volgt op de storm en mooi weer na een langen tijd van regen. "Maar er is niets goeds, het ging van kwaad tot erger. Men zag uit naar tijd van genezing," maar kreeg zelfs geen tijd om op adem te komen. Zie, er staat moeite voor de deur, waardoor wij hoopten de vrede te zullen zien binnenkomen. En is het dan waar? "Hebt Gij inderdaad Juda verworpen? Het zou zeker rechtvaardig zijn. Heeft Uw ziel een walging aan Zion?" Wij verdienen het. Maar wilt Gij in Uw toorn niet ten laatste aan genade denken?

2. Hij belijdt boetvaardig zijn zonden, en spreekt de taal, die zij allen moesten spreken, al deden weinigen het, vers 20 :"Wij *kennen onze goddeloosheid,* de overvloedige goddeloosheid van ons land en de *ongerechtigheid van onze vaderen,* die wij nagevolgd zijn, waarvoor wij derhalve billijk lijden. Wij weten, wij erkennen, dat wij tegen U gezondigd hebben, en daarom Gij zijt rechtvaardig in al wat over ons gebracht wordt, maar, omdat wij onze zonden belijden, hopen wij U getrouw en rechtvaardig te vinden in de vergeving van onze zonden."

3. Hij smeekt Gods ongenoegen af, en pleit gelovig op Gods eer en belofte, vers 21. Zijn smeekbede is: *Versmaad ons niet,* al bedroeft Gij ons, *versmaad ons niet,* schoon Uw hand tegen ons gekeerd is, laat toch Uw hart het niet zijn, en laat Uw geest niet van ons vervreemden. Zij erkennen, dat het rechtvaardig zou zijn, als God hen versmaadde, zij hadden zich gehaat gemaakt in Zijn ogen, en toch, als zij bidden: *Versmaad ons niet,* bedoelen zij: Neem ons weer in genade aan. Laat Uw ziel geen *walging hebben aan Zion,* vers 19. Laat onze wierook geen gruwel zijn. Zij beroepen zich,

a. Op de eer van God, op de eer van Zijn Woord, waardoor Hij zich bekend gemaakt heeft-Zijn Woord, dat Hij "vanwege Zijn gehele naam heeft groot gemaakt: Versmaad ons niet om Uws naams wille, Uw naam", waarnaar wij genoemd zijn en die wij aanroepen. Op de eer van Zijn heiligdom wordt gepleit: Heere, versmaad ons niet, want dat zal "de troon Uwer heerlijkheid onteren (den tempel, die een troon van de heerlijkheid, een hoogheid van het eerste aan, genoemd wordt," Hoofdstuk 17:1, " maak, wat eens een vreugde van de gehele aarde" was, niet tot een aanfluiting en bespotting. Wij verdienen de schande, die ons wordt aangedaan, maar laat er niet van afstralen op U zelf, laat de verwoesting van de tempel geen aanleiding zijn voor de heidenen om Hem te honen, die daar altijd gediend is, alsof Hij die niet kon, of niet wilde beschermen, of alsof de god van de Chaldeen Hem te sterk was geweest. Goede mensen gaat het belang van de godsdienst, en zijn belijdenis in de wereld, meer ter harte dan andere of zelfs hun eigen belangen, en machtige pleidooien in ‘t gebed zijn het, die daaraan ontleend worden en tevens krachtige steunpilaren van het geloof. Wij mogen er zeker van zijn, dat God de troon van Zijn heerlijkheid op aarde niet zal nederwerpen, ook zal Hij de heerlijkheid van Zijn troon niet verduisteren door een beschikking zonder die weldra weer te laten schitteren, en meer dan tevoren, door een andere. Op de lange duur zal Gods eer niet te kort komen.

b. Op de belofte van God: zij zijn zo stoutmoedig, Hem dit nederig te herinneren: "Gedenk, vernietig niet Uw verbond met ons." Niet, dat zij Zijn trouw wantrouwden, of dat zij het nodig vonden, Hem aan Zijn belofte te herinneren, maar zij namen de vrijheid bij Hem aan te voeren,

wat, naar Zijn eigen woorden, invloed op Hem hebben zou. "Dan zal Ik gedenken aan Mijn verbond," Leviticus 26:42.

4. Hij belijdt afhankelijkheid van God ten aanzien van de gunst des regens, die zij nu nodig hadden, vers 22. Indien zij hun recht hebben verbeurd op het verbond met Hem als hun God, dan willen zij Hem toch niet loslaten als de God van de natuur.

a. Zij zullen zich nooit wenden tot de afgoden van de heidenen, want dat zou dwaas en nutteloos zijn: "Zijn er onder de ijdelheden van de heidenen, die doen regenen?" Neen, in een tijd van grote droogte in Israël, in de dagen van Achab, kon Baäl hen niet helpen, hoewel heel Israël zijn gebeden tot hem opzond, alleen die God, die antwoordde door vuur, kon ook antwoorden door water.

b. Zij willen hun blik niet beperken tot tweede oorzaken, noch van de natuur alleen toevloed verwachten: "Kan de hemel druppelen geven?" Neen, niet zonder bevelen van de God des hemels, want Hij is het, die de sleutel van de wolken heeft, die de sluizen des hemels opent en de aarde bewatert uit Zijn schatkameren. Maar

c. Al hun verwachtingen zijn van Hem en hun vertrouwen op Hem: "Zijt Gij die niet, o Heere onze God? van Wien wij hulp mogen verwachten en tot Wien wij ons moeten wenden? Zijt Gij ‘t niet, die regen geeft, die regendruppelen doet?" "Want Gij doet alle die dingen, " Gij riept ze uit het niet, en daarom stelt Gij ze de wet en gebiedt ze, Gij maakte dat vocht in de natuur, dat in voortdurende circulatie is, om de bedoeling van de Voorzienigheid te dienen, en Gij bestuurt het, en maakt gebruik ervan zoals Gij wilt "Daarom zullen wij op U wachten, en op U alleen: wij willen van de Heere regen begeren," Zacheria 10:1. Wij willen vertrouwen, dat Hij ons die op tijd geven zal, en gewillig zijn om Zijn tijd af te wachten, wij behoren het te doen, en het zal niet tevergeefs zijn, als wij het doen. Gods soevereiniteit behoort onze aanhankelijkheid aan Hem te verzekeren, en Zijn algenoegzaamheid onze verwachtingen van Hem ten allen tijde aan te moediger.

HOOFDSTUK 15

1 Maar de HEERE zeide tot mij: Al stond Mozes en Samuel voor Mijn aangezicht, zo zou toch Mijn ziel tot dit volk niet wezen; drijf ze weg van Mijn aangezicht, en laat ze uitgaan.
2 En het zal geschieden, wanneer zij tot u zullen zeggen: Waarhenen zullen wij uitgaan? dat gij tot hen zult zeggen: Zo zegt de HEERE: Wie ten dood, ten dode; en wie tot het zwaard, ten zwaarde, en wie tot den honger, ten honger; en wie ter gevangenis, ter gevangenis!
3 Want Ik zal bezoeking over hen doen met vier geslachten, spreekt de HEERE: met het zwaard, om te doden; en met de honden, om te slepen; en met het gevogelte des hemels, en met het gedierte der aarde, om op te eten en te verderven.
4 En Ik zal hen overgeven tot een beroering aan alle koninkrijken der aarde, vanwege Manasse, zoon van Jehizkia, koning van Juda, om hetgeen hij te Jeruzalem gedaan heeft.
5 Want wie zou u verschonen, o Jeruzalem? of wie zou medelijden met u hebben, of wie zou aftreden, om u naar vrede te vragen?
6 Gij hebt Mij verlaten, spreekt de HEERE; gij zijt achterwaarts gegaan; daarom zal Ik Mijn hand tegen u uitstrekken en u verderven; Ik ben des berouwens moede geworden.
7 En Ik zal hen wannen met een wan, in de poorten des lands; Ik heb Mijn volk van kinderen beroofd en verdaan; zij zijn van hun wegen niet wedergekeerd.
8 Hun weduwen zijn Mij meerder geworden dan zand der zeeen; Ik heb hun over de moeder doen komen een jongeling, een verwoester op den middag; Ik heb hem haastelijk hen doen overvallen, de stad met verschrikkingen.
9 Zij, die zeven baarde, is zwak geworden; zij heeft haar ziel uitgeblazen, haar zon is ondergegaan, als het nog dag was; zij is beschaamd en schaamrood geworden; en hunlieder overblijfsel zal Ik aan het zwaard overgeven, voor het aangezicht hunner vijanden, spreekt de HEERE.
10 Wee mij, mijn moeder, dat gij mij gebaard hebt, een man van twist, en een man van krakeel den gansen lande! Ik heb hun niet op woeker gegeven, ook hebben zij mij niet op woeker gegeven, nog vloekt mij een ieder van hen.
11 De HEERE zeide: Zo niet uw overblijfsel ten goede zal zijn! zo Ik niet, in de tijd des kwaads en in tijd der benauwdheid, bij den vijand voor u tussenkome!
12 Zal ook enig ijzer het ijzer van het noorden of koper verbreken?
13 Ik zal uw vermogen en uw schatten tot een roof geven, zonder prijs; en dat om al uw zonden, en in al uw landpalen.
14 En Ik zal u overvoeren met uw vijanden, in een land, dat gij niet kent; want een vuur is aangestoken in Mijn toorn, het zal over u branden.
15 O HEERE! Gij weet het, gedenk mijner, en bezoek mij, en wreek mij van mijn vervolgers; neem mij niet weg in Uw lankmoedigheid over hen; weet, dat ik om Uwentwil versmaadheid drage.
16 Als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten, en Uw woord is mij geweest tot vreugde en tot blijdschap mijns harten; want ik ben naar Uw Naam genoemd, o HEERE, God der heirscharen!
17 Ik heb in den raad der bespotters niet gezeten, noch ben van vreugde opgesprongen; vanwege Uw hand heb ik alleen gezeten, want Gij hebt mij met gramschap vervuld.
18 Waarom is mijn pijn steeds durende, en mijn plage smartelijk? Zij weigert geheeld te worden; zoudt Gij mij ganselijk zijn als een leugenachtige, als wateren, die niet bestendig zijn?
19 Daarom zegt de HEERE alzo: Zo gij zult wederkeren, zo zal Ik u doen wederkeren; gij zult voor Mijn aangezicht staan; en zo gij het kostelijke van het snode uittrekt, zult gij als Mijn mond zijn; laat hen tot u wederkeren, maar gij zult tot hen niet wederkeren.

20 Want Ik heb u tegen dit volk gesteld tot een koperen vasten muur; zij zullen wel tegen u strijden, maar u niet overmogen; want Ik ben met u, om u te behouden en om u uit te rukken, spreekt de HEERE.
21 Ja, Ik zal u rukken uit de hand der bozen, en Ik zal u verlossen uit de handpalm der tirannen.

Toen we de profeet verlieten, aan ‘t eind van het voorafgaande hoofdstuk, zijn gebeden zo gevoelvol tot God opzendend, hadden we reden te hopen, dat we in dit hoofdstuk God zouden aantreffen, verzoend met het land en de profeet in een rustige, bedaarde stemming, maar tot onze grote bevreemding vinden we dat dit met beide niet het geval is.

I. Ondanks de gebeden van de profeet, bekrachtigt God hier het vonnis, over ‘t volk uitgesproken en geeft het aan ondergang over. Hij luistert niet naar al de tussenkomst, die voor hen aangewend wordt, vers 1-9.

II. De profeet zelf was niet op zijn gemak en niet in een goede stemming, ondanks het genoegen, dat hij smaakte door intiemer omgang met God.

1. Hij klaagt tegen God over zijn voortdurenden strijd met zijn vervolgers vers 10.

2. God verzekert hem, dat hij onder bijzondere bescherming zal genomen worden, hoewel er over ‘t land een algemene verlatenheid komen zal vs. 11-14.

3. Hij beroept zich op God met betrekking tot de oprechtheid, waarmee hij zijn profetisch ambt vervult en vindt het hard, dat hij niet meer troost daaruit verkrijgt, vers 15- is.

4. Opnieuw wordt hem zekerheid gegeven, dat God voort zal gaan met voor hem te zorgen en hem te begunstigen, onder voorwaarde, dat hij getrouw blijft, vers 19-21. En aldus, zo hopen we, herkreeg hij ten laatste zijn eigen gemoedsrust.

Jeremia 15:1-9

Bijna nergens vinden we aangrijpender uitdrukkingen van goddelijke gramschap tegen een tergend volk dan we hier in deze verzen aantreffen. De profeet had ernstig voor hen gebeden en enigen onder hen aangetroffen, die het met hem eens waren, en toch was er nog niet zoveel als wat uitstel gewonnen en ook niet de minste verzachting van het oordeelt Dit antwoord wordt gegeven op het gebed van de profeet, dat de beslissing gevallen, en het vonnis onherroepelijk was, en dat het binnenkort zou worden voltrokken. Merk hier nu op:

I. Welke de zonde was, waarop dit strenge vonnis berustte.

1. Een vroegere ongerechtigheid wordt hier in herinnering gebracht, dat wat Manasse deed te Jeruzalem, vers 4. Wat dat was, is ons bekend gemaakt, en ook dat het daarom was, dat Jeruzalem werd verwoest, 2 Koningen 24:3, 4. Het was om zijn afgoderij, "en het onschuldig bloed, dat hij vergoten had, zodat hij Jeruzalem met onschuldig bloed vervuld had, daarom wilde de Heere niet vergeven." Hij wordt genoemd de zoon van Jehizkia, omdat zijn verwantschap met zulk een goede vader een grote verzwaring van zijn zonde was. Zijn schuld werd er groter door inplaats dat dit als een verontschuldiging gold. Het grootste gedeelte van een geslacht was sinds Manasse's tijd voorbijgegaan, toch wordt zijn zonde in rekening gebracht, zoals God bij de laatste verwoesting van Jeruzalem "al het rechtvaardige bloed, op de aarde vergoten," over het volk bracht om aan te tonen hoe zwaar de bloedschuld zal neerkomen op het mensdom en op voldoening blijft wachten, hetzij vroeger of later, en dat uitstel geen afstel is.

2. Dit vonnis is tevens gegrond op het in aanmerking nemen van hun tegenwoordige verhardheid. Let er op, hoe hun zonde wordt beschreven, vers 6. *Gij hebt Mij verlaten,* Mijn dienst en uw plicht jegens Mij verzaakt, *gij zijt achterwaarts gegaan* in de weg van tegenspreking, zijt geworden het tegengestelde van hetgeen gij behoorde te zijn en van hetgeen waartoe God u door Zijn wet zou hebben voorgeleid.

Merk op, hoe de verhardheid wordt beschreven, vers 7 : *Zij zijn van hun wegen niet wedergekeerd,* die wegen, waar hun eigen hart naar uitgaat, om weer te keren naar de wegen van Gods geboden. Daar is genade voor dezulken, die afgedwaald zijn, als zij willen wederkeren, maar welke gunst kunnen zij verwachten, die in hun afvalligheid volharden?

II. Wat het vonnis is. Het is zodanig, dat het niet minder inhoudt dan volkomen verdelging.

1. God zelf verlaat hen en heeft een afkeer van ze: "Mijn ziel zal tot dit volk niet wezen." Hoe kan het verwacht worden, dat de heilige God een blijvend behagen in zulken zou hebben die een ingewortelden afkeer van Hem hebben? Het is niet in hartstocht, maar met een rechtvaardige en heilige verontwaardiging, dat Hij zegt: "Drijft ze weg van Mijn aangezicht," zoals dat, hetwelk in de hoogste mate lelijk en walgelijk is, en "laat ze uitgaan, want Ik wil nooit meer door hen lastig gevallen worden."

2. Hij wil niet toestaan, dat enige bemiddeling voor hen geprobeerd worde, vers 1 :*Al stond Mozes en Samuël voor Mijn aangezicht,* om Mij door gebed of offerande met hen te verzoenen, dan zou Ik Mij toch niet kunnen laten overhalen ze in Mijn gunste toe te laten. Mozes en Samuël waren even grote gunstelingen des Hemels als zegen voor deze aarde, en ze stonden in 't bijzonder bekend om de goeden uitslag van hun bemiddeling tussen God en Zijn

overtredend volk. Menigmaal zouden ze verdelgd geworden zijn, indien Mozes niet voor hen in de bres gesprongen was en aan de gebeden van Samuël waren zij hun leven verschuldigd, 1 Samuel 12:19. Toch zou zelfs hun tussenbeiden treden hier niet baten, neen, nu niet eens al waren zij nu in een staat van volmaaktheid. Veel minder zou Jeremia's tussenkomst helpen, die nu nog was "een man van gelijke beweging als anderen". Het stellen van dit geval: "Al stond Mozes en Samuël voor Mijn aangezicht," veronderstelt, dat zij het niet doen en bevat een aanwijzing, dat de heiligen in de hemel geen tussenpersonen zijn voor de heiligen op aarde. Het is het voorrecht van het Eeuwig Woord de enige Middelaar te zijn in "de andere wereld," wat ook Mozes en Samuël en anderen op deze wereld waren.

3. Hij veroordeelt ze allen tot de een of andere straf.

Als God ze voor Zijn aangezicht wegdrijft, *waarhenen zullen zij uitgaan?* vers 2. Zeker nergens zullen ze veilig zijn of op hun gemak maar terwijl ze door 't een oordeel getroffen worden, zal 't andere hen vervolgen tot ze aan alle kanten door kwaad zich omringd vinden zodat ze niet kunnen ontkomen: "Wie ten dood, ten dode. Met dood wordt hier de pestilentie bedoeld", Openbaring 6:8, want het is de dood zonder zichtbare middelen veroorzaakt. "Wie ten dood, ten dode, of wie tot het zwaard, ten zwaarde." leder mens zal omkomen op die wijze als God aangewezen heeft: de wet, die zegt, dat de overtreder moet sterven, bepaalt ook welke dood voor hem wordt aangewezen. Of, hij, die zelf een bepaalde straf kiest, laat hem die ondergaan, maar straf moet ieder van hen ondergaan, en niemand zal ontkomen. Het is een keuze als die David gelaten werd, waardoor hij zeer bang was, 2 Samuel 24:14. Gevangenschap wordt het laatst genoemd, omdat, zoals sommigen menen, die 't ergste van alle oordelen is. Het houdt in: beide een verwikkeling en een onafgebroken opeenvolging van ellenden. Het oordeel, dat wijst op een sterven door *het zwaard* wordt nogmaals herhaald vers 3, en het wordt daar genoemd als het eerste van een viertal vreselijke verdelgingen, *waarmee God bezoeking over hen zal doen.* Zoals officieren met hun soldaten kunnen doen wat ze willen, en macht over hen hebben, zo zullen deze gerichten macht hebben over 't volk. Evenals zij, die aan 't zwaard ontkomen door pestilentie, hongersnood of gevangenschap, zullen afgesneden worden, zo zullen ook degenen, die door het zwaard vallen, door de goddelijke wraak worden afgesneden, die zondaren tot aan de andere zijde van de dood vervolgt, daar zullen in de stad zijn "honden om weg te slepen en in het veld het gevogelte des hemels en het gedierte van de aarde om te verslinden". En, indien daar mochten zijn, die meenden aan dit gericht te kunnen ontkomen dan zullen ze tot een zeer sprekend voorbeeld gesteld worden: *En Ik zal ze overgeven tot een beroering aan alle koninkrijken van de aarde,* vers 4 evenals Kaïn, die "zwervende en dolende werd op de aardbodem", opdat hij allen tot een afschrik zou zijn.

4. Zij zullen vallen zonder dat zij ook maar enige steun ontvangen. Wie kan iets tot hun hulpe doen? want

a. God, zelfs hun eigen God (dit was Hij geweest) zegt tegen hen: "Ik zal Mijn hand tegen u uitstrekken." Dit wijst op een opzettelijke, vooraf overdachte slag, die zich ver uitstrekken en diep wonden zal. *Ik ben des berouwens moede geworden* vers 6, dit is een vreemde uitdrukking. Door hun gedrag hadden zij God zo tot toorn verwekt, voornamelijk door hun trouweloze betoning van berouw, dat zij zelfs grenzenloos geduld hadden uitgeput. God had Zijn gramschap dikwijls afgekeerd, wanneer zij op 't punt was over hen los te barsten, maar nu wil Hij geen uitstel meer verlenen. Ellendig is de toestand derzulken, die zo lang tegen Gods genade hebben gezondigd, dat zij die ten laatste hebben verbeurd.

b. Hun eigen land drijft hen uit en is "bereid ze uit te spuwen zoals Hij voor hen de Kanaänieten heeft gedaan, want aldus werd gedreigd", Leviticus 18:28 :"Ik zal ze wannen met een wan in de poorten des lands in hun eigen poorten, waardoor zij verstrooi! zullen worden, of in de poorten van de aarde, in de steden van alle volken rondom hen, vers 7."

c. Hun eigen kinderen, die hen bij moesten staan, als zij met de vijand in de poort spreken zullen van hen afgesneden worden: "Ik zal Mijn volk van kinderen beroven, zodat zij weinig hoop zullen hebben, dat het volgend geslacht hun zaken weer goed zal maken, want Ik zal Mijn volk verderven." En, als de inwoners gedood worden, zal het land spoedig verlaten zijn. Over dit droevig gedeelte wordt nog uitgeweid in de verzen 8 en 9, waar we vinden.

d. Dat hun verwoester over hen komen zal. Als God bloedig werk te doen heeft, zal Hij daar ook bloedige werktuigen voor vinden: Nebukadnezar wordt hier genoemd "een verwoester op de middag," niet een dief in de nacht, die bang is ontdekt te worden, maar iemand, die zonder vreze door zal breken en alle muren van recht en eigendom zal verwoesten en dit op klaarlichte dag: "Ik heb over de moeder doen komen, een jongeling, een verwoester" (zo lezen sommigen het), want Nebukadnezar was, toen hij voor ‘t eerst in Juda viel, slechts een jongeling, in ‘t eerste jaar van zijn regering. Wij lezen het zo: "Ik heb over hen doen komen, zelfs over de moeder van de jongelingen, een verwoester," dat is over Jeruzalem, een moederstad, die een zeer talrijk gezin van jongelingen had, of wel zo: die inval was in ‘t bijzonder vreselijk voor die moeders, die vele strijdbare zonen bezaten, die nu hun leven moesten wagen op de hoge plaatsen in ‘t veld, en waarschijnlijk daar zouden vallen, daar ze een ongelijke partij voor de vijand waren. Dit natuurlijk tot onuitsprekelijke smart van hun arme moeders, die hen met zeer veel tederheid hadden grootgebracht. Dezelfde God, die de verwoester over de stad deed komen, "liet hem haar overvallen, dat is: de buit, aan de verwoester overgegeven, zal hij haastelijk en door verrassing verkrijgen, en dan komen verschrikkingen over de stad". Wat er oorspronkelijk staat is zeer kort- "de stad met verschrikkingen. Ach die stad! Welk een ontsteltenis zal er de heersen! O verschrikkingen zullen dan iedereen aangrijpen!" Dan zullen de stad en verschrikkingen, die zo ver van elkaar verwilderd schenen, tot elkaar worden gebracht. "Ik zal haastelijk op haar (op Jeruzalem) doen vallen, een wachter en verschrikkingen, zo" leest Gataker het, want het woord wordt gebruikt voor een wachter, Daniel 4:13 en 23, ook de Chaldeeuwse soldaten werden wachters genoemd, Jeremia 4:16.

e. De verwoesting aangericht door de verwoester. Ene vreselijke slachting wordt hier beschreven. In de eerste plaats worden de vrouwen van haar mannen beroofd: "Hun weduwen zijn Mij meerder geworden dan zand van de zeeën", zo talrijk zijn zij nu geworden. Het was beloofd, dat de mannen van Israël (want deze werden slechts geteld) zouden zijn als het zand van de zee in menigte, maar nu zullen zij afgesneden worden en zal het getal hunner vrouwen alzo zijn. Maar merk op, God zegt "Zij zijn Mij meerder geworden." Hoewel de echtgenoten door het zwaard van de gerechtigheid werden afgesneden, werden hun arme weduwen in de armen van Zijn barmhartigheid vergaderd, van Hem, die het zich een erenaam rekende, te zijn "De God van de weduwen." De weduwen zijn onder degenen, voor wie God in bijzondere mate mededogen en bezorgdheid heeft. In de tweede plaats worden de ouders beroofd van hun kinderen. "Zij, die zeven zonen baarde, waarvan zij verwachtte, dat zij de steun en vreugde van haar ouderdom zouden zijn, is nu zwak geworden, toen zij vernam, dat ze allen door het zwaard op een dag gedood waren, haar jongens, waarvoor ze zo vele jaren gezwoegd en gezorgd had". "Zij, die vele kinderen had, is krachteloos geworden" 1 Samuel 2:5. Zie nu eens hoe onzeker het is, dat kinderen tot troost zullen zijn, en laat ons daarom ons in hen verblijden "als niet verblijdende." Als de kinderen gedood worden, "blaast de moeder haar ziel uit, want

haar leven ging geheel op in ‘t hun: Haar zon is ondergegaan, als het nog dag was": Zij wordt van al haar moedervreugd beroofd, juist nu zij meende, dat zij er ‘t meest van genieten zou. "Zij is nu beschaamd en schaamrood, nu ze bedenkt, hoe trots ze was op haar zoons, hoezeer zij ze liefhad, en hoeveel zij zichzelf van hen beloofde. Sommigen verstaan onder deze zwak geworden moeder, Jeruzalem, dat de dood van zijn inwoners even hartstochtelijk beklaagt als ooit een arme moeder haar kinderen beweerde. Velen zijn nu reeds gedood. "Hunlieder overblijfsel, dat nog ontkomen is en bewaard werd, naar men hoopte, tot zaad voor een ander geslacht, zelfs dit zal Ik aan het zwaard overgeven voor het aangezicht hunner vijanden (zo als de veroordeelde boosdoener aan de schout wordt overgegeven om terechtgesteld te worden)", zegt de Heere, de Rechter van hemel en aarde, die naar waarheid oordeelt, daar zijn we zeker van, hoewel het oordeel streng schijnt.

5. Zij zullen vallen, zonder dat men medelijden met hen heeft, vers 5. "*Want wie zou medelijden met u hebben, o Jeruzalem? Als uw God u weggedreven heeft van Zijn aangezicht* en Zijn barmhartigheden een einde hebben genomen en van u genomen zijn, dan zullen noch uw vijanden, noch uw vrienden enig medelijden voor u gevoelen. Zij zullen geen medegevoel voor u hebben, zij zullen u noch bewenen noch smart over u hebben, zij zullen om uwentwille niet bezorgd zijn, zij zullen niet bezorgd zijn, zij zullen niet aftreden om u naar vrede te vragen. Want:

a. Hun vrienden, waarvan zij mochten verwachten, dat zij hun deze vriendelijke diensten zouden bewijzen, waren allen in deze rampen ingewikkeld en hadden genoeg te doen om over zichzelf te jammeren.

b. Het was duidelijk voor al hun buren, dat zij al deze ellende door hun verhardheid in de zonde over zich gebracht hadden en dat zij haar gemakkelijk hadden kunnen voorkomen door berouw en bekering, waartoe ze dikwijls tevergeefs waren geroepen, en daarom "wie kan medelijden met ze hebben? O, Israël! gij hebt uzelf verwoest." Zij zullen voor altijd omkomen, die gered zouden hebben kunnen worden op zulke gemakkelijke voorwaarden en het niet hebben gewild.

c. God zal hun ellende volkomen doen zijn. Hij zal hun vrienden, zoals hij deed met die van Job op een afstand van hen houden, en Zijn hand Zijn rechtvaardige hand moet men erkennen in alle onvriendelijkheden van onze vrienden evengoed als in alle beledigingen, ons aangedaan door onze vijanden.

Jeremia 15:10-14

Jeremia is nu van zijn openbaar werk teruggekeerd en heeft zich teruggetrokken in zijn binnenkamer. Wat daar voorviel tussen hem en zijn God wordt ons verhaald in deze en de volgende verzen, die hij later algemeen bekend maakte om het volk te doordringen van het gewicht en de belangrijkheid van zijn boodschapper aan hen.

Hier is,

I. De klacht, die de profeet tegen God uit over de vele teleurstellingen, die hij in zijn werk ontmoet, vers 10.

1. Hij ondervond zeer veel tegenspraak en oppositie. "Hij was een man van twist en een man van krakeel van het gehele land" zo is het beter gelezen dan "van de gehele aarde," (want zijn werk betrof slechts dat land). Beide stad en land twistten met hem en stelden zich tegen hem en zeiden en deden al wat zij konden om hem te dwarsbomen. Hij was een vreedzaam man, gaf geen aanstoot aan iemand, ook was hij niet vlug om hem aangedane beledigingen te wreken, en toch "een man van twist," geen twistend man, meer een man tegen wie getwist werd. Hij was voor vrede, maar als hij sprak, waren zij voor onvrede. En wat zij ook voorwendden, de eigenlijke oorzaak van het twisten met hem, was niets anders dan zijn getrouwheid aan God en het belang, dat hij in hun zielen stelde. Hij wees hun hun zonden aan, die hen ten onder brachten en stelde hun de weg voor, deze ondergang te voorkomen, hetwelk de grootste vriendelijkheid was, die hij hun kon bewijzen, en toch was dit juist hetgene, waarom zij vertoornd op hem waren en hem beschouwden als hun vijand. Zelfs de Vorst des vredes zelf was dus een man van twist een teken dat wedersproken werd, voortdurenij "het tegenspreken van de zondaars tegen zich verdragende," Hebreeen 12:3. Het Evangelie des vredes brengt verdeeldheid, zelfs vuur en zwaard, Mattheus 10:34, 35, Lukas 12:49, 51. Dit nu maakte Jeremia zeer ongerust, in zekere mate zelfs ongeduldig. Hij riep uit: "Wee mij, mijn moeder, dat gij mij gebaard hebt," alsof het zijn moeders schuld was, dat zij hem baarde, en alsof het beter voor hem geweest ware nooit geboren te zijn, dan zo’n troosteloos leven te hebben. Ja, hij is zelfs boos, "dat zij hem gebaard heeft, een man van twist," alsof hij hiertoe door de sterren, die op zijn geboorte een beheersende invloed hadden, noodlottig was aangewezen. Als hij enige soortgelijke gedachte had, kwam die ongetwijfeld uit zwaarheid voort, wij hopen evenwel liever, dat deze klacht was bedoeld om uiting te geven aan zijn toestand van onvrede.

Merk op:

a. Zelfs zij die het meest voor rust en vrede zijn, worden dikwijls mannen van twist, als zij God in getrouwheid dienen. "Wij kunnen "de vrede slechts najagen, wij staan slechts aan de ene kant en kunnen daarom alleen, zoveel in ons is vrede houden met alle mensen."

b. Voor hen die een vredelievende natuur bezitten, is het erg onaangenaam te verkeren te midden van hen die voortdurend twist maken.

c. Toch moeten we ons niet zo in de war laten brengen, als we niet zo vreedzaam met onze naasten kunnen leven als we wensen, dat we onze eigene gemoedsrust verliezen en gaan kniezen.

2. Hij trof aan zeer veel verachting, smaad en verwijt. Allen, zonder onderscheid, vloekten hem, brandmerkten hem als een onstuimig, oproerig man, als een oproermaker en tweedrachtzaaier en een, die opstand zocht aan te richten. Zij behoorden hem gezegend te hebben en God te hebben gedankt, dat Hij hem hun had gegeven, maar zij waren zo diep afkerig van en vijandig tegen God en Zijn Woord geworden dat zij om Zijnentwille Zijn boodschapper vloekten, kwaad van hem spraken en hem dit toewensten, en alles deden wat ze konden om hem stinkende te maken. Zij allen handelden zo, hij had nauwelijks een vriend in Juda en Jeruzalem, die hem een goed woord wilde geven.

Merk op: Het is dikwijls het deel van de beste mensen, dat men van hen het slechtste getuigenis geeft. "Zo vervolgden zij de profeten." Maar, men zou geneigd zijn te vermoeden, dat Jeremia hun zeker de een of anderen aanstoot had gegeven, anders kon hij toch niet zo van streek zijn. Doch neen, niet in ‘t minst had hij, iets gedaan, dat zij hem kwalijk konden nemen: "Ik heb niet op woeker gegeven, ook hebben zij mij niet op woeker gegeven," ik ben noch crediteur noch debiteur geweest, want zo algemeen is de betekenis van de woorden hier.

a. Hierin ligt opgesloten, dat zij, die veel te doen hebben met de zaken van deze wereld, daardoor dikwijls in twist en krakeel worden gewikkeld, "meum et tuum-het mijn en het dijn" zijn de grote twistpunten, zij, die in leen geven en zij, die in leen ontvangen, vervolgen of worden in rechten vervolgd, en grote handelaars ontmoeten dikwijls zeer veel kwaadwilligheid.

b. Het was een voorbeeld van grote voorzichtigheid van Jeremia, en het staat er tot onze lering, dat, daar hij tot profeet geroepen was, hij zich niet verwarde in de zaken van dit leven, zich er niet In mengde, opdat hij zich te nauwer mocht toeleggen op het werk, dat zijn ambt meebracht en niet het minste greintje van vermoeden mocht opwekken dat hij gelijktijdig streefde naar aardse voordelen of opdat zijn naasten ook maar enige aanleiding zouden kunnen vinden om met hem te twisten. "Hij leende geen geld uit, want hij was geen woekeraar, en hij had ook geen geld om te lenen, hij nam zelf geen geld op, want hij was geen koper, geen koopman noch doorbrenger." Hij was volkomen ongevoelig voor de dingen van deze wereld en deze wereld zelf, zeer weinig was er nodig om zijn leven in stand te houden, en wij lezen in Jeremia 16:2, dat hij geen vrouw noch kinderen had. En toch:

c. Hoewel hij zich aldus bescheiden gedroeg en de algemene achting behoorde te hebben verworven, zoals men ook zou hebben verwacht, lag hij toch door de onrechtvaardigheid van de tijden onder een algemene verdenking. God zij geprezen, dat hoe slecht het om ons heen gesteld is, het niet zo slecht kan zijn of er worden er nog gevonden, die de deugd op prijs stellen. Toch moeten zulken, die zich zeer voorzichtig gedragen, het niet vreemd vinden, als zij niet die eer en achting genieten die zij verdienen. "Verwonder u niet, mijn broederen, als u de wereld haat."

II. Het antwoord, dat God op deze klacht geeft. Hoewel er een mengeling van toom en zwakheid in was, nam God er toch genadiglijk kennis van, "omdat het om Zijnentwille was, dat de profeet schande verdroeg". In dit antwoord verzekert God hem

a. dat hij in de storm zou staande blijven en ten laatste gerustgesteld zou worden, vers 11. Hoewel zijn naasten met hem twistten om hetgeen hij deed in de uitoefening van zijn ambt, stemde God met hem in en beloofde hem bij te staan. In het oorspronkelijke staat het in de vorm van een eed. "Indien ik geen zorg voor hen draag, dan mag ik als ontrouw gerekend worden, zo niet uw overblijfsel, dit is de rest uws levens (want dat betekent het woord) ten

goede zal zijn, uw overige dagen vreugdevoller dan die tot dusverre zijn geweest. Uw einde zal goed zijn," zo luidt het in het Chaldeeuws. Zie, het is een grote en voldoende steun voor Gods volk, dat, hoe moeilijk ook hun weg moge wezen, hun einde vrede zal zijn, Psalm 37:37. Zij hebben nog een rest, een overblijfsel, iets in reserve, dat genoegzaam zal zijn, om tegen al hun doorgestane ellende op te wegen, en dat vooruitzicht kan hen gerust maken. Het kan schijnen, dat Jeremia, naast de kwelling hem door zijn eigen volk aangedaan, nog onrustig was bij het vooruitzicht van zijn deel in het algemeen oordeel, dat hij aan zag komen. En, al spreekt hij dat niet uit, God geeft antwoord op de gedachte, als bij Mozes, Exodus 4:19. Jeremia dacht, Indien mijn vrienden mij dus mishandelen, wat zullen dan mijn vijanden niet doen? En God had nodig geoordeeld, in hem de verwachting van zo iets wakker te roepen, Hoofdstuk 12:5. Maar hier stelt Hij diens gemoed gerust met deze belofte: "Zo ik niet, in tijd des kwaads en in de tijd van de benauwdheid, bij de vijand tussenkome!"

Merk op, God heeft aller mensen harten in Zijn hand en kan ze neigen ten gunste van Zijn knechten, die er het meest bevreesd voor zijn. En de profeten des Heeren hebben vaak edeler en beter behandeling van openlijke vijanden ondervonden dan van hen die hun eigen volk waren. Wanneer wij moeite zien naderen, die ons zeer bedreigt, laat ons niet wanhopen, maar op God blijven vertrouwen: het kan beter uitkomen dan wij verwachten. Deze belofte werd vervuld, toen Nebukadnezer, de stad genomen hebbende, de hoofdman van de wacht beval, Jeremia vriendelijk te behandelen en hem te doen gelijk hij, Jeremia, tot hem spreken zou, Hoofdstuk 39:11, 12. De volgende woorden: *Zal ook ijzer het ijzer van het noorden of koper verbreken?* Vers 12, vergeleken met de belofte Gods aan de profeet, Hoofdstuk 1:18, dat Hij hem *tot een ijzeren pilaar*, en *tot koperen muren stellen zou*, schijnt de strekking te hebben, hem te bemoedigen. Zij dwarsboomden hem gedurig, zij waren ruw en hard als ijzer, maar Jeremia, met kracht en moed van boven gewapend, is als ijzer van het noorden, dat natuurlijk sterker is, en als staal, dat kunstmatig gehard is, en daarom zullen zij hem niet overmogen, verg. Ezechiel 2:6, 3:8, 9. Hij kan zoveel gemakkelijker de twist met hen volhouden, nu hij zeker is van de overwinning.

2. God verzekert hem, dat zijn vijanden en vervolgers in het onweer zullen omkomen tenslotte verderven, en dat daarin het woord uit ‘s Heeren mond vervuld en Jeremia Zijn trouwe profeet bevonden zal worden, vers 13,14. Hier wendt God zich van de profeet tot het volk. Ook op het volk kan toegepast worden: *Zal ook ijzer het ijzer van het noorden of koper verbreken?* Zullen hun moed en kracht en hun krachtdadigste pogingen in staat blijken, met Gods raadsbesluit of met het leger van de Chaldeën te strijden, die even onbuigbaar en even onverwinnelijk zijn als ijzer van het noorden of koper. Laat ze dus hun oordeel vernemen: "Ik zal uw vermogen en uw schatten tot een roof geven, en dat zonder prijs, de verdervers zullen het om niet hebben, het zal hun een goedkope en gemakkelijke prooi worden". Zie, de profeet was arm, hij leende noch ontleende, hij had niets te verliezen vermogen noch schatten en daarom zal de vijand hem goed behandelen. "Cantabit vacuus coram latrone viator", dit is: "De reiziger, die geen eigendom met zich voert, zal zich geluk wensen, wanneer een rover hem aanspreekt." Maar de lieden, die rijke bezittingen in land of geld hadden, zouden gedood worden om hetgeen zij hadden, of de vijand, die hun rijkdom ontdekte, zou hen pijnigen om hen te doen bekennen, waar nog meer was te vinden. Hun eigen ongerechtigheid zou dat rechtvaardigen: "van al uw zonden en in al uw landpalen." Alle delen des lands, zelfs de verst verwijderde, hadden deel gehad aan de nationale schuld, en allen zouden nu rekenschap moeten geven. Laat geen stam een anderen beschuldigen, maar ieder eigen zonde belijden. "Het is om al uw zonden en in al uw landpalen. Zij zullen dus thuisblijven, tot zij hun landerijen verwoest zullen zien, en dan zullen ze in ballingschap gevoerd worden om in gevangenschap het overschot van een ellendig leven te

slijten. "Ik zal u overvoeren met uw vijanden, die u in triomf naar een land zullen brengen, "dat gij niet kent," en waarin ge dus geen troost verwacht te vinden. Dit alles is de vrucht van Gods toorn: Een vuur is aangestoken in Mijn toorn, het zal over u branden, en, zo het niet in tijds geblust wordt, eeuwig verteren."

Jeremia 15:15-21

Als tevoren, hebben wij hier:

I. De nederige bede van de profeet tot God, die beide een pleiten op Zijn gerechtigheid en een klacht over de harde bejegening, die hij daarom ondergaan moest, bevatte. Het is ons een oorzaak van troost, dat, wat ons ook ontbreekt, wij tot Hem mogen gaan, voor Hem onze zaak blootleggen en op Zijn alwetendheid ons beroepen, gelijk de profeet hier doet: "O Heere, Gij weet het: Gij kent mijn oprechtheid," die mensen niet willen toestemmen, Gij kent mijne ellende, waarvan mensen weigeren kennis te nemen.

Merk hier op:

1. Waarom de profeet bidt, vers 15.

a. Dat God op zijn zaak wilde acht geven en ze gedenken: "0, Heere! gedenk mijner, gedenk mijner ten goede."

b. Dat God hem sterkte en troost mocht schenken: "Bezoek mij, niet alleen gedenk mij, maar laat mij weten dat Gij mij gedenkt, dat Gij mij nabij zijt".

c. Dat Hij mocht verschijnen, hem ten goede, tegen degenen, die hem verongelijkten: "Wreek mij van mijn vervolgers, of liever, twist Gij met hen mijn twistzaak, " spreek een oordeel over hen uit, en laat dat oordeel uitgevoerd worden, voorzover nodig tot mijne rechtvaardiging en om hen te dwingen het onrecht te erkennen, dat zij mij hebben aangedaan. Verder zal geen Christen begeren, dat God Zijn wraak uitstrekke. Laat iets geschieden om de wereld te overtuigen, dat, wat lasteraars ook beweren, Jeremia een rechtvaardig man is, en de God, die hij dient een rechtvaardig God.

d. Dat Hij hem nog mocht sparen en in het land van de levenden laten: "Neem mij niet weg in Uw lankmoedigheid over hen," mogelijk door een plotseling ongeval, maar verleng mijn dagen. Ook de beste mensen moeten erkennen, dat hun beste werken toch nog met zonde bezoedeld zijn, zodat zij Hem te danken hebben, als Hij in Zijn geduld hun leven spaart. Of: terwijl Gij in Uw lankmoedigheid mijn vervolgers ontziet, laat niet toe, dat zij mij wegnemen. Ofschoon hij in een mismoedig ogenblik zijn geboorte betreurt vers 10, toch begeert hij hier, dat zijn dood niet verhaast worde, want het leven is zoet, en het leven van een nuttig mens vermeerdert genade: "Ik bid niet, dat Gij ze uit de wereld wegneemt."

2. Wat gronden hij aanvoert in zijn pleiten bij God om barmhartigheid en hulp tegenover zijn vijanden, vervolgers en lasteraars.

A. Dat Gods eer daarbij op het spel stond. "Weet, en maak het bekend, dat ik om Uwentwille versmaadheid draag." Zij, die om eigen schuld en dwaasheid welverdiende verwijten moeten horen, hebben alle reden, die geduldig te dragen, maar geen reden om te verwachten, dat God te hun gunste verschijnen zal. Maar als wij lijden omdat wij wel hebben gedaan, en gelasterd werden om van de gerechtigheid wil, dan mogen wij hopen, dat God onze eer en Zijn eigene zal handhaven. Hetzelfde betekent, vers 16, *Ik ben naar Uw naam genoemd, o Heere van de heirscharen!* Om die reden haatten hem zijn vijanden, en om die reden mocht hij er op rekenen, dat God hem zou bevestigen en bijstaan.

B. Dat hij zelf in zijn eigen ziel de macht en de troost had ervaren van het Woord Gods, dat hij als een werktuig in Gods hand aan anderen verkondigd had, en daardoor had hij de genade des Geestes, om hem voor goddelijke gunst en giften geschikt te maken. Wij vinden, dat sommigen door God verworpen worden, hoewel zij kunnen getuigen: "Heere, wij hebben in Uw naam geprofeteerd." Maar Jeremia kon meer zeggen, vers 16 :*Uw woorden werden gevonden, gevonden bij mij* (hij onderzocht de Schrift naarstiglijk, bestudeerde ijverig de wet, en dat alles werd leven in hem, als wij zoeken, zullen wij vinden. "Gevonden voor mij", de woorden, die hij anderen moest overbrengen waren voor hen gereed gelegd, waren hem geïnspireerd), "en ik proefde ze niet alleen maar ik at ze op," nam ze zonder voorbehoud aan, overdacht ze gestadig, zij waren mij welkom als voedsel een hongerige, ik bepeinsde ze, verteerde ze, ze werden omgezet in succum et sanguinum, in vlees en bloed," en ik werd geheel gevormd door die waarheden, die ik anderen moest verkondigen." De profeet was bevolen, "de rol te eten," Ezechiel 2:8, Openbaring 10:9. "Ik heb ze opgegeten, dit is gelijk volgt: Uw woord is mij geweest tot vreugde en tot blijdschap mijns harten, " niets kan mij aangenamer zijn. Dit is te verstaan.

a. Van de boodschap zelf, die hij moest overbrengen. Ofschoon hij de val van zijn vaderland moest voorzeggen, dat hem zo dierbaar was, en in welks ondergang hij noodzakelijk volop delen moest, toch werden alle natuurlijke genegenheden als verzwolgen in zijn ijver voor Gods glorie, en zelfs deze verkondiging van toorn, als goddelijke boodschap, was een voldoening voor hem. Hij verheugde zich eerst in de hoop, dat zijn volk naar de waarschuwing luisteren en dus het oordeel voorkomen zou. Of

b. Van de opdracht, die hij ontving van deze tijding over te brengen. Ofschoon met de hem opgedragen taak geen werelds voordeel verbonden was, maar hij integendeel daardoor aan verachting en vervolging werd blootgesteld, toch schiep hij er vermaak in, omdat hij daardoor God kon dienen en goeddoen. Hij was blijde, gebruikt te mogen worden, en het was zijn "spijze en drank, de wil Desgenen te doen, die hem gezonden had" Johannes 4:34. Of

c. Van de belofte, die God hem gaf, dat hij hem zou steunen en handhaven in zijn werk, Hoofdstuk 1:8, hij was daarmee voldaan en verliet er zich op, en hoopte daarom, dat hij er niet in zou falen.

C. Dat hij zich tot de vervulling van zijn taak met allen mogelijke ernst had geschikt, zichzelf verloochende, ofschoon hij er in de laatsten tijd weinig vreugde van beleefd had, vers 17.

a. Het was hem tot troost, dat hij zich geheel en al aan zijn dienst had overgegeven en niets gedaan, dat er mee in strijd kon zijn, niets om hem er af te brengen of er hem ongeschikt voor te maken. Hij had geen ongepast gezelschap gehad, zich zelfs onschuldig genot ontzegd, zich van alles onthouden, wat naar losbandigheid zweemde, opdat hij ook in ‘t minste geen schade aan zijn ambt zou veroorzaken. "Hij zat alleen," bracht veel van zijn tijd in zijn kamer door, omdat de hand des Heeren sterk op hem was om hem tot zijn werk te voeren, Ezechiel 3:14. "Want Gij hebt mij vervuld met gramschap, met zulke boodschappen van wraak tegen dit volk, dat ze mij steeds tot diep nadenken stemden." Zie, het zal voor Gods dienaren een troost zijn, wanneer mensen hen verachten, dat zij het getuigenis van hun consciëntie voor zich hebben, zij hebben zich op generlei wijze door een dwaas gedrag verachtelijk gemaakt, zij zijn niet alleen ongevoelig geweest voor de schatten van deze wereld, gelijk Jeremia, vers 10, maar ook voor haar genoegens. Maar

b. Hij beklaagt zich, dat hij zo weinig vreugde van zijn arbeid had. Het was eerst de wellust zijns harten geweest, maar had hem nu droefgeestig gestemd, zodat hij geen lust had "in de vergadering te zitten van hen, die zich lustig maken." Hij gaf niet om gezelschap, want geen gezelschap gaf om hem. "Hij zat alleen, bedroefd om de hardnekkigheid zijns volks en het geringe resultaat op zijn arbeid onder hen. Dit vervulde hem met een heilige gramschap." Zie, het is de dwaasheid en zwakheid van sommige godvrezende mensen, dat zij veel van de blijdschap des geloofs missen, omdat hun aard hun in de wee staat en zij daaraan toegeven, inplaats van die te overwinnen.

D. Hij werpt zich op Gods barmhartigheid en belofte in een hartstochtelijke ontboezeming, vers 18 :*Waarom is mijn pijn steeds durende,* en wordt er niets gedaan om ze te stillen? Waarom zijn de woorden, die mijn vijanden steeds aan mijn vrede en goede naam toebrengen, ongeneeslijk, wordt niets gedaan om of mijn pijn weg te nemen of mijn goede naam te herstellen? Ik heb weinig verwacht, zo veronachtzaamd te worden, zal God, die mij Zijn tegenwoordigheid beloofd heeft, "mij zijn als een leugenachtige," God, op Wien ik vertrouw mij zijn "als wateren, die niet bestendig zijn?" Wij zijn geneigd, deze woorden op zijn best op te vatten en ze te houden voor een beroep

a. Op Gods barmhartigheid: "Ik weet, dat Hij de pijn van Zijn dienaar niet eeuwig doet duren, maar ze lenigen zal, zijn wond niet ongeneeslijk zal doen zijn, maar weldra helen, en daarom zal ik niet wanhopen."

b. Op Zijn trouw: "Zoudt gij mij ganselijk zijn als een leugenachtige?" Neen, ik weet, dat Gij dat niet zult zijn. God is geen mens, dat Hij zou liegen. De bron des levens zal nimmer zijn voor zijn volk "als wateren, die niet bestendig zijn."

II. Gods genadig antwoord op zijn beroep, vers 19-21. Hoewel de profeet veel menselijke zwakheid in zijn beroep verraadt, toch verwaardigt Zich God hem met goede, troostvolle woorden te antwoorden, "want Hij weet wat maaksel wij zijn." Let hierop,

1. Wat God hier van hem eist als voorwaarde van verdere gunsten. Jeremia had voor God veel gedaan, toch is God zijn schuldenaar niet, maar wacht van hem voortzetting van zijn arbeid. God zal hem handhaven. Maar,

a. Hij moet zijn prikkelbare natuur overwinnen, met zijn werk verzoend worden, het gaarne doen en er niet meer over klagen. Hij moet wederkeren, moet deze wantrouwende ontevreden gedachten en neigingen afschudden en er niet aan toegeven, hij moet weer vreedzaam en blijmoedig zich zelf zijn en besluiten, rustig te blijven. Zie, wanneer wij aan een ontevreden gevoel hebben toegegeven, moeten wij zorg dragen, terug te keren, en trachten de rechte gemoedsstemming te herwinnen, en dan mogen wij verwachten, dat God ons helpen zal, als wij zelf de strijd aanbinden.

b. Hij moet besluiten, trouw in zijn werk te zijn, want hij kon geen goddelijke bescherming verwachten, zolang hij het daarmee niet volmaakt eens was. Al was er heel geen reden om Jeremia van ontrouw te beschuldigen, en God wist, dat zijn hart oprecht was, toch oordeelde God het nodig, hem deze waarschuwing te geven. Zij, die hun plicht doen, moeten het niet kwalijk nemen, als hun plicht hun nog eens herinnerd wordt. In twee dingen moest hij trouw zijn:

c. Hij moest bij zijn prediking onderscheid maken: "hij moest het kostelijke van het snode uittrekken. De rechtvaardigen zijn het kostelijke," hoe gering en arm zij ook zijn, de goddelozen zijn "het snode," hoe rijk en groot ze wezen mogen. In onze kerken zijn ze ondereen gemengd, tarwe en kaf op dezelfde dorsvloer, wij kunnen ze niet onderscheiden dan bij name, toch moeten wij onderscheid maken en ieder hun deel geven, troost aan de kostelijke heiligen en afschrik aan de snode zondaren, "noch het hart van de rechtvaardigen door valsheid bedroefd maken, noch de handen van de goddelozer sterker" Ezechiel 13:22, "maar het woord van de waarheid recht snijden." Predikanten moeten degenen, die zij als kostbaar leren kennen, koesteren, en niet alleen zitten gelijk Jeremia deed omgaan met hen, die goed doen, en er zelf winst te van behalen.

d. Hij moet nauwgezet bij Gods aanwijzingen blijven en er ook in het minst niet afwijken: "Laat hen tot u wederkeren, maar gij zult tot hen niet weerkeren," dat is: hij moet in zijn prediking zijn uiterste best doen om het volk terug te brengen tot de vreze Gods, hij moet hun zeggen, dat zij anders zelf in ‘t gevaar lopen. Zij, die van hen afgekeerd waren, die de voorwaarde van Gods hernieuwde gunst niet wilden aannemen, "laat hen tot u weerkeren," en bij nadere overweging, die voorwaarde billijk en recht achten en erin bewilligen. "Maar keer gij tot hen niet weer, kom hun niet in het gevlei, geef hun onrechtmatige wensen geen gehoor en tracht hun de zaak niet gemakkelijker voor te stellen dan ze is, dan Gods woord ze maakt." De harten van de mensen moeten zich naar Gods wet schikken en daaraan gewennen, want Gods wet zal zich nimmer naar de mens schikken of zich aan hem gewennen.

2. Wat God hem hier belooft, als hij aan deze voorwaarde voldoet. Als hij zich wel aanstelt,

a. zal God zijn gemoed bevredigen en zijn tegenwoordige onstuimige gedachten tot kalmte brengen. "Zo gij zult weerkeren zo zal Ik u doen weerkeren, Ik zal uw ziel verkwikken," Psalm 23:3. De beste en sterkste heiligen hebben, wanneer zij te eniger tijd de rechten weg hebben verlaten en weerkeren willen, de genade Gods nodig om weergebracht te worden.

b. God wil hem in zijn profetische dienst gebruiken, zelfs in deze boze tijden was die dienst zelf eer en troost genoeg om zijn loon te zijn. "Gij zult voor Mijn aangezicht staan, om van Mij aanwijzing te ontvangen, als een knecht van zijn meester. Gij zult als Mijn mond zijn," om Mijn boodschap aan het volk over te brengen, gelijk een gezant de mond is van de vorst, die hem zendt. Zie, trouwe predikers zijn Gods mond voor ons, zij moeten dat bewust zijn, en Gods woorden spreken als zijn dienaren betaamt. En wij moeten hen zo beschouwen en horen, wat God ons door hen te zeggen heeft. Let op, indien gij u nauwkeurig aan Mijne voorschriften houdt, "zult gij als Mijn mond zijn," anders niet. Zo ver en niet verder zal God Zijn dienaren handhaven, als zij zich houden aan Zijn geschreven woord. "Gij zult als Mijn mond zijn," dat is, wat gij zegt zal waarheid blijken, even goed als had Ik zelf het gesproken. Zie Jesaja 46:26, 2 Samuel 3:19.

c. Hij zal kracht en moed hebben om de vele moeilijkheden het hoofd te bieden, die hij zal ontmoeten, en zal niet weer mistroostig worden als hij nu is, vers 20. *Ik heb u tegen dit volk gesteld tot een koperen vaste muur,* die door de storm hevig gerammeid, maar niet geschokt wordt. *Gij zult tot hen niet wederkeren* door enig zondig toegeven, en dan moogt gij God vertrouwen, dat Hij u wapent met Zijn genade en met heilige voornemens. Wees geen lafaard en God zal u moedig maken. Hij had geklaagd, "dat hij een man van twist was. Verwacht niets anders, zegt God, zij zullen wel tegen u strijden, " zij zullen hun tegenstand niet opgeven, maar

"zij zullen u niet overmogen" om u van uw arbeid af te snijden of u uit het land van de levenden te verbannen.

d. Hij zal in God zijn beschermer en machtige bevrijder zien. "Ik ben met u om u te behouden." Zij, die God met zich hebben, hebben een Zaligmaker, die kracht en wijsheid genoeg bezit om de geduchtste vijand te overwinnen, en Hij zal degenen, die met Hem en Hem getrouw zijn, of in de ellende of uit de ellende behouden, vers 21. Zij zullen misschien *in de handen van de goddelozen vallen*, en dat kan hun vreselijk toeschijnen, maar God zal hen *uit hun hand rakken.* De goddelozen zullen niet vermogen, hen te doden, totdat zij hun getuigenis hebben volbracht, zij zullen hun geluk niet bederven. "God zal hen verlossen en ze bewaren voor Zijn hemels koninkrijk," 2 Timotheus 4:18, en dat is verlossing genoeg. Er zijn vele dingen, die zeer vreselijk schijnen, maar toch blijken, de godvruchtige geen wezenlijk kwaad te doen

HOOFDSTUK 16

1 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:
2 Gij zult u geen vrouw nemen, en gij zult geen zonen noch dochteren hebben in deze plaats.
3 Want zo zegt de HEERE van de zonen en van de dochteren, die in deze plaats geboren worden; daartoe van hun moeders, die ze baren, en van hun vaders, die ze gewinnen in dit land:
4 Zij zullen pijnlijke doden sterven, zij zullen niet beklaagd noch begraven worden, zij zullen tot mest op den aardbodem zijn, en zij zullen door het zwaard en door den honger verteerd worden, en hun dode lichamen zullen het gevogelte des hemels en het gedierte der aarde tot spijze zijn.
5 Want zo zegt de HEERE: Ga niet in het huis desgenen, die een rouwmaaltijd houdt, en ga niet henen om te rouwklagen, en heb geen medelijden met hen; want Ik heb van dit volk (spreekt de HEERE) weggenomen Mijn vrede, goedertierenheid en barmhartigheden;
6 Zodat groten en kleinen in dit land zullen sterven, zij zullen niet begraven worden; en men zal hen niet beklagen, noch zichzelven insnijden, noch kaal maken om hunnentwil.
7 Ook zal men hun niets uitdelen over den rouw, om iemand te troosten over een dode; noch hun te drinken geven uit den troostbeker, over iemands vader of over iemands moeder.
8 Ga ook niet in een huis des maaltijds, om bij hen te zitten, om te eten en te drinken.
9 Want zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Ziet, Ik zal van deze plaats, voor ulieder ogen en in ulieder dagen, doen ophouden de stem der vreugde en de stem der blijdschap, de stem des bruidegoms en de stem der bruid.
10 En het zal geschieden, als gij dit volk al deze woorden zult aanzeggen, en zij tot u zeggen: Waarom spreekt de HEERE al dit grote kwaad over ons, en welke is onze misdaad, en welke is onze zonde, die wij tegen den HEERE, onzen God, gezondigd hebben?
11 Dat gij tot hen zult zeggen: Omdat uw vaders Mij verlaten hebben, spreekt de HEERE, en hebben andere goden nagewandeld, en die gediend, en zich voor die nedergebogen; maar Mij verlaten, en Mijn wet niet gehouden hebben;
12 En gijlieden erger gedaan hebt dan uw vaderen; want ziet, gijlieden wandelt, een iegelijk naar het goeddunken van zijn boos hart, om naar Mij niet te horen.
13 Daarom zal Ik ulieden uit dit land werpen, in een land, dat gij niet gekend hebt, gij noch uw vaders; en aldaar zult gij andere goden dienen, dag en nacht, omdat Ik u geen genade zal geven.
14 Daarom, ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat er niet meer zal gezegd worden: Zo waarachtig als de HEERE leeft, Die de kinderen Israels uit Egypteland heeft opgevoerd!
15 Maar: Zo waarachtig als de HEERE leeft, Die de kinderen Israels heeft opgevoerd uit het land van het noorden, en uit al de landen waarhenen Hij hen gedreven had! want Ik zal hen wederbrengen in hun land, dat Ik hun vaderen gegeven heb.
16 Ziet, Ik zal zenden tot veel vissers, spreekt de HEERE, die zullen hen vissen; en daarna zal Ik zenden tot veel jagers, die zullen hen jagen, van op allen berg, en van op allen heuvel, ja, uit de kloven der steenrotsen.
17 Want Mijn ogen zijn op al hun wegen; zij zijn voor Mijn aangezicht niet verborgen, noch hun ongerechtigheid verholen van voor Mijn ogen.
18 Dies zal Ik eerst hun ongerechtigheid en hun zonde dubbel vergelden, omdat zij Mijn land ontheiligd hebben; zij hebben Mijn erfenis met de dode lichamen hunner verfoeiselen en hunner gruwelen vervuld.
19 O HEERE! Gij zijt mijn Sterkte, en mijn Sterkheid, en mijn Toevlucht ten dage der benauwdheid; tot U zullen de heidenen komen van de einden der aarde, en zeggen: Immers hebben onze vaders leugen erfelijk bezeten, en ijdelheid, waarin toch niets was, dat nut deed.
20 Zal een mens zich goden maken? Zij zijn toch geen goden.

21 Daarom, ziet, Ik zal hun bekend maken op ditmaal; Ik zal hun bekend maken Mijn hand en Mijn macht; en zij zullen weten, dat Mijn Naam is HEERE.

In dit hoofdstuk

I. Wordt de grootheid van de ramp, die over het Joodse volk in aantocht was geïllustreerd door het verbod van de profeet om geen eigen huis te bouwen, vers 1-4, noch in het klaaghuis te gaan, vers 5-7, noch in het huis des maaltijds. vers 8, 9.

II. God wordt gerechtvaardigd. In deze strenge behandeling van hen door het verhaar van hun grote goddeloosheid, vers 10-13.

III. Een wenk wordt gegeven van mogelijke genade, vers 14,15

IV. Er wordt enige hoop te kennen gegeven, dat de bestraffing hunner zonden, de verbetering van de zondaars zal blijken, en, dat zij zich tenslotte tot God zullen bekeren op de weg van de gehoorzaamheid, en aldus geschikt maakt voor Zijn terugkeer tot hen op de weg van gunst, vers 16-21.

Jeremia 16:1-9

De profeet is hier tot een teken voor het volk. Zij wilden geen acht geven op wat hij zei, dan beproefd of zij willen acht geven op wat hij doet. In ‘t algemeen moest hij zich in alles zo gedragen als paste aan iemand, die binnen zeer korte tijd zijn land verwoest meende te zullen zien. Dat voorspelde hij, maar weinigen gaven acht op de voorspelling, daarom moet hij tonen, dat hij zelf van de waarheid er van ten volle verzekerd is. Anderen gaan voort met hun gewone zaken, maar in ‘t vooruitzicht van deze droeve tijden, is hem het huwelijk, rouw om de doden en alle vrolijkheid verboden, en daarom laat hij dat alles na. Die anderen willen overtuigen en treffen door het woord van God, moeten, ook al eist dat van hen de grootste zelfverloochening, tonen, dat zij het zelf geloven en er door getroffen zijn. Als wij anderen tot zekerheid willen brengen, en hen overhalen om los te worden van de wereld, dan moeten wij zelf van de tijdelijke dingen afgestorven zijn en tonen dat wij de ontbinding ervan verwachten.

I. Jeremia mag niet huwen, en er niet aan denken een huisgezin te hebben en huisvader te zijn, vers 2. *Gij zult u geen vrouw nemen, en geen zonen noch dochteren hebben in deze plaats,* noch in het land van Juda, noch te Jeruzalem, noch te Anathoth. De Joden waren, meer dan enig ander volk, trots op hun vroege huwelijken en hun talrijke nakomelingschap. Maar Jeremia moet leven als vrijgezel, niet zo zeer ter ere van de ongehuwde staat als ter vermindering ervan. Hieruit blijkt, dat het alleen raadzaam en gepast was in rampspoedige tijden en tijden van aanstaande nood, 1 Corinthiers 7:26. Dat het dat is, is een deel van de ramp. Er kan een tijd komen, dat er gezegd wordt: "Zalig zijn de buiken, die niet gebaard hebben," Lukas 23:29. Als wij zulke tijden zien komen, is het voor iedereen, maar vooral voor profeten, van belang, dat men zo weinig mogelijk ingewikkeld is in de zaken van dit leven en bezwaard met dingen, die hoe dierbaarder ze hun zijn, des te meer zorg geven, en vrees, en smart. De reden, die hier gegeven wordt is, dat de vaders en de moeders, de zonen en de dochteren, *pijnlijke doden zullen sterven,* vers 3, 4. Zij, die vrouwen en kinderen hebben,

1. Zullen daardoor zozeer belemmerd worden, dat zij die doden niet ontvlieden kunnen. Een man alleen kan ontsnappen en weet zich te redden, terwijl hij, die vrouw en kinderen heeft, de middelen niet kan vinden om ze met zich te voeren en het ook niet over zijn hart kan krijgen ze achter te laten.

2. Zij zullen onophoudelijk in verschrikking zijn, uit vrees voor die doden, en hoe meer zij er door te verliezen hebben, zoveel groter zal hun schrik en ontsteltenis zijn, als de dood overal verschijnt, in triomfantelijke praal en macht.

3. De dood van ieder kind en de verzwarende omstandigheden daarvan, zal voor de vader weer een nieuwe dood zijn. Het is beter geen kinderen te hebben, dan ze groot te brengen voor en ze uit te leveren aan "de doodslager" Hosea 9:13, 14, dan ze in ellende te zien leven en sterven. De dood is smartelijk, maar de ene dood is smartelijker dan de andere, zowel voor hen, die sterven, als voor de betrekkingen, die hen overleven, daarvandaan lezen wij van "zulk een groots doodsgevaar," 2 Corinthiers 1:10. Twee dingen dienen gewoonlijk om de schrik des doods op deze wereld een weinig te verminderen en te verlichten, en de bittere pil te verzoeten-namelijk het bewenen en het begraven van de doden, maar om het recht smartelijk te maken, zullen beide ontbreken: "Men zal ze niet beklagen, maar zij zullen weggenomen worden, alsof iedereen ze moede was, ja, zij zullen niet eens begraven worden, maar blijven liggen, alsof zij bestemd waren gedenktekenen van de rechtvaardigheid te zijn". "Zij zullen tot mest op de aardbodem zijn, niet alleen verachtelijk, maar walgelijk, alsof zij nergens toe

dienden de om de grond te bemesten, en als zij verteerd zijn, sommigen door het zwaard en anderen door de honger, "zullen hun dode lichamen het gevogelte des hemels en het gedierte van de aarde tot spijze zijn". Zou men dan niet zeggen: Het is beter zonder kinderen te zijn, dan te leven om ze zo te zien omkomen? Hoeveel reden hebben wij niet te zeggen: Het is al ijdelheid en kwelling des geestes, als die schepselen, waarvan wij onze grootste troost verwachtten, niet alleen onze grootste zorg, maar ook ons zwaarste kruis zullen blijken!

II. Jeremia mag niet in het klaaghuis gaan bij gelegenheid van de dood van een van zijn buren of betrekkingen, vers 5 : *Ga niet in het huis desgenen, die een rouwmaaltijd houdt.* Het was gewoonte rouw te bedrijven met hen wier verwanten dood waren, ze te bewenen zichzelf te snijden en kaal te maken, wat gewoonlijk gedaan werd als een uiting van rouw, hoewel verboden door de wet, Deuteronomium 14:1. Ja, het gebeurde, dat men de verwanten van de dode geschenken gaf, deels ter ere van de overledene, waarmee zij te kennen gaven, dat men veel aan hem verloren had, deels uit medelijden met de achterblijvende verwanten, wie op die wijze het verlies enigszins vergoed werd. Zij waren gewoon met hen te rouwen en hen "te troosten over een dode," zoals Jobs vrienden met hem deden en de Joden met Martha en Maria, en het was een vriendelijkheid hun "te drinken te geven uit de troostbeker," een versterkende drank voor hen klaar te maken en hen met ernst te dringen ervan te drinken, om zich staande te houden, wijn te geven aan hen, die bezwaard van harte zijn over hun vader of over hun moeder, opdat zij getroost mogen worden, als zij zien dat, al hebben zij hun ouders verloren, zij toch nog vrienden hebben, die om hen denken. Dat was het gebruik en het was een prijzenswaardig gebruik. Het is een goede dienst jegens anderen en nuttig voor onszelf, om naar het klaaghuis te gaan. Het schijnt, dat de profeet Jeremia overvloedig was geweest in zulk soort diensten en het paste bij zijn karakter van vroom man en van profeet, men zou denken, dat het hem meer bemind had moeten maken dan hij schijnt geweest te zijn. Maar nu zegt God hem de dood van zijn vrienden niet te bewenen als gewoonlijk, want,

1. Zijn smart om de verwoesting van zijn land in ‘t algemeen moet geen plaats overlaten voor de smart over enkele doden in ‘t bijzonder. Zijn tranen moeten nu in een ander kanaal stromen, en daar is reden genoeg toe.

2. Hij had niet veel reden om hen te beklagen, die juist stierven, voordat de oordelen die hij voor de deur zag, hun intrede deden maar wel om hen gelukkig te achten, die bijtijds werden weggenomen voor de komst van het kwaad.

3. Dit was een teken van wat in aantocht was, als er zo’n algemene verwarring zou zijn, dat alle vriendschapsbewijzen jegens buren zouden achterwege blijven. Men zal zo dikwijls in doodsgevaar zijn en dagelijks zullen er zo veel sterven, dat zij geen tijd, geen plaats, geen moed zullen hebben voor de plechtigheden, die de dood plachten te vergezellen. De smarten zullen zo groot zijn, dat zij geen verlichting toelaten, en iedereen zo vol van zijn eigen ellende, dat hij geen gedachte zal hebben voor zijn buren. Dan zullen allen treuren en niemand troosten, iedereen zal genoeg te doen hebben met zijn eigen last te dragen: *Want Ik heb van dit volk weggenomen Mijn vrede,* vers 5, een volkomen einde gemaakt aan hun voorspoed, hen beroofd van gezondheid, rijkdom, rust en vrienden, en alles waarmee zij zichzelf en anderen konden troosten. Alle vrede, die wij genieten, is Gods vrede, het is Zijn gave, en als Hij rust geeft, wie zal ze verstoren? Maar, als wij geen goed gebruik van Zijn vrede maken, kan en zal Hij allen wegnemen, en waar blijven wij dan? Ik zal Mijnen vrede wegnemen, zelfs "Mijn goedertierenheid en barmhartigheden, " welke de levende stromen zijn, waaruit al hun levende stromen voortkomen, en dan is het gedaan. Die zichzelf buiten Gods gunst plaatsen, snijden

zich af van alle ware vrede. Als God Zijn goedertierenheid en barmhartigheid van ons wegneemt, dan is alles weg. Dan volgt er: *Zodat groten en kleinen in dit land zullen sterven,* vers 6, het land, dat eens *het land van de levenden* genoemd werd. Gods gunst is ons leven: neem die weg, en *wij geven de geest, wij vergaan, wij allen vergaan.*

III. Jeremia moet niet gaan in een huis des maaltijds, zo min als in een klaaghuis, vers 8. Het was zijn gewoonte geweest, en het was een onschuldige gewoonte, als een van zijn vrienden een partij gaf aan zijn huis en hem er op uitnodigde, "om bij hen te zitten, niet alleen om te drinken, maar om te eten en te drinken, matig en vrolijk". Maar nu mag hij die vrijheid niet nemen.

1. Omdat de tijd er niet naar was, en het niet overeen kwam met Gods beschikkingen ten aanzien van dat land en volk. God riep met luide stem om te wenen, te weeklagen en te vasten, Hij kwam tot hen met Zijn oordelen, en het was tijd voor hen om zich te vernederen, en wel paste het de profeet, die hun de aanzegging overbracht, hun het voorbeeld te geven, hoe zij die moesten opnemen, en er zich naar gedragen, om aldus te tonen, dat hij het zelf geloofde. Dienaren behoren voorbeelden te zijn van zelfverloochening en afsterving, en zichzelf getroffen te tonen door de schrik des Heeren, waarmee zij anderen wensen te treffen. En het betaamt allen zonen van Zion met haar te lijden in haar beproevingen, en niet vrolijk te zijn als zij verslagen is, Amos 6:6.

2. Omdat hij het volk aldus tonen moest, welke droeve tijden over hen kwamen. Zijn vrienden verwonderden zich, dat hij niet bij hen wilde komen in het huis des maaltijds, zoals hij gewoon was te doen. Maar hij laat hun weten, dat het een wenk voor hen is, dat er spoedig een eind zal komen aan hun feestmalen. "Ik zal doen ophouden de stemme van de vreugde. Gij zult niets hebben om een maaltijd te houden, niets om vrolijk over te wezen, maar gij zult omringd zijn door rampen, die uw vrolijkheid zullen vergallen en er een domper op zetten." God is in staat wegen te vinden om de uitbundigste tam te maken. "Het zal geschieden in deze plaats, in Jeruzalem, "die de vrolijk huppelende stad placht te zijn en dacht, dat al haar vreugde zeker was. Het zal geschieden voor uw ogen, in uw gezicht, om u een kwelling te zijn, die er nu zo hooghartig en vrolijk uitziet. Het zal geschieden in uw dagen, gij zult het zelf beleven." De stem des lofs hadden zij doen ophouden door hun ongerechtigheid en afgoderijen, en daarom was het billijk, dat God onder hen deed ophouden "de stem van de vreugde en de stem van de blijdschap." De stem van Gods profeet werd niet gehoord, werd niet geacht onder hen en daarom zal "de stem van de bruidegom en de stem van de bruid, de liederen, die ter ere van de bruiloft gezongen worden, niet meer onder hen gehoord worden", zie Hoofdstuk 7:34.

Jeremia 16:10-13

Hier is:

1. Een onderzoek, ingesteld naar de redenen, waarom God deze oordelen over hen brengen zou, vers 10. *Als gij dit volk alle deze woorden zult aanzeggen,* de woorden van deze vloek, zullen zij tot u zeggen: *Waarom spreekt de Heere al dit grote kwaad tegen ons?* Het ware te wensen, dat er onder hen waren, die deze vraag deden met een nederig, berouwvol hart, en begeerden te weten, wat de zonde was, waarom God met hen twistte, opdat zij die mochten wegdoen en het oordeel voorkomen. "Wijs ons de Jona, die de storm verwekt, en wij zullen hem overboord werpen." Maar het schijnt hier de taal te zijn van hen, die wrevelig waren over het woord van God, en Hem uitdaagden om aan te tonen, wat zij gedaan hadden om zo'n strenge straf te verdienen. "Welke is onze misdaad, en welke is onze zonde? Aan welke misdaad hebben wij ons ooit schuldig gemaakt, die evenredig is aan zulk een vonnis?" In plaats van zich te vernederen en te veroordelen, meenden zij zich te kunnen rechtvaardigen en gaven te kennen, dat God hun onrecht deed met dit kwaad tegen hen af te kondigen, dat Hij hun meer oplegde dan billijk was, en, dat zij reden hadden om "tegen God in 't gericht te treden," job 34:23. Het is verbazend te zien, hoe moeilijk zondaars ertoe gebracht worden om God rechtvaardig te verklaren en zichzelf te oordelen als zij in ellende zijn, en de ongerechtigheid en zonde te erkennen, die de oorzaak van hun ellende zijn.

2. Een volledig en duidelijk antwoord, op dit onderzoek gegeven. Vragen zij de profeet, waarom en om welke reden God zo vertoornd op hen is? Hij zal hun de mond niet stoppen, door hun te verzekeren, dat er een voldoende reden is, dat de rechtvaardige God nooit vertoornd is zonder reden, zonder goede reden, maar hij moet hun zeggen, wat de bijzondere reden is, opdat zij overtuigd en verzekerd mogen worden, of ten minste, opdat God rechtvaardig verklaard mag worden. Ze moeten dan weten,

a. Dat God aan hen de ongerechtigheden hunner vaderen bezoekt, vers 11 :*Uwe vaders hebben Mij verlaten en Mijne wet niet gehouden.* Zij schudden de goddelijke inzettingen van zich af en werden ze moede (zij vonden ze te gewoon te min), en toen hebben zij *andere goden nagewandeld,* wier dienst leer vrolijk en prachtig was, en daar zij verzot waren op afwisseling en al wat nieuw was, "hebben zij die gediend en zich voor die nedergebogen, " en dat was de zonde, waarvan God in het tweede gebod gezegd had, "dat Hij ze bezoeken zou aan hun kinderen, die deze afgodische gebruiken in standhielden die hun van de vaderen overgeleverd waren", I Petrus 1:8.

b. Dat God met hen afrekende om hun eigen ongerechtigheden, vers 12 :"Gij hebt de zonden uwer vaderen tot de uw gemaakt en verdient de straf, die in hun dagen uitgesteld werd, want *gijlieden hebt erger gedaan dan uw vaderen."* Indien zij een goed gebruik gemaakt hadden van het uitstel hunner vaderen, en tot berouw geleid waren door Gods geduld, zouden zij er beter door gevaren zijn en het oordeel zou voorkomen zijn, het uitstel verkeerd in een nationaal pardon, maar, daar zij er een slecht gebruik van maakten en er door verhard waren in hun zonden, voeren zij er slechter door, en na afloop van het uitstel, werd het vonnis verzwaard, en met meer strengheid uitgevoerd. Zij waren onbeschaamder en hardnekkiger in de zonde dan hun vaderen, zij hadden gewandeld een ieder naar het goeddunken "van zijn boos hart, maakten dat tot hun regel en richtsnoer en waren besloten dat te volgen, om naar Mij niet te horen, noch naar de profeten". Met opzet vierden zij hun laster en hartstochten de teugel om de stem van hun geweten te versmoren. Geen wonder, dat God aldus over hen besloten heeft,

vers 13. *Daarom zal Ik ulieden uit dit land werpen,* dit land vol licht dit dal des gezichts. Sinds gij niet naar Mij wilt horen, zult gij Mij niet meer horen. Gij zult haastig weggevoerd worden, niet naar een naburig land, waaraan gij vroeger kennis en waar gij verkeer mee hadt, maar naar een ver land, naar "een land dat gij niet gekend hebt, gij noch uw vaders," waar gij geen belangen hebt, en waar gij niet verwachten kunt, troostrijk gezelschap te ontmoeten, om uw ellende te verzachten." Rechtvaardig was het, dat naar een vreemd land verbannen werden zij, die op vreemde goden verzot waren, die zij noch hun vaders gekend hadden, Deuteronomium 32:17. Tweeërlei zou hun lot daar zeer ellendig maken, en beide betreffende de ziel, die meer is de het lichaam, de grootste rampen van hun gevangenschap waren die welke deze betroffen en van zegen uitsloten.

c. Het is het geluk van een ziel bezig te zijn in de dienst van God: maar "aldaar zult gij andere goden dienen dag en nacht, dat is: gij zult in voortdurende verleiding zijn ze te dienen en misschien gedwongen worden het te doen door uw wrede meesters, en wanneer gij gedwongen wordt afgoden te aanbidden, dan zult gij zo walgen van die dienst, als gij er vroeger op verzot waart, toen het u door uw godzalige koningen verboden was." Zie hoe vaak God de zonden van de mensen tot hun straf maakt, en "die afkerig is van het hart, verzadigt van zijn wegen." "Gij zult volstrekt geen openbare eredienst hebben dan de eredienst van de afgoden, en dan zult gij met spijt er aan denken, hoe gij de dienst van de waren God hebt veronachtzaamd."

d. Het is het geluk van de ziel verschillende tekens te hebben van Gods goedertierenheid, maar gij zult gaan naar een vreemd land, waar "Ik u geen genade zal geven." Indien zij Gods gunst hadden gehad, dan zou dat zelfs het land van hun gevangenschap tot een aangenaam land hebben gemaakt, maar als zij onder Zijn toorn liggen, zal het juk van hun onderdrukking ondraaglijk zijn voor hen.

Jeremia 16:14-21

Er is een vermenging van genade en oordeel in deze verzen, en het is moeilijk te weten, waarop men sommige passages er van moet toepassen, zij zijn zo dooreen gestrengeld, en sommige schijnen tot de tijd van het Evangelie vooruit te zien.

I. God zal zeker het oordeel over hen uitvoeren om hun afgoderijen. Zij moeten het verwachten, want het besluit is uitgevaardigd.

1. God ziet al hun zonden, al begaan zij die nog zo heimelijk en al bemantelen zij die nog zo listig, vers 17 :*Want Mijn ogen zijn op al hun wegen*. Zij hebben het oog niet op God geslagen, geven geen acht op Hem, hebben geen ontzag voor Hem, maar Hij heeft het oog op hen, zij zelf noch hun zonden "zijn verborgen voor Mijn aangezicht, voor Mijn ogen." Geen enkele zonde kan voor God verborgen worden, of zal door Hem over het hoofd worden gezien, Spreuken 5:21, Psalm 90:8, Job 34:21.

2. God is ten zeerste misnoegd, in ‘t bijzonder over hun afgoderijen, vers 18. Gelijk Zijn alwetendheid hen overtuigt, aldus veroordeelt hen Zijn rechtvaardigheid: "Ik zal hun ongerechtigheid en hun zonde dubbel vergelden," niet dubbel naar wat zij verdienen, maar dubbel naar wat zij verwachten en naar hetgeen Ik vroeger gedaan heb. "Ik zal ze overvloedig vergelden, nu zullen ze betalen voor het lange uitstel en hun misbruik van het goddelijk geduld". De zonde, waarover God een twisting met hen heeft is, "dat zij Mijn land ontheiligd hebben met hun afgoderijen, en niet alleen datgene vervreemd, waarop Hij een recht had als op Zijn erfenis, maar ook met de dode lichamen hunner verfoeiselen en hunner gruwelen vervuld," het land waarin Hij met vreugde woonde, als Zijn erfenis, de goden zelf, die zij dienden, en hun beelden al waren zij dan ook van goud of zilver, waren voor God even walgelijk als de vergane lijken van mensen en dieren voor ons zijn. "Afgoden zijn dode lichamen van verfoeiselen." God haat ze en dat behoren zij ook te doen. Misschien zinspeelt hij ook op de offers, die zij aan deze afgoden brachten, waarmee het land vervuld was, want zij hadden hoogten in alle hoeken en gaten. Dat was de zonde, die meer dan alle andere zonden God tegen hen deed ontsteken.

3. Hij zal instrumenten van Zijn toorn vinden en opwekken, *die hen uit dit land zullen werpen,* naar het vonnis, dat over hen geveld is, vers 16 :*Ik zal zenden tot vele vissers en tot vele jagers* -het Chaldeeuwse leger, dat vele middelen zal hebben om hen in de val te lokken en te vernietigen, door list als vissers, door geweld als jagers. Zij zullen hen vinden, waar zij ook zijn, en zullen hen jagen en van nabij achtervolgen, tot hun verderf. Zij zullen het ontdekken, waar zij ook verborgen zijn, "op iedere berg en elke heuvel, ja in de kloven van de steenrotsen, en zullen ze er uit drijven". God heeft verschillende wijzen om een volk met Zijn oordelen te vervolgen, dat voor de overtuiging van Zijn woord niet toegankelijk is. Hij beveelt over mensen, voor Zijn doel geschikt, zij zijn binnen Zijn bereik, en Hij kan tot hen zenden, als het Hem behaagt.

4. Hun slavernij in Babylon zal pijnlijker en veel smartelijker zijn dan die van Egypte, hun meesters zullen wreder zijn en hun leven meer verbitterd worden. Dat ligt in de belofte vers 14, 15, dat hun verlossing uit Babylon luisterrijker en welkomer zal zijn dan die uit Egypte. De slavernij in Egypte kwam over hen trapsgewijze en bijna onmerkbaar, die in Babylon kwam over hen plotseling en met al de verzwarende omstandigheden van de schrik. In Egypte hadden zij een eigen land Gosen, maar in Babylon niet. In Egypte werden zij gebruikt als bruikbare dienaren, in Babylon als gevangenen, die hatelijk geweest waren.

5. Zij zullen gewaarschuwd en God zal verheerlijkt worden door de oordelen, over hen gebracht. Deze oordelen spreken luide en geven:

a. Hun lering. Als God hen kastijdt leert Hij hen. Door de roede vermaant God hen, vers 20. *"Zal een mens zich goden maken?* Zal iemand zo totaal van gezond verstand ontbloot zijn, te denken, dat een god van zijn eigen maaksel hem enigszins helpen kan? Zult gij ooit weer zulke dwazen zijn om u goden te maken, die geen goden zijn, terwijl gij een God hebt, die gij uw God moogt noemen, die u gemaakt heeft, en Zelf de ware en levende God is?"

b. Eer aan God, want Hij zal bekend worden door de oordelen, die Hij volvoert. Hij zal eerst hun ongerechtigheid vergelden vers 18, en dan wil Hij ditmaal, vers 21- eens voor altijd, niet vele storingen van hun vrede, maar alleen deze een verwoesting en verstoring. "Op ditmaal, en niet meer, zal Ik hun Mijn hand bekend maken, de lengte en de zwaarte van Mijn straffende hand, hoever zij reikt en hoe diep zij wonden kan, en zij zullen weten, dat Mijn naam is Heere," een God, met Wien geen twisten is, die het aanzijn geeft aan dreigingen en het leven aan beloften."

II. Toch heeft Hij nog genade voor hen, waarvan hier wenken gegeven worden tot bemoediging van de profeet zelf en die weinigen onder hen, die beven voor Gods woord. Met een voorkomen van strengheid, vers 13, werd gezegd, dat God hen verbannen zou naar een vreemd land maar opdat zij daardoor niet tot wanhoop zullen gedreven worden, volgen er onmiddellijk woorden van troost.

1. De dagen komen, de blijde dagen, dat dezelfde hand, die hen verstrooide, hen weer vergaderen zal, vers 14, 15. Zij zijn uitgeworpen, maar niet verworpen. Ze zullen worden *opgevoerd uit het land van het noorden,* het land hunner gevangenschap, waar zij vastgehouden zijn met een sterke hand, *en uit alle de landen, waarheen Hij ze gedreven had,* en waar zij verloren en begraven schenen te zijn onder het volk, ja, *Ik zal ze wederbrengen in hun land,* en ze daar vestigen. Zoals de voorafgaande bedreigingen overeenkwamen met wat geschreven was in de wet, zo ook deze belofte. "Toch zal Ik hen niet verwerpen," Leviticus 26:44. "Vandaar zal u de Heer uw God vergaderen," Deuteronomium 30:4. En de volgende woorden kunnen opgevat worden als een belofte, God zal zenden tot jagers en vissers, de Meden en Perzen, die zullen hen weten te vinden in de landen waar zij verstrooid zijn en hen terugzenden naar hun eigen land, of wel Zerubbabel, en anderen van hun volk zouden hen uitvissen en opsporen om hen over te halen terug te keren, of welke werktuigen ook, waarvan de Geest van God zich bediende, om hun geest op te wekken om op te trekken, waarvan zij eerst afkerig waren. Zij beginnen zich te nestelen in Babylon maar "gelijk een arend zijn nest opwekt en over zijn jongen zweeft, zo deed God over hen", Deuteronomium 32:11.

2. Hun verlossing uit Babylon zou, in sommige opzichten, luisterrijker en merkwaardiger zijn dan hun verlossing uit Egypte was. Beide waren het werk des Heeren en wonderlijk in hun ogen, beide waren bewijzen, dat de Heere leeft, en moesten in eeuwige gedachtenis gehouden worden, tot Zijn eer, als van de levende God, maar de nieuwe genade zal zo verrassend en zo welkom zijn, dat zij zelfs de herinnering aan de vroegere zal uitwissen. Niet, dat nieuwe gunsten ons niet aan de vroegere moeten herinneren, en ons aanleiding moeten geven onze denk daarover te vernieuwen, maar toch, omdat wij geneigd zijn te denken, dat de vroegere tijd beter was dan de tegenwoordige, en te vragen: "Waar zijn alle Zijn wonderen, die onze vaders ons verteld hebben? alsof Gods arm verkort was," en de eeuw van de wonderen te verheffen boven latere eeuwen, waarin genadegaven gewrocht worden op de weg van de

gewone voorzienigheid, daarom is het ons hier toegestaan, de opvoering van Israël uit Egypte, vergelijkenderwijs te vergeten als een verlossing, door die uit Babylon verre overtroffen. "Gene werd gebracht met kracht en sterkte, deze door de Geest van de Heere van de heirscharen", Zacheria 4:6. In deze was meer vergevende genade (de heerlijkste tak van de goddelijke genade) dan in gene, want hun gevangenschap in Babylon was meer de bestraffing hunner zonde dar, de slavernij in Egypte, en daarom is de troost van Zion in haar verlossing uit Babylon dit, "dat haar ongerechtigheid vergeven" is, Jesaja 40:2. God verheerlijkt Zichzelf en wij moeten Hem verheerlijken, in die genadegaven, die geen wonderen zijn, zo goed als in die het wel zijn. En ofschoon de gunsten van God aan onze vaders niet moeten vergeten worden, toch moeten wij in ‘t bijzonder dank zeggen voor die onszelf bewezen zijn in onze dagen.

3. Hun verlossing uit de gevangenschap zal vergezeld gaan van een gezegende hervorming, en als zij terugkeren zullen zij daadwerkelijk genezen zijn van hun neiging tot afgoderij, ‘t welk hun verlossing zal voltooien en ze werkelijk tot een genade maken zal. Zij hadden hun eigen land vervuld van *verfoeiselen*, vers 8. Maar als zij daarvoor geleden hebben, zullen zij zich voor God komen vernederen, vers 19-21. Zij zullen tot de erkentenis gebracht worden, dat alleen hun God werkelijk God is, want Hij is een God in nood. -"Een toevlucht, om mij te steunen en te troosten, en sterkte om mij schuilplaats en dekking te geven, en een hulpe in benauwdheden." De nood drijft menigeen tot God, die zich eerst van God verwijderd had. Die Hem veronachtzaamden ten dage van hun voorspoed, zullen blij zijn tot Hem te kunnen vlieden ten dage van hun beproeving.

a. Hun terugkeer tot Hem zal verhaast worden door de bekering van de heidenen. "Tot u zullen de heidenen komen van de einden van de aarde, en zullen wij dan niet komen?" Of ook: "De Joden, die door hun afgoderijen zichzelf tot heidenen hadden gemaakt (zo versta ik het liever), zullen tot U komen met berouw en bekering, zij zullen tot plicht en eed terugkeren, zelfs "van de einden van de aarde, van alle de landen waarheen ze gedreven waren." De profeet troost zich met de hoop hierop en beantwoordt in een vervoering van vreugde de kennisgeving, die God hun gedaan had. "0 Heere, gij zijt mijn sterkte en mijn sterkheid, nu ben ik gerust, sinds Gij mij het vooruitzicht hebt gegeven van menigten, die tot U zullen komen van de einde van de aarde, van beide, bekeerde Joden en heidense proselieten." Die zelf tot God gebracht zijn, kunnen niet anders dan zich grotelijks verheugen, als zij anderen tot Hem zien komen, en terugkomen.

b. Zij zullen de dwaasheid hunner vaderen erkennen, wat hun ook past, daar zij leden onder de zonden hunner vaderen. "Immers hebben onze vaders erfelijk bezeten, niet de voldoening, die zij zichzelf en hun kinderen beloofden, maar leugen en ijdelheid, waarin toch niets was, dat nut deed. Wij weten nu, dat onze vaders zich bedrogen met hun afgodendienst, hij gaf niet wat hij beloofde, en daarom wat hebben wij er nog mee van doen?" Het ware te wensen, dat de teleurstelling, die sommigen in de dienst van de zonde ondervonden hebben, en de verderfelijke gevolgen er van voor hen, de uitwerking hadden om anderen af te schrikken van in hun voetstappen te treden.

c. Zij zullen zichzelf overreden om de afgoderij te laten varen, en die verbetering zal waarschijnlijk oprecht en duurzaam zijn als het gevolg van een verstandelijke overtuiging van de grove ongerijmdheid van de zonde. Zij zullen aldus tot zichzelf redeneren (en dat is goed geredeneerd): Zal een mens zo’n dwaas, zo totaal verstoken zijn van menselijk verstand, om zichzelf goden te maken, de schepsels van zijn eigen verbeelding, het werk van zijn handen, zij *zijn toch geen Goden?* vers 20. Kan iemand zo verdwaasd zijn, zo volkomen afgedwaald van

menselijke begrippen, dat hij goddelijke zegen of gunst verwacht van wat geen aanspraak maakt op goddelijkheid dan wat het eerst van hem ontving?

d. Hierin zullen zij Gode de eer geven, en laten blijken, dat zij beide, Zijn hand in Zijn voorzienigheid en Zijn naam in Zijn woord kennen, en dat zij tot de kennis van Zijn naam gebracht zijn door wat Zijn hand hun heeft doen ondervinden, vers 21. *Op ditmaal*, nu ten laatste zal men hun doen kennen wat zij niet wilden leren kennen, ondanks alle moeite, die de profeten zich voor hen getrooostten. Zo stompzinnig zijn wij, dat niets minder dan de machtige hand van de goddelijke genade, bij ondervinding ons bekend, ons de naam van God recht kan leren, zoals ons die geopenbaard is.

4. Hun verlossing uit de gevangenschap zal voorbeeld en symbool zijn van de grote verlossing, gewrocht door de Messias, die de verstrooide kinderen Gods bijeen vergaderen zal. En dat is het, wat de verlossing uit Egypte zozeer overschittert, dat de glans van deze er door verduisterd wordt, en zelfs vergeten. "Hierop maken sommigen van toepassing wat er staat van vele jagers en vissers, de predikers van het Evangelie, die vissers van de mensen waren, namelijk om zielen te vangen met het Evangelie om ze uit te vinden, van op alle bergen en van op elke heuvel, en hen voor Christus te winnen. Dan kwamen ook de heidenen tot God, sommigen van de einden van de aarde," en bekeerden zich van de dienst van de stomme afgoden tot Zijn dienst.

HOOFDSTUK 17

1 De zonde van Juda is geschreven met een ijzeren griffie, met de punt eens diamants; gegraven in de tafel van hunlieder hart, en aan de hoornen uwer altaren;
2 Gelijk hun kinderen hunner altaren gedenken, en hunner bossen, bij het groen geboomte, op de hoge heuvelen.
3 Ik zal Mijn berg met het veld, uw vermogen en al uw schatten ten roof geven, mitsgaders uw hoogten, om de zonde in al uw landpalen.
4 Alzo zult gij aflaten (en dat om u zelven) van uw erfenis, die Ik u gegeven heb, en Ik zal u uw vijanden doen dienen in een land, dat gij niet kent; want gijlieden hebt een vuur aangestoken in Mijn toorn, tot in eeuwigheid zal het branden.
5 Zo zegt de HEERE: Vervloekt is de man, die op een mens vertrouwt, en vlees tot zijn arm stelt, en wiens hart van den HEERE afwijkt!
6 Want hij zal zijn als de heide in de wildernis, die het niet gevoelt, wanneer het goede komt; maar blijft in dorre plaatsen in de woestijn, in zout en onbewoond land.
7 Gezegend daarentegen is de man, die op den HEERE vertrouwt, en wiens vertrouwen de HEERE is!
8 Want hij zal zijn als een boom, die aan het water geplant is, en zijn wortelen uitschiet aan een rivier, en gevoelt het niet, wanneer er een hitte komt, maar zijn loof blijft groen; en in een jaar van droogte zorgt hij niet, en houdt niet op van vrucht te dragen.
9 Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja, dodelijk is het, wie zal het kennen?
10 Ik, de HEERE, doorgrond het hart, en proef de nieren; en dat, om een iegelijk te geven naar zijn wegen, naar de vrucht zijner handelingen.
11 Gelijk een veldhoen eieren vergadert, maar broedt ze niet uit, alzo is hij, die rijkdom vergadert, doch niet met recht; in de helft zijner dagen zal hij dien moeten verlaten, en in zijn laatste een dwaas zijn.
12 Een troon der heerlijkheid, een hoogheid van het eerste aan, is de plaats onzes heiligdoms.
13 O HEERE, Israels Verwachting! allen, die U verlaten, zullen beschaamd worden; en die van mij afwijken, zullen in de aarde geschreven worden; want zij verlaten den HEERE, den Springader des levenden waters.
14 Genees mij, HEERE! zo zal ik genezen worden, behoud mij, zo zal ik behouden worden; want Gij zijt mijn Lof.
15 Ziet, zij zeggen tot mij: Waar is het woord des HEEREN? Laat het nu komen!
16 Ik heb toch niet aangedrongen, meer dan een herder achter U betaamde; ook heb ik den dodelijken dag niet begeerd, Gij weet het; wat uit mijn lippen is gegaan, is voor Uw aangezicht geweest.
17 Wees Gij mij niet tot een verschrikking; Gij zijt mijn Toevlucht ten dage des kwaads.
18 Laat mijn vervolgers beschaamd worden, maar laat mij niet beschaamd worden; laat hen verschrikt worden, maar laat mij niet verschrikt worden; breng over hen den dag des kwaads, en verbreek hen met een dubbele verbreking.
19 Alzo heeft de HEERE tot mij gezegd: Ga henen en sta in de poort van de kinderen des volks, door dewelke de koningen van Juda ingaan, en door dewelke zij uitgaan, ja, in alle poorten van Jeruzalem;
20 En zeg tot hen: Hoort des HEEREN woord, gij koningen van Juda, en gans Juda, en alle inwoners van Jeruzalem, die door deze poorten ingaat!
21 Zo zegt de HEERE: Wacht u op uw zielen, en draagt geen last op den sabbatdag, noch brengt in door de poorten van Jeruzalem.
22 Ook zult gijlieden geen last uitvoeren uit uw huizen op den sabbatdag, noch enig werk doen; maar gij zult den sabbatdag heiligen, gelijk als Ik uw vaderen geboden heb.

23 Maar zij hebben niet gehoord, noch hun oor geneigd; maar zij hebben hun nek verhard, om niet te horen, en om de tucht niet aan te nemen.
24 Het zal dan geschieden, indien gij vlijtiglijk naar Mij zult horen, spreekt de HEERE, dat gij geen last door de poorten dezer stad op den sabbatdag inbrengt, en gij den sabbatdag heiligt, dat gij geen werk daarop doet;
25 Zo zullen door de poorten dezer stad ingaan koningen en vorsten, zittende op den troon van David, rijdende op wagenen en op paarden, zij en hun vorsten, de mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem; en deze stad zal bewoond worden in eeuwigheid.
26 En zij zullen komen uit de steden van Juda, en uit de plaatsen rondom Jeruzalem, en uit het land van Benjamin, en uit de laagte, en van het gebergte, en van het zuiden, aanbrengende brandoffer, en slachtoffer, en spijsoffer, en wierook, en aanbrengende lofoffer, ten huize des HEEREN.
27 Maar indien gij naar Mij niet zult horen, om den sabbatdag te heiligen, en om geen last te dragen als gij op den sabbatdag door de poorten van Jeruzalem ingaat; zo zal Ik een vuur in haar poorten aansteken, dat de paleizen van Jeruzalem zal verteren, en niet worden uitgeblust.

In dit hoofdstuk

I. overtuigt God de Joden van hun zonde van de afgoderij, door het klaarblijkelijke feit en veroordeelt ze daarom tot ballingschap, vers 1-4.

II. Hij toont hun de dwaasheid van hun vertrouwen op het vlees, hetwelk hun niet nutten zou, wanneer Gods tijd daar was om met hen te rechten, en dit was een van de zonden, waarop Zijn twist met hen gegrond was, vers 5-11.

III. De profeet roept God aan bij gelegenheid, dat zijn vijanden in hun boosheid hem aantasten, hij beveelt zich aan de goddelijke bescherming aan en smeekt Hem te verschijnen, vers 12-18.

IV. Door Zijn profeet waarschuwt God het volk, hun Sabbatdag te heiligen en verzekert hen, dat zij, zo doende, hun rust zouden verlengen, maar zo niet dan zal Zijn vernietigend oordeel de ere van Zijn Sabbatdagen handhaven. vers 19-27.

Jeremia 17:1-4

Het volk had gevraagd, Hoofdstuk 16:10 :*Welke is onze zonde? Welke is onze misdaad?* Als ware er niets, waarvan zij konden beschuldigd worden, dat van de moeite waard was of waarom God toornig op hen zou zijn, hun vraag wordt hier beantwoord, uitvoerig zelfs, waarin

I. De beschuldiging ten volle bewezen wordt, zowel de zonde van de overtreders als hun schuld, hun zonde is te openbaar om geloochend te worden, en zij hebben niets om hun zonde te verzachten of het oordeel te ontlasten.

1. Zij kunnen niet "onschuldig" pleiten, want hun zonden staan in Gods alwetendheid en hun eigen geweten opgetekend, ja ze zijn zichtbaar voor het oog van de gehele wereld, vers 1, 2. Zij zijn voor Gods oog geschreven met leesbare en onuitwisbare letters en "verzegeld in zijn schatten," Deuteronomium 32:34, om nimmer vergeten te worden. Zij zijn geschreven "met een ijzeren griffel, met de punt van een diamants." Wat zo geschreven is, wist de tand des tijds niet uit, maar is, gelijk Job zegt, "voor altijd in de rots gegraveerd." Zie, de zonde van de zondaars wordt nimmer vergeten, tot zij vergeven wordt. Ze is steeds voor Gods aangezicht, totdat ze door berouw steeds voor ons eigen aangezicht komt te staan, "gegraveerd in de tafel van hun hart." Hun eigen consciëntie getuigt tegen hen, sterker dan duizend andere getuigen. Wat "in het hart gegraveerd" staat, al zij het voor een tijd bedekt en opgesloten, kan, wijl het gegraveerd is, niet uitgewist worden, maar zal mee getuigen wanneer de boeken geopend worden. Ja, wij behoeven zelfs niet de tafelen hunner harten te raadplegen, misschien zullen zij het getuigenis hunner consciëntie niet bevestigen. Wij behoeven niet verder te gaan, dan "de hoornen hunner altaren", waarop het bloed hunner afgodenoffers gesprenkeld was, en misschien ook de namen ingegrift van de afgoden, tot wier eer zij waren opgericht. Hun naburen zullen tegen hen getuigen, en alle schepselen, die zij misbruikt hebben in de voldoening hunner lusten, om het getuigenis volledig te maken, zullen hun eigen kinderen tegen hen als getuigen optreden, die zullen de waarheid spreken, als hun vaders veinzen en ontkennen. Die zullen "hun altaren en hun bossen gedenken," waarheen zij werden meegenomen, toen zij nog klein waren, vers 2. Het land schijnt vol van die altaren en bossen geweest te zijn, en de kinderen er vroeg mee bekend geworden, er werd zo vaak, zo vertrouwelijk, met zoveel genot over gesproken.

2. Zij kunnen niet pleiten op boete en berouw of verbetering. Neen, gelijk de schuld hunner zonde onloochenbaar is, even onoverkomelijk en ongeneeslijk was hun begeerte om te zondigen. In deze zin verstaan velen vers 1 en 2. Hun zin is diep "gegraveerd als met een ijzeren griffel op de tafelen van hun harten". Hun zondige lust is ingeworteld, hij is in hun natuur ingeweven, hun zonde is hun dierbaar "gegraveerd in hun hart." Nog even sterk als altijd is hun ziel de afgoden toegewend, en noch het woord noch de roede Gods doen hen die vergeten of verminderen hun neiging tot die afgoden. Geschreven "aan de hoornen van hun altaren," want zij hebben hun naam en hun afgoden verbonden en zijn besloten, daarbij te blijven. Zij hebben zich als met touwen aan de hoornen van hun altaren gebonden. Vers 2 kan alleen gelezen worden: *Gelijk zij hunner kinderen gedenken, zo gedenken zij hun altaren en hun bossen, zij* zijn er even verzot op en scheppen er evenveel vermaak in als mensen in hun kinderen, en even ongezind zijn zij, ze te verlaten. Zij willen leven en sterven met hun afgoden en kunnen ze evenmin vergeten als "een vrouw haar zuigeling."

II. De aanklacht is dus ten volle bewezen, en het oordeel wordt nu bevestigd en de straf vastgesteld, vers 3 en 4. Zoals zij nu, om zo te spreken, met hun zonden getrouwd zijn en ze niet verlaten willen,

1. Zo zullen ze thans van hun schatten moeten scheiden en ze in de hand van vreemden overgeven. Jeruzalem is "Gods berg in het veld, " het was gebouwd als een heuvel in het midden van een vlakte. "Al de schatten dier weelderige stad zal God ten roof geven, of: mijn bergen met de velden, uw rijkdom en al uw schatten zal Ik ten roof geven." Beide de vruchten des lands en de voorraad van de stad zullen door de Chaldeën genomen worden. Rechtvaardiglijk zullen de mensen van datgene beroofd worden, waarmee zij hun afgoden gediend of waarmee zij hun lust verzadigd hebben. "Mijn berg (dat was het gehele land, Psalm 78:54, Deuteronomium 11:1 hebt gij gemaakt tot hoge plaatsen om te zondigen, gij hebt uw afgoden gediend op de hoge heuvelen", vers 2, en nu zullen ze *ten roof worden in al* uw *landpalen.* Datgene, waarmee-wij zondigen, zal God ten roof geven, want wat troost kunnen wij verwachten van datgene, waarmee wij God onteerd hebben?

2. Zij zullen hun erfenis verliezen, hun landerijen even goed als hun persoonlijk eigendom, en zelf zullen zij weggevoerd worden in een vreemd land, vers 4. *Alzo zult gij aflaten (en dat om uzelf) van uw erfenis, die Ik u gegeven heb.* God bevestigt, dat het hun erfenis was en dat Hij het hun gegeven had, zij hadden er een onbetwistbaar recht op, en daarom was het juist te groter dwaasheid, zichzelf uit die bezitting te verbannen. "Het is door uzelf (zoals sommigen lezen), door uw eigen schuld, dat gij onterfd wordt. Gij zult aflaten of laten varen het bezit van het land. De wet beval hun, het land te laten rusten (dat woord wordt hier gebruikt) eens in zeven jaren", Exodus 23:11. Die wet hadden zij niet onderhouden, en nu zou God hen dwingen het land rust te geven, het land zou "aan zijn sabbatten een welgevallen hebben," Leviticus 26:34. Zij evenwel zouden geen rust genieten, zij zouden "hun vijanden dienen in een land, dat het hun niet was." Merk hierop:

a. De zonde neemt onze troost weg en verhindert het genot van hetgeen God ons gegeven heeft. Toch

b. is een ontzet uit de bezitting geen vernietiging van het recht, want hun wordt beloofd, dat zij, bij boete en berouw, weer in het bezit zullen worden gesteld. Voor het ogenblik hebben zij "een vuur aangestoken in mijn toorn, dat zo hevig brandt als zal het nimmer weer geblust worden". Dat zal zo duren, tenzij gij u bekeert, want het is de toorn van de Eeuwige tegen onsterfelijke zielen, en wie kent de sterkte Zijns toorns?

Jeremia 17:5-11

Een uitnemende leer wordt in deze verzen gepredikt, van betekenis voor ons allen, ze schijnt geen bijzondere betekenis te hebben voor de tegenwoordige toestand van Juda en Jeruzalem. De toespraken des profeten waren niet alle profetisch, enkele golden die tijd zelf. Deze toespraak evenwel, waarvan de Schrift ons waarschijnlijk alleen de hoofdinhoud geeft, was bijzonder geschikt als waarschuwing, in de dagen van de ellende hun vertrouwen niet aan de ijdelheid te geven. Laat ons allen leren, dat wij hierop gewezen worden,

I. Hoe teleurstelling en ergernis zeker het lot wordt van allen, die op het schepsel hopen, wanneer zij in rampen hulp en redding behoeven, vers 5, 6. *Vervloekt is de man, die op een mens vertrouwt.* God noemt die vervloekt, omdat hij daardoor God ontkent. *Vervloekt* (dat is ellendig) is *de man,* die dat doet, want hij leunt op een gebroken rietstaf, dat hem niet alleen in de steek laat, maar *bovendien zijn hand doorboort.* Zie, de zonde, die hier wordt veroordeeld, is *het vertrouwen op een mens.* Het is, zijn vertrouwen te stellen op de wijsheid en de macht, de welwillendheid en trouw van mensen, terwijl wij dat vertrouwen alleen op God moeten zetten, terwijl wij, als wij hulp van mensen vragen, hen moeten beschouwen als werktuigen en instrumenten in de hand van de Voorzienigheid. Wij "stellen vlees tot onze arm, de arm, waarmee wij arbeiden en ons doel trachten te bereiken, waarop wij rekenen ter bescherming en verdediging. God is de arm Zijns volks", Jesaja 33:2. Wij moeten van geen schepsel verwachten wat God alleen kan en wil doen. De mens wordt "vlees" genoemd om de dwaasheid aan te tonen dergenen, die op hem vertrouwen, hij is vlees, zwak en krachteloos, zonder beenderen en zenuwen, machteloos in zichzelf. De mens is werkeloos als vlees zonder geest, iets dat dood is. Hij is sterfelijk als vlees, dat spoedig bederft en vergaat. Ja, hij is zelfs vals en zondig, hij heeft zijn gerechtigheid verloren, dat betekent zijn vlees-zijn, Genesis 6:3.

1. Het grote kwaad dat er in deze zonde ligt is, "dat het boze hart uit ongeloof de levenden God heeft verlaten." Wie op de mens vertrouwt, nadert wellicht tot God met de mond en eert Hem met de lippen, hij noemt Hem zijn hoop en zegt op Hem te vertrouwen. Maar hij wantrouwt Hem, veracht Hem en weigert met Hem in gemeenschap te treden. Gebroken bakken te kiezen betekent de fontein te verlaten en wordt niet anders beschouwd.

2. De treurige gevolgen van deze zonde. Wie op de mens vertrouwt, bedriegt zichzelf, want, vers 6, *hij zal zijn als de heide in de wildernis,* een dorre struik, het voortbrengsel van onvruchtbaren grond, droog, nutteloos, waardeloos, troost zal hem ontvallen en zijn hoop verijdeld worden. Hij zal verflensen, verworpen worden en onder de voet gelopen. *Wanneer het goede komt,* zal hij het *niet gevoelen,* hij heeft er geen deel aan. De tijd moge veel helen, maar hem heelt hij niet. *Hij zal in de dorre plaatsen in de woestijn blijven,* zijn verwachting zal gedurig in rook opgaan, als anderen oogsten, is er voor hem niets te verzamelen. Zij, die op hun eigen gerechtigheid en kracht vertrouwen en menen, dat zij het zonder de genade van Christus wel kunnen stellen, *maken vlees tot hun arm.* Hun ziel kan van genade en barmhartigheid niet genieten, kan ook geen vruchten voortbrengen, die Gode aangenaam zijn, noch zijn zegeningen als rijpe vrucht oogsten, zij *wonen in een dor land.*

II. De overvloeiende verkwikking voor hen, die op God hun betrouwen stellen, die door het geloof leven, die steunen op Zijn voorzienigheid en beloften, die zich op Hem en Zijn leiding in alle omstandigheden verlaten en gerust zijn in Hem en Zijn liefde, ook in storm en onweder, vers 7, 8.

Merk op

1. Wat God van ons eist, is "op Hem te vertrouwen," om Hem te gehoorzamen en ons daarin te dragen. Wanneer schepselen of wederwaardigheden ons misleiden of bedriegen, of vals of boos tegen ons zijn, dan moeten wij ons aan God toevertrouwen, die almachtig is beide om aan te vullen wat mensen ons doen verliezen, en ons te beschermen tegen onze vijanden. Het is: "Op Hem ons vertrouwen stellen, op Zijn gunst te hopen, en op Zijn kracht te steunen."

2. De troost, die het volbrengen van onze plicht meebrengt. Wie zo doet zal zijn "als een boom, geplant bij waterbeken, een uitgelezen boom, die met grote zorg in de besten grond gepoot is, ver van de heide in de wildernis. Hij zal zijn gelijk een boom, die zijn wortelen uitschiet, en daardoor stevig bevestigd wordt, uitschiet aan een rivier, uit welke overvloedig sappen opstijgen, waardoor zowel de versterking als de troost bedoeld wordt, die zij genieten, werker vertrouwen de Heere God is". Zij hebben vrede, blijdschap en gestadige zekerheid en rust. Een boom, dus geplant en natgemaakt, zal de meest verschroeiende zomerhitte doorstaan, er zal immer vocht genoeg zijn om hem tegen droogte te bewaren. Zij, wier vertrouwen de Heere is:

a. Zullen groeien en bloeien en vruchten dragen als een "altijd groene boom, welks blad niet afvalt, zij zullen voor zichzelf vrolijk en aangenaam in de ogen van anderen zijn". Wie God dus eert, door op Hem te betrouwen, zal zelf geëerd worden en een sieraad en vermaak zijn voor zijn woonplaats, gelijk een groene boom.

b. Innerlijke vrede en voldoening zal hun geschonken worden: "in een jaar van droogte zijn zij niet bezorgd, als de regen uitblijft, want de boom houdt niet op van vrucht te dragen, hij heeft zijn eigen sappen." Zij, wier vertrouwen de Heere is, vinden in Hem alles, wat het schepsel hun onthoudt. Wij behoeven ons niet om de gebroken bakken te bekommeren, zolang we de levende bron hebben.

c. Zij zullen vruchten van heiligheid en alle goed werk dragen. Zij, die op God vertrouwen en door het geloof kracht en genade van Hem ontvangen, "zullen niet ophouden, vrucht te dragen," Zij zullen bekwaam gemaakt worden om datgene te doen, wat God verheerlijkt, anderen ten zegen gedijt en hen zelf verkwikt.

III. Des mensen zondig hart en het goddelijk oog, dat er voortdurend acht op geeft, vers 9, 10. Het is dwaasheid op de mens te vertrouwen, want die is niet alleen zwak, maar bovendien vals en bedrieglijk. Wij menen spoedig, op God te vertrouwen en recht te hebben op de zegeningen, aan hen beloofd, die aldus handelen. Maar ons hart is arglistig. Wij menen, op God te vertrouwen, wanneer wij het toch eigenlijk niet doen, hetgeen blijkt uit het gestadig wijzen en dalen van onze hope en vreze, naar de omstandigheden gunstig of ongunstig zijn.

1. Dit is in het algemeen waar.

a. Er is goddeloosheid in ons hart, die wij zelf niet gewaar worden noch vermoeden. Ja, het is een algemeen gebrek onder de kinderen van de mensen, zichzelf, ten minste hun eigen hart, voor veel beter te houden dan in werkelijkheid is. "Het hart, de consciëntie des mensen, is zijn bedorven en gevallen toestand, is arglistig meer dan enig ding. Het is listig en vals, het is geneigd om een ander de voet te lichten (dat beduidt het woord eigenlijk), daarnaar werd Jacob genoemd, voetlichten" Het noemt goed kwaad en kwaad goed, geeft de dingen een valse kleur

en roept van vrede waar geen vrede is. Wanneer mensen zeggen in hun hart (dat is, hun hart zo laten fluisteren), dat er geen God is, of dat Hij niets ziet of niets eist, of dat zij vrede zullen hebben in die weg, dan en in duizend andere gedachten is het hart arglistig. Het bedriegt de mensen tot hun eigen verderf, en dit maakt het erger, dat zij "zichzelf bedriegen en verderven. Hierin is het hart dodelijk." Het is een treurige toestand, diep-droevig en onherstelbaar, de consciëntie, die de zonden moest aanwijzen en tot bekering prikkelen, is zelf een moeder van valsheid en bedrog. Wat moet er van de mens worden, als "de kaars des Heeren zelf een vals licht geeft, als Gods gezant in zijn binnenste, die zijn belang moest ter harte nemen, hem verraadt?" Zo groot is de arglistigheid des harten, dat wij terecht mogen vragen: "Wie zal het kennen?" Wie kan beschrijven hoe boos het hart is? Wij kunnen ons eigen hart niet kennen, niet weten wat wij in het uur van de verzoeking zullen doen (Hizkia wist het niet en Petrus evenmin), wij verstaan niet welke boze aanleg daarin schuilt noch in hoevelerlei opzicht het verkeerd aangelegd is, wie kan de afdwalingen verstaan? Veel minder kennen wij het hart van anderen of kunnen wij er op vertrouwen. Maar,

b. welke goddeloosheid er ook in ons hart sluimert, God weet en ziet het, is er volkomen mee bekend en doorgrondt het. "Ik, de Heere, doorgrond het hart." Dat geldt van al wat in het hart is, alle gedachten, ook de geheimste, die wij zelf nauwelijks bewust worden, alle bedoelingen, ook de verborgenste, die niemand anders ook maar veronderstellen kan. Maar, kan de mens bedrogen worden, God niet, Hij doorschouwt ons hart met Zijn aldoordringend oog, Hij proeft de nieren, Hij oordeelt wat Hij ziet en noemt alles bij de ware naam. Hij beproeft het, gelijk goud beproefd wordt, gelijk een beschuldigde voor de rechtbank. En dit oordeel over ons hart wordt de grondslag van Zijn oordeel over onze persoon, "Hij geeft een ieder naar zijn wegen, naar een ieder door zijn denken en doen verdient, het leven hun, die de weg des levens bewandelen, de dood dengenen, die op wegen des doods blijven volharden naar de vrucht hunner handelingen, naar de invloed, die zij op anderen uitoefenden, volgens de uitspraken van Gods Woord zegeningen aan de gehoorzamen, vloek over de ongehoorzame". Zie, daarom "is God zelf Rechter Hij alleen, omdat Hij en niemand anders het hart van de kinderen van de mensen kent."

2. Het is waar in het bijzonder van alle arglistigheid en goddeloosheid des harten, van al zijn boze raadslagen, begeerten en plannen. God ziet ze en kent ze, en (wat geen mens ooit kan doen.) Hij oordeelt iedere daad naar het hart.

Merk op, dat God meer kwaad van ons weet dan wij zelf, reden waarom wij onszelf niet moeten vleien, maar altijd ontzag hebben voor Gods oordeel.

IV. De vloek, die rust op wat de mens onrechtmatig heeft verkregen. Bedrog en geweld waren publieke zonden in Juda en Jeruzalem, de profeet wil, dat zij, die daaraan schuldig stonden en van het hun beroofd werden, hun zonde in hun straf zouden lezen, vers 11 :*Hij, die rijkdom vergadert, maar niet met recht,* al vertrouwt hij daarop, zal er nooit van genieten. Zie, wie op onrechtvaardige wijze goed verwerven, zullen er mogelijk een tijd lang voorspoed mee hebben, en daarin vinden anderen aanleiding om insgelijks zo te handelen. Wie *rijkdom verzamelt* door *ijdelheid* en *een leugenachtige tong,* moge zich vermeien in zijn succes en zeggen: "Ik ben rijk, en zich zelfs onschuldig noemen, Hoz. 12:8, maar hij zal die moeten verlaten in de helft van zijn dagen, zijn rijkdom wordt hem ontnomen of hij van zijn rijkdom weggerukt". God zal hem afsnijden, eer hij zulks verwacht, wanneer hij zegt: "Ziet gij hebt vele goederen, die opgelegd zijn voor vele jaren," Lukas 12:19, 20. Hij zal ze nalaten aan hij weet niet wie, en zal niet vermogen, iets van die goederen mee te nemen. Het doet ons zien welk een smart het is voor

de rijke, als hij bij zijn sterven zijn goed moet achterlaten, en te groter schrik zal het voor hen zijn, die hun rijkdom onrechtvaardig hebben verkregen. De rijkdom blijft achter, maar de schuld gaat mee naar een andere wereld en de pijniging van een herinnering als deze: "Zoon, gedenk", Lukas 16:25. "Zo zal hij tenslotte een dwaas, een Nabal zijn, wiens schatten, zo moeizaam opgehoopt, hem geen nut deden, toen zijn hart als een steen werd," 1 Samuel 25:37. Hij was al door een dwaas geweest, wellicht heeft zijn consciëntie het hem nu en dan verweten, maar bij zijn einde bleek het duidelijk. Dat zijn inderdaad dwazen, die het tot hun einde toe zijn, en menigeen wordt als een wijze toegejuicht, die eindelijk blijkt zichzelf goed gedaan te hebben, Psalm 49:12, 19. Wie genade ontvangt, zal in zijn einde wijs zijn, zal er door getroost worden, als hij sterft, en in de eeuwigheid er vrucht van plukken, Spreuken 19:20. Maar wie hun geluk zoeken in de schatten van deze wereld en op eerlijke of oneerlijke manier rijk worden, zullen hun dwaasheid betreuren, wanneer het te laat zal zijn, hun noodlottigen misslag goed te maken. "Het is gelijk een veldhoen, dat eieren vergadert maar broedt ze niet uit, ze worden gebroken Job 39:18, of gestolen, Jesaja 10:14, of bedorven". Een soort vogel was de Joden bekend, waarmee dit gewoonlijk het geval was. De rijke geeft zich zeer veel moeite om schatten te vergaderen, maar voldoening of zegen verwerft hij zich daardoor niet, zijn plannen om zich op onrechtmatige wijze te verrijken, mislukken of lopen op niets uit. Laat ons daarom in tijds wijs zijn, eerlijk zijn in onze handel, milddadig met wat wij hebben, opdat wij ons voor de eeuwigheid een goeden schat vergaderen en wijs zijn tot zaligheid.

Jeremia 17:12-18

Wij vinden hier, gelijk meermalen tevoren de profeet zich terugtrekkende in persoonlijke overdenking, "alleen met God." Predikers des Evangelies, die hun werk met zegen willen verrichten, moeten dat dikwijls doen. In zijn omgang met God en zijn eigen hart neemt hij de vrijheid, zoals vrome zielen wel meer in hun alleenspraak, van het een op het ander over te springen, zonder zich strikt aan wetten van methode en logica te binden.

I. Hij erkent de grote gunst van God jegens Zijn volk, door hun een geopenbaarde godsdienst te schenken en hen met goddelijke instellingen te begiftigen, vers 12 :*Een troon van de heerlijkheid, een hoogheid van het eerste aan, is de plaats van ons Heiligdom.* De tempel te Jeruzalem, waar God Zijn bijzondere tegenwoordigheid wilde openbaren, waar zijn orakels werden gegeven, waar het volk zijn Koning tegemoet trad, en waar het in ellende heenvluchtte, was *de plaats van hun Heiligdom.* Dat was *een troon van de heerlijkheid*. Het was een troon van de heiligheid, die het waarlijk heerlijk maakte. Jeruzalem heette de stad van de grote Koning, niet alleen van Israëls Koning, maar van de Koning van de gehele aarde, zodat Jeruzalem terecht mocht genoemd worden de hoofdstad, de metropolis, de koninklijke stad van de gehele wereld. "Het was zo van het eerste aan, van de eerste bouwplannen van David en de bouw zelf door Salomo aan," 2 Kronieken 2:9. Het was Israëls ere, dat God zo’n troon van de heerlijkheid onder hen had opgericht. "Een heerlijke en hoge troon (dit is de hemel) is de plaats van ons Heiligdoms," zo lezen sommigen die woorden. Zie, alle goeden stellen op hoge prijs en vereren de ordeningen Gods en achten de plaats des heiligdoms een troon van de heerlijkheid en van de hoogheid. Jeremia vermeldt zulks of als een pleiten bij God om genade voor zijn land, ter ere van de "troon van Zijn heerlijkheid," Hoofdstuk 14:21, of als een verzwaring van de zonde zijns volks, als het God verliet, of schoon Zijn troon in hun midden was en dus Zijn troon en de plaats Zijns Heiligdoms ontheiligde.

II. Hij erkent Gods rechtvaardigheid, wanneer Hij het verderf brengt over degenen, die Hem hebben verlaten en hun verbond met Hem verbroken, vers 13. Hij spreekt voor de Heere uit, dat hij zowel de onvermijdelijkheid als de rechtmatigheid van Gods oordelen bijvalt: "o Heere, Israëls verwachting, van hen namelijk die, U aanhangen, allen, die u verlaten, zullen beschaamd worden." Dat kan niet anders, want zij verlaten u voor leugenachtige ijdelheid, die hen zal bedriegen en beschamen. Zij zullen terecht beschaamd worden, want zij hebben Hem verlaten, die alleen hen kon steunen wanneer zij in druk kwamen. "Laat hen beschaamd worden (zo lezen sommigen), en dan is het een rechtvaardig inroepen van goddelijke wraak of een smeken om genade, omdat ze zich berouwvol schamen". "Die van Mij afwijken, van Gods Woord, dat ik hun heb gepredikt", wijken inderdaad van God af, gelijk zij, die tot God terugkeren, gezegd worden tot de profeet terug te keren, Hoofdstuk 15:19. "Die van U afwijken, (zo leest men ook wel) zullen in de aarde geschreven worden". Zij worden weldra uitgewist als hetgeen in het stof geschreven staat. Zij worden vertreden en van de verachting prijsgegeven. Zij behoren tot de aarde en worden onder de aardse lieden geteld, die hun schat op aarde hebben en wier namen niet "geschreven zijn in de hemelen". Zij verdienen dus met de dwazen in Israël gerekend te worden, opdat hun dwaasheid openbaar worde, omdat zij "de Heere, de springader des levenden waters, verlaten hebben." Bronwater verlaten voor gebroken bakken. Zie, voor allen, die de Zijnen zijn, is God "de springader des levenden waters." Er is in Hem een volheid van troost een overvloeiende, een altijd vloeiende volheid, als van een fontein, immer fris, en herder en zuiver als bronwater, terwijl de vermaken van de zonde morsige plassen zijn. Iedereen mag er gebruik van maken, het is geen verzegelde fontein. Zij verdienen derhalve hun oordeel, gelijk Adam, rode aarde, waaraan zij door de verdorvenheid hunner natuur verwant

zijn, omdat zij "de hof des Heeren verlaten hebben, die zo welbesproeid is. Zij, die God verlaten, zijn in de aarde geschreven."

III. Hij bidt God om genezende, reddende barmhartigheid voor zichzelf. Indien het er voor hen, die God verlaten, zo slecht bij staat, laat mij dan nabij U wezen, Psalm 73:27, 28 en daarom: *"genees mij*, vers 14. Heel mijn afdwalingen, mijn geneigdheid om af te dwalen, bewaar mij dat ik niet met de stroom meegesleept worde om u te verzaken." Hij was om menigerlei oorzaak in zijn gemoed diep gewond. Heere, genees mij met Uw heil en geef mij rust. Onophoudelijk was de profeet blootgesteld aan de boosheid van de onredelijke mensen. Heere, "behoud mij en laat mij niet in hun goddeloze handen vallen". "Genees mij, dat is: heilig mij door Uwe genade, behoud mij, dat is: voer mij in Uw heerlijkheid". Wie hiernamaals behouden wordt, wordt hier geheiligd, als niet zijn ziel gereinigd wordt van de ziekte van de zonde, kan hij niet leven. Om deze bede aan te dringen, pleit hij,

1. Met zijn vaste geloof op Gods macht: "Genees mij, zo zal ik genezen worden, " als Gij mijne genezing onderneemt, zal ze gewis slagen, het zal geen half werk, maar volkomen genezing zijn. Zij, die tot God komen om genezen te worden, moeten een onbepaald vertrouwen stellen op de onbegrensde wetenschap en macht van de groten Medicijnmeester. "Behoud mij, zo zal ik behouden worden", hoe dreigend gevaren en vijanden mij ook aanvallen. Indien God ons ondersteunt, zullen wij leven, als Hij ons beschermt, zijn wij veilig.

2. Met zijn oprechte begeerte naar Gods verheerlijking: "Want Gij zijt mijn lof, en daarom wens ik genezen en behouden te worden. Laat mijn ziel leven, en zij zal U loven," Psalm 119:175. Gij zijt het, die ik prijs, en de lof, die U toekomt, geef ik geen ander. Gij zijt het, in Wien ik mij beroem, want op U verlaat ik mij. Gij zijt het, die mij voortdurend reden geeft, U te loven, en ik heb U geloofd voor alle gunsten, die Gij mij hebt geschonken. "Gij zult mijn lof zijn," zoals sommigen lezen, genees mij, behoud mij, en Gij zult daardoor verheerlijkt worden. "Mijn lof is bestendiglijk van U", Psalm 71:6, 79:13.

IV. Hij beklaagt zich over de trouweloosheid en de onbeschaamde goddeloosheid des volks, tot hetwelk Hij predikt. Dat verontrust hem grotelijks, en hij klaagt Gode die nood, als een dienaar, die blaam inoogst van de gasten die hij moest gaan uitnodigen, terugkomt en zijn heer al die dingen toont. Hij had hun getrouwelijk Gods boodschap overgebracht, en welk antwoord moest hij wederbrengen? *Zie, zij zeggen tot mij: Waar is het woord des Heeren? Laat het nu komen*, vers 15, Jesaja 5:19. Zij spotten met de profeet en schertsen met wat hij in grote ernst hun verkondigt.

1. Zij ontkennen de waarheid van zijn boodschap: "Indien gij het woord des Heeren hebt gesproken, waar is het dan?" Waarom gaat het niet in vervulling? Zo wordt Gods geduld nog onbeschaamd misbruikt om zijn waarachtigheid in twijfel te trekken.

2. Zij lachen om de schrik van wat Hij zegt. Laat God de Almachtige het ergste doen, laat alles gebeuren wat Hij gezegd heeft, het zal ons nog wel gaan, de leeuw is niet zo boos als gedreigd wordt, Amos 5:18. Heere, waartoe dient het, tot mensen te spreken, die noch geloven noch vrezen?

V. Hij beroept zich op God aangaande zijn trouwe plichtsvervulling, vers 16. Het volk deed alles wat het kon om hem zijn werk verdrietig te maken, om hem tot een uiterste te drijven, zijn

rust weg te nemen en hem te verleiden van ontrouw aan zijn boodschap uit vrees van zijn broeders te behagen. Heere, zegt hij, Gij weet, dat ik hun niet toegegeven heb.

1. Hij bleef in zijn arbeid volharden. Zijn dienst, in plaats van hem ere en bescherming te bezorgen, stelde hem integendeel aan verwijt, verachting en belediging bloot. "Toch, zegt hij, als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten, " ik heb mijn arbeid niet verlaten, noch gesmeekt ervan ontheven te worden. Profeten waren herders voor het volk, om ze met het goede woord Gods te voeden, maar zij waren herders naar Gods hart, en dat moeten alle predikers zijn, Hoofdstuk 3:15, Hem volgen en de aanwijzingen en voorschriften, die Hij geeft. Zulk een herder was Jeremia, en al ontmoette hij zoveel moeilijkheden en ontmoediging als iemand anders, toch ontvluchtte hij de Heere niet gelijk Jona, noch bad hij, van verdere dienst vrijgesteld te worden. Zie, wie door God gebruikt worden, moeten, al beantwoordt de uitslag niet aan hun verwachtingen, daarom hun taak niet laten varen, maar voortgaan God te volgen, al slaat de storm hen ook in ‘t gelaat.

2. Hij behield zijn genegenheid voor het volk. Of schoon zij hem miskenden, bleef hij medelijden jegens hen koesteren: "ik heb naar de dag van de smarten niet verlangd." De dag, waarop zijn profetie zou vervuld worden, zou voor Jeruzalem inderdaad een dag van weedom zijn, en daarom betreurde hij die en wenste, dat die nimmer komen mocht, of schoon het voor hem zelf de wraak zou zijn over zijn vervolgers en het bewijs, dat hij een waar profeet geweest was, (wat zij betwijfeld hebben, vers 15). Om die redenen kon hij naar die dag verlangd hebben. Zie, God begeert niet, en dus mogen Zijn dienaren ook niet begeren, de dood van de zondaars, maar dat zij zich bekeren en leven. Ofschoon wij waarschuwen tegen de dag van de vergelding, mogen wij daarnaar niet wensen, maar moeten er liever over treuren, gelijk Jeremia heeft gedaan.

3. Hij hield zich nauwgezet aan Gods bevelen. Of schoon hij gunst bij het volk mocht verdiend of althans hun ongenoegen vermeden hebben, door zijn verwijten minder scherp en zijn bedreigingen minder ernstig te maken, toch bracht hij zijn boodschap getrouw over, en dat was hem een grote troost. "Heer, Gij weet het. Wat uit mijn lippen gegaan is, is voor Uw aangezicht geweest, het stemde nauwkeurig overeen met wat ik van U had gehoord, en daarom wanneer zij met mij twisten, gaat dat U aan." Let hierop: indien wat wij zeggen en doen recht is voor God, dan kunnen wij beschuldigingen en verwijten van mensen licht dragen. Het is weinig, door hun oordeel geoordeeld te worden.

Vl. Hij bidt nederig van God, dat die hem handhaaft en beschermt, en hem bekwaamt om blijmoedig voort te gaan in het werk, waartoe God hem zo duidelijk had geroepen en waaraan hij zich zo oprechtelijk had gewijd. Twee dingen begeert hij hier:

1. Dat hij troost moge hebben in de dienst van God die hem heeft gezonden, vers 17. *Wees Gij mij niet tot een verschrikking.* Zeker is hier meer bedoeld dan gezegd. "Wees Gij mijn troost en laat Uw gunst mijn hart verheugen en mij bemoedigen, wanneer mijn vijanden alles doen om mij te verschrikken en mij van mijn arbeid af te trekken of mij die moeilijk te maken." Zie, ook de besten zijn onvolmaakt, zodat God terecht een verschrikking voor hen kan zijn, zoals Hij soms voor Job is geweest, Hoofdstuk 6:4, voor Asaf, Psalm 77:4, voor Heman, Psalm 88:15. "En dit is wat rechtvaardigen, wetende de schrik des Heeren, meer de iets anders vrezen en zoeken te ontgaan, ja welke vreselijke omstandigheden hen ook overvallen en hoe geducht hun vijanden hen aangrijpen, zij behouden goeden moed, zolang God geen verschrikking voor hen is. Hij pleit: Gij zijt mijne Toevlucht, en dan vrees ik niets anders, ten dage des kwaads,

wanneer het kwaad mij prest of benauwt. Mijn vertrouwen zijt Gij, daarom wees geen verschrikking voor mij." Zie, zij, die door het geloof op God hun vertrouwen stellen, zullen Hem tot hun troost hebben in de allerslechtste tijd, als het niet hun eigen schuld is, als wij in Hem ons betrouwen hebben zullen wij Hem geen verschrikking vinden.

2. Dat hij moed mocht hebben, als hij tot het volk gezonden werd, vers 18. Wie hem moesten onderhouden en bemoedigd hebben, vervolgden hem. *"Heere,* zegt hij, *laat hen verschrikt worden* (laat hen overwonnen worden door de overtuigende kracht van Uw woord en beschaamd over hun hardnekkigheid, of anders, laat de aangekondigde oordelen eindelijk vervuld worden), *maar laat mij niet verschrikt worden,* laat mij niet bevreesd worden door hun dreigementen, zodat ik Uw vertrouwen zou beschamen." Zie, Gods dienaren hebben een taak te volbrengen, waarover zij noch beschaamd noch bevreesd behoeven te zijn, maar zij hebben nodig, door goddelijke genade gesterkt te worden om zonder vrees of schaamte voort te gaan. Jeremia had de dag van de ellende voor zijn vaderland niet gewenst, maar wat zijn vervolgers aangaat, in een rechtvaardige en heilige verontwaardiging bidt hij: "Breng over hen de dag des kwaads." In de hoop, dat hun oordeel het oordeel over het gehele land mocht ophouden, indien zij weggenomen werden, mocht het land misschien bewaard blijven, daarom "verbreek ze met een dubbele verbreking, laat ze geheel en al verbroken worden, met wortel en tak, en laat het vooruitzicht dier verbreking hen nu reeds ontzetten." Dit bidt de profeet, volstrekt niet om zelf gewroken te worden, noch om rust te vinden, maar opdat de Heere bekend moge worden door de oordelen, die Hij over hen brengt.

Jeremia 17:19-27

Deze verzen vormen een rede over sabbatsheiliging. Het is een woord, dat de profeet van de Heere had ontvangen, en dat hij op plechtige wijze en het openbaar aan het volk moest verkondigen. Dat woord moest niet maar in het algemeen de zonde bestraffen en op gehoorzaamheid aandringen, maar in bijzonderheden afdalen. Deze boodschap omtrent de Sabbat was waarschijnlijk in de dagen van Josia reeds overgebracht, om het werk van de reformatie te steunen, dat Josia had aangevangen, want de beloften, hier gedaan, vers 25, 26, zijn nauwelijks toepasselijk op een tijd, zo nabij het einde. Deze boodschap moest verkondigd worden op alle plaatsen, waar het volk samenkwam, dus "in de poorten," niet maar omdat het volk daardoor aanhoudend in- en uitging, maar omdat het daar zijn vergaderingen hield en zijn voorraad oplegde. Ze moest verkondigd worden (gelijk de koning of de koningin gewoonlijk hun proclamatie afkondigden) eerst aan de poort des hofs, de poort, *door dewelke de koningen van Juda ingaan en door dewelke zij uitgaan, vers 19.* Zij moeten het eerst met de boodschap in kennis gesteld worden, vooral met hun plicht, want zo de Sabbatten niet behoorlijk geheiligd werden, dan moeten de heersers in Juda in de eerste plaats daarvan bestraft worden, Nehemia 13:17 want zij zijn zeker de meest schuldiger. Voorts moest hij prediken in alle poorten van Jeruzalem." Het is een zaak van algemene betekenis, Iaat dus allen er acht op geven. Laat de "koningen van Juda des Heeren woord horen (want al staan deze hoog, God is hoger en staaf boven hen), en dan alle inwoners van Jeruzalem, want, al staan deze zoveel lager, God houdt rekening met hen en met wat zij op de Sabbatdag doen". Let op,

I. Hoe de Sabbat geheiligd moest worden, en wat de wet daaromtrent zegt, vers 21, 22.

1. Zij moeten op de Sabbat rusten van hun wereldse arbeid en geen werk doen. Zij mogen geen last dragen, de stad in noch eruit, in noch uit hun huizen. Geen koren mocht binnengevoerd noch mest uitgebracht worden, geen handelswaren naar een andere plaats getransporteerd. Geen beladen paard, of wagen of kar mocht op Sabbatdagen in de straten noch op de wegen gezien worden, geen pakjesdragers aan ‘t werk gezet of dienstboden om levensmiddelen of brandstof uitgestuurd worden. Het was een dag van de ruste, en geen arbeidsdag, tenzij in geval van noodzaak.

2. Zij moeten zich toeleggen op datgene, waarvoor de Sabbat was bestemd. "Gij zult de Sabbatdag heiligen," dat is aan de dienst van God wilden, Hem ter ere." Daarom moet alle wereldse arbeid ter zijde gelaten, opdat wij enig en alleen de dag daaraan geven, en dat vereist en verdient de gehele mens.

3. Zij moesten daarin zeer voorzichtig zijn. "Wacht u op uw ziel, waakt tegen alles wat aanleiding kan geven tot ontheiliging van de Sabbat. Wanneer God naijverig is, moeten wij dubbel toezien. En wacht u op uw zielen, want het is uw eigen schade, zo gij een deel van de tijd, die Hem behoort, voor u zelf neemt." "Wacht u op uw zielen, opdat gij de Sabbat op de rechte wijze heiligt". Wij moeten acht geven op onze gemoedsgesteldheid en op de begeerten van ons hart. Laat uw ziel niet bezwaard zijn met aardse zorg, maar geef u geheel over aan de plicht van de Sabbatdag. En,

4. Hij wijst hen op de wet, het statuut, dat in dit geval voorziet. Het is geen nieuwe inzetting, maar wat ik reeds "uw vaderen geboden heb, het is de oude wet, ja reeds de aartsvaders bekend."

II. Hoe de Sabbat ontheiligd was, vers 23.

"Uw vaderen was geboden, de Sabbat heilig te houden, *maar zij hebben niet gehoord, zij* hebben *hun nek verhard* tegen dit, gelijk ook tegen andere geboden, die hun gegeven waren." Dat wordt gezegd om aan te tonen, dat een reformatie hoognodig, en dat God terecht toornig was over de zo langdurige overtreding van deze wet. Zij *hadden hun nek verhard* tegen dit gebod, opdat zij omtrent de andere geboden niet mochten horen of onderricht ontvangen. Wanneer de Sabbat veronachtzaamd wordt, komt van het dienen van God in het algemeen weinig terecht.

III. Welke zegeningen God wilde schenken, zo men de Sabbatsheiliging ter harte wilde nemen. Of schoon hun vaderen schuldig stonden aan ontheiliging van de Sabbat, zij zouden daarom niet lijden, maar het volk zou zijn oude luister herwinnen, indien het de Sabbat beter wilde houden, vers 24-26. Laat hen zorgen, "de Sabbat te heiligen en geen werk te doen, " dan,

1. Het hof zal bloeien, koningen zullen elkaar opvolgen, de koninklijke familie zal talrijk zijn, en zij zullen op de troon des gerichts zitten, de tronen van het huis Davids, Psalm 122:5, Zij zullen met grote pracht rijden "door de poorten van Jeruzalem," deze op paarden, gene op wagens, omstuwd door een talrijk gevolg van de edelen van Juda. Zie, de eer van de heersers is de vreugde des koninkrijks, en de steun van de godsdienst zou beide grotelijks helpen.

2. De stad zal bloeien. Laat de godsdienst in Jeruzalem in ere zijn, door Sabbatsheiliging zodat ze beantwoordt aan haar naam "heilige stad, en ze zal bewoond worden in eeuwigheid, ze zal niet ontvolkt of verwoest worden, zoals gedreigd is". En,

3. Het land zal bloeien. "De steden van Juda en de plaatsen rondom Jeruzalem en uit het land van Benjamin" zullen vervuld worden met inwoners in groten getale, en hun menigten zullen in vrede leven, wat blijken zal uit de veelheid en waarde hunner offeranden, die zij de Heere zullen brengen. Hieraan kan de welvaart des lands getoetst worden. Wat doet het volk voor Gods ere? Zij, die voor hun godsdienst niets over hebben, zullen ook hun tijdelijke welvaart zien afnemen.

4. De kerk zal bloeien. Spijsoffer, wierook lofoffers zullen ten huize des Heeren gebracht worden, om de dienst en de dienaren des Heeren te onderhouden, Gods inzettingen zullen nauwgezet in acht genomen worden, geen offer of wierook aan afgoden gebracht noch de Heere onthouden, maar alles gaan gelijk het betaamt. Men zal met lust en bij iedere gelegenheid Gode lofoffers brengen. Hun welvaart zal daartoe meehelpen, want een volk bloeit, als zijn godsdienst bloeit. Dit is de uitwerking van Sabbatsheiliging, als die wordt onderhouden, dan leeft men ook anderen geboden van de wet na, wordt die evenwel verwaarloosd, dan treedt of bijgeloof of verachtering in. Terecht is opgemerkt, dat de stroom van de religie dieper of oppervlakkiger vloeit, naarmate de Sabbat naarstiger of slordiger onderhouden wordt.

IV. Welke oordelen zij hadden te wachten, indien zij de Sabbat bleven ontheiligen, vers 27. "*Indien gij naar Mij niet zult horen* in deze zaak de poorten op Sabbat niet gesloten houdt zodat ieder vrijelijk in en uit kan gaan, indien gij de perken van de goddelijke wet overschrijdt en maakt Mijn heiligen dag gemeen, weet dan dat God *een vuur in de poorten* uwer stad *zat aansteken."* Dat wil zeggen, de vijand zal de stad belegeren, de poorten openbreken om zich met geweld toegang te verschaffen en uw stad met vuur verbranden. Met recht zullen poorten

in de as gelegd worden, die niet gesloten werden om de zonde buiten te houden, en het volk aan Sabbatsheiliging te gewennen. Dat vuur zal zelfs de paleizen van Jeruzalem verteren, waar de vorsten en edelen wonen, die hun macht en invloed niet gebruikt hebben om de heiliging van de Sabbat te bevorderen. Dat vuur zal niet uitgeblust worden totdat de gehele stad in de as is gelegd. Dat is vervuld door de legerscharen van de Chaldeën, Hoofdstuk 52:13. De ontheiliging van de Sabbat is een zonde, die God menigmaal met vuur heeft gestraft.

HOOFDSTUK 18

1 Het woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEERE, zeggende:
2 Maak u op, en ga af in het huis des pottenbakkers, en aldaar zal Ik u Mijn woorden doen horen.
3 Zo ging ik af in het huis des pottenbakkers; en ziet, hij maakte een werk op de schijven.
4 En het vat, dat hij maakte, werd verdorven, als leem, in de hand des pottenbakkers; toen maakte hij daarvan weder een ander vat, gelijk als het recht was in de ogen des pottenbakkers te maken.
5 Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
6 Zal Ik ulieden niet kunnen doen, gelijk deze pottenbakker, o huis Israels? spreekt de HEERE; ziet, gelijk leem in de hand des pottenbakkers, alzo zijt gijlieden in Mijn hand, o huis Israels!
7 In een ogenblik zal Ik spreken over een volk en over een koninkrijk, dat Ik het zal uitrukken, en afbreken, en verdoen;
8 Maar indien datzelve volk, over hetwelk Ik zulks gesproken heb, zich van zijn boosheid bekeert, zo zal Ik berouw hebben over het kwaad, dat Ik hetzelve gedacht te doen.
9 Ook zal Ik in een ogenblik spreken over een volk en over een koninkrijk, dat Ik het zal bouwen en planten;
10 Maar indien het doet, dat kwaad is in Mijn ogen, dat het naar Mijn stem niet hoort, zo zal Ik berouw hebben over het goede, met hetwelk Ik gezegd had hetzelve te zullen weldoen.
11 Nu dan, spreek nu tot de mannen van Juda en tot de inwoners van Jeruzalem, zeggende: Zo zegt de HEERE: Ziet, Ik formeer een kwaad tegen ulieden, en denk tegen ulieden een gedachte; zo bekeert u nu, een iegelijk van zijn bozen weg, en maakt uw wegen en uw handelingen goed.
12 Doch zij zeggen: Het is buiten hoop; maar wij zullen naar onze gedachten wandelen, en wij zullen doen, een iegelijk het goeddunken van zijn boos hart.
13 Daarom, zo zegt de HEERE: Vraagt nu onder de heidenen; wie heeft alzulks gehoord? De jonkvrouw Israels doet een zeer afschuwelijke zaak.
14 Zal men ook om een rotssteen des velds verlaten de sneeuw van Libanon? Zullen ook de vreemde, koude, vlietende wateren verlaten worden?
15 Nochtans heeft Mijn volk Mij vergeten, zij roken der ijdelheid; want zij hebben hen doen aanstoten op hun wegen, op de oude paden, opdat zij mochten wandelen in stegen van een weg, die niet opgehoogd is;
16 Om hun land te stellen tot een ontzetting, tot eeuwige aanfluitingen; al wie daar voorbijgaat, zal zich ontzetten, en met zijn hoofd schudden.
17 Als een oostenwind zal Ik hen verstrooien voor het aangezicht des vijands; Ik zal hun den nek en niet het aangezicht laten zien, ten dage huns verderfs.
18 Toen zeiden zij: Komt aan, laat ons gedachten tegen Jeremia denken; want de wet zal niet vergaan van den priester, noch de raad van den wijze, noch het woord van den profeet; komt aan, en laat ons hem slaan met de tong, en laat ons niet luisteren naar enige zijner woorden!
19 HEERE! luister naar mij, en hoor naar de stem mijner twisters.
20 Zal dan kwaad voor goed vergolden worden? want zij hebben mijn ziel een kuil gegraven; gedenk, dat ik voor Uw aangezicht gestaan heb, om goed voor hen te spreken, om Uw grimmigheid van hen af te wenden.
21 Daarom, geef hun zonen den honger over, en doe ze wegvloeien door het geweld des zwaards, en laat hun vrouwen van kinderen beroofd en weduwen worden, en laat hun mannen door den dood omgebracht, en hun jongelingen met het zwaard geslagen worden in den strijd.

22 Laat er een geschrei uit hun huizen gehoord worden, wanneer Gij haastelijk een bende over hen zult brengen; dewijl zij een kuil gegraven hebben om mij te vangen, en strikken verborgen voor mijn voeten.
23 Doch Gij, HEERE! weet al hun raad tegen mij ten dode; maak geen verzoening over hun ongerechtigheid, en delg hun zonde niet uit van voor Uw aangezicht; maar laat hen nedergeveld worden voor Uw aangezicht; handel alzo met hen, ten tijde Uws toorns.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een algemene verklaring van Gods wegen, als Hij handelt met volken en koninkrijken, dat Hij gemakkelijk met hen kan doen wat Hij wil zo gemakkelijk als de pottenbakker met de klei, vers 1-6, maar dat Hij zeker met hen zal doen, wat recht en billijk is. Als Hij met hun ondergang dreigt, zal Hij toch op hun berouw in genade tot hen wederkeren, en, als Hij in genade tot hen komt, zal niets dan hun zonde de voortgang van Zijn gunsten belemmeren, vers 7-10.

II. Een bijzondere uiteenzetting van de dwaasheid van de mannen van Juda en Jeruzalem, in hun afdwalen van God naar de afgoden, en aldus zichzelf het verderf op de hals halen, ondanks de edele waarschuwingen hun gegeven, en Gods vriendelijke bedoelingen met ben vers 11-17.

III. De klacht van de profeet bij God over de lage ondankbaarheid en onredelijke boosaardigheid van Zijn vijanden, vervolgers en lasteraars, en gebeden daartegen, vers 18-23.

Jeremia 18:1-10

De profeet wordt hier gezonden naar het huis van de pottenbakker (hij wist waar hij het vinden moest), om geen preek te houden als vroeger voor de poorten van Jeruzalem, maar zich op een voor te bereiden, of liever om er een te ontvangen, kant en klaar. Die hun preken, zoals hij, door onmiddellijke inspiratie hadden, behoefden hun preken niet te bestuderen. "Ga af in het huis des pottenbakkers, en merk, hoe hij zijn werk verricht, en aldaar zal Ik u, stil fluisterend, Mijn woorden doen horen." Daar zult gij een boodschap ontvangen, die gij zult overbrengen aan het volk. Die Gods bedoeling willen weten, moeten letten op Zijn vingerwijzingen, en daarheen gaan, waar zij Zijn woorden kunnen horen. De profeet was nimmer ongehoorzaam aan het hemels gezicht, en ging daarom in des pottenbakkers huis, vers 3, en gaf acht, hoe *hij een werk op de schijven maakte,* juist zoals hem behaagde, met groot gemak, en in weinig tijds vers 4, En als een klomp leem, die hij in een vorm wilde kneden, te stijf bleek, of, dat er een steen inzat, of op een of andere manier in zijn hand *verdorven werd,* draaide hij die terstond in een anderen vorm, zal het niet dienen tot een vat ter ere, dan zal het dienen tot een vat ter onere, *gelijk als het recht was in de ogen des pottenbakkers.* Het is waarschijnlijk, dat Jeremia zeer goed wist, hoe de pottenbakker zijn werk deed, en hoe gemakkelijk hij het in elke begeerde vorm draaide, maar hij moet gaan en het nu waarnemen, opdat, terwijl hij het begrip ervan vers in zijn geest had, hij te gereder en te duidelijker de waarheid mocht leren, die God hem daarmee wilde beduiden, en hij het te begrijpelijker mocht uitlegger aan het volk. "Door de dienst van de profeten zal Ik gelijkenissen voorstellen," Hosea 12:11, en het was een vereiste, dat zij zelf de gelijkenissen zouden verstaan, die zij gebruikten. Dienaren zullen een goed gebruik maken van hun aanraking met de zaken, en de dingen van dit leven als zij daardoor leren duidelijker en meer vertrouwelijk tot het volk te spreken over de dingen van God, en bijbelse gelijkenissen te verklaren. Want zij behoren al hun kennis op een of andere wijze dienstbaar te maken aan hun beroep.

Laat ons nu zien, wat de boodschap is, die Jeremia ontvangt, en waarvan de overbrenging hem is toevertrouwd, in het huis van de pottenbakker. Terwijl hij zorgvuldig let op het werk van de pottenbakker, geeft God hem deze twee grote waarheden in de geest, die hij aan "het huis van Israël" prediken moet.

I. Dat God beide, een onbetwistbaar recht en een onweerstaanbare macht heeft om koninkrijken en volken te vervormen, naar Hem behaagt, om Zijn eigen plannen te bevorderen: *Zal Ik ulieden niet kunnen doen, gelijk deze pottenbakker, spreekt de Heere?* vers 6. Heb Ik geen even absolute macht over u ten aanzien van beide, kracht en recht? Neen God heeft een klaarder recht op heerschappij over ons dan de pottenbakker over zijn klei, want de pottenbakker geeft er alleen vorm aan, terwijl wij beide, inhoud en vorm, van God ontvangen. "Gelijk leem in de hand des pottenbakkers gekneed en gevormd wordt, gelijk hem behaagt, alzo zijt gijlieden in Mijn hand." Dit wil zeggen:

1. Dat God een onbetwistbare soevereiniteit over ons heeft, onze schuldenaar niet is, over ons beschikken mag, zoals Hem goeddunkt, niet verantwoordelijk is aan ons, en dat het even ongerijmd zou zijn voor ons om dit te betwisten, als voor het leem om met de pottenbakker te twisten.

2. Dat het heel gemakkelijk voor God is van ons het gebruik te maken, dat Hem behaagt, en dat wij Hem niet kunnen weerstaan. Een handomdraaien, een wenteling van het wiel, verandert de vorm van het leem geheel en al maakt het tot een vat, vernietigt het, maakt het opnieuw. Zo

zijn onze tijden in Gods hand, en niet in de onze, en het is tevergeefs, dat wij met Hem strijden. Hier wordt gesproken van volken, de politiek sterksten, de machtigsten zijn, wat God behaagt er van te maken, en niet anders. Zie dit uitgelegd bij Job, Hoofdstuk 12:23:"Hij vermenigvuldigt de volkeren en verderft ze, Hij breidt de volkeren uit en leidt ze." Zie Psalm 107:33 enz. en vergelijk Job 34:29. "Zie de volkeren zijn geacht als een druppel van een emmer, snellijk weggevaagd, en als een stofken van de weegschaal," spoedig weggeblazen, Jesaja 40:15, en worden daarom, zonder twijfel, even gemakkelijk behandeld als het leem door de pottenbakker.

3. Die God wil zich door niemand Zijn heerlijkheid laten ontnemen, en, als Hij, op de lange duur, niet door hen verheerlijkt wordt, zal Hij zichzelf verheerlijken te hun koste. Als des pottenbakkers vat verdorven wordt voor het een doel, dan moet het dienst doen voor een ander, die geen gedenktekenen van genade willen wezen, zullen gedenktekenen van rechtvaardigheid zijn. "De Heere heeft alles gewrocht om Zijns zelfs wille, ja ook de goddeloze tot de dag des kwaads," Spreuken 16:4. God formeerde ons uit het stof, Job 33:6, en wij zijn nog steeds als leem in Zijn handen, Jesaja 64:8 en heeft Hij niet evenveel macht over ons ais de pottenbakker over het leem? Romeinen 9:21, en zijn wij niet als het leem, gebonden ons te onderwerpen aan de wijsheid en de wil van de pottenbakker? Jesaja 29:15,16, 45:9.

II. Dat Hij in de uitoefening van Zijn recht en macht, altijd handelt volgens vaste regels van billijkheid en goedheid. Inderdaad Hij schenkt gunsten weg op de wijze van een souverein, maar straft nooit door willekeurige machtsuitoefening. Uw rechterhand is hoog, maar, zoals daar volgt, gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws troons," Psalm 89. 14, 15. God betuigt U Zijn oppermacht, en vertelt ons wat Hij kan doen, maar ter zelfder tijd verzekert Hij ons, dat Hij zal handelen als een rechtvaardig en genadig Rechter.

1. Als God ons tegenkomt op de weg des oordeels, kunnen wij zeker zijn, dat het om onze zonde is, ‘t geen hieruit blijken zal, dat een nationaal berouw de voortgang van de oordelen stuiten zal, vers 7, 8:*Een ogenblik zal Ik spreken over een volk, dat Ik het zal uitrukken,* zijn muren omverwerpen, zijn vruchtbomen uitroeien en dan aan zijn lot overlaten-zijn versterkingen neerhalen, opdat de vijand er vrijelijk binnen komen kan, en zijn huizen, opdat zijn inwoners genoodzaakt worden er uit te gaan, en het *verdoen,* zoals een wijngaard of een stad verdaan wordt-als het volk ontsteld wordt, zijn zonden betreurt en zijn leven betert, als iedereen zich afkeert van zijn bozen weg en tot God terugkeert, zal God ze genadiglijk aannemen, niet voortgaan met Zijn twist, in genade tot hen wederkeren, en schoon Hij Zijn gedachten niet veranderen ken, zal Hij Zijn weg veranderen, zodat men zeggen kan: "Het berouwt Hem over het kwaad, dat hij zei aan hen te zullen doen." Aldus geschiedde vaak in de tijd van de Richteren, wanneer het onderdrukte volk zich boetvaardig toonde, verwekte God hun verlossers, en als zij zich bekeerden tot God, namen hun zaken terstond een anderen keer. Zo ging het met Nineve, en wij zouden wensen, dat het vaker zo met Jeruzalem was geweest, 2 Kronieken 7:14. Het is een ontwijfelbare waarheid, dat een oprechte bekering van de boosheid van de zonde een wezenlijke belemmering zal zijn van het kwaad van de straf, en God kan even gemakkelijk een boetvaardig volk uit zijn vernietiging opheffen als de pottenbakker een vat van leem opnieuw maken kan, wanneer het verdorven werd in zijn hand.

2. Als God tot ons komt op de weg van de genade, kan niets dan zonde de voortgang dier genade stuiten, vers 9, 10:"Als Ik spreek over een volk, dat Ik het zal bouwen en planten," al zijn wezenlijke belangen bevorderen en bevestigen zal, dan is dat "Gods akkerwerk, Gods gebouw", 1 Corinthiers 3:9, en als Hij spreekt ten gunste van dat volk, dan wordt het

gezegend, vermeerderd, verrijkt, uitgebreid, zijn handel bloeit, zijn regering is in goede handen en al zijn zaken bloeien en zijn ondernemingen slagen. Maar als dit volk, dat God aldus met weldaden overlaadt, "doet wat kwaad is in Zijn ogen en Zijn stem niet gehoorzaamt, als het zijne deugd verliest, en losbandig en goddeloos wordt, als de godsdienst in minachting raakt, en de ondeugd in de mode komt en aldus de steun van een goede naam geniet, en er onder hen een algemeen verval van ernstige godzaligheid is, -dan zal God Zijn hand tegen hen keren, zal uitrukken, wat Hij bezig was te planten, en neerhalen, wat Hij aan ‘t bouwen was," Hoofdstuk 45:4, het goede werk, dat in wording was, zal stilstaan en achterwege blijven, en alle verdere bedoelde gunsten zullen ingehouden worden, en dit wordt genoemd Zijn "berouw over het goede, met hetwelk Hij gezegd had het te zullen weldoen," zoals Hij van plan veranderde met het huis van Eli, I Samuel 2:30, en zoals Hij Israël haastig weer in de woestijn voerde, toen Hij het reeds in ‘t gezicht van Kanaän had gebracht. Zonde is de grote kwaadstichtster tussen God en een volk, zij verbeurt de weldaad van Zijn beloften en bederft de uitwerking van hun gebeden. Zij vernietigt Zijn goede bedoelingen met hen, Hosea 7:7, en stelt hun aangename verwachtingen van Hem teleur. Zij maakt een einde aan hun gelukkige toestand, verlengt hun moeilijkheden, brengt hen in ‘t nauw, en stelt hun verlossing uit, Jesaja 49:12.

Jeremia 18:11-12

Deze verzen schijnen de toepassing te zijn van de algemene waarheden, in het voorafgaande deel van het hoofdstuk neergelegd, op het volk van de Joden en hun tegenwoordige toestand.

I. God sprak nu over "uitrekken en afbreken en verdoen" in verband met hen, want het is dat deel van de regel des oordeels, dat op hun geval betrekking heeft, vers 11. "Nu *dan spreek nu tot de mannen van Juda"* (zegt God). *"Ziet, Ik formeer een kwaad tegen ulieden, en denk tegen ulieden een gedachte.* De Voorzienigheid neemt klaarblijkelijk alle maatregelen om uw ondergang te bewerkstelligen. Let op uw gedrag tegen God, en gij zult moeten zien, dat gij het verdient, Iet op Zijn handelingen met u, en gij zult moeten zien, dat dat Zijn oogmerk is." Hij formeert kwaad, zoals de pottenbakker het vat formeert, om Zijn doel te bereiken.

II. Hij nodigt hen uit om door berouw en bekering Hem tegemoet te komen op de weg van Zijn oordelen en aldus Zijn verdere maatregelen tegen hen te voorkomen: "Bekeert u nu, een ieder van zijn boze weg, opdat aldus (naar de regel, tevoren vastgesteld) God zich mag afwenden van het kwaad, dat Hij zich voorgenomen had aan u te doen, en die beschikking, die als een vat op de schijven tegen u geformeerd scheen te worden zal onmiddellijk in een nieuwen vorm gedraaid worden, en de afloop zal in uw voordeel zijn." De waarschuwingen van Gods Woord en de bedreigingen van Zijn daden, moeten door ons aangegrepen worden als krachtige motieven om ons leven te verbeteren, want het is niet voldoende "ons van onze bozen weg te bekeren, maar wij moeten onze wegen en handelingen goed maken, in overeenstemming met de regel, met de wet."

III. Hij voorziet hun hardnekkigheid en hun onhandelbare weigering om op deze uitnodiging in te gaan, schoon de strekking ervan zozeer tot hun eigen voordeel was, vers 12 :*Doch zij zeggen: Het is buiten hope.* Als zij niet verlost kunnen worden, tenzij zij zich bekeren van onze boze wegen, dan moeten zij wel wanhopen ooit verlost te zullen worden, want zij zijn besloten te wandelen, "een ieder naar het goeddunken van zijn boos hart." Het dient nergens toe, dat de profeten nog iets zeggen, dat zij nog argumenten bezigen of de zaak verder aandringen, wij willen onze zin hebben, wat het ook koste: "wij zullen naar onze gedachten wandelen, en willen niet staan onder de dwang van de goddelijke wet." Wat zondaren in ‘t verderf stort, is te willen leven naar hun lust. Los te leven, noemen zij vrijheid, terwijl een slaaf van zijn lusten te zijn de ergste slavernij voor een man is. Zie hoe wonderlijk de harten van sommige mensen verhard zijn door de bedriegelijkheid van de zonde dat zij niet eens zoveel als verbetering beloven willen, ja, zij tergen de oordelen van God uit: "Wij willen voortgaan met onze gedachten en God mag voortgaan met de Zijne, en de afloop zullen wij afwachten."

IV. Hij werpt hun de monsterachtige dwaasheid voor de voeten van hun hardnekkigheid, en hun haat tegen verbetering. Zeker was nooit enig volk schuldig aan zo’n ongerijmdheid, nooit handelde er een, dat aanspraak maakte op verstand, zo onredelijk, vers 13 : *Vraagt nu onder de heidenen*, zelfs zij, die niet de weldaad van de goddelijke openbaring hadden gehad, geen godsspraken, geen profeten, zoals Juda en Jeruzalem, en toch: *Wie van hen heeft alzulks gehoord?* Toen de Ninevieten zo gewaarschuwd werden, bekeerden zij zich van hun boze weg. Sommigen, die tot de slechtste mensen behoren, zullen, als men ze hun fouten vertelt, vooral als ze er voor gaan boeten, ten minste verbetering beloven, en zeggen, dat zij zullen pogen anders te worden. "Maar de jonkvrouwe Israëls verzet zich tegen de gedachte aan berouw, is besloten weerspannig te blijven, wat ook haar geweten en de Voorzienigheid er tegen zeggen, en doet aldus een afschuwelijke zaak". Zij moest zichzelf kuis en onbevlekt bewaren voor God,

die haar aan zichzelf gehuwd had, maar zij heeft zich van Hem vervreemd en weigert tot Hem terug te keren. "Het is een zaak, afschuwelijk genoeg, om iemand te doen sidderen bij de gedachte er aan, dat zij die hun toestand treurig hebben gemaakt door te zondigen, die wanhopig zouden maken door te weigeren zich te bekeren". Opzettelijke onboetvaardigheid is de grofste zelfmoord, en dat is "een afschuwelijke zaak, de gedachte daaraan moeten wij verafschuwen."

V. Hij toont hun dwaasheid in twee opzichten:

1. In de aard van de zonde zelf, waaraan zij schuldig waren. Zij verlieten God voor afgoden wat het afschuwelijkst mogelijke was, want zij bedrogen zichzelf op een uiterst gevaarlijke wijze, vers 14,15 "Zal een dorstig reiziger de sneeuw verlaten, die gesmolten van de bergen van Libanon afvloeit, en dat om een steenrots des velde?" Zal hij deze verlaten, voorbij gaan, en zich beter menen te helpen met water uit een modderpoel? "Zullen ook de vreemde, koude, vlietende wateren verlaten worden in de hitte des zomers?" Neen, als men van hitte en droogte versmacht, en koele verfrissende stromen ontdekt, zal men er gebruik van maken en ze niet de rug toekeren. In de kanttekening staat: "Zal een man, die langs de weg reist mijn velden verlaten, die vlak en effen zijn, voor een steenrots, die ruw en hard is, of voor de sneeuw van de Libanon, die tot hopen opgewaaid, de weg onbegaanbaar maakt? Of zullen de vlietende wateren verlaten worden voor de vreemde, koude wateren?" Neen, in deze opzichten weten de mensen wel, wanneer ze goed af zijn en blijven daar bij, zij nemen het onzekere niet voor het zekere. *Nochtans heeft Mijn volk Mij vergeten,* vers 15, zij *hebben een fontein van levend water* verlaten *voor gebroken bakken. Zij roken van de ijdelheid,* dat is afgoden, die even ijdel zijn als zij zelf, die niet zijn, wat zij moeten voorstellen, noch kunnen doen, wat van hen verwacht wordt. Zij hadden niet het gewone verstand van reizigers, maar ook hun leiders deden hen dwalen, en zij waren er tevreden mee, misleid te worden.

a. Zij verlieten de oude paden, die aangewezen waren door de goddelijke wet, waarin al de heiligen gewandeld hadden, die daarom de goede weg is naar het doel hunner reis, een veilige weg en daar er vele voetsporen stonden, gemakkelijk te vinden en gemakkelijk te bewandelen. Maar als hun geraden werd, de goeden oude weg te houden, zeiden zij beslist, dat zij niet wilden, Hoofdst.6:16.

b. "Zij verkozen zijpaden, zij wandelden op een weg die niet opgehoogd is, ziet op de hoofdweg, de koninklijke weg, waarlangs zij veilig konden reizen, en die hen zeker aan hun doel zou brengen, maar op een vuile weg, een ruwe weg, een weg, waarop zij wel moesten struikelen, zodanig was de weg van de afgoderij (zodanig is de weg van alle ongerechtigheid-het is een valse weg, een weg vol van struikelblokken), en toch verkozen zij deze weg zelf te bewandelen en anderen die te wijzen".

2. In de boze gevolgen daarvan. Hoewel de zaak op zichzelf slecht was, zouden ze er enige verontschuldiging voor hebben, als ze er zich wat goeds van konden beloven. Maar de onmiddellijke strekking ervan, was, om "hun land woest te maken," en bij gevolg, hen zelf ellendig (want dat moeten de inwoners noodzakelijkerwijs zijn, als hun land verwoest is) en beide hen zelf en hun land tot "eeuwige aanfluitingen." Die ruimschoots waarschuwingen hebben gehad, en er zich niet aan storen, verdienen een aanfluiting te zijn. Al wie daar voorbijgaat, zal zijn opmerkingen over hen maken, en "zal zich ontzetten, en met zijn hoofd schudden, sommigen met verwondering, anderen met medelijden, weer anderen juichende over de verwoesting van een land, dat de heerlijkheid van alle landen was". Zij zullen het hoofd

schudden ter bespotting, en hun de dwaasheid verwijten, van hun verzaken van God en plicht, en dat ze zo zichzelf de ellende op de hals hebben gehaald. Die tegen God opstaan, zullen rechtvaardiglijk tot verachting zijn van allen om hen heen, en daar zij de Heere hebben verworpen, zullen zij zelf verworpen worden. Als dan hun land verwoest is, wordt als vervolg op de verwoesting, gedreigd, vers 17 :*Als een oostenwind zal Ik ze verstrooien* die hevig en geweldig is, daardoor zullen zij voor het aangezicht des vijands heen en weer gedreven worden, en geen uitweg vinden om te ontsnappen. Zij zullen niet alleen vlieden voor de vijand (het was mogelijk om dat te doen in een geregelde terugtocht), maar zij zullen verstrooid worden, sommigen hierheen en anderen daarheen. Wat hun ellende voltooit is: "Ik zal hun de nek en niet het aangezicht laten zien ten dage huns verderfs." Onze rampen zijn gemakkelijk te dragen, als God ons Zijn aangezicht zien laat en ons bestraalt, terwijl wij er onder gebukt gaan, als Hij ons steunt en Zijn gunst schenkt, maar als Hij ons de rug toekeert, als Hij Zijn misnoegen toont, als Hij doof is voor onze gebeden en ons Zijn hulp weigert als Hij ons verzaakt, en ons aan onszelf overlaat, en zich van ons verwijdert, zijn wij teniet gedaan. "Als Hij het aangezicht verbergt, wie zal Hem dan aanschouwen?" Job 34:29. Hierin zou God met hen handelen, zoals zij met Hem gehandeld hadden, Hoofdstuk 2:27. "Zij keren mij de nek toe en niet het aangezicht." Het is rechtvaardig van God, dat Hij zich vreemd houdt ten dage hunner ellende, tegenover hen, die ten dage van hun voorspoed zich ruw en ongevoelig voor hun plicht hebben getoond tegenover Hem. Dit zal zijn volkomen vervulling hebben ten dage dat God tot hen, die, schoon vroom met de mond, toch werkers van de ongerechtigheid waren zeggen zal: "Gaat weg van mij, Ik ken u niet, ja, Ik heb u nooit gekend."

Jeremia 18:18-23

De profeet brengt hier, als soms tevoren, zijn eigen zaken ter sprake, maar zeer tot onze onderwijzing.

I. Ziehier wat de gewone manieren van vervolgers zijn. Wij kunnen dat zien aan Jeremia's vijanden in vers 18.

1. Zij staken de hoofden bijeen om te beraadslagen, wat zij tegen hem zouden doen om beide, zich op hem te wreken om wat hij gezegd had, en zijn mond te stoppen voor de toekomst. "Zij zeiden: Komt aan, laat ons gedachten tegen Jeremia denken." De vijanden van Gods volk en dienaren zijn vaak zeer sluw, en verbinden zich om hun kwaad te doen. Wat zij niet afzonderlijk kunnen doen ten nadele van de godsdienst, dat trachten zij in overleg met elkaar te doen. De goddeloze bedenkt listige aanslagen tegen de rechtvaardige. Kajafas, en de overpriesters en ouderlingen deden aldus tegen onze gezegende Zaligmaker zelf. De tegenstand, die de poorten van de hel aan het koninkrijk van de hemelen bieden, wordt met heel wat gevloekt overleg geleid. God had gezegd, vers 11 :"Ik denk tegen ulieden een gedachte, " en nu, alsof zij besloten waren hetzelfde te doen als Hij, en de oneindige Wijsheid te overtreffen, besluiten zij "gedachten te denken tegen Gods profeet, niet alleen tegen zijn persoon, maar ook tegen het woord, dat hij hun overgebracht heeft, 't geen zij door sluw beleid meenden teniet te doen". Hoe wonderbaarlijk is de dwaasheid van hen, die Gods raad hopen te schande te maken!

2. Hiertoe wendden zij grote ijver voor ten dienste van de kerk, welke, waar zij voorgaven, in gevaar verkeerde, als Jeremia toegelaten werd te blijven preken, zoals hij deed. "Komt", zeiden zij, maten wij hem tot zwijgen brengen en verpletteren "want de wet zal niet vergaan van de priester, de wet van de waarheid was in zijn mond," Maleachi 3:6, en daar zullen wij naar zoeken, de handhaving van de inzettingen, naar de wet, is in hun handen, en noch het een noch het ander zal hun ontrukt worden. "De raad zal niet vergaan van de wijze, het bestuur van de staatszaken zal altijd zijn bij de geheimen raad en de ministers van staat, aan wie het toekomt, ook zal het woord niet vergaan van de profeet" zij bedoelden de profeten van hun eigen keus, die hun aangename dingen profeteerden en hen vleiden met gezichten van vrede. Twee dingen gaven zij te kennen:

a. Dat Jeremia geen ware profeet kon zijn, maar dat hij zich het profeet-zijn aangematigd had, omdat hij niet gemachtigd was door de priesters en met de andere profeten niet samenstemde, wiens gezag daarom veracht zal worden als men hem voort laat gaan. Als Jeremia als een orakel beschouwd moet worden dan vaarwel de reputatie van onze priesters, onze wijzen, en onze profeten, maar die moet toch geschraagd worden, wat voldoende reden is om hem te verdekken."

b. Dat de inhoud van zijn profetieën niet van God kan zijn, omdat hij soms betrekking had op de profeten en de priesters, hij had hen beschuldigd de belhamels te zijn van al het kwaad, Hoofdstuk 5:31, en het volk te bedriegen, Hoofdstuk 14:14, hij had voorspeld, "dat hun hart zou vergaan, en ontzet zou zijn, Hoofdstuk 4:9, dat de wijzen beschaamd, Hoofdstuk 8:9, 10, dat de priesters en profeten met dronkenschap opgevuld zouden zijn", Hoofdstuk 13:13. Meer dan iets anders wekte dit hun gal op. Zich verlatende op de belofte van Gods tegenwoordigheid bij hun priesters en profeten, konden zij niet geloven, dat Hij hen ooit zou verlaten. De leidslieden van de kerk moesten noodzakelijk onfeilbaar zijn, en wie daarom

voorspelde, dat zij tot dwaasheid zouden worden, moest als valse profeet veroordeeld worden. Aldus zijn onder de vlag van ijver voor de kerk, haar beste vrienden verslagen.

3. Zij kwamen overeen te doen al wat zij konden om zijn goeden naam te bezwalken. "Komt aan, en laat ons hem slaan met de tong, hem in een slechten reuk brengen, zijn karakter in discrediet brengen, hem aan sommigen voorstellen als verachtelijk en als iemand, die vermeden moet worden, aan anderen als gevaarlijk en als iemand, die vervolgd moet worden, aan allen als hatelijk en onverdraaglijk." Dat was hun gedachte, "fortiter calumniari, oliquid adhaerebit- hem met de vurigste laster te overladen in de hoop, dat iets ervan hem zou aankleven," hem in een berenhuid te kleden, bij wijze van lokaas. Zij, die dit plan maakten waren waarschijnlijk mannen van naam, wier laster niet weinig betekende, wier voorstellingen, hoe vals ook, beide door vorsten en volk zou geloofd worden, zodat hij gevaar liep voor ‘t gerecht van de ene en door de woede van de andere. De gesel van zulke tongen geeft niet alleen pijnlijke striemen, maar ook diepe wonden, zodat het een grote genade is "er voor verborgen te wezen," Job 5:21.

4. Om anderen een voorbeeld te geven, besloten zij, zelf niet te letten op iets, dat hij zei, al scheen het nog zo gewichtig en bevestigd als een boodschap van God: "Laat ons niet luisteren naar enige van zijn woorden, want, waar of onwaar, zij zullen ze beschouwen als zijn woorden, en niet als die van God". Wat is er te beginnen met hen, die het woord van God horen, vastbesloten er niet naar te luisteren en het niet te geloven? Ja,

5. Om hem definitief tot zwijgen te brengen besluiten zij zijn dood te zijn, vers 23. *Gij weet* al *hun* raad *tegen mij ten dode*. Zij maken jacht op zijn kostbaar leven, het laaghartig karakter van Jeruzalem is langen tijd geweest: Gij, die velen van *de profeten doodt*, en ze allen hebt willen doden.

II. Ziehier, wat de gemeenschappelijke toevlucht is voor alle vervolgden. Wij kunnen het zien in de weg, die Jeremia insloeg, toen hij deze harde behandeling ondervond. Hij wendde zich tot God met gebed en verlichtte zichzelf op die wijze.

1. Hij droeg zichzelf en zijn zaak op aan God, vers 19. Zij wilden niet luisteren naar een van zijn woorden, wilden zijn klachten niet horen en geen kennis nemen van zijn grieven, maar, zegt hij, Heere, luister naar mij. Het is een troost voor trouwe dienaren, dat, als de mensen niet willen luisteren naar hun prediking, God niet wil luisteren naar hun gebed. Hij beroept zich op God als op een onpartijdig rechter, die beide partijen wil horen, zoals ieder rechter behoort te doen. Luister niet alleen naar mij, "maar hoor ook naar de stemme mijner twisters, hoor, wat zij tegen mij en voor zichzelf hebben te zeggen, en maak het dan duidelijk, dat Gij op de troon zit, o Rechter van de gerechtigheid." Hoor de stem mijner twisters, wat zijn ze luidruchtig en druk, hoe vals en boosaardig is alles, wat zij zeggen, en, "dat zij uit hun mond geoordeeld worden, dat hun tong ze doe aanstoten tegen zichzelf."

2. Hij klaagt over hun lage ondankbaarheid jegens hem, vers 20 :*Zal dan kwaad voorgoed vergolden* worden, en zal het ongestraft blijven? Zult Gij mij geen goed voor dat kwaad vergelden? 2 Samuel 16:12. Goed voor goed te vergelden is menselijk, kwaad voor kwaad is dierlijk, goed voor kwaad is christelijk, maar kwaad voor goed is duivels, het is zo iets ongerijmds en zo goddeloos, dat wij niet anders kunnen denken, dan dat God het wreken zal. Zie hoe groot het kwaad was, dat zij tegen hem deden: "Zij hebben mijn ziel een kuil gegraven, " zij bedoelden zijn leven te nemen (met minder waren zij niet te voldoen), en dat niet op een

grootmoedige wijze, door een openlijken aanval, waartegen hij gelegenheid kon hebben zich te verdedigen, maar op een lage, lafhartige, heimelijke manier, zij groeven putten voor hem, waartegen hij zich niet hoeden kon. Maar zie, hoeveel goeds hij voor hen gedaan had: "Gedenk, dat ik voor Uw aangezicht gestaan heb, om goed voor hen te spreken, " hij was hun bemiddelaar bij God geweest, had zijn invloed in de hemel te hun bate gebruikt, wat de grootste vriendelijkheid was, die zij van iemand van zijn karakter konden verwachten. "Hij is een profeet en hij zal voor u bidden," Genesis 20:7. Mozes deed dat dikwijls voor Israël, en toch twistten zij met hem en spraken er soms van hem te stenigen. Hij was zo vriendelijk voor hen als zij in dreigend gevaar van vernietiging waren en zijn tussenkomst het meest nodig hadden. Zij hadden zelf Gods toorn tegen hen uitgedaagd, en die stond op het punt over hen los te barsten, maar hij stond in de bres (zoals Mozes, Psalm 106:2) en keerde Zijn grimmigheid af.

a. Dat was zeer laag van hen. Noem iemand ondankbaar en gij kunt hem niet slechter noemen. Maar het was niet vreemd, dat zij, die hun God vergeten hadden, hun beste vrienden niet kenden.

b. Het was zeer smartelijk voor hem, zoals het voor David was, Psalm 35:13, 109:4. "Voor mijn liefde staan zij mij tegen." Zo onoprecht handelen zondaars met de grote Middelaar, daar zij Hem opnieuw kruisigen, en tegen Hem getuigen op aarde, terwijl Zijn bloed voor hen getuigt in de hemel, Johannes 10:32. Maar

c. het was een troost voor de profeet, dat, terwijl zij zo vol wrevel tegen hem waren, hij het getuigenis van zijn geweten voor zich had, dat hij zijn plicht aan hem gedaan had, en dat zal ook onze verheuging zijn in zo’n dag des kwaads. "Bloedgierige lieden haten de vrome maar de oprechten zoeken zijn ziel", Spreuken 29:10.

3. Hij smeekt Gods oordelen over hen af niet uit wraakzuchtige neigingen, maar in profetische verontwaardiging over hun afschuwelijke goddeloosheid. vers 21-23. Hij bidt

a: Dat hun gezinnen van honger mogen sterven: "Geef hun zonen de honger over, de honger, op het land door gebrek aan regen, in de stad door de strenge belegering. De ongerechtigheid van de vaderen moge aldus aan de kinderen gewroken worden."

b. Dat zij mogen afgesneden worden "door het geweld des zwaards, ‘t welk, wat het ook was in ‘s vijands hand, in Gods hand, een zwaard van de gerechtigheid zou zijn: Doe ze wegvloeien (zo staat er) door het geweld des zwaards, Iaat hun bloed overvloedig vergoten worden als water, laat hun vrouwen van kinderen beroofd en weduwen worden, laat hun mannen door de dood omgebracht worden (sommigen menen, dat de profeet pestilentie bedoelt), Iaat hun jongelingen die de kracht van dit en de hoop van het volgend geslacht zijn, met het zwaard geslagen worden in de strijd."

c. Mogen de verschrikkingen en de verwoestingen van de oorlog hen plotseling en bij verrassing aangrijpen, opdat hun straf aldus moge beantwoorden aan hun zonde, vers 22 :Laat *er een geschrei uit hun huizen gehoord worden,* luide kreten, *wanneer Gij haastelijk een bende* Chaldeën *over hen zult brengen,* om hen te grijpen en al wat zij hebben, om hen gevangen en hun goederen een prooi te maken, want dat wilden zij aan Jeremia doen, zij dachten hem in eens te verderven, voor hij er erg in had: "Zij hebben een kuil voor mij gegraven, als voor een wild dier, en strikken voor mij verborgen, als voor een vraatzuchtige

schadelijke vogel". Die anderen denken te verstrikken, zullen rechtvaardiglijk, te kwader ure, zelf in de strik vallen.

d. Dat het hun vergaan mocht, zoals zij door hun zonde verdiend hadden, die niet te verontschuldigen was: "Maak geen verzoening over hun ongerechtigheid, en delg hun zonde niet uit van voor Uw aangezicht, dat is: laat hen de rechtvaardige straf er voor niet ontsnappen, laat ze gebukt gaan onder al de ellenden van hen, wier zonden niet vergeven zijn."

e. Dat Gods wraak tegen hen hun ondergang zijn moge: "laat ze neergeveld worden voor Uw aangezicht." Dit betekent, dat zij vervolgd worden door de rechtvaardigheid, dat zij die poogden te ontsnappen, maar tevergeefs, men zal ze doen struikelen op hun vlucht, en eenmaal gevallen, zullen zij zeker achterhaald worden. En dan, Heere, "ten tijde van Uw toorn, doe hun (hij zegt niet wat hij wilde, dat hun gedaan zou worden, maar) doe hun, naar het recht is bij U, zoals gij gewoon zijt te doen aan hen, op wie gij toornig zijt-handel alzo met hen". Nu is dit niet geschreven voor ons tot navolging. Jeremia was een profeet en onder de invloed van de geest van de profetie, en bij het vooruitzicht van het verderf, dat met zekerheid voor zijn vervolgers in aantocht was, mocht hij gebeden opzenden, die wij niet mogen bidden en als wij met dit voorbeeld ons menen te rechtvaardigen, wanneer wij zodanige dingen afsmeken, dan "weten wij niet van hoedanigen geest wij zijn, onze Meester heeft ons door Zijn voorschrift en voorbeeld geleerd, te zegenen, die ons vervloeken en te bidden voor hen, die ons geweld aandoen". Toch is het geschreven voor onze onderwijzing en is van nut om ons te leren.

a. Dat zij, die de gunst verbeurd hebben, dat Gods profeten voor hen bidden, naar recht mogen verwachten, dat die gebeden tegen hen zullen zijn.

b. Laat vervolging een zonde is, die de maat van de ongerechtigheid van een volk zeer snel vol maakt, en een zekerder en smartelijker verwoesting over hen brengen zal dan iets anders.

c. Die niet gewonnen willen worden door Gods vriendelijkheid en die van Zijn profeten, zullen ten laatste zeker het rechtvaardige misnoegen gevoelen van beide.

HOOFDSTUK 19

1 Zo zegt de HEERE: Ga henen en koop een pottenbakkerskruik, en neem tot u van de oudsten des volks, en van de oudsten der priesteren.
2 En ga uit naar het dal des zoons van Hinnom, dat voor de deur der Zonnepoort is, en roep aldaar uit de woorden, die Ik tot u spreken zal;
3 En zeg: Hoort des HEEREN woord, gij koningen van Juda en inwoners van Jeruzalem! Alzo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Ziet, Ik zal een kwaad brengen over deze plaats, van hetwelk een ieder, die het hoort, zijn oren klinken zullen;
4 Omdat zij Mij verlaten, en deze plaats vervreemd, en anderen goden daarin gerookt hebben die zij niet gekend hebben, zij, noch hun vaders, noch de koningen van Juda; en hebben deze plaats vervuld met bloed der onschuldigen.
5 Want zij hebben de hoogten van Baal gebouwd, om hun zonen met vuur te verbranden, aan Baal tot brandofferen; hetwelk Ik niet geboden, noch gesproken heb, noch in Mijn hart is opgekomen?
6 Daarom, ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat deze plaats niet meer zal genoemd worden het Tofeth, of dal des zoons van Hinnom, maar Moorddal.
7 Want Ik zal den raad van Juda en Jeruzalem in deze plaats verijdelen, en zal hen voor het aangezicht hunner vijanden doen vallen door het zwaard, en door de hand dergenen, die hun ziel zoeken; en Ik zal hun dode lichamen het gevogelte des hemels en het gedierte der aarde tot spijze geven.
8 En Ik zal deze stad zetten tot een ontzetting en tot een aanfluiting; al wie voorbij haar gaat, zal zich ontzetten en fluiten over al haar plagen.
9 En Ik zal hunlieden het vlees hunner zonen en het vlees hunner dochteren doen eten, en zij zullen eten, een iegelijk het vlees zijns naasten, in de belegering en in de benauwing, waarmede hen hun vijanden, en die hun ziel zoeken, benauwen zullen.
10 Dan zult gij de kruik verbreken voor de ogen der mannen, die met u gegaan zijn;
11 En gij zult tot hen zeggen: Zo zegt de HEERE der heirscharen: Alzo zal Ik dit volk en deze stad verbreken, gelijk als men een pottenbakkersvat verbreekt, dat niet weder geheeld kan worden; en zij zullen hen in Tofeth begraven, omdat er geen andere plaats zal zijn om te begraven.
12 Zo zal Ik deze plaats doen, spreekt de HEERE, en haar inwoners; en dat om deze stad te stellen als een Tofeth.
13 En de huizen van Jeruzalem en de huizen der koningen van Juda zullen, gelijk alle plaatsen van Tofeth, onrein worden, met al de huizen, op welker daken zij aan al het heir des hemels gerookt en aan vreemde goden drankofferen geofferd hebben.
14 Toen nu Jeremia van Tofeth kwam, waarhenen hem de HEERE gezonden had, om te profeteren, stond hij in het voorhof van des HEEREN huis, en zeide tot al het volk:
15 Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Ziet, Ik zal over deze stad, en over al haar steden, al het kwaad brengen, dat Ik over haar gesproken heb; omdat zij hun nek verhard hebben, om Mijn woorden niet te horen.

Dit hoofdstuk handelt over dezelfde droevige zaak als het vorige: de naderende ondergang van Juda en Jeruzalem, om hun zonden. Jeremia had dit dikwijls voorspeld, nu ontvangt hij bijzondere opdracht, zijn profetie te herhalen.

I. Hij moet hun hun zonden ordelijk voor ogen stellen, gelijk hu reeds dikwijls had gedaan, vooral hun afgoderij, vers 4, 5.

II. Hij moet de bijzondere oordelen beschrijven, die nu al spoedig, om hun zonden, over hen komen zouden, vers 6-9.

III. Hu moet dit doen in het dal van Tofeth, met grote plechtigheid en om bijzondere redenen, vers 2,3.

IV. Hij moet een aantal oudsten oproepen om daarvan getuigen te zijn, vers 1.

V. Hij moet dit bevestigen en trachten het zijn hoorders op het hart te binden, namelijk door een teken, het breken van een andere kruik, wat aantonen moest hoe zij, gelijk die pottenbakkerskruik, in stukken gebroken zullen worden, vers 10-13.

Vl. Wanneer hij zulks in het dal van Tofeth gedaan had, moest hij zulks in de tempelhof bevestigen, vers 14-15. Zo werden alle mogelijke middelen beproefd om dit domme zinneloze volk te doen ontwaken tot boete, opdat hun ondergang mocht verhoed worden, maar alles tevergeefs.

Jeremia 19:1-9

De verdorvenheid des mensen had het nodig gemaakt, "dat gebod op gebod, regel op regel gegeven werd (zo onbekwaam zijn wij om goddelijke dingen op te nemen en zo gereed ze te laten slippen), opdat de onbekeerlijken geen uitvlucht zouden hebben". Om deze reden wordt de profeet gezonden met dezelfde boodschap, die hij reeds zo vaak had gebracht, maar ditmaal onder omstandigheden, die de aandacht in hoger mate mochten boeien. Iets waarop predikers moeten letten omdat een overigens onbeduidende omstandigheid soms een groot voordeel geeft, en wie zielen wil vangen, moet wijs zijn.

I. Hij moet van de oudsten en voornaamsten nemen, mannen, die in kerk en staat vooraan staan, om hoorders en getuigen te zijn van wat hij gaat zeggen, "de oudsten des volks en de oudsten van de priesters, opdat die als getrouwe getuigen zouden kunnen spreken," Jesaja 8:2. Het is vreemd, dat die grote mannen achter de arme profeet aankomen en zijn oproeping om mee de stad uit te gaan gehoorzamen, terwijl zij niet weten, waarheen de profeet hun zal leiden noch waarom hij ze meeneemt. Maar, ofschoon de oudsten in het algemeen hem niet genegen waren, is het mogelijk, dat sommigen hem voor een profeet des Heeren hielden en dus zijn hemelse zending eerbiedigden. Let hierop: wie in de maatschappij een hoge plaats inneemt, heeft gelegenheid God te eren door getrouw de bediening des Woords en andere plechtigheden bij te wonen. Zij moeten dat voor zichzelf een eer achten en geen vernedering, zelfs al zijn de gelegenheden eenvoudig en gering. Zeker is de grootste mens kleiner dan de minste van Gods ordinantiën.

II. Hij moet gaan "naar het dal des zoons van Hinnom en daar zijn boodschap overbrengen, want des Heeren woord is aan geen plaats gebonden, dat kan evengoed in de poort des tempels als in het dal van Tofeth gepredikt worden". Christus heeft op een berg en op een schip gepredikt. Dit dal lag ten dele ten zuiden van Jeruzalem, des profeten weg daarheen was door "de deur van de Zonnepoort," in het oosten, vers 2, zo genoemd omdat aan die zijde de zon opging, anderen verstaan daaronder de Pottenbakkerspoort, gelegen tegen het zuiden. De prediking moet geschieden in het dal des zoons van Hinnom.

1. Omdat dat dal getuige was geweest van de laagste afgoderij, het offeren van kinderen aan Moloch, een vreselijke goddeloosheid, zodat het gezicht van de plaats bij Jeremia’s prediking daaraan mocht herinneren.

2. Omdat daar de grootste ramp het volk treffen zou, daar zou de grootste slachting plaats grijpen. Daar het als het ware de vuilnisbelt van de stad was, kon die aanblik doen vooruitzien, hoe ellendig het Jeruzalem gaan zou, als het het dal van Tofeth gelijk gemaakt werd. God gebiedt de profeet daarheen te gaan en "uit te roepen de woorden, die God tot hem spreken zou". Het blijkt dus (zoals Gataker opmerkt) dat God menigmaal zijn profeten niet mededeelde wat zij te zeggen hadden, alvorens zij op de plaats waren en de tijd gekomen was, dat zij spreken zouden.

III. Hij moest een algemene aankondiging doen van de algemene verwoesting, die binnenkort over Juda en Jeruzalem zou komen, vers 3. Hij moest, gelijk zij, die een proclamatie uitvaardigen, beginnen met een *hoort: Hoort des Heeren woord,* of schoon het een geducht woord is, want gij moogt dankbaar zijn dat het dat is. Beide heersers en onderdanen moeten ernaar luisteren, zo niet, dan is het hun schade. *De koningen van Juda,* koningen en koningszonen, prinsen en raadslieden, moeten luisteren naar de Koning van de koningen, want

hoe hoog ze ook zijn, Hij is verre boven hen. Ook *de inwoners van Jeruzalem* moeten luisteren naar hetgeen God huri te zeggen heeft. Beide vorst en volk hebben deel aan de nationale schuld en moeten zich samen verootmoedigen, tenzij ze willen delen in de rationale verwoesting. Laat hen allen weten, "dat de Heere van de heirscharen in staat is, Zijn bedreiging te volvoeren, ofschoon Hij de God Israëls is, ja, omdat Hij dat is, zal Hij in de eerste plaats hun ongerechtigheden bezoeken, Amos 3:2. Hij zal een kwaad brengen over deze plaats, over Juda en Jeruzalem, zo verrassend, zo vreselijk, dat een ieder, die het hoort, zijn oren klinken zullen." Op een iegelijk, die de profetie van deze ellende, de mededeling en voorstelling ervan, hoort, zal dat zulk een verschrikkelijke indruk maken, dat het geluid nog lang in zijn oren zal naklinken en hij het niet kwijt kan raken. Zo wordt de straf over Eli's huis beschreven, 1 Samuel 3:11, en over Jeruzalem, 2 Koningen 21:12.

IV. Hij moet hun klaar voor ogen stellen, welke hun zonden waren, waarover God met hen twist, vers 4, 5. Zij worden beschuldigd van afval van God, "zij hebben Mij verlaten." En van misbruik van de voorrechten van de zichtbare kelk, waarmee zij begiftigd waren. "Zij hebben deze plaats vervreemd. Jeruzalem (de heilige stad), de tempel (het heilige huis des Heeren), die de ere Gods dienen moesten en Zijn koninkrijk onder de mensen onderhouden, hadden zij vervreemd van dit doel en (gelijk sommigen vertalen) ergerlijk misbruikt". Met hun goddeloosheid hadden zij beide zo verontreinigd, dat God beide losliet en aan de verwoesting prijs gaf. Hij beschuldigt hen, dat zij valse goden liefhebben en aanbidden, "die noch zij noch hun vaders gekend hadden, die nooit door enig vertoon van macht of goedheid recht op zulk vertrouwen en zodanige achting verworven hadden, terwijl God, die zij verlieten, hun en hun vaderen, overvloedig Zijn macht en goedheid had bewezen". Toch stelden zij die vreemde goden boven hun God. 't Was als eerden zij die vreemde goden, belust op verandering en nieuwigheid, te meer naarmate zij minder betekenden en als volgden zij in hun godsdienst evenzeer hun grillen als in andere dingen. Zij worden voorts beschuldigd van moord, opzettelijken moord, uit kwaadwilligheid: "Zij hebben deze plaats vervuld met het bloed van de onschuldigen. Het was Manasse's zonde, 2 Koningen 24:4, die de Heere niet wilde vergeven". Ja, alsof afgoderij en doodslag, afzonderlijk begaan, niet erg genoeg waren en God en mens niet genoeg beledigden, hebben zij die zonden verbonden tot een ingewikkelde misdaad, als zij hun kinderen door het vuur aan Baäl offerden, vers 5, hetwelk de onbeschaamdste verkrachting was van beide natuurlijke en geopenbaarde godsdienst, die ooit door mensen bedreven is, en waardoor ze openlijk verklaarden, dat zij hun nieuwe goden meer liefhadden dan zij ooit de ware God hadden bemind. En toch waren die zulke harde meesters, dat ze mensenoffers eisten (onmenselijke offers zou ik ze eer noemen), die de Heere God, wiens alle leven en alle ziel is, nooit van Zijn dienaren had gevorderd, "Hij had hun zulks niet geboden, noch was het in zijn hart opgekomen, Hoofdstuk 7:31.

V. Hij moest trachten hun een denkbeeld te geven van de omvang van de verwoesting, die over hen komen zou. Hij moet hun zeggen (gelijk hij tevoren had gedaan, Hoofdstuk 7:3, dat "het dal des zoons van Hinnom een nieuwe naam zal krijgen, namelijk Moorddal," vers 6, want, vers 7, menigten zullen daar "vallen door het zwaard, wanneer zij een uitval tegen de belegeraars wagen of teruggeworpen worden en beproeven te ontsnappen en gegrepen worden". "Zij zullen vallen voor het aangezicht hunner vijanden, die niet slechts zullen trachten zich meester te maken van hun huizen en bezittingen, maar zo'n haat tegen hen koesteren, dat zij ook neer hun leven zullen staan". Zij dorsten naar bloed, en, wanneer de slachtoffers gevallen zijn, zullen zij zelfs geen begrafenis toestaan: "hun dode lichamen zullen aan het gevogelte des hemels en het gedierte van de aarde tot spijze gegeven worden." Wat een plaats van de ellende zal het dal van Tofeth dan zijn! En aangaande hen, die in de stad blijven en zich

niet aan de belegeraars overgeven, die zullen omkomen door gebrek aan voedsel, wanneer zij eerst "het vlees hunner zonen en dochteren en liefste vrienden zullen gegeten hebben, door de benauwing, waarmee hun vijanden hen benauwen zullen," vers 9. Dit was in de wet gedreigd als een voorbeeld, tot welke uiterste de oordelen Gods hen brengen zouden, Leviticus 26:29, Deuteronomium 28:43, en gebracht hebben, Klaagliederen 4:10. "En eindelijk, de gehele stad zou verwoest worden, de huizen in de as gelegd, de inwoners gedood of gevangengenomen, geen toevluchtsoord zou overblijven, overal zou men ellende en afschuwelijke dingen zien, zo dat ieder die voorbij haar ging, zich ontzetten zou," vers 8, gelijk tevoren betuigd was, Hoofdstuk 18:16. De plaats, wier heiligheid haar een "vreugde van de gehele aarde had gemaakt, zou een aanfluiting en schande van de gehele aarde worden."

Vl. Hij moest hen verzekeren, dat al hun pogen om die verwoesting te voorkomen of te verhinderen, zolang zij onboetvaardigen onbekeerlijk bleven, vruchteloos en ijdel zouden blijken, vers 7. *Ik zal de raad van Juda n Jeruzalem in deze plaats verijdelen* (den raad van vorsten en rijksgroten, in het koninkrijk paleis, dat ten zuiden van de stad lag, niet ver van de plaats, waar de profeet nu stond. Zie, daar is geen ontvluchten aan Gods rechtvaardigheid dan door te vluchten naar Zijn barmhartigheid en genade. Zij, die weigeren naar Gods raad te luisteren, door zich te vernederen onder Zijn machtige hand, zullen ervaren, dat God hun raad verijdelt en in hun plannen blaast, die zij meenden, dat zij wel overdacht en verzekerd waren. "Er is geen raad noch sterkte tegen de HEERE."

Jeremia 19:10-15

De boodschap van vergelding, in de vorige verzen aangekondigd, wordt hier versterkt, om ingang te doen vinden, op dubbele wijze:

I. Door een zichtbaar teken. De profeet moet een aarden kruik, vers 1, nemen, en toen hij zijn boodschap had overgebracht, moest hij de kruik in stukken breken, vers 10, en dezelfden die de rede hadden gehoord, moesten nu ook het teken zien. Hij had, in het vorige hoofdstuk, het volk met pottenbakkersklei vergeleken, die gemakkelijk gekneed kon worden. Maar sommigen konden zeggen: Het is met ons gedaan, wij hebben te lang ons verhard. En al zij dat zo, zegt de profeet, de pottenbakkerskruik wordt in de hand van een man even spoedig gebroken als de kruik misvormd, wanneer ze in de hand des bakkers is. Alleen is het veel erger, dat de gedroogde en geharde kruik, wanneer die gebroken is, niet weer kan geheeld worden, terwijl de kruik in des bakkers hand, hoewel verkeerd gekneed, nog kan goedgemaakt worden. Misschien zal wat ze zien, meer indruk maken dan wat zij alleen horen bespreken, dat is de bedoeling van de sacramenten en het symbolisch onderwijs van de oude dag. In de verklaring van dit teken meest hij de tevoren uitgesproken beschuldiging herhalen, met een herinnering aan de plaats, waar ze was genoemd, namelijk het dal van Tofeth.

1. Gelijk de kruik gemakkelijk, onweerstaanbaar en onherstelbaar gebroken werd, zo zei *Juda en Jeruzalem* door de Chaldeeuwse heirscharen gebroken worden, vers 11. Zij steunden zeer op de kracht van hun gestel en de onwankelbaarheid van hun moed, die zij zo gehard achtten als een koperen vat, maar de profeet toont hun aan, dat door dat alles een hardheid was ontstaan als die van een harde kruik, die bros en spoediger gebroken wordt dan een minder harde. Al waren zij vaten ter ere, toch waren zij vaten van klei, en zo moesten zij beseffen, dat zij God en zichzelf onteerd hebben en niet aan het doel beantwoord, waartoe zij geschapen waren. God zelf is het die hen had gemaakt en hen nu aan het verderf overlevert. "Ik zal dit volk en deze stad verbreken in stukken breken als een pottenbakkerskruik, het vonnis van de heidenen", Psalm 2:9, Openbaring 2:27 maar nu Jeruzalems vonnis, Jesaja 30:14. "Een pottenbakkerskruik, eens gebroken, kan niet weer geheeld worden." De verwoesting van Jeruzalem zal een algehele verwoesting zijn, geen hand kan ze herstellen dan die ze gebroken heeft.

2. Dit werd in Tofeth gedaan, om tweeërlei te beduiden:

a. Dat Tofeth de verslagenen zou ontvangen: "Zij zullen ze in Tofeth begraven, omdat er geen andere plaats zal zijn om te begraven". Als er een andere plaats geweest ware, zouden zij ze daar begraven, en niet op een plaats, waar het vuil van de stad heengevoerd werd. Ook werd wel gelezen: "Zij zullen ze in Tofeth begraven, totdat er geen plaats meer zal zijn om te begraven. Men zal als twisten om een plek voor de doden, slechts een enge plaats zal gelaten worden voor degenen, die bij hun leven huis aan huis, en akker aan akker trokken." "Degenen, die wensten alleen geplaatst te worden in het midden van de aarde, toeft zij boven de grond verkeerden, en anderen op een afstand hielden, zullen met een grote menigte samenliggen, nu ze onder de grond komen, want hun aantal zal ontelbaar zijn".

b. Dat Tofeth zou zijn een beeld van de gehele stad, vers 12. *Ik zal de stad stellen als een Tofeth.* Gelijk zij het dal van Tofeth hadden vervuld met de verslagenen, die zij de afgoden hadden geofferd, zo zal God de gehele stad vervullen met verslagenen, die zouden vallen als slachtoffers van Gods rechtvaardigheid. Wij lezen, 2 Koningen 23:10, van Josia, die Tofeth

ontwijdde omdat het tot afgoderij misbruikt was, door het namelijk *met mensenbeenderen te vervullen*, vers 14. Wat het tevoren ook geweest zij voortaan was het een verfoeilijke plaats. Dode lichamen en andere afval uit de stad werd daar heen gevoerd, en een vuur werd brandende gehouden om alles te verteren. Zulk een dal was het, waarheen Jeremia gezonden werd om te profeteren, en voor zo'n afschuwelijke plaats werd het aangezien, dat het in de taal van Jezus' dagen werd genoemd, "Gehenna, het dal van Hinnom". "Nu", zegt God, "wijl die gezegende reformatie, toen Tofeth ontheiligd werd, geen behoorlijker voortgang gehad heeft noch doorgedrongen is, maar de afgoden van Tofeth, die afgeschaft en tot verfoeiing gemaakt waren, toch te Jeruzalem gebleven zijn, daarom zal Ik met de stad doen wat Josia met Tofeth heeft gedaan, namelijk ze met dode lichamen vervullen en tot een hoop vuilnis maken". *Zelfs de huizen van Jeruzalem en die van de koningen, de koninklijke paleizen niet uitgezonderd, zullen, gelijk de plaatsen van Tofeth, onrein worden*, vers 13, en dat om dezelfde reden, namelijk de daar bedreven afgoderij. Wijl zij de afgoden niet door reformatie willen ontwijden, zal God hen door verwoesting verderven "omdat zij op de daken van de huizen gerookt hebben voor al het heir des hemels." De platte daken hunner huizen werden door vrome lieden soms gebruikt als geschikte plaatsen voor het gebed, Handelingen 10:9, en door afgodendienaars om vreemde goden te offeren, vooral "het heir des hemels: zon, maan en sterren, opdat zij er daar zo veel dichter bij waren en ruimer, helderder gezicht op hadden. Wij lezen van hen, die zich nederbuigen op de daken voor het heir des hemels, Zefanja 1:5, en van altaren op het dak van de opperzaal van Achaz", 2 Koningen 23:12. Die zonde op de daken van de huizen bracht de vloek in de huizen, die er door verteerd en tot een mesthoop gemaakt werden gelijk Tofeth.

II. Door een plechtige herhaling en bevestiging van hetgeen hij in *het voorhof van des Heeren huis* had gesproken, vers 14, 15. De profeet keerde van Tofeth naar de tempel terug, die op de heuvel boven dat dal stond en bevestigde daar, wat hij in het dal van Tofeth had gezegd, ten diepste dergenen, die het daar niet gehoord hadden, wat hij had gezegd, had hij in volle ernst gesproken. Gelijk menigmaal tevoren, verzekert hij hun het oordeel, dat over hen komt en wijst op de oorzaak: hun zonde. Beide worden hier in weinige woorden samengevat, met verwijzing naar wat was voorafgegaan.

1. De vervulling van de profetie is het gedreigde oordeel. Het volk vleide zich met de illusie dat God beter zou zijn dan Zijn woord, dat Zijn bedreiging bedoeld was om hen bang te maken en in bedwang te houden. De profeet zegt hun evenwel, dat wie zo denken zich misleiden. "Want, zo zegt de Heere van de heirscharen, die Zijn woord gestand kan doen, Ik zal over deze stad en over al haar steden, alle kleinere steden die bij Jeruzalem als de hoofdstad behoren, al het kwaad brengen, dat Ik over haar gesproken heb." Zie, wat men ook in tegenovergestelde zin moge denken, de oordelen van Gods voorzienigheid zullen aan de bedreigingen van Zijn woord beantwoorden, en God zal tegen de zonde en de zondaren even geducht optreden als de Schrift voorzegt. Het ongeloof van de mensen zal noch Zijn beloften noch Zijn dreigementen van kracht beroven of enigszins doen verslappen.

2. De verachting voor de profetie is hier de zonde, waarvan zij worden beschuldigd, als de naaste oorzaak van dit oordeel. Het is, "omdat zij hun nek verhard hebben, en niet wilden buigen en bukken onder het juk van Gods wet, om Zijn woorden niet te horen, dat is: er geen acht op wilden slaan noch gehoorzaamheid betonen". Zie, de hardnekkigheid des zondaars in hun zondige wegen is geheel hun eigen schuld, als hun nek verhard is, is dat hun eigen doen, zij hebben die verhard, als zij doof zijn voor het woord van God, is het omdat zij hun oren toegestopt hebben. Wij moeten derhalve God bidden, dat Hij, door Zijn genade, ons verlosse van de hardheid onzes harten en van de verachting voor Zijn woord en ordinantiën.

HOOFDSTUK 20

1 Als Pashur, de zoon van Immer, de priester (deze nu was bestelde voorganger in het huis des HEEREN), Jeremia hoorde, diezelve woorden profeterende,
2 Zo sloeg Pashur den profeet Jeremia, en hij stelde hem in de gevangenis, dewelke is in de bovenste poort van Benjamin, die aan het huis des HEEREN is.
3 Maar het geschiedde des anderen daags, dat Pashur Jeremia uit de gevangenis voortbracht; toen zeide Jeremia tot hem: De HEERE noemt uw naam niet Pashur, maar Magor-missabib.
4 Want zo zegt de HEERE: Zie, Ik stel u tot een schrik voor uzelven en voor al uw liefhebbers; die zullen vallen door het zwaard hunner vijanden, dat het uw ogen aanzien; en Ik zal gans Juda geven in de hand des konings van Babel, die hen naar Babel gevankelijk zal wegvoeren, en slaan hen met het zwaard.
5 Ook zal Ik geven al het vermogen dezer stad, en al haar arbeid, en al haar kostelijkheid, en alle schatten der koningen van Juda, Ik zal ze geven in de hand hunner vijanden, die zullen ze roven, zullen ze nemen, en zullen ze brengen naar Babel.
6 En gij, Pashur, en alle inwoners van uw huis! gijlieden zult gaan in de gevangenis; en gij zult te Babel komen, en aldaar sterven, en aldaar begraven worden, gij en al uw vrienden, denwelken gij valselijk geprofeteerd hebt.
7 HEERE! Gij hebt mij overreed, en ik ben overreed geworden; Gij zijt mij te sterk geweest, en hebt overmocht; ik ben den gansen dag tot een belachen, een ieder van hen bespot mij.
8 Want sinds ik spreke, roep ik uit, ik roep geweld en verstoring; omdat mij des HEEREN woord den gansen dag tot smaad en tot schimp is.
9 Dies zeide ik: Ik zal Zijner niet gedenken, en niet meer in Zijn Naam spreken; maar het werd in mijn hart als een brandend vuur, besloten in mijn beenderen; en ik bemoeide mij om te verdragen, maar konde niet.
10 Want ik heb gehoord de naspraak van velen, van Magor-missabib, zeggende: Geef ons te kennen, en wij zullen het te kennen geven; al mijn vredegenoten nemen acht op mijn hinking; zij zeggen: Misschien zal hij overreed worden, dan zullen wij hem overmogen, en onze wraak van hem nemen.
11 Maar de HEERE is met mij als een verschrikkelijk Held; daarom zullen mijn vervolgers struikelen, en niets vermogen; zij zijn zeer beschaamd geworden, omdat zij niet verstandiglijk gehandeld hebben; het zal een eeuwige schande zijn, zij zal niet vergeten worden.
12 Gij dan, o HEERE der heirscharen, Die den rechtvaardige proeft, Die de nieren en het hart ziet, laat mij Uw wraak van hen zien, want ik heb U mijn twistzaak ontdekt.
13 Zingt den HEERE, prijst den HEERE; want Hij heeft de ziel des nooddruftigen uit de hand der boosdoeners verlost.
14 Vervloekt zij de dag, op welken ik geboren ben; de dag, op welken mijn moeder mij gebaard heeft, zij niet gezegend!
15 Vervloekt zij de man, die mijn vader geboodschapt heeft, zeggende: U is een jonge zoon geboren, verblijdende hem grotelijks!
16 Ja, dezelve man zij, als de steden, die de HEERE heeft omgekeerd, en het heeft Hem niet berouwd; en hij hore in den morgenstond een geroep, en op den middagtijd een geschrei.
17 Dat Hij mij niet gedood heeft van de baarmoeder af! Of mijn moeder mijn graf geweest is, of haar baarmoeder als van een, die eeuwiglijk zwanger is!
18 Waarom ben ik toch uit de baarmoeder voortgekomen, om moeite en droefenis te zien, en dat mijn dagen in beschaamdheid vergaan?

De openhartigheid van Jeremia in het vorige hoofdstuk, men kon het gemakkelijk voorzien, moest hen tergen en buiten zichzelf brengen, als hij hen niet kon overtuigen en nederig maken, dat was dan ook het geval, want hier vinden wij:

I. Jeremia vervolgd door Pashur om het houden van die preek, vers 1, 2.

II. Hoe Pashur bedreigd wordt om wat hij doet, en het woord, dat Jeremia gepredikt had, bevestigd wordt, vers 3-6.

III. Hoe Jeremia zich beklaagde bij God daarover en over andere voorbeelden van harde behandeling, die hij ondervonden had sinds hij voor ‘t eerst optrad als profeet, van de smartelijke beproevingen, wanneer hij geworsteld had, vers 7-10, en hoe hij nieuwe moed schept, uit zijn beroep op God, niet twijfelde, of hij zal Hem toch nog prijzen, waaruit blijkt, dat hij in grote gunst stond, vers 11 -13, en hoe hij toch gemelijk de dag van zijn geboorte vloekt,. vers 14-18, waaruit blijkt, dat hij ook nog zekere droevige overblijfsels van verdorvenheid bezat, en dat hij een man was, onderhevig aan dezelfde hartstochten als zij.

Jeremia 20:1-6

Hier is:

I. Pashurs onbillijk misnoegen tegen Jeremia, en de gevolgen van dat misnoegen, vers 1, 2. Deze Pashur was priester, en daarom behoorde hij Jeremia te beschermen, zou men zo zeggen, die ook priester, en dus van dezelfde klasse was, en te meer, omdat hij een profeet des Heeren was, wiens belangen de priesters Zijn dienaars moeten raadplegen. Maar deze priester was een vervolger van hem, die hij de hand boven ‘t hoofd had moeten houden. "Hij was de zoon van Immer, " dit is: hij was van de zestiende dagorde, waarvan Immer de vader was, toen David deze geslachten voor ‘t eerst regelde, 1 Kronieken 24:14, zoals Zacharia van de dagorde van Abia, Lukas.1:5. Zo wordt deze Pashur onderscheiden van een ander van dezelfde naam, vermeld in Hoofdstuk 21:1, die van de vijfde dagorde was. Deze Pashur was bestelde overste in het huis des Heeren, " misschien was hij dat alleen "pro tempore-voor een bepaalde tijd," omdat de dagorde, waarvan hij het hoofd was, nu de wacht had, of hij was helper van de hogepriester of misschien hoofdman des tempels of van de wachten om de tempel, Handelingen 4:1. Dit was Jeremia’s grote vijand. De grootste vijandschap tegen Gods profeten werd gevonden onder hen, die in het heilig ambt stonden en ontzag voor God en de kerk voorwendden. Wij kunnen niet veronderstellen, dat Pashur een van de oudsten van de priesters was, die met Jeremia naar het dal Tofeth gingen om hem te horen profeteren, tenzij het was met de boze bedoeling oorzaak tegen hem te zoeken, maar het is waarschijnlijk, dat toen hij in het huis des Heeren kwam, hij zelf getuige was van wat hij zei, en dan kan het aldus gelezen worden, vers 1 :*Hij hoorde, dat Jeremia deze dingen profeteerde.* Een andere lezing is, dat anderen het hem overbrachten, die hij ondervroeg. Hij *hoorde, dat Jeremia deze dingen geprofeteerd had,* en kon het niet verdragen, inzonderheid, dat hij het waagde in de hoven van het huis des Heeren, waarvan hij *bestelde overste* was, en -dat zonder zijn verlof. Wanneer macht in de kerk misbruikt wordt, is het de gevaarlijkste macht, die er tegen gebruikt kan worden. Daar hij vertoornt was tegen Jeremia,

1. Sloeg hij hem, sloeg hem met zijn hand, of ambtsstaf. Misschien was het een slag, alleen bedoeld om hem te onteren, zoals die welke de hogepriester Paulus liet geven, Handelingen 23:2. Hij sloeg hem op de mond, en beval hem te zwijgen. Of misschien gaf hij hem vele slagen, met de bedoeling hem pijn te doen, hij sloeg hem met strengheid, als een boosdoener. In Mattheus 21:35 wordt de landlieden verweten, dat zij de dienstknechten sloegen. De manier van handelen hier was onwettig, de hogepriester en de andere priesters behoorden geraadpleegd te worden, Jeremia’s geloofsbrieven onderzocht, en er moest uitgemaakt worden, of hij op gezag gesproken had of niet. Maar deze rechtregels worden op zij gezet en, als formaliteiten, veracht, goed of kwaad, met Jeremia moet afgerekend worden. De vijanden van de vroomheid zouden zich nooit laten binden door de wetten van de billijkheid.

2. "Hij stelde hem in de gevangenis." Sommigen denken hierbij aan een plaats van opsluiting alleen, hij sloot hem op. Maar het schijnt meer de bedoeling te zijn van een nauwere opsluiting, met de intentie van beide pijn en schande aan te doen. Sommigen denken, dat het een plank met gaten voor hoofd en armen was, anderen (als wij), dat het er een voor zijn benen was, maar wat het ook was, hij bleef er in de hele nacht, en wel op een publieke plaats, "in de bovenste poort van Benjamin, die aan het huis des Heeren is," waarschijnlijk een doorgang tussen de stad en de tempel. Pashur bedoelde hem zo te kastijden, dat hij afgeschrikt werd van het profeteren, en hem aldus prijs te geven aan de verachting en hem gehaat te maken, opdat men niet op hem letten zou, als hij toch profeteerde. Zo hebben de beste mensen de slechtste

behandeling ondervonden van deze ruwe, ondankbare wereld, en die de grootste zegen waren van hun tijd zijn beschouwd als aller afschrapsel. Moet het geen vrome verontwaardiging wekken, een man als Pashur op ‘t kussen en een man als Jeremia in de gevangenis te zien? Het is goed, dat er nog een leven na dit leven is, als wanneer personen en zaken een ander uiterlijk zullen vertonen.

II. Gods rechtvaardig misnoegen tegen Pashur en de tekens daarvan. Des anderen daags ontsloeg Pashur Jeremia, *bracht* hem *uit de gevangenis voor,* vers 3, het is waarschijnlijk, dat hij hem daar in zijn ongemakkelijk verblijf liet, zolang als men gewoonlijk iemand die straf liet ondergaan. En nu heeft Jeremia een boodschap van God aan hem. Wij vinden niet, dat, toen Pashur Jeremia in de gevangenis bracht de laatste hem enige berisping gaf om wet hij deed, hij schijnt zich stil en rustig aan de mishandeling onderworpen te hebben, *als hij leed, dreigde hij niet.* Maar, toen hij hem uit de gevangenis leidde, gaf God hem een woord in de mond, dat zijn geweten tot ontwaken zou brengen, als hij er een had. Want, was de profeet van God gebonden, het woord van God was het niet. Wat moeten wij denken van Pashurs bedoeling, waarom sloeg en mishandelde hij Jeremia? Wat het ook zij, wij zien door wat God tot hem zegt, dat hij zijn doel niet bereikt.

1. Was het zijn bedoeling zichzelf te bevestigen en het zich makkelijk te maken door iemand tot zwijgen te brengen, die hem zijn fouten zei en waarschijnlijk zijn reputatie bij het volk zou verminderen? Dat zal hem niet gelukken, want:

a. Al zou de profeet stil zijn, zijn eigen geweten zal hem slaan en altijd onrustig maken. Om dit te bevestigen zal hij een naam ontvangen. "Magor-missabib-Schrik van rondom, of vrees van alle kanten." God zelf zal hem die naam geven, en als Hij hem zo noemt, zal Hij hem zo maken ook. Het schijnt een spreekwoordelijke uitdrukking te zijn, waarmee iemand aangeduid wordt, die niet alleen in moeite, maar in wanhoop is, niet alleen in gevaar aan alle kanten (men kan daar in zijn en toch door het geloof zonder vrees, zoals David, Psalm 3:6, 27:3, maar in vrees aan alle kanten, en dat kan niemand zijn, al is er ook geen gevaar. *De goddelozen vlieden, waar geen vervolger is, en zij zijn vervaard geworden, waar geen vervaardheid was.* Dit zal met Pashur het geval zijn, vers 4. *"Zie, Ik stel u tot een schrik voor uzelf,* dat is: gij zult onderworpen zijn aan voortdurende verschrikkingen, en uw eigen fantasie en verbeelding zullen u een voortdurende onrust in ‘t leven roepen." God kan de meest vermetele zondaar tot een schrik voor zichzelf maken, en zal gelegenheid vinden om te verschrikken, die zijn volk afschrikken van hun plicht te doen. En die hun fouten niet willen horen van Gods profeten, de boetpredikers in de poort, zullen ze moeten horen van hun geweten, de boetprediker in hun boezem, die niet te verschrikken of tot zwijgen te brengen is. En ellendig is de man die aldus tot een schrik voor zichzelf wordt gemaakt. Toch is dit niet alles, sommigen zijn een grote schrik voor zichzelf, maar zij verbergen het en schijnen anderen toe op hun gemak te zijn, "Ik stel u tot een schrik voor alle uw liefhebbers, gij zult u bij elke gelegenheid, met zoveel schrik en ontsteltenis uitdrukken, dat al uw vrienden bevreesd zullen zijn met u te spreken en er de voorkeur aan geven zich van uw kwellingen te verwijderen." Mensen, verdiept in zwartgallige afgetrokkenheid, zijn een schrik voor zichzelf en voor allen om hen heen, wat een goede reden is om zeer dankbaar te zijn, zolang God ons het gebruik van ons verstand en de vrede van ons geweten laat.

b. Zijn vrienden, in wie hij vertrouwen stelde en die hij misschien zocht te verplichten door wat hij tegen Jeremia deed, zullen hem allen in de steek laten. God laat hem geen ogenblikkelijken dood sterven om wat hij tegen Jeremia deed, maar laat hem ellendig leven, zoals Kaïn in het

land van de beving, in zo’n voortdurende ontsteltenis dat hij overal, waar hij gaat, een gedenkteken van de goddelijke rechtvaardigheid zal zijn, en als er gevraagd wordt: "Wat is de oorzaak van diens mans onophoudelijken angst?" zal men antwoorden: "Gods hand rust op hem, omdat hij Jeremia in de gevangenis gezet heeft." Zijn vrienden, die hem zouden bemoedigen zullen allen afgesneden worden, "zij zullen vallen door het zwaard hunner vijanden, dat het uw ogen aanzien, en dat vreselijk gezicht zal zijn schrik vergroten."

c. Aan het einde zal hij vinden dat zijn angst niet zonder grond is, maar dat de goddelijke wraak hem wacht, vers 6, hij en zijn familie zullen *gaan in de gevangenis* naar *Babel,* hij zal niet sterven voor het kwaad komt, zoals Josia, en het ook niet overleven, zoals sommigen, maar hij zal als gevangene sterven, en zal letterlijk in banden begraven worden, hij en al zijn vrienden. Zover gaat het vonnis van Pashur. Vervolgers mogen sidderen, als zij het lezen, sidderen tot berouw, voordat zij moeten sidderen tot verderf.

2. Was het zijn bedoeling om het volk rustig te houden, om de verwoesting, die Jeremia voorspelde, te voorkomen, en zijn woorden op de grond te doen vallen door zijn goede naam te doen verdwijnen? Het is wel waarschijnlijk, want het blijkt uit vers 6, dat hij zelf als profeet optrad, en het volk wijsmaakte, dat het vrede zou hebben. Hij profeteerde hun vals, en omdat Jeremia’s profetie met de zijne in strijd was, en de strekking had om op te wekken, die hij in slaap poogde te wiegen in hun zonden, daarom stelde hij zich tegen hem. Maar kon hij zijn doel bereiken? Neen, Jeremia blijft bij wat hij tegen Juda en Jeruzalem gezegd heeft, en door zijn mond herhaalt God het. Men wint niets door het zwijgen op te leggen aan hen, die verwijten en waarschuwen, want het woord moet zijn loop hebben, zo ook hier.

a. Het land zal verwoest worden, vers 4. *Ik zal geheel Juda geven in de hand des konings van Babel.* Het was lang Gods eigen land geweest, maar Hij zal nu Zijn recht er op overdoen aan Nebukadnezar. Deze zal meester van het land zijn en over de inwoners oordelen, sommigen tot het zwaard, en anderen tot gevangenschap, zoals hem behaagt, maar niemand zal hem ontsnappen.

b. De stad zal ook verwoest worden, vers 5. De koning van Babylon zal ze verstoren, en al haar schatten meenemen naar Babylon.

c. Hij zal haar magazijnen en arsenalen (hier "het vermogen van deze stad" genoemd) nemen en ze tegen haar keren. Hierop vertrouwden zij als haar vermogen, maar wat konden die hun helpen, als zij zich buiten Gods bescherming geplaatst. hadden, en als Hij, die inderdaad hun kracht was, van hen gegaan was?

d. Hij zal meenemen al hun voorraden, hun goederen en hun koopwaar, "hier al haar arbeid" genoemd, omdat zij ze zelf gemaakt hadden en ze het resultaat van hun arbeid waren.

e. Hij zal hun fraaie huizen plunderen, en de sierlijke meubelen wegnemen, "hier haar kostelijkheid" genoemd, omdat zij ze in waarde hielden en hun hart er zozeer op zetten. Gelukkig, die zich kostelijke dingen hebben verworven in Gods kostelijke belofte, die buiten het bereik van de soldaten zijn. Hij zal de schatkist ledigen en de kroonjuwelen en "alle schatten van de koningen van Juda" wegnemen. Dit was de vervulling van de ramp, waarmee Hizkia ‘t eerst, lang geleden, bedreigd werd, als zijn straf, omdat hij zijn schatten aan de gezanten van de koning van Babel getoond had, Jesaja 39:6. De schatkist was hun verdediging, zo dachten zij, maar zij verried hen, en zij werden een lichte prooi voor de vijand.

Jeremia 20:7-13

Pashurs vonnis was, dat hij een schrik zou zijn voor zichzelf, Jeremia daarentegen, is daar verre vandaan, zelfs in dit uur van beproeving, en toch valt niet te ontkennen, dat hij hier, door de zwakheid des vleses, zonderling beroerd is in zichzelf. Goede mensen zijn op zijn best toch maar mensen. God let niet ten uiterste op wat er verkeerd is in hun handelen en spreken, en daarom moeten wij het ook niet doen, maar het beste er van hopen. Uit deze verzen blijkt, dat bij gelegenheid van de grote schande en het onrecht, dat Pashur Jeremia aandeed, in zijn borst een strijd werd gevoerd tussen zijn betere en zijn slechtere gevoelens. Zijn gesprek met zichzelf en met zijn God, was bij deze gelegenheid enigszins verward, laat ons trachten er wat orde in te brengen.

I. Hier is een droeve voorstelling van het onrecht, hem aangedaan en de beledigingen, hem toegevoegd, en deze voorstelling was zonder twijfel in overeenstemming met de waarheid en verdient geen blaam, maar werd zeer terecht en zeer te pas gegeven aan Hem, die hem gezonden had en hem zonder twijfel niet zou verloochenen. Hij klaagt,

1. Dat hij bespot en uitgelachen werd, zij maakten een grap van alles wat hij zei en deed, en dat kan niet anders dan een groot verdriet zijn voor een oprecht gemoed, vers 7,8 *Ik ben tot een belachen, een ieder bespot mij*. Zij hielden hem voor de gek, en maakten zichzelf en elkaar vrolijk over hem, alsof hij een nar was, die nergens toe deugde dan om hen te vermaken. Dat was hij voortdurend: *Ik ben de gehele dag tot een belachen.* Dat was hij voor iedereen: *Een ieder bespot mij,* de grootsten vergeten zover hun eigen ernst, en de kleinsten vergeten zover de mijne. Zo werd onze Heere Jezus aan het kruis, beschimpt door beide, de priesters en het volk, en de schimp van ieder van hen bracht zijn bijzondere verzwaring mee. En wat was het, dat Hem aldus blootstelde aan schande en verachting? Het was niets anders dan de trouwe en ijverige vervulling van zijn ambtsplicht, vers 8. Zij konden niets vinden om hem te bespotten dan zijn prediking, het was *het woord des Heeren,* dat *tot smaad was* geworden. Waarom zij hem hadden moeten eren en achten, dat hem *het woord des Heeren* was toevertrouwd om hun over te brengen, dat was juist hetgeen waarom zij hem smaadden en beschimpten. Nimmer hield hij een preek, of zij vonden er iets in om hem te bespotten en uit te scheiden, hoewel hij zich zo dicht mogelijk bij zijn opdracht hield. Het is treurig te moeten denken, dat, schoon de goddelijke openbaring een van de grootste zegeningen en eerbewijzen is, die ooit aan de wereld geschonken zijn, men er de ijverigste predikers en gelovigen mee gehoond en gesmaad heeft. Om twee dingen belachten zij hem:

a. Om zijn manier van prediken. "Sinds ik spreek, roep ik uit." Hij was altijd een levendig, dierbaar prediker geweest, en sinds hij in Gods naam begon te spreken, sprak hij altijd als een ernstig man, hij riep luide en spaarde niet, hij spaarde noch zichzelf, noch hen, tot wie hij predikte, en dit was genoeg om te lachen voor die alle ernst haatten. Het is heel gewoon, dat zij, die zelf door de dingen Gods niet getroffen worden er tegenzin in hebben, hen te bespotten, die er zeer door getroffen worden. Levendige predikers zijn de verachting van zorgeloze, ongelovige hoorders.

b. Om de inhoud van zijn prediking: "Ik roep geweld en verstoring". Hij verweet hun het geweld en de verstoring, waaraan zij schuldig waren tegenover elkaar, en hij profeteerde het geweld en de verstoring, die over hen gebracht zouden worden als de straf voor die zonde, om het eerste bespotten zij hem als te consciëntieus, om het laatste als al te lichtgelovig, beide was

tergend voor hen, en daarom besloten zij hem te vernietigen. Dat was al erg genoeg, toch heeft hij nog meer te klagen.

2. Dat men tegen hem samenspande om zijn ondergang te bewerkstelligen, hij werd niet alleen belachelijk gemaakt als een zwak man maar gesmaad en voorgesteld als een slecht man, die gevaarlijk was voor de regering. Daarover beklaagt hij zich, dat is zijn grief vers 10. Uitgelachen te worden, al treft het iemand in zijn eergevoel, is toch niet iets, waar men niet eveneens om lachen kan, want, zoals te recht opgemerkt is, het is geen schande om uitgelachen te worden, maar wel het te verdienen. Maar er waren er, die een ernstiger rol speelden en met meer overleg.

a. Zij spraken kwaad van hem achter zijn rug, als hij geen gelegenheid had zich te zuiveren, en waren ijverig in het verspreiden van onware berichten, hem betreffende: "Ik heb gehoord, uit de tweede hand, de naspraak van velen Magormissabib (van velen als Magor-missabib, lezen sommigen) van velen zoals Pashur, en die daarom zijn vonnis kunnen verwachten". Of het was de inhoud van hun laster, zij stelden Jeremia voor als een man, die "aan alle kanten vrees en nijd verspreidde in het gemoed des volks, en hen aldus onrustig maakte onder de regering, en tot oproer geneigd". Of hij bemerkte dat zij zo boosaardig tegen hem waren, dat hij wel bevreesd moest zijn "aan alle kanten, " waar hij ook was, had hij reden om spionnen te vrezen, zodat zij hem bijna een "Magormissabib" maakten. Deze woorden worden letterlijk gevonden in Psalm 31:14, "Want ik hoorde de naspraak van velen, vreze is van rondomme." Jeremia verkiest, in zijn beklag, gebruik te maken van dezelfde woorden, die David voor hem gebruikt had, opdat het hem mocht troosten, te denken, dat andere goede mensen soortgelijke behandeling ondergaan hadden voor hem en om ons te leren gebruik te maken van de psalmen van David, op ons zelf toegepast, als er gelegenheid toe is. Wat zij ook te zeggen hebben, wij kunnen daar uit onze woorden nemen. Zie hoe Jeremia’s vijanden de zaak aanpakken: "Geeft ons te kennen, en wij zullen het te kennen geven." Zij besluiten een blaam op hem te werpen en dit is hun manier van doen: Laat er iets zeer slechts van hem gezegd worden, dat hem in een ongunstig daglicht brengen kan bij de regering, en hoe vals het ook is, wij zullen het steunen, en verspreiden en er bijvoegen. (Want de smaad van goede mensen verliest niets onder ‘t rondgaan.) Wie wel in staat is, iets gelofelijks te verzinnen, of beweren kan hem enigszins te kennen, moet het uitstrooien, en wij zullen allen het van hem overnemen, en overal brengen, waar wij komen. Gij moet het zeggen, en wij zullen het bezweren, begin gij en wij zullen volgen. En zo zijn zij even schuldig, die het valse bericht hl de wereld brengen, en die het verspreiden. De heler is zo goed als de steler.

b. Zij vleiden hem in zijn gezicht, opdat zij iets van hem mochten horen, waarop zij een aanklacht konden gronden, zoals de spionnen, die tot Christus kwamen, veinzende oprechte lieden te zijn, Lukas 20:20, 11:53, 54. Zijn goede kennissen, waarmee hij ronduit sprak en in wie hij vertrouwen stelde, "nemen acht op mijn hinking", letten op wat hij zei, waaraan zij een ergerlijke uitlegging konden geven, door de betekenis er van ten kwade te verdraaien, en brachten het zo over aan zijn vijanden. Zijn zaak stond er slecht voor, als hij verraden werd door hen, die hij voor zijn vrienden hield. Zij zeiden onder elkaar: Als wij hem vriendelijk aanspreken, en onze kennis aan hem opdringen, zal hij misschien verleid worden te bekennen dat hij met de vijand in verbond staat en bezoldigd wordt door de koning van Babylon, of wij zullen hem zien te verlokken, om woorden te spreken die als verraad kunnen uitgelegd worden, en "dan zullen wij hem overmogen, en onze wrake van hem nemen, dat hij ons onze fouten gezegd en ons met Gods oordelen gedreigd heeft". Noch de oprechtheid van de duiven, noch

de voorzichtigheid van de slangen, noch beide tezamen, kunnen iemand beveiligen tegen onrechtvaardige kritiek en valse beschuldigingen.

II. Hier is het verhaal van de verzoeking waaraan hij blootstond in deze beproeving, "zijn voeten waren bijna uitgeweken, als die van de psalmist", Psalm 73:2. En dat is het, wat in beproeving het meest te vrezen is, dat zij ons tot zonde drijven zal, Nehemia 6:13.

1. Hij werd verzocht met God te twisten omdat Hij hem tot profeet had gemaakt. Hiermee begint hij, vers 7. *Heere, Gij hebt mij overreed, en ik ben overreed geworden.* Het is hetzelfde woord, dat gebruikt werd in Genesis 9:27, kanttekening: "God zal Jafet overreden". En Spreuken 25:15 :"Een overste wordt door lankmoedigheid overreed. En Hosea 2:13 :"Ik zal ze lokken." Dit komt het best overeen met wat volgt. Maar anderen lezen: "Heere! Gij hebt mij bedrogen en ik ben bedrogen geworden. Dat klinkt zeer hard. Gods knechten zijn altijd bereid geweest te erkennen, dat Hij een trouw Meester is en hen nooit bedrogen heeft, dit is daarom de taal van Jeremia's dwaasheid en verdorvenheid. Indien, toen God hem riep om profeet te zijn en hem zei, dat Hij hem zou stellen "over de koninkrijken en tot een vaste stad", Hoofdstuk 1, hij zichzelf gevleid had met de verwachting, dat hij de algemene achting genieten zou als een bode van de hemel, en veilig en rustig leven zou, en het kwam later anders uit, dan kon hij niet zeggen, dat God hem bedrogen had, maar dat hij zichzelf bedrogen had: want hij wist hoe de profeten voor hem vervolgd waren, en had geen reden een betere behandeling te verwachten. Ja, God had hem uitdrukkelijk gezegd, dat al de "vorsten, de priesters en het volk des lands tegen hem zouden strijden," Hoofdstuk 1:18, 19, wat hij vergeten was, anders zou hij niet aldus de blaam op God gelegd hebben. Zo voorspelde Christus Zijn discipelen de tegenstand, die zij zouden ontmoeten, "opdat gij niet geërgerd wordt," Johannes 6:1, 2."gij zijt mij te sterk geweest en hebt overmocht, gij overreeddet mij met argumenten, ja, Gij overweldigde mij door de invloed van Uw Geest op mij". Jeremia was zeer afkerig om het ambt van profeet op zich te nemen, hij voerde minderjarigheid aan en ongeschiktheid voor die dienst, maar God wierp zijn redenering omver en zei hem," dat hij moest gaan," Hoofdstuk 7:6, 7. "En nu Heere, zegt hij, sinds Gij mij dit ambt hebt opgelegd, waarom staat Gij mij er niet in bij? Had ik het mij zelf opgelegd, dan zou ik billijk bespot zijn, maar waarom gebeurt het, terwijl Gij het mij toch opgelegd hebt?" Het was een zwakheid van Jeremia aldus te klagen, dat God hem een last op de schouders legde met hem te roepen om profeet te zijn, 't geen hij niet gedaan zou hebben, als hij gezien had op de duurzame eer, die hem daarmee gedaan werd, en die groot genoeg was om een tegenwicht te vormen tegen de ogenblikkelijke verachting, waaronder hij gebukt ging. Zolang wij zien, dat wij op de weg van God en van onze plicht zijn, is het zwakheid en dwaasheid, als wij moeilijkheden en tegenspoed ondervinden, te wensen, dat wij nooit een voet op die weg hadden gezet.

2. Hij was in verzoeking zijn werk te verlaten en het over te geven, ten dele omdat het hem zelf zoveel zwarigheid berokkende en ten dele, omdat zij, tot wie hij gezonden was, in plaats van gesticht en verbeterd te worden, uitzinnig waren en nog slechter werden, vers 9. *"Dies zei ik:* Omdat ik met het profeteren in des Heeren naam niets win voor Hem of mij zelf dan oneer en ongenade, *zal ik Hem niet meer gedenken* als mijn lastgever in alles wat ik zeg, *en niet meer in Zijn naam spreken,* sinds mijn vijanden alles doen, wat zij kunnen om mij tot zwijgen te brengen, zal ik mij zelf het zwijgen opleggen, en niet meer spreken, want ik kan evengoed tot stenen spreken als tot hen." Het is een sterke verzoeking voor arme predikanten om te besluiten maar niet meer te prediken, als zij zien, dat op hun prediking geen acht wordt geslagen en zij in 't geheel geen uitwerking heeft. Maar het volk moet vrezen zijn predikanten in deze verzoeking te brengen. Laat hun arbeid niet vergeefs voor ons zijn, opdat wij ze niet

tergen, om te zeggen, dat zij geen moeite meer voor ons willen doen, en God tergen om te zeggen: zij mogen het niet meer doen. Toch mogen predikanten niet meer naar deze verzoeking luisteren, maar moeten ze voortgaan hun plicht te doen, ondanks alle ontmoediging, want dat is te meer dank waard, en "wordt Israël ook niet vergaderd, toch zullen zij verheerlijkt worden."

III. Desniettemin is hier een verslag van zijn trouwe volharding in zijn werken zijn blijmoedige afhankelijkheid van God.

1. Hij bevond, dat de genade van God in hem machtig was om hem bij zijn werk te houden ondanks de verzoeking, waarin hij was om het neer te leggen. "ik zei, in mijn haasten, ik zal niet meer in Zijn naam spreken, wat mij in ‘t hart gegeven is om te zeggen, dat zal ik smoren en voor mij houden". Maar ik bevond spoedig, dat "het in mijn hart werd als een brandend vuur, besloten in mijn beenderen, dat inwendig gloeide en een uitweg zocht het was onmogelijk het te verstikken, ik was als iemand die hoge koorts heeft, onrustig en in voortdurende gewondenheid, terwijl ik zweeg van het goede, werd mijn hart heet in mijn binnenste mijn smart werd verzwaard, en ik moest spreken om mij zelf te verhitten", Psalm 39:3-4. Zie ook Job 32:20. "Toen ik zweeg, werden mijn beenderen verouderd", Psalm 32:3. Zie de kracht van de geest van de profetie in hen, die er door gedreven werden, en zo verteert hen zelfs een heilige ijver voor God, en doet hen zichzelf vergeten. "Ik heb geloofd, daarom sprak ik." Jeremia was het spoedig moede, het prediken na te laten, hij kon zichzelf niet inhouden, niets veroorzaakt getrouwe dienaren zoveel smart, als tot zwijgen gebracht te worden, en niets verschrikt hen zozeer als dat zij zichzelf het zwijgen opleggen. Hun overtuiging zal spoedig triumferen over verzoekingen van die aard, "want wee mij, indien ik het Evangelie niet verkondig," 1 Corinthiers 9:16, wat het mij ook kosten moge. En het is werkelijk een genade, als het woord van God zo machtig in ons is, dat het al onze gebreken overweldigt.

2. Hij was verzekerd van Gods tegenwoordigheid bij hem, die voldoende zou zijn alle aanslagen van zijn vijanden tegen hem te verijdelen, vers 11. *"zij zeggen: wij zullen hem overmogen,* de dag zal ons zijn, zonder twijfel. Maar ik ben zeker, dat zij niet zullen overmogen en niet voorspoedig zullen zijn. Ik kan veilig hen allen trotseren, "want de Heere is met mij is aan mijn zijde, om het voor mij tegen hen op te nemen", Romeinen 8:31, om mij te beschermen tegen al hun boze plannen. Hij is met mij om mij te ondersteunen en staande te houden onder de last, waaronder ik nu gebukt ga. Hij is met mij om het woord, dat ik predik, het doel te doen bereiken, dat Hij gesteld heeft schoon niet het doel, dat ik verlang. Hij is "met mij als een verschrikkelijk held, om hen te verschrikken, en te overweldigen." Zelfs de verschrikking van God is een wezenlijke troost voor Zijn knechten, die op Hem vertrouwen, want zij zal vallen op hen, die Zijn volk zoeken te verschrikken. Dat God een machtig God is, betekent, dat Hij een verschrikkelijk God is voor allen, die de wapens opnemen tegen Hem of tegen iemand, die, als Jeremia, van Hem een opdracht heeft. Hoe schrikkelijk zal de toorn Gods zijn over hen, die allen om hen heen denken vrees aan te jagen, en zelf voor niets bevreesd menen te zijn! De meest geduchte vijanden, die tegen ons over staan, schijnen verachtelijk, als wij de Heere voor ons zien als een "groten en vreselijke Heere," Nehemia 4:14. Jeremia spreekt nu met volle verzekerdheid: "Als de Heere met mij is, zullen mijn vervolgers struikelen, zodat als zij mij vervolgen, zij mij niet zullen inhalen, Psalm 27:2, en de zullen zij zeer beschaamd worden vanwege hun machteloze boosheid en vruchteloze pogingen". Ja, hun "eeuwige schande en beschaming zal niet vergeten worden, zij zullen die zelf niet vergeten, maar ze zal hun een onophoudelijke en blijvende kwelling zijn, zo vaak zij er aan denken, anderen zullen ze niet vergeten, maar op hen zal zij een onuitwisbare smet werpen."

3. Hij beroept zich tegenover hen op God, als een rechtvaardig Rechter, en smeekt een oordeel af over zijn twistzaak, vers 12. Hij ziet op God, als de God, *die de rechtvaardige proeft,* die kennis neemt van hen, en van iedere zaak, waar zij belang bij hebben. Hij oordeelt niet met partijdigheid ten gunste van hen, maar *proeft ze,* en als Hij bevindt, dat zij het recht op hun zijde hebben, en dat hun vervolgers hun onrecht doen en onbillijk zijn tegen hen, geeft Hij een vonnis ten gunste van hen. Hij, die de rechtvaardige proeft, proeft de onrechtvaardige ook, en Hij is zeer bevoegd voor beide, want "Hij ziet de nieren en het hart, Hij kent ‘s mensen gedachten en gevoelens, zijn bedoelingen en zijn plannen en kan daarom een onfeilbaar oordeel vellen over hun woorden en handelingen". En dit is de God, tot Wien de profeet zich richt, en op Wiens lof hij zich beroept: "U heb ik mijn twistzaak ontdekt". Niet, dat God zijn zaak niet volkomen kende zonder zijn mededelingen, en al wat er voor te zeggen was, maar de zaak die wij God opdragen, moeten wij voor Hem uiteen zetten. Hij kent ze, maar Hij wil ze van ons horen, en staat ons toe in bijzonderheden te treden, niet om Hem te treffen, maar om onszelf te verlichten. Het zal een verlichting voor ons gemoed zijn, als wij beladen en belast zijn, onze zaak voor God te ontvouwen en onze klachten voor Hem uit te storten.

b. Door Wien hij verwacht in ‘t gelijk gesteld te worden: "Laat mij Uw wraak van hen zien zo’n wraak, als U gepast voorkomt te nemen tot hun overtuiging en tot mijn onschuldig verklaring, de wraak, die Gij gewoon zijt te nemen op vervolgers". Welk onrecht ons ook gedaan is, wij moeten trachten onszelf te wreken, maar aan God overlaten het te doen Wien de wraak toekomt, en die gezegd heeft, Ik zal het vergelden."

4. Hij verheugt zich grotelijks en prijst God, in volkomen vertrouwen, dat God tot zijn verlossing verschijnen zal, vers 13. Zo vervuld is hij van de troost van Gods tegenwoordigheid bij hem, en de goddelijke bescherming, waaronder hij staat, en de goddelijke belofte, waarop hij zich verlaten kan, dat hij, in een vervoering van blijdschap, zichzelf en anderen aanspoort, Gode de heerlijkheid er van te geven: "Zingt de Heere, prijst de Heere." Hier is een grote verandering in hem merkbaar, sinds hij deze prediking begon, de wolken zijn weggedreven, zijn klachten verstomd en veranderd in dankzegging. Hij heeft nu een volkomen vertrouwen in die God, die hij wantrouwde, vers 7, hij spoort zichzelf aan, de naam te prijzen, die hij reeds besloot niet meer te gedenken. Het was de invloed van het levend geloof, die deze gelukkige verandering tot stand bracht, die zijn zuchten in zangen en zijn trillen in triomf deed verkeren. Het is gepast onze hoop op God te uiten door Hem te prijzen en God te prijzen door Hem te zingen. De inhoud van zijn prijzen is: "Hij heeft de ziel van de nooddruftigen uit de hand van de boosdoeners verlost" hij bedoelt in het bijzonder zichzelf, zijn eigen arme ziel. Hij heeft mij vroeger verlost, als ik in ellende was, en nu pas uit de hand van Pashur, en Hij zal voortgaan mij te verlossen, 2 Corinthiers 1:10. Hij zal mijn ziel verlossen van de zonde, waarin ik gevaar loop te vallen, als ik zo vervolgd word. "Hij heeft mij verlost uit de hand van de boosdoeners, zodat zij hun doel niet bereikt en hun zin niet gekregen hebben". Die getrouw zijn in wel te doen behoeven niet te vrezen voor hen, die wrevelig zijn in kwaad te doen, want zij hebben een God om op te vertrouwen, die onder Zijn bescherming heeft hen, die goed doen en de boosdoeners onder Zijn bedwang.

Jeremia 20:14-18

Wat is de bedoeling hiervan? *Komt uit dezelfde mond zegening en vervloeking voort?* Kon hij, die zo blijmoedig zei: *Zingt de Heere, prijst de Heere,* vers 13, zo hartstochtelijk zeggen: *Vervloekt zij de dag, op welke ik geboren ben?* Hoe moeten wij dit rijmen? Wat in deze verzen staat, vermeldt de profeet, denk ik, tot zijn eigen schande, zoals hij wat in de voorgaande verzen staat tot Gods eer vermeldt. Het schijnt in verband te staan tot de stemming, waarin hij was in de gevangenis, waaraan hij zich door geloof en hoop ontworsteld had, veeleer door een nieuwe verzoeking, waarin hij later viel, en dan is de betekenis hier als in Psalm 31:23, "Ik zei wel in min haasten: ik ben afgesneden:" dat is ook opgesloten in Psalm 77:7. Als genade overwonnen heeft, is het goed om ons de worsteling te herinneren met onze verdorvenheid, opdat wij beschaamd mogen zijn over onszelf en onze dwaasheid, opdat wij de goedheid van God mogen bewonderen, dat Hij ons niet bij ons woord neemt, en opdat wij gewaarschuwd mogen zijn om een ander maal dubbel op onze hoede te wezen tegenover onze gevoelens. Ziehier hoe groot de verzoeking was die de profeet, met goddelijke bijstand, overwon, en in hoever hij er voor bezweek, opdat wij niet zullen wanhopen als wij door de zwakheid des vleses te eniger tijd aldus verzocht worden. Laat ons hier zien:

I. Wat de taal van de profeet was in deze verzoeking.

1. Hij drukte een brandmerk van schande op zijn geboortedag, zoals Job in zijn drift deed, Job 3:1 :"Vervloekt zij de dag, op welke ik geboren ben." "Het was een kwade dag voor mij omdat hij het begin was van mijne smarten, en de ingang tot al deze ellende." Hij wenst, dat hij nooit geboren was. Judas heeft reden om dat te wensen, als hij in de hel is, Mattheus 46:24, maar niemand op aarde heeft reden om dat te wensen, omdat hij niet weet, of hij kan nog wel een vat van de barmhartigheid worden veel minder heeft een goed man reden om dat te wensen. Terwijl sommigen hun geboortedag, bij de wederkomst des jaars, met blijdschap vieren, beschouwt hij steeds zijn geboortedag als een treurige dag, en viert die met smart, en wil hen aanzien als een dag van slechte voortekens.

2. Hij vervloekte de bode, die zijn vader het bericht van zijn geboorte bracht, vers 15. Het maakte zijn vader blij te horen, dat hem een zoon geboren was (misschien was het zijn eerstgeborene), vooral dat het een zoon was want dan zou hij, als hij in leven bleef, de eer hebben Gods altaar te bedienen, en toch is hij bereid om de man te vervloeken, die hem de tijding bracht, terwijl zijn vader, wie het bericht bracht, hem misschien een geschenk gaf. Terecht merkt hier Gataker op: "Dat ouders dikwijls zeer verheugd zijn bij de geboorte van hun kinderen, maar als zij voorzagen voor welke ellende zij geboren worden, zouden zij hen eer beklagen dan zich over hen verblijden." Hij is zeer los en zeer heftig in de vervloekingen, die hij uitspreekt over de boodschapper van zijn geboorte, vers 16 :*"Die man zij als de steden die de Heere heeft omgekeerd, en het heeft Hem niet berouwd,* hij matigde en verlichtte hun ellende in ‘t minst niet. *Hij hore in de morgenstond een geroep* van de inval en de belegering van de vijanden, zodra hij is opgestaan, dan moet hij door schrik bevangen worden, *en op de middagtijd een geschrei* van overwinning. "Aldus moet hij leven in voortdurende vrees.

3. Hij is boos, dat het lot van de kinderen van de Hebreën in Egypte het zijne niet was, dat hij *niet gedood is van de baarmoeder af,* dat zijn eerste adem niet zijn laatste was, en dat hij niet gesmoord werd zodra hij ter wereld kwam, vers 17. Hij wenst, dat de boodschapper van zijn geboorte voor beter werk was gebruikt, en zijn moordenaar geweest was, ja, dat zijn moeder, uit wie hij geboren was, tot haar grote smart altijd zwanger van hem was gebleven, zodat de

baarmoeder, waarin hij besloten was, hem, zonder meer, tot graf gediend had, om in begraven te worden. Job zinspeelt op een nauwe betrekking en gelijkenis tussen de baarmoeder en het graf, Job 1:21 :"Naakt ben ik uit mijner moeders buik gekomen, en naakt zal ik daarhenen wederkeren."

4. Hij vindt zijn tegenwoordige rampen voldoende om deze hartstochtelijke wensen te rechtvaardigen, vers 18 : *"Waarom ben ik toch uit de baarmoeder voortgekomen,* waar ik verborgen lag, niet gezien, niet gehaat werd, waar ik veilig lag en geen kwaad kende, om al deze *moeite en droefenis* te zien, ja, *dat mijn dagen in beschaamdheid vergaan,* om zonder ophouden gekweld en mishandeld te worden, om mijn leven niet alleen door te brengen in ellende, maar om het door ellende te laten verteren en wegkwijnen?"

II. Welk gebruik wij hiervan kunnen maken. Het is niet vermeld tot onze navolging, en toch kunnen wij er goede lering in vinden.

1. Let op de ijdelheid van het menselijk leven en de geesteskwelling, die het vergezelt. Als er geen leven na dit leven was, zouden wij menigmaal verzocht worden te wensen, dat wij dit nooit gekend hadden, want onze dagen hier zijn weinig in getal en vol moeite.

2. Zie de dwaasheid en ongerijmdheid van zondigen hartstocht, en hoe onredelijk die spreekt, als men hem laat afdwalen. Welk een onzin is het een dag te vervloeken-een bode te vervloeken om zijn boodschap! Hoe dom en wreed van een kind te wensen dat zijn moeder nooit van hem verlost warei Zie ook Jesaja 45:10. In anderen kunnen wij de dwaasheid er van gemakkelijk zien, en moeten ons daardoor laten waarschuwen al die onmatige drift en die hartstochten in ons te onderdekken, ze in de kiem te verstikken, en die boze geesten niet aan ‘t woord te laten komen. Als het hart brandt, laat dan de tong gebreideld zijn, Psalm 39:1,2.

3. Let op de zwakheid, zelfs van goede mensen, die op zijn best maar mensen zijn. Zie hoezeer zij, die menen te staan, op hun hoede moeten zijn om niet te vallen en dagelijks te bidden: "Vader in de hemel leid ons niet in verzoeking!"

HOOFDSTUK 21

1 Het woord, dat van den HEERE geschied is tot Jeremia, als koning Zedekia tot hem zond Pashur, den zoon van Malchia, en Zefanja, den zoon van Maaseja, den priester, zeggende:
2 Vraag toch den HEERE voor ons, want Nebukadnezar, de koning van Babel, strijdt tegen ons; misschien zal de HEERE met ons doen naar al Zijn wonderen, dat hij van ons optrekke.
3 Toen zeide Jeremia tot hen: Zo zult gijlieden tot Zedekia zeggen:
4 Zo zegt de HEERE, de God Israels: Ziet, Ik zal de krijgswapenen omwenden, die in ulieder hand zijn, met dewelke gij strijdt tegen den koning van Babel en tegen de Chaldeen, die u belegeren, van buiten aan den muur; en Ik zal ze verzamelen in het midden van deze stad.
5 En Ik Zelf zal tegen ulieden strijden, met een uitgestrekte hand en met een sterken arm, ja, met toorn, en met grimmigheid, en met grote verbolgenheid.
6 En Ik zal de inwoners dezer stad slaan, zowel de mensen als de beesten; door een grote pestilentie zullen zij sterven.
7 En daarna spreekt de HEERE, zal Ik Zedekia, den koning van Juda, en zijn knechten, en het volk, en die in deze stad overgebleven zijn van de pestilentie, van het zwaard en van den honger, geven in de hand van Nebukadnezar, den koning van Babel, en in de hand hunner vijanden, en in de hand dergenen, die hun ziel zoeken; en hij zal ze slaan met de scherpte des zwaards; hij zal ze niet sparen, noch verschonen, noch zich ontfermen.
8 En tot dit volk zult gij zeggen: Zo zegt de HEERE: Ziet, Ik stel voor ulieder aangezicht den weg des levens en den weg des doods.
9 Die in deze stad blijft, zal sterven door het zwaard, of door den honger, of door de pestilentie; maar die er uitgaat en valt tot de Chaldeen, die ulieden belegeren, die zal leven, en zijn ziel zal hem tot een buit zijn.
10 Want Ik heb Mijn aangezicht tegen deze stad gesteld ten kwade en niet ten goede, spreekt de HEERE; zij zal gegeven worden in de hand des konings van Babel, en hij zal ze met vuur verbranden.
11 En aangaande het huis des konings van Juda, hoort des HEEREN woord.
12 O huis Davids! zo zegt de HEERE: Richt des morgens recht, en verlost den beroofde uit den hand des verdrukkers; opdat Mijn gramschap niet uitvare als een vuur, en brande, dat niemand blussen kunne, vanwege de boosheid uwer handelingen.
13 Ziet, Ik wil aan u, gij inwoneres des dals, gij rots van het plein! spreekt de HEERE; gijlieden, die zegt: Wie zou tegen ons afkomen, of wie zou komen in onze woningen?
14 En Ik zal over ulieden bezoeking doen naar de vrucht uwer handelingen, spreekt de HEERE; en Ik zal een vuur aansteken in haar woud, dat zal verteren al wat rondom haar is.

Het is duidelijk, dat de profetieën van dit boek niet In dezelfde orde gesteld zijn als waarin ze uitgesproken werden. Er zijn namelijk hoofdstukken na dit die Jehoahaz, Jehojakim en Jehojachim betreffen, die allen vóór Zedekia regeerden, in wiens tijd de profetie van dit hoofdstuk geplaatst is. Wij vinden hier

I. de boodschap, die Zedekia de profeet zendt, om van hem te verzoeken, dat hij de Heere voor hen vrage, vers 1, 2.

II. Het antwoord, dat Jeremia in Gods naam op deze boodschap geeft, waarin Hij de gewisse en onvermijdelijke ondergang van de stad aanzegt, en de vruchteloosheid van alle pogingen om ze te behouden voorspelt, vers 3 -7.

1. Hij vermaant het volk om van de nood een deugd te maken, door over te gaan tot de koning van Babel, vers 8-10.

2. Hij vermaant de koning en diens gezin, zich te bekeren en boete te doen, vers 11, 12, en niet te vertrouwen op de sterkte van de stad en zich veilig te wanen.

Jeremia 21:1-7

Wij hebben hier

I. Een zeer nederige, bescheiden boodschap die koning Zedekia, toen hij in benauwdheid was, tot Jeremia de profeet zond. Zedekia wordt beschuldigd, "dat hij zich niet verootmoedigde voor het aangezicht van de profeet Jeremia, sprekende uit de mond des Heeren," 2 Kronieken 36:12. Alleen soms verootmoedigde hij zich, hij deed dat slechts wanneer de nood hem dreef, hij verootmoedigde zich in zoverre, dat hij des profeten bijstand inriep, maar niet tot het aanvaarden van zijn raad en Gods gebod. Let hier op:

1. De ellende, waarin Zedekia zich nu bevond: "Nebukadnezar voerde oorlog tegen hem," drong niet alleen in zijn land door, maar belegerde ook de stad, die nu geheel werd ingesloten. Zij, die de kwade dag ver stellen zullen te meer verschrikken, als die komt, en zij, die tevoren de spot dreven met Gods dienaren zullen wellicht blij zijn, als zij in kennis niet hen mogen komen.

2. De boodschappers, die hij zond: "Pashur en Zefanja," de een behorende tot de vijfde priesterorde, de ander tot de vierentwintigste, 1 Kronieken 24:9, 18. Het was goed, dat hij iemand zond, en dat hij aanzienlijke personen zond, maar beter zou het geweest zijn, indien hij een persoonlijk onderhoud met hem had begeerd, wat zeker gemakkelijk had kunnen plaats hebben, als hij zich zo ver had willen vernederen. Wellicht waren deze priesters niet beter, dan de overigen, en toch, nu hebben zij een eerbiedige boodschap tot de profeet te brengen, die hun een ergernis en de profeet een eer was. Hij had in zijn haast gezegd, Hoofdstuk 20:18 : *" Mijne dagen vergaan in beschaamdheid "*, en hier zien wij, dat hij betere dagen mag beleven dan die waarin hij zijn klacht uitte, thans wordt hij geëerd en gezocht. Het is dus dwaasheid, te zeggen, wanneer de dingen ons tegen zijn "Zo zal het wel altijd gaan." Mogelijk zullen zij, die nu veracht worden, eens gerespecteerd worden, beloofd is, dat zij, "die God eren, door Hem geëerd zullen worden, en allen, die hen gelasterd hebben, zullen zich neerwerpen aan Uw voeten," Jesaja 60:14.

3. De boodschap zelf. *Vraag toch de Heere voor ons*, vers 2. Nu het Chaldeeuwse leger de grenzen overschreden heeft en dieper in het land doordringt, worden zij eindelijk overtuigd, dat Jeremia een waar profeet was, al aarzelen zij het te erkennen, en al komen ze er vrij laat mee. In deze overtuiging begeren zij, dat hij bij God voor hen spreken zal, in de mening dat hij in de hemel meer invloed heeft dan hun andere profeten, die hen met hoop op vrede hadden gevleid. Zij gebruiken Jeremia nu:

a. Om Gods gezindheid jegens hen te vernemen. "Vraag toch de Heere voor ons, vraag Hem, wat wij in de tegenwoordige moeilijke omstandigheden moeten doen, want de tot nu toe genomen maatregelen hebben gefaald." Zie, degenen die Gods gebod niet wilden aannemen om van hun zonde bevrijd te worden zijn blij Zijn gebod te vernemen om van hun ellende vrij te komen.

b. Om Gods gunst voor hen te zoeken. "Vraag de Heere voor ons, wees onze voorspraak bij Hem." Zie, wie de gebeden van Gods volk en dienaren verachten, als zij voorspoed hebben, zullen ernaar verlangen, wanneer rampspoed hen treft. "Geeft ons van uw olie." Het voordeel, dat zij zichzelf beloven, is: "Misschien zal de Heere met ons doen naar al Zijn wonderen, dat hij, Nebukadnezar, van ons optrekke, dat hij het beleg opbreke".

Merk op:

c. Hun enige zorg is, van hun ellende verlost te worden, niet vrede met God te maken en met Hem zich te verzoenen. "Dat onze vijand van ons optrekke", niet, "dat God tot ons terugkere." Zo bad Farao, Exodus 10:17. Bidt vuriglijk tot de Heere uw God, dat Hij slechts deze dood van mij wegneme."

d. Al hun hoop is gevestigd op de wonderen, die God vroeger gedaan had, toen Hij Jeruzalem van Sanherib, die het belegerde, bevrijdde, toen Jesaja voor hen gebeden gehad, 2 Kronieken 32:20, 21. Wie weet, of Hij ook nu niet de belegeraars op Jeremia's gebed zal verstrooien. Maar zij bedenken niet, hoe verschillend de wandel van Zedekia en zijn volk was, vergeleken met de dagen van Hiskia en het toenmalige Juda. Gene was een tijd van algemene reformatie en bekering, deze van algemene verdorvenheid en afval. Jeruzalem verschilt nu van het Jeruzalem van toen als nacht en dag. Zie, het is dwaasheid te geloven dat God voor ons, als wij onze ongerechtigheid vasthouden, doen zal wat Hij gedaan heeft, toen wij aan godsvrucht ons vastklemden.

II. Een scherp, diep teleurstellend antwoord geeft God door Zijn profeet op die boodschap. Had Jeremia uit zichzelf een antwoord moeten bedenken, dan konden wij een geruststellend bescheid verwacht hebben, in de mening, dat hun zending een teken van goede voornemens was, wat hij gaarne zag, omdat hij de dag van de wrake niet begeerde. Maar God kent hun hart beter dan Jeremia en zendt hun een antwoord, waarin nauwelijks een enkel woord van troost. Hij zendt het hun in de naam van de Heere de God Israëls, vers 3, om hun aan te zeggen, dat, hoewel Hij zich door hen de *God Israëls* liet noemen, vroeger grote dingen voor Israël gedaan had, en nog grote dingen zou doen als Hij een nieuw verbond met hen zou oprichten, dit het tegenwoordige geslacht niet zou baten, dat slechts in naam Israëlieten waren, niet metterdaad, daar zij hun betrekking tot de God Israëls afgesneden hadden. Hier wordt hun dan voorspeld,

1. Dat God al hun maatregelen voor hun eigen veiligheid te schande zal maken, vers 4 :"Wel verre van uw handen tot de krijg te bekwamen en uw zwaarden te scherpen, zal Ik de krijgswapenen omwenden, die in ulieder hand zijn, wanneer gij een uitval zult doen om de belegeraars te verjagen". Ze zullen falen in uw hand, ja, u zelf kwetsen, tegen u zelf gekeerd worden. Wanneer God tegen ons is, wie zal dan voor ons zijn?

2. Dat de belegeraars binnen korte tijd zich meester zullen maken van Jeruzalem en van al haar weelde en sterkte: "Ik zal ze, de vijanden, verzamelen in het midden van deze stad, die ze nu omsingelen". Zie, zo deze plaats, die een middelpunt van godsvrucht had moeten zijn een middelpunt van goddeloosheid geworden was, kan het niet bevreemden, dat God ze vervult met verwoesters.

3. Dat God zelf hun vijand zal zijn, en dan kan niemand hun enig goed doen, zelfs Jeremia niet, vers 5. Ik zal verre zijn van u te beschermen, gelijk Ik tevoren in gelijk geval gedaan heb, *Ik zelf zal tegen ulieden strijden.* Zie, degenen, die tegen God zich verheffen, kunnen niets anders verwachten dan dat Hij zich tegen hen verheft, en dat,

a. met de macht van een God, die onweerstaanbaar overwint. "Ik zal tegen ulieden strijden met een uitgestrekte hand, die ver reikt, en met een sterke arm, die felle slagen toebrengt en diep wondt."

b. Met het ongenoegen van een God, die onkreukbaar rechtvaardig is. Het is geen kastijding meer uit liefde, maar een gericht "in toorn en grimmigheid en grote verbolgenheid." Het is een oordeel, in toorn bezworen, tegen hetwelk geen uitzondering zal gelden, en men zal spoedig gewaar worden, hoe vreselijk het is, te vallen in de handen van de levende God.

4. Dat wie voor eigen veiligheid, geen uitval zal willen doen tegen de belegeraars en zo hun zwaard ontgaan, toch het zwaard van Gods gerechtigheid niet zal ontkomen, vers 6. *Ik zal degenen, die in de stad blijven (gelijk* men ook kan lezen), *slaan zowel de mensen als de beesten* die voor voedsel dienen, en die in de oorlog gebruikt worden, *door een grote pestilentie zullen zij sterven,* een pestilentie, die binnen de wallen zal woeden, terwijl de vijanden buiten de stad gelegerd zijn. Al houden Jeruzalems poorten en muren de Chaldeën voor een tijd tegen, zij kunnen Gods oordelen niet ophouden. De pijlen van zijn pestilentie kunnen zelfs hen bereiken, die zich daartegen veilig rekenen.

5. De koning zelf en al het volk, dat aan het zwaard, de honger en de pestilentie ontkomt, zullen vallen *in de hand van de Chaldeën* die ze in koelen bloede zullen vermoorden vers 7. Zij zullen ze *niet sparen, noch verschonen noch zich ontfermen.* Laat niemand wanen, barmhartigheid te mogen verwachten voor lieden, die Gods lankmoedigheid verbeurd en zich buiten Zijn genade gesloten hebben. Dus was het besluit uitgegaan, en wat zou het dan Jeremia baten, de Heere voor hen te vragen?

Jeremia 21:8-14

Uit de beleefde boodschap, die de koning aan Jeremia zendt, zou men opmaken, dat zowel de vorst als het volk eerbied beginnen te krijgen voor de profeet, en deze zou daarvan hebben kunnen gebruikmaken om voor zichzelf enig voordeel te behalen. Maar het antwoord dat God hem in de mond legt, is voldoende om alle eerbied voor hem weg te nemen en ze nog meer tegen hem te verbitteren. Niet alleen de voorspellingen in de vorige verzen maar ook de aanwijzingen, die de profeet nu gaat geven, prikkelen hen, want

I. Hij raadt het volk aan zich over te geven en uit te gaan naar de Chaldeën, als het enige middel om hun leven te redden, vers 8-10. Deze raad mishaagde ten zeerste degenen, die door hun valse profeten waren aangespoord tot het wanhopig besluit om ten uiterste vol te houden, vertrouwende op de sterkte van de muren en de moed van de krijgslieden om de vijand buiten de stad te houden, of op hulp van vreemden om ze te ontzetten. De profeet verzekert hen: "Deze stad zal gegeven worden in de hand des konings van Babel, en hij zal ze niet alleen plunderen, maar bovendien met vuur verbranden, want God zelf heeft zich tegen deze stad gesteld ten kwade, en niet ten goede, om ze te verwoesten en niet te verschonen, ten kwade, waarmee geen goed zal verbonden worden geen verzachting of barmhartige verkorting". Daarom, zo gij van twee kwaden het beste wilt kiezen, vraagt gratie van de Chaldeën en wordt krijgsgevangenen. Tevergeefs trachtte Rabsake de Joden daartoe over te halen, toen God vóór hen was, Jesaja 36:16, maar het was nu de beste weg, daar God nu tegen hen was. Zowel de wet als de profeten hadden hun menigmaal beide leven en dood voorgesteld maar in een andere zin: het leven, indien zij Gods stem zouden gehoorzamen, de dood zo ze in ongehoorzaamheid bleven volharden, Deuteronomium 30:19. Maar zij hadden dat leven versmaad, hetwelk hen waarlijk gelukkig zou gemaakt hebben, om hun dat te verwijten, gebruikt de profeet hier dezelfde uitdrukking, vers 8. *Ziet ik stel voor ulieder aangezicht de weg des levens en de weg des doods.* Die woorden geven nu niet een heerlijk vooruitzicht, maar een treurige keuze, hun aanradende, van twee kwaden het minste te kiezen, en dat minste, een schandelijke en ellendige ballingschap, is al het leven dat zij nu voor zichzelf kunnen verwerven. "Hij die in de stad blijft, en daarin heil zoekt, zal zeker sterven of door het zwaard des vijands of door honger of pestilentie". "Maar hij, die zich daartoe kan vernederen, dat hij, de ijdelheid van zijn hoop inziende, uitgaat en valt tot de Chaldeën die zal leven en zijn ziel zal hem tot een buit zijn." Hij zal er het leven afbrengen, maar met moeite en als bij toeval, als een prooi de machtigen ontnomen. Hij wordt "behouden doch alzo als door vuur." Hij zal ternauwernood ontkomen, het zal hem een vreugde en voldoening vol verbazing zijn, als hij zijn leven redt van zo’n algehele verwoesting als door een, die de buit uitdeelt. Zij meenden het kamp van de Chaldeën ten buit te hebben, zoals hun vaderen dat van de Assyriërs, Jesaja 33:23, maar zij zullen deerlijk ontnuchterd worden. Zich op genade of ongenade overgeven, ziedaar al de buit, die hun ten deel zou vallen. Niemand kon veronderstellen, dat deze raad van de profeet in Gods naam, enige instemming zou ontmoeten of gevolgd worden. Het schijnt ook, dat niemand, of slechts een enkele daaraan gehoor heeft gegeven, zo zeer waren hun harten tot hun eigen verderf, verhard.

II. Hij raadt de koning en de vorsten, de plichten, aan hun rang verbonden, ter harte te nemen. Omdat het de koning was, die een boodschap had gezonden, bevat ook het antwoord een woord bijzonder tot "het huis des konings" gericht. Niet om hem te vleien of te behagen (dat was des profeten werk niet, zelf niet wanneer men hem eerde, door hem een boodschap te zenden), maar om hem heilzamer raad te geven vers 11, 12. "Richt *des morgens recht,* doe dat zorgvuldig en volijverig. Die overheden, die hun ambt waardiglijk wilden bekleden, moesten

vroeg opstaan. Haast u, vertoeft niet, recht te doen, wanneer men tot u komt en vermoei hen, die recht zoeken, niet langer, gelijk gij gedaan hebt. Blijft niet in uw slaapkamer om de door uw uitspattingen van de vorige avond verloren slaap in te halen, en brengt uw morgens niet door met uw lichaam te verzorgen (zoals de vorsten in Prediker 10:16), maar gebruikt ze om uw ambt waar te nemen. Dan zult ge verlost worden uit de hand dergenen, die u verdrukken, en mogen verwachten, dat God u recht zal doen. Ziet dus, dat gij recht doet dengenen, die er u om vragen, en "verlost de beroofde uit de hand des verdrukkers, opdat mijn gramschap niet uitvare als een vuur tegen u op een bijzondere wijze, en zij, die het best dachten te varen, er het slechtst afkomen, vanwege de boosheid uwer handelingen." Nu

1. Tonen deze woorden aan, dat de veronachtzaming van hun plicht al deze ellende over het volk had gebracht. Het was de boosheid hunner handeling, die het vuur van Gods toorn had ontstoken". Zo duidelijk spreekt hij zich ten opzichte van des konings huis uit, want wie het voorrecht van des profeten gebeden begeerden, moesten ook dankbaar zijn vermaningen aanhoren.

2. Dit leert hun de rechte manier om een nationale reformatie op touw te zetten. Zij moeten beginnen en een goed voorbeeld geven, en dan het volk tot reformatie opwekken. Zij moeten hun macht gebruiken om wie onrecht deden, te straffen, en dan zou het volk tot reformatie moeten komen. Hij herinnert hun, dat "zij het huis Davids" zijn en daarom in Zijn voetstappen moeten wandelen. die ook recht en gerechtigheid onder Zijn volk handhaafde

3. Dit geeft hun aanmoediging om te hopen, dat er verlenging hunner rust mocht zijn, Dan 4:27. Als iets hen van de rand des verderfs kan terugvoeren, dan is het dat.

III. Hij toont hun aan, hoe ijdel al hun hoop is, zolang zij van geen bekering weten willen, vers 13, 14. Jeruzalem is een inwoner van het dal, aan alle zijden door bergen beschermd, die haar natuurlijke versterkingen uitmaakten, zodat een leger de stad moeilijk naderen kon. "Ze is de rots van de vlakte," die het voor een vijand moeilijk maakte, ze te ondermijnen. Op deze lokale voordelen vertrouwden ze meer dan op de macht en de beloften Gods, en menende, dat de stad daardoor onneembaar werd, spotten zij met Gods oordelen, zeggende: "Wie zou tegen ons afkomen? Niemand van onze buren zal dat durven bestaan, of, indien al, wie zou komen in onze woningen?" Er was enige reden voor dit vertrouwen, want allen rondom hen schijnen van mening geweest te zijn, "dat geen vijand tot de poorten van Jeruzalem zou ingaan," Klaagliederen 4:12. Maar zij zijn het minst veilig, die het zekerst zijn. Spoedig zou God hun de holheid van deze vraag laten zien, *Wie zou tegen ons afkomen?* wanneer Hij zegt, vers 13, *zie, Ik wil aan u.* Door hun goddeloosheid hadden zij inderdaad God uit hun stad verdreven, toen Hij als hun Vriend met hen zou gebleven zijn, maar hun bolwerken zouden Hem er niet buiten houden, wanneer Hij tegen hen kwam als een vijand. Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Maar, zo Hij tegen ons is, wie kan voor ons zijn, om ons te helpen? Ja, Hij komt niet tegen hen als een vijand, die wettig en met enige hoop op goede uitslag bestreden kan worden, maar als een rechter, die men niet weerstaan kan. Hij zegt namelijk, vers 14 :*Ik zal,* door het recht zijn loop te laten, *over ulieden bezoeking doen naar de vrucht uwer handelingen,* dat is: naar derzelver verdienste en bedoelingen. Wat over u gebracht wordt, is het natuurlijk gevolg uwer zonde. Ja, Hij zal over hen komen niet alleen met de toorn van een vijand en de rechtvaardigheid van een rechter, maar ook met de macht van een verterend vuur, dat van geen sparen weet, gelijk een rechter soms maar verteert alles brandbaars, dat onder zijn bereik komt. Jeruzalem is een woud geworden, waarin God "een vuur zal aansteken, hetwelk alles zal

verteren. Want God zelf is een verterend vuur, en wie kan voor Hem bestaan, wanneer Zijn toorn ontstoken is?"

HOOFDSTUK 22

1 Alzo zegt de HEERE: Ga af in het huis des konings van Juda, en spreek aldaar dit woord.
2 En zeg: Hoor het woord des HEEREN, gij koning van Juda, gij, die zit op Davids troon, gij, en uw knechten, en uw volk, die door deze poorten ingaan!
3 Zo zegt de HEERE: Doet recht en gerechtigheid, en redt den beroofde uit de hand des verdrukkers; en onderdrukt den vreemdeling niet, den wees noch de weduwe; doet geen geweld en vergiet geen onschuldig bloed in deze plaats.
4 Want indien gijlieden deze zaak ernstiglijk zult doen, zo zullen door de poorten van dit huis koningen ingaan, zittende den David op zijn troon, rijdende op wagens en op paarden, hij, en zijn knechten, en zijn volk.
5 Indien gij daarentegen deze woorden niet zult horen, zo heb Ik bij Mij gezworen, spreekt de HEERE, dat dit huis tot een woestheid worden zal.
6 Want zo zegt de HEERE van het huis des konings van Juda: Gij zijt Mij een Gilead, een hoogte van Libanon; maar zo Ik u niet zette als een woestijn en onbewoonde steden!
7 Want Ik zal verdervers tegen u heiligen, elk met zijn gereedschap; die zullen uw uitgelezen cederen omhouwen, en in het vuur werpen.
8 Dan zullen veel heidenen voorbij deze stad gaan, en zullen zeggen, een ieder tot zijn naaste: Waarom heeft de HEERE alzo gedaan aan deze grote stad?
9 En zij zullen zeggen: Omdat zij het verbond des HEEREN, huns Gods, hebben verlaten, en hebben zich voor andere goden nedergebogen, en die gediend.
10 Weent niet over den dode, en beklaagt hem niet; weent vrij over dien, die weggegaan is, want hij zal nimmermeer wederkomen, dat hij het land zijner geboorte zie.
11 Want zo zegt de HEERE van Sallum, den zoon van Josia, koning van Juda, die in de plaats van zijn vader Josia regeerde, die uit deze plaats is uitgegaan: Hij zal daar nimmermeer wederkomen.
12 Maar in de plaats, waarhenen zij hem gevankelijk hebben weggevoerd, zal hij sterven, en dit land zal hij niet meer zien.
13 Wee dien, die zijn huis bouwt met ongerechtigheid, en zijn opperzalen met onrecht; die zijns naasten dienst om niet gebruikt, en geeft hen zijn arbeidsloon niet!
14 Die daar zegt: Ik zal mij een zeer hoog huis bouwen, en doorluchtige opperzalen; en hij houwt zich vensteren uit, en het is bedekt met ceder, en aangestreken met menie.
15 Zoudt gij regeren, omdat gij u mengt met den ceder? Heeft niet uw vader gegeten en gedronken, en recht en gerechtigheid gedaan, en het ging hem toen wel?
16 Hij heeft de rechtzaak des ellendigen en nooddruftigen gericht, toen ging het hem wel; is dat niet Mij te kennen? spreekt de HEERE.
17 Maar uw ogen en uw hart zijn niet dan op uw gierigheid, en op onschuldig bloed, om dat te vergieten, en op verdrukking en overlast, om die te doen.
18 Daarom zegt de HEERE alzo van Jojakim, zoon van Josia, koning van Juda: Zij zullen hem niet beklagen: Och mijn broeder! of, och zuster! Zij zullen hem niet beklagen: Och, heer! of, och zijn majesteit!
19 Met een ezelsbegrafenis zal hij begraven worden; men zal hem slepen en daarhenen werpen, verre weg van de poorten van Jeruzalem.
20 Klim op den Libanon en roep, en verhef uw stem op den Basan; roep ook van de veren; maar al uw liefhebbers zijn verbroken.
21 Ik sprak u aan in uw groten voorspoed, maar gij zeidet: Ik zal niet horen. Dit is uw weg van uw jeugd af, dat gij Mijner stem niet hebt gehoorzaamd.
22 De wind zal al uw herders weiden, en uw liefhebbers zullen in de gevangenis gaan; dan zult gij zekerlijk beschaamd en te schande worden, vanwege al uw boosheid.

23 O gij, die nu op den Libanon woont, en in de cederen nestelt! hoe begenadigd zult gij zijn, als u de smarten zullen aankomen, het wee als ener barende vrouw!
24 Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de HEERE, ofschoon Chonia, de zoon van Jojakim, den koning van Juda, een zegelring ware aan Mijn rechterhand, zo zal Ik u toch van daar wegrukken.
25 En Ik zal u geven in de hand dergenen, die uw ziel zoeken, en in de hand dergenen, voor welker aangezicht gij schrikt, namelijk in de hand van Nebukadnezar, den koning van Babel, en in de hand der Chaldeen.
26 En Ik zal u, en uw moeder, die u gebaard heeft, uitwerpen in een ander land, waarin gijlieden niet geboren zijt, en daar zult gij sterven.
27 En in het land, naar hetwelk hun ziel verlangt om daar weder te komen, daarhenen zullen zij niet wederkomen.
28 Is dan deze man Chonia een veracht, verstrooid, afgodisch beeld? Of is hij een vat, waaraan men geen lust heeft? Waarom zijn hij en zijn zaad uitgeworpen, ja, weggeworpen in een land, dat zij niet kennen?
29 O land, land, land! hoor des HEEREN woord!
30 Zo zegt de HEERE: Schrijft dezen zelfden man kinderloos, een man, die niet voorspoedig zal zijn in zijn dagen; want er zal niemand van zijn zaad voorspoedig zijn, zittende op den troon Davids, en heersende meer in Juda.

Naar aanleiding van de boodschap, in het vorige hoofdstuk aan het huis des konings gezonden, worden hier enige preken vermeld, die Jeremia aan het hof hield, onder vorige regeringen, opdat blijken zou, dat zij ruimschoots waarschuwing hadden gehad lang voordat het noodlottige vonnis over hen uitgesproken werd, en, dat zij in de gelegenheid gesteld waren om het te voorkomen. Hier is:

I. Een boodschap aan de koninklijke familie gezonden, naar ‘t schijnt onder de regering van Jojakim, dat ten dele betrekking heeft op Joahaz, die gevankelijk weggevoerd werd naar Egypte, ten dele op Jojakim, die hem opvolgde en nu op de troon zat. De koningen de vorsten werden vermaand, recht te doen, en hun wordt verzekerd dat, als zij dat doen, de koninklijke familie zal bloeien, maar anders zal zij uitgeroeid worden, vers 1-9, Joahaz hier Sallum genoemd, wordt beklaagd vers 10-12 Jojakim wordt berispt en gedreigd, vers i3-19.

II. Nog een boodschap, tot hen gezonden onder de regering van Jojachin (Chonja), de zoon van Jojakim. Hem wordt ten laste gelegd een hardnekkige weigering om te horen, en hij wordt bedreigd met ondergang, en hem voorspeld, dat Salomo’s huis met hem zal ophouden te regeren, vers 20-30.

Jeremia 22:1-9

Hier hebben wij:

I. Bevelen aan Jeremia gegeven om te gaan prediken voor de koning. In het voorgaande hoofdstuk is ons meegedeeld, dat Zedekia boden zondt tot de profeet, maar hier wordt de profeet gelast in hoogst eigen persoon, in het huis des konings te gaan, en aandacht te vragen voor het woord van de Koning van de koningen, vers 2. *Hoor het woord des Heeren, gij koning van Juda!*

1. Onderdanen moeten erkennen, dat, waar het woord van de koning is, daar macht over hen is, maar koningen moeten erkennen, dat, waar het woord des Heeren is, daar macht over hen is. De koning van Juda wordt hier toegesproken als "die zit op Davids troon," die een man was naar Gods hart, als die zijn waardigheid en macht bezat door het verbond met David gemaakt, daarom moet hij gelijk worden aan zijn voorbeeld, opdat hij mag genieten van de beloften, aan hem gedaan. Met de koning worden zijn knechten toegesproken, omdat een goede regering afhankelijk is van een goed ministerie zowel als van een goed koning.

II. Wat hem bevolen wordt te prediken.

1. Hij moet hun zeggen, wat hun plicht is, welke goede dingen het waren, die God de Heere van hen verlangde, vers 3. Zij moeten zorg dragen,

a. Dat zij al het goede doen, dat zij kunnen doen met de macht, die zij hebben. Zij moeten recht doen, ter verdediging van hen, die verongelijkt zijn, en moeten "de beroofde redden uit de hand des verdrukkers." Dat was hun plicht om de plaats, die zij innamen, Psalm 82:3. Hierin moeten zij Gods ministers zijn voor ‘t goede.

b. Dat zij er geen kwaad mee doen, "geen onrecht, geen geweld." Het grootste onrecht en geweld is wat geschiedt onder bedekking van wet en gerechtigheid, en door hen, wier taak het is te straffen en te beschermen tegen onrecht en geweld. Zij moeten de vreemdeling, de wees, noch de weduwe onderdrukken, want deze neemt God op bijzondere wijze onder zijn bescherming en opzicht, Exodus 22:21, 22.

2. Hij moet hun verzekeren, dat de getrouwe vervulling van hun plicht hun voorspoed zal bevorderen en hen beveiligen, vers 4. Dan zal er een opeenvolging van koningen zijn, een onafgebroken opeenvolging van koningen, "op Davids troon, en van zijn geslacht, ze zullen een volmaakte rust genieten, en in groten staat en waardigheid leven, rijdende op wagens en op paarden," als tevoren, Hoofdstuk 17:15. De meest krachtdadige wijze om de waardigheid van de regering te bewaren is haar plicht te doen.

3. Eveneens moet hij hun verzekeren, dat de ongerechtigheid van hun familie, indien zij er in volharden, de ondergang van hun familie zal zijn, hoewel het een koninklijke familie is, vers 5 :*Indien gij deze woorden niet zult horen,* niet wilt gehoorzamen, *zal dit huis tot een woestheid worden,* met het paleis van de koningen van Juda zal het niet beter gaan dan met andere woningen in Jeruzalem. Zonde is dikwijls de ondergang geweest van koninklijke paleizen hoe statig, hoe sterk ook. Dit vonnis wordt bekrachtigd door een eed: "Ik heb bij Mij gezworen en bij niemand groter kan God zweren, Hebreeen 6:1, dat dit huis tot een woestheid worden zal". Zonde verwoest zowel de huizen van de vorsten als die van gewone lieden

4. Hij moet tonen hoe noodlottig hun goddeloosheid voor het koninkrijk zal zijn, zowel als voor hen zelf, in ‘t bijzonder voor Jeruzalem, de koninklijke stad, vers 6-9.

a. Toegegeven wordt, dat Juda en Jeruzalem waardevol geweest zijn in Gods ogen en belangrijk in de hun: "Gij zijt mij een Gilead, een hoogte van Libanon." Hun lot was gevallen op een plaats, rijk en lieflijk als Gilead, Zion was een sterkte, even statig als Libanon, daarop vertrouwden zij als hun beveiliging. Maar,

b. Dat zal hen niet beschermen, het land, dat nu vruchtbaar is als "Gilead, zal tot een woestijn gesteld worden. De steden, die nu sterk zijn als Libanon, zullen onbewoonde steden zijn, en, als het land verwoest is moeten de steden ontvolkt worden". Zie, hoe gemakkelijk Gods oordelen een volk kunnen verderven, en hoe zeker de zonde het doet. Als dit verwoestingswerk gedaan moet worden,

c. Zullen er gevonden worden, die het krachtdadig zullen doen, vers 7 :*"Ik zal verdervers tegen u heiligen,* Ik zal ze voor deze dienst aanwijzen en gebruiken." Als de verwoesting beraamd is, worden er ook verdervers in gereed gemaakt, en zijn al klaar, en alles is in voorbereiding voor de beraamde verwoesting, of is reeds lang van tevoren gereed. En wie kan strijden tegen verdervers, die God geheiligd heeft? Zij zullen de steden verwoesten met evenveel gemak als men bomen in een woud velt: zij *zullen uw uitgelezene cederen omhouwen,* en toch, als ze neerliggen, zullen zij ze niet meer achten dan doornen en distelen, zij zullen ze *in het vuur werpen,* want hun uitgelezene ceders zijn verrot en deugen nergens meer voor."

d. Er zullen er gevonden worden, die bereid zullen zijn God te rechtvaardigen in ‘t geen Hij gedaan heeft, vers 8, 9. *Dan zullen vele heidenen voorbij deze stad gaan,* en zullen vragen: *"Waarom heeft de Heere alzo gedaan aan deze grote stad?* Hoe kwam het, dat zo’n sterke stad overweldigd werd? Dat zo’n rijke stad verarmde? Dat een zo dicht bevolkte stad ontvolkt werd? Dat zo’n heilige stad ontheiligd werd? En dat een stad, die zo dierbaar geweest was aan God, door Hem verlaten werd?" De reden ligt zozeer voor de hand, dat ze iedereen op de tong zal liggen. "Vraag de voorbijgaande op de weg, Job 27:29. Vraag de eerste de beste, en hij zal u vertellen, dat het was, omdat zij andere goden namen, wat andere volken niet gewoon waren te doen. "Zij verlieten het verbond met Jahweh, hun eigen God, schonden hun trouw aan hem en aan de plicht, waartoe zij gebonden waren door het verbond met Hem, en hebben zich voor andere goden nedergebogen, en die gediend," Hem tot verachting, en daarom gaf Hij hen over aan deze verwoesting. God verwerpt nooit iemand, die Hem niet eerst verworpen heeft. "Ga heen", zegt God tot de profeet, "en predik dit aan de koninklijke familie."

Jeremia 22:10-19

Koningen zijn voor God mensen, al zijn ze goden voor ons, en zij moeten "sterven als een mens, " dat blijkt uit deze verzen, waar wij een doodvonnis zien uitgesproken over twee koningen, die achtereenvolgens te Jeruzalem regeerden, twee broeders, en beide de onverschillige zonen van een vrome vader.

I. Hier is het vonnis van Sallum, die zonder twijfel dezelfde is als Joahaz, want hij is die zoon van Josia, de koning van Juda, *die in de plaats van zijn vader Josia regeerde,* vers 11, wat Joahaz deed, door het optreden van het volk, dat hem koning maakte, hoewel hij niet de oudste zoon was, 2 Koningen 23-30, 2 Kronieken 36:1. Onder de zonen van Josia wordt Sallum vermeld en niet Joahaz, 1 Kronieken 3:15. Misschien gaf het volk aan hem de voorkeur boven zijn oudere broeder, omdat zij dachten, dat hij een energieker, stoutmoediger jonge man was, en meer geschikt om te regeren, maar God toonde hun spoedig de dwaasheid van hun onrechtvaardigheid, en dat hij niet voorspoedig zou zijn, want binnen drie maanden kwam de koning van Egypte over hem, en voerde hem als gevangene naar Egypte, zoals God gedreigd had, Deuteronomium 28:68. Het blijkt niet, dat iemand uit het volk die gevangenschap met hem deerde. Deze geschiedenis staat in 2 Koningen 23:34 en 2 Kronieken 36:4. Hier

1. Wordt het volk bevolen hem liever te beklagen dan zijn vader Josia: "Weent niet over de dode, weent niet langer over Josia". Jeremia was zelf een oprecht rouwdrager geweest, en had het volk aangespoord, rouw over hem te dragen, 2 Kronieken 35:25, toch wil hij nu, dat zij niet meer om hem zullen rouwen, hoewel het pas drie maanden na zijn dood was, om hun tranen een andere bestemming te geven. Zij moesten bitterlijk wenen om Joahaz, die naar Egypte gegaan was, niet dat het algemeen veel aan hem verloren had, zoals aan zijn vader, maar omdat zijn lot veel beklagenswaardiger was. Josia daalde ten grave in vrede en in ere, hij was verhinderd het kwaad in deze wereld te zien komen, en weggenomen om het goede in een andere wereld te aanschouwen, en daarom "beklaagt hem niet, maar zijn ongelukkigen zoon, die waarschijnlijk leven zal en leven in schande en ellende. als een ongelukkige gevangene". Stervende heiligen mogen met recht benijd worden, en levende zondaars met recht beklaagd. En zo somber kan het vooruitzicht in de toekomst soms zijn, dat men zijn tranen, zelfs voor een Josia, zelfs voor Jezus, moet inhouden om ze te bewaren voor onszelf en voor onze kinderen, Lukas 23:28.

2. De reden, daarvoor opgegeven, is dat hij nooit uit zijn gevangenschap zal terugkeren, zoals hij en zijn volk verwachten, maar aldaar zal sterven. Zij waren traag om dat te geloven, daarom wordt het hier telkens en telkens herhaald. *Hij zal nimmermeer wederkeren,* vers 10. Hij zal nooit het genoegen hebben *het land van zijn geboorte* weer te zien, maar zal het verdriet hebben voortdurend van zijn verwoesting te horen. Hij is *uit deze plaats uitgegaan,* en *zal daar nimmermeer wederkomen,* vers 11. *Maar in de plaats waarheen zij hem gevankelijk hebben weggevoerd, zal hij sterven,* vers 12. Dat kwam omdat hij het goede voorbeeld van zijn vader niet volgde, en het recht van zijn oudere broeder zich aanmatigde. In Ezechiels klaaglied over de koningen van Israël wordt deze Joahaz voorgesteld als een "jonge leeuw, die spoedig leerde roof te roven," maar gevangen werd, en in ketenen naar Egypte gebracht werd, vanwaar men verlangend zijn terugkomst verbeidde, maar tevergeefs. Zie Ezechiël 19:3-5.

II. Hier is het vonnis van Jojakim, die hem opvolgde. Wij weten niet, of hij meer recht op de kroon had dan Sallum, want, hoewel hij ouder was dan zijn voorganger, schijnt er nog een andere zoon van Josia geweest te zijn, ouder dan hij en Johanan genoemd, 1 Kronieken 3:15.

Maar wij weten, dat hij niet beter regeerde, en het hem niet beter verging, ten slotte. Hier hebben wij:

1. De getrouwe bestraffing van zijn zonden. Voor een bijzonder persoon is het niet gepast tot een koning te zeggen: Gij goddeloze, maar een profeet, die een boodschap van God heeft pleegt verraad, als hij zijn last niet volbrengt, hoe onaangenaam die wezen mag, en zelfs als hij aan koningen gericht is. Jojakim wordt hier niet van afgoderij beticht, en waarschijnlijk had hij Uria, de profeet, nog niet ter dood gebracht (zoals wij lezen, dat hij later deed, Hoofdstuk 26:22, 2, want dan zou het hem hier aangezegd zijn, maar de misdaden, waarvoor hij hier berispt wordt, zijn:

a. Trots, en liefde tot pracht en praal, alsof alles wet een koning troeft te doen, niets anders was dan een vertoon van grootheid maken, en goed te doen zijn minste zorg was. Hij moest zich een statig paleis bouwen, "een zeer hoog huis, en doorluchtige opperzalen, vers 14. hij houwt zich vensteren uit naar de laatste mode, misschien schuiframen zoals wij hebben". De kamers moeten een zoldering van cederhout hebben, de kostbaarste soort van hout. Zijn huis moet een even goed dak en beschot hebben als de tempel zelf anders bevalt het hem niet, 1 Koningen 6:15, 76. Ja, nog sterker, het moet geverfd worden met menie, die rood kleurt, of, als sommigen lezen, met indigo, dat blauw kleurt. Zonder twijfel is het vorsten en groten geoorloofd te bouwen, te verfraaien, en hun huizen te meubileren, zoals hun waardigheid toekomt, maar Hij, die weet wat in ‘s mensen hart omgaat, wist, dat Jojakim het deed in de trots van zijn hart, die tot zonde tot grote zonde maakt, wat op zichzelf geoorloofd is. Daarom, die hun huizen vergroten en ze weelderiger inrichten, mogen wel toezien op de toestand van hun gemoed, terwijl zij dat doen, en nauwlettend waken tegen elke uiting van ijdelheid. Maar wat bijzonder verkeerd was in Jojakims geval, was, dat hij het deed, terwijl hij wel moest bemerken, beide door het woord van God en door Zijn leiding, dat goddelijke oordelen over hem in aantocht waren. De eerste drie jaren regeerde hij met verlof en toestemming van de koning van Egypte, en de volgende met verlof en toestemming van de koning van Babel, en toch begeert hij, die niet meer is dan een onderkoning, in gebouwen en meubilair te wedijveren met de grootste monarchen. Zie hoe aanmatigend hij is in dit besluit "Ik zal mij een zeer hoog huis bouwen," ik ben besloten, ik wil, wie mij ook het tegendeel aanraadt. Het is de gewone dwaasheid van zinkende regeringen, dat zij begeren een vertoon van macht te scheppen. Velen hebben onvernederde harten onder vernederende leidingen, en tonen zich het hooghartigst, als God bezig is ze omlaag te brengen. Dat is twisten met onze Maken

b. Vleselijke zekerheid en vertrouwen op zijn rijkdom, die afhankelijk was van de voortduring van zijn voorspoed, alsof zijn berg nu vast stond, zodat hij nimmer bewogen kon worden. Hij meende, dat hij onafgebroken en zonder stoornis moest regeren, omdat hij zich had *bedekt met cederhout*, vers 15, alsof dat te fraai was om te beschadigen en te sterk om doorbroken te worden, en alsof God zelf niet, uit medelijden, zo’n statig huis kon overgeven om verbrand te worden. Zo kwamen de discipelen van Christus, toen Hij van de verwoesting van de tempel sprak, tot Hem, om Hem te laten zien, wat een prachtig gebouw het was, Mattheus 23:38,24:1. Vreselijk bedriegen zichzelf die menen, dat hun tegenwoordige voorspoed een blijvende zekerheid is, en dromen, dat ze regeren, omdat zij cederhout boven hun hoofd hebben. Alleen in zijn eigen waan is "des rijken goed een stad van zijn sterkte."

c. Sommigen menen, dat hij hier beticht wordt van heiligschennis en van het beroven van Gods huis om zijn eigen huis op te sieren en te verfraaien. "Hij houwt zich Mijne vensteren uit, (staat in de kanttekening) wat sommigen verstaan alsof hij vensters uit de tempel had genomen om

die in zijn eigen paleis te plaatsen, en ze dan geverfd met menie (zoals daar volgt), opdat men het niet zou ontdekken, maar denken, dat ze bij het paleis hoorden. Zij bedriegen en verderven zichzelf ten laatste, die zich denken te verrijken door God en Zijn huis te beroven, en hoe zij het ook mogen vermommen, God ontdekt het.

d. Hij wordt hier beticht van afpersing, onderdrukking, geweldenarij en onrechtvaardigheid. Hij bouwde zijn huis met ongerechtigheid, met geld, onrechtvaardig verkregen, en bouwstoffen, waar hij niet eerlijk aangekomen was, en misschien op grond, verkregen, zoals Achab Naboths wijngaard verkreeg. En, omdat hij boven zijn middelen ging, bedroog hij de werklieden met het loon, wat een van die zonden is, waarvan het geschrei doordringt "tot in de oren van de Heere Zebaoth," Jakobus 5:4. God neemt kennis van het onrecht, door de grootsten onder de mensen hun armen knechten en werklieden aangedaan, en zal ‘t rechtvaardiglijk vergelden hem die geen billijk loon wil geven aan de zodanigen, die hij in zijn dienst heeft, maar "zijns naasten dienst om niet gebruikt." De grootsten onder de mensen moeten de geringsten beschouwen als hun naasten en dienovereenkomstig rechtvaardig jegens hen zijn, en hen liefhebben als zichzelve. Jojakim was een onderdrukker, niet alleen als hij bouwde, maar ook in de uitoefening van zijn bestuur. Hij deed geen recht, maakte er geen gewetenszaak van om onschuldig bloed te vergieten als dat dieper, kon om het doel van zijn eerzucht, hebzucht of wraakzucht te bereiken. "Hij was een en al onderdrukking en geweld, niet alleen in zijn bedreigingen, maar ook in zijn daden, en als hij zich een of andere onrechtvaardigheid in ‘t hoofd had gezet, kan niets hem tegenhouden, maar hij ging er mee door". En wat op de bodem van dat alles lag, dat was gierigheid, de liefde tot geld, "die de wortel is van alle kwaad. Uw ogen en UW hart zijn niet dan op uw geldgierigheid, " daarop waren zij gericht en op niets anders. Bij gierigheid wandelt het hart de ogen achterna, daarom wordt zij genoemd: "de begeerlijkheid van de ogen," 1 Johannes 2:16, Job 31:7. "Het is uw ogen laten vliegen op hetgene dat niets is," Spreuken 23:5. De ogen en het hart zijn dan tot gierigheid, als de rijkdom van deze wereld het enige doel en de enige liefde is, en waar dat zo is, is de verzoeking groot tot moord, onderdrukking, en alle soorten van geweld en schelmerij.

2. Wat al zijn zonden verzwaarde, was, dat hij de zoon was van een goede vader, die hem een goed voorbeeld gegeven had, als hij dat maar gevolgd had, vers 15, 16:*Heeft niet uw vader gegeten en gedronken?* Terwijl Jojakim zijn huis vergrootte en verlichtte, heeft hij waarschijnlijk met minachting gesproken van zijn vader, omdat die zich tevreden stelde met zo’n gering en ongeschikt huis, beneden de grootheid van een souverein vorst en hem bespot als iemand met weinig verbeeldingskracht, weinig opgewektheid en die het niet over zijn hart kon krijgen zijn geld uit te geven, noch veel gaf om zijn fatsoen, dat wat zijn vader beviel, beviel hem niet, maar God zegt hem door de profeet dat, al had hij geen lust om te bouwen, hij een man was van een uitmuntend karakter, en een beter man, dan hij was, en beter zorgde voor zichzelf en zijn familie. De kinderen, die de ouderwetsheid van hun ouders verachten, bezitten in de regel weinig van hun goede eigenschappen. Jeremia zegt hem:

a. Dat hem bevolen wordt zijn plicht te doen naar al wat zijn vader gedaan had: "Hij heeft recht en gerechtigheid gedaan, " hij deed nooit een van zijn onderdanen onrecht, onderdrukte ze nooit, en legde hun geen lasten op, maar was nauwlettend in ‘t ontzien van al hun rechten en hun eigendommen. Ja, niet alleen misbruikte hij zijn macht niet tot ondersteuning van het onrecht, maar hij gebruikte ze tot handhaving van het recht. "Hij heeft de rechtzaak des ellendige en nooddruftige gericht," was bereid om naar de zaak van de geringste van zijn onderdanen te horen en hem recht te doen. De zorg van overheden moet zijn, niet de

handhaving van hun grootheid en het nemen van hun gemak, maar om goed te doen, niet alleen om de armen zelf niet te onderdekken, maar om de onderdrukten te verdedigen.

b. Dat zijns vaders voorspoed een aanmoediging is voor hem om zijn plicht te doen.

Ten eerste, God nam hem aan: "Is dat niet mij te kennen? spreekt de Heere." Bleek daar niet duidelijk uit, dat hij God recht kende, en Hem vereerde, en bijgevolg door Hem gekend, en erkend werd? De rechte kennis van God bestaat in het doen van onze plicht, in ‘t bijzonder de plicht van onze plaats en stand in de wereld.

Ten tweede, hij zelf genoot er de voorrechten van. "Heeft hij niet gegeten en gedronken, matig en opgeruimd, zoveel als nodig was om hem bekwaam te maken voor zijn werk, tot sterkte en niet tot drinkerij," Prediker 10:17. Hij at en dronk en deed recht, hij deed niet (zoals Jojakim en zijn vorsten misschien deden) drinken, de inzettingen vergeten, en de rechtzaak van alle verdrukten veranderen. Hij at en dronk, dat is, God zegende hem met overvloed, en hij had er zelf het voordeel en het genoegen van en gaf zijn vrienden feestelijke partijen, was zeer gastvrij en liefdadig. Jojakims trots was het, dat hij een prachtig huis gebouwd had, maar Josia’s ware lof was, dat hij een goed huis gehouden had. Veeltijds hebben zij, die de grootste neiging voelen tot pracht en praal, de minste ware edelmoedigheid, want, om hun buitensporige uitgaven te dekken, moeten zij wel uitzuinigen op de gastvrijheid, mildheid jegens de armen, ja op de gerechtigheid zelf. Het is beter met Josia in een ouderwets huis te wonen, en goed te doen, dan met Jojakim in een statig huis te wonen, en zijn schulden onbetaald te laten. Josia deed *recht en gerechtigheid*, en *het ging hem wel*, vers 15, en in vers 16 wordt het herhaald. Hij leefde zeer goed, zijn eigen onderdanen en al zijn naburen achtten hem, en hij was voorspoedig in al wat hij deed. Zolang wij wel doen, kunnen wij verwachten, dat het ons wel zal gaan. Deze Jojakim wist, dat zijn vader ondervonden had, dat de weg van de plicht die van de voorspoed was, en toch wilde hij niet in zijn voetstappen wandelen. Dat onze godzalige ouders de godsdienst staande hielden in hun dagen en ons dat aanbevalen om hun ervaring van de voorrechten daarvan, moest ons verplichten om die in stand te houden in onze dagen. Zij zeiden ons, dat zij bevonden hadden, dat de beloften, "die de godzaligheid heeft des tegenwoordigen levens," vervuld zijn geworden en dat godsdienst en vroomheid gunstig zijn voor uiterlijke voorspoed. Zodat wij niet te verontschuldigen zijn, als wij ons van die goede weg afkeren.

3. Hier hebben wij Jojakims vonnis getrouwelijk aangezegd, vers 18, 19. Wij mogen veronderstellen, dat het met het grootste levensgevaar was, dat Jeremia hier de schandelijker dood van Jojakim voorspelde, maar "alzo zegt de Heere van hem, en daarom zegt hij aldus.

a. Hij zal onbetreurd sterven, hij zal zich zo gehaat maken door zijn onderdrukking en wreedheid, dat allen, die hem kennen, blij zullen zijn van hem te scheiden, en niemand zal hem de eer aandoen, een traan om hem te laten, terwijl zijn vader, die "recht en gerechtigheid deed, algemeen betreurd werd, en Zedekia wordt beloofd, dat hij betreurd zal worden bij zijn dood, want hij gedroeg zich beter dan Jojakim gedaan had", Hoofdstuk 34:5. Zijn verwanten zullen hem niet betreuren, zelfs niet met de gewone uitingen van smart, zelfs bij de begrafenis van de geringste, waarbij men riep: "Och mijn broeder, of och zuster!" Zijn onderdanen zullen hem niet betreuren, en niet luide klagen, zoals men gewoon was bij de graven van zijn vorsten: "Och heer, of och zijn majesteit! "Het is treurig voor iemand om zo te leven, dat, als hij sterft, niemand er spijt van heeft, dat hij van hem moet scheiden. Ja,

b. Hij zal onbegraven blijven. Dit is erger dan het voorafgaande. Zelfs die geen tranen hebben om de begrafenis van de doden te eren zouden ze graag willen begraven om ze niet te moeten zien, maar "Jojakim zal begraven worden met een ezelsbegrafenis, dat is hij zal in ‘t geheel geen begrafenis hebben, maar zijn dood lichaam zal in een gracht geworpen worden of op een mesthoop, men zal hem slepen en daarhenen werpen, ver weg van de poorten van Jeruzalem. In de geschiedenis van Jojakim, 2 Kronieken 36:6, wordt gezegd, dat Nebukadnezar hem met twee koperen ketenen bond om hem te voeren naar Babel, en in Ezechiel 19:9, dat hij in gesloten bewaring gesteld werd, opdat zij hem brachten tot de koning van Babel." Maar het is waarschijnlijk, dat hij als gevangene stierf, voordat hij naar Babel gevoerd werd, zoals het plan was, misschien stierf hij van smart, of verhaastte hij zijn einde, in de trots van zijn hart, en werd hem om die reden een betamelijke begrafenis geweigerd, zoals men zelfmoordenaars onder ons pleegt te doen. Josefus zegt, dat Nebukadnezar hem doodde te Jeruzalem, en zijn lijk aldus liet liggen, ergens op grote afstand "van de poorten van Jeruzalem." En er wordt gezegd, dat hij "ontsliep met zijn vaderen," 2 Koningen 24:6. Toen hij zichzelf een statig huls bouwde, bestemde hij ongetwijfeld een statig graf voor zichzelf, maar zie, hoe hij teleurgesteld werd. Die zich opheffen met groten trots worden gewoonlijk bewaard voor een of andere grote schande, tijdens hun leven of na hun dood.

Jeremia 22:20-30

Deze profetie schijnt berekend te zijn geweest voor de weinig eervolle roemloze regering van Jechonia, de zoon van Jojakim, die hem in de regering opvolgde, slechts drie maanden regeerde en toen gevankelijk naar Babel werd gevoerd, waar hij vele jaren leefde, Hoofdstuk 52:31. Wij hebben in deze verzen, een profetie,

I. Van de verwoesting van het koninkrijk, die nu met snelheid naderde, vers 20-23. Jeruzalem en Juda worden hier toegesproken, of de Joodse staat, als een enkel persoon, en wij vinden haar hier in tweeërlei karakter:

1. Hooghartig ten dage des vredes en van de veiligheid, vers 21 :*"Ik sprak u aan in uw groten voorspoed,* sprak door mijn knechten de profeten, verwijten, vermaningen, raad, *maar gij zei: Ik zal niet horen,* ik zal er niet naar luisteren, *gij hebt mijn stem niet gehoorzaamd,* en waart besloten niet te willen, en hadt de onbeschaamdheid mij dat ook te zeggen." Het is niet vreemd, dat zij, die in vrede leven, in verachting leven van Gods woord. "Als Jeschurun vet werd, sloeg hij achteruit." Het is zoveel te erger, dat zij het van nature hadden: "Dat is uw weg van uw jeugd af. Zij werden genoemd een overtreder van de buik af," Jesaja 48:8.

2. Vreesachtig bij geruchten van tegenspoed vers 20 : Als gij *al uw liefhebbers verbroken* ziet, als gij bevindt, dat al uw afgoden buiten staat zijn om u te helpen en uw buitenlandse bondgenoten u in de steek laten, dan zult gij op de Libanon klimmen, en roepen, als iemand, die krachteloos is, en alles als verloren opgeeft, roepen met een bitter geroep, gij zult roepen: Help, help, of zij zijn verloren, "gij zult uw stem verheffen met angstig geroep op de Libanon en op de Basan, twee hoge bergen, in de hoop vandaar gehoord te worden door de verheffing van de grond. Gij zult roepen van de veren, van de wegen, waar gij telkens in wanhoop zult zijn". Gij zult roepen van Abarim, zoals sommigen lezen, een beroemde berg op de grens van Moab. "Gij zult roepen als die in grote ontsteltenis zijn, gewoonlijk doen, tot allen om u heen, maar tevergeefs want, vers 22, *de wind zal al uw herders weiden,* of de heersers, die u moeten beschermen en leiden, en voor uw veiligheid zorgen, zij zullen verdorren en verschrompelen, en teniet gedaan worden, zoals knoppen en bloesems sterven van een kouden wind, die vorst meebrengt, zij zullen plotseling, onmerkbaar, en onweerstaanbaar vernietigd worden, als vruchten door de wind". "Uw liefhebbers, op wie gij u verliet en voor wie gij genegenheid hebt, zullen in de gevangenis gaan, en zullen er zo ver vandaan zijn u te redden, dat zij niet eens in staat zullen zijn zichzelf te redden."

3. Gebroken onder de zware en blijvende druk van de ellende: "Wanneer er geen hulp komt van een uwer bondgenoten, en uw eigen priesters verlegen zijn, *dan zult gij zeker beschaamd worden vanwege alle uw boosheid,* vers 22. Velen zullen zich nooit schamen over hun zonden, totdat zij er door op de rand van hun verderf zijn gebracht, en het is wel als dit goede voortkomt uit onze benauwdheid, dat wij er door gebracht worden tot schaamte over onze zonden". De Joodse staat wordt hier genoemd een, "die nu als op de Libanon woont," omdat dat beroemde bos binnen zijn grenzen lag, vers 23, en het hele land rijk was, en wel verdedigd als met Libanons natuurlijke sterkte, maar zo trots en hooghartig waren zij, dat gezegd wordt, dat zij "in de cederen nestelen, waar zij dachten, dat zij buiten bereik van alle gevaar waren, en vanwaar zij met verachting op allen om hen heen, neerzagen". "Maar, hoe begenadigd zult gij zijn, als u de smarten zullen aankomen! Dan zult gij u vernederen voor God en beterschap beloven. Als gij neergeworpen zijt in steenachtige plaatsen, zult gij blijde zijn deze woorden te horen, die gij in uw voorspoed niet wilde horen. Dan zult gij pogen u zelf aangenaam te maken

hij die God, van Wien gij u tevoren afmaakte". Velen hebben vrome pijn, die als de pijn over is, tonen geen ware vroomheid te bezitten. Sommigen leggen hier een andere betekenis in: "Wat zal al uw praal en staat en rijkdom u baten? Wat zal er van dat alles worden, of welke troost zult gij er van hebben, als gij in deze ellende zijt? Niet meer dan een barende vrouw vol pijn en vrees, troost kan hebben van haar sieraden, terwijl zij in die toestand is." Aldus Gataker. Die trots zijn op hun wereldse voordelen, zouden goed doen, met te overwegen, hoe die hun aanstaan, als de smarten hen overvallen, en hoe ze dan al hun schoonheid verloren hebben.

II. Hier is een profetie van de ongenade van de koning, zijn naam was Jechonia, maar hij wordt hier telkens met verachting, Chonja genoemd. De profeet verkort zijn naam, of geeft hem een bijnaam, misschien om er mee aan te duiden, dat hij van zijn waardigheid beroofd, zou worden, en het getal van zijn maanden in het midden afgesneden. Tweeërlei schande wordt hem hier opgelegd:

1. Hij zal worden weggevoerd in gevangenschap en zal zijn dagen doorbrengen en eindigen in slavernij. Hij werd geboren voor een kroon, maar zij zou spoedig van zijn hoofd vallen, en hij zou ze verwisselen voor boeien. Dit oordeel komt trapsgewijs.

a. God zal hem verlaten, vers 24. De God van de waarheid zegt het en bevestigt het met een eed: "*ofschoon hij als een zegelring was aan mijn rechterhand* (zijn voorgangers zijn het geweest, en hij kon het ook geweest zijn, als hij zich goed gedragen had, maar daar ontaard is) *zo zal ik u van daar wegrukken."* De godzalige koningen van Juda waren als een zegelring aan Gods rechterhand geweest, nabij Hem en Hem dierbaar, Hij was in hen verheerlijkt en had hen gebruikt als werktuigen van Zijn bestuur, zoals de vorst doet met zijn zegelring, of handtekening, maar Chonja heeft zichzelf de eer volkomen onwaardig gemaakt, en daarom zal het voorrecht van zijn geboorte hem geen zekerheid gaven, desniettegenstaande zal hij weggerukt worden. Een tegenhanger van deze bedreiging tegen Jechonia is Gods belofte aan Zerubbabel, toen Hij hem tot de leidsman maakte van Zijn volk, bij hun terugkeer uit de gevangenschap, Haggai 2:24. "Ik zal u nemen, o Zerubbabel, Mijn knecht, en Ik zal u stellen als een zegelring." Die zich houden voor een zegelring aan Gods rechterhand, moeten niet zeker zijn, maar vrezen, dat zij van daar weggerukt zullen worden.

b. De koning van Babel zal hem grijpen. Zij weten niet van welke vijanden en welk kwaad zij gevaar lopen die zich buiten Gods bescherming hebben gesteld, vers 25. Hier wordt gezegd, dat de Chaldeën Chonja haat toedroegen, zij zochten hem te doden, niets minder dan dat, dachten zij, zou hun woede bevredigen, zij waren van de zodanigen, waarvoor hij vreesde (zij zijn, voor welker aangezicht gij schrikt), wat het voor hem zoveel te verschrikkelijker zou maken in hun handen te vallen, in ‘t bijzonder, als het God zelf was, die hem in hun hand gaf. En, als God hem aan hen overgeeft, wie kan hem dan van hen verlossen?

c. Hij en zijn familie zullen naar Babel gevoerd worden, waar zij vele vervelende jaren van hun leven zullen verslijten in ellendige gevangenschap, u *en uw moeder,* vers 26 *hij en zijn zaad.* vers 28. dat is. hij en de hele koninklijke familie (want hij had zelf geen kinderen, toen hij in gevangenschap ging), of hij en de kinderen in zijn lendenen, zij zullen uitgeworpen worden in een ander land, in een vreemd land, een land, *waarin gijlieden niet geboren zijt,* en ook niet zo’n land, als waarin zij geboren waren, *een land, dat gij niet gekend hebt,* waarin zij geen kennis hebben om mee te spreken, of van wie ze enige vriendschap verwachten kunnen. Daarheen zullen zij gevoerd worden, uit een land, waar zij recht hadden op heerschappij, naar een land waar zij gedwongen zullen worden tot slavernij. Maar hebben zij geen hoop hun eigen

land terug te zullen zien? Neen: *in het land naar hetwelk hun ziele verlangt, om daar weer te komen, daarhenen zullen zij niet wederkomen,* vers 27. Zij gedroegen zich slecht, toen zij daarin waren, en daarom zullen zij het nooit terugzien. Joahaz werd naar Egypte gevoerd, het land van het Zuiden, Jechonia naar Babel, het land van het Noorden, beide ver weg, in tegenovergestelde richtingen, en mogen niet verwachten elkaar ooit weer te zullen ontmoeten, of een van beide de lucht van zijn geboortegrond weer in te zullen ademen. Zij, die de heerschappij over anderen hadden misbruikt, werden naar billijkheid onder de heerschappij van anderen gebracht. Die hun zondige verlangens hadden ingewilligd en bevredigd, door hun onderdrukking, weelde, en wreedheid, werden te recht verstoken van het voldoen aan hun onschuldig verlangen hun eigen geboorteland weer te zien. Wij kunnen iets zeer nadrukkelijks zien in dat deel van de bedreiging, vers 26. *In een land, waarin gij niet geboren zijt, daar zult gij sterven.* Zoals er "een tijd is om geboren te worden en een tijd om te sterven, zo is er ook een plaats om geboren te worden en een plaats om te sterven". Wij weten, waar wij geboren zijn, maar waar wij sterven zullen, weten wij niet, het is genoeg, dat onze God het weet. Laten wij zorgen in Christus te sterven, dan zal het wel met ons zijn, waar wij ook sterven, al zou het ook in een ver land zijn.

d. Dit zal hem zeer laag en verachtelijk maken in de ogen van al zijn naburen. Zij zullen zeggen: "Is dan deze man Chonja, een veracht, verstrooid, afgodisch beeld?.Ja, zeker is hij dat, en zeer vervallen van wat hij was."

e. Er was een tijd, toen hij geëerbiedigd, ja bijna vergood werd. Het volk, dat zijn vader pas had zien afzetten, was bereid hem te vereren, toen het hem op de troon zag, "maar nu is hij een veracht, verstrooid, afgodisch beeld," dat aangebeden werd, toen het nog heel was, maar, nu het verrot en gebroken is, wordt het weggeworpen en veracht, en niemand let er op, of herinnert zich wat het geweest is. Wat vergood is, zal, vroeger of later, verachten gebroken worden, wat ten onrechte geëerd is, zal te recht veracht worden, en mededingers van God zullen tot verachting van de mensen zijn. Wij zullen teleurgesteld worden in wat wij vergoden en dan zullen wij het verachten.

f. Er was een tijd, dat men trots op hem was, maar nu is hij een vat, waaraan men genen lust heeft, of omdat het uit de mode is geraakt of omdat het gebarsten en vervuild is, en zodoende onbruikbaar. In wie God geen behagen heeft, zullen, bij gelegenheid, zo gekweld worden, dat men geen lust in hen hebben zal.

2. Hij zal geen nakomelingschap achterlaten om zijn eer te erven. De voorspelling hiervan wordt ingeleid met een woord vooraf, vers 29. *O land, land, land! hoor des Heeren woord.* Al de inwoners van de aarde moeten kennis nemen van deze oordelen Gods over een volk en een familie, die Hem nabij en dierbaar geweest waren, en daar uit afleiden, dat God onpartijdig is in de rechtsbedeling. Of het is een beroep op de aarde zelf, die wij betreden, sinds zij, die op aarde waren, zo doof en onverschillig zijn, Jesaja 1:2. "Hoort gij hemelen, neem ter ore, gij aarde!" Hoezeer veronachtzaamd, zal Gods woord toch gehoord worden, de aarde-zelf zal het moeten horen, en ervoor wijken, als zij, en al wat er op is, verbranden zal. Of het is een beroep op mensen, die "aardse dingen bedenken, die in die dingen opgaan en ze hartstochtelijk najagen, dezulken hebben nodig telkens en telkens geroepen te worden, om het woord des Heeren te horen. Of het is een beroep op mensen, die voor sterfelijk gehouden worden, van de aarde, en haastig tot de aarde terugkerende. Dat zijn wij allen, aarde zijn wij, stof zijn wij, en met het oog daarop, hebben wij er belang bij "het woord des Heeren" te horen en er acht op te geven, opdat, schoon wij uit de aarde zijn, wij gevonden mogen worden onder hen, wier namen

zijn geschreven in de hemel. Waar hierop gelet moet worden, is dat Jechonia kinderloos geschreven wordt, vers 30, dat is, zoals volgt: *Niemand van zijn zaad zal voorspoedig zijn, zittende op de troon Davids.* Met hem stierf de lijn van David als koninklijke lijn, uit. Sommigen denken, dat hem kinderen geboren werden te Babel, omdat melding gemaakt wordt van zijn zaad, dat daarheen weggeworpen werd, vers 28, en dat zij voor hem sterven. Wij lezen in de geslachtslijst, 1 Kronieken 3:17, van zeven zoons van Jechonia Assir (dat is: Jechonia, de gevangene) van wie Salathiel de eerste is. Sommigen menen, dat het slechts aangenomen zoons waren, en dat, als gezegd wordt, Mattheus 1:1 2:Jechonia gewon Salathiel, niet meer bedoeld wordt, dan dat hij hem naliet alle rechten en vermeende rechten, die hij op de regering had, te meer omdat Salathiel genoemd wordt de zoon van Neri, van het huis van Nathan Lukas 3:27, 31. Of hij kinderen gewonnen, of alleen aangenomen had, in zoverre was hij kinderloos, dat niemand van zijn zaad als koning in Juda regeerde. Hij was de Augustulus van dat rijk, met wie het eindigde. Wie kinderloos is, God schrijft hem zo en zij, die geen goed willen doen in hun dagen, kunnen niet verwachten voorspoedig te zijn in hun dagen.

HOOFDSTUK 23

1 Wee den herderen, die de schapen Mijner weide ombrengen en verstrooien! spreekt de HEERE.
2 Daarom zegt de HEERE, de God Israels, alzo van de herderen, die Mijn volk weiden: Gijlieden hebt Mijn schapen verstrooid, en hebt ze verdreven, en hebt ze niet bezocht; ziet, Ik zal over u bezoeken de boosheid uwer handelingen, spreekt de HEERE.
3 En Ik zal het overblijfsel Mijner schapen Zelf vergaderen uit al de landen, waarhenen Ik ze verdreven heb; en Ik zal ze wederbrengen tot hun kooien, en zij zullen vruchtbaar zijn, en vermenigvuldigen.
4 En Ik zal herderen over hen verwekken, die ze weiden zullen; en zij zullen niet meer vrezen, noch verschrikt worden, noch gemist worden, spreekt de HEERE.
5 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik aan David een rechtvaardige Spruit zal verwekken; Die zal Koning zijnde regeren, en voorspoedig zijn, en recht en gerechtigheid doen op de aarde.
6 In Zijn dagen zal Juda verlost worden, en Israel zeker wonen; en dit zal Zijn naam zijn, waarmede men Hem zal noemen: De HEERE: ONZE GERECHTIGHEID.
7 Daarom, ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat zij niet meer zullen zeggen: Zo waarachtig als de HEERE leeft, Die de kinderen Israels uit Egypteland heeft opgevoerd.
8 Maar: Zo waarachtig als de HEERE leeft, Die het zaad van het huis Israels heeft opgevoerd, en Die het aangebracht heeft uit het land van het noorden, en uit al de landen, waarheen Ik ze gedreven had! want zij zullen wonen in hun land.
9 Aangaande de profeten. Mijn hart wordt in mijn binnenste gebroken, al mijn beenderen bewegen zich; ik ben als een dronken man, en als een man, dien de wijn te boven gaat; vanwege den HEERE, en vanwege de woorden Zijner heiligheid.
10 Want het land is vol overspelers, want het land treurt vanwege den vloek, de weiden der woestijn verdorren, omdat hun loop boos is, en hun macht niet recht.
11 Want beiden profeten en priesters zijn huichelaars; zelfs in Mijn huis vind Ik hun boosheid, spreekt de HEERE.
12 Daarom zal hun weg hun zijn als zeer gladde plaatsen in de donkerheid; zij zullen aangedreven worden en daarin vallen; want Ik zal een kwaad over hen brengen in het jaar hunner bezoeking, spreekt de HEERE.
13 Ik heb wel ongerijmdheid gezien in de profeten van Samaria, die door Baal, profeteerden, en Mijn volk Israel verleidden.
14 Maar in de profeten van Jeruzalem zie Ik afschuwelijkheid; zij bedrijven overspel, en gaan om met valsheid, en sterken de handen der boosdoeners, opdat zij zich niet bekeren, een iegelijk van zijn boosheid; zij allen zijn Mij als Sodom, en haar inwoners als Gomorra.
15 Daarom zegt de HEERE der heirscharen van deze profeten alzo: Ziet, Ik zal hen met alsem spijzigen, en met gallewater drenken; want van Jeruzalems profeten is de huichelarij uitgegaan in het ganse land.
16 Zo zegt de HEERE der heirscharen: Hoort niet naar de woorden der profeten, die u profeteren; zij maken u ijdel; zij spreken het gezicht huns harten, niet uit des HEEREN mond.
17 Zij zeggen steeds tot degenen, die Mij lasteren: De HEERE heeft het gesproken, gijlieden zult vrede hebben; en tot al wie naar zijns harten goeddunken wandelt, zeggen zij: Ulieden zal geen kwaad overkomen.
18 Want wie heeft in des HEEREN raad gestaan, en Zijn woord gezien of gehoord? Wie heeft Zijn woord aangemerkt en gehoord?
19 Ziet, een onweder des HEEREN, een grimmigheid is uitgegaan, ja, een pijnlijk onweder, het zal blijven op der goddelozen hoofd.

20 Des HEEREN toorn zal zich niet afwenden, totdat Hij zal hebben gedaan, en totdat Hij zal hebben daargesteld de gedachten Zijns harten; in het laatste der dagen zult gij met verstand daarop letten.
21 Ik heb die profeten niet gezonden, nochtans hebben zij gelopen; Ik heb tot hen niet gesproken, nochtans hebben zij geprofeteerd.
22 Maar zo zij in Mijn raad hadden gestaan, zo zouden zij Mijn volk Mijn woorden hebben doen horen, en zouden hen afgekeerd hebben van hun bozen weg, en van de boosheid hunner handelingen.
23 Ben Ik een God van nabij, spreekt de HEERE, en niet een God van verre?
24 Zou zich iemand in verborgene plaatsen kunnen verbergen, dat Ik hem niet zou zien? spreekt de HEERE; vervul Ik niet den hemel en de aarde? spreekt de HEERE.
25 Ik heb gehoord, wat de profeten zeggen, die in Mijn Naam leugen profeteren, zeggende: Ik heb gedroomd, ik heb gedroomd.
26 Hoe lang? Is er dan een droom in het hart der profeten, die de leugen profeteren? Ja, het zijn profeten van huns harten bedriegerij.
27 Die daar denken om Mijn volk Mijn Naam te doen vergeten, door hun dromen, die zij, een ieder zijn naaste, vertellen; gelijk als hun vaders Mijn Naam vergeten hebben door Baal.
28 De profeet, bij welken een droom is, die vertelle den droom; en bij welken Mijn woord is, die spreke Mijn woord waarachtiglijk; wat heeft het stro met het koren te doen? spreekt de HEERE.
29 Is Mijn woord niet alzo, als een vuur? spreekt de HEERE, en als een hamer, die een steenrots te morzel slaat?
30 Daarom, ziet, Ik wil aan de profeten, spreekt de HEERE, die Mijn woorden stelen, een ieder van zijn naaste;
31 Ziet, Ik wil aan de profeten, spreekt de HEERE, die hun tong nemen, en spreken: Hij heeft het gesproken;
32 Ziet, Ik wil aan degenen, die valse dromen profeteren, spreekt de HEERE, en vertellen die, en verleiden Mijn volk met hun leugenen en met hun lichtvaardigheid; daar Ik hen niet gezonden, en hun niets bevolen heb, en zij dit volk gans geen nut doen, spreekt de HEERE.
33 Wanneer dan dit volk, of een profeet, of priester u vragen zal, zeggende: Wat is des HEEREN last? Zo zult gij tot hen zeggen: Wat last? Dat Ik ulieden verlaten zal, spreekt de HEERE.
34 En aangaande den profeet, of den priester, of het volk, dat zeggen zal: Des HEEREN last; dat Ik bezoeking zal doen over dien man en over zijn huis.
35 Aldus zult gijlieden zeggen, een iegelijk tot zijn naaste, en een iegelijk tot zijn broeder: Wat heeft de HEERE geantwoord, en wat heeft de HEERE gesproken?
36 Maar des HEEREN last zult gij niet meer gedenken; want een iegelijk zal zijn eigen woord een last zijn, dewijl gij verkeert de woorden van den levenden God, den HEERE der heirscharen, onzen God.
37 Aldus zult gij zeggen tot den profeet: Wat heeft u de HEERE geantwoord en wat heeft de HEERE gesproken?
38 Maar dewijl gij zegt: Des HEEREN last; daarom, zo zegt de HEERE: Omdat gij dit woord zegt: Des HEEREN last, daar Ik tot u gezonden heb, zeggende: Gij zult niet zeggen: Des HEEREN last;
39 Daarom, ziet, Ik zal u ook ganselijk vergeten, en u, mitsgaders de stad, die Ik u en uw vaderen gegeven heb, van Mijn aangezicht laten varen.
40 En Ik zal u eeuwige smaadheid aandoen, en eeuwige schande, die niet zal worden vergeten.

In dit hoofdstuk deelt de profeet in Gods naam zijn bestraffingen en bedreigingen uit.

I. Onder de zorgeloze vorsten, of herders des volks, vers 1, 2, toch belovende zorg te dragen voor de kudde, tegenover wie zij hun plicht hadden verzuimd, vers 3-8.

II. Onder de goddeloze profeten en priesters, wier slecht karakter hier in de brede, met meerdere voorbeelden, wordt uiteengezet, vooral omdat zij het volk met hun voorgewende inspiraties hadden bedrogen, waarover de profeet verbaasd staat en waarvoor zij verwachten konden, gestraft te worden, vers 9-30.

III. Onder het onheilige volk, die met Gods profeten spotte en schertste, vers 33-40. Indien allen dus hun weg verdorven hebben, moeten allen er zich ook op voorbereiden, dat het hun voor ogen gesteld worde.

Jeremia 23:1-8

I. Hier lezen wij een woord van verschrikking voor de onachtzame herders. De dag is aanstaande, dat God rekening met hen zou houden aangaande de hun toevertrouwde taak:

"Wee de herders (dit is die in kerk en staat regeren), die gesteld zijn om als herders het volk te leiden, te voeden, te beschermen en er voor te zorgen. Zij zijn niet de eigenaars Mijner schapen. God noemt ze de schapen Mijner weide," waarin Ik belang stel en waarvoor Ik een goede weide heb bereid. Wee daarom dengenen, wie bevolen was Gods volk te voeden, en die wel beweren dat te doen, maar die niettemin, "de schapen van Zijn weide ombrengen en verstrooien door hun geweld en verdrukking, en ze niet bezocht hebben, noch zorg gedragen voor hun welvaart, noch zich om hun belang bekommerd". Door hen niet te bezoeken en hun plicht jegens hen te volbrengen, hebben zij ze inderdaad omgebracht en verstrooid. De roofdieren hebben ze verstrooid en de herders zijn in gebreke gebleven, ze te behoeden. "Wee dengenen, wanneer God aan hen bezoeken zal het kwaad van hun daden en handelingen, naar zij verdienen". Zij wilden de kudde niet bezoeken als hun plicht en daarom zal God hen bezoeken met Zijn wraak.

II. Nu volgt een woord van troost voor de verwaarloosde schapen. Ofschoon de onderherders geen zorg voor hen dragen en geen moeite voor hen doen, zal de Opperherder naar hen omzien. "Als mijn vader en mijn moeder mij verlaten, neemt de Heere mij aan." Al worden de belangen van Gods kerk in deze wereld veronachtzaamd door degenen, die voor haar moesten zorgen, maar hun eigen werelds belang op de voorgrond stelden, toch zullen die belangen daarom niet geheel verzuimd worden. God zal Zijn belofte vervullen, al doen zij, die Hij wil gebruiken hun plicht niet.

1. De verstrooide Joden zullen eindelijk naar hun eigen land terugkeren en daar gelukkig wonen onder een goede regering, vers 3,4 Al blijft slechts een rest van Gods kudde over, een kleine rest, die het verderf ternauwernood ontkomt, Hij zal die rest verzamelen uitvinden waarheen zij ook verdreven moge zijn, en middelen en wegen gebruiken om ze weer te brengen van "waar Hij ze verdreven had." Het was Gods gerechtigheid, die om de zonden van de herders de kudde verstrooide, maar Gods barmhartigheid zal ze weer vergaderen, wanneer de haar verradende herders afgesneden zullen zijn. "Zij zal weergebracht worden tot haar vroegere woningen, gelijk schapen naar hun kooi, daar zal zij vruchtbaar zijn en zich vermenigvuldigen." En al droegen haar vorige herders geen zorg voor haar, daaruit volgt niet, dat zij geen herders meer zullen hebben. Als sommigen hun heilig ambt misbruikt hebben ligt daarin nog geen reden dat het ambt moet afgeschaft worden. Zij verstrooiden de schapen, maar Ik zal herders over hen zetten, die ze nauwgezet zullen voeden. Vroeger waren ze aanhoudend blootgesteld aan angst en vrees of verstoord door tegenspoed, maar nu zullen ze "niet meer vrezen noch verschrikt worden, " geen gevaar van buiten zal ze bedreigen, geen verschrikking van binnen. Vroeger werd nu het een dan het andere schaap door een roofdier weggerukt, "maar nu zullen ze niet meer gemist worden". Al heeft de kerk lang slechte tijden moeten doormaken, daarom behoeft het niet immer zo te zijn. Zulke herders als Zerubbabel en Nehemia, al leefden zij niet zo prachtig als Jojakim en Chonja, noch zoveel opzien baarden, toch waren ze even grote zegeningen voor het volk als deze plagen voor hen geweest waren. De vrede van de kerk is niet gebonden aan de praal van haar voorgangers.

2. Vorst Messias, de grote en goede Herder van de schapen, zal in de laatste dagen verwekt worden om Zijn kerk te zegenen, en de roem van Zijn volk Israël te zijn, vers 5, 6. Het huis van

David scheen geheel verzonken en uitgeroeid te zijn door de bedreigingen tegen Chonja, Hoofdstuk 22:3, zodat *geen van hun zaad ooit op Davids troon zou zitten*. Maar hier ligt een belofte, die desniettemin de eer van het met David gemaakte verbond zal verzekeren, want door deze belofte zal het, uit zijn vernedering verheven tot groter luister dan ooit, heerlijker schitteren dan in Salomo's dagen. Dit boek bevat minder Messiaanse profetieën dan dat van Jesaja. Maar hier hebben wij er een, en wel een zeer luisterrijke. Ongetwijfeld spreekt de profeet hier van Hem en van niemand anders. De eerste woorden wijzen erop dat de belofte eerlang zou vervuld worden: "De dagen komen, maar zijn er nog niet, ik zal hem zien. maar niet nu." Maar de overige woorden betuigen, dat de vervulling heerlijk zal zijn.

a. Christus wordt hier genoemd "een Spruit van David, mijn knecht, de Spruit, Zacheria 3:8, Zijn verschijning onaanzienlijk, Zijn begin gering, als van een knop of loot, en Zijn ontstaan als uit de aarde, maar groeiende om groen en groot te worden en met vruchten beladen. "Een spruit uit Davids huis, een wortel uit een dorre aarde", begraven zonder kans op herleving. "Christus is de wortel uit het geslacht Davids, Openbaring 22:16. In Hem spruit David een hoorn uit," Psalm 132:17, Hij is een spruit, door God gekweekt, Hij heiligde Hem, zond Hem in de wereld en gat Hem Zijn macht en Zijn arbeid. "Hij is een rechtvaardige Spruit," want Hij is zelf rechtvaardig, en door Hem zullen velen, ja al de Zijnen, rechtvaardig gemaakt worden. Als een voorspraak is Hij "Jezus Christus de Rechtvaardige.

b. Hier wordt van Hem gesproken als de Koning van Zijn Kerk. Dit rijsken zal zo hoog stijgen als de troon van zijn vader David, en daar zal Hij "regeren en voorspoedig zijn," niet gelijk het huis Davids, dat al dieper en dieper was gedaald. Neen, Hij zal in de wereld een koninkrijk stichten, dat allen tegenstand zal teniet doen. In de wagen van Zijn eeuwig Evangelie zal Hij voortgaan, "overwinnende en opdat Hij overwinne." Als God Hem doet opgaan, zal Hij Hem ook voorspoedig maken, want Hij zal Hem het werk van Zijn handen geven, wat "het welbehagen des Heeren is," zal voorspoedig zijn in de handen desgenen, wie het is toevertrouwd. Hij zal voorspoedig zijn, want "Hij komt om de aarde te richten, Hij zal de wereld richten met rechtmatigheid," Psalm 96:1. De toenmalige koningen uit Davids huis waren onrechtvaardig en verdrukkers, en het is daarom geen wonder, dat zij niet voorspoedig waren. Maar Christus zal, door Zijn Evangelie, de aangematigde macht van Satan breken, een volmaakten regel voor een heilig leven geven, en zover Hij regeert, de wereld rechtvaardig maken. De uitwerking daarvan zal zijn een heilige veiligheid en blijdschap des gemoeds in al Zijn getrouwe onderdanen. "In Zijn dagen onder Zijn heerschappij, zal Juda verlost worden en Israël zeker wonen," dit is: al het geestelijke zaad van de gelovigen Abraham en de biddenden Jacob zal beschermd worden tegen de wraak des hemels en de boosheid van de hel zal de oordelen van Gods wet ontkomen en van Satans aanvallen verlost worden, van de zondeschuld en heerschappij bevrijd. "Dan zal het zeker wonen en alle vrees des kwaads verdwijnen". Zie Lukas 1:74, 75. Zij, die van de toekomende toorn verlost worden, kunnen nu zeker wonen, want "zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?" In de dagen van Christus' heerschappij in de ziel, wanneer Hij daar het oppergezag voert, woont de ziel in vrede.

c. Ook wordt Hij hier genoemd "de Heere onze Gerechtigheid."

Merk op:

a. Wie en wat Hij is. Als God is hij Jahweh de enige naam van God, die Zijn eeuwigheid en zelfstandig bestaan aanduidt. Als Middelaar is Hij onze Gerechtigheid. Door voor de zonde van de mensen aan de gerechtigheid Gods te voldoen, heeft Hij een eeuwige gerechtigheid

aangebracht en zo een genadeverbond met ons opgericht, opdat, door het geloof in Hem, dat verbond het onze zou worden. Dat Hij "Jahweh onze Gerechtigheid is," betekent ook, dat Hij zo volkomen onze gerechtigheid is als geen schepsel zou kunnen zijn. Hij is souverein, algenoegzaam, eeuwige gerechtigheid, al onze gerechtigheid komt van Hem, ze bestaat door Hem, en wij worden "gemaakt gerechtigheid Gods in Hem."

b. Deszelfs belijdenis en verklaring. "Dit zal Zijn naam zijn, waarmee men Hem zal noemen, Hij zal dat niet alleen zijn, maar men zal Hem ook zo noemen". God zal Hem bij die naam noemen, want Hij zal Hem tot onze gerechtigheid stellen. Met die naam zal Israël Hem noemen, als ook iedere ware belijder. Dat is onze gerechtigheid, waardoor wij, als onze pleitgrond, voor God gerechtvaardigd worden, de schuld ons kwijtgescholden en wij in gunst aangenomen. Op niets anders kunnen wij pleiten: Christus is gestorven, ja, is ook opgestaan, en wij hebben Hem als onze Heere aangenomen.

3. Deze grote verlossing, die de Joden later geschonken zou worden, namelijk na hun terugkeer uit Babylon, zal de verlossing van Israël uit Egypte verre, zeer verre overtreffen, vers 7, 8. Zij zullen niet meer zeggen: *Zo waarachtig als de Heere leeft, die de kinderen Israëls uit Egypteland heeft opgevoerd, maar: zo waarachtig als de Heere leeft, die het zaad van het huis Israëls heeft opgevoerd en die het aangebracht heeft uit het land van het Noorden*. Dit komt ook voor in Hoofdstuk 16:11, 15. Maar het schijnt hier nog duidelijker op de dagen van de Messias te slaan, en niet zo zeer de twee verlossingen zelf te vergelijken (waarbij de laatste hoger wordt gesteld) als wel de toestanden, waartoe de kerk door die verlossingen zou komen. Geef op deze verhouding acht: Juist vierhonderd en tachtig jaren na de uittocht uit Egypte werd Salomo’s tempel gebouwd, 1 Koningen 6:1, te die tijde had het volk, dat zo wonderlijk uit Egypte uitgeleid was, zijn hoogtepunt bereikt. Juist vierhonderd en negentig jaren (zeventig weken), nadat ze uit Babel wedergekeerd waren, zou Vorst Messias Zijn Evangelie brengen, de grootste heerlijkheid van het volk, dat zo wonderlijk uit Babel was uitgeleid. Zie Daniel 9:24, 25. Nu is de geestelijke heerlijkheid van het tweede tijdperk van de Israëlietische geschiedenis, de Evangelietijd, veel bewonderenswaardiger en glorievoller dan al de stoffelijke heerlijkheid uit de dagen van Salomo’s tempel, want die glorie was niets, vergeleken met die, welke later zou volgen.

Jeremia 23:9-32

Wij vinden hier een lange les voor de valse profeten. Gelijk niemand bitterder en bozer tegen Gods ware profeten was dan zij, zo was er ook niemand, tegen wie de ware profeten strenger en meer terecht optreden. De profeet had zich bij God beklaagd over die valse profeten, Hoofdstuk 14:13, en dikwijls voorspeld, dat ze in de algemene ondergang zouden begrepen worden, maar hier spreekt hij bovendien van hun bijzonder wee.

I. Hij spreekt zijn diepe smart uit, die hij om hunnentwille leed, en hoe zwaar het hem viel, mannen te zien, die een goddelijke zending en ingeving voorwendden, en zichzelf en het volk, in welks midden zij woonden, door hun valsheid en verraad ten verderve brachten, vers 9. *Mijn hart wordt in mijn binnenste gebroken, ik ben als een dronken man.* Zijn hoofd was verward door verbazing en verwondering, zijn hart was neergedrukt door smart en kwelling. Jeremia was een man, die alles zeer ter harte nam, en wat op enigerlei wijze zijn land bedreigde, maakte diepe indruk op zijn gemoed. Hij is neergedrukt,

1. Om de profeten en hun zonde, de valse leer, die zij predikten, en hun goddeloze leven, vooral vervulde het hem met afschuw, als hij ze Gods naam hoorde misbruiken met hun voorgeven, dat zij van Hem openbaringen hadden ontvangen. Nooit werd de Heere zo gehoond, noch "de woorden van Zijn heiligheid," als door deze mannen. Zie, de oneer, die Gods naam wordt aangedaan, en de ontheiliging van Zijn heilig woord, zijn de grootste smart, die een begenadigde ziel heeft te verduren.

2. Om de Heere en Zijn oordelen, die daardoor als een zondvloed over de mensen worden gebracht. Hij beefde als hij dacht aan de ondergang en de verwoesting, die "van het aangezicht des Heeren" (zo staat er letterlijk) en van het aangezicht van de woorden van Zijn heiligheid kwamen door de macht van Gods wraak, naar de bedreigingen van Zijn woord, bevestigd "door Zijn heiligheid." Zie, wie God voor hun deel hebben, kunnen slechts beven, als zij denken aan de ellende dergenen, die Hem tegen zich hebben.

II. Hij betreurt de overvloeiende afschuwelijke ongerechtigheid des lands en de tegenwoordige tekenen van Gods ongenoegen, vers 10. *Het land is vol overspelers,* in letterlijke en figuurlijke zin. Zij hoereren van God af, en nu zij alle vreze Gods weggeworpen hebben kan het niemand verwonderen dat zij alle kuisheid overboord hebben geslingerd, dat zij zich zelf en hun lichamen onterende, ook God onteren, dat zij door hun valse eden zijn naam ontheiligen, "waarover het land treurt." Zowel vloeken als meineed zijn zonden, waarover een land in oprecht berouw moet treuren, als het niet treuren wil onder de oordelen Gods. Het land treurde nu onder het oordeel van de hongersnood, "de weiden van de woestijn verdorren, zij zijn verdroogd bij gebrek aan regen, en toch zien wij geen tekenen van boete". Zij beantwoorden niet aan het doel van de kastijding. De inhoud om het streven van ‘s mensen wandel is zondig, "hun loop is boos," even boos als altijd, en zij willen er zich niet van bekeren. Zij tonen vastberadenheid, maar ten kwade, zij zijn vol ijver, maar niet in een goede zaak. "Hun macht is niet recht, " hun hart is op niets uit dan om kwaad te doen, zij zijn niet dapper voor de waarheid, hebben geen moed genoeg om met hun zondige gewoonten te breken, ofschoon zij zien, hoe God met hen twist.

III. Hij beschuldigt daarvan de profeten en priesters, vooral de eersten. Zij zijn *beide huichelaars,* vers 11. De priesters ontheiligen de verordeningen Gods, die zij beweren te bedienen, en het is dus geen wonder, dat het volk zich aan losbandigheid overgeeft. Zij beide

spelen de huichelaar (zoals sommigen lezen), onder heilige voorwendsels voeren zij hun laagste plannen uit, ja, niet alleen in hun eigen huizen en in de slechte huizen, die zij bezoeken, maar zelfs "in mijn huis vind ik hun boosheid". In de tempel, waar de priesters hun dienst verrichten, waar de profeten profeteren, maken beide zich schuldig aan afgoderij en onzedelijkheid. Zie een vreselijk voorbeeld in Hofni en Pinehas, 1 Samuel 2:22. God doorzocht zijn huis, en alle goddeloosheid, die daar is, vindt Hij uit, hoe dichter bij Hem, zoveel grievender. Twee zaken werden hun verweten:

1. Dat zij het volk, door hun voorbeeld leerden zondigen. Hij vergelijkt hen bij de profeten van Samaria, de hoofdstad van het koninkrijk van de tien stammen, dat lang geleden verwoest was. Het was de dwaasheid van de profeten van Samaria, dat zij in Baäls naam profeteerden: zo handelden de profeten van Achab, en *zo deden zij Israël dwalen!* de dienst van de waren God verlaten en Baäl dienen, vers 13. Zo handelden de profeten van Jeruzalem niet: zij profeteerden in de naam van de ware God en verhieven er zich op, dat zij niet gelijk de profeten van Samaria waren, die in Baäls naam profeteerden. Maar wat hielp dat, als zij het volk evenzeer door hun onzedelijkheid verdierven als gene, het door hun afgoderij hadden gedaan? Het is iets afgrijselijks en de profeten van Jeruzalem, dat zij de naam van de heilige God op de lippen namen en zich toch in allerlei onreinheid omwentelden, hun overspel was hun iets zeer gewoons. Zo maakten zij gebruik van de naam van de God van de waarheid en "wandelden evenwel in leugens." Niet alleen profeteerden zij leugens, maar ook in hun dagelijkse omgang kon men hun woord niet geloven. Het was al scherts en spot of bedrog en misleiding. Zij bemoedigden zo de zondaars in hun boze wegen voort te gaan, want iedereen kon zeggen: "Zeker mogen wij doen wet de profeten doen, wie kan verwachten, dat wij beter zijn dan onze leermeesters? Op die manier keert niemand zich van zijn goddeloosheid af, allen zeggen, dat zij vrede zullen hebben ofschoon zij voort zondigen, omdat hun profeten hen zo voorgaan. In die weg zijn Juda en Jeruzalem als "Sodom en Gomorra geworden, die goddeloos waren, en grote zondaars voor de Heere." Dus zag de Heer op hen neer als mensen, die voor niets deugden dan voor het verderf door vuur en zwavel.

2. Dat zij het volk tot zondigen aanzetten door hun valse profetieën. Zij maakten zichzelf wijs, dat zij daarmee geen kwaad konden, dat de zonde niet gevaarlijk was, geen wonder, dat hun eigen doen ook anderen bedroog, vers 16. *Zij spreken het gericht huns harten,* de uitvinding van hun eigen brein, naar hun eigen lust, maar *niet uit des Heeren mond.* Hij heeft hun dat nooit gezegd, noch was het overeenkomstig de wet of de profeten. Zij zeggen de zondaar, dat het hun wel zal gaan, hoewel zij in hun zonden volharden, vers 17. Zie hier wie zij zijn, die zij aanmoedigen: *degenen, die God lasteren,* zijn gezag verachten, zijn inzettingen geringschatten en *naar de inbeeldingen van hun eigen hart wandelen,* die afgoden vereren en slaven zijn van hun eigen lust. Wie voor zijn genot leeft, smaadt zijn God. En toch worden die profeten gevleid en gezocht, zij hadden veeleer moeten zeggen: Er is geen vrede voor hen, die in hun boze wegen volharden. "Zij, die God versmaden, zullen licht geacht worden." Wee, duizendmaal wee hun, want zij gaan voort te zeggen: "Gij zult vrede hebben, geen kwaad zal u overkomen. En, het ergst van alles, zij beweerden, dat God zo gesproken had, " zij maakten God tot een vriend van de zonde, brachten Hem in tegenspraak met zichzelf.

Merk op: degenen, die besloten zijn in hun boze wegen voort te gaan, zullen overgegeven worden om de krasse misleiding te geloven dergenen, die hun vrede voorspellen op hun goddeloze paden.

IV. God weerspreekt al wat die valse profeten zeggen om het volk met zijn zonden in slaap te sussen, vers 21. *Ik heb die profeten niet gezonden,* zij hebben nooit van God enige zending ontvangen. Niet alleen heeft God ze niet met die boodschap gezonden, maar nooit, met geen enkele boodschap. Hij heeft hun nooit enige dienst of zaak opgedragen. En wat betreft hun voorwendsel, dat zij van God de opdracht hadden om aan het volk vrede te verzekeren. Hij verklaart, dat Hij hun nooit iets dergelijks heeft bevolen. Toch waren zij zeer haastig: zij liepen hard, zij waren stout: zij profeteerden zonder enig bezwaar, terwijl ware profeten daarmee soms te kampen hebben. Zij zeiden tot de zondaars: Gij *zult vrede hebben.* Maar vers 18 :*Wie heeft in des Heeren raad gestaan?* Wie van u, die zo vol vertrouwen zijt? Gij brengt deze boodschap met zeer grote verzekerdheid over, maar hebt gij er God naar gevraagd? Neen, gij hebt nooit overwogen, of het Gode aangenaam zou zijn, naar hetgeen Hij van zichzelf heeft geopenbaard, of het met Zijn heiligheid en rechtvaardigheid bestaanbaar is dat de zondaar ongestraft uitgaat. Gij hebt Zijn woord niet vernomen noch gehoord noch opgemerkt, gij hebt uw woord niet met de Schrift vergeleken. Als gij daarop had gelet en daarmee gerekend, zoudt gij nooit zo'n boodschap hebben overgebracht." De profeten zelf moeten de geesten beproeven met de hoeksteen van Gods wet en getuigenis, zowel als degenen, die hun profetie horen, maar wie deden zo met uw vredesprofetieën? *Dat zij in des Heeren raad niet hadden gestaan noch Zijn woord gehoord,* wordt later bewezen, vers 22. *Indien zij in Mijn raad gestaan hadden,* gelijk zij beweren

1. Zo zouden zij de Schrift tot hun vraagbaak gesteld hebben: "zij zouden Mijn volk Mijn woorden hebben doen horen" en zich daaraan nauwgezet gehouden. Maar, nu zij naar die regel niet hebben gehandeld, ligt daarin een klaar bewijs, dat in hen geen licht is.

2. Zij zouden hoofdzakelijk op de bekering van zielen hebben aangestuurd, en al hun prediking zou dat doel gehad hebben. Zij zouden gedaan hebben wat in hun vermogen was om "het volk van zijn boze weg af te keren, zo wel in het algemeen, als een ieder in het bijzonder". Zij zouden een reformatie van hun volk hebben aangemoedigd en gesteund, hiervan de inhoud hunner prediking gemaakt, namelijk de scheiding tussen de mens en zijn zonde. Maar het blijkt, dat ze daarop nooit gedoeld hebben, wel om de zondaars in hun zonden te stijven.

3. Hun bediening zou op de een of andere manier bezegeld zijn. Zo is de zin van deze woorden: "Indien zij in Mijn raad gestaan hadden, en de woorden, die zij gesproken hadden, Mijn woorden waren geweest, de zouden zij het volk van zijn bozen weg afgekeerd hebben." Goddelijk machtsbetoon zou hun woord vergezeld hebben tot overtuiging van zondaren. God gebiedt de zegen over wat Hij zelf verordend heeft. Toch is dit geen vaste regel. Jeremia zelf, of schoon door God gezonden, kan slechts enkelen bewegen "van hun boze weg terug te keren."

V. God bedreigt, deze profeten voor hun goddeloosheid te straffen. Zij beloofden het volk vrede, en om hun de dwaasheid daarvan aan te tonen, zegt God hun, dat zij zelf geen vrede zullen hebben. Zij waren geheel ongeschikt om het volk verzekering te geven en te beloven, dat geen kwaad hun tent zou naderen, dat blijkt, nu het kwaad hun eigen tent nadert en zij het zelfs niet bemerken, vers 12. Omdat de profeten en priesters onheilig zijn, daarom *zal hun weg hun zijn als zeer gladde plaatsen in de donkerheid*. Zij, die de leiding van anderen op zich nemen, en ze dan misleiden en dat willens en wetens, zullen zelf allen troost derven.

1. Zij beweren, anderen de weg te wijzen, maar wankelen zelf in de donkerheid, in de mist, hun licht of gezicht faalt, zodat zij niet weten waar zij gaan en hun eigen weg niet kunnen onderscheiden.

2. Zij beweren, anderen zekerheid te verschaffen, maar wandelen zelf op geen vasten grond: "hun weg is hun als zeer gladde plaatsen, waar zij gaan zonder stevigheid, veiligheid of voldoening."

3. Zij beweren het volk met hun vleierijen gerust te stellen, maar hebben zelf geen rust: "zij worden aangedreven, voortgejaagd als gevangenen, of, zo zij in de vervolging ontsnappen, vallen ze toch in des vijands handen."

4. Zij beweren, het kwaad te bezweren, dat anderen overkomt, maar "God zal een kwaad over hen brengen in het jaar hunner bezoeking" de tijd voor hun verantwoording bepaald een tijd komende voor allen, die verzuimd hebben zich zelf te oordelen, en dat zal een boze tijd zijn. *Het jaar hunner bezoeking is* het jaar van de vergelding. Voorts wordt gedreigd, vers 15 :*Ik zal ze met alsem spijzigen,* vergif, dat niet alleen walgelijk maar ook schadelijk is, en *met galwater drenken* of (zoals sommigen lezen) met sap van dolle kervel, Hoofdstuk 9:15. Terecht wordt eerst een beker van de verschrikking hun op de hand gezet, want "van Jeruzalems profeten, die voorbeelden moesten zijn van godsvrucht en alles goeds, is de huichelarij uitgegaan in het gehele land." Niets went een volk meer aan uitspatting, dan de uitspatting van zijn voorgangers.

Vl. Het volk wordt hier gewaarschuwd, de valse profeten geen gehoor te geven, want, ofschoon zij hen vleien met hoop op straffeloosheid, de oordelen Gods zullen zeker over hen komen, tenzij ze zich bekeren, vers 16 :Let op wat God zegt: *Hoort niet naar de woorden van de profeten,* gij zult tenslotte zien dat Gods Woord stand houdt en niet het hun. Gods Woord maakt u ernstig, maar het hun *maakt u ijdel,* voedt u met ijdele hoop, die u ten laatste zal begeven. Zij zeggen u: *Geen kwaad zal u overkomen,* maar hoor nu wat God zegt, vers 19 :*Zie, een onweder des Heeren, een grimmigheid is uitgegaan.* Zij zeggen u: alles zal helder en kalm blijven, maar God zegt u: Een onweder komt op, een grimmigheid des Heeren, dat komt van Hem, en dus kan niemand daarvoor bestaan. Het is een onweder door Zijn goddelijken toorn verwekt, een grimmigheid, voortgebracht uit de schatkameren van Zijn goddelijke wraak, en daarom een vreselijk *onweder des Heeren.* Dat zal neerkomen met hagel en vuur *op van de goddelozen hoofd.* Zij kunnen het noch ontlopen noch beschutting vinden. Het zal vallen op de goddeloze profeten zelf, die het volk misleid hebben, en op het goddeloze volk, dat zich heeft laten misleiden. "Een geweldige stormwind zal het deel huns bekers zijn," Psalm 11:6. Dit oordeel wordt als onherroepelijk aangekondigd, vers 20, "des Heeren toorn zal zich niet afwenden, want het besluit is uitgegaan, God zal zich niet bedenken, noch Zijn toorn afkeren, totdat Hij zal hebben gedaan, en totdat Hij zal hebben daargesteld de gedachten zijns harten." Gods onweder, wanneer het "van de hemel nederdaalt, keert derwaarts niet weer, maar zal voorspoedig zijn in hetgene, waartoe Hij het zendt," Jesaja 55:11. Dat zullen zij nu overdenken, maar in "het laatste van de dagen zult gij met verstand, met klaar bewustzijn, daarop letten." Ziet zij, die op de bedreiging niet vrezen, zullen de volvoering ondervinden, en zullen dan ten volle verstaan wat zij nu ondenkbaar achten want "het is vreselijk, te vallen in de handen van de levende God," van een rechtvaardig en ijverig God. Wie niet in tijds naar de waarschuwing horen wil, zal ze verstaan wanneer het te laat is. Bedenk dat!

VII. De valse profeten wordt hier allerlei ter overweging gegeven, om hen te overtuigen, opdat zij, zo mogelijk, hun dwaling mochten inzien en het bedrog erkennen, dat zij jegens Gods volk gepleegd hebben.

1. Laat ze bedenken, dat, zo ze al het volk om de tuin leiden, God te wijs is om bedrogen te worden. De mens kan hun valsheid niet doorzien, maar God wel. Hier:

A. Bevestigt God in het algemeen Zijn alomtegenwoordigheid en Zijn alwetendheid, vers 23, 24. Toen zij aan het volk verkondigden, dat hun geen kwaad zou overkomen, al bleven ze in hun boze wegen volharden, rekenden zij buiten God, als ziet Hij de zonde niet, als kan Hij door wolken en donkerheid niet oordelen zodat geen straf kan volgen. Daarom moest het volk met de eerste beginselen van de godsdienst bekend gemaakt worden en hun de ontegensprekelijkste en klaarblijkelijkste waarheden voorgehouden.

a. Dat, hoewel Gods troon in de hemel is en ver van de aarde verwijderd schijnt, Hij toch deze lage wereld kent evengoed als de hogere gewesten, waar Hij woont, vers 23. Het oog Gods ziet even helder op aarde als in de hemel. "Mijn ogen doorlopen de gehele aarde, 2 Kronieken : 16:9, evenzeer als de gehele hemel, en wat in de geest van de mensen leeft, al is dat in een sluier van vlees en bloed verborgen, ligt even open voor Hem als wat in de geest van de engelen woont, die Zijn troon omringen, waar geen vlees iets zou kunnen verbergen". Gods macht is dezelfde onder de bewoners van de aarde als te midden van de hemelse heirscharen. Bij ons maakt nabijheid en verwijdering een grootverschil, zowel ten aanzien van onze beschouwingen als van onze handelingen, maar zo is het bij God niet. Voor Hem zijn lichten duisternis, nabij en verre, gelijk

b. Dat, hoe behendig de mens zijn eigen karakter en raadslag ook tracht te verhelen, voor Gods alziend oog kan niets verborgen zijn, vers 14. Zou, zich iemand in verborgen plaatsen kunnen verbergen, dat Ik hem niet zou zien? kan iemand zijn plannen en bedoelingen in het verborgene van zijn hart verschuilen, dat Ik ze niet zien zou? Geen kunst van verberging kon iets aan Gods oog onttrekken of zijn oordeel verschalken.

c. Dat Hij alomtegenwoordig is, niet alleen regeert Hij hemel en aarde en bewaart Hij beide door Zijn algemene voorzienigheid, maar Hij vervult hemel en aarde met Zijn wezenlijke tegenwoordigheid, Psalm 139:7,8 enz. Geen plaats kan hem in- of uitsluiten.

B. Hij past dit toe op die profeten, die bijzonder bekwaam schenen, zich te verbergen, vers 25, 26. *Ik heb gehoord wat de profeten zeggen die in Mijn naam leugen profeteren*. Zij meenden, dat God zo druk bezig was met de andere wereld, dat Hem geen tijd overbleef om kennis te nemen van wat hier op aarde geschiedt. Maar God zal hun tonen, dat Hij al hun bedreigingen kent, al de misleiding, die zij onder de schijn van goddelijke openbaring gepleegd hebben. Datgene, waardoor zij het volk poogden in slaap te wiegen, beweerden zij in de droom van God te hebben ontvangen, hoewel er van droom geen sprake geweest was. Dit konden zij maar niet inzien, als iemand zegt, dat hij dit of dat gedroomd heeft, kan ik hem niet tegenspreken, en dat weet hij ook wel. Maar God ontdekt het bedrog. Misschien fluisterden de valse profeten wat zij te zeggen hadden, hun vertrouwelingen in het oor, zeggende, zo en zo heb ik gedroomd. Maar God had het gehoord. Het hart-onderzoekende oog des Heeren ging alle pogingen na, waardoor zij het volk zochten te bedriegen, en Hij roept uit: "Hoe lang? Zal ik ze immer verdragen? Is er van een droom in het hart van de profeten, die de leugen profeteren?

Ja, het zijn profeten van huns harten bedriegerij." Zullen zij nimmer verstaan, hoe diep zij God beledigen, hoe zij het volk ten verderve voeren, en welk oordeel zij zichzelf op de hals halen?

2. Laat hen bedenken, dat hun volksbedrog en voorgewende openbaringen, hun verzonnen goddelijke inspiratie de juiste weg was, om alle godsdienst verachtelijk en de mensen tot godloochenaars en ongelovigen te maken. Dit was ook inderdaad hun doel, al namen ze ook telkens Gods naam op hun lippen en begonnen zij hun toespraken gedurig met: "Dus spreekt de Heere. Toch zegt God, zij denken om Mijn volk Mijn naam te doen vergeten door hun dromen." Zij bedoelen, het volk van de dienst des Heeren af te trekken en van Gods wetten, verordeningen en ware profeten afkerig te maken, "gelijk al hun vaderen Mijn naam vergeten hebben door Baäl." Zie, de grote zaak, die Satan op het oog heeft, is God te doen vergeten, met alles waardoor Hij zich heeft geopenbaard, en daartoe gebruikt hij listige middelen. Nu eens doet hij dat, door valse goden in te voeren (zo de mensen Baäl leerden liefhebben, vergaten ze God spoedig), dan weer geeft hij een valse voorstelling van God als ware Hij een van ons. Voorgewende nieuwe openbaringen kunnen even gevaarlijk blijken voor de godsdienst als de ontkenning van alle openbaring, en valse profeten, in Gods naam sprekende, doen misschien de godzaligheid meer schade dan Baälsprofeten, daar men tegen geen minder op zijn hoede is.

3. Laat hen bedenken, welk groot verschil er bestaat tussen hun profetieën en die van de ware profeten des Heeren, vers 28. *De profeet bij welke een droom,* (de manier, waarop de valse profeten gewoonlijk beweerden, hun openbaringen te ontvangen), *die vertelle de droom,* of *die vertelle dat als een droom,* gelijk Gataker vertaalt. Laat hem er niet meer nadruk op leggen dan een droom waard is, noch meer oplettendheid er voor vragen. Laat hem niet zeggen, dat die van God komt, en hun dwaze dromen geen godsspraken noemen. "Bij welke Mijn woord is, die spreke Mijn woord waarachtiglijk, of: spreke het als een waarheid, gelijk sommigen lezen". Laat hij zich nauwkeurig houden bij zijn ingeving, en gij zult weldra een duidelijk verschil opmerken tussen de dromen van de valse profeten en de goddelijke openbaringen van de ware. Wie beweert, een boodschap van God te hebben, door een droom of stem meegedeeld, laat hem dat zeggen, en het zal gemakkelijk onderkend worden wat van God is en wat niet. Hij, wiens geestelijke zin geoefend is, zal in staat zijn, te onderscheiden, want "wat heeft het stro met het koren te doen, spreekt de Heere." De beloften van vrede, die deze profeten geven, zijn, met Gods beloften vergeleken, niets meer dan stro naast koren. Menselijke verbeelding is licht, ijdel, waardeloos, als "het kaf, dat de wind henendrijft." Maar het Woord van God heeft een inhoud, heeft waarde, is voedsel voor de ziel, het brood des levens. Koren was een hoofdprodukt van Kanaän, Deuteronomium 8:8, Ezechiel 27:17. Er is evenveel onderscheid tussen tarwe en kaf als tussen het zuivere Woord Gods en de inbeeldingen van de mensen. Er volgt, vers 29, Is *Mijn woord- niet alzo, als een vuur? spreekt de Heere*. Is hun woord zo? Heeft het de macht en uitwerking van Gods Woord? Neen, allerminst, het is als geschilderd vuur naast werkelijk vuur. Het hun is als een "ignis fatuus, een dwaallicht", dat de mensen op zijpaden en naar gevaarlijke afgronden leidt. Zie, Gods Woord is als vuur. "De wet was een vurige wet," Deuteronomium 33:21, en Christus zegt van het Evangelie: "Ik ben gekomen, om vuur op de aarde te werpen," Lukas 12:49. Vuur heeft verschillende uitwerking, naar het voorwerp, waarmee het in aanraking komt, het maakt klei hard en was week, het verteert de droesem en loutert het goud. Zo is Gods Woord sommigen "een reuk des doods ten dode, en anderen een reuk des levens ten leven." God doet hier een beroep op de consciëntie dergenen, tot wie Zijn Woord gezonden werd. "Is niet Mijn Woord alzo als een vuur? Is het dat niet voor u geweest?" Zacheria 1:6. Spreek naar hetgeen ge gevonden hebt. Ook wordt het vergeleken met een hamer, die een steenrots te morzel slaat."

Het niet vernederde hart des mensen is als een rots, als Gods Woord het niet kan smelten als vuur, wordt het verbroken als door een hamer. Welken tegenstand het Woord ook ontmoet, die wordt neergeworpen en te morzel geslagen.

4. Laat hen bedenken, dat God tegen hen was, toen zij die weg opgingen. Driemaal wordt hun dat gezegd, vers 30, 31, 32. *Zie, Ik wil aan de profeten,* dat is, Ik stel Mij tegen hen. Zij beweerden voor God te zijn en gebruikten Zijn naam, maar waren inderdaad tegen Hem, Hij ziet ze gelijk ze werkelijk zijn en stelt zich tegen hen. Hoe kunnen zij veilig, of zelfs gerust zijn, die de almachtige God tegen zich hebben? Terwijl die profeten het volk vrede beloofden, verklaarde God hun de oorlog. Zij worden hier beschuldigd van

a. roof. "Zij stalen Mijn woorden, een ieder van zijn naaste." Sommigen verstaan dit van het Woord Gods, dat de ware profeten predikten, zij stalen hun toespraken, hun termen en vermengden die onder hun eigen woord, als vervalsers goede waar onder slechte mengen en dan aan de man brengen. Degenen, die aan de geest van de ware profeten vreemd waren, aapten hun taal na, namen enige goede gezegden over en gebruikten die tegenover het volk als hun eigen vinding, maar opgepast. Het kwam niet overeen met hun eigen taal. "De benen van de kreupele zijn ongelijk, alzo is een spreuk in de mond van de zotten." Anderen verstaan er Gods Woord onder, gelijk het Woord ontvangen en bewaard door enigen uit het volk, zij stalen dat uit het hart dier vromen, gelijk de boze in de gelijkenis het goede zaad des Woords wegneemt, Mattheus 13. 19 Door hun misbruik deden zij afbreuk aan het gezag van Gods Woord en dus ook aan deszelfs invloed, ten aanzien dergenen, die er eerbied voor hadden.

b. Namaak van het grootzegel. Hierom wil *God aan hen,* vers 31, omdat zij *hun tong* in hun spreken tot het volk naar eigen goeddunken gebruiken, zij zeggen wat zij zelf gepast achten, en noemen dat Gods Woord als hadden ze het van Hem, en beweren: "Alzo zegt de Heere." Sommigen lezen: zij *maken hun tong glad,* zij spreken vleiende woorden tot het volk en zeggen alleen aangename en welwillende woorden, nooit bestraffen noch bedreigen zij, *hun woorden zijn zachter dan boter.* Zo maken zij zich gezien en verdienen geld, daarbij zijn zij onbeschaamd genoeg om God tot auteur hunner leugens te stellen, als zij beginnen: *"Alzo spreekt de Heere."* Kan de God van de waarheid groter smaad worden aangedaan, dan Hem tot vader hunner leugens te stellen?

c. Van bedriegerij, vers 32. *Ik wil aan degenen, die valse dromen profeteren,* en daarbij beweren, dat zij een goddelijke ingeving ontvangen hebben, hoewel zij niets dan hun eigen vinding voor de dag brengen. Het is een vreselijk bedrog, het zal niet baten zo zij zeggen: "Caveat emptor. Laat de koper zelf toezien, en Si populus vult decipi, decipiatur". Zo het volk wil bedrogen zijn, het zij zo". Neen, het is wel de zonde van het volk, zo het dwaalt, dat het te goeder trouw alles aanneemt en "de geesten niet beproeft, maar het is nog groter zonde in de valse profeten, dat zij Gods volk doen dwalen met hun leugens en met hun lichtvaardigheid, en door de vleierij van hun zoete prediking, die de zonden verbloemt en door de ongebondenheid en lichtzinnigheid van hun wandel het volk aanmoedigen, er in te volharden."

d. God ontkent, dat Hij ze met enige zending heeft belast, "Ik heb ze niet gezonden en hun niets bevolen, zij zijn Gods boodschappers niet noch wat zij zeggen Zijn boodschap".

e. Terecht ontzegt Hij hun daarom zijn zegen: "Zij doen dit volk geheel geen nut". Al het nut, dat zij beogen, is het volk gerust te stellen, maar zelfs dat zal hun niet gelukken, want God zal hun onrust in het hart zenden. "Zij doen dit volk geheel geen nut, " daar ligt meer in dan

oppervlakkig schijnt, niet alleen doen zij het volk geen goed, maar zelfs veel kwaad. Zie, die het Woord Gods vervalsen terwijl zij beweren het te prediken, zijn zo verre van de kerk te stichten, dat zij integendeel het grootste onheil bewerken.

Jeremia 23:33-40

De onheiligheid van volk, priesters en profeten wordt hier in een bijzonder geval gewraakt, en wel in een geval, dat schijnbaar klein is in vergelijking met groter misdaden. Maar omdat onheiligheid in de alledaagse taal en de ontaarding van de spreekmanier van een volk een duidelijk bewijs is van de omvang van zijn goddeloosheid, moeten wij het niet vreemd vinden, dat hier zo breed en met zoveel nadruk over gehandeld wordt.

Merk op:

I. De zonde, die hun hier ten laste wordt gelegd, is, dat zij met Gods profeten de gek steken en heilige dingen voor scherts gebruiker. Zij vragen: *Wat is des Heeren last?* vers 33, 34. Zij zeggen: *Des Heeren last,* vers 38. Dit is het woord, hetwelk de Heere grotelijks vertoornt, dat zij, sprekende van *het Woord des Heeren,* het spottend en glimlachend *des Heeren last* noemen. Nu,

1. Dat is een woord, dat de profeten vaak gebruiken, en wel in volle ernst, om aan te tonen, hoe zwaar hun Gods Woord woog, hoe belangrijk het was en welke diepe invloed het op de hoorders moest maken. De woorden van de valse profeten hadden in zichzelf generlei kracht, maar wel die van God, deze waren als tarwe tegenover die als kaf. De onheilige spotters gebruikten die naam, woorden Gods, en maakten die tot een spot en aanfluiting, zij maakten er het volk vrolijk mee, opdat, wanneer de profeten die naam gebruikten, het volk er niets ernstigs in zien zou. Zie, het is alle eeuwen door Satans list geweest, de betekenis van de heilige dingen te verkleinen, door ze belachelijk te maken. Spot met Gods dienaren was hun boodschappen krachteloos maken.

2. Misschien werd dat woord wel opgevangen en door de spotters als een onbetamelijk woord aan de kaak gesteld, als ware het door de profeten verzonnen, maar nooit vroeger door een van de Bijbelschrijvers gebruikt. Eerst in deze laatste eeuw werd het "Woord des Heeren de last des Heeren genoemd, een uitdrukking, die tevoren niet voorgekomen was". Maar zo mensen de vrijheid nemen op ander terrein nieuwe uitdrukkingen te vormen, die zij juister of krachtiger vinden, waarom dan niet op dat van de godgeleerdheid? Maar vooral moeten wij opmerken, dat de Geest Gods niet gebonden is aan onze gewone manier van spreken.

3. Sommigen menen, dat de naam last voor het "Woord des Heeren een berisping of bedreiging inhoudt, aan het adres van de hoorders (toch weet ik niet, of deze mening altijd doorgaat), daarom beweren zij, dat het gebruik dier uitdrukking last des Heeren in een onwelwillende zin God steeds voorstelt als hard voor hen, hen plagende, hun vrees aanjagende, en zo maken zij Gods Woord een gedurige plaag voor hen". Zij maken het Woord Gods een last voor zichzelf en twisten dan met Gods dienaren, omdat die het een last voor hen maken. Zo verwijten spotters van later dagen, terwijl zij met hemel en zaligheid de gek staken, getrouwe predikers, dat zij hel en verdoemenis prediken. In het algemeen mogen wij opmerken, dat, hoe licht men er ook over denkt, de grote God er acht op geeft en het Hem grotelijks mishaagt, wanneer men heilige dingen belachelijk maakt en, schriftuurlijke waarheden in scherts gebruikende, de taal van Gods Woord tot een aanstoot stellen. In zulke geestigheid steekt geen wijsheid, dat zal ten laatste wel blijken. "Drijft de spot niet, opdat uw banden niet vaster gemaakt worden," Jesaja 28:22. Zij, die aan die zonde schuldig stonden, behoorden tot de valse profeten, die wellicht kwamen om het woord van de ware profeten te stelen, of tot de priesters, die oorzaak tegen hen zochten om hen te kunnen beschuldigen, of tot het volk dat van de onheilige priesters en

profeten geleerd had, met de dingen Gods te spelen. Het volk zou de profeet en zijn God niet beledigd hebben, zo niet deze belhamels hun de weg daartoe hadden gewezen.

II. Wanneer zij bestraft worden over deze manier van spreken, wordt hun ook de weg gewezen om zich betamelijker uit te drukken. Wij vinden geen aanwijzing, als zouden de profeten worden vermaand, dit woord niet langer te gebruiken, wij vinden het nog lang daarna, Zacheria 9:1, Maleachi 1:1, Nehemia 1:1, Habakuk 1:1. Bij Jeremia vinden wij het geen enkele maal, tevoren noch later, gebezigd. Het is inderdaad zo, dat het in vele gevallen raadzaam is, zulke misbruikte termen niet meer aan te wenden, het kan ook voorzichtig zijn, zulke uitdrukkingen, hoe onschuldig op zich zelf ook, te vermijden, als ze gevaar opleveren, verkeerd verstaan en cen struikelblok te worden. Maar hier wil God, dat de profeet deze regel volge, Hoofdstuk 15:19 :"Laat hen tot u wederkeren, maar gij zult tot hen niet wederkeren." Laat het gebruik van dit woord niet varen, maar laat hen het niet langer misbruiken. "Des Heeren last zult gij niet meer gedenken, niet meer op uw onheilige, lichtzinnige manier gebruiken, vers 36, want gij verkeert de woorden des levenden Gods, gij misbruikt ze, een goddeloos en gevaarlijk bedrijf, bedenkt, dat Hij is de levende God, de Heere van de heirscharen, onze God." Zie, wanneer wij God willen beschouwen, gelijk ons betaamt, in Zijn grootheid en goedheid, en onze betrekking tot en verplichting jegens Hem levendig beseffen, dan mogen wij hopen, dat wij Hem niet durven krenken door Zijn woorden te misbruiken. Het is een goddeloos ding, het Woord te misbruiken van "de levenden God, de Heere van de heirscharen, onze God". Hoe moeten zij zich dan wel uitdrukken? Hij zegt hun, vers 37, *Aldus zult* gij *zeggen tot de profeet,* wanneer gij hem ondervraagt: *Wat heeft u de Heere geantwoord, en wat heeft de Heere gesproken?* Zo moeten zij ook tot hun naasten spreken, vers 35. Let hierop: Wij moeten over de dingen Gods immer met eerbied en ernst spreken, gelijk tegenover Hem past. Het is een prijzenswaardig iets, Gods bedoeling te onderzoeken, te vragen wat onze broeders gehoord hebben, aan te horen wat onze profeten van Hem te zeggen hebben, maar dat moet geschieden met reine bedoeling en op de juiste wijze. Gods dienaren kunnen hier leren, wanneer zij het volk om wat het verkeerd doet of zegt, bestraffen, hun te leren, beter te spreken en te handelen.

III. Dewijl zij die spottaal niet wilden nalaten, ondanks des profeten vermaning, bedreigt God hen met algehele ondergang. Zij zouden blijven zeggen: *De last des Heeren,* hoewel Hij hun gelast had, dat niet langer te doen, vers 38. Hoe weinig achting hebben diegenen voor goddelijk gezag, die zich niet laten gezeggen, hun ijdeler praat op te gevent Maar zie, wat daarvan het gevolg zijn zal.

1. Zij zullen gerekend worden "Gods Woord te verkeren, die het verkeerd uitleggen of er een verkeerd gebruik van maken". Het zal ook openbaar worden, dat wie Gods boodschappers bespot, Hem zelf tot toorn verwekt. *Ik zal bezoeking doen over die man en over zijn huis,* hij zij priester of profeet, of een uit het volk, het zal aan hem gewroken worden, vers 34. Gods Woord te verkeren en de predikers van Gods Woord bespottelijk te maken, zijn zonden die verwoestende oordelen brengen over huisgezinnen en een vloek over een huis. Ene andere bedreiging vinden wij vers 36. *Een ieder zal zijn eigen woord tot een last zijn,* dit is: de schuld van deze zonde zal zo zwaar op hem drukken, dat ze hem in de kuil des verderfs doet verzinken. "God zal hun tong doen aanstoten tegen zichzelve Psalm 64:9. God zal hun hun spot zo walgelijk maken, dat zij geen lust meer gevoelen, om van de last des Heeren weer te spreken, die last zal hun te zwaar vallen". Zij zijn als de onzinnige, die uit louter vermaak brandhouten, pijlen en dood om zich heen werpt.

2. De woorden Gods, hoe ook misbruikt, zullen tenslotte vervuld worden. Vragen zij: "Wat is de last des Heeren? Laat de profeet hen vragen: Wat last bedoelt gij?" Het is deze: *Dat Ik ulieden verlaten zal, spreekt de Heere,* vers 33. Dit is de last, die ik op hen leggen en binden zal, vers 39, *40. Zie, Ik zal u ook ganselijk vergeten en van mijn aangezicht laten varen.* Ik zal u verlaten en er niet aan denken, tot u terug te keren. Zij, die door God worden verlaten en vergeten, zal wel diep ellendig, en als mensen met Gods oordelen de spot drijven, zal hen dat niet troosten. Jeruzalem had God zich tot een heilige stad verkoren en toen hun en hun vaderen gegeven, maar nu wordt ze verlaten en vergeten. God had het volk zich tot een volk verkoren, maar nu zal het uit Zijn tegenwoordigheid verdreven werden. Zij waren groot en geëerd geweest onder de volken, maar nu zou hun God "een eeuwige smaadheid en een eeuwige schande aandoen." Beide, hun zonde en hun straf, zullen hun eeuwige ongenade zijn. Het staat hier neergeschreven en zal er blijven staan tot ‘s werelds einde. Zie Gods Woord zal groot en heerlijk gemaakt worden, wanneer zij, die er mee spotten, vernederd en verachtelijk zullen worden. "Zij, die Mij versmaden, zullen licht geacht worden."

HOOFDSTUK 24

1 De HEERE deed mij zien, en ziet, er waren twee vijgenkorven, gezet voor den tempel des HEEREN; nadat Nebukadnezar, koning van Babel, gevankelijk had weggevoerd Jechonia, den zoon van Jojakim, den koning van Juda, mitsgaders de vorsten van Juda, en de timmerlieden, en de smeden van Jeruzalem, en hen te Babel gebracht had.
2 In den enen korf waren zeer goede vijgen, als de eerste rijpe vijgen zijn; maar in den anderen korf waren zeer boze vijgen, die vanwege de boosheid niet konden gegeten worden.
3 En de HEERE zeide tot mij: Wat ziet gij, Jeremia? En ik zeide: Vijgen; de goede vijgen zijn zeer goed, en de boze zeer boos, die vanwege de boosheid niet kunnen gegeten worden.
4 Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
5 Zo zegt de HEERE, de God Israels: Gelijk die goede vijgen, alzo zal Ik kennen de gevankelijk weggevoerden van Juda, die Ik uit deze plaats naar het land der Chaldeen heb weggeschikt, ten goede.
6 En Ik zal Mijn oog op hen stellen ten goede, en zal hen wederbrengen in dit land; en Ik zal hen bouwen, en niet afbreken; en zal hen planten, en niet uitrukken.
7 En Ik zal hun een hart geven om Mij te kennen, dat Ik de HEERE ben; en zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn; want zij zullen zich tot Mij met hun ganse hart bekeren.
8 En gelijk de boze vijgen, die vanwege de boosheid niet kunnen gegeten worden (want aldus zegt de HEERE), alzo zal Ik maken Zedekia, den koning van Juda, mitsgaders zijn vorsten, en het overblijfsel van Jeruzalem, die in dit land zijn overgebleven, en die in Egypteland wonen;
9 En Ik zal hen overgeven tot een beroering ten kwade, allen koninkrijken der aarde; tot smaadheid, en tot een spreekwoord, tot een spotrede, en tot een vloek, in al de plaatsen, waarhenen Ik hen gedreven zal hebben;
10 En Ik zal onder hen zenden het zwaard, den honger en de pestilentie, totdat zij verteerd zullen zijn uit het land, dat Ik hun en hun vaderen gegeven had.

Aan het slot van het vorige hoofdstuk hadden wig een algemene voorspelling van de volkomen ondergang van Jeruzalem, dat het verlaten en vergeten zou zijn, wat, naar wij reden hebben te denken, de profeet zelf zeer droefgeestig maakt, onverschillig welke uitwerking het op anderen had. In dit hoofdstuk bemoedigt God hem, door hem te tonen, dat, ofschoon de verwoesting algeheel scheen, niet allen er gelijk in delen zouden, maar God wist hoe te onderscheiden, hoe te scheiden tussen hen, die wel en hen die geen waarde hadden. Sommigen waren reeds met Jechonia in gevangenschap gegaan, over hen treurde Jeremia, maar God zegt hem, dat het voor hen zou veranderen in geluk. Anderen bleven nog verhard in hun zonden, tegen wie Jeremia te recht verontwaardigd was, maar zij zullen, zegt God hem, in gevangenschap gaan, en, het zal blijken tot hun ongeluk Om de profeet dit mee te delen en hen het levendig te doen gevoelen, is hier:

I. Een visioen van twee vijgekorven ten dele zeer goed, ten dele zeer slecht vers 1-3.

II. De uitlegging van dit visioen, de goede vijgen zijn degenen, die al in gevangenschap gezonden waren tot hun geluk (vers 4-7)), de slechte vijgen zijn zij, die hierna in gevangenschap zullen gezonden worden tot hun ongeluk vers 8-10.

Jeremia 24:1-10

Dit korte hoofdstuk helpt ons een troostrijke uitlegging te geven aan een groot aantal lange hoofdstukken, door ons te tonen, dat dezelfde beschikking, die voor sommigen "een reuk des dood ten dode is, door de genade en de zegen van God voor anderen een reuk des levens ten leven" kan worden, en dat, hoewel Gods volk met anderen in dezelfde ramp deelt, ze voor hen toch niet hetzelfde is als voor anderen, maar voor hun geluk bedoeld en op hun geluk zal uitlopen, voor hen is het een straffende roede in de hand van een teder vader, terwijl het voor anderen een wrekend zwaard is in de hand van een rechtvaardig rechter. Let op:

I. De datum van deze prediking. Na korte tijd, na Jechonia's gevangenneming, vers 1. Jechonia zelf was een *veracht, verstrooid afgodisch beeld,* maar met hem werden sommige zeer gewaardeerde personen weggevoerd, onder anderen Ezechiël, Ezechiel 1:12, velen van de "vorsten van Juda" gingen toen in gevangenschap, Daniël en zijn vrienden werden een weinig vroeger weggevoerd, van het volk werden alleen de timmerlieden en de smeden gedwongen mee te gaan 't zij omdat de Chaldeën vernuftige lieden voor deze ambachten nodig hadden (zij hadden groten overvloed van sterrenwichelaars en sterrenkijkers, maar groot gebrek aan smeden en timmerlieden) of opdat de Joden hun verlies ernstig zouden gevoelen, en bij gebreke van hen, niet in staat zouden zijn hun steden te versterken en zich van wapens te voorzien. Nu had het al de schijn, dat er vele goede mensen in die gevangenschap weggevoerd waren, die de vrome profeet na aan het hart lagen, terwijl er waren, die er in juichten, en hen hoonden, wier lot het was in gevangenschap te gaan. Wij moeten niet tot het besluit komen, dat de eerste en grootste lijders de ergste en grootste zondaars waren, want misschien zal het heel anders uitkomen, zoals hier het geval was.

II. Het visioen, waardoor dit onderscheid tussen de gevangenen aan de geest van de profeet werd voorgesteld. Hij zag, "en zie, er waren twee vijgekorven, gezet voor de tempel gereed om geofferd te worden, als eerstelingen ter ere van God". Misschien weren de priesters in hun laksheid, niet klaar om ze te ontvangen en er mee te handelen naar de wet, en daarom ziet Jeremia ze staan voor de tempel. Maar wat de betekenis was van het visioen, dat was dat de vijgen in de ene korf buitengewoon goed, en die in de andere korf uiterst slecht waren. De kinderen van de mensen zijn allen als de vruchten van de vijgeboom, geschikt om bruikbaar gemaakt te worden voor God en mensen, Richteren 9:11, maar sommigen zijn als goede vijgen, en er is niets aangenamer dan die, anderen als beschadigde verrotte vijgen en er is niets walgelijkers dan die. Welk schepsel is lager dan een goddeloos man, en welk meer gewaardeerd dan een godzalig man! De goede vijgen waren als die vroeg rijp zijn, die 't beste zijn, Micha 7:1, en het meeste waard als het seizoen pas begonnen is. De slechte vijgen zijn zulke, die vanwege de slechtheid niet kunnen gegeten worden, zij konden niet beantwoorden aan het doel van hun schepping, ze waren noch aangenaam zich geschikt voor voedsel, en waar waren ze dan goed voor? Als God geen eer ontvangt van de mensen, noch hun geslacht enige dienst van hen, dan zijn zij als de slechte vijgen, die aan geen enkel goed doel beantwoorden. "Als het zout smakeloos geworden is, is noch tot het land noch tot de mesthoop bekwaam." Van de personen, die aan de Heere worden voorgesteld aan de deur van Zijn tabernakel, zijn sommigen oprecht, en die zijn zeer goed, anderen veinzen voor God, en zij zijn zeer slecht. Zondaren zijn de slechtste van de mensen, huichelaars de slechtste van de zondaren. "Corruptio optimi est pessima-"Wat het best is, wordt, als het bederft, het slechtste.

III. De uitlegging en toepassing van het visioen. God bedoelde er mee, de terneergeslagen geest op te wekken van hen, die in gevangenschap gegaan waren, door hun een gelukkige

terugkeer te verzekeren, en de trotse en zekere geesten van hen, die nog in Jeruzalem gebleven waren, te vernederen en op te wekken, door hun een ellendige gevangenschap te verzekeren.

1. Hier is de moraal van de goede vijgen, die zeer goed waren, als vroegrijpe. Deze stelden de vrome gevangenen voor, die het eerst rijp schenen te zijn voor de ondergang, want zij gingen het eerst in gevangenschap, maar zouden blijken het eerst rijp te zijn voor genade, en hun gevangenschap zou helpen om hen rijp te maken, deze zijn aangenaam voor God, zoals goede vijgen voor ons, en zullen zorgvuldig voor ‘t gebruik bewaard worden.

A. Die reeds in gevangenschap gevoerd waren, waren de goede vijgen, die God erkennen zou. Dit toont,

a. dat wij niet kunnen besluiten tot Gods liefde of haat uit wat voor onze ogen is. Als Gods oordelen volvoerd worden, zijn niet altijd het slechtst er aan toe, die er het eerst door getroffen worden.

b. Dat vroeg te lijden soms het beste voor ons blijkt te zijn. Hoe spoediger het kind gestraft wordt, te beter uitwerking zal de straf waarschijnlijk hebben. Die het eerst in gevangenschap gingen, waren als de zoon, die de vader liefheeft en bijtijds kastijdt, kastijdt terwijl er nog hoop is, en zij voeren er wel bij. Maar die achterbleven waren als een kind, dat lang aan zichzelf overgelaten is geweest, dat, als het later gestraft wordt, koppig is, en er slechter van wordt, Klaagliederen 3:27.

B. God erkent, dat hun gevangenschap Zijn werk is. Wie er ook de werktuigen van waren Hij beval en gelastte ze, vers 5 : *Ik heb ze uit deze plaats naar het land van de Chaldeën weggezonden.* Het is God, Die Zijn goud in de oven plaatst, om beproefd te worden, Zijn hand moet op bijzondere wijze opgemerkt worden in de beproevingen van goede mensen. De rechter geeft de boosdoener in de hand van de scherprechter over, maar de vader straft het kind met zijn eigen hand.

C. Juist deze ongemakkelijke gevangenschap vol schande bedoelde God voor hun welzijn, en wij zijn zeker, dat Zijn bedoelingen nooit verijdeld worden "Ik heb ze uit deze plaats naar het land van de Chaldeën weggezonden, ten goede." Het scheen in ieder opzicht tot hun ongeluk te zijn, daar het niet alleen de verwoesting van hun goederen, eretitels en vrijheid was, hen scheidde van hun verwanten en vrienden, en hen in de macht plaatste van hun vijanden en onderdrukkers, maar ook hun geest neerdrukte, hun geloof ontmoedigde, hen beroofde van het voorrecht van Gods orakels en ordinantiën, en hen blootstelde aan verzoekingen, en toch was het bedoeld voor hun geluk, en bleek dat ook te zijn voor velen, bij de afloop. "Spijze ging uit van de eter." Door hun beproevingen werden zij overtuigd van zonde vernederd onder de hand van God, afgezonderd van de wereld, ernstig gemaakt, werd hun geleerd te bidden, en werden zij bekeerd van hun ongerechtigheid, in ‘t bijzonder werden zij genezen van hun neiging tot afgoderij "het is mij goed, dat ik verdrukt ben geweest," Psalm 119:71.

D. God belooft hun, dat Hij hen in hun gevangenschap wil erkennen. Al schijnen ze verlaten, zij zullen erkend worden, de verwanten, die zij achtergelaten hebben, en die hen verachten, zullen hen of hun verwantschap, zelden erkennen, maar God zegt: "Ik zal ze kennen. De Heere kent degenen, die van Hem zijn," en zal ze erkennen in alle omstandigheden, naaktheid noch het zwaard zal ze scheiden van Zijn liefde.

E. God verzekert hen van Zijn bescherming in hun ellende en een heerlijke verlossing daaruit te rechter tijd, vers 6. Daar ze in gevangenschap gezonden worden "ten goede", zullen zij daar niet verloren gaan, maar het zal met hen gaan als met het goud, dat de goudsmid in de oven plaatst.

a. Hij heeft Zijn oog er op, terwijl het daar is, en het is een nauwlettend oog, om te zien, dat het niet beschadigd wordt: "Ik zal Mijn oog op hen stellen ten goede", om alles ten goede te bevelen, opdat alle omstandigheden van de beproeving mogen samenwerken om aan het grote doel te beantwoorden.

b. Hij zal het zeker weer uit de oven nemen, zodra het werk, dat er mee bedoeld was, gedaan is: "en zal ze weerbrengen in dit land." Zij werden tot verbetering een tijd lang buitenslands gezonden, onder strenge tucht, maar zij zullen teruggebracht worden naar huns vaders huis, als hun proeftijd aldaar om is. En als Hij Zijn goud gezuiverd heeft, zal Hij het vormen, zal Hij er een vat ter ere van maken, geschikt voor Zijn gebruik, zo wanneer God ze teruggebracht heeft van hun beproeving, "zal Hij ze bouwen, en ze tot een woonplaats maken voor Zichzelf, en zal ze plaatsen, en zal ze tot een wijngaard maken voor Zich". Hun gevangenschap diende om de ruwe stenen te behouwen, en pasklaar te maken voor Zijn gebouw, om de jonge bomen te snoeien en geschikt te maken voor Zijn boomgaard.

F. Hij verbindt zich om hen op deze wereldlijke zegeningen voor te bereiden, die Hij voor hen op ‘t oog had, door hun geestelijke zegeningen te schenken, vers 7. Dat is het wat de gevangenschap voor hen ten goede zal doen keren, het zal beide, de volmaking van hun beproeving en de voorbereiding voor hun verlossing zijn. Als onze ellende aan ons geheiligd wordt, dan kunnen wij zeker zijn dat zij tot een goed einde zal komen. Wat hun beloofd wordt, is,

a. Dat zij beter bekend zullen worden met God, zij zullen meer van God leren door Zijn leidingen te Babel, dan zij door al Zijn orakels en ordinantiën te Jeruzalem hadden geleerd, dank zij de goddelijke genade, want als die niet met macht in hen gewerkt had te Babel, zouden zij God voor altijd vergeten hebben. Hier wordt beloofd: "Ik zal hun geven, niet zozeer een hoofd om Mij te kennen, maar een hart om Mij te kennen", want de ware kennis van God bestaat niet uit begrip en bespiegeling, maar in de overtuiging van het praktisch oordeel, dat de wil en de neigingen beveelt en beheerst. "Allen, die ze doen, hebben goed verstand," Psalm.111:10. Waar God een oprecht verlangen en neiging geeft, om Hem te kennen daar zal Hij die kennis geven. Het is God zelf die een hart geeft om Hem te kennen, anders zouden wij voor altijd in onze onwetendheid verzinken.

b. Dat zij geheel tot God bekeerd zullen worden, tot Zijn wil als hun regel, Zijn dienst als hun bezigheid en Zijn heerlijkheid als hun doel: "Zij zullen zich tot Mij met hun gehele hart bekeren." God verbindt zich voor hen, dat zij het zullen, en als Hij ons bekeert, zullen wij bekeerd zijn. Dit volgt op het voorafgaande, want zij, die een hart hebben om God recht te kennen, zullen zich niet alleen tot Hem bekeren, maar zullen dat doen met hun hele hart, want die hardnekkig zijn in hun verzet, of godsdienst veinzen, kunnen met recht onbekend met God genoemd worden.

c. Dat zij aldus weer opgenomen zullen worden in het verbond met God, nog meer tot hun troost, dan ooit: "Zij zullen Mij tot een volk zijn en Ik zal hun tot een God zijn." God zal ze, gelijk vroeger, als Zijn volk erkennen, in Zijn openbaringen aan hen, in de aanneming van hun

dienst, en in Zijn genadige verschijningen ten bate van hen, en zij zullen de vrijheid hebben Hem als hun God te eigenen in hun gebeden tot Hem en hun verwachtingen van Hem. Die zich van God hebben afgekeerd, worden, als zij zich in oprechtheid tot Hem bekeren, even vrij als anderen, toegelaten tot al de voorrechten en vertroostingen van het eeuwig verbond, dat hierin wel geregeld is, zodat iedere overtreding van het verbond ons er niet uitwerpt, en beproevingen niet alleen bestaanbaar zijn met, maar voortvloeien uit de liefde des verbonds.

2. Hier is de moraal van de slechte vijgen. Zedekia en zijn vorsten en partijgangers waren nog achtergebleven, trots en zeker genoeg Ezechiel 11:3. Velen waren naar Egypte gevlucht, om daar veilig te zijn en zij meenden, dat zij een goede keus hadden gedaan voor zich en hun veiligheid, en roemden erin, dat, ofschoon het rechtstreeks tegen Gods gebod was, zij toch verstandig hadden gehandeld. Tegen beide groepen, die zo minachtend neerzagen op degenen, die in gevangenschap gegaan waren wordt hier gedreigd.

a. Dat, terwijl de reeds weggevoerden in een ander land gevestigd waren, waar ze, ofschoon in gevangenschap, de troost van elkaars gezelschap genoten, deze verstrooid en verdreven zullen worden in alle koninkrijken van de aarde, waar zij geen vreugde zullen hebben aan elkaar.

b. Dat, terwijl deze gevankelijk weggevoerd werden ten goede, zij in alle landen verdreven zullen worden ten kwade. Hun beproevingen, wel verre van hen te vernederen, zullen hen verharden, hen niet nader tot God brengen, maar hen verder van Hem verwijderen,

c. Dat terwijl genen de eer zullen hebben, in hun ellende door God erkend te worden, deze de schande zullen ondergaan, door iedereen verlaten te worden. "Ik zal ze overgeven tot een smaadheid en tot een spreekwoord in alle de plaatsen, waarhenen Ik ze gedreven zal hebben". "Hij is zo vals en trots als een Jood. -Hij is zo arm en ellendig als een Jood." Al hun naburen zullen zich vrolijk maken over hen en hun rampen.

d. Dat, terwijl genen zullen terugkeren naar hun eigen land, deze verteerd zullen worden uit dat land, om het nooit weer te zien, en het zal hun niet baten te pleiten, dat het toch het land is, dat God hun vaderen gegeven had, want zij kregen het van God, en Hij gaf het hun op voorwaarde van hun gehoorzaamheid.

e. Dat, terwijl genen bewaard werden voor beter tijden, deze bewaard werden voor slechte, waarhenen zij ook gedreven worden, het zwaard, de honger en de pestilentie zullen hun achterna gezonden worden, en zullen hen overweldigen, waar zij de last toe hebben. God heeft verschillende oordelen om hen mee te vervolgen, die vlieden voor Zijn gerechtigheid, en die aan het een ontsnapt zijn kunnen een ander verwachten, totdat zij tot berouw en verbetering gebracht zijn.

Zonder twijfel werd deze profetie vervuld, reeds bij het leven van dat geslacht, en toch, omdat wij niet lezen van enig opmerkelijk verschil tussen degenen van Jechonia’s gevangenschap en die van Zedekia, is het waarschijnlijk, dat de zinnebeeldige voorstelling slaat op de laatste vernietiging van de Joden door de Romeinen, toen zij, die geloofden, beschermd werden, maar die hardnekkig waren in hun ongeloof, naar alle landen verdreven werden, tot "een spotrede en tot een vloek", en dat zijn zij gebleven tot op deze dag.

HOOFDSTUK 25

1 Het woord, dat tot Jeremia geschied is over het ganse volk van Juda, in het vierde jaar van Jojakim, zoon van Josia, koning van Juda (dit was het eerste jaar van Nebukadnezar, koning van Babel);
2 Hetwelk de profeet Jeremia gesproken heeft tot het ganse volk van Juda, en tot al de inwoners van Jeruzalem, zeggende:
3 Van het dertiende jaar van Josia, den zoon van Amon, den koning van Juda, tot op dezen dag toe (dit is het drie en twintigste jaar) is het woord des HEEREN tot mij geschied; en ik heb tot ulieden gesproken, vroeg op zijnde en sprekende, maar gij hebt niet gehoord.
4 Ook heeft de HEERE tot u gezonden al Zijn knechten, de profeten, vroeg op zijnde en zendende (maar gij hebt niet gehoord, noch uw oor geneigd om te horen);
5 Zeggende: Bekeert u toch, een iegelijk van zijn bozen weg, en van de boosheid uwer handelingen, en woont in het land, dat de HEERE u en uw vaderen gegeven heeft, van eeuw tot in eeuw;
6 En wandelt andere goden niet na, om die te dienen, en u voor die neder te buigen; en vertoornt Mij niet door uwer handen werk, opdat Ik u geen kwaad doe.
7 Maar gij hebt naar Mij niet gehoord, spreekt de HEERE; opdat gij Mij vertoorndet door het werk uwer handen, u zelven ten kwade.
8 Daarom, zo zegt de HEERE der heirscharen: Omdat gij Mijn woorden niet hebt gehoord;
9 Ziet, Ik zal zenden, en nemen alle geslachten van het noorden, spreekt de HEERE; en tot Nebukadnezar, den koning van Babel, Mijn knecht; en zal ze brengen over dit land, en over de inwoners van hetzelve, en over al deze volken rondom; en Ik zal ze verbannen, en zal ze stellen tot een ontzetting, en tot een aanfluiting, en tot eeuwige woestheden.
10 En Ik zal van hen doen vergaan de stem der vrolijkheid en de stem der vreugde, de stem des bruidegoms en de stem der bruid, het geluid der molens en het licht der lamp.
11 En dit ganse land zal worden tot een woestheid, tot een ontzetting; en deze volken zullen den koning van Babel dienen zeventig jaren.
12 Maar het zal geschieden, als de zeventig jaren vervuld zijn, dan zal Ik over den koning van Babel, en over dat volk, spreekt de HEERE, hun ongerechtigheid bezoeken, mitsgaders over het land der Chaldeen, en zal dat stellen tot eeuwige verwoestingen.
13 En Ik zal over dat land brengen al Mijn woorden, die Ik daarover gesproken heb; al wat in dit boek geschreven is, wat Jeremia geprofeteerd heeft over al deze volken.
14 Want van hen zullen zich doen dienen, die ook machtige volken en grote koningen zijn; alzo zal Ik hun vergelden naar hun doen, en naar het werk hunner handen.
15 Want alzo heeft de HEERE, de God Israels, tot mij gezegd: Neem dezen beker des wijns der grimmigheid van Mijn hand, en geef dien te drinken al den volken, tot welke Ik u zende;
16 Dat zij drinken, en beven, en dol worden, vanwege het zwaard, dat Ik onder hen zal zenden.
17 En ik nam den beker van des HEEREN hand, en ik gaf te drinken al den volken, tot welke de HEERE mij gezonden had;
18 Namelijk Jeruzalem en de steden van Juda, en haar koningen, en haar vorsten; om die te stellen tot een woestheid, tot een ontzetting, tot een aanfluiting en tot een vloek, gelijk het is te dezen dage;
19 Farao, den koning van Egypte, en zijn knechten, en zijn vorsten, en al zijn volk;
20 En den gansen gemengden hoop, en allen koningen des lands van Uz; en allen koningen van der Filistijnen land, en Askelon, en Gaza, en Ekron, en het overblijfsel van Asdod;
21 Edom, en Moab, en den kinderen Ammons;
22 En allen koningen van Tyrus, en allen koningen van Sidon; en den koningen der eilanden, die aan gene zijde der zee zijn.

23 Dedan, en Thema, en Buz, en allen, die aan de hoeken afgekort zijn;
24 En allen koningen van Arabie; en allen koningen des gemengden hoops, die in de woestijn wonen;
25 En allen koningen van Zimri, en allen koningen van Elam, en allen koningen van Medie;
26 En allen koningen van het noorden, die nabij en die verre zijn, den een met den anderen; ja, allen koninkrijken der aarde, die op den aardbodem zijn. En de koning van Sesach zal na hen drinken.
27 Gij zult dan tot hen zeggen: Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Drinkt, en wordt dronken, en spuwt, en valt neder, dat gij niet weder opstaat, vanwege het zwaard, dat Ik onder u zal zenden.
28 En het zal geschieden, wanneer zij weigeren zullen den beker van uw hand te nemen om te drinken, dat gij tot hen zeggen zult: Zo zegt de HEERE der heirscharen: Gij zult zekerlijk drinken!
29 Want ziet, in de stad, die naar Mijn Naam genoemd is, begin Ik te plagen, en zoudt gij enigszins onschuldig gehouden worden? Gij zult niet onschuldig worden gehouden; want Ik roep het zwaard over alle inwoners der aarde, spreekt de HEERE der heirscharen.
30 Gij zult dan al deze woorden tot hen profeteren, en gij zult tot hen zeggen: De HEERE zal brullen uit de hoogte, en Zijn stem verheffen uit de woning Zijner heiligheid; Hij zal schrikkelijk brullen over Zijn woonstede; Hij zal een vreugdegeschrei, als de druiven treders, uitroepen tegen alle inwoners der aarde.
31 Het geschal zal komen tot aan het einde der aarde; want de HEERE heeft een twist met de volken, Hij zal gericht houden met alle vlees; de goddelozen heeft Hij aan het zwaard overgegeven, spreekt de HEERE.
32 Zo zegt de HEERE der heirscharen: Ziet, een kwaad gaat er uit van volk tot volk. en een groot onweder zal er verwekt worden van de zijden der aarde.
33 En de verslagenen des HEEREN zullen te dien dage liggen van het ene einde der aarde tot aan het andere einde der aarde; zij zullen niet beklaagd, noch opgenomen, noch begraven worden; tot mest op den aardbodem zullen zij zijn.
34 Huilt, gij herders! en schreeuwt, en wentelt u in de as, gij heerlijken van de kudde! want uw dagen zijn vervuld, dat men slachten zal, en van uw verstrooiingen, dan zult gij vervallen als een kostelijk vat.
35 En de vlucht zal vergaan van de herders, en de ontkoming van de heerlijken der kudde.
36 Er zal zijn een stem des geroeps der herderen, en een gehuil der heerlijken van de kudde, omdat de HEERE hun weide verstoort.
37 Want de landouwen des vredes zullen uitgeroeid worden, vanwege de hittigheid des toorns des HEEREN.
38 Hij heeft, als een jonge leeuw, Zijn hutte verlaten; want hunlieder land is geworden tot een verwoesting, vanwege de hittigheid des verdrukkers, ja, vanwege de hittigheid Zijns toorns.

De profetie van dit hoofdstuk draagt een vroegere datum dan de profetieën in de voorafgaande hoofdstukken, want men heeft ze niet nauwkeurig naar de tijdsorde, waarin zij gegeven zijn, achter elkaar geplaatst. Deze profetie dagtekent uit het eerste jaar van Nebukadrezar, dat merkwaardige jaar, toen God beschikte, dat het zwaard komen zou en ook alrede gewet werd. Hier is:

I. Een overzicht van de profetieën, die aan Juda en Jeruzalem vele jaren geleden zijn gegeven door Jeremia zelf en door andere profeten met de weinige aandacht, die men er aan gaf en het weinige resultaat, dat er mee bereikt is, vers, -7.

II. Een zeer duidelijke bedreiging met de verwoesting van Juda en Jeruzalem, door de koning van Babel om hun verachting van God en hun verharding in de zonde, vers 8-11, waaraan gepaard gaat een belofte hunner bevrijding uit hun ballingschap in Babel, na zeventig jaar, vers 12-14.

III. Een voorzegging van de verwoesting van verschillende naburige volken door Nebukadrezar, dit wordt voorgesteld door een "beker van de grimmigheid", in hun handen gegeven, vers 15-28, door een zwaard, over hen geroepen, vers 29-33 en door een verstrooiing van de herders, en een gehuil van de kudden en een verwoesting des lands, vers 34-38, zodat wij hier hebben een oordeel, dat uitgaat van het huis Gods, maar daar niet ophoudt.

Jeremia 25:1-7

Wij hebben hier een boodschap van God, die het gehele volk van Juda aangaat, vers 1, die Jeremia in Zijn naam, aan al het volk van Juda, overbracht, vers 2. Let er op, dat alles wat van algemeen belang is ook ter algemene kennis behoort te worden gebracht. Het is recht, dat het woord, dat het gehele volk aangaat, zoals Gods Woord doet, in ‘t bijzonder het Evangeliewoord, allen in ‘t algemeen worde verkondigd en voor zoverre dit kan, ook aan ieder in ‘t bijzonder. Jeremia werd in Hoofdstuk 22:1 naar *het huis des konings* gezonden en hij schepte moed om daar zijn boodschap over te brengen. Hier wordt hij gezonden naar *het gehele volk,* en hij ontziet de moeite niet aan al die mensen zijn boodschap te zeggen, waarschijnlijk deed hij dit, toen ze allen naar Jeruzalem waren opgekomen om op een van de plechtige feesten te aanbidden, dan had hij ze bijeen en dan ook, indien ooit, was het te verwachten, dat zij geneigd zouden zijn raad aan te nemen en onderwijs te ontvangen.

Deze profetie dagtekent uit het vierde jaar van Jojakim en uit het eerste jaar van Nebukadrezar. Nebukadrezar nam, in het laatst van Jojakims derde regeringsjaar, zelf de regering op zich (hij had enigen tijd samen met zijn vader geregeerd), zoals blijkt uit Daniel 1:1. Maar het vierde jaar van Jojakim was ingetreden, voor ‘t eerste jaar van Nebukadrezar aan ‘t eind was. Nu die werkzame, vermetele, krijgshaftige vorst begon te streven naar de wereldheerschappij, laat God door Zijn profeet hem weten, dat hij Zijn dienaar is, en geeft hem te verstaan voor welk werk Hij hem denkt te gebruiken, opdat zijn toenemende grootheid, zo geducht voor alle volken, niet zo zal worden uitgelegd, dat er ook maar enige schaduw valt op de macht en voorzienigheid van Gods wereldbestuur. Nebukadrezar zou niet zo’n grote kans hebben alleenheerser te worden, of liever gezegd, de tiran te worden over zo’n groot koninkrijk, indien God geen redenen uit zichzelf had om zich van hem te bedienen. De wereld zal door de uitvoering van Gods raadsbesluiten verstaan, waartoe God veroorloofde, ja zelfs iets beval, dat zo’n schaduw op Zijn soevereiniteit en goedheid scheen te werpen.

Nu kunnen we in deze boodschap opmerken, dat er zeer veel moeite gedaan is om het volk tot berouw te brengen, hetwelk hun hier herinnerd wordt en als een verzwaring hunner zonde wordt aangemerkt, waardoor ook Gods rechtvaardigheid in Zijn handelingen tegen hen in ‘t licht treedt.

I. Wat Jeremia betreft, hij had aanhoudend onder hen gepredikt drie en twintig jaren lang, in het dertiende jaar van Josia, die een en dertig jaren regeerde, was hij er mee begonnen, zodat hij ongeveer achttien of negentien onder zijn regering profeteerde, daarna onder de regering van Joahaz en dan vier jaren onder Jojachin.

Merk op: God tekent aan, of wij het doen of niet, hoelang wij onder de genademiddelen hebben verkeerd, en hoe langer wij ze genoten hebben, zoveel zwaarder zal onze verantwoordelijkheid zijn, als wij er geen gebruik van hebben gemaakt. "Ik kom nu drie jaren" (drie en twintig jaren) zoekende vracht op deze vijgeboom, Lukas 13:7. Al die tijd was God,

1. Getrouw geweest in ‘t zenden van boodschappen tot hen, als daar behoefte voor was: "Van die tijd tot op deze dag is het Woord des Heeren tot mij geschied, voor ulieder nut." Hoewel zij in de boeken van Mozes reeds het hoofdbestanddeel van de waarschuwingen hadden ontvangen, zond God, toch, daar er niet genoeg acht op werd geslagen en men ze ook verkeerd toepaste, meer waarschuwingen om ze te versterken en meer in bijzonderheden,

opdat zij geen uitvluchten zouden kunnen bedenken. Aldus was Gods geest twistende met hen, zoals in vroeger tijd, Genesis 6:3.

2. Jeremia is getrouw en ijverig geweest in het overbrengen van zijn boodschappen. Hij kon zich op henzelf zowel als op God en zijn eigen geweten beroepen, wat deze zaak betreft: "Ik heb tot ulieden gesproken, vroeg op zijnde en sprekende. Hij had hun de wet Gods verklaard, hij had zeer veel zorg en moeite besteed aan de manier waarop hij zijn opdracht mocht volbrengen, opdat hij hun mocht winnen en op de juiste plaats treffen". Wanneer mensen ergens naar streven en dit ook zeer wensen te bereiken, dan staan ze vroeg op om er naar te jagen. Het duidt hier aan, dat zijn hoofd zo vol gedachten daarover was, en zijn hart zo sterk verlangend was goed te doen, dat het zijn slaap verkortte, en hem vroeg op deed staan om plannen te vormen op welke manier hij te werk zou gaan, opdat hij tot hun nut onder hen werkzaam mocht zijn. Hij stond vroeg op omdat hij geen tijd wilde verliezen en ook omdat hij beslag wilde leggen en gebruik wilde maken van de besten tijd om onder hen te werken. Indien al, dan was de morgenstond de tijd, dat zij nuchter en kalm waren. Christus kwam "vroeg in de morgen om in de tempel te prediken, en het volk kwam even vroeg om Hem te horen", Lukas 21:38. Morgendiensten hebben hun voordeel." Gij zult Mijn stem in de morgen horen."

II. Naast hem, had God ook andere profeten met dezelfde boodschap tot hen gezonden, vers 4. Van de profeten, die alles te boek stelden, waren Micha, Nahum en Habakuk enige tijd vóór hem geweest en was Zefanja zijn tijdgenoot. Maar behalve deze waren er vele anderen van "Gods knechten, de profeten," die door hun predikingen het volk tot bekering riepen, maar deze leerredenen zijn niet opgetekend. En hier wordt van God zelf gezegd, "dat Hij vroeg op was en Zijn knechten zond. Dit duidt aan hoe ook zijn hart begerig was, dat dit volk zich zou bekeren en leven mocht en niet sterven zou," Exodus 33:11

III. Al de hun gezonden boodschappen leidden tot een doel en waren ongeveer van gelijke inhoud, vers 5, 6.

1. Werden hun gebreken vermeld, "hun boze weg en de boosheid van hun handelingen." Zulke boodschappen, waarin zij gevleid werden, alsof er geen kwaad onder hen was, zond God hen niet.

2. Zij, allen, berispten hen in ‘t bijzonder over hun afgoderij, dit was een zonde, die in bijzondere mate Gods toorn opwekte, hun "nawandelen van andere goden om die te dienen en voor die neer te buigen."

3. Zij, allen, vermaanden hen tot berouw over hun zonden en tot bekering huns levens. Bekeert u toch, een ieder van zijn bozen weg", was het refrein van elk lied. Let er op, dat er op een persoonlijk en bijzonder herstel moet aangedrongen worden, wil men een uitredding voor het gehele volk: "een ieder moet zich van zijn bozen weg bekeren." De straat is niet schoon of iedereen moet de straat voor zijn eigen deur reinigen.

4. Zij, allen, gaven hun de verzekering, dat indien zij er naar deden, zij zeker zouden zijn van "verlenging van hun vrede." Zij zouden bij voortduur genieten van de genadegiften: "Gij zult wonen in het land, in gerustheid, in vrede wonen, in dit goede land, hetwelk de Heere u en aan uw vaders gegeven heeft." Niets dan zonde zal er u uit verdrijven en gij zult niet verdreven worden, indien gij verre blijft van ‘t kwade." De gevreesde oordelen zouden tegengehouden worden. "Vertoornt Mij niet door het werk van uw handen, opdat ik u geen kwaad doe," of

(naar de Engelse vertaling): Vertoornt Mij niet en ik wil u geen kwaad doen. Let er op. God zou ons nooit door ‘t kwade van de straf treffen, indien wij Hem niet door ‘t kwade van de zonde vertoornden. God handelt goedgunstig met ons tuchtigt Zijn kinderen nooit zonder oorzaak of doet ons smart aan, tenzij wij Hem aanstoot geven.

IV. Toch was alles vergeefs. Zij waren niet te bewegen de enige en rechte weg te kiezen, die hen zeker leiden zou tot het afwenden van Gods gramschap. Jeremia was een zeer levendige, hartelijke prediker, maar toch, zij *hebben niet gehoord, noch hun oor geneigd om te horen,* vers 4. Van alle zonden was deze zonde, die hun voorgehouden werd, in bijzondere mate de Heere een gruwel en deed hen in ‘t gericht komen voor God. Zij gingen moedwillig in die zonde voort: *Gij vertoornt Mij door het werk van uw handen, u zelf ten kwade.*

Merk op. Waarmee wij God vertoornen zal ten laatste blijken te zijn: kwaad over onszelf gebracht en wij moeten er zelf de schuld van dragen. "O Israël! gij hebt uzelf verdorven."

Jeremia 25:8-14

Hier wordt het vonnis geveld op de vooraf uitgesproken beschuldiging: *"Omdat gij Mijn woorden niet hebt gehoord,* moet Ik een andere weg met u inslaan", vers 8. Als de mensen geen acht willen slaan op ‘t geen God hun laat aanzeggen, dan kunnen zij verwachten, dat God hen bezoeken zal met de oordelen van Zijn handen, te weten met de roede, niet gehoord hebbende naar Zijn woorden. Want òf de zondaar moet aflaten van de zonde òf hij zal er door omkomen. De afdwaling is niet zozeer de oorzaak van ‘s mensen verderf als wel het niet terugkeren tot ‘t goede.

1. De ondergang van het land van Juda door het leger van de koning van Babel wordt hier bepaald, vers 9. God zond tot hen *Zijn knechten, de profeten,* en men sloeg geen echt op hen en daarom zal God *Zijn knecht, de koning van Babel,* zenden, met wie zij niet kunnen spotten en die zij niet kunnen verachten en vervolgen zoals zij met Zijn knechten, de profeten, gedaan hadden.

Merk op, dat de boden van Gods gramschap gezonden zullen worden naar diegenen die de boodschappers van Zijn genade niet wilden ontvangen. God wil, dat op de een of andere manier met Hem rekening zal worden gehouden, en wil de mensen doen weten dat "Hij de Heere is." Hoewel Nebukadrezar de ware God, de God van Israël, niet kende, ja zelfs Hem vijandig was en later met Hem wedijverde, was hij toch, in de aanval, die hij op dit land deed, "Gods knecht," volvoerde hij Zijn oogmerk, werd door Hem gebruikt en was een instrument in Zijn hand om het volk tot inkeer te brengen. Inderdaad diende hij Gods plannen, terwijl hij dacht voor zichzelf bezig te zijn. Daarom noemt God Zichzelf hier terecht *De Heere van de heirscharen,* vers 8, want hier vinden we een voorbeeld van Zijn souvereine heerschappij, niet slechts over de inwoners maar over de legers van deze aarde, waarvan Hij naar Zijn welgevallen gebruik maakt. Zij staan alle onder Zijn bevelen. De machtigste en de meest absolute heersers zijn Zijn knechten. Nebukadnezar, die een instrument is om Zijn gramschap uit te storten, is evengoed Zijn knecht als Cyrus, die gebruikt wordt om Zijn genade te betonen. Het land van Juda zou woest gemaakt worden. God monstert hier Zijn leger, dat dit moet doen, verzamelt het, neemt "alle geslachten van het noorden," als Hij dit nodig oordeelt, en voert ze aan als hun opperbevelhebber. "Hij brengt ze over dit land, doet ze overwinnen niet alleen in Juda en Jeruzalem, maar in alle landen van de volken rondom:" opdat zij geen bondgenoten of helpers zouden vinden tegen deze dreigende macht. De volkomen verwoesting van dit en alle omringende landen wordt hier beschreven, vers 9 -11. Zij zal volkomen zijn: "Het gehele land zal worden tot een woestheid," niet slechts woest, maar een woestheid, stad en land beide zullen verwoest worden, en hun welvaart ten prooi vallen aan de overweldiger. Het zal een langdurige, zelfs een eeuwigdurende verwoesting zijn, zij zullen zolang in hun ondergang blijven, en na zeer lang wachten zal er zo weinig uitzicht op verlichting zijn, dat iedereen het eeuwigdurend zal noemen. Deze verwoesting zal hen onder hun naburen hun ‘t vertrouwen doen verliezen, zij zal hun eer in het stof begraven, "zal ze stellen tot een ontzetting en een aanfluiting." Iedereen zal zich over hen ontzetten en ze terecht niet meer mee tellen in ‘t wereldgebeuren, en dit alles omdat ze een God hadden verlaten, die hun schild had willen zijn tegen elke indringer, die van plan was hen zeker te verdelgen. Zij zal ook de troost en de vreugde onder hen wegnemen, al hun blijdschap zal ten einde zijn: "Ik zal van hen doen vergaan de stemme van de vrolijkheid en de stemme van de vreugde, hun harpen aan de wilgen hangen en ze de lust tot zingen benemen". "Ik zal van hen doen vergaan de stemme van de vrolijkheid, " zij zullen geen reden noch lust hebben om vrolijk te zijn. Zij hadden de stem van Gods Woord niet willen horen, en daarom zal nu de stem van de vrolijkheid onder hen niet

vernomen worden. Zij zullen van voedsel worden beroofd: "Het geluid van de molens zal niet gehoord worden, " want, toen de vijand hun voorraden had weggenomen, moest er zijn een nederig geluid van de maling, Prediker.12:4. Aan alle bezigheid zal een einde gemaakt worden, daar zal niet gezien worden "het licht van de lamp, want daar zal geen werk te doen vallen, dat het licht van de lamp waard is". En, tenslotte, zal hun hun vrijheid ontnomen worden: "Deze volken zullen de koning van Babel dienen zeventig jaar." Het vaststellen van de tijd, die hun gevangenschap duren zou, zou van groot nut zijn, niet alleen ter bevestiging van de profetie als het feit (dat door geen menselijke wijsheid zo nauwkeurig kon worden aangegeven) precies aan de voorzegging beantwoorden zou, maar ook zou het ‘t volk Gods in hun ramp tot troost zijn en geloof en gebed aanwakkeren. Daniël, die zelf een profeet was, had hier oog voor, Daniel 9:2. Ja, God zelfs lette er op 2 Kronieken 36:22, "want daarom verwekte Hij de geest van Cores, opdat het woord gesproken door de mond van Jeremia vervuld zou worden. Aan God zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend, waaruit blijkt dat wanneer Hij het nodig acht, sommige van Zijn werken aan Zijn knechten, de profeten zijn bekend gemaakt en door deze weer aan Zijn kerk."

II. De verwoesting van Babylon wordt hier, ten laatste, gelijkelijk voorzegd, zoals dit lang geleden ook geschied was door Jesaja 14:12 -14. De verwoesters moeten zelf ook vernietigd worden, en de roede in ‘t vuur geworpen worden, als er alles mee is gedaan, wat tot verbetering dienen moet. Dit zal geschieden "als de zeventig jaar vervuld zijn," want de verwoesting van Babylon moet aan de bevrijding van de ballingen vooraf gaan. Daar is verschil over de tijd, waarop deze "zeventig jaar" beginnen. Sommigen menen, dat ze beginnen bij de gevangenschap in het vierde jaar van Jehojakim en ‘t eerste jaar van Nebukadrezar, anderen tellen van de gevangenschap van Jehojakim acht jaar later. Mijn mening helt tot ‘t eerstgenoemde over, omdat toen deze volken "de koning van Babel begonnen te dienen," en ook omdat God gewoonlijk van de eersten tijd af gerekend heeft, wanneer ‘t een belofte op genade geldt, zoals ook uit de berekening van de vierhonderdjarige dienstbaarheid in Egypte blijkt. En indien dit zo is, zijn er achttien of negentien van de zeventig jaar verlopen, voordat Jeruzalem en de tempel geheel verwoest werden in het elfde jaar van Zedekia. Hoe dat nu ook moge zijn, toen de tijd, de vastgestelde tijd voor het gunstig gedenken van Zion, was aangebroken, moest de koning van Babylon bezocht worden en ter verantwoording geroepen worden over alle voorbeelden van zijn tirannie. Dan zal dat volk gestraft worden voor zijn ongerechtigheid zoals de andere volken voor de hun gestraft zijn. Dan moet dat land tot "een eeuwige verwoesting gesteld worden, zoals zij het andere landen gedaan hadden, want de Rechter van de aarde zal beide recht doen en het kwade vergelden als Koning van de volken en Koning van de vromen". Laten trotse overwinnaars en verdrukkers gematigd zijn in ‘t gebruik hunner macht en heerschappij, want ook zij zullen voor hun daden verantwoording moeten doen, ook hun dag zal eens ten einde spoeden. In deze verwoesting van Babel, die door de Perzen en Meden zou worden aangericht, zal gewezen worden,

1. Op hetgeen God gezegd had: "Ik zal over dat land brengen alle Mijn woorden", want eerder zal al de welvaart en eer van Babel opgeofferd worden aan de waarheid van de goddelijke voorzeggingen, en al zijn macht verbroken worden, dan dat een jota of tittel van Gods Woord zou voorbijgaan. Dezelfde Jeremia, die de verwoesting van andere volken door de Chaldeën profiteerde, heeft ook de verwoesting van de Chaldeën zelf voorzegd, en deze moest over hen komen, vers 13. Naar ditzelfde feit wordt verwezen, waar God zelf zegt: "Ik zal het woord van Mijn knecht bevestigen, en de raad van Mijn boden volbrengen," Jesaja 44:26.

2 Op hetgeen zij gedaan hadden, vers 14 :*Ik zal hun vergelden naar hun doen, en naar het werk van hun handen.* Door hun daden overtraden zij de wet Gods, zelfs toen zij gebruikt werden tot volvoering van zijn plannen. Zij hadden vele volken aan zich dienstbaar gemaakt, en hen vertrapt met de grootst denkbare brutaliteit maar nu de maat van hun ongerechtigheid vol is, zullen zich "machtige volken en grote koningen, die zich verbonden hebben met en te hulp komen aan Cores, koning van Perzië, van hen doen dienen, zich meester maken van hun land, zich met hun buit verrijken en zich van hen als van een voetbankje gebruiken om de troon van de wereldheerschappij te bereiken". Zij zullen hen tot knechten en soldaten zijn. "Wie in de gevangenis leidt, zal zelf in de gevangenis gaan."

Jeremia 25:15-29

Door het beeld van een rondgaande beker waaruit allen moesten drinken, wordt hier voorgesteld de algemene verwoesting, die over dat gedeelte van de wereld komen zou, waartoe Nebukadnezar, die juist nu begon te regeren en te handelen, het instrument moest zijn, terwijl zijn eigen land tenslotte eenzelfde lot zou treffen. Onder de beker wordt het zwaard verstaan zo wordt het ons verklaard in vers 16. Het *is het zwaard, dat Ik onder hen zenden zal,* het zwaard des oorlogs, dat onweerstaanbaar sterk en onverbiddelijk wreed zou zijn.

I. Wat de omstandigheden van dit oordeel betreft, moeten we opmerken:

1. Waar dit verwoestende zwaard vandaan zou komen, -"van Gods hand. Het is het zwaard des Heeren," Hoofdstuk 47:6, "dronken geworden in de hemel," Jesaja 34:5. God gebruikt goddelozen als een zwaard in Zijn hand, Psalm 17:14. "Het is de beker des wijns van de grimmigheid". Het is Gods rechtvaardige toorn, die dit oordeel zendt. De volkeren hebben Hem vertoornd door hun zonden en nu moeten zij vallen onder de tekenen van Zijn gramschap. Deze worden vergeleken met de een of anderen dronken makende drank, die zij gedwongen worden te drinken, zoals kwaaddoeners in vroeger tijd veroordeeld werden tot het drinken van de giftbeker. Van de goddelozen wordt gezegd, dat "zij drinken van de grimmigheid des Almachtigen," Job 21:20 en Openbaring 14:10. Hun deel aan ‘s werelds moeiten wordt voorgesteld door een beker rode wijn, die troebel is en vol van mengeling, Psalm 75:9, zie ook Psalm 11:7. Gods grimmigheid op deze wereld is slechts als een beker in vergelijking met de volle stromen, hiernamaals.

2. Door wiens hand het hun gezonden zou worden-door Jeremia’s hand als de rechter *gesteld over de volken,* Hoofdstuk 1:10, om ‘t vonnis over hen uit te spreken en door Nebucadrezars hand als de uitvoerder van ‘t vonnis. Als wij nu letten op beider verhouding tot God, wat staat dan de arme profeet veel hoger dan de machtige vorst, hoewel het in ‘t oog van de wereld juist andersom scheen te zijn! Jeremia moest "de beker nemen van Gods hand en de volken dwingen er uit te drinken." Niets anders dan wat God heeft bepaald voorzegt hij hun en wat door goddelijke autoriteit wordt aangekondigd, zal zeker door goddelijke macht worden volbracht.

3. Naar wie het zou gezonden worden-naar alle volken, die met Israël in betrekking stonden en met hen verkeerden. Jeremia nam de beker en "gaf te drinken aan alle de volken," dat wil zeggen, hij profeteerde met betrekking tot elk van deze hier genoemde volken, dat zij delen zouden in deze grote verwoesting, die op handen was. *Jeruzalem en de steden van Juda* worden ‘t eerst genoemd, vers 18 want "het oordeel begint van het huis Gods, 1 Petrus 4:17, van Mijn Heiligdom," Ezechiel 9:6. Het blijkt niet of Nebukadnezar zijn oog voornamelijk op Jeruzalem en Juda in deze onderneming had gericht, maar waarschijnlijk was dit zo, want zij waren in even groot aanzien als de andere hier genoemde landen. Hoe ‘t ook zij, God had voornamelijk op hen ‘t oog. En dit gedeelte van de profetie was alreeds begonnen vervuld te worden, dit wordt aangetoond door de treurige bijvoeging: "gelijk het is te deze dage," want in het vierde jaar van Jehojakim had alles een dreigend aanzien aangenomen en was alles ontwricht. Farao, de koning van Egypte, wordt dan genoemd, omdat de Joden op dat gebroken riet vertrouwden, vers 19. Het overblijfsel vluchtte naar Egypte, en daar voorspelde Jeremia in ‘t bijzonder de verwoesting van Egypteland, Hoofdstuk 43:10 en 11. Al de volken om Kanaän heen moesten met Jeruzalem uit die bittere beker drinken, die beker van beroering. "De gemengde hoop, volgens sommigen de Arabieren, volgens anderen zwervers uit verschillende volkeren, die van plundering leefden, alle koningen des lands van Ur, verbonden met het land

van de Edomieten". De Filistijnen hadden Israël last veroorzaakt, doch nu worden hun steden en hun heren een prooi van deze machtigen veroveraar. Edom, Moab, Ammon, Tyrus en Sidon zijn welbekende grenslanden van Israël, "van de eilanden, die aan de andere kant van de zee zijn" veronderstelt men, dat ze die delen van Phoenicië en Syrië zijn, die aan de Middellandse zee gelegen zijn. Dedan en de andere in vers 23 en 24 genoemde landen schijnen te hebben gelegen op de grenzen van Idumea aan de Arabische woestijn. Elam is het land van de Perzen, met wie de Meden zich verbonden. Deze volken werden toen als onaanzienlijk beschouwd, en toch zijn ze later in staat weer wraak op Babylon te nemen voor zichzelf en al hun buren. De koningen van het noorden, die nabij en die op enigen afstand lagen van Babel, zullen zeker genomen worden en buit gemaakt door het zegevierend zwaard van Nebukadnezar. Ja, hij zal zijn overwinningen voortzetten met zulk een buitengewone drift en zo succesvol, dat alle toen bekende koningen aan zijn eerzucht zullen opgeofferd worden. Van Alexander wordt gezegd, "dat hij de wereld veroverd heeft, en het Romeinse keizerrijk wordt de wereld genoemd", Lukas 2:1. Of men kan het ook zo nemen, dat "het ‘t doemvonnis van alle koninkrijken van de aarde inhoudt". De wereld is geweest en zal blijven een groot strijdperk, waar des mensen wellusten strijd voeren, zoals zij doen in uw leden, Jakobus 4:1. Maar, aan ‘t eind van dit vers staat, dat de veroveraars eenzelfde lot zal wedervaren als de overwonnenen: "En de koning van Sesach zal na hen drinken," dat is: de koning van Babel zelf, die zijn naburen al die moeite en dat verdriet heeft aangedaan, zal tenslotte dit alles op zijn eigen hoofd zien terugkomen. Dat met Sesach, Babel bedoeld wordt blijkt duidelijk uit hoofdstuk 51:41 : maar of het een andere naam voor dezelfde stad was of een andere stad van hetzelfde koninkrijk, is niet zeker. De ondergang van Babylonië werd voorzegd in vers 12, 13. Daar het geprofiteerd was, dat het de verwoester van zo vele volken zou zijn, is de herhaling hier zeer op haar plaats.

4. Wat het gevolg zou wezen. De verwoestingen, in al deze koninkrijken door ‘t zwaard aan te richten, worden voorgesteld door onmatig drinken, vers 16 :*Dat zij drinken, en beven, en dol worden,* en vers 27. *Drinkt en wordt dronken, en spuwt en valt neer, dat gij niet weer opstaat.* Dit nu kan dienen,

A. Om ons te doen walgen van de zonde van de dronkenschap, waarvan de gevolgen worden genoemd om duidelijk de ellendige en ongelukkige toestand aan te tonen van hen, die er zich aan overgeven. Dronkenschap berooft de mens tijdelijk van het gebruik zijns verstands en maakt hem dol. Zij ontneemt hem eveneens, wat hem na ‘t verstand zo’n grote zegen is, namelijk zijn gezondheid, zij maakt hem ziek en brengt zijn leven in gevaar. "Dronken lieden vallen dikwijls en staan niet meer op." Het is een zonde, die zichzelf straft. Hoe ellendig zijn die lieden er aan toe, die zich zo nu en dan aan drank te buiten gaan, maar veel erger is ‘t nog met diegenen, die aan de drank verslaafd zijn geraakt.

B. Om ons te doen vrezen voor de vreselijke bezoeking van de oorlog. Als God met het zwaard een volk tegenkomt om het te verdelgen, wordt het spoedig een dronken man gelijk, in de war gebracht door de plotselingen schrik van de oorlog, zijn raadgevers zullen dol zijn, ten einde raad, aarzelend in al hun maatregelen en wankelend in hun doen, droevig gestemd door voortdurende kwellingen, *uitspuwende, wat zij met grote gretigheid hebben ingeslikt* Jeremia 20:15, neer *vallend* voor de vijand en even onbekwaam om weer op te staan of ook maar iets te doen om zichzelf te helpen als een stomdronken man, Habakuk 2:16.

C. De ontwijfelbare zekerheid van zijn komst en de reden er voor, vers 28, 29. Zij zullen *weigeren de beker van uw hand te nemen,* niet dat zij er afkerig van waren, dat het oordeel zou komen, maar zij wilden ook liever niet geloven, dat het ooit over hen komen zou, zij willen

geen waarde hechten aan de voorzegging van zo’n verachtelijke man als Jeremia is. Maar hij moet hun aanzeggen, dat het is: "het Woord van de Heere van de heirscharen" en dit heeft hij ook gedaan. Tevergeefs is het te strijden met de Almachtige: "Gij zult zeker drinken." En nu moet hij hun de reden opgeven: Het is een tijd van bezoeking, een dag van afrekening, en Jeruzalem is alrede ter verantwoording geroepen: "In de stad, die naar Mijn naam genoemd is, begin Ik te plagen, de onderlinge band tussen ons zal haar niet van straf vrijwaren, zoudt gij enigszins onschuldig gehouden worden? Neen: Als dit aan het groene hout gedaan wordt, wat zal dan aan het dorre geschieden?" Als zij, die enig goed in zich hebben, zo streng moeten boeten voor het kwaad, dat bij hen gevonden wordt, kunnen dan anderen, bij wie meer kwaad gevonden wordt en geen goed, dan verwachten, dat zij ontkomen zullen? Als Jeruzalem gestraft wordt, omdat het de afgoderij van de volken leerde, zullen dan de volkeren, van wie het ze leerde, niet gestraft worden? Ongetwijfeld zal dat gebeuren: "Ik roep het zwaard over alle inwoners van de aarde," want zij hebben de inwoners van Jeruzalem helpen verleiden.

II. Over deze hele zaak kunnen we opmerken,

1. Dat er een God is, die op de aarde vonnis geeft, aan Wien alle volkeren rekenschap schuldig zijn en in Wiens oordeel zij moeten berusten.

2. Dat God de grootste volken gemakkelijk tot ondergang kan brengen, hoe groot en machtig en sterk zij ook mogen wezen.

3. Dat met hen, die tot een kwelling en plaag voor Gods volk geweest zijn, ten laatste afrekening gehouden wordt. Vele van deze volken hadden op hun beurt Israël kwaad aangedaan, maar nu komt verwoesting over hen. Het jaar van de verlosser zal aanbreken, zelfs het "jaar van de vergeldingen om Zions twistzaak."

4. "Dat de last van het woord des Heeren" tenslotte de last van Zijn oordelen worden zal. Jesaja had lang geleden reeds tegen de meeste van deze volken geprofeteerd, Hoofdstuk 13 enz. en nu zullen al die profetieën tenslotte in vervulling komen.

5. Dat dezulken, die ijverzuchtig naar macht en heerschappij zijn, gewoonlijk de wereld in beroering brengen en de plagen van hun geslacht worden. Nebukadnezar was zo trots op zijn macht, dat hij geen gevoel voor recht had. Dit zijn de lieden, die de wereld in opschudding brengen en toch verwachten, dat men ze zal bewonderen en verafgoden. Alexander meende een groot vorst te zijn, maar anderen zagen in hem slechts een grote rover, en niets meer.

6. Dat de grootste pracht en macht hier op aarde slechts een onzeker bezit zijn. Voor Nebukadnezars grote kracht moesten koningen zich buigen en gevangenen worden.

Jeremia 25:30-38

In deze verzen vinden wij een verdere beschrijving van de vreselijke verwoesting, die de koning van Babel in alle landen en onder alle volken rondom Jeruzalem zou aanrichten. In Jeruzalem had God Zijn tempel gesticht, daar waren Zijn Godsspraken en inzettingen, waarop de naburige natiën hadden moeten letten en waardoor zij een zegen hadden kunnen verkrijgen, daarheen hadden zij moeten opgaan om kennis van God en van hun plicht te verkrijgen. Dan zouden ze reden gehad hebben om God te danken voor de nabijheid van die stad. Maar inplaats daarvan hadden zij gelegenheid gevonden om de heilige stad te verleiden en te verstoren, en toen God kwam om met Jeruzalem te richten, omdat het zoveel van "de wegen van de heidenen" had geleerd, heeft Hij ook de heidenen gericht omdat zij zo weinig van de prediking van Jeruzalem hadden geleerd.

Spoedig zullen zij vernemen, dat Nebukadnezar oorlog tegen hen gaat voeren, maar de profeet wordt hier bevolen hun duidelijk te maken, dat God zelf oorlog tegen hen voert, God, tegen Wien geen verweer mogelijk is.

1. De oorlog wordt hier verklaard, vers 30 :*De Heere zal brullen uit de hoogte,* niet "van de berg Zion en uit Jeruzalem Joël 3:16, Amos 1:2, maar uit de hemel, uit Zijn heilige woning, want nu is Jeruzalem een van de plaatsen, tegen welke Hij brult. Hij zal verschrikkelijk brullen over Zijn woonstede op de aarde". Hij heeft lang gezwegen, en het scheen als lette Hij niet op de goddeloosheid van de volken, God heeft de tijden van de onwetendheid overgezien, maar nu "zal Hij een vreugdegeschrei uitroepen, gelijk die aanvallen in de strijd, tegen alle inwoners van de aarde," voor wie het een geduchte strijdkreet zal wezen. Maar een vreugdegeroep in de hemel, "als van druiventreders." Want, wanneer God de trotse vijanden Zijns Koninkrijks onder de mensen richt, "dan wordt er een grote stem van een grote schare in de hemel gehoord, zeggende: Halleluja," Openbaring 19:1. "Hij brult als een leeuw", Amos 3:4, 8, *als een leeuw, die zijn hut verlaten heeft*, vers 38, en rondgaat om zijn prooi te zoeken, waartegen hij brult om die te gemakkelijker te grijpen.

2. De proclamatie wordt uitgevaardigd, die de oorzaken en redenen ontvouwt waarom God deze oorlog verklaart, vers 31 : *De Heere heeft een twist met de volken,* Hij heeft rechtvaardige reden om met hen te twisten en wil met hen richten. Zijn aanklacht is, in een woord, hun goddeloosheid, omdat zij Hem gesmaad en Zijn gezag over Hem en Zijn lankmoedigheid met hen veracht hebben. "Hij heeft de goddelozen aan het zwaard overgegeven." Zij hebben God tot toorn verwekt, vandaar al die verwoesting, het is *vanwege de hittigheid des toorns des Heeren,* vers 37, 38. De hittigheid des verdrukkers, of (gelijk beter gelezen wordt) *de hittigheid van het verdrukkende zwaard* (want het Hebreeuwse woord is vrouwelijk) *is vanwege de hittigheid Zijns toorns.* En wij zijn zeker, dat Hij nooit zonder reden toornig is, maar "wie kent de sterkte Zijns toorns?" Psalm 10:11.

3. Hier wordt alarm geslagen: *Het geschal zal komen tot aan het einde van de aarde, zo* ver zal het brullen gehoord worden, vers 31. Dat alarm geschiedt niet door trompetgeschal of trommelslag, maar *door een groot onweder,* en dat *zal verwekt worden van de zijden van de aarde,* vers 32. Het Chaldeeuwse leger zal zijn gelijk een orkaan, uit het noorden aanstormende, met ongelooflijke hevigheid en snelheid en alles verwoestende. Het is gelijk het onweder, waaruit God Job antwoordde, en dat buitengewoon vreselijk was, Job 38:1. Wanneer de toorn Gods dus brult als een leeuw, geen wonder als de angstkreten van de aarde als een echo antwoorden, want wie zou niet beven, als God dus in Zijn ongenoegen spreekt? Zie

Hosea 11:10. "Nu zullen de herders huilen en schreeuwen, de koningen en vorsten en groten van de aarde, de heerlijken van de kudde." Zij waren gewoonlijk de moedigsten en zekersten, maar *nu zullen zij zich in de as wentelen,* vers 34. Zij zien, dat zij ten enenmale onmachtig zijn de vijand het hoofd te bieden, en dat het land, hetwelk zij moesten bewaren en beschermen, een onvermijdelijk verderf tegemoet gaat, en geven zich daarom aan de smart over. *Daar zal zijn een stem des geroeps van de herders, en een gehuil van de heerlijken van de kudde,* vers 36. Grote rampen inderdaad, die de groten van de aarde met zo'n schrik vervullen, en geheel verbijsteren. *De Heere heeft hun weide verstoord,* waarin zij hun kudde weidden, en waarvan zij zich zelf weidden, die verwoesting doet hen dus schreeuwen. Misschien vervolgt dit woord de vergelijking met de brullenden leeuw en zinspeelt op de grote schrik van de herders wanneer zij een leeuw brullende de kudden horen naderen, en zien dat *de vlucht van hen vergaan zal* dat is dat zij geen weg vinden om te vluchten vers 35, noch voor zich zelf noch voor hun kudde. De vijand zal zo talrijk zijn zo woest en zo haastig, dat het onmogelijk zal wezen, niet in zijn hand te vallen. Zie gelijk wij Gods oordelen niet kunnen weerstaan zo kunnen wij ze evenmin ontlopen. Daarom "huilen en schreeuwen" de herders.

4. De voortgang van deze oorlog wordt hier beschreven, vers 32 :*Zie, een kwaad gaat er uit van volk tot volk,* gelijk de beker rondgaat, iedere natie zal haar deel en haar beurt hebben, omdat men op elkanders bezoeking geen acht slaat noch boete doet en zich bekeert. Ja, alsof dit een kleine voorproef ware van het laatste en algemene oordeel, zal het reiken *van het een einde van de aarde tot aan het andere einde van de aarde,* vers 33. De dag van de wrake is in Zijn hart en nu "zal zijn hand al Zijn vijanden vinden," Psalm 21:9. Als het huis van onze buurman in brand staat, is het tijd om aan het onze te denken. Als een volk in oorlog is, moet het aangrenzende volk horen en vrezen en vrede met God maken.

5. De droevige gevolgen van de krijg worden hier voorspeld: *Uw dagen zijn vervuld, dat men slachten zal, en van uw verstrooiingen,* dat is, hij is eindelijk gekomen, vers 34, de tijd in Gods raad bepaald voor de slachting van sommigen en de verstrooiing van de overigen, zodat de volken geheel zullen ondergaan. Menigten zullen vallen door het zwaard van de meedogenloze Chaldeën, en *de verslagenen des Heeren* zullen overal gevonden worden. Zij worden verslagen op Zijn bevel en opgeofferd aan Zijn gerechtigheid. Om de ellende nog te vergroten, *zullen ze niet beweend worden zo* algemeen zal de slachting zijn. Ja, *zij zullen niet opgenomen noch begraven worden,* want er zullen geen vrienden overblijven om dat te doen, en de vijanden zullen daartoe niet barmhartig genoeg zijn. Zij zullen *zijn tot mest op de aardbodem.* Gelijk mest de grond verbetert en vruchtbaar maakt, zo zullen deze afzichtelijke lijken als tekenen van de goddelijke rechtvaardigheid mogelijk een middel zijn, *om de inwoners van de aarde gerechtigheid te leren.* Het gevolg van deze oorlog zal zijn *de verwoesting van het* gehele *land* vers 38, van het ene land na het andere, waar de oorlog gewoed heeft. Maar er zijn nog een paar uitdrukkingen, die de ellende nog aanmerkelijk groter maken.

a. *Gij zult vervallen als een kostelijk vat,* vers 34. De begeerlijksten onder hen, die door zich zelf en anderen het hoogst geschat worden, die voor *vaten van de ere* golden, zullen door het zwaard vallen. Gij zult vallen als een Venetiaans glas of een Chinese schotel, die gemakkelijk in stukken gebroken worden. Zelfs de zwakke en tedere zal in de algemene ellende delen het zwaars verteert zowel de een als de ander.

b. Zelfs "de landouwen des vredes zullen uitgeroeid worden." Die rustig en ongestoord woonden, die lang in vrede geleefd hadden, zullen niet ontkomen, maar door de oorlog uitgeroeid worden. Of: zij, die in rust plechten te leven, die niemand lastig vielen, die vrede

hielden met iedereen en geen schepsel overlast aandeden, zelfs zij zullen niet ontsnappen. Dit is een van de treurige gevolgen van de oorlog, dat zelfs de onschuldigsten en vreedzaamsten hard behandeld worden. Gezegend zij God, "dat er boven een woonstede des vredes voor alle zonen des vredes is, buiten het bereik van vuur en zwaard."

HOOFDSTUK 26

1 In het begin des koninkrijks van Jojakim, den zoon van Josia, koning van Juda, geschiedde dit woord van den HEERE, zeggende:
2 Zo zegt de HEERE: Sta in het voorhof van het huis des HEEREN, en spreek tot alle steden van Juda, die komen om aan te bidden in het huis des HEEREN, al de woorden, die Ik u geboden heb tot hen te spreken, doe er niet een woord af.
3 Misschien zullen zij horen, en zich bekeren, een iegelijk van zijn bozen weg; zo zou Ik berouw hebben over het kwaad, dat Ik hun denk te doen vanwege de boosheid hunner handelingen.
4 Zeg dan tot hen: Zo zegt de HEERE: Zo gijlieden naar Mij niet zult horen, dat gij wandelt in Mijn wet, die Ik voor uw aangezicht gegeven heb;
5 Horende naar de woorden Mijner knechten, de profeten, die Ik tot u zende, zelfs vroeg op zijnde en zendende; doch gij niet gehoord hebt;
6 Zo zal Ik dit huis stellen als Silo, en deze stad zal Ik stellen tot een vloek allen volken der aarde.
7 En de priesters, en de profeten, en al het volk, hoorden Jeremia deze woorden spreken in het huis des HEEREN.
8 Zo geschiedde het, als Jeremia geeindigd had te spreken alles, wat de HEERE geboden had tot al het volk te spreken, dat de priesters en de profeten en al het volk hem grepen, zeggende: Gij zult den dood sterven!
9 Waarom hebt gij in den Naam des HEEREN geprofeteerd, zeggende: Dit huis zal worden als Silo, en deze stad zal woest worden, dat er niemand wone? En het ganse volk werd vergaderd tegen Jeremia, in het huis des HEEREN.
10 Als nu de vorsten van Juda deze woorden hoorden, gingen zij op uit het huis des konings naar het huis des HEEREN; en zij zetten zich bij de deur der nieuwe poort des HEEREN.
11 Toen spraken de priesters en de profeten tot de vorsten en tot al het volk, zeggende: Aan dezen man is een oordeel des doods, want hij heeft geprofeteerd tegen deze stad, gelijk als gij met uw oren gehoord hebt.
12 Maar Jeremia sprak tot al de vorsten en tot al het volk, zeggende: De HEERE heeft mij gezonden, om tegen dit huis en tegen deze stad te profeteren al de woorden, die gij gehoord hebt;
13 Nu dan, maakt uw wegen en uw handelingen goed, en gehoorzaamt de stem des HEEREN, uws Gods; zo zal het den HEERE berouwen over het kwaad, dat Hij tegen u gesproken heeft.
14 Doch ik, ziet, ik ben in uw handen; doet mij, als het goed, en als het recht is in uw ogen;
15 Maar weet voorzeker, dat gij, zo gij mij doodt, gewisselijk onschuldig bloed zult brengen op u, en op deze stad, en op haar inwoners; want in der waarheid, de HEERE heeft mij tot u gezonden, om al deze woorden voor uw oren te spreken.
16 Toen zeiden de vorsten en al het volk tot de priesteren en tot de profeten: Aan dezen man is geen oordeel des doods, want hij heeft tot ons gesproken in den Naam des HEEREN, onzes Gods.
17 Ook stonden er mannen op, van de oudsten des lands, en spraken tot de ganse gemeente des volks, zeggende:
18 Micha, de Morastiet, heeft in de dagen van Hizkia, koning van Juda, geprofeteerd, en tot al het volk van Juda gesproken, zeggende: Zo zegt de HEERE des heirscharen: Sion zal als een akker geploegd, en Jeruzalem tot steen hopen worden, en de berg dezes huizes tot hoogten des wouds.

19 Hebben ook Hizkia, de koning van Juda, en gans Juda hem ooit gedood? Vreesde hij niet den HEERE, en smeekte des HEEREN aangezicht, zodat het den HEERE berouwde over het kwaad, dat Hij tegen hen gesproken had? Wij dan doen een groot kwaad tegen onze zielen.
20 Er was ook een man, die in den Naam des HEEREN profeteerde, Uria, de zoon van Semaja, van Kirjath-jearim; die profeteerde tegen deze stad en tegen dit land, naar al de woorden van Jeremia.
21 En als de koning Jojakim, mitsgaders al zijn geweldigen, en al de vorsten zijn woorden hoorden, zocht de koning hem te doden; als Uria dat hoorde, zo vreesde hij, en vluchtte, en kwam in Egypte;
22 Maar de koning Jojakim zond mannen naar Egypte, Elnathan, den zoon van Achbor, en andere mannen met hem, in Egypte;
23 Die voerden Uria uit Egypte, en brachten hem tot den koning Jojakim, en hij sloeg hem met het zwaard, en hij wierp zijn dood lichaam in de graven van de kinderen des volks.
24 Maar de hand van Ahikam, den zoon van Safan, was met Jeremia, dat men hem niet overgaf in de hand des volk, om hem te doden.

Zoals in de geschiedenis van de Handelingen van de Apostelen die van hun prediking en die van hun lijden dooreen gevlochten zijn, zo is het ook in het verhaal dat we hebben van de profeet Jeremia, getuige dit hoofdstuk, waarin ons gezegd wordt,

I. Hoe getrouwelijk hij predikte, vers 1-6.

II. Met hoeveel haat hij vervolgd werd door de priesters en de profeten, omdat hij dat deed, vers 7 -11.

III. Hoe moedig hij pal stond voor zijn leer, in ‘t aangezicht van zijn vervolgers, vers 12-15.

IV. Hoe wonderlijk hij beschermd en verlost werd door de wijsheid van de vorsten en de oudsten, vers 16-19. Hoewel Uria, een ander profeet, in dezelfde tijd door Jojakim ter dood gebracht werd, vers 10-23, waren toch degenen, die Jeremia vonden, met hem en beschermden hem, vers 24.

Jeremia 26:1-6

Hier hebben wij de prediking, door Jeremia gehouden, die zoveel aanstoot gaf, dat Hij er door in gevaar kwam zijn leven te verliezen. Er wordt hier verslag van gedaan als ‘t ware, als beroep op het oordeel van de onpartijdige mannen van alle tijden, of Jeremia waardig was te sterven om het overbrengen van een boodschap als deze van God, en of zijn vervolgers geen zeer goddeloze en onredelijke mensen waren.

I. God beval hem, waar hij deze prediking moest houden, en wanneer, en voor welk gehoor, vers 2. Dat niemand Jeremia onbescheiden oordele in de keuze van plaats en tijd, of zegge, dat hij zijn boodschap wel wat meer particulier had kunnen doen, in een hoek, onder zijn vrienden, op wie hij kon vertrouwen, en dat hij verdiende te lijden, omdat hij niet voorzichtiger handelde, want God gaf hem bevelen om te prediken "in het voorhof van het huis des Heeren," dat binnen het bijzonder rechtsgebied was van zijn gezworen vijanden de priesters, en die zich daarom in zeer bijzondere mate beledigd zouden gevoelen. Hij moest, schijnt het wel, prediken ter gelegenheid van een van de meest plechtige feesten, wanneer er kwamen uit al de steden van Juda om te aanbidden in het huis des Heeren. Deze aanbidders hadden, mogen wij veronderstellen grote verering voor hun priesters, geloofden wat zij van de mensen zeiden, en zouden hevig verbitterd zijn tegen hen, die door hen in een kwaad daglicht gesteld werden, bij gevolg zouden zij zich aan hun zijde scharen en hun handen sterken tegen Jeremia. Maar niets van dit alles moet hem bewegen of verschrikken, in het aangezicht van al deze gevaren moet hij deze prediking houden, die, als zij overtuigde, zeer kwetsend moest zijn. En omdat de profeet in verzoeking zou zijn, om de inhoud wat te verzachten, en die aangenamer te maken voor zijn hoorders dan God die voor hen gemaakt had, om een aanstotelijke uitdrukking te verwisselen voor een, die minder aanstoot gaf, daarom gelast God hem ‘t bijzonder, "doe er niet één woord af," maar spreek alle de dingen, ja alle de woorden, die Ik u bevolen heb. Gods gezanten moeten zich nauw aan hun instructies houden, en er niet ‘t minst van afwijken, om mensen te behagen of om zich tegen gevaar te beveiligen. Zij moeten er niet toe doen en er niet af doen, Deuteronomium 4:2.

II. God had hem bevolen, wat te prediken, en wel zulks, dat het niemand aanstoot geven kon dan de zodanigen, die besloten waren toch door te gaan met hun overtredingen.

1. Hij moest hun verzekeren, dat, als zij zich wilden bekeren van hun zonden, en zich er van afkeren, hoewel zij in dreigend gevaar verkeerden van ondergang, en oordelen van verwoesting direct voor de deur stonden, deze oordelen toch zouden ophouden en God Zijn twist met hen niet verder zou drijven, vers 3. Dit was de hoofdzaak van de bedoeling, waarmee God hem tot hen zond, om te beproeven, of zij zich van hun zonden wilden afkeren, opdat God Zich van Zijn toom mocht afwenden, en de oordelen die hen dreigden, te weerhouden, waartoe Hij niet alleen geneigd, maar hetgeen Hij ook zeer verlangend was, te doen, zodra Hij het doen kon, zonder tekort te doen aan de eer van Zijn rechtvaardigheid en heiligheid. Zie hoe God wacht, "opdat Hij u genadig zij," wacht totdat wij er met recht voor in aanmerking komen, totdat wij voor Zijn genade geschikt zijn, en tegelijkertijd verschillende manieren beproeft om het ons te maken.

2. Aan de andere kant moest hij hun verzekeren, dat, als zij voortgingen hardnekkig te zijn tegenover elke oproep, die van Godswege tot hen kwam, en volharden zouden in hun ongehoorzaamheid, dat zeker eindigen zou met de ondergang van hun stad en tempel, vers 4-6.

a. Wat God van hen verlangde, was, dat zij in acht zouden nemen, wat Hij hun gezegd had, beide door het geschreven woord en door Zijn dienaren, "dat gij wandelt in Mijn wet, die Ik voor uw aangezicht gegeven heb, de wet van Mozes en de rechten en inzettingen er in vervat, horende naar de woorden Mijner knechten, de profeten," die hun niets op het hart drukten dan wat volgens de wet van Mozes was, die hun gegeven was als een toetssteen, om de geesten te beproeven, en hierdoor waren zij te onderscheiden van de valse profeten die hen van de wet af, in plaats van naar de wet toe trokken. De wet was, wat God zelf aan hen gaf. De profeten waren Zijn eigen dienaren, en werden onmiddellijk door Hem tot hen gezonden, en gezonden met grote zorg en bezorgdheid, "vroeg op zijnde en zendende" opdat zij niet te laat zouden komen, als hun vooroordelen over hen heersten en onoverwinnelijk waren geworden. Zij waren tot nu toe doof geweest beide voor de wet en de profeten: "Gij hebt niet gehoord." Al wat hij nu verwacht, is, dat zij tenslotte zouden in acht nemen, wat Hij zei, en Zijn woord tot hun regel maken-een redelijke eis.

b. Waarmee gedreigd wordt in geval van weigering is, dat deze stad en de tempel daarin het lot zullen delen van hun voorgangers, Silo en de tabernakel aldaar, wegens eenzelfde weigering om in Gods wet te wandelen en naar Zijn profeten te horen, ten tijde toen de tegenwoordige bedeling van de profetie juist begon met Samuël. Kon er nu een vonnis uitgesproken worden met minder uitzonderingen? Is het geen rechtsregel "ut parfum par ut ratio-"dat zij, wier geval gelijk staat, gelijk behandeld worden? Als Jeruzalem in zonde gelijk is aan Silo, waarom zou het dan ook niet gelijk zijn aan Silo ten opzichte van straf? Kan men iets anders verwachten? Het was niet de eerste maal, dat Hij hen op deze wijze waarschuwde, zie Hoofdstuk 7:12, 14. Toen de tempel, die de heerlijkheid van Jeruzalem was, verwoest werd, werd de stad daarmee tot een vloek gesteld, want de tempel was het, die ze tot een zegen maakte. "Indien het zout smakeloos wordt, deugt het nergens meer toe." Het zal tot een vloek zijn, dat is: het zal het voorbeeld van een vloek zijn, als iemand een stad wil vloeken zal hij zeggen. God stelle ze als Jeruzalem! Die niet onderworpen willen zijn aan Gods geboden, maken zichzelf aan Gods vloek onderworpen.

Jeremia 26:7-15

Men kon gehoopt hebben, dat een prediking als die in de voorgaande verzen, zo klaar en zo toepasselijk, zo redelijk en zo vol gevoel en gehouden in Gods naam, zelfs op dit volk uitwerking zou hebben, in ‘t bijzonder daar zij samenviel met hun godsdienstige verrichtingen, en hen zou brengen tot berouwen verbetering, maar, in plaats van hun betere gevoelens op te wekken, verbitterde zij hun verdorvenheid, als blijkt uit het verhaal van haar uitwerking.

I. Het wordt Jeremia als een misdaad aangerekend, dat hij zulk een prediking had gehouden, en hij wordt daarom als een misdadiger gegrepen. *De priesters, en de valse profeten, en al het volk, hoorden Jeremia deze woorden spreken,* vers 7. Het schijnt, dat zij geduld hadden, om hem ten einde toe te horen, hem niet stoorden onder de prediking, en hem niet in de rede vielen, totdat hij *geëindigd had te spreken alles, wat de Heere geboden had te spreken,* vers 8. Tot zover behandelden zij hem nobeler dan sommige vervolgers van Gods dienaren gedaan hebben: zij lieten hem zeggen, al wat hij te zeggen had, en toch misschien met een slecht oogmerk, in de hoop nog iets ergers te horen om hem ten laste te leggen, maar niets ergers hebbende zal dit volstaan om een aanklacht op te gronden: Hij heeft gezegd: *Dit huis zal worden als Silo,* vers 9. Zie hoe onjuist zij zijn woorden weergeven. Hij had gezegd in Gods naam: *Zo gijlieden naar Mij niet zult horen, zo zal Ik dit huis stellen als Silo,* maar zij laten Gods hand in de verwoesting *(Ik zal* dat doen) achterwege en hun eigen hand, daarin, dat zij niet geluisterd hebben naar de stem van God, en leggen hem ten laste dat hij de heilige plaats lasterde, hetzelfde wat onze Heere Jezus en Stefanus tot misdaad gerekend werd. Hij zei: "Dit huis zal worden als Silo". Wel mocht hij klagen, met David, Psalm 56:6 :"De gehele dag verdraaien zij mijn woorden, " wij moeten het niet vreemd vinden als wij, en wat wij zeggen en doen, zo verkeerd verstaan worden. Waar de beschuldiging zo’n zwakke grond had, is het geen wonder, dat het gevelde vonnis onrechtvaardig was: "Gij zult de dood sterven." Wat hij gezegd had stemde overeen met wat God gezegd had, toen Hij bezit nam van de tempel, 1 Koningen 9:6, 8:"Zo gijlieden u ten enenmale afkeren zult, van Mij na te volgen, zo zal Ik dit huis van Mijn aangezicht wegwerpen," en toch wordt hij veroordeeld te sterven, omdat hij het zegt. Het is niet uit overweging van de eer van de tempel, dat zij zich zo warm maken, maar omdat zij besloten zijn geen afstand te doen van hun zonden, waarin zij zichzelf vleien en zichzelf bedriegen, dat de tempel des Heeren hen beschermen zal, daarom, of het recht of onrecht is, "gij zult de dood sterven." Deze uitroep van de priesters en profeten beroerden het gepeupel, en "het gehele volk werd vergaderd tegen Jeremia, in een volksbeweging, gereed om hem in stukken te scheuren, waren om hem heen vergaderd" (lezen sommigen), liepen te hoop, roepende, de een dit, de ander dat. Degenen, die eerst tegenwoordig waren, waren verwoed tegen hem, vers 8, maar hun kreten deden er meer toelopen, alleen om te zien, wat er aan de hand was.

II. Hij werd gedaagd en beschuldigd voor het hoogste gerechtshof, dat zij kenden.

1. De vorsten van Juda waren zijn rechters, vers 10. Zij, die de zetels van de rechtspraak innamen, *de stoelen van het huis Davids,* de oudsten van Israël, van dit tumult in de tempel horende, *gingen op uit het huis des konings,* waar zij gewoonlijk zaten bij het hof, *naar het huis des Heeren,* om deze zaak te onderzoeken, en toe te zien, dat niets wanordelijks plaats had. *Zij zetten zich bij de deur van de nieuwe poort des Heeren,* en spraken recht als op speciaal bevel van het hoogste gerechtshof.

2. De priesters en profeten waren zijn vervolgers en aanklagers, en waren hevig tegen hem ingenomen. Zij beriepen zich op *de vorsten en al het volk, op* het hof en op de jury, of deze man niet waardig was te sterven, vers 11. De verdorven priesters en de valse profeten zijn altijd de bitterste vijanden geweest van de profeten des Heeren, zij hadden hun eigen bedoelingen na te streven, waarvoor een prediking als deze, naar hun mening een belemmering was. Toen Jeremia in het huis des konings profeteerde aangaande de val van de koninklijke familie, Hoofdstuk 22:1 enz, verdroeg het hof, hoewel zeer verdorven, dat toch geduldig, en wij vinden niet, dat zij hem er om vervolgden, maar als hij in het huis des Heeren komt, en het heilig huisje van de priesters aanraakt, en de leugens en vleierijen van de valse profeten tegenspreekt, dan wordt hij waardig geoordeeld om te sterven. "Want de profeten profeteren valselijk en de priesters heersen door hun handen," Hoofdstuk 5:31. Als Jeremia wordt beschuldigd voor de vorsten, wordt de nadruk van de beschuldiging gelegd op wat hij zei ten opzichte van de stad, omdat zij meenden, dat de vorsten zich dat het meest zouden aantrekken. Maar voor de woorden, die gesproken zijn, beroepen zij zich op het volk: "Gelijk als gij met uw oren gehoord hebt, men legge er getuigenis van af."

III. Jeremia houdt zijn pleidooi voor de vorsten en het volk. Hij gaat niet te rade om zijn woorden te verloochenen, noch om er iets af te doen, wat hij gezegd heeft, daar wil hij voor staan, al kost het hem het leven, hij erkent, dat hij geprofeteerd had "tegen dit huis en tegen deze stad," maar,

1. Hij beweert, dat hij dit deed op goedgezag, niet uit boosheid, of om oproer te maken, niet uit enige haat tegen zijn land, noch uit vijandschap tegen de regering in kerk of staat, maar: *De Heere heeft mij gezonden om* aldus *te profeteren: zo* begint hij zijn verdediging, vers 12, en zo besluit hij ze, want hier is hij besloten bij te blijven als voldoende om zich te rechtvaardigen, vers 15 :*In van de waarheid, de Heere heeft mij tot u gezonden om al deze woorden te spreken.* Zolang dienaren zich nauwkeurig houden aan de last, die zij van de hemel hebben, behoeven zij de tegenstand niet te vrezen, die zij van de hel of van de aarde mogen ontmoeten. Hij zegt tot zijn verdediging, dat hij slechts een boodschapper is, en dat hem geen blaam mag treffen, als hij zijn boodschap getrouwelijk overbrengt, maar hij is een bode van de Heere, aan Wien zij, zowel als hij, verantwoording schuldig waren, en daarom kan hij achting van hen eisen. Als hij slechts spreekt, wat God hem beval te spreken is hij onder de goddelijke bescherming, en elke belediging, die zij de gezant aandoen, zal door de Vorst, die hem zond, als een belediging degens Hem zelf opgenomen worden.

2. Hij toont hun, dat hij het met een goede bedoeling deed, en dat het hun schuld was, als zij er geen goed gebruik van maakten. En het werd gezegd, niet als onherroepelijk vonnis, maar opnieuw als waarschuwing, wanneer zij de waarschuwing ter harte wilden nemen, konden zij de uitvoering van het vonnis voorkomen, vers 13. Zal ik het iemand kwalijk nemen, dat hij van mijn gevaar spreekt? Terwijl ik nog gelegenheid heb het te vermijden, zal ik hem er niet veeleer mijn dank voor betuigen als voor de grootste vriendelijkheid, die hij mij bewijzen kan? "Ik heb inderdaad (zegt Jeremia) tegen deze stad geprofeteerd, maar, "maakt uw wegen en handelingen goed, dan zal het gedreigde verderf voorkomen worden, en dat was het, wat ik bedoelde met u deze waarschuwing te geven." Zeer onbillijk zijn die klagen over predikanten, omdat zij hel en verdoemenis prediken, terwijl het toch alleen is om hen buiten die plaats van foltering te houden en hen in de hemel en tot zaligheid te brengen.

3. Daarom waarschuwt hij hen voor het gevaar, dat zij lopen, als zij de handen aan hem slaan, vers 14. "Wat mij betreft, wat er mij gebeurt, doet er niet veel toe, *ziet, ik ben in uw handen,*

gij weet, dat ik het ben, ik heb geen macht, en geen invloed, om u tegen te staan, ook is het niet zozeer van belang voor mij, om mijn leven te redden: *doet mij als het recht is in uw ogen,* als ik ter slachtbank geleid word, zal het zijn als een lam". Het past Gods dienaren, die vurig zijn in hun prediking, kalm te lijden en zich onderdanig te gedragen jegens de over hen gestelde wachten, al vervolgen zij hen. Maar, wat hen betreft, zegt hij hun, dat zij zelf gevaar lopen, als zij hem ter dood brengen: *gij zult gewis onschuldig bloed brengen op u,* vers 15. Zij konden denken, dat het doden van de profeet zou helpen om de profetie teniet te doen, maar het zou een ellendig bedrog blijken te zijn, het zou slechts hun schuld verzwaren en hun ondergang verhaasten. Hun eigen geweten moest hun wel voorhouden, dat, als Jeremia door God gezonden was (wat zeker het geval was) om hun deze boodschap over te brengen, zij het grootste gevaar liepen, wanneer zij hem als een boosdoener behandelden. Die Gods dienaren vervolgen, benadelen niet zozeer hen, als zichzelf.

Jeremia 26:16-24

Hier is,

I. De vrijspraak van Jeremia van de beschuldiging, tegen hem ingebracht. Hij had inderdaad de woorden gesproken, die in de aanklacht vervat waren, maar zij worden niet beschouwd als oproerig of verraderlijk, slecht bedoeld, of van een kwade intentie, en daarom zijn het hof en het volk het eens om hem niet schuldig te verklaren. De priesters en de profeten gaan voort vonnis tegen hem te eisen, ondanks zijn redelijk pleidooi voor zichzelf, maar de vorsten en al het volk zijn beslist daarin, *dat aan deze man geen oordeel des doods is,* vers 16, *want* (zeggen zij) *hij heeft tot ons gesproken in de naam des Heeren onzes Gods.* En zijn zij bereid te erkennen, dat hij inderdaad tot hen sprak *in de naam des Heeren,* en dat die Heere hun God is? Waarom maakten zij dan hun wegen en handelingen niet goed, en volgden zij zijn voorschrift niet om de ondergang van hun land te voorkomen? Indien zij zeggen: Zijn profetie is "uit de hemel," kan men met recht vragen: Waarom hebt gij hem dan niet geloofd? Mattheus 21:25. Het is jammer, dat zij, die in zoverre overtuigd zijn van de goddelijke oorsprong van de Evangelie-prediking, dat zij die beschermen tegen de boosheid van anderen, zichzelf niet onderwerpen aan de macht en de invloed ervan.

II. Een precedent, aangehaald om het te rechtvaardigen in de vrijspraak van Jeremia. Enigen "van de oudsten des lands," ‘t zij de meer genoemde vorsten of de meer verstandigen uit het volk, stonden op, en herinnerden de vergadering aan een vroeger geval, zoals bij onze rechtspraak gewoonte is, want de wijsheid van onze voorgangers is een bevel voor ons. Het hier bedoelde geval is dat van Micha. Wij bezitten het boek van zijn profetie onder de kleine profeten.

1. Werd het vreemd gevonden, dat Jeremia tegen deze stad en de tempel profeteerde? Micha deed hetzelfde voor hem, en nog wel onder de regering van Hizkia, de regering van verbetering, vers 18. Micha sprak even openbaar, als Jeremia nu gesproken had, en ook de inhoud van zijn woorden was dezelfde: Zion "zal als een akker geploegd worden, het gebouw zal geheel verwoest worden, zodat niets beletten zal om het te ploegen, Jeruzalem zal tot steenhopen worden, en de berg dezes huizes, waarop de tempel gebouwd is, zal zijn tot hoogte van een woud, door doornen en distelen bezet". Die profeet sprak het niet alleen, maar beschreef het, en liet dat geschrift achter, wij vinden dat in Micha 3:11. Hieruit blijkt, dat iemand als Micha een waar profeet des Heeren kan zijn en toch de verwoesting van Zion en Jeruzalem voorspellen. Wanneer wij zondaars, die zeker zijn, dreigen met de wegneming van Gods Geest en het koninkrijk Gods van hen, en kwijnende kerken met het weren van de kandelaar, dan zeggen wij niet meer, dan wat reeds vaak gezegd is, en waartoe wij volmacht hebben om het zeggen van Gods Woord,

2. Werd het billijk geoordeeld door de vorsten Jeremia te rechtvaardigen in ‘t geen hij gedaan had? Het was hetgeen Hizkia in eenzelfde geval tevoren gedaan had. Klaagden Hizkia en het volk van Juda (dat is: de vertegenwoordigers van het volk) over Micha de profeet? Werd hij aangeklaagd, en een vonnis tegen hem uitgesproken en hij ter dood gebracht? Neen integendeel, zij namen de waarschuwing ter harte, die hij hun gaf. Hizkia, die beroemde vorst, gezegende gedachtenis, gaf een goed voorbeeld aan zijn opvolgers, want hij *vreesde de Heere,* vers 19, als Noach, die *door goddelijke aanspraak vermaand zijnde van de dingen, die niet gezien werden, bevreesd geworden is.* Micha’s prediking bracht hem op de knieën, hij smeekte de Heere het gedreigde oordeel af te wenden en Zich met hem te verzoenen, en hij bevond, dat

het niet tevergeefs was zulks te doen, want "het berouwde de Heere over het kwaad en Hij keerde in genade tot hen weer, Hij zond een engel, die het leger van de Assyriërs sloeg, dat Zion dreigde te ploegen als een akker." Hizkia voer wel bij de prediking, en men kan er zeker van zijn, dat hij de prediker geen kwaad deed. Deze oudsten besluiten, dat het gevaarlijke gevolgen zou hebben voor de staat, wanneer zij de heerszucht van priesters en profeten tegemoet kwamen en Jeremia ter dood brachten. "Wij dan doen een groot kwaad tegen onze zielen." Het is goed onszelf van de zonde af te schrikken door de overweging van de schade, die wij onszelf zeker aandoen en het onherstelbaar verlies, dat onze zielen er door lieden zullen.

III. Hier is een voorbeeld van een ander profeet, die door Jojakim ter dood gebracht werd omdat hij profeteerde, zoals Jeremia gedaan had, vers 20 en verv. Sommigen menen, dat dit door de aanklagers werd aangehaald als een geval, dat in ‘t voordeel van de beschuldigers was, een geval van jonge datum, waarbij dergelijke woorden als Jeremia gesproken had, als verraad beschouwd werden. Anderen menen, dat de oudsten, die als verdedigers voor Jeremia optraden, dit bijbrachten om te tonen, dat zij aldus "groot kwaad zouden doen tegen hun zielen", want het zou zijn zonde tot zonde toedoen. Jojakim, de tegenwoordige koning, had al een profeet gedood, laat men dan de maat niet vol maken door er nog een te doden. Hizkia, die Micha beschermde, was voorspoedig, maar was Jojakim voorspoedig, die Uria doodde? Neen, zij zagen allen het tegendeel. Zoals goede voorbeelden en de goede gevolgen ervan, ons behoren aan te moedigen in hetgeen goed is, zo moeten de voorbeelden van slechte mensen en de slechte gevolgen ervan ons afschrikken van wat kwaad is. Maar sommige goede uitleggers houden het voor het verhaal van de geschiedschrijver, die het boek schreef, Jeremia zelf, of Baruch, die om de verlossing van Jeremia door de vorsten wonderlijker te maken, zijn aandacht vestigt op wet ter zelfder tijd gebeurde, want beide vonden plaats onder de regering van Jojakim, en dit *in het begin des koninkrijks*, vers 1. Merk nu op,

1. Uria’s profetie. "Hij profeteerde tegen deze stad en tegen dit land, naar alle woorden van Jeremia." De profeten van de Heere stemden overeen in hun getuigenis, en men zou denken, dat het woord uit de mond van zovele getuigen de aandacht trekken zou.

2. Hoe hij daarom vervolgd wordt, vers 21. Jojakim en zijn hovelingen waren verbitterd tegen hem, en zochten *hem te doden*, in dit boze plan was de koning voornamelijk zelf betrokken.

3. Hoe hij zich daarop verbergde, toen hij hoorde, dat de koning zijn vijand geworden was, en hem naar het leven stond, "zo vreesde hij, en vluchtte en kwam in Egypte." Dat was zeker een fout, en een gevolg van de zwakheid van zijn geloof, en de afloop was ermee in overeenstemming. Hij wantrouwde God en Zijn macht om hem te beschermen en hem te steunen, hij was te zeer onder de macht van de vrees voor mensen, die ten val brengt. Het leek wel, dat hij niet durfde te blijven bij wat hij gezegd had of zich schaamde over zijn meester. Het was bijzonder opgepast voor hem "naar Egypte" te vluchten, en aldus inderdaad het land van Israël te verlaten en zichzelf buiten staat te stellen om nuttig te zijn. Er zijn er velen, die veel genade hebben, maar weinig moed, die zeer eerlijk zijn, maar daarbij zeer vreesachtig.

4. Hoe hij niettemin gedood wordt. Jojakims boosheid, zou men denken, kon tevreden zijn met zijn verbanning, en hij kon volstaan met hem uit het land verdreven te hebben, maar "bloedgierige lieden haten de vrome," Spreuken 29:10. Het was zijn ziel, zijn kostbare ziel, die hij zocht, en niets minder dan dat kon hem bevredigen. Zo onverzoenlijk is zijn wraakzucht dat hij een troep soldaten zendt naar Egypte enige honderden mijlen ver, en met wapengeweld brengen zij hem terug. Het was hem niet genoeg voldoening, dat hij in Egypte gedood werd,

maar hij wil zijn ogen verlustigen aan het bloedig schouwspel. "Zij brachten hem tot Jojakim en hij sloeg hem met het zwaard niet beter te weten met zijn eigen handen". Toch bevredigde ook dit zijn onverzadelijke boosheid niet, maar hij overlaadt het lijk van de goede man met schande, hij wilde het de voegzame eerbied niet gunnen, die gewoonlijk en terecht bewezen werd aan de overblijfselen van aanzienlijke personen, maar "wierp het in de graven van de kinderen des volks, alsof hij geen profeet des Heeren was geweest, aldus werd het schild van Saul smadelijk weggeworpen, alsof hij niet gezalfd ware geweest met olie". Zo hoopte Jojakim beide zijn reputatie onder het volk te vernietigen, opdat men geen acht zou geven op zijn voorspellingen, en anderen af te schrikken van op dezelfde manier te profeteren, maar tevergeefs: Jeremia zegt hetzelfde. Met het Woord van God valt niet te twisten. Herodes dacht, dat hij het gewonnen had, toen hij Johannes de Doper onthoofd had, maar bemerkte, dat hij zich bedrogen had, toen hij spoedig daarna van Jezus Christus hoorde, en zei, verschrikt. Het is Johannes de Doper.

IV. Hier is Jeremia’s verlossing. Hoewel Uria pas ter dood was gebracht, en vervolgers, als zij het bloed van de heiligen hebben geproefd, geneigd zijn naar meer te dorsten (zoals Herodes, Handelingen 12:2, toch bewaarde God Jeremia wonderlijk, schoon hij niet vlood, zoals Uria deed, maar stand hield. Gewone dienaren mogen gewone middelen gebruiken, mits zij wettig zijn, voor hun eigen behoud, maar die een buitengewone zending hebben, mogen een buitengewone bescherming verwachten. God verwekte Jeremia een vriend, wiens hand met hem was hij nam hem op vriendelijke wijze bij de hand bemoedigde hem, gaf hem bijstand, en trad voor hem op. Het was Ahikam, de zoon van Sephan, die staatsdienaar was in Josia’s tijd, wij lezen van hem in 2 Koningen 22:12. Sommigen denken, dat Gedalja de zoon van deze Ahikam was. Het schijnt, dat hij grote invloed op de vorsten had, en hij gebruikte allen ten gunste van Jeremia, om de verdere plannen van de priesters en profeten tegen hem te beletten, die hem wilde overgeven *in de hand des volks* niet het volk, vers 16, dat hem onschuldig had verklaard, maar het ruwe onbeschaamde gepeupel, dat zij konden overhalen door hun vervloekten laster, niet alleen om te roepen: "Kruis hem, kruis hem," maar om het stenigen in een volksoploop, want misschien had Jojakim zoveel gewetenswroeging, dat hij Uria gedood had, dat zij er aan wanhoopten, hem tot het werktuig van hun boosheid te maken. Als het Hem behaagt, kan God grote mannen verwekken om goede te beschermen, en het is een bemoediging voor ons in de weg van de plicht op Hem te vertrouwen, dat Hij de harten van alle mensen in Zijn hand heeft.

HOOFDSTUK 27

1 In het begin des koninkrijks van Jojakim, zoon van Josia, koning van Juda, geschiedde dit woord tot Jeremia, van den HEERE, zeggende:
2 Alzo zeide de HEERE tot mij: Maak u banden en jukken, en doe die aan uw hals.
3 En zend ze tot den koning van Edom, en tot den koning van Moab, en tot den koning der kinderen Ammons, en tot den koning van Tyrus, en tot den koning van Sidon; door de hand der boden, die te Jeruzalem tot Zedekia, den koning van Juda, komen.
4 En beveel hun aan hun heren te zeggen: Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Zo zult gij tot uw heren zeggen:
5 Ik heb gemaakt de aarde, den mens en het vee, die op den aardbodem zijn, door Mijn grote kracht, en door Mijn uitgestrekten arm, en Ik geef ze aan welken het recht is in Mijn ogen.
6 En nu, Ik heb al deze landen gegeven in de hand van Nebukadnezar, den koning van Babel, Mijn knecht; zelfs ook het gedierte des velds heb Ik hem gegeven, om hem te dienen.
7 En alle volken zullen hem, en zijn zoon, en zijns zoons zoon dienen, totdat ook de tijd zijns eigenen lands kome; dan zullen zich machtige volken en grote koningen van hem doen dienen.
8 En het zal geschieden, het volk en het koninkrijk, dat hem, Nebukadnezar, den koning van Babel, niet zal dienen, en dat zijn hals niet zal geven onder het juk des konings van Babel; over datzelve volk zal Ik, spreekt de HEERE, bezoeking doen door het zwaard, en door den honger, en door de pestilentie, totdat Ik ze zal verteerd hebben door zijn hand.
9 Gijlieden dan, hoort niet naar uw profeten, en naar uw waarzeggers, en naar uw dromers, en naar uw guichelaars, en naar uw tovenaars, dewelke tot u spreken, zeggende: Gij zult den koning van Babel niet dienen.
10 Want zij profeteren u valsheid, om u verre uit uw land te brengen, en dat Ik u uitstote, en gij omkomt.
11 Maar het volk, dat zijn hals zal brengen onder het juk des konings van Babel, en hem dienen, datzelve zal Ik in zijn land laten, spreekt de HEERE, en het zal dat bouwen en daarin wonen.
12 Daarna sprak ik tot Zedekia, den koning van Juda, naar al deze woorden, zeggende: Brengt uw halzen onder het juk des konings van Babel, en dient hem en zijn volk, zo zult gij leven.
13 Waarom zoudt gij sterven, gij en uw volk door het zwaard, door den honger en door de pestilentie, gelijk als de HEERE gesproken heeft van het volk, dat den koning van Babel niet zal dienen.
14 Hoort dan niet naar de woorden der profeten, die tot u spreken, zeggende: Gij zult den koning van Babel niet dienen; want zij profeteren u valsheid.
15 Want Ik heb ze niet gezonden, spreekt de HEERE, en zij profeteren valselijk in Mijn Naam; opdat Ik u uitstote, en gij omkomt, gij en de profeten, die u profeteren.
16 Ook sprak ik tot de priesteren, en tot dit ganse volk, zeggende: Zo zegt de HEERE: Hoort niet naar de woorden uwer profeten, die u profeteren, zeggende: Ziet, de vaten van des HEEREN huis zullen nu haast uit Babel wedergebracht worden; want zij profeteren u valsheid.
17 Hoort niet naar hen, maar dient den koning van Babel, zo zult gijlieden leven; waarom zou deze stad tot een woestheid worden?
18 Maar zo zij profeten zijn, en zo des HEEREN woord bij hen is, laat hen nu bij den HEERE der heirscharen voorbidden, opdat de vaten, die in het huis des HEEREN, en in het huis des konings van Juda, en te Jeruzalem zijn overgebleven, niet naar Babel komen.
19 Want zo zegt de HEERE der heirscharen, van de pilaren, en van de zee, en van de stellingen, en van het overige der vaten, die in deze stad zijn overgebleven.

20 Die Nebukadnezar, de koning van Babel, niet heeft weggenomen, als hij Jechonia, den zoon van Jojakim, koning van Juda, van Jeruzalem, naar Babel gevankelijk wegvoerde, mitsgaders al de edelen van Juda en Jeruzalem;
21 Ja, zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels, van de vaten, die in het huis des HEEREN, en in het huis des konings van Juda, en te Jeruzalem zijn overgebleven:
22 Naar Babel zullen zij gebracht worden, en aldaar zullen zij zijn, tot den dag toe, dat Ik ze bezoeken zal, spreekt de HEERE; dan zal Ik ze opvoeren, en zal ze wederbrengen tot deze plaats.

Terwijl Jeremia de profeet het volk niet kan bewegen om zich aan Gods gebod te onderwerpen, en aldus de verwoesting van hun land door de koning van Babel te voorkomen, tracht hij hen hier te overreden zich te onderwerpen aan Gods leiding, door gedwee voor de koning van Babel te buigen, en zijn schatplichtigen te worden, wat de wijste weg was, die zij nu konden nemen, en die de ramp minder zou maken, en verhinderen, dat het land te vuur en te zwaard verwoest werd, de opoffering van hun vrijheden zou het behoud van hun lever, zijn.

I. Hij geeft deze raad in Gods naam, aan de koningen van de naburige volken, opdat zij het kwaad zo gering mogelijk konden maken terwijl hij hen verzekerde, dat er niets aan te doen was, dat zij de koning van Babel moesten dienen, en toch zou er na verloop van tijd uitkomst zijn, want zijn heerschappij zou slechts zeventig jaar duren vers 1-11.

II. Hij geeft deze raad in ‘t bijzonder aan Zedekia, koning van Juda, vers 12-15, en aan de priesters en het volk, en verzekerde hun, dat de koning van Babel tot het uiterste zou voortgaan tegen hen te krijgen, en, dat een geduldige onderwerping het enige middel was om de ramp te verzachten en draaglijk te maken, vers 16-22. Zo zou de profeet, als zij meer naar hem hadden willen luisteren, hen geleid hebben op de paden van een juiste staatkunde en tevens van ware vroomheid.

Jeremia 27:1-11

Enige moeilijkheid doet zich hier voor met betrekking tot de tijd van de profetie. Er staat dat dit kwam tot Jeremia *in het begin des koninkrijks van Jojakim,* vers 1, en toch staat er dat de boodschappers, wie hij de tekens van de slavernij moet geven, tot Zedekia, de koning van Juda, komen, die pas regeerde elf jaar na het begin van Jojakims regering. Sommigen denken aan een fout van de afschrijver, en lezen aldus, vers 1 :*In het begin des koninkrijks van Zedekia,* in plaats waarvan een onoplettend schrijver, die naar de titel van het vorige hoofdstuk zag, *Jojakim* schreef. En, als men ergens een fout veronderstelt, dan moet het hier zijn, want Zedekia wordt opnieuw genoemd vers 12, en de volgende profetie is gedateerd van hetzelfde jaar, en in *het begin des koninkrijks van Zedekia,* Hoofdstuk 28:1. Dr. Lightfoot geeft deze oplossing: In het begin van Jojakims regering moet Jeremia deze banden en jukken maken, en aan zijn hals doen, ten teken van Juda's onderwerping aan de koning van Babel, die om die tijd begon, maar hij moet ze naar de naburige koningen zenden later, onder de regering van Zedekia, van wie bij wijze van voorspelling, vermeld wordt, dat hij Jojakim opvolgde, en, dat hem gezanten gezonden werden.

I. Jeremia moet een teken in gereedheid brengen van de algemene onderwerping van al deze landen aan de macht van de koning van Babel, vers 2 :*Maak u banden en jukken,* jukken met banden om ze vast te maken, opdat het dier zijn hals niet uit het juk zal trekken. Deze moet Jeremia aan zijn eigen hals doen, opdat men er acht op geven zou als op een profetische voorstelling, want iedereen zou vragen: Wat is de bedoeling van Jeremia's jukken? Wij vinden, dat Jeremia ze aan heeft in Hoofdstuk 28:10. Hiermee gaf hij te kennen dat hij hun aanried niets te doen dan wat hij zelf besloten was te doen: want hij was niet van hen, die "lasten binden op de schouders van anderen, die zij zelf niet met hun vinger willen verroeren." Zo moeten predikanten zichzelf de last en de verplichting opleggen, die zij aan anderen prediken.

II. Hij moet deze, met een prediking eraan toegevoegd, tot al de naburige vorsten zender, die het dichtst bij het land Kanaän woonden worden hier vermeld, vers 3. Het schijnt wel, dat er een verdrag van bondgenootschap op til was, tussen de koning van Juda en die andere kringen. Jeruzalem was aangewezen als de plaats van onderhandeling. Daarheen zonden zij allen hun gevolmachtigden, en men was overeengekomen, een offensief en defensief verbond te sluiten om elkaar bij te staan, tegen de groeiende en dreigende macht van de koning van Babel, en zijn buitensporige macht te knotten. Zij hadden groot vertrouwen in hun aldus verenigde kracht, en waren gereed zich de hoge bondgenoten te noemen, maar, als de zendelingen, ieder naar zijn eigen meester terugkeren met de bekrachtiging van dit verdrag, geeft Jeremia aan ieder van hen een juk om naar zijn meester te brengen, om hen te beduiden, dat hij, vrijwillig of gedwongen, een knecht van de koning van Babel moet worden, hij moge dan kiezen, wat hij wil. In de prediking bij dit teken,

1. Betuigt God Zijn onbetwistbaar recht om over de koninkrijken te beschikken naar Hem behaagt, vers 5. Hij is de Schepper van alle dingen, "Hij schiep de aarde in de beginne, stelde ze vast, en dat blijft ze: het is nog steeds zo, hoewel het ene geslacht gaat en het andere komt." Door een voortzetting van de schepping brengt Hij nog steeds "de mens en het vee voort, die op de aardbodem zijn, en dat door Zijn grote kracht en uitgestrekten arm." Zijn arm heeft onbepaalde kracht, al is hij uitgestrekt. Wat dat betreft, kan hij eigendom en heerschappij geven en schenken aan wie Hij wil. Zoals Hij genadiglijk "de aarde van de mensen kinderen gegeven heeft" Psalm 115:16, in 't algemeen, zo geeft Hij aan ieder zijn deel, 't zij meer of minder. Al wat iemand heeft van de goederen van de aarde, is hetgeen God voor hen gepast oordeelt,

daarom moeten wij zelf tevreden zijn, al hebben wij nog zo weinig, en niemand zijn aandeel benijden, al is het ook nog zoveel.

2. Hij kondigt af, dat Hij al deze landen aan Nebukadnezar schenkt. Dat allen het weten door hen, die tegenwoordig zijn. "Suant praesentes et futuri-Dat die van de tegenwoordige, en die van de toekomende tijd het weten." Bij deze betuig Ik, aan allen, wie het aangaat, dat "Ik al deze landen en al hun rijkdom heb gegeven, in de hand van de koning van Babel, zelfs ook het gedierte des velde, tam of wild, heb Ik hem gegeven, bossen en weiden, zij zijn alle zijne". Nebukadnezar was een trots, goddeloos man, een afgodendienaar, en toch geeft God hem, in Zijn voorzienigheid dit grote gebied, deze uitgestrekte bezittingen. De dingen van deze wereld zijn niet de beste, want God geeft dikwijls het grootste deel aan slechte mensen, die Zijn mededingers en tegen Hem in opstand zijn. Hij was een goddeloos man, en toch wat hij had, had hij door goddelijke schenking. Heerschappij is niet gefundeerd op genade. Zij, die geen aannemelijk recht hebben op eeuwige gelukzaligheid, kunnen toch in ‘t rechtmatig bezit zijn van hun tijdelijke goederen. Nebukadnezar is een zeer slecht man, en toch noemt God hem Zijn knecht, omdat Hij hem gebruikte als een werktuig van Zijn voorzienigheid ter kastijding van de volken, en in ‘t bijzonder Zijn eigen volk, en voor zijn diensten in die zaak wordt hij zo ruim beloond. Die God gebruikt, zullen er niet bij verliezen, veel meer zal Hij bevonden worden de overvloedige beloner van allen, die Hem welbewust en oprecht gediend hebben.

3. Hij verzekert hun, dat zij allen onvermijdelijk een tijd lang onder de heerschappij van de koning van Babel gebracht zouden worden, vers 7 :*Alle volken,* al deze en vele andere, *zullen hem, en zijn zoon, en zijns zoons zoon dienen.* Zijn zoon was Evil-Merodach, en zijns zoons zoon Belsazar, met wie het koninkrijk eindigde: toen kwam de tijd van afrekening met dit land, de kans keerde, en "machtige volken en grote koningen, ingelijfd in het rijk van de Meden en Perzen, deden zich van hem dienen, als tevoren", Hoofdstuk 25:14. Aldus werd Adonibezek vertrapt, zoals hij zelf andere koningen vertrapt had.

4. Hij dreigt met straf van oorlog hen, die zich schrap zetten en zich niet wilden onderwerpen aan de koning van Babel, vers 8 :*het volk, dat zijn hals niet zal geven onder* zijn *juk, over dat volk zal Ik bezoeking doen door het zwaard, en door de honger,* het ene oordeel na het andere, totdat het *verteerd* zal zijn *door zijn hand.* Nebukadnezar toonde zich zeer onrechtvaardig en onbeschaafd met aldus inbreuk te maken op de rechten en vrijheden van zijn naburen, en ze te dwingen tot onderwerping aan hen toch had God rechtvaardige en heilige bedoelingen, daar Hij hem toestond dat te doen, om namelijk deze volken te straffen voor hun afgoderij en grove onzedelijkheid. Zij, die de God, die hen gemaakt had, niet wilden dienen, werden rechtvaardiglijk gedwongen hun vijanden te dienen, die hun verderf zochten.

5. Hij toont hun de ijdelheid van de hoop, die zij koesteren, dat zij hun vrijheden zullen bewaren, vers 9, 10. Deze volken hadden ook hun profeten, die toekomstige gebeurtenissen beweerden te voorspellen uit de sterren, uit dromen, of tovenarij, en om hun beschermers te behagen en omdat zij het zelf graag wilden, vleiden zij zich met verzekeringen, dat zij de koning van Babel niet zouden dienen. Zo wilden zij hen bezielen tot een krachtige tegenstand, en, hoewel zij er geen grond voor hadden, hoopten zij hun hiermee een dienst te doen. Maar hij zegt hun, dat het tot hun verderf zou blijken te zijn, want door weerstand zouden zij de overwinnaar tarten om hen streng te behandelen, om hen verre uit hun land te brengen, en uit te stoten in een ellendige gevangenschap, waarin zij allen verdwijnen en in vergetelheid begraven worden zouden. Bijzondere profetieën tegen de volken, die aan Israël grensden, afzonderlijk, wier ondergang hier in ‘t algemeen wordt voorspeld, zullen wij ontmoeten in

Hoofdstuk 49 en 50, en in Eze. 25, die door dezelfde gebeurtenissen vervuld werden. Als God oordeelt, overwint Hij ook.

6. Hij doet hun een goed middel aan de hand, om hun onderwerping te voorkomen, een rustige en kalme onderwerping, vers 11. De volken, die de koning van Babel gewillig zullen dienen, en hem schatting betalen zeventig jaar lang, die zal Hij in hun land laten. Die buigen willen, zullen niet breken. Misschien zal de heerschappij van de koning van Babel niet zwaarder op hen drukken dan die van hun eigen koningen gedaan had. Het is dikwijls meer een punt van eer dan ware wijsheid, de vrijheid te verkiezen boven het leven. Het wordt niet vermeld tot schande van Issaschar, dat, omdat hij zag, "dat de rust goed was en, dat het land lustig was, dat hij er vreedzaam van kon genieten, hij zijn schouder boog om te dragen en was dienende onder tribuut," Genesis 49:14,15 zoals hier hun geraden wordt te doen: "Brengt uw halzen onder het juk des konings van Babel en gij zult uw land bouwen en daarin wonen." Sommigen wilden dit veroordelen als de uiting van een laag karakter, maar de profeet beveelt het aan als uiting van een zacht karakter, dat voor de noodzakelijkheid wijkt, en door een rustige onderwerping aan de hardste veranderingen van de Voorzienigheid, zich in zijn lot schikt: het is beter dat te doen. dan het erger te maken door er tegen in te gaan.

-Levius fit patientia Quicquid corrigere est nefas-Hor. Geduld maakt lichter. Wat ons niet voegt te veranderen.

Menigeen had de straf van de Voorzienigheid kunnen voorkomen door zich te buigen onder vernederende leidingen. Het is beter een licht kruis op te nemen, dat op onze weg is, dan onszelf een zwaar op de hals te halen.

Jeremia 27:12-22

Wat tot alle volken gezegd wordt, wordt hier met bijzondere tederheid toegepast op het Joodse volk, dat Jeremia innig genegen was. Het geval stond op het ogenblik zo: Juda en Jeruzalem hadden dikwijls gestreden met de koning van Babel, en waren steeds verslagen, velen van hun aanzienlijken en vele van hun kostbare goederen waren reeds naar Babel gevoerd, en in ‘t bijzonder van "de vaten van het huis des Heeren." Nu was de vraag, hoe deze worsteling zou aflopen. Er waren er onder hen te Jeruzalem, die beweerden profeten te zijn, welke hen aanspoorden vol te houden, en in korte tijd zouden zij de koning van Babel te sterk zijn, en alles terugkrijgen, wat zij verloren hadden. Nu wordt Jeremia gezonden om hen aan te sporen toe te geven en de minste te zijn, want in plaats van terug te krijgen, wat zij verloren hadden, zouden zij anders allen verliezen, wat er nog over was, en hen daartoe te dringen is de bedoeling van deze verzen.

I. Jeremia spreekt de koning van Juda nederig aan, om hem te overreden zich aan de koning van Babel over te geven. Zijn daad zou die van het volk zijn en hun houding bepalen en daarom spreekt hij tot hem als tot hen allen vers 12 :*Brengt uw haken onder het juk des konings van Babel, zo zult gij leven.* Is het wijs van hen onder het zware ijzeren juk te gaan van een wreed tiran. om het leven van hun lichaam te redden? En is het niet veel wijzer van ons, te buigen onder het zachte, lichte juk van onze rechtmatige Heere en Meester Jezus Christus, om het leven van onze zielen te redden? Buig uw geest tot berouw en geloof, en gij zijt op de weg om uw geest op te heffen tot de hemel en zijn heerlijkheid. En wij kunnen zielen, die anders verloren gaan met veel meer overtuigende kracht en mededogen vermanen dan Jeremia hier een volk vermaant, dat verloren gaat: "Waarom zoudt gij sterven door het zwaard, door de honger een ellendigen dood, die gij u onvermijdelijk op de hals haalt, onder voorwendsel een ellendig leven te vermijden?" Wat God in ‘t algemeen gesproken had van al degenen, die zich niet wilden onderwerpen aan de koning van Babel, wilde Hij, dat zij op zichzelf zouden toepassen en er voor vrezen. Het ware te wensen, dat zondaars op dezelfde wijze bevreesd waren voor de ondergang, waarmee bedreigd worden allen, die niet willen, dat Christus koning over hen zij, en aldus bij zich zelf redeneerden: "Waarom zouden wij de tweede dood sterven, die duizend maal erger is dan die door het zwaard en de honger, als wij ons kunnen onderwerpen en leven?"

II. Op dezelfde wijze spreekt hij de priesters aan en het volk, vers 16, om hen te overreden de koning van Babel te dienen, opdat zij mochten leven, en de verwoesting van de stad voorkomen, vers 17 :*Waarom zou deze stad tot een woestheid worden,* wat zij zeker worden zal, als gij volhoudt? De priesters waren Jeremia’s vijanden geweest, en hadden zijn ziel gezocht om hem te doden, toch bewijst hij hun vriend te zijn, en zoekt hun ziel, om hen te bewaren en te beveiligen, wet een voorbeeld is voor ons om kwaad met goed te vergelden. "Als bloedgierige lieden de vrome haten, zoeken toch de oprechten zijn ziel, en haar welzijn". Spreuken 29:10. Zij waren een heel eind heen, zij waren op de rand van hun ondergang, waartoe zij niet gekomen zouden zijn, als zij Jeremia’s raad hadden willen opvolgen, toch zet hij zijn vriendelijke vermaningen aan hen voort, om de laatste inzet te redden en dat met wijsheid te doen, en nu, ten laatste, op deze hun dag te verstaan "de dingen, die tot hun vrede dienen, terwijl zij nog maar een dag hadden, om er acht op te geven."

III. In beide deze aanspraken waarschuwt hij om geen geloof te hechten aan de valse profeten, die hen in slaap wiegden in hun zekerheid, omdat zij zagen, dat zij liefhadden te sluimeren: *Hoort dan niet naar de woorden van de profeten,* vers 14, *uwer profeten,* vers 16. Zij zijn

Gods profeten niet, Hij heeft ze niet gezonden, zij dienen Hem niet, en zoeken Hem niet te behagen, zij zijn uwe, want zij zeggen wat gij wilt, dat zij zullen zeggen, en bedoelen niets dan u te behagen. Twee dingen deden hun profeten hem geloven door hun vleierij:

1. Dat de macht, die de koning van Babel over hen gekregen had, binnenkort gebroken zou worden. Zij zeiden, vers 14 : *Gij zult de koning van Babel niet dienen,* gij behoeft u met vrijwillig te onderwerpen, want gij zult er niet toe gedwongen worden. Dat voorspelden zij in de naam des Heeren, vers 15, alsof God hen met deze boodschap tot het volk gezonden had, uit vriendelijkheid, om zichzelf niet te onderschatten door een roemloze overgave. Maar het was een leugen. Zij zeiden, dat God hen gezonden had, maar dat was vals, Hij loochent het "Ik heb ze niet gezonden, spreekt de Heere." Zij zeiden, dat zij nooit tot onderwerping aan de koning van Babel gebracht zouden worden, maar dat was ook vals, de afloop bewees het. Zij zeiden, dat stand te houden tot het laatste het middel zou zijn om zichzelf en hun stad te beveiligen, maar dat was vals, want het zou zeker daarmee eindigen, dat zij uitgedreven werden en omkwamen. Zodat alles gelogen was, van a tot z, en de profeten, die het volk met deze leugens bedrogen, bedrogen tenslotte zichzelf, de blinde leiders en de blinde volgelingen vieren tezamen in de gracht: "Opdat gij omkomt, gij en de profeten, die u profeteren, die zo weinig uw veiligheid kunnen waarborgen, dat zij niet eens in staat zijn, zichzelf te beveiligen". Die zondaars aanmoedigen om voort te gaan op hun zondige wegen, zullen in het eind met hen omkomen.

2. Zij profeteerden, dat de vaten van de tempel, die de koning van Babel reeds weggevoerd had, binnenkort teruggebracht zouden worden, vers 16, met deze hoop streelden zij de priesters, wetende, hoe aangenaam dat zou zijn voor hen, die het goud van de tempel meer liefhadden dan de tempel, die het goud heiligde. Deze vaten waren weggenomen, toen Jechonia gevankelijk naar Babel was gevoerd, vers 20. Wij vinden de geschiedenis, en zij is treurig, in 2 Koningen 24:13, 15, 2 Kronieken 36:10. Alle gouden vaten, die in het huis de Heeren waren, met alle schatten, werden buit gemaakt, en naar Babel gebracht. Dit was smartelijk voor hen, meer dan iets anders, want de tempel was hun trots en hun vertrouwen, en de beroving daarvan was een te duidelijke aanwijzing van wat de ware profeet hun zei, dat God hen verlaten had. Daarom konden de valse profeten hen op geen andere wijze geruststellen dan door hun te zeggen, dat de koning van Babel gedwongen zou worden ze binnen korten tijd terug te brengen. Hier,

a. Verzoekt Jeremia hun er liever aan te denken om de vaten te bewaren, die op hun gebed gebleven waren, dan om terug te brengen, die door hun profetieën weggevoerd waren, vers 18. *Zo zij profeten zijn,* zoals zij beweren, en *zo des Heeren woord bij hen is*-als zij enige gemeenschap hebben met de hemel en enige invloed in die plaats, dat zij die dan gebruiken om de voortgang van het oordeel te doen ophouden, dat zij dan in de bres springen, en met hun wierookvat gaan staan tussen de doden en tussen de levenden, tussen hetgeen weggevoerd is en hetgeen overgebleven is, opdat de plaag ophoude, "laaf ze nu bij de Heere van de heirscharen er voor bidden, opdat de vaten, die overgelaten zijn, de andere niet volgen."

b. Laat ze bidden, in plaats van te profeteren. Profeten moeten bidders zijn, door veel in ‘t gebed te zijn moeten zij laten blijken, dat zij gemeenschap houden met de hemel. Wij kunnen niet geloven, dat zij, als profeten, ooit iets vandaar te horen krijgen, als zij niet vaak hun gebed daarheen opzenden. Door te bidden voor de veiligheid en de voorspoed van het heiligdom, moeten zij laten blijken, dat zij, zoals profeten betaamt, van het algemeen belang doordrongen zijn, en uit het resultaat van hun gebeden zal blijken dat God hen begunstigt.

c. In plaats van zich warm te maken om terug te krijgen wat zij verloren hadden, moeten zij zich inspannen om te beveiligen, wat overgelaten was, en het als een grote gunst te beschouwen, als zij daarin slagen. Als Gods oordelen komen, moeten wij niet naar grote dingen zoeken, maar dankbaar zijn voor weinig.

d. Hij verzekert hun, dat zij zelfs daarin niet zullen slagen, maar dat de koperen vaten de gouden zullen volgen, vers 19, 22. Nebukadnezar had eens zo’n grote buit gevonden, dat hij zeker terug zou komen, en alles nemen, wat hij vinden kon, niet alleen in "het huis des Heeren, maar ook in des konings huis". Zij zullen allen in triomf naar Babel gevoerd worden, en "aldaar zullen zij zijn". Maar hij besluit met de genadige belofte, dat de tijd zal komen, dat alles teruggebracht zal worden. "Tot de dag toe dat Ik ze bezoeken zal, zoals bepaald is, dan zal Ik ze opvoeren, en zal ze weerbrengen tot deze plaats, hun eigen plaats". Zij waren stellig onder bescherming van een bijzondere Voorzienigheid, anders zouden ze versmolten zijn en voor iets anders gebruikt, maar er zou een tweede tempel zijn, waarvoor ze bewaard werden. Wij lezen bijzonderheden van hun terugkeer in Ezra 1:8. Al valt de terugkeer van de voorspoed van de kerk niet binnen onze tijd, daarom moeten wij er niet aan wanhopen, want hij zal komen op Gods tijd. Hoewel zij, die zeiden: *De vaten van des Heeren huis zullen nu haast uit Babel weergebracht worden,* valsheid profeteerden, vers 16, toch profeteerde hij de waarheid, die zei: zij zullen ten laatste wedergebracht worden. Wij zijn geneigd onze klok bij die van God voor te zetten, en dan te morren omdat zij niet gelijk lopen, maar de Heere is een God des oordeels, en het voegt ons op Hem te wachten.

HOOFDSTUK 28

1 Voorts geschiedde het in hetzelfde jaar, in het begin des koninkrijks van Zedekia, koning van Juda, in het vierde jaar, in de vijfde maand, dat Hananja, zoon van Azur, de profeet, die van Gibeon was, tot mij sprak, in het huis des HEEREN, voor de ogen der priesteren en des gansen volks, zeggende:
2 Zo spreekt de HEERE der heirscharen, de God Israels, zeggende: Ik heb het juk des konings van Babel verbroken.
3 In nog twee volle jaren zal Ik tot deze plaats wederbrengen al de vaten van het huis des HEEREN, die Nebukadnezar, de koning van Babel, uit deze plaats heeft weggenomen, en dezelve naar Babel gebracht.
4 Ook zal Ik Jechonia, den zoon van Jojakim, koning van Juda, en allen, die gevankelijk weggevoerd zijn van Juda, die te Babel gekomen zijn, tot deze plaats wederbrengen, spreekt de HEERE; want Ik zal het juk des konings van Babel verbreken.
5 Toen sprak de profeet Jeremia tot den profeet Hananja, voor de ogen der priesteren, en voor de ogen des gansen volks, die in het huis des HEEREN stonden;
6 En de profeet Jeremia zeide: Amen, de HEERE doe alzo! de HEERE bevestige uw woorden, die gij geprofeteerd hebt, dat Hij de vaten van des HEEREN huis, en allen, die gevankelijk zijn weggevoerd, van Babel wederbrenge tot deze plaats!
7 Maar hoor nu dit woord, dat ik spreek voor uw oren, en voor de oren des gansen volks:
8 De profeten, die voor mij en voor u van ouds geweest zijn, die hebben tegen veel landen en tegen grote koninkrijken geprofeteerd, van krijg, en van kwaad, en van pestilentie.
9 De profeet, die geprofeteerd zal hebben van vrede, als het woord van dien profeet komt, dan zal die profeet bekend worden, dat hem de HEERE in der waarheid gezonden heeft.
10 Toen nam de profeet Hananja het juk van den hals van den profeet Jeremia, en verbrak het.
11 En Hananja sprak voor de ogen des gansen volks, zeggende: Zo zegt de HEERE: Alzo zal Ik verbreken het juk van Nebukadnezar, den koning van Babel, in nog twee volle jaren, van den hals al der volken. En de profeet Jeremia ging zijns weegs.
12 Doch des HEEREN woord geschiedde tot Jeremia (nadat de profeet Hananja het juk van den hals van den profeet Jeremia verbroken had), zeggende:
13 Ga henen en spreek tot Hananja, zeggende: Zo zegt de HEERE: Houten jukken hebt gij verbroken, nu zult gij in plaats van die, ijzeren jukken maken.
14 Want zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Ik heb een ijzeren juk gedaan aan den hals van al deze volken, om Nebukadnezar, den koning van Babel, te dienen, en zij zullen hem dienen; ja, Ik heb hem ook het gedierte des velds gegeven.
15 En de profeet Jeremia zeide tot den profeet Hananja: Hoor nu, Hananja! de HEERE heeft u niet gezonden, maar gij hebt gemaakt, dat dit volk op leugen vertrouwt.
16 Daarom, zo zegt de HEERE: Zie, Ik zal u wegwerpen van den aardbodem; dit jaar zult gij sterven, omdat gij een afval gesproken hebt tegen den HEERE.
17 Alzo stierf de profeet Hananja in datzelfde jaar, in de zevende maand.

In het voorgaande hoofdstuk had Jeremia van leugen beschuldigd de profeten, die de spoedige verbreking voorspelden van het juk van de koning van Babel, en de spoedige terugkeer van de vaten des heiligdoms, nu hebben wij hier zijn strijd tegen een profeet afzonderlijk over deze zelfde zaken.

I. Hananja, die zegt een profeet te zijn, voorspelt, in tegenspraak met Jeremia, de inzinking van Nebukadnezars macht en de terugkeer beide van de personen en van de vaten, die weggevoerd waren, vers 1-4 en ten teken daarvan verbrak hij het juk van de hals van Jeremia vers 10,11.

II. Jeremia wenste, dat zijn woorden waar mochten blijken, maar beriep zich op de afloop, niet twijfelende, dat die ze in het ongelijk zou stellen, vers 5-9.

III. Het vonnis beide van de bedrieger en de bedrogene wordt hier geveld. De mensen, die bedrogen waren, zouden in plaats van een houten juk een ijzeren dragen, vers 12-14, en de profeet, die de bedrieger was, zou binnenkort door de dood afgesneden worden, en dienovereenkomstig geschiedde ook. binnen twee maanden, vers 15-17.

Jeremia 28:1-9

Deze worsteling tussen een ware profeet en een valse profeet, zoals hier gezegd wordt, had plaats gehad "in het begin des koninkrijks van Zedekia" en toch in het vierde jaar, want de eerste vier jaren van zijn regering mogen wel "het begin genoemd worden, of eerste deel," omdat hij gedurende die jaren, onder de heerschappij van de koning van Babel regeerde en hem schatplichtig was, terwijl hij de rest van zijn regering, die men ter onderscheiding van het "het eerste, het tweede deel zou kunnen noemen", afvallig van de koning van Babel regeerde. In het vierde jaar van zijn regering ging hij in persoon naar Babel (zoals wij vinden in Hoofdstuk 51:59), en het is waarschijnlijk, dat dit het volk enige hoop gaf, dat zijn onderhandeling in persoon de oorlog tot een goede afloop zou brengen, in welke hoop de valse profeten hen bemoedigden, in ‘t bizonder deze Hananja, die van Gibeon was, een stad van priesters, en daarom waarschijnlijk zelf een priester, zowel als Jeremia. Hier hebben wij:

I. De voorspelling, die Hananja deed, en wel in ‘t openbaar, plechtig, "in het huis des Heeren, en in de naam des Heeren, in een verheven vergadering, voor de ogen van de priesters en van het gehele volk, die waarschijnlijk in afwachting waren van een boodschap uit de hemel". Terwijl hij deze profetie deed, stond hij tegenover Jeremia, hij zei het tot hem, vers 1, met de bedoeling tegen hem op te treden en hem tegen te spreken, zoveel als te zeggen: "Jeremia, gij liegt." De inhoud van deze voorspelling is, dat de macht van de koning van Babel, ten minste over Juda en Jeruzalem haastig verbroken zou worden, dat "in nog twee volle jaren" de vaten van de tempel teruggebracht zouden worden, en, dat Jechonja en alle de gevangenen, die met hem weggevoerd waren, zouden terugkeren, terwijl Jeremia voorspeld had, dat het juk van de koning van Babel nog zwaarder zou worden en dat de vaten en de gevangenen niet zouden terugkeren dan na 70 jaar, vers 2-4. Wanneer wij nu deze voorgewende profetie lezen, en die vergelijken met de boodschappen, die God door de ware profeten zond, kunnen wij opmerken wat een groot verschil er tussen is. Hier is niets van de geest en het leven, de majesteit van stijl en verhevenheid van uitdrukking, die te vinden zijn in de redenen van Gods profeten, niets van die goddelijke vlam en aanblazing. Maar wat hier vooral ontbreekt, is een stemming van vroomheid, hij spreekt met groot vertrouwen in de terugkeer van de voorspoed, maar geen woord van goede raad wordt hun hier gegeven om berouw te hebben, en zich te verbeteren, en zich tot God te bekeren, te bidden, en Zijn aangezicht te zoeken, opdat zij voorbereid mogen worden voor de gunsten, die God voor hen gereed hield. Hij belooft hun in Gods naam tijdelijke zegeningen, maar maakt geen melding van die geestelijke zegeningen, die naar Gods herhaalde belofte er altijd mee gepaard gaan, als in Hoofdstuk 24:7 "Ik zal hun een hart geven om Mij te kennen." Uit dit alles blijkt, dat, wat hij ook voorwendde, hij slechts "de geest van de wereld had, en niet de Geest die uit God is," 1 Corinthiers 2:12, dat zijn doel was om te behagen, en niet om te stichten.

II. Jeremia’s antwoord op deze voorgewende profetie.

1. Hij wenst van harte, dat ze waar mag blijken. Zoveel genegenheid heeft hij voor zijn land, en zo oprecht verlangt hij, dat het voorspoedig zal zijn, dat hij tevreden zou zijn de blaam te dragen van een valse profeet te zijn, als daarnede zijn ondergang voorkomen kon worden. Hij zei: *Amen, de Heere doe alzo! De Heere bevestige uw woorden,* vers 5, 6. Dit was niet de eerste maal, dat Jeremia voor zijn volk had gebeden, ofschoon hij tegen hen had geprofeteerd, en de oordelen verbeden, die hij toch zeker wist, dat komen zouden, zoals Christus bad: "Mijn vader, indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker aan Mij voorbijgaan," terwijl Hij toch wist, dat hij niet van Hem voorbij moest gaan. Hoewel hij als een trouw profeet de verwoesting van

Jeruzalem voorzag en voorspelde, toch bad hij, als een trouw Israëliet ernstig voor het behoud ervan, in gehoorzaamheid aan het gebod: "Bidt om de vrede van Jeruzalem." Ofschoon God wil, dat Zijn bedoeling de regel zal zijn van profetie en geduld, wil Hij toch, dat Zijn voorschrift de regel zal zijn van gebed en praktijk. God zelf verlangt de dood van de zondaars niet, al heeft Hij er toe besloten, maar wil, "dat alle mensen zalig worden." Jeremia kwam dikwijls voor zijn volk tussenbeide, Hoofdstuk 18:20. De valse profeten dachten zichzelf bij het volk aangenaam te maken door het vrede te beloven, nu toont de profeet, dat hij hun een even goed hart toedroeg als hun profeten, waarvan zij zoveel hielden, en hoewel hij geen volmacht had van God, om hun vrede te beloven, toch verlangde hij het ernstig en bad er voor. Hoe zonderling verdwaasd waren zij, om lief te hebben, die hun het grootst denkbare kwaad deden door hen te vleien, en hem te vervolgen die hun de grootst denkbaren dienst bewees door als hun bemiddelaar op te treden. Zie Hoofdstuk 27:18.

2. Hij beroept zich op de afloop, om de valsheid te bewijzen, vers 7-9. De valse profeten berispten Jeremia, zoals Achab Micha deed, omdat hij *niets goeds, maar kwaad* profeteerde over hen. Nu betoogt hij, dat het de inhoud van de profetieën was geweest, van andere profeten, zodat men het niet als iets vreemds moest beschouwen, of als iets, dat zijn zending twijfelachtig maakte want van ouds profeteerden profeten "tegen vele landen en grote koninkrijken", zo stoutmoedig waren zij in ‘t overbrengen van de boodschappen, die God door hen zond, en zo verre er vandaan om mensen te vrezen, of om te zoeken hun te behagen, zoals Hananja deed. Zij zagen er geen bezwaar in, zo min als Jeremia, om te dreigen met oorlog, hongersnood en pestilentie, en wat zij zeiden werd beschouwd als van God te komen, waarom moest Jeremia dan uit de weg geruimd worden "als een pest, als één, die oproer verwekt," terwijl hij niet anders predikte dan Gods profeten altijd voor hem gedaan hebben? Andere profeten hadden verwoesting voorspeld, en soms kwam de verwoesting niet, wat toch geen bewijs was tegen hun goddelijke zending, als in het geval van Jona, want God is genadig, en bereid Zijn toorn af te keren van hen, die zich van hun zonden afkeren. Maar de profeet, die vrede en voorspoed voorspelt, vooral zo als Hananja het deed, volstrekt en onvoorwaardelijk, zonder toevoeging van die noodzakelijke voorwaarde, dat zij niet door hardnekkige zonde hun eigen toegang versperren en de stroom van Gods gunsten tegenhouden, zal slechts dan een waar profeet blijken te zijn, als zijn voorstelling in vervulling gaat: "als het woord van die profeet komt, dan zal die profeet bekend worden, dat hem de Heere in van de waarheid gezonden heeft," maar zo niet, dan zal hij een bedrieger en een leugenaar blijken te zijn.

Jeremia 28:10-17

Wij hebben hier een voorbeeld,

I. Van de onbeschaamdheid van de valse profeet. Om de belediging van Jeremia volkomen te maken, "nam hij het juk van de hals van Jeremia, dat deze droeg als een herinnering aan wat hij geprofeteerd had aangaande de onderwerping van de volken aan Nebukadnezar, en hij verbrak het, om een teken te geven van de vervulling van zijn profetie". Zie, hoe de leugengeest, in de mond van de valse profeet, de taal van de Geest van de waarheid nabootst: "Zo zegt de Heere: Alzo zal Ik verbreken het juk van Nebukadnezar, de koning van Babel, niet alleen van de hals van dit volk, maar van de hals van alle volken in nog twee volle jaren." Of Hananja door de kracht van een verhitte verbeelding zichzelf overtuigd had, en het geloofde, of dat hij wist, dat het vals was, en alleen hen overreedde van het te geloven, blijkt niet maar het is duidelijk, dat hij spreekt met overvloedige zekerheid. Het is niets nieuws om het vaderschap van leugens aan God toe te schrijven.

II. Van het geduld van de ware profeet. "Jeremia ging bedaard zijns weegs, en als hij gescholden werd, schold hij niet weer," en wilde niet twisten met een, die op het toppunt van woede was, en te midden van de priesters en het volk, die hevig tegen hem ingenomen waren. De reden, waarom hij heenging, was niet, dat hij niets te antwoorden had, maar, omdat hij bereid was te wachten, totdat het God zou behagen hem een direct en onmiddellijk antwoord te geven, dat hij tot nu toe nog niet ontvangen had. Hij verwachtte, dat God hem een bijzondere boodschap geven zou voor Hananja, en hij wilde niets zeggen totdat hij die ontvangen had. "Ik ben als een dove, ik hoor niet. Want op U, Heere, hoop ik, Gij zult verhoren." Het kan soms wijs zijn kever terug te trekken dan te twisten. "Currenti cede furiri- Geef de toorn plaats."

III. Van de rechtvaardigheid Gods, als Hij oordeelt tussen Jeremia en zijn tegenstander. Jeremia ging zijns weegs als een, in wiens mond geen schelden is, maar spoedig legde God hem een woord op de tong: want Hij openbaart Zich aan hen, die Hem in stilte hun zaak opdragen.

1. Het woord van God, in de mond van Jeremia, wordt bekrachtigd en bevestigd. Jeremia moet zelf de waarheid niet mistrouwen van wat hij in Gods naam overgebracht heeft, omdat het zo’n vermetelen tegenstand en tegenspraak ontmoet heeft. Indien, wat wij gesproken hebben, de waarheid van God is, moeten wij het niet loochenen, omdat mensen het tegenspreken, want groot is de waarheid, en zij zal triomferen. Zij zal standhouden, Iaat ons daarom stand houden voor haar, en niet vrezen, dat het ongeloof of de laster van de mensen ze te niet zal doen. Hananja heeft houten jukken verbroken, maar Jeremia moet *ijzeren jukken* voor hen maken, die niet verbroken kunnen worden, vers 13, want (zegt God): *Ik heb een ijzeren juk gedaan aan de hals van alle deze volken,* dat zwaarder zal drukken, en vaster binden, om *Nebukadnezar, de koning van Babel te dienen,* en opdat zij niet in staat zullen zijn het juk af te schudden, hoe zij er ook tegen worstelen, want zij zullen hem dienen, of zij willen of niet, en wie is er, die twisten kan met Gods raad? Wat tevoren gezegd werd, wordt herhaald: "Ik heb hem ook het gedierte des velds gegeven," alsof daar iets belangrijks in was. De mensen hadden door hun goddeloosheid zichzelf gemaakt "als de beesten, die vergaan," en daarom verdienden zij door een willekeurige macht geregeerd te worden zoals de dieren geregeerd worden, en met zulk een macht regeerde Nebukadnezar, want "die hij wilde, doodde hij, en die hij wilde, behield hij in het leven."

2. Hananja wordt veroordeeld om te sterven voor zijn tegenspraak, en Jeremia zegt hem dat stoutmoedig in het gezicht, als hij daartoe last bekomen heeft van God, hoewel hij tevoren wegging en niets zei, toen hij die last nog niet ontvangen had.

a. De misdaden, waarvan Hananja overtuigd is, zijn: bedrog van het volk en hoon tegen God: "Gij hebt gemaakt, dat dit volk op leugen vertrouwt," daar gij hen aanmoedigt te hopen, dat zij vrede zullen hebben, ‘t geen hun vernietiging te schrikkelijker zal maken, als die komt, toch was dit niet het ergste: "Gij hebt afval gesproken tegen de Heere, " gij hebt hun geleerd alle goede raad te verachten, die hun in Gods naam gegeven is door de ware profeten, en hebt die krachteloos gemaakt. Veel hebben te verantwoorden, die, door zondaars te zeggen dat zij vrede zullen hebben, al gaan zij ook voort, hun harten verharden, tot minachting van de verwijten en vermaningen van het woord, en van de middelen en wegen, die God gebruikt om hen tot berouw te brengen.

b. Het oordeel, tegen hem uitgesproken, is: *"Ik zal u wegwerpen van de aardbodem,* als onwaardig er op te leven, gij zult er in begraven worden. *Dit jaar zult gij sterven,* en sterven als een opstandeling tegen God, tot wie de dood zal komen met smart en met een vloek". Dit vonnis werd voltrokken, vers 17. Hananja stierf in hetzelfde jaar, binnen twee maanden, want zijn profetie is gedateerd van de vijfde maand. vers 1. en zijn dood van de zevende. Goede mensen mogen soms weggenomen worden door de dood in het midden hunner dagen, en als een genade, zoals Josia, maar, wijl dit voorspeld was als de straf voor zijn zonde, en daarnaar plaats vond, kan men het veilig uitleggen als een getuigenis van de Hemel tegen hem en als een bevestiging van Jeremia’s zending. En, als het hart des volks niet ellendig verhard was geweest door de bedriegelijkheid van de zonde, dan zou dit hebben verhinderd, dat het nog meer verhard werd door de bedriegelijkheid van de profeten.

HOOFDSTUK 29

1 Voorts zijn dit de woorden des briefs, dien de profeet Jeremia zond van Jeruzalem tot de overige oudsten, die gevankelijk waren weggevoerd, mitsgaders tot de priesteren, en tot de profeten, en tot het ganse volk, dat Nebukadnezar van Jeruzalem gevankelijk had weggevoerd naar Babel.
2 (Nadat de koning Jechonia, en de koningin, en de kamerlingen, de vorsten van Juda en Jeruzalem, mitsgaders de timmerlieden en smeden van Jeruzalem waren uitgegaan);
3 Door de hand van Elasa, den zoon van Safan, en Gemarja, den zoon van Hilkia, die Zedekia, de koning van Juda, naar Babel zond, tot Nebukadnezar, den koning van Babel, zeggende:
4 Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels, tot allen, die gevankelijk zijn weggevoerd, die Ik gevankelijk heb doen wegvoeren van Jeruzalem naar Babel:
5 Bouwt huizen en woont daarin, en plant hoven en eet de vrucht daarvan;
6 Neemt vrouwen, en gewint zonen en dochteren, en neemt vrouwen voor uw zonen, en geeft uw dochteren aan mannen, dat zij zonen en dochteren baren; en wordt aldaar vermenigvuldigd, en wordt niet verminderd.
7 En zoekt den vrede der stad, waarhenen Ik u gevankelijk heb doen wegvoeren, en bidt voor haar tot den HEERE; want in haar vrede zult gij vrede hebben.
8 Want zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Laat uw profeten en uw waarzeggers, die in het midden van u zijn, u niet bedriegen, en hoort niet naar uw dromers, die gij doet dromen.
9 Want zij profeteren u valselijk in Mijn Naam; Ik heb hen niet gezonden, spreekt de HEERE.
10 Want zo zegt de HEERE: Zekerlijk, als zeventig jaren te Babel zullen vervuld zijn, zal Ik ulieden bezoeken, en Ik zal Mijn goed woord over u verwekken, u wederbrengende tot deze plaats.
11 Want Ik weet de gedachten, die Ik over u denk, spreekt de HEERE, gedachten des vredes, en niet des kwaads, dat Ik u geve het einde en de verwachting.
12 Dan zult gij Mij aanroepen, en henengaan, en tot Mij bidden; en Ik zal naar u horen.
13 En gij zult Mij zoeken en vinden, wanneer gij naar Mij zult vragen met uw ganse hart.
14 En Ik zal van ulieden gevonden worden, spreekt de HEERE, en Ik zal uw gevangenis wenden, en u vergaderen uit al de volken, en uit al de plaatsen, waarhenen Ik u gedreven heb, spreekt de HEERE; en Ik zal u wederbrengen tot de plaats, van waar Ik u gevankelijk heb doen wegvoeren.
15 Omdat gij zegt: de HEERE heeft ons profeten naar Babel verwekt;
16 Daarom zegt de HEERE alzo van den koning, die op Davids troon zit, en van al het volk, dat in deze stad woont, te weten, uw broederen, die met u niet zijn uitgegaan in de gevangenis;
17 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Ziet, Ik zal het zwaard, den honger en de pestilentie onder hen zenden; en Ik zal ze maken als de afschuwelijke vijgen, die vanwege de boosheid niet kunnen gegeten worden.
18 En Ik zal ze achterna jagen met het zwaard, met den honger en met de pestilentie; en Ik zal ze overgeven tot een beroering, allen koninkrijken der aarde, tot een vloek, en tot een schrik, en tot een aanfluiting, en tot een smaadheid, onder al de volken, waar Ik ze henengedreven zal hebben;
19 Omdat zij naar Mijn woorden niet gehoord hebben, spreekt de HEERE, als Ik Mijn knechten, de profeten, tot hen zond, vroeg op zijnde en zendende; maar gijlieden hebt niet gehoord, spreekt de HEERE.
20 Gij dan, hoort des HEEREN woord, gij allen, die gevankelijk zijt weggevoerd, die Ik van Jeruzalem naar Babel heb weggezonden!

21 Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels, van Achab, zoon van Kolaja, en van Zedekia, zoon van Maaseja, die ulieden in Mijn Naam valselijk profeteren: Ziet, Ik zal hen geven in de hand van Nebukadnezar, den koning van Babel, en hij zal ze voor uw ogen slaan.
22 En van hen zal een vloek genomen worden bij al de gevankelijk weggevoerden van Juda, die in Babel zijn, dat men zegge: De HEERE stelle u als Zedekia, en als Achab, die de koning van Babel aan het vuur braadde;
23 Omdat zij een dwaasheid deden in Israel, en overspel bedreven met de vrouwen hunner naasten, en spraken het woord valselijk in Mijn Naam, dat Ik hun niet geboden had; en Ik ben Degene, Die het weet, en een getuige daarvan, spreekt de HEERE.
24 Tot Semaja nu, den Nechlamiet, zult gij spreken, zeggende:
25 Zo spreekt de HEERE der heirscharen, de God Israels, zeggende: Omdat gij brieven in uw naam gezonden hebt tot al het volk, dat te Jeruzalem is, en tot Zefanja, den zoon van Maaseja, den priester, en tot al de priesteren, zeggende:
26 De HEERE heeft u tot priester gesteld, in plaats van den priester Jojada, dat gij opzieners zoudt zijn in des HEEREN huis over allen man, die onzinnig is, en zich voor een profeet uitgeeft, dat gij dien stelt in de gevangenis en in den stok.
27 Nu dan, waarom hebt gij Jeremia, den Anathothiet, niet gescholden, die zich bij ulieden voor een profeet uitgeeft?
28 Want daarom heeft hij tot ons naar Babel gezonden, zeggende: Het zal lang duren; bouwt huizen, en woont daarin, en plant hoven, en eet de vrucht daarvan.
29 Zefanja nu, de priester, had dezen brief gelezen voor de oren van den profeet Jeremia.
30 Daarom geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia, zeggende:
31 Zend henen tot allen, die gevankelijk weggevoerd zijn, zeggende: Zo zegt de HEERE van Semaja, den Nechlamiet: Omdat Semaja ulieden geprofeteerd heeft, daar Ik hem niet gezonden heb, en heeft gemaakt, dat gij op leugen vertrouwt;
32 Daarom zegt de HEERE alzo: Ziet, Ik zal bezoeking doen over Semaja, den Nechlamiet, en over zijn zaad; hij zal niemand hebben, die in het midden dezes volks wone, en zal het goede niet zien, dat Ik Mijn volke doen zal, spreekt de HEERE; want hij heeft een afval gesproken tegen den HEERE.

De twist tussen Jeremia en de valse profeten, eerst in gesproken woorden bestaande, wordt hier door schrijven voortgezet. Eerst hadden we toespraak tegenover toespraak, hier brief tegen brief, want sommigen van de valse profeten waren naar Babel in ballingschap weggevoerd, en Jeremia was in zijn eigen land gebleven. Hier is nu,

I. Een brief, die Jeremia schreef aan de gevangenen in Babel, tegen de profeten die zij daar hadden, vers 1-3, in welke brief,

1. Hij allereerst tracht, hen met hun gevangenschap te verzoenen, ze te aanvaarden en er zich zo goed mogelijk in te schikken, vers 4 -7.

2. Hij waarschuwt ze, heel geen geloof te schenken aan hun valse profeten die ze met hoop op een spoedige bevrijding voedden, vers 8, 9.

3. Hij verzekert hen, dat God hen in barmhartigheid in hun eigen land zal terugvoeren, ten einde van zeventig jaren, vers 10-14.

4. Hij voorspelt de ondergang dergenen, die nog voortgingen, dat ze door het ene oordeel na het andere zullen vervolgd worden, en eindelijk insgelijks in ballingschap zullen gaan, vers 15-19

5. Hij profeteert het verderf over twee hunner valse profeten, die zij in Babel hadden die ze in hun zonden in slaap wiegden en hun slechte voorbeelden waren, vers 21-23, dit is de strekking van Jeremia's brief.

II. Een brief, die Semaja, een valse profeet te Babel, de priesteren te Jeruzalem schreef en ze aan te sporen, tegen Jeremia op te treden, vers 24-29 en aankondiging van Gods wrake over hen, omdat zij zo'n brief hadden geschreven, vers 30-32. Zulke vijandschap had altijd tussen het zaad van de vrouw en dat van de slang bestaan.

Jeremia 29:1-7

Hier wordt ons meegedeeld:

I. Dat Jeremia, in de naam des Heeren, naar de ballingen in Babel schreef. Jechonia had zich gevangen gegeven met de koningen en kamerlingen, "de vorsten van Juda en Jeruzalem, die toen tot de bedrijvigste lieden behoorden, de timmerlieden en smeden, naar de koning van Babel geëist had, opdat de overblijvenden geen macht zouden behouden om de stad te versterken en zich van wapentuig te voorzien". Door deze gedeeltelijke onderwerping hoopte Nebukadnezar het volk gedwee te maken. "Satis est prostrasse leoni. Het is de leeuw voldoende zijn tegenpartij neergelegd te hebben." Maar de oorlogszuchtige veroveraar wordt door dit toegeven begerig, gelijk Benhadad tegenover Achab, 1 Koningen 20:5-6. Hiermede niet tevreden komt hij, *na die uittocht uit Jeruzalem,* terug en haalt *meer oudsten, priesters, profeten en volk weg,* vers 1. Zulke namelijk als hij geschikt achtte en zijn soldaten konden machtig worden. De toestand van deze gevangenen was diep treurig, te meer, omdat ze, in onderscheiding van hun broeders, die noch achterbleven, groter zondaars schenen dan die nog te Jeruzalem woonden. Jeremia schrijft hun daarom een brief om hen te troosten, en verzekert hen, dat zij geen reden hadden, te wanhopen aan verlossing, of hun broederen die niet in ballingschap gezonden waren, te benijden. Zie,

1. Het geschreven woord Gods is even gewis "door ingeving Gods geopenbaard als het gesproken, en op deze wijze verbreidde de profeet de kennis van Gods wil aan de kinderen in de verstrooiing."

2. Wij kunnen God dienen door onze vrienden, die ver weg zijn, godzalige brieven met gepaste troost en goede raad te schrijven. Zij, tot wie wij niet kunnen spreken, kunnen wij met schrijven bereiken, wat geschreven is blijft staan. De brief van Jeremia werd de gevangenen in Babel toegezonden door de hand van de gezanten, die koning Zedekia naar Nebukadnezar zond, waarschijnlijk om cijns te betalen en zijn onderwerping te vernieuwen of over vrede met hem te onderhandelen, in welks vredesverdrag de bannelingen konden hopen begrepen te zijn, vers 3. Jeremia verkoos zijn brief door zulke gezanten te sturen om zijn schrijven belangrijker te maken, omdat het een boodschap van God was, of misschien omdat er geen geregelde manier bestond om brieven naar Babel te krijgen, dan bijzondere gelegenheden als deze. Dan was de toestand de, gevangenen nog treuriger, zo zij slechts zelden iets konden horen van hun achtergelaten vrienden en betrekkingen, waardoor anders de smart van de scheiding voor beide partijen zeer verlicht wordt.

II. Ons wordt meegedeeld, dat hij schreef. Een afschrift van zijn brief volgt hier tot vers 24. In deze verzen

1. Verzekert hij hen dat hij schreef *in de naam des Heeren van de heirscharen, de God van Israël,* die de brief dicteerde, Jeremia was slechts secretaris of amanuensis. Het zou hun in hun ballingschap een troost zijn, te vernemen, dat God is *de God van de heirscharen,* en daarom in staat hen te helpen, en dat Hij nog is *de God Israëls,* die Zijn verbond met Zijn volk houdt, al heeft Hij een twist met hen, en al heersen hun vijanden voor het tegenwoordige over hen. Dat zou ook een vermaning voor hen zijn om op hun hoede te zijn tegen alle verleiding van de afgoderij van Babel, omdat "de God Israëls, die zij dienden, de God van de heirscharen is." Gods boodschap aan hen kan hun in hun gevangenschap een aanmoediging zijn, omdat ze blijk gaf, dat God hen nog niet had afgesneden, verlaten of onterfd, hoewel Hij een mishagen aan

hen had en hen kastijdde. Indien de Heere hen had willen doden, had Hij hun geen brief doen schrijven.

2. Door die brief wijst God er op, dat Hij het is, die hen in ballingschap heeft gezonden. *Ik heb u gevankelijk doen wegvoeren,* vers 4, 7. Al de macht des konings van Babel was daartoe onmachtig geweest, zo God het hem niet geboden had, ook kon Babel geen macht tegen Juda hebben, zo die niet van Boven gegeven ware. Indien God hen gevankelijk had doen wegvoeren, dan konden zij er zeker van zijn, dat Hij hun geen onrecht deed noch hen verderven wilde. Zie, het zal ons helpen, ons met onze rampen te verzoenen en geduldig te maken, als wij bedenken, dat het God is, die ze ons toezendt. "Ik heb mijn mond niet geopend, want &ij hebt het gedaan."

3. Hij gebiedt hun, aan niets anders te denken dan te Babel zich te vestigen en er zich zo goed mogelijk thuis te gevoelen, vers 5,6. *Bouwt huizen en woont daarin,* enz. Daardoor wordt hun te kennen gegeven,

a. Dat zij geen hoop moesten koesteren op een spoedige terugkeer uit hun ballingschap, want dat zou hen onrustig en een kalm leven onmogelijk maken. Zij zouden zich dan aan geen bezigheid met alle macht overgeven, geen gemak hebben, maar zich immer vermoeien en hun onderdrukkers prikkelen door verwachtingen van bevrijding. Hun teleurstelling zou hen eindelijk wanhopig en hun toestand veel ellendiger maken dan die anders nog zijn kon. Laat ze derhalve er op rekenen, nog jaren lang in Babel te blijven en zich in de omstandigheden zo goed zij kunnen schikken. Laat hen bouwen, en planten, en trouwen, en hun kinderen uithuwelijken, als waren zij in hun eigen land. Laat hen genoegen scheppen in de welvaart en de vermenigvuldiging hunner gezinnen, want al kunnen zij zelf niet beter verwachten dan in ballingschap te sterven, wellicht zullen hun kinderen betere dagen beleven. Indien zij God vreesden, wat zou hen verhinderen, in Babel rustig en vreedzaam te leven? "Zij kunnen soms alleen wenen als zij gedenken aan Zion". Maar laat dat wenen hen niet verhinderen te zaaien, "laat ze niet treuren als die geen hope hebben," want hoop en blijdschap hebben ze beide. Zie, in alle levensomstandigheden is het wijs en onze plicht, zo wij ons daarin schikken en de troost niet wegwerpen, die wij genieten kunnen, om hetgeen wij moeten ontberen. Wij hebben een ingeschapen voorliefde voor ons vaderland, ze beheerst ons op onweerstaanbare wijze, maar het is met een "nescio qua dulcedine, wij kunnen van die zoete aantrekking geen rekenschap geven." Daarom, wanneer de Voorzienigheid ons naar een ander land overbrengt, moeten wij besluiten daar rustig te wonen, ons aan de omstandigheden te gewennen, al zijn die niet in ieder opzicht naar onze smaak. "Zo de aarde des Heeren is, dan verlaat een kind Gods nooit zijns Vaders bezitting, waarheen het ook gaat. Patria est ubicunque bene est, ons vaderland is overal waar het goed is." Al zijn vele dingen niet wat zij plachten, wij moeten, in plaats van daarover ontevreden te zijn, in de hoop leven, dat ze beter zullen worden dan ze nu zijn. "Non si male nunc, et olim sic erit, al lijden wij nu, wij zullen niet immer lijden."

b. Dat ze zich niet ongerust mochten maken met vrees voor onduldbare verdrukking in hun gevangenschap. Zij konden gemakkelijk onderstellen (gelijk mensen, die in moeilijkheden verkeren, altijd het ergste vrezen), dat het vergeefs zou zijn, huizen te bouwen, want hun heren en meesters zouden hen daarin niet laten wonen, noch de vrucht van de wijngaarden eten, die zij zouden geplant hebben. "Vreest niet", zegt God, "indien gij vreedzaam in hun midden verkeert, zullen zij u welwillend behandelen." Zachtmoedige en bedaarde lieden, die hun eigen werk doen en zich daarbij bepalen, ontmoeten vaak betere behandeling, zelfs onder vreemdelingen en vijanden, dan ze verwachten, en "God gaf hun barmhartigheid voor het

aangezicht van allen, die hen gevangen hadden," Psalm 106:46. Te bejammeren zou het zijn, huizen te bouwen en daarin niet te mogen wonen. Ja,

4. Hij vermaant ze zelfs, het goede te zoeken voor het land, waarin ze als ballingen verkeerden, vers 7, daarvoor te bidden en deszelfs belangen te behartigen. Daardoor werd hun verboden, iets te ondernemen tegen het welvaren van Babel, zolang zij onderdanen van Babels koning waren. Ofschoon deze een heiden, een afgodendienaar, een onderdrukker, een vijand Gods en van Zijn kerk was, toch moesten zij hem zolang hij hun bescherming verleende, gehoorzaamheid bewijzen, gerust en vreedzaam onder Zijn oppermacht verkeren, "in alle godzaligheid en eerbaarheid," geen plannen smeden om zijn juk af te werpen, maar het geduldig aan God overlaten, wanneer Hij op zijn tijd verlossing zenden zou. Ja, zij moesten God bidden om de vrede voor de plaatsen, waar zij woonden, opdat de vriendelijkheid van de Babyloniërs bestendigd werde, en de kwade naam weggenomen, als waren ze "de koningen en landschappen schade aanbrengende en afval stichtende," Ezra 4:15. Beide, de voorzichtigheid van de slang en de oprechtheid van de duiven werden vereist om de heerschappij, waaronder zij leefden, getrouw te zijn, *Want in haar vrede zult gij vrede hebben*, vers 7. Mocht het land hunner ballingschap in oorlog gewikkeld worden, de zouden ze in de ellende van die krijg in de eerste plaats begrepen zijn. Zo hebben de eerste Christenen, naar het voorschrift van hun heiligen godsdienst, gebeden voor de gestelde machten, al waren dat ook vervolgende machten. En, zo zij bidden moesten en het goede zoeken voor de landen, waarhenen zij gebannen waren, des te meer reden hebben wij hetzelfde voor ons vaderland te doen, nu wij onder een goed bestuur staan, in welks vrede wij vrede hebben. Ieder passagier heeft belang bij de veiligheid van het vaartuig.

Jeremia 29:8-14

Om het volk in zijn gevangenschap gerust te stellen,

I. Leert God hen, af te laten van te bouwen op de valse gronden, die de gewaande profeten geleerd hadden, vers 8, 9. Die hadden hun wijsgemaakt, dat hun gevangenschap kort zou duren en daarom moesten zij in Babel geen wortel schieten, maar voortdurend gereed staan om weer te keren. Want hierin "bedriegen zij u, zegt God, zij profeteren u leugen, ofschoon zij profeteren in Mijn naam. Laat ze u niet bedriegen, laat u niet door hen misleiden". Zolang wij het woord van de waarheid hebben om de geesten te beproeven, is het onze schuld als wij bedrogen worden, want dat kan ons de waarheid bekend maken. "Hoort niet naar uw dromers, die gij doet dromen." Hij bedoelt of de dromen of inbeeldingen, waarmee het volk zich vermaakt en het hoofd vervult, door aan niets te denken of van niets te spreken dan een nabijzijnde verlossing, zodat zij in wakende toestand hun droom geloofden en dat voor een goed teken hielden, waarmee hun ijdele verwachting nog versterkt werd, of de dromen, die de profeten droomden, en waarop die hun profetieën grondden. God zegt het volk: "‘ t Zijn uw dromers, die gij doet dromen, omdat zij u behagen, gij doet ze dromen, omdat gij ze begeert en wenst. Gij doet ze dromen, dit is, gij luistert er naar en spoort de profeten aan om u daarmee te misleiden, ge wilt, dat zij u slechts zachte dingen zullen zeggen, Jesaja 30:10 ". Het waren dromen van hun eigen vinding. Valse profeten zouden het volk in zijn zonden niet gevleid hebben, zo het dat zelf niet begeerde, zij spraken zacht tot hun profeten, opdat die wederkerig zachte dingen meedeelden.

II. Geeft God hun een goede grond, om daarop hun hoop te bouwen. Wij zouden niemand overhalen het op zand gebouwde huis af te breken, als er geen rots was om daarop te bouwen. God belooft hun hier, dat Hij hen wel niet dadelijk, maar toch na verloop van tijd zal wederhalen, "nadat de zeventig jaren zullen vervuld zijn." Hieruit blijkt, dat die zeventig jaren van de ballingschap niet van de laatste, maar van de eerste wegvoering moeten gerekend worden. Zie, ofschoon de bevrijding van de kerk niet in onze tijd moge komen, ze zal op Gods tijd komen, en wij weten zeker, dat Gods tijd de beste is. De belofte houdt in, dat God hen in barmhartigheid zal bezoeken, al heeft Hij hun lang als een vreemde geschreven, Hij zal onder hen komen en hun verschijnen en hen vereren, gelijk grote mannen hun minderen doen als zij hen bezoeken. "Hij zal hun gevangenis wenden en alle ellende van de ballingschap wegnemen". Al zijn zij verstrooid, de een hier, de ander in een ander vreemd land, Hij zal ze "weerbrengen uit alle plaatsen, waarheen Hij ze gedreven heeft, " Hij zal een banier oprichten, waaromheen allen zich kunnen verzamelen, en ze weer een volk maken. En hoe ver zij ook verwijderd mogen zijn, zij zullen weer in hun eigen land heengevoerd worden, *tot de plaats, vanwaar Hij ze gevankelijk heeft doen heenvoeren,* vers 14. Nu,

1. Zal dit de vervulling van Gods belofte jegens hen zijn, vers 10, *Ik zal Mijn goed woord over u verwekken.* Laat niet het uitblijven van de voorzeggingen, die valselijk aan God werden toegeschreven, de kracht van die voorzeggingen verminderen, die inderdaad van Hem zijn. Wat inderdaad Gods Woord is, is een goed woord, en daarom zal het vervuld worden, en "geen jota of tittel zal op de aarde vallen. Heeft hij gesproken, en zou Hij het niet doen?" Dit zal hun uittocht uit de ballingschap straks heerlijk maken, dat het de vervulling zal wezen van Gods goede woord jegens hen, het gevolg van een genaderijke belofte.

2. Het zal de voortzetting zijn van Gods plannen met hen, vers 11 :*Ik weet de gedachten die Ik over u denk.* Gode zijn alle Zijn werken bekend en al van Zijn gedachten eveneens Handelingen

15:18, Zijn gedachten en Zijn werken stemmen nauwkeurig overeen, Hij doet alles "naar de raad van Zijn welbehagen". Wij kennen dikwijls onze eigen gedachten niet, noch weten wat wij eigenlijk bedoelen maar God is Zichzelf volkomen bewust. Wij zijn soms maar al te zeer geneigd, te menen, dat Gods doen tegen ons gekeerd is, maar Hij weet, dat het tegendeel waar is, Hij denkt "goed en geen kwaad, " zelfs wat kwaad schijnt, is ten goede bedoeld. Zijn gedachten strekken alle tot het vastgestelde doel, dat Hij te van Zijner tijd zal bereiken. Het einde, dat zij verwachten, zal komen, misschien niet op de door hen verwachte tijd. Laat hen geduld hebben totdat de vrucht rijp is, en dan zullen zij ze hebben. Hij zal hun geven "het einde en de verwachting."

a. "Hij zal hun het einde te zien geven (de troostvolle oplossing) van hun smart, al duurt die lang, ze duurt niet immer. De tijd om Zion genadig te zijn, de bestemde tijd zal komen". Als de nood op het hoogst is, is de redding nabij, Hij zal hun de heerlijke vervulling van Zijn heilsbeloften doen zien, want Gods werk is volmaakt. Hij die in de beginne "de hemel en de aarde volbracht en al hun heir, zal ook aan Zijn volk de zegen vermenigvuldigen". Wat Hij in de weg van barmhartigheid begint, voltooit Hij ook. God doet geen ding half.

b. Hij zal hun de verwachting geven, waarnaar zij lang begeerd en gewacht, waarop zij zo lang gehoopt hebben. Hij zal hun geven, niet de verwachting hunner vreze, maar de verwachting huns geloofs, de verwachting, die Hij had toegezegd, en die op hun best zal uitlopen.

3. Dit zal het antwoord zijn op hun gebeden en smekingen voor God, vers 12-14.

a. God zal ze tot bidden opwekken: *Dan zult gij Mij aanroepen en henengaan en tot Mij bidden.* Zie, wanneer God Zijn volk de verwachte zegen gaat geven, dan giet Hij een geest des gebeds uit, en dat is een goed teken van Zijn komen en barmhartigheid. "Wanneer gij dan het verwachte einde ziet naderen, dan zult gij Mij aanroepen." Zie, beloften worden niet gegeven om het gebed overbodig te maken, maar aan te moedigen, en als de verlossing komt, moeten wij voortgaan met bidden om algehele vervulling. Toen Daniel verstond dat de 70 jaren ten einde liepen, "zette hij zijn aangezicht met te meer ijver om de Heere te zoeken, Daniel 9:2, 3.

b. Dan zal God als ‘t ware nog sneller Zijn beloften vervullen, "Ik zal naar u komen en Ik zal door u gevonden worden". God heeft gezegd, en wij mogen er op bouwen: *Zoek, en gij zult vinden*. Wij hebben een vaste regel, neergelegd in vers 13 :*Gij zult Mij zoeken en vinden, wanneer gij naar Mij zult vragen met uw gehele hart.* Als wij God zoeken, moeten wij ijverig zoeken, zoeken naar aanwijzingen hoe te handelen en bemoedigingen voor ons geloof en onze hoop. Wij moeten voortgaan met zoeken en moeite doen om te zoeken, en dit met ons hart, (dat is in oprechtheid) met ons gehele hart (dat is met kracht en vuur, al onze energie in ons gebed leggende), die dus God zoeken, zullen Hem vinden en in Hem vinden een Beloner dergenen, die Hem zoeken, Hebreeen 11:6. Hij heeft nooit tot de zulke gezegd: Zoekt Mij nu tevergeefs.

Jeremia 29:15-23

Nadat Jeremia grote bemoediging had gegeven aan hen onder de gevangenen, die hij kende als ernstig en welgezind, hen verzekerende, dat God jegens hen vriendelijke en gunstige bedoelingen had, wendt zich nu tot diegenen, die de raad en de troost van Jeremia versmaadden en vertrouwden op hetgeen, waarmee de valse profeten hen gevleid hadden. Als deze brief van Jeremia kwam, zouden zij aanstonds zeggen: "Waarom zou hij zoveel drukte maken, om ons raad te geven? *De Heere heeft ons profeten naar Babel verwekt,* vers 15. Wij zijn met deze profeten tevreden en verlaten ons op hen, wij hebben geen behoefte aan profeten in Jeruzalem." Welk een onbeschaamde goddeloosheid tonen deze lieden! Zoals de profeten, wanneer ze leugenen profeteerden, zeiden dat ze die van God hadden, zo zei het volk, als het die profeten aanhing om door hen gevleid te worden, eveneens, dat de Heere hun die profeten had verwekt. Wij kunnen integendeel zeker zijn, dat zij, die het volk in zijn zonden stijven, en hen met ongegronde hoop op Gods barmhartigheid misleiden, geen profeten zijn, door God gezonden. Deze eigenmachtige profeten verkondigden, dat niemand meer gevankelijk zou weggevoerd worden, en dat de reeds weggevoerden welhaast zouden terugkeren. In antwoord hierop,

1. Voorspelt de profeet thans de algehele ondergang dergenen, die te Jeruzalem waren gebleven, ondanks hetgeen die valse profeten anders verkondigden. "Wat de koning aangaat en het volk, dat in de stad woont, die, naar gij meent gereed staan om u bij uw terugkomst te verwelkomen, gij zult bedrogen uitkomen". Het een oordeel na het andere zal over hen komen, *zwaard, honger en pestilentie* die menigten zullen afsnijden, en de arme en ellendige overblijvenden, zullen alle koninkrijken van de aarde overgegeven worden, vers 16, 18. God zal ze maken tot, of liever: behandelen als *slechte vijgen.* Zo hebben zij zichzelf gemaakt door hun goddeloosheid, en als zodanig zal God ze behandelen, daar het zout smakeloos *geworden is,* en nergens toe deugend, buitengeworpen wordt gelijk verrotte vijgen. Dit ziet op het visioen en de profetie van Hoofdstuk 24. En de reden van deze bezoeking over hen is dezelfde, als die reeds vaak genoemd is, en die God rechtvaardigen zal in het eeuwig verderf van onboetvaardige zondaars, vers 19. *Omdat zij naar Mijn woorden niet gehoord hebben. Ik heb geroepen, maar zij hebben geweigerd.*

2. Hij voorspelt het oordeel Gods over de valse profeten in Babel, die Gods volk aldaar bedrogen. Hij richt zich tot alle kinderen van de gevangenschap, die zich over hen beroemden als profeten, door God verwekt, vers 20 :Staat stil en hoort de vloek over de profeten, waarop gij zo gesteld zijt, Achab en Zedekia, vers 21.

Merk op:

a. De misdaden, waarvan zij beschuldigd worden, goddeloosheid en zedeloosheid: *Zij profeteren u valselijk in mijn naam,* vers 21. En wederom, vers 23 :*Zij hebben het woord valselijk in mijn naam gesproken* Liegen was slecht, het volk Gods beliegen om het met een valse hoop in slaap te sussen, erger, maar hun leugens als Gods Woord aan de man te brengen het ergst van alles. Geen wonder, dat zij zulks durfden doen, die zich lieten meeslepen door die lage lusten, waaraan God ze, in Zijn rechtvaardig oordeel, had overgegeven. "Zij hadden een dwaasheid in Israël gedaan en overspel bedreven met de vrouwen van hun naasten." Overspel is dwaasheid, zoveel erger, wanneer ze in Israël begaan wordt, nog erger, wanneer diegenen er zich aan schuldig maken, die profeten heten, en door zulke goddeloosheid hun eigen beweringen logenstraffen. Nooit zendt God zulke losbandige ellendelingen om Zijn

boodschappers te zijn. "Hij is de Heere God van Zijn heilige profeten, en niet van zulke zedeloze lieden". Het blijkt nu duidelijk, waarom zij anderen in hun zonden vleiden, namelijk omdat hen te bestraffen hun eigen veroordeling zou zijn. Hun ontuchtig gedrag wisten ze behendig voor het oog van de wereld te verbergen, op hun goeden naam te bewaren, maar "Ik ben degene, die het weet, en een getuige daarvan spreekt de Heere." De geheimste zonden zijn Gode bekend, Hij ziet de ontucht, ook al wordt zij met de dichtste mantel van huichelarij bedekt. De dag komt, dat God aan het licht zal brengen al de verborgen werken van de duisternis, en ieder mens met al zijn doen en denken openbaar worden.

b. De oordelen waarmee zij bedreigd worden: *Nebukadnezar de koning van Babel, zal ze voor uw ogen slaan*, ja, hij zal ze een ellendige dood doen sterven, namelijk *aan het vuur braden*, vers 22. Wij kunnen veronderstellen, dat Nebukadnezar ze niet om hun goddeloosheid en ontuchtigheid zo streng strafte, maar om opstand en de pogingen van enige woelgeesten om zich tegen de koning te verzetten. Zoveel van hun goddeloosheid zal dan openbaar worden, en op zo’n ellendige wijze zullen zij hun leven verliezen, dat hun naam ten vloek zal zijn onder de ballingen in Babel, vers 22. Wanneer men iemand, die men haatte, het grootst mogelijke kwaad wilde toewensen, dan kon men geen groter vloek in minder woorden uiten dan: "De Heere stelle u als Zedekia en als Achab." Zo werden zij beschaamd over de profeten, waarop zij zo trots waren geweest, en ten laatste overtuigd van de dwaasheid, naar hen geluisterd te hebben. Gods getrouwe profeten werden soms beschuldigd, het land te beroeren, en daarom gepijnigd en gedood, maar hun naam was een zegen, wanneer zij heengegaan waren en hun gedachtenis een verkwikking. Niet alzo de valse profeten. Gelijk misdadigers schande en verachting oogsten, zo ontvangen martelaren eer en eerlijkheid.

Jeremia 29:24-32

Wij hebben de inhoud van Jeremia's brief aan de gevangenen in Babel doorgelezen, en deze hadden God en de profeet daarvoor te danken, de goede ontvangst te berichten en de brief zelf als een schat te bewaren. Maar het kan ons niet verwonderen, dat de valse profeten, die in hun midden woonden, er woedend om waren, want ze werden daarin aan de kaak gesteld. Nu wordt ons hier omtrent een van hen bericht:

I. Hoe hij zijn boosheid tegen Jeremia aan de dag legde. Deze man heet Semaja de Nehelamiet of de Dromer (naar de Engelse kanttekening), omdat hij beweerde al zijn profetieën in de droom van God te hebben ontvangen. Hij had een afschrift gekregen van Jeremia's brief aan de gevangenen of die horen lezen, of er iets uit vernomen, en dat prikkelde hem vreselijk. Hij zal de pen ter hand nemen, ja dat zal hij. Maar hoe? Hij schrijft niet aan Jeremia om zijn eigen zending te rechtvaardigen of degelijke argumenten bij te brengen voor zijn profetieën aangaande de spoedige terugkeer van de ballingen, maar hij schrijft aan de priesters, de trouwe beschermers van de valse profeten en spoort hen aan Jeremia te vervolgen. Hij schrijft in zijn eigen naam en beweert geenszins, door het volk daartoe gemachtigd te zijn, maar als ware hij tot dictator van het gehele menselijk geslacht verkoren, zendt hij een rondschrijven (naar het schijnt te zijn) aan de priesters en het overige volk te Jeruzalem, waarschijnlijk door de hand van dezelfde zendboden, die Jeremia's brief naar Babel gebracht hadden. Het schrijven is voornamelijk gericht tot Zefanja, die of de eigen zoon van Maäséja was of van de 24ste priesterorde, aan welker hoofd Maäséja stond. Hij was de hogepriester niet, maar een soort onder-hogepriester of anders met een belangrijke opzienerspost in de tempel bekleed, gelijk Pashur, Hoofdstuk 24.

1. Misschien was hij de voorzitter van die afdeling priesters, meer bepaald belast met het toezicht op degenen, die zich als profeten aanmeldden, zo als er toen zo velen waren, en over hen te oordelen. Nu,

2. Hij herinnert zich en de andere priesters aan de plicht van hun ambt, vers 26 :*De Heere heeft u tot een priester gesteld, in plaats van de priester Jojada*. Sommigen menen, dat dit doelt op de welbekenden Jojada, de grote hervormer in de dagen van Joas, en (zegt Gataker) hij wil doen geloven, dat deze Zefanja in ijver en geestkracht met hem gelijk staat, en, gelijk hij, verwekt ter ere Gods en tot heil van zijn kerk. Daarom werd van hem verwacht, dat hij tegen Jeremia zou optreden. Dus, (zegt hij) er is geen daad zo goddeloos of kwetsend of die ellendige, valse profeten zullen ze niet alleen beproeven te volbrengen, maar ook verbloemen met een bijzonderen schijn van vroomheid en ijver voor Gods eer, Jesaja 66:5, Johannes 16:2. Of eerder: hij was een andere Jojada, zijn onmiddellijke voorganger in het priesterambt, die misschien onder de priesters naar Babel gevoerd was, vers 1. Zefanja is, eer hij zulks verwachtte, tot deze rang van vertrouwen en macht bevorderd, en Semaja wilde hem doen geloven, dat de Voorzienigheid hem had verkoren om Gods profeten te vervolgen, dat hij juist daarom om die tijd aan de regering was gekomen, en dat hij onrechtvaardig en ondankbaar zou zijn, zo hij niet op deze wijze zijn macht gebruikte, of juister: misbruikte. De harten dergenen zijn verschrikkelijk verhard, die het bedrijven van kwaad daarmee goedpraten, dat zij de macht daartoe bezitter. De taak van deze priesters was, "opzieners te zijn over allen man die onzinnig is en zich voor een profeet uitgeeft." Gods getrouwe profeten worden hier voorgesteld als eigengemaakte profeten, die zich dat ambt aangematigd hadden, maar eigenlijk niet tot de priesterklasse behoorden, als onzinnigen, door de duivel bezetenen en niet door de geest bezield, of als dwaalgeesten, die niet wel bij het hoofd waren. Zo werden de eigenschappen van

de valse profeten aan de ware profeten toegeschreven, indien zulks terecht geschiedde, zouden zij ook inderdaad verdiend hebben, als krankzinnigen en onbevoegden gestraft te worden, daarom besluit hij, dat Jeremia die behandeling verdient. Hij zegt hun niet, dat zij onderzoeken zullen, of Jeremia zijn goddelijke roeping kon bewijzen, en aantonen, dat hij niet onzinnig was. Neen, dat wordt bij voorbaat aangenomen, en nu hem eenmaal dat euvel aangewreven is, moet hij uit de weg geruimd worden.

3. Hij meldt hun de brief, die Jeremia aan de ballingen geschreven had, vers 28. *Hij heeft tot ons naar Babel gezonden,* met het gezag eens profeten, zeggende: *Het zal lang duren,* namelijk deze ballingschap, en daarom, schikt er u zo goed mogelijk in. Welk kwaad stak er in deze raad, dat die hem als een misdaad moest toegerekend worden? De valse profeten hadden tevoren geprofeteerd, dat de ballingschap nimmer zou komen, Hoofdstuk 14:13. Jeremia had gezegd, dat ze wel zou komen, en de ervaring had hem in dit opzicht reeds in het gelijk gesteld. Ze hadden hem dus ook moeten geloven, nu hij zei, dat ze lang zou duren, daarvoor was meer reden dan hun te vertrouwen die een korte gevangenschap voorspelden maar reeds leugenaars bevonden waren.

4. Hij eiste een vonnis over Jeremia, en nam voor bewezen aan, *dat Jeremia onzinnig was en zich zelf tot profeet gemaakt had.* Hij verwacht, dat zij zullen bevelen, *Jeremia in de gevangenis en in de stok te stellen,* vers 26,. dat ze hem dus zullen straffen, en door zijn ongenade het volk tegen hem innemen, zijn goede naam bezwalken en verhinderen, dat men zijn profetieën te Jeruzalem gelove. Zij hoopten, dat, indien ze op dat punt konden winnen, ook de ballingen in Babel aan zijn invloed onttrokken werden. Ja, hij onderstaat, Zefanja te berispen, omdat hij zulks verzuimd had, vers 27. *Waarom hebt gij Jeremia, de Anathothiet, niet gescholden?* Zie, hoe onbeschaamd en heerszuchtig deze valse profeten waren geworden, dat zij, hoewel in gevangenschap, de vrije en zelfs met macht beklede priesters bevelen durfden geven! Zij, die beweren meer kennis te bezitten dan hun naasten, zijn gewoonlijk zo aanmatigend. Wij vinden hier een merkwaardig voorbeeld van hardheid des harten bij zondaars, en dat is genoeg om ons allen te doen vrezen, dat "onze harten te eniger tijd verhard worden." Want hier ontmoeten wij:

a. Dat deze zondaars zelfs door het klaarblijkelijkste bewijs niet overtuigd werden. God had het woord uit de mond van Jeremia bevestigd, "het had hen getroffen," Zacheria 1:6, en toch, omdat hij niet de aangename dingen profeteert, die zij wensen, komen zij er toe, hem te beschouwen als niet werkelijk tot het profetenambt geroepen. Niemand is zo blind als hij, die niet zien wil.

b. Dat zij zelfs niet door de strengste kastijding tot terugkeer en bekering waren te brengen. Zij hadden nu een ellendige gevangenschap te verduren, omdat zij "met de boodschappers des Heeren gespot en Zijn profeten verguisd hadden". "Dat was de zonde, waarom God nu met hen twistte, en toch, toen men hen benauwde, maakten zij des overtredens tegen de Heere nog meer," 2 Kronieken 28:22. Juist deze zonde maakte hen zo vreselijk schuldig in hun gevangenschap, hetgeen bewijst, dat beproevingen alleen de mens niet van zijn zonde bevrijden, tenzij de genade Gods medewerkt, maar zijn verdorvenheid, in plaats van die uit te roeien, nog verergert, zo waar is het wat Salomo zegt, Spreuken 27:22 :"Al stiet gij de dwaas in een mortier met een stamper, in het midden van het gestoten graan, zijn dwaasheid zou van hem niet afwijken.

II. Hoe dit Jeremia ter kennis kwam, vers 29 : *Zefanja had deze brief gelezen voor de oren van de profeet Jeremia.* Hij bedoelde niet te handelen gelijk Semaja het begeerde, maar had, naar het schijnt, eerbied voor de profeet (wij vinden hem bezig met boodschappen aan hem als "een profeet," Hoofdstuk 21:1, 37. en beschermde hem daarom. Hij, die nog waardigheid en macht bezat, had meer ontzeg voor God en Zijn oordelen dan die nu een balling was. Ja, hij maakte Jeremia bekend met de inhoud van de brief, opdat deze mocht zien welke vijanden hij zelfs onder de ballingen had. Zie, het is vriendelijkheid voor onze vrienden, zo wij hun mededelen wie hun vijanden zijn.

III. Het was het vonnis over Semaja voor het schrijven van deze brief. God zond hem een antwoord, want Hem had Jeremia Zijn zaak opgedragen. Dat antwoord moest niet hem, maar *deze gevankelijk weggevoerden* gezonden worden, die in Semaja de profeet zagen, door God verwekt, vers 31, 32, en hem daarom steunden en aanmoedigden. Hij liet hun weten,

1. Dat Semaja hen om de tuin had geleid. Hij had in Gods naam vrede beloofd, maar God had hem niet gezonden, hij had een boodschap verzonnen en het grootzegel des hemels nagemaakt. Hij had het volk op "leugens doen vertrouwen," door het valse troost te prediken, en zo van de ware troost te beroven. Ja, hij had het niet alleen bedrogen, maar zelfs tot verraders gemaakt, *hij had een afval gesproken tegen de Heere*, zoals Hananja gedaan had, Hoofdstuk 28:16. En zo wrake degenen zou treffen, die opgestaan waren, veel meer zou wrake genomen worden op hen, die de opstand door woord en daad gepredikt hadden.

2. Dat hij ten laatste "ook een dwaas zal zijn gelijk de uitdrukking luidt," Hoofdstuk 17:11, zijn naam en geslacht zal uitgedelgd en in vergetelheid begraven worden. Hij zal geen zaad nalaten om zijn naam te dragen, en zijn geslacht zal met hem uitsterven. "Hij zal niemand hebben, die in het midden dezes volks wone, en evenmin zal hij of iemand van zijn geslacht het goede zien, dat de Heere aan Zijn volk doen zal." Zie, zij zijn onwaardig, in Gods gunst over Zijn kerk te delen, die onwillig zijn om haar in Gods weg te dienen. Semaja was vertoornd over Jeremia’s raad aan de ballingen, om hun huis in Babylon te bouwen, opdat zij mochten toenemen en niet verminderen. Daarom zal hij, naar recht, kinderloos sterven. Zij, die de zegeningen van Gods Woord niet achten verdienen ze ook te verliezen. Zie Amos 7:16, 17.

HOOFDSTUK 30

1 Het woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEERE, zeggende:
2 Zo spreekt de HEERE, de God Israels, zeggende: Schrijf u al de woorden, die Ik tot u gesproken heb, in een boek.
3 Want zie, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik de gevangenis van Mijn volk, Israel en Juda, wenden zal, zegt de HEERE; en Ik zal hen wederbrengen in het land, dat Ik hun vaderen gegeven heb, en zij zullen het erfelijk bezitten.
4 En dit zijn de woorden, die de HEERE gesproken heeft van Israel en van Juda.
5 Want zo zegt de HEERE: Wij horen een stem der verschrikking; er is vrees en geen vrede.
6 Vraagt toch en ziet, of een manspersoon baart? Waarom zie Ik dan eens iegelijken mans handen op zijn lenden, als van een barende vrouw, en alle aangezichten veranderd in bleekheid?
7 O wee! want die dag is zo groot, dat zijns gelijke niet geweest is; en het is een tijd van benauwdheid voor Jakob; nog zal hij daaruit verlost worden.
8 Want het zal te dien dage geschieden, spreekt de HEERE der heirscharen, dat Ik zijn juk van uw hals verbreken, en uw banden verscheuren zal; en vreemden zullen zich niet meer van hem doen dienen.
9 Maar zij zullen dienen den HEERE, hun God, en hun koning David, dien Ik hun verwekken zal.
10 Gij dan, vrees niet, o Mijn knecht Jakob! spreekt de HEERE, ontzet u niet, Israel! want zie, Ik zal u uit verre landen verlossen, en uw zaad uit het land hunner gevangenis; en Jakob zal wederkomen, en stil en gerust zijn, en er zal niemand zijn, die hem verschrikke.
11 Want Ik ben met u, spreekt de HEERE, om u te verlossen; want Ik zal een voleinding maken met al de heidenen, waarhenen Ik u verstrooid heb; maar met u zal Ik geen voleinding maken; maar Ik zal u kastijden met mate, en u niet gans onschuldig houden.
12 Want zo zegt de HEERE: Uw breuk is dodelijk, uw plage is smartelijk.
13 Er is niemand, die uw zaak oordeelt, aangaande het gezwel; gij hebt geen heelpleisters.
14 Al uw liefhebbers hebben u vergeten, zij vragen niet naar u; want Ik heb u geslagen met eens vijands plage, met de kastijding eens wreden; om de grootheid uwer ongerechtigheid, omdat uw zonden machtig veel zijn.
15 Wat krijt gij over uw breuk, dat uw smart dodelijk is? Om de grootheid uwer ongerechtigheid, omdat uw zonden machtig veel zijn, heb Ik u deze dingen gedaan.
16 Daarom, allen, die u opeten, zullen opgegeten worden, en al uw wederpartijders, zij allen zullen gaan in gevangenis; en die u beroven, zullen ter beroving zijn, en allen, die u plunderen, zal Ik ter plundering overgeven.
17 Want Ik zal u de gezondheid doen rijzen, en u van uw plagen genezen, spreekt de HEERE; omdat zij u noemen: De verdrevene. Het is Sion, zeggen zij; niemand vraagt naar haar.
18 Zo zegt de HEERE: Ziet, Ik zal de gevangenis der tenten Jakobs wenden, en Mij over hun woningen ontfermen; en de stad zal herbouwd worden op haar hoop, en het paleis zal liggen naar zijn wijze.
19 En van hen zal dankzegging uitgaan, en een stem der spelenden; en Ik zal hen vermeerderen, en zij zullen niet verminderd worden, en Ik zal hen verheerlijken, en zij zullen niet gering worden.
20 En zijn zonen zullen zijn als eertijds, en zijn gemeente zal voor Mijn aangezicht bevestigd worden; en Ik zal bezoeking doen over al zijn onderdrukkers.
21 En zijn Heerlijke zal uit hem zijn, en zijn Heerser uit het midden van hem voortkomen; en Ik zal hem doen naderen, en hij zal tot Mij genaken; want wie is hij, die met zijn hart borg worde, om tot Mij te genaken? spreekt de HEERE.
22 En gij zult Mij tot een volk zijn, en Ik zal u tot een God zijn.

23 Ziet, een onweder des HEEREN, een grimmigheid is uitgegaan, een aanhoudend onweder; het zal blijven op het hoofd der goddelozen.
24 De hittigheid van des HEEREN toorn zal zich niet afwenden, totdat Hij gedaan, en totdat Hij daargesteld zal hebben de gedachten Zijns harten; in het laatste der dagen zult gij daarop letten.

De prediking, die wij in dit en het volgend hoofdstuk hebben, is van geheel verschillende aard dan die van alle vorige hoofdstukken. Op bevel van God verandert de profeet inderdaad zijn geluid. Wat hij tot nu toe gezegd had was merendeels in de vorm van berisping en bedreiging, maar deze twee hoofdstukken worden geheel ingenomen door kostelijke beloften van terugkeer uit de gevangenschap, en door een afbeelding van de heerlijke dingen, bewaard voor de kerk in de dagen van de Messias. De profeet wordt gezegd, het niet alleen te prediken, maar op te schrijven, omdat het bedoeld is tot troost voor de komende geslachten, vers 1-3. Hier wordt beloofd

I. Dat na deze een blijde herstelling hun deel zou zijn.

1. Hoewel zij in grote smart en vrees waren vers 4 -7.

2. Hoewel hun onderdrukkers zeer sterk waren, vers 8-10.

3. Hoewel een voleinding gemaakt was met alle de heidenen, en die niet hersteld werden vers 11.

4. Hoewel alle middelen voor hun verlossing schenen te ontbreken en afgesneden te zijn, vers 12-14.

5. Hoewel God zelf hen in gevangenschap gezonden had, en terecht om hun zonden, vers 15, 16.

6. Hoewel allen om hen heen hun geval als hopeloos beschouwden, vers 17.

II. Dat na hun blijde herstelling zij gelukkig gevestigd zouden worden, dat hun stad herbouwd zou worden, vers 18, hun getal zou toenemen, vers 19-20, hun regering bevestigd, vers 21 Gods verbond met hen vernieuwd, vers 22, en hun vijanden afgesneden zouden worden vers 23, 24.

Jeremia 30:1-9

Hier,

I. Wordt Jeremia bevolen te schrijven, wat God hem geboden had, wat misschien van toepassing is op al de voorafgaande profetieën. Hij moet ze schrijven en bekend maken, in de hoop, dat zij, die hun voordeel niet gedaan hadden met wat hij zei, na het eenmaal gehoord te hebben, er meer acht op mochten slaan, als ze, het lezende, de tijd hadden voor een meer nauwkeurige kennisneming. Of, veeleer slaat het op de beloften van hun uitbreiding, die dikwijls gemengd waren onder andere onderwerpen. Hij moet ze verzamelen en bijeenvoegen en God zal er nog vele woorden aan toevoegen. Hij moet ze schrijven voor de komende geslachten, die de vervulling er van zouden zien en daardoor hun geloof in de profetie bevestigd. Hij moet ze niet schrijven in een brief, zoals die in het vorige hoofdstuk aan de gevangenen maar in een boek, om zorgvuldig in de archieven bewaard te worden, of onder de rollen en documenten van de staat. Daniel verstond uit deze boeken, wanneer de gevangenschap ten einde liep, Daniel 9:2. Hij moet ze in een boek schrijven, niet op losse bladen: *Want de dagen komen,* en zijn toch nog ver weg, *dat Ik de gevangenis van Mijn volk, Israël en Juda, wenden zal,* grote getalen van de tien stammen met die van de twee, vers 3. En deze profetie moet geschreven worden, opdat zij dan ook gelezen worde, opdat moge blijken, hoe nauwkeurig de vervulling beantwoordt aan de voorspelling wat een van de doeleinden is, waarmee profetieën geschreven worden. Er wordt een wenk gegeven, dat zij "beminden zullen zijn, om van de vaderen wille, Romeinen 11:28, want daarom zal God ze wederbrengen naar Kanaän, omdat het ‘t land is, "dat Ik hun vaderen gegeven heb,’t welk zij daarom zullen bezitten."

II. Hem wordt bevolen, wat hij schrijven moet. Het zijn dezelfde woorden, die de Heilige Geest ingeeft, vers 4. Dit zijn de woorden, die God beval te schrijven, en de beloften, die op Zijn bevel geschreven zijn, zijn even waarachtig Zijn woord, als de tien geboden, die met Zijn vinger geschreven waren.

1. Hij moest een beschrijving geven van de schrik en de ontsteltenis, waarin het volk nu was, en waarschijnlijk nog steeds was bij iederen nieuwe aanval van de Chaldeën, waardoor beide, het wonder en de zegen van hun verlossing groot gemaakt zullen worden, vers 5. *Wij horen een stem van de verschrikking*-de angstkreten beantwoorden het geroep van gevaar. De valse profeten zeiden hun, dat zij *vrede* zouden hebben, maar *er is vrees en geen vrede.* Geen wonder, dat als *er buiten strijd gevoerd werd, er van binnen vreze was.* De mannen, zelfs de krijgslieden, zullen geheel overstelpt worden door de rampen van hun volk, zij zullen er onder ineenzinken, er onder bezwijken, en zullen er uitzien als barende vrouwen, wier weeën over haar komen op ‘t laatste, en zij weten dat zij er niet aan ontkomen kunnen, vers 6. Men heeft nog nooit gehoord van een man in barensnood, en toch vindt men, niet hier en daar een bevreesd man, "maar eens iegelijke mans handen op zijn lendenen, in de uitersten angst en pijn, als van een barende vrouw," als zij hun steden verbrand en hun land verwoest zien. Maar deze pijn wordt vergeleken met die van een barende vrouw, niet met die van een sterfbed, omdat zij tenslotte zal eindigen in blijdschap, en de pijn, als die van een barende vrouw, zal vergeten zijn. "Alle aangezichten zijn veranderd in bleekheid." Het woord betekent niet alleen een bleekheid, die ontstaat uit een plotselinge schrik, maar ook die ‘t gevolg is van een ziekelijke lichaamsgesteldheid, geelzucht of bleekzucht. De profeet bejammert het onheil, als hij de komst er van voorzie", vers 7 :*O wee! want die dag is groot,* een dag des oordeels, die genoemd wordt de grote dag, "die grote en vreselijke dag des Heeren, Joël 2:31, Judas : 6, zó groot, dat

zijns gelijke niet geweest is". Van de laatste verwoesting van Jeruzalem wordt aldus door onze Zaligmaker gesproken als ongeëvenaard, Mattheus 24:21. "Het is een tijd van benauwdheid voor Jakob," een treurige tijd, als het gelovige volk van God in ellende zal zijn meer dan anderen. De gehele tijd van de gevangenschap was een tijd van jammer voor Jakob, en zulke tijden moeten grotelijks betreurd worden door allen, die belang stellen in het welzijn van Jakob en de ere van de God van Jakob.

2. Hij moet de verzekeringen opschrijven, die God gegeven had, dat er tenslotte een gelukkig einde zou komen aan deze rampen.

a. Jakobs ellende zal ophouden: "hij zal daaruit verlost worden." Ofschoon de beproevingen van de kerk lang kunnen duren, zullen ze niet altijd duren. "Het heil is des Heeren, en zal voor Zijn kerk gewrocht worden."

b. Jakobs pijnigers zullen buiten staat gesteld worden hem nog meer kwaad te doen, en met hen zal afgerekend worden voor al het kwaad, dat zij hem gedaan hebben, vers 8. *De Heere van de heirscharen,* die alle macht in Zijn handen heeft, onderneemt het te doen: *Ik zal zijn juk van uw hals verbreken,* dat zo lang zwaar gedrukt en u zo smartelijk gepijnigd heeft. *Ik zal uw banden verscheuren,* en u uw rust en vrijheid herstellen, en gij zult niet meer onder het bevel en de gehoorzaamheid van vreemden zijn, gij zult hen niet meer dienen, en ook zullen zij zich niet meer van u doen dienen, zij zullen zich niet meer verrijken met uw bezittingen of met uw arbeid. En

c. Wat de bekroning en voltooiing van alle gunstbewijzen is, de vrije uitoefening van hun godsdienst zal hun hersteld worden, vers 9. Zij zullen verlost worden van hun vijanden te dienen, niet om los te leven, en te doen, wat hun behaagt, maar om "de Heere hun God, en David hun koning te dienen," opdat de orde onder hen hersteld moge worden, onder een gevestigd bestuur, in kerk en staat beide. Daarom werden zij in ellende gebracht en in de dienst hunner vijanden, omdat zij de Heere hun God niet gediend hadden, zoals zij behoorden te doen, "met vrolijkheid en goedheid des harten." Maar, als de tijd zal komen, "om u te verlossen," zal God hen daartoe bereiden en bekwaam maken door hun een hart te geven om Hem te dienen, en zal het dubbel goed maken door hun gelegenheid te geven Hem te dienen. "Verlost zijnde uit de hand van onze vijanden, dat wij Hem dienen zouden," Lukas 1:74. En verlossingen uit tijdelijke rampen zijn inderdaad zegeningen voor ons, wanneer wij bevinden, dat wij daardoor verbonden worden tot en verrijkt in de dienst van God. Zij zullen hun eigen God dienen, en niet geneigd zijn, zoals zij in de dagen van hun afvalligheid geweest waren, noch gedwongen worden, zoals onlangs ten dage hunner gevangenschap, om andere goden te dienen. "Zij zullen David hun koning dienen, regeerders zoals God van tijd tot tijd over hen zetten zal, uit het huis van David (zoals Zerubbabel), of ten minste zittende op de stoelen des gerichts, de stoelen van het huis Davids" (zoals Nehemia). Maar zeker heeft dit een diepere betekenis. De Chaldeeuwse vertaling heeft dit: "Zij zullen gehoorzamen (of luisteren naar) de Messias (of Christus), de zoon van David, hun koning." Op Hem passen de Joodse vertalers dit toe. De bedeling, die begon met hun terugkeer uit de gevangenschap, bracht hen tot de Messias. "Hij wordt genoemd David hun koning, omdat hij Davids zoon was", Mattheus 22:42, en op die naam antwoordde, Mattheus 20:31, 32. David was een luisterrijk voorbeeld van Hem! beide in Zijn vernedering en in Zijn verheffing. Het verbond des koninkrijks, met David gemaakt, had voornamelijk betrekking op Hem, en in Hem kwamen de beloften van dat verbond volkomen tot vervulling. God gaf Hem "de troon van Zijn vader David, " Hij had Hem verwekt, Hij had Hem "gezalfd over Zion, de berg van Mijn heiligheid." In het Nieuwe

Testament wordt vaak gezegd, dat God Jezus opgewekt (verwekt) heeft, Hem opgewekt heeft om koning te zijn, Handelingen 3:26, 13:23, 24.

a. Die de Heere als hun God dienen, moeten zichzelf overgeven aan Jezus Christus, om door Hem geregeerd te worden. Want alle mensen moeten "de Zoon eren, gelijk zij de Vader eren," en door Hem als Middelaar in de dienst en tot aanbidding van God komen.

b. Die verlost zijn uit de geestelijke slavernij moeten dat tonen, door zich te geven aan de dienst van Christus. Wien Hij rust geeft, die moeten Zijn juk op zich nemen.

Jeremia 30:10-17

In deze verzen, als in de voorgaande, wordt het betreurenswaardig lot van de Joden in de gevangenschap beschreven, maar vele kostelijke beloften worden hun gegeven, dat zij te rechter tijd zouden bevrijd en een heerlijke verlossing voor hen gewrocht zou worden.

I. God zelf trad hen tegen, Hij *verstrooide* hen, vers 11, Hij *had hun al deze dingen gedaan,* vers 15. Al hun onheilen kwamen van Zijn hand, wie ook de werktuigen waren, Hij alleen deed het. En dat maakte hun lot zeer treurig, dat God, ja hun eigen God, van hen sprak, om neer te werpen en te verwoesten.

1. Dit was bedoeld als een vaderlijke kastijding en anders niet, vers 11 :*"Ik zal u kastijden met mate,* of *met oordeel,* met beleid, niet meer dan gij verdient, ja niet meer de gij verdragen kunt." Wat God tegen Zijn volk doet, doet Hij bij wijze van kastijding, en die kastijding is altijd gematigd en altijd uit liefde: *"Ik zal u niet geheel onschuldig houden,* zoals gij gaarne van Mij gelooft, om uw betrekking tot Mij." Een belijdenis van geloof, hoeveel lof zij ook verdient, zal ons op verre na niet verzekeren van straffeloosheid in ‘t zondigen. God is geen aannemer des persoons, maar toont Zijn haat tegen de zonde, waar Hij die vindt, en dat Hij ze het meeste haat in hen, die Hem het naaste zijn. God bestraft hier Zijn volk *om de grootheid uwer ongerechtigheid, omdat uw zonden machtig veel zijn,* vers 14,15. Zijn onze smarten groot te eniger tijd en machtig veel? Wij moeten erkennen, dat het is omdat onze zonden groot en machtig veel zijn. De ongerechtigheid wordt groot in ons, en daarom worden onze smarten groot. Maar

2. Wat God bedoelde als een vaderlijke kastijding werd door hen en anderen uitgelegd als een daad van vijandschap, zij zagen Hem er op aan, dat Hij hen *geslagen had met eens vijands plage, met de kastijding eens wrede,* vers 14, alsof Hij hun ondergang bedoeld had, en de straf niet gematigd, noch enige genade voor hen bewaard had. Het scheen inderdaad, alsof God zo streng met hen gehandeld had, alsof Hij hun vijand geworden was en tegen hen gestreden had, Jesaja 63:10. Job klaagde, dat God wreed tegen hem geworden was, en zijn wonden vermenigvuldigde. Als de smarten groot en langdurig zijn, is het ons nodig nauwlettend te waken over ons hart, dat wij geen slechte gedachten koesteren van God en Zijn leiding. Zijn kastijdingen zijn die eens Genadigen en niet eens wreden, wat zij ook mogen schijnen.

II. Hun vrienden verlieten hen en vermeden hen. Geen van die hen gevleid hadden in hun voorspoed, wilde nu, in hun ellende, met hen te doen hebben, vers 13. Het is gewoonlijk zo als families vervallen, hun aanhangers vallen van hen af. In twee gevallen zijn wij blij met de bijstand van onze vrienden en hebben hun dienst nodig.

1. Als wij aangeklaagd, beschuldigd of gesmaad worden, verwachten wij, dat onze vrienden zullen voorkomen tot onze verdediging, en een goed woord voor ons spreken, wanneer wij de moed niet hebben om voor ons zelf te spreken, maar "er is niemand, die uw twist twist, (Engelse Vertaling), niemand die uw verdediging op zich neemt, niemand, om het voor u op te nemen bij uw verdrukkers, daarom zal God uw twist twisten." Hoofdstuk 50:34, want Hij mocht zich wel verwonderen, dat er niemand was om een volk te ondersteunen, dat zozeer de gunsteling des hemels was geweest, Jesaja 63:5.

2. Als wij pijn hebben, of ziek, of gewond zijn, verwachten wij, dat onze vrienden ons oppassen, ons raad geven, met ons meegevoelen en, als er gelegenheid is, de helpende hand

uitsteken om geneesmiddelen ter heling toe te passen, maar hier is niemand om dat te doen, niemand om uw wonden te verbinden, en door raad of troost de juiste middelen voor uw geval aan te wenden, ja, vers 14, *al uw liefhebbers hebben u vergeten,* uit het oog, uit het hart, in plaats van u te zoeken, verlaten zij u. Zoiets is vaak het lot geweest van de godsdienst en ernstige godzaligheid in de wereld, die om bun opvoeding, beroep en veelbelovende eerste stappen, verwacht konden worden haar vrienden en liefhebbers te zijn, haar beschermers en handhavers, verlaten ze, vergeten ze, en hebben niets tot haar verdediging te zeggen, en willen ook niets doen tot heling van haar wonden. "Uwe liefhebbers hebben u vergeten, want Ik heb u geslagen". Als God tegen een volk is, wie zal er voor zijn? Wie kan voor hen zijn, om hun enige vriendelijkheid te bewijzen? Zie Job 30:1l. Nu, wat dit betreft, hun geval scheen hopeloos, onherstelbaar, vers 12. *Uw breuke is dodelijk, uw plage is smartelijk,* en vers 15 *uw smart is dodelijk.* De toestand van de Joden in hun gevangenschap was zodanig, dat geen menselijke macht de bezwaren er van kon wegnemen, zij waren daar als "een vallei vol doodsbeenderen," die niemand minder dan de Almachtige in ‘t leven roepen kan. Wie kon zich voorstellen dat een volk, zo gedund, zo verarmd, ooit teruggegeven zou worden aan zijn land en daar weer opgericht? Zovele waren hun rampen, dat hun smart geen verlichting toeliet, maar zij schenen er verhard te worden, en hun ziel weigerde getroost te worden, totdat de goddelijke vertroostingen sterk bleken te zijn, te sterk om weggenomen te worden door de stromen van smart, die hen overstelpten. "Uw smart is dodelijk, omdat uw zonden, in plaats, dat gij er berouw over hebt en ze verlaat, machtig vele zijn." Dodelijke smart vindt zijn oorzaak in dodelijke lusten. In deze treurige toestand ziet men met verachting op hen neer, vers 17 :Zij *noemen u: de verdrevene,* door allen verlaten, overgegeven aan het verderf, zij zeiden: *Het is Zion, niemand vraagt naar haar.* Als zij zagen naar de plaats waar de stad en de tempel gebouwd waren, noemden zij die een verdrevene, alles lag nu in puinhopen, er was nu geen schuilplaats, geen woning, niemand vroeg, als vroeger, de weg naar Zion, "niemand vraagt naar haar." Als zij zagen naar het volk, dat vroeger te Zion woonde, maar nu in gevangenschap (en wij lezen, dat "Zion woont bij de dochter van Babel", Zacheria 2:7, noemden zij het de verdrevene, dat zijn zij, die bij Zion horen, en gewoon zijn er veel over te spreken en te wenen bij de herinnering eraan, maar niemand vraagt naar haar, of onderzoekt naar hen". Het is dikwijls het lot van Zion, verlaten en veracht te zijn bij allen om haar heen.

III. Om dit alles zal God hun verlossing en heil bewerken, te rechter tijd. Hoewel geen andere hand, neen, omdat geen andere hand hun wond kan helen, wil en zal de Zijne het doen.

1. Hoewel Hij verre van hen scheen te zijn, verzekert Hij hun toch van Zijn tegenwoordigheid bij hen, Zijn machtige en genadige tegenwoordigheid: *Ik ben met u, om u te verlossen,* vers 11. Als zij in smarten zijn, is Hij met hen, om hen te helpen, dat ze er niet onder verzinken, als de tijd voor hun verlossing gekomen is, is Hij met hen, om gereed te zijn, bij de eerste gelegenheid, hen te verlossen uit hun smarten.

2. Hoewel zij ver weg waren, verwijderd van hun eigen land, in de vreemde, *in het land van hun gevangenis,* toch zal het heil hen daar vinden, vandaar zal het hen halen, hen en hun zaad, want ook dat zal bekend zijn onder de heidenen, en van hen onderscheiden, en het zal *wederkomen,* vers 10.

3. Hoewel ze nu vol vrees waren, en voortdurend opgeschrikt, toch zal de tijd komen, *dat zij stil en gerust* zullen zijn, veilig, en zonder gevaar, *en er zal niemand zijn, die hen verschrikke,* vers 10.

4. Hoewel de volken, waarheen zij verstrooid waren, in ‘t verderf gestort zouden worden, toch zouden zij voor dat verderf bewaard worden vers 11 :*Ik zal een voleinding maken met alle de heidenen, waarhenen Ik u verstrooid heb, maar* al is er gevaar dat gij met hen verloren gaat *met u zal Ik geen voleinding maken.* Het was beloofd, dat zij vrede zouden hebben gedurende de vrede van deze volken, Hoofdstuk 19:7, en toch bij de ondergang van deze volken, daaraan zouden ontsnappen. Gods kerk mag soms in grote benauwdheid gebracht worden, maar Hij *zal er geen voleinding mee maken,* Hoofdstuk 5:10, 18.

5. Hoewel God hen, en te recht, straft om hun zonden, hun menigvuldige overtredingen en machtig vele zonden, toch zal Hij in genade tot hen wederkeren, en ook hun zonde zal hun verlossing niet verhinderen, als Gods tijd komen zal.

6. Hoewel hun tegenstanders machtig waren, zal God ze neerwerpen en hun macht breken vers 16 :*Allen, die u opeten, zullen opgegeten worden,* en aldus zal Zions twist getwist worden, en het zal aan iedereen duidelijk worden, dat haar zaak een rechtvaardige zaak is. Aldus zal Zions verlossing teweeggebracht worden door de ondergang van haar onderdrukkers, en aldus zal aan haar vijanden vergolden worden, al het kwaad, dat zij haar gedaan hebben, want "er is een God, die op de aarde richt, een God, Wiens de wrake is. Zij allen, zonder uitzondering, zullen gaan in de gevangenis, en de dag zal komen, dat die u beroven, ter beroving zullen zijn. Indien iemand in de gevangenis leidt, die gaat zelf in de gevangenis," Openbaring 13:10. Dit zou kunnen dienen om de overwinnaars van vandaag te verplichten hun gevangenen goed te behandelen, omdat het rad zou ronddraaien, en de dag komen, dat ook zij gevangenen zouden zijn, en nu moeten zij doen zoals zij dan zelf behandeld zouden willen worden.

7. Al schijnt de wond dodelijk, God zal ze genezen, vers 17 :*Ik zal u de gezondheid doen rijzen.* Al is de ziekte nog zo gevaarlijk, de zieke is buiten gevaar, als God de genezing op zich neemt.

IV. Over ‘t geheel worden zij gewaarschuwd tegen onmatige vrees en smart, want in deze kostelijke beloften is genoeg om beide tot zwijgen te brengen.

1. Zij moeten niet sidderen als die geen hoop hebben door de vrees voor nog meer ellende in de toekomst, die hen zou kunnen dreigen, vers 10 :*Vrees niet, o Mijn knecht Jakob, ontzet u niet, Israël.* Die Gods dienaren zijn moeten niet toegeven aan verontrustende vrees, welke moeilijkheden en gevaren zij ook voor zich mogen hebben.

2. Zij moeten niet treuren, als die geen hoop hebben om de smarten waar zij op ‘t ogenblik onder gebukt gaan, vers 13 : *Wat krijt gij over uw breuk?* Het is waar, uw vertrouwen op ‘t vlees laat u in de steek, schepselen zijn geneesheren zonder enige waarde, maar *Ik zal u van uw plagen genezen,* en daarom: *Wat krijt gij?* Waarom zijt gij gemelijk en klaagt aldus? Het is om uw zonde, vers 14-15 en daarom, in plaats van te morren, moest gij berouw hebben. Dan zal tenslotte het einde goed zijn, en daarom *verblijdt u in de hope.*

Jeremia 30:18-24

Wij hebben hier nog meer wenken van de gunst, die God voor hen bewaarde, totdat de dagen hunner onheilen voorbij zouden zijn. Beloofd wordt:

I. Dat stad en tempel herbouwd zouden worden, vers 18. *Jakobs tenten* en *zijn woningen* voelden de gevolgen van de *gevangenis.* want zij lagen in puinhopen, toen de inwoners gevankelijk werden weggevoerd, maar, als zij teruggekeerd zijn, zullen de woningen hersteld worden, en uit hun puinhopen herrijzen, en daarin zal God Zich *over zijn woningen ontfermen* die gedenktekenen van Zijn rechtvaardigheid geweest waren. Dan *zal de stad* Jeruzalem *herbouwd worden op haar hoop,* haar eigen heuvel, al is hij nu niet meer dan een puinhoop. De ligging was onverbeterlijk, en daarom zal zij herbouwd worden op dezelfde plek gronds. Hij, *die van de stad een steenhoop* maken kan, kan, als ‘t Hem behaagt, van een steenhoop weer een stad maken. *Het paleis* (de tempel, Gods paleis) *zal liggen naar zijn wijze,* het zal gebouwd worden naar het oude plan, en de dienst van God zal daar bij voortduring in stand gehouden worden en waargenomen als vroeger.

II. Dat de heilige feesten weer gevierd zouden worden, vers 19 :Van de stad en van de tempel en van alle woningen Jacobs *zal dankzegging uitgaan, en een stem van de speellieden.* Met woorden van blijdschap zullen zij naar de tempeldienst opgaan, en er van terugkeren. De stem van de *dankzegging is* dezelfde als de stem van de *speellieden,* want wat ons een reden tot blijdschap is, behoort er ook een te zijn tot gezang. Is *iemand goedsmoeds? Dat hij psalmen zinge.* Wat ons blijde maakt, behoort ons dankbaar te maken. *Dient de Heere met blijdschap.*

III. Dat het volk vermeerderd, en talrijk en aanzienlijk zou worden. "Zij zullen niet verminderd en zij zullen niet gering worden," maar talrijk en luisterrijk, en zij zullen een positie innemen onder de volken, want "Ik zal ze vermeerderen en zal ze verheerlijken." Het is een eer voor de kerk, als er velen aan toegevoegd worden, die zalig worden. Dit zou hun enige invloed geven onder hun naburen. Laat een volk nog zo verminderd en veracht zijn, God kan het vermeerderen en verheerlijken. Zij zullen hersteld worden tot hun vroegere eer: "Zijn zonen zullen zijn als eertijds (zie ook Zacheria 8:5), zij zullen de goederen en de eer hunner ouders erven als tevoren, en zijn gemeente zal, in burgerlijke en heilige zaken beide, bevestigd worden voor Mijn aangezicht." Er zal een voortdurende opeenvolging van getrouwe overheden in de vergadering van de oudsten zijn, om die te vestigen, en van getrouwe aanbidders in de vergadering van de heiligen. Terwijl het ene geslacht gaat, zal een nieuw opgewekt worden, en zo zal de gemeente voor God bevestigd worden.

IV. Dat zij gezegend zullen zijn met een goede regering, vers 21. *Zijn edelen* en rechters *zullen uit hen zijn,* van hun eigen volk, en zij zullen niet langer geregeerd worden door vreemdelingen en vijanden, *zijn heerser zal uit het midden van hen voortkomen,* zal een zijn, die met hen gedeeld heeft in de beproevingen van hun gevangen staat, en dit heeft betrekking op Christus onze *Heere David onze koning,* vers 9, Hij is uit ons, *in alles de broederen gelijk* geworden. *En Ik zal hem doen naderen,* dit kan verstaan worden

1. Van het volk, Jakob en Israël: *Ik zal hem doen naderen* tot Mij in de tempeldienst, als tevoren, om met Mij in het verbond te treden als *Mijn volk,* vers 22, om in gemeenschap *tot Mij te genaken, want wie is hij, die met zijn hart borg worde,* die er een verbond mee gemaakt en een verdrag mee gesloten heeft, *om tot Mij te genaken?* Hoe weinigen zijn er, die dat doen! Niemand kan dat doen dan door de bijzondere genade van God, die hem tot Zich doet naderen.

Telkens, wanneer wij God met een plechtige heiligheid naderen, moeten wij met ons hart borg worden om het te doen het hart moet voorbereid worden tot zijn plicht, het moet er mee bezig en er bij gehouden worden. Het hart is het voornaamste, waar God naar ziet, en dat Hij verlangt, maar het is bedrieglijk en zal ter zijde afwijken, als men geen grote zorg en moeite besteedt om het te verbinden, om dit offer met touwen te binden.

2. Het kan ook verstaan worden van de heerser, want het is een enkel persoon, waarvan gesproken wordt. Hun heerser zal plichtmatig tot zijn ambt geroepen worden, zal tot God naderen om Hem bij alle gelegenheden te raadplegen. God zal hem tot Zich doen naderen, want wie zou het anders op zich nemen om te zorgen voor zo'n zwak volk, en dit verderf te laten komen onder zijn bestaan? Maar als God werk te doen heeft, al is daarin veel reden tot ontmoediging, dan verwekt Hij werktuigen om het te doen. Maar de zin is dieper, het ziet op Christus, op Hem als Middelaar.

a. Het eigenlijke werk en ambt van Christus, als Middelaar, is om tot God te naderen en te genaken, niet voor Zichzelf alleen, maar voor ons, en in onze naam en plaats, als de Hogepriester van onze belijdenis. Er staat, dat de priesters tot God naderen, Leviticus 10:3, 21:*17. Mozes naderde, Exodus* 20:21.

b. God de Vader deed Jezus Christus, als Middelaar, aldus tot Hem naderen en genaken Hij gebood en beval Hem het te doen, Hij heiligde en bevestigde Hem, zalfde Hem met dit doel, nam Hem aan en betuigde Zijn welbehagen in Hem.

c. Jezus Christus, die de Vader tot zich deed naderen als Middelaar, is met Zijn hart borg geworden om het te doen, dat is: "Hij verbond en verplichtte Zich er toe, ondernam het voor Zijn hart (zoals sommigen lezen), voor Zijn ziel, dat deze, in de volheid van de tijden, tot een schuldoffer gesteld zou worden". Zijn vrijwillig ondernemen, in onderwerping aan de wil Zijns Vaders en uit medelijden met de gevallen mens, verplichtte, en daarna was Zijn eer er mee gemoeid om woord te houden. Het houdt ook in, dat Hij van harte besloten was, vrijwillig en blijmoedig, en de moeilijkheden, die op Zijn weg lagen, niet telde, Jesaja 63:3-5.

d. Jezus Christus was in dit alles waarlijk wonderlijk. Wel mogen wij, met bewondering vragen: Wie is Hij, die met Zijn hart borg wordt voor zulk een onderneming?

V. Dat zij opnieuw in het verbond met God zullen opgenomen worden, maar het verbond, met hun vaderen gemaakt, vers 22 :*Gij zult Mij tot een volk zijn,* en het is Gods goede werk in ons, dat ons Hem "tot een volk maakt, een volk voor Zijn naam," Handelingen 15:14. "Ik zal u tot een God zijn." Het is Zijn welbehagen in ons, dat de samenvatting is van dat deel van het verbond.

Vl. Dat met hun vijanden zal afgerekend, en dat ze ten onder gebracht zullen worden vers 20 :*Ik zal bezoeking doen over al zijn onderdrukkers,* zodat het aan een ieder blijken zal, hoe gevaarlijk het is "Gods gezalfden," Psalm 105:15, aan te tasten. De laatste twee verzen horen hier bij. "Een onweder des Heeren is uitgegaan, het zal blijven op het hoofd van de goddelozen." Deze twee verzen hebben wij ook gehad in Hoofdstuk 23:19, 20, daar waren zij een aankondiging van Gods toorn tegen de goddeloze huichelaars in Israël, hier tegen de goddeloze onderdrukkers van Israël. De uitdrukkingen, die nauwkeurig overeenstemmen, zijn van dezelfde betekenis als Jesaja 51:22, 23, "Ik neem de beker van de zwijmeling van uw hand,

maar zal hem dien, die u bedroefd hebben, in de hand zetten." Gods grimmigheid tegen de goddelozen wordt hier voorgesteld als:

1. Zeer verschrikkelijk, als een onweder, dat overvalt en onweerstaanbaar is.

2. Zeer smartelijk. "Het zal blijven op het hoofd van de goddelozen, zij zullen evenzeer gepijnigd als verschrikt worden."

3. Het zal hen vervolgen. Onweders zijn gewoonlijk kort van duur, maar dit zal een aanhoudend onweder zijn.

4. Het zal volbrengen, waartoe het gezonden is: "De hittigheid van des Heeren toorn zal zich niet afwenden, totdat Hij gedaan zal hebben. Het doel van Zijn toorn, zowel als dat van Zijn liefde, zal bereikt worden, Hij zal de gedachten Zijns harten volbrengen."

5. Die dit nu niet ter harte willen nemen zullen dan de gedachte er aan niet kunnen bannen: "in het laatste van de dagen zult gij daarop letten, als het te laat is om het te voorkomen."

HOOFDSTUK 31

1 Ter zelfder tijd, spreekt de HEERE, zal Ik allen geslachten Israels tot een God zijn; en zij zullen Mij tot een volk zijn.
2 Zo zegt de HEERE: Het volk der overgeblevenen van het zwaard heeft genade gevonden in de woestijn, namelijk Israel, als Ik henenging om hem tot rust te brengen.
3 De HEERE is mij verschenen van verre tijden! Ja, Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid.
4 Ik zal u weder bouwen, en gij zult gebouwd worden, o jonkvrouw Israels! gij zult weder versierd zijn met uw trommelen, en uitgaan met den rei der spelenden.
5 Gij zult weder wijngaarden planten op de bergen van Samaria; de planters zullen planten, en de vrucht genieten.
6 Want er zal een dag zijn, waarin de hoeders op Efraims gebergte zullen roepen: Maakt ulieden op, en laat ons opgaan naar Sion, tot den HEERE, onzen God!
7 Want zo zegt de HEERE: Roept luide over Jakob met vreugde, en juicht vanwege het hoofd der heidenen; doet het horen, lofzingt, en zegt: O HEERE! behoud Uw volk, het overblijfsel van Israel.
8 Ziet, Ik zal ze aanbrengen uit het land van het noorden, en zal hen vergaderen van de zijden der aarde; onder hen zullen zijn blinden en lammen, zwangeren en barenden te zamen; met een grote gemeente zullen zij herwaarts wederkomen.
9 Zij zullen komen met geween, en met smekingen zal Ik hen voeren; Ik zal hen leiden aan de waterbeken, in een rechte weg, waarin zij zich niet zullen stoten; want Ik ben Israel tot een Vader, en Efraim is Mijn eerstgeborene.
10 Hoort des HEEREN woord, gij heidenen! en verkondigt in de eilanden, die verre zijn, en zegt: Hij, Die Israel verstrooid heeft, zal hem weder vergaderen, en hem bewaren als een herder zijn kudde.
11 Want de HEERE heeft Jakob vrijgekocht, en Hij heeft hem verlost uit de hand desgenen, die sterker was dan hij.
12 Dies zullen zij komen, en op de hoogte van Sion juichen, en toevloeien tot des HEEREN goed, tot het koren, en tot den most, en tot de olie, en tot de jonge schapen en runderen; en hun ziel zal zijn als een gewaterde hof, en zij zullen voortaan niet meer treurig zijn.
13 Dan zal zich de jonkvrouw verblijden in den rei, daartoe de jongelingen en ouden te zamen; want Ik zal hunlieder rouw in vrolijkheid veranderen, en zal hen troosten, en zal hen verblijden naar hun droefenis.
14 En Ik zal de ziel der priesteren met vettigheid dronken maken; en Mijn volk zal met Mijn goed verzadigd worden, spreekt de HEERE.
15 Zo zegt de HEERE: Er is een stem gehoord in Rama, een klage, een zeer bitter geween; Rachel weent over haar kinderen; zij weigert zich te laten troosten over haar kinderen, omdat zij niet zijn.
16 Zo zegt de HEERE: Bedwing uw stem van geween, en uw ogen van tranen; want er is loon voor uw arbeid, spreekt de HEERE; want zij zullen uit des vijands land wederkomen.
17 En er is verwachting voor uw nakomelingen, spreekt de HEERE; want uw kinderen zullen wederkomen tot hun landpale.
18 Ik heb wel gehoord, dat zich Efraim beklaagt, zeggende: Gij hebt mij getuchtigd, en ik ben getuchtigd geworden als een ongewend kalf. Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn, want Gij zijt de HEERE, mijn God!
19 Zekerlijk, nadat ik bekeerd ben, heb ik berouw gehad, en nadat ik mijzelven ben bekend gemaakt, heb ik op de heup geklopt, ik ben beschaamd, ja, ook schaamrood geworden, omdat ik de smaadheid mijner jeugd gedragen heb.

20 Is niet Efraim Mij een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind? Want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstelijk aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen, spreekt de HEERE.
21 Richt u merktekenen op, stel u spitse pilaren, zet uw hart op de baan, op den weg, dien gij gewandeld hebt; keer weder, o jonkvrouw Israels, keer weder tot deze uw steden!
22 Hoe lang zult gij u onttrekken, gij afkerige dochter? Want de HEERE heeft wat nieuws op de aarde geschapen: de vrouw zal den man omvangen.
23 Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Dit woord zullen zij nog zeggen in het land van Juda, en in zijn steden, als Ik hun gevangenis wenden zal: De HEERE zegene u, gij woning der gerechtigheid, gij berg der heiligheid!
24 En Juda, mitsgaders al zijn steden, zullen te zamen daarin wonen; de akkerlieden, en die met de kudde reizen.
25 Want Ik heb de vermoeide ziel dronken gemaakt, en Ik heb alle treurige ziel vervuld.
26 (Hierop ontwaakte ik, en zag toe, en mijn slaap was mij zoet.)
27 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik het huis van Israel en het huis van Juda bezaaien zal met zaad van mensen en zaad van beesten.
28 En het zal geschieden, gelijk als Ik over hen gewaakt heb, om uit te rukken, en af te breken, en te verstoren, en te verderven, en kwaad aan te doen; alzo zal Ik over hen waken, om te bouwen en te planten, spreekt de HEERE.
29 In die dagen zullen zij niet meer zeggen: De vaders hebben onrijpe druiven gegeten, en der kinderen tanden zijn stomp geworden.
30 Maar een iegelijk zal om zijn ongerechtigheid sterven; een ieder mens, die de onrijpe druiven eet, zijn tanden zullen stomp worden.
31 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israel en met het huis van Juda een nieuw verbond zal maken;
32 Niet naar het verbond, dat Ik met hun vaderen gemaakt heb, ten dage als Ik hun hand aangreep, om hen uit Egypteland uit te voeren, welk Mijn verbond zij vernietigd hebben, hoewel Ik hen getrouwd had, spreekt de HEERE;
33 Maar dit is het verbond, dat Ik na die dagen met het huis van Israel maken zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schrijven; en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn.
34 En zij zullen niet meer, een iegelijk zijn naaste, en een iegelijk zijn broeder, leren, zeggende: Kent den HEERE! want zij zullen Mij allen kennen, van hun kleinste af tot hun grootste toe, spreekt de HEERE; want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven, en hunner zonden niet meer gedenken.
35 Zo zegt de HEERE, Die de zon ten lichte geeft des daags, de ordeningen der maan en der sterren ten lichte des nachts, Die de zee klieft, dat haar golven bruisen, HEERE der heirscharen is Zijn Naam:
36 Indien deze ordeningen van voor Mijn aangezicht zullen wijken, spreekt de HEERE, zo zal ook het zaad Israels ophouden, dat het geen volk zij voor Mijn aangezicht, al de dagen.
37 Zo zegt de HEERE: Indien de hemelen daarboven gemeten, en de fondamenten der aarde beneden doorgrond kunnen worden, zo zal Ik ook het ganse zaad Israels verwerpen, om alles, wat zij gedaan hebben, spreekt de HEERE.
38 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat deze stad den HEERE zal herbouwd worden, van den toren Hananeel af tot aan de Hoekpoort.
39 En het meetsnoer zal wijders nevens dezelve uitgaan tot aan den heuvel Gareb, en zich naar Goath omwenden.

40 En het ganse dal der dode lichamen en der as, en al de velden tot aan de beek Kidron, tot aan den hoek van de Paardenpoort tegen het oosten, zal den HEERE een heiligheid zijn; er zal niets weder uitgerukt, noch afgebroken worden in eeuwigheid.

Dit hoofdstuk vervolgt de goede, troostvolle woorden, in het vorige begonnen, ter bemoediging van de gevangenen, hen verzekerende, dat God tezijner tijd hen tot hun kinderen zou wederbrengen naar hun eigen land en ze opnieuw tot een groot en gelukkig volk maken, vooral door de zending van de Messias, in Wiens koninkrijk van genade vele van deze beloften haar volle vervulling zonden erlangen.

I. Zij zullen wederom vrede en ere, vreugde en groten overvloed beërven vers 1-14.

II. Hun smart over het verlies hunner kinderen zal ophouden, vers 15-17.

III. Zij zullen berouw hebben over hun zonden, en God zal hun berouw genadiglijk aannemen, vers 18-20.

IV. Zij zullen toenemen en vermenigvuldigen, zowel wat kinderen als vee aangaat, en niet, als vroeger verminderd en afgesneden worden, vers 21, 30.

V. God zal Zijn verbond met hen vernieuwen en ze met geestelijke zegeningen verrijken, vers 31-34.

Vl. Deze zegeningen zullen bevestigd worden aan hun nakomelingen, zelfs aan het geestelijk Israël, tot in eeuwigheid, vers 35, 37.

VII. Deze buitengemeen grote en dierbare beloften waren een vaste grond van de hope en een rijke bron van vreugde voor de arme gevangenen, en wij mogen ze op onszelf toepassen en ze in geloof aannemen.

Jeremia 31:1-9

Hier verzekert God Zijn volk:

I. Dat Hij het weer in een verbondsbetrekking tot Hem wil brengen, waaruit zij gevallen waren. *tegelijker tijd,* wanneer Gods toorn tegen de goddelozen ontbrandt, Hoofdstuk 30:24, wordt Zijn eigen volk door Hem erkend als de kinderen van Zijn liefde: *Ik zal tonen een God te zijn* (dit is Ik zal tonen, God te zijn), *allen geslachte Israëls,* niet alleen voor de twee stammen, maar alle stammen, niet van het huis Aärons of Levi's alleen, maar alle huisgezinnen, niet alleen voor het land in het algemeen, maar iedere familie in het bijzonder, met haar belangen zal de vruchten van deze bijzondere betrekking tot God plukken. Zie, de huisgezinnen van de godvrezenden mogen ook voor hun familie-aangelegenheden op Gods beloften pleiten en op Hem hopen als hun God. Zo wij en onze huizen de Heere dienen zullen wij door Hem beschermd en gezegend worden, Spreuken 3:33.

II. Dat Hij voor hen wil doen, ze uit Babel opvoerende, wat Hij voor hun vaderen heeft gedaan, toen Hij ze uit Egypte bevrijdde, naar Zijn voornemen, toen Hij ze het eerst tot Zijn volk aannam.

1. Hij herinnert hen wat Hij voor hun vaderen had gedaan, toen Hij ze uit Egypte uitleidde, vers 2. Die waren toen, gelijk deze nu, een volk, *overgebleven van het zwaard,* het zwaard van Farao, waarmee deze alle mannelijke kinderen, zodra zij geboren waren, doodde (een bloedig zwaard inderdaad, waaraan Israël ternauwernood ontkomen is), en waarmee hij ze zocht af te snijden, toen hij ze aan de Rode Zee vervolgde. Zij kwamen toen *in de woestijn* waar zij verloren en vergeten schenen, gelijk deze nu in een vreemd land, en toch hadden ze genade bij God gevonden, waren door Hem erkend en geëerd, en gezegend met wonderbare bewijzen van Zijn bijzondere gunst, toen Hij *heenging om hen tot rust* te brengen in Kanaän. Zie, wanneer wij vernederd worden, en onoverkomelijke bezwaren stellen zich in de weg van onze bevrijding, dan is het goed te bedenken dat het van de aloude kerk evenzo gegaan is, en dat ze desondanks gerezen is en in Kanaän gekomen door al de bezwaren van de woestijnreis heen. En God is nog Dezelfde.

2. Zij herinneren Hem aan al wat Hij voor hun vaderen had gedaan, en wijzen er op, dat zij zulke tekenen niet zien, gelijk Gideon deed: *Waar zijn al zijn wonderen, die onze vaderen ons verteld hebben?* Het is waar, *de Heere was hun verschenen van verre tijden,* vers 3, in Egypte, in de woestijn, was hun en voor hen verschenen, had hun Zijn heerlijkheid getoond. De jaren van de oude tijden waren heerlijke jaren geweest maar nu was het anders. Wat baat het ons of Hij vroeger verschenen is, als Hij nu een God is, die *Zich voor ons verbergt?* Jesaja 45:15. Zie, het is moeilijk, onder tegenwoordig leed zich met vroegeren zegen te troosten.

3. Daarop antwoordt Hij met de verzekering van Zijn onveranderde liefde. Ja, "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid, zelfs met een eeuwige liefde, een liefde, die nimmer falen zal, al moge de troost dier liefde voor een tijd ophouden. Het is een eeuwige liefde, daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid, die Ik uw vaderen zowel als u heb bewezen". Ik heb u met goedertierenheid tot Mij getrokken als uw God, van al de afgoden af, waarhenen gij u hadt afgewend. Zie, de troost voor degenen die door genade Gods liefde hebben leren kennen, bestaat daarin, dat het een "eeuwige liefde is (van eeuwig in de goddelijke raadsbesluiten, tot eeuwig in de voortduur en de gevolgen ervan), en dat niets hen van die liefde kan scheiden". Degene, die God liefheeft, brengt Hij in een

verbond en gemeenschap met Hem, door de werking Zijns Geestes in hun ziel, Hij trekt ze met goedertierenheid, met de koorden eens mensen, met koorden van de liefde, waaraan niets weerstand kan bieden.

III. Dat Hij hen weer tot een volk zal maken en ze in hun eigen land zal brengen, vers 4,5. Is Gods kerk Zijn huis, Zijn tempel? Ligt die nu verwoest? Dat is zo, maar *Ik zal u weer bouwen en gij zult gebouwd worden.* Zijn de delen van dit gebouw verstrooid? Zij zullen weer saamgebracht en saamgevoegd worden, ieder deel op zijn eigen plaats. Als God ze bouwen zal, dan zullen ze gebouwd worden en wat kan die bouw dan verhinderen? Is *Israël* een schone *jonkvrouw? Is zij* nu van haar sieraden beroofd en tot een toestand van moedeloosheid gebracht? Zeker maar *gij zult weer versierd zijn met uw trommelen*, uw vroeger sieraad, waarmee gij vrolijk geweest zijt. Zij zullen de harpen van de wilgen nemen, waaraan ze gehangen waren, ze stemmen en er weer muziek op maken. Zij zullen versierd worden met hun trommelen, want hun muziek en vreugde zal dan alle reden hebben. Het zal de welaangename tijd zijn, God zal ze in Zijn voorzienigheid ertoe roepen, de trommelen zullen hun sieraad zijn, terwijl die muziekinstrumenten, ten tijde van algemene ellende, als God tot treuren roept, niet te pas komen. Ook kan het slaan op het gebruik van de trommelen bij hun plechtige godsdienstige feesten, wanneer "de dochteren Zions uitgingen in de rei van de spelenden," Richteren 21:19, 20. Onze vrolijkheid is dan inderdaad een versiersel voor ons, wanneer wij God dienen en Hem ermede verheerlijken. Wordt de vreugde van de stad onderhouden door de voortbrengselen des velde? Inderdaad, en daarom worden die beloofd, vers 5. *Gij zult weer wijngaarden planten op de bergen van Samaria,* dat de hoofdstad van het rijk dertien stammen was geweest, in tegenstelling met Juda. Maar nu zullen ze verenigd worden, Exodus 37:22, en daar zal zo’n volmaakte vrede en veiligheid zijn, dat men zich geheel en al aan de landbouw zal kunnen wijden. "De planters zullen planten, geen vijandelijker inval vrezende, om de vrucht huns arbeids te verstoren en te genieten". Die zullen ze ongestoord genieten als iets gewoons (Engelse vertaling), geen verboden vrucht, niet verboden door de wet Gods (gelijk zij die mochten eten voor het vijfde jaar, Leviticus 19:23-25), niet verboden door de eigenaars omdat er zo’n overvloed zal wezen, dat er voor allen meer dan genoeg is.

IV. Dat zij vrijheid en gelegenheid zouden hebben om God te dienen naar zijn eigen inzettingen, men zal hen daartoe uitnodigen, en van binnen zal er lust toe zijn, vers 6. *Daar zal een dag zijn,* en een heerlijke dag zal het wezen, *waarin de hoeders op Efraïms gebergte,* die daar zijn geplaatst om wacht te houden en de nadering van een vijand te melden, bevindende, dat alles rustig is en zelfs de schijn van gevaar ontbreekt, zullen begeren van hun post afgelost te worden, opdat zij mogen *opgaan naar Zion,* om God voor de algemene vrede te prijzen. Of: de wachters zullen de wijngaarden verzorgen (waarvan vers 5 spreekt), zij zullen zichzelf en anderen opwekken met al hun buren, om op te gaan en de plechtigheden te Jeruzalem te vieren. Hieruit blijkt, dat de dienst van God op Zion weer begonnen is, en dat men algemeen daarheen opgaat, met evenveel geestdrift en wederzijdse aanmoediging als in Davids tijd, Psalm 122:1. Maar wat hier het merkwaardigste is, "de hoeders op Efraïms gebergte zijn de voorsten om de dienst van God te Jeruzalem te vernieuwen, terwijl tevoren de wachter van Efraïm een haat was in het huis zijns Gods", Hosea 9:8, en, in plaats van het volk aan te sporen naar Zion te gaan, dengenen, die hun aangezicht derwaarts gericht hadden, strikken spanden, Hosea 5:1. Zie, God kan hen, die vijanden waren van Hem en Zijn dienst, tot voorgangers en leiders in Zijn dienst maken. Deze belofte zou haar volle vervulling verlangen in de dagen van de Messias, wanneer het Evangelie zou gepredikt worden aan al deze landen, en de kerk van Christus, waarvan Zion een type was, daartoe allen zou uitnodigen.

V. Dat God de eer en Zijn kerk de heerlijke troost van deze gezegende verandering zal hebben, vers 7 :*Roept luide over Jacob met vreugde,* dat is: laat al zijn vrienden en gunstgenoten zich met hem verblijden, Deuteronomium 32:43. "Weest vrolijk, gij heidenen met zijn volk," Romeinen 15:10. Het herstel van Jacob zal door alle buren opgemerkt worden, het zal hun allen een oorzaak van vreugde zijn, zij zullen met Jacob instemmen, als hij zich verheugt, hem Beren en hoogachten. "Zelfs de overste van de volken, die allen te boven gaat, zal het zich een ere rekenen, Jacob met zijn herstel geluk te wensen, en zal hem vereren met een gezantschap om die boodschap over te brengen". "Doet het horen en lofzingt." Door deze heugelijke gebeurtenis te vermelden prijst gij de God Israëls en het Israël Gods, looft gij beide. De verkondigers van het Evangelie moeten het prijzen, en daarom wordt het vaak in de Psalmen vermeld als verbonden met lof en prijs, Psalm 67:3, 4, 96:2, 3. Waarmee wij anderen ook mee troosten of door hen getroost worden, daarvan moeten wij gewis Gode de lof geven. "Looft gij en zegt: O Heere, behoud Uw volk, dat is: volmaak zijn zaligheid: ga voort het overblijfsel van Israël te verlossen, dat nog in slavernij zucht", Psalm. 126:3,4. Zie, wanneer wij God prijzen voor wat Hij ons gedaan heeft, moeten wij op Hem hopen voor toekomstige gunstbewijzen, die Zijn kerk behoeft en verwacht. In het gebed daarom prijzen wij Hem en geven Hem heerlijkheid, en zo beschouwt Hij het.

Vl. Dat zij, om zich weer gelukkiglijk in hun eigen land te kunnen vestigen, een blijde uittocht uit het land hunner ballingschap en een voorspoedige reis naar huis zullen hebben, vers 8, 9. Dit begin van goedertierenheid zal hun een onderpand zijn voor alle andere hier beloofde zegeningen.

1. Ofschoon zij naar ver verwijderde plaatsen verstrooid zijn, zullen zij samengevoerd worden "van het noorden en van de zijden van de aarde, waar zij ook mogen zijn. God zal ze uitvinden."

2. Al zijn velen onder hen ongeschikt voor de reis, toch zal hun dat geen hinderpaal zijn: "blinden en lammen zullen komen, zo gewillig en verlangend zullen zij zijn om de tocht te ondernemen, dat hun blindheid en lamheid hun geen beletsel zal zijn om de plaats te verlaten, waar zij zo lang gewoond hebben". Hun reismakkers zullen bereid zijn, hen te helpen, zullen ogen voor de blinden en voeten voor de lammen wezen, gelijk goede Christenen elkaar op hun reis naar de hemel moeten steunen, Job 29:15. Maar, bovenal, God zal met hen zijn, niemand behoeft zich met blindheid te verontschuldigen, die God tot leidsman heeft, noch met lamheid, wiens sterkte de Heere is. "Zwangeren zijn niet in staat, zo’n reis te ondernemen, veel min barenden, en toch, als het er op aankomt, naar Zion terug te keren, zal noch de ene noch de andere bezwaar maken". Zie, wanneer God roept, behoeven wij geen onbekwaamheid voor te wenden, Hij, die ons roept, zal ons helpen en sterken.

3. Ofschoon zij verminderd en weinigen in getal schijnen, toch zullen zij, als allen samengestroomd zijn, "één grote gemeente vormen, zo zal het ook zijn met het geestelijk Israël, wanneer dat vergaderd wordt, al schijnt het slechts een kleine kudde te zijn".

4. Hoewel hun terugkeer een oorzaak van grote vreugde voor hen zal zijn, zullen gebeden en tranen hen vergezellen, vers 9 : *Zij zullen komen met geween, en met smekingen zal Ik ze voeren,* geween over hun zonden, en smekingen om vergeving, want *de goedertierenheid Gods zal ze tot bekering leiden,* en zij zullen bitterder en oprechten om hun zonden schreien, nu zij uit hun ballingschap verlost werden, dan zij ooit gedaan hadden, toen ze er onder zuchtten. Wenen en bidden gaat heel wel samen, tranen geven levendigheid aan het gebed en zijn tekenen

van innigheid, en gebeden helpen de tranen afwissen. *Ik zal ze met gunstbewijzen leiden* (zo luidt de Engelse kanttekening), op hun reis zullen zij met Gods gunst omringd worden als uitvloeisels van Zijn goedheid.

5. Al zullen zij een gevaarvolle reis doen, toch zijn zij veilig onder goddelijk geleide. Is het land, waardoor zij trekken, droog en dorstig? "Ik zal ze leiden aan de waterbeken, niet de wateren van een rivier die in de zomer uitdroogt. Is er een woestijn, waarin geen pad of weg is te vinden? Ik zal ze leiden in een rechten weg, zodat ze niet verdwalen. Is het een ruw, rotsig land? Zij zullen zich niet stoten". Zie, wanneer God Zijn volk duidelijk roept, zal Hij hun of een gebaande weg aanwijzen of er een voor hen maken, en wanneer wij de Voorzienigheid volgen, kunnen wij zeker zijn, dat de Voorzienigheid ons geen ogenblik in de steek zal laten. Eindelijk wordt hier de reden genoemd waarom God al de zorg voor Zijn volk zal dragen "Want Ik ben Israël tot een Vader, een Vader die hen genereerde, en hen daarom onderhouden, en hun de zorg en het medelijden eens Vaders tonen zal", Psalm 103:13. "En Efraïm, die is Mijn eerstgeborene. Efraïm, dat van God afgezworven, niet meer waard was een zoon genaamd te worden, zal zelfs de eerstgeborene zijn, bijzonder dierbaar en erfgenaam van een dubbel deel van de zegeningen". Dezelfde reden was gegeven voor hun uittocht uit Egypte als nu voor hun verlossing uit Babylon: zij zijn vrijgeborenen en mogen daarom geen slaven zijn, zij zijn geboren voor God en mogen dus geen dienstknechten van mensen wezen, Exodus 4:22, 23. "Mijn zoon, Mijn eerstgeborene, is Israël. Laat Mijn en zoon trekken, dat hij Mij diene". Als wij God onze Vader mogen noemen en ons voegen bij "de gemeente van de eerstgeborenen," dan kunnen wij gewis zijn, dat ons niets ontbreken zal van hetgeen waarlijk goed voor ons is.

Jeremia 31:10-17

Deze verzen staan in strekking vrijwel gelijk met de vorige: ze verkondigen aan wereld en kerk de bedoelingen van Gods liefde voor Zijn volk. "Dit is een woord des Heeren, dat de heidenen moeten horen, want het is de profetie van een werk des Heeren, waarvan de natiën noodzakelijk kennis moesten nemen". Laat ze de profetie horen, opdat ze de vervulling zoveel beter mogen verstaan en genieten, en laat degenen, die ze horen, ze wederom aan anderen verhalen en "verkondigen in de eilanden, die verre zijn." Het zal iets nieuws zijn, dat door de gehele wereld verspreid wordt. Het zal een grote gebeurtenis in de geschiedenis wezen. Laat ons zien, hoe het in de profetie luidt.

Er wordt voorspeld,

1. Dat degenen, die verstrooid zijn, uit hun verstrooiing zullen samengebracht worden: *Hij die Israël verstrooid heeft, zal hem weer vergaderen,* want Hij weet waarheen Hij ze verstrooid heeft en waar Hij ze vinden kan, vers 10. "Una cademque manus vulnus opemque tulit, de hand, die de wond sloeg, zal ze ook helen." En wanneer Hij ze tot een lichaam, tot een kudde vergaderd heeft, zal Hij ze *bewaren als een herder zijn kudde,* zodat ze niet weer verstrooid worden.

2. Zij, die verkocht en vervreemd waren, zullen vrijgekocht en teruggebracht worden, vers 11. Hoezeer de vijand, die Israël in bezit heeft genomen, sterker was dan hij, toch heeft de Heere, die sterker is dan allen, hem *vrijgekocht en verlost,* niet tegen een prijs, maar door Zijn macht, gelijk van ouds uit de hand van de Egyptenaren.

3. Met hun vrijheid zullen ze overvloed en vreugde hebben, en God zal daarmee verheerlijkt en gediend worden, vers 12,13. Wanneer zij naar hun eigen land zullen teruggekeerd zijn, *zullen zij komen en op de hoogte van Zion juichen,* op de top van die heiligen berg zullen zij zingen tot eer en prijs van God. Wij lezen, dat zij zulks deden, toen de fundamenten van de tempel gelegd waren, zij zongen bij beurten, met de Heere te loven en te danken, Ezra 3:11. "Zij zullen toevloeien tot des Heeren goed, dat is: zij zullen in groten getale samenkomen, gelijk waterstromen, tot des Heeren goed," om te bidden, dat te genieten en te blijven genieten. Zij zullen komen om Hem voor Zijn goed te danken, wanneer Hij hun koren, most en olie, jonge schapen en runderen zal geven die, nu zij hun vrijheid herkregen hebben, een onbetwist eigendom zijn, dat zij in rust en vrede mogen genieten. Daarvoor zullen ze God vereren met de eerstelingen, die zij op Zijn altaar offeren. Zie, het is troostrijk, de goedheid des Heeren in de giften van Zijn algemene voorzienigheid op te merken, en ook daarin Zijn verbondsliefde te smaken. In hun overvloed (overvloed na zoveel gebrek en schaarsheid) zullen zij zich grotelijks verheugen, "hun ziel zal zijn als een gewaterde hof, bloeiende en vruchtbaar, Jesaja 58:11, aangenaam en welriekend en overvloeiende van al wat goed is". Zie, onze zielen zijn als een hof, maar alleen dan, wanneer zij met de dauw van Gods Geest en genade bevochtigd werden. Het is een kostelijke belofte, die volgt, en die aan deze zijde van het hemelse Zion nimmer ten volle vervuld wordt: "zij zullen voortaan niet meer treurig zin, want eerst in het nieuwe Jeruzalem zal God alle tranen van hun ogen afwissen, Openbaring 21:4. Ze zou evenwel in zoverre vervuld worden, dat de teruggekeerde gevangenen heel niet meer die oorzaak van smart zouden hebben, die ze te voren gehad hadden. Daarom vers 13, *zullen de jongelingen en de ouden zich te zamen verblijden,* de vreugde van de jongelingen zal ernstig genoeg zijn om de ouden gezelschap te kunnen houden, en de ouden zullen zo blijde zijn, dat zij zich bij de jongeren scharen. "Salva res est, saltat senex, de staat vaart wel, de ouden springen." God zal

hun rouw in vreugde veranderen, hun vasten in plechtige feestviering, Zacheria 8:19. Het was in de terugkeer uit Babel, dat degenen, "die in tranen gezaaid hadden, met gejuich maaiden," Psalm 126:5,6. Zij, die God troost, worden inderdaad getroost en kunnen al hun ellende vergeten, wanneer Hij ze na hun smart doet juichen, niet alleen na, maar ook om hun smart, want hun vreugde zal te groter zijn door hun smart, die de tegenstelling te heerlijker doet uitkomen. Hoe meer zij aan hun geleden smart denken, zoveel inniger zullen zij zich in hun verlossing verheugen.

4. Zowel de voorgangers als de volgelingen zullen overvloedige voldoening genieten in wat God hun geeft, vers 14 :*Ik zal de ziel van de priesters met vettigheid dronken maken,* dit is verzadigen, er zal zo'n menigte slachtoffers naar het altaar gebracht worden, dat degenen, *die van het altaar leven,* er overvloedig van leven kunnen, zij en hun huisgezinnen zullen met vettigheid verzadigd worden. Zij zullen van het beste hebben, en *Mijn volk zal met Mijn goed verzadigd worden.* Daarin is voldoende om allen gelukkig te maken. Gods volk vindt een overvloedige voldoening in Zijn goed, al hebben zij ook weinig in deze wereld. Laat hen verzadigd worden met Gods goedertierenheid, en zij verlangen niets beters noch meer om gelukkig te zijn. Dat alles is toepasselijk op de geestelijke zegeningen, die de verlosten des Heeren door Jezus Christus genieten, oneindig hoger in waarde dan koren en most en olie.

5. Zij vooral, die treurden over het verlies hunner kinderen, die in gevangenschap gevoerd waren, zouden hun treuren zien veranderen in blijdschap, als zij terugkeerden, vers 15-17. Hier vinden wij:

A. De droeve klacht, die de moeders aanhieven om het verlies hunner kinderen, vers 15 :*Daar is een stemme gehoord* in Rama, ten tijde van de algemene wegvoering in ballingschap, niets dan *een klagen en een zeer bitter geween,* in Rama meer dan ergens elders, omdat Nebuzaradan daar zijn gevangenen samenbracht, naar Hoofdstuk 40:1, waar van Jeremia wordt gezegd, dat men hem van Rama terugzond. Rachel wordt hier gezegd, *te wenen om haar kinderen.* Het graf van Rachel lag tussen Rama en Bethlehem. Benjamin, een van de twee stammen, en Efraïm het hoofd van de tien stammen, stamden beide van Rachel af. Zij had slechts twee zoons gehad, om wille van de oudste had zijn vader smart gekend en was geweigerd getroost te worden, Genesis 37:35, de anderen had zij zelf Benoni, zoon mijner smart, genoemd. "Nu treurden de inwoners van Rama op gelijke manier om hun zonen en dochteren, die weggevoerd waren, zie 1 Samuel 30:6, en zo'n stem des geweens werd daar gehoord, dat, om een dichterlijke uitdrukking te bezigen, Rachel uit haar graf had kunnen opstaan om mee te klagen. De liefhebbende ouders weigerden over hun kinderen getroost te worden, omdat zij niet meer waren," niet meer in hun omgeving, maar in de handen des vijands gevallen, hoogst waarschijnlijk zouden zij hen nimmermeer zien. Dat wordt door de Evangelisten toegepast op de kindermoord van Herodes te Bethlehem, Mattheus 2:17, 18, en deze Schrift wordt gezegd, daarin vervuld te zijn. Zij weenden over hen "en wilden niet getroost worden, daar hun geen oorzaak van troost gelaten was, omdat zij niet meer waren." Zie, smart over het verlies van kinderen moet wel grote smart zijn, vooral als men meent, dat zij niet meer zijn.

B. Een gepaste troost wordt hun desondanks geboden, vers 16, 17. Hun wordt geraden, hun smart te matigen en in te binden: Bedwing uw *stem van geween en uw ogen van tranen.* Ons wordt niet verboden, in zo'n geval te treuren, natuurlijke genegenheid behoeft niet uitgeroeid te worden. Maar wij mogen die smart niet over ons laten heersen of ons verhinderen ons in God te verblijden en onze plicht jegens Hem te vervullen. Al treuren wij, we mogen niet

murmureren, noch wenen, gelijk Jacob deed, dat wij, rouw bedrijvende, in het graf zullen nederdalen. Om onmatige smart te keren moeten wij bedenken, dat "daar verwachting is voor onze nakomelingen, verwachting, dat er een einde zal komen aan hun ellende, die niet eeuwig zal duren, dat er een gelukkig, vreedzaam einde zal zijn". Zie, dit moet ons steunen onder onze rampen, dat wij reden hebben te verwachten, dat het einde goed zal zijn. "De rechtvaardige hoopt in zijn dood, dat zal het gezegende besluit van zijn smart en de gezegende overgang tot zijn vreugde zijn". "Er is verwachting voor uw nakomelingen, " al beleeft gij die glorierijke dagen zelf niet meer, daar is verwachting, dat uw nakomelingen ze zullen zien. Al valt een geslacht in de woestijn, het volgende zal Kanaän binnengaan. Tweeërlei verwachting kan u troosten:

a. De beloning op uw arbeid. "De arbeid uws lijdens zal beloond worden. De troost van de bevrijding zal groot genoeg wezen, om al de smart van de ballingschap in de schaduw te stellen. God verblijdt Zijn volk naar de dagen, in dewelke Hij het verdrukt had," Psalm 90:15, en zo is er evenwicht tussen de vreugde en de smart, als tussen de arbeid en het loon. "De heerlijkheid, die geopenbaard zal worden, waarop de heiligen eindelijk hopen, zal overvloedig opwegen tegen het lijden van de tegenwoordige tijde," Romeinen 8:18.

b. Het herstel uwer kinderen: *Zij zullen wederkomen tot hun landpalen,* vers 17, uit het land hunner vaderen, vers 16. *Daar is verwachting,* dat kinderen, die afgedwaald waren, weer thuis komen. Jacob smaakte een onuitsprekelijk genot, toen hij zijn zoon Jozef, aan wie hij gewanhoopt had, weer ontmoeten mocht. Daar is verwachting voor kinderen, door de dood weggenomen, dat zij *tot hun landpale zullen wederkomen,* tot het zalig lot, dat hun in de opstanding in het hemels Kanaän, de landpale van zijn heilige woning, beschoren wordt. Wij hebben reden om onze smart te matigen over de dood van onze kinderen, die in Gods verbond zijn begrepen, wanneer wij bedenken, dat wij verwachting hebben ze ten eeuwigen leven te zien opstaan. Zij zijn niet verloren, maar ons voorgegaan.

Jeremia 31:18-26

I. Hier vinden wij Ephraïms berouw en terugkeer tot God. Niet alleen Juda, maar ook Ephraim, het rijk van de tien stammen, zou hersteld worden en er derhalve op voorbereid en voor bekwaam gemaakt worden, Hosea 14:9. "Ephraïm, wat heb Ik meer met de afgoden te doen?" Ephraïm, als volk, wordt hier als een enkele persoon toegesproken om hun eensgezindheid uit te drukken, zij zullen één zijn in hun berouw, en God verheerlijken met één gemoed, uit één mond, één en allen. Door dit enkelvoud wordt eveneens aangewezen, dat die eensgezindheid het tevens ieder afzonderlijk gemakkelijker maakt terug te keren, door aller voorbeeld voorgegaan en aangemoedigd. Efraïm wordt hier voorgesteld als wenende om zijn zonden, misschien omdat Efraïm, de zoon van Jozef, naar wie de stam genoemd was, een gevoelig hart bezat: "hij droeg vele dagen leed en zijn broeders kwamen om hem te troosten," 1 Kronieken 7:22. En smart om de zonde wordt vergeleken met "rouw om een enige zoon." De boetvaardige wordt hier voorgesteld,

1. Bewenende zichzelf en zijn tegenwoordige ellendige toestand. Zo treuren waarlijk boetvaardigen.

2. Zichzelf beschuldigende, een zondaar, een groot zondaar te zijn. Hij beschuldigt zich in de eerste plaats van de zonde, die zijn consciëntie hem toen meer bepaaldelijk verweet, namelijk ongeduld onder de kastijding. "Gij hebt mij getuchtigd, ik ben onder uw hoede geweest, en ik verdiende het, ik had het nodig. Ik werd terecht getuchtigd, als een ongewend kalf, dat de roede nooit zou gevoeld hebben, als het niet weerspannig was geweest." Ware boetvaardigen beschouwen hun beproevingen als vaderlijke kastijdingen: "Gij hebt mij getuchtigd, en ik ben getuchtigd geworden. Dat is, het was goed, dat ik getuchtigd werd, anders ware het verkeerd met mij afgelopen. Het deed mij goed, bedoelde dat althans, en toch ben ik er ongeduldig onder geweest". Of het geeft het gebrek aan gevoel onder de tuchtiging te kennen. "Gij hebt mij getuchtigd, en ik ben getuchtigd geworden, dat was alles". Ik werd er niet door gewekt of verbeterd, ik lette alleen op de tuchtiging en zag niet verder. Ik ben onder de tuchtiging geweest "als een ongewend kalf, ongewend aan het juk, ongeregeld en onhandelbaar, slaande tegen de prikkels, gelijk een wilde os in het net," Jesaja 51:20. Dit is de zonde, waaraan hij zich schuldig weet, maar, vers 19, hij bedenkt die vorige zonden en herinnert zich de dagen van zijn jeugd. De ontdekking van een zonde brengt ons meerdere in herinnering, "hij gedenkt de smaadheid van zijn jeugd". Ephraïm als volk denkt na over het wangedrag van zijn vaderen, toen het eerst tot een volk werd. Ook is dit toepasselijk op de enkele persoon. Zie, de zonde van onze jonkheid was de smaadheid van onze jeugd, en wij moeten, zo vaak wij er aan denken, dat met smart en schaamte doen.

3. Hij is hier boos op zichzelf en gevoelt een heilige verontwaardiging over zijn zonde en dwaasheid. "Hij heeft op de heup geklopt," gelijk de tollenaar zich op de borst sloeg. Hij is verbaasd over zichzelf, over zijn eigen dwaasheid en onwilligheid. "Hij is beschaamd, ja ook schaamrood geworden, kan niet met vertrouwen tot God opzien noch met gerustheid aan zichzelf denken."

4. Hij beveelt zich aan Gods barmhartigheid en genade. Hij bevindt in zich een neiging om van God af te dwalen en kan zichzelf met geen mogelijkheid bij God houden, veel min, wanneer hij afgeweken is, weer terugkeren. "Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn, wat betekent dat, tenzij Gods genade hem terugbrengt, hij zich nooit bekeren zal". Daarom begeert hij die genade, en bouwt erop, en twijfelt niet, of ze zal machtig genoeg zijn om hem door alle moeilijkheden

heen te brengen, die hij op de weg van de bekering zal ontmoeten. Zie Hoofdstuk 17:14. "Genees mij, Heere, zo zal ik genezen worden." God werkt met macht, Hij kan de onwillige gewillig maken, als Hij de bekering van een ziel onderneemt, zo wordt ze bekeerd.

5. Hij vermaakt zich met de ervaring van de gezegende werking van de goddelijke genade: "Zeker, nadat ik bekeerd ben, heb ik berouw gehad." Zie, al het vrome verlangen onzes harten naar God, is de vrucht van de machtige werking van de genade in ons.

Merk op, "hij werd bekeerd, hij werd onderwezen, zijn wil werd naar Gods wil omgebogen, doordat hij verstand kreeg aangaande goddelijke waarheden". Zie, de wijze, waarop God zondaars tot zich bekeert is dat Hij de ogen huns verstands opent, en daarop volgt alle goeds. "Nadat ik mijzelf ben bekend gemaakt, heb ik mij overgegeven, heb ik op de heup geklopt." Wanneer zondaars tot de rechte kennis komen, komen zij ook in een rechte weg. Ephraïm was getuchtigd, maar zonder het gewenste gevolg, en het bleef er bij: "Hij was getuchtigd en dat was alles". Maar toen het onderwijs van Gods Geest de kastijding van de goddelijke voorzienigheid vergezelde, toen werd er vrucht gezien, toen "sloeg hij op de heup, toen kreeg hij zo’n berouw over de zonde, dat hij er niet meer mee te doen wilde hebben."

II. Gods mededogen over Ephraïm en de vriendelijke ontvangst, die hem van Godswege ten deel valt, vers 20.

1. God erkent hem als zijn kind, al is hij een ondeugend en ongehoorzaam kind geweest: *Is niet Ephraïm mij een dierbare zoon? Is hij Mij niet een troetelkind?* Wanneer Ephraïm dus over zichzelf treurt, treurt ook God over hem, als over "een, die zijn moeder troost, al heeft zij hem bestraft, Jesaja 66:13. Is deze Ephraïm Mij een dierbare zoon? Is hij Mij niet een troetelkind?" Is hij het, die nu bedroefd is van geest en bitterlijk weent? Het is als horen wij de stem van Saul, 1 Samuel 26:17 :"Is dit uw stem, mijn zoon David?" Ja, nu is hij een dierbare zoon, een troetelkind, nu hij zich bekeert. Zie, degenen, die ondeugende afgedwaalde kinderen geweest zijn, zullen, als ze oprechtelijk terugkeren en berouw hebben, hoe ze ook onder de kastijding van de roede zich hebben gedragen, door God als dierbare zonen, als troetelkinderen aangenomen worden. Efraïm had getreurd, maar God geneest hem, hij heeft zich vernederd, maar God eert hem, gelijk de verloren zoon, die zich zelf niet meer waardig acht, "een zoon genaamd te worden. Zijn vader doet hem het beste kleed aan en een ring aan zijn vinger."

2. Hij laat zijn toorn varen en spreekt met teder mededogen over hem: "sinds ik tegen hem gesproken heb, door de bedreigingen van mijn woord en de kastijding mijner voorzienigheid, denk Ik nog ernstig aan hem, mijn gedachten jegens hem zijn gedachten des vredes." Zie, wanneer God Zijn volk bedroeft, vergeet Hij het niet, wanneer Hij het uit zijn land bant, verliest hij het niet uit het oog noch uit het hart. Zelfs dan, wanneer God "tegen" ons optreedt, arbeidt Hij "voor" ons en bedoelt met alles alleenlijk het goede, en dit is onze troost in onze beproeving, dat "Hij aan ons denkt, al hebben wij Hem vergeten. Ik denk nog ernstiglijk aan hem, en daarom rommelt Mijn ingewand voor hem, gelijk Jozefs ingewand over zijn broeders, zelfs toen hij hard met hen sprak". Toen Israëls beproeving tot berouwvolle belijdenis en onderwerping uitdreef, "werd des Heeren ziel verdrietig over de arbeid aan Israël" Richteren 10:16, want Hij is altijd bezield met de grootste tederheid. Gods barmhartigheid was het, die Ephraïms straf matigde: "Mijn hart is in Mij omgekeerd," Hosea 11:8, 9, en dezelfde barmhartigheid had een welgevallen aan Ephraïms berouw. Ephraïm had gepleit, vers 18 :*Gij zijt de Heere mijn God,* daarom wil ik tot U terugkeren, en mij op Uw barmhartigheid en

genade verlaten. En God toont, dat Hij die pleitgrond aanneemt, want Hij betuigt, dat Hij God is en geen mens, omdat Hij *zijn* God is.

3. Hij besluit, hem goed te doen: *Ik zal Mij zeker ontfermen, zegt de Heere.* Zie, God heeft een rijke voorraad van barmhartigheid gewisse en verblijdende barmhartigheid, voor allen, die Hem oprecht zoeken en zich aan Hem onderwerpen. Hoe meer wij onze zonden bewenen, zoveel beter voorwerpen zijn wij voor de troost dier barmhartigheid

III. Genaderijke opwekking en bemoediging wordt Gods volk in Babel gegeven, om het voor de terugkeer naar zijn eigen land voor te bereiden. Laat het niet beven en de moed verliezen, laat het zijn tijd wel gebruiken en zich met kloek besluit en grote ijver gereed maken voor zijn reis, vers 21, 22.

1. Zij moesten aan niets dan aan hun terugkeer naar hun vaderland denken, waaruit zij verdreven waren, "Keer weer o jonkvrouwe Israëls! jonkvrouw, wier Man God weer zijn wil, keer weer tot deze uw steden, al zijn ze verwoest en tot puin geworden. Ze zijn uw steden, die uw God ze gegeven heeft, daarom keer tot uw steden weer". Zij moesten niet langer in Babel willen blijven dan totdat zij vrijheid verlangden, naar Zion terug te keren.

2. Zij moeten door dezelfde weg terugkeren, die zij gegaan zijn, opdat de herinnering aan de smart, die zij geleden of waarvan hun vaders hun verteld hadden, en het gezicht van de plaatsen, die dat alles in herinnering brachten, hen zoveel denkbaarder zouden maken voor de verlossing. Zij, die God verlaten en dienstknechten van de zonde zijn geworden, moeten langs dezelfde weg terugkeren, waardoor zij afgedwaald zijn, naar de verzuimde plichten, "en doen de eerste werken."

3. Zij moeten zich met al wat in hen is, aan die terugtocht wijden. "Zet uw hart op de baan geef er al uw aandacht aan, bedenk uw plicht, uw belang, en volg van ganser harte". Zie de weg van Babylon naar Zion, van de slavernij van de zonde naar de heerlijke vrijheid van Gods kinderen, is een baan, een gebaande weg, hij is recht, vlak, veilig en begaanbaar, Jesaja 35:8, toch zal niemand lichtelijk die weg bewandelen, tenzij hij "zijn hart er op zet."

4. Zij moeten zich toerusten met alle reisbenodigdheden: "Richt u merktekenen op, stel u spitse pilaren, zend mannen vooruit, om overal wanneer gevaar dreigt te verdwalen, merktekenen op te richten". Laat diegenen voorop gaan, die de weg het best kennen en dengenen, die volgen, wijzen hoe en waar te gaan.

5. Zij moeten met hart en ziel op reis gaan: "Hoe lang zult ge u onttrekken, gij afkerige dochter?" Laat uw gemoed niet weifelen of onzeker zijn, maar vorm een vast besluit, laat zorg noch vrees u afleiden, zoek geen steun bij schepselen, noch ga herwaarts en derwaarts om ze te believen, dat is vaak een teken, dat men van God afkeert. Houd u volstrekt aan God en heb een vaste geest.

6. Zij worden daartoe aangemoedigd door een verzekering, die God hun geeft: "Hij heeft wat nieuws op de aarde geschapen, een vreemd en wonderlijk ding: de vrouw zal de man omvangen." De kerk Gods, zwak en krachteloos als een vrouw, geheel onbekwaam voor militaire diensten en vreesachtig van gemoed, Jeremia 54:6, zal een machtige man omringen, aanvallen en overwinnen. De kerk wordt met een vrouw vergeleken, Openbaring 12:1. En terwijl wij lezen van heirlegers, die de legerplaats van de heiligen omringen, Openbaring 20:9,

zal nu het heirleger van de heiligen hen omringen. Vele uitleggers verstaan onder dat nieuws, dat de Heere in dat land scheppen zou, de vleeswording van Christus, die God op het oog had, toen Hij Zijn volk naar hun land wederbracht, en die soms als een teken gegeven wordt, Jesaja 7:14, 9:6. Een maagd, Maria, zou *de Almachtige baren,* want dat betekent het hier gebruikte woord *Geber*, en God wordt *Gibbor, de geweldige*, machtige God genoemd, Hoofdstuk 32:18, wat ook Christus heet in Jesaja 9:6, dat van Zijn vleeswording spreekt. Hij is *El-Gibbor,* de *machtige God*. Laat dit hen verzekeren, dat God Zijn volk niet verstoot, want Zijn zegen zou onder hen wonen, Jesaja 65:8.

IV. Een aangenaam vooruitzicht wordt hun gegeven van een gelukkige nederzetting in hun eigen land.

1. Zij zullen bij hun naburen achting en goedwilligheid vinden, die hun een goed woord toevoegen en voor hen bidden zullen, vers 23 :*Nog,* of liever: weer (ofschoon Juda en Jeruzalem langen tijd tot verbazing en aanfluiting geweest waren), *zullen zij dit woord zeggen* zoals vroeger het geval is geweest, in het land *van Juda en in zijn steden, De Heere zegene u, gij woning van de gerechtigheid, gij berg van de heiligheid.* Daarin ligt opgesloten, dat zij zullen terugkeren, hervormd en in ieder opzicht beter, en deze hervorming zal zo in-het-oog-lopend zijn, dat iedereen het ziet. "De steden, broeinesten van roverij voorheen, zullen woningen van de gerechtigheid zijn, de berg Israëls" (zo wordt het gehele land genoemd, Psalm 78:54) en vooral de berg Zion, zal een "berg van de heiligheid zijn."

Merk op, gerechtigheid jegens mensen en heiligheid jegens God moeten samengaan. Godzaligheid en eerlijkheid heeft God samengevoegd laat niemand menen ze te kunnen scheiden noch denken, dat het een een gebrek in het andere goedmaakt. Het staat goed met een volk, dat dus gelouterd uit de druk te voorschijn komt, en het is een zeker voorteken van verder geluk. Wij mogen met een goed toeverzicht om de zegen Gods bidden over die "woningen van de gerechtigheid, over die steden en landen, die bergen van de heiligheid zijn". Daar zal de Heere zonder twijfel "de zegen gebieden."

2. Er zal overvloed van allerlei goeds onder hen wezen, vers 24, 25. *En Juda mitsgaders al zijn steden zullen daarin wonen,* ofschoon zij lang woest geweest zijn, beide de landman en de herder, de twee oude en eerbiedwaardige bedrijven van Kaïn en Abel, Genesis 4:2. Het is goed huizen in *een woning van de gerechtigheid* en op *een berg van de heiligheid. De akkerlieden en die met de kudden reizen,* de herders, zullen de vrucht van hun arbeid genieten, *want Ik heb de vermoeide ziel dronken gemaakt,* dat is verzadigd, *en Ik heb alle treurige ziel vervuld.* Zij, die van de lange reis vermoeid waren en in hun gevangenschap ellende gekend hadden, zullen nu groter overvloed ontvangen. Dit is van toepassing op de geestelijke zegeningen, die God bewaard heeft voor alle ware boetvaardige, voor alle rechtvaardigen en heiligen. Zij zullen overvloedig vervuld worden met goddelijke genade en troost. In de liefde en gunst van God zal de moede ziel rust en de bedroefde blijdschap vinden.

V. De profeet meldt ons welk een blijdschap deze tijdingen in het land brachten, vers 26.

De profetieën, die God soms had gegeven aangaande de rampen, die Juda en Jeruzalem zouden treffen, waren zeer smartend geweest, zie Hoofdstuk 4:19, maar deze voorspellingen zijn, reeds op een afstand, verkwikkend. *Hierop ontwaakte ik* en zag toe, als overstort met vreugde, werd mijn slaap afgebroken, en ik dacht na over mijn droom, die *mijn slaap zoet* gemaakt had. Ik was verfrist als iemand, die gerust heeft geslapen. Diegenen kunnen zoet slapen, die zich

neerleggen en opstaan in de gunst van God en in de gemeenschap met Hem. Geen enkel uitzicht in deze wereld is zoeter voor godvrezende mensen, ook voor godvrezende predikanten, dan dat van de voorspoed van Gods kerk. Wat kunnen wij met meer voldoening aanschouwen dan *het goede van Jeruzalem, al de dagen onzes levens en vrede over Israël?*

Jeremia 31:27-34

Nadat de profeet zijn slaap zoet bevonden heeft door de openbaringen van de goddelijke genade, valt hij weer in slaap, in hope op verdere mededelingen, en wordt niet teleurgesteld. Want verder wordt beloofd:

I. Dat Gods volk talrijk en welvarend zal worden. *Israël en Juda zullen bezaaid worden met zaad van mensen en zaad van beesten,* als waren beide planten, vers 27. Zij zullen toenemen en vermenigvuldigen als een met koren bezaaide akker, en dat in de vrucht van Gods zegen, vers 23. Want wie God zegent, tot die zegt Hij: *Wees vruchtbaar.* Dit zou een beeld van de wondervolle vermeerdering van de kerk zijn. God zal ze bouwen en planten, vers 28. Hij *zal over hen waken om te bouwen en te planten,* geen gelegenheid zal ongebruikt voorbijgaan, die hun welvaart kan bevorderen. Lange tijd had zich alles tegen hen gekeerd, en alles had zo samengewerkt tot hun verderf, dat het scheen, of God *over hen waakte om uit te rakken en af te breken en te verstoren en kwaad aan te doen.* Maar nu zal alles meewerken om hen te sterken en hun belang te bevorderen. God zal degenen, die over hun zonden berouw hebben en zich deswege verootmoedigen, even gewillig troosten, als Hij degenen straft, die in hun zonden willen blijven leven en zich daarin verharden.

Il. Dat de zonden hunner vaderen hun niet meer toegerekend zullen worden, vers 29, 30. *Zij zullen niet meer zeggen* (dat is: zij zullen geen reden meer hebben om te zeggen): *De vaderen hebben onrijpe druiven gegeten, en* de *tanden van de kinderen zijn stomp geworden.* Dat *is God bezoekt* niet langer *aan de kinderen de misdaad van de vaderen,* hetgeen in de ballingschap geschied was. De zonden van de voorvaderen, vooral die van Manasse, waren aan hen bezocht, daarover hadden zij zich als een hardheid beklaagd. Andere Schriftuurplaatsen rechtvaardigen God in deze wijze van bezoeking, en onze Heiland zegt de goddeloze Joden van Zijn dagen, dat aan hen bezocht zullen worden de zonden hunner vaderen, omdat zij daarin volhardden, Mattheus 23:35, 36. Maar nu belooft de Heere, dat Hij deze strenge wijze van vergelding niet toepassen zal, God gedenkt de zonden hunner vaderen niet meer, maar herinnert zich Zijn verbond met die vaderen, en zal hen, overeenkomstig dat verbond, allerlei goeds doen: Zij *zullen niet meer zeggen,* gelijk ze gedaan hebben, *de vaders hebben onrijpe druiven gegeten, en van de kinderen tanden zijn stomp* geworden. *Maar een ieder zal nog om zijn ongerechtigheid sterven* Wat altijd had gegolden blijft gelden: *een ieder zal om zijn ongerechtigheid sterven,* en evenzeer, dat *God de misdaad van de vaderen bezoekt aan de kinderen,* maar God heeft nu als het ware afgerekend, en de misdaad van de vaderen gedenkt Hij niet meer. Zie, een algemene vergiffenis waarborgt de enkelen zondaar geen straffeloosheid, geen veiligheid, *een ieder mens, die de onrijpe druiven eet zijn tanden zullen stomp worden.* Wie verboden vrucht eet, hoe verleidelijk die er ook uitziet, zal ervaren, dat het *een onrijpe druif is,* en *zijn tanden zullen* stomp worden, dat wordt hij vroeger of later gewaar en wel met smart. In de zonde zelf ligt wat de mens onrustig maakt, gelijk onrijpe druiven de tanden verstompen.

III. God zal Zijn verbond met hen vernieuwen, zodat zij al die zegeningen, niet slechts uit kracht van Zijn voorzienigheid, maar naar Zijn belofte zullen ontvangen en daardoor verzekerd en verkwikt worden. Maar dit verbond wijst op het Evangelie, de latere dagen, die "komen zullen," want de Apostel past deze woorden op het Evangelie van de genade toe, Hebreeen 8:9 enz. waar de gehele passage wordt aangehaald als een kort begrip van Gods genadeverbond met die in Jezus Christus geloven.

Merk op

1. Wie zij zijn, met wie dit verbond gemaakt wordt: "met het huis Israëls en met het huis van Juda, de kerk, het Israëls Gods, waarover vrede en barmhartigheid zijn zal," Galaten 6:16, met het geestelijke zaad van de gelovige Abraham en van de biddende Jacob. Juda en Israël waren twee gescheiden koninkrijken geweest, maar werden na hun terugkeer verenigd door gemeenschappelijke gunsten Gods, hun geschonken, zo waren Joden en heidenen één door het Evangelie en het genadeverbond.

2. Van welke aard is dit verbond? "Het is een nieuw verbond, niet naar het verbond, dat de Heere met hun vaderen gemaakt had ten tijde als Hij hun hand aangreep om hen uit Egypteland te voeren." Het verbond van de berg Sinai was geen verbond van natuurlijke onschuld, zoals dat met Adam, toen hij geschapen was, neen, het was in de grond een verbond van genade, hoewel in die oude bedeling de genade lang niet zo helder schitterde als in de nieuwe. Zondaars werden ook naar dat verbond zalig, als zij zich bekeerden, maar zij moesten geloven in een Messias, die nog komen moest, wiens bloed werd afgeschaduwd door de wettelijke offeranden, Exodus 24:7, 8. Dit moet evenwel nieuw genoemd worden, in vergelijking met het oude verbond, dat de verordeningen en beloften van meer geestelijke en hemelse aard zijn en de waarheid duidelijker ontvouwd wordt. In het oude verbond "nam God Zijn volk bij de hand, als waren zij blinden of lammen of zwakkelingen, om hen uit Egypteland te voeren, welk verbond met God zij vernietigd hadden."

Merk op, dat God dit verbond gemaakt, en Israël het gebroken had, onze zaligheid is uit God, maar onze zonde en de daaruit voortvloeiende ellende uit onszelf. Het verergerde die bondsbreuk, dat God "ze getrouwd had, dat Hij Israëls Man" was, dat er dus een huwelijksband bestond tussen Hem en Zijn volk, en dat Zijn volk die door afgoderij, door geestelijk overspel verbroken had. Ons trouweloos overtreden tegen God wordt daardoor van ernstige aard, dat God als een liefhebbend, teder, zorgvol echtgenoot getrouw en ons trouw is geweest, en dat wij Hem ontrouw zijn geworden.

3. Wat zijn de voornaamste artikelen van dit nieuwe verbond? Ze bevatten alle geestelijke zegeningen. Niet: "Ik zal hun het land Kanaän en een talrijke nakomelingschap geven" maar: "Ik zal hun vergeving van de zonden, en vrede, en genade, goed verstand en een nieuw hart geven". Hij belooft,

a. dat Hij hen gewillig zal maken, Hem te dienen: "Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en die in hun hart schrijven." Niet: "Ik zal hun een nieuwe wet geven (gelijk Gataker terecht opmerkt), want Christus kwam niet om de wet te ontbinden maar om die te vervullen. De wet zal door de vinger des Geestes in hun binnenste geschreven worden, gelijk die tevoren in twee stenen tafelen gegrift stond. God schrijft Zijn wet in het hart van alle gelovigen, maakt het bereid tot gehoorzaamheid en gewent het aan Hem. Hij maakt hen Zijn wil indachtig, wanneer zij daaraan behoefte hebben, als iets dat in het hart geschreven staat, Spreuken 3:3. Hij maakt ze ijverig in Zijn dienst, want datgene, waarom wij ons het meest bekommeren, hoort het naast aan ons hart te liggen. Hij werkt in hen een lust om Hem te dienen, overeenstemming van gedachte en lust met de voorschriften van de heilige wet, als die van de copie met het origineel. Dit wordt hier beloofd, en daarom moet gebeden worden, dat wij Hem gehoorzamen mogen met opgewektheid en nauwgezetheid.

b. Hij stelt zich in nauwe betrekking tot hen: "Ik zal hun tot een God zijn, een algenoegzamen God voor hen, en zij zullen Mij tot een volk zijn, een trouw, dienstvaardig volk". Dat God ons tot een God is, is het toppunt van geluk, de hemel kent niets hogere, Hebreeen 11:16, Openbaring 21:3. Dat wij Zijn volk zijn, kan opgevat worden in de zin van een voorwaarde onzerzijds (zij en zij alleen zullen God tot een God hebben, die gewillig zijn, Hem tot een volk te wezen), of als een verdere belofte dat God ons door Zijn genade tot Zijn volk wil maken, "een gewillig volk in de dag van Zijn heirkracht, " en wie ook tot Zijn volk behoren, het is Gods genade, die hen daartoe verwaardigt.

c. Er zal overvloed van kennis Gods zijn onder alle soorten van volk, en dit zal allerlei goeds in de hand werken, want zij, die God wel kennen, zullen Hem zoeken en dienen en hun vertrouwen op Hem stellen, vers 34. *Zij zullen Mij allen kennen*, allen zal de kennis Gods gaarne meegedeeld worden en allen zullen die kennis kunnen verwerven. *Zijn weg zal op aarde gekend worden, onder alle volken zijn heil,* terwijl in de voorbijgegane eeuwen de kennis des Heeren tot Israël beperkt was. Heel wat meerderen zullen God kennen dan in de dagen van het oude verbond, die voor de heidenen tijden van de onwetendheid waren, daar de ware God hun een onbekende God was. De dingen Gods zullen onder het Evangelie duidelijker en verstaanbaarder gepredikt worden en aller bevattelijkheid verhogen, geheel anders dan toen Mozes "een deksel op zijn aangezicht" moest leggen. De kennis zal zo algemeen zijn, dat er minder behoefte aan onderricht zal bestaan. Sommigen houden dit voor een ietwat overdreven uitdrukking (en de stompheid der Joden maakte dan zo iets nodig om hem wakker te schudden), alleen bedoeld om aan te tonen, dat de kennis van God onder het Evangelie verre zou te boven gaan die, welke men onder de wet had. Of het wil zeggen, dat er onder het Evangelie zo’n overvloed van openbare prediking zal wezen, duidelijk en aanhoudend, door mannen, bevoegd en aangesteld om "het Woord te prediken tijdig en ontijdig," veel meer dan onder de wet, dat er minder dan vroeger behoefte zal zijn aan onderricht van "naasten of broeders." De priesters leerden alleen nu en dan, in de tempel, voor betrekkelijk weinigen, maar nu zullen of kunnen allen God kennen door het deelnemen aan vergaderingen van Christenen, in welke op alle plaatsen, waar de kerk zich bevindt, de kennis Gods zal worden onderwezen. Enkelen zijn deze mening toegedaan (gelijk Gataker meldt): Velen zullen zo’n duidelijk inzicht in de dingen Gods hebben, dat zij eer door onmiddellijke bestraling dan door gewoon onderricht onderwezen schijnen. Kortom, de dingen Gods zullen door het Evangelie van Christus tot helderder licht gebracht worden dan ooit, 2 Timotheus 1:1 (), en Gods volk zal door de genade van Christus tot een klaarder inzicht dan ooit opgevoed worden, Efeziers 1:17, 18.

d. Als voorbereiding voor al deze zegeningen, zullen de zonden vergeven worden. Dit wordt de oorzaak van al het overige: "Ik zal hun ongerechtigheid vergeven" en hun niet meer toerekenen, noch hen behandelen naar verdienste. Ik wil vergeven en vergeten. "Ik zal hun zonde niet meer gedenken." Het is de zonde, die het goede van ons verwijderd houdt, die de stroom van Gods gunstbewijzen doet opdrogen. Wordt de zonde door vergevende genade uitgedelgd, dan is de hindernis uit de weg geruimd, en de goddelijke genade vloeit als een rivier, als een machtige stroom.

Jeremia 31:35-40

Heerlijke dingen zijn in de voorgaande verzen behandeld aangaande de dagen van het Evangelie, waarin de periode van de Joodse kerk, welke met de terugkeer uit de ballingschap begon, zou uitlopen, want alsdan zouden al die beloften haar volle vervulling krijgen. Maar kunnen wij op die beloften staat maken?) Ja, wij vinden hier haar bevestiging, en de uiterst denkbare verzekering, dat die zegeningen duurzaam zouden zijn. Het grote, dat ons hier verzekerd wordt, is dat, zolang de wereld bestaat, God er ook Zijn kerk zal hebben, al ziet het daarmee soms minder rooskleurig uit, ze zal weer opleven "ze is op een rots gebouwd, en de poorten van de hel zullen ze niet overweldigen." Twee dingen worden hier aangevoerd ter bevestiging van ons geloof in dit opzicht: de bouw van de wereld, en: de herbouw van Jeruzalem.

I. De bouw van de wereld, en de stevigheid en duurzaamheid van dit gebouw, zijn bewijzen van Gods macht en trouw, die de vestiging van Zijn kerk heeft gewrocht. Let,

a. op de onophoudelijke en regelmatige beweging van de hemellichamen, die God heeft geschapen en nog bestuurt: *Hij geeft de zon ten licht des daags* vers 35. Dat was zo bij de schepping en is nog zo want licht en warmte met al wat de zon verder uitwerkt? hangt voortdurend van de Schepper af. "Hij geeft de ordeningen van de maan en van de sterren, haar bewegingen worden ordeningen genoemd, omdat ze regelmatig en bepaald zijn". Zie Job 38:31-33.

b. Let op de heerschappij van de zee en de beteugeling harer trotse golven. "De Heere van de heirscharen klieft de zee (of, gelijk sommigen vertalen, bedwingt de zee), dat haar golven bruisen (divide et impera, verdeel en heers)". Al bruisen die nog zo woest, de Heere beteugelt ze, Jeremia 5:22, Hij maakt ze weer rustig en kalm. Wij moeten de macht Gods verheerlijken, die zich zowel in de loop van de hemellichamen als in het stillen van de golven van de zee toont.

c. Let op de uitgestrektheid des hemels en de onmetelijkheid van het firmament, wie zo’n grote wereld bestuurt, moet noodzakelijk een groot God zijn. *De hemelen daarboven kunnen niet gemeten worden,* vers 27, en toch vervult God ze.

d. Let op de ondoorgrondelijkheid zelfs van dat gedeelte van het heelal, hetwelk wij bewonen en dat we dus het best kennen. "De fundamenten van de aarde beneden kunnen niet doorgrond worden, want de Schepper hangt de aarde aan een niet, Job. 26:7, en wij weten niet, waarop haar grondvesten zijn neergezonken," Job 38:6.

e. Let op de onveranderlijkheid van deze ordeningen, vers 36. *Deze ordeningen zullen van voor Mijn aangezicht niet wijken.* Het gehele heir des hemels en van de aarde heeft Hij voortdurend in het oog. Hij heeft ze gevestigd, en zij blijven, "naar Zijn ordinantiën blijven zij nog heden staan, want zij allen zijn Zijn knechten" Psalm 119:90, 91. De hemel is vaak bewolkt en zon en maan menigmaal verduisterd, de aarde moge beven en de zee bruisen, maar alle bewaren zij haar plaats, zij worden bewogen, maar niet uit haar baan gerukt. Hierin moeten wij de macht, de goedheid, de trouw van de Schepper erkennen.

De vastheid van het rijk van de genade wordt hier aangetoond. Wij kunnen vertrouwen, dat "het zaad Israëls niet ophouden zal, dat het geen volk zij voor Mijn aangezicht alle de dagen".

Het geestelijke Israël, de kerk des Nieuwen Verbonds, zal zijn "een heilig volk, een verkregen volk," 1 Petrus 2:9. Wanneer Israël naar het vlees niet langer een volk zal zijn, "worden de kinderen van de beloftenis voor het zaad gerekend", Romeinen 9:8, en de Heere *zal het gehele zaad Israëls niet verwerpen om alles wat zij gedaan hebben,* vers 27, al hebben zij ook zeer goddelooslijk gehandeld. Hij kon ze naar recht allen verwerpen, maar dat wil Hij niet. Hoewel Hij ze uit hun land gebannen en voor een tijd terneergeworpen had, toch zal Hij ze niet verwerpen. Sommigen uit hen verwerpt Hij, maar niet allen, hierop schijnt de apostel te zinspelen, Romeinen 11:1. *Heeft God Zijn volk verstoten?* Dat zij verre. Want, vers 5, *er is dan ook in deze tegenwoordige tijd een overblijfsel geworden,* voldoende om de belofte gestand te doen, dat God *niet het gehele zaad Israëls verwerpt,* of schoon Hij velen heeft verworpen om hun ongeloof. Dit geloof kan bij ons gesterkt worden door de overweging,

a. Dat die God die het behoud van de kerk heeft besloten, een almachtig God is, "die alle dingen draagt door het Woord van Zijn macht. Onze hulpe is in de naam des Heeren, die hemel en aarde gemaakt heeft en dus alles vermag."

b. Dat God al deze zorg voor de wereld draagt, omdat Hij zich daardoor heerlijkheid bereidt, hoe kan dat, zo Hij niet Zijn kerk in stand houdt, een volk, "dat Hem zal zijn tot een naam en lof?"

c. Dat indien de ordinantiën van de schepping zo wel bevestigd zijn, dat alles tot op de huidige dag voortbestaat en geen wijziging ondergaan, wijl ze geen wijziging behoeven, ook het rijk van de genade onveranderlijk zal blijven bestaan, gelijk Hij het heeft ingesteld.

d. Dat Hij, die beloofd heeft, Zich een kerk te bewaren, Zijn woord is getrouw gebleven, dat Hij gesproken heeft aangaande de duurzaamheid van de wereld. Hij, die het verbond met Noach en zijn zonen heeft gehouden, omdat het "een verbond was tot eeuwige geslachten," Genesis 9:11, 12, zal Die ontrouw worden van Zijn verbond met Abraham en zijn zaad, zijn geestelijk zaad, want ook dit verbond is "een eeuwig verbond." Zelfs hun zonden, al zijn ze vele en groot, zullen Zijn genadevolle bedoelingen met Zijn verbond niet vernietigen, zie Psalm 89:30 enz.

II. De wederopbouw van Jeruzalem, dat nu in puin lag, en de herstelling en bevestiging van de stad zou een teken zijn van de grote dingen, die God aan de kerk des Nieuwen Verbonds, *het hemelse Jeruzalem,* vers 38-40 doen zou. *De dagen komen,* al blijven zij nog lang uit, dat,

1. Jeruzalem geheel herbouwd zal worden, zo groot als het ooit is geweest. De afmetingen worden hier nauwkeurig aangegeven, die de grens vormden. Ongetwijfeld besloot de muur, die Nehemia bouwde, en, om de profetie stipt te vervullen, bij de toren Hananeël begon, Nehemia 3:1, zoveel ruimte als hier staat aangewezen, hoewel wij niet in staat zijn, te zeggen, waar al die gebouwen, "de Hoekpoort, de heuvel Garob" enz. gestaan hebben.

2. Wanneer het gebouwd was, zou het aan God en Zijn dienst toegewijd worden. *Deze stad zal de Heere herbouwd worden,* vers 38, zelfs de voorsteden en aangrenzende velden, *zullen de Heere een heiligheid zijn.* Het zal niet meer, als vroeger, door afgoden verontreinigd worden, maar God zal er geprezen en geëerd worden. De gehele stad zal als het ware een tempel, een heilige plaats zijn, gelijk het nieuwe Jeruzalem, dat *daarom* geen tempel heeft, omdat het geheel en al tempel is.

3. Krachtens Gods belofte gebouwd en aan Zijn dienst gewijd, "zal niets weer uitgerukt noch afgebroken worden in eeuwigheid", dat is: het zal zeer lang blijven bestaan. De tijd vau de herbouw van de stad tot haar eindelijke verwoesting zal niet korter wezen dan die van David tot aan de ballingschap. Maar deze belofte zou haar volle vervulling verlangen in de kerk des nieuwen verbonds. Die is, als het geestelijk Israël, dat God nimmermeer zal verwerpen, de heilige stad, en daarom "zal daar niets weer uitgerekt noch afgebroken worden in eeuwigheid." Ze moge, gelijk het aardse Jeruzalem, een tijd lang woest liggen, maar ze zal weer opgebouwd worden, zal alle stormen en onweders trotseren, en "de poorten van de hel zelfs zullen ze niet overweldigen."

HOOFDSTUK 32

1 Het woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEERE, in het tiende jaar van Zedekia, koning van Juda; dit jaar was het achttiende jaar van Nebukadnezar.
2 (Het heir nu des konings van Babel belegerde toen Jeruzalem, en de profeet Jeremia was besloten in het voorhof der bewaring, dat in het huis des konings van Juda is.
3 Want Zedekia, de koning van Juda, had hem besloten, zeggende: Waarom profeteert gij, zeggende: Zo zegt de HEERE: Ziet, Ik geef deze stad in de hand des konings van Babel, en hij zal ze innemen;
4 En Zedekia, de koning van Juda, zal van de hand der Chaldeen niet ontkomen; maar hij zal zekerlijk gegeven worden in de hand des konings van Babel, en zijn mond zal tot deszelfs mond spreken, en zijn ogen zullen deszelfs ogen zien;
5 En hij zal Zedekia naar Babel voeren, en aldaar zal hij zijn, totdat Ik hem bezoek, spreekt de HEERE; ofschoon gijlieden tegen de Chaldeen strijdt, gij zult toch geen geluk hebben.)
6 Jeremia dan zeide: Des HEEREN woord is tot mij geschied, zeggende:
7 Zie, Hanameel, de zoon van Sallum, uw oom, zal tot u komen, zeggende: Koop u mijn veld, dat bij Anathoth is, want gij hebt het recht van lossing, om te kopen.
8 Alzo kwam Hanameel, mijns ooms zoon, naar des HEEREN woord, tot mij, in het voorhof der bewaring, en zeide tot mij: Koop toch mijn veld, hetwelk is bij Anathoth, dat in het land van Benjamin is; want gij hebt het erfrecht, en gij hebt de lossing, koop het voor u. Toen merkte ik, dat het des HEEREN woord was.
9 Dies kocht ik van Hanameel, mijns ooms zoon, het veld, dat bij Anathoth is; en ik woog hem het geld toe, zeventien zilveren sikkelen.
10 En ik onderschreef den brief en verzegelde dien, en deed het getuigen betuigen, als ik het geld op de weegschaal gewogen had.
11 En ik nam den koopbrief, die verzegeld was naar het gebod en de inzettingen, en den open brief;
12 En ik gaf den koopbrief aan Baruch, den zoon van Nerija, den zoon van Machseja, voor de ogen van Hanameel, mijns ooms zoon, en voor de ogen der getuigen die den koopbrief hadden onderschreven; voor de ogen van al de Joden, die in het voorhof der bewaring zaten.
13 En ik beval Baruch voor hun ogen, zeggende:
14 Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Neem deze brieven, dezen koopbrief, zo den verzegelden als dezen open brief, en doe ze in een aarden vat, opdat zij vele dagen mogen bestaan.
15 Want zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Er zullen nog huizen, en velden, en wijngaarden in dit land gekocht worden.
16 Voorts, nadat ik den koopbrief aan Baruch, den zoon van Nerija, gegeven had, bad ik tot den HEERE, zeggende:
17 Ach, Heere HEERE! Zie, Gij hebt de hemelen en de aarde gemaakt, door Uw grote kracht en door Uw uitgestrekten arm; geen ding is U te wonderlijk.
18 Gij, Die goedertierenheid doet aan duizenden, en de ongerechtigheid der vaderen vergeldt in den schoot hunner kinderen na hen; Gij grote, Gij geweldige God, Wiens Naam is HEERE der heirscharen!
19 Groot van raad en machtig van daad; want Uw ogen zijn open over alle wegen der mensenkinderen, om een iegelijk te geven naar zijn wegen, en naar de vrucht zijner handelingen.
20 Gij, Die tekenen en wonderen gesteld hebt in Egypteland, tot op dezen dag, zo in Israel, als onder andere mensen, en hebt U een Naam gemaakt, als Hij is te dezen dage!

21 En hebt Uw volk Israel uit Egypteland uitgevoerd, door tekenen en door wonderen, en door een sterke hand, en door een uitgestrekten arm, en door grote verschrikking.
22 En hebt hun dit land gegeven, dat Gij hun vaderen gezworen hadt hun te zullen geven, een land vloeiende van melk en honig;
23 Zij zijn er ook ingekomen en hebben het erfelijk bezeten, maar hebben Uwer stem niet gehoorzaamd, en in Uw wet niet gewandeld; zij hebben niets gedaan van alles, wat Gij hun geboden hadt te doen; dies hebt Gij hun al dit kwaad doen bejegenen.
24 Zie, de wallen! zij zijn gekomen aan de stad, om die in te nemen, en de stad is gegeven in de hand der Chaldeen, die tegen haar strijden; vanwege het zwaard en den honger en de pestilentie; en wat Gij gesproken hebt, is geschied, en zie, Gij ziet het.
25 Evenwel hebt Gij tot mij gezegd, Heere HEERE! koop u dat veld voor geld, en doe het getuigen betuigen; daar de stad in der Chaldeen hand gegeven is.
26 Toen geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia, zeggende:
27 Zie, Ik ben de HEERE, de God van alle vlees; zou Mij enig ding te wonderlijk zijn?
28 Daarom zegt de HEERE alzo: Zie, Ik geef deze stad in de hand der Chaldeen, en in de hand van Nebukadnezar, den koning van Babel, en hij zal ze innemen.
29 En de Chaldeen, die tegen deze stad strijden, zullen er inkomen, en deze stad met vuur aansteken, en zullen ze verbranden, met de huizen, op welker daken zij aan Baal gerookt, en anderen goden drankofferen geofferd hebben, om Mij te vertoornen.
30 Want de kinderen Israels en de kinderen van Juda hebben van hun jeugd aan alleenlijk gedaan, dat kwaad was in Mijn ogen; want de kinderen Israels hebben Mij door het werk hunner handen alleenlijk vertoornd, spreekt de HEERE.
31 Want tot Mijn toorn en tot Mijn grimmigheid is Mij deze stad geweest, van den dag af, dat zij haar gebouwd hebben, tot op dezen dag toe; opdat Ik haar van Mijn aangezicht wegdeed;
32 Om al de boosheid der kinderen Israels en der kinderen van Juda, die zij gedaan hebben om Mij te vertoornen, zij, hun koningen, hun vorsten, hun priesteren, en hun profeten, en de mannen van Juda, en de inwoners van Jeruzalem;
33 Die Mij den nek hebben toegekeerd en niet het aangezicht; hoewel Ik hen leerde, vroeg op zijnde en lerende, evenwel hoorden zij niet, om tucht aan te nemen;
34 Maar zij hebben hun verfoeiselen gesteld in het huis, dat naar Mijn Naam genoemd is, om dat te verontreinigen.
35 En zij hebben de hoogten van Baal gebouwd, die in het dal des zoons van Hinnom zijn, om hun zonen en hun dochteren den Molech door het vuur te laten gaan; hetwelk Ik hun niet heb geboden, noch in Mijn hart is opgekomen, dat zij dezen gruwel zouden doen; opdat zij Juda mochten doen zondigen.
36 En nu, daarom zegt de HEERE, de God Israels, alzo van deze stad, waar gij van zegt: Zij is gegeven in de hand des konings van Babel, door het zwaard, en door den honger, en door de pestilentie;
37 Ziet, Ik zal hen vergaderen uit al de landen, waarhenen Ik hen zal verdreven hebben in Mijn toorn, en in Mijn grimmigheid, en in grote verbolgenheid; en Ik zal hen tot deze plaats wederbrengen, en zal hen zeker doen wonen.
38 Ja, zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn.
39 En Ik zal hun enerlei hart en enerlei weg geven, om Mij te vrezen al de dagen, hun ten goede, mitsgaders hun kinderen na hen.
40 En Ik zal een eeuwig verbond met hen maken, dat Ik van achter hen niet zal afkeren, opdat Ik hun weldoe; en Ik zal Mijn vreze in hun hart geven, dat zij niet van Mij afwijken.
41 En Ik zal Mij over hen verblijden, dat Ik hun weldoe; en Ik zal hen getrouwelijk in dat land planten, met Mijn ganse hart en met Mijn ganse ziel.

42 Want zo zegt de HEERE: Gelijk als Ik over dit volk gebracht heb al dit grote kwaad, alzo zal Ik over hen brengen al het goede, dat Ik over hen spreke.
43 En er zullen velden gekocht worden in dit land, waarvan gij zegt: Het is woest, dat er geen mens noch beest in is; het is in der Chaldeen hand gegeven.
44 Velden zal men voor geld kopen, en de brieven onderschrijven, en verzegelen, en getuigen doen betuigen, in het land van Benjamin, en in de plaatsen rondom Jeruzalem, en in de steden van Juda, en in de steden van het gebergte, en in de steden der laagte, en in de steden van het zuiden; want Ik zal hun gevangenis wenden, spreekt de HEERE.

In dit hoofdstuk,

I. Wordt Jeremia gevangen gezet wegens het voorspellen van de verwoesting van Jeruzalem en de gevangenneming van Zedekia, vers 1-5.

II. Vinden wij hem, op goddelijke aanwijzing, bezig land te kopen, als een verzekering, dat de tegenwoordige ellende te rechter tijd een gelukkig eind zou nemen, vers 6-15.

III. Vinden wij het gebed, dat hij bij die gelegenheid tot God opzond, vers 16-25.

IV. Komt een boodschap voor, die God hem daarop toevertrouwde, om aan het volk over te brengen.

1. Hu moet de volkomen verwoesting van Juda en Jeruzalem om hun zonden, voorspellen, vers 26-35. Maar

2. Ter zelfder tijd moet hij hun verzekeren, dat, hoewel de verwoesting volkomen was, ze niet blijvend zou zijn, maar dat hun nakomelingschap het vreedzame bezit van hun eigen land zou herkrijgen, vers 36-44. De voorspellingen in dit hoofdstuk, beide, bedreigingen en beloften, zijn vrijwel dezelfde als die wij reeds herhaaldelijk tegengekomen zijn, maar hier zijn sommige eigenaardigheden, die zeer bijzonder en opmerkelijk zijn.

Jeremia 32:1-15

Uit de tijdsbepaling in dit hoofdstuk blijkt, dat wij nu dicht genaderd zijn tot dat noodlottige jaar, waarin de verwoesting van Juda en Jeruzalem door de Chaldeën voltooid werd. Trapsgewijze kwamen Gods oordelen over hen, maar, daar zij Hem niet met berouw tegemoet kwamen op de weg van Zijn oordelen, ging Hij voort met hen te twisten totdat alles verwoest was, in het elfde jaar van Zedekia, wat hier vermeld wordt, vond plaats in het tiende. Het leger van de koning van Babel had Jeruzalem omsingeld en zette het beleg krachtig voort, niet twijfelende of zij zouden in weinig tijd zich er meester van maken, terwijl de belegerden het wanhopig besluit genomen hadden zich niet over te geven, maar vol te houden tot het laatste.

I. Jeremia profeteert, dat beide de staat en het hof in handen zullen vallen van de koning van Babel. Hij zegt hun uitdrukkelijk, dat de belegeraars de stad zullen innemen, want God, Wiens stad het is in zeer bijzondere zin, zal die in hun hand geven en Zijn bescherming er aan onttrekken, vers 3, -dat, al beproeft Zedekia te ontsnappen, hij ingehaald zal worden, en als gevangene overgeleverd aan Nebukadnezar, dat hij in zijn tegenwoordigheid gebracht zal worden, tot zijn grote schrik en ontsteltenis, daar hij zich gehaat heeft gemaakt, door zijn woord aan hem te breken, hij zal de koning van Babel zijn vonnis horen uitspreken, en de woede en verontwaardiging moeten aanschouwen, waarmee hij hen aanziet (Zijn ogen *zullen diens ogen zien*, vers 4), -dat Zedekia naar Babel gevoerd zal worden, en daar als een ellendige gevangene blijven, *totdat Ik hem bezoeke*, totdat God een eind aan zijn leven maakt door een natuurlijken dood, zoals Nebukadnezar lange tijd daarvoor een einde aan zijn dagen had gemaakt door zijn ogen uit te steken. Die in ellende leven kunnen naar waarheid zeggen, in genade door God bezocht te worden, als God ze door de dood tot Zich neemt in Zijn huis. En, tenslotte, voorspelt hij, dat al hun pogingen om de belegeraars te dwingen de loopgraven te verlaten vergeefs zullen zijn: "Of gijlieden al tegen de Chaldeën strijdt gij zult toch geen geluk hebben, " hoe zouden zij ook, als God niet voor hen streed? Zie Hoofdstuk 34:2, 3.

II. Omdat hij dit profeteert, wordt hij gevangen gezet, niet in de algemene gevangenis, maar in de meer fatsoenlijke gevangenis, die binnen de omtrek van het paleis was, "In het huis des konings van Juda", en dat niet bepaald opgesloten, maar in "custodia libera-in het voorhof van de bewaring," waar hij goed gezelschap, en verse lucht kon hebben, en nieuws horen en waar hij geborgen was tegen het gejouw van het gepeupel, maar toch, het was een gevangenis, en Zedekia sloot hem daarin, om hetgeen hij geprofeteerd had, vers 23. Zover was het er van af, dat hij zich "verootmoedigde voor het aangezicht van de profeet Jeremia," zoals hij had moeten doen, 2 Kronieken 36:12, dat "hij zijn nek verhardde tegen hem". Hoewel hij tevoren in zover had erkend, dat hij een profeet was, dat hij hem verzocht had, "de Heere te vragen," Hoofdstuk 21:2, berispt hij hem nu, omdat hij geprofeteerd heeft, vers 3, en sluit hem in de gevangenis, misschien niet met de bedoeling om hen nog meer te straffen, maar alleen om hem te beletten nog meer te profeteren, wat al misdaad genoeg was. Gods profeten tot zwijgen te brengen, is niet zo slecht als ze te bespotten en te doden, maar toch een grote belediging voor God in de hemel. Zie, hoe treurig het hart van de zondaars verhard wordt door de bedriegelijkheid van de zonde. Vervolging was een van de zonden, waarom God nu met hen twistte, en toch volhardt Zedekia er in, zelfs nu hij in de diepte van ellende is. Geen leidingen, geen beproevingen kunnen op zichzelf de mens van zijn zonde scheiden, tenzij de genade Gods daarin meewerkt. ja, sommigen worden slechter door diezelfde oordelen, die hen beter moesten maken.

III. In de gevangenis zijnde, koopt hij van een van zijn naaste bloedverwanten, een stuk grond, dat in Anathoth lag, vers 6 enz.

1. Men zou niet gedacht hebben,

a. Dat een profeet zich zozeer met de zaken van deze wereld bemoeien zou, maar waarom niet? Hoewel predikanten zich er niet in mogen verwikkelen, toch mogen zij zich wel inlaten met de zaken van dit leven.

b. Dat iemand, die geen vrouw en kinderen had, land zou kopen. Wij vinden Hoofdstuk 16:2, dat hij zelf geen gezin had, toch kan hij wel land kopen, voor zijn eigen gebruik, terwijl hij leeft, en het aan de kinderen van zijn verwanten nalaten, als hij sterft.

c. Men zou zich nauwelijks kunnen denken, dat een gevangene iets kopen zou, hoe zou hij tevoren geld krijgen om er land mee te kopen? Het is waarschijnlijk, dat hij sober leefde, en wist over te houden van wat hem als priester toekwam, wat in ‘t geheel geen blaam op zijn karakter is, maar wij hebben geen reden om te denken, dat de mensen vriendelijk waren, of dat hij zijn kontanten aan hun edelmoedigheid verschuldigd was. Maar

d. het vreemdste van alles was, dat hij een stuk grond kocht, terwijl hij zelf wist, dat het hele land zou verwoest worden, en in de handen van de Chaldeën vallen zou, en wat zou hij er dan aan hebben? Maar het was Gods wil, dat hij het kopen zou, en hij onderwierp zich, hoewel het geld weggeworpen scheen te zijn. Zijn bloedverwant kwam het hem aanbieden, hij zocht het zelf niet, hij begeerde niet huis aan huis en akker aan akker te trekken, maar de Voorzienigheid bracht het tot hem, en het was waarschijnlijk een goede koop, bovendien, het *recht van lossen* behoorde hem, vers 8, en als hij weigerde, zou hij niet handelen als een bloedverwant. Het is waar, dat hij, volgens de wet, mocht weigeren, maar, als profeet, moest hij doen, wat tot eer van zijn beroep strekken zou. "Want aldus betaamt het ons alle gerechtigheid te vervullen," Mattheus 3:15. Het was land, dat binnen het gebied van een priesterlijke stad lag, en als hij weigerde, was er gevaar, in die tijden van beroering, dat het aan iemand van een anderen stam verkocht werd, wat in strijd met de wet was, en om dit te voorkomen was het voegzaam, dat hij het kocht. Ook zou het een vriendelijkheid jegens zijn bloedverwant zijn, die op dit ogenblik waarschijnlijk groot gebrek aan geld had. Jeremia had slechts weinig, maar wat hij had, was hij bereid zo te beleggen, als het meest strekken kon ter ere Gods en ten beste van zijn vrienden en zijn land, dat hij boven zijn eigen bijzondere belangen stelde.

2. Twee dingen zijn er op te merken betreffende deze koop.

A. Hoe rechtschapen de koop gesloten werd. Toen Jeremia merkte, "dat het des Heeren woord was," doordat Hanameël tot hem kwam, zoals God hem vooruit gezegd had, en hij besloten was deze koop te sluiten, wierp hij geen bezwaren op, maar kocht de akker. En

a. Hij was zeer eerlijk en nauwgezet in de betaling van het geld. Hij woog het geld "op de weegschaal," hij drong hem niet, hem op zijn woord te geloven, hoewel hij hem na bestond, maar woog het hem het uit, in gangbaar zilver. Het waren "zeventien zilveren sikkelen," ongeveer evenveel als vier en twintig gulden van onze munt. Het was waarschijnlijk maar een kleine akker en van geringe opbrengst, daar de koopprijs zo laag was: bovendien had Jeremia het erfrecht, zodat hij alleen het leven van zijn bloedverwant moest uitkopen, daar de opvolging hem al verzekerd was. Sommigen menen, dat dit alleen het onderpand van een groter som was, maar wij zullen niet verwonderd zijn over de kleinheid van de som, als wij bedenken wat een geldschaarste er te dien tijde heerste en hoe weinig waarde landbezit had.

b. Hij was zo verstandig en voorzichtig de brief te bewaren. Hij werd onderschreven ten overstaan van getuigen. Hij werd verzegeld, maar het afschrift niet, misschien was de verzegelde brief voor hem zelf, en de open brief bestemd om geborgen te worden in het openbaar register van overdrachten, voor ieder, die er belang bij had het te raadplegen. Nauwlettendheid en voorzichtigheid in zulk soort zaken zou heel wat onrecht en twist kunnen voorkomen. De actestukken werden in de hand van Baruch gegeven, ten overstaan van getuigen, en hem werd bevolen ze te doen in een "aarden vat" (een zinnebeeld van de aard van iedere zekerheid, waarop de wereld aanspraak kan maken ons te geven, bros en licht te breken), "opdat zij vele dagen mogen bestaan," ten dienste van Jeremia's erfgenamen, na de terugkeer uit de gevangenschap, want dan konden zij het profijt hebben van deze koop. Het kopen van erfgoederen kan een vriendelijkheid zijn jegens hen, die na ons komen, en een goed man "zal van zijn kinds kinderen doen erven."

B. Met welke bedoeling hij deze koop gesloten heeft. Het was om te betekenen, dat hoewel Jeruzalem nu belegerd werd, en het hele land voor verwoesting bloot lag, de tijd toch komen zou, dat *huizen en velden en wijngaarden in dit land gekocht* zouden, vers 15. Evenals God aan Jeremia opgedragen had om zijn voorspellingen van de naderende verwoesting van Jeruzalem te bevestigen door zijn eigen voorbeeld en ongehuwd te leven, zo droeg Hij hem nu op zijn voorspellingen van de toekomstige herstelling van Jeruzalem te bevestigen door zijn eigen voorbeeld en deze akker te kopen. Het voegt predikanten door hun hele houding te laten uitkomen, dat zij zelf geloven, wat zij anderen prediken, en om dat te kunnen doen, en te dieper indruk te maken op hun hoorders, moeten zij vaak zichzelf verloochenen, zoals Jeremia in beide deze gevallen deed. Daar God beloofd heeft, dat dit land opnieuw in 't bezit van Zijn volk komen zal, wil Jeremia daar aandeel in nemen, ten behoeve van zijn erfgenamen. Het is goed om ook onze wereldse zaken waar te nemen in het geloof, en onze gewone bezigheden te verrichten met het oog op de voorzienigheid en belofte van God. Lucius Florus verhaalt als een groots voorbeeld van de dapperheid van de Romeinse burgers, dat ten tijde van de tweede Punische oorlog, terwijl Hannibal Rome belegerde en het niet veel scheelde, of hij zich er van meester gemaakt had, een akker, waarop een deel van zijn leger gekampeerd was, die juist toen te koop geboden werd, onmiddellijk gekocht werd, in de vaste overtuiging dat de Romeinse dapperheid het beleg zou doen opbreken (lib 2 cap. 6). En hebben wij niet veel meer reden om al het onze te wagen in vertrouwen op het woord van God, en te treden in de dienst van Zions belangen, die ongetwijfeld tenslotte de grootste waarde zullen hebben? Non si male nunc et olim sic erit-Al lijden wij nu, wij zullen niet altijd lijden.

Jeremia 32:16-25

Hier hebben wij Jeremia's gebed tot God ter gelegenheid van de onthullingen, die God van zijn plannen met dit volk, aan hen gedaan had om het namelijk neer te werpen en in verloop van tijd weer op te richten, wat de profeet zelf in de war bracht, die, hoewel hij zijn boodschappen getrouwelijk overbracht, toch, als hij er over nadacht, het volstrekt niet met zichzelf eens was hoe hij ze rijmen moest, in die verlegenheid stortte hij zijn ziel uit voor God in 't gebed en werd zo weer gerust. Wat hem hinderde was niet de onvoordelige koop, die hij voor zichzelf scheen gesloten te hebben door een akker te kopen, waarvan hij waarschijnlijk geen voordeel zou trekken, maar het lot van zijn volk, voor wie hij steeds een vriendelijke getrouwe bemiddelaar was, en hij was bereid te hopen, dat, als God zoveel genade tot later voor hen bewaarde, als Hij beloofd had, Hij nu ook niet met zoveel strengheid tegen hen op zou treden, als Hij gedreigd had. Voordat Jeremia in 't gebed ging, gaf hij eerst de stukken, die betrekking hadden op de pas gesloten koop, aan Baruch over, wat een wenk is voor ons, dat, als wij opgaan om God te aanbidden, wij de zorgen en beslommeringen van deze wereld zo goed mogelijk uit onze gedachte moeten bannen. Jeremia was in de gevangenis, in ellende, in het duister aangaande de bedoeling van Gods leidingen, en nu bidt hij. Het gebed is een balsem voor iedere smart. Wat ons tot last is, mogen wij in 't gebed op de Heere werpen en gerust zijn.

In dit gebed, of overdenking,

I. Aanbidt Jeremia God en Zijn onbegrensde volmaaktheid, en geeft Hem de eer van Zijn naam, als de Schepper, Onderhouder en Weldoener van de hele schepping, waarbij hij Zijn onweerstaanbare macht erkent, zodat Hij kan doen, wat Hij wil, en Zijn onbetwistbare soevereiniteit, zodat Hij het recht heeft, te doen wat hij wil, vers 11-19. Als wij te eniger tijd in 't onzekere zijn omtrent de bijzondere wegen en beschikkingen van de Voorzienigheid is het goed onze toevlucht te nemen tot onze eerste beginselen en onszelf te bevredigen met de algemene leerstellingen van Gods wijsheid macht en goedheid. Laat ons bedenken, zoals Jeremia hier doet,

1. Dat God de bron is van al wat bestaat van alle macht, leven, beweging en volmaaktheid: "Gij hebt de hemelen en de aarde gemaakt, door uw uitgestrekte arm, " en daarom wie kan Hem nagaan? Wie durft Hem tegenstaan?

2. Dat bij Hem niets onmogelijk is, geen moeilijkheid onoverkomelijk, "geen ding is U te wonderlijk." Als menselijke wijsheid en kracht ten einde raad zijn bij God is kracht en wijsheid genoeg, om allen tegenstand te overwinnen.

3. Dat Hij een God is van onbeperkte, grondeloze barmhartigheid, barmhartigheid is Zijn lievelingseigenschap, Zijn goedheid is Zijn heerlijkheid, Gij zijt niet alleen goed, maar. "Gij doet goedertierenheid, niet aan weinigen, niet aan deze en genen, maar aan duizenden, duizenden personen, duizenden geslachten."

4. Dat Hij een God is van onpartijdige en onbuigzame rechtvaardigheid. Zijn uitstel is geen kwijtschelding, maar als Hij de ouders in genade spaart, opdat het tot hun berouw mag leiden, toch heeft Hij zo'n haat tegen de zonde, en zo groot misnoegen tegen de zondaars, dat Hij hun "ongerechtigheid vergeldt in de schoot hunner kinderen," en hun toch geen onrecht doet, zo afschuwelijk is de ongerechtigheid des mensen, en zo ijverig op Zijn eigen eer is de rechtvaardigheid Gods.

5. Dat Hij een God is van algehele macht en heerschappij: "Hij is de grote God, want Hij is de machtige God, en onder de mensen is macht grootheid." Hij is de "Heere van de heirscharen," van alle heirscharen, dat is Zijn naam, en Hij antwoordt op deze naam, want alle de heirscharen van hemel en aarde, van mensen en engelen, zijn tot Zijn beschikking.

6. Dat Hij alles ten beste beschikt, en alles uitvoert, zoals Hij beschikt. "Hij is groot van raad," zo groot zijn de diepten en zo uitgestrekt zijn de plannen van Zijn wijsheid, en "Hij is machtig van daad" naar de raad van Zijn wil. Met zo'n God is niet te twisten. Wie Hem dient, moet er standvastig in blijven, en in al Zijn beschikkingen blijmoedig berusten.

II. Hij erkent de algehele kennis, die God neemt van al de handelingen van de kinderen van de mensen en het onfeilbaar oordeel, dat Hij over hen velt, vers 19:*Uw ogen zijn open over alle wegen van de mensenkinderen,* waar zij ook zijn aanschouwende het boze en het goede, beide, de weg die zij nemen, en iedere stap, die zij doen niet als een belangeloos toeschouwer, maar ais een nauwlettend scheidsrechter, *om een ieder te geven naar zijn wegen, en naar de vrucht van zijn handelingen,* want de mens zal God vinden, zoals hij door Hem gevonden wordt.

III. Hij brengt in herinnering de grote daden, die God tevoren voor Zijn volk Israël gedaan had.

1. Hij voerde ze op uit Egypte, het diensthuis, met tekenen en wonderen, die, ook zonder sporen na te laten, toch in de gedenkschriften bewaard gebleven zijn, "tot op deze dag", want het zou nooit vergeten worden, niet alleen "in Israël," dat er ieder jaar aan herinnerd werd door de instelling van het Paasfeest, "maar ook onder andere mensen, " al de naburige volken spraken ervan, als iets, dat uitermate tot verheerlijking van de God van Israël strekte, en Hem een naam maakte, als hij is te deze dage. Dit wordt herhaald, vers 21, dat God hen opvoerde, niet alleen tot hun troost en blijdschap, maar tot Zijn ere, *met tekenen en wonderen* (getuige de tien plagen), *met een sterke hand,* te sterk, zelfs voor de Egyptenaars, *en met een uitgestrekte arm,* die Farao bereikte, zo trots als hij was, "en door grote verschrikking" van hen en allen om hen heen. Dit schijnt te slaan op Deuteronomium 4:34.

2. Hij bracht hen in 't Land Kanaän, dat goede land, dat land, *vloeiende van melk en honing. Dat Gij hun vaderen gezworen heeft te zullen geven,* en omdat Hij Zijn eed wilde houden, gaf Hij het aan hun kinderen, vers 22, *Zij zijn er ook ingekomen en hebben het erfelijk bezeten.* Jeremia vermeldt dat, beide, als een verzwaring van hun zonde en ongehoorzaamheid en ook als een reden voor God om hun verlossing te werken. Het is goed voor ons na te denken over de grote dingen, die God vroeger voor Zijn kerk gedaan heeft, in 't bijzonder in de eerste oprichting, dat wonderwerk.

IV. Hij beweent de ongehoorzaamheid, waaraan zij zich schuldig hadden gemaakt tegen God, en de oordelen, die God wegens deze ongehoorzaamheid over hen gebracht had. Het is een droevig verslag, dat hij hier geeft van het ondankbaar gedrag van dat volk tegenover God. Hij had alles gedaan, wat Hij hun beloofd had (zij hadden het erkend, I Koningen 8:56), maar *zij hadden niets gedaan van alles, wat Gij hun geboden hadt te doen,* vers 23- Zij maakten ernst met geen enkele van Zijn wetten, zij wandelden er niet in, toonden geen ontzag voor de waarschuwingen, die Hij gaf door de profeten, want zij *hebben uw stem niet gehoorzaamd.* En daarom erkent hij, dat God rechtvaardig was, dat Hij *hun al dit kwaad had doen bejegenen.* De stad wordt belegerd, wordt aangevallen, van buiten door *het zwaard,* van binnen verzwakt en kwijnt ze door de *honger* en *de pestilentie,* zodat zij op het punt staat *in de hand van de Chaldeen* te vallen, *die tegen haar strijden,* vers 24, zij is in hun hand gegeven, vers 25. Nu,

1. Vergelijkt hij de tegenwoordige toestand van Jeruzalem met de Goddelijke voorspellingen, en vindt, dat, "wat Gij gesproken hebt, is geschiedt". God had hen tevoren en bijtijds gewaarschuwd, en als zij het waargenomen hadden zou hun ondergang voorkomen zijn, maar, als zij niet willen doen, wat God geboden heeft, kunnen zij niet anders verwachten, dan dat Hij doen zal, wat Hij gedreigd heeft.

2. Hij draagt de tegenwoordige toestand van Jeruzalem aan God op ter overweging en tot barmhartigheid, vers 24. *Zie, de wallen! of* bolwerken, of de werktuigen, waarvan zij gebruik maken om de stad te rammeien en de muren te beuken. En wederom: "En *zie, Gij ziet het,* en neemt er kennis van. Is dit de stad, die Gij gekozen hebt om uw naam daar te stellen? En zal ze aldus verlaten worden?" Hij klaagt niet over wat God gedaan had, en schrijft Hem niet voor, wat Hij doen moet, maar verlangt, dat Hij hun toestand zal bezien, en het doet hem goed te denken, dat Hij zulks doet. In alle moeilijkheden, van persoonlijker zowel als van publieken aard, kunnen wij onszelf hiermee troosten, dat God ze ziet en weet, hoe ze te verhelpen.

V. Hij schijnt verlangend dieper in de bedoeling ingeleid te worden van het bevel, dat God hem nu gegeven had om de akker van zijn bloedverwant te kopen, vers 25. *Daar de stad in van de Chaldeën hand gegeven is,* en niemand waarschijnlijk profijt zal hebben van wat hij heeft, *evenwel hebt Gij tot mij gezegd: "Koop u dat veld."* Zodra hij begreep, dat het Gods bedoeling was, deed hij het, en maakte geen tegenwerpingen, was niet ongehoorzaam aan het hemels gezicht, maar toen hij het gedaan had, verlangde hij beter te verstaan, waarom God hem bevolen had zulks te doen, want het scheen zo vreemd en onverklaarbaar. Hoewel wij verplicht zijn God te volgen met onvoorwaardelijke gehoorzaamheid, toch moeten wij meer en meer trachten niet te gehoorzamen zonder te begrijpen. Wij mogen Gods inzettingen en rechten nimmer betwisten, maar wij mogen en moeten vragen: "Wat zijn dat voor inzettingen en rechten?" Deuteronomium 6:21.

Jeremia 32:26-44

Hier hebben wij Gods antwoord op Jeremia's gebed, bestemd om zijn gemoed te ontlasten en hem gerust te maken, en het is een volledige onthulling van de bedoelingen van Gods toorn tegen het tegenwoordig geslacht en de bedoelingen van Zijn barmhartigheid met de toekomstige geslachten. Jeremia wist niet hoe van beide te "zingen, van goedertierenheid en recht," maar God leert hem hier, Hem van beide te zingen. Als wij niet weten hoe het ene woord van God met het andere te rijmen, kunnen wij er toch zeker van zijn, dat beide waar zijn, dat beide zuiver zijn, dat beide in vervulling zullen gaan, en dat niet een tittel of jota ter aarde zal vallen. Toen Jeremia bevolen werd de akker in Anathoth te kopen, was hij bereid te hopen, dat God op 't punt stond het vonnis van Zijn toorn te herroepen en de Chaldeën te gebieden het beleg op te breken. Neen, zegt God, de uitvoering van het vonnis zal voortgang hebben, Jeruzalem zal tot puinhopen worden. Verzekeringen van toekomstige genade moeten niet uitgelegd worden als beveiliging tegen tegenwoordige ellende. Maar, opdat Jeremia niet zou denken, dat het bevel om deze akker te kopen, de betekenis had, dat de genade, die God voor Zijn volk, na hun terugkeer, bewaarde, alleen daarin bestond, dat Zij opnieuw hun eigen land in bezit zouden hebben, verklaart Hij hem, dat dat maar een type in afbeelding was van de geestelijke zegeningen, die hun dan overvloedig geschonken zouden worden, onnoemelijk veel meer waard dan akkers en wijngaarden, zodat zij in het "woord des Heeren," dat tot Jeremia kwam, eerst even vreselijke bedreigingen en daarna even kostelijke beloften hebben als misschien ergens anders in het Oude Testament, leven en dood, goed en kwaad, worden hier voor ons gesteld, bedenken wij ons en kiezen wij met wijsheid.

I. De ondergang van Juda en Jeruzalem wordt hier afgekondigd. Het besluit is uitgevaardigd en zal niet herroepen worden.

1. God betuigt hier Zijn eigen soevereiniteit en macht, vers 27 :*Zie, Ik ben de Heere,* een Wezen, dat uit Zichzelf bestaat en Zichzelf genoegzaam is, *Ik zal zijn, die Ik zijn zal, Ik ben de God van alle vlees,* dit is van alle mensen, hier *vlees* genoemd, omdat zij zwak zijn en niet in staat met God te twisten, Psalm 56:5, en omdat zij goddeloos en bedorven zijn, en ongeneigd God te gehoorzamen. God is de Schepper van alles, en gebruikt alles naar Zijn welbehagen. Hij, die de God van Israël is," is de God van alle vlees," en van de geest van alle vlees, en, indien Israël weggeworpen werd, zou Hij een volk kunnen verwekken tot Zijn naam uit een ander volk. Als Hij "de God van alle vlees" is, mag Hij wel vragen: "Zou Mij enig ding te wonderlijk zijn?" Wat zou Hij niet kunnen, aan Wien de kracht van alle mensen ontleend is, van Wien zij afhangen, en door Wien al hun handelingen worden bestuurd en geregeerd? Wat Hij van plan is te doen in toorn of in genade, dat kan niets verhinderen, en niets kan zijn plannen verstoren.

2. Hij blijft bij wat Hij reeds zo vaak gezegd heeft van de verwoesting van Jeruzalem door de koning van Babel, vers 28, *Ik geef deze stad in de hand van Nebukadnezar,* nu hij er de hand naar uitstrekt, *en hij zal ze innemen* en ze buit maken. vers 29. *De Chaldeën zullen er inkomen en deze stad met vuur aansteken met de huizen,* Gods huis niet uitgezonderd noch dat van de koning.

3. Hij geeft de reden aan van dit strenge optreden tegen de stad, die zo bij Hem in de gunst had gestaan. Het is de zonde, dat en niets anders, wat haar verderf is.

a. Ze waren vermetel en onbeschaamd in het zondigen. Zij rookten aan Baäl, niet in een hoek, als iemand die bang is ontdekt te worden, maar op de daken van de huizen, om Gods rechtvaardigheid te tergen.

b. Zij bedoelden hiermee een belediging van God. Zij deden het, *om Mij te vertoornen,* vers 29. *Door het werk hunner handen hebben zij Mij alleenlijk vertoornd,* vers 30. Zij konden er zich geen genoegen, voordeel of eer van beloven, maar deden het opzettelijk om God te beledigen. En wederom, vers 32, *Alle de boosheid, die zij gedaan hebben om Mij te vertoornen.* Zij wisten, dat Hij een ijverig God was in alles, wat Zijn dienst betrof, en daar besloten zij Zijn ijver te treffen en Hem in het aangezicht te tarten. *Tot Mijn toorn en tot Mijn grimmigheid is Mij deze stad geweest,* vers 31. Hun gedrag was in ieder opzicht uitdagend.

c. Zij begonnen. bijtijds en waren steeds doorgegaan met God te tergen: Zij *hebben van van de jeugd aan alleenlijk gedaan wat kwaad was in Mijn ogen,* vers 30, getuige hun murmurering en weerspannigheid in de woestijn. En aangaande Jeruzalem, hoewel het een heilige stad was, is *het tot Mijn grimmigheid geweest, van de dag af, dat zij haar gebouwd hebben, tot op deze dag toe,* vers 31. O, hoeveel reden hebben wij om de geringe eer te betreuren, die God van deze wereld ontvangt, en de grote oneer, die Hem aangedaan wordt als zelfs in Juda, waar "Hij gekend wordt, en waar "Zijn naam groot is," en in Salem, waar Zijn tabernakel is, altijd gevonden werd wet een prikkel tot Zijn toorn was.

d. Alle rangen en standen onder de mensen droegen bij tot de gezamenlijke schuld en deelden daarom rechtvaardiglijk in de algemenen ondergang. Niet alleen "de kinderen Israëls," die zich van de tempel afgekeerd hadden, maar evenzeer "de kinderen van Juda," die hem trouw bleven-niet alleen het gewone volk, "de mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem," maar zij, die de zonde in anderen hadden moeten berispen en bedwingen, waren de belhamels, "hun koningen, hun vorsten, hun priesteren en hun profeten".

e. God had hen herhaaldelijk tot berouw gemaand, maar zij luisterden niet naar Zijn woorden, maar keerden Hem lomp, de nek toe, die hen vermaande, hoewel Hij hun Meester was, aan Wien zij door hun plicht verbonden waren, en hun Weldoener, aan Wien zij door dankbaarheid en hun belang verbonden waren, vers 33. *Ik leerde ze* beter manieren, met evenveel zorg als ooft een teder vader een kind leerde, *vroeg op zijnde en lerende,* met overleg het onderwijs naar hun bevatting regelende, hen vroeg bij de hand nemende, als ze nog het meest buigzaam waren, maar alles tevergeefs, zij *hebben Mij niet het aangezicht toegekeerd,* zij wilden Mij niet eens aanzien, ja zij *hebben Mij de nek toegekeerd,* een gebaar van de grootste verachting. "Gelijk zij henlieden riepen als ondeugende kinderen, alzo gingen zij van hun aangezicht weg," Hosea 11:2. Zij hoorden niet om tucht aan te nemen, zij namen geen acht op een woord, dat tegen hen gezegd werd, hoewel het tot hun eigen bestwil bedoeld was.

f. Er was in hun afgoderij een goddeloze verachting van God, want, vers 34, zij *stelden hun verfoeiselen* (hun afgoden, die, zo zij wisten, in de hoogste mate gruwelijk waren voor God) *in het huis, dat naar Mijn naam genoemd is, om dat te verontreinigen.* Zij hadden afgoden, niet alleen op de hoge plaatsen en in de bossen, maar zelfs in Gods tempel.

g. Zij waren schuldig aan de meest onnatuurlijke wreedheid tegen hun eigen kinderen, want zij offerden ze aan Moloch, vers 35. Omdat *het hun niet goed gedacht heeft, God in erkentenis te houden,* maar hebben *de heerlijkheid Gods veranderd* in schande werden zij rechtvaardig

overgegeven aan lage hartstochten en beroofd van natuurlijke genegenheid, en hun heerlijkheid werd veranderd in schande. En

h. Wat was het gevolg van dit alles?

i. Zij deden Juda zondigen, vers 35. Het hele land was aangestoken door de besmettelijke afgoderijen en ongerechtigheden van Jeruzalem.

j. Zij brachten het verderf over zichzelf. Het was, of zij het met opzet gedaan hadden, *opdat Ik haar van* Mijn aangezichte wegdeed, vers 31, zij wilden, dat Hij Zijn gunst aan hen onttrekken zou.

II. Het herstel van Juda en Jeruzalem wordt hier beloofd, vers 36, In het oordeel wil God Zijn genade gedenken, en er zal een tijd komen, een bepaalde tijd, om Zion te begunstigen. Ziehier,

1. De wanhoop, waartoe het volk ten laatste gebracht werd. Zolang het oordeel gedreigd werd van verre, hadden zij geen vrees, toen het over hen kwam, hadden zij geen hoop. Zij zeiden van de stad, vers 36 :*Zij is gegeven in de hand des konings van Babel,* niet door onze lafheid, of ons slecht gedrag, maar *door het zwaard, en door de honger en door de pestilentie*. Van het land zeiden zij, met spijt, vers 43 :*Het is woest, dat er geen mens noch beest in* is er is geen hulp, geen redmiddel. *Het is in der Chaldeën hand gegeven.* Diepe rust eindigt gewoonlijk in diepe wanhoop, terwijl zij, die te allen tijd een heilige vrees koesteren, goede hoop hebben, zich in de moeilijkste tijd staande te kunnen houden.

2. De hoop, die God hun geeft op de genade, die Hij voor hen bewaart tot later. Hoewel zij sterven moeten in gevangenschap, zullen toch hun kinderen na hen dit goede land en daarin de goedheid Gods weerzien.

a. Zij zullen uit hun gevangenschap opgevoerd worden en zullen komen en zich opnieuw in dit land vestigen vers 37. Zij waren onder *Gods toorn, grimmigheid en grote verbolgenheid* geweest, maar nu zullen zij deelhebber aan Zijn genade, liefde en grote gunst. Hij had ze verstrooid en naar *alle landen verdreven.* Die vluchtten, verstrooiden zich, die in handen van de vijanden vielen, werden door deze verstrooid, uit politiek, om samenspanningen onder hen te voorkomen. Gods hand was in beide. Maar nu zal God hen weten terug te vinden, en hen vergaderen "uit alle de landen, waarheen Ik ze zal verdreven hebben" zoals Hij beloofd had in de wet, Deuteronomium 30:4, en wat de heiligen afgebeden hadden, Psalm 106:47, Nehemia 1:9. Hij had hen verbannen, maar "Hij zal ze weerbrengen tot deze plaats" waarvoor zij wel genegenheid moesten hebben. Vele jaren lang, terwijl zij in hun eigen land waren, waren zij voortdurend blootgesteld aan, en verschrikt door de schrik van de oorlog, maar nu "zal Ik ze zeker doen wonen". Daar zij zich verbeterd hebben, en tot God zijn teruggekeerd, zullen noch hun geweten van binnen noch hun vijanden van buiten een schrik voor hen zijn. Hij belooft, vers 41 :*Ik zal ze getrouwelijk in dit land planten,* niet alleen zal Ik het zeker doen, maar zij zullen hier een heilige zekerheid en rust genieten, en zij zullen wortel schieten, zij zullen geplant worden in standvastigheid, en niet meer worden ontworteld en aan ‘t wankelen gebracht.

b. God zal Zijn verbond met hen vernieuwen, een verbond van genade en geestelijke zegeningen, die het goede werk in hen zullen verrichten om hen te bereiden voor de grote dingen, die God van plan is voor hen te doen. Het wordt *een eeuwig verbond* genoemd, vers

40, niet alleen omdat God er voor eeuwig trouw aan blijven zal, maar omdat de gevolgen er van eeuwig zullen zijn. Want zonder twijfel reiken deze beloften verder dan tot Israël naar het vlees, en zijn vast voor alle gelovigen, voor iederen wezenlijke Israëliet. Goede Christenen mogen ze op zichzelf toepassen, en op die grond pleiten voor God, zij mogen hun recht er op laten gelden, en de troost er van zich toeëigenen.

c. God zal hen erkennen als de Zijnen en Zich aan hen geven om hun God te zijn, vers 38. *Zij zullen Mij tot een volk zijn.* Hij zal ze dat maken, door in hen te werken al de eigenschappen en neigingen van Zijn volk, en dan zal Hij ze leiden, beschermen en regeren als Zijn volk. "En om ze waarlijk, volkomen, eeuwig zalig te maken, *zal Ik hun tot een God zijn."* Zij zullen God dienen en aanbidden als hun God, en Hem alleen aankleven, en Hij zal Zichzelf als God bevestigen. Al wat Hij is, en al wat Hij heeft, zal in dienst staan en gebruikt worden hun ten goede. God zal hun een hart geven om Hem te vrezen, vers 39. Wat hij verlangt van hen, die Hij, als Zijn volk, opneemt in ‘t verbond met Hem, is, dat zij Hem vrezen, dat zij Zijn majesteit eerbiedigen, Zijn toorn duchten, ontzag hebben voor Zijn macht, Hem hulde brengen, en hem de ere geven, die Zijn naam toekomt. Nu belooft God hier wat Hij van hen verlangt, in hen te werken, in overeenstemming met Zijn verkiezing van Zijn volk. Zoals het Gods souvereine voorrecht is om de harten van de mensen te kneden, zo is het Zijn belofte aan Zijn volk, om het hun in een goede vorm te kneden, en een hart om God te vrezen is inderdaad een goed hart, en welgekneed. Dit wordt herhaald, vers 40, *Ik zal Mijn vrees in hun hart geven,* dat is de beginselen en neigingen van Mijn genade in hen werken, die hun gehele gedrag zullen doordringen en beheersen. Leraars kunnen het goede zaad in ons hoofd, maar God alleen kan het in ons hart brengen. Die in ons kan werken beide het willen en het volbrengen.

d. "Ik zal hun enerlei hart en enerlei weg geven." Opdat zij in enerlei weg kunnen wandelen, zal Hij hun enerlei hart geven, zoals het hart is, zo zal de weg zijn, en beide zullen enerlei zijn, dat is:

Ten eerste: Zij zullen een ieder enerlei zijn met zichzelf. "Enerlei hart is hetzelfde als een nieuwe geest", Ezechiel 11:19. In dat geval is het hart enerlei wanneer het ten volle beslist is voor God en geheel gewijd aan God. Wanneer het oog eenvoudig is en de ere Gods het enige doel, waarop gemikt wordt, wanneer ons hart vast is, in vertrouwen op God en wanneer onze gehoorzaamheid aan Hem algeheel is en zonder uitzondering, "dan is het hart enerlei en de weg enerlei, " en als het niet zo vast is, zullen zijn daden ook onzeker zijn. Uit deze belofte mogen wij aanleiding nemen en moed vatten om met David te bidden, Psalm 86:11, "Verenig mijn hart tot de vreze Uws naams, want God zegt: Ik zal hun enerlei hart geven om Mij te vrezen."

Ten tweede: Zij zullen allen één zijn met elkaar. Alle goede christenen zullen in één lichaam ingelijfd worden, Joden en heidenen zullen één schaapskooi worden, en zij zullen allen, zo ver zij geheiligd zijn, geneigdheid hebben elkaar lief te hebben, daar het Evangelie, dat zij belijden, in zich de krachtigste drijfveren bevat tot wederzijdse liefde. en de Geest die in hen woont, de Geest van de liefde is. Hebben zij ook al verschillende opvattingen in kleine dingen, zij zullen toch allen één zijn in de grote dingen Gods, daar zij vernieuwd zijn naar hetzelfde beeld. Al hebben zij vele paden, zij hebben maar één weg, die van de ernstige goddeloosheid.

e. Hij zal op afdoende wijze voorzien in hun volharding en de genade en de voortduring van het verbond tussen hen en tussen Hem zelf. Zij zouden gelukkig zijn geweest, toen zij in het eerst in Kanaän geplant worden, zoals Adam in het paradijs, wanneer zij zich niet van God afgekeerd hadden. En daarom, nadat zij in hun geluksstaat hersteld zijn, zullen zij er in

bevestigd worden, doordat het hun onmogelijk gemaakt wordt zich van God af te keren, en dit zal hun zaligheid volkomen maken.

Ten eerste, God zal hen nimmer begeven of verlaten: "Ik zal van achter hen niet afkeren, opdat Ik hun weldoe." Aardse vorsten zijn wispelturig, en hun grootste gunstelingen zijn gevallen onder hun voorhoofdfronsen, maar "Gods goedertierenheid is tot in eeuwigheid". Wien Hij liefheeft, "die heeft Hij liefgehad tot het einde." Het mag schijnen dat God zich van Zijn volk afkeert, Jesaja 54:8 maar zelfs dan keert Hij van achter hen om het goede voor hen te doen en te bedoelen.

Ten tweede: Zij zullen God niet verzaken noch verlaten, dat is het waarvoor wij gevaar lopen. Wij hebben geen reden om Gods trouw en standvastigheid te wantrouwen, maar die van onszelf, en daarom wordt hier beloofd, dat God hun een hart geven zal om Hem te vrezen alle de dagen, om in Zijn vreze te wandelen iederen dag en de helen dag, Spreuken 23:17, en zo voort te gaan tot het einde hunner dagen. Hij zal zo’n beginsel in hun hart leggen, "dat zij niet van Mij afwijken." Zelfs zij, die hun naam gegeven hebben aan God, zullen Hem verlaten, als zij zichzelf overgelaten zijn, maar als de vreze Gods in hun harten heerst, zal die hun afval beletten. Die zal het doen en anders niets. Als wij dicht bij God leven en Hem getrouw blijven, dan is dat louter te danken aan Zijn almachtige genade en niet aan enige kracht of besluit van onszelf.

f. Hij zal hun zaad de zegen doen beërven, zal hun genade geven om Hem te vrezen, hun ten goede, "mitsgaders hun kinderen na hen." Evenals hun afval van God ten nadele hunner kinderen was geweest, zo zou ook hun vasthouden aan God ten voordele hunner kinderen zijn. Wij kunnen de belangen van onze nakomelingschap niet beter behartigen, dan door de vreze en de dienst van God in ons gezin in te stellen en daarin te volharden.

g. Hij zal Zich verheugen over hun voorspoed en zal alles doen om allen te bevorderen, vers 41 :*Ik zal Mij over hen verblijden, dat Ik hun weldoe.* God zal hen zeker weldoen, omdat Hij zich over hen verblijdt. Zij zijn Hem dierbaar, Hij maakt hen tot Zijn roem en daarom zal Hij ze niet alleen goed doen maar zal Zich daarin ook verheugen. Als Hij ze straft, is dat met weerzin. *Hoe zou Ik u overgeven, o Ephraim?* Maar, als Hij hen herstelt is het met voldoening, Hij verblijdt Zich over hen, dat Hij hun weldoe. Wij behoren Hem daarom te dienen met blijdschap en ons te verheugen in alle gelegenheden om Hem te dienen Hij is zelf een blijmoedig gever, en heeft daarom een blijmoedigen knecht lief. "Ik zal ze planten (zegt God) met Mijn gehele hart en met Mijn gehele ziel." Hij zal er ijverig in zijn, en er genot in smaken, Hij zal het tot de zorg van Zijn Voorzienigheid maken om hen weer in Kanaän te vestigen, en de verschillende leidingen van de Voorzienigheid zullen daartoe samenwerken. Tenslotte zal blijken dat alle dingen zozeer hebben medegewerkt voor het welzijn van de kerk, dat gezegd zal worden: De Heerser van de wereld is geheel in beslag genomen door de zorg voor Zijn kerk.

h. Deze beloften zullen even zeker vervuld worden als de voorafgaande bedreigingen vervuld zijn, en de vervulling daarvan, ondanks de zekerheid van het volk, zou hun verwachting van de vervulling van deze kunnen bevestigen, ondanks hun tegenwoordige wanhoop, vers 42 :*Gelijk als Ik over dit volk gebracht heb al dit grote kwaad*, in overeenstemming met de bedreigingen, en tot verheerlijking van de goddelijke rechtvaardigheid, *alzo zal Ik over hen brengen al het goede* in overeenstemming met de belofte, en tot verheerlijking van de goddelijke genade. Hij, die getrouw is aan Zijn bedreigingen, zal dat nog veel meer zijn aan Zijn beloften, en Hij zal

Zijn volk vertroosten, naar de dagen in dewelke Hij hen gedrukt heeft. De kerken zullen rust hebben na de dagen van tegenspoed.

i. Als een begin van dat alles, zullen huizen en akkers opnieuw een hogen prijs opbrengen in Juda en Jeruzalem, en hoewel zij nu niets waard zijn, zal er opnieuw een voldoend aantal kopers zijn, vers 43, 44:*Er zullen velden gekocht worden in dit land,* en men zal liever hier akkers hebben dan ergens anders. Waar ze ook liggen, zij zullen verkocht worden, niet alleen *in de plaatsen rondom Jeruzalem,* maar *in de steden van Juda* en van Israël ook, of zij *op het gebergte* liggen of in de *laagte,* of in het *zeiden,* in alle delen van het land, *zal men voor geld kopen, en de brieven onderschrijven.* De handel zal herleven, want zij zullen geld genoeg hebben om er land mee te kopen. De landbouw zal herleven, want die geld hebben zullen begerig zijn het in, landerijen te beleggen. De wetten zullen weer gehandhaafd worden, want men zal *brieven onderschrijven en verzegelen.* Dit wordt vermeld om Jeremia met zijn pas gekocht bezit te verzoenen. Hoewel hij een stuk grond gekocht had, en het niet kon gaan zien, moest hij toch geloven, dat dit het onderpand was van zo, menige hoop, en die alle weer flauwe gelijkenissen van de gekochte bezittingen in het hemelse Kanaän, bewaard voor al degenen, die Gods vrees in hun harten hebben, en niet van Hem afvallen.

HOOFDSTUK 33

1 Voorts geschiedde des HEEREN woord ten tweeden male tot Jeremia, als hij nog in het voorhof der bewaring was opgesloten, zeggende:
2 Zo zegt de HEERE, Die het doet, de HEERE, Die dat formeert, opdat Hij het bevestige, HEERE is Zijn Naam;
3 Roep tot Mij, en Ik zal u antwoorden, en Ik zal u bekend maken grote en vaste dingen, die gij niet weet.
4 Want zo zegt de HEERE, de God Israels, van de huizen dezer stad, en van de huizen der koningen van Juda, die door de wallen en door het zwaard zijn afgebroken:
5 Er zijn er wel ingekomen, om te strijden tegen de Chaldeen, maar het is om die te vullen met dode lichamen van mensen, die Ik verslagen heb in Mijn toorn en in Mijn grimmigheid; en omdat Ik Mijn aangezicht van deze stad verborgen heb, om al hunlieder boosheid.
6 Zie, Ik zal haar de gezondheid en de genezing doen rijzen, en zal henlieden genezen, en zal hun openbaren overvloed van vrede en waarheid.
7 En Ik zal de gevangenis van Juda en de gevangenis van Israel wenden, en zal ze bouwen als in het eerste.
8 En Ik zal hen reinigen van al hun ongerechtigheid, met dewelke zij tegen Mij gezondigd hebben; en Ik zal vergeven al hun ongerechtigheden, met dewelke zij tegen Mij gezondigd en met dewelke zij tegen Mij overtreden hebben.
9 En het zal Mij zijn tot een vrolijken naam, tot een roem, en tot een sieraad bij alle heidenen der aarde; die al het goede zullen horen, dat Ik hun doe; en zij zullen vrezen en beroerd zijn over al het goede, en over al den vrede, dien Ik hun beschikke.
10 Alzo zegt de HEERE: In deze plaats (waarvan gij zegt: Zij is woest, dat er geen mens en geen beest in is), in de steden van Juda, en op de straten van Jeruzalem, die zo verwoest zijn, dat er geen mens, en geen inwoner, en geen beest in is, zal wederom gehoord worden,
11 De stem der vrolijkheid en de stem der blijdschap, de stem des bruidegoms en de stem der bruid, de stem dergenen, die zeggen: Looft den HEERE der heirscharen, want de HEERE is goed, want Zijn goedertierenheid is in eeuwigheid! de stem dergenen, die lof aanbrengen ten huize des HEEREN; want Ik zal de gevangenis des lands wenden, als in het eerste, zegt de HEERE.
12 Zo zegt de HEERE der heirscharen: In deze plaats, die zo woest is, dat er geen mens, zelfs tot het vee toe, in is, mitsgaders in al derzelver steden, zullen wederom woningen zijn van herderen, die de kudden doen legeren.
13 In de steden van het gebergte, in de steden der laagte, en in de steden van het zuiden, en in het land van Benjamin, en in de plaatsen rondom Jeruzalem, en in de steden van Juda, zullen de kudden wederom onder de handen des tellers doorgaan, zegt de HEERE.
14 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik het goede woord verwekken zal, dat Ik tot het huis van Israel en over het huis van Juda gesproken heb.
15 In die dagen, en te dier tijd zal Ik David een SPRUIT der gerechtigheid doen uitspruiten; en Hij zal recht en gerechtigheid doen op aarde.
16 In die dagen zal Juda verlost worden, en Jeruzalem zeker wonen; en deze is, die haar roepen zal: De HEERE, onze GERECHTIGHEID.
17 Want zo zegt de HEERE: Aan David zal niet worden afgesneden een Man, Die op den troon van het huis Israels zitte.
18 Ook zal den Levietischen priesteren, van voor Mijn aangezicht, niet worden afgesneden een Man, Die brandoffer offere, en spijsoffer aansteke, en slachtoffer bereide al de dagen.
19 En des HEEREN woord geschiedde tot Jeremia, zeggende:

20 Alzo zegt de HEERE: Indien gijlieden Mijn verbond van den dag; en Mijn verbond van den nacht kondt vernietigen, zodat dag en nacht niet zijn op hun tijd;
21 Zo zal ook vernietigd kunnen worden Mijn verbond met Mijn knecht David, dat hij geen zoon hebbe, die op zijn troon regere, en met de Levieten, de priesteren, Mijn dienaren.
22 Gelijk het heir des hemels niet geteld, en het zand der zee niet gemeten kan worden, alzo zal Ik vermenigvuldigen het zaad van Mijn knecht David, en de Levieten, die Mij dienen.
23 Voorts geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia, zeggende:
24 Hebt gij niet gezien, wat dit volk spreekt, zeggende: De twee geslachten, die de HEERE verkoren had, die heeft Hij nu verworpen? Ja, zij versmaden Mijn volk, zodat het geen volk meer is voor hun aangezicht.
25 Zo zegt de HEERE: Indien Mijn verbond niet is van dag en nacht; indien Ik de ordeningen des hemels en der aarde niet gesteld heb;
26 Zo zal Ik ook het zaad van Jakob en van Mijn knecht David verwerpen, dat Ik van zijn zaad niet neme, die daar heerse over het zaad van Abraham, Izak en Jakob; want Ik zal hun gevangenis wenden en Mij hunner ontfermen.

Het doel van dit hoofdstuk is vrijwel hetzelfde als dat van het voorgaande hoofdstuk, namelijk de belofte van het herstel van de Joden te bevestigen ondanks de tegenwoordige verwoesting van hun land en de verstrooiing van hun volk. En de toepassing, voor deze beloften gaat, beide in type en strekking zover in de toekomst, tot aan de kerk van het Evangelie, aan wie deze tweede editie van de Joodse kerk tenslotte haar waardigheden en voorrechten moest afstaan. Hier wordt beloofd,

I. Dat de stad herbouwd en hersteld zal worden "in statuquo-in haar vroegeren toestand", vers 1-6.

II. Dat de gevangenen, nadat zij vergeving van zonden ontvangen hebben terug zullen komen, vers 7, 8.

III. Dat dit ten zeerste strekken zal tot verheerlijking van God, vers 9.

IV. Dat het land beide vreugde en overvloed zal hebben vers 10-14.

V. Dat de weg gebaand zal worden voor de komst van de Messias, vers 15, 16.

Vl. Dat het huis van David, het huis van Levi, en het huis van Israël opnieuw zullen bloeien, en gevestigd worden, en alle drie in het koninkrijk van Christus, dienaren van het Evangelie en de kerk van het Evangelie zullen er zijn, zolang de wereld bestaat. vers 17-26.

Jeremia 33:1-9

Hier moet gelet worden op

I. De tijdsbepaling van deze troostrijke profetie, die God aan Jeremia toevertrouwde. Zij is niet nauwkeurig, alleen in zover, dat zij na die van het vorige Hoofdstuk valt, toen de toestand van dag tot dag slechter werd, het was "ten tweeden male. God spreekt eens of twee maal" tot bemoediging van Zijn volk. Wij zijn niet alleen zo ongehoorzaam, dat wij behoefte hebben aan "gebod op gebod," om ons tot onze plicht te brengen, maar zo wantrouwend, dat wij behoefte hebben aan belofte op belofte, om ons vertroosting te schenken. Dit woord, zowel als het vorige, "geschiedde tot Jeremia, als hij nog was opgesloten." Geen opsluiting kan Gods volk beroven van Zijn tegenwoordigheid, geen sloten of grendels kunnen Hem uitsluiten om hen niet met goedertierenheid te bezoeken, ja, dikwijls, als hun beproevingen overvloedig zijn zijn hun vertroostingen veel meer overvloedig, en zij hebben de meest levendige deelneming in Zijn gunst, als de wereld hen terugstoot. De liefelijkste brieven van Paulus waren die, welke in de gevangenis geschreven waren.

II. De profetie zelf. Zij bevat zeer veel troost tot verlichting van de gevangenen, om te verhinderen, dat ze ondergingen in wanhoop. Ziehier,

1. Wie het is, die hun deze troost verzekert, vers 2. Het is *de Heere, die het doet, de Heere, die dat formeert.* Hij is de formeerder van de hemel en de aarde, en heeft daarom alle macht in handen, dit slaat dus op Jeremia's gebed, Hoofdstuk 32:17. Hij is de Formeerder van Jeruzalem, van Zion, Hij bouwde ze in het eerst, en daarom kan Hij ze herbouwen, bouwde ze tot Zijn lof, en daarom zal Hij het doen. *Hij formeert, opdat Hij het bevestige,* en daarom zal het bevestigd worden, totdat datgene gekomen is, wat niet wankelen kan, maar eeuwig zal bestaan. Hij heeft deze belofte gedaan, Hij heeft het plan gemaakt voor Jeruzalems herstel en Hij die het gemaakt heeft, zal het bevestigen, Hij, die de belofte gedaan heeft, zal ze ook vervullen, want "Heere" is Zijn naam, een God, die Zijn beloften leven geeft door ze te vervullen en als Hij dat doet, is Hij bekend met die naam, Exodus 6:3, een God, die het volbrengt. Toen de hemel en de aarde geschapen waren toen en niet eerder, werd de Schepper "Heere" genoemd. Genesis 2:4.

2. Hoe deze troost verkregen en bereikt moet worden-door het gebed, vers 3 :*Roep tot Mij en Ik zal u antwoorden.* Als de profeet enige wenken van deze aard ontvangen heeft, moet hij in nederige ernst tot God gaan om verdere onthullingen van Zijn vriendelijke bedoelingen. Hij had gebeden, Hoofdstuk 32:16 maar hij moet weer bidden. Die verwachten troost van God te ontvangen, moeten in het gebed volharden. Wij moeten Hem aanroepen, dan zal Hij ons antwoorden. Christus zelf moet eisen, en het zal Hem gegeven worden, Psalm 2:8. "Ik zal u bekend maken grote en vaste dingen (u een klaar en volledig beeld ervan geven), die gij, hoewel ten dele alreeds onthuld, niet weet, die gij niet verslaan en geloven kunt". Dit kan betrekking hebben niet alleen op de voorspelling van deze dingen, waarmee Jeremia, als hij het verlangt, begunstigd zal worden, maar op de vervulling van deze dingen waarvoor het volk van God, bemoedigd door deze voorspelling, moet bidden. Beloften worden gegeven, niet om het gebed te vervangen, maar om het te bespoedigen en aan te moedigen. Zie Ezechiel 36:37.

3. Hoe betreurenswaardig de toestand van Jeruzalem was, dat hij het nodig maakte, vertroostingen als deze te geven, en ondanks welke zijn herstel te rechter tijd tot stand zou komen, vers 4, *De huizen van deze stad,* niet uitgezonderd die *van de koningen van Juda, zijn*

door de wallen, of werptuigen, of stormram, *en door het zwaard,* of bijlen of mokers, *afgebroken.* Het is hetzelfde woord, dat gebruikt wordt in Ezechiel 26:9. "Hij zal uw torens met zijn zwaarden afbreken." De sterkste, statigste huizen, en die het best gemeubileerd waren, werden met de grond gelijk gemaakt. Het vijfde vers is een tussenzin, die een uitvoeriger beschrijving geeft van de tegenwoordige rampzalige toestand van Jeruzalem. Zij, die er "ingekomen zin om te strijden tegen de Chaldeën," om het beleg te doen opbreken, deden meer kwaad doen goed, lokten de vijand uit tot hevige en woedende aanvallen, zodat de huizen te Jeruzalem opgevuld werden met dode lichamen van mensen, die stierven aan de wonden, die zij ontvingen bij de uitvallen tegen de belegerden. God zegt: "die Ik verslagen heb in Mijn toorn," want het zwaard van de vijanden was Zijn zwaard, en hun toorn was Zijn toorn. Maar het schijnt, dat zij, die verslagen werden, in ‘t algemeen die waren, die zich onderscheiden hadden door hun goddeloosheid, want zij waren dezelfden, "om wier boosheid Ik Mijn aangezicht van deze stad verborgen heb," zodat Hij rechtvaardig was in al wat Hij over hen bracht.

4. Wat de zegeningen zijn, die God bewaard heeft voor Juda en Jeruzalem, en die al hun bezwaren zullen opheffen.

A. Verkeren zij in een ziektetoestand? Zijn zij gewond? God zal krachtdadig voorzien in hun genezing, al dacht men, dat de ziekte dodelijk en ongeneeslijk was, Hoofdstuk 8:22. "Het gehele hoofd is ziek en het gehele hart is mat, Jesaja 1:5, maar, vers 6 :*Ik zal haar de gezondheid en de genezing doen rijzen,* Ik zal de dood verhinderen, de ziekte genezen, en alles recht maken", Hoofdstuk 30:17. Al is het geval nog zo wanhopig, als God de genezing beproeft, zal Hij ze ook bewerken. De zonde van Jeruzalem was zijn ziekte, Jesaja 1:6, zijn bekering zal derhalve zijn herstel zijn. En de volgende woorden zeggen ons, hoe die wordt gewerkt: "Ik zal hun openbare overvloed van vrede en waarheid, Ik zal hun die te rechter tijd geven en intussen zal Ik hun een bemoedigend vooruitzicht daarvan geven." "Vrede staat hier voor al wat goed is, vrede en waarheid zijn vrede, overeenkomstig de belofte, of vrede en waarheid zijn vrede en de ware godsdienst, vrede en de ware aanbidding van God, in tegenstelling met de vele valsheden en bedriegerijen, waardoor zij van God verwijderd waren". Wij kunnen het ook meer algemeen toepassen, en opmerken,

a. Dat vrede en waarheid het grote onderwerp van de goddelijke openbaring zijn. De beloften hier leiden ons tot het Evangelie van Christus, en daarin heeft God ons "vrede en waarheid" geopenbaard- de waarheid om ons te leiden, de vrede om ons tot rust te brengen. "Genade en waarheid, en overvloed van beide, zijn door Jezus Christus geworden." Vrede en waarheid zijn het leven van de ziel, en Christus is "gekomen, opdat wij het leven en overvloed zouden hebben." Christus heerst door de macht van de waarheid, Johannes 18:37, en daardoor heeft hij "veelheid van vrede." Psalm 72:1, 85:11.

b. Dat de goddelijke openbaring van vrede en waarheid, gezondheid en genezing brengt aan allen, die ze in geloof ontvangen, zij geneest de ziel van de ziekten, die deze heeft opgedaan, daar zij een middel tot heiligmaking is, Johannes 17:17. "Hij zond Zijn woord uit en heelde ze," Psalm 107:20. En dat brengt de ziel tot welstand en houdt ze in een goede stemming, om bezig te zijn en te genieten in het geestelijk en goddelijk leven.

B. Zijn zij verstrooid en onder het juk gebracht, en heeft hun volk opgehouden te bestaan?*" Ik zal de gevangenissen wenden",* vers 7, "beide die van Israël en die van Juda" (want hoewel die onder Zerubbabel terugkeerden, hoofdzakelijk van Juda, Benjamin en Levi waren toch keerden

later ook velen van de andere stammen terug), *"en zal hen bouwen als in het eerste."* Als zij berouwvol hun eerste werken doen, zal God hen herstellen en Zijn eerste werken doen.

C. Is zonde de bewerker en de oorzaak van al hun ellende? Zij zal vergeven en gedood worden, en zo zal de wortel van de oordelen uitgerukt worden, vers 8.

a. Door de zonde zijn zij bezoedeld en hebben Gods heiligheid beledigd, maar "God zal ze reinigen, en zuiveren van al hun ongerechtigheid." Evenals zij, die naar de wet onrein waren, en daarom buiten de tabernakel gesloten werden, zodra zij besprenkeld waren met water van de ontzondiging, weer vrijen toegang hadden, zo hadden zij ook weer vrije toegang tot hun land, en al de voorrechten daarvan, zodra God hen van al hun ongerechtigheid gereinigd had. Met toespeling op die besprenkeling bidt David: Ontzondig mij met hysop.

b. Door zonde zijn zij schuldig geworden, en strafbaar voor Zijn gerechtigheid, maar "Hij zal alle hun ongerechtigheden vergeven," zal de straf doen ophouden, waaraan zij overgegeven waren om hun zonden. Allen, die door heiligmakende genade gereinigd zijn van de smet van de zonde, worden door vergevende genade bevrijd van de schuld van de zonde.

D. Hebben beide, hun zonde en hun lijden, de ere Gods verkeerd in onere? Hun bekering en herstel zal op dezelfde wijze tot Zijn lof strekken, vers 9. Aldus herbouwd en opnieuw bevolkt, zal Jeruzalem *Mij zijn tot een vrolijken naam,* even welbehagelijk aan God, als hij ooit tergend is geweest, *tot een roem en tot een sieraad bij alle heidenen van de aarde.* Wanneer zij aldus hersteld zijn, zullen zij God verheerlijken door hun gehoorzaamheid aan Hem, en Hij zal zichzelf verheerlijken door Zijn gunsten aan hen. Het vernieuwde volk zal evenzeer een aanbeveling van de godsdienst zijn, als het vroeger een bespotting daarvan was. De volken *zullen al het goede horen,* dat God door Zijn genade in hen heeft gewerkt, en *al het goede,* dat Hij door Zijn zorg voor hen heeft gewrocht. De wonderen van hun terugkeer uit Babel zullen evenveel beweging maken in de wereld als de wonderen van hun verlossing uit Egypte vroeger gedaan hadden. En zij zullen vrezen en beroerd zijn over al het goede.

a. Het volk van God zal zelf vrezen en beven, zij zullen er zeer door verrast zijn, zij zullen bevreesd zijn zo’n goede God te beledigen en Zijn gunst te verbeuren. "Zij zullen vrezende komen tot de Heere en tot Zijn goedheid," Hosea 3:5. De naburige vorken zullen vrezen wegens de voorspoed van Jeruzalem, zij zullen tegen de toenemende grootheid van het Joodse volk opzien, als wezenlijk geducht, en zullen bevreesd zijn hen tot hun vijanden te maken. Wanneer de kerk schoon is gelijk de maan, en "zuiver als de zon, dan is zij schrikkelijk als slagorden met banieren."

Jeremia 33:10-16

Hier is een vervolg van de voorspelling van de gelukkige toestand van Juda en Jeruzalem na hun heerlijke terugkeer uit de gevangenschap, die tenslotte uitloopt op de heerlijkheid van het koninkrijk van de Messias.

I. Beloofd wordt, dat het volk, dat lang in ellende was, weer met vreugde vervuld zal worden. Iedereen kwam nu tot het besluit, dat het land voor altijd woest zou liggen, *dat geen beest* gevonden zou worden in Juda, geen inwoner op de straten van Jeruzalem, en dat er bijgevolg niets zou zijn dan algehele en altijddurende somberheid, vers 10- maar al duurt het wenen enigen tijd, de blijdschap zal terugkeren. Gedreigd was, Hoofdstuk 7:34, 16:9, dat "de stem van de vreugde en de stem van de blijdschap daar zou ophouden, maar hier wordt beloofd, dat zij zullen herleven, dat de stemme van de vrolijkheid en de stemme van de blijdschap daar wederom gehoord zal worden, omdat Hij de gevangenis wenden zal, want toen werd onze mond vervuld met lachen," Psalm 126:2.

1. Daar zal onderlinge vreugde zijn, *de stem van de bruidegom en de stem van de bruid,* huwelijken zullen opnieuw gevierd worden, met liederen, die zij in Babel niet hadden willen zingen, want zij hadden hun harpen aan de wilgen gehangen.

2. Er zal daar godsdienstige blijdschap zijn, tempelliederen zullen herleven, "het gezang des Heeren, dat zij niet konden zingen in een vreemd land". In hun particuliere huizen en in de steden van Juda, zowel als in de tempel, zal gehoord worden: "de stem dergenen, die zeggen: Looft de Heere van de heirscharen." Niets strekt meer tot lof en eer van een volk, dan dat God onder hen geloofd en geprezen wordt. Dit zal de genade van hun terugkeer en herstel voltooien, dat zij tevens een hart zullen hebben om dankbaar te zijn, en God de eer te geven, de eer beide van de macht en de goedheid waardoor hun heil bewerkt is, zij zullen Hem loven, beide als "de Heere van de heirscharen, en als de God, die goed is, en Wiens goedertierenheid in eeuwigheid is". Hoewel een oud lied, zal het toch, bij deze nieuwe gelegenheid een nieuw lied zijn. We vinden dit letterlijk vervuld bij hun terugkeer uit Babel, Ezra 3:11. Zij zongen te zamen tot lof van de Heere, "dat Hij goed is, dat Zijn weldadigheid tot in eeuwigheid is". De openbare dienst van God zal nauwgezet en ijverig waargenomen worden: Zij zullen "lof aanbrengen ten huize des Heeren." Al de offers waren bestemd tot lof van God maar dit schijnt bedoeld te zijn als geestelijke offers van nederige verering en blijde dankzegging, "de varren van onze lippen," Hosea 14:2, en het zal de Heere aangenamer zin dan een rund of var". De Joden zeggen, dat in de dagen van de Messias alle offers zullen ophouden behalve "de offerande des lofs, en verder moet deze belofte op die dagen toegepast worden.

II. Beloofd wordt, dat het land, ‘t welk lang woest gelegen had, opnieuw vervuld en bevolkt zal zijn. Nu was het woest, er was "geen mens en geen beest in, maar na hun terugkeer zullen de weiden opnieuw bekleed zijn met kudden," Psalm 65:13. In het land van Benjamin en in de steden van Juda zullen woningen van herders zijn, vers 12, 13. Dit betekent,

1. De rijkdom van het land na hun terugkeer. Het zal geen woning zijn van bedelaars die niets hebben, maar van herders en landlieden, bezitters van goederen, en van veel vee, in het land, waarnaar zij teruggekeerd zijn.

2. De vrede van het land. Het zal geen verblijfplaats van soldaten zijn, ook zullen er geen tenten en barakken opgeslagen worden om hen te huisvesten, maar er zullen herderstenten zijn,

want zij zullen geen krijgsrumoer meer horen, en ook zal er niets zijn, om zelfs herders bevreesd te maken. Zie Psalm 144:13, 14.

3. De werkzaamheid van het land, en hun terugkeer tot hun oorspronkelijke eenvoud en natuurlijkheid, waarvan zij, in de tijd hunner bedorvenheid droevig ver afgeweken waren. In het begin roemde het zaad van Jakob daarin dat zij herders waren, Genesis 47:3, en dat zullen zij nu weer zijn zij zullen zich geheel aan die onschuldige bezigheid overgeven, zij zullen *de kudden doen legeren* en *de kudden onder de hand des tellers* doen *doorgaan,* vers 12, 13, want, hoewel hun kudden talrijk zijn, zijn zij niet ongeteld, en ook vergeten zij niet ze te tellen, om te kunnen weten of er een gemist wordt en dat te kunnen zoeken. Het is voorzichtig van hen, die ook maar iets ter wereld bezitten, rekening te houden van wat zij hebben. Sommigen menen, dat ze "onder de hand des tellers door gaan," om verdiend te worden, Leviticus 27:32. Dan mogen wij genieten van wat wij hebben, als God heeft gehad, wat Hem toekomt. Omdat het nu ongelofelijk scheen, dat een volk versmolten, zoals zij nu waren, ooit zo’n mate van vrede en overvloed zou herkrijgen, wordt hier een bekrachtiging van deze beloften, aan toegevoegd, vers 14 :*Ik zal het goede woord verwekken, dat Ik gesproken heb.* Hoewel de belofte soms lang werk heeft om vervuld te worden, komt de vervulling toch zeker. *De dagen komen,* al duurt het lang eer zij komen.

III. Om al deze zegeningen te bekronen, die God voor hen bewaard heeft, is hier een belofte van de Messias, en van die altijddurende gerechtigheid, die hij doen zal, vers 15, 16, en waarschijnlijk is dit *het goede woord, die grote en vaste dingen,* die God in later dagen, die nog komen moesten, zou volbrengen, zoals Hij aan Israël en Juda beloofd had, en waartoe hun terugkeer uit de gevangenschap en hun wederoprichting in hun eigen land een voorbereiding was. "Van de Babylonische overvoering tot Christus is een van de bekende tijdperken", Mattheus 1:17. Deze belofte van de Messias vonden wij reeds eerder, Hoofdstuk 23:5, 6, en daar was het de bevestiging van de belofte van de herders, die God over hen stellen zou hetgeen doet denken dat de belofte hier van de herders en hun kudden, die er aan voorafgaat, figuurlijk verstaan moet worden. Hier wordt Christus geprofeteerd,

1. Als een wettig koning. Hij is een "Spruit van de gerechtigheid," geen overweldiger, want Hij spruit uit David, komt voort uit Zijn lendenen, met wie het verbond des koninkrijks gemaakt was, en is dat Zaad, met Wien het verbond zou opgericht worden, zodat Zijn recht onaantastbaar is.

2. Als een rechtvaardig Koning, rechtvaardig in het geven van wetten, in het voeren van oorlog, is de rechtspraak, rechtvaardig in het herstel van hen, die onrecht lijden en in het straffen van hen, die onrecht doen: "Hij zal recht en gerechtigheid doen op aarde." Dit kan wijzen op Zerubbabel, het type van een, die rechtvaardig regeert, niet zoals Jojakim gedaan had, Hoofdstuk 22:17, maar het heeft een diepere betekenis in Hem, wie alle oordeel is toevertrouwd en die "de wereld zal richten in gerechtigheid."

3. Als een Koning, die Zijn onderdanen tegen alle onrecht zal beschermen. "Door Hem zal Juda verlost worden van de toorn en van de vloek, en aldus verlost, zal Jeruzalem zeker wonen, bevrijd van de vrees voor kwaad, en een heilige zekerheid en vrolijkheid van gemoed genieten, in afhankelijkheid van het gedrag van deze Vredevorst, de vorst van hun vrede."

4. Als een Koning, die geloofd zal worden door Zijn onderdanen: "Deze is de naam waarmee zij Hem noemen zullen (dat is de Chaldeeuwse en Syrische lezing en die van het volks-Latijn),

deze ijn naam zullen zij uitroepen, en erin roemen, en met deze naam zullen zij Hem aanroepen". Meer in overeenstemming met het oorspronkelijke is de lezing: "Deze is het, die haar roepen zal:" DE HEERE ONZE GERECHTIGHEID. Zoals Mozes' altaar genoemd wordt: "De Heere is mijn banier," Exodus 11:15, en Jeruzalem: DE HEERE IS ALDAAR Ezechiel 48:35, betekenende, dat zij roemen in de Heere, als bij hen tegenwoordig en hun banier, zo wordt hier de stad genoemd: DE HEERE ONZE GERECHTIGHEID, omdat zij roemen in de Heere als hun gerechtigheid. Wat tevoren gezegd werd te zijn de naam van Christus (zegt Gataker), wordt hier Jeruzalem als naam gegeven, de stad van de Messias, de kerk van Christus. Hij is het, die haar gerechtigheid toebedeelt, want "Hij is ons geworden rechtvaardigheid van God," en door die naam te dragen, belijdt zij, dat zij al haar rechtvaardigheid niet heeft van zichzelf, maar van Hem. "In de Heere zijn gerechtigheden en sterkte, Jesaja 45:24. En ons heeft Hij gemaakt "rechtvaardigheid Gods in Hem." De inwoners van Jeruzalem zullen deze naam van de Messias zo veel in de mond hebben, dat zij er zelfs naar genoemd zullen worden.

Jeremia 33:17-26

Het drievoudig verbond van God, dat des koninkrijks met David en zijn zaad, dat van het priesterschap met Aaron en zijn zaad, en dat van de uitverkiezing met Abraham en zijn zaad, scheen geheel verbroken en verloren te zijn, zolang de gevangenschap duurde, maar hier wordt beloofd, dat, ondanks de afbreking en die tijdelijke schorsing, het in zijn drie delen zijn plaats hernemen zal, en dat aan de ware bedoeling en intentie er van zal ruimschoots beantwoord worden door de Nieuw-Testamentische zegeningen, afgebeeld door die geschonken worden aan de Joden, na hun terugkeer uit de gevangenschap.

I. Het verbond des koninkrijks zal bevestigd worden en de beloften daarvan zullen hun volledige vervulling hebben in het koninkrijk van Christus, de zoon van David, vers 17. De troon van Israël was omvergeworpen in de gevangenschap, de kroon was van haar hoofd gevallen, er was niemand, *zittende op de troon Davids,* Jechonia was kinderloos gestorven. Na hun terugkeer nam het huis van David weer een plaats van betekenis in, maar in de Messias is het, dat deze belofte vervuld wordt. *Aan David zal niet afgesneden worden een man, die op de troon van het huis Israëls zitte.* Want zolang de mens Jezus Christus ter rechterhand van de troon van God zit, de wereld regeert, en ze regeert tot welzijn van de kerk, wier levenwekkend Hoofd Hij is, en een verheerlijkt Hoofd over alles, zolang Hij is Koning over Zion, de berg Mijner heiligheid, heeft David een opvolger, en is het verbond met hem niet verbroken. Toen de Eerstgeborene ter wereld werd gebracht, werd van Hem verklaard: "God de Heere zal Hem de troon van Zijn vader David geven, en Hij zal over het huis Jakobs Koning zijn in van de eeuwigheid", Lukas 1:32, 33. Tot bekrachtiging hiervan wordt beloofd,

1. Dat het verbond met David even vast zal zijn als de wetten des hemels, met welker standvastigheid die van Gods beloften vergeleken wordt, Hoofdstuk 31:35, 36. Er is een verbond van de natuur, waarbij in de gewone loop van de natuur voorzien en waarbij zij geregeld is, hier een *verbond van de dag en van de nacht* genoemd, vers 20, 25, omdat dit een van de artikelen ervan is. Dat er zal zijn *dag en nacht op hun tijd,* naar de scheiding, bij de schepping tussen die beide gemaakt, toen God het licht van de duisternis scheidde, en hun onderlinge opvolging vaststelde, en voor ieder zijn regel, "dat grote licht tot heerschappij des daags en dat kleine licht tot heerschappij des nachts, ook de sterren," Genesis 1, 4, 5, 16, welke regeling hernieuwd werd na de zondvloed, Genesis 8:21, en sinds die steeds zo gebleven is, Psalm 19:2. De morgen en de avond hebben sinds hun geregelde uitgangen, Psalm 65:8, de dageraad kent zijn plaats, kent zijn tijd, en houdt beide, zo ook de schaduwen van de avond, en zolang de wereld bestaat zal deze loop niet veranderd, dit verbond niet verbroken worden. De ordeningen des hemels en van de aarde (van deze gemeenschap tussen hemel en aarde, de heerschappij van deze ordeningen des hemels op de aarde) die God gesteld heeft, vers 25, vergelijk Job 38:33, zullen nimmer verstoord worden. Zo vast zal het verbond van de verlossing zijn met de Verlosser, Gods knecht, en David onze koning, vers 21. Dit betekent, dat Christus een kerk zal hebben op aarde tot het einde van de wereld, Hij zal een zaad zien, waarin Hij Zijn dagen verlengen zal, totdat er geen tijd en geen dag meer zijn zal. Het koninkrijk van Christus is een koninkrijk van alle eeuwen, en wanneer het einde zal zijn, en niet eerder, zal Hij het koninkrijk Gode, ja de Vader overgeven. Maar het betekent ook, dat zijn toestand in deze wereld gemengd en afwisselend zal zijn, voorspoed en tegenspoed zullen elkaar opvolgen, evenals licht en duisternis, dag en nacht. Maar dit wordt ons duidelijk geleerd, dat, zo zeker als wij er zijn kunnen dat, hoewel de zon van avond onder zal gaan zij morgenochtend weer op zal gaan, ‘t zij, dat wij leven en het zien, of niet, wij even zeker mogen zijn, dat, hoewel het koninkrijk van de Verlosser in deze wereld voor een tijd bewolkt en

verduisterd kan worden, door zonde en door vervolgingen, het toch weer schitteren zal, en zijn luister hernemen, op de bepaalde tijd.

2. Dat *het zaad van David* talrijk zal zijn *gelijk het heir des hemels,* dat is het geestelijk zaad van de Messias, dat Hem geboren zal worden door de kracht van Zijn evangelie en de medewerking van Zijn Geest. "Uit de baarmoeder des dageraads zal U de dauw Uwer jeugd zijn om Uw zeer gewillig volk te zijn", Psalm 110:3. Christus' zaad, dat zijn niet, als dat van David, Zijn opvolgers, maar Zijn onderdanen, toch zal de dag komen, dat zij ook met Hem zullen regeren, vers 22 :*Gelijk het heir des hemels niet geteld kan worden, alzo zal Ik vermenigvuldigen het zaad van David,* zodat er geen gevaar zal zijn, dat het koninkrijk uitgeroeid of vernietigd zal worden, bij gebrek aan erfgenamen. De kinderen zijn talrijk, en indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen.

II. Het verbond des priesterschaps zal bevestigd worden, en zijn beloften zullen ook hun volledige vervulling vinden. Dit scheen eveneens vergeten te zijn in de gevangenschap, waar geen altaar was, en geen tempeldienst, door de priesters waar te nemen, maar ook dit zal herleven. Dat gebeurde ook, onmiddellijk na hun terugkomst te Jeruzalem waren er priesters en Levieten gereed, "om brandofferen te offeren, brandofferen des morgens en des avonds," Ezra 3:2, 3, zoals hier beloofd wordt, vers 18. Maar die priesterschap ging spoedig tot bederf over, "het verbond met Levi werd verdorven," Maleachi 2:8, en bij de verwoesting van Jeruzalem door de Romeinen werd er voor goed een eind aan gemaakt. Wij moeten daarom elders zoeken naar de vervulling van dit woord, dat het verbond met de Levieten, de priesters, Gods dienaren, even vast zal zijn, even lang zal duren als het verbond van de dag en van de nacht, En wij vinden het overvloedig vervuld,

1. In het priesterschap van Christus, 't welk dat van Aaron vervangt, en waarvan het laatste de afschaduwing is. Zolang die grote Hogepriester van onze belijdenis nog voortgaat voor het aangezichte Gods voor ons te verschijnen, met Zijn bloed, waardoor Hij verzoening heeft teweeggebracht, met het reukwerk van Zijn voorspraak, kan naar waarheid gezegd worden, dat "de Levietischen priesteren niet zal worden afgesneden van voor Mijn aangezichte, een van die slachtoffers bereide alle de dagen." Hij is een Priester in eeuwigheid, Hebreeen 7:3, 11. Het verbond des priesterschaps wordt genoemd een "verbond des vredes," Numeri 25:12, "het leven en de vrede," Maleachi 2:5. Nu zijn wij zeker, dat dit verbond niet verbroken is, noch in het minst verzwakt, zolang Jezus Christus zelf ons leven en onze vrede is. Dit verbond des priesterschaps wordt hier herhaaldelijk verbonden met dat des koninkrijks, want Christus is een "Priester op Zijn troon," gelijk Melchizedek.

2. In een geordende bediening van het Evangelie. Zolang er getrouwe dienaren zijn om voor te gaan in de godsdienstige samenkomsten, en de geestelijke offeranden van gebed en lof te offeren, zal de Levietischen priesteren niet worden afgesneden een man, die offere, en deze hebben "zoveel uitnemender bediening gekregen." De apostel stelt hen, die het Evangelie prediken, in de plaats van hen, die het altaar bedienden 1 Corinthiers 9:13, 14.

3. In alle ware gelovigen, die een "heilig priesterdom, en een koninklijk priesterdom" zijn, 1 Petrus 2:5, 9, "Die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters Gode," Openbaring 1:6, zij offeren "geestelijke offeranden, die Gode aangenaam zijn," en zichzelf in de eerste plaats, een levende offerande. Van deze Levieten moet de belofte verstaan worden, vers 22, dat zij talrijk zullen zijn, gelijk het zand van de zee, hetzelfde, dat in het algemeen van Israël beloofd wordt

Genesis 22:17, want heel het geestelijk Israël Gods zijn geestelijke priesters, Openbaring 5:9, 10, 7:9, 15.

III. Het verbond van de uitverkiezing zal eveneens bevestigd worden en de beloften van dat verbond zullen haar volkomen vervulling vinden in het Israël van het Evangelie. Zie,

1. Hoe dit verbond gedurende de gevangenschap verbroken werd geacht, vers 24. God vraagt de profeet: Hebt gij niet gehoord en *hebt gij niet gezien, wat dit volk spreekt?* ‘t zij de vijanden van Israël, die triomfeerden in de uitvoering van een volk, dat zoveel beroering in de wereld veroorzaakt had, of de ongelovige Israëlieten zelf, "dit *volk,* onder wie gij woont, zij hebben hun verbond met God verbroken en twisten dan met Hem, alsof Hij niet getrouwelijk met hen gehandeld hadt." De twee geslachten, die de Heere verkoren had, Israël en Juda, terwijl zij een waren, toen Hij ze verkoos *die heeft Hij nu verworpen. Ja, zij versmaden Mijn volk,* dit is zij versmaden het voorrecht Mijn volk te zijn, alsof het een voorrecht zonder enige waarde was. De naburige volken versmaadden hen, alsof het geen volk meer is, maar de overblijfselen van een volk, en beschouwden al hun roem als stof en as, maar zie ook,

2. Hoe vast het verbond niettemin staat, zo vast, als dat van de dag en de nacht, eer zal God toestaan, dat dag en nacht ophouden dan dat Hij *het zaad Jakobs zal verwerpen*. Dit kan geen betrekking hebben op het zaad van Jakob naar het vlees, want dat is verworpen maar op de christelijke kerk, aan welke al deze beloften zouden te beurt vallen, als blijkt uit de verhandeling van de apostel, Romeinen 11:1, enz, Christus is dat zaad van David, dat de eeuwige heerser zal zijn over het zaad van Abraham, Izak en Jakob, en evenals dit volk zulk een koning nimmer ontbreken zal, zo zal ook deze koning zo’n volk nimmer ontbreken. Het christendom zal voortgezet worden in de heerschappij van Christus, en de onderwerping van de christenen aan Hem, totdat dag en nacht niet meer zijn zullen. En als onderpand daarvan wordt de belofte opnieuw herhaald: *Ik zal hun gevangenis wenden,* en als Ik ze wedergebracht heb, *zal Ik Mij hunner ontfermen.* Op wie deze belofte betrekking heeft, blijkt uit Galaten 6:16, waar allen, die "naar deze regel zullen wandelen, het Israël Gods" genoemd worden, "over deze zal zijn vrede en barmhartigheid."

HOOFDSTUK 34

1 Het woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEERE (als Nebukadnezar, koning van Babel, en zijn ganse heir, en alle koninkrijken der aarde, die onder de heerschappij zijner hand waren, en al de volken tegen Jeruzalem streden, en tegen al haar steden), zeggende:
2 Zo zegt de HEERE, de God Israels: Ga henen en spreek tot Zedekia, den koning van Juda, en zeg tot hem: Zo zegt de HEERE: Zie, Ik geef deze stad in de hand des konings van Babel, en hij zal ze met vuur verbranden.
3 En gij zult van zijn hand niet ontkomen, maar zekerlijk gegrepen, en in zijn hand gegeven worden; en uw ogen zullen de ogen des konings van Babel zien, en zijn mond zal tot uw mond spreken, en gij zult te Babel komen.
4 Maar hoor des HEEREN woord, o Zedekia, koning van Juda! zo zegt de HEERE van u: Gij zult door het zwaard niet sterven.
5 Gij zult sterven in vrede, en naar de brandingen van uw vaderen, de vorige koningen, die voor u geweest zijn, alzo zullen zij over u branden, en u beklagen, zeggende: Och heer! want Ik heb het woord gesproken, spreekt de HEERE.
6 En de profeet Jeremia sprak al deze woorden tot Zedekia, den koning van Juda, te Jeruzalem.
7 Als het heir des konings van Babel streed tegen Jeruzalem, en tegen al de overgeblevene steden van Juda, tegen Lachis en tegen Azeka; want deze, zijnde vaste steden, waren overgebleven onder de steden van Juda.
8 Het woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEERE, nadat de koning Zedekia een verbond gemaakt had met het ganse volk, dat te Jeruzalem was, om vrijheid voor hen uit te roepen.
9 Dat een iegelijk zijn knecht, en een iegelijk zijn maagd, zijnde een Hebreer of een Hebreinne, zou laten vrijgaan; zodat niemand zich van hen, van een Jood, zijn broeder, zou doen dienen.
10 Nu hoorden al de vorsten en al het volk, die het verbond hadden ingegaan, dat zij, een iegelijk zijn knecht, en een iegelijk zijn maagd zouden laten vrijgaan, zodat zij zich niet meer van hen zouden doen dienen; zij hoorden dan, en lieten hen gaan;
11 Maar zij keerden daarna wederom, en deden de knechten en maagden wederkomen, die zij hadden laten vrijgaan, en zij brachten hen ten onder tot knechten en tot maagden.
12 Daarom geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia, van den HEERE, zeggende:
13 Zo zegt de HEERE, de God Israels: Ik heb een verbond gemaakt met uw vaderen, ten dage, als Ik hen uit Egypteland, uit het diensthuis uitvoerde, zeggende:
14 Ten einde van zeven jaren zult gij laten gaan, een iegelijk zijn broeder, een Hebreer, die u zal verkocht zijn, en u zes jaren gediend heeft; gij zult hem dan van u laten vrijgaan; maar uw vaders hoorden niet naar Mij, en neigden hun oor niet.
15 Gijlieden nu waart heden wedergekeerd, en hadt gedaan, dat recht is in Mijn ogen, vrijheid uitroepende, een iegelijk voor zijn naaste; en gij hadt een verbond gemaakt voor Mijn aangezicht, in het huis, dat naar Mijn Naam genoemd is.
16 Maar gij zijt weder omgekeerd, en hebt Mijn Naam ontheiligd, en doen wederkomen, een iegelijk zijn knecht, en een iegelijk zijn maagd, die gij hadt laten vrijgaan naar hun lust; en gij hebt hen ten ondergebracht, om ulieden te wezen tot knechten en tot maagden.
17 Daarom zegt de HEERE alzo: Gijlieden hebt naar Mij niet gehoord, om vrijheid uit te roepen, een iegelijk voor zijn broeder, en een iegelijk voor zijn naaste; ziet, zo roep Ik uit tegen ulieden, spreekt de HEERE, een vrijheid ten zwaarde, ter pestilentie, en ten honger, en zal u overgeven ter beroering allen koninkrijken der aarde.

18 En Ik zal de mannen overgeven, die Mijn verbond hebben overtreden, die niet bevestigd hebben de woorden des verbonds, dat zij voor Mijn aangezicht gemaakt hadden, met het kalf, dat zij in tweeen hadden gehouwen, en waren tussen zijn stukken doorgegaan:
19 De vorsten van Juda, en de vorsten van Jeruzalem, de kamerlingen, en de priesteren, en al het volk des lands, die door de stukken des kalfs zijn doorgegaan.
20 Ja, Ik zal hen overgeven in de hand hunner vijanden, en in de hand dergenen, die hun ziel zoeken; en hun dode lichamen zullen het gevogelte des hemels en het gedierte der aarde tot spijze zijn.
21 Zelfs Zedekia, den koning van Juda, en zijn vorsten, zal Ik overgeven in de hand hunner vijanden, en in de hand dergenen, die hun ziel zoeken, te weten, in de hand van het heir des konings van Babel, die van ulieden nu zijn opgetogen.
22 Ziet, Ik zal bevel geven, spreekt de HEERE, en zal hen weder tot deze stad brengen, en zij zullen tegen haar strijden, en zullen ze innemen, en zullen ze met vuur verbranden; en Ik zal de steden van Juda stellen tot een verwoesting, dat er niemand in wone.

In dit hoofdstuk hebben wij twee boodschappen, die God door Jeremia zendt.

I. Eén om het lot van Zedekia, de koning van Juda, te voorspellen, dat hij namelijk zou vallen in de hand van de koning van Babel, dat hij als gevangene leven zou, maar tenslotte in vrede sterven, in zijn gevangenschap, vers 1-7.

II. De tweede om het vonnis te verkondigen beide van vorst en volk, vanwege hun verraad tegenover God, daar zij hun dienstknechten, die zij naar de wet hadden vrijgelaten, opnieuw tot dienstbaarheid brachten, en aldus met God hun spel dreven. Zij hadden God bedrogen, vers 8-11, en daarom zou God hen bedriegen, door het leger van de Chaldeen opnieuw over hen te brengen, als zij begonnen te hopen, dat zij, van hen af waren, vers 12- 22.

Jeremia 34:1-7

Deze profetie betreffende Zedekia werd aan Jeremia gegeven en door hem aan de betreffende personen overgebracht, voordat hij in de gevangenis gesloten werd, want wij vinden, dat hij om deze voorspelling gevangen gezet werd als blijkt uit sommige passages, Hoofdstuk 32:4. Hier valt op te merken,

I. In welke tijd deze boodschap tot Zedekia gezonden werd, het was, toen *de koning van Babel en zijn hele leger, en alle koninkrijken van de aarde, die onder de heerschappij van zijn hand waren, tegen Jeruzalem streden en tegen alle haar steden,* vers 1, met het doel ze te verwoesten, daar zij reeds vaak geplunderd waren. De steden, die nog overgebleven waren, en het nog uithielden, worden genoemd, vers 7, Lachis en Azeka. Dit betekent, dat het einde nabij was, en toch hield Zedekia hardnekkig vol, daar zijn hart verhard was, tot zijn verderf.

II. De boodschap zelf, die tot hem gezonden werd.

1. Hier is een bedreiging van toorn. Hem wordt opnieuw gezegd, wat hem tevoren reeds zo vaak gezegd was, dat de stad door de Chaldeën zal gewonnen worden en met vuur verbrand, vers 2, dat hij zelf in des vijands hand vallen zal, dat hij gevangen genomen, voor Nebukadnezar, die grimmige vorst, gevoerd en gevankelijk naar Babel weggevoerd zal worden, vers 3, toch profeteerde Ezechiël, dat hij Babel niet zien zou, wat ook gebeurde, want zijn ogen worden uitgestoken, Ezechiel 12:13. Dit bracht Zedekia over zich van Godswege door zijn andere zonden, en van Nebukadnezars zijde door zijn woord aan hem te breken.

2. Hier is een bijmengsel van genade. Hij zal als gevangene sterven, maar hij zal *door het zwaard niet sterven,* hij zal een natuurlijke dood sterven, vers 4 hij zal zijn dagen niet troosteloos eindigen, hij zal *in vrede sterven,* vers 5. Hij was nooit een van de slechtste koningen geweest, maar wij zijn bereid te geloven, dat hij in zijn gevangenschap berouw had over het kwaad, dat hij *voor het aangezicht des Heeren* gedaan had, zoals Manasse en het was hem vergeven, en, als God met hem verzoend was, kon naar waarheid gezegd worden, dat hij in vrede stierf. Iemand kan in de gevangenis sterven en toch sterven in vrede. Ja, hij zal zijn dagen niet eindigen zonder eer zelfs met meer eer dan men verwachten zou, alles wel beschouwd. Zij zullen over hem branden, "naar de brandingen van uw vaderen," dat is, met de eerbied, gewoonlijk aan hun koningen bewezen, in ‘t bijzonder, die recht gedaan hadden in Israël. Het schijnt, dat hij zich in zijn gevangenschap zo goed gedragen had jegens zijn eigen volk, dat zij bereid waren hem deze eer te doen, en jegens Nebukadnezar, dat hij het toeliet. Indien Zedekia voorspoedig gebleven was, dan zou hij misschien slechter geworden en heengegaan zijn, "zonder begeerd te zijn", maar zijn beproevingen bewerkten zo’n grote verandering in hem, dat zijn dood als een groot verlies beschouwd werd. Het is beter berouwvol in een gevangenis te leven en te sterven, dan onboetvaardig in een paleis te leven en te sterven. "Zij zullen u beklagen, zeggende: Och heer! een eer die niet te beurt viel aan zijn broeder Jojakim" Hoofdstuk 22:18. De Joden zeggen, dat zij aldus over hem klaagden: Helaas! Zedekia is dood, die de droesem dronk van alle eeuwen, die hem voorafgingen dit is, die leed voor de zonden van zijn voorouders, daar de maat van de ongerechtigheid in zijn dagen vol was. Aldus zullen zij hem beklagen, "spreekt de Heere, want Ik heb het woord gesproken, " en wat God gesproken heeft, zal ongetwijfeld gebeuren.

III. Jeremia’s getrouwheid in het overbrengen van deze boodschap. Hoewel hij wist, dat het ondankbaar zou zijn jegens de koning, en gevaarlijk voor hem zelf kon blijken te zijn, zoals

inderdaad ook het geval was (want hij werd er om gevangen gezet, toch sprak hij *alle deze woorden tot Zedekia*, vers 6. Het is een geluk voor aanzienlijke mannen, dezulken bij zich te hebben, die getrouwelijk met hen handelen, en hen waarschuwen voor de boze gevolgen van hun boze daden, zodat zij zich kunnen verbeteren en leven.

Jeremia 34:8-22

Wij hebben hier nog een profetie bij een bijzondere gelegenheid, op de geschiedenis waarvan wij onze aandacht moeten vestigen, daar dat noodzakelijk is, om licht te laten schijnen op de profetie.

I. Toen Jeruzalem nauw ingesloten was door het leger van de Chaldeën, stemden de vorsten en het volk in eerste instantie met een hervormingsmaatregel in, betreffende hun dienstbaren.

1. De wet van God bepaalde zeer uitdrukkelijk, dat die van hun eigen volk niet langer dan zeven jaren in dienstbaarheid gehouden zouden worden, maar na die diensttijd ontslagen en in vrijheid gesteld moesten worden, ja, al hadden zij zichzelf tot betaling van hun schulden als slaaf verkocht, of waren zij ook tot straf voor hun misdaden door de rechter verkocht. Dit onderscheid was er gemaakt tussen hun broeders en de vreemdelingen, dat die van andere volken, in de oorlog gevangen genomen, of met geld gekocht, in eeuwige slavernij gehouden mochten worden, zij en het hun, maar hun broeders mochten op zijn langst maar zeven jaar dienen. Dit noemt God het verbond, dat Hij met hen had gemaakt, *als Ik ze uit Egypteland uitvoerde,* vers 13, 14. Dit was de eerste van de rechterlijke wetten, die God hun gaf, Exodus 21:2, en voor die wet bestonden goede redenen.

a. God had dat volk eer aangedaan, en Hij wilde, dat zij die eer zouden bewaren en onderscheid maken tussen hun eigen volk en andere volken.

b. God had hen uit de slavernij van Egypte opgevoerd, en Hij wilde, dat zij op deze wijze hun dankbaarheid voor die gunst zouden uiten, door te laten gaan voor wie hun huis een diensthuis was, zoals Egypte voor hun voorvaderen. Daarom wordt die verlossing hier vermeld, vers 13, als de grond van die wet. Gods medelijden met ons behoort ons te verplichten tot medelijden met onze broeders, wij moeten verlossen, zoals wij verlost zijn, vergeven, zoals ons vergeven is, en helpen zoals wij geholpen worden. En dit wordt "een verbond" genoemd, want, dat wij de plicht volbrengen, die van ons geëist wordt, is de voorwaarde, waarop God voortgaat met de gunsten, die Hij heeft verleend.

2. Deze wet hadden zij en hun vaderen overtreden. Hun voordeel in deze wereld heerst meer over hen dan Gods gebod of verbond. Als hun dienstbare zeven jaren bij hen gewoond hadden, kenden zij hun werk en wisten, hoe zij dat het best konden doen, veel beter dan toen zij voor het eerst bij hen kwamen, en daarom wilden zij dan in geen geval van hen scheiden hoewel God zelf hen door Zijn wet had vrijgemaakt. *Uw vaders hoorden niet naar Mij* in deze zaak, vers 14, zodat zij deze overtreding begaan hadden van de dagen hunner vaderen af, en zij dachten, dat zij het mochten doen, omdat hun vaderen het gedaan hadden en hun dienstbaren hadden dit voorrecht verloren door het in onbruik raken van de gunstige bepaling, die God voor hen gemaakt had, hoewel tegen een uitdrukkelijke wet, vooral tegen een uitdrukkelijke wet van God, geen gewoonte, gebruik of voorschrift als verontschuldiging toelaatbaar is. Om deze zonde van hen en hun vaderen, bracht God hen nu in slavernij, en naar recht.

3. Toen zij belegerd werden, en nauw ingesloten waren door het leger van de Chaldeën, en zij gewezen werden op hun fout in deze zaak, gingen zij onmiddellijk tot herstel over, en lieten al hun dienstbaren gaan, die volgens de wet van God recht op vrijheid hadden, evenals Farao, die, zolang de plaag op hem was, toestemde om "het volk te laten trekken," en verplichtten zich door een verbond om dat te doen.

a. De profeten vermaanden hen getrouwelijk aangaande hun zonden. Van hen hoorden zij, dat zij hun Israëlietische dienstbaren zou de *laten vrijgaan,* vers 10. Zij hadden het zelf kunnen lezen in het boek van de wet. Zie, welk een behoefte er was aan de prediking van het woord, de mensen moeten het woord horen prediken, omdat zij van het geschreven woord niet het gebruik willen maken, dat zij moesten.

b. Alle rangen en standen namen deel aan deze hervorming. De koning en "alle de vorsten en al het volk" kwamen overeen, hun dienstbaren te laten gaan, hoeveel verlies of schade zij daardoor ook zouden lijden. Terwijl de koning en de vorsten in dit goede werk voorgingen, kon het volk met schaamtegevoel niet anders dan volgen. Het voorbeeld en de invloed van aanzienlijke mannen zou ver reiken in het uitroeien van de meest ingewortelde gebreken.

c. Zij verbonden zich met een plechtige eed en verbond, waarbij zij zich verplichtten tegenover God en tegenover elkaar. Het is goed, dat wij ons door een belofte verbinden om te doen, waartoe God ons door Zijn gebod verbonden heeft. Dit verbond was zeer plechtig: het werd gesloten in een heilige plaats, *voor Mijn aangezicht, in het huis, dat naar Mijn naam genoemd* is, vers 15, in de bijzondere tegenwoordigheid Gods, welker tekenen in de tempel hun ontzag moesten inboezemen en hen zeer oprecht maken bij hun beroep op Hem. Het werd bekrachtigd door een veelbetekenende plechtigheid, *met het kalf dat zij in tweeën hadden gehouwen, en waren tussen zijn stukken doorgegaan,* vers 18, 19 met deze vreselijke eed: Mogen wij op dezelfde wijze in stukken gehouwen worden, als wij niet volbrengen, wat wij nu beloven. Dit kalf werd waarschijnlijk aan God geofferd die daardoor tot deelgenoot van het verbond werd gemaakt. Toen God het verbond met Abraham sloot, "was daar een rokende oven en vurige fakkel, die tussen die stukken doorging, ter bekrachtiging daarvan", Genesis 15:17. Om ons krachtig aan onze plicht te verbinden, is het goed, onszelf te verschrikken met de schrikbeelden van de toorn en de vloek, waaraan wij ons blootstellen, als wij die blijven verachten, die toorn, die de zondaars afhouwen zal, Mattheus 24:51, en zichtbare tekenen kunnen nuttig zijn om diepe en duurzame indrukken te maken, zoals hier.

d. Zij richtten zich hier naar Gods gebod en hun verbond met Hem, zij lieten werkelijk hun dienstbaren gaan, hoewel zij ze op deze tijd, nu de stad belegerd werd, zeer slecht konden missen. Aldus deden *zij, wat recht is, voor* Gods *aangezicht,* vers 15. Hoewel het de tegenspoed was, die er hen toe dreef, had Hij er toch welbehagen in, en indien zij niet teruggekomen waren op deze daad van barmhartigheid jegens de armen, jegens hun arme dienstbaren, zou dat tot verlenging van hun vrede zijn geweest, Daniel 4:27.

II. Toen er enige hoop kwam, dat het beleg zou opgebroken worden en het gevaar voorbij zijn, hadden zij berouw over hun berouw, maakten het goede, dat zij gedaan hadden, ongedaan, en brachten hun dienstbaren, die zij vrij hadden laten gaan, weer ten onder, ieder in zijn dienst.

1. *Het heir des konings van Babel* was nu van hen *opgetogen,* vers 21. Farao naderde met een leger van Egyptenaars om aan de overwinningen van de koning van Babel paal en perk te stellen, op het bericht hiervan braken de Chaldeën voor een tijd het beleg op, zoals wij vinden in Hoofdstuk 37:5. *De Chaldeën waren van Jeruzalem opgetogen.* Zie, hoezeer God bereid was om Zijn oordelen te beëindigen, op het eerste teken van verbetering, zo lang wacht Hij met Zijn toorn, en zo spoedig toont Hij Zijn barmhartigheid. Zodra zij hun dienstbaren vrijlieten, liet God hen ook vrij.

2. Toen zij dachten, dat zij van de belegeraars af waren, brachten zij hun dienstbaren weer ten onder, vers 11, herhaald in vers 16. Dit was een groot onrecht tegenover hun dienstbaren, wie de slavernij knellender zou zijn, nadat zij iets van de genoegens van de vrijheid hadden gesmaakt. Het was een grote schande voor hen zelf, dat zij niet in de goede stemming konden blijven, waarin zij waren. Maar het was vooral een belediging voor God, met dat te doen hebben zij *Mijn naam ontheiligd*, vers 16. Het was een verachten van het gebod, dat Hij hun gegeven had, alsof dat niet van kracht was, en zij het konden gehoorzamen of overtreden, naar goeddunken. Het was een verachten van het verbond, dat Hij met hen gemaakt had, en van die toorn, die zij over zich ingeroepen hadden in geval zij dat verbond zouden verbreken. Het was spotten met God almachtig, alsof zij Hem konden bedriegen met valse beloften, waaraan zij zich niet langer gebonden hielden, als zij hun doel bereikt hadden. "Zij vleiden Hem met hun mond en logen Hem met hun tong". Het was eveneens een verachting en terging van de oordelen Gods, alsof zij, een ogenblik in hun loop gestuit, nooit meer hun loop konden hernemen en het oordeel nimmer hervat kon worden, terwijl een uitstel toch zo weinig vergeving is, dat het, aldus misbruikt, zodat zondaren er moed uit scheppen om tot de zonde terug te keren, slechts de voorbereiding is tot zwaarder slagen van de goddelijke wraak.

III. Om dit verraad tegen God worden zij hier met strengheid gedreigd. "Dwaalt niet, God laat Zich niet bespotten." Zij, die God denken te bedriegen met een gehuicheld berouw, een schijnschoon verbond, en een gedeeltelijke, tijdelijke verbetering, zullen in ‘t eind blijken hun eigen ziel het meest bedrogen te hebben, want "des Heeren naam is IJveraar, een ijverig God" is Hij. Met opmerkelijke blijken van misnoegen tegen hen, wordt hier gedreigd,

1. Dat, sinds zij hun dienstbaren geen vrijheid wilden geven te gaan, waarheen zij wilden, God al Zijn oordelen vrijheid geven zou, om hun loop tegen hen te hernemen, zonder enige beperking, vers 17 :*Gij hebt naar Mij niet gehoord om vrijheid uit te roepen*. Al hadden zij het gedaan, vers 10 toch kon men naar waarheid zeggen, dat zij het niet gedaan hadden, omdat zij het niet zo lieten, maar ongedaan maakten, en "factum non dicitur quad non perseverat-wat niet duurzaam is, wordt geacht niet gedaan te zijn". De rechtvaardigheid, die men verzaakt, en waarvan men zich afkeert, zal vergeten worden, en niet meer gedacht worden, dan alsof zij nooit bestaan had, Ezechiel 18:24. "Ziet, zo roep Ik uit tegen ulieder een vrijheid, " Ik zal u uit Mijn dienst ontslaan, en u buiten Mijne bescherming plaatsen, die verbeurd wordt door hen, die zich aan hun plicht jegens Mij onttrekken. Gij zult de vrijheid hebben te kiezen door welke van deze oordelen gij afgesneden wilt worden, "het zwaard, de honger of de pestilentie, " die keus werd aan David gesteld, en viel hem zeer zwaar, 2 Samuel 24:14. Die zich niet willen onderwerpen aan de wet van God, onderwerpen zich aan de toorn en de vloek van God. Maar dit toont, wat vrijheid om te zondigen werkelijk is-het is slechts een vrijheid tot de smartelijkste oordelen.

2. Dat, sinds zij hun dienstbaren weer ten onder gebracht hadden, God "hen zou overgeven allen koninkrijken van de aarde," waar zij zouden leven in slavernij en, als vreemdelingen, de voorrechten van vrijgeboren onderdanen niet konden verwachten.

3. Dat sinds zij het verbond verbroken hadden, dat zij door een plechtigen eed bekrachtigd hadden, God over hen het kwaad brengen zou, dat zij over zichzelf ingeroepen hadden, in geval zij het zouden verbreken. Uit hun eigen mond zal Hij hen oordelen en dat zal hun vonnis zijn, de straf, bij hun verbond bepaald, zal uitgevoerd worden, omdat zij de voorwaarde niet vervuld hebben, want zo lezen sommigen vers 18 :*Ik zal met de mannen, die Mijn verbond*

geschonden hebben, doen, als het kalf, dat zij in tweeën gehouwen hebben, Ik zal hen overal heen verdelen, zoals zij het kalf verdeeld hebben.

4. Dat, sinds zij hun dienstbaren uit hun handen niet wilden laten gaan, God hen zou overgeven in de hand dergenen, die hen haatten ook *de vorsten* en edelen, beide *van Juda* en *van Jeruzalem* (uit het land en uit de stad), *de kamerlingen, de priesters en at het volk,* vers 19. Zij hadden allen verraad gepleegd tegen God en zullen daarom, zonder uitzondering delen in het algemeen verderf. Zij zullen allen overgegeven worden *in de hand hunner vijanden, die hun ziel zoeken,* en zij zullen hebben, wat zij zoeken, maar ook dat zal hen niet tevreden stellen, wanneer zij hun ziel hebben, zullen zij *hun dode* lichamen onbegraven laten, een walgelijk schouwspel voor iedereen en een lichte prooi voor *het gevogelte* en *het gedierte,* waardoor hun een blijvend merkteken van schande wordt ingedrukt, vers 20.

5. Dat, sinds zij zich, na de aftocht van het Chaldeeuwse leger, verstokt hadden tot de zonde terug te keren, in strijd met hun verbond, God de vijand daarom opnieuw over hen brengen zou: *Zij zijn van ulieden opgetogen,* en uw schrik is voor het ogenblik voorbij, maar *Ik zal ze bevel geven,* terug te keren, zoals zij zijn, *Ik zal ze weer tot deze stad brengen, zij zullen ze innemen en met vuur verbranden,* vers 22.

a. Zoals vertrouwen in God een hoopvol voorteken is in naderende verlossing, zo is zekerheid in de zonde een treurig voorteken van naderende vernietiging. Als oordelen van een volk verwijderd worden, voordat zij hun werk gedaan hebben, hen verlaten, maar niet vernederd en niet verbeterd, dan is het "cum animo reventendi-met het doel om terug te keren, " zij worden afgetrokken om met zoveel te groter kracht weer te komen, want als God oordeelt, zal Hij overwinnen.

b. Het is rechtvaardig van God onze verwachting van genade teleur te stellen, waartoe Zijn leiding reden gegeven had, als wij de verwachting van plichtsvolbrenging teleurstellen, waartoe onze belijdenis, onze uitspraken en schone beloften reden hadden gegeven. Als wij berouw hebben van het goede, dat wij ons voorgenomen hadden, zal God berouw hebben van het goede, dat Hij Zich voorgenomen had. "Bij de verkeerde houdt Gij u verkeerd."

HOOFDSTUK 35

1 Het woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEERE, in de dagen van Jojakim, den zoon van Josia, den koning van Juda, zeggende:
2 Ga henen tot der Rechabieten huis, en spreek met hen, en breng hen in des HEEREN huis, in een der kameren, en geef hun wijn te drinken.
3 Toen nam ik Jaazanja, den zoon van Jeremia, den zoon van Habazzinja, mitsgaders zijn broederen, en al zijn zonen, en het ganse huis der Rechabieten;
4 En bracht hen in des HEEREN huis, in de kamer der zonen van Hanan, den zoon van Jigdalia, den man Gods; welke is bij de kamer der oversten, die daar is boven de kamer van Maaseja, den zoon van Sallum, den dorpelbewaarder.
5 En ik zette den kinderen van het huis der Rechabieten koppen vol wijn en bekers voor; en ik zeide tot hen: Drinkt wijn.
6 Maar zij zeiden: Wij zullen geen wijn drinken; want Jonadab, de zoon van Rechab, onze vader, heeft ons geboden, zeggende: Gijlieden zult geen wijn drinken, gij, noch uw kinderen, tot in eeuwigheid.
7 Ook zult gijlieden geen huis bouwen, noch zaad zaaien, noch wijngaard planten, noch hebben; maar gij zult in tenten wonen al uw dagen; opdat gij veel dagen leeft in het land, alwaar gij als vreemdeling verkeert.
8 Zo hebben wij der stemme van Jonadab, den zoon van Rechab, onzen vader, gehoorzaamd in alles, wat hij ons geboden heeft; zodat wij geen wijn drinken al onze dagen, wij, onze vrouwen, onze zonen, en onze dochteren;
9 En dat wij geen huizen bouwen tot onze woning; ook hebben wij geen wijngaard, noch veld, noch zaad;
10 En wij hebben in tenten gewoond; alzo hebben wij gehoord en gedaan naar alles, wat ons onze vader Jonadab geboden heeft.
11 Maar het is geschied, als Nebukadrezar, de koning van Babel, naar dit land optoog, dat wij zeiden: Komt, en laat ons naar Jeruzalem trekken vanwege het heir der Chaldeen, en vanwege het heir der Syriers; alzo zijn wij te Jeruzalem gebleven.
12 Toen geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia, zeggende:
13 Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Ga henen en zeg tot de mannen van Juda en tot de inwoners van Jeruzalem: Zult gijlieden geen tucht aannemen, dat gij hoort naar Mijn woorden? spreekt de HEERE.
14 De woorden van Jonadab, den zoon van Rechab, die hij zijn kinderen geboden heeft, dat zij geen wijn zouden drinken, zijn bevestigd; want zij hebben geen gedronken tot op dezen dag, maar het gebod huns vaders gehoord; en Ik heb tot ulieden gesproken, vroeg op zijnde en sprekende, maar gij hebt naar Mij niet gehoord.
15 En Ik heb tot u gezonden al Mijn knechten, de profeten, vroeg op zijnde en zendende, om te zeggen: Bekeert u toch, een iegelijk van zijn bozen weg, en maakt uw handelingen goed, en wandelt andere goden niet na, om hen te dienen, zo zult gij in het land blijven, dat Ik u en uw vaderen gegeven heb; maar gij hebt uw oor niet geneigd, en naar Mij niet gehoord.
16 Dewijl dan de kinderen van Jonadab, den zoon van Rechab, het gebod huns vaders, dat hij hun geboden heeft, bevestigd hebben, maar dit volk naar Mij niet hoort;
17 Daarom alzo zegt de HEERE, de God der heirscharen, de God Israels: Ziet, Ik zal over Juda en over alle inwoners van Jeruzalem brengen al het kwaad, dat Ik tegen hen gesproken heb; omdat Ik tot hen gesproken heb, maar zij niet gehoord hebben, en Ik tot hen geroepen heb, maar zij niet hebben geantwoord.

18 Tot het huis nu der Rechabieten zeide Jeremia: Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Omdat gijlieden het gebod van uw vader Jonadab zijt gehoorzaam geweest, en hebt al zijn geboden bewaard, en gedaan naar alles, wat hij ulieden geboden heeft;
19 Daarom alzo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Er zal Jonadab, den zoon van Rechab, niet worden afgesneden een man, die voor Mijn aangezicht sta, al de dagen.

Verschillende manieren worden beproefd en geen middel ongedaan gelaten, om de Joden op te wekken tot schuldbesef en hen tot berouw en verbetering te brengen. Het doel en de strekking van vele redenen van de profeet was om hen door schrik tot gehoorzaamheid te brengen, door hun voor te stellen wat het eind zou zijn, als zij hardnekkig bleven. Het doel van de prediking in dit hoofdstuk is, hen door schaamte tot gehoorzaamheid te leiden, als zij nog enig eergevoel hadden, waar een rede als deze indruk op maken kan.

I. Hij stelt hun voor ogen de gehoorzaamheid van de familie van de Rechabieten aan de vermaningen, die hun nagelaten waren door Jonadab, hun voorvader, en hoe zij volhardden in die gehoorzaamheid en zich niet lieten verleiden, vers 1-11.

II. Hiermede verzwaart hij de ongehoorzaamheid van de Joden aan God en hun verachting van Zijn voorschriften vers 12-15.

III. Hij voorspelt de oordelen van God over de Joden om hun goddeloze ongehoorzaamheid tegen God, vers 16, 17.

IV. Hij belooft de Rechabieten de zegen van God wegens hun, vrome gehoorzaamheid aan hun vader, vers 18, 19.

Jeremia 35:1-11

Dit hoofdstuk is van vroegere datum dan vele, die er aan voorafgaan, want wat er in vervat is, werd gezegd en gedaan *in de dagen van Jojakim,* vers 1, maar dan moet het in het laatste gedeelte van zijn regering zijn want het is geschied, *als Nebukadnezar naar dit land optoog,* vers 11, wat betrekking schijnt te hebben op de inval, vermeld in 2 Koningen 24:2, die plaats vond ter gelegenheid van Jojakims rebellie tegen Nebukadnezar. Nadat de oordelen van God tegen dit oproerige volk uitgegaan waren, ging Hij voort, met hen te handelen door Zijn profeten, om hen van de zonde af te trekken, opdat Zijn toorn van hen mocht afgewend worden. Met dit doel stelt Jeremia hun het voorbeeld van de Rechabieten voor ogen, een geslacht, dat zich op zichzelf hield en evenmin met de geslachten van Israël gerekend werd, als die met de volken. Het waren oorspronkelijk Kenieten zoals blijkt uit 1 Kronieken 2:55. "Deze zijn de Kenieten, die gekomen zijn van Hamath, de vader van het huis Rechab." De Kenieten, ten minste die van hen, welker vestiging in het land van Israël toegelaten werd, waren van de nakomelingschap van Hobab, Mozes' schoonvader, Richteren 1:16, Wij vinden ze gescheiden van de Amalekieten, 1 Samuel 15:6. Zie ook Richteren 4:11. Eén van de geslachten van de Kenieten werd naar Rechab genoemd. Zijn zoon, of een afstammeling van hem in de rechte lijn, was Jonadab, een man, die in zijn tijd beroemd was om zijn wijsheid en zijn vroomheid. Hij bloeide in de dagen van Jehu, koning van Israël, bijna drie honderd jaar voor deze gebeurtenissen, want daar vinden wij hem gevleid door die opkomende vorst, toen deze de schijn aannam van ijver voor God 2 Koningen 10:15, 16, want hij meende het volk hiervan niet beter te kunnen overtuigen dan door een goed man als Jonadab in zijn wagen mee te nemen. Hier wordt ons gezegd,

I. Wat de leefregels waren, die Jonadab, waarschijnlijk door zijn uiterste wil en testament, geschreven, en uitgevoerd naar de wet, zijn kinderen opdroeg, en zijn nakomelingschap na hem, door alle geslachten, waar te nemen als een godsdienstige handeling, en wij hebben reden te geloven, dat hij zelf ze al zijn dagen waargenomen had.

1. Zij waren samengevat in twee opmerkelijke voorschriften:

a. Hij verbood hun wijn te drinken, naar de wet van de Nazireërs. De wijn is inderdaad gegeven om het hart van de mensen vrolijk te maken, en het is ons geoorloofd er een sober en matig gebruik van te maken, maar wij zijn zo geneigd hem te misbruiken en er ons schade door te doen, en een goed man, wiens hart voortdurend vrolijk gemarkt wordt door "het licht Uws aanschijns," heeft er zo weinig behoefte aan voor dat doel, Psalm 4:67, dat het een aanbevelenswaardige zelfverloochening is, om die of in het geheel niet te gebruiken, of zeer matig, als geneesmiddel zoals Timotheus deed, 1 Timotheus 5:23.

b. Hij beval hun, *in tenten te wonen,* en geen huizen te bouwen en geen land te kopen, noch te huren, noch in bezit te nemen, vers 7. Dit was een voorbeeld van strengheid en zelfkastijding, dat ver overtrof hetgeen, waartoe de Nazireërs verplicht waren. Tenten waren lege woningen zodat dit hun leren zou nederig te zijn, het waren koude woningen, wat hun leren zou gehard te zijn en niet toegeeflijk te zijn voor het lichaam, het waren bewegelijke woningen, hetgeen hun leren zou er niet aan te denken, zich ergens ter wereld te vestigen of wortel te schieten. Zij moesten in tenten wonen, al hun dagen, niet enkele dagen, zoals Israël bij het Loofhuttenfeest, niet alleen in de zomer, als soldaten en herders, maar al hun dagen. Zij moeten er zich van 't begin af aan gewennen, alles te verdragen, en dan zou het hun niet moeilijk vallen in het verval des ouderdoms.

2. Waarom schreef Jonadab deze leefregels voor aan zijn nakomelingschap? Het was niet alleen om bewijs te geven van zijn gezag, en heerschappij over hen uit te oefenen, door hun op te leggen, wat hij wilde, maar het was om een blijk te geven van zijn wijsheid, en van het wezenlijk belang, dat hij in hun welzijn stelde, door hun op 't hart te drukken, wat hij wist dat hun tot voordeel zou zijn, toch bond hij hen niet door een eed of een belofte, of door bedreiging van straf, om naar deze regels te leven, maar ried hun alleen aan zich aan deze tucht te onderwerpen, in zover zij er zich wel bij bevonden, terwijl ze er van konden afwijken in een noodzakelijk geval, zoals hier, vers 11. Hij schreef hun deze regels voor,

a. Opdat zij het aloud karakter van hun familie mochten bewaren, 't geen hij, hoezeer sommigen er ook met verachting op neerzagen, als haar wezenlijke roem beschouwde. Zijn voorouders hadden zich aan het herdersleven gewijd, Exodus 2:16, en hij wilde, dat zijn nakomelingschap zich daaraan houden zou, en er niet van ontaarden zoals Israël gedaan had, dat oorspronkelijk uit herders bestaan en in tenten gewoond had, Genesis 46:34. Wij moeten ons niet schamen voor de eerlijke bezigheden van onze voorouders, al waren die maar nederig.

b. Opdat zij zich mochten gedragen naar hun lot en hun geest In overeenstemming brengen met hun stand. Mozes had de hoop bij hen opgewekt, dat zij genaturaliseerd zouden worden, Numeri 10:32, maar het schijnt, dat dit niet gebeurd is, zij waren als vreemdelingen in het land, vers 7, zij hadden er geen erfenis in en moesten daarom leven van hun arbeid, wat een goede reden was, waarom zij zich moesten gewennen aan soberen kost en een primitieve woning, want vreemdelingen, als zij waren, moeten niet verwachten te kunnen leven als landbezitters, in weelde en overvloed. Het is wijs van ons en onze plicht, ons te voegen naar onze rang en stand, en er niet boven uit te willen. Waarom zouden wij niet tevreden zijn met het lot, dat het lot van onze vaders is geweest, en dienovereenkomstig leven? Tracht niet naar de hoge dingen,

c. Opdat zij niet benijd en verstoord mochten worden door hun naburen onder wie zij leefden. Indien zij, die vreemdelingen waren, groot leefden, gebouwen oprichtten, en weelderig aten, zouden de ingezetenen hun hun overvloed benijden, en met een afgunstig oog naar hen zien, zoals de Filistijnen naar Izak, Genesis 26:14, en een aanleiding zoeken om met hen te twisten en hun kwaad te doen, daarom zou het wijs van hen zijn, laag bij de grond te blijven, want dat zou de weg zijn, om het lang vol te houden, nederig te leven, opdat zij vele dagen mochten wonen in het land, waar zij vreemdelingen waren. Nederigheid en tevredenheid in onbekendheid zijn dikwijls de beste politiek en de beste bescherming van de mens.

d. Opdat zij gewapend mochten zijn tegen verzoekingen tot weelde en zinnelijkheid, de grote zonde van die tijd en de plaats waar zij woonden. Jonadab zag een algemeen zedenbederf, Ephraim was vol dronkaards, en hij was bevreesd, dat zijn kinderen door hen verleid en bedorven zouden worden, en daarom legde hij hun de plicht op, met elkaar te leven, in afzondering op het land, en opdat zij zich niet tot ongeoorloofde genoegens zouden begeven, zich ook het genot van geoorloofde te ontzeggen. Zij moesten zeer sober, matig en gehard zijn, wat hun gezondheid naar lichaam en geest zou bevorderen, hun vele en rustige levensdagen zou geven, dagen van troostrijke overdenkingen in het land hunner vreemdelingschap. De overweging, dat wij vreemdelingen en pelgrims zijn, moet voor ons een reden zijn, ons te onthouden van alle vleselijke lusten, om ons te verheffen boven het zinnelijke leven, en er op neer te zien met een edelaardige verachting, waartoe wij door genade bekwaamd worden. Opdat zij voorbereid mochten zijn op tijden van ramp en onheil. Jonadab, kon, zonder de geest van de profetie, de vernietiging van een volk voorzien, dat zo treurig ontaard was, en hij wilde, dat zijn geslacht zou zorgen, dat zij vrede hadden, zo al niet door de vrede van Israël dan toch

te midden van zijn ellende. Daarom moeten zij weinig te verliezen hebben, dan zouden de tijden, waarin alles verloren ging, te minder vreselijk zijn, zij moesten zich niet hechten aan wat zij hadden, dan zou het hun minder pijn doen er van beroofd te worden. In de beste conditie om te lijden zijn zij, die van de wereld afgestorven zijn, en een leven van zelfverloochening leven.

e. Opdat zij in ‘t algemeen mochten leren te leven naar vaste regels en onderworpen aan tucht. Het is voor ons allen goed om dat te doen, en onze kinderen te leren dat ook te doen. Zij, die lang leven zoals Jonadab waarschijnlijk gedaan had, toen hij deze last aan zijn nakomelingschap achterliet, kunnen uit ervaring spreken van de ijdelheid van de wereld en van de gevaarlijke strikken, die zij spant in overvloed van rijkdom en genoegens, en daarom moet men met eerbied naar hen luisteren, als zij waarschuwen, die na hen komen, om op hun hoede te zijn.

II. Hoe strikt zijn nakomelingschap deze regels in acht nam, vers 8- 10. Allen hadden zij, ieder in zijn geslacht, *het gebod van hun vaders bevestigd* en *gedaan naar alles, wat hij hun geboden heeft.* Zij dronken geen wijn hoewel zij in een land woonden, waar overvloedig wijn was, hun vrouwen en kinderen dronken geen wijn, want, die zelf matig zijn, moeten zorgen, dat allen, onder hun toezicht, het ook zijn. Zij bouwden geen huizen, bebouwden geen grond, maar leefden van de voortbrengselen van hun vee. Dit deden zij, deels uit gehoorzaamheid aan hun voorvader, en om de verering, die zij voor zijn naam en gezag hadden, en deels om de ervaring die zij zelf hadden van het voordeel van zo’n leven van zelfverloochening. Zie de kracht van de overlevering, en de invloed, die hoge ouderdom, een goed voorbeeld, en grote namen op de mensen hebben, en hoe hetgeen zeer moeilijk schijnt door langdurige gewoonte en toepassing gemakkelijk en tot een tweede natuur wordt.

1. Betreffende een van de bijzondere regels, die hij hun gegeven had, wordt ons hier gezegd, hoe zij, door de omstandigheden gedwongen, zich veroorloofden er van af te wijken, vers 11. *Als de koning van Babel naar dit land optoog* met zijn leger, verlieten zij hun tenten, hoewel zij er tot nu toe in gewoond hadden, en kwamen naar Jeruzalem om daar te wonen, in de huizen, die zij krijgen konden. De regels van een strikte tucht moeten niet te strikt gemaakt worden, maar zo, dat zij geschorst kunnen worden, als de noodzakelijkheid dat eist, waarin het wijsheid is, uitdrukkelijk te voorzien bij het afleggen van zo’n gelofte, opdat de weg te duidelijker moge zijn, en wij niet later gedwongen worden te zeggen: "Het was een dwaling," Prediker 5:6 Geboden van die aard moeten met zulke beperkingen verstaan worden. Deze Rechabieten zouden God verzocht en Hem niet vertrouwd hebben, als zij niet de juiste middelen hadden aangewend voor hun eigen veiligheid in een tijd van algemenen rampspoed, ondanks de wet en gewoonte van hun geslacht.

2. Aangaande de andere bijzondere regel, wordt ons hier verhaald, dat zij, ondanks de grootste aandrang, vromelijk er aan vasthielden. Jeremia bracht hen in de tempel, in de kamer van een profeet, met opzet niet in de kamer van de oversten, die er naast was, omdat hij een boodschap van God had, die beter als zodanig zou begrepen worden, als zij overgebracht werd in de kamer van een "man Gods." Daar vroeg hij de Rechabieten niet alleen, of zij wijn wilden drinken, maar hij zette hun "koppen vol wijn en bekers voor," om uit te drinken, hij maakte de verzoeking zo sterk mogelijk, en zei: "Drinkt wijn," het zal u niets kosten. Gij hebt een van de regels van uw wet verbroken, door te Jeruzalem te komen wonen, waarom kant gij deze ook niet verbreken, en zolang gij in de stad zijt, doen, zoals iedereen daar doet? Maar zij weigerden beslist. Zij weigerden eenstemmig. Neen, wij "zullen geen wijn drinken, " want dat is tegen onze wet. De profeet wist zeer goed, dat zij het zouden weigeren, en toen zij het deden, drong

hij niet verder aan, want hij zag, dat zij vast stonden in hun besluit. Verzoekingen, die dagelijks te sterk blijken voor hen, die, ondanks hun overtuiging, niet vast staan op het pad van de deugd, zijn krachteloos tegenover mensen van beproefde matigheid.

Jeremia 35:12-19

De beproeving van de standvastigheid van de Rechabieten was slechts bedoeld als een teken, hier hebben wij de toepassing er van.

I. De waarneming van huns vaders gebod door de Rechabieten wordt gebruikt tot verzwaring van de ongehoorzaamheid van de Joden aan God. Ze moeten zien en beschaamd zijn. De profeet vraagt hun in Gods naam: *Zult gijlieden* tenslotte *geen tucht aannemen,* vers 13 Zal dan niets helpen? Zal niets indruk op u maken? Zal niets in staat zijn uw zonde en plicht aan u te ontdekken? Gij ziet hoe gehoorzaam de Rechabieten zijn aan het gebod van hun vader, vers 14, maar gij hebt naar Mij niet gehoord, vers 15, hoewel er meer reden was om te verwachten, dat het volk van God Hem gehoorzamen zou, dan dat de zonen van Jonadab hem zouden gehoorzamen, de verzwaring is niet gering, want,

1. De Rechabieten waren gehoorzaam aan één, die slechts een mens was, als zij zelf die slechts de wijsheid en de macht had van een mens, en hun vader was, naar het vlees alleen, maar de Joden waren ongehoorzaam aan een oneindig en eeuwig God, die een volstrekt gezag over hen had, als de Vader van de geesten.

2. Jonadab was al lang gestorven, en kende hen niet, en kon geen kennis nemen van hun ongehoorzaamheid aan zijn bevelen noch hen er voor straffen, maar God leeft eeuwig, om te zien hoe Zijn wetten worden opgevolgd, en is gereed om alle ongehoorzaamheid te vergelden.

3. De Rechabieten werden nooit herinnerd aan hun verplichtingen jegens hun vader, maar God zond dikwijls Zijn profeten tot Zijn volk, om hen aan hun plicht jegens Hem te herinneren en toch wilden zij die niet doen. Daar wordt nu bij stilgestaan als een grote verzwaring van hun ongehoorzaamheid: *Ik heb tot ulieden gesproken, vroeg op zijnde en sprekende* door het geschreven woord en door de inspraak en vermaningen van uw eigen geweten, vers 14 ja, *Ik heb tot u gezonden alle Mijn knechten de profeten,* mensen als gij, wier verschrikkingen u niet bevreesd zullen maken, *vroeg op zijnde en zendende,* vers 15, en toch alles tevergeefs.

4. Jonadab heeft nooit voor zijn zaad gedaan wat God voor Zijn volk deed. Hij liet hun een schuld na, maar geen goederen, om de kosten te bestrijden, maar God had Zijn volk een goed land gegeven, en hun beloofd, dat als zij Hem gehoorzaam waren, zij er zouden wonen, zodat zij door beide, dankbaarheid en eigen belang, gebonden waren, gehoorzaam te zijn, en toch wilden zij hun oor niet neigen, noch naar Hem horen.

5. God dwong Zijn volk niet tot zo'n hard leven, en tot zoveel zelfkastijding, als waartoe Jonadab zijn zaad verplichtte, en toch werden Jonadabs geboden gehoorzaamd en die van God niet.

II. Met oordelen wordt gedreigd, als dikwijls tevoren tegen Juda en Jeruzalem, om hun aldus verzwaarde ongehoorzaamheid. De Rechabieten zullen opstaan in het oordeel tegen hen en zullen hen veroordelen, want zij bevestigden het gebod huns vaders met nauwgezetheid, en gingen voort en volhardden in hun gehoorzaamheid er aan, vers 16, maar *dit volk,* dit oproerig en tegenstrevend volk, *hoort niet naar Mij,* en daarom, vers 17, omdat zij de geboden van het woord niet gehoorzaamd hebben, zal God de bedreigingen er van ten uitvoer brengen: *Ik zal,* door het leger van de Chaldeën, *al het kwaad* over hen *brengen, dat Ik tegen* hen gesproken heb, beide in de wet en in de profeten, want *Ik heb tot hen gesproken en Ik heb tot hen*

geroepen met zachte stem gesproken tot degenen, die dicht bij waren en luid geroepen tot hen, die op een afstand waren, Ik heb alle middelen en wegen beproefd om hen te overtuigen en terecht te brengen, gesproken door Mijn woord, geroepen door Mijn leidingen, en met dezelfde strekking, en toch zonder enig resultaat, zij *hebben niet gehoord* en *niet geantwoord.*

III. Barmhartigheid wordt hier beloofd aan het geslacht van de Rechabieten om hun standvastig en eenstemmig vasthouden aan de wetten van hun huis. Hoewel het alleen was ter beschaming van Israël, dat hun standvastigheid op de proef werd gesteld, toch werd zij *bevonden te zijn tot lof en ere en heerlijkheid,* daar zij onwankelbaar was, en God neemt er aanleiding uit, om hun te zeggen, dat Hij gunst voor hen bewaarde, vers 18, 19, en dat zij er de troost van zouden hebben. Beloofd wordt,

1. Dat het geslacht even lang bestaan zal als een van de geslachten van Israël, waar zij vreemdelingen en bijwoners onder waren. "Er zal niet van worden afgesneden een man," die erve, wat zij bezitten, hoewel zij geen erfenis na te laten hadden. Soms hebben zij het talrijkst kroost, die de minste goederen hebben, maar Hij, die monden zendt, zal zeker ook brood zenden.

2. Dat het geslacht bij de godsdienst blijven zal: "Hem zal niet worden afgesneden een man, die voor Mijn aangezicht sta," om Mij te dienen. Hoewel zij geen priesters noch Levieten zijn, noch enige plaats hebben in de tempeldienst, toch staan zij voor God, in een onafgebroken reeks van regelmatige godsdienstoefeningen, om Hem te dienen.

a. De grootste zegen, die in een familie erfelijk kan zijn, is, dat God er gediend wordt van geslacht tot geslacht.

b. Matigheid, zelf verloochening, en van de wereld afgestorven te zijn, hebben gunstige invloed op vrome oefeningen, en helpen mee om de waarneming ervan aan de nakomelingschap over te doen. Hoe meer wij dood zijn voor zinnelijke genietingen, te beter zijn wij gestemd voor de dienst van God, maar niets is meer noodlottig voor de overerving van godsdienst in een geslacht dan trots en weelde.

HOOFDSTUK 36

1 Het gebeurde ook in het vierde jaar van Jojakim, den zoon van Josia, den koning van Juda, dat dit woord tot Jeremia geschiedde van den HEERE, zeggende:
2 Neem u een rol des boeks, en schrijf daarop al de woorden, die Ik tot u gesproken heb, over Israel, en over Juda, en over al de volken, van den dag aan, dat Ik tot u gesproken heb, van de dagen van Josia aan, tot op dezen dag.
3 Misschien zullen die van het huis van Juda horen al het kwaad, dat Ik hun gedenk te doen; opdat zij zich bekeren, een iegelijk van zijn bozen weg, en Ik hun ongerechtigheid en hun zonde vergeve.
4 Toen riep Jeremia Baruch, den zoon van Nerija; en Baruch schreef uit den mond van Jeremia alle woorden des HEEREN, die Hij tot hem gesproken had, op een rol des boeks.
5 En Jeremia gebood Baruch, zeggende: Ik ben opgehouden, ik zal in des HEEREN huis niet kunnen gaan.
6 Zo ga gij henen, en lees in de rol, in dewelke gij uit mijn mond geschreven hebt, de woorden des HEEREN, voor de oren des volks, in des HEEREN huis, op den vastendag; en gij zult ze ook lezen voor de oren van gans Juda, die uit hun steden komen.
7 Misschien zal hunlieder smeking voor des HEEREN aangezicht nedervallen, en zij zullen zich bekeren, een iegelijk van zijn bozen weg; want groot is de toorn en de grimmigheid, die de HEERE tegen dit volk heeft uitgesproken.
8 En Baruch, de zoon van Nerija, deed naar alles, wat hem de profeet Jeremia geboden had, lezende in dat boek de woorden des HEEREN, in het huis des HEEREN.
9 Want het geschiedde in het vijfde jaar van Jojakim, den zoon van Josia, den koning van Juda, in de negende maand, dat zij een vasten voor des HEEREN aangezicht uitriepen, allen volke te Jeruzalem, mitsgaders allen volke, die uit de steden van Juda te Jeruzalem kwamen.
10 Zo las Baruch in dat boek de woorden van Jeremia in des HEEREN huis, in de kamer van Gemarja, den zoon van Safan, den schrijver, in het bovenste voorhof, aan de deur der nieuwe poort van het huis des HEEREN, voor de oren des gansen volks.
11 Als nu Michaja, de zoon van Gemarja, den zoon van Safan, al de woorden des HEEREN uit dat boek gehoord had;
12 Zo ging hij af ten huize des konings in de kamer des schrijvers; en ziet, aldaar zaten al de vorsten: Elisama, de schrijver, en Delaja, de zoon van Semaja, en Elnathan, de zoon van Achbor, en Gemarja, de zoon van Safan, en Zedekia, de zoon van Hananja, en al de vorsten.
13 En Michaja maakte hun bekend al de woorden, die hij gehoord had, als Baruch uit dat boek las voor de oren des volks.
14 Toen zonden al de vorsten Jehudi, den zoon van Nethanja, den zoon van Selemja, den zoon van Cuschi, tot Baruch, om te zeggen: De rol, waarin gij voor de oren des volks gelezen hebt, neem die in uw hand, en kom. Alzo nam Baruch, de zoon van Nerija, de rol in zijn hand, en kwam tot hen.
15 En zij zeiden tot hem: Zit toch neder, en lees ze voor onze oren; en Baruch las voor hun oren.
16 En het geschiedde, als zij al de woorden hoorden, dat zij verschrikten, de een tegen den ander; en zij zeiden tot Baruch: Voorzeker zullen wij al deze woorden den koning bekend maken.
17 En zij vraagden Baruch, zeggende: Verklaar ons toch, hoe hebt gij al deze woorden uit zijn mond geschreven?
18 En Baruch zeide tot hen: Uit zijn mond las hij tot mij al deze woorden, en ik schreef ze met inkt in dit boek.

19 Toen zeiden de vorsten tot Baruch: Ga henen, verberg u, gij en Jeremia; en niemand wete, waar gijlieden zijt.
20 Zij dan gingen in tot den koning in het voorhof; maar de rol leiden zij weg in de kamer van Elisama, den schrijver; en zij verklaarden al die woorden voor de oren des konings.
21 Toen zond de koning Jehudi, om de rol te halen; en hij haalde ze uit de kamer van Elisama, den schrijver; en Jehudi las ze voor de oren des konings, en voor de oren van al de vorsten, die omtrent den koning stonden.
22 (De koning nu zat in het winterhuis in de negende maand; en er was een vuur voor zijn aangezicht op den haard aangestoken.)
23 En het geschiedde, als Jehudi drie stukken, of vier gelezen had, versneed hij ze met een schrijfmes, en wierp ze in het vuur, dat op den haard was, totdat de ganse rol verteerd was in het vuur, dat op den haard was.
24 En zij verschrikten niet, en scheurden hun klederen niet, de koning noch al zijn knechten, die al deze woorden gehoord hadden.
25 Hoewel ook Elnathan, en Delaja, en Gemarja bij den koning daarvoor spraken, dat hij de rol niet zou verbranden; doch hij hoorde niet naar hen.
26 Daartoe gebood de koning aan Jerahmeel, den zoon van Hammelech, en Zeraja, den zoon van Azriel, en Selemja, den zoon van Abdeel, om den schrijver Baruch en den profeet Jeremia te vangen. Maar de HEERE had hen verborgen.
27 Toen geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia, nadat de koning de rol en de woorden, die Baruch geschreven had uit den mond van Jeremia, verbrand had, zeggende:
28 Neem u weder een andere rol, en schrijf daarop al de eerste woorden, die geweest zijn op de eerste rol, die Jojakim, de koning van Juda, verbrand heeft.
29 En tot Jojakim, den koning van Juda, zult gij zeggen: Zo zegt de HEERE: Gij hebt deze rol verbrand, zeggende: Waarom hebt gij daarop geschreven, zeggende: De koning van Babel zal zekerlijk komen, en dit land verderven, en maken, dat mens en beest daarin ophouden?
30 Daarom zegt de HEERE alzo van Jojakim, den koning van Juda: Hij zal geen hebben, die op Davids troon zitte; en zijn dood lichaam zal weggeworpen zijn, des daags in de hitte, en des nachts in de vorst.
31 En Ik zal over hem, en over zijn zaad, en over zijn knechten hunlieder ongerechtigheid bezoeken; en Ik zal over hen, en over de inwoners van Jeruzalem, en over de mannen van Juda, al het kwaad brengen, dat Ik tot hen gesproken heb; maar zij hebben niet gehoord.
32 Jeremia dan nam een andere rol, en gaf ze aan den schrijver Baruch, den zoon van Nerija; die schreef daarop, uit den mond van Jeremia, al de woorden des boeks, dat Jojakim, de koning van Juda, met vuur verbrand had; en tot dezelve werden nog veel dergelijke woorden toegedaan.

Hier wordt nog een middel beproefd om op dit onverschillige en hardnekkige volk te werken, maar tevergeefs. Een boekrol wordt gemaakt die een verkorting of overzicht bevat van al de preken die Jeremia tot hen gehouden had, opdat zij zich herinneren mochten, wat zij gehoord hadden en het te beter verstaan, wanneer zij alles met een blik konden overzien. Hier hebben wij dan:

I. Het schrijven van deze rol door Baruch, door Jeremia gedicteerd, vers 1-4

II. Het voorlezen van de rol van Baruch in ‘t openbaar aan al ‘t volk op een vastendag, vers 5-10 daarna aan de vorsten in ‘t bijzonder, vers 11-19, en tenslotte door Jehudi aan de koning, vers 20, 21.

III. Het verbranden van de rol door de koning, met bevel om Jeremia en Baruch te vervolgen, vers 22-26.

IV. Het schrijven van een andere rol, met toevoeging van vele woorden, in ‘t bijzonder van Jojakims vonnis wegens het verbranden van de vorige, vers 27-32.

Jeremia 36:1-8

In het begin van Ezechiels profeten ontmoeten wij een geschreven rol in een visioen, tot onthulling van de dingen, daarin vervat, aan de profeet zelf, die ze moest ontvangen en overdenken, Ezechiel 2:9, 10, 3:1. Hier, op het eind van Jeremia's profetie, ontmoeten wij een werkelijk geschreven rol, tot onthulling van de dingen, daarin vervat, aan het volk, dat ze moest horen en er acht op geven, want het geschreven woord en andere goede boeken zijn van groot nut, beide voor predikanten en het volk. Wij hebben hier

I. Het gebod, dat God aan Jeremia gaf om een beknopte inhoud van zijn preken te schrijven, van alle berispingen en al de vermaningen, die hij, in Gods naam tot het volk had gesproken, van het ogenblik af, dat hij begon te prediken, in het dertiende jaar van Josia, *tot op deze dag*, dat is in het vierde jaar van Jojakim, vers 2, 3. Wat alleen gesproken was, moest nu ook geschreven worden, opdat het onderzocht mocht worden, en te verder verspreid, en dat het te langer duren mocht. Wat breedvoerig gesproken was, met veelvuldige herhaling van dezelfde dingen, misschien met dezelfde woorden (wat aan de ene zijde een voordeel is), moet nu samengevat en in minder woorden gezegd worden, opdat de verschillende delen er van beter met elkaar vergeleken worden, wat een voordeel is aan de andere zijde. Wat zij eenmaal gehoord hadden, moet herhaald worden, en nog eens herhaald, opdat wat vergeten was, herinnerd mocht worden, en wat geen indruk op hen maakte, toen zij het de eerste maal hoorden, vat op hen mocht krijgen, als zij het voor de tweede maal hoorden. En wat misschien al geschreven was, en als afzonderlijke preken, bekend gemaakt, moet in een boek verzameld worden, opdat er geen een verloren ga. Het schrijven van de Schrift is geschied op goddelijk bevel. En let op de reden, die hier gegeven wordt voor het schrijven van de rol: "Misschien zullen die van het huis van Juda horen." Niet, dat de goddelijke voorzienigheid enigszins onzeker was aangaande de itkomst: daarin is geen onzekerheid, God wist zeker, dat zij "geheel trouweloos" handelen zouden, Jesaja 48:8. Maar de goddelijke wijsheid gaf dit aan als het juiste middel om het gewilde doel te bereiken: en als het mislukte, zouden zij te minder te verontschuldigen zijn. En, hoewel God voorzag, dat zij niet zouden horen, zei Hij dat niet tot de profeet, maar schreef hem deze handelwijze voor als geschikt voor het doel, in de hoop, dat zij zouden horen, dat is: acht geven en letten op wat zij hoorden, er kennis van nemen, en hun geloof er mee vermengen: want anders zal het niet helpen, dat wij het woord horen, al zou een engel uit de hemel het ons voorlezen of voorprediken. Hier is op te merken,

1. Wat gehoopt wordt, dat zij aldus zullen horen: "Al het kwaad, dat Ik hun gedenk te doen." De ernstige overweging van de zekere noodlottige gevolgen van de zonde zal van groot nut zijn om ons tot God te brengen.

2. Wat gehoopt wordt, dat er uit voortkomen zal: "Zij zullen horen, opdat zij zich bekeren, een ieder van zijn boze weg." De bekering van de zondaars van hun boze wegen, moet het doel van de prediking van de dienaren zijn, en tevergeefs horen de mensen het woord, als dat doel niet bereikt wordt. Waar dient het toe, dat wij horen al het kwaad, dat God om onze zonde over ons brengen zal, als wij desondanks kwaad tegen Hem doen?

3. Van hoe groot voordeel hun overweging en bekering voor hen zal zijn: "Opdat Ik hun ongerechtigheid vergeve." Hieruit spreekt duidelijk de eer van Gods rechtvaardigheid, waarmee niet bestaanbaar is de zonde te vergeven, tenzij dat de zondaar er berouw van heeft en zich bekeert, maar tevens spreekt er duidelijk uit, de eer van Zijn genade, dat Hij altijd bereid is de zonde te vergeven en alleen wacht, totdat de zondaar bereid is om vergeving te

ontvangen, en daarom verschillende middelen gebruikt om ons tot berouw te brengen, "opdat Hij vergeve."

II. De bevelen, die Jeremia aan zijn secretaris Baruch, gaf, naar het bevel, dat hij van God ontvangen had, en het schrijven van de rol, overeenkomstig dat bevel, vers 4. God beval Jeremia te schrijven, maar het schijnt, dat hij niet *de pen van een vaardige schrijver* had, hij kon niet zo snel en schoon schrijven, als Baruch, en daarom maakte hij gebruik van hem als zijn secretaris. Paulus schreef maar weinige van zijn brieven met eigen hand, Galaten 6:11, Romeinen 16:22. God deelt Zijn gaven verschillend uit, sommigen hebben een goed talent om te spreken, anderen om te schrijven, en niemand kan tot de ander zeggen: "Ik heb u niet van node," 1 Corinthiers 12:21. De geest van God dicteerde Jeremia, en Jeremia dicteerde Baruch, die door Jeremia gebruikt was als getuige bij de aankoop van de akker, Hoofdstuk 32:12, en nu bevorderd werd tot zijn secretaris en plaatsvervanger in het profetisch ambt, en, als het apocriefe boek, dat zijn naam draagt, geloof verdient, was hij zelf later profeet bij de gevangenen in Babel. Zij, die laag beginnen, hebben kans hoog te stijgen, en het is goed voor hen, die voor profeet bestemd zijn, om hun opvoeding onder de profeten te ontvangen en hun van dienst te zijn. Baruch schreef, wat Jeremia dicteerde in een boekrol op vellen perkament, die samengevoegd werden, de bovenkant van het een met de onderkant van het andere, om een lange rol te maken, die misschien om een stok gerold werd.

III. De bevelen, die Jeremia aan Baruch gaf, om wat hij geschreven had, aan het volk voor te lezen. Jeremia werd, naar het schijnt, *opgehouden,* hij kon zelf *in des Heeren huis niet* gaan, vers 5. Hoewel hij geen gevangene was, want dan zou er geen reden geweest zijn, dienaren te zenden om hem te grijpen, vers 26, toch was hem door de koning verboden in de tempel te verschijnen, hij was buitengesloten, waar hij God dienen en goeddoen kon, wat even erg voor hem was, alsof hij opgesloten ware in een kerker. Jojakim rijpte snel voor het verderf, toen hij Gods trouwe boodschappers aldus tot zwijgen bracht, Maar, daar Jeremia zelf niet naar de tempel kon gaan, zond hij iemand, die door hem werd afgevaardigd om het volk voor te lezen, wat hij zelf had willen zeggen. Zo schreef Paulus brieven aan de kerken die hij in persoon niet kon bezoeken. Ja, het was, wat hij hun zelf vaak gezegd had. Het opschrijven en herhalen van preken, die gehouden zijn, kan er zeer veel toe bijdragen, om het grote doel van de prediking te bereiken. Het is goed voor ons, wat wij gehoord en geweten hebben, weer te horen, opdat wij het beter mogen weten. Hetzelfde te prediken en te schrijven is veilig en voordelig, en vaak zeer noodzakelijk, Philipp. 3:1, en wij moeten blijde zijn een goed woord van God te hoven, al hebben wij het, zoals hier, uit de tweede hand. Beiden, predikanten en toehoorders, moeten doen, wat zij kunnen, als zij niet kunnen, wat zij zouden willen. Toen God het lezen van de rol beval, zei Hij: *Misschien zullen zij horen en zich bekeren een ieder van zijn boze weg,* vers 3. Als Jeremia het gelast, zegt hij: *Misschien zal hunlieder smeking voor het aangezicht des Heeren nedervallen, en zij zullen zich bekeren. een ieder van zijn bozen weg.* Het gebed tot God om genade en bekering is noodzakelijk voor onze bekering, en zij, die door het woord van God overtuigd zijn van de noodzakelijkheid van hun bekering tot hem, zullen hun smekingen tot Hem richten om die genade. En de overweging hiervan dat "groot is de toorn, die de Heere heeft uitgesproken" tegen deze zonde, moet beide, ons gebed en onze inspanning verhaasten. Overeenkomstig deze bevelen, las Baruch *in dat boek de woorden des Heeren,* zo vaak er een heilige samenkomst was. vers 8.

Jeremia 36:9-19

Het schijnt, dat Baruch vaak uit het boek gelezen had, voor iedereen, die het horen wilde vóór de hoogst plechtige lezing, waarvan hier gesproken wordt, want de bevelen, die hem daaromtrent gegeven waren, zijn van *het vierde jaar van Jojakim*, terwijl deze plaats vond in *het vijfde jaar*, vers 9. Maar sommigen menen dat het voluit opschrijven van het boek zoveel tijd in beslag nam, dat het niet vóór het volgende jaar voltooid was, en toch zou het niet langer hebben behoeven te duren dan een paar maanden, misschien was hij begonnen op het eind van het vierde jaar, en had hij het geëindigd in het begin van het vijfde, want *de negende maand is* die van het lopende jaar, en niet die van Jojakims regering.

I. De regering schreef een openbare vastendag uit, om die godsdienstig te vieren, vers 9, om de treurige toestand, waarin zij gebracht waren door het leger van de Chaldeën of om het uitblijven van de regen, Hoofdstuk 14:1. *Zij riepen een vasten uit allen volken*, of de koning en de vorsten, of de priesters dit vasten uitriepen, is onzeker, maar het was duidelijk, dat God door Zijn leiding hen luide toe riep. Groot vertoon van vroomheid en godsdienstigheid kan gevonden worden zelfs onder hen, die, of schoon zij "een gedaante van godzaligheid hebben, vreemd en vijandig zijn aan de kracht er van", Maar wat zullen zulke huichelachtige diensten baten? Vasten, zonder verbetering en bekering van zonde, zal nimmer de oordelen Gods afwenden, Jona 3:10. Ondanks dit vasten, hield God niet op te twisten met dit volk.

2. Baruch herhaalde de preken van Jeremia in het openbaar in het huis des Heeren, op de vastendag. Hij stond in een kamer, die aan Gemarja behoorde, en las uit een venster, of van een balkon voor het volk, dat in de voorhof stond, vers 17. Als wij tot God spreken, moeten wij bereid zijn, naar Hem te horen, en daarom is het op dagen van vasten en gebed, een vereiste, dat het woord gelezen en gepredikt wordt. "Hoort naar mij en God zal naar u horen," Richteren 9:7. Als een hulp bij het smeken om genade en barmhartigheid, is het goed, dat ons gesproken wordt van zonde en plicht.

3. Een verhaal hiervan werd gedaan aan de vorsten, die aan het hof waren en nu op het bureau van de secretaris bijeen waren, dat hier genoemd wordt, *de kamer des schrijvers*, vers 12. Het schijnt, dat, hoewel de vorsten het volk hadden opgeroepen om samen te komen in het huis Gods, om te vasten en te bidden en het Woord te horen, zij het niet nodig vonden, om er zelf bij te zijn, wat een bewijs is, dat zij het niet uit een beginsel van ware vroomheid hadden gedaan, maar alleen uit gewoonte dit vasten hadden uitgeroepen. Wij willen hopen, dat het niet met een slechte bedoeling was, om namelijk Jeremia in moeilijkheden te brengen wegens zijn prediking, maar met de goede bedoeling, de vorsten in moeilijkheden te brengen om hun zonden, dat Michaja de vorsten meedeelde, wat Baruch gelezen had, want zijn vader Gemarja hielp Baruch in zover dat hij hem zijn kamer leende om voor te lezen. Michaja vindt de vorsten, zittende in "de kamer des schrijvers," en zegt tot hen, dat zij beter hadden gedaan naar een goede preek in de tempel te luisteren, waar hij geweest was, en geeft hun de hoofdzaak er uit weer. Als wij goede woorden gehoord hebben, die ons getroffen en gesticht hebben, moeten wij bereid zijn om die aan anderen, die ze niet gehoord hebben, tot hun stichting, mee te delen. "Uit de overvloed des harten spreekt de mond."

4. Baruch wordt gehaald, en hem bevolen bij hen te gaan zitten en hun alles voor te lezen, vers 14, 15, wat hij gaarne deed, zonder zich te beklagen, dat hij moe was van zijn openbare werkzaamheid en dus te bidden, dat men hem voor verontschuldigd houden mocht, en zonder de vorsten te berispen, dat zij niet in de tempel waren geweest, waar zij het hadden kunnen

horen, toen hij daar voorlas. Gods dienaren moeten "allen alles worden, opdat zij immers enigen behouden", ze moeten zich in bijzaken naar hen schikken, om de hoofdzaak niet uit het oog te verliezen. Paulus predikte in ‘t bijzonder voor de aanzienlijken, Galaten 2:2.

5. De vorsten waren voor ‘t ogenblik zeer getroffen door het woord dat hun voorgelezen werd, vers 16. Zij *hoorden alle de woorden, zij* vielen hem niet in de rede, maar luisterden geduldig naar het voorlezen van het hele boek, want hoe zouden zij anders bevoegd zijn zich er een opinie over te vormen? en toen zij ze gehoord hadden,’ *verschrikten zij, de een tegen de ander,* zoals Felix sidderde onder Paulus’ rede. De verwijten waren billijk, de bedreigingen verschrikkelijk, en de voorspellingen reeds op weg naar de vervulling, zodat ze, alles bijeengenomen, in grote ontsteltenis waren. Ons wordt niet gezegd, welke indrukken het lezen van deze rol op het volk maakte, vers 10, maar de vorsten waren er door verschrikt, en (zoals sommigen lezen) *keken elkaar aan,* niet wetende wat te zeggen. Zij waren allen overtuigd, dat het waard was er acht op te geven, maar niemand had de moed het te zeggen, alleen kwamen zij overeen, *deze woorden de koning bekend te maken,* en als hij er geloof aan hechten wilde, dan wilden zij het ook, anders niet, neen, al ware het om de ondergang van het volk te voorkomen. En toch kenden zij de denkwijze des konings in zover dat zij Baruch en Jeremia de raad gaven zich te verbergen, vers 19, en voor hun eigen veiligheid te zorgen, daar zij niet andere verwachtten dan dat de koning, in plaats van overtuigd te zijn, buiten zichzelf zou wezen. Het is een gewoon iets, dat zondaars een overtuiging van zich trachten af te schudden door de voortzetting ervan anderen op de hals te schuiven, zoals deze vorsten hier, of tot "gelegener tijd" uit te stellen, zoals Felix.

6. Zij deden Baruch een kleine vraag: *hoe hebt gij alle deze woorden geschreven?* vers 17 alsof zij vermoedden, dat er iets buitengewoons stak: maar Baruch geeft hun een duidelijk antwoord, dat alles zeer gewoon in zijn werk was gegaan-Jeremia dicteerde en hij schreef vers 18. Maar dat is iets gewoons bij hen, die de overtuiging van het woord van God willen vermijden, om nodeloze vragen te doen betreffende de wijze en manier, waarop het geïnspireerd is.

Jeremia 36:20-32

Wij zijn de rol nagegaan voor het volk en voor de vorsten, en hier zullen wij ze volgen voor de koning, en wij vinden,

I. Dat hij ze liet halen, nadat hij er kennis van gekregen had, en beval ze hem voor te lezen, vers 20, 21. Hij verlangde niet, dat Baruch komen zou en zelf voorlezen, die ze met meer verstand, met meer gezag en met meer gevoel kon lezen dan iemand anders, ook beval hij geen van zijn vorsten het te doen (hoewel het geen vernedering zou geweest zijn voor de grootste van hen), veel minder wilde hij zich verwaardigen ze zelf te lezen, maar Jehudi, een van zijn knapen, die juist dienst heeft, en die gezonden was om ze te halen, wordt verzocht voor te lezen, hoewel hij misschien nauwelijks begrijpen kon wat erin stond. Maar zij, die aldus Gods Woord verachten, zullen spoedig laten blijken, zoals deze koning deed, dat zij het ook haten, en er niet alleen lage, maar ook slechte gedachten van hebben.

II. Dat hij geen geduld had om ten einde toe naar het voorlezen te luisteren zoals de vorsten, maar toen hij drie of vier bladen had horen lezen, *versneed hij ze met een schrijfmes* in woede, *en wierp ze in het vuur*, stuk voor stuk, om zeker te zijn, dat alles *verteerd werd*, vers 22, 23. Dit was een zo vermetel, goddeloos stuk, als waaraan niemand zich ooit schuldig gemaakt had, en een alleronbeschaamdste belediging aan de God des hemels, wiens boodschap dit was.

1. Daarmee toonde hij geen berisping te kunnen horen, daar hij besloten was in de zonde te volharden, wilde hij in geen geval dulden, dat hem zijn fouten getoond werden.

2. Daarmee toonde hij zijn verontwaardiging jegens Baruch en Jeremia, hij zou hen in stukken gehouwen en verbrand hebben, als zij in zijn bereik geweest waren, toen hij in deze woede was.

3. Daarmee gaf hij uiting aan een hardnekkig besluit om immer gehoor te geven aan doel en strekking van de hem gegeven waarschuwingen, hij zal doen, wat hij wil, wat God door Zijn profeten daartegen zegt.

4. Zo hoopte hij dwaselijk de dreigingen te niet te doen, die tegen hem afgekondigd waren, alsof God het vonnis niet kon uitvoeren, omdat de rol, waar het vonnis in opgetekend stond, weg was.

5. Zo dacht hij op doelmatige wijze gezorgd te hebben, dat hetgeen in deze rol stond, niet verder verspreid werd, wat ook de zorg was van de overpriesters ten aanzien van het Evangelie, Handelingen 4:17. Zij hadden hem gezegd, hoe deze rol voorgelezen was aan het volk en aan de vorsten. Maar, zegt hij, ik wil een weg inslaan, die beletten zal, dat ze nog meer gelezen wordt. Zie, welk een vijandschap tegen God er is in het vleselijk hart, en verwonder u over het geduld van God, dat Hij onwaardige handelingen tegen Hem verdraagt.

III. Dat noch de koning zelf, noch een van zijn vorsten in de grond bewogen was door het woord: Zij *verschrikten niet*, vers 24, neen, zij niet, deze vorsten, die voor het woord beefden, toen zij het voor het eerst hoorden vers 16. Zo spoedig, zo licht, slijten goede indrukken af. Zij toonden enig ontzag, totdat zij zagen, hoe licht de koning het opnam, en toen schudden zij al dat ontzag van zich af. Zij *scheurden hun klederen niet*, zoals Josia, de eigen vader van deze Jojakim, deed, toen hem het boek van de wet werd voorgelezen, hoewel dat niet zo in

bijzonderheden afdaalde als de inhoud van deze rol, noch zo onmiddellijk betrekking had op de tegenwoordigen stand van zaken.

IV. Dat drie van de vorsten nog zoveel verstand en wellevendheid hadden, dat zij pogingen deden om het verbranden van de rol te beletten, maar tevergeefs, vers 25. Als zij van ‘t begin af getoond hadden, zoals zij hadden moeten doen, dat zij door ‘t woord getroffen waren, dan zouden zij misschien de koning tot betere gedachten gebracht en hem overreed hebben, geduld te hebben en te verdragen, maar dikwijls maken zij, die het goede niet willen doen, dat zij moesten doen, het zich onmogelijk om het goede te doen, dat zij wel willen doen.

V. Dat Jojakim, toen hij Gods vonnis, waardoor hij veroordeeld werd, inderdaad verbrand had, en nu hij dacht het gewonnen te hebben, als ‘t ware bij manier van wraakneming, een volmacht tekende tot inhechtenisneming van Jeremia en Baruch, Gods dienaren, vers 26 :*Maar de Heere had ze verborgen.* De vorsten verzochten hun, zich te verbergen, vers 19, maar het was noch de zorg van de vorsten voor hen, noch die van hen zelf, die hen beveiligde, maar zij waren veilig onder de goddelijke bescherming. God vindt steeds een schuilplaats voor Zijn volk, al zijn hun vervolgers nog zo ijverig om hen in hun macht te krijgen, totdat hun uur gekomen is, en dan, zal Hij Zelf hun toevlucht zijn.

Vl. Dat Jeremia last en bevelen had, in een andere rol dezelfde woorden te schrijven, die geschreven waren in de rol, die Jojakim verbrand had, vers 27, 28. Hoewel de aanvallen van de hel tegen Gods Woord zeer vermetel zijn toch zal er geen tittel of jota van ter aarde vallen, ook zal het ongeloof des mensen het Woord Gods niet te niet doen. De vijanden mogen er in slagen menige Bijbel te verbranden, maar zij kunnen het Woord Gods niet vernietigen, ook kunnen zij het niet uitroeien noch de vervulling ervan onmogelijk maken. Hoewel de tafelen van de wet verbroken waren, werden zij vernieuwd, en zo verrees uit de as van de rol die verbrand was, weer een Phoenix. "Het Woord des Heeren blijft in eeuwigheid."

VII. Dat met de koning van Juda, al was hij dan een koning, op strenge wijze afgerekend werd door de Koning van de koningen, omdat hij het geschreven woord deze hoon had aangedaan. God merkte wat het was, dat Jojakim zozeer ergerde in de rol: Jojakim was toornig, omdat daarin geschreven was, zeggende: *De koning van Babel zal zeker komen en dit land verderven,* vers 29. En kwam niet de koning van Babel twee jaar voor dezen, en ging hij niet zeer ver met "het verderven van dit land?" Hij deed dat in zijn derde jaar, Daniel 1:1. Zie ook 2 Kronieken 36:6, 7. Zodat God en Zijn profeten daarom Zijn vijanden geworden waren, omdat zij hem de waarheid zeiden, de verwoesting, die komen zou, voorspelden, maar hem terzelfder tijd in de gelegenheid stelden om die te voorkomen. Maar, als dat het is, wat hij zo kwalijk neemt, dan moet hij weten

1. Dat de toorn van God over hem en zijn familie komen zal, in de eerste plaats door de hand van Nebukadrezar. Hij zal afgesneden worden, en in weinige weken zal zijn zoon onttroond worden, en zijn koninklijke kleding afleggen voor gevangeniskleren, zodat hij "geen hebben zal, die op Davids troon zitte, de roem van dat luistervolle huis zal verduisterd worden en in zijn persoon ondergaan, zijn dood lichaam zal onbegraven blijven, of, wat op hetzelfde neerkomt, met een ezelsbegrafenis zal hij begraven worden, dit is: in de eerste de beste sloot geworpen worden, het zal blootgesteld zijn aan "alle hitte en vorst," die zijn verrotting zullen veroorzaken, zodat het te spoediger walgelijk wordt. Niet, dat zijn lichaam (zegt Gataker) er iets van gewaar zou worden, of hij zelf, als hij overleden was, iets van wat zijn lichaam overkwam, maar, dat het lichaam van de koning in zo’n toestand een afzichtelijk schouwspel

zou zijn, en een schrikkelijk gedenkteken van Gods hevige toorn en verontwaardiging tegen hem, voor allen, die het zouden zien. Zelfs zijn zaad en zijn knechten zullen boeten voor hun betrekking tot hem, vers 31, want zij zullen gestraft worden, niet om zijn ongerechtigheid, maar zoveel te eerder om hun eigene.

2. Dat al het kwaad, in die rol, tegen Juda en Jeruzalem gesproken, over hen gebracht zal worden. Al wordt de kopie verbrand, het origineel blijft in de goddelijken raad, en dat zal weer gekopieerd worden, op een andere wijze, namelijk in bloedige lettertekens. Er valt aan Gods oordelen niet te ontsnappen, door er tegen in te gaan. "Wie heeft zich tegen Hem verhard en vrede gehad?"

VIII. Dat, toen de rol opnieuw geschreven werd, er *nog vele dergelijke woorden toegedaan werden,* vers 32, nog vele dreigingen van toorn en wraak, want, sinds zij met God, *in tegenheid* willen *wandelen,* zal Hij *de oven zevenmaal heet maken.* Evenals God onveranderlijk is en niemand Zijn wil kan buigen, zo heeft Hij ook meer pijlen in Zijn koker, en die met Gods plagen twisten, halen zich slechts grotere van dezelfde soort op de hals.

HOOFDSTUK 37

1 En Zedekia, zoon van Josia, regeerde, koning zijnde, in plaats van Chonja, Jojakims zoon, welken Zedekia Nebukadrezar, de koning van Babel, koning gemaakt had in het land van Juda.
2 Maar hij hoorde niet, hij, noch zijn knechten, noch het volk des lands, naar de woorden des HEEREN, die Hij sprak door den dienst van den profeet Jeremia.
3 Nochtans zond de koning Zedekia Juchal, den zoon van Selemja, en Sefanja, den zoon van Maaseja, den priester, tot den profeet Jeremia, om te zeggen: Bid toch voor ons tot den HEERE, onzen God!
4 (Want Jeremia was nog ingaande en uitgaande in het midden des volks, en zij hadden hem nog in het gevangenhuis niet gesteld.
5 En Farao's heir was uit Egypte uitgetogen; en de Chaldeen, die Jeruzalem belegerden, als zij het gerucht van hen gehoord hadden, zo waren zij van Jeruzalem opgetogen).
6 Toen geschiedde des HEEREN woord tot den profeet Jeremia, zeggende:
7 Zo zegt de HEERE, de God Israels: Zo zult gijlieden zeggen tot den koning van Juda, die u tot Mij gezonden heeft, om Mij te vragen: Ziet, Farao's heir, dat u ter hulpe uitgetogen is, zal wederkeren in zijn land, in Egypte;
8 En de Chaldeen zullen wederkeren, en tegen deze stad strijden; en zij zullen ze innemen, en zullen ze met vuur verbranden.
9 Zo zegt de HEERE: Bedriegt uw zielen niet, zeggende: De Chaldeen zullen zekerlijk van ons wegtrekken; want zij zullen niet wegtrekken.
10 Want al sloegt gijlieden het ganse heir der Chaldeen, die tegen u strijden, en er bleven van hen enige verwonde mannen over, zo zouden zich die, een iegelijk in zijn tent, opmaken, en deze stad met vuur verbranden.
11 Voorts geschiedde het, als het heir der Chaldeen van Jeruzalem was opgetogen, vanwege Farao's heir;
12 Dat Jeremia uit Jeruzalem uitging, om te gaan in het land van Benjamin, om van daar te scheiden door het midden des volks.
13 Als hij in de poort van Benjamin was, zo was daar de wachtmeester, wiens naam was Jerija, de zoon van Selemja, den zoon van Hananja; die greep den profeet Jeremia, zeggende: Gij wilt tot de Chaldeen vallen!
14 En Jeremia zeide: Het is vals, ik wil niet tot de Chaldeen vallen. Doch hij hoorde niet naar hem; maar Jerija greep Jeremia aan, en bracht hem tot de vorsten.
15 En de vorsten werden zeer toornig op Jeremia en sloegen hem; en zij stelden hem in het gevangenhuis, ten huize van Jonathan, den schrijver; want zij hadden dat tot een gevangenhuis gemaakt.
16 Als Jeremia in de plaats des kuils, en in de kotjes gekomen was, en Jeremia aldaar veel dagen gezeten had;
17 Zo zond de koning Zedekia henen, en liet hem halen; en de koning vraagde hem in zijn huis, in het verborgene, en zeide: Is er ook een woord van den HEERE? En Jeremia zeide: Er is; en hij zeide: Gij zult in de hand des konings van Babel gegeven worden.
18 Voorts zeide Jeremia tot den koning Zedekia: Wat heb ik tegen u, of tegen uw knechten, of tegen dit volk gezondigd, dat gijlieden mij in het gevangenhuis gesteld hebt?
19 Waar zijn nu ulieder profeten, die u geprofeteerd hebben, zeggende: De koning van Babel zal niet tegen ulieden, noch tegen dit land komen.
20 Nu dan, hoor toch, o mijn heer koning! laat toch mijn smeking voor uw aangezicht nedervallen, en breng mij niet weder in het huis van Jonathan, den schrijver, opdat ik aldaar niet sterve.

21 Toen gaf de koning Zedekia bevel; en zij bestelden Jeremia in het voorhof der bewaring, en men gaf hem des daags een bol broods uit de Bakkerstraat, totdat al het brood van de stad op was. Alzo bleef Jeremia in het voorhof der bewaring.

Dit hoofdstuk brengt ons zeer nabij de verwoesting van Jeruzalem door de Chaldeën, want deze vindt plaats in de laatste jaren van Zedekia's regering. In dit hoofdstuk staat ons vermeld

I. Hoe slecht en goddeloos die regering was, vers 1.2

II. De boodschap, die Zedekia nochtans aan Jeremia zond om hem te verzoeken om voorbede bij God, vers 3.

III. Dat het volk zich vleide met de hoop, dat de Chaldeën het beleg van Jeruzalem zouden opgeven, vers 5.

IV. De verzekering, die God hem gaf door Jeremia, (die nu in vrijheid was), vers 4, dat het leger van de Chaldeën opnieuw de stad zou belegeren en haar innemen vers 6, 10.

V. De gevangenneming van Jeremia, onder voorwendsel, dat hij tot de vijand had willen overlopen, vers 11-15.

Vl. De vriendelijkheid, die Zedekia hem bewees, toen hij in gevangenschap was, vers 16-21.

Jeremia 37:1-10

Hier wordt

1. Jeremia's prediking versmaad, vers 1, 2. Zedekia volgde Chonja of Jechonja op en, hoewel hij in zijn voorganger zag, welke noodlottige gevolgen het in de wind slaan van Gods woord met zich mee sleept, toch spiegelde hij zich niet daaraan of gaf er ook maar enige aandacht meer aan dan anderen vóór hem er aan gegeven hadden. "Hij hoorde niet, hij, noch zijn knechten, noch het volk des lands, naar de woorden des Heeren, hoewel zij alrede begonnen vervuld te worden",

Merk op: Dezulken, die Gods oordelen over anderen hebben gezien en voelen, dat zij er ook onder liggen en zich toch niet willen vernederen en aandacht schenken aan 't geen Hij zegt, moeten inderdaad wel zeer verhard zijn. Daar waren bewijzen genoeg voor hen, dat 't de "Heere" was, die tot hen sprak door Jeremia, de profeet, en toch wilden zij niet naar deze horen.

2. Wordt Jeremia verzocht om voor hen te bidden. Zedekia zond boodschappers naar hem, zeggende: *Bid toch voor ons tot de Heere onze God.* Hij had dit al eens eerder gedaan, Hoofdstuk 21:1, 2, en Zefanja, een van de boodschappers, werd beide keren daarvoor gebruikt. Dit is te prijzen in Zedekia en het toont aan dat er nog enig goed in hem was, wat gevoel van behoefte aan Gods gunst en van eigen onwaardigheid om daarom zelf te vragen. Ook blijkt, dat hij goede mensen en dienaren op prijs stelde, die zich met hemelse dingen bezig hielden. Laten we er om denken, dat wanneer we in droefheid zijn, wij om de voorbede van onze leraars en broeders in Christus behoren te verzoeken, want zodoende doen we het gebed eer aan en achten we onze broederen. Koningen moeten in hun biddend volk de kracht van de natie zijn, Zacheria 12:5, 10. En toch veroordeelt dit alles Zedekia te meer en spreekt hij zichzelf schuldig. Als hij inderdaad Jeremia voor een profeet hield, wiens gebeden hem en zijn volk konden baten, waarom geloofde hij hem dan niet en "hoorde hij niet naar de woorden des Heeren," die Hij sprak door hem? Hij verzocht hem, goed voor hem te bidden, maar hij wilde zijn goede raad niet aannemen, noch door hem geregeerd worden, hoewel hij in Gods naam sprak en het blijkt, dat Zedekia dit ook wist.

Merk op: het komt vaak voor, dat dezulken, die niet geraden willen zijn, verzoeken om voorbede, maar hiermee bedriegen zij zichzelf want hoe kunnen ze verwachten, dat God het gebed van anderen voor ons zou horen, indien wij niet willen, dat zij ons van Hem spreken en in Zijn naam? Velen, die een afkeer van bidden hebben als 't hun voorspoedig gaat, zullen er zich in verheugen als de tegenspoed daar is. Dan is het: "Geef ons van uw olie". Zedekia zond naar de profeet om voor hem te bidden, maar 't was beter geweest, wanneer Gij naar de profeet gezonden had om met hem te bidden, doch dat achtte hij beneden zich. Hoe kan men de troost van de godsdienst verwachten, als men niet wil buigen en dienen?

3. Jeruzalem vleide zich door het terugtrekken van 't leger van de Chaldeën. Jeremia was nu in vrijheid, vers 4, *hij was ingaande en uitgaande in het midden des volks,* mocht vrijelijk tot hen spreken en zij ook tot hem. Jeruzalem was ook, voor 't ogenblik althans, vrij, vers 5. Zedekia had, hoewel hij schatplichtig was aan de koning van Babel, een verbond aangegaan met Farao, koning van Egypte. Ter oorzake van dit onderhandse verbond kwam de koning van Babel om hem voor zijn verraad te straffen. De koning van Egypte nu, zond strijdknechten om Jeruzalem te ontzetten, toen het belegerd werd. Na die grote nederlaag, die Nebukadnezar hem

toegebracht had onder de regering van Jojakim, 2 Koningen 24:7, toog hij zelf niet meer uit zijn land. Toen het bekend werd, dat de Egyptische troepen naderden, braken de Chaldeën het beleg op, waarschijnlijk niet uit vrees, maar met de bedoeling ze op een afstand te verslaan voordat nog de Joodse strijdkrachten zich met hen konden verenigen. Dit opbreken van ‘t beleg moedigde de Joden aan om te hopen, dat Jeruzalem voor goed en geheel van vijanden bevrijd zou zijn en dat de storm nu volkomen overgewaaid was.

Merk op: Door de tijdelijke afbreking van de oordelen en het langzame in de uitvoering er van worden de zondaars gewoonlijk verhard in hun valse gerustheid. Zij, die door het Woord Gods niet wakker geschud willen worden, zouden door Gods Voorzienigheid weleens terecht in slaap gebracht kunnen worden.

4. Wordt Jeruzalem bedreigd met de terugkeer van het leger van de Chaldeën, die het verwoesten zal. Zedekia zendt naar Jeremia om hem te verzoeken voor hen te bidden, dat het leger van de Chaldeën niet mocht wederkeren, doch Jeremia geeft hem te kennen, dat het vonnis al voltrokken wordt en dat het van hen een dwaasheid was vrede te verwachten, want God had een twistzaak met hen die Hij tot een einde wilde brengen: *Zo zegt de heere: bedriegt uw zielen niet,* vers 9. Let er op, dat Satan zelf, hoewel hij de grote verleider is, ons niet zou kunnen bedriegen, indien wij ons zelf niet bedrogen en dus is de zondaar zijn eigen verwoester, daar hij zich zelf bedriegt en wat het nog erger maakt is dit, dat hij hiertegen zo dikwijls gewaarschuwd wordt en vermaand zichzelf niet te bedriegen. En heeft hij niet het Woord van God, dat gegeven is om hem de ogen te openen? Jeremia gebruikt geen duistere overdrachtelijke taal, maar zegt hun eenvoudig

a. dat de Egyptenaars zullen wijken en of zelf teruggaan of teruggedreven worden naar "hun eigen land," Ezechiel 17:17, hetgeen vroeger al gezegd is, Jesaja 30:7 en hier weer wordt herhaald, vers 7. De Egyptenaars zullen vergeefs ter hulpe snellen, zij zullen het leger van de Chaldeën niet durven ontmoeten, maar zullen met haast terugtrekken.

Merk op, dat indien God ons niet helpt, geen schepsel iets voor ons kan doen. Daar er geen macht boven Gods macht is, zo kan niemand ons helpen buiten God om of het ons vergoeden, wanneer wij door Hem verlaten zijn.

b. Dat de Chaldeën terug zullen komen en het beleg weer om Jeruzalem slaan en het met grotere kracht voortzetten. *Zij zullen niet wegtrekken* voor goed, vers 9. *Zij zullen wederkeren,* vers 8, zij zullen *tegen deze stad strijden.* Let er op, dat God de opperheerschappij heeft over alle heirscharen van mensen, zelfs over diegenen, die Hem niet kennen en niet erkennen, en Hij gebruikt ze allen waarvoor Hij wil. Hij bestuurt hun opmars, hun frontverandering, hun nederlagen, hun terugkeer, zoals het Hem behaagt, en strijdlustige legers brengen in al hun bewegingen, evenals de stormwinden, Zijn woord in vervulling.

c. Dat Jeruzalem zeker in de handen van de Chaldeën zal overgeleverd worden. *Zij zullen deze stad nemen en zullen ze met vuur verbranden,* vers 8. Het gevelde vonnis zal aan haar voltrokken worden en zij zullen de uitvoerders zijn. "Ja, maar," (zeggen zij) "De Chaldeën zijn weggetrokken, zij hebben de onderneming als hopeloos opgegeven." "En hoewel zij dit gedaan hebben," zegt de profeet, "ja zelfs, *al sloegt gijlieden hun gehele heir* en er bleven van hen enige verwonde mannen over, zo zouden zich die, een ieder in zijn tent, opmaken, en deze stad met vuur verbranden," vers 10. Hiermee wordt aangetoond, dat het vonnis, over Jeruzalem uitgesproken, onherroepelijk vast staat en de verwoesting van de stad onvermijdelijk is: zij

moet in puin gelegd worden en deze Chaldeën zijn de mensen, die dit moeten doen, en nu is het nutteloos te denken die slag nog te voorkomen of zich er tegen te verzetten. Let er op, dat God de instrumenten, die Hij besloten heeft te gebruiken, hoe onbekwaam en ongeschikt die in zich zelf ook mogen zijn, dat zal laten volbrengen, waartoe ze aangewezen zijn, welke dienst dan ook, hetzij Hij ze gebruikt om Zijn oordelen uit te voeren of in de dienst van de genade. Zij, die tot uitredders aangewezen zijn, zullen dit ook zijn, en die God tot verwoesters gebruiken wil, zullen verwoesting aanrichten, ja, al waren zij ook allen gewonden. Heeft God werk te doen, dan ontbreekt het Hem niet aan instrumenten, hoewel zij soms ver te zoeken schijnen te zijn, en dus, als God Zijn instrumenten gekozen heeft, dan zullen zij het werk doen, hoe onwaarschijnlijk zij het ook volbrengen kunnen.

Jeremia 37:11-21

Hierin treffen we nog meer bijzonderheden betreffende Jeremia aan, die meer van zichzelf verhaalt dan enig ander profeet, want evenals hun prediking en geschriften zijn ook hun levensbeschrijvingen de kerk zeer tot nut.

I. Hier wordt ons verhaald, dat Jeremia toen hij gelegenheid vond, Jeruzalem wilde verlaten om naar het land van Benjamin te gaan, vers 11, 12. *Als het heir van de Chaldeën van Jeruzalem was opgetogen vanwege Farao's heir,* dat tegen hen optrok, naar zij hadden vernomen, besloot Jeremia, de stad uit te gaan, om (zoals de kanttekening zegt) van Jeruzalem te ontglippen, zachtjes weg gaan, onder de menigte van het volk, die nu naar hun woonplaats, ten gevolge van het aftrekken van de Babyloniërs, weerkeerde om haar zaken te regelen. Hij trachtte weg te sluipen tussen de menigte in, want hij was bereid zich in de menigte te verliezen en levend begraven te zijn in een hoek of hut, hoewel hij één uit de duizend was, hij kon 't heel best verdragen, als men hem niet telde, hoewel hij een man van grote gaven was. Of hij van plan was naar Anathoth te gaan of niet, blijkt niet, zijn belangen mochten hem daarheen roepen, maar zeker niet de mensen uit zijn omgeving daar, die zouden hem veeleer afschrikken er heen te gaan (tenzij zij in hun voordeel veranderd waren, na wa0t ervan hen vermeld staat in Hoofdstuk 11:21.) Misschien ook wilde hij zich ergens, waar men hem niet kende, schuil houden en aan zijn eigen wens gehoor geven, Hoofdstuk 9:2. *Och dat ik in de woestijn een herberg van de wandelaars had!* Jeremia meende, dat hij in Jeruzalem geen goed kon doen, hij werkte tevergeefs onder 't volk en besloot daarom het te laten.

Merk op: Daar zijn tijden, dat het wijs is, zich in stilte terug te trekken, "in de binnenste kamers te gaan en de deuren na zich toe te sluiten," Jesaja 26:20.

II. Dat hij, toen hij trachtte te ontvluchten, werd gegrepen en naar de gevangenis gebracht beschuldigd een overloper te zijn, vers 13-15. *Hij was in de poort van Benjamin,* zover had hij zijn doel reeds bereikt, toen *een wachtmeester,* die waarschijnlijk deze poort moest bewaken, hem ontdekte en hem in gevangenschap nam. Dit was de kleinzoon van Hananja, volgens de Joden de valse profeet, die met Jeremia twistte, Hoofdstuk 28:10, en zij voegen er aan toe, dat deze jonge wachtmeester een wrok daarover tegen Jeremia koesterde. Hij kon hem niet arresteren zonder enig voorwendsel, en wet hij hem nu ten laste legt is dit: "Gij wilt tot de Chaldeën overlopen", een onwaarschijnlijk iets, want de Chaldeën waren nu weg, Jeremia kon ze niet bereiken, en indien al, wie zou overlopen tot een teleurgesteld leger? Daarom ontkent Jeremia rond, maar vriendelijk, zoals een onschuldig man spreken kan, terecht hetgeen hem ten laste wordt gelegd: "Het is vals, ik wil niet naar de Chaldeën overlopen ik ga om mijn eigen wettige redenen." Let er op, dat het niets nieuws is voor de beste vrienden van de kerk, dat ze voorgesteld worden te handelen in 't belang van haar ergste vijanden. Aldus heeft men de schoonste, edelste karakters zwart gemaakt, en in deze boze wereld is onschuld, ja zelfs uitnemendheid geen schild tegen lage lastertaal. Als wij te eniger tijd vals beschuldigd worden, moeten we doen zoals Jeremia deed, vrijmoedig de beschuldiging tegenspreken en dan onze zaak Hem overgeven, die rechtvaardiglijk oordeelt. Met Jeremia's plechtige verklaring van onschuld wordt geen rekening gehouden, hoewel hij een profeet is, een man Gods, een man van eer en getrouwheid, hoewel hij een priester is en bereid is het in zijn kwaliteit van priester (in verbo sacerdotis) te verklaren. Doch men bracht hem voor een bijzondere raad, die zonder hem te ondervragen en de bezwaren tegen hem te onderzoeken, maar op de lage aantijging van de wachtmeester, zeer toornig op hem werd: "zij werden zeer toornig." Wat kon men voor rechtvaardigheid verwachten van mensen, die in toorn ontstoken, maar geen rede wilden

horen? Zij "sloegen hem, zonder enig ontzag verschuldigd aan zijn kleed en persoon, en sloot hem op in het gevangenhuis," in de ellendigste kerker, die zij hadden, namelijk die "in het huis van Jonathan, de schrijver". Nu was dit of zijn woonplaats geweest, dat hij verlaten had om zijn ongeriefelijkheid, maar dat toch nog goed genoeg voor een gevangenis werd beschouwd, of hij woonde er toen in, en mogelijk was hij een hard en streng man, waardoor zijn gevangenen in zijn huis een wrede gevangenschap moesten verduren. In deze gevangenis werd Jeremia geworpen, "in dat gevangenhuis," zo donker en koud, zo vochtig en vuil en dan nog wel in de somberste, ongezondste plaats ervan. In de cellen of in de plaatsen des kuils, waartussen weinig onderscheid is, want zij zijn alle even ellendige verblijfplaatsen, daar moest hij verblijven. "Aldaar heeft hij vele dagen gezeten," en voor zover het blijkt, kwam niemand bij hem of informeerde naar hem. Merk nu eens op, hoe het in deze wereld toegaat. Zondige vorsten, die tegen God rebelleren, zitten rustig, in staatsie in hun paleizen, terwijl de godzalige Jeremia, die in Gods dienst staat, in smart in een afschuwelijken kerker zit. Het is goed, dat er een hiernamaals komt.

III. Dat Zedekia tenslotte om hem zendt en hem enige gunst betoont, doch waarschijnlijk was dit niet voordat het leger van de Chaldeën teruggekeerd was en opnieuw het beleg om de stad geslagen had. Toen hun ijdele hoop, waarmee zij zichzelf gevoed hadden (en waarop zij zo vertrouwd hadden, dat ze hun knechten weer tot slavernij hadden teruggebracht, Hoofdstuk 34:1, geheel vervlogen was, waren zij in groter ontsteltenis en beroering dan ooit tevoren. "O", zegt Zedekia, "zend toch in alle haast om de profeet, ik wil een onderhoud met hem hebben." Toen de Chaldeën teruggetrokken waren, zond hij slechts naar de profeet om voor hem te bidden, maar nu ze weer voor de stad verschenen waren, zond hij naar hem om hem te raadplegen. Zo minzaam plegen de mensen te worden, als ze in de angst zitten.

1. De koning zond om hem, om met hem een geheim onderhoud te hebben, als gezant Gods. *Hij vroeg hem in zijn huis, in het verborgen,* daar hij beschaamd was in zijn gezelschap te worden gezien. "*Is er ook een woord van de Heere?* vers 17, enig woord van troost? Kunt gij ons enige hoop geven, dat de Chaldeën weer zullen wegtrekken?" Let er op, dezulken, die in hun voorspoed niet naar Gods vermaningen willen horen, zouden in hun tegenspoed blij zijn met Zijn bemoedigingen en verwachten dat Zijn dienaren dan woorden van vrede tot hen zullen spreken. Maar hoe kunnen ze dat nu verwachten? Wat hebben zij met vrede uit te staan? Jeremia's leven en vrijheid zijn in Zedekia's hand en nu zou hij hem wel om zijn gunst kunnen vragen en toch, ondanks deze schone gelegenheid, zegt hij hem eenvoudig dat "daar is een woord van de Heere," maar 't is geen troostwoord voor hem of zijn volk. "Gij zult in de hand des konings van Babel gegeven worden." Had Jeremia met vlees en bloed geraadpleegd, dan zou hij hem een antwoord gegeven hebben, dat aangenaam in zijn oren moest geklonken hebben, en zonder hem nu juist voor te liegen, zou hij toch hebben kunnen overleggen of hij hem nu al 't ergste zou meedelen, wat voor reden was er nu voor om de volle waarheid te zeggen, hij had die immers al zo dikwijls tevoren tot hem gezegd? Maar Jeremia was zodanig een, die "van de Heere genade had ontvangen om getrouw te zijn," en wilde niet, om de gunst van een mens te verwerven, ontrouw worden noch aan zijn God noch aan zijn vorst, daarom zegt hij hem de waarheid, de volle waarheid. Daar er niets aan te veranderen viel, was het voor de koning het aangenaamst zijn vonnis te weten, en daar het hem dan niet meer overvallen kon, zou de schrik minder zijn en kon hij alles in zijn macht nog aanwenden om het kwade zo onschadelijk mogelijk te maken. Jeremia grijpt deze gelegenheid aan om hem en zijn volk te berispen over het dwaze van aan de valse profeten hun vertrouwen te hebben geschonken die hun vertelden dat *de koning van Babel,* in 't geheel *niet komen zou,* en toen hij teruggetrokken

was, *niet tegen ulieden, noch tegen dit land komen* zou, vers 19. *"Waar zijn nu ulieder profeten* die u zeiden, dat ge vrede hebben zoudt?"

Merk op: Zij, die zichzelf bedriegen met zonder grond op genade te hopen, zullen terecht berispt worden over hun dwaasheid als de uitkomst ze heeft ontnuchterd.

2. Hij maakte van deze gelegenheid gebruik om voor zichzelf, als arme gevangene, een verzoek in zijn eigen belang te doen, vers 18 en 20. Het was niet in Jeremia's macht het vonnis dat God over Zedekia had uitgesproken, te keren, maar 't was wel in Zedekia's macht, het vonnis door de vorsten over Jeremia geveld, te vernietigen, en dus, nu hij hem als profeet waardig keurde om zijn diensten te bewijzen, zou hij 't zeker ook verre van geschikt oordelen, dat Jeremia even ruw behandeld werd als de grootste misdadiger. Hij onderhoudt de koning ernstig, doch bescheiden en zegt: "Wat heb ik tegen u of tegen uw knechten of tegen dit volk gezondigd," welke wet heb ik overtreden, welke schade heb ik aan 't algemeen welzijn toegebracht, "dat gijlieden mij in het gevangenhuis gesteld hebt?" En menigeen, die zeer slecht behandeld werd, is in de gelegenheid geweest eenzelfde verzoek te doen en met succes. Hij verzoekt het ook zeer ernstig en zeer treffend, vers 20. *Breng mij niet weer* naar gindse walgelijke gevangenis, in *het huis van Jonathan de schrijver, opdat ik aldaar niet sterve.* Dit was de taal van een onschuldige, gevoelig voor zijn smart en begerig naar 't behoud zijns levens. Hoewel hij in 't geheel niet onwillig was als martelaar voor Gods zaak te sterven, toch wilde hij de zo schone gelegenheid om vrij te komen, niet laten voorbijgaan, opdat hij niet de schuld van zijn eigen dood zou worden. Toen Jeremia Gods boodschap overbracht, sprak hij als iemand van autoriteit, met de grootste kloekheid, maar nu hij zijn eigen zaak voordraagt, spreekt hij als een onderdanige, met de grootste onderworpenheid: "Nu dan, hoor toch, o mijn heer Koning! laat toch mijn smeking voor uw aangezicht nedervallen." Hier treft men geen enkel woord van aanklacht aan tegen de vorsten, die hem onrechtvaardig weg hadden doen brengen naar 't gevangenhuis, geen verzoek om rechtsvervolging ter oorzake van 't onrechtvaardig vonnis, maar hij zegt alles bescheiden en smeekt de koning om vrijheid. Dit staat ons vermeld om ons te leren, dat zelfs wanneer wij handelen met de moed, die de getrouwen dienaren van God past, we toch ons gedragen moeten met de nederigheid en bescheidenheid, die gehoorzame onderdanen aan de regering, die God boven ons geplaatst heeft, verschuldigd zijn. Een leeuw waar 't God geldt, en een lam moeten we zijn, als 't ons zelf aangaat. En nu zien we, dat God Jeremia genade gaf in de ogen des konings.

a. Hij willigde zijn verzoek in, zorgde er voor dat hij niet in de kerker zou omkomen en beval daarom, dat hij de vrijheid van "het voorhof van de bewaring zou hebben, waar hij eens aangenaam kon wandelen en een fris luchtje scheppen."

b. Hij gaf hem meer dan hij vroeg, zorgde er voor, dat hij niet stierf door gebrek aan voedsel, zoals velen, die hun vrijheid hadden, vanwege de nauwe insluiting van 't beleg. Hij beval, dat men hem geven zou "een bol brood per dag uit de algemene voorraad (want de gevangenis lag op 't grondgebied van het paleis), totdat al het brood van de stad op was." Zedekia had hem zijn vrijheid moeten teruggegeven hebben, ja, moest hem zelfs tot zijn bijzondere raadsman hebben verkozen, zoals Jozef uit zijn gevangenschap werd bevrijd om de tweede heerser in het koninkrijk te worden. Maar hij had de moed niet daartoe, het was al mooi, dat hij deed zoals hij gedaan had, en wij vinden hier een voorbeeld in van Gods zorg voor Zijn lijdende dienstknechten, die hem getrouw zijn. Hij kan gevangenschap zelfs profijtelijk voor hen maken en het voorhof van de bewaring voor hen maken tot groene weiden en hun zulke zorgzame

vrienden verwekken, dat zij "in de dagen van honger zullen verzadigd worden. Om het verderf en de honger zult gij lachen."

HOOFDSTUK 38

1 Als Sefatja, de zoon van Matthan, en Gedalia, de zoon van Pashur, en Juchal, de zoon van Selemja, en Pashur, de zoon van Malchia, de woorden hoorden, die Jeremia tot al het volk sprak, zeggende:
2 Zo zegt de HEERE: Wie in deze stad blijft, zal door het zwaard, door den honger of door de pestilentie sterven; maar wie tot de Chaldeen uitgaat, die zal leven, want hij zal zijn ziel tot een buit hebben, en zal leven.
3 Zo zegt de HEERE: Deze stad zal zekerlijk gegeven worden in de hand van het heir des konings van Babel, datzelve zal ze innemen;
4 Zo zeiden de vorsten tot den koning: Laat toch dezen man gedood worden; want aldus maakt hij de handen der krijgslieden, die in deze stad zijn overgebleven, en de handen des gansen volks slap, alzulke woorden tot hen sprekende; want deze man zoekt den vrede dezes volks niet, maar het kwaad.
5 En de koning Zedekia zeide: Ziet, hij is in uw hand; want de koning zou geen ding tegen u vermogen.
6 Toen namen zij Jeremia en wierpen hem in den kuil van Malchia, den zoon van Hammelech, die in het voorhof der bewaring was, en zij lieten Jeremia af met zelen; in den kuil nu was geen water, maar slijk; en Jeremia zonk in het slijk.
7 Als nu Ebed-melech, de Moorman, een der kamerlingen, die toen in des konings huis was, hoorde, dat zij Jeremia in den kuil gedaan hadden (de koning nu zat in de poort van Benjamin);
8 Zo ging Ebed-melech uit het huis des konings uit, en hij sprak tot den koning, zeggende:
9 Mijn heer koning! deze mannen hebben kwalijk gehandeld in alles, wat zij gedaan hebben aan den profeet Jeremia, dien zij in den kuil geworpen hebben; daar hij toch in zijn plaats zou gestorven zijn vanwege den honger, dewijl geen brood meer in de stad is.
10 Toen gebood de koning den Moorman Ebed-melech, zeggende: Neem van hier dertig mannen onder uw hand, en haal den profeet Jeremia op uit den kuil, eer dat hij sterft.
11 Alzo nam Ebed-melech de mannen onder zijn hand, en ging in des konings huis tot onder de schatkamer, en nam van daar enige oude verscheurde en oude versleten lompen; en hij liet ze met zelen af tot Jeremia in den kuil.
12 En Ebed-melech, de Moorman, zeide tot Jeremia: Leg nu deze oude verscheurde en versleten lompen onder de oksels uwer armen, van onder aan de zelen. En Jeremia deed alzo.
13 En zij trokken Jeremia bij de zelen, en haalden hem op uit de kuil; en Jeremia bleef in het voorhof der bewaring.
14 Toen zond de koning Zedekia henen, en liet den profeet Jeremia tot zich halen, in den derden ingang, die aan des HEEREN huis was; en de koning zeide tot Jeremia: Ik zal u een ding vragen, verheel geen ding voor mij.
15 En Jeremia zeide tot Zedekia: Als ik het u verklaren zal, zult gij mij niet zekerlijk doden? En als ik u raad zal geven, gij zult toch naar mij niet horen.
16 Toen zwoer de koning Zedekia aan Jeremia in het verborgene, zeggende: Zo waarachtig als de HEERE leeft, Die ons deze ziel gemaakt heeft: Indien ik u zal doden, of indien ik u zal overgeven in de hand dezer mannen, die uw ziel zoeken!
17 Jeremia dan zeide tot Zedekia: Zo zegt de HEERE, de God der heirscharen, de God Israels: Indien gij gewilliglijk tot de vorsten des koning van Babel zult uitgaan, zo zal uw ziel leven, en deze stad zal niet verbrand worden met vuur; en gij zult leven, gij en uw huis.
18 Maar indien gij tot de vorsten des konings van Babel niet zult uitgaan, zo zal deze stad gegeven worden in de hand der Chaldeen, en zij zullen ze met vuur verbranden; ook zult gij van hunlieder hand niet ontkomen.

19 En de koning Zedekia zeide tot Jeremia: Ik ben bevreesd voor de Joden, die tot de Chaldeen gevallen zijn, dat zij mij misschien in derzelver hand overgeven, en zij den spot met mij drijven.
20 En Jeremia zeide: Zij zullen u niet overgeven; wees toch gehoorzaam aan de stem des HEEREN, naar dewelke ik tot u spreek; zo zal het u welgaan, en uw ziel zal leven.
21 Maar indien gij weigert uit te gaan, zo is dit het woord, dat de HEERE mij heeft doen zien;
22 Ziedaar, al de vrouwen, die in het huis des konings van Juda zijn overgebleven, zullen uitgevoerd worden tot de vorsten des konings van Babel; en dezelve zullen zeggen: Uw vredegenoten hebben u aangehitst, en hebben u overmocht; uw voeten zijn in den modder gezonken; zij zijn achterwaarts gekeerd!
23 Zij zullen dan al uw vrouwen en al uw zonen tot de Chaldeen uitvoeren; ook zult gij zelf van hun hand niet ontkomen; maar gij zult door de hand des konings van Babel gegrepen worden, en gij zult deze stad met vuur verbranden.
24 Toen zeide Zedekia tot Jeremia: Dat niemand wete van deze woorden, zo zult gij niet sterven.
25 En als de vorsten zullen horen, dat ik met u gesproken heb, en tot u komen, en tot u zeggen: Verklaar ons nu, wat hebt gij tot den koning gesproken? verheel het niet voor ons, zo zullen wij u niet doden; en wat heeft de koning tot u gesproken?
26 Zo zult gij tot hen zeggen: Ik wierp mijn smeking voor des konings aangezicht neder, dat hij mij niet zou weder laten brengen in Jonathans huis, om aldaar te sterven.
27 Als dan al de vorsten tot Jeremia kwamen, en hem vraagden, verklaarde hij hun, naar al deze woorden, die de koning geboden had; en zij lieten van hem af, omdat de zaak niet was gehoord.
28 En Jeremia bleef in het voorhof der bewaring tot op den dag, dat Jeruzalem werd ingenomen; en hij was er nog, als Jeruzalem was ingenomen.

In dit hoofdstuk, evenals in het vorige, vinden wij Jeremia grotelijks vernederd onder de ontevredenheid van de vorsten, en toch grotelijks geëerd door de gunst des konings. Zij behandelden hem als een misdadiger, hij behandelde hem als een geheim-raadslid Hier,

I. Wordt Jeremia om zijn getrouwheid door de vorsten in de gevangenis gezet, vers 1-6.

II. Door de tussenkomst van Ebed-Melech, de Moorman, en op bijzonder bevel van de koning, wordt hij uit zijn gevangenis opgetrokken en in het voorhof van de bewaring opgesloten, vers 7-13.

III. Hij heeft een particulier onderhoud met de koning over de tegenwoordige crisis, vers 14-23.

IV. Er worden maatregelen genomen om dat onderhoud geheim te houden, vers 24-28.

Jeremia 38:1-13

Hier,

1. Volhardt Jeremia in zijn duidelijke prediking, wat hij al vaak gezegd had, zegt hij nog steeds, vers 3, *Deze stad zal in de hand des konings van Babel gegeven worden,* al houdt zij het lang uit, zij zal ten slotte genomen worden. Hij zou deze onwelkome boodschap niet zo dikwijls herhaald hebben als het niet was om hun een zekere weg te wijzen, zo niet om de stad te redden, dan toch om zichzelf te redden, zodat iedereen zijn ziel tot een buit kon hebben, als hij zich liet raden, vers 2. Hij moet niet in de stad blijven, in de hoop die te verdedigen, want dat zal niet baten maar hij moet "tot de Chaldeën" uitgaan, en zich aan hun barmhartigheid overgeven, voordat de zaken tot het uiterste gekomen zijn, en de zal hij leven, zij zullen hem niet over de kling jagen, maar hem kwartier geven "(satis est prostrasse leoni-de leeuw is er tevreden mee zijn tegenstander neergelegd te hebben)," en hij zal "de honger en de pestilentie" ontsnappen, die de dood zullen zijn van menigten in de stad. Zij zullen er beter aan toe zijn, die zich geduldig onderwerpen aan de straffen van de voorzienigheid dan die er zich tegen verzetten. En, als wij geen vrijheid kunnen hebben, moeten wij dankbaar zijn ons leven te behouden, en het niet dwaselijk aan ons eergevoel opofferen, het kan voor betere tijden bewaard blijven.

2. De vorsten volharden in hun boosheid tegen Jeremia. Hij was getrouw aan zijn land en aan zijn profetische taak, hoewel hij vele malen geleden had om zijn getrouwheid, en hoewel hij op het ogenblik des konings brood at, toch werd zijn mond daardoor niet gestopt. Maar zijn vervolgers waren nog bitter tegen hem, en klaagden, dat hij de vrijheid om in de voorhof van de gevangenis te wandelen, misbruikte, want, hoewel hij niet naar de tempel kon gaan om te prediken, toch uitte hij dezelfde dingen in bijzondere gesprekken met degenen, die hem kwamen bezoeken, en daarom, vers 4 stelden zij hem aan de koning voor als een gevaarlijk man, vervreemd van zijn land en van de regering waaronder hij leefde: Hij *zoekt van dit volk de vrede niet, maar het kwaad*-een onbillijke aantijging, want niemand had zich meer ingespannen ten bate van Jeruzalem dan hij gedaan had. Zij stellen zijn prediking voor als van noodlottige strekking. Het doel er van was eenvoudig de mensen tot berouw en tot bekering tot God te brengen, wat evenveel als iets anders geweest zou zijn tot sterking van de handen, beide van de soldaten en van de burgers, en toch stelden zij het voor, alsof die "hun handen slap" maakte en hen ontmoedigde, en, als het dat deed, was het hun eigen schuld. Het is iets gewoons dat goddeloze mensen Gods trouwe dienaren als hun vijanden beschouwen, alleen, omdat zij hun tonen, hoe vijandig zij zichzelf zijn, zolang zij onboetvaardig blijven.

3. Hierop wordt Jeremia, met toestemming van de koning, in de gevangenis gezet, met de bedoeling, hem te laten omkomen. Zedekia had geen moed om het te erkennen, hoewel hij zich overtuigd gevoelde, dat Jeremia een profeet, en van God gezonden was, maar bezweek voorde woede van zijn vervolgers, vers 5. Hij is *in uw hand,* en een erger vonnis kon hij niet over hem uitgesproken hebben. Wij vonden onder Jojakims regering, dat de vorsten de profeet beter genegen waren dan de koning, Hoofdstuk 36:25, maar nu waren zij feller tegen hem, een teken, dat zij snel rijp werden voor hun verderf. Was het in een zaak geweest, die zijn eigen eer of voordeel betrof, dan had hij hun laten weten, dat het de koning is, die doen kon, wat hem behaagt, of zij het goedvonden of niet, maar in de zaak van God en Zijn profeet, waarvoor hij niet warm was, kruipt hij laaghartig, en onderwerpt zich aan hen, "de koning zou geen ding tegen u vermogen." Zij zullen veel te verantwoorden hebben, die, hoewel zij in ‘t geheim vriendelijk zijn jegens goede mensen, er in tijd van nood niet voor uit durven komen, en niet

willen doen, wat in hun macht staat, om het kwaad te voorkomen, dat tegen hen beraamd is. Zodra de vorsten deze algemene volmacht van de koning hebben, zetten zij terstond de arme Jeremia in "de kuil van Malchia, die in het voorhof van de bewaring was," vers 6, een diepe kerker, want "zij lieten hem met zelen af, en een vuile, want er was geen water in, maar slijk, en hij zonk in het slijk tot aan de hals" zegt Josephus. Die hem daar brachten bedoelden ongetwijfeld, dat hij er sterven zou, sterven van honger, sterven van kou, ellendig en in ‘t verborgene, vrezende, dat, als zij hem openlijk ter dood brachten, het volk getroffen zou worden door wat hij zeggen zou en tegen hen verbitterd worden. Velen van Gods getuigen zijn zo in ‘t geheim uit de weg geruimd, en aan de hongerdood prijs gegeven in gevangenissen, en wier bloed verantwoord zal moeten worden op de dag van de openbaring. Hier wordt ons niet gezegd, wat Jeremia deed in deze ellende, maar hij verhaalt het in Klaagliederen 3:55, 57:"Heere, Ik heb Uw naam aangeroepen uit de onderste kuil, en Gij zijt genaderd, Gij hebt gezegd: Vrees niet."

4. Een eerlijk hoveling, Ebed-Melech, een van de kamerheren, wendde zich tot de koning ten behoeve van de arme lijder. Hoewel de vorsten de zaak zo geheim behandeld hadden, als zij maar konden, toch kwam het deze goede man ter ore, die waarschijnlijk iedere gelegenheid te baat nam om goed te doen. Misschien kwam het te van zijn kennis, door het horen van Jeremia’s gekreun uit de kerker, want het was in des konings huis, vers 7. Ebed-Melech was een Moorman, een vreemdeling *van het burgerschap Israëls,* en toch was er in hem meer menselijkheid, en meer godsvrucht ook, dan de geboren Israëlieten bezaten. Christus vond meer geloof onder de heidenen dan onder de Joden. Ebed-Melech leefde aan een goddeloos hof en in een bedorven, ontaarde tijd, en toch had hij veel gevoel voor billijkheid en voor vroomheid, God heeft Zijn overblijfsel in alle plaatsen, onder alle soorten van mensen. Er waren zelfs heiligen "in het huis des keizers. De koning nu zat in de poort van Benjamin, om recht te spreken, en te luisteren naar hen, die zich op hem beriepen of een gunst wilden vragen, of misschien om een krijgsraad te houden". Daar ging Ebed-Melech terstond tot hem, want het geval liet geen uitstel toe, de profeet had kunnen omkomen, als hij getalmd of het uitgestald had, totdat er gelegenheid was de koning alleen te spreken. Er mag geen tijd verloren gaan, als er een leven in gevaar is, vooral zo’n kostbaar leven. Hij betuigt moedig, dat Jeremia een groot onrecht aangedaan is, en is niet bevreesd het de koning te zeggen, al waren het dan ook vorsten, die het gedaan hadden, hoewel zij nu aan het hof tegenwoordig waren en hoewel zij volmacht van de koning hadden om het te doen. Waarheen zal verdrukte onschuld om bescherming vluchten, zo het niet is tot de troon, vooral als de onderdrukkers aanzienlijke mannen zijn? Ebed-Melech blijkt waarlijk dapper te zijn in deze zaak. Hij wimpelt de zaak niet af, hoewel hij een plaats aan het hof had, die hij gevaar liep te verliezen door zijn openhartigheid, toch zegt hij het de koning getrouwelijk, hij moge het dan opvatten zoals hij wil. *Deze mannen hebben kwalijk gehandeld in alles wat zij gedaan hebben aan de profeet Jeremia.* Zij hadden onbillijk gehandeld, want hij had in ‘t geheel geen straf verdiend, en zij hadden hem wreed behandeld, zoals zij niet gewoon waren de gemeenste misdadigers te behandelen. En het was ook niet nodig, dat zij hem zo’n ellendige dood lieten sterven, want als zij hem rustig gelaten hadden, waar hij was, *zou hij toch in zijn plaats gestorven zijn vanwege de honger,* dat is: in het voorhof van de bewaring, waar hij opgesloten was, dewijl *geen brood meer in de stad was,* de voorraad waarvan hij zijn portie moest hebben, Hoofdstuk 37:21, was, in zekere mate, verbruikt. Zie hoe God Zijn volk vrienden kon verwekken in de benauwdheid, waar zij weinig dachten aan die mogelijkheid, en mensen voor Zijn dienst bezielen, zelfs boven verwachting.

5. Terstond worden bevelen gegeven voor zijn invrijheidstelling, en Ebed-Melech draagt zorg, dat zij uitgevoerd worden. De koning, die voor deze niets tegen de vorsten durfde te doen, was plotseling wonderlijk van mening veranderd, en wil Jeremia nu loslaten, ten spijt van de vorsten, want daarom beveelt hij niet minder dan dertig man, en wel van zijn lijfwacht, te nemen, om hem uit de kerker te halen, opdat de vorsten geen mannen zouden verzamelen om er zich tegen te verzetten, vers 10. Laat dit ons bemoedigen om stoutmoedig voor God te verschijnen-wij kunnen beter slagen dan wij verwacht hadden, want het hart van de koningen is in Gods hand. Ebed-Melech bereikte zijn doel, en bracht Jeremia spoedig het goede nieuws, en het is opmerkelijk hoe nauwkeurig de manier waarop hij uit de kerker getrokken werd, verhaald wordt, "want God is niet onrechtvaardig, dat Hij de arbeid van de liefde zou vergeten," die Zijn volk of dienaren bewezen is, neen, geen enkele omstandigheid er van, Hebreeen 6:10, bijzondere aandacht wordt geschonken aan zijn grote tederheid om oude lompen te halen voor Jeremia om onder zijn okselen te doen, om daaronder de zelen te bevestigen, waarmee hij opgetrokken moest worden, zonder hem pijn te doen, daar zijn oksels waarschijnlijk gekwetst waren door de zelen waarmee hij neergelaten was. Ook wierp hij de lompen niet naar beneden, opdat zij niet in het slijk zouden vallen, maar hij liet ze zorgvuldig af, vers 11,12. Die in ellende zijn, moeten niet alleen geholpen worden, maar geholpen met liefde en tekenen van eerbied, van al ‘t welk aantekening gehouden zal worden en goede getuigenis gegeven ten dage van de vergelding. Zie welk een goed gebruik gemaakt kan worden zelfs van oude versleten lompen, die derhalve niet weggeworpen moeten worden, zomin als broodkruimels, zelfs in des konings huis, en wel "onder de schatkamer," werden deze zorgvuldig bewaard, ten dienste van de armen of zieken. Jeremia wordt opgetrokken uit de kerker, en bevindt zich nu, waar hij eerst was, in het voorhof van de bewaring, vers 13. Misschien kon Ebed-Melech zijn invloed bij de koning gebruikt hebben, om hem ook daaruit te bevrijden, nu hij des konings oor had, maar hij bevond, dat hij daar veiliger en beter verzorgd zou zijn dan ergens anders. God kan, als het Hem behaagt, van een gevangenis een toevluchtsoord en een schuilplaats maken voor Zijn vork, als het in ellende en gevaar verkeert.

HOOFDSTUK 39

1 In het negende jaar van Zedekia, koning van Juda, in de tiende maand, kwam Nebukadrezar, de koning van Babel, en al zijn heir, tegen Jeruzalem, en zij belegerden haar.
2 In het elfde jaar van Zedekia, in de vierde maand, op den negenden der maand, werd de stad doorgebroken.
3 En alle vorsten des konings van Babel togen henen in, en hielden bij de middelste poort; namelijk Nergal-sarezer Samgar-nebu, Sarsechim Rab-saris, Nergal-sarezer Rab-mag, en al de overige vorsten des konings van Babel.
4 En het geschiedde, als Zedekia, de koning van Juda, en al de krijgslieden hen zagen, zo vloden zij, en togen bij nacht uit de stad, door den weg van des konings hof, door de poort tussen de twee muren; en hij toog uit door den weg des vlakken velds.
5 Doch het heir der Chaldeen jaagde hen achterna; en zij achterhaalden Zedekia in de vlakke velden van Jericho, en vingen hem, en brachten hem opwaarts tot Nebukadrezar, den koning van Babel, naar Ribla, in het land van Hamath; die sprak oordelen tegen hem uit.
6 En de koning van Babel slachtte de zonen van Zedekia te Ribla voor zijn ogen; ook slachtte de koning van Babel alle edelen van Juda.
7 En hij verblindde de ogen van Zedekia, en bond hem met twee koperen ketenen, om hem naar Babel te voeren.
8 En de Chaldeen verbrandden het huis des konings en de huizen des volks met vuur; en zij braken de muren van Jeruzalem af.
9 Het overige nu des volks, die in de stad waren overgebleven, en de afvalligen, die tot hem gevallen waren, met het overige des volks, die overgebleven waren, voerde Nebuzaradan, de overste der trawanten, gevankelijk naar Babel.
10 Maar van het volk, die arm waren, die niet met al hadden, liet Nebuzaradan, de overste der trawanten, enigen overig in het land van Juda; en hij gaf hun te dien dage wijngaarden en akkers.
11 Maar van Jeremia had Nebukadrezar, de koning van Babel, bevel gegeven in de hand van Nebuzaradan, den overste der trawanten, zeggende:
12 Neem hem, en stel uw ogen op hem, en doe hem niets kwaads; maar gelijk als hij tot u spreken zal, doe alzo met hem.
13 Zo zond Nebuzaradan, de overste der trawanten, mitsgaders Nebuschazban Rab-saris en Nergal-sarezer Rab-mag, en al de oversten des konings van Babel;
14 Zij zonden dan henen en namen Jeremia uit het voorhof der bewaring, en gaven hem over aan Gedalia, den zoon van Ahikam, den zoon van Safan, dat hij hem henen uitbracht naar huis; alzo bleef hij in het midden des volks.
15 Het woord des HEEREN was ook tot Jeremia geschied, als hij in het voorhof der bewaring besloten was, zeggende:
16 Ga henen, en spreek tot Ebed-melech, den Moorman, zeggende: Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Zie, Ik zal Mijn woorden brengen over deze stad, ten kwade en niet ten goede; en zij zullen te dien dage voor uw aangezicht zijn.
17 Maar Ik zal u te dien dage redden, spreekt de HEERE; en gij zult niet overgegeven worden in de hand der mannen, voor welker aangezicht gij vreest.
18 Want Ik zal u zekerlijk bevrijden, en gij zult door het zwaard niet vallen; maar gij zult uw ziel tot een buit hebben, omdat gij op Mij vertrouwd hebt, spreekt de HEERE.

Evenals de profeet Jesaja, nadat hij de bevrijding van Jeruzalem uit de handen van de koning van Assyrië nauwkeurig had voorzegd, in bijzonderheden alles weergaf, opdat duidelijk zou blijken hoe de feiten aan de voorzegging beantwoordden zo gaf Jeremia ook, na de overgave van Jeruzalem in de handen van Babel uitvoerig te hebben voorzegd, een nauwkeurig verslag van die droeve gebeurtenis om dezelfde reden. Die treurige geschiedenis treffen we in dit hoofdstuk aan, dat dient om de valse, vleiende profeten te weerleggen en het woord van Gods dienaren te bevestigen. Ons wordt hier verhaald,

I. Dat Jeruzalem na een beleg van achttien maanden door het leger van de Chaldeën werd ingenomen, vers 1-3.

II. Dat koning Zedekia werd gegrepen, toen hij trachtte te ontvluchten en In ellendige gevangenschap bij de koning van Babel kwam, vers 4-7.

III. Dat Jeruzalem tot de grond afbrandde en het volk, de armen uitgezonderd, als gevangenen werd weggevoerd, vers 8-10.

IV. Dat de Chaldeën zeer vriendelijk voor Jeremia waren en hem hun bijzondere zorg wijdden vers 11-14.

V. Dat Ebed-Melech door God ook om zijn vriendelijkheid beschermd werd in die dag van de verwoesting, vers 15-17.

Jeremia 39:1-10

In het vorige hoofdstuk staat ons in ‘t eind vermeld, dat "Jeremia bleef in het voorhof van de bewaring tot op de dag, dat Jeruzalem werd ingenomen." Hij maakte het de vorsten niet verder lastig door zijn profetieën en zij ‘t hem ook niet meer door hun vervolgingen, want hij had niets aan ‘t geen hij gezegd had toe te voegen, en daar ‘t beleg snel in zijn werk ging, maakte God, dat zij hun handen vol hadden. Zie maar eens waar ‘t op uitliep.

I. De stad werd tenslotte stormenderhand ingenomen. Hoe kon zij ‘t ook uithouden, daar God zelf tegen haar streed? Nebukadnezars leger kwam tegen Jeruzalem *in het negende jaar van Zedekia, in de tiende maand,* vers 1, in ‘t hartje van de winter Nebukadnezar zelf keerde spoedig terug om zich aan zijn vermaken over te geven, maar hij liet zijn veldheren achter om ‘t beleg voort te zetten: zij braken ‘t voor een tijdje op, maar sloegen spoedig opnieuw ‘t beleg ervoor met verdubbelde kracht en hernieuwden ijver. Eindelijk kwamen zij de stad binnen *in het elfde jaar, in de vierde maand* in ‘t hartje van de zomer. Daar de soldaten zo verzwakt door de honger en al hun voorraden verbruikt waren, konden zij in ‘t geheel geen weerstand bieden, vers 2. Jeruzalem was zo’n sterke plaats, dat niemand geloofd zou hebben, dat de vijand ooit binnen zijn muren kon komen, Klaagliederen 4:12. Maar de zonde had God uitgedaagd om zijn bescherming weg te nemen en toen werd het, evenals Simson toen zijn haar geschoren was, zwak als andere steden.

II. De vorsten van de koning van Babel nemen bezit van de *middelste poort,* vers 2. Sommigen menen, dat deze poort dezelfde was, die in Zefanja 1:10, *het tweede gedeelte* wordt genoemd, die verondersteld wordt in de middelmuur te zijn, die scheiding maakt tussen het een en het andere gedeelte van de stad. Hier hielden zij zeer voorzichtig stand en durfden niet voort te rukken in zo’n grote stad, te midden van mensen, die misschien hun levens zo deur mogelijk wilden verkopen totdat zij alle plaatsen zouden hebben laten doorzoeken, opdat ze niet door hinderlagen verrast mogen worden. Zij zaten "in de middelste poort" om vandaar een gezicht over de stad te hebben en hun bevelen te geven. De namen van de vorsten zijn hier gegeven, ‘t zijn ruwe en onbesneden namen om aan te duiden welk een treurige verandering de zonde had veroorzaakt. Daar waar Eljakim en Hilkia plachten te ziften, die de namen van Israëls God droegen, zitten nu Nergal-Sarezer, en Sarsechim, en Samgar Nebu, enz, die de namen droegen van de heidense goden. Rab-Saris en Rab-Mag worden verondersteld te zijn de titels dergenen, die tevoren genoemd zijn en dus geen aparte personen. Sarsechim was Rab-Saris, dat wil zeggen "kapitein van de wacht," en Nergal-Sarezer om hem te onderscheiden van zijn naamgenoot, die eerder wordt vermeld, wordt Rab-Mag, dat wil zeggen kampmeester genoemd, hetwelk of kwartiermeester of inspecteur van de troepen betekent, deze en andere grote generaals zaten in de poort. En nu werd vervuld wat Jeremia lang geleden geprofeteerd had Hoofdstuk 1:15, dat de geslachten van de koninkrijken van het noorden zouden komen en zetten een ieder zijn troon voor de deur van de poorten van Jeruzalem. Terecht zetten de vorsten van de heidenen zich daar neer, waar de goden van de heidenen zo dikwijls werden neergezet.

III. Zedekia, die misschien vermomd had gezien, dat de vorsten des konings van Babel bezit hadden genomen van een van de stadspoorten, dacht dat het hoog tijd werd op zijn eigen veiligheid bedacht te zijn, en hij *toog uit de stad,* beladen met schuld en vol vrees, onder geen andere bescherming dan die *van de nacht,* vers 4. Maar spoedig baatte hem de duisternis niet meer, want hij werd ontdekt, achternagezet en ingehaald. Hoewel hij al zijn krachten inspande, hielp ‘t hem niet, hij kon niet vooruitkomen, maar hij viel *in de vlakke velden van Jericho,* in

de handen van zijn vervolgers, vers 5. Vandaar werd hij als gevangene naar Ribla gebracht, waar de koning van Babel hem vonniste als een oproerling en een erger vonnis dan de doodstraf werd over hem uitgesproken. Want

1. *Hij slachtte zijn zonen voor zijn ogen* en dit moeten nog zeer jeugdige kinderen geweest zijn, daar Zedekia zelf nu slechts twee en dertig jaar oud was. De dood van zijn lieve kleinen moet hemzelf wel zovele doden geweest zijn en dit te meer, als hij bedacht, dat zijn eigen hardnekkigheid de oorzaak ervan was want dit was hem duidelijk voorzegd: Zij *zullen alle uw vrouwen en alle uw zonen tot de Chaldeën uitvoeren,* Hoofdstuk 38:23.

2. *Slachtte hij alle edelen van Babel,* vers 6, waarschijnlijk niet die vorsten van Jeruzalem die hem hadden aangeraden zo te handelen, (het zou een voldoening voor hem geweest zijn ze nu te zien onthoofd), maar de voorname mannen des lands, die aan de zaak onschuldig waren.

3. Beval hij, dat men de *ogen van Zedekia verblinden zou,* vers 7, hem zo tot levenslange duisternis veroordelend, hem, die zijn ogen voor het heldere licht van Gods Woord gesloten had en een van die vorsten was, die *niet willen verstaan,* maar steeds in duisternis wandelen Psalm 82:5.

4. "Bond hij hem met twee koperen ketenen" om hem naar Babel weg te voeren en daar de rest van zijn dagen in ellende te slijten. Geheel deze droeve geschiedenis is reeds vermeld in 2 Koningen 25:4, enz.

IV. Enige tijd daarna werd de tempel, het paleis en alles verbrand, en de muren afgebroken, vers 8. 0 Jeruzalem, Jeruzalem! Dit komt van het doden van de profeten en van ‘t stenigen dergenen, die tot u gezonden werden. O, Zedekia, Zedekia! Dit hadt gij kunnen voorkomen, indien gij slechts Gods raad had opgevolgd en bijtijds toegegeven.

V. Het overige des volks die overgebleven waren, werden allen *gevankelijk naar Babel gevoerd,* vers 9. Nu moesten zij voor goed afscheid nemen van het land, waar zij geboren waren, dat aangename land en van al hun bezittingen en genoegens, nu moesten zij enige honderden mijlen voortgedreven worden als beesten voor de veroveraars, die nu hun wrede meesters waren, moesten van hun genade afhangen in een vreemd land en dienstknechten worden van zulken die hen zeker zouden regeren met hardheid. "Het woord tiran is" oorspronkelijk een Chaldeeuws woord en wordt dikwijls door de Chaldeeuwse woordverklaarders gebruikt voor "meesters," alsof de Chaldeën, als zij meesters waren, meer tiranniseerden dan enig ander volk, wij hebben reden om aan te nemen, dat de arme Joden het recht hadden dit te zeggen. Enige weinigen werden achtergelaten, maar zij waren "de armsten van de armen," die niets te verliezen hadden en daarom ook helemaal geen weerstand boden. En zij behielden niet alleen hun vrijheid en mochten thuis blijven, maar *de oversten van de trawanten gaf hun te die dage wijngaarden en akkers,* zodanige, die ze nooit nog bezeten hadden, vers 10. Merk hier nu op

1. De wondervolle veranderingen van de Voorzienigheid. Sommigen zijn vernederd, anderen verhoogd, 1 Samuel 2:5. "De hongerigen zijn met goederen vervuld en de rijken ledig weggezonden." Wat sommigen doet ondergaan is oorzaak van anderer welvaart. Laten we daarom in voorspoed blijde zijn alsof wij niet blijde waren en in onze tegenspoed wenen als niet wenende.

2. De rechtvaardige vergelding van de Voorzienigheid. De rijken waren trotse verdrukkers geweest en nu werden ze rechtvaardiglijk gestraft voor hun overheersing, de armen waren geduldig in hun lijden geweest en nu werden ze vorstelijk beloond voor hun geduld en werden al hun verliezen vergoed, want "zeker, daar is een God, die op de aarde vonnis geeft," in deze wereld zelfs, hoeveel te meer dan in de toekomende.

Jeremia 39:11-18

Hierin beluisteren we een toon van genade, terwijl in het eerste gedeelte van dit hoofdstuk van oordeel sprake is, over beide moeten we God lof toebrengen. We kunnen hier opmerken:

I. Een genadige voorzienigheid met betrekking tot Jeremia. Toen Jeruzalem in puin was gelegd en aller "mensen hart vervuld was van vreze, toen kon hij zijn hoofd getroost opheffen, omdat hij wist, dat zijn verlossing nabij was," evenals Christus' navolgers toen de tweede verwoesting van Jeruzalem op handen was, Lukas 21:28. Nebukadnezar had bijzondere bevelen gegeven om voor hem te zorgen en dat hij in alle opzichten goed behandeld moest worden vers 11, 12. Nebuzaradan en al de vorsten van de koning van Babel gehoorzaamden aan deze bevelen, ontsloegen hem uit de gevangenis en deden alles voor hem om hem op zijn gemak te zetten, vers 13, 14. Nu kunnen we dit aanmerken

1. Als een zeer edelmoedige daad van Nebukadnezar, die, hoewel hij een trots potentaat was, toch aandacht schonk aan deze arme profeet. Ongetwijfeld had hij van hem gehoord door de overlopers, die van hem vertelden, dat hij had voorzegd, dat de koning van Babel de overwinning zou behalen op Juda en op andere landen, dat hij zijn vorst en volk gedrongen had, zich aan die koning over te geven en dat hij daarom zeer veel geleden had, en dit alles in aanmerking genomen hebbende gaf hij hem deze buitengewone blijken van zijn gunst (hoewel hij misschien ook wel vernomen had, dat hij de ondergang van Babel ten laatste ook had voorspeld).

Merk op, dat iemand met veel karakter altijd aandacht schenkt aan de bewezen diensten en het geleden leed zelfs van de minste. Het was zeer edel van de koning dat hij deze order zelfs gaf voordat de stad was ingenomen, en ook de trawanten zijn te prijzen, daar zij zelfs in de hitte van de strijd dit bevel niet ongehoorzaam waren. Het staat ter navolging vermeld.

2. Als een verwijt aan Zedekia en de vorsten van Israël. Zij zetten hem in de gevangenis, en de koning van Babel en zijn oversten haalden hem er uit. Gods volk en Gods dienaren hebben dikwijls onder vreemden en ongelovigen beter en vriendelijker behandeling aangetroffen dan onder dezulken, die zichzelf onderdanen van 't Godsrijk noemen. Paulus vond meer gunst en rechtvaardigheid bij koning Agrippa dan bij Ananias, de hogepriester.

3. Als de vervulling van Gods belofte aan Jeremia als beloning voor zijn diensten. *Ik zal, in tijd des kwaads en in tijd van de benauwdheid, bij de vijand voor u tussenkomen,* Hoofdstuk 15:11. Jeremia had het vertrouwen, in hem als profeet gesteld, niet beschaamd en nu betoont God zich ook getrouw jegens hem en houdt Zijn belofte. Nu wordt hij getroost overeenkomstig de maat van zijn lijden in de tijd, die vooraf ging en ziet duizenden rondom hem vallen terwijl hij zelf veilig staat. De valse profeten vielen door die oordelen, waarvan ze gezegd hadden, dat ze nooit zouden komen, hoofdst. 14:5, hetwelk hun ellende vreselijker deed zijn. De ware profeet ontkwam aan de oordelen, die hij voorzegd had, en dat deed hem zijn ontkoming te heerlijker zijn. Waar de verdrukkers mee gestraft werden, werd de verdrukte door verlost, en de inwoners van Jeruzalem onderschatten zijn bevrijding niet, al werd die door de koning van Babel bewerkstelligd, maar zij zagen er te meer Gods hand in. Een meer volledige beschrijving van deze zaak treffen we in het volgende hoofdstuk aan.

II. Een aangename boodschap aan Ebed-Melech om hem een stellige verzekering te geven, dat hij beloond zou worden voor zijn vriendelijkheid aan Jeremia betoond. Deze boodschap moest

Jeremia zelf hem brengen, die, nadat hij hem bedankt had, het aan God overliet zijn belofte te betalen. Hij had hulp verleend aan "een profeet in de naam eens profeten, en dus ontving hij eens profeten beloning." Deze boodschap was hem overgebracht onmiddellijk nadat hij Jeremia die vriendschapsdienst had bewezen, maar ‘t staat hier vermeld na de inneming van de stad, om aan te duiden, dat waar God goed voor Jeremia was op die tijd, Hij ‘t ook voor Ebed-Melech was, om zijnentwil, en ‘t was een teken van speciale gunst aan beide en zij moeten ‘t als zodanig opvatten, dat zij niet werden betrokken in een van de algemene rampen. Jeremia wordt bevolen hem te zeggen,

1. Dat God zeker over Jeruzalem de ondergang zou brengen, waarmee lang en dikwijls gedreigd was en omdat hij vriendelijk voor Jeremia geweest was, zou hij duidelijk zien, dat deze een ware profeet was, vers 16.

2. Dat God lette op zijn vrees voor de komende oordelen. Hoewel hij dapper was in de dienst van God, was hij toch bevreesd voor Gods roede. De vijanden waren mannen, voor welker aangezicht hij vreesde. God weet hoe hij aan de angsten en smarten van Zijn volk Zijn vertroostingen het best kan aanpassen, want "Hij kent hun zielen in benauwdheid."

3. Dat hij bewaard en niet in de algemene rampen gewikkeld zal worden: "Ik zal u te die dage redden, Ik zal u zeker bevrijden." Hij was een instrument geweest om Gods profeet uit de kerker te bevrijden en nu belooft God hem te redden, want Hij is een beloner van hen, die direkt of indirekt hem dienen en wil daarin bij niemand achterstaan: Gij hebt Jeremia’s leven gered, dat u dierbaar was en daarom "zult gij uw ziel (dat is, uw leven) tot een buit hebben."

4. De reden, waarom hem deze onderscheidende gunst, die God voor hem weggelegd had, te beurt viel, is deze: "omdat gij op Mij vertrouwd hebt, spreekt de Heere." Wanneer God de diensten van de mensen beloont, let Hij wel degelijk op het motief hunner handelingen en beloont overeenkomstig deze drijfveren. Daar is geen reden voor gehoorzaamheid aangenamer aan God of nuttiger voor ons, dan een gelovig vertrouwen in God. Ebed-Melech vertrouwde, dat God hem wilde aannemen, hem bijstaan, en toen was hij niet langer bevreesd voor het aangezicht van de mensen. En zij, die op God hun betrouwen stellen, zoals deze goede man deed, in de weg van plicht, zullen ondervinden, dat hun hoop hen niet beschaamd zal maken in tijden van het grootste gevaar.

HOOFDSTUK 40

1 Het woord, dat van den HEERE geschied is tot Jeremia, nadat Nebuzaradan, de overste der trawanten, hem had laten gaan van Rama; als hij hem had laten halen, daar hij met ketenen gebonden was in het midden aller gevangenen van Jeruzalem en Juda, die naar Babel gevankelijk werden weggevoerd.
2 Want de overste der trawanten liet Jeremia halen, en zeide tot hem: De HEERE, uw God, heeft dit kwaad over deze plaats gesproken.
3 En de HEERE heeft het doen komen, en gedaan, gelijk als Hij gesproken had; want gijlieden hebt gezondigd tegen den HEERE, en Zijner stem niet gehoorzaamd; daarom is ulieden deze zaak geschied.
4 Nu dan, zie, ik heb u heden losgemaakt van de ketenen, die aan uw hand waren; indien het goed is in uw ogen met mij naar Babel te komen, zo kom, en ik zal mijn oog op u stellen; maar indien het kwaad is in uw ogen met mij naar Babel te komen, zo laat het; zie, het ganse land is voor uw aangezicht, waarhenen het goed en recht in uw ogen is te gaan, ga daar.
5 En dewijl hij nog niet zal wederkeren, zo keer gij tot Gedalia, den zoon van Ahikam, den zoon van Safan, dien de koning van Babel over de steden van Juda gesteld heeft; en woon bij hem in het midden des volks; of overal, waar het in uw ogen recht is te gaan, ga er henen. En de overste der trawanten gaf hem reiskost en een geschenk, en liet hem gaan.
6 Alzo kwam Jeremia tot Gedalia, den zoon van Ahikam, te Mizpa; en hij woonde bij hem in het midden des volks, die in het land waren overgelaten.
7 Toen nu alle oversten der heiren, die in het veld waren, zij en hun mannen, hoorden, dat de koning van Babel Gedalia, den zoon van Ahikam, over het land gesteld had, en dat hij aan hem bevolen had de mannen, en de vrouwen, en de kinderkens, en van de armsten des lands, van degenen, die niet naar Babel gevankelijk waren weggevoerd;
8 Zo kwamen zij tot Gedalia te Mizpa, namelijk, Ismael, de zoon van Nethanja, en Johanan en Jonathan, de zonen van Kareah, en Seraja, de zoon van Tanhumeth, en de zonen van Efai, den Netofathiet, en Jezanja, de zoon eens Maachathiets, zij en hun mannen.
9 En Gedalia, de zoon van Ahikam, den zoon van Safan, zwoer hun en hun mannen, zeggende: Vreest niet van de Chaldeen te dienen; blijft in het land, en dient den koning van Babel, zo zal het u welgaan.
10 En ziet, ik woon te Mizpa, om te staan voor het aangezicht der Chaldeen, die tot ons zullen komen; gijlieden dan verzamelt wijn, en zomervruchten, en olie, en doet ze in uw vaten, en woont in uw steden, die gij hebt ingenomen.
11 Als ook al de Joden, die in Moab, en onder de kinderen Ammons, en in Edom, en die in al die landen waren, hoorden, dat de koning van Babel in Juda een overblijfsel gelaten had; en dat hij Gedalia, den zoon van Ahikam, den zoon van Safan, over hen gesteld had;
12 Zo keerden al de Joden weder uit al de plaatsen, waarhenen zij gedreven waren, en kwamen in het land van Juda tot Gedalia te Mizpa; en zij verzamelden zeer veel wijns en zomervruchten.
13 Doch Johanan, de zoon van Kareah, en alle oversten der heiren, die in het veld waren, kwamen tot Gedalia te Mizpa;
14 En zeiden tot hem: Weet gij wel, dat Baalis, de koning der kinderen Ammons, Ismael, den zoon van Nethanja, uitgezonden heeft, om u aan het leven te slaan? Maar Gedalia, de zoon van Ahikam, geloofde hen niet.
15 Johanan nochtans, de zoon van Kareah, sprak tot Gedalia, in het verborgene, te Mizpa, zeggende: Laat mij toch henengaan, en Ismael, den zoon van Nethanja, slaan, en niemand zal het weten; waarom zou hij u aan het leven slaan, en gans Juda, die tot u vergaderd zijn, verstrooid worden, en het overblijfsel van Juda verloren gaan?

16 Maar Gedalia, de zoon van Ahikam, zeide tot Johanan, den zoon van Kareah: Doe deze zaak niet, want gij spreekt vals van Ismael.

Wij zijn bij de verbranding van Jeruzalem geweest, hebben afscheid genomen van de gevangenen, die naar Babel gevoerd werden, en verwachten in dit boek niets meer van hen te horen, misschien in Ezechiël, in dit en de vier volgende hoofdstukken moeten wij de geschiedenis volgen van de weinige Joden, die in het land achtergebleven waren, nadat hun broeders weggevoerd waren, en een zeer treurige geschiedenis is het, want, hoewel er in het eerste een hoopvol vooruitzicht was, dat zij wel zouden doen, bleek het spoedig, dat zij even hardnekkig in de zonde waren als ooit, niet vernederd, en niet verbeterd, totdat, als alle andere oordelen over hen gebracht waren, waarmee gedreigd wordt in Deuteronomium 28, vervuld werd, hetgeen in het laatste vers van dat vreselijke hoofdstuk de bedreigingen voltooit: "De Heere zal u naar Egypte doen wederkeren" In dit hoofdstuk hebben wij,

I. Het verhaal van Jeremia’s persoonlijk ontslag en zijn vestiging in de nabijheid van Gedalja, vers 1-7.

II. De grote verzameling van de Joden, die in de naburige streken verstrooid waren, om Gedalja die tot stadhouder was aangesteld, onder de koning van Babel, en de gunstige toestand, waarin zij een tijd lang onder hem waren vers 7-12.

III. Een verraderlijk plan, door Ismaël tegen Gedalja gevormd, dat wij in het volgende hoofdstuk zullen zien uitvoeren. vers 13-16.

Jeremia 40:1-6

De titel van dat deel van het boek, waarmee dit Hoofdstuk begint, schijnt misplaatst. *(Het woord, dat tot Jeremia geschiedde),* want in dit hoofdstuk is niets wat op profetie gelijkt, maar wel in Hoofdstuk 42:7, waar wij een boodschap vinden, die God door Jeremia zond aan de oversten en aan het volk, dat overgebleven was. De geschiedenis daartussen dient alleen om de profetie in te leiden en de omstandigheden aan te geven, opdat zij beter verstaan worden en daar Jeremia zelf in de geschiedenis betrokken is, was hij te beter in staat het verhaal er van te doen.

In deze verzen voegt Jeremia zich, op raad van Nebuzaradan, bij Gedalja. Het schijnt, dat Jeremia op eervolle wijze uit het voorhof van de bewaring gehaald was door de vorsten van de koning van Babel, Hoofdstuk 39:14, maar, dat hij later, onder het volk in de stad gevonden toen bevel gegeven werd aan ondergeschikte dienaren om iedereen, die zij vonden, en die van enig aanzien was, te binden, om hen gemakkelijk naar Babel te voeren, door onwetendheid en bij vergissing, met de anderen gebonden en weggedreven werd. Arme man! hij schijnt geboren te zijn voor hardheid en mishandelingen, werkelijk "een man van smarten!" Maar, toen de gevangenen geboeid naar Rama waren gebracht, nog niet ver weg, waar een krijgsraad gehouden werd, om bevelen aangaande hen te geven, werd Jeremia spoedig tussen de anderen uitgehaald, en op bijzondere last van het hof, in vrijheid gesteld.

1. De overste van de trawanten verklaart plechtig, dat hij waarlijk een profeet is, vers 2, 3:"De Heere, uw God, Wiens boodschapper gij geweest zijt en in Wiens naam gij gesproken heeft, *heeft* door u *dit kwaad over deze plaats gesproken,* zij waren ruimschoots gewaarschuwd maar zij wilden het niet ter harte nemen, en nu *heeft de Heere het doen komen* en, zoals Hij het door uw mond gezegd heeft, zo heeft Hij door mijn hand *gedaan, gelijk als Hij gesproken had*. Hij schijnt aldus te rechtvaardigen, wat hij gedaan had, en erin te roemen, dat hij Gods werktuig geweest was, om te volbrengen, wat Jeremia als Zijn boodschapper voorspeld had, en in dat opzicht was het inderdaad de roemrijkste daad, die hij ooit verricht had. Hij voegt al het volk, dat nu in boeien voor hem staat, toe: *"Gijlieden hebt gezondigd tegen de Heere, daarom is ulieden deze zaak geschied"* De vorsten van Israël konden er nooit toe gebracht worden dit te erkennen, hoewel het zo duidelijk was, alsof het met een zonnestraal geschreven ware, maar deze heidense vorst ziet het klaar, dat zij begunstigd door de goddelijke goedheid, als zij geweest waren, nooit aldus verlaten zouden zijn geworden, als zij Hem niet meer getergd hadden. Dit was het volk van Israël vaak gezegd door hun profeten, maar zij wilden er geen acht op slaan, nu wordt het hun gezegd door hun overwinnaar, die zij niet durven tegenspreken en die hun wel leren zal er acht op te slaan. Iedereen zal vroeger of later moeten voelen dat de zonde de oorzaak is van al zijn ellende.

2. Hij geeft hem verlof, om over zichzelf te beschikken, zoals hij wil. Ten tweeden male werd hij ontslagen, vers 4, en uitgenodigd met hem mee te gaan naar Babel, niet als gevangene, maar als vriend, als makker, en *"ik zal mijn oog op u stellen,* ik zal u eer bewijzen, u steunen en zorgen, dat gij veilig en welverzorgd zijt." Als hij niet geneigd was naar Babel te gaan dan kon hij in zijn eigen land wonen, waar hij wilde, want het was nu geheel ter beschikking van de overwinnaars. Hij kan naar Anathoth gaan, als het hem bevalt, en genieten van de akker, die hij daar gekocht heeft. Een grote verandering voor deze goede man! Hij, die nog pas van de ene gevangenis naar de andere zwierf, kan nu vrijelijk van zijn ene bezitting naar de andere lopen.

3. Hij raadt hem aan naar Gedalja te gaan, en zich bij hem te vestigen. Deze Gedalja die "de koning van Babel over het land gesteld had," was een eerlijke Jood, die (zoals waarschijnlijk is) bijtijds met zijn vrienden tot de Chaldeën overliep, en zo goed in de smaak viel, dat deze belangrijke zaak hem toevertrouwd werd, vers 5. Terwijl Jeremia nog niet weggegaan was, maar stond te overwegen, wat hij doen zou, bracht Nebuzaradan, bemerkende, dat hij niet geneigd was om naar Babel te gaan en ook niet besloten waarheen dan wel, hem tot een besluit, en ried hem aan in ieder gevel tot Gedalja te gaan. Plotselinge gedachten blijken soms wijze gedachten te zijn. Maar toen hij hem deze raad gaf, bedoelde hij niet hem er aan te binden, en ook zal hij het niet kwalijk nemen als hij die niet volgt. "Waarhenen het goed en recht in uw ogen is te gaan, daar ga." Het is vriendelijk in zulke gevallen raad te geven, maar onvriendelijk voor te schrijven, en boos te worden, als onze raad niet gevolgd wordt. Jeremia kan zijn koers richten, waarheen hij wil. Nebuzaradan vindt het goed, en zal geloven, dat hij het om bestwil deed. Ook geeft hij hem niet alleen zijn vrijheid, en zijn goedkeuring op de maatregelen, die hij nemen zal, maar hij voorziet ook in zijn onderhoud, "Hij gaf hem reiskost en een geschenk, t zij in klederen of geld, en liet hem gaan." Zie hoe zorgzaam "de overste van de trawanten" was in zijn vriendelijkheid voor Jeremia. Hij stelde hem in vrijheid, maar het was in een verwoest land, en waarin hij, zoals de toestand nu was, had kunnen omkomen, hoewel het zijn eigen land was, als men niet zo vriendelijk in zijn nooddruft had voorzien. Jeremia nam zijn vriendelijk geschenk niet alleen aan, maar hij volgde ook zijn raad, en ging naar Gedalja te Mizpa, en hij *woonde bij hem* vers 6. Ik weet niet, of wij hierin zijn wijsheid kunnen prijzen, de uitkomst heeft het niet bewezen, want het bleek in ‘t geheel niet in zijn voordeel te zijn. Evenwel kunnen wij zijn vrome genegenheid voor het land van Israël loven dat hij het niet wilde verlaten, tenzij hij er uit verdreven werd, zoals Ezechiël en Daniël, en andere goede mannen, maar wilde liever met de armen in het Heilige Land wonen dan met vorsten in een onheilig land.

Jeremia 40:7-16

In deze verzen,

I. Breekt een lichtstraal door de wolken boven het overblijfsel van de Joden, dat in het land gelaten was, en een troostrijk vooruitzicht opent zich voor hen, van vrede en rust, na de vele jaren van schrik en ellende, waardoor zij beproefd waren. Wel had Jeremia in zijn profetieën nooit gesproken van goede dagen, die komen zouden, onmiddellijk na de gevankelijke wegvoering, maar de voorzienigheid scheen zo'n verwachting op te wekken en aan te moedigen, en het ongelukkige volk zou als van de dood herrezen zijn. Let op de bijzonderheden.

1. Gedalja, één uit hen, wordt door de koning van Babel tot stadhouder over het land benoemd, vers 7. Om te tonen, dat hij van plan was, hen verder met rust te laten, gaf hij deze post niet aan een van de vorsten van Babel, maar aan een van hun broeders, die, zij konden er zeker van zijn, hun vrede zoeken zou. Hij was de zoon van Ahikam, de zoon van Saphan, een van de vorsten. Wij lezen van zijn vader, Hoofdstuk 26:24, dat hij Jeremia's partij koos tegen het volk. Hij schijnt een man geweest te zijn van grote wijsheid en zacht karakter, en onder wiens bestuur, de weinigen, die overgelaten waren, zeer gelukkig hadden kunnen zijn. De koning van Babel had goede gedachten van hem en stelde vertrouwen in hem, en "had aan hem bevolen allen, die gebleven waren."

2. Er is grote toeloop tot hem van alle kanten, en allen, die na de Joden van de verstrooiing waren, kwamen en stelden zich onder zijn bestuur en bescherming.

a. De aanzienlijken, die gewapend, aan de Chaldeën ontsnapt waren, kwamen en onderwierpen zich rustig aan Gedalja voor hun eigen veiligheid en gemeenschappelijk heil. Verscheidenen worden hier genoemd, vers 8. *Zo kwamen zij en hun mannen*, hun knechten, hun soldaten, en sterkten zo elkaar, en de koning van Babel had zulke goede gedachten van zijn plaatsvervanger, Gedalja, dat hij niet afgunstig was op hun toeneming in getal, maar eer voldaan ermee.

b. De armen, die door de vlucht naar de naburige landen, van Moab, Ammon en Edom, ontsnapt waren, werden aangelokt door de liefde, die zij hun land toedroegen om er heen terug te keren, zodra zij hoorden, dat Gedalja met het gezag bekleed was, vers 11, 12. Kanaän zelf zou een onveilig onaangenaam land zijn, als er geen bestuur, noch bestuurders waren, en zij, die het innig lief hadden, wilden niet terugkomen, voordat zij daarvan bericht hadden gekregen. Het zou een grote vooruitgang zijn voor hen, die verstrooid waren, weer bijeen te komen, voor hen die in vreemde landen verstrooid waren, bijeen te komen in hun eigen land, voor hen, die onder vreemde koningen stonden, onder een stadhouder van hun eigen volk te staan. Ziehier hoe God in Zijn toorn, gedacht aan Zijn barmhartigheid, en sommigen van hen opnieuw aan een beproeving van hun gehoorzaamheid onderwierp.

3. De grondslag van dit nieuwe bestuur wordt gelegd, en bevestigd door een oorspronkelijke overeenkomst, die Gedalja met een eed, een plechtige eed bevestigde, vers 9. Hij *zwoer hun en hun mannen*, waarschijnlijk in overeenstemming met de volmacht en bevelen, die hij van de koning van Babel ontvangen had, die hem machtigden deze verzekeringen te geven.

a. Zij moesten de heerschappij van de Chaldeën over hun land erkennen. " Komt, zegt Gedalja, vreest niet de Chaldeën te dienen." Vreest niet, dat gij daarmee zondigt. Hoewel de goddelijke wet hun verboden had een verbond te maken met de heidenen, toch had het goddelijk vonnis hem verplicht zich te onderwerpen aan de koning van Babel. Vrees niet voor de smaad en de vernedering, die het zijn zal voor uw volk, het is waar dat God u er toe gebracht heeft, u er aan gebonden heeft, en het is geen schande u daaraan te onderwerpen. Vreest niet voor de gevolgen, alsof het u en de uwen ongelukkig maken zou, neen, gij zult de koning van Babel niet zo'n harde meester vinden, als gij vreest, als gij maar in vrede wilt leven, dan zult gij ook vreedzaam leven, maak 't het bestuur niet lastig en het zal u niet verontrusten. "Dient de koning van Babel, zo zal het u welgaan." Wanneer zij enig bezwaar opwierpen omtrent het brengen van persoonlijke hulde, of voor gevaar vreesden, als de Chaldeën onder hen zouden komen, dan neemt Gedalja op zich, waarschijnlijk op last van de koning van Babel, bij alle gelegenheden voor hen te handelen, en hun verzoeken bij de koning een gunstig oor te doen vinden, vers 10 :*En ziet, ik woon te Mizpa, om te staan voor het aangezicht van de Chaldeën, die tot ons zullen komen,* om hun hulde te brengen, als er aanleiding toe is, in naam van allen, om bevelen te ontvangen, en om hun schatting te betalen. Alle verkeer tussen hen en de Chaldeën, zal door zijn hand gaan, en, als de Chaldeën zoveel vertrouwen in hem stellen, dan kunnen zijn eigen handelslieden het toch zeker met hem wagen. Gedalja is bereid met een eed te bevestigen, dat hij het zijne zal doen, om hen te beschermen, maar, daar hij geneigd was (zoals vele goede mensen zijn) om al te goed te zijn, verlangde hij geen eed van hen, dat zij hem trouw zouden zijn, anders had hij al het kwaad, dat gebeurde, kunnen voorkomen. Maar, uit bescherming volgt van zelf onderdanigheid, al is er geen eed op gedaan, en door zich aan te sluiten bij Gedalja onderwierpen zij zich metterdaad aan de voorwaarden van bestuur, namelijk dat zij de koning van Babel zouden dienen. Maar,

b. Hoewel zij de heerschappij van de Chaldeën over hun land erkennen, zullen zij toch vrijelijk al de vruchten ervan kunnen genieten, vers 10 :*Verzamelt wijn en zomervruchten,* en neemt ze voor uw eigen gebruik, doet ze in uw vaten, als voorraad voor de winter, als die in een land van vrede leven en die *de arbeid hunner handen* horen te eten, ja de arbeid van andere handen, want gij maait, wat gij niet gezaaid hebt. Of misschien waren het producten, die de vruchtbare bodem van zelf opleverde, waarvoor niemand gearbeid had. En zo vinden wij, vers 12, dat zij *zeer veel wijn en zomervruchten verzamelden,* die namelijk waarvan het op dat ogenblik de tijd was, want de graanoogst was al enige tijd voorbij, toen Jeruzalem genomen werd. Terwijl Gedalja zorgde voor de openbare veiligheid, liet hij hun de voordelen genieten van de algemenen overvloed, en, zover blijkt, vroeg hij geen schatting van hen, want hij zocht niet zijn eigen voordeel, maar het voordeel van velen.

II. Verzamelen zich donkere wolken boven deze staat in wording, en dreigt een vreselijke storm. Hoe spoedig is dit hoopvol vooruitzicht vervlogen! Want als God met Zijn oordeel begint, dan zal Hij voleindigen. Hier wordt ons te verstaan gegeven,

1. *Dat Baälis, de koning van de Ammonieten,* een bijzonderen wrok voedde jegens Gedalja, en pogingen aanwendde om hem uit de weg te ruimen, hetzij uit boosaardigheid tegen het volk van de Joden, wier toekomstig welzijn hij zelfs haatte, of uit persoonlijken haat tegen Gedalja, vers 14. Sommigen menen dat Baälis betekent: de moeder van de koning van de Ammonieten, of de koningin-moeder, alsof zij de eerste aanlegger van dit bloedig en verraderlijk plan was. Men zou denken, dat dit kleine overblijfsel veilig was, als de grote koning van Babel het beschermde, en toch verongelukt het door de kunstgrepen van deze kleine vorst of vorstin. Gelukkig zijn zij, die de Koning van de koningen op hun zijde hebben. "Die de wijzen vangt in

hun arglistigheid," want de grootste aardse koning met al zijn macht kan ons niet beveiligen tegen verraad en bedrog.

2. Dat hij Ismaël, de zoon van Nethanja, gebruikte als het werktuig van zijn boosheid, hem aanhitste om Gedalja te vermoorden, en hem beval heen te gaan en zich bij zijn onderdanen te scharen en trouw te beloven, opdat hij gelegenheid zou hebben, het plan uit te voeren. Niets kon barbaarser zijn dan het plan zelf, en niets lager dan de wijze van uitvoering. Hoe vreselijk bedorven is de menselijke natuur en hoe ontaard (zelfs van hen, die prat gaan op hun hoge afkomst), wanneer zij in staat is de gedachte aan zo’n gruwelijke goddeloosheid voet te geven! Ismaël was van koninklijken zade, en kwam daardoor licht in verzoeking iemand te benijden en te haten, die optrad als heerser in Juda, die niet, zoals hij, van Davids geslacht was, hoewel hij een deel van Davids talenten had.

3. Dat Johanan, een levendig en voortvarend man, dit komplot op het spoor was gekomen, en Gedalja ervan op de hoogte bracht, terwijl hij het toch voor zeker hield dat hij er van weten moest, daar het openlijk bekend was: *Weet gij wel?* vers 14. Hij sprak er met hem over in ‘t geheim, in de hoop, dat hij er dan meer aandacht aan schenken zou. Hij bood zijn diensten aan om het te voorkomen, om namelijk Ismaël, wiens naam zelfs hatelijk was bij al het zaad van Izak, uit de weg te ruimen: laat mij Ismaël slaan. "Waarom zou hij u aan het leven slaan?" Hij toonde in deze zaak meer moed en ijver dan verstand en rechtvaardigheid, want, als het wettig is om te doden, ten einde een misdaad te voorkomen, wie zal dan veilig zijn, sinds boosheid altijd het ergste vermoedt.

4. Dat Gedalja, zelf een oprecht man, in geen geval geloof wilde hechten aan het bericht van Ismaëls verraad. Hij zei: Gij spreekt vals van Ismaël. Hij openbaarde hierin meer goedheid van karakter dan verstand, meer van de oprechtheid van de duiven, dan van de voorzichtigheid van de slangen. Vorsten worden lastig voor zichzelf en hun hele omgeving, als zij afgunstig zijn. Koningin Elizabeth zei, dat zij evenmin kwaad wilde geloven van haar volk, als een moeder van haar eigen kinderen, toch hebben velen schipbreuk geleden door al te goedgelovig te zijn ten opzichte van de trouw van die hen omringden.

HOOFDSTUK 41

1 Maar het geschiedde in de zevende maand, dat Ismael, de zoon van Nethanja, den zoon van Elisama, van koninklijken zade, en de oversten des konings, te weten tien mannen, met hem kwamen tot Gedalia, den zoon van Ahikam, te Mizpa; en zij aten aldaar brood te zamen, te Mizpa.
2 En Ismael, de zoon van Nethanja, maakte zich op, mitsgaders de tien mannen, die met hem waren, en zij sloegen Gedalia, den zoon van Ahikam, den zoon van Safan, met het zwaard; alzo doodde hij hem, dien de koning van Babel over het land gesteld had.
3 Ook sloeg Ismael al de Joden, die met hem, namelijk met Gedalia, te Mizpa waren, en de Chaldeen, de krijgslieden, die aldaar gevonden werden.
4 Het geschiedde nu op den tweeden dag, nadat hij Gedalia gedood had, en niemand het wist;
5 Zo kwamen er lieden van Sichem, van Silo, en van Samaria, tachtig man, hebbende den baard afgeschoren, en de klederen gescheurd, en zichzelven gesneden; en spijsoffer en wierook waren in hun hand, om ten huize des HEEREN te brengen.
6 En Ismael, de zoon van Nethanja, ging uit van Mizpa hun tegemoet, al gaande en wenende; en het geschiedde, als hij hen aantrof dat hij zeide: Komt tot Gedalia, den zoon van Ahikam!
7 Maar het geschiedde, als zij in het midden der stad gekomen waren, dat Ismael, de zoon van Nethanja, hen keelde, en wierp hen in het midden des kuils, hij en de mannen, die met hem waren.
8 Doch onder hen werden tien mannen gevonden, die tot Ismael zeiden: Dood ons niet, want wij hebben verborgen schatten in het veld, van tarwe, en gerst, en olie, en honig. Zo liet hij af, en doodde ze niet in het midden hunner broederen.
9 De kuil nu, waarin Ismael al de dode lichamen der mannen, die hij aan de zijde van Gedalia geslagen had, henenwierp, is dezelfde, dien de koning Asa maakte vanwege Baesa, den koning Israels; dezen vulde Ismael, de zoon van Nethanja, met de verslagenen.
10 En Ismael voerde het ganse overblijfsel des volks, dat te Mizpa was, gevankelijk, te weten des konings dochteren, en al het volk, die te Mizpa waren overgelaten, die Nebuzaradan, de overste der trawanten, aan Gedalia, den zoon van Ahikam, bevolen had; Ismael dan, den zoon van Nethanja, voerde ze gevankelijk weg, en toog henen, om over te gaan tot de kinderen Ammons.
11 Toen nu Johanan, de zoon van Kareah, en al de oversten der heiren, die met hem waren, al het kwaad hoorden, dat Ismael, de zoon van Nethanja, gedaan had;
12 Zo namen zij al de mannen, en togen henen, om met Ismael, den zoon van Nethanja, te strijden; en zij vonden hem aan het grote water, dat bij Gibeon is.
13 En het geschiedde, als al het volk, dat met Ismael was, Johanan zag, den zoon van Kareah, en al de oversten der heiren, die met hem waren, zo werden zij verblijd.
14 En al het volk, dat Ismael van Mizpa gevankelijk had weggevoerd, wendde zich om; en zij keerden zich en gingen over tot Johanan, den zoon van Kareah.
15 Doch Ismael, de zoon van Nethanja, ontkwam van Johanans aangezicht, met acht mannen, en hij toog tot de kinderen Ammons.
16 Toen nam Johanan, de zoon van Kareah, mitsgaders al de oversten der heiren, die met hem waren, het ganse overblijfsel des volks, dat hij wedergebracht had van Ismael, den zoon van Nethanja, van Mizpa, (nadat hij Gedalia, den zoon van Ahikam, geslagen had) te weten de mannen, die krijgslieden waren, en de vrouwen, en kinderkens, en kamerlingen, die hij van Gibeon had wedergebracht;
17 En zij togen henen, en sloegen zich neder te Geruth-chimham, dat bij Bethlehem is, om voort te trekken, dat zij in Egypte kwamen.

18 Voor het aangezicht der Chaldeen; want zij vreesden voor hunlieder aangezicht, omdat Ismael, de zoon van Nethanja, Gedalia, den zoon van Ahikam, geslagen had, dien de koning van Babel over het land gesteld had.

Een zeer tragische geschiedenis wordt ons in dit hoofdstuk geschilderd, die toont welk kwaad de zondaars vervolgt. De duistere wolk, die zich in het vorige hoofdstuk samenpakte, barst hier in een vreselijken storm los. De weinige Joden, die van de gevangenschap ontsnapt waren, werden hoogmoedig, nu zij in hun eigen land waren gebleven, en terwijl hun broederen wie weet waarheen gevoerd waren, genoten zij van de wijn en de zomervruchten, die zij verzamelden, en gevoelden zich veilig on van de Gedalja's beschermheerschappij, toen plotseling deze overgeblevenen een nieuwe ramp trof.

I. Gedalja wordt door Ismael meedogenloos vermoord, vers 1,2.

II. Al de Joden, die bij hen waren, worden eveneens om het leven gebracht, vers 3, en een kuil met hun dode lichamen gevuld, vers 9.

III. Enige vrome mannen tachtig in getal, die naar Jeruzalem op weg waren worden door Ismaël gelokt en ook gedood, vers 4-7. Slechts tien van hen ontkwamen, vers 8.

IV. Wie aan het zwaard ontsnapte, werd door Ismaël gevangen genomen en naar het land van de Ammonieten heengebracht, vers 10.

V. Door het moedig gedrag van Johanan werden de gevangenen bevrijd, hoewel de gedoden ongewroken bleven, hij wordt nu hun hoofdman, vers 11-16.

Vl. Zijn plan om hen naar Egypte te geleiden, vers 17, 18, wordt in het volgende hoofdstuk nader behandeld.

Jeremia 41:1-10

Het is moeilijk te zeggen wat meer verbaast, Gods toelating of het begaan van mensen van zulke laagheden als hier beschreven worden. Zulk een ontaard, barbaars, bloedig werk wordt hier gedaan door mensen, wier geboorte hen riep, mannen van eer te zijn, wier godsdienst hen tot rechtvaardigheid maande, en dat aan mensen van hun eigen volk, van hun eigen godsdienst, en thans hun broeders in de verdrukking, daar zij allen door de macht van de zegevierende Chaldeën onder de druk derzelfde oordelen Gods gebracht waren. En zulks zonder aanleiding, zonder enig uitzicht of voordeel, in koelen bloede, met overleg en list. Wij vinden nauwelijks een voorbeeld van zulke gewetenloze wreedheid in de gehele Schrift, zodat Johannes, toen hij "de vrouw zag, dronken van het bloed van de heiligen, wel mocht zeggen, dat hij zich verwonderde met grote verwondering," Openbaring 17:6. Maar God gedoogde dat ten algehele ondergang van een niet-vernederd volk, dat de maat van zijn ongerechtigheden had volgemeten. Laat dat ons vervullen met verontwaardiging over de goddeloosheid van de mensen en met ontzag van Gods rechtvaardigheid.

I. Ismaël en zijn bende vermoordt eerst verraderlijk Gedalja. Of schoon de koning van Babel hem een groot man had gemaakt en aangesteld tot landvoogd over het veroverde gebied, ofschoon God hem een goed man gemaakt en tot een grote zegen voor zijn land gesteld had en zijn bestuur als het leven uit de dood was toch kon noch het een noch het ander hem vrijwaren. Ismaël was *van het koninklijke zaad*, vers 1, en daarom naijverig op Gedalja's toenemende grootheid, en woedend, dat hij onder de koning van Babylon een ambt verdiende en aannam. Hij had *tien mannen* bij zich, die ook *van koninklijke zade en oversten des konings waren,* met dezelfde kleingeestige jaloersheid bezield als hij zelf, deze waren tevoren bij Gedalja geweest, om zich onder zijn bescherming te stellen, Hoofdstuk 40:8, en kwamen nu terug om hem een bezoek te brengen, *zij aten aldaar brood tezamen, te Mispa.* Hij betoonde hun edelmoedige gastvrijheid en niet het minste wantrouwen, hoewel Johanan hem gewaarschuwd had. Zij veinsden vriendschap voor hem en lichtten hem niet in, dat hij op zijn hoede moest zijn. Hij was in oprechtheid vriendelijk voor hen en deed wat hij kon om hen goed te ontvangen. *Die met hem brood aten, verhieven de verzenen tegen hem*. Zij maakten geen twist met hem, maar wachtten de gelegenheid af, dat hij alleen was om hem te vermoorden, vers 2.

II. Zo vermoordden zij ook met het zwaard allen, die zij gewapend vonden, beide Joden en Chaldeën, allen die onder Gedalja enig ambt bekleedden of hem zouden kunnen wreken, vers 3. Als ware er nog niet genoeg bloed van Israëlieten door de Chaldeën gestort, mengden hun eigen oversten het hier met dat van de Chaldeën. De wijnlezers en akkerlieden waren bezig in de velden en wisten niets van het bloedbad, zo behendig was alles overlegd, bedekt gehouden en uitgevoerd.

III. Enkele goede, eerlijke lieden, die wenende opgingen om de verwoesting van Jeruzalem te betreuren, worden door Ismaël naar het midden van de stad gelokt en daar met de overigen om het leven gebracht. Let op.

1. Vanwaar zij kwamen, vers 5 :*van Sichem, Silo en Samaria,* eens beroemde plaatsen, maar die nu vervallen waren. Zij behoorden tot de tien stammen, maar daar waren er gebleven, die gaarne de God Israëls dienden.

2. Waarheen zij gingen: naar "het huis des Heeren," de tempel te Jeruzalem, van welks verwoesting ze ongetwijfeld gehoord hadden, en bij welks as en puin zij nu hun hulde aan de

Heere en Zijn tempel kwamen brengen, opdat hun oog de smart mocht verlevendigen. Zij "hadden medelijden" met haar puin, Psalm 102:15. Zij brachten "spijsoffer en wierook in hun hand" opdat zij, zo zij nog eer. altaar mochten vinden en een priester om de dienst waar te nemen, niet met ledige handen verschenen. Zo niet dan toonden zij ten minste hun goeden wil, gelijk Abraham, toen hij kwam "ter plaatse des altaars," hoewel het altaar weg was. Gods volk was gewend, met vrolijkheid "ten huize des Heeren" op te trekken-maar deze gingen in het gewaad van de treurenden, "de baard afgeschoren en de klederen gescheurd." Gods oordeel riep hen luide op te wenen en rouw te bedrijven, omdat het nu met de trouwe aanhangers van God zo geheel anders stond dan maanden geleden.

3. Hoe zij door Ismaëls verraad in een dodelijken val werden gelokt. Hun nadering vernemende, besloot hij in zijn bloeddorst hen te vermoorden. Hij scheen iedereen te haten, die de naam van Israëliet of het gelaat van een eerlijk man droeg. Hij droeg deze pelgrims naar Jeruzalem een kwaad hart toe om het doel hunner reize, Ismaël ging uit hun tegemoet met geveinsde droefheid, als beweende hij de verwoesting van Jeruzalem niet minder dan zij, en om hen te beproeven, hoe zij Gedalja en diens bestuur gezind waren noodde hij ze in de stad en bevond, dat zij de landvoogd achtten, hetgeen zijn plan om hen te vermoorden, versterkte. Hij zei: *"Komt tot Gedalja, de zoon van Ahikam"*, voorwendende dat zij met hem zouden komen wonen, maar bedoelende, dat zij mee zouden komen om door hem gedood te worden, vers 6. Zij hadden zoveel goeds van Gedalja gehoord, dat zij gaarne nader met hem kennis wilden maken, maar Ismaël toen hij ze *in het midden van de stad had, keelde ze* (gelijk onze vertaling luidt), vers 7. Ongetwijfeld nam hij hun offeranden weg voor zijn eigen gebruik. Wie voor zo'n moord niet terugdeinst, beeft evenmin voor heiligschennis terug. Wij vinden vermeld waar hij de dode lichamen van deze mannen en van de overige slachtoffers liet, *hij wierp ze in het midden des kuils, hij en de mannen, die met hem waren,* vers 7, in de kuil die Asa, koning van Juda, lang tevoren had gegraven, in of dicht bij de stad, toen hij Mizpa had gebouwd of versterkt, 1 Koningen 15:22, om een grensvesting te zijn tegenover Baëza, de koning van Israël, en uit vreze voor hem, vers 9. Zie, degenen, die met een goede bedoeling een put graven, weten niet, welk slecht gebruik er ooit van kan worden gemaakt. Hij doodde er zovelen, dat niet voor ieder een afzonderlijk graf kon gedolven worden, of hij achtte hen die eer onwaardig en wierp ze daarom verachtelijk bij elkaar. Onder de laatst ten dode gedoemden waren er toch, die begenadigd werden, niet door zijn medelijden maar door zijn begerigheid op te wekken, vers 8. Zij zeiden tot Ismaël, die, als een onverzadelijke bloedzuiger, op het punt stond, ook hun bloed te vergieten, nadat hun reismakkers al vermoord waren: *Dood ons niet, want wij hebben verborgene schatten in het veld,* veldvruchten, grote voorraden in de grond verborgen van wat het land oplevert, *van tarwe, en gerst, en olie, en honing,* bedoelende dat zij het hem alles zouden aanwijzen en overgeven, indien hij hen wilde sparen. "Huid voor huid, al wat een mens heeft, zal hij geven voor zin leven." Dit lokaas werkte. Ismaël spaarde hen, niet uit barmhartigheid, maar uit geldgierigheid. Hier waren rijkdommen bewaard niet tot schade van de eigenaars, Psalm 5:13, zodat zij hun leven verliezen, Job 31:39, maar tot hun voordeel en tot behoud huns levens. Salomo merkt op, dat "het rantsoen voor eens mensen leven soms zijn rijkdom is". Maar degenen, die dus de dood menen om te kopen, als die met een opdracht komt, en bij hem pleiten, zeggende: "Dood ons niet, want wij hebben verborgene schatten in het veld", zullen de dood onverbiddelijk en zichzelf droevig teleurgesteld vinden.

IV. Hij voerde het volk als gevangenen weg. "Des konings dochteren" (die de Chaldeën stil hadden laten blijven waar zij waren, nu ze des konings zonen hadden) en de armen van het land, de wijnlezers en akkerlieden, die aan Gedalja's zorg waren toevertrouwd, werden allen als gevangenen naar het land van de Ammonieten afgevoerd, vers 10. Ismaël bedoelde

waarschijnlijk, hen als een geschenk en buit uit deze barbaarse zegepraal de koning van dat volk aan te bieden, die hem tot deze daad had aangezet. Deze sombere historie waarschuwt ons, om zich nimmer in deze wereld veilig te wanen. Het ergst komt soms als wij menen, dat het ergste voorbij is, en het einde van de ene ramp, die wij voor de laatste houden, kan het begin van een nieuwe, misschien van een nog grotere zijn. Deze gevangenen dachten: "Gewis de bitterheid des doods, en van de gevangenschap, is geweken, " en toch stierven sommigen van hen door het zwaard en anderen kwamen in gevangenschap. Als wij ons zelf veilig rekenen en op ons gemak gaan gevoelen, kan verwoesting komen langs een weg, die wij niet gedacht hadden. Menig schip is in de haven vergaan. Aan deze zijde des grafs zijn wij nooit zeker van rust en vrede.

Jeremia 41:11-18

Het zou goed geweest zijn indien Johanan, toen hij Gedalja kennis gaf van Ismaëls verraderlijke bedoelingen, ofschoon hij geen verlof kon bekomen om Ismaël te doden en op deze wijze die bedoelingen te verijdelen, bij Gedalja gebleven ware. Hij en zijn hoofdlieden en zijn strijdmacht konden een lijfwacht voor Gedalja en een afschrik voor Ismaël geweest zijn. Maar, naar het schijnt, waren zij op de een of andere tocht uit, wellicht geen goede, en dus afwezig, toen zij hem hadden kunnen dienen. Zij, die zo gaarne rondzwerven, zijn dikwijls niet tegenwoordig, wanneer men ze het meest nodig heeft. Eindelijk evenwel *hoorden zij al het kwaad, dat Ismaël, de zoon van Nethanja, gedaan had,* vers 11, en besluiten hem op zijn beurt te verrassen, waarvan deze verzen een verhaal geven.

1. Wij wensen hartelijk, dat het Johanan mocht gelukt zijn, op de moordenaars wraak te nemen, maar hij kon niet meer dan de gevangenen bevrijden. Het is jammer, dat zij, die zoveel bloed hadden gestort, niet eveneens gedood zijn, en het is vreemd, dat de wraak hen liet leven. Johanan zocht zijn leger zo sterk mogelijk te maken en *toog heen om met Ismaël te strijden,* vers 12, toen hij de tijding van de gruweldaad had ontvangen (want, al wist de moordenaar het voor een tijd te verbergen, het kwam toch uit), en welke weg hij genomen had, vervolgde hij hem en haalde hem in "aan het grote water, dat bij Gibeon" is, waarvan wij lezen 2 Samuel 2:13. Toen hij met zo’n macht verscheen, ontzonk Ismaël de moed, zijn schuldige consciëntie klaagde hem aan, en hij durfde een vijand, die hem stond, niet aantasten. De wreedsten zijn dikwijls de lafsten. De arme gevangenen werden verblijd! toen zij *Johanan en al de oversten van de legers, die met hem waren, zagen,* vers 13, want zij beschouwden ze als verlossers en vonden terstond gelegenheid om zich te keren en over te gaan tot Johanan, vers 14. Ismaël had geen moed, hen tegen te houden, toen hij Johanan zag. Zie, degenen die geholpen willen worden, moeten zich zelf helpen. Deze gevangenen bleven niet wachten totdat hun overwinnaars geslagen waren, maar namen de eerste de beste gelegenheid waarom te ontvluchten, zodra zij hun vrienden zagen verschijnen en de moedeloosheid van hun vijand bemerkten. Ismaël liet zijn prooi in de steek om zijn leven te redden, en ontkwam met acht mannen, vers 15. Het schijnt, dat twee van zijn tien mannen, die zijn bandieten of sluipmoordenaars waren (van wie, vers l, gesproken wordt) of hen verlieten of in de strijd gesneuveld zijn. Hij redde zich zo goed hij kon en vluchtte naar de Ammonieten, als een volslagen afvallige die alle gemeenschap met de republiek Israël had afgebroken, of schoon hij van koninklijk zaad was. Wij horen niet meer van hen.

2. Wij zouden even hartelijk wensen, dat Johanan, na de gevangenen bevrijd te hebben, ze in vrede bij zich gehouden en geregeerd had zoals Gedalja gedaan had. Maar in plaats daarvan voert hij ze naar het land van Egypte, gelijk Ismaël ze naar de Ammonieten gevoerd had. Wel werd hij op eerlijker wijze de Ismaël hun aanvoerder, maar hij maakte er geen beter gebruik van. Gedalja, een zachtmoedige en vreedzame natuur, was een grote zegen voor hen geweest. Maar Johanan, een driftige en rusteloze geest, werd hun landvoogd tot hun schade, hij voltooide hun ellende, toen zij meenden juist uit hun ellende verlost te zijn. "Zo wandelde God met hen in tegenheden."

a. Het beluit van Johanan en zijn hoofdlieden was zeer overhaast, niets kon hem weerhouden van *naar Egypte te gaan,* vers 17, en daartoe kampeerden zij voor een tijd te *Geruth-Chimham* (of woning van Chimham), *dat bij Bethlehem is.* Waarschijnlijk was dat een stuk land, dat David aan Chimham, de zoon van Barsillai gaf, dat wel in het jubeljaar tot Davids geslacht terugkeerde, maar de naam van Chimham bleef dragen. Hier sloeg Johanan zijn hoofdkwartier

op en richtte zijn aangezicht naar Egypte, hetzij uit persoonlijke voorliefde voor dat land, hetzij hij van de Egyptenaren hulp in moeilijkheid wachtte. Enige van de mannen, krijgslieden, waren, naar het schijnt, ontkomen. Dezen gingen met hem, en "de vrouwen en kinderkens en kamerlingen, die hij van Gibeon had weergebracht," die dus van de ene hand in de andere overgingen.

b. De reden van dit besluit was zeer ijdel. Zij beweerden, *te vrezen voor de Chaldeën*, dat die zouden komen en hun ik weet niet wat doen, *omdat Ismaël Gedalja geslagen had*, vers 18. Ik kan niet geloven, dat zij werkelijk uit die hoek enig gevaar vreesden, want, ofschoon de Chaldeën reden genoeg hadden om de moord van de landvoogd betaald te zetten, toch waren zij niet onredelijk noch onrechtvaardig om die misdaad aan hen te wreken, die zo vijandig tegenover de moordenaars stonden. Zij maken van die uitvlucht alleen gebruik om die zondige neiging hunner ongelovige voorvaderen te bedekken die eens zo sterk was geweest, om "weer te keren naar Egypte." Zij, die zich met voorgewende vrees verontschuldigen, zullen terecht bij wezenlijke vrees troost derven

HOOFDSTUK 42

1 Toen traden toe alle oversten der heiren, Johanan, de zoon van Kareah, en Jezanja, de zoon van Hosaja, en al het volk, van den kleinste tot den grootste toe;
2 En zij zeiden tot den profeet Jeremia: Laat toch onze smeking voor uw aangezicht nedervallen, en bid voor ons tot den HEERE, uw God, voor dit ganse overblijfsel; want wij zijn weinigen van velen overgelaten, gelijk als uw ogen ons zien;
3 Dat ons de HEERE, uw God, bekend make den weg, dien wij zullen ingaan, en de zaak, die wij zullen doen.
4 En de profeet Jeremia zeide tot hen: Ik heb het gehoord; ziet, ik zal tot den HEERE, uw God, bidden naar uw woorden; en het zal geschieden, het ganse woord, dat de HEERE u zal antwoorden, zal ik u bekend maken, ik zal u niet een woord onthouden.
5 Toen zeiden zij tot Jeremia: De HEERE zij tussen ons tot een waarachtig en gewis Getuige: indien wij niet naar alle woord, met hetwelk u de HEERE, uw God, tot ons zal zenden, alzo zullen doen!
6 Hetzij dan goed of kwaad, wij zullen der stem des HEEREN, onzes Gods, tot Welken wij u zenden, gehoorzaam zijn; opdat het ons welga, wanneer wij der stem des HEEREN, onzes Gods, zullen gehoorzaam zijn.
7 En het gebeurde ten einde van tien dagen, dat des HEEREN woord tot Jeremia geschiedde.
8 Toen riep hij Johanan, den zoon van Kareah, en alle oversten der heiren, die met hem waren, en al het volk, van den kleinste af tot den grootste toe;
9 En hij zeide tot hen: Zo zegt de HEERE, de God Israels, tot Welken gij mij gezonden hebt, om uw smeking voor Zijn aangezicht neder te werpen:
10 Indien gijlieden in dit land zult blijven wonen, zo zal Ik u bouwen en niet afbreken, en u planten en niet uitrukken; want Ik heb berouw over het kwaad, dat Ik u aangedaan heb.
11 Vreest niet voor het aangezicht des konings van Babel, voor wiens aangezicht gij vreest; vreest niet voor hem, spreekt de HEERE; want Ik zal met u zijn, om u te behouden en u van zijn hand te redden.
12 En Ik zal ulieden barmhartigheid geven, dat hij zich uwer erbarme, en u weder in uw land brenge.
13 Maar zo gijlieden zult zeggen: Wij zullen in dit land niet blijven; opdat gij der stem des HEEREN, uws Gods, niet gehoorzaam zijt,
14 Zeggende: Neen, maar wij zullen gaan in Egypteland, alwaar wij geen krijg zullen zien, noch het geluid der bazuin horen, noch naar brood hongeren, en daar zullen wij blijven;
15 Nu dan, daarom hoort des HEEREN woord, gij overblijfsel van Juda! Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Indien gij ganselijk uw aangezichten zult stellen om in Egypte te gaan, en zult henen ingaan, om aldaar als vreemdelingen te verkeren;
16 Zo zal het geschieden, dat het zwaard, waar gij voor vreest, u aldaar in Egypteland zal achterhalen; en de honger, waar gij voor zorgt, zal u aldaar in Egypte achter aankleven, en gij zult aldaar sterven.
17 Zo zullen al de mannen zijn, die hun aangezichten stellen, om in Egypte te gaan, om aldaar als vreemdelingen te verkeren; zij zullen sterven door het zwaard, door den honger en door de pestilentie; en zij zullen niemand hebben, die overblijve of ontkome van het kwaad, dat Ik over hen zal brengen.
18 Want zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Gelijk als Mijn toorn, en Mijn grimmigheid is uitgestort over de inwoners van Jeruzalem, alzo zal Mijn grimmigheid over ulieden uitgestort worden, als gij in Egypte zult gekomen zijn; en gij zult wezen tot een vervloeking, en tot een ontzetting, en tot een vloek, en tot smaadheid, en zult deze plaats niet meer zien.

19 De HEERE heeft tegen ulieden gesproken, gij overblijfsel van Juda! Gaat niet in Egypte; weet zekerlijk, dat ik heden tegen u betuigd heb.
20 Gewisselijk, gij hebt uw zielen verleid; want gij hebt mij tot den HEERE, uw God, gezonden, zeggende: Bid voor ons tot den HEERE, onzen God, en naar alles, wat de HEERE, onze God, zal zeggen, alzo maak het ons bekend, en wij zullen het doen.
21 Nu heb ik het u heden bekend gemaakt; maar gij hebt niet gehoord naar de stem des HEEREN, uws Gods, noch naar al hetgeen, met hetwelk Hij mij tot u gezonden heeft.
22 Zo weet nu zekerlijk, dat gij door het zwaard, door den honger en door de pestilentie sterven zult, ter plaatse, waar het u gelust heeft henen te gaan, om aldaar als vreemdelingen te verkeren.

Daar Johanan en de oversten een sterke neiging hadden om naar Egypte te gaan, ‘t zij dat sympathie of politieke overwegingen hen leidden bij ‘t nemen van dit besluit, verlangden zij, dat God hun bevelen zou dat te doen, evenals Bileam, die besloten zijnde Israël te gaan vloeken, God om toestemming vroeg.

I. De voortreffelijke afspraak, die tussen hen en Jeremia gemaakt werd, om God over deze zaak te vragen, vers 1-6.

II. De boodschap, die God hun zond, in antwoord op hun vragen, waarin,

1. Zij bevel ontvangen en aanmoediging om in het land van Juda te blijven, en hun verzekerd wordt, dat als zij dat doen, het hun wel zal gaan, vers 7-12. 2. Hun wordt verboden, naar Egypte te gaan, en duidelijk gezegd, dat als zij het toch doen, het hun ondergang zal zijn, vers 13-18. 3. Zij worden beschuldigd van huichelarij, omdat zij vroegen wat Gods wil in deze zaak was, en van ongehoorzaamheid, toen hun die was meegedeeld, dienovereenkomstig wordt het vonnis over hen geveld, vers 19-22.

Jeremia 42:1-6

Wij hebben reden ons te verbazen, hoe de profeet Jeremia aan het zwaard van Israël ontsnapte, het schijnt, dat hij ontvluchtte, en het was niet de eerste maal, dat de Heere hem verborg. Het is ook vreemd, dat hij niet eerder geraadpleegd werd bij deze gewelddadige veranderingen, en dat zijn raad niet gevolgd werd. Maar het leek wel, dat zij niet wisten, dat er een profeet onder hen was. Hoewel deze mensen waren "als een brandhout uit het vuur gerukt," toch hebben zij zich niet tot de Heere bekeerd. Dit volk heeft "een afvallig en weerspannig hart, " en verachting van God en Zijn leidingen, van God en Zijn profeten, is nog steeds "de zonde, die hen ‘t meest lichtelijk omringt." Maar nu tenslotte is de beurt aan Jeremia, hij wordt opgezocht, en "alle oversten, Johanan zelf niet uitgezonderd, en al het volk van de kleinste tot de grootste toe," brengen hem een bezoek, zij *traden toe,* vers l, wat betekent, dat zij zich tot nu toe op een afstand van de profeet gehouden en hem geschuwd hadden. Nu

I. Verlangen zij van hem, dat hij tot God zal bidden en Hem vragen, wat Hij wil, dat zij doen zullen in de tegenwoordige noodlottige samenloop van omstandigheden, vers 2, 3. Zij drukken zich verwonderlijk goed uit.

1. Met grote eerbied voor de profeet. Hoewel hij arm en nederig was, en onder hun macht stond, toch spreken zij hem aan met nederigheid en onderworpenheid, als die zijn bijstand inroepen, die zij betuigen niet waardig te zijn: *Laat toch onze smeking voor uw aangezicht nedervallen.* Zij vleien hem dus in de hoop hem te overreden, te zeggen, wet zij graag wilden.

2. Met de beste gedachten van zijn invloed in de Hemel. *Bid voor ons,* die niet weten, hoe voor onszelf te bidden. *Bid de Heere uw God,* want wij zijn onwaardig Hem onze God te noemen, ook hebben wij geen reden enige gunst van Hem te verwachten.

3. Met een juist begrip van hun behoefte aan goddelijke leiding. Zij spreken over zichzelf, als een voorwerp van medelijden: Wij zijn *weinigen van velen overgelaten,* hoe licht zal zo’n overblijfsel verzwolgen worden, en toch zou het jammer zijn, als dat gebeurde. *Uw ogen* zien, in welk een ellende wij zijn, en in welk een nood, als gij iets voor ons kunt doen, help ons dan.

4. Met het verlangen naar goddelijke leiding: "Dat de Heere uw God deze ramp indachtig zij en er Zijn hand over uitstrekke en ons de weg bekend make, die wij zullen ingaan," en waarop wij mogen verwachten, dat Hij met ons zal zijn, "en de zaak die wij zullen doen," de koers, die wij nemen zullen tot ons behoud. In ieder moeilijk twijfelachtig geval moet ons oog op God gericht zijn om ons te leiden. Toen mocht men verwachten geleid te worden door een "geest van de profetie," die nu heeft opgehouden, maar nog mogen wij in geloof bidden om geleid te worden door een geest van de wijsheid in onze harten en de wenken van de Voorzienigheid.

II. Jeremia belooft hun getrouwelijk, om leiding voor hen te bidden, en, welke boodschap God hem ook voor hen geven zou hun die over te brengen, precies, zoals hij die ontvangen had, zonder iets toe te voegen, te veranderen of weg te laten, vers 4. Predikanten kunnen hiervan leren,

1. Nauwgezet te bidden voor wie het verlangen: "Ik zal bidden naar uw woorden." Hoewel zij hem verwaarloosd hadden, toch wilde hij, evenals Samuël, toen hij verwaarloosd werd, niet zondigen tegen de Heere, "dat ik zou aflaten voor ulieden te bidden," 1 Samuel 12:23.

2. Met nauwgezetheid raad te geven aan wie het verlangen, zoveel mogelijk naar Gods wil, zonder hun "een woord te onthouden, of het hun aangenaam is of niet, maar hun het gehele woord, dat de Heere zal antwoorden, bekend te maken," om te tonen, dat zij getrouw zijn in hun werk.

III. Beloven zij met zoveel woorden, dat Gods wil hun richtsnoer zal zijn, zodra zij die vernomen hebben, vers 5, 6, en zij hadden de onbeschaamdheid, God tot getuige te nemen van hun oprechtheid in deze zaak, hoewel zij ter zelfder tijd veinsden: *De Heere zij tussen ons tot een waarachtig en betrouwbaar getuige,* zeg gij ons, in de vreze Gods, naar waarheid wet Zijn wil is, dan zullen wij in de vreze Gods daarnaar handelen, en hiervan zij "de Heere, die Rechter is, Rechter tussen ons". Die gebaat willen worden door de gebeden van goede predikanten, moeten nauwgezet luisteren naar hun prediking en er zich door laten leiden, zover die in overeenstemming is met Gods wil. Zij konden het niet beter zeggen, dat zij deden: "Het zij dan goed of kwaad, wij zullen van de stem des Heeren onzes Gods gehoorzaam zijn, opdat het ons welga"

1. Zij noemen nu God hun God, want Jeremia had hen aangemoedigd, om Hem zo te noemen, vers 4 :*Ik zal tot de Heere uw God bidden.* Hij is onze God en daarom zullen wij van Zijn stem gehoorzaam zijn. Onze betrekking tot God maakt het tot onze duren plicht Hem te gehoorzamen.

2. Zij beloven gehoorzaam te zijn. omdat zij de profeet zonden, om Hem te vragen. Wij verlangen niet waarlijk te weten, wat de wil des Heeren is, als wij niet ten volle besloten zijn, die te doen, zodra wij het weten.

3. Het is een algehele gehoorzaamheid, die zij hier stilzwijgend beloven. Zij zullen doen wat God hun beveelt te doen, "hetzij dan goed of kwaad:" Al mag het ons kwaad toeschijnen, toch willen wij geloven, dat, als God het beveelt, het zeker goed is, en wij moeten het niet beredeneren, maar doen. Wat God ook beveelt, of het gemakkelijk of moeilijk is, in overeenstemming met onze neigingen, of er mee in strijd, of het goedkoop of kostbaar is, gewoon of ongewoon, of onze wereldse belangen er voordeel of nadeel van ondervinden, als het onze plicht is, zullen wij het doen.

4. Het is op grond van een zeer juiste overweging, dat zij dit beloven, een verstandige en verstrekkende overweging, "opdat het ons welga" waaruit de overtuiging spreekt, dat zij niet konden verwachten, dat het hun wel zou gaan op andere voorwaarden. 27940-970414-2302-Jer42.7 Jeremia 42:7-22

Wij hebben hier het antwoord, dat Jeremia ontving om over te brengen aan degenen, voor wie hij God gevraagd had.

I. Het kwam niet onmiddellijk, niet dan *ten einde van tien dagen,* vers 1. Zo lang werden zij in onzekerheid gehouden, misschien om hen te straffen voor hun huichelarij of om te tonen, dat Jeremia niet uit zichzelf sprak, en niet, wat hij wilde, want hij kon niet spreken, wanneer hij wilde, maar moest wachten op bevelen. Maar, het leert ons op God te blijven wachten voor leiding op onze weg. "Het gezicht zal nog tot een bestemde tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen."

II. Toen het kwam, maakte hij het in ‘t openbaar bekend, beide aan "al de vorsten en aan al het volk, van de kleinste af tot de grootste toe", hij bracht het getrouwelijk en volledig over, zoals hij het ontvangen had, daar hij beloofd had, dat hij hun niets onthouden zou. Als Jeremia hun uit zijn eigen wijsheid bevel had moeten geven, dan zou hij misschien niet hebben geweten, welke raad hij hun geven moest, zo moeilijk was het geval, maar wat hij hun te raden heeft, is, wat "de Heere, de God Israëls, zegt," tot Wien zij hem gezonden hadden en daarom waren zij door eer en plicht gebonden, dat te doen. En dat zegt hij hun,

1. Dat het de wil van God is, dat zij zullen blijven, waar zij zijn, met de belofte, dat, als zij het doen, het hun ongetwijfeld wel zal gaan, *indien gijlieden in dit land zult blijven wonen,* vers 10. Hun broeders waren er uit verdreven, en dat was een beproeving voor hen, daarom moeten zij, die er in blijven mogen, het als een goedheid, en als hun plicht beschouwen om er in te blijven wonen. Dat zij, wier deel in Kanaän is, het nimmer verlaten, zolang zij er kunnen blijven. Het zou al genoeg geweest zijn om het hun tot plicht te maken, als God alleen gezegd had: "Als Mijn onderdanen gelast Ik u in dit land te blijven wonen", maar Hij overreedt hen liever als een Vriend, dan hun als Vorst te bevelen.

a. Hij spreekt Zijn tedere belangstelling voor hen uit in hun tegenwoordige rampzalige toestand: "Ik heb berouw over het kwaad, dat Ik u aangedaan heb." Hoewel zij niet veel bewijs hadden gegeven van berouw over hun zonden, toch begint God, als Eén, Wiens "ziel verdrietig is over de arbeid van Israël," Richteren 10:16, berouw te hebben over de oordelen, die Hij om hun zonde over hen had gebracht. Niet, dat Hij veranderd was, maar Hij was bereid Zijn weg te veranderen en in genade tot hen terug te keren. Gods tijd om berouw te hebben over Zijn knechten, is dan, als Hij ziet, dat, zoals hier, hun kracht is vergaan, en dat "de beslotene en verlatene niets is", Deuteronomium 32:36.

b. Hij bestrijdt het argument, dat zij opwerpen tegen een blijven wonen in het land: zij vreesden de koning van Babel Hoofdstuk 41:18, dat hij komen zou en de dood van Gedalja op hen wreken, hoewel zij er in geen enkel opzicht schuld aan hadden, ja er zelfs tegen getuigd hadden. De veronderstelling is zonderling en onredelijk, meer als er enige grond voor geweest was, dan wordt er hier genoeg tegen ingebracht, om ze te verwerpen, vers 11 :*"Vreest niet voor het aangezicht des konings van Babel,* hoewel hij een man is van grote macht en van weinig genade, en een zeer willekeurig vorst, wiens wil wet is, en daarom zijt gij bevreesd, dat hij, onder dit voorwendsel, hoewel zonder enige schijn van reden, naar uw leven zal staan, "vreest niet voor hem, want die vrees zal u een strik zijn, vreest hem niet, want Ik ben met u, en als God voor u is om u te behouden, wie kan dan tegen u zijn, om u kwaad te doen?" Zo heeft God zorg gedragen, om zelfs de redeloze vrees van Zijn volk uit de weg te ruimen en te stillen, die het ontmoedigde op de weg van de plicht, en in Zijn beloften is genoeg om hen te bemoedigen.

c. Hij verzekert hun, dat, als zij nog in dit land blijven wonen, zij niet alleen veilig zullen zijn voor de koning van Babel, maar gelukkig worden gemaakt door de Koning van de koningen: "Ik zal u bouwen en u planten, gij zult opnieuw wortel schieten, en de grondslag zijn voor een nieuwen staat, een phoenix-koninkrijk, dat verrijst uit de as van het vorige." Er wordt aan toegevoegd, vers 12 :*Ik zal ulieden barmhartigheid geven.* In al wat ons tot troost is, mogen wij Gods genade zien. God wil hun hierin genade tonen, dat de koning van Babel hen niet alleen niet zal vernietigen, maar Ik zal geven, *dat hij zich over u erbarme en u weer in uw land brenge.* De vriendelijkheid, die de mensen ons bewijzen, moeten wij toeschrijven aan Gods vriendelijkheid. Hun, wie Hij barmhartig is, geeft Hij, dat zelfs degenen hun barmhartig zijn,

die hen gevangen hadden, Psalm 106:46. "De koning van Babel, wie het land nu ter beschikking staat, zal u naar uw eigen land doen wederkeren, zal u opnieuw in uw eigen woonplaatsen vestigen, en u in bezit stellen van het land, dat u vroeger toebehoorde." God heeft tot onze plicht gemaakt, wat inderdaad een voorrecht is, en onze gehoorzaamheid zal haar eigene beloning met zich brengen. "Blijft in dit land, en het zal opnieuw uw eigen land zijn, en gij zult er blijven wonen. Verlaat het niet, nu gij zulk een schone gelegenheid hebt, om er weer van te genieten. Weest niet zo onwijs, als die de valse ijdelheden onderhouden, en hunlieder weldadigheid verlaten."

2. Dat, als zij gesteld zijn op de gunst van God en hun eigen geluk, zij er in geen geval aan moeten denken naar Egypte te gaan, daarheen in geen geval, niet naar het land, waaruit God hun vaderen verlost en waartegen Hij hen zo vaak gewaarschuwd had, dat zij er geen verbond mee maken, en geen vertrouwen in stellen zouden. Hier valt op te merken,

a. De zonde, waaraan zij verondersteld worden schuldig te zijn (en voor Hem, die hun harten kende, was het meer dan een veronderstelling): "Gij begint met te zeggen: *Wij zullen in dit land niet blijven,* vers 13, wij zullen nooit geloven, dat wij er veilig kunnen zijn, neen, al neemt God zelf onze bescherming op zicht Wij zullen er niet blijven, zelfs niet om *van de stem des Heeren onzes Gods gehoorzaam* te zijn. Hij kan zeggen wat Hij wil, maar wij zullen doen wat wij wijlen. Wij *zullen gaan naar Egypteland en daar zullen wij blijven"* ‘t zij, dat God ons verlof geeft, en met ons is of niet, vers 14. Verondersteld wordt, dat zij hun *hart er* op *gezet* hadden: "*Nadien gij ganselijk uw aangezichten zult stellen om naar Egypte te gaan",* als gij hardnekkig besloten zijt, daarheen te gaan en daar te blijven, hoewel God tegen u is, beide door Zijn woord en Zijn leiding, dan moet gij de gevolgen maar dragen. Wat hun dit besluit heeft doen nemen, is, dat zij menen: *aldaar zullen wij geen strijd zien, noch naar brood hongeren,* zoals wij lang in dit land hebben gedaan, vers 14. Het is dwaasheid onze plaats te verlaten, vooral het Heilige Land te verlaten, omdat niet alles ons voor de wind gaat, maar nog groter dwaasheid te denken, dat wij door van plaats te veranderen, aan Gods oordelen kunnen ontkomen, en aan dat kwaad, dat zondaars op iedere weg van ongehoorzaamheid achtervolgt, en dat niet te ontkomen is dan door tot gehoorzaamheid terug te keren.

b. Het vonnis, om deze zonde over hen uitgesproken, wanneer zij er in volharden. Het wordt uitgesproken in Gods naam, vers 15 :*"Hoort des Heeren woord, gij overblijfsel van Juda* gij, die denkt, dat, omdat gij een overblijfsel zijt, gij natuurlijk gespaard moet worden, vers 2, en uw eigen zin moet hebben." Verschrikte hen het zwaard en de honger? Diezelfde oordelen zullen hen naar Egypte volgen, hen achterhalen en hen daar overweldigen, vers 16-17, Gij denkt, omdat honger en oorlog lang in dit land gewoed hebben, dat zij er erfelijk zijn, en toch als gij op God vertrouwt, kan Hij dit land tot een land van vrede voor u maken, gij denkt, dat die rampen tot dit land beperkt blijven, en als gij slechts uit dit land kunt komen, dat gij ze dan ook kwijt zijt, maar God zal ze u achterna zenden, waar gij ook heengaat." Het kwaad, waaraan wij door zonde menen te ontsnappen zullen wij op die wijze zeker en onvermijdelijk tegemoet gaan. De mannen, die naar Egypte gaan, in strijd met Gods wil, "om het zwaard en de honger te ontkomen, zullen door het zwaard en door de honger in Egypte sterven". Wij kunnen dit toepassen op de gewone rampen van het menselijk leven, zij, die er ongeduldig onder zijn, en er aan denken te ontkomen door van plaats te veranderen, zullen ondervinden dat zij zich bedrogen hebben en er niet beter van worden. Het verdriet en de tegenspoeden, die aan alle mensen gemeen zijn, zullen zij overal vinden, waar ze ook heengaan. Iedere verplaatsing is er een van de ene woestijn naar de andere, en dan zijn wij nog precies even ver.

c. Verschrikte hen de verwoesting van Jeruzalem? En waren zij bereid, er zover als zij konden vandaan te gaan? Een gelijk lot zal hun in Egypte treffen, vers 18 :*Gelijk Mijn toorn is uitgestort over Jeruzalem, alzo zal hij over ulieden uitgestort worden in Egyptland*. Die God door zonde tot hun vijand gemaakt hebben, zullen Hem een verterend vuur vinden, waarheen zij ook gaan. En dan zult gij zijn "tot een vervloeking en tot een ontzetting." De Hebreeën waren van ouds de Egyptenaren een gruwel, Genesis 43:32, en nu zullen zij dat nog meer worden dan zij het ooit geweest zijn. Als het gelovige volk van God zich mengt met de ongelovigen, en hun het hof maakt, dan verliezen zij hun waardigheid, en maken zichzelf tot een smaad.

3. Dat God hun huichelarij kende, toen zij Hem vroegen, en, dat, toen zij Hem vroegen, wat Hij wilde, dat zij zouden doen, zij besloten waren, hun eigen weg te volgen, en daarom wordt het vonnis, dat tevoren slechts een voorwaardelijke veroordeling was, onherroepelijk verklaard. Nadat hij hun heeft voorgesteld, goed en kwaad, de zegen en de vloek maakt hij tot besluit de toepassing van wat hij gezegd heeft.

a. Hij betuigt plechtig, dat hij zijn boodschap getrouwelijk heeft overgebracht, vers 19. Het besluit van alles is: *Gaat niet naar Egypte,* als gij het doet, zijt gij Gods gebod ongehoorzaam, en wat ik u gezegd heb, zal tegen u getuigen, want *weet zeker,* dat *hetzij dat gij het horen zult, of hetzij dat gij het zult laten, ik* duidelijk tegen u *getuigd heb,* gij kunt geen onbekendheid met de wil van God voorwenden.

b. Hij verwijt hun lage huichelarij in hun beroep op hem om God voor hen te vragen, vers 20 :*Gij hebt uw zielen verleid,* want die menen God te bedriegen zullen tenslotte blijken zichzelf bedrogen te hebben ter verdoemenis.

c. Hij weet reeds, dat zij besloten zijn te gaan in strijd met Gods gebod, waarschijnlijk toonden zij het reeds in hun gelaat en door een half luid gemor, voordat hij uitgesproken was. Maar hij sprak uit naam van Hem, die hun harten kende: "Gij hebt niet gehoord naar de stem des Heeren uws Gods, " gij hebt geen lust om te gehoorzamen. Zo had ook Mozes tot hen gesproken aan het slot van zijn afscheidsrede, Deuteronomium 31:27, 29:"Ik ken uw weerspannigheid en uw harden nek, en dat gij het zult verderven." Bewonder het geduld van God, dat het Hem behaagt te spreken tot hen, die Hij weet, dat er geen acht op willen geven, en, dat Hij handelen wil met hen, die Hij weet, dat *geheel trouwelooslijk handelen* zullen, Jesaja 48:8.

d. Daarom houdt hij hun vonnis aan hen voor, en bekrachtigt, wat hij tevoren had gezegd: *Weet zeker dat gij sterven zult door het zwaard,* vers 22. Gods bedreigingen mogen gesmaad, maar zij kunnen niet teniet gemaakt worden. "Honger en pestilentie zullen deze zondaars vervolgen, want er is geen vrijplaats tegen goddelijke vonnissen, en een misdadiger kan niet buiten Gods rechtsgebied gaan. Gij zult sterven ter plaatse, waar het u gelust heeft henen te gaan." Wij weten zelf niet wat goed voor ons is, en vaak blijkt een ramp te zijn, en soms zelfs een noodlottige, wat wij het liefste hadden, en waar wij het meest ons hart op gesteld hadden.

HOOFDSTUK 43

1 En het geschiedde, als Jeremia geeindigd had tot het ganse volk te spreken al de woorden des HEEREN, huns Gods, met dewelke hem de HEERE, hun God, tot hen gezonden had, te weten al die woorden,
2 Zo sprak Azaria, de zoon van Hosaja, en Johanan, de zoon van Kareah, en al de trotse mannen, zeggende tot Jeremia: Gij spreekt leugen; de HEERE, onze God, heeft u niet gezonden, om te zeggen: Gijlieden zult niet gaan in Egypte, om aldaar als vreemdelingen te verkeren.
3 Maar Baruch, de zoon van Nerija, hitst u tegen ons op, opdat hij ons overgeve in de hand der Chaldeen, dat zij ons doden en ons gevankelijk naar Babel wegvoeren.
4 Alzo gehoorzaamde Johanan, de zoon van Kareah, en al de oversten der heiren, en al het volk, der stem des HEEREN niet, om in het land van Juda te blijven.
5 Maar Johanan, de zoon van Kareah, en al de oversten der heiren namen het ganse overblijfsel van Juda, die van al de heidenen, waar zij waren henengedreven, wedergekeerd waren, om in het land van Juda te wonen;
6 De mannen, en de vrouwen, en de kinderkens, en des konings dochteren, en alle ziel, die Nebuzaradan, de overste der trawanten, bij Gedalia, den zoon van Ahikam, den zoon van Safan, gelaten had, ook den profeet Jeremia, en Baruch, den zoon van Nerija;
7 En zij togen in Egypteland, want zij waren der stem des HEEREN niet gehoorzaam; en zij kwamen tot Tachpanhes.
8 Toen geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia te Tachpanhes, zeggende:
9 Neem grote stenen in uw hand, en verberg ze in de klei in den ticheloven, die bij de deur van Farao's huis te Tachpanhes is, voor de ogen der Joodse mannen;
10 En zeg tot hen: Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Ziet, Ik zal henenzenden, en Nebukadrezar, den koning van Babel, Mijn knecht, halen, en Ik zal zijn troon zetten boven op deze stenen, die Ik verborgen heb; en hij zal zijn schone tent daarover spannen.
11 En hij zal komen en Egypteland slaan: wie ten dood, ten dode; en wie ter gevangenis, ter gevangenis; en wie ten zwaard, ten zwaarde.
12 En Ik zal een vuur aansteken in de huizen der goden van Egypte, en hij zal ze verbranden, en gevankelijk wegvoeren; en hij zal Egypteland aantrekken, gelijk als een herder zijn kleed aantrekt, en hij zal van daar uittrekken in vrede.
13 En hij zal de opgerichte beelden van Beth-semes, hetwelk in Egypteland is, verbreken; en hij zal de huizen der goden van Egypte met vuur verbranden.

Jeremia heeft trouw Gods boodschap uit het vorige hoofdstuk overgebracht, en daarmee de zaak zo duidelijk voorgesteld, dat men daarover geen woord meer zou verwachten, maar wij vinden hier heel wat anders.

I. Het volk veracht de boodschap, het loochent, dat het Gods Woord is, vers 1-3, en maakt dan geen bezwaar, er rechtstreeks tegen in te gaan. Het trekt naar Egypte en neemt Jeremia mede, vers 4 -7.

II. God zendt het een nieuwe boodschap, profetie van een vervolging des konings van Babel tot in Egypte, vers 8-13.

Jeremia 43:1-7

Wat God had gezegd omtrent de bouwlieden aan Babels toren, mag ook wel gezegd worden van de lieden, waarmee Jeremia nu te doen heeft: "Zou hun niet afgesneden worden al wat zij bedacht hebben te maken?" Genesis 11:6 Zij hebben lust naar Egypte te trekken en zij zullen naar Egypte gaan, wat de Heere daartegen ook inbrengen moge. Jeremia deelde hun mee al wat hem geboden was, hoewel hij zag, dat het hun niet behaagde, het was datgene, hetwelk de Heere hem had te kennen gegeven, en daarom moesten zij het horen. Laat ons nu zien, wat ze daartegen hebben te zeggen.

I. Zij ontkennen, dat het een boodschap van God is. *Johanan en alle de trotse mannen zeiden tot Jeremia: Gij spreekt leugen,* vers 2. Zie hier,

1. Wat de oorzaak van hun ongehoorzaamheid was: het was hoogmoed, daaruit alleen ontstaat twist met God en met mensen. Het waren trotse mannen, die de profeet voor een leugenaar uitmaakten. Zij konden niet velen, dat hun gevoelen werd tegengesproken en hun plannen verijdeld, zelfs niet door goddelijke wijsheid, zij zelf alleen waren wijs. Farao had gezegd: "Wie is de Heere, dat ik Hem zou gehoorzamen" Exodus 5:2. Het trotse, onbuigzame hart des mensen is een van de brutaalste vijanden, die God heeft.

2. Waarmee praten zij hun ongehoorzaamheid goed? Zij wilden niet erkennen, dat Jeremia Gods Woord sprak: "De Heere heeft niet met deze boodschap tot ons gezonden." Zij waren of niet overtuigd, dat wat Jeremia zei van God kwam, òf (wat ik eerder geloof) zij waren wel overtuigd maar wilden het niet erkennen. Het licht scheen hun helder in het gelaat, maar zij sloten er het oog voor, òf wilden niet erkennen, dat het scheen. Zie, de reden waarom mensen de Bijbel niet als Gods Woord willen aannemen, ligt daarin, dat zij zich niet naar dat woord willen schikken, die hardnekkige ontkenning is het voorwendsel voor vrijwillige ongehoorzaamheid. Had God door een engel tot hen gesproken gelijk van de berg Sinai, dan zouden zij het verbeelding genoemd hebben. Hadden zij niet Jeremia als een profeet ondervraagd? Had hij niet gewacht op Gods mededeling wat hij spreken zou? Had niet al wat hij zei, de gewone kenmerken van profetie? Was de profeet niet in dezelfde omstandigheden als zij zelf? Waarom zou hij dan hun belang uit het oog verliezen? Had hij niet steeds getoond, een ware Israëliet te zijn? En God niet getoond, dat Jeremia zijn profeet was? Was ooit één zijner woorden ter aarde gevallen? Inderdaad dachten zij over Jeremia zelf nog zo kwaad niet, maar zeiden: *Baruch hitst u tegen ons op,* vers 3. Hoe onwaarschijnlijk, dat Baruch aan een samenzwering zou deelnemen *om hen in de handen van de Chaldeën over te geven,* wat zou hij daarbij te winnen hebben? Indien Jeremia en Baruch de Chaldeën zo welgezind waren als men het voorstelde, zouden zij wel dadelijk met Nubazaradan naar Babylon medegegaan zijn, die hen zeer vriendelijk had behandeld, en niet met dit verachte, ondankbare overblijfsel achtergebleven. Maar de beste diensten zijn geen beschutting tegen kwaadwilligheid en laster. Of, gesteld dat Baruch zulke boze bedoelingen had, konden zij verwachten, dat Jeremia zó onder Baruchs invloed stond, dat hij Gods naam zou misbruiken om zulk laag bedoelen te dekken? Zie, degenen, die de bediening des Woords tegen willen werken, zijn ijverig in de weer, het in een kwaad daglicht te stellen. Wanneer men in de zonde wil volharden, dan stelt men hen, die ze bestraffen, voor als zichzelf bedoelende, als het kwade zoekende voor hun naburen.

II. Zij besluiten, ondanks de vermaning, naar Egypte te trekken. Zij besluiten, *niet in het land van Juda te blijven,* gelijk God hun bevolen had, vers 4. Zij gaan eensgezind weg en nemen al

het hun mee naar Egypte. *Zij namen het gehele overblijfsel van Juda, die van alle de heidenen, waar zij waren henengedreven, wedergekeerd waren om in het land van Juda te wonen,* uit oprechte begeerte naar dat land. Zij lieten deze hun vrijheid niet, maar dwongen ze, mee te gaan naar Egypte, vers 5, *mannen, vrouwen en kinderen,* vers 6, een lange reis naar een vreemd land, vol afgoderij, een land dat Israël nooit met vriendelijkheid of trouw had behandeld (zie echter Genesis 45:17-20). Daarheen wilden zij gaan, en daarvoor verlieten zij hun eigen land en onttrokken zich aan Gods bescherming. Het is dwaasheid van een mens niet te weten wanneer hij het goed heeft, dikwijls ruïneert hij zich door zijn pogingen om een betere positie te krijgen. Het is de hoogmoed van vooraanstaande mannen, dat ze degenen, die onder hen staan, aanmanen hen te volgen, al gaat dat ook tegen recht en plicht in. Deze trotse mannen noodzaakten zelfs Jeremia en Baruch, met hen mee te gaan naar Egypte, zij voerden hen mee als gevangenen, ten dele om zo te straffen (en groter straf konden zij hun niet opleggen, dan ze te dwingen, tegen hun consciëntie te handelen, dat zijn de ergste tirannen, die over uw ziel regeren willen, zeggende: "Buig u neer, dat wij over u gaan," Jesaja 57:2, ten dele om zelf naam te maken. Ofschoon de beide mannen gedwongen werden, wilden die dwingelanden de wereld doen geloven, dat zij vrijwillig medegingen, en wie zou hun beticht hebben van ongehoorzaamheid aan het woord des Heeren, zo de profeten zelf aldus hadden gehandeld? "Zij kwamen te Thachpanhes, een beroemde stad in Egypte (zo genoemd naar een Koningin van die naam)", I Koningen 11:19, hetzelfde als Chanes, Jesaja 30:4, het was nu de hoofdstad, want Farao’s hof was daar, vers 9. Geen plaats paste deze trotse mannen beter dan de koninklijke stad en nabij het hof, zo weinig dachten zij aan Jozefs wijsheid, die zijn broederen in Gosen liet wonen. Hadden zij de zin van ware Israëlieten gehad, zij zouden liever in de woestijn van Juda gewoond hebben dan in de meest bevolkte steden van Egypte.

Jeremia 43:8-13

Wij vinden hier, gelijk ook in het volgende hoofdstuk, Jeremia profeterende in Egypte. Jeremia was nu in Thachpanhes, want daar woonden zijn heren en meesters, hij verkeerde te midden van afgodische Egyptenaren en verraderlijke Israëlieten. Maar hier

1. Ontving hij *het Woord des Heeren, het geschiedde tot hem*. God kan Zijn volk met Zijn genade bezoeken, waar het zich ook bevindt. Wanneer de dienaren gebonden zijn, is het Woord des Heeren nog niet gebonden. De geest van de profetie was niet aan het land Israëls gebonden. Voor Jeremia naar Egypte trok, niet bij keuze maar door dwang, trok God Zijn gewone gunst niet van hem af.

2. Wat hij van de Heere ontving, gaf hij het volk over. Waar wij ook verkeren, moeten wij trachten goed te zijn, want dat is onze taak in de wereld. Wij lezen van twee boodschappen, die Jeremia toevertrouwd werden, om ze in Egypte over te brengen. Wij mogen veronderstellen, dat hij zijn landgenoten in Egypte zoveel mogelijk goed deed, althans voor zover ze daarvan gediend waren. Als profeet deed hij zijn gewone werk, bad hij voor hen onderrichtte en troostte hen. Maar twee boodschappen, die hij onmiddellijk van God had ontvangen, zijn opgetekend, de ene in dit hoofdstuk, aangaande Egypte zelf en deszelfs ondergang voorspellende, de andere in het volgende hoofdstuk, betreffende de Joden in Egypte. God had hun tevoren gezegd, dat het zwaard, hetwelk zij in Egypte meenden te ontgaan, hen daar zou volgen. Hier zegt hij hun voorts, dat het zwaard van Nebukadnezar, dat zij juist zozeer vreesden, hen hier zou treffen.

I. Dit wordt door een teken aangewezen. Jeremia moest *grote stenen in zijn hand nemen*, zoals voor fundamenten gebruikt werden, en ze *in de klei in de ticheloven verbergen*, die op de openbare weg, *bij de deur van Farao's huis* was, vers 9, een in het oog lopende plaats nabij het koninklijke paleis. Egypte was beroemd om zijn tichelovens, getuige de slavernij van de kinderen Israëls, die gedwongen waren, tichelstenen te maken, Exodus 5:7, waaraan zij mogelijk door dit teken herinnerd werden. De grondslag van Egypte's verwoesting werd in deze tichelovens, in die klei gelegd. Dit moest hij doen, niet voor de ogen van de Egyptenaren, die Jeremia niet kenden, maar "voor de ogen van de Joodse mannen," tot wie hij gezonden was, opdat hij, nu hij ze niet had kunnen verhinderen, naar Egypte te gaan, ten minste leren zou, daarover boete te doen.

II. Het wordt in klare woorden geprofeteerd, zo duidelijk mogelijk.

1. Dat de koning, de tegenwoordige koning van Babylon, Nebukadnezar, dezelfde die Jeruzalem had verwoest, zich meester zou maken van deze koninklijke stad, en *zijn troon zetten boven op deze stenen, die Ik verborgen heb*, spreekt de Heere, vers 10. Deze zeer bijzondere omstandigheid wordt voorspeld, opdat, wanneer die komen zou, de profetie in herinnering zou komen en het geloof in de omvang en de zekerheid van de goddelijke voorwetendheid, voor wie de kleinste en toevalligste gebeurtenissen geopend zijn, bevestigd. God noemt Nebukadnezar Zijn knecht, omdat hij hierin Gods wil volbrengt, Zijn voornemen volvoert en dus Zijn werktuig is. Zie, de vorsten van de wereld zijn Gods dienaren, Hij gebruikt ze tot wat Hij wil en zelfs die onder hen, welke Hem niet kennen noch Zijn eer bedoelen, zijn instrumenten, waarvan Hij zich bedient.

2. Hij zou vele Egyptenaren doden en allen aan zich onderwerpen, vers 11. *Hij zal komen en Egypteland slaan,* en of schoon Egypte steeds een krijgshaftige natie geweest is, zal het tegen Babel niet bestand zijn. Wien hij wil, zal hij doden, hetzij door pestilentie (want dat betekent *dood* hier, als in hoofdst. 15, als hij ze in besmette plaatsen opsluit, hetzij door het zwaard des oorlogs of van de gerechtigheid in koelen bloede of in toorn. En wie hij wij zal hij in het leven behouden en *in gevangenschap* wegvoeren. Door naar Egypte te gaan, hadden de Joden de Chaldeën daarheen gelokt, en dus het volk, dat ze ontvangen had, een slechte dienst bewezen. Zij, die beloofden Israël tegen de koning van Babel te beschermen, stelden zich aan zijn wraak bloot.

3. Hij zou de afgoden van Egypte, beide tempels en afgodsbeelden, verderven, vers 12. *Hij zal een vuur aansteken in de huizen van de goden van Egypte,* maar het zal een vuur zijn, door God gezonden, het vuur van Gods toorn die haast aankwam, Jesaja 46:1. "Beth-Semes, of huis van de zon", zo genoemd, omdat daar een tempel stond, ter ere van de zon gebouwd, waar op gezette tijden de aanbidders van de zon een algemene vergadering hielden. De standbeelden of staande beelden of opgerichte beelden *zal Hij verbreken,* vers 13, en nemen de rijke bouwstoffen mede. Het betekent, dat hij alles verwoesten zou, zelfs de tempel en de beelden zouden de woede van zijn overwinnend leger niet ontsnappen. De koning van Babylon was zelf een groot afgodendienaar en een beschermer van de afgoderij, hij had zijn tempels en beelden ter ere van de zon even goed als de Egyptenaren, maar hij wordt hier gebruikt om de afgoden van Egypte te vernielen. Zo maakt God soms een goddeloos man of goddeloos volk de gesel en de plaag van een ander.

4. Hij zal zich meester maken van Egypte, en niemand vermogen, deszelfs zaak te bepleiten of zijn ongelijk te erkennen, vers 12. *Hij zal Egypteland aan trekken gelijk als een herder zijn kleed aantrekt.* Hij zal de rijke buit van het land medenemen, om er zijn eigen land mee te verfraaien en te versterken. Hij zal ze aantrekken gelijk een krijgsman zijn harnas, en al is de buit rijk en gewichtig en de eigenaar bedreven in de oorlog, toch zal Nebukadnezar die even gemakkelijk en even snel bemachtigen als *een herder zijn kleed aantrekt,* wanneer hij in de morgenstond zijn kudde uitleidt. Beladen met de rijkdom van vele andere volken, de vrucht van zijn veroveringen, zal hij met de buit van Egypte niet meer moeite hebben als een herder met zijn kleed. En wanneer hij genomen heeft wat hem behaagt (zoals Benhadad dreigde te doen, 1 Koningen 20:6), dan zal hij "van daar uittrekken in vrede," zonder dat iemand het hem belet of hij voor enige moeilijkheid vreest, zo weerloos laat hij Egypte achter. Deze verwoesting van Egypte door de koning van Babylon is voorspeld door Ezechiël, hoofdst. 29:19, 30:10. Babylon lag zeer ver weg van Egypte, en toch zou vandaar de verwoesting komen, want God ordineert de oordelen van waar Hij wil.

HOOFDSTUK 44

1 Het woord, dat tot Jeremia geschiedde aan al de Joden, die in Egypteland woonden, die te Migdol woonden, en te Tachpanhes, en te Nof, en in het land Pathros, zeggende:
2 Alzo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Gij hebt gezien al het kwaad, dat Ik gebracht heb over Jeruzalem en over alle steden van Juda; en ziet, zij zijn een woestheid te deze dage, en niemand woont daarin;
3 Vanwege hun boosheid, die zij gedaan hebben, om Mij te tergen, gaande om te roken en andere goden te dienen, die zij niet kenden, zij, gij, noch uw vaders.
4 En Ik heb tot u gezonden al Mijn knechten, de profeten, vroeg op zijnde en zendende, om te zeggen: Doet toch deze gruwelijke zaak niet, die Ik haat.
5 Maar zij hebben niet gehoord, noch hun oor geneigd, om zich van hun boosheid te bekeren, dat zij anderen goden niet roken.
6 Daarom is Mijn grimmigheid en Mijn toorn uitgestort, en heeft gebrand in de steden van Juda en in de straten van Jeruzalem; zodat zij tot eenzaamheid en tot verwoesting geworden zijn, gelijk het is te dezen dage.
7 En nu, zo zegt de HEERE, de God der heirscharen, de God Israels: Waarom doet gij zulk een groot kwaad tegen uw zielen, opdat gij u den man en de vrouw, het kind en den zuigeling uit het midden van Juda uitroeit, opdat gij u geen overblijfsel overlaat?
8 Tergende Mij door de werken uwer handen, rokende anderen goden in het land van Egypte, alwaar gij gekomen zijt, om daar als vreemdeling te verkeren; opdat gij uzelven uitroeit, en opdat gij wordt tot een vloek, en tot een smaadheid onder alle volken der aarde?
9 Hebt gij vergeten de boosheden uwer vaderen, en de boosheden der koningen van Juda, en de boosheden hunner vrouwen, en uw boosheden, en de boosheden uwer vrouwen, die zij gedaan hebben in het land van Juda en in de straten van Jeruzalem?
10 Zij zijn tot op dezen dag nog niet verbrijzeld van hart, en zij hebben niet gevreesd, noch gewandeld in Mijn wet en in Mijn inzettingen, die Ik voor ulieder aangezicht en voor het aangezicht uwer vaderen gegeven heb.
11 Daarom, zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Ziet, Ik zal Mijn aangezicht tegen ulieden stellen ten kwade, en om gans Juda uit te roeien.
12 En Ik zal het overblijfsel van Juda wegnemen, die hun aangezichten gesteld hebben, om in Egypteland te gaan, om aldaar als vreemdelingen te verkeren; en zij zullen allen in Egypteland verteerd worden; door het zwaard zullen zij vallen, door den honger zullen zij verteerd worden, van den kleinste tot den grootste toe; door het zwaard en door den honger zullen zij sterven; en zij zullen worden tot een vervloeking, tot een ontzetting en tot een vloek, en tot een smaadheid.
13 Want Ik zal bezoeking doen over degenen, die in Egypteland wonen, gelijk als Ik bezoeking gedaan heb over Jeruzalem, door het zwaard, door den honger en door de pestilentie;
14 Zodat het overblijfsel van Juda, die in Egypteland gekomen zijn, om aldaar als vreemdelingen te verkeren, geen zal hebben, die ontkome, of overblijve; te weten om weder te keren in het land van Juda, waarnaar hun ziel verlangt weder te keren, om aldaar te wonen; maar zij zullen er niet wederkeren, behalve die ontkomen zullen.
15 Toen antwoordden aan Jeremia al de mannen, die wisten, dat hun vrouwen anderen goden rookten, en al de vrouwen, die daar stonden, zijnde een grote hoop, mitsgaders al het volk, die in Egypteland, in Pathros, woonde, zeggende:
16 Aangaande het woord, dat gij tot ons in des HEEREN Naam gesproken hebt, wij zullen naar u niet horen.
17 Maar wij zullen ganselijk doen al hetgeen uit onzen mond is uitgegaan, rokende aan Melecheth des hemels, en haar drankofferen offerende, gelijk als wij gedaan hebben, wij en

onze vaders, onze koningen en onze vorsten, in de steden van Juda en in de straten van Jeruzalem; toen werden wij met brood verzadigd, en waren vrolijk, en zagen geen kwaad.
18 Maar van toen af, dat wij opgehouden hebben aan Melecheth des hemels te roken, en haar drankofferen te offeren, hebben wij van alles gebrek gehad, en zijn door het zwaard en door den honger verteerd.
19 Ook wanneer wij aan Melecheth des hemels roken en haar drankofferen offeren, maken wij haar gebeelde koeken, om haar af te beelden, en offeren wij haar drankofferen, zonder onze mannen?
20 Toen sprak Jeremia tot al het volk, tot de mannen en tot de vrouwen, en tot al het volk, die hem zulks geantwoord hadden, zeggende:
21 Het roken, dat gijlieden in de steden van Juda en in de straten van Jeruzalem gerookt hebt, gij en uw vaderen, uw koningen en uw vorsten, en het volk des lands, heeft de HEERE daaraan niet gedacht, en is het niet in Zijn hart opgekomen?
22 Zodat het de HEERE niet meer kon verdragen, vanwege de boosheid uwer handelingen, vanwege de gruwelen, die gij deedt; daarom is uw land geworden tot een woestheid, en tot ontzetting, en tot een vloek, dat er niemand in woont, gelijk het is te dezen dage;
23 Vanwege dat gij gerookt hebt, en dat gij tegen den HEERE gezondigd hebt, en des HEEREN stem niet gehoorzaam zijt geweest, en in Zijn wet en in Zijn inzettingen, en in Zijn getuigenissen niet hebt gewandeld; daarom is u dit kwaad wedervaren, gelijk het is te dezen dage.
24 Voorts zeide Jeremia tot al het volk, en tot al de vrouwen: Hoort des HEEREN woord, gij gans Juda, die in Egypteland zijt!
25 Zo spreekt de HEERE der heirscharen, de God Israels, zeggende: Aangaande u en uw vrouwen, zij hebben toch met uw mond gesproken, en gij hebt het met uw handen vervuld, zeggende: Wij zullen onze geloften, die wij beloofd hebben, ganselijk houden, rokende aan Melecheth des hemels, en haar drankofferen offerende; nu, zij hebben uw geloften volkomenlijk bevestigd en uw geloften volkomenlijk gehouden.
26 Daarom hoort des HEEREN woord, gij gans Juda, die in Egypteland woont! Ziet, Ik zweer bij Mijn groten Naam, zegt de HEERE, zo Mijn Naam met den mond van enig man van Juda in gans Egypteland meer zal genoemd worden, die zegge: Zo waarachtig als de Heere HEERE leeft!
27 Ziet, Ik zal over hen waken ten kwade en niet ten goede; en alle mannen van Juda, die in Egypteland zijn, zullen door het zwaard en door den honger verteerd worden, totdat zij ten einde zijn.
28 Maar die van het zwaard ontkomen, zullen uit Egypteland wederkeren in het land van Juda, weinig in getal; en het ganse overblijfsel van Juda, die in Egypteland gekomen zijn, om aldaar als vreemdelingen te verkeren, zullen weten, wiens woord bestaan zal, het Mijn of het hunne.
29 En dit zal ulieden het teken zijn, spreekt de HEERE, dat Ik in deze plaats over u bezoeking zal doen; opdat gij weet, dat Mijn woorden zekerlijk over u bestaan zullen ten kwade;
30 Alzo zegt de HEERE: Ziet, Ik zal Farao Hofra, den koning van Egypte, geven in de hand zijner vijanden, en in de hand dergenen, die zijn ziel zoeken, gelijk als Ik Zedekia, den koning van Juda, gegeven heb in de hand van Nebukadrezar, den koning van Babel, zijn vijand, en die zijn ziel zocht.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een opwekkende prediking, die Jeremia voor de Joden in Egypte hield, tot berisping van hun afgoderij, ondanks de waarschuwingen, hun gegeven beide, door het woord en door de roede Gods, en om hen te bedreigen met de oordelen Gods over dat alles, vers 1-14.

II. De onbeschaamde en goddeloze minachting, die het volk voor deze vermaning toonde, en hun verklaard besluit om desondanks in hun afgoderij te volharden, ten spijt van God en Jeremia, vers 15-19.

III. Het vonnis, van hun hardnekkigheid over hen geveld, dat zij allen, op een klein getal na, zouden afgesneden worden, en omkomen in Egypte, en als een teken en onderpand daarvan zou de koning van Egypte binnen kort in handen van de koning van Babel vallen, en niet langer in staat zijn hen te beschermen, vers 20-30.

Jeremia 44:1-14

De Joden in Egypte waren nu verstrooid naar verschillende delen van het land, naar Migdol, Noph en andere plaatsen, en Jeremia werd door God met een boodschap tot hen gezonden, die hij overbracht, hetzij, toen hij de meesten van hen bijeen had te Pathros, vers 15, of in zijn preken, die hij met dit doel van plaats tot plaats hield. Hij bracht hun deze boodschap in de naam des Heeren van de heirscharen, de God van Israël, en daarin,

I. God brengt hun de verwoesting van Juda en Jeruzalem in herinnering, want, hoewel de gevangenen bij de rivier van Babel er dagelijks aan dachten, Psalm 137:1, schijnen de vluchtelingen in de steden van Egypte het vergeten te hebben en behoefte te hebben er aan herinnerd te worden hoewel men denken zou, dat zij nog niet zo lang weg waren, dat het bij hen kon zijn: uit het oog, uit het hart, vers 2. Gij hebt gezien, in welk een treurigen toestand Juda en Jeruzalem gebracht zijn, wilt gij nu bedenken, vanwaar die verwoesting kwam? Van de toorn Gods: Zijn toorn en Zijn grimmigheid was het, die het vuur ontstak, dat Jeruzalem en *alle steden van Juda een woestheid* maakte, vers 6, wie en wat de werktuigen ter verwoesting waren, zij waren maar werktuigen, het was een verwoesting van de Almachtige.

II. Hij brengt hun de zonde in herinnering, die deze verwoesting over Juda en Jeruzalem bracht. Het was *vanwege hun boosheid, om Mij te tergen*, en vooral hun afgoderij, *en andere goden te dienen*, vers 3, en, dat zij aan valse goden, de schepselen van hun eigen verbeelding en het werk van hun eigen handen, de ere gaven, die zij aan de ware God alleen hadden moeten geven. Zij verlieten de God, die onder hen bekend was, en Wiens naam groot was, voor goden, die zij niet kenden, plotseling opgekomen goden, wier afkomst duister en niet de moeite waard was er kennis van te nemen. "Zij, gij, noch uw vaders" konden een aannemelijke reden opgeven, waarom de God Israëls voor zulke bedriegers op zijde was gezet. Zij wisten niet, dat het goden waren, ja, zij moesten weten, dat het geen goden waren.

III. Hij brengt hun in herinnering de vele ernstige waarschuwingen om geen andere goden te dienen, die Hij hun door Zijn woord gegeven had, en, dat zij deze waarschuwingen in de wind geslagen hadden, was een overtreding te meer bij hun afgoderij, vers 4. Met grote zorg waren *de profeten* uitgezonden, om tot hen te roepen, zeggende: *Doet toch deze gruwelijke zaak niet, die Ik haat.* Het past ons van de zonde te spreken met de uiterste vrees en afschuw, als van een gruwelijke zaak, want dat is het, wat God haat, en wij zijn zeker, "dat het oordeel Gods naar waarheid is." Noem ze ergerlijk, noem ze hatelijk, opdat wij in elk geval, bij onszelf, en bij anderen de liefde daartoe uitroeien. Het past ons te waarschuwen tegen het gevaar van zonde, en de noodlottige gevolgen er van, met allen ernst en met aandrang: "Doet het toch niet. Indien gij God liefhebt, doet het niet, want het is een terging voor Hem, indien gij uw eigene zielen liefhebt, doet het niet, want het is uw verderf." Moge het geweten dit voor ons doen in een uur van verzoeking als wij op ‘t punt staan te bezwijken. Weest op uw hoede! "doet deze gruwelijke zaak niet", die de Heere haat, want, als God ze haat, behoort gij ze ook te haten. Maar sloegen zij acht op ‘t geen God tot hen zei? Neen: *"Zij hebben niet gehoord, noch hun oor geneigd*, vers 5, zij hielden zich hardnekkig bij hun afgoderijen, en gij ziet, wat er van kwam, daarom is Mijn *toorn uitgestort* over hen, *gelijk het is te deze dage.* Dit was bedoeld als een waarschuwing voor u, die niet alleen de oordelen uit Gods mond hebt gehoord, zoals zij, maar eveneens de oordelen van Zijn hand hebt gezien, welke u moeten doen opschrikken en opwekken, want zij worden volbracht "in terrorem," opdat anderen er van zouden horen en vrezen en aflaten te doen wat zij deden, opdat het hun niet eveneens verga."

IV. Hij berispt hen over en verwijt hun hun voortdurende afgoderijen, nu zij in Egypte gekomen waren, vers 8 :Gij rookt *andere goden in het land van Egypte.* Daarom verbood God hun naar Egypte te gaan, omdat Hij wist, dat het hun tot een valstrik zou zijn. Die God naar het land van de Chaldeën zond, waren daar, hoewel het een afgodisch land was, door de macht van Gods genade, gespeend aan alle afgoderij, maar zij, die tegen Gods wil naar het land van de Egyptenaars gingen, waren daar, door de macht van hun eigen verdorvenheid, meer dan ooit, overgegeven aan hun afgoderijen, want, als wij onszelf, zonder reden of roeping, naar plaatsen van verzoeking begeven, dan is het rechtvaardig van God, dat Hij ons aan onszelf overlaat. Met dit te doen, deden zij zichzelf en hun gezinnen veel kwaad: *"Gij doet zo'n groot kwaad tegen uw zielen,* vers 1, gij doet hun onrecht, gij bedriegt hen met hetgeen vals is, gij verderft hen, want het zal hun noodlottig zijn." Met tegen God te zondigen, zondigen wij *tegen onze eigen zielen.* Het is precies de weg, waarop gij uzelf uitroeit, vers 8, waarop gij uw naam en eer uitroeit, zodat gij beide door uw zonde en door uw ellende, *tot een vloek en tot een smaadheid wordt onder alle volken van de aarde.* Het zal een spreekwoord worden: Zo ellendig als een Jood. Het is precies de weg om al uw verwanten uit te roeien, allen die uw blijdschap zouden zijn, en die uw gezinnen zouden opgebouwd hebben *de man en de vrouw, het kindeke en de zuigeling,* zodat Juda verloren zal gaan, omdat er geen erfgenamen zijn.

Zij maakten de maat van de ongerechtigheid van hun vaderen vol, en, alsof dat nog te weinig voor hen was, voegden zij daar nog aan toe, vers 3 :*"Hebt gij vergeten de boosheden* van hen, die voor u waren, dat gij u daarom niet vernederd hebt, zoals toch behoorde, en zijt gij niet bevreesd voor de gevolgen ervan?" *"Hebt gij vergeten de straffen uwer vaderen",* zo lezen sommigen. "Weet gij niet, hoe duur hun de afgoderij te staan gekomen is? En durft gij toch voort te gaan met dat ijdele leven, dat gij bij overlevering van uw vaderen ontvangen hebt, hoewel gij er de vloek bij ontvingt?" Hij herinnert hen aan de zonden en de straffen "van de koningen van Juda," die, groot als ze waren, niet aan de oordelen Gods om hun afgoderij konden ontkomen, zij hadden zich moeten laten waarschuwen door "de boosheden hunner vrouwen," die hen tot afgoderij verleid hadden. In het oorspronkelijke staat: "En van zijn vrouwen," waar zoals Dr. Lightfoot denkt, stilzwijgend Salomo's vrouwen mee bedoeld worden, in 't bijzonder zijn Egyptische vrouwen, van wie de afgoderij van de koningen van Juda haar oorsprong nam. "Hebt gij dat vergeten, en wat de gevolgen waren, dat gij dezelfde goddeloze wegen durft te bewandelen?" Zie Nehemia 13:18, 26. Ja, ook in uw eigen tijd, *hebt gij vergeten uw boosheid, en de boosheid van uw vrouwen,* toen gij in voorspoed te Jeruzalem leefde", en welk een verderf het over u gebracht heeft? Maar, helaas! wat helpt het ook, of Ik al tegen hen spreek zegt God tot de profeet, vers 10, *Zij zijn tot op deze dag niet verbrijzeld van hart,* door al de vernederende leidingen, waarmee Ik ze geleid heb. *Zij hebben niet gevreesd, noch gewandeld in Mijn wet."* Die niet in de wet van God wandelen, tonen daarmee, dat zij zonder de vreze Gods zijn.

V. Hij dreigt met hun volkomen ondergang, om hun hardnekkige afgoderij, nu zij in Egypte zijn. Als tevoren, Hoofdstuk 42:22, wordt tegen hen het oordeel uitgesproken, dat zij zullen omkomen in Egypte, het besluit is uitgevaardigd en zal niet herroepen worden. Zij *hebben hun aangezicht en gesteld om naar Egypteland te gaan.* vers 12, zij waren vastbesloten in hun plan tegen God, en nu is God vastbesloten in Zijn plan tegen hen: *Ik zal Mijn aangezicht stellen om geheel Juda uit te roeien,* vers 11. Die God almachtig niet alleen denken te beledigen, maar ook tegen te staan, zullen eenmaal het onderspit delven, "want het aangezicht des Heeren is tegen degenen, die kwaad doen", Psalm 34:16. Tegen de afgodische Joden in Egypte wordt hier gedreigd,

1. Dat zij *allen verteerd zullen worden,* zonder uitzondering, geen enkele rang of stand zal ontkomen: zij *zullen vallen van de kleinste tot de grootste toe,* vers 12, hoog en laag, rijk en arm.

2. Dat zij *verteerd zullen worden* door precies dezelfde oordelen, waarvan God gebruik maakte om Jeruzalem te straffen, *het zwaard, de honger, en de pestilentie,* vers 12, 13. Zij zullen niet weggenomen worden door een natuurlijke dood, zoals Israël in de woestijn maar door deze pijnlijke oordelen, waarvoor zij, door hun vlucht naar Egypte, onbereikbaar dachten te zijn.

3. Dat niemand van hen, enige weinigen uitgezonderd, die ternauwernood ontsnappen zullen, ooit *in het land van Juda weer* zal *keren,* vers 14. Zij dachten, dat zij meer kans hadden naar hun eigen land terug te keren, omdat zij er dichter bij waren, dan die naar Babel gevoerd waren, toch zullen die terugkeren en zij niet, want de weg, waarop God ons troost heeft beloofd, is veel zekerder dan die, waarop wij die voor onszelf verwacht hebben. Zij, die wrevelig en ontevreden zijn, zullen dat blijven, waar zij ook heengaan. Toen de Israëlieten in het land van Juda waren, verlangden zij naar Egypte te gaan, Hoofdstuk 42:22, maar toen zij in Egypte waren, verlangden zij weer te keren "in het land van Juda, zij verhieven hun ziel daarheen", zo staat in de kanttekening, wat een ernstig verlangen betekent. Maar, omdat zij daar niet wilden wonen, toen God het beval, zullen zij er ook niet wonen, nu zij het zelf verlangen. Als wij wandelen tegen Gods wil, zal Hij tegen ons handelen. Hoe kunnen zij verwachten, dat het hun wel zal gaan, die er niet van wilden weten toen het werkelijkheid was, hoewel God het hun zei?

Jeremia 44:15-19

Hier hebben wij de hardnekkige weigering van zich aan de macht van het Woord Gods, in de mond van Jeremia, te onderwerpen. Er is nauwelijks ergens een voorbeeld te vinden van zo'n vermetele rechtstreekse tegenspraak van God zelf, of zo'n verklaarde rebellie van het vleselijk hart. Hier dient gelet op,

I. De personen, die aldus God en Zijn oordelen verachtten, het was niet de een of ander, die zo hardnekkig was, maar het waren de Joden in hun geheel, en zij wisten, dat zij allen, zij zelf of hun vrouwen schuldig weren aan de afgoderij, die Jeremia hun verweten had, vers 15. Wij vinden,

1. Dat de vrouwen schuldiger waren geweest aan afgoderij en bijgeloof dan de mannen, niet omdat de mannen zich dichter bij God en de ware godsdienst hielden, maar, ik vrees, omdat zij, over 't algemeen, atheïsten, en voor geen enkele God en voor geen enkele godsdienst waren, en daarom gemakkelijk hun vrouwen konden toestaan een valse godsdienst te hebben en valse goden te vereren.

2. Dat het bewustheid van schuld was: "Zij wisten, dat hun vrouwen anderen goden rookten, en dat zij dat bevorderd hadden, en de vrouwen, die daar stonden, wisten, dat zij aan die afgodische gebruiken hadden meegedaan, zodat, wat Jeremia zei, hen op een pijnlijke plaats trof wat hen de verzenen tegen de prikkels deed slaan, als kinderen Belials, die het juk niet zullen dragen."

II. Het antwoord, dat deze personen Jeremia geven, en door hem aan God zelf, die de onbeschaamdheid hadden tot de Almachtige te zeggen: "Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust."

1. Zij verklaren besloten te hebben om niet te doen, zoals God hun had geboden, maar wat zij zelf wilden, dat is: zij wilden voortgaan met de maan te aanbidden, hier *Melecheth des hemels genoemd,* toch houden sommigen haar voor de zon, die veel vereerd werd in Egypte, Hoofdstuk 43:13, en vereerd was te Jeruzalem, 2 Koningen 23:11, en zij zeggen, dat het Hebreeuwse woord voor zon vrouwelijk is, en zij dus zeer gevoegelijk *Melecheth* (koningin) *des hemels* genoemd kan worden. Anderen menen, dat de bedoeling is al *het heir des hemels,* of *het firmament,* de hemel met al wat er in is, Hoofdstuk 7:8. Deze vermetele zondaars zoeken geen uitvluchten ter verontschuldiging van hun weigering om te gehoorzamen, en ook beweren zij niet, dat Jeremia van zichzelf en niet uit naam van God sprak (zoals vroeger, Hoofdstuk 43, maar zij erkennen, dat hij tot hen sprak *in de naam des Heeren,* en toch zeggen zij ronduit, met zovele woorden: "*Wij zullen naar u niet horen,* wij zullen doen, wat verboden is en het er op wagen, ondanks alle bedreigingen". Die in ongehoorzaamheid aan God leven, gaan gewoonlijk van kwaad tot erger, en hun hart wordt meer en meer verhard door *de verleiding van de zonde.* Dat is werkelijk de taal van het weerspannige hart: Wij *zullen ganselijk doen, al hetgene, dat uit onze mond is uitgegaan.* God en Zijn profeten mogen daartegen zeggen, wat zij willen. Wat zij zeiden, dat denken velen, die nog niet zo'n graad van onbeschaamdheid hebben bereikt, dat zij het uitspreken. Dat is het, wat "de jongeling begeert in de dagen van zijn jongelingschap, hij wil wandelen in de wegen zijns harten en in de aanschouwing van zijn ogen en wil alles hebben en doen, waar hij lust in heeft", Prediker 11:9.

2. Zij geven enige reden aan voor hun besluit, want de meest ongerijmde en onredelijke goddelozen hebben nog iets voor zich te zeggen, totdat de dag komt, dat "alle mond gestopt zal worden."

A. Zij hebben veel van die argumenten, die de verdedigers van Rome de merktekenen van de ware kerk noemen, en waar zij zichzelf niet alleen mee rechtvaardigen, maar waar zij zich ook op verheffen, en deze Joden hebben er evenveel recht op als de vrienden van Rome.

a. Zij beroepen zich op de overlevering: Wij zijn besloten Melecheth des hemels te roken, gelijk als onze vaders gedaan hebben, het is een beroep op de gewoonte en waarom zouden wij wijzer zijn dan onze vaders?

b. Zij beroepen zich op het gezag. Die macht hadden, deden het zelf en schreven het anderen voor. "Onze koningen en onze vorsten," die God over ons gesteld heeft, deden het, en zij waren van het zaad van David.

c. Zij beroepen zich op hun aantal. Het was er niet hier en daar een, die het deed, maar wij, met aller instemming, wij, die *een grote hoop* zijn, vers 15, wij deden het.

d. Zij beroepen zich op de algemeenheid er van. Het werd niet hier en daar gedaan, maar in de steden van Juda.

e. Zij beroepen zich op de openbaarheid er van. Het werd niet in een hoek gedaan, niet alleen in donkere schaduwrijke bossen, maar in de straten, openlijk en publiek.

f. Zij beroepen zich er op, dat het de gewoonte is van de moederkerk van de heiligen stoel, zij leerden het niet nu eerst in Egypte, maar zij hadden het ook al gedaan in Jeruzalem.

g. Zij beroepen zich op hun voorspoed. "Toen werden zij met brood verzadigd, en met al wat goed is, zij waren vrolijk en zagen geen kwaad." de eerste argumenten waren, vrees ik, maar al te waar, inderdaad, Godsgetuigen tegen hun afgoderij waren weinige en verborgen, Elia dacht, dat hij alleen overgebleven was, en het laatste argument was misschien waar ten opzichte van bijzondere personen, maar het volk als zodanig, lag nog steeds onder de vloek van zijn weerspannigheid, en er was "een vrede voor degene, die uitging, en degene, die inkwam," 2 Kronieken 15:5. Maar, verondersteld, dat alles waar was, dan was dat toch geen verontschuldiging voor hun afgoderij, het is de wet van God, waardoor wij moeten beheerst en waarnaar wij moeten geoordeeld worden, niet de gewoonte onder de mensen.

B. Zij beweren, dat de oordelen, waaronder zij kortelings gebukt gingen, over hen gebracht waren, omdat zij *opgehouden hebben* aan *Melecheth des hemels te roken,* vers 18. Zulk een verkeerde uitlegging gaven zij aan Gods leiding, hoewel Hij door Zijn profeten, het hun reeds vaak had uitgelegd, en de feiten die uitlegging lijnrecht weerspraken. "Van toen af hebben wij van alles gebrek gehad en zijn door het zwaard verteerd, " de ware oorzaak daarvan was, dat zij hun afgoden nog steeds in hun hart bewaarden, en daarbij de neiging tot hun oude zonden, maar zij beschouwden het zo, alsof het was, omdat zij hun oude zonden verlaten hadden. Aldus legden zij de beproevingen, die tot hun welzijn moesten dienen, om hen namelijk van hun zonden te scheiden, verkeerd uit, hetgeen hen in hun zonde bevestigde. Zo deden ook de heidenen, in de eerste eeuwen van het Christendom, wanneer God hen door algemene rampen kastijdde, omdat zij de christenen tegenstonden en hen vervolgden, legden zij die rampen

precies verkeerd uit, alsof ze gezonden waren om hen te straffen, wegens het oogluikend toelaten van het christendom, en riepen: "Christianos ad leones-Werpt de Christenen voor de leeuwen." En al was het waar geweest, zoals zij hier zeiden, dat, sinds zij teruggekeerd waren tot de dienst van de ware God, de God van Israël, zij gebrek en tegenspoed hadden gehad, was dat een reden, waarom zij tegen Hem moesten opstaan? Dat zou zoveel willen zeggen, als dat zij niet Hem dienden, maar hun eigen buik. Zij, die God kennen, en op Hem hun vertrouwen stellen, dienen Hem onder alle omstandigheden, als Hij hen laat hongeren, als Hij hen slaat, als zij geen enkele gelukkige dag beleven in deze wereld, daar zij verzekerd zijn, dat zij tenslotte bij Hem niet zullen verliezen.

3. Zij zeggen, dat, al waren de vrouwen vooraan en ijverig bij de afgoderij, zij dat deden met toestemming en goedkeuring van haar mannen, de vrouwen maken *gebeelde koeken*, als *spijsoffer voor Melecheth des hemels* en maken *drankofferen* gereed en *offeren* die, vers 19. Wij vonden vroeger dat dit haar werk was, Hoofdstuk 7:18. "Maar deden wij het *zonder onze mannen*, in ‘t geheim en zonder dat zij het wisten, om hun aanleiding te geven afgunstig op ons te zijn? Neen, de vaders staken het vuur aan, terwijl de vrouwen het deeg kneedden, de mannen die ons hoofd waren, van wie wij verplicht waren te leren, en wie wij verplicht waren te gehoorzamen, leerden ons door hun voorbeeld het te doen." Het is droevig, als zij, die in de nauwste betrekking tot elkaar staan, die elkaar meesten aansporen om te doen, wat goed is, en elkaar zo op weg naar de hemel helpen, elkaar in de zonde doen verharden en zo rijp maken voor de hel. Sommigen menen, dat dit gezegd wordt door mannen, vers 15, die zeggen, dat zij het niet *zonder hun mannen* deden, dat is: hun oudsten en heersers, hun aanzienlijken, en die met gezag bekleed waren, maar, omdat uitdrukkelijk gezegd is, dat het maken van de koeken en het offeren van drankofferen, het werk van de vrouwen was, Hoofdstuk 7:18, schijnt dit eer door de vrouwen gezegd te worden: doch het was een nietige uitvlucht. Wat zou het hun kunnen helpen, te zeggen, dat het met goedvinden van haar mannen was, als zij wisten, dat het tegen Gods wil was?

Jeremia 44:20-30

Vermetele zondaars mogen menig stout en groot woord zeggen, maar tenslotte zal God het laatste woord hebben, want als Hij spreekt, zal Hij gerechtvaardigd worden, en alle vlees, ook het meest trotse, zal stil zijn voor Hem. Profeten kunnen uit de weg geruimd worden, maar God niet, hier zou het zelfs de profeet niet overkomen.

I. Jeremia heeft iets te zeggen van zich zelf wat hij kon doen zonder de geest van de profetie, en dat was om hun fout te verbeteren (een opzettelijke fout was het) inzake de rampen, die over hen gegaan waren, en hun ware strekking en bedoeling. Zij zeiden, dat deze ellende hun overkomen was, omdat zij opgehouden hadden "aan Melecheth des hemels te roken." "Neen, zei hij, het was omdat gij het vroeger gedaan hadt, niet, omdat gij nu ermee opgehouden hebt." Toen zij hem dat antwoord gaven, antwoordde hij onmiddellijk, vers 20, dat het roken, dat zij en hun vaderen gedaan hadden, inderdaad lang ongestraft gebleven was, want God was zeer goedertieren jegens hen, en gedurende de dag van Zijn geduld was het misschien, zoals zij zeiden, wel met hen en *zagen zij geen kwaad,* maar tenslotte werd hun terging zo erg, *dat het de Heere niet meer kon verdragen,* vers 22, maar begon te twisten met hen, waarop sommigen van hen zich een weinig verbeterden, men zou eer kunnen zeggen, dat hun zonden hen verlieten dan dat zij hun zonden verlieten. Maar daar hun oude schuld nog niet afgedaan was, en hun verdorven neigingen nog dezelfde waren, herinnerde God zich de afgoderijen "van hun vaders, hun koningen en hun vorsten in de straten van Jeruzalem," in hun nadeel, waarin ze roemden als een rechtvaardiging van hun eigen afgoderij in plaats van zich er over te schamen, Hij dacht aan dat alles, aan *de gruwelen,* die zij gedaan hadden, vers 22, en aan al de ongehoorzaamheid aan *des Heeren stem,* vers 23, dat alles werd in rekening gebracht, en *daarom,* om hen voor dit alles te straffen, is hun land *tot een woestheid en tot een vloek, gelijk het is ten deze dage,* vers 22, *daarom,* niet om hun vorige verbetering, maar om hun oude overtredingen, is al *dit kwaad* hun *wedervaren, gelijk het is ten deze dage,* vers 23. Het recht verstaan van de oorzaak van onze ellende zou men zo denken, is een grote stap in de richting van genezing van onze zonden. Overkomt ons kwaad, het is "omdat wij gezondigd hebben tegen de Heere, en daarom: Zijt beroerd en zondigt niet."

II. Jeremia heeft hun iets te zeggen, *tot de vrouwen* in ‘t bijzonder van de *Heere van de heirscharen,* de *God Israëls. Zij* hebben hun antwoord gegeven, nu moeten zij Gods wederwoord horen, vers 24. God spreekt tot *Juda,* dat *in Egypteland* woont, ook daar, dat is hun voorrecht. Zij moeten acht geven op wat Hij zegt dat is hun plicht, vers 26. In Zijn antwoord zegt Hij hun duidelijk,

1. Dat, wijl zij ten volle besloten waren, hardnekkig voort te gaan met hun afgoderij Hij ten volle besloten was nog voort te gaan met hen te twisten, als zij voortgingen Hem te tergen, dan zou Hij voortgaan hen te straffen, en zien wie het zou winnen tenslotte. God herhaalt, wat zij gezegd hadden, vers 25 :*Aangaande u en uw vrouwen,* gij zijt het eens in uw hardnekkigheid: *zij hebben toch met uw mond gesproken, en gij hebt het met uw handen vervuld, zij* hebben het gezegd en gij beaamt het, en gij gaat voort er naar te handelen. "Wij zullen onze geloften, die wij beloofd hebben, ganselijk houden, rokende aan Melecheth des hemels, " alsof het, ofschoon ‘t zonde was, voldoende was om het daarmee te rechtvaardigen, dat zij het beloofd hadden, terwijl toch niemand door zijn gelofte wettig maken kan, veel minder tot zijn plicht, wat God reeds tot zonde heeft gemaakt. Nu, zegt God, "gij hebt uw goddeloze geloften volkomenlijk gehouden:" hoor nu, wat Mijn gelofte is, wat "Ik zweer bij Mijn grote naam, " en, als de Heere

gezworen heeft, zal het Hem niet berouwen, sinds zij gezworen hebben en het heeft hun niet berouwd. "Bij de verkeerde bewijst Gij U een worstelaar, "Psalm 18:26.

a. Hij had gezworen, dat het kleine overblijfsel van godsdienst, dat er nog bij hen was, verdwijnen zou, vers 26. Hoewel zij zich verenigden met de Egyptenaars in hun afgoderij, toch gingen zij voort bij menige gelegenheid de naam des Heeren te vermelden, vooral bij een plechtige eed, zij zeiden: "Zo waarachtig als de Heere Heere leeft, Hij is de levende God, " zij erkenden Hem als zodanig, hoewel zij dode afgoden aanbaden, zij zweren: *Zo waarachtig als de Heere leeft,* Hoofdstuk 5:2, maar ik vrees, dat zij deze eedsvorm meer behielden ter ere van hun volk dan ter ere van hun God. Maar God verklaart, "dat Zijn naam niet meer zal genoemd worden met de mond van enig man van Juda in geheel Egypteland," dat is: er zullen geen Joden overblijven om de taal van hun land te gebruiken, of, als er nog zijn, dan zullen ze die vergeten zijn, en zullen leren te zweren, zoals de Egyptenaren doen, "bij het leven van Farao" en niet bij dat van de Heere. Zeer ongelukkig zijn zij, die God zozeer aan zich zelf overgelaten heeft, dat zij hun godsdienst geheel vergeten zijn, en ook de laatste overblijfsels van hun goede opvoeding verloren hebben. Het kan ook betekenen, dat God het als een belediging van Zijn persoon zou opvatten, als zij melding maakten van Zijn naam en durfden zeggen, dat zij nog in enige betrekking tot Hem stonden.

b. Hij heeft gezworen, dat het kleine overblijfsel van ‘t volk, dat er nog was, verteerd zou worden, vers 27 :*Ik zal over hen waken ten kwade,* geen gelegenheid zal Hij laten glippen, om enig oordeel over hen te brengen, *totdat zij ten einde zin,* totdat zij geheel uitgeroeid zijn. Voor hen, die bevonden worden onboetvaardige zondaars te zijn, zal Hij een onverzoenlijk Rechter blijken te zijn. En, als het zover komt, "zullen zij weten, wiens woord bestaan zal, het Mijne of het hunne." Zij zeiden, dat ‘t hun ten nutte zou zijn, als zij er toe terugkeerden om Melecheth des hemels te dienen, God zei, dat zij zichzelf zouden verderven, de uitkomst zal tonen, wie gelijk had. Het is een strijd tussen God en de zondaars, wiens wil gedaan zal worden, wie het zal winnen. De zondaars zeggen, dat zij vrede zullen hebben, als zij voortgaan met zondigen, God zegt, dat zij geen vrede zullen hebben. Maar als God oordeelt, zal Hij overwinnen, Gods Woord houdt stand, en niet dat van de zondaars.

2. Hij zegt, dat *zeer weinigen van het zwaard* zullen *ontkomen,* en na verloop van tijd *weerkeren in het land van Juda, weinig in getal,* vers 28, zo goed als niemand, vergeleken met de grote getalen, die uit het land van de Chaldeën zouden terugkeren. Dit schijnt bedoeld als een verwijt aan hen, die roemden in het grote getal, waarmee zij zondigden, er was zo te zeggen niemand, die niet meedeed aan de afgoderij. En, zegt God, en even weinig zullen het zijn, die zullen *ontkomen van het zwaard en de honger.*

3. Hij geeft hun een teken, dat al deze bedreigingen nog in hun tijd vervuld zullen worden, dat zij hier in Egypte verteerd zullen worden en geheel zullen omkomen: "Farao Hophra, de tegenwoordige koning van Egypte, zal Ik geven in de hand van zijn vijanden die zijn ziel zoeken van zijn eigen oproerige onderdanen," lezen sommigen, onder Amasis, die zich van de troon meester maakte, "van Nebukadnezar de koning van Babel," lezen anderen, die een inval deed in het koninkrijk, het eerste wordt verhaald door Herodotus, het laatste door Josephus. Het is waarschijnlijk, dat deze Farao de Joden door beloften van zijn gunst tot afgoderij verleid heeft, evenwel, zij waren van zijn bescherming afhankelijk, en het zou meer dan een voorteken van hun ondergang, het zou een stap in die richting zijn, als hij weg was. Zij verwachtten meer van hem dan van Zedekia, de koning van Juda, hij was een machtiger en meer politiek vorst. Maar, zegt God, "Ik zal hem in de hand van zijn vijanden geven," gelijk als Ik Zedekia gedaan

heb. De troost van en het vertrouwen op schepselen, waar wij ons het meest van beloven, kunnen ons even gemakkelijk ontschieten als die waarvan wij ons het minste beloven, want ze zijn, wat God er van maakt, en niet wat wij er ons van voorstellen.

De heilige geschiedenis vermeldt de vervulling van deze profetie niet, maar het zwijgen is voldoende, wij horen niet meer van deze Joden in Egypte, en daaruit besluiten wij dat zij, in overeenstemming met deze voorspelling, daar verdwenen zijn, want geen woord van God zal ter aarde vallen.

HOOFDSTUK 45

1 Het woord, dat de profeet Jeremia gesproken heeft tot Baruch, den zoon van Nerija, als hij die woorden uit den mond van Jeremia in een boek schreef, in het vierde jaar van Jojakim, den zoon van Josia, den koning van Juda, zeggende:
2 Alzo zegt de HEERE, de God Israels, van u, o Baruch!
3 Gij zegt: Wee nu mij, want de HEERE heeft droefenis tot mijn smart gedaan; ik ben moede van mijn zuchten, en vind geen rust!
4 Zo zult gij tot hem zeggen: Zo zegt de HEERE: Zie, dat Ik gebouwd heb, breek Ik af, en dat Ik geplant heb, ruk Ik uit, zelfs dit ganse land.
5 En zoudt gij u grote dingen zoeken? Zoek ze niet; want zie, Ik breng een kwaad over alle vlees, spreekt de HEERE; maar Ik zal u uw ziel tot een buit geven, in alle plaatsen, waar gij zult henentrekken.

De profetie in dit hoofdstuk geldt wel alleen Baruch maar strekt toch ook tot steun en bemoediging vooral het volk des Heeren, dat Hem getrouw dient en in moeilijke tijden zich dicht bij Hem houdt. Ze vindt hier een plaats na de geschiedenis van de verwoesting van Jeruzalem en de verstrooiing van de Joden, maar werd lang tevoren uitgesproken, en wel in het vierde jaar van Jojakim, evenals de profetie in het volgende en waarschijnlijk ook in meer volgende hoofdstukken. Wij lezen hier,

I. Hoe men Baruch vrees aanjoeg, toen hij om zijn schrijven en lezen van Jeremia's rol in moeite was gebracht, vers 1-3.

II. Hoe zijn vrees werd weggenomen met een berisping over zijn grote verwachtingen en door een belofte van bizondere bewaring, vers 4,5 Hoewel Baruch slechts schrijver van Jeremia was, toch wordt op zijn vrees acht geslagen en voor zijn troost zorg gedragen, want God veracht geen van zijn dienaren, maar ziet de zwakste en minste genadevol aan, evenzeer Jeremia als Baruch.

Jeremia 45:1-5

In Hoofdstuk 36 vonden wij, hoe Baruch Jeremia's profetieën opschreef en voorlas, en hoe de koning hem daarom bedreigde. Men zond heen om hem gevangen te nemen, en hij werd gedwongen zich te verschuilen, door goddelijke bescherming ontsnapte hij, ternauwernood. Aan die geschiedenis sluit dit hoofdstuk aan, maar het is, als betrekking hebbende op een bijzonder persoon, aan het einde van het boek geplaatst, gelijk Paulus' brief aan Filémon na zijn andere brieven.

Merk op:

I. De angst, die de arme Baruch uitstond, toen 's konings dienaren hem zochten en hij zich verschuilen moest, en de zorg, die de Heere voor hem droeg. Hij had uitgeroepen: *Wee nu mij!* vers 3. Hij was een jonge man, die zijn loopbaan in de wereld eerst begon, hij stelde belang in de dingen Gods en was gewillig om God en Zijn profeet te dienen, maar toen het lijden kwam, zou hij gaarne verschoond blijven. Wijl hij een vindingrijk en een geleerd man was, wilde hij gaarne vooruitkomen in de wereld, maar nu in de engte gedreven te worden en in gevaar van in de gevangenis te geraken, was een grote teleurstelling voor hem. Toen hij de rol in het openbaar las, hoopte hij daardoor naam te maken, de aandacht op zich te vestigen en arbeid te vinden. In plaats daarvan werd hij aan bespotting blootgesteld hij viel bij de menigte in ongenade en riep uit Het is met mij gedaan, ik zal in de hand van de vervolgers vallen, gevangenis en dood of verbanning tegemoet gaan. "De Heere heeft droefenis tot mijn smart gedaan," heeft mij de een smaad op de anderen geladen. Na het verdriet van de profetieën omtrent de ondergang mijns vaderlands geschreven en voorgelezen te hebben, komt nu de smart van daarvoor als misdadiger behandeld te worden. Een ander moge zich daarvan niets aantrekken, ik kan dat niet dragen, het is een last te zwaar voor mij. "Ik ben moe van mijn zuchten (of: mijn zuchten brengt mij er onder, het vermoordt mij) en ik vind geen rust, geen voldoening voor mijn gemoed". Ik kan er geen vrede mee hebben en het niet dragen gelijk ik moest, ook heb ik geen uitzicht op troost of verlichting. Baruch was een goed man, maar, moeten wij zeggen, dit was zich zwakke zijde. Zie,

1. Beginners in de godsdienst, gelijk recruten, worden licht ontmoedigd door de kleine moeilijkheden, die zij gewoonlijk in de aanvang van 's Heeren dienst ontmoeten. "Zij lopen met de voetgangers en die maken hen moe, zij vertonen zich slap bij het aanbreken van de dag van de benauwdheid, en daaruit blijkt dat hun kracht nauw, dat is: klein is", Spreuken 24:10. Hun geloof is zwak, zij zijn nog jonge kinderen, die om alles schreien.

2. Sommige van Gods beste en liefste heiligen waren verschrikt, wanneer zij de storm zagen opsteken, dan vreesden zij het ergste en maakten zich vreselijk ongerust, als er geen reden voor was.

3. God geeft acht op die vreze en ontevredenheid van Zijn volk, en deze mishaagt Hem. Baruch moest zich verblijd hebben, dat hij waardig geacht werd om zo'n goede zaak en in zulk goed gezelschap te lijden. In plaats daarvan wordt hij korzelig, ontevreden met zijn lot en vindt, dat God hem wel hard behandelt. Wat hij zei werd in drift gesproken, maar God was beledigd, zoals Hij eens over Mozes ontevreden was, toen "hij met zijn lippen wat onbedachtelijk voortbracht," hetgeen Mozes duur te staan kwam. Baruch had niet wel gesproken, en God houdt rekening met wat wij zeggen, al is het ook in haast.

II. De bestraffing, die God hem daarvoor liet geven. Jeremia was ontsteld, toen hij Baruch zo opgewonden zag, en wist niet goed wat hij tot hem zeggen zou. Hij wilde hem niet gaarne wat onvriendelijks zeggen, en toch verdiende Baruch dat, hij zou hem gaarne troosten, maar wist niet hoe. Nu zegt hem God *wat hij tot hem spreken zal*, vers 4. Jeremia kon niet goed onderscheiden, wat aan deze klachten en vrees ten grondslag lag, maar God zegt het. Het kwam voort uit zijn verdorvenheid. Die wond kan niet licht geheeld worden, hij peilt de wond en toont hem, dat hij van deze wereld te grote verwachting had gehad, en dat daardoor zijn smart en moeite zo moeilijk te dragen was. Zie, wanneer de wereld de wenkbrauw tegen ons fronst, zouden wij niet ongerust worden, als wij ons niet met hoop op haar glimlach vleiden en daarnaar begerig waren. Het is te grote begeerte naar de goede dingen van de tegenwoordige tijd, die ons onder tegenspoed ongeduldig maakt. Nu troost God hem dat dit zijn fout en dwaasheid was, vooral in die tijd, op overvloedige welvaart en eer in deze wereld te rekenen. Want,

1. Het schip was zinkende. Het verderf kwam over het Joodse volk, een uiterst en algemeen verderf. "Zie, wat Ik gebouwd heb breek Ik af, en wat Ik geplant heb, ruk Ik uit zelfs dit gehele land". Dat gebouw moest Mij dienen, en die geplante wijngaard was voor Mij, en dit gehele land, de Joodse kerk en staat mijn eigendom, en "zoudt gij u grote dingen zoeken" Verwacht gij rijk en geëerd te worden en naam te maken?

2. "Het is onzinnig, nu uw eigen huis te schilderen. Kunt gij hopen groot te worden, als alles vernederd wordt, vervuld als alles ledig wordt?" Ons zelf meer te zoeken dan het algemeen belang, vooral grote dingen voor ons te begeren, wanneer het volk in nood verkeert, dat voegt geen Israëliet. Wij kunnen dat toepassen op deze wereld en onze positie daarin. God breekt dat in Zijn voorzienigheid af en haalt het omver, alles is onzeker en voorbijgaande, wij kunnen hier geen blijvende stad verwachten. Wat dwaasheid is het dus, "hier grote dingen voor ons zelf" te zoeken, terwijl alles klein en onzeker is.

III. De bemoediging, die God hem geeft om te hopen dat hij, hoewel niet groot, dan toch veilig zal zijn. "Ik breng een kwaad over alle vlees, over alle volkeren, alle rangen en standen van de maatschappij maar Ik zal uu uw ziel tot een buit geven, in alle plaatsen, waar gij zult heen trekken. Gij moet verwachten, van de ene plaats naar de andere verjaagd te worden, en waarheen gij ook gaat, in gevaar te verkeren, maar gij zult ontsnappen, al zij het ook ternauwernood, gij zult uw leven behouden, maar als een buit, die met moeite en gevaar behaald wordt, gij zult behouden doch alzo als door vuur." Zie, het behoud en de verlenging des levens zijn zeer grote gaven, en wij moeten ze als zodanig aannemen, daar zij de gelegenheid bestendigen om God te verheerlijken in deze wereld en ons voor te bereiden voor een betere. Soms, vooral wanneer de pijlen des doods dicht om ons heen gonzen, is het leven bijzonder zoet. Daarvoor moeten wij zeer dankbaar zijn, en zolang wij het genieten, niet klagen over teleurgestelde verwachting. Is "het leven niet meer dan het voedsel?"

HOOFDSTUK 46

1 Het woord des HEEREN, dat tot den profeet Jeremia geschied is tegen de heidenen.
2 Tegen Egypte; tegen het heir van Farao Necho, koning van Egypte, dat aan de rivier Frath, bij Karchemis was, dat Nebukadrezar, de koning van Babel, sloeg, in het vierde jaar van Jojakim, den zoon van Josia, den koning van Juda.
3 Rust het schild en de rondas toe, en nadert tot den strijd!
4 Spant de paarden aan, en klimt op, gij ruiters! en stelt u met helmen; veegt de spiesen, trekt de pantsiers aan!
5 Waarom zie Ik, dat zij versaagd en achterwaarts gedreven zijn? Zelfs hun helden zijn verslagen, en nemen de vlucht, en zien niet om; er is schrik van rondom, spreekt de HEERE.
6 De snelle ontvliede niet, en de held ontkome niet; tegen het noorden, aan den oever der rivier Frath zijn zij gestruikeld en gevallen.
7 Wie is deze, die optrekt als een stroom, wiens wateren zich bewegen als de rivieren?
8 Egypte trekt op als een stroom, en zijn wateren bewegen zich als de rivieren; en hij zegt: Ik zal optrekken, ik zal de aarde bedekken, ik zal de stad, en die daarin wonen, verderven.
9 Trekt op, gij paarden! en raast, gij wagens! en laat de helden uittrekken: de Moren, en de Puteers, die het schild handelen, en de Lydiers, die den boog handelen en spannen.
10 Maar deze dag is des HEEREN, des HEEREN der heirscharen, een dag der wrake, dat Hij zich wreke van Zijn wederpartijders, en het zwaard zal vreten, en verzadigd, en dronken worden van hun bloed; want de Heere, HEERE der heirscharen, heeft een slachtoffer in het land van het noorden, aan de rivier Frath.
11 Ga henen op naar Gilead, en haal balsem, gij jonkvrouw, dochter van Egypte! Tevergeefs vermenigvuldigt gij de medicijnen, er is geen heling voor u.
12 De volken hebben uw schande gehoord, en het land is vol van uw gekrijt; want zij hebben zich gestoten, held tegen held, zij zijn beiden te zamen gevallen.
13 Het woord, dat de HEERE tot den profeet Jeremia sprak, van de aankomst van Nebukadrezar, den koning van Babel, om Egypteland te slaan.
14 Verkondigt in Egypte, en doet het horen te Migdol; doet het ook horen te Nof en Tachpanhes; zegt: Stelt er u naar, en maakt u gereed, want het zwaard heeft verteerd, wat rondom u is.
15 Waarom zijn uw sterken weggeveegd? Zij stonden niet, omdat hen de HEERE voortdreef.
16 Hij maakte der struikelenden veel; ja, de een viel op den ander; zodat zij zeiden: Staat op en laat ons wederkeren tot ons volk, en tot het land onzer geboorte, vanwege het verdrukkende zwaard.
17 Daar riepen zij: Farao, de koning van Egypte, is maar een gedruis; hij heeft den gezetten tijd laten voorbijgaan.
18 Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Koning, Wiens Naam is HEERE der heirscharen; hij zal voorzeker, als Thabor onder de bergen, en als Karmel bij de zee, aankomen!
19 Maak voor u gereedschap der gevankelijke wegvoering, gij inwoneres, gij dochter van Egypte! want Nof zal ter verwoesting worden, en zal verbrand worden, dat er niemand in wone.
20 Egypte is een zeer schone vaarze; de slachter komt, hij komt van het noorden.
21 Zelfs haar gehuurden in haar midden zijn als gemeste kalveren; maar die hebben zich ook gewend, zij zijn te zamen gevlucht, zij hebben niet gestaan; want de dag huns verderfs is over hen gekomen, de tijd hunner bezoeking.
22 Haar stem zal gaan als van een slang; want zij zullen met krijgsmacht daarhenen trekken, en tot haar met bijlen komen, gelijk houthouwers.

23 Zij hebben haar woud afgehouwen, spreekt de HEERE, hoewel het niet is te onderzoeken; want zij zijn meerder dan de sprinkhanen, zodat men hen niet tellen kan.
24 De dochter van Egypte is beschaamd; zij is gegeven in de hand des volks van het noorden.
25 De HEERE der heirscharen, de God Israels, zegt: Ziet, Ik zal bezoeking doen over de menigte van No, en over Farao, en over Egypte, en over haar goden, en over haar koningen, ja, over Farao, en over degenen, die op hem vertrouwen.
26 En Ik zal hen geven in de hand dergenen, die hunlieder ziel zoeken, en in de hand van Nebukadrezar, den koning van Babel, en in de hand zijner knechten. Maar daarna zal zij bewoond worden als in de dagen van ouds, spreekt de HEERE.
27 Maar gij, Mijn knecht Jakob! vrees niet, en ontzet u niet, o Israel! want zie, Ik zal u verlossen uit verre landen, en uw zaad uit het land hunner gevangenis; en Jakob zal wederkomen, en stil en gerust zijn, en niemand zal hem verschrikken.
28 Gij dan Mijn knecht Jakob! vrees niet, spreekt de HEERE; want Ik ben met u; want Ik zal een voleinding maken met al de heidenen, waarhenen Ik u gedreven zal hebben, doch met u zal Ik geen voleinding maken, maar u kastijden met mate, en u niet gans onschuldig houden.

Hoe het oordeel begon bij het huis van God, hebben wij in de vorige profetie en geschiedenis gevonden, maar nu zullen wij vinden, dat het daar niet eindigde. In dit en de volgende hoofdstukken hebben wij voorspellingen van de verwoesting van naburige landen, merendeels over hen gebracht door de koning van Babel, tot tenslotte met Babel zelf afgerekend wordt. De profetie tegen Egypte is hier het eerst geplaatst en neemt dit hele hoofdstuk in, hierin hebben wij:

I. Een profetie van de nederlaag van Farao Necho's leger bij Carchemis tegen de Chaldeën, die spoedig daarop, in het vierde jaar van Jojakim, vervuld werd, vers 1-12.

II. Een profetie van de inval, die Nebukadnezar zou doen in het land van Egypte, en zijn voorspoed daarmee, die vervuld werd enige jaren na de verwoesting van Jeruzalem, vers 18-26.

III. Een woord van troost aan het Israël Gods, te midden van deze rampen, vers 27, 28.

Jeremia 46:1-12

Het eerste vers is de titel van dat deel van dit boek, dat betrekking heeft op de naburige landen, en volgt hier. Het is: "Het woord des Heeren, dat tot Jeremia geschied is tegen de heidenen," want God is de Koning en Rechter van de volken, Hij kent hen, die Hem niet kennen, en Hem geen aandacht schenken, en zal hen ter verantwoording roepen. Beide Jesaja en Ezechiël profeteerden tegen deze volken, tot wie Jeremia hier nog iets bijzonders te zeggen heeft, en wel ten opzichte van dezelfde gebeurtenissen. In het Oude Testament hebben wij "het woord des Heeren" tegen de heidenen, in het Nieuwe Testament hebben wij "het woord des Heeren" voor de heidenen, dat zij, "die eertijds verre waren, nabij geworden zijn".

Hij begint met Egypte, omdat de Egyptenaars van ouds Israëls onderdrukkers waren en nog pas hun verleiders, toen zij vertrouwen in hen stelden. In deze verzen voorspelt hij de overwinning van Nebukadnezar op "het leger van Farao Necho, in het vierde jaar van Jojakim, welke overwinning zo volkomen was, dat de koning van Babel daardoor van de rivier van Egypte af tot aan de rivier Phrath alles veroverde, wat van de koning van Egypte was," 2 Koningen 24:7, en die hem zijn tocht tegen de koning van Assyrië vier jaren tevoren, waarop hij Josia doodde, 2 Koningen 23:29, daar betaald zette. Dit is de gebeurtenis, die hier voorspeld wordt in verheven, triomfantelijke bewoordingen, omdat Egypte dus overwonnen was, waarvan Jeremia met bijzonder genoegen spreken moest, omdat de dood van Josia, die hij betreurd had, nu gewroken was op Farao Necho. Hier worden,

I. De Egyptenaars bestraft om de grote toebereidselen, die zij voor deze tocht maakten, waarop de profeet hen aanspoort hun uiterste best te doen, want dat zou het geval zijn. "Kom aan, *rust het schild toe,* laat de krijgswapenen gereed maken", vers 3. Egypte was beroemd om zijn *paarden, spant ze aan en klimt op, gij ruiters, en stelt u met helmen,* enz, vers 4. Zie welke toebereidselen de kinderen van de mensen maken, met overvloedige zorg en inspanning, en met grote kosten, om elkaar te doden, alsof zij toch al niet gauw genoeg stierven. Hij vergelijkt hun uittrekken on deze tocht met het stijgen van hun rivier de Nijl, vers 18. *Egypte trekt op als een stroom,* die zijn oevers veracht en al de naburige landen dreigt te overstromen. Het is een zeer geducht leger, dat de Egyptenaren bij deze gelegenheid in het veld brengen. De profeet roept ze op, vers 9 :*Trekt op, gij paarden, raast, gij wagens.* Hij roept ze op om al de troepen hunner bondgenoten bijeen te brengen, de *Moren,* die dezelfde afstamming hadden als de Egyptenaars, Genesis 10:6, en hun naburen en bondgenoten waren, de *Puteërs en* de *Lydiërs,* beide woonachtig in Afrika, ten westen van Egypte, en van wie de Egyptenaars hulptroepen ontvingen. Laten zij zich sterken met al de kunst en de macht, waarover zij beschikken, toch zal alles tevergeefs zijn, zij zullen desondanks schandelijk verslagen worden, want God zal tegen hen strijden, en tegen Hem is er geen wijsheid en geen raad, Spreuken 21:30, 31. Die ten oorlog gaan, hebben er niet alleen belang bij, het schild toe te rusten, en de paarden aan te spannen, maar berouw te hebben over hun zonden, en God te bidden met hen te zijn, en dat Hij hen van alle goddeloosheid moge afhouden.

II. Zij worden bestraft om de grote verwachtingen, die zij van deze tocht hadden, die geheel in strijd waren met de bedoeling, waarmee God hen bijeen bracht. Zij kenden hun eigen gedachten, en God kende ze ook, en zat in de hemel, en belachte ze, "maar zij weten de gedachten des Heeren niet, dat Hij ze vergaderd heeft als garven tot de dorsvloer," Micha 4:11, 12. Egypte zegt, vers 8 :*Ik zal optrekken, ik zal de aarde bedekken,* en niemand zal het mij beletten, *ik zal de stad verderven,* die mij in de weg staat. Als Farao van ouds: ik zal najagen, ik zal achterhalen. De Egyptenaars zeggen, dat het hun dag zal zijn, maar God zegt, dat het

Zijn dag zal zijn: *Deze dag is des Heeren van de heirscharen,* vers 10, de dag, dat Hij verheerlijkt zal worden in de nederlaag van de Egyptenaars. Zij bedoelden het ene, en God bedoelde het andere, zij bedoeld en de vergroting van hun roem en hun heerschappij maar God bedoelde de grote vernedering en verzwakking van hun koninkrijk. Het is een *dag van de wrake* over Josia's dood, het is een dag van de offerande aan de goddelijke rechtvaardigheid, als slachtoffers waarvan menigten van de Egyptische zondaars zullen vallen. Als de mensen zichzelf groot denken te maken door onrechtvaardige ondernemingen door te zetten kunnen ze verwachten, dat God Zichzelf verheerlijken zal door ze teniet te doen en af te snijden.

III. Zij worden bestraft om hun lafheid en roemloze vlucht, als het tot een strijd komt vers 5, 6:n *Waarom zie ik,* ondanks al deze grote en uitgebreide toebereidselen en al die uitingen van dapperheid en vastberadenheid, als het Chaldeeuwse leger hen ontmoet, *dat ze verlangd en achterwaarts gedreven zijn,* volkomen ontmoedigd, en zonder enige geestkracht?"

1. Zij nemen een schandelijken terugtocht aan. "Zelfs hun helden, van wie men verwachten zou dat zij stand zullen houden, nemen de vlucht, vluchten als bij afspraak, zien zoveel mogelijk weg te komen, vluchten in verwarring en met de grootste overhaasting, zij hebben geen tijd en geen moed om om te zien, maar er is schrik van rondom, want dat vrezen zij". En toch,

2. Kunnen zij niet ontsnappen. Zij hebben de schande van hun vlucht, en toch niet de voldoening zichzelf door de vlucht te redden, zij hadden evengoed kunnen standhouden en op de plaats sterven, want zelfs "de snelle ontvliede niet." De lichtheid hunner voeten zal hun in de steek laten, als zij op de proef wordt gesteld, evenzeer als de stoutheid hunner harten, de helden zullen niet ontkomen, ja, "zij zijn verslagen en verbroken, Zij zijn gestruikeld. op hun vlucht, en gevallen tegen het noorden, want zij waren in zo'n verwarring, toen zij het hazenpad kozen, dat, in plaats van de richting van hun land in te slaan zoals men in zo'n geval gewoonlijk doet zij rechtdoor liepen. De loop is niet van de snellen, noch de strijd van de helden." Dappere mannen zijn niet altijd overwinnaars.

IV. Zij worden bestraft om hun volkomen machteloosheid, deze slag, die noodlottig zou zijn voor hun volk, ooit weer te boven te komen vers 11, 12. *"De jonkvrouwe, dochter van Egypte,* die in grote praal leefde, is door deze nederlaag, diep gewond. Dat zij *opga naar Gilead* om *balsem* en geneesheren, laat zij gebruik maken van alle *medicijnen* die haar wijzen kunnen voorschrijven tot heling van deze kwetsuur, en tot herstel van het verlies, door deze nederlaag geleden, het is alles tevergeefs, er is geen *heling voor u, zij* zullen nooit meer in staat zijn zo'n machtig leger in het veld te brengen. De volken, onder wie uw roem en kracht weergalmden, *hebben uw schande gehoord,* hoe schandelijk gij verslagen werdt en hoe gij er door verzwakt zijt." Het nieuws behoeft niet verspreid te worden door de triomfen van de overwinnaars, de kreten van schrik en angst van de overwonnenen zullen het verkondigen, "het land is vol van uw gekrijt". Want, daar zij naar verschillende kanten vluchten, "hebben zij zich gestoten held tegen held door hun grote ontsteltenis, zodat zij beide tezamen een gemakkelijke prooi van de vervolgers zijn geworden." Duizend zulke vreselijke gevallen vervulden het land met de kreet van de stervenden. "De sterke beroeme zich daarom niet in zijn sterkheid, want de tijd kan komen, dat zij hem niet helpen zal."

Jeremia 46:13-28

I. In deze verzen wordt schrik en ontsteltenis over Egypte uitgesproken. De vervulling van de voorspelling in het eerste deel van dit hoofdstuk stelde de Egyptenaars buiten staat aanvallen op andere volken te doen, want wat konden zij doen, als hun leger vernietigd was? Maar toch waren zij nog sterk in hun eigen land, en niemand van hun naburen durfde een aanval op hen te doen. Hoewel de koning van Egypte niet meer "uit zijn land toog," 2 Koningen 24:7, was hij in zijn eigen land toch veilig en rustig, en wat zou men meer verlangen dan het zijn in vrede te genieten? Men zou denken dat iedereen daarmee tevreden zou zijn, en niet begeren een inval te doen bij zijn naburen. Maar de maat van Egypte's ongerechtigheid is vol, en zij zullen niet lang meer van het hunne genieten, zij, die anderen besprongen, zullen nu zelf besprongen worden. Het doel van deze profetie is te tonen *de spoedige aankomst van de koning van Babel, om Egypteland te slaan,* en de oorlog, die zij vroeger naar zijn grenzen hadden gebracht, in hun eigen land over te brengen, vers 13. Dit werd vervuld door dezelfde hand als de vroegere profetie, die van Nebukadnezar, maar vele jaren later, minstens twintig en waarschijnlijk was de voorspelling er van lang na de vroegere voorspelling, en misschien omstreeks dezelfde tijd als die andere voorspelling van dezelfde gebeurtenis, die wij vonden in Hoofdstuk 43:10.

1. Hier wordt het krijgsrumoer in Egypte gehoord, tot hun grote ontsteltenis, vers 14, het land wordt bekend gemaakt, dat de vijand op komst is, *het zwaard heeft verteerd wat rondom u is* in de naburige landen, en daarom is het tijd voor de Egyptenaren om een verdedigende houding aan te nemen, zich ten oorlog toe te rusten, om de vijand een warme ontvangst te bereiden. Dit moet in alle delen van Egypte verkondigd worden, vooral te Migdol, Noph en Thachpanhes, omdat in deze plaatsen vooral de Joodse uitgewekenen, of liever vluchtelingen, zich neergezet hadden, Gods gebod verachtende, Hoofdstuk 44:1, en zij moeten horen, wat een armzalige schuilplaats Egypte voor hen worden zal.

2. De aftocht van de strijdkrachten van andere volken, die in soldij waren van de Egyptenaars, wordt hier voorspeld. Het is waarschijnlijk, dat een aanzienlijk getal van deze troepen geposteerd was aan de grenzen, om die te bewaken, waar zij door de invallers verslagen en op de vlucht gedreven worden. Toen werden de *sterken weggevaagd,* vers 15, als met een *wegvagenden regen* (dat woord wordt gebruikt in Spreuken 28, niemand kan stand houden, omdat "hen de Heere voortdreef," een ieder van zijn standplaats, Hij drijft ze voort door Zijn verschrikkingen, Hij drijft hen door de Chaldeën in staat te stellen hen voort te drijven. Het is niet mogelijk, dat zij vast zouden staan, die de toorn van God voortjaagt. Hij was het, vers 16, die *van de struikelenden vele maakte, ja,* als hun dag, om te vallen, komt, behoeft de vijand hen niet neer te werpen, zij zullen vallen "de een op de ander," iedereen zal een struikelblok zijn voor zijn makker, voor zijn volgeling. "Haar gehuurden, de troepen, die Egypte in haar dienst heeft, zijn inderdaad in haar midden als gemeste kalveren, vette mannen, krachtig van lichaam en hoog van moed, die geschikt zijn voor de strijd, en hoop geven, ieder zijn man te zullen doden, maar die hebben zich gewend, de moed ontzonk hun, en in plaats van te strijden, zijn zij tezamen gevlucht." Hoe konden zij ook standhouden tegen hun noodlot, daar "de dag huns verderfs over hen gekomen is" de dag, dat God hen in Zijn toorn bezoeken zal? Sommigen menen, dat zij vergeleken worden met gemeste kalveren om hun weelde, zij hadden gedarteld in vermaken, zodat zij volstrekt niet tegen moeilijkheden bestand waren en zich daarom hebben gewend en geen stand konden houden. In deze ontsteltenis,

a. Gingen zij allen op weg naar hun eigen land, vers 16 :*"Zij zeiden: staat op, en laat ons wederkeren tot ons volk,* waar wij beveiligd zullen zijn tegen *het verdrukkende zwaard van de*

Chaldeën, dat alles voor zich neervalt." In tijd van nood kan weinig vertrouwen gesteld worden in huurtroepen, die uitsluitend tegen betaling strijden, en geen belang stellen in degenen, voor wie zij vechten.

b. Zij voeren hevig uit tegen Farao, aan wiens lafheid of verkeerde maatregelen hun nederlaag waarschijnlijk te wijten was. Toen hij hen aan de grenzen van zijn land plaatste, beloofde hij hun waarschijnlijk, dat hij binnen zoveel tijd zelf zou komen met een dapper leger van zijn eigen onderdanen om hen te ondersteunen, maar hij stelde hen teleur, en toen de vijand naderde, vonden zij niemand om hen te helpen, zodat zij overgeleverd waren aan de woede van de aanvallers. Geen wonder, dat zij hun post verlieten en uit de dienst wegliepen zeggende: *Farao, de koning van Egypte, is maar een gedruis,* vers 17, hij kan een grote mond opzetten, en met grote woorden spreken van de grote dingen, die hij doen zal, maar dat is ook alles, hij doet niets. Alle beloften aan zijn bondgenoten, of die in zijn dienst staan, gaan in rook op. Hij brengt de hulptroepen, waartoe hij zich verbonden heeft, in ‘t geheel niet, of niet voor het te laat is: "hij heeft de gezette tijd laten voorbijgaan, " hij hield zijn woord niet, hij hield zich niet aan de bepaalde dag, en daarom zeggen zij hem vaarwel, zij willen nooit meer onder hem dienen. Die in een of andere zaak het hoogste woord hebben, zijn veelal maar een gedruis. Grootsprekers doen weinig.

3. De geduchte macht van de Chaldeën wordt hier beschreven als een, die alles voor zich verwerpt. "De Koning van de koningen, Wiens naam is Heere van de heirscharen," en in Wiens ogen de machtigste koningen op aarde, schoon goden in onze ogen, slechts sprinkhanen zijn. Hij heeft het gezegd, Hij heeft het gezworen: *Zo waarachtig als Ik leef, spreekt* deze *Koning,* evenals *Thabor de bergen en als Carmel de zee* beheerst, zo zal de koning van Babel *voorzeker aankomen* en de gehele macht van Egypte overweldigen, zo groot zal zijn macht zijn en zo’n overwicht zal hij uitoefenen, vers 10. Hij en zijn krijgsmacht zullen tot *haar komen met lijken,* gelijk houthakkers, vers 22, en de Egyptenaars zullen evenmin in staat zijn hun weerstand te bieden, als de boom aan de man, die hem met een bijl komt afhouwen, zodat Egypte geveld zal worden als een woud door de houthakkers wat (als er velen zijn, en wel voorzien van doelmatige instrumenten) in korten tijd gedaan zal zijn. Egypte is zeer bevolkt, vol grote en kleine steden, als een woud, welks bomen "men niet tellen kan," en zeer rijk, vol van verborgen schatten, waarvan veel aan het onderzoekend oog van de Chaldeeuwse soldaten ontsnappen zal, toen zullen zij grote buit maken in het land, want zij "zijn meerder dan de sprinkhanen," die in grote zwermen komen en het land bedekken, en de groene spruiten opeten, zie Joël 1:6,7, zo zullen de Chaldeën ook doen, want "men kan ze niet tellen." De Heere van de heirscharen heeft talloze scharen tot Zijn beschikking.

4. De verwoesting van Egypte wordt hier voorspeld, en de schade, die het rijke land zal toegebracht worden. *Egypte* is nu *een zeer schone vaars,* of kalf, vers 20, vet en glanzig, en *dat aan het juk nog niet gewend* is, dartel als een weldoorvoede vaars en speelziek. Sommigen denken, dat dit een toepassing is op Apis, de stier of het kalf, dat de Egyptenaars aanbaden, van wie de kinderen Israëls het gouden kalf leerden aanbidden. Egypte is schoon als een godin, en aanbidt zichzelf, maar "de slachter komt, hij komt van het noorden, " vandaar zullen de Chaldeeuwse soldaten komen, als zovele slagers of offeraars, om deze schone vaars te doden en in stukken te hakken. De Egyptenaars zullen vernederd en getemd worden, en een anderen toon aanslaan: *De dochter van Egypte is beschaamd,* vers 24, zij is vol ontzetting. *Haar stem zal gaan als van een slang,* dat is, zacht en onderdanig, zij zullen niet loeien, als een schone vaars, die een groot geluid geeft, maar als slangen uit hun holen sissen. Zij zullen niet luide durven klagen over de wreedheid van hun overwinnaars, maar hun smarten in zacht gefluister

lucht geven. Zij zullen nu niet, zoals zij gewoon waren, een ruw antwoord geven, maar, evenals "de arme smekingen" spreken, en om hun reven smeken.

a. Zij zullen gevankelijk naar ‘s vijands land weggevoerd worden, vers 19 :*Gij, dochter,* die veilig en keurig woont in *Egypte,* dat vruchtbare, aangename land, denk niet, dat het altijd duren zal, maar *maak voor u gereedschap van de gevankelijke wegvoering,* in plaats van rijke klederen, die de vijand maar zullen verzoeken u te beroven, moet gij u eenvoudige en warme klederen aanschaffen, zorg voor sterke schoenen, in plaats van mooie, en hardt u zelf, opdat gij alles te beter moogt dragen. Wij hebben er belang bij, onder al onze voorzorgen, ons voor te bereiden op ellende. Wij nemen maatregelen om onze vrienden te onderhouden, laat ons niet verzuimen maatregelen te nemen om onze vijanden te onderhouden, en bij onze uitrusting niets te vergeten voor de gevangenschap. De Egyptenaars moeten zich gereed maken te vluchten, want hun steden zullen ontruimd worden. Noph vooral, zal verlaten zijn, zonder inwoners, zo algemeen zal de slachting en de gevangenschap zijn. Er zijn sommige straffen, waarvan wij kunnen zeggen, dat de koning en de menigte vrij zijn, maar hier zijn ook deze eraan onderworpen: "Ik zal bezoeking doen over de menigte van No, het wordt genoemd": (de volkrijke stad), Nahum 3:8. "Hand aan hand" zullen zij niet ontkomen, en niemand kan er aan denken onder de menigte te verdwijnen. Hoeveel er ook zijn, zij zullen bevinden, dat God altijd nog meer is. Hun koningen en al hun kleine vorsten zullen vallen, en hun goden ook, Hoofdstuk 43:12, 13, hun afgoden en hun aanzienlijken, die zij hun beschermgoden noemen, zullen hun geen bescherming geven. Farao zal vernederd worden, en allen, "die op hem vertrouwen," in ‘t bijzonder de Joden, die in zijn land kwamen wonen, en meer op hem vertrouwden dan op God. Deze allen zullen gegeven worden *in de hand des volks van het noorden,* vers 24, in de hand, niet alleen van Nebucadnezar, die machtige potentaat, maar ook in de hand "van zijn knechten," naar de vloek over de nakomelingschap van Cham, waartoe de Egyptenaars behoorden, dat hij zou zijn "een knecht van de knechten." Deze zoeken hun leven, en in hun hand zullen zij gegeven worden.

5. Er wordt kennis van gegeven, dat Egypte in vervolg van tijd zich herstellen zal vers 26 :*Daarna zal zij bewoond worden,* terwijl zij door deze verwoesting bijna ontvolkt was. Ezechiël voorspelt, dat dit zou zijn ten einde van 40 jaren, Ezechiel 29:13. Zie aan welke veranderingen de volken van de aarde onderworpen zijn, hoe zij verminderd worden, en weer toenemen, laten de volken, die bloeien, niet zeker zijn en zij, die op ‘t ogenblik in slavernij verkeren niet wanhopen.

II. Troost en vrede worden hier toegezegd aan het Israël Gods, vers 27, 28. Sommigen verstaan dit van hen, die de koning van Egypte met Joahaz gevankelijk had weggevoerd, maar wij lezen niet, dat er met hem gevankelijk weggevoerd zijn, daarom zal het eer betrekking hebben op de gevangenen te Babel, voor wie God genade bewaard had, of, meer in ‘t algemeen op al het volk van God, en bestemd voor hun bemoediging in de moeilijkste tijden, als de oordelen Gods over de volken komen. Wij vonden deze woorden van troost tevoren, Hoofdstuk 30:10, 11.

1. De goddelozen van de aarde mogen sidderen, zij hebben er reden voor, "maar gij Mijn knecht Jakob, vrees niet, en ontzet u niet, o Israël! en wederom: Mijn knecht Jakob, vrees niet!" God wilde niet, dat Zijn volk een vreesachtig volk zou zijn.

2. "De goddelozen van de aarde doet Hij weg als schuim," er zal nooit meer naar omgezien worden, maar Gods volk zal, om gered te worden, gevonden en vergaderd worden, al zijn zij ook ver weg, het zal verlost worden, al worden zij gevangen gehouden, en het zal terugkeren.

3. De goddeloze is "als een voortgedrevene zee, die niet kan rusten, zij vlieden waar geen vervolger is." Maar Jakob, die rust in God, "zal stil en gerust zijn, en niemand zal hem verschrikken, want ten dage als hij zal vrezen, zal hij op God vertrouwen."

4. De goddeloze "ziet God van verre, " maar waar gij ook zijt, o Jakob, "Ik ben met u, een hulp in benauwdheden."

5. De volken, die Gods Israël onderdrukken zoals Egypte en Babel, zullen voleindigd worden, maar genade zal bewaard worden voor het Israël Gods, zij zullen gekastijd worden maar niet verworpen, het zal een kastijding zijn met mate, ten opzichte van graad en duur. Volken hebben hun tijd, het Joodse volk is als volk ten einde, maar de kerk van het Evangelie, Gods geestelijk Israël, blijft bestaan totdat aan de tijd zelf een einde komt, daarin zal deze belofte volkomen vervuld worden, dat God, hoewel Hij het kastijdt, "er geen voleinding mee maken zal."

HOOFDSTUK 47

1 Het woord des HEEREN, dat tot den profeet Jeremia geschiedde, tegen de Filistijnen; eer dat Farao Gaza sloeg.
2 Zo zegt de HEERE: Ziet, wateren komen op van het noorden, en zullen worden tot een overlopende beek, en overlopen het land en de volheid van hetzelve, de stad en die daarin wonen; en de mensen zullen schreeuwen, en al de inwoners des lands zullen huilen;
3 Vanwege het geluid van het geklater der hoeven zijner sterke paarden, vanwege het geraas zijner wagenen, en het bulderen zijner raderen; de vaders zien niet om naar de kinderen, vanwege de slappigheid der handen;
4 Vanwege den dag, die er komt om alle Filistijnen te verstoren, om Tyrus en Sidon allen overgeblevenen helper af te snijden; want de HEERE zal de Filistijnen, het overblijfsel des eilands van Kafthor, verstoren.
5 Kaalheid is op Gaza gekomen; Askelon is uitgeroeid, met het overblijfsel huns dals; hoe lang zult gij uzelven insnijdingen maken?
6 O wee, gij zwaard des HEEREN! Hoe lang zult gij niet stil houden? Vaar in uw schede, rust en wees stil!
7 Hoe zoudt gij stil houden? De HEERE heeft toch aan het zwaard bevel gegeven; tegen Askelon en tegen de zeehaven, aldaar heeft Hij het besteld.

Dit hoofdstuk stelt ons het vonnis van de Filistijnen voor, gelijk het vorige dat van de Egyptenaren, en wel door dezelfde hand, die van Nebukadnezar. Het is kort, maar vreselijk, en Tyrus en Sidon, hoewel die steden op enige afstand vandaar lagen, zullen in het hier gedreigde oordeel delen.

I. Voorspeld wordt, dat de strijdkrachten van de noordelijke volken over hen komen zullen, tot hun grote ontzetting vers 1-5.

II. Dat de oorlog lang zal duren en alle pogingen om die te doen eindigen, vergeefs.

Jeremia 47:1-7

Gelijk de Egyptenaren gebleken waren, valse vrienden te zijn, zo waren de Filistijnen steeds voor het Israël Gods gezworen vijanden geweest, en te lastiger en te gevaarvoller, omdat ze zo dicht bij woonden. In Davids tijd waren zij diep vernederd, maar, naar het schijnt, hadden ze het hoofd weer opgestoken en waren een aanzienlijk volk geworden, totdat Nebukadnezar ze met hun naburen onderwierp, welke gebeurtenis hier voorspeld wordt. De datum van deze profetie is opmerkelijk: het was "voordat Farao Gaza sloeg." Wanneer deze slag plaats greep, is niet zeker, hetzij op Farao's tocht tegen Carchemis of op zijn terugtocht vandaar, of nadat hij Josia had geslagen, of toen hij later kwam om Jeruzalem te bevrijden. Maar dit wordt hier gemeld om aan te tonen, dat dit woord des Heeren tegen de Filistijnen tot Jeremia kwam, toen zij nog sterk en heerlijk waren en hun steden welvarend, zonder gevaar van tegenstander of boze buur. Toen geen verstoring van hun rust bij menselijke mogelijkheid was te voorzien, voorspelde Jeremia hun ondergang, waarvan Farao's slaan van Gaza een ernstig voorteken, als het ware een begin was. Hier wordt geprofeteerd.

1. Dat een buitenlandse vijand en een zeer geduchte, over hen gebracht zal worden. *Zie, wateren komen op van het Noorden,* vers 2. Wateren betekenen soms menigten van volken en natiën, Openbaring 17:15, soms grote en dreigende rampen, Psalm 69:1, hier beduiden ze beide. "Zij komen op uit het noorden," vanwaar men gewoonlijk mooi weer en eerder regen-verdrijvende wind wachtte, maar nu een geducht onweer uit een koud klimaat nadert. Het Chaldeeuwse leger zal het land als een zondvloed overstromen. Waarschijnlijk gebeurde dit juist voor de verwoesting van Jeruzalem, want het schijnt, dat in Gedalja's tijd de Chaldeën geheel uit die streken weggetrokken waren. Het land van de Filistijnen was klein van ruimte, zodat het door zo'n ontzaglijk leger spoedig overstelpt zou zijn.

2. Grote ontsteltenis zal allen bevangen. Mannen zullen geen moed meer hebben om te vechten, maar bij de pakken neerzitten en schreien als kinderen: *Alle de inwoners des lands zullen huilen,* zodat overal niets dan geklag wordt gehoord. De aanleiding tot die schrik wordt treffend beschreven, vers 3, voor het tot doden en slachten komt, wordt het volk verschrikt *vanwege het geluid van het geklater van de hoeven van zijn sterke paarden, vanwege het geraas van zijn wagenen en het bulderen van zijn raderen,* wanneer de vijand nadert, en dit zal zo'n schrik onder het volk teweegbrengen, dat ouders hun natuurlijke liefde voor hun kroost verliezen, en *de vaders niet meer omzien naar de kinderen,* om ze in veiligheid te brengen of te zien wat van hen wordt. *Hun handen zullen slap zijn,* zodat zij hen niet wel kunnen dragen, zij zullen zozeer door ontzetting bevangen zijn, dat ze niet meer naar hun kroost kijken, maar ze aan hun lot overlaten, of helemaal vergeten. Laat niemand zijn kinderen te zeer liefhebben of ze vertroetelen, nu zo'n ellende over hen komen zal, dat men zou wensen, ze niet te bezitten, of ze ten enenmale uit de gedachte verliest of geen moed behoudt om op hen te letten.

3. Dat het land van de Filistijnen verdorven en verwoest zal worden tezamen met andere aangrenzende landen, die zich met hen hadden verbonden. Het is een dag om *alle Filistijnen te verstoren, want de Heere zal ze verstoren,* vers 4. Zie, degenen, die God verstoren wil, moeten verstoord worden, want *zo God tegen hen is, wie zal voor hen zijn.* Tyrus en Sidon waren sterke, rijke steden, en gewoon de Filistijnen in gevaar te helpen nu zullen ze in de algemene ellende meegesleept worden, want *God zal alle overgebleven helpers afsnijden.* Zie, wie op het schepsel vertrouwt, zal die steun verliezen, juist wanneer hij die het meest behoeft, en daardoor in de uiterste moeilijkheid geraken. "Wie het overblijfsel van het eiland Kaphtor" zijn, is onzeker, alleen lezen wij, Genesis 10:14, dat de Kaphtorieten aan de Filistijnen nauw

verwant waren. Waarschijnlijk zijn, toen hun eigen land veroverd werd, de overgeblevenen naar de hun verwante Filistijnen gevlucht, daar deelden ze in diens lot. Enkele plaatsen worden in ‘t bijzonder geroemd: Gaza, Askelon, vers 5. *Kaalheid is op ze gekomen,* de overwinnaars hebben ze van alle sieraden beroofd, of ze hebben zichzelf kaal gemaakt als teken van diepe droefheid, zij zijn afgesneden met de andere steden, die rondom hen in de vlakte lagen. De voortbrengselen van hun vruchtbaar dal zijn "verdorven" en de veroveraars ten buit geworden.

4. Dat deze rampen lang zouden duren. De profeet, die dit voorziet, vraagt eerst, naar zijn gewone zachtheid, vers 5 :*Hoe lang zult gij uzelf insnijdingen maken,* gelijk mensen in de uiterste nood en angst doen? O hoe vreselijk zal de ellende zijn, niet alleen grievend, maar ook langdurig! Maar hij keert zich van de uitwerking tot de oorzaak: "Zij maken zichzelf insnijdingen," omdat het zwaard des Heeren hen afsnijdt. En daarom,

a. Hij smeekt dat zwaard stil te houden, vers 6 :*o wee, gij zwaard des Heeren, hoe lang zult gij niet stilhouden.* Hij bidt: *Vaar in uw schede, rust en wees stil.* Het dode niet meer vlees, vergiete geen bloed meer. Hierin spreekt de profeet zijn ernstige begeerte uit, dat de oorlog spoedig eindige, gelijk een mens betaamt ziet hij met deernis het lot zelfs van de Filistijnen, wanneer hun land door het zwaard verwoest wordt. Zie, de oorlog is "het zwaard des Heeren, " daarmee straft Hij de misdaden van Zijn vijanden en bepleit Hij de zaak van Zijn volk. Als de oorlog eenmaal uitgebroken is, duurt hij vaak lang, het zwaard, eenmaal uitgetrokken, vindt niet zo spoedig de weg naar de schede terug. Ja, sommigen werpen, wanneer wij het zwaard hebben getrokken, de schede weg, omdat zij "zich verlustigen in de strijd." Zo betreurenswaardig zijn de verwoestingen van de oorlog, dat de zegeningen daardoor te begeerlijker worden. "O, dat alle zwaarden tot spaden geslagen werden!"

b. Toch geeft hij een bevredigende reden voor de voortduur van de strijd en legt eigen klacht het stilzwijgen op, vers 7. *Hoe zoudt gij stilhouden? De Heere heeft toch aan het zwaard bevel gegeven* tegen die en die plaats, in zijn opdracht met name genoemd. *Aldaar heeft Hij het besteld.* Zie,

c. Het oorlogszwaard heeft zijn last van de Heere van de heirscharen. Iedere kogel heeft zijn taak, men mag ze blind noemen maar elke kogel wordt door een alziend God bestuurd. De oorlog zelf heeft ook zijn bedoeling, Hij gebiedt die: "Ga, en hij gaat, kom en hij komt, doe dat en hij doet het, " want Hij is de opperbevelhebber.

d. Wanneer het zwaard getrokken is, kunnen wij niet verwachten, dat het weer in zijn schede wordt gestoken, alvorens het zijn taak heeft volbracht. Evenals Gods Woord, moeten ook Zijn roede en Zijn zwaard de taak volbrengen, waartoe Hij ze uitzendt.

HOOFDSTUK 48

1 Tegen Moab zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels, alzo: Wee over Nebo, want zij is verstoord; Kirjathaim is beschaamd, zij is ingenomen; de stad des hogen vertreks is beschaamd en verschrikt.
2 Moabs roem van Hesbon is er niet meer; zij hebben kwaad tegen haar gedacht, zeggende: Komt, en laat ons haar uitroeien, dat zij geen volk meer zij; ook gij, o Madmen! zult nedergehouwen worden, het zwaard zal achter u heengaan.
3 Er is een stem des gekrijts van Horonaim; verstoring en een grote breuk!
4 Moab is verbroken; haar kleine kinderen hebben een gekrijt laten horen.
5 Want in den opgang van Luhith zal geween bij geween opgaan, want in den afgang van Horonaim hebben Moabs wederpartijders een jammergeschrei gehoord.
6 Vlucht, redt ulieder ziel! en wordt als de heide in de woestijn;
7 Want om uw vertrouwen op uw werken, en op uw schatten, zult gij ook ingenomen worden; en Kamos zal henen uitgaan in gevangenis, zijn priesteren en zijn vorsten te zamen.
8 Want de verstoorder zal komen over elke stad, dat niet een stad ontkomen zal; en het dal zal verderven, en het effen veld verdelgd worden; want de HEERE heeft het gezegd.
9 Geeft Moab vederen, want al vliegende zal zij uitgaan; en haar steden zullen ter verwoesting worden, dat niemand in dezelve wone.
10 Vervloekt zij, die des HEEREN werk bedriegelijk doet; ja, vervloekt zij, die zijn zwaard van het bloed onthoudt!
11 Moab is van zijn jeugd aan gerust geweest, en hij heeft op zijn heffe stil gelegen, en is van vat in vat niet geledigd, en heeft niet gewandeld in gevangenis; daarom is zijn smaak in hem gebleven, en zijn reuk niet veranderd.
12 Daarom, ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik hem vreemde gasten zal toeschikken, die hem in vreemde plaatsen zullen voeren, en zijn vaten ledigen, en hunlieder flessen in stukken slaan.
13 En Moab zal beschaamd worden vanwege Kamos, gelijk als het huis Israels beschaamd is geworden vanwege Beth-el, hunlieder vertrouwen.
14 Hoe zult gij zeggen: Wij zijn helden en dappere mannen ten strijde?
15 Moab is verstoord, en uit zijn steden opgegaan, en de keur zijner jongelingen is ter slachting afgegaan, spreekt de Koning, Wiens Naam is HEERE der heirscharen.
16 Moabs verderf is nabij om te komen, en zijn kwaad haast zeer.
17 Beklaagt hem, gij allen, die rondom hem zijt, en allen, die zijn naam kent; zegt: Hoe is de sterke staf, de sierlijke stok verbroken?
18 Daal neder uit uw heerlijkheid, en woon in dorst, gij inwoneres, gij dochter van Dibon! want Moabs verstoorder is tegen u opgetogen, hij heeft uw vestingen verdorven.
19 Sta aan den weg, en zie toe, gij inwoneres van Aroer! Vraag den vluchtenden man en de ontkomene vrouw; zeg: Wat is er geschied?
20 Moab is beschaamd, want hij is verslagen; huilt en krijt! verkondigt te Arnon, dat Moab verstoord is.
21 En het oordeel is gekomen over het vlakke land; over Holon, en over Jahza, en over Mefaath,
22 En over Dibon, en over Nebo, en over Beth-diblathaim,
23 En over Kirjathaim, en over Beth-gamul, en over Beth-meon,
24 En over Kerioth, en over Bozra; ja, over alle steden van Moabs land, die verre en die nabij zijn.
25 Moabs hoorn is afgesneden, en zijn arm verbroken, spreekt de HEERE.

26 Maak hem dronken, omdat hij zich groot gemaakt heeft tegen den HEERE; zo zal Moab met de handen klappen in zijn uitspuwsel, en hij zelf zal ook ter belaching zijn.
27 Want is u niet Israel ter belaching geweest? Was hij onder de dieven gevonden, dat gij u zo bewoogt, van den tijd af, dat uw woorden van hem waren?
28 Verlaat de steden, en woont in de steenrots, gij inwoners van Moab! en wordt gelijk een duif, die in de doorgangen van den mond eens hols nestelt.
29 Wij hebben Moabs hovaardij gehoord (hij is zeer hovaardig), zijn trotsheid, en zijn hovaardij, en zijn hoogmoed, en zijns harten hoogheid.
30 Ik ken zijn verbolgenheid, spreekt de HEERE, maar niet alzo; zijn grendelen doen het zo niet.
31 Daarom zal Ik over Moab huilen, ja, om gans Moab zal Ik krijten; over de lieden van Kir-heres zal men zuchten.
32 Boven het geween van Jaezer zal Ik u bewenen, gij wijnstok van Sibma! uw wijnranken zijn over zee gegaan, zij hebben gereikt tot aan Jaezers zee; maar de verstoorder is gevallen op uw zomervruchten en op uw wijnoogst;
33 Zodat de blijdschap en verheuging uit het vruchtbare veld, namelijk uit Moabs land, weggenomen is; want Ik heb den wijn doen ophouden uit de kuipen; men zal geen druiven treden met vreugdegeschrei; het vreugdegeschrei zal geen vreugdegeschrei zijn.
34 Vanwege Hesbons gekrijt tot Eleale toe, tot Jahaz toe, hebben zij hun stem verheven, van Zoar tot aan Horonaim, die driejarige vaarze; want ook de wateren van Nimrim zullen tot verwoestingen worden.
35 En Ik zal in Moab doen ophouden, spreekt de HEERE, dien, die op de hoogte offert, en die zijn goden rookt.
36 Daarom zal Mijn hart over Moab getier maken als de fluiten; ook zal Mijn hart over de lieden van Kir-heres getier maken als de fluiten, omdat het overschot, dat hij gemaakt had, verloren is.
37 Want alle hoofden zijn kaal, en alle baarden afgekort; op alle handen zijn insnijdingen, en op de lenden is een zak.
38 Op alle daken van Moab, en op al haar straten is overal misbaar; want Ik heb Moab verbroken als een vat, waar men geen lust aan heeft, spreekt de HEERE.
39 Hoe is hij verslagen! zij huilen; hoe heeft Moab den nek met schaamte gewend! Alzo zal Moab allen, die rondom hem zijn, tot belaching en tot een ontzetting worden.
40 Want zo zegt de HEERE: Ziet, hij zal snel vliegen als een arend, en hij zal zijn vleugelen over Moab uitbreiden.
41 Elk een der steden is gewonnen, en elk een der vastigheden is ingenomen; en het hart van Moabs helden zal te dien dage wezen, als het hart ener vrouw, die in nood is.
42 Want Moab zal verdelgd worden, dat hij geen volk zij, omdat hij zich groot gemaakt heeft tegen den HEERE.
43 De vreze, en de kuil, en de strik, over u, gij inwoner van Moab! spreekt de HEERE.
44 Die van de vreze ontvliedt, zal in den kuil vallen, en die uit den kuil opkomt, zal in den strik gevangen worden; want Ik zal over haar, over Moab, het jaar van hunlieder bezoeking brengen, spreekt de HEERE.
45 Die voor des vijands macht vluchtten, bleven staan in de schaduw van Hesbon; maar een vuur is uitgegaan van Hesbon, en een vlam van tussen Sihon, en heeft de hoeken van Moab en den schedel der kinderen van het gedruis verteerd.
46 Wee u, Moab! het volk van Kamos is verloren; want uw zonen zijn weggenomen in gevangenis; ook zijn uw dochters in gevangenis.
47 Maar in het laatste der dagen, zal Ik Moabs gevangenis wenden, spreekt de HEERE. Tot hiertoe is Moabs oordeel.

Moab is de volgende, die voor de balie van Jeremia de profeet verschijnt, die God tot rechter heeft gesteld over volken en koninkrijken, om uit zijn mond hun vonnis te horen. Jesaja's voorspellingen betreffende Moab (wij vonden die in Jesaja 15:16, zie Ook Amos 2) werden vervuld, toen de Assyriërs onder Salmaneser in Moab vielen en het verwoestten. Maar dit is een profetie van de verwoesting van Moab door de Chaldeën, die vervuld werd onder Nebuzaradan omstreeks vijf jaar nadat hij Jeruzalem verwoest had. Hier is,

I. Een voorspelling van de grootheid en algemeenheid van de verwoesting, die zich zal uitstrekken over alle delen van het land, vers 1-6,8, en wederom vers 21-25, 34, dat de verdervers over hen zouden komen en sommigen dwingen te vluchten, vers 9, er velen in gevangenschap zouden voeren, vers 12, 46, dat de vijand binnenkort zou komen, vers 16, snel zou komen en hen verrassen, vers 40, 41, dat hij geen half werk zou doen, vers 10, en het land geheel woest maken, hoewel het zeer sterk was, vers 14, 15, dat er geen ontkomen zou zijn, vers 42, 45, dat dit hen dwingen zou hun afgoden te laten varen, vers 13, 35, en een eind zou maken aan al hun blijdschap, vers 33, 34, dat hun buren over hen zouden weeklagen, vers 17-19, en de profeet zelf doet het, vers 31, 36, enz.

II. De oorzaken van de verwoesting, het was de zonde, die dit verderf over hen bracht, hun trots, hun zekerheid, hun vertrouwen op het vlees, vers 7, 11, 14, 29, en hun verachting van en vijandschap jegens God en Zijn volk, vers 26, 27, 30.

III. Een belofte van het herstel van Moab, vers 47.

Jeremia 48:1-13

In deze verzen kunnen wij opmerken,

I. De auteur van Moabs verwoesting, het is *de Heere van de heirscharen,* die legers, alle legers tot Zijn beschikking heeft, en *de God Israëls,* vers 1, die hier de zaak van Israël zal opnemen tegen een volk, dat altijd lastig voor hen is geweest, en die hen nu zal straffen voor het onrecht, dat zij Israël van ouds aangedaan hebben, hoewel het Israël verboden was, zich met hen te bemoeien, Deuteronomium 2:9, daarom wordt de verwoesting van Moab het *werk des Heeren* genoemd, vers 10, want Hij is het, die het voor Israël opneemt, en Zijn werk zal nauwkeurig overeenstemmen met Zijn woord, vers 8.

II. De werktuigen er van: *De verstoorder zal komen,* zal komen met een zwaard, een zwaard, dat *achter hen henen zal gaan,* vers 2. "*Ik zal hem vreemde gasten toezenden,* dezulken, die van verre komen, alsof zij zwervers waren, of verdwaald, maar zij *zullen hem in vreemde plaatsen voeren,* zij schijnen zelf vreemdelingen te zijn, maar zij zullen de Moabieten inderdaad tot vreemdelingen maken, want sommigen zullen vluchten en anderen in gevangenschap gevoerd worden." Deze verstoorders wekken zich zelf op om de straf te voltrekken", zij hebben kwaad tegen Hesbon gedacht, een van de voornaamste steden van Moab, en zij bedoelen niets minder dan het verderf van het koninkrijk: *Komt en laat ons haar uitroeien, dat zij geen volk meer* zij, vers 2, niets minder dan dat zal de invallers bevredigen, zij komen, niet om te plunderen, maar om het te verderven. De profeet draagt hun in Gods naam op, geen half werk te doen, vers 10 :*Vervloekt zij, die des Heeren werk bedrieglijk doet,* het bloedige werk, het werk van de vernieling, hoewel het medelijdende mensen tegen de borst stuit, het is het *werk des Heeren,* en moet niet ten halve gedaan worden. De Chaldeën hebben de opdracht door een geheim instinct, zegt Gataker, om de Moabieten te verderven, en daarom mogen zij niet sparen, ze mogen niet uit een dwaas medelijden, hun zwaard van het bloed onthouden, daardoor zouden zij een zwaard, en een vloek er bij, over zich zelf brengen, zoals Saul deed, door de Amalekieten te sparen, en Achab door Benhadad te laten gaan. "Uw ziel zal zijn in de plaats van zijn ziel". Op dit werk wordt toegepast de algemene regel, die aan allen gesteld wordt, die in de dienst van God werkzaam zijn: "Vervloekt zij, die des Heeren werk bedrieglijk doet," of zorgeloos, die beweert het te doen, maar het niet inderdaad doet, die de schijn aanneemt Gods ere te bevorderen, maar in werkelijkheid zijn eigen bedoelingen bevordert en het werk des Heeren in zoverre doet, als dienstbaar is aan zijn eigen belangen, of die traag is in de dienst van God en zich moeite noch inspanning getroost om het te doen, zoals het behoort gedaan te worden, Maleachi 1:14. Laat dezulken zich niet bedriegen, want God laat Zich niet aldus bespotten.

III. De droeve voorbeelden en resultaten van de verwoesting. De steden zullen met de grond gelijk gemaakt worden, zij zullen *verstoord,* vers 1, en in puin gelegd worden, vers 2, zij zullen eenzaam worden, *dat niemand daarin wone,* vers 9, er zullen geen huizen zijn, om in te wonen, of geen volk om er in te wonen, of geen veiligheid en rust voor hen, die er in zouden willen wonen. *Elke stad* zal verwoest worden, *niet één stad zal ontkomen.* De sterkste stad zal niet in staat zijn zich zelf te beveiligen tegen de macht van de vijanden, ook zal de schoonste stad niet in staat zijn, zich het medelijden en de gunst van de vijanden te verzekeren. Het land zal ook verwoest worden, *het dal zal verderven, en het effen veld verdelgd worden,* vers 8. Het graan en de kudden, die de vlakten bedekten en de dalen deden juichen, zullen alle vernield opgegeten, vertreden, of meegevoerd worden. De heiligste personen zullen niet ontkomen: *De priesteren en vorsten zullen tezamen uitgaan in gevangenis.* Ja, Camos, de god, die zij dienen,

die hen, naar zij hopen, beschermen zal, zal in hun ondergang delen, zijn tempels zullen in de as gelegd worden en zijn beeld met de overigen buit meegenomen worden. Het gevolg van dit alles zal zijn,

I. Grote beschaming en ontsteltenis: *Kirjathaim is beschaamd, en de stad des hogen vertreks is beschaamd*. Zij zullen beschaamd zijn over de grote roem, die zij op hun steden gedragen hebben: *Moabs roem van Hesbon is er niet meer,* vers 2, zij zullen niet meer pochen op de sterkte van de stad, wanneer het kwaad, dat men er tegen gedacht heeft, er over gebracht wordt. Ook zullen zij niet meer roemen in hun goden, vers 12, zij zullen *beschaamd worden vanwege Camos* (beschaamd vanwege de gebeden, die zij tot hem gericht hebben en vanwege het vertrouwen, dat zij gesteld hebben op die drekgod), gelijk als het huis Israëls beschaamd is geworden vanwege Beth-El, dat is het gouden kalf, dat zij te Beth-El hadden, waarop zij vertrouwden als hun beschermer, maar waar zij bedrogen mee uitkwamen want het was niet in staat hen van de Assyriërs te redden, evenmin zal Camos in staat zijn de Moabieten van de Chaldeën te redden. Die niet overtuigd willen worden van en beschaamd over hun afgoderij, door het Woord van God, zullen overtuigd en beschaamd worden door de oordelen Gods, als zij door droeve ervaringen de volkomen onbekwaamheid zullen bemerken, van de goden, die zij gediend hebben, om hun enige dienst te bewijzen.

1. Er zal grote smart zijn, er is een stem *van gehuil* gehoord, vers 3, en het geschrei is niet anders dan *verstoring en een grote breuk.* Helaas, helaas! *Moab is verbroken,* vers 4. De volwassenen hebben de steden verlaten, om voor hun eigen veiligheid te zorgen, en nu hebben *de kleine kinderen een geschei laten horen* de lagere standen, of de kleine kinderen, de onnozelen, en onschuldigen, wier kreten in zulke tijden het meest beklagenswaardig zijn. Klim op de heuvels, daal af in de valleien, en gij vindt *geween bij geween,* allen zijn in tranen, gij vindt niemand met droge ogen. Zelfs de vijanden hebben het gehuil gehoord, voor wie zij het geheim gehouden zouden hebben, als zij wijs waren geweest, want zij zullen er door bezield en bemoedigd worden, maar het gekrijs is zo groot, dat het wel gehoord moet worden.

2. Er zal grote haast zijn, zij zullen de een tot de ander roepen: "Weg, weg! *vlucht, redt uw ziel,* vers 6, zorgt met de meest mogelijke spoed voor uw eigen veiligheid, al ontkomt gij bloot en "naakt als de heide, of de dorre struiken in de woestijn," denk er niet aan iets met u mee te nemen, want de poging kan uw leven kosten, Mattheus 24:16-18. Verschuil u al is het in een naakte woestijn, opdat gij uw ziel tot een buit moogt hebben. Het gevaar zal plotseling en snellijk komen, daarom, *geeft Moab vleugels,* vers 9, dat zou de grootste vriendelijkheid zijn, die gij ze kondt bewijzen, daarom zullen ze roepen: *Och, dat mij iemand vleugels, als van een duif gaf!* want als zij geen vleugels hebben, om te vliegen, zal er geen ontkomen voor hen zijn."

IV. De zonden, waarom God nu met Moab afrekenen zal, en die God rechtvaardigen in dit strenge optreden tegen hen.

1. Het is, omdat zij zeker geweest zijn, en vertrouwd hebben op hun rijkdom en kracht, hun *werken* en *schatten,* vers 7. Zij hadden zich veel moeite getroost om hun steden te versterken en er grote werken om aan te leggen, en hun schatkist en geldkisten te vullen, zodat zij dachten, dat zij even goed in staat waren oorlog te voeren als enig ander volk, en dat niemand een inval bij hen zou durven wagen, en daarom tartten zij het gevaar. "Die vertrouwde op de veelheid zijns rijkdoms, hij was sterk geworden door zijn beschadigen", Psalm 52:9. Om deze reden, en opdat zij op voelbare wijze overtuigd mogen worden van de ijdelheid en dwaasheid van hun vleselijk vertrouwen, zal God een vijand zenden, die hun werk zal vermeesteren en hun

schatten roven. Wij verbeuren de troost van het schepsel, waarin wij ons vertrouwen stellen, dat wij in God alleen stellen moesten. De rietstaf, waarop men leunt, zal breken.

2. Het is, omdat zij geen goed gebruik hebben gemaakt tot verbetering, van de degen van hun vrede en voorspoed, vers 11.

a. Zij zijn lang met rust gelaten: Moab is van zijn jeugd aan gerust geweest. Het was een oud koninkrijk, van vóór Israëls tijd, en had grote rust genoten, hoewel een klein land en omringd door machtige naburen. Gods Israël was beproefd geworden van zijn jeugd af aan, Psalm 129:1, 2 "maar Moab is gerust geweest van zijn jeugd aan." Hij is niet van vat in vat geledigd, heeft geen moeitevolle veranderingen, gepaard met verzwakking, gekend, maar is als wijn op de droesem gelaten, en niet afgetapt of afgeschonken, waardoor hij zijn kracht en geur behoudt. Hij is niet opgejaagd, of op enigerlei wijze verontrust, "hij heeft niet gewandeld in gevangenis" zoals Israël vaak gedaan heeft, en toch is Moab een goddeloos, afgodisch volk, en een van de samenspanners tegen Gods verborgenen, Psalm 83:47. Er zijn er velen, die hardnekkig blijven in onboetvaardige ongerechtigheid en toch een onafgebroken voorspoed genieten.

b. Al die tijd waren zij verdorven en onbekeerd gebleven: "Hij heeft op zijn uitvaagsel stil gelegen, " hij is zeker en zinnelijk in zijn voorspoed geweest, heeft er in gerust, en al zijn kracht en geest daaruit geput, zoals de wijn uit de droesem. "zijn smaak is in hem gebleven en zijn reuk niet veranderd, " hij is steeds dezelfde, zo slecht als altijd. Zolang slechte mensen zo gelukkig zijn in de wereld als altijd, is het geen wonder, als zij zo slecht zijn als altijd. Er is geen verandering in hun vrede en voorspoed, daarom vrezen zij God niet, hun hart en wandel zijn niet veranderd.

Jeremia 48:14-47

De profetie van de verwoesting wordt hier zeer breedvoerig vervolgd, met grote rijkdom en veel afwisseling van woorden, zeer gevoelvol en in roerende taal, bestemd niet alleen om hen op te wekken tot een nationaal berouw en verbetering, ter voorkoming van die rampen, of tot persoonlijk berouw en verbetering om zich er op voor te bereiden, maar om ons te treffen door de rampzalige toestand van het menselijk leven, dat aan zulke vreselijke rampen onderhevig is, en door de kracht van Gods toorn en de schrik van Zijn oordelen, als Hij optreedt om met een volk, dat Hem tergt, te twisten. Bij het lezen van deze lange lijst met bedreigingen, en bij het nadenken over de verschikkelijkheid ervan, zal het voor ons nuttiger zijn, dit in het oog te houden, en ons hart daardoor te vervullen van een heilig ontzag voor God en Zijn toorn, dan de levendige figuren en beelden hier gebruikt, kritisch te ontleden.

I. Het is een verwoesting, die zeer plotseling komen en hen verrassen zal, waarmee hier gedreigd wordt. Zij waren zeer zeker, en hielden zichzelf voor *helden ten strijde,* in staat de machtigsten vijand het hoofd te bieden vers 14, en toch is het onheil nabij, en zij zijn niet in staat het te keren, noch om de vijand op te houden met onderhandelingen, want *zijn kwaad haast* zeer, vers 16, en zal spoedig zijn hoogtepunt bereiken. De vijand *zal vliegen als een arend,* zo snel, met zoveel kracht zal hij komen, vers 40, zoals een arend zich op zijn prooi werpt, en *zal zijn vleugelen over Moab uitbreiden,* hij zal het omringen, dat niemand ontkome. De *vastigheden* zijn *ingenomen,* vers 41, zodat al hun sterkte hun niet baten kon, en dat maakte *het hart* zelfs *van Moabs helden als water,* want zij hadden om zich alles te herinneren wat hen bezielen kon. Het vereist een meer dan gewone mate van moed, om niet door een plotselingen schrik aangegrepen te worden.

II. Het is een volkomen verwoesting, en een, die geheel Moab tot puinhopen maken zal: *Moab is verstoord,* vers 15, geheel verstoord hij is *beschaamd, want hij is verslagen,* vers 2 zijn steden zijn in de as gelegd, of door de vijand genomen, zodat zij gedwongen zijn die te verlaten, vers 15. Verschillende steden worden hier genoemd, waarover het oordeel gekomen is, en de lijst besluit met een "et cetera-en dergelijke." Welke reden was er ook, meer bijzonderheden te vermelden, als het over *alle steden van Moabs land* komt, in ‘t algemeen, *die veraf en die nabij zijn?* vers 21-24. Als de ongerechtigheid algemeen is, hebben wij reden te verwachten, dat het onheil ook algemeen zal zijn. Het koninkrijk is beroofd van zijn waardigheid en gezag: *Moabs hoorn is afgesneden,* de hoorn van zijn kracht en macht, beide tot aanval en tot verdediging, *zijn arm is verbroken,* zodat hij geen slag kan geven en er geen kan afweren, vers 25. Is de jeugd van het koninkrijk zijn kracht en schoonheid? *De keur van zijn jongelingen is ter slachting afgegaan,* vers 15. Zij gingen in de slag en beloofden zichzelf als overwinnaars weer te keren, maar God zei hun, dat zij afgingen ter slachting, zo zeker zullen zij vallen, tegen wie God strijdt. In een woord, *Moab zal verdelgd worden, dat hij geen volk zij,* vers 42. Die de vijanden van Gods volk zijn, zullen spoedig geen volk meer zijn.

III. Het is een beklagenswaardige verwoesting, zij zal met recht betreurd worden, en de blijdschap in bedruktheid veranderen.

1. De profeet, die ze voorspelt, betreurt ze zelf, en klaagt er reeds over bij het vooruitzicht, uit een beginsel van medelijden met zijn medeschepselen en van algemeen menselijk gevoel. De profeet zelf *zal huilen over Moab,* vers 31, hij zal de *wijnstok van Sibma bewenen* vers 32, zijn *hart zal over Moab getier maken als de fluiten,* vers 36. Hoewel de verwoesting van Moab bewijzen zou, dat hij waarlijk een profeet was, toch kon hij er niet aan denken zonder smart.

Het verderf van de zondaars is geen genoegen voor God, en behoort ons daarom pijn te doen, ook zij, die er voor waarschuwen, moeten het ter harte nemen. Deze passages en vele andere in dit hoofdstuk, zijn vrijwel gelijk aan die in de profetieën van Jesaja tegen Moab, Jesaja 15:1, want, al was er een grote tijdsruimte tussen die profetie en deze, toch waren beide ingegeven door een en dezelfde Geest, en het past Gods profeten de taal te spreken van hen, die hen voorafgingen. Het is niet altijd plagiaat, als men gebruik maakt van oude uitdrukkingen, mits met nieuwe gevoelens en toepassingen.

2. De Moabieten zelf zullen er over weeklagen, het zal de grootst denkbare vernedering en smart voor hen zijn. Zij, die *in heerlijkheid* zaten, te midden van rijkdom, en vrolijkheid en alle soorten van genoegen, zullen in *dorst* wonen, in een droog en dorstig land, waar geen water en geen gemakken zijn, vers 18. Het is tijd voor hen om in dorst te wonen, en zich te harden, wanneer de *verstoorder opgetogen is* die hen van alles zal beroven en ontledigen. De Moabieten in de verste hoeken van het land, die het minste gevaar lopen, zullen nieuwsgierig zijn om te weten, hoe het er mee staat welk nieuws er is van het leger, zij zullen *de vluchtenden en de ontkomene* vragen: *Wat is er geschied?* vers 19. En als hun verteld wordt, dat alles weg is, dat de invaller overwinnaar is, zullen zij huilen en schreeuwen, in de bitterheid en de angst huns harten, vers 20, zij zullen zich aan de eenzaamheid overgeven, om de verwoesting van hun land te betreuren, zij zullen *de steden* verlaten, die steeds vol van vrolijkheid waren, en *in de steenrots* wonen, waar hun maat gevuld zal worden met droefgeestigheid, zij zullen niet langer zingende vogels, maar "treurende vogels zijn, gelijk een duif, de duiven van de dalen," Ezechiel 7:16. Zij, die zich overgeven aan vrolijkheid, moeten weten, dat God hun spoedig een anderen toon kan doen aanslaan. Hun smart zal het hoogste punt bereiken, zodat zij hun hoofd *kaal* en zichzelf insnijdingen zullen maken, vers 37, wat uitingen waren van wanhopige smart, zo groot, dat zij een verzoeking zal zich om zichzelf te verderven. "Job scheurde, weliswaar zijn mantel en schoor zin hoofd," maar hij maakte geen insnijdingen. Als de stroom van de hartstocht zo hoog stijgt, moeten wijsheid en genade hem inperken, er dijken tegen opwerpen, om zulke barbaarsheden te beletten. De smart zal algemeen zijn. vers 38 :*Er is overal misbaar, op alle daken van Moab,* waar zij hun afgoden vereerden, voor wie zij zich tevergeefs zullen bewenen, *en op alle haar straten,* waar zij elkaar spraken, want het zal hun vrij staan, elkaar hun smart en vrees mee te delen en die te verbreiden, want zij zien, dat alles verloren is. "Ik heb Moab verbroken als een vat, waar men geen lust aan heeft, waar men niet meer naar zien zal, en dat niet gemaakt kan worden." Waar Moab zich steeds in verblijdde, waren zijn smakelijke vruchten en de overvloed van zijn fijne wijnen. Het genot van de zinnen was al hun vreugde. Neem deze weg, verniel zijn tuinen en wijngaarden, en gij doet al haar vrolijkheid ophouden, Hosea 2:10, 11. Er is een groot geween, als hun planten overgeplant worden, als zij *over zee zijn gegaan,* vers 32, naar andere landen gevoerd, om daar geplant te worden. *De verstoorder is gevallen op uw zomervruchten en op uw wijnoogst,* en dat is het, wat *Hesbons gekrijt tot Eleale toe* hoorbaar maakt, vers 34. Neem *de blijdschap en verheuging uit het vruchtbare veld* en gij neemt ze *uit Moabs land,* vers 33. *Als zij de wijn doen ophouden uit de kuipen,* die men gewoon was te *treden met vreugdegeschrei, is* al hun blijdschap afgesneden. Neem dat vreugdegeschrei weg en er zal in ‘t geheel geen vreugdegeschrei zijn. Die zinnelijke genietingen tot hun voornaamste vreugde, tot hun grote vreugde maken, onderwerpen zich aan de tirannie van de grootste smart, sinds het dingen zijn, waarvan zij in weinig tijds zo gemakkelijk beroofd kunnen worden, terwijl zij, die zich in God verblijden dat kunnen doen ook, als *de vijgeboom niet bloeien zal, en er geen vrucht aan de wijnstok zal zijn.* Deze Moabieten verloren niet alleen hun wijn, maar ook hun water: *Ook de wateren van Nimrim zullen tot verwoestingen worden,* vers 34, en daarom werd hun smart buitensporig groot en

luidruchtig, hun weeklachten werden in alle plaatsen gehoord, als "het loeien van een driejarige vaars." Deze uitdrukkingen zijn ontleend aan Jesaja 15:5, 6.

3. Al hun naburen worden opgeroepen om met hen te klagen en met hen te treuren over hun ondergang, vers 17 :*Beklaagt hem, gij allen, die rondom hem zijt.* Laat hij die verzachting van zijn smart hebben, laat hen zien, dat de naburige landen medelijden met hen hebben. Ja, laat ook, die op een afstand zijn, ieder, die maar zijn naam kent, en van zijn roem gehoord heeft, kennis nemen van zijn val, en zeggen: "Hoe is de sterke staf verbroken," wiens sterkte de schrik van zijn vijanden was, "en de sierlijk stok" wiens schoonheid de trots van zijn vrienden west Dat de volken hiervan kennis nemen en zich laten onderrichten. Dat niemand opgeblazen zij over of vertrouwen stelle in zijn kracht of schoonheid want geen van beide zal een beveiliging zijn tegen Gods oordelen.

IV. Het is een schandelijke verwoesting, en een, die hen aan verachting zal blootstellen: *Maakt hem dronken,* vers 26, want dat zal hem vernederen, hij zal *klappen in zijn uitspuwsel,* en tot een hatelijk schouwspel worden, en met recht ter belaching zijn. Dat de Moabieten dronken worden van de beker van Gods toorn, zodat zij waggelen en vallen, en *al hun wijsheid wordt verslonden,* en zij zichzelf bespottelijk maken door de woestheid niet alleen van hun hartstochten, maar ook van hun gedachten. En wederom, vers 39 :*Moab zal allen, die rondom hem zijn, tot belaching en tot een omzetting worden,* men zal lachen bij de val van de praal en de macht, waarop hij zo trots was Die hooghartig zijn, bereiden zichzelf smaad en schande.

V. Het is de verwoesting van hetgeen hun dierbaar is, niet alleen van hun zomervruchten en wijnoogst, maar van hun rijkdom, vers 36 :*Het overschot, dat hij gemaakt had is verloren,* hoewel hij dacht, dat hij het veilig bewaard had, en er zich een langdurig genot van beloofde, toch is het verloren. Het geld, dat in een kist wordt opgespaard, is evenzeer onderhevig aan vernietiging als de zomervruchten, die open en bloot in ‘t veld staan. Rijkdom is vloeibaar, en glijdt ons als stof door de vingers, terwijl wij juist ons uiterste best doen om ze vast te houden en stevig te grijpen. Toch is dit niet het ergste, juist degenen, wier godsdienst vals en dwaas was, waren er aan gehecht, meer dan aan iets anders, en wilden er, juist zoals hij was, geen afstand van doen, en daarom, hoewel het inderdaad een belofte was, was het toch voor hen een bedreiging, vers 35, dat God *zal doen ophouden, degene, die op de hoogten offert,* waar de hoogten zullen weggedaan en de velden van de offeren verwoest, en de priesters zelf, die hun goden rookten, gedood, of in gevangenschap gevoerd worden, vers 7. Het is alleen de ware godsdienst, en de aanbidding en dienst van de waren God, die ons van nut zullen zijn ten dage des kwaads.

Vl. Het is een billijke en rechtvaardige verwoesting, en die zij door hun zonde verdiend en over zich gebracht hebben.

1. De zonde, waaraan zij zich bovenal schuldig gemaakt hadden en waarom zij berucht waren, en waarom God nu met hen afrekende, was hoogmoed. Hij wordt zes maal vermeld, vers 29 :Wij hebben Moabs hovaardij gehoord, zijn naburen letten er op, hij getuigde in zijn gezicht tegen hem, zoals die van Israël, *Hij is zeer hovaardig,* en wordt het hoe langer hoe meer. Zie *zijn hovaardij, zijn trotsheid, zijn hoogmoed* en *de hoogheid van zijn hart,* de vermenigvuldiging van de woorden van dezelfde betekenis, beduidt op hoeveel manieren hij zijn trots bloot gegeven had, en hoe aanstotelijk die was, beide voor God en mensen. Dit werd hun ten laste gelegd in Jesaja 16:6, maar hier wordt er breder over uitgeweid. Sinds die waren zij onder vernederende leiding geweest en toch waren zij niet vernederd, ja, zij werden

aanmatigender en hoogmoediger hetgeen hen duidelijk tekende voor die volkomen verwoesting, waarvan trots de voorloper is. Twee voorbeelden worden hier van de trots van Moab gegeven:

a. Hij had zich onbeschaamd gedragen jegens God. Hij moet met schande ten onder gebracht worden, vers 26, *omdat hij zich groot gemaakt heeft tegen de Heere,* en wederom, vers 42 :*Hij zal verdelgd worden, dat hij geen volk zij,* om deze zelfde reden. De Moabieten verkozen Camos boven Jahweh, en hielden zich voor de gelijken van Israëls God, die zij uittergden.

b. Hij had zich hoogmoedig gedragen tegen Israël, in ‘t bijzonder in hun jongste tegenspoeden, daarom zal Moab in dezelfde tegenspoeden en in dezelfde handen vallen, en ter belaching zijn, want Israël was hem ter belaching, vers 26, 27. Toen de Moabieten hoorden van de rampen en verwoesting van hun naburen de Joden, verblijdden zij zich daarover, in plaats van hen te beklagen, alsof zij dieven, en op heterdaad betrapt waren, zo vaak zij over hen spraken, *dansten zij van blijdschap.* In zo’n geval, hebben velen in hun hart een heimelijk vermaak over de val van degenen, die zij niet mogen lijden, terwijl zij toch de tact hebben het te verbergen, omdat het zo iets hatelijke is. Maar de Moabieten legden zich er op toe, hun blijdschap openbaar te maken, en kwamen er voor uit, dat zij Israël vijandig waren en juichten over iedere Israëliet, die zij in ellende zagen, en belachten hem, wat even onmenselijk als goddeloos was en een onbeschaamde belediging beide voor de menselijke natuur, die zij zelf deelachtig waren, en voor God naar Wiens naam zij genoemd waren. Zij, die anderen in hun ellende uitlachen, zullen met recht en zeker, vroeger of later, zelf in ellende komen, en ter belaching zijn. "En die zich verblijdt in het verderf, vooral in het verderf van Gods kerk, zal niet onschuldig zijn."

2. Behalve dit, waren zij schuldig aan boosheid tegen Gods volk, en aan verraderlijk handelen tegen hen, vers 30. Zij maakten een grap van de verwoesting van Juda en Jeruzalem, en, als zij over hen lachten, beweerden zij, dat het maar voor de aardigheid was en om zich vrolijk te maken, maar, zegt God: "Ik ken zijn verbolgenheid" Ik weet, dat die voortkomt uit zijn oude vijandschap tegen het zaad van Abraham en de aanbidders van de waren God. Ik weet, dat hij denkt, dat deze rampen van het Joodse volk zullen eindigen met hun volkomen uitroeiing. Hij zegt nu aan de Chaldeën, wat een slecht volk de Joden zijn, en hitst ze tegen hen op, "maar niet alzo, het zal niet gebeuren, wat hij verwacht, zijn leugens doen het zo niet." Het volk, over welks val zij juichen, zal zich herstellen. Sommigen lezen: "Ik ken zijn woede. Is het zo niet?" Is hij niet zeer verwoed tegen het volk van God? "En zijn leugens ken Ik ook. Doen zij het zo niet?" Beliegen zij hen niet? Al de woede en al de valsheid van de vijanden van de kerk zijn volkomen bekend bij God, wat ook de voorwendsels zijn, waarmee zij die willen bedekken, zie Jesaja 37:28.

VII. Het is een samengestelde verwoesting en zal, stuk voor stuk, ten laatste voltooid worden, want die aan het een oordeel ontkomen, zullen door een ander omkomen: *De vreze, en de kuil, en de strik over u,* vers 43. De angst zal hen in de kuil drijven, en de strik zal hen vasthouden als zij er in zijn: zodat zij niet voor de verwoesting zullen ontkomen en niet uit de verwoesting zullen ontsnappen. Wat van de zondaars in ‘t algemeen gezegd werd, Jesaja 24:17, 18, "dat die van de vreze ontvliedt, in de kuil zal vallen, en die uit de kuil opkomt, in de strik gevangen zal worden," wordt hier in ‘t bijzonder voorspeld van de Moabietische zondaars, vers 44. Want het is *het jaar van hunlieder bezoeking,* als God komt om met hen af te rekenen en *bekend* zal worden *door de gerichten, die Hij oefent,* want Hij is *de Koning, wiens naam is Heere van de heirscharen,* vers 15, Hij is niet alleen *de Koning,* die gezag heeft om gericht te oefenen, maar Hij is *de Heere van de heirscharen,* die in staat is te doen, wat Hij besloten heeft. De

figuurlijke uitdrukkingen, gebruikt in vers 44, worden door een voorbeeld verduidelijkt, vers 45 :*Die vluchten* uit de dorpen *voor des vijands macht, bleven staan in de schaduw van Hesbon,* waar wij veilig dachten te zijn, zoals tegenwoordig soms legers terugtrekken onder bescherming van de kanonnen van een versterkte stad, maar deze hier zouden teleurgesteld worden, want, als zij uit de kuil opkomen, vallen zij in de strik, Hesbon, dat hen, zoals zij dachten, beschermen zou, verslindt hen, zoals Mozes lang van tevoren voorspeld had, Numeri 21:28 :"Een vuur is uitgegaan van Hesbon, en een vlam van tussen Sihon, en verteert al wat van de hoeken van Moab komt, en heeft de schedel van de kinderen van het gedruis verteerd, " dit betekent niet: van de ruwe luidruchtige menigte, maar: van de aanzienlijken, die bluffen en snoeven en getier maken, de oordelen Gods zullen op hen neerkomen. Zullen wij luisteren naar het slot van deze zaak? Hier is het, vers 46 :*Wee u, Moab!* gij zijt teniet gedaan, *het volk,* dat *Camos* dient, is verloren, is verdwenen, vaarwel Moab. *Uw zonen, ook uw dochters,* de hoop van het volgende geslacht, zijn in gevangenschap gegaan, na de Joden, in wier rampen zij zich verblijdden.

VIII. Toch is het geen altijddurende verwoesting. Het hoofdstuk besluit met een korte belofte van hun terugkeer uit de gevangenschap *in het laatste van de dagen.* God, die hen in gevangenschap voert, *zal Moabs gevangenis wenden,* vers 47. Zo teder handelt God met de Moabieten, hoeveel te meer dan niet met Zijn eigen volk. Zelfs met de Moabieten zal Hij *niet eeuwiglijk twisten, en ook niet geduriglijk verbolgen zijn.* Toen Israël terugkeerde, kwam Moab ook, en misschien was de profetie hoofdzakelijk bedoeld als bemoediging van Gods volk, om te hopen op die verlossing, waarin zelfs Moab delen zal. Toch reikt de bedoeling verder, tot de tijden van het Evangelie, de Joden zelf houden ze toepasselijk op de dagen van de Messias, dan zal Hij de gevangenis onder de heidenen, onder het juk van zonde en Satan, door de goddelijke genade, wenden, en dat zal hen "vrij, waarlijk vrij maken." Deze profetie over Moab is lang, maar hier eindigt zij, zij eindigt troostrijk. "Tot hiertoe is Moabs oordeel."

HOOFDSTUK 49

1 Tegen de kinderen Ammons zegt de HEERE alzo: Heeft dan Israel geen kinderen? Heeft hij geen erfgenaam? Waarom is dan Malcham erfgenaam van Gad, en waarom woont zijn volk in deszelfs steden?
2 Daarom ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik over Rabba der kinderen Ammons een krijgsgeschrei zal doen horen, en zij zal tot een woesten hoop worden, en haar onderhorige plaatsen zullen met vuur aangestoken worden; en Israel zal erven degenen, die hem geerfd hadden, zegt de HEERE.
3 Huil, o Hesbon! want Ai is verstoord; krijt, gij dochteren van Rabba, gordt zakken aan, drijft misbaar, en loopt om bij de tuinen; want Malcham zal wandelen in gevangenis, zijn priesteren en zijn vorsten te zamen.
4 Wat roemt gij op uw dalen? Uw dal is weggevloten, gij afkerige dochter! die op haar schatten vertrouwt, zeggende: Wie zou tegen mij komen?
5 Ziet, Ik zal vreze over u brengen, spreekt de Heere, de HEERE der heirscharen, van allen, die rondom u zijn, en gijlieden zult, een iegelijk voor zich henen, uitgedreven worden, en niemand zal den omdolende vergaderen.
6 Maar daarna zal Ik de gevangenis der kinderen Ammons wenden, spreekt de HEERE.
7 Tegen Edom zegt de HEERE der heirscharen alzo: Is er dan geen wijsheid meer te Theman? Is de raad vergaan van de verstandigen? Is hunlieder wijsheid onnut geworden?
8 Vliedt, wendt u, woont in diepe plaatsen, gij inwoners van Dedan! want Ik heb Ezau's verderf over hem gebracht, den tijd, dat Ik hem bezocht heb.
9 Zo er wijnlezers tot u gekomen waren, zouden zij niet een nalezing hebben overgelaten? Zo er dieven bij nacht gekomen waren, zouden zij niet verdorven hebben zoveel hun genoeg ware?
10 Maar Ik heb Ezau ontbloot, Ik heb zijn verborgene plaatsen ontdekt, dat hij zich niet zal kunnen versteken; zijn zaad is verstoord, ook zijn broeders, en zijn naburen, en hij is er niet meer.
11 Laat uw wezen achter, en Ik zal hen in het leven behouden, en laat uw weduwen op Mij vertrouwen.
12 Want zo zegt de HEERE: Ziet, degenen, welker oordeel het niet is den beker te drinken, zullen ganselijk drinken; en zoudt gij enigszins onschuldig gehouden worden? Gij zult niet onschuldig worden gehouden, maar gij zult ganselijk drinken.
13 Want Ik heb bij Mijzelven gezworen, spreekt de HEERE, dat Bozra worden zal tot een ontzetting, tot een smaadheid, tot een woestheid, en tot een vloek; en al haar steden zullen worden tot eeuwige woestheden.
14 Ik heb een gerucht gehoord van den HEERE, en er is een gezant geschikt onder de heidenen, om te zeggen: Vergadert u, en komt aan tegen haar, en maakt u op ten strijde.
15 Want zie, Ik heb u klein gemaakt onder de heidenen, veracht onder de mensen.
16 Uw schrikkelijkheid heeft u bedrogen, en de trotsheid uws harten, gij, die woont in de kloven der steenrotsen, die u houdt op de hoogte der heuvelen! Al zoudt gij uw nest zo hoog maken als de arend, zo zal Ik u van daar nederstoten, spreekt de HEERE.
17 Alzo zal Edom worden tot een ontzetting; al wie voorbij haar gaat, zal zich ontzetten, en fluiten over al haar plagen.
18 Gelijk de omkering van Sodom en Gomorra en haar naburen, zal het zijn, zegt de HEERE; niemand zal daar wonen, en geen mensenkind daarin verkeren.
19 Ziet, gelijk een leeuw van de verheffing der Jordaan, zal hij opkomen tegen de sterke woning; want Ik zal hem in een ogenblik daaruit doen lopen; en wie daartoe verkoren is, dien zal Ik tegen haar bestellen; want wie is Mij gelijk, en wie zou Mij dagvaarden, en wie is die herder, die voor Mijn aangezicht bestaan zou?

20 Daarom hoort des HEEREN raadslag, dien Hij over Edom heeft beraadslaagd, en Zijn gedachten, die Hij gedacht heeft over de inwoners van Theman: Zo de geringsten van de kudde hen niet zullen nedertrekken! Indien hij hunlieder woning niet boven hen zal verwoesten!
21 De aarde heeft gebeefd van het geluid huns vals, van het gekrijt, welks geluid gehoord is bij de Schelfzee.
22 Ziet, hij zal opkomen en snel vliegen, als een arend, en zijn vleugelen over Bozra uitbreiden; en het hart van Edoms helden zal te dien dage wezen, als het hart ener vrouw, die in nood is.
23 Tegen Damaskus. Beschaamd is Hamath en Arpad; omdat zij een boos gerucht gehoord hebben, zijn zij gesmolten; bij de zee is bekommernis, men kan er niet rusten.
24 Damaskus is slap geworden, zij heeft zich gewend, om te vluchten, en siddering heeft haar aangegrepen; benauwdheid en smarten als van een barende vrouw hebben haar bevangen;
25 Hoe is de beroemde stad niet gelaten, de stad Mijner vrolijkheid!
26 Daarom zullen haar jongelingen vallen op haar straten; en al haar krijgslieden zullen te dien dage nedergehouwen worden, spreekt de HEERE der heirscharen.
27 En Ik zal een vuur aansteken in den muur van Damaskus, en het zal Benhadads paleizen verteren.
28 Tegen Kedar, en tegen de koninkrijken van Hazor, die Nebukadrezar, de koning van Babel, sloeg, zegt de HEERE alzo: Maakt u op, trekt op tegen Kedar, en verstoort de kinderen van het oosten.
29 Zij zullen hun tenten en hun kudden nemen, hun gordijnen en al hun gereedschap, en hun kemelen voor zich wegnemen; en zij zullen tegen hen uitroepen: Schrik van rondom!
30 Vliedt, zwerft fluks henen weg, woont in diepe plaatsen, gij inwoners van Hazor! spreekt de HEERE; want Nebukadrezar, de koning van Babel, heeft een raadslag tegen ulieden beraadslaagd, en een gedachte tegen hen gedacht.
31 Maakt u op, trekt op tegen het volk, dat rust heeft, dat in zekerheid woont, spreekt de HEERE; dat geen deuren noch grendel heeft, die alleen wonen.
32 En hun kemelen zullen ten roof zijn, en de menigte van hun vee zal ten buit zijn; en Ik zal hen verstrooien in alle winden, te weten degenen, die aan de hoeken afgekort zijn; en Ik zal hunlieder verderf van al zijn zijden aanbrengen, spreekt de HEERE.
33 En Hazor zal worden tot een drakenwoning, een verwoesting tot in eeuwigheid; niemand zal daar wonen, en geen mensenkind daarin verkeren.
34 Het woord des HEEREN, dat tot den profeet Jeremia geschied is tegen Elam, in het begin des koninkrijks van Zedekia, den koning van Juda, zeggende:
35 Zo zegt de HEERE der heirscharen: Ziet, Ik zal verbreken Elams boog, het voornaamste van hunlieder geweld.
36 En Ik zal de vier winden uit de vier hoeken des hemels over Elam aanbrengen, en zal hen in al diezelve winden verstrooien; en er zal geen volk zijn, waarhenen Elams verdrevenen niet zullen komen.
37 En Ik zal Elam versaagd maken voor het aangezicht hunner vijanden, en voor het aangezicht dergenen, die hun ziel zoeken, en zal een kwaad over hen brengen, de hittigheid mijns toorns, spreekt de HEERE; en Ik zal het zwaard achter hen zenden, totdat Ik hen verteerd zal hebben.
38 En Ik zal Mijn troon in Elam stellen; en zal den koning en de vorsten van daar vernielen, spreekt de HEERE;
39 Maar het zal geschieden in het laatste der dagen, dat Ik Elams gevangenis wenden zal, spreekt de HEERE.

De beker van de verschrikking gaat nog rond, en de natiën moeten die alle drinken, volgens de last, die Jeremia gegeven is Hoofdstuk 25:15. Dit hoofdstuk zet hem op de hand,

I. van de Ammonieten, vers 1-

II. van de Edomieten, vers 7-22.

III. van de Syriërs, vers 23-29,

IV. van de Kedarenen en van de koninkrijken van Hazor, vers 28-33.

V. van de Elamieten, vers 34-39. Wanneer Israël nauwelijks zalig wordt, waar zullen deze verschijnen?

Jeremia 49:1-6

De Ammonieten waren, naar afstamming en woonplaats, het naast aan de Moabieten verwant, en volgen dus op hen in het oordeel. Hun land grensde aan dat van de tweeëneenhalve stam aan de overzijde van de Jordaan, voor wie ze slechts naburen waren geweest. Als buur zullen ze het lot van deze rondgaande profetieën delen.

1. In Gods naam wordt hier een beschuldiging tegen Ammon ingebracht, dat het namelijk onwettig inbreuk heeft gemaakt op de bezettingen van de stam van Gad, die aan hun land grensden, vers 1. Een schriftelijk onderzoek wordt ingesteld naar de aanspraken, die Ammon had op dit gebied, dat na de wegvoering van de Gileadieten door de koning van Assyrië, 2 Koningen 15:29, 1 Kronieken 5:26, zo goed als onbevolkt was gebleven, althans onbeschermd, een gemakkelijke buit voor de eerste, de beste indringer. Wat? vervalt het "ob defectum sanguinis, bij ontstentenis van een erfgenaam? Heeft dan Israël geen kinderen? Heeft hij geen erfgenaam?" Zijn er geen Gadieten over, wie het recht van bezit toekomt? Of, indien die er niet waren, zijn er dan geen Israëlieten, geen mannen van Juda, nader erfgenamen dan gij? "Waarom is dan Malcam, hun koning, erfgenaam van Gad," als had hij aanspraak op de verbeurde steden, of Milcom, hun afgod, als had die recht om dat land voor zijn dienst op te eisen? "Waarom woont zijn volk in hun steden?" Bij het lot zijn ze die stam onder Gods volk ten deel gevallen. Ja, er waren zonen en erfgenamen van zijn eigen stam "en ventre deleur mère, in huns moeders ingewand, " en de Ammonieten vermoordden die op de gruwelijkste wijze, om die aanspraken te voorkomen, Amos 1:13. "Zij hebben de zwangere vrouwen van Gilead opengesneden, om hun landpale te verwijden," opdat daarna niemand zou opstaan om hun roof te bestrijden. "Zij hebben zich groot gemaakt tegen deszelfs landpale en geschimpt, dat het hun eigen was", Zefanja 2:8. Zie, al zegeviert onder mensen menigmaal macht over recht, die macht wordt door de Almachtige, "die op Zijn troon zit, recht richtende," ter verantwoording geroepen. En zij zullen bedrogen uitkomen, die menen, dat alles waarop zij de hand leggen, het hunne is, waartegen niemand zich verzet. Gelijk de eigenaars hun eigendom toekomt, zo ook hun erfgenamen wanneer zij overleden zijn. Het is grote zonde die te beroven, al kennen ze ook hun recht niet of weten niet hoe het te handhaven. Vooral zal de goddelozen zulk onrecht aangerekend worden, wanneer het Gods volk geldt.

2. Over dit gepleegd geweld wordt een vonnis geveld.

a. Verschrikking zal over hen komen: *De Heere zal over Rabba van de kinderen Ammons een krijgsgericht doen komen,* vers 2. Rabba was hun zeer versterkte hoofdstad. *De Heere, de Heere van de heirscharen zal vreze over hen brengen van allen, die rondom hen zijn* vers 5. Zie, God heeft vele middelen om hen te verschrikken, die zijn volk verschrik" hebben

b. Hun steden zullen tot een puinhoop worden "Rabba, de moederstad, zal tot een woeste hoop worden, en haar onderhorige plaatsen zullen met vuur aangestoken worden, zodat de inwoners gedwongen worden ze te verlaten. Zij zullen schreeuwen en zich met een zak omgorden, omdat zij alles wat zij hadden, verloren hebben en niet weten, waarheen ze zich begeven moesten."

c. Hun land, waarop zij zo trots waren zal verwoest worden, vers 4 :*Wat roemt gij op uw dalen?* en *vertrouwt op uw schatten, gij afkerige dochter?* Zij worden beschuldigd, zich van God te hebben afgekeerd en Zijn dienst verlaten, want zij waren de nakomelingschap van de rechtvaardige Lot. Weliswaar hadden zij nooit, gelijk Israël, in een verbond met God gestaan,

toch worden alle afgodendienaars "afkerigen" genoemd, omdat de dienst van de waren God ouder was dan die van de valse goden: "Zij waren onwillig en weerspannig (gelijk sommigen vertalen), toen zij hun God verzocht hadden, roemden zij op hun dalen," omdat daar allerlei goeds te vinden was. Zij hadden het gewelddadig aan Israël ontrukt en beroemden zich daarop. Zij waren trots op de sterke ligging van hun dalen, door onneembare bergen omgeven, op de voortbrengselen van die dalen, op de schatten, die ze er vonden, zeggende: "Wie zou tegen mij komen?" Terwijl zij zich baadden in de wellusten van hun land, vleiden ze zich met de illusie, dat ze dat genot nimmer zouden derven: "morgen zal zijn als de dag van heden. Daarom spotten zij met God en Zijn oordelen, zij waren trots weelderig en gerust, maar waarom? Zie, degenen, die afdwalen en zich van God afkeren, hebben weinig reden, hetzij om gerust te zijn, hetzij om hun vertrouwen op enig aards genot te stellen, Hoz. 9:1.

d. Hun volk, van de minste tot de grootste, zal uit hun land verdreven worden. Enigen zullen vluchten om beschutting te zoeken, anderen in ballingschap weggevoerd worden, zodat het land geheel ontruimd wordt, *zijn koning en zijn vorsten tezamen,* ja ook Milcom, hun afgod, en *zijn priesteren zullen wandelen in de gevangenis,* vers 3. *Een ieder zal voor zich henen uitgedreven worden,* zal de kortste weg kiezen en zo goed mogelijk zoeken te vluchten, vers 5, vergetende *zijn dalen, zijn weggevloten dalen* die hij moest achterlaten. En, om hun ellende te voltooien, *niemand zal de omdolende vergaderen,* niemand zal hem de deur openen, als eens Joël voor Sisera, om hem te ontvangen. De vluchtenden hebben zoveel met zichzelf te doen, dat ze anderen geen aandacht wijden zelfs hun naasten bloedverwanten niet die ook niet weten waarheen te vlieden, Hoofdstuk 47:3. *e.* Dan zal het land van de Ammonieten vallen in de hand van de overgebleven Israëlieten, vers 2 :*Israël zal erven degenen, die hem geërfd hadden* zal het land bezitten, dat hem vroeger ontroofd was. Let hierop: de rechtvaardigheid van de goddelijke voorzienigheid wordt erkend, wanneer de verliezen van de verongelijkten worden vergoed uit de onrechtmatige winsten van de overweldigers. Of schoon Israëls vijanden voor een tijd hem ten buit hebben, de rollen worden spoedig omgekeerd.

3. Toch wordt Ammon hier nog uitzicht gegeven op een naderende barmhartigheid, vers 6 gelijk tevoren Moab. De dag zal komen, dat *Ik de gevangenis van de kinderen Ammons wenden zal.* Zo gaat het in de geschiedenis van de mensheid: voorspoed en tegenspoed wisselen elkaar voortdurend af.

Jeremia 49:7-22

Vervolgens komen de Edomieten aan de beurt om uit Jeremia's mond, Gods doemvonnis te vernemen, ook zij waren erfvijanden van het volk Gods. De dag van de afrekening nadert en is nabij, hij wordt voorspeld, niet alleen tot hun waarschuwing maar ook tot troost voor het Israël Gods, wiens beproeving zeer verzwaard is door Edoms zegepraal over hen en genot in hun vernedering, Psalm 37:7. Vele uitdrukkingen in deze profetie aangaande Edom zijn ontleend aan die van Obadja. Aangezien alle profeten geïnspireerd zijn door een en dezelfde Geest, moet er noodzakelijk harmonie zijn in haar voorzeggingen.

Hier nu wordt voorspeld,

I. Dat het land Edom geheel verwoest zal worden, dat *Ezau's verderf over hen gebracht wordt,* het verderf, dat hij verdiend en God reeds lang om zijn zonde voor hem bestemd had, vers 8. De tijd is nabij, dat *God hem zal bezoeken* om ter verantwoording roepen. Dan zullen zij allen *vlieden* voor het zwaard, *zich wenden* van de strijd en *wonen in diepe plaatsen,* waar zij zich verborgen hebben. Al wat zij hebben zal door de overwinnaar weggevoerd worden, *wijnlezers zouden* nog *een nalezing overgelaten hebben, en dieven zouden alleen verdorven hebben zoveel hun genoeg was,* maar deze zullen onverzadiglijk zijn, vers 9, 10- zij zullen Edom *ontbloten,* ja alles ontnemen. Zij zullen middelen en wegen vinden om zelfs hun *verborgenste schatten op* te sporen waar de rijkdom veilig verborgen geacht wordt. Niemand zal iets van zijn schatten overhouden, noch ook zijn kinderen behouden, die hij in een geheime kamer mocht verstoken hebben. *Hij zal zich niet hun versteken, zijn zaad is verstoord. Ook zijn broeders,* de Moabieten, *en zijn naburen,* de Filistijnen, van wie hij hulp verwacht kon hebben of ten minste enige steun, zijn onmachtig iets te zijn behoeve te doen. Hij is niet meer, hem is niemand gelaten, die zeggen zou: vers 11 :*Laat uw wezen achter, Ik zal ze in het leven behouden.* Wanneer zij vlieden of sterven, zo blijft geen vriend of verwante over, zelfs geen overheid om de achtergelaten vrouwen en kinderen te verzorgen. Edom is niet meer, hij is afgesneden en weggegaan, daar is geen een om te zeggen: "Laat mij uw wezen." Wanneer een huisvader gedood wordt of vluchten moet, dan is het een troost, zo hij de zijnen aan een vriend kan toevertrouwen, maar zij zullen zulk een vriend missen, want allen zullen in dezelfde ellende delen. De Chaldeërs spraken in Gods naam deze woorden tot Zijn volk, onderscheid makende in deze rampen tussen hen en de Edomieten: "Want gij, o huis Israëls, gij zult uw wezen niet verlaten, Ik zal hen zeker stellen, en laat uw weduwen op Mijn woord vertrouwen. Wat de weduwen en wezen van de Edomieten ook overkomt, Ik zal voor de uw zorg dragen". Zie, het is een onuitsprekelijke troost voor Gods kinderen, wanneer zij sterven, dat zij hun overlevende betrekkingen aan God mogen overlaten en ze in het geloof Hem toevertrouwen. En al kunnen ze zich voor hen in deze wereld geen grote dingen beloven, toch mogen ze hopen, dat God ze in het leven zal behouden, wanneer namelijk ook zij op Hem vertrouwen. Laat de Edomieten voor hun deel op niets anders rekenen dan *tot een ontzetting, tot een smaadheid,* want het besluit is uitgegaan, God heeft *bij Zichzelf gezworen,* vers 13, *dat hun steden zullen worden tot eeuwige woesternij.* Zij zullen gering en verachtelijk worden, ze hadden een groots voorkomen, maar God zal ze *klein maken onder de heidenen,* degenen, die Gods volk veracht hebben, zullen zelf *veracht zijn onder de* mensen, vers 15,. Obadja 1:2. Ja, zij zullen *tot een ontzetting* worden, vers 17. *Alzo zal Edom worden tot een ontzetting, en al wie voorbij haar gaat zal zich ontzetten en fluiten over alle haar plagen.* Erger nog: het zal een schrik worden. Edom zal worden gelijk Sodom en Gomorra, niemand zal zijn puinhopen bezoeken, *niemand zal daar wonen* vers 18, zo'n vreselijke plaats zal het worden.

II. Dat de werktuigen van deze verwoesting voortvarend en geducht zouden zijn. Zij hebben hun zending van God, Hij roept ze op tot Zijn dienst, vers 14, *Ik heb een gerucht gehoord van de Heere,* door de profetie van Obadja, heb het mij horen toefluisteren, dat *daar een gezant is gezonden onder de heidenen,* die Edom moeten verwoesten, zeggende: *Vergadert u en komt aan tegen haar, en maakt u op ten strijde,* want vers 20, *dit is de raadslag, die Hij over Edom heeft beraadslaagd.* De zaak is vastgesteld, het besluit uitgevaardigd, en daar is geen tegenhouden mogelijk. God heeft besloten, dat Edom zal verwoest worden, en hij, die daartoe gebruikt wordt, zal met haast en met geweld komen. Nebukadnezar is de man, die hier bedoeld wordt.

1. Hij zal *komen gelijk een leeuw,* met kracht en woestheid, gelijk een woedende leeuw *van de verheffing van de Jordaan,* die haar oevers overstroomt, zodat zij haar gewone bedding verlaat en de hogere gronden bedekt, vers 19. Hij zal komen brullende, om te verslinden al wat hem in de weg treedt. *Hij zal opkomen tegen de sterke woning,* tegen forten en kastelen *want Ik zal hem in een ogenblik daaruit doen lopen,* zodat hij onverwacht verschijnt en de Edomieten onvoorbereid en weerloos vindt. *Wie daartoe verkoren is, die zal Ik tegen haar doen snellen,* om Mijn oordeel uit te voeren, een man voor dit doel geschikt. Als God werk te doen heeft, kiest hij daartoe de geschiktste instrumenten uit: "Wie is Mij gelijk in de keuze van werktuigen en wie bekwaamt ze voor hun taak, gelijk Ik? En wie zal Mijn tijd bepalen? Wie zal Mij dagvaarden, en tijd en plaats vaststellen om Mij te ontmoeten? Wie zal in de krijg tegen mij vermogen? En wanneer Ik een leeuw onder de kudden zend, wie is de herder, die voor Mijn aangezicht bestaan zou? die die leeuw durft weerstaan en de kudde, of ook maar een enkele dier kudde kan redden?" Zie, als God een taak te volbrengen heeft van welke aard ook, dan vindt Hij degenen, die daartoe in staat zijn, en de gehele wereld vindt niemand, die Gods gezant weerstaat. Indien God besluit Edom te verwoesten, en Zijn volk te verstrooien, dan is er zelfs geen leeuw, geen fiere leeuw nodig: *zelfs de geringste van de kudden zullen hen neertrekken,* vers 20. De minste dienaar in Nebukadnezars gevolg, de zwakste onder hen, die hem volgen, *zal ze neertrekken* voor de slachting, zal ze dwingen tot de vlucht of de overgave, en *hunlieder woning boven hen verwoesten.* God kan de grootste dingen zelfs door de onaanzienlijkste werktuigen uitvoeren. Als de Chaldeën tegen de Edomieten aanrukken, zullen alle handen gebruikt worden, en zelfs de armste soldaat zal vol moed zijn.

2. Nebukadnezar zal komen, niet alleen gelijk een leeuw, de koning van de dieren, maar ook gelijk een arend. de koning van de vogelen. vers 22. *Hij zal opkomen en snel vliegen als een arend* naar zijn prooi, zo snel, zo krachtig, *hij zal zijn vleugelen over Bozra uitbreiden,* om het te bemachtigen, Hoofdstuk 48:40, en terstond zal *het hart van Edoms helden wezen als het hart van een vrouw, die in nood* is. Zij zullen zien, dat het tevergeefs is met die vijand te strijden.

III. Dat alle vertrouwen van de Edomieten ten dage hunner ellende zal falen.

1. Zij vertrouwden op hun wijsheid, maar die zal hun niet baten. Dit wordt in de profetie tegen Edom eerst genoemd, vers 7. Dat volk was bekend om zijn wijsheid, en zijn staatslieden waren beroemd om hun beleid. En toch zullen zij nu zo verkeerde en dwaze maatregelen nemen, dat al hun plannen verijdeld worden, en men met verbazing vragen zal: "Wat is er met de Edomieten? Is er dan geen wijsheid meer in Theman? Zijn de wijzen uit het Oosten dwazen geworden, 1 Koningen 4:30. Zijn diegenen ten einde raad, die geacht worden, de voorzichtigheid in pacht te hebben? Is de raad vergaan van de verstandigen?" Zo is het, wanneer God de ondergang van een volk heeft vastgesteld, want die Hij wil verderven, die

verdwaast Hij. Zie Job 12:20. Is hun wijsheid vergaan? Is ze versleten? "Is ze onnut geworden?" Ja, ze zal hun geen nut doen, wanneer God komt om met hen te twisten.

2. Zij vertrouwden op hun kracht, maar ook die zal niet helpen, vers 16. Zij waren een schrik geweest voor al hun naburen, ieder vreesde en ontzag hen, en dit maakte hen trots en verwaand en zelfgenoegzaam. Geen naburig volk dorst zich met hen meten, en zij meenden dat geen enkel volk in de gehele wereld het dorst. Hun land was voor een groot gedeelte bergachtig, en de passen, die er heenleidden, geloofden ze tegen elke indringer te kunnen verdedigen. Maar hun schrik rondom bedroog hen, en de ontoegankelijkheid van hun land bleek een inbeelding. Zij waren niet zo sterk als zij gewaand hadden, noch zo veilig als het scheen. Hoe hoog zij ook waren, God zou ze vernederen, want "daar is geen wijsheid *en* daar is geen macht tegen de Heere." Zie Obadja: 3, 4, 8.

IV. Dat hun verderf onafwendbaar en zeer opmerkelijk zou zijn.

1. God heeft het besloten, vers 12- Hij heeft het gesproken, ja, vers 12. Hij heeft *het gezworen* dat *de Edomieten niet enigszins onschuldig zullen gehouden worden,* maar dat zij *de beker* van de verschrikking *ganselijk zullen drinken,* die alle naburige volken was te drinken gegeven. Zelfs degenen, wier vonnis of oordeel niet was, die beker te drinken, die die niet zo verdiend hadden als zij, niet zo felle vijanden van Israël, of Israël zelf, dat Gods uitverkoren volk was (en onder hen waren nog velen, zeer velen, die Gods geboden onderhielden en dus konden verwacht hebben, een uitzondering te maken): -zullen toch die beker drinken, en zal Edom dan daarvan verschoond worden? Neen, "het zal die beker ganselijk drinken". Zie, wanneer God de minder schuldigen straft, is het dwaasheid, zo de meer schuldigen straffeloosheid verwachten. En wanneer het oordeel van het huis Gods begint, wat zal het dan voor de vreemden zijn?

2. De gehele wereld zal er getuige van zijn, vers 21. *De aarde heeft gebeefd,* en alle volken zijn ontsteld, *van het geluid van hun val, de tijding* zal hen doen sidderen. *Het geluid van hun val, van het gekrijt is gehoord bij de Schelfzee* die *niet* ver *van* Edom *af lag.* Zo luid zal het gejuich van de overwinnaars en het geschreeuw van de overwonnenen wezen, en zo’n diepen indruk zal het nieuws van de val van Edom op de volken maken dat het zal vernomen worden op de schepen, die in de Rode Zee liggen om hun lading in te nemen, 1 Koningen 9:26- en die zullen het bericht meevoeren naar de verst verwijderde stranden. Zie de val dergenen die met pracht en macht gepraald hebben, zei des te meer geraas maken.

Jeremia 49:23-27

Het koninkrijk Syrië lag ten noorden van Kanaän, en dat van Edom ten zuiden. Daarheen wenden wij nu onze blikken en letten op het naderend lot van het koninkrijk, dat het Israël Gods zo vaak benauwd had. Damascus was de hoofdstad, en de val van het land is begrepen in die van de stad. Toch worden Hamath en Arpad, twee andere belangrijke steden, bijzonder genoemd, en de paleizen van Benhadad, die hij gebouwd had, bij zonder aangewezen ter verwoesting, vers 27. Zie ook Amos 1:4. Sommigen menen, dat Benhadad (de zoon van Hadad) òf voor een afgod, òf voor één van de oude koningen, (van wie het tegenwoordige koningshuis afstamde), een gewone naam was van de Syrische koningen, gelijk Farao in Egypte. Let nu, aangaande Damascus, hierop:

1. Het begint met een vreselijke schrik en verslagenheid. "Zij horen een boos gerucht", dat de koning van Babylon met al zijn strijdkrachten tegen hen komt, en "zij zijn gesmolten", zij weten niet welke maatregelen te nemen voor hun eigen veiligheid. Hun ziel heeft alle moed verloren, zij zijn slap geworden, geen geest is in hen overgebleven zij zijn "gelijk een voortgedreven zee, die niet kan rusten," Jesaja 57:20. De smart, die in de stad begint, gaat naar het strand van de zee. Zij zijn als mannen "in een storm op zee," Psalm 107:27. Zie, hoe gemakkelijk God die volken moedeloos maakt, die om hun moed bekend stonden. *Damascus is slap geworden,* vers 24, een stad, die geloofde de geduchtste vijand in het aangezicht te kunnen zien, het *heeft zich nu gewend om te vluchten* en erkent, dat het even voorspoedig met zijn noodlot strijden kan als een vrouw, die in arbeid is en daaraan onmogelijk kan ontkomen. Het was *een beroemde stad,* vers 25, niet beroemd voor God, maar bij de mensen, door vreemdelingen, die haar bezochten, bewonderd en hogelijk geprezen. "Het was een stad mijner vrolijkheid, waar alle werelds genot samenstroomde en overvloed van genoegens te vinden was. Wij lezen (ofschoon men ook lezen kan: een stad van de vrolijkheid) van mijn vrolijkheid," die de profeet soms met genot bezocht had. Het kan ook de klacht des konings zijn, die de ondergang "van de stad van zijn vrolijkheid" betreurt. Maar thans is alles overstelpt met vrees en droefheid. Zie, zij misleiden zich zelf, die hun vreugde in vleselijk genot zoeken, want God kan in Zijn voorzienigheid daarop een domper zetten en er een einde aan maken. Hij kan "een stad van de vreugde" weldra veranderen in een stad van de aanfluiting, en "een beroemde stad veracht maken".

2. Het eindigt met een vreselijken val en brand.

a. De inwoners *worden gedood,* vers 26, *de jongelingen,* die de vijand moesten bestrijden en de stad verdedigen, *vallen op haar straten* door het zwaard, *de krijgslieden,* dappere mannen en bekwaam ten oorloge, *zullen nedergehouwen worden.*

b. De stad wordt in de as gelegd, vers 27. *Het vuur is aangestoken* door de belegeraars in de muur van Damascus, het zal alles verteren, vooral de paleizen van Benhadad, waar tevoren zoveel kwaad is gebrouwen tegen het Israël Gods, dat nu gewroken wordt.

Jeremia 49:28-33

Deze verzen voorspellen de verwoesting, die Nebukadnezar en zijn heirscharen zouden aanrichten onder het volk van Kedar (dat afstamde van Kedar, de zoon van Ismaël, en een gedeelte van Steenachtig Arabië bewoonden), en onder de koninkrijken, de kleine rijkjes van Hazor, die zich ermede verbonden hadden. Misschien waren zij oorspronkelijk Kanaänieten uit het koninkrijk Hazor, in het noorden van Kanaän, die Jabin tot koning hadden, maar, verdreven, zich hadden neergezet in de woestijn van Arabië en met de Kedarenen een verbond gesloten. Aangaande dit volk kunnen wij opmerken:

I. Wat was hun tegenwoordige staat en toestand? Zij woonden *in tenten* en hadden geen muren, vers 29, geen versterkte steden, *zij hadden deuren noch grendel,* vers 31. Zij waren herders en bezaten geen schatten maar land geen geld maar kudden en kamelen. Zij hadden geen krijgslieden, want zij vreesden geen inval, geen kooplieden, want *zij woonden alleen,* vers 31. Van andere volken kwam niemand hen bezoeken of handel met hen drijven. Zij leefden onderling, tevreden met de voortbrengselen en genoegens van hun eigen land. Dit was hun levenswijze, zeer verschillend van die van de omwonende volken. En,

1. Zij waren zeer rijk, al hadden zij geen handel, geen schatten, toch werden zij een *welvarend volk* genoemd, vers 31, omdat zij overvloed hadden van wat voor hun stoffelijk leven nodig was, en zij zich daarmee tevreden stelden. Zie, die zijn waarlijk rijk, die genoeg hebben om in hun behoefte te voorzien, en weten wanneer zij genoeg hebben. Wij behoeven geen schatten van koningen en vorsten, geen rijkdom van kooplieden, om welvarende mensen te zijn. Zulken worden ook gevonden onder herders, die in tenten wonen.

2. Zij hadden het zeer gemakkelijk: "zij woonden in zekerheid." Hun rijkdom werd hun door niemand benijd, en indien al, men kon komen en hetzelfde genieten. En daarom vreesden zij niemand. Zie, wie onschuldig en eerlijk leven, kunnen zeker wonen, "al hebben zij geen deuren noch grendel."

II. Het voornemen van die koning van Babel en zijn inval in hun land. Hij *heeft een raadslag tegen ulieden beraadslaagd,* vers 30. De trotsaard besluit, dat men nimmer moet kunnen zeggen, dat hij, die zoveel sterke steden heeft bemachtigd, die tentbewoners niet heeft kunnen bedwingen. Het was vreemd, dat de adelaar neerstreek om enkele vliegen te vangen, dat zo'n machtig vorst zulk kinderachtig spel speelde, maar het zijn alle vissen, die in het net van de eer- en hebzuchtige zwemmen. Zie, het bewaart niet iedereen voor onrecht, dat men zelf geen onrecht heeft gedaan, niemand gehinderd te hebben, is geen beschutting tegen vorsten als Nebukadnezar. Ja, hoe onrechtvaardig deze was in zijn aanval, God was rechtvaardig, toen Hij die beschikte. Deze mensen hadden zonder aanstoot te midden van hun naburen gewoond, gelijk nog veren doen, die toch voor God schuldig staan als zij. En het was om hen voor hun kwaad te straffen, dat God zei, vers 28 :*Maakt u op, trekt op tegen Kedar, en verstoort de kinderen van het oosten.* Zij zullen het doen om eigen begeerlijkheid en eerzucht te bevredigen, maar God bedoelt er mee de kastijding van een ondankbaar volk, en ter waarschuwing voor een zorgeloze wereld, moeite te verwachten, wanneer ze zo veilig meent te zijn. God zegt tot de Chaldeën, vers 31 :*Maakt u op, trekt op tegen het volk, dat rust heeft, dat in zekerheid woont,* gaat en verontrust het, opdat niemand meent dat *zijn berg zo vast staat, dat die kan bewogen worden.*

III. De grote verbazing, die zich nu van hen meester maakt, en de grote verwoesting onder hen: "zij zullen tegen hen uitroepen, " die aan de grenzen wonen zullen de tijding naar het binnenland zenden en overal schrik en ontsteltenis verspreiden. Zij zullen roepen: "Schrik van rondom," de vijand omringt ons. Die schrik zal ze voor de voeten van de vijanden neerwerpen en geen moed doen overblijven om zich te verweren. De vijand zal schrik onder hen en tegen hen verspreiden, aan alle zijden. Hij behoeft geen slag te slaan, zijn krijgsgeschrei zal ze uit hun tenten halen, vers 29. Op het eerste alarm zullen zij *vlieden, vlug weggaan, zwerven en in diepe plaatsen wonen,* vers 30, gelijk de Edomieten. Men zal bevinden, dat die *schrik van rondom* niet ongegrond is, want *Ik zal hun verderf van alle zijden aanbrengen,* vers 32. Geen wonder, dat er schrik is van rondom, als er vijanden zijn aan alle zijden. De afloop zal zijn,

1. Wat zij bezitten wordt de buit van de Chaldeen, die zullen *hun gordijnen en al hun gereedschap nemen,* al is dat alles ruw en eenvoudig en al hebben zij het thuis beter, want zij roven om te roven. Zij *zullen ook hun tenten en hun kudden nemen,* vers 29. Hun kamelen zullen een welkome prooi zijn voor hen, die om niets anders kwamen, vers 32.

2. Er wordt niet gezegd, dat iemand van hen zal gedood worden, want zij doen generlei poging om weerstand te bieden, en hun tenten en kudden worden als een losprijs voor hun leven genomen, maar zij worden verjaagd en verstrooid. "Al zijn zij nu aan de hoeken afgekort, of aan de uithoeken, afgelegen en daarom naar hun mening, uit de weg" (daardoor onderscheidden deze lieden zich) Hoofdstuk 9, 26, 25-2, toch "zullen zij in alle winden verstrooid worden," naar alle delen van de wereld. Zie, eenzaamheid en afgelegenheid zijn niet altijd een waarborg voor bescherming en veiligheid. Velen, die voor de wereld vreemdelingen menen te zijn, worden soms door ongedachte omstandigheden in de wereld gedreven, en wie het meest verborgen plekje bewonen, delen wel eens het zelfde lot met hen, die vooraan staan, aan alles blootgesteld.

3. Hun land zal onbewoond liggen, want, daar het afgelegen is en aan geen heirweg te vinden, en geen steden noch andere aantrekkelijkheden heeft, zal niemand er zich heen begeven, zodat *Hazor een verwoesting zal worden tot in eeuwigheid,* vers 33. Als bedrijvige lieden verplaatst worden, willen velen hen vervangen, omdat zij groot leefden, maar hier worden stille mensen verstrooid, en niemand begeert in hun plaats te wonen, omdat er niets bekoorlijke is.

Jeremia 49:34-39

Deze profetie is gedateerd in het begin van Zedekia's regering, waarschijnlijk zijn de voorafgaande profetieën tegen de heidenen om dezelfde tijd uitgesproken. De Elamieten waren de Perzen, afstammende van Elam, de zoon van Sem, Genesis 10:22. Sommigen menen echter, dat het slechts een deel van Perzië was het dichtst bij het land van de Joden gelegen, dat Elymais heette, grenzende aan Media Elam, dat, naar zij beweren, het Israël Gods had geplaagd "de pijlkoker genomen had in een tocht tegen Israël", Jesaja 22:6, en daarom met de rest wordt gerekend. Hier wordt in het algemeen voorspeld, dat *God kwaad over hen brengen zal, de hitte Zijns toorns,* en dat is erg genoeg, als alle kwaad in zich bevattende, vers 37. In het bijzonder

1. Zal hun legermacht machteloos gemaakt worden, onbekwaam om nog enige dienst te verrichten. De Elamieten waren beroemde boogschutters, maar: *Zie, Ik zal verbreken Elams boog*, vers 35, zal hun boogschutters verdoen, en dan is *het voornaamste van hunlieder geweld* dit is, macht, weg, God beschikt het zo, dat datgene, waarop wij het meest ons vertrouwen stellen, ons het eerst ontvalt, opdat wat het voornaamste was, blijkt de geringste hulp te bieden.

2. Het volk zal verstrooid worden. Er zullen van alle delen van de wereld vijanden tegen hen komen, en die zullen sommigen van hen in gevangenschap wegvoeren naar hun eigen land. Anderen zullen vlieden, deze hierheen, geen daarheen, ieder op eigen gelegenheid, zodat *daar geen volk zal zijn, waarheen Elams verdrevenen niet zullen komen*, vers 36. *De vier winden* zullen over hen komen, onweer zal nu uit deze, dan uit gene hoek opkomen, om ze overal heen te verstrooien. Wij weten niet, met welke wind of uit welke hoek de ellende kan komen. Maar wanneer God ons met Zijn gunst omringt, dan zijn wij veilig en kunnen wij gerust zijn, vanwaar de storm ook nadert. Vrees zal hen in andere landen drijven, zij zullen *versaagd gemaakt worden voor het aangezicht van hun* vijanden, maar, als ware dat niet genoeg, *Ik zal het zwaard achter hen zenden* vers 37. Zie, God kan Zijn oordelen hun achterna zenden, die menen door de vlucht te zullen ontsnappen en buiten het bereik van de vijand te komen. *Het kwaad vervolgt de zondaars.*

3. Hun vorsten zullen verdelgd, en de regering geheel veranderd worden, vers 38. *Ik zal mijn troon in Elam zetten.* Nebukadnezars troon zal daar staan, of die van Cyrus, die zijn veroveringen met Elymais begonnen is. Het kan ook betekenen de troon, waarop God zit ten oordeel, Hij zal hen doen weten, dat Hij regeert, dat "de rechters van de aarde, de koningen en vorsten" aan Hem verantwoordelijk zijn, en dat, hoe hoog zij ook staan, Hij boven hen verheven is. De koning van Elam was van oudsher beroemd, Genesis 14:1. Kedorlaomer was koning van Elam, een machtig vorst in zijn tijd, de volken rondom dienden hem, zijn opvolgers, kunnen wij veronderstellen, waren evenzeer van betekenis, maar de koning van Elam hangt evengoed van God af als ieder ander man. "Als God Zijn troon in Elam zet, zal Hij de koning en de vorsten van daar verdelgen en in hun plaats stellen wie Hij verkiest."

4. Toch zal de verwoesting van Elam niet eeuwig zijn, vers 29. *In het laatste van de dagen zal de Heere Elams gevangenis wenden.* Toen Cyrus Babel had overwonnen en het rijk in de hand van de Perzen gebracht, zijn de Elamieten ongetwijfeld in triomf uit alle landen, waarheen zij verstrooid waren, teruggekeerd en hebben zich opnieuw in hun vaderland gevestigd. Maar deze belofte zou ten volle vervuld worden in de dagen van de Messias, als wanneer wij de Elamieten met name genoemd vinden onder degenen, wie de Heilige Geest werd geschonken, "toen men

hen in hun eigen taal de grote werken Gods hoorde spreken," Handelingen 2:9-11. Dat is de begeerlijkste terugkeer uit de ballingschap. "Wanneer de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn."

HOOFDSTUK 50

1 Het woord, dat de HEERE gesproken heeft tegen Babel, tegen het land der Chaldeen, door den dienst van den profeet Jeremia.
2 Verkondigt onder de heidenen, en doet horen, en werpt een banier op, laat horen, verbergt het niet; zegt: Babel is ingenomen, Bel is beschaamd, Merodach is verpletterd, haar afgoden zijn beschaamd, haar drekgoden zijn verpletterd!
3 Want een volk komt tegen haar op van het noorden; dat zal haar land zetten in verwoesting, dat er geen inwoner in zal zijn; van de mensen aan tot de beesten toe zijn zij weggezworven, doorgegaan!
4 In dezelve dagen en ter zelver tijd, spreekt de HEERE, zullen de kinderen Israels komen, zij en de kinderen van Juda te zamen; wandelende en wenende zullen zij henengaan, en den HEERE, hun God, zoeken.
5 Zij zullen naar Sion vragen; op den weg herwaarts zullen hun aangezichten zijn; zij zullen komen en den HEERE toegevoegd worden, met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten.
6 Mijn volk waren verloren schapen, hun herders hadden hen verleid, zij hadden hen gevoerd naar de bergen, zij gingen van berg tot heuvel, zij vergaten hun legering.
7 Allen, die hen vonden, aten hen op, en hun wederpartijders zeiden: Wij zullen geen schuld hebben; daarom dat zij gezondigd hebben tegen den HEERE, in de woning der gerechtigheid, ja, tegen den HEERE, de Verwachting hunner vaderen.
8 Vliedt weg uit het midden van Babel, en gaat uit der Chaldeen land; en weest als de bokken voor de kudde henen.
9 Want ziet, Ik zal een verzameling van grote volken uit het land van het noorden verwekken, en tegen Babel opbrengen; die zullen zich tegen haar rusten; van daar zal zij ingenomen worden; hun pijlen zullen zijn als eens kloeken helds, geen zal ledig wederkeren.
10 En Chaldea zal ten roof zijn; allen, die het beroven, zullen verzadigd worden, spreekt de HEERE.
11 Omdat gij u verblijd hebt, omdat gij van vreugde hebt opgesprongen, gij plunderaars Mijner erfenis! omdat gij geil geworden zijt als een grazige vaars, en hebt gebriest als de sterke paarden;
12 Zo is uw moeder zeer beschaamd; die u gebaard heeft, is schaamrood geworden; ziet, zij is geworden de achterste der heidenen, een woestijn, dorheid en wildernis.
13 Vanwege de verbolgenheid des HEEREN zal zij niet bewoond worden, maar zij zal geheel een verwoesting worden; al wie aan Babel voorbijgaat, zal zich ontzetten, en fluiten over al haar plagen.
14 Rust u tegen Babel rondom, gij allen, die den boog spant! schiet in haar, en spaart de pijlen niet; want zij heeft tegen den HEERE gezondigd.
15 Juicht over haar rondom, zij heeft haar hand gegeven; haar fondamenten zijn gevallen, haar muren zijn afgebroken; want dat is des HEEREN wraak, wreekt u aan haar, doet haar, gelijk als zij gedaan heeft!
16 Roeit uit van Babel den zaaier, en dien, die de sikkel handelt in den oogsttijd; laat hen vanwege het verdrukkende zwaard, zich keren, een iegelijk tot zijn volk, en vlieden, een iegelijk naar zijn land.
17 Israel is een verbijsterd lam, dat de leeuwen verjaagd hebben; de eerste, die hem heeft opgegeten, was de koning van Assur, en deze de laatste, Nebukadrezar, de koning van Babel, heeft hem de beenderen verbrijzeld.

18 Daarom, zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Ziet, Ik zal bezoeking doen over den koning van Babel en over zijn land, gelijk als Ik bezoeking gedaan heb over den koning van Assur.
19 En Ik zal Israel weder tot zijn woning brengen, en hij zal weiden op den Karmel en op den Basan; en zijn ziel zal op het gebergte van Efraim en Gilead verzadigd worden.
20 In die dagen en te dier tijd, spreekt de HEERE, zal Israels ongerechtigheid gezocht worden, maar zij zal er niet zijn, en de zonden van Juda, maar zullen niet gevonden worden; want Ik zal ze dengenen vergeven, die Ik zal doen overblijven.
21 Tegen het land Merathaim, trek tegen hetzelve op, en tegen de inwoners van Pekod; verwoest en verban achter hen, spreekt de HEERE, en doe naar alles, wat Ik u geboden heb.
22 Er is een krijgsgeschrei in het land, en een grote breuk.
23 Hoe is de hamer der ganse aarde zo afgehouwen en verbroken! Hoe is Babel geworden tot een ontzetting onder de heidenen.
24 Ik heb u een strik gesteld, dies zijt gij ook gevangen, o Babel! dat gij het niet wist; gij zijt gevonden, en ook gegrepen, omdat gij u tegen den HEERE in strijd gemengd hebt.
25 De HEERE heeft Zijn schatkamer opengedaan, en de instrumenten Zijner gramschap voortgebracht; want dat is een werk van den Heere, den HEERE der heirscharen, in het land der Chaldeen.
26 Komt aan tegen haar van het uiterste, opent haar schuren, vertreedt haar als korenhopen, en verbant ze; laat ze geen overblijfsel hebben.
27 Doodt met het zwaard al haar varren, laat ze afgaan ter slachting; wee over hen, want hun dag is gekomen, de tijd hunner bezoeking!
28 Er is een stem der gevluchten en ontkomenen uit het land van Babel, om in Sion te verkondigen de wraak des HEEREN, onzes Gods, de wraak Zijns tempels.
29 Laat u horen tegen Babel, gij schutters! gij allen, die den boog spant! legert u tegen haar rondom, laat niemand van hen ontkomen; vergeldt haar naar haar werk, doet haar naar alles, wat zij gedaan heeft; want zij heeft trotselijk gehandeld tegen den HEERE, tegen den Heilige Israels.
30 Daarom zullen haar jongelingen vallen op haar straten, en al haar krijgslieden te dien dage uitgeroeid worden, spreekt de HEERE.
31 Ziet, Ik wil aan u, gij trotse! spreekt de Heere, de HEERE der heirscharen; want uw dag is gekomen, de tijd, dat Ik u bezoeken zal.
32 Dan zal de trotse aanstoten en vallen, en er zal niemand zijn, die hem opricht; ja, Ik zal een vuur aansteken in zijn steden, dat zal alle plaatsen rondom hem verteren.
33 Zo zegt de HEERE der heirscharen: De kinderen Israels en de kinderen van Juda zijn te zamen verdrukt geweest; en allen, die hen gevangen hadden, hebben hen vast gehouden; zij hebben hen geweigerd los te laten.
34 Maar hun Verlosser is sterk, HEERE der heirscharen is Zijn Naam; Hij zal hun twist zekerlijk twisten, opdat Hij het land in rust brenge, maar de inwoners van Babel beroere.
35 Het zwaard zal zijn over de Chaldeen, spreekt de HEERE; en over de inwoners van Babel, en over haar vorsten, en over haar wijzen.
36 Het zwaard zal zijn over de leugenaars, dat zij zot worden; het zwaard zal zijn over haar helden, dat zij versagen;
37 Het zwaard zal zijn over zijn paarden en over zijn wagenen, en over den gansen gemengden hoop, die in het midden van hen is, dat zij tot wijven worden; het zwaard zal zijn over haar schatten, dat zij geplunderd worden.
38 Droogte zal zijn over haar wateren, dat zij uitdrogen; want het is een land van gesneden beelden, en zij razen naar de schrikkelijke afgoden.

39 Daarom zo zullen de wilde dieren der woestijnen met de wilde dieren der eilanden daarin wonen; ook zullen de jonge struisen daarin wonen; en men zal er geen verblijf meer hebben in eeuwigheid, en zij zal niet bewoond worden van geslacht tot geslacht.
40 Gelijk God Sodom en Gomorra en haar naburen heeft omgekeerd, spreekt de HEERE, alzo zal niemand aldaar wonen, en geen mensenkind in haar verkeren.
41 Ziet, daar komt een volk uit het noorden; en een grote natie, en geweldige koningen zullen van de zijden der aarde opgewekt worden.
42 Boog en spies zullen zij voeren; wreed zijn zij, en zullen niet barmhartig zijn; hun stem zal bruisen als de zee, en op paarden zullen zij rijden; het is toegerust als een man ten oorlog, tegen u, o dochter van Babel!
43 De koning van Babel heeft hunlieder gerucht gehoord, en zijn handen zijn slap geworden; benauwdheid heeft hem aangegrepen, weedom als van een barende vrouw.
44 Ziet, gelijk een leeuw van de verheffing der Jordaan, zal hij opkomen tegen de sterke woning; want Ik zal hen in een ogenblik daaruit doen lopen; en wie daartoe verkoren is, dien zal Ik tegen haar bestellen; want wie is Mij gelijk, en wie zou Mij dagvaarden? En wie is de herder, die voor Mijn aangezicht bestaan zou?
45 Daarom hoort den raadslag des HEEREN, dien Hij over Babel heeft beraadslaagd, en Zijn gedachten, die Hij gedacht heeft over het land der Chaldeen: Zo de geringsten van de kudde hen niet zullen nedertrekken! Zo hij de woning boven hen niet zal verwoesten!
46 De aarde is bevende geworden van het geluid der inneming van Babel, en het gekrijt is gehoord onder de volken.

In dit hoofdstuk en het volgende hebben wij het oordeel van Babel, dat aan het einde van Jeremia's profetieën tegen de heidenen staat, omdat zij het laatst vervuld werd, en toen de beker van Gods grimmigheid rondging, Hoofdstuk 25:17, dronk de koning van Sesach, Babel, het laatst. Babel was gebruikt als een roede in Gods hand om al de andere volken te kastijden, en nu tenslotte zal die roede in het vuur geworpen worden. De verwoesting van Babel door Cyrus werd voorspeld, lang voordat het zijn toppunt bereikte, door Jesaja, en nu het zijn toppunt heeft bereikt, opnieuw, door Jeremia, want, hoewel hij in zijn tijd het koninkrijk zag bloeien "als een groene inlandse boom", toch voorzag hij tegelijkertijd, dat het verwelkt en neergehouwen werd. En evenals Jesaja's profetieën van de verwoesting van Babel en de verlossing van Israël daaruit bestemd schijnen om de Evangelische triomfen van alle gelovigen over de machten van de duisternis en de grote verlossing, door onze Heere Jezus Christus gewrocht, af te beelden, zo schijnen Jeremia's profetieën van dezelfde gebeurtenissen bestemd, om te wijzen op de apocalyptische triomfen van de kerk van het Evangelie over het Nieuw-Testamentische Babel, in het laatste van de dagen, daar vele passages in de Openbaring hieraan ontleend zijn. Terwijl het koninkrijk Babel veel groter en sterker was dan enig ander van de koninkrijken, tegen welke hier geprofeteerd wordt, was zijn val op zichzelf te belangwekkender, en, daar het het volk van God meer onderdrukt had dan een van de andere, is de profeet zeer uitvoerig over dit onderwerp, om de gevangenen te troosten, en wat reeds dikwijls in 't algemeen voorspeld was, Hoofdstuk 25:12, 27:7, wordt hier meer in 't bijzonder beschreven, met veel profetisch vuur, en profetisch licht De verschrikkelijke oordelen, die God voor Babel en de heerlijke zegeningen, die Hij voor Zijn volk, dat daar gevangen was, bewaard had, zijn door elkaar gemengd en wisselen elkaar in de profetie van dit hoofdstuk af, want Babel werd verwoest om de gelegenheid te openen, de gevangenis van Gods volk te wenden Hier is,

I. De ondergang van Babel, vers 1-3, en opnieuw, vers 9-16, en wederom vers 21-32, en wederom, vers 35-46.

II. De verlossing van Gods volk, vers 4-8, en opnieuw vers 17-20 en weer in vers 33, 34 En als men deze beide tegenover elkaar plaatst, dan is het niet moeilijk te zeggen, wiens lot men zou willen delen, dat van de vervolgende Babyloniërs, die, hoewel nu groot in macht, voor zo'n groot verderf bewaard worden, of dat van de vervolgde Israëlieten, die, hoewel nu in slavernij, voor zo'n grote heerlijkheid bewaard worden.

Jeremia 50:1-8

I. Hier wordt een woord tegen Babel gesproken door Hem, Wiens woorden alle overeenstemmen met Zijn werken, en van Wiens woorden geen enkel ter aarde vallen zal. De koning van Babel was zeer vriendelijk geweest jegens Jeremia, en toch moet hij de ondergang van dat koninkrijk voorspellen, want Gods profeten moeten niet beheerst worden door gunst of genegenheid. Wie onze vrienden ook zijn, als ze desondanks Gods vijanden zijn, mogen wij niet van vrede tot hen spreken.

1. De verwoesting van Babel wordt hier besproken als iets, dat gedaan is, vers 2. Laat het bekend worden aan de volken als een nieuwsbericht, als een waar bericht en een groot nieuws, een nieuws, waarbij zij allen belang hebben, laat hen de vlag uithangen zoals de gewoonte is op de dag van de overwinning, om er kennis van te geven, laat iedereen er kennis van nemen: "Babel is ingenomen." Laat God er de eer, en Zijn volk de troost ervan hebben, en daarom verbergt het niet. Zorgt, dat het bekend wordt opdat "de Heere bekend mag worden door de gerichten die Hij oefent, Psalm 9:16.

2. Zij wordt besproken als iets, dat niet ten halve gedaan is. Want,

a. Zelfs de afgoden van Babel, die het volk met de meest mogelijke zorg beschermde, en van wie het bescherming verwachtte, zullen vernietigd worden. Bel en Merodach waren hun voornaamste goden, "zij zullen beschaamd en hun beelden verpletterd worden."

b. Het land zal verwoest worden van het noorden, van Medië, dat ten noorden van Babel lag, en van Assyrië, waardoor Cyrus zijn aanval op Babel richtte vandaar zal het volk komen, dat "haar land zal zetten in verwoesting." Hun land was ten noorden van de landen, die zij verwoestten, die daarom bedreigd werden met kwaad van het noorden. "Omne malum ab aquiline-Alle kwaad komt uit het noorden, " maar God zal nog noordelijker volken vinden, die over hen zullen komen. De pracht en praal van het oude Rome werden neergehaald door noordelijke volken, de Gothen en Vandalen.

II. Hier wordt een woord gesproken voor het volk van God, en om hen te troosten, beide "de kinderen Israëls, en die van Juda", want velen waren er onder de tien stammen, die zich voegden bij die van de twee stammen op hun terugkeer uit Babel.

1. Hier wordt beloofd, dat zij zullen terugkeren, eerst tot God, en dan naar hun eigen land, en de belofte van hun bekering en verbetering is het, die de weg baant voor alle andere beloften, vers 4,5

a. "Zij zullen de Heere achterna klagen," zoals het hele huis van Israël deed in Samuels tijd, 1 Samuel 7:2, zij zullen wenende heengaan. Deze tranen vloeien niet van wereldse smart, zoals toen zij in gevangenschap gingen, maar uit godzalige smart, het zijn tranen van berouw over de zonde, tranen van vreugde over de goedheid van God, bij het aanbreken van de dag van hun verlossing, wat, voor zover blijkt er meer toe bijbrengt, dat zij treuren over hun zonde dan al de rampen van hun gevangenschap, wat in staat is hen tot berouw te voeren, terwijl het andere hen niet tot berouw vermocht te drijven Het is een goed teken, wanneer God op de weg van de genade tot een volk komt, dat zij onder Zijn hand tederlijk geroerd beginnen te worden.

b. Zij zullen de Heere zoeken zij zullen niet onder hun smarten bezwijken maar zich opmaken om troost te zoeken, waar die te vinden is: Zij zullen wenende henengaan, en de Heere hun God zoeken. Die de Heere zoeken, moeten Hem zoeken met angst, zoals Christus' ouders Hem zochten, Lukas 2:48. En zij, die angst hebben, moeten de Heere zoeken, en dan zal hun angst weldra veranderen in blijdschap, want Hij zal gevonden worden van degenen, die Hem aldus zoeken. "Zij zullen de Heere als hun God zoeken", en zullen nu niets meer te maken hebben met afgoden. Wanneer zij horen dat de afgoden van Babel "beschaamd en verpletterd" zijn, zal het tijd zijn voor hen om hun eigen God te zoeken, en zich te bekeren tot Hem, Die eeuwig leeft. Daarom worden de mensen in hun valse goden bedrogen, opdat zij zich op de waren God alleen zullen verlaten.

c. Zij zullen er aan denken naar hun eigen land terug te keren, zij zullen er aan denken, niet alleen als een genade, maar ook als een plicht, omdat daar alleen de heilige berg Zion is, waarop eens het huis van de Heere hun God stond, vers 5 :*Zij zullen naar Zion vragen*, op de weg herwaarts zullen hun aangezichten zijn. Zion was de stad van hun plechtige feesten, zij dachten er dikwijls aan in de diepte hunner gevangenschap, Psalm 137:1, maar nu de ondergang van Babel hun enige hoop geeft op bevrijding, spreken zij nergens meer over, dan over hun terugkeer naar Zion. Tevoren was hun hart er op gezet, en nu zijn hun aangezichten derwaarts gericht. Zij verlangen er te zijn, zij gaan op weg naar Zion en besluiten zich niet op te houden, voordat zij er zijn. De reis is lang en zij kennen de weg niet, maar zij zullen de weg vragen, want zij zullen zich voorthaasten totdat zij te Zion komen, en, daar zij besloten zijn niet terug te keren, zijn zij bezorgd om de weg niet te missen. Dit is een voorstelling van de terugkeer van arme zielen tot God. De hemel is het Zion, dat hun doel is, daar hebben zij hun hart op gezet, derwaarts zijn hun aangezichten, en daarom vragen zij de weg daarheen. Zij vragen de weg naar de hemel niet om hun aangezicht naar de wereld te richten, en ook richten zij hun aangezichten niet naar de hemel, om op goed geluk te wandelen zonder de weg te vragen. Maar alle ware bekeerden hebben beide, een oprecht verlangen om hun doel te bereiken, en een voortdurende bezorgdheid om op de weg te blijven, en het is een gezegend gezicht, mensen aldus de weg naar de hemel te zien vragen met hun aangezicht derwaarts.

d. Zij zullen hun verbond vernieuwen om in 't vervolg dichter bij God te wandelen: "Komt en laten wij ons de Heere toevoegen met een eeuwig verbond". Zij hadden hun verbond met God verbroken, zij hadden zich inderdaad van Hem gescheiden, maar nu besluiten zij zich Hem weer toe te voegen, door zich opnieuw te verbinden de Zijnen te zijn. Wanneer zij, die zich afgekeerd hebben, zich bekeren, moeten zij de eerste werken doen, en het verbond, dat zij eerst gemaakt hadden, vernieuwen, en het moet een eeuwig verbond zijn, dat niet meer verbroken mag worden, en om dat te bereiken mag het nimmer vergeten worden, want een behoorlijke herinnering eraan zal het middel zijn tot een behoorlijke waarneming ervan.

2. Hun tegenwoordig lot wordt beklaagd als een, dat zeer droevig is, en, omdat het dat lang geweest is: *Mijn volk* (want Hij erkent ze weer nu zij zich tot Hem bekeren) *waren verloren schapen*, vers 6, zij *gingen van berg tot heuvel*, zij zijn opgejaagd van plaats tot plaats, en konden geen weide vinden, zij *vergaten hun legering* in hun eigen land, en kunnen de weg daarheen niet vinden. En wat hun ellende verzwaarde, was,

a. Dat "hun herders ze verleid hadden," hun eigen vorsten en priesters, zij deden hen van hun plicht afwijken, en zo tergden zij God, die hen uit hun land deed uitwijken. Een volk is er slecht aan toe, als zijn leiders het doen dwalen, als zij, die hen moesten leiden en verbeteren, hen verleiden en bederven, en als zij, die hun belangen moesten beveiligen en bevorderen, die

verraden. Dat zij op hun omzwerving ten prooi waren aan de roofdieren, die meenden dat zij recht op hen hadden, enz. als op onbeheerd goed, of als op een verdwaald dier, vers 7, het ging hun als dwalende schapen, *allen, die hen vonden, aten hen op,* beschouwden hen als hun prooi, en wanneer zij hun het grootste oprecht aandeden, lachten zij hen uit, en zeiden, dat hun eigen profeten hun vele malen gezegd hadden, dat zij het verdienden, dat was lang geen rechtvaardiging van hen, die hun onrecht deden, maar toch plaagden zij hen met deze verontschuldiging: "Wij zullen geen schuld hebben, daarom, dat zij gezondigd hebben tegen de Heere, " maar zij konden niet beweren, dat zij tegen hen gezondigd hadden. En zie hoe zij dachten aan de Heere, tegen Wien zij gezondigd hadden, met als aan de enige ware en levende God, maar alleen als aan "de woning van de gerechtigheid en de verwachting van hun vaderen, " zij hadden de tempel en de overlevering van hun voorouders veracht, en daarom verdienden zij deze harde dingen te lijden. En toch was het inderdaad een verzwaring van hun zonde, en rechtvaardigde het God, al rechtvaardigde het hun tegenstanders niet in wat zij hun aandeden, dat zij "de woning van de gerechtigheid verlaten hadden en Hem, die de verwachting van hun vaderen was".

3. Zij worden opgeroepen zich te haasten om weg te komen, zodra de deur van de vrijheid voor hen geopend werd, vers 8. "*Vliedt weg,* niet alleen van de grenzen, maar *uit het midden van Babel,* al zijt gij nog zo welgezeten, denk er niet aan er u te vestigen, maar haast u naar Zion, en *weest als de bokken voor de kudde heen,* wedijvert wie de eerste zal zijn wie zal voorgaan in het goede werk", een bok maakt een goede gang, Spreuken 30:31, omdat hij voorgaat. Het is een genadegave voor te gaan in een goed werk en anderen een goed voorbeeld te stellen.

Jeremia 50:9-20

Hier gaat God voort, bij monde van Zijn profeet, zoals later door Zijn leiding, met Babel te twisten. Let op,

I. De last en de opdracht, die gegeven wordt aan de werktuigen, die gebruikt zouden worden, om Babel te verwoesten. Het leger, dat zulks doen zal, wordt genoemd *een verzameling van grote volken,* vers 9, de Meden en Perzen, en al hun bondgenoten en hulptroepen, het wordt een *verzameling* genoemd, omdat zij door de goddelijken wil en raad verzameld worden om deze straf te voltrekken, "God zal ze verwekken om het te doen, Hij zal ze geneigd maken en in staat stellen tot Zijn dienst, en dan zal Hij ze opbrengen, want al hun bewegingen staan onder Zijn leiding en bevel". Hij zal het commando geven, zal de order geven: *Rust u tegen Babel rondom,* vers 14, en dan *zullen die* zich tegen haar rusten, vers 9, want wat God gelast te doen, dat zal gedaan worden, *van daar zal* zij snellijk *ingenomen worden,* van het eerste ogenblik af, dat zij zich voor haar legeren zullen zij gestadig vorderingen maken, totdat zij ingenomen wordt. God zal hun bevelen: *Schiet in haar en spaart de pijlen niet,* vers 14, en dan *zullen hun pijlen zijn als een kloeke held,* die beide, geoefendheid en kracht, een goed oog en een vaste hand heeft, vers 9, *geen zal ledig wederkeren.* Als God bevel geeft geeft hij ook welslagen. Niet alleen beveelt Hij hun in haar te schieten, vers 14, maar ook beveelt Hij: *Juicht over haar rondom,* vers 15, met een triomfantelijk gejuich, als degenen, die reeds zeker zijn van de overwinning. Die God beveelt te schieten, kunnen dat doen met gejuich want zij zijn zeker hun doel niet te missen.

II. De verwoesting en verlatenheid zelf, die over Babel gebracht zal worden. Hierover wordt met grote rijkdom van woorden uitgeweid.

1. De rijkdom van Babel zal een rijke en gemakkelijke prooi zijn voor de veroveraars vers 10. Chaldea zal ten roof zijn voor alle haar verstoorders, die zich zullen verrijken door haar te plunderen, en, wat vreemd is, *allen, die het beroven, zullen verzadigd worden,* zij zullen zoveel hebben, dat zij zelf zullen zeggen, dat zij genoeg hebben.

2. Het land van Babel zal ontvolkt worden on onbewoond blijven: Zij *zal geheel een verwoesting worden,* vers 13, in zo’n mate, dat, *al wie voorbijgaat,* juichen zal over haar val, en, in plaats van medelijden met hen te hebben, *over alle haar plagen fluiten zal,* vers 13.

3. Hun voorouders zullen beschaamd zijn over hun lafheid, omdat zij vluchtten voor de aanval, vers 12, of: Uw moeder, Babel zelf, de moederstad, is *beschaamd,* als zij ziet, dat zij verlaten wordt door degenen, die haar bewakers hadden moeten zijn. Zo zouden ook de eerste eeuwen van het christendom beschaamd en schaamrood worden, als zij zien konden, hoe weinig de latere eeuwen hun gelijken, en hoe droevig zij ontaard zijn, en geen zonde brengt een zekerder en smartelijker verderf over personen en volken dan afvalligheid.

4. De grote bewonderaars van Babel zullen zien, dat het zeer verachtelijk geworden is, het laatste van de koninkrijken, *de achterste van de heidenen is zij geworden, een woestijn, dorheid en wildernis,* vers 12. Het land, dat volkrijk was, zal ontvolkt worden, dat verrijkt was door een vruchtbaren bodem, zal kaal worden.

5. De grote stad, het hoofd er van, zal geheel tot puinhopen worden. "Haar fundamenten zijn gevallen, en daarom zijn haar muren afgebroken, " want hoe kunnen de muren staande blijven,

als de goddelijke wraak aan de deur staat en de fundamenten zelf doet schudden? Het is de wraak des Heeren, waar niets mee twisten kan, in het recht noch in de strijd.

6. Er zullen in Babel niet overgelaten worden *van de armsten des lands tot wijngaardeniers en tot akkerlieden,* vers 16. *Roeit uit van Babel de zaaier, en hij, die de sikkel hanteert* het land zal zo volkomen ontvolkt worden, dat er niemand zal zijn, om de grond te bebouwen en de vruchten er van te verzamelen. De oogsttijd zal komen, en er zullen geen maaiers zijn, de zaaitijd zal komen, maar er zal geen zaaier zijn, God zal het Zijne doen, maar er zullen geen mensen zijn, om het hun te doen.

7. Al de hulptroepen, die ze gehuurd hadden, zullen hen in de steek laten, zoals huurlingen dikwijls doen bij de nadering van het gevaar, vers 16 :*Laat hen, vanwege het verdrukkende zwaard, zich keren, een ieder tot zijn volk.* Dit werd ook voorspeld aan Egypte, Hoofdstuk 46:16.

III. Hun tergingen, die de oorzaak waren van de verwoesting. Ze is volbracht om Gods misnoegen, het is *vanwege de verborgenheid des Heeren,* dat zij *geheel een verwoesting worden zal,* vers 13, en Zijn toorn is rechtvaardig, want, vers 14, zij *heeft tegen de Heere gezondigd,* daarom, *spaart de pijlen niet.* Het is de zonde, die de mensen tot het doelwit maakt van de pijlen van Gods oordelen. Overvloed van afgoderij en onzedelijkheid waren in Babel te vinden, en toch worden die niet opgegeven als de oorzaak van Gods misnoegen tegen hen, maar het onrecht, dat zij Gods volk hadden aangedaan, uit een beginsel van vijandschap tegen hen als Zijn volk. Zij zijn *de plunderaars Mijner erfenis* geweest, vers 11, hierin maakte God wel is waar gebruik van hen voor de noodzakelijke kastijding van Zijn volk, maar toch wordt het hun ten laste gelegd als een snode misdaad, omdat zij niets anders bedoelden dan hun volkomen uitroeiing.

1. Wat zij tegen Jeruzalem deden, deden zij met genoegen, vers 11 :*Gij hebt u verblijd, gij zijt van vreugde opgesprongen.* God kastijdt Zijn volk niet uit leedvermaak, en daarom neemt Hij het zeer kwalijk, als de werktuigen, die Hij gebruikt, hen uit leedvermaak kastijden. Toen Titus Jeruzalem verwoestte, weende hij erover maar deze Chaldeën juichten er over.

2. De roof van Jeruzalem gebruikten zij om hun genotzucht te bevredigen: "Gij zijt geil geworden als een grazige vaars, en hebt gebriest als de sterke paarden, " dat gij Jeruzalem veroverd hebt, heeft u dartel en trots gemaakt toegeeflijk voor u zelf, en geducht voor allen om u heen, en daarom moet gij "ten roof zijn." Zij, die rijkdommen hebben verzwolgen, moeten ze ook weer uitbraken. Daarom *heeft zij haar hand gegeven,* vers 15, zij hebben zich overgegeven aan de overwinnaar, zij hebben zich gedwee onderworpen, dat *wreekt* u nu *aan haar* nu kunt gij het haar vergelden, *doet haar gelijk als zij gedaan heeft.*

3. Zij bedoelden niets minder dan de volkomen uitroeiing van Gods Israël: *Israël is een verbijsterd lam,* zie vers 6, dat niet alleen gekweld wordt door de honden, die er tegen blaffen, maar zelfs leeuwen, zijn machtigste tegenstanders, hebben tegen hem gebruld en hem verjaagd, vers 17. Een koning van Assyrië voerde de tien stammen in hun geheel weg en verteerde ze, een andere deed een inval in Juda plunderde het en maakte het arm, rukte dit arme schaap vel en vlees af, en nu tenslotte heeft deze Nebukadnezar, die de schrik en de plaag van al zijn buren is, gebruik gemaakt van de treurige toestand, waarin het geraakt is, en is er op aangevallen en heeft het *de beenderen verbrijzeld,* heeft de verwoesting voltooid, en daarom moet de koning van Babel gestraft worden evenals de koning van Assyrië gestraft is, vers 18.

Zij, die de zonden van hun voorgangers volgen en vervolgen, kunnen verwachten door hun plagen gevolgd en vervolgd te worden, wanneer zij doen, wat die deden, dan zal het hun ook gaan, zoals het die gegaan is.

IV. De genade beloofd aan het Israël Gods, die met de verwoesting van Babel niet alleen gepaard zal gaan, maar er uit voortkomen.

1. God zal hun gevangenis wenden, zij zullen uit de slavernij verlost worden, en weer tot hun woning gebracht, als verstrooide schapen tot hun kudde, vers 19. Zij hadden nog steeds recht op het land Kanaän, nog steeds is het hun woning. De schorsing van hun bezit was geen vernietiging van hun eigendom. Maar nu zullen zij in het genot er van hersteld worden.

2. Hij zal hun voorspoed herstellen, zij zullen niet alleen weer leven in hun eigen land, maar er een ruim bestaan hebben, "Hij zal weiden op de Carmel en op de Basan, de rijkste en vruchtbaarste delen van het land". Deze schapen zullen vergaderd worden uit de woestijnen, waarheen zij verstrooid waren, en weer in een vette weide gebracht, waarin hun ziel verzadigd zal worden, hoewel zij er hongerig komen zullen, daar zij zo lang beperkt, kort gehouden en op rantsoen gesteld zijn geweest, zullen zij er genoeg vinden om hen te verzadigen en zullen lust hebben om er zich mee te verzadigen. Zij vroegen de weg naar Zion, vers 5, waar God gediend en aangebeden zou worden. Dat was het wat zij hoofdzakelijk bedoelden bij hun terugkeer, maar God zal hen niet alleen daarheen brengen, maar ook naar Carmel en Basan, waar zij overvloedig voedsel zullen vinden. Die tot God en hun plicht terugkeren, zullen daarin ware zielsvoldoening vinden, en zij, die eerst "het koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid" zoeken, wier bedoeling het is in Zion te gaan wonen, de berg van Gods heiligheid, "zullen al deze dingen toegeworpen worden, ook de voortbrengselen van Ephraim en Gilead de vruchtbare heuvels."

3. God zal hun ongerechtigheid vergeven, dat is de wortel van al het overige, vers 20 :*In die dagen zal Israëls ongerechtigheid gezocht worden, maar zij zal er niet zijn.* Niet alleen de straf van hun ongerechtigheid zal weggenomen worden, maar de ergernis, die het God gaf, zal vergeten zijn, en Hij zal met hen verzoend zijn. Hun zonde zal voor Hem zijn, alsof zij er nooit geweest was, zij zal weggevaagd worden als een wolk, doorgehaald als een schuld, achter Zijn rug geworpen, ja, zij zal in de diepte van de zee geworpen worden, zij zal niet langer in Gods schatkamer verzegeld zijn, noch dreigen weer te verschijnen en tegen hen op te staan. Dit beduidt, hoe volkomen God de zonde vergeeft: "Hij gedenkt er niet meer aan." Verlossing uit ellende is werkelijk een zegen, als zij de vrucht is van de vergeving van de zonde zie Jesaja 38:17. Juda en Israël hadden zo volkomen vergiffenis verlangd, toen zij uit Babel teruggebracht werden, dat gezegd wordt, "dat zij van de hand des Heeren dubbel ontvangen heeft voor alle haar zonden," Jesaja 40:2. Dit kan ook insluiten een algehele verbetering van hun hart en leven, zowel als een volkomen vergeving van hun zonden. Als iemand onder hen zoekt naar afgoden of afgodische gewoonten, zal er geen zijn, zij zullen niet gevonden worden, zij zullen zuiver, van schuim ontdaan zijn, en daaruit zal blijken, dat zij ook van schuld gezuiverd zijn, "want Ik zal ze degene vergeven, die Ik zal doen overblijven, Ik zal verzoenend voor hen zijn (dat is het woord) en dat moet zijn door Hem, die de grote verzoening is". Wier zonden God vergeeft, bewaart Hij voor iets zeer groots, want "die Hij gerechtvaardigd heeft, die heeft Hij ook verheerlijkt."

Jeremia 50:21-32

1. Hier worden de strijdkrachten gemonsterd en hun de opdracht gegeven Babel te verwoesten, en alles wordt gereed gemaakt voor een aanval op dat machtige koninkrijk: "Tegen het land Merathaim, het land van de Mardi, trek er tegen op en tegen de inwoners van Pekod," een land, dat vermeld wordt in Ezechiel 23:23, en dat Cyrus nam op zijn weg naar Babel. De troepen van Cyrus worden opgeroepen om naar Babel te gaan, vers 26 :*Komt aan tegen haar van het uiterste.* Laat allen tezamen komen, want er zal beide werk en buit genoeg voor hen allen zijn. De grote afstand van hun woonplaats moet geen beletsel voor hen zijn om deel te nemen aan het werk. Gij *schutters* vooral *legert u tegen haar rondom,* vers 29. Aldus *heeft de Heere Zijn schatkamer opengedaan en de instrument en van Zijn gramschap voortgebracht,* zoals grote vorsten uit hun magazijnen en voorraden, het nodige materiaal halen voor hun legers, wanneer zij een tocht ondernemen. Medië en Perzië zijn nu Gods arsenaal, vandaar neemt Hij de wapens van Zijn gramschap Cyrus en zijn grote aanvoerders en legers, die Hij gebruiken zal voor de verwoesting van Babel. Grote mannen zijn maar werktuigen, waarvan God Zich bedient, om Zijn doel te bereiken. Hij heeft allerlei werktuigen tot Zijn beschikking, Hij heeft arsenalen gereed, die geopend worden, als er reden toe is. "Dat is een werk des Heeren, des Heeren van de heirscharen." Als God werk te doen heeft, zal hij laten blijken dat Hij de Heere van de heirscharen is, en het zei Hem niet ontbreken aan werktuigen, om het ermee te verrichten.

2. Hun worden bevelen gegeven, wat zij doen moeten. In ‘t algemeen: *Doe naar alles wat Ik u geboden heb,* vers 21. Van Cyrus was gezegd, Jesaja 44:28 :*Hij zal al Mijn welgevallen volbrengen,* door zijn tocht tegen Babel. *Verwoest en verban achter hen,* wat ze eens verwoest hebben, moeten ze overdoen, of: ze moeten hun nakomelingschap, die na hen komt, vernietigen. *Opent haar schuren,* rooft haar schatten, en richt haar werptuigen tegen haar zelf. *Vertreedt haar als korenhopen, en verbant ze.* Of, *Werpt haar op tot hopen,* Iaat al de rijkdom en praal van Babel tot puin- en tot vuilnishopen worden. Zie, hoe weinig zij bij God in tel zijn, de dingen, waaraan de mensen zoveel hechten, en waarop zij zich zo verheffen. Hun vorsten en aanzienlijken die vet en zwaarlijvig zijn, zullen door het zwaard vallen, niet als krijgslieden op het slagveld, dat wij het veld van eer noemen, maar als dieren door de hand des slachters, vers 27 :*Doodt met het zwaard alle haar varren,* al haar aanzienlijken, *laat ze afgaan,* verdwaasd en zinneloos, als een os *ter slachting. Wee over hen!* hun lot is te droeviger, naarmate zij er minder begrip van hebben. *Hun dag,* om te vallen, is *gekomen, de tijd,* dat er met hen afgerekend moet worden, en zij worden het niet gewaar.

3. Het welslagen is verzekerd. Laat hen doen, wat God gebiedt, en zij zullen Zijn bedreigingen volbrengen. *Er is een grote breuk,* vers 22. *Babel is geworden tot een ontzetting,* vers 13 *haar jongelingen zullen vallen op haar straten en alle haar krijgslieden,* wier taak het was haar te verdedigen, *zullen uitgeroeid worden te die dage,* vers 30. De Heere is tegen haar, vers 31. Hij heeft haar *een strik gesteld,* vers 24, hij heeft deze onderneming tegen haar op touw gezet, opdat zij verrast zou worden als een vogel, die gevangen wordt in een strik. Cyrus zal zonder twijfel de overhand behouden, want hij strijdt onder God. God *zal een. vuur aansteken* in de steden van Babel, vers 32, en wie kan voor Hem bestaan, wanneer Hij toornig is of het vuur uitblussen, dat Hij aangestoken heeft?

4. De reden van deze strenge behandeling van Babel wordt opgegeven. Die in deze oorlog dienen, mogen, als zij willen, de gronden er voor vernemen en voldaan zijn over zijn rechtvaardigheid, en het past ook, dat zij het zijn, die tot zulk werk geroepen worden.

a. Babel is zeer lastig, kwelziek en onrechtvaardig geweest tegenover al zijn naburen, het is *de hamer van de gehele aarde* geweest, vers 23, het sloeg, versloeg, en sloeg in stukken, alle volken, die ver en die nabij zijn. Het heeft dat lang genoeg gedaan, het is nu tijd, dat het *afgehouwen en verbroken* wordt. Hij, die de God van de volken is, zal vroeger of later de gekrenkte rechten van de volken bevestigen tegen hen, die er onrechtmatig en gewelddadig inbreuk op maken. De God van de gehele aarde zal *de hamer van de gehele aarde* verbreken.

b. Babel heeft God zelf uitgedaagd: *Gij hebt u in strijd gemengd tegen de Heere,* vers 24, in rechten of op het slagveld, gij hebt u openlijk tegen Hem verzet, mededingers tegenover Hem gesteld, oproer tegen Hem verwekt, daarom zijt *gij* nu *gevonden en gevangen,* als in een strik. Die zich in strijd mengen tegen de Heere, zullen spoedig bevinden, dat zij niet tegen Hem opgewassen zijn.

c. Babel verwoestte Jeruzalem, de heilige stad, en het heilige huis aldaar, en moet daarvoor ter verantwoording geroepen worden. Dit is het manifest, dat in Zion bekend gemaakt wordt ten dage van Babels bezoeking, het is *de wrake des Heeren onzes Gods, de wrake Zijns tempels,* vers 28. Het verbranden van de tempel, en het wegvoeren van zijn vaten, waren artikelen in de beschuldiging tegen Babel, waarop groter nadruk wordt gelegd dan daarop, dat het "de hamer van de gehele aarde is, want Zion was de vreugde en roem van de gehele aarde." Het onrecht dat Gods kerk (Zijn tempel op deze wereld) aangedaan is, zal zeker gewroken worden, en geen wraak zal vreselijker en geduchter zijn, dan de "wraak van Zijn tempel." Babel is zeer hovaardig en onbeschaamd geweest, en daarom moet het vallen, want het is de ere Gods, allen hoogmoedige te zien en hem te vernederen, Job 40:6. "Zie, Ik wil aan u gij trotse, vers 31, en wederom, vers 32. *Trots* is het woord, zo trots als de trotse zelf. De trots van de harten van de mensen maakt God tot hun tegenstander en doet hen rijpen voor hun verderf, want God *weerstaat de hovaardigen* en zal ze vernederen. "De trotse zal aanstoten en vallen, " zij zullen niet zozeer vallen doordat een ander ze neerwerpt als wel door hun eigen struikelen, want zij houden het hoofd zo hoog, dat zij niet voor hun voeten zien, om de weg te kiezen, en struikelblokken te vermijden, maar wandelen op goed geluk. Babels trots moet onvermijdelijk zijn ondergang zijn, want zij *heeft trotselijk gehandeld tegen de Heere, tegen de Heilige Israëls,* vers 29, heeft Hem gehoond, door Zijn volk te honen, hij heeft Hem tot zijn vijand gemaakt, en daarom, als hij gevallen is, *zal er niemand zijn, die hem oprichte,* vers 32. Wie zal oprichten, die God neerwerpt?

Jeremia 50:33-46

Wij hebben in deze verzen,

I. Het lijden van Israël en zijn verlossing uit dat lijden. God neemt kennis van de slavernij van Zijn volk te Babel, zoals Hij gedaan had van hun slavernij in Egypte, Hij heeft het zeker gezien, en hun geschrei is tot Hem gekomen. *De kinderen Israëls en de kinderen van Juda zijn tezamen verdrukt,* vers 33. Bij de vereniging van de koninkrijken van Assyrië en van Chaldea, schijnen de overgeblevenen van de gevangenen van de tien stammen zich vermengd te hebben met die van de twee stammen, zodat zij tezamen verdrukt werden. Zij smeekten nederig om hun vrijheid, en dat was alles, zij konden geen enkele poging doen, om ze te herkrijgen, want *allen, die ze gevangen hadden, hebben ze vastgehouden,* en waren hun te sterk. Maar dit is hun troost in ellende, dat, hoewel zij zwak zijn, *hun Verlosser sterk* is, vers 34. (Wreker betekent het woord eigenlijk), Hij, die recht op hen heeft, en Zijn recht zal eisen, en Zijn eis kracht bijzetten. Hij is sterker dan hun vijanden, die hen vasthouden, alle macht, die tegen Hem is, kan Hij overweldigen, en Zijn volk kracht geven, hoewel het zeer zwak is. "Heere van de heirscharen is Zijn naam," en op zijn naam zal Hij antwoord geven, en het duidelijk maken, dat Hij is, wat Zijn volk Hem noemt, en voor hen datgene zal zijn, waarom zij zich op Hem verlaten. Het is de onuitsprekelijke troost van Gods volk, dat, hoewel zij "heirscharen tegen zich hebben, de Heere van de heirscharen voor hen is, Hij zal hun twist zeker twisten, Hij zal hem twisten met jaloersheid, krachtdadig Hij zal hem twisten en ten einde brengen, opdat Hij het land in ruste brenge, rust van alle hun vijanden rondom, aan het land van Zijn volk". Dit is toepasselijk op alle gelovigen, die klagen over de heerschappij van zonde en verdorvenheid, en van hun eigen onvastheid en menigerlei zwakheden. Zij moeten weten, dat "hun Verlosser sterk is, " Hij is in staat te houden wat zij Hem toevertrouwen, en Hij zal hun twist zoeken. De zonde zal geen heerschappij over hen hebben, "Hij zal hen vrij maken, en zij zullen waarlijk vrij zijn, Hij zal hun ruste geven, die ruste, die er overblijft voor het volk Gods."

II. De zonde van Babel en zijn straf voor die zonde.

1. Die zonden, die hun hier ten laste gelegd worden, zijn afgoderij en vervolging.

a. Zij verdrukten Gods volk, zij hielden hen vast en wilden hen niet laten gaan. Die lieten hun *gevangenen niet los gaan naar huis toe,* Jesaja 14:17. Dit was Gods twist met hen, als van ouds met Farao, het kwam hem duur te staan, en toch wilden zij niet gewaarschuwd zijn. De inwoners van. Babel moeten beroerd worden vers 34, omdat zij Gods volk beroerd hebben voor welks eer en rust Hij waakt, en daarom zal Hij "verdrukking vergelden dengenen, die u verdekken, en u, die verdekt wordt, verkwikking", 2 Thessalonicenzen 1:6, 7.

b. Zij deden God onrecht en eroofden Hem, daar zij anderen de eer gaven, die Hem alleen toekwam, want, vers 38, *het is een land van gesnedene beelden.* Alle delen van het land waren vervuld van alle afgoden, en zij waren erop verzot, zij hadden ze lief, en waren er dol op, zij ontzagen geen moeite en kosten voor hun verering, zij waren onvermoeid in eerbewijzen, en in dit alles waren zij ellendig verdwaasd en handelden als mensen zonder verstand, zij zetten hun afgoderij voort, zonder rede of verstand, als mensen die volslagen dol zijn. Het woord dat hier voor afgoden gebezigd wordt, beduidt verschrikkingen-Enim, de naam, die aan geduchte reuzen gegeven werd, omdat zij een schrikverwekkend uiterlijk gaven aan hun afgodsbeelden, om kinderen en gekken bang te maken. Hun afgoden waren vogelverschrikking, en toch waren zij er op verzot. "Babel was de moeder van de hoererijen," Openbaring.17:5. De grootste

dwaasheid ter wereld is: van enig schepsel een god te maken, en zij, die trots zijn tegen de Heere, de ware God, worden met recht overgegeven aan de grote begoocheling, om verzot te zijn op afgoden, die niet helpen kunnen. Maar deze zotheid is goddeloosheid, waarom de zondaars zeker en met strengheid gestraft zullen worden.

2. De oordelen Gods, die om deze zonden over hen zullen komen, zullen hen verderven en het land verwoesten.

A. Al wat hen verdedigen en ondersteunen moest, zal door het zwaard afgesneden worden De Chaldeën waren lang Gods zwaard geweest, waarmee Hij de zondige volken om hen heen gekastijd had: maar nu, daar zij even slecht zijn als een van hen, *zal het zwaard over hen zijn,* ja, *over de inwoners van Babel,* vers 35 het oorlogszwaard, en, daar het in Gods hand is, door Hem gezonden en gericht, is het het zwaard van de gerechtigheid. Het zal zijn,

a. Over haar vorsten, zij zullen er door vallen, en hun waardigheid, rijkdom en macht, zullen hen niet beveiligen.

b. Over haar wijzen, wijsgeren staatslieden, en geheime raadsleden, hun geleerdheid en handigheid zullen noch hen zelf beveiligen, noch het publiek ten nutte zijn.

c. Over hun waarzeggers en sterrenwichelaars hier *leugenaars genoemd,* vers 36, want hun voorspellingen van vrede en voorspoed waren bedrog het zwaard, dat over hen komt, zal hen stompzinnig maken, zodat zij zullen spreken als dwazen, en zullen zijn, als die hun verstand ten enenmale verloren hebben. God heeft een zwaard, dat de ziel bereiken kan, en het verstand treffen, en mensen ten prooi geven aan geestelijke kwalen.

d. Over haar helden. Een zwaard zal over hun geest zijn, als zij niet gedood worden, zullen zij toch versagen, en zullen geen helden meer zijn, want wat zullen hun hun handen baten, als het hart hun ontzinkt?

e. Over hun leger, vers 37, *Het zwaard zal zijn over zijn paarden en over zijn wagenen,* de invallers zullen zich meester maken van al hun krijgsvoorraad, zullen hun paarden en wagens voor zichzelf nemen of ze vernielen. De troepen uit andere volken die in hun dienst stonden, zullen geheel moedeloos worden: *Over de gehele gemengden hoop, dat zij tot vrouwen worden,* zo zwak en zo bevreesd.

f. Over hun schatkist: het zwaard zal zijn over haar schatten, die de zenuw van de oorlog zijn, dat zij geplunderd worden en door de vijand tegen hen gebruikt. Zie welk een algemene verwoesting het zwaard teweeg brengt, als het een opdracht heeft te volvoeren.

B. Het land zal verwoest worden vers 38 :*Droogte zal zijn over haar wateren,* het water, dat de stad beveiligt. Cyrus leidde de Eufraat af in zoveel kanalen, dat hij doorwaadbaar werd voor zijn legers zodat zij zonder moeite bij de muren van Babel konden komen, die naar men meende, door de rivier niet te naderen waren. Ook het water, dat het land vruchtbaar maakte, zal uitdrogen, zodat het zal verdorren, en niet meer bewoond zal worden door de kinderen van de mensen maar door *de wilde dieren van de woestijnen,* vers 39. Dit werd voorspeld van Babel, in Jesaja 13:19-22. Het zal worden als *Sodom en Gomorra,* vers 40. Hetzelfde wordt voorspeld van Edom, Hoofdstuk 49:18. Zoals de Chaldeën Edom verwoest hadden, zo zal hun land ook verwoest worden.

C. De koning en het koninkrijk zullen in de uiterste verwarring en ontsteltenis gestort worden door de inval van de vijanden, vers 41-43. Al de uitdrukkingen, die hier gebruikt worden om de geduchte macht van de invallers te typeren, de schrik, die zij zouden inboezemen door hun slagorde, en de grote vrees, die daardoor, beide, op het hof en op het land vallen zou, hebben wij reeds ontmoet in Hoofdstuk 6:22-24, waar zij betrekking hebben op de inval van de Chaldeën in het land van Juda. Daar wordt gezegd: De strijd is "tegen u, o dochter Zions!" en hier staat: "tegen u, o dochter van Babel!" om te kennen te geven, dat zij met hun eigen munt betaald zouden worden. God kan altijd dezulken vinden, die tot schrik en verwoesting zijn voor degenen, die anderen tot schrik en verwoesting zijn geweest, en zij, die wreedaardig gehandeld en geen genade getoond hebben, kunnen verwachten, wreedaardig behandeld te zullen worden en geen genade te zullen vinden. Er is maar een verschil tussen deze passages, daar wordt gezegd: "Wij hebben zijn gerucht gehoord, onze handen zijn slap geworden, hier wordt gezegd: De koning van Babe heeft hunlieder gerucht gehoord, en zijn handen zijn slap geworden," wat betekent, dat die trotse en vermetele vorst, in de dagen van zijn ellende, even zwak en ontmoedigd zal zijn als de minste Israëlieten waren ten dage van hun ellende.

D. De verwoesting zal even groot zijn als hun schrik, want *gelijk een leeuw zal* de invaller *opkomen,* om te verscheuren en te doden, vers 44, *en hij zal de woning boven hen verwoesten, vers* 45, en die verwoesting zal zo verbazend zijn, dat alle volken rondom er verschrikt door zullen worden, vers 46. Deze drie verzen vinden wij reeds vroeger, Hoofdstuk 49:19-21, in de profetie van de verwoesting van Edom, die door de Chaldeën vervuld werd, en hier worden zij herhaald, "mutatis mutandis-met de noodzakelijke wijzigingen," in de profetie van de verwoesting van Babel, die tegen de Chaldeën vervuld zou worden, om te tonen, dat, al mag het lot, dat de Voorzienigheid ieder toebedeelt, een tijd lang ongelijk schijnen, de eindelijke vergelding de gelijkheid herstellen zal, "als gij het verwoesten zult volbracht hebben, zult gij verwoest worden," Jesaja 33:1, Openbaring 13:10.

HOOFDSTUK 51

1 Zo zegt de HEERE: Ziet, Ik zal een verdervenden wind opwekken tegen Babel, en tegen degenen, die daar wonen in het hart van degenen, die tegen Mij opstaan.
2 En Ik zal Babel wanners toeschikken, die haar wannen, en haar land uitledigen zullen; want zij zullen ten dage des kwaads van rondom tegen haar zijn.
3 De schutter spanne zijn boog tegen dien, die spant, en tegen dien, die zich verheft in zijn pantsier; en verschoont haar jongelingen niet, verbant al haar heir;
4 Dat de verslagenen liggen in het land der Chaldeen, en de doorstokenen op haar straten.
5 Want Israel of Juda zal niet in weduwschap gelaten worden van zijn God, van den HEERE der heirscharen (hoewel hunlieder land vol van schuld is), van den Heilige Israels.
6 Vliedt uit het midden van Babel, en redt, een iegelijk zijn ziel; wordt niet uitgeroeid in haar ongerechtigheid; want dit is de tijd der wraak des HEEREN, Die haar de verdienste betaalt.
7 Babel was een gouden beker in de hand des HEEREN, die de ganse aarde dronken maakte; de volken hebben van haar wijn gedronken, daarom zijn de volken dol geworden.
8 Schielijk is Babel gevallen en verbroken; huilt over haar, neemt balsem tot haar pijn, misschien zal zij genezen worden.
9 Wij hebben Babel gemeesterd, maar zij is niet genezen; verlaat haar dan, en laat ons een iegelijk in zijn land trekken; want haar oordeel reikt tot aan den hemel, en is verheven tot aan de bovenste wolken.
10 De HEERE heeft onze gerechtigheden hervoor gebracht; komt en laat ons te Sion het werk des HEEREN, onzes Gods, vertellen!
11 Zuivert de pijlen, rust de schilden volkomenlijk toe; de HEERE heeft den geest der koningen van Medie opgewekt; want Zijn voornemen is tegen Babel, dat Hij haar verderve; want dit is de wraak des HEEREN, de wraak Zijns tempels.
12 Verheft de banier op de muren van Babel, versterkt de wacht, stelt wachters, bereidt de lagen; want gelijk de HEERE heeft voorgenomen, alzo heeft Hij gedaan, wat Hij over de inwoners van Babel gesproken heeft.
13 Gij, die aan vele wateren woont, die machtig zijt van schatten! uw einde is gekomen, de maat uwer gierigheid.
14 De HEERE der heirscharen heeft gezworen bij Zijn ziel: Ofschoon Ik u met mensen als met kevers vervuld heb, nochtans zullen zij elkander een vreugdegeschrei over u toeroepen!
15 Die de aarde gemaakt heeft door Zijn kracht, Die de wereld bereid heeft door Zijn wijsheid, en den hemel uitgebreid door Zijn verstand;
16 Als Hij Zijn stem geeft, zo is er een gedruis van wateren in den hemel, en Hij doet de dampen opklimmen van het einde der aarde; Hij maakt de bliksemen met den regen, en doet den wind voortkomen uit Zijn schatkameren.
17 Een ieder mens is onvernuftig geworden, zodat hij geen wetenschap heeft; een ieder goudsmid is beschaamd van het gesneden beeld; want zijn gegoten beeld is leugen, en er is geen geest in hen.
18 Ijdelheid zijn zij, een werk van verleidingen; ten tijde hunner bezoeking zullen zij vergaan.
19 Jakobs deel is niet gelijk die; want Hij is de Formeerder van alles, en Israel is de roede Zijner erfenis; HEERE der heirscharen is Zijn Naam.
20 Gij zijt Mij een voorhamer, en krijgswapenen; en door u zal Ik volken in stukken slaan, en door u zal Ik koninkrijken verderven.
21 En door u zal Ik in stukken slaan het paard en zijn ruiter; en door u zal Ik in stukken slaan den wagen en zijn ruiter.
22 En door u zal Ik in stukken slaan den man en de vrouw; en door u zal Ik in stukken slaan den oude en den jonge; en door u zal Ik in stukken slaan den jongeling en de jonkvrouw.

23 En door u zal Ik in stukken slaan den herder en zijn kudde; en door u zal Ik in stukken slaan den akkerman en zijn juk ossen; en door u zal Ik in stukken slaan landvoogden en overheden.
24 Maar Ik zal Babel en allen inwoneren van Chaldea vergelden al hun boosheid, die zij gedaan hebben aan Sion, voor ulieder ogen, spreekt de HEERE.
25 Ziet, Ik wil aan u, gij verdervende berg! spreekt de HEERE, gij, die de ganse aarde verderft, en Ik zal Mijn hand tegen u uitstrekken, en u van de steenrotsen afwentelen, en zal u stellen tot een berg des brands.
26 En zij zullen uit u geen steen nemen tot een hoek, ook geen steen tot fondamenten; want gij zult tot eeuwige woestheden zijn, spreekt de HEERE.
27 Verheft de banier in het land, blaast de bazuin onder de heidenen, heiligt de heidenen tegen haar, roept tegen haar bijeen de koninkrijken van Ararat, Minni en Askenaz; bestelt een krijgsoverste tegen haar, brengt paarden opwaarts, als ruige kevers!
28 Heiligt tegen haar de heidenen, de koningen van Medie, haar landvoogden en al haar overheden, ja, het ganse land harer heerschappij.
29 Dan zal het land beven en pijn lijden; want elk een van des HEEREN gedachten staat vast tegen Babel, om Babels land te stellen tot een verwoesting, dat er geen inwoner zij.
30 Babels helden hebben opgehouden te strijden, zij zijn gebleven in de vestingen, hun macht is bezweken, zij zijn tot wijven geworden; zij hebben hun woningen aangestoken, hun grendels zijn verbroken.
31 De loper zal den loper tegemoet lopen, en de kondschapper den kondschapper tegemoet, om den koning van Babel bekend te maken, dat zijn stad van het einde is ingenomen;
32 En dat de veren ingenomen, en de rietpoelen met vuur verbrand zijn; en dat de krijgslieden verbaasd zijn.
33 Want zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: De dochter van Babel is als een dorsvloer, het is tijd, dat men ze trede; nog een weinig, dan zal haar de tijd des oogstes overkomen.
34 Nebukadrezar, de koning van Babel, heeft mij opgegeten, hij heeft mij verpletterd, hij heeft mij gesteld als een ledig vat, hij heeft mij verslonden als een draak, hij heeft zijn balg gevuld van mijn lekkernijen; hij heeft mij verdreven.
35 Het geweld, dat mij en mijn vlees is aangedaan, zij op Babel! zegge de inwoneres van Sion; en mijn bloed zij op de inwoners van Chaldea! zegge Jeruzalem.
36 Daarom, zo zegt de HEERE: Ziet, Ik zal uw twist twisten, en uw wraak wreken; en Ik zal haar zee droog maken, en haar springader opdrogen.
37 En Babel zal worden tot steen hopen, een woning der draken, een ontzetting en aanfluiting, dat er geen inwoner zij.
38 Zij zullen te zamen brullen als jonge leeuwen, briesen als leeuwenwelpen.
39 Als zij verhit zijn, zal Ik hun drank opzetten, en zal hen dronken maken, opdat zij opspringen; maar zij zullen een eeuwigen slaap slapen, en niet opwaken, spreekt de HEERE.
40 Ik zal hen afvoeren als lammeren om te slachten, als rammen met bokken.
41 Hoe is Sesach zo veroverd, en de roem der ganse aarde ingenomen! Hoe is Babel geworden tot een ontzetting onder de heidenen!
42 Een zee is over Babel gerezen, door de veelheid harer golven is zij bedekt.
43 Haar steden zijn geworden tot verwoesting, een dor land en wildernis; een land, waarin niemand woont, en waar geen mensenkind doorgaat.
44 En Ik zal bezoeking doen over Bel te Babel, en Ik zal uit zijn muil uithalen, wat hij verslonden heeft; en de heidenen zullen niet meer tot hem toevloeien, want ook Babels muur is gevallen.
45 Gaat uit, Mijn volk, uit het midden van haar, en redt een iegelijk zijn ziel, vanwege de hittigheid van den toorn des HEEREN.

46 En opdat ulieder hart misschien niet week worde, en gij vreest van het gerucht, dat gehoord zal worden in het land; want er zal een gerucht komen in het ene jaar, en daarna een gerucht in het andere jaar; en er zal geweld zijn in het land, heer over heer.
47 Daarom ziet, de dagen komen, dat Ik bezoeking zal doen over de gesneden beelden van Babel; en haar ganse land zal beschaamd worden, en al haar verslagenen zullen in het midden van haar liggen.
48 En de hemel en de aarde, mitsgaders al wat daarin is, zullen juichen over Babel; want van het noorden zullen haar de verstoorders aankomen, spreekt de HEERE.
49 Gelijk Babel geweest is tot een val der verslagenen van Israel, alzo zullen te Babel de verslagenen des gansen lands vallen.
50 Gij ontkomenen van het zwaard, gaat weg, en blijft niet staan; gedenkt des HEEREN van verre, en laat Jeruzalem in ulieder hart opkomen.
51 Gij moogt zeggen: Wij zijn beschaamd geworden, want wij hebben versmaadheid gehoord, schaamroodheid heeft ons aangezicht bedekt; omdat uitlandsen over de heiligdommen van des HEEREN huis gekomen zijn;
52 Daarom ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik bezoeking doen zal over haar gesneden beelden; en de dodelijk verwonde zal kermen in haar ganse land.
53 Al klom Babel ten hemel op, en al maakte zij vast de hoogte harer sterkte, zo zullen haar toch verstoorders van Mij overkomen, spreekt de HEERE.
54 Er is een stem des gekrijts uit Babel, en een grote breuk uit het land der Chaldeen.
55 Want de HEERE verstoort Babel, en zal de grootse stem uit haar doen vergaan; want hunlieder golven zullen bruisen als grote wateren; het geruis van hunlieder geluid zal zich verheffen.
56 Want de verstoorder komt over haar, over Babel, en haar helden zullen gevangen worden; hunlieder bogen zijn verbroken; want de HEERE, de God der vergelding, zal hun zekerlijk betalen.
57 En Ik zal haar vorsten, en haar wijzen, haar landvoogden, en haar overheden, en haar helden dronken maken; en zij zullen een eeuwigen slaap slapen, en niet opwaken, spreekt de Koning, Wiens Naam is HEERE der heirscharen.
58 Zo zegt de HEERE der heirscharen: Die brede muur van Babel zal ten enemale ontbloot worden, en haar hoge poorten zullen met vuur aangestoken worden; zodat de volken tevergeefs, en de natien ten vure zullen gearbeid hebben, dat zij mat worden.
59 Het woord, dat de profeet Jeremia beval aan Seraja, den zoon van Nerija, den zoon van Machseja, als hij van Zedekia, den koning van Juda, naar Babel toog, in het vierde jaar zijner regering; en Seraja was een vreemdzaam vorst.
60 Jeremia nu schreef al het kwaad, dat over Babel komen zou, in een boek, te weten al deze woorden, die tegen Babel geschreven zijn.
61 En Jeremia zeide tot Seraja: Als gij te Babel komt, zo zult gij zien en lezen al deze woorden;
62 En gij zult zeggen: O HEERE, Gij hebt over deze plaats gesproken, dat Gij ze zult uitroeien, zodat er geen inwoner in zij, van den mens tot op het beest, maar dat zij worden zal tot eeuwige woestheden.
63 En het zal geschieden, als gij geeindigd zult hebben dit boek te lezen, dan zult gij een steen daaraan binden, en werpen het in het midden van den Frath;
64 En zult zeggen: Alzo zal Babel zinken, en niet weder opkomen, vanwege het kwaad, dat Ik over haar zal brengen, en zij zullen mat worden. Tot hiertoe zijn de woorden van Jeremia.

In dit hoofdstuk gaat de profeet voort met de voorzegging van Babylons val, waarvan ook andere profeten gesproken hebben. Hij beschrijft zeer breedvoerig en levendig de blik in de toekomst, die God hem had gegeven, ter bemoediging van de gelovige ballingen, wier bevrijding daarop rustte en daarvan het gevolg was. Hier is,

I. Het verhaal van Babylons ondergang met bijzonderheden, vermengd met de gronden van Gods twist met haar, wat haar val nog verzwaren zal en Israël tot bemoediging dienen, wijl het zoveel van de hand van Babel had te lijden gehad, vers 1-58.

II. Een afschrift van deze profetie wordt, ter veraanschouwelijking en bevestiging, in de rivier de Eufraat geworpen, vers 59-64.

Jeremia 51:1-58

De bijzonderheden van deze uitvoerige profetie zijn verspreid en ondereengemengd, dezelfde dingen zijn zo dikwijls uitgesproken en herhaald, dat ze niet wel in delen kunnen gesplitst worden. Wij moeten trachten ze onder zekere rubrieken samen te brengen. Laat ons hier dan opmerken:

I. Een beschrijving van de grote pracht en macht, die Babylon had bezeten en het gebruik dat God in Zijn voorzienigheid daarvan had gemaakt, vers 7. *Babylon was een gouden beker in de hand des Heeren,* een rijk en roemvol koninkrijk, een gouden stad, Jesaja 14:4, een gouden hoofd, Daniel 2:38, vol allerlei goede dingen, als een beker vol wijn. Ja, het was geweest *een gouden beker in des Heeren hand* Hij had ze in bijzondere zin met zegeningen vervuld en begunstigd, Hij had *de aarde dronken gemaakt met deze beker.* Sommigen waren dronken geworden van haar vermaken en loszinnig geworden, anderen door haar schrik als dronken geworden en verwoest. In beide betekenissen wordt van het Nieuwtestamentisch Babylon gezegd, dat ze de koningen van de aarde heeft dronken gemaakt, Openbaring 17:2, 18:3. Babylon was ook *Gods voorhamer* geweest, dat was zij toen Jeremia profeteerde en zou ze waarschijnlijk nog enige tijd blijven, vers 20. Babylons legerscharen waren Gods *krijgswapenen,* werktuigen in Zijn hand, waarmee Hij *volken en koninkrijken, wagens en ruiters,* die de kracht des koninkrijks waren, *in stukken zou slaan,* vers 21, mannen en vrouwen, jongen en ouden waarmee het koninkrijk vervuld was, vers 22 *de herder en zijn kudde, de akkerman en zijn juk ossen* die het koninkrijk in stand hielden vers 23. Zulk een verwoesting hadden de Chaldeën zelf onder andere volken aangericht, toen God ze gebruikte als werktuigen Zijns toorns om de natiën te kastijden, en nu moet Babylon zelf vallen. Zie, degenen, die een tijd alles voor zich uit hebben gedreven, zullen op hun beurt eindelijk hun evenknie vinden, en ook hun dag zal komen, dat zij zullen vallen, de roede zal ten laatste zelf in ‘t vuur geworpen worden. Niemand mene dat wie een werktuig in Gods hand is geweest om over anderen zijn oordeel uit te voeren, daarom zelf ontkomen zal.

II. Een rechtvaardige klacht en beschuldiging wordt tegen Babylon ingebracht door Israëls God.

1. Zij wordt beschuldigd van ongeneeslijke goddeloosheid, vers 9, *Wij hebben Babel overmeesterd, maar zij is niet genezen.* Gods volk, als ballingen te midden van de Babyloniërs wonende heeft getracht, volgens de gegeven voorschriften, Jesaja 10:11, hen te overtuigen van de dwaasheid hunner afgoderij, maar tevergeefs. Zij bleven hun gegoten beelden desondanks getrouw, en daarom verlieten hen de meeste Israëlieten om naar hun eigen land te gaan, toen zij daartoe verlof bekwamen. Sommigen lezen hierin iets over de legerkrachten, die ze tot hun hulp gehuurd hadden. Dan verklaren deze, dat zij hun best gedaan hebben, Babel te redden, maar dat het niet heeft gebaat. Derhalve kunnen ze alle naar hun eigen landen terugkeren, want "haar oordeel reikt tot aan de hemel, en het is vergeefse moeite, dat te weerstaan of af te keren".

2. Zij wordt beschuldigd van ingekankerde haat tegen Israël. Andere volken waren door de Chaldeën hard behandeld, maar alleen Israël beklaagt zich daarover bij God en roept vertrouwend Zijn hulp in, vers 34, 35. *Nebukadnezar, de koning van Babel, heeft mij opgegeten, hij heeft mij verpletterd.* Hij heeft nooit gemeend genoeg gedaan te hebben om te verderven. Hij *heeft mij gesteld als een ledig vat,* al wat waarde had weggesleurd, *hij heeft mij verslonden als een draak of walvis, die kleine vis bij gehele scholen inzwelgt, hij heeft zijn*

buik gevuld van mijn lekkernijen, zijn schatten gevuld met mijn aangename dingen, *hij heeft mij verdreven,* verworpen als een vat, waarin niets heerlijks is overgebleven. Laat hij daarvoor nu ter verantwoording geroepen worden. "Zion en Jeruzalem zullen zeggen: Laat het geweld, mij mijn kinderen aangedaan, mijn kinderen, die mijn vlees en bloed zijn, en al het bloed mijns volks, dat ze als water vergoten hebben, op hen zijn, laat ze daarvoor boeten, laat het van hun handen geëist worden". Zie, het verderf zal zich niet laten wachten voor degenen die Gods volk hebben kwaad gedaan.

III. Op deze eis wordt door de rechtvaardige Rechter van hemel en aarde vonnis gewezen tegen Babylon. *Hij zit in Zijn troonrecht richtende,* gereed, klachten aan te horen, en antwoordt, vers 36, *Ik zal uw twist twisten.* Laat het Mij over, Ik zal op Mijn tijd oordelen en *uw wraak wreken,* en iedere droppel te Jeruzalem vergoten bloed zal vergolden worden. Israël er. Juda schijnen vergeten en veronachtzaamd te zijn, maar Gods oog rustte op hen, vers 5. Wel is waar was hun land vervuld met zonde tegen de Heilige Israëls. Ze waren een volk, dat God smaadheid aangedaan en Hem tot toorn verwekt had, Hem, een heilig God, hun God, hun Heilige. Daarom waren zij rechtvaardiglijk in de handen hunner vijanden overgeleverd, en Hij kon ze met recht in hun handen gelaten hebben om ze geheel te doen omkomen. Maar God behandelt ze beter dan ze verdienen, en ondanks hun goddeloosheid en Zijn strengheid "heeft God Israël niet verlaten," niet verworpen. Ze blijven Zijn volk, en Hij blijft hunlieder God, de Heere van de heirscharen. God is nog hun God en wil zich betonen de God van de heirscharen, een machtig God. Zie, of schoon Gods volk Zijn wet verbroken en Zijn straf verdiend heeft, daaruit volgt nog niet, dat Hij Zijn verbond met hen heeft verbroken, Gods liefde en zorg voor hen zullen van hen niet wijken, Psalm 39:31-34. De Chaldeërs meenden, dat ze nimmer ter verantwoording zouden geroepen worden over hetgeen zij tegen het Israël Gods hadden gedaan, maar *dit is de tijd van de wraak des Heeren,* vers 6. Wij kunnen niet verwachten, dat de wraak eerder komt dan op de bepaalde tijd, maar dan komt ze ook, Hij zal *Babel vergelden,* want de wrake Israëls is *de wraak des Heeren,* die hun zaak tot de Zijne maakt, het is *de wraak Zijns tempels,* vers 11, gelijk tevoren, Hoofdstuk 50:28. *De Heere, de God van de vergelding, de God, Wien de wraak toekomt, zal haar zeker betalen,* vers 56, zal haar haar kwaad bezoeken. *Hij zal Babel en alle inwoners van Chaldea vergelden al hun boosheid, die zij gedaan hebben aan Zion,* vers 24. Hij zal het hun betaald zetten *voor ulieder ogen.* Zij zullen de voldoening smaken, *dat hun twistzaak getwist wordt.* Zij zullen niet alleen de oordelen beleven, die over Babylon komen maar zij zullen duidelijk zien, dat die de straf zijn voor het onrecht, dat Israël is aangedaan, iemand kan het zien en zeggen: Immers is er een God, die op de aarde richt, want gelijk Babylon de verslagenen van Israël heeft doen vallen, niet alleen verslagen heeft, die de wapenen droegen, maar allen zonder onderscheid, zelfs al het land (bijna allen werden gedood), zo zullen in Babylon vallen niet alleen de verslagenen van de stad, maar *des gehele lands,* vers 49. Cyrus zal hen met dezelfde maat meten, waarmee zij de Joden gemeten hebben, zodat iedere toeschouwer kan opmerken, hoe God hun vergeldt wat ze Zijn volk gedaan hebben maar Zions kinderen zullen er vooral in genieten, vers 10. *De Heere heeft onze gerechtigheden te. voorschijn gebracht.* Hij is te onze gunste verschenen tegen degenen, die ons onrecht hebben aangedaan, en ons dus gewroken. Hij heeft eveneens getoond, dat Hij zich met ons verzoend heeft, en dat wij in Zijn ogen thans *een rechtvaardig volk zijn.* Laat er dus tot Zijn lof van gesproken worden: *Komt en laat ons in Zion het werk des Heeren onzes Gods vertellen,* opdat ook anderen met ons Hem loven mogen.

IV. Een verklaring van de grootheid en soevereiniteit van de God, die Zions zaak richt en met deze trotse en machtige vijand afrekent, vers 14. *De Heere van de heirscharen heeft gezworen bij Zijn ziel* (omdat Hij bij geen meerdere te zweren had), dat Hij Babylon zal vervullen met

een groot, ja ongelofelijk aantal van vijandelijke benden, *met mensen als met kevers,* met overstelpende massa's, die slechts *elkaar een vreugdegeschrei zullen toeroepen* Zo geducht zal die inval zijn, dat het alle inwoners de moed zal benemen en ze een gemakkelijke prooi maken. Maar wie en waar is hij, die zo'n machtig koninkrijk als Babel zal omverwerpen? De profeet vermeldt dat volgens de beschrijving, die hij vroeger van hem gegeven had, en spreekt van zijn overmacht en zegepraal over al zijn tegenstanders, Jeremia 10:12-16. Hij was bestemd om Babel te overtuigen van zijn afgoderij en Gods Israël te bevestigen in zijn geloof en dienst van God. Hier wordt dat herhaald om aan te tonen, dat God degenen door Zijn oordelen zal overtuigen die door Zijn Woord niet wilden leren, dat Hij de "God over alles is." Laat niemand twijfelen of hij, die God bestemd heeft om Babel te verwoesten, daartoe ook bekwaam is, want,

1. Hij is de God, die de wereld gemaakt heeft, vers 15, en Wien daarom niets te moeilijk valt, in Zijn naam is onze hulpe, en op Hem is onze hope gebouwd.

2. Hij beveelt alle schepselen, die Hij gemaakt heeft, vers 16, Zijn gebied is een zich steeds vernieuwende schepping. Hij heeft wind en golven tot Zijn beschikking. Als Hij een woord spreekt, dan is daar een *gedruis van wateren* in de hemelen (en is het geen wonder hoe ze daar hangen?) gevoed door de *dampen die uit de aarde opstijgen* (en is het niet mee een wonder, hoe ze van daar nederdalen?). *Bliksemen en regen* schijnen tegenstellingen evenals vuur en water, en toch gaan ze samen. De wind, die zeer willekeurig schijnt, zodat *wij niet weten vanwaar hij komt noch waar hij heengaat, komt toch uit Zijn schatkameren voort.*

3. De afgoden, die de vervulling van Zijn woord heten te beletten, zijn niet de *ijdelheid,* en hun aanbidden lieden zonder verstand, vers 17, 18. Afgoden zijn bedrog, zijn niets, een *werk van verleidingen,* wanneer *zij bezocht worden* (als hun macht op de proef gesteld wordt), dan *vergaan* ze, dat is: dan blijkt hun onmacht en nietigheid, en *zij, die ze maken, zijn hun gelijk* Maar bij de God Israëls zijn ze niet te vergelijken, vers 19. *Jacobs deel is niet gelijk die,* de God, die dit spreekt en dit doen zal, is *de roede van Zijn erfenis, Heere van de heirscharen is Zijn naam,* daarom kan Hij doen al wat Hij wil. Er bestaat een innige verhouding tussen Hem en Zijn volk, want Hij is *hun deel* en zij zijn *de Zijnen.* Zij stellen hun vertrouwen in Hem als hun deel, en het is Zijn welbehagen, hen in Zijn bijzondere zorg en bescherming te nemen, als het *lot van Zijn erfdeel.* Daarom zal Hij het beste voor hen doen De herhaling van al deze dingen in dit hoofd stuk spreekt van derzelver belang en zekerheid en noopt ons er bijzonder aandacht aan te schenken. "God heeft eenmaal gesproken, wij hebben dat tweemaal gehoord, dat de sterkte Godes is," sterkte om de machtigste vijanden van Zijn kerk te verdelgen. Wanneer God dit eens spreekt en wij dit tweemaal horen, dan zijn wij niet te verontschuldigen, wanneer wij het in de wind slaan.

V. Een beschrijving van de werktuigen, die in deze dienst gebruikt worden. God heeft de geest van de koningen van Medië opgewekt, vers 11. Darius en Cyrus, die door Goddelijke leiding tegen Babel optrekken, want *Gods voornemen is tegen Babel, dat Hij haar verderve.* Zij voeren uit wat God heeft beraamd en bepaald, zij voeren Zijn voornemen uit en handelen naar Zijn raadslag. Zie, Gods raad zal bestaan, en daarnaar werden alle harten geleid. Zij, die God tegen Babel gebruikt, worden vergeleken, vers 1, *met een verdervenden wind,* die of door zijn koude de vruchten van de aarde doet bevriezen, of door zijn hevigheid alles omverwerpt. *Hij doet de wind voortkomen uit Zijn schatkameren* en hier wordt gezegd, dat *die opgewekt wordt tegen die te midden van de Chaldeën wonen,* lieden van andere natiën, die onder de Chaldeën leven of met hen zich vermaagschapt hebben. De Chaldeën staan tegen God op als ze voor

afgoden neervallen, en God verwekt tegen hen verwoesters, want tegen Hem te twisten is een ijdel werk. Deze vijanden worden vergeleken met wanners, vers 2, die haar *wannen en haar land uitledigen zullen* haar verdrijven als *kaf voor de wind.* De Chaldeën waren wanners geweest om Gods volk te wannen, Hoofdstuk 15:7, en het *uit te ledigen,* en nu zullen zij op gelijke manier gewend en uitgeledigd worden, verstrooid en verdaan.

Vl. Een breedvoerige opdracht wordt gegeven om te verwoesten. *De schutter spanne zijn boog tegen dien, die zich verheft in zijn pantser,* tegen de boogschutters van de Chaldeën, vers 3, en *verschoont haar jongelingen niet, maar verbrande haar huis,* want *de Heere heeft voorgenomen en alzo heeft Hij gedaan wat Hij over de inwoners van Babel gesproken heeft,* vers 12. Dit kan de instrumenten, die Hij gebruikt, bezielen door hun welslagen te verzekeren. De middelen, die zij gebruiken, zijn zulke als God heeft bepaald, en daarom zullen zij zeker voorspoedig zijn. Wat Hij heeft gesproken, zal gedaan worden, want Hij zelf zal het doen, laat dus alle nodige toebereidselen gemaakt worden. Hier worden zij toegeroepen, vers 27, 28. *Verheft de banier in het land,* om krijgers voor deze tocht te verzamelen, *blaast de bazuin onder de heidenen* om allen samen te roepen en te bezielen, laat de volken, waaruit Cyrus' leger wordt saamgesteld, hun manschappen oefenen, *roept bijeen de koninkrijken van Marat, Minni en Askenaz,* uit Armenië, beide uit Hoog- en Laag Armenië, en uit Ascanië, Frygië en Bithynië, dat zij hun aandeel soldaten leveren, laat de hoofdlieden worden aangesteld en hun ruiters aanrukken, laat paarden in groten getale opkomen gelijk de "kevers, springende en stampende in het dal. Laat hen het land verwoesten, gelijk de kevers doen", Joël 1:4, Iaat de koningen en oversten de volken toebereiden tegen Babylon, want de arbeid is gewichtig en er zijn vele handen nodig.

VII. De zwakheid van de Chaldeën en hun overmacht, om het dreigende, verwoestende onheil het hoofd te bieden. Toen God hen gebruikte tegen andere volken, hadden ze kracht en moed genoeg om aanvallenderwijs te werk te gaan en volbrachten hun taak met bewonderenswaardige beslistheid, overwinnende en opdat ze overwonnen. Maar nu het hun beurt is, dat met hen afrekening gehouden worde, nu is al hun moed en macht weg, hun hart bezwijkt, en geen van al hun krachtige mannen heeft handen om zelfs verdedigenderwijze te werk te gaan. Zij worden hier opgeroepen om zich voor de strijd te bereiden, maar het is slechts scherts en spot, vers 11. Zuivert de pijlen, die door niet-gebruiken roestig zijn geworden, *rust de schilden volkomenlijk toe,* die in de lange vredestijd verspreid of weggeworpen zijn, vers *12, verheft de banier op de muren van Babel,* op de torens dier muren, om allen op te roepen die van de moederstad hulp en steun verschuldigd zijn. Laat die nu komen, laat ze de wacht betrekken, zo sterk mogelijk, en de schildwachten op hun onderscheiden posten stellen en hinderlagen gereed maken voor de naderende vijand. Hieruit blijkt, dat zij zich veilig en zeker achtten en nodig hadden, dus wakker geroepen te worden (en dat was zo erg, dat, toen de stad ingenomen werd, de inwoners zich te midden hunner drinkgelagen bevonden), maar al hun voorzorg zou toch nutteloos blijken. Wie ook wil kan hen waarschuwen, maar zij zullen aan de oproeping toch geen gehoor geven, vers 29. *Het gehele land zal beven en pijn lijden,* een algemene ontsteltenis, zal er zijn, want zij zullen beide de onweerstaanbare arm en de gewisse raadslag en het besluit Gods tegen zich gewaar worden. Zij zullen zien, dat "God Babels land tot een verwoesting zal stellen", en daarin volbrengen wat Hij voornemens is te doen, en dan *zullen Babels helden hebben opgehouden te strijden,* vers 30. Als God hun kracht en moed heeft weggenomen, zodat *zij in de vestingen gebleven zijn,* zonder zelfs maar buiten te durven kijken, dan verliest hart en hand alle kracht, *zij worden* zo beschouwd *als vrouwen,* zodat de vijand, geen tegenstand ontmoetende, *hun woningen aangestoken en hun grendels verbroken heeft.* Niet anders spreekt vers 56-58. Wanneer de

verderver over Babylon komt, dan worden de dappere mannen, die haar zouden verdedigen, onmiddellijk gevangen genomen, hun krijgswapenen ontvallen hun, "elk van hun bogen is verbroken" en doet geen nut. Hun beleid is vergaan, zij roepen een oorlogsraad samen, maar hun vorsten en hoofdlieden, die vergaderd zijn om maatregelen te beramen voor ‘s lands veiligheid, worden dronken, zij zijn als die hun wanhoop met sterke drank trachten weg te spoelen, zij kunnen zich de toestand niet goed voorstellen. Zij waggelen en zijn onvast in hun beraadslagen en besluiten. Zij stoten tegen elkaar aan en, gelijk dronken lieden, krijgen zij onderling twist. Eindelijk "zullen zij een eeuwigen slaap slapen en niet opwaken" van hun wijn, de wijn van Gods toorn, want voor hen is die wijn bedwelmend en veroorzaakt een noodlottige slaperigheid. *De brede muur van Babel zal ten enenmale ontbloot worden,* vers 58. Toen de vijand middelen vond om de Eufraat af te leiden, die voor ontoegankelijk werd gehouden, meenden ze nog, dat de muren onneembaar bleven, *de brede muren van Babel* of, gelijk de kanttekening zegt: *de muren van het brede Babylon.* De omtrek van de stad binnen de muren was zevenenzeventig kilometer, sommigen beweren zesennegentig kilometer, dat is ongeveer zestig mijl, de muren waren tweehonderd voet hoog en vijftig voet breed. zo dat twee rijtuigen elkaar daarop gemakkelijk konden passeren. Sommigen zeggen dat er een drievoudige muur om de binnenstad en hetzelfde om de buitenstad gebouwd was, en dat de stenen van de muur, in lijm in plaats van in leem gelegd, Genesis 11-3 moeilijk van elkaar te breken waren, en toch zullen die "ten enenmale ontbloot, en haar hoge poorten met vuur aangestoken worden, en de mensen, gebruikt ter verdediging van de stad zullen tevergeefs ten vure gearbeid hebben." Zij zullen zich geheel vermoeien, maar zonder enigen baat.

VIII. Deze invallende scharen zullen Babylon verwoesten.

1. Het is een gewisse verwoesting het vonnis is onherroepelijk geveld, een goddelijke macht wordt tegen haar afgezonden, die onweerstaanbaar is, vers 8 :*Babylon is schielijk gevallen en verbroken,* valt zeker, valt zeker in verwoesting, zo zeker waren ze reeds gevallen en verwoest, ofschoon de stad, toen Jeremia dit profeteerde en nog veel jaren later, op de hoogte harer macht en grootheid stond. God verklaart God verschijnt tegen Babylon, vers 25 :Zie, *ik wil aan u,* en wie God wederstaat, kan het niet lang volhouden. *Hij zal Zijn hand tegen haar uitstrekken,* een hand, welker gewicht geen sterveling kan dragen noch weerstaan. Het is Zijn voornemen, hetwelk staat uitgevoerd te worden, *dat Babylon tot een verwoesting gesteld worde,* vers 29.

2. Het is een rechtvaardige verwoesting. Babylon heeft er zichzelf geschikt voor gemaakt, en kan daarom dat lot niet ontgaan. Want, vers 25, *Babylon is een verwoestende berg* geweest, zeer hoog en verheven als een berg, en *verwoestende de gehele aarde,* gelijk stenen die, van hoge bergen afgewenteld, de aarde verderven. Maar nu zal ze zelf *van de steenrotsen afgewenteld worden,* die als de fundamenten waren waarop ze rustte. Ze zal met de grond gelijk gemaakt worden, alle pracht en macht ligt gebroken. Het is nu een brandende berg, gelijk de Etna en andere vulkanen, die vuur spuwen en allen rondom schrik aanjagen. Maar het is een verbrande berg, het zal ten laatste zichzelf verteerd hebben en een hoop as overlaten. Zo zal de wereld aan het einde van de tijd zijn. Weer in vers 33 :*Babylon is als een dorsvloer,* waarop Gods volk lang is gedorst, maar nu is de tijd gekomen, dat ze zelf zal gedorst worden en haar scharen binnen in haar. Haar vorsten en grote mannen, al haar inwoners zullen in hun eigen land geslagen worden, als op een dorsvloer. De dorsvloer is bereid. Babylon is door haar zonde tot een kampplaats geworden, gelijk koren in de oogst en rijp voor het verderf, Openbaring 14:15, Micha 4:12.

3. Het is een onvermijdelijke verwoesting. Babylon schijnt er wel tegen beschermd en bevestigd te zijn: Zij *woont aan vele wateren* vers 13, de ligging van haar land is zo, dat ze onneembaar schijnt. Ze is zo afgesloten en de opmars van een vijand door rivieren hoogst bezwaarlijk gemaakt. Hierop zinspeelt het Nieuwe Testament, als het zegt, dat "Babylon op vele wateren zit," dit is, over vele volken heerst, als het vroegere Babel, Openbaring 17:15. "Babylon is overvloeiende van schatten, en toch is haar einde gekomen, noch wateren noch rijkdom kunnen dit keren". Dit naderende einde zal zijn "de maat uwer begeerlijkheid, het zal aan uw inkomen paal en perk zetten, aan uw eerzucht en gierigheid een einde maken, die andere oneindig zouden worden". Door de verwoesting van Babel zei God tot haar trotse wateren: "Tot hiertoe zult gij komen en niet verder." Zie, wanneer de mens voor zijn begeerlijkheid door wijsheid en genade geen grenzen weet, dan zal God ze door Zijn oordelen een maat stellen. Babylon was zeer trots, in de zekerheid harer veiligheid en grootheid, maar zij zal bedrogen uitkomen, vers 53. Al *klom Babel ten hemel op* met haar muren en paleizen, en al zou zij (want wat hoog is, loopt gevaar te wankelen) *de hoogte harer sterkte vastmaken* het zal niet baten. God zal verdervers tegen haar zenden, die zullen haar sterkte breken en haar hoogten nederwerpen.

4. Het is een trapsgewijze verwoesting, die zij, als ze gewild hadden, konden voorzien en waarvoor zij gewaarschuwd waren, vers 46 *want, daar zal een gerucht komen in het een jaar,* dat Cyrus uitgebreide toebereidselen ten oorlog maakt, *en daarna een gerucht in het andere jaar,* dat hij het op Babylon heeft voorzien, en dat hij in die richting optrekt. Ze hadden dus, toen hij nog ver weg was, gezanten kunnen zenden en om vredesvoorwaarden vragen. Maar zij waren te trots, te zeker om dat te doen, en hun harten waren verhard ten verderve.

5. Toch zal de verwoesting nog onverwacht komen: *Babel is schielijk gevallen,* vers 8, de verwoesting is over haar gekomen, toen zij er niet aan dacht, en werd in weinig tijds volbracht, evenals die van het Nieuwtestamentische Babel, dat in een uur verwoest werd, Openbaring 10:17. De koning van Babel, die op de nadering van de vijand moest gelet hebben, was zelf zo ver van de plaats, waar de aanval geschiedde, dat het lang duurde eer hij de tijding ontving, dat de stad was genomen. *De loper zal de loper tegemoet lopen en de boodschapper de boodschapper tegemoet, om de koning van Babel bekend te maken, dat zijn stad van het einde is ingenomen,* vers 31. Niets kan de voortgang van de belegeraars stuiten, en spoedig zouden ze aan het andere einde zijn. Zij moesten hem boodschappen, dat *de veren ingenomen zijn,* vers 32, de forten en blokhuizen aan de rivier, en dat de vijand, de rivier overgetrokken zijnde, het riet aan de oever verbrand had om de inwoners van de stad te verschrikken, zodat allen de moed verloren, de wapenen neerwierpen en zich op genade of ongenade overgaven. De boden komen als die van Job, de een de ander op de hielen, met deze berichten, telkens onmiddellijk door een volgend bevestigd, totdat eindelijk een getuige mededeelde, dat de stad genomen en de koning zelf in zijn paleis gedood was, Daniel 5:30. Het heiligschennende feest, dat zij vierden ten tijde van de inneming van de stad, dat zowel een bewijs van hun onbegrijpelijke zorgeloosheid als een groot voordeel voor de vijand was, schijnt hier bedoeld te zijn, vers 38, 39. *Zij zullen tezamen brullen als jonge leeuwen,* gelijk mannen doen in hun drinkgelagen, wanneer de wijn hun te machtig wordt. Zij noemen dat *zingen,* maar in Bijbeltaal en in die van nuchtere mensen heet dat *briesen als van leeuwenwelpen.* Waarschijnlijk drinken zij op Cyrus' nederlaag en die van zijn leger. God zegt: "als zij verhit zijn, zal Ik hun drank opzetten, hen verhitten, Jesaja 5:11, en hun hoofd bedwelmen". Ik zal hun hun deel geven. Zij hebben de beker laten rondgaan, nu "zal de beker van de rechterhand des Heeren zich tot u wenden," Habakuk 2:15, 16 een beker des toorns, "die hen dronken maakt zodat ze opspringen, maar zij zullen een eeuwige slaap slapen". Laat ze zich zo vrolijk maken met die bittere beker als zij

verkiezen maar ze zullen ervan inslapen om nimmermeer te ontwaken, vers 57, want *in dienzelfden nacht* te midden van de zwelgpartij, *werd Belsazar, de koning van de Chaldeen, gedood.*

6. Het zal een algemene verwoesting zijn. God zal dat werk geheel voltooien, want gelijk Hij "niet verlaat wat Zijn hand begon, zo voltooit Hij wat Hij eenmaal heeft vastgesteld". De verslagenen zullen vallen in grote menigten in het land van de Chaldeën, de doorstokenen liggen in groten getale *op hun straten,* vers 4. Zij *worden afgevoerd als lammeren om te slachten,* vers 40, in zulk een aantal en zo gemakkelijk dat de vijand ze even licht doodt als een slager lammeren. De sterkte des vijands, wanneer hij invalt, wordt hier vergeleken met een overstroming, vers 42 :*Een zee is over Babel gerezen,* die, eenmaal buiten haar oevers getreden met geen mogelijkheid meer getemd wordt zodat ze *door de veelheid harer golven bedekt* is, overstelpt door een ontelbare legermacht. *Hun steden zijn geworden tot verwoesting,* een onbewoonde, onbebouwde woestenij, vers 43.

7. De verwoesting zal ook de goden van Babel bereiken, de beelden en afgoden, en hen met bijzondere kracht verbrijzelen. *Ik zal bezoeking doen over de gesnedene beelden van Babel, en haar gehele land zal beschaamd worden, en de dodelijk verwonde zal kermen in haar gehele land. Ik zal bezoeking doen over haar gesnedene beelden,* vers 47, 52. Alles moet vergaan, als hun goden vergaan, van welke zij bescherming wachten. Al zijn de vijanden zelf afgodendienaars, toch zullen zij de beelden en tempels van Babels goden vernielen als een teken van de ondergang van alle afgoden. Bel was de voornaamste afgod, die de Babyloniërs dienden, en daarom wordt die hier bij name genoemd als tot verwoesting gedoemd, vers 44 *Ik zal bezoeking doen over Bel te Babel,* de groten slokop, wie zovele offeranden waren gebracht en zoveel buit gewijd, en tot wiens tempel zulke grote scharen toevloeiden. Hij zal teruggeven wat hij gretig heeft ingepalmd. God zal uit zijn tempel uitbrengen al de daarin opgelegden rijkdom, Job 20:15. Zijn altaren zullen omgeworpen worden, niemand zal hem meer aanzien, zo zal die afgod vallen, die als een muur voor Babylon gegolden had.

8. Het zal een uiterste verwoesting zijn. *Neemt balsem voor haar pijn, misschien zal zij genezen worden,* vers 8, 9. *Zij is niet genezen,* het is al vergeefse moeite geweest, wie niet door Gods Woord wordt genezen, wordt het evenmin door Zijn voorzienigheid. *Babylon zal worden tot steenhopen,* vers 37, en om haar schande te voltooien, zelfs zal het puin van Babel tot niets meer gebruikt worden, zozeer zal het veracht en als ongeluk brengende beschouwd worden, vers 26. *Zij zullen uit u geen steen nemen tot een hoeksteen, ook geen steen tot fundamenten.* De mensen zullen niets meer met Babel te doen willen hebben, noch met iets dat met Babel in betrekking heeft gestaan. Of deze woorden zeggen, dat er niets in Babel zei gelaten worden, dat aanleiding of grond geeft om te hopen op een wederoprichting van het koninkrijk. Want, er volgt: "het zal tot eeuwige woestheden zijn." Hiëronymus zegt, dat in zijn tijd, hoewel de puinhopen van Babels muren nog te zien waren, de ruimte daartussen door wilde dieren werd bewoond.

IX. Een roepstem tot Gods volk om Babel te verlaten. Het zal hun wijsheid zijn, wanneer het verderf nadert, de stad te verlaten en naar het land te trekken, vers 6 : " *Vliedt uit het midden van Babel en redt een ieder zijn ziel,* zoekt een verborgen hoek, opdat *gij met haar ongerechtigheid niet uitgeroeid wordt."*

1. Wanneer Gods oordelen uitgestort worden, is het goed zich zo ver mogelijk uit de weg te maken, gelijk Israël deed, toen Korach en de zijnen zouden gestraft worden. Dit stemt overeen

met wat Jezus tot Zijn discipelen zei ten aanzien van Jeruzalems verwoesting. "Zij, die in Judea zijn, dat zij vlieden op de bergen," Mattheus 24:16. *Laat ze uit het midden van Babel vlieden,* opdat zij niet in haar ondergang, of althans in haar verschrikking delen, vers 45,46. *Opdat ulieder hart misschien niet week worde, en gij vreest van het gerucht, dat gehoord zal worden in het land.* Of schoon God hun had gezegd, dat Cyrus hun verlosser zou zijn, en Babylons ondergang hun redding, toch was hun ook voorspeld dat zij "in haar vrede vrede zouden hebben," Hoofdstuk 29:7. Daarom zou de ontsteltenis van Babel ook hen verschrikken, en misschien zouden zij geloof en verstand genoeg hebben om die vrees te onderdrukken. Maar beter nog ware het, gelijk hier geraden wordt, de plaats van de verschrikking te ontlopen. Zie, degenen, die geen kracht genoeg bezitten om in de verzoeking standvastig te blijven, doen wijzer, zo ze de verzoeking ontvlieden. Doch dit is niet alles: het is niet slechts wijzer, de stad te verlaten, wanneer haar ondergang nadert, het is ook hun plicht ineen te gaan, als het verderf uitgegoten wordt en zij in vrijheid worden gesteld, doordat de gevangenis ineenstort. Dit wordt hun geleerd, vers 50, 51:Gij, Israëlieten, *ontkomenen van het zwaard van de Chaldeën,* uw verdrukkers, en van de Perzen, die hen ten onder brengen, nu het jaar uwer bevrijding gekomen is, *gaat weg en blijft niet staan,* haast u naar uw eigen land terug, hoe aangenaam het in uw ballingschap moge geworden zijn, want dit is het land uwer ruste niet, dat is Kanaän. Hij herinnert hun wat hen nopen moet weer te keren "Gedenkt aan de Heere van verre, aan Zijn tegenwoordigheid alhier, hoewel gij ver van uw geboortegrond zijt. Gedenkt Zijn tegenwoordigheid ten tijde uwer vaderen in de tempel, al zijt gij nu verre van zijn puin." Zie, waar wij ook zijn, in de grootste diepte, op de verste afstand, wij mogen en moeten gedenken, dat de Heere onze God is, vooral in tijden van grote vreze en weinig hoop is het goed, de Heere te gedenken. "En laat Jeruzalem in ulieder hart opkomen. Al ligt het nu verwoest, hebt medelijden met zijn puin," Psalm 102:15. Al hebben weinigen van u het gezien, gelooft degenen, die het wel gezien hebben en "geweend, wanneer zij gedachten aan Zion." Denkt aan Jeruzalem, totdat gij het vast besluit vormt, zodra mogelijk daarheen weer te keren." Zie, wanneer de plaats van onze Godsverering uit het oog is, moet ze daarom niet uit het harte zijn, want het zal ons op onze reis door deze wereld van groot nut zijn, dikwijls aan het hemels Jeruzalem te denken.

2. Hij geeft acht op de ontmoediging van de terugkerende gevangenen, wanneer zij, vers 51, aan Jeruzalem denken en uitroepen: "Wij *zijn beschaamd geworden,* wij kunnen de gedachten niet verdragen, *want wij hebben versmaadheid gehoord* bij de vermelding van Jeruzalems ellende, *schaamroodheid heeft ons aangezicht bedekt, omdat uitlandsen over de heiligdommen van des Heeren huis gekomen zijn.* Het is door vreemdelingen verontreinigd en verwoest, hoe kunnen wij er met blijdschap aan denken?" Daarop antwoordt Hij, vers 52, dat de God Israëls thans over de goden van Babylon zal triomferen, en zo die versmaadheid voor eeuwig zal wegnemen. Zie, het gelovig vooruitzicht op Jeruzalems herstel zal ons weerhouden van over haar verwoesting te treuren.

X. Hier vinden wij de verschillende gevoelens die Babels val zal wekken, dezelfde, die ook het Nieuwtestamentische Babel doet ontstaan Openbaring 18:9, 19.

1. Sommigen zullen de val van Babylon betreuren. *Daar is een stem van gehuil uit Babel,* een woest geklaag, vers 54, over die grote verwoesting, een stem van rouw, omdat de Heere *de grote stem uit Babel doet vergaan* de stem van de menigten, de grote stem van de vrolijkheid, die in Babylon placht gehoord te worden, vers 55. Ons wordt gemeld wat zij in hun klaagliederen zullen zeggen, vers 41 :"*Hoe is Sesach zo veroverd,* en hoe hebben wij ons met deze stad misrekend! Hoe is ze verrast en *een ontzetting geworden onder de Heidenen,* die

eerst *de roem van de gehele aarde was!"* Zo vallen aan de algemene verachting ten prooi wie eerst algemeen geprezen en geroemd waren.

2. Anderen zullen zich in Babylons val verblijden, niet om de ellende hunner medeschepselen, maar om de openbaring van Gods rechtvaardig oordeel en de opening van een weg ter bevrijding van Gods ballingen. Om deze redenen *zullen de hemel en de aarde mitsgaders al wat daarin is juichen over Babel*, vers 48. De kerk daarboven en de kerk hierbeneden zullen God om Zijn rechtvaardigheid prijzen, en met dankbaarheid Zijn goedheid en verlossing roemen. Babylons val is Zions roem.

Jeremia 51:59-64

Lang hebben wij stilgestaan bij het oordeel over Babylon in dit en het vorige hoofdstuk. Hier vinden wij het besluit van de gehele zaak.

1. Een afschrift wordt gemaakt van deze profetie, maar het schijnt door Jeremia zelf want Baruch, zijn schrijver, wordt hier niet genoemd, vers 60 :*Jeremia nu schreef al het kwaad dat over Babel komen zou, in een boek, te weten alle deze woorden, die tegen Babel geschreven zijn.* Hij heeft die mededelingen ontvangen, opdat hij ze zou overbrengen aan allen die er belang bij hadden. Het is een groot voordeel zo voor de verbreiding als voor de bevestiging van Gods Woord, als het geschreven en er vele afschriften van gemaakt worden.

2. Het wordt naar Babel gezonden, aan de gevangenen aldaar, door de hand van Seraja, die daarheen trok in het gevolg van koning Zedekia of als zijn gezant, *in het vierde jaar van zijn regering,* vers 59. *Hij toog van Zedekia* (sommigen lezen: *met* Zedekia) *naar Babel.* De beschrijving van Seraja gegeven, noemt hem een *vreedzaam vorst,* een man van vrede en rust. Hij genoot eer en macht, zonder, zoals de meeste vorsten toen waren, driftig en eigenzinnig te zijn, een partij te vormen of zich aan het hoofd van malcontenten te plaatsen of dingen met geweld door te drijven. Hij had een kalme natuur, bedacht wat tot vrede kon dienen, trachtte een goede verstandhouding tussen de koning, zijn meester, en de koning van Babylon te bevorderen en de eerste terug te houden van rebellie. Hij was geen vervolger van Gods profeten, maar een gematigd man. Zedekia had met deze dienaar een goede keuze gedaan, om zijn gezant te Babel te wezen, en Jeremia kon hem veilig zijn boodschap toevertrouwen. Zie, het is de eer voor grote mannen, mannen des vredes te zijn, en het is de wijsheid van de vorsten, zulke mannen aan hun dienst te verbinden.

3. Van Seraja wordt begeerd, dat hij Jeremia's schrijven aan zijn landgenoten in ballingschap zal voorlezen: *"Als gij te Babel komt, zo zult gij zien en lezen alle deze woorden,* vers 61. *Zult gij zien* wat een prachtige slaaf het is, hoe groot en sterk, hoe rijk en hoe wel bevestigd, en dat zal u doen denken: Zeker, deze stad zal eeuwig bestaan, gelijk de discipelen meenden, toen zij de gebouwen des tempels beschouwden, Mattheus 24:3. "Gij zult alle deze woorden lezen voor uzelf en uw bijzonderste vrienden, om hen in hun gevangenschap te bemoedigen, dat zij met het oog des geloofs het einde van deze dreigende machten mogen zien en zich en anderen daarmee troosten."

4. Hem wordt opgedragen, de goddelijke autoriteit en de ontwijfelbare zekerheid van hetgeen hij gelezen had plechtig uit te spreken, vers 62. Dan zult gij tot God opzien en *zeggen: O Heere! Gij hebt over deze plaats gesproken, dat Gij ze zult uitroeien.* Dit gelijkt op de betuiging des engels aangaande de verwoesting van het Nieuwtestamentische Babylon. "Deze zijn de waarachtige woorden Gods, Openbaring 19:9. Deze woorden zijn waarachtig en getrouw," Openbaring 21:5. Al heeft Seraja de bloei van Babylon gezien, ook bij het lezen van deze profetie moet hij de val van Babylon voorzien, en krachtens die voorspelling "Zijn woning vervloeken, al wortelde ze ook, Job 5:5. 0 Heere, Gij hebt over deze plaats gesproken, en ik geloof wat Gij gesproken hebt, gelijk Gij alle dingen weet, kunt Gij ook alle dingen doen". Gij hebt het oordeel over Babel geveld, en het zal uitgevoerd worden. "Gij hebt over deze plaats gesproken, dat Gij ze zult uitroeien," en daarom willen wij haar welvaart niet benijden noch haar macht vrezen. Als wij zien wat deze wereld is, al haar luister niets dan klatergoud, hoe vleiend ook haar aanbiedingen, Iaat ons dan in het boek des Heeren lezen, "dat haar gedaante

voorbijgaat, en dat ze weldra zal uitgeroeid en voor eeuwig verwoest worden." Dan zullen wij leren, ze met een heilige verachting te beschouwen.

Merk hier op: Wanneer wij Gods Woord lezen, dan voegt ons, dat wij Hem, Wiens Woord dat is, nederig geloven op Zijn woord, dat de waarheid is, en waarin rechtvaardigheid en goedheid ons tegemoet treden.

5. Jeremia moet vervolgens een steen aan het boek binden en het dan in het midden van de rivier Eufraat werpen, als een bevestigend teken van de dingen, daarin vervat, zeggende: *"Alzo zal Babylon zinken en niet weer opkomen,* want *zij zullen mat worden,* zij zullen geheel ten onder gaan, als lieden met een te zwaren last beladen de last namelijk van *het kwaad, dat Ik over haar zal brengen,* dat zij nimmer zal kunnen afschudden noch te boven komen", vers 53, 64. In het teken was het een steen, die het boek deed zinken, hetwelk anders nog was blijven boven drijven. Maar in *de betekende zaak* was het veeleer het boek, dat de steen deed zinken, het was het goddelijk vonnis, over Babylon geveld en in deze profetie vermeld, dat de stad deed verzinken en even zwaar was als een steen. De val van het Nieuwtestamentische Babylon wordt door iets dergelijks voorgesteld, maar toch iets grootsers, Openbaring 18:21. "Een sterke engel hief een steen op als een grote molensteen, en wierp die in de zee, zeggende: Aldus zal de grote stad Babylon met geweld geworpen worden en zal niet meer worden gevonden." Wie zinkt onder het gewicht van Gods toorn en vloek, zinkt onherroepelijk. De laatste woorden van dit hoofdstuk verzegelen het visioen en de profetie van dit boek: *Tot hiertoe zijn de woorden van Jeremia.* Niet, dat deze profetie tegen Babel de laatste van zijn profetieën was, maar deze wordt het laatst vermeld, omdat daarmee zijn voorzeggingen aangaande de heidenen voltooid zijn, hoofdst. 46:1. Het nog volgende, laatste hoofdstuk, is louter historie, en naar sommigen menen, er door een andere hand aan toegevoegd.

HOOFDSTUK 52

1 Zedekia was een en twintig jaren oud, als hij koning werd, en hij regeerde elf jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Hamutal, een dochter van Jeremia, van Libna.
2 En hij deed, dat kwaad was in de ogen des HEEREN, naar alles, wat Jojakim gedaan had.
3 Want het geschiedde, om den toorn des HEEREN tegen Jeruzalem en Juda, totdat Hij hen van Zijn aangezicht weggeworpen had; en Zedekia rebelleerde tegen den koning van Babel.
4 En het geschiedde in het negende jaar zijner regering, in de tiende maand, op den tienden der maand, dat Nebukadrezar, de koning van Babel, kwam tegen Jeruzalem, hij en zijn ganse heir, en zij legerden zich tegen haar, en zij bouwden tegen haar sterkten rondom.
5 Alzo kwam de stad in belegering, tot in het elfde jaar van den koning Zedekia.
6 In de vierde maand, op den negenden der maand, als de honger in de stad sterk werd, en het volk des lands geen brood had;
7 Toen werd de stad doorgebroken, en al de krijgslieden vloden, en trokken uit des nachts, uit de stad, door den weg der poort tussen de twee muren, die aan des konings hof waren (de Chaldeen nu waren tegen de stad rondom), en zij togen door den weg des vlakken velds.
8 Doch het heir der Chaldeen jaagde den koning na, en zij achterhaalden Zedekia in de vlakke velden van Jericho; en al zijn heir werd van bij hem verstrooid.
9 Zij dan grepen den koning, en voerden hem opwaarts tot den koning van Babel naar Ribla, in het land van Hamath; die sprak oordelen tegen hem.
10 En de koning van Babel slachtte de zonen van Zedekia voor zijn ogen; en hij slachtte ook al de vorsten van Juda te Ribla.
11 En hij verblindde de ogen van Zedekia, en hij bond hem met twee koperen ketenen; alzo bracht hem de koning van Babel naar Babel, en stelde hem in het gevangenhuis, tot den dag zijns doods toe.
12 Daarna, in de vijfde maand, op den tienden der maand (dit jaar was het negentiende jaar van den koning Nebukadrezar, den koning van Babel), als Nebuzaradan, de overste der trawanten, die voor het aangezicht des konings van Babel stond, te Jeruzalem gekomen was;
13 Zo verbrandde hij het huis des HEEREN en het huis des konings; mitsgaders alle huizen van Jeruzalem en alle huizen der groten verbrandde hij met vuur.
14 En het ganse heir der Chaldeen, dat met den overste der trawanten was, brak alle muren van Jeruzalem rondom af.
15 Van de armsten nu des volks en het overige des volks, die in de stad overgelaten waren, en de afvalligen, die tot den koning van Babel gevallen waren, en het overige der menigte, voerde Nebuzaradan, de overste der trawanten, gevankelijk weg.
16 Maar van de armsten des lands liet Nebuzaradan, de overste der trawanten, enigen over tot wijngaardeniers en tot akkerlieden.
17 Verder braken de Chaldeen de koperen pilaren, die in het huis des HEEREN waren, en de stellingen, en de koperen zee, die in het huis des HEEREN was; en zij voerden al het koper daarvan naar Babel.
18 Ook namen zij de potten en de schoffelen, en de gaffelen, en de sprengbekkens, en de rookschalen, en al de koperen vaten, waar men den dienst mede deed.
19 En de overste der trawanten nam weg de schalen, en de wierookvaten, en de sprengbekkens, en de potten, en de kandelaars, en de rookschalen, en de kroezen; wat geheel goud, en wat geheel zilver was.
20 De twee pilaren, de ene zee, en de twaalf koperen runderen, die in de plaats der stellingen waren, die de koning Salomo voor het huis des HEEREN gemaakt had; het koper daarvan, te weten van al deze vaten, was zonder gewicht.

21 Aangaande de pilaren, achttien ellen was de hoogte eens pilaars, en een draad van twaalf ellen omving hem; en zijn dikte was vier vingeren, en hij was hol.
22 En het kapiteel daarop was koper, en de hoogte des enen kapiteels was vijf ellen, en een net, en granaatappelen op het kapiteel rondom, alles koper; en dezen gelijk had de andere pilaar, met granaatappelen.
23 En de granaatappelen waren zes en negentig, gezet naar den wind; alle granaatappelen waren honderd, over het net rondom.
24 Ook nam de overste der trawanten Seraja, den hoofdpriester, en Zefanja, den tweeden priester, en de drie dorpelbewaarders.
25 En uit de stad nam hij een hoveling, die over de krijgslieden gesteld was, en zeven mannen uit degenen, die des konings aangezicht zagen, die in de stad gevonden werden, mitsgaders den oversten schrijver des heirs, die het volk des lands ten oorlog opschreef, en zestig mannen van het volk des lands, die in het midden der stad gevonden werden.
26 Als Nebuzaradan, de overste der trawanten, dezen genomen had, zo bracht hij hen tot den koning van Babel naar Ribla.
27 En de koning van Babel sloeg hen en doodde hen te Ribla, in het land van Hamath. Alzo werd Juda uit zijn land gevankelijk weggevoerd.
28 Dit is het volk, dat Nebukadrezar gevankelijk heeft weggevoerd; in het zevende jaar, drie duizend drie en twintig Joden;
29 In het achttiende jaar van Nebukadrezar, voerde hij gevankelijk weg achthonderd twee en dertig zielen uit Jeruzalem;
30 In het drie en twintigste jaar van Nebukadrezar voerde Nebuzaradan, de overste der trawanten, gevankelijk weg van de Joden zevenhonderd vijf en veertig zielen. Alle zielen zijn vier duizend en zeshonderd.
31 Het geschiedde daarna, in het zeven en dertigste jaar der gevankelijke wegvoering van Jojachin, den koning van Juda, in de twaalfde maand, op den vijf en twintigsten der maand, dat Evilmerodach, de koning van Babel, in het eerste jaar zijns koninkrijks, het hoofd van Jojachin, den koning van Juda, verhief, en hem uit het gevangenhuis uitbracht.
32 En hij sprak vriendelijk met hem, en stelde zijn stoel boven den stoel der koningen, die bij hem te Babel waren.
33 En hij veranderde de klederen zijner gevangenis; en hij at geduriglijk brood voor zijn aangezicht, al de dagen zijns levens.
34 En aangaande zijn tering, een gedurige tering werd hem van den koning van Babel gegeven, elk dagelijks bestemde deel op zijn dag, tot op den dag zijns doods, al de dagen zijns levens.

De geschiedenis is de beste uitlegster, en daarom wordt ons hier, tot beter begrip van de profetieën van dit boek, dat betrekking heeft op de verwoesting van Jeruzalem en het koninkrijk Juda, een verhaal gedaan van die droeve gebeurtenis. Het is vrij wel gelijk aan dat van 2 Koningen 24, 25, ook in de vele bijzonderheden die wij tevoren in dat boek vonden, maar hier wordt de zaak herhaald en samengevoegd, om licht te geven in het boek van de Klaagliederen, dat nu volgt, en tot sleutel er van te dienen. De mededeling aan het slot, aangaande de verheffing van Jojachin uit zijn gevangenschap, die plaats vond na Jeremia's tijd, geeft kleur aan de veronderstelling, dat dit hoofdstuk niet geschreven is door Jeremia zelf, maar door een van God geïnspireerd man onder hen, die in gevangenschap waren, als een voortdurende herinnering voor hen, die, in Babel, Jeruzalem liever hadden dan de grootste blijdschap. In dit hoofdstuk hebben wij

I. De slechte regering van Zedekia, beide, ten opzichte van zijn zonden en van de straf, zeer slecht, vers 1-3.

II. De belegering en inneming van Jeruzalem door de Chaldeen, vers 4-7.

III. De strenge behandeling die Zedekia en de vorsten ondervonden vers 8-11.

IV. De verwoesting van tempel en stad vers 11-14.

V. De gevangenschap van het volk, vers 15, 16, en het aantal van hen, die gevankelijk werden weggevoerd, vers 28-30.

Vl. Het wegvoeren van het geroofde uit de tempel, vers 17-23.

VII. De slachting van de priesters en enkele andere aanzienlijken, in koelen bloede, vers 24-27.

VIII. De betere dagen, die Jojachin nog te beurt vielen op het laatst van zijn leven na de dood van Nebukadnezar, vers 31-34.

Jeremia 52:1-11

Het begin van dit verhaal valt niet vroeger dan het begin van de regering van Zedekia, hoewel er twee wegvoeringen voor die tijd zijn, de ene in het vierde jaar van Jojakim, de andere in het eerste van Jechonia, maar waarschijnlijk werd het opgesteld door een van hen, die met Zedekia weggevoerd waren, tot een vermaning voor hen, omdat zij gedacht hadden dat zij niet in gevangenschap zouden gaan na hun broederen, met welke hoop zij zich lang gevleid hadden. Wij hebben hier:

1. Gods rechtvaardig misnoegen tegen Juda en Jeruzalem, vanwege hun zonden, vers 3. Zijn toorn was zo hevig tegen hen ontstoken, dat Hij besloot hen *van Zijn aangezicht* weg te werpen, uit Zijn goedgunstige genadige tegenwoordigheid, zoals een vader, wanneer zijn toorn tegen een plichtvergeten zoon het toppunt heeft bereikt, hem beveelt uit zijn tegenwoordigheid te gaan. Hij verdreef hen uit dat goede land, dat zo rijk was aan tekenen van Zijn tegenwoordigheid en leiding en uit de heilige stad en tempel, die zo rijk waren aan tekenen van Zijn tegenwoordigheid, verbondsgenade en liefde. Die verbannen zijn van Gods geboden hebben reden om te klagen, dat zij in zekere mate uit Zijn tegenwoordigheid weggeworpen zijn, toch wordt niemand uit Gods genadige tegenwoordigheid weggeworpen dan die door zijn zonde zich zelf eerst weggeworpen heeft. Deze vrucht van de zonde moeten zij daarom vóór alle andere dingen verbidden, zoals David deed Psalm 51:13 : "Verwerp mij niet van Uw aangezicht."

2. Zedekia's slecht gedrag en bestuur, dat God toeliet, in misnoegen tegen het volk, en waarvoor God hem strafte, in misnoegen tegen hem. Toen Zedekia de troon besteeg, was hij tot jaren des onderscheids gekomen, hij was *een en twintig jaar oud*, vers 1, hij behoorde niet tot de slechtste van de koningen (wij lezen nergens van zijn afgoderij), toch staat er van hem, dat *hij deed wat kwaad was in de ogen des Heeren*, want hij deed niet het goede dat hij had moeten doen. Maar de boze daad, die op bijzondere wijze zijn ondergang verhaastte, was, dat hij *rebelleerde tegen de koning van Babel*, wat beide, zonde en dwaasheid was en het verderf over zijn volk bracht, niet alleen naar verdienste, maar ook in werkelijkheid. God was grotelijks vergramd tegen hem om zijn trouweloze handelwijze tegen de koning van Babel, zoals wij vinden in Ezechiel 11:15, en omdat God vertoornd was tegen Juda en Jeruzalem, gaf hij hem over aan zijn eigen raad, om de dwaasheid te doen, die voor hem en zijn koninkrijk noodlottig bleek.

3. De bezetting van Jeruzalem, waarin de Chaldeën ten laatste slaagden, na een beleg van achttien maanden. Zij legerden zich tegen haar en sloten haar in, in het negende jaar van Zedekia's regering, in de tiende maand, vers 4 en maakten zich van haar meester *in de vierde maand op de negende van de maand*, vers 6, in het elfde jaar van de koning Zedekia. Ter herinnering aan deze twee opvolgende gebeurtenissen, die hun ondergang bewerkten, hielden zij een "vasten van de vierde maand, en een vasten van de tiende maand, Zacheria 8:19 :dat van de vijfde maand was ter herinnering aan het verbranden van de tempel, en dat van de zevende maand om de vermoording van Gedalja". Wij kunnen ons gemakkelijk voorstellen, of liever wij kunnen ons niet voorstellen, welk een droeve tijd het was voor Jeruzalem, gedurende de anderhalf jaar, dat het belegerd werd, terwijl de toevoer van alle levensmiddelen afgesneden was en zij telkens gealarmeerd werden door aanvallen van de vijand, en daar zij hardnekkig besloten waren tot het laatste vol te houden, bleef er niets over dan een "verschrikkelijke verwachting des oordeels." Wat hen buiten staat stelde om het vol te houden, en hen toch niet kon bewegen de stad over te geven, was *de honger in de stad* vers 6, *het volk des lands had*

geen brood, zo dat de soldaten hun dienst niet naar behoren konden waarnemen, maar volkomen onbruikbaar waren, en daarom was het ook geen wonder dat *de stad doorgebroken werd,* vers 7. In zo'n geval houden de muren het niet lang uit zonder mannen, zomin als mannen zonder muren, ook zullen beide een volk van geen nut zijn, zonder God en Zijn bescherming.

4. De roemloze terugtocht van de koning en zijn helden, Zij trokken des nachts uit de stad, en haastten zich, ik weet niet waarheen, en misschien wisten zij het zelf ook niet, maar de koning werd door zijn vervolgers achterhaald *in de vlakke velden van Jericho,* zijn lijfwacht werd uiteengejaagd, en zijn hele leger *van bij hem verstrooid,* vers 8. Zijn schrik was niet redeloos, want waar schuld is, zal in tijd van gevaar, ook vrees zijn: maar zijn vlucht was vergeefs, want aan Gods oordelen is geen ontkomen, "zij zullen over de zondaar komen en hem treffen, waarheen hij ook vliedt", Deuteronomium 28:15, en de oordelen, die hier in 't bijzonder volvoerd werden, worden genoemd als bedreiging in vers 52, 53 enz. van hetzelfde hoofdstuk.

5. Het droeve vonnis door de koning van Babel over Zedekia geveld, en onmiddellijk voltrokken. Hij behandelde hem als rebel, *sprak oordelen tegen hem,* vers 9. Niet zonder de grootste kwelling en spijt kan men er aan denken, dat een koning, een koning van Juda, een koning uit het huis van David, als een misdadiger voor de rechterstoel van deze heidense koning terecht moest staan. Maar hij *verootmoedigde zich niet voor het aangezicht van de profeet Jeremia,* daarom verootmoedigde God hem. Volgens het vonnis, dat door de hooghartiger overwinnaar over hem geveld was, *slachtte* men *de zonen van Zedekia voor zijn ogen, en alle de vorsten van Juda, vers l* : daarna *verblindde hij de ogen van Zedekia,* en hij *bond hem met ketenen,* en voerde hem in triomf naar Babel, misschien bespotten zij hem, zoals zij Simson deden, toen zijn ogen uitgestoken waren, in ieder geval werd hij veroordeeld tot altijddurende gevangenschap, zodat hij het overige van zijn leven (ik kan niet zeggen van zijn dagen, want hij zag het licht niet meer) in duisternis en ellende sleet. Hij werd gevangen gehouden "tot de dag zijns doods toe," maar bij zijn begrafenis werd hem enige eer bewezen, Hoofdstuk 34:5. Jeremia had hem vaak gezegd, wat het einde zou zijn, maar hij wilde zich niet laten waarschuwen, toen het nog tijd was, om alles te voorkomen.

Jeremia 52:12-23

Wij hebben hier een verhaal van de jammerlijke verwoesting, die, een maand nadat de stad genomen was, door het Chaldeeuwse leger aangericht werd, onder bevel van Nebuzaradan, die "overste van de trawanten," en in dit geval, bevelhebber van het leger was. In de Engelse kanttekening wordt hij genoemd het hoofd van de slachters of beulen, want soldaten zijn slechts slachters, en God gebruikt hen als uitvoerders van Zijn oordelen tegen een zondig volk. Nebuzaradan was het hoofd van deze soldaten, maar wij vrezen, dat hij bij het strafgericht niet het oog op God geslagen hield, maar, dat hij de koning van Babel en zijn eigen oogmerken diende, nu hij als hoofd van de slachters aldaar tot in de ingewanden van Jeruzalem doordrong.

1. Hij legde de tempel in de as, nadat hij eerst alles wat waarde had weggenomen had: "Hij verbrandde het huis des Heeren, dat heilige en schone huis, waarin hun vaders U loofden," Jesaja 64:11.

2. Hij verbrandde het koninkrijk paleis, waarschijnlijk het paleis, dat Salomo gebouwd had na de tempel, en dat sinds die steeds het huis des konings was.

3. Hij verbrandde alle huizen van Jeruzalem, dat is alle huizen van de aanzienlijken, of die in ‘t bijzonder, als er enige bleven staan, dan waren het alleen armelijke hutten voor de armen van het land.

4. Hij brak alle muren van Jeruzalem af, uit wraak, omdat zij zijn leger zo lang in de weg hadden gestaan. Zo werd zij van een versterkte stad, een puinhoop, Jesaja 25:2.

5. Hij voerde velen weg in gevangenschap, vers 15, hij voerde weg *van de armsten des volks,* dat is van het volk van de stad, *voor de armsten des lands,* dat is van het platteland, die hij *overig liet tot wijngaardeniers en tot akkerlieden.* Ook voerde hij weg *het overige des volks, die in de stad overgelaten waren,* die aan het zwaard en de honger ontkomen waren, en de afvalligen, voor zover hij het nodig voed, of liever voor zover God het nodig vond, want reeds had Hij sommigen voor de pestilentie, en anderen voor het zwaard, sommigen voor de *honger,* en weer anderen voor de *gevangenis* bestemd, Hoofdstuk 15:2. Maar,

6. Niets wordt hier uitvoeriger en in meer bijzonderheden verhaald dan het wegvoeren van de gereedschappen van de tempel. Al die van grote waarde waren, waren tevoren weggevoerd, *wat geheel goud en wat geheel zilverwas,* toch waren er nog overgebleven, en die werden nu weggevoerd, vers 19. Maar het meeste van wat uit de tempel geroofd werd, was van koper, dat het laatste werd weggevoerd, omdat, het de minste waarde had. Toen het goud weg was, volgde het koper spoedig, omdat het volk geen berouw had, naar de voorspelling van Jeremia, Hoofdstuk 27:19 enz. Toen de muren van de stad afgebroken waren, werden de pilaren van de tempel neergehaald, beide waren een teken, dat God, die de kracht en de steunpilaar beide van hun burgerlijk en geestelijk bestuur was, hen verlaten had. Geen muren kunnen beschermen, geen pilaren staande houden, degenen, die door God verlaten worden. Deze pilaren dienden niet tot steun (want er rustte niets op) maar tot sieraad en symbool. Zij werden genoemd Jachin-Hij zal oprichten, en Boaz-In Hem is sterkte, zodat het afbreken van deze betekende, dat God Zijn huis niet langer wilde oprichten noch er de sterkte van zijn. Deze pilaren worden hier in alle bijzonderheden beschreven, vers 21-23. Zie ook 1 Koningen 7:15. Het doel hiervan is, dat de verwoesting er van ons te meer treffen zal, na het verhaal van hun schoonheid en statigheid. Al de vaten, die tot het koperen altaar behoorden, werden weggevoerd, want de

ongerechtigheid van Jeruzalem, evenals die van Eli's huis, kon niet verzoend worden door slachtoffer of spijsoffer, 1 Samuel 3:14. Gezegd wordt, vers 20, dat *het koper van alle deze vaten zonder gewicht was,* zo was het ook toen zij gemaakt werden 1 Koningen 7:47, het gewicht des kopers werd niet onderzocht, 2 Kronieken 4:18, en zo was het bij de plundering. Die grote buit maken, blijven niet staan, om te wegen, zoals kopers doen, want, hoeveel het ook weegt, het is toch hun eigendom.

Jeremia 52:24-30

Wij hebben hier een zeer treurig verhaal,

1. Van de slachting van sommige aanzienlijken in koelen bloede, te Ribla, tweeënzeventig in getal (naar het getal van de oudsten van Israël, Numeri 11:24, 25). Zij worden opgesomd in 2 Koningen 11:18, 19. Wij vinden daar: vijf uit de tempel, twee uit de stad, vijf van het hof, en zestig van het land. Het verhaal hier komt er mee overeen, op een uitzondering na, daar wordt gesproken van vijf en hier zijn het er zeven, die des "konings aangezicht zagen," wat Dr. Lightfoot aldus rijmt dat hij er zeven nam, maar twee er van weer losliet, namelijk Jeremia zelf en Ebed-Melech, zoals wij vroeger lazen, zodat er steeds vijf van hen ter dood gebracht werden, en het getal werd teruggebracht tot twee en zeventig, uit alle standen, want zij hadden het allen verdorven, het is waarschijnlijk, dat ten voorbeeld gesteld werden dezulken, die het meest hadden bijgedragen om tot rebellie tegen de koning van Babel aan te hitsen en ze te bevorderen. Seraja, de hoofdpriester wordt het eerst genoemd, zijn heilig ambt kon hem niet vrijwaren voor deze slag, hoe zou het ook, als hij zelf het door zonde ontheiligd had? Seraja, de vorst, was een vreedzaam vorst, Hoofdstuk 51:59 maar misschien was Seraja, de priester, het niet, maar onrustig en woelig waardoor hij zich bij de koning van Babel gehaat had gemaakt. De leiders van dit volk hadden hen doen dwalen, en nu worden zij op een bijzondere wijze tot gedenktekenen van de goddelijke rechtvaardigheid gemaakt.

2. Van de gevangenschap van de overigen. Kom en zie, hoe *Juda gevankelijk uit zijn land werd weggevoerd*, vers 27, en hoe ze het uitspuwde, zoals het de Kanaänieten had uitgespuwd, die voor hen gingen, wat God hen als zeker voorspeld had, in geval zij in hun voetstappen traden, en hun gruwelen navolgden Leviticus 18:28. Nu is hier een verhaal van twee wegvoeringen, waarvan wij reeds vroeger een verhaal vonden, een in het zevende jaar van Nebukadnezar (dezelfde, die wordt opgegeven voor het achtste jaar, 2 Koningen 24:1, en een in zijn achttiende jaar, dezelfde, die opgegeven wordt, vers 12, voor zijn negentiende jaar. Maar de getallen hier zijn zeer klein, In vergelijking met wat wij vinden opgegeven voor de eerste 2 Koningen 24:14, 16, namelijk achttien duizend weggevoerden, terwijl hier gesproken wordt van drie duizend drie en twintig, klein zijn zij ook in vergelijking met een redelijke schatting van de laatste, want, als al het overige des volks weggevoerd werd, vers 15, dan zou men toch denken, dat het aantal meer bedroeg dan achthonderd twee en dertig zielen, daarom veronderstelt Dr. Lightfoot, in verband met de terdoodbrenging van de aanzienlijken te Ribla, dat allen, die hier worden opgegeven als weggevoerd, ter dood gebracht werden als rebellen.

3. Van een derde wegvoering, tevoren niet vermeld, die plaats vond in het drie en twintigste jaar van Nebukadnezar, vier jaar na de verwoesting van Jeruzalem, vers 30 :toen kwam Nebuzaradan, en voerde weg 745 Joden, het is waarschijnlijk, dat dit gedaan werd als wraak voor de vermoording van Gedalja, die een nieuwe rebellie was tegen de koning van Babel, en dat degenen, die toen gevangen werden genomen de medeplichtigen en handlangers van Israël waren geweest bij die moord, en daarom niet alleen weggevoerd, maar ook ter dood gebracht worden, evenwel is dit niet zeker. Als dit het gehele aantal gevangenen is (het waren er 4600, vers 30), dan zien wij, hoe zonderling sterk zij verminderd waren, en wij moeten ons verwonderen, dat zij naderhand weer zo talrijk werden, als werkelijk het geval was, want het scheen wel, dat, zoals eerst in Egypte, ook nu weer in Babel, de Heere hen vruchtbaar maakte in het land hunner beproeving, en hoe meer ze onderdrukt werden, des te meer vermenigvuldigden zij zich. En waarheid is het, dat dit volk dikwijls een wonder was beide van genade en van oordeel.

Jeremia 52:31-34

Deze passage, betreffende de verheffing, die koning Jojachin in zijn slavernij te beurt viel, vonden wij eveneens in 2 Koningen 25:27-30, alleen wordt daar de zeven en twintigste dag van de twaalfde maand genoemd en hier de vijf en twintigste, maar bij zulk soort dingen is een verschil van twee dagen van weinig betekenis. Waarschijnlijk werden de bevelen voor zijn loslating gegeven op de vijf en twintigste dag, maar werd hij niet voor de zeven en twintigste aan de koning voorgesteld. In dit verhaal valt op te merken

1. Dat nieuwe heren nieuwe wetten maken. Nebukadnezar had deze ongelukkige vorst lang gevangen gehouden, en zijn zoon, schoon de gevangene wel genegen, kon hem geen gunst, geen glimlach van zijn vader bezorgen, zoals Jonathan het David kon, maar, toen de oude, gemelijke man dood was, nam zijn zoon hem in bescherming en maakte hem tot zijn gunsteling. Het is een gewoon verschijnsel, dat kinderen ongedaan maken, wat hun ouders gedaan hebben, het zou goed zijn als het altijd een verbetering was, zoals in dit geval.

2. Dat de wereld, waarin wij leven een veranderlijke wereld is. Jojachin begon, met van een troon in een gevangenis te vallen, maar hier wordt hij weer verheven tot een stoel van aanzien, vers 32, zij het ook niet tot een troon van macht. Zoals vroeger zijn staatsieklederen In gevangenis klederen veranderd werden zo werden deze nu weer verwisseld voor staatsieklederen. Zo kakelbont is deze wereld, voorspoed en tegenspoed zijn tegenover elkaar geplaatst, opdat wij mogen leren "blij te zijn als niet blij zijnde, en te wenen, als niet wenende."

3. Dat, al is de macht van de beproeving zeer lang, wij toch niet moeten wanhopen, maar dat de dag tenslotte zal aanbreken. Jojachin was zeven en dertig jaar een gevangene, opgesloten in verachting, van zijn achttiende jaar af, en in die tijd, naar wij veronderstellen kunnen, zo gewend aan de gevangenschap dat hij het zoete van de vrijheid vergeten was, of liever, dat zij, na zo’n lange inkerkering, hem dubbel welkom was. Dit voorbeeld kan hen bemoedigen, wier beproevingen steeds verlengd worden, aan het slot zal het visioen vertroostende woorden spreken, en daarom, hebt zo lang geduld. "Dum spiro spero- Zolang er leven is, is er hoop. Non si male nunc, et olim sic erft-Al lijden wij nu, wij zullen niet altijd lijden."

4. Dat God maken kan, dat Zijn volk genade vindt in de ogen van hen, die hun onderdrukkers zijn, en op onverklaarbare wijze hun hart bewegen om medelijden met hen te hebben, Psalm 106:46 :"Dan deed Hij hen barmhartigheid vinden bij allen die hen als gevangenen hadden weggevoerd." Hij kan hen, die op ruwe toon gesproken hebben, er toe brengen, om met vriendelijkheid te spreken, en hen, die Zijn volk opgegeten hebben, om het te voeden. Die in verdrukking zijn, zullen derhalve bevinden, dat het niet ijdel is, "dat men hope, en stil zij op het heil des Heeren." En daarom, onze tijden zijn in Gods hand, omdat de harten van allen met wie zij te doen hebben, het ook zijn.

5. En als wij nu in ‘t algemeen de profetie en de geschiedenis van dit boek met elkaar vergelijken, dan kunnen wij in ‘t algemeen leren,

a. Dat het niets nieuws is, dat kerken en personen, die hoogst eerbiedwekkend zijn, ontaarden en zeer bedorven worden.

b. Dat de ongerechtigheid ten verderve strekt van die haar herbergen, en, als men er geen berouw over heeft en ze niet verlaat, zal hun verderf het einde zijn.

c. Dat een uiterlijke belijdenis en uiterlijke voorrechten niet alleen geen verontschuldiging zijn voor de zonde, en niet vrijwaren voor de ondergang maar een zeer grote verzwaring van beide zullen zijn.

d. Dat geen van Gods woorden ter aarde zal vallen, maar de uitkomst ten volle zal beantwoorden aan de voorspelling, en het ongeloof van de mensen zal Gods bedreigingen, zomin als Zijn beloften te niet doen. De rechtvaardigheid en waarheid zijn hier in bloedige letters geschreven, ter overtuiging of ter verschrikking van allen, die Zijn bedreigingen bespotten. "Dwaalt niet, God laat zich niet bespotten."

KLAAGLIEDEREN

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN DE KLAAGLIEDEREN VAN JEREMIA.

Sinds wat Salomo zegt, zeker waar is, hoewel in strijd met de algemene wereldse mening, dat het treuren beter is dan het lachen, en, dat het beter is te gaan in het klaaghuis dan te gaan in het huis des maaltijds, behoren wij tot het lezen en beschouwen van de treurige hoofdstukken van dit boek over te gaan, niet alleen bereidwillig, maar in de zekere verwachting er door gesticht te zullen worden; en om ons daartoe voor te bereiden, moeten wij ons schikken tot ene heilige droefheid en besluiten te wenen met den wenenden profeet. Laat ons dan beschouwen:

I. Den titel van dit boek; in het Hebreeuws heeft het er geen, maar wordt, zoals de boeken van Mozes, naar het eerste woord Eca-How genoemd; maar de Joodse uitleggers noemen het, zoals de Griekse ook doen, en wij na hen: Kinoth Klaagliederen. Zoals wij heilige oden hebben, of liederen der vreugde, zo hebben wij ook heilige elegieën of klaagliederen; zo veel verschillende manieren heeft de oneindige Wijsheid gebruikt om op ons te werken en ons hart te roeren, en zacht te maken en ontvankelijk voor indrukken van de goddelijke waarheid, gelijk zegelwas. Wij hebben u niet alleen op de fluit gespeeld, maar wij hebben u ook klaagliederen gezongen, Mattheus 11:11.

II. Den schrijver van dit boek; het was Jeremia, de profeet, die hier Jeremia de dichter is, en vates betekent beide; daarom is het gepast, dat dit boek aan het boek van zijne profetie is toegevoegd, en is het er een aanhangsel van. Wij vonden daar de voorspellingen in bijzonderheden van de verwoesting van Juda en Jeruzalem, en daarna de geschiedenis er van, om te tonen, hoe nauwkeurig de voorspellingen vervuld werden, ter bevestiging van ons geloof; nu vinden wij hier de uitingen van zijne smart ter gelegenheid er van, om te tonen dat hij volkomen oprecht was geweest in de betuigingen, die hij vaak gedaan had, dat hij niet verlangde naar den dag des onheils, maar dat integendeel het vooruitzicht er van hem met bitterheid vervulde. Toen hij deze rampen zag komen, wenste hij, dat zijn hoofd water ware en zijn oog ene springader van tranen; en toen zij gekomen waren, liet hij blijken, dat die wens geen geveinsdheid was, en, dat hij ver van onverschillig voor zijn land was, van welke misdaad zijne vijanden hem beschuldigden. Hoewel zijn land zeer onvriendelijk voor hem geweest was, en hoewel de ondergang ervan beide was, een bewijs, dat hij waarlijk een profeet was, en ene straf voor hen, omdat zij hem als een valsen profeet vervolgd hadden, wat hem in verzoeking had kunnen brengen, om zich er in te verheugen, toch treurde hij er met smart over, en toonde hiermee een beter karakter dan Jona tegenover Ninevé.

III. Den oorsprong van deze Klaagliederen; zij zijn ontstaan naar aanleiding van de verwoesting van Juda en Jeruzalem door de Chaldeeën en de daaruit gevolgde ontbinding van den Joodsen staat, beide in burgerlijk en geestelijk opzicht. Sommige rabbi's menen, dat dit de klaagliederen zijn, die Jeremia schreef ter gelegenheid van den dood van Josia, die vermeld worden in 2 Kronieken 35:25. Maar, al is het waar, dat die gebeurtenis de deur opende voor alle volgende rampen, toch schijnen deze Klaagliederen geschreven te zijn in 't gezicht, en niet in 't vooruitzicht van deze rampen toen zij reeds gekomen waren, en niet, toen zij nog komen moesten; en er komt niets van Josia in voor, en niets tot zijn lof, zoals, buiten kijf, in de Klaagliederen over hem het geval was. Neen, het is de begrafenis van Jeruzalem, waar dit een elegie op is. Anderen menen, dat deze Klaagliederen vervat waren in de rol, die Baruch uit Jeremia's mond schreef, en die Jojakim verbrandde, dat er eerst alleen het eerste, tweede en

vierde hoofdstuk in stonden, maar dat het derde en vijfde de vele dergelijke woorden waren, die er later aan toegevoegd werden; maar voor deze onderstelling is geen grond; want er wordt uitdrukkelijk gezegd, dat die rol ene herhaling en overzicht was van de preken van den profeet, Jeremia 36:2.

IV. De samenstelling ervan; zij is niet alleen poëtisch, maar ook alfabetisch, zoals sommige van David's psalmen, behalve het vijfde hoofdstuk; ieder vers begint met ene andere letter van het Hebreeuwse alfabet, het eerste met aleph, het tweede met beth, enz., maar het derde hoofdstuk is een drievoudig alfabet; de eerste drie verzen beginnen met aleph, de volgende drie met beth, enz., wat een hulpmiddel was voor het onthouden (daar de bedoeling was, dat ze uit het hoofd geleerd zouden worden) en dat toen in den smaak viel als een sierlijke dichtvorm en daarom nu niet veracht moet worden. Men heeft de opmerking gemaakt, dat in het tweede, derde en vierde hoofdstuk de letter pe voor de air staat, terwijl zij er in 't Hebreeuws alfabet op volgt, als reden waarvan Dr. Lightfoot deze onderstelling ten beste geeft: dat de letter ain, die als getal zeventig betekent, door die verplaatsing in 't oog moest vallen, om hen te herinneren aan de zeventig jaren, aan het eind waarvan God hun gevangenis wenden zou.

V. Het nut er van: van groot nut waren zij ongetwijfeld voor de vrome Joden, in hun lieden, omdat zij in die geestelijke taal hun natuurlijke smart konden uitdrukken, waardoor zij ene levendige herinnering aan Zion onder zich konden bewaren, en hun kinderen, die in Babel geboren waren en het nooit gezien hadden, konden leren te wenen om goede redenen (want hier wordt hun geleerd te rouwen om hun zonde en tot God), en om hen aan te moediger te hopen, dat God tot hen terugkeren en hun genadig zijn zou; en ons zien zij van nut, om ons aan te doen met godzalige smart om de rampen van de kerk van God, zoals past aan hen, die er levende leden van zijn. en besloten om haar lot te delen.

HOOFDSTUK 1

1 Aleph. Hoe zit die stad zo eenzaam, die vol volks was, zij is als een weduwe geworden, zij, die groot was onder de heidenen, een vorstin onder de landschappen, is cijnsbaar geworden.
2 Beth. Zij weent steeds des nachts, en haar tranen lopen over haar kinnebakken; zij heeft geen trooster onder al haar liefhebbers; al haar vrienden hebben trouwelooslijk met haar gehandeld, zij zijn haar tot vijanden geworden.
3 Gimel. Juda is in gevangenis gegaan vanwege de ellende, en vanwege de veelheid der dienstbaarheid; zij woont onder de heidenen, zij vindt geen rust; al haar vervolgers achterhalen ze tussen de engten.
4 Daleth. De wegen Sions treuren, omdat niemand op het feest komt; al haar poorten zijn woest, haar priesters zuchten: haar jonkvrouwen zijn bedroefd, en zij zelve is in bitterheid.
5 He. Haar tegenpartijders zijn ten hoofd geworden, haar vijanden zijn gerust; omdat haar de HEERE bedroefd heeft, vanwege de veelheid harer overtredingen; haar kinderkens gaan henen in de gevangenis voor het aangezicht des tegenpartijders.
6 Vau. En van de dochter Sions is al haar sieraad weggegaan; haar vorsten zijn als de herten, die geen weide vinden, en zij gaan krachteloos henen voor het aangezicht des vervolgers.
7 Zain. Jeruzalem is, in de dagen harer ellende en harer veelvuldige ballingschap, indachtig aan al haar gewenste dingen, die zij van oude dagen af gehad heeft; dewijl haar volk door de hand des tegenpartijders valt, en zij geen helper heeft; de tegenpartijders zien haar aan, zij spotten met haar rustdagen.
8 Cheth. Jeruzalem heeft zwaarlijk gezondigd, daarom is zij als een afgezonderde vrouw geworden; allen, die haar eerden, achten haar onwaard, dewijl zij haar naaktheid gezien hebben; zij zucht ook, en zij is achterwaarts gekeerd.
9 Teth. Haar onreinheid is in haar zomen, zij heeft niet gedacht aan haar uiterste, daarom is zij wonderbaarlijk omlaag gedaald; zij heeft geen trooster. HEERE, zie mijn ellende aan, want de vijand maakt zich groot.
10 Jod. De tegenpartijder heeft zijn hand aan al haar gewenste dingen uitgebreid; immers heeft zij aangezien, dat de heidenen in haar heiligdom gingen, waarvan Gij geboden hadt, dat zij in Uw gemeente niet komen zouden.
11 Caph. Al haar volk zucht, brood zoekende, zij hebben hun gewenste dingen voor spijs gegeven, om de ziel te verkwikken. Zie, HEERE, en aanschouw, dat ik onwaard geworden ben.
12 Lamed. Gaat het ulieden niet aan, gij allen, die over weg gaat? Schouwt het aan en ziet, of er een smart zij gelijk mijn smart, die mij aangedaan is, waarmede de HEERE mij bedroefd heeft ten dage der hittigheid Zijns toorns.
13 Mem. Van de hoogte heeft Hij een vuur in mijn beenderen gezonden, waarover Hij geheerst heeft; Hij heeft voor mijn voeten een net uitgebreid, Hij heeft mij achterwaarts doen keren, Hij heeft mij woest en ziek gemaakt den gansen dag.
14 Nun. Het juk mijner overtredingen is aangebonden door Zijn hand, zij zijn samengevlochten, zij zijn op mijn hals geklommen; Hij heeft mijn kracht doen vervallen; de HEERE heeft mij in hun handen gegeven, ik kan niet opstaan.
15 Samech. De Heere heeft al mijn sterken in het midden van mij vertreden; Hij heeft een bijeenkomst over mij uitgeroepen, om mijn jongelingen te verbreken; de Heere heeft de wijnpers der jonkvrouw, der dochter van Juda, aangetreden.
16 Ain. Om dezer dingen wille ween ik; mijn oog, mijn oog vliet af van water, omdat de trooster, die mijn ziel zou verkwikken, verre van mij is; mijn kinderen zijn verwoest, omdat de vijand de overhand heeft.

17 Pe. Sion breidt haar handen uit, daar is geen trooster voor haar; de HEERE heeft van Jakob geboden, dat die rondom hem zijn, zijn tegenpartijders zouden zijn; Jeruzalem is als een afgezonderde vrouw onder hen.
18 Tsade. De HEERE is rechtvaardig, want ik ben Zijn mond wederspannig geweest; hoort toch, alle gij volken, en ziet mijn smart; mijn jonkvrouwen en mijn jongelingen zijn in de gevangenis gegaan.
19 Koph. Ik riep tot mijn liefhebbers, maar zij hebben mij bedrogen; mijn priesters en mijn oudsten hebben in de stad den geest gegeven, als zij spijze voor zich zochten, opdat zij hun ziel mochten verkwikken.
20 Resch. Aanzie, HEERE, want mij is bange; mijn ingewand is beroerd, mijn hart heeft zich omgekeerd in het binnenste van mij, want ik ben zeer wederspannig geweest; van buiten heeft mij het zwaard van kinderen beroofd, van binnen is als de dood.
21 Schin. Zij horen, dat ik zucht, maar ik heb geen trooster; al mijn vijanden horen mijn kwaad; en zij zijn vrolijk, dat Gij het gedaan hebt; als Gij den dag zult voortgebracht hebben, dien Gij uitgeroepen hebt, zo zullen zij zijn, gelijk ik ben.
22 Thau. Laat al hun kwaad voor Uw aangezicht komen, en doe hun, gelijk als Gij mij gedaan hebt vanwege al mijn overtredingen; want mijn zuchtingen zijn vele, en mijn hart is mat.

Wij hebben hier het eerste alfabet van deze Klaagliederen, tweeëntwintig verzen, waarin de rampen van Jeruzalem bitter beweend worden, en haar tegenwoordige treurige toestand scherper uitkomt door de vergelijking met haar vroegere bloeiende toestand, door alle verzen heen, wordt de zonde erkend en betreurd, als de eigenlijke oorzaak van al deze rampen, en er wordt een beroep gedaan op God, om recht tegen hun vijanden, en Hem wordt gesmeekt, om medelijden met hen te hebben. Het hoofdstuk is een geheel, en verschillende vermaningen zijn er door heen gevlochten, maar hier is:

I. Een beklag bij God over hun rampen, en de begeerte, dat Hij in genade op hen neer zal zien, vers 1-11.

II. Hetzelfde beklag bij hun vrienden, en de begeerte, dat zij hen met welwillendheid zullen aanzien, vers 12-17.

III. Een beroep op God en Zijn rechtvaardigheid te die aanzien, vers 18 -22, waarin Hij gerechtvaardigd wordt ten opzichte van hun beproevingen, en Hem nederig verzocht wordt Zich te rechtvaardigen door hun verlossing.

Klaagliederen 1:1-11

Men zou haast zeggen, dat al wiens hart enigszins gestemd is om te wenen met de wenenden, nauwelijks in staat kan zijn, zijn tranen te weerhouden bij het lezen van deze verzen, zo aandoenlijk zijn deze Klaagliederen.

I. De jammer van Jeruzalem wordt hier beklaagd als zeer drukkend en door vele omstandigheden aanmerkelijk verzwaard. Laat ons deze jammer bezien.

1. Ten opzichte van hun burgerlijken staat.

a. De stad, die bevolkt was, is nu ontvolkt, vers 1. Er wordt van gesproken met verbazing. Wie zou gedacht hebben, dat het ooit hiertoe komen zou! Vragenderwijs-Wat is de oorzaak, dat het zover gekomen is? Of bij wijze van beklag-Helaas helaas! *hoe zit die stad zo eenzaam, die vol volk was!* Zij was vol van haar eigen volk, dat haar vervulde, en vol van lieden van andere volken, die in haar samenstroomden, met wie zij een voordelige handel en een aangenaam verkeer had, maar nu is haar eigen volk in gevangenschap gevoerd, en geen vreemdeling maakt haar meer het hof: "zij zit eenzaam". "De voornaamste plaatsen van de stad zijn niet meer als vroeger, plaatsen van samenkomst, waar de wijsheid luide riep," Spreuken 1:20, 21, en te recht worden zij niet meer bezocht, omdat het roepen van de wijsheid er niet meer gehoord wordt. Die sterk vermeerderd zijn, kan God spoedig verminderen. "Zij is als een weduwe geworden Haar koning, die haar man was, of had moeten zijn, is afgesneden, en weg, haar God is van haar weggegaan, en heeft haar een scheidbrief gegeven, zij is zonder kinderen, eenzaam en vol smart, als een weduwe. Laat geen familie, geen staat, noch Jeruzalem noch Babel zelf, zeker zijn, en zeggen: "Ik zal koningin zijn, en ik zal niet als weduwe zitten" Jesaja 47:8. Zie ook Openbaring 18:7.

b. Een stad die heerschappij had, is nu in onderwerping. "Zij was groot geweest onder de heidenen, zeer geliefd bij sommigen, zeer gevreesd bij anderen, in grote achting bij en gehoorzaamd door beide, sommigen brachten haar geschenken, en anderen betaalden haar schatting, zodat zij in werkelijkheid een vorstin onder de landschappen was, en iedere schoof voor de hare boog, zelfs de vorsten van het volk dongen naar haar gunst". Maar nu is alles veranderd, zij heeft niet alleen haar vrienden verloren en zit eenzaam, maar zij heeft ook haar vrijheid verloren en is cijnsbaar, geworden, eerst betaalde zij schatting aan Egypte en nu aan Babel. Zonde brengt een volk niet slechts tot vereenzaming maar tot slavernij.

c. De stad, die altijd vol vrolijkheid was, is nu droefgeestig geworden en in ieder opzicht vol van smart. Jeruzalem was een vrolijke stad geweest, waarheen de stammen opgingen, om zich te verblijden voor de Heere, zij was de "vreugde van de gehele aarde, maar nu weent zij steeds, haar gelach is veranderd in wening haar plechtige feesten zijn alle opgehouden, zij weent des nachts, zoals zij, die werkelijk treuren, in stilte treuren, in ‘t geheim, in eenzaamheid, des nachts, als anderen zich neervleien om te rusten, haar gedachten zijn enkel bezig met haar jammer, en de smart beheerst haar". Wat het hoofd van de profeet was om haar, toen zij er geen acht op gaf, is haar hoofd nu, water, en "haar oog is een springader van tranen, zodat zij dag en nacht weent, haar tranen lopen voortdurend over haar wangen." Hoewel niets vlugger droogt dan een traan, zo ontlokt toch nieuwe smart nieuwe tranen, zodat haar wangen altijd nat zijn. Er is niets meer gewoons onder de zon, dan "de tranen van de verdrukten, Spreuken 4:2, die als de wolken wederkomen na de regen," Spreuken 12:2.

d. Die van de heidenen afgezonderd was, *woont nu onder de heidenen*, zij, die een bijzonder volk waren, zijn nu een vermengd volk, vers 3. *Juda is in gevangenis gegaan,* uit zijn eigen land naar het land van zijn vijanden, en daar blijft hij, en zal hij waarschijnlijk blijven, onder hen die vreemdelingen zijn van God en de verbonden van de belofte, bij wie hij *geen rust vindt,* geen voldoening voor zijn gemoed, en geen vaste woonplaats, maar wordt voortdurend verjaagd van de ene plaats naar de andere, naar de willekeur van de heerszuchtige tyrannen, die hem overwonnen hebben. En wederom, vers 5 :*Haar kinderen gaan henen in de gevangenis voor het aangezicht des tegenpartijders,* die het zaad van het volgende geslacht hadden moeten zijn, zijn weggevoerd, zodat het land dat nu verlaten is, waarschijnlijk verlaten zei blijven en verloren gaan bij gebrek aan erfgenamen. Die onder hun eigen volk wonen, en nog wel een vrij volk, en in hun eigen land, zouden dankbaarder zijn voor de gunsten, die zij genieten, als zij maar aan de rampen dachten van hen, die naar vreemde landen verdreven zijn.

e. Die gewoon waren in hun oorlogen te overwinnen, zijn nu zelf overwonnen, en men juicht over haar: *alle haar vervolgers achterhalen ze tussen de engten,* vers 3, zij verkregen alle mogelijke voordelen op haar, zodat hun *volk* onvermijdelijk *door de hand des tegenstanders valt,* want er is geen weg ter ontkoming, vers 7, zij waren aan alle zijden ingesloten, en waarheen zij ook trachtten te vluchten, vonden zij de weg afgesneden. Als zij hun best deden om weg te komen, waren zij er niet toe in staat, maar werden achterhaald en overwonnen, zodat overal *haar tegenpartijders ten hoofd en haar vijanden gerust zijn,* vers 5, waarheen hun zwaard zich keert, zijn ze de sterksten. In zulke benauwdheid brengen de mensen zich door hun zonde. Als wij toestaan, dat wie onze grootste vijand en tegenstander is, heerschappij over ons voert, en ons ten hoofd is, zal naar recht aan onze andere vijanden toegelaten worden, heerschappij over ons te voeren.

f. Die zich als volk niet alleen onderscheiden, maar tot een zekere waardigheid verheven hadden, wie God ere aangedaan en hun naburen eer bewezen hadden, zijn nu tot verachting geworden, vers 8. *Allen, die haar vroeger eerder, achten haar onwaard,* die haar bondgenootschap zochten, hechten er nu geen waarde meer aan, die haar vleiden, toen zij rijk en voorspoedig was, veronachtzamen haar nu zij rampspoedig is, *dewijl zij haar naaktheid gezien hebben.* Door het overwicht van de vijanden over haar, bemerken zij haar zwakheid, en dat zij niet zo’n sterk volk is, als men dacht, dat zij was, en door de overmacht van Gods oordelen over haar, bemerken zij haar goddeloosheid, die nu aan het licht komt, en overal besproken wordt. Nu blijkt het, hoe zij zich door hun zonden verlaagd hebben. *De vijand maakt zich groot* tegen hen, vers 9, zij vertreden hen en juichen over hen, in hun ogen is zij *omlaaggedaald, het* achterste van de volken, hoewel zij eens het hoofd was. *De zonde is een schandvlek van de natiën.*

g. Die in een vruchtbaar land woonden, waren op het punt van om te komen, en velen van hen kwamen om, bij gebrek aan het noodzakelijkste voedsel, vers 11. *Al haar volk zucht* in wanhoop en moedeloosheid, zij zijn op het punt te bezwijken, er is geen geest meer in hen, en daarom zuchten zij, *brood zoekende,* want zij zoeken tevergeefs. Tenslotte kwam het zover met hen, "dat het volk des lands geen brood had," Jeremia 52:6, en in hun gevangenschap hadden zij veel moeite om aan brood te komen, Hoofdstuk 5:6. Zij *hebben hun gewenste dingen,* hun juwelen, en schilderijen, en al het meubilair van pronkkamers, waarmee zij zich vermaakten, als zij er naar zagen, zij hebben die verkocht om er brood voor te kopen voor zich zelf en hun gezinnen, zij hebben er afstand van gedaan "voor spijze om de ziele te verkwikken, of (zoals in de kanttekening staat) om hun ziel weer tot hen te doen komen," wanneer zij op het punt waren te bezwijken. Zij verlangden geen andere hartsterking dan spijze. "Al wat

iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven, en voor brood, dat de staf des levens is". Die overvloed hebben van kostelijke dingen moeten daar niet trots op zijn, noch verzot, want er kan een tijd komen, dat zij blij zullen zijn, er noodzakelijke dingen voor te kunnen krijgen. En laat hen, die toereikend voedsel hebben, om hun ziel te verkwikken, daar tevreden mee zijn en dankbaar, al hebben zij geen kostelijke dingen.

2. Wij hebben hier het verhaal van de rampen van hun geestelijken staat, de vernietiging van hun heilige bezittingen, die veel meer te betreuren was dan die van hun tijdelijke bezittingen.

a. Hun godsdienstige feesten werden niet meer waargenomen en bezocht, vers 4. *De wegen Zions treuren,* zij zien er droefgeestig uit, zij zijn begroeid met gras en onkruid. Het placht een aangename ontspanning te zijn, onophoudelijk mensen te zien gaan en komen langs de grote weg, die naar de tempel leidde, maar nu kunt gij er staan, zolang gij wilt, zonder iemand te zien, "omdat niemand op het feest komt, een voleindiging is met hen gemaakt door de verwoesting van hetgeen vroeger de stad van onze bijeenkomsten was", Jesaja 33:20. De heilige feesten waren verwaarloosd en ontheiligd, Jesaja 1:11, 12, en daarom is er nu met recht een eind aan gemaakt. Maar wanneer de wegen Zions aldus tot treuren gebracht zijn, kunnen de zonen Zions niet anders doen dan met hen treuren. Het is zeer smartelijk voor goede mensen om de godsdienstige bijeenkomsten te zien ophouden, als de gelovigen verstrooid worden, terwijl het hun, die ze gaarne zouden bijwonen, belet wordt. En, zoals "de wegen Zions treuren, zo zijn ook alle haar poorten geweest," waarin de getrouwe vereerders plachten samen te komen, want er is niemand meer. Eens was er een tijd, dat "de Heere de poorten Zions beminde boven alle woningen Jakobs," maar nu heeft Hij hen verlaten, en is getergd om Zich aan hen te onttrekken, en daarom kan het hun niet anders gaan, dan de tempel, toen Christus die verliet. "Ziet, uw huis wordt u woest gelaten," Mattheus 23:38.

b. Hun gewijde personen waren totaal onmachtig om hun gewone diensten te verrichten, zij waren volkomen moedeloos. "Haar priesters zuchten, om de verwoesting van de tempel, hun liederen zijn in zuchten verkeerd, zij zuchten, want zij hebben niets te doen, en daarom kunnen zij niets krijgen, zij zuchten, als het volk, brood zoekende, omdat de Heere niet geofferd werd, want daarvan moesten zij leven". Het is tijd om te zuchten, als de priesters, de dienaars des Heeren, zuchten. "Ook haar jonkvrouwen, die gewoon waren met muziek en dans, hun plechtige feesten op te luisteren, zijn bedroefd, en zij zelf is in bitterheid. Men lette op haar diensten ten dage van Zions voorspoed," Psalm 68:25 :"In het midden gingen de trommelende maagden, en daarom wordt nu ook opgemerkt, dat zij er niet zijn. Haar jonkvrouwen zijn bedroefd en daarom is zij in bitterheid, dat wil zeggen, dat al de inwoners van Zion het zijn, wier karakter zo is, dat zij bedroefden zijn om van de bijeenkomst wille en, dat de schimping, die een last op haar is, dat ook op hen is," Zeph. 3:18.

c. Hun godsdienstige plaatsen waren ontheiligd, vers 10. *De heidenen gingen in haar heiligdom,* in de tempel zelf, waarin geen Israëliet mocht binnentreden, met hoeveel eerbied en vroomheid ook, maar de priesters alleen. *De vreemde, die daar bij komt,* al was het om te aanbidden, *zal gedood worden.* Daar stromen de heidenen nu gauw naar binnen, niet om te aanbidden, maar om te plunderen. God had bevolen, "dat de heidenen in de gemeente niet zouden komen, noch in het volk van de Joden ingelijfd worden", Deuteronomium 23:3, toch gingen zij nu in het heiligdom, zonder dat het hun belet werd. Niets is smartelijker voor hen, die waarlijk belangstellen in de ere Gods, en niets wordt door hen meer betreurd, dan de schending van Gods wet, en de verachting, waaraan de heilige dingen ten prooi zijn. In Psalm 74:3 wordt geklaagd, "dat de vijand alles in het heiligdom verdorven heeft".

d. Hun godsdienstige gereedschappen en alle kostelijke dingen, waarmee de tempel versierd en verfraaid was, en waarvan gebruik werd gemaakt in de dienst van God, waren een prooi voor de vijand, vers 10. *De tegenpartijder heeft zijn hand aan alle haar gewenste dingen uitgebreid,* heeft op alles de hand gelegd en voor zich zelf in bezit genomen. Wat deze gewenste dingen waren, kunnen wij lezen in Jesaja 64:11, waar aan de klacht over het verbranden van de tempel wordt toegevoegd: "Alle onze gewenste dingen zijn tot woestheid geworden, " de ark en het altaar, en alle andere tekenen van Gods tegenwoordigheid onder hen, dat waren de dingen, die door hen boven alle andere dingen gewenst werden, en die waren nu in stukken gebroken en weggevoerd. *Zo is van de dochter Zions al haar sieraad weggegaan,* vers 6. *De heilige sieraden* waren *het sieraad van de dochter Zions,* toen de tempel, dat heilige en schone huis, verwoest was, was haar schoonheid weg, dat was het verbreken van de stok liefelijkheid, de wegneming van de tekenen en zegelen van het verbond. Zacheria 11:10. Hun rustdagen werden bespot, vers 7. *De tegenstanders zien haar aan, zij spotten met haar rustdagen.* Zij lachten hen uit, omdat zij een van de zeven dagen waarnamen als rustdag van hun wereldse bezigheden. Juvenalis, een heidens dichter, maakt de Joden van zijn tijd bespottelijk, omdat zij een zevende deel van hun tijd verloren laten gaan: "Cui septime quaeque fuit lix Ignava et vitae partem non attigit ullam." Een dag ten sabbat zich te kiezen is van de zeven een verliezen. terwijl toch de sabbath, als hij geheiligd wordt, zoals het behoort, beter besteed zal worden, dan al de andere dagen van de week. En terwijl de Joden beleden, dat zij het deden in gehoorzaamheid aan hun God en tot Zijn eer, vroegen hun tegenstanders hun: "Wat wint gij er bij? Welk voordeel hebt gij er van, dat gij Gods ordinantiën houdt, die u nu in uw ellende in de steek laat?" Het is een grote smart voor allen, die God liefhebben, te horen, dat Zijn ordinantiën bespot worden, en in ‘t bijzonder de sabbath. Zion noemt ze Zijn sabbatten, want de sabbath was gemaakt voor de mensen, het is Zijn instelling, maar het is haar voorrecht, en de oneer, de sabbath aangedaan, beschouwen alle zonen van Zion als hun aangedaan, en nemen ze, in overeenstemming daarmee, ter harte, ook zullen zij de sabbath of enige andere goddelijke ordinantie niet als minder eerbiedwaardig beschouwen, of minder waarderen, omdat hij bespot wordt.

e. Wat al deze smarten grotelijks verzwaarde, was, dat hun toestand op ‘t ogenblik juist het omgekeerde was van wat hij vroeger geweest was, vers 7. Nu, *in de dagen harer ellende en harer ballingschap,* nu alles donker en somber is, is *zij indachtig aan alle haar gewenste dingen, die zij van oude dagen af gehad heeft,* en nu weet zij ze beter te waarderen dan vroeger, toen zij er het volle genot van had. God leert ons dikwijls de waarde van gunsten kennen door ze ons te doen missen, en tegenspoed is het zwaard te dragen voor hen, die er in vervallen zijn van het toppunt van voorspoed. Dit krenkte Davids hart toen hij verbannen was van Gods geboden, dat hij er aan gedacht, "hoe hij heenging onder de schare naar Gods huis," Psalm 42:5.

II. Hier wordt geklaagd over de zonden van Jeruzalem als de aanleidende oorzaak van al deze rampen, die zij uitgelokt hadden. Wie ook de werktuigen zijn, God is de auteur van al deze jammer, het is *de Heere,* die *haar bedroefd heeft,* vers 5, en Hij heeft het gedaan als een rechtvaardig Rechter, want zij *heeft gezondigd.*

1. Wat ‘t getal betreft, zijn haar zonden ontelbaar. Zijn haar smarten vele? Hare zonden zijn nog veel talrijker. "Het is, omdat haar zonden machtig vele zijn, dat de Heere haar bedroefd heeft". Zie Jeremia 30:14. Als een volk de overtredingen vermenigvuldigt, kunnen wij niet zeggen, zoals Job in zijn geval deed, dat God "hun wonden vermenigvuldigt zonder oorzaak", Job 9:17.

2. Wat de aard betreft, zijn zij uiterst snood, vers 8 : *Jeruzalem heeft zwaarlijk gezondigd,* heeft *zonde gezondigd* (staat er eigenlijk), heeft met volle bewustheid, opzettelijk gezondigd, heeft die zonde gezondigd, die boven alle andere zonden door de Heere gehaat wordt, de zonde van de afgoderij. De zonden van Jeruzalem, dat zulk een schone belijdenis heeft, en zulke schone voorrechten geniet zijn van alle zonden de ergste. *Zij heeft zwaarlijk gezondigd,* vers 8, en daarom, vers 9, is zij *wonderbaarlijk omlaag gedaald.* Erge zonden veroorzaken een wonderbaarlijk verderf, sommige werkers van de ongerechtigheid ontvangen een vreemde straf, Job 31:3. Er zijn zonden, die men duidelijk herkent aan de straf.

a. Zij hebben zelf met hardheid verdrukt en worden daarom zelf naar recht, verdrukt, vers 3 :*Juda is in gevangenis gegaan,* en dat *vanwege de ellende, vanwege de veelheid van de dienstbaarheid,* omdat de rijken onder hen de armen verdrukten en met hardheid deden dienen, en in ‘t bijzonder (zoals ‘t Chaldeeuws het omschrijft, omdat zij hun Hebreeuwse slaven verdrukten, wat hun verweten wordt in Jeremia 34:11. Onderdrukking was een van hun schreiende zonden, Jeremia 6:6, 7, en het is een zonde, die ten hemel schreit. Zij hebben zichzelf verlaagd en worden daarom naar recht verlaagd. *Allen achten haar onwaard,* vers 8, want *haar onreinigheid is in haar zomen,* aan haar klederen is te zien, dat zij in het slijk van de zonde gewenteld heeft. Niemand ken onze eer bevlekken, als wij ze zelf niet bezoedelen.

b. Zij zijn zeer zeker geweest, en zijn daarom rechtvaardiglijk verrast door deze ondergang, vers 9 :Zij *heeft niet gedacht aan haar uiterste,* zij nam de waarschuwing niet ter harte, die haar gegeven werd, om aan haar uiterste te denken, om te bedenken, wat het einde moest zijn van de goddelozen weg, die zij bewandelde, en daarom is zij *wonderbaarlijk omlaag gedaald,* opdat zij voelen zou, wat zij niet wilde vrezen, daarom *zal de Heere haar plagen wonderlijk maken.*

III. Hier wordt geklaagd over Jeruzalems vrienden, omdat zij vals en flauwhartig zijn, en zeer onvriendelijk. Zij *hebben allen trouwelooslijk met haar gehandeld,* vers 2, zodat zij in werkelijkheid *haast tot vijanden geworden zijn.* Die haar bedriegen hebben haar evenveel kwelling veroorzaakt als haar verstoorders. De stok, die onder ons breekt, kan ons evenveel nadeel doen, als de stok, die ons slaat, Ezra 29:6,7. Haar vorsten, die haar moesten beschermen, hebben geen moed genoeg, om de vijand het hoofd te bieden tot hun eigen bescherming, zij zijn als de herten, die bij het eerste alarm de vlucht nemen, zonder een poging te doen tot verdediging, ja, zij zijn als de herten, die verhongeren, omdat zij geen weide vinden en gaan daarom krachteloos henen voor het aangezicht des vervolgers, en omdat zij geen kracht hebben om te vluchten, worden zij spoedig ingehaald en vallen als een weerloze prooi de vijand in handen. Hare naburen zijn niet hulpvaardig, want,

1. *Zij heeft geen helper,* vers 7, zij konden niet of zij wilden niet, ja,

2. Zij *heeft geen trooster,* niemand, die medelijden met haar heeft, of een middel aangeeft om haar smarten te verlichten, vers 7, 9. Zoals Jobs vrienden zagen zij, dat het nergens toe diende, zo groot was haar jammer, en *moeilijke vertroosters* zijn allen in zulk een geval.

IV. Over dit alles wordt geklaagd bij Jeruzalems God en alles wordt opgedragen aan Zijn goedertierenheid en ontferming, vers 9 :"*Heere zie mijn ellende aan,* en neem er kennis van" en, vers 11 :"*Zie, Heere en aanschouw,* neem Uw maatregelen". De enige manier om onze last rustig te dragen, is die eerst op God te werpen, en het Hem over te laten om met ons te doen, zoals Hem goeddunkt.

Klaagliederen 1:12-22

De klachten hier zijn, wat haar inhoud betreft dezelfde als die in het voorgaande deel van het hoofdstuk, maar in deze verzen erkent de profeet, in naam van de treurende kerk, meer in ‘t bijzonder de hand van God in deze rampen, en de rechtvaardigheid van Zijn hand.

I. De kerk maakt hier, in haar ellende, haar beproeving groot, en toch niet groter dan zij was, haar zuchten waren niet zwaarder dan haar slagen. Zij beroept zich op al haar aanschouwers: *Aanschouw en ziet of er een smart is die mij werd aangedaan,* vers 12. Dit kon misschien naar waarheid gezegd worden van Jeruzalems smarten, maar wij zijn al te geneigd het op ons toe te passen, als wij in moeite zijn, en meer dan redelijk is. Omdat onze eigen last ons het meest drukt, en wij ons zelf niet kunnen overreden, er ons mee te verzoenen, zijn wij gereed om uit te roepen: Zeker, nooit was er *een smart, gelijk mijn smart,* maar als al onze smart bij die van anderen werd gevoegd, en zij werd dan in gelijke delen verdeeld, dan zou ieder van ons zeggen: "Ik bid u, geef mij de mijne terug."

II. Zij ziet hier over de werktuigen heen naar de auteur van haar smarten, en erkent, dat zij alle door Hem besloten, bevolen en beschikt zijn: *Het is de Heere, die mij bedroefd heeft* en Hij heeft mij bedroefd, omdat Hij vertoornd is tegen mij, de grootheid van Zijn ongenoegen kan afgemeten worden naar de grootheid van mijn jammer, Hij heeft het gedaan, ten dage van de hittigheid Zijns toorns, vers 12. Beproevingen kunnen niet anders dan ons zeer smarten, als wij zien, dat zij het gevolg zijn van Gods gramschap: en dat doet de kerk hier:

1. Zij is als iemand, die de koorts heeft, en die koorts is van God gezonden: "*Hij heeft een vuur in mijn beenderen gezonden,* vers 13, een bovennatuurlijk vuur, "waarover Hij geheerst heeft, zodat hun gebeenten uitgebrand zijn als een haard," Psalm 102:4, verteerd door pijnen en verdord."

2. Zij is als iemand in een net: hoe meer zij zich inspant er uit te komen, des te meer raakt zij er in verward, en dit net is door God uitgezet. "Mijn vijanden zouden geen succes hebben gehad met hun listen, als God geen "net had uitgebreid voor mijne voeten."

3. Zij is als iemand in een woestijn, wiens weg vol hindernissen is, eenzaam, en vermoeiend. "Hij heeft mij achterwaarts doen keren, zodat ik niet voort gaan, Hij heeft mij woest gemaakt, zodat ik niets heb om mij te steunen, maar de gehele dag ziek ben."

4. Zij is als iemand onder een juk geen juk om te werken, maar om boete te doen, haar hals en voeten zijn bijeengebonden, vers 14 :*Het juk van mijn overtredingen is saamgebonden door Zijn hand.* Wij worden nooit verstrikt in een juk dan dat door onze eigen overtredingen gevormd wordt. "De zondaar zal met de banden van zijn zonde vastgehouden worden," Spreuken 5:22. Het juk van Christus’ geboden is een zacht juk, Mattheus 11:30, maar dat van onze overtredingen is hard. De Schrift zegt ons, dat God ons dit juk aanbiedt, als Hij ons schuldig vindt, en Hij brengt ons in die inwendige smarten en uitwendige moeilijkheden, die wij door onze zonden verdiend hebben. Wanneer het geweten, als Zijn afgevaardigde, ons overgeeft aan Zijn oordeel, dan is het juk aangebonden en door de hand van Zijn rechtvaardigheid samengevlochten, en niets dan de hand van Zijn vergevende genade zal het ontbinden.

5. Zij is als een, *die in het stof ligt, en Hij is het, die alle wijze sterken vertreden heeft,* en hun de kracht ontnomen om staande te blijver, en hen neergeveld door het een oordeel na het andere, en hen laten vertreden door hun trotse overwinnaars, vers 15. Ja, zij is als een in een wijnpers, niet alleen getreden, maar gebroken, verbrijzeld als druiven in de wijnpers van Gods gramschap, en haar bloed is uitgeperst als wijn, en het is God, die de jonkvrouwe, de dochter van Juda getreden heeft.

6. Zij is in de hand van haar vijanden, en het is de Heere, die *haar in hun handen gegeven heeft,* vers 14. *Hij heeft mijne kracht doen vervallen,* zodat ik niet in staat ben hun het hoofd te bieden, ja, niet alleen niet in staat om tegen hen op te staan, maar niet in staat om van onder hen *op* te *staan,* en Hij *heeft mij in hun handen gegeven,* ja, vers 15, *Hij heeft een bijeenkomst over mij uitgeroepen, om mijn jongelingen te verbreken,* en het is een ijdele gedachte om zo'n bijeenkomst tegen te staan, en wederom, vers 17 :*De Heere heeft van Jakob geboden, dat die rondom hen zijn, zijn tegenpartijders zouden zijn.* "Hij, die zo vaak de verlossingen Jakobs geboden had", Psalm.44:5, gebiedt nu een aanval tegen Jakob, omdat Jakob de geboden van Zijn wet niet gehoorzaamd heeft.

III. Terecht vraagt zij om het medelijden en erbarmen van de aanschouwers van haar jammer, vers 12 :"*Gaat het ulieden niet aan, gij allen die over de weg gaat?* Kunt gij mij zien zonder iets te gevoelen? Wat, zijn uw harten van steen en uw ogen van marmer, dat gij mij geen enkele gedachte, of blik, of traan schenken kunt, als blijk van medegevoel? Zijt gij dan geen vlees en bloed? Hebt gij er dan geen belang bij, dat het huis van uw buurman in brand staat? Zo zijn er, die geen deel nemen in Zions rampen en smarten, zij *bekommeren zich niet over de verbreking van Jozef.* Hoe treffend roept zij hun medegevoel in! vers 18 :*Hoort toch alle gij volkeren, ziet mijn smart,* hoort mijne klachten, en ziet of ik er reden toe heb. Deze bede is gelijk aan die van Job, Hoofdstuk 19:21:"Ontfermt u mijner ontfermt u mijner, o gij mijn vrienden!" Een last drukt niet zo zwaar, als onze vrienden medelijden met ons hebben, en hun tranen mengen met de onze, want dat is een bewijs, dat wij niet veracht zijn, wat gewoonlijk in beproeving meer gevreesd wordt dan iets anders.

IV. Zij rechtvaardigt haar smart, hoe groot ook, om deze rampen, vers 16 :*Terwille van deze dingen ween ik,* des nachts ween ik, vers 2, als niemand mij ziet, *mijn oog, mijn oog vliet af van water.* Deze wereld is een tranendal voor Gods volk. Zions zonen zijn dikwijls Zions rouwdragers. *Zion breidt haar handen uit,* vers 17, wat hier eer een uiting van wanhoop dan van verlangen is, zij slaat haar handen uit, als een, die alles verloren geeft. Laat ons zien welke reden zij opgeeft voor deze hartstochtelijke smart.

1. Haar God heeft zich aan haar omtrokken, en Micha, die slechts goden van goud had, riep, toen zij hem ontstolen werden: "Wat heb ik nu meer? Wat is het dan, dal gij tot mij zegt: Wat is u? De kerk klaagt hier uitermate, want zegt zij: De Trooster, die mijn ziele zou verkwikken, is verre van mij." God is de Trooster, Hij placht het voor haar te zijn, Hij alleen kan werkelijk troost geven, Zijn woord is het, dat troostredenen spreekt, Zijn Geest is het, die ze tot ons spreekt. Zijn vertroostingen zijn versterkend, in staat om "de ziel te verkwikken, " ze op te heffen, wanneer zij als verzonken is en wij daar machteloos bij staan, maar nu is Hij weggegaan in misnoegen, "Hij is verre van mij, en ziet mij van verre." Het is geen wonder, dat de zielen van de heiligen bezwijken, als God, die de enige Trooster is, die hen verkwikken kan, Zich op een afstand houdt.

2. Haar kinderen zijn van haar verwijderd, en niet in staat haar te helpen, om hen is het, dat zij weent, als Rachel om de hare, "omdat zij niet zijn, en daarom weigert zij getroost te worden. Hare kinderen zijn verwoest, omdat de vijand de overhand heeft tegen hen: Er is niemand van alle de kinderen, die haar zachtkens leidt," Jesaja 51:18, zij kunnen zichzelf niet helpen, en hoe zouden zij haar helpen? Beide, de jonkvrouwen en de jongelingen, die haar vreugde en haar hoop waren, *zijn in de gevangenis gegaan,* vers 18. "Van de Chaldeën wordt gezegd, dat zij de jongelingen noch de maagden verschoonden, noch het schone geslacht, noch de bloeitijd des levens", 2 Kronieken 36:17.

3. Haar vrienden lieten haar in de steek sommigen wilden haar geen verkwikking geven en anderen konden niet. Zij *breidt haar handen uit,* als om verkwikking te vragen, maar *er is geen trooster voor haar,* vers 17, niemand, die troosten kan, en niemand, die ‘t zou willen, zij riep tot haar liefhebbers, en noemde ze haar liefhebbers om hen te bewegen haar te helpen, maar zij hebben haar bedrogen, het bleek, dat zij waren als de beken in de zomer voor de dorstige wandelaar, Job 6:15. Wij worden gewoonlijk bedrogen en teleurgesteld door het schepsel, waarop wij ons hart stellen en waaraan wij onze verwachtingen ontlenen. Haar afgoden waren haar liefhebbers. Egypte en Assyrië waren haar vertrouwden. Maar zij bedrogen haar. Die haar het hof maakten, in haar voorspoed, schuwden haar en hield en zich vreemd van haar in haar tegenspoed. Gelukkig zijn zij, die God tot hun vriend hebben gemaakt, en Zijn liefde bewaren, want Hij zal hen niet bedriegen.

4. Zij, wier plicht het was haar te leiden waren buiten machte haar enige dienst te bewijzen. De *priesters* en de *oudsten*, die aan ‘t hoofd van de zaken hadden moeten staan, stierven van honger, vers 19, zij *hebben de geest gegeven, als zij spijze voor zich zochten, zij gingen* brood bedelen, om in het leven te blijven. Inderdaad de honger is zwaar in het land, als er geen brood is voor de wijze, als de priesters en de oudsten van honger sterven. De priesters en de oudsten moesten haar troosters zijn, maar hoe zouden zij anderen troosten, als zij zelf troosteloos waren? Zij horen, dat ik zucht, wat een oproep voor hen moest zijn om mij te hulp te komen, maar ik heb geen trooster. Gij hebt vriend en metgezel ver van mij gedaan.

5. Haar vijanden waren haar te sterk, en zij juichten over haar. Zij hadden de overhand, vers 16. Van buiten heeft mij het zwaard beroofd en doodt al wat het tegenkomt, en van binnen zijn alle levensmiddelen door de belegeraars afgesneden, zodat er is als de dood, dat is honger, die even erg is als pestilentie, of nog erger, van buiten het zwaard, uit de binnenkameren de verschrikking, Deuteronomium 32:25. En evenals de vijanden, die de werktuigen van het onheil waren, zeer wreed waren, zo weren het ook degenen, die toeschouwers waren, de Edomieten en de Ammonieten, die Israël een kwaad hart toedroegen: Zij *horen mijn kwaad en zij zijn vrolijk, dat Gij het gedaan hebt* vers 21, zij verblijden zich in het kwaad zelf, en zij verblijden zich dat het Gods werk is, zij verblijden zich, dat God en Zijn Israël het oneens geworden zijn, en dienten gevolge behandelen zij hen als vreemden. Jeruzalem is als een afgezonderde vrouw onder hen, die zij bang zijn om aan te raken en die zij schuwen, vers 17. Om al deze redenen kan het geen verwondering wekken, en ook kan zij niet berispt worden, dat haar zuchtingen vele zijn, om haar tegenwoordige smart en dat haar hart mat is, uit vrees voor wat nog komen zal.

V. Zij rechtvaardigt God in al wat over haar gebracht wordt, en erkent, dat zij deze strenge kastijding verdiend heeft om haar zonden. Het juk, dat zo zwaar drukt, en zo vast bindt, is *het juk van haar overtredingen,* vers 14. De boeien, waardoor wij gebonden zijn, zijn ons eigen werk, en het is onze eigen roede, waarmee wij geslagen worden. Wanneer de kerk hier

gesproken had, alsof zij dacht, dat de Heere streng was, dan doet zij wel, haar fout te herstellen, ten minste zich te verklaren, door te erkennen, vers 18 :*De Heere is rechtvaardig* Hij doet ons geen onrecht, door ons zo te behandelen, ook kunnen wij Hem niet beschuldigen van onrechtvaardigheid daarin, hoe onrechtvaardig de mensen zijn, wij zijn zeker, dat *de Heere rechtvaardig is,* en Zijn rechtvaardigheid openbaar maakt, hoewel hun wetten met de Zijne in tegenspraak zijn. Welke de moeilijkheden zijn, waarmee het God behaagt ons te beproeven, wij moeten erkennen, dat Hij daarin rechtvaardig is, zij begrijpen noch Hem noch ons zelf, als wij het niet erkennen, 2 Kronieken 12:6. Zij erkent de gerechtigheid van Gods daden, door de ongerechtigheid van haar eigene te erkennen: *Ik ben Zijn mond weerspannig geweest,* vers 18, en wederom, vers 20 :*Ik ben zeer weerspannig geweest*. Wij kunnen geen kwaad genoeg van de zonde zeggen, en onze eigene zonde moeten wij altijd de ergste noemen, moeten die weerspannigheid, en opstand tegen God noemen, voor alle ware boetvaardigen is de zonde zeer smartelijk. Dat is het, wat zwaarder op haar drukt dan de beproevingen, waaronder zij gebukt gaat: Mijn ingewand is beroerd, het rommelt als de zee, wanneer zij beroerd is, Mijn hart heeft zich omgekeerd in het binnenste van mij, het is rusteloos, het is onderste boven gekeerd, want ik ben zeer weerspannig geweest. Smart over de zonde moet grote smart zijn en de ziel treffen.

Vl. Zij beroept zich voor haar tegenwoordig lot, beide, op de genade en op de rechtvaardigheid van God.

1. Zij beroept zich op Gods genade wegens haar smarten, die haar tot een geschikt voorwerp van Zijn medelijden hadden gemaakt, vers 20 *Aanzie, Heere, want ik ben bang,* neem kennis van mijn lot, en neem zulke maatregelen tot mijn verlichting, als U goeddunkt. Het is een troost voor ons, dat de rampen, die onze geest neerdrukken, onbedekt zijn voor Gods oog.

2. Zij beroept zich op Gods rechtvaardigheid voor het onrecht, dat haar vijanden haar aangedaan hebben, vers 21, 22:Gij *zult de dag voortbrengen, die Gij uitgeroepen hebt,* de dag, die bepaald is in de raad van God en bekend gemaakt in de profetieën, als Zijn vijanden die wij nu vervolgen, zullen zijn gelijk ik ben, als de beker van de zwijmeling, die nu in mijn handen is gegeven, in hun handen zal gegeven worden.

3. Het kan ook als een gebed gelezen worden: "Moge de bepaalde dag komen" en verder: "Laat al hun kwaad voor Uw aangezicht komen, laat het gedacht, laat het vergolden worden: neem wraak op hen voor al het onrecht, dat zij mij gedaan hebben", Psalm 119:14, 15, verhaast de tijd, dat gij hun zult doen om hun overtredingen, gelijk als Gij mij gedaan hebt vanwege mijn overtredingen. Dit gebed heeft de betekenis van een protest tegen alle gedachten aan gemeenschap met hen en van een voorspelling van hun ondergang, en stemt in met wat God in Zijn woord er van gezegd had. Onze gebeden mogen en moeten overeenstemmen met Gods Woord, en wij moeten vragen om de dag, die God hier geroemd heeft, en om geen andere. En hoewel wij verplicht zijn onze vijanden liefderijk te vergeven, en voor hen te bidden, toch mogen wij in geloof bidden om de vervulling van wat God gesproken heeft tegen Zijn vijanden en die van Zijn kerk, die zich niet willen bekeren en Hem de ere geven.

HOOFDSTUK 2

1 Aleph. Hoe heeft de Heere de dochter Sions in Zijn toorn bewolkt? Hij heeft de heerlijkheid van Israel van den hemel op de aarde nedergeworpen; en Hij heeft aan de voetbank Zijner voeten niet gedacht in den dag Zijns toorns.
2 Beth. De Heere heeft al de woningen Jakobs verslonden, en heeft ze niet verschoond; Hij heeft de vastigheden der dochter van Juda afgebroken in Zijn verbolgenheid, Hij heeft gemaakt, dat zij de aarde raken; Hij heeft het koninkrijk en deszelfs vorsten ontheiligd.
3 Gimel. Hij heeft, in ontsteking des toorns, den gehelen hoorn Israels afgehouwen; Hij heeft Zijn rechterhand achterwaarts getrokken, toen de vijand kwam, en Hij is tegen Jakob ontstoken als een vlammend vuur, dat rondom verteert.
4 Daleth. Hij heeft Zijn boog gespannen als een vijand; Hij heeft zich met Zijn rechterhand gesteld als een tegenpartijder, dat Hij doodde al de begeerlijke dingen der ogen; Hij heeft Zijn grimmigheid in de tent der dochter Sions uitgestort als een vuur.
5 He. De Heere is geworden als een vijand; Hij heeft Israel verslonden, Hij heeft al haar paleizen verslonden. Hij heeft deszelfs vastigheden verdorven; en Hij heeft bij de dochter van Juda het klagen en kermen vermenigvuldigd.
6 Vau. En Hij heeft Zijn hut met geweld afgerukt, als een hof, Hij heeft Zijn vergaderplaats verdorven; de HEERE heeft in Sion doen vergeten den hoogtijd en den sabbat, en Hij heeft in de gramschap Zijns toorns den koning en den priester smadelijk verworpen.
7 Zain. De Heere heeft Zijn altaar verstoten. Hij heeft Zijn heiligdom te niet gedaan, Hij heeft de muren harer paleizen in des vijands hand overgegeven; zij hebben in het huis des HEEREN een stem verheven als op den dag eens gezetten hoogtijds.
8 Cheth. De HEERE heeft gedacht te verderven den muur der dochter Sions; Hij heeft het richtsnoer daarover getogen, Hij heeft Zijn hand niet afgewend, dat Hij ze niet verslonde; en Hij heeft den voormuur en den muur te zamen treurig gemaakt, zij zijn verzwakt.
9 Teth. Haar poorten zijn in de aarde verzonken; Hij heeft haar grendelen verdorven en gebroken; haar koning en haar vorsten zijn onder de heidenen; er is geen wet; haar profeten vinden ook geen gezicht van den HEERE.
10 Jod. De oudsten der dochter Sions zitten op de aarde, zij zwijgen stil, zij werpen stof op hun hoofd, zij hebben zakken aangegord; de jonge dochters van Jeruzalem laten haar hoofd ter aarde hangen.
11 Caph. Mijn ogen zijn verteerd door tranen, mijn ingewand wordt beroerd; mijn lever is ter aarde uitgeschud, vanwege de breuk der dochter mijns volks; omdat het kind en de zuigeling op de straten der stad in onmacht zinken;
12 Lamed. Als zij tot hun moeders zeggen: Waar is koren en wijn, als zij op de straten der stad in onmacht zinken, als de verslagenen; als zich hun ziel uitschudt in den schoot hunner moeders.
13 Mem. Wat getuigen zal ik u brengen, wat zal ik bij u vergelijken, gij dochter Jeruzalems? Wat zal ik bij u vergelijken, dat ik u trooste, gij jonkvrouw, dochter Sions, want uw breuk is zo groot als de zee, wie kan u helen?
14 Nun. Uw profeten hebben u ijdelheid en ongerijmdheid gezien, en zij hebben u uw ongerechtigheid niet geopenbaard, om uw gevangenis af te wenden, maar zij hebben voor u gezien ijdele lasten en uitstotingen.
15 Samech. Allen, die over weg gaan, klappen met de handen over u, zij fluiten en schudden hun hoofd over de dochter Jeruzalems, zeggende: Is dit die stad, waar men van zeide, dat zij volkomen van schoonheid was, een vreugde der ganse aarde?

16 Pe. Al uw vijanden sperren hun mond op over u, zij fluiten en knersen met de tanden, zij zeggen: Wij hebben haar verslonden; dit is immers de dag, dien wij verwacht hebben, wij hebben hem gevonden, wij hebben hem gezien.
17 Ain. De HEERE heeft gedaan, wat Hij gedacht had, Hij heeft Zijn woord vervuld, dat Hij bevolen had van oude dagen; Hij heeft afgebroken en niet gespaard; en Hij heeft den vijand over u verblijd, Hij heeft den hoorn uwer tegenpartijders verhoogd.
18 Tsade. Hun hart schreeuwde tot den Heere: O gij muur der dochter Sions, laat dag en nacht tranen afvlieten als een beek; geef uzelve geen rust, uw oogappel houde niet op!
19 Koph. Maak u op, maak geschrei des nachts in het begin der nachtwaken, stort uw hart uit voor het aangezicht des Heeren als water; hef uw handen tot Hem op voor de ziel uwer kinderkens, die in onmacht gevallen zijn van honger, vooraan op alle straten.
20 Resch. Zie, HEERE, aanschouw toch, aan wien Gij alzo gedaan hebt; zullen dan de vrouwen haar vrucht eten, de kinderkens, die men op de handen draagt? Zullen dan de profeet en de priester in het heiligdom des HEEREN gedood worden?
21 Schin. De jongen en de ouden liggen op de aarde op de straten; mijn jonkvrouwen en mijn jongelingen zijn door het zwaard gevallen; Gij hebt ze in den dag Uws toorns gedood, Gij hebt ze geslacht en niet verschoond.
22 Thau. Gij hebt mijn verschrikkingen van rondom geroepen, als tot een dag eens gezetten hoogtijds; en er is niemand aan den dag des toorns des HEEREN ontkomen of overgebleven; die ik op de handen gedragen en opgetogen heb, die heeft mijn vijand omgebracht.

De tweede alfabetische elegie is in dezelfde treurige toon gezet als de eerste, en de inhoud is in hoofdzaak dezelfde, zij begint als de eerste, met Eca: "Hoe droevig is ons lot! helaas!"

I. Hier wordt kennis genomen van de toorn van Zions God als de oorzaak van haar rampen, vers 1-9.

II. Hier wordt kennis genomen van de smart van Zions kinderen, als het gevolg van haar rampen, vers 10-19.

III. Er wordt over geklaagd bij God en de zaak aan zijn goedgunstige overweging opgedragen, vers 20-22. De hand, die gewond heeft, moet ook helen.

Klaagliederen 2:1-9

Het is een zeer treurige voorstelling, die hier gegeven wordt van de toestand van Gods kerk, van Jakob en Israël, van Zion en Jeruzalem, maar de nadruk schijnt in deze verzen voortdurend gelegd te worden op de hand van God in deze rampen, waaronder zij zuchten. Het is niet zo zeer, dat die en die dingen gedaan zijn, maar, dat God ze gedaan heeft, die toornig blijkt te zijn tegen hen, Hij is het, die hen kastijdt, en hen kastijdt in toorn en verbolgenheid, Hij is hun vijand geworden, en strijdt tegen hen, en dat is gal en alsem in haar beproeving en haar ellende.

I. Er was eens een tijd, toen God Zich verheugde over Zijn kerk, en zich haar vriend betoonde, en voor haar optrad. Maar nu is Hij tegen haar misnoegd, Hij is vertoornd tegen haar en treedt tegen haar op en behandelt haar als een vijand. Dit wordt hier veelvuldig herhaald en bitter betreurd. Wat Hij gedaan heeft, heeft Hij in Zijn toorn gedaan, dat maakt de dag van heden tot een treurige dag voor ons, dat het *de dag is Zijns toorns,* vers I, en wederom, vers 2, het is *in zijn verbolgenheid,* en, vers 3, *in ontsteking des toorns,* dat Hij *nedergeworpen en afgehouwen heeft,* en vers 6, *in de gramschap Zijns toorns.* Hun, die Gods gunst weten te waarderen, schijnt niets vreselijker dan Zijn toorn, een straf uit liefde is gemakkelijk te dragen, maar verwijten uit liefde slaan diepe wonden. Het is Gods toorn, die *ontstoken is tegen Jakob als een vlammend vuur,* vers 3, en het is een verterend vuur, het *verteert rondom,* het verteert al haar eer en al haar goed. Dat *is de grimmigheid* die Hij *heeft uitgestort als een vuur,* vers 4, ais het vuur en de zwavel, die op Sodom en Gomorra regenden, maar het was hun zonde, die het vuur aanstak. God is zo’n teder vader voor Zijn kinderen, dat wij verzekerd kunnen zijn, dat Hij nooit tegen hen vertoornd is dan wanneer zij Hem tergen, en Hem reden geven om toornig te zijn, en ook is Zijn toorn niet groter dan de oorzaak er van. Gods verbond met hen betekende dat "zo zij Zijn stem gehoorzaamden, Hij de vijand van hun vijanden zou zijn," Exodus 23:22, en dat was Hij ook geweest, zolang zij zich aan Hem hielden, maar nu is Hij hun vijand, ten minste Hij is *als een vijand,* vers 5. Hij heeft Zijn boog gespannen als een vijand, vers 4. Hij stond *met Zijn rechterhand* uitgestrekt tegen hen, en een getrokken zwaard er in *als een vijand.* In werkelijkheid is God geen vijand voor Zijn volk, neen, zelfs niet als Hij vertoornd is tegen hen, en hen in Zijn toorn kastijdt. Wij kunnen ernstig misnoegd zijn tegen onze dierbaarste vrienden en verwanten, tegen wie wij toch in de verste verte geen vijandschap gevoelen. Maar soms is Hij als een vijand voor hen, als al Zijn leidingen met hen naar allen schijn de strekking hebben tot hun verderf, als alle dingen tegen hen schijnen te zijn en niets voor hen. Maar gezegend zij God, Christus is onze Vrede, onze Vredemaker, die de vijandschap gedood heeft, en in Hem kunnen wij welgezind zijn jegens onze wederpartij, en het is wijs van ons, als wij het doen, sinds het tevergeefs is met Hem te twisten, en Hij ons voordelige vredesvoorwaarden aanbiedt.

II. Er was eens een tijd, toen Gods kerk schitterde in glans en luister, en grote invloed had op de volken, maar nu *heeft de Heere de dochter Zions bewolkt,* vers 1, met een donkere wolk, die verschrikkelijk is voor haar, en door welke zij Zijn aangezicht niet zien kan, *een dikke wolk* (dat is eigenlijk de betekenis), een zwarte wolk, die al haar heerlijkheid verdonkert, en haar uitnemendheid verbergt, niet zo’n wolk als die, waaronder God hen door de woestijn leidde, of die, waarin God bezit nam van de tempel en die vervulde met Zijn heerlijkheid, neen, nu is die zijde van de wolk naar hen toegekeerd, die naar de Egyptenaars gekeerd was in de Rode Zee. "Hij heeft de heerlijkheid van Israël van de hemel op de aarde nedergeworpen, hun vorsten", 2 Samuel 1:19, de waarneming van hun godsdienst, de heerlijkheid des heiligdoms, al, wat hen aanbeval in de genegenheid en achting van hun naburen, en hen beminnelijk maakte, wat hen tot de hemel toe verhoogd had, was nu verwelkt en verdwenen, omdat God het bewolkt had.

Hij heeft de gehelen hoorn Israëls afgehouwen, vers 3, al zijn schoonheid en majesteit, Psalm 132:11, al zijn overvloed en volheid, en al zijn macht en gezag. Zij hadden in hun trots de hoorn tegen God verhoogd, en daarom heeft God die met recht *afgehouwen.* Hij maakte hen machtig om weerstand en tegenstand te bieden aan hun vijanden, *Hij heeft Zijn rechterhand achterwaarts getrokken,* zodat zij niet in staat waren, de slag, die zij gaven, te doen aankomen, noch de slag, die hun gegeven werd, af te weren. Wat kan hun rechterhand doen tegen de vijand, als God die achterwaarts trekt, of doet verdorren, als die van Jerobeam? Aldus werd *de heerlijkheid van Israël neergeworpen,* toen het volk, beroemd om zijn moed, niet in staat was stand te houden, noch de dienst naar behoren waar te nemen.

III. Er was eens een tijd, toen Jeruzalem en de steden van Juda sterk en wel verdedigd, de inwoners vertrouwen inboezemden en door de vijand als onneembaar met rust gelaten werden. Maar nu heeft de Heere ze in Zijn toorn verslonden, zij zijn verdwenen, de kastelen en grensvestingen zijn genomen, en de invallers ontmoeten geen tegenstand, de statige bouwwerken, die hun kracht en schoonheid waren, zijn neergehaald en verwoest.

1. De Heere heeft in Zijn toorn *alle de woningen Jakobs verslonden,* vers 2, beide de steden en de dorpen, zij zijn verbrand, of anderszins verstoord, zo geheel verwoest, dat zij verslonden schijnen te zijn, en er niets meer van teruggevonden wordt. Hij heeft *verslonden en niet verschoond*. Men zou gedacht hebben, dat het jammer was, dat zulke rijke huizen, zo goed gebouwd en zo goed gemeubeld, geheel verwoest werden, en dat er enige verschoning gebruikt had moeten worden met de arme inwoners, die aldus verdreven, en gedwongen werden om een woonplaats te zoeken, maar Gods gewone barmhartigheid scheen te ontbreken, Hij heeft *Israël verslonden* zoals een leeuw zijn prooi verslindt, vers 5.

2. Niet alleen de gewone huizen, maar zijn paleizen, *alle haar paleizen,* de woningen van de vorsten en aanzienlijken, vers 5, hoewel die zeer statig en rijk, sterk en wel bewaakt waren. Als Gods oordelen met een bepaalde opdracht komen, maken zij paleizen en hutten met de grond gelijk, en verslinden ze met evenveel gemak. Als paleizen bevlekt zijn door zonde, zoals de hun, dan moeten ze verwachten bezocht te zullen worden door een vloek, die ze zal verteren, met zijn houten en zijn stenen, Zacheria 5:4.

3. Hij heeft niet alleen hun woonplaatsen, maar ook *hun vastigheden,* hun kastelen, sterkten en versterkte steden *verdorven.* Deze heeft Hij *afgebroken in Zijn verbolgenheid* en *gemaakt, dat zij de aarde raken,* zullen zij Zijn oordelen ook in de weg staan, en hun voortgang belemmeren? Neen, zij moeten vallen als bladeren in de herfst, zij moeten tot op de fondamenten afgebroken, en met de grond gelijk gemaakt worden, vers 2. En wederom, veraf 5:*Hij heeft zijn vastigheden verdorven,* want hoe konden zij bestaan tegen God? "En zo heeft Hij bij de dochter van Juda het klagen en kermen vermenigvuldigd, want zij moesten wel in vreselijke ontsteltenis zijn, toen zij zagen, dat al wat hun verdediging uitmaakte weg was". Dit wordt opnieuw gezegd, vers 6-9. En om de paleizen te verslinden, *heeft Hij de muren harer paleizen in des vijands hand overgegeven,* die ze beschermden, en als die afgebroken zijn, is het met de paleizen zelf spoedig gedaan. De muren van de paleizen kunnen ze niet beschermen, tenzij God zelf er een muur van vuur om heen bouwt. Dat deed God *in Zijn toorn,* en toch heeft Hij het met overleg gedaan. Het is het gevolg van voorafgaand overleg, het is gedaan door wijze en onveranderlijke beschikkingen, want de Heere "heeft gedacht te verderven de muur van de dochter Zions," Hij bracht het Chaldeeuwse leger opzettelijk voor deze strafoefening. De verwoestingen, die God in Zijn kerk aanricht, zijn alle naar Zijn raad, "Hij zal volbrengen, wat over ons bescheiden is, ook hetgeen het meest onaangenaam voor ons is.

Maar, als het zover is, heeft Hij het richtsnoer getogen, om nauwkeurig de maat vast te stellen, tot hiertoe zal de verwoesting gaan en verder niet, er zal niet meer afgesneden worden, dan wat er voor bestemd is. Of, het richtsnoer van de woestigheid wordt bedoeld", Jesaja 34:11, om alles gelijk te maken, want Hij zal Zijn werk voortzetten, *Hij heeft Zijn hand niet afgewend, dat Hij ze niet verslonden,* Zijn rechterhand, die Hij tegen Zijn volk uitstrekte *als een vijand* vers 4. Zover, als het doel reikt zal ook de uitvoering gaan, en Zijn hand zal Zijn raad volkomen uitvoeren, en niet afgewend worden. "Daarom heeft Hij de voormuur en de muur, waarover het volk zich verheugd had, en waarop zij zich misschien vrolijk gemaakt hadden, treurig gemaakt, en zij zijn verzwakt, de muur en de voormuur, of de borstwering er op, vielen tezamen, en werden aan elkanders troost overgelaten". Haar poorten zijn in een oogwenk verdwenen, zodat men denken zou, dat zij door hun eigen gewicht in de aarde verzoeken waren, en "Hij heeft haar grendelen verdorven en verbroken, die grendelen van Jeruzalems poorten, die Hij vroeger sterk gemaakt had", Psalm 147:13. Poorten en grendelen zullen ons niet helpen, als God Zijn bescherming aan ons onttrokken heeft.

IV. Er was eens een tijd, toen hun regering bloeide, hun vorsten in aanzien stonden, hun koninkrijk groot was onder de volken, en de weegschaal van de macht naar hun zijde overhelde, maar nu is alles anders: *Hij heeft het koninkrijk en zijn vorsten ontheiligd,* vers 2. Eerst hadden zij zich zelf ontheiligd door hun afgoderij, en daarna behandelde God hen als zodanig, Hij wierp hen op de mesthoop, de geschiktste plaats voor hen. Hij had hun heerlijkheid, die als heilig beschouwd werd, (wat wij majesteit noemen) overgegeven om vertreden en ontheiligd te worden, en het is geen wonder, dat de koning en de priester, wier persoon altijd als eerwaardig en onschendbaar beschouwd werd, door iedereen veracht worden, als God *in de gramschap Zijns toorns, de koning en de priester smadelijk verworpen heeft,* vers 6. Hij heeft hen verlaten, Hij oordeelt, dat zij niet langer de eer waard zijn van het verbond des priesterschaps en des koninkrijks, maar, dat zij beide verbeurd hebben, en dan wordt Zedekia, de koning, met verachting behandeld, en Seraja, de hoofdpriester, als een misdadiger ter dood gebracht. De kroon is hun van ‘t hoofd gevallen, want *haar koning en haar vorsten zijn onder de heidenen,* vers 9, zij worden gehoond en behandeld, niet als gewone mensen, maar als mensen van de laagste soort, zonder enige achting voor hun persoon. Het is rechtvaardig van God om door Zijn oordelen te verlagen, die zichzelf verlaagd hebben door hun zonde.

V. Er was eens een tijd, toen de geboden Gods onder hen bewaard werden, in volle kracht en zuiverheid, en dat zij die tekenen van Gods tegenwoordigheid onder hen hadden, maar nu waren ze van hen weggenomen, dat deel van Israëls heerlijkheid, dat inderdaad zijn grootste heerlijkheid was, was verdwenen.

1. De ark was de voetbank van God, onder het verzoendeksel, tussen de cherubim, dit was het heiligste van alle symbolen van Gods tegenwoordigheid (zie werd Zijn voetbank genoemd, 1 Kronieken 28:2- Psalm 99:5, 132:1, daar rustte de "schechina," de wolk, en met het oog daarop werd Israël dikwijls beschermd en gered, maar nu gedacht Hij Zijn voetbank niet meer. Het schijnt, dat Hij toegelaten had, dat de ark zelf in handen van de Chaldeën gevallen was. Daar God vertoornd was, wierp Hij ze weg, want zij zal niet langer Zijn voetenbank zijn, de aarde zal het zijn, zoals zij geweest was voordat de ark het was, Jesaja 66:1. Van hoe weinig waarde zijn de tekenen van Zijn tegenwoordigheid, wanneer die tegenwoordigheid zelf er niet meer is! Ook was het niet voor ‘t eerst, dat God Zijn ark in de gevangenis gaf, Psalm 78:61. God en Zijn koninkrijk kunnen bestaan zonder die voetbank.

2. Zij, die de dienst hadden verricht van de heilige dingen, de *begeerlijke dingen van de ogen in de tent van de dochter Zions,* vers 4, waren *reiner dan de sneeuw, witter dan melk* geweest, Hoofdstuk 4:7, niemand was begeerlijker in de ogen van alle goede mensen geweest, dan die de dienst van de tabernakel waarnamen. Maar nu zijn zij gedood en hun bloed is met hun offeranden vermengd. Zo is de priester met de koning veracht. Als zij, die begeerlijk waren voor het oog in Zions tabernakel gedood zijn dan moet daarin de hand van God erkend worden, "Hij heeft het gedaan, en het gehele huis Israëls moet deze brand, die de Heere aangestoken heeft, bewenen, als in het geval van Nadab en Abihu", Leviticus 10:6.

3. De tempel was Gods tabernakel (zoals de tabernakel, in zijn tijd, Zijn tempel genoemd werd) Psalm 27:4), en deze heeft Hij *met geweld afgerukt,* vers 6, de pinnen ervan heeft Hij *uitgerukt* en de touwen afgesneden, het zal niet langer een tabernakel zijn, veel minder de Zijne, Hij heeft hem *uitgerekt,* zoals de hovenier zijn hut of schat wegneemt, als hij klaar is en er niets meer te doen heeft, Hij rukt hem uit, even gemakkelijk, even vlug, en met even weinig spijt en weerzin alsof het maar "een hutje in de wijngaard of een nachthutje in de komhommerhof" was, Jesaja 1:8, en als "een hut, die de hoeder maakt," Job 27:18. Als de mensen Gods tabernakel ontheiligen, is het rechtvaardig van God die van hen weg te nemen. Met recht had God geweigerd hun "verbodsdagen te rieken," Amos 5:21, zij hadden Hem getergd. Zich aan hen te onttrekken, het was dus geen wonder, dat Hij Zijn vergaderplaats verdorven heeft, wat zouden zij met de plaats doen, als de dienst een gruwel geworden is? Hij heeft Zijn heiligdom te niet gedaan, het is door zonde verontreinigd, het ene dat Hij haat, en daarom haat Hij zelfs Zijn heiligdom, waarin Hij Zich verheugd had en dat "Hij Zijn ruste tot in eeuwigheid genoemd had," Psalm 132:14. Aldus had Hij gedaan aan Silo. Nu hebben de vijanden *in het huis des Heeren een stem verheven* van feestviering en van Godslastering, als de tempelliederen en muziek op de dag eens gezette hoogtijd, Psalm 74:4. Sommigen verstaan onder de *vergaderplaatsen,* vers 6, niet alleen de tempel, maar ook de synagogen, en de profetenscholen, die de vijand verbrand had, Psalm 74:8.

4. De hoogtijden en sabbatten waren zorgvuldig waargenomen, en het volk was er voortdurend aan herinnerd, maar nu heeft de Heere ze doen vergeten, niet alleen in het land, onder hen, die ver weg woonden, maar ook in Zion zelf, want er was niemand overgebleven om er aan te denken, en ook waren de plaatsen er niet meer, waar zij plachten waargenomen te worden. Nu Zion in puinhopen lag, werd er geen verschil gemaakt tussen de Sabbat en andere dagen, iedere dag was een dag van rouw, zodat alle hoogtijden vergeten waren. Het is rechtvaardig hen van de weldaad en de troost van de sabbatten te beroven, die ze niet naar eis gewaardeerd, en niet nauwgezet waargenomen hebben, maar ze hebben ontheiligd, wat een van de zonden was, waarvan de Joden dikwijls beschuldigd werden. Zij, die de dagen van de Zoon des mensen gezien hebben, en verzuimd, zullen begeren een dier dagen te zien, en het zal hun niet vergund worden, Lukas 17:22.

5. Het altaar, dat hun gaven geheiligd had, is nu *verstoten,* want God zal hun gaven niet meer aannemen, noch geëerd worden door hun offeranden, vers 7. Het altaar was de *tafel des Heeren,* maar God wil niet langer onder hen wonen, Hij wil hen niet onthalen, noch met hen aanzitten.

6. Zij waren gezegend geweest met profeten en leraars van de wet, maar er is geen wet meer, zij wordt niet meer gelezen door het volk, en niet meer uitgelegd door de schriftgeleerden, de tafelen van de wet zijn met de ark verdwenen, het boek van de wet is hun ontnomen, en het bezit er van is aan het volk verboden. Wat zouden zij met bijbels doen, die zich niet verbeterd

hebben, toen zij er hadden. Haar profeten vinden ook geen gezicht van de Heere, God antwoordt ze niet meer, noch door profeten, -noch door dromen, wat ook het droeve lot van Saul was, 1 Samuel 28:15. Zij hadden Gods profeten vervolgd, en de gezichten, die zij van de Heere ontvingen, veracht, en daarom is het rechtvaardig van God te zeggen, dat zij profeten, noch gezichten meer zullen hebben. Laat hen naar de profeten gaan, die hen gevleid en bedrogen hadden met gezichten naar hun eigen hart, want zij zullen er geen van God hebben, om hen te troosten, of hun te zeggen hoe lang nog. Die Gods profeten mishandelen, zullen verliezen, en rechtvaardiglijk.

Klaagliederen 2:10-22

Terecht worden dit klaagliederen genoemd, en aandoenlijke klaagliederen zijn het, de volmaakte uiting van smart, klachten en geween en anders niets, als de inhoud van Ezechiëls rol, Ezechiel 2:10.

I. Hier worden voorbeelden van klaagzangen gegeven, die naar het leven getekend zijn.

1. De rechters en overheden, die gewoon waren in plechtige kleding te verschijnen, hebben die ter zijde gelegd, of liever zij zijn er van beroofd, en hebben zich rouwgewaad aangedaan, vers 10, de oudsten zitten nu niet langer in de stoelen des gerichts, *de stoelen van het huis Davids,* maar zij *zitten op de aarde,* daar zij geen stoel hebben om in te rusten, of ten teken van smart, zoals Jobs vrienden "met hem op de aarde zaten", Job 2:13. Zij doen hun mond niet open in de poort, om hun mening te zeggen, zoals gewoonlijk, maar zij zwijgen stil, overweldigd door smart, en niet wetende, wat te zeggen. "Zij werpen stof op hun hoofd en hebben zakken aangegord, zoals in diepen rouw, zij hebben macht en rijkdom verloren, en dat was de oorzaak van hun smart"." Ploratur lachrymis anissa pecunia veris. -Oprecht zijn de tranen, die vergoten worden over verloren goed".

2. De jonge dochters, die gewoon waren zich zo rijk te kleden, en met "uitgestrekten hals te gaan, Jesaja 3:16, zijn nu vernederd: De jonge dochters van Jeruzalem laten haar hoofd ter aarde hangen, nu leren zij de smart kennen, zij allen, die ze schenen te tarten, en altijd vrolijk gestemd waren."

3. De profeet zelf geeft het voorbeeld aan de treurenden, vers 11. *Zijn ogen zijn verteerd door tranen,* hij heeft geweend, totdat hij niet meer kon, hij heeft zijn ogen bijna uitgeweend, zij zijn bijna blind van het wenen. Ook zijn de innerlijke bewegingen van zijn smart niet minder dan de uiterlijke. "Zijn ingewand wordt beroerd, zoals, toen hij deze rampen zag komen", Jeremia 4:19, 20, wat hem er nu van ontslaan moest, zo zou men denken, maar zelfs hij, voor wie zij geen verrassing waren voelde ze als een ondragelijke smart, in zo’n mate, dat zijn leven ter aarde is uitgeschud, hij had een gevoel, alsof hij tot water werd, al zijn ingewanden waren als gesmolten en opgelost, als in Psalm 22:14. Jeremia zelf werd beter behandeld dan zijn buren, beter dan hij vroeger behandeld was door zijn eigen landslieden, ja, hun verderf was zijn verlossing, hun gevangenschap zijn bevrijding, hij werd begunstigd door dezelfde personen, die hen tot gevangenen maakten, en toch zinken zijn bijzondere belangen in ‘t niet bij zijn belangstelling in de algemene belangen, en beweent hij "de breuke van de dochter Zijns volks" met evenveel gevoel alsof hij zelf het meest te lijden had gehad van dat gemeenschappelijke onheil. De oordelen Gods over land en volk moeten door ons beweend worden, al ontkomen wij zelf er nagenoeg geheel aan.

II. Hier wordt aangespoord om te wenen: *Hun hart schreeuwde tot de Heere,* vers 18. Sommigen vrezen, dat het niet de kreet van oprecht berouw, maar van bitter beklag was, hun hart was vervuld met smart, tot berstens toe, en zij gaven daaraan lucht in smartkreten en jammerklachten, waarbij zij gebruik maakten van Gods naam, toch willen wij liefderijk veronderstellen, dat velen van hen in oprechtheid tot God riepen, om barmhartigheid in hun ellende, en de profeet zegt hun daarmee voort te gaan: "O gij muur van de dochter Sions, ‘t zijn degenen, die op de muur staan, gij wachters op de muren," Jesaja 63:6, wanneer gij de vijand tegen de muur van rondom gelegerd ziet en dat hij er tegen optrekt, of "vanwege de muur, (die het onderwerp van de klachten is), vanwege de verbreking van de muur (hetgeen

plaats vond een maand na de inneming van de stad), vanwege deze nieuwe ramp, moet de dochter Zions nog voortgaan te wenen". Dat was iets, waar Nehemia lang daarna ook over treurde, Nehemia 1:3, 4. "Laat dag en nacht tranen afvloeien als een beek, ween zonder ophouden, geef u geen rust van het wenen, uw oogappel houde niet op." Dit betekent

1. Dat de rampen zouden voortduren, en de oorzaken van de smart herhaaldelijk terugkomen en dat hun iedere dag en iederen nacht nieuwe reden gegeven zou worden om over zichzelf te wenen.

2. Dat zij geneigd zouden zijn om, trapsgewijze, ongevoelig en verdoofd te worden onder Gods hand, en behoefte te hebben om steeds zwaarder beproefd te worden, totdat hun trotse en harde harten volkomen vernederd en verzacht waren.

III. Hier wordt reden tot klachten gegeven, en de rampen, die beweend moeten worden, worden in ‘t bijzonder en treffend beschreven.

1. Zij sterven bij menigten van honger, een zeer smartelijk oordeel, en meelijwekkend is het lot van hen, die er onder vallen. God had hen enige tijd tevoren gekastijd door gebrek aan levensmiddelen, ontstaan door gebrek aan regen, Jeremia 14:1, en door die lagere trap van het oordeel waren zij niet tot berouw gebracht, en daarom bracht God het nu in volle kracht over hen, door een nauwe insluiting, want

a. De kinderen stierven van honger in de armen hunner voeders, *Het kindje en de zuigeling* wier onschuld en hulpeloosheid hun recht geeft om het eerste geholpen te worden, *zinken op de straten in onmacht,* vers 11, *als de verslagenen* vers 12, daar er geen voedsel voor hen te vinden is, die verhongeren sterven even zeker als die doorstoken zijn. Zij liggen lange tijd tegen hun arme moeders te schreeuwen om brood voor hun voeding en wijn voor de dorst, want zij zijn in zulke weelde groot gebracht en hadden ze nu nodig zodat tenslotte *hun ziel zich uitschudt in de schoot hunner moeders,* en daar blazen zij de laatste adem uit. Dit wordt herhaald, vers 19 :*zij zijn in onmacht gevallen van honger, vooraan op alle straten.* Toch is dit nog het ergste niet:

b. Sommige kleine kinderen werden door de hand hunner moeders gedood, om gegeten te worden. vers 20. Zulk een schaarste van levensmiddelen was er, dat *de vrouwen haar vrucht aten,* haar eigen kinderen, en wel zulke, *die men op de handen draagt,* zoals gedreigd was in Deuteronomium 28:53. Hetzelfde vond plaats bij het beleg van Samaria, 2 Koningen 6:29. Tot zo’n uiterste, ja, tot zo’n barbaarsheid werden zij gebracht door de honger. Laat ons, in onze overvloed, God danken, dat wij geschikt voedsel hebben, niet alleen voor ons zelf, maar ook voor onze kinderen.

2. Bij menigten vallen zij door het zwaard dat zowel de een als de ander verteert, vooral in de hand van zulke wrede vijanden als de Chaldeën.

a. Zij spaarden niemand, ook niet de aanzienlijkste, zelfs de profeet en de priester, die, naar men menen zou, voor alle anderen, de bescherming des hemels en verering op aarde mochten verwachten, worden gedood, niet buiten op het slagveld, waar zij niet op hun plaats zijn, zoals Hofni en Pinehas, maar in het heiligdom des Heeren, de plaats hunner werkzaamheden en die zij hoopten, dat hun tot een schuilplaats zou zijn.

b. Zij ontzagen geen leeftijd, ook niet hen, die om hun tedere leeftijd en om hun bejaardheid niet in staat waren het zwaard te voeren, want zelfs zij zijn door het zwaard gevallen. De jeugd, die nog niet verplicht is de wapens te dragen, en de ouderdom, die van die plicht ontslagen is, liggen op de aarde op de straten, totdat een vriendelijke hand zich ontfermt en ze begraaft.

c. Zij ontzagen geen geslacht: "Mijn jongelingen en mijne jonkvrouwen zijn door het zwaard gevallen." Bij de meest barbaarse militaire executiën, waarvan wij ooit lazen, werden de maagden gespaard en buit gemaakt, Numeri 31:18, Richteren 5:30, maar hier werden de maagden even goed over de kling gejaagd als de jongelingen.

d. Dit was van de Heere, Hij liet toe, dat het zwaard van de Chaldeën alles zonder onderscheid verteerde: *Gij hebt ze in de dag Uws toorns gedood,* want God is het, die *kan doden en levend maken,* en in het leven sparen, als het Hem behaagt. Maar wat volgt, klinkt zeer hard: *Gij hebt ze geslacht en niet verschoond,* want Zijn *ziel werd verdrietig over de arbeid van Israël.* De vijanden die hen zo wreed behandelden. Hij had ze beide, gemonsterd en last gegeven, vers 22 : *Gij hebt, als tot een dag eens gezetter hoogtijds, mijn verschrikkingen van rondom geroepen,* d.i. de Chaldeën, die zo’n schrik voor mij zijn", Jeruzalem was nu even vol van vijanden, als ooit van feestgangers op een plechtigen vierdag, zodat zij door hun getal overweldigd werden, en niemand ontkwam of overbleef, Jeruzalem was tot een slachthuis geworden. De moeders worden tot in haar ziel gegriefd, als zij zien, dat haar kinderen, waarvoor zij zoveel zorg hebben gedragen, en zoveel smart geleden, zo onmenselijk behandeld, zo plotseling afgesneden worden, terwijl er zoveel tijd nodig is om ze groot te brengen: "Die ik op de handen gedragen en opgetogen heb, die heeft mijn vijand omgebracht," alsof zij voorden beul waren groot gebracht, als schapen voor de slachter, Hosea 9:13. Zion, dat voor hen allen een moeder was, betreurde het, als zij zag, dat die in haar hoven waren opgegroeid, en onder het toezicht van de woorden Gods, ten slachtoffer vielen.

3. Hun valse profeten bedrogen hen, vers 14. Dat was iets, waarover Jeremia lang geleden reeds geklaagd had, en dat hij met grote smart had opgemerkt, Jeremia 14:13 :"Ach, Heere Heere, zie de profeten zeggen hun: Gij zult geen zwaard zien, en hier voegt hij het tussen zijn klaagliederen: Uw profeten hebben uw ijdelheid en ongerijmdheid gezien, zij beweerden voor u te zullen vragen, en dan aan u te zullen bekend maken, wat (Joas wil en eis was, de gezichten des Almachtigen te zullen zien, en dan Zijn woorden te zullen spreken, maar het was alles ijdelheid en dwaasheid, hun gezichten waren alle de vrucht van hun verbeelding, en als zij dachten, dat zij iets zagen, was het slechte een voortbrengsel van een verdwaasd verstand en een verhitte verbeelding, zoals bleek uit alles wat zij profeteerden, en dat ijdel en onbeschaamd was: ja, het is hoogst waarschijnlijk, dat zij zelf wel wisten, dat hun vermeende gezichten, bedrog waren, en geveinsd, en dat zij er gebruik van maakten, om een schonen schijn voor het volk te geven aan hun opzettelijk bedrog, om invloed op hen te krijgen". Het zijn uw profeten, niet Gods profeten, Hij heeft ze niet gezonden, ze waren ook geen profeten naar Zijn hart, maar het volk maakte ze tot profeten, zei hun, wat zij zeggen meesten, zodat zij profeten waren naar hun hart.

a. Profeten moeten het volk op zijn gebreken wijzen, en zijn zonden voorhouden, om hen tot berouw te brengen, en zo hun verderf te voorkomen, maar deze profeten wisten, dat zij daardoor de genegenheid en de bijdragen des volks verliezen zouden, en zij wisten ook, dat zij hun hoorders geen verwijten konden doen, zonder zich zelf meteen te berispen, en daardoor hebben zij uw ongerechtigheid niet geopenbaard, zij zagen ze zelf niet of, als zij het al deden,

zagen zij er zo weinig kwaad en gevaar in, dat zij er hun niet mee lastig wilden vallen, hoewel dat een middel had kunnen worden, om hun ongerechtigheid weg te nemen en zo doende hun gevangenschap af te wenden.

b. Profeten behoren het volk te waarschuwen voor de oordelen Gods, die over hen komen zullen, maar deze profeten hebben hun ijdele lasten gezien, de boodschappen, die zij hun brachten, en die beweerden van God afkomstig te zijn, waren vals, en valselijk aan God toegeschreven en dat wisten zij, zodat zij, door hen in die vleselijke zekerheid te sussen, de oorzaak waren van die ballingschap, die zij hadden kunnen voorkomen, door de waarheid te zeggen.

4. Hun naburen lachten hen uit: "Allen die over de weg gaan, klappen met de handen over u". Jeruzalem had een grote rol gespeeld, een groten naam en grote macht gehad over de volken, zij was de afgunst en de schrik van allen om haar heen, en, toen de stad aldus vernederd was, juichten zij allen over haar val (zoals mensen in zo’n geval geneigd zijn te doen), zij floten en schudden het hoofd, daar het hun aangenaam was, te zien, hoezeer zij vervallen was van haar vroegere grootheid. "Is dit die stad, zeiden zij, waarvan men zei, dat zij volkomen van schoonheid was?" Psalm 50:2. Hoe is zij nu volkomen van wanstaltigheid! Waar is nu al haar schoonheid? Is dit de stad, "die een vreugde van de gehele aarde genoemd werd", Psalm 48:3, die meer dan enige andere plaats zich verheugde in de overvloedige gaven en genade van God, en waarin de hele aarde zich verblijdde? Waar is nu al haar vreugde en al haar heerlijkheid? Het is grote zonde om aldus te spotten met de ellende van anderen, en maakt de beproeving van de beproefden veel zwaarder.

5. Hun vijanden juichten over hen, vers 16. Die Jeruzalem en haar vrede kwalijk gezind waren geven nu lucht aan hun spijt en boosheid, die zij vroeger verbergden, nu *sperren* zij *hun mond op,* zij *fluiten en knersen met de tanden* in verachting en verontwaardiging, zij juichen over hun zegepraal op haar, en over de rijken buit, die zij behaald hebben door zich van haar meester te maken: Wij *hebben ze verslonden,* het is ons werk, en de winst is voor ons, het is nu alles ons eigendom. Jeruzalem zal nooit meer gevleid en gevreesd worden, zoals zij geweest is. *Dit is immers de dag, die wij lang verwacht hebben, wij hebben hem gevonden, wij hebben hem gezien,* ha, ha! zo wilden wij het hebben. De vijanden van de kerk zijn geneigd, als zij een schok ontvangt, te denken, dat het haar ondergang is, en er over te juichen, alsof het al zo is, maar zij zullen zich bedrogen vinden, want de poorten van de hel zullen haar niet overweldigen.

6. In dit alles toonde God zelf Zich als hun vijand: "De Heere heeft gedaan wat Hij gedacht had." De verstoorders van Jeruzalem konden geen macht tegen haar hebben, indien hun die niet van boven gegeven ware. Zij zijn slechts het zwaard in Gods hand, Hij is het, die ze heeft geslacht en niet verschoond. In deze twist tussen Hem en ons, hebben wij niet de gewone bewijzen van Zijn erbarmen met ons ondervonden. "Hij heeft de vijand over u verblijd, zie Job 30:11, Hij heeft de hoorn uwer tegenpartijders verhoogd," Hij heeft hun reden gegeven om trots te zijn. Dat is werkelijk de ergste verzwaring van hun jammer, dat God hun vijand geworden is, en toch is het de krachtigste aansporing om er geduldig onder te zijn, wij moeten ons wel onderwerpen aan wat God doet, want,

a. Het is de uitvoering van Zijn plan: "De Heere heeft gedaan wat Hij gedacht had, het is volbracht met verstand en overleg, niet haastig, of na een plotseling besluit, het is het kwaad, dat Hij tegen hen geformeerd heeft", Jeremia 18:11, en wij kunnen verzekerd zijn, dat het

nauwkeurig aan het doel beantwoordt, zoals het geformeerd is. Wat God tegen Zijn volk bedenkt, is voor hun nut bedoeld, en in ‘t eind zal men bevinden, dat het zo is.

b. Het is de vervulling van Zijn voorspellingen, het is de vervulling van de Schrift, "Hij heeft nu Zijn woord vervuld, dat Hij bevolen had van oude dagen." Toen Hij hun door Mozes Zijn wet gaf, zei Hij hun, welke oordelen zij zich zeker op de hals zouden halen, als zij die wet overtraden, en nu zij zich hadden schuldig gemaakt aan overtreding van die wet, had Hij het gedreigde vonnis uitgevoerd, overeenkomstig Leviticus 26:16, enz, Deuteronomium 28:15. In al Gods leidingen met Zijn kerk, is het goed kennis te nemen van de vervulling van Zijn woord, want er is een nauwkeurige overeenstemming tussen de oordelen van Gods hand en de oordelen van Zijn mond, en wanneer zij vergeleken worden, zullen zij elkaar verklaren en ophelderen.

IV. Hier wordt troost gezocht en gegeven om de oorzaak van deze klachten weg te nemen.

1. Er wordt naar gezocht en gevraagd, vers 13. De profeet wenst passende en aannemelijke woorden te vinden voor dit geval, om haar die te zeggen: *Wat zal ik bij u vergelijken, dat ik u trooste, gij jonkvrouwe, dochter Zions?* Wij behoren te pogen hen te troosten, wier rampen wij beklagen, en als onze hartstochten er de oorzaak van zijn, moet onze wijsheid ze zo goed mogelijk zien te herstellen, wij moeten er ons op toeleggen ons medelijden met onze beproefde vrienden om te zetten in vertroostingen. Nu worden hier de twee meest gewone middelen tot vertroosting, in geval van beproeving getoetst, maar als onbruikbaar ter zijde gelegd. Gewoonlijk trachten wij onze vrienden te troosten, door hun te zeggen,

a. Dat hun geval niets bijzonder en niet het eerste van die aard is, er zijn er velen, wier smart groter is en zwaarder op hen drukt dan de hun, maar in Jeruzalems geval gaat dit niet op: "Wat zal ik bij u vergelijken, dat ik u trooste?" Welke stad, welk land is er, welks lot met het uw te vergelijken is? Wat getuigen zal ik u brengen, om een voorbeeld te noemen, dat uw tegenwoordige rampzaliger toestand nabij komt? Helaas, er is er geen, er is geen smart gelijk de uwe, omdat er niemand is, wiens eer gelijk de uw was.

b. Wij zeggen hun, dat hun geval niet hopeloos is, maar gemakkelijk te genezen, maar ook dat kan hier, menselijkerwijs gesproken, niet waarschijnlijk worden genoemd, want "uw breuke is zo groot als de zee," als de breuk, die de zee soms in het land maakt, en zij kan niet gedicht worden, maar wordt al groter en groter. Gij zijt gewond, en wie kan u helen? Geen wijsheid of macht van mensen kan de verwoestingen van zo’n verbroken en vernietigden staat herstellen. Het is daarom doelloos een van deze gewone versterkende middelen toe te dienen, daarom,

2. Is de geneeswijze, die hier voorgeschreven wordt, dat zij tot God moet gaan, en haar zaak in een berouwvol gebed aan Hem opdragen, en met aandrang bidden en in ‘t gebed volharden: "Maak u op, verhef u uit het stof, uit uw moedeloosheid, maak geschrei des nachts waak in het gebed, kniel, als anderen slapen, en val God lastig, om barmhartigheid: in het begin van de nachtwaken, van elk van de vier nachtwaken laat uw ogen ze voorkomen", Psalm 119:148, stort dan uw hart uit voor het aangezicht des Heeren gelijk water, wees vrijmoedig en met uw beste hart in ‘t gebed, wees oprecht en ernstig in het gebed, open uw hart, leg uw zaak bloot voor de Heere, hef uw handen tot Hem op in heilig verlangen en verwachting, roep Hem aan voor de ziel uwer kinderen. Die arme schapen, wat hebben zij gedaan? 2 Samuel 24:17. Spreek tot Hem, spreek tot Hem deze woorden, vers 20 : *Zie Heere, aanschouw toch aan wie gij alzo gedaan hebt,* met wie Gij aldus gehandeld hebt. Zijn zij niet de Uwen, het zaad van Abraham,

Uw vriend, en van Jakob, Uw uitverkorene? Heere, heb medelijden met en gedenk aan hun lot!" Gebed is een balsem voor ieder zeer, ook het pijnlijkste, een middel tegen iedere ziekte, ook de smartelijkste. En het doel van het gebed is niet om van de wijsheid en de wil van God iets voor te schrijven, maar om er ons aan te onderwerpen, onze zaak aan Hem op te dragen, en ze dan aan Hem over te laten. "Heere, zie en aanschouw, en Uw wil geschiede."

HOOFDSTUK 3

1 Aleph. Ik ben de man, die ellende gezien heeft door de roede Zijner verbolgenheid.
2 Aleph. Hij heeft mij geleid en gevoerd in de duisternis, en niet in het licht.
3 Aleph. Hij heeft Zich immers tegen mij gewend, Hij heeft Zijn hand den gansen dag veranderd.
4 Beth. Hij heeft mijn vlees en mijn huid oud gemaakt, Hij heeft mijn beenderen gebroken.
5 Beth. Hij heeft tegen mij gebouwd, en Hij heeft mij met galle en moeite omringd.
6 Beth. Hij heeft mij gezet in duistere plaatsen, als degenen, die over lang dood zijn.
7 Gimel. Hij heeft mij toegemuurd, dat ik er niet uit gaan kan; Hij heeft mijn koperen boeien verzwaard.
8 Gimel. Ook wanneer ik roep en schreeuw, sluit Hij de oren voor mijn gebed.
9 Gimel. Hij heeft mijn wegen toegemuurd met uitgehouwen stenen, Hij heeft mijn paden verkeerd.
10 Daleth. Hij is mij een loerende beer, een leeuw in verborgen plaatsen.
11 Daleth. Hij heeft mijn wegen afgewend; en Hij heeft mij in stukken gebroken; Hij heeft mij woest gemaakt.
12 Daleth. Hij heeft Zijn boog gespannen, en Hij heeft mij den pijl als ten doel gesteld.
13 He. Hij heeft Zijn pijlen in mijn nieren doen ingaan.
14 He. Ik ben al mijn volk tot belaching geworden, hun snarenspel den gansen dag.
15 He. Hij heeft mij met bitterheden verzadigd, Hij heeft mij met alsem dronken gemaakt.
16 Vau. Hij heeft mijn tanden met zandsteentjes verbrijzeld, Hij heeft mij in de as nedergedrukt.
17 Vau. En Gij hebt mijn ziel verre van den vrede verstoten, ik heb het goede vergeten.
18 Vau. Toen zeide ik: Mijn sterkte is vergaan, en mijn hoop van den HEERE.
19 Zain. Gedenk aan mijn ellende en aan mijn ballingschap, aan den alsem en galle.
20 Zain. Mijn ziel gedenkt er wel terdege aan, en zij bukt zich neder in mij.
21 Zain. Dit zal ik mij ter harte nemen, daarom zal ik hopen;
22 Cheth. Het zijn de goedertierenheden des HEEREN, dat wij niet vernield zijn, dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben;
23 Cheth. Zij zijn allen morgen nieuw, Uw trouw is groot.
24 Cheth. De HEERE is mijn Deel, zegt mijn ziel, daarom zal ik op Hem hopen.
25 Teth. De HEERE is goed dengenen, die Hem verwachten, der ziele, die Hem zoekt.
26 Teth. Het is goed, dat men hope, en stille zij op het heil des HEEREN.
27 Teth. Het is goed voor een man, dat hij het juk in zijn jeugd draagt.
28 Jod. Hij zitte eenzaam, en zwijge stil, omdat Hij het hem opgelegd heeft.
29 Jod. Hij steke zijn mond in het stof, zeggende: Misschien is er verwachting.
30 Jod. Hij geve zijn wang dien, die hem slaat, hij worde zat van smaad.
31 Caph. Want de Heere zal niet verstoten in eeuwigheid.
32 Caph. Maar als Hij bedroefd heeft, zo zal Hij Zich ontfermen, naar de grootheid Zijner goedertierenheden.
33 Caph. Want Hij plaagt of bedroeft des mensen kinderen niet van harte.
34 Lamed. Dat men al de gevangenen der aarde onder Zijn voeten verbrijzelt;
35 Lamed. Dat men het recht eens mans buigt voor het aangezicht des Allerhoogsten;
36 Lamed. Dat men een mens verongelijkt in zijn twistzaak; zou het de Heere niet zien?
37 Mem. Wie zegt wat, hetwelk geschiedt, zo het de Heere niet beveelt?
38 Mem. Gaat niet uit den mond des Allerhoogsten het kwade en het goede?
39 Mem. Wat klaagt dan een levend mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden.

40 Nun. Laat ons onze wegen onderzoeken en doorzoeken, en laat ons wederkeren tot den HEERE.
41 Nun. Laat ons onze harten opheffen, mitsgaders de handen, tot God in den hemel, zeggende:
42 Nun. Wij hebben overtreden, en wij zijn wederspannig geweest, daarom hebt Gij niet gespaard.
43 Samech. Gij hebt ons met toorn bedekt, en Gij hebt ons vervolgd; Gij hebt ons gedood. Gij hebt niet verschoond.
44 Samech. Gij hebt U met een wolk bedekt, zodat er geen gebed doorkwam.
45 Samech. Gij hebt ons tot een uitvaagsel en wegwerpsel gesteld, in het midden der volken.
46 Pe. Al onze vijanden hebben hun mond tegen ons opgesperd.
47 Pe. De vreze en de kuil zijn over ons gekomen, de verwoesting en de verbreking.
48 Pe. Met waterbeken loopt mijn oog neder, vanwege de breuk der dochter mijns volks.
49 Ain. Mijn oog vliet, en kan niet ophouden, omdat er geen rust is;
50 Ain. Totdat het de HEERE van den hemel aanschouwe, en het zie.
51 Ain. Mijn oog doet mijn ziele moeite aan, vanwege al de dochteren mijner stad.
52 Tsade. Die mijn vijanden zijn zonder oorzaak, hebben mij als een vogeltje dapperlijk gejaagd.
53 Tsade. Zij hebben mijn leven in een kuil uitgeroeid, en zij hebben een steen op mij geworpen.
54 Tsade. De wateren zwommen over mijn hoofd; ik zeide: Ik ben afgesneden!
55 Koph. HEERE! Ik heb Uw Naam aangeroepen uit den ondersten kuil.
56 Koph. Gij hebt mijn stem gehoord, verberg Uw oor niet voor mijn zuchten, voor mijn roepen.
57 Koph. Gij hebt U genaderd ten dage, als ik U aanriep; Gij hebt gezegd: Vrees niet!
58 Resch. HEERE! Gij hebt de twistzaken mijner ziel getwist, Gij hebt mijn leven verlost.
59 Resch. HEERE! Gij hebt gezien de verkeerdheid, die men mij aangedaan heeft, oordeel mijn rechtzaak.
60 Resch. Gij hebt al hun wraak gezien, al hun gedachten tegen mij.
61 Schin. HEERE! Gij hebt hun smaden gehoord, en al hun gedachten tegen mij;
62 Schin. De lippen dergenen, die tegen mij opstaan, en hun dichten tegen mij den gansen dag.
63 Schin. Aanschouw hun zitten en opstaan; ik ben hun snarenspel.
64 Thau. HEERE! geef hun weder die vergelding, naar het werk hunner handen.
65 Thau. Geef hun een deksel des harten; Uw vloek zij over hen!
66 Thau. Vervolg ze met toorn, en verdelg ze van onder den hemel des HEEREN.

Het doel van dit hoofdstuk is hetzelfde als dat van de twee voorgaande hoofdstukken, maar de samenstelling is enigszins anders: die was in lange verzen deze in korte, een andere soort versmaat, daar was het alfabet enkelvoudig, hier drievoudig. Hier is

I. Ene droeve klacht over Gods misnoegen en de vruchten daarvan, vers 1-20.

II. Woorden van troost voor Gods volk, als zij in smart en ellende zijn, vers 21-36.

III. De voorgeschreven gedragslijn in deze staat van beproeving, vers 37-41.

IV. Een vernieuwde klacht, vers 42-54.

V. Moed gevat om op God te hopen, en op Zijn heil te blijven wachten, met een beroep op Zijn rechtvaardigheid tegen de vervolgers van de kerk vers 55-66. Sommigen menen, dat dit alles gesproten is door de profeet zelf, toen hij gevangen gezet en vervolgd werd, maar de woorden schijnen eer te worden gelegd in de mond van de kerk die nu in gevangenschap en tot op zekere hoogte verwoest is, voor welke verwoesting de profeet een bijzondere belangstelling had. Maar de klachten hier zijn wat algemener dan die in het voorgaande hoofdstuk daar zij zowel op het lot van bijzondere personen passen, als op dat van het hele volk, en eer bedoeld zijn als persoonlijke mededeling dan in een plechtige bijeenkomst. Sommigen menen, dat Jeremia deze klachten uitstort, niet alleen als middelaar voor Israël maar als de type van Christus, die door sommigen voor Jeremia, de wenende profeet gehouden werd, omdat hij zo vaak in tranen was, Mattheus 16:24, en vele van deze passages zijn op Hem toepasselijk.

Klaagliederen 3:1-20

De titel van de honderdtweede psalm zou zeer gepast boven dit hoofdstuk geplaatst kunnen worden. "Een gebed des verdrukten, als hij overstelpt is, en zijn klachte uitstort voor het aangezichte des Heeren, want de uitstorting van deze klacht is vloeiend en vol gevoel." Laat ons op de bijzonderheden letten. De profeet klaagt,

1. Dat God toornig is. Dat is beide, de oorzaak en de bitterheid van de beproeving, vers 1 :*Ik ben de man,* de merkwaardige man, *die ellende gezien heeft,* en ze diep gevoeld, *door de roede van Zijn verbolgenheid.* God is soms vertoornd tegen Zijn volk, toch moet men er niet over klagen, als over een roede, die kastijdt, het is voor hen *de roede van Zijn verbolgenheid,* een kastijding, die, hoe smartelijk ook voor ‘t ogenblik, in ‘t eind een weldaad voor hen zal zijn. Wij moeten verwachten, door deze roede ellende te zullen zien, en, als wij door die roede zwaarder dan gewoonlijk beproefd worden, moeten wij niet wrevelig zijn, want wij weten zeker dat de toorn rechtvaardig is, en de beproeving zacht en met goedheid gemengd.

2. Dat hij geen raad weet en volkomen in het duister verkeert. Duister staat voor grote moeilijkheid en verlegenheid voor gebrek, beide aan troost en leiding, dit was het geval met de klager, vers 2, Hij heeft mij, door Zijn leiding, en een onverklaarbare keten van gebeurtenissen, in de duisternis gevoerd, en niet in het licht, in de duisternis, die ik vreesde, en niet in het licht, waarop ik hoopte. En vers 6 :*Hij heeft mij gezet in duistere plaatsen,* donker als het graf, *als degenen, die allang dood zijn,* die geheel vergeten zijn, niemand weet wie of wat zij waren. Het Israël Gods, hoewel het kinderen des lichts zijn, *wandelt* soms *in de duisternis.*

3. Dat God tegen hem optreedt als een vijand, als een verklaard vijand. God was voor hem geweest, maar nu *heeft Hij zich immers tegen mij gewend,* vers 3, zover ik onderscheiden kan, "Dewijl ik de gehele dag geplaagd ben, en mijne bestraffing is er alle morgens," Psalm 73:14. En als Gods hand voortdurend tegen ons gekeerd is, worden wij verzocht te denken, dat Zijn hart ook tegen ons gekeerd is. God had eens gezegd, Hosea 5:14 :ik zal de huize van Juda zijn als een jonge leeuw, en nu heeft Hij Zijn woord gestand gedaan, vers 10 :*Hij is mij een loerende beer,* Hij verrast mij met Zijn oordelen, als *een leeuw in verborgen plaatsen,* zodat, waarheen ik ook ging, ik in voortdurende vrees was, besprongen te worden, en mij nergens veilig hield. Schieten de mensen op degenen, die hun vijanden zijn? Hij *heeft Zijn boog gespannen,* de boog, die verordend was tegen de vervolgers van de kerk, en die gespannen is tegen haar zonen, vers 12. *Hij heeft mij de pijl als ten doel gesteld,* waarop Hij mikt, en dat Hij zeker raken zal, en: *Hij heeft Zijn pijlen in mijn nieren doen ingaan,* en mij een dodelijke wond, een inwendige wond gegeven, vers 13. God heeft vele pijlen in Zijn koker, en zij gaan snel en dringen diep door.

4. Dat hij is als één, die, beide in ‘t lichaam en in ‘t gemoed, smartelijk beproefd is. De Joodse staat kan nu gevoegelijk vergeleken worden bij een man, die van ouderdom gerimpeld is, waartegen geen middel bestaat, vers 4 :*Hij heeft mijn vlees en mijn huid oud gemaakt,* zij zijn verwelkt en vergaan, en ik zie er uit als iemand, die op ‘t punt staat in ‘t graf te zinken, ja, *Hij heeft mijn beenderen gebroken,* en mij op die wijze belet, mij zelf te helpen, vers 15. *Hij heeft mij met bitterheden verzadigd,* de bittere ondervinding van deze rampen. God heeft toegang tot de geest, en kan die zo bitter maken, dat alle vreugde daardoor verbitterd wordt, zoals, wanneer de maag bedorven is, alles wat er inkomt, verzuurt: *Hij heeft mij met alsem dronken gemaakt,* zo dronken, door de prikkel van mijn beproevingen, dat ik niet weet, wat ik zeg, en wat ik doe. *Hij heeft zandsteentjes in mijn brood gedaan, zodat mijn tanden er door*

verbrijzeld zijn, vers 16, en wat ik eet is smakelijk noch voedzaam. "Hij heeft mij met as bedekt, zoals zij, die treuren, doen, of (zoals sommigen lezen) Hij heeft mij met as gevoed. Ik eet as als brood," Psalm 102:10.

5. Dat hij niet in staat is een weg ter ontkoming of ter verlossing te zien, vers 5 :*Hij heeft tegen mij gebouwd*, zoals men sterkten bouwt tegen een belegerde stad. Waar een weg open was, is die nu afgesneden: *Hij heeft mij met gal en moeite omringd*, ik kwel en pijnig en vermoei mij, om een weg ter ontkoming te vinden, maar ik vind er geen, vers 7 :*Hij heeft mij ommuurd, dat ik er niet uitgaan kan.* Ik ben geboeid, en zoals sommige buitengewone misdadigers, dubbel geboeid, met ketenen beladen, zo *heeft Hij mijn koperen* boeien verzwaard. "Ook heeft Hij mijn wegen ommuurd met uitgehouwen stenen, niet alleen met doornen betuind, Hosea 2:5, maar versperd met een stenen muur, die niet doorgebroken kan worden, zodat mijn paden verkeerd zijn, " Ik ga heen en weer, naar rechts en naar links, ik tracht voorwaarts te gaan, maar word steeds achterwaarts gekeerd. Het is rechtvaardig van God, dat Hij die op de verkeerde paden van de zonde wandelen, waar zij Gods wetten overtreden, op de verkeerde paden van de beproeving doet wandelen, waar Hij hun plannen vertreedt en hun handelingen te niet doet. Zo, vers 11, *heeft Hij* dan ook *mijn wegen afgewend*, Hij heeft mijn overleg weggeblazen, mijn plannen bedorven, zodat ik gedwongen ben, voor mijn eigen verderf te bezwijken. "Hij heeft mij in stukken gebroken, Hij heeft mij verscheurd en is heengegaan, Hosea 5:14, en heeft mij woest gemaakt, heeft mij beroofd van alle gemeenschap, en van allen troost, die ik mij zelf geven kan."

6. Dat God doof is voor zijn gebed, vers 8. *Och wanneer ik roep en schreeuw*, als iemand, die in ernst is, als iemand, die gehoord wil worden, *sluit Hij* toch *de oren voor mijn gebed* en wil het geen toegang geven tot Hem. Gods oor is gewoonlijk open voor de gebeden van Zijn volk, en de deur van Zijn genade voor hen, die er aan kloppen, maar nu zijn beide gesloten, zelfs voor een, die roept en schreeuwt. Zo schijnt God soms zelfs vertoornd te zijn tegen het gebed Zijns volks, Psalm 80:4, en hun lot is inderdaad beklagenswaardig, wanneer hun niet alleen de weldaad van een antwoord, maar ook de troost van de aanneming geweigerd wordt.

7. Dat zijn naburen zijn ellende bespotten, vers 14 :*Ik ben al mijn volk tot belaching geworden*, alle goddelozen onder hen, die zich zelf en elkaar vrolijk maakten met de algemene oordelen en in ‘t bijzonder met de smarten van de profeet Jeremia. Ik ben hun lied, hun snarenspel, hun trommelslag, Job 17:6, ze maken liederen op mij, zoals Nero op de brand van Rome.

8. Dat hij op ‘t punt stond van te wanhopen aan verlossing en bevrijding: Gij hebt mijn vrede niet alleen weggenomen, maar *hebt mijn ziele verre van de vrede verstoten*, vers 17, zodat hij niet alleen uit het bereik, maar ook uit het gezicht is, *Ik heb het goede vergeten*, het is zo lang geleden, dat ik het had, en zo onwaarschijnlijk, dat ik het ooit terugkrijgen zal, dat ik de gedachte er aan opgegeven heb. Ik ben zo gewend aan smart en slavernij, dat ik niet weet, wat blijdschap en vrijheid is. Ik beschouw alles als verloren, *Mijn sterkte is vergaan en mijn hope van de Heere*, vers 18, ik kan niet langer op God als mijn steun rekenen, want Hij moedigt er mij niet toe aan, ook kon ik niet verwachten, dat Hij te mijnen behoeve optreden zal, om een einde aan mijn smart te maken, want het geval schijnt hopeloos, en zelfs mijn God onverbiddelijk. Zonder twijfel was het zwakheid van hem dit te zeggen, Psalm 77:11, want in de Heere is een eeuwige rotssteen en Hij is de nimmer falende hoop van Zijn volk, wat zij er ook van denken mogen.

9. Dat zijn smart terugkwam bij iedere herinnering aan zijn ellende en zijn overpeinzing was even droefgeestig als zijn vooruitzichten vers 19, 20. Trachtte hij, evenals Job, zijn klacht *te vergeten?* Job 9:27. Helaas, het was doelloos, hij herinnert zich, bij alle gelegenheden, de ellende, de ballingschap, de alsem en de gal. Met zoveel nadruk spreekt hij van zijn beproeving, want zo denkt hij er over, zo zwaar woog ze hem, als hij ze overdacht! Het was een beproeving, die de ellende zelf was. "Mijn beproeving en mijn overtreding (zo lezen sommigen) mijn ellende en de zonde, die ze over mij bracht, dat was de gal en alsem in zijn ellende en ballingschap". Het is de zonde, die de beker van de beproeving tot een bitteren beker maakt. Mijn ziele gedenkt er wel terdege aan. De gevangenen in Babel hadden al de ellende van het beleg steeds in de gedachte en de vlammen en puinhopen van Jeruzalem voor ogen, en "weenden, wanneer zij gedachten aan Zion, ja, zij konden Jeruzalem niet vergeten", Psalm 137:1-5. "Mijn ziel gedenkt er aan en bukt zich neer in mij," niet alleen door de gedachte aan mijn ellende, maar om de bitterheid van de zonde. Het past ons nederig van hart te zijn onder vernederende leidingen, en bij iedere herinnering aan onze beproevingen en ellende, ons opnieuw, berouwvol te verootmoedigen. Zo zullen wij beter worden door de straffen, die wij gehad hebben, en de straffen, die nog komen zouden, onnodig maken.

Klaagliederen 3:21-36

Hier beginnen de wolken zich te verstrooien en de lucht op te helderen, de klachten in het eerste deel van dit hoofdstuk waren zeer treurig, maar hier valt een andere toon te beluisteren, en de treurenden in Zion zien er iets vrolijker uit. Als de hoop er niet was, zou het hart breken. Om te voorkomen dat het hart geheel gebroken wordt, *roept* hij hier iets *in zijn geheugen terug,* dat reden geeft om te *hopen,* vers 21, dit slaat op ‘t geen volgt, en niet op wat vooropgaat. *Ik doe in mijn hart terugkeren* (zo staat in de kanttekening), wat wij in ons hart hebben gehad, en ter harte genomen, is soms alsof het totaal verloren en vergeten was, totdat God het door Zijn genade in ons hart doet terugkeren, opdat het voor ons gereed zal zijn, als wij het nodig hebben. *Ik roep het in mijn geheugen terug,* en word bewaard voor volkomen wanhoop. Laat ons zien, wat hij bedenkt.

I. Dat, zo slecht als het er voor staat, het aan Gods barmhartigheid te danken is, dat het er nog niet slechter mee gesteld is. Wij worden beproefd *door de roede van Zijn verborgenheid, het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat wij niet vernield zijn,* vers 22. Als wij in ellende zijn, moeten wij ter bemoediging van ons geloof en hoop, opmerken, wat voor ons, zowel als wat tegen ons is. De zaken staan slecht, maar zij zouden nog slechter kunnen staan, en daarom is er hoop, dat zij beter zullen worden. Hier valt op te merken

1. Dat de stroom van de genade bemerkt wordt. De kerk van God is als de braambos van Mozes, brandende, en toch "niet verteerd," welke moeilijkheden zij ook doorworstelt, of nog te doorworstelen heeft, zij zal in de wereld blijven bestaan tot aan het einde van de tijd. Zij is vervolgd door de mensen, maar niet verlaten door God, en daarom, "al is zij neergeworpen, toch is zij niet verdorven," 2 Corinthiers 4:9, "gekastijd, maar niet vernield, als het zilver in de smeltkroes gezuiverd, maar niet weggedaan als schuim."

2. Dat ook de bron van deze stroom wordt waargenomen: "Het zijn de goedertierenheden des Heeren". Hier wordt het meervoud gebruikt om de overvloed van deze verschillende goedertierenheden. "God is een onuitputtelijke bron van genade en de Vader van de barmhartigheden." Wij hebben het allen aan Gods sparende goedheid te danken, dat wij niet vernield zijn. Anderen, om ons heen, zijn vernield, en wij zijn in hetzelfde gevaar geweest, en toch zien wij niet vernield, wij zijn aan het graf, aan de hel ontrukt. Had Hij met ons gedaan naar onze zonden, wij zouden al lang geleden vernield zijn, maar God heeft met ons gedaan, naar zijn barmhartigheden, en het is onze plicht, dat tot Zijn lof te erkennen.

II. Dat zij ook in de diepte van hun beproeving nog de tederheid van het goddelijk medelijden en de waarheid van de goddelijke belofte ondervinden. Zij hadden herhaaldelijk geklaagd, dat God geen medelijden had, Hoofdstuk 2:17, 24, maar hier erkennen zij, dat zij ongelijk hebben en,

1. Dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben, in werkelijkheid hebben zij geen einde, zelfs niet wanneer Hij ze door toorn toegesloten schijnt te hebben. De rivieren van Zijn goedheid zijn altijd vol water, en nimmer drogen ze uit. Neen, zij zijn elke morgen nieuw, iedere morgen zien wij nieuwe voorbeelden van Gods goedertierenheid jegens ons: "Hij bezoekt er ons mee in elke morgenstond, Job 7:18, elke morgen geeft Hij Zijn recht in het licht," Zefanja 3:5. Als onze vertroostingen te kort schieten, Gods barmhartigheden niet.

2. Dat Zijn trouw groot is. Hoewel het verbond verbroken scheen te zijn, zij erkenden, dat het nog steeds van kracht was, en, al ligt Jeruzalem in puin, de waarheid des Heeren is in van de eeuwigheid. Welke harde dingen wij ook verdragen moeten, wij moeten nooit harde gedachten van God koesteren, maar steeds bereid zijn te erkennen, dat Hij, beide, vriendelijk en getrouw is.

III. Dat God het algenoegzame geluk is van Zijn volk, en dat altijd blijven zal, en dat zij Hem verkozen hebben, en zich op Hem verlaten om dat te zijn, vers 24. *De Heere is mijn deel, zegt mijn ziel,* dat is:

1. "Als ik al wat ik in de wereld had, verloren heb, vrijheid, levensonderhoud, en bijna het leven zelf, toch heb ik bij God niets verloren". Ons deel op aarde zal vergaan, maar God is ons deel in eeuwigheid.

2. "Zolang God mijn deel is, heb ik genoeg, ik heb zoveel als een voldoende tegenwicht vormt tegen al mijn ellende en al wat ik verloren heb." Waarvan wij ook beroofd worden ons deel is zeker.

3. "Dat is het, waarop ik mij verlaat en waar ik in berust. Daarom zal ik op Hem hopen. Op Hem wil ik vertrouwen en mij in Hem bemoedigen, als alle andere steun en bemoediging mij ontbreekt." Het is onze plicht om God tot het deel van onze ziel te maken, en dan van Hem als ons deel gebruik te maken en ons daarmee te troosten, te midden van onze weeklachten.

IV. Dat zij, die met God te doen hebben, zullen bevinden, dat het niet tevergeefs is op Hem te betrouwen, want,

1. Hij is goed voor hen, die dat doen, vers 25. Hij is goed voor iedereen, *Zijn barmhartigheden zijn over alle Zijn werken,* al het schepsel proeft Zijn goedheid. Maar in bijzondere mate *is Hij goed dengenen, die Hem verwachten, van de ziel, die Hem zoekt.* Zolang onze smart wordt verlengd, en onze verlossing uitgesteld, moeten wij geduldig op God wachten, dat Hij in genade tot ons terugkere. Terwijl wij Hem vetwachten door het geloof, moeten wij Hem zoeken in het gebed, onze ziel moet Hem zoeken, anders zoeken wij niet om te vinden. Ons zoeken zal ons helpen wachten. En hun, die zo wachten en zoeken, zal God genadig zijn, Hij zal hun weldadigheden wonderbaar maken.

2. Zij, die dat doen, zullen bevinden, dat het goed voor hen is, vers 26. *Het is goed, dat men hope en stil zij op het heil des Heeren* dat wil zeggen, het is onze plicht, en tegelijk onze onuitsprekelijke troost en voldoening om te hopen, dat het komen zal, al schijnen de moeilijkheden, die het in de weg liggen, onoverkomelijk, om stil te zijn, totdat het komt, al toeft het wat lang, en niet met God te twisten of onrustig te worden, maar in de goddelijke leiding te berusten. "Vader, Uw wil geschiede". Als wij dit bedenken, mogen wij hopen, dat het einde tenslotte goed zal zijn.

V. Dat beproevingen werkelijk goed voor ons zijn, en als wij ze weten te dragen, ons zeer veel goed zullen doen. Het is niet alleen goed te hopen en te wachten op het heil des Heeren, maar het is goed, terzelfder tijd onder de druk te zijn, vers 27 :*het is goed voor een man, dat hij het juk in zijn jeugd draagt.* Velen van de jongelingen waren in gevangenschap gevoerd. Om hen daarin geduldig te maken, zegt hij tot hen, dat het goed voor hen was, het juk van die gevangenschap te dragen, en zij zouden bevinden, dat het dat was, als zij zich maar wilden

schikken in hun toestand, en hun best doen om aan Gods bedoeling, waarmee Hij dat zware juk op hen gelegd had, te beantwoorden. Het is zeer toepasselijk op het juk van Gods geboden. Het is goed voor jongelingen, dat juk in hun jeugd op te nemen, wij kunnen niet te vroeg beginnen met vroom te zijn. Het zal onze godsdienst te meer aannemelijk voor God maken en gemakkelijker voor ons zelf, als wij die waarnemen, terwijl wij nog jong zijn. Maar hier schijnt het juk van de beproeving bedoeld te zin. Velen hebben bevonden, dat het goed is het in hun jeugd te dragen het heeft nederig en ernstig gemaakt, en aan de wereld gespeend, die anders trots en onrustig zouden geweest zijn, als een kalf. dat aan het juk nog niet gewend is. Maar wanneer dragen wij het juk zo dat het werkelijk goed voor ons is, het in onze jeugd te dragen? Hij antwoordt in de volgende woorden.

1. Wanneer wij rustig en stil zijn onder onze beproevingen, wanneer wij eenzaam zitten en stil zwijgen, niet met onze klachten van de een naar de ander lopen, waarmee wij onze rampen verzwaren, niet twisten met de leidingen van de Voorzienigheid met ons, maar ons in afzondering terugtrekken, opdat wij mogen toezien ten dage des tegenspoeds, en eenzaam zitten opdat wij met God en in ons eigen hart spreken mogen, alle ontevreden, wantrouwende gedachten tot zwijgen brengen, en de hand op de mond leggen, zoals Aäron, die onder een zeer zware beproeving, zich stilhield. Wij moeten stil zijn, als die het juk niet eigenzinnig op ons genomen hebben, maar ons geduldig onderwierpen, toen God het ons oplet. Wanneer zij, die in hun jeugd beproefd worden, zich naar hun beproeving schikken, hun nek onder het juk buigen en er zich op toeleggen aan Gods doel, waarmee Hij dat opgelegd heeft, te beantwoorden, dan zullen zij bevinden, dat het goed voor hen is het te dragen, want het geeft van zich de vreedzame vrucht van de gerechtigheid dengenen, die er door geoefend zijn.

2. Wanneer wij nederig en geduldig zijn onder onze beproeving. Hij zal vrucht plukken van zich juk, die zijn mond in het stof steekt, niet alleen de hand op de mond legt, ten teken van onderwerping in zijn beproeving aan de wil van God, maar die in het stof steekt, ten teken van smart en schaamte en verafschuwing van zichzelf, bij de herinnering aan zijn zonde, en als een, die volkomen terug en op de rechte weg gebracht is, en als degenen, die overwonnen zijn, gedwongen om het stof te lekken, Psalm 72:9. Aldus moeten wij ons zelf vernederen, dan is er misschien verwachting. Als er een of andere weg is om onder onze beproevingen, goede verwachting te verkrijgen en te verzekeren, dan is het deze weg, en toch moeten wij zeer bescheiden in onze verwachtingen zijn moeten het alleen als mogelijk beschouwen, als die weten, dat wij het ten enenmale onwaardig zijn. Die waarlijk vernederd zijn om hun zonden, zullen blijde zijn goede hoop te verkrijgen door Gods genade, op welke voorwaarden ook, al moeten zij hun mond in het stof steken, en die hoop willen hebben, moeten dat doen, en het aan de vrije genade toeschrijven als zij enige bemoediging ontvangen, die hun hart bewaren kan voor het wegzinken in het stof, als zij hun mond daarin steken.

3. Wanneer wij zacht en nederig zijn jegens hen, die de werktuigen tot onze ellende zijn, en als wij vergevensgezind zijn, vers 30. Hij zal van het juk profeteren, die "zijn wang geeft dien, die hem slaat, en hem liever de andere toekeert," Mattheus 5:39, dan terug te slaan. Onze Heere Jezus heeft ons daarvan een voorbeeld nagelaten, want Hij gaf Zijn rug aan die Hem sloegen, Jesaja 50:6. Wie verachting en smaad kon dragen, en geen schelden voor schelden en geen bitterheid voor bitterheid vergeldt, die als hij zat van smaad is, die voor zich houdt en niet beantwoordt en zelfs niet terugwerpt op hen, die ze hem hebben aangedaan, maar ze uitstort voor de Heere, zoals degenen deden, "wier ziele veel te zat was van de verachting van de hovaardigen," Psalm 123:4, die zal bevinden, dat het goed is om het juk te dragen, en dat het zijn geestelijk welzijn bevorderen zal. In ‘t kort samengevat: "Indien de verdrukking

lijdzaamheid werkt, dan werkt de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hope, en de hope beschaamt niet."

Vl. Dat God genadiglijk tot Zijn volk zal terugkeren met de troost, waaraan zij behoefte hebben, *naar de grootheid van Zijn goedertierenheid*, vers 31, 32. Daarom is de lijder zo geduldig, en zo berouwvol, omdat hij gelooft, dat God genadig en barmhartig is, wat een krachtige beweegreden is, beide tot evangelisch berouw en christelijk geduld. Hiermee kunnen wij ons staande houden,

1. Dat, al zijn we neergeworpen, wij toch niet weggeworpen zijn, als de vader zijn zoon kastijdt, is dat geen onterving.

2. Al mag het een tijd lang schijnen, dat wij weggeworpen zijn, als de troost, die wij verlangen, er niet is, en het heil, dat wij begeren, ver af, toch zijn wij in werkelijkheid niet weggeworpen, niet in eeuwigheid verstoten, Hij zal niet altijd met ons twisten.

3. Dat, welke smart ons ook aankleeft, God ze voor ons bestemd heeft, en, dat Hij de hand er in heeft. Hij is het, die de smart veroorzaakt, en daarom mogen wij verzekerd zijn, dat ze uit goedheid en met wijsheid verordend is, en het is maar "voor een weinig tijds, en zo het nodig is, dat wij bedroefd worden", 1 Petrus 1:6.

4. Dat God goedertierenheden en vertroostingen bewaard heeft, ook voor die Hij zelf bedroefd heeft. Wij moeten er ver vandaan zijn, te denken, dat, hoewel God onze smart, veroorzaakt, de wereld ons helpen en verlossen zal. Neen, Dezelfde, die de smart veroorzaakt heeft, moet ook verlichting brengen, of wij gaan te gronde. "Una eademque manusrulnus opemque tulit-Dezelfde hand bracht de wonde toe en heelde ze." Hij heeft geslagen, Hij zal ons verbinden, Hosea 6:1.

5. Dat, wanneer God terugkeert om genadiglijk met ons te handelen, het niet zal zijn naar onze verdienste, maar naar Zijn goedertierenheden, naar de grootheid van Zijn goedertierenheden zo onwaardig zijn wij, dat niets dan overvloedige genade ons helpen kan, en wat mogen wij daar niet van verwachten? En dat God onze smart veroorzaakt, behoort volstrekt geen ontmoediging te zijn voor die verwachtingen.

VII. Dat, als God smart veroorzaakt, dat met wijze en heilige bedoelingen is, en Hij heeft geen welgevallen aan onze rampen, vers 33. Wel is waar *plaagt en bedroeft Hij des mensen kinderen*, al hun smart en beproevingen zijn van Hem. Maar Hij doet het niet graag, *niet van harte, zo* staat er.

1. Hij bedroeft ons nooit, dan, als wij er reden toe geven. Hij deelt Zijn ongenade niet uit, zoals Zijn gunsten, "ex mero motu-louter naar welbehagen." Als Hij ons vriendelijkheid bewijst, is dat, omdat het Hem zo goeddunkt, maar als Hij bitterheid tegen ons schrijft, dan is dat beide, omdat wij ze verdienen en nodig hebben.

2. Hij kastijdt niet met genoegen. Hij heeft geen welgevallen in de dood des zondaars, of de onrust van de heiligen, maar kastijdt ze met zekeren weerzin. Hij komt van Zijn plaats om te kastijden, want Zijn plaats is, het verzoendeksel, Hij heeft geen welgevallen aan de ellende van een van Zijn schepselen, maar als het Zijn eigen volk betreft, is Hij er zover vandaan, dat Hij

bedroefd is om hun beproevingen en Zijn ziel is smartelijk aangedaan door de ellende van Israël.

3. Hij behoudt Zijn vriendelijkheid voor Zijn volk ook wanneer Hij het beproeft. Als Hij de kinderen des mensen niet van harte plaagt, veel minder Zijn eigen kinderen. Hoe het zij, God is hun goed, Psalm 13:1, en door het geloof kunnen wij liefde in Zijn hart zien, ook als wij misnoegen op Zijn gelaat en de roede in Zijn hand zien.

VIII. Dat, al maakt Hij gebruik van mensen als Zijn hand, of liever als werktuigen in Zijn hand, tot kastijding van Zijn volk, het er toch ver af is, dat Hij met welgevallen de onrechtvaardigheid hunner handelingen zou zien en het onrecht, dat zij hun doen, vers 34-36. Al bereikt God Zijn eigen plannen door het geweld van de redeloze en goddeloze mensen daar volgt nog niet uit, dat Hij dat geweld goedkeurt, hoewel Zijn volk soms in de verzoeking is dat te denken, Habakuk 1:13 :Waarom zoudt Gij aanschouwen, die trouwelooslijk handelen. Op tweeërlei wijs wordt het volk van God gekweld en verdrukt door zijn vijanden en de profeet verzekert ons hier, dat God geen van beide goedkeurt.

1. Als de mensen hen door wapengeweld benadelen, keurt God dat niet goed. Hij zelf verbrijzelt niet alle gevangenen van de aarde onder Zijn voeten, maar Hij let op het geschrei van de gevangenen, ook keurt Hij het niet goed, dat anderen het doen, ja, Hij is er zeer misnoegd over. Het is barbaars om die liggen te vertreden, en die gebonden zijn en zich niet verdedigen kunnen, te verbrijzelen.

2. Als de mensen hun kwaad doen, onder bescherming van de wet, en onder voorwendsel recht te spreken, -als zij het recht van de ellendige roven, zodat zij niet kunnen ontdekken, wat hun rechten zijn of ze niet verkrijgen kunnen, omdat zij buiten hun bereik zijn, -als zij een mens verongelijken in zijn twistzaak, en een onbillijke beslissing geven, of een onrechtvaardig vonnis vellen, dan moeten zij weten,

a. Dat God hen ziet. Zij staan *voor het aangezicht des Allerhoogsten,* vers 35. Wat zij doen, doen zij onder Zijn ogen en wekt Zijn gramschap op. Zij moeten wel weten, dat het zo is, en daarom trotseren zij Hem, als zij het doen. Hij is de Allerhoogste, Wiens gezag over hen zij verachten, door hun gezag over hun onderdanen te misbruiken, zonder te bedenken, "dat die hoger is dan de hoge, er acht op neemt," Prediker 5:8.

b. Dat God hun Zijn goedkeuring niet schenkt. Hier ligt meer in dan er uitgedrukt wordt. Het verkeren van het recht, en het verongelijken van de rechtvaardigen, zijn een grote belediging voor God, en, al maakt Hij er gebruik van om Zijn volk te kastijden, toch zal Hij vroeger of later afrekenen met hen, die het doen. Hoezeer God een tijd lang de boosdoeners voorspoedig laat zijn, en Zijn eigen doel er mee bereikt, toch keurt Hij daarom hun boosheden niet goed. Het zij verre, dat God ongerechtigheid zou doen, of hen, die ze doen, zou steunen.

Klaagliederen 3:37-41

Om recht te hebben op de vertroostingen, die de beproefden in de voorgaande verzen worden voorgehouden, en de zoetheid er van te mogen smaken, worden ons hier de plichten van de staat van de beproeving voorgeschreven, in uitoefening werker wij deze vertroostingen mogen verwachten.

I. Wij moeten de hand van God zien en erkennen, in alle rampen, die ons te eniger tijd overkomen, ‘t zij van persoonlijken of van algemenen aard, vers 37, 38. Dit wordt hier vastgelegd als een grote waarheid, die ons helpen zal onze geest tot rust te brengen onder onze beproevingen en ze aan ons heiligen.

1. Dat, welke iemands handelingen zijn, God het is, die ze beheerst: "Wie zegt wat, hetwelk geschiedt (die een plan maakt en het uitvoert) zo het de Heere niet beveelt?" Mensen kunnen niets doen dan maar de raad van God, en geen macht of voorspoed hebben dan wat hun van boven gegeven is. "Het hart des mensen overdenkt zijn weg, hij ontwerpt, en maakt plannen, hij zegt, dat hij dat en dat doen zal, Jakobus 4:13, maar de Heere bestuurt zijn gang heel anders dan hij van plan was, en waartoe hij zijn best deed en wat hij verwachtte, geschiedt niet, tenzij het is, wat Gods hand en raad tevoren verordineerd had", Spreuken 16:9, Jeremia 10:23. De Chaldeën zeiden, dat zij Jeruzalem zouden verstoren, en het geschiedde, niet omdat zij het zeiden, maar omdat God het beval en hun last gaf het te doen. Mensen zijn slechts werktuigen, waarvan de grote God gebruik maakt, en die Hij hanteert, zoals Hem behaagt, bij het bestuur van deze lagere wereld, en zij kunnen geen enkel plan uitvoeren zonder Hem.

2. Dat, wat ons lot ook is, God het is, die het bestuurt: "Gaat niet uit de mond des Allerhoogsten het kwade en het goede?" Ja, zeker doet het, en in het oorspronkelijke is het nog nadrukkelijker uitgesproken: "Gaat niet dit kwade en dit goede uit de mond des Allerhoogsten?" Is het niet, wat Hij voor ons bestemd en beschikt heeft? Ja, zeker is het dat, en, om ons met onze beproevingen te verzoenen, welke die ook zijn, moet deze algemene waarheid zo in het bijzonder toegepast worden. Dezen troost ontvang ik van God, en zou ik dat kwade niet ontvangen? zo redeneert Job, Hoofdstuk 2:10. Zijn wij gezond of ziek, rijk of arm? Slagen wij in onze plannen, of worden wij er in gedwarsboomd? Alles is, zoals God het beveelt, eens ieders recht is van de Heere. De Heere heeft gegeven en de Heere heeft genomen, Hij vormt het licht en schept de duisternis, zoals Hij in de beginne deed. Alle gebeurtenissen in de goddelijke leiding zijn het uitvloeisel van de goddelijke raad, wat er geschiedt, God bestuurt alles, en het werk van Zijn handen is een met de woorden van Zijn mond, Hij spreekt en het is er, zo gemakkelijk, zo volkomen worden Zijn doeleinden bereikt.

II. Wij moeten in geen enkele beproeving, die Hij ons te eniger tijd oplegt, met God twisten, vers 39 :*Wat klaagt dan een levend mens?* De profeet schijnt zichzelf hier te berispen, over de klacht, die hij in het eerste deel van het hoofdstuk geslaakt had, waarin hij God onvriendelijk en streng vond. Doe ik wel, toornig te zijn? Waarom ben ik zo wrevelig? Die in hun haast God bekeven hebben, moeten, als zij er over nadenken, zichzelf bekijven. Uit de leer van Gods souvereine en algemene leiding, die hij in de vorige verzen heeft beleden, trekt hij deze gevolgtrekking: Wat klaagt dan een levend mens? Wat God doet, daar moeten wij onze mond niet tegen openen, Psalm 39:9. Zij die aanmerking maken op hun lot, berispen Hem, die het bestuurt. De lijders in de gevangenschap moeten zich onderwerpen aan de wil van God in al hun lijden. Hoewel wij onze klachten voor God mogen uitstorten, moeten wij nooit een klacht

inbrengen tegen God. Wat? Zal een levend mens klagen over de straf voor zijn zonde? De redenen hier opgegeven, zijn zeer klemmend.

1. Wij zijn mensen, laat ons hierin tonen, dat wij mensen zijn. Zal een mens klagen? Wij zijn mensen, en geen dieren, redelijke schepselen, die met overleg moeten handelen, die omhoog en vooruit moeten zien, en in beide richtingen kunnen wij overwegingen genoeg vinden om onze klachten tot zwijgen te brengen. Wij zijn mannen, en geen kinderen, die om alles, wat hun zeer doet, schreien. Wij zijn mensen en geen goden, onderdanen en geen heren, wij zijn niet ons eigen meester, en hebben ons zelf niet gemaakt, wij zijn gebonden, en moeten gehoorzamen en ons onderwerpen. Wij zijn mensen, en geen engelen, en daarom kunnen wij niet verwachten vrij van rampen te zullen zijn, zoals zij, wij zijn geen bewoners van die wereld, waar geen smart is, maar van deze, waar niets dan smart is. Wij zijn mensen en geen duivels, wij zijn niet in de betreurenswaardige, hulpeloze, hopeloze toestand, waarin zij zijn, maar hebben iets om ons zelf mee te troosten, dat zij niet hebben.

2. Wij zijn levende mensen. Door de goede hand van onze God, die over ons is zijn wij nog in leven, hoewel dagelijks stervende, en zal een levend mens klagen? Neen, hij heeft meer reden om dankbaar te zijn voor het leven, dan om te klagen over al de rampen en lasten des levens. Ons leven is broos en verbeurd, en toch leven wij, maar de levende, de levende die behoort te loven, en niet te klagen, Jesaja 38:19, zolang er leven is, is er hoop, en daarom, in plaats van te klagen, dat alles jammerlijk is, moeten wij ons bemoedigen met de hoop, dat het beter worden zal.

3. Wij zijn zondige mensen, en datgene, waarover wij klagen is de rechtvaardige straf voor onze zonden, ja, veel minder dan wij om onze ongerechtigheden verdienen. Wij hebben weinig reden om te klagen over onze smart, want die is ons eigen werk, wij hebben die aan ons zelf te wijten. Onze eigen goddeloosheid kastijdt ons, Spreuken 19:3. Wij hebben geen reden om met God te twisten want Hij is daar rechtvaardig in, Hij is de bestuurder van de wereld, en het is noodzakelijk dat Hij de eer van Zijn bestuur ophoudt door de ongehoorzamen te kastijden. Lijden wij om onze zonden? Laat ons dan niet klagen, want wij hebben ander werk te doen, in plaats van te morren, moeten wij berouw hebben, en, ten bewijze, dat God met ons verzoend is, moeten wij trachten ons met Zijn heilige wil te verenigen. Worden wij gestraft om onze zonden? Dan is het wijs van ons er onder te bukken, en de roede te kussen, want, als onze wandel in strijd is met Gods wil, zal Hij ons nog zeven maal meer straffen, want als Hij oordeelt, zal Hij overwinnen. Maar, als wij ons naar Hem voegen, zullen wij niet met de wereld veroordeeld worden, al worden wij van de Heere getuchtigd.

III. Wij moeten ons best doen om aan Gods bedoeling, waarmee Hij ons beproeft, te beantwoorden, en dat is om onze zonde voor ons te brengen, en ons zelf tot Hem, vers 40. Dat zijn de twee dingen, waartoe de beproevingen ons brengen moeten.

1. Een ernstige beschouwing van onszelf en een nadenken over het leven, dat wij achter de rug hebben. Laat ons onze wegen onderzoeken, wat zij geweest zijn, of ze recht en goed zijn geweest of niet, onderzoeken als naar een vermomd misdadiger, die vlucht en zichzelf verbergt, en dan onderzoeken of hij schuldig of onschuldig is. Laten wij ons geweten bij dat onderzoek gebruiken, en laat ons het verlof geven om met getrouwheid te handelen, om het onderzoek met nauwkeurigheid te leiden en met onpartijdigheid te voltooien. Laat ons onze wegen onderzoeken, opdat wij daarin ons zelf mogen beproeven, want wij moeten over onze staat oordelen, niet naar onze zwakke wensen, maar naar onze schreden, niet naar een schrede

in ‘t bijzonder, maar naar onze wegen, het doel waar wij op mikken, de regels, die wij volgen, de stemming van ons leven ten opzichte van die doeleinden en regels. "Als wij beproefd worden, is het voegzaam onze wegen te doorzoeken", Hagg. 1:5, opdat wij berouw mogen hebben over wat verkeerd is en ons in de toekomst verbeteren, en aldus beantwoorden aan de bedoeling van de beproeving. In tijden van algemene rampen zijn wij geneigd na te denken over de wegen van anderen, en een blaam op hen te leggen, terwijl het onze taak is, onze wegen te onderzoeken. Wij hebben aan ons zelf werk genoeg, ieder van ons moet zeggen: "Wat heb ik gedaan? Wat is mijn aandeel aan de algemene brand?" opdat een ieder zich verbetere, waardoor wij allen verbeterd zullen zijn.

2. Een oprechte bekering tot God: "Laat ons wederkeren tot de Heere, tot Hem, die zich tegen ons gekeerd heeft, en van wie wij ons afgekeerd hebben, laat ons tot Hem wederkeren door berouw en verbetering, als tot onze eigenaar en vorst. Wij zijn bij Hem geweest, en het is niet wel met ons geweest, sinds wij Hem verlieten, laat ons daarom nu tot Hem wederkeren." Dit moet samengaan met wat wij eerst noemden en er het gevolg van zijn, daarom moeten wij onze wegen onderzoeken, opdat wij van het kwade, dat er in is, ons tot God mogen wenden. Dat was ook de manier van David, Psalm 119:59 "Ik heb mijn wegen bedacht, en heb mijn voeten gekeerd tot Uw getuigenissen."

IV. Wij moeten ons zelf, met onze beste neigingen en diensten aan God offeren, in het vuur van de toewijding, vers 41. Wanneer wij beproefd worden,

1. Moeten wij opzien tot God, als God in de hemel, oneindig ver boven ons, en, die een onbetwistbare heerschappij over ons heeft, want de hemel heerst, daarom moeten wij er niet mee twisten, maar ons er aan onderwerpen

2. Wij moeten tot Hem bidden, in het geloof en de verwachting genade van Hem te zullen ontvangen, want dat ligt in: "de handen opheffen (een gebaar, dat bij het gebed gebruikt wordt en soms in dezelfde betekenis voorkomt, als in Psalm 141:2 :De opheffing mijner handen worde gesteld als het avondoffer):" het betekent, dat wij Hem om genade vragen en bereid zijn die genade te ontvangen.

3. Ons hart moet met het gebed meegaan. Wij moeten ons hart opheffen, mitsgaders de handen, zoals wij onze ziel met onze woorden uitstorten. Het is het hart, waarnaar God ziet, daarin en in elke andere dienst, want wat zal een offer baten, dat buiten het hart omgaat? Als de innerlijke gevoelens niet beantwoorden aan de uiterlijke vormen, doen wij niet anders dan God bespotten en ons zelf bedriegen. Bidden is de ziel opheffen tot God, Psalm 25:1, als tot onze Vader in de hemel, en de ziel die hoopt voor eeuwig bij God in de hemel te zullen zijn, zal op die wijze, door veelvuldige daden van toewijding, de weg daarheen leren en op die weg vorderingen maken.

Klaagliederen 3:42-54

Het is gemakkelijker, ons te bekijven wegens onze klachten dan ze na te laten. De profeet had erkend, dat een levend mens niet klagen moet, alsof hij zich berispte om zijn klachten in het eerste deel van dit hoofdstuk, en toch keren hier de wolken na de regen terug en de wonde bloedt opnieuw, want grote moeite kost het om een verontrusten geest weer tot kalmte te brengen.

I. Zij erkenden de rechtvaardigheid van de beproevingen, die God zendt, vers 42 :*Wij hebben overtreden en wij zijn weerspannig geweest.* Het past ons, als wij in ellende zijn, om God te rechtvaardigen, door onze zonden te erkennen, en het gewicht er van op ons zelf te leggen. Noem zonde een overtreding, noem ze een opstand, en gij zegt niets te veel. Dat is het resultaat van het onderzoek naar hun wegen, hoe verder zij het onderzoek uitstrekten, zoveel erger werd, wat zij vonden. Toch

II. Klagen zij over de beproevingen, die zij ondergaan, niet zonder zekere beschouwingen van God, die wij niet moeten navolgen, maar onder de ergste beproevingen moeten wij steeds hoog en vriendelijk van Hem denken, en spreken.

1. Zij klagen over Zijn ontevredenheid en de tekenen van Zijn misnoegen tegen hen. Zij hadden berouw over hun zonden gehad, en toch, vers 42, *hebt Gij niet gespaard.* Zij hadden niet de verzekering en de troost van de vergiffenis, de oordelen, door hun zonde over hen gebracht, waren niet afgewend, en daarom, dachten zij, konden zij niet zeggen, dat de zonde hun vergeven was, dat was een fout, maar een gewone fout bij Gods volk, als hun ziel neergeslagen is en onrustig in hen. Hun lot was werkelijk medelijden waard, toch klagen zij *Gij hebt niet verschoond,* vers 43. Hun vijanden vervolgden en doodden hen, maar dat was het ergste niet, zij waren slechts werktuigen in Gods hand: "*Gij hebt ons vervolgd, Gij hebt ons gedood,* hoewel wij verwachtten dat Gij ons zoudt beschermen en verlossen." Zij klagen, dat er een scheidsmuur is tussen God en hen, en,

a. Dit verhinderde, dat Gods gunsten tot hem kwamen. De weerkaatsing van de stralen van Gods vriendelijkheid jegens hen placht de heerlijkheid van Israël te zijn, maar nu "hebt Gij ons met toorn bedekt, zodat onze heerlijkheid bedekt en verdwenen is, nu is God tegen ons vertoornd, en wij blinken niet meer uit als dat luisterrijke volk, waarvoor men ons vroeger hield." Of "Gij hebt ons bedekt, als mensen, die begraven zijn, bedekt worden en vergeten."

b. Het verhinderde, dat hun gebeden opklommen tot God, vers 44. *Gij hebt U met een wolk bedekt,* niet als die lichte wolk, waarin Hij bezit nam van de tempel, die de vereerders in staat stelde Hem te naderen, maar evenals die, waarin Hij neerkwam op de berg Sinai, die het volk dwong van verre te staan. "Deze wolk is zo dik, dat ons gebed er in verloren schijnt te gaan, het kan er niet doorkomen, wij kunnen geen gehoor krijgen." De verlenging van de ellende is soms een verzoeking, zelfs voor bidders, om zich af te vragen, of God wel is wat zij altijd van Hem geloofd hebben, een God, die het gebed verhoort.

2. Zij klagen over de verachting van hun naburen, en de smaad en de schande, waaronder zij zuchtten, vers 45 :*Gij hebt ons tot een uitvaagsel en wegwerpsel gesteld,* dat op de mesthoop geworpen wordt. Hierop zinspeelt Paulus in zijn verhaal van het lijden van de apostelen 1 Corinthiers 4:13 :"Wij zijn geworden als uitvaagsels van de wereld en aller afschrapsel." "Wij zijn de afval of het schuim, in het midden van de volkeren door iedereen vertreden, en als het

laagste van de volkeren beschouwd, dat nergens toe deugt de om weggeworpen te worden, als zout, dat smakeloos geworden is". *Al onze vijanden hebben hun mond tegen ons opgesperd,* vers 46, *als een brullende en verscheurende leeuw,* of hebben de vrijheid genomen *van ons te* zeggen *wat zij* willen. Deze klachten vonden wij reeds eerder, Hoofdstuk 2:15, 16. Het is zeer gewoon, dat lage en slechte karakters hen aanvallen, en neerwerpen, die van de hoogten van de eer in de diepte van de ellende zijn gevallen. Maar dit brachten zij over zichzelf door de zonde. "Als zij zich zelf niet verlaagd hadden, dan hadden hun vijanden het ook niet kunnen doen: maar daarom noemt men ze een verworpen zilver, omdat de Heere ze verworpen heeft, want zij hebben Hem verworpen."

3. Zij klagen over de betreurenswaardige verwoesting, die de vijanden onder hen aangericht hebben, vers 47. *De vreze en de kuil zijn over ons gekomen.* De vijanden hebben ons niet alleen door hun krijgsrumoer verschrikt, maar door hun taktiek overwonnen en door de hinderlagen, die ze ons gelegd hebben, verrast, en dan volgt slechts *verwoesting en verbreking, de breuke van de dochter van mijn volk,* vers 48, van *alle de dochteren van mijn stad,* vers 51. De vijanden vingen sommigen van hen, *als een vogeltje* in een strik, anderen hebben ze *gejaagd,* zoals een onschadelijke vogel door een roofvogel gejaagd wordt, vers 52 :*Mijn vijanden hebben mij dapperlijk gejaagd als een vogeltje,* dat van struik tot struik verjaagd wordt, gelijk Saul David achterna joeg, als een veldhoen. Zo rusteloos was de vijandschap van hun vervolgers en toch redeloos. Ze hebben het zonder oorzaak gedaan, zonder dat zij enigszins er toe getergd zijn. Hoewel God rechtvaardig was, waren zij onrechtvaardig. David klaagt dikwijls over die hem zonder oorzaak haten, en hetzelfde geldt van Christus en Zijn kerk, Johannes 15:25. Hun vijanden joegen hen na, totdat zij hen geheel overmocht hadden, vers 53 :*Zij hebben mijn leven in een kuil uitgeroeid.* Zij hebben hun gevangenen in nauwe en donkere gevangenissen opgesloten, waar zij als afgesneden zijn uit *het land van de levenden,* of de staat en het koninkrijk zijn verzonken en in puin gevallen, het leven en de geest zijn er uit verdwenen, en zij zijn als het ware in de kuil of het graf geworpen, en een steen is er op geworpen, zoals gebruikt werden om tegen de deur des grafs te *wemelen* Zij beschouwen het Joodse volk als dood en begraven, en verbeelden zich, dat er geen mogelijkheid van wederopstanding is. Aldus zag Ezechiël, in een visioen, *een vallei vol doodsbeenderen.* Hun verwoesting wordt vergeleken, niet alleen met het begraven van een dood man, maar met het zinken van een levend man onder water, die daar niet lang levend kan blijven vers 54. *De wateren* van de beproeving *zwommen over mijn hoofd* De zondvloed had de overhand en overstroomde hen. De Chaldeeuwse troepen overvielen hen als een stortvloed van de water, die zo hoog rezen, dat zij boven hun hoofd uitkwamen, zij konden niet waden, ze konden niet zwemmen en moesten daarom onvermijdelijk verdrinken. De ellende van Gods volk neemt soms zozeer de overhand, dat zij geen grond kunnen vinden voor hun geloof, noch het hoofd boven water houden, noch enigen troost meer verwachten.

4. Zij klagen over hun eigen buitengewone smart en vrees in dit opzicht.

a. De beproefde kerk zwemt in tranen, en de profeet voor haar vers 48, 49:*Met waterbeken loopt mijn oog neer* zo overvloedig waren hun tranen, het stromen kan niet ophouden, zo aanhoudend was hun geween, omdat er geen rust is, geen verlichting van hun ellende. De ziekte bleef steeds op het hoogtepunt, en dag na dag ging voorbij zonder beterschap. Er wordt aan toegevoegd, vers 51 :*"Mijn oog doet mijn ziel moeite aan.* Wat mijn oog ziet, hindert mijn ziel. Hoe meer ik zie op de verwoestingen van stad en land, des te meer smart gevoel ik. Waarheen ik mijn oog wend, zie ik dingen, die mijn smart vernieuwen, vanwege alle de dochteren mijner stad", al de naburige steden, die als ‘t ware de dochters waren van Jeruzalem

de moederstad. Of: Mijn wenend oog doet mijn ziel moeite aan, de uiting van mijn smart, in plaats van die te verlichten, doet ze slechts toenemen, en bitterder worden. Of: "Mijn oog doet mijn ziel smelten, ik heb al mijn moed weggeweend, niet alleen mijn oog is doorknaagd van verdriet, maar mijn ziel, want mijn leven is verteerd van droefenis, Psalm 37:10, 11 ". Grote en langdurige smart put de geestvermogens uit en doet niet alleen veel grauwe, maar ook veel blonde hoofden ten grave dalen. Ik ween, zegt de profeet, meer dan alle de dochters van mijn stad (zo staat in de kanttekening), hij overtrof zelfs die van het zwakke geslacht in de uitingen van zijn smart. En het is voor iemand een vernedering, veel te wenen over de zonde van de zondaars en het lijden van de heiligen, onze Heere Jezus deed het ook, want, als Hij zelf kwam, en deze zelfde stad zag, weende Hij over haar, wat de dochteren van Jeruzalem niet deden.

b. Zij is overstelpt door vrees, heeft niet alleen smart over wat is, maar vreest nog erger, en geeft alles op, vers 54 :*"Ik zei: Ik ben afgesneden*, vernield, en zie geen hoop op herstel, ik ben als dood". Die neergeworpen zijn, zijn gewoonlijk in verzoeking te denken, dat zij weggeworpen zijn, Psalm 31:22, Jona 2:4.

5. Te midden van deze droeve klachten is hier een woord van troost, waaruit blijkt, dat hun lot niet ten enenmale zo slecht was, als zij het voorstellen, vers 50. Wij gaan voort aldus te wenen, totdat de Heere zie en aanschouwe van de hemel. Dit betekent,

a. Dat zij voldaan waren, dat Gods genadig op-hen-neerzien in hun ellende, al hun verwoestingen krachtdadig zou herstellen. "Als God, Wien de wolken nu een verberging zijn, alsof Hij niet lette op onze moeilijkheden, Job 22:14, Zijn aangezicht slechts wilde tonen, dan zou alles wel zijn, als Hij naar ons ziet, zo zullen wij verlost zijn, Psalm 80:19, Daniel 9:17 ". Treurig als hun lot is zal een gunstige blik van de hemel alles in orde brengen.

b. Dat zij hoop hadden, dat Hij tenslotte genadig op hen neer zou zien en hen verlossen, ja, zij nemen het als vaststaand aan, dat Hij het wil doen: "al duurt het lang, Hij zal toch niet altijd twisten, hoewel wij het verdiepen.

c. Dat, terwijl zij voortgingen te wenen, zij steeds bleven wachten, en geen hulp en steun wilden afwachten van iemand anders dan van Hem, niets zal hen troosten dan Zijn genadige terugkeer tot hen ook zal niets de tranen uit hun ogen wissen, "totdat Hij van de hemel aanschouwe. Hun oog, dat nu met waterbeken nederloopt, zal nog zijn op de Heere hun God totdat Hij hun genadig zij," Psalm 123:2.

Klaagliederen 3:55-66

Door dit hele hoofdstuk heen kunnen wij een strijd opmerken in de borst van de profeet, tussen verstand en geloof, tussen vrees en hoop, hij klaagt en troost daarna zich zelf, dan verliest hij de troost weer en begint opnieuw te klagen, als in Psalm 42. Maar, evenals daar, krijgt ook hier, het geloof het laatste woord en blijft overwinnaar, want in deze verzen besluit hij met enige vertroosting. Twee dingen zijn het, waarmee hij zich troost:

I. De ondervinding van Gods goedheid, zelfs in zijn beproeving. Dit kan betrekking hebben op de persoonlijke ervaring van de profeet, wanneer hij zich bemoedigt ten opzichte van de algemene jammer. Hij, die te rechter tijd afzonderlijke heiligen geholpen heeft, zal de kerk in ‘t algemeen ook niet in de steek laten. Of: het kan ook het overblijfsel van goede mensen zijn, dat nog onder de Joden was, en die bevonden hadden, dat het niet vergeefs was, op de Heere te wachten. In drieërlei opzicht hadden de profeet en zijn vrome vrienden bevonden, dat God goed voor hen was.

1. Hij had hun gebed gehoord, hoewel zij bijna gevreesd hadden, dat de wolk des toorns zo dik was, dat er *geen gebed doorkwam,* vers 44, toch komen zij bij nader overwegen, of tenminste na verdere ondervinding, tot andere gedachten, dat God namelijk niet tot hen gezegd had: *Zoekt mij tevergeefs.* Toen zij *in de ondersten kuil* waren, *als afgezonderd onder de doden,* hebben zij *Gods naam aangeroepen,* vers 55 :hun wezen belette hen niet te bidden. Al zijn wij in nog zo’n diepe kuil geworpen, toch kunnen wij daaruit een toegangsweg tot God vinden in de hoogste hemelen. "Uit de diepten roep ik tot U," Psalm 130:I, zoals Jona uit de buik van de walvis. En kon God hen horen uit de ondersten kuil, en wilde Hij? Ja, Hij deed het: "Gij hebt mijn stem gehoord, " en sommigen menen, dat de volgende woorden een vervolg zijn op deze dankbare erkenning: "Gij verborg Uw oor niet voor mijn zuchten, voor mijn roepen, en het oorspronkelijke is met die lezing niet in strijd. Wij lezen het als een verzoek om verder gehoor. Verberg Uw oor niet." Dat God onze stem gehoord heeft, als wij tot Hem riepen, zelfs uit de onderste kuil, is een bemoediging voor ons om te hopen, dat Hij niet te eniger tijd Zijn oor verbergen zal.

Merk op. hoe hij het gebed zijn zuchten noemt, want in het gebed zuchten wij tot God, wij zuchten Hem achterna. Al zijn wij maar zwak in het gebed, en kunnen niet luide roepen, maar alleen spreken met onuitsprekelijke zuchten toch zal God ons niet aan ons lot overlaten, als wij oprecht zijn. Het gebed is de verzuchting van de nieuwe mens, die snakkend naar de lucht van de genade, bidt, en denkt als hij op adem gekomen is, het is beide een bewijs van de instandhouding van het geestelijk leven. Sommigen lezen: "als ik nabij de dood ben"." Toen ik de dood nabij was, en op ‘t punt de laatste adem uit te blazen, en dacht, dat ik sterven ging, toen naams gij kennis van mijn treurig lot."

2. Hij had hun vrees tot zwijgen en hun geest tot rust gebracht, vers 57 :*"Gij zijt genaderd ten dage, als ik U aanriep,* Gij verzekerde mij genadig van Uw tegenwoordigheid bij mij, en deedt mij zien, dat Gij mij nabij waart, terwijl ik dacht, dat Gij op een afstand waart van mij." Als wij tot God naderen op de weg van de plicht, zullen wij door het geloof zien, dat Hij ons nadert op de weg van de genade. Maar dit was niet alles: "Gij hebt gezegd: Vrees niet." Het was de taal van Gods profeten, die tot hen zeiden, dat zij niet moesten vrezen, Jesaja 41:10,13,14, van Zijn leiding, die voorkwam de dingen, waarvoor zij bevreesd waren, en van Zijn genade, die hen tot rust bracht en gerust maakte, door de getuigenis van Zijn geest in hun geest, dat zij nog steeds Zijn volk waren, hoezeer in ellende, en daarom niet moesten vrezen.

3. Hij was reeds begonnen voor hen op te treden, vers 58 :*"Heere, Gij hebt de twistzaak van mijn ziel getwist",* dat is: zoals volgt, Gij *hebt mijn leven verlost,* hebt mij gered uit de handen van hen, die het weg wilden nemen, hebt het gered, toen het op ‘t punt was verslonden te worden, hebt het mij tot een buit gegeven." En dit is een bemoediging voor hen om te hopen, dat Hij ook verder voor hen optreden zou: "Gij hebt mijn ziel gered van de dood en zult daarom mijn voeten van aanstoot bewaren, Gij hebt de twistzaak van mijn ziele getwist en zult daarom ook mijn andere twistzaken twisten".

II. In de tweede plaats troost hij zich met een beroep op Gods rechtvaardigheid en op Zijn alwetendheid om het vonnis te kunnen vellen.

1. Hij beroept zich op Gods kennis van de feiten, hoe wrevelig en boosaardig zijn vijanden waren, vers 59 :*"Heere,* Gij *hebt gezien de verkeerdheid,* dat ik geen onrecht gedaan heb, maar veel van hun verkeerdheid geleden." Hij, die alle dingen weet.

a. Hun boosheid tegen hen, "Gij hebt al hun wraak gezien, hoe zij verlangen mij kwaad te doen, als ‘t ware bij wijze van vergelding voor een groot onrecht, dat ik hun gedaan had. Wij moeten tot onze schrik en tot onze lering, bedenken, dat God alle wraakzuchtige gedachten kent, die wij in ons hart tegen anderen koesteren, en daarom behoren wij die gedachten geen voet te geven of te onderhouden, en dat Hij alle wraakzuchtige gedachten kent, die anderen zonder oorzaak tegen ons in hun hart hebben, en daarom moeten wij niet bevreesd voor hen zijn, maar onze bescherming aan Hem overlaten."

b. De plannen en ontwerpen, die zij gemaakt hadden om hem kwaad te doen: *Gij hebt al hun gedachten tegen mij gezien,* vers 60, en wederom: *"Gij hebt al hun gedachten tegen mij gehoord,* vers 61, beide hun verlangen en hun plan om mij te doden, of het woorden of daden zijn, het is U bekend, ja, hoewel de resultaten er van te zien noch te horen zijn, toch worden hun gedachten tegen mij de hele dag bemerkt en begrepen door Hem, voor Wien alle dingen naakt en geopend zijn." De geheimste plannen van de vijanden van de kerk zijn volkomen bekend aan de God van de kerk, voor Wien zij niets kunnen verbergen.

c. De verachting en de laster, waarmee zij hen overstelpten, alle minachtende woorden over hem, en alle smadende woorden tegen hem: *Gij hebt hun smaden gehoord,* vers 61, alle slechtheid, die zij mij ten laste leggen dingen, waarvan ik niets weet, alle middelen, waarvan zij gebruik maken om mij hatelijk en verachtelijk te maken, zelfs *de lippen dergenen, die tegen mij opstaan,* vers 62, de schimpen, de woorden, die zij gebruiken als zij van mij spreken, bij hun zitten en bij hun opstaan ‘s avonds, als zij zich neerleggen, en ‘s morgens, als zij opstaan, wanneer zij zich neerzetten met hun vrienden om te eten, en als zij opstaan, om te vertrekken, ben ik hun snarenspel, zij maken zichzelf en elkaar vrolijk met mijn ellende, zoals de Filistijnen met Simson. Jeruzalem was de trommel, waarop zij speelden. Misschien hadden zij een wijsje of toneelstuk, een opera of entre-acte, getiteld: "De verwoesting van Jeruzalem," dat, hoewel in de vorm van een treurspel, zeer onderhoudend was voor hen, die de heilige stad een kwaad hart toedroegen. God zal eenmaal de zondaars ter verantwoording roepen over alle harde woorden, die zij tegen Hem en Zijn volk gesproken hebben, Judas 15.2. Hij beroept zich op Gods oordeel ten opzichte van dit feit: "Gij hebt gezien de verkeerdheid, die men mij aangedaan heeft," er zijn geen getuigen nodig om het te bewijzen, zelfs geen aanklacht om de feiten te noemen, Gij ziet ze zoals ze zijn, en nu laat ik het aan U over. *Oordeel mijne rechtzaak,* vers 59.

Laat hen gevonnist worden,

a. Zoals zij verdienen, vers 64 :*Geef hun weer die vergelding naar het werk hunner handen.* Doe aan hen, zoals zij aan ons gedaan hebben, laat Uw hand tegen hen zijn, zoals hun hand tegen ons geweest is. Zij hebben ons heel wat kwelling veroorzaakt. *Geef hun* nu *zielesmart,* vers 65, *verwarring des harten,* (zoals sommigen lezen), laat hen omringd zijn, aan alle zijden, door dreigend kwaad, zonder dat zij een uitweg kunnen ontdekken. Geef hun "neerslachtigheid des harten" (zo lezen anderen), laat hen tot wanhoop gedreven worden en zichzelf als verloren beschouwen. God kan het helderst denkende hoofd in verwarring brengen, en het moedigste hart verschrikken.

b. Doe aan hen naar hun bedreigingen: Uw *vloek zij over hen,* dat is, laat Uw vloek over hen komen, alle euvelen die in Uw woord tegen de vijanden van Uw volk gedreigd worden, vers 65. Zij hebben ons met hun vervloekingen beladen, daar zij het vervloeken liefhadden, zo laat ze dan over hen komen, want Uw vloek zal hen waarlijk ellendig maken. De hunne was zonder oorzaak, en daarom zonder gevolg, hij zal niet komen, maar de Uw is rechtvaardig, en zal hen treffen. Die Gij vloekt zullen vervloekt zijn. Laat de vloek aan hen voltrokken worden, vers 66 :*Vervolg hen met toorn,* zoals zij ons met toorn vervolgen. *Verdelg ze van onder de hemel des Heeren,* laat hen geen voordeel hebben van het licht en de gunsten des hemels. Verdelg ze op zulk een wijze, dat allen, die het zien, zeggen mogen: Het is een verdelging van de Almachtige, "die in de heme woont en lacht", Psalm 2:4, en erkennen mogen, "dat de Hemel heerst", Daniel 4:26. Wat gezegd werd van de afgoden, wordt hier gezegd van hun aanbidders (die ook hierin aan hen gelijk zullen zijn), "Zij zullen vergaan van onder deze hemel", Jeremia 10:11. Zij zullen niet alleen uitgesloten zijn van de zaligheid van de onzichtbare hemel, maar ook afgesneden van de zegeningen van deze zichtbare, die "de hemel is des heren," Psalm 115:16, om welke reden zij onwaardig zijn er door beschermd te worden, die tegen Hem weerspannig zijn.

HOOFDSTUK 4

1 Aleph. Hoe is het goud zo verdonkerd, het goede fijne goud zo veranderd! Hoe zijn de stenen des heiligdoms vooraan op alle straten verworpen!
2 Beth. De kostelijke kinderen Sions, tegen fijn goud geschat, hoe zijn zij nu gelijk gerekend aan de aarden flessen, het werk van de handen eens pottenbakkers!
3 Gimel. Zelfs laten de zeekalveren de borsten neder, zij zogen hun welpen; maar de dochter mijns volks is als een wrede geworden, gelijk de struisen in de woestijn.
4 Daleth. De tong van het zoogkind kleeft aan zijn gehemelte van dorst; de kinderkens eisen brood, er is niemand, die het hun mededeelt.
5 He. Die lekkernijen aten, versmachten nu op de straten; die in karmozijn opgetrokken zijn, omhelzen den drek.
6 Vau. En de ongerechtigheid der dochter mijns volks is groter dan de zonden van Sodom, dat als in een ogenblik omgekeerd werd, en geen handen hadden arbeid over haar.
7 Zain. Haar bijzondersten waren reiner dan de sneeuw, zij waren witter dan melk; zij waren roder van lichaam dan robijnen, gladder dan een saffier.
8 Cheth. Maar nu is hun gedaante verduisterd van zwartigheid, men kent hen niet op de straten; hun huid kleeft aan hun beenderen, zij is verdord, zij is geworden als een hout.
9 Teth. De verslagenen van het zwaard zijn gelukkiger dan de verslagenen van den honger; want die vlieten daarhenen, als doorstoken zijnde, omdat er geen vruchten der velden zijn.
10 Jod. De handen der barmhartige vrouwen hebben haar kinderen gekookt; zij zijn haar tot spijze geworden in de verbreking der dochter mijns volks.
11 Caph. De HEERE heeft Zijn grimmigheid volbracht, Hij heeft de hittigheid Zijns toorns uitgestort; en Hij heeft te Sion een vuur aangestoken, hetwelk haar fondamenten verteerd heeft.
12 Lamed. De koningen der aarde zouden het niet geloofd hebben, noch al de inwoners der wereld, dat de tegenpartijder en vijand tot de poorten van Jeruzalem zou ingaan.
13 Mem. Het is vanwege de zonden harer profeten, en de misdaden harer priesteren, die in het midden van haar het bloed der rechtvaardigen vergoten hebben.
14 Nun. Zij zwierven als blinden op de straten, zij waren met bloed besmet, zodat men niet kon zien, of men raakte hun klederen aan.
15 Samech. Zij riepen tot hen: Wijkt, hier is een onreine, wijkt, wijkt, roert niet aan! Zekerlijk, zij zijn weggevlogen, ja, weggezworven; zij zeiden onder de heidenen: Zij zullen er niet langer wonen.
16 Pe. Des HEEREN aangezicht heeft ze verdeeld. Hij zal ze voortaan niet meer aanzien; zij hebben het aangezicht der priesteren niet geeerd, zij hebben den ouden geen genade bewezen.
17 Ain. Nog bezweken ons onze ogen, ziende naar onze ijdele hulp; wij gaapten met ons gapen op een volk, dat niet kon verlossen.
18 Tsade. Zij hebben onze gangen nagespeurd, dat wij op onze straten niet gaan konden; ons einde is genaderd, onze dagen zijn vervuld, ja, ons einde is gekomen.
19 Koph. Onze vervolgers zijn sneller geweest dan de arenden des hemels; zij hebben ons op de bergen hittiglijk vervolgd, in de woestijn hebben zij ons lagen gelegd.
20 Resch. De adem onzer neuzen, de gezalfde des HEEREN, is gevangen in hun groeven; van welken wij zeiden: Wij zullen onder zijn schaduw leven onder de heidenen!
21 Schin. Wees vrolijk, en verblijd u, gij dochter Edoms, die in het land Uz woont! doch de beker zal ook tot u komen, gij zult dronken worden, en ontbloot worden.
22 Thau. Uw ongerechtigheid heeft een einde, o gij dochter Sions! Hij zal u niet meer gevankelijk doen wegvoeren; maar uw ongerechtigheid, o gij dochter Edoms! zal Hij bezoeken; Hij zal uw zonden ontdekken.

Dit hoofdstuk is weer een enkelvoudig alfabet van klaagliederen over de verwoesting van Jeruzalem, als dat in de eerste twee hoofdstukken.

I. De profeet klaagt hier over het onrecht tegen en de onwaardige behandeling van hen, wie eertijds achting betoond werd, vers 1, 2.

II. Hij klaagt over de akelige gevolgen van de honger, waartoe zij door het beleg gebracht waren, vers 3-10.

III. Hij klaagt over de inneming en plundering van Jeruzalem en zijn ontzettende verwoesting, vers 11, 12.

IV. Hij erkent, dat de zonden van hun leiders de oorzaak waren van al hun rampen, vers 13-16.

V. Hij geeft de hoop op, omdat alles tot volkomen verwoesting gedoemd is, want hun vijanden waren overal te sterk, vers 17-20.

Vl. Hij voorspelt de verwoesting van de Edomieten, die juichten over Jeruzalems val, vers 21.

VII. Hij voorspelt de eindelijken terugkeer van Sion uit de gevangenschap, vers 22.

Klaagliederen 4:1-12

De elegie in dit hoofdstuk begint met een klacht over de droeve en treurige veranderingen, die de oordelen Gods in Jeruzalem bewerkt hadden. De stad, die vroeger van goud, van het fijnste goud, zo rijk en prachtig, volkomen van schoonheid, en de vreugde van de gehele aarde was, is dof geworden, is veranderd, heeft haar luister verloren, heeft haar waarde verloren, is niet meer wat het geweest is, zij is schuim geworden. Helaas, welk een verandering is hier!

I. De tempel, die de heerlijkheid van Jeruzalem en zijn bescherming was, lag in puinhopen. Hij is in de hand des vijands gegeven. En sommigen menen, dat het goud, waarvan gesproken wordt, vers 1, het goud van de tempel was, het *gesloten goud,* waarmee het huis van binnen bekleed was, 1 Koningen 6:21, toen de tempel verbrand werd, werd het goud er van berookt en bezoedeld, alsof het geen waarde had. Het werd bij de rommel geworpen, het was veranderd, voor dagelijks gebruik bestemd, en niemand hechtte er meer aan. De stenen des heiligdoms, die eigenaardig bewerkt waren, werden door de Chaldeën neergeworpen, toen zij het afbraken, of werden door de kracht van het vuur van hun plaats geworpen, en verworpen, en rondgestrooid vooraan op alle straten, zij lagen zonder onderscheid, met de andere puinhopen vermengd. Als de God des heiligdoms door zonde getergd was Zich terug te trekken, dan is het geen wonder, dat de stenen des heiligdoms aldus ontheiligd werden.

II. De vorsten en priesters, die in bijzondere zin *kinderen Zions* waren, werden vertreden en mishandeld, vers 2. Beide, het huis van God en het huis van David, waren in Zion. De kinderen van beide deze huizen waren in dit opzicht kostelijk, dat zij erfgenamen waren van deze beide verbonden, dat des priesterschaps en dat des koninkrijks. Zij waren tegen fijn goud geschat. Maar nu zijn zij gelijk gerekend aan de aarden flessen, zij zijn gebroken als aarden flessen, weggeworpen als een vat, waaraan men genen lust heeft. Zij zijn arm geworden, in gevangenschap gevoerd en daardoor min en verachtelijk geworden, en iedereen vertreedt hen en lacht over hen. De verachting van Gods volk moet voor ons een oorzaak tot klachte zijn.

III. Kleine kinderen stierven bij gebrek aan brood en water, vers 3, 4. De moeders, die zelf niet te eten hadden, hadden ook geen melk voor de zuigelingen aan haar borst, zodat zij, hoewel hun hart werkelijk medelijden had, naar de uiterlijke schijn hardvochtig waren, als de struisvogel in de woestijn, die haar eieren in de aarde laat, Job 39:16, 17, daar zij geen voedsel voor haar kinderen hadden, waren zij wel gedwongen hen zonder te laten, en haar best te doen ze te vergeten, omdat het pijnlijk voor haar was aan hen te denken, terwijl zij niets voor hen hadden, hierin stonden zij achter bij de zeehonden, of zeemonsters, of walvissen, of zeekalveren, want die laten de borsten neer, en zogen haar welpen, wat de dochter mijns volks niet doet. Kinderen kunnen niet voor zichzelf zorgen, zoals volwassenen, en daarom was het te pijnlijker om aan te zien, hoe de tong van het zoogkind aan zijn gehemelte kleeft van dorst, omdat er geen droppel water was om het te bevochtigen, en kleine kinderen, die nauwelijks spreken konden, brood te horen eisen van hun ouders, die ze niets konden geven, en het ook niet konden krijgen van een van hun vrienden. Zo treurig als zij dit alles vinden, zo dankbaar behoren wij te zijn voor de overvloed, waarin wij ons verheugen kunnen, en het voldoende voedsel, dat wij voor ons zelf en onze kinderen, en die van ons huis hebben.

IV. Personen van aanzien waren tot de bedelstaf gebracht, vers 5. Die van goede geboorte en wel opgevoed waren, en aan het beste gewoon, beide van voedsel en kleding, die lekkernijen aten, die alles hadden, wat fijn en lekker is (zij noemen dat: *goed eten,* maar alleen zij eten goed, die ter ere Gods eten) en iedere dag vrolijk en prachtig leefden, zij waren niet alleen met

karmozijn bekleed, maar zij waren er ook in groot gebracht en hadden nooit kennis gemaakt met wat gemeen of alledaags was. Zij waren groot gebracht op karmozijn, zo staat er, hun beenbekleding, en de tapijten, waarop zij liepen, waren karmozijn, toch versmachten zij op de straten, van alles beroofd, zij hebben geen dak boven hun hoofd, geen bed om op te slapen, geen klederen om aan te trekken, geen vuur om hen te verwarmen. Zij omhelzen de drek, zij waren al blij, als zij daarin konden liggen om te rusten, en wroeten er misschien in om iets eetbaars te vinden, zoals de verloren zoon, die zijn buik begeerde te vullen met de draf van de zwijnen. Die in de grootste pracht en overvloed leven, weten niet hoe benauwd zij het nog kunnen krijgen voordat zij sterven, zoals soms "de nooddruftige uit de drek verhoogd wordt", Psalm 113:7, zo zijn er voorbeelden van rijken, die tot de drek afgedaald zijn. "Die verzadigd waren, hebben zich verhuurd om brood," 1 Samuel 2:5. Daarom is het wijs van hen, die overvloed hebben zich niet al te zeer te verwennen, want dan zullen de tegenspoeden dubbel zwaar zijn, als zij komen, Deuteronomium 28:56.

V. Personen, uitnemend om hun waardigheid ja, misschien om hun heiligheid, deelden met anderen in het algemene onheil, vers 7, 8. *Haar bijzondersten* waren volkomen veranderd. Sommigen verstaan dit als van degenen, die eer ontvingen, de jonge edelen, die zeer rein, en net, en welgekleed waren, gewassen en geparfumeerd, maar ik zie niet in, waarom wij het niet zouden toepassen op die gewijden onder hen, die zich de Heere afzonderden door de gelofte eens Nazireërs, Numeri 6:2. Dat er onder hen waren, zelfs in de meest ontaarde tijden blijkt uit Amos 2:11 :"Ik heb sommigen uit uw jongelingen tot Nazireërs verwekt." Hoewel deze Nazireërs hun haar niet mochten scheren, toch waren zij, vanwege hun sober dieet, hun veelvuldige wassingen en in ‘t bijzonder om het vermaak, waarmee zij zich aan God wijdden en met Hem spraken, wat hun aangezichten deed schijnen als dat van Mozes, reiner dan sneeuw en witter dan melk, daar zij geen wijn noch sterken drank dronken, hadden zij een gezonder uiterlijk en vrolijker gelaat dan hen, die zich dagelijks onthaalden op druivebloed, zoals Daniël en zijn makkers van het gezaaide en water. Het kan ook de grote achting en verering betekenen, die het volk voor hen had, hoewel zij misschien voor het oog "geen gedaante noch heerlijkheid" hadden, maar, daar zij de Heere afgezonderd waren, werden zij geschat alsof zij "roder dan robijnen en gladder dan een saffier waren. Maar nu is hun gedaante verduisterd, verdorven", zoals in Jesaja 52:14 van Christus gezegd wordt, "zij is verduisterd van zwartigheid, " zij zien er ellendig uit, ten dele van de honger, ten dele door smart en radeloosheid. "Men kent ze niet op de straten," die hen achtten, letten nu niet meer op hen, en die hun vertrouwde kennissen waren, kennen hen nu ternauwernood meer, zozeer was hun uiterlijk veranderd, door de ellende, die door de lange duur van het beleg veroorzaakt werd. Hun huid kleeft aan hun beenderen, daar het vlees verteerd en vergaan is, zij is verdord, zij is geworden als een stuk hout, zo droog en hard als een stok. Het is iets betreurenswaardig, dat ook zij, die Gode afgezonderd zijn, toch bij de komst van de oordelen, dikwijls meegesleept worden met de anderen in het algemene onheil.

Vl. Jeruzalem kwam langzaam omlaag, en had een lange doodsstrijd, want de honger bracht meer tot haar verwoesting bij dan enig ander oordeel. In dit opzicht was de verwoesting *van Jeruzalem groter dan die van Sodom,* vers 6, want dat was *als in een ogenblik omgekeerd,* een enkele regen van vuur en zwavel deed het verdwijnen, "geen handen hadden daarover arbeid, het had geen lang beleg te verduren, zoals Jeruzalem het viel onmiddellijk in de hand des Heeren, die met een slag doodt, en viel niet in de hand van mensen, die, daar zij zwak zijn, lang werk hebben met hun strafgerichten", Richteren 8:21. Jeruzalem ligt vele maanden lang op de pijnbank, in pijn en ellende, en sterft als ‘t ware bij stukjes en beetjes, zodat zij voelt, dat zij sterft. En, als de ongerechtigheid van Jeruzalem zwaarder is dan die van Sodom, dan is het

geen wonder, dat de straf het evenzeer is. Sodom bezat nooit de genademiddelen, die Jeruzalem had, de woorden van God en Zijn profeten, en daarom zal het oordeel van Jeruzalem onverdragelijker zijn dan dat van Sodom, Mattheus 11:23, 24. Hoe vreselijk de honger was, blijkt uit de twee volgende voorbeelden:

1. De pijnlijke dood, die er door veroorzaakt werd, vers 9, velen werden gedood door de honger, stierven de hongerdood, daar hun voorraden uitgeput en de publieke voorraadschuren zo goed als uitgeput waren, zodat zij daaruit niet geholpen kunnen worden. Zij waren als doorstoken, omdat er geen vruchten van de velden waren, zij, die verhongerden, waren even zeker van hun dood, als die doorstoken en gedood waren, alleen was hun lot vreselijker. "De verslagenen van het zwaard zijn spoedig van pijn verlost, in een ogenblik dalen zij in het graf," Job 21:13. Zij hebben niet het ongeluk te zien, hoe de dood hen nadert en voelen het nauwelijks als de slag gegeven wordt, een korte doodsstrijd en alles is afgelopen. En als wij gereed zijn voor de andere wereld, behoeven wij zo'n korten overgang niet te vrezen, hoe vlugger hoe beter. Maar die van honger sterven, vergaan van de pijn, de honger vernietigt hun geestkracht en doodt hen trapsgewijze, hij knaagt aan hun moed en is een altijddurende kwelling, hij is een even grote marteling voor de geest als voor het lichaam. "Het zijn banden tot de dood," Psalm 13:4.

2. De barbaarse moorden, waartoe hij aanleiding gaf, vers 10. *De handen van de barmhartige vrouwen hebben haar kinderen* eerst gedood en dan *gekookt.* Deze klacht komt reeds vroeger voor, Hoofdstuk 2:20, en het was grotelijks te betreuren, dat iemand zo goddeloos kon zijn, om dat te doen en dat zij tot zo'n uiterste gebracht werden, dat zij er toe verleid werden. Maar met dit schrikkelijk gevolg van langdurige belegeringen was in 't algemeen gedreigd in Leviticus 26:29 en Deuteronomium 28:53, en in 't bijzonder tegen Jeruzalem gedurende het beleg van de Chaldeën, Jeremia 19:9, Ezechiel 5:10. Het geval was treurig genoeg, dat zij niets hadden om hun kinderen mee te voeden, vers 4, maar nog veel erger was het, dat zij het over hun hart konden krijgen zichzelf met hun kinderen te voeden. Ik weet niet of ik het een voorbeeld van de macht van de noodzakelijkheid moet noemen, of van de macht van de ongerechtigheid, maar evenals de heidense afgodendienaars rechtvaardiglijk werden "overgegeven tot onterende bewegingen," Romeinen 1:26, zo werden deze Joodse afgodendienaars, en de vrouwen in 't bijzonder, die koeken hadden gemaakt voor Melecheth des hemels, en het haar kinderen geleerd hadden, beroofd van haar natuurlijke liefde, en dat jegens hun eigen kinderen. Dat zij aldus werden overgegeven om haar eigen natuur schande aan te doen, was een rechtvaardig oordeel over haar, om de schande, die zij God hadden aangedaan.

VII. Jeruzalem daalt volkomen en wonderbaarlijk omlaag.

1. De verwoesting van Jeruzalem is een volkomen verwoesting, vers 11. *De Heere heeft Zijn grimmigheid volbracht,* Hij heeft het werk niet ten halve gedaan, Hij heeft alles uitgevoerd, wat Hij in Zijn toorn tegen Jeruzalem Zich voorgenomen had, en heeft geen enkel deel van het vonnis onuitgevoerd gelaten. Hij heeft de fiolen van Zijn grimmigheid uitgestort, Hij heeft ze tot de bodem geleegd, zelfs het grondsop. *Hij heeft te Zion een vuur aangestoken,* dat niet alleen de huizen verteerd en ze met de grond gelijk gemaakt heeft, maar, wat andere vuren niet doen, het *heeft ook haar fundamenten verteerd,* alsof er niet meer op gebouwd mocht worden.

2. Het was een wonderbare verwoesting, vers 12. Het was een verrassing voor de koningen van de aarde, die bekend zijn met en zich op de hoogte houden van de toestand hunner

naburen, ja, dat was het *voor alle inwoners van de wereld,* die Jeruzalem kenden, of er ooit van gehoord of gelezen hadden, zij *zouden het niet geloofd hebben, dat de tegenpartij en vijand ooit tot de poorten van Jeruzalem zouden ingaan,* want,

a. Zij wisten, dat Jeruzalem krachtig versterkt was, niet alleen door muren en bolwerken, maar door het aantal en de kracht van zijn inwoners, de sterkte van Zion werd voor onneembaar gehouden.

b. Zij wisten, dat het de stad des groten konings was, waar de Heere van de gehele aarde op een meer bijzondere wijze Zijn woning had, het was de heilige stad, en daarom dachten zij, dat zij zozeer onder goddelijke bescherming stond, dat het vergeefse moeite zou zijn voor de vijand, de aanval te wagen.

c. Zij wisten, dat menige aanval er op mislukt was, getuige die van Sanherib. Daarom waren zij verbaasd, toen zij hoorden, dat de Chaldeën ze oververmeesterd hadden, en besloten dat het zeker rechtstreeks de hand van God was, die Jeruzalem aan hen had overgegeven, het was op Zijn last, dat de vijand doorbrak en de poorten van Jeruzalem binnenkwam.

Klaagliederen 4:13-20

Hier hebben wij,

I. De zonden, die hun ten laste gelegd werden, en waarom God dit verderf over hen bracht en die dienden om God daarin te rechtvaardigen vers 13, *14, Het is vanwege de zonden van haar profeten en de misdaden van haar priesters.* Niet, dat het volk onschuldig was neen, "zij hadden het gaarne alzo," Jeremia 5:31, en het was om hun te behagen, dat de profeten en priesters het deden, maar de schuld wordt voornamelijk aan hen gegeven, die hen beter hadden moeten onderwijzen, hen berispen en vermanen, en hen waarschuwen voor de afloop van dat alles, van de hand van die wachters, die hen niet gewaarschuwd hebben, zal hun bloed geëist worden. Niets rijpt een volk sneller voor zijn ondergang, en niets maakt de maat spoediger vol, dan de zonden van hun priesters en profeten. De zonde, die hun in ‘t bijzonder verweten wordt, is vervolging, de valse profeten en bedorven priesters verenigden hun macht en invloed om in het midden van haar het bloed van de rechtvaardigen te vergieten, het bloed van Gods profeten en van dier aanhangers. Zij vergoten niet alleen het bloed van hun onschuldige kinderen, die zij aan Moloch opofferden, maar het bloed van de rechtvaardigen onder hen, die zij opofferden aan die meer wreden afgod van de vijandschap tegen de waarheid en de waren godsdienst. Dat was de zonde, die de Heere niet wilde vergeven, 2 Koningen 24:4, en, die de laatste verwoesting over Jeruzalem bracht, Jakobus.5:6 :Gij hebt veroordeeld, gij hebt gedood de rechtvaardige. En de priesters en de profeten waren de aanvoerders bij de vervolging, zoals in Christus’ tijd de overpriesters en de schriftgeleerden de mannen waren, die het volk tegen Hem aanhitsten, dat anders bij het hosanna gebleven zou zijn. Dezen nu waren het, die als blinden op de straten zwierven. Zij dwaalden af van de paden van het recht, zij waren blind voor alles wat goed is, maar hun oog was vlug, als er kwaad te doen was. God zegt van bedorven rechters: "zij weten niet en verstaan niet, zij wandelen in duisternis," Psalm 82:5, en Christus zegt van de bedorven leraars: "Zij zijn blinde leidslieden van de blinden", Mattheus 15:14 "Zij waren zo met bloed besmet, onschuldig bloed, het bloed van de heiligen, dat men hun klederen niet kon aanraken", zij maakten zich gehaat bij iedereen, zodat goede mensen even bang waren hen aan te raken als een lijk, wat een vormelijke verontreiniging was, of de bloedige klederen van een verslagene aan te raken wat tere gemoederen niet gaarne doen. Er is niets, wat profeten en priesters zozeer doet verafschuwen als een geest van vervolging.

II. Het getuigenis van hun naburen, dat tegen hen afgelegd wordt, beide om hen van zonde te overtuigen, en om de billijkheid van Gods handelingen met hen aan te tonen. Sommigen, die zeer onbeschaamd in de zonde geworden zijn, beroemen zich, dat het hun onverschillig is wat de mensen zeggen, maar God wilde, dat de Joden door middel van de profeet zouden vernemen, wat de mensen van hen zeiden en welke mening de omstanders van hen hadden, vers 15, 16, wat zij van hen zeiden, ja *riepen,* vooral tot de bedorven priesters en profeten, *onder de heidenen.*

1. Zij verweten hun hun vermeende reinheid, terwijl zij in allerlei wezenlijke ongerechtigheid leefden. Zij riepen tot hen: "Wijkt, hier is een onreine." Gij waart zo rein, dat gij geen heiden wilde aanraken, maar riept: "Houd u tot uzelf, en naak tot mij niet, want ik ben heiliger dan gij," Jesaja 65:5. Zo wilden de vervolgers van Christus niet in het rechthuis gaan, opdat zij niet verontreinigd zouden worden. Maar kunt gij nu verhinderen, dat de heidenen u aanraken, nu God u in hun handen overgegeven heeft? Op uw vlucht en omzwervingen kunt ge hen verzoeken op een afstand te blijven en u niet aan te raken, omdat zij onrein zijn. Maar tevergeefs, deze slangen zullen zich zo niet laten betoveren of bezweren, neen, "zij zullen het

aangezicht van de priesters niet eren, en de ouden geen genade bewijzen, de eerwaardigste personen zullen verachtelijk bij hen zijn".

2. Zij wierpen hun hun zonden voor de voeten en Gods toorn tegen hen om hun zonden, en de afschuwelijke gevolgen van die toorn. Zij riepen tot hem: Wijkt, hier is een onreine. Zij riepen allen schande over hen, en konden gemakkelijk voorzien, dat God het niet lang verdragen zou, dat zo’n uittergend volk in zo’n goed land blijven zou. Zij wisten, dat hun inzettingen en rechten rechtvaardig waren, en verwachtten, dat "zij een wijs en verstandig volk zouden zijn", Deuteronomium 4:6. Maar, toen zij zagen, dat zij dat niet waren, riepen zij: Wijkt, wijkt, zij voorzagen spoedig het vonnis, dat het land hen uitspuwen zou zoals het hun voorgangers had gedaan, en toen zij Jakob verstrooid zagen vluchten en rondzwerven, zeiden zij hun dat. Zij zeiden: "Nu heeft des Heeren aangezicht ze verdeeld heeft ze in alle landen verstrooid, omdat zij het aangezicht van de priesters niet geëerd hebben, van de vrome priesters, die onder hen waren, zoals Zacharia, de zoon van Jojada, Jeremia en anderen, ook hebben zij de ouden niet ontzien, maar hen en hun gezag veracht, als zij zich onder hen begaven om hun goddelozen wandel tegen te gaan". Zelfs de heidenen voorzagen, dat dit hun verderf zou zijn.

3. Zij juichten, dat de ramp onherstelbaar was. Toen zij hen uit hun land zagen verdrijven, zeiden zij: "Zij zullen er niet langer wonen, zij hebben het voor goed verlaten, zij zullen niet terugkomen, want God zal ze voortaan niet meer aanzien, en hoe zullen ze zich zelf helpen?" Hierin vergisten zij zich. God had hen niet verworpen om dit alles. Toch wordt hier te verstaan gegeven, dat allen om hem heen opmerkten, dat zij zo uitdagend jegens God waren, dat er geen reden was om iets anders te verwachten, dan dat zij geheel verlaten zouden worden

III. De wanhoop, waartoe zij door deze rampen gebracht waren. Nu wij gehoord hebben, wat er onder de heidenen over hen gezegd werd, moeten wij ook eens horen wat zij van zichzelf zeggen, vers 17 :*Nog bezweken ons onze ogen, ziende,* dat ons geval hopeloos was *ons einde is genaderd,* vers 18, het einde, beide van kerk en staat, beide zijn op de rand van hun ondergang, ja *ons einde is gekomen,* wij zijn vernietigd, er is eind gekomen aan al onze voorspoed, de dagen van ons geluk zijn vervuld, zij zijn geteld en voorbij. Zo stemde hun vrees met de hoop hunner vijanden samen, dat de Heere ze voortaan niet meer zou aanzien. Want,

1. De schuilplaatsen, waarheen zij vluchtten, stelden hen teleur. Zij zagen uit naar hulp van deze en gene machtige bondgenoot, maar te vergeefs, de hulp bleek ijdel te zijn. De hulptroepen, die zij verwachtten, kwamen niet, of ten minste hadden zij niet het verwachte succes, en hun ogen bezweken met uit te zien naar hetgeen nooit komen zou, vers 17, Zij *wachtten met wachten,* zij wachtten lang, met groten ernst en ongeduld, *op een volk,* dat bijstand beloofde, maar niet kwam, en hun verwachtingen verijdelde. Zij *konden niet verlossen,* zij waren te zwak om tegen het Chaldeeuwse leger te strijden en trokken daarom terug. Hulp van schepselen is ijdele hulp, Psalm 60:13, en wij zien er naar uit, totdat onze ogen bezwijken, de moed ons ontzinkt, en ontvangen ze toch niet.

2. De vervolgers, voor wie zij vloden, achterhaalden en overwonnen hen vers 18 :*Zij hebben onze gangen nagespeurd, dat wij op onze straten niet gaan konden.* Toen de Chaldeën de stad belegerden, richtten zij zulke hoge sterkten op, dat zij over de wallen heen op degenen, die in de straten waren, konden schieten. Zij vervolgden hen met hun pijlen van plaats tot plaats. Toen de stad doorgebroken werd en alle krijgslieden vloden, waren *hun vervolgers sneller dan de arenden des hemels* als zij hun prooi willen grijpen, vers 19. Zij waren niet te ontkomen, zij vervolgden hen op de bergen, en als zij dachten, dat zij van hen af waren, vielen zij in handen

van hen, die hun in de woestijn lagen hadden gelegd om hun de terugtocht af te snijden, en achterblijvers op te pikken. Ja, de koning zelf, al mag men veronderstellen, dat hij al de voordelen had, die eis van de omstandigheden waren, om zijn vlucht te begunstigen, kon toch niet ontkomen, want de goddelijke wraak vervolgde hem, en dan is "de adem van onze neuzen de gezalfde des Heeren, gevangen in hun groeven." Sommigen denken hierbij aan Josia, die sneuvelde in de slag tegen de Egyptischen koning, maar wij denken eer aan Zedekia, die de laatste koning uit het huis van David was die door de Chaldeën vervolgd en in de vlakte van Jericho gegrepen werd, Jeremia 39:5. "Hij was de gezalfde des Heeren", erfgenaam van de familie, die God voor de regering bestemd had. De Joodse staat had veel vertrouwen in hem: Zij zeiden: "Wij zullen onder zijn schaduw leven onder de heidenen". Zij vleiden zich met de hoop, dat het overblijfsel, dat bij Jechonia’s gevangenschap achtergelaten was, onder bescherming van de regering, opnieuw nederwaarts wortel schieten en opwaarts vruchten dragen zou. Zij dachten, dat, al waren zij zo verzwakt, dat zij er niet aan konden denken, over de heidenen te regeren, zoals zij gedaan hadden, zij toch wel onder hen zouden blijven wonen zonder gehoond en aan stukken gescheurd te worden. Zo geneigd is alles wat zinkt, zich aan iedere strohalm vast te klampen niet alleen, maar te denken, dat het hun helpen zal. Jeruzalem stierf aan de tering, een bedrieglijke ziekte. Zelfs toen zij op het punt was de laatste adem uit te blazen, vond zij nog hoopgevende symptomen, en grondde daarop de verwachting, dat zij herstellen zou, maar wat kwam er van? De schaduw, waaronder zij dachten te zullen wonen, bleek te zijn als de wonderboom van Jona, die in een nacht verdorde. De gezalfde des Heeren is gevangen in hun groeven, alsof hij slechts een roofdier was, zo weinig ontzagen zij een persoon, die voor heilig en onschendbaar gehouden werd. Als wij enig schepsel tot de adem van onze neuzen maken, en ons vleien met de hoop daardoor te zullen leven, is het rechtvaardig van God die adem te doen ophouden en ons te beroven van het leven, dat wij er van verwachten, want God wil de eer hebben, "alleen ons leven en de lengte van onze dagen te zijn."

Klaagliederen 4:21-22

Davids klaagpsalmen besluiten gewoonlijk met een of ander woord van troost, dat als het leven uit de dood en als licht schijnende uit de duisternis is, zo ook het klaaglied in dit hoofdstuk. Het volk van God is nu in grote ellende, hun aanzien jammerlijk, hun vooruitzichten zijn verschrikkelijk, en hun slechtgezinde naburen, de Edomieten, juichen over hen en doen al wat zij kunnen om hun verstoorders tegen hen te verbitteren. Zo groot was hun geweld tegen hun broeder Jakob, Obadja: 10 en hun wrevel tegen Jeruzalem, waarvan zij riepen: "Ontbloot het, ontbloot het", Psalm 137:7. Nu wordt hier voorspeld, tot bemoediging van Gods volk

I. Dat er een einde zal komen aan Zions ellende, vers 22 *:De straf van uw ongerechtigheid is vervuld, o gij dochter Zions!* niet de straf, die zij verdient, maar die welke God bestemd en besloten heeft uit te voeren, en die nodig was voor Gods doel, de verheerlijking van Gods rechtvaardigheid en de wegneming van hun zonde. De gevangenschap, die de straf is van uw ongerechtigheid, is vervuld, Jesaja 40:2, en "Hij zal u niet meer gevankelijk doen wegvoeren, of: Hij zal u niet langer in gevangenschap houden, " Hij zal uw gevangenis wenden en een heerlijke verlossing voor u werken. De ellende van Gods volk zal niet langer duren dan nodig is om haar werk te doen, waarvoor zij gezonden was.

II. Dat er een eind zal komen aan Edoms gejuich. Ironisch wordt hier gezegd: "Wees vrolijk en verblijd u, gij dochter Edoms," ga voort over Zion in haar ellende te juichen, totdat gij de maat van uw ongerechtigheid hebt vol gemaakt. Doe dat, verblijd u in uw tijdelijke vrijstelling van het gemeenschappelijk lot uwer naburen. Dit is iets dergelijks als wat Salomo zegt tot de jongeling in zijn ongebonden vrolijkheid, Prediker 11:9 :"Verblijdt u, o jongeling, in uw jeugd, " verblijd u, als gij kunt, terwijl God komt om met u af te rekenen, wat niet lang duren zal. De beker van de zwijmeling, waarvan het nu Jeruzalems beurt is een range teug te nemen, "zal ook tot u komen," hij zal rond gaan tot het uw beurt is te drinken. Dat is een goede reden om niet te juichen over die in ellende zijn, want wij zelf zijn ook in het lichaam, en wij weten niet hoe spoedig hun lot het onze zal worden. Maar die een welbehagen hebben in de rampen van Gods kerk moeten er op rekenen, dat hun als helpers en aanhitsers hetzelfde vonnis zal treffen, als hun, die het werktuig van die rampen zijn geweest. De vernietiging van de Edomieten werd door deze profeet voorspeld, Jeremia 49:7, enz, en het volk van God, moet in ‘t uitzicht daarop, moed vatten, ondanks hun tegenwoordige ruwheid en onbeschaamdheid.

1. Het zal een schandelijke vernietiging zijn: "De beker, die tot u komen zal, zal u dronken maken" (en dat is op zich zelf al schande genoeg, "gij zult dronken worden, geheel verdwaasd, en ten einde raad, gij zult wankelen in al uw overleggingen en struikelen bij al uw ondernemingen en dan zult gij ontbloot worden, evenals Noach, toen hij dronken was, en u zelf aan verachting prijs geven." Die Gods volk bespotten, zullen naar recht overgegeven worden, om te een of andere tijd dat te doen, waardoor zij zelf bespottelijk worden.

2. Het zal een rechtvaardige vernietiging zijn. God zal daarmee uw ongerechtigheid bezoeken en uw zonden ontdekken, Hij zal ze straffen, en om Zichzelf daarin te rechtvaardigen, en te doen blijken dat Hij gegronde reden had om aldus tegen hen op te treden. Ja, de straf van de zonde zal zo nauwkeurig aan de zonde beantwoorden, dat zij die klaarlijk zal ontdekken. Soms straft God de ongerechtigheid zo, dat, wie ‘t wil, de zonde gemakkelijk kan te weten komen uit de straf. Maar, vroeger of later zal de zonde bezocht en ontdekt worden, en al het verborgene werk van de duisternis aan het licht gebracht.

HOOFDSTUK 5

1 Gedenk, HEERE, wat ons geschied is, aanschouw het, en zie onzen smaad aan.
2 Ons erfdeel is tot de vreemdelingen gewend, onze huizen tot de uitlanders.
3 Wij zijn wezen zonder vader, onze moeders zijn als de weduwen.
4 Ons water moeten wij voor geld drinken; ons hout komt ons op prijs te staan.
5 Wij lijden vervolging op onze halzen; zijn wij moede, men laat ons geen rust.
6 Wij hebben den Egyptenaar de hand gegeven, en den Assyrier, om met brood verzadigd te worden.
7 Onze vaders hebben gezondigd, en zijn niet meer, en wij dragen hun ongerechtigheden.
8 Knechten heersen over ons; er is niemand, die ons uit hun hand rukke.
9 Wij moeten ons brood met gevaar onzes levens halen, vanwege het zwaard der woestijn.
10 Onze huid is zwart geworden gelijk een oven, vanwege den geweldigen storm des hongers.
11 Zij hebben de vrouwen te Sion verkracht, en de jonge dochters in de steden van Juda.
12 De vorsten zijn door hunlieder hand opgehangen; de aangezichten der ouden zijn niet geeerd geweest.
13 Zij hebben de jongelingen weggenomen, om te malen, en de jongens struikelen onder het hout.
14 De ouden houden op van de poort, de jongelingen van hun snarenspel.
15 De vreugde onzes harten houdt op, onze rei is in treurigheid veranderd.
16 De kroon onzes hoofds is afgevallen; o wee nu onzer, dat wij zo gezondigd hebben!
17 Daarom is ons hart mat, om deze dingen zijn onze ogen duister geworden.
18 Om des bergs Sions wil, die verwoest is, waar de vossen op lopen.
19 Gij, o HEERE, zit in eeuwigheid, Uw troon is van geslacht tot geslacht.
20 Waarom zoudt Gij ons steeds vergeten? Waarom zoudt Gij ons zo langen tijd verlaten?
21 HEERE, bekeer ons tot U, zo zullen wij bekeerd zijn; vernieuw onze dagen als van ouds.
22 Want zoudt Gij ons ganselijk verwerpen? Zoudt Gij zozeer tegen ons verbolgen zijn?

Hoewel dit hoofdstuk hetzelfde aantal verzen heeft als het eerste, tweede en vierde hoofdstuk, is het niet alphabetisch, zoals die, maar de inhoud is dezelfde als die van al de voorgaande lyrische gedichten. Wij hebben hierin,

I. Een voorstelling van de tegenwoordige rampspoed van Gods volk in de gevangenschap, vers 1-16.

II. Een betuiging van hun droefenis over Gods heiligdom, als wat nader aan hun hart lag de een van hun andere en wereldse belangen, vers 17, 18.

III. Een nederig verzoek en ernstige smeking tot God, om de terugkeer van Zijn genade, vers 19-22, want die treuren en niet bidden, zondigen in hun treuren. Sommige oude vertalingen noemen dit hoofdstuk: "Het gebed van Jeremia".

Klaagliederen 5:1-16

"Is iemand onder u in lijden, dat hij bidde," en dat hij in ‘t gebed zijn klacht uitstorte voor God, en zijn bezwaren aan Hem bekend make. Dat doet hier Gods Volk, overstelpt van smart, geven zij er lucht aan voor de voetbank van de troon van de genade, en geven zich zelf daardoor verlichting. Zij klagen niet over de rampen, die zij vrezen, maar over de ellende, die zij lijden. *Gedenk, Heere, wat ons geschied is,* vers 1. Waarmee van ouds tegen ons gedreigd werd, en wat al lang in aantocht was, is ons ten laatste *geschied,* en wij zijn op ‘t punt eronder te bezwijken. *Gedenk,* het verleden, aanschouw *en zie* het tegenwoordige, en *laat niet gering zijn voor Uw aangezicht al de moeite, die ons getroffen heeft,* alsof het de moeite niet waard was er kennis van te nemen, Nehemia 9:32. Gelijk het een grote troost is voor ons, zo moet ‘t ook voldoende zijn, in onze moeite, dat God ziet en aanschouwt en gedenkt al wat ons geschied is, en in onze gebeden, behoeven wij ons geval alleen maar op te dragen aan Zijn genade, gunst en goedertierenheid. Het woord, waarin voor hen alles begrepen is, is smaad: Aanschouw en zie onze smaad aan. De moeite, die hen getroffen had, was, om hun vroegere overvloeden waardigheid, een grotere smaad voor hen dan het voor enig ander volk zou geweest zijn, vooral in aanmerking genomen hun betrekking tot en afhankelijkheid van God en Zijn vroeger optreden voor hen, en daarom klagen zij hierover te recht, omdat die smaad een smet wierp op de naam en de eer van die God, die hen als Zijn volk geëigend had: "Wat zult Gij dan Uw grote naam doen?"

I. Zij erkennen de smaadheid van de zonde, die zij dragen, *de smaadheid hunner jeugd* (waarom Efraïm zich beklaagt, Jeremia 31:19) de kindsheid voor hun volk. Dit valt te midden van hun klachten, vers 7, maar kan zeer wel aan het begin geplaatst worden: "Onze vaders hebben gezondigd en zijn niet meer: zij zijn dood en verdwenen, maar wij dragen hun ongerechtigheden." Dit is hier geen wrevelige klacht, noch een betichting van God wegens onrechtvaardigheid, zoals in Jesaja 31:29, en Ezechiel 18:2 :"De vaders hebben onrijpe druiven gegeten en van de kinderen tanden zijn stomp geworden," en daarom zijn de wegen des Heeren niet billijk. Maar het is een onboetvaardige belijdenis van de zonden hunner voorvaderen, waarin zij zelf gebleven waren, en waarom zij nu naar recht meesten lijden, de oordelen Gods, die over hen gebracht waren, waren zo groot, dat het scheen, alsof God dat deed met het oog op de zonden hunner voorvaderen (omdat die niet opmerkelijk gestraft waren in deze wereld) zowel als op hun eigene zonden, en zo werd God gerechtvaardigd, beide in Zijn toegevendheid jegens hun vaders (Hij vergeldt de ongerechtigheid van de vaderen in de schoot hunner kinderen) en in Zijn gestrengheid met hen zelf, aan wie Hij die ongerechtigheid bezocht, Mattheus 23:35, 36. Aldus,

1. Onderwerpen zij zich aan de goddelijke rechtvaardigheid: "Heere, Gij zijt rechtvaardig in al wat Gij over ons gebracht hebt, want wij zijn het zaad van boosdoeners, kinderen des toorns, en erfgenamen van de vloek, wij zijn zondig, en zijn het van nature." De zonde, die God in aanmerking neemt bij de straf, moeten wij in aanmerking. nemen bij ons berouw, en wij moeten acht geven op alles wat ons helpen kan om God te rechtvaardigen in de straf, die Hij ons oplegt.

2. Zij beroepen zich op het goddelijk mededogen: "Heere, onze vaders hebben gezondigd en wij lijden rechtvaardiglijk om hun zonden maar zij zijn niet meer, zij werden weggenomen voordat het kwaad gekomen was: zij leefden niet lang genoeg om deze rampen te zien en er in te delen, die over ons gekomen zijn, en wij zijn bestemd om hun ongerechtigheden te dragen. Hoewel God hierin rechtvaardig is, toch moet erkend worden, dat ons lot droevig en Zijn

medelijden waardig is". Als wij boetvaardig en geduldig zijn onder wat wij lijden om de zonden van onze vaderen, dan mogen wij verwachten, dat Hij, die ons straft, erbarming zal hebben, en spoedig in genade tot ons terugkeren.

II. Zij geven verschillende bijzonderheden aan van de smaad van hun ongeluk, die zij te dragen hebben, en die alle tot hun schande bijdragen.

1. Zij zijn verdreven uit het bezit van dat goede land, dat God hun gaf, en hun vijanden hebben het in bezit genomen, vers 2. Kanaän was hun erfenis het was het hun door de belofte. God had het gegeven aan hen en aan hun zaad, en zij bezaten het als een schenking van de kroon, Psalm 136:21, 22, maar nu is het aan vreemden toegevallen, die er geen recht op hebben, bezitten het, "die vervreemd zijn van het burgerschap Israëls en vreemdelingen van de verbonden van de belofte, " zij wonen in de huizen, die wij gebouwd hebben, en dat is onze smaad. Het is de zaligheid van allen, die behoren tot Gods geestelijk Israël, dat het hemelse Kanaän een erfenis is, waar zij niet uitgezet kunnen worden, die nooit aan vreemden toevallen kan.

2. Hun staat en volk zijn in een toestand gekomen, gelijk aan die van weduwen en wezen, vers 3 :*Wij zijn wezen zonder vader* (dat is hulpeloos), wij hebben niemand om ons te beschermen, om in onze behoeften te voorzien, om voor ons te zorgen. Onze koning, die de vader des lands is, is afgesneden, ja, God, onze Vader, schijnt ons verlaten en weggeworpen te hebben, onze moeders, onze steden, die als vruchtbare moeders in Israël waren, zijn nu als de weduwen, zijn als vrouwen, wier mannen dood zijn, beroofd van troost, en blootgesteld aan onrecht en geweld, en dat is onze smart, want wij, die een naam hadden, worden nu met verachting aangezien.

3. Zij hebben de grootste moeite om in de levensbehoeften van zichzelf en hun gezinnen te voorzien, terwijl zij eens in overvloed leefden en van alles ruimschoots genoeg hadden. Water placht kosteloos te zijn, en men kon er gemakkelijk aankomen, maar nu, vers 4 :*Ons water moeten wij voor geld drinken,* en het spreekwoord is niet langer waar, "Usus communis aquarum-Water is voor algemeen gebruik". Zo hard werden zij door hun onderdrukkers behandeld, dat zij nog geen dronk fris water konden krijgen zonder het voor geld of arbeid te kopen. Vroeger hadden zij de brandstof voor het halen, maar nu komt ons ons hout op prijs te staan, en iedere bos moeten wij duur betalen. Nu werden zij gestraft omdat zij hun kinderen gebracht hadden om hout te verzamelen voor een vuur "om koeken op te bakken voor Melecheth des hemels," Jeremia 7:18. Zij waren volkomen vogelvrij verklaard, het gebruik van vuur en water was hun ontzegd, naar de formule: "Interdico tibi aqua et igni-Ik verbied u het gebruik van vuur en water." Maar wat moeten zij voor hun brood doen? Inderdaad, het was even moeilijk daar aan te komen als aan iets anders, want,

a. Sommigen van hen verkochten hun vrijheid er voor, vers 6 :*Wij hebben de Egyptenaar de hand gegeven en de Assyriër,* hebben ons zo duur mogelijk aan hen verkocht, om hen te dienen, om met brood verzadigd te worden. Wij waren blijd ons te schikken in het laagste werk, op de hardste voorwaarden, om een zorgelijk bestaan te hebben, wij hebben ons als vazallen aan hen onderworpen, hebben alles aan hen afgestaan, zoals de Egyptenaars aan Farao in de jaren van hongersnood, om iets te hebben, waar wij zelf en onze gezinnen van konden leven. De naburige volken plachten met Juda te handelen in tarwe, Ezechiel 27:17, want het was een vruchtbaar land, maar nu verteert het zijn inwoners en zij zijn tevreden, als zij de Egyptenaars en Assyriërs kunnen dienen.

b. Anderen waagden er hun leven voor, vers *9:Wij moeten ons brood met gevaar onzes levens halen.* Toen zij door de belegering opgesloten waren, en alle toevoer van levensmiddelen was afgesneden, deden zij uitvallen of slopen uit de stad, om enige voorraad op te doen, waarbij zij gevaar diepen in handen van de belegeraars te vallen, en over de kling gejaagd te worden, vanwege het zwaard van de woestijn, of van de vlakte (want dat is de eigenlijke betekenis), daar de belegeraars overal in de vlakte om de stad heen, gelegerd waren. Laat ons hieruit aanleiding nemen om God te danken voor de overvloed, die wij genieten, dat wij ons brood zo gemakkelijk krijgen, nauwelijks in het zweet onzes aangezichts, veel minder met gevaar onzes levens, en voor de vrede, die wij genieten, dat wij uit kunnen gaan, en niet alleen van de noodzakelijke voortbrengselen, maar ook van de genoegens van het land kunnen genieten, zonder enige vrees voor het zwaard van de woestijn.

4. Die een vrij volk waren, zijn tot slavernij gebracht, en die hun eigen meester waren, gaan onder het juk, en deze smaad is zo groot als enige smaad maar zijn kan, vers 5 :*Wij lijden vervolging* door het smartelijke en ondragelijke juk *op onze halzen* (het ijzeren juk, dat op hun hals zou gelegd worden, naar de voorspelling van de profeet, Jeremia 28:14), wij worden behandeld als dieren onder het juk, die hun eigenaars geheel dienen, en onder bevel van de drijvers staan. Wat de slavernij verzwaarde, was

a. Dat hun arbeid onverpoosd was, als die van Israël in Egypte, toen zij een vaste dagtaak hadden, ja, meer dan zij op een dag doen konden: Zijn wij moe, men laat ons geen rust, geen verlof en geen tijd om te rusten. De jukossen worden des nachts zonder juk gelaten en kunnen rusten, dat kunnen zij ook, door een bijzondere regeling van de wet op de sabbatdag, maar de arme gevangenen in Babel, die gedwongen werden te werken voor hun onderhoud, hun liet men geen rust, geen nachtrust en geen sabbatsrust, zij werden geheel uitgeput door de onophoudelijke inspanning.

b. Dat hun meesters ondraaglijk waren vers 8 :*Knechten heersen over ons,* en niets is kwellender dan *een knecht, als hij regeert,* Spreuken 30:22. Het waren niet alleen de aanzienlijken van de Chaldeën, die hen bevolen, maar zelfs de minste van de knechten mishandelden hen naar welgevallen, en juichten over hen, en zij moesten hen gehoorzamen ook. De vloek van Kanaän was nu het vonnis van Juda geworden. Een knecht van de knechten zij hij. Zij wilden niet geregeerd worden door hun God, en door Zijn knechten, de profeten, wier heerschappij zacht en goedertieren was, en daarom werden zij rechtvaardiglijk met hardheid geregeerd door hun vijanden en hun knechten.

c. Dat zij geen weg zagen om aan de ellende te ontkomen: "Er is niemand, die ons uit hun hand rukke, " niet alleen niemand, om ons uit de gevangenschap te verlossen, maar zelfs niemand om de onbeschaamdheid van de knechten, die ons mishandelen en vertreden, te bedwingen en in toom te houden, wat eigenlijk hun meesters moesten doen, omdat het aanmatiging was van hun gezag, maar het scheen wel, dat zij het door de vingers zagen, en aanmoedigden, en, alsof zij de bestraffing van de heren niet waard waren, werden zij overgegeven aan de dienaren, om door hen gesmaad te worden. Wel mochten zij bidden: "Heere, aanschouw en zie onze smaad aan."

5. Die gewoon waren onthaald te worden laat men nu verhongeren, vers 10 :*Onze huid is zwart geworden, gelijk een oven,* gedroogd en verschrompeld, *vanwege de geweldige stem des hongers,* want, hoewel de honger anders trapsgewijze over een volk komt, thans komt hij met geweld, en velt alles voor zich neer, en er is geen weerstand aan te bieden, en ook dat is hun

schande, daarvandaan lezen wij van "de smaadheid des hongers," die zij in gevangenschap onder de heidenen ontvingen, Ezechiel 36:30.

6. Alle rangen en standen, zelfs zij, wier persoon en ambt het onschendbaarst waren, werden mishandeld en onteerd.

a. *De vrouwen werden verkracht,* zelfs *de vrouwen te Zion,* die heiligen berg, vers 11. Over het doen van zulke gruwelijke goddeloosheden, wordt hier te recht en droevig geklaagd.

b. De aanzienlijken werden niet alleen ter dood gebracht, maar op onterende wijze ter dood gebracht. *Vorsten zijn opgehangen,* alsof het slaven waren, door de hand van de Chaldeën, vers 12, die er een eer in stelden deze barbaarse straf met eigen hand te voltrekken. Sommigen zijn van mening, dat de lijken van de vorsten, nadat zij met het zwaard gedood waren, opgehangen werden, zoals de lijken van Sauls zonen, tot hun schande en als het ware om de schuld van het volk te verzoenen.

c. Geen eerbied werd getoond voor overheden en allen, die gezag uitoefenen: "De aangezichten van de ouden, ouden in leeftijd, ouden in het ambt, zijn niet geëerd geweest." Hierom zal in ‘t bijzonder de Chaldeën, op zekere dag, gedacht worden, Jesaja 47:6:Over de oude maaktet gij uw juk zeer zwaar.

d. De tederheid van de jeugd werd evenmin in aanmerking genomen als de ernst des ouderdoms, vers 13 :*Zij hebben de jongelingen weggenomen om te malen* aan de handmolens, ja misschien aan de rosmolens. *De jongelingen hebben het maalkoren gebracht* (zo lezen sommigen), *hebben de molen* of *de molenstenen gebracht (lezen anderen).* Zij belaadden hen alsof het lastdieren waren, en braken hun rug, terwijl zij nog jong waren en maakten de rest van hun leven te ellendiger. Ja, zij lieten de jongens het hout naar huis brengen voor brandstof, en leiden hun zulke lasten op, dat zij er onder struikelden, zo onmenselijk waren deze wrede onderdrukkers!

7. Een eind werd gemaakt aan al hun blijdschap, op hun vrolijkheid werd de domper gezet, vers 14. *De jongelingen,* die tot vrolijkheid geneigd waren, *houden op van hun snarenspel,* hebben hun harpen aan de wilgen gehangen. Inderdaad ouden lieden past het, op *te houden van het snarenspel, wanneer alle de zangeressen neergebogen zijn, is* het tijd om het zonder hooghartige minachting te laten rusten, maar het getuigt van grote rampen over een volk, als hun jongelingen gedwongen worden er mee op te houden. Zo was het met het hele volk, vers 15 :*De vreugde onzes harten houdt op,* zij wisten niet meer wat vreugde was, sinds de vijand als een stroom over hen kwam, sinds de afgrond riep tot de afgrond, en de ene golf over de andere rolde, zodat zij geheel overstelpt waren. Onze rei is in treurigheid veranderd, in plaats van op te springen van vreugde, zoals vroeger, vallen wij neer van smart en staan niet meer op. Dit kan in ‘t bijzonder betrekking hebben op de vreugde hunner plechtige feesten, en de beurtzangen daarbij in gebruik, Richteren 21:21, wat niet alleen een geoorloofde, maar ook een heilige vrolijkheid was, deze was veranderd in treurigheid, die op hun feesten verdubbeld werd, ter herinnering aan hun vroegere vrolijkheid.

8. Er was een eind aan al hun heerlijkheid.

a. De openbare rechtspraak was hun heerlijkheid, maar die had opgehouden. *De ouden houden op van de poort,* vers 14, de stroom van het recht, die als een rivier placht te vloeien, is nu

verstopt: de gerechtshoven, die met zoveel plechtigheid zitting hielden, zijn opgeheven, want de rechters zijn gedood, of gevankelijk weggevoerd.

b. De koninklijke waardigheid was hun heerlijkheid, maar ook die was verdwenen: "De kroon is van ons hoofd afgevallen," niet alleen de koning zelf is te schande geworden, maar de kroon ook, hij heeft geen opvolger, de tekenen van de koninklijke waardigheid zijn weg. Aardse kronen zijn onderhevig aan verwelken en vallen, maar geprezen zij God, "er is een onverwelkelijke kroon van de heerlijkheid die nimmer valt, en een onbewegelijk koninkrijk". Bij deze klacht, maar met het oog op alle voorgaande klachten, doen zij de berouwvolle bekentenis: "O wee nu onzer, dat wij zo gezondigd hebben. Helaas! ons lot is zeer te betreuren, en het is geheel onze eigen schuld, wij zijn vernietigd, en wat nog erger is, vernietigd door onze eigen handen. God is rechtvaardig, want wij hebben gezondigd. Al onze jammer hebben wij te danken aan onze eigene zonde en dwaasheid. "Als de kroon van ons hoofd is afgevallen, als wij onze uitnemendheid verliezen en minderwaardig worden, dan hebben wij dat aan ons zelf te wijten, wij hebben door onze ongerechtigheid onze kroon ontheiligd en onze eer in het stof doen wonen."

Klaagliederen 5:17-22

I. Het volk van God spreekt het hier uit, hoe diep het is getroffen door de puinhopen van de tempel, meer dan door een van hun andere rampen, de belangen van Gods huis lagen hun nader aan ‘t hart dan hun eigen, vers 17, 18. *Daarom is ons hart* flauw, en bezwijkt onder het gewicht van zijn eigen zwaarte, *om deze dingen zijn onze ogen duister,* en ons gezicht is weg, zoals gewoonlijk in een aanval van flauwte. Het is *om des bergs Zions wille,* die verwoest is, dat is de heilige bergen de tempel op die berg gebouwd. Om andere verwoestingen jammeren onze harten en wenen onze ogen, maar hierin is ons hart bezwijmd en zijn onze ogen duister. Niets drukt zo zwaar op de geest van goede mensen als hetgeen met de ondergang van de godsdienst dreigt of zijn invloed verzwakt, en het is een troost, als wij ons bij God beroepen kunnen, dat dat ons meer treft dan een wereldse beproeving van ons zelf. Het volk heeft de berg Zions verontreinigd door zijn zonden, en daarom heeft God die naar recht woest gemaakt, in zo’n mate dat de vossen er lopen, zo vrij en zo geregeld alsof zij in de bossen lopen. Inderdaad het is treurig als "de berg Zions een prooi van de vossen wordt," Psalm 63:11, maar de zonde is er schuld aan, dat het zover gekomen is, Ezechiel 1-3:4.

II. Zij troosten zich met de leer van Gods oneindigheid, en de eeuwigheid van Zijn heerschappij, vers 19 :*Gij, o Heere, zit in eeuwigheid.* Dit is hun geleerd in die psalm, die tot titel heeft: "Een gebed des verdrukten," Psalm 102:28. Als alle wereldse troostgronden van ons weggenomen zijn, en de moed ons ontzinkt, dan kunnen wij ons zelf bemoedigen met het geloof,

1. Aan Gods onsterfelijkheid: "Gij zit in eeuwigheid." Wat de wereld doet schudden, verstoort Hem niet, die ze gemaakt heeft, wat er ook op aarde verandert, in de Eeuwige is geen verandering, God is steeds Dezelfde, en "zit in eeuwigheid," oneindig wijs en heilig, rechtvaardig en goed, bij Hem is "geen verandering noch schaduw van omkering."

2. Aan de nimmer afgebroken voortzetting van Zijn heerschappij: "Uw troon is van geslacht tot geslacht," de troon van de genade en de troon van de heerschappij, zijn alle onveranderlijk, onbewegelijk, en dit is een troost voor ons, als de kroon van ons hoofd afgevallen is. Als de tronen van vorsten, die onze beschermers moesten zijn in het stof gevallen zijn, en er in begraven, dan blijft Gods toorn toch bestaan, Hij blijft de wereld regeren, en regeert ze ten behoeve van de kerk. De Heere regeert, regeert in eeuwigheid, ja, Uw God, o Zion!

III. Zij spreken nederig met God over hun tegenwoordige vernedering en de ontevredenheid van de hemel over hen, vers 20 : *Waarom zoudt Gij ons steeds vergeten,* alsof wij geheel uit Uw gedachte verwijderd waren? *Waarom zoudt Gij ons zo lange tijd verlaten,* alsof wij geheel beroofd waren van de tekenen van Uw tegenwoordigheid? Waarom stelt Gij onze verlossing uit, alsof Gij ons volkomen verlaten hadt? Gij zijt dezelfde en, hoewel de troon van Uw heiligdom verbrijzeld is, is Uw troon in de hemelen ongeschokt. Maar wilt Gij voor ons niet Dezelfde zijn? Niet alsof zij dachten dat God hen vergeten en verlaten had, veel minder nog dat zij vreesden, dat Hij hen voor altijd vergeten en verlaten had, maar aldus geven zij hun waardering te kennen van Zijn gunst en tegenwoordigheid, en vinden, dat hun beroving van de bewijzen en de troost daarvan reeds lang duren. Het laatste vers is een voortzetting hiervan: *Want zoudt gij ons ganselijk verwerpen? Zoudt Gij zozeer tegen ons verbolgen zijn,* dat Gij ons niet alleen Uw vriendelijk aanschijn niet toont en ons niet in genade gedenkt, maar tegen ons ontstoken zijt, en ons de blijken van Uw toorn geeft, ons niet alleen niet nabij zijt, maar ons uit Uw tegenwoordigheid werpt en ons verbiedt U te naderen? Hoe is dat te rijmen met

Uw goedheid en getrouwigheid en de vastigheid van Uw verbond? Of: "Maar Gij hebt ons verworpen, " Gij hebt ons reden gegeven om te vrezen dat het zo is, hoe lang, Heere, zullen wij in deze verzoeking zijn? Al mogen wij niet met God twisten, toch mogen wij bij Hem pleiten, en al mogen wij niet tot het besluit komen, dat Hij ons verworpen heeft, toch mogen wij met de profeet, Jeremia 12:nederig met Hem Zijn oordelen bespreken, in ‘t bijzonder de voortzetting van de verwoesting Zijns heiligdoms.

IV. Zij roepen God ernstig aan om genade en barmhartigheid: Heere, verwerp ons niet ganselijk, maar *bekeer ons tot U, vernieuw onze dogen* vers 21. Hoewel dit niet de laatste woorden zijn, herhalen de rabbijnen dit gebed, omdat zij wensten, dat die bedroevende woorden, vers 22, niet het slot zouden vormen van dit boek, opdat de zon niet onderga echter een wolk, en daarom maken zij dit tot de laatste woorden van het hoofdstuk. Hier bidden zij:

1. Van bekerende genade, ten einde hen toe te bereiden en bekwaam te maken voor Zijn barmhartigheid: "Heere, bekeer ons tot U!" Zij hadden geklaagd, dat God hen verlaten en vergeten had, en nu bidden zij niet: "Keer Gij tot ons terug, maar bekeer ons tot u," wat de erkenning insluit, dat zij zelf de oorzaak van de verwijdering waren. God verlaat niemand, die niet eerst Hem verlaat, en Hij blijft niet langer van verre staan, dan wij van Hem verwijderd blijven, indien Hij hen dus tot Zich bekeert op de weg des plichts, dan zal Hij zonder twijfel spoedig tot hen terugkeren op de weg van de genade. Dit stemt overeen met het herhaalde gebed in Psalm 80:4, 8, 20:"Breng ons weer en laat Uw aanschijn lichten." Bekeer ons van onze afgoden tot U door een oprecht berouw en oprechte verbetering, "zo zullen zij bekeerd zijn." Verder ligt er in opgesloten een erkenning van hun eigen zwakte en onbekwaamheid om zich zelf te bekeren. Er is in onze natuur een gretigheid om ons van God af te keren maar geen neiging om tot Hem terug te keren voordat Zijn genade in ons werkt beide "het willen en het volbrengen." Zo noodzakelijk is die genade, dat wij naar waarheid zeggen kunnen: "Bekeer ons of wij zullen niet bekeerd zijn," maar zullen eindeloos dwalen, en zo machtig en krachtdadig is die genade, dat wij met evenveel waarheid zeggen kunnen: "Bekeer ons en wij zullen bekeerd zijn, want het is een dag van heirkracht, een dag van de Almachtige wanneer Gods volk zeer gewillig zal zijn, Psalm 110:3.

2. Om herstellende genade: "Bekeer ons tot U en daarna: Vernieuw onze dagen als van ouds" breng ons in dezelfde gelukkige toestand waarin onze vaders lang geleden waren en waarin zij lang gebleven zijn, en "laat het met ons zijn, zoals het was in het eerste, als in den beginne" Jesaja 1:26. Als God door Zijn genade ons hart vernieuwt, dan zal Hij door Zijn gunst "onze dagen vernieuwen, zodat onze jeugd vernieuwt als eens arends," Psalm 103:5. "Die zich bekeren, en hun eerste werken doen, zullen zich verblijden, en hun eerste vertroostingen herkrijgen". Gods barmhartigheden jegens Zijn volk "zijn van eeuwigheid geweest," Psalm 25:6, en daarom mogen zij hopen, zelfs dan, wanneer Hij hen verlaten en vergeten schijnt te hebben, dat de genade, die van eeuwigheid was in eeuwigheid zal zijn.

EZECHIËL

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET BOEK VAN DEN PROFEET EZECHIËL.

Toen wij de schriften van de profeten begonnen te behandelen, die van de dingen spreker, welke hierna zullen zijn, scheen het ons, als hoorden wij dezelfde roepstem als Johannes, Openbaring 4:1: Kom hier op. Maar nu wij aan de profetie van dit boek gekomen zijn, schijnt die stem te spreken: Kom hoger op, wijl we voortschrijden in tijd. Ezechiël profeteerde gedurende de ballingschap, zoals Jeremia dat ervoor deed. Wij stijgen dus omhoog, naar hoger ontdekkingen, die Gods glorie nog heerlijker doen uitkomen. Deze wateren des heiligdoms worden nog dieper; en sommige plaatsen zijn niet alleen ondoorwaadbaar, maar nauwelijks te peilen; toch, hoe diep zij ook zijn, daaruit vloeien beekjes, die de stad Gods verblijden, het heiligdom der woningen des Allerhoogsten. Wat de thans voor ons liggende profetie aangaat, mogen wij vragen:

I. Wie was de schrijver? Dat was Ezechiël, zijn naam betekent: de sterkte Gods, of een, door God aangegord of gesterkt. Hij gordde de lendenen zijns geestes tot dezen dienst, en God stortte hem sterkte in. Wanneer God tot den een of anderen dienst roept, maakt Hij er ook bekwaam voor. Ezechiël’s naam wedervoer recht, toen God zei (en, ongetwijfeld, deed gelijk Hij zei):"Ik heb uw aangezicht stijf gemaakt tegen hun aangezichten." De geleerde Selden zegt in zijn boek De Diis Syris, dat sommigen der ouden den profeet Ezechiël voor dezelfden houden als Nazaratus Assyrius, dien Pythagoras (gelijk hij zelf mededeelt) enigen tijd tot leermeester heeft gehad en wiens lezingen hij is komen bijwonen. Men neemt algemeen aan, dat beiden in ongeveer dezelfden tijd geleefd hebben. Ook hebben wij reden te geloven, dat vele Griekse wijsgeren bekend waren met de Heilige Schriften en daaraan hun beste denkbeelden ontleend hebben. Indien wij de Joodse overlevering mogen geloven, is hij door de ballingen in Babel ter dood gebracht, om zijne trouw en stoutmoedigheid, als hij hen berispte. Beweerd wordt, dat zij hem over de stenen gesleept hebben, totdat zijne hersenen uitgestort werden. Een Arabisch geschiedschrijver zegt, dat hij ter dood gebracht is en begraven in het graf van Sem, den zoon van Noach. Zo verhaalt Hottinger in Thesaur. Philol. lib. 11, cap. 1.

II. Wanneer en waar werd het boek geschreven? Het verplaatst ons naar Babylon, toen het een diensthuis was voor het Israël Gods. Daar zijn de profetieën van dit boek uitgesproken; daar werden zij geschreven, toen de profeet zelf en degenen, voor wie hij profeteerde, daar gevangenen waren. Ezechiël en Daniël zijn de enige profeten des Ouden Testaments, die geschreven en geprofeteerd hebben buiten het land Kanaän, tenzij wij daarbij nog voegen Jona, die naar Ninevé werd gezonden om daar te profeteren. Ezechiël profeteerde in den eersten tijd der ballingschap, Daniël in den laatsten tijd. Het was een bewijs van Gods goede gezindheid jegens Zijn volk en van Zijne genadevolle bedoelingen in hun verdrukking, dat Hij profeten onder hen verwekte, zowel om hen van schuld te overtuigen, toen zij in den aanvang hunner ellende zo zeker en hoogmoedig waren, hetgeen Ezechiël’s bijzondere taak was, als om hen te troosten, toen zij tegen het einde ervan neergeslagen en ontmoedigd waren. Indien de Heere hen had willen doden, zou hij niet zulke geschikte en doeltreffende middelen gebruikt hebben om hen te genezen.

III. Wat is de inhoud van dit boek?

1. Veel erin is zeer geheimzinnig, duister en moeilijk te verstaan, vooral in het begin en het einde, waarom de Joodse Rabbijnen de lezing aan hun jongelingen verboden, totdat zij dertig jaar oud waren, opdat zij niet door de moeilijkheden, die zij dan ontmoeten zouden, met tegenzin tegen de Schrift vervuld werden. Indien wij evenwel deze moeilijke delen der Schrift met nederiger en eerbiedigen zin lezen en met naarstigheid onderzoeken, al kunnen wij dan ook niet alle knopen ontwarren, evenmin als wij alle raadselen der schepping doorgronden, toch kunnen wij, evenals van de lezing van het boek der Natuur, zeer veel vinden, dat ons geloof bevestigt en onze hoop op God, dien wij aanbidden, bemoedigt.

2. Ofschoon de visioenen ingewikkeld zijn, waarin zelfs een olifant kan zwemmen, toch zijn de toespraken meestal eenvoudig, zodat een lam er in waden kan. Het hoofddoel is, Gods volk hun overtredingen te tonen, opdat zij in hun ballingschap boete mochten doen en zich bekeren. Het schijnt, dat de profeet gestadig een gehoor had (want wij lezen van hen, dat zij voor zijn aangezicht zaten als Gods volk om zijne woorden te horen, Hoofdstuk 33:31; en dat men hem gedurig raad vroeg, want wij lezen, dat de oudsten van Israël kwamen om door hem den Heere te vragen, Hoofdstuk 14:1, 3. En gelijk het van groot nut was, dat de verdekte bannelingen zelf een profeet bij zich hadden, zo was het ook een getuigenis voor hun heiligen godsdienst tegenover hun verdrukkers, die daarmee en met hen zelf den gek staken.

3. Of schoon de bestraffing en bedreiging hier zeer scherp en stout zijn, toch worden tegen het einde van het boek zeer troostvolle verzekeringen gegeven van grote barmhartigheden, die God over hen wilde uitstorten. Eindelijk zullen wij daar iets ontmoeten, dat betrekking heeft op den dag des Evangelies en zijne vervulling zou vinden in het koninkrijk van den Messias, van wie deze profeet inderdaad minder spreekt dan enig ander profeet. Maar eerst moeten de verschrikkingen des Heeren den weg voor Christus bereiden. Door de wet is de kennis der zonde, en wordt zo onze tuchtmeester tot Christus. De visioenen, die der profeten geloofsbrieven waren, vinden wij in Hoofdstuk I-3, de bestraffingen en bedreigingen, Hoofdstuk 4-24; tussen deze en de troostredenen, die in het laatste deel des boeks voorkomen, hebben wij boodschappen aan de volken, die aan Israël grensden, en wier ondergang voorspeld wordt, Hoofdstuk 25-35, om plaats te maken voor het herstel van het Israël Gods en den wederopbouw van stad en tempel, die voorzegd worden in Hoofdstuk 36 tot het einde. Zij, die den troost op zichzelf willen toepassen, moeten eerst de bestraffingen aannemen.

HOOFDSTUK 1

1 In het dertigste jaar, in de vierde maand, op den vijfden derzelve maand, als ik in het midden der weggevoerden was bij de rivier Chebar, zo geschiedde het, dat de hemelen werden geopend, en ik gezichten Gods zag.
2 Op den vijfden derzelve maand (dit was het vijfde jaar van de wegvoering van den koning Jojachin),
3 Geschiedde het woord des HEEREN uitdrukkelijk tot Ezechiel, den zoon van Buzi, den priester, in het land der Chaldeen, bij de rivier Chebar; en de hand des HEEREN was daar op hem.
4 Toen zag ik, en ziet, een stormwind kwam van het noorden af, een grote wolk, en een vuur daarin vervangen, en een glans was rondom die wolk; en uit het midden daarvan was als de verf van Hasmal, uit het midden des vuurs.
5 En uit het midden daarvan kwam de gelijkenis van vier dieren; en dit was hun gedaante: zij hadden de gelijkenis van een mens;
6 En elkeen had vier aangezichten; insgelijks had elkeen van hen vier vleugelen.
7 En hun voeten waren rechte voeten, en hun voetplanten waren gelijk de voetplanten van een kalf, en glinsterden gelijk de verf van glad koper.
8 En mensenhanden waren onder hun vleugelen, aan hun vier zijden; en die vier hadden hun aangezichten en hun vleugelen.
9 Hun vleugelen waren samengevoegd, de een aan den ander; zij keerden zich niet om, als zij gingen; zij gingen elkeen recht uit voor zijn aangezicht henen.
10 De gelijkenis nu van hun aangezicht was het aangezicht eens mensen, en het aangezicht eens leeuws hadden zij vier aan de rechterzijde; en ter linkerzijde hadden die vier eens ossen aangezicht; ook hadden die vier eens arends aangezicht.
11 Ook waren hun aangezichten en hun vleugelen opwaarts verdeeld; elkeen had er twee samengevoegd aan de andere, en twee bedekten hun lichamen.
12 En zij gingen elkeen rechtuit voor zijn aangezicht henen; waarhenen de geest was om te gaan, gingen zij; zij keerden zich niet om, als zij gingen.
13 Aangaande de gelijkenis der dieren, hun gedaante was als brandende kolen des vuurs, als de gedaante der fakkelen; datzelve vuur ging steeds tussen die dieren; en het vuur had een glans, en uit het vuur kwam een bliksem voort.
14 De dieren nu liepen en keerden weder als de gedaante van een weerlicht.
15 Als ik die dieren zag, ziet, zo was er een rad op de aarde bij die dieren, naar vier aangezichten van hetzelve.
16 De gedaante der raderen en derzelver maaksel was als de verf van een turkoois; en die vier hadden enerlei gelijkenis; daartoe was hun gedaante, en hun maaksel, alsof het ware een rad in het midden van een rad.
17 Als zij gingen, zij gingen op hun vier zijden; zij keerden zich niet om, als zij gingen.
18 En hun velgen, die waren zo hoog, dat zij vreselijk waren; en hun velgen waren vol ogen rondom aan die vier raderen.
19 Als nu de dieren gingen, gingen de raderen bij hen; en als de dieren van de aarde opgeheven werden, werden de raderen opgeheven.
20 Waarhenen de geest was om te gaan, gingen zij, waarhenen de geest was om te gaan; en de raderen werden tegenover hen opgeheven; want de geest der dieren was in de raderen.
21 Als die gingen, gingen deze; en als die stonden, stonden zij; en als die van de aarde opgeheven werden, werden de raderen tegenover hen opgeheven; want de geest der dieren was in de raderen.

22 En over de hoofden der dieren was de gelijkenis eens uitspansels, gelijk de verf van het vreselijke kristal, van boven af over hun hoofden uitgespreid.
23 En onder dat uitspansel waren hun vleugelen rechtop, de een aan den ander; ieder had er twee, die herwaarts hun lichamen bedekten, en ieder had er twee, die ze derwaarts bedekten.
24 En als zij gingen, hoorde ik een geruis hunner vleugelen, als het geruis van vele wateren, als de stem des Almachtigen, als de stem eens geroeps, als het gedreun eens heirlegers; als zij stonden, zo lieten zij hun vleugelen neder.
25 En er geschiedde een stem van boven het uitspansel, hetwelk boven hun hoofden was, als zij stonden, en hun vleugelen nedergelaten hadden.
26 En boven het uitspansel, hetwelk was boven hun hoofden, was de gelijkenis eens troons, als de gedaante van een saffiersteen; en op de gelijkenis des troons was de gelijkenis als de gedaante eens mensen, daarboven op zijnde.
27 En ik zag als de verf van Hasmal, als de gedaante van vuur rondom daarbinnen, van de gedaante Zijner lenden en opwaarts; en van de gedaante Zijner lenden en nederwaarts, zag ik als de gedaante van vuur, en glans aan Hem rondom.
28 Gelijk de gedaante van den boog, die in de wolk is ten dage des plasregens, alzo was de gedaante van den glans rondom; dit was de gedaante van de gelijkenis der heerlijkheid des HEEREN; en als ik het zag, viel ik op mijn aangezicht, en ik hoorde een stem van Een, Die sprak.

In dit hoofdstuk vinden wij:

I. De algemene geest van de profetie, die nu aanvangt, en de tijd, waarop ze geschreven werd, vers 1, de plaats, waar, vers 2, en de persoon, door wien, vers 3.

Il. De ongewone inleiding door een visioen van Gods heerlijkheid.

1. In degenen die Hem in de hemelen omringen en voor zijn aangezicht staan, zijn troon is omstuwd door engelen, hier dieren (in de Engelse vertaling: levende wezens' genoemd, vers 4-14.

2. In zijn zorg voor de aarde, voorgesteld door raderen en derzelver beweging, vers 15-25.

3. In het aangezicht van Jezus Christus op Zijn troon, vers 26-28. En hoe meer wij bekend worden met de heerlijkheid Gods in deze drieërlei openbaring, des te meer zal de goddelijke openbaring vat op ons krijgen, en zoveel geredelijker zullen wij er ons aan onderwerpen. Dat is dan ook het doel van de vermelding van de visioenen voor de eigenlijke profetieën. Als de God van zulke heerlijkheid spreekt, moeten wij met aandacht en eerbied luisteren, indien niet, dan is zulks tot onze eigen schade.

Ezechiël 1:1-3

De omstandigheden van het visioen, dat Ezechiël zag, en waarin hij zijn opdracht en verdere voorschriften ontving, worden hier zeer uitvoerig beschreven, zodat het verhaal alle tekenen van werkelijkheid draagt en geen droom blijkt te zijn. Het kan zijn nut hebben, goed acht te geven, wanneer en waar het Gode behaagd heeft, zich op bijzondere wijze aan onze ziel te openbaren, zodat de wederkomst des daags en onze terugkeer tot de plaats des altaars, Genesis 13:4 de aangename dankbare herinnering aan Gods goede gunst te ons waart verlevendigt. "Gedenk toch mijn ziel! en vergeet nimmer, wat tekenen van goddelijke liefde gij op die tijd en die plaats hebt ontvangen, en vertel anderen wat God u gedaan heeft."

I. De tijd, dat Ezechiël dit visioen had, wordt hier vermeld. Het was *in het dertigste jaar* vers 1. Sommigen nemen dat voor het dertigste levensjaar van de profeet, een priester zijnde trad hij op die leeftijd in de volle functie van zijn waardigheid. Maar omdat de goddeloosheid en de rampen van zijn tijd, toen men tempel noch altaar had, de uitoefening van zijn ambt onmogelijk maakte, riep hem God op die leeftijd tot het ambt van profeet. Anderen lezen daarin het dertigste jaar van de regering van Nabopolasser de vader van Nebukadnezar, wijl de Chaldeën toen een nieuwe tijdrekening hadden begonnen, gelijk zij honderd drie en twintig jaar vroeger, tijdens Nabonasser, ook gedaan hadden. Nabopolasser heeft negentien jaren geregeerd, en dit was het elfde van zijn zoon, wat samen dertig maakt. En het lag voor de hand, dat Ezechiël de Babylonische tijdrekening gebruikte, wij schikken ons in een vreemd land naar de tijd van dat land. Naderhand gebruikte hij de droeve tijdrekening van zijn eigen land, als hij vermeldt, vers 2, dat het het vijfde jaar van Jojachins gevangenschap was. Maar de Chaldeeuwse berekening noemt een andere tijd en zegt, dat het het dertigste jaar was, nadat Hilkia de priester het boek van de wet had gevonden in het huis des Heeren, te middernacht, na het ondergaan van de maan, in de dagen van de koning Josia. Het is waar, dat het juist dertig jaar van die tijd af was, en dat was zo’n merkwaardige gebeurtenis (daar het de Joodsen staat opnieuw op de proef stelde), dat zeer gepast van die tijd af gerekend werd. Misschien ook spreekt de profeet zo onbepaald van dertig jaar, omdat hij het oog op beide tijdrekeningen had. Het was in de vierde maand, overeenkomende met onze Junimaand en *op de vijfden dag van de maand,* dat Ezechiël zijn visioen kreeg, vers 2. Waarschijnlijk was het een sabbatdag, want wij lezen (hoofdst. 3:16), dat ten einde van zeven dagen, dat wij voor de volgende sabbatdag mogen houden, dat *het Woord des Heeren* andermaal tot *hem geschiedde.* Zo was Johannes in de geest op de dag des Heeren, toen hij de visioenen des Almachtigen zag, Openbaring 1:10. God wilde daardoor Zijn sabbat verheerlijken, toen de vijanden met hem spotten, Klaagliederen 1:7. Hij wilde op deze wijze Zijn volk aansporen, hun aandacht te geven aan de bediening van de profeten op iedere sabbatdag, namelijk door Zichzelf op een sabbatdag te openbaren.

II. De droevige omstandigheden, waarin hij verkeerde, toen God hem eerde en tegelijk Zijn volk met dit visioen zegende. Hij was in het land van de Chaldeën, in het midden van de weggevoerden, bij de rivier Chebar, in het vijfde jaar van de wegvoering van Jojachin.

Merk op:

1. Gods volk was nu, althans een gedeelte ervan, ballingen in het land van de Chaldeën. De meeste Israëlieten evenwel waren in hun eigen land gebleven, maar deze waren de eerstelingen van de gevankelijke wegvoering en wel de besten. In Jeremia’s visioen namelijk waren zij "de goede vijgen, die God ten goede naar het land van de Chaldeën had gezonden", Jeremia 24:5. En opdat het hun ten goede zou zijn, verwekte God een profeet in hun midden, om en uit Zijn

wet te onderwijzen, toen Hij hen tuchtigde, Psalm. 94:12. Zie, het is een grote genade, wanneer het Woord Gods tot ons gebracht wordt, en een grote plicht, het naarstig te onderzoeken, vooral wanneer wij in verdrukking verkeren. Het woord van de onderwijzing en de roede van de kastijding kunnen ons grote diensten bewijzen, als ze samengaan en elkaar steunen, het Woord om de roede te verklaren, en de roede om het Woord klem bij te zetten, samen om ons wijsheid te leren. Het is voor een man, die ziek is en pijn lijdt, gelukkig, zo een gezant een uitlegger bij hem is, één uit duizend, als hij slechts zijn oor voor de bestraffing opent. De twist, die God met de Joden had, toen Hij hen in gevangenschap heen zond, was onder meer ook daarover, dat zij "Zijn gezanten hadden bespot en Zijn profeten smadelijk bejegend." Toch, toen Hij ze deed lijden om die zonde, begunstigde Hij ze met een verbazende genade. Het zou er slecht met ons uitzien, indien God niet soms in Zijn genade die middelen van genade en zaligheid over ons uitstort, die wij verworpen hebben. In hun ballingschap waren zij beroofd van de gewone zorg voor hun zieken, en daarom schonk God hun buitengewone, want wanneer Gods kinderen verhinderd worden in hun hemelse opvoeding in een weg, dan opent God een anderen. Maar let hierop: het was in het vijfde jaar van de ballingschap, dat Ezechiël onder hen optrad, en niet eerder. Zolang had God hen zonder profeet gelaten, tot zij "achter de Heere begonnen te klagen en te jammeren dat zij hun tekenen niet meer zagen", Psalm. 74:9, dan zouden zij een profeet waarderen, en wat God hun omtrent Zich zelf door zijn dienst wilde openbaren, zou te gereder aangenomen worden. De Joden, die in hun eigen land bleven, hadden Jeremia bij zich, die werke gevankelijk waren weggevoerd, Ezechiël. Waarheen de kinderen Gods ook verspreid zijn, Hij zal middelen vinden om hun leraars te zenden.

2. De profeet behoorde zelf tot de ballingen die aan de rivier Chebar woonden, want het was bij de rivieren van Babel, dat zij neerzaten, en aan de wilgen aan de oevers dier rivieren hadden zij hun harpen gehangen, Psalm 137:1,2. De planters in Amerika vestigden zich aan de boorden van de rivieren, en misschien werden deze gevangenen door hun meesters gebruikt om land langs de rivieren, dat onbebouwd lag, te ontginnen, wijl de ingezetenen ten oorlog getogen waren. Of zij bezigden hen in fabrieken, die aan de oevers van de wateren gebouwd waren om de goederen gemakkelijk te water te kunnen vervoeren. De Bijbeluitleggers zijn het er niet over eens, welke de rivier Chebar was, maar te midden van de gevangenen bij die rivier was Ezechiël, zelf ook een gevangene.

Merk hier op:

a. De beste mensen, en daaronder Gods liefste kinderen, delen vaak niet alleen in de gewone levensrampen, maar ook in de openbare en nationale oordelen, die om van de zonde wil worden uitgegoten. Zij, die niets aan de schuld hebben toegebracht, gevoelen de pijn, zodat naar het blijkt, het verschil tussen de goeden en de bozen niet ligt in wat hun wedervaart, maar in de gemoedsstemming, waarmee zij dat ontvangen. En wijl niet slechts rechtvaardige mensen, maar zelfs profeten de ergste van de straffen mee ondergaan, mogen wij daarin met de grootste gewisheid het besluit trekken, dat beloning hen in de toekomst wacht.

b. Woorden van overtuiging, raad en troost slaan het best bij dezulken in, die zelf lijden en treuren om het lijden van anderen. Gevangenen worden het best onderricht door een medegevangene, die dus uit ervaring hun smart kent.

c. De geest van de profetie was niet beperkt tot het land van Israël, maar enkele van de heerlijkste goddelijke openbaringen werden geschonken in het land van de Chaldeen, hetgeen

een gelukkig voorteken was van hetgeen de kerk later zou ervaren als grondslag voor haar opbouw te midden van de heidenen, zoals toen reeds, zou het later zijn bij en na de stichting van de kerk des Nieuwen Verbonds: de verstrooiing van de Joden zou verbreiding van de kennis Gods bevorderen.

d. Waar wij ook zijn, wij kunnen met God gemeenschap houden. "Undique ad coelos tantandem est viae, Overal vandaan vinden wij een weg naar de hemel."

e. Wanneer Gods dienaren gebonden zijn, "Gods Woord is niet gebonden," 2 Timotheus 2:9. Toen Paulus een gevangene was, had het Evangelie zijn vrije loop. Toen Johannes naar het eiland Patmos gebannen was, bezocht Christus hem daar. Ja, Gods lijdende dienaren zijn gewoonlijk als gunstelingen behandeld, en hun vertroosting is overvloediger geweest, wanneer de beproeving overvloediger was, 2 Corinthiers. 1:5.

III. De openbaring, die het Gode behaagde, de profeet van Zichzelf te geven, toen hij in deze omstandigheden verkeerde, wordt door hem aan het volk meegedeeld. Hij verhaalt hier wat hij gezien, gehoord en gevoeld heeft. *Hij zag gezichten Gods,* vers 1. *Geen mens kan God zien en leven,* maar velen hebben gezichten Gods gezien openbaringen van goddelijke heerlijkheid, die hen onderwezen en verheugden. Gewoonlijk gebruikte God, wanneer Hij zich voor de eerste maal aan een profeet openbaarde, een buitengewoon gezicht, bijvoorbeeld bij Jesaja, Hoofdstuk 6, bij Jeremia, Hoofdstuk 7, bij Abraham, Handelingen 7:2. Zo vestigt de Heere als het ware een gemeenschap en een genoegzame wij ze van mededeling van Zijn openbaring, waardoor latere gezichten onnodig werden. Ezechiël wordt gezonden om de harten des volks tot de Heere hun God weer te brengen en daarom moet hij zelf de gezichten Gods zien. Zie, voor hen, wier roeping het is, anderen tot de kennis en de liefde Gods te brengen, is het van belang, dat zij goed met God bekend zijn en ervaring hebben van die kennis. "Om de gezichten Gods te zien, worden de hemelen geopend."

1. Hij hoorde Gods stem, vers 3. *Het Woord des Heeren geschiedde uitdrukkelijk* tot hem, en wat hij zag moest hem voorbereiden op hetgeen hij horen zou. De uitdrukking spreekt met nadruk "Essendo fuit verbum Dei, het Woord Gods was werkelijkheid." Er was geen vergissing mogelijk, het kwam tot hem in de volheid van zijn licht en macht, in de ontwijfelbare mededeling des Geestes. Het kwam nabij hem, het kwam in hem nam bezit van hem en woonde rijkelijk in hem. "Het kwam uitdrukkelijk of nauwkeurig, of opzettelijk tot hem", hij verstond duidelijk wat hem gezegd werd en werd volkomen van deszelfs waarheid overtuigd. "Het werkelijke woord (zo kunnen wij vertalen), het Woord dat is, dat is wat het is, kwam tot Ezechiël, om hem voor zijn zending te bekwamen."

2. Hij gevoelde de macht van God om zijn ogen voor de gezichten te openen en zijn oor voor de stem, en zijn hart om te ontvangen: "de hand des Heeren was daar op hem. Zie, de hand des Heeren gaat samen met Zijn woord, en volbrengt zo haar taak, zij alleen verstaan en geloven de boodschap, aan wie de arm des Heeren is geopenbaard". De hand des Heeren was op hem, als eens op Mozes om hem te bedekken, opdat hij door het licht en de luister van de gezichten, die hem te beurt vielen, niet zou verblind worden, Exodus 33:22. Ze was op hem (als later op Johannes, Openbaring 1:17), om hem te verlevendigen en te ondersteunen, opdat hij deze openbaringen mocht horen en daaronder niet bezwijken, opdat hij noch zich verheffen noch neergeslagen worden zou door derzelver uitnemendheid. "Gods genade is hem genoeg, en ten teken daarvan is de hand des Heeren op hem."

Ezechiël 1:4-14

De gezichten Gods, die Ezechiël hier zag, waren zeer heerlijk en gingen die van andere profeten te boven. De strekking van deze gezichten was,

1. De geest van de profeet met grote, schone, hoge gedachten aangaande God te vervullen, die hem had afgezonden en wie hij diende. Het is *de gelijkenis van de heerlijkheid des Heeren,* die hij aanschouwt, vers 28, en daaruit kunnen wij afleiden, dat het hem een eer is, God te dienen, want zelfs engelen doen dat. Hij kan Hem veilig dienen, want Hij is machtig genoeg om hem tot zijn werk in stad te steller. Gevaar steekt er in, zo hij van dit werk aflaat, gelijk Jona deed, want God kan hem gemakkelijk achterhalen. Zulk een groot God moet met eerbied en diep ontzag gediend worden, zonder enige twijfel kan Ezechiël voorspellen wat deze God voor hen doen zal, want Hij is machtig Zijn woord gestand te doen.

2. Vrees in te boezemen aan de zondaars, die in Zion gebleven waren, en ook dengenen, die reeds naar Babel waren gekomen, die zo zeker waren, en de profetie van Jeruzalems val met verachting aanhoorden. Gelijk wij reeds bij Jeremia gezien hebben en hier zien zullen, maakten velen zich daaraan schuldig. Laat hen, die zeiden: "Wij zullen vrede hebben, ook al gaan wij voort", bedenken, "dat onze God een verterend vuur" is, voor Wien ze niet kunnen bestaan. Dat dit gezicht op Jeruzalems verwoesting betrekking heeft, blijkt duidelijk uit Hoofdstuk 43:3, waar hij zegt, dat het was *gelijk het gezicht, dat hij gezien had, toen hij kwam om de stad te verderven,* dat is haar verderf te voorspellen.

3. Zij, die God vreesden, die beefden voor Zijn woord en zich onder Zijn machtige hand vernederden troost toe te spreken. Laat hen weten, al zijn zij gevangenen in Babel, dat God hun nabij is, al hebben zij de plaats des heiligdoms niet om hun heerlijken hogen troon te wezen, zij hebben de God des heiligdoms. Dr. Lightfoot merkt op: "Nu de kerk voor lange tijd in een ander land gaat geplant worden, toont de Heere Zijn heerlijkheid in haar midden, gelijk Hij had gedaan, toen ze eerst in de woestijn werd gesticht. Uit een wolk en een vuur verscheen Hij hun weer, en van tussen de dieren, als eenmaal van tussen de cherubim, gaf Hij Zijn godsspraken". Om nu aan het doel te beantwoorden, hebben wij hier het eerste gedeelte van het gezicht, dat God voorstelt als omringd en gediend door een ontelbare menigte engelen, die allen Zijn boodschappers, Zijn dienaars zijn, "doende Zijn geboden en horende naar de stem van Zijn woord" Dit getuigt van Zijn grootheid, gelijk het een aards vorst verheerlijkt, wanneer hij een luisterrijk gevolg en talrijke legers tot zijn dienst heeft, hetgeen zijn bondgenoten vertrouwen en zijn vijanden vrees inboezemt.

I. De inleiding tot dit gezicht is zeer groots en indrukwekkend, vers 4. De profeet, de hemelen geopend ziende, *zag,* zag op om op te merken, wat God hem zou ontdekken. Zie, wanneer de hemelen geopend zijn, is het onze zaak onze ogen open te hebben, om al wat in de weg staat op te ruimen, *zie, een stormwind kwam van het noorden af,* die mist en nevel uit lagere streken moest wegvagen. "Mooi weer komt uit het noorden, van daar komt de wind, die de regen verdrijft". God kan de lucht door een stormwind opklaren en die helderheid des gemoeds geven, die nodig is om met de hemel gemeenschap te hebben. Toch wordt deze stormwind vergezeld door een grote wolk. Als wij denken, dat de wolken, die uit de aarde opstijgen, verstrooid zijn en wij een onbeperkt vergezicht hebben, is er toch nog een wolk, waarin hemelse dingen verborgen zijn, een wolk van boven, zodat wij sprakeloos staan temidden van de duisternis. Christus daalde hier neer, gelijk Hij later opgevaren is, in een wolk. Sommigen zien in deze stormwind en deze wolk het Chaldeeuwse leger, uit het noorden komende tegen

het land van Juda, gelijk een storm alles voor zich neerwerpende. Zo zou het overeenstemmen met een van de eerste gezichten van Jeremia, Jeremia 1:14:" van het noorden zal zich dit kwaad opdoen." Het komt mij echter voor, dat het eer een inleiding tot het gezicht dan tot de redenen is. Deze stormwind kwam tot Ezechiël (als tot Elia 1 Koningen 19:1) *om de weg des Heeren te bereiden* en opmerkzaamheid te vragen. Wie ogen heeft om te zien, die zie, wie oren heeft om te horen, die hore.

II. Het gezicht zelf. Een grote wind was het voertuig voor dit gezicht, waarin het tot de profeet werd gebracht, want de troon, waarop God zetelt, de wagen, waarin Hij rijdt zijn donkerheid en dikke wolken, Psalm 18:12, 104:3. Zo verbergt Hij het aangezicht van Zijn troon, opdat deszelfs verblindend licht en luister ons niet overweldige, een wolk overdekt dien.

1. Nu gaat de wolk vergezeld van een vuur, als op de berg van Sinai, waar God in een zware wolk nederkwam, maar "het aanzien van de heerlijkheid des Heeren was als een verterend vuur," Exodus 24:16, 17. Zijn eerste verschijning aan Mozes was "in een brandende braambos want onze God is een verterend vuur." Dit was een vuur, daarin vervangen, een bol of kring of wiel van vuur. Wijl God Zijn eigen zaak uitvoert, Zijn eigen wet stelt en Zijn eigen doel bepaalt, wordt Hij met een vuur vergeleken, dat in die stormwind vervangen is, of, gelijk sommigen lezen: dat zich zelf aansteekt. Het vuur van Gods heerlijkheid schijnt uit, maar omhult zich weldra, Hij openbaart ons slechts een gedeelte van Zijn wegen. Het vuur van Gods toorn breekt uit, maar het omhult zich spoedig, want goddelijk geduld laat die toorn niet de vrije loop. Indien dat niet zo ware, "o Heere, wie zou bestaan?"

2. Het vuur is met heerlijkheid omgeven: "een glans was rondom die wolk," waardoor het vuur nog meer verborgen werd, maar toch was nog iets ervan zichtbaar. Ofschoon wij niet in dat vuur kunnen zien noch God volkomen kennen ondanks al ons onderzoek, toch aanschouwen wij de heerlijkheid, die Hem omringt, de weerschijn van het vuur door de dikke wolk. Mozes mocht Gods achterste delen zien, niet Zijn aangezicht. Wij hebben enig licht omtrent Gods wezen, van de heerlijkheid, die het omstraalt, ofschoon geen inzicht, door de omringende wolk. Niets is gemakkelijker dan te constateren, dat God is, niets moeilijker dan te beschrijven wat Hij is. Wanneer God Zijn toorn als vuur doet verschijnen, dan is er toch heerlijkheid rondom, want Zijn heerlijkheid en rechtvaardigheid verschijnen blinkende in de straf over zonde en zondaars. Zelfs het verterend vuur wordt omhuld door heerlijkheid, die verheerlijkte heiligen eeuwiglijk zullen bewonderen.

3. Uit dit vuur straalt de kleur van Hasmal (of amber, naar de Engelse vertaling). Wij weten niet wat die kleur gehad heeft, en daarom meen ik, dat de gehele vorm van het gezicht zo gekleurd is geweest, die uit het midden van vuur en heerlijkheid tot Ezechiël kwam. Het eerste, dat de profeet opviel, "was de kleur van amber, of het oog van amber," dat is het zag er uit als amber voor het oog, een donkere, vurige kleur, de kleur van brandende kool, naar sommiger mening. De gelijkenis van de vier dieren, die hij uit het midden des vuurs zag komen, waren Seraphim-branders, want Hij maakt Zijn engelen geesten, Zijn dienaren een vlamme vuurs.

4. Hetgeen uit het vuur komt, van die amberkleur, is, als het onderscheidenlijk kan opgemerkt worden, de gelijkenis van vier dieren, niet de vier dieren zelf (engelen zijn geesten en kunnen niet gezien worden), maar hun gelijkenis, een hiëroglief of voorstelling, naar God voor het onderricht des profeten nodig oordeelde, en tegelijk voor ons onderricht. Hij brengt ons in aanraking met engelen (een zuiver goddelijke openbaring), voorzover nodig is om ontzag in te boezemen voor Gods grootheid, die engelen tot Zijn dienaren heeft, en voor Gods goedheid

die ze gebruikt tot dienst van Zijn volk. *De gelijkenis van deze dieren kwam uit het midden des vuurs,* want engelen hebben hun bestaan en macht van God, zij zijn voor zichzelf en voor ons wat het Gode behaagd heeft, ze te maken hun heerlijkheid is een straal van zijn heerlijkheid. De profeet zelf verklaart dit gezicht, Hoofdstuk 10:20 :*ik bemerkte, dat het Cherubs waren* een van de namen, waaronder engelen in de Schrift genoemd worden. Aan Daniël werd hun getal genoemd: tien duizend maal tien duizenden, Daniel 7:10. Maar, al zijn zij zo velen, toch zijn zij één, en dit wordt Ezechiël hier bekend gemaakt, zij zijn één in aard en werk. Een leger, uit tienduizenden bestaande, wordt toch één geheel genoemd. Wij vinden hier een mededeling van:

A. Hun daad. Zij zijn levende schepselen, schepselen Gods, het werk van Zijn handen. Hun bestaan is afgeleid, zij hebben geen leven in of van zichzelf, maar ontvangen het van "de Bron des levens." Gelijk de mensen van deze lagere wereld de dieren en planten, die sieraden van de aarde, verre overtreffen, zo gaan de engelen, de levende schepselen van de hogere wereld, zon, maan en sterren, de pracht van de hogere wereld, te boven. De zon, (zeggen sommigen) is een vlamme vuurs, die in de wolk vervat is, maar het is geen levend wezen, gelijk de engelen, die vuurvlammen zijn. Engelen zijn levende schepselen, levende wezens, in bijzonderen zin. De mensen op aarde zijn sterfelijke wezens (te midden van het leven zijn wij door de dood omgeven), maar de engelen in de hemel zijn inderdaad levende wezens, zij leven wezenlijk en voor een goed doel. Wanneer heiligen eenmaal als engelen zullen zijn, zullen zij niet meer sterven, Lukas 20:36.

B. Hun getal. Zij zijn vier, zo althans verschijnen zij hier, ofschoon zij ontelbaar zijn. Niet als waren deze vier boven de overigen, gelijk sommigen met voorliefde beweerd hebben, Michaël, Gabriël, Raphaël en Uriël. Maar om wille van de vier aangezichten, die zij elk hadden, en om hun zending naar de vier winden des hemels voor te stellen, Mattheus 24:31. Zacharia zag er als vier wagens, die naar het noorden, zuiden, oosten en westen joegen, Zacheria 6:1. God heeft boodschappers voor iedere richting, want Zijn koninkrijk omvat het totale heelal, en reikt tot aan het uiterste van de wereld.

C. Hun eigenschappen, waardoor zij bekwaam zijn om hun Maker en Meester te dienen. Die werden, gelijk altijd in gezichten, voorgesteld door een gelijkenis in figuurlijken zin. Hun beschrijving is zo, dat ik het voor onmogelijk houd, een juiste voorstelling ervan in onze verbeelding te vormen, of ook met het penseel, want dat zou een verzoeking zijn om ze te aanbidden. Maar toch geven de onderscheiden delen van de beschrijving hun verschillende eigenschappen weer. Deze dieren worden hier beschreven

a. naar hun voorkomen in ‘t algemeen: zij hadden de gelijkenis van een mens, zij verschenen in menselijke gedaante, eerstelijk om aan te duiden, dat de engelen redelijke, denkende wezens zijn, die de geest eens mensen hadden, hetwelk is de kaars des Heeren.

Ten tweede, om de menselijke natuur te eren, die lager, maar slechts een weinig minder is dan die van de engelen, aan de hun als het ware grenzende. Wanneer de onzichtbare geesten van de bovenaardse wereld zich vertonen willen nemen zij de gelijkenis eens mensen aan.

Ten derde, om te beduiden, dat "hun vermakingen zijn met de mensenkinderen, gelijk die huns Meesters", Spreuken 8:31, dat zij de mensen diensten bewijzen, en dat mensen door geloof, hoop en heilige liefde gemeenschap met hen kunnen hebben.

Ten vierde. De engelen verschijnen in de gelijkenis eens mensen, omdat in de volheid van de tijden Gods Zoon niet alleen in die gelijkenis zou verschijnen, maar zelfs vlees en bloed van de mensen aannemen.

b. Naar hun aangezicht: elkeen had vier aangezichten, naar vier verschillende zijden uitziende. In Johannes' gezicht, dat zeer veel op dit gezicht gelijkt, had ieder van de vier dieren een van de hier genoemde aangezichten, Openbaring 4:7. Hier heeft ieder dier ze alle vier, om aan te duiden, dat ze alle even bekwaam zijn tot de dienst. Toch vinden wij onder de engelen wellicht, evenals onder de engelen van de gemeenten, dat de een in gaven boven de ander uitsteekt, toch dient alles voor algemene dienst. Laat ons deze aangezichten beschouwen, tot wij in zekere mate naar hetzelfde beeld veranderd worden, opdat wij de wille Gods doen gelijk de engelen die volbrengen. Alleen *hadden zij het aangezicht eens mensen* (want in die gelijkenis verschenen zij, vers 5), maar bovendien hadden zij *het aangezicht eens leeuws, dat van een rund en dat eens arends,* elk een groep dieren vertegenwoordigende: de leeuw die van de wilde dieren, het rund die van de tamme, en de arend die van de vogelen, vers 10. Maakt God van die dieren gebruik om Zijn oordelen over Zijn vijanden uit te voeren? Zij zijn fier en sterk, als de leeuw en de arend, om hun prooi te verscheuren. Maakt hij gebruik van hen om Zijn volk wel te doen? Zij zijn, als de os, sterk om te arbeiden en gereed om te dienen. En in beide hebben zij het *verstand eens mensen.* De verspreide krachten van de dierenwereld en van de mensheid op aarde zijn verenigd in de engelen des hemels. Zij hebben *de gelijkenis eens mensen,* ja meer dan dat, en gelijken op hem in tederheid en menselijkheid. Maar, *ten eerste,* overtreft de leeuw de mens in kracht en stoutmoedigheid, hij is geduchter. Daarom hebben de engelen *het aangezicht eens leeuws,* als de mens in dit opzicht overtreffende.

Ten tweede gaat de os de mens te boven in vlijt, geduld, inspanning en onvermoeiden arbeid, daarom hebben de engelen, die de mens ook hierin te boven gaan, en aanhoudend God en mensen dienen, het aangezicht eens runde.

Ten derde, munt een arend boven een mens uit in snelheid en scherpen, verziende blik, in hoge vlucht, en daarom hebben de engelen, die de dingen zoeken, welke boven zijn en Gods geheimenissen beter doorgronden dan wij, het aangezicht eens arends.

c. Door hun vleugelen: *elkeen van hen had vier vleugelen,* vers 6. In het gezicht, dat Jesaja ontving, had elkeen er zes, hier maar vier, want geen verschenen boven de troon en moesten met twee ervan hun aangezichten bedekken. De engelen zijn toegerust met vleugelen om Gods bevelen snel te kunnen uitvoeren, waartoe God hen ook uitzendt, zij verliezen geen tijd. Geloof en hoop zijn de vleugelen van de ziel, waarop ze omhoog stijgt, vrome en godzalige genegenheden zijn de vleugelen, waarmee ze krachtig en gezwind voortvliegt. De profeet meldt hier, aangaande die vleugelen: *ten eerste, dat ze samengevoegd waren, de een aan de ander,* vers 9,11. Zij gebruikten hun vleugelen niet om er mee te strijden, zo als sommige vogelen doen, onder de engelen is geen strijd. God maakt vrede, volmaakten vrede, in de hoge. Maar hun vleugelen waren samengevoegd, ten teken van hun volmaakte eenheid en eenstemmigheid en harmonie.

Ten tweede dat hun vleugelen opwaarts uitgespreid waren gereed om gebruikt te worden, niet saamgevouwen of omlaaghangend. Laat een engel ook maar de geringste aanwijzing van Gods wil ontvangen, en hij behoeft op niets te wachten, hij vliegt onmiddellijk heen, terwijl onze trage zielen veel van de struisvogel hebben, die zich heel niet in de lucht kan verheffen.

Ten derde, dat twee hunner vleugelen hun lichamen bedekten, de geestelijke lichamen, die ze hadden aangenomen. De klederen, die ons bedekken, hinderen ons in de arbeid, engelen behoeven geen andere bedekking dan hun vleugelen, die tegelijk hen voortbewegen. Zij bedekken hun lichamen voor ons, om nodeloze vragen te voorkomen. Vraag niet naar hen, want hun naam is wonderlijk, Richteren 13:18. Zij bedekken ze voor God, en leren ons daarmee, dat wij, God naderende, zorg moeten dragen, met Christus' gerechtigheid bekleed te zijn, opdat "de schande van onze naaktheid niet gezien worde."

d. Door hun voeten, benen en dijen daaronder begrepen: *hun voeten waren rechte voeten*, vers 7, zij stonden recht op, vast en stevig, geen last van hun dienst kon maken, dat zij hun knieën bogen. De bruid zegt tot prijs van haar beminde, dat zijn schenkelen zijn als marmeren pilaren, gegrond op voeten van het dichtste goud, Hooglied 5:15. Zo waren van de engelen voeten. Hun voetplanten waren gelijk de voetplanten van een kalf, dat de klauw verdeelt en dus rein was, als het ware de zool van een ronde voet (zo luiden de Chaldeeuwse woorden), gereed zich in iedere richting te bewegen. De Zeventigen vertalen: zij hadden gevleugelde voeten, zij liepen zo snel of zij vlogen. Die voeten glinsterden gelijk de kleur van glad koper, niet slechts het aangezicht, maar ook de voeten zijn schoon dergenen, die God uitzendt om zijn wil te doen, Jesaja 52:7, iedere stap van de engelen is heerlijk. Van het gezicht, dat Johannes te beurt viel, lezen wij: Zijn voeten waren blinkend koper gelijk en gloeiden als in een oven, Openbaring 1:15..

e. Door hun handen, vers 8 :*Mensenhanden waren onder hun vleugelen, aan hun vier zijden* een arm en een hand onder elke vleugel. Zij hadden niet enkel vleugelen om zich te bewegen, maar ook handen om te arbeiden. Velen zijn vlug, maar niet arbeidzaam, zij maken zich druk, maar voeren weinig uit, brengen weinig tot stand. Zij hebben vleugelen, maar geen handen. Gods dienaren, de engelen, daarentegen gaan niet alleen wanneer Hij hen zendt, en komen als Hij hen roept, maar doen ook wat Hij hun beveelt. Zij hebben mensenhanden, wondervol geschapen en geschikt om te werken, bestuurd door rede, verstand en oordeel. Zij hebben voeten als van een kalf, waardoor hun snelheid wordt aangewezen, de cederen van de Libanon huppelen als een kalf, Psalm 29:6, maar mensenhanden, dat wil zeggen: de juistheid en nauwkeurigheid daarvan, gelijk geschreven staat, dat de hemelen het werk zijn van Gods vingeren. Hun handen waren onder hun vleugelen, die ze bedekken evenals hun overige lichaam. Zie, de werkzaamheid van de engelen is iets geheims, en hun werk wordt onzichtbaar volbracht. Als wij voor God werken, zijn wij vaak als "de luiaard, die zijn hand in zijn boezem verbergt," maar moeten zijn als degene, "wiens linkerhand niet weet wat zijn rechter doet". Wij mogen opmerken, dat hun handen onder hun vleugelen waren, zodat, waar hun vleugelen hen droegen, zij hun handen meedroegen, om te doen wat met de behoefte van de maats overeenkwam.

D. Hun bewegingen. De dieren bewegen zich. Engelen zijn bedrijvige wezens, hun geluk bestaat niet in stil zitten en niets doen, wij moeten ons zelf dan het nuttigst rekenen, als wij goed doen en dat doen gelijk de engelen, van wie hier opgemerkt wordt,

a. Dat tot welke diensten ze ook uitgingen, ze recht daarop afgingen, vers 9, 12, hetgeen te kennen geeft, eerstelijk, dat zij oprecht de eer Gods bedoelen, en in al hun doen daarop alleen letten. "Hun rechtuit voor hun aangezicht heengaan," veronderstelt, dat zij recht voor zich uitzagen en nooit enige kwade bedoeling hadden. En, indien ons oog zo eenvoudig is, zal ons gehele lichaam verlicht wezen. De eenvoud van het oog is de oprechtheid des harten.

Ten tweede, dat zij al hun aandacht aan de dienst wijdden, waarin zij bezig waren en al hun opmerkzaamheid er aan gaven. Zij gingen voort met hun werk, wat hun hand vond om te doen, dat deden zij met al hun macht en dwaalden niet.

Ten derde waren zij daarin eenstemmig: "zij gingen elkeen rechtuit voor zijn aangezicht henen", zij hinderden elkaar niet, stonden elkaar niet in het licht of in de weg.

Ten vierde verstonden zij hun werk uitnemend wel en waren daarmee goed op de hoogte, zodat zij nooit behoefden stil te staan, te wachten of te aarzelen, maar geregeld konden voortgaan als degenen die weten wat en hoe ze dat moeten uitvoeren

Ten vijfde waren zij standvastig en volhardend in hun taak. Zij wankelden niet, werden niet vermoeid, maar bleken als uit een stuk te zijn. Zij bewogen zich in een rechte lijn, kozen de kortste weg voor hun werk en verloren geen tijd. Wanneer wij rechtuit gaan, dan komen wij vooruit, als wij God met een volkomen hart dienen, dan winnen wij grond en krijgen werk gedaan.

b. Zij *keerden zich niet om als zij gingen,* vers 9, 12.

Ten eerste maakten zij geen fouten of feilen, wat aanleiding zou kunnen geven om terug te keren tot herstel, hun werk had geen verbetering nodig, het behoefde niet overgedaan te worden.

Ten tweede lieten zij zich niet afleiden: zoals zij niet omkeerden, zo dwaalden zij evenmin ter zijde af om zich met iets in te laten, vreemd aan hun arbeid.

c. *Zij gingen waarhenen de Geest was om te gaan,* vers 12. Of, ten eerste, waarhenen hun eigen geest hen leidde, daarheen gingen zij, wijl geen lichaam hen bezwaarde zoals ons. Het is ons dagelijks ongeluk en onze gedurige last, dat, terwijl de geest gewillig is, het vlees zwak is en met geen geen gelijke tred houdt, zodat wij het goede dat wij willen doen, niet doen. Engelen en verheerlijkte heiligen echter kennen zulk een onbekwaamheid niet: wat zij begeren of geneigd zijn te doen, doen zij ook en schieten nooit te kort. Of, ten tweede, waarhenen de Geest Gods was om te gaan, daarhenen gingen zij. Ofschoon zij zelf veel wijsheid bezaten, onderwierpen ze zich toch in al hun bewegingen en handelingen aan de leiding en het bestuur van de goddelijken wil. Waarhenen de goddelijke voorzienigheid was om te gaan, gingen zij, om dier doeleinden te dienen en bevelen uit te voeren. De Geest Gods (zegt Greenhill) is de grote beweegkracht, die de engelen aan het werk zet, en het is hun grote eer, geleid te worden, zij worden gemakkelijk geleid door de Geest. Zie, hoe handelbaar en gedienstig deze edele schepselen zijn. Waarhenen de Geest was om te gaan, daarheen gingen zij onmiddellijk met alle mogelijke snelheid. "Zie, degenen, die naar de Geest wandelen, doen de wille Gods gelijk de engelen die volbrengen."

d. *Zij liepen en keerden weer als de gedaante van een weerlicht,* vers 14. Dit geeft te kennen ten eerste, dat zij haast maakten, zij waren vlug in hun bewegingen, vlug als het weerlicht Waartoe zij ook uitgezonden werden, zij volbrachten het dadelijk, in een oogwenk, met bliksemsnelheid. Gelukkig zij, die geen lichamen hebben om hun beweging in heilige arbeid te belemmeren. En gelukkig zullen wij zijn, wanneer wij geestelijke lichamen zullen hebben, om geestelijk werk te doen. Satan valt gelijk een bliksem uit de hemel in zijn eigen verderf, Lukas 10:18. De engelen vliegen als de bliksem tot huns meesters arbeid. De engel Gabriël vloog snel.

Ten tweede weren zij spoedig terug. *Zij liepen en keerden weer,* liepen tot hun werk, volbrachten hun orders en keerden weer om er verslag van te doen en een nieuwe opdracht te aanvaarden, opdat zij bestendig bezig mochten zijn. Zij liepen naar de benedenwereld om daar te verrichten wat daar moest verricht worden, maar na de volvoering *keerden zij weer als de gedaante van een weerlicht* naar de bovenwereld, naar de heerlijkheid van Gods aangezicht, die zij niet langer konden ontberen dan voor hun dienst nodig was. Zo behoorden wij in deze wereld te verkeren als buiten ons element Hoewel wij er in zijn, moeten wij er niet in rusten, maar moet onze ziel haastelijk, als een weerlicht, terugkeren naar God, ons middelen rustpunt.

5. Wij hebben een bericht aangaande het licht, waarbij de profeet deze dieren zag, of de spiegel, waarin hij ze aanschouwde, vers 13

a. Hij zag ze in hun eigen licht, want hun gedaante was als brandende kolen des vuurs, zij zijn serafijnen, branders, waardoor te kennen wordt gegeven het vuur hunner liefde tot God, hun brandende ijver in zijn dienst, hun heerlijkheid en glorie, en hun haat jegens Gods vijanden Als God hen gebruikt om zijn strijd te strijden, zijn ze als vurige kolen, Psalm 18:13, om de tegenstanders te verdoen, als bliksemen uitgezonden om hen te treffen.

b. Hij zag ze bij het licht van de fakkels, dat steeds ging tussen die dieren, welker licht een glans had. Satans werken zijn werken van de duisternis, hij is de vorst van de duisternis van deze wereld. Maar de engelen des lichts wandelen in het licht, zij laten hun werk zien, want het kan het licht verdragen Maar wij zien hen en hun werk slechts bij fakkellicht, bij het doffe licht, dat op en neer gaat tussen hen (Eng. vert.). Wanneer de dag aanbreekt en de schaduwen wegvlieden, zullen wij ze klaar en duidelijk zien. Sommigen menen, dat de gedaante van deze brandende kolen als vuurs en de bliksem, die uit het vuur voortkomt, Gods wraak en oordelen beduidt, die nu over Juda en Jeruzalem zouden uitgegoten worden om hun zonden, waartoe engelen zouden dienst doen. Daarom zou er verder staan van vurige kolen, die over de stad gestrooid worden om ze te verdelgen, die van *tussen de cherubim gehaald werden,* Hoofdstuk 10:2. Maar onder de gedaante *van de fakkelen* is eer te verstaan het troostrijke licht, dat het volk Gods verkwikt te midden van de tegenwoordige beproeving. Indien de bediening van de engelen als een verterend vuur is voor Gods vijanden, het is een verblijdend licht voor Zijn eigen kinderen. Voor de een is dit vuur heerlijk, verlevendigend en opbeurend, voor de ander komt uit dat vuur een weerlicht om hem te verdelgen. Zie, goede engelen zijn onze vrienden of vijanden, al naar God onze vriend of vijand is.

Ezechiël 1:15-25

De profeet is zeer nauwkeurig in zijn mededelingen aangaande die visioenen. Hier vinden wij dan:

I. De aandacht, die hij aan de raderen wijdde, vers 15-21. Gods heerlijkheid blinkt niet alleen in de Hem omringende geesten in de hemel, maar ook uit Zijn wereldbestuur op onze aarde.

Nu wij gezien hebben, hoe God Zijn wil volbrengt door de hemelse legerscharen, laat ons zien hoe Hij dat doet te midden van de aardbewoners, want het was *op de aarde,* dat de profeet *de raderen* aanschouwde, vers 15. *Als hij die dieren zag,* de heerlijkheid van dat gezicht overdacht en er onderwijs door ontving, vertoonde zich dit nieuwe visioen aan hem. Zie, degenen, die een goed gebruik maken van de openbaringen, die God hun geeft, mogen nieuwe verwachten, want *hem, die heeft, die zal gegeven worden*. Wij zijn soms geneigd te menen, dat er niets heerlijker is dan in de hemelen, terwijl wij, indien wij slechts met het oog des geloofs, de schoonheid, wijsheid, macht en goedheid van de Voorzienigheid in het bestuur van dat koninkrijk, gadesloegen, zouden zien en zeggen: "Waarlijk, Hij is een God, die de aarde richt en Zichzelf gelijk blijft." Er zijn in dit gezicht verscheidene dingen, die ons licht geven aangaande de goddelijke Voorzienigheid.

1. De beschikkingen van de Voorzienigheid worden vergeleken met raderen, hetzij de raderen van de zegekar, waarop de overwinnaar rijdt in zijn triomf, hetzij, en dat eer, de raderen van een klok of horloge, die alle aan de geregelder gang van het uurwerk samenwerken. Wij lezen van "het rad van onze geboorte," Jakobus 3:6, dat ons hier wordt voorgesteld als staande onder het bestuur van de God van de natuur. Raderen, al bewegen zij niet zichzelf, zoals de vier dieren, zijn beweeglijk en volharden gemakkelijk in die beweging. De Voorzienigheid, door deze raderen voorgesteld, beschikt veranderingen, nu eens is deze spaak boven, dan gene, maar de beweging van het rad om zijn as, gelijk die van de hemellichamen, is regelmatig en bestendig. De beweging van het rad is een draaiende door de werking van de Voorzienigheid worden de dingen soms tot hun vroegeren toestand teruggebracht, "hetgene dat er geweest is, datzelfde zal er zijn, zodat er niets nieuws is onder de zon," Prediker 1:9, 10.

2. Van het rad wordt gezegd, dat het bij die dieren was, die op deszelfs beweging toezagen want de engelen worden gebruikt als dienaren van Gods Voorzienigheid en nemen als tweede oorzaken een werkzamer aandeel aan de uitvoering van de goddelijke besluiten dan wij gemeenlijk denken. Zulk een innig verband is er tussen de dieren en de raderen, dat zij samen zich bewogen en rustten. Waren de engelen ijverig bezig? De mensen zijn ijverig in de weer als instrumenten in hun hand, hetzij om barmhartigheid te bewijzen of oordelen uit te voeren, al zijn ze dat niet bewust. En, zo de mensen schijnbaar meer zelfstandig optreden om Gods raad te volbrengen, de engelen zijn daar om ze te leiden en te besturen. Hierop wordt nadruk gelegd, vers 19, *als de wezens gingen, gingen de raderen naast hen, en als de wezens zich van de grond verhieven, verhieven zich ook de raderen.* Wanneer God werk heeft voor de dienst van de engelen worden ook andere werktuigen gereed gevonden om mee te arbeiden. Vers 21 : *Als die stonden, stonden zij,* als de engelen gereed waren, waren ook de anderen klaar. *Als de dieren van de aarde opgeheven werden,* om enigen dienst te verrichten boven de gewone loop van de natuur of buiten de gewone weg (als bijvoorbeeld in de wonderen, de scheiding van de wateren aan de Schelfzee, het stilstaan van de zon), dan *werden de raderen,* tegen hun natuurlijke neiging in, die naar de aarde gekeerd is, *tegenover hen opgeheven,* in overeenstemming met de raderen, en dit wordt driemaal vermeld, vers 19-21. Zie, alle lagere

schepselen zijn, bewegen zich en handelen, naar de Schepper, door de dienst van de engelen, hen bestuurt en beïnvloedt, zichtbare uitwerkingen worden gewekt en bestuurd door onzichtbare oorzaken. De reden hiervan was, dat de Geest van de dieren was in de raderen, dezelfde wijsheid, macht en heiligheid Gods, dezelfde wil en raad, die de engelen en hun arbeid leidt en bestuurt, regeert en beschikt door hen, over al de bewegingen van de schepselen op dit benedenrond, met de gebeurtenissen en derzelver uitkomst. God is de ziel van de wereld en bezielt ze geheel, boven zowel als beneden, zodat hun verhouding en volmaakte harmonie is, gelijk boven- en benedendelen van het menselijk lichaam. "Waarhenen de Geest is om te gaan (wat God ook wil en besluit, dat geschieden zal), daarhenen gaan zij," dat is: de engelen, willens en wetens, volbrengen dat. "De Geest van de dieren was in de raderen, die daarom tegenover hen opgeheven worden, dat is: zowel de krachten van de natuur als de wil van de mensen moeten Gods raad dienen, die zij onwederstandelijk en onfeilbaar ten uitvoer brengen, hoewel zij het zo niet menen, noch hun hart alzo denkt," Jesaja 17:7, Micha 4:11, 12. "Zodat al wordt de wil van Gods gebod op aarde niet volbracht, gelijk dit in de hemel geschiedt, wel de wil van Zijn raad en besluit."

3. Wij lezen, dat het rad *vier aangezichten* had, die naar verschillende zijden *uitkeken*, vers 15, aanduidende, dat Gods Voorzienigheid in alle delen van de aarde haar arbeid volbrengt, in Oost en West, in Zuid en Noord, en tot aan het uiterste van de aarde. Kijk vanwaar gij wilt, naar dit rad van Gods Voorzienigheid, en het staart u overal aan, het heeft een aangezicht naar u gekeerd, en wel een schoon aangezicht, welks trekken en kleur gij bewonderen moet. Het ziet u aan of het u wil toespreken, als gij maar een oor hebt om naar die stem te horen. Als een correct schilderstuk ziet het iedereen aan, die er naar kijkt. Het rad had *vier aangezichten* en daarin *vier raderen*, die *gingen op hun vier zijden*, vers 17. Eerst zag Ezechiël *een rad*, vers 15, een cirkel, maar later onderscheidde hij er *vier*, die *enerlei gelijkenis hadden, vers 6.* Zij waren niet slechts aan elkaar gelijk, maar zij waren als een. Dit betekent,

a. dat de ene daad van de Voorzienigheid aan de andere gelijk is, wat ons geschiedt, is allen mensen gemeen, en wij moeten dat niet vreemd vinden.

b. Verschillende gebeurtenissen strekken tot hetzelfde doel en werken tot hetzelfde einde mede.

4. *Hun gedaante en hun maaksel was als de kleur van een turkoois*, vers 16, dat is: groen, als de kleur van de zee. De aard van de dingen in deze wereld is gelijk die van de zee, die gestadig stijgt en daalt in vloed en eb, en toch op dezelfde plaats blijft. Er is een keten van de gebeurtenissen, die altijd de ene of de andere kant uitgaat. Gelijk eb en vloed, zo daalt en rijst de werking van Gods Voorzienigheid, maar steeds in de bepaalde maat en tijd. De zee schijnt groen en de lucht blauw, omdat onze kortzichtigheid in beide slechts een klein eind kan zien. Met die kleur wordt nu de gedaante en het maaksel van de raderen, dat is: de gedaante en het werk van Gods Voorzienigheid gepast vergeleken, omdat "geen mens het werk, dat God gemaakt heeft, kan uitvinden van het begin tot het einde toe," Prediker 3:11. "Wij zien maar uiterste einden van Zijn wegen, Job 26:14, en al wat daarboven is, lijkt onklaar, omdat wij er niets van weten, omdat het ons te hoog is."

5. Hun gedaante en hun maaksel worden ook gezegd, te zijn als het ware een rad in het midden van een rad. Merk hier weer op, hun gedaante moet de profeet duidelijk maken wat hun maaksel wezenlijk is. ‘s Mensen gedaante en zijn maaksel verschillen vaak zeer, maar bij God is dat enerlei, al schijnt het door onze onkunde en dwaling ook tegenstrijdig. "Zij waren als een

rad in een rad, het kleinere en door dat grote in beweging gebracht". Wij zullen daarvan geen wiskundige beschrijving geven. De bedoeling is dat de wegen van de Voorzienigheid ingewikkeld, onbegrijpelijk, onverklaarbaar schijnen, en toch zal tenslotte blijken, dat zij met wijsheid en op de beste wijze zo geschikt zijn, zodat wij nu niet weten "wat God doet, maar het na deze zullen verstaan," Johannes 13:7

6. De beweging van deze raderen, gelijk die van de dieren, was bestendig, regelmatig en vast. *Zij keerden zich niet om als zij gingen,* vers 17, omdat zij nooit verkeerd liepen of anders dan zij moesten. In Zijn Voorzienigheid bepaalt God Zijn werk en volbrengt het, het gaat voort, zelfs wanneer het achteruit schijnt te gaan: *Zij gingen* gelijk de Geest hen leidde, en daarom *keerden zij zich niet om*. Er zou voor ons nooit reden zijn om terug te keren en door berouw ongedaan te maken wat wij hebben verricht, of het over te doen, wanneer wij slechts door de Geest geleid werden en Zijn aanwijzing volgden. "De Geest des levens (gelijk sommigen vertalen) was in de raderen, die deed ze gemakkelijk en gelijkmatig wentelen, zodat zij zich niet behoefden om te keren als zij gingen."

7. *Hun velgen waren zo hoog, dat zij vreselijk waren,* vers 18. Zij hadden zo'n geweldigen omtrek, dat de profeet, als hij er naar keek, wanneer zij zich bewogen, bevreesd werd. Zie, de onmetelijke omvang van Gods gedachten en Zijn alles omvattende plannen zijn inderdaad verbazend, wanneer wij de kring van Zijn Voorzienigheid willen berekenen, dan worden wij door ontzetting aangegrepen, en als verzwolgen. O, diepte van Gods raadsbesluiten! Daaraan te denken vervult ons met diep ontzag.

8. "Zij waren vol ogen rondom." Dit deel van het gezicht is wel het meest verrassende en tegelijk het meest betekenende, daar het duidelijk uitspreekt, dat al het doen van de Voorzienigheid door oneindige wijsheid geleid wordt. "De uitkomst van alle gebeuren hangt niet van een blind toeval af, maar wordt bestuurd door de ogen des Heeren, die de gehele aarde doorlopen, en aan alle plaatsen zijn, beschouwende het goed en het kwaad." Zie, het is een grote voldoening voor ons, en zo moet het ook zijn, dat, of schoon wij de oorzaken en gevolgen van wat geschiedt niet kunnen nasporen, ze alle in de hand van een alwijs en alziend God berusten.

II. Wat hij zag en hoorde aan *het uitspansel boven de hoofden van de vier dieren.* Toen hij de vier dieren zich zag bewegen, keek hij op, gelijk ons betaamt, wanneer wij de verscheiden handelingen van de Voorzienigheid in deze wereld aanschouwen. Opziende zag hij *een uitspansel boven hun hoofden uitgespreid,* vers 22. Wat op aarde wordt gedaan, wordt onder de Hemel gedaan (zoals de Schrift menigmaal zegt), onder deszelfs toezicht en invloed.

Merk op,

1. Wat hij zag: "Het uitspansel was gelijk de kleur van het vreselijke viertal, wel heerlijk maar tegelijk vreselijk, deszelfs uitgebreidheid en de pracht verbaasde de profeet en vervulde hem met ontzag en eerbied". Het vreselijke ijs, of vorst (gelijk sommigen vertalen), de kleur van stijfgevroren sneeuw of van de ijsbergen in de noordelijke zeeën, die ontzaglijke gevaarten zijn. Overmoedige zondaars vragen: "Zal God door de donkerheid oordelen?" Job 22:13. Maar wat wij voor een donkere wolk houden, is bij Hem klaar als kristal, waardoor "Hij, van uit Zijn vaste woning, op alle inwoners van de aarde ziet" Psalm 33:*14. Onder dat uitspansel* zag Hij *hun vleugelen rechtop,* vers 23. Naar het hun gelustte, gebruikten zij hun vleugelen of om te vliegen of om zich te bedekken, of twee ter vlucht en twee ter bedekking. God is omhoog,

boven het uitspansel, de engelen zijn *onder het uitspansel,* waardoor hun onderworpenheid aan Gods heerschappij wordt aangeduid, tevens hun gereedheid om Hem eenparig te dienen.

2. Wat hij hoorde.

a. Hij hoorde *een geruis hunner vleugelen,* vers 24. Bijen en andere insecten maken een groot gegons door het trillen hunner vleugels, hier doen het engelen om de aandacht des profeten te vestigen op hetgeen God hun *van boven het uitspansel* gaat bekend maken, vers 25. Door hun bediening blazende engelen van Godswege alarm in de oren van de mensen en trokken ze op om *naar Zijn stem te luisteren,* want *die roept in de* stad en wordt door *de mannen van de wijsheid* gehoord en verstaan. *Het gedruis hunner vleugelen* was luid en geducht, *gelijk het geruis veler wateren* (als het bruisen en loeien van de zee) *en gelijk het gedreun eens heirlegers.* Maar het was niet verward noch onverstaanbaar, het *gaf geen onzeker geluid,* want het was *de stemme eens geroeps,* ja, het was *de stem des Almachtigen.* "Want God, in Zijn Voorzienigheid, spreekt eens, ja tweemaal, als wij er maar op letten, Job 33:14. Des Heeren stemme roept," Micha 6:9.

b. Hij hoorde *een stem van boven het uitspansel,* van Hem, die daar op de troon zit, vers 25. Wanneer de engelen zich bewogen, *maakten zij een geruis met hun vleugelen,* maar toen zij een zorgeloze wereld hadden wakker gemaakt stonden zij stil en *lieten hun vleugelen neer* opdat er volmaakte stilte zou zijn, en de stem Gods gehoord kon worden. De stem van de Voorzienigheid moet ‘s mensen oren openen voor de stem des Woords, om de dienst te verrichten van een omroeper, die met luider stemme stilte gebiedt, wanneer de rechter het vonnis gaat uitspreken. "Wie oren heeft om te horen, die hore! Zie, stemmen op de aarde moeten onze aandacht wekken voor de stem van boven het uitspansel, want hoe zullen wij ontkomen, zo wij ons afkeren van dien, die van de hemelen is," Hebreeen 12:25.

Ezechiël 1:26-28

Alle andere trekken van het gezicht waren slechts een inleiding tot wat hier volgt. Daarin had God Zich bekend gemaakt als de Heere van de engelen en opperste Heerser van al wat op dit benedenrond geschiedt, waaruit gemakkelijk afgeleid wordt, dat Hij machtig is te volbrengen wat Hij ook door Zijn profeten berooft of dreigt. Engelen zijn slechts Zijn dienaren, mensen zijn Zijn werktuigen. Maar nu een goddelijke openbaring is gegeven aan een profeet en door hem aan de kerk, moeten wij hoger zien dan de dieren of de raderen en van het eeuwige Woord verwachten wat in deze verzen gemeld wordt. Ezechiël, de stem van boven het uitspansel horende, zag op, gelijk Johannes deed, "om te zien de stem, die met hem gesproken had, en Hij zag Iemand, als eens mensen zoon" Openbaring 1:12, 13. De tweede Persoon in het Goddelijk Wezen had soms "de gedaante van een mens aangenomen, voordat Hij er zich voor altijd mee bekleedde, en de Geest van de profetie wordt wel eens de Geest van Christus genoemd, 1 Petrus 1:2, en het getuigenis van Jezus," Openbaring 29:10.

1. De heerlijkheid van Christus, die de profeet zag, was *boven het uitspansel*, en dit was weer *boven de hoofden van de dieren*, vers 26. Zie, de hoofden van de engelen zelf zijn onder de voeten des Heeren Jezus, want het uitspansel dat boven hun hoofden is, bevindt zich onder Zijn voeten. "Engelen, machten en krachten zijn Hem onderdanig gemaakt," 1 Petrus 3:22. Deze waardigheid en heerschappij van de Verlosser voor Zijn vleeswording doet helder Zijn zelfvernedering uitkomen, toen Hij mens werd, en "een weinig minder dan de engelen." Hebreeen 2:9.

2. Het eerste, dat de profeet opmerkte, was "een troon," want goddelijke openbaring komt, gesteund door koninklijke autoriteit. Wij moeten met een geloofsoog God en Christus op een troon aanschouwen. Het eerste, dat Johannes in zijn visioenen zag, was "een troon, gezet in de hemel," Openbaring 2:9, hetwelk eerbied en onderwerping afdwingt. Het is een troon van de heerlijkheid, een troon van de heerschappij, een troon des oordeels. "De Heere heeft Zijn troon in de hemelen bevestigd," Psalm 103:19, Hij heeft die bereid voor Zijn Zoon, en Hem "Koning gemaakt over Zijn heiligen berg Zion."

3. Op de troon zag hij "de gelijkenis als de gedaante van een mens". Dat is goed nieuws voor de kinderen des hemels, dat daar op de troon boven het uitspansel Een zit, die zich niet schaamt, zelfs daar niet, in de gedaante eens mensen te verschijnen. Daniël zag in zijn gezicht het koninkrijk en de heerschappij gegeven aan "een als eens mensen zoon, wie daarom macht gegeven is, ook gericht te houden, omdat hij des mensen zoon is," Johannes 5:27.

4. Hij zag Hem als een vorst en rechter op de troon. Ofschoon Hij in de gedaante van een mens verscheen, omstraalde Hem toch meer dan menselijke heerlijkheid, vers 27..

a. Is God niet een schijnend licht? Ja, toen de profeet Hem zag, aanschouwde hij Hem "als de kleur van Hasmal," dat is rondom in heerlijkheid gehuld. Want God woont in het licht, en "dekt Zich met het licht als met een kleed," Psalm 104:2. Hoe diep vernederde zich de Verlosser, toen Hij, om ons zalig te maken, Zijn heerlijkheid verborg onder de sluier van Zijn mensheid!

b. "Is God een verterend vuur? Ja, de gedaante van Zijn lendenen en opwaarts was de gedaante van vuur rondom daarbinnen." Het vuur boven de lendenen was rondom in de Hasmal (amber), het was er in besloten. Dat beneden de lendenen lag meer open en was toch rondom heerlijk. Sommigen zien in het eerste Christus’ goddelijke natuur, welker heerlijkheid en macht omhuld

is door de kleur van Hasmal, dat is wat geen mens heeft gezien noch zien kan. Het laatste veronderstellen zij, dat de menselijke natuur beduidt, welker heerlijkheid door mensen gezien "is, een heerlijkheid als des Eniggeboren van de Vader, vol van genade en waarheid," Johannes 1:14.. "Hij had hoornen aan Zijn hand (Engelse vertaling: stralen komende uit Zijn hand), en aldaar was Zijn sterkte verborgen," Habakuk 3:4. Het vuur, waarin hier de Zoon des mensen verschijnt, kan betekenen de oordelen, die over Juda en Jeruzalem stonden uitgegoten te worden, voortkomende uit "de vurige verbolgenheid des Almachtigen, dat de tegenstanders verslindt." Niets is vreselijker voor de onbeschaamdste zondaars dan "de toorn van Hem die op de troon zit en van het Lam", Openbaring 6:16. "De dag komt, waarop de Heere Jezus zal geopenbaard worden met vlammend vuur," 2 Thessalonicenzen 1:7, 8."het betaamt ons dus de Zoon te kussen, opdat Hij niet toorne," Psalm 2:12.

5. De troon werd omgeven door een regenboog, vers 28. Zo was het ook in Johannes' visioen, Openbaring 4:3. Deszelfs heerlijkheid was van verschillende kleuren, als de boog, die in de wolk is ten dage des plasregens, welke er als teken van majesteit zeer groots en als teken van de barmhartigheid zeer vriendelijk uitziet, want hij is de bevestiging van de genaderijke belofte Gods, dat Hij de wereld niet wederom met een zondvloed zal bezoeken, dat Hij heeft gezegd: "Als deze boog in de wolken zal zijn, zo zal Ik hem aanzien, om te gedenken aan het eeuwig verbond," Genesis 9:16. Dit wil zeggen, dat Hij, "die op de troon zit, de Middelaar des verbonds is," dat Zijn heerschappij dient tot onze bescherming, niet tot ons verderf, dat Hij treedt tussen ons en het oordeel, dat onze zonden verdienen, en dat "alle beloften Gods in Hem ja en amen zijn". Nu het vuur van Gods toorn tegen Jeruzalem zal ontbranden, worden daaraan perken gesteld, het zal niet ten enenmale verderven, want Hij zal de regenboog aanzien en Zijns verbonds gedenken, gelijk Hij in een dergelijk geval beloofd heeft, Leviticus 21:42.

Eindelijk hebben wij het besluit van dit gericht.

Merk op,

1. Welk een voorstelling de profeet er zelf van had, "Dit was de gedaante van de gelijkenis van de heerlijkheid des Heeren." Gelijk overal is de profeet ook hier op zijn hoede tegen de stoffelijke voorstelling van de Heere, waardoor van de zuiverheid van Zijn goddelijke natuur te kort gedaan mocht worden. Hij zegt niet: "Dit was de Heere (want Hij is onzichtbaar), maar: dit was de heerlijkheid des Heeren, waarin het Hem behaagde, zich als heerlijk Wezen te openbaren. Zelfs niet: de heerlijkheid des Heeren zonder meer, maar de gelijkenis van de heerlijkheid des Heeren, een flauw afschijnsel ervan". En nog sterker: "de gedaante van de gelijkenis van de heerlijkheid des Heeren, zelfs niet de gelijkenis zelf", Hebreeen 10:1.

2. Welke indruk het op hem maakte: "Als ik het zag, viel ik op mijn aangezicht.

a. Hij werd er door overstelpt, de verblindende glans overmeesterde hem, wierp hem ter aarde, want "wie kan staan voor deze heilige Heere God?" Of liever

b. Hij wierp zichzelf in eerbiedige houding neer, bij het besef van zijn onwaardigheid om de hem toegekende eer te ontvangen, en van de oneindige afstand, die hij nu nog levendiger gevoelde, dat er tussen hem en God bestond. Hij viel op zijn aangezicht ten teken van dat heilig ontzag en die heiligen eerbied voor God, waarmee zijn geest nu vervuld was. Zie, hoe meer het de Heere behaagt, Zich aan ons te openbaren, te dieper moeten wij voor Hem buigen. "Hij viel

op zijn aangezicht om de majesteit Gods te aanbidden, Zijn barmhartigheid in te roepen en de toom te verbidden, die hij gereed zag, tegen Zijn volk uit te breken".

3. Welk een les dit hem gaf. Alles wat hij zag was alleen om hem voor te bereiden op wat hij horen zou, want "het geloof is uit het gehoor". Hij hoorde toen een stem van Een, die sprak, wij worden onderwezen door woorden, niet alleen door tekenen. Toen hij op zijn aangezicht viel, gereed om het woord te horen, toen hoorde hij een stem van Een, die sprak, want het behaagt Gode, de ootmoedigen te onderrichten.

HOOFDSTUK 2

1 En Hij zeide tot mij: Mensenkind, sta op uw voeten, en Ik zal met u spreken.
2 Zo kwam in mij, als Hij tot mij sprak, de Geest, Die mij stelde op mijn voeten; en ik hoorde Dien, Die tot mij sprak.
3 En Hij zeide tot mij: Mensenkind! Ik zend u tot de kinderen Israels, tot de rebellerende volken, die tegen Mij gerebelleerd hebben; zij en hun vaderen hebben overtreden tegen Mij tot op dezen zelven huidigen dag.
4 En deze kinderen zijn hard van aangezicht, en stijf van hart; Ik zend u tot hen, en gij zult tot hen zeggen: Zo zegt de Heere HEERE!
5 En zij, hetzij dat zij het horen zullen, of hetzij dat zij het laten zullen (want zij zijn een wederspannig huis), zo zullen zij weten, dat een profeet in het midden van hen geweest is.
6 En gij, mensenkind! vrees niet voor hen, en vrees niet voor hun woorden, hoewel wederwilligen en doornen bij u zijn, en gij bij schorpioenen woont; vrees voor hun woorden niet, en ontzet u niet voor hun aangezicht, want zij zijn een wederspannig huis.
7 Maar gij zult Mijn woorden tot hen spreken, hetzij dat zij horen zullen, of hetzij dat zij het laten zullen; want zij zijn wederspannig.
8 Doch gij, mensenkind, hoor hetgeen Ik tot u spreek; wees gij niet wederspannig, gelijk dat wederspannig huis; open uw mond, en eet, wat Ik u geef.
9 Toen zag ik, en ziet, er was een hand tot mij uitgestoken; en ziet, daarin was de rol eens boeks.
10 En Hij spreidde die voor mijn aangezicht uit; en zij was beschreven voor en achter; en daarin waren geschreven klaagliederen, en zuchting, en wee.

Wat onze Heere Jezus tot Paulus zei, Handelingen 26:16 kan gevoeglijk toegepast worden op de profeet Ezechiël, tot wie dezelfde Jezus hier spreekt: "Sta op uw voeten, want hiertoe ben Ik u verschenen om u tot Mijn dienaar te maken." Wij hebben hier de wijding van Ezechiël tot zijn ambt, waartoe het visioen hem moest bekwamen, niet om aan zijn nieuwsgierigheid te voldoen door ongewone voorstellingen, maar om hem in te leiden In Zijn werkzaamheden.

I. Hem wordt opgedragen als profeet tot het huis Israëls te gaan, dat nu te Babel is, als gevangene, en het van tijd tot tijd Gods boodschappen over te brengen, vers 1 -5.

II. Hem wordt gezegd, niet bevreesd te zijn voor hen, vers 6.

III. Hem wordt opgedragen, wat hu tot hen zeggen moet. De woorden werden hem in de mond gegeven, ten teken waarvan hem in het visioen bevolen wordt een rol te eten, vers 7-10, die In het volgend hoofdstuk door hem gegeten wordt, zoals wij zien zullen.

Ezechiël 2:1-5

1. De naam, die hier, en nog dikwijls hierna, aan Ezechiël gegeven wordt, is opmerkelijk. Als God tot hem spreekt, noemt Hij hem: *Mensenkind*, vers 1, *3, Kind van Adam*, of *Kind van de aarde.* Daniël wordt eenmaal en ook niet meer dan eenmaal zo genoemd, Daniel 8:17, de benaming wordt voor geen enkele andere profeet gebruikt, maar voor Ezechiël aldoor. Wij kunnen ze beschouwen als een verkleining en vernedering. Opdat Ezechiël zich niet verheffen zal op de veelheid van de gezichten, wordt hij er aan herinnerd, dat hij nog steeds een kind van mensen is, een nederig, zwak, sterfelijk schepsel. Onder andere dingen, die hem bekend gemaakt werden, was het noodzakelijk, dat hem ingeprent werd, dat hij een zoon van Adam was, en dat het daarom een neerbuigende goedheid van God was, dat het Hem behaagde, Zich aldus te openbaren. Nu is hij onder de geesten, de engelen, toch moet hij zich herinneren, dat hij zelf een mens is, een sterfelijk schepsel. "Wat is de mens, of de zoon des mensen," dat hij zo bezocht en zo geëerd wordt? Hoewel God hier een schitterend gevolg van heilige engelen om Zijn troon had, die bereid waren te gaan, waarheen Hij hen zond, toch gaat Hij ze voorbij, en neemt Ezechiël, een kind van mensen, als Zijn gezant tot "het huis van Israël, " want wij hebben deze schat in aarden vaten. en Gods boodschappen worden ons overgebracht door mensen gelijk wij, opdat zij ons niet verschrikken, en hun hand niet zwaar op ons zal zijn. Ezechiël was een priester, maar het priesterschap was vernederd en de eer er van in het stof gelegd. Daarom paste het hem en allen van die stand, zich te vernederen en laag bij de grond te blijven, als kinderen van de mensen, als gewone mensen. Hij zou nu dienst doen als profeet, als Gods gezant, als heerser over de koninkrijken, Jeremia 1:10, een post van grote eer, maar hij moet indachtig blijven, dat hij een mensenkind is, en dat hij niet door zijn eigen kracht doet, wat hij doet, want hij is een mensenkind, maar door de kracht van de goddelijke genade. die daarom al de eer er van hebben moet. Of,

2. Wij kunnen het ook opvatten als een eervolle titel, die een zekere waardigheid geeft, want het is een van de titels van de Messias in het Oude Testament, Daniel 7:13 :"Er kwam Een met de wolken des hemels, als eens mensen zoon." Waaraan Christus de naam ontleent, waarmee Hij Zich zelf dikwijls noemt: "De Zoon des mensen." De profeten waren typen van Hem, daar zij de toegang tot God hadden en groot gezag onder de mensen, "en daarom wordt Ezechiël Mensenkind genoemd, zoals koning David de Gezalfde des Heeren, of Christus genoemd wordt."

I. Ezechiël wordt hier op zijn voeten gesteld, om zijn opdracht te ontvangen, vers 1, 2. Hij wordt opgericht

1. Door een bevel van God: *Mensenkind, sta op uw voeten.* De liggende houding was er een van grote eerbied, maar de staande houding was er een van grote bereidvaardigheid tot zijn werkzaamheden. Onze aanbidding van God moet onze daden voor God niet hinderen, maar veeleer bevorderen. Hij *viel op zijn aangezicht,* in heilige vrees en eerbied voor God, maar hij werd spoedig weer opgericht, want *die zichzelf vernedert, zal verhoogd worden.* God heeft geen welgevallen in de vernedering van Zijn knechten, maar hetzelfde, dat hen neerbuigt, zal hen oprichten, dezelfde Geest, die een Geest van de dienstbaarheid is, zal ook een Geest van de aanneming zijn. "Sta op uw voeten en Ik zal met u spreken". Wij mogen verwachten, dat God tot ons spreken zal, als wij gereed staan om te doen, wat Hij ons beveelt.

2. Door een goddelijke kracht, die met het bevel samengaat, vers 2. God beval hem op te staan, maar omdat hij uit zichzelf geen kracht had, om zich op te richten, en geen moed om

naar het visioen te zien, *kwam de Geest in hem en stelde hem op zijn voeten.* Het behaagt Gode genadiglijk datgene in ons te werken, wat Hij van ons eist en stelt op hun voeten, wie Hij beveelt op te staan. Wij moeten ons zelf aangrijpen, en dan zal God ons de kracht verlenen, wij moeten "onze eigen zaligheid werken, en dan zal God in ons werken". Hij merkte op, dat de Geest in hem kwam, toen Christus tot hem sprak, want Christus deelt Zijn Geest mee door Zijn woord als het gewone middel en maakt het Woord werkzaam door de Geest. "De Geest stelde de profeet op zijn voeten, om hem op te wekken uit zijn moedeloosheid want Hij is de Trooster". Zo werd Daniel in een dergelijk geval door een goddelijke aanraking versterkt, Daniel 10:18, en Johannes werd opgericht doordat Christus Zijn rechterhand op hem leide, Openbaring 1:17. "De Geest stelde hem op zijn voeten, maakte hem gewillig en voortvarend, om te doen, zoals hem bevolen was en toen hoorde hij Dien, die tot hem sprak." Hij had de stem al gehoord, Hoofdstuk 1:28, maar nu hoorde hij die duidelijker en klaarder, hij hoorde ze en gehoorzaamde ze. De Geest stelt ons op onze voeten, door onze wil tot onze plicht te buigen, en bereidt daardoor ons verstand om de kennis er van in zich op te nemen.

II. Ezechiël wordt hier met een boodschap tot de kinderen Israëls gezonden, vers 3 :*Ik zend u tot de kinderen Israëls.* Vele eeuwen reeds had God tot hen gezonden Zijn knechten de profeten, vroeg op zijnde en zendende, maar met weinig baat, nu waren zij in gevangenschap gezonden wegens het mishandelen van Gods boodschappers, en daar zond God nu deze profeet onder hen, om de proef er van te nemen, of hun oren nu geopend waren tot bekering, nu zij gebonden waren door de koorden van de beproeving. Zo min als het levensonderhoud, worden ons de genademiddelen onthouden, nadat wij ze duizendmaal verbeurd hebben. Laat ons nu letten

1. Op de rebellie van het volk, tot hetwelk deze gezant gezonden wordt, hij wordt gezonden om hen tot gehoorzaamheid terug te brengen om de kinderen Israëls tot de Heere hun God terug te brengen. De profeet moet weten dat er reden is om hem met deze boodschap te zenden want zij zijn *een rebellerend volk* vers 3, *een weerspannig huis,* vers 5. Zij worden genoemd *de kinderen Israëls*, zij behouden de naam van hun vrome vaders, maar zij zijn jammerlijk ontaard, zij zijn "Goïm-heidenen" geworden. "De kinderen Israëls zijn geworden als de kinderen van de Moren," Amos 9:7, want zij zijn weerspannig, en rebellen binnenslands zijn veel hatelijker voor een vorst dan vijanden buitenslands. Hun afgoderij en valse godsdiensten waren de zonden, die hen meer dan iets anders tot een weerspannig volk stempelden, want daardoor stelden zij een ander vorst tegenover hun rechtmatige souverein en brachten hulde en betaalden schatting aan de overweldiger, wat de hoogste trap van rebellie is, die er bestaat.

a. Zij waren altijd een weerspannig geslacht geweest en hadden in hun rebellie volhard: "Zij en hun vaderen hebben overtreden tegen Mij". Zij hebben niet altijd gelijk, die de gewoonte en de voorvaders op hun zijde hebben, want er zijn dwalingen en gebreken, die lang standhouden, en wel verre van een verontschuldiging te zijn voor het wandelen op de verkeerde weg, waarop onze vaders wandelden, is het een wezenlijke verzwaring, want het is een rechtvaardiging van de zonden van hen, die voor ons geweest zijn. Zij zijn hardnekkig geweest in hun weerspannigheid "tot op deze zelf huidige dag, " ondanks de verschillende middelen en manieren, die gebruikt zijn om hen terug te brengen, blijven zij tot "op deze dag," terwijl zij onder de goddelijken toorn liggen, om hun rebellie weerspannig, velen onder hen, maakten, als Achaz, des overtredens nog meer, als men hen benauwde, alle veranderingen, die met hen hebben plaats gehad, hebben hen niet verbeterd zij zijn nog steeds dezelfde.

b. Zij waren nu verhard in hun rebellie. "Deze kinderen zijn hard van aangezicht, zij zijn onbeschaamd en kunnen niet meer blozen, zij zijn stijf van hart, eigenzinnig, zij kunnen niet buigen, niet bukken, zij zijn noch beschaamd noch bevreesd om te zondigen, zij zijn gevoelloos op ‘t punt van eer en plicht". Wij willen hopen, dat dit niet voor allen gold, maar voor velen, en misschien wel de leidslieden.

c. God wist hoe onbuigzaam, hoe onverbeterlijk zij waren. God is volkomen bekend met iedere wezenlijk karakter wat hij ook voorgeeft en belijdt.

d. Hij zei dit tot de profeet, opdat hij te beter mocht weten, hoe met hen te handelen en hoe hij vat op hen krijgen kon. Hij moest mensen, als zij waren, scherpelijk, op snijdende wijze vermanen, moest openhartig jegens hen zijn, al noemden zij het hardhandig. God zegt hem dit opdat het geen verrassing of struikelblok voor hem zou zijn, als hij bevond, dat zijn prediking niet die indruk op hen maakte, waarop hij reden had te rekenen.

2. Op de heerschappij van de vorst, door Wien deze gezant gezonden wordt.

a. Hij heeft macht om hem, die Hij zendt, te bevelen: "Ik zend u tot hen en daarom zult gij tot hen zeggen zus en zo", vers 4. Het is het persoonlijk recht van Christus om profeten en dienaren uit te zenden en hun werk op te dragen. Paulus dankte Jezus Christus die hem in de bediening gesteld had, 1 Timotheus i: 12, want, gelijkerwijs Hij door de Vader gezonden was, worden door Hem dienaren uitgezonden, en gelijkerwijs Hij de Geest in onbeperkte mate ontving, geeft Hij de Geest met mate, zeggende: "Ontvang de Heiligen Geest. Zij zijn hard van aangezicht en weerspannig, en toch zend ik u tot hen." Christus geeft de genademiddelen aan velen van wie Hij weet, dat zij er geen goed gebruik van zullen maken, geeft schatten van wijsheid in de hand van dwazen, die er niet alleen niets om geven, maar Hem ook vijandig zijn. Aldus wil Hij Zijn genade groot maken, Zijn oordeel rechtvaardigen, hun alle verontschuldigingen benemen, en hun vonnis te ondragelijker maken.

b. Hij geeft macht aan hem, om hun te bevelen tot wie Hij hem zendt: Gij zult tot hen zeggen. Zo zegt de Heere Heere. Al wat hij tot hen zegt moet in Gods naam gezegd worden, Zijn gezag moet het kracht bijzetten, en het moet overgebracht worden als van Hem. Christus verkondigde Zijn leer als de Zoon-"Voorwaar voorwaar zeg Ik u", de profeten als knechten-Zo zegt de Heere Heere, onze Meester en de uwe. De geschriften van de profeten zijn het Woord van God, en moeten dus door ons nagekomen worden.

c. Hij machtigt hen ter verantwoording te roepen, tot wie Hij Zijn gezanten zendt. Hetzij dat zij het horen zullen, of hetzij dat zij het laten zullen, hetzij, dat zij acht zullen geven op het Woord of het de rug toekeren, zij zullen weten, dat een profeet in het midden van hen geweest is zij zullen het weten bij ondervinding.

d. Als zij horen en gehoorzamen, dan zullen zij door de troost, die zij ondervinden, weten dat het Woord, hetwelk hun zoveel goed deed tot hen gebracht werd door een, die opdracht van God had en door goddelijke kracht ondersteund werd bij de kwijting er van. Zo worden degenen, die door Paulus’ prediking bekeerd werden, "het zegel van zijn apostelschap genoemd" 1 Corinthiers. 9:1. Als het hart van een mens onder het Woord brandende wordt in hem, en zijn wil er voor gebogen wordt, dan weet hij en heeft het getuigenis in zich zelf, dat ‘t niet het woord "van de mensen, maar Gods Woord is."

e. Als zij het laten, als zij niet willen horen naar het Woord (zoals te vrezen is, want zij zijn "een weerspannig huis)," ook dan zullen zij weten dat hij, die zij niet geteld hebben, werkelijk een profeet was, door de verwijten van hun eigen geweten en de rechtvaardige oordelen van God over hen, omdat zij geweigerd hebben naar hem te luisteren, zij zullen het weten tot hun schade, tot hun ongeluk, door droeve ondervinding, hoe verderfelijk en gevaarlijk het is, om Gods boodschappers te verachten. Zij zullen het weten door de vervulling van de bedreigingen dat de profeet, die hen bedreigde, door God gezonden was, aldus zal het Woord hen treffen Zacheria 1:6. Zij, tot wie het Woord van God gezonden wordt, worden op de proef gesteld of zij horen zullen, of dat zij het laten zullen en daarnaar zal hun vonnis zijn. Of zij door het Woord gesticht worden of niet, het is zeker, dat God verheerlijkt en Zijn Woord groot gemaakt en geëerd zal worden. Of het "een reuk des levens ten leven, of een reuk des doods ten dode is," in ieder geval zal het van goddelijke oorsprong blijken te zijn.

Ezechiël 2:6-10

Nadat de profeet zijn aanstelling ontvangen heeft, ontvangt hij hier zijn opdracht. Het is een erepost, waartoe hij bevorderd is, maar tegelijk is het een post van dienen en werken, en hier wordt van hem geëist:

I. Dat hij stoutmoedig zal zijn. Hij moet bij de volbrenging van deze opdracht handelen met onoverwinlijke moed en vastberadenheid, en zich niet laten storen in zijn werk, en zich niet laten neerslaan door de moeilijkheden en de tegenstand, die hij er waarschijnlijk in ontmoeten zou: *Mensenkind, vrees niet voor hen* vers 6. Zij, die iets willen tot stand brengen in de dienst van God, moeten niet bevreesd zijn voor het aangezicht van de mensen, want de vrees voor mensen is een strik, die ons in de dienst van God zeer bemoeilijken zal.

1. God zegt de profeet, wat het voor mensen zijn, tot wie hij gezonden wordt, als in vers 3, 4. Het zijn *doornen en distelen*, die krabben en scheuren, en iemand kwellen waarheen hij zich wendt. Zij bedenken steeds nieuwe plagerijen voor Gods profeten en zoeken hen te verschrikken in hun rede, Mattheus 22:15, het zijn stekende doornen en prikkende distelen. "De beste van hen is als een doorn, de oprechtste is scherper dan een doornenheg," Micha 7:4. Doornen en distelen zijn de vrucht van de zonde en de vloek, en van dezelfde datum als de vijandschap tussen het zaad van de vrouwen het zaad van de slang. Goddeloze mensen, in ‘t bijzonder de vervolgers van Gods profeten en volk zijn als doornen en distelen, die schadelijk zijn voor de grond, het goede zaad verstikken, Gods werk als tuinman hinderen, en Zijn knechten bemoeilijken, maar zij zijn nabij de vervloeking, welker einde is tot verbranding. Toch maakt God soms gebruik van hen tot kastijdingen onderwijzing van Zijn volk, zoals Gideon het de lieden van Succoth deed verstaan door doornen en distelen, Richteren 8:16. Toch is dit nog niet het ergste: zij zijn schorpioenen, vergiftig en boosaardig. De steek van een schorpioen is duizendmaal pijnlijker dan het prikken van een distel. Vervolgers zijn adderengebroedsel, zij zijn van het zaad van de slang, en slangenvenijn is onder hun lippen, en zij zijn listiger dan al het gedierte des velds. En, wat het lot van de profeet te smartelijker maakt, is, dat hij onder deze schorpioenen woont zij zijn voortdurend bij hem, zodat hij niet veilig en gerust is in zijn eigen huis, deze slechte mensen zijn slechte buren, die daardoor veel gelegenheid hebben, en die niet zullen laten voorbijgaan, om hem kwaad te doen. God zegt dit tot de profeet, zoals Christus tot de engel van een van de gemeenten, Openbaring 2:13. "Ik weet uw werken, en waar gij woont, namelijk waar de troon des Satans is." Ezechiël had in zijn visioen met engelen gesproken, maar als hij van die hoogte afdaalt, bevindt hij, dat hij bij schorpioenen woont.

2. Hij zegt hem, wat hun gedrag tegen hem zal zijn, dat zij zouden doen, wat zij konden om hem te verschrikken met hun blikken en hun woorden, zij zouden hem overbluffen en bedreigen, zij zouden hem met verachting en wrevel aanzien, en hun uiterste best doen om hem af te maken en beschaamd te doen staan, om hem de last te benemen, te profeteren of tenminste, hun hun zonden aan te zeggen en hen met Gods oordelen te dreigen, of, als zij daar niet in konden slagen, dat zij hem dan zouden kwellen en in verwarring brengen en de rust van zijn gemoed verstoren. Zij waren nu onderworpen, van alle macht beroofd, zodat zij geen ander middel hadden om de profeet te vervolgen dan met blikken en woorden, en zo vervolgden zij hem. "Zie, gij spreekt en doet die boosheden, zoveel gij kunt," Jeremia 3:5. Als zij meer macht gehad hadden, dan zouden zij meer kwaad gedaan hebben. Zij waren nu in gevangenschap, als straf voor hun rebellie, en in ‘t bijzonder voor de mishandeling van Gods profeten, en toch zijn zij zo slecht als altijd. Al "stiet gij de dwaas in een mortier met een stamper, zijn dwaasheid zou van hem niet afwijken, " geen leidingen zullen zonder meer

iemand nederig maken en verbeteren, tenzij de genade Gods meewerkt. Maar, hoe boosaardig zij ook waren, Ezechiël moet *niet voor hen vrezen,* en *niet ontzet zijn,* hij moet zich niet van zijn werk laten afschrikken, en ook niet van een deel er van, hij moet zich niet laten ontmoedigen of terneerslaan door al hun bedreigingen, maar het met vastberadenheid en blijmoedigheid voortzetten, wijl hij zijn veiligheid zeker is, onder de goddelijke bescherming.

II. Er wordt van hem geëist, dat hij getrouw zal zijn, vers 7.

1. Hij moet getrouw zijn aan Christus, die hem zond: Gij zult Mijn woorden tot hen spreken. Gelijk het de eer van de profeten is, dat hun opgedragen wordt de Woorden Gods te spreken, zo is het hun plicht om zich er nauwkeurig aan te houden en niets te spreken dan wat met Gods Woorden overeenstemt. Predikanten moeten altijd spreken volgens die regel.

2. Hij moet getrouw zijn jegens de zielen van hen, tot wie hij gezonden wordt: Hetzij, dat zij horen zullen, of hetzij dat zij het laten zullen, hij moet zijn boodschap aan hen overbrengen, zoals hij die ontvangen heeft. Hij moet er hen toe brengen zich te schikken naar het Woord, en niet zich er op toeleggen om het Woord pasklaar te maken voor hun zin. Het is waar, zij zijn zeer weerspannig, zij zijn de weerspannigheid zelf, maar, niettemin "zult gij Mijn woorden tot hen spreken," of zij er een welgevallen aan hebben of niet." De onhandelbaarheid en onleerzaamheid van de mensen onder het Woord zijn geen redenen voor predikanten om op te houden met hun te prediken, ook moeten wij geen gelegenheid laten voorbij gaan om iets goeds te doen, al hebben wij ook alle redenen om te denken, dat het niet helpen zal.

III. Er wordt van hem geëist, dat hij gehoorzaam zal zijn aan zijn opdracht.

1. Hier is een algemene opgave van de inhoud van zijn opdracht, die in het boek stond dat voor hem *uitgebreid* was, vers 10..

a. De opdracht was uitvoerig, want de rol was voor en achter beschreven, aan de binnenzijde en aan de buitenzijde. Zij was als een vel papier op alle vier zijden beschreven. De ene zijde bevatte hun zonden, de andere de oordelen Gods, die om die zonden over hen komen zouden. God heeft zeer veel tot Zijn volk te zeggen, als het ontaard en weerspannig geworden is.

b. Zijn opdracht was droevig van aard. Hij werd met een treurige boodschap gezonden, de inhoud van het boek was: klaagliederen en zuchting en wee. De voorstelling van de inhoud is ontleend aan de indruk, die hij zou maken op de gemoederen van hen, die er aandachtig naar zouden luisteren, hij zou hen doen wenen, en luide uitroepen: "Weet en Ach!" Beide, de ontdekking van de zonde en de aankondiging des toorns zouden reden geven om te klagen. Wat kon beklagenswaardiger, treuriger, smartelijker zijn dan een heilig, gelukkig volk in zo’n toestand van zonde en ellende verzonken te zien zoals de Joden in die tijd waren, naar blijkt uit de profetie van dit boek? Ezechiël geeft antwoord op de klaagliederen van Jeremia. Hoewel God rijk in genade is, toch zullen onboetvaardige zondaars ondervinden, dat er onder Zijn woorden klaagliederen en wee zijn.

2. Hier wordt uitdrukkelijk last gegeven aan de profeet, om zich aan zijn opdracht te houden, beide, het ontvangen van zijn boodschap en het overbrengen er van. Hij zal die nu ontvangen, en hier wordt hem bevolen:

a. Er aandachtig naar te luisteren. *Mensenkind, hoor hetgene, dat Ik tot u spreek,* vers 8. Zij, die uit naam van God tot anderen spreken, moeten eerst zelf naar God luisteren en van Zijn stem gehoorzaam zijn. "*Wees niet weerspannig,* weiger niet deze boodschap te doen, of ze over te brengen, vlucht niet, zoals Jona deed, uit vrees uw landgenoten onaangenaam te zijn. Zij zijn *een weerspannig huis,* onder wie gij woont, maar wees niet als zij, voeg u niet bij hen in iets kwaads. Als predikanten, die door hun ambt vermaners zijn, de zonde door de vingers zien, en toegeeflijk zijn jegens zondaren, en hen niet wijzen op hun goddeloosheid, of hun de noodlottige gevolgen niet onder de ogen brengen, uit vrees hun onaangenaam te zijn, en hun misnoegen op de hals te halen, maken zij zich daardoor tot medeplichtigen aan hun zonde. Als de mensen hun plicht niet willen doen en zich verbeteren, dan moeten toch de predikanten de hunne doen door hen te vermenen, en de terugslag er van zal hun troost zijn, wat ook het resultaat is, zoals het geval was bij die profeet, Jesaja 50:5. "De Heere, Heere heeft mijn oor geopend, en ik ben niet weerspannig." Zelfs de beste mensen hebben behoefte om gewaarschuwd te worden tegen de ergste misdaden, als hun lot gevallen is in slechte tijden en plaatsen.

b. Het in zijn eigen geest te verwerken en er de gunst en de kracht van te proeven. "Hoor niet alleen hetgene, dat ik tot u spreek, maar open uw mond en eet wat ik u geef. Bereid u voor om het te eten, en eet het gewillig en met smaak." Al Gods kinderen zijn tevreden, ter beschikking te zijn van hun hemelse Vader, en te eten wat Hij hun geeft. Wat Gods hand Ezechiël toestak, was *boekrol,* of een boekdeel, een rol papier of perkament, geheel beschreven en opgerold. De goddelijke openbaring komt ons toe van de hand van Christus, Hij gaf ze aan de profeten, Openbaring 1:1. Als wij naar de boekrol zien, dan moeten wij oog hebben voor de hand, waardoor zij gezonden wordt. Hij, die ze de profeet bracht, "spreidde ze voor hem uit, opdat bij ze niet zou verslinden in blind geloof, maar de inhoud er van ten volle verstaan zou, en ze daarna ontvangen en zich toeëigenen". "Wees niet weerspannig, zegt Christus, maar eet wat Ik u geef". Als wij niet aannemen, wat Christus in Zijn geboden en leidingen ons toewijst, als wij ons niet onderwerpen aan Zijn Woord en roede, en ons niet met beide verenigen, dan zullen wij voor weerspannig gehouden worden.

HOOFDSTUK 3

1 Daarna zeide Hij tot mij: Mensenkind, eet, wat gij vinden zult; eet deze rol, en ga, spreek tot het huis Israels.
2 Toen opende ik mijn mond, en Hij gaf mij die rol te eten.
3 En Hij zeide tot mij: Mensenkind, geef uw buik te eten, en vul uw ingewand met deze rol, die Ik u geef. Toen at ik, en het was in mijn mond als honig, vanwege de zoetigheid.
4 En Hij zeide tot mij: Mensenkind, ga henen, kom tot het huis Israels, en spreek tot hen met Mijn woorden.
5 Want gij zijt niet gezonden tot een volk, diep van spraak en zwaar van tong, maar tot het huis Israels;
6 Niet tot vele volken, diep van spraak en zwaar van tong, welker woorden gij niet kunt verstaan; zouden zij niet, zo Ik u tot hen gezonden had, naar u gehoord hebben?
7 Maar het huis Israels wil naar u niet horen, omdat zij naar Mij niet willen horen; want het ganse huis Israels is stijf van voorhoofd, en hard van hart zijn zij.
8 Ziet, Ik heb uw aangezicht stijf gemaakt tegen hun aangezichten, en uw voorhoofd stijf tegen hun voorhoofd.
9 Uw voorhoofd heb Ik gemaakt als een diamant, harder dan een rots; vrees hen niet, en ontzet u niet voor hun aangezichten, omdat zij een wederspannig huis zijn.
10 Verder zeide Hij tot mij: Mensenkind, vat al Mijn woorden, die Ik tot u spreken zal, in uw hart, en hoor ze met uw oren.
11 En ga henen, kom tot de weggevoerden, tot de kinderen uws volks, en spreek tot hen, en zeg tot hen: Zo zegt de Heere HEERE, hetzij dat zij horen zullen, of hetzij dat zij het laten zullen.
12 Toen nam de Geest mij op, en ik hoorde achter mij een stem van grote ruising, zeggende: Geloofd zij de heerlijkheid des HEEREN uit Zijn plaats!
13 En ik hoorde het geluid van der dieren vleugelen, die de een den ander raakten, en het geluid der raderen tegenover hen; en het geluid ener grote ruising.
14 Toen hief de Geest mij op, en nam mij weg, en ik ging henen, bitterlijk bedroefd door de hitte mijns geestes; maar de hand des HEEREN was sterk op mij.
15 En ik kwam tot de weggevoerden te Tel-abib, die aan de rivier Chebar woonden, en ik bleef daar zij woonden; ja, ik bleef daar verbaasd in het midden van hen zeven dagen.
16 Het gebeurde nu ten einde van zeven dagen, dat het woord des HEEREN tot mij geschiedde, zeggende:
17 Mensenkind! Ik heb u tot een wachter gesteld over het huis Israels; zo zult gij het woord uit Mijn mond horen, en hen van Mijnentwege waarschuwen.
18 Als Ik tot den goddeloze zeg: Gij zult den dood sterven, en gij waarschuwt hem niet, en spreekt niet, om den goddeloze van zijn goddelozen weg te waarschuwen, opdat gij hem in het leven behoudt; die goddeloze zal in zijn ongerechtigheid sterven, maar zijn bloed zal Ik van uw hand eisen.
19 Doch als gij den goddeloze waarschuwt, en hij zich van zijn goddeloosheid en van zijn goddelozen weg niet bekeert, hij zal in zijn ongerechtigheid sterven; maar gij hebt uw ziel bevrijd.
20 Als ook een rechtvaardige zich van zijn gerechtigheid afkeert, en onrecht doet, en Ik een aanstoot voor zijn aangezicht leg, hij zal sterven; omdat gij hem niet gewaarschuwd hebt, zal hij in zijn zonde sterven, en zijn gerechtigheden, die hij gedaan heeft, zullen niet gedacht worden; maar zijn bloed zal Ik van uw hand eisen.
21 Doch als gij den rechtvaardige waarschuwt, opdat de rechtvaardige niet zondige, en hij niet zondigt; hij zal zekerlijk leven, omdat hij gewaarschuwd is; en gij hebt uw ziel bevrijd.

22 En de hand des HEEREN was daar op mij, en Hij zeide tot mij: Maak u op, ga uit in de vallei, en Ik zal daar met u spreken.
23 En ik maakte mij op, en ging uit in de vallei, en ziet, de heerlijkheid des HEEREN stond aldaar, gelijk de heerlijkheid, die ik gezien had bij de rivier Chebar; en ik viel op mijn aangezicht.
24 Toen kwam de Geest in mij, en stelde mij op mijn voeten, en Hij sprak met mij, en Hij zeide tot mij: Ga, besluit u binnen in uw huis.
25 Want u aangaande, mensenkind, ziet, zij zouden dikke touwen aan u leggen, en zij zouden u daarmede binden; daarom zult gij niet uitgaan in het midden van hen.
26 En Ik zal uw tong aan uw gehemelte doen kleven, dat gij stom worden zult, en zult hun niet zijn tot een bestraffenden man; want zij zijn een wederspannig huis.
27 Maar als Ik met u spreken zal, zal Ik uw mond opendoen, en gij zult tot hen zeggen: Zo zegt de Heere HEERE, wie hoort, die hore, en wie het laat, die late het; want zij zijn een wederspannig huis.

Dit hoofdstuk beschrijft ons de verdere voorbereiding van de profeet voor het werk, waartoe God hem geroepen had.

I. Hij eet de rol, die hem aan het einde van het vorige hoofdstuk toegestoken was, vers 1-3.

II. Verder onderricht en bemoediging wordt hem gegeven met hetzelfde doel als in ‘t vorige hoofdstuk, vers 4-11.

III. De machtige aandrang die hem dreef, waardoor hij gevoerd werd tot degenen die zijn hoorders zouden zijn, vers 12-15.

IV. Een verdere verklaring van zijn dienst en arbeid als profeet, onder het beeld van een wachter, vers 16-21..

V. Het afbreken en weer herstellen van des profeten vrijheid om te spreken, naar het Gode behaagde, vers 23-21.

Ezechiël 3:1-15

Deze verzen werden door sommige uitleggers bij het vorige hoofdstuk gevoegd, als een gedeelte daarvan en de voortzetting van hetzelfde gezicht. De profeten ontvingen het Woord van God, opdat zij het aan Gods volk zouden overbrengen, zij werden er zelf door onderricht, opdat zij het volk met de mening en de wil van God zouden bekend maken. Hier wordt de profeet geleerd

I. Hoe hij zelf goddelijke openbaring moest ontvangen, vers 1. Christus (Die hij *op de troon zag,* Hoofdstuk 1:26) zei tot hem: *"Mensenkind, eet deze rol,* laat deze openbaring tot uw verstand doordringen, ontvang ze, vat de bedoeling ervan, versta ze wel, laat ze in uw hart zinken, pas ze toe, word er door bewogen, prent ze in uw geheugen, kauw en herkauw ze, neem ze als een geheel en laat u dat niet moeilijk vallen, ja, vind er vermaak in als in uw maaltijden, en laat uw ziel er door gevoed en versterkt worden, laat ze uw eten en uw drinken zijn, als noodzakelijk voedsel, word er mee vervuld, als met hetgeen uw lichaam nuttigt." Zo behoren predikanten in hun studiën en overdenkingen dat Woord Gods in te drinken, dat zij anderen zullen prediken. "Als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten," Jeremia 15:16. Zij moeten beide welbekend zijn met en diep aangegrepen worden door de dingen Gods, opdat ze er met klaarheid en warmte van kunnen spreken, met veel goddelijk licht en goddelijken gloed. Let nu op,

1. Hoe dit gebod de profeet wordt meegedeeld. In het vorige hoofdstuk staat: *Eet wat Ik u geef,* en hier, vers 1, *Eet wat gij vinden zult,* wat u door de hand van Christus wordt aangeboden. Zie, wat wij ook vinden Gods Woord te zijn, wat ook ons gebracht wordt door Hem, die het Woord is, moesten wij zonder tegenspraak aannemen. Wat wij in de Schrift ons voorgezet vinden, dat moeten wij eten. En wederom, vers 3, *Geef uw buik te eten, en vul uw ingewand met deze rol.* Gij moet niet eten en weer opgeven als iets walgelijks, maar eet en behoud het als iets voedzaams en geschikt voor uw maag. Voed u met dit gezicht, zodat gij "van de woorden vol zijt als Elihu," Job 32:18. Laat het Woord een plaats bij u hebben, en wel de diepste plaats. Wij moeten met ons gemoed moeite doen om het Woord Gods behoorlijk te ontvangen en te bewaren, opdat ieder vermogen zijn functie vervulle, om het Woord Gods goed te verteren, opdat het worde omgezet "in succum et sanguinem, in sap en bloed". Wij moeten ons van wereldse dingen ontledigen, opdat wij onze ingewanden met de rol mogen vullen.

2. Hoe dit bevel verstaan wordt, vers 10 :*Vat al Mijn woorden, die Ik tot u spreken zal,* om tot het volk gesproken te worden, neem dit in uw hart op, gelijk gij ze met uw oren hoort, ontvang ze met liefde. Laat Mijn woorden tot uw oren ingaan, Handelingen 2:14. Christus vraagt de aandacht van de profeet niet slechts voor wat Hij nu zegt, maar ook voor wat hij daarna zal horen: "Ontvang het alles in uw hart, bedenk deze dingen, wees hierin bezig," I Timotheus 4:15.

3. Hoe dit bevel in een gezicht gehoorzaamd werd. Hij *opende zijn mond* en Christus *gaf hem die rol te eten,* vers 3. Indien wij waarlijk gewillig zijn, het Woord in onze harten te ontvangen, zal Christus het door Zijn Geest er in leggen en daarin *rijkelijk doen komen.* Indien Hij, die *de rol opent,* en door zijn *Geest* als een *Geest van de openbaring* voor ons uitspreidt, ook niet ons verstand opende, door de *Geest* als een *Geest van de wijsheid,* ons er kennis van gaf en ze ons deed eten, dan zouden wij eeuwig vreemdelingen blijven. De profeet had reden te menen, dat de rol iets onsmakelijks zou zijn en een droeven maaltijd uitmaken, *maar hij was in zijn mond*

als honing, vanwege de zoetigheid. Zie, als wij geredelijk zelfs de moeilijkste bevelen gehoorzamen, zullen wij troost vinden in de volbrenging, die ons overvloedig zal vergoeden wat onaangenaams wij op de weg van onze plicht ontmoeten. Ofschoon *de rol gevuld was met klaagliederen en rouw en wee,* het was de profeet *als honing vanwege de zoetigheid.* Zie, begenadigde zielen ontvangen met groot genot dezelfde goddelijke waarheden, die bij goddeloze schrik verwekken. Wij vinden iets dergelijks in de Openbaring van Johannes, Hoofdstuk 10:9, 10. "Hij nam dat boek uit de hand van de engel, en hij at dat op, en het was in zijn mond zoet als honing, maar zijn buik was bitter". Zo ook Ezechiël, want, vers 14 de profeet *ging henen, bitterlijk bedroefd.*

II. Hoe hij de zelf ontvangen goddelijke openbaring de volke moest verkondigen: *Eet deze rol,* en *ga* dan *henen en kom tot het huis Israëls.* Hij moest de dingen Gods niet anderen onderwijzen, voordat hij ze zelf ten volle verstond. Hij moet zonder dat zijn boodschap niet gaan doen, noch half werk leveren. Maar wanneer hij ze ten volle begreep, dan moest hij onvermoeid en onbevreesd bezig zijn, ze anderen te prediken. Wij moeten "de reden van de heiligen niet verborgen houden," Job 6:10, want dat zou zijn het ons geschonken talent begraven, in plaats van ermee te handelen. Hij moest heengaan en spreken tot het huis Israëls, want het was deszelfs voorrecht, dat Gods inzettingen en oordelen hun bekend gemaakt waren, daar de wetgeving en de profetie Israël toebehoren. Hij wordt niet naar de Chaldeën gezonden om die over hun zonden te bestraffen, maar met dat doel tot het huis Israëls, want een vader bestraft zijn eigen kind, als het zich misgaat, niet dat van een vreemde.

1. De aanwijzingen, die hem omtrent zijn prediking gegeven worden, zijn tamelijk wel dezelfde van het vorige hoofdstuk.

A. Hij moet tot het volk spreken alles wat en alleen wat God tot hem zou spreken. Hij had tevoren gezegd: *Gij zult Mijn woorden tot hen spreken,* Hoofdstuk 2:7, hier zegt Hij, vers 4 :*Spreek tot hen met Mijn woorden.* Hij moest niet slechts in hoofdzaak hetzelfde zeggen wat God tot hem gezegd had, maar zoveel mogelijk dezelfde woorden en uitdrukkingen gebruiken. Gezegende Paulus, die, hoewel een man van vindingrijkheid en taalkennis, toch van "de dingen Gods spreekt in woorden, die de Heilige Geest leert," 1 Corinthiers 2:13. Schriftuurlijke waarheden worden het best met Schriftwoorden, hun natuurlijk kleed, weergegeven, en hoe kunnen wij beter Gods gedachten uitspreken dan met Zijn eigen woorden?

B. Hij moest bedenken, dat hij gezonden werd "tot het huis Israëls," Gods volk en zijn volk, waarin hij bijzonder belang stelde, en dat hij met trouwe tederheid zou behandelen. Met dat volk had hij nauwe kennis, wijl hij niet alleen hun landgenoot, maar hun "deelgenoot in de verdrukking" was, hij en zij waren medelijders en enige tijd te voren mede-reizigers geweest, die onder droeve omstandigheden van Jeruzalem naar Babel getrokken waren. Zij hadden vaak hun tranen gemengd, en dat kon hun wederzijdse genegenheid slechts doen toenemen. Het was een zegen voor het volk, dat het een profeet had, die uit ondervinding wist, hoe hij met hen kon medelijden hebben, en het kon niet anders, of hij moest hun zwakheden verstaan en dragen. Het was een zegen voor de profeet, dat hij met zijn eigen volk te doen had, niet met "een volk van een vreemde spraak en zware taal," onbesneden van lippen zodat men hun bedoeling niet kon verstaan, en zwaar van tong, met wie men uiterst moeilijk of onmogelijk was, om te gaan. Iedere vreemde taal schijnt ons zwaar en moeilijk toe. "Niet tot vele volkeren diep van spraak en zwaar van tong," die gij niet verstaat en die u niet verstaan, tenzij met behulp van een tolk. De apostelen werden wel gezonder tot vele volkeren met een vreemde taal, maar zij konden onder hen geen goed gedaan hebben, zo zij niet de gave van de talen

gehad hadden. Ezechiël evenwel werd gezonden tot een volk, een klein volk, zijn eigen volk, bij hetwelk hij mocht hopen gehoor te vinden wijl hij hun zo bekend was.

C. Hij moest bedenken, wat God hem reeds had bekend gemaakt omtrent het slechte karakter dergenen, tot wie hij gezonden werd, opdat hij niet zou teleurgesteld worden, wanneer hij tegenspoed en ontmoediging ontmoette. Zij zijn *weerspannig,* vers 7. Geen overtuiging van zonde deed hen blozen, geen aankondiging van wraak deed hen beven. Twee dingen verzwaarden hun hardnekkigheid.

a. Dat zij hardnekkiger waren dan hun naburen zouden geweest zijn, zo de profeet tot hen gezonden was. Had God hem tot enig ander volk gezonden, of schoon van een vreemde spraak dat zou zeker naar hem gehoord hebben, die zouden hem althans geduldig hebben aangehoord en hem die eerbied betoond, die zijn eigen landgenoten hem onthielden. De Ninevieten hoorden naar de prediking van Jona, terwijl zijn eigen volk, omringd door zo groot een wolk van profeten, onboetvaardig en onbekeerd bleef. Maar wat zullen wij tot deze dingen zeggen? De genademiddelen worden dengenen gegeven, die ze niet gebruiken, en hun onthouden, die ze zich zouden ten nutte maken. Wij moeten dit aan de goddelijke soevereiniteit overlaten en zeggen: Heere, Uwe oordelen zijn een diepe afgrond.

b. Dat zij tegen God zelf hardnekkig waren: "Zij zullen naar u niet horen, en geen wonder, want zij willen naar Mij niet horen." Zij zullen geen acht slaan op het woord van de profeet, omdat zij geen acht slaan op de roede Gods, waardoor des Heeren stem roept op de straten. Indien zij God niet geloven, wanneer Hij door Zijn dienaar spreekt, zullen zij evenmin geloven, als Hij door een stem van de hemel tot hen spreekt. Ja, daarom verwerpen zij wat de profeet zegt, omdat het van God komt, tegen Wien het bedenken des vleses vijandschap is. Zij zijn vooringenomen tegen de wet Gods, en daarom zijn hun oren doof voor de profeet, wiens taak het is, hun die wet voor te houden.

D. Hij moet zich vast voornemen, goeden moed te houden, en Christus belooft hem, hem daarin te stalen, vers 8, 9. Hij wordt gezonden tot dezulken, die *stijf van voorhoofd en hard van harte zijn,* die geen indruk wensen te ontvangen noch bewerkt te worden noch door aangename noch door onaangename middelen, die er zich op beroemen, dat zij Gods gezant weerstaan en zijn boodschap minachten. Het zal een moeilijke zaak zijn, te vatten hoe hij hen behandelen moet: maar

a. God zal hem bekwamen om een goed gelaat te tonen: *Ik heb uw aangezicht stijf gemaakt tegen hun aangezichten, u* begiftigd met al de stoutmoedigheid en onverschrokkenheid, die ge zult nodig hebben. Misschien was Ezechiël van nature bescheiden en verlegen, maar, zo God hem niet geschikt vond, maakte Hij hem door genade geschikt, om de grootste bezwaren onder de ogen te zien. Zie, hoe onbeschaamder goddeloze lieden zijn in hun verzet tegen de godsdienst, zoveel duidelijker en beslister moet Gods volk zich tonen in de praktijk en de verdediging van de godsdienst. "De onschuldige zal zich tegen de huichelaar opmaken", Job 17:8. Als de ondeugd brutaal wordt, moet de deugd niet terugkruipen. En wanneer God werk heeft te doen, zal Hij er de mensen toe bezielen en hun kracht geven naar ze behoeven. Als er aanleiding toe bestaat, kan en wil God door Zijn genade de voorhoofden van Zijn getrouwe dienaren als een diamant maken, zodat de meest dreigende machten hen niet van hun stak kunnen brengen. "De Heere Heere helpt mij, daarom word ik niet te schande, daarom heb ik mijn aangezicht gesteld als een keisteen," Jesaja 50:7.

b. Hem wordt daarom bevolen, goede moed te houden, en met heilige verzekerdheid voort te gaan met zijn arbeid, noch op de bedreigingen noch op de tegenstand van zijn vijanden lettende: "Vrees hen niet en ontzet u niet voor hun aangezichten, laat de dreigementen hunner onmachtige boosaardigheid u niet ontmoedigen noch een struikelblok voor uw voet zijn". Stoutmoedige zondaren hebben stoutmoedige bestraffers nodig, "kwade beesten moeten scherp bestraft worden," Titus I: 12, 13, moeten "door vreze behouden worden, Judas : 23. Zij, die zich dicht bij de dienst des Heeren houden, mogen van Zijn gunst zeker zijn, en dus behoeven zij zich niet te ontzetten om de trotse blikken van de mensen. Laat geen boos aangezicht, dat een scherpe tong doet afdeinzen, geen bestraffende tong verschrikken.

E. Hij moest met zijn prediking voortgaan afgezien van de indruk, die ze zal maken vers 11. Hij moest *tot de weggevoerden gaan* die, omdat zij beproefd werden, zijn onderwijs naar hij hopen mocht, zouden aannemen. Hij moest op *de kinderen zijns volks* zien, met wie hij nauw verbonden was, en voor wie hij dus teder medelijden koesterde, gelijk Paulus voor zijn broederen, Romeinen 9:3. En hij moest hun niet alleen zeggen wat de Heere hem mededeelde, maar ook dat de Heere het hem mededeelde. Hij moest spreken in Gods naam en zijn woord steunen met Gods gezag: "Zo zegt de Heere Heere, hetzij dat zij horen zullen, of hetzij dat zij het laten zullen." Niet dat het ons onverschillig moet zijn, welke gevolgen onze bediening heeft, maar wat die ook mogen zijn wij moeten voortgaan met onze arbeid en de uitkomst de Heere overlaten. Wij moeten niet zeggen: Hier zijn zulke goede mensen, dat wij tot hen niet behoeven te spreken, of: Hier zijn zulke slechte, dat ons spreken toch niet zou baten. Maar hoe uw hoorders ook zijn breng uw boodschap getrouwelijk, zeg hun "Zo zegt de Heere Heere, " en, indien zij uw woord verwerpen, zal het hun eigen schuld zijn.

2. Nadat de profeet volledige voorschriften gegeven zijn, hoe zijn taak te volbrengen, wordt ons hier gemeld,

A. Met welke voldoening de heilige engelen zijn zending toejuichen, nu zij met vreugde zien, dat een schepsel, lager dan zij zelf, met zulk een eervolle arbeid belast wordt. Hij *hoorde een stem van grote ruising, vers 12* alsof de engelen samenstroomden om de wijding van de profeet te aanschouwen, "want hun is bekend gemaakt door de gemeente (dit is door de gemeente gade te slaan) de veelvuldige wijsheid Gods," Efeziers 3:10. Zij schenen om strijd dicht bij dit grote gezicht te willen zijn. Hij *hoorde het geluid van van de dieren vleugelen, die de een de ander raakten* (of, wat het woord betekent) *de een de ander kusten*, wat de onderlinge genegenheid en hulp van de engelen aanduidt. Hij hoorde ook *het geluid van de raderen* van de Voorzienigheid, zich *tegenover* elkaar en in onderlinge harmonie bewegende. Dit alles moest dienen om zijn aandacht te trekken en hem te overtuigen, dat God hem zond, wie zo’n doorluchtig gevolg had, bezat ongetwijfeld macht genoeg om hem door al zijn arbeid heen te helpen. Maar al dit geruis eindigde in een woord van lof. Hij hoorde hen zeggen: "Geloofd zij de heerlijkheid des Heeren uit zijn plaats."

a. Uit de hemel, Zijn plaats omhoog vanwaar Zijn heerlijkheid nu in een gezicht neerdaalde, of waarheen ze nu misschien terugkeerde. Laat de talloze engelenscharen instemmen met die, welke in dit visioen dienen zeggende: "Geloofd zij de heerlijkheid des Heeren. Looft de Heere uit de hemelen. Looft Hem, alle Zijn engelen," Psalm 148:1, 2.

b. Uit de tempel, Zijn plaats beneden, vanwaar Zijn heerlijkheid nu heenging. Zij betreuren het verdwijnen van de heerlijkheid, maar aanbidden Gods rechtvaardigheid, hoe het ook zij, God zij geloofd en groot gemaakt en zal dat eeuwig zijn. De profeet Jesaja hoorde God dus prijzen,

toen hij zijn roeping ontving, Jesaja 6:3. Het is allen getrouwe dienaren Gods een troost, wanneer zij zien hoe God in dit ondermaanse wordt onteerd, te weten, hoe Hij in hogere gewesten wordt bewonderd en verheerlijkt. "De heerlijkheid des Heeren wordt uit onze plaats menigwerf niet geëerd, maar ten hoogste geprezen uit Zijn plaats".

B. Ondanks de traagheid van zijn eigen geest, bracht de machtige invloed van de Geest des Heeren hem tot het volbrengen van zijn taak. De genade, hem gegeven, was niet ijdel, want

a. De Geest leidde hem weg met een sterke hand. God gebood hem te gaan, maar hij verroerde zich niet, totdat *de Geest hem opnam. De Geest van de dieren,* die *in de raderen* was, woonde nu ook in de profeet en *hief hem op,* eerst om duidelijker de lofzang van de engelen te horen vers 12, maar vervolgens, vers 14, hief de Geest hem op en nam hem weg naar zijn werk, waarin hij weinig lust had, daar hij liefst geen ellende over zich zelf noch over zijn volk bracht. Hij zou zich gaarne verontschuldigd hebben, maar moest, gelijk een andere profeet, erkennen, Jeremia 20:7 :"Gij zijt mij te sterk geweest en hebt overmocht." Ezechiël zou al wat hij gehoord en gezien had, gaarne voor zich gehouden hebben opdat het niet ruchtbaar werd, maar *de hand des Heeren was sterk op hem,* vers *18,* en overwon hem, hij werd medegevoerd, in strijd met zijn eigen neigingen, door zijn profetische roeping, zodat hij "niet anders kon dan spreken de dingen, die hij gezien en gehoord had," Handelingen 4:20. Zie, gelijk God degenen, die Hij tot de bediening roept, met kennis verrijkt, zo maakt Hij ook hun hart gewillig.

b. Hij volgde met een bitterlijk bedroefd hart: *De Geest nam mij weg,* schrijft hij, *en ik ging henen, bitterlijk bedroefd door de hitte mijns geestes.* Hij had misschien gezien, welke moeilijke taak Jeremia te Jeruzalem had gehad, toen die aldaar als profeet opstond, wat bezwaren hij ontmoet en wat tegenstand hij ondervonden had, hoe hij met hand en tong was tegengestaan, en hoe al die mishandeling toch niets had uitgewerkt. "En", denkt Ezechiël, "moet ik, gelijk hij, tot een teken gesteld worden?" Het leven van een banneling was zo reeds erg genoeg, wat zou dan het leven van een profeet in ballingschap zijn? Daarom ging hij met deze ontevredenheid heen. Zie, er mag in sommige gevallen een grote onwilligheid zijn om kwaad aan te kondigen, zelfs wanneer de genade de overhand heeft. "Ik ben dat hemels gezicht niet ongehoorzaam geweest", zegt Paulus, niet terugdeinzende, gelijk Jona. Maar Ezechiël ging, *bitterlijk bedroefd,* of (naar de Engelse vertaling) *in bitterheid* dewijl hij er heel geen lust toe had. Toen hij de goddelijke openbaring zelf ontving, was ze hem *zoet als honing,* vers 3. Hij kon er met grote blijdschap tal van dagen aan gedacht hebben, maar toen hij ze anderen moest verkondigen, die hij voorzag, dat er door verhard en vertoornd, en wier oordeel er door verzwaard zou worden gaat hij *in bitterheid.* Zie, het is een groot verdriet voor getrouwe predikers en doet ze met een bezwaard hart hun werk verrichten, wanneer ze met onhandelbare en onwillige lieden te doen hebben. *Hij ging in de hitte zijns toorns,* om de teleurstelling, die hij wist te zullen ondervinden. Maar *de hand des Heeren was sterk op hem,* niet alleen om hem tot zijn arbeid te dringen, maar ook om hem er toe te bekwamen, en er hem doorheen te helpen, en hem te sterken tegen de moeilijkheden, die hem wachtten (zo kunnen wij het verstaan). Toen hij zo bewerkt was, gevoelde hij er zich mee verzoend en volbracht zijn taak met lust: *Toen kwam hij tot de weggevoerden,* vers 15, naar de ene of andere plaats, waar velen van hen vergaderd waren, en *bleef waar zij woonden,* arbeidende, of levende, of sprekende, en *bleef in het midden van hen zeven dagen* om te horen wat zij zeiden en gade te slaan wat zij deden. Al die tijd wachtte hij op het Woord des Heeren, dat tot hen zou komen. Zie, zij, die gepaste en nuttige woorden tot de mensen willen spreken, omtrent het heil van hun zielen, die moeten hen en hun toestand kennen, die moeten als Ezechiël blijven waar zij wonen en met belangstelling over de dingen Gods spreken, zich hun toestand indenken, "al zitten die

lieden ook aan de rivieren van Babylon." Maar merk op: hij zat daar verbaasd, overstelpt van droefheid over de zonde en ellende van zijn volk en nog geheel onder de indruk van het gezicht. dat hem was te beurt gevallen. "Hij zat daar wanhopig (gelijk sommigen vertalen), God toonde hem geen visioenen en bezocht hem niet". Zo moest hij zijn smart overwinnen en in een betere stemming geraken, "eer het woord des Heeren tot hen komen kon". Zie, degenen, die God bestemt om Hem te loven en te dienen, vernedert en beproeft Hij voor een tijd.

Ezechiël 3:16-21

Deze verdere aanwijzingen gaf God de profeet aan het einde van zeven dagen, dat is op de zevende dag nadat het gezicht had plaats gehad. Waarschijnlijk zijn beide sabbatdagen geweest die het huis Israëls zelfs in de ballingschap, zo goed het in hun omstandigheden ging, bleef onderhouden. Wij lezen niet, dat hun overwinnaars en verdrukkers hen tot een onafgebroken dienst presten, gelijk hun Egyptische aandrijvers gedaan hadden, maar dat zij vrijheid behielden hun sabbatrust waar te nemen als een teken dat hen van hun naburen onderscheidde. Voor hun sabbatviering hadden zij in Babel geen tempel of synagoge, alleen schijnt het, dat zij "een plaats hadden aan de rivier, waar het gebed placht te geschieden," Handelingen 16, 12, en waar zij op de sabbat samenkwamen. "Daar begeerden die hen gevangen hielden een van de liederen Zions van hen", Psalm 137:1, 3. Daar vond Ezechiël hen en daar en dan kwam het Woord des Heeren tot hem. Hij, die de gehele week over de dingen Gods nagedacht en gepeinsd had, was bekwaam, op de sabbat in Gods naam te spreken tot het volk en bereid, God tot hem te horen spreken. Deze sabbatdag werd Ezechiël niet als de vorige met gezichten van Gods heerlijkheid verwaardigd, maar hem wordt eenvoudig, door een zeer gewone gelijkenis, zijn taak aangewezen, wat hij aan het volk had te verkondigen. Zie, verrukking en vervoering van blijdschap zijn voor Gods kinderen geen dagelijks brood, al worden ze daarop bij gelegenheid vergast. Wij moeten niet menen, dat wij geen gemeenschap met God hebben, 1 Johannes 1:3, al is die niet te allen tijde even levendig. En al wordt soms ons oog geopend voor de verborgenheden van het koninkrijk van de hemelen, toch is de eenvoudige prediking in de regel de beste wijze om te stichten. God deelt de profeet zijn werk mee en wat daarmee verbonden was, en dit (kunnen wij veronderstellen) moest hij het volk overbrengen, opdat zij aandacht zouden wijden aan zijn woorden en daarnaar handelen. Zie, het is goed voor de gemeente, te weten en te bedenken welk een taak hun voorgangers hebben, en dat zij daarvan eenmaal rekenschap moeten geven.

I. Welke dienst de profeet wordt opgelegd: *Mensenkind, Ik heb u tot een wachter gesteld over het huis Israëls,* vers 17. Het gezicht, dat hij had ontvangen, had hem verbaasd, hij wist niet wat hij er van maken moest, en daarom gebruikte God deze duidelijke vergelijking, die hem beter inzicht gaf aangaande zijn werk om hem ermee te verzoenen. Hij bleef te midden van de gevangenen en sprak weinig, maar God komt nu tot hem en zegt hem, dat hij iets doen moet: hij is "een wachter, en heeft hem iets te zeggen, hij is gesteld tot een wachter in de stad om te waken tegen brand, rovers en rustverstoorders". Hij is een wachter over de kudde om ze tegen dieven en roofdieren te beveiligen, maar vooral een wachter in het legerkamp, in een bezet land of belegerde stad, om de bewegingen des vijands te bespieden en alom te roepen als er gevaar nadert, ja als het maar van verre dreigt. Dit veronderstelt Israël als in oorlogstoestand, blootgesteld aan vijanden, die listig en onvermoeid hun aanslagen voortzetten, en ieder lid van dat huis in gevaar, waarom op de schildwachten vertrouwd wordt. Zie, predikanten zijn "wachters op de muren van Zijn kerk Jesaja 62:6, wachters, die in de stad omgaan," Hooglied 3:3. Het is een zware dienst. Wachters moeten wakker blijven, hoe slaperig ze ook mogen zijn, en buiten blijven, hoe koud het ook wezen moge, zij moeten in alle weer en wind op de wachttoren staan, Jesaja 21:8, Genesis 31:40. Het is een gevaarlijke dienst. Soms kunnen zij niet op hun post blijven, maar lopen gevaar vanwege de vijand, die er zijn voordeel in ziet, de schildwacht te doden. Toch durven zij hun post niet verlaten, omdat daar de doodstraf op staat. In zo’n dilemma verkeren de wachters van de kerk de mensen vloeken hen, indien zij getrouw zijn, en God vloekt hen, als zij ontrouw zijn. Maar het is een nodige dienst, het huis Israëls kent geen veiligheid zonder wachters, en toch, "als de Heere de stad niet bewaart, tevergeefs waakt de wachter", Psalm. 127:1.

II. De plichten, aan deze dienst verbonden. Het werk van een wachter is acht te geven en te waarschuwen.

1. De profeet, als wachter, moet acht geven op hetgeen God zegt aangaande zijn volk, niet alleen aangaande het gehele volk, waarop de profetieën van Jeremia en anderen meest betrekking hebben, maar ook met betrekking tot bijzondere personen, al naar hun plaats en stand. Hij moest niet, gelijk andere wachters, rondzien om gevaar op te merken en alarm te slaan, maar tot God opzien, en niet verder schouwen: *Gij zult het woord uit Mijn mond horen*, vers 17. Zie, degenen, die moeten prediken, behoren eerst te horen, want hoe kunnen zij anderen onderwijzen, als ze niet tevoren zelf geleerd hebben?

2. Hij moest verkondigen wat hij gehoord had. Een wachter behoeft goede ogen in zijn hoofd en eveneens een goede tong in zijn mond, is hij stom, dan is hij even onbekwaam als een blinde, Jesaja 56:10. "Gij zult hen van mijnentwege waarschuwen, alarm roepen op de heilige berg, niet in zijn eigen naam, als kwam hij uit zich zelf, maar in Gods naam, door Hem gezonden". Predikanten zijn Gods mond voor de kinderen van de mensen. De Schriften zijn geschreven tot onze lering. "Ook wordt uw knecht daardoor klaarlijk vermaand", Psalm. 19:12. Maar aangezien dat wat (viva voce, met de levende stem) wordt meegedeeld, de diepste indruk maakt, heeft het Gode behaagd, door mensen gelijk wij zelf, die er belang bij hebben, de waarschuwingen en beloften van Zijn geschreven woord over te brengen. In zijn prediking moest de profeet onderscheid maken tussen de goddelozen en de rechtvaardigen, de gelovigen en de ongelovigen, in zijn toespraak moest hij ieder zijn deel geven. Handelde hij zo, dan zou troost zijn deel zijn, wat ook de uitwerking was, want daarvoor was hij niet verantwoordelijk.

A. Sommigen dergenen, met wie hij te doen had, waren goddeloos, hij moest hen vermanen, niet voort te gaan in hun goddeloosheid, maar er zich van af te wenden, vers 18, 19. Wij kunnen hier opmerken:

a. Dat de God des hemels heeft gezegd en nog zegt tot iedere goddeloze, dat, indien hij voortgaat in zijn overtredingen, hij zeker zal sterven. Zijn ongerechtigheid zal ongetwijfeld verderf zijn, ze streeft naar het verderf en zal op verderf uitlopen. "Stervende zult gij sterven (onze vertaling Genesis 2:17, luidt: gij zult de dood sterven), gij zult de geduchte dood sterven, zult eeuwig sterven, altijd sterven en nimmer dood zijn. De goddeloze zal in zijn ongerechtigheid sterven, onder derzelver schuld, onder haar heerschappij."

b. Dat als "de goddeloze zich van zijn goddeloosheid en van zijn goddeloze weg bekeert, hij leven zal." Het verderf waarmee hij bedreigd werd, zal niet komen, en opdat hij zo doe, wordt hij gewaarschuwd voor het gevaar van de verharding. De goddeloze zal sterven, zo hij voortgaat, maar hij zal leven, zo hij zich bekeert. Let hier op: hij moet zich van zijn goddeloosheid en van zin goddeloze weg afkeren. Het is een mens niet genoeg zich met een uitwendige hervorming van zijn goddelozen weg af te keren, hetgeen kan betekenen, dat zijn zonden hem verlaten eer de dat hij zijn zonden verlaat. Maar hij moet zich ook van zijn goddeloosheid bekeren, van zijn lust daarin en zijn neiging daartoe, door inwendige verandering. Indien hij zich alleen van zijn goddeloze weg afkeert, dan is er weinig hoop, dat hij zich van zijn goddeloosheid zal afkeren.

c. Dat het van de predikanten plicht is zowel de zondaars te waarschuwen voor het gevaar van de zonde, als hun de zegen van de bekering voor te houden, hun mee te delen hoe ellendig zij zijn als zij in hun zonde volharden, en hoe gelukkig zij zullen zijn als zij zich bekeren en

gerechtigheid gaan doen. Zie de bediening des Woords betreft de vraag naar leven en dood, want die dingen worden ons voorgesteld, de zegen en de vloek, opdat wij de vloek ontgaan en de zegen beërven.

d. "Dat, al waarschuwen sommige predikers de goddelozen niet, gelijk zij dat behoren te doen voor ellende en gevaar, hierin geen verontschuldiging gelegen is voor degenen, die in hun ongerechtigheid voortgaan, want al waarschuwt hen de wachter niet, toch zullen zij in hun ongerechtigheid sterven, omdat zij buitendien door Gods goedheid gewaarschuwd zijn, o.a. door hun eigen consciëntie, zo zij daarnaar geluisterd hadden, zouden zij hun eigen leven behouden hebben."

e. Dat, indien predikers niet getrouw zijn in hun ambt, indien zij de zondaren niet waarschuwen voor de noodlottige gevolgen van de zonde, maar ze ongewaarschuwd laten voortleven, het bloed dergenen, die door hun zorgeloosheid verloren gaan, van hun hand geëist zal worden. In de dag des oordeels zal het hun ten laste gelegd worden, dat mee door hun trouweloosheid kostbare zielen verloren zijn gegaan, want wie zal zeggen, of zij bij tijdige waarschuwing de toekomende toorn nog niet ontvloden zouden zijn? En, wanneer het iets vreselijks is, mee schuld te hebben aan eens mensen dood, hoeveel te erger nog is het, iemands eeuwigen dood op zijn geweten te hebben!

f. Dat zo predikers hun plicht doen in de vermaning van zondaars en deze die vermaning niet ter harte nemen zij althans de voldoening smaken, "dat zij rein zijn van hun bloed en hun eigene ziel bevrijd hebben, al heeft hun woord niet gebaat tot de verlossing van anderen". Zij, die getrouw zijn, zullen hun loon ontvangen, al hebben zij op hun arbeid geen vrucht gezien.

B. Sommigen dergenen, met wie de profeet had te doen, waren rechtvaardigen, hij had ten minste reden, "naar de aard van de liefde" hen daarvoor te houden, hen moest hij waarschuwen. Dat ze niet afvallig werden en *zich van hun gerechtigheid afleerden*, vers 20, 21. Wij kunnen hier opmerken,

a. Dat zelfs de beste mens in deze wereld nodig heeft, tegen afval gewaarschuwd te worden, en opmerkzaam gemaakt op het gevaar, waarin hij gedurig verkeert. Gods knechten moeten vermaand worden, Psalm 19:12, dat zij hun werk niet laten varen, maar hun plicht getrouwelijk waarnemen. Een goed middel om niet te vallen is de heilige vrees van te zullen vallen, Hebreeen 4:1. "Laat ons dan vrezen, Romeinen 11:20, en zij, die staan door het geloof, moeten niet hooggevoelend zijn, maat vrezen."

b. Er is een gerechtigheid waarvan men zich kan afkeren een schijnbare gerechtigheid, het blijkt dan, dat die gerechtigheid nooit oprecht was, hoe aannemelijk die zich ook voordeed, want "indien zij uit ons geweest waren, zo zouden zij met ons gebleven zijn, "1 Johannes 2:19. "Velen beginnen in de geest, maar eindigen in het vlees, richten eerst hun gelaat hemelwaarts, maar keren zich later om, verlaten hun eerste liefde en keren zich af van het heilige gebod.

c. Wanneer mensen zich van hun gerechtigheid afkeren, leren zij spoedig goddeloosheid bedrijven. Wanneer zij zorgeloos en nalatig worden in de dienst van God, zijn zij een gemakkelijke prooi voor de verleiden. Nalatigheid baant de weg voor ‘t bedrijven van zonde.

d. Wanneer mensen zich van hun gerechtigheid afkeren, en onrecht doen, dan heeft God recht, een aanstoot voor hun aangezicht te leggen, dat zij van kwaad tot erger vervallen, totdat zij rijp

zijn voor het verderf. Toen Farao zijn hart verhard had, verhardde de Heere het. Wanneer zondaars God de rug toekeren, Zijn dienst verlaten en tot een spreekwoord worden, dan ontneemt Hij hun niet alleen in een weg van rechtvaardige vergelding, Zijn bewarende genade en geeft ze over aan hun eigene begeerten, maar leidt ze bovendien in omstandigheden, die hun tot zonde aanleiding geven en hun ondergang verhaasten. Zij zijn degenen, wie Christus een steen des aanstoots en een rots van de ergernis is, 1 Petrus 2:8.

e.. De gerechtigheid, die zij laten varen, zal nimmer tot hun eer of troost gedacht worden, ze zal hun noch in deze wereld noch in de toekomende baten. Afvalligen verliezen al wat zij geweest zijn en gedaan hebben, hun dienen en lijden is al vergeefs geweest, het zal hun niet toegerekend worden, omdat zij er niet in volhard hebben. Het is in het recht een wet: "Factum non dicitur, quod non perseverat, alleen wat wij volhardende doen, worden wij geacht te doen," Galaten 3:3,

f. Indien predikanten niet behoorlijk waarschuwen, dat ook de besten zwak zijn, gereed om te struikelen en te vallen, waarschuwen ook voor hun bijzondere verzoekingen en de noodlottige gevolgen van afval, dan zal hun geweten worden, zo die besten afdwalen, en zij zullen daarvoor verantwoordelijk zijn. Er zijn er ook, die, wel gewaarschuwd, toch zich van hun gerechtigheid afkeren, maar van dezulken is hier geen sprake, zoals van wel-gewaarschuwde goddelozen. Zeker zijn er rechtvaardigen, die, gewaarschuwd, daarnaar luisteren en leven, vers 21 , "want als men de wijze onderricht, neemt hij wetenschap aan," Spreuken 21:11. Wij mogen niet alleen de zondaar niet vleien, maar ook de rechtvaardige niet, als ware hij aan deze zijde des grafs zonder gevaar.

g. Als bedienaren des Woords waarschuwen en men hoort naar hen, is dat goed voor beide. Niets is schoner dan een wijs bestraffer bij een horend oor, de een zal leven omdat hij gewaarschuwd is, de ander heeft zijn ziel bevrijd. Wat kan een goed Evangeliedienaar beter begeren, dan "zichzelf te behouden en degenen, die hem horen," 1 Timotheus 4:16.

Ezechiël 3:22-27

Na de brede en heerlijke openbaring, die God de profeet van Zichzelf heeft gegeven, met volledige aanwijzing, hoe te handelen met degenen, tot wie hij met zijn uitvoerige boodschap gezonden was, zouden wij verwachten, dat hij tot een grote vergadering van kinderen Israëls het Woord van God gaat prediken. Maar wij vinden hier heel wat anders. Eerst schijnt zijn arbeid in geen evenredigheid te staan tot zijn grootse roeping.

I. Hij wordt hier weer afgezonderd tot verder onderricht. Naar zijn voorafgaande onwilligheid om te gaan, kan het schijnen, of hij nog niet zo diep doordrongen is van de macht Desgenen, die hem gezonden heeft. Om hem door alles heen te helpen, om hem dus verder te versterken en te bemoedigen tegen de moeilijkheden, die hij voorziet, gaat God hem in Zijn gunst een nieuw gezicht van Zijn heerlijkheid tonen, dat hem nog meer zal opwekken en bezielen voor zijn werk. Daartoe roept God hem *in de vallei,* vers 22, en *spreekt daar met hem.* Zie en bewonder de nederbuigende goedheid des Heeren, die dus gemeenzaam met een mens spreekt, *een mensenkind,* ja, een arme balling, ja, een zondig mens, die, toen God hem zond, *heenging in bitterheid des gemoeds* en een tijd lang met zijn taak als overhoop lag. Hoe veel hebben wij dus te danken aan de gezegende voorbede van Christus onze Middelaar, dat God dus gemeenschap wil hebben met de mens, de hemel met de aarde. Zie hier de zegen van de eenzaamheid, die overpeinzing zo zeer in de hand werkt. Het is troostvol, met God alleen te zijn, ver van de wereld met Hem om te gaan, naar Hem te luisteren, tot Hem te spreken. Een gelovige zal zeggen, dat hij nooit minder alleen is dan wanneer hij dus alleen is. Ezechiël *ging uit in de vallei* met groter gewilligheid dan vroeger *tot de weggevoerden,* vers 15, want zij, die weten wat gemeenschap met God betekent, kunnen niet anders dan die boven alle gemeenschap met de wereld verkiezen, vooral als men de wereld neemt gelijk ze gewoonlijk is. Hij *ging uit in de vallei* en zag hier hetzelfde visioen, dat hij *aan de rivier Chebar* had gezien, want God is aan geen plaats gebonden. Zie, degenen, die God volgen, zullen Zijn troost genieten, waar zij ook heengaan. God riep hem *om met hem te spreken,* maar deed meer dan dat: Hij toonde hem ook Zijn heerlijkheid, vers 23. Wij kunnen thans zulke gezichten niet verwachten, maar wij moeten erkennen, dat ons geen mindere gunst geschiedt, wanneer wij door het geloof "de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwen, en naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd worden, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest, dat is het voorrecht van al Zijn heiligen, Halleluja!" 2 Corinthiers. 3:18.

II. Hij wordt hier voorlopig verhinderd, het volk verder te onderrichten. Toen hij *de heerlijkheid des Heeren aanschouwde, viel hij op zijn aangezicht,* getroffen door ontzag voor Gods majesteit en vreze voor Zijn heilig misnoegen. Maar *dc Geest kwam in hem* om hem op te heffen. Hij herstelde zich en *stond op zijn voeten,* en hoorde wat de Geest hem toefluisterde, iets zeer verrassends. Men zou nu verwachten, dat God hem terstond naar de voornaamste plaats van volkssamenkomsten zenden zou, hem genade zou geven in de ogen van zijn broederen en hem en zijn prediking bij hen aangenaam maken, dat hij de deur wijder geopend zou vinden en God hem geven, dat hij met groter vrijmoedigheid mocht spreken. Maar-al wat hier gezegd wordt, is juist het tegengestelde.

1. In plaats van hem naar de ene of andere openbare plaats te zenden, beveelt de Heere hem, dat hij zich binnen in zijn huis opsluit: *Ga, binnen in uw huis en sluit u op,* vers 24. Hij was onwillig om in het openbaar te verschijnen, en toen hij het deed, gaf het volk geen acht op hem noch toonde hem de nodigen eerbied. Nu verbiedt God hem, in het openbaar te verschijnen, als een terechtwijzing voor beide, voor hem om zijn gebrek aan hartelijke gewilligheid, en het volk

om hun koelheid. Zie, onze keuze wordt dikwijls onze straf, en het is rechtvaardig van God, zo Hij predikers, die hun hoorders ontrouw maken in het bijwonen van de onderlinge samenkomsten, in de hoek zet. Ezechiël moest zich opsluiten, gelijk sommigen menen, om daarmee het beleg van Jeruzalem af te beelden, waarbij de inwoners eveneens van de buitenwereld werden afgesloten, en waarvan hij in het volgende hoofdstuk spreekt. Hij moest *zich in zin huis opsluiten,* opdat hij verdere openbaringen mocht ontvangen omtrent Gods gezindheid en meer kennis erlangen om het volk te onderrichten, wanneer hij weer naar buiten zou gaan. Wij lezen, dat *de oudste van Juda* hem bezochten en enige tijd *voor zijn aangezicht zaten in zijn huis,* Hoofdstuk 8:1, om getuigen van zijn verrukking te zijn, maar niet voor Hoofdstuk 11:25 begon hij *te spreken tot de gevankelijk weggevoerden alle de Woorden des Heeren, die Hij hem had doen zien.* Zie, degenen, die geroepen zijn om te prediken moeten tijd voor studie hebben, en veel tijd ook, zij moeten zich in hun huis opsluiten om te lezen en te overdenken, en dat zal allen ten goede komen.

2. In plaats van hem van de belangstelling en genegenheid van zijn hoorders zekerheid te geven, voorspelt Hij, die hem zendt, dat zij *dikke touwen aan hem zouden leggen en hem daarmee binden,* vers 25, of

a. Als een misdadiger. Zij *zullen hem binden* om hem als rustverstoorder te straffen, ofschoon zij zelf naar Babel gevoerd waren, omdat zij de profeten vervolgd hadden, gaan zij voort ze te vervolgen. Of veeleer,

b. Als een buiten zijn zinnen, want daaraan schreven zij zijn onstuimige bewegingen in zijn verrukking toe. Aan Jehu vroegen de hoofdlieden: "Waarom is deze onzinnige tot u gekomen?" Festus zei tot Paulus: "Gij raast, Paulus, de grote geleerdheid brengt u tot razernij." En de Joden spraken ook zo van de Heere Jezus, Markus 3:21. Misschien was dit de reden, waarom hij binnenshuis moest blijven, omdat anderen hem zouden binden, onder voorwendsel dat hij krankzinnig was, daarom dan moest hij niet onder hen uitgaan. Terecht wordt profeten verboden, uit te gaan tot degenen, die hen mishandelen zouden.

3. In plaats van zijn lippen te openen, dat ze Gods lof mochten verkondigen, *doet God zijn tong aan het gehemelte kleven,* zodat hij vrij lang stom was, vers 26. De vrome ballingen in Babel riepen deze straf over zichzelf in: "Mijn tong kleeft aan mijn gehemelte, indien ik u, o Jeruzalem, vergete," Psalm 137:6. "Ezechiël denkt meer aan Jeruzalem dan een hunner, en toch kleeft zijn tong aan zijn gehemelte, hem, die het best kan spreken, wordt verboden te spreken". En de reden daarvan is "dat zij een weerspannig huis zijn, tot hetwelk hij gezonden is, dat niet waard is door hem bestraft te worden". Hij zal hem geen verder onderricht of vermaning geven, want het is verloren moeite. Te voren wordt hem bevolen, stoutmoedig tot hen te spreken, omdat *zij weerspannig zijn,* Hoofdstuk 2:7, maar terwijl dat nutteloos is gebleken, wordt hem nu stilte opgelegd, hij zal tot hen in het geheel niet spreken. Zie, zij, wier harten zich tegen overtuiging in verharden, worden rechtvaardig van de middelen ter overtuiging beroofd. Waarom zouden de bestraffers niet stom worden, nu, na veel pogingen, de bestraffers verkiezen doof te blijven? "Indien Ephraim vergezeld is met de afgoden, laat hem varen," Hosea 4:17. "Gij zult stom zijn, en zult hun niet zijn tot een bestraffenden man," dat is: wanneer hij niet stom werd, zou hij voortgaan hen te bestraffen. Indien hij spreken kon, zou hij getuigen tegen de goddeloosheid van de goddelozen. Maar als *God met hem spreekt* en bedoelt, door hem te spreken, dan *zal hij zijn mond opendoen,* vers 27. Zie, al moeten Gods profeten een tijd lang zwijgen, er komt een tijd, dat God hun mond weer opendoet. En wanneer God tot Zijn dienaren spreekt, opent Hij niet alleen hun oren om te horen wat Hij

zegt, maar tevens hun mond om te antwoorden. Mozes legde een deksel op zijn aangezicht, wanneer hij omlaag kwam naar het volk, maar nam het weer weg, wanneer hij opklom tot God, Exodus 34:34.

4. Inplaats van hem een goede uitslag te verzekeren, wanneer hij andermaal tot het volk zal spreken, laat Hij die zaak onbesproken, Ezechiël moet zich deswege niet ongerust maken, hoe het ook gaan moge. "Wie hoort, die hore, troost zal hem geworden, hij hore, en zijn ziel zal leven. Maar wie het laat, die late het, tot zijn oordeel, en verwachte wat komen zal". Zijt gij een spotter, gij zult het alleen dragen, noch God noch de profeet zullen er schade van hebben. De profeet zal voor zijn trouw beloond worden, terwijl hij de zondaars gewaarschuwd heeft, en Gods rechtvaardigheid zal verheerlijkt worden door de veroordeling van hen, die de waarschuwing niet ter harte hebben genomen.

HOOFDSTUK 4

1 En gij, mensenkind, neem u een tichelsteen, en leg dien voor uw aangezicht, en bewerp daarop de stad Jeruzalem.
2 En maak een belegering tegen haar, en bouw tegen haar sterkten, en werp tegen haar een wal op, en stel legers tegen haar, en zet tegen haar stormrammen rondom.
3 Verder, neem gij u een ijzeren pan, en stel ze tot een ijzeren muur tussen u en tussen die stad; en richt uw aangezicht tegen haar, dat zij in belegering kome, en gij zult ze belegeren. Dit zij den huize Israels een teken.
4 Lig gij ook neder op uw linkerzijde, en leg daarop de ongerechtigheid van het huis Israels, naar het getal der dagen, dat gij daarop zult liggen, zult gij hun ongerechtigheid dragen.
5 Want Ik heb u gegeven de jaren hunner ongerechtigheid, naar het getal der dagen, driehonderd en negentig dagen, dat gij de ongerechtigheid van het huis Israels dragen zult.
6 Als gij nu deze voleinden zult, lig ten anderen male neder op uw rechterzijde, en gij zult de ongerechtigheid van het huis van Juda dragen veertig dagen; Ik heb u gegeven elken dag voor elk jaar.
7 Daarom zult gij uw aangezicht richten tegen de belegering van Jeruzalem, en uw arm zal ontbloot zijn; en gij zult tegen haar profeteren.
8 En ziet, Ik zal dikke touwen aan u leggen, dat gij u niet omkeert van uw ene zijde tot uw andere zijde, totdat gij de dagen uwer belegering voleind hebt.
9 En neemt gij voor u tarwe, en gerst, en bonen, en linzen, en heerse, en spelt; en doe die in een vat, en maak die u tot brood; naar het getal der dagen, die gij op uw zijde nederliggen zult, driehonderd en negentig dagen, zult gij dat eten.
10 Uw spijze nu, die gij eten zult, zal in gewicht zijn twintig sikkelen daags; van tijd tot tijd zult gij die eten.
11 Gij zult ook water naar zekere maat drinken, het zesde deel van een hin; van tijd tot tijd zult gij het drinken.
12 En gij zult een gerstekoek eten, en dien zult gij met drek van des mensen afgang bakken voor hun ogen.
13 En de HEERE zeide: Alzo zullen de kinderen Israels hun brood onrein eten onder de heidenen, waarhenen Ik hen verdrijven zal.
14 Toen zeide ik: Ach, Heere, HEERE, zie, mijn ziel is niet verontreinigd geweest; want ik heb, van mijn jeugd af tot nu toe, geen dood aas, noch dat verscheurd is, gegeten, en geen verfoeilijk vlees is in mijn mond gekomen.
15 En Hij zeide tot mij: Zie, Ik heb u rundermest gegeven voor mensendrek, zo zult gij uw brood daarmede bereiden.
16 Daarna zeide Hij tot mij: Gij mensenkind, zie, Ik breek den staf des broods in Jeruzalem, en zij zullen het brood met gewicht en met kommer eten, en het water met zekere maat en met verbaasdheid drinken;
17 Opdat zij des broods en des waters gebrek hebben, en de een met den ander verbaasd worden, en in hun ongerechtigheid uitteren.

Ezechiël was nu onder de gevangenen te Babel maar het hart van deze was te Jeruzalem, de vrome gevangenen zagen er heen met het oog des geloofs (zoals Daniel, Daniel 6:11) de hoogmoedige met het oog van de trotsheid, en vleiden zich met de bedrieglijke hoop, dat zij binnenkort daarheen terug zouden keren, die achtergebleven waren, bleven in verbinding met de gevangenen, en, naar waarschijnlijk is, wekten zij hen op met de hoop, dat alles goed zou gaan, zolang Jeruzalem krachtig bleef en misschien verweten zij hun, die zich het eerst overgegeven hadden, hun dwaasheid, daarom geeft God de profeet, om die hoogmoed te vernederen. in dit hoofdstuk, een zeer duidelijke en treffende voorstelling van de toekomstige belegering van Jeruzalem door de Chaldeen en de rampen, waarmee dat beleg gepaard zou gaan. Twee dingen worden hem in dit visioen voorgesteld.

I. De sterkten, die tegen de stad opgeworpen zouden worden, deze worden voorgesteld doordat de profeet, liggende, de afbeelding van Jeruzalem belegert, vers 1-3, en eerst op zijn ene, en dan op zijn andere zijde, er voor ligt, vers 4-8.

II. De honger, die binnen de stad zou woeden, deze wordt voorgesteld doordat hij zeer grof voedsel gebruikt, en de maat er van enigszins beperkt, zo lang deze afbeeldende voorstelling duurt, vers 9-17.

Ezechiël 4:1-8

De profeet wordt hier bevolen, voor zichzelf en voor anderen het beleg van Jeruzalem voor te stellen, door tekenen, die geschiktheid en kracht zouden hebben om de verbeelding te treffen, en indruk te maken op het gemoed, dit was een voorspelling.

1. Hem werd bevolen, een plan te maken van Jeruzalem op een tichelsteen, vers 1. Het was Jeruzalems eer, dat, zolang het onbevlekt bleef God haar "in de beide handpalmen gegraveerd had," Jesaja 49:16, en dat de namen van de stemmen in kostelijke stenen op de borstlap van de hogepriester geschreven waren, maar nu "de getrouwe stad tot een hoer geworden is," wordt een waardeloze tichelsteen goed genoeg geacht om het op te ontwerpen. Dezen moet de profeet voor zich leggen, opdat wat het oog ziet, het hart mag treffen.

II. Hem werd bevolen sterkten te bouwen tegen deze afbeelding van de stad, gelijkende op de sterkten door de belegeraars opgericht, vers 2. Tussen de stad, die belegerd werd, en hem zelf, die ze belegerde, moest hij een *ijzeren pan stellen, tot een ijzeren muur*, vers 3. Deze stelde de ijzeren vastberadenheid aan beide zijden voor de Chaldeën besloten om, het koste: wat het wilde, zich van de stad meester te maken en ze niet te verlaten, voordat zij die veroverd hadden, aan de anderen kant besloten de Joden zich nooit over te geven, maar vol te houden tot het laatst.

III. Hem werd bevolen er voor te gaan liggen op zijn zijde, als om het te omsingelen, waarmee voorgesteld werd, hoe het Chaldeeuwse leger zich er voor zou legeren en de toegangen afsluiten, om de toevoer van levensmiddelen af te sluiten, en al wat voedsel nodig had op te sluiten. Hij moest op zijn linkerzijde liggen *driehonderd en negentig dagen*, vers 5, ongeveer dertien maanden, het beleg van Jeruzalem wordt berekend op achttien maanden, Jeremia 52:4-6, maar als wij daarvan aftrekken de tussentijd van vijf maanden, toen de belegeraars aftrokken bij de nadering van Farao’s leger, Jeremia 37:5-8, wordt het aantal dagen van de wezenlijke belegering, driehonderd negentig. Toch had dat nog een andere betekenis. De driehonderd negentig betekenden in de taal van de profeet driehonderd negentig jaren, en als de profeet zoveel dagen op zijn zijde ligt, draagt hij de schuld van de ongerechtigheid, die het huis Israëls driehonderd negentig jaar had gedragen, te rekenen van de eersten afval van Jerobeam tot aan de verwoesting van Jeruzalem, die de ondergang van de zwakke overblijfselen van hen, die zich bij Juda gevoegd hadden, had voltooid. "Daarna moet hij veertig dagen op zijn rechterzijde liggen, en zolang de ongerechtigheid van het huis van Juda dragen", het koninkrijk van de twee stammen, omdat de zonden, die de smart van dat volk vol maakten, die waren, waaraan zij zich de laatste veertig jaren voor hun gevangenschap hadden schuldig gemaakt, sinds het dertiende jaar van Josia, toen Jeremia begon te profeteren, Jeremia 1:1, 2, of, zoals sommigen rekenen, sinds het achttiende jaar toen het boek van de wet gevonden werd, en het volk het verbond met God vernieuwde. Als zij volhardden in hun goddeloosheid en afgoderij, niettegenstaande zij zo’n profeet en zo’n vorst hadden, en tot zo’n verbond waren toegelaten, wat konden zij dan anders verwachten dan een onherroepelijk verderf? Juda, dat zulke hulpmiddelen en voordelen had tot verbetering, vult de maat van zijn ongerechtigheid in korter tijd dan Israël. Nu moeten wij niet denken, dat de profeet voortdurend, nacht en dag op zijn zijde lag, maar al die tijd, dagelijks een zekere tijd van de dag, als hij bezoeken ontving, en er kennissen kwamen, vond men hem driehonderd negentig dagen op zijn linkerzijde, en veertig dagen op zijn rechterzijde liggen voor zijn plan van Jeruzalem, en het was voor allen, die het zagen, gemakkelijk te begrijpen, dat het de nauwe insluiting van die stad betekende, en dagelijks stroomden er mensen toe, sommigen uit nieuwsgierigheid en anderen uit

nauwgezetheid om het te zien, er hun opmerkingen over te maken. Daar hij steeds op dezelfde zijde gevonden werd, alsof er "touwen op hem gelegd waren (zoals inderdaad het geval was, op goddelijk bevel), zodat hij zich niet kon omkeren van zijn een zijde tot zijn andere zijde, totdat de dagen van de belegering voleind waren," stelde het klaarblijkelijk de onafgebroken en nauwe belegering voor gedurende dat aantal dagen, totdat zij hun doel bereikt hadden.

IV. Hem wordt bevolen het beleg met kracht voort te zetten, vers 7 :*Daarom zult gij uw aangezicht richten tegen de belegering van Jeruzalem,* als met gespannen aandacht en vastbesloten het te nemen, dat zouden de Chaldeën doen, en men zou ze niet afkopen noch verdrijven. Nebukadnezars verontwaardiging over Zedekia's verraad, toen hij zijn verbond met hem brak, deed hem het beleg met woede voortzetten, om de onbeschaamdheid van die trouweloze vorst en dat trouweloze volk te tuchtigen, en zijn leger beloofde zich een rijke buit van die prachtige stad, zodat beide hun aangezicht er tegen stelden, want zij waren zeer vastberaden. Ook waren zij niet minder werkzaam en bedrijvig, daar zij zich de uiterste inspanning getroostten bij alle maatregelen, voor het beleg noodzakelijk, "wat de profeet moest voorstellen door zijn ontblote arm, of, zoals sommigen lezen, zijn uitgestrekten arm, als het ware om slagen uit te delen zonder erbarmen. Als er gezegd wordt, dat God iets groots gaat doen, dan staat er ook, dat Hij Zijn arm ontbloot," Jesaja 52:10. In 't kort de Chaldeën zullen aan 't werk gaan en het voortzetten, als mannen, wie het ernst is, die besloten zijn niet op te houden.

1. Dit zij *de huize Israëls een teken,* vers 3 dat ooggetuige was van wat de profeet deed, en ook, die in hun eigen land bleven en die er van zouden horen. De profeet was *stom* en kon niet spreken, Hoofdstuk 3:26, maar zijn stilzwijgen sprak en het volk verweet hem zijn doofheid, zodat God zelfs toen *Zichzelf niet onbetuigd gelaten heeft,* maar hem beval tekens te maken, zoals stommen gewoon zijn, en zoals Zacharias deed, toen hij stom was, om daarmee zijn wil (dat is de wil van God) aan het volk bekend te maken. Eveneens werd op die wijze het volk zijn domheid en stompzinnigheid verweten, dat zij zich niet lieten onderwijzen, als mannen van verstand, door woorden, maar, als kinderen, door afbeeldingen, of, als een dove, door tekens onderwezen moeten worden. Of, misschien wordt hun hiermee hun boosheid tegen de profeet verweten. Had hij uitvoerig in woorden gezegd, wat door deze voorstelling betekend werd, dan zouden zij hem in zijn woorden gevangen hebben, zij zouden hem hebben beschuldigd van uitdrukkingen, die verraad behelsden, "want zij wisten hoe een mens schuldig te maken om een woord," Jesaja 29:21, en om dat te vermijden, wordt hem bevolen van tekens gebruik te maken. Of, de profeet maakte van tekens gebruik om dezelfde reden als Christus gebruik maakte van gelijkenissen, "opdat zij ziende niet zien, en horende niet horen" Mattheus 13:13. Zij wilden niet begrijpen, wat duidelijk was, en zullen daarom onderwezen worden door 't geen moeilijk is, en hierin was de Heere rechtvaardig.

2. Aldus *profeteert* de profeet *tegen Jeruzalem,* vers 7, en er waren er, die het niet alleen zo begrepen, maar er te meer door getroffen werden, dat het zo werd voorgesteld, want zichtbare voorstellingen maken gewoonlijk een dieper indruk op het gemoed dan woorden kunnen doen, en om deze reden zijn de sacramenten ingesteld om goddelijke dingen voor te stellen, opdat wij mogen zien en geloven, mogen zien en door deze dingen getroffen worden. Deze weldaad mogen wij er van verwachten en de zegen, die er mee gepaard gaat, zolang wij (als de profeet hier) alleen van zulke tekens gebruik maken, als God zelf uitdrukkelijk bevolen heeft, waaruit wij moeten besluiten, dat het de meest gepaste zijn. Wanneer van de macht van de verbeelding een goed gebruik gemaakt, en zij onder de leiding en het toezicht van verstand en geloof gevonden wordt, kan zij van veel nut zijn om vrome en heilige gevoelens aan te vuren en op te

wekken, zoals hier het geval was met Ezechiël en die bij hem waren. "Zie, ik zie dat en dat, mij zelf sterven, de tijd vergaan, de wereld verbranden, de doden opstaan, het laatste oordeel uitspreken, enz.", kan een buitengewoon goede invloed op ons hebben: want de verbeelding is als het vuur, een goed dienaar, maar een slecht meester.

3. De hele zaak was van dien aard, dat de profeet met alle schijn van reden had kunnen aarzelen en tegenwerpingen maken, en toch deed hij het, in gehoorzaamheid aan Gods gebod en om Zijn ambt waar te nemen, overeenkomstig het bevel.

a. Het scheen kinderachtig en bespottelijk en beneden zijn waardigheid, en er waren er, die hem er om zouden bespotten, maar hij wist, dat het goddelijk bevel eervol genoeg maakte, wat anders onwaardig geweest zou zijn, om zijn goede naam te redden, terwijl hij het deed.

b. Het was hard en vermoeiend, wat hij moest doen, maar ons gemak en onze naam moeten aan onze plicht opgeofferd worden, en in geen geval moeten wij Gods dienst een harde dienst noemen.

4. Het moest hem wel zeer onaangenaam zijn, aldus tegen Jeruzalem op te treden, de stad van God, de heilige stad, als een vijand te handelen tegen een plaats, waar hij zoveel voor gevoelde, maar hij is profeet, en moet zijn opdracht ten uitvoer brengen, en niet zijn eigen zin doen, hij moet eenvoudig de ondergang van een zondige plaats prediken, hoewel hij hartstochtelijk haar welzijn begeert en er ernstig voor bidt.

5. Dit alles wat de profeet aan de kinderen van zijn volk laat zien van de verwoesting van Jeruzalem, is bestemd hen tot berouw te brengen, door hun de zonde te tonen, de uitdaging tot en de oorzaak van deze verwoesting, de zonde als het verderf van die eens bloeiende stad, en niets kon zeker werkzamer zijn om hen de zonde te doen haten en er zich van te bekeren, terwijl hij aldus in levendige kleuren, met grote pijn en ongemak voor zich zelf, de ramp schildert, "draagt hij de ongerechtigheid van Israël en Juda." Ziet toe" (zegt hij als ‘t ware) "en merkt wat de gevolgen van de zonde zijn, "dat het kwaad en bitter is, de Heere uw God te verlaten, dat komt van de zonde van uw zonde en de zonde uwer vaderen, laat die daarom voor u een reden tot dagelijkse smart zijn, en tot schaamte in uw gevangenschap, opdat gij vrede maakt met God en Hij in genade tot u wederkere." Maar bedenk, het is een dag van kastijding voor een jaar van zonde: "Ik heb u gegeven elke dag voor elk jaar." Het beleg is een ramp van driehonderd negentig dagen waarin God de ongerechtigheid kastijdt van driehonderd negentig jaar, terecht erkennen zij daarom, dat God hen minder zwaar gestraft had dan hun ongerechtigheid verdiende, Ezra 9:13. Maar onboetvaardige zondaars moeten weten, dat, al is God nu goedertieren jegens hen, in de andere wereld een eeuwige straf op hen wacht. Toen God *touwen op de profeet legde,* was dat om te tonen, hoe zij gebonden waren door de banden van hun eigen overtredingen, Klaagliederen 1:14, en daarom zijn zij nu gebonden door *de banden van de ellende.* Maar aan het lot van de profeet mogen wij wel met medegevoel denken, als God hem de banden des plichts oplegde, zoals God al Zijn dienaren doet, 1 Corinthiers. 9:16 :"De nood is mij opgelegd en wee mij, indien ik het evangelie niet verkondig, en toch legden zij dikke touwen aan hem," hoofdst. 3:25, maar onder beide is het genoeg te weten, dat ze de belangen van Gods koninkrijk onder de mensen dienen.

Ezechiël 4:9-17

De beste toelichting van dit deel van Ezechiëls voorspelling van de verwoesting van Jeruzalem, is Jeremia's weeklacht, Klaagliederen 4:3, 4 enz, en vers 10, waar hij op aandoenlijke wijze de vreselijke honger beschrijft, die te Jeruzalem heerste gedurende het beleg, en de droeve gevolgen er van.

I. Om het volk met het vooruitzicht er van te treffen, moet de profeet zich hier driehonderd negentig dagen beperken tot grove kost en een matig rantsoen, en wel in onvoldoende kleding, want zij zouden beide voedsel en brandstof ontberen.

1. Wat de hoedanigheid betreft, moest zijn spijs bestaan uit het slechtste brood, gebakken van een weinig tarwe en gerst, en verder bonen, linzen, gierst en spelt, dat wij aan de paarden geven of waar wij varkens mee mesten, en dat alles dooreen, als maalkoren, of als dat in de bedelzak, waarin aan het een huis een schotel vol van de ene soort graan en aan het andere van een andere soort, gedaan wordt, van zulk koren moet het brood van de profeet gebakken worden, terwijl hij de vermoeienis ondergaat van op zijn zijde te liggen, en beter voedsel nodig had vers 9. Het is wijs van ons niet verzot te zijn op lekkernijen en smakelijk brood, omdat wij niet weten tot welke sobere kost wij gedwongen kunnen worden, voordat wij sterven en waar wij nog blijde mee mogen wezen. Het minste soort van voedsel is beter dan wij verdienen, en daarom moet het niet veracht of verkwist worden, ook moet men niet met minachting neerzien op degenen, die het gebruiker, omdat wij niet weten, wat ons eigen lot zal zijn.

2. Wat de hoeveelheid betreft, het moest zo weinig zijn, dat iemand er nauwelijks door in 't leven blijven kon, om te betekenen, dat de belegerden op rantsoen gesteld zouden worden en het zouden uithouden, "totdat al het brood in de stad op was," Jeremia 27:21. De profeet mag maar twintig sikkelen in gewicht daags aan brood hebben, vers 10, dat was ongeveer een half pond, en hij mocht niet meer drinken dan het zesde deel van een hin water, dat was ongeveer een vierde deel van een liter, vers 11. Het Lessische dieet bestaat uit vier ons voedsel en een halve liter water. De profeet te Babel had brood genoeg en meer dan genoeg, en woonde bij de rivier, waar overvloed van water was, en toch, om zijn eigen voorspelling te bevestigen, en een teken te zijn voor de kinderen Israëls, verplicht God hem zo sober te leven, en hij onderwerpt er zich aan. Gods knechten moeten leren ongemak te verduren en zich het genot van geoorloofde genoegens te ontzeggen, als zij daardoor de ere Gods kunnen dienen, de oprechtheid van hun geloof bewijzen, en uiting geven aan hun medegevoel voor hun broederen in de verdrukking. "Het lichaam moet bedwongen en tot dienstbaarheid gebracht worden." De natuur is met weinig tevreden, de genade met nog minder, maar de lust is nooit tevreden. Het is goed ons te beperken in alles wat aangenaam is, opdat wij het te beter kunnen dragen, als wij er ooit door de nood toe gedwongen worden. En in tijden van algemene nood en ramp past het ons slecht ons zelf te goed te doen, zoals zij, "die wijn uit schalen drinken en zich niet bekommeren over de verbreking van Jozef," Amos 6:4, 6.

3. Wat de toebereiding betreft, hij moet *het bakken met de uitwerpselen van mensen* vers 12, die moest gedroogd worden en tot brandstof dienen om de oven mee te verwarmen. De gedachte daaraan was genoeg om iemands maag om te keren, toch moet hij het grove, aldus gebakken brood als *gerstekoek eten,* juist alsof het hetzelfde brood was, waar hij aan gewoon wast Dit walgelijk staaltje van bakkunst moet hij in 't openbaar vertonen, *voor hun ogen,* opdat zij te meer getroffen mogen worden door de naderende ramp, die er door betekend werd dat zij als de honger het hoogste punt bereikte niet alleen niets zouden hebben, dat op lekkernij

geleek, maar ook niets dat rein was, zij moesten voor lief nemen wat zij hadden. *Voor een hongerige ziel is alle bitter zoet.* Van dit laatste onderdeel van de voorgeschreven handeling, het bakken van het brood met de uitwerpselen van mensen verzocht de profeet nederig en met onderwerping verschoond te mogen blijven vers 14 :het scheen op zich zelf een vormelijke verontreiniging te zijn want er was een wet dat de uitwerpselen met aarde bedekt moest worden, "opdat God niets schandelijks onder hen zou zien" Deuteronomium *23:13*, 14. En moet hij nu heengaan en iets zo onreine verzamelen en gebruiken om zijn voedsel mee toe te bereiden voor de ogen van het volk? "Ach Heere, Heere", zegt hij, zie, mijn ziel is niet verontreinigd geweest, en ik vrees, dat zij hierdoor verontreinigd zal worden". De verontreiniging van de ziel door de zonde is, wat goede mensen meer dan iets anders vrezen, en toch vrezen tedere zielen het zonder reden, en brengen zich zelf in verlegenheid door gewetensbezwaren tegen geoorloofde dingen, zoals de profeet hier, die nog niet geleerd had, dat het niet is, "hetgene ten monde ingaat, dat de mens verontreinigt Mattheus 15:11. Maar nu pleit hij niet: Heere, van mijn jeugd af ben ik teder grootgebracht en nooit gewend geweest aan iets, dat niet rein en fijn was (en er waren er, die zo grootgebracht waren en die gedurende het beleg van Jeruzalem de drek omhelsden, Klaagliederen 4:5) maar dat hij godsdienstig was grootgebracht en nooit iets gegeten had, dat door de wet verboden was, "geen dood aas, noch dat verscheurd is, " en daarom, Heere, leg mij dit niet op. Zo pleitte Petrus, Handelingen 10:14 :"Heere ik heb nooit gegeten iets, dat gemeen of onrein was." Het zal ons een troost zijn, als wij genoodzaakt worden een hard leven te leiden, dat ons hart voor ons getuigen kan, dat wij ons altijd zorgvuldig van zonde hebben onthouden, zelfs van kleine zonden en de schijn des kwaads. Wat God ons gebiedt, daar kunnen wij zeker van zijn, is goed, maar als wij tot iets genoopt worden, waarvan wij zien, dat het kwaad is moeten wij daar tegen opkomen, uit deze overweging, dat wij tot nu toe onze vlekkeloosheid behouden hebben-en zullen wij die nu verliezen? Omdat Ezechiël dit bezwaar klaarblijkelijk uit nauwgezetheid opwierp, verschoonde God hem in dit opzicht. Die de macht in banden hebben, moeten niet hardvochtig hun bevelen opdringen aan hen, die er geen vrede mee hebben, zelfs niet, als hun onvrede geen grond heeft of voortkomt uit opvoeding en veeljarige gewoonte, maar liever hun bevelen intrekken dan de zwakken pijn te doen of te beledigen, of hun een struikelblok in de weg te leggen, overeenkomstig het voorbeeld van Gods nederbuigende goedheid jegens Ezechiël, hoewel wij zeker zijn, dat Zijn gezag onbetwistbaar is en al Zijn bevelen wijs en goed zijn. *God* stond Ezechiël toe *rundermest te g* bruiken, in *plaats van mensenlijke uitwerpselen,* vers 15. *Dit is* een stilzwijgende beschouwing *van* de mens, die inhoudt, dat zijn vuil walgelijker en hatelijker is dan dat van enig ander schepsel, *daar* hij *door zonde* verontreinigd is. "Hoeveel te meer is een man gruwelijk en stinkende," Job 15:16.

II. Nu wordt dat teken hier in ‘t bijzonder uitgelegd, het beduidde,

1. Dat degenen, die nog te Jeruzalem waren, tot het uiterste van ellende gebracht zouden worden door gebrek aan het noodzakelijkste voedsel. Daar alle toevoer door de belegeraars afgesneden was, zou de stad spoedig ontdekken dat zij gebrek had aan het land, want de *koning zelf wordt van het veld gediend* en zo zou *de staf des broods in Jeruzalem gebroken worden*, vers 16. God zou niet alleen het brood de kracht benemen om te voeden, "zodat zij zouden eten, maar niet verzadigd worden," Leviticus 26:26, maar Hij zou ook het brood zelf wegnemen Jesaja 3:1, zodat het weinige, dat er overbleef, met gewicht gegeten zou worden, zoveel per dag, zoveel per hoofd, opdat ieder evenveel kreeg, en het zo lang mogelijk zou duren. Maar waartoe, als het toch niet altijd duren kon en de belegerden eerder uitgeput zouden zijn dan de belegeraars? Zij zouden eten en drinken *met kommer,* hoe lang het zo duren kon, en met verbaasdheid, als zij zagen, dat het bijna op was en niet wisten waar nieuwe

aanvoer vandaan te halen. Zij zouden verbaasd worden, de een met de ander, terwijl het een verlichting van rampen is, dat anderen die met ons delen "(Solamen miserie socios habuisse doloris), en een troost voor ‘t gemoed" om te klagen over de druk zou het voor hen een verzwaring van de ellende zijn, dat zij algemeen was, en hun wederkerige klachten zou hen allen te verdrietiger maken en de verbazing vermeerderen. En de afloop zal evenredig zijn met hun vrees, zij kunnen het niet erger maken dan het is, want zij zullen in hun ongerechtigheid uitteren, "in grote getale zullen zij van honger sterven, een langzame dood, erger dan die door het zwaard", Klaagliederen 4:9, zij zullen sterven zo, dat zij weten, dat zij sterven. En het is de zonde, die al deze ellende over hen brengt: "Zij zullen in hun ongerechtigheid uitteren", zij zullen hardnekkig en onboetvaardig blijven, en zullen in hun zonden sterven, wat ellendiger is dan op een mesthoop te sterven.

a. Laat ons hier zien hoe ellendig de zonde een volk maakt, en daarin de rechtvaardigheid Gods erkennen. Er was eens een tijd, dat Jeruzalem "verzadigd werd met het vette van de tarwe" Psalm 147:14 :maar nu zou het blij zijn met de magerste tarwe, en ze niet kunnen krijgen. "Zatheid van brood was een van Jeruzalems zegeningen" geweest, en was een van haar zonden geworden, Ezechiel 16:49. De overvloed werd tot weelde en overdaad, die daarom rechtvaardiglijk met honger gestraft werden. Het is rechtvaardig van God om ons van die genietingen te beroven, die wij tot voedsel en brandstof van onze lusten hebben gemaakt.

b. Laat ons zien, welke reden wij hebben om God te danken voor overvloed, niet alleen wat betreft de voortbrengselen van de aarde. maar ook de vrijheid van handel, dat de landbouwer geld kan krijgen voor zijn brood en de handelaar brood voor zijn geld, dat er overvloed is niet alleen in het veld, maar ook op de markt, dat zij, die in de steden wonen, zo grote als kleine, al "zaaien zij niet en al maaien zij niet, toch met geschikt voedsel gevoed worden, van de ene dag tot de anderen."

2. Het beduidde, dat zij, die in gevangenschap gevoerd waren, gedwongen zouden worden, *hun brood onrein te eten onder de heidenen* vers 13, om voedsel te gebruiken, door heidense handen op andere wijze klaargemaakt de volgens de wet van de Joodse kerk, dat hun altijd geleerd was onrein te noemen, en waarvan zij een even groten afkeer hadden als iemand hebben zou voor brood toebereid met mest, dat is (zoals het misschien verstaan moet worden) gekneed en in de vorm gemengd met mest. Daniël en zijn vrienden "bepaalden zich bij het gezaaide en water, liever dan zich te verontreinigen met de stukken van de spijze des konings, die hun toegewezen waren, omdat zij vreesden, dat die hen zouden verontreinigen". Of zij zouden gedwongen worden verfoeilijk vlees te eten, dat hun onderdrukkers hun als slaven geven zouden, en dat zij vroeger beneden zich geacht zouden hebben aan te raken. Omdat zij "God niet dienden met blijmoedigheid bij de overvloed van alle dingen, zal God hen hun vijanden doen dienen in het gebrek aan alle dingen".

HOOFDSTUK 5

1 En gij, mensenkind, neem u een scherp mes, een scheermes der barbieren zult gij u nemen, hetwelk gij zult laten gaan over uw hoofd en over uw baard; daarna zult gij u een weegschaal nemen, en die haren delen.
2 Een derde deel zult gij in het midden der stad met vuur verbranden, nadat de dagen der belegering vervuld worden; dan zult gij een derde deel nemen, slaande met een zwaard rondom hetzelve, en een derde deel zult gij in den wind strooien; want Ik zal het zwaard achter hen uittrekken.
3 Gij zult ook weinige in getal daarvan nemen, en in uw slippen binden.
4 En nog zult gij van die nemen, en die werpen in het midden des vuurs, en zult ze verbranden met vuur; daaruit zal voortkomen een vuur tegen het gehele huis van Israel.
5 Alzo zegt de Heere HEERE: Dit is Jeruzalem, welke Ik in het midden der heidenen gezet heb, en landen rondom haar henen.
6 Doch zij heeft Mijn rechten veranderd in goddeloosheid meer dan de heidenen, en Mijn inzettingen meer dan de landen, die rondom haar zijn; want zij hebben Mijn rechten verworpen, en in Mijn inzettingen hebben zij niet gewandeld.
7 Daarom zegt de Heere HEERE alzo: Dewijl gijlieden dies meer gemaakt hebt dan de heidenen, die rondom u zijn, in Mijn inzettingen niet gewandeld hebt, en Mijn rechten niet gedaan hebt, zelfs naar de rechten der heidenen, die rondom u zijn, niet gedaan hebt;
8 Daarom zegt de Heere HEERE alzo: Ziet, Ik wil aan u, ja Ik, want Ik zal gerichten in het midden van u oefenen, voor de ogen van die heidenen.
9 En Ik zal onder u doen, hetgeen Ik niet gedaan heb, en desgelijks Ik voortaan niet doen zal, om al uwer gruwelen wil.
10 Daarom zullen de vaders de kinderen eten in het midden van u, en de kinderen zullen hun vaderen eten; en Ik zal gerichten onder u oefenen, en zal al uw overblijfsel in alle winden verstrooien.
11 Daarom zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE (omdat gij Mijn heiligdom verontreinigd hebt met al uw verfoeiselen, en met al uw gruwelen), zo Ik ook niet daarom u verminderen, en Mijn oog u niet verschonen zal, en Ik ook niet zal sparen!
12 Een derde deel van u zal van de pestilentie sterven, en zal door honger in het midden van u te niet worden; en een derde deel zal in het zwaard vallen rondom u; en een derde deel zal Ik in alle winden verstrooien, en Ik zal het zwaard achter hen uittrekken.
13 Alzo zal Mijn toorn volbracht worden, en Ik zal Mijn grimmigheid op hen doen rusten, en Mij troosten; en zij zullen weten, dat Ik, de HEERE, in Mijn ijver gesproken heb, als Ik Mijn grimmigheid tegen hen volbracht zal hebben.
14 Daartoe zal Ik u ter woestheid en ter smaadheid zetten onder de heidenen, die rondom u zijn, voor de ogen van al degene, die voorbijgaat.
15 Zo zal de smaadheid en hoon een onderwijs en ontzetting den heidenen zijn, die rondom u zijn, wanneer Ik over u gerichten in toorn, en in grimmigheid, en in grimmige straffen oefenen zal; Ik, de HEERE, heb het gesproken!
16 Wanneer Ik de boze pijlen des hongers tegen hen uitzenden zal, die ten verderve zijn zullen, die Ik uitzenden zal om u te verderven; zo zal Ik den honger over u vermeerderen, en u den staf des broods breken.
17 Ja, honger en boos gedierte, die u van kinderen beroven zullen, zal Ik over u zenden; ook zal pestilentie en bloed onder u omgaan; en het zwaard zal Ik over u brengen; Ik, de HEERE, heb het gesproken!

In dit hoofdstuk treffen we een verdere, en niet minder vreselijke, bedreiging aan met de oordelen Gods, die met spoed en kracht over de Joodse natie komen en haar geheel vernietigen zouden, want als God oordeelt wil Hij overwinnen. Deze ondergang van Juda en Jeruzalem wordt hier voorgesteld.

I. Door een teken, bestaande in het afsnijden, verbranden en in de wind strooien van haar, vers 1-4.

II. Dat teken wordt verklaard en toegepast op Jeruzalem,

1. De zonde, waarvan Jeruzalem beschuldigd wordt is de oorzaak van deze verwoesting-verachting van Gods wetten, vers 5-7, en ontheiliging van Zijn Heiligdom, vers 11

2. Met wraak, met grote wraak wordt gedreigd, vers 8 met een verscheidenheid van ellende, vers 15, 16, 17, zodanige als hun tot een verwijt en ondergang zouden zijn, vers 13-15.

Ezechiël 5:1-4

Hier wordt het teken vermeld, waardoor de algehele verwoesting van Jeruzalem wordt bekend gemaakt, hier is, evenals tevoren, de profeet zelf een teken voor ‘t volk, opdat het moge zien, hoe hij met het lot van Jeruzalem begaan is, er belang in stelt en hoe na Jeruzalem hem aan ‘t hart ligt, zelfs als hij haar verwoesting voorzegt. Hij had zo met haar te doen, dat, wat haar gedaan werd hem was als aan hemzelf gedaan zo verre was hij er van om naar die vreselijken dag te verlangen.

1. Hij moest *afscheren het haar van zijn hoofd en zijn baard,* vers 1, hetwelk betekende dat God dat volk als een nutteloos en waardeloos geslacht, dat zeer goed gemist kon worden, zodat het zelfs een eer voor hem wezen zou er van te scheiden geheel verwierp en verliet. Zijn oordelen en alle instrumenten, waarvan hij zich bediende om hen af te snijden, waren dit *scherpe mes,* dit *scheermes,* dat geschikt was voor ‘t gebruik en tot volvoering van de bedreiging. Jeruzalem was het hoofd geweest, maar, door haar ontaarding was ze geworden als het haar dat, wanneer het dik en lang wordt, slechts een last is, waarvan een man zich wenst te ontdoen, zoals God dat wenste met betrekking tot de zondaars in Zion. "O wee, Ik zal Mij troosten van Mijn wederpartijders, Jesaja 1:24. Ezechiël moest niet slechts het overtollige haar afscheren, maar al *het* haar, hetgeen aanduidt, dat God Jeruzalem volkomen verdelgen wilde. Het haar, dat niet in goede staat wilde gebracht worden en netjes en zuiver gehouden door de vermaningen van de profeten, moet geheel weggeschoren worden door een volkomen vernietiging. Zij, die zich niet verbeteren willen, zullen ten ondergaan.

II. Hij moest "het haar wegen en het in drie delen verdelen." Dit geeft te kennen hoe nauwkeurig God Zijn oordelen brengt met betrekking tot rechtvaardigheid (door Hem worden de mensen en hun daden gewogen in de zuivere schaal van waarheid en billijkheid), en hoe de goddelijke gerechtigheid naar evenredigheid sommigen door ‘t een oordeel straft en anderen door een ander, maar hoe het ook zij, allen zullen ontvangen naar ‘t geen zij gedaan hebben. Sommigen zeggen, dat het afscheren van ‘t haar aanwijst: het verlies van vrijheid en van eer, het werd beschouwd als een teken van openbare schande, zoals in de oneer, Davids knechten door Hanum aangedaan. Het wijst ook het verlies van hun vreugde aan, want zij schoren hun hoofden bij gelegenheid van grote rouw, hieraan mag ik nog toevoegen het verlies van hun Nazireërschap, want het scheren van het hoof maakte een einde aan de gelofte Numeri 6:18, en Jeruzalem werd nu niet langer beschouwd als een heilige stad.

III. Hij moest van het haar afstand doen zo dat het geheel kon worden vernietigd of verspreid, vers 2.

1. *Een derde deel moest in het midden van de stad verbrand worden.* Dit wijst op de menigten, die door hongersnood en pestilentie zouden omkomen en velen zouden misschien in de grote brand van de stad omkomen, als "de dagen van de belegering vervuld werden." Nu men mag het in de as leggen van deze roemrijke stad wel beschouwen als een derde deel van de verwoesting, waarmee gedreigd was.

2. Een ander derde deel moest *met een zwaard in stukken geslagen worden.* Hiermede wordt betekend, dat velen buiten de stad door de vijand omgebracht zouden worden, te weten, als zij tegen hem zouden uitvallen, en voornamelijk werden er velen gedood, toen de stad stormenderhand werd ingenomen. Toen waren de Chaldeën uiterst geweldig en de Joden zeer zwak.

3. Nog een derde deel moest *in de wind gestrooid worden.* Dit ziet op de wegvoering van een gedeelte naar het land van de overwinnaar en op de vlucht van anderen naar de naburige landen om daar bescherming te vinden, zodat zij voortgejaagd worden, sommigen in deze, anderen in die richting, als losse haren in de wind. Maar, opdat zij niet konden menen, dat deze verstrooiing hun ontkoming zou zijn, voegt God er aan toe: *Ik zal het zwaard achter hen uittrekken,* zodat waar zij ook henen gaan het kwaad hen zal vervolgen.

Merk op, dat God een verscheidenheid van oordelen heeft om een zondig volk te vernietigen en te voleindigen wat Hij begint.

IV. Hij moest een kleine hoeveelheid van het laatste derde deel (dat in de wind werd gestrooid) bewaren en in zijn slippen binden, zo als men met iets zou doen, waarover men zorg en waarop men betrekking heeft, vers 3. Dit wijst misschien dat kleine handjevol mensen aan, achtergelaten onder de regering van Gedalja, die, hetwelk te hopen was, bezit van het land zou houden, wanneer de meerderheid des volks in gevangenschap werd geleid. Zo zou God hun goed hebben willen doen, indien zij het goede maar hadden willen aannemen. Maar die weinigen, die afgezonderd werden, moesten genomen worden en *in het midden des vuurs geworpen,* vers 4. Toen Gedalja en zijn vrienden verslagen werden, en het volk, dat zich onder zijn bescherming gesteld had, verstrooid, sommigen naar Egypte, anderen weggevoerd door de Chaldeën en in korte tijd ‘t land totaal door hen ontruimd was, toen was dit vervuld, want uit deze verbrandingen *kwam een vuur voort tegen het gehele huis Israëls,* dat, als brandstof op het vuur, en elkaar aanstak en verteerde. Let er op, dat het slecht met een volk gesteld is, wanneer zij worden weggevoerd in gramschap, die tot monumenten van genade schijnen aangewezen te zijn, want dan is er geen overblijfsel of ontkoming, niemand wordt opgesloten of achtergelaten.

Ezechiël 5:5-17

We hebben hier de verklaring van het voorafgaande beeld: "Dit is Jeruzalem." Aldus is het gebruikelijk in schriftuurlijke taal het teken de naam te geven van het betekende, evenals Christus deed toen Hij zei: "Dit is Mijn lichaam." Het hoofd van de profeet, dat geschoren moest worden, betekende Jeruzalem, dat door de oordelen Gods nu van al zijn versierselen moest worden ontdaan, van al zijn inwoners beroofd, en kaal en naakt gesteld, en geschoren door een gehuurd scheermes, Jesaja 7:20. Het hoofd van iemand, die profeet, priester, een heilig persoon was, was het best geschikt voor Jeruzalem, de heilige stad voor te stellen. De inhoud van deze verzen is zeer wel gelijk aan wat we dikwijls hebben ontmoet en nog tegenkomen zullen in de geschriften van de profeten. Hier treffen we aan:

I. De voorrechten, waarmee Jeruzalem was vereerd, vers 5. *Ik heb haar gezet in het midden van de heidenen en landen rondom haar heen* en dit waren beroemde en aanzienlijke volken. Jeruzalem lag niet in een afgelegen donkere hoek van de wereld, ver van andere volken af, maar in ‘t midden van volkrijke, en beschaafde koninkrijken, beroemd om hun geleerdheid, kunsten en wetenschappen, en die toen de toon in de wereld aangaven. Maar daar blijkt nog meer betekenis in te zijn.

1. Jeruzalem werd met eer bekleed en verkoren boven de naburige volkeren en hun steden. Zij was in hun midden gezet als boven hen allen uitmuntend. "Deze heilige berg was verheven boven de heuvelen", Jesaja 2:2. "Waarom springt gij op, gij bultige bergen? Dezen berg heeft God begeerd tot Zijn woning," Psalm 68:17. Jeruzalem was een stad op een berg, duidelijk zichtbaar en schitterend, en waarop al de naburige volkeren een oog hadden, sommigen droegen haar een goed, anderen een kwaad hart toe.

2. Jeruzalem was bestemd om een goede invloed op de heidenen en landen rondom haar heen uit te oefenen, zij was in ‘t midden van hen geplaatst als een kaars op een kandelaar, om het licht van de goddelijke openbaring waarmee zij gezegend was, naar alle donkere hoeken van de naburige volkeren te verspreiden, opdat het van daar uit zichzelf nog verder mocht verspreiden, zelfs tot aan de einden van de aarde. Jeruzalem was gezet in het midden van de volkeren om te zijn als het hart in het lichaam, om deze dode wereld met een goddelijk leven te doordringen en in deze duistere wereld een goddelijk licht te doen schijnen, om een voorbeeld te zijn van alles, wat goed is. De volkeren, die opmerkten welke uitnemende inzettingen en rechten zij hadden, leidden daaruit af, "dat zij een wijs en verstandig volk waren," Deuteronomium 4:6, geschikt om als een orakel geraadpleegd te worden, zoals in Salomo’s tijd I Koningen 4:34. En indien zij deze vermaardheid behouden hadden en er een recht gebruik van hadden gemaakt, wat zou Jeruzalem de andere volkeren dan niet ten zegen hebben kunnen zijn! Maar aangezien dit nu niet zo was, werd de volvoering van dit plan tot later tijd bewaard, "toen uit Zion het evangelie voortkwam en het woord van de Heere Jezus uit Jeruzalem, en daar berouw en vergeving begon te worden verkondigd, en vandaar de predikers uitgingen maar alle volkeren van de wereld". En toen dat geschied was, werd Jeruzalem met de grond gelijk gemaakt. Let er op: Wanneer plaatsen en ook personen groot worden gemaakt, geschiedt dit met de bedoeling, dat zij goed zullen doen en dat degenen om hen heen daarvan profiteren kunnen, opdat "hun licht moge schijnen voor de mensen."

II. De tergingen, waaraan Jeruzalem schuldig stond. Deze stad wordt hier zwaar beschuldigd en onweerlegbaar wordt hier bewezen hoe rechtvaardig God handelt door haar haar voorrechten te ontnemen en haar aan militaire macht over te geven.

1. Zij hadden *in Gods inzettingen niet gewandeld en Zijn rechten niet gedaan,* vers 7, ja, de inwoners van Jeruzalem hadden zelfs *Zijn rechten en Zijn inzettingen verworpen,* vers 6, zij deden niet alleen hun plicht niet, maar zij wilden die zelfs niet doen en spraken dit uit. Die inzettingen en rechten, welke hun naburen bewonderden, verachtten zij. Zij hadden die voor ogen moeten houden, maar zij wierpen ze achter zich.

Merk op, dat verachting van Gods Woord en wet de deur open zet voor allerlei ongerechtigheid. Zij, die Gods inzettingen weigeren te onderhouden, kunnen geen gunsten verwachten, daar God die alleen op ‘t wandelen in Zijn inzettingen geeft.

2. Zij had *Gods rechten veranderd in goddeloosheid,* vers 6. Profaan, heiligschennend, was ‘t volk in hoge mate geweest, "het had niet alleen Gods wetten gebroken, maar ze zo verdraaid en verkeerd toegepast, dat diezelfde wetten hen verontschuldigden en een schijn van recht aan hun goddeloosheid gaven." Zij voerden de verfoeilijke gewoonten en gebruiken van de heidenen in, inplaats van Gods instellingen. "Dit nu was de waarheid van God in de leugen veranderen, Romeinen 1:25 en Gods eer tot schande maken," Psalm 4:3. Let op: Indien zij die goed opgevoed zijn, een slecht leven leiden, randen zij Gods eer in de hoogste mate aan, daar Zijn rechten goed zijn, maar zij ze veranderen in goddeloosheid. Zij houden zich alsof Hij de bevorderaar van de zonde zou zijn.

3. Het was met Jeruzalem erger geweest dan met de omringende volken, aan wie zij een goed voorbeeld had behoren te geven: *Zij heeft Mijn rechten veranderd,* door afgodendienst en aanbidding van valse goden, *meer dan de heidenen,* vers 6, en zij heeft *vermenigvuldigd* (dat wil zeggen afgoden, altaren en tempels *maakte zij* vele, zij vermenigvuldigt deze dingen, *terwijl* juist de eenheid haar *tot* lof strekte), *meer dan de landen, die rondom haar zijn.* Israëls God is een enig God, zijn naam is enig en zo ook Zijn altaardienst. Maar zij, niet tevreden met deze en God, "maakten zichzelf zo vele goden, dat het aantal hunner goden was overeenkomstig het getal hunner steden en hun altaren waren als steenhopen op de voren van de velden," Hosea 12:12, zodat zij al hun naburen overtroffen, hebbende vele goden en vele heren. Zij verontreinigden de geopenbaarde godsdienst meer dan de heidenen hun natuurgodsdienst hadden gedaan. Let eens op zulken, die een godsdienst beleden, een vrome opvoeding genoten hebben en afvallig worden, dan zal ‘t u blijken, dat zij in de regel meer met ‘t heilige spotten en meer bedorven zijn dan diegenen, die nooit enige belijdenis aflegden, zij hebben zeven andere geest en bozer dan de eerste.

4. Zij had niet gedaan naar de rechten van de heidenen, vers 7. Israël had niet jegens zijn God gehandeld als de heidenen jegens hun goden, hoewel Israëls God de enige ware God is en de goden van de heidenen slechts valse goden waren, het volk Israëls had niet zoveel acht op de instellingen van hun God geslagen en was Hem ook niet zo trouw gebleven. "Heeft ook een volk de goden veranderd of zo veronachtzaamd, zoals zij hebben?" Jeremia 2:11. Het zou ook terug kunnen slaan op hun zeden. Inplaats van hun naburen zedelijk op te heffen, schoten zij zelf te kort en velen van de "onbesnedenen bewaarden de rechten van de wet beter dan die uit de besnijdenis waren," Romeinen 2:26,27. Zij, die ‘t licht van de Schrift hadden, deden nog minder dan velen, die slechts het licht van de natuur hadden.

Merk op: Daar zijn er, die Christenen genaamd worden, maar die op de jongste dag door het zachte gemoed en de reinere levenswandel van ernstige heidenen zullen worden veroordeeld.

5. De bijzondere misdaad, Jeruzalem ten laste gelegd, is het verontreinigen van de heilige dingen, die hun, hetwelk een eer voor hen was, toevertrouwd waren, vers 11. *Gij hebt Mijn heiligdom verontreinigd met alle uw verfoeiselen en met alle uw gruwelen,* met uw grove afgoderijen. De beelden hunner valse goden en van de heilige bosjes, waarmee zij die eerden, waren in de tempel gebracht en de ceremoniën van de afgodendienaars in de dienst Gods ingedrongen. Zo was alles, wat heilig was, bezoedeld. Let hierop: Afgoden zijn verfoeilijk, waar dan ook, maar ‘t meest in het heiligdom.

III. De straffen, die Jeruzalem ondergaan moest om deze dingen: "Zal God haar hierom niet bezoeken?" Ongetwijfeld zal Hij dit doen. De inhoud van het vonnis, over Jeruzalem uitgesproken, is zeer vreselijk, en de vorm, waarin het gekleed is, maakt het nog vreselijker. De oordelen verschillen, de bedreigingen wisselden af, werden telkens herhaald, ingeprent, zodat men wel mag zeggen: "Wie zal voor Uw aangezicht bestaan, van de tijd Uws toorns af?" Psalm 67:7.

1. God wil Jeruzalem met eigen hand straffen. *Wie kent de macht van Zijn toorn* en weet *hoe vreselijk het is in Zijn handen te vallen?* Let eens op hoe sterk de nadruk er in vers 8 op gelegd wordt: Ik wil aan u, ja Ik. God had het goed met Jeruzalem voorgehad om haar te verdedigen en te sparen, maar hachelijk is haar toestand, als Hij haar tot vijand is geworden en Zich tegen haar keert. Als God tegen ons is, dan is de gehele schepping onze vijand en is er niets, dat ons van enig nut kan zijn. Gij meent, dat het slechts het leger van de Chaldeën is, dat tegen u is, maar dit is Gods hand of liever de stok in Zijn hand, *zie, Ik wil aan u, ja Ik,* niet alleen door ‘t woord van de profeten, maar in Mijn Voorzienigheid zal Ik tegen u zijn in Mijn handelingen. *Ik zal gerichten onder u oefenen,* vers 10, *in het midden van u,* vers 8, niet slechts in de voorsteden, maar in ‘t centrum van de stad, niet alleen aan de grenzen, maar in ‘t hartje van ‘t land.

Merk op: Zij, die geen acht geven op de oordelen, door Gods Woord bekend gemaakt, zullen niet ontkomen als God daadwerkelijk optreedt. En indien Gods oordelen komen, zullen zij het gehele volk treffen, zij zullen tot in de ziel doordringen "als water in de ingewanden en als olie in de beenderen". Ook is ‘t God zelf die Zijn oordelen brengt, overeenkomstig Zijn onveranderlijk en vast voornemen, welke de instrumenten ook mogen zijn, Hij is de hoofdbewerker.

2. Deze straffen zullen uit Zijn misnoegen voortvloeien. Het volk, de kern van ‘t volk, zal niet in liefde gekastijd worden, maar Hij zal *gerichten in toorn, en in grimmigheid, en in grimmige straffen oefenen,* vers 15. Vreemde uitdrukkingen van een God, die gezegd heeft: *Grimmigheid is niet in Mij,* en die verklaard heeft *genadig en barmhartig te zijn* en traag *tot toorn!* Maar deze woorden dienen om de boosaardigheid van de zonde aan te tonen, en de ergernis, die de zonde de rechtvaardige en heilige God geeft. Het moet wel een zeer groot kwaad wezen, dat Hem tot zo’n grote toorn verwekken kan, een toorn nog wel tegen Zijn eigen volk, dat zo hoog in Zijn gunst had gestaan, een grote toorn, waarvan in vers 13 met grote voldoening gesproken wordt, *Mijn toorn,* die lang ingehouden is, *zal nu volbracht worden, en Ik zal Mijn grimmigheid op hen doen rusten*. Hij zal niet alleen op hen neerkomen, maar op hen rusten en ze vol maken als vaten des toorns, door eigen goddeloosheid rijp voor verdelging, en, daar aan de gerechtigheid hierdoor zal voldaan worden, zal Ik Mij troosten, Ik zal Mij grotelijks vermaken in ‘t geen Ik gedaan heb. Als God onteerd wordt door de zonden van de mensen, heet het: Ik heb verdriet, Psalm 95:10, en waar Hij geëerd wordt door hun verdelging, vinden we: "Ik zal mij troosten." De strijd tussen genade en gerechtigheid is voorbij

en in dit geval triomfeerde inderdaad de gerechtigheid, want de genade zo lang misbruikt, zwijgt nu en geeft het over heeft geen woord meer te zeggen ten behoeve van zo'n ondankbaar, onverbeterlijk volk. *Mijn oog zal u niet verschonen, en Ik zal u ook niet sparen,* vers 11. Goddelijk mededogen stelt de straf uit of verzacht haar, geeft kracht naar kruis of bekort haar duur, maar hier is: *gericht zonder genade,* grote toorn zonder enige stilling of bedaring er van. Deze uitdrukkingen zijn zo scherp gesteld, misschien omdat ze dienen om verder te zien, om onze blik te richten naar dat eeuwig vuur, waarvan sommige van de verwoestingen in het Oude Testament beschreven, en vooral de verwoesting van Jeruzalem, type zijn. Want nergens aan deze zijde van de hel, dat is zeker, heeft dit woord: Mijn oog zal niet verschonen, maar Ik zal Mijne grimmigheid op hen doen rusten, Zijn volle vervulling gezien.

Merk op: Zij, die onboetvaardig leven en sterven, zullen omkomen en nooit meer barmhartigheid ondervinden. "Daar komt een dag, dat de Heere niet verschonen zal."

3. De straffen zullen in 't openbaar en voor ieders oog voltrokken worden: *Ik zal die gerichten oefenen voor de ogen van de heidenen,* vers 8, de gerichten zelf zullen zo merkwaardig zijn, dat alle volken, van ver af en nabij, er acht op zullen geven, zij zullen in dat gedeelte van de wereld 't onderwerp aller gesprekken uitmaken, temeer daar 't land en 't volk, dat gestraft werd toch al om zijn bijzonderheid de aandacht trok. Let er op, dat, daar openbare zonde om publieke berisping vraagt, "Bestraf die zondigen in tegenwoordigheid van allen", I Timotheus 5:2 zij, bij niet luisteren naar vermaning, roept om vergelding in 't openbaar. "Hij klopt ze tezamen als goddelozen, in een plaatse, waar aanschouwers zijn," Job 31:26, opdat Hij de eer van Zijn bestuur mag handhaven en verdedigen, want waarom (zoals Hugo de Groot hierbij opmerkt) zou Hij gedogen, dat gezegd werd: "Zie eens, wat een goddeloos leven leiden zij, die belijden, de enige ware God te aanbidden!" En, daar de openbaarheid van de oordelen zal strekken tot ere van God, daarom zal ze dienen:

a. om de straf te verzwaren en haar zoveel zwaarder te doen drukken. Jeruzalem, ter woestheid gezet, wordt "een smaadheid onder de heidenen, die rondom haar zijn, voor de ogen van allen, degene, die voorbijgaat." Hoe hoger standpunt iemand in voorspoed heeft ingenomen, zoveel grotere schande zal zich ook aan zijn val paren, zo was 't ook met Jeruzalem 't geval. Jeruzalem was geweest: "een lof op aarde," Jesaja 62:7, en in de mate, dat zij dit geweest was, zou ze nu *worden een smaadheid en hoon,* vers 15. Hiervoor was zij gewaarschuwd geweest, niet eens, maar herhaaldelijk, toen haar grootheid zich ontplooide, 1 Koningen 9:8, en hierover werd zij jammerlijk beklaagd, toen zij terneder gehaald was, Klaagliederen 2:15.

b. Om de volken te onderwijzen, dat zij te vrezen hadden voor Israëls God, als zij zagen welk een ijverig God Hij is en hoe streng Hij de zonde straft zelfs in hen, die Hem 't naast zijn. De straf zal *een onderwijs de heidenen zijn,* vers 15. Jeruzalem behoorde de naburige volken de vreze Gods te hebben geleerd door haar godsvrucht en deugd, maar daar zij dit niet deed, zal God hen onderrichten door haar ondergang, want zij hebben reden te vragen: "Als dit aan het groene hout gedaan wordt, wat zal aan het dorre geschieden? Indien het oordeel van het huis Gods begint, welk zal het einde zijn?" 1 Petrus 1:17. Als deze, die enige afgodendienaars in hun land hadden, zó gestraft worden, wat zal dan van ons worden, die allen afgodendienaars zijn? Let er op, dat het kwaad, ever sommigen gebracht, dienen moet om anderen te onderrichten. Kwaaddoeners worden in het openbaar gestraft *in* (terrorum, opdat anderen de waarschuwing ter harte nemen.)

4. Deze straffen zullen, in haar soort, zeer streng en smartelijk zijn.

a. Zij zullen zodanig zijn, dat ze haars gelijke niet hebben en niet gehad hebben. Daar hun zonden tergender waren, dan die van anderen, zouden de gerichten ook ongewoon streng zijn, vers 9 :*Ik zal onder u doen hetgene Ik niet gedaan heb,* onder u voorheen, hoewel gij het reeds lang verdiend hadt, ja zelfs, dat wat Ik niet heb gedaan in enige andere stad. "Deze straf over Jeruzalem wordt groter genoemd dan die over Sodom," Klaagliederen 4:6, die erger was dan alles wat vooraf ging, ja, ze is zelfs zo, dat het luidt, alle omstandigheden in aanmerking genomen, "Ik zal haars gelijke nooit meer doen, aan enige stad, totdat deze stad nog eens hetzelfde zal wedervaren, namelijk in haar finalen ondergang door de Romeinen". Dit is een oratorische uitdrukking voor de smartelijkste gerichten, zoals we dit ook aantreffen in 2 Koningen 18:5, waar van Hiskia vermeld wordt, "dat na hem zijns gelijke niet was onder alle koningen van Juda, noch die voor hem geweest waren."

b. Zij zullen zodanig zijn, dat ze de sterkste banden van natuurlijke liefde zullen breken, een rechtvaardige straf voor hen voor het opzettelijk losmaken van de banden des plichts tegenover God, vers 10 :*De vaders zullen de kinderen eten, en de kinderen zullen hun vaders eten,* door de hongersnood gedreven of door hun barbaarse overwinnaars daartoe gedwongen.

c. Daar zal een complicatie, een vermenging van gerichten zijn, elk op zichzelf al vreselijk en droevig, maar wat zou ‘t zijn, als ze eens alle tezamen en in volle uitgestrektheid kwamen? Sommigen zullen van de pestilentie sterven, vers 12, *de pestilentie zal onder u omgaan,* vers 17, allen wegmaaiend voor zich uit, evenals de engel van de verwoesting, *anderen zullen te niet worden gedaan door de honger,* zullen langzaam wegsterven, als teringlijders, vers 12, hierop wordt nog eens de nadruk gelegd in vers 16 :*Ik zal tegen hen de boze pijlen des hongers uitzenden,* de honger zal hen kwellen en in hun hart dringen alsof pijlen, *boze pijlen,* vergiftige pijlen, op hen waren afgeschoten en hen getroffen hadden. God heeft vele pijlen, *boze pijlen* in zijn koker, als er enige verschoten zijn, heeft hij er nog meer in reserve. *Ik zal de honger over u vermeerderen.* Een hongersnood zal in een berooid land afnemen als de vrucht weer rijpt, maar een hongersnood in een belegerde stad zal natuurlijk groter worden, toch spreekt God hiervan als iets wat Hij zelf doet: *"Ik zal de honger over u vermeerderen, en u de staf des broods breken,* zal de noodzakelijke levensbehoeften wegnemen, zal u teleurstellen met alles waar gij op vertrouwt, zodat er geen middel blijft om uw val te stuiten." Het leven is broos, zwak, en zwaar te dragen, zodat als het ‘t dagelijks brood mist lot een staf om op te steunen, het zakken moet en spoedig vergaat, als die staf wordt gebroken. *Anderen zullen in het zwaard vallen, rondom Jeruzalem* als zij een uitval doen op de belegeraars, het is een *zwaard,* dat God *zal brengen,* vers 17. Het zwaard des Heeren, dat voor Jeruzalems verdediging placht getrokken te worden, wordt nu uit de schede gehaald om haar te verdelgen. Anderen worden door wilde dieren verscheurd, die tot prooi zullen nemen hen, welke naar de woestijnen en bergen om een schuilplaats vluchten. Zij zullen hun ondergang vinden, waar zij een toevlucht verwachtten, want daar is geen ontvlieden aan de gerichten Gods, vers 17. En ten laatste zullen degenen, die ontkomen, worden *verstrooid* in alle delen van de wereld, *in alle winden (zo* wordt het uitgedrukt in de verzen 10 en 1, te kennen gevend, dat zij niet alleen zouden worden verspreid, maar gejaagd, geslingerd en voortgedreven *als kaf voor de wind.* Kaïns vloek, zwervende en dolende te zijn op de aardbodem, zal voor hen niet het ergste zijn wat hen treffen kon, maar aan hun zwervend en rusteloos leven zou door een bloedige dood een einde worden gemaakt: "Ik zal het zwaard achter hen uittrekken, hetgeen hen volgen zal, waarheen ze ook gaan mogen. Het kwaad vervolgt de zondaar, en de vloek zal over hem komen en hem achterhalen."

5. Deze straffen zullen geleidelijk hun ondergang blijken te zijn. Zij zullen worden *verminderd,* vers 11, hun sterkte en glorie zullen hoe langer zo minder worden. Zij zullen worden *beroofd,* vers 17, alles waarin zij hun vreugde vonden en waarop zij hun vertrouwen stelden, zal hun ontnomen worden. God zendt deze gerichten met het doel hen te vernietigen, vers 16. De pijlen worden niet geschoten (zoals Jonathan dit deed) om een richting aan te geven, maar *ten verderve,* want God zal *Zijn grimmigheid tegen hen volbrengen,* vers 13, de dag van Gods geduld is voorbij en de ondergang niet te keren. Hoewel deze profetie haar vervulling nu spoedig moest naderen in de ondergang van Jeruzalem door de Chaldeën, mogen we toch veronderstellen, dat zij zich ook nog richt op de totale verwoesting van deze grote stad door de Romeinen, toen God een einde maakte aan ‘t zelfstandig beslaan van de Joodse natie en "Zijn grimmigheid op haar deed rusten." Deze veronderstelling vindt haar grond hierin, dat de volvoerders van de oordelen hier niet genoemd worden, maar alleen de schuldige (dat is Jeruzalem).

6. Dit alles wordt door God bekrachtigd als Hij zegt in vers 15 :*Ik de Heere heb het gesproken,* dit nog eens in vers 17 herhalend. Het vonnis is geveld door Hem, die rechter van hemel en aarde is, "Wiens oordeel naar waarheid is," Romeinen 2:2, en die ook doet wat Hij zegt. Hij, die machtig is, heeft het gesproken, en bij Hem is niets onmogelijk. Hij, die het gesproken heeft, zal het ook doen, want "God is geen man, dat Hij liegen zou," Numeri 23:19. Hij, naar wie wij verschuldigd zijn te horen, en die wij hebben te vrezen, heeft het gesproken, Wiens (ipse dixit, Hij zelf heeft het gezegd) van ons eist dat wij alle aandacht aan Zijn woorden schenken en ons gewillig daarnaar voegen zullen. *En zij zullen weten, dat Ik de Heere heb gesproken,* vers 13. Daar waren er, die meenden, dat het slechts de profeet was, die in zinsverrukking sprak, maar God zal hen doen ondervinden, door deze woorden in vervulling te doen gaan, dat Hij ze gesproken heeft in Zijn ijver.

Merk op, dat Gods Woord zich vroeger of later zal doen kennen als zodanig.

HOOFDSTUK 6

1 En het woord des HEEREN geschiedde tot mij, zeggende:
2 Mensenkind, zet uw aangezicht tegen de bergen Israels, en profeteer tegen dezelve;
3 En zeg: Gij bergen Israels, hoort het woord des Heeren HEEREN! Zo zegt de Heere HEERE tot de bergen en tot de heuvelen, tot de beken en tot de dalen: Ziet, Ik, Ik breng over u het zwaard, en Ik zal uw hoogten verderven.
4 Daartoe zullen uw altaren verwoest, en uw zonnebeelden verbroken worden; en Ik zal uw verslagenen nedervellen voor het aangezicht uwer drekgoden.
5 En Ik zal de dode lichamen der kinderen Israels voor het aangezicht hunner drekgoden leggen, en Ik zal uw beenderen rondom uw altaren strooien.
6 In al uw woningen zullen de steden verwoest en de hoogten tot wildernis worden, opdat uw altaren woest en eenzaam zijn, en uw drekgoden verbroken worden en ophouden, en uw zonnebeelden afgehouwen, en uw werken uitgedelgd worden.
7 En de verslagenen zullen in het midden van u liggen, opdat gij weet, dat Ik de HEERE ben.
8 Ik zal dan nog een overblijfsel laten, als gij enigen zult hebben, die het zwaard ontkomen onder de heidenen, wanneer gij in de landen zult verstrooid worden.
9 Dan zullen uw ontkomenen Mijner gedenken onder de heidenen, waar zij gevankelijk zullen geworden zijn, omdat Ik verbroken ben door hun hoerachtig hart, dat van Mij afgeweken is, en door hun ogen, die hun drekgoden nahoereren; en zij zullen een walging aan zichzelven hebben over de boosheden, die zij in al hun gruwelen gedaan hebben.
10 En zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben; Ik heb niet tevergeefs gesproken, van hun dit kwaad aan te doen.
11 Zo zegt de Heere HEERE: Sla met uw hand, en stamp met uw voet, en zeg: Ach, over alle gruwelen der boosheden van het huis Israels; want zij zullen door het zwaard, door den honger en door de pestilentie vallen.
12 Die verre af is, zal door de pest sterven, en die nabij is, zal door het zwaard vallen; maar die overgebleven en belegerd is, zal door honger sterven; alzo zal Ik Mijn grimmigheid tegen hen volbrengen.
13 Dan zult gij weten, dat Ik de HEERE ben, als hun verslagenen in het midden hunner drekgoden rondom hun altaren wezen zullen op alle hoge heuvelen, op alle toppen der bergen, en onder allen groenen boom, en onder alle dichte eiken, de plaats, alwaar zij al hun drekgoden liefelijken reuk maakten.
14 Daarom zal Ik Mijn hand over hen uitstrekken, en zal het land woest maken, ja, woester dan de woestijn naar Diblath henen, in al hun woningen; en zij zullen bevinden, dat Ik de HEERE ben.

In dit hoofdstuk hebben wij,

I. Een bedreiging met vernietiging van Israël om hun afgoderij, en de vernietiging van hun afgoden tevens, vers 1-7.

II. Een belofte van de genadige terugkeer van een overblijfsel van hen tot God, door waar berouw en ware bekering, vers 8-10.

III. De last, die aan de profeet en anderen, namelijk de knechten des Heeren gegeven wordt, om te weeklagen over beide, de rampen en de ongerechtigheden van Israël, vers 11-14.

Ezechiël 6:1-7

I. De profetie wordt hier gericht tot *de bergen Israëls,* vers 1, 2, de profeet moet zijn *aangezicht er tegen zetten.* Als hij van waar hij was, het land van Israël kon zien, dan moesten de bergen het eerst en het verst te zien zijn, daarheen moet hij dus zien, met stoutmoedigheid en standvastigheid, zoals de rechter naar een gevangene ziet, en hem aanspreekt, als hij het vonnis over hem velt. Hoe hoog en sterk *Israëls bergen* ook zijn, hij moet *zijn aangezicht er tegen stellen,* daar hij er oordelen tegen te spreken heeft, die ze op hun grondvesten zullen doen wankelen. *De bergen Israëls* waren *heilige bergen* geweest, maar nu zij verontreinigd waren door *hoogten,* stelde God Zijn aangezicht er tegen, en daarom moet de profeet het ook doen. Israël staat hier niet, zoals soms, voor de tien stammen, maar voor het heere land. *De bergen* worden opgeroepen om *het Woord des Heeren te horen,* om de inwoners, die niet horen wilden, te beschamen. De profeten konden even gemakkelijk de aandacht van *de bergen* trekken, als van dat *weerspannige rebellerende volk,* tot wie zij de gehele dag hun handen tevergeefs uitstrekten. "Hoort, gij bergen, de twist des Heeren," Micha 6:2, want wat God zegt, moet aangehoord worden, ‘t zij dan door ons, of door ons niet. "Maar van de bergen kaatst het Woord des Heeren tot de heuvelen, tot de beken en tot de dalen, want ook tot hen spreekt de Heere Heere, wat betekent, dat het hele land betrokken is bij wat nu gesproken zal worden en, dat zij getuigen zullen zijn tegen dit volk, dat het ruimschoots gewaarschuwd is voor de komende oordelen, maar het heeft niet willen horen, ja, zij spraken de boodschap tegen en vervolgden de boodschappers zodat Gods profeten veiliger en gemakkelijker konden spreken tot de heuvelen en de bergen dan tot hen."

II. Datgene, waarmee in deze profetie gedreigd wordt, is de volkomen vernietiging van de afgoden en de afgodendienaars, en beide door het krijgszwaard. God zelf is opperbevelhebber in deze tocht tegen *de bergen Israëls.* Hij is het, die zegt: *Ziet, Ik breng over u het zwaard,* vers 3, het zwaard van de Chaldeën staat tot Gods beschikking, gaat, waarheen Hij het zendt, komt, waarheen Hij het roept, en komt neer, als Hij het beveelt. Onder de verwoesting van die oorlog,

1. Zullen de afgodsbeelden met al wat er bij hoort, verstoord worden. De *hoogten,* die op de top van de bergen waren, vers 3, zullen met de grond gelijk gemaakt en *tot wildernis* worden, vers 6, zij zullen niet versierd en druk bezocht worden, zoals tot nu toe. *De altaren* waarop zij brandoffers geofferd en wierook gebrand hadden voor vreemde goden, zullen *woest en eenzaam zijn. De zonnebeelden en de drekgoden zullen verbroken worden en ophouden* en afgehouwen worden en al het fijne, kostelijke werk er van zal *uitgedelgd* worden, vers 4, 6.

a. De oorlog brengt jammerlijke verwoestingen teweeg, waaraan zelfs die personen, plaatsen en dingen niet ontkomen kunnen, die voor de heiligste gehouden werden, want "het zwaard verteert zowel deze als genen."

b. God vernietigt soms de afgoderij door de hand van de afgodendienaars zelf, want dat waren de Chaldeën, maar alsof iedere plaats zijn eigen god had, waren de grootste bewonderaars van de goden van hun eigen land de grootste vijanden van de goden van andere landen.

c. Het is rechtvaardig van God om tot een verwoesting te maken datgene, waarvan wij een afgod maken, want Hij is een ijverig God en wil geen mededinger dulden.

d. Als de mensen niet, zoals ‘t behoort, de afgoderij verstoren, dan zal God, vroeger of later, middel vinden om het te doen. Toen Josia de hoogten, altaren en beelden had verwoest met het zwaard van de gerechtigheid, richtten zij ze weer op, maar nu zal God ze met het krijgszwaard verstoren, en dan zullen wij zien, wie ze weer op durft richten.

2. De aanbidders van de afgoden en al hun aanhangers zullen eveneens verstoord worden. Evenals *hun hoogten tot wildernis zullen worden,* zo ook *hun woningen,* en *hun steden.* Die Gods woning ontheiligen gelijk zij gedaan hadden, kunnen niet anders verwachten, dan dat Hij de hun verlaten zal, Hoofdstuk 5:11. "Zo iemand de tempel Gods schendt, die zal God schenden" I Corinthiers. 3:11. Hier wordt gedreigd, dat *de verslagenen in het midden van hen zullen liggen,* vers 7, er zullen er velen gedood worden, zelfs op die plaatsen, welke men voor de veiligste hield, maar als een opmerkelijke omstandigheid wordt er aan toegevoegd, dat zij zullen vallen *voor het aangezicht hunner drekgoden,* vers 4 dat *hun dode lichamen* daar *gelegd,* en *hun beenderen rondom hun altaren gestrooid zullen* worden. vers 5..

a. Aldus zullen hun afgoden verontreinigd, en de plaatsen, die zij vereerden, door hun dode lichamen ontheiligd worden. "Als zij het deksel van hun gesneden beelden niet voor onrein willen houden, dan zal God het doen", Jesaja 30:22. Dat de dode lichamen voor hen geworpen worden, als in de drek, betekent, dat het maar drekgoden waren.

b. Zo werd beduid, dat het maar levenloze dingen waren ongeschikt om mededingers te zijn van "de levenden God, " want de dode lichamen, "die ogen hebben en zien niet, oren en horen niet, waren het meest geschikte gezelschap voor hen."

c. Zo werd de afgoden hun onbekwaamheid verweten om hun aanbidders te helpen, en de afgodendienaars, dat zij op hen vertrouwden, want, het schijnt wel, dat zij door het zwaard des vijands vielen, terwijl zij voor hun afgoden knielden om hun hulp af te smeken en zich onder hun bescherming te plaatsen. Sanherib werd door zijn zonen gedood, terwijl hij zich nederboog in het huis van zijn god.

d. Aan deze omstandigheid van de straf kon men de zonde herkennen, de verslagenen zullen voor hun drekgoden liggen, om te tonen, dat zij daarom verslagen zijn, omdat zij die afgoden aanbaden, zie Jeremia 8:1, 2. De overlevenden mogen het zien, en zich laten waarschuwen de beelden niet te dienen, zij moeten het zien en weten, "dat de Heere God is, dat Hij, de Heere, God is en Hij alleen."

Ezechiël 6:8-10

Tot hiertoe had het oordeel getriomfeerd maar in deze verzen "roemt de barmhartigheid tegen het oordeel". Een droef einde wordt aan dit hemeltergende volk gemaakt, maar geen voleindiging. Het verderf schijnt algemeen te zijn, en toch zal Ik nog een overblijfsel laten, een klein overblijfsel, onderscheiden van de massa van het volk, weinigen van velen, dezulken, die overgelaten worden, als de anderen omkomen, en het is God, die ze overlaat. Dit betekent dat zij verdienden afgesneden te worden met de overigen, en ook afgesneden zouden zijn als God ze niet in ‘t leven gelaten had. Zie Jesaja 1:9. En God is het, die door Zijn genade datgene in hen werkt, die Hij op het oog heeft om hen te sparen.

I. Het is een gespaard overblijfsel, gered uit de ondergang, waarin het heere volk meegesleept wordt, vers 8 :*Als gij enigen zult hebben, die het zwaard ontkomen.* God zei, Hoofdstuk 5:12, dat Hij *het zwaard zou uittrekken achter hen,* die *verstrooid* waren, tot de verwoesting hen in hun verstrooiing zou achtervolgen, maar hier gedenkt Hij Zijn barmhartigheid te midden van Zijn toorn, en belooft, dat sommigen van de Joden van de verstrooiing, zoals zij later genoemd worden, *het zwaard zullen ontkomen.* Niemand van degenen, die bij Jeruzalem door het zwaard moeten vallen, zal ontkomen, want zij vertrouwen voor hun veiligheid op de muren van Jeruzalem, en zullen beschaamd gemaakt worden om dat ijdele vertrouwen. Maar sommigen van hen *zullen het zwaard ontkomen onder de heidenen,* waar zij, van allen anderen steun beroofd, op God alleen steunen kunnen. Er staat: *Gij zult enigen hebben, die ontkomen,* want zij zullen het zaad zijn van een ander geslacht, waaruit Jeruzalem opnieuw opbloeien zal.

II. Het is een berouwvol overblijfsel, vers 9 :*Uw ontkomenen zullen Mij gedenken.* Die God voor het leven bestemd heeft, zal Hij ook *bekering ten leven* geven. Zij krijgen uitstel en *ontkomen het zwaard,* opdat zij tijd mogen hebben zich tot God te bekeren. Gods geduld geeft beide, tijd tot bekering en aanmoediging aan zondaars tot berouw. Wanneer God genade geeft tot bekering, dan geeft Hij ook tijd tot bekering, toch ontbreekt aan velen, die de tijd hebben, de genade, velen, die het zwaard ontkomen, verzaken de zonde niet, zoals beloofd wordt, dat deze doen zullen. Dit overblijfsel, dat hier bestemd wordt om behouden te blijven, is een type van het overblijfsel, dat uit de mensheid behouden zal worden, om gedenkteken van genade te zijn, en zij worden op dezelfde wijze verlost als deze hier, doordat zij tot berouw gebracht worden. Hier kan onderscheiden worden.

1. De aanleiding tot hun bekering, en die is een mengsel van oordeel en genade-van oordeel, dat zij gevankelijk weggevoerd worden, maar van genade, dat zij het zwaard ontkomen in het land van hun gevangenschap. Zij werden verdreven uit hun eigen land, maar niet uit het land van de levenden, niet van de wereld verjaagd, zoals anderen overkwam, en zoals zij zelf verdienden. De overweging van de rechtvaardige toorn van de Voorzienigheid, waaronder wij liggen, en ook van de barmhartigheid, die er in gemengd is, moet ons nopen tot berouw, opdat wij in beide aan Gods bedoeling mogen beantwoorden. En waar berouw zal door God aangenomen worden, hoewel wij er door onze ellende toe gebracht worden, ja, geheiligde beproevingen blijken dikwijls het middel tot bekering, zoals bij Manasse.

2. De wortel en het beginsel van hun bekering. "Zij zullen Mij gedenken onder de heidenen. Hoewel zij God vergaten in het land van hun vrede en voorspoed, en vet werden en achteruit sloegen, deed Hij hen aan Hem gedenken in het land hunner gevangenschap". De verloren zoon dacht niet aan zijns vaders huis, voordat hij op ‘t punt was in het verre land van honger om te komen. Dat zij aan God dachten was de eerste stap, die zij deden om tot Hem terug te keren.

Als zondaars beginnen te denken aan Hem, tegen Wien zij gezondigd hebben, en te vragen: "Waar is God, mijn Maker? dan begint er enige hoop te komen. De zonde begint met God te vergeten" Jeremia 3:21. De bekering begint met de herinnering aan Hem en aan onze verplichtingen jegens Hem. "God zegt: Zij zullen Mijner gedenken, dat is Ik zal hun genade geven om dat te doen, want anders zouden zij Hem voor altijd vergeten". Die genade zal hen vinden, waar zij ook zijn, en door God in hun gedachte te brengen, zal zij hen in ‘t rechte spoor brengen. "Toen de verloren zoon aan zijn vader dacht. herinnerde hij zich dat hij tegen de hemel had gezondigd en voor hem, zo zal het ook met deze gaan."

a. Zij herinneren zich de minachtende belediging, die zij God hadden aangedaan door hun afgoderij, en dat is het waardoor een oprechte getroffen wordt en dat bitter beweent. "Zij hadden zich van God afgekeerd tot de afgoden en Zijn eer aan zogenaamde goden gegeven, de schepselen van de menselijke verbeelding en het werk van mensenhanden, ofschoon zij die hadden moeten geven aan de God van Israël". Zij weken van God af, en van Zijn Woord, dat zij tot hun leefregel hadden moeten maken, en van Zijn werk, dat zij tot het hun hadden moeten maken. Hun hart week van Hem af. Het hart, dat Hij opeist en hebben wil, en zonder ‘t welk de lichamelijke oefening tot weinig nut is, het hart, dat op Hem gesteld en aan Hem gegeven moet worden, als dat van Hem afwijkt, dan is zulks het trouweloos weglopen van een vrouw van haar man of de rebellie en opstand van een onderdaan tegen zijn souverein. Ook hun ogen hoereren hun drekgoden na, zij waren er op verzot, en verwachtten grote dingen van hen. Hun hart volgde hun ogen bij de keus van hun goden (zij moesten goden hebben, die zij zien konden) en dan volgden hun ogen hun hart bij de aanbidding er van. De boosheid van deze zonde is, dat het geestelijke hoererij is, het is hun hoerachtig hart, waardoor Ik verbroken ben, en het zijn hun ogen, die hun drekgoden nahoereren. Afgoderij is geestelijke hoererij, het is de verbreking van een huwelijksverbond met God, het is het plaatsen van hun genegenheid op hetgeen een mededinger van Hem is, en het toegeven aan lage lust, die de ziel bedriegt en verontreinigt en het is een groot onrecht, Gods eer aangedaan.

b. Zij zijn indachtig, welk een ergernis het voor Hem was en hoe groot Zijn verbolgenheid was. Zij zullen gedenken, "dat Ik verbroken ben door hun hoerachtig hart en door hun ogen", die vol van deze geestelijke hoererij zijn, niet alleen vertoornd, maar gekrenkt, als een man door de wulpsheid van een vrouw, die hij hartelijk liefhad, gekrenkt in zo’n mate, dat hij er door gebroken is, zijn hart breekt, als hij er aan denkt, dat hij zo onoprecht behandeld is, hij is gebroken als een bejaard vader door het plichtverzakende gedrag van een wederspannigen en ongehoorzamer zoon, dat hem allen moed beneemt en zijn rug buigt. "Veertig jaar heb Ik verdriet gehad van dit geslacht", Psalm. 95:10. "Gods maatregelen waren verbroken" (zo lezen sommigen), de stroom van Zijn gunsten voor hen was gestremd en Hij was zelfs gedwongen hen te straffen. Dat zullen zij gedenken ten dage van hun berouw, en het zal hen meer treffen en vernederen dan iets anders, niet zozeer dat hun vrede gebroken was, en hun land als dat "God verbroken was door hun zonde". "Zo zullen zij aanschouwen die zij doorstoken hebben en rouwklagen," Zacheria 12:10. Niets smart een die waarachtig berouw heeft meer dan de gedachte dat zijn zonde God en de Geest van Zijn genade bedroefd heeft.

3. Het gevolg en het bewijs van hun bekering: "Zij zullen een walging aan zichzelf hebben over de boosheden, die zij in al hun gruwelen gedaan hebben." God zal hun zo genade geven om hen bekwaam te maken voor vergeving en verlossing. Hoewel "Hij verbroken was door hun hoerachtig hart, toch wilde Hij hen niet ganselijk wegwerpen". Zie Jesaja 57:17, 18, Hosea 2:13, 14. Zijn goedheid neemt aanleiding uit hun slechtheid om te luisterrijker te schitteren.

a. Die waarachtig berouw hebben, zien, dat de zonde iets gruwelijks is, "de gruwel, die Hij haat, en die de zondaars en zelfs hun verering, hatelijk voor Hem maakt," Jeremia 44:4, Jesaja 1:11. Het verontreinigt het geweten van de zondaar zelf, en maakt hem tot een gruwel voor zich zelf, tenzij hij ongevoelig is. Een afgod wordt in ‘t bijzonder een gruwel genoemd, Jesaja 44:19. Waar het hart van de zondaars op gesteld is als de bevrediging van hun genotzucht, daar ziet het hart van de bekeerden op neer als verfoeisels

b. Er zijn vele "boosheden gedaan in deze gruwelen," er zijn vele in besloten, vele mee gepaard, en er uit voortgevloeid, vele overtredingen in een zonde, Leviticus 16:21. In hun afgoderij waren zij soms schuldig aan hoererij (zoals in de dienst van Peor) soms aan doodslag (als in de dienst van Moloch), dat waren "boosheden, in hun gruwelen gedaan." Of het betekent de grote boosheid, die er in de zonde is, het is een gruwel die overvloed van boosheid in zich bevat.

c. Die in waarheid van de zonde walgen, kunnen niet anders dan van zich zelf walgen om de zonde, walging van zich zelf gaat steeds gepaard met waarachtig berouw. Die berouw hebben, twisten met zich zelf, en kunnen niet met zich zelf verzoend worden, doordat zij grond hebben om te hopen, dat God met hen verzoend is, ja, dan eerst zullen zij neervallen in hun schaamte als Hij jegens hen verzoend is hoofdst. 16:63.

4. De eer, die God ontvangen zal door hun bekering, vers 10 :*Zij zullen weten, dat Ik de Heere ben,* zij zullen er door de ondervinding van overtuigd worden, en zullen bereid zijn het te erkennen, en dat *Ik niet tevergeefs gesproken heb van hun dit kwaad aan te doen,* als zij bevinden, dat wat ik gezegd heb, waar gemaakt wordt, en hun ten goede komt, en beantwoordt aan een goede bedoeling, en dat het niet zonder nitterging was geschied, dat Hij hen zo gedreigd en gestraft had. Op de een of op de andere wijze zal God maken, dat de zondaars weten en erkennen, dat Hij de Heere is, door hun bekering of door hun verderf.

a. Allen, die waarachtig berouw hebben, worden tot de erkentenis gebracht beide van de billijkheid en de kracht van het Woord Gods, in ‘t bijzonder van de bedreigingen van het Woord, en tot rechtvaardiging van God daarin en in de voltrekking er van.

Ezechiël 6:11-14

De bedreigingen, die wij tevoren vonden, in het voorgaande en in het eerste deel van dit hoofdstuk, worden hier herhaald, met bevel aan de profeet ze te bewenen, opdat zij, tot wie hij profeteerde, te meer mochten worden aangedaan met het vooruitzicht daarop.

I. Hij moet door gebaren bij zijn prediking laten zien, hoe diep hij getroffen is door de ongerechtigheden en de rampen van het huis van Israël, vers 11. *Sla met uw hand en stamp met uw voet.* Zo moet hij tonen, dat hij in volle ernst is bij alles wat hij zegt, dat hij het vast gelooft, en het ter harte neemt. Aldus moet hij het begrijpelijk misnoegen uitdrukken, dat hun zonde bij hen had opgewekt, en de begrijpelijke vrees, die hij koestert voor de oordelen, die over hen staan te komen. Sommigen zouden het gebruik van deze gebaren verkeerd vinden, en ze ouderwets en bespottelijk noemen, maar God gebiedt hen ze te gebruiken, omdat zij konden helpen het Woord indruk op hen te doen maken en hun in te prenten en zij, die weten wat de waarde van een ziel is, zullen er genoegen mee nemen uitgelachen te worden door spotters, als ze slechts de zwakken kunnen, stichten. Twee dingen moet de profeet aldus bewenen:

1. Nationale zonden. Ach! over alle gruwelen van de boosheden van het huis Israëls. De zonde van de zondaars is de smart van Gods getrouwe knechten, in ‘t bijzonder de gruwelen van de boosheden van het huis Israëls, welks zonden gruwelijker zijn en meer boosheden bevatten dan de zonden van anderen. Helaas! Wat zal het einde zijn van deze dingen?

2. Nationale oordelen. Om hen voor deze gruwelen te straffen, zullen zij vallen door het zwaard, door de honger en door de pestilentie. Het is onze plicht smart te gevoelen niet alleen over onze eigen zonden en ons eigen lijden maar ook over de zonden en het lijden van anderen, en met medegevoel te zien op de ellende, die de goddelozen over zichzelf brengen, zoals Christus Jeruzalem zag en er over weende.

II. Hij moet hun inprenten, wat hij vroeger had gezegd betreffende de verwoesting, die over hen komen zou.

1. Zij zullen neergeworpen en vernietigd worden door een opeenvolging van oordelen, die hen zullen opzoeken, waar ze ook zijn mogen, vers 12 :*Die verre af is,* en denkt, dat hij buiten gevaar is, dat is, buiten het bereik van de Chaldeeuwse pijlen, zal ondervinden dat hij niet buiten het bereik van Gods pijlen is, die nacht en dag vliegen, Psalm 91:5 :"Hij zal door de pest sterven. Die nabij een sterke plaats is, die hem veiligheid verschaffen zal, zoals hij hoopt, zal door het zwaard vallen voordat hij wegkomen kan. Die zo voorzichtig is, zich niet buiten te wagen, maar in de stad overgebleven is, zal daar door honger sterven de ergste dood van alle". Alzo zal God Zijn grimmigheid volbrengen, dat is, tegen hen al datgene doen, wat Hij besloten had te doen.

2. Hun zonde zullen zij herkennen aan hun straf, *want hun verslagenen zullen voor het aangezicht van hun drekgoden liggen, rondom hun altaren,* zoals tevoren gedreigd wordt, vers 5-7. Daar, waar zij zich ter ere van hun afgoden hadden neergeworpen, zal God hen doden, tot hun eigen smaad en tot smaad van hun afgoden. Zij leefden voor hun aangezicht, zij zullen er voor sterven. Zij hadden hun afgoden liefelijken reuk gegeven, maar daar zullen hun dode lichamen een ergerlijken reuk afgeven, als het ware om die misplaatste reuk te vergoeden.

3. Het hele land zal woest zijn, als tevoren *de steden,* vers 6 :*Ik zal het land woest maken.* Dat vruchtbare, aangename, volkrijke land, dat als de hof des Heeren is geweest, de heerlijkheid van alle landen, zal *woest zijn, woester dan de woestijn naar Diblath henen,* vers 14. Diblathaim wordt zij genoemd, Numeri 33, 46, Jeremia 48:22, "die grote en vreselijke woestijn, die beschreven wordt in Deuteronomium 8:15, waar vurige slangen en schorpioenen waren". Het land Kanaän is op deze dag een van de meest naakte en woeste landen ter wereld. Stad en land worden zo ontvolkt, *opdat de altaren woest en eenzaam* zullen *zijn,* vers 6. Liever zullen beide stad en land verwoest worden, dan dat hun afgodische altaren overeind blijven. De strekking van de zonde is verwoesting, daarom, zijt beroerd en zondigt niet.

HOOFDSTUK 7

1 Daarna geschiedde het woord des HEEREN tot mij, zeggende:
2 Verder, gij mensenkind, zo zegt de Heere HEERE, van het land Israels: Het einde is er, het einde is gekomen over de vier hoeken des lands.
3 Nu is het einde over u; want Ik zal Mijn toorn tegen u zenden, en Ik zal u richten naar uw wegen, en Ik zal op u brengen al uw gruwelen.
4 En Mijn oog zal u niet verschonen, en Ik zal niet sparen; maar Ik zal uw wegen op u brengen, en uw gruwelen zullen in het midden van u zijn, en gijlieden zult weten, dat Ik de HEERE ben.
5 Zo zegt de Heere HEERE: Een kwaad, een enig kwaad, ziet, is gekomen;
6 Een einde is er gekomen, dat einde is gekomen, het is opgewaakt tegen u; ziet, het kwaad is gekomen!
7 De morgenstond is tot u gekomen, o inwoner des lands, de tijd is gekomen, de dag der beroerte is nabij, en er is geen wederklank der bergen.
8 Nu zal Ik in kort Mijn grimmigheid over u uitgieten, en Mijn toorn tegen u volbrengen, en u richten naar uw wegen, en zal op u brengen al uw gruwelen.
9 En Mijn oog zal niet verschonen, en Ik zal niet sparen; Ik zal u geven naar uw wegen, en uw gruwelen zullen in het midden van u zijn; en gijlieden zult weten, dat Ik de HEERE ben, Die slaat.
10 Ziet, de dag, ziet, de morgenstond is gekomen, de morgenstond is voortgekomen, de roede heeft gebloeid, de hovaardij heeft gegroend.
11 Het geweld is opgerezen tot een roede der goddeloosheid; niets van hen zal overblijven, noch van hun menigte, noch van hun gedruis, en geen klage zal over hen zijn.
12 De tijd is gekomen, de dag is genaakt; de koper zij niet blijde, en de verkoper bedrijve geen rouw; want een brandende toorn is over de gehele menigte van het land.
13 Want de verkoper zal tot het verkochte niet wederkeren, ofschoon hun leven nog onder de levenden ware; overmits het gezicht, aangaande de gehele menigte van het land, niet zal terugkeren; en niemand zal door zijn ongerechtigheid zijn leven sterken.
14 Zij hebben met de trompet getrompet, en hebben alles bereid, maar niemand trekt ten strijde; want Mijn brandende toorn is over de gehele menigte van het land.
15 Het zwaard is buiten, en de pest, en de honger van binnen; die op het veld is, zal door het zwaard sterven, en die in de stad is, dien zal de honger en de pest verteren.
16 En hun ontkomenden zullen wel ontkomen, maar zij zullen op de bergen zijn, zij allen zullen zijn gelijk duiven der dalen, kermende, een ieder om zijn ongerechtigheid.
17 Alle handen zullen slap worden, en alle knieen zullen henenvlieten als water.
18 Ook zullen zij zakken aangorden, gruwen zal ze bedekken, en over alle aangezichten zal schaamte wezen, en op al hun hoofden kaalheid.
19 Zij zullen hun zilver op de straten werpen, en hun goud zal tot onreinigheid zijn; hun zilver en hun goud zal hen niet kunnen uithelpen ten dage der verbolgenheid des HEEREN; hun ziel zullen zij niet verzadigen, en hun ingewanden zullen zij niet vullen; want het zal de aanstoot hunner ongerechtigheid zijn.
20 En Hij heeft de schoonheid Zijns sieraads ter overtreffelijkheid gezet; maar zij hebben daarin beelden hunner gruwelen en hunner verfoeiselen gemaakt; daarom heb Ik dat hun tot onreinigheid gesteld.
21 En Ik zal het in de hand der vreemden overgeven ten roof, en den goddelozen der aarde ten buit, en zij zullen het ontheiligen.
22 Ook zal Ik Mijn aangezicht van hen omwenden, en zij zullen Mijn verborgen plaats ontheiligen; want inbrekers zullen daar inkomen en die ontheiligen.

23 Maak een keten; want het land is vol van bloedgerichten, en de stad is vol van geweld.
24 Daarom zal Ik de kwaadste der heidenen doen komen, die hun huizen erfelijk bezitten zullen, en zal den hoogmoed der sterken doen ophouden, en die hen heiligen, zullen ontheiligd worden.
25 De ondergang komt; en zij zullen den vrede zoeken, maar hij zal er niet zijn.
26 Ellende zal op ellende komen, en er zal gerucht op gerucht wezen; dan zullen zij het gezicht van een profeet zoeken; maar de wet zal vergaan van den priester, en de raad van de oudsten.
27 De koning zal rouw bedrijven, en de vorsten zullen met verwoesting bekleed zijn, en de handen van het volk des lands zullen beroerd zijn; Ik zal hun doen naar hun weg, en met hun rechten zal Ik ze richten; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.

In dit hoofdstuk wordt het naderend verderf van het land Israëls in bijzonderheden voorspeld, vaak herhaald en met aandoenlijke woorden, opdat het volk nog mocht ontwaken tot berouw en het oordeel afwenden. De profeet moest hun mededelen,

I. Dat zij hun eindelijke ondergang tegemoet gaan, een ellendig einde, vers 1-6.

II. Dat het is een naderend oordeel, op handen en voor de deur, vers 7- 10.

III. Dat het is een onvermijdelijk verderf, omdat zij het zich door hun zonde op de hals gehaald hadden, vers 11-15.

IV. Dat hun kracht en rijkdom geen beschutting zouden zijn, vers 16-19..

V. Dat de tempel, waarop zij vertrouwden, zelf ook zou verwoest worden.

Vl. Dat het zou zijn een algemene verwoesting omdat de zonde, die er de oorzaak van was, algemeen was geweest, vers 20-27.

Ezechiël 7:1-15

Hier wordt klaar en duidelijk gewaarschuwd voor de verwoesting van het land Israëls, die nu haastelijk nadert. Door de profeet laat God dat niet alleen aankondigen, maar bindt dat aan bepaalde uitdrukkingen, om aan te tonen, dat de zaak zeker is, dat ze snel nadert, dat de profeet er zelf in begrepen is, en begeert, dat het volk het zich eveneens zal aantrekken, maar bevindt, dat het doof en dom en onaandoenlijk is. Wanneer in de stad brand is uitgebroken, dan zoekt men niet naar fraaie woorden en gekuiste uitdrukkingen om het alom bekend te maken, maar roept luide: "Brand! Brand!" Zo roept de profeet hier: "Het einde! het einde! het is er! het is gekomen! zie, het is gekomen! Wie oren heeft om te horen, die hore."

I. *Het einde is er, het einde is gekomen,* vers 2, en wederom, vers 3, 6. *Nu is het einde over u,* het einde, waarheen al hun goddeloosheid hen had gedreven, en waarmee God hen dikwijls gedreigd had, dat het komen zou, toen Hij hen door Zijn profeten had laten vragen: *Wat zult gij ten einde van die maken?* het einde, waarheen al de voorafgaande oordelen op aanstuurden, als middelen om het tot stand te brengen (hun verderf zal nu voltooid worden), of *het einde,* dit is het besluit van hun weg, de eindelijke ondergang van hun natie, "gelijk de zondvloed het einde was van alle vlees" Genesis 6:13. Zij hadden zich gevleid met de hoop, dat zij spoedig een eind aan hun moeilijkheden zouden zien. Ja, zegt God, "het einde is gekomen, maar een ellendig einde, niet het verwachte einde (dat het vrome overblijfsel onder hen beloofd was", Jeremia 29:1 "het is het einde, dat einde, waarvoor gij zo dikwijls gewaarschuwd zijt, het laatste einde waarvan Mozes had gezegd, dat gij er op merken zoudt, Deuteronomium 32:29, en dat, omdat Jeruzalem er niet op gemerkt had, wonderbaarlijk omlaag gedaald is", Klaagliederen 1:9. Langzaam aan was dit einde gekomen, maar nu was het gekomen, al komt het verderf van de zondaars langzaam, het komt zekert Het is gekomen, het wacht op u, gereed u te ontvangen. Dit betekent wellicht wat later komen zou, de laatsten ondergang van de natie door de Romeinen, waarvan die door de Chaldeën een voorspel was, en nog verder de eindelijke ondergang van de wereld van de goddelozen. "Het einde aller dingen is gekomen, en Jeruzalems einde zou een type van het einde van de wereld", Mattheus 24:3. O, dat wij allen konden zien, dat het einde des tijds en van de dagen zeer nabij is, en het einde van onze eigen tijd en van onze eigen dagen veel nader, opdat wij ons een gelukkig lot mogen verzekeren "aan het einde van de dagen," Daniel 12:13. "Het einde is gekomen over de vier hoeken des lands." Daar de ondergang de eindelijke is, zal ze ook volkomen zijn, geen enkel deel des lands zal ontsnappen, zelfs het allerafgelegenste niet. Zo zal de ondergang van de wereld zijn, aan alle dingen zal een einde komen. Zo zal de ondergang des zondaars zijn: niemand kan die ontgaan. "O, dat de goddeloosheid van de goddelozen tot een einde mocht komen, voordat die hen tot een einde brengt."

II. *Een kwaad, een enig kwaad, zie, is gekomen,* vers 5. Zonde is *een kwaad, een enig kwaad, een kwaad,* waarin geen goed schuilt, het is het ergst van alle kwaden. Dit wordt gezegd van het kwaad van de beproevingen, het *is een kwaad, een kwaad,* en dat een zal voldoende zijn om het verderf van de natie teweeg te brengen en te voltooien, er behoeft voorts niets meer gedaan te worden, dit een zal "een voleinding maken, de benauwdheid behoeft niet tweemaal op te rijzen," Nahum 1:9. "Het is een kwaad zo van de voorbeeld of wedergade, een kwaad, dat alleen staat, er kan geen voorbeeld van aangehaald worden". Het is voor de onboetvaardigen een kwaad, een enig kwaad, het verhardt hun hart en verergert hun bederf. Daarentegen waren er ook, aan wie dat kwaad door Gods genade werd geheiligd en tot een middel van veel goeds gemaakt, die werden, hun ten goede, uit deze plaats naar het land van de Chaldeën weggezonden, Jeremia 24:5. De goddelozen moeten de droesem van die beker

drinken, die voor de rechtvaardigen vol van mengeling van barmhartigheid is, Psalm 75:9. Dezelfde beproeving is voor ons een half kwaad of een enig kwaad, al naar wij er ons onder gedragen en er gebruik van maken. Maar wanneer het einde gekomen is over de goddeloze wereld, dan komt een kwaad, een enig kwaad over haar en niet eer. Het ergste tijdelijk oordeel heeft zijn lichtzijde, maar de pijniging van de verdoemden is een kwaad, een enig kwaad.

III. *De tijd is gekomen,* de bestemde tijd, voor het zenden van dit enig kwaad en het volle einde. Voor alle Gods plannen is een tijd, een eigen tijd, een tevoren bepaalde tijd, waarin het plan ten volle vervuld wordt, vooral de tijd van de afrekening met het goddeloze volk en hun vergelding naar hun verdienste, is bepaald, *de dag van de openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods. Hij ziet,.* of wij het zien of niet, *dat Zijn dag komt.* Hier wordt het volk daar telkens weer op gewezen, vers 10. *Zie, de dag,* die zo lang getoefd heeft, is ten laatste gekomen. *De tijd is gekomen, de dag is nabij, de dag van de beroerte is nabij,* vers 7, 12. Of schoon gedreigde oordelen lang mogen toeven, toch worden ze niet afgesteld, de tijd van de volvoering zal komen. Hoewel Gods geduld ze uitstelt, niets dan ‘s mensen oprecht berouw en bekering kan ze keren. *De morgenstond is tot u gekomen,* vers 7, en weer vers 10. *De morgenstond is voortgekomen,* de dag van de verwoesting naakt, de dag des verderfs is reeds gekomen. De morgenstond ontdekt wat verborgen was, zij meenden, dat hun geheime zonde nimmer aan het licht zou komen, maar nu komt ze aan het licht. Zij plachten misdadigers in de morgenstond te vonnissen en ter dood te brengen, zo’n morgen van veroordeling en voltrekking van een vonnis overkomt hen nu, "een dag van de beroerte voor zondaars, het jaar hunner bezoeking." Zie, hoe dwaas deze mensen waren, dat, ofschoon de dag van hun verderf reeds was aangebroken, dat telkens weer moest aangekondigd worden. De dag van de beroerte, van de wezenlijke beroerte, is nabij, en er is geen weerklank van de bergen, dit is niet eenvoudig een echo of tijding van beroerte, gelijk zij gaarne wilden aannemen, slechts een ongegrond vermoeden, als waren de mannen, die tegen hen kwamen, niets dan de schaduw van de bergen (zoals Zebul Gaal wilde doen geloven, Richteren 9:36). De ontvangen mededeling was slechts een holle klank, door de bergen weerkaatst. Neen, de beroerte is geen verbeelding, gelijk ze spoedig gewaar zullen worden.

IV. Dit alles komt voort uit Gods toorn, niet, zoals soms gebeurt, door barmhartigheid verzacht. Dat is de fontein, waaruit al deze beroerte voortvloeit, is "de alsem en gal van de ballingschap en ellende", Klaagliederen 3:19, die ze inderdaad bitter maken. *Ik zal Mijn toorn tegen u zenden,* vers 3.

Merk op, God is heer van Zijn toorn, die breekt niet uit wanneer Hij wil noch treft iemand, tenzij God dat zo beschikt en bestuurt. De uitdrukking wordt sterker vers 8 :*Nu zal Ik in kort Mijn grimmigheid over u uitgieten* in volle fiolen, *en Mijn toorn tegen u volbrengen,* in al zijn omvang. Deze toorn kiest niet hier en daar iemand uit om die ten voorbeeld te stellen, maar komt *over de gehele menigte van het land,* vers 12, 14, de gehele natie is *een vat des toorns* geworden, tot *het verderf toebereid.* In Zijn toorn gedenkt God soms Zijn barmhartigheid, maar nu zegt Hij: *Mijn oog zal niet verschonen, en Ik zal niet sparen,* vers 4, 9. Degenen, die de hun aangeboden barmhartigheid veracht hebben zullen nu hun oordeel zonder barmhartigheid ontvangen.

V. Dit alles is de rechtvaardige straf voor hun zonden, die ze door hun eigen dwaasheid over zich hebben gebracht. Hier wordt op deze omstandigheid alle nadruk gelegd, opdat zij leren zouden, God te rechtvaardigen, die hun dat alles toezendt. God zendt Zijn toorn nooit dan in Zijn wijsheid en rechtvaardigheid, en daaruit volgt: *Ik zal u richten naar uw wegen,* vers 3. Ik

zal onderzoeken wat uw wegen geweest zijn, ze aan Mijn wet toetsen, en dan met hen handelen naar Mijn bevinden, *uw wegen op u brengen,* vers 4. Zie, door de zwaarste oordelen, die God over zondaars brengt, doet Hij niets *dan hun vergelden naar hun werken,* zij worden geslagen met hun eigen roede. En, wanneer God met een zondig volk komt afrekenen, dan gedenkt Hij iedere zonde: *Ik zal op u brengen al uw gruwelen,* vers 3, "en uw ongerechtigheid vinden, die te haten is," Psalm 36:3, en *uw gruwelen zullen in het midden van u zijn,* vers 4. Dat is, de verborgen goddeloosheid zullen nu aan de dag gebracht worden, en in het midden van u zal gezien worden wat zelfs niet vermoed werd, uw zonde zal nu u zelf een gruwel zijn. Zo zal de gruwel van de goddeloosheid, wanneer die komt, "een gruwel van de verwoesting wezen", Mattheus 24:15. Of: uw gruwelen (dit is de straf uwer gruwelen) "zullen in het midden van u zijn, zij raken tot aan uw hart," Jesaja 4:18. Of: daarom zal God niet sparen, noch verschonen, omdat zij, wanneer Hij hun wegen op hen brengt, in hun ellende van de overtreding nog meer maken, hun gruwelen zijn nog in het midden van hen, gekoesterd en gevoed in hun hart. Het wordt weer herhaald, vers 8, 9. *Ik zal u richten, Ik zal op u brengen,* vooral twee zonden worden bepaaldelijk genoemd, waardoor zij God tot deze oordelen verwekt hadden: hoogmoed en verdrukking.

1. God wil ze door Zijn oordeel vernederen, want zij hebben zich verheven. *De roede* van de ellende *heeft gebloeid,* maar *de hovaardij is* het, die *gegroend heeft,* vers 10. De knoppen van de zonde zullen bloesem dragen in een of ander oordeel. De hovaardij van Juda en Jeruzalem woekerde onder alle rangen en standen, als knoppen op een boom in de lente.

2. Hun vijanden zullen even hard met hen handelen, als zij met elkaar gehandeld hadden, vers 11. *Het geweld is opgerezen tot een roede van de verbolgenheid,* dat is: hun onderling oprecht werd door de macht van de overheid goedgekeurd en begunstigd. De roede van de overheid is geworden *een roede van de verbolgenheid,* tot zo'n hoogte van onbeschaamdheid was het geweld opgerezen. "Voorts heb ik gezien ter plaatse des gerichts, aldaar was goddeloosheid," Psalm 3:16, Jesaja 5:7. Wat ook de vruchten van Gods oordelen zijn, gewis is onze zonde er de oorsprong van.

Vl. Er is geen ontkomen aan deze oordelen noch beschutting ertegen, want zij zijn algemeen en zullen op allen neerdalen, zonder enige redding.

1. De dood zal in allerlei gedaante zegevierend rondgaan, in de stad zowel als op het land, in en buiten de steden, vers 15. De mensen zullen nergens veilig zijn, want hij, , *die op het veld is, zal door het zwaard sterven* (ieder veld zal hun een slagveld zijn), *en die in de stad is, die zal de honger en de pest verteren,* al is de stad ook een heilige stad, dat zal niets baten. De zonde is in de stad en daarbuiten overvloedig geworden, (Iliacos infra muros peccator et extra, Trojanen en Grieken, overtreden evenzeer,) en daarom komt het oordeel over beide.

2. Niemand van de ten dode opgeschrevenen zal ontkomen, *niemand van hen zal gespaard worden.* Geen een van deze trotse verdrukkers die hun naburen geweld aandeden met *hun goddeloosheid,* zal overgelaten worden, maar allen zullen weggevoerd worden door de naderende verwoesting, vers 11. *Niemand van hun menigte* dat is: van de troep, die zij tot kwaaddoen aanzetten, en daarin stijfden, om te roepen: *Kruis Hem, kruis Hem!* Wanneer zij tot iemands ondergang besloten hadden, *niets van hen zal overblijven, noch van hun menigte.* Hun gezinnen zullen verstrooid worden, zodat hun wortel noch tak blijven zal. De goddelijke wraak zal bijzonderlijk rusten op die menigte, die troep, want *een brandende toorn is over de gehele menigte van het land,* vers 12, 14 *en het gezicht aangaande de gehele menigte van het*

land, vers 13, de massa van het gewone volk. Als de oordelen komen, zullen zij die goddelozen bij hopen wegvoeren, en zij zullen noch zelf ontkomen noch hun voorgangers, wier creaturen en werktuigen zij waren. Wanneer Gods oordelen uitgezonden worden, kunnen geen menigten ze tegenhouden. "Hand aan hand zal de boze niet onschuldig zin," Spreuken 11:21.

3. Die vallen, zullen niet beklaagd worden, vers 11. *Geen klacht zal over hen zijn,* want er wordt niemand overgelaten om hen te beklagen, dan wie zich haasten om insgelijks om te komen. En de tijden zullen zo slecht zijn, dat men elkaar eer gelukwensen dan beklagen zal over de dood van vrienden, hen gelukkig achtende, die weggenomen zijn, zodat zij deze verwoesting niet zien noch erin begrepen worden, Jeremia 16:4, 5. Zij zullen tot geen tegenstand bekwaam zijn. Het bevel is uitgegaan, en *het gericht* aangaande hen *zal niet terugkeren,* vers 13. God zal het niet herroepen, en zij kunnen het niet vernietigen. Daarom: het zal niet terugkeren, re infecta, zonder wat gedaan te hebben, want God maakt het voorspoedig in hetgeen, waartoe Hij het zendt. Gods Woord zal dan plaats hebben en dan,

a. Bijzondere personen kunnen zich niet tegenover God handhaven. "Niemand zal door zijn ongerechtigheid zijn leven sterken, " het zal geen zondaars helpen, zo zij met God en Zijn oordelen spotten, gelijk ze gedaan hebben. "Niemand heeft ooit zijn hart tegen God verhard en voorspoed gehad." Zij, die zich in hun goddeloosheid sterken, zullen niet alleen blijken zwak te staan, maar ook hun verderf tegemoet te gaan, Psalm 52:7.

b. De menigte kan de stroom van deze oordelen niet weerstaan, noch die het hoofd bieden, vers 14. *Zij hebben met de trompet getrompet,* om de krijgslieden te verzamelen, en om de dus verzamelden te bezielen en aan te moediger, zo menen zij *alles bereid te hebben.* Maar het is alles vergeefs, niemand laat zich aanmonsteren, en wie reeds gewonnen zijn, hebben geen moed om de vijand te weerstaan. Zie, als God tegen ons is, dan kan niemand voor ons en ons van dienst zijn.

4. Zij zullen geen hoop voeden op het herstel hunner welvaart, om zich daarmee in hun tegenspoed te troosten, zij zullen alles moeten opgeven. En daarom: *de koper zij niet blij,* dat hij zijn goed uitbreidt en een koop heeft gesloten, *en de verkoper bedrijve geen rouw,* dat zijn goed afneemt en hij verarmt, vers 12. Zie de ijdelheid van de dingen van deze wereld, hoe waardeloos zij zijn, in tijden van ellende, wanneer wij ze het meest behoeven, kunnen wij er het minst staat op maken. Zij, die wat verkocht hebben, kunnen meer op hun gemak zijn, daar zij minder te verliezen hebben, en zij, die wat gekocht hebben, zien slechts hun zorg en vrees toenemen. "Omdat de gedaante van deze wereld voorbijgaat, laat hen, die kopen, zijn als niet bezittende, wijl zij niet weten, hoe spoedig ze het zullen verliezen", 1 Corinthiers. 7:29-31. Er wordt aan toegevoegd, vers 13, "De *verkoper zal in het jubeljaar tot het verkochte niet weerkeren,* naar de wet, als hij aan zwaard en pestilentie mocht ontkomen en dat jaar beleven, want geen erfenis zal hier bezeten worden totdat de zeventig jaren voleindigd zijn, dan zal men tot de bezitting terugkeren en ieder het zijne weer hebben." In dit vertrouwen kocht Jeremia omtrent deze tijd het veld van zijn oom, toch kon zich de koper niet verblijden, overeenkomstig deze woorden, maar beklaagde hij zich, Jeremia 32:25.

5. God zal in alles verheerlijkt worden. *Gijlieden zult weten dat Ik de Heere ben,* vers 4, *dat Ik de Heere ben, die slaat.* Gij ziet naar tweede oorzaken, en meent, dat Nebukadnezar degene is, die u slaat, "maar gij zult leren verstaan, dat hij slechts de roede is, het is de hand des Heeren, die slaat, en wie kent de zwaarte van Zijn hand?" Zij, die niet wisten, dat het de Heere was, die

hun goeddeed, zullen weten, dat het de Heere is, die hen slaat, want op welke, wijze ook, de Heere wil erkend wezen.

Ezechiël 7:16-22

Wij hebben gezien, welk lot hen wacht, die afgesneden worden, nu zullen wij zien, hoe zij vluchten, die een kans tot ontsnapping open zien, sommigen zullen ontkomen, vers 16, maar zal dit hun voordeel opleveren? Het is even goed, eenmaal te sterven, als in een leven vol ellende, duizend doden te sterven, en slechts te ontkomen gelijk Kaïn om *zwervende en dolende* op de aarde te zijn, bevreesd, dat al wie hem vindt hem zal doodslaan.

I. Zij zullen in hun eigen gemoed troost noch voldoening smaken, maar in gestadige angst en schrik verkeren, want, waarheen zij ook gaan, overal dragen zij hun schuldig geweten mede, dat hen zich zelf tot een last doet zijn.

1. Zij zullen immer verlaten en een prooi van zwaarmoedigheid zijn, zij zullen niet in steden of plaatsen van verkeer zijn, maar alleen op de bergen, naar geen gezelschap verlangende, maar dat veeleer vliedende, omdat zij zich schamen over hun vernederende omstandigheden.

2. Zij zullen immer smart hebben. Zij, die onder de tekenen van Gods ongenoegen verkeren, hebben reden om te treuren, en daartoe kan God hen brengen, die grote vreugde gekend en met smart gespot hebben. Degenen, die zich eenmaal voor de leeuwen van de bergen hielden, zo moedig waren zij, zijn nu als duiven van de vallei geworden, zo vreesachtig zijn zij, zo moedeloos, gereed om te vluchten waar geen vervolger is en te sidderen op het vallen van een blad. Zij allen treuren (niet met droefheid naar God, maar met droefheid van de wereld die de dood werkt), ieder om zijn eigen ongerechtigheid, dat is om de ellende die zij nu zien, dat hun eigen goddeloosheid over hen gebracht heeft, niet alleen de goddeloosheid des lands, maar hun eigen. Zij zullen dan moeten erkennen dat ieder van hen heeft bijgedragen tot de nationale schuld. Zie, de zonde brengt vroeger of later, op welke wijze ook, smart, degenen, die geen berouw hebben over hun ongerechtigheid, zullen terecht aan wroeging ten prooi worden. Wie er niet over treurt als een vergrijp tegen God, zal er over treuren als een schande en verderf voor hem zelf, "tot hij in zijn laatste brult, als zijn vlees en zijn lijf verteerd is, en hij zegt: Hoe heb ik de tucht gehaat en mijn hart de bestraffing versmaad," Spreuk. 5:11, 12.

3. Zij zullen van al hun lichaams- en geestkracht beroofd worden, vers 17 :*Alle handen zullen slap worden, en alle knieen zullen henenvloeien als water*. Hun handen zullen onmachtig worden om te strijden en zich te verdedigen, hun knieën de dienst weigeren om te lopen of ook maar te staan. Een algehele inzinking zal over hen komen. "Haar knieen zullen wegstromen als water, zodat zij vallen moeten". Zie het is dwaasheid voor "de sterke, zich te beroemen in zijn sterkte, want God kan die spoedig wegnemen."

4. Zij zullen alle hoop verliezen en aan hun wanhoop overgelaten worden, vers 18, niets zal er zijn om hun geest op te beuren, hun uiterlijk zal getuigen van hun vooruitzicht. Ze zullen zich *met zakken omgorden,* zonder enig uitzicht op betere kleding. *Gruwen zal ze bedekken, en over alle aangezichten zal schaamte wezen en op al hun hoofden kaalheid,* alle tekenen van wanhopige smart, Jesaja 16:11. Zie, wie niet door vrees en schaamte van de zonde teruggehouden wordt, zal door vrees en schaamte ervoor gestraft worden, daarop moet de zonde uitlopen.

II. Zij zullen geen voordeel hebben van hun rijkdom en welvaart, maar die zat worden, vers 19. Zij, die tot deze ellende gebracht waren, hadden vroeger overvloed van *zilver en goud,* geld en juwelen en andere kostbaarheden gehad, waarvan zij zich heel wat voordeel in dagen van

algemene ellende voorgespiegeld hadden. Zij meenden, dat hun rijkdom zou *zijn hun sterke stad,* waarmee zij vijanden konden omkopen en vrienden verwerven, dat zij er hun losprijs van konden maken, dat zij nimmer broodsgebrek zouden hebben zolang hun geld duurde, en dat *geld alles zou verantwoorden.* Maar-het komt alles anders uit.

1. "Hun rijkdom is hun in de dag van hun voorspoed tot grote verleiding geweest, zij hadden er hun hart op gesteld en er hun vertrouwen aan geschonken". Door hun ijverig streven naar rijkdom zijn ze tot zonde gedreven, en door hun veelvuldig genot in de zonde verhardt Zo werd die tot een aanstoot van hun ongerechtigheid, zij vielen daardoor in zonde en werden verhinderd, tot God terug te keren. Zie, velen zijn er, wie rijkdom tot een strik en verderf wordt. Het gewinnen van de wereld is het verlies van hun ziel, het maakt hen trots, zelfgenoegzaam, gierig, verdrukkers en wellustiger. Datgene wat hun, indien goed gebruikt, een dienaar van de godzaligheid had kunnen worden, zal, nu slecht gebruikt, "de aanstoot van hun ongerechtigheid zijn."

2. Het was hun geen verlichting in de dag huns tegenspoeds.

a. Hun goud en zilver kon hen tegen de oordelen Gods niet beschermen. Zij zullen hen niet kunnen uithelpen ten dage van de verbolgenheid des Heeren, zij zullen Zijn gerechtigheid niet kunnen verzoenen of Zijn toorn afwenden, noch hen beveiligen tegen de oordelen, die Hij over hen brengt. "Zie, goed doet geen nut ten dage van de verbolgenheid," Spreuken 11:4. Het zit noch zo hoog, dat Gods oordelen hen niet bereiken kunnen, noch maakt ze zo sterk, dat zij die kunnen te boven komen. De dag des toorns nadert, wanneer het blijken zal, dat des mensen rijkdom buiten staat is, hem te verlossen of ook maar van enig nut te zijn. Wat baatte het de rijke man, dat zijn schuren gevuld waren, toen men zijn ziel van hem eiste? Of die anderen rijke, die gekleed was in purper en scharlaken en overvloed van spijs en drank had, toen hij geen druppel kon bekomen om zijn tong te verkoelen? Geld is geen verweer tegen de dood en verlicht de ellende van de verdoemenis niet.

b. Hun goud en zilver konden hen onder hun rampen niet bevredigen.

c. Zij konden hun buik niet vullen, toen er geen brood in de stad was overgelaten, was er voor geld of goede woorden niets te krijgen, hun zilver en goud konden hun honger niet stillen, noch enige spijze bereiden. Zie, wij konden beter zonder goudmijnen dan zonder korenvelden zijn, de voortbrengselen van de aarde, die gemakkelijk te verkrijgen zijn, mogen veel groter zegeningen voor de mens heten dan schatten, die met moeite en gevaar uit de ingewanden van de aarde gehaald worden. Zo God ons ons dagelijks brood geeft, hebben wij reden tot dankbaarheid en geen reden tot klagen, al bezitten wij zilver noch goud.

d Veel minder konden die hun ziel verzadigen of inwendig troost geven. Zie, de rijkdom van de wereld bevat niets dat de begeerte van de ziel vervult of in de dag van de ellende voldoening schenkt. Wie zilver liefheeft, zal van zilver niet verzadigd worden, veel min hij, die het verliest.

e. Hun goud en zilver zullen zij op de straten werpen, of door de hand des vijands, die meer buit zal vinden dan hij kan wegdragen of begeren, het zilver zal niet geacht worden, zij zullen het op de straten gooien, maar het goud, dat kostbaarder is, zal meegevoerd en naar Babel gebracht worden, of zij zullen zelf hun zilver en goud wegwerpen, opdat het hun vlucht niet belemmert, of opdat het de vijand geen aanleiding geve hen te doden om zich te verrijken, of uit verontwaardiging, omdat het, ondanks de moeite, die zij hadden genomen om het saam te

schrapen en te bewaren, hun toch geen nut gedaan had, maar eer een aanstoot geweest was. Zie, de wereld gaat voorbij en haar begeerlijkheid, 1 Johannes 2:17. De tijd kan komen, dat wereldse mensen hun rijkdom evenzeer moede zullen zijn als zij hem nu liefhebben, diegenen zijn er het best aan toe, die het minst hebben.

III. Gods tempel zal hun evenmin baten, vers 20-22. Daarop hadden zij geroemd en daarvan zich veiligheid beloofd, Jeremia 7:4, Micha 3:11, maar dit hun vertrouwen zou hen begeven.

Merk op,

1. De grote eer, die God dat volk had geschonken, door Zijn heiligdom in hun midden op te richten, vers 20. "En Hij heeft de schoonheid Zijns sieraads, waar zij en hun vaders Hem loofden" Jesaja 14:11, dat heilig was en daarom heerlijk, het heette "de heerlijkheid des heiligdoms," en heiligheid is de heerlijkheid Zijns sieraads, het was ook met goud en zilver enz. versierd, "Hij heeft de schoonheid Zijns sieraads ter overtreffelijkheid gezet." Alles meest medewerken om het prachtig te maken, om Zijn volk Israël te hoger te doen uitsteken boven hun naburen. Hij bouwde Zijn heiligdom als hoogten, Psalm. 78:69. "Een troon van de heerlijkheid, een hoogheid van het eerste aan, is de plaatse onzes Heiligdoms, Jeremia 17:12. Maar

2. Dit was de grote oneer, die zij God hadden aangedaan, dat zij Zijn heiligdom hadden ontheiligd, zij *hadden daarin beelden hunner gruwelen en hunner verfoeiselen gemaakt,* vers 20 en daarmee God tot jaloersheid verwekt. Voor God waren het gruwelen en verfoeiselen, en dat moesten ze ook voor hen zelf geweest zijn, en die dingen hadden ze geplaatst in Gods tempel, groter belediging kon Hem niet worden aangedaan. En daarom,

3. Hun wordt hier gedreigd, dat zij van hun tempel zullen beroofd worden, en dat zulks hun niet tot troost zou zijn. "Daarom heb Ik dat hun tot onreinigheid gesteld," dat is verre weggedaan zodat het hun niet meer dienen of invloed op hen uitoefenen kan. Zie, Gods ordinantiën en de voorrechten van een godsdienstbelijdenis worden rechtvaardiglijk weggenomen, wanneer die worden veracht en verontheiligd. Ja, zij zullen niet alleen ver van de tempel verdreven worden, maar de tempel zelf zal in de algemene verwoesting inbegrepen zijn, vers 21. De Chaldeën, die vreemdelingen zijn en daarom geen eerbied voor de tempel koesteren, die *de goddelozen van de aarde* zijn, en daarom een afkeer van de tempel hebben, zullen hem *ten roof en ten buit* krijgen. Alle sieraden en schatten zullen in hun handen vallen, zij zullen geen onderscheid maken tussen deze en anderen roof. Dat was de smart van de heiligen in Zion, die nergens luider over klaagden dan daarover, "dat de vijand alles in het Heiligdom verdorven had," Psalm.74:3. Maar het was de straf van de zondaren in Zion, toen zij de tempel met vreemde goden ontheiligden, God tot toorn verwekten, zodat Hij vreemden toeliet hem te verontreinigen, en Zijn aangezichte van hen omwendde, als had Hij hen en hun misdaden niet gezien en van degenen, die die smaad trachtten af te bidden, als hoorde Hij hun gebeden niet. Laat de krijgsknechten hun gang gaan, laat ze de verborgen plaats, het heilige van de heiligen, binnendringen, als waren zij rovers, laat ze alles beroven, laat ze het heiligdom ontheiligen, deszelfs bescherming is geweken en zijn heerlijkheid vergaan. Zie, degenen, die door de kracht van de godzaligheid niet willen geregeerd worden, zullen ook de eer van de vorm van de godzaligheid moeten derven

Ezechiël 7:23-27

Hier wordt,

I. De gevangene voor zijn rechters gebracht. *Maak een keten,* om de schuldige voor de balie te slepen en voor de rechterstoel van de goddelijke gerechtigheid te plaatsen. Laat hem kluisteren als een beruchter misdadiger en vastbinden om zijn vonnis te vernemen. "Zie, zij die de band van Gods wet verbreken en Zijn touwen van zich werpen, zullen gebonden worden door de ketenen van Zijn oordelen, die zij niet kunnen breken noch van zich werpen". De keten betekent het beleg van Jeruzalem, of de slavernij dergenen, die in ballingschap weggevoerd werden, of dat ze aan het rechtvaardig oordeel Gods werden overgeleverd, gebonden in ketenen.

II. De aanklacht tegen de gevangene: *Het land is vol van bloedgerichten,* vol schuld over het bloed, dat onder de schijn van recht en bescherming van de wet, met de plechtigheid van een rechtspraak, was vergoten. Met het onschuldig bloed, dat Manasse had vergoten, waarschijnlijk door deze bloedgerichten, was de maat van Jeruzalems zonden volmeten, 2 Koningen 24:4. Of, het is vol van zulke misdaden als waarop bij de wet de doodstraf stond, bloedgerichten. Afgoderij, lastering, toverij, Sodoms-zonde enz. waren doodzonden, waarop de doodstraf stond. Daarom, toen die zonden volkszonden waren geworden, was er geen helpen meer aan, de gehele natie moest afgesneden worden. Zie, bloedschulden worden gestraft met bloedige oordelen. "De stad, de stad Davids, de heilige stad, die een voorbeeld van rechtvaardigheid en haar beschermer moest geweest zijn, en elke overtreding gestraft hebben, is nu vol geweld, de heersers van de stad met hun groter macht en hoger naam, waren erger dan de eersten. Dat was diep treurig! Hoe is de getrouwe stad een hoer geworden!"

III. Het oordeel, over de schuldig bevondenen uitgesproken. God wil met hen richten, niet alleen omdat ze Zijn heiligdom ontheiligd hadden, maar ook omdat ze het recht onder mensen hadden verkeerd, "want gelijk de heiligheid Zijn huize sierlijk was, zo heeft de rechtvaardige God de rechtvaardigheid lief en wreekt Hij de onrechtvaardigheid". Het uitgesproken oordeel behelst,

1. Dat, omdat zij in de weg van de heidenen gewandeld hebben en erger gedaan dan die, God de kwaadste van de heidenen zal doen komen om hun stad te verwoesten, de wreedste en barbaarste, met het minste medelijden en de grootste haat tegen de Joden. Zie, de heidenen zijn niet allen gelijk, God kiest soms de ergste uit tot een gesel voor Zijn eigen volk, omdat hij hen voor het vuur bestemt, wanneer het werk gedaan is.

2. Dat, omdat ze hun huizen met onrechtvaardig verkregen goed gevuld hadden en hun macht en rijkdom tot onderdrukking van de zwakken misbruikten, God hun huizen en al hun meubelen geven zou in de hand van vreemden om ze te bezitten en te genieten. Hij zal de hoogmoed van de sterken doen ophouden, zodat de groten niet langer met hun praal de ogen van de zwakken verblinden noch met hun macht langer onrecht voor recht laten gelden.

3. Dat, omdat zij de heilige plaatsen met hun afgoderij hadden ontheiligd, God hen ontheiligen zou met Zijn oordelen, immers hadden zij de beelden van andere goden in de tempel gezet. God zou van hen de tekenen van Zijn tegenwoordigheid wegnemen. Wanneer de heilige plaatsen door haar God verlaten worden, zullen zij spoedig door haar vijanden ontheiligd worden.

4. Daar zij de ene zonde op de andere gestapeld hadden, zou God het een oordeel op het andere stapelen. *De ondergang komt,* vers *25, ellende zal op ellende komen* om hen te verderven, en *gerucht op gerucht* zal hen verschrikken, gelijk de golven in een storm, de ene over de andere. Zie, de zondaren, die voor het verderf aangewezen zijn, zullen er heen worden gedreven, want "God zal overwinnen wanneer Hij oordeelt," Amos 3:4.

5. Omdat zij Gods verwachtingen omtrent hen hadden teleurgesteld, zou Hij hun verwachtingen omtrent Hem teleurstellen, want,

a. Zij zullen niet *verlost worden uit hun ellende,* gelijk zij verwachten. Zij *zullen de vrede zoeken,* zij zullen die begeren en er om bidden, er op hopen en die verwachten, maar *hij zal er niet zijn.* Zowel hun pogingen om hun vijand zachter te stemmen als om hem te overwinnen, zullen vergeefs zijn, en hun ellende zal erger en erger worden.

b. Zij zullen geen terechtwijzing hebben in de naderende ellende, vers 26. *Zij zullen het gezicht van een profeet zoeken,* zullen begeren, dat hun tot steun het uitzicht op een gelukkig einde verzekerd worde. Zij begeerden geen gericht om hen van hun zonde af te manen of voor het gevaar te waarschuwen, maar alleen om verlossing te beloven. Zulke tijdingen wensten zij te vernemen. Maar de wet zal vergaan van de priester, hij zal noch woorden van raad noch troostredenen voor hen hebben. Zij wilden niet horen wat God te zeggen had, toen Hij hen van zonde wilde overtuigen, en nu heeft Hij niets te zeggen tot bemoediging. "De raad zal vergaan van de oudsten, " de oudsten des volks, die hun raad zouden geven in deze moeilijke tijdsomstandigheden, zullen verlegen staan en ten einde raad wezen. Het staat slecht met een volk, als degenen, die het raden moeten, tot zichzelf niet inkeren, niet samen raadplegen en dat ook geen raad geven kunnen.

6. Daar zij elkaar tot zonde hadden aangezet en aangemoedigd, zou God hen ontmoedigen en krachteloos maken, zodat zij onmachtig werden om Gods oordelen te dragen, die over hen kwamen. Allen, hoog en laag, zouden bezwijken en gemeenschappelijk onder de last neerliggen, vers 27. *De koning,* die hun moed moest inspreken, *zal rouw bedrijven,* en *de vorsten,* die hen zouden aanvoeren tegen de vijand, *zullen met verwoesting bekleed zijn.* Hoofd en hart zal falen, hun staatkunde en hun moed en dus geen wonder, dat *de handen van het volk des lands beroerd zullen zijn.* Geen van de mannen, die voor hen strijden zouden, zal kracht behouden. Wat kunnen mensen voor zichzelf bedenken of doen, wanneer God hen verlaten heeft en Zich tegen hen keert? Alles moet noodzakelijk *treuren en zuchten,* wanneer God komt om *hen naar hun verdienste te oordelen,* en hun, tot hun nadeel, doet verstaan dat Hij de Heere is, Wien de wraak toekomt.

HOOFDSTUK 8

1 Het geschiedde nu in het zesde jaar, in de zesde maand, op den vijfden der maand, als ik in mijn huis zat, en de oudsten van Juda voor mijn aangezicht zaten, dat de hand des Heeren HEEREN daar over mij viel.
2 Toen zag ik, en ziet, een gelijkenis, als de gedaante van vuur; van de gedaante Zijner lenden en nederwaarts was vuur; en van Zijn lenden en opwaarts, als de gedaante ener klaarheid, als de verf van Hasmal.
3 En Hij stak de gelijkenis ener hand uit, en nam mij bij het haar mijns hoofds; en de Geest voerde mij op tussen de aarde en tussen den hemel, en bracht mij in de gezichten Gods te Jeruzalem, tot de deur der poort van het binnenste voorhof, dewelke ziet naar het noorden, alwaar de zitplaats was van een beeld der ijvering, dat tot ijver verwekt.
4 En ziet, de heerlijkheid des Gods van Israel was aldaar, naar de gedaante, die ik in de vallei gezien had.
5 En Hij zeide tot mij: Mensenkind, hef nu uw ogen op naar den weg van het noorden; en ik hief mijn ogen op naar den weg van het noorden, en ziet, tegen het noorden aan de poort van het altaar was dit beeld der ijvering, in den ingang.
6 En Hij zeide tot mij: Mensenkind, ziet gij wel, wat zij doen, de grote gruwelen, die het huis Israels hier doet, opdat Ik van Mijn heiligdom verre wegga? Doch gij zult nog wederom grote gruwelen zien.
7 Zo bracht Hij mij tot de deur van het voorhof. Toen zag ik, en ziet, er was een hol in den wand.
8 En Hij zeide tot mij: Mensenkind, graaf nu in dien wand. En ik groef in dien wand, en ziet, daar was een deur.
9 Toen zeide Hij tot mij: Ga in, en zie de boze gruwelen, die zij hier doen.
10 Zo ging ik in, en ik zag, en ziet, er was alle beeltenis van kruipende dieren en verfoeilijke beesten, en van alle drekgoden van het huis Israels, geheel rondom aan den wand gemaald.
11 En zeventig mannen uit de oudsten van het huis Israels, met Jaazanja, den zoon van Safan, staande in het midden van hen, stonden voor hun aangezichten; en een ieder had zijn rookvat in zijn hand, en een overvloedige wolk des reukwerks ging op.
12 Toen zeide Hij tot mij: Hebt gij gezien, mensenkind, wat de oudsten van het huis Israels doen in de duisternis, een ieder in zijn gebeelde binnenkameren? want zij zeggen: De HEERE ziet ons niet, de HEERE heeft het land verlaten.
13 En Hij zeide tot mij: Gij zult nog wederom grote gruwelen zien, die zij doen.
14 En Hij bracht mij tot de deur der poort van het huis des HEEREN, die naar het noorden is, en ziet, daar zaten vrouwen, bewenende den Thammuz.
15 En Hij zeide tot mij: Hebt gij, mensenkind, dat gezien? Gij zult nog wederom grotere gruwelen zien dan deze.
16 En Hij bracht mij tot het binnenste voorhof van het huis des HEEREN; en ziet, aan de deur van den tempel des HEEREN, tussen het voorhuis en tussen het altaar, waren omtrent vijf en twintig mannen; hun achterste leden waren naar den tempel des HEEREN, en hun aangezichten naar het oosten, en deze bogen zich neder naar het oosten voor de zon.
17 Toen zeide Hij tot mij: Hebt gij, mensenkind, dat gezien? Is er iets lichter geacht bij het huis van Juda, dan deze gruwelen te doen, die zij hier doen? Als zij het land met geweld vervuld hebben, zo keren zij zich, om Mij te vertoornen; want zie, zij steken de wijnranken aan hun neus.
18 Daarom zal Ik ook handelen in grimmigheid, Mijn oog zal niet verschonen, en Ik zal niet sparen; hoewel zij voor Mijn oren met luider stem roepen, nochtans zal Ik hen niet horen.

Nadat God de profeet een duidelijke voorstelling heeft gegeven van de volksrampen, die met snelheid naderden, geeft Hij hem hier een duidelijk begrip van de volkszonden, waardoor God getergd was deze rampen over hen te brengen, opdat hij God in al Zijn oordelen mocht rechtvaardigen, en de zonden des volks te nadrukkelijker mocht berispen, en hun ondergang te nadrukkelijker voorspellen. In een visioen brengt God hem hier naar Jeruzalem, om hem de zonden te tonen, die daar begaan werden, hoewel God begonnen was met hen te twisten, vers 1-4, en daar ziet hij

I. Het beeld van de ijvering, dat aan de poort van het altaar gesteld was, vers 5, 6.

II. De oudsten van Israël, die in een geheime kamer alle soorten van beelden vereren, vers 7-12.

III. De vrouwen, bewenende de Thammuz, vers 13, 14

IV. De mannen, die de zon aanbidden, vers 15,16. En dan beroept God zich op hem, of men nog barmhartig moet zijn met een volk, dat er zich zozeer op toelegt, Hem tot toorn te verwekken, vers 17, 18.

Ezechiël 8:1-6

Ezechiël was nu te Babel, maar de boodschappen van toorn, die hij in de voorgaande hoofdstukken had overgebracht, hadden betrekking op Jeruzalem, want al naardat hij vrede of geen vrede had, verwachtten de gevangenen vrede of onvrede voor zich, en daarom heeft hij hier een visioen, van wat te Jeruzalem gedaan werd, en dit visioen wordt voortgezet tot het slot van het elfde hoofdstuk.

I. Hier is het tijdstip van dit visioen. Het eerste visioen, dat hij had, was in *het vijfde jaar van de wegroering, in de vierde maand,* en *op de vijfden van die maand,* Hoofdstuk 1:1, 2. Dit was juist veertien maanden later. Misschien was het, nadat hij driehonderd negentig dagen op zijn linkerzijde had gelegen, om de ongerechtigheid van Israël te dragen, en voordat hij veertig dagen op zijn rechterzijde begon te liggen, om de ongerechtigheid van Juda te dragen, want nu zat hij in huis en lag niet langer. God houdt een bijzondere aantekening van de boodschapper, die Hij ons zendt, omdat Hij ons binnenkort daarover ter verantwoording roepen zal.

II. Zowel de gelegenheid als de tijd wordt vermeld.

1. De profeet zat zelf in zijn huis, in een bezadigde, rustige stemming, misschien verdiept in overpeinzing. Hoe meer wij ons van de wereld terugtrekken, en tot onszelf inkeren zoveel beter zijn wij gestemd voor gemeenschap met God: die zich neerzetten om te overdenken wat zij geleerd hebben, hun zal meer geleerd worden. Of, hij zat in zijn huis, gereed om te prediken tot het gezelschap, dat bij hem was, maar wachtende op een ingeving om te spreken. God geeft meer kennis aan hen, die anderen mededelen wat zij weten.

2. De oudsten van Juda, die nu bij hem in gevangenschap waren, zaten voor zijn aangezicht. Waarschijnlijk was het op een Sabbatdag, en even waarschijnlijk waren zij gewoon iedere Sabbatdag tot de profeet te gaan, beide om van hem het woord te horen en zich met hem te verenigen in gebed en dankzegging, en hoe konden zij de Sabbat beter doorbrengen, nu zij geen tempel en geen synagoge, geen priester en geen altaar meer hadden? Het was een grote gunst, dat zij gelegenheid hadden die zo goed door te brengen, zoals de goede mensen in Eliza’s tijd, 2 Koningen 4:23.. Maar sommigen menen, dat het bij een buitengewone gelegenheid was, dat zij bij hem waren om de Heere te vragen, en aan zijn voeten zaten om zijn woord te horen.

a. Toen *de wet vergaan* was *van de priester* te Jeruzalem, wiens *lippen wetenschap bewaren* moesten hoofdst. 7:26, hadden die te Babel een profeet om te raadplegen. God is niet gebonden aan plaatsen of personen.

b. Nu de oudsten van Juda in gevangenschap waren, toonden zij meer eerbied voor Gods profeten, en Zijn woord in hun mond, dan zij deden, toen zij in vrede in hun eigen land woonden. "Als God iemand in banden van ellende brengt, dan openbaart Hij het voor hunlieder oor ter tucht," Job 36:8, vers 10 Psalm. 147:Die het gezicht versmaadden in "het dal des gezichts, waardeerden het, nu het Woord des Heeren daar, en er geen openbaar gezicht was."

c. Als onze leraars in ‘t nauw gedreven en gedwongen zijn, om in particuliere huizen te prediken, moeten wij daar met aandacht naar hen luisteren. Het huis van een predikant moet voor al zijn naburen een kerk zijn. Paulus predikte in zijn eigen gehuurde woning te Rome, en God erkende hem daar, en hij predikte onverhinderd.

III. De profeet was nu onder goddelijken invloed en leiding: "De hand des Heeren viel daar over mij". Gods hand greep hem aan, en hield hem vast als ‘t ware om hem in dit visioen in te leiden, maar tegelijkertijd om hem te ondersteunen om het te verdragen.

IV. Het visioen, dat de profeet zag, vers 2. *Hij zag een gelijkenis,* van een mens, mogen wij veronderstellen, want dat was de gelijkenis die hij tevoren zag, maar alles was *vuur van Zijn lendenen en nederwaarts* en alles *klaarheid opwaarts,* vuur en vlam. Dit stemt overeen met de beschrijving van de verschijning, die hij te voren gezien had, Hoofdstuk 1:27. Het is waarschijnlijk, dat het dezelfde persoon was de mens Jezus Christus. Het is waarschijnlijk, dat de oudsten, die bij hem zaten (zoals de mannen, die met Paulus reisden) een licht zagen en bevreesd waren, en het geluk van dit gezicht viel hun te beurt, door een bijzondere samenkomst bij de profeet bij te wonen, maar zij zagen niet duidelijk Hem, die tot hem sprak, Handelingen 22:9.

V. "De visionaire overbrenging van de profeet naar Jeruzalem. De verschijning, die hij zag, stak de gelijkenis van een hand uit, die hem bij het haar van zijn hoofd nam, en die hand was de Geest, want de Geest van God wordt de vinger Gods genoemd. Of wel, de Geest, die in hem was, voerde hem op, zodat hij door een innerlijk beginsel en niet door uiterlijke kracht gedragen en verplaatst werd. Een getrouwe knecht van God, die altijd bereid is, wordt als aan een haar, door het geringste teken van de goddelijken wil, tot zijn plicht gebracht, want hij heeft in zich, wat hem neigt tot gehoorzaamheid daaraan", Psalm 27:8. "Hij werd wonderbaarlijk tussen de aarde en tussen de hemel opgevoerd, alsof hij zou wegvliegen op arends vleugelen". Het is waarschijnlijk (Grotius denkt dat ook) dat de oudsten, die bij hem zaten, dat zagen, zij waren er getuigen van, "dat de hand hem bij het haar van zijn hoofd nam, en hem opvoerde, en hem daarna misschien weer neerlegde in geestvervoering of extase, terwijl hij de volgende visioenen had". Of het in het lichaam of buiten het lichaam geschied zij, wist hij niet, naar wij veronderstellen mogen, evenmin als Paulus in een dergelijk geval, veel minder weten wij het. Zij zijn het beste toebereid voor gemeenschap met God en de mededeling van goddelijk licht, die door goddelijke genade boven de aarde en al wat aards is verheven zijn, zodat zij buiten de aantrekkingskracht er van zijn. Maar, opgevoerd zijnde, werd hij in het visioen naar Jeruzalem en Gods heiligdom aldaar, gebracht, want die naar de hemel willen gaan, moeten die weg volgen. De Geest stelde aan zijn verbeelding de stad en de tempel even duidelijk voor, alsof hij daar in persoon geweest was. O, dat wij door het geloof aldus Jeruzalem konden binnengaan, de heilige stad daarboven, en de dingen zien, die onzienlijk zijn!

Vl. De ontdekkingen, die hem daar gedaan werden

1. Daar zag hij de heerlijkheid Gods, vers 4 :*En zie, de heerlijkheid van de God Israëls was aldaar,* dezelfde verschijning van de dieren en van de raderen en van de troon, die hij gezien had, Hoofdst.1. Vooral, waar Gods knechten zijn en waar ze heengaan, behoren zij met zich te nemen een gelovig verlangen naar de heerlijkheid Gods, die zij altijd voor ogen moeten hebben, en die Gods macht en heerlijkheid in ‘t heiligdom gezien hebben, zullen verlangen, die weer te zien, zoals zij die gezien hebben, Psalm 63:2. Ezechiël ontvangt dit herhaalde visioen van de heerlijkheid Gods, beide, om de volgende openbaringen te doen geloven, en om ze ere te geven. Maar de bedoeling schijnt nog verder te gaan, het was om de zonde van Israël te bezwaren, de zonde namelijk van drekgoden, schandelijke goden, valse goden, die in ‘t geheel geen goden waren, in de plaats te stellen van hun eigen God, de God van Israël (die een God van zo grote heerlijkheid is, als uit deze verschijning blijkt). Hoe heerlijker wij zien, dat God is, des te hatelijker zullen wij zien, dat de zonde is, in ‘t bijzonder de afgoderij die Zijn waarheid in

leugen verkeert, Zijn heerlijkheid in schande. Het was ook om hun naderende ellende te verzwaren, als de heerlijkheid des Heeren van hen weg zou gaan, Hoofdstuk 11:23, en het huis en de stad woest laten.

2. Daar zag hij de smaad van Israël-en dat was *het beeld van de ijvering, tegen het noorden aan de poort van het altaar,* vers 3,5. Wat voor een beeld het was, is niet zeker, waarschijnlijk een beeld van Baäl, of van het bos, dat Manasse maakte en in de tempel plaatste, 2 Koningen 27:7, 2 Kronieken 33:3, dat Josia verwijderde, maar zijn opvolgers, naar ‘t schijnt, daar weer plaatsten, zoals zij waarschijnlijk deden, "met de wapenen van de zon, die hij vond aan de ingang van het huis des Heeren," 2 Koningen 23:11 en van dit wordt gezegd, dat het stond in de ingang. Maar in plaats van ons te zeggen wat voor een beeld het was, wat een voldoening zou zijn voor onze nieuwsgierigheid, noemt de profeet het het beeld van de ijvering, om ons geweten te overtuigen, dat, welk het dan ook was, het in de hoogste mate ergerlijk was voor God en Hem tot toorn maakte. Hij was er door gekrenkt, zoals een man zich gekrenkt zou gevoelen door de hoererij van zijn vrouw, en zou er zich zeker over wreken, want "een ijverig God en een wreker is de Heere", Nahum 1:2.

A. Het oprichten van dit beeld in het huis des Heeren was op zich zelf voldoende om "de Heere tot toorn te verwekken, want in zake Zijn dienst wordt ons nadrukkelijk gezegd: Ik de Heere Uw God ben een naijverig God." Zij, die dit beeld opgericht hadden bij *de deur van de poort van het binnenste voorhof,* waar het volk bijeenkwam *de poort van het altaar* genoemd, vers 5 bedoelden daarmee klaarblijkelijk,

a. God te tergen, Hem in Zijn aangezicht te beledigen, door Hem een afgod als mededinger te geven voor de verering van Zijn volk, met verachting van Zijn wet, en Zijn gerechtigheid ten spijt.

b. Het volk te verleiden, als zij de hoven van het huis des Heeren binnentraden om Hem te offeren, en hen over te halen hun offers aan dit beeld te brengen, zoals de echtbreekster, die Salomo beschrijft, die "aan de deur van haar huis zit om te roepen degenen, die op de weg voorbijgaan, die hun paden recht maken. Wie is onwijs? HU kere zich herwaarts," Spreuk. 9:14-16. Om goede redenen is het beeld daarom *het beeld van de ijvering* genoemd.

B. Wij kunnen ons wel voorstellen wat een verrassing en smart het voor Ezechiël was om dit beeld in het huis Gods te zien terwijl hij in de hoop leefde, dat de oordelen waaronder zij gebukt gingen, te deze tijde enige verbetering onder hen zou gewerkt hebben, maar er is meer goddeloosheid in de wereld en in de kerk dan goede mensen denken, dat er is. En nu,

a. Vraagt God hen of dit niet erg genoeg is, en of het geen voldoende reden is voor God om voort te gaan Zijn volk weg te werpen en tot hun verderf te verlaten. Kon hij, of iemand anders, iets anders verwachten, dan dat God verre van Zijn heiligdom weggaan zou, als daar zulke gruwelen geschiedden, ja op diezelfde plaats, werd Hij eigenlijk niet vandaar verdreven? Zij deden deze dingen opzettelijk en met de bedoeling, dat Hij Zijn heiligdom verlaten zou, en dat zal hun vonnis zijn, zij hebben daardoor metterdaad, evenals de Gadarenen, verzocht, dat Hij van hun landpalen wegging, en daarom zal Hij weggaan, Hij zal Zijn heiligdom niet meer waardig maken en beschermen, zoals Hij gedaan heeft, maar zal het overgeven tot smaadheid en verwoesting. Maar,

b. Al is dit erg genoeg, en ruim voldoende om God te rechtvaardigen in al wat Hij over hen brengt, toch zal blijken, dat er nog veel erger is: maar gij zult tot uw verbazing nog wederom grote gruwelen zien. Waar een gruwel is, daar zullen er nog veel meer gevonden worden. De zonde komt nooit alleen.

Ezechiël 8:7-12

Wij hebben hier de ontdekking van andere gruwelen, die te Jeruzalem bedreven worden en dat nog wel binnen de omtrek van de tempel.

I. Hoe deze ontdekking gedaan wordt. In zijn visioen brengt God Ezechiël *tot de deur des voorhofs,* van de buitensten hof, aan welks zijden de woningen van de priesters waren. God had hem in eens in *de gebeelde binnenkameren* kunnen brengen, maar Hij brengt hem er trapsgewijze, ten dele om hem zelf deze geheime ongerechtigheden te laten zoeken, en ten dele om hem te laten zien met hoeveel zorg en voorzichtigheid die afgodendienaars hun afgoderij verborgen. Voor de woningen van de priesters hadden zij een muur opgetrokken, om ze beter af te sluiten, opdat niet tedere voorbijganger ze kon opnemen- een duidelijk bewijs, dat zij iets deden, waarvoor zij zich schamen moesten. De boosdoener haat het licht. Zij wensten, dat al wie hen in Gods huis zag, hen niet in hun eigen huis zou zien, opdat men niet zou zien, dat zij zich zelf tegenspraken en in hun huis ongedaan maakten, wat zij in ‘t openbaar deden. Maar *zie, een hol in de wand,* vers 7, een kijkgat, waardoor te zien was, wat reden zou geven tot verdenking. Als huichelaars wegschuilen achter de muur van de uiterlijke belijdenis, en daarmee hun goddeloosheid menen te verbergen voor het oog van de wereld om hun plannen te beter uit te kunnen voeren, is het moeilijk voor hen het zo aan te leggen, dat er niet hier of daar een opening in de muur blijft iets dat hen verraadt, aan wie nauwlettend toeziet, dat zij niet zijn wat zij voorgeven te zijn. De oren van de ezel uit de fabel kwamen onder de leeuwehuid te voorschijn. Dit *hol in de wand* maakte Ezechiël wijder, en *zie, een deur,* vers 8. Door deze deur gaat hij in *de schatkamer,* of in de woningen van de priesters en ziet *de boze gruwelen, die zij hier doen,* vers 9. Die de heimelijke ongerechtigheid in anderen, of zichzelf, willen ontdekken, moeten met naarstigheid zoeken, want Satan heeft zijn listen, en diepten, en hulpmiddelen, waarmee wij niet onbekend behoren te zijn, en *arglistig is het hart, meer dan enig ding, wij* hebben er daarom belang bij het met de uiterste zorgvuldigheid te doorzoeken.

II. Wat er ontdekt wordt. Iets zeer droevigs.

1. Hij ziet een kamer, waarvan de wanden rondom vol van afgodische afbeeldingen zijn, vers 10 :*Alle drekgoden van het huis Israëls,* die zij van de naburige volken hadden overgenomen, *waren geheel rondom aan de wand gemaakt,* zelfs de laagste er van, *alle beeltenis van kruipende dieren,* die zij vereerden, en zelfs *verfoeilijke beesten,* die vergiftig en venijnig zijn, ten minste, zij waren verfoeilijk, als zij aangebeden werden. Het was een soort van pantheon, een verzameling van alle afgoden welke zij hulde bewezen. Hoewel de letter van het tweede gebod alleen gesneden beelden verbiedt, toch zijn geschilderde even slecht en even gevaarlijk.

2. Hij ziet deze kamer gevuld met afgodische vereerders, vers 11 :Er waren *zeventig mannen uit de oudsten van het huis Israëls,* die wierook offerden aan deze geschilderde afgoden. Hier was een groot aantal afgodendienaars, die elkanders handen sterkten in hun goddeloosheid, hoewel het een particulier vertrek was, en de bijeenkomst zorgvuldig verborgen gehouden werd, toch nemen er zeventig mennen aan deel. Ik vrees, dat dit aantal veel groter was dan dat te Babel voor de profeet in zijn huis zat, vers 1. Er waren zeventig mannen, het getal van het grote Sanhedrin, of de voornaamste raad van het volk, en, naar wij reden hebben te vrezen, dezelfde mannen, want zij waren *de oudsten van het huis Israëls,* niet alleen in leeftijd, maar ook van die in ‘t bestuur waren die uit kracht van hun ambt, verplicht waren, de afgoderij tegen te gaan en te straffen, en alle beelden van bijgelovigen aard te vernietigen en uit te roeien, toch waren deze het, die ze in ‘t geheim vereerden, waardoor ze de godsdienst ondermijnden, die ze

in ‘t openbaar beleden en bevorderden, alleen omdat zij daaraan hun voorrechten ontleenden. Zij hadden, *een ieder zijn wierookvat in zijn hand*, zo verzot waren zij op de afgodendienst, dat ieder zijn eigen priester wilde zijn, en zij waren zeer kwistig met hun wierook ter ere van deze afbeeldingen, want *een overvloedige wolk des reukwerks ging op*, die de kamer vervulde. O, dat de ijver van deze afgodendienaars de aanbidders van de ware God, in hun onverschilligheid tot Zijn dienst beschaamd mochten maken! De profeet lette in ‘t bijzonder op een, die hij kende, die in het midden van deze afgodendienaars stond, als hun hoofd, daar hij misschien juist voorzitter was van de grote raad of een voorganger in deze goddeloosheid. het was geen wonder, dat het volk verdorven was, als de oudsten het waren. De zonden van de voorgangers zijn voorgaande zonden.

III. Welke opmerking er bij gemaakt wordt, vers 12 : *Mensenkind, hebt gij dit gezien?* Had gij u voorgesteld, dat er zoveel goddeloosheid gepleegd werd? Hier wordt opgemerkt,

1. Dat het in de duisternis gedaan werd want zondige werken, zijn werken van de duisternis. Zij hielden het verborgen, om hun plaatsen, of ten minste hun goeden naam, niet te verliezen. Er is zeer veel geheime goddeloosheid in de wereld, die aan het licht gebracht zal worden door de dag van de openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods.

2. Dat deze een afgodische kapel slechts een voorbeeld was van de vele andere. Hier kwamen zij bijeen om hun goden gezamenlijk te eren, maar het schijnt wel, dat een ieder zijn gebeelde binnenkamer had, een kamer in zijn eigen huis, hiervoor afgezonderd, waarin ieder zijn verbeelding de voldoening gaf van die afbeeldingen, waarin hij het meeste behagen had. Afgodendienaars hadden hun huisgoden, en hun huiselijke godsdienst ter ere van die, wat tot beschaming is van hen, die zich christenen noemen, en toch geen kerk bezoeken en in huis geen huiselijke godsdienstoefening houden. Zij hadden wel gebeelde binnenkameren, en zullen wij geen kamer ter aanbidding hebben?

3. Dat atheïsme de grond vormde van hun afgoderij. "Zij vereren beelden in de duisternis, de afgodsbeelden van andere volken, en zij zeggen: De Heere, de God van Israël, die wij moesten dienen, ziet ons niet. De Heere heeft het land verlaten, en wij kunnen kiezen welke god wij willen dienen."

a. Zij denken, dat zij buiten het bereik van Gods oog zijn: "Zij zeggen, de Heere ziet ons niet. Omdat de zaak zo geheim was, dat mensen die niet konden ontdekken, en niemand van hun buren hen verdacht van afgoderij, dat ze daarom verborgen was voor ‘t oog van God, "alsof er een duisternis is, of schaduw van de dood, dat aldaar de werkers van de ongerechtigheid zich verbergen mochten". Practisch ligt het ongeloof aan Gods alwetendheid op de bodem van onze verraderlijke afkeringen van Hem, maar ten opzichte van deze zelfde zonde van afgoderij, redeneert de kerk met recht als in Psalm 44:21, 22:"Zo wij de naam onzes Gods hadden vergeten, en onze handen tot een vreemde god uitgebreid, zou God zulks niet onderzoeken?" Zonder twijfel zal Hij dat.

b. Zij denken, dat God zich niet meer om hen bekommert. "De Heere heeft het land verlaten, en bemoeit zich niet meer met de zaken ervan, " en dan kunnen wij iedere andere god even goed aanbidden als Hem. Of, Hij heeft ons land ten prooi gelaten aan Zijn vijanden, en daarom wordt het tijd voor ons naar een andere god uit te zien, aan wie wij onze bescherming kunnen opdragen. Onze enige God kan, of wil ons niet verlossen, laat ons daarom vele goden hebben. Dit was een lasterlijke aantijging tegen God, alsof Hij hen eerst verlaten had, anders zouden zij

Hem niet verlaten hebben. Inderdaad dezulken zijn rijp voor het verderf, die tot zo’n hoogte van onbeschaamdheid gekomen zijn, dat zij de blaam van hun zonden op God leggen.

Ezechiël 8:13-18

I. Nog meer grote gruwelen worden door de profeet ontdekt. Hij dacht, dat wat hij gezien had, al erg genoeg was en toch, vers 13 :*Gij zult nog wederom grote gruwelen zien,* en *grotere,* vers 15, dan eerst, vers 6. Er zijn mensen, die teruggetrokken leven en niet weten, hoeveel goddeloosheid er in de wereld is, en hoe meer wij er mee omgaan, en hoe beter wij ze leren kennen, des te meer verdorvenheid zien wij. Als wij iets gezien hebben dat erg is, kan aan onze verbazing een eind gemaakt worden door de ontdekking van wat in een of ander opricht, nog veel erger is. Dat zullen wij ook bevinden, wanneer wij ons eigen hart onderzoeken en beproeven, er is een wereld van ongerechtigheid in, veel en velerlei gruwelen, en, als wij veel verkeerds gevonden hebben, vinden wij altijd nog meer, arglistig, ja dodelijk is het hart, wie zal het kennen? De gruwelen, die hier ontdekt worden, zijn,

1. Vrouwen bewenende de Thammuz vers 14. Inderdaad iets gruwelijks, dat iemand liever een afgod verkiest te dienen met tranen dan God met blijdschap en vrolijkheid des harten! Toch zijn aan deze ongerijmdheden schuldig *die de valse ijdelheden onderhouden en hunlieder weldadigheid verlaten.* Sommigen menen, dat het Adonis was, een afgod van de Grieken, anderen denken, dat zij weenden over Osiris, een afgod van de Egyptenaars. Men zegt, dat het beeld aan het wenen gebracht werd, en dan weenden de vereerders mee. Zij beweenden de dood van deze Thammuz, en verblijdden zich dan in zijn herleving. Deze wenende vrouwen zaten aan *de deur van de poort van het huis des Heeren,* en vergoten daar haar afgodische tranen, als het ware ten spijt van God en de heilige plechtigheden van Zijn dienst, en sommigen menen, dat zij, bij hun afgoderij zich ook overgaven aan lichamelijke hoererij, want deze beide gingen gewoonlijk samen, en die de goddelijke natuur onteerden door het ene, werden rechtvaardiglijk overgegeven tot onterende bewegingen, en een verkeerde zin om de menselijke natuur te onteren, die nooit zover beneden peil zonk als in deze afgodische plechtigheden.

2. *Mensen, die zich nederbogen voor de zon,* vers 16. En deze gruwel was te groter, omdat ze gedaan werd *aan de deur van de tempel des Heeren, tussen het voorhuis en tussen het altaar.* Daar, waar de heiligste plechtigheden van hun heilige godsdienst gewoonlijk plaats vonden, werd deze gruwelijke goddeloosheid bedreven. Terecht zou God in toorn tegen hen, die Hem hoonden voor Zijn eigen deur, kunnen zeggen, wat de koning tot Haman zei: "Zou hij ook wel de koningin verkrachten bij mij in het huis?" Hier waren omtrent vijf en twintig mannen, die aan de zon de eer gaven, die God alleen toekomt. Sommigen menen, dat het de koning en de vorsten waren, maar het schijnt eer, dat het priesters waren, want dit was het hof van de priesters, en juist de plaats waar men hen vinden kon. Zij, aan wie de ware godsdienst toevertrouwd was, die er voor zorgen moesten en hem bewaken, zij waren de mannen, die hem verrieden.

a. Hun achterste leden waren naar de tempel des Heeren, als besloten die te vergeten en opzettelijk die veronachtzamende, en verachtende. Als de mensen Gods inzettingen de rug toekeren, dan is het geen wonder, dat zij hun eigen uitvindingen nawandelen. Goddeloosheid is het begin van afgoderij en alle ongerechtigheid.

b. "Hun aangezichten waren naar het Oosten, en zij bogen zich neer voor de zon." Dit soort afgoderij was al oud, het wordt vermeld in Job 31:26, en was algemeen in zwang onder de heidenen, sommigen aanbaden de zon onder deze en anderen onder een anderen naam. Deze priesters, overwegende, dat zij de traditie en de algemene opinie op haar zijde hadden (de twee argumenten, die de roomsen tot op deze dag bezigen ter verdediging van hun bijgelovige

plechtigheden, en in ‘t bijzonder van die om zich bij het bidden naar het Oosten te richten), pleegden die in het voorhof van de tempel, daar zij het een verzuim vonden, dat die niet in hun ceremoniëel opgenomen was. Zie de dwaasheid van de afgodendienaars, die als god aanbaden en Baäl, dat is: Heer noemden, wat God tot een knecht van het heelal gemaakt had (want dat is de zon en dat is de betekenis van haar naam, "Shemech, Deuteronomium 4:19), en het ontleende licht aanbidden en de Vader van de lichten verachten".

II. De gevolgtrekking, uit deze ontdekkingen gemaakt, vers 17. *Hebt* gij mensenkind, dat gezien! en hadt gij wel ooit gedacht, zo iets te zullen zien in het huis des Heeren?"

1. Hij wendt Zich tot de profeet over de snoodheid van de misdaad. Denkt hij, dat *er iets lichter geacht is bij het huis van Juda,* die toch beter weten en ook belijden en met zoveel voorrechten boven andere volken verwaardigd zijn? "Is het te verontschuldigen in hen, die Gods Woord en geboden hebben, de gruwelen te doen, die zij hier doen? Verdienen zij niet te lijden, die aldus zondigen? Zouden zulke gruwelen als deze niet verderven," Daniel 9:26.

2. Hij verzwaart ze met het bedrog en de onderdrukking, die in alle delen van het land te vinden waren. "Zij hebben het land met geweld vervuld". Het is niet vreemd, dat zij, die God aldus verongelijken, er geen gewetensbezwaar van maken elkaar te verongelijken en al wat recht is, vertrappen tegelijk met al wat heilig is. En de goddeloosheid van hun handel en wandel maakt zelfs de hulde, die zij God brengen, tot een gruwel, Jesaja 1:11 enz. "Als zij het land met geweld vervuld hebben, keren zij zich tot de tempel, om Mij daar te vertoornen, want zelfs hun offers, in stede van te verzoenen, maken hun schuld slechts groter. Zij keren zich om Mij te vertoornen! (zij doen het en doen het opnieuw) en zie, zij steken de wijnranken aan hun neus-een spreekwoordelijke uitdrukking, die misschien hoon en bespotting betekent, zij haalden hun neus op voor Zijn dienst, die hun te min was". Of het was een gewoonte bij de afgoderij, een hulde aan de afgoden. Wij lezen van kransen, die bij de dienst van de afgoden gebruikt werden, Handelingen 14:13, waaruit iedere ijveraar een takje nam, om er aan te ruiken als aan een ruiker, Dr Lightfoot (Hor. Heb. op Johannes 15:6) geeft aan deze plaats een andere betekenis: "Zij brengen de wijnranken bij hun toorn, of bij Zijn toorn, (zoals de Mazordische tekst luidt) dat wil zeggen, zij brengen steeds meer brandstof (zoals verdorde wijnranken) bij het vuur van de goddelijken toorn, dat zij reeds ontstoken hebben, alsof dat niet reeds brandstof genoeg had". Het steken van de ranken aan hun neus kan ook betekenen hoon en terging van God of mensen, zij zijn een geslacht van spotters.

3. Hij velt het vonnis over hen, dat zij ganselijk afgesneden zullen worden. *Daarom,* omdat zij zich met zoveel hartstocht aan de zonde overgeven, *zal Ik handelen in grimmigheid,* vers 18. *Zij hebben het land met geweld vervuld,* en God zal het land vervullen met het geweld van hun vijanden, en Hij wil niet langer Zijn oor goedgunstig neigen tot de ingevingen,

a. Van Zijn eigen medelijden. "Mijn oog zal niet verschonen en Ik zal niet sparen", het berouw zal voor Zijn oog verborgen zijn.

b. Van hun gebed: "Hoewel zij voor Mijn oren met luide stem roepen, nochtans zal Ik ze niet horen", want hun zonden roepen altijd luider om wraak, dan hun gebed om genade. God zal nu even doof zijn voor hun gebeden als hun eigen afgoden waren, tot wie zij riepen, maar tevergeefs, 1 Koningen 18:26. Er was eens een tijd, toen God bereid was te horen, zelfs "voordat zij riepen, en te antwoorden, terwijl zij nog spraken, maar nu zullen zij Mij vroeg

zoeken, maar niet vinden," Spreuk. 1:28. Het is niet een luide stem, maar een oprecht hart, waar God op letten zal.

HOOFDSTUK 9

1 Daarna riep Hij voor mijn oren met luider stem, zeggende: Doet de opzieners der stad naderen, en elkeen met zijn verdervend wapen in zijn hand.
2 En ziet, zes mannen kwamen van den weg der Hoge poort, die gekeerd is naar het noorden, en elkeen met zijn verpletterend wapen in zijn hand; en een man in het midden van hen was met linnen bekleed, en een schrijvers-inktkoker was aan zijn lenden; en zij kwamen in, en stonden bij het koperen altaar.
3 En de heerlijkheid des Gods van Israel hief zich op van den cherub, waarop Hij was, tot den dorpel van het huis; en Hij riep tot den man, die met linnen bekleed was, die de schrijvers-inktkoker aan zijn lenden had.
4 En de HEERE zeide tot hem: Ga door, door het midden der stad, door het midden van Jeruzalem, en teken een teken op de voorhoofden der lieden, die zuchten en uitroepen over al die gruwelen, die in het midden derzelve gedaan worden.
5 Maar tot die anderen zeide Hij voor mijn oren: Gaat door, door de stad achter hem, en slaat, ulieder oog verschone niet, en spaart niet!
6 Doodt ouden, jongelingen en maagden, en kinderkens en vrouwen, tot verdervens toe; maar genaakt aan niemand, op denwelken het teken is, en begint van Mijn heiligdom. En zij begonnen van de oude mannen, die voor het huis waren.
7 En Hij zeide tot hen: Verontreinigt het huis, en vervult de voorhoven met verslagenen; gaat henen uit. En zij gingen henen uit, en zij sloegen in de stad.
8 Het geschiedde nu, als zij hen geslagen hadden, en ik overgebleven was, dat ik op mijn aangezicht viel, en riep, en zeide: Ach, Heere HEERE, zult Gij al het overblijfsel van Israel verderven, met Uw grimmigheid uit te gieten over Jeruzalem?
9 Toen zeide Hij tot mij: De ongerechtigheid van het huis van Israel en van Juda is gans zeer groot, en het land is met bloed vervuld, en de stad is vol van afwijking; want zij zeggen: De HEERE heeft het land verlaten, en de HEERE ziet niet.
10 Daarom ook, wat Mij aangaat, Mijn oog zal niet verschonen, en Ik zal niet sparen; Ik zal hun weg op hun hoofd geven.
11 En ziet, de man, die met linnen bekleed was, aan wiens lenden de inktkoker was, bracht bescheid weder, zeggende: Ik heb gedaan, gelijk als Gij mij geboden hadt.

De profeet had in een gezicht de goddeloosheid gezien, die te Jeruzalem bedreven werd, en wij kunnen verzekerd zijn, dat ze niet erger voorgesteld werd de ze in werkelijkheid was. Hier volgt nu natuurlijk een voorstelling van de naderenden ondergang, want als de zonde voorafgaat, moeten de oordelen volgen. Wij vinden hier,

I. De toebereiding van de werktuigen die voor de verwoesting van de stad zouden gebruikt worden, vers 1, 2.

II. De wegneming van de Schechina van de cherubims naar de dorpel des tempels, vers 3..

III. Bevelen, gegeven aan eer. van de dienaren, die van de overigen onderscheiden is, die een overblijfsel moet waarmerken, opdat het van het algemene verderf worde gevrijwaard, vers 3, 4.

IV. Het bevel wordt getekend tot voltrekking van het vonnis aan degenen, die geen merkteken hadden, en de uitvoering begint dienovereenkomstig, vers 5 -7..

V. Des profeten tussenkomst tot verzachting van de straf, en de weigering dier verzachting, nu het bevel uitgevaardigd is, vers 8-10.

IV. Het verslag dat hij geeft van de volbrenging van zijn taak, namelijk het vrome overblijfsel van een merkteken te voorzien vers 11. Dit toont ons de gewone manier, waarop de Voorzienigheid in het bestuur van deze wereld te werk gaat.

Ezechiël 9:1-4

In deze verzen hebben wij

I. De oproeping aan degenen, die Jeruzalem zullen verwoesten, om te voorschijn te komen en gereed te staan. Hij, die de profeet verschenen was, Hoofdstuk 8:2, die hem naar Jeruzalem had gebracht en hen de daar bedreven goddeloosheid had laten zien, riep nu: *Doet de opzieners van de stad naderen, en elkeen met zijn verdervend wapen in zijn hand,* vers 1, of misschien juister: *De opzieners van de stad naderen.* Hij had gezegd, Hoofdstuk 8:18 :*Ik zal handelen in grimmigheid* nu zegt Hij tot de profeet: gij zult zien wie Ik als instrumenten van Mijn toorn zal gebruiken. "Appropinquaverunt visitationes civitatis, de bezoekingen (of bezoekers) van de stad zijn nabij". Zij zouden de dag van hun bezoeking met barmhartigheid niet bekennen, en nu zullen zij met toorn bezocht worden.

Merk op,

1. Hoe hiervan aan de profeet kennis wordt gegeven: "Hij riep voor mijn oren met luider stemme," waardoor de heftigheid des sprekers wordt aangewezen, wanneer machtigen bijzonder geprikkeld en tot toorn verwekt worden dan spreken zij met luider stem. Degenen, die niet naar Gods raad willen luisteren, als die hun op zachte toon wordt gegeven, zullen de dreiging moeten horen, en beven. Het toont ook de tegenzin des profeten, om dit te vernemen, hij was doof aan dat oor, maar het helpt niet: hun zonde laat geen verontschuldiging en hun oordeel geen uitstel toe. Hij riep voor mijne oren met luider stemme, Hij zorgde dat ik het vernam, en ik hoorde het met smart in het hart.

2. Wat de profeet wordt te kennen gegeven Er zijn opzieners over de stad om ze te verwoesten, niet de Chaldeeuwse heirscharen. Die zullen wel door God tot dit werk gebruikt worden, maar zij bezoeken niet, zij zijn slechts dienaren of werktuigen. Gods engelen hadden nu de taak gekregen, de stad te verwoesten, terwijl zij vroeger de taak hadden gehad, ze te beschermen en te bewaken. Zij zijn gereed, als verwoestende engelen, of dienaren van Gods toorn, want "elkeen heeft zijn verdervend wapen in zijn hand, gelijk de engel met zijn vlammend zwaard, die de weg van de boom des levens moest bewaken". Zie, degenen, die zich door zonde God ten vijand gemaakt hebben, hebben ook de goede engelen van zich vervreemd. Deze bezoekers waren opgeroepen, te naderen. Zie God heeft altijd dienaren Zijns toorns in Zijn omgeving, onzichtbare machten, door wie Hij Zijn plannen volvoert. De profeet wordt dit in een gezicht getoond, opdat hij deze oordelen in zijn prediking met zoveel groter verzekerdheid mocht aankondigen. "God zei hem dit met luider stem, met een sterke hand", Jesaja 8:11, opdat het te dieper indruk op hem maken mocht en hij het met te meer nadruk aan het volk mocht verkondigen.

II. Hun verschijning, op deze oproeping, wordt bericht. Dadelijk kwamen zes mannen, één voor ieder van de zes voornaamste poorten van Jeruzalem. Twee verdervende engelen werden naar Sodom gezonden, maar zes tegen Jeruzalem, want Jeruzalems verdoemenis in het oordeel zal driemaal zo zwaar zijn als dat van Sodom. Aan iedere poort staat een engel op wacht om te verderven, om over iedere wijk een oordeel uit te roepen, en te zorgen, dat niemand kan ontsnappen. Een engel diende om de eerstgeborenen van Egypte, of het leger van de Assyriërs te slaan, maar hier zijn er zes. In de Openbaring is sprake van zeven engelen die de fiolen van Gods toorn zouden uitgieten Openbaring 16:1. Zij kwamen ieder met zijn verdervend wapen in zijn hand, toebereid voor dit werk, waartoe zij geroepen waren. De volken, waaruit het leger

des konings van Babel bestond, door sommigen op zes gesteld, en de bevelhebbers zijns legers (waarvan zesde voornaamste genoemd worden) Jeremia 39, kunnen de verdervende wapenen, Jesaja 39:3, in de hand van de engelen genoemd worden. De engelen zijn voor iederen dienst bekwamelijk toegerust.

1. Merk op, vanwaar zij kwamen, *van de weg van de hoge poort, die gekeerd is naar het Noorden* vers 2, òf omdat de Chaldeën vandaar kwamen Jeremia 1:14:uit het Noorden zal zich dit kwaad opdoen, of omdat het beeld van de ijverzucht was geplaatst "aan de deur van de poort van het binnenste voorhof, dewelke ziet naar het Noorden," Hoofdstuk 8:35. Door die poort des tempels traden de verdervende engelen binnen, om aan te tonen wat de deur voor hen opende. Zie, langs de weg, waarop de zonde ligt, kunnen de oordelen verwacht worden.

2. Merk op, waar zij zich plaatsten: "zij kwamen in en stonden bij het koperen altaar, waarop offeranden plachten geofferd en verzoening gedaan te worden". Wanneer zij als verdervers handelden, waren zij offeraars, niet om persoonlijk hun ongenoegen te tonen of wraak te nemen, maar met de zuivere en oprechte begeerte om God te verheerlijken, want allen, die zij doodden, werden Hem als slachtoffers opgeofferd. Zij stonden bij het altaar, als het ware om Zijn rechtvaardige zaak te beschermen en te handhaven, en de afgrijselijke ontheiliging van die plaats te wreken. Bij het altaar zouden zij hun opdracht om te verderven ontvangen, om uit te drukken dat de ongerechtigheid van Jeruzalem, gelijk die van Eli’s huis, in van de eeuwigheid niet zou verzoend worden door slachtoffer of door spijsoffer.

III. Aanwijzing wordt gedaan van een onder de verdervende engelen, door zijn kleed van de overigen onderscheiden, van wie gunst kon verwacht worden. Het schijnt, dat hij niet tot de zes behoorde, maar *in het midden van hen* stond, om te laten zien, dat barmhartigheid met oordeel gemengd is, vers 2. Deze was *met linnen bekleed,* gelijk de priesters, en *een schrijvers-inktkoker was aan zijn lendenen,* zoals de klerken van notarissen en rechtsgeleerden doorgaans dragen. Daarvan moest hij gebruikmaken, terwijl de andere zes hun *verdervende wapenen* hanteerden. De eer van de pen gaat hier die des zwaards te boven, die het zwaard droegen, waren engelen, maar die *de schrijvers-inktkoker* droeg, was de Heere van de engelen. Algemeen wordt namelijk door de uitleggers aangenomen, dat deze een Christus als Middelaar voorstelt, die de Zijnen redt van het vlammend zwaard van de goddelijke gerechtigheid. "Hij is onze Hogepriester, bekleed met heiligheid, want dat betekende het fijne lijnwaad", Openbaring 19:8. Als profeet draagt hij een schrijvers-inktkoker. Het boek des levens is het boek des Lams. De grote dingen van Wet en Evangelie, die God voor ons geschreven heeft, zijn Zijn Schrift. Het is de Geest van Christus in de schrijvers des Bijbels, die tot ons getuigt, en "de Bijbel is de openbaring van Jezus Christus." Zie het is een grote troost voor alle goede Christenen, dat er, te midden van alle verdervers en verdervingen, een Middelaar, een grote Hogepriester is, die in de hemel regeert, en voor de heiligen op aarde tussenbeide treedt.

IV. Het wegnemen van de verschijning van de goddelijke heerlijkheid van boven de Cherubim. Enigen denken, dat het de gewone openbaring van de goddelijke heerlijkheid was, boven het verzoendeksel tussen de cherubim in het heilige van de heilige, en die nu weggenomen werd om nimmer terug te keren, want men veronderstelt, dat die openbaring in de tweede tempel ontbrak. Anderen menen, dat het de openbaring van goddelijke heerlijkheid was, die de profeet nu zag in zijn gezicht, boven de cherubim, en dit is waarschijnlijker, omdat ze genoemd wordt *de heerlijkheid van de God Israëls,* Hoofdstuk 8:4, en hierop had hij nu zijn oog gevestigd. *Dit verhief zich van op de cherub tot de dorpel van het huis,* om als het ware de opzieners te roepen, die buiten op wacht stonden, om ze uit te zenden en ieder zijn last op te dragen. Zowel

dit wegnemen als het vorige, kan beduiden: Gods weggaan van hen om hun huis woest te laten. En wanneer God gaat, dan gaat alles, maar Hij gaat van niemand weg, die Hem niet eerst uitbant. Hij ging eerst niet verder dan de dorpel, om te kennen te geven, hoe traag Hlj is om heen te gaan, en om beide tijd en aansporing te geven, opdat men Hem bidden zou terug te keren en te blijven. Zie, God verlaat een volk niet op eenmaal, maar begenadigde zielen bemerken spoedig, als Hij de eersten stap doet om heen te gaan. Ezechiël merkte dadelijk op, dat *de heerlijkheid des Gods van Israël zich van op de cherub had verheven,* en wat is een gezicht van angsten, zo God weggegaan is?

V. De last, die de man, met linnen bekleed werd gegeven, om het vrome overblijfsel uit de algemene verwoesting te behouden. Wij lezen niet, dat deze Heiland opgeroepen werd of om Hem gezonden, gelijk met de andere het geval was. Hij is altijd bereid *voor ons in de tegenwoordigheid Gods verschijnende*. Hem, als de daarvoor aangewezene, is de zorg opgedragen voor degenen, die ter zaligheid zijn geroepen, vers 4. Let nu op,

1. De onderscheiden wandel dergenen, die gered zullen worden. Zij zijn lieden, die zuchten en uitroepen bij zichzelf zuchten als mensen in pijn en ellende, en tot God roepen in de gebede, met allen ernst om "alle de gruwelen, die in het midden van Jeruzalem gedaan worden." Niet alleen aan afgoderij waren zij schuldig maar aan allerlei euveldaden, die gruwelen voor God waren. Die weinige mannen hadden tegen deze gruwelen getuigd, en op hun plaatsen gedaan wat zij konden, om ze tegen te werken. Maar omdat zij ondervonden hadden, dat al hun pogingen tot reformatie nutteloos waren, zaten ze neer en zuchtten en riepen uit, weenden in stilte en klaagden tot God, om de oneer, die Zijn Naam door hun goddeloosheid werd aangedaan en om de ellende, die ze over kerk en natie bracht. Zie, het is niet genoeg, dat wij in anderer zonde geen behagen scheppen en dat wij daarmee geen gemeenschap hebben, maar wij moeten er ook over treuren en ze ter harte nemen. Het moet ons smarten, dat wij er niets aan kunnen doen, en dat de zondaars zelf ten verderve gaan. Gelijk David en Lot, "wier rechtvaardige ziel zich gekweld heeft door het zien en horen van hun ongerechtige werken," Psalm 119:136, 2 Petrus 2:7, 8, zo moeten wij levendig belang in hen stellen. De gruwelen, m Jeruzalem bedreven, waren in bijzonderen zin te betreuren, daar ze in bijzonderen zin God tergden.

2. De onderscheiden zorg, die God voor hen draagt. Bevel wordt gegeven om allen uit te vinden, die zo’n vrome zin hebben. "Ga door, door het midden van de stad, om dezulken te zoeken, al zijn zij nog zo verspreid en nog zo diep verscholen uit vreze voor hun vervolgers, tracht ze toch op te sporen en teken een teken op hun voorhoofden",

a. Om aan te tonen, dat God ze voor de Zijnen erkent. Een werk van de genade in de ziel is voor God *een teken op het voorhoofd,* dat Hij als Zijn merkteken beschouwt, en waaraan *Hij degenen kent, die de zijnen zijn.*

b. Om hun, die dus gemerkt zijn, de verzekering van Gods gunst te geven, opdat zij die vast verwachten zullen, want de troost dit te weten zal de krachtigste steun en verkwikking zijn in tijden van tegenspoed. Waarom zouden wij ons bezorgd maken omtrent dit tijdelijke leven, zo wij aan dit merkteken weten, dat wij des eeuwigen levens deelachtig zijn?

c. Om de verdervers, wanneer ze voorbijgaan, een aanwijzing te geven, gelijk het bloed op de deurposten van de Israëlieten toen de eerstgeborenen in Egypte zouden gedood worden. Zie, degenen, die zich in tijden van algemene goddeloosheid rein bewaren, die zal God bewaren in

tijden van algemene ellende. Zij, die zich onderscheiden, zullen met onderscheiding behandeld worden, zij, die om anderer zonden treuren, zullen in hun eigen beproeving niet behoeven te schreien, want zij zullen of eruit verlost of er onder vertroost worden. God zal een teken zetten op degenen, die treuren, hun zuchten opschrijven en hun tranen in zijn flessen bergen. "De verzegeling van de dienstknechten Gods op hun voorhoofden" zie Openbaring 7), was hetzelfde teken van Gods zorg voor Zijn eigen volk, dat hier genoemd wordt. Alleen met dit verschil: hier dient het om hen tegen verwoesting, daar om hen tegen verleiding te vrijwaren.

Ezechiël 9:5-11

In deze verzen hebben wij,

I. Een bevel, de verdervers gegeven om hun zending ten uitvoer te brengen. Zij stonden bij het koperen altaar, wachtende op bevelen. Hier wordt bevel gegeven om te slaan en te verderven allen, die aan de gruwelen van Jeruzalem schuldig stonden of er in betrokken waren, en die er niet om zuchtten en uitriepen. Zie, wanneer "God Zijn tarwe in zijn schuren verzamelt, blijft er niets over dan het kaf te verbranden," Mattheus 3:12.

1. Hun wordt bevolen, allen te verderven

a. Zonder uitzondering. "Zij moesten door de stad gaan en slaan, zij moeten slaan en niet sparen, geheel verderven en een dodelijke wond toebrengen. Zij moesten geen verschil maken tussen ouderdom of sexe, maar oud en jong slaan, geen jonkheid noch kinderlijke leeftijd werden gespaard". Dit werd volbracht in de dood van menigten door hongersnood en pestilentie, maar vooral door het zwaard van de Chaldeën. Soms is zo’n bloedig werk als dit Gods werk geweest. Maar welk een kwaad is de zonde toch, dat de God van de eindeloze barmhartigheid tot zo’n strengheid gebracht wordt!

b. Zonder verschoning. "*Ulieder oog verschone niet en spare niet,* vers 5. Gij moogt niemand sparen, die God voor het verderf bestemd heeft, zoals Saul Agag, de koning van de Amalekieten, deed, want dat is des Heeren werk bedrieglijk doen", Jeremia 48:10. Niemand moet barmhartiger willen zijn dan God is, en Hij had gezegd Hoofdstuk 8:18 :*Mijn oog zal niet verschonen en Ik zal niet sparen.* Zie, wij, die in de zonde leven en de bekering haten, zullen in de zonde omkomen, en verdienen geen medelijden. Gemakkelijk konden zij het verderf ontvloden zijn, maar zij wilden niet.

2. Zij worden gewaarschuwd, niet het minste kwaad te doen aan degenen, die voor de zaligheid getekend zijn. "Genaakt aan niemand, op denwelken het teken is." Bedreig of verschrik ze zelfs niet. Hun is beloofd, dat geen kwaad hen zal genaken, en daarom moet ge ver van hen blijven. De koning van Babel gaf bijzondere bevelen, dat Jeremia zou beschermd worden. Baruch en Ebed-Melech bleven gespaard met waarschijnlijk nog meer van Jeremia’s vrienden, om zijnentwil. God had beloofd, dat "Hij Zijn overblijfsel ten goede zou zijn, en dat Hij bij de vijand voor hen zou tussenkomen," Jeremia 15:11. Wij hebben reden aan te nemen, dat niemand van dat treurende, biddende overblijfsel door het zwaard van de Chaldeën gevallen is, maar dat zij allen door God op de een of andere wijze gered zijn, evenals in de verwoesting van Jeruzalem de Christenen in Pella een toevlucht vonden, en niemand van hen met de ongelovige Joden omgekomen is. Zie, niemand zal verloren gaan dergenen, die God voor het leven en de zaligheid heeft getekend, want het vaste fundament Gods staat.

3. Hun wordt bevolen, *te beginnen bij het heiligdom,* vers 6, dat de profeet in het vorige hoofdstuk zo vreselijk had zien ontheiligen. Zij moesten daar beginnen, omdat daar de goddeloosheid begon, die God verwekte om deze oordelen te zenden. De uitspattingen van de priesters hadden de bronnen vergiftigd, waaruit de stromen waren bedorven geworden. De goddeloosheid des heiligdoms was die, welke God het meest vertoornde, en daarom moest daar de slachting aanvangen. "Begin daar, opdat de gehele wereld zie en bekenne, dat de Heere, Wiens naam is IJveraar," Exodus 34:14, "een ijverig God is, die de zonde het meest haat in degenen, die het dichtst bij Hem zijn. Zie, wanneer de oordelen komen, beginnen ze

gewoonlijk bij het huis Gods," 1 Petrus 4:17. "Uit alle geslachten des aardbodems heb Ik ulieden alleen gekend, daarom zal Ik alle uw ongerechtigheid over ulieden bezoeken," Amos 3:2. Gods tempel is een heiligdom, een toevlucht en bescherming voor boetvaardige zondaars niet voor degenen, die in hun zonden voortvaren, noch de heiligheid noch de uitnemendheid van de plaats zal hen beveiligen. Het kan schijnen dat de verwoesters geaarzeld zouden hebben, mensen in de tempel te doden, maar God zegt hun, daarvoor niet te schromen maar, vers 7, *verontreinigt het Huis en vervult de voorhoven met verslagenen*. Zij zullen niet van het altaar verwijderd worden (hetgeen de wet gebood, Exodus 21:14), maar menen zich te beveiligen door "de hoornen van het altaar te vatten, gelijk Joab, en daarom, laat ze daar", 1 Koningen 2:30, 31. Daar was het bloed van een van Gods profeten gestort, Mattheus 23:35, en daarom, laat hun bloed daar gestort worden. Zie, zo de dienaren Gods het met hun afgoderijen ontheiligen, zal God de vijanden toelaten, dat zij het met hun geweld verontreinigen Psalm 79:1. Maar deze daden van nodige gerechtigheid waren evenwel, hoe ze zich ook laten aanzien, eer een reiniging dan een verontreiniging van het heiligdom, het was het kwaad van henlieden wegnemen.

4. Zij worden aangewezen, om *de stad in te gaan,* vers 6,7. Zie, waar ook de zonde voorgaat, zal het oordeel daarna volgen, en, of schoon *het oordeel van het huis Gods begint,* het eindigt daar niet. De heilige stad zal evenmin een beschutting zijn voor de goddeloze lieden, als het heilige huis voor de goddeloze priesters.

II. Hier wordt dienovereenkomstig het bevel uitgevoerd. Zij volbrachten hun opdracht en,

1. *Zij begonnen van de oude mannen, die voor het huis waren* en sloegen die eerst, of die zeventig oudsten die afgoden aanbaden in hun kamers, Hoofdstuk 8:12, of die vijf en twintig, die *zich voor de zon bogen tussen het voorhuis en tussen het altaar,* die in meer eigenlijke zin gezegd konden worden, voor het huis te zijn. Zie, de belhamels in de zonde kunnen verwachten, dat de oordelen Gods hun het eerst zullen treffen, en de zonden dergenen die een hoge en openbare betrekking bekleden, roepen om de voorbeeldigste straffen.

2. Zij gingen voort naar het gewone volk: "Zij gingen henen uit, en zij sloegen in de stad, want, wanneer het besluit uitgevaardigd wordt, is er geen uitstel meer". Wanneer God begint, gaat Hij voort tot het einde.

III. Hier vinden wij des profeten voorspraak tot matiging van het oordeel, en opheffing voor sommigen, vers 8. *Als zij ze geslagen hadden, en ik overgebleven was, viel ik op mijn aangezicht.*

Merk hier op,

1. Hoe gevoelig de profeet was voor Gods barmhartigheid, die hem spaarde, terwijl zovelen rondom hem werden afgesneden. "Aan uw zijde zullen er duizend vallen, en tienduizend aan uw rechterhand, tot u zal het niet geraken. Alleenlijk zult gij het met uw ogen aanschouwen, en gij zult de vergelding van de goddelozen zien," Psalm 91:7, 8. Hij spreekt als iemand, die ternauwernood de verwoesting ontsnapt is, en dat niet aan eigen verdienste maar aan Gods goedheid toeschrijft. Zie, de allerheiligsten moeten erkennen, dat ze het aan sparende barmhartigheid hebben dank te weten, zo ze niet omkomen. En wanneer verwoestende oordelen rondwaren, en menigten vallen, moet het als een grote genade worden aangemerkt,

dat wij ons leven tot een buit hebben, want naar recht kon God ons met de anderen hebben doen omkomen.

2. Merk op, hoe hij deze barmhartigheid waardeert: hij begreep, dat hij daartoe mocht staande blijven om de toorn van God af te wenden. Zie, wij moeten bedenken, dat wij daarvoor gespaard worden, opdat wij goed doen waar God ons heeft geplaatst en voor anderen bidden. Ezechiël schiep geen vermaak in het aangerichte bloedbad, "maar het haar zijns vleses rees te berge van verschrikking voor God" Psalm 119:120. "Hij viel op zijn aangezichten riep uit, niet uit vrees voor zich zelf (hij was een van de getekenden) maar uit medelijden met zijn landgenoten". Zij, die zuchten en uitroepen om de zonden des zondaars, moeten noodzakelijk ook zuchten en uitroepen om hun ellende, toch zal de dag komen, dat deze bezorgdheid geheel en al verslonden wordt door de voldoening daarover, dat God verheerlijkt wordt. "Wie nu op hun aangezicht vallen en roepen: Ach Heere God, zullen dan het hoofd opheffen en zingen: Halleluja!" Openbaring 19:1,3 Nederig pleit de profeet bij God: zult Gij *al het overblijfsel Israëls verderven,* en zal er niemand overblijven dan de weinige getekenden? Zal Gods verdorven Israël, ten enenmale uitgeroeid worden? Wanneer maar enkelen overgelaten worden, zullen dan ook deze worden afgesneden, die het zaad voor een ander geslacht konden zijn? En zal de God Israëls zelf hun verwoester zijn? Wilt Gij Israël nu uitroeien, die Israël placht te beschermen en te verlossen? *Zult Gij uw grimmigheid uitgieten over Jeruzalem?* en met de stad ook het gehele land verderven? Dat zult Gij zeker niet willen. "Zie, al erkennen wij, dat God rechtvaardig is, toch mogen wij bij Hem pleiten en van zijn oordelen met Hem spreken," Jeremia 12:1

IV. Gods weigering als antwoord op des profeten verzoek, om het oordeel te matigen en Zijn rechtvaardigheid in die weigering, vers 9, 10.

1. Niets kon gezegd worden om de zonde ook maar enigszins te verontschuldigen. God was zo gewillig om barmhartigheid te bewijzen als de profeet maar kon wensen, dat is Hij altijd. Maar in dit geval is er geen plaats voor hier kan barmhartigheid niet tussentreden, zonder de gerechtigheid geweld te doen. Het zou niet betamen, dat de ene deugd van God schitterde ten koste van een andere. Vindt de Almachtige er behagen in, dat Hij verderve, vooral dat Hij Israël verderve? Geenszins. Maar de waarheid is, dat de zonden van Gods volk zozeer ten hemel schreiden, dat iedere toegevendheid zou zijn, ze in de handwerken. "De ongerechtigheid van het huis Israël en Juda is uitermate groot, ze kan niet langer geduld worden. Het land is met bloed vervuld, en wanneer de rechtsdagen gehouden worden, om de verongelijkte onschuld te wreken, is het middel even erg als de kwaal". De stad is vol afwijking, vol verdorvenheid, of verkering van het recht. En dat, waarmee zij zich in haar goddeloosheid sterkt is hetzelfde godloochende beginsel, waarmee ze zich in haar afgoderij gevleid heeft, Hoofdstuk 8:12. *De Heere heeft het land verlaten* en laat ons maar begaan, Hij bemoeit zich niet meer met wat er omgaat. "Wat kwaads we ook doen *Hij ziet niet, of* Hij weet het niet, of Hij neemt er geen kennis van". Hoe kunnen zulken nu enige barmhartigheid van God verwachten, die met Zijn rechtvaardigheid de spot drijven? Neen, geen voorspraak kan iets te hun gunste inbrengen, terwijl de misdadiger zelf allen grond tot verzachting wegneemt. Daarom,

2. Niets kan gedaan worden om het oordeel te temperen, vers 10. "Wat gij ook meent, *wat Mij aangaat, Mijn oog zal niet verschonen, en Ik zal niet sparen."* Ik heb deze onbeschaamde zondaars zo lang mogelijk verdragen, en daarom *zal Ik* nu *hun weg op hun hoofd geven.* Zie, zondaren bezwijken en komen om onder het gewicht hunner eigene zonden, het is hun eigen

weg, die zij willens en wetens gekozen, liever dan de weg Gods, en waarin zij hardnekkig volhard hebben, met verachting van het Woord Gods. Nu wordt die weg hun op hun hoofd gegeven. Grote goddeloosheid rechtvaardigt Gods grote strengheid. Ja, Hij is bereid zich te rechtvaardigen, ook tegenover de profeet, want Hij wil rein zijn in Zijn richten.

V. Nu keert het verhaal terug tot het beschermend schrijven, dat uitgezonden was om de treurenden in Zion te bewaren, vers 11. *De man, die met linnen bekleed was, bracht bescheid weer,* gaf verslag van wat hij gedaan had ter voldoening aan zijn opdracht. Hij had allen uitgevonden, die in het verborgen over de zonden des lands treurden, en uitriepen met openbaar getuigenis, en die met het merkteken aan hun voorhoofd verzegeld waren. Heere, *ik heb gedaan gelijk als Gij mij geboden hadt. Wij* lezen niet, dat de ten verderve uitgezondenen bericht inleveren van de verwoesting, die ze aangericht hadden, maar wel: de beschermer komt bericht brengen. Het was Gode en de profeet aangenamer te vernemen van degenen, die gered waren, dan van hen, die omgekomen waren. Of dit rapport wordt gemaakt, omdat die zaak was afgelopen, terwijl de verwoesting slechts een werk van tijd zou zijn. Als ook dat afgelopen zou zijn, zou ook daarvan mededeling volgen. Zie, hoe getrouw Christus de Hem toevertrouwde zaak volbrengt. Wordt Hem opgedragen, het uitverkoren overblijfsel voor het eeuwige leven te beschermen? Hij *heeft gedaan gelijk Hem geboden was. Van al degenen, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik niemand verloren.*

HOOFDSTUK 10

1 Daarna zag ik, en ziet, boven het uitspansel, hetwelk was over het hoofd der cherubs, was als
een saffiersteen, als de gedaante van de gelijkenis eens troons; en Hij verscheen op dezelve.
2 En Hij sprak tot den man, bekleed met linnen, en Hij zeide: Ga in tot tussen de wielen, tot
onder den cherub, en vul uw vuisten met vurige kolen van tussen de cherubs, en strooi ze over
de stad; en hij ging in voor mijn ogen.
3 De cherubs nu stonden ter rechterzijde van het huis, als die man inging; en een wolk vervulde
het binnenste voorhof.
4 Toen hief zich de heerlijkheid des HEEREN omhoog van boven den cherub, op den dorpel
van het huis; en het huis werd vervuld met een wolk, en het voorhof was vol van den glans der
heerlijkheid des HEEREN.
5 En het geruis van de vleugelen der cherubs werd gehoord tot het uiterste voorhof, als de
stem des almachtigen Gods, wanneer Hij spreekt.
6 Het geschiedde nu, als Hij den man, bekleed met linnen, geboden had, zeggende: Neem vuur
van tussen de wielen, van tussen de cherubs, dat hij inging en stond bij een rad.
7 Toen stak een cherub zijn hand uit van tussen de cherubs tot het vuur, hetwelk was tussen de
cherubs, en nam daarvan, en gaf het in de vuisten desgenen, die met linnen bekleed was; die
nam het, en ging uit.
8 Want er werd gezien aan de cherubs de gelijkenis van eens mensen hand onder hun
vleugelen.
9 Toen zag ik, en ziet, vier raderen waren bij de cherubs; een rad was bij elken cherub; en de
gedaante der raderen was als de verf van een turkoois-steen.
10 En aangaande hun gedaanten, die vier hadden enerlei gelijkenis, gelijk of het ware geweest
een rad in het midden van een rad.
11 Als die gingen, zo gingen deze op hun vier zijden; zij keerden zich niet om, als zij gingen;
maar de plaats, waarheen het hoofd zag, die volgden zij na; zij keerden zich niet om, als zij
gingen.
12 Hun ganse lichaam nu, en hun ruggen, en hun handen, en hun vleugelen, mitsgaders de
raderen, waren vol ogen rondom; die vier hadden hun raderen.
13 Aangaande de raderen, elkeen derzelve werd voor mijn oren genoemd Galgal.
14 En elkeen had vier aangezichten; het eerste aangezicht was het aangezicht eens cherubs, en
het tweede aangezicht was het aangezicht eens mensen, en het derde het aangezicht eens
leeuws, en het vierde het aangezicht eens arends.
15 En die cherubs hieven zich omhoog; dit was hetzelfde dier, dat ik bij de rivier Chebar gezien
had.
16 En als de cherubs gingen, zo gingen die raderen nevens dezelven; en als de cherubs hun
vleugelen ophieven, om zich van de aarde omhoog te heffen, zo keerden zich diezelve raderen
ook niet om van bij hen.
17 Als die stonden, stonden deze, en als die opgeheven werden, hieven zich deze ook op; want
de geest der dieren was in hen.
18 Toen ging de heerlijkheid des HEEREN van boven den dorpel des huizes weg, en stond
boven de cherubs.
19 En de cherubs hieven hun vleugelen op, en verhieven zich van de aarde omhoog voor mijn
ogen, als zij uitgingen; en de raderen waren tegenover hen; en elkeen stond aan de deur der
Oostpoort van het huis des HEEREN; en de heerlijkheid des Gods Israels was van boven over
hen.
20 Dit is het dier, dat ik zag onder den Gods Israels bij de rivier Chebar; en ik bemerkte, dat
het cherubs waren.

21 Elkeen had vier aangezichten, en elkeen had vier vleugelen; en de gelijkenis van mensenhanden was onder hun vleugelen.
22 En aangaande de gelijkenis van hun aangezichten, het waren dezelfde aangezichten, die ik gezien had bij de rivier Chebar, hun gedaanten en zij zelven; zij gingen ieder recht uit voor zijn aangezicht henen.

De profeet had ons gezegd, dat, toen hij in het visioen te Jeruzalem was, hij daar dezelfde gedaante van de heerlijkheid des Heeren zag, die hij bij de rivier Chebar gezien had, in dit hoofdstuk geeft hij nu een verhaal van de verschijning daar, zoveel als nodig is tot opheldering van de twee andere bijzonderheden van de naderende verwoesting van Jeruzalem, die God de profeet hier gaf.

I. Het uitstrooien van kolen vuurs over de stad, die van tussen de Cherubim genomen waren, vers 1-7..

II. De verwijdering van de heerlijkheid Gods van de tempel, die op het punt plaats te grijpen, vers 8-22. Als God van een volk uitgaat, dan komen alle oordelen over hen.

Ezechiël 10:1-7

Om ons heilig ontzag en eerbied voor God in te boezemen, en ons met Zijn vreze te vervullen, wordt ons in dit deel van het visioen, dat de profeet had, gegeven,

I. De gedaante van de heerlijkheid van Zijn majesteit. Iets van de onzichtbare wereld wordt hier zichtbaar gemaakt, door een zwakke voorstelling van haar licht en schoonheid, enkele schaduwen, maar zo, dat zij niet meer overeenstemming met de waarheid en de werkelijkheid hebben, dan een schilderij met het leven, toch is hier genoeg om ons de grootste eerbied in te boezemen, in onze denkbeelden over en onze toenadering tot God, als wij slechte ontvankelijk zijn voor de indrukken, die deze openbaring van Hem maken moet.

1. Hij is hier *boven het uitspansel over het hoofd van de Cherubim,* vers 1. Hij openbaart Zijn heerlijkheid in de hemel, waar reinheid en licht beide volmaakt zijn, en de grote uitgebreidheid van het uitspansel spreekt van de oneindigheid van God, die daar woont. Het is *het uitspansel van Zijn sterkte,* want vandaar *aanschouwt Hij* al de *mensenkinderen.* De goddelijke natuur staat oneindig ver boven de menselijke natuur, en God is *over het hoofd van de Cherubim,* ten opzichte van Zijn waardigheid boven hen, en van Zijn heerschappij over hen. De Cherubim hebben grote macht en wijsheid en invloed, maar zij zijn allen onderworpen aan God en Christus.

2. Hij is hier op de troon, of datgene wat de gedaante van de gelijkenis eens troons had (want Gods heerlijkheid en heerschappij gaan de schitterendste gedachten, die onze geest daarvan vormen of in zich opnemen kan, oneindig ver te boven), en het was als een saffiersteen zuiver en blinkend, zo’n troon heeft God Zich toebereid in de hemel, die de tronen van alle aardse potentaten ver overtreft.

3. Hij is hier omstuwd door een schitterend gevolg van heilige engelen. Toen God in Zijn tempel kwam, *stonden de Cherubim ter rechterzijde van het huis,* vers 3, als de lijfwacht van de Vorst, die de poort van Zijn paleis bewaakt. Christus heeft engelen tot Zijn dienst. De bevelen, aan alle engelen van God gegeven, zijn, *Hem te aanbidden.* Sommigen maken de opmerking, dat zij *ter rechterzijde van het huis stonden,* dat is, de zuidzijde, omdat aan de noordzijde het beeld van de ijvering stond, en andere afgodsbeelden, waarvan zij zich op zo groot mogelijken afstand wensten te houden.

4. De gedaante van Zijn heerlijkheid was omhuld door een wolk, en toch schijnt uit die wolk een verblindend licht, *in het huis en het binnenste voorhof* was een wolk en donkerheid, die ze vervulde, en toch was of het buitenste voorhof of hetzelfde voorhof, na enigen tijd *vol van de glans van de heerlijkheid des Heeren* vers 3, 4. Er was een uitstraling van glans en licht, maar, als eer al te nieuwsgierig oog er in zou willen doordringen, dan zou de wolk dat beletten. *Zijn gerechtigheid is* uitstekend *als de bergen Gods,* en de glans er van *vervult het voorhof,* maar *Zijn oordelen zijn een grote afgrond,* die wij niet kunnen peilen, een wolk waar wij niet doorheen kunnen zien. "De glans ontdekt genoeg om ons geweten ontzag in te boezemen en te leiden, maar de wolk belet ons te verwachten, dat wij onze nieuwsgierigheid kunnen voldoen, want wij zullen niets ordelijks voorstellen kunnen vanwege de duisternis. Habakuk 3:4, "Zo was er een glans als des lichts, en aldaar was Zijn sterkte verborgen. " Niets is klaarder, dan dat God is, niets is duisterder dan wat Hij is. God bedekt zich met het licht en toch, als voor ons, zet Hij duisternis tot Zijn verberging God nam bezit van de tabernakel en de tempel in een

wolk, die altijd het teken van Zijn tegenwoordigheid was. In de tempel boven zal geen wolk zijn, maar wij zullen zien van aangezicht tot aangezicht.

5. De Cherubim maakten een ontzagwekkend geluid met hun vleugelen, vers 5. De trilling er van gaf een eigenaardiger klank als de snaren van muziekinstrumenten, bijen en andere gevleugelde insekten, maakten een onduidelijk geluid met hun vleugels. Waarschijnlijk betekende dit een voorbereiding voor het vertrek, door hun vleugels uit te breiden en op te heffen, maakten zij dit geluid als het ware om te waarschuwen. "Er staat, dat dit geluid was als de stem des almachtigen Gods, wanneer Hij spreekt, als de donder, die de stem des Heeren wordt genoemd", Psalm. 29:3, of als de stem des Heeren, toen Hij tot Israël sprak op de Sinai, en daarom gaf Hij toen de wet met overvloediger schrik, om te kennen te geven, hoe verschrikkelijk Hij de overtreding er van straffen zou, wat Hij nu op ‘t punt stond te doen. Dit geluid werd gehoord tot het uiterste voorhof, het voorhof van het volk, want de stem des Heeren in Zijn oordelen, roept tot de stad, opdat zij gehoord worde door degenen, die niet, als Ezechiël, de visioenen er van zien.

II. De verschrikkelijke bevelen van Zijn toorn. Dit visioen heeft een wijder strekking dan om alleen de goddelijke grootheid te laten zien, er moeten nog meer bevelen gegeven worden voor de verwoesting van Jeruzalem. De grootste verwoestingen worden aangericht door het vuur en het zwaard. Voor een algemene slachting van de inwoners van Jeruzalem werden bevelen gegeven in het voorgaande hoofdstuk, en hier hebben wij een bevel om de stad in de as te leggen, door kolen vuurs er over te strooien, die in het visioen van tussen de Cherubim genomen werden.

1. Als Hij Zijn bevelen gaf om dit te doen, hief zich de heerlijkheid des Heeren omhoog van boven de Cherub (zoals in het voorgaande hoofdstuk, vers 3 en stond op de dorpel van het huis, op de wijze van de gerechtshoven, die in de poort van de stad zitting hielden. Het volk wilde niet luisteren naar de woorden, die God uit Zijn heiligen tempel tot hen sprak, en daarom zullen zij vandaar hun vonnis moeten horen.

2. De man, bekleed met linnen, die getekend had degenen, die behouden moesten worden, zal ook nu dienst doen, want dezelfde Jezus die de Beschermer en Zaligmaker is van hen, die geloven, Wien alle macht gegeven is, die om te veroordelen zowel als die om te vergeven, zal komen, met vlammend vuur wraak doende over degenen, die God niet kennen. Die op de troon zit, zegt tot de man, bekleed met linnen, ga in tot tussen de wielen, en vul uw vuisten met vurige kolen en strooi ze over de stad. Dit betekent,

a. Dat het verbranden van stad en tempel door de Chaldeën vooraf besloten was, en dat zij daarmee Gods raad ten uitvoer brachten, dat zij deden, wat Hij te voren bepaald had, dat gebeuren zou.

b. Dat het vuur van de goddelijken toorn, hetwelk het oordeel over een volk brengt, rechtvaardig en heilig is, want het is vuur van tussen de Cherubim. Het vuur van het altaar Gods, waarop verzoening gedaan werd, was verwaarloosd, en om dat te wreken wordt hier vuur uit de hemel gezonden, gelijk aan dat waardoor Nadab en Abihu gedood werden, omdat zij met vreemd vuur geofferd hadden. Als een stad of dorp of huis verbrandt, met opzet of bij toeval, en wij sporen de oorzaak er van op, dan zullen wij bevinden, dat de kolen, die het vuur aansteken van tussen de wielen kwamen, want er is geen kwaad van die aard in de stad, dat de Heere niet doet.

c. Dat Jezus Christus handelt in opdracht van de Vader, "want Hij heeft Hem macht gegeven gericht te houden, omdat Hij des mensen Zoon is. Christus kwam om vuur op de aarde te werpen, Lukas 12:49, en op de groten dag zal Hij spreken, en deze wereld zal tot as worden". Door vuur van Zijn hand zal de aarde met al wat er op is, verbranden.

3. Deze man, bekleed met linnen, voert Zijn taak met vaardigheid uit, hoewel hij niet geschikt was om bij de vurige kolen te komen, daar hij met linnen bekleed was, toch zei hij: "Zie, ik kom, toen Hij geroepen werd, dit bevel had Hij van Zijn Vader ontvangen, en Hij schikte Zich daarnaar, de profeet zag Hem ingaan," vers 2. Hij ging in en stond bij een rad, in de verwachting kolen te zullen ontvangen om uit te strooien, want wat Christus geeft, heeft Hij eerst ontvangen, ‘t zij tot genade, ‘t zij tot oordeel. Hem werd bevolen vuur te nemen, maar Hij wachtte totdat het Hem gegeven werd, om te tonen, met hoeveel tegenzin Hij het oordeel uitvoert, en hoe groot van goedertierenheid Hij jegens ons is.

4. Een van de cherubim reikte Hem een handvol vuur uit het midden van de dieren. Toen de profeet dit visioen voor de eerste maal zag, merkte hij op, dat er *brandende kolen vuurs* waren, en *fakkelen,* die *steeds tussen die dieren gingen,* Hoofdstuk 1:13, vandaar werd dit vuur genomen, vers 7. De *geest van de uitbranding, het vuur van de goudsmid,* waardoor Christus Zijn kerk zuivert, is van goddelijken oorsprong. Het is door hemels vuur, *vuur van tussen de Cherubim,* dat wonderen gewrocht worden. *De Cherub gaf het in Zijn vuisten,* want de engelen zijn bereid om de Heere Jezus te dienen en al Zijn werk te doen.

5. Toen hij het vuur genomen had, ging Hij uit, zonder twijfel om het uit te strooien over de stad, zoals Hem bevolen was. En wie zal de dag van Zijn toekomst verdragen? Wie kan voor Hem bestaan, als Hij uitgaat in Zijn toorn.

Ezechiël 10:8-22

Wij hebben hier het vervolg van het verhaal van het visioen van Gods heerlijkheid, dat Ezechiël zag, hier bestemd om dat jammervolle voorteken in te leiden van het weggaan van die heerlijkheid van hen, dat de deur zou openen om het verderf binnen te laten.

I. Ezechiël ziet de heerlijkheid Gods schijnen in het heiligdom, zoals hij ze gezien had bij de rivier Chebar, en geeft er een beschrijving van, opdat zij, die door hun goddeloosheid God getergd hadden hen te verlaten, mochten weten, wat zij verloren hadden, en wenende de Heere achterna gaan, onder het steunen van hun Ikabod: "De ere is weggevoerd." Ezechiël ziet hier de werkzaamheid van de goddelijke Voorzienigheid in het bestuur van de wereld en de wereldse zaken, voorgesteld door de vier raderen, en de volmaaktheden van de heilige engelen, de bewoners van de hemel, en hun dienst, voorgesteld door de vier dieren, van welke ieder vier aangezichten had. "De deelneming van de engelen aan het bestuur van de wereldse zaken wordt voorgesteld door het nauw verband tussen de dieren en de raderen, daar de raderen in al hun bewegingen bestuurd werden door de dieren, zoals de wagen door de bestuurder". Maar dat dezelfde Geest, beide in de dieren en in de raderen was, beduidt de oneindige wijsheid, die zijn doel bereikt door de dienst van de engelen en alle wereldse gebeurtenissen. Zodat dit visioen ons geloof een blik geeft op "de troon, die de Heere heeft bevestigd in de hemelen, en dat koninkrijk, dat heerst over alles," Psalm 103:19. De profeet merkt op, dat het hetzelfde visioen is, dat hij aan de rivier Chebar zag, vers 15, 22 en toch schijnt er in een opzicht een wezenlijk onderscheid te zijn, dat wat daar *eens runds aangezicht* was, en *ter linkerzijde,* Hoofdstuk 1:10, hier *het aangezichts eens Cherubs is en het eerste aangezicht,* vers 14, waaruit sommigen de gevolgtrekking hebben gemaakt, dat het aangezicht van een Cherub dat van een os was, met het oog waarop de Israëlieten het gouden kalf maakten. Ik denk eer, dat het eerste aangezicht het wezenlijke uiterlijk van een Cherub had, dat Ezechiël zeer goed kende, daar hij het als priester in de tempel des Heeren gezien had, 1 Koningen 6:29, maar daar hebben wij volstrekt geen zekerheid van, en daardoor wist Ezechiël zeker, terwijl hij het vroeger slechts vermoed had, dat het allen Cherubim waren, al hadden zij verschillende aangezichten, vers 20. En daar het eerste aangezicht van een Cherub was, en er toch vier moesten zijn, werd dat van een rund weggelaten, omdat het gezicht van de Cherubim het meest beledigd was door de verering van het rund. Zoals soms, wanneer God verscheen om Zijn volk te verlossen, zo *voer Hij ook nu op een Cherub en vloog.*

I. Deze wereld is onderhevig aan wendingen, veranderingen en verschillende omwentelingen. De loop van de wereldse zaken is voorgesteld door *raderen,* vers 9, nu eens is de ene spaak boven, dan weer een andere. Zij gaan steeds heen en weer als eb en vloed, zij nemen toe en nemen af, gelijk de maan, I Samuel 2:4 enz. Ja, hun gedaante was als het ware *een rad in het midden van een rad,* vers 10, wat de onderlinge betrekking van de leidingen betekent, hun afhankelijkheid van elkaar, en de gezamenlijke strekking van die alle tot een doel, terwijl hun bewegingen voor ons ingewikkeld, verward en schijnbaar tegenstrijdig zijn.

2. Er is een bewonderenswaardige harmonie en eenheid in de verschillende leidingen, vers 13. *Aangaande de raderen,* al gingen zij naar verschillende kanten, toch werd tot hen gezegd: *O, rad* Zij waren alle als één, daar zij door een Geest tot een doel geleid werden, want God werkt alles naar de raad van Zijn eigen wil, en voor Zijn heerlijkheid, en die zijn een. En dit maakt de beschikkingen van de Voorzienigheid in waarheid bewonderenswaardig, en wonderlijk om te aanschouwen. Zoals de delen van Zijn schepping, afzonderlijk, goed, maar alle tezamen zeer

goed waren, zo zijn de raderen van de Voorzienigheid, op zich zelf beschouwd, wonderlijk, maar voeg ze bijeen, en ze zijn zeer wonderlijk. O rad!

3. De bewegingen van de Voorzienigheid zijn vast en regelmatig, en wat de Heere behaagt, dat doet Hij, Hij verandert Zijn plannen nooit. *De raderen keerden zich niet om als zij gingen,* vers 11, en *de dieren gingen ieder rechtuit, voor zijn aangezicht henen,* vers 22. Welke moeilijkheden op hun weg lagen, zij kwamen ze zeker te boven, en waren nooit verplicht stil te staan, op zij of achterwaarts te gaan. Zo volkomen bekend zijn God al Zijn werken, dat Hij Zijn plannen nooit verandert.

4. God maakt meer gebruik van de dienst van de engelen bij het bestuur van deze wereld dan wij weten. *De vier raderen waren bij de Cherubim, een rad bij elken Cherub,* vers 9. Wat sommigen zich denken ten opzichte van de sferen boven ons, dat iedere kringloop zijn eigen leiding heeft, wordt hier betekend van de raderen beneden, dat ieder rad een Cherub heeft om het te besturen. Het is ons een voldoening te weten, dat er onder de wijzen God, wijze mannen gebruikt worden om de zaken van kerk en staat te besturen, maar, of die er zijn of niet, hier blijkt, dat er wijze engelen gebruikt worden, een Cherub bij ieder rad.

5. Al de bewegingen van de Voorzienigheid en alle diensten van de engelen zijn onder het bestuur van de groten God. Zij zijn allen *vol ogen,* die ogen des Heeren, die de gehele aarde doorlopen, en waar de engelen altijd het oog op hebben, vers 12. *De dieren* en *de raderen* zijn tegelijk in beweging en in rust, vers 17 want *de Geest des levens,* zoals men lezen kan of de *Geest van de dieren, is in de raderen.* De Geest van God bestuurt alle schepselen, beide hogere en lagere, om ze het goddelijk doel te doen dienen. De gebeurtenissen worden niet beschikt door *het rad van avontuur,* dat blind is, maar door de raderen van de Voorzienigheid, die vol ogen zijn.

II. Ezechiël ziet, dat de heerlijkheid Gods zich uit het heiligdom verwijdert, de plaats, waar God eerlang had gewoond, en dit gezicht is even droef, als het andere behagelijk was. Het was aangenaam te zien, dat God *het land niet* (zoals afgodendienaars aannamen Hoofdstuk 9:9) *verlaten had,* maar droef om te zien, dat Hij Zijn heiligdom verliet. *De heerlijkheid des Heeren hief zich omhoog op de dorpel van het huis,* vers 4. Maar nu *ging zij weg van boven de dorpel,* nadat zij vandaar de nodige bevelen gegeven had voor de verwoesting van de stad, en *stond boven de Cherubim,* niet die in het allerheiligste, maar die, welke Ezechiël nu in het visioen zag, vers 18. Zij besteeg haar statige wagen, zoals de rechter na de zitting, in zijn koets stapt en vertrekt. En terstond *hieven de Cherubim hun vleugelen op,* vers 19, zoals hun bevolen was, *en verhieven zich van de aarde omhoog,* zoals een vogel op zijn vleugels, en *als zij uitgingen,* werden de wielen van deze wagen niet getrokken, maar gingen van zelf *tegenover hen,* waaruit bleek, dat *de Geest van de dieren in de raderen was.* Zo zullen, de engelen boven, en de gebeurtenissen hier beneden, samenwerken om Gods vertrek te bevorderen, als Hij een volk in toorn verlaat. Maar in de hoven van de tempel, waar het volk van Israël zijn God onteerd, Zijn juk afgeschud en zijn schouder er aan onttrokken heeft, daar blijken zalige engelen zeer bereid om Hem te dienen, Zijn wagen te trekken, en er mee op te stijgen. God had de profeet getoond, hoe de mensen op aarde de wil van God niet gehoorzaam waren geweest, Hoofdstuk 8, hier toont Hij hem, hoe bereidwillig die gehoorzaamd wordt door engelen en schepselen van lageren rang, en als wij smart hebben over de goddeloosheid van de wereld, dan is het een troost voor ons, te bedenken, hoe Zijn engelen Zijn bevelen doen, "gehoorzamende van de stem van Zijn Woord," Psalm 103:20.

1. Laat ons nu deze wagen bezien, waarin "de heerlijkheid van de God Israëls voorspoediglijk rijdt." Hij, die de God van Israël is, is de God van hemel en aarde, en beveelt over de krachten van beide. Laat de getrouwe Israëlieten zich hiermee troosten, dat Hij, die hun God is, boven de Cherubim is, Hij is hun Verlosser, 1 Petrus 3:22, en heeft alleen souvereine beschikking over alle gebeurtenissen: de dieren en de raderen dienen Hem eenstemmig en Hij is van de gemeente tot een hoofd boven alle dingen. De rabbijnen noemen dit visioen van Ezechiël: Mercabah-"het visioen van de wagen, " en vandaar noemen zij het meer duistere deel van het goddelijk werk, dat van God en de geesten, "Opus currus-Het werk van de wagen," zoals zij het andere deel, dat meer eenvoudig en bekend is: "Opus bereshith noemen-Het werk van de schepping."

2. Laat ons letten op de bewegingen van deze wagen. *Elkeen stond aan de deur van de Oosterpoort van het huis des Heeren, en de heerlijkheid van de God Israëls was van bovenover hen*, gereed te vertrekken en het huis te verlaten, vers 19. Maar zie, hoe vaak God ophoudt en stilstaat voordat Hij vertrekt, als was Hij onwillig om te gaan, alsof Hij wilde zien, of niet iemand Hem verzoeken zou te blijven. Geen van de priesters van de binnenste voorhof tussen de tempel en het altaar, wilde Hem dat afsmeken, daarom verlaat Hij hun voorhof en staat aan de Oosterpoort, die naar de voorhof des volks leidde, om te zien of iemand van hen in de bres zou springen. God verlaat een afdwalend volk stap voor stap, en als Hij gereed is in toorn van hen weg te gaan, zou Hij nog in genade tot hen willen terugkeren, als zij slechts wilden berouw hebben en tot Hem bidden.

HOOFDSTUK 11

1 Toen hief mij de Geest op, en bracht mij tot de Oostpoort van het huis des HEEREN, dewelke ziet oostwaarts; en ziet, aan de deur der poort waren vijf en twintig mannen, en in het midden van hen zag ik Jaazanja, den zoon van Azzur, en Pelatja, den zoon van Benaja, vorsten des volks.
2 En Hij zeide tot mij: Mensenkind, deze zijn de mannen, die ongerechtigheid bedenken, en die kwaden raad raden in deze stad.
3 Die zeggen: Men moet geen huizen nabij bouwen; deze stad zou de pot, en wij het vlees zijn.
4 Daarom profeteer tegen hen; profeteer, o mensenkind!
5 Zo viel dan de Geest des HEEREN op mij, en Hij zeide tot mij: Zeg: Zo zegt de HEERE: Alzo zegt gijlieden, o huis Israels! want Ik weet elkeen der dingen, die in uw geest opklimmen.
6 Gij hebt uw verslagenen in deze stad vermenigvuldigd, en gij hebt derzelver straten met de verslagenen vervuld.
7 Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Uw verslagenen, die gij in het midden derzelve nedergelegd hebt, die zijn dat vlees, en deze stad is de pot; maar ulieden zal Ik uit het midden derzelve doen uitgaan.
8 Gijlieden hebt het zwaard gevreesd; en het zwaard zal Ik over u brengen, spreekt de Heere HEERE.
9 Ook zal Ik ulieden uit het midden derzelve doen uitgaan, en Ik zal u overgeven in de hand der vreemden; en Ik zal recht onder u doen.
10 Gij zult door het zwaard vallen; in de landpale Israels zal Ik u richten, en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
11 Deze stad zal ulieden niet tot een pot zijn, en gij zult in het midden derzelve niet tot vlees zijn; in de landpale Israels zal Ik u richten.
12 En gij zult weten, dat Ik de HEERE ben, omdat gij in Mijn inzettingen niet gewandeld, en Mijn rechten niet gedaan hebt, maar naar de rechten der heidenen, die rondom u zijn, gedaan hebt.
13 Het geschiedde nu, als ik profeteerde, dat Pelatja, de zoon van Benaja, stierf. Toen viel ik neder op mijn aangezicht, en riep met luider stem; en zeide: Ach, Heere HEERE! zult Gij gans een voleinding maken met het overblijfsel van Israel?
14 Toen geschiedde het woord des HEEREN tot mij, zeggende:
15 Mensenkind, het zijn uw broederen, uw broederen, de mannen uwer maagschap, en het ganse huis Israels, ja, dat ganse, tot welke de inwoners van Jeruzalem gezegd hebben: Maakt u verre af van den HEERE, ditzelve land is ons tot een erfbezitting gegeven.
16 Daarom zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Hoewel Ik hen verre onder de heidenen weggedaan heb, en hoewel Ik hen in de landen verstrooid heb, nochtans zal Ik hun een weinig tijds tot een heiligdom zijn, in de landen, waarin zij gekomen zijn.
17 Daarom zeg: Alzo zegt de Heere HEERE: Ja, Ik zal ulieden vergaderen uit de volken, en Ik zal u verzamelen uit de landen, waarin gij verstrooid zijt, en Ik zal u het land Israels geven.
18 En zij zullen daarhenen komen, en al deszelfs verfoeiselen en al deszelfs gruwelen van daar wegdoen.
19 En Ik zal hun enerlei hart geven, en zal een nieuwen geest in het binnenste van u geven; en Ik zal het stenen hart uit hun vlees wegnemen, en zal hun een vlesen hart geven;
20 Opdat zij wandelen in Mijn inzettingen, en Mijn rechten bewaren, en dezelve doen; en zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn.
21 Maar welker hart het hart hunner verfoeiselen en hunner gruwelen nawandelt, derzelver weg zal Ik op hun hoofd geven, spreekt de Heere HEERE.

22 Toen hieven de cherubs hun vleugelen op, en de raderen tegenover hen; en de heerlijkheid des Gods van Israel was over hen van boven.
23 En de heerlijkheid des HEEREN rees op van het midden der stad, en stond op den berg, die tegen het oosten der stad is.
24 Daarna nam mij de Geest op, en bracht mij in gezicht door den Geest Gods in Chaldea tot de gevankelijk weggevoerden; en het gezicht, dat ik gezien had, voer van mij op.
25 En ik sprak tot de gevankelijk weggevoerden al de woorden des HEEREN, die Hij mij had doen zien.

Dit hoofdstuk voltooit het visioen, dat Ezechiël zag en dit gedeelte bevat twee boodschappen, die hem worden opgedragen:

I. Een tijding van wraak voor degenen, die nog te Jeruzalem bleven en daar het toppunt van verwaandheid bereikt hadden toen zij dachten nimmer te zullen vallen, vers 1-13.

II. Een tijding van troost aan de weggevoerden naar Babel, die daar in diepe verslagenheid neerzaten, in de mening dat zij nimmer weer zouden opstaan. En gelijk de vorigen wordt aangezegd, dat God oordeel voor hen bereidt, ondanks hun tegenwoordige gerustheid, zo verzekert Hij de laatsten, dat Hij barmhartigheid voor hen bereidt, ondanks hun tegenwoordige ellende, vers 14-21. En zo beweegt zich de heerlijkheid Gods verder, vers 22, 23. Het gezicht verdwijnt weer, vers 24, en Ezechiël geeft er zijn hoorders getrouwelijk verslag van, vers 25.

Ezechiël 11:1-13

Wij hebben hier

I. De grote gerustheid van Juda's vorsten, ondanks de oordelen Gods, die hen troffen. De profeet werd in een gezicht gevoerd naar de poort des tempels, waar de vorsten beraadslaagden over de belangrijkste zaken in de stad. "De Geest hief mij op en bracht mij tot de Oostpoort van het huis des Heeren, welke oostwaarts ziet, en zie, aan de deur van de poort waren vijf en twintig mannen." Zie, hoe onderdanig de profeet is aan de bevelen des Geestes, en hoe opmerkzaam om alle openbaring nauwlettend op te nemen. Het schijnt, dat deze vijf en twintig mannen niet dezelfde zijn, die hij *aan de deur des tempels* zag, en die *zich nederbogen naar het oosten voor de zon,* hoofdst. 8:16. Genen schijnen priesters of levieten te zijn geweest, want zij waren tussen het voorhuis en het altaar, maar deze waren vorsten, "zittende aan de poort van het huis des Heeren, om gericht te houden", Jeremia 26:10. Zij worden hier niet beschuldigd van bederf in hun godsverering, maar van bederf in hun regering. Twee van hen worden met name genoemd, omdat zij de werkzame leiders waren, en misschien omdat de profeet hen kende, hoewel hij enige jaren afwezig was geweest, *Pelatja* en *Jaäzánja,* niet die, waarvan sprake is in hoofdst. 8:11, want die was *de zoon van Safan,* en deze *de zoon van Azur.* Sommigen beweren, dat Jeruzalem in vier en twintig wachten was verdeeld, en dat deze de oversten of oudsten aller wachters waren, met de president, die boven allen stond. Let nu hierop,

1. De algemene aanklacht van deze mannen voor de profeet, vers 2 : *" Dezen zijn de mannen, die ongerechtigheid bedenken,* onder voorwendsel van maatregelen te beramen voor de publieke veiligheid, stijven zij het volk in hun zonden en ondermijnen de vrees voor Gods oordelen, waarmee de profeten het dreigden. Zij *raden kwade raad in deze stad,* de leider ophitsende om de profeten te weerstaan en hun het zwijgen op te leggen, tegen de koning van Babel op te staan, en te besluiten *de stad* ten uiterste toe te verdedigen." Zie, het staat slecht met een volk, wanneer de dingen, die tot hun vrede dienen, verborgen zijn van de ogen dergenen, die met raad moeten dienen. En, wanneer het kwaad gedaan is, dan weet God, wie het te wijten, en in de dag van openbaarheid en vergelding, zal Hij er de schuldigen voor straffen en zeggen: "Dit zijn de mannen, die het kwaad bedachten, ofschoon zij grote mannen zijn en voor wijze mannen doorgaan en niet tegengesproken of nagegaan willen worden."

2. De bijzondere beschuldiging tegen hen ingebracht, ten bewijze hunner misdaad. Zij worden beticht van woorden, gesproken in hun rechtbanken, waarvan Hij, *die in de vergadering van de machtigen staat,* kennis genomen heeft, vers 3. Zij hadden gezegd: *Het is niet nabij,* de verwoesting van onze stad, waarmee de profeten al zo dikwijls gedreigd hebben, is *niet nabij,* niet zo nabij als zij beweren. Zij hebben een groten afkeer van alle hervorming en gevoelen toch, dat die ten laatste komen moet. Maar zij hebben zo'n goeden dunk van Gods geduld (al hebben ze het langen tijd misbruikt), dat zij graag aannemen: die hervorming kan nog wel wat uitblijven. Zie, wanneer Satan de mens niet kan wijs maken, dat het toekomend oordeel twijfelachtig en onzeker is, dan tracht hij hem toch te beduiden, dat het nog lang niet aanstaande is, zo verliest het zijne klem op de consciëntie. Wanneer het zeker komt, dan toch nog niet zo spoedig, zeker, het is niet nabij, terwijl in werkelijkheid "de Rechter aan de deur staat." Welnu, indien de verwoesting nog zo ver weg ligt, "laat ons dan huizen bouwen, wij hebben al de tijd, want deze stad is de pot en wij zijn het vlees." Dit schijnt een spreekwijze te zijn, die zeggen wil: "Wij zijn in deze stad even veilig als vlees in een pot, de muren van de stad zijn voor ons als koperen muren en zullen van de belegeraars even weinig te lijden hebben als

de pot van het vuur er onder. Zij, die ons uit de stad willen tronen om gevangen genomen te worden, zullen zien, dat zulks even gevaarlijk is als met de handen kokend vlees uit een pot te nemen." Dit schijnt de betekenis te zijn, afgeleid van het antwoord dat God geeft, vers 9, "*Ik zal ulieden uit het midden van haar doen uitgaan,* waar gij u veilig waant, en dan zal het blijken, dat *dit geen pot is en gij het vlees niet zijt",* vers 11. Misschien heeft het betrekking op *het vlees van het spijsoffer,* het was een grote zonde van de priesters het uit de kokenden pot te nemen (wat wij lezen in 1 Samuel 2:13, 14), en dan wil het zeggen, dat zij zich te veiliger achtten, omdat Jeruzalem de heilige stad was en zij het heilige volk daarin waren, dat geen vreemdeling kon overmogen. Sommigen menen, dat het scherts was met het oog op Jeremia, die in een van zijn eerste gezichten Jeruzalem voorgesteld zag door "een ziedenden pot," Jeremia 1:13. "Nu", zeggen zij dan, om dat woord bespottelijk te maken, indien Jeruzalem een ziedende pot is, dan zijn wij het vlees daarin, en wie durft het ons dan lastig maken?" Zo bleven zij de boodschappen des Heeren bespotten, zelfs terwijl zij ervoor bestraft werden, "maar nu dan, drijft de spot niet, opdat uw banden niet vaster gemaakt worden," Jesaja 28:22. Die harten zijn inderdaad hard, die door de waarschuwende woorden Gods in hun valse zekerheid nog gestijfd worden.

II. De wijze, waarop wij uit die gerustheid gewekt worden. Men zou denken, dat Gods bezoekingen genoeg waren om hen te verschrikken, maar om zulken daartoe te brengen, moet ook Zijn Woord in waarschuwing tot hen komen, vers 4. *Daarom profeteer tegen hen,* tracht hen te ontgoochelen, *profeteer, o mensenkind,* over deze dode, dorre beenderen. Zie, de grootste dienst, die predikers aan zo zekere zondaren kunnen bewijzen, is: tegen hen te prediken en hun hun ellende en gevaar voor ogen te stellen, hoe onwillig zij ook zijn om ze te zien. Wij handelen dan het meest in hun voordeel, wanneer wij hun tegenstanders schijnen. Maar daar de profeet niet wist wat te zeggen tot zulke in het kwaad verharde zondaars, die Gods oordelen hoonden, *viel de Geest des Heeren op hem,* om hem met moed en kracht te vervullen, *en zei tot hem: Spreekt* Zie, wanneer zondaren zich vleien, dat ze hun eigen ondergang zullen ontgaan, dan is het tijd om te spreken en hun voor te houden, dat zij, zo voortgaande, zullen omkomen. Predikers zijn soms zo beschroomd en vreesachtig, en zo onbeslist, dat zij nodig hebben, tot spreken aangespoord te worden en dat onbeschroomd. Hij, die de profeet beveelt te spreken, geeft hem ook op wat hij spreken moet, hij moet allereerst spreken tot *het huis Israëls,* vers 5, en daarom heeft *de God Israëls* ermede te doen. Hij is vriendelijk en waarschuwt. Zij hebben die waarschuwing aan te nemen en hem te gehoorzamen. En wat moet hij hun in de naam Gods gaan verkondigen?

1. Laat hen weten, dat de God des hemels acht slaat op hun ijdel vertrouwen, waarop zij steunen, vers 5, *Ik weet elkeen van de dingen, die in uw geest opklimmen,* welke verborgen redenen gij hebt voor uw besluiten, en wat gij bedoelt met zo’n schoon gelaat te tonen in zo’n kwade zaak. Zie, God weet volkomenlijk, niet alleen wat uit onze mond uitgaat, maar evenzeer wat in ons hart omgaat, niet alleen wat wij zeggen, maar zelfs wat wij denken, zelfs die gedachten, die het onverwachtst in onze geest opkomen en die wij even onbedacht uitspreken, zodat wij zelf er nauwelijks bewust van zijn, God kent ze en wist ze reeds te voren. Hij kent ons beter de wij ons zelf kennen: Hij kent van verre onze gedachten. Dit te bedenken moest ons er toe leiden, onze harten met alle naarstigheid te bewaren, opdat er geen ijdele gedachten in opkomen en zich er nestelen.

2. Laat hen, die het volk raden, stout tegen Gods oordelen in te gaan, weten, dat zij voor God gerekend worden de moordenaars van de gevallenen en dergenen, die nog zullen vallen, namelijk in Jeruzalem, door het zwaard van de Chaldeën. De reeds verslagenen zijn de enkelen

dat "in de stad zouden blijven", als het vlees in de pot. Gij hebt Uw verslagenen in de stad vermenigvuldigd, niet alleen degenen, die gij door het zwaard van de gerechtigheid onrechtmatig hebt gedood, onder bescherming van de wet maar ook degenen, die gij door uw eigenwilligheid en hoogmoed aan het oorlogszwaard hebt prijsgegeven, ofschoon hun door de profeten was voorzegd, dat het hun zeer kwalijk gaan zou. Zo hebt gij met uw hardnekkig gemoed, *de straten van Jeruzalem met uw verslagenen vervuld,* vers 6. Zie, zij, die of onrechtvaardig of onvoorzichtig een oorlog beginnen of voortzetten, brengen een grote bloedschuld over zich, en degenen, die in veldslagen of belegeringen sneuvelen, wanneer een eervolle vrede aan het bloedvergieten een eind had kunnen maken, zullen *hun verslagenen* genoemd worden. Deze verslagenen nu zijn het enige vlees dat in de pot gelaten wordt, vers 7. Niemand zal overblijven om bezit van de stad te nemen, dan die er in begraven worden. Er zullen in Jeruzalem geen inwoners zijn dan de bewoners van de graven, geen vrijen dan die de dood van alle aardse ellende bevrijd heeft.

3. Laat hen weten, dat zij, hoe onneembaar zij hun stad ook geacht hebben, eruit verdreven zullen worden, of op de vlucht gejaagd of in gevangenschap gezonden: *Ik zal ulieden uit haar midden doen uitgaan,* of gij wilt of niet, vers 7, 9. Zij hadden God getergd, de stad te verzaken, en meenden door eigen overleg en kracht ze nu wel te kunnen behouden, maar God zal hun bekend maken, dat er geen vrede is voor degenen, die hun God hebben verlaten. Indien zij door hun zonden God uit Zijn Huis hebben verdreven, dan zal Hij door Zijn oordelen hen weldra uit het hun verdrijven, en men zal bevinden, dat zij, die zich het veiligst wanen, het grootste gevaar lopen. "Deze stad zal ulieden niet zijn tot een pot, noch zij het vlees, " gij zult er niet in blijven noch in uw eigen huis sterven, zoals gij u zelf belooft, gij waant u veilig in haar midden, maar gij zult daar niet lang meer zijn.

4. Laat hen weten, dat, wanneer God hen uit het midden van Jeruzalem heeft weggevoerd, Hij hen met Zijn oordelen zal vervolgen, waarheen zij ook vluchten, oordelen, waartegen zij zich in de stad veilig achten. Zij vreesden het zwaard, zo zij tot de Chaldeën uitgingen, en wilden daarom in hun *pot* blijven, maar, zegt God, *Ik zal het zwaard over u brengen.* vers 8, *en gij zult door het zwaard vallen,* vers 10, Zie, de vreze des goddelozen, die zal hem overkomen. En er is geen beschutting tegen Gods oordelen, wanneer die komen, zelfs niet binnen koperen muren. Zij durfden de barmhartigheid van vreemden niet vertrouwen. Maar God zegt: "Ik zal u overgeven in de hand des vreemden, wier wraak gij zult ondervinden, nu gij hun barmhartigheid niet vertrouwd hebt". Zie Jeremia 38:17, 18. Zij trachtten de oordelen Gods te ontsnappen, maar God zegt, dat *Hij recht onder hen zal doen.* Terwijl zij besloten, dat, zo zij geoordeeld moesten worden, het in Jeruzalem zou zijn, zegt God hun, vers 10-11, dat Hij *hen in de landpale Israëls zal richten,* hetgeen vervuld werd, toen Nebukadnezar alle edelen van Juda te Ribla in het land van Hamath, aan de uiterste grens van Kanaän, doodde. Zie, degenen, die zich in hun woonplaats diep vastgeworteld hebben, kunnen niet zeker zijn, dat zij daar ook sterven zullen.

5. Laat hen weten, dat dit alles hun overkomt om hun zonden, en *de openbaring is van Gods rechtvaardig oordeel over hen. Zij zullen weten, dat Ik de Heere ben,* vers 10, 12. Zij zullen door het zwaard des Heeren ervaren, die niet door Zijn Woord wilden onderricht worden, hoe Hij de zonde haat, en hoe vreselijk het is voor onboetvaardige zondaars, in Zijn handen te vallen. *Ik zal oordelen uitrichten,* en dan zult gijlieden weten, dat *Ik de Heere ben,* want de Heere wordt bekend door de oordelen, welke Hij brengt over degenen, die *niet gewandeld hebben in Zijn inzettingen.* Hierbij zal bekend worden, dat Hij Zijn wet gegeven heeft, als Hij de overtreders dier wet straft. *Ik zal u richten, omdat gij in Mijne inzettingen niet hebt*

gewandeld, zegt God, vers 12. Zie, de volbrenging van de inzettingen van ‘s Heeren mond in gestadige en stipte gehoorzaamheid is de enige weg om de volvoering van de oordelen Zijns monds te voorkomen, zodat geen ellende en verwoesting ons treft. Het een of het ander, Gods inzettingen moeten gehouden worden, de wet volbracht, of straf is onvermijdelijk. Indien wij Gode niet de ere geven door Zijn geboden te onderhouden, dan zal Hij Zijn eigen eer handhaven, door volvoering van de bedreigde oordelen. Zo zullen wij weten, dat Hij de Heere, de souvereine God is, die niet met zich laat spotten. En merk op, "als zij Gods rechten niet deden, dan handelden zij naar de rechten van de heidenen, die rondom hen waren, en namen in hun godsdienst al de onreine, belachelijke en barbaarse gebruiken op, die de heidenen hadden". Wanneer de mens de vaste regel van Gods inzettingen verlaat, dan dwaalt hij eindeloos. Terecht wordt gezegd, dat zij Gods rechten zouden doen, opdat zij niet *deden van die gruwelijke inzettingen van de heidenen,* Leviticus 18:30.

III. Dit wakker schuddende woord wordt terstond gevolgd door een wakker schuddende daad, vers 13. Hier kunnen wij opmerken

1. Met wat macht Ezechiël profeteerde, of liever, met wat machtsbetoon zijn woord gepaard ging: *Het geschiedde nu, als ik profeteerde, dat Pelatja, de zoon van Benaja, stierf*. Hij wordt, vers 6, genoemd als een voornaam man onder de vijf-en-twintig vorsten, die al het kwaad in Jeruzalem deden. Naar het schijnt geschiedt zulks alleen in het gezicht, gelijk de slachting van de ouden, Hoofdstuk 9:6, bij welke gelegenheid Ezechiël bad, gelijk hij hier weer doet, omdat het was de verzekering, dat, wanneer deze profetie zou verkondigd worden, die dood inderdaad zou plaatsgrijpen. Het sterven van Pelatja toonde de ernst van de profetische bedreigingen. Zie, het behaagt Gode soms enkele zondaars te verkiezen om hen tot toonbeelden van Zijn gerechtigheid te stellen en anderen te waarschuwen voor wat komen zal. Sommigen, die zich veilig wanen, worden plotseling weggerukt en sterven in een ogenblik, gelijk bijvoorbeeld Ananias en Saffira, die aan Petrus’ voeten dood neervielen.

2. Met wat medelijden Ezechiël bad. Al was Pelatja’s dood een bevestiging van Ezechiëls profetie, en inderdaad een handhaving van zijn ambt, toch ging hem dat oordeel zeer ter harte als ware hij Pelatja’s vriend of bloedverwant geweest. "Hij viel neer op zijn aangezicht en riep met luider stemme: Ach, Heere, Heere! zult Gij ganselijk een voleinding maken met het overblijfsel van Israël?" Velen zijn weggerukt door de oordelen, die ons getroffen hebben, zullen de overigen, die aan het gevaar ontkomen zijn, dus onmiddellijk door de hand des Hemels sterven? Dan zult Gij inderdaad een voleinding maken. Het was misschien een zwakheid in Ezechiël, de dood van deze goddeloze vorst dus te bewenen, zoals het in Samuël een zwakheid was, om Saul leed te dragen, die God verworpen had. Maar toch toonde hij op deze wijze, hoe weinig hij verlangde naar de dag van wee, die hij voorspelde. David treurde om de ziekte dergenen, die hem haatten en vervolgden. En zo behoren wij bedroefd te zijn om de plotselinge dood van anderen, al zijn ze ook goddelozen.

Ezechiël 11:14-21

De profetie had ten doel, *alle dalen te verhogen,* en *alle bergen en heuvelen te vernederen* Jesaja 40:4. En de profeten hadden tot taak niet alleen de eigengerechtigen en gerusten van zonde te overtuigen, maar ook de verachten en neergeslagenen en die voor Gods Woord beefden, te troosten. De profeet Ezechiël, die in het eerste deel van dit hoofdstuk aanwijzing ontving, hoe hij *de gemeenten in Zion* moest wakker roepen, geeft in deze verzen troostvolle woorden voor de treurenden in Babel, die *aan de rivieren zaten en weenden en gedachten aan Zion.*

Merk op,

I. Hoe de vrome ballingen onder de voet getreden en beledigd werden door die in Jeruzalem waren gebleven, vers 15. God deelt Ezechiël mede, wat de inwoners van Jeruzalem van hem en de overige naar Babel weggevoerden zeggen. God erkent ze als *goede vijgen* en verklaart, dat zij tot hun nut naar Babel gevoerd waren, maar dat de inwoners van Jeruzalem hen verguisden in de veronderstelling, dat zij de grootste zondaars waren van allen, die in Jeruzalem woonden.

Merk op

1. Hoe ze beschreven worden: Zij *zijn uw broeders,* zegt God tot de profeet, voor wie gij genegenheid koestert: zij *zijn de mannen van uw maagschap* (letterlijk: de mannen van uw lossing), uw naastbestaanden, wie het recht van lossing toekomt, maar die daartoe ten enenmale onbekwaam zijn, aangezien zij zelf in ballingschap verkeren. Zij zijn *het gehele huis Israëls,* zo rekent God ze, omdat zij alleen hun gerechtigheid hebben behouden en door hun gevangenschap gebeterd zijn. Zij waren n iet alleen van dezelfde familie en natie als Ezechiël, maar ook een van geest met hem, zij waren zijn hoorders en hij volbracht in gemeenschap met hen de heilige verordeningen. Misschien heten ze daarom *zijn broeders* en *de mannen van zijn maagschap.*

2. Hoe de inwoners van Jeruzalem hen verloochenden. Zij zeiden van hen: *Maakt u verre af van de Heere*. Zij, die zelf nog met rust gelaten werden, bleken trots te zijn en hoonden degenen, die door de oordelen vernederd waren.

a. Zij sneden hen af als leden van hun kerk. Omdat zij zich van haar leidslieden hadden afgehouden en zich in gehoorzaamheid aan Gods wil, aan de koning van Babel overgegeven, werden zij in de ban gedaan en hun toegevoegd: *Maakt u verre af van de Heere,* wij willen niets met u van doen hebben. De bijgelovigen wilden de nauwgezetten uitwerpen, streng in hun veroordeling en verwerping over dezen, als waren zij door de Heere zelf vergeten en verlaten en uit de vergadering van de gelovigen gebannen.

b. Zij sneden ze af als leden van de gemeenschap, als hadden ze niet langer lot noch deel met hen: "Ditzelfde land is ons tot een erfbezitting gegeven, en gijlieden hebt het verbruid doordat gijlieden tot de koning van Babel zijt gevallen, nu zijn wij uw rechtmatige erfgenamen". God geeft daarop acht en Hij toont Zijn ongenoegen over de verachting, waarmee die nog voorspoed genieten neerzien op hun broederen in de verdrukking.

II. De genaderijke beloften, die God hun geeft, om het onbeschaamd gedrag van hun broeders jegens hen. Zij, die hen haatten en uitwierpen, zeiden: "Dat de Heere heerlijk worde! Doch Hij

zal verschijnen tot hunlieder vreugde." Jesaja 16:5. God bevestigt, dat Zijn hand tegen degenen is geweest, die hun broederen aanleiding hadden gegeven om zich over hen vrolijk te maken, vers 16. "Het is waar, *Ik heb ze ver onder de heidenen weggedaan en in de landen verstrooid,* zij schijnen een verlaten volk te zijn en zozeer onder de volken verstrooid, dat ze onder hen verloren raken, maar Ik heb barmhartigheid voor hen." Zie, God neemt aanleiding uit de verachting, die Zijn volk ondergaat, om hen te vertroosten, gelijk David hoopte, dat God hem een zegen zou geven voor Simeï's vloek. Zijn tijd om de hoop zijns volks te steunen, is, wanneer de vijanden dat tot wanhoop zoeken te drijven. Nu volgen Gods beloften,

1. Dat Hij hun dat gemis van de tempel en deszelfs voorrechten gaat vergoeden, vers 16. *Ik zal hun een weinig tijds tot een heiligdom zijn in de landen, waarin zij gekomen zijn.* Die te Jeruzalem zijn, hebben hun tempel, maar zonder God, die te Babel zijn, hebben God, maar zonder tempel.

a. God zal hun een heiligdom zijn, dat is een toevlucht, tot Hem zullen zij vluchten, en bij Hem zullen zij veilig zijn. als degenen, die de hoornen des altaars gevat hadden. Of liever, zij zullen in het land hunner ballingschap zo'n gemeenschap met God genieten, als men alleen in de tempel kon verwacht hebben. "Zij zullen daar Gods macht en heerlijkheid aanschouwen, die zij gewoon waren in Zijn heiligdom te zien". Zij zullen de tekenen van Gods tegenwoordigheid zien, en hun genade in hun harten zal hun gebeden en lofzegging heiligen, zoals het altaar de gave heiligt zodat die de Heere meer behagen dan een os of var.

b. Hij zal hun een weinig tijds een heiligdom zijn, ongezien en onopgemerkt door hun vijanden, die met een boos en naijverig oog dat huis te Jeruzalem beschouwden, dat hoog en groot was, 1 Koningen 9:8. Zij waren weinig en gering, en een heiligdom voor een weinig tijds was al wat zij nodig hadden. God ziet de lage staat van Zijn volk aan, en past Zijn gunsten aan hun omstandigheden aan. Let op het nederbuigende van de goddelijke genade. De grote God wil Zijn volk tot een heiligdom zijn. Zie, degenen, die het oordeel van de openbare eredienst ontberen, als dat niet hun eigen schuld is, zullen overvloedige vergoeding vinden in goddelijke genade en troost.

2. Dat God op Zijn tijd een einde zou maken aan hun beproeving, ze uit het land van hun gevangenschap brengen, en hen en hun kinderen weer in hun eigen vaderland een plaats bereiden zou, vers 17. Ja, *Ik zal u vergaderen uit de volken,* gij, dus verstrooiden en verachten, door uw eigen landgenoten uitgeworpen, *"Ik zal u vergaderen uit de volken, u* onderscheiden van degenen, onder wie gij vermengd zijt en u verlossen van die u gevangen houden, *Ik zal u verzamelen* als een enig man *uit de landen, waarin gij verstrooid zijt.* Gij zult niet één voor één, maar allen tegelijk komen, hetgeen uw terugkeer eervoller en aangenamer zal maken. *Dan zal Ik u het land Israëls geven,* vanwaar uw broederen wanen, dat gij voor immer gebannen zijt." Zie, het is goed, dat 's mensen streng oordeel ons niet kan afsnijden van Gods genaderijke beloften. Er zullen er velen zijn die in het Heilige Land een plaats krijgen, maar wie liefdeloze mensen in hun enghartigheid een plaats aldaar ontzegd hadden. "Ik zal u het land Israëls geven, het u door een nieuwe gift geven, en zij zullen daarhenen komen". Indien er enige verandering is van u op zij, dan is het alleen dit, dat de nakomelingen in de beloften begrepen zijn. "Gij zult de belofte ontvangen, gelijk eenmaal de aartsvaders, en uw zaad na u zal het erfelijk bezitten."

3. Dat God door Zijn genade hun zonden zou wegnemen, vers 18. Hun gevangenschap zal ze inderdaad van hun afgoderij genezen. Wanneer zij *daarhenen komen,* dat is naar hun eigen land, *zullen zij al zijn verfoeisels, en al zijn gruwelen vandaar wegdoen.* Hun afgoden die hun

vermaak waren geweest, zullen hun gruwel worden, niet alleen de afgoden van Babel, maar ook die van Kanaän, waar zij gewoond hadden. Zij zouden niet alleen die afgoden niet langer dienen, maar ze ook niet als herinneringen bewaren. "Zij zullen al zijn gruwelen vandaar wegdoen. Zie, dan is het een genade, tot betere staat te mogen wederkeren, wanneer wij niet tot de zonden en dwaasheden van die staat terugvallen. Wat heb ik meer met afgoden te doen?"

4. Dat God hen met macht zou bekwamen voor hun plicht. Zij zouden niet slechts ophouden, kwaad te doen, maar ook leren goed te doen, omdat er niet alleen een eind zou komen aan hun ellende maar ook terugkeer van hun vrede.

A. God zal een goed beginsel in hen planten, Hij zal de boom goed maken. vers 19. Dit is de Evangelie-belofte, die God vervult aan allen, die Hij voor het hemels Kanaän bestemt. Want God bereidt voor de hemel allen, voor wie Hij de hemel bereid heeft.

a. God zal hun enerlei hart geven, een hart alleen voor de ware God en niet verdeeld onder zovele goden, een hart vast besloten om God te dienen niet weifelende, onwankelbaar en één van wil niet onbestendig. Enerlei hart is een oprecht hart, met bedoelingen in volmaakte overeenstemming met zijn belijdenis.

b. Hij zal een nieuwe geest in het binnenste van hen geven een gemoed, dat past bij de nieuwe omstandigheden, waarin Gods Voorzienigheid ze plaatst. Allen, die geheiligd worden, hebben een nieuwe geest, geheel verschillend van de ouden, zij handelen uit nieuwe beginselen, wandelen volgens nieuwe regelen en trachten naar nieuwe doeleinden. Een nieuwe naam, of een nieuw gelaat, zal niet helpen zonder een nieuwe geest. "Indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel".

c. "Hij zal het stenen hart uit hun vlees wegnemen, uit hun bedorven natuur". Hun hart zal niet meer, wat het geweest is, dood en dor zijn, hard en zwaar gelijk een steen, niet meer onbekwaam om goede vruchten te dragen, zodat het goede zaad er op verloren gaat omdat de grond steenachtig is.

d. Hij zal hun een vlezen hart geven, geen dood of trots vlees, maar levend vlees, Hij zal hun hart gevoelig maken voor geestelijke pijn en geestelijk genot, zal ze teder maken en geschikt voor goede indrukken. Dat is Gods werk, Zijn gave, Zijn beloofde gave, en het is een wondervolle en gezegende verandering, die erdoor wordt gewrocht, van de dood tot het leven. Dit wordt diegenen beloofd, die God naar hun eigen land zal terugbrengen, want dan zal de verandering van toestand wezenlijk een verbetering zijn, wanneer daarmee gepaard gaat een verandering des harten, en zulk een verandering moet in allen gewerkt worden, die naar het betere Kanaän, dat is het hemelse, gebracht zullen worden.

B. Hun wandel moet met deze beginselen in overeenstemming zijn. *Ik zal hun een nieuwe geest geven*, niet dat zij in staat zijn over godsdienst te spreken en te redetwisten, maar zó, dat *zij wandelen in mijn inzettingen* in al hun doen en laten, en *mijn rechten* bewaren in hun uiterlijke godsverering, vers 20. Die twee moeten samengaan, zij, wie God *een nieuw hart* en *een nieuwe geest geeft,* zullen beide ter harte nemen, zij *zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn.* Het oude verbond dat verbroken en vergeten scheen, zal vernieuwd worden, om hun afgoderij scheen God hen te hebben verworpen, door hun ballingschap scheen Hij hen verdaan te hebben. Maar toen zij van hun afgoderij gereinigd waren en uit hun gevangenschap verlost,

waren God en zijn Israël weer één. Door Zijn werk in hun ziel maakt God ze weer Zijn volk, en door de bewijzen van Zijn liefde jegens hen, toont Hij, hun God te zijn.

III. Hier vinden wij de bedreiging van toorn over degenen, die van geen hervorming wilden weten. Gelijk de rechtvaardigen, wanneer oordelen worden aangekondigd, onderscheiden worden, zodat zij in die oordelen niet delen, zo worden de goddelozen als Gods gunst toegezegd wordt, onderscheiden, zodat ze in die gunst niet delen: zij hebben geen deel noch lot in die genade, vers 21. Maar wat hen betreft, die zich afkeren, *wat hebben zij met de vrede te doen?*

Merk op

1. Hun beschrijving. "Hun hart wandelt het hart van hun verfoeiselen en van hun gruwelen na, zij hebben meer lust, de duivelen te dienen. Of, in tegenstelling met het nieuwe hart, dat God Zijn volk geeft, wandelt hun hart het hart van hun afgoden na, hun gemoed en wandel schikt zich naar de dienst hunner afgoden en wat hun daaromtrent geleerd wordt, en dat is lichtzinnigheid en wreedheid". Dit is de wortel van al hun goddeloosheid, de verdorvenheid huns harten, gelijk de wortel van alle goede reformatie in de vernieuwing des harten te zoeken is. Het hart heeft zijn eigen uitgangen, en zo als die zijn, zo is de mens.

2. Hun vonnis. Beide rechtvaardigheid en schrik spreken hieruit. "Ik zal hun weg op hun kop geven, spreekt de Heere Heere, Ik zal met hen handelen gelijk zij verdienen". Er is niet meer nodig om God te rechtvaardigen, dan dat Hij de mens vergeldt naar diens werken, en wat de mens om zijn zonden verdient is van die aard, dat de zondaar terecht ellendig genaamd wordt.

Ezechiël 11:22-25

Hier is,

I. Gods tegenwoordigheid verlaat stad en tempel. Toen de boodschap aan de profeet toevertrouwd werd, en hij die ten volle verstond geheel onderricht, hoe hij het kostelijke *van het snode* moest onderscheiden, *toen hieven de Cherubims hun vleugelen op, en de raderen tegenover hen,* vers 22, gelijk tevoren, Hoofdstuk 10:19. Wanneer engelen hun dienst in dit ondermaanse hebben verricht, vliegen zij spoedig terug, want zij hebben geen tijd te verliezen. Wij verlieten de heerlijkheid des Heeren *aan de deur van de Oosterpoort van het huis des Heeren* Hoofdstuk 9:19, wat hier genoemd wordt *in het midden van de stad.* Hier nu wordt ons gemeld, dat, aangezien er tot zijn verbazing niemand gevonden werd, om tussenbeide te treden niemand om op te houden, niemand om ze terug te verlangen, *de heerlijkheid des Heeren oprees van het midden van de stad en stond op de berg, die tegen het oosten van de stad is,* vers 23, dat is: de Olijfberg. Op die berg hadden zij hun afgoden opgericht, om God in Zijn tempel te honen, toen Hij daar woonde, 1 Koningen 11:7, en daarom heet die berg de berg Mashith (des verderfs), 2 Romeinen 23:13, daarom plant de Heere daar als het ware Zijn standaard, richt er Zijn rechtbank op, als om degenen, die de tempel als hun eigendom beschouwden, nu God die verlaten had, te beschamen. Van die berg had men een open gezicht op de stad, daarheen week de heerlijkheid Gods om te doen wat Hij gesproken had, Deuteronomium 32:20 :"Ik zal Mijn aangezicht van hen verbergen, Ik zal zien, welk hunlieder einde zal wezen." Van die berg zag Christus de stad, toen Hij over haar weende, in het vooruitzicht van de algehele verwoesting door de Romeinen. De heerlijkheid des Heeren trok zich daarheen terug, om als het ware in het gezicht te blijven en gereed weer te keren indien nog in deze hun dag bedacht werd wat tot hun vrede diende. Wie traag is om te vertrekken neemt telkens weer afscheid. Door dus langzaam, als met trappen, heen te gaan, wil God zeggen, dat Hij ze met smart verliet en niet zou gaan, zo zij Hem er niet toe hadden genoodzaakt Nu zegt Hij nog: "Hoe zou Ik u overgeven, Efraïm? Hoe zou Ik u overleveren, Israël?" Maar, al is Zijn geduld groot, het is niet onuitputtelijk, ten laatste verwerpt Hij ze, en snijdt voor immer af, die Hem verworpen en verlaten hebben.

2. Het gezicht verdwijnt voor des profeten oog. Eindelijk *voer het gezicht van hem op* vers 24. Hij zag het opstijgen, totdat het uit zijn gezicht verdween, daarin lag een bevestiging van zijn geloof, dat het een hemels gezicht was geweest, dat het vandaar gekomen en derwaarts weer heengegaan was. Zie, de gezichten, die de heiligen gegund worden van Gods heerlijkheid, zullen eerst dan blijvend zijn, wanneer zij in de hemel komen. Zij zien iets van die heerlijkheid, die weldra weer verdwijnt, gezichten varen van hen op, een voorsmaak van de hemelse zaligheid, maar hier vieren wij geen aanhoudend feest. Van de Olijfberg voer het visioen op als type van Christus' hemelvaart, van dezelfde berg, toen zij, die Hem hadden aanschouwd, geopenbaard in het vlees, Hem niet meer zagen. In Zacheria 14:4 was voorspeld dat "Zijn voeten zouden staan op de Olijfberg," daar het laatst zouden staan.

3. De profeet keert weer tot de gevankelijk weggevoerden. Dezelfde Geest, die hem in een verrukking van de zinnen had medegevoerd naar Jeruzalem, bracht hem weer naar Chaldea want daar is zijn tegenwoordige woonplaats daar is de plaats van zijn dienst. De Geest was tot hem gekomen, niet om hem uit zijn ballingschap te bevrijden, maar (wat daarvoor in de plaats trad) om hem in zijn ballingschap te sterken en te troosten.

4. Het verslag, dat hij zijn hoorders geeft van al wat hij gezien en gehoord had, vers 25. Hij had ontvangen om te geven, en hij *was getrouw geweest die hem had gezonden,* hij had zijn boodschap trouw overgebracht. Hij had *alles gesproken,* en niets anders, wat God *hem had getoond.* Hij had hun verteld van de grote goddeloosheid, die hij te Jeruzalem had gezien, van de verwoesting, die haastelijk over die stad kwam, opdat zij geen berouw mochten krijgen, dat ze zich aan de koning van Babel hadden overgegeven, gelijk Jeremia hun had geraden. Zij mochten zich anders eens gaan beschuldigen of hen bevrijden, die achtergebleven waren en hen nu uitlachten, zij moesten niet wensen, nog in Jeruzalem te zijn, maar in hun ballingschap tevreden wezen. Wie zou begeren in een stad te wonen, zó vol zonde en zó nabij haar ondergang? Het is beter in Gods gunst te Babel te wonen, dan onder Zijn toorn en vloek te Jeruzalem. Maar, al werd dit alles terstond meegedeeld aan de gevangenen in Babylon, wij mogen onderstellen, dat hij de inhoud ervan ook naar Jeruzalem heeft gezonden, waarmee zij in correspondentie bleven. En het zou goed voor Jeruzalem geweest zijn, zo ze met die inhoud rekening had gehouden.

HOOFDSTUK 12

1 Verder geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
2 Mensenkind! gij woont in het midden van een wederspannig huis, dewelke ogen hebben om te zien, en niet zien, oren hebben om te horen, en niet horen, want zij zijn een wederspannig huis.
3 Daarom gij, mensenkind, maak u gereedschap van vertrekking; en vertrek bij dag voor hun ogen; en gij zult vertrekken van uw plaats tot een andere plaats voor hun ogen; misschien zullen zij het merken, hoewel zij een wederspannig huis zijn.
4 Gij zult dan uw gereedschap bij dag voor hun ogen uitbrengen, als het gereedschap dergenen, die vertrekken; daarna zult gij in den avond uitgaan voor hun ogen, gelijk zij uitgaan, die vertrekken.
5 Doorgraaf u den wand voor hun ogen, en breng daardoor uw gereedschap uit.
6 Voor hun ogen zult gij het op de schouders dragen, in donker zult gij het uitbrengen; uw aangezicht zult gij bedekken, dat gij het land niet ziet; want Ik heb u den huize Israels tot een wonderteken gegeven.
7 En ik deed alzo, gelijk als mij bevolen was; ik bracht mijn gereedschap uit bij dag, als het gereedschap dergenen, die vertrekken; daarna in den avond doorgroef ik mij den wand met de hand; ik bracht het uit in donker, en ik droeg het op den schouder voor hun ogen.
8 En des morgens geschiedde het woord des HEEREN tot mij, zeggende:
9 Mensenkind, heeft niet het huis Israels, het wederspannig huis, tot u gezegd: Wat doet gij?
10 Zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Deze last is tegen den vorst te Jeruzalem, en het ganse huis Israels, dat in het midden van hen is.
11 Zeg: Ik ben ulieder wonderteken; gelijk als ik gedaan heb, alzo zal hun gedaan worden; zij zullen door wegvoering in de gevangenis heengaan.
12 En de vorst, die in het midden van hen is, zal het gereedschap op den schouder dragen in donker, en hij zal uitgaan; zij zullen door den wand graven, om hem daardoor uit te brengen; hij zal zijn aangezicht bedekken, opdat hij met het oog de aarde niet zie.
13 Ik zal ook Mijn net over hem uitspreiden, dat hij in Mijn jachtgaren gegrepen worde; en Ik zal hem brengen in Babylonie, het land der Chaldeen; ook zal hij dat niet zien, hoewel hij daar sterven zal.
14 En allen, die rondom hem zijn tot zijn hulp, en al zijn benden zal Ik in alle winden verstrooien; en Ik zal het zwaard achter hen uittrekken.
15 Alzo zullen zij weten, dat Ik de HEERE ben, wanneer Ik hen onder de heidenen verspreiden en hen in de landen verstrooien zal.
16 Doch Ik zal van hen weinige lieden doen overblijven van het zwaard, van den honger en van de pestilentie; opdat zij al hun gruwelen vertellen onder de heidenen, waarhenen zij komen zullen, en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.
17 Daarna geschiedde het woord des HEEREN tot mij, zeggende:
18 Mensenkind, gij zult uw brood eten met beven, en uw water zult gij met beroerte en met kommer drinken.
19 En gij zult tot het volk des lands zeggen: Alzo zegt de Heere HEERE, van de inwoners van Jeruzalem, in het land Israels: Zij zullen hun brood met kommer eten, en hun water zullen zij met verbaasdheid drinken, omdat hun land woest zal worden van zijn volheid, vanwege het geweld van al degenen, die daarin wonen;
20 En de bewoonde steden zullen woest worden, en het land zal een wildernis zijn; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
21 Wederom geschiedde het woord des HEEREN tot mij, zeggende:

22 Mensenkind, wat is dit voor een spreekwoord, dat gijlieden hebt in het land Israels, zeggende: de dagen zullen verlengd worden, en al het gezicht zal vergaan?
23 Daarom zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Ik zal dit spreekwoord doen ophouden, dat zij het niet meer ten spreekwoord gebruiken zullen in Israel. Maar spreek tot hen: De dagen zijn nabij gekomen, en het woord van ieder gezicht.
24 Want geen ijdel gezicht zal er meer wezen, noch vleiende waarzegging, in het midden van het huis Israels.
25 Want Ik ben de HEERE, Ik zal spreken; het woord, dat Ik zal spreken, zal gedaan worden, de tijd zal niet meer uitgesteld worden; want in uw dagen, o wederspannig huis, zal Ik een woord spreken, en hetzelve doen, spreekt de Heere HEERE.
26 Verder geschiedde het woord des HEEREN tot mij, zeggende:
27 Mensenkind, zie, die van het huis Israels zeggen: Het gezicht dat hij ziet, is voor vele dagen, en hij profeteert van tijden, die verre zijn.
28 Daarom zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Geen Mijner woorden zullen meer uitgesteld worden; het woord, hetwelk Ik gesproken heb, dat zal gedaan worden, spreekt de Heere HEERE.

Hoewel het visioen van de heerlijkheid Gods van de profeet opgetrokken was, toch bereikt Gods Woord hem nog, en wordt door hem tot het volk gezonden met hetzelfde doel, dat hem in het visioen geopenbaard was, namelijk de verschrikkelijke oordelen te verkondigen, die over Jeruzalem zouden komen, waardoor stad en tempel geheel verwoest zouden worden In dit hoofdstuk,

I. Moet de profeet, door zijn huis te verlaten en zijn benodigdheden mee te nemen een teken zijn van Zedekia's vlucht uit Jeruzalem In de grootste ontsteltenis, omdat de Chaldeen de stad innamen, vers 1-16.

II. Moet de profeet, door zijn brood met beving te eten, een teken zijn van de honger in de stad, gedurende het beleg, en van de ontsteltenis, die de inwoners overmeesteren zou vers 17-20.

III. Wordt een boodschap van God tot het volk gezonden, om hen te verzekeren, dat al deze voorspellingen haastiglijk vervuld zouden worden, en niet uitgesteld, met welke hoop zij zich vleiden, vers 21-27.

Ezechiël 12:1-16

Misschien dacht Ezechiël met zoveel genoegen aan het visioen van de heerlijkheid Gods, dat hem te beurt gevallen was, dat hij dikwijls, sinds het van hem opgetrokken werd, wenste, dat het opnieuw tot hem neergelaten zou worden en, daar hij het eens en tweemaal gezien had wilde hij hopen, dat hem die gunst een derde maal wedervaren mocht, maar wij vinden niet, dat hij het ooit weer gezien heeft, en toch "geschiedt het Woord des Heeren tot hem, want God heeft op velerlei wijze tot de vaderen gesproken," Hebreeen 1:1 en dikwijls hoorden zij de woorden van God, als zij de gezichten van de Almachtige niet zagen. Het geloof komt door het gehoor van dat woord van de profetie, dat meer zeker is dan het visioen. Wij kunnen de gemeenschap met God onderhouden zonder verrukking en geestvervoering.

I. In deze verzen wordt de profeet bevolen, met welke tekenen en handelingen hij de naderende gevangenschap van Zedekia, de koning van Juda, moet aanduiden, dat was het wat voorspeld moest worden, en het wordt voorspeld aan hen, die al in gevangenschap waren, omdat, zolang Zedekia op de troon zat, zij zich vleiden met de hoop, dat hij zich staande zou houden tegen de koning van Babel, wiens juk hij nu van plan was af te schudden waarvan deze arme gevangenen zich waarschijnlijk grote dingen beloofden, en misschien ook zond hij, terwijl hij deze plannen maakte, in het geheim, een boodschap van bemoediging tot hen, om hun hoop te geven, dat hij ze binnenkort bevrijden zou of hun de vrijheid geven door uitwisseling van de gevangenen. Zolang zij deze hoop koesterden, konden zij er niet toe komen, zich aan hun beproeving te onderwerpen of er enig nut van te trekken. Daarom was het noodzakelijk, maar zeer moeilijk, hen te overtuigen, dat Zedekia, in plaats van hun verlosser, binnenkort hun deelgenoot in het lijden zou zijn. Men zou denken, dat het voldoende was, als Ezechiël hun dit in Gods naam aanzeide, zoals hij ook deed, vers 10 maar om hen op de profetie voor te bereiden moet hij hun eerst een teken geven, moet hij eerst tot hun ogen spreken en dan tot hun oren, en hier hebben wij,

1. De reden waarom hij deze methode volgen moet, vers 2 :het is, omdat zij een dom, stompzinnig, gedachteloos volk zijn, dat niet wil luisteren, of spoedig vergeten is, wat het gehoord heeft, of er ten minste niet door getroffen wil zijn, het zal in ‘t geheel geen indruk op hen maken: *Gij woont in het midden van een weerspannig huis,* dat voor het goede bijna onontvankelijk is. Zij "hebben ogen en oren, zij hebben verstandelijke krachten en vermogens maar zij zien niet en horen niet," Psalm 115:5-6, 8. Weerspannig moeten heten, allen, die hun ogen voor het goddelijk licht sluiten, en hun oren voor de wet van God toestoppen. De onwetendheid van hen, die opzettelijk onwetend zijn, die vermogens en middelen hebben en ze niet willen gebruiken, wel verre van hun schuld te verminderen, doet nog tot hun zonde toe. Niemand is zo blind en doof, als die niet zien en niet horen wil. Zij zien niet, zij horen niet, want zij zijn een weerspannig huis. De oorzaak ligt geheel bij hen, de duisternis van hun verstand is aan de verdorvenheid van hun wil te wijten. En dat is de reden, waarom hij door tekenen tot hen spreken moet zoals men doven onderwijst, opdat zij geleerd of beschaamd mogen zijn. Predikanten moeten zich schikken, niet alleen naar de zwakheid, maar ook naar de eigenzinnigheid van hen, met wie zij te doen hebben, en hen daarnaar behandelen, als zij wonen onder degenen, die hardnekkig zijn, moeten zij zoveel nadrukkelijker en duidelijker spreken, en zó dat het waarschijnlijk de meesten indruk op hen maken zal, opdat hun geen verontschuldigingen overblijven.

2. De methode, die hij volgen moet om hen op te wekken en te treffen, hij moet zich voorzien van al het nodige *voor het vertrek,* vers 3 hij moet geld en klederen tot zich nemen, hij moet

vertrekken van de ene plaats naar een andere, als iemand, die verjaagd en gedwongen wordt te vluchten, dit moet hij doen bij *dag, voor de ogen* van het volk, hij moet al zijn huisraad naar buiten brengen, om ingepakt en weggezonden te worden, vers 4, en, omdat alle deuren en poorten zo gesloten waren, dat zij er niet door konden, of zó bewaakt door de vijand, dat zij niet durfden, daarom moet hij *de wand doorgraven,* en heimelijk zijn reisgoed door dat gat in de wand uitbrengen vers 5. Hij moet het zelf op de schouder nemen, bij gebreke van een knecht, hij moet dit doen *in de avond,* om niet ontdekt te worden, en als hij alles wat hij kan, gedaan heeft, om het beste mee te nemen, dan moet hij zelf *in de avond voor hun ogen uitgaan* met vreze en beving vanwege de Chaldeen, *gelijk zij uitgaan, die vertrekken,* vers 4, dat is: hij moet *zijn aangezicht bedekken,* vers 6, als zich schamende om gezien, en bevreesd om herkend te worden, of ten teken van grote smart, hij moet weggaan als een arm, geruïneerd koopman, die, als hij gedwongen is zijn winkel te sluiten, zijn gezicht bedekt en zijn land verlaat. Aldus moet Ezechiël hun zelf tot een teken zijn, en misschien, omdat hij wat onwillig was om al die moeite te doen, en zich bloot te stellen aan spot en belaching, en om hem er mee te verzoenen, zegt God, vers 3. *"Misschien zullen zij het merken,* en er door opgeschrikt worden uit hun ijdel vertrouwen, *hoewel zij een weerspannig huis* zijn." Wij moeten zelfs aan de slechtste mensen niet wanhopen, opdat zij er nog toe gebracht mogen worden zich te bedenken en berouw te hebben, en daarom moeten wij voortgaan gebruik te maken van gepaste middelen voor hun overtuiging en bekering, omdat, zolang er leven is, er ook hoop is". En predikanten moeten gewillig zijn, om de moeilijkste en lastigste bezigheden te verrichten (want dat was zijn vertrek voor Ezechiël), ook al hebben zij *misschien* geen succes. Als er ook maar een ziel wordt opgewekt om na te denken, dan is onze zorg en moeite goed besteed.

3. Ezechiëls vaardige en stipte gehoorzaamheid aan de bevelen hem door God gegeven vers 7. *Ik deed, gelijk als mij bevolen was.* Hiermee leert hij ons allen, in ‘t bijzonder predikanten,

a. Met blijmoedigheid ieder bevel van God te gehoorzamen, zelfs het moeilijkste. Christus leerde zelf gehoorzaamheid, en dat moeten wij allen.

b. Alles te doen, wat wij kunnen voor het welzijn van de zieren van anderen, geen moeite of inspanning te ontzien ter overtuiging van hen, die nog niet overtuigd zijn. Wij doen *alles* (dat is wij zijn bereid om alles te doen), geliefden, tot uw stichting.

c. Om zelf warm te zijn voor hetgeen, waarmee zij anderen willen treffen. Als Ezechiël zijn toehoorders een droef vooruitzicht wil voorstellen dan neemt hij zelf een droevig uitzicht aan.

d. Los te zijn van deze wereld, en ons voor te bereiden, om ze te verlaten, ons reisgoed uit te brengen voor vertrek, omdat wij hier geen blijvende stad hebben. Maakt u op en gaat henen, want dit land zal de ruste niet zijn, omdat het verontreinigd is. Gij woont in een weerspannig huis, bereidt u daarom om te vertrekken, want wie zou niet gewillig zijn, zo’n huis, zulk een goddeloze wereld als deze te verlaten.

II. Hem wordt bevolen met welke woorden hij deze tekenen en handelingen moet verklaren, zoals Agabus, toen hij zijn eigen handen en voeten bond, zei, wiens binden daardoor betekend werd. Maar het was niet voor de morgen, dat God hem uitleg gaf van het teken niet voor de volgende morgen, om hem in voortdurende afhankelijkheid van God te houden voor Zijn onderricht. Wat God doet en wat Hij ons beveelt te doen, weten wij misschien nu niet, maar wij zullen het hiernamaals weten.

1. Verondersteld werd, dat het volk de bedoeling van dit teken vragen zou, of tenminste behoorden zij dat te doen, vers 9 : *"Heeft niet het huis Israëls tot u gezegd: Wat doet gij?* Ja, Ik weet, dat zij het gedaan hebben. *Hoewel zij een weerspannig huis zijn,* toch zijn zij nieuwsgierig naar de wil van God, als degenen, die "Mij dagelijks zoeken," Jesaja 58:2. " Daarom moet de profeet iets doen, dat zo vreemd en zonderling is, opdat zij mogen vragen, wat dat betekent, en dan is het te hopen, dat ze kennis zullen nemen van wat hun gezegd wordt, en er hun voordeel mee doen, wanneer hun vragen beantwoord worden. Maar sommigen vatten het op in die zin, dat niemand die vraag gedaan had: "Heeft het weerspannige huis niet eens tot u gezegd: Wat doet gij? Neen, zij nemen er geen kennis van, maar zeg hun wat de bedoeling is, al vragen zij er ook niet zelf naar." Als God dan Zijn dienaren tot ons zendt, let Hij op ‘t onthaal, dat de boodschap, die Hij zendt, te beurt valt, Hij hoort en luistert naar ‘t geen wij er op zeggen, en welke vragen wij doen naar aanleiding daarvan, en is zeer misnoegd, als wij onze weg vervolgen zonder er acht op te slaan. Als wij het Woord gehoord hebben, moeten wij ons tot onze predikant wenden, om verder onderricht, en dan zullen wij weten of wij het uit gehoorzaamheid doen.

2. De profeet moet hun de bedoeling van dat alles zeggen. In ‘t algemeen vers 10 :*Is deze last tegen de vorst* te Jeruzalem, zij wisten wie dat was, en nu zij in gevangenschap waren, roemden zij er in, dat zij een eigen vorst te Jeruzalem hadden, en dat *het huis* Israëls nog in zijn geheel daar was, en daarom twijfelden zij niet, of het zou nog goed met hen aflopen, mettertijd. "Maar zeg hun", zegt God, "dat zij, in wat gij gedaan hebt, het vonnis kunnen lezen van hun vrienden te Jeruzalem. *Zeg: Ik ben ulieder wonderteken,* vers 11. " Evenals de redenen van de predikanten het volk moeten leren, wat zij behoren te doen, zo is het soms de bedoeling van de leidingen Gods met hen, om hun te zeggen, wat zij kunnen verwachten. De onvastheid van woonplaats en de voortdurende verplaatsing van predikanten, is een waarschuwing voor de mensen, wat hun te wachten staat in deze wereld, geen blijvende toestand, maar voortdurende veranderingen. Als er tijden van beroering komen, zegt Christus tot Zijn discipelen, "zullen zij voor alles hun handen aan ulieden slaan," Lukas 21:12..

a. Het volk zal worden weggevoerd in gevangenschap, vers 11. *Gelijk als ik gedaan heb, alzo zal hun gedaan worden,* zij zullen uit hun eigen huis verdreven worden, om er niet weer terug te keren, en ook *kent hun plaats hen niet meer.* Wij kunnen niet zeggen, dat onze woonplaats onze rustplaats is, want wil weten van tevoren niet, hoever daarvandaan wij nog terecht zullen komen, eer dat wij sterven.

b. De vorst zal tevergeefs pogen te ontkomen, want ook hij zal in gevangenschap gaan. Jeremia had Zedekia in zijn gezicht hetzelfde gezegd, Jeremia 34:3 :"gij zult niet ontkomen, maar zeker gegrepen worden." Hier voorspelt Ezechiël hetzelfde aan hen, die hem hun vertrouwen schonken, en van hem hulp verwachtten.

c. Dat hij zelf zijn goed zal wegdragen. Hij zal op de schouder dragen, waaraan hij de meeste waarde hecht. De oordelen Gods kunnen een vorst in een lastdrager veranderen. Hij, die gewoon was, dat de tekenen van de koninklijke waardigheid voor hem uitgedragen werden, en op klaarlichte dag door de stad te gaan, zal nu zijn reisgoed op zijn rug dragen en in de schemering uit de stad sluipen. Zie, welk een verandering de zonde onder de mensen teweegbrengt! Daar al de toegangen tot het paleis zorgvuldig bewaakt werden door de vijand, zullen zij door de wand graven om hen daardoor uit te brengen. Men zal zijn eigen huis doorgeven en zijn eigen goed bestelen, zo gaat het, als het krijgszwaard alle rechtsen eigendomstitels vernietigt.

d. Dat hij zal trachten te ontsnappen in vermomming, met een masker voor, dat zijn aangezicht zal bedekken dat hij alleen voor zich zien kan, en opdat hij met het oog de aarde niet zie. Toen hij door praal omringd was, stelde hij zich aan, om gezien te worden, maar nu hij voortvluchtig is, vreest hij gezien te worden, laat niemand daarom trots zijn, of een hoge borst zetten, of met welgevallen om zich heen zien, als hij een koning ziet met bedekt aangezicht, zodat hij de grond niet zien kan.

e. Dat hij gegrepen en gevankelijk naar Babel gevoerd zal worden, vers 13. *Ik zal Mijn net over hem uitspreiden, dat hij in Mijn jachtgaren gegrepen worde.* Het scheen het net en het jachtgaren van de Chaldeën te zijn, maar God verklaart, dat het Zijn werk is. Die het woord des Heeren denken te ontsnappen, zullen zich in Zijn net gevangen zien. Jeremia had gezegd, dat Zedekia *de koning van Babel zien* en, dat hij te Babel komen zou, Ezechiël zegt: *Ik zal hem brengen in Babylonië, ook zal hij dat niet zien,* hoewel hij daar sterven zal. De vitters zouden hier misschien tegen inbrengen, dat deze twee profeten elkaar tegenspreken, want de ene zei: *Hij zal de koning van Babel zien,* de andere zei: *hij zal dat niet zien,* en toch bleken beide waar, hij zag de koning van Babel te Ribla, waar hij het vonnis voor zijn rebellie over hem velde, maar daar werden zijn ogen uitgestoken zodat hij Babylonië niet zag, toen hij daar gebracht werd. Deze gevangenen verwachtten dat hun koning als overwinnaar te Babel zou komen, om hen uit hun ellende te verlossen, maar hij zal als gevangene daar komen en zijn vernedering zal hun ellende aanmerkelijk vergroten. Het deed hun weinig genoegen hen te zien, als hij hen niet zien kon.

f. Dat zijn hele lijfwacht verstrooid en buiten staat gesteld zou worden hun enigen dienst te bewijzen, vers 14. *Allen, die rondom hem zijn tot zijn hulpe, zal Ik verstrooien,* zodat hij zonder hulp gelaten zal worden. *Ik zal hen onder de heidenen verspreiden, en in de landen verstrooien,* vers 15, en overal waar zij heengaan, tot gedenktekenen van de goddelijke wraak te zijn. Maar er is geen hoop, dat zij weer bijeen zullen komen? (wie vandaag vlucht, staat morgen misschien weer pal), neen, *Ik zal het zwaard achter hen uittrekken,* dat zal hen afsnijden, waar het hen vindt, want Gods zwaard zal niet weer keren, voordat de straf voltrokken is. Toch zullen van Zedekia's verstrooide troepen sommigen ontsnappen, vers 16 : *Ik zal weinige lieden doen overblijven.* Al zullen zij allen verstrooid worden, toch zullen zij niet allen afgesneden worden, sommigen zullen *hun leven tot een buit hebben.* En de bedoeling, waarmee zij zo, als door een wonder, gespaard worden, is zeer opmerkelijk: *Opdat zij al hun gruwelen vertellen onder de heidenen, wearhenen zij komen zullen,* de ellende, waarin zij gebracht worden, zal hen tot zichzelf brengen, en tot betere gevoelens, en dan zullen zij de rechtvaardigheid van God erkennen, in alles, wat over hen gebracht is en oprechte belijdenis van hun zonden doen, die God tergden om aldus met hen te twisten, en, wijl hieruit blijken zal, dat zij in genade gespaard zijn, zullen zij zich daardoor met gepaste dankbaarheid tot God bekeren om Zijn gunst, waarin Hij hen gespaard heeft. Als God ons wonderbaar gered heeft uit de gevaren, waardoor wij omringd werden, moeten wij bedenken, dat wij met dit doel gespaard zijn, dat wij God mogen verheerlijken, en anderen stichten door een boetvaardige erkenning van onze zonden. Die door hun beproevingen hiertoe gebracht zijn, zullen dan weten, dat de Heere God is en kunnen helpen om anderen tot kennis van Hem te brengen. Zie hoe God het goede uit het kwade doet voortkomen. De verstrooiing van zondaars, die God veel schande en ondienst hadden aangedaan in hun eigen land, blijkt de verstrooiing van de boetvaardiger te zijn, die Hem veel eer en dienst zullen doen in andere landen. De Levieten zijn door een vloek verdeeld onder Jakob en verstrooid onder Israël, toch wordt deze vloek in een zegen verkeerd, want daardoor hebben zij de schoonste gelegenheid gekregen om Jakob Gods wet te onderwijzen.

Ezechiël 12:17-20

Hier wordt hun de profeet opnieuw tot een teken gemaakt van de verwoestingen, die in aantocht waren over Juda en Jeruzalem.

1.Hij moet zelf eten en drinken met beving en met kommer, vooral in gezelschap, vers 17,18. Hoewel hij zelf niet behoefde te vrezen voor enig gevaar, maar in veiligheid en overvloed leefde, toch moet hij *zijn brood met beven eten,* en *zijn water met beroerte en met kommer drinken* (het brood van de smarten, Psalm 127:om de rampzaliger toestand uit te drukken van hen, die in Jeruzalem zouden zijn tijdens het beleg, niet, dat hij moet veinzen en doen alsof hij in vrees en bekommering was, terwijl hij dat niet was, maar daar hij dit oordeel had te voorspellen, en om te tonen, dat hij het zelf vast geloofde, en het ver van hem was, het te wensen, was hij, in ‘t vooruitzicht daarop, zelf door smart en vrees aangedaan. Als predikanten spreken van het verderf, dat over de onboetvaardige zondaars komen zal, moeten zij trachten met gevoel te spreken, als die de schrik des Heeren kennen, en zij moeten er genoegen mee nemen te lijden, als zij maar enig goed kunnen doen.

2. Hij moet hun zeggen, dat *de inwoners van Jeruzalem op* gelijke wijze met kommer en vrees zouden eten en drinken, vers 19, 20. Beide, die in Jeruzalem wonen en *het volk des lands,* dat daar een schuilplaats komt zoeken, *zullen hun brood met kommer eten, en hun water met verbaasdheid drinken,* of omdat zij vrezen, dat de voorraad niet voldoende zal zijn, en zij spoedig gebrek zullen lijden, of omdat zij voortdurend een aanval van de vijand verwachten, zodat "hun leven tegenover hen hangt," Deuteronomium 28:66, zodat zij niet zullen genieten van wat zij hebben en het hun ook niet wel bekomen zal. Als kommer en vreze de overhand hebben, dan is dat al genoeg om al ons genot te vergallen, het zijn op zichzelf smartelijke oordelen. Zij zullen zozeer in ‘t nauw gebracht worden, dat trapsgewijze en door de hand van degenen die hen aldus benauwen, beide stad en land verwoest zal worden, want het is niet minder dan een volkomen verwoesting van beide, die met deze oordelen bedoeld wordt: "hun land zal woest worden van zijn volheid, ontdaan van zijn sieraad, en beroofd van al zijn vruchten, en dan zullen natuurlijk de bewoonde steden woest worden, want zij worden gediend van het veld". Deze algemene verwoesting was over hen in aantocht, en dus was het geen wonder, dat zij hun brood met vrees en kommer zouden eten. Nu wordt ons gezegd,

a. Hoe grote goddeloosheid de oorzaak van dit oordeel was, het is vanwege het geweld van alle degenen, die daarin wonen, hun onrechtvaardigheid en onderdrukking, en het onrecht, dat zij elkaar aandeden, waarom God hen straffen zou, zowel als voor de ergernissen, hem in Zijn dienst aangedaan. Het verval van de deugd van een volk heeft het verval van alle andere dingen ten gevolge, en als naburige volken elkaar verslinden, dan is het rechtvaardig van God, vijanden over hen te brengen, die hen allen verslindt.

b. Welk een goede uitwerking dit oordeel zal hebben, "Gij zult weten, dat Ik de Heere ben," en als zij door deze oordelen Hem recht leren kennen, dan zal dat hen schadeloos stellen voor alles, waarvan zij door deze verwoestingen beroofd zijn. Dat zijn gelukkige beproevingen, hoe smartelijk overigens voor vlees en bloed, die het middel zijn om ons in kennis te brengen met God, of die inniger te maken.

Ezechiël 12:21-28

Verschillende pogingen waren aangewend om dit zekere en onbekommerde volk op te wekken, tot verwachting van de komende oordelen, opdat zij zich mochten opmaken, die te voorkomen door berouw en verbetering. De profetieën van hun ondergang waren bevestigd door visioenen en toegelicht door tekenen, en dat met zoveel klaarheid en zo krachtig, dat het noodzakelijk een goede uitwerking moest hebben, zo zou men denken, maar hier wordt ons gezegd, hoe zij de overtuiging vermeden, en er zich tegen beveiligden, namelijk door zich zelf en elkaar wijs te maken, dat, al moesten die oordelen werkelijk komen, dat dan toch nog zo gauw niet zou zijn. Dit argument, waarachter zij zeker en veilig meenden te zijn, wordt hier beantwoord, en in twee afzonderlijke boodschappen, die God op verschillende tijden door de profeet tot hen zond, maar die van dezelfde strekking waren, wordt aangetoond, hoe ijdel het was, en zonder grond, zoveel zorg, zoveel moeite moet de profeet doen, om hun dwaling duidelijk te maken, vers 21, 26.

I. Hoe vleien zij zich met de hoop, dat de oordelen uitgesteld zullen worden. Er was een spreekwijze, die *in het land Israëls* spreekwoordelijk geworden was, vers 22. Zij zeiden: *"De dagen zullen verlengd worden,* de oordelen zijn niet gekomen, toen zij verwacht werden, maar schijnen steeds uitgesteld te worden *de die in diem-van dag tot dag,* en daaruit mogen wij de gevolgtrekking maken, dat *al het gezicht vergaan zal,* omdat het eens gebeurd is, en dat het verderf nooit komen zal, omdat het nog niet gekomen is, wij zullen nooit meer een profeet geloven, want wij zijn meer verschrikt, dan benadeeld." Zij hadden nog een andere zegswijze, die weliswaar niet overtuigend was, maar toch hun hart koel maakte, en hun belangstelling verminderde, en dat was: *Het gericht is voor vele dagen,* het heeft betrekking op gebeurtenissen in een verre toekomst, en *hij profeteert van tijden, die verre* zijn, zodat wij ons hoofd er niet mee behoeven te breken, al is het alles waar, vers 27, wij kunnen in eer en in vrede sterven, voordat al die rampen komen. En als de rampen werkelijk uitgesteld waren, dan hadden zij gerust kunnen zijn, zoals Hizkia: *Doch het zij vrede en waarheid in mijn dagen.* Maar het was een grote vergissing en zij bedrogen zich tot hun eigen verderf, en hier is God er zeer misnoegd over, want,

1. Het was een afschuwelijk misbruik van Gods geduld, die, omdat Hij zich een tijd lang stilhield, in hun gedachte, ten enenmale hun gelijk werd, Psalm 50:21. Die lankmoedigheid van God, die hen tot berouw had moeten brengen, verhardde hen in de zonde. "Zij waren geneigd te geloven, dat hun daden niet boos waren, omdat het oordeel tegen hen niet haastelijk geschiedde, en zij besloten, dat het gezicht zelf overging, omdat de dagen verlengd werden."

2. Deze gedachte vond instemming bij de valse profeten onder hen, zoals blijkt uit wat gezegd wordt van de ijdele gerechtigheid en vleiende waarzeggingen, zelfs in het midden van het huis Israëls, aan wie de woorden Gods zijn toevetrouwd. Het is geen wonder, dat zij, die zich zelf bedrogen door valse goden te dienen, zich evenzeer bedrogen door valse profetieën te geloven, aan welke kracht van de dwaling God hen rechtvaardiglijk overgaf tot afgoderij.

3. Deze zegswijzen waren spreekwoordelijk geworden, zij werden ijverig onder het volk verspreid, zodat zij in ieders mond waren, en dat niet alleen, maar zij werden algemeen geloofd, zoals gewoonlijk met spreekwoorden het geval is, niet alleen de spreekwoorden van de klassieken, maar ook die van de modernen. Het is een teken van algehele ontaarding van een volk als verderfelijke en goddeloze zegswijzen spreekwoordelijk geworden zijn, het is een kunstgreep van Satan tot bevestiging van de mensen in hun vooroordelen tegen het woord en

de wegen van God, en een grote belediging voor God in de hemel. Het is geen verontschuldiging voor goddeloze woorden, dat iedereen ze gebruikt.

II. De verzekering wordt hun gegeven, dat zij alleen zichzelf bedriegen want de oordelen zullen verhaast en deze onheilige spreekwoorden teniet gedaan worden. *Daarom zegt tot hen: De dagen zijn nabij gekomen,* en wederom: *Geen van Mijn woorden zullen weer uitgesteld worden,* vers 28. Dat zij de dag des kwaads ver van zich afschuiven is slechts een tergen van God om die te spoediger over hen te brengen, en zoveel te vreselijker, zoveel te zwaarder, zoveel te meer een verrassing en een schrik zal het voor hen zijn, als hij komt. Hij moet hun zeggen,

1. Dat God gewis de valse spreekwoorden, en de leugenachtige profetieën, waarmee zij hun ijdele hoop gaande hielden, zal doen ophouden, en hen over beide beschaamd zal maken.

a. Ik zal dit spreekwoord doen ophouden, want als zij zien, dat de dag van de wrake gekomen is, en geen tittel of jota van de voorspelling ter aarde valt, dan zullen zij zich schamen, om het ten spreekwoord te gebruiken: De dagen zullen verlengd worden en het gezicht zal vergaan. Die hun ogen niet laten openen en hun fouten verbeteren, door het Woord van God, zullen door Zijn oordelen ontgoocheld worden, want de mond van de leugensprekers zal gestopt worden.

b. *Geen ijdel gezicht zal er meer wezen,* vers 34. De valse profeten, die het volk zeiden, dat zij vrede hebben, en spoedig het einde van hun ellende zien zouden, zullen door de uitkomst geloochenstraft worden, en dan zullen zij beschaamd zijn over hun beweringen en hun aangezicht bedekken en zich het zwijgen opleggen. Daar de waarheid ouder is dan de dwaling, zal zij haar overleven. Zij had een voorsprong en zal de wedloop winnen. De gezichten en voorspellingen van de ware profeten houden stand, en blijven in volle kracht en macht en waarheid, zij zijn als de wet en ontvangen geloof, terwijl de ijdele gezichten en de vleiende waarzeggingen verloren en vergeten zijn, en niet meer in het midden van het huis Israëls zullen wezen, want groot is de waarheid, zij zal triomferen.

2. Dat God zeker en binnen zeer korte tijd ieder woord, dat Hij gesproken heeft, volbrengen zal. Met welk een majesteit zegt Hij het, vers 25 :*Ik ben de Heere!* Die heerlijke naam zegt, dat Hij een God is, die Zijn woord aanzijn geeft door het te volbrengen en daarom was Hij niet onder de naam van Heere bekend bij de patriarchen, die leefden door het geloof in een belofte, die nog niet vervuld was. Exodus 6:3. Maar, evenals Hij de Heere is, omdat Hij Zijn belofte vervult, zo is Hij het ook, omdat Hij Zijn bedreigingen volvoert. Zij moeten dan weten, dat God, *met Wien zij te doen hebben,* de grote Heere is, en daarom

a. "Zal Hij spreken, hetzij, dat zij horen zaken, of hetzij dat zij het laten zullen: Ik ben de Heere, Ik zal spreken". God zal spreken, wie Hem ook tegenspreekt. Gods woorden worden levende woorden genoemd, want zij spreken nog, terwijl de godsspraken van de heidenen reeds lang geleden met stomheid geslagen zijn. Er is altijd geweest en zal altijd zijn, een opeenvolging van Gods dienaren tot het einde van de wereld, door wie Hij spreekt, en hoezeer zij veracht mogen worden, dat zal in hun dienst geen verandering brengen: "In uw dagen, o weerspannig huis, zal Ik een woord spreken. Zelfs in de slechtste tijden van de kerk, heeft God Zichzelf niet onbetuigd gelaten, maar mannen verwekt, die voor Hem en van Hem spraken. Ik zal het woord spreken, dat zal blijven staan."

b. Het woord, dat Hij spreekt, zal gebeuren, het zal onfeilbaar vervuld worden overeenkomstig de ware bedoeling en het doel er van, en in zijn volle betekenis en uitgestrektheid. *Het woord, dat Ik spreken zal, zal gedaan worden,* vers 25, want Zijn gedachten zijn niet veranderd, en Zijn arm is niet verkort, en ook is de oneindige Wijsheid nooit in verlegenheid. Bij de mensen zijn zeggen en doen twee maar niet bij God, bij Hem is het: (Dictum factum-Gedaan zoals gezegd) Voor de werken van Zijn Voorzienigheid, als voor die van de schepping, "spreekt Hij, en het is er, want Hij zei: Daar zij licht, en daar was licht. Daar zij een uitspansel en het was alzo," Numeri 23:19, 1 Samuel 15:29. Terwijl zij gezegd hadden: Al *het gezicht zal vergaan,* vers 22, zegt God. Neen, *het woord van ieder gezicht* zal bestaan, vers 23, het zal niet ledig wederkeren, maar ieder teken zal beantwoord worden door het ding dat er door betekend werd. *Die het gezicht des Almachtigen* zien, zien geen *ijdel gezicht,* God *bevestigt het woord van Zijn knechten* door het te vervullen.

c. Het zal binnen zeer korten tijd vervuld worden: *De dagen zijn nabij gekomen,* dat gij *het woord van ieder gezicht* bewaarheid zult zien, vers 23. Gezegd en bezworen wordt, dat er geen uitstel meer zijn zal, het jaar van Gods lankmoedigheid is juist afgelopen, en Hij wil de strafoefening niet langer uitstellen. *Zij zal niet meer uitgesteld worden,* vers 25, Hij heeft u lang verdragen, maar dat zal Hij niet altijd doen. *In uw dagen, o weerspannig huis!* zal het woord, dat gesproken is, vervuld worden, en gij zult de oordelen zien, waarmee gedreigd is, en gij zult er deel aan hebben. *Ziet, de Rechter staat voor de deur. De rechtvaardige wordt weggeraapt vóór het kwaad,* maar dit *weerspannige* huis zal niet zo vestig *weggeraapt* worden, neen, zij zullen het beleven, dat men het drijven, dat *men hen van de wereld verjagen zal.* Dit wordt herhaald, vers 28 :*Geen van Mijn woorden zullen meer uitgesteld worden,* maar het oordeel zal haastig komen, en hoe langer het spannen van de boog geduurd heeft, zoveel dieper zal de pijl doordringen. Als wij tot zondaars van dood en oordeel, hemel en hel, spreken, en hen daardoor tot een heilig leven denken te overreden, en zij zijn niet ten een male ongelovig (zij betuigen te geloven, dat er een vergelding van goed en kwaad in de andere wereld is), dan verzwakken zij de kracht van die grote waarheden, en ontwijken de indruk er van, door zich voor te stellen, dat de dingen van die andere wereld nog zo ver zijn, zij zeggen tegen ons: "Het gezicht, dat hij ziet, is voor vele dagen, en hij profeteert van tijden, die verre zijn, het is nog vroeg genoeg om er aan te denken, als zij nabij zijn, terwijl er in waarheid maar een schrede tussen ons en de dood is, tussen ons en de ontzaglijke eeuwigheid, want het gezicht zal nog lot een bestemde tijd zijn, dan zal Hij het op het einde volbrengen en niet liegen, en daarom past het ons de tijd uit te kopen, en ons met bekwamen spoed gereed te maken voor die toekomst, want, hoewel toekomst, zij is nabij, en terwijl de onboetvaardige zondaars sluimeren, sluimert hun verderf niet."

HOOFDSTUK 13

1 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:
2 Mensenkind, profeteer tegen de profeten Israels, die profeteren, en zeg tot degenen, die uit hun hart profeteren: Hoort des HEEREN woord.
3 Zo zegt de Heere HEERE: Wee over die dwaze profeten, die hun geest nawandelen, en hetgeen zij niet gezien hebben!
4 Uw profeten, o Israel, zijn als vossen in de woeste plaatsen.
5 Gij zijt in de bressen niet opgetreden, noch hebt den muur toegemuurd voor het huis Israels, om in den strijd te staan, ten dage des HEEREN.
6 Zij zien ijdelheid en leugenachtige voorzegging, die daar zeggen: De HEERE heeft gesproken, daar de HEERE hen niet gezonden heeft; en zij geven hope van het woord te zullen bevestigen.
7 Ziet gij niet een ijdel gezicht, en spreekt een leugenachtige voorzegging, als gij zegt: De HEERE spreekt, daar Ik niet gesproken heb?
8 Daarom zo zegt de Heere HEERE: omdat gijlieden ijdelheid spreekt, en leugen ziet; daarom, ziet, Ik wil aan u, spreekt de Heere HEERE.
9 En Mijn hand zal zijn tegen de profeten, die ijdelheid zien, en leugen voorzeggen; zij zullen in de vergadering Mijns volks niet zijn, en in het schrift van het huis Israels niet geschreven worden, en in het land Israels niet komen; en gij zult weten, dat Ik de Heere HEERE ben.
10 Daarom, ja, daarom dat zij Mijn volk verleiden, zeggende: Vrede, daar geen vrede is; en dat de een een lemen wand bouwt, en ziet, de anderen denzelven pleisteren met loze kalk.
11 Zeg tot degenen, die met loze kalk pleisteren, dat hij omvallen zal; er zal een overstelpende plasregen zijn; en gij, o grote hagelstenen, zult vallen, en een grote stormwind zal hem splijten.
12 Ziet, als die wand zal gevallen zijn, zal dan niet tot u gezegd worden: Waar is de pleistering, waarmede gij gepleisterd hebt?
13 Daarom alzo zegt de Heere HEERE: Ja, Ik zal hem door een groten stormwind in Mijn grimmigheid splijten, en er zal een overstelpende plasregen zijn in Mijn toorn, en grote hagelstenen in Mijn grimmigheid, om dien te verdoen.
14 Zo zal Ik den wand afbreken, dien gijlieden met loze kalk gepleisterd hebt, en zal hem ter aarde nederwerpen, dat zijn grond zal ontdekt worden; alzo zal de stad vallen, en gij zult in het midden van haar omkomen; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
15 Zo zal Ik Mijn grimmigheid tegen den wand voortbrengen, en tegen degenen, die hem pleisteren met loze kalk; en Ik zal tot ulieden zeggen: Die wand is er niet meer, en die hem pleisterden, zijn er niet;
16 Te weten de profeten Israels, die van Jeruzalem profeteren, en voor haar een gezicht des vredes zien, waar geen vrede is, spreekt de Heere HEERE.
17 En gij, mensenkind, zet uw aangezicht tegen de dochteren uws volks, dewelke profeteren uit haar hart, en profeteer tegen haar;
18 En zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Wee die vrouwen, die kussens naaien voor alle okselen der armen, en maken hoofddeksels voor het hoofd van alle statuur, om de zielen te jagen! Zult gij de zielen Mijns volks jagen, en zult gij u de zielen in het leven behouden?
19 En zult gij Mij ontheiligen bij Mijn volk, voor handvollen van gerst, en voor stukken broods, om zielen te doden, die niet zouden sterven, en om zielen in het leven te behouden, die niet zouden leven, door uw liegen tot Mijn volk, dat de leugen hoort?
20 Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik wil aan uw kussens, waarmede gij aldaar de zielen jaagt naar de bloemhoven, en Ik zal ze uit uw armen wegscheuren; en Ik zal die zielen losmaken, de zielen, die gij jaagt naar de bloemhoven.

21 Daartoe zal Ik uw hoofddeksels scheuren, en Mijn volk uit uw hand redden, zodat zij niet meer in uw hand zullen zijn tot een jacht; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
22 Omdat gijlieden het hart des rechtvaardigen door valsheid hebt bedroefd gemaakt, daar Ik hem geen smart aangedaan heb; en omdat gij de handen des goddelozen gesterkt hebt, opdat hij zich van zijn bozen weg niet afkeren zou, dat Ik hem in het leven behield;
23 Daarom zult gij niet meer ijdelheid zien, noch waarzegging gebruiken; maar Ik zal Mijn volk uit uw hand redden, en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.

In het vorige hoofdstuk is melding gemaakt van de ijdele gezichten en de vleiende orakels waarmee het volk Israëls zich liet bedriegen, vers 24. Dit gehele hoofdstuk komt daartegen op. Gods getrouwe profeten zijn nooit zo scherp als tegen de valse profeten, niet omdat zij hun lastigste vijanden waren, maar omdat zij God op ‘t diepst beledigden en de grootste ellende over het volk brachten. De profeet toont hier de zonde en haar straf aan,

I. Van de valse profeten, vers 1-16.

II. Van de valse profetessen, vers 17-23. Beiden stemden daarin overeen, dat zij de zonden des volks vergoelijkten en, onder voorwendsel van Gods volk te troosten het voorhielden, dat het toch vrede zou houden. Maar die profeten zouden blijken, leugenaars te zijn, hun profetie bedrog en de verwachting des volks ijdelheid, want God zei hun doen weten, dat "Zijns is de dwalende en die doet dwalen", beide verantwoordelijk aan Hem, Job 12:16.

Ezechiël 13:1-9

De valse profeten, tegen wie hier geprofeteerd wordt, woonden voor een deel te Jeruzalem, Jeremia 23:14, "In de profeten van Jeruzalem zie Ik afschuwelijkheid." Anderen woonden te midden van de ballingen in Babel, want aan hen schrijft Jeremia. 29:8. "Laat uw profeten en uw waarzeggers, die in het midden van u zijn, u niet bedriegen". En gelijk Gods profeten, ofschoon aangaande plaats en tijd van elkaar gescheiden, toch dezelfde waarheden predikten, waaruit bleek, dat zij door een en dezelfde Geest geleid werden, zo profeteerden de valse profeten ook dezelfde leugens, geïnspireerd door een en dezelfde geest van de dwaling. Er was weinig hoop, hen tot boete te bewegen, zo verhard waren zij in hun zonden, toch moest Ezechiël tegen hen profeteren, in de hoop, dat het volk mocht gewaarschuwd worden, niet naar hen te luisteren. Zo zal hun getuigenis gegeven worden, opdat ze niet te verontschuldigen zouden zijn.

Ezechiël had bijzondere opdracht, "tegen de profeten Israëls te profeteren, zo noemden zij zich, als was niemand die naam waardig dan zij, die inderdaad Israëls bedriegers waren. Maar het is opmerkelijk, dat Israël nooit door zogenaamde profeten bedrogen werd dan nadat het de ware profeten had verworpen en versmaad". Gelijk het later door geen valse Christussen werd misleid dan toen het de ware Messias had verworpen. Deze valse profeten moesten "het Woord des Heeren horen." Zij ondernamen tot anderen te spreken, als ware het Gods Woord, nu moesten zij horen wat hen zelf betreft. Twee dingen worden de profeet opgedragen te doen:

I. Hun hun zonde bekend te maken, hen er zo mogelijk van te overtuigen, en hen te weerhouden, er verder mee voort te gaan, door hun uitzinnigheid allen openbaar te maken, 2 Timotheus 3:9. Zij worden *dwaze profeten* genoemd, vers 3, mensen, die hun werk in het geheel niet verstonden, om het volk voor de gek te houden, hielden zij zich zelf voor de gek en misleidden in de ergste mate hun eigen ziel. Laat ons zien, wat hun hier ten laste gelegd wordt.

1. Zij beweren, een zending van God te hebben, hoewel God hen nooit gezonden had. Zij traden in de loopbaan eens profeten, zonder de minste waarborg dat de Heere God van de heilige profeten hen daartoe bekwaam had gemaakt, hetgeen de dwaasheid gekroond is. Want hoe konden wij verwachten, dat God hun arbeid als van de Zijnen zou erkennen, daar Hij hen niet geroepen had? Zij *zijn profeten uit hun eigen hart,* profeten van hun eigen maaksel, vers 6. Zij zeggen: *De Heere heeft gesproken,* zij beweren Zijn boodschappers te zijn, maar *de Heere heeft hen niet gezonden,* heeft hun generlei opdracht gegeven. Zij maken het grootzegel des hemels na, en geen groter bedrog kan jegens de mensheid gepleegd worden, want hiermede leggen zij een blaam op de goddelijke openbaring, verzwakken derzelver gezag en ondermijnen derzelver geloofwaardigheid. Wanneer deze, die voorwenden Gods gezanten. te zijn, blijken bedriegers te zijn, zullen godloochenaars en ongelovigen daaruit de gevolgtrekking maken, dat alle profeten zo zijn. "De Heere heeft hen niet gezonden, want ook zijn zij in andere dingen listig genoeg gelijk de vossen en zeer wijs naar deze wereld, toch zijn zij dwaze profeten en hebben geen kennis noch ervaring van de dingen Gods". Zie, dwaze profeten zijn niet door God gezonden, want wie Hij zendt, die is bekwaam of wordt door Hem bekwaam gemaakt. Dien Hij zendt, die schenkt Hij ook wijsheid.

2. Zij beweren, van God een openbaring te hebben ontvangen, terwijl Hij zich nooit aan hen heeft geopenbaard. Zij wandelen hun geest na, zij verkondigden dat als een boodschap Gods, wat òf het voortbrengsel hunner eigene vinding om zichzelf te misleiden, òf het product hunner dwaze en verhitte verbeelding was om aan hun inbeelding vrijen loop te laten. Want zij hebben niets gezien, zij hebben geen hemels gezicht gehad, zij beweren wel dat wat zij zeggen God

heeft gesproken, maar God erkent dat niet. "Ik heb het niet gesproken, Ik heb nooit zo iets gezegd noch bedoeld. " Wat zij mededeelden was niet wat zij gezien of gehoord hadden, zoals de dienaren van Christus, 1 Johannes 1:1, maar wat zij hadden gedroomd of wat zij dachten, dat hun hoorders gaarne zouden vernemen. Het heet hier *ijdelheid en leugenachtige voorzeggingen,* vers 6, zij beweerden te zien wat zij niet gezien hadden en brachten als goddelijke waarheid te voorschijn wat zij wisten vals te zijn. Hetzelfde getuigt vers 7 :*Ziet gij niet een ijdel gezicht en spreekt een leugenachtige voorzegging,* zonder goddelijke oorsprong en zonder waarheid, die blijken zullen niet verwezenlijkt te worden. De woorden worden veranderd, vers 8, *omdat gijlieden ijdelheid spreekt en leugen ziet,* wat zij zagen en wat zij zeiden was al hetzelfde, zonder realiteit, zij zagen niets, en wat zij zeiden had dus geen grond, niets waarop men bouwen of zich verlaten kon. Opnieuw, vers 9 :*Zij voorzien ijdelheid en zeggen leugen*. Zij beweren, gezichten te hebben gehad, gelijk de ware profeten, terwijl zij werkelijk niets hebben gezien, wat zij zeggen is 6f de schepping hunner eigene verbeelding (zij meenden een gezicht te zien, maar dat doen mensen in delirium ook, dat was ijdelheid te zien), òf een maaksel hunner eigene politiek, "zij voorzagen ijdelheid en zeiden leugen." Zie Jeremia 23:16 enz. Zie, daar de duivel algemeen bekend is als de vader van de leugens, doen zij Gode de allergrootste smaad aan, die leugens zeggen en God als derzelver auteur aanwijzen. Zij, die wat Godes is aan Satan toeschrijven, als zij de duivel aanbidden, zinken ten laatste tot zo’n diepte van goddeloosheid, dat zij Gode toeschrijven wat des Satans is.

3. Zij droegen geen zorg, Gods oordelen te ontwijken, die over het koninkrijk uitgegoten werden. Zij zijn gelijk de vossen in de woestijn, die heen en weer lopen en grote haast schijnen te hebben, maar het is om zelf weg te komen en voor eigen veiligheid te zorgen, niet om iets goed te doen. De huurling vliedt en verlaat de schapen. Zij zijn gelijk de vossen begerig naar buit voor zichzelf, listig en wreed om zichzelf te weiden. Maar, vers 5, *Gij zijt in de bressen niet opgetreden, en hebt de muur niet toegemuurd voor het huis Israëls.* Een bres is gemaakt in hun wallen, waardoor de oordelen gelegenheid vinden om binnen te dringen en de inwoners te overvallen, indien ooit, dan is het nu tijd om te helpen maar gij hebt niets gedaan om te helpen. zie zouden voor hen gepleit hebben, om de toorn Gods af te keren, maar zij zijn geen biddende profeten geweest, zij hadden met de hemel niets uitstaande en dus ook van de hemel niets te wachten, gelijk de ware profeten, Genesis 20:7, en gij kon hun dus ook geen goed doen. Zij moesten het zich ten taak hebben gesteld, door prediking en vermaning het volk tot berouwen bekering te roepen, en zo de muur dicht te metselen en Gods oordelen te verbidden. Maar daaraan hebben zij geen zorg gewijd, zij hebben er alleen aan gedacht, het volk te behagen en er profijt van te trekken. Zij zagen een zondvloed van heiligschennis en goddeloosheid het land overstromen, een woeste oorlog tegen deugd en heiligheid, die alles dreigde te verpletteren en te vernielen, en "zij moesten gekomen zijn tot de hulp des Heeren, tot de hulp des Heeren met de helden," Rich. 5:23, door te getuigen tegen de goddeloosheid van de tijd en de plaats, waarin zij verkeerden. Maar zij oordeelden het een gevaarlijk stuk, in de bressen op te treden en de belegeraars aan te vallen, daarom weigerden zij zulks, deden niets om de stroom te keren, traden niet in de kampplaats tegen ondeugd en zedeloosheid, en verrieden lafhartig de zaak van godsdienst en reformatie, in de dag des Heeren, toen uitgeroepen werd: "Wie zal voor mij staan tegen de boosdoeners? Wie staan aan de zijde des Heeren?" Psalm 94:16. Zij waren de naam van profeten onwaardig, die zo vergoelijkend over de zonde konden oordelen en zo weinig ijver voor God en het algemeen welzijn betoonden.

4. Zij vleiden het volk met ijdele hoop, dat Gods oordelen, waarmee Hij gedreigd had, nimmer zouden komen, daardoor verhardden zij degenen in de zonde, die zij zouden getracht hebben, van de zonde af te keren, vers 6. *Zij gaven hoop,* dat alles wel zou gaan, dat de vrede zou

bestendigd worden, ofschoon een ieder in zijn overtredingen voortging, en dat de uitkomst *hun woord zou bevestigen.* Zij waren haastig met te zeggen: Wij staan er voor in, dat deze ellende spoedig zal eindigen, en welvaart opnieuw zal bloeien, alsof hun bevestiging hun valse profetie waar en God te schande kon maken.

II. Hij wordt belast, de oordelen Gods tegen hen om deze zonden aan te kondigen, van welke hun voorgewend ambt als profeten hen niet zou verschonen.

1. In het algemeen wordt hier, vers 3, een wee uitgesproken, en wat dat wee betekent, vinden wij in vers 8. *Zie, Ik wil aan u, spreekt de Heere Heere.* Zie, degenen die God tegen zich hebben, zijn in een beklagenswaardige toestand. Wee, duizendmaal wee dengenen, die Hem hun vijand gemaakt hebben.

2. Zij worden in het bijzonder gestraft met uitsluiting uit alle voorrechten van de gemeenschap van Israël, want zij worden geoordeeld, ze alle te hebben verbeurd, vers 9. *Gods hand zal tegen de profeten zijn,* Hij zal ze nemen en voor Zijn rechterstoel stellen, om ze uit Zijn tegenwoordigheid te verbannen, en het zal een vreselijk ding zijn, in Zijn handen te vallen. Zij beweren profeten te zijn, bijzondere gunstelingen des hemels en gemachtigd, in de vergadering van de kerk op aarde voor te gaan. Maar door een eer voor te wenden, waartoe ze niet gerechtigd zijn, verloren zij wat ze anders hadden kunnen genieten, Mattheus 5:19. Hun vonnis is,

a. Uit de vergadering van de heiligen geworpen en geacht te worden als er niet toe te behoren: Zij zullen in de verborgen raad Mijns volks niet zijn, hun dwaasheid zal zo duidelijk openbaar worden, dat men hen nooit meer raadplegen noch hun onderricht begeren zal. Zij zullen in de beraadslaging van de publieke aangelegenheden niet meer toegelaten worden. Of liever: zij zullen ontbreken bij de vergadering van Gods volk voor openbare Godsverering, want zij zullen zich schamen daar te verschijnen, wanneer de uitkomst heeft bewezen, dat zij valse profeten zijn, zij zullen, gelijk Kaïn, van het aangezichte des Heeren uitgaan. Het bedrogen volk zal hen verlaten, vastbesloten, niets meer met hen te doen te hebben. Zij, die op de stoel van Mozes gezeten waren, zullen zelfs de post van deurwachter niet meer mogen bekleden. "In de groten dag zullen zij niet bestaan in de vergadering van de rechtvaardigen, Psalm 1:5, wanneer God Zijn gunstgenoten verzamelt, Psalm 50:5, 16, om eeuwig bij Hem te zijn."

b. Uit het boek des levens uitgewist te worden. Zij zullen sterven in ballingschap en kinderloos, zij zullen geen nakomelingschap nalaten om hun naam te bewaren, zodat die niet genoemd zal worden onder de terugkerenden uit Babel, van wie een bijzonder register werd gehouden, dat het geschrift van het huis Israëls genoemd wordt, gelijk wij dat vinden in Ezra 2. Zij zullen niet gevonden worden, geschreven te zijn onder "de ten leven geschreven te Jeruzalem," Jesaja 4:3. Of zij zullen niet gevonden worden, beschreven onder degenen, die God van eeuwigheid uitverkoren had om vaten van de barmhartigheid te zijn tot in eeuwigheid. Wij lezen van hen, "die in Christus' naam geprofeteerd hebben, en van wie Christus toch zegt, dat Hij ze nooit heeft gekend," Mattheus 7:22, 23, omdat zij niet tot degenen behoren, die Hem gegeven waren. De Chaldeeuwse paraphrase leest: "Zij zullen niet geschreven worden in het geschrift des eeuwigen levens, hetwelk geschreven is voor de rechtvaardigen van het huis Israëls", Zie Psalm 69:29.

c. Voor eeuwig uit het land van Israël gebannen te worden. "God had aangaande hen in Zijn toorn gezworen, dat zij nimmer in van Zijn rust zouden ingaan" met de naar het land Kanaän

terugkerende gevangenen, die daar een tweede maal rust zouden vinden. Zie, degenen, die zich tegen de bedreigingen Gods verzetten en er geen ontzag of vrees voor tonen, zullen de zegen van Zijn beloften missen en kunnen niet verwachten, er door getroost en bemoedigd te zullen worden.

Ezechiël 13:10-16

Hier wordt nog klaarder van de valse profeten gehandeld en hun vonnis nog nader gestreken. Wij hebben gezien, dat het volk beschaamd was gemaakt over die valse profeten (ofschoon zij ze vroeger nagelopen hadden) en ze met verontwaardiging hadden verworpen, gelijk ze ook hun valse goden doen zouden. Hier vinden wij, dat zij even beschaamd zijn over hun valse profetieën, waarop zij vroeger met zoveel gerustheid vertrouwd hadden.

Merk op,

I. Hoe het volk door de valse profeten misleid wordt. Die vleiers verleiden hen, zeggende: *Vrede, waar geen vrede is*, vers 10. Zij beweren, *gezichten des vredes* gezien te hebben, vers 16. Maar dat was onmogelijk, want daar *is geen vrede, spreekt de Heere van de heirscharen*. Geen voorspoed wachtte hen, en daardoor ontbrak alle grond voor gerustheid, toch verkondigden zij, dat God op voet van vrede met hen stond en barmhartigheid voor hen had, en dat de oorlog met de Chaldeën, waarin zij gewikkeld waren, spoedig voor een eervolle vrede beëindigd zou worden, als wanneer het land een gelukkige rust en kalmte zou genieten. Zij verkondigden de afgodendienaars en anderen zondaars, dat de weg, waarop ze wandelden, geen kwaad opleverde. Zo *misleidden zij Gods Volk*, verleidden het, deden het struikelen en hielden het verre van de weg van boete en bekering, waarheen de andere profeten het trachten te leiden. Zie, dat zijn de gevaarlijkste verleiders die zondaars wijsmaken, dat zij de zonde en God niet behoeven te vrezen. Dit wordt vergeleken met de bouw van een dunnen lemen wand, of, volgens des Heilands gelijkenis, die dezelfde betekenis heeft, Mattheus 7:26, "het bouwen van een huis op zand, wat wel een wijle een beschutting en bescherming schijnt te bieden, maar valt, wanneer de storm opsteekt en de watervloed opkomt". De een profeet bouwt de muur, verkondigt dat God heel geen mishagen aan Jeruzalem heeft, dat de stad weer welvaren zal genieten, en victorie zal kraaien over de vijanden, die ze nu bedreigen. Die prediking was zeer aangenaam, die ze brachten maakten ze uiterst aannemelijk en werden door velen geëerd, waardoor ook anderen werden meegesleept. Zij maakten de zaak nog verleidelijker, "zij pleisterden de wand, die eerst gebouwd was, maar deden dat met loze kalk, slecht materiaal, dat de stenen niet samenhoudt noch kracht geeft". Zij hadden geen grond voor wat zij zeiden, het had in zichzelf geen bestand, gelijk oeverzand. Die kalk maakte de wand niet stevig, het bekommerde hen ook niet, die sterk te maken of op een solied fondament te vestigen. Zij pleisterden alleen om de spleten en scheuren te verbergen en het geheel een goed aanzien te geven. Een aldus gebouwde wand zal, zodra enige druk, nog meer wanneer een sterke wind komt, inbuigen en waggelen en eindelijk instorten. Zie, een leer die niet op de Schrift gebaseerd is, hoe schoon ook voor de mens, niet gebouwd op schriftuurlijk fundament en niet gepleisterd met schriftuurlijke kalk, heeft geen waarde en houdt de mens niet staande. Die hoop op vrede en geluk, die niet in Gods Woord haar grond heeft bedriegt de mens en is gelijk een slecht gebouwde, met loze kalk gepleisterde wand.

II. Dat zij spoedig door Gods oordelen ontgoocheld zullen worden, die zeker naar waarheid zijn.

1. God zal in toorn een geduchte storm brengen, die de wand geweldig zal beuken. De inval van de Chaldeën in Juda en het beleg van Jeruzalem zullen zijn als "een overstelpende plasregen, een wegvagende regen, een overstroming, zodat er geen brood zij, Spreuk. 28:3, die alles voor zich heen drijft, als de zondvloed in Noachs dagen. Gij, o grote hagelstenen, zult vallen, de artillerie des hemels, iedere hagelsteen als een kanonskogel, de wand rammeiende, en

daarmee een grote stormwind, die soms zo sterk is, dat hij de rotsen scheurt", 1 Koningen 19:11, des te meer nog een slecht gebouwden wand, vers 11. Maar wat deze regen, en hagel, en stormwind, vreselijk maakt, is, dat zij de uiting zijn van Gods toorn en daaraan hun kracht ontlenen, die zendt ze, vers 13, ze zijn *een stormwind in Mijn grimmigheid en een overstelpende plasregen in Mijn toorn en hagelstenen in Mijn grimmigheid* De woede van Nebukadnezar en zijn vorsten, die zeer verbolgen waren over Zedekia's verraad, maakte de inval zeer geducht, maar dat was niets in vergelijking met Gods ongenoegen. "Mijn grimmigheid is een stok in hun hand," Jesaja 10:5. Zie, een toornig God heeft winden en stormen tot Zijn beschikking om geruste zondaars te verschrikken, en Zijn toorn maakt ze inderdaad vreselijk en geducht, want wie kan voor Hem bestaan, wanneer Hij toornt?

2. Deze storm zal de wand omverwerpen, en *hij zal vallen,* de wind zal *hem splijten,* vers 11, *de hagelstenen zullen hem verdoen,* vers 13, *Ik zal de wand afbreken,* vers 14, *en hem ter aarde nederwerpen, zodat zijn grond zal ontdekt worden.* Dan zal blijken, hoe vals, hoe verrot hij was, tot eeuwige schande van de bouwers. Wanneer de Chaldeeuwse legermacht Juda en Jeruzalem zal verwoest hebben, dan zal het vertrouwen op deze profeten en de hoop des volks samen vernietigd worden. Toen ze het volk vleiden, en dit laatste dwaas was, toen liet het zich bedriegen en zo tot groter verslagenheid brengen, toen kwam het oordeel het in zijn gerustheid verrassen. Zie, wat men ook bedenke om zich tegen de oordelen Gods te vrijwaren, zolang men onbekeerd voortleeft, zal dat een "toevlucht van de leugen bevonden worden en in de dag des toorns niet baten". Zie Jesaja 28:17. 's Mensen toorn kan wat God heeft gebouwd niet schokken, want "het blazen van de tirannen is als een vloed tegen een wand," Jesaja 25:4, hetgeen wel groot geraas maakt, maar de wand niet doet wankelen, zie Jesaja 25:4. Maar God zal omverwerpen wat de mensen tegen Hem gebouwd hebben. Zij met al hun pogingen, zij met al hun gerustheid, waarin zij vrolijk zijn, zullen zijn "als een ingebogen wand, een aangestoten muur," Psalm 62:4, Wanneer hun ijdele voorspellingen niet uitkomen en hun ijdele verwachting teleurgesteld wordt, dan zal ontdekt worden, dat voor het een noch voor het ander grond was, Habakuk 3:13. "De dag zal verklaren hoedanig eens iegelijks werk is, 1 Corinthiers. 3:13.

3. De bouwers van de wal en degenen, die hem gepleisterd hebben, zullen zelf in zijn val begraven worden. *Hij zal vallen en gij zult in het midden van haar (de stad) omkomen,* vers 16. En dus zullen de bedreigingen van Gods toorn in al hun rechtmatigheid ten uiterste vervuld worden, zowel aan de wand als aan de pleisteraars, vers 15. Dezelfde oordelen, die de valsheid van de valse profeten aan het licht brengen, zullen hen ook voor haar valsheid straffen, zij zelf zullen in de rampen begrepen zijn, die ze het volk hebben doen geloven dat niet komen zouden, en zij zullen gedenktekenen worden van die gerechtigheid, waarmee zij gespot hebben. "Zo zullen beide de blinden, die geleid worden, en die blinden, die hen leidden in de gracht vallen." Zie, zij, die anderen misleiden, zullen tenslotte blijken, zichzelf misleid te hebben, en geen vonnis zal zwaarder zijn dan dat van dezulken, die als trouweloze predikers zondaren in hun zonden gevleid hebben.

4. Zowel de bedriegers als de bedrogenen zullen samen omkomen, zullen samen bespot en vernederd worden, vers 12. *Als die wand gevallen zal zijn, zal dan niet tot u gezegd worden* door degenen, die de ware profeet geloof schonken en des Heeren Woord vreesden: *Waar is de pleistering, waarmee gij gepleisterd hebt?* Wat is er geworden van al die fluwelen woorden en mooie beloften, waarmee gij uw goddeloze buren gevleid, en van al de verzekeringen, waarmee gij betuigd hebt, dat de ellende des volks spoedig tot het verledene zou behoren? *De rechtvaardige zal over hen lachen,* de rechtvaardige God en rechtvaardige mensen zullen zeggen: "Zie de man, die God niet stelde tot Zijn sterkte, Psalm 52:9. Zo zal Ik ook in ulieder

verderf lachen," Spreuken 1:26. Zij zullen tot u zeggen, vers 15, *Die wand is er niet meer en die hem pleisterden zijn er niet,* uw hoop is vervlogen, met degenen, die ze gaven, *te weten de profeten Israëls,* vers 16. Zie, die eer nemen, welke hun niet toekomt, zullen eerlang met schande vervuld worden.

Ezechiël 13:17-23

Gelijk God beloofd heeft, dat, wanneer Hij Zijn Geest zou uitgieten, beide *hun zonen en dochters zouden profeteren,* zo maakt ook de duivel, wanneer hij als een leugengeest valsheid leest, niet alleen gebruik van valse profeten, maar ook van valse profetessen, en deze laatsten zijn het, tegen wie de profetie van Ezechiël nu gericht is. Zij zijn namelijk niet zulke onbeduidende vijandinnen van Gods waarheid, dat men van haar geen notitie zou nemen, of om de zwakheid van haar geslacht, haar zou verontschuldigen, of haar, uit de eerbied, aan haar sexe verschuldigd, van de verwijten en bedreigingen van Gods Woord verschonen. Neen, gij *mensenkind, zet uw aangezicht tegen de dochteren uws volks,* vers 17. God schept geen behagen in het feit, dat zij Zijn volk zijn. Zij zijn uw volk, Exodus 32:7. Die vrouwen beweerden, een geest van de profetie te hebben, en stemden in met het lied van de valse profeten, gelijk die van Achab: "Trek op, en gij zult voorspoedig zijn. Ook die vrouwen profeteerden uit haar eigen hart, zij zeiden wat haar voor de mond kwam en waarvan zij niets wisten". Daarom: "profeteer tegen haar uit Gods eigen mond". De profeet moet zijn aangezicht tegen haar zetten, en zien, of ze hem in de ogen kunnen kijken en haar eigen woord gestand doen. Zie, wanneer zondaars onbeschaamd worden, is het tijd voor die berispen, om onbevreesd te zijn. Let nu hier op,

I. Hoe de zonde van deze valse profetessen beschreven wordt, in welke bijzonderheden.

1. Zij spraken opzettelijke leugens tot degenen, die haar om raad kwamen vragen en de toekomst wilden voorspeld hebben: Gij doet kwaad door uw *liegen tot Mijn volk, dat de leugen hoort,* vers 19. Zij komen om de waarheid te vernemen, maar gij spreekt leugens, en omdat gij ze in hun zonden stijft, horen zij u gaarne. Zie het staat slecht met een volk, dat liever vleiende leugens dan onaangename waarheden hoort, en het is een verzoeking voor hen, die gaarne met leugentaal misleiden, zo zij mensen vinden, gewillig om naar hen te luisteren, en zich dan verontschuldigen met te zeggen: "Si populus vult dicipi, decipiatur, Zo het volk bedrogen wil worden, dat het bedrogen worde."

2. Zij ontheiligden Gods naam door de bewering, dat zij die leugens van Hem hadden ontvangen, vers 19. *Zij ontheiligen Mij bij Mijn volk,* en misbruiken Mijn Naam om haar leugens ingang te verschaffen en ze te doen geloven. Zie, zij ontheiligen Gods naam ten zeerste, die er gebruik van maken om er hun valsheid en goddeloosheid mee goed te praten. Dat deden zij *voor een handvol gerst en voor stukken brood*. Zij deden het om gewin, zij vroegen niet, welke oneer zij daardoor over Gods naam brachten, als zij er maar bij profiteerden. Er is niets zo heilig, dat mensen, wie het alleen om vuil gewin te doen is, in wie de liefde van de wereld heerst, niet ontheiligen of bezoedelen, wanneer zij er maar geld uit kunnen kloppen. Zij deden het evenwel slechte om een armoedig gewin, als zij niet meer konden krijgen liever dan waarheid te spreken, verkochten zij u een valse profetie om u te behagen, voor een bedelaarsgift, *voor een stuk brood of een handvol gerst,* en zelfs die beloning was nog te veel. Hadden zij dat als een aalmoes om Gods wil gevraagd, zij zouden het gewis gekregen hebben, en God zou geëerd zijn. Maar nu zij het nemen als loon voor een valse profetie, werd Gods naam gesmaad, en de onbeduidendheid van de beloning vermeerdert die smaad. "Een man zal om een stuk brood overtreden" Spreuken 28:21. Had haar armoede haar verleid om te stelen en dus de naam des Heeren aan te tasten, het zou lang zo erg niet geweest zijn als in Zijn naam leugenachtige woorden te spreken.

3. Zij hielden het volk in bedwang en verschrikten het met haar beweringen: "*Gij jaagt de zielen van Mijn volk,* vers 18, *gij jaagt ze naar de bloemhoven,* vers 20. Gij gebruikt allerlei kunsten om ze te vleien en naar zulke plaatsen te lokken, waar gij uw gewaande voorzeggingen aan hen kwijt kunt raken. waar gij zulk een invloed op hen verkrijgt, dat zij juist doen wat gij verkiest en gij de tiran over hen speelt." Het was inderdaad de schuld des volks, dat het naar die vrouwen luisterde, maar het was haar schuld dat zij die luisteraars door leugen en valsheid gewillig maakten, zij beweerden, *de zielen in het leven te behouden,* vers 18. Indien zij maar naar haar wilden horen en haar betaalden dan waren zij zeker van hun ziel, zo verschalkten zij onvaste zielen, die naar zaligheid zochten en de weg daarheen slecht kenden en daarom gretig naar die bedriegsters luisterden, die zo vertrouwelijk en veel belovend met hen spraken. Maar zult gij beweren, zielen te redden, of wie naar u luisteren, zalig te maken? Terecht verdenkt men dezulken, die dat beweren.

4. Zij ontmoedigden degenen, die eerlijk en goed waren, en bemoedigden allen, die goddeloos en slecht waren: *Gij doodt de zielen, die niet zouden sterven, en behoudt de zielen in het leven, die niet zouden leven,* vers 19. Vers 22 geeft daarvan deze verklaring: *Gij hebt het hart des rechtvaardigen door valsheid bedroefd gemaakt, daar Ik hun geen smart heb aangedaan,* omdat hij uw beweringen niet durfde, niet kon tegenstaan, gij dondert tegen hen met oordelen Gods, tot zijn grote droefheid en ontsteltenis. Gij hebt zijn goede naam te schande en hem bij het volk gehaat en veracht gemaakt, gij beweert, dat in Gods naam te doen, waardoor hij menigmaal bedroefd heenging. In plaats daarvan moest gij, naar Gods wil, getroost en in zijn godvruchtig streven aangemoedigd hebben. Maar aan de anderen kant, en dat is veel erger, hebt gij de handen van de goddelozen gesterkt en hem stout gemaakt om in zijn weg van goddeloosheid te volharden, zodat hij nog verder afweek van de goede weg, waarheen de ware profeten hem met grote ernst terugriepen. "Gij hebt zondaars het leven beloofd op hun zondige wegen, hebt hun wijsgemaakt, dat zij vrede zouden genieten al gingen ze daarmee voort, waardoor hun handen gesterkt zijn en hun hart verhard is. Sommigen houden het er voor, dat dit ziet op degenen, die reeds in ballingschap verkeerden (die door de ellende verootmoedigd, maar wier harten nu beproefd waren), en op de aanmoediging dergenen, die zich tegen de koning van Babel verzetten en in hun goddeloosheid volhardden, wier handen gesterkt worden. Of daarop, dat zij, door hun ontheiligen van Gods naam, de harten van de goeden hadden beproefd, die het Woord Gods eerden er op prijs stelden, en godloochenaars en ongelovigen in hun verachting van de goddelijke openbaring bevestigden en hun argumenten ertegen in de hand gaven. Zie, zij hebben heel wat te verantwoorden, die de geesten van de godvruchtigen bedroeven en hun handen slap maken, en de boze lusten van de zondaars bevredigen en hen tot opstand tegen God en godsdienst aansporen. Niets kan ook de handen van de zondaars meer sterken dan hun te zeggen, dat zij in hun zonden kunnen zalig worden zonder berouw, of dat berouw genoeg is zonder bekering van hun boze wegen.

5. Zij aapten de ware profeten na door tekenen, die haar valse profetieën moesten bevestigen, gelijk Hananja gedaan had, Jeremia 28:10, tekenen, die haar sexe aangenaam waren, "zij naaiden kussens voor alle oksels van de armen," om aan te tonen, dat het volk gerust kon zijn en zich niet behoefde bang te maken met vrees voor naderende onheilen: Zij maakten ook hoofddeksels voor het hoofd van alle statuur, voor personen van allerlei leeftijd, jong en oud, die door hun gestalte zich onderscheidden. Deze hoofddeksels waren bandeliers van vrijheid en overwinning, betekenende, dat zij van de Chaldeën bevrijd en de overwinning over hen behalen zouden. Sommigen menen, dat hiermede bedoeld wordt bijgelovige gebruiken, die zij in acht namen tegenover degenen, aan wie zij haar openbaringen mededeelden om ze daarop voor te bereiden door betoverde kussens onder hun armen en hoofddeksels op hun hoofd te geven en

zo hun verbeelding te prikkelen en hun verwachting te spannen. Of misschien zijn die uitdrukkingen figuurlijk bedoeld: zij deden al wat zij konden om het volk gerust te stellen, wat door de zachte kussens, en om het hoogmoedig te maken, wat door de hoofddeksels, die wellicht zeer sierlijk waren, beduid wordt.

II. Hoe Gods toorn tegen haar wordt geuit. Hier wordt een "wee u" uitgesproken, vers 18. God zelf verklaart zich tegen de middelen, waarvan die vrouwen zich bedienen om het volk te misleiden en te bedriegen, vers 20. Maar wat zal God haar doen?

1. Zij zullen beschaamd worden in haar pogingen en niet kunnen voortgaan, want, vers 23, *gij zult niet meer ijdelheid zien noch waarzegging gebruiken,* men zal u de rug toekeren, zal uw profeteren minachten. De rechtvaardige zal er niet langer door bedroefd worden, noch de goddeloze erdoor gesterkt, *de kussens zullen uit haar armen weggescheurd en de hoofddeksels gescheurd worden,* haar bedrog zal ontdekt, haar misleiding aan het licht gebracht worden.

2. Gods volk zal niet langer in haar handen vallen en nagejaagd worden. Zie, het is grote genade, verlost te worden van een slaafs opzien tegen en vrees voor dezulken, die onder een mom van goddelijk gezag de gewetens van de mensen beheersen en onderdekken en tot hun zielen zeggen: "Buigt u neer, dat wij over u gaan." Maar het is een smartelijke ervaring voor wie in zulke aanmatiging vermaak vinden, te zien, dat hun macht gebroken en hun prooi benijd wordt. Zo was het eenmaal, toen de Hervorming van Rome verloste. En wanneer God dat doet, dan maakt Hij openbaar, dat Hij de Heere is, en dat Hij alleen recht heeft vast te stellen wat wet zijn zal.

HOOFDSTUK 14

1 Daarna kwamen tot mij mannen uit de oudsten van Israel, en zaten neder voor mijn aangezicht.
2 Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
3 Mensenkind, deze mannen hebben hun drekgoden in hun hart opgezet, en hebben den aanstoot hunner ongerechtigheid recht voor hun aangezichten gesteld; word Ik dan ernstiglijk van hen gevraagd?
4 Daarom spreek met hen, en zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Een ieder man uit het huis Israels, die de drekgoden in zijn hart opzet, en den aanstoot zijner ongerechtigheid recht voor zijn aangezicht stelt, en komt tot den profeet, Ik, de HEERE zal hem, als hij komt, antwoorden naar de menigte zijner drekgoden;
5 Opdat Ik het huis Israels in hun hart grijpe, dewijl zij allen door hun drekgoden van Mij vervreemd zijn.
6 Daarom zeg tot het huis Israels: Alzo zegt de Heere HEERE: Bekeert u, en keert u af van uw drekgoden, en keert uw aangezichten af van al uw gruwelen.
7 Want ieder man uit het huis Israels, en uit den vreemdeling, die in Israel verkeert, die zich van achter Mij afscheidt, en zet zijn drekgoden op in zijn hart, en stelt den aanstoot zijner ongerechtigheid recht voor zijn aangezicht, en komt tot den profeet, om Mij door hem te vragen; Ik ben de HEERE, hem zal geantwoord worden door Mij;
8 En Ik zal Mijn aangezicht tegen dienzelven man zetten, en zal hem stellen tot een teken en tot spreekwoorden, en zal hem uitroeien uit het midden Mijns volks; en gijlieden zult weten, dat Ik de HEERE ben.
9 Als nu een profeet overreed zal zijn, en iets gesproken zal hebben, Ik, de HEERE, heb dienzelven profeet overreed, en Ik zal Mijn hand tegen hem uitstrekken, en zal hem verdelgen uit het midden van Mijn volk Israel.
10 En zij zullen hun ongerechtigheid dragen; gelijk de ongerechtigheid des vragers zal zijn; alzo zal zijn de ongerechtigheid des profeten;
11 Opdat het huis Israels niet meer van achter Mij afdwale, en zij zich niet meer verontreinigen met al hun overtredingen; alsdan zullen zij Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn, spreekt de Heere HEERE.
12 Verder geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
13 Mensenkind, als een land tegen Mij gezondigd zal hebben, zwaarlijk overtredende, zo zal Ik Mijn hand daartegen uitstrekken, en zal hetzelve den staf des broods breken, en een honger daarin zenden, dat Ik daaruit mensen en beesten uitroeie;
14 Ofschoon deze drie mannen, Noach, Daniel en Job, in het midden deszelven waren, zij zouden door hun gerechtigheid alleen hun ziel bevrijden, spreekt de Heere HEERE.
15 Zo Ik het boos gedierte make door het land door te gaan, hetwelk dat van kinderen berove, zodat het woest worde, dat er niemand doorga, vanwege het gedierte;
16 Die drie mannen in het midden deszelven zijnde, zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo zij zonen, en zo zij dochteren bevrijden zouden, zij zelven alleen zouden bevrijd worden, maar het land zou woest worden.
17 Of als Ik het zwaard brenge over datzelve land, en zegge: Zwaard! ga door, door dat land, zodat Ik daarvan uitroeie mensen en beesten;
18 Ofschoon die drie mannen in het midden deszelven waren, zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zij zouden zonen noch dochteren bevrijden, maar zij zelven alleen zouden bevrijd worden.
19 Of als Ik de pestilentie in datzelve land zende, en Mijn grimmigheid daarover met bloed uitgiete, om daarvan mensen en beesten uit te roeien;

20 Ofschoon Noach, Daniel en Job in het midden deszelven waren, zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo zij een zoon, of zo zij een dochter zouden bevrijden, zij zouden alleen hun ziel door hun gerechtigheid bevrijden.
21 Want alzo zegt de Heere HEERE: Hoeveel te meer als Ik mijn vier boze gerichten, het zwaard, en den honger, en het boze gedierte, en de pestilentie gezonden zal hebben tegen Jeruzalem, om daaruit mensen en beesten uit te roeien!
22 Doch ziet, daarin zullen ontkomenen overblijven, die uitgevoerd zullen worden, zonen en dochteren; ziet, zij zullen tot ulieden uitkomen, en gij zult hun weg zien, en hun handelingen; en gij zult vertroost worden over het kwaad, dat Ik over Jeruzalem gebracht zal hebben, ja, al wat Ik zal gebracht hebben over haar.
23 Zo zullen zij u vertroosten, als gij hun weg en hun handelingen zien zult; en gij zult weten, dat Ik niet zonder oorzaak gedaan heb, al wat Ik in haar gedaan heb, spreekt de Heere HEERE.

Het luisteren naar Zijn Woord, en het gebed zijn twee grote geboden van God, waarin wij Hem ere moeten geven en hopen mogen, in gunst door Hem te worden aangenomen, en toch vinden wij in dit hoofdstuk, tot onze grote verbazing, dat sommigen in het ene, en sommigen in het andere op God wachten zonder hun doel te bereiken, zoals zij verwacht hadden.

I. De oudsten van Israël komen om het Woord te horen, en de profeet te vragen, maar omdat zij niet in oprechtheid vragen, worden zij niet aangenomen, maar berispt, vers 1-5, en opgeroepen berouw te hebben over hun zonden en hun leven te beteren, anders zal het gevaarlijk voor hen zijn, God te vragen, vers 6-11.

II. Noach, Daniel en Job bidden, naar verondersteld wordt, voor dit volk, en toch wordt hun gebed niet verhoord, omdat het besluit is uitgevaardigd, en hun vernietiging, door verschillende oordelen, bepaald, vers 12-21. Toch wordt aan het slot nog beloofd, dat een overblijfsel ontkomen zal, vers 22, 23.

Ezechiël 14:1-11

Hier is,

I. De komst van sommigen van de oudsten van Israël tot de profeet, als een man Gods, om door hem de Heere te vragen. *Zij kwamen en zaten voor zijn aangezicht,* vers 1. Het is waarschijnlijk, dat zij niet van degenen waren, die bij voortduring naar hem kwamen luisteren (zoals die, waarvan wij lazen in Hoofdstuk 8:1), maar toevallige toehoorders, enigen van de groten van Jeruzalem, die voor zaken te Babel gekomen waren, misschien politieke zaken, als gezantschap van de koning, en tevens de profeet een bezoek brachten, daar zij veel van hem gehoord hadden, en begerig waren te weten, of hij een boodschap van God had, die hun tot richtsnoer kon dienen bij de onderhandeling. Uit het gestrenge antwoord, dat de profeet hun geeft, zou men vermoeden, dat zij van plan waren de profeet een strik te spannen, of iets poogden op te vangen, dat gebruikt kon worden, als tegenspraak van Jeremia's profetieën, dan waren zij in de gelegenheid om op beide aanmerking te maken. Evenwel, zij veinsden oprechtheid, begroetten de profeet, en zetten zich met betamelijke ernst voor hem neer, zoals Gods volk als het samenkomt. Het is niets nieuws, dat slechte mensen bezig gevonden worden met uiterlijke godsdienstige verrichtingen.

II. De mededeling, die God de profeet aangaande hun karakter deed. Zij waren vreemdelingen voor hem, hij wist alleen, dat zij uit de oudsten van Israël waren, zo maakten zij zich bekend, en als zodanig ontving hij hen met eerbied, en waarschijnlijk was hij verheugd, dat zij zulke goede neigingen bedden. Maar God maakt hem bekend met hun karakter, vers 3, zij waren afgodendienaars, en vroegen Ezechiël slechts, zoals zij de godsspraak van een valse god zouden vragen, om hun nieuwsgierigheid te bevredigen, en daarom beroept Hij zich op de profeet, of zij enigen steun of aanmoediging verdienden, *"Word Ik dan ernstig door hen gevraagd?* Kan Ik hun vraag dan als een voor Mij bestemd aannemen, of hun antwoorden om hun voldoening te geven? Neen, dat kunnen zij niet verwachten", want,

1. "Zij hebben hun drekgoden in hun hart opgezet, zij hebben ze niet alleen, maar zij hebben ze lief, zij zijn er verzot op, zijn er mee verbonden, en dragen ze zo na aan 't hart, en hebben ze zo'n grote plaats in hun genegenheid ingeruimd, dat zij er niet van kunnen scheiden". Ofschoon zij nu ver van hun ingebeelde binnenkamers zijn, toch hebben zij de drekgoden, die zij in hun huis hebben opgezet, in hun hart meegebracht, en vereren ze gestadig in hun gedachte en verbeelding. "Zij hebben hun drekgoden hun hart doen bestijgen (dat staat er eigenlijk), zij hebben hun hart aan hun afgoden onderworpen, zij zitten daar op hun troon". Toen zij de profeet kwamen vragen, deden zij alsof zij hun drekgoden weggedaan hadden, maar het was niet meer dan schijn, in stilte hadden zij die toch bewaard. Zij bewaarden ze in hun hart, en, als zij ze voor een tijd verlieten, dan was dat altijd (cum animo revertendi-met de bedoeling tot hen terug te keren) en geen vaarwel voor altijd. Men kan het ook verstaan van geestelijke afgoderij, zij, wier liefde verpand is aan de rijkdom van deze wereld en zinnelijke genietingen, wier God hun geld is, welker God is de buik, zij hebben hun drekgoden in hun hart opgezet. Velen, die geen drekgoden in hun heiligdom hebben, hebben die in hun hart, wat evengoed Gods toorn gaande maakt, als het Zijn naam ontheiligt. Kinderkens, bewaart u zelf van de afgoden.

2. *Zij stellen de aanstoot hunner ongerechtigheid recht voor hun aangezicht. Hun zilver en goud werd de aanstoot van hun ongerechtigheid* genoemd, Hoofdstuk 7:19, hun afgoden van *zilver en goud,* door welker schoonheid zij tot afgoderij verleid werden, dat was het blok

waarover zij struikelden, en in die zonde vielen, *hun ongerechtigheid is* de steen des aanstoots, die hen neerwerpt, zodat zij in hun verderf vallen. Zondaars zijn hun eigen verleiders *(een ieder wordt verzocht, als hij van zijn eigene begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt),* en zo zijn zij zelf de oorzaak van hun verderf. Zijt gij een spotter, gij zult het alleen dragen, en zo stellen zij de aanstoot hunner ongerechtigheid recht voor hun aangezicht, en struikelen er over, hoewel zij die voor hun ogen zien. Dat betekent, dat zij besloten zijn met zondigen voort te gaan, wat er ook moge gebeuren. "Ik heb de vreemden lief, en die zal ik nawandelen, dat is de taal van hun hart. En wordt God door zulke goddelozen gevraagd?" Doen zij Hem daarmee niet eer een belediging dan een eer aan, zoals degenen, die spottend voor Christus op de knieen vielen? Kunnen zij een antwoord des vredes van God verwachten, die aldus hun daden van vijandschap tegen Hem voortzetten? "Ezechiël, wat dunkt u daarvan?"

III. Het antwoord, dat God in billijke toorn, Ezechiël beveelt hun te geven, vers 4. Zij moeten weten, dat het niet uit gebrek aan eerbied degens hun persoon is, dat God hun antwoord weigert te geven, maar het is een vaste regel voor *ieder man uit het huis Israëls,* wie hij ook zij, dat, als hij niet aflaat van zijn liefde tot en verbond met de afgoden, en toch nadert om God te vragen, God het beschouwen zal als een oneer Hem aangedaan, en hem zal antwoorden naar zijn werkelijke ongerechtigheid, en niet naar zijn schijnbare vroomheid. Hij komt tot de profeet, in de verwachting, dat die beleefd jegens hen zal zijn, maar God zal hem antwoorden, en hem straffen voor zijn onbeschaamdheid. *Ik, de Heere, die spreekt en het is er, Ik zal hem, als hij komt, antwoorden naar de menigte zijner drekgoden.* Die drekgoden opzetten in hun hart, en hun hart op hun goden stellen, hebben er gewoonlijk zeer veel. Nederige aanbidders antwoordt God *naar de veelheid van Zijn goedertierenheden, maar vermetele* indringers antwoordt Hij *naar de menigte hunner drekgoden,* dat is:

1. Naar de begeerte hunner afgoden. Hij zal hen overgeven aan de begeerlijkheden hunner harten, en hen aan hen zelf overlaten om zo slecht te zijn als zij maar willen, totdat de maat van hun ongerechtigheid vol is. De menselijke gebreken zijn de drekgoden in hun hart, en zij hebben ze zelf opgezet, hun verzoekingen zijn de aanstoot hunner ongerechtigheid, en zij hebben ze zelf op hun weg gelegd en dienovereenkomstig zal God hun antwoorden, zij mogen hun gang gaan.

2. Naar de verdienste hunner afgoden, zij zullen het antwoord hebben, dat zulke afgodendienaars verdienen. God zal hen straffen zoals Hij gewoonlijk afgodendienaars straft, dit is, als zij Zijn hulp nodig hebben, zal Hij ze henen zenden "tot de goden, die zij verkoren hebben" Richteren 10:13, 14. Het oordeel Gods komt over de mensen naar wat zij werkelijk zijn (dit is naar wat hun hart is), niet naar wat ze in schijn en van belijdenis zijn. En wat zal hier het eind van zijn? Waarmee zal dit antwoord hen bedreigen? Hij zegt tot hen, vers 5 :*Opdat Ik het huis Israëls in hun hart grijpe* en dat voor iedereen openlegge, zodat zij zich schamen, ja hen zelf overgeven aan de vloek, zodat zij ten verderve zijn. Zonde en schande, smarten verderf hebben de zondaars alleen aan zichzelf te wijten, hun eigen hart is de strik, waarin zij gevangen worden, dat verleidt hen, dat verraadt hen, hun eigen geweten getuigt tegen, veroordeelt hen, en verschrikt hen. Als God hen grijpt, als Hij hen ontdekt, als Hij hen overtuigt, als Hij hen overgeeft aan het oordeel, dan is hun eigen hart van dat alles de oorzaak. "O Israël, gij hebt u zelf verdorven, Hosea 13:9. "Het huis van Israël is door zijn eigen zonde vernietigd, dewijl zij allen door hun drekgoden van Mij vervreemd zijn."

a. Het verderf van de zondaars is te wijten aan hun vervreemding van God.

b. Het is altijd door een of andere afgod, dat het hart des mensen van God vervreemd wordt, een schepsel heeft de plaats en de heerschappij in het hart ingenomen, die God toekomt.

IV. Aan wie dit antwoord gegeven wordt-aan allen die van *het huis van Israël* zijn, vers 7, 8. Hetzelfde wordt herhaald en betekent Gods rechtmatige gramschap tegen de huichelaars, die Hem bespotten met de vorm en de schijn van vroomheid, terwijl hun hart van Hem vervreemd en met Hem in strijd is.

1. Wien deze verklaring nog meer aangaat. Zij is bestemd, niet alleen voor *ieder man uit het huis Israëls* (zoals tevoren, vers 4), maar ook voor *de vreemdeling, die in Israël verkeert,* hij moet niet denken, dat het verontschuldiging is voor zijn afgoderij, dat hij maar een vreemdeling en bijwoner in Israël is, en niet anders doet dan de goden dienen, die zijn vader diende en dat hij in de dienst er van groot gebracht is, neen, hij moet geen voordeel verwachten van Israëls godsspraken of profeten als hij zijn afgoderij niet volkomen laat varen. Zelfs proselieten zullen niet behouden worden, als zij niet oprecht zijn: een geveinsde bekering is geen bekering.

2. De beschrijving van de huichelaars: Zij scheiden zich van achter God af door hun gemeenschap met de afgoden, zij snijden zichzelf af van hun betrekking tot God en van hun invloed bij Hem, zij breken hun kennis en gemeenschap met Hem af en plaatsten zich op een afstand van Hem. Die zich met de afgoden verenigen, scheiden zich van God, ook zal niemand voor altijd van de vreugde van Gods aangezicht verstoken worden, dan degenen, die zich nu versteken van Zijn dienst en hem hun gehoorzaamheid hardnekkig onthouden. Maar er zijn er, die zich aldus aan God onttrekken, en toch tot de profeten komen, met schijnbaren eerbied en ontzag voor hun ambt, om God door hen te vragen, met de bedoeling aan een ijdele nieuwsgierigheid te voldoen, en de mond van een sprekend geweten te stoppen, of een naam te krijgen of te behouden onder de mensen, maar zonder enige begeerte om God te kennen of enig plan om zich door Hem te laten regeren.

3. Het vonnis van hem, die aldus speelt met God en Hem meent te bedriegen: "Ik, de Heere, zal hem antwoorden, laat het maar aan Mij over, Ik zal hem een antwoord geven, dat hem zal doen ontstellen, dat hem zijn vermetele goddeloosheid zal doen berouwen." Hij zal zijn antwoord hebben, niet door de woorden van de profeet, maar door de oordelen Gods. "En Ik zal Mijn aangezicht tegen die man zetten wat een grote mate van gramschap tegen hem te kennen geeft en een vast besluit hem te verderven". God kan het volhouden tegen de onboetvaardigste zondaar. De huichelaar dacht zijn naam te redden en bijval te winnen, maar inplaats daarvan "zal God hem stellen tot een teken en tot spreekwoorden," en zo grote oordelen over hem brengen, dat hij het voorwerp van aller nieuwsgierigheid en verachting zal zijn, zijn ellende zal de uitdrukking zijn van de grootste ellende, zoals van de ergste zondaars gezegd wordt: "Hij zal hun deel zetten met de geveinsden," Mattheus 24:51. God zal hem tot een voorbeeld stellen, Zijn oordelen over hem zullen voor anderen een waarschuwing zijn om God niet te bespotten: "want alzo zal men de man doen, die zich van achter God afscheidt en toch voorgeeft Hem te vragen". De huichelaar dacht voor een van Gods Volk door te gaan, en tussen hen in de hemel binnen te komen, maar "God zal hem verdelgen uit het midden van Zijn Volk," zal hem ontdekken en vinden in het dichtste gedrang, en daardoor, zegt God, zult gij weten, dat Ik de Heere ben. Door de ontdekking van de huichelaars blijkt, dat God alwetend is, predikanten weten niet in hoever de mensen getroffen zijn, als zij het Woord komen horen, maar God weet het. En uit het straffen van de huichelaars blijkt, dat Hij een ijverig God is en een, die Zich niet kan en wil laten bedriegen.

V. Het vonnis van deze geveinsde profeten die deze geveinsde vromen steunen, vers 9,10. Al wil Ezechiël de geveinsden, die hem vragen, geen aangenaam antwoord geven, toch hopen zij andere profeten te vinden, die het wel willen, en als zij dat doen, wat misschien gebeuren zal, dan moeten zij weten, dat God die leugenachtige profeten toelaat hen te bedriegen, als een deel van hun straf: *Als nu een profeet,* die hen vleit, *bedrogen zal zijn,* en hun hoop geeft, waar geen grond voor is, *Ik de Heere, heb die profeet bedrogen, Ik de Heere* heb toegelaten, dat hij in die verzoeking gebracht werd, en ook toegelaten, dat hij er voor bezweek, en het zo beschikt, om hen te verharden op hun goddeloze paden, die besloten waren daarop te blijven wandelen. Wij zijn er zeker van, dat God niet de auteur van de zonde is, maar wij zijn zeker, dat Hij de Heer van allen is en de Rechter van de zondaars, en dat Hij dikwijls van de ene goddeloze gebruik maakt om een anderen te verderven, en zo ook gebruikt Hij de ene goddeloze om een andere te bedriegen. Beiden zijn zonden in hem, die ze doet, en die zijn niet van God, beide zijn straffen voor hem, wie ze worden aangedaan, en die zijn wel van God. Wij hebben een volledig voorbeeld hiervan in de geschiedenis van Achabs profeten, die bedrogen werden door een leugengeest, die God in hun mond gaf, 1 Koningen 22:23, en een ander in hen, die God overgeeft aan een kracht van de dwaling, dat zij leugen zouden geloven daarvoor, "dat zij de liefde van de waarheid niet aangenomen hebben," 2 Thessalonicenzen 2:10, 11. Maar lees het vreselijk vonnis van de leugenprofeet. "Ik zal Mijne hand tegen hem uitstrekken en zal hem verdelgen." Als God Zijn eigen rechtvaardige bedoelingen door hem bereikt heeft, zal Hij met hem afrekenen om zijn onrechtvaardige bedoelingen. Zoals, toen God de Chaldeën gebruikt had om een zondig volk te vernietigen, Hij hen naar recht strafte voor hun woeden, evenzo heeft Hij gebruik gemaakt van "valse profeten, en later van valse Christussen," om een zondig volk te bedriegen, en hen rechtvaardiglijk gestraft voor hun valsheid. Maar hierin moeten wij erkennen (zoals Calvijn ons op deze plaats herinnert) dat "Gods oordelen een grote afgrond zijn," dat wij niet bevoegd zijn te beoordelen, en dat, al kunnen wij de billijkheid van Gods handelingen niet bewijzen tot voldoening en overtuiging van iedere bediller, er toch een dag zal komen, dat hij voor de gehele wereld gerechtvaardigd zal worden en in ‘t bijzonder in dit geval, als de straf van de profeet, die de huichelaar vleit op zijn boze weg, zal zijn als de straf van de huichelaar, "die alleen zachte dingen van hem vraagt en verlangt", Jesaja 30:10. De gracht zal even goed voor de blinde leider als voor de blinde volgelingen zijn.

VI. De goede raad, die hun gegeven wordt om dit vreselijk vonnis te voorkomen, vers 6 :*Bekeert u en keert u af van uw drekgoden.* Laat dit scheiding maken tussen u en hen, dat zij scheiding maken tussen u en God, omdat zij Gods aangezicht tegen u zetten, *keert gij daarom uw aangezichten van hen af,* hetgeen betekent niet alleen hen te verlaten, maar hen te verlaten met walging en verfoeiing. Keert u van hen af als van gruwelen, waarvan gij zat zijt, en dan kunt gij in vrede komen om de Heere te vragen. *Komt dan en laat ons samen rechten.*

VII. De goede afloop van dit alles voor het huis Israëls, daarom zullen de geveinsde profeten, en de geveinsde heiligen te zamen omkomen door Gods oordelen, dat, als sommigen ten voorbeeld gesteld zijn, het volk in zijn geheel zich verbeteren mag, *opdat het huis Israëls niet moet van achter Mij afdwale,* vers 11. De straf van sommigen is bestemd om de zonde te voorkomen, opdat anderen mogen horen en vrezen en zich laten waarschuwen. Als wij zien, wat er terechtkomt van hen, die van God afdwalen, moet dat ons aansporen om dicht bij Hem te blijven. En, als *het huis Israëls niet meer afdwaalt,* zullen zij *zich niet meer verontreinigen.* De zonde verontreinigt, zij maakt de zondaar hatelijk in de ogen van de onbevlekte, heilige God, en in zijn eigen ogen ook, als zijn geweten ontwaakt is, "en daarom zullen zij zich niet meer verontreinigen, opdat zij Mij tot een volk zijn en Ik hun tot een God." Die God in het verbond met Zich opneemt, moeten eerst gereinigd worden van de verontreiniging door de

zonde, en die aldus gereinigd zijn, zullen niet alleen voor het verderf bewaard maar ook gerechtigd worden tot alle voorrechten van Gods Volk.

Ezechiël 14:12-23

De bedoeling van deze verzen is, aan te tonen,

I. Dat nationale zonden nationale oordelen ten gevolge hebben. Als de deugd verdorven en vernietigd is, dan zal spoedig ook al het andere verdorven en vernietigd zijn, vers 18 :*Als een land tegen Mij gezondigd zal hebben,* als ondeugd en goddeloosheid epidemisch worden, als een land zondigt, *zwaarlijk overtredende,* als de zondaars zeer talrijk en hun zonden zeer snood geworden zijn, als grove ongerechtigheid en onzedelijkheid de overhand krijgt, *zo zal Ik Mijn hand daartegen uitstrekken,* om het te straffen. De goddelijke macht zal krachtig en openlijk uitgeoefend worden, de oordelen zullen uitgestrekt en uitgebreid worden tot alle hoeken van het land, tot alle belangen en goederen van het volk. Zware zonden brengen zware plagen.

II. Dat God velerlei smartelijke oordelen heeft om zondige volken te straffen, die alle tot Zijn beschikking staan en, die Hij zendt, als het Hem behaagt. Weliswaar gaf Hij David de keus, met welk oordeel hij gestraft wilde worden voor de zonde van de volkstelling, want elk daarvan was geschikt om het doel te bereiken, namelijk het aantal, waar hij zo trots op was, te doen verminderen, maar inderdaad liet David het weer aan God over: "Laat ons toch in de hand des Heeren vallen: laat Hij de roede kiezen, waarmee wij gekastijd zullen worden." Maar Hij gebruikt velerlei oordelen, opdat blijken zal, dat Zijn heerschappij algemeen is, en dat wij in al onze handelingen onze afhankelijkheid van Hem mogen zien. "Vier boze gerichten worden hier met name genoemd."

1. *Honger,* vers 13. De weigering en onthouding van gewone gunsten is op zich zelf al oordeel genoeg, meer is niet nodig om een volk rampzalig te maken. God behoeft de staf van de onderdrukking niet te brengen, als *Hij de staf des broods* slechts breekt, dan is het werk spoedig gedaan, Hij *roeit mensen en beesten uit,* door hun de levensmiddelen te onthouden, die de natuur beide verschaft door de jaarlijkse voortbrengselen van de aarde. "God breekt de staf des broods, al hebben wij brood, wanneer wij er niet door gevoed en versterk worden". Hagg. 1:6 :Gij eet, maar niet tot verzadiging.

2. Boos gedierte, onaangenaam en schadelijk, vergiftig of vraatzuchtig. God kan deze *door het land doen gaan,* vers 15, om zich in alle delen daarvan te vermenigvuldigen, en het te beroven, niet alleen van het tamme vee, daar ze schapen en runderen verslinden, maar ook van zijn inwoners, daar ze mannen, vrouwen en kinderen doden, dat er niemand doorga, vanwege het gedierte, niemand durft zelfs op de hoofdwegen te reizen, uit vrees om in stukken gescheurd te worden door leeuwen of andere roofdieren, zoals de kinderen van Beth-El door twee beren. Als de mensen van hun gehoorzaamheid aan God afvallen, en tegen Hem rebelleren, is het rechtvaardig van God, dat de lagere schepselen gewapend tegen hen opstaan,

3. Oorlog. Dikwijls kastijdt God zondige volken door een zwaard over hen te brengen, het zwaard van een vreemde vijand, en Hij geeft het een opdracht en bevelen tot strafoefening, vers 17. Hij zegt: *Zwaard, ga door het land.* Het is al erg genoeg als het zwaard slechts tot de grenzen van het land doordringt, maar nog veel erger, als het de ingewanden van het land doorboort. Daardoor *roeit God mensen en beesten uit,* de ruiters en die te voet gaan. Wat het zwaard doet, dat doet God door middel daarvan, want het is Zijn zwaard, en het handelt naar Zijn bevel.

4. *Pestilentie,* vers 19, een vreselijke ziekte, die soms hele steden ontvolkt heeft, daardoor *stort God Zijn grimmigheid met bloed* (dat is: met de dood) *uit,* de pestilentie doodt even goed, alsof het zwaard dat bloed vergoot, want het is vergiftigd door de ziekte. Zie, hoe ellendig het lot des mensen is, die aan de dood in allerlei gedaante is blootgesteld. Zie hoe gevaarlijk de toestand van de zondaars is, tegen wie God zoveel strijdmiddelen heeft, zodat, al ontsnappen zij aan het een oordeel, God nog andere voor hen gereed heeft.

III. Dat, als Gods gelovig Volk van Hem afvalt, en tegen Hem rebelleert, zij naar recht kunnen verwachten, dat een vermenging van oordelen op hen vallen zal. God heeft verschillende manieren om met een zondig volk te twisten, maar, als Jeruzalem, de heilige stad, *tot een hoer geworden* is, dan zal God Zijn *boze gerichten alle vier* tot hen zenden, vers 21, want hoe dichter iemand bij God staat in naam en belijdenis, zoveel strenger zal Hij met hem afrekenen, als hij de waardigheid van die naam, waarmee hij genoemd wordt, smaadheid aandoet en zijn belijdenis tot een leugen maakt. Hij zal zevenvoudig gestraft worden.

IV. Dat er, zelfs op die plaatsen, die door de zonde voor het verderf gerijpt zijn, enkele zeer goede mensen kunnen zijn, en gewoonlijk ook zijn. Het is geen vreemde veronderstelling, dat zelf in een land, dat zwaarlijk overtreden heeft, er drie mannen kunnen zijn als Noach Daniël en Job. Daniël was in leven, en had op dat tijdstip nauwelijks de aanvang van zijn grootheid bereikt, maar hij was reeds beroemd (ten minste, dit woord van God zou hem dat onfeilbaar maken), toch werd hij reeds de eerste maal in gevangenschap gevoerd Daniel 1:6. Sommigen van de beter gezinde lieden te Jeruzalem dachten misschien wel, dat, als Daniel (van wiens roem aan het hof van de koning van Babel zij veel gehoord hadden) slechts te Jeruzalem gebleven ware het om zijnentwil gespaard zou zijn, zoals de tovenaars te Babel. "Neen", zegt God, "al hadt gij hem, die evenzeer uitmuntte in slechte tijden en op slechte plaatsen als Noach in de oude wereld en Job in het land van Uz, toch zou geen uitstel verleend worden". Op de meest verdorven plaatsen en in de meest ontaarde tijden is er een overblijfsel, "dat God Zich bewaart, en dat nog vasthoudt aan zijn oprechtigheid en de eer zijns lands ophoudt en het bevrijdt, zoals die zuiver is van handen, doet", Job 22:30.

V. Dat God dikwijls zeer goddeloze plaatsen spaart om van de wille van enige godzalige lieden aldaar. Dat is hier bedoeld, als de verwachting van Jeruzalems vrienden, ten dage van zijn ellende: "Zeker zal God Zijn twist met ons staken, want zijn er niet sommigen onder ons, die de maat van de volksschuld ledigen door hun gebeden, zoals anderen die vullen door hun zonden? "En, eer God de rechtvaardige met de goddeloze zal ombrengen, zal Hij de goddeloze met de rechtvaardige sparen". Als Sodom gespaard kan worden om tien rechtvaardigen, dan zal Jeruzalem dat toch zeker."

Vl. Dat, zo iemand, zulke mannen als Noach, Daniël en Job, er in zullen slagen de toorn Gods van een zondig volk af te wenden. Noach was een godvrezend man en behield zijn oprechtheid, toen alle vlees zijn weg verdorven had, en om zijnentwil werd zijn familie, hoewel één van hen goddeloos was, (namelijk Cham) in de ark behouden. Job was een groot voorbeeld van vroomheid, en machtig in het gebed voor zijn kinderen, voor zijn vrienden, en God wendde zijn gevangenis op zijn gebed. Dat waren zeer oude voorbeelden, voor Mozes, die grote middelaar, en daarom vermeldt God hen, om te verstaan te geven, dat Hij zeer bijzondere gunstelingen had, lang voor de Joodse natie gevormd of gegrondvest was, en ze ook zou hebben, als die ten ondergegaan was, om welke reden, naar het schijnt, die namen gebruikt werden, in plaats van Mozes, Aäron, of Samuël, en toch, opdat niemand zou denken, dat God partijdig was ten gunste van de oude tijd, is hier een modern voorbeeld, en een levend, tussen die beide

geplaatst, die de roem van de oudheid waren, en dat een gevangene, met name Daniël, om ons te leren de nuttige goede mensen van de tegenwoordige tijd niet omlaag te halen, door de ouden overdreven groot te maken. De kinderen van de gevangenschap moeten weten, dat Daniël, hun nabuur en deelgenoot in de verdrukking, een man van grote nederigheid, vroomheid en ijver voor God is, aanhoudende in vurig gebed, en evenveel invloed in de hemel heeft, als Noach of Job had. Waarom zou God nu geen even grote en goede mannen kunnen verwekken als Hij vroeger deed en niet evenveel ter wille van hen doen?

VII. Dat, als de zonde van een volk zijn toppunt bereikt heeft, en het besluit om hen te verderven, uitgevaardigd is, de vroomheid en de gebeden van de beste mensen de twist niet zullen kunnen doen ophouden. Dit wordt hier telkens weer verzekerd, dat, ofschoon die drie mannen in deze tijd te Jeruzalem waren, zij toch zonen noch dochteren zouden bevrijden, zelfs de kleine kinderen zouden om hunnentwil niet gespaard worden, zoals die van Israël op ‘t gebed van Mozes, Numeri 14:31. Neen, het land zal woest worden, en God zou hun gebeden niet horen, "al stond Mozes en Samuël voor Mijn aangezicht," Jeremia 15:1. Misbruikt geduld zal tenslotte in onverbiddelijke gramschap verkeren, en het schijnt wel, alsof God onverbiddelijker zou zijn in Jeruzalems geval dan in dat van een ander, vers 6, omdat het, behalve het goddelijk geduld, groter voorrechten had genoten dan enig ander volk, die even zoveel verzwaringen van hun zonde waren.

VIII. Dat, al mogen vrome bidders niet in staat zijn anderen te verlossen, zij toch door hun gerechtigheid hun ziel bevrijden zullen zodat, hoewel zij lijden mogen door de gemeenschappelijke ramp, voor hen het karakter er van, veranderd wordt, voor hen is zij niet, wat zij voor de goddelozen is, de boog is ontspannen, en de pijl treft hen niet, zij worden er door geheiligd, en zo komt de ramp hun ten goede. "Soms worden hun zielen op merkwaardige wijze bevrijd, en hun tot een roof gegeven, hun ziele (hun geestelijke belangen) is ten minste veilig". Als hun lichaam niet bevrijd wordt, dan toch hun ziel. Goed doet weliswaar geen nut ten dage van de verbolgenheid, maar de gerechtigheid redt van de dood, van zo groot een dood, zoveel doden als waarmee hier gedreigd wordt. Dit behoort ons aan te moedigen, aan onze oprechtheid in tijden van algemenen afval vast te houden, opdat zij, zodoende, verborgen mogen zijn ten dage van Gods verbolgenheid.

IX. Dat, zelfs wanneer God de grootste verwoestingen aanricht door Zijn oordelen, Hij sommigen behoudt als gedenktekenen van Zijn barmhartigheid, vers 22, 23. In Jeruzalem zelf, dat getekend is voor een volkomen ondergang, *zal toch een overblijfsel gelaten worden,* dat niet zal worden afgesneden door een van deze *boze gerichten,* maar in gevangenschap gevoerd, beiden *zonen en dochteren,* die het zaad zullen zijn van een nieuw geslacht. De jongeren, die niet opgegroeid waren tot zo’n hardnekkigheid in de zonde, als hun vaders, die daarom als ongeneeslijk afgesneden waren, deze *zullen uitgevoerd worden* uit de puinhopen van Jeruzalem, door de overwinnende vijand, en *zie zij zullen uitkomen tot* ulieden, die in gevangenschap zijt, zij zullen van de nood een deugd maken, en te bereidwilliger naar Babel komen omdat zovelen van hun vrienden voor hen daarheen gegaan zijn en gereed zijn hen daar te ontvangen, en, als zij komen, zult gij hun weg, en hun handelingen zien gij zult hen een openhartige en oprechte belijdenis horen afleggen van de zonden, waaraan zij vroeger schuldig waren, en een nederige betuiging van berouw over die zonden, met beloften van verbetering, en gij zult voorbeelden van hun verbetering zien, gij zult zien hoe hun beproeving hun ten goede is gekomen, en hoe wijs en geduldig zij er zich onder gedragen. Hun ontkoming ternauwernood zal een goede uitwerking op hen hebben, het zal hun karakter en wandel veranderen, en nieuwe mensen van hen maken.

1. En dat zal strekken tot voldoening van hun broederen: "Zij zullen u vertroosten, als gij hun weg zien zult. Het is een verkwikkend gezicht, te zien, hoe de mensen als zij gekastijd worden, berouw hebben en zich vernederen, God rechtvaardigen en de straf voor hun ongerechtigheid dragen. Als wij smart hebben (zoals past) over de beproevingen van anderen, dan is het een grote troost voor ons in onze smart te zien, hoe de beproevingen hen verbeteren en hun ten goede komen. Als die gevangenen hun vrienden vertelden, hoe slecht zij geweest waren, en hoe rechtvaardig God was, dat Hij deze oordelen over hen bracht, dan deed hen dat berusten, en hielp om hen te verzoenen met de rampen van Jeruzalem, met de rechtvaardigheid van God in de bestraffing van Zijn volk, en met de goedheid van God, die nu bleek met dat alles vriendelijke bedoelingen te hebben gehad, en aldus "zult gij vertroost worden over het kwaad, dat Ik over Jeruzalem gebracht zal hebben, en als gij een beter begrip van de dingen hebt, zult gij het niet zo ontzettend meer vinden, als gij gedaan hebt." Als onze beproevingen iets goeds voor ons bewerkt hebben, dan zijn wij schuldig onze broederen te vertroosten door ze dat te doen weten.

2. Het zal strekken tot Gods eer: "Gij zult weten, dat Ik niet zonder oorzaak gedaan heb niet zonder er toe getergd te zijn, en toch niet zonder genadige bedoelingen, al wat Ik in haar gedaan heb". Als de beproeving haar werk heeft gedaan en voltooid hetgeen, waarvoor zij gezonden werd, dan zal blijken, dat het Gods wijsheid en goedheid zijn, die ze gezonden hebben, en dat God er niet alleen in gerechtvaardigd, maar ook in verheerlijkt zal worden.

HOOFDSTUK 15

1 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:
2 Mensenkind, wat is het hout des wijnstoks meer dan alle hout, of de wijnrank meer dan dat onder het hout eens wouds is?
3 Wordt daarvan hout genomen, om een stuk werk te maken? Neemt men daarvan een pin, om enig vat daaraan te hangen?
4 Ziet, het wordt aan het vuur overgegeven, opdat het verteerd worde; het vuur verteert beide zijn einden, en zijn middelste wordt verbrand; zou het deugen tot een stuk werks?
5 Ziet, toen het geheel was, werd het tot geen stuk werks gemaakt; hoeveel te min als het vuur dat verteerd heeft, zodat het verbrand is, zal het dan nog tot een stuk werks gemaakt worden?
6 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Gelijk als het hout des wijnstoks is onder het hout des wouds, hetwelk Ik aan het vuur overgeef, opdat het verteerd worde, alzo zal Ik de inwoners van Jeruzalem overgeven.
7 Want Ik zal Mijn aangezicht tegen hen zetten; als zij van het ene vuur uitgaan, zal het andere vuur hen verteren; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik Mijn aangezicht tegen hen gesteld zal hebben.
8 En Ik zal het land woest maken, omdat zij zwaarlijk overtreden hebben, spreekt de Heere HEERE.

Ezechiël heeft herhaaldelijk in Gods naam de algehele ondergang van Jeruzalem voorspeld, maar hij schijnt het zeer moeilijk te vinden, ze daarmee te verzoenen en de wil Gods in deze strenge strafoefening te rechtvaardigen. Daarom gebruikt God verscheidene middelen om hem te overtuigen niet alleen daarvan, dat die straf zal komen, maar ook daarvan, dat het oordeel onafwendbaar is. Hier, in dit korte hoofdstuk toont Hij hem (waarschijnlijk met de bedoeling dat hij ook het volk ermede zal bekend maken), dat Jeruzalem even noodzakelijk moest verwoest, als de dode, verdorde takken van een wijnstok afgehouwen en in het vuur geworpen worden.

I. De gelijkenis is zeer schoon, vers 1-5, maar

II. De uitlegging van de gelijkenis zeer vreselijk, vers 6-8.

Ezechiël 15:1-8

De profeet, dus kunnen wij het ons voorstellen, dacht er aan, welk een roemrijke stad Jeruzalem was, boven iedere andere stad ter wereld uitmuntende, "zij was de kroon en vreugde van de gehele aarde." En dus, welk een jammer zou het zijn, als die stad verwoest werd, heerlijk gebouwd, wei samengevoegd, de stad Gods en de plaats van Israëls heiligdom en tempeldienst. Indien dit gedachten van zijn hart waren, antwoordt God daarop door Jeruzalem met een wijnstok te vergelijken.

I. Wel is waar, een vruchtbare wijnstok is een edele boom boven alle andere, hij behoort tot die, aan welke de heerschappij over alle bomen was opgedragen, "zijn vrucht maakt God en mensen vrolijk," Richteren 9- 12, 13, "ze verheugt het hart des mensen, Psalm 104:15. "Zo was Jeruzalem een edele wijnstok, geplant als een geheel getrouw zaad," Jeremia 2:21 en indien ze eens vrucht had voortgebracht in overstemming met haar karakter als heilige stad, dan zou zij inderdaad de roem Gods en Israëls geweest zijn. "Ze was een wijnstok, die Gods rechterhand had geplant, een scheut uit een dorre aarde, die, of schoon zijn aanvang gering en onaanzienlijk was, toch door God voor Zichzelf gesterkt was, Psalm 80:15, om Hem te zijn tot een naam en lof".

2. Maar, zo deze wijnstok niet vruchtbaar is, nergens voor deugt, even waardeloos en nutteloos als doornen en distelen, wat is de wijnstok dan als boom op zichzelf, afgezien van de vruchten? Wat is het hout van de wijnstok meer dan enig ander hout, dat er zoveel zorg aan besteed en zoveel moeite aan ten koste gelegd zou worden? Wat is de wijnstok, al spreidt die zich ook verder uit, meer dan dat onder het hout van een woud is, waar hij veronachtzaamd en aan alles blootgesteld, in het wild groeit? Of, zo als sommigen vertalen: "Wat is de wijnstok meer dan enige andere boom, zo zijn rank is als die van de bomen van het woud?" Dat is, als die geen vrucht draagt, gelijk woudbomen zelden doen, daar zij wel goed hout, maar geen eetbare vrucht opleveren? Nu zijn er wel ooftbomen, die, al dragen zij weinig of geen vrucht, toch nuttig zijn, omdat zij goed timmerhout geven, maar daartoe behoort de wijnstok niet, als die geen vrucht draagt, is hij als timmerhout niets waard.

Merk op,

I. Hoe deze gelijkenis hier wordt voorgesteld. "De wilde wingerd, die onder de bomen van het woud is, of de welige wijnstok, waarmee Hosea 10:1, Israël vergeleken wordt, die niet meer vrucht draagt dan een andere woudboom, deugt tot niets, hij is even nutteloos als een doorn, die nog altijd aan een doornheg prikkers geeft, hetwelk de wijnrank zelfs niet doet". Hij toont aan.

1. Dat hij tot niets nut is. *Het hout wordt niet genomen om een werkstuk van te maken, zelfs neemt men daarvan geen pin, om enig vat aan te hangen,* vers 3. Zie, hoe verschillend de gaven van de natuur voor de dienst des mensen verdeeld zijn. Onder de planten gebruiken wij van sommige de wortels, van andere de bladeren, van weer andere de stengel. Onder de bomen zijn sommige sterk, maar dragen geen belangrijke vrucht, zo als de eik en de ceder, andere zijn teder, maar zeer vruchtbaar, gelijk de wijnstok, onaanzienlijk, laag, geen kracht zonder steun hebbende, maar toch zeer nuttig. Rachel was schoon, maar onvruchtbaar, Lea niet schoon, maar met vele kinderen gezegend.

2. Dat hij nog alleen voor brandhout dient om de oven mee te stoken. *Het wordt aan het vuur overgegeven, opdat het verteerd worde,* maar *deugt tot geen werkstuk,* vers 4, 5. Als het nergens anders voor deugt, is het nog hiervoor goed en heeft toch nog enig nut: voor brandstof kunnen wij het hout van de wijnstok gebruiken. Als wij daarvoor hout namen, dat voor werkhout deugt, waren wij dwaas. *Waartoe dient dit verlies?* Met de onvruchtbare wijnstok wordt eveneens gehandeld als met doornen en distelen, *die verwerpelijk zijn welker einde is tot verbranding,* Hebreeen 6:8. En wat zorg wordt er dan voor gedragen? Zo een stuk goed werkhout verbrand wordt, kan iemand het wellicht *als een brandhout uit het vuur rukken* en zeggen: Het is jammer dit te verbranden, want het kan beter gebruikt worden. Maar als een wijnrank op het vuur geworpen wordt, en, zoals gewoonlijk, het vuur zijn beide einden verteert en zijn middelste verbrandt dan geeft niemand zich moeite om het te sparen. *Toen het geheel was, werd het tot geen werkstuk gemaakt, hoeveel te min als het vuur dat verteerd heeft,* vers 5, zelfs de as is het bewaren niet waard.

II. Hoe deze gelijkenis op Jeruzalem wordt toegepast.

1. Die heilige stad was nutteloos geworden en deugde nergens meer toe. Ze was geweest een wijnstok onder de bomen van het bos overvloeiende van vruchten van gerechtigheid tot roem en prijs van God. Toen de godsdienst daar bloeide, en de zuivere Godsverering daar plaats vond, werd menige rijke oogst binnengehaald, en zolang dat duurde, omtuinde God die, "en was zij een plaats van Zijn verlustigingen" Jesaja 5:7. "Hij bevochtigde die alle ogenblik en bewaarde hem nacht en dag", Jesaja 27:3. "Maar nu was het een verbasterde rank van een vreemde wijnstoks," Jesaja 2:21, (als waarvan wij 2 Koningen 4:39 lezen), "een wijnstok onder de bomen van het bos, die, wild zijnde, wilde druiven voortbrengt, Jesaja 5:4, die niet alleen geen nut doen, maar ook vergiftig en bitter zijn", Deuteronomium 32:32, "hun wijndruiven zijn vergiftige wijndruiven, zij hebben bittere bessen." Deze verklaring wordt gegeven, vers 8 :*Zij hebben zwaarlijk overtreden,* dat is, zij hebben verraderlijk uitvluchten gezocht om God te misleiden en zijn trouwelooslijk van Hem afgeweken, want dat betekent het woord. Zie, belijdende Christenen, zo zij niet overeenkomstig hun belijdenis leven maar die tegenspreken, zo zij ontaarden en ze verloochenen, zijn de nuttelooste wezens van de wereld, evenals "het zout dat smakeloos is geworden en daardoor nergens meer voor deugt," Markus 9:50. Andere volken waren beroemd om dapperheid of staatkunde en bleven een goede naam behouden, maar de Joodse natie, die eens als een heilig volk bekend had gestaan, werd, toen ze haar heiligheid verloor en goddeloos werd, "nergens goed voor." Daarmee verloor ze alle nuttigheid en alle vertrouwen en werd het laagste en verachtelijkste volk onder de zon, door de heidenen vertreden. Daniël en andere vrome Joden waren groot in hun geslacht, maar de afgodische Joden van die tijd en de ongelovige Joden van de onze zijn, wijl zij de prediking van het Evangelie verwerpen, van geen nut en deugen voor geen werk.

2. Daarom worden ze *tot een voedsel van het vuur* gegeven, vers 5. Zie, die geen vrucht dragen tot verheerlijking van Gods genade, zullen een voedsel zijn voor het vuur van Zijn toorn. Op die wijze, nu zij Hem geen ere willen geven, zullen zij Hem toch moeten eren, met een ere, die helder zal schijnen bij dat brandende vuur, *dat de tegenstander zal verslinden.* Hij zal tenslotte door al Zijn schepselen verheerlijkt worden. "De Heere heeft alle dingen om Zijns Zelfs wil gemaakt, ook de goddeloze, die Hem niet wilde dienen, tot de dag des kwaads", Spreuken 16:4. En in degenen, die Hem niet wilden verheerlijken als de God, Wien zij gehoorzaamheid schuldig zijn, zal Hij verheerlijkt worden als de God, wie de wraak toekomt. *Het vuur van* Gods toorn heeft beide einden van de Joodse *natie* verteerd, vers 4. Samaria en de steden van Juda, en nu werd Jeruzalem, dat het midden ervan was, in het vuur geworpen,

als ongeschikt tot enig werk. Door al wat God met Zijn volk gedaan had, was gebleken, dat het nergens toe deugde. De inwoners van Jeruzalem waren gelijk een wijnrank, verrot en verdorven, en daarom, vers 7, Ik zal Mijn aangezicht tegen hen zetten, om hun raadslagen te verijdelen, wanneer zij hun aangezicht tegen God zetten, om Zijn Woord tegen te spreken en Zijn bedoelingen te dwarsbomen. Het besluit is genomen, de verwoesting is besloten, Ik zal het land woest maken, en daarom, als zij van het ene vuur uitgaan, zal dat andere vuur hen verteren, vers 7. Het einde van het ene oordeel zal het begin van een ander zijn, en aan het een ontsnapt, zullen zij in een ander vallen, van de ellende in hun eigen vaderland zullen zij in de ellende van Babel komen. Wie het zwaard weet te ontgaan, zal door honger of pestilentie het leven verliezen. Wanneer de ene inval van de Chaldeën voorbij was, en zij meenden, dat de bitterheid van de dood geweken was, dan kwamen zij spoedig met dubbel geweld terug, totdat zij een einde gemaakt hadden. Zo zullen zij weten dat Ik de Heere ben, een almachtig God, wanneer Ik Mijn aangezicht tegen hen zet. Zie, God toont Zich altijd de Heere, zowel in de verdelging van Zijn onverzoenlijke vijanden als in de verlossing van Zijn gehoorzaam volk. Zij, tegen wie God Zijn aangezicht zet, zullen, al ontlopen zij het een kwaad met weinig schade, in een ander omkomen, "als zij uit de kuil opklimmen, zullen zij in de strik gevangen worden", Jesaja 24:18. Ofschoon zij het zwaard van Hazael ontsnappen, zullen zij vallen door dat van Jehu, 1 Koningen 19:17, want het kwaad vervolgt de zondaren. Ja, al komen zij uit het vuur van tijdelijke oordelen en schijnen in vrede te zullen sterven, toch is daar een eeuwig vuur, dat hen zal verteren. "Want wanneer God oordeelt, zal Hij vroeger of later overwinnen, en bekend worden door de oordelen, die Hij uitricht", zie Mattheus 3:10, Johannes 15:6.

HOOFDSTUK 16

1 Verder geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
2 Mensenkind, maak Jeruzalem haar gruwelen bekend,
3 En zeg: Alzo zegt de Heere HEERE tot Jeruzalem: Uw handelingen en uw geboorten zijn uit het land der Kanaanieten; uw vader was een Amoriet en uw moeder een Hethietische.
4 En aangaande uw geboorten: ten dage, als gij geboren waart, werd uw navel niet afgesneden; en gij waart niet met water gewassen, toen Ik u aanschouwde; gij waart ook geenszins met zout gewreven, noch in windselen gewonden.
5 Geen oog had medelijden over u, om u een van deze dingen te doen, om zich over u te erbarmen; maar gij zijt geworpen geweest op het vlakke des velds, om de walgelijkheid van uw ziel, ten dage, toen gij geboren waart.
6 Als Ik bij u voorbijging, zo zag Ik u, vertreden zijnde in uw bloed, en Ik zeide tot u in uw bloed: Leef; ja, Ik zeide tot u in uw bloed: Leef!
7 Ik heb u tot tien duizend, als het gewas des velds, gemaakt; en gij zijt gegroeid, en groot geworden, en zijt gekomen tot grote sierlijkheid; uw borsten zijn vast geworden, en uw haar is gewassen, doch gij waart naakt en bloot.
8 Als Ik nu bij u voorbijging, zag Ik u, en ziet, uw tijd was de tijd der minne; zo breidde Ik Mijn vleugel over u uit, en dekte uw naaktheid; ja, Ik zwoer u, en kwam met u in een verbond, spreekt de Heere HEERE en gij werdt de Mijne.
9 Daarna wies Ik u met water, en Ik spoelde uw bloed van u af, en zalfde u met olie.
10 Ik bekleedde u ook met gestikt werk, en Ik schoeide u met dassenvellen, en omgordde u met fijn linnen, en bedekte u met zijde.
11 Ook versierde Ik u met sieraad, en deed armringen aan uw handen, en een keten aan uw hals.
12 Desgelijks deed Ik een voorhoofdsiersel aan uw aangezicht, en oorringen aan uw oren, en een kroon der heerlijkheid op uw hoofd.
13 Zo waart gij versierd met goud en zilver, en uw kleding was fijn linnen, en zijde, en gestikt werk; gij at meelbloem, en honig, en olie, en gij waart gans zeer schoon, en waart voorspoedig, dat gij een koninkrijk werdt.
14 Daartoe ging van u een naam uit onder de heidenen om uw schoonheid; want die was volmaakt door Mijn heerlijkheid, die Ik op u gelegd had, spreekt de Heere HEERE.
15 Maar gij hebt vertrouwd op uw schoonheid, en hebt gehoereerd vanwege uw naam; ja, hebt uw hoererijen uitgestort aan een ieder, die voorbijging; voor hem was zij.
16 En gij hebt van uw klederen genomen, en u gemaakt geplekte hoogten, en hebt daarop gehoereerd; zulks is niet gekomen, en zal niet geschieden.
17 Daartoe hebt gij genomen de vaten uws sieraads van Mijn goud en van Mijn zilver, dat Ik u gegeven had, en gij hebt u mansbeelden gemaakt, en gij hebt met dezelve gehoereerd.
18 En gij hebt uw gestikte klederen genomen, en hebt ze bedekt; en gij hebt Mijn olie en Mijn reukwerk voor hun aangezichten gesteld.
19 En Mijn brood, hetwelk Ik u gaf, meelbloem en olie, en honig, waarmede Ik u spijsde, dat hebt gij ook voor hun aangezichten gesteld tot een liefelijken reuk; zo is het geschied, spreekt de Heere HEERE.
20 Verder hebt gij uw zonen en uw dochteren, die gij Mij gebaard hadt, genomen, en hebt ze denzelven geofferd om te verteren; is het wat kleins van uw hoererijen,
21 Dat gij Mijn kinderen geslacht hebt, en hebt ze overgegeven, als gij dezelve voor hen door het vuur hebt doen gaan?
22 Ook hebt gij bij al uw gruwelen en uw hoererijen niet gedacht aan de dagen uwer jonkheid, als gij naakt en bloot waart, als gij vertreden waart in uw bloed.

23 Het is ook geschied na al uw boosheid, (wee, wee u, spreekt de Heere HEERE),
24 Dat gij u een verwelfsel gebouwd hebt, en u een hoge plaats gemaakt hebt in elke straat.
25 Aan elk hoofd des wegs hebt gij uw hoge plaatsen gebouwd, en hebt uw schoonheid gruwelijk gemaakt, en hebt met uw benen geschreden voor een ieder, die voorbijging, en hebt uw hoererijen vermenigvuldigd.
26 Gij hebt ook gehoereerd met de kinderen van Egypte, uw naburen, die groot van vlees zijn; en gij hebt uw hoererij vermenigvuldigd, om Mij tot toorn te verwekken.
27 Ziet, daarom strekte Ik Mijn hand over u uit, en verminderde uw bescheiden deel; en Ik gaf u over in den lust dergenen, die u haten, der dochteren der Filistijnen, die vanwege uw schandelijken weg beschaamd waren.
28 Verder hebt gij gehoereerd met de kinderen van Assur, omdat gij onverzadelijk waart; ja, als gij met hen gehoereerd hebt, zijt gij ook niet verzadigd geworden.
29 Maar gij hebt uw hoererij vermenigvuldigd in het land van Kanaan tot in Chaldea; en daarmede ook zijt gij niet verzadigd geworden.
30 Hoe zwak is uw hart (spreekt de Heere HEERE) als gij al deze dingen doet, zijnde het werk van een heersende hoerachtige vrouw!
31 Als gij uw verwelfsel bouwt aan het hoofd van iederen weg, en uw hoge plaats maakt in elke straat, en niet zijt geweest als een hoer, het hoerenloon beschimpende.
32 O, die overspelige vrouw, zij neemt in plaats van haar man de vreemden aan.
33 Men geeft loon aan alle hoeren; maar gij geeft uw loon aan al uw boelen, en gij beschenkt ze, opdat zij tot u van rondom zouden ingaan om uw hoererijen.
34 Zo geschiedt met u in uw hoererijen het tegendeel van de vrouwen, dewijl men u niet naloopt, om te hoereren; want als gij hoerenloon geeft, en het hoerenloon u niet gegeven wordt; zo zijt gij tot een tegendeel geworden.
35 Daarom, o hoer, hoor des HEEREN woord.
36 Alzo zegt de Heere HEERE: Omdat uw vergif uitgestort is, en uw schaamte door uw hoererijen met uw boelen ontdekt is, en met al de drekgoden uwer gruwelen, en na het bloed uwer kinderen, dat gij hun gegeven hebt;
37 Daarom, zie, Ik zal al uw boelen vergaderen, met dewelke gij vermengd zijt geweest, en allen, die gij liefgehad hebt, met allen, die gij gehaat hebt; en Ik zal hen van rondom vergaderen tegen u, en Ik zal voor hen uw naaktheid ontdekken, dat zij uw ganse naaktheid zien zullen.
38 Daartoe zal Ik u naar de rechten der overspeelsters en der bloedvergietsters richten; en Ik zal u overgeven aan het bloed der grimmigheid en des ijvers.
39 En Ik zal u in hun hand overgeven, en zij zullen uw verwelfsel afbreken, en uw hoge plaatsen omwerpen, en uw klederen u uittrekken, en uw sierlijke juwelen nemen, en u naakt en bloot laten.
40 Daarna zullen zij tegen u een vergadering doen opkomen, en zullen u met stenen stenigen, en u met hun zwaarden doorsteken.
41 Zij zullen ook uw huizen met vuur verbranden, en oordelen tegen u uitvoeren voor veler vrouwen ogen; en Ik zal u doen ophouden van een hoer te zijn, en gij zult ook niet meer hoerenloon geven.
42 Zo zal Ik Mijn grimmigheid op u doen rusten, en Mijn ijver zal van u afwijken; en Ik zal stil zijn, en niet meer toornig wezen.
43 Daarom dat gij niet gedacht hebt aan de dagen uwer jonkheid, en Mij tot beroering geweest zijt met dit alles, zie, zo zal Ik ook uw weg op uw hoofd geven, spreekt de Heere HEERE; en gij zult die schandelijke daad niet doen boven al uw gruwelen.
44 Zie, een ieder, die spreekwoorden gebruikt, zal van u een spreekwoord gebruiken, zeggende: Zo de moeder is, is haar dochter.

45 Gij zijt de dochter uwer moeder, die de walg had van haar man en van haar kinderen; en gij zijt de zuster uwer zusteren, die de walg gehad hebben van haar mannen en van haar kinderen; uw moeder was een Hethietische, en uw vader een Amoriet.
46 Uw grote zuster nu is Samaria, zij en haar dochteren, dewelke woont aan uw linkerhand; maar uw zuster, die kleiner is dan gij, die tegen uw rechterhand woont, is Sodom en haar dochteren.
47 Doch gij hebt in haar wegen niet gewandeld, noch naar haar gruwelen gedaan; het was wat gerings, een verdriet; maar gij hebt het meer verdorven dan zij, in al uw wegen.
48 Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, indien Sodom, uw zuster, zij met haar dochteren, gedaan heeft, gelijk gij gedaan hebt en uw dochteren!
49 Ziet, dit was de ongerechtigheid uwer zuster Sodom; hoogmoed, zatheid van brood en stille gerustheid had zij en haar dochteren; maar zij sterkte de hand des armen en nooddruftigen niet.
50 En zij verhieven zich, en deden gruwelijkheid voor Mijn aangezicht; daarom deed Ik ze weg, nadat Ik het gezien had.
51 Samaria ook heeft naar de helft uwer zonden niet gezondigd; en gij hebt uw gruwelen meer dan zij vermenigvuldigd, en hebt uw zusters gerechtvaardigd door al uw gruwelen, die gij gedaan hebt.
52 Draag gij dan ook uw schande, gij, die voor uw zusteren geoordeeld hebt door uw zonden, die gij gruwelijker gemaakt hebt dan zij; zij zijn rechtvaardiger dan gij; wees gij dan ook beschaamd, en draag uw schande, omdat gij uw zusters gerechtvaardigd hebt.
53 Als Ik haar gevangenen wederbrengen zal, namelijk de gevangenen van Sodom en haar dochteren, en de gevangenen van Samaria en haar dochteren, dan zal Ik wederbrengen de gevangenen uwer gevangenis in het midden van haar.
54 Opdat gij uw schande draagt, en te schande gemaakt wordt, om al hetgeen gij gedaan hebt, als gij haar troosten zult.
55 Als uw zusters, Sodom en haar dochteren, zullen wederkeren tot haar vorigen staat, mitsgaders Samaria en haar dochteren zullen wederkeren tot haar vorigen staat, zult gij ook en uw dochteren wederkeren tot uw vorigen staat.
56 Ja, uw zuster Sodom is in uw mond niet gehoord geweest, ten dage uws groten hoogmoeds,
57 Aleer uw boosheid ontdekt was. Als de tijd was der versmading van de dochteren van Syrie, en van al degenen, die rondom datzelve waren, de dochteren der Filistijnen, die u verachten van rondom,
58 Hebt gij uw schandelijke daden en uw gruwelen gedragen, spreekt de HEERE.
59 Want alzo zegt de Heere HEERE: Ik zal u ook doen, gelijk als gij gedaan hebt, die den eed veracht hebt, brekende het verbond.
60 Evenwel zal Ik gedachtig wezen aan Mijn verbond met u, in de dagen uwer jonkheid, en Ik zal met u een eeuwig verbond oprichten.
61 Dan zult gij uwer wegen gedenken en beschaamd zijn, als gij uw zusteren, die groter zijn dan gij, met degenen, die kleiner zijn dan gij, aannemen zult; want Ik zal u dezelve geven tot dochteren, maar niet uit uw verbond.
62 Want Ik zal Mijn verbond met u oprichten, en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben;
63 Opdat gij het gedachtig zijt, en u schaamt, en niet meer uw mond opent vanwege uw schande, wanneer Ik voor u verzoening doen zal over al hetgeen gij gedaan hebt, spreekt de Heere HEERE.

Nog gaat God voort Zich te rechtvaardigen in de verwoestingen, die Hij op het punt is over Jeruzalem te brengen, en zeer uitvoerig toont Hij in dit hoofdstuk de profeet, en beveelt hem het volk te tonen, dat Hij hen niet zwaarder strafte dan zij om hun zonden verdienden. In het voorgaande hoofdstuk had hij Jeruzalem vergeleken met een onvruchtbare wijnstok die alleen voor het vuur deugde, in dit hoofdstuk vergelijkt hij het met een echtbreekster, die, naar recht verlaten en aan de kaak gesteld moest worden, en daarom moet hij het volk hun gruwelen tonen, dan konden zij zien hoe weinig grond zij hadden om zich te beklagen over de oordelen, waaronder zij gebukt gingen. In deze lange verhandeling wordt uiteengezet

I. Het verachtelijk en beklagelijk begin van die kerk en die staat, vers 3 -5.

II. De vele eerbewijzen en gunsten, die God hun geschonken had, vers 6-14.

III. Hun verraderlijke en ondankbare afkering van Hem naar de dienst en de verering van de afgoden hier voorgesteld door de meest onbeschaamde hoererij, vers 25-34.

IV. Een bedreiging met verschrikkelijke oordelen van verstoring, die God om hun zonde over hen brengen zou, vers 35-43..

V. Een verzwaring beide van hun zonde en hun straf, door vergelijking met Samaria en Sodom, vers 44-59.

VI. Een belofte van genade aan het slot, die God aan het boetvaardig overblijfsel tonen zou, vers 60-63. En dit is bestemd als een vermaning voor ons.

Ezechiël 16:1-5

Ezechiël is nu onder de gevangenen te Babel, maar, zoals Jeremia te Jeruzalem schreef ten dienste van de gevangenen, hoewel zij Ezechiël op de plaats bij zich hadden, Hoofdstuk 29, zo schreef Ezechiël ten dienste van Jeruzalem, hoewel Jeremia zelf daar woonde, en toch kwam de gedachte niet bij hen op om dat als een belediging op te vatten, of als een zich bemoeien met de zaken van een ander: want dienaren hebben elkaars hulp nodig, beide bij het prediken en het schrijven. Jeremia schreef aan de gevangenen om hen te troosten, waar zij behoefte aan hadden, aan Ezechiël wordt hier bevolen te schrijven aan de inwoners van Jeruzalem voor hun overtuiging en vernedering, waaraan zij behoefte hadden.

I. Dit is zijn opdracht, vers 2 :*Maak Jeruzalem haar gruwelen bekend* (dat is haar zonden), stel ze voor haar aangezicht.

1. Zonden zijn niet alleen *tergingen,* die God vertoornen, maar *gruwelen,* die Hij haat, als strijdig met Zijn natuur, en die wij behoren te haten, Jeremia 44:4.

2. De zonden van Jeruzalem zijn dat op zeer bijzondere wijze. Ontheiligende handelingen zijn het meest hatelijk in hen, die belijden God te dienen.

3. Hoewel Jeruzalem een plaats is van veel kennis, toch is zij traag, om haar gruwelen te leren kennen, zo partijdig zijn de mensen in hun eigen voordeel, dat zij hun slechtheid niet willen zien noch erkennen, maar ontkennen die en bemantelen of verkleinen ze.

4. Het is noodzakelijk, dat wij onze zonden kennen, om ze te kunnen belijden en God te kunnen rechtvaardigen in hetgeen Hij over ons brengt.

5. Het is het werk van predikanten om zondaars, de zondaars in Jeruzalem, hun gruwelen bekend te maken, om hen in de spiegel van de wet te laten zien, en hun hun fouten klaarlijk aan te zeggen. Gij zijt die man!

II. Opdat Jeruzalem haar gruwelen kenne, en in ‘t bijzonder de gruwelijke ondankbaarheid, waaraan zij zich schuldig had gemaakt, was het noodzakelijk, dat zij herinnerd werd aan de grote dingen, die God voor haar gedaan had, als verzwaring van haar slecht gedrag tegenover Hem, en om die gunsten groot te maken, leert zij in deze verzen de geringheid en de laagheid kennen van haar afkomst, uit welk een armzalig begin God haar heeft opgewekt, en hoe onwaardig zij Zijn gunst was, en de eer, die Hij haar had aangedaan. Jeruzalem staat hier voor de Joodse kerk en natie, die hier vergeleken wordt met een te vondeling gelegd kind, laaggeboren en verlaten, waarvoor zelfs de moeder geen genegenheid of belangstelling heeft.

1. De afkomst van het Joodse volk was gering. "*Uw geboorten zijn uit het land van de Kanaänieten,* vers 3, van het begin af aan hadt gij de geest en de neigingen van een Kanaäniet." De patriarchen woonden in Kanaän, en zij waren daar slechts *vreemdelingen en bijwoners,* zij hadden geen bezitting, geen macht, geen meter grond van hen zelf, dan alleen een begraafplaats. Weliswaar waren Abraham en Sara hun vader en moeder, maar zij waren slechte huisgenoten van de Amorieten en Hethieten, die daar woonden, en zodoende de ouders schenen te zijn van Abrahams zaad, getuige de eerbied van Abraham voor de zonen Heths, Genesis 23:48, hun afhankelijkheid van hun naburen, de Kanaänieten, en de vrees, die zij voor hen koesterden, Genesis 13:7, 34:30. Als de patriarchen, bij hun eerste komst in Kanaän, het

veroverd hadden, en er zich meester van gemaakt, dan zou dat hun familie tot eer gestrekt en zij zouden zich een naam gemaakt hebben in de geschiedenis, maar, in plaats daarvan, "wandelden zij van volk tot volk," Psalm 105:13, als pachters van de ene hoeve naar de andere bijna als bedelaars van deur tot deur, "als zij weinige mensen in getal waren, ja zeer weinigen. En dat was nog niet het ergste, hun vaders hadden andere goden gediend in Ur van de Chaldeën, Jozua 20:2, zelfs in Jakobs huis waren vreemde goden, Genesis 35:2. Zo vroeg hadden zij een genius, die hen tot afgoderij bracht, en in zoverre waren hun voorouders Amorieten en Hethieten.

2. Toen zij zich voor ‘t eerst begonnen te vermenigvuldigen, was hun toestand inderdaad zeer betreurenswaardig, zoals die van een pas geboren kind, dat noodzakelijk van de baarmoeder af sterven moet, als de knieën niet voorkomen, Job 3:11, 12. Toen de kinderen Israëls begonnen toe te nemen tot een volk en aanzienlijk werden, werden zij uit het land geworpen, dat voor hen bestemd was, een hongersnood dreef hen daar vandaan. Egypte was het vlakke veld, waarheen zij geworpen werden, daar hadden zij geen bescherming of steun van de regering, waar zij onder leefden integendeel werden zij met strengheid geregeerd en werd hun het leven verbitterd, zij werden niet aangemoedigd hun huisgezin op te bouwen, niet geholpen om hun zaken tot bloei te brengen, zij hadden geen vrienden of bondgenoten om hun invloed te versterken. Jozef, "die een herder, een steen Israëls" was geweest, was dood, de koning van Egypte, die om Jozefs wille, vriendelijk jegens hen had moeten zijn, maakte zich op, "opdat hij het kind zou verslinden, wanneer het geboren zou zijn," Openbaring 12:4, beval al wat mannelijk was, te doden, wat waarschijnlijk velen blootstelde op dezelfde wijze als Mozes, op wie deze gelijkenis misschien betrekking heeft. De stichters van volken en steden hadden alle kunsten en wapens, waarop zij meester waren, nodig, zij stelden hun hoofd te werk met list en beleid om de staat in zijn kindsheid te behouden en groot te brengen. "Tantae molis erat Romanam condere gentem-Zoveel moeite heeft het gekost de Romeinen tot een volk te maken. Virgilius". Maar aan het volk van Israël werd die zorg niet besteed, daar werd niet zoveel moeite voor gedaan, als voor Athene, Sparta, Rome en andere republieken, toen de eerste grondslagen er voor gelegd werden, integendeel, het was ten ondergang gedoemd, als een pasgeboren kind, blootgesteld aan weer en wind, *de navel was niet afgesneden, het arme kind was niet met water gewassen*, niet gekleed, *niet in doeken gewonden*, omdat niemand er *medelijden* mee had, vers 4, 5. Wij danken het behoud van ons jonge leven aan het natuurlijk medelijden en de natuurlijke liefde, die de God van de natuur in de harten van de ouders en verpleegsters jegens pasgeboren kinderen gelegd heeft. Dit kind is weggeworpen om de walgelijkheid van zijn ziel, het was een teken, dat die de oorzaak van zijn bestaan waren. er van walgden, en het scheen walgelijk aan allen, die er naar zagen. De Israëlieten waren "de Egyptenaars een gruwel," zoals wij vinden in Genesis 43:32, 46:34. Sommigen zijn van mening, dat hiermee de bedorven en onreine neigingen van dat volk, van het eerste begin af, bedoeld worden, zij waren niet alleen "het minst talrijke van alle volken," Deuteronomium 7:7, maar ook het ergste en slechtstgezinde van alle volken. "God geeft u dit goede land niet om uw gerechtigheid, want gij zijt een hardnekkig volk, Deuteronomium 9:6. En Mozes zegt hun hier, vers 24 : *Weerspannig zijt gij geweest tegen de Heere, van de dag af, dat ik u gekend heb*. Zij waren *gewassen* noch met *zout gewreven*, noch *in doeken gewonden*, zij waren niet handelbaar, niet te regeren, en in geen bepaalde vorm gegoten. God nam ze als Zijn volk aan, niet, omdat Hij iets in hen zag, dat Hem uitnodigde of dat iets beloofde, maar omdat het Hem goeddacht. En het is een zeer gepast beeld van de ellendige toestand van al de kinderen van de mensen van nature. "Aangaande onze geboorte, ten dage, als wij geboren waren, werden wij gebaard in ongerechtigheid en in zonde ontvangen, ons verstand was verduisterd, ons hart vervreemd van

het leven met God, door zonde bevlekt, wat ans walgelijk maakte in de ogen van God. Dus verwondert u niet, dat u gezegd wordt: Gij moet wederom geboren worden."

Ezechiël 16:6-14

In deze verzen vinden wij het verhaal van de grote dingen, die God voor het Joodse volk deed, door het trapsgewijze tot groot aanzien te brengen.

1. God verloste hen van het verderf, op welks rand zij in Egypte waren, vers 6 :*Als Ik bij u voorbijging, zo zag Ik u, vertreden zijnde in uw bloede,* verafschuwd en verlaten, bestemd om te sterven, *als schapen ter slachting, zo zei Ik tot u: Leef.* "Ik bestemde u voor het leven, terwijl gij ten ondergang gedoemd werd, en besloot u te verlossen van de dood." Zij zullen leven, wie God beveelt te leven. God zag op de wereld van de mensen, dat zij aldus verworpen, aldus weggeworpen, zo verontreinigd, en zo bebloed was, en Zijn gedachten over haar waren goede gedachten, "en bedoelden haar leven, en dat meer overvloedig. Door bekerende genade zegt Hij tot de ziel: Leef."

2. Hij zag op hen met vriendelijkheid en tedere genegenheid, had niet alleen medelijden met hen, maar had hen ook lief, waartoe zij geen reden gegeven hadden, want er was niets in hen om lief te hebben, maar *Ik zag u, en zie, uw tijd was de tijd van de minne,* vers 8. Het was *de goedertierenheid en liefde van God onze Zaligmaker,* die Christus zond om ons te verlossen, die de Geest zendt om ons te heiligen, die ons uit de staat van de natuur in de staat van de genade bracht. Dat was *de tijd van de minne,* inderdaad, van onderscheidende liefde, toen God ons Zijn liefde openbaarde, en onze liefde tot Hem begeerde. "Toen was ik in Zijn ogen als ene, die vrede vindt," Hooglied 8:10.

3. Hij nam ze onder Zijn bescherming: "Ik breidde Mijn vleugel over u uit, om u tegen wind en weer te beschermen, en dekte uw naaktheid, opdat niemand uw schaamte zou zien. Boaz breidde zijn vleugel over Ruth uit ten teken van zijn bijzondere gunst voor haar Ruth 3:9. God nam ze onder Zijn toezicht, gelijk een arend zijn jongen op zijn vlerken draagt". Deuteronomium 32:11, 12. Toen God hen als Zijn volk aannam en Mozes naar Egypte zond om hen te verlossen, wat een uiting was van de goedgunstigheid van Hem, "die in het braambos woonde, toen breidde Hij Zijn vleugel over hen uit."

4. Hij zuiverde hen van de smaad, die hen van de slavernij in Egypte aankleefde, vers 9 :*"Daarna wies Ik u met water,* om u te reinigen, *en zalfde u met olie,* om u lenig en vrolijk te maken." Al de schande van hun slavernij werd van hen afgewenteld, toen zij uitgevoerd werden *met een sterke hand en een uitgestrekte arm tot de vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen Gods.* Toen God zei: Israël is Mijn zoon, Mijn eerstgeborene-"Laat Mijn volk trekken, dat het Mij diene, toen spoelde dit woord, bekrachtigd door zoveel werken en wonderen, hun bloed volkomen van hen af, en toen God hen leidde onder bedekking van de vuurkolom en van de wolkkolom, toen breidde Hij Zijn vleugel over hen uit".

5. Hij deed hen vermenigvuldigen en bouwde ze op tot een volk. Dit wordt hier gezegd, vers 7, vóór: *Ik breidde Mijn vleugel uit, omdat* zij *overvloedig groeiden,* terwijl zij nog slaven waren in Egypte. "Zij vermenigvuldigden zich als het gewas van het veld in de lente, zij vermeerderden en werden geheel zeer machtig", Exodus 1:7, 20. "Hun borsten zijn vast geworden, toen zij hun eigen ambtslieden kregen, Exodus 5:19, hun haar is gewassen, toen zij talrijk werden, terwijl zij naakt en bloot geweest waren, weinig in getal en daarom verachtelijk".

6. Hij deed hen toetreden tot een verbond met Hem. Zie tot welk een heerlijk huwelijk dit arme verlaten kind tenslotte verkoren wordt. Hoe het met waardigheid wordt bekleed, terwijl het eerst ternauwernood zijn leven als een roof gegeven is: "Ik zwoer u en kwam met u in een verbond." Dit geschiedde bij de berg Sinai, "toen het verbond tussen God en Israël bezegeld en bekrachtigd werd, toen werd gij Mijne". God noemde hen Zijn volk en Zich zelf Israëls God. Hen, wie God het geestelijk leven geeft, neemt Hij in Zijn verbond op, door dat verbond worden zij Zijn onderdanen en knechten, wat hun plicht betekent, -Zijn deel, Zijn schat, wat hun voorrecht betekent, en "Hij zwoer hun, opdat zij een sterke vertroosting zouden hebben."

7. Hij gaf haar rijke versierselen. Deze jongedochter kan haar versierselen niet vergeten, en zij ontvangt er in overvloed tot haar voldoening, vers 10-13. Wij behoeven deze niet stuk voor stuk toe te passen. Haar kleerkast werd ruim voorzien van vrouwelijke benodigdheden, *gestikt werk,* schoeisel van *dassenvellen, linnen* gordels, *zijden* sluiers, *armringen, halsketen, voorhoofdsiersel, oorringen,* zelfs *een kroon van de heerlijkheid,* of diadeem. Misschien worden hiermee de juwelen en andere rijke goederen bedoeld, die zij van de Egyptenaars namen, en waarvan zij nog lang naderhand wel spreken mochten als een genadige omstandigheid van hun verlossing, gelijk er lang tevoren reeds over gesproken was Genesis 15:14 :"Zij zullen uittrekken met grote have." Ook kan men het figuurlijk opvatten en er onder verstaan al die zegeningen van de hemel, die beide kerk en staat tot sieraad waren. In weinig tijds waren *zij tot grote sierlijkheid gekomen,* vers 7. De rechten en inzettingen, die God hun gaf, waren als "een aangenaam toevoegsel hun hoofde en ketenen aan hun hals," Spreuken 1:9. "Gods heiligdom dat Hij onder hen oprichtte, was een sierlijke kroon op haar hoofd, het was de heilige majesteit."

8. Hij voedde hen met veelheid, met overvloed, met lekkernijen: "Gij at meelbloem en honing en olie, -manna, het voedsel van de engelen- honing uit de rotssteen, olie uit de kei van de rots," Deuteronomium 32:13-14. In Kanaän aten zij brood tot verzadiging het vette van de tarwe. Die God in Zijn verbond opneemt, worden gevoed met het brood des levens, bekleed met het kleed van de rechtvaardigheid, versierd met de genade en de vertroostingen van de Geest. "De verborgen mens des harten is onverderfelijk versiersel."

9. Hij gaf hun een groter naam onder hun naburen, en maakte hen aanzienlijk, begeerlijk voor hun vrienden en bondgenoten, en geducht voor hun tegenstanders: *Gij waart voorspoedig, dat gij een koninkrijk werd,* vers 13, wat waardigheid en heerschappij uitdrukt, en *een naam ging van u uit onder de heidenen, om uw schoonheid,* vers 14. De volken om hen heen hielden het oog op hen en bewonderden hen om de uitmuntende wetten, waardoor zij geregeerd werden, om het voorrecht, dat zij hadden in de toegang tot God, Deuteronomium 4:7.

10. Salomo’s wijsheid en Salomo’s tempel gaven dat volk een zeer grote naam, en, als wij alle voorrechten van de Joodse kerk en zijn koninkrijk samenvatten, moeten wij erkennen, dat zijn schoonheid de meest volmaakte was van alle volken van de aarde. Die schoonheid was volkomen, niets is er dat een volk tot eer strekt, of het was in Israël te vinden, in Davids en Salomo’s tijd, toen dat koninkrijk zijn hoogtepunt had bereikt-vroomheid, geleerdheid wijsheid, overwinningen, vrede, rijkdom en dat alles was hun verzekerd, als zij dicht bij God gebleven waren. "Zij was volmaakt, zegt God, door Mijn heerlijkheid, die Ik op u gelegd had door de majesteit van hun heiligheid, daar zij een volk waren, afgezonderd voor God, en aan Hem gewijd, tot lof en tot een naam en tot heerlijkheid." Dat was het wat al hun waardigheden luister bijzette, en het was inderdaad de volmaaktheid van hun schoonheid. Wij kunnen dit geestelijk uitleggen. Geheiligde zielen zijn waarlijk schoon, dat zijn zij in Gods oog, en zij

hebben er zelf de troost van. Maar God moet er al de eer van hebben, want zij waren van nature misvormd en bevlekt, en de heerlijkheid, die zij hebben, heeft God op hen gelegd en er hen mee verfraaid, en Hij heeft een welgevallen in het werk van Zijn handen.

Ezechiël 16:15-17

In deze verzen hebben wij een verhaal van de grote goddeloosheid van het volk van Israël vooral van hun afgoderij, ondanks de grote gunsten, die God hun gegeven had, waardoor zij voor altijd aan Hem verbonden moesten zijn, zou men zo denken. Deze hun goddeloosheid wordt hier voorgesteld door het wulps en schandelijk gedrag van die schone jongedochter, die van de dood gered werd, grootgebracht en verzorgd door een welwillend vriend en weldoener, die in alle opzichten een vader en een man voor haar was geweest. Hun afgoderij was de grote, de tergende zonde, waaraan zij schuldig waren, zij begon op het einde van Salomo's regering (want van Samuels tijd tot die tijd herinner ik mij niet, dat er iets van te lezen is), en bleef van die tijd af de min of meer schreiende zonde van dat volk, tot de gevangenschap toe, en hoewel zij nu en dan bestreden werd door vrome koningen, toch werd zij nooit geheel onderdrukt, en toonde zij zich merendeels in hoge mate onbeschaamd en openlijk. Zij dienden niet alleen de ware God onder de gedaante van beelden, zoals de tien stammen door de kalveren te Dan en Bethel, maar zij dienden ook valse goden, Baäl en Moloch en heel het redeloos gepeupel van heidense godheden.

Dat is het, wat hier doorlopend wordt voorgesteld (zoals ook op veel andere plaatsen) door het beeld van hoererij en echtbreuk.

1. Omdat het de schending is van een huwelijksverbond met God, daar zij Hem verlaten en vreemden omhelzen, het is een geven van hun liefde en dienst, die Hem alleen toekomt, aan Zijn mededingers.

2. Omdat het hart bederft en verontreinigt en het geestelijk deel van de mens tot slaaf maakt, en het onderwerpt aan de macht en de heerschappij van de zinnen, evenals de hoererij doet.

3. Omdat het het geweten verleidt, ongevoelig maakt en verhardt, en die door hun afgoderijen de goddelijke natuur onteren, en de waarheid van God in een leugen veranderen en Zijn eer in schande, straft God naar recht door hen over te geven aan een verkeerde zin, om de menselijke natuur te onteren door onreinigheid, Romeinen 1:23 enz. Het is een zonde, die verdwaast en betovert, en als iemand er aan overgegeven is, ontkomt hij maar zelden aan de strik.

4. Omdat het een onbeschaamde schandelijke zonde is voor degenen, die zich bij de Heere gevoegd hebben, om zich bij een afgod te voegen.

I. De oorzaken van deze zonde. Hoe kwam het, dat het volk van God tot de dienst van de afgoden getrokken werd? Hoe kwam het, dat iemand zo wel onderwezen, zo wel opgevoed, zo bedorven werd? Wie zou het gedacht hebben? Maar,

1. Zij werden trots, vers 15 :*Gij hebt vertrouwd op uw schoonheid,* en verwacht, dat die u invloed zou geven, en *hebt gehoereerd vanwege uw naam.* Omdat zij door hun naburen zo gevleid en bewonderd werden, dachten zij zich nog aangenamer bij hen te maken en hun vleierij te beantwoorden, door mee te doen aan hun eredienst en zich naar hun gebruiken te schikken. Salomo opende het hek voor de afgoderij, om zijn vrouwen en haar verwanten een genoegen te doen. Machtig veel jonge lieden worden door trots verdorven, en in 't bijzonder door trots op hun schoonheid. "Rara est concordia formae atque pudicitiae. Schoonheid en kuisheid gaan zelden samen."

2. Zij vergaten hun begin, vers 22 :*Gij hebt niet gedacht aan de dagen uwer jonkheid,* hoe arm, hoe gering, hoe verachtelijk gij waart, en aan de grote dingen, die God voor u gedaan heeft en welke blijvende verplichtingen Hij u daardoor oplegde. Het zou een krachtig beletsel voor onze trots en onze zinnelijkheid zijn, als wij eens overwogen wat wij zijn en hoeveel wij verplicht zijn aan Gods vrije genade.

3. Zij waren zwak van begrip en van wil, vers 30 : *Hoe zwak is uw hart, als gij alle deze dingen doet.* De kracht van eens mensen lust is een bewijs van de zwakheid van hun hart zij hebben geen zelfkennis, geen zelfbeheersing Zij is zwak en toch een heerszuchtige, hoerachtige vrouw. De grootste dwazen hebben gemeenlijk de grootste heerszucht, en denken, dat zij in staat zijn anderen te beheersen terwijl ze op verre na niet in staat zijn zich zelf te beheersen.

II. De bijzonderheden ervan.

1. Zij aanbaden de afgoden, die zij tegenkwamen, allen, die zij in de gelegenheid kwamen te aanbidden, zij stelden zich ter beschikking van al hun naburen, vers 15 :*Gij hebt uw hoererijen uitgestort aan een ieder, die voorbijging, voor hem was zij*. Zij waren bereid om aan iedere verzoeking van die aard toe te geven, hoe ongerijmd ook. Geen vreemde afgod kon worden ingevoerd, geen nieuwe god uitgevonden, of zij waren gereed allen te vereren als een gemene slet, die zich prostitueert voor iederen voorbijganger en *haar hoererijen vermenigvuldigt,* vers 25. Zo zijn er gemene dronkaards, die iedereen gezelschap houden, die hun maar een vinger toesteekt, hoe zwak is het hart van dezulken!

2. Zij versierden hun afgodstempels, en bossen en hoogten met de fijne, rijke kleding, die God hun gegeven had, vers 16,18 *: Gij hebt van uw klederen genomen en u geplekte hoogten gemaakt,* of *veelvervige hoogten,* als de veelvervige rok van Jozef die God hun gegeven had als tekenen van fijne bijzondere gunst, *en hebt daarop gehoereerd* (dat is afgoden gediend). Hiervan zegt Hij: *Zulks is niet gekomen en zal niet geschieden,* dat wil zeggen, zo iets kan niet geduld worden, praktijken als deze zal Ik in geen geval dulden zonder Mijn verbolgenheid er over te tonen.

3. Van de schatten, die God hun gegeven had maakten zij beelden tot verering, vers 17 :*Mijn goud en Mijn zilver, dat Ik u gegeven had.* Het is God, die ons goud en zilver geeft, de voortbrengselen van de handel, van de kunst en de nijverheid, zijn de gaven van Godsvoorzienigheid aan ons, zowel als de vruchten van de aarde. En hetgeen God ons ten gebruike geeft, dat blijft steeds Zijn eigendom. Het is Mijn zilver en Mijn goud, al had Ik het u gegeven. Het blijft Zijn eigendom, zodat wij er Hem mee moeten dienen en eren, en Hem verantwoording doen van hetgeen wij er mee gedaan hebben. Op iedere penning staat zowel Gods beeld als dat van de keizer. Zouden wij ons zilver en ons goud, onze bezittingen en ons geld, tot het voorwerp van onze trots en van twist, van onze hebzucht en onze verkwisting maken, als wij behoorlijk in overweging namen, dat het Gods zilver en Zijn goud is? De Israëlieten begonnen reeds vroeg afgoden te maken van hun kostbaarheden, toen Aäron van hun oorringen het gouden kalf maakte.

4. Zij dienden hun afgoden met het goede, dat God hun gaf voor eigen gebruik, en om Hem er mee te dienen, vers 18 :*Gij hebt Mijn olie en Mijn reukwerk voor hun aangezichten gesteld, op* hun altaren, als reukwerk voor die drekgoden, *Mijn brood, meelbloem en olie,* en die *honing,* waar Kanaän van vloeide, en *waarmee Ik u spijsde,* daarop hebt gij hen onthaald en hun hongerige priesters, gij hebt er een offer van gemaakt, tot *een liefelijken reuk* voor hen, om

hen te zuiveren en u aannemelijk bij hen te maken: *Zo is het geschied, spreekt de Heere Heere,* het is te klaar, om ontkend te worden, te erg om verontschuldigd te worden. *Zo is het geschied* Hij, die alle dingen weet, weet dit ook. Ziet, hoe verzot zij waren op hun afgoden, dat zij afstand wilden doen van hetgeen zij voor hun onderhoud en dat hun gezinnen nodig hebben, om hen te eren, wat onze gierigheid en schrielheid in de dienst van de ware en levende God ten voorbeeld strekken kan.

5. Zij hadden hun kinderen aan de afgoden geofferd. Daarop wordt hier de nadruk gelegd (als ook op vele andere plaatsen), als een van de ergste voorbeelden van hun afgoderij, inderdaad was er geen, waarin de duivel zozeer de kinderen van de mensen beheerste, ten opzichte van beide, hun natuurlijk verstand en hun natuurlijke liefde, als in dit (zie Jeremia 7:31, 19:5, 32:35): Gij hebt uw zonen en uw dochteren genomen, en ze niet alleen door het vuur, of tussen twee varen door doen gaan, ten teken van hun wijding aan Moloch, maar *gij hebt ze geofferd om te verteren,* vers 20. Er bestaat geen voorbeeld van een ontaarding van het vaderlijk gezag in de meest barbaarse tyrannie, als deze. Toch was dat nog niet het ergste: het was een onherstelbaar onrecht tegenover God zelf, die meer bijzondere aanspraak maakte op het eigendomsrecht van hun kinderen dan op dat van hun goud, hun zilver en hun brood: Het zijn *Mijn kinderen,* vers 21, de *zonen en dochteren, die gij Mij gebaard hebt,* vers 20. Hij is de Vader van de geesten, en redelijke wezens zijn op bijzondere wijze de Zijne, en daarom is het benemen van het leven, van het menselijk leven, als het niet is ter voldoening aan het recht, een grote belediging voor de God des levens. Maar de kinderen Israëls waren de Zijne in nog een andere zin, zij waren kinderen des verbonds, in Zijn huis geboren. Hij had tot Abraham gezegd: Ik zal u en uw zade tot een God zijn, zij hadden het zegel des verbonds in hun vlees van de achtsten dag af, zij moesten de dragers worden van Godsnaam en Zijn kerk in stand houden, hen te doden was in de hoogste mate onmenselijk, maar hen te doden ter ere van een afgod, was goddeloos in de hoogste mate. Men kan er niet aan denken zonder de uiterste verontwaardiging: hoe de meedogenloze handen van de ouders het schuldeloos bloed van hun eigen kinderen vergoten, en hoe zij, door dat deel van zich zelf aan de duivel te offeren als een slachtoffer, openlijk betuigden, dat zij zich zelf aan hem wijdden als een levend offer! Hoe ongerijmd was het toch, dat de kinderen, die God geboren waren, de duivelen geofferd werden. De kinderen van de ouders, die leden zijn van de zichtbare kerk moeten beschouwd worden als aan God geboren, en als Zijn kinderen, als zodanig en om die reden moeten wij ze liefhebben en voor hen bidden, hen voor Hem grootbrengen, en, als Hij ze tot Zich roept, er blijmoedig afstand van doen, want, is het Mij niet geoorloofd te doen met het Mijne, wat Ik wil? Over dit voorbeeld van hun afgoderij, dat zeker niet voorbijgegaan mag worden zonder er een bijzonder brandmerk op te zetten, wordt deze opmerking gemaakt, vers 20 :*Is het wat kleins van uw hoererijen?* wat betekent, dat er waren, die het een kleinigheid vonden, en er een grap van maakten. Er is geen zonde zo snood, van zo’n openbare snoodheid, of mensen zonder geweten drijven er de spot mee. Maar is hoererij, is geestelijke hoererij een kleinigheid? Is het een kleinigheid voor de mensen om van hun kinderen redeloze dieren en van de duivel hun God te maken? Het zal binnen kort een zaak van groot belang zijn.

6. Zij bouwden tempels ter ere van hun afgoden, om anderen uit te nodigen daar hun toevlucht te zoeken, en zich met hen te verenigen in de dienst van hun afgoden: "Na al uw boosheid van deze aard, die gij in ‘t geheim gedaan hebt, en daarom wee, wee u, spreekt de Heere Heere", (dit is een droeve tussenzin, die te kennen geeft, dat die in hun zonde blijven, in een jammerlijke toestand verkeren, en die hen nog bijtijds waarschuwt, indien zij zich maar laten waarschuwen), "hebt gij tenslotte zo’n trap van onbeschaamdheid bereikt, dat gij er openlijk voor uitkomt", gij hebt lang een hoerenhart gehad, maar nu hebt gij ook een hoerenvoorhoofd

en kunt niet meer blozen, vers 23-25. *Gij hebt u een bordeel gebouwd,* want dat waren hun afgodstempels. *Gij hebt u een hoge plaats gemaakt,* voor een of anderen afgod, *in elke straat, en aan elk hoofd des wegs,* en wederom, vers 31. " Zij deden wat zij konden, om anderen te verleiden en te bederven, en de besmetting te verspreiden, door de gelegenheden tot afgoderij zo talrijk mogelijk te maken, en hierdoor maakten de voorgangers in de afgoderij zich tot schande, en zij, die hen er toe verleid hadden, begonnen zelf te walgen van de overmaat en het geweld van hun afgoderij. Gij hebt uw schoonheid gruwelijk gemaakt, zelf bij hen, die ze bewonderd hadden. Door hun eigen God te verlaten, en de goden van de volken om hen heen, aan te hangen, had het Joodse volk zich laag en verachtelijk gemaakt, zelfs in de ogen van hun heidense naburen, veel meer nog was hun schoonheid gruwelijk bij allen, die wijs en goed waren, en belang stelden in de eer van God en godsdienst. Die smaad over hun belijdenis brengen, maken zichzelf te schande. En naar recht zal de schoonheid, de uitnemendheid, die de mensen tot het voorwerp van hun trots maken, tenslotte het voorwerp van de walging worden van anderen.

III. Waardoor deze zonde nog verzwaard werd.

1. Zij waren verzot op de afgoden van die volken, die hun onderdrukkers en vervolgers waren geweest. Zoals,

a. De Egyptenaren. Dat volk was berucht om zijn afgoderij, om de meest dwaze en redeloze afgoderijen, zij hadden Israël van ouds mishandeld met barbaarse wreedheid, en nog onlangs door hun verraad-zij waren altijd wreed of vals tegen hen, en toch waren de Israëlieten zo verdwaasd, dat zij gehoereerd hebben met de kinderen van Egypte, hun naburen, niet alleen door met hen mee te doen aan hun afgoderijen, maar door verbonden en bondgenootschappen met hen te sluiten en op hen te steunen en hulp van hen te verwachten in hun moeilijkheden, wat een echtbreuk tegenover God was.

b. De Assyriërs. Ook die hadden Israël geplaagd: "En toch *hebt gij gehoereerd met de kinderen van Assur,* vers 28, hoewel zij verder weg woonden, toch hebt gij hun afgoden gediend, en hun bijgelovige gebruiken onderhouden, en zo *hebt gij uw hoererij vermenigvuldigd tot in Chaldea,* gij hebt godenbeelden overgenomen, altaarvormen, offerplechtigheden, en de ene dwaasheid van die aard na de andere uit dat verre land, dat vijandige land gehaald, en hebt dat alles ingevoerd *in het land van Kanaän,* en ze daar doen wonen en het burgerrecht gegeven." Op gelijke wijze heeft Georg Herbert lang geleden voorspeld, of ten minste gevreesd, De Seine zal de Tiber eens verzwelgen De Theems neemt beide op, maar bezoedelt haar stroom.

2. Zij waren onder de straffende hand van de Voorzienigheid geweest, om hun zonden, en toch bleven zij er in, vers 27 :*Ik strekte Mijn hand over u uit,* om u te bedreigen en af te schrikken. Dat deed God, voordat Hij Zijn hand tegen hen wendde, om te verderven en te verstoren, en dat is Zijn gewone manier van doen, om eerst te trachten de mens tot bekering te brengen met kleinere oordelen. Dat deed Hij hier ook. Voordat Hij zo’n hongersnood over hen bracht, dat de staf des broods gebroken werd, verminderde Hij hun bescheiden deel, kortte hen in, voordat Hij hen afsneed Als de overvloed misbruikt wordt, dan is het rechtvaardig van God te verminderen wat noodzakelijk is. Voordat Hij hen overgaf aan de Chaldeën om verstoord te worden, gaf Hij hen over aan de dochters van de Filistijnen om bespot te worden wegens hun afgoderij, want zij haatten hen en hoewel zelf afgodendienaars, schaamden zij zich over hen, om hun wellustige wandel, daar de Israëlieten onheiligen geworden waren in hun afgoderij dan

een van hun naburen, en van goden veranderden, terwijl andere volken hun goden trouw bleven, Jeremia 2:10, 11. Hierom werden zij te recht door de Filistijnen gekastijd. Ook kan het betrekking hebben op de invallen, die de Filistijnen onder de regering van Achaz deden tegen het zeiden van Juda, waardoor het verzwakt en verarmd werd, en wat het beginsel van de smarten voor hen is, 2 Kronieken 28:18, maar zij lieten zich door deze oordelen niet waarschuwen, en werden daarom ten laatste te recht aan het verderf overgegeven. Bij de verantwoording, waartoe alle onboetvaardige zondaars zullen geroepen worden, zullen zij herinnerd worden, niet alleen aan de genade, waarvoor ze ondankbaar zijn geweest, maar ook aan de beproevingen, waardoor zij zich niet hebben laten beteren, Amos 4:11.

3. Zij waren onverzadelijk. in hun geestelijke hoererij: *Gij zijt niet verzadigd geworden,* vers 28 en wederom vers 29. Als zij hun afgoden en bijgelovige gebruiken buiten mate vermenigvuldigd hadden, bleven zij nog steeds vragen naar nieuwe goden en nieuwe godsdienstige gebruiken. Die in oprechtheid zich bij de ware God voegen, vinden in Hem genoeg tot hun voldoening, en al verlangen zij steeds meer van God, toch verlangen zij nooit meer dan God. Maar die deze bron van levend water verlaten voor gebroken bakken, zullen spoedig bevinden dat zij van walging vervuld, maar nooit voldaan worden, zij hebben spoedig genoeg van de goden, die zij hebben, en blijven steeds naar andere vragen.

4. Hun afgoderij joeg hen op grote kosten, en nam een aanmerkelijk deel van hun rijkdom in beslag door de aankoop van nieuwe beelden en altaren, en door het huren van priesters uit andere landen, om de dienst weer te nemen: Hoeren ontvingen gewoonlijk loon, maar deze onbeschaamde echtbreekster, in plaats van zich te laten betalen voor het dienen van afgoden, huurde zelf afgoden om haar te beschermer en haar hulde te aanvaarden. Hierop wordt alle nadruk gelegd, vers 31 -34. In dit opzicht geschiedt met u in uw hoererijen het tegendeel van de vrouwen, anderen worden nagelopen maar gij loopt hen na, die u niet nalopen, gij houdt er van verbonden en bondgenootschappen te sluiten met de heidense volken, die verachten, anderen ontvangen geschenken, maar gij geeft uw geschenken, de geschenken, die God u genadiglijk gegeven had, aan uw afgoden, hierin zijt gij als een vrouw, die echtbreuk pleegt, niet voor loon, zoals hoeren doen, maar uitsluitend om de zonde. Geestelijke lusten, die van het hart, zoals die van hen tot de afgoden, zijn dikwijls even sterk en hartstochtelijk als enige vleselijke lust. En het is een grote verzwaring van de zonde, als de mensen zich zelf verleiden, en in plaats van zich enig tijdelijk voordeel daarvan te beloven, er door op kosten worden gejaagd, dezulken handelen trouwelooslijk zonder oorzaak, Psalm 25:3, zij zijn de ergste goddelozen.

En zal men nu niet Jeruzalem haar gruwelen in dit alles bekend maken? Want aan welke gruwelen kon zij zich schuldig maken, die nog groter waren dan deze? Hier kunnen wij met verbazing en schrik zien, hoe bedorven de natuur van de mensen is, als God hen aan zichzelf overlaat, ja, al verkeren zij ook in de voordeligste toestand om beter te zijn en beter te doen. En de weg van de zonde loopt omlaag. "Netitur in vetitum-Verboden wateren zijn liefelijk."

Ezechiël 16:35-43

Echtbreuk was volgens de wet van Mozes een halsmisdaad. Deze beruchte echtbreekster, die voor de balie terecht staat, en in de voorgaande verzen schuldig bevonden is, wordt nu veroordeeld. Met plechtigheid wordt de voorlezing van het vonnis ingeleid, vers 35. De profeet roept haar, als rechter in Gods naam toe: *O hoer, hoor des Heeren Woord.* Onze Zaligmaker predikte voor hoeren, om haar te bekeren, om haar in het koninkrijk Gods te brengen, en niet, zoals de profeet hier, om haar er uit te drijven. Een afvallige kerk is een hoer. Als Jeruzalem afvallig wordt, is zij het ook. Hoe is de getrouwe stad tot een hoer geworden! Rome wordt aldus voorgesteld in de Openbaring, wanneer het, zoals Jeruzalem hier, voor de ondergang getekend wordt, Openbaring 17:1. "Kom, en ik zal u tonen het oordeel van de grote hoer." Die het gebod des Heeren niet willen horen en opvolgen, zullen het oordeel des Heeren moeten horen en sidderen. Laat ons luisteren als er vonnis gesproken wordt.

I. De misdaad wordt vastgesteld en de artikelen van de beschuldiging opgesomd, vers 36, en wel, zoals gebruikelijk is, met de verzwarende omstandigheden, vers 43, want, als God spreekt in Zijn toorn, zal Hij Zich rechtvaardigen, en volkomen, zowel wanneer Hij oordeelt als wanneer Hij beoordeeld wordt, en de zondaars zullen, wanneer zij veroordeeld worden, hun zonden zo duidelijk voor zich zien, dat hun mond gestopt zal worden en zij geen woord zullen hebben in te brengen tegen de billijkheid van het vonnis. De misdaden, waarvan deze hoer overtuigd is, en waarvoor zij nu veroordeeld wordt, zijn,

1. Overtreding van de twee eerste geboden van de eerste tafel door haar afgoderij, die hier genoemd wordt haar hoererijen met haar boelen haar liefhebbers, Hosea 2:12, noemde zij ze (omdat zij hen liefhad, alsof zij inderdaad haar weldoeners geweest waren), dat is: met al de drekgoden harer gruwelen, de gruwelijke afgoden, die zij diende en vereerde. Dat was de zonde, die God tot toorn verwekte.

2. De overtreding van de twee eerste geboden van de tweede tafel door het doden van hun eigen onschuldige kinderen: Het broed uwer kinderen, dat gij hun gegeven hebt. Het is niets vreemds, als zij, die God en Zijn vrees verworpen hebben, de sterkste en heiligste banden verbreken van de natuurlijke liefde. Hun zonde werd verzwaard door de volgende omstandigheden,

a. De oneer, die zij daardoor zichzelf hadden aangedaan: "Hierdoor is uw vergif uitgestort, de onreinheid, die in uw hart was, is hierdoor ontdekt en aan het licht gebracht, en uw naaktheid is aan aller blikken blootgesteld en gij zelf zijt hierdoor aan verachting prijs gegeven." God is vertoornd op Zijn gelovig volk, omdat zij zichzelf door hun zonden te schande hebben gemaakt.

b. Een andere verzwarende omstandigheid is hun lage ondankbaarheid: "Gij hebt niet gedacht aan de dagen uwer jonkheid, en de vriendelijkheid, die u toen bewezen werd, zonder welke gij toen omgekomen zoudt zijn", vers 43. En

c. De ergernis, die hun zonden aan God gaven, Wien zij welgevallig hadden moeten zijn: "Met dit alles zijt gij Mij tot beroering geweest, niet alleen tot toorn, maar ook tot verdriet". "Het is een vreemde uitdrukking, en genoeg om een hart van steen te vermurwen, zou men zo denken, dat de grote God, die ontoegankelijk is voor ongemak, van de zonden en dwaasheden van Zijn

gelovig volk wel wil spreken als van een beroering voor Hem. Veertig jaar heb Ik verdriet gehad aan dit geslacht."

II. Een algemeen vonnis wordt geveld. *Ik zal u naar de rechten van de overspeelsters en van de bloedvergieters richten,* vers 38, en die twee misdaden werden gestraft met de dood, met een onterenden dood. "Gij hebt *bloed vergoten, en* daarom zal Ik u *aan het bloed overgeven,* gij zijt een *echtbreekster,* en daarom zal Ik er u aan overgeven niet alleen in rechtvaardigheid, maar in ijver, niet alleen als een rechtvaardig rechter, meer als eer. beledigd en vertoornd echtgenoot, "die niet zal verschonen in de dag van de wrake", Spreuk. 6:34, 35. *Ik zal uw weg op uw kop geven,* vers 43. In alle oordelen, die God aan zondaars voltrekt, moeten wij de weg zien, die Hij op hun kop geeft. Zij zijn behandeld niet alleen zoals zij verdienden, maar zoals zij zelf gewild hebben. Het is het einddoel waar hun zondige weg rechtstreeks heenleidde. Meer in ‘t bijzonder,

1. Deze misdadiger moet (zoals gebruikelijk is met misdadigers) in ‘t publiek te pronk gesteld worden, vers 37. Boosdoeners worden niet in ‘t geheim gestraft, maar worden voor het publiek aan de kaak gesteld. Er wordt hier gezorgd voor een groot aantal toeschouwers: "Allen, met dewelke gij u vermengd, en allen, die gij liefgehad hebt, zullen komen om getuigen van de strafoefening te zijn, als een waarschuwing voor hen om hun eigen ondergang te vermijden, en ook allen, die gij gehaat hebt, die over u zullen juichen en triomferen in uw val." De rampen van Jeruzalem zullen verzwaard worden door beide, doordat zij de smart zullen zijn van haar vrienden, en de vreugde van haar vijanden. Zij zullen zich niet alleen vergaderen van rondom, maar ook tegen haar, zelfs degenen met dewelke zij zich onwettig vermengd heeft, met wie zij onwettige verbonden sloot, de Egyptenaren en de Assyriërs, zullen bijdragen tot haar ondergang. Evenals, wanneer iemands wegen de Heere behagen, Hij ook zijn vijanden met hem bevredigen zal, zo ook maakt Hij, dat iemands vrienden met hem twisten, wanneer zijn wegen Hem niet behagen, en met recht maakt Hij tot een gesel en een plaag voor de zondaars, en tot werktuigen van hun vernietiging, die hen verleid, en in wier goddeloosheid zij gedeeld hebben. Wien zij toegelaten hebben, hen van hun deugd te ontdoen, die zullen er getuige van zijn, en misschien er aan meehelpen, dat zij van al hun andere versierselen beroofd worden, zij zullen komen om te bezichtigen waar het land bloot is. Met dezelfde strekking wordt er aan toegevoegd, vers 47 : *Zij zullen oordelen tegen u uitvoeren voor veler vrouwen ogen,* gij zult tot een voorbeeld gesteld worden "in terrorem-om anderen af te schrikken van trotse handelingen."

2. De misdadigster wordt ter dood veroordeeld, vers 40 :Zij *zullen tegen u een vergadering doen opkomen,* (dat is, een vergadering zal tegen u opkomen) *en zullen u met stenen stenigen en u met hun zwaarden doorsteken,* tot zo’n vreselijken dood, tot zoveel doden in enen, is deze echtbreekster verwezen. Toen de muren van Jeruzalem met stenen in puin geschoten werden, en de inwoners van Jeruzalem over de kling gejaagd, toen werd dit vonnis letterlijk uitgevoerd.

3. De bezittingen van de misdadigster worden verbeurd verklaard, en al wat haar toebehoorde, met haar vernietigd, vers 39 :*Zij zullen uw hoge plaatsen omwerpen,* en vers 41 : *Zij zullen uw huizen met vuur verbranden,* zoals de huizen van slechte vrouwen vernield worden uit afschuw van haar wulpsheid. Hun hoge plaatsen, opgericht ter ere van hun afgoden, waardoor zij bij hun naburen in de gunst dachten te komen, zullen hun een aanstoot zijn, en zij zullen ze afbreken. Lang was er geklaagd, zelfs onder de regering van sommigen van de beste koningen van Juda, dat de hoogten niet weggenomen werden, maar nu zal het leger van de Chaldeën alles woest maken en de hoogten omwerpen. Als de ongerechtigheid niet weggenomen wordt

door de rechtvaardigheid van het volk, dan zal ze weggedaan worden door de oordelen van God over het volk.

4. Aldus zullen de zonde en de zondaars tezamen vernietigd worden, en een eind gemaakt aan beide: Ik zal u doen ophouden van een hoer te zijn, er zullen geen overblijfsels van afgoderij in het land meer zijn, omdat de inwoners volkomen uitgeroeid zullen wezen, en gij zult niet meer hoerenloon geven, omdat er niets meer te geven zal zijn. Sommigen, die hun zonden niet willen verlaten, leven totdat de zonden hen verlaten. Als al hetgeen waarmee zij hun afgoden eerden, van hen genomen wordt, zullen zij geen *hoerenloon* meer *geven* vers 41. *Gij zult die schandelijke daad niet doen* uw kinderen te offeren, een misdaad, godtergend *boven alle uw gruwelen,* want uw kinderen zullen allen door het zwaard afgesneden of in gevangenschap gevoerd worden, zodat gij er geen zult hebben om te offeren, vers 43. Ook kan bedoeld zijn de verbetering van hen, die ontkomen en de strafoefening overleven, zij zullen zich laten waarschuwen en niet meer trots handelen. De gevangenschap te Babel deed het volk van Israël ophouden van een hoer te zijn, zij genas hen grondig van hun neiging tot afgoderij. En dan zal alles wel zijn, als dit de vrucht is, dat de *zonde verzoend* is, dan, vers 42, *zal Mijn ijver van u afwijken. Ik zal stil zijn en niet meer toornig wezen.* Als wij de zonde beginnen te bestrijden, dan zal God vrede met ons maken, want Hij zet de beproeving niet voort, nadat die haar werk heeft gedaan. Als de zonde van ons wijkt, zal Gods ijver eveneens van ons wijken, want Zijn ijver duurt niet langer dan wij Hem reden daartoe geven. Toch verstaan sommigen dit als een bedreiging met volkomen vernietiging, dat God voleindigen zal en, dat het vuur van Zijn toorn branden zal, zolang er brandstof is. Mijn grimmigheid zal op u rusten, en niet wijken. Vergelijk hiermee het vonnis van de ongelovigen, Johannes 3:36. "De toorn Gods" blijft op hen". Zij zullen de droesem des bekers drinken, "en dan zal God niet meer toornig wezen, want Hij zal Zich wreken van Zijn vijanden?" Jesaja 1:24, en daarna zal Hij tevreden zijn, omdat Hij Zich gewroken heeft, en zal niet meer toornig wezen, omdat er niemand meer is, die Zijn toorn gaande maakt. Zij hadden Hem getergd, zolang oordeel en genade met elkaar twistten, maar nu is Hij stil, als bij de eeuwige verdoemenis van de zondaars, waarin Hij verheerlijkt zal worden, en die Hem daarom bevredigen zal.

Ezechiël 16:44-59

De profeet toont hier verder Jeruzalem haar gruwelen, door haar te vergelijken met die plaatsen die haar voorgegaan waren, en haar te tonen dat zij erger is dan een van die en dat zij daarom, als die, volkomen en onherstelbaar verwoest moet worden. Wij zijn allen geneigd ons zelf te beoordelen bij vergelijking, en ons te verbeelden, dat wij goed genoeg zijn, als wij maar zo goed zijn als die en die, die voor draaglijk doorgaan, of dat wij niet gevaarlijk slecht zijn als wij maar niet slechter zijn dan die en die, die, hoewel slecht, toch niet van de ergsten zijn. Nu toont God Jeruzalem door de profeet,

I. Dat zij even slecht is als haar moeder, dat is, als de vervloekte godsdienstige Kanaänieten die de bezitters van het land waren voor haar. Die spreekwoorden gebruiken, zoals de meeste mensen doen, zullen op Jeruzalem het spreekwoord toepassen: *Zo de moeder is, is haar dochter,* vers 44. *Gij zijt de dochter van uw moeder.* De Joden zijn in karakter en neigingen zo gelijk aan de Kanaänieten, alsof zij hun kinderen geweest waren. Het karakter van de moeder was, dat zij een walg had van haar man en van haar kinderen, zij had al de eigenschappen van een echtbreekster, en dat is ook het karakter van de dochter: "zij verlaat de leidsman van haar jonkheid, en is wreed tegen de kinderen van haar eigen ingewanden." Toen God Israël in Kanaän bracht, "waarschuwde Hij het vooral, niet te doen naar de gruwelen van de lieden van dit land, die voor u geweest zijn" (waarom het hen uitgespogen heeft, Leviticus 18. 27-28), want de gedenktekenen van hun afgoderij met de overblijfselen van de afgodendienaars zelf, zou hun een voortdurende verzoeking zijn, maar zij leerden hun weg, en traden in hun voetstappen, en hingen de afgoden van Kanaän evenzeer aan, Psalm 106:38, als die voor hen gedaan hadden, en met het oog op die navolging kon naar waarheid van hen gezegd worden: *Uw moeder was een Hethietische en uw vader een Amoriet,* vers 45, want zij geleken meer op hen dan op Abraham en Sara.

II. Dat zij erger is dan haar zusters, Sodom en Samaria, die ook echtbreeksters waren, die een walg hadden van haar man en haar kinderen, die de goden van haar vaders zat waren, en er behagen in hadden nieuwe goden In te voeren, a la mode-met de mode mee, die pas opgekomen waren, en nieuwe gebruiken m de godsdienst, en naar verandering haakten. Deze vergelijking tussen Jeruzalem en haar zusters werkt de profeet hier uit om, hetzij hen door schaamte tot berouw te brengen, hetzij God in hun ondergang te rechtvaardigen.

1. Die zusters van Jeruzalem waren, vers 45, Sodom en Samaria. *Samaria wordt de grote,* de oudste, *zuster* genoemd, omdat het een veel groter stad en koninkrijk was, rijker en aanzienlijker, en nauwer verbonden met Israël. Als Jeruzalem naar het noorden ziet, is het ten dele *aan haar linkerhand.* Deze stad Samaria, en de steden en dorpen, die als ‘t ware de dochters van deze moederstad waren, deze waren nog voor kort verstoord om haar geestelijke hoererij. Sodom en de omliggende steden en dorpen, die haar dochters waren, woonden tegen Jeruzalems rechterhand, die zuster was kleiner dan zij, minder dan Jeruzalem en Samaria, en deze werd lang geleden verstoord om haar lichamelijke hoererij, Judas 7.

2. De zonden van Jeruzalem waren gelijk aan die van haar zusteren, vooral aan die van Sodom, vers 49 :*Dit was de ongerechtigheid van Sodom (en ook uw ongerechtigheid,* ligt er in opgesloten), *hoogmoed, zatheid van brood, en overvloed van ledigheid* Het *nagaan van vreemd vlees,* wat Sodoms schreiendste goddeloosheid was, wordt niet vermeld, omdat het berucht genoeg was, maar de zonden, die niet zo zwart gekleurd waren en slechts de deur openden voor en toegang gaven aan de zwaardere misdrijven en de eerste droppels waren in de

maat harer zonden, die ten laatste door hun onnatuurlijke vuilheid vervuld werd. Die mindere zonden waren

a. Hoogmoed, waardoor het hart zich verheft boven en tegen beide God en mensen. "Hoogmoed was de eerste zonde, die engelen in duivels veranderde, en de hof des Heeren in een hel op aarde". Het was de hoogmoed van de bewoners van Sodom, dat zij de rechtvaardige Lot verachtten, en zijn berispingen niet konden verdragen, en dat rijpte hen voor de ondergang.

b. Vraatzucht, hier overvloed van brood genoemd. Het was Gods grote goedheid, dat zij overvloed hadden, maar hun grote zonde, dat zij die misbruikten, dat zij overmatig aten, en overmatig dronken, en tot bevrediging van hun lusten gebruikten, wat hun gegeven was om hen in ‘t leven te houden.

c. Ledigheid, overvloed van ledigheid, vrees voor arbeid en liefde tot luiheid. Hun land was vruchtbaar, en zij kwamen aan hun overvloed op een gemakkelijke manier, wat een verzoeking voor hen was om aan hun luiheid toe te geven, die hen geneigd maakte tot al die gruwelijke vuilheid, die vuur over hen deed regenen. Ledigheid is de toegang voor vele zonden. "De mannen van Sodom, die ledig gingen, waren boos en grote zondaars tegen de Heere," Genesis 13:13. Stilstaande wateren vervuilen en de vogel, die zit, is het doelwit van de schutter. "Toen David van zijn bed opstond tegen de avondtijd, zag hij Bathseba". "Quaeritur, Aegisthus, quare sit factus adulter? In promptu causa est, desidiosus erat-Wat maakte Aegisthus tot een echtbreker? Luiheid.

d. Onderdrukking: Zij sterkte de hand des armen en nooddruftigen niet, waarschijnlijk is de bedoeling, dat zij hun hand verzwakte en hun armen verbrak, evenwel was het al erg genoeg, terwijl zij zoveel rijkdom, en bijgevolg zoveel macht, invloed en vrije tijd had, dat zij niets deed om de armen te helpen, tot voorziening in wier behoeften die zat van brood zijn, hun tijd wel mogen besteden, zij behoeven niet zo overvloedig leeg te zijn als maar al te vaak het geval is. Dat waren de zonden van de inwoners van Sodom en dat waren ook Jeruzalems zonden. Hun hoogmoed, de oorzaak van hun zonden, wordt wederom vermeld, vers 50. *Zij verhieven zich* op de afschuwelijke gevolgen van hun zonden, *de gruwelijkheid,* die zij *voor Zijn aangezicht deden*. Trapsgewijze bereikt men het toppunt van boosheid en goddeloosheid. "Nemo repente fit turpissimus-Niemand bereikt in eens het toppunt van de ondeugd." Maar, waar de hoogmoed de heerschappij over de mens verkregen heeft, is hij op de grote weg naar alle gruwelen.

3. De zonden van Jeruzalem gingen die van Sodom en Samaria ver te boven, zij waren afschuwelijker in Gods ogen, ‘t zij op zich zelf of om reden van verscheidene verzwarende omstandigheden: *Gij hebt in haar wegen niet gewandeld* en niet in haar voetstappen getreden, *maar gij hebt het meer verdorven dan zij,* vers 47. Gij vond het *wat gerings,* om te doen als zij gij lachte om hen als gluipende zondaars en als onnozele zondaars, gij wilde slimmer en brutaler zijn in goddeloosheid, gij wilde vermeteler triomferen over uw overtuiging en God en de godsdienst openlijker trotseren: Als iemand zondigt, moet het ook de moeite waard zijn. "Aldus hebt gij het meer verdorven dan zij, in alle uw wegen." Jeruzalem was meer beschaafd, en zondigde daarom met meer geest, meer kunst en vernuft dan aan Sodom en Samaria mogelijk was. Jeruzalem had meer rijkdom en macht, en haar regering was meer absoluut en willekeurig en had daarom meer gelegenheid de armen te onderdrukken, en boze invloed op haar omgeving uit te oefenen, dan Sodom en Samaria. Jeruzalem had de tempel, de ark en de priesterschap, en koningen uit het huis van David, en daarom was de goddeloosheid van die

heilige stad, aan wie zoveel waardigheid was bijgezet, die God zo nabij was en Hem zo ter harte ging, hemeltergender dan de goddeloosheid van Sodom en Samaria, die Jeruzalems voorrechten en genademiddelen niet bezaten. *Sodom heeft niet gedaan gelijk gij* gedaan hebt, vers 48. Dit stemt overeen met wat Christus zegt, Mattheus 11:24 :"Het zal de lande van Sodom verdragelijker zijn in de dag des oordeels dan u." Het koninkrijk van de tien stammen was zeer goddeloos geweest, en toch *heeft Samaria naar de helft uwer zonden niet gezondigd,* vers 51, heeft niet half zoveel afgoden gediend, noch half zoveel profeten gedood. Het was erg genoeg, dat die van Jeruzalem schuldig waren aan de zonden van Sodom, die genoemd wordt in 1 Koningen 14:24 en 2 Koningen 23:7 niet uitgezonderd. En hoewel de Dode Zee, het blijvend gedenkteken van Sodoms zonde en ondergang, aan hun land grensde, Numeri 34:12, en dat zwavelige meer altijd onder hun ogen was (daar God Sodom en haar dochteren *weggedaan* had op zulke wijze en manier als Hem goeddacht, zoals Hij hier zegt, vers 50, en "tot een voorbeeld gezet voor degenen, die goddelooslijk zouden leven", 2 Petrus 2:6), lieten zij zich daardoor toch niet waarschuwen, maar hebben hun gruwelen meer vermenigvuldigd dan zij, en

a. Daardoor hebben zij *Sodom en Samaria gerechtvaardigd,* vers 51. In hun aanmatiging en trots beweerden *zij hen te oordelen,* en in de dagen van ouds, toen zij zich nog onbevlekt gehouden hadden, oordeelden zij hen werkelijk, vers 52. Maar, vergelijkenderwijs, rechtvaardigen zij hen nu, *Sodom en Samaria zijn rechtvaardiger dan gij,* dat is, minder goddeloos. Het schijnt hun zonden te verkleinen. dat, hoe slecht zij ook waren, Jeruzalem nog erger was, of schoon Gods eigen stad. Niet dat het een geldig pleidooi is ter rechtvaardiging van Sodom, maar het is de veroordeling van Jeruzalem, en "Sodom en Samaria zullen in het oordeel opstaan tegen haar."

b. Hierom behoren zij grotelijks beschaamd te zijn: *Gij, die uw zusters geoordeeld hebt,* en schande over hen riept, *draag gij ook uw schande, om uw zonde,* die gij, of schoon van dezelfde soort als de hare, toch daar zij door u begaan zijn *gruwelijker gemaakt hebt dan zij,* vers 52. Dit kan opgevat worden, als een voorspelling van hun ondergang: *Draag dan uw schande* of als een uitnodiging tot berouw: *Wees gij dan ook beschaamd en draag uw schande,* neem de schande op u, die gij verdiend hebt. Men mag hopen, dat zondaars hun zonden zullen verlaten, als zij beginnen er van harte beschaamd over te zijn. En daarom zullen zij in gevangenschap gaan, en daar zullen zij blijven, *opdat gij te schande gemaakt wordt, om al hetgene dat gij gedaan hebt,* omdat zij Sodom en Samaria hadden gesterkt en aangemoedigd, vers 54. Er is niets in de zonde waarover zij meer reden hebben beschaamd te zijn dan dit, dat wij door onze zonde anderen in de zonde bemoedigd hebben, en hen gesterkt in datgene, waarover zij smart gevoelen moeten, of het loopt verkeerd met hen af. Een andere reden, waarom zij nu beschaamd moeten zijn, is, dat zij in de dag van hun voorspoed met zoveel minachting op hun naburen hadden neergezien: *Uw zuster Sodom is in uw mond niet gehoord geweest, ten dage van uw grote hoogmoed,* vers 56. Zij vonden Sodom niet waard in een adem met Jeruzalem genoemd te worden, en zij dachten er niet aan, dat Jeruzalem ten slotte een slechter en beruchter naam zou krijgen dan Sodom zelf. Die hoog staan kunnen tot hetzelfde peil afdalen als degenen, die zij verachten. Of ook, Sodom is niet gehoord, dit is de waarschuwing, die met de ondergang van Sodom voor u bedoeld was, werd in de wind geslagen. Indien de Joden slechts vaker en ernstiger met elkaar gesproken hadden en met hun kinderen, over de toorn Gods, geopenbaard van de hemel over Sodoms goddeloosheid en ongerechtigheid, zou hen dat in ontzag hebben gehouden en verhinderd, dat zij in hun voetstappen traden, maar zij hielden de gedachte daaraan verre van zich, wilden er niet over horen spreken, en, (zoals de ouden zeggen) brachten Jesaja ter dood, omdat hij er hen aan

herinnerd had, toen hij hen "oversten van Sodom en volk van Gomorra noemde", Jesaja 1:10. Zij bereiden slechts oordelen voor zich, die geen kennis willen nemen van Gods oordelen over anderen.

4. De verwoesting die God over Jeruzalem had gebracht en nog brengen zou, om de goddeloosheden, waarin zij Sodom en Samaria overtroffen had.

a. Ze werd reeds sinds lang niet meer ontzien, en was tot minachting geworden onder haar naburen, vers 57 :*Aleer haar boosheid ontdekt was,* voordat haar snoodheid zo groot en openbaar werd, droeg zij de rechtvaardige straf voor haar geheime en meer verborgen wulpsheid, als het de tijd was van de versmading van de dochteren van Syrië, van de dochteren van de Filistijnen, die haar haatten, en over haar beschaamd waren, vers 27, en *van alle degenen, die daar rondom waren,* hetgeen betrekking schijnt te hebben op de inval, die de Syriërs ten tijde van Achaz in Juda deden en op dien, welke de Filistijnen kort daarop deden, 2 Kronieken 28:5,18. Die zich zelf onteren door aan hun lusten te voldoen, zullen naar recht tot schande gebracht worden en voor hun vijanden bezwijken, en het is opmerkelijk dat God, voordat Hij machtige vijanden over hen bracht, tot hun verderf, minder geduchte vijanden over hen bracht tot hun versmading. Als de kleinere oordelen voor Gods werk voldoende waren zou Hij de grotere niet zender. *Hierin hebt gij uw gruwelen gedragen,* vers 58. Die hun zonden niet willen wegwerpen door berouw en verbetering, zullen hun zonden moeten dragen tot hun beschaming.

b. Nu is zij in de *gevangenis* of op weg daarheen en dat is het strafgericht, niet alleen om haar wulpsheid, vers 58, maar om haar trouweloosheid en verbondsbreuk, vers 59 :*"Ik zal u doen gelijk als gij gedaan hebt,* Ik zal u verlaten gelijk als gij Mij verlaten hebt, en u wegwerpen, gelijk als gij Mij weggeworpen hebt, want *gij hebt de eed veracht, brekende het verbond."* Bedoeld schijnt hier het verbond, dat God met hun vaders maakte op de berg Sinai, waarin Hij hen opnam en hen tot Zijn bijzonder volk maakte Zij vleiden zich met de ijdele hoop, dat God hun Zijn gunst zou blijven schenken, omdat Hij dat tot nu toe gedaan had, ondanks hun tergingen. "Neen", zegt God, "gij hebt het verbond met Mij gebroken, gij hebt de beloften en de verplichtingen daarvan veracht, en daarom *zal Ik u ook doen, gelijk als gij Mij gedaan hebt."* Die God niet willen aanhangen als hun God hebben geen reden te verwachten, dat Hij hen als Zijn volk zal blijven erkennen.

c. De gevangenschap en de ondergang van de goddeloze Joden zal even onherroepelijk zijn, als die van Sodom en Samaria. In deze zin, dus als een bedreiging vatten de meeste uitleggers vers 53 en 54 op: *"Als Ik de gevangenen van Sodom en Samaria weerbrengen zal en zij zullen weerkeren tot haar vorige staat, dan zal Ik de gevangenen van uw gevangenis wederbrengen in het midden van haar,* en als ‘t ware om hunnentwil en onder hun schaduw en bescherming, omdat *zij rechtvaardiger zijn dan gij,* en dan *zult gij ook weerkeren tot uw vorige staat."* Maar Sodom en Samaria werden nooit weer gebracht, en keerden nooit weer tot hun vorige staat, en daarom kan ook Jeruzalem dat niet verwachten, dit is, die daar nog overgebleven waren die God zou *overgeven tot een beroering ten kwade, alle koninkrijken van de aarde,* Jeremia 24:9, 10. Eer zullen de inwoners van Sodom zich uit de Zoutzee verheffen en de inwoners van Samaria uit het land van Assyrië wederkeren, dan dat zij opnieuw vrede en voorspoed zullen genieten, want tot haar schande zij het gezegd, het is een troost voor die van de tien stammen, die verstrooid en in gevangenschap zijn, te zien hoe die van de twee stammen, die even slecht of erger geweest waren, op dezelfde wijze verstrooid en in gevangenschap waren, en daarom zullen zij tezamen leven en sterven, staan en vallen. De goddelozen van beide zullen tezamen

omkomen, de goeden van beide zullen tezamen wederkeren. Die als de ergste zondaars handelen, moeten verwachten, dat het hun op gelijke wijze vergaan zal. "Mijn vijand zij als de goddeloze."

Ezechiël 16:60-63

Na een hoogst beschamende overtuiging van zonde, en een allervreselijkste aankondiging van oordelen, wordt hier, aan het slot van het hoofdstuk aan genade gedacht, en genade bewaard voor hen, die na hen komen zullen. Evenals, toen God in Zijn toorn zwoer, dat die uit Egypte gekomen waren, Kanaän niet zouden binnengaan, Hij zei: Uw kinderen zal Ik daarin brengen, zo ook hier. En sommigen menen ook, dat wat van de terugkeer van Sodom en Samaria gezegd wordt, vers 53, 54, en van Jeruzalem met hen, een belofte is, zo kunnen wij het opvatten, als met Sodom bedoeld wordt (wat de mening van Grotius en van sommige Joodse schrijvers is) de Moabieten en de Ammonieten, de nakomelingschap van Lot, die eens te Sodom woonde, hun gevangenis werd gewend, Jeremia 48:47, 49:6, evenals die van velen van de tien stammen en die van Juda met hen. Maar deze slotverzen zijn zonder twijfel een kostelijke belofte, die ten dele vervuld werd bij de terugkeer van de boetvaardige en bekeerde Joden uit Babel, maar zou haar volledige vervulling ontvangen, wanneer het Evangelie gebracht zou zijn, "predikende bekering en vergeving van de zonden onder alle volken, beginnende van Jeruzalem."

I. Deze genade zal haar ontstaan te danken hebben aan God Zelf, als *Hij gedachtig zal wezen aan Zijn verbond* met hen, vers 60. Hoewel zij Hem zo getergd hadden, en God getergd was in zo’n mate, dat men zou denken, dat van een verzoening nooit meer sprake zou kunnen zijn, *"evenwel zal Ik gedachtig wezen aan Mijn verbond met u,* dat verbond, dat Ik met u maakte *in de dagen uwer jonkheid,* en Ik zal het weer oprichten. Of schoon gij *het verbond gebroken hebt,* vers 59, zal Ik het gedenken en opnieuw doen bloeien." Zie hoe grote troost en zegen het voor ons is, dat het Gode behaagt met ons te handelen op de weg van een verbond, want aldus worden Zijn weldadigheden gewisse weldadigheden en eeuwig, Jeremia 55:3, en zolang deze wortel krachtig blijft in de grond, zolang is er verwachting voor een boom, al wordt hij afgehouwen, dat zijn scheut niet zal ophouden. Wij vinden nergens, dat zij Hem aan het verbond herinneren, "maar ex mero motu, louter uit eigen beweging," gedenkt Hij het, zoals Hij beloofd had, Leviticus 26:42 "Dan zal Ik gedenken aan Mijn verbond en aan het land. Hij, die ons gebiedt steeds indachtig te zijn aan het verbond, zal het zonder twijfel Zelf altijd gedenken, het Woord, dat Hij ingesteld heeft, tot in duizend geslachten, en dat blijft in van de eeuwigheid."

II. Voor deze genade zullen zij toebereid en bekwaam worden gemaakt, vers 61. *Gij zult aan uw wegen gedenken,* uw boze wegen, God zal er u aan doen denken, God zal ze voor uw aangezicht stellen, en *gij zult beschaamd zijn.* Gods goede werk begint in ons en houdt gelijke tred met Zijn goedgunstigheid jegens ons. Als Hij Zijn verbond gedenkt ter wille van ons, wil Hij onze zonden niet gedenken tegen ons, en daarom doet Hij ons aan onze zonden denken tegen ons zelf. En als wij ons slechts daartoe willen laten brengen, dan kunnen wij niet anders dan beschaamd zijn, dat onze wegen zo krom en verkeerd geweest zijn, en dat wij er op gewandeld hebben, tegen Gods wil, en als wij zover gekomen zijn, dan zijn wij volkomen voorbereid, de eer en de troost van een bezegelde vergiffenis en een gesloten vrede te ontvangen.

III. De genade zelf, die God voor hen bewaard heeft.

1. Hij zal hen opnemen in Zijn verbond, vers 60. *Ik zal met u een eeuwig verbond oprichten,* en wederom vers 62 :*Ik zal Mijn verbond met u oprichten,* opnieuw oprichten, en vaster dan ooit. Het is een onuitsprekelijke troost voor alle waarlijk boetvaardigen, dat het genadeverbond in

elk opzicht zo wel geordend is, dat wij niet uit het verbond verstoten worden door iedere overtreding in het verbond, want dat is onschendbaar.

2. Hij zal de heidenen in kerkelijke gemeenschap met hen brengen, vers 62. *"Gij zult uw zusters aannemen,* de heidense. volken, die om u heen zijn, *die groter en die kleiner zijn* dan gij, oude en nieuwe volken, en *Ik zal u deze geven tot dochteren,* zij zullen gefundeerd gevoed, onderwezen en opgevoed worden door dat Evangelie, dat *Woord des Heeren,* dat uit *Zion* en uit *Jeruzalem zal uitgaan,* zodat alle naburen Jeruzalem *moeder* zullen noemen, omdat de kerk daar blijft, en het Jeruzalem, dat van boven is, zullen erkennen als ons aller moeder, Galaten 4:26. Zij zullen u tot dochters zijn, maar niet uit uw verbond, niet door het verbond van de verbijzondering, niet als proselieten van de Joodse godsdienst en onderworpen aan het juk van de godsdienstige voorschriften van de wet, maar bekeerd met u tot de christelijken godsdienst." "Niet uit uw verbond kan ook betekenen, niet op de voorwaarden, die gij hun als overwonnen volk, als gevangenen en vazallen naar willekeur zoudt kunnen opleggen" (want zulk een heerschappij hopen de vleselijke Joden over de volken te zullen voeren), "neen, zij zullen u tot dochters zijn uit Mijn verbond, het genadeverbond met u en hen tezamen gemaakt, als een verbond tussen drie partijen". Ik zal een vader, een gemeenschappelijk vader zijn, beide voor Joden en heidenen, en zo zullen zij elkanders zusters worden. "En, als gij hen zult aannemen, zult gij beschaamd zijn over uw wegen, waarin gij hen gelijkvormig geworden waart. Gij zult blozen, als gij een van hen aanziet, en u herinnert, hoeveel slechter gij ten dage van uw afval waart dan de heidenen."

IV. De vruchten en resultaten hiervan zullen zijn,

1. God zal hierdoor verheerlijkt worden, vers 62:*"Gij zult weten, dat Ik de Heere ben.* Het zal hierdoor bekend worden, dat de God van Israël de Heere is, een God van macht, en getrouw aan Zijn verbond, en gij zult het weten, gij, die tot nu toe geleefd hebt alsof gij het niet wist en niet geloofde"." Dikwijls was het in toorn gezegd: *Gij zult weten, dat Ik de Heere ben,* gij zult het weten tot uw schade, hier wordt het in genade gezegd: Gij zult het weten tot uw vertroosting, en het is een van de kostbaarste beloften van het nieuwe verbond, dat God met ons gemaakt heeft, dat *allen Hem zullen kennen van hun kleinste af tot hun grootste toe.*

2. Zij zullen er te nederiger en te ootmoediger door worden, vanwege hun zonde, vers 63 *"Opdat gij u te meer schaamt* bij de herinnering aan alle verkeerdheid, die gij gedaan hebt, en uzelf verwijten doet en u duizendmaal dwaas plichtvergeten en ondankbaar noemt en *uw mond niet meer opent* om God tegen te spreken, Hem te berispen, of over Hem te klagen, maar voor altijd zwijgt en gehoorzaamt *vanwege uw schande."* Die op de rechte wijze hun zonden gedachtig zijn zullen er waarlijk beschaamd over zijn, en die waarlijk beschaamd zijn over hun zonden zullen alle reden hebben om geduldig en stom te zijn onder hun beproevingen en hun mond niet te openen tegen wat God doet. Maar wat het meest opmerkelijke is, dat dit alles zijn zal, "wanneer Ik voor u verzoening doen zal, spreekt de Heere Heere." Het is de genadige oprechtheid van de waarlijk boetvaardigen, dat, hoe klaarder bewijzen en hoe vollediger voorbeelden zij hebben van Gods verzoening met hen, zij des te meer smart en schaamte gevoelen, dat zij God ooit beledigd hebben. God is in Jezus Christus met ons verzoend, Hij is onze vrede, en het is door Zijn kruis, dat wij verzoend zijn, en in Zijn Evangelie, dat God de wereld met Zichzelf verzoent. De overweging hiervan meest machtig zijn, onze harten te doen smelten van godzalige smart over de zonde. Dat is zich bekeren, omdat "het koninkrijk van de hemelen nabij gekomen is." Nadat de verloren zoon de kus ontvangen had, waardoor hij zeker was, dat zijn vader met hem verzoend was, schaamde hij zich en wist met zichzelf geen raad,

en zei: "Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u." En hoe meer onze schaamte over de zonde toeneemt door de bevinding van de vergevende genade, te meer zal onze troost in God toenemen

HOOFDSTUK 17

1 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:
2 Mensenkind, stel een raadsel voor, en gebruik een gelijkenis tot het huis Israels,
3 En zeg: Alzo zegt de Heere HEERE: Een arend, die groot was, groot van vleugelen, lang van vlerken, vol van vederen, die verscheidene verven had, kwam op den Libanon, en nam den oppersten tak van een ceder.
4 Hij plukte den top van zijn jonge takjes af, en bracht hem in een land van koophandel; hij zette hem in een stad van kooplieden.
5 Hij nam ook van het zaad des lands, en legde het in een zaadakker; hij nam het, hij zette het bij vele wateren met grote voorzichtigheid.
6 En het sproot uit, en werd tot een welig uitlopenden wijnstok, doch nederig van stam, ziende met zijn takken naar hem, dewijl zijn wortelen onder hem waren. Zo werd hij tot een wijnstok, die ranken voortbracht en scheuten uitwierp.
7 Nog was er een grote arend, groot van vleugelen en overvloedig van vederen; en ziet, deze wijnstok voegde zijn wortelen naar denzelven toe, en wierp zijn takken tot hem uit, opdat hij hem bevochtigen zou naar de bedden zijner planting toe.
8 Hij was in een goede landouwe bij vele wateren geplant, om takken te maken en vrucht te dragen, opdat hij tot een heerlijken wijnstok worden mocht.
9 Zeg: Alzo zegt de Heere HEERE: Zal hij gedijen? Zal hij niet zijn wortelen uitrukken, en zijn vrucht afsnijden, dat hij droog worde? Hij zal aan al de bladeren van zijn gewas verdrogen; en dat niet door een groten arm, noch door veel volks, om dien van zijn wortelen weg te voeren.
10 Ja ziet, zal hij geplant zijnde gedijen? Zal hij niet, als de oostenwind hem aanroert, gans verdrogen? Op de bedden van zijn gewas zal hij verdrogen.
11 Daarna geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
12 Zeg nu tot dat wederspannig huis: Weet gij niet, wat deze dingen zijn? Zeg: Ziet, de koning van Babel is tot Jeruzalem gekomen, en heeft haar koning genomen, en haar vorsten, en heeft ze tot zich gevoerd naar Babel.
13 Daartoe heeft hij van het koninklijk zaad genomen, en daarmede een verbond gemaakt, en heeft hem tot een eed gebracht, en de machtigen des lands heeft hij weggenomen;
14 Opdat het koninkrijk nederig zou zijn, zich niet verheffende, en dat het, zijn verbond houdende, bestaan mocht.
15 Maar hij rebelleerde tegen hem, zendende zijn boden in Egypte, opdat men hem paarden en veel volks bestellen zou; zal hij gedijen? Zal hij ontkomen, die zulke dingen doet? Ja, zal hij het verbond breken en ontkomen?
16 Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo hij niet in de plaats des konings, die hem koning gemaakt heeft, wiens eed hij veracht, en wiens verbond hij gebroken heeft, bij hem in het midden van Babel zal sterven!
17 Ook zal Farao, door een groot heir en door menigte van krijgs vergadering, met hem in oorlog niets uitrichten als men een wal zal opwerpen, en als men sterkten bouwen zal, om vele zielen uit te roeien.
18 Want hij heeft den eed veracht, brekende het verbond, daar hij, ziet, zijn hand gegeven had; dewijl hij al deze dingen gedaan heeft, zal hij niet ontkomen.
19 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Zo waarachtig als Ik leef, zo Ik Mijn eed, dien hij veracht heeft, en Mijn verbond, dat hij gebroken heeft, datzelve niet op zijn hoofd geve!
20 En Ik zal Mijn net over hem uitspreiden, dat hij gegrepen zal worden in Mijn jachtgaren; en Ik zal hem doen brengen naar Babel, en zal daar met hem rechten over zijn overtreding, waardoor hij tegen Mij overtreden heeft.

21 Daartoe zullen al zijn vluchtelingen met al zijn benden door het zwaard vallen, en de overgeblevenen zullen in alle winden verstrooid worden; en gijlieden zult weten, dat Ik, de HEERE, gesproken heb.
22 Alzo zegt de Heere HEERE: Ik zal ook van den oppersten tak des hogen ceders nemen, dat Ik zetten zal; van het opperste zijner jonge takjes zal Ik een tederen afplukken, denwelken Ik op een hogen en verhevenen berg planten zal;
23 Op den berg der hoogte van Israel zal Ik hem planten; en hij zal takken voortbrengen, en vrucht dragen, en hij zal tot een heerlijken ceder worden, dat onder hem wonen zal alle gevogelte van allerlei vleugel; in de schaduw zijner takken zullen zij wonen.
24 Zo zullen alle bomen des velds weten, dat Ik, de HEERE, den hogen boom vernederd heb, den nederigen boom verheven heb, den groenen boom verdroogd, en den drogen boom bloeiende gemaakt heb; Ik, de HEERE, heb het gesproken, en zal het doen.

In het voorgaande hoofdstuk hield God rekening met het volk van Juda en bracht verwoesting over hen om hun verraderlijke bondsbreuk, in dit hoofdstuk houdt Hij rekening met de koning van Juda omdat deze verraderlijk het verbond met de koning van Babel heeft gebroken. Want toen God kwam om daarover met hem te twisten, vond Hij in menig opzicht overtreding. Nu onderhandelde Zedekia in het geheim met de koning van Egypte over onderstand om trouweloos het juk van de koning van Babel af te schudden, en bezworen trouw en gehoorzaamheid jegens hem te breken. Door de profeet,

I. Dreigt God de ondergang van koning en koninkrijk, door de gelijkenis van de twee arenden en de wijnstok vers 1-10, en de verklaring van die gelijkenis, vers 11-21. Maar ten slotte

II. belooft Hij het herstel van de koninklijke familie van Juda, het huis van David in de Messias en Diens koninkrijk, vers 22-24.

Ezechiël 17:1-21

Wij moeten al die verzen samen nemen, omdat wij dan de gelijkenis en haar uitlegging met een blik kunnen overzien, en die beide elkaar verklaren.

1. De profeet wordt opgedragen, tot *het huis Israëls een raadsel te gebruiken,* vers 2, niet om hen in de war te brengen, als Simsons raadsel onder de Filistijnse bruiloftsgasten, niet om de gedachten Gods in een duistere rede voor hen te verbergen en hen in onzekerheid te laten, zodat de ene dit raadt en een ander dat, gelijk dat meer met raadsels het geval is. Neen, hij deelt onmiddellijk de betekenis van het raadsel mede. "Daarom, die in een vreemde taal spreekt, die bidde, dat hij het moge uitleggen," 1 Corinthiers. 14:13. Maar hij moest zijn boodschap onder de vorm van een raadsel of gelijkenis overbrengen, opdat men er meer aandacht aan schenken zou, er meer door getroffen worden, ze beter onthouden en met meer warmte aan anderen vertellen. Om deze redenen gebruikte God menigmaal gelijkenissen, als Hij Zijn dienaren, de profeten, uitzond, en Christus zelf opende Zijn mond in gelijkenissen. Raadsels en gelijkenissen worden gebruikt om ons zelf of onze vrienden te vermaken. De profeet moest er een aanwenden om te zien, of de dingen Gods in dit kleed beter ontvangen werden en zo dieper zinken in het gemoed van dit zorgeloos volk. Zie, predikanten moeten zoeken naar aangename woorden, gelijk de Prediker deed, Spreuken 12:10, en naar onderscheidene wijzen om iets goeds uit te werken, en, voor zover het dienen kan tot stichting, in hun prediking van bekende zaken ter vergelijking gebruik maken en verstaanbare woorden aanwenden, zodat er niet zo’n groot verschil zij tussen hun taal op de preekstoel en die van hun dagelijksen omgang.

2. Hij moet deze gelijkenis voorhouden *aan een weerspannig huis, vers 12.* Omdat zij weerspannig waren, kon God ze in onwetendheid gelaten hebben, opdat ze ziende zagen en niet bemerkten, toch zal de zaak hun verklaard worden. *Weet gij niet, wat deze dingen zijn?* Zij, die de geschiedenis kenden en wisten wat nu gevreesd werd, konden met enige scherpzinnigheid naar de betekenis raden, maar, opdat niemand zich zou verontschuldigen, moet de profeet die verklaring in duidelijke woorden geven, vrij van alle figuurlijke taal. Maar eerst werd hun het raadsel gegeven om er een tijdje over na te denken en het hun vrienden te Jeruzalem toe te zenden, opdat ook die er naar zoeken en de komende verklaring verwachten zouden.

Laat ons nu de inhoud van de boodschap nagaan.

I. Nebukadnezar had enige tijd geleden Jehojachin gevankelijk weggevoerd, die ook wel Jechonia genoemd wordt, toen hij eerst achttien jaar oud was en slechts drie maanden te Jeruzalem had geregeerd, hem en zijn vorsten en groten, 2 Koningen 24:12. Dit wordt in de gelijkenis voorgesteld door een arend, die de bovenste tak van een ceder en de top van zijn takje afplukte, in een land van koophandel bracht en in een stad van kooplieden zette, vers 2,4. Vers 12 verklaart dit: *De koning van Babel is tot Jeruzalem gekomen, en heeft haar koning genomen, en haar vorsten, en heeft ze tot zich gevoerd naar Babel.* Zo min een jonge twijg in staat is, zich tegen de roofvogel te verzetten, evenmin kon de koning van Juda die van Babel weerstaan. In Daniëls gezicht is Nebukadnezer een leeuw, de koning van de dieren. Daniel 7:4, daar heeft hij arendsvleugelen, zo vlug zijn zijn bewegingen en zo snel zijn veroveringen. In onze gelijkenis is hij een arend, de koning van de vogelen, een grote adelaar, die van roof leeft, welks jongen bloed zuipen, Job 39:33. Zijn heerschappij breidt zich ver uit, gelijk de grote, lange vleugelen eens arends, het volk is talrijk, want hij is vol van veren, zijn hof schitterend,

want hij heeft verscheidene kleuren, die er als borduurwerk uitzien. Jeruzalem is de Libanon een woud van huizen, en zeer aangenaam. De koninklijke familie is de ceder, Jehojakim is de opperste tak, de vorsten zijn de top van zijn jonge takjes, die Nebukadnezar afplukt. Babel is het land van koophandel en de stad Babylon de stad van kooplieden, waarheen de ballingen gebracht worden. De koning van Juda, uit het huis van David, zal zich zelf wel diep vernederd en onteerd gevoeld hebben, te midden van kooplieden geplaatst te worden, maar hij moest er zich in schikken.

II. Toen hij hem naar Babel voerde, maakte hij zijn oom Zedekia koning in zijn plaats, vers 5. 6. Zijn naam was *Mattanja, de gift des Heeren,* die Nebukadnezar veranderde in *Zedekia, de gerechtigheid des Heeren,* om hem te vermanen, recht te doen gelijk de God, die hij diende, uit vreze voor zijn eigen gerechtigheid. Dit was *het zaad van het lands,* een inboorling en geen vreemde, niet éé van de Babylonische vorsten, hij werd *gelegd in een zandakker, of vruchtbaar veld,* naar de Engelse vertaling, want dat was Jeruzalem. Hij werd *gezet bij vele wateren,* waar hij alle kans had te groeien, als een wilgeboom, die snel groeit en het best tiert in vochtige grond, maar nimmer verwacht kan worden, tot een statige boom op te groeien. Hij zette hem met voorzichtigheid, hij lette wijselijk op de voorwaarden tot voorspoedige wasdom, maar toch niet tot te hogen groei. Hij *nam van het koninklijke zaad, zo* verklaart vers 13, en *maakte daarmee een verbond,* dat hij het koninkrijk zou bezitten en koninklijke macht en waardigheid genieten, maar Nebukadnezars vazal en hem verantwoordelijk blijven. *Hij bracht hem tot een eed,* deed hem trouw zweren, zweren bij zijn eigen God, de God Israëls, dat hij hem onderworpen en trouw zou blijven, 2 Eze 36:16. *Hij heeft* ook *de machtigen des lands weggenomen,* de voornaamste krijgslieden, gedeeltelijk als gijzelaars, om de onderhouding van het verbond te waarborgen, gedeeltelijk om het land daardoor te verzwakken, om het de koning minder gemakkelijk te maken, het verbond, zo hij daartoe in verzoeking mocht komen, ontrouw te worden. Het doel wordt duidelijk genoemd in vers 14 : *Opdat het koninkrijk nederig zou zijn,* zowel wat zijn eer als wat zijn kracht aangaat, geen mededinger zou worden in verband met machtige naburen, noch de schrik voor zwakke, zoals het geweest was, *zich niet verheffende* om met het koninkrijk van Babel te wedijveren, of een van de rijkjes, die er aan onderworpen waren, aan te vallen. Tegelijkertijd bedoelde hij, dat het, *zijn verbond houdende, bestaan mocht.* Hiermede zou de trots en eerzucht van die machtige potentaat bevredigd worden, die "de Allerhoogste wilde gelijk worden", Jesaja 14:14, alles rondom zich onderwerpende. Zie nu hier,

1. Hoe treurige verandering de zonde in Juda’s koningshuis had teweeggebracht. Er was een tijd geweest, dat alle omliggende volken aan Juda belasting plichtig waren, nu was niet alleen die oppermacht verloren, maar het was zelf belasting plichtig geworden. "Hoe was het goud verdonkerd! Door de zonde verkopen de natiën haar vrijheid, en vorsten hun waardigheid, zij ontheiligen hun kroon tegen de aarde."

2. Hoe wijs handelde Zedekia, toen hij deze voorwaarden aannam, al waren ze niet eervol, toen hij geen andere uitweg meer had. Iemand kan in welstand en tevreden leven, al kan hij geen hoge en vooraanstaande plaats innemen als voorheen. Een koninkrijk kan veilig en zeker zijn, al is het van zijn vroegere grootheid omlaag gekomen. En zo kan het ook met een huisgezin gaan.

III. Zolang Zedekia de koning van Babel trouw bleef, handelde hij verstandiglijk, en, wanneer hij nu maar tot God ware teruggekeerd zijn plicht gedaan en zijn koninkrijk hervormd had, zou hij nog beter hebben gedaan. Ja, hij zou daardoor tot zijn vroegere waardigheid gestegen zijn,

vers 6. Deze plant groeide, en al was ze ook een wilgeboom (naar de Engelse vertaling, vers 5, de onze heeft: met grote voorzichtigheid), en al nam men er weinig notitie van, ze *werd tot een welig uitlopenden wijnstok, doch nederig van stam,* een grote zegen voor zijn eigen land, en zijn vruchten verblijdden het hart. Het is beter een nederige, maar welig uitlopende wijnstok te zijn dan een verheven ceder, die geen vruchten draagt." Nebukadnezar was voldaan, want de takken zagen naar hem en steunden op hem gelijk de wijnstok op een muur, en hij ontving zijn deel van de vruchten, zijn wortels waren onder hem te van zijn beschikking". De Joden hadden evenzeer oorzaak om tevreden te zijn, zij zaten onder hun eigen wijnstok, die ranken voortbracht en scheuten uitwierp, en er goed uitzag en vrucht beloofde. Zie, hoe langzaam God Zijn oordelen over dit weerspannig volk brengt, het uitstel geeft en het tijd tot bekering laat. Hij maakte hun koninkrijk nederig, dat is laag, klein, om te zien of dat hen verootmoedigen zou, alvorens Hij ook het koningschap wegnam, Hij maakte het hun degelijk, om ze te winnen, opdat zij tot Hem terugkeerden, en de gedreigde ellende uit mocht blijven.

IV. Zedekia verstond zijn eigen belang niet, maar werd ontevreden over zijn vernedering, als vazal onder de koning van Babel te staan en hem belasting plichtig te zijn. Om zich van die band te ontslaan, begon hij geheime onderhandelingen te voeren met de koning van Egypte. Hij had generlei reden zich over de koning van Babel te beklagen, als zou die hem nieuwe vernederingen doen ondergaan of van zijn overmacht misbruik maken, zijn land verdrukken of verarmen. Gelijk de profeet tevoren had gezegd, vers 6, (en hierdoor werd zijn verraad te snoder), hij had het goed: hij *was geplant in een zandakker,* in goede grond, bij *vele wateren,* zijn koningshuis genoot eer en zou bevestigd zijn geworden, zijn kas was goed gevuld, spoedig zou weer welvaart gaan heersen, zo hij trouw was geweest, zou hij *een welig uitlopende wijnstok* geweest zijn. Maar *er was nog een grote arend,* en daarvoor gevoerde hij genegenheid, en daarin stelde hij zijn vertrouwen, en dat was *de koning van Egypte,* vers 7. Deze twee grote vorsten, de koningen van Babel en Egypte, waren slechts twee grote arenden, twee machtige roofvogels. Van deze grote Egyptische arend wordt gezegd, dat hij groot van vleugels, maar niet, dat hij lang van vlerken was, als de koning van Babel, omdat het koninkrijk Egypte, hoewel sterk, minder groot van omvang was. De grote arend, Babel wordt voorgesteld als vol van veren, en de andere Egypte, als overvloedig van veren, dat ziet op de rijkdom en de grote legers, waarop beide vertrouwden, en die toch weer niet met gelijke namen genoemd worden, de ene vol, de andere overvloedig. Zedekia beloofde zich zelf vrijheid, maar maakte zich afhankelijk van Egypte, hij verwachtte dwaselijk, verlichting van wat niet kan zijn dan wisseling van meester. "Deze wijnstok nu veegde zijn wortelen naar deze, de koning van Egypte, toe, en wierp zijn takken naar hem uit, dus zocht eerst meer geheim, daarna meer openlijk hulp bij hem, toonde zich dus zeer op diens bijstand gesteld, opdat die hem bevochtigen zou naar de bedden van zijn planting toe, terwijl hij toch geplant was bij vele wateren, en geen betere besproeiing nodig had." Dit wordt in vers 15 duidelijk verklaard. Zedekia rebelleerde tegen de koning van Babel door *zijn boden naar Egypte te zenden, opdat men hem paarden en veel volks zou doen toekomen,* om hem in staaf te stellen, tegen de koning van Babel te bestaan. Zie welk een verandering de zonde in Gods Volk had teweeggebracht! God had beloofd, dat het een talrijk volk zou zijn, "gelijk het zand aan de oever van de zee, en thans, nu veel volk nodig is, moet hij naar Egypte zenden, omdat de zonde het verminderd en ten ondergebracht had," Psalm 107:39. Zie ook de dwaasheid van die mokkende, ontevreden geesten, die hun eigen ondergang bewerken door hun streven om het beter te hebben dan God verordend had, terwijl zij gelukkig en tevreden hadden kunnen zijn, als zij zich in de huidige omstandigheden hadden willen schikken.

V. God bedreigt Zedekia hier met finale ondergang van zijn persoon en zijn koninkrijk. In Zijn heilig ongenoegen brengt Hij dit vonnis over hen om zijn verraderlijk gedrag jegens de koning van Babel. Dit wordt in de gelijkenis, vers 9, 19, voorgesteld door *zijn wortels uit te rukken en zijn vrucht af te snijden, dat hij droog worde, en al de bladeren van zijn gewas te verdrogen, als het nog in Zijn grimmigheid was,* Job 8:12, reeds voordat de herfst komt en de bladeren natuurlijk wegblaast. Het voornemen zal verijdeld worden, het zal *ten enenmale verdorren.* De zaken van deze meinedigen vorst zullen onherstelbaar te gronde gaan, gelijk een wijnstok, wanneer de oostenwind hem aanroert, zodat hij nergens meer voor deugen zal dan om verbrand te worden, zoals wij dat reeds in de gelijkenis, Hoofdstuk 15:4, gezien hebben. *Hij zal verdrogen op de bedden van zijn gewas,* hoe rijkelijk ze ook besproeid waren. Hij zal verwoest worden *niet door een groten arm, noch door veel volks, om die van zijn wortelen weg te voeren,* vers 9. Want hoe weinig krijgslieden zijn nodig om een wijnstok uit te roeien? Zie, God kan grote dingen doen zonder "veel drukte te maken". Hij heeft geen grote macht noch veel volk nodig om Zijn raad uit te voeren, een handvol is voldoende als het Hem behaagt. Hij vermag zonder enige moeilijkheid een zondige koning en zijn koninkrijk te verderven, gemakkelijker dan wij een boom vellen, die nutteloos de grond beslaat. In de verklaring van de gelijkenis wordt het vonnis in de brede genoemd: *Zal hij gedijen?* vers 15. Kan hij rekenen op voorspoed en wasdom? Ja, zal hij, die goddeloosheid doet, *ontkomen?* Zal hij het verbond verbreken en de wraak ontgaan, die de rechtvaardige straf is voor zijn verraad? Neen, hij kan niet verwachten, kwaad te doen en goed te ondervinden. Laat hem zijn vonnis horen.

1. Het wordt door een eed van Godswege bevestigd. "Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere Heere, zo hij niet zal sterven!" Dit toont aan, hoe hogelijk God hem zijn misdaad aanrekent en hoe zeker en streng zijn straf zijn zal. God zweert in Zijn toorn," als in Psalm 95:11. Zie, als Gods beloften met een eed bevestigd worden, tot troost voor Zijn heiligen, zo is het een schrik voor de goddelozen, als Hij Zijn bedreigingen onder ede uitspreekt. Zo waarachtig als God leeft (ik kan er bijvoegen, en zo lang Hij leeft), zo gewis en zo lang zullen onboetvaardige zondaars ellendig zijn.

2. Het wordt gerechtvaardigd door de schandelijkheid van de misdaad, waaraan hij schuldig stond.

a. Hij was jegens zijn weldoener zeer ondankbaar geweest, die hem koning had gemaakt, hem had beschermd en tot vorst verheven, toen hij hem even gemakkelijk als gevangene had kunnen meevoeren. Zie het is zonde tegen God, als wij onvriendelijk zijn jegens onze vrienden en de rug toekeren aan hen, die ons omhoog gebracht hebben.

b. Hij was zeer vals geweest jegens hem, met wie hij in een verbond stond. Hierop wordt vooraf nadruk gelegd: "Hij heeft mijn eed veracht." Toen zijn geweten of zijn vrienden hem eraan herinnerden, speelde hij met de eed, nam een onbeschaamd besluit en brak dien, vers 15, 16-18, 19. Hij brak de eed en beroemde zich daarop, als een grote tiran in onze dagen wiens grondstelling, naar men zegt deze is. *Vorsten moeten geen slaven van hun woord zijn, verder dan hun belang meebrengt.* Wat Zedekia’s trouweloosheid verergerde was, dat de eed waardoor hij zich aan de koning van Babel verbonden had, was

c. Een plechtige eed. Daarop wordt nadruk gelegd, vers 18 :*Daar hij, zie, zijn hand gegeven had,* als bondgenoot des konings van Babel, niet maar als zijn onderdaan, maar als zijn vriend, de hand te geven was een teken van zijn hart te binden.

d. Een heilige eed. God zegt, vers 19 :*Mijn* eed, die hij veracht heeft, en Mijn verbond, dat hij gebroken heeft. In iedere plechtigen eed wordt God aangeroepen als getuige voor de oprechtheid van degene, die zweert, en ingeroepen als rechter en wreker voor zijn leugen, zo hij valselijk zweert of ooit zijn eed breekt. Maar de eed van trouw aan een vorst wordt bijzonderlijk een eed Gods genoemd Psalm. 8:2, als was die eed heiliger dan enige andere eed, want vorsten zijn dienaars Gods ons ten goede, Romeinen 13:4. Nu is Zedekia's breken van deze eed en dit verbond de zonde, die God hem *op zijn hoofd geven zal,* vers 19, *de overtreding, waardoor hij overtreden heeft,* waarover *God met hem rechten wil,* vers 20. Zie, meineed is een afschuwelijke zonde, die de God des hemels zeer vertoornt. Het zou hem geen verontschuldiging zijn:

Ten eerste, dat de eedzweerder koning was, koning uit het huis Davids, wiens vrijheid en waardigheid hem zeker voor de bindende kracht van de eed zou verheffen. Neen, al waren vorsten goden genoemd, tegenover God zijn zij mensen en staan ze niet boven de wet en het oordeel. Een vorst is ongetwijfeld voor God door zijn kroningseed even vast gebonden aan zijn volk, als het volk aan de vorst door zijn eed van trouw.

Ten tweede ook niet, dat de eed de koning van Babel gezworen was, een heidens vorst, erger dan een ketter, aangaande wie de kerk van Rome leert, dat men jegens hem aan zijn belofte niet gebonden is. Neen, hoewel Nebukadnezar een aanbidder van valse goden was, toch zal de trouwe God wrake oefenen, wanneer een van Zijn dienaren zijn eed jegens die heiden breekt, want trouw moet men allen mensen houden. Wanneer belijders van de ware godsdienst trouwelooslijk handelen jegens aanhangers van een valse, dan zal hun belijdenis allerminst een verontschuldiging zijn, veeleer een verzwaring van schuld. God zal hun meineed zoveel eer en te meer straffen, omdat zij daardoor de vijanden des Heeren aanleiding geven, Hem te lasteren. Gelijk die Mohammedaanse vorst, die, toen Christenen hun verbond met hem braken, uitriep: "O Jezus! zijn dat christenen?"

Ten derde zou het hem ook niet verontschuldigen, dat die eed hem door een veroveraar was afgedwongen, want het verbond was gemaakt op aannemelijke voorwaarden. Leven en kroon waren hem gegund op voorwaarde, dat hij trouw zou zijn en de koning van Babel onderworpen blijven. Wanneer hij de voordelen van dit verbond genoot, dan was het onrechtvaardig, de plichten te verzaken. Laat hem weten, dat hij, omdat hij *de eed veracht* en "het verbond gebroken heeft, niet zal ontkomen." En zo de verachting en breuk van zo'n eed en verbond zo streng gestraft werd, hoeveel te zwaarder straf zullen zij dan waardig geacht worden, die hun verbond met God breken (die, zie, er hun hand op gegeven hadden, dat zij getrouw zouden zijn) die het bloed des Testaments onrein hebben geacht. Die twee verbonden zijn niet te vergelijken.

3. Onderscheidenlijk wordt erop gewezen, waarin de straf beantwoordt aan de zonden.

a. Hij had tegen de koning van Babel gerebelleerd, en deze was zijn wezenlijke overwinnaar. In de plaats, waar de koning woont, *wiens verbond hij gebroken heeft, bij hem in het midden van Babel zal hij sterven,* vers 16. Hij meent uit zijn hand te ontkomen, maar hij zal juist in zijn hand vallen, dieper dan ooit in zijn macht geraken. God zelf zal met de koning van Babel en tegen hem zijn: *Ik zal Mijn net over hem uitspreiden,* vers 20. God heeft een net voor degenen, die trouwelooslijk handelen en toch Zijn rechtvaardige oordelen denken te ontsnappen. In dat net zullen zij vallen en blijven, die niet gebonden wilden zijn door eed en verbond. Zedekia vreesde Babylon. "*Daar heen zal Ik hem brengen",* zegt God, *"en daar zal Ik met hem*

rechten". De mens zal rechtvaardiglijk in die ellende vallen, welke hij door zijn zonde tracht te ontvlieden.

b. Hij had op de koning van Egypte vertrouwd, en die zou blijken, geen hulp te kunnen verlenen, Farao zal door een groot leger en door menigte van krijgsvergadering met hem in oorlog niets uitrichten, vers 17, zal hem geen dienst doen, noch de inval van de Chaldeeuwse benden tegenhouden. Hij zal hem in het beleg niet steunen door een wal op te werpen, en sterkten te bouwen, noch in de slag door vele zielen uit te roeien. Zie ieder schepsel is voor ons wat God het voor ons maakt, Hij verzwakt gewoonlijk en maakt krachteloos die vlesen arm, waarop wij vertrouwen en bouwen. Nu werd opnieuw vervuld wat bij een vroegere gelegenheid was gezegd, Jesaja 30:7 :"Egypte zal ijdellijk en tevergeefs helpen". Zo ging het nu weer, want ofschoon de Chaldeeuwse strijdmacht op de nadering van de Egyptische het beleg van Jeruzalem opbrak, ze kwam terug, toen de Egyptenaren weer verdwenen, en nam de stad in. Het schijnt, dat de Egyptenaren dapper en machtig genoeg waren, maar Zedekia niet van harte te hulp kwamen. Zie, degenen, die trouwelooslijk handelen jegens hen, die vertrouwen in hen stellen, zullen op hun beurt trouweloos behandeld worden door hen, op wie zij vertrouwden. Toch waren de Egyptenaren niet de enigen, op wie Zedekia rekende, hij had ook een eigen krijgsmacht, maar, al mogen wij veronderstellen dat die uit geoefende en de beste soldaten bestond die het koninkrijk bezat, ze zouden vluchtelingen worden, hun post verlaten en vallen door het zwaard des vijands. De overgeblevenen zouden *in alle winden verstrooid worden*, vers 21. Dit werd vervuld, toen de stad werd doorgebroken, en alle de krijgslieden vloden, Jeremia 52:7. "Dan zult gij weten, dat Ik, de Heere, het gesproken heb. Zie, vroeger of later zal Gods Woord blijken waar te zijn, en zij, die het niet geloven willen, zullen bij ervaring de betekenis en werkelijkheid ervan leren verstaan.

Ezechiël 17:22-24

Toen de koninklijke familie van Juda door de verbanning van Jehojakim en Zedekia ondergegaan was, zo mag gevraagd worden, wat was er nu geworden van het verbond met David, "dat hij en zijn kinderen op de troon des koninkrijks zouden zitten tot in eeuwigheid?" "Zijn de gewisse weldadigheden Davids ongewis geworden?" Om deze tegenwerpingen tot zwijgen te brengen, is het genoeg, te antwoorden, dat de belofte voorwaardelijk was. "Indien zij mijn verbond houden, zo zullen ook hun zonen tot in eeuwigheid op uw troon zitten," Psalm 132:12. Maar Davids nakomelingschap heeft het verbond verbroken en daardoor de belofte verbeurd. Toch zou het ongeloof des mensen Gods belofte niet krachteloos maken. Hij zou een ander zaad Davids stellen en daarin zijn belofte verwezenlijken en dat wordt in deze verzen toegezegd.

I. het huis van David zal weer grootgemaakt worden, en uit zijn as zal een andere phoenix verrijzen. De gelijkenis van een boom, waarvan gebruik was gemaakt als bedreiging, wordt hier weer gebezigd voor de belofte, vers 22, 23.

1. De belofte werd reeds gedeeltelijk vervuld, toen Zerubbabel, een tak van het huis Davids, verheven werd tot een hoofd van de Joden bij hun terugkeer uit de ballingschap, om de stad en de tempel te herbouwen en kerk en staat te herstellen. Maar de volle vervulling zou ze hebben in het koninkrijk van de Messias, "die een wortel was uit een dorre aarde, en Wien God, naar de belofte, de troon van Zijn vader David geven zou," Lukas 1:32. God zelf neemt op Zich, het huis Davids te doen herleven en te herstellen. Nebukadnezar was de grote arend geweest, die het herstel van Davids huis had beproefd in afhankelijkheid van hem, vers 5. Maar de poging was mislukt, zijn planting verdorde en werd uitgeroeid. "Wel", zegt God, "de volgende poging zal van Mij uitgaan: *Ik zal ook van de bovenste tak* van de hoge ceder een stekje nemen, dat Ik inzetten zal." Zie, gelijk mensen hun plannen hebben, zo heeft God de Zijne, maar de Zijne zullen voorspoedig zijn, terwijl geen mislukken. Nebukadnezar verhovaardigde zich, dat hij koninkrijken stichtte naar Zijn welgevallen, Daniel 5:19. Maar die koninkrijken hadden een spoedig einde, terwijl "de God des hemels een koninkrijk zou verwekken, dat in der eeuwigheid niet zou verstoord worden," Daniel 2:44.

2. Het huis Davids herleeft in "een tere tak van het bovenste van zijn jonge takjen." Dat was Zerubbabel, wat hem hoop gaf was de dag van de kleine dingen, Zacheria 4:10, toch werden voor hem grote bergen vlak gemaakt. Onze Heere Jezus was de bovenste tak van de hoge ceder, het verst verwijderd (want spoedig na Zijn verschijning werd het huis Davids afgesneden en uitgeroeid), maar het naast bij de Hemel, want Zijn koninkrijk is niet van deze wereld. Hij werd genomen van de bovenste van zijn jonge takjen, "want Hij is de man, de scheut, de tedere plant, en een wortel uit de dorre aarde, Jesaja 53:2, maar een spruit van de gerechtigheid, de planting des Heeren, opdat Hij verheerlijkt worde."

3. Deze tak wordt *geplant op een hoge en verheven berg*, vers 22, *Op de berg van de hoogte van Israël*, vers 23. Daarheen heeft Hij Zerubbabel gebracht in triomf, daar verwekte Hij Zijn Zoon Jezus, zond Hem om *de verlorene schapen van het huis Israëls* te vergaderen, *zalfde Hem tot koning over Zion, de berg van Zijn heiligheid*, zond het Evangelie uit van *de berg Zion, het Woord des Heeren van Jeruzalem*, daar op *de hoogte van Israël*, een volk, waarop zijn naburen het oog gericht hadden als uitstekend en verheven, werd de Christelijke kerk het eerst geplant. De kerken in Judea waren de meest oorspronkelijke kerken. De ongelovige

Joden deden wat zij konden om die planting te verhinderen, maar wie kan uitroeien wat God heeft geplant?

4. Van daar verspreidt ze zich ver en wijd. De Joodse staat, of schoon die onder Zerubbabel zeer nederig begon, was als een tere tak die gemakkelijk kon afgesneden worden. Maar die schoot wortel breidde zich wonderbaarlijk uit en werd na enige tijd zeer aanzienlijk, uit andere volken kwamen "vogels van allerlei pluimage en nestelden in zijn takken". De Christelijke kerk was eerst als een mosterdzaad, maar werd, als deze tere tak, een grote boom door zijn toename ieders bewondering wekkend. Toen de heidenen de kerk kwamen binnenstromen, toen kwamen "de vogels van allerlei pluimage (zelfs roofvogels, als wolf en lam samen weidende, Jesaja 11:6) en nestelden in zijn takken," Daniel 4:21.

II. God zelf zal hierin verheerlijkt worden, vers 29. De oprichting van het koninkrijk van de Messias in de wereld zal de kinderen van de mensen duidelijker dan ooit tonen, dat God de koning is van de gehele aarde, Psalm 47:3. Nooit is er krachtiger bewijs van deze waarheid geleverd, dat alle dingen door een wijze en almachtige Voorzienigheid geregeerd worden, dan in de verhoging van Christus en de vestiging van Zijn koninkrijk onder de mensen. Daardoor bleek, dat God alle harten in Zijn hand heeft en souverein over alle dingen beschikt. Alle bomen des velds zullen weten,

1. Dat de boom, die God wil vernederen en verdrogen, vernederd en verdroogd zal worden, hoe hoog en statig, hoe fris en groen hij ook moge zijn. Geen eer of welvaart, geen uiterlijke voorspoed of innerlijke waardij, is een waarborg tegen Gods vernederende werking.

2. Dat de bomen, die God wil verheffen en doen bloeien, verheven worden en bloeien zullen, al zijn ze nog zo laag en dor. Het huis van Nebukadnezar, dat nu op het toppunt van macht en aanzien stond, zou uitgeroeid worden, en het huis van David, dat nu zo’n pover figuur maakte, zou groot worden, en de Joodse natie, nu veracht, belangrijk. Het koninkrijk van Satan, dat zo lang en zo breed geheerst heeft zal verbroken worden., en Christus’ koninkrijk met verachting aangezien, zal bevestigd worden tot in eeuwigheid. De Joden, die door God als Zijn volk rijk begenadigd waren, zouden verworpen worden, en de heidenep, lage en dorre bomen, zouden in hun plaats worden aangenomen, Jesaja 54:1. Al de vijanden van Christus zullen vernederd en een voetbank van Zijn voeten gemaakt, maar Zijn macht bevestigd en uitgebreid worden: "Ik, de Heere, heb het gesproken (het is het besluit, het geopenbaarde besluit, dat Christus moet verhoogd, ten uiterste hoeksteen worden, en Ik heb het gedaan, dit is, Ik zal het op Mijn tijd doen, even zeker als ware het reeds volbracht". Bij mensen zijn zeggen en doen twee, niet alzo bij God. Wat Hij heeft gesproken zal Hij, daarvan kunnen wij zeker zijn, ook doen, geen tittel of jota ervan zal op de aarde vallen, "want Hij is geen mens, dat Hij liegen, noch eens mensen kind, dat het Hem berouwen zou". En dat geldt zowel Zijn bedreigingen als Zijn beloften.

HOOFDSTUK 18

1 Verder geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
2 Wat is ulieden, dat gij dit spreekwoord gebruikt van het land Israels, zeggende: De vaders hebben onrijpe druiven gegeten, en de tanden der kinderen zijn stomp geworden?
3 Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo het ulieden meer gebeuren zal, dit spreekwoord in Israel te gebruiken!
4 Ziet, alle zielen zijn Mijne; gelijk de ziel des vaders, alzo ook de ziel des zoons, zijn Mijne; de ziel, die zondigt, die zal sterven.
5 Wanneer nu iemand rechtvaardig is, en doet recht en gerechtigheid;
6 Niet eet op de bergen, en zijn ogen niet opheft tot de drekgoden van het huis Israels; noch de huisvrouw zijns naasten verontreinigt, noch tot de afgezonderde vrouw nadert;
7 En niemand verdrukt, den schuldenaar zijn pand wedergeeft, geen roof rooft, den hongerige zijn brood geeft, en den naakte met kleding bedekt;
8 Niet geeft op woeker, noch overwinst neemt, zijn hand van onrecht afkeert, waarachtig recht tussen den een en den anderen oefent;
9 In Mijn inzettingen wandelt, en Mijn rechten onderhoudt, om trouwelijk te handelen; die rechtvaardige zal gewisselijk leven, spreekt de Heere HEERE.
10 Heeft hij nu een zoon gewonnen, die een inbreker is, die bloed vergiet, die zijn broeder doet een van deze dingen;
11 En die al die dingen niet doet; maar eet ook op de bergen, en verontreinigt de huisvrouw zijns naasten;
12 Verdrukt den ellendige en den nooddruftige, rooft veel roofs, geeft het pand niet weder, en heft zijn ogen op tot de drekgoden, doet gruwel;
13 Geeft op woeker, en neemt overwinst; zou die leven? Hij zal niet leven, al die gruwelen heeft hij gedaan; hij zal voorzeker gedood worden; zijn bloed zal op hem zijn!
14 Ziet nu, heeft hij een zoon gewonnen, die al de zonden zijn vaders, die hij doet, aanziet, en toeziet, dat hij dergelijke niet doet;
15 Niet eet op de bergen, noch zijn ogen opheft tot de drekgoden van het huis Israels, de huisvrouw zijns naasten niet verontreinigt;
16 En niemand verdrukt, het pand niet behoudt, en geen roof rooft, zijn brood den hongerige geeft, en den naakte met kleding bedekt;
17 Zijn hand van den ellendige afhoudt, geen woeker noch overwinst neemt, Mijn rechten doet, en in Mijn inzettingen wandelt; die zal niet sterven om de ongerechtigheid zijns vaders; hij zal gewisselijk leven.
18 Zijn vader, dewijl hij met onderdrukking onderdrukt heeft, des broeders goed geroofd heeft, en gedaan heeft, dat niet goed was in het midden zijner volken; ziet daar, hij zal sterven in zijn ongerechtigheid.
19 Maar gijlieden zegt: Waarom draagt de zoon niet de ongerechtigheid des vaders? Immers zal de zoon, die recht en gerechtigheid gedaan heeft, en al Mijn inzettingen onderhouden, en die gedaan heeft, gewisselijk leven.
20 De ziel, die zondigt, die zal sterven; de zoon zal niet dragen de ongerechtigheid des vaders, en de vader zal niet dragen de ongerechtigheid des zoons; de gerechtigheid des rechtvaardigen zal op hem zijn, en de goddeloosheid des goddelozen zal op hem zijn.
21 Maar wanneer de goddeloze zich bekeert van al zijn zonden, die hij gedaan heeft, en al Mijn inzettingen onderhoudt, en doet recht en gerechtigheid, hij zal gewisselijk leven, hij zal niet sterven.
22 Al zijn overtredingen, die hij gedaan heeft, zullen hem niet gedacht worden; in zijn gerechtigheid, die hij gedaan heeft, zal hij leven.

23 Zou Ik enigzins lust hebben aan den dood des goddelozen, spreekt de Heere HEERE; is het niet, als hij zich bekeert van zijn wegen, dat hij leve?
24 Maar als de rechtvaardige zich afkeert van zijn gerechtigheid, en onrecht doet, doende naar al de gruwelen, die de goddeloze doet, zou die leven? Al zijn gerechtigheden, die hij gedaan heeft, zullen niet gedacht worden; in zijn overtreding, waardoor hij overtreden heeft, en in zijn zonde, die hij gezondigd heeft, in die zal hij sterven.
25 Nog zegt gijlieden: De weg des HEEREN is niet recht; hoort nu, o huis Israels! is Mijn weg niet recht? Zijn niet uw wegen onrecht?
26 Als de rechtvaardige zich afkeert van zijn gerechtigheid, en onrecht doet, en sterft in dezelve, hij zal in zijn onrecht, dat hij gedaan heeft, sterven.
27 Maar als de goddeloze zich bekeert van zijn goddeloosheid, die hij gedaan heeft, en doet recht en gerechtigheid, die zal zijn ziel in het leven behouden;
28 Dewijl hij toeziet, en zich bekeert van al zijn overtredingen, die hij gedaan heeft, hij zal gewisselijk leven, hij zal niet sterven.
29 Evenwel zegt het huis Israels: De weg des HEEREN is niet recht. Zouden Mijn wegen, o huis Israels, niet recht zijn? Zijn niet uw wegen onrecht?
30 Daarom zal Ik u richten, o huis Israels! een ieder naar zijn wegen, spreekt de Heere HEERE, keert weder, en bekeert u van al uw overtredingen, zo zal de ongerechtigheid u niet tot een aanstoot worden.
31 Werpt van u weg al uw overtredingen, waardoor gij overtreden hebt, en maakt u een nieuw hart en een nieuwen geest; want waarom zoudt gij sterven, o huis Israels?
32 Want Ik heb geen lust aan den dood des stervenden, spreekt de Heere HEERE; daarom bekeert u en leeft.

Misschien komen wij bij het lezen van sommige van de voorgaande hoofdstukken in de verzoeking te denken, dat wij er niet veel belang bij hebben (hoewel zij ook geschreven werden voor onze lering), maar dit hoofdstuk blijkt op het eerste gezicht, ons zeer van nabij te betreffen en van het hoogste belang voor ons te zijn. want zonder nadere toepassing op Juda en Jeruzalem, stelt het de regel vast, waarnaar de God de kinderen van de mensen zal oordelen en hun een eeuwig verblijf toewijzen, en die stemt volkomen overeen met die zeer oude regel, vastgesteld in Genesis 4:7 :"Is er niet, indien gij weldoet, verhoging? Maar, zo niet, de zonde, dit is de straf van de zonde, ligt aan de deur." Hier is,

I. Het goddeloze spreekwoord, gebruikt door de onheilige Joden dat aanleiding gaf tot de boodschap, die hier tot hen gezonden wordt, en die het noodzakelijk maakte, God te rechtvaardigen in Zijn handelingen met hen, vers 1-3.

II. Het antwoord op dit spreekwoord gegeven waarin God in ‘t algemeen Zijn eigen soevereiniteit en rechtvaardigheid betuigt vers 4. Wee de goddelozen, het zal hun kwalijk gaan, vers 4. Maar zeg de rechtvaardige, dat het hem wel zal gaan, vers 5-9. In ‘t bijzonder verzekert bij ons, betreffende het geval waarover geklaagd is.

1. Dat het een goddeloze kwalijk zal gaan, al had hij ook een goede vader, vers 10-13.

2. Dat het een goed man goed zal gaan, al heeft h ook een goddelozen vader vers 14-18. En daarom is God hierin rechtvaardig vers 19, 20..

3. Dat het de boetvaardige wel zal gaan, hoe slecht zij ook begonnen zijn, vers 21-23 en wederom, vers 27, 28,.

4. Dat het de afvalligen kwalijk zal gaan, hoe goed zij ook begonnen zijn, vers 24, 26. En het doel van dit alles is,

a. God te rechtvaardigen en de billijkheid van al Zijn daden in ‘t licht te stellen, vers 25, 29..

b. Om ons te verbinden en te bemoedigen tot berouw over onze zonden en bekering tot God, vers 30-32. En dat zijn dingen, die tot onze eeuwige vrede strekken. O, dat wij ze mogen verstaan en zien, voordat ze voor onze ogen verborgen worden!

Ezechiël 18:1-9

Boze daden zijn de oorzaak van goede wetten, en op dezelfde manier zijn onbillijke berispingen soms de oorzaak van een billijke rechtvaardiging, boze spreekwoorden zijn de oorzaak van goede profetieën. Hier is,

I. Een boos spreekwoord, door de Joden in gevangenschap algemeen gebruikt. Tevoren hadden wij er ook een, Hoofdstuk 12:22, met een antwoord er op, hier hebben wij een ander. Dat eerste was een uitdaging van Gods rechtvaardigheid: "De dagen zullen verlengd worden en al het gezicht zal vergaan, al die bedreigingen zijn maar gekheid". En dit beschuldigt Hem van onrechtvaardigheid, alsof de oordelen, die volvoerd werden, onrechtvaardig waren: "Gij gebruikt dit spreekwoord van het land Israëls, nu het verwoest is door de oordelen Gods, zeggende: De vaders hebben onrijpe druiven gegeten en de tanden van de kinderen zijn stomp geworden, " wij worden gestraft voor de zonden van onze vaderen, wat even ongerijmd is in het goddelijk bestuur, als dat de tanden van de kinderen stomp zouden worden doordat de vaders onrijpe druiven aten, terwijl door het oorzakelijk verband in de natuur degene, die iets verkeerde eet of drinkt, er alleen zelf onder lijden zal.

1. Nu moet erkend worden, dat er voor dit spreekwoord reden gegeven was. God had dikwijls gezegd, dat "Hij de onrechtvaardigheid van de ouders bezoeken zou aan de kinderen," in ‘t bijzonder de zonde van de afgoderij, met de bedoeling daardoor de boosheid van de zonde uit te drukken, van die zonde, Zijn walging daarvan, en Zijn billijke verontwaardiging daartegen, en de zware straffen, die Hij over de afgodendienaars brengen zou, opdat de ouders van de zonde teruggehouden zouden worden door de liefde tot hun kinderen, en opdat de kinderen uit eerbied voor hun ouders zich niet tot zonde zouden laten verleiden. Eveneens had hij dikwijls verklaard, bij monde van Zijn profeten, dat Hij bij het verderf, dat Hij nu over Jeruzalem en Juda bracht, rekening hield met de zonden van Manasse en andere koningen, die voor hem geweest waren, want als Hij het volk als een politieke eenheid beschouwde en het met nationale oordelen strafte voor nationale zonden, en volgens het grondbeginsel van onze wet, dat een gemeente niet sterft, nu met hen afrekende wegens de ongerechtigheid van vroeger jaren, dan was dat hetzelfde als iemand "in zijn ouderdom de misdaden van zijn jonkheid te doen erven," Job 13:26. En er is geen onrechtvaardigheid bij God, als Hij dat doet. Maar,

2. Zij bedoelden God er een verwijt van te maken, en Zijn rechtvaardigheid in staat van beschuldiging te stellen om Zijn handelingen tegen hen. In zover is dit spreekwoord in overeenstemming met de waarheid, dat zij, die willens en wetens zondigen, onrijpe druiven eten, zij doen iets, waar ze vroeger of later de gevolgen van zullen ondervinden. De druiven mogen er alleszins verleidelijk uitzien, maar zij zullen een bittere nasmaak hebben. Zij zullen de tanden van de zondaars stomp maken. Als hun geweten ontwaakt en hun zonden voor hen stelt, zal het hun het genot van de smaak vergallen, alsof hun tanden stomp geworden waren. Maar zij vinden het onredelijk, dat de kinderen de gevolgen dragen van de dwaasheid van de vaders en de nadelen ondervinden van datgene, waarvan zij nooit de voordelen hebben gehad, en dat God onrechtvaardig was door aldus wraak te nemen en het niet kon rechtvaardigen. Zie, welk een goddeloze beschouwing, en welk een vermetele onbeschaamdheid, en zie ook hoe vernuftig het toch weer is, en hoe sluw de vergelijking is. Velen, die goddeloos zijn in hun spot, zijn vernuftig in hun grappen, en zo wordt de boosheid van de hel tegen God en de godsdienst algemeen verbreid. Hier hult zij zich in een spreekwoord, en dat spreekwoord wordt gebruikt, algemeen gebruikt, zij hadden het te allen tijde in de mond. En hoewel het klaarblijkelijk een lasterlijke bedoeling had, dekten zij zich achter deze beeldspraak tegen de

aantijging van openlijke godslastering. Hieruit blijkt nu, dat zij zich niet vernederd hadden onder de roede, want in plaats van zichzelf te veroordelen en God te rechtvaardigen, veroordeelden zij Hem en rechtvaardigden zichzelf, maar wee hem, die met zijn Formeerder twist.

II. Een billijke berisping van en antwoord op dit spreekwoord: Wat is ulieden, dat gij het gebruikt? Dat is de berisping: "Wilt gij het tegen God opnemen? Of meent gij, dat gij iets anders doen zult, dan Hem tergen, om tegen u te toornen tot verterens toe? Is dat de manier om u met Hem te verzoenen en uw vrede met Hem te maken?" Het antwoord volgt waarin God hun te kennen geeft,

1. Dat dit spreekwoord niet meer gebruikt zal worden. Dit wordt gezegd en bezworen, vers 3 :*Gij zult geen gelegenheid meer hebben dit spreekwoord te gebruiken,* of (zoals men ook lezen kan): Gij *zult dit spreekwoord niet meer gebruiken.* In Jeremia 31:29 wordt dit gezegd als een belofte. Hier wordt het gezegd als een bedreiging. Daar betekent het, dat God op de weg van de genade tot hen terugkeren zal, hier betekent het, dat God hen zal tegenkomen op de weg des oordeels. Hij zal hen voor dit onbeschaamde gezegde zo straffen, dat zij het niet meer zullen durven gebruiken, evenals in een ander geval, Jeremia 23:34, 36. God zal afdoende middelen weten te vinden om die bedillers het zwijgen op te leggen. Of God zal hun en anderen zo duidelijk maken, dat zij zelf goddeloos genoeg zijn om al deze oordelen van de verwoesting over hen te brengen, dat zij zich zullen schamen, nog langer aan de zonden hunner vaders de schuld te geven, dat zij gestraft zijn: "Uw eigen geweten zal het u zeggen, en al uw naburen zullen het bevestigen, dat gij dezelfde onrijpe druiven gegeten hebt, die uw vaders voor u gegeten hebben, anders zouden uw tanden niet stomp geworden zijn."

2. Dat inderdaad het zeggen op zichzelf onrechtvaardig was en een onredelijk verwijt tegen God bestuur. Want,

A. God straft de kinderen niet voor de zonden van de vaders tenzij zij in de voetstappen van hun vaders treden en "de mate van hun ongerechtigheid vervullen, :Mattheus 23:32, en dan hebben zij geen reden zich te beklagen, want, wat zij te lijden hebben is minder dan zij voor hun eigen zonden verdienen. En als God spreekt van de ongerechtigheid van de vaders aan de kinderen te bezoeken dan is dat, wel verre van een harde behandeling van de kinderen, wie Hij slechts vergeldt naar hun werken, een bewijs van Gods geduld met de ouders, die Hij daarom niet onmiddellijk straft, omdat "Hij hun geweld weglegt voor hun kinderen," Job 21:19.

B. Alleen in tijdelijke rampen is het waar dat de kinderen (en soms onschuldig) lijden onder de goddeloosheid van hun ouders, en God kan deze rampen ten goede keren ten bate van hen, die er door bezocht worden maar ten opzichte van geestelijke en eeuwige ellende (en van die dood wordt hier gesproken) zullen de kinderen geenszins voor de zonden van de ouders boeten. Dit wordt hier uitvoerig aangetoond, en het is een wonderbaar voorbeeld van neerbuigende goedheid, dat het de grote God behaagde, de zaak met zulke goddeloze en onredelijke mensen te bespreken, en dat Hij ze niet onmiddellijk met stomheid sloeg of met de dood, maar Zich verwaardigde hun de zaak voor te stellen, om Zich te zuiveren van de beschuldiging. In Zijn antwoord,

a. betuigt en verdedigt Hij Zijn eigen volstrekte en onbetwistbare soevereiniteit: *Zie alle zielen zijn van Mij,* vers 4. God eist alle zielen van de kinderen van de mensen, de ene zowel als de andere, als Zijn eigendom op.

Ten eerste. De zielen zijn van Hem. Hij, die alle dingen geformeerd heeft, is nog in bijzonderen zin de Vader van de Geesten, want de zielen van de mensen dragen Zijn stempel, dat was zo bij hun schepping, het is ook zo bij hun vernieuwing. Hij formeert des mensen geest in zijn binnenste, en wordt daarom genoemd de God van de geesten van alle vlees, of de God van de belichaamde geesten.

Ten tweede. Alle zielen zijn van Hem, zij zijn alle door Hem en voor Hem geschapen en zijn Hem rekenschap schuldig. Gelijk de ziel van de vaders, alzo ook de ziel van de zoon, zijn van Mijn. Onze aardse ouders zijn alleen de vaders van ons lichaam, onze zielen zijn niet van hun, God roept ze ter verantwoording op. Hieruit volgt nu, om deze zaak af te doen,

1. Dat God beide, met vaders en kinderen zeker doen mag, wat Hem behaagt, en niemand kan tot Hem zeggen: Wat doet Gij? Hij, die ons het aanzijn gaf, doet ons geen onrecht, als Hij het ons weer ontneemt, veel minder, als Hij slechts enige van onze steunselen en gemakken wegneemt, het is even ongerijmd met Hem te twisten, als dat het leem tot zijn formeerder zeggen zou: Wat maakt gij?

2. Dat God even zeker goedgunstig is, beide jegens vader en zoon, en geen van beide hard behandelen zal. Wij zijn zeker, dat God niets van wat Hij gemaakt heeft, haat, en daarom (van de volwassenen gesproken, die in staat zijn voor zichzelf te handelen) heeft Hij zoveel liefde voor alle ziel, dat niemand sterft dan door zijn eigen schuld. Alle zielen zijn van Hem, en daarom is Hij niet partijdig in Zijn oordeel over hen. Laat ons erkennen, dat Hij belang bij en heerschappij over ons heeft. Hij zegt: "Alle zielen zijn van Mij, laat ons antwoorden: Heere, mijn ziel is van U, ik wijd ze U om in Uw dienst gebruikt en in U gelukkig gemaakt te worden." God heeft er goede redenen voor om te zeggen: "Mijn zoon, geef Mij uw hart, want het is van Mij", wat wij moeten inwilligen: "Vader, neem het, het is van U."

B. Hoewel God Zich kan rechtvaardigen met Zijn soevereiniteit, toch doet Hij dat niet, maar stelt de volgende billijke wet vast die geen uitzondering toelaat, en waarnaar Hij alle mensen oordelen zal

Ten eerste. De zondaar die in de zonde blijft zal zeker sterven, zijn ongerechtigheid zal zijn ondergang zijn: De ziel, die zondigt, die zal sterven, zal sterven, zoals een ziel sterven kan, zal uitgesloten worden van Gods gunst, die het leven en de zaligheid van de ziel is, en zal voor altijd onder Zijn toorn liggen die haar dood en rampzaligheid is. Zonde is de daad van de ziel, daar het lichaam alleen het wapen van de ongerechtigheid is, zij wordt genoemd de zonde van de ziel, Micha 6:7. En daarom is de straf van de zonde verdrukking en benauwdheid van de ziel, Romeinen 2:9.

Ten tweede. De rechtvaardige, die blijft in zijn rechtvaardigheid zal zeker leven. *Wanneer iemand rechtvaardig* is, een goed beginsel, een goeden geest en een goed hart bezit, en ten bewijze daarvan *recht en gerechtigheid doet,* vers 5, *die zal gewis leven, spreekt de Heere Heere,* vers 9. Hij, die zijn geweten in alle dingen aan Gods wil onderwerpt, die er zijn werk van maakt om God te dienen en zijn doel om God te verheerlijken, zal zonder feil hier en hiernamaals in de liefde en gunst van God gelukkig zijn, en, als hij in zijn plicht tekort schiet zal het hem vergeven worden door de Middelaar. Hier volgt een deel van de karaktereigenschappen van de rechtvaardige.

1. Hij houdt zich zorgvuldig rein van de besmetting van de zonde, en ver van allen schijn des kwaads.

a. Van zonde tegen het tweede gebod. Inzake de dienst van God is hij ijverig, want hij weet, dat God dat is. Hij offert niet alleen niet op de hoogten voor de beelden, die daar geplaatst zijn, maar zelfs eet hij niet op de bergen, dit is hij heeft geen gemeenschap met de afgodendienaars, door te eten van wat de afgoden geofferd is, 1 Corinthiers. 10:20. Niet alleen knielt hij niet met hen voor hun altaren, maar hij zit ook niet met hen aan tafel op de hoogten. Niet alleen verfoeit hij de afgoden van de heidenen, maar ook de drekgoden van het huis Israëls, die niet alleen toegelaten, maar ook algemeen toegejuicht en vereerd werden door hen, die beschouwd werden als het gelovig volk van God. Niet alleen vereert hij die afgoden niet, maar ook heft hij zijn ogen niet op tot hen, hij ziet hen niet welwillend aan, heeft geen oplettendheid voor hen, verlangt geen gunst van hen en vreest hun ontevredenheid niet. Hij heeft zo velen door hen betoverd gezien, dat hij er nog niet naar heeft durven zien, om niet in hun strik gevangen te worden. Er staat in Ezechiel 6:9, dat de ogen van de afgodendienaars hen *nahoereren,* zie ook Deuteronomium 4:19.

b. Van zonde tegen het zevende gebod. Hij zorgt nauwgezet zijn vat te bezitten in heiligmaking en ere, niet in alle begeerlijkheid en onreinigheid, daarom ook waagt hij het niet zijns naasten huisvrouw te verontreinigen, noch iets te zeggen of te doen, dat ook maar de geringste strekking heeft, haar lastig te vallen, verderven of te verleiden, ook zal hij niet op ongepaste wijze tot zijn eigen vrouw naderen, als zij *afgezonderd is* wegens onreinheid, want dat was door de wet verboden, Leviticus 18:19, 20:18. Het is een bewijs van wezenlijke wijsheid en rechtvaardigheid, zijn lichamelijke lusten steeds onderworpen te houden aan rede en deugd.

c. Van zonde tegen het achtste gebod. Hij is rechtvaardig, die niemand verdrukt, door bedrog en onder de schijn van wet en recht, geen roof rooft met geweld van wapenen, niemand van zijn goederen en bezittingen berooft, veel minder van zijn vrijheid of leven, vers 7. Onderdrukking en geweld waren de zonden van de oude wereld, die oorzaak waren van de zondvloed en het zijn zonden, waarvan God nog altijd de wreker is, en altijd zijn zal. Ja, *hij geeft niet op woeker,* en *neemt geen overwinst,* vers 8, hoewel dat niet onrechtvaardig schijnt als het bij afspraak gaat-(Volenti non fit injuria, Het is geen onrecht, wat men iemand doet, met zijn goedvinden), toch zal hij het niet doen, zover het door de wet verboden is. Een matige rente mocht van vreemden genomen worden, maar niet van de broeders. De rechtvaardige maakt geen misbruik van de nood van zijn buurman om hem ten prooi te kiezen noch om zich over te geven aan gemak en luiheld, en van het zweet en de arbeid van anderen te leven, en daarom neemt hij geen overwinst van hen, die geen overwinst kunnen maken van wat hij leent, en houdt niet hardvochtig vast aan de overeenkomst jegens hen, die door Gods hand buiten staat gesteld zijn, te betalen, maar hij is bereid, evenzeer in het verlies als in de winst te delen. (Qui sentit commodum, sentire debet et onus-Die het gemak geniet, dient ook de last te dragen.)

2. Hij maakt er gewetenswerk van de plichten waar te nemen, die aan zijn plaats verbonden zijn. *Hij geeft de schuldenaar zijn pand weer,* naar de wet, Exodus 22:26. *Indien gij uws naasten kleed als pand neemt,* een kleed waar hij niet buiten kan, *zo zult gij het hem weergeven,* opdat hij onder zijn kleed slapen kan. Ja, hij geeft de arme niet alleen wat hem toekomt, maar hij *geeft de hongerige brood Zijn brood* wordt het genoemd, omdat hij er eerlijk aan gekomen is, wat men de één geeft moet de ander niet op onrechtvaardige wijze afgenomen worden, want God heeft gezegd: *Ik haat de roof in het brandoffer.* Wereldse

mensen beweren, dat het hun eigen brood is zoals Nabal, die daarom niets aan David geven wilde, 1 Samuel 25:11 :maar zij moeten weten dat het niet in die zin het hun is dat zij niet verplicht zijn er anderen mee wei te doen. Kleren zijn even nodig als voedsel en daarom is deze rechtvaardige zo liefderijk, dat hij ook *de naakte met kleding bedekt,* vers 7. De klederen, die Dorcas voor de armen gemaakt had, worden als getuigen van haar liefdadigheid bijgebracht, Handelingen 9:39. Deze rechtvaardige *keert zijn hand van onrecht af,* vers 8. Wanneer hij te eniger tijd verwikkeld is in iets, wat hem later onrecht bleek, volhardt hij er niet in, omdat hij er eenmaal mee begonnen is, maar *keert zijn hand af* van wat hij nu als *onrecht* herkent, want hij *oefent waarachtig recht tussen de ene en de anderen,* naar dat hij gelegenheid heeft het te doen (als rechter, als getuige, of als scheidsman), en zorgt bij allen handel, dat recht gedaan en niemand verongelijkt wordt, dat wie verongelijkt is, schadeloos gesteld wordt, en dat ieder het zijne krijgt, en is altijd bereid tussenbeide te komen en er moeite voor te doen. Dit wat betreft zijn handel tegenover zijn buren, maar eerlijk en rechtvaardig jegens zijn broeder te zijn, is niet voldoende, opdat zijn karakter volmaakt zij, moet hij het eveneens jegens God zijn, vers 9 :Hij *wandelt in Mijn inzettingen,* namelijk die rechtstreeks betrekking hebben op de dienst van God: hij *onderhoudt* deze en alle andere *rechten,* hij heeft er ontzag voor, het is zijn voortdurende zorg en pogen zich daarnaar te voegen en ze na te komen, om trouwelijk te handelen, om zich getrouw te tonen aan zijn verbond met God, en als hij God gevolgd is, keert hij zich niet trouwelooslijk van Hem af, en veinst niet met Hem. Die dat doet is rechtvaardig, hij zal zeker leven. Hij zal het leven hebben, hij zal het overvloediger hebben, hij zal waarlijk, met gerustheid en eeuwig leven. "Onderhoud de geboden, en gij zult het eeuwige leven hebben," Mattheus 19:16, 17.

Ezechiël 18:10-20

Nadat God, door de profeet, de algemene regel, waarnaar Hij oordeelt, heeft vastgesteld, dat "Hij het eeuwige leven zal geven aan hen die volharden in goeddoen, maar toorn en wraak aan die van de waarheid ongehoorzaam zijn, doch van de ongerechtigheid gehoorzaam", Romeinen 2:7, 8, begint hij deze verzen met een uiteenzetting, dat afstamming en bloedverwantschap geen verschil maken, ten nadele noch ten voordele.

I. Dit past hij uitvoerig en in bijzonderheden toe op beide gevallen. Evenals het met de koningen van Juda was, zo komt het ook vaak in andere families voor, dat godzalige ouders goddeloze kinderen hebben, en goddeloze ouders godzalige kinderen. Nu betuigt hij,

1. Dat de goddeloze zeker zal omkomen in zijn goddeloosheid, al is hij ook de zoon van een vrome vader. Als die rechtvaardige, hiervoor beschreven, een zoon gekregen heeft, wiens karakter het omgekeerde is van dat van zijn vader, dan zal het met zijn leven zeker ook zo zijn.

a. Als niet ongewoon, maar als zeer droef wordt verondersteld, dat het kind van een zeer godzalige vader, ondanks al de lering hem gegeven, de goede opvoeding, die hij heeft gehad, en de nodige berispingen, die hem gegeven zijn, de tucht, waaraan hij onderworpen is geweest, na al de moeite, die aan hem besteed is en de gebeden, die voor hem opgezonden zijn, toch bij uitstek goddeloos en slecht is, zijn ouders verdriet berokkent, de schande van zijn familie, en de vloek en de plaag van zijn geslacht is. Hier wordt verondersteld, dat hij toegeeft aan al die verzoekingen, die zijn vader vreesde en zorgvuldig vermeed, en dat bij al die plichten, waarvan zijn vader gewetenswerk maakte en waarvan hij de voldoening genoot, van zich afschudt, hij maakt alles ongedaan wat zijn vader gedaan heeft, en gaat in ieder opzicht recht tegen diens voorbeeld in. Hij wordt hier beschreven als een straatrover-*een inbreker* en een, *die bloed vergiet.* Hij is een afgodendienaar: *hij eet op de bergen,* vers 11, en hij *heft zijn ogen op tot de drekgoden,* hetgeen zijn goede vader nimmer deed, en tenslotte gaat hij niet alleen aanzitten met de afgodendienaars, maar ook met hen offeren, wat hier genoemd wordt *gruwel doen,* want de weg van de zonde gaat omlaag. Hij is een echtbreker, *hij verontreinigt de huisvrouw zijns naasten. Hij verdrukt* zelfs *de ellendige en de nooddruftige,* hij berooft weduwen en wezen, en maakt zich schuldig aan afpersingen tegen hen, die hij weet, dat zich niet verdedigen kunnen, en is er trots op en schept er vermaak in, de zwakken te vertreden en te verarmen, die toch al arm zijn. Hij neemt van hen, wie hij geven moest. Hij rooft roof, hij geeft op woeker, en richt aldus te gronde, volgens overeenkomst, hij geeft het pand niet weer, maar behoudt het ten onrechte, terwijl de schuld gedelgd is. Goede ouders die goddeloze kinderen hebben, moeten niet denken, dat hun geval op zich zelf staat, dat geval wordt hier verondersteld, en daaruit kunnen wij zien, dat genade geen erfgoed is en niet altijd samengaat met de genademiddelen. De loop is niet altijd van de snellen, noch de strijd van de helden, want dan zouden de kinderen, die wel onderricht zijn, ook wel doen, maar God wil, dat wij weten zullen, dat Zijn genade Zijn eigen en Zijn Geest vrijmachtig is, en dat, al zijn wij gebonden onze kinderen een goede opvoeding te geven, Hij niet gebonden is die te zegenen. Hierin blijkt evenzeer als in andere dingen, de kracht van de erfzonde en de noodzakelijkheid van de bijzondere genade.

b. Hier wordt ons verzekerd, dat de goddeloze voor altijd in zijn ongerechtigheid zal omkomen, niettegenstaande hij de zoon van een goede vader is. Hij kan misschien een tijd lang voorspoedig zijn in de wereld, om ter wille van de vroomheid van zijn voorouders, maar terwijl hij alle die gruwelen gedaan heeft, en er nooit berouw van gehad, zal hij niet leven, hij zal niet gelukkig zijn in de gunst van God, al ontsnapt hij aan het zwaard van de mensen, hij zal de

vloek Gods niet ontsnappen. Hij zal voorzeker gedood worden, hij zal voor altijd rampzalig zijn, zijn bloed zal op hem zijn. Hij heeft het zichzelf te wijten, hij is zijn eigen verderver. En zijn betrekking tot een goede vader, zal inplaats van hem ten goede te komen, zijn zonde en zijn straf verzwaren. Het maakt zijn zonde te erger, het maakt hem in werkelijkheid slechter en verdorvener, en bijgevolg zal het zijn ellende hiernamaals te onverdragelijker maken.

2. Dat een rechtvaardige zeker gelukkig zal zijn, al is hij ook de zoon van een goddeloos vader. Al heeft de vader van die zure druiven gegeten, als de kinderen zich daar niet mee inlaten, zal het hun daarom niet slechter gaan.

a. Hier wordt verondersteld (en dank zij God, is dat soms werkelijk het geval) dat de zoon van een goddeloze vader godzalig is, dat hij, het noodlottige van zijns vaders dwalingen bemerkende, zo wijs is zich te laten waarschuwen, en niet in zijns vaders voetstappen te wandelen, vers 14. Gewoonlijk erven de kinderen een deel van het karakter van hun ouders en volgen onwillekeurig hun voorbeeld, maar deze zoon, in plaats van *de zonden zijns vaders aan te zien,* en, zoals ‘t gewoonlijk gaat evenzo te doen, ziet ze en vreest evenzo te doen. *Weliswaar leest men geen druiven van doornen,* maar God doet het soms, Hij neemt een tak van een wilde olijfboom en ent die op een tamme in. De goddeloze Achaz gewint een vrome Hizkia, die alle de zonden zijns vaders, die hij doet, aanziet, en hoewel hij niet, als Cham, zijns vaders schaamte openbaar maakt of ze zo slecht mogelijk voorstelt, toch walgt hij er van, en schaamt er zich over, en verfoeit de zonde te meer, omdat zij de schande en de ondergang zijns vaders was. Hij ziet toe dat hij desgelijks niet doet, hij bedenkt, hoe slecht het zijn vader bekwam, zulke dingen te doen, welk een aanstoot het gaf aan God en alle goede mensen, hoeveel schande en nadeel hij er zich mee toebracht, en welke rampen hij zijn familie bezorgde en daarom doet hij dergelijke niet. Als wij slechts behoorlijk de wegen van de goddelozen aanzien, dan zullen wij allen vrezen, hun deelgenoten en navolgers te zijn. De bijzonderheden worden hier opnieuw opgesomd, met bijna dezelfde woorden als die, waarin de eigenschappen van de rechtvaardige beschreven worden, vers 6 enz, om te tonen hoe goede mensen *in dezelfde geest en in dezelfde voetstappen wandelen.* De rechtvaardige hier zorgt er voor zijn vaders zonden te vermijden en zijn grootvaders deugden nauwgezet na te volgen, en, als wij achter ons zien, zullen wij ook voorbeelden ter navolging vinden, en andere ter waarschuwing. Deze rechtvaardige kan niet, als de Farizeeër zeggen: Ik ben geen echtbreker, geen rover, geen onderdrukker, geen woekeraar, geen afgodendienaar, maar hij geeft de hongerige brood en bedekt de naakte met kleding. Hij houdt zijn hand van de ellendige af, overal, waar hij arme knechten, huurders of naburen vindt, wie zijn vader lasten heeft opgelegd, verlicht hij die. Hij zegt niet: "Wat mijn vader heeft gedaan, daar wil ik bij blijven, en als het een fout is, dan is het de zijne en niet de mijne", zoals Rehabeam, die de schatting, door zijn vader opgelegd, niet wilde verminderen. Neen, hij *houdt zijn hand van de ellendige af* en herstelt hem in zijn rechten en vrijheden, vers 15- 17. Aldus *heeft hij recht en gerechtigheid gedaan, en alle Gods inzettingen onderhouden,* heeft niet slechts eenmaal zijn plicht gedaan, maar is op de weg van de gehoorzaamheid blijven wandelen.

3. Ons wordt verzekerd, dat de ongelovige vader alleen sterven zal in zijn ongerechtigheid, maar zijn gelovige zoon zal die niet behoeven te dragen. Wat zijn vader betreft, vers 18, omdat hij een wreed verdrukker was, en *deed wat niet goed was,* ja, omdat hij geen goed onder het volk deed met zijn rijkdom en macht, daarom, zo groot als hij is, *zal hij sterven in zijn ongerechtigheid,* en voor altijd ten onder gaan, maar die zich onbevlekt gehouden heeft, *zal gewis leven,* hij zal gerust en gelukkig zijn, en hij *zal niet sterven om de ongerechtigheid zijns*

vaders. Misschien heeft de goddeloosheid van zijn vader het erfgoed verminderd en zijn invloed verzwakt maar dat zal zijn aanneming door God en zijn eeuwig welzijn niet beletten.

II. Hij vraagt hun zelf, of ze God dan geen onrecht deden met hun spreekwoord. Het geval is zo duidelijk en toch zegt gijlieden:" Draagt de zoon niet de ongerechtigheid des vaders?" Neen, dat doet hij niet, hij zal dat niet doen, als hij zelf *recht en gerechtigheid gedaan heeft,* vers 19, maar dit volk, dat de ongerechtigheid van zijn vaders droeg, had geen recht en gerechtigheid gedaan, en leed daarom rechtvaardiglijk om zijn eigen zonden, en had geen reden zich te beklagen over de onrechtvaardigheid van Gods handelingen tegen hen, maar zij hadden wel reden zich te beklagen over de onvriendelijkheid van het slechte voorbeeld, dat hun vaders hun hadden nagelaten. "Onze vaders hebben gezondigd en zijn niet meer en wij dragen hun ongerechtigheden," Klaagliederen 5:7. Het is waar, dat goddeloze families de vloek erven, maar het is even waar, dat hij teniet gedaan kan worden, door berouw en verbetering, daarom hebben de onboetvaardigen en de onbekeerden het zich zelf te wijten, als zij er onder vallen. De vastgestelde regel, waarnaar geoordeeld wordt, wordt derhalve herhaald, vers 20 :*De ziel, die zondigt, die zal sterven,* en niet een andere in haar plaats. Het gebod, dat God aan aardse rechters gegeven heeft, Deuteronomium 24:16, is Zijn eigen richtsnoer: "De kinderen zullen niet gedood worden voor de vaders, als zij niet in hun voetstappen wandelen en de vaders niet voor de kinderen, als zij hun plicht aan hen doen, naar vermogen". In de dag des toorns en van de openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods, dat nu bewolkt en verduisterd is, zal de gerechtigheid des rechtvaardigen voor de gehele wereld blijken op hem te zijn tot zijn eeuwige troost en eer, zal op hem zijn als een kleed en als een kroon, en de goddeloosheid des goddelozen zal op hem zijn, tot zijn eeuwig verderf, zal op hem zijn als een keten, als een last, als een berg, die hem neerdrukt in de bodemloze afgrond.

Ezechiël 18:21-29

Hier hebben wij nog een regel, waarnaar God ons oordelen zal, waardoor verder de billijkheid van Zijn bestuur bewezen wordt. De vorige toonde, hoe God beloont of straft naar dat de verandering, die in een familie of bij een opvolging plaats grijpt, ten goede of ten kwade is, hier toont Hij, dat Hij beloont of straft naardat de verandering in de persoon zelf ten goede of ten kwade is. Zolang wij in deze wereld zijn, zijn wij in een staat van beproeving, de tijd van de beproeving duurt even lang als ons leven, en naardat wij aan ‘t eind bevonden worden, zal de eeuwigheid voor ons zijn. Ziehier

I. Het geval duidelijk uiteengezet, vrijwei zoals in Hoofdstuk 2:18 enz, en wel, eerst in vers 21-24, en nog eens in vers 26-28, omdat het een zaak is van het grootste belang, een zaak van leven en dood, van eeuwig leven of eeuwigen dood. Wij hebben hier,

1. Een vriendelijke uitnodiging aan de goddelozen, om zich van hun goddeloosheid te bekeren. De verzekering wordt ons hier gegeven, dat, *wanneer de goddeloze zich bekeert, hij gewis leven zal,* vers 21, 27.

A. Wat vereist wordt om iemand een oprecht bekeerde te kunnen noemen, hoe hij bekwaam gemaakt moet worden, om recht te hebben op deze vergiffenis.

a. De eerste stap naar bekering is overdenking, vers 28 :*Dewijl hij toeziet en zich bekeert.* De reden, waarom zondaars voortgaan op hun boze weg, is, dat zij niet bedenken, wat *het einde zal zijn,* maar, als de verloren zoon eenmaal *tot zichzelf komt,* als hij neerzit en een weinig bedenkt, hoe slecht zijn toestand is, en hoe gemakkelijk die verbeterd kan worden, dan zal hij spoedig "tot zijn vader gaan", Lukas 15:17, en de echtbreekster tot haar vorige man, als zij bedenkt, dat het haar toen beter was dan nu, Hosea 2:6.

b. Deze overdenking moet afkeer van de zonde teweeg brengen. Als hij nadenkt, moet hij zich bekeren van zijn goddeloosheid, hetgeen een verandering is in de gesteldheid van het hart, hij moet zich bekeren van zijn zonden en overtredingen, hetgeen een verandering is in zijn leven, hij moet zijn boze weg verlaten, en hij moet besluiten de ongerechtigheid, die hij gedaan heeft niet meer te doen, en dat uit een beginsel van haat tegen de zonde. Wat heb ik meer met de afgoden te doen?

c. Deze afkeer van de zonde moet volkomen zijn, hij moet zich bekeren van al zijn zonden en van al zijn overtredingen, zonder enige uitzondering, hetzij voor Delila, hetzij in het huis van Rimmon. Wij bekeren ons niet waarlijk van de zonde, als wij ze niet waarlijk haten, en wij haten ze niet waarlijk, als zodanig, als wij niet alle zonde haten.

d. Dit moet vergezeld gaan van een bekering tot God en plicht, hij moet al Gods inzettingen onderhouden (want, als de gehoorzaamheid oprecht is, zal ze volkomen zijn) en moet recht en gerechtigheid doen, wat overeenstemt met de wil en het Woord van God, dat hij als levensregel moet aannemen, en niet de wil des vleses en de weg van de wereld.

B. Wat beloofd wordt aan degenen, die zich aldus van de zonde tot God bekeren.

a. Zij zullen *hun ziel in het leven behouden,* vers 27. Zij zullen *gewis leven, zij* zullen *niet sterven,* vers 27, en opnieuw vers 28. Hoewel gezegd is: *De ziel, die zondigt, die zal sterven,*

moeten toch zij, die gezondigd hebben, niet wanhopen, omdat de dreigende dood afgewend kan worden, als zij maar bijtijds berouw hebben en zich bekeren. Als David berouwvol erkent: Ik heb gezondigd, wordt hem terstond de vergeving toegezegd: "De Heere heeft uw zonde weggenomen, gij zult niet sterven," 2 Samuel 12:13, gij zult niet voor eeuwig sterven. Hij zal gewis leven, hij zal opnieuw Gods gunst deelachtig worden, die het leven van de ziel is, en zal niet onder de toorn blijven, die als de bode des doods is voor de ziel.

b. De zonden, waarover zij berouw hebben, en die zij laten varen zullen niet tegen hen opstaan in het oordeel, er zal hun zelfs geen verwijt van worden gemaakt. *Alle zijn overtredingen, die hij gedaan heeft,* hoe talrijk, hoe snood, hoe tergend ook voor God, en hoezeer zij hen tot oneer zijn, *zullen hem niet gedacht worden,* vers 22, niet gedacht worden tegen hem, zij zullen hem niet alleen niet toegerekend worden, om hem rampzalig te maken, maar zij zullen ook niet tegen hem gedacht worden om hem smart aan te doen of beschaamd te maken, zij zullen bedekt worden, zij zullen gezocht en niet gevonden worden. Dat betekent de volheid van de vergevende genade, als de zonde vergeven is, dan is ze uitgedelgd, dan wordt ze niet meer gedacht.

c. In zijn gerechtigheid zal hij leven, niet om zijn gerechtigheid, alsof dat de prijs was voor zijn vergiffenis en zaligheid en de verzoening voor zijn zonden, maar in de gerechtigheid, die hem bekwaam maakt voor al de zegeningen, die gekocht zijn door de Middelaar, en die zelf een van die zegeningen is.

C. Welke bemoediging een boetvaardig zondaar heeft, als hij zich bekeert, om op vergeving en het leven te hopen, overeenkomstig deze belofte. Hij is zich bewust, dat zijn gehoorzaamheid in de toekomst nooit een geldige vergoeding kan zijn voor zijn ongehoorzaamheid in het verleden, maar hij kan zich staande houden met de gedachte, dat het Gods natuur, een van Zijn eigenschappen, en Zijn vermaak is, barmhartig te zijn en te vergeven, want Hij heeft gezegd, vers 23 :*Zou Ik enigszins lust hebben aan de dood des goddelozen?* Neen, in geen geval, Ik heb u nooit reden gegeven om dat te denken. Het is waar, dat God besloten heeft de zondaars te straffen, Zijn rechtvaardigheid eist hun bestraffing, en dienovereenkomstig zullen de onboetvaardige zondaars voor eeuwig onder Zijn toorn en vloek liggen, dat is de wil van Zijn besluit, die daar het gevolg van is, maar het is niet Zijn voorafgaande wil, de wil van Zijn lust. Hoewel de rechtvaardigheid van Zijn bestuur de dood van de zondaars eist, toch verzet zich de goedheid van Zijn natuur daartegen. "Hoe zou Ik u overgeven, o Efraïm?" Dit is vergelijkenderwijs bedoeld, Hij heeft geen welbehagen in de dood des zondaars want Hij wil liever, dat hij zich bekere en leve, het is Hem welbehagelijker, dat Zijn barmhartigheid verheerlijkt wordt in zijn verlossing, dan dat Zijn rechtvaardigheid verheerlijkt wordt in zijn verdoemenis.

2. Een vriendelijke waarschuwing aan de rechtvaardigen om niet af te wijken van hun rechtvaardigheid, vers 24-26. Hier is,

a. "Het karakter van een afvallige, die zich afkeert van zijn gerechtigheid. Hij was nooit in oprechtheid een rechtvaardige (als blijkt uit 1 Johannes 2:19, indien zij uit ons geweest waren, zo zouden zij met ons gebleven zijn), maar hij ging voor rechtvaardig door. Hij had de naam en al de uiterlijke kentekenen van een rechtvaardige, hij dacht zelf, dat hij het was, en anderen dachten het ook. Maar hij werpt zijn belijdenis over boord, verlaat zijn eerste liefde, verloochent en verzaakt de waarheid en de weg van God en aldus keert hij zich a) van zijn gerechtigheid, als eer, die er van walgt, en toont nu zijn afkeer er van, die hij in ‘t geheim altijd

gehad heeft, en nadat hij zich van zijn gerechtigheid afgekeerd heeft, wordt hij losbandig en onheilig, zinnelijk, onmatig, onrechtvaardig, kortom hij doet naar alle de gruwelen, die de goddeloze doet, want, als de onreine geest opnieuw bezit neemt van het hart, dan neemt hij "met zich zeven andere geesten, bozer dan hij zelf is, en ingegaan zijnde, wonen zij aldaar," Lukas 11:26.

b. Het vonnis van een afvallige: *zou die leven,* omdat hij eens *rechtvaardig* was? Neen, *factum non dicitur quod non perseverat- wat niet blijvend is wordt niet als gedaan beschouwd In zijn overtreding,* vers 24, en om zijn ongerechtigheid (dat is de reden, waarom hij de dood verdient), *in zijn onrecht, dat hij gedaan heeft, zal hij sterven,* sterven voor eeuwig, vers 26. *Die afkerig van hart is, zal van zijn wegen verzadigd worden.* Maar zal dan zijn vroegere belijdenis, zullen zijn vorige daden hem niet baten? zullen zij niet ten minste zijn straf verminderen? Neen: *Al zijn gerechtigheden, die hij gedaan heeft,* hoezeer ook toegejuicht door de mensen, *zullen niet gedacht worden,* tot zijn voordeel niet en tot zijn troost niet, de rechtvaardigheid van een afvallige wordt vergeten, zoals de goddeloosheid van een boetvaardige. Als een Nazireër verontreinigd was, onder de wet, waren al de vorige dagen van zijn afzondering ongeldig, Numeri 6:12, zo is ook van hen, die "met de Geest begonnen zin en met het vlees voleindigen, al wat ze gedaan en al wat ze geleden hebben, tevergeefs, Galaten 3:3, 4, als wij niet volharden, verliezen wij, hetgene wij gearbeid hebben," 2 Johannes : 8.

II. Een beroep op het geweten van het huis Israëls, hoe bedorven ook, betreffende Gods billijkheid in dit alles, want uit hun eigen mond zal Hij gerechtvaardigd en zullen zij geoordeeld worden.

1. De beschuldiging, die zij tegen Hem inbrengen, is lasterlijk, vers 25, 29. *Het huis Israëls* heeft de onbeschaamdheid te zeggen: *De weg des heren is niet recht,* en niets kan ongerijmder en goddelozer zijn. *Zou Hij, die het oog formeert, niet aanschouwen?* Kunnen Zijn wegen onrecht zijn, Wiens wil de onveranderlijke wet is van goed en kwaad, van recht en onrecht? Zou *de Rechter van de gehele aarde geen recht doen?* Dat zal Hij zonder twijfel, Hij kan niet anders.

2. Gods bespreking met hen is zeer genadig en neerbuigend, want zelfs deze lasteraars zou God liever willen overtuigen en redden dan veroordelen. Men zou denken, dat God onmiddellijk de eer van Zijn rechtvaardigheid zou handhaven, door hen, die Hem beschuldigen, tot eeuwige gedenktekenen daarvan te maken. Zal Hij dulden, dat zij, die zulke goddeloze woorden spreken, nog een enkel woord uiten? Zal de tong, die eenmaal gezegd heeft: "De weg des Heeren is niet recht," ooit weer spreken behalve in de hel? Ja, want dit is de dag van Gods geduld, Hij verwaardigt Zich met hen te redeneren, en Hij eist van hen, dat zij ‘t erkennen, want het is zo klaar, dat zij ‘t niet kunnen ontkennen.

a. De billijkheid van Zijn weg: Is Mijn weg niet recht? Zonder twijfel. Hij legt iemand nooit meer op dan recht is. In de tegenwoordige straffen van de zondaars en de beproevingen van Zijn eigen volk, ja, en in de eeuwige verdoemenis van de onboetvaardigen, is de weg des Heeren recht.

b. Het onrecht van hun wegen. Zijn niet uw wegen onrecht? Het is duidelijk, dat zij dat zijn, en de ellende, waarin gij zijt, hebt gij u zelf op de hals gehaald. God doet u geen onrecht, maar gij doet u zelf onrecht. "De dwaasheid des mensen zal zijn weg verkeren, maakt die onrecht, en dan vergramt zich zijn hart tegen de Heere, alsof Zijn weg onrecht was", Spreuken 19:3. In al

onze geschillen met God, en in al Zijn twisten met ons, zullen wij steeds bevinden, dat Zijn weg recht is, maar de onze onrecht, dat Hij gelijk heeft en wij ongelijk.

Ezechiël 18:30-32

Wij hebben hier het besluit en de toepassing van dit alles. Na een onpartijdig onderzoek voor de balie van het gezond verstand, wordt de uitspraak gedaan ten gunste van God, het blijkt, dat Zijn weg recht is. Daarom moet nu het vonnis uitgesproken worden, en men zou denken, dat het een veroordeling moet zijn, niets minder dan: "Gaat weg, gij vervloekten, in het eeuwige vuur." Maar zie, een wonder van genade, de dag van genade en van goddelijk geduld wordt nog verlengd, en daarom, al zal God tenslotte een ieder oordelen naar zijn wegen, blijft Hij toch nog genadig, en besluit met een vermaning tot berouw en een belofte van vergiffenis voor de boetvaardige.

I. Hier zijn vier noodzakelijke plichten, waartoe wij geroepen zijn en die alle op hetzelfde neerkomen:

1. Wij moeten ons bekeren, wij moeten ons hart en onze wegen veranderen, wij moeten spijt hebben van wat wij verkeerds gedaan hebben, en er ons over schamen, en, zover het mogelijk is, het ongedaan maken

2. Wij moeten *ons bekeren van al onze overtredingen*, vers 30, en opnieuw vers 32. *Bekeert u*, keert u om, keert u af van de zonde, ja keert u daartegen, als de vijand, die gij haat, keert u tot God, als de vriend, die gij liefhebt.

3. Wij moeten al onze overtredingen van ons wegwerpen, wij moeten ze verlaten en verzaken met het besluit er nimmer toe terug te keren de zonde een scheidbrief geven, alle banden die ons er aan verbinden, verbreken, ze over boord werpen, zoals de zeelieden Jonas (want zij heeft de storm verwekt), ze uit de ziel verbannen, en ze als een misdadiger kruisigen.

4. Wij moeten ons *een nieuw hart en een nieuwe geest maken.* Dat werd gezegd als een belofte in Hoofdstuk 11:19. Hier wordt het gezegd als een bevel. Wij moeten ons best doen, dan zal God niet nalaten ons Zijn genade te geven. Augustinus geeft een goede uitlegging van dit bevel. "Deus non iubet impossibilia, sed iubendo monet et facere quod possis et petere quod non possis. -God legt ons geen onmogelijke dingen op, maar Hij vermaant ons door Zijn bevelen, te doen wat in ons vermogen is en te bidden voor wat ons onmogelijk is."

II. Hier worden vier goede bewijsgronden gebruikt om deze vermaningen tot bekering bij ons aan te dringen:

1. Het is de enige weg, en het is een zekere weg, om de ondergang te voorkomen, waar onze zonden rechtstreeks heenvoeren: Dan zal de ongerechtigheid u niet tot een aanstoot worden, wat betekent, dat, als wij ons niet bekeren, de ongerechtigheid ons verderf zal worden, hier en voor eeuwig, maar dat, als wij het doen, wij veilig zijn, als een brandhout, uit het vuur gerukt.

2. Als wij ons niet bekeren, komen wij zeker om, en ons bloed zal op ons hoofd zijn. "Waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls?" Hoe ongerijmd van u, dood en verdoemenis te verkiezen boven leven en zaligheid. De reden waarom zondaars sterven, is, dat zij sterven willen, zij willen de weg, die ten dode leidt, afgaan, en zij willen niet de hoogte bereiken van de voorwaarden, waarop het leven aangeboden wordt. Hierin zijn de zondaars, in ‘t bijzonder de zondaars van het huis Israëls, hoogst onredelijk en handelen zij onverantwoordelijk.

3. De God des hemels heeft geen welgevallen aan ons verderf, maar verlangt ons welzijn, vers 32 :*Ik heb geen lust aan de dood des stervenden*, wat betekent, dat Hij een welgevallen heeft aan de redding van de boetvaardigen, en dat houdt in beide een verplichting en een bemoediging voor ons om ons te bekeren.

4. Als wij ons bekeren, zijn wij voor altijd gered: *Bekeert u en leeft*. Hij, die tot ons zegt: *Bekeert u*, zegt daarmee: *Leeft*, ja, Hij zegt tot ons: *leeft*, zodat leven en dood hier voor ons worden gesteld.

HOOFDSTUK 19

1 Verder, hef gij een weeklage op over de vorsten van Israel,
2 En zeg: Wat was uw moeder? Een leeuwin, onder de leeuwen nederliggende; zij bracht haar welpen op in het midden der jonge leeuwen.
3 Zij toog nu een van haar welpen op; het werd een jonge leeuw, die leerde roof te roven, hij at mensen op.
4 Dit hoorden de volken van hem, hij werd gegrepen in hun groeve; en zij brachten hem met haken naar Egypteland.
5 Zij nu ziende, dat zij in hope was geweest, doch haar verwachting verloren was, zo nam zij een ander van haar welpen, hetwelk zij tot een jongen leeuw stelde.
6 Deze wandelde steeds onder de leeuwen, werd een jonge leeuw, en leerde roof te roven, hij at mensen op.
7 Hij bekende zijn weduwen, en hij verwoestte hun steden; zodat het land en zijn volheid ontzet werd van de stem zijner brulling.
8 Toen begaven zich de volken tegen hem rondom uit de landschappen, en zij spreidden hun net over hem uit; in hun groeve werd hij gegrepen.
9 En zij stelden hem in gesloten bewaring met haken, opdat zij hem brachten tot den koning van Babel; zij brachten hem in vestingen, opdat zijn stem niet meer gehoord wierde op de bergen Israels.
10 Uw moeder was als een wijnstok in uw stilheid, geplant bij wateren; hij was vruchtbaar en vol ranken vanwege vele wateren.
11 En hij had sterke roeden tot scepteren der heersers, en de stam van elke roede werd hoog tussen de dichte takken; en hij werd gezien door zijn hoogte, met de menigte zijner takken.
12 Maar hij werd door grimmigheid uitgerukt, en ter aarde geworpen, en de oostenwind heeft zijn vrucht verdroogd; zijn sterke roeden zijn afgebroken en zijn verdroogd; het vuur heeft ze verteerd.
13 En nu is hij geplant in een woestijn, in een dor en dorstig land.
14 Daartoe is een vuur uitgegaan uit een roede zijner ranken, dat zijn vrucht verteerd heeft; zodat aan hem geen sterke roede is tot een scepter, om te heersen. Dit is een weeklage, en is tot een weeklage geworden.

Dit hoofdstuk komt veel met het zeventiende overeen, het voorspelt en betreurt de val van het huis van David, de koninklijke familie van Juda, in het treurig uiteinde van de vier zonen en kleinzonen van Josia, Johoahaz, Jehojakim, Jechonja en Zedekia, in wie dat doorluchte koningshuis werd afgesneden, vers 1. Dat doet hu door gelijkenissen.

I. Het koninkrijk van Juda en het huis Davids wordt hier met een leeuwin en de prinsen met leeuwenwelpen vergeleken die woest en roofzuchtig waren, maar nagejaagd en in netten gevangen werden, vers 2-9.

II. Koninkrijk en huis werden vergeleken met een wijnstok, en de prinsen met takken, die sterk en bloeiend geweest weren, maar nu werden afgebroken en verbrand, vers 10-13. Deze ondergang van de monarchie was nu naderende, en de klacht daarover moest het volk aangrijpen en leren, dat het zich niet zou vleien met ijdele hoop op bestendiging van hun vrede.

Ezechiël 19:1-9

Hier wordt,

I. De profeet bevolen, de val van het koningshuis te bewenen, dat zo lang geschitterd had, krachtens het verbond, met David en zijn zaad gemaakt. Die ondergang en uitroeiing werden terecht betreurd door allen, die wisten welk een gewicht moet gehecht worden aan "het verbond onzes Gods." Zo vinden wij, na een lang betoog over dat verbond met David Psalm 89:4, 21 enz, een droef geklaag over zijn verstoten en verwerpen vers 39, 40. "Maar Gij hebt hem verstoten en verworpen, Gij hebt het verbond uws knechts te niet gedaan, Gij hebt zijn kroon ontheiligd tegen de aarde". De koningen van Juda werden hier Israëls vorsten genoemd, want hun roem was getaand, hun zuiverheid bezoedeld, zij waren niet meer dan vorsten gebleven. Zij waren bedorven en afgodisch geworden als de koningen Israëls, wier wegen zij geleerd hadden. De profeet moest een weeklacht opheffen over hen, dat is, hij moet hun droeve val beschrijven als één, wie die ter harte gaat, en begeren, dat zijn hoorders die ook betreuren. En hoe kunnen wij verwachten, dat anderen ter harte nemen wat ons zelf niet ter harte gaat? Wanneer predikanten aan zondaars het verderf zonder terughouding voorhouden, moeten zij tegelijk die toekomst diep betreuren als die, die dag van wee betreuren. De profeet wordt niet gezonden tot de vorsten Israëls (dat was al lang en tevergeefs geschied) maar, nu het besluit is uitgevaardigd, heeft hij een rouwklacht daarover op te heffen.

II. Hem wordt gezegd wat hij spreken zal.

1. Hij moet het koninkrijk van Juda vergelijken met een *leeuwin*, zo ellendig ontaard van wat zij vroeger was geweest, namelijk een koningin onder de natiën, vers 2. Wat *was uw moeder?* de uwe, o koning? (Wij lezen van Salomo's kroon, waarmee zijn moeder hem kroonde, dat is, zijn volk, Hooglied 3:1, de uwe, o Juda! De koninklijke familie is als een moeder voor het koninkrijk, een voedstermoeder. Ze is een leeuwin, trots, wreed, roofzuchtig. Toen zij haar goddelijke roeping had verzaakt, verloor zij weldra ook haar menselijke, want toen zij God niet langer vreesde, ontzag zij ook de mensen niet. Zij lag neer onder de, dit is te midden der, leeuwen. God had gezegd: Dat volk zal alleen wonen, maar het vermengde zich met de volken en leerde hun werken. Zij bracht haar welpen groot in het midden van de jonge leeuwen, leerde de jongen leeuwen de manieren van de tirannen, die toen als willekeurige monarchen in het Oosten regeerden, vulde hun hoofd met gedachten aan volstrekte despotische macht en maakte hun wijs, dat zij hun onderdanen tot slaven mochten vernederen, en dat vrijheid en eigendom van hun goeddunken afhing. Zo bracht zij haar welpen groot in het midden van de jonge leeuwen.

2. Hij moet de koningen van Juda vergelijken met *leeuwenwelpen*, vers 3. Jacob had Juda, met name het huis van David, *met een leeuwenwelp* vergeleken, omdat hij zo sterk en geducht was voor zijn vijanden rondom, Genesis 49:9. Hij legt zich neer als een leeuw, en als een oude leeuw. Wie zal hem doen opstaan? Indien zij zich aan Gods wet en beloften gehouden hadden, zou God hun macht en majesteit en leeuwenheerschappij hebben gehandhaafd en dat toch doet Hij in Christus, "de Leeuw uit de stam van Juda." Maar deze leeuwenwelpen werden voor hun eigen onderdanen wrede verdrukkers, die hun vrijheid en goed zich toeëigenden. Zo maakten zij zich door hun tirannie tot een schrik voor degenen, die zij hadden moeten beschermen. En het was van Gods zijde rechtvaardig, dat Hij hun tot een schrik maakte degenen, die hun onderworpen moesten zijn. Hier wordt betreurd:

a. De zonde en de val van Joahaz, een van de welpen van de leeuwin. *Het werd een jonge leeuw,* vers 3. Hij werd koning, en menende dat hem nu vrijstond wat hij wilde, gaf hij toe aan zijn eigen eerzucht, begerigheid en wrok, naar eigen zin en lust. Zo werd hij spoedig een meester in allerlei tirannie, *hij leerde roof te roven, hij at mensen op.* Toen hij macht verkreeg, deed hij allen, die hem tevoren mishaagd hadden, zijn ongenoegen gevoelen en offerde hen aan zijn wraak op. Maar waar liep dit op uit? Hij was in zijn tirannie niet lang voorspoedig: *Dit hoorden de volkeren van hem,* vers 4 hoorden, hoe hij na zijn troonsbestijging te keer ging, hoe hij al wat recht en heilig was met voeten trad, alle verbintenissen schond, zodat ze hem gingen beschouwen als een gevaarlijken buur en hem begonnen te vervolgen, "wanneer ook een volle menigte van de herders samengeroepen wordt tegen een leeuw die over zijn roof huilt," Jesaja 31:4. En hij werd gegrepen, als een verscheurend dier, in hun groeve. Zijn eigen onderdanen durfden hun vrijheid niet verdedigen, maar God verwekt een vreemde macht, die weldra aan zijn tirannie een einde maakte, en hem met haken naar Egypteland bracht. Daarheen werd Joahaz als gevangene weggevoerd, en nimmermeer hoorde men van hem.

b. Dezelfde zonde en dezelfde val van zijn opvolger. Het koninkrijk van Juda verwachtte een poos de terugkeer van Joahaz uit Egypte, maar begon er ten laatste aan te wanhopen. Toen *nam* de leeuwin *een ander van haar welpen en stelde hem tot een jongen leeuw* vers 5. Maar deze, in plaats van zich aan het voorbeeld van zijn broer te spiegelen, zijn macht met matigheid en rechtvaardigheid te gebruiken, en het goede voor zijn volk te zoeken, wandelde in zijns broeders sporen: Hij *wandelde steeds onder de leeuwen,* vers 6. Hij verkeerde met en raadpleegde degenen, die even woest en wreed waren als hij zelf en leerde hun manieren, gelijk Rehabeam de raad opvolgde van heethoofdige, onbezonnen jonge mannen. Spoedig leerde *hij roof* te *roven en mensen op te eten,* vers 6. Hij eigende zich het land van zijn onderdanen toe, beboette hen en zette hen gevangen, vulde zijn schat met roof en onrecht, boete en verbeurdverklaring en verzwolg wat hem in de weg stond. Hij wist op listige wijze te ontdekken, welke schatten iemand verborgen had en waar hij zijn goed had opgestapeld, hij kende hun eenzame plaatsen, (aldus de Engelse vertaling vers *7a),* waar zij *hun geld* en soms *zichzelf* verscholen hadden, hij wist beide uit te vissen. Door zijn verdrukking *verwoestte hij hun steden,* ontvolkte ze door de inwoners te dwingen, hun gezinnen naar veiliger plaatsen over te brengen. Het land werd verlaten (aldus wederom de Engelse vertaling, waar de onze heeft: *het land werd ontzet)* en de dorpen stierven uit, en ofschoon daar overvloed en een volheid van goede dingen was toch verliet het volk ze om de geluid van zijn brullen. Hij verhief er zich op dat al zijn onderdanen bang voor hem waren gelijk de leeuw al de dieren des wouds doet sidderen, Amos 3:8, en door zijn verschrikkelijk gebrul ontzette hij ze, zodat ze van schrik voor hem neervielen, en, geen moed meer bezittende om te ontvluchten, zijn gemakkelijke prooi werden. Hij overblufte, dreigde en sprak grote woorden, zodat ieder hem uit bange vrees wat hij had afstond. Zo dacht hij zijn macht te bevestigen, maar de uitwerking was tegenovergesteld, het verhaastte zijn val, vers 8. Toen begaven zich de volkeren tegen hem rondom uit de landschappen, om zijn overmacht te beperken en te fnuiken, zij verbonden zich tegen hem voor hun gemeenschappelijke veiligheid zij spreidden hun net over hem uit, en volbrachten zo hun plannen. God bracht tegen Jehojakim benden van de Syriërs, Moabieten en Ammonieten, met de Chaldeën, 2 Koningen 24:2, en in hun groeve werd hij gegrepen. Nebukadnezar, de koning van Babel, toog tegen hem op, en bond hem met twee koperen ketenen, om hem te voeren naar Babylon, 2 Kronieken 36:6. Zij brachten de leeuw achter tralies, *in gesloten bewaring* vers 9. Wat van hem geworden is weten wij niet, maar *zijn stem werd niet meer gehoord op de bergen Israëls.* Zijn tirannie was paal en perk gesteld, hij was begraven met een ezels begrafenis, Jeremia 22:9, ofschoon hij een leeuw was geweest, de schrik van de machtigen in het land van de levenden. Zie, de gerechtigheid Gods wordt bekend,

wanneer zij, die anderen verschrikt en tot slaven gemaakt hebben, zelf verschrikt en tot slaven gemaakt worden, wanneer zij, die hun macht misbruikt hebben om te verwoesten wat ze hadden moeten opbouwen, en dus wilde dieren, brullende leeuwen en heen en weerlopende beren geworden zijn (want zo beschrijft Salomo de goddeloze heersers over een arm volk, Spreuk. 28:15), als zodanig behandeld worden. Zij, wier hand als die van Ismaël tegen allen is, ervaren eindelijk, dat aller hand tegen hen is. Al lang had men opgemerkt, dat bloedige tirannen zelden in vrede sterven, maar dat hun op hun beurt bloed te drinken gegeven wordt, want zij zijn het waardig.

Ad generum Cereris sine caede et sanguine pauci Descendunt reges et sicca morse tyranni-Hoe weinigen, die ‘t recht van de volken sleuren door het slijk En dalen vreedzaam en met rust naar Pluto’s duister rijk. Juvenal.

Ezechiël 19:10-14

Jeruzalem, de moederstad, wordt hier voorgesteld in een andere gelijkenis, zij is een wijnstok, en de vorsten zijn haar ranken. Deze gelijkenis is niet nieuw, Hoofdstuk 15

1. Jeruzalem is *een wijnstok,* de Joodse natie is dat: *een wijnstok in uw* bloed, vers 10, (Engelse vertaling) het koninklijke bloed, een wijnstok, geplant in bloed en besproeid met bloed, dat tot bloei en vruchtbaarheid veel bijdraagt, als ware het vergoten bloed bestemd om de grond vet en beter te maken, zo overvloedig was het gestort. Voor een tijd scheen dat doel ook bereikt te worden, de wijnstok was *vruchtbaar en vol ranken, vanwege vele wateren,* waarbij hij geplant was. Plaatsen van grote goddeloosheid kunnen een poos voorspoedig zijn, een wijnstok in bloed gezet zou vol ranken zijn. Jeruzalem was vol bekwame heersers, mannen van gezond verstand, van geleerdheid en ervaring, die *sterke ranken* waren, wijngaardranken van ongewone omvang en kracht, stutten voor de wijnstok, want dat zijn overheidspersonen. De ranken van deze wijnstok waren tot zulken wasdom gekomen, dat zij geschikt waren tot witte staven of *scepters van de heersers,* vers 11. Het zijn *sterke ranken,* die tot *scepters* kunnen dienen, mannen met scherp oordeel en vast besluit, die geschikt zijn te heersen. Toen de koninklijke familie talrijk was en de gerechtshoven gevuld met mannen van verstand en bekwaamheid, toen *werd Jeruzalem hoog tussen de dichte takken,* toen de regering in goede bekwame handen was, genoot het volk aanzien. Toen hield men hen niet voor een zwakke, lage wijnstok, maar *hij werd gezien door zijn hoogte,* een stad van aanzien, *met de menigte van zijn takken. Tanquam lenta solent inter viburna cypressi, temidden van nederige wilgen verheft zich de cypres. In uw stilheid (zo* leest onze vertaling), vers 10 *waart gij als een wijnstok.* Toen Zedekia rustig en kalm onder het juk van de koning van Babel verkeerde, bloeide zijn koninkrijk. Zie, hoe traag God is tot toorn, hoe Hij Zijn oordelen uitstelt en wacht, of Hij genadig mocht zijn.

2. Deze wijnstok wordt nu geheel verwoest. Nebukadnezar, door Zedekia's trouwbreuk vertoornd, *rekte hem door grimmigheid uit,* vers 12 verdelgde stad en koninkrijk en brak al de takken van de koninklijke familie, die hem in de weg traden, af. De wijnstok werd bij de grond afgesneden, ofschoon nog niet uitgeroeid. *De oostenwind heeft zijn vrucht verdroogd.* De jongelingen zijn door het zwaard gevallen of in gevangenschap gevoerd. Het aanzien van de wijnstok had nu niets bevallige meer, niets dat wat beloofde. *Zijn sterke ranken zijn afgebroken en zijn verdroogd,* zijn grote mannen zijn gedood, zijn heersers afgezet. *De wijnstok zelf is geplant in een woestijn,* vers 13. Babel was een woestijn voor diegenen onder het volk die daarheen gevoerd werden, het land van Juda was een woestijn voor Jeruzalem, nu het gehele land door de Chaldeeuwse legerscharen was vertrapt en verwoest, "een vruchtbaar land, in een woestenij veranderd. Het is met vuur verbrand," Psalm 80:16, en dat vuur is *uitgegaan uit een roede van zijn ranken,* vers 14. De koning zelf is, door zijn rebellie tegen de koning van Babel, van al die ellende de oorzaak geweest. De wijnstok mag dankbaar zijn, dat het vuur hem verteerd heeft, door zijn goddeloosheid heeft hij zich tot brandhout gemaakt voor het vuur van Gods toorn, zodat zijn eigen takken tot voedsel van het vuur dienen om hem te verteren. In die takken wordt het vuur aangestoken, dat de vruchten verteerd heeft. De zonden van de ouden halen de oordelen op de hals, die de jongen ombrengen, zijn vrucht wordt verteerd met zijn eigen takken, zodat geen sterke rank overblijft om als scepter te heersen, niemand meer gevonden wordt, bekwaam om het bestuur te voeren of moedig genoeg om "deze aanstoot onder zijn hand te nemen," Jesaja 3:6, 7, niemand van het huis van David overig, die recht heeft om te regeren, geen wijs man of verstandig heerser, daartoe in staat. Het gaat slecht met een staat, en zal waarschijnlijk erger worden, wanneer de zegen van een

weldadig bestuur dus gemist wordt en geen sterke roeden tot heersers meer gevonden worden. Wee het land, welks koning een kind is, want een zwakke roede is al even kwaad als in het geheel geen roede. Die sterke roeden, moeten wij vrezen, waren werktuigen van de onderdrukking geweest, de koning helpende om zijn prooi te vangen en mensen op te eten. Tirannie gaat aan regeringloosheid vooraf, en wanneer de roede des bestuurs verkeert in een slang van de verdrukking dan is het slechts recht, als God zegt: "Er zei geen sterke roede meer zijn om als scepter te heersen, de mensen zijn als de vissen van de zee, waarvan de grote de kleine verslinden." *Zie, dit is een weeklacht, en is tot een weeklacht geworden.* De profeet was gelast, vers 1, *een weeklacht op te heffen,* en nadat hij zulks gedaan heeft, laat hij ze voor anderen, om er gebruik van te maken. *"Het is een weeklacht* voor ons in deze tijd, en, indien de oorlog lang aanhoudt, *zal het tot een weeklacht zijn* voor degenen, die na ons komen. Het nog niet geboren kind zal rouw dragen over de over Juda en Jeruzalem door de tegenwoordige oordelen gebrachte verwoesting. Zij kwamen niet haastiglijk, de boog werd niet aanstonds gespannen. Maar nu zij gekomen zijn, zullen zij blijven, en de droeve gevolgen zal het nakroost dragen." Zie, degenen, die de zonden hunner vaderen vervullen, leggen voor hun kinderen een schat van toorn op en geven hun reden voor een weeklacht, en niets is in dit opzicht droever dan de omverwerping van het bewind.

HOOFDSTUK 20

1 En het geschiedde in het zevende jaar, in de vijfde maand, op den tienden derzelver maand, dat er mannen uit de oudsten van Israel kwamen, om den HEERE te vragen; en zij zaten neder voor mijn aangezicht.
2 Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
3 Mensenkind, spreek tot de oudsten van Israel, en zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Komt gij, om Mij te vragen? Zo waarachtig als Ik leef, zo Ik van u gevraagd worde, spreekt de Heere HEERE.
4 Zoudt gij hun recht geven, zoudt gij hun recht geven, o mensenkind? Maak hun de gruwelen hunner vaderen bekend;
5 En zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Ten dage als Ik Israel verkoos, zo hief Ik Mijn hand op tot het zaad van het huis Jakobs, en maakte Mijzelven hun in Egypteland bekend; ja, Ik hief Mijn hand tot hen op, zeggende: Ik ben de HEERE, uw God.
6 Ten zelven dage hief Ik Mijn hand tot hen op, dat Ik hen uit Egypteland uitvoeren zou, in een land, dat Ik voor hen uitgespeurd had, vloeiende van melk en honig, hetwelk het sieraad is van alle landen.
7 En Ik zeide tot hen: Een ieder werpe de verfoeiselen zijner ogen weg; en verontreinigt ulieden niet met de drekgoden van Egypte; Ik, de HEERE, ben uw God.
8 Maar zij waren wederspannig tegen Mij, en wilden naar Mij niet horen; niemand wierp de verfoeiselen zijner ogen weg, noch verliet de drekgoden van Egypte; daarom zeide Ik, dat Ik Mijn grimmigheid over hen uitgieten zou, om Mijn toorn tegen hen te volbrengen in het midden van Egypteland.
9 Doch Ik deed het om Mijns Naams wil, opdat hij niet ontheiligd wierde voor de ogen der heidenen, in welker midden zij waren; aan welke Ik Mij, voor derzelver ogen, bekend gemaakt heb, om hen uit Egypteland uit te voeren.
10 En Ik voerde hen uit Egypteland, en bracht hen in de woestijn.
11 Daar gaf Ik hun Mijn inzettingen, en maakte hun Mijn rechten bekend, dewelke, zo ze een mens doet, zal hij door dezelve leven.
12 Daartoe ook gaf Ik hun Mijn sabbatten, om een teken te zijn tussen Mij en tussen hen, opdat zij zouden weten, dat Ik de HEERE ben, Die hen heilige.
13 Maar het huis Israels werd wederspannig tegen Mij in de woestijn; zij wandelden in Mijn inzettingen niet, en verwierpen Mijn rechten; dewelke, zo ze een mens doet, zal hij door dezelve leven; en zij ontheiligden Mijn sabbatten zeer, dat Ik zeide, Mijn grimmigheid te zullen uitgieten over hen in de woestijn, om hen te verdoen.
14 Maar Ik deed het om Mijns Naams wil, opdat die niet ontheiligd werd voor de ogen van die heidenen, voor welker ogen Ik hen uitvoerde.
15 Evenwel hief Ik ook Mijn hand op tot hen in de woestijn, dat Ik hen niet zou brengen in het land, dat Ik hun gegeven had, vloeiende van melk en honig, hetwelk het sieraad is van alle landen;
16 Daarom dat zij Mijn rechten verwierpen, en in Mijn inzettingen niet wandelden, en Mijn sabbatten ontheiligden; want hun hart wandelde hun drekgoden na.
17 Doch Mijn oog verschoonde hen, dat Ik hen niet verdierf, en geen voleinding met hen maakte in de woestijn.
18 Maar Ik zeide tot hun kinderen in de woestijn: Wandelt niet in de inzettingen uwer vaderen, en onderhoudt hun rechten niet, en verontreinigt u niet met hun drekgoden.
19 Ik ben de HEERE, uw God, wandelt in Mijn inzettingen, en onderhoudt Mijn rechten, en doet dezelve.

20 En heiligt Mijn sabbatten, en zij zullen tot een teken zijn tussen Mij en tussen ulieden, opdat gij weet, dat Ik, de HEERE, uw God ben.
21 Maar die kinderen waren ook wederspannig tegen Mij; zij wandelden niet in Mijn inzettingen, en Mijn rechten namen zij niet waar, om die te doen; dewelke, zo ze een mens doet, zal hij door dezelve leven; zij ontheiligden Mijn sabbatten, dat Ik zeide, Mijn grimmigheid te zullen uitgieten over hen, volbrengende Mijn toorn tegen hen in de woestijn.
22 Doch Ik keerde Mijn hand af, en deed het om Mijns Naams wil, opdat hij voor de ogen der heidenen niet zou ontheiligd worden, voor welker ogen Ik hen uitgevoerd had.
23 Ik hief ook Mijn hand tot hen op in de woestijn, dat Ik hen verspreiden zou onder de heidenen, en hen verstrooien in de landen;
24 Omdat zij Mijn rechten niet gedaan hadden, maar Mijn inzettingen verworpen en Mijn sabbatten ontheiligd hadden, en hun ogen achter de drekgoden hunner vaderen waren.
25 Daarom gaf Ik hun ook besluitingen, die niet goed waren, en rechten, waarbij zij niet leven zouden.
26 En Ik verontreinigde hen in hun giften, omdat zij door het vuur deden doorgaan al wat de baarmoeder opent; opdat Ik ze verwoesten zou, ten einde dat zij zouden weten, dat Ik de HEERE ben.
27 Daarom, mensenkind, spreek tot het huis Israels, en zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Hiermede nog hebben Mij uw vaderen gesmaad, dat zij door overtreding tegen Mij overtreden hebben.
28 Als Ik hen in het land gebracht had, over hetwelk Ik Mijn hand opgeheven had, om hetzelve hun te geven, zo zagen zij naar allen hogen heuvel en alle dicht geboomte, en offerden daar hun offeren, en zij gaven daar hun tergende offeranden, en daar zetten zij hun liefelijken reuk, en daar offerden zij hun drankofferen.
29 En Ik zeide tot hen: Wat is die hoogte, waarhenen gij gaat? Nochtans is de naam daarvan genoemd hoogte, tot op dezen dag toe.
30 Daarom zeg tot het huis Israels: Alzo zegt de Heere HEERE: Zijt gij verontreinigd geworden in den weg uwer vaderen, en hoereert gij achter hun verfoeiselen?
31 Ja, met het offeren uwer gaven, met uw kinderen door het vuur te doen doorgaan, zijt gij verontreinigd aan al uw drekgoden tot op dezen dag toe; en zou Ik van u gevraagd worden, o huis Israels? Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik van u gevraagd worde!
32 Daarom, dat in uw geest opgeklommen is, zal geenszins geschieden, dat gij zegt: Wij zullen als de heidenen en als de geslachten der landen zijn, dienende hout en steen.
33 Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE: Zo Ik niet met een sterke hand, en uitgestrekten arm, en met een uitgegoten grimmigheid over u zal regeren!
34 Want Ik zal u uit de volken voeren, en u vergaderen uit de landen, waarin gij verstrooid zijt, door een sterke hand, en door een uitgestrekten arm, en door een uitgegoten grimmigheid.
35 Daartoe zal Ik u brengen in de woestijn der volken, en Ik zal met u aldaar rechten, aangezicht aan aangezicht;
36 Gelijk als Ik gerecht heb met uw vaderen in de woestijn van Egypteland, alzo zal Ik met u rechten, spreekt de Heere HEERE.
37 En Ik zal ulieden onder de roede doen doorgaan, en Ik zal u brengen onder den band des verbonds.
38 Daartoe zal Ik, die rebel zijn, en die tegen Mij overtreden, uit ulieden uitzuiveren; Ik zal hen uit het land hunner vreemdelingschappen uitvoeren, en zij zullen in het landschap Israels niet weder komen, en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
39 En gijlieden, o huis Israels, alzo zegt de Heere HEERE: Gaat henen, dient een ieder zijn drekgoden, ook hierna, dewijl gijlieden naar Mij niet hoort; doch ontheiligt niet meer Mijn heiligen Naam, met uw giften en met uw drekgoden.

40 Want op Mijn heiligen berg, op den hogen berg Israels, spreekt de Heere HEERE, daar zal Mij het ganse huis Israels in het land dienen, zij allen; daar zal Ik welgevallen aan hen nemen, en daar zal Ik uw hefofferen eisen, en de eerstelingen uwer heffingen met al uw geheiligde dingen.
41 Ik zal een welgevallen aan ulieden nemen om den liefelijken reuk, wanneer Ik u van de volken uitvoeren, en u vergaderen zal uit de landen, in dewelke gij zult verstrooid zijn, en Ik zal in u geheiligd worden voor de ogen der heidenen.
42 En gij zult weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik u in het landschap Israels gebracht zal hebben, in het land, waarover Ik Mijn hand opgeheven heb, om hetzelve uw vaderen te geven.
43 Daar zult gij dan gedenken aan uw wegen, en aan al uw handelingen waarmede gij u verontreinigd hebt, en gij zult van u zelven een walging hebben over al uw boosheden, die gij gedaan hebt.
44 Zo zult gij weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik met u gedaan zal hebben, om Mijns Naams wil, niet naar uw boze wegen, noch naar uw verdorven handelingen, o huis Israels, spreekt de Heere HEERE.
45 Verder geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
46 Mensenkind, zet uw aangezicht naar den weg van het zuiden, en drup tegen het zuiden; en profeteer tegen het woud van het veld in het zuiden.
47 En zeg tot het zuiderwoud: Hoor des HEEREN woord: Alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal een vuur in u aansteken, hetwelk in u allen groenen boom en allen dorren boom verteren zal; de vlammende vlam zal niet uitgeblust worden, maar daardoor zullen verbrand worden alle aangezichten van het zuiden tot het noorden toe.
48 En alle vlees zal zien, dat Ik, de HEERE, dat aangestoken heb; het zal niet uitgeblust worden.
49 En ik zeide: Ach, Heere HEERE, zij zeggen van mij: Is hij niet een verdichter van gelijkenissen?

In dit hoofdstuk,

I. Wordt de profeet geraadpleegd door enigen van de oudsten van Israël, vers l.

II. Hij wordt door zijn God onderricht, wat hij hun antwoorden moet. Hij moet,

1. Hun Gods ongenoegen betuigen, vers 2,3..

2. En hij moet hun tonen, welke billijke reden tot ongenoegen God had, door hun een verhaal te doen van Gods genadige handelingen met hun vaders, en hun trouweloze handelingen tegen God.

a. In Egypte, vers 5-9.

b. In de woestijn, vers 10-26

c. In Kanaän, vers 27-32.

3. Hij moet Gods oordelen tegen hen aankondigen, vers 33-36..

4. Eveneens moet hij hun aanzeggen, welke genade God voor hen bewaarde, als Hij een overblijfsel van hen tot bekering brengen zou, hen opnieuw in hun eigen land vestigen, en Zijn heiligdom onder hen oprichten, vers 37 -44.

5. Hier wordt nog een woord gesproken tegen Jeruzalem, dat in het volgende hoofdstuk uitvoerig behandeld wordt, vers 45-49.

Ezechiël 20:1-4

Hier is,

1. De aanleiding tot de boodschap, die wij in dit hoofdstuk hebben. De aanleiding tot de prediking, die wij in hoofdstuk 18 hadden, waren hun aanmatigende aanmerkingen op God, de aanleiding tot deze was hun huichelachtig vragen naar Hem. Een ieder zal hebben wat hem toekomt. De tijd van deze profetie is het zevende jaar van de gevangenschap, omstreeks twee jaar, nadat Ezechiël begon te profeteren, hij wordt hier precies opgegeven. God wilde, dat zij aantekening zouden houden van de duur van hun gevangenschap, opdat zij zouden zien, hoe de jaren voorbij en zij de verlossing tegemoet gingen, al was het dan ook langzaam. "Enigen uit de oudsten Israëls kwamen om de Heere te vragen, niet geregeld, zoals die uit Hoofdstuk 8:1, maar, naar ‘t schijnt, nu en dan, alleen bij bijzondere gelegenheden. Of zij behoorden tot de gevangenen, of dat zij pas van Jeruzalem te Babel gekomen waren, is niet zeker, maar uit wat de profeet tot hen zegt, vers 32, schijnt te volgen, dat hun vraag was, of, nu zij te Babel gevangen waren, ver van hun eigen land, terwijl zij niet alleen geen tempel, maar ook geen synagoge hadden voor de dienst van God, of het hun nu niet geoorloofd was, zich aangenaam te maken bij hun heren en meesters, in hun eredienst te delen, en te doen, wat de geslachten van deze landen deden, dienende hout en steen. De bedoeling werd zo aannemelijk mogelijk voorgesteld, evenals Naäman deed, toen hij Eliza verlof verzocht om te buigen in het huis van Rimmon, in dienst van zijn koning, want wij hebben reden te vermoeden, dat de bedoeling van hun vraag was. Verschrikkelijk verhard zijn zij, die God verlof vragen, in de zonde te mogen blijven, en dat, terwijl zij er voor gestraft zijn. Zij kwamen en zaten zeer ootmoedig neer voor zijn aangezicht, Hoofdstuk 33:31, met een vertoon van vroomheid.

2. De inhoud van deze boodschap.

a. Hij moet hen doen weten, dat God tegen hen vertoornd is, hij beschouwt het als een belediging, dat zij hem komen vragen, terwijl zij besloten zijn voort te gaan met hun overtredingen: *Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere Heere, zo Ik van u gevraagd worde,* vers 3. Hun vertoon van vroomheid zal niet aannemelijk zijn voor God, en niet voordelig voor hen zelf. God wil geen kennis nemen van hun vragen, en geen bevestigend antwoord geven. Een huichelachtige eerbied voor God en Zijn geboden, wel verre van Hem aangenaam te zijn, is godtergend.

b. Hij moet hun doen weten dat God billijk tegen hen vertoornd is, vers 4 *"Zult gij ze oordelen, mensenkind, zult gij ze oordelen?* Gij zijt een profeet, zeker zult gij niet voor hen pleiten, als hun bemiddelaar bij God, maar zeker zult gij als rechter in Gods plaats het vonnis over hen vellen. *Zie, Ik stel u over het volk,* zult gij hun de oordelen des Heeren niet aanzeggen? Daarom, *maak hun de gruwelen van hun vaderen bekend".* Dat zijn nu zijn bevelen, zoals hij tevoren, hoofdst. 16:2, *hun eigen gruwelen bekend* moest *maken.* Hoewel hun eigen gruwelen voldoende waren om God te rechtvaardigen in Zijn hardste handelingen tegen hen, toch zou het nuttig voor hen zijn, *de gruwelen hunner vaderen* te kennen, opdat zij mochten zien, hoe volkomen God gerechtigd was, om hen eindelijk af te snijden, dat zij geen volk meer waren, die Hem van het begin af aan zozeer getergd hadden.

Ezechiël 20:5-9

De geschiedenis van de ondankbaarheid en weerspannigheid van het volk Israëls begint hier terstond bij het begin, evenals de geschiedenis van de afval des mensen van zijn Schepper. Zodra wij de geschiedenis van de schepping van onze eerste ouders hebben gelezen, ontmoeten wij terstond die van hun weerspannigheid, wij zien hier, dat het met Israël evenzo was, een volk, dat bestemd was, de gehele mensheid te vertegenwoordigen beide in hun handelingen met Hem en in Zijn handelingen met hen. Hier is

I. De genadige bedoeling van Gods weg met Israël in Egypte, waar zij Farao's lijfeigenen waren. Het zij gezegd, het zij geschreven, tot onsterfelijke eer van de vrije genade.

1. Dat Hij, dan en daar, Israël tot een bijzonder volk voor Zich verkoos, hoewel hun toestand slecht, en hun karakter nog erger was, opdat Hij de eer zou hebben, beide te verbeteren. Hij verkoos hen, omdat zij "het zaad van het huis van Jakob waren, de nakomelingschap van die vorst Gods, opdat Hij hield de eed, die Hij hun vaderen gezworen had", Deuteronomium 7:7, 8.

2. "Hij maakte Zich hun bekend, met de naam Heere (een nieuwen naam, Exodus 6:, toen zij, door hun slavernij de kennis van de naam, waarmee Hij aan hun vaderen bekend was God Almachtig, bijna verloren hadden". Evenals de grondslag van onze zaligheid gelegd wordt door Gods uitverkiezing, zo ook is de eerste stap in die richting, dat God Zich aan ons bekend maakt. En hoe ver wij ook weg zijn, en in welke ellende wij ook zijn, Hij, die zich aan Israël bekend maakte in het land van Egypte, kan ons vinden, en ons achtervolgen met de genadige ontdekking en openbaring van Zijn gunst.

3. Hij maakte Zich door een verbond tot hun God: Ik hief Mijn hand tot hen op, zeggende, en het met een eed bevestigende: "Ik ben de Heere uw God, Wien gij uw hulde brengen moet, en van Wien en in Wien gij uw geluk verwachten moet."

4. Hij beloofde hen uit Egypte te voeren, en volbracht wat Hij beloofde. Hij hief Zijn hand tot hen op, dit is Hij zwoer hun, dat Hij hen verlossen zou, en daar zij zeer onwaardig waren en hun verlossing zeer onwaarschijnlijk was, was het eis, dat de belofte door een eed bevestigd werd. Of, Hij hief Zijn hand tot hen op, dit is, Hij stelde Zijn almacht om het te doen, "Hij deed het met een uitgestrekten arm," Psalm 136:12.

5. Hij verzekerde hun. dat Hij hen in 't bezit zou stellen van het land Kanaän. Daarom voerde Hij hen uit Egypte, opdat Hij ze bracht in een land, dat Hij voor hen uitgespeurd had, een tweede hof van Eden, dat het sieraad van alle landen was. Zo vond Hij het, daar het klimaat gematigd, de bodem vruchtbaar, de ligging aangenaam, en alles even gunstig was, Deuteronomium 8:7, 11:12, of, hoe dat ook wezen mocht, Hij maakte het zo, door Zijn heiligdom daar op te richten.

II. De zedelijke geboden, die Hij hun gaf, en de gemakkelijke voorwaarden van het verbond, dat Hij met hen maakte. Na hun gezegd te hebben, wat zij van Hem mochten verwachten zegt Hij hun vervolgens, wat Hij van hen verwachtte, het was niet meer dan dit, vers 7 :*Een ieder werpe weg,* de beelden, die hij bij zijn godsdienstige verrichtingen gebruikt, die *de verfoeiselen van zijn ogen* moeten zijn, maar inderdaad de last er van zijn. Hij moet ze verfoeien en van voor Zijn aangezicht wegdoen en *zich niet verontreinigen met de drekgoden van Egypte.* Daar

waren velen, schijnt het, verzot op, het gouden kalf was er een van. Het was recht, en het mocht redelijker wijze verwacht worden, dat zij, uit de Egyptische slavernij verlost, de Egyptische afgoderij zouden laten varen, vooral, daar God, toen Hij hen uitvoerde, gerichten had geoefend aan de goden van Egypte, Numeri 33:4 en Zich daardoor boven hen verheven getoond had. En, tot welke andere afgoden zij ook neiging mochten betonen, men zou denken, dat zij een diep gewortelde afkeer zouden hebben van de goden van Egypte, om de wille van Egypte, dat hun een diensthuis was geweest. Toch schijnt het, dat zij deze waarschuwing nodig hadden, en er wordt een goede reden voor opgegeven: "Ik ben de Heere uw God, Die geen hulp nodig heeft en geen mededinger wil dulden."

III. Hun onredelijke ongehoorzaamheid aan deze geboden, waarom God hen rechtvaardiglijk had kunnen afsnijden, zodra zij tot een volk geformeerd waren, vers 8 :*Zij waren weerspannig tegen God,* zij weigerden niet alleen zich te houden aan Zijn bijzondere voorschriften, maar zij zeiden Hem de gehoorzaamheid op, en gaven Hem metterdaad te kennen, dat zij vrij wilden zijn om de god te dienen, die zij verkozen. En zelfs, toen God nederkwam om hen te verlossen, en Mozes met dat doel tot hen zond, wilden zij "de drekgoden van Egypte toch niet verlaten, wat hen misschien met zoveel welgevallen deed spreken van de ajuinen van Egypte", Numeri 11:5, want onder andere dingen vereerden de Egyptenaars de ajuin. Het was vreemd, dat alle plagen van Egypte niet in staat waren hen te genezen van hun genegenheid voor de drekgoden van Egypte. Daarom zei God, dat Hij Zijn grimmigheid over hen uitgieten zou, terwijl zij nog in het midden van Egypteland waren. Naar recht zou Hij hebben kunnen zeggen: "Dat zij sterven met de Egyptenaren". Dit is een verheerlijking van de rijkdom van Gods goedgunstigheid, dat het Hem behaagde, zo groot een verlossing voor hen te werken, op hetzelfde ogenblik, dat Hij zag, dat zij rijp waren voor hun ondergang. Wel mocht Mozes tot hen zeggen: "Het is niet om uw gerechtigheid," Deuteronomium 9:4, 5.

IV. De wonderbare verlossing, die God niettemin voor hen gewrocht heeft. Hoewel zij Zijn gunst verbeurden, terwijl die verleend werd, en "hun ongerechtigheid ontdekt werd, terwijl God hen genas." Hosea 7:1, *toch roemde de barmhartigheid tegen het oordeel,* en God deed, wat Hij van plan was, louter *om Zijns naam wil,* vers 9. Als niets in ons reden geeft tot gunstbewijzen, dan geeft Hij er Zichzelf reden toe. God maakte zich hun bekend voor de ogen van de heidenen, toen Hij Mozes beval in ‘t openbaar tot Farao te zeggen: Israël is Mijn zoon, Mijn eerstgeborene, laat hen trekken, dat zij Mij dienen. Indien Hij hen nu had laten omkomen, wat zij om hun goddeloosheid verdienden, dan zouden de Egyptenaren Hem daarom beschimpt hebben en Zijn naam zou bevlekt zijn geweest, die geheiligd moet worden en dat ook zal worden. De kerk wordt beveiligd, ook al is zij bedorven, omdat God Zijn eigen eer beveiligt.

Ezechiël 20:10-26

De geschiedenis van de worsteling tussen de zonden van Israël, waardoor zij zichzelf trachtten te verderven, en de gunsten van God, waardoor Hij hen trachtte te redden en gelukkig te maken, wordt hier voortgezet, en de voorbeelden van die worsteling in deze verzen hebben betrekking op hetgeen tussen God en hen in de woestijn voorviel, waarin God Zich met eer en zij zich met schande overlaadden. Op de geschiedenis van Israël in de woestijn wordt dikwijls gezinspeeld in het Nieuwe Testament, 1 Corinthiers. 10, Hebreeen 3, en dikwijls ook in het Oude, als een waarschuwing voor ons, Christenen, en daarom hebben wij bijzonder belang bij deze verzen.

I. De grote dingen, die God voor hen gedaan heeft en waaraan Hij hen herinnert, niet alsof Hij hun Zijn gunsten misgunde, maar om te tonen, hoe ondankbaar zij geweest waren. En wij zeggen, dat men iemand geen erger naam geven kan dan ondankbare. Het was een grote gunst,

1. Dat God *hen uit Egypteland voerde,* vers 10, hoewel, als volgt, *Hij hen in de woestijn bracht* en niet terstond in Kanaän. Het is beter om vrij te zijn in de woestijn dan slaven in een land van overvloed, om ons in de eenzaamheid in God te verblijden dan Hem te verliezen in een bewoond land, toch waren er onder hen veel van die lage slaafse geesten, die dat niet begrepen, maar toen zij in de woestijn op moeilijkheden stieten, wensten, dat zij weer in Egypte waren.

2. Dat Hij hun de wet gaf op de berg Sinaï, vers 11, en hun niet alleen onderricht gaf betreffende goed en kwaad, maar hen door Zijn macht losmaakte van het kwade en bond aan het goede. *Hij gaf hun Zijn inzettingen,* en dat was een waardevolle gave. "Mozes heeft hun de wet geboden, een erfenis van Jakobs gemeente, Deuteronomium 33:4. God maakt hun Zijn rechten bekend, Hij gaf hun niet alleen wetten, maar toonde hun ook de redelijkheid en de billijkheid van die wetten met hoeveel oordeel ze waren samengesteld". Zij werden aangemoedigd de wetten, die Hij hun gaf, waar te nemen en te gehoorzamen, want "zo ze een mens doet, zal hij door dezelve leven," in het houden van Gods geboden is overvloedige troost en een groot loon. Christus zegt: "Wilt gij in het leven ingaan, en het genieten, onderhoudt de geboden." Hoewel zij, die het meest nauwgezet in hun gehoorzaamheid zijn, in zover onnutte dienstknechten zijn, dat zij niet meer doen dan hun plicht is, toch worden zij rijkelijk beloond. "Doe dit en gij zult leven." De Chaldeeuwse tekst luidt: "Hij zal een eeuwig leven in hen leven". Paulus haalt dit aan, Galaten 3:12, om te tonen, dat "de wet niet uit het geloof is," maar het leven geeft op voorwaarde van volmaakte gehoorzaamheid, die wij niet in staat zijn in acht te nemen, en daarom moeten wij hulp zoeken bij de genade van het Evangelie, zonder ‘t welk wij allen teniet gaan.

3. Dat Hij de oude instelling van de Sabbatdag hernieuwde, die verloren geraakt en vergeten was, terwijl zij slaaf waren in Egypte: want hun meesters daar wilden hun in geen geval toestaan een van de zeven dagen te rusten. In de woestijn was weliswaar iedere dag een rustdag, want waarvoor zouden zij werken, als zij toch leefden van manna, en hun klederen niet oud werden? Maar een van de zeven dagen moest een heilige rustdag zijn, vers 12 :"Ik gaf hun Mijn Sabbaten, om een teken te zijn tussen Mij en tussen hen (de instelling van de Sabbat was een teken van Gods goedgunstigheid jegens hen, en hun waarneming van die dag een teken van hun ontzag voor Hem), opdat zij zouden weten dat Ik de Heere ben, die ze heiligt." Daardoor liet God uitkomen, dat Hij hen van de rest van de wereld had afgescheiden en besloten hen te vormen tot een bijzonder volk voor Hem, en door God te dienen op hun

plechtige bijeenkomsten op de Sabbatdagen moesten zij toenemen in de kennis Gods, in de kennis van de ondervinding van de kracht en het welbehagen van Zijn heiligende genade.

a. De Sabbat is een voorrecht, en moet als zodanig beschouwd worden, in dat hoofdstuk, dat een parallel is van dit en hierop terug schijnt te zien, Nehemia 9:14, erkent de kerk als een grote gunst, dat Gij hun Uw heilige Sabbat bekend gemaakt hebt.

b. De Sabbat is een teken, het is een teken, dat de mensen godsdienstig gezind zijn, en dat er een goede verstandhouding is tussen hen en God, als zij er gewetenswerk van maken de Sabbatdag heilig te houden.

c. Als de Sabbat behoorlijk geheiligd wordt, is hij het middel tot onze heiliging, als wij de plichten van die dag waarnemen, dan zullen wij bevinden, tot onze troost, dat het de Heere is, die ons heiligt, die ons hier heilig (dat is, waarlijk gelukkig) maakt, en ons voorbereidt om hiernamaals gelukkig (dat is, volmaakt heilig) te zijn.

II. Hun ongehoorzaam, plichtvergeten gedrag tegen God, waarom Hij hen rechtvaardiglijk het verbond had kunnen opzeggen, zodra Hij hen daarin opgenomen had, vers 13 :*Zij werden weerspannig in de woestijn*. Daar, waar zij zoveel gunsten van God ontvangen hadden, en zo afhankelijk van Hem waren, op weg naar Kanaän, daar waren zij vele malen openlijk weerspannig tegen de God, die hen leidde en voedde. Niet alleen *wandelden zij in Zijn inzettingen niet*, maar zij *verwierpen Zijn rechten*, als het houden niet waardig, in plaats van de Sabbat te heiligen, verontreinigden zij dien, ja zij verontreinigden die grotelijks. Eén van hen las hout, en velen gingen die dag uit om manna te verzamelen. Waarom God soms gereed was hen af te snijden, Hij zei meer de eens, dat Hij hen in de woestijn zou verdoen. Maar Mozes kwam tussenbeide, en de genade van God zelf met groter kracht, maar bovenal het belang van Zijn eigen heerlijkheid, *opdat Zijn naam niet ontheiligd wierde voor de ogen van de heidenen*, vers 14, opdat de Egyptenaars niet zouden zeggen, dat Hij ze met een boze bedoeling zo ver gebracht had, of, dat Hij niet in staat was hen verder te brengen, of, dat Hij dat goede land in ‘t geheel niet had, waarheen Hij gezegd had, dat Hij hen brengen zou, Exodus 32:12, Numeri 14:13, enz. De krachtigste motieven van Gods sparende genade zijn die, ontleend aan Zijn eigen heerlijkheid.

III. God besluit het levende geslacht in de woestijn af te snijden. Hij, die *Zijn hand tot hen ophief*, vers 6, hief nu *Zijn hand tegen hen op*, Hij, die Zijn belofte om hen uit Egypte te voeren, met een eed bevestigde, bevestigde nu met eed Zijn bedreiging, dat Hij hen niet in Kanaän brengen zou, vers 15, 16:"Ik hief Mijn hand tot hen op, zeggende: Zo waarachtig als Ik leve, zo deze mannen, die Mij nu tienmaal verzocht hebben, het land zullen zien, hetwelk Ik hun vaderen gezworen heb," Numeri 14:21-23, Psalm 95:11. Door hun verachting van Gods wetten, en in ‘t bijzonder van Zijn Sabbat, staken zij zichzelf een spaak in ‘t wiel, en hetgeen op de bodem van hun ongehoorzaamheid aan God was, dat was een geheime toeneiging tot de goden van Egypte: Hun hart wandelde hun drekgoden na. De ingenomenheid van hun hart met de wereld en het vlees, het geld en de buik (de twee voornaamste voorwerpen van de geestelijke afgoderij), is de wortel van de bitterheid, waaruit alle ongehoorzaamheid aan de goddelijke wet ontspruit. Het hart, dat die goden achterna wandelt, veracht Gods rechten.

IV. Het behoud van een zaad, waar een nieuwe proef mee zou genomen worden, en de bevelen aan dat zaad gegeven, vers 17. Hoewel zij dus de dood verdienden, en er toe veroordeeld waren, *toch verschoonde Mijn oog ze* Toen Hij op hen neerzag, had Hij medelijden met hen, en

maakte geen voleinding met hen, maar gaf hun uitstel, totdat een nieuw geslacht opgegroeid was. Het is alleen aan Gods genade te danken, dat Hij niet reeds lang een *voleinding met ons gemaakt heeft.* Dit nieuwe geslacht wordt wel onderricht. In Deuteronomium herhaalde Mozes hun de wetten, die gegeven waren aan hen, die uit Egypte kwamen en bekrachtigde die, opdat hun kinderen ze als ‘t ware opnieuw volbrachten, als ze het land Kanaän binnengingen, vers 18. "*Ik zei tot hun kinderen in de woestijn,* in de velden van Moab: Wandelt in de inzettingen van uw God en wandelt niet *in de inzettingen van uw vaderen,* volgt hun bijgelovige gebruiken niet na en bewaart hun dwaze goddeloze gewoonten niet, doet weg hun ijdele wandel, waar niets voor te zeggen is, dan dat zij "van de vaderen overgeleverd is," Petrus 1:18. "Verontreinigt u niet met hun drekgoden, want gij ziet hoe gehaat zij zich daardoor bij God maakten. Maar *onderhoudt Mijn rechten en heiligt Mijn Sabbaten",* vers 19, 20. Als ouders zorgeloos zijn en hun kinderen geen goed onderricht geven, zoals zij behoren te doen, dan moeten de kinderen dat tekort aanvullen door het Woord van God zoveel te nauwlettender en ijveriger zelf te onderzoeken, als zij groot worden, en van het slechte voorbeeld van de ouders moeten de kinderen gebruik maken tot waarschuwing en niet tot navolging.

V. Het verzet van het volgende geslacht tegen God, waardoor zij zich eveneens aan Gods toorn blootstelden, vers 21. *Die kinderen waren ook weerspannig tegen Mij.* En hetzelfde, dat van de weerspannigheid van de vaders gezegd was, wordt hier van die van de kinderen gezegd, want zij waren een zaad van boosdoeners. Mozes zei tot hen, dat hij "hun weerspannigheid en hun harde nek kende," Deuteronomium 31:27. En Deuteronomium 9:24 :"Weerspannig zijt gij geweest tegen de Heere van de dag af, dat ik u gekend heb". *Zij wandelden niet in Mijne inzettingen,* vers 21, ja, zij *verachtten Mijn inzettingen.* Die Gods inzettingen niet gehoorzamen, verachten die, zij tonen, dat zij er geen hoge gedachten van hebben, en dus ook niet van Hem, Wiens inzettingen het zijn. Zij ontheiligden Gods Sabbaten, als hun vaders. De ontheiliging van de Sabbat is een open deur voor alle goddeloosheid, die de heilige dag verontreinigen zullen niets heilig houden. Van de vaderen werd gezegd, vers 16 :*hun hart wandelde hun drekgoden na,* zij vereerden hun afgoden, omdat zij ze liefhadden. Van de kinderen wordt gezegd, vers 24 :dat *hun ogen achter de drekgoden van hun vaderen waren,* zij waren aan de godsdienst ontgroeid, en voelden geen genegenheid voor welke god ook, maar zij vereerden *de goden hunner vaderen,* omdat zij die van hun vaderen waren en zij ze voor ogen hadden. Zij waren er aan gewend, en als zij toch goden moesten hebben, dan wilden zij er hebben, die zij zien konden en die zij hanteren konden. En wat hun ongehoorzaamheid aan Gods inzettingen verzwaarde, was, dat, *als zij die gedaan hadden, dan hadden zij daardoor kunnen leven,* vers 21. Zij hadden een gelukkig voorspoedig volk kunnen zijn. Die tegen hun plicht ingaan, gaan tegen hun belang in, zij willen niet gehoorzamen, zij willen niet tot Christus komen, opdat zij het leven hebben Johannes 5:40. En daarom is het rechtvaardig, dat die niet willen leven en voorspoedig zijn, zoals zij zouden doen in hun gehoorzaamheid sterven en omkomen in hun ongehoorzaamheid. Nu was het grootste voorbeeld van de weerspannigheid van dat geslacht en van hun afgoderij "de ongerechtigheid van Peor, zoals die hunner vaderen het gouden kalf was". "Toen ontstak de toorn des Heeren tegen Israël," Numeri 25:3. Er werd een plaag in de vergadering des Heeren, die hen allen afgesneden zou hebben, als zij niet bijtijds door de ijver van Pinehas gestuit was, en toch erkenden zij in Jozua’s tijd: "Wij zijn niet gereinigd van die ongerechtigheid tot op deze dag", Jozua 22:17, Psalm 106:29. Toen was het dat God zei, *zijn grimmigheid te zullen uitgieten over hen,* vers 21, dat Hij *Zijn hand tot hen ophief in de woestijn* toen zij voor de tweede maal op ‘t punt stonden Kanaän binnen te gaan, *dat Hij ze onder de heidenen verspreiden zou.* Datzelfde zei Hij tot hen door Mozes in Zijn afscheidslied, Deuteronomium 32:20. Omdat zij *Hem tot toorn verwekten door vreemde goden,* zei Hij: *Ik zal Mijn aangezicht van hen verbergen,* en vers 26, 27:*Ik zou ze in alle hoeken*

verstrooien, ten ware, dat Ik de toornigheid des vijands schroomde wat een verklaring geeft van vers 21, 22. *Ik zei Mijn grimmigheid te zullen uitstoten, doch Ik keerde Mijne hand af,* om Mijns naams wille. Als het bederf in de zichtbare kerk zo groot, en zo hemeltergend geworden is, dat wij reden hebben om te vrezen, dat zij geheel uitgeroeid zal worden, dan mogen wij toch vol vertrouwen zijn, tot onze troost, dat God Zijn eer redden zal, door Zijn plan uit te voeren, namelijk de kerk in stand te houden, zolang de wereld bestaat.

Vl. De oordelen Gods over hen, om hun weerspannigheid. Zij wilden de rechten en inzettingen, waarin God ze hun plicht voorschreef, niet in acht nemen, maar verwierpen ze, en *daarom gaf God hun beschikkingen, die niet goed waren, en waarbij zij niet zouden leven* vers 25. Hieronder kunnen wij verstaan de verschillende wijzen, waarop God hen strafte, toen zij in de woestijn waren-de plagen, die onder hen uitbraken, de vurige slangen, en dergelijke-en die als ‘t ware de rechten en inzettingen vervingen, omdat God er bevel toe gaf evenals Hij soms verlossingen bevolen had, en plagen over Israël bestelde, zoals hij de plagen over Egypte besteld had. Toen God zei: "Ik zal ze als in een ogenblik verteren" Numeri 16:21, toen Hij zei: "Neem alle hoofden des volks en hang ze op," Numeri 25:4, toen Hij hen met de vloek dreigde en beval "Amen" te zeggen op iederen vloek, Deuteronomium 27:28 toen gaf Hij hun beschikkingen, waarbij zij niet zouden leven. Hier wordt meer bedoeld dan gezegd, het zijn beschikkingen, waarbij zij moesten sterven. Die niet gebonden willen zijn door de voorschriften van de wet, zullen gebonden worden door het vonnis daarvan, want op de ene wijze of op de andere zal God de mensen treffen, Zacheria 1:6.. Geestelijke oordelen zijn de verschrikkelijkste, en daarmee strafte God hen. De rechten en inzettingen, die de heidenen in acht namen bij de eredienst van hun afgoden, waren niet goed, en bij de waarneming daarvan konden zij niet leven, en God gaf er hen aan over. Hij maakte hun zonde tot hun straf. Hij gaf hen over aan een verkeerden zin, zoals de heidense afgodendienaars, Romeinen 1:24, 26, gaf hen over aan de lusten van hun eigen hart, Psalm 31:12, strafte hen wegens die bijgelovige gewoonten, die tegen de geschreven wet waren door hen over te geven aan die welke tegen het licht en de wet van de natuur zelf waren hij liet hen over aan zich zelf, om zich schuldig te maken aan de onheiligste afgoderij, als de dienst van Baäl-Peor (Hij *verontreinigde hen,* dat is Hij liet hen zich verontreinigen, *in hun giften,* vers 26), en aan de meest barbaarse afgoderij, als de dienst van Moloch, toen zij *hun kinderen,* en in ‘t bijzonder de eerstgeborenen, op wie God bijzondere aanspraak maakte *(de eerstgeborene uwer zonen zult gij Mij geven) door het vuur lieten gaan,* als een offer aan hun afgoden, *opdat Hij hen* aldus *verwoesten zou,* niet alleen om het rechtvaardiglijk te doen, maar ook met hun eigen handen, want dat moest noodzakelijk een grote verzwakking van hun gezinnen zijn en een vermindering van de eer en de kracht van hun land. God maakt soms de zonde tot haar eigen straf, en toch is Hij niet de auteur van de zonde, en meer is er niet nodig om mensen rampzalig te maken, dan ze over te geven aan hun eigen lage lusten en hartstochten. Geef hen over aan hun eigen raad, en zij zullen zich zelf ten verderve brengen en verwoesten. En aldus maakt God hun bekend, dat Hij de Heere is, en dat Hij een rechtvaardig God is, die zij zullen moeten erkennen, als zij zien hoeveel hun hardnekkige overtredingen tot hun eigen verwoesting bijdragen. Die God niet willen erkennen als de Heere hun heerser, zullen Hem moeten erkennen als de Heere hun Rechter, wanneer het te laat is.

Ezechiël 20:27-32

Hier gaat de profeet voort met de geschiedenis van hun weerspannigheid, om hen nog meer te vernederen, en toont hun,

I. Dat zij er in volhard hadden na hun vestiging in het land Kanaän. Hoewel God zovele malen Zijn ongenoegen betuigd had over hun goddelozen wandel, *"toch hebben uw vaderen Mij hiermede gesmaad, dat zij door overtreding tegen Mij overtreden hebben"*, vers 27. Het is een grote verzwaring van de zonde, als men zich niet wil laten waarschuwen door de slechte gevolgen van de zonde voor degenen, die zijn voorafgegaan: dat is God smaden, het is smadelijk van Zijn oordelen spreken, alsof zij van geen betekenis waren en niet waard er acht op te slaan.

1. God had Zijn belofte vervuld, als Hij hen in het land gebracht had, dat Hij gezworen had hun te zullen geven. "Hoewel hun ongeloof en hun ongehoorzaamheid de vervulling aanmerkelijk hadden vertraagd, toch was de belofte daarmee niet teniet gedaan". Het scheelde dikwijls niet veel in de woestijn, of zij werden afgesneden, er was maar een schrede tussen hen en de dood, en toch kwamen zij tenslotte in Kanaän. Gods Israël gaat de hemel binnen door de poorten van de hel, zo vele zijn hun overtredingen, en zo groot hun gebreken, dat het een wonder van genade is, dat zij tenslotte gelukkig worden, evenals de huichelaars ter helle varen door de poort des hemels. "De rechtvaardige wordt nauwelijks zalig (Per tot discrimina rerum tendimus ad caelum. De weg ten hemel loopt door duizend gevaren.)"

2. Zij hadden zijn gebod overtreden door hun gruwelijke afgoderij. God had hun bevolen, alle gedenktekenen van de afgoderij te vernietigen, opdat er geen verleiding zou zijn om Zijn heiligdom in de steek te laten, maar in plaats van hun de rug toe te keren, werden zij op hen verliefd, en als zij naar alle hoge heuvels zagen, vanwaar zij de schoonste uitzichten hadden, en alle dicht geboomte, waar zij de heerlijkste schaduw hadden (de eerste om de praal van hun afgoderij te tonen, de laatste om de schande er van te verbergen), offerden zij daar hun offers en zetten daar hun liefelijken reuk, die zij alleen op Gods altaar hadden mogen brengen. *Daar gaven zij hun tergende offeranden*, vers 28, dat is hun offeranden, die in plaats van God te bevredigen, of Hem te behagen, zeer tergend voor Hem waren-offeranden, die, ondanks hun kostbaarheid, misplaatst en daarom de Heere een gruwel waren.

3. Hardnekkig bleven zij daarbij, ondanks alle waarschuwingen, hun gegeven, vers 29 :*Ik zei tot hen: Wat is die hoogte, waarheen gij gaat?* Ik gaf hun dat in overweging, door Mijn knechten de profeten, opdat zij er over nadenken en hun geweten raadplegen zouden, wat zij daar eigenlijk deden. *Wat is die hoogte, waarheen gij gaat?* Wat is daar aanlokkelijks voor u, dat gij Gods altaren verlaat, waar Hij uw dienst opeist, om plaatsen te bezoeken waar Hij u verboden heeft te aanbidden? Weet gij niet, dat die hoogten van heidense afkomst zijn, en dat de dingen, die de heidenen offerden, aan de duivelen geofferd werden en niet aan God? Heeft Mozes u dat niet gezegd? Deuteronomium 32:17. "En wilt gij gemeenschap hebben met de duivelen?" Wat is die hoogte, waarhenen gij gaat, als gij Gods altaren de rug toekeert? O gij uitzinnige Israëlieten, wie of wat heeft u betoverd, dat gij de fontein des levens verlaat voor gebroken bakken, de eredienst, die God beveelt, en aannemen wil, voor die, welke Hij verbiedt, die Hij verafschuwt, en die Hij zal straffen? Nochtans is de naam daarvan genoemd: Hoogte, tot op deze dag toe, zij willen hun zin hebben, God en Zijn profeten mogen daartegen zeggen wat hun behaagt. Zij zijn er voor goed mee verbonden, zelfs onder de beste koningen werden zij niet weggenomen, het was een onmogelijkheid de naam "Hoogte" van hun lippen te

weren, zij bleven die behouden in plaats van hun eigen eredienst. De zonde en de zondaar zijn niet gemakkelijk te scheiden.

II. Dat dit geslacht, nadat het uit de bezitting verdreven was, onder de heerschappij gebleven was van dezelfde bedorven neigingen tot afgoderij, vers 30. Hij moet tot *het* tegenwoordige *huis Israëls zeggen* (van wie nu sommigen van de oudsten voor hem zaten) "Zijt *gij verontreinigd geworden in de weg uwer vaderen?* Na al wat God door een opeenvolging van profeten tot u gezegd, en door een reeks van oordelen tegen u gedaan heeft, zult gij u toch niet laten waarschuwen? Wilt gij even slecht zijn als uw vaders waren, en dezelfde gruwelen begaan, die zij begingen? Ik zie, dat gij het wilt: gij hebt er uw hart op gezet, tot de oude gruwelen terug te keren, gij *offert uw gaven op* de hoogten en *doet uw kinderen door het vuur doorgaan,* of gij doet het metterdaad of gij doet het in gedachte en voornemen, en zo zijt gij nog steeds afgodendienaars *tot op deze dag toe."* Deze oudsten schijnen nu van plan zich met de heidenen te verbinden, hun hart willen zij bewaren voor de God van Israël, maar zij willen vrij zijn om hun knieën te buigen voor de goden van de volken, waaronder zij leven, om meer aanzien en beter woonplaatsen onder hen te hebben. Nu wordt hier de profeet bevolen, tot de ontwerpers van dit plan, die een schikking wensen tussen God en Baäl, te zeggen, dat zij geen van beide hulp of troost zullen ontvangen.

1. Zij zouden er geen voordeel van hebben, dat zij in ‘t geheim de profeten des Heeren raadpleegden, want, omdat zij de afgoden nawandelden, wilde God niets met hen te doen hebben, vers 31 :*Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere Heere, als Ik van u gevraagd worde.* Wat Hij tevoren gezegd had, vers 3, en waarbij Hij uitvoerig de rechtvaardigheid aantoonde van wat Hij zei, herhaalt Hij hier, als dat, waarbij Hij wilde blijven. Zij moeten niet denken, dat zij Hem eren door hun vragen, noch ook een antwoord des vredes van Hem verwachten, zo lang zij volharden in hun liefde tot en hun verbond met hun afgoden. Die niet volkomen en oprecht zijn in hun godsdienst, zullen er ook de vruchten niet van plukken, ook kunnen wij geen troostrijke gemeenschap met God hebben in de geboden van de eredienst, tenzij wij daarin innerlijk en oprecht met Hem zijn. Wij doen niets met onze belijdenis, als het slechts een belijdenis is. Ja

2. Zij zullen er geen voordeel van hebben dat zij zich in ‘t openbaar schikken naar de gewoonten van hun buren, vers 32. *Wat in uw geest opgeklommen is* als de leidraad van een verfijnde politiek in de tegenwoordige moeilijke omstandigheden, en dat gij u wilt laten aanraden tot uw redding, om niet, door op u zelf te staan, u aan mishandeling bloot te stellen, het zal geenszins geschieden, het zal u geen voordeel opleveren. Gij zegt: "Wij zullen als de heidenen zijn, wij zullen met hen meedoen in de verering van hun goden, hoewel wij op hetzelfde ogenblik niet geloven dat het goden zijn maar hout en steen, dan zullen wij als de geslachten van de landen zijn, zij zullen niet weten, of spoedig vergeten zijn, dat wij Joden zijn, en zullen ons dezelfde voorrechten toestaan, als hun landgenoot. "Zegt hun", zegt God, "dat hun plan niet zal slagen. Of hun buren zullen hun niet toestaan deel te nemen aan hun eredienst, of zo zij het wel doen, zullen zij geen betere gedachten van hen hebben, maar wel slechtere, en zullen het beschouwen als veinzerij, en hen zelf als onbetrouwbaar, daar zij zo vals zijn tegenover hun God, en hun buren zouden bedriegen." Men wint niets door zondige inschikkelijkheid, en de vleselijke sluwheid van de huichelaars zal hun niet baten. Alleen zuiverheid en oprechtheid kunnen de mensen behouden, en hen bij God en mensen aanbevelen.

Ezechiël 20:33-44

Het plan, door de oudsten van Israël gevormd was, dat het volk Israëls, verstrooid onder de volken, al zijn eigenaardigheden zou afleggen, en zich schikken naar hen, onder wie zij woonden, maar God had hun gezegd, dat het plan mislukken zou, vers 32. In deze verzen toont Hij nu in bijzonderheden, hoe het plan verijdeld zal worden. Zij bedoelden, dat de geslachten Israëls zich met de geslachten van de landen vermengen zouden, maar de goddeloze Israëlieten zullen, ondanks hun inschikkelijkheid zich niet met hen vermengen in hun voorspoed maar zij zullen van hen afgezonderd worden tot hun verderf, want afgodische Israëlieten, die van God afvallen, zullen vroeger en zwaarder gestraft worden dan de afgodische Babyloniërs, die de weg van de gerechtigheid nimmer gekend hebben. Lees het vonnis, dat hierover hen geveld wordt en sidder, het wordt bevestigd door een onwraakbaren eed: "Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere Heere," zo en zo zal Ik met u handelen. Zij menen Jeruzalem en Babylon beide te vriend te houden door tussen hen in te gaan staan, maar God dreigt, dat geen van beide voor hen een rustoord of een schuilplaats zal zijn.

I. Babel zal hen niet beschermen, en ook geen van de landen van de heidenen: want God zal hen buiten Zijn bescherming plaatsen, en welke vorst, welk volk en welke plaats zal dan hun heiligdom zijn? God was van ouds Israëls Koning, en waren zij Zijn getrouwe onderdanen gebleven, dan zou Hij over hen geregeerd hebben met tederheid en zorg voor hun welzijn maar nu *zal Ik over hen regeren met een uitgestrekten arm en door een uitgegotene grimmigheid,* vers 33. De macht, die uitgeoefend zou worden voor hun bescherming, zal uitgeoefend worden voor hun verderf. Gods heerschappij is niet af te schudden, Hij zal regeren met een gouden scepter of met een ijzeren roede, en die niet willen bukken voor de macht van Zijn genade, zullen bezwijken onder de macht van Zijn grimmigheid. En als God tegen hen vertoornd is, en zij denken zich te kunnen verliezen onder de menigte van de heidenen, die hen omringen, dan zullen zij teleurgesteld worden. Want, vers 34 :*Ik zal u vergaderen uit de landen, waarin gij verstrooid zijt,* evenals, wanneer opstandelingen in de slag verstrooid zijn, degenen, die aan het krijgszwaard ontsnapt zijn, vervolgd worden en bijeengebracht uit alle plaatsen, waarheen zij verstrooid waren, om door het zwaard van de gerechtigheid gestraft te worden. Ze zullen in *de woestijn van de volkeren* gebracht worden, vers 35, hetzij te Babel, dat een *woestijn* genoemd wordt, Hoofdstuk 19:13 en "de woestijn aan de zee," Jesaja 21:1, of naar een andere plaats, die hoewel vol volks voor hen zal zijn, wat de woestijn voor Israël was toen zij uit Egypte kwamen, een plaats, waar *God met hen rechten zal, van aangezicht tot aangezicht, zoals Hij rechtte met hun vaderen in de woestijn van Egypteland,* vers 36, waar hun gebeente zal liggen, en waar Hij zweren zal dat zij nooit naar Kanaän zullen terugkeren zoals Hij hun vaderen zwoer, dat zij nooit in Kanaän zouden komen, waar Hij de overtreding van Zijn wet op hen wreken zal met even grote verschrikking, als die, waarmee Hij Zijn wet gaf in de woestijn van Sinaï. God heeft een grote twist te twisten met de afvalligen en zal niet alleen tijd vinden, maar ook een geschikte plaats om met hen te rechten, een woestijn voor dat doel, ook te midden van de volken.

II. Jeruzalem zal hen evenmin kunnen beschermen als Babel en ook zal hun betrekking tot Gods Volk her, niet meer helpen voor de andere wereld, dan hun inschikkelijkheid voor de afgodendienaars gedaan heeft voor deze wereld, ook zullen zij evenmin in de "vergadering van de oprechten" staan als in de vergadering van de boosdoeners, want er zal een dag van scheiding komen, wanneer God scheiding zal maken tussen hen, die kostelijk zijn, en hen die onwaardig zijn, Hij zal hen onder de roede doen doorgaan, en aanmerken wie voor God is zoals de schaapherder de schapen voor de tienden, Leviticus 27:32. God zal op ieder van hen

in ‘t bijzonder letten, één voor één, zoals wanneer de schapen geteld worden, en Hij *zal ze onder de band des verbonds brengen,* vers 37- Hij zal hen beproeven en oordelen naar de inhoud des verbonds en het verschil, tussen hen gemaakt door de zegen en de vloek van het verbond. Het kan ook betrekking hebben op hen, die berouw hadden en zich verbeterden Hij zal hen onder de roede van de beproeving doen doorgaan, en als dat een goede uitwerking blijkt te hebben, zal hij ze opnieuw *onder de band des verbonds brengen,* zal voor hen een God des verbonds zijn en hen aannemen als *erfgenamen van de belofte.*

1. Hij zal de goddelozen van onder hen afscheiden, vers 38 :*Ik zal onder hen uitzuiveren die rebel zijn,* die u tot smart en schande zijn geweest, en die door hun rebellie al deze rampen over u gebracht hebben. De oordelen Gods zullen hen vinden, en dat zij de naam van Israël noemen, zal hun geen bescherming geven. *Zij zullen uit het land hunner vreemdelingschappen uitgevoerd worden* en zullen er de rust niet hebben, die zij hoopten daar te zullen hebben. Maar zij *zullen in het landschap Israëls niet wederkomen,* noch de weldaad genieten van die rust, die God Zijn Volk beloofd heeft. Al delen soms de godzaligen de rampen van deze wereld met de goddelozen, toch zullen de goddelozen het hemelse Kanaän niet delen met de godzaligen, maar het zal deel uitmaken van de zaligheid van die wereld, dat zij *uit hen uitgezuiverd* zullen zijn, het onkruid uit de tarwe, en het kaf uit het koren, Hoofdstuk 13:9. Maar waar deze afgodendienaars van *het huis Israëls* pogingen deden, om beide God en hun afgoden te dienen, met de bedoeling beide aangenaam te zijn, komt God er hier tegen op, vers 39, zoals Elia in Zijn naam gedaan had: "Zo de Heere God is, volgt Hem na, en zo Baäl God is, volgt Hem na, " indien gij uw afgoden wilt dienen, doet dat en neemt de gevolgen voor uw rekening, maar doet dan niet alsof gij betrekking hebt op God en godsdienstigen eerbied voor Hem, en "ontheiligt Zijn heiligen naam niet met uw giften" op Zijn altaar. Geestelijke oordelen zijn de zwaarste oordelen. Met twee van die oordelen worden in dit vers bedreigd die hun aandacht wilden verdelen tussen de God van Israël en de goden van de heidenen:

a. Dat zij overgegeven zouden worden aan de dienst hunner afgoden. Ironisch zegt Hij tot hen: "Dewijl gijlieden naar Mij niet hoort, gaat henen, dient een ieder zijn drekgoden, omdat gij meent, dat het uw belang is, nu en ook hierna. Gij zult er mee voortgaan. Efraïm is vergezeld met de afgoden, laat hem varen, laat hem zijn gang gaan, en zien, wat hij er tenslotte bij wint." Die zich menen te bevoordelen door de zonde, zullen tenslotte bevinden, dat zij zich slechts tot slaven van de zonde hebben gemaakt.

b. Dat zij afgesneden zouden worden van de dienst van en de gemeenschap met God. "Ontheiligt niet meer Mijn heilige naam met vergeefs offer, Jesaja 1:13. Gij brengt de giften in uw hart, waarmee gij Mij beweert te eren, maar tegelijker tijd brengt gij de afgoden in uw hart mee en daarom ontheiligt gij Mij maar, wat Ik niet langer dulden wil", Amos 5:21, 22. Naar recht wordt de toegang tot Gods huis verboden aan die Zijn huis ontheiligen.

2. Hij zal ze opnieuw tot Zich vergaderen.

a. Hij zal ze in genade *vergaderen uit de landen in dewelke zij verstrooid zijn,* tot gedenktekenen van genade, zoals de onverbeterlijken vergaderd werden als vaten des toorns, vers 41. Niet één van Gods kostelijke dingen zal verloren gaan onder de lompen van deze wereld.

b. Hij *zal hen in het landschap Israëls brengen,* dat Hij beloofd had *hun vaderen te geven,* en hun verdrijving uit de bezitting zal hun recht er op niet verminderen, het is nog steeds *het landschap Israëls,* en daar zal God hen in veiligheid terugbrengen, vers 42.

c. Hij zal hun opnieuw Zijn geboden geven, Hij zal Zijn heiligdom op Zijn heilige berg oprichten, die hier de hoge berg Israëls genoemd wordt, want hoewel de berg Zions niet één van de hoogste bergen was, toch was de tempel daar een van de hoogste eretekenen van Israël. Beloofd wordt, dat zij, die zich onbesmet hielden en geen afgoden wilden dienen in andere landen, opnieuw tot voorspoed zullen komen en de waren God zullen dienen in hun eigen land: "Zij zullen Mij dienen in het land, zij allen." Het is het ware geluk van een volk, en een zeker bewijs, dat het hun goed zal gaan, als er een overheersende neiging onder hen is om God te dienen. Terwijl God de afgodendienaars verboden had giften op Zijn altaar te brengen, zal Hij van deze *hefofferen eisen en de eerstelingen,* en zal ze aannemen, vers 40. Wat Hij niet eist, zal Hij ook niet aannemen, maar wat gedaan wordt met het oog op Zijn voorschriften, zal Hem welbehagelijk zijn. *Hij zal een welgevallen aan hem nemen om de liefelijken reuk,* vers 41, daar die Hem zeer aangenaam is en Hem voldoening geeft, terwijl hij tot de geveinsde aanbidders zegt: *Ik mag uw verbodsdagen niet ruiken.*

d. Hij zal hun oprecht berouw geven over hun zonde, vers 43. Als zij bevinden, hoe genadig God jegens hen is, zullen zij door Zijn vriendelijkheid overwonnen worden, en zich schamen bij de gedachte aan hun slecht gedrag tegenover zo’n goede God: "Wanneer gij de voorrechten van Mijn heilige berg opnieuw zult genieten, dan zult gij daar gedenken aan uw handelingen, waarmee gij u verontreinigd hebt." Hoe meer gemeenzaam wij zijn met Gods heiligheid, des te meer zullen wij van het hatelijk karakter van de zonde zien. Daar zult gij van uzelf een walging hebben. Oprecht evangelisch berouw maakt, dat men van zijn zonde walgt, zoals Job in hoofdst. 42:56.

e. Hij zal hun Zijn kennis geven: Zij zullen bij ondervinding weten, dat Hij de Heere is, dat Hij een God is van oneindige macht en onuitputtelijke goedheid, vriendelijk voor Zijn Volk en getrouw aan Zijn verbond met hen. Alle gunsten, die wij van God ontvangen, behoren ons tot een rauwere gemeenschap met Hem te brengen.

f. Dat alles zal Hij doen, om Zijns naams wille, hoewel zij niet dat, maar het tegenovergestelde verdienen, vers 44, Hij heeft *met hen gedaan,* dit is voor hen gedaan, gedaan te hunnen bate, gedaan in wedijver met hen, terwijl zij het hun deden, Hij heeft met hen gedaan louter *om Zijns naams wil.* Zijn redenen zijn ontleend aan Hem zelf. Had Hij met hen gedaan *naar hun bozen weg en hun verdorven handelingen,* dan zou Hij hen losgelaten hebben om met de anderen verstrooid te worden en verloren te gaan, hoewel zij het betere en gezondere deel van het huis Israëls vormden, maar Hij richtte hen op en herstelde hen *om Zijns naams wille,* niet alleen opdat die niet ontheiligd zou worden, vers 14 maar opdat Hij *geheiligd zou worden in hen voor de ogen van de heidenen,* vers 41, *Zich zelf heiligen is* eigenlijk de betekenis, want het is Gods werk, Zijn eigen naam te verheerlijken. Hij zal Zijn Volk wel doen om er de eer van te hebben, om Zich te openbaren als een God, die de zonde vergeeft en aldus Zijn belofte houdt, opdat Zijn volk Hem loven zal, en opdat hun naburen insgelijks met Hem bekend zullen worden, zoals geschiedde, toen God *hun gevangenis wendde,* Psalm 126:4. "Toen zei men onder de heidenen: De Heere heeft grote dingen aan deze gedaan."

Ezechiël 20:45-49

Wij hebben hier een profetie van de toorn tegen Juda en Jeruzalem, die een meer gepast begin zou zijn geweest voor het volgende hoofdstuk dan een besluit van dit, want zij hangt niet samen met wat vooraf gaat, maar wat er in het begin van het volgende hoofdstuk op volgt, is er de verklaring van, toen het volk zich beklaagde, dat dit een gelijkenis was, die zij niet verstonden.

1. In deze gelijkenis is het een woud, waartegen geprofeteerd wordt, "het woud van het veld in het zuiden," Juda en Jeruzalem. Deze lagen ten zuiden van Babel, waar Ezechiël nu was, en daarom wordt hem bevolen *zijn aangezicht naar het zuiden te zetten* vers 46, om te kennen te geven, dat God Zijn aangezicht tegen hen gezet had, op hen misnoegd was en besloten had hen te vernietigen. Maar, hoewel het een boodschap des toorns is, die hij moet overbrengen, moet hij ze overbrengen met zachtheid en tederheid, "hij moet zijn woorden druppelen tegen het zuiden, zijn lering moet druppen als een regen," Deuteronomium 32:2, opdat het hart des volks er door verzacht mocht worden, zoals de aarde door "de rivier Gods, die de weiden van de woestijn bedruipt," Psalm 65:12, en waarom het zuiden meer in ‘t bijzonder vraagt, Jozua 15:19. Juda en Jeruzalem worden een woud genoemd, niet alleen omdat zij vol volk geweest waren, zoals een woud vol bomen, maar ook omdat zij zonder vrucht geweest waren, want vruchtbomen groeien niet in een woud, een woud is de tegenstelling van een vruchtbaar veld, Jesaja 32:15. Die hadden behoren te zijn als de hof des Heeren en Zijn wijngaard, welke als een woud waren geworden, waar dorens en distels opgroeien, en tegen hen, die zo zijn, die niet voortbrengen de vruchten van de gerechtigheid, tegen hen is het, dat Gods Woord profeteert.

2. Het is een vuur, in dit woud aangestoken, dat geprofeteerd wordt, vers 47. Al die oordelen, die beide stad en land verwoestten en verteerden-het zwaard, de honger, de pestilentie en de gevangenschap, worden door dit vuur afgebeeld.

a. Het is een vuur, dat God zelf aangestoken heeft. "Ik zal een vuur in u aansteken: de adem des Heeren is niet als een druppel, maar als een zwavelstroom om het aan te steken", Jesaja 30:33. Hij, die als een beschermend vuur om de stad was geweest, is nu als een verterend vuur daarin. Alle vlees zal zien, aan het woeden van dit vuur en aan de verwoestingen, die het zal maken, vooral als zij het vergelijken met de zonden, die hen tot brandstof voor dat vuur hebben gemaakt, dat *Hij, de Heere dat aangestoken heeft*, vers 48, als een heilig Wreker van Zijn geschonden eer.

b. Deze brand zal algemeen zijn: alle rangen en standen zullen er door verteerd worden-jongen en ouden, rijken en armen, aanzienlijken en geringen. Zelfs alle groene bomen, die door het vuur niet licht aangetast wordt, zal door dit vuur verteerd worden, ook van de goede mensen zullen sommigen in deze rampen verwikkeld worden, en, "indien Hij dit doet aan het groene hout, wat zal aan het dorre geschieden?" Het dorre hout zal voor dit vuur zijn als tondel en zwam. "Alle aangezichten (dat is: al wat het gelaat van de aarde bedekt) van het zuiden van Kanaän tot het noorden, van Berseba tot Dan, zullen daardoor verbrand worden."

c. Het vuur zal niet uitgeblust worden. Alle pogingen om de ontbinding tegen te gaan zullen mislukken. Als God een volk verderven wil, wie of wat zal het dan redden?

Ziehier

1. Het verwijt van het volk aan de profeet ter gelegenheid van deze prediking. Zij zeiden: "Is hij niet een verdichter van gelijkenissen?" Dat was de taal, hetzij van onwetendheid of ongeloof (de eenvoudigste waarheden waren gelijkenissen voor hen), hetzij van boosaardigheid en kwaadwilligheid tegen de profeet. Het is iets zeer gewoons, dat zij, die zich niet laten bewerken door het Woord, er aanmerkingen op maken, het is of te duidelijk of te duister, al te mooi of al te eenvoudig, te alledaags of te zonderling, altijd is er iets aan, dat niet deugt.

2. Het beklag van de profeet bij God: "Ach Heere Heere, zij zeggen van mij dat en dat". Het is een troost voor ons, als de mensen ten onrechte kwaad van ons spreken, dat wij een God hebben, bij Wien wij ons beklag kunnen doen.

HOOFDSTUK 21

1 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:
2 Mensenkind! zet uw aangezicht tegen Jeruzalem, en drup tegen de heiligdommen, en profeteer tegen het land van Israel;
3 En zeg tot het land van Israel: Alzo zegt de HEERE: Ziet, Ik wil aan u, en Ik zal Mijn zwaard uit zijn schede trekken; en Ik zal van u uitroeien den rechtvaardige en den goddeloze.
4 Omdat Ik dan van u uitroeien zal den rechtvaardige en den goddeloze, daarom zal Mijn zwaard uit zijn schede uitgaan tegen alle vlees, van het zuiden tot het noorden.
5 En alle vlees zal weten, dat Ik, de HEERE, Mijn zwaard uit zijn schede getrokken heb; het zal niet meer wederkeren.
6 Maar gij, mensenkind, zucht; zucht voor hun ogen met verbreking der lenden en met bitterheid.
7 En het zal geschieden, als zij tot u zeggen zullen: Waarom zucht gij, dat gij zeggen zult: Om het gerucht, want het komt! en alle hart zal versmelten, en alle handen zullen verslappen, en alle geest zal inkrimpen, en alle knieen als water henenvlieten; ziet, het komt, en het zal geschieden, spreekt de Heere HEERE.
8 Wederom geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
9 Mensenkind, profeteer en zeg: Alzo zegt de HEERE: Zeg: Het zwaard, het zwaard is gescherpt, en ook geveegd.
10 Het is gescherpt, opdat het een slachting slachte; het is geveegd, opdat het een glinster hebbe; of wij dan zullen vrolijk zijn? het is de roede Mijns Zoons, die alle hout versmaadt.
11 En Hij heeft hetzelve te vegen gegeven, opdat men het met de hand handelen zou; dat zwaard is gescherpt, en dat is geveegd, om hetzelve in de hand des doodslagers te geven.
12 Schreeuw en huil, o mensenkind, want hetzelve zal zijn tegen Mijn volk, het zal zijn tegen al de vorsten van Israel; verschrikkingen zullen vanwege het zwaard bij Mijn volk zijn; daarom klop op de heup.
13 Als er beproeving was, wat was het toen? Zou er dan ook geen versmadende roede zijn, spreekt de Heere HEERE.
14 Daarom gij, mensenkind, profeteer, en sla hand tegen hand; want het zwaard zal verdubbeld worden ten derden male, het is het zwaard dergenen, die verslagen zullen worden; het is het zwaard der groten, die verslagen zullen worden, dat tot hen in de binnenste kameren indringen zal.
15 Ik heb de punt des zwaards gezet tegen al hun poorten, opdat het hart versmelte, en de aanstoten vermenigvuldigen; ach, het is toegemaakt, opdat het glinstere, het is ingewonden om te slachten.
16 Houd u bijeen, o zwaard! keer u rechtsom, schik u, keer u linksom, waarhenen uw aangezicht gesteld is.
17 En Ik Zelf zal ook Mijn hand tegen Mijn hand slaan, en Mijn grimmigheid doen rusten; Ik, de HEERE, heb het gesproken.
18 Wederom geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
19 Gij nu, mensenkind, stel u twee wegen voor, waardoor het zwaard des konings van Babel komt; uit een land zullen zij beide voortkomen; en kies een zijde, kies ze aan het hoofd van den weg der stad.
20 Gij zult een weg voorstellen, waardoor het zwaard inkomen zal tegen Rabba der kinderen Ammons, of tegen Juda, tot de vaste stad Jeruzalem.
21 Want de koning van Babel zal aan de wegscheiding staan, aan het hoofd van de twee wegen, om waarzegging te gebruiken; hij zal zijn pijlen slijpen; hij zal de terafim vragen, hij zal de lever bezien.

22 De waarzegging zal aan zijn rechterhand zijn op Jeruzalem, om hoofdmannen te stellen, om den mond te openen in het doodslaan, om de stem op te heffen met gejuich, om stormrammen te stellen tegen de poorten, om sterkten op te werpen, om bolwerken te bouwen.
23 Dit zal hun in hun ogen als een ijdel waarzeggen zijn, omdat zij met eden beedigd zijn onder hen; maar hij zal der ongerechtigheid gedenken, opdat zij gegrepen worden.
24 Daarom zegt de Heere HEERE alzo: Omdat gijlieden uwer ongerechtigheid doet gedenken, doordien uw overtredingen ontdekt worden, zodat uw zonden gezien worden in al uw handelingen; omdat uwer gedacht wordt, zult gij met de hand gegrepen worden.
25 En gij, o onheilig, goddeloos vorst van Israel, wiens dag komen zal, ten tijde der uiterste ongerechtigheid;
26 Alzo zegt de Heere HEERE: Doe dien hoed weg, en hef dien kroon af, deze zal dezelfde niet wezen; Ik zal verhogen dien, die nederig is, en vernederen dien, die hoog is.
27 Ik zal die kroon omgekeerd, omgekeerd, omgekeerd stellen; ja, zij zal niet zijn, totdat hij kome, die daartoe recht heeft, en dien Ik geven zal.
28 En gij, mensenkind, profeteer en zeg: Alzo zegt de Heere HEERE, van de kinderen Ammons, en van hun smading; zo zeg: Het zwaard, het zwaard is uitgetrokken, het is ter slachting geveegd om te verdoen, om te glinsteren;
29 Terwijl zij u ijdelheid zien, terwijl zij u leugen voorzeggen, om u op de halzen te stellen dergenen, die van de goddelozen verslagen zijn, welker dag gekomen was ten tijde der uiterste ongerechtigheid.
30 Keer uw zwaard weder in zijn schede! In de plaats, waar gij geschapen zijt, in het land uwer woningen zal Ik u richten.
31 En Ik zal over u Mijn gramschap uitgieten, Ik zal tegen u door het vuur Mijner verbolgenheid blazen; en Ik zal u overgeven in de hand van brandende mensen, smeders des verderfs.
32 Het vuur zult gij tot spijze zijn, uw bloed zal zijn in het midden des lands; uwer zal niet gedacht worden; want Ik, de HEERE, heb het gesproken.

In dit hoofdstuk vinden wij,

I. Een verklaring van de profetie uit het einde van het voorgaande hoofdstuk, aangaande het vuur in het woud, die het volk zich beklaagde niet te kunnen verstaan, vers 1-5.

II. Een verdere voorzegging omtrent het zwaard, dat over het land kwam, waardoor alles zou verwoest worden, hierop wordt met nadruk gewezen, vers 8-17.

III. Het vooruitzicht van de komst van de koning van Babel naar Jeruzalem, waartoe hij naar goddelijke openbaring was aangewezen, vers 18-24.

IV. Een vonnis over Zedekia, de koning van Juda, vers 25-27

V. De ondergang van de Ammonieten door het zwaard, voorspeld, vers 28-32. Dit hoofdstuk bevat dus niets dan dreigementen.

Ezechiël 21:1-7

De profeet heeft getrouw de hem opgedragen last volvoerd, aan het einde van het voorgaande hoofdstuk vermeld, en wel in bewoordingen, die Hij ontvangen had, en waaraan hij geen eigen uitlegging durfde toevoegen. Maar nu hij bemerkte, dat het volk aanmerking maakte op het gebruik van gelijkenissen, kwam het woord des Heeren opnieuw tot hem en gaf hem de sleutel tot Zijn beeldspraak, opdat hij het volk de betekenis aan het verstand mocht brengen en hun tegenwerping tot zwijgen brengen. Want, alle mensen zullen voor Gods rechtbank niet te verontschuldigen zijn, en iedere mond zal gestopt worden. "Zie, als iemand in een vreemde taal spreekt, die bidde, dat hij het moge uitleggen," 1 Corinthiers. 14:13. Wanneer wij tot het volk omtrent hun ziel spreken, moeten wij trachten, eenvoudig te zijn, en ons zo uit te drukken, als wij het best verstaan worden. "Christus verklaarde Zijn gelijkenissen aan Zijn discipelen in het bijzonder," Markus 4:34.

1. Hier wordt de profeet duidelijk gezegd, op wie hij deze pijl van zijn profetie heeft te richten. Hij moet *zijn woord druppelen tegen de heiligdommen*, vers 2, tegen Kanaän, het heilige land, Jeruzalem, de heilige stad, de Tempel, het heilige huis. Die waren hoogverheven boven alle andere plaatsen, maar, toen zij ontheiligd werden, moest het woord, dat gewoon was in de heiligdommen te druppelen, nu tegen hen uitgaan. *Profeteer tegen het land van Israël.* Het was Israëls eer, profeten en profetie te bezitten, maar deze, nu ze veracht worden, keren zich tegen hen. En terecht wordt hier geschoten met haar eigen artillerie die tegen haar vijanden placht gericht te worden, aangezien zij ze niet wist te waarderen.

2. Hem wordt meegedeeld, en hij moet het volk meedelen de betekenis van het vuur, dat gedreigd werd, *het woud van het veld in het zuiden te zullen verteren*, het beduidde een getrokken zwaard, het zwaard des oorlogs dat het land woest zou maken, vers 3 :"*Zie, Ik wil aan u, o land van Israël!"* Er is niets meer nodig om een volk ellendig te maken dan God tegen zich te hebben. Daarentegen, als Hij voor ons is, dan behoeven wij niet te vrezen, wie ook tegen ons zijn moge. Als Hij tegen ons is, hebben wij geen hoop wie zich ook voor ons verklaart. En Gods belijdend volk, als het tegen Hem opstaat, dan keert het tegen zich diegene, die voor hen placht te zijn. Was het vuur daar door God aangestoken? Het zwaard hier is Zijn zwaard, dat Hij bereid heeft, en dat Hij heeft uitgezonden. Hij is het, die het uit Zijn schede heeft getrokken, waarin het rustig stak, zonder iemand kwaad te doen. Zie, wanneer het zwaard onder de volken uit de schede wordt getrokken, moet daarin Gods hand worden opgemerkt en erkend. "Verteerde het vuur alle groene bomen en alle dorre bomen?" "Het zwaard, op gelijke wijze, roeit uit de rechtvaardige en de goddeloze." Goed en slecht worden op dezelfde wijze in de rampen des volks begrepen, de rechtvaardigen werden van het land van Israël afgesneden, toen zij als gevangenen naar Babel werden gezonden, ofschoon misschien weinigen of geen van hen uit het land van de levenden afgesneden werd. Het was een dreigend teken voor het land Israëls, dat uitnemende mannen als Daniël en zijn vrienden, Ezechiël en anderen in het begin van de ellende uit hun land werden weggevoerd en naar Babel gebracht. Maar of schoon het zwaard beide "rechtvaardigen en goddelozen uitroeide het verteert zowel deze als genen," 2 Samuel 11:25), toch zij het verre van ons, te menen, dat de rechtvaardige zij gelijk de goddeloze, Genesis 18:25. Neen, Gods genade en troost maakt wel degelijk onderscheid, al schijnt Zijn voorzienigheid er geen te kennen. De goede vijgen werden, haar ten goede, naar Babel gezonden, Jeremia 24:5.6. Alleen naar de uiterlijke schijn wedervaart enerlei de rechtvaardige en de goddeloze, Psalm 9:2. Maar het getuigt van Gods groot misnoegen jegens het land van Israël. Wel mocht gezegd worden: "Zijn oog zal niet verschonen, ja zelfs de rechtvaardige niet." Omdat er geen rechtvaardigen genoeg zijn om het land te redden, zullen de

weinigen mee lijden, om Gods gerechtigheid te meer te doen uitkomen, maar Gods barmhartigheid zal hun op de een of andere manier daarvoor vergoeding schenken. Heeft het vuur alle aangezichten van het zuiden tot het noorden toe verbrand, nu zal het zwaard uit zijn schede gaan tegen alle vlees, van het zuiden tot het noorden, zal uitgaan als Gods zwaard, met een zending, die niet kan gekeerd worden, met een onweerstaanbare kracht. Moet alle vlees weten, dat God het vuur heeft aangestoken? Zo zullen ook allen weten, dat Hij *het zwaard uit de schede heeft getrokken,* vers 5. eindelijk, zal het vuur, *dat aangestoken is, niet uitgeblust worden?* Zo zal dit zwaard des Heeren, dat tegen Juda en Jeruzalem uitgetrokken is, terwijl de schede wordt weggeworpen, *niet meer wederkeren,* totdat het zijn last ten volle heeft volbracht.

3. De profeet wordt bevolen, door zijn eigen smart en deelneming over deze naderende rampen uit te spreken, te trachten indruk op het volk te maken. Wanneer hij zijn boodschap heeft overgebracht, moet hij zuchten, met verbreking van de lendenen, als zou zijn hart breken, zuchten met bitterheid, met andere uitdrukkingen van diepe droefheid, en dit in het openbaar voor hun ogen, voor de ogen dergenen, wie hij de voorgaande boodschap had overgebracht, opdat die toespraak voor hun ogen zou zijn, wat ze voor hun oren was geweest, opdat die dubbele mededeling hun mocht bewegen. De profeet moest zuchten, of schoon het hem pijnlijk was en zijn gemoed zeer deed, en ofschoon de heiligen onder het volk waarschijnlijk de gek met hem steken zouden en hem een huilebalk een jankerig, gemaakte prediker noemen. Maar, als wij uitzinnig zijn, wij zijn het Gode, en ook zal ik mij nog geringer houden dan alzo. Zie, predikanten, die indruk wensen te maken met hetgeen zij spreken, moeten tonen, dat het hun de diepste ernst is, en geheel meeleven met wat zij zeggen, dan zal hun woord beter vrucht dragen. Als het volk de profeet zo zag zuchten en daarvoor geen gerede aanleiding vond, zou het vragen: "Waarom zucht gij " Dit zuchten heeft een verborgen oorzaak, vertel ons die. Dan moest hij hun antwoorden: "om het gerucht, het droeve gerucht," dat wij weldra vernemen zullen, het gerucht komt (namelijk de oordelen, welker tijding ons bereikt), het komt allengs, en dan zult gij allen zuchten, alle hart zal versmelten, en alle handen zullen verslappen, uw moed zal u bewegen, en geen bemoedigende overweging zal u meer ondersteunen. En wanneer moed en hand u begeven, wanneer alle handen slap hangen en alle knieën knikken, dan kunt gij onmogelijk meer vluchten." Zij, die God tot hun deel hebben, wanneer vlees en hart bezwijken, vinden in Hem sterkte en kracht, maar zij, die God tegen zich hebben, vinden geen hulp tegen een bezwijkenden geest, zoals Belsazar, worden zij door hun gedachten verschrikt, Daniel 5:6. Maar sommigen worden meer verschrikt dan werkelijk geschaad, kan dat niet het geval zijn met degenen, die hier, al zijn zij rechtvaardig, getroffen worden, zodat het oordeel hen niet wezenlijk treft? Dat geldt evenwel de goddelozen niet: "Zie, het komt en het zal geschieden, spreekt de Heere Heere." Het is geen vogelverschrikker, die hen ontstelt, uw verbolgenheid, naar dat Gij te vrezen zijt, erger zelfs dan gevreesd werd.

Ezechiël 21:8-17

Hier vinden wij nog een profetie van het zwaard, die op indrukwekkende wijze wordt verkondigd, de hier gebruikte uitdrukkingen zijn enigszins duister en moeilijk voor uitleggers. Het zwaard was in de voorafgaande verzen uit de schede getrokken, hier wordt het bereid voor zijn werk, dat de profeet geboden wordt, te bewenen.

Merk op,

I. Hoe het zwaard hier beschreven wordt.

1. Het is geslepen, opdat het verwonde en snijde, en een slachting aanricht De toorn Gods zal het scherpte geven, welke werktuigen het Gode ook behage te gebruiken, Hij zal ze met kracht moed en volharding toerusten, naar de dienst waartoe ze geroepen worden. "Uit de mond van Christus gaat een scherp zwaard," Openbaring 19:15.

2. Het is gepoetst, opdat het glimt, tot schrik dergenen, tegen wie het gekeerd is. Het is een soort vlammend zwaard. Indien het door niets-doen in de schede verroest mocht zijn, zal het gewreven en gepoetst worden al schijnt Gods rechtvaardigheid voor een tijd verduisterd te zijn gedurende de dag van Zijn lankmoedigheid, ze zal weer glinsteren en schijnen.

3. Het is een overwinnend zwaard, waartegen niets bestand zal blijken, vers 10. *het is Mijns zoons roede, welke alle hout versmaadt. Israël* heeft God eenmaal gesproken, is *Mijn zoon Mijn eerstgeborene.* De overheid van dat volk was *een roede, een sterke roede,* genoemd, Hoofdstuk 19:11 :*Hij had sterke roeden tot scepters van de heersers.* Maar wanneer het zwaard van Gods gerechtigheid getrokken is, dan *versmaadt het alle hout,* acht het niets als ware dit ook *een sterke roede, de roede Mijns zoons is sterker dan alle ander hout*. Als Gods belijdend volk tegen Hem opgestaan is, en tegen Hem rebelleert, dan versmaadt Zijn zwaard het. Wat is het voor Hem, boven andere volken? De (Engelse) kanttekening geeft een andere verklaring: "Het is de roede Zijns Zoons, wij weten van wie God gezegd heeft", Psalm 2:7 "Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd", en: "*Gij zult ze verpletteren met een ijzeren scepter",* vers 9. Dit zwaard is *die ijzeren scepter,* die *alle hout versmaadt* en weerhoudt. Of: dit zwaard is *Mijns zoons roede,* een kastijdende roede, tot betering van Gods overtredend volk, 2 Samuel 7:14, maar niet om het als volk uit te roeien. Het is voor anderen een zwaard, voor Mijn zoon een roede.

II. Hoe het zwaard hier in de hand van de beul gegeven wordt. Het is *Mijns zoons roede,* en gegeven, *opdat men het met de hand hanteren zou,* vers 11, opdat het gebruikt worde voor het doel, waartoe het geveegd is. Het wordt gegeven niet in de hand van de schermmeester, om er mee te spelen, maar van de doodslager, om er mee te doden. Het oorlogszwaard gebruikt Mijn Zoon als het zwaard des gerichts en *alle oordeel is Hem overgegeven.* Het is *glinsterend gemaakt,* vers 15, *het is ingewonden,* om in goeden staat en schoon gehouden te worden, en scherp *tegen de dag van de slachting,* niet als Goliaths zwaard, dat in een kleed gewonden was, alleen bewaard als aandenken, 1 Samuel 21:9.

III. Waarheen het zwaard wordt gezonden en tegen wie vers 12 :*Dat zal zijn tegen Mijn Volk,* zij zullen vallen door dit zwaard. Het wordt hier herhaald als iets nauwelijks te geloven, dat *het zwaard* van de heidenen tegen Gods eigen Volk zal gekeerd worden, ja *tegen alle de vorsten Israëls,* hun waardigheid en macht als vorsten zal hun meerdere waarborg zijn dan hun

godsdienst en belijdenis. Maar, wanneer het zwaard te eniger tijd tegen Gods Volk gewet wordt, hebben zij dan in zichzelf niet genoegzaam troost om zich tegen zo iets vreselijks te wapenen? Ja, dat hebben zij, zolang zij zich als Zijn volk gedragen. Maar dat hadden ze niet gedaan, en daarom zullen verschrikkingen vanwege het zwaard op hen vallen, die zich Mijn volk noemen. Zie, terwijl godvruchtigen vrij blijven niet alleen van het kwaad, maar ook van de vreze des kwaads, worden goddelozen niet enkel door het zwaard verschrikt, maar ook door de vreze ervoor, opkomende uit het besef hunner eigene schuld. Het zwaard wordt vooral gezonden tegen de groten, want die waren de grootste zondaars geweest, "die hadden tezamen het juk verbroken en de banden verscheurd," Jesaja 5:5. Daarom geldt Gods toorn bijzonder hen, die de belhamels in de zonde geweest weren. *Het zwaard dergenen, die verslagen zullen worden, is het zwaard van de groten, die verslagen zullen worden,* vers 14. Ofschoon zij zichzelf van schuilplaatsen hebben voorzien, waar zij zich vleien, veilig te zullen zijn, zullen zij bevinden, dat het zwaard tot hen in de binnenste kamers indringen zal en hen aldaar vinden, zoals de kikvorsen in een van de Egyptische plagen toegang vonden tot in de kamers van de vorsten. *Het zwaard, de punt des zwaards is gezet tegen alle hun poorten,* vers 15, tegen al die dingen, waarmee wij meenden het buiten te kunnen houden en zich te versterken. Zie, de sterkste poorten, al waren zij koperen poorten, nog zo goed versperd, nog zo goed bewaakt, zijn geen bescherming tegen de punt des zwaards van Gods oordelen. Maar wanneer dat tegen zondaars gewet is,

1. Zijn zij geneigd, het ergste te vrezen hun harten bezwijken, zodat zij tot allen tegenstand onbekwaam zijn.

2. Het ergste komt, wat voor tegenstand zij ook bieden, het baat niet, zij worden aangestoten, hun aanstoten vermenigvuldigen. Maar wat behoeven wij de bijzondere taak van dit zwaard na te gaan, als het een algemene taak heeft als het gaat *waarhenen Zijn aangezicht gesteld is?* vers 16. *Houd u bijeen, o zwaard, keer u rechtsom, schik u, keer u linksom,* gij zult overal kwaaddoeners vinden, want niemand is onschuldig. Gij zijt met gezag over hen bekleed, want niemand is van de straf vrijgesteld, en daarom, waarheen Uw aangezicht gesteld is, welke weg gij ook kiest, ge, gelijk Jonathans zwaard, dat "van het bloed van de verslagenen, van het vette van de helden niet achterwaarts werd gedreven, Samuel 1:22, waar wel sprake is van Jonathans boog, maar welke woorden toch ook op zijn zwaard van toepassing zullen geweest zijn, zie 1 Samuel 14:2. Zie, zo vol is de wereld van goddeloze mensen, dat waarheen Gods oordelen zich ook wenden, zij overal werk vinden en wat te doen hebben. Dat vuur zal nimmer, bij gebrek aan brandstof, uitgaan. En zulke verschillende wegen heeft God om zondaren met het zwaard van Zijn gerechtigheid te vellen, dat het er nog mee is als met het zwaard, dat het eerst met "vlammend lemmer zich omkeerde, dat is, overal ineensloeg" Genesis 3:24.

IV. Wat de aard is van dit zwaard, en wat de bedoeling en de beperking van zijn dienst onder het volk van God zijn, vers 13. Het is tot verbetering, het zwaard is een roede voor hen. Dit is een troostvol woord, te midden van zoveel verschrikkende, ofschoon enigszins onduidelijk uitgedrukt.

1. Het Volk Gods begint te vrezen, dat er dan ook geen versmadende roede zal zijn, dat het zwaard zal voortgaan met zo’n blinde woede, dat het zijn roeping vergeet, namelijk een roede te zijn, dat het de gestelde perken te buiten gaat en inderdaad een zwaard wordt, zelfs voor Gods eigen Volk. Zij vrezen, dat het Chaldeeuwse zwaard, de roede van Gods toorn, zijn roeping als roede klein achtende, zal worden als "een bijl, die zich beroemt tegen die die daarmee houwt, ls ware het geen hout", Jesaja 10:15. Of: "zou er dan ook geen versmadende

roede zijn?" dat is: wat zou het zijn, als dit zwaard de vorige roeden, als die van Sanherib, beschaamd maakte, als hadden die niets uitgericht? Wat zou het zijn, als dit niet een verbeterende roede, maar een verdelgend zwaard bleek te zijn, die aan kerk en staat beide tegelijk een einde maakte? Daarvoor zijn de wel nadenkende, maar vreesachtige zielen bang. Zie, wanneer naderende onheilen dreigen, dan is het goed het ergste te onderstellen, dat er uit voort zal vloeien, opdat wij daartegen op onze hoede zijn. Wat zou het zijn, indien het zwaard zelfs stam of scepter niet spaart? namelijk die van Juda en het huis Davids (zo vertalen sommigen het woord *Shebet),* wat, indien het de ondergang van onze regering bedoelde? Als dat geschiedt, "de Heere is rechtvaardig en zal desniettegenstaande genadig zijn." Maar,

2. Deze vrees wordt gerustgesteld door de verzekering, dat het niet zo zijn zal, het zwaard zal zich zelf niet vergeten, noch de zending, die het opgedragen is, het is ter beproeving, en niets meer dan een beproeving Hij, die het zendt, maakt er een gebruik van en gebiedt halt naar Hem behaagt. Zijn trotse golven zullen hier ophouden. Zie, het is een oorzaak van grote troost voor Gods Volk, wanneer Zijn oordelen daar zijn en dat volk beeft uit vreze ervoor, dat, wat ze ook voor anderen zijn, ze voor Zijn kinderen slechts als beproevingen bedoeld worden. Wanneer zij beproefd worden, komen ze er uit als gelouterd goud, en de beproeving huns geloofs zal blijken, deszelfs versterking te zijn.

V. Hier moesten de profeet en het volk tonen, in deze bedreigde oordelen levendig belang te stellen.

1. De profeet moet in volle ernst deze oordelen aankondigen. Hij moet zeggen: *Het zwaard, het zwaard!* vers 9. Laat hem geen schone woorden bedenken, geen verscheidenheid van uitnemende uitdrukkingen. Wanneer de stad in brand staat, geeft men daarvan geen beredeneerd verslag, maar roept met verschrikte stem: "Brand, brand!" Zo moet de profeet roepen, Het zwaard, het zwaard! en, vers 14 :*Het zwaard zal in uw prediking verdubbeld worden ten derden male.* God spreekt eenmaal, ja tweemaal, ja driemaal, het zou goed zijn, zo de mens tenslotte daarop letten wilde. *Het zal* in Gods Voorzienigheid *ten derden male verdubbeld worden,* want het was Nebukadnezars derde inval en tocht tegen Jeruzalem, die er ten enenmale een eind aan maakte. De verwoesting komt allengs, maar komt tenslotte inderdaad, over een God tergend volk. Toch is dit niet alles, de profeet is niet alleen wapenheraut om de krijg uit te bazuinen, en te roepen: Het zwaard, het zwaard! een en andermaal, en ten derden male, maar als iemand, die er nu in betrokken is, moet hij *schreeuwen en huilen,* vers 12, moet droevig de verwoesting bewenen, die het zwaard zal maken, als iemand, die niet alleen medegevoelt met de lijders, maar zelf mee lijdt opnieuw, vers 14, *Profeteer en sla hand tegen hand,* wring de handen, als om de verwoesting te beklagen, of klap in de handen, als om degenen, die er de werktuigen van zullen zijn, op te roepen en aan te sporen, of als iemand, die verbaasd staat voor het plotselinge en strenge van de oordelen. De profeet moet *hand tegen hand slaan,* want, zegt God, *Ikzelf zal ook Mijn hand tegen Mijn hand slaan,* vers 17. God spreekt in ernst, als Hij deze straf over hen uitspreekt, en daarom moet de profeet ook zelf in ernst spreken, wanneer hij die straf mededeelt. Dat God *de handen tegen elkaar slaat,* en dat de profeet zulks doet, is een teken van heilige verontwaardiging over des volks goddeloosheid, die inderdaad verbazingwekkend mocht genoemd worden. "Toen Balaks toorn tegen Bileam was ontstoken, sloeg hij ook de handen samen," Numeri 24:10. Zie, God en Zijn dienaren zijn terecht verbolgen tegen degenen, die gered konden worden, maar hun verderf verkiezen. Sommigen zien er een uitdrukking van triomf en verheffing, overeenkomende met Jesaja 1:24 :"Ik zal Mij troosten van Mijn wederpartijders" en met Spreuken 1:26 : "Ik zal ook in ulieder verderf lachen. En zo volgt hier: Ik zal Mijn grimmigheid

doen rusten, " niet alleen zal zij volbracht, maar ook voldaan wezen. En merk op met welke plechtigheid en met welk ontzag dit vonnis wordt bekrachtigd: "Ik, de Heere, heb het gesproken, die waar kan en waar zal maken wat Ik gezegd heb". Ik heb het gesproken en zal het nimmer herroepen. Ik heb het gesproken, en wie zal het tegenspreken?

2. Het volk moest de aankondiging van deze oordelen evenzo ernstig opnemen, vers 10 :Of wij dan zullen vrolijk zijn? schijnt, als tussen haakjes, op zo’n oppervlakkige kennisneming te doelen. Aangezien God het zwaard getrokken heeft en de profeet schreeuwt en zucht, zullen wij dan vrolijk zijn? De profeet schijnt hierin mee en reden te vinden om te zuchten, gelijk Nehemia, Nehemia 2:3, "Hoe zou mijn aangezicht niet treurig zijn, daar de stad mijner vaderen met vuur verteerd is". Zie, alvorens wij aan vrolijkheid toegeven, moeten wij bedenken, of wij vrolijk zullen zijn. Zouden wij vrolijk zijn, wij, die ten zwaarde gedoemd zijn, die onder Gods toorn en vloek liggen? Zullen wij vrolijk zijn als andere lieden, die van onze God afhoereren? Hoz. 9:1. Zouden wij nu vrolijk zijn, nu Gods hand tegen ons is uitgegaan, nu Gods oordelen over het land komen en Hij daardoor "roept tot geween en tot rouwklage?" Jesaja 22:11, 13. Zullen wij nu vrolijk zijn als koning Ahasveros en Haman, toen de kerk in grote rouw was, Esth. 4:3, en ons niet bekommeren over de verbreking van Jozef? Amos 6:6.

Ezechiël 21:18-27

In de vorige verzen heeft de profeet getoond dat het zwaard kwam, nu toont hij dat zwaard zelf, opdat men zich niet zou vleien, dat er middelen zouden gevonden worden om het in een anderen weg af te wenden.

I. Hij moest het Chaldeeuwse leger zien komen tegen Jeruzalem en daarop wijzen, en aantonen, dat een hoogste macht dat bepaald had. De profeet moest *zich twee wegen voorstellen*, dat is: hij moest op papier twee wegen tekenen, vers 19, gelijk op landkaarten gedaan wordt, en dan de legerscharen uit Babel op het punt brengen, waar die wegen zich scheiden, want daar zouden zij halt houden. Zij komen beide uit hetzelfde land voort, maar waar zij komen aan een plaats, vanwaar een weg naar Rabba, de hoofdstad van de Ammonieten, en de andere naar Jeruzalem leidt, maakt hij een pauze, want, ofschoon tot beider ondergang besloten is, blijft het nog de vraag, welke stad het eerst zal aangevallen worden, hier weten de staatslieden niet wat te kiezen. Het zwaard moet of naar Rabba of naar Jeruzalem in Juda gaan. Vele bewoners van Juda hebben nu bescherming in Jeruzalem gezocht, en alle belangen des lands lagen in de veiligheid van de stad, en daarom heet het "tegen Juda, tot de vaste stad Jeruzalem." Zozeer was ze versterkt, dat ze voor onneembaar werd gehouden, Klaagliederen 4:12. De profeet moet het dilemma beschrijven, waarin de koning van Babel zich bevindt, vers 21, want de koning *van Babel zal aan de wegscheiding staan*, overwegende welke weg hij zal verkiezen. Hoezeer hij een vorst met een heldere blik en vastberadenheid was, toch schijnt hij nu niet te weten, wat het beste is. Laat dus de wijze zich niet beroemen op zijn wijsheid, noch de machtige op zijn souvereine macht, want zelfs degenen, die kunnen doen wat zij willen, weten niet altijd wat het voordeligst is. Let nu hierop,

1. De wijze, waarop hij tracht tot een besluit te komen: hij zal tot waarzegging de toevlucht nemen, op een hogere onzichtbare macht steunen, misschien tot een beslissing door het lot besluiten. Daartoe zal hij zijn pijlen slijpen, die voor het werpen van het lot moesten dienen, als om de ceremonie luister bij te zetten. Misschien werd Jeruzalem op de ene pijl geschreven, en Rabba op de anderen, en die nu het eerst uit de pijlkoker gehaald werd, zou bepalen waarheen de koning het eerst zou trekken. Of hij wachtte op de aanwijzing van het een of het ander voorgewend orakel: hij zal de therafim vragen, in de verwachting, dat daardoor antwoord zal komen. Of hij raadpleegde de opmerkingen, die de waarzeggers uit de ingewanden van de offerdieren afleidden: hij zal de lever bezien, of die voor- of tegenspoed voorspelt. Zie, het wondt de hoogmoed van wijze mensen op aarde, dat zij in moeilijke omstandigheden blij geweest zijn, bij de hemel om hulp te kunnen aankloppen, het is een bewijs van hun dwaasheid, dat zij zulke belachelijke wegen hebben gekozen om dat te doen, terwijl het in gevallen, dat aardse wijsheid inderdaad te kort schiet, voldoende is te bedenken, dat "het lot in de schoot wordt geworpen, met dit gebed: Toon de onschuldige 1 Samuel 14:41, en een vast geloof, dat het gehele beleid daarvan niet van een toeval afhangt, maar is van de Heere," Spreuk. 16:33.

2. Het besluit, waartoe hij door deze waarzeggerij gebracht werd. Zelfs in dit zondig bedrijf volvoert God Zijn raadslagen en wendt Zijn schreden naar Jeruzalem, vers 22. *De waarzegging voor Jeruzalem was aan Zijn rechterhand*, die, volgens gebruik bij waarzeggen, hem de weg wees. Zie, voor welke diensten God mensen bestemt, Zijn voorzienigheid zal hen er zeker toe brengen, of schoon zij zelf er wellicht heel niets van vermoeden, onder welke leiding zij verkeren. Wel, nu Jeruzalem als eerste doelwit is aangewezen, begint de veldtocht met beleg van deze belangrijke stad. Hoofdlieden worden gesteld voor het kommando van de troepen, die voor het beleg zullen gebruikt worden, die de mond in het doodslaan moeten openen, de

soldaten aanwijzing moeten geven wat te doen en door een krijgsproclamatie aansporen. Bevelen worden uitgevaardigd voor alles wat nodig is om het beleg met kracht aan te vangen en door te zetten, stormrammen zullen gesteld en sterkten opgeworpen worden. O welk een inspanning, welke kosten getroost de mens zich om zijn evenmens om het leven te brengen!

II. Hij moet beiden volk en vorst tonen, dat zij deze verwoesting door hun eigen zonde over zich brengen.

1. Het volk eerst, vers 23, 24. Het geeft geen acht op de aankondiging van het naderend oordeel. Ezechiëls profetie is hun *een ijdel waarzeggen*, zij worden er niet door ontroerd noch tot berouw opgewekt. Wanneer zij vernemen, dat Nebukadnezar door zijn waarzeggerij naar Jeruzalem is gewezen en van de goede uitslag van deze onderneming verzekerd, dan lachen zij en blijven even gerust, het een ijdel waarzeggen noemende, omdat zij met eden beëdigd zijn onder hen, dat is: omdat zij een plechtig verbond met Egypte hebben gesloten, en op de belofte van de Egyptenaren vertrouwen, dat die het beleg zullen doen opbreken, of op de verzekeringen van de valse profeten, dat de stad zal ontzet worden. Het kan ook slaan op de eed van trouw, aan de Babyloniërs gezworen, die zij gebroken hadden, voor welke trouwbreuk God hen had overgegeven aan geestelijke blindheid, zodat de welwillendste waarschuwingen door hen als valse waarzeggerij werden in de wind geslagen. Zie, het is geen wonder, als zij, die met de heiligste eden spotten, ook de gek steken met de heiligste godsspraken want waar zal een heiligschenner ophouden? Maar zal hun ongeloof de raad Gods teniet doen? Zijn zij veilig, omdat zij gerust zijn? Geenszins, juist de spot, waarmee zij goddelijke waarschuwingen ontvangen, is een zonde, die hun overige zonden in gedachtenis brengt, en zij kunnen nog dankbaar zijn, dat die eerst nu gedacht worden.

a. Hun tegenwoordige goddeloosheid wordt ontdekt. Nu God met hen twist, zijn zij zo verdorven en hardnekkig, dat wat ze ook tot hun verdediging aanvoeren, slechts hun schuld verzwaart, nooit gedroegen zij zich zo slecht als nu zij op het luidst tot boete en bekering worden vermaand: "zodat uw zonden gezien worden in al uw handelingen. Gij moogt u wenden waarheen gij wilt, overal vertonen zich uw zwarte zonden." Dit is maar al te waar van een ieder onzer, want niet alleen is er geen mens, die niet zondigt, maar er is ook niemand rechtvaardig, die goed doet. Zelfs onze beste werken zijn niet zuiver voor God, er is zwakheid, dwaasheid, onvolkomenheid in, er is steeds kwaad bij ons zelf, als wij het goede willen doen, zodat ook wij met smart en schaamte moeten getuigen: onze zonden worden gezien in al onze handelingen en klagen ons aan zodat wij, als wij onder de wet waren, verloren zouden zijn.

b. Dit brengt hun vroegere zonden in gedachtenis, "omdat gijlieden uwer ongerechtigheid doet gedenken, niet door u zelf, opdat gij u mocht verootmoedigen, maar door Gods rechtvaardigheid, die ze u toerekent". Uw zonden brengen de zonden van uw vaderen tot uw laste in gedachtenis, die u anders niet zouden toegerekend worden. Zie, God gedenkt alleen dan vroegere zonden, wanneer uw tegenwoordige overtredingen tonen, dat gij ze niet betreurt.

c. Opdat zij voor allen gestraft worden, worden zij de verwoester ter vergelding overgedragen, vers 24. "Gij zult met de hand gegrepen worden, met de hand, die God besteld heeft om u te grijpen en vast te houden, zodat gij niet kunt ontsnappen." Van mensen wordt gezegd, dat ze in Gods hand zijn, wanneer zij handlangers van Zijn gerechtigheid zijn, Psalm 17:14. Zie, degenen, die door het woord van Gods genade niet gegrepen worden, zal de hand van Zijn toorn grijpen.

3. Zo haalt zich ook de vorst zijn ondergang op de hals. Zedekia is de vorst Israëls, tot wie de profeet zich hier, in Gods naam, wendt. Als hij niet in Gods naam had gesproken, zou hij niet zo moedig, zo ronduit gesproken hebben, want betaamt het, tot een koning te zeggen: gij zijt goddeloos?

a. Hij noemt zijn kwaad vers 25. *Gij, o onheilig, goddeloos vorst van Israël!* Hij was niet zo slecht als sommige van zijn voorgangers, en toch slecht genoeg om die beschuldiging te verdienen. Hij zelf was een onheilige, die alle deugd en alle recht had uitgeschud. En hij was goddeloos, daar hij de zonde onder zijn volk bevorderde, hij zondigde en deed Israël zondigen. Zie, onheiligheid en goddeloosheid zijn in iedereen slecht, maar bovenal in een vorst, een vorst in Israël, die als Israëliet beter weten, en als vorst een beter voorbeeld geven en beter invloed uitoefenen moest op degenen, die rondom hem waren.

b. Hij leest hem zijn vonnis voor. Ten tijde van de uiterste, dat is: laatste ongerechtigheid. De maat is vol, en daarom is zijn dag gekomen de dag van zijn straf, de dag van de goddelijke wrake. Zie, hoewel zij, die goddeloos en onheilig zijn een wijle bloeien mogen, toch zal hun dag komen, dat zij vallen. Het hier aangekondigde vonnis luidt:

c. Dat Zedekia zal afgezet worden. Hij heeft zijn kroon verbeurd en zal ze niet langer dragen, door zijn onheiligheid heeft hij zijn kroon ontheiligd, ze zal ter aarde geworpen worden. "Neem die hoed weg en zet die kroon af". Hoeden en kronen zijn verliesbare dingen, alleen in de andere wereld wordt een kroon van de heerlijkheid geschonken, die niet verwelkt, daar is een koninkrijk, dat niet verstoord wordt. De Chaldeeuwse paraphrase luidt aldus, "Neem de diadeem van Seraja, de hogepriester, en Ik zal de kroon afnemen van Zedekia, de koning. De een noch de andere zal op haar plaats blijven, maar beide zullen weggenomen worden". Deze zal dezelfde niet wezen, niet dezelfde, wat ze is geweest, deze niet deze (gelijk er oorspronkelijk staat), nu is hij onheilig en goddeloos, gelijk hij geweest is, maar niet de vorst Israëls, die hij is geweest. Zie, de mens verliest zijn waardigheid door goddeloosheid. Hun onheiligheid en goddeloosheid neemt hun hoed (of diadeem) weg, neemt hun kroon weg en maakt ze het tegenovergestelde van wat zij geweest zijn.

d. De grote verwarring en wanorde in de staat, die hieruit voortspruiten. Alles zal onderstboven gekeerd worden. De overwinnaar zal er behagen in scheppen, te verhogen degene, die nederig is, en te vernederen diegene, die hoog is, sommigen te verheffen en anderen te verlagen, naar zijn willekeur, zonder acht te slaan op recht of verdienste.

e. Pogingen tot herstel van de heerschappij zullen falen en tot niets leiden, vooral die van Gedalia en die van Ismaël, welke van het koninklijke zaad was (op wie de Chaldeeuwse paraphrase doelt), geen van beide zal in staat zijn iets uitte richten. "Ik zal die kroon omgekeerd, omgekeerd, omgekeerd stellen, eerst het een plan, en dan het andere verijdelen, want wie kan bouwen wat God nederwerpt?"

f. Deze heerschappij zou nimmer hersteld worden, totdat ze in eeuwigheid hersteld werd door de hand van de Messias. Er zullen geen koningen meer zijn uit het huis van David na Zedekia, totdat Christus komt, wie het koninkrijk rechtens toekomt, die dat zaad Davids is, in Wien de belofte haar volle vervulling zal hebben, "Hem zal Ik geven, Hij zal hebben de troon van Zijn vader David," Lukas 1:32 Onmiddellijk voor de komst van Christus is er een langdurige verduistering van de koninklijke waardigheid geweest, en ook de geest van de profetie heeft ontbroken, opdat Zijn verschijning in de volheid des tijds beide als koning en profeet zoveel

luisterrijker zou zijn. Zie, Christus heeft ontegensprekelijk recht op de souvereine heerschappij beide in de kerk en in de wereld, het koninkrijk is Zijn recht. En daar Hij het recht heeft, zal Hij ook te van Zijn tijd het bezit erlangen. Ik zal het Hem geven. Eer zal alles onderstboven gekeerd worden dan dat Hij Zijn recht niet zou erven, alles wat Hem in de weg staat, alle tegenstand zal vernietigd worden om voor Hem plaats te maken, Daniel 2:45, 1 Corinthiers. 15:25. Dat wordt hier vermeid tot troost dergenen, die vreesden, dat de belofte, aan David gedaan, voor immer mocht ondergaan. "Neen", zegt God, "die belofte is onfeilbaar, want het koninkrijk van de Messias zal eeuwiglijk bestaan."

Ezechiël 21:28-32

De voorspelling van de verwoesting van de Ammonieten, die vijf jaar na die van Jeruzalem insgelijks door Nebukadnezar, volgde, schijnt te zijn geschied naar aanleiding van de wijziging van ‘s konings plannen, toen hij zich van Rabba afkeerde en naar Jeruzalem toog. Daarop waren de Ammonieten zeer onbeschaamd geworden en hadden zich vrolijk gemaakt over Jeruzalem, maar de profeet moet hun bekend maken, dat uitstel geen afstel is, opschorting van het vonnis geen. vergiffenis. Ook hun dag komt, het is nu hun beurt, maar het is een armzalige voldoening voor hen, dat nu eerst hun oordeel volgt.

I. De zonde van de Ammonieten wordt hier genoemd, het is *hun smading,* vers 28.

1. De smaad, die zij zich op de hals haalden, toen zij naar valse profeten luisterden (want dezulken waren er, naar het schijnt, evenzeer onder hen als onder de doden), die beweerden, hun altijddurende veiligheid te kunnen verzekeren te midden van de verwoesting, waarvan omliggende landen ten prooi waren: *"Zij zien u ijdelheid, terwijl zij u leugen voorzeggen,* vers 29. Zij vleien u met vredesbeloften, en gij zijt dwaas genoeg, u door hen om de tuin te laten leiden en hen in dat bedrog aan te sporen, door hun geloof te schenken." Zie die zich in de dagen des voorspoeds met zelfbedrog voeden, leggen zich oorzaak van verwijt op tegen de dag des tegenspoeds.

2. De smaad, die zij het Israël Gods aandoen, door zich vrolijk te maken over deszelfs beproevingen en die daardoor nog grievender maken, wat zeer onmenselijk, zelfs barbaars is. Hun priesters, die hun wijs gemaakt hadden, dat zij beter waren dan de Israëlieten, maakten ze dus opgeblazen, als werden zij daarom gespaard, terwijl genen afgesneden werden, en wekten daarbij het vertrouwen, als zou die voorspoed immer duren. De Ammonieten waren zo hooghartig en onbeschaamd, dat zij zich op de halzen stelden dergenen, die van de goddelozen, door de Chaldeën, verslagen zijn, die de opdracht hadden, Gods oordelen uit te voeren over de uiterste ongerechtigheid, dat is, toen de mate van de zonde vol was. Wij zullen dit weer ontmoeten in Hoofdstuk 25:3 enz. Zie, zij zijn rijp voor de ellende, die Gods volk in zijn ellende op de nek trappen, terwijl zij moesten beven, wanneer *het oordeel van het huls Gods begint.*

II. De Ammonieten worden met algehele verwoesting bedreigd. Want smaad, van de kerk door haar naburen aangedaan, wordt aan die naburen gewroken, Psalm. 79:12. Laat ons zien, hoe vreselijk dit dreigement, deze verwoesting zal zijn.

1. Ze zal voortkomen uit Gods gramschap, die wrake doet over de beledigingen en de minachting, Zijn volk aangedaan, als waren ze Hem gedaan, vers 31. *En Ik zal over u Mijn gramschap uitgieten,* als een vloed van vuur en zwavel. De laatste druppel van goddelijke verontwaardiging en gramschap zal *verdrukking en benauwdheid brengen over alle ziele van de mensen, die het kwade werkt,* Romeinen 2:9. Wat zal dan een volle stroom van die verontwaardiging en gramschap doen? "Ik zal tegen u in het vuur van Mijn verbolgenheid blazen, dat is, het zal het vuur van Mijn verbolgenheid tegen u aanblazen, het zal branden met de uiterste hevigheid. *Het vuur zult gij tot spijze zijn* vers 32. Zie, goddeloze mensen maken zichzelf tot spijze voor het vuur van Gods verbolgenheid, zij worden er door in de brand gestoken, er door verteerd.

2. Dat zal door het oorlogszwaard geschieden, hij moet hun toeroepen, gelijk tevoren aan Israël, omdat zij zich over Israëls onderwerping verblijd hebben: *Het zwaard, het zwaard is uitgetrokken,* vers 28, verg. vers 9, 10, *het is uitgetrokken, het is ter slachting geveegd, om te verdoen, om te glinsteren.* Het wordt gezwaaid en glinstert en is geschikt om gebruikt te worden, ten einde Gods oordelen uit te voeren. Dit zwaard, als het eenmaal uitgetrokken is, zal niet in *zijn schede weerkeren,* vers 30, totdat het de taak volbracht heeft, waartoe het uitgetrokken was. Wanneer het zwaard getrokken is, keert het niet weer dan wanneer *God het doet wederkeren, en is Hij tegen iemand, wie zal dan Hem afkeren?* Wie kan zijn doen verhinderen?

3. De mensen, die gebruikt worden, zijn ziedende mensen, smeders des verderfs. Mensen, zo slecht als deze, die in staat zijn, het werk van wilde dieren te doen-menselijk vernuft maakt ze bekwaam, maar geen menselijk mededogen tempert dat, zodat zij alleen kunnen verderven, - ofschoon zij de schande van de mensheid zijn worden soms gebruikt om Gods plannen uit te voeren. "God geeft de kinderen Ammons over in de hand van zulke lieden, en dat terecht, want zij waren eerst zelf onmenselijk, toen zij zich verblijdden over de verwoesting van Gods Israël". Wij hebben reden om te bidden, zoals Paulus eens begeerde, dat men bidden zou, namelijk dat wij "verlost mogen worden van de ongeschikte en boze mensen, 2 Thessalonicenzen 3:2, mensen, die geschapen schijnen om kwaad te doen."

4. De plaats, waar dus afrekening met hen zal gehouden worden: Uw *bloed zal zijn in het midden des lands, in de plaats, waar gij geschapen zijt,* vers 31, 30, waar gij eens tot een volk geworden zijt, en waar gij sinds gewoond hebt, en waar gij dus wortel hebt geschoten. Zie, God kan het verderf over ons brengen op die plaats, waar wij ons het veiligst waanden, en ons uit dat land verbannen, dat ons, naar wij menen, niet kan betwist worden, en uit die bezitting verdrijven, die wij onvervreemdbaar achten. "Uw bloed zal niet alleen aan Uw grenzen maar in het midden des lands zijn." Eindelijk zal het een onherstelbare verwoesting zijn. Al meent gij u te kunnen herstellen, die Bedachte zal ijdel blijken te zijn: " Aan U zal niet meer gedacht worden," Psalm 9:7. De naam wordt terecht uitgedelgd van hen, die wensten, dat Israël voor immer werd uitgeroeid.

HOOFDSTUK 22

1 Voorts geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
2 Gij nu, mensenkind, zoudt gij der bloedstad recht geven? Zoudt gij haar recht geven? Ja, maak haar bekend al haar gruwelen.
3 En zeg: Alzo zegt de Heere HEERE: O stad, die in haar midden bloed vergiet, opdat haar tijd kome, en drekgoden tegen zichzelve maakt, om zich te verontreinigen!
4 Door uw bloed, dat gij vergoten hebt, zijt gij schuldig geworden, en met uw drekgoden, die gij gemaakt hebt, hebt gij u verontreinigd, en hebt uw dagen doen naderen, en zijt tot uw jaren gekomen; daarom heb Ik u den heidenen overgegeven tot een smaad, en allen landen tot een spot.
5 Die nabij en verre van u zijn, zullen u bespotten, gij onreine van naam en vol van onrust!
6 Ziet, de vorsten Israels zijn in u geweest, een ieder naar zijn kracht, om bloed te vergieten.
7 Vader en moeder hebben zij in u licht geacht; met den vreemdeling hebben zij in het midden van u door verdrukking gehandeld; zij hebben in u den wees en de weduwe verdrukt.
8 Mijn heilige dingen hebt gij veracht, en Mijn sabbatten hebt gij ontheiligd.
9 Achterklappers zijn in u geweest om bloed te vergieten, en in u hebben zij op de bergen gegeten, zij hebben schandelijkheid in het midden van u gedaan.
10 Men heeft de schaamte des vaders in u ontdekt; die onrein was door afzondering, hebben zij in u verkracht.
11 Daartoe heeft de een gruwel gedaan met zijns naasten huisvrouw, en een ander heeft zijns zoons vrouw met schandelijkheid verontreinigd; nog een ander heeft in u zijn zuster, zijns vaders dochter; verkracht.
12 Zij hebben geschenken in u genomen, om bloed te vergieten; woeker en overwinst hebt gij genomen, en gij hebt gierigheid gepleegd aan uw naaste door verdrukking; maar gij hebt Mijner vergeten, spreekt de Heere HEERE.
13 Ziet dan, Ik heb Mijn hand geslagen, om uw gierigheid, die gij bedreven hebt, en om uw bloed, die in het midden van u geweest zijn.
14 Zal uw hart bestaan? zullen uw handen sterk zijn, in de dagen, als Ik met u handelen zal? Ik, de HEERE, heb het gesproken, en zal het doen.
15 En Ik zal u verstrooien onder de heidenen, en u verspreiden in de landen, en uw ontreinigheid uit u verteren.
16 Zo zult gij in u ontheiligd zijn voor de ogen der heidenen; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
17 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
18 Mensenkind, die van het huis Israels zijn Mij tot schuim geworden; zij zijn allen koper, of tin, of ijzer, of lood, in het midden des ovens; zilverschuim zijn zij geworden.
19 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Omdat gijlieden allen tot schuim geworden zijt, daarom ziet, Ik zal u in het midden van Jeruzalem vergaderen.
20 Gelijk zilver, of koper, of ijzer, of lood, of tin in het midden eens ovens vergaderd wordt, om het vuur daarover op te blazen, opdat men het smelte; alzo zal Ik ulieden vergaderen in Mijn toorn, en in Mijn grimmigheid daar laten, en smelten.
21 Ja, Ik zal u bijeenbrengen, en zal op u blazen in het vuur Mijner verbolgenheid, dat gij in het midden van haar zult gesmolten worden.
22 Gelijk het zilver in het midden des ovens gesmolten wordt, alzo zult gijlieden in het midden van haar gesmolten worden; en gij zult weten, dat Ik, de HEERE, Mijn grimmigheid over u uitgegoten heb.
23 Voorts geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

24 Mensenkind, zeg tot haar; Gij zijt een land, dat niet gereinigd is, dat zijn plasregen niet heeft gehad ten dage der gramschap.
25 De verbintenis harer profeten is in het midden van haar als een brullende leeuw, die een roof rooft; zij eten de zielen op, den schat en het kostelijke nemen zij weg; haar weduwen vermenigvuldigen zij in het midden van haar.
26 Haar priesters doen Mijn wet geweld aan, en zij ontheiligen Mijn heilige dingen; tussen het heilige en het onheilige maken zij geen onderscheid, en het verschil tussen het onreine en reine geven zij niet te kennen; daartoe verbergen zij hun ogen van Mijn sabbatten; ja, Ik word in het midden van hen ontheiligd.
27 Haar vorsten zijn in het midden van haar als wolven, die een roof roven, om bloed te vergieten, en om zielen te verderven; opdat zij gierigheid zouden plegen.
28 Haar profeten nu pleisteren hen met loze kalk; ziende ijdelheid en hun leugen voorzeggende, zeggende: Alzo zegt de Heere HEERE! en de HEERE heeft niet gesproken.
29 Het volk des lands pleegt enkel verdrukking, en bedrijft enkel roverij, ook onderdrukken zij den ellendige en nooddruftige, en den vreemdeling verdrukken zij zonder recht.
30 Ik zocht nu een man uit hen, die den muur mocht toemuren, en voor Mijn aangezicht in de bresse staan voor het land, opdat Ik het niet mocht verderven; maar Ik vond niemand.
31 Daarom heb Ik Mijn gramschap over hen uitgegoten; door het vuur Mijner verbolgenheid heb Ik hen verteerd; hun weg heb Ik op hun hoofd gegeven, spreekt de Heere HEERE.

Hier zijn drie afzonderlijke boodschappen, die God de profeet toevertrouwt, om over te brengen, en alle van dezelfde inhoud, namelijk Juda en Jeruzalem hun zonden te tonen en de oordelen, die om hun zonden over hen komen zouden.

I. Hier is een lijst van de zonden, waardoor zij zich te schande gemaakt hadden, en om welke God hen ten verderve zou brengen, vers 1-16..

II. Zij worden hier vergeleken met schuim en worden evenals schuim ten vure gedoemd, vers 17-28.

III. Alle rangen en standen onder hen worden hier schuldig bevonden aan plichtverzuim, en zij allen hebben het hun bijgedragen tot de nationale schuld, waarom zij er op kunnen rekenen, sinds niemand als bemiddelaar voor hen optreedt, in de straf daarvoor te zullen delen.

Ezechiël 22:1-16

In opdracht van de Hemel zit de profeet in deze verzen op de rechterstoel, en Jeruzalem staat als beschuldigde voor de balie, en als er profeten gesteld werden over andere volken, hoeveel te meer dan over Gods volk, Jeremia 1:10. Deze profeet ontvangt macht om van de bloedstad recht te geven. Jeruzalem wordt zo genoemd niet alleen omdat zij schuldig was aan de bijzondere zonde van bloedvergieten, maar omdat haar misdaden in ‘t algemeen bloedige misdaden waren, Hoofdstuk 7:23, namelijk zodanig, dat zij haar bloed verontreinigden, en waarom zij verdiende, dat haar bloed te drinken werd gegeven. De taak van een rechter tegenover een boosdoener is hem van zijn misdaden te overtuigen, en dan het vonnis wegens die misdaden over hem uit te spreken. Die twee dingen moet Ezechiël hier doen.

I. Hij moet Jeruzalem schuldig bevinden aan vele snode misdaden, die hier opgesomd worden in een lange akte van beschuldiging, en deze beschuldiging wordt waar bevonden, door Hem, Wiens oordeel, daar zijn wij zeker van, in overeenstemming is met de waarheid. Hij moet haar alle haar gruwelen bekend maken, opdat God gerechtvaardigd worde in al de verwoestingen, die Hij over haar gebracht heeft. Laat ons al de bijzondere zonden, waarvan Jeruzalem hier beschuldigd wordt, bezien, zij zijn alle uitermate zondig.

1. Doodslag: "De stad vergiet bloed, niet alleen in de voorsteden, waar de vreemdelingen wonen, maar in haar midden, waar men denken zou, dat de overheden bovenal waakzaam zouden zijn Zelfs daar werden mensen vermoord, ‘t zij in tweegevechten, of door sluipmoord en vergif, of in de gerechtshoven, onder de bescherming van de wet, en er werden geen maatregelen getroffen om de moordenaars te ontdekken en te straffen, Genesis , 9:6, neen, zelfs werd niet eens de plechtigheid verricht, die gebruikt werd om verzoening te doen voor een doodslag, waarvan de dader onbekend was, Deuteronomium 21:1, en zo blijft de schuld en de verontreiniging op de stad rusten. *Zo zijt gij schuldig geworden door uw bloed, dat gij vergoten hebt,* vers 4. Op deze zonde wordt de meeste nadruk gelegd, want het was de zonde, die de maat van Jeruzalem vol maakte meer dan enige andere, er staat geschreven, dat dat de zonde was, die de Heere niet wilde vergeven, 2 Koningen 24:4..

a. *De vorsten Israëls,* die de beschermers hadden moeten zijn van de verdrukte onschuld, *zijn geweest, een ieder naar zijn kracht, om bloed te vergieten,* vers 6. Zij dorstten er naar, en genoten er van, en ieder, die in hun macht kwam, was er zeker van, die te gevoelen, ieder, die aan hun genade overgeleverd was, konden er zeker van zijn die niet te vinden.

b. Er waren *achterklappers om bloed te vergieten,* vers 9. Zij vertelden leugens van de mensen aan de vorsten, wie dit, zoals zij wisten, aangenaam was, om ze tegen hen te vertoornen of zij verrieden wat door iemand in een particulier gesprek gezegd was, om buren tegen elkaar op te zetten, opdat zij elkaar in de haren zouden vliegen, en bijten, en verslinden, en elkaar alle kwaad doen tot de dood toe. Die hun buren een hatelijke naam bezorgen en boosaardige dingen van hen vertellen en daardoor tweedracht onder de broeders zaaien, zullen verantwoordelijk zijn voor al het kwaad, dat er uit voortvloeit! evenals hij, die een vuur aansteekt, verantwoordelijk is voor al de schade, die hij aanricht.

c. Er waren er, die *geschenken namen om bloed te vergieten,* vers 12, die met geld gehuurd werden, om een eed te doen tegen iemands leven, of als zij in de rechterstoel zaten, zich lieten omkopen, om een onschuldig man schuldig te verklaren. Als er zoveel wreed en bloedig werk verricht werd te Jeruzalem, moeten wij wel tot het besluit komen,

A. Dat hun geweten schrikkelijk verdorven en verstompt was en dat hun harten verhard waren, want wie voor dit alles niet terugdeinsde, die behoefde voor geen enkele goddeloosheid terug te gaan.

B. Dat een menigte rustige goede mensen, die niemand kwaad deden, uit de weg geruimd werden, waardoor de schuld van de stad toenam, en het getal van hen, die in de bres konden springen om de toorn van God af te wenden, verminderde.

2. Afgoderij: Zij *maakt drekgoden tegen zichzelve om zich te verontreinigen,* vers 3. En wederom, vers 4 : *Gij hebt u verontreinigd met uw afgoden, die gij gemaakt hebt.* Die afgoden voor zich maken, zullen bevinden, dat zij die tegen zich zelf gemaakt hebben, want de afgodendienaars bedriegen zich zelf en bereiden zich de ondergang, behalve, dat zij zich daardoor verontreinigen, maken zij zich gehaat in de ogen van de rechtvaardige en ijverige God, en ook hun verstand en consciëntie zijn bevlekt, zodat hun geen ding rein is. Die zelf geen afgoden maakten, werden toch schuldig bevonden aan het *eten op de bergen,* of hoogten, vers 9, ter ere van de afgoden, en in gemeenschap met de afgodendienaars

3. Ongehoorzaamheid aan de ouders, vers 7 :*Vader en moeder* hebben de kinderen *in u licht geacht,* bespot, gevloekt, en geweigerd te gehoorzamen, hetgeen een teken was van meer dan gewoon bederf van de natuur en van de goede manieren, en een neiging tot alle soorten van verkeerdheden, Jesaja 3:5. Die hun ouders licht achten, zijn ver op weg naar alle soorten van goddeloosheden. God had vele nuttige wetten gemaakt tot ondersteuning van het ouderlijk gezag, maar men dacht er niet aan, ze uit te voeren, ja, ten tijde van de Farizeën leerde men de kinderen, onder voorwendsel van eerbied voor de "Korban," hun ouders te minachten en in hun plicht jegens hen te kort te schieten.

4. Verdrukking en afpersing. Om zich te verrijken verongelijkten zij de armen, vers 7 :*Met de vreemdeling hebben zij door verdrukking gehandeld, zij* maakten gebruik van zijn moeilijke omstandigheden, en van zijn onbekendheid met de wetten en gebruiken van het land. Te Jeruzalem, dat een heiligdom had moeten zijn voor de verdekte, *hebben zij de wees en de weduwe verdekt* door onredelijke eisen en gerechtelijk onderzoek, of bemoeilijkt door processen, waarbij de macht sterker was dan het recht, *Woeker en overwinst hebt gij genomen,* vers 12, niet alleen dat er in u zijn, die dat doen, maar gij hebt het zelf gedaan. Het was een daad van de stad, van de gemeenschap, het geld van de gemeenschap, dat gebruikt had moeten worden voor algemene liefdadigheid, werd op woeker gezet, vergezeld van afpersing. Gij hebt geldgierigheid gepleegd aan uw naaste door verdrukking. Het is wel, als buren aan elkaar verdienen met eerlijke handel, maar geldgierigheid is niet bestaanbaar met de regelen van de billijkheid.

5. Ontheiliging van de sabbat en andere heilige dingen. Die gaat gewoonlijk samen met de andere zonden, waarvan zij hier beschuldigd worden, vers 8 :*Mijn heilige dingen hebt gij veracht,* Mijn heilige orakels en Mijn heilige geboden. De plechtigheden, die God beval, vond men te gewoon, te alledaags, zij verachtten ze, en waren verzot op de gebruiken van de heidenen. Onzedelijkheid en oneerlijkheid worden gewoonlijk vergezeld door minachting van de godsdienst en van de aanbidding van God. Mijn sabbaten hebt gij ontheiligd. In Jeruzalem was niets te zien van de sabbatsheiliging, die men in de heilige stad verwachten zou. Sabbatschending is een ongerechtigheid, die de toegang geeft tot alle ongerechtigheden. Menigeen heeft erkend, dat die meer dan iets tot zijn ondergang heeft bijgedragen.

6. Onreinheid en alle zonden, die een overtreding zijn van het zevende gebod, vrucht van die begeerlijkheden tot onreinigheid, waaraan God de mensen overgeeft op de weg van een rechtvaardig oordeel, om hen te straffen voor hun afgoderij en ontheiliging van heilige dingen. Jeruzalem was beroemd geweest om haar reinheid, maar nu *hebben zij schandelijkheid in het midden van haar gedaan,* vers 9 de schandelijkste voorbeelden van onreinheid worden hier genoemd, als, dat iemand zijns vaders vrouw heeft, wat de *ontdekking is van zijns vaders schaamte,* vers 10, en wat een zonde is, die onder christenen niet anders dan met de uiterste walging genoemd moet worden, 1 Corinthiers. 5:1, en volgens de wet van Mozes een halsmisdaad was, Leviticus 20:11. "De tijd om te omhelzen is niet in acht genomen, Prediker 3:5, want zij hebben verkracht, die onrein was door afzondering". Zij hadden niet het minste bezwaar tegen het doen van gruwel *met zijns naasten huisvrouw,* of *zijn zuster,* vers 11. En zou *God over die dingen geen bezoeking doen?*

7. Verzaking van God was op de bodem van al deze goddeloosheid, vers 12 :"*Gij hebt Mijn vergeten,* anders zoudt gij dat alles niet gedaan hebben". Zondaren doen hetgeen God tot toorn verwekt, omdat zij Hem vergeten, zij vergeten hun schepping door Hem, hun afhankelijkheid van Hem, hun verplichtingen aan Hem, zij vergeten hoeveel waarde Zijn gunst heeft, waarvoor zij zichzelf onbekwaam maken, en hoe geducht Zijn toorn is, waaraan zij zich blootstellen. "Die hun weg verkeren, vergeten de Heere hun God," Jeremia 3:21.

II. Voor deze misdaden moet hij het vonnis over Jeruzalem vellen.

1. Zij moet weten, dat zij de maat van haar ongerechtigheid vervuld heeft, en dat haar zonden van die aard zijn, dat zij uitstel onmogelijk maken en om spoedige wraak roepen. Zij heeft gemaakt *dat haar tijd komt,* vers 3, zij heeft *haar dagen doen naderen,* en zij is *tot de jaren gekomen,* zodat zij rijp is voor de straf, zoals een erfgenaam, die meerderjarig is en tot zijn erfenis kan ingaan, vers 4. God wilde hen nog langer verdragen, maar zij hadden zulk een trap van onbeschaamdheid in de zonde bereikt, dat God hun geen dag meer geven kon, zonder aan Zijn eer tekort te doen. Misbruikt geduld zal tenslotte het verdragen moede worden. En wanneer zondaars, zoals Salomo zegt, "al te goddeloos worden sterven zij buiten hun tijd," Psalm 7:17, en verkorten het uitstel dat God hun geeft.

2. Zij moet weten, dat zij zich ook ontbloot heeft, en daarom heeft God haar rechtvaardig ontbloot, tot verachting en spot van al haar naburen, vers 4 :*Ik heb u de heidenen overgegeven tot een smaad,* beide, *die nabij zijn,* die ooggetuigen zijn van Jeruzalems afval en ontaarding, en *die verre van u zijn,* die, hoewel op een afstand, het de moeite waard vonden er op te letten, vers 5, *Zij zullen u bespotten.* Zolang zij door hun naburen gesmaad werden om hun vasthouden aan God, strekte hun dat tot eer, en zij konden zich verzekerd houden dat God hun smaad weg zou nemen. Maar nu zij bespot worden om hun afval van God, nu moeten zij met hun schande wel genoegen nemen, en zeggen: *De Heere is rechtvaardig.* Zij bespotten Jeruzalem, beide, omdat haar zonden zeer schandelijk geweest waren (zij was *onrein van naam* en *vol van onrust),* en omdat haar straf zeer zwaar is, zij wordt zeer geplaagd en pijnigt zichzelf over haar ellende. Die zich pijnigen over hun ellende, worden gewoonlijk omringd door mensen, die zich daar gaarne mee vermaken.

3. Zij moet weten, dat God misnoegd is, zeer misnoegd over haar goddeloosheid, en daartegen getuigen zal, vers 13 : *Ik heb Mijn hand geslagen om uw geldgierigheid* Beide, door Zijn profeten en door Zijn leidingen, openbaarde God Zijn toorn van de hemel om hun goddeloosheid en ongerechtigheid, de verdrukking, waaraan zij schuldig waren, en hun

doodslagen: "Om uw geldgierigheid en om uw bloed, die in het midden van u zijn, en al uw andere zonden." God heeft voldoende getoond hoe vertoornd Hij is om de goddeloze wandel van Zijn volk, en opdat zij niet zullen zeggen, dat zij niet voldoende gewaarschuwd zijn, slaat Hij Zijn hand om de zonde, voordat Hij Zijn hand op de zondaar legt. "En dat is een goede reden voor ons om de geldgierigheid te verachten, en het gewin van de onderdrukkingen, en om onze handen uit te schudden, dat zij geen geschenken behouden, omdat dat zonden zijn, waartegen God Zijn hand schudt", Jesaja 33:15.

4. Zij moet weten, dat, trots en zeker als zij is, zij voor Gods oordelen niet bestaan kan, vers 14..

a. Haar wordt verzekerd, dat de verwoesting, die zij verdiend heeft, komen zal: "Ik de Heere heb het gesproken en zal het doen." Hij, die getrouw is aan Zijn beloften, zal ook getrouw zijn aan Zijn bedreigingen, want Hij is geen mens, dat Hem iets berouwen zou.

b. De veronderstelling is, dat zij in staat meent te zijn om met God te twisten, en de aanval van Zijn oordelen te doorstaan. Zij daagden de dag des Heeren uit, Jesaja 5:19. Maar,

c. Zij wordt overtuigd van haar volslagen machteloosheid om het tegen Hem op te nemen: "zal uw hart bestaan, zullen uw handen sterk zijn, in de dagen als Ik met u handelen zal?" Gij denkt dat gij alleen te doen hebt met mensen als gij zelf, maar gij zult weten, dat gij valt in de handen des levenden Gods.

d. Er komt een dag, dat God met de zondaars handelen zal, een dag van de bezoeking. Hij handelt met sommigen om hen tot bekering te brengen, en er is geen weerstand te bieden, als hij de overtuiging met kracht aandringt, met anderer handelt Hij om ze ten verderve te brengen. Hij handelt met zondaars in dit leven, wanneer Hij Zijn vreselijke oordelen over hen brengt, maar de dagen van de eeuwigheid zijn in ‘t bijzonder de dagen, dat God met hen handelen zal, als de volle fiolen van Gods toorn onvermengd over hen uitgestort zullen worden.

e. Als God met de zondaars gaat handelen, zal Zijn toorn tegen hen onverdraaglijk en onweerstaanbaar bevonden worden. Geen hart is sterk genoeg om die te verdragen, het is geen ziekte, die de geest van een man ondersteunen zal. Verdoemde zondaars kunnen hun pijniging niet vergeten noch verachten, ook hebben zij niets om hen onder de pijniging te ondersteunen. Geen hand is sterk genoeg om de slagen van Gods toorn af te wenden of de ketenen te verbreken, waarmee de zondaars aan de dag des toorns geklonken zijn. "Wie kent de sterkte van Gods toorn?"

5. Zij moet weten, dat, sinds zij op de weg van de heidenen gewandeld heeft, en hun werken geleerd, zij zelf onder de heidenen zal gaan, vers 15 :*Ik zal u* niet alleen *onder de heidenen* zenden, uit uw eigen land, maar Ik zal u onder hen *verstrooien en u verspreiden in de landen* om mishandeld en gehoond te worden door vreemden." En, sinds de onreinigheid in haar midden bleef, ondanks alles, wat God gedaan had om haar te zuiveren (zij wilde niet rein worden) Jeremia 13:27), zal Hij door Zijn oordelen haar onreinigheid uit haar verteren, Hij zal hen, die ongeneeslijk slecht zijn, vernietigen, en die tot het goede neigen, verbeteren.

6. Zij moet weten, dat God haar verloochend en haar verworpen heeft. Hij was haar erfenis en haar deel geweest, maar nu, vers 16 :"*Zult gij uw eigen erfenis zijn,* zorg voor u zelf, neem de beste maatregelen, die gij nemen kunt, want God zal niets meer voor u doen". Die zich

overgeven aan de heerschappij van hun lusten, zullen rechtvaardiglijk overgegeven worden om hun deel te zijn. Die hun eigen meester willen blijven, kunnen geen anderen troost en geluk verwachten dan dat hun eigen handen hun kunnen verschaffen, en het zal blijken een ellendig deel te zijn. " Voorwaar zeg Ik u, zij hebben hun loon weg, Gij hebt uw goed ontvangen in uw leven." Dat is hetzelfde als: "Gij zult uw eigen erfenis zijn, en dan, als het te laat is zult gij voor de ogen van de heidenen erkennen dat Ik de Heere ben, die alleen een voldoend deel ben voor Mijn volk". Die hun invloed bij God verloren hebben, zullen die weten te waarderen.

Ezechiël 22:17-22

Nog steeds wordt dezelfde droefgeestige melodie gespeeld, met allerlei variaties om ze treffend te maken, opdat zij goede uitwerking hebben mag. De profeet moet hier tonen, of ten minste het wordt hem getoond, dat het gehele huis Israëls als schuim geworden is, en dat het als schuim verteerd zal worden. Wat David gezegd heeft van de goddelozen van de wereld, wordt hier gezegd van de goddelozen van de kerk, nu die bedorven en ontaard is, Psalm 119:119 :"Gij doet alle goddelozen van de aarde weg als schuim."

I. Ziehier hoe de ontzettende ontaardheid van het huis Israëls beschreven wordt. De staat, die in de dagen van David en Salomo een gouden hoofd was geweest, was, na de verdeling in twee koninkrijken als armen van zilver. Maar nu

1. Is het ontaard in een lager metaal zonder enige waarde, in vergelijking met wat het vroeger was. Zij zijn allen koper, of tin, of ijzer, of lood, wat volgens sommigen wijst op de verschillende soorten van zonden. Het koper betekent de onbeschaamdheid van sommigen, hun voorhoofd is koper, Jesaja 48:4, en zij kunnen niet blozen, ijzer en koper was onder hun schoen geweest, Deuteronomium 33:25, maar nu is het hun voorhoofd. Tin betekent de huichelachtige belijdenis van vroomheid, waarmee zij hun ongerechtigheid bedekken, zij hebben een vertoon van kostbaarheid, maar geen innerlijke waarde. IJzer betekent het wrede karakter van sommigen, en hun strijdlust, evenals men van de ijzeren eeuw spreekt. Lood betekent hun stompzinnigheid, verdwaasdheid en onverstand, hoewel zacht en buigzaam in het kwade, zijn zij toch log en onbewegelijk in het goede. Hoe is het goud verdonkerd! het goede, fijne goud zo veranderd! Zo wordt Jeruzalems ontaarding beweend, Klaagliederen 4:1. Toch is dat het ergste nog niet, deze metalen, hoewel van minder waarde, zijn toch nuttig. Maar,

2. Het huis Israëls is Mij tot schuim geworden. Dat is Gods mening over haar, daar gelaten wat haar eigen mening en die van haar naburen over haar is. Zij waren zilver, nu zijn zij zilverschuim geworden, dat woord betekent alle vuil, en alle onbruikbare en waardeloze delen, die van het zilver afgescheiden worden, door wassen, smelten en uitzuiveren. Zondaars, en in ‘t bijzonder ontaarde belijders zijn naar Gods mening als schuim, min en verachtelijk, en van geen betekenis, zoals de slechte vijgen die vanwege de slechtheid niet gegeten konden worden. Zij zijn waardeloos en deugen nergens toe: in strijd met zichzelf en van geen nut voor hun medemensen.

II. Hoe de jammerlijke verwoesting van het ontaarde huis Israëls voorspeld wordt. Zij zijn allen bijeenvergaderd te Jeruzalem, uit alle delen des lands is het volk daarheen gevlucht, als naar een toevluchtsoord, niet alleen omdat het een sterke stad was, maar omdat het de heilige stad was. Nu zegt God hun aan, dat hun samenstromen naar Jeruzalem, wat zij deden voor hun veiligheid, zou zijn als het bijeenbrengen van verschillende soorten metaal in de oven of smeltkroes, om opgesmolten te worden, ten einde het schuim er van af te scheiden. Zij zijn in het midden van Jeruzalem, omringd door des vijands troepen, en, terwijl zij aldus opgesloten zijn,

1. Het vuur van *Gods verbolgenheid* zal in die oven aangestoken worden, en het zal *aangeblazen* worden, om het fel en hevig te laten branden, vers 20, 21. *God zal ze in Zijn toorn en grimmigheid daar vergaderen.* Het blazen van het vuur. maakt een geluid en dat zullen Gods oordelen over Jeruzalem ook doen. Als God zich opmaakt om oordelen te voltrekken aan een volk, dat Hem tergt, uit overweging van Zijn eer en de noodzakelijkheid

om voorbeelden te stellen, dan kan men zeggen, dat Hij het vuur van Zijn verbolgenheid aanblaast tegen de zonde en de zondaars, om de oven zevenmaal meer heet te maken.

2. De verschillende soorten metaal, die daarin vergaderd zijn, zullen gesmolten worden, door een vermenging van oordelen, als door een laaiend vuur, zal hun kracht opgelost worden, zij zullen hun vroegere gedaante en schoonheid geheel verliezen, en volkomen machteloos zijn om staande te blijven voor de toorn Gods. De verschillende soorten van zondaars zullen tezamen opgesmolten, en tezamen verdaan worden, als koper en lood in dezelfde oven, en als onkruid, dat men in busselen bindt om het te verbranden. Zij kwamen te Jeruzalem bijeen als in een vesting, maar God bracht ze daar bijeen als op de strafplaats.

3. God zal ze in de oven laten, vers 20. *Ik zal u vergaderen in het midden eens ovens en u daar laten*. Als God Zijn eigen volk in de oven brengt, dan zit Hij erbij, als de goudsmid bij het goud, om toe te zien, dat zij er niet langer blijven dan nuttig en nodig is, maar deze zal Hij in de oven brengen, zoals men het schuim er in brengt met de bedoeling dat het verteerd zal worden, waaraan men zich niets gelegen laat liggen, maar laat het daar. Vergelijk hiermee Hosea 5:14 :"Ik zal verscheuren en henengaan."

4. Hierdoor zal het schuim geheel afgescheiden, en het goede metaal gezuiverd worden, de onboetvaardigen zullen vernietigd en de boetvaardigen verbeterd en voor verlossing bekwaam gemaakt worden. "Doe het schuim van het zilver weg en er zal een vat voor de smelter uitkomen" Spreuk. 25:4. Dit oordeel zal in het huis Israëls tot stand brengen, wat op andere manieren tevergeefs beproefd is, en zij zullen niet meer genoemd worden een verworpen zilver Jeremia 6:30.

Ezechiël 22:23-31

I. Hier wordt een algemene voorstelling gegeven van het land Israëls, hoezeer het de oordelen verdiende, die het kwamen verwoesten, en hoezeer het die oordelen nodig had tot zuivering. De profeet moet het klaarlijk aanzeggen: "Gij zijt een land, dat niet gereinigd is, niet gezuiverd als metaal, en dat daarom opnieuw in de oven gebracht moet worden". Verschillende proeven van verbetering hebben geen uitwerking gehad, "gij hebt uw plasregen gehad ten dage van de gemeenschap." Dat was één van de oordelen, die God over hen bracht in de dag van Zijn verbolgenheid, dat er geen regen op de aarde was, Jeremia 14:4. Of, "als de tekenen van Gods misnoegen bij u zijn, in de dag van de gramschap, hebt gij uw plasregen niet gehad, gij hebt u niet laten onderwijzen door de profeten, van wier leer gezegd wordt, dat zij neerdaalt als de regen. Of, als gij gestraft zijt, zijt gij niet gereinigd, uw vuil is niet weggespoeld, zoals dat op de straat is, door een regenvlaag. Ja, al is het een dag van de gramschap voor u, toch is uw vuilheid, die weggedaan had moeten worden, nog aanstotelijker geworden, zoals die van een stad bij droog weer, als er geen regen valt. Of, gij hadt niets om u mee te versterken en te troosten ten dage van de gramschap, gij hebt uw regen van goddelijke vertroostingen niet gehad. Zo had ook de rijke, in de pijn, geen water, of regen, om zijn tong te verkoelen.

II. Een bijzondere beschuldiging wordt ingebracht tegen de verschillende rangen en standen onder hen, die toonden, dat zij allen hadden bijgedragen om de maat van de schuld van het volk vol te maken, maar niemand had iets gedaan om ze leeg te maken, daarom zijn zij allen gelijk.

1. Zij hebben een ieder zijn weg verdorven, en die de schitterendste voorbeelden van deugd hadden moeten zijn, waren voorgangers in de ongerechtigheid, en voorbeelden van ondeugd.

A. De profeten, die voorgaven hun Gods wil kenbaar te maken, waren niet alleen bedriegers, maar verscheurende dieren, vers 25 en verhardden hen in hun goddeloosheid, beide door hun prediking, waarin zij hun voorspoed en straffeloosheid beloofden, en door hun wandel, waarin zij even verdorven waren als ieder ander. Er is een *verbintenis harer profeten* tegen God en de godsdienst, tegen de ware profeten en alle goede mensen, zij staken de hoofden bij elkaar om allen hetzelfde te zeggen, zoals de profeten van Achab, om hun de vrede te verzekeren op hun zondige weg. De eenheid, die gevonden wordt onder hen, die op onfeilbaarheid aanspraak maken, en waar zij zo op pochen, is alleen het gevolg van een geheime verbintenis tegen de waarheid. Satan is niet tegen zichzelf verdeeld. De profeten zijn in verbintenis met de moordenaars en verdrukkers, om hun de hand boven het hoofd te houden en te beschermen in hun goddeloosheid en wat zij deden, te rechtvaardigen met hun valse profetieën, mits zij delen mogen in de voordelen. "Zij zijn als een brullende leeuw, die een roof rooft", zij spreken donderende bedreigingen uit tegen degenen, wier ondergang zij bedoelen, verschrikken hen, of maken hen gehaat bij het volk, en zo worden zij meester van de toestand, dit is

a. Van hun leven: Zij eten de zielen op, zij zijn medeplichtig aan het vergieten van het bloed van menigen onschuldige, en zo hebben zij tot kommerlijke weduwen gemaakt, die als huisvrouwen onbezorgd leefden. Zij hebben ten dode vervolgd, die tegen hun aanspraken op profetie getuigden en zich niet lieten bedriegen door hun voorgewenden last. Of: Zij eten de zielen op, door de zondaars te vleien met een valse vrede en ijdele hoop en hen te verleiden op het pad van de zonde, dat hun eeuwig verderf zou zijn. Die anderen tot goddeloosheid verleiden, en hen daarin aanmoedigen, verslinden en moorden hun zielen.

b. Van hun bezittingen. Als Naboth gedood is, nemen zij bezit van zijn wijngaard, De schat en het kostelijke nemen zij weg, als verbeurd verklaard, zij wisten er middelen op om "de huizen van de weduwen op te eten," evenals de Farizeën, Mattheus 23:14. Of, zij kregen deze schat en kostelijke dingen als beloning voor valse en strelende profetieën, "want die niet geeft in hun mond, tegen die heiligen zij een oorlog", Micha 3:5. Het was treurig gesteld met Jeruzalem, als zulke mensen voor profeten doorgingen.

B. De priesters, die leraars waren krachtens hun ambt en met de bewaking van de heilige dingen belast, en de valse profeten ter verantwoording hadden moeten roepen, waren even slecht als die, vers 26..

a. Zij overtraden de wet van God, die zij hadden moeten waarnemen en anderen leren waar te nemen. Zij maakten geen gewetenszaak van de wet des priesterschaps, maar overtraden die openlijk, en minachtend, zoals Hofni en Pinehas. Zij deden wat zij wilden met een uitdrukkelijk "non obstante-ondanks" het Woord van God. En hoe zouden zij het volk hun plicht leren, die in strijd handelden met hun eigen plicht?

b. Zij ontheiligden Gods heilige dingen, waarvan de bediening hun was toevertrouwd, en van wier ontheiliging zij anderen hadden moeten afhouden. Zij lieten van de heilige dingen eten, wie het door de wet verboden was. De tafel des Heeren was bij hen in minachting. Door de heilige dingen met zulke onheilige handen te behandelen, ontheiligden zij die.

c. Zij maakten zelf geen onderscheid tussen het heilige en onheilige en leerden het volk het verschil niet tussen het reine en onreine, naar de geboden, en het onderscheid, dat de wet maakte. Zij hielden niet buiten Gods voorhoven, die daardoor de wet uitgesloten waren, en maakten het volk niet duidelijk het verschil, dat er, volgens de wet, was tussen rein en onrein voedsel, tussen heilige en gewone tijden en plaatsen, maar zij leefden zelf er op los en moedigden het volk aan om dat ook te doen.

d. Zij verborgen hun ogen van Gods Sabbaten, zij stoorden er zich niet aan, het was hun hetzelfde of Gods Sabbaten heilig gehouden werden of niet, zij steunden niet, die ze waarnamen, en beteugelden niet, die ze ontheiligden ook toonden zij er zelf geen belangstelling en geen verering van. Zij zagen het door de vingers, als er die dag ongeoorloofd werk gedaan werd, en keken een anderen kant op, als zij het gedrag des volks op Sabbatdagen moesten nagaan. De goddelijke instelling geeft Gods Sabbaten zoveel schoonheid en heerlijkheid, dat men er eerbied voor hebben moet, maar zij verborgen hun ogen daarvan en wilden de voortreffelijkheid er van niet zien.

e. Door dit alles werd God zelf in het midden van hen ontheiligd, Zijn gezag werd geminacht, Zijn goedheid licht geacht, en Zijn heiligheid de grootst mogelijke belediging en minachting aangedaan. De ontheiliging van de eer van de Schrift, van de Sabbaten en heilige dingen, is een ontheiliging van de eer van God zelf, Wien dat alles geldt.

C. De vorsten, die met hun gezag tussenbeide hadden moeten komen, om in dat alles verandering te brengen, waren even vermetele overtreders van de wet als iemand anders vers 27 : *Zij zijn als wolven, die een roof roven,* want dat is macht, zonder rechtvaardigheid en goedheid om die te besturen. Al wat ze deden, deden zij,

a. Uit trots en eerzucht, waarom zij hun macht willekeurig en geducht maakten.

b. Uit boosaardigheid en wraakzucht, "bloed vergieten en zielen opeten, en alles wat hun in de weg stond of hun ergens in mishaagd had, aan hun wreedheid opofferen."

c. Uit hebzucht: hun enige doel is geldgierigheid plegen, door hun onderdanen te verdrukken en te verbrijzelen. "Lucri bonus est odor ex re qualibet. Rem, rem, quacunque modo rem- Lieflijk is de reuk van het geld, hetzelfde waar het vandaan komt. Geld, geld, hoe men er aan komt, doet er niet toe." Maar, hoewel zij macht genoeg hadden, om de verdrukking vol te houden, toch is de vraag, hoe zij die konden verantwoorden voor hun goede naam en hun geweten? Dat wordt ons hier meegedeeld, vers 28 :*De profeten pleisterden hen met loze kalk,* zeiden hun in Gods naam (hoe verschrikkelijk goddeloos!) aan, dat er geen kwaad was in hetgeen zij deden, dat zij over het leven en de bezittingen van hun onderdanen mochten beschikken, zoals hun welgevallig was, en dat zij geen onrecht konden doen, ja, dat zij God een dienst bewezen, met deze en genen, die door hen getekend waren, te vervolgen, en zo stopten zij de mond van hun geweten. Ook rechtvaardigden zij, wat zij deden, voor het volk, ja, zij verhieven het hemelhoog alsof dat alles voor het algemeen welzijn was, en redden zo hun goeden naam en stilden de ontevredenheid van hun verdrukte onderdanen. Zulke profeten zijn de grote steun van roofzuchtige vorsten, maar aan het eind zal blijken dat zij hen bedrogen hebben, want zij pleisteren met loze kalk, die niet houden zal, en ook zal de muur niet lang staan blijven, die daarmee gemetseld is. Zij geven voor zieners te zijn, maar zij zien ijdelheid, zij doen alsof zij voorspellen kunnen, maar zij voorzeggen leugen, zij beweren volmacht van de hemel te hebben voor wat zij zeggen, en dat alles waar is, als Gods Woord, zij zeggen: "Alzo zegt de Heere Heere, maar het is alles leugen, want de Heere heeft niet gesproken."

D. Ieder, die enige macht had, leerde van de vorsten, die te misbruiken, vers 29. Die moesten klagen over verdrukking van de onderdanen, en een aanklacht indienen ten behoeve van de verongelijkten, die in de bres moesten springen voor vrijheid en eigendom, maakten er zelf inbreuk op: *Het volk des lands pleegt verdrukking en bedrijft roverij.* De rijken verdrukken de armen, de heren hun knechten, de landeigenaars hun pachters, en zelfs ouders hun eigen kinderen, ja kopers en verkopers doen hun best elkaar te verdrukken. Als deze zonde nationaal is, dan is zij inderdaad een nationaal oordeel, en daar wordt ook mee gedreigd, Jesaja 3:.5. "Het volk zal verdrukt worden, een ieder door zijn nabuur." Het is een verzwaring van de zonde, dat zij de ellendige en de nooddruftige onderdekken, die zij hadden moeten helpen, en de vreemdeling verdrukken zonder recht, voor wie zij niet alleen rechtvaardig, maar ook vriendelijk hadden moeten zijn. Aldus was de afval algemeen en de ziekte epidemisch.

2. Niemand treedt voor hen op, als bemiddelaar, vers 30 *Ik zocht een man, die in de bres mocht staan, maar Ik vond niemand*

a. De zonde maakt een bres in de muur van de bescherming, waardoor het volk al wat goed is verliest, en waardoor het kwaad binnenkomt een bres, waardoor God binnenkomt om te verderven.

b. Het is mogelijk, dat iemand in de bres springt en die verdedigt tegen Gods oordelen, door bekering en gebed en verbetering. Mozes stond in de bres, toen hij voor Israël tussenbeide kwam, "om de grimmigheid van God af te keren," Psalm 106:23.

c. Als God tegen een zondig volk optreedt om het te verderven, dan verwacht Hij, dat iemand voor hen tussenbeide komt, en vraagt of er zo iemand is, zozeer verlangt Hij en zo aangenaam

is het Hem, genade te tonen. Als er maar iemand is, die in de bres staat, zoals Abraham voor Sodom, dan zal Hij het ontdekken, en er een welgevallen aan nemen.

d. Het is een slecht voorteken voor een volk, wanneer de oordelen over hen komen, en de geest des gebeds ingehouden wordt, en niemand gevonden wordt, die hun een goed woord geeft, of een goed woord voor hen doen wil.

e. Als het er zo mee is, wat kan men dan anders verwachten dan volkomen ondergang? *Daarom heb Ik Mijne gramschap over hen uitgegoten*, vers 31, heb die de vrije loop gelaten, opdat zij als een stroom over hen kome en toch, als Gods gramschap een volk treft, dan is het *hun weg, die op hun kop gegeven wordt*, en God handelt met hen niet erger, maar veel beter dan hun ongerechtigheid verdient.

HOOFDSTUK 23

1 Verder geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
2 Mensenkind! daar waren twee vrouwen, dochteren van een moeder.
3 Dezen hoereerden in Egypte; in haar jeugd hoereerden zij; daar werden haar borsten gedrukt, en daar werden de tepelen haars maagdoms betast.
4 Haar namen nu waren: Ohola, de grootste, en Oholiba, haar zuster; en zij werden de Mijne, en baarden zonen en dochteren; dit waren haar namen: Samaria is Ohola, en Jeruzalem Oholiba.
5 Ohola nu hoereerde, zijnde onder Mij; en zij werd verliefd op haar boelen, op de Assyriers, die nabij waren;
6 Bekleed met hemelsblauw, vorsten en overheden, altemaal gewenste jongelingen, ruiteren, rijdende op paarden.
7 Alzo dreef zij haar hoererijen met dezelve, die allen de keure der kinderen van Assur waren; en met allen, op dewelke zij verliefd was, met al derzelver drekgoden, verontreinigde zij zich.
8 Zij verliet ook haar hoererijen niet, gebracht uit Egypte; want zij hadden bij haar in haar jeugd gelegen, en zij hadden de tepelen haars maagdoms betast, en zij hadden hun hoererij over haar uitgestort.
9 Daarom gaf Ik haar in de hand van haar boelen over, in de hand der kinderen van Assur, op dewelke zij verliefd was.
10 Dezen ontdekten haar schaamte, haar zonen en haar dochteren namen zij weg, maar haar doodden zij met het zwaard; en zij kreeg een naam onder de vrouwen, nadat men gerichten over haar geoefend had.
11 Als haar zuster, Oholiba, dit zag, zo verdierf zij haar minne nog meer dan zij, en haar hoererijen meer dan de hoererijen van haar zuster.
12 Zij werd verliefd op de kinderen van Assur, de vorsten en overheden, die nabij waren, bekleed met volkomen sieraad, ruiteren, rijdende op paarden, altemaal gewenste jongelingen.
13 Toen zag Ik, dat zij verontreinigd was; zij hadden beiden enerlei weg.
14 Ja, zij deed tot haar hoererijen nog meer toe; want toen zij geschilderde mannen aan den wand zag, de beelden der Chaldeen, geschilderd met menie,
15 Gegord met een gordel aan hun lenden, hebbende overvloedig geverfde hoeden op hun hoofden, die allen in het aanzien hoofdmannen waren, naar de gelijkenis der kinderen van Babel, van Chaldea, het land hunner geboorte;
16 Zo werd zij op dezelve verliefd met het opzien van haar ogen, en zij zond boden tot hen, naar Chaldea.
17 De kinderen van Babel nu kwamen tot haar in tot het leger der minne, en verontreinigden haar met hun hoererij; ook verontreinigde zij zich met hen; daarna werd haar ziel van hen afgetrokken.
18 Alzo ontdekte zij haar hoererijen, en ontdekte haar schaamte; toen werd Mijn ziel van haar afgetrokken, gelijk als Mijn ziel was afgetrokken van haar zuster.
19 Doch zij vermenigvuldigde haar hoererijen, gedenkende aan de dagen van haar jeugd, als zij gehoereerd had in het land van Egypte.
20 En zij werd verliefd meer dan derzelver bijwijven, welker vlees is als het vlees der ezelen, en welker vloed is als de vloed der paarden.
21 Alzo hebt gij weder opgehaald de schandelijke daad uwer jeugd, als die van Egypte uw tepelen betastten, vanwege de borsten uwer jeugd.
22 Daarom, o Oholiba! alzo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal uw boelen, van welke uw ziel is afgetrokken, tegen u verwekken, en Ik zal hen van rondom tegen u aanbrengen.

23 De kinderen van Babel en alle Chaldeen, Pekod, en Soa, en Koa, en alle kinderen van Assur met hen; gewenste jongelingen, die allen vorsten en overheden zijn, hoofdmannen en vermaarde lieden, die allen te paard rijden.
24 Die zullen tegen u komen met karren, wagenen en wielen, en met een vergadering van volken, rondassen, en schilden, en helmen; zij zullen zich rondom tegen u zetten; en Ik zal voor hun aangezicht het gericht stellen, en zij zullen u richten naar hun rechten.
25 En Ik zal Mijn ijver tegen u zetten, dat zij in grimmigheid met u zullen handelen; zij zullen uw neus en uw oren afnemen, en het laatste van u zal door het zwaard vallen; zij zullen uw zonen en uw dochteren wegnemen, en het laatste van u zal door het vuur verteerd worden.
26 Zij zullen u ook uw klederen uittrekken, en uw sieraadtuig wegnemen.
27 Zo zal Ik uw schandelijkheid van u doen ophouden, mitsgaders uw hoererij, gebracht uit Egypteland; en gij zult uw ogen naar hen niet opheffen, en aan Egypte niet meer gedenken.
28 Want alzo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal u overgeven in de hand dergenen, die gij haat, in de hand dergenen, van dewelken uw ziel is afgetrokken.
29 Die zullen met u handelen uit haat, en al uw arbeid wegnemen, en u naakt en bloot laten, dat uw hoerenschaamte ontdekt worde, mitsgaders uw schandelijkheid en uw hoererijen.
30 Deze dingen zal men u doen, dewijl gij de heidenen nagehoereerd hebt, en omdat gij u met hun drekgoden verontreinigd hebt.
31 In den weg uwer zuster hebt gij gewandeld, daarom zal Ik haar beker in uw hand geven.
32 Alzo zegt de Heere HEERE: Gij zult den beker uwer zuster drinken, die diep en wijd is; gij zult tot belaching en spot worden; de beker houdt veel in.
33 Van dronkenschap en jammer zult gij vol worden; de beker van uw zuster Samaria is een beker der verwoesting en der eenzaamheid.
34 Gij zult hem drinken en uitzuigen, en zijn scherven zult gij brijzelen, en uw borsten zult gij afrukken; want Ik heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE.
35 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Omdat gij Mijner vergeten, en Mij achter uw rug geworpen hebt, zo draagt gij ook uw schandelijkheid en uw hoererijen.
36 En de HEERE zeide tot mij: Mensenkind! zoudt gij Ohola en Oholiba recht geven? Ja, vertoon haar haar gruwelen.
37 Want zij hebben overspel gedaan, en er is bloed in haar handen; en zij hebben met haar drekgoden overspel gedaan; daartoe hebben zij ook haar kinderen, die zij Mij gebaard hadden, voor hen door het vuur laten doorgaan, tot spijze.
38 Nog hebben zij Mij dit gedaan; zij hebben Mijn heiligdom ten zelven dage verontreinigd, en Mijn sabbatten ontheiligd.
39 Want als zij hun kinderen hun drekgoden geslacht hadden, zo kwamen zij op dienzelven dag in Mijn heiligdom, om dat te ontheiligen; en ziet, alzo hebben zij gedaan in het midden van Mijn huis.
40 Dit is er ook, dat zij gezonden hebben tot mannen, die van verre zouden komen; tot dewelken als een bode gezonden was, ziet, zo kwamen zij, voor dewelken gij u wiest, uw ogen blankettet en u met sieraad versierdet;
41 En gij zat op een heerlijk bed, voor hetwelk een tafel toegericht was, en op hetwelk gij Mijn reukwerk en Mijn olie gezet hadt.
42 Als nu het geruis der menigte daarop stil was, zo zonden zij tot mannen uit de menigte der mensen, en daar werden wijnzuipers aangebracht uit de woestijn; die deden armringen aan haar handen, en een sierlijke kroon op haar hoofden.
43 Toen zeide Ik van deze, die van overspelerijen verouderd was: Nu zullen zij hoereren de hoererijen dezer hoer, en die ook.
44 En men ging tot haar in, gelijk men ingaat tot een vrouw, die een hoer is; alzo gingen zij in tot Ohola en tot Oholiba, die schandelijke vrouwen.

45 Rechtvaardige mannen dan, die zullen haar richten naar het recht der overspeelsters, en naar het recht der bloedvergietsters; want zij zijn overspeelsters, en bloed is in haar handen.
46 Want alzo zegt de Heere HEERE: Ik zal een vergadering tegen haar doen opkomen, en zal ze ter beroering en ten roof overgeven.
47 En de vergadering zal ze met stenen stenigen, en dezelve met hun zwaarden nederhouwen; haar zonen en haar dochteren zullen zij doden, en haar huizen met vuur verbranden.
48 Alzo zal Ik de schandelijkheid uit het land doen ophouden; opdat alle vrouwen onderwezen worden, dat zij naar uw schandelijkheid niet doen.
49 Alzo zullen zij uw schandelijkheid op u leggen, en gij zult de zonden uwer drekgoden dragen; en gijlieden zult weten, dat Ik de Heere HEERE ben.

Dit lange hoofdstuk is, evenals 16 en 20, een geschiedenis van de afval van Gods Volk en het al toenemen van die onder de gelijkenis van hoererij en overspel. Hier werden de koninkrijken van Israël en Juda, de tien en de twee stammen, afzonderlijk behandeld met hun hoofdsteden, Samaria en Jeruzalem. Hier is,

I. De afval van Israël en Samaria van God vers 1-8, en hun ondergang als straf, vers 9, 10.

II. De afval van Juda en Jeruzalem van God, vers 11-22, en hun oordeel, op gelijke wijze te zullen ondergaan, vers 23-35.

III. De gezamenlijke goddeloosheid van beide, vers 36-44, en hun gezamenlijke ondergang, vers 45-49. Dit alles is geschreven als waarschuwing tegen de zonde van de afgoderij en van te vertrouwen op vleselijke, en zondige verbonden en overeenkomsten met goddeloze lieden (welke de zonden zijn, hier door hoererij voorgesteld), opdat anderen mogen horen en vrezen en niet zondigen naar het voorbeeld van de overtredingen van Israël en Juda.

Ezechiël 23:1-10

God had menigmaal tot Ezechiël, en door hem tot het volk gesproken, om aan te kondigen, dat Zijn oordeel aanstaande was, en nu komt Zijn woord weer. Want God zegt dezelfde zaak *eenmaal, ja tweemaal,* ja dikmaals, en toch nog zonder uitwerking, want *de mens let er niet op*. Zie, om zondaren van het kwaad van de zonde, van de ellende en het gevaar, waarin zij verkeren, te overtuigen, is nodig regel op regel, zo traag zijn wij om het ergst van ons zelf te erkennen. "De zondaren, van wie hier sprake is, zijn twee vrouwen, twee koninkrijken, zusterkoninkrijken, Israël en Juda, dochters van één moeder, die lange tijd slechts een volk geweest zijn". Salomo's koninkrijk was zo groot, zo bevolkt, dat het, onmiddellijk na zijn dood, in tweeën gedeeld werd.

Merk op

1. Hun aard, toen zij nog een waren, vers 3. *Zij hoereerden in Egypte,* want zij stonden schuldig aan afgoderij, gelijk we reeds lezen in Hoofdstuk 20:8. Deze zonden, die God bovenmate tot gramschap verwekken en des volks ondergang na zich slepen, worden met hoererij vergeleken, waaruit duidelijk blijkt, hoe ontzettend zondig, hoe beledigend, hoe verwoestend onreinheid is. Ongetwijfeld is het de ergste zonde, want de ergste andere zonden worden er hier en dikwijls op andere plaatsen mee vergeleken, hetgeen onze afschuw van en vrees voor allerlei vleselijke lust, alle schijn ervan zelfs, moet vermeerderen, als strijd voerende tegen de ziel, de zondaars verdwazende en betoverende, hun geest van God en van alle goed afkerende, hun geweten bevlekkende hen verwerpelijk makende in de ogen vaneen heilig en rein God, en ze ten laatste in verderf en ondergang verzwelgende.

2. Haar namen, toen zij twee werden, vers 4. Het koninkrijk van Israël wordt *de oudste zuster* genoemd, omdat zij het eerst haar trouw brak en zich afscheidde van het huis van koningen zowel als van priesteren, die God gesteld had, -de *grotere zuster,* (zo luidt het letterlijk), want zij stelt de tien stammen van het koninkrijk voor, terwijl de andere slechts twee afbeeldt. God zegt van haar beide: Zij werden van Mij, want zij waren het zaad Abrahams, Gods vriend, en van Jakob, Zijn uitverkorene, zij waren in een verbond met God begrepen en droegen daarvan het zegel met zich om, namelijk de besnijdenis. Zij werden van Mij, en daarom was hun afval het grootste onrecht. Het was van God vervreemden wat Zijn eigendom was, het was de zwartste ondankbaarheid jegens de beste Weldoener, een bedrieglijke verraderlijke schending van de heiligste verbintenis. Zie, degenen, die beleden hebben Gods Volk te zijn maar tegen Hem zijn opgestaan, laden grotere verantwoordelijkheid op zich dan die noodt zo'n belijdenis uitspraken. "Zij werden van Mij, zij werden Mij getrouwd en baarden zonen en dochteren." Velen onder hen leefden tot Gods eer en dienden Hem, zij waren de kracht en schoonheid van deze koninkrijken, gelijk kinderen van de huisgezinnen, waarin zij geboren zijn. In deze gelijkenis zal Samaria en het rijk van Israël de *naam van Ohola, haar eigen tabernakel* dragen, omdat de plaatsen ter godsverering, die dat koninkrijk had, haar eigen maaksel, haar eigen keuze waren en die dienst zelf haar eigen vinding, nooit heeft God die goedgekeurd. Haar zelf een tabernakel, zo vertalen sommigen, laat ze zich ermee tevreden stellen en zo goed mogelijk ervan gebruik maken. Jeruzalem en het rijk van Juda dragen de naam "Oholiba, mijn tabernakel is in haar," omdat haar tempel de plaats was, door God zelf verkoren om Zijn Naam daar te doen wonen. Hij erkende die als Zijn eigen en vereerde allen met de tekenen van Zijn tegenwoordigheid. Zie, sommigen dergenen, die in betrekking tot God staan en Zijn naam belijden, hebben groter voorrechten dan anderen, zij, die deze voorrechten genieten, zijn

daarom te minder te verontschuldigen, indien zij tegen God opstaan, terwijl de minder bevoorrechten ook minder schuldig staan.

3. De verraderlijke afval van het rijk van Israël van God, vers 5. *Ohola nu hoereerde, zijnde onder Mij*. Ofschoon de tien stammen van Davids huis waren afgevallen, erkent God ze nog *als de Zijnen.* Hoewel Jerobeam zondigde, toen hij de gouden kalveren oprichtte, en Israël deed zondigen, toch, zolang zij de God Israëls nog alleen vereerden, zij het ook met beeldendienst, sneed Hij hen niet geheel af. Maar de weg van de zonde gaat naar beneden. Ohola bedreef hoererij. toen zij de Baälsdienst invoerde, 1 Koningen 16:31, die anderen god diende, die drekgod, en JHWH de rug toekeerde, 1 Koningen 18:21, gelijk een vuile overspeelster op haar hoerenlopers verliefd is. En waarom? Omdat zij goed gekleed zijn en een goed voorkomen hebben, omdat zij jong en schoon zijn, vers 6, *bekleed met hemelsblauw, vorsten en overheden, allemaal gewenste jongelingen,* edel en van aanzien. Zo werd zij verliefd op de Assyriërs, die nabij waren, die hun veroveringen tot nabij het land Kanaän hadden uitgestrekt. Zij bewonderde hun afgoden en aanbad ze, bewonderde de praal van hun hoven en hun militaire macht en zochten op iedere voorwaarde een verbond met hen te maken, alsof haar eigen God niet sterk genoeg ware om op Hem te vertrouwen. Wij lezen van een koning van Israël, dat hij de koning van Assyrië duizend talenten gaf, om hem voor zijn belangen te winnen, 2 Koningen 15:19. Zij werd verliefd op de keur van de kinderen van Assur, als waardig om vertrouwd en in de dienst van de staat gebruikt te worden, vers 7, en *met alle hun drekgoden verontreinigde zij zicht* Zie, als wij op welk schepsel ook verliefd worden, dat wij vereren en waarop wij ons vertrouwen zetten, dan maken wij van dat schepsel ons een afgod, en wanneer wij iets ten afgod maken, dan verontreinigen wij ons daarmee. En nu loopt haar zonde terug tot aan de aanvang van haar bestaan: zij *verliet ook niet haar hoererijen, gebracht uit Egypte,* vers 8. Dat zij in Egypte afgoderij gepleegd had, werd nimmer geheel door haar vergeten, verliefd op de Egyptische afgoden, zelfs toen zij in gestadige vreze verkeerde voor de Egyptische aandrijvers Maar (zoals sommigen bij deze plaats opmerken) daarom, toen "Satan zich beroemde, de aarde als zijn eigendom omgetrokken en doorwandeld te hebben", Job 1:7, zei God, om zijn aanmatiging te logenstraffen, niet: "Hebt gij gezien Mijn volk in Egypte (want zij waren afgodendienaren geworden en gaven geen aanleiding tot roem), maar: hebt gij gezien Mijn knecht Job in het land Uz?" En deze verdorven gezindheid, toen zij voor het eerst een volk werden, is een beeld van de algemene verdorvenheid, waarin wij allen geboren worden en die als in ons gestel geweven is, een sterke neiging naar de wereld en het vlees, gelijk die van de kinderen Israëls naar afgoderij. Het zat hun in het gebeente, en lang daarna werd het hun ten laste gelegd, dat zij ook haar hoererijen, gebracht uit Egypte, niet verlaten had zij had die natuur niet verloochend, hoewel Egypte een huis van de dienstbaarheid voor haar was geweest. Zo hebben wij de verdorven neigingen en genegenheden, die wij mee op de wereld brachten, niet verloren, niet afgezworen, maar behouden, zodat de zonde, waarin wij geboren zijn, de bron is gebleken van alle ellende, die het menselijk leven verbittert.

4. De verwoesting van het rijk Israël om zijn afval van God, vers 9, 10. *Ik gaf haar in de hand harer hoerenlopers over.* God gaf haar eerst naar recht over aan haar lust *(Efraïm is vergezeld met de afgoden, laat hem varen),* en daarna gaf Hij haar *in de hand harer hoerenlopers.* De naburige volken, naar welker afgoderij zij zich gevoegd had, en op welker vriendschap zij vertrouwd had, waardoor zij telkens God had gehoond, worden nu de werktuigen voor haar verderf. De Assyriërs, op wie zij verliefd was, ontdekten spoedig de naaktheid van het land, bemerkten haar zwakke zijde, waar ze haar konden aanvallen, ontroofden haar al haar versierselen en verdedigingsmiddelen, zij ontdekten haar schaamte, haar zonen en dochteren namen zij weg in ballingschap, doodden haar met het zwaard, verwoestten het rijk en maakten

er een eind aan. Wij vinden deze geschiedenis in den brede in 2 Koningen 17:6 enz, waar de reden van de ondergang van dat eens bloeiende koninkrijk door de Assyriërs wordt aangetoond, te weten, dat het de God Israëls had veracht, andere goden gediend en gewandeld in de inzettingen van de heidenen. Daarom *had God zich grotelijks over hen vertoornd en had ze weggedaan van Zijn aangezichte,* vers 18. En dat de Assyriërs, op wie zij zo verliefd was geweest, zouden gebruikt worden, *om gerichten over haar te oefenen,* was hoogst merkwaardig en toont, hoe God, als rechtvaardig oordeel, dikwijls datgene als roede bezigt om zondaren te geselen, waarop zij juist hun hart gezet hebben. De duivel zal altijd die onboetvaardige zondaren kwellen en pijnigen, die nu naar hem luisteren en zich door hem laten verleiden. Zo kreeg Samaria een naam onder de vrouwen, een schandnaam, zij werd een naam (zo staat er letterlijk). Niet alleen werd zij het onderwerp van de dagelijkse gesprekken en ging overal over de tong, gelijk de ondergang van steden en koninkrijken de nieuwsbladen vullen, maar ze werd dus verwoest om haar afgoderijen in te voeren, om schrik in te boezemen aan al het volk, om niet desgelijks te doen. Zo is ook de openbare voltrekking van de doodsstraf aan beruchte misdadigers een middel om hun een naam te maken, maar een slechte naam, zo’n slechte naam dat anderen erdoor kunnen afgeschrikt worden van goddeloze wegen, die tot een dergelijk ellendig en schandelijk einde leiden. Deuteronomium 21:21 :Dat het geheel Israël hore en vreze.

Ezechiël 23:11-21

De profeet Hosea merkte, in zijn tijd, op, dat de twee stammen in grote mate gerechtigheid bewaard hadden, toen de tien stemmen afvallig waren geworden, "Efraïm heeft Mij omsingeld met leugen, maar Juda heerste nog met God, en was met de heiligen getrouw," Hosea 12:1, en dit werd terecht van hen verwacht, Hosea 4:15 :"Zo gij, Israël, wilt hoereren, dat immers Juda niet schuldig worde." Maar dit heeft niet lang geduurd. Door sommige ongelukkige verbintenissen tussen het huis van David en dat van Achab was de Baälsdienst ook in het rijk van Juda ingevoerd, maar later door hervormende koningen weer uitgeroeid. Ten tijde van de wegvoering van de tien stammen, hetwelk onder de regering van Hiskia voorviel, was de toestand in Juda niet zo slecht, maar het was niet van lange duur. Tijdens de regering van Manasse, nadat Juda de ondergang van het rijk van Israël had aanschouwd, werd Juda nog dieper verdorven dan Israël in zijn verliefdheid op de afgoden geweest was, vers 11. Inplaats van zich door die ondergang te laten waarschuwen, gaf die aanleiding tot erger zonden, alsof zij *ontstoken waren, omdat de Heere een scheur gescheurd had aan Israël,* en dies de Heere nog meer de rug toekeerden en Zijn dienst al meer verlieten. Inplaats van ontzag voor Hem te koesteren als *een ijverig God,* werden zij nog meer van Hem vervreemd en hadden de vreemde goden liever dan derzelver dienaren zelf. Zie, zij kunnen naar recht Gods oordelen over zich verwachten, die geen acht geven op de oordelen, die op anderen neerkomen, die niet willen zien, waarop de zonde uitloopt en er in voortleven, als ware het een kleinigheid. Het staat inderdaad slecht met dezulken, die erger worden door wat hen beter moest maken, en wier lusten nog geprikkeld en versterkt worden door wat bestemd was om die te onderdrukken en te overwinnen. Jeruzalem werd erger *in haar hoererij dan haar zuster in de haar geweest was.* Dit was reeds tevoren opgemerkt, Hoofdstuk 16:51. *Samaria heeft ook naar de helft uwer zonden niet gezondigd.*

I. "Jeruzalem, dat een getrouwe stad was geweest, was tot een hoer geworden," Jesaja 6:21, Ook zij *was verliefd geworden op de Assyriërs* vers 12, had een verbond met hen gemaakt, hun afgodendienst overgenomen, werd verliefd op hun *vorsten en overheden* en vond ze schoner en volkomener edellieden dan ooit het land van Israël had voortgebracht. Zie hoe rijk, hoe net ze gekleed zijn met *volkomen sieraad,* hoe goed ze te paard zitten. Het zijn *ruiters, rijdende op paarden,* hoe flink en bekoorlijk zien ze er uit, *allemaal gewenste jongelingen*. Zij leerden zo alles mooi vinden wat vreemd was en het inlandse, ja hun eigen volk verachten, zelfs hun eigen godsdienst werd hun te min en te burgerlijk, niet te vergelijken met de schoonheid en sierlijkheid van de heidense tempels. Zo deed zij tot haar hoererijen nog meer doe, zij werd verliefd op en ging een verbond aan met de Chaldeën. Hizkia zelfs maakte zich daaraan schuldig, toen hij, gevleid door een bezoek van de gezanten van Babel, hun al zijn schatten liet zien, Jesaja 39:2. Maar het was heel wat erger geworden, Juda was verliefd geworden *op de geschilderde mannen van de wand,* vers 14, 15, had zich met Babel verbonden, hen uitgenodigd, naar Jeruzalem te komen en zich daar te vestigen, om de geest van de Joodse natie te verfijnen en te beschaven. Ja, zij zond om afbeeldingen van Babels beelden, altaren of afgodsdienst, om dat alles na te maken en na te doen. *Zo werd zij verontreinigd met hun hoererij,* vers 17, en *ontdekte zij haar hoererijen,* vers 18, haar sterke neiging tot afgoderij. En toen zij genoeg had van de Chaldeën, en het verbond met hen wilde verbreken, gelijk Jehojakim en Zedekia deden, *werd haar ziele van hen afgetrokken,* vers 17, en werd zij weer verliefd op de Egyptenaren, vers 19, begeerde met hen een verbond te sluiten, nam hun afgoderij over en vertrouwde op hun bescherming tegen alle andere volken. Zo wijs, zo rijk, zo sterk, was het Egyptische volk, en zo volmaakt is zijn afgodsdienst dat geen andere natie haar

kon voldoen. *Zij gedacht aan de dagen harer jeugd,* vers 19, *de schandelijke daad harer jeugd,* vers 21.

1. Zij vermaakte zich in die herinnering. Toen zij haar hoop op Egypte ging stellen, gaf zij toe aan dwaze verwachting, om de oude banden, als had zij nog de smaak van de ajuinen en het knoflook, die zij daar om niet gegeten had, of juister, van de afgodendienst, die zij daar geleerd had en mee naar Kanaän genomen. Toen de kennismaking met Egypte hernieuwd werd, gedacht zij, hoe haar vaders het gouden kalf hadden aangebeden, hoe vrolijk zij daarom gedanst en muziek gemaakt en gezongen hadden. Daarop had ze nu weer haar zinnen gezet. Zo vermenigvuldigde zij haar hoererijen herhaalde haar vroegere afval en had een welgevallen aan haar verleiding, gedenkende aan de dagen harer jeugd. Zie, degenen, die, inplaats van hun vroegere zonden met smart en schaamte te gedenken, zich die met blijdschap en hoogmoed herinneren, vermeerderen de schuld, worden nog dieper verdorven en maken waar berouw al moeilijker. Dit heet: "de hond is wedergekeerd tot zijn eigen uitbraaksel."

2. Zij bracht die zonde harer jeugd daardoor Gode in gedachtenis en lokte zijn straf daarover uit. "God had inderdaad gezegd, dat Hij de zonde met het gouden kalf, die Egyptischen afgod, zou gedenken," Exodus 32:34. Maar zo groot was zijn geduld, dat Hij ze scheen vergeten te hebben, totdat Jeruzalem, door haar verbintenis met Egypte tegen de Chaldeën, er God als het ware, weer opmerkzaam op maakte, en in de dag van de bezoeking, naar Hij gezegd had, zou Hij ze bezoeken. Het is opmerkelijk, hoe deze overspeelster van hoerenlopers wisselt, eerst wordt ze verliefd op de Assyriërs, toen ze de Chaldeën aantrekkelijker vond, maakte zij deze het hof, daarna werd haar ziel weer vervreemd van Babel en achtte ze de Egyptenaren machtiger, vers 20, en sloot ze zich bij hen aan. Dit toont de dwaasheid aan,

a. van vleselijken lust, wanneer men daaraan toegeeft, wordt men humeurig en prikkelbaar begeert telkens weer en wordt nooit verzadigt. Men wil afwisseling, wat men vandaag liefheeft, is morgen een walg. "Unius adulterium matrimonium vocant. Een overspel noemen zij huwelijk, zegt Seneca."

b. Van afgoderij. Zij, die aan de ene god niet genoeg hebben, zullen honderd nog onvoldoende vinden, maar altijd weer iets nieuws zoeken en nooit voldaan zijn.

c. Van bij schepselen hulp te zoeken. Wij gaan van de een naar de ander, worden in allen teleurgesteld en vinden nergens rust, totdat wij die in de God Israëls zoeken.

II. De trouwe God geeft van de trouweloze stad, *die een hoer geworden is,* haar scheidbrief. Zijn naijver ontdekte spoedig, *dat zij verontreinigd was,* vers 13, dat zij Hem ontrouw was geworden, waarheen hun verlangen uitging, en dat de twee zusters *beide enerlei weg hadden* ja, dat Jeruzalem nog meer verdorven werd dan Samaria. Want, *zo wij onze hand uitstrekken naar een vreemden god, zou God dat niet uitvinden?* Ongetwijfeld, en wanneer Hij het heeft uitgevonden, zou het Hem dan behagen? Geenszins, vers 18. *Toen werd Mijn ziele van haar afgetrokken, gelijk als Mijn ziele was afgetrokken van haar zuster.* Hoe kon de reine, heilige God langer lust hebben aan zo’n lichtzinnig geslacht? Zie, de zonde vervreemdt Gods welgevallen van de zondaar, en wee, duizendmaal wee dengenen, van wie God afgetrokken is, want van wie Hij is afgetrokken, tegen die is Hij gekeerd.

Ezechiël 23:22-35

Jeruzalem staat getekend met de naam "Oholiba," want dat is ze, een valse verraadster jegens haar souvereine Heere, de God des hemels, Wiens vreze niet voor haar ogen is, zij wordt bewogen door de ingevingen des duivels, heeft haar trouw aan God gebroken, bedacht en volvoerd Zijn heerschappij af te schudden, heeft gemeenschap gezocht met Zijn vijanden en zich met hen verbonden, en, met versmading van Zijn kroon en waardigheid, gewaande goden gediend. Op deze beschuldiging heeft ze geantwoord: "Niet schuldig, ik ben niet verontreinigd, ik heb de Baëls niet nagewandeld." Maar haar schuld wordt door ontegensprekelijke bewijzen duidelijk aan de dag gebracht, zij wordt overtuigd en kan niets aanvoeren ter verontschuldiging, opdat het oordeel afgewend worde. In deze verzen, derhalve, volgt haar vonnis.

I. Haar oude bondgenoten worden haar beulen, degenen, met wie zij gehoereerd heeft en die haar tot zonde verleid hebben, worden nu werktuigen om haar te straffen, vers 22 :*"Ik zal uw ontuchtbedrijvers tegen u verwekken,* namelijk de Chaldeën, die gij tevoren zo zeer bewonderde en zo zeer tot uw hulp begeerde", maar van wie uw ziel is afgetrokken en wier verbond gij verraderlijk gebroken hebt." Zij heten *haar ontuchtbedrijvers,* vers 22, en tevens, vers 28, *degenen, die zij haar.* Zie, het is niets ongewoons voor zondaars, dat hun liefde ras in haat verkeert, gelijk bij Ammon tegenover Thamar. Sterke en onredelijke hartstochten zijn vaak vol afkeer tegen personen en dingen, die zij even te voren vurig liefhadden. Zotten vallen in uitersten, maar wijzen overdenken een verandering eerst. En daarom, gelijk wij moeten blijde zijn en wenen als niet blij zijnde en niet wenende, zo moeten wij ook liefhebben, en haten als niet liefhebbende en niet hatende. "Ita ama tanquam osurus, liefhebben als iemand, die reden kan krijgen om een afkeer te hebben."

II. De uitvoering van het vonnis zal vreselijk zijn.

1. Haar vijanden zullen tot haar komen *van rondom,* vers 22, van de verschillende volken die het Chaldeeuwse leger vormden, vers 23 *alle vorsten en overheden en vermaarde lieden,* wier pracht en grootheid en schitterend aanzien hen beminnelijk maakten, toen zij als vrienden kwamen om Jeruzalem te verdedigen en te beschermen, maar te verschrikkelijker, toen zij naderden om haar trouweloosheid te straffen en het op niets minder dan haar verderf toeleiden.

a. Zij zullen komen met militaire macht, vers 24, *met karren, wagenen en wielen,* voorzien van al wat voor een legerkamp nodig is, wat wapens en ammunitie, met pek en zak met een groot leger, wel bewapend.

b. Zij zullen het recht aan hun zijde hebben: *Ik zal voor hun aangezicht het gericht stellen (zij zullen* met recht, zowel als met macht komen, om oorlog te voeren tegen de koning van Juda, omdat die trouweloos het verbond met hen heeft gebroken) en derhalve zullen *die u richter naar hun rechten,* niet alleen naar Gods recht als werktuigen van Zijn gerechtigheid, en u te vergelden wat gij Hem hebt misdaan, maar ook *naar hun* eigen *recht,* naar volkerenrecht, om u te tuchtigen voor uw verbondsbreuk.

c. Zij zullen die oorlog in woede en verbolgenheid voeren. Het is een strijd van de wraak, *die zullen met u handelen uit haat,* vers 29. Dit zal de straf te strenger maken, dat hun zwaarden in vergif gedompeld zijn. Gij haat hen, en zij zullen uit haat met u handelen.

d. God zelf zal hen leiden, en Zijn gramschap zal met de hun gepaard gaan, vers 25 :*En Ik zal Mijn ijver tegen u zetten,* die zal dat vuur aanblazen, en dan *zullen* zij *in grimmigheid met u handelen.* Hoe hatelijk en hoe verwoed mensen ook met ons handelen, als wij God aan onze zijde hebben, kunnen zij ons niet wezenlijk schaden. Maar wanneer mensen in haat met ons handelen en God zet ze tegen ons op, wat zal dan van ons worden?

2. De enkele artikelen van het vonnis, hier over deze overspeelster geveld, zijn,

a. Dat al het hare zal weggenomen worden. *De kleden en het sieraadtuig,* waarmee zij getracht heeft, zich in de ogen van haar ontuchtbedrijvers beminnelijk te maken, zullen haar ontrukt worden, vers 26. Al die dingen, waarmee zij zich versierd had, zullen in de hand des vijands vallen: *Zij zullen al uw arbeid wegnemen,* al wat gij u door uw arbeid verworven hebt, zij *zullen u naakt en bloot laten,* vers 29. Beide, land en stad, zullen verarmen, en al hun welvaart zal verdwijnen.

b. Dat haar kinderen in ballingschap zullen gaan. *Zij zullen uw zonen en uw dochteren wegnemen* vers 25, en tot slaven maken, want zij zijn *kinderen uwer hoererij,* de waardigheden en voorrechten van Israëlieten onwaardig, Hosea 2:4.

c. Dat zij verminkt en mismaakt zal worden. Zij *zullen uw neus en uw oren afnemen, u* als een hoer tekenen en ze voor altijd afzichtelijk maken, vers 25. Dit beduidt de vele wreedheden van de Chaldeeuwse krijgslieden jegens de Joden, die in hun handen vallen en aan wie zij hun barbaarse woede koelen zouden. Sommigen vatten deze woorden als beeldspraak op, zij zien in de neus de koninklijke waardigheid en in de oren de priesterlijke.

d. Dat ze aan schande zal blootgesteld worden: *Uw hoerenschaamte zal ontdekt worden, mitsgaders uw hoererij,* vers 29. Wanneer een misdadiger gestraft wordt, haalt men al zijn misdaden op en stelt ze tot zijn schande in het licht, wat geheim was wordt dan geopenbaard, en wat vergeten was opnieuw in gedachtenis gebracht.

e. Dat zij geheel afgesneden en verwoest zal worden: *Het laatste van u,* van uw volk, dat door hongersnood en pestilentie gespaard is, zal *door het zwaard* vallen, en het laatste van uw huizen, dat niet omver gerammeid is zal *door het vuur verteerd worden,* vers 25. Zo zal het einde van Jeruzalem zijn.

III. Omdat zij in het spoor van Samaria's zonden gewandeld heeft, maar zij niets anders dan Samaria's lot verwachten. Bij het vellen van een oordeel sluit men zich bij vroegere oordelen aan. Zo doet ook God als Hij Jeruzalems vonnis strijkt: *Gij hebt in de weg van uw zuster gewandeld,* ondanks de vermaning die u gegeven was door de noodlottige uitkomst van haar handelingen. "Daarom zal Ik haar beker in uw hand geven, haar deel van ellende, de beker van Gods gramschap, die voor u zal zijn een beker van de verschrikking. Nu wordt,

1. Van deze beker gezegd, dat die diep en wijd is, en veel inhoudt, overvloed van goddelijke gramschap en overvloed van ellende, als vrucht dier gramschap. Het is een beker, als waarvan wij lezen in Jeremia 25:15, 16. De beker van Gods toorn bevat zeer veel, dat zullen zij ondervinden, op wier hand hij wordt gezet.

2. Zij zal zelf de droesem van deze beker moeten drinken, zoals van de goddelozen gezegd wordt, Psalm 75:8 "Alle goddelozen van de aarde zullen zijn droesem uitzuigende drinken,"

niet omdat die zo smakelijk is, maar noodgedwongen, vers 34, *gij zult hem drinken en uitzuigen, en zijn scherven zult* gij *verbrijzelen, en uw borsten zult gij afrukken,* uit wanhoop over de ontzettende bitterheid van deze beker, vol van de grimmigheid des Heeren, Jesaja 51:20, gelijk mensen soms in vertwijfeling zich het haar uitrukken en alles van zich werpen. Als gij ziet, dat er geen redding mogelijk is, maar de beker moet gedronken worden (want Ik heb het gesproken, zegt de Heere God) zult gij er op generlei wijze aan kunnen ontkomen.

3. Zij zal er door dronken gemaakt worden, en ten einde raad zijn, gelijk dronken lieden, waggelende en op het punt van te vallen, vers 33. *Gij zult van dronkenschap en jammer vol worden.* Zie, dronkenschap brengt jammer met zich, in zulke mate, dat de uiterste verwarring en verbazing er mee vergeleken worden. Wie zou denken, dat wat met de natuur des mensen zozeer in strijd is, zo'n schande voor hem, wat hem van zijn verstand berooft en hem uitermate verlaagt, en daarom uitdrukking geeft aan de grootste ellende, -desondanks zulk een gezochte zonde kan zijn, dat de mens om haar zijn ziel laat verdoemen en zijn lichaam opoffert? "Bij wie is ach? bij wie is wee? bij wie geklaag?" Spreuken 23:29.

4. Dus dronken gemaakt, zal zij worden gelijk dronkaards, tot *belaching en spot* van allen rondom, vers 32, door de dwaasheid van al wat gij dan doet, als God een volk verderven wil, "maakt Hij zijn rechters uitzinnig en giet verachting over de prinsen uit", Job 12:17, 21.

IV. In dit alles zal God gerechtvaardigd worden, en Zijn Volk hervormd, zo zal de uitkomst God verheerlijken en hun goed werken.

1. Zij zijn slecht, zeer slecht geweest, en dat rechtvaardigt God in alles wat Hij over hen brengt, vers 30 :*Deze dingen zal men u doen, dewijl gij de heidenen nagehoereerd hebt,* en, vers 35, *omdat gij Mij vergeten en Mij achter uw rug geworpen hebt.* Zie, God vergeten en Hem niet achten, Zijn oog, dat op ons ziet, en Zijn gezag, dat ons wetten geeft, niet erkennen, ligt op de bodem van alle trouweloos en overspelig afkeren van Hem. Daarom wandelt de mens afgoden na, omdat hij God vergeet en zijn verplichting jegens Hem, hij kon niet met zo'n begeerte en wellust het lokaas van de zonde volgen, als hij niet eerst God achter zijn rug had geworpen, als niet waardig aangezien te worden. En degenen, die God zo diep beledigen, wat kunnen zij anders verwachten dan dat het hun ten laatste op hun hoofd zal gegeven worden? "Daarom zo draagt gij ook uw schandelijkheid en uw hoererijen, dat is: gij zult de straf daarvoor ondergaan, en dat zal alleen uw schuld en schande zijn." Niemand zal lager zinken dan waar het gewicht van zijn eigen zonden hem brengt en wie zijn schandelijkheid en zijn hoererij niet wil laten varen, moet ze dan ook dragen.

2. Zij zullen beter, veel beter worden, en dit vuur, verterend voor velen, zal voor een overblijfsel een louterend vuur zijn, vers 27 :*Zo zal Ik uw schandelijkheid van u doen ophouden.* De oordelen, die om uw zonden wil over u gekomen zijn, zullen scheiding maken tussen u en uw zonden, en u tenslotte doen zeggen: *Wat hebben wij nog met afgoden te doen?*

Merk op.

a. Hoe ingekankerd de ziekte was: "Uw hoererij was gebracht uit Egypteland." Hun neiging tot afgoderij was oud, ja aangeboren, de daad zelf van oude datum en als een tweede natuur geworden.

b. Hoe volledig, desondanks, de genezing was. "Ofschoon die wortel geschoten had, toch zal zij geheel ophouden, zodat gij uw ogen naar hen, dit is naar de afgoden van Egypte, niet meer zult opheffen, en aan Egypte niet meer gedenken". Gij zult elke aanleiding en gelegenheid tot deze zonde vermijden, want gij zult uw ogen op geen afgod meer slaan, opdat niet uw hert hen onwillekeurig nawandele. Gij zult alle neiging daartoe laten varen: Gij zult aan Egypte niet meer gedenken, u zal alle lust tot afgoderij vergaan, waartoe gij van uw jeugd af aan zo’n voorliefde hadt. In het diensthuis van Egypte voerde uw zondige natuur u daartoe, maar in de Babylonische ballingschap zal Gods genade u als de vrucht daarvan, van die neiging ganselijk verlossen, de zonde, zelfs die zonde zal weggenomen worden. Gelijk, voorde ballingschap geen volk (alles wel beschouwd) meer op afgoden en afgoderij verzot was dan gij, zo zal, na de ballingschap geen volk een zo hartgrondiger afkeer hebben van afgoden en afgoderij, zodat niets de Joden zo sterk tegen het Christendom zal innemen als juist de beeldendienst in de Roomse kerk.

Ezechiël 23:36-49

Nadat de tien stammen in ballingschap waren weggevoerd, was dat rijk geheel verwoest en werden gedurig gedeelten bij Juda ingelijfd, en vonden verscheidene bewoners een toevlucht in Jeruzalem, zodat de twee zusters inderdaad weer één waren geworden. Daarom voegt de profeet ze in de volgende verzen samen: *"Zoudt gij Ohola en Oholiba recht geven?* Vers 36. Wilt gij een beschuldiging beramen om haar voor straf te vrijwaren? ge ziet, dat haar zonde zo erg is, dat geen verontschuldiging mogelijk is." Of, liever, "gij zult nu, in Gods naam, dienen *om ze te oordelen,* Hoofdstuk 20:4. De zaak is door haar vereniging eer slechter dan beter geworden."

I. Laat haar de zonde zien, waaraan zij schuldig staan. Ja, vertoon haar openlijk en onomwonden haar gruwelen.

1. *Zij hebben beide grove afgoderij,* hier *overspel* genoemd, *bedreven,* vers 37, zij hebben haar huwelijkstrouw jegens God gebroken, hebben naar de lust van een vleselijk zinnelijk hart begeerd. Dit is de eerste en ergste van el haar afschuwelijkheden, waarvan de profeet haar beschuldigt.

2. Zij hebben de meest barbaarse moorden begaan door haar kinderen aan Moloch te offeren een zo onnatuurlijke zonde, dat zij daaraan wel ten allen tijde mogen herinnerd worden: *Er is bloed in haar handen,* onschuldig bloed, het bloed van haar eigen kinderen, *die zij door het vuur hadden laten doorgaan,* vers 37, niet om ze de afgoden te wijden, maar om ze te verteren, ten teken dat zij haar afgoden meer liefhadden dan wat haar op de wereld het naast aan het hart moest liggen.

3. Zij hebben de heilige dingen ontheiligd, waarmee God haar verwaardigd en onderscheiden had. *Dat hadden zij Mij gedaan,* deze smaad, deze hoon, vers 38. Elke belediging van wat heilig is, gaat Hem aan, die de fontein van alle heiligheid is, wijl wat heilig is met Hem in onmiddellijk verband staat. God had Zijn heiligdom in hun midden opgericht, maar zij hadden het verontreinigd, door er een huis van koophandel, een kuil van moordenaren van te maken, ja, nog erger, gij hebt er uw afgoden gezet en het bloed van Zijn profeten vergoten. God had haar Zijn heilige sabbaten gegeven, maar zij hadden die ontheiligd, door allerlei slaafsen arbeid, of wellicht door allerlei ongeoorloofde ontspanning en uitspanning op die dag, door de overheid veroorloofd en zelfs aangemoedigd. *Zij hebben Mijn heiligdom ten zelf dage verontreinigd en Mijn sabbaten ontheiligd,* vers 38. Het heiligdom te verontreinigen was erg genoeg op iedere dag, maar dat op een Sabbatdag te doen, maakte de zonde nog ernstiger. Wij zeggen gewoonlijk: *hoe beter dag, hoe beter daad.* Maar hier was het: hoe beter dag hoe slechter daad. God geeft acht op de omstandigheden, die de zonde en de schuld vermeerderen. Hij toont, vers 39, wat hun ontheiliging beide van het heiligdom en de Sabbat betekende. Zij *hebben haar kinderen aan haar drekgoden geslacht,* tot smaad voor God en de menselijkheid, en kwamen *dan, op dienzelfden dag,* hun handen bezoedeld en hun klederen bevlekt met het bloed harer kinderen, om de dienst in *Gods heiligdom* bij te wonen, niet om vergeving te zoeken voor wet zij gedaan hadden, maar om zich gelijk andere Israëlieten deden, voor God te stellen, in de verwachting door Hem aangenomen te worden, ondanks de goddeloosheid, waaraan zij zich schuldig hadden gemaakt, alsof God hun misdaad niet had gezien of niet haatte. Zo verontreinigden zij Zijn heiligdom, als ware dat een toevluchtsoord voor de ergste misdadigers, want dat deden zij in het midden van Zijn huis. Zie, het is een ontheiliging van Gods heilige ordinantiën, wanneer onbeschaamde, openbare overtreders zich zonder blikken of

blozen onder degenen mengen, die Hem in Zijn heiligdom vereren. "Geeft het heilige de honden niet. Vriend, waartoe zijt gij hier?"

4. Zij hebben met vreemden verbonden gesloten, zijn daarop trots geweest en hebben daarop vertrouwd. Ook dit wordt overspel genoemd, want het was God verlaten, Wien alleen zij haar hulde moesten brengen, en in Wien alleen zij haar vertrouwen moesten stellen. Israël was een bijzonder volk, dat alleen moest wonen en onder de heidenen niet zou gerekend worden. Zij ontheiligden haar kroon en legden die in het stof, wanneer zij zich met de heidenen gelijk stelden en zich met hen verbonden. En dit hebben zij nu gedaan, zij hebben een innig verbond gemaakt met de Assyriërs, met de Chaldeën, en met de Egyptenaren, de beroemdste en machtigste rijken van die tijd. Zij wilden zich niet verbinden met de rijkjes en staatjes, die aan haar land grensden, en waarvan zij wellicht meer nut konden gehad hebben. Zie, de vriendschap en gunst van de groten zoeken is dikwijls voor godvrezenden een valstrik geweest. Laat ons zien hoe Jeruzalem haar voorname bondgenoten bewierookt, om zich zelf daardoor groot te maken.

a. Zij heeft heimelijk gevraagd, dat haar een openbaar gezantschap zou gezonden worden, vers 40, *zij heeft gezonden tot mannen, die van verre zouden komen.* Het schijnt, dat de buren zelf geen begeerte hadden, met Jeruzalem in verbond te treden, daarom wierp zij zich zelf op hen en zond ondershands om haar wens te kennen te geven, en *zie, zij kwamen.* De wijsten en besten kunnen soms onvermijdelijk in het gezelschap en de omgang van onheilige, goddeloze lieden geraken, maar het is geen teken van wijsheid of goedheid, zo iemand zulk gezelschap begeert en er naar zoekt.

b. Grote toebereidselen waren gemaakt om die vreemde gezanten te ontvangen, ze publiekelijk in te halen, en in publieke audiëntie te ontvangen, hetgeen vergeleken wordt met de pogingen van een overspeelster om zich bekoorlijk te maken. Evenals Izebel, *hebt gij u gewassen, uw ogen geblanket en u met sieraad versierd,* vers 40. De koning en de vorsten maakten zich nieuwe klederen, brachten de kamers hunner paleizen in goeden staat, verfraaiden hun meubelen en gaven alles een schoon aanzien. *Zi zaten op een heerlijk bed,* vers 41, een prachtige troon, *voor hetwelk een tafel was toegericht,* en *op hetwelk zij Gods reukwerk en Gods olie hadden gezet.* Dit was of

c. Een feest voor de gezanten, een feestelijk onthaal, overeenkomende met de overige toebereidselen. Er was wierook om de kamer met geur te vervullen, en olie om de hoofden te zalven. Of,

d. Er was reeds een altaar voor de gezanten gereed gemaakt, om hun afgoden te vereren, om hen te laten weten, dat de Israëlieten niet zo enghartig waren om vreemdelingen niet toe te laten, dat zij in Kanaän de vrije uitoefening van hun godsdienst hadden. Zij bereidden kapellen voor hen, ja, dreven de verdraagzaamheid zo ver, dat zij deel namen aan die heidense plechtigheden, al verbood Gods wet hun dat ook. Zij moesten er wat voor over hebben, een vriend ter wille te zijn. Olie en wierook noemt God het Zijne, niet alleen omdat het gaven van Zijn hand zijn, maar ook omdat Hij die bestemd had voor Zijn eigen altaar. Het was dus grote zonde, ze voor afgoden en afgodendienaars te gebruiken. Zie Hosea 2:8..

e. Er was grote vreugde bij hun komst, alsof Jeruzalem nooit zo'n voorrecht genoten had, vers 42 :*het geruis van de menigte was daarop stil.* Het volk was gerust, want het achtte zich thans veilig en gelukkig, nu het zulke machtige bondgenoten had, daarom haalde het hen met luide

jubelkreten en vreugdegejuich in. Menigten volks stroomden bij die gelegenheid naar het hof. Zij zonden tot mannen uit de menigte van de mensen om de plechtigheden bij te wonen en ze luisterrijker te maken, en er werden wijnzuipers aangebracht uit de woestijn, die op de voorspoed en de zegen van dit grote verbond moesten drinken en anderen daartoe aansporen en alle mogelijke drukte maken. Wie zij ook waren, ter ere van de gezanten deden die wijnzuipers armringen aan haar handen, en een sierlijke kroon op haar hoofden, zodat de optocht nog schitterender werd.

I. God en Zijn profeten waarschuwden tegen zulke gevaarlijke verbonden met vreemden, vers 43 :*Toen zei Ik van deze, die van overspelingen verouderd was,* die van het begin af aan zo verzot was op bondgenootschap met de heidenen en vermaagschapping met hun families, Richteren 3:6, en later verbonden met hun koninkrijken, hoewel daarin menigmaal bedrogen, maar nimmer tot bezinning gebracht (in die hoererij was ze verouderd), -toen zei Ik: "Nu zullen zij hoereren de hoererijen van deze hoer, en die ook." De ervaring moest haar toch eindelijk geleerd hebben, dat een verbond tussen het Joodse volk en een heidens voor geen van beide ooit enig voordeel kon opleveren. Zij zijn ijzer en leem, die zich met elkaar vermengen, zo'n verbond kan God niet zegenen noch het goedkeuren. Maar het schijnt, dat de lange ervaring harer hoererijen, in plaats van haar ervan te genezen, gelijk men zou verwachten, haar te onbeschaamder en onverzadelijker gemaakt hebben, ondanks alle waarschuwing over haar dwaasheid. *Men ging tot haar in,* vers 44. Men werd het spoedig over de voorwaarden eens, een verbond kwam tot stand, nu met dit, dan met dat vreemd land. Samaria had zo gehandeld, en Juda deed zo, als *schandelijke vrouwen. Zij* konden niet tevreden zijn met de liefde van Gods wet en zorg, en de verzekering van Zijn bescherming, zij achtten Zijn verbond niet vast en veilig genoeg. Maar zij wierpen zich door overeenkomsten en verbonden, in haar voorzichtige politiek, naar zij geloofden, in de armen van buitenlandse vorsten en stelden zich onder dier bescherming. "Zie, die harten zijn het, die van God afhoereren, die behagen scheppen in de praal van de wereld, vertrouwen op haar weelde en vlees tot hun arm stellen," Jeremia 17:5.

II. Laat ze leren, de oordelen te verwachten, die om al deze zonden over haar komen zullen vers 45. *Rechtvaardige mannen dan, die zullen ze richten.* Sommigen houden de werktuigen van de verwoesting voor die rechtvaardige mannen, die ze zullen richten. De Assyriërs, die Samaria, en de Chaldeën, die Jeruzalem verwoestten, waren naar verhouding rechtvaardig, hadden een besef van recht tussen mensen en mensen en waren terecht verbolgen over het verraad van de Joden. Ook voerden zij Gods oordelen uit, die alle rechtvaardig waren. Anderen verstaan die woorden van de profeten, wier taak het was, in Gods naam, hen te richten en het vonnis over hen uit te spreken. Of wij kunnen ze beschouwen als een oproeping aan alle rechtvaardige mannen, aan allen, die gevoel voor recht bezitten, zij allen zullen aangaande die steden oordelen, dat ze rechtvaardiglijk verwoest zijn, zullen met haar vonnis instemmen wijl zij zich klaarblijkelijk aan hoererij en moord hebben schuldig gemaakt en die zonde een nationale is. Daarom moesten zij de straf en het oordeel dragen, welke de wet over die misdaden uitspreekt. Rechtvaardige mannen zullen zeggen: "Waarom zouden deze bloedvergietende, overspelige steden vrijkomen meer dan bloedvergietende, overspelige personen? "Oordeelt toch tussen Mij en Mijn wijngaard", Jesaja 5:3. Als dit oordeel door rechtvaardige mannen geveld is, zal de rechtvaardige God het ook uitvoeren. Zie hier

1. Wat de voltrekking zal zijn, vers 46, 47. *Ik zal een vergadering tegen haar doen opkomen,* een vergadering van vijanden, die Zijn heilige doeleinden zullen dienen, terwijl zij menen, hun eigen zondige lusten en hartstochten te vieren. Deze vijanden zullen gemakkelijk de bovenhand

krijgen, want *God tal ze ter beroering en ten roof overgeven.* Deze *vergadering zal ze met stenen stenigen* als misdadigers, *zal ze met hun zwaarden nederhouwen,* en, gelijk soms in strenge gerichten geschiedde (getuige dat van Achan) *hun kinderen doden en hun huizen verbranden.*

2. Wat daarvan het gevolg zal zijn.

a. Zij zullen op deze wijze om haar zonden lijden. Zij *zullen uw schandelijkheid op u leggen,* vers 49 :*gij zult de zonden van uw afgoden dragen,* vers 35, 49. Zo zal God de eer van Zijn gebroken wet en van Zijn gehoonde regering wreken, en de gehele wereld zal weten, dat Hij een rechtvaardig en ijverig God is.

b. Zo zullen zij haar zonden leren afzweren: *Ik zal alzo de schandelijkheid uit het land doen ophouden,* vers 27, 48. De verwoesting van Gods stad, evenals de dood van Gods heiligen, zal datgene uitrichten wat Zijn ordinantiën en zorg niet vermochten, ze zal haar zonde wegnemen, zodat Jeruzalem zal herrijzen als een nieuwe dag, als goud, dat uit het vuur komt, gereinigd van zijn schuim.

c. Zo zullen andere steden en volken gewaarschuwd worden om zich van de afgoden te onthouden. "Opdat alle vrouwen onderwezen worden, dat zij naar uw schandelijkheid niet doen." Dit is de bedoeling van de straf van misdadigers, dat zij waarschuwende voorbeelden zijn voor anderen, die het "zullen eren en vrezen. Sla de spotter zo zal de slechte kloekzinnig worden," Spreuk., 9:25. De oordelen Gods over enkelen moeten anderen leren, en gelukkig degenen, die daardoor onderwezen worden, niet te wandelen op de weg van de zondaren, opdat zij in die strik niet gevangen worden. Wie zich zo laten leren, moeten weten, dat *God de Heere Heere* is, vers 49, dat Hij de wereld regeert, een God, die de aarde richt, en bij *Wien geen aanneming des persoons is.*

HOOFDSTUK 24

1 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, in het negende jaar, in de tiende maand, op den tienden der maand, zeggende:
2 Mensenkind! schrijf u den naam van den dag op, even van dezen zelfden dag; de koning van Babel legt zich voor Jeruzalem, even op dezen zelfden dag.
3 En gebruik een gelijkenis tot dat wederspannig huis, en zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Zet een pot toe, zet hem toe, en giet ook water daarin.
4 Doe zijn stukken te zamen daarin, alle goede stukken, de dij en den schouder, vul hem met de keur der beenderen.
5 Neem de keur van de kudde, en stook ook een brandstapel van de beenderen daaronder; doe hem wel opzieden; ook zullen zijn beenderen daarin gekookt worden.
6 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Wee der bloedstad, den pot, welks schuim in hem is, en van welken zijn schuim niet is uitgegaan! trek stuk bij stuk daaruit, en laat het lot over hem niet vallen.
7 Want haar bloed is in het midden van haar; op een gladde steenrots heeft zij dat gelegd; zij heeft het op de aarde niet uitgestort, om hetzelve met stof te bedekken.
8 Opdat Ik de grimmigheid doe opgaan om wraak te oefenen, heb Ik ook haar bloed op een gladde steenrots gelegd, opdat het niet bedekt worde.
9 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Wee der bloedstad! Ik zal ook den brandstapel groot maken!
10 Draag veel houts toe, steek het vuur aan, verteer het vlees, en kruid het met specerijen, en laat de beenderen verbranden.
11 Stel hem daarna ledig op zijn kolen, opdat hij heet worde, en zijn roest verbrande, en zijn onreinigheid in het midden van hem versmelte, zijn schuim verteerd worde.
12 Met ijdelheden heeft zij Mij moede gemaakt; nog is haar overvloedig schuim van haar niet uitgegaan; haar schuim moet in het vuur.
13 In uw onreinigheid is schandelijkheid, omdat Ik u gereinigd heb, en gij niet gereinigd zijt, zo zult gij van uw onreinigheid niet meer gereinigd worden, totdat Ik Mijn grimmigheid op u zal hebben doen rusten.
14 Ik, de HEERE, heb het gesproken; het zal komen, en Ik zal het doen; Ik zal er niet van wijken, en Ik zal niet verschonen noch berouw hebben; naar uw wegen en naar uw handelingen zullen zij u richten, spreekt de Heere HEERE.
15 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
16 Mensenkind! zie, Ik zal den lust uwer ogen van u wegnemen door een plage; nochtans zult gij niet rouwklagen, noch wenen, en uw tranen zullen niet voortkomen.
17 Houd stil van kermen, gij zult geen dodenrouw maken, bind uw hoed op u, en doe uw schoenen aan uw voeten; en de bovenste lip zult gij niet bewinden, en zult der lieden brood niet eten.
18 Dit sprak ik tot het volk in den morgenstond, en mijn huisvrouw stierf in den avond; en ik deed in den morgenstond, gelijk mij geboden was.
19 En het volk zeide tot mij: Zult gij ons niet te kennen geven, wat ons deze dingen zijn, dat gij aldus doet?
20 En ik zeide tot hen: Het woord des HEEREN is tot mij geschied, zeggende:
21 Zeg tot het huis Israels: Alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal Mijn heiligdom ontheiligen, de heerlijkheid uwer sterkte, de begeerte uwer ogen, en de verschoning uwer ziel; en uw zonen en uw dochteren, die gij verlaten hebt, zullen door het zwaard vallen.
22 Dan zult gijlieden doen, gelijk als ik gedaan heb; de bovenste lip zult gij niet bewinden, en der lieden brood zult gij niet eten.

23 En uw hoeden zullen op uw hoofden zijn, en uw schoenen aan uw voeten; gij zult niet rouwklagen, noch wenen, maar gij zult in uw ongerechtigheden versmachten, en een iegelijk tegen zijn broeder zuchten.
24 Alzo zal ulieden Ezechiel tot een wonderteken zijn; naar alles, wat hij gedaan heeft, zult gij doen; als dit komt, dan zult gij weten, dat Ik de Heere HEERE ben.
25 En gij, mensenkind! zal het niet zijn, ten dage, als Ik van hen zal wegnemen hun sterkte, de vreugde huns sieraads, den lust hunner ogen en het verlangen hunner zielen, hun zonen en hun dochteren;
26 Dat tenzelfden dage een ontkomene tot u zal komen, om uw oren dat te doen horen?
27 Ten zelven dage zal uw mond bij dien, die ontkomen is, opengedaan worden, en gij zult spreken, en niet meer stom zijn; alzo zult gij hun tot een wonderteken zijn, en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.

In dit hoofdstuk zijn twee preken, bij een bijzondere gelegenheid gehouden, en zij zijn beide van de berg Sinai, de berg van de verschrikking, en van de berg Ebal, de berg van de vervloekingen, beide voorspellen de ondergang van Jeruzalem. De aanleiding er toe was, dat de koning van Babel het beleg sloeg om Jeruzalem, en het doel er van is te tonen, dat hij niet alleen de meester, maar ook de verwoester van de stad zal worden. als het beleg ten einde loopt.

I. Door middel van het teken van vlees, dat in een pot boven het vuur gekookt wordt, wordt het lijden getoond, dat Jeruzalem onder het beleg zal moeten verduren, en naar recht, om haar onreinheid vers 1-14.

II. Door middel van Ezechiels weigering om over de dood van zijn vrouw te treuren, wordt betekend, dat de rampen, die over Jeruzalem zouden komen, te groot waren om betreurd te worden, zo groot, dat zij, in stille wanhoop, er onder bezwijken zouden, vers 15-27.

Ezechiël 24:1-14

Wij hebben hier

I. De mededeling, die God aan Ezechiël te Babel doet, dat Nebukadnezar het beleg slaat voor Jeruzalem, op dezelfde dag, dat het plaats vond, vers 2 :*"Mensenkind,* let er op, *de koning van Babel,* die met zijn leger uitgetrokken is, gij weet niet waarheen, *legt zich voor Jeruzalem op* deze zelfden dag." De afstand van Jeruzalem tot Babel bedroeg vele mijlen, verscheidene dagreizen. Misschien was het laatste bericht, dat zij ontvangen hadden, dat Rabba van de kinderen Ammons het doel was, en dat de veldtocht geopend zou worden met het beleg van die stad. Maar God wist en kon de profeet zeggen: "Op *deze dag, om* deze tijd, wordt Jeruzalem belegerd, en het Chaldeeuwse leger heeft zich er voor gelegerd". Evenals alle tijden, zo zijn ook alle plaatsen, zelfs de verst verwijderde bij God tegenwoordig en voor Zijn ogen. Hij laat de profeet het volk aanzeggen, dat, als het nauwkeurig waar bleek te zijn, wat zij binnen kort door officiële berichten zouden weten, het een bevestiging zou zijn van de zending van de profeet en zij konden er uit afleiden, dat, sinds hij gelijk had met dat bericht, hij ook gelijk had met zijn voorspellingen, want beide had hij aan zijn betrekking tot de Hemel te danken.

II. Het bevel, dat hij er aantekening van moet maken. Hij moet in een boek optekenen, dat in het negende jaar van Jojachims gevangenschap (want dat was het begin van Ezechiëls tijdrekening, Hoofdstuk 1:2, het was ook het negende jaar van Zedekia's regering, want hij begon te regeren, toen Jojachim weggevoerd werd), in de tiende maand, op de tiende van de maand, de koning van Babel het beleg sloeg voor Jeruzalem, en die datum stemt nauwkeurig overeen met de datum in de geschiedenis, 2 Koningen 25:1. Zie, hoe God aan Zijn knechten de profeten, vooral die dingen openbaart, die dienen om hun woord te bevestigen, en zodoende hun geloof te bevestigen. Het is goed om aantekening te houden van merkwaardige gebeurtenissen, hetgeen er soms toe bij kan dragen, dat Gods heerlijkheid daardoor te meer openbaar wordt en de profetieën van de Schrift te beter worden uitgelegd en bevestigd, *Gode zijn alle Zijn werken bekend.*

III. De boodschap, die hij Hem voor het volk geeft, waarvan de inhoud is, dat het beleg van Jeruzalem, dat nu begonnen is, onfeilbaar eindigen zal met de verwoesting ervan. Dat moet hij zeggen tot het weerspannig huis, tot diegenen van hen, die te Babel waren, opdat die het zouden mededelen aan degenen, die nog in hun eigen land waren. Een weerspannig huis zal spoedig een vervallen huis zijn.

1. Dit moet hij hun tonen door een teken want dat stompzinnige volk moest onderwezen worden als kinderen. De gelijkenis, hier gebruikt, is die van een kokenden pot. Dit doet denken aan Jeremia's visioen, vele jaren vroeger, toen hij voor 't eerst begon te profeteren, en was waarschijnlijk bedoeld als een herinnering daaraan, Jeremia 1:13 :"Ik zie een ziedenden pot welks voorkant tegen het noorden is," en de uitlegging daarvan, vers 15, geeft als de betekenis aan de belegering van Jeruzalem door volken uit het noorden, en evenals deze gelijkenis bedoeld is als een bevestiging van Jeremia's visioen, zo dient ze eveneens om het ijdel vertrouwen van de vorsten van Jeruzalem te beschamen die gezegd hadden, Hoofdstuk 9:3 : *Deze stad is de pot en wij zijn het vlees,* waarmee zij bedoelden: "Wij zijn hier zo veilig alsof wij door koperen muren omringd waren". "Goed", zegt God, "zo zal het zijn, gij zult in Jeruzalem gekookt worden, als het vlees in de pot, hij moet met water opgezet worden, vers 3, en met vlees van *de keur van de kudde,* vers 5 met *alle goede stukken,* vers 4, en de

mergpijpen en gebruik de andere beenderen als brandstof opdat alle stukken gebruikt worden, of in de pot of er onder". Een vuur van beenderen, al brandt het langzaam (want het beleg zou lang duren), is toch een zeker en aanhoudend vuur, en dat was Gods gramschap tegen hen ook, en niet als het geluid van de doornen onder een pot wat wel een grote vlam, maar geen grote hitte geeft. Die uit alle delen van het land naar Jeruzalem vluchtten, ter wille van hun veiligheid, zouden jammerlijk teleurgesteld worden, als het beleg van de stad hun het vuur aan de schenen zou leggen, en toch was geen ontkomen mogelijk maar zij waren gedwongen er te blijven, zoals het vlees in een kokenden pot.

2. Hij moet hun een verklaring geven van dit teken. Het betekent: *Wee van de bloedstad* vers 6. En wederom, vers 9 :*Wee van de bloedstad,* de pot, laat haar inwoners daarin het vlees zijn. Laat ons hier zien

A. Welke weg God er mee inslaat. Gedurende het beleg is Jeruzalem als een pot, die boven het vuur kookt.

a. Er wordt voor gezorgd, dat het vuur onder de pot heet blijft, zo nauw is de stad ingesloten, en zo krachtig zijn de vele aanvallen, die de belegeraars op de stad doen, en bovenal betekent het de hitte van Gods toorn, die tegen hen branden blijft, vers 9 :*Ik zal ook de brandstapel groot maken.* De Chaldeën hebben als last, *veel hout aan te dragen, en het vuur aan te steken,* vers 10 om het de inwoners van Jeruzalem steeds benauwder te maken. Het vuur, dat God aansteekt tot het verteren van de onboetvaardige zondaars zal nooit minder worden, veel minder uitgaan, bij gebrek aan brandstof. "Het vuur en hout van zijn brandstapel is veel," Jesaja 30:33.

b. Eenmaal gekookt, wordt het vlees eruit genomen en aan de Chaldeën gegeven, om er een maaltijd van te houden. "Verteer het vlees, laat het lang koken, tot het uiteenvalt. Kruid het met specerijen, en maak het smakelijk voor hen, die het eten zullen". Laat de beenderen verbranden, hetzij die onder de pot (laat ze verteerd worden met de andere brandstof), of als sommigen denken, de beenderen in de pot laat alles zo hard koken, dat het vlees niet alleen gaar is, maar ook de beenderen zacht geworden zijn, laat al de inwoners van Jeruzalem door de pestilentie, het zwaard en de honger tot de grootste ellende gebracht worden. Vervolgens, vers 6. *Trek stuk bij stuk daaruit,* laat iedereen in ‘s vijands hand vallen, ‘t zij om over de kling gejaagd, of gevangen genomen te worden. Laat ze een lichte prooi zijn, en laat de Chaldeën zo begerig op hen aanvallen, als een hongerige op een goeden schotel vlees, die hem voorgezet wordt. "Laat het lot over hem niet vallen, ieder stuk in de pot zal er uitgehaald worden en verslonden, en daarom bestaat er geen reden, om het lot te werpen, welk stak er eerst uitgehaald zal worden". Het was een zeer strenge militaire strafoefening, toen David Moab mat "met twee snoeren om te doden. en met een vol snoer om in het leven te laten," 2 Samuel 8:2. Maar hier wordt geen barmhartig snoer of lot gebruikt, alles gaat dezelfde weg op, en die gaat ten verderve.

c. Als al het vlees verkookt is dan wordt de pot leeg op de kolen gezet, om ook te verbranden, wat betekent, het verbranden van de stad, vers 11. *De roest* van het metaal en *het schuim* van het vlees hebben zich zo vastgehecht aan de pot, dat hij niet schoongemaakt kan worden door wassen en schuren en daarom moet het door vuur gedaan worden zo moet het vuil uitgebrand, of liever *versmolten* worden en verbrand. De adders en hun nest moeten tezamen verteerd worden.

B. Wat de reden is, dat God met haar twist. Hij zou deze strenge maatregelen tegen Jeruzalem niet nemen, als Hij niet getergd was zij verdient het, aldus behandeld te worden want,

a. Het is een bloedstad, vers 7, 8 *Haar bloed is in het midden van haar.* Veel wrede moorden zijn tot in het hart van de stad gepleegd, ja, en zij hebben liefde tot wreedheid in hun hart, inwendig verheugen zij zich, als zij bloed vergieten kunnen, en aldus is het in *het midden van haar*. Ja, zij plegen hun moorden op klaarlichte dag, en komen er openlijk en onbeschaamd voor uit, ten spijt van de rechtvaardigheid beide van God en mensen. Zij heeft het bloed, dat zij vergoot, niet op de aarde uitgestort, om het met stof te bedekken, als beschaamd over de zonde en bevreesd voor straf. Zij zag er niet op neer als op iets onreine dat verborgen moest worden, Deuteronomium 23:13, veel minder als op iets gevaarlijks. Neen, zij stortte het onschuldig bloed, dat zij vergoot, op een rots, waar het niet kon wegzakken, boven op een steenrots, zichtbaar voor God en ten spijs van Zijn wraak. Zij vergoten onschuldig bloed onder de schijn van recht, zodat zij er in roemden alsof zij God en het land er een gewichtiger dienst mee bewezen, en zo legden, zij het, als het ware boven op een steenrots. Of het heeft betrekking op het offeren van hun kinderen op hun hoogten, misschien boven op een steenrots. Daardoor deden zij *de grimmigheid opgaan om wrake te oefenen,* vers 8. Het is onvermijdelijk, God moest in Zijn toorn *over die dingen bezoeking doen, zou Mijn ziele zich niet wreken aan zo'n volk als dit is?* Als zulke onbeschaamde doodslagen, als deze, die zelfs de goddelijke wraak uittartten, ongestraft bleven dan zou men zeggen, dat God het land verlaten had. Het is absoluut noodzakelijk, dat een bloedstad als deze, bloed te drinken gegeven wordt want zij is het waard, tot handhaving van de eer van de goddelijke rechtvaardigheid. En daar de misdaad wijd en zijd bekend is, is het gepast, dat de straf eveneens in het openbaar plaats vindt: "Ik heb haar bloed bovenop een steenrots gelegd." Aan Jeruzalem moest een voorbeeld gesteld worden, en daarom werd het tot een schouwspel gemaakt voor de wereld, God handelde met haar naar de wet van de wedervergelding. Het is billijk, dat zij, die in 't openbaar zondigen "in tegenwoordigheid van allen bestraft worden" en dat geen rekening gehouden wordt met de naam van hen, die zo onbeschaamd waren, het verbergen van hun zonde niet te verlangen, door het verbergen van hun straf.

b. Het is een onreine stad. In de verklaring van deze gelijkenis wordt veel aandacht geschonken aan het schuim van de pot, waarmee de zonde van Jeruzalem bedoeld wordt, die bovendrijft, en zich vertoont als de oordelen Gods reeds gekomen zijn. Het is de pot *welks schuim in hem is en van welke zijn schuim niet is uitgegaan,* vers 6. *Haar overvloedig schuim,* dat *van haar niet is uitgegaan,* vers 12, dat aan de pot bleef, toen alles opgekookt en *gesmolten* was, vers 11, een deel er van loopt over *in het vuur,* vers 12, doet het opvlammen en te feller branden, maar alles zal tenslotte verteerd worden, vers 11, Toen de hand Gods tegen hen uitgestrekt was, vernederden zij er zich niet onder, om zich te bekeren en te verbeteren, en namen de straf voor hun ongerechtigheid niet aan, maar werden onbeschaamder en losbandiger in de zonde, twistten met God, vervolgden Zijn profeten, waren verbitterd tegen elkaar, haatten de Chaldeën met een dodelijken haat, gromden tegen de stenen, beten op hun ketting, en deden als een wilde stier in een net. Dat was hun schuim, "in hun ellende maakten zij des overtredens tegen de Here nog meer, zoals koning Achaz", 2 Kronieken 28:22. Er is weinig hoop voor degenen, die erger gemaakt worden door wat hen beter maken moest, wier gebreken geprikkeld en getergd worden door de bestraffing beide van het Woord en de leiding Gods, die bestemd waren om hen klein en nederig te maken, of voor hen, wier schuim eens boven dreef in hun overtuiging van zonde en hun belijdenis daarvan, alsof het door verbetering afgeschept zou worden, maar later weer zakte in de afval van hun goed begin, en als het hart, dat zacht scheen te worden, opnieuw verhard werd. Zo was het met Jeruzalem: "Met leugens heeft zij

God moede gemaakt", zij heeft God moede gemaakt met voornemens en beloften van verbetering, die zij nooit vervuld heeft, ook heeft zij zich moe gemaakt met vleselijk vertrouwen, dat haar bedrogen heeft, vers 12. Die ijdele leugens navolgen, maken zich zelf moe. Nu volgt haar vonnis. Omdat haar goddeloosheid ongeneselijk is, wordt zij aan ‘t verderf overgegeven, onherroepelijk.

Ten eerste Allerlei middelen waren tot haar verbetering beproefd, maar tevergeefs, vers 13 :*In uw onreinheid is schandelijkheid,* gij zijt er verhard en onbeschaamd in geworden, het is u een gewoonte geworden, wat bevestigd wordt door veelvuldige daden. In uw onreinheid is een ingewortelde schandelijkheid, dat blijkt want *Ik heb u gereinigd en gij zijt niet gereinigd.* Ik heb u medicijnen gegeven, maar zij hebben u niet geholpen. Ik heb middelen aangevoerd om u te reinigen, maar zonder resultaat, het doel is er niet mee bereikt. Het is treurig te moeten denken hoevelen er zijn, aan wie Gods geboden en leidingen verspild zijn.

Ten tweede Daarom wordt besloten, dat er geen pogingen meer gedaan zullen worden: "Gij zult van uw onreinigheid niet meer gereinigd worden." Het vuur zal niet meer een louterend vuur, maar een verterend vuur zijn, en daarom zal het niet getemperd en verkort worden, als voorheen, maar zal blijven branden ten einde toe, totdat het zijn vernielend werk gedaan heeft. Die niet genezen willen, worden met recht opgegeven, en hun geval onder de hopeloze opgenomen. Eens zal er een dag komen, dat er gezegd zal worden: "Die vuil is, dat hij nog vuil worde".

Ten derde. Er blijft niets over dan hen volkomen te verderven: "Ik zal Mijn grimmigheid op u doen rusten". Dit is hetzelfde, wat van de latere Joden gezegd wordt, "dat de toorn over hen gekomen is tot het einde," I Thessalonicenzen 2:16. Zij verdienen het: *Naar uw handelingen zullen zij u richten,* vers 14. En dat zal God doen. Het vonnis wordt door herhaalde betuigingen bekrachtigd, opdat zij opgewekt mochten worden om te zien hoe zeker hun verderf was: "Ik de Here heb *het gesproken,* die in staat ben te doen, wat Ik gesproken heb, *het zal komen,* niets zal het verhinderen, want *Ik zal het doen, Ik zal er niet van wijken,* al zoudt gij bidden en smeken, het besluit is uitgevaardigd, en *Ik zal niet verschonen* uit medelijden met hen, *noch berouw hebben".* Hij zal noch van plan, noch van weg veranderen. Hierdoor werd de profeet verboden voor hen tussenbeide te komen, hun werd verhinderd zich te vleien met de hoop op ontkoming. God heeft het gezegd en Hij zal het doen. De besluiten van Gods toorn tegen de zondaars zijn even onschendbaar als de verzekeringen van gunst, die Hij Zijn volk gegeven heeft, en inderdaad treurig staat het geval van dezulken, die het zo gemaakt hebben, dat God vals moet zijn, of dat zij verdoemd worden.

Ezechiël 24:15-27

Deze verzen zijn het besluit van datgene waarmee wij ons van het begin van dit boek af hadden bezig te houden, namelijk Ezechiels profetieën van de verwoesting van Jeruzalem, want, hoewel hij hierna nog veel van andere volken profeteerde, zei hij niets meer betreffende Jeruzalem, totdat hij van de verwoesting hoorde bijna drie jaar later, Hoofdstuk 33:21.. In het vorige deel van dit hoofdstuk had hij hun verzekerd, dat er in het geheel geen hoop was om de ramp te voorkomen, hier verzekert hij hun, dat zij zelfs de troost niet zouden hebben, er over te wenen.

I. Het teken, waardoor hun dit werd voorgesteld, en het was een teken, dat de profeet diepe smart veroorzaakte, te meer schande was het voor hen, dat, waar het hem zo duur te staan kwam, om hen te treffen met hetgeen hij hun zeggen moest, zij 't dan ook op goddelijk bevel, zij er toch niet door getroffen werden.

1. Hij moet een goede vrouw verliezen, die hem plotseling door de dood ontnomen wordt. God gaf er hem tevoren kennis van, opdat het hem minder verrassen zou, vers 16 :*Zie, Ik zal de lust uwer ogen wegnemen door een plaag*.

a. De gehuwde staat kan zeer goed samengaan met het profetisch ambt, het is eerbaar onder allen, en daarom geen zonde onder predikanten.

b. Veel van de troost van het menselijk leven ontvangen wij van liefhebbende betrekkingen. Zonder twijfel vond Ezechiël een verstandige tedere echtgenote, die zijn smart en zorgen deelde, en een gelukkig deelgenoot was van zijn gevangenschap.

c. "Echtgenoten moeten elkaar een deksel van de ogen zijn", Genesis 20:16, om te beletten, dat hun ogen naar anderen afdwalen, maar een lust van de ogen om elkanders vriendelijke blikken tot zich te trekken. Een geliefde vrouw is een lust van de ogen, waardoor iedere andere minder is dan zij.

d. Het is minst veilig, wat het meest dierbaar is, wij weten niet, hoe spoedig de lust van onze ogen kan weggenomen worden en het verdriet van ons hart worden, wat een goede reden is, voor hen, "die vrouwen hebben, om te zijn als niet hebbende, en die blij zijn, over haar als niet blij zijnde". I Corinthiers. 7:29, 30. De dood is een plaag zelfs voor de vroomste de nuttigste, en de beminnelijkste zijn er niet van vrijgesteld.

e. Als de lust van onze ogen door een plaag weggenomen wordt, moeten wij daar de hand Gods in zien en erkennen: Ik zal de lust uwer ogen wegnemen. Hij neemt de troost van de wereld van ons af, wanneer en zoals Hem behaagt, Hij gaf ons dien, maar behield Zichzelf het eigendomsrecht voor, en is het Hem niet geoorloofd te doen met het Zijn wat Hij wil?

f. Onder beproevingen als deze is het goed voor ons, ons te herinneren, dat wij mensenkinderen zijn, want zo noemt God de profeet hier. Indien gij een zoon van Adam zijt, dan is uw vrouw een dochter van Eva, en dus een sterfelijk schepsel. Het is een beproeving, waaraan de mensenkinderen onderworpen zijn, en *zal de aarde om onzentwille verlaten worden?* In overeenstemming met deze voorspelling, verhaalt hij ons, vers 18:*Ik sprak tot het volk in de morgenstond,* want God zond Zijn profeten, *vroeg op zijnde* en zendende, zo ooit, dan zouden zij op dat uur geneigd zijn naar Hem te luisteren.

A. Al had God Ezechiël het zekere vooruitzicht op deze beproeving gegeven, toch ontrukte hem dat niet aan zijn werk, maar hij besloot er mee voort te gaan.

B. Wij kunnen een beproeving makkelijker dragen, als die ons op de weg van onze plicht vindt, want niets kan ons deren, niets kan verkeerd met ons gaan, zolang wij in de liefde Gods blijven.

2. Hij moet zich de troost ontzeggen, van over zijn vrouw te treuren, wat beide, een eer voor haar en een verlichting van de gedruktheid van zijn eigen gemoed zou geweest zijn. Hij mag zijn smart niet op de gewone wijze uiten, vers 16. Hij mag geen lucht geven aan zijn geprangd gemoed door te *wenen* of *zijn tranen* te laten *voortkomen*, hoewel tranen een schatting zijn, die men aan de doden verplicht is en, als het lichaam gezaaid wordt, past het het aldus te besproeien. Maar Ezechiël mag dat niet doen, hoewel hij dacht, dat hij er evenveel reden toe had als iemand, en men misschien minder goede gedachten van hem hebben zou, als hij het naliet. Veel minder mag hij de vormelijke gebruiken van de rouwdragenden navolgen. Hij moet zich kleden in zijn gewone kleding, hij moet zijn turban opzetten, hier hoed genoemd, hij moet zijn schoenen aan zijn voeten doen, en niet barrevoets gaan, zoals in zulke gevallen gebruikelijk was, hij moet "de bovenste lip niet bewinden, geen doek over zijn hoofd werpen, (zoals onder die rouwklaagden gebruikelijk was), Leviticus 13:45 geen droevig gezicht tonen, om te laten zien, dat hij vastte" Mattheus 6:16. "Hij mag het brood van de lieden niet eten, en niet verwachten, dat zijn buren en vrienden hem levensmiddelen zullen zenden, zoals zij gewoonlijk in zulke gevallen deden omdat men veronderstelde, dat de treurenden geen moed hadden om voor zichzelf iets klaar te maken". Als er iets gezonden werd, mocht hij er niet van eten, maar hij moest zijn werkzaamheden, evenals anders, voortzetten. Het was haast te veel voor vlees en bloed de dood niet te mogen betreuren van iemand, die hij zo teder liefhad, maar God beveelt het: en ik deed in de morgenstond, gelijk mij geboden was. Hij verscheen in het openbaar, in zijn gewone kleding, en zag er uit als altijd, zonder enig teken van rouw.

a. Het was hier iets zeer bijzonders, en om het volk een teken te kunnen zijn, moet Ezechiël zich geweld aandoen, en een buitengewone zelfbeheersing in toepassing brengen. Onze neigingen moeten altijd onderworpen blijven aan Gods bevelen, en Zijn gebod moet zelfs gehoorzaamd worden, als het uiterst moeilijk en onaangenaam voor ons is het te volbrengen.

b. Hoewel het treuren over een dode plicht is, moet het toch altijd onder de heerschappij blijven van de godsdienst en het gezond verstand, en wij moeten "niet bedroefd zijn als die geen hope hebben" en het verlies van geen enkel schepsel ook niet van dat, ‘t welk de grootste waarde voor ons heeft, en dat wij ‘t moeilijkste kunnen missen, betreuren, alsof wij onze God verloren hadden, of, alsof al ons geluk te gelijk daarmee verdwenen was, en van die gematigdheid in het treuren moeten predikanten, wanneer zij in dat geval verkeren, het voorbeeld geven. Op zo’n ogenblik moeten wij er ons op toeleggen uit de beproeving voordeel te trekken, ons er naar te schikken, en onze betrekkingen tot andere mensen uit te breiden, na de wegneming van onze dierbare verwanten en leren om met Job "de naam des Heren te loven, " zowel wanneer Hij neemt, als wanneer Hij geeft.

II. De uitlegging en toepassing van dit teken. De mensen vroegen, wat dat te betekenen had, vers 19 :*Zult gij ons niet te kennen geven, wat ons deze dingen zijn, dat gij aldus doet?* Zij wisten, dat Ezechiël een liefhebbend echtgenoot was, dat de dood van zijn vrouw een grote beproeving voor hem was, en, dat hij niet de schijn zou aannemen, dat het hem onverschillig was, zonder goede reden en de bedoeling hun iets te leren, en misschien koesterden zij de hoop, dat het een gunstige betekenis had en begrepen zij er uit, dat God hen nu opnieuw

troosten zou, naar de tijd dat Hij hen beproefd had, en hun reden geven er vrolijk uit te zien. Als wij naar de dingen Gods vragen, dan moet onze vraag zijn: "Wat zijn ons deze dingen? Welk belang hebben wij er bij? Welke overtuiging, welke raad, welke troost spreekt er ons uit toe? Welke betrekking hebben zij tot ons geval?" Ezechiël geeft hun antwoord, *verbatim-woord voor woord*, zoals hij het van de Here ontvangen had, die Hem meegedeeld had, wat hij *het huis Israëls zeggen* moest.

1. Zij moeten weten, dat, zoals Ezechiels vrouw door de dood van hem weggenomen was, God hun ontnemen zou wat hun ‘t dierbaarste was, vers 21. "Indien dit gedaan werd aan het groene hout, wat zou aan het dorre geschieden!" Indien een getrouw dienaar van God aldus bedroefd werd, alleen tot zijn beproeving, zou dan een heel geslacht van weerspannigen tegen God ongestraft blijven? Door deze waarschuwende leiding toonde God, dat Hij Zijn bedreigingen ernstig meende, en onverbiddelijk was. Wij mogen veronderstellen, dat Ezechiël bad, dat, als het de wil van God was, Zijn vrouw gespaard mocht worden, maar dat God niet naar hem wilde horen, en zou Hij dan naar hem horen als hij tussenbeide kwam voor dit tergende volk? Neen, het besluit is genomen: "God zal de lust uwer ogen van u wegnemen." Het wegnemen van de vertroostingen van anderen behoort ons op te wekken, om er aan te denken, dat de onze ook wel weggenomen konden worden, wat zijn wij beter dan zij? Wij weten niet hoe spoedig dezelfde beker, of een, die nog bitterder is, aan ons te drinken gegeven zal worden, en daarom behoren wij te wenen met de wenenden, daar wij ook in het vlees zijn. "God zal wegnemen de verschoning van uw ziel," dat is: datgene waarvan men zegt: Hoe jammer, dat het afgesneden en vernietigd moet worden! Dat waarvoor uw ziel bevreesd is (lezen sommigen), gij zult datgene verliezen, wat gij het meest vreest te verliezen. En wat is dat?

a. Wat hun openbare trots was, de tempel: "Ik zal Mijn heiligdom ontheiligen, door het in des vijands hand te geven, om geplunderd en verbrand te worden." Dit werd betekend door de dood van een vrouw, een dierbare vrouw, om ons te leren, dat Gods heiligdom ons dierbaarder behoort te zijn, en meer de lust van onze ogen, dan enige wereldse troost, welke dan ook. De kerk van Christus, die Zijn bruid is, behoort ook de onze te zijn. Hoewel dit volk zeer bedorven was, en zij zelf het heiligdom hadden ontheiligd, toch wordt het de lust van hun ogen genoemd. Velen, die de kracht van de godzaligheid missen, zijn toch zeer gesteld op de gedaante van de godzaligheid, en het is rechtvaardig van God hen te straffen voor hun huichelarij door hen daar ook van te beroven. Het heiligdom wordt hier genoemd de heerlijkheid van hun sterkte, zij hadden vele sterkten en vestingen, maar de tempel overtrof ze alle. Het is de trots van hun sterkte, zij roemden er in als hun sterkte, dat zij "de tempel des Heren waren", Jeremia 7:4. De kerkelijke voorrechten, waarop de mensen trots zijn, worden door hun zonden ontheiligd, en het is rechtvaardig van God hen te ontheiligen door Zijn oordelen. En met hen zal God wegnemen,

b. De genietingen van de bloedverwantschap, die een bron van genot voor hen was "Uw zonen en uw dochters (die u te dierbaarder zijn, omdat er maar weinig van de vele zijn overgebleven, daar de anderen door honger en pestilentie zijn omgekomen) zullen door het zwaard van de Chaldeën vallen." Welk een vreselijk schouwspel zou het voor hen zijn als zij hun eigen kinderen, als ‘t ware een deel van hen zelf, en hun eigen beeltenis, die zij met zoveel moeite en zorg groot gebracht hadden, en die zij liefhadden als hun eigen ziel, opgeofferd zagen aan de woede van de onbarmhartige overwinnaars! Dat, dat was de straf van de zonde.

2. Zij moeten weten, dat zij evenmin over hun beproeving zullen wenen, als Ezechiël over de zijne. Hij moet zeggen: *Gijlieden zult doen, gelijk als ik gedaan heb,* vers 22. *Gij zult niet*

rouwklagen noch wenen, vers 23. Jeremia had hun hetzelfde gezegd: "Men zal de doden niet begraven, noch zichzelf insnijden," Jeremia 16:6, niet dat hun smart gematigd en verzacht zei worden door genadige omstandigheden, buiten hen, of door hun eigen wijsheid en zelfbeheersing, maar zij zullen niet rouwklagen, want,

a. Hun smart zal zo groot zijn, dat zij er geheel door overstelpt zullen zijn, hun gemoedsaandoening zal hun het spreken beletten, en zij zullen niet bij machte zijn er uiting aan te geven.

b. De rampen zullen zo snel over hen komen de ene vlak achter de andere, dat zij op de lange duur door hun smart verhard, verstompt en versuft zullen worden.

c. Zij zullen niet wagen hun smart onder woorden te brengen, uit vrees hun overwinnaars onaangenaam te zijn, die hun weeklachten zouden beschouwen als een belediging en storing van hun overwinningsvreugde.

d. Zij zullen geen moed, geen tijd en geen geld hebben om zich in de rouw te steken en zich het genoegen te verschaffen de voorschriften betreffende de uiting hunner smart in acht te nemen. "Gij zult zo geheel in beslag genomen worden door wezenlijke, ernstige smart, dat er geen plaats zal zijn voor de schijn er van."

e. Niemand zal nodig hebben om zijn smart te laten zien door de bovenste lip te bewinden, en zijn sieraden af te leggen, en barrevoets te gaan, want het is bekend, dat er niemand is, die geen rouw draagt.

f. Op niemand zal zijn beproeving en smart de uitwerking hebben, hem tot bekering te brengen, maar ze zullen hem tot wanhoop brengen: "Gij zult in uw ongerechtigheden versmachten met een verdorven hart en een toegeschroeid geweten, en gij zult zuchten, niet in het gebed tot God en belijdenis uwer zonden, maar een ieder tegen zijn broeder", zij zullen ontevreden zijn en morren en zich over God beklagen, en aldus hun last zwaarder en hun wond pijnlijker maken, zoals iemand doet, die ongeduldig is, door zijn ongeduld met zijn beproevingen te vermengen.

III. Een beroep op de afloop ter bevestiging van dit alles, vers 24 :*Als dit komt,* zoals voorspeld is, wanneer Jeruzalem dat vandaag belegerd wordt, geheel verstoord en verwoest is, wat gij nu niet geloven wilt, dat ooit gebeuren zal, dan zult gij weten, dat *Ik de Here ben,* die u deze waarschuwing tijdig gegeven heeft. Dan zult gij u herinneren, dat Ezechiël u tot een teken was. Die geen acht slaan op de bedreigingen van het Woord, wanneer het gepredikt wordt, zullen zich die wel moeten herinneren, als zij uitgevoerd worden. Hier vinden wij:

1. De grote verwoesting, waarmee het beleg van Jeruzalem zou eindigen, vers 25 :*Op dezelfde dag, op* die verschrikkelijken dag, als de stad doorgebroken zal worden, *zal Ik van hen wegnemen,*

a. Datgene, waarop zij steunden-hun sterkte, hun muren, hun schatten, hun vestingen hun krijgslieden, niets van dat alles zal hen kunnen helpen.

b. Datgene, waarop zij zich beroemden-de vreugde van hun sieraad, wat zij beschouwden als hun grootste sieraad en waarin zij zich het meest verblijdden, de tempel van hun God en de paleizen hunner vorsten.

c. Datgene, wat hun vreugde uitmaakte, "wat de lust van hun ogen was, en het verlangen van hun ziel." De ziel van vleselijke mensen verlangt datgene, waarop zij hun ogen vestigen, zij zien, en zijn verzot op de dingen, die gezien worden, en het is hun dwaasheid dat te verlangen, waarvan zij geen ogenblik zeker zijn en wat in een ogenblik van hen weggenomen kan worden, Spreuk. 23:5. Hun zonen en hun dochteren waren dat alles-hun sterkte, hun vreugde en hun sieraad, en deze zullen in gevangenschap gaan.

2. Het bericht, dat de profeet gebracht zou worden, niet door openbaring, zoals het bericht van het beleg hem gebracht werd, vers 2, maar op de gewone wijze, vers 26 : *Een ontkomene zal op dezelfde dag* op uitdrukkelijk bevel van de Voorzienigheid *tot u komen, om u* het nieuws mee te delen, en dat dat gebeurd is, vinden wij in Hoofdstuk 33:21. Het slechte nieuws kwam langzaam, en toch voor Ezechiël en zijn medegevangenen te vroeg.

3. De goddelijke kracht, die in hem werken zou, als hij dat bericht ontving, vers 27. Terwijl Ezechiël van deze tijd af tot die toe, in zoverre stom was, dat hij niet meer profeteerde tegen het land van Israël, maar tegen de naburige volken, zoals wij zullen vinden in de volgende hoofdstukken, zal hij daarna bevel krijgen, om *tot kinderen van zijn volk te spreken,* Hoofdstuk 2:22, dan *zal zijn mond opengedaan worden.* In die tussentijd werd de profetie tegen hen geschorst, omdat Jeruzalem belegerd werd, en zijn profetieën niet in de stad konden komen, -omdat, terwijl God zo luide sprak door de roede, er minder behoefte was aan het gesproken woord, -en omdat daarna de vervulling van zijn profetieën de volledige bevestiging zou zijn van zijn zending, en de weg volkomener voor hen banen zou om opnieuw te beginnen. Daar naar die afloop verwezen was, moest op die afloop gewacht worden. Zo verbood ook Christus Zijn discipelen openlijk te prediken, dat Hij de Christus was tot na Zijn opstanding, omdat dat het volledig bewijs er van zou zijn. Maar dan zult gij spreken met te meer verzekerdheid, en uitwerking, hetzij tot hun overtuiging, hetzij tot hun verbrijzeling. Godsprofeten wordt nooit het zwijgen opgelegd dan met wijze en heilige bedoelingen. En, als God hun mond opnieuw opendoet (zoals Hij te van Zijn tijd doen zal, want zelfs de getuigen, die gedood zijn, zullen opstaan) dan zal blijken dat het tot Zijn eer geweest is, dat zij een tijd lang zwegen, opdat een ieder zeker en ten volle wete, dat God de Here is.

HOOFDSTUK 25

1 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:
2 Mensenkind! zet uw aangezicht tegen de kinderen Ammons, en profeteer tegen dezelve;
3 En zeg tot de kinderen Ammons: Hoort des Heeren HEEREN woord: Alzo zegt de Heere HEERE: Omdat gij gezegd hebt: Heah! over Mijn heiligdom, als het ontheiligd werd, en over het land Israels, als het verwoest werd, en over het huis van Juda, als zij in gevangenis gingen;
4 Daarom, ziet, Ik zal u aan die van het oosten overgeven tot een bezitting, dat zij hun burgen in u zetten, en hun woningen in u stellen, die zullen uw vruchten eten, en die zullen uw melk drinken.
5 En Ik zal Rabba tot een kemelstal maken, en de kinderen Ammons tot een schaapskooi; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
6 Want alzo zegt de Heere HEERE: Omdat gij met de hand geklapt, en met den voet gestampt hebt, en van harte verblijd zijt geweest in al uw plundering, over het land Israels;
7 Daarom, ziet, Ik zal Mijn hand tegen u uitstrekken, en u den heidenen ten buit geven, en zal u uit de volken uitroeien, en u uit de landen verdoen; Ik zal u verdelgen; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
8 Alzo zegt de Heere HEERE: Omdat Moab en Seir zeggen: Ziet, het huis van Juda is gelijk al de heidenen;
9 Daarom, ziet, Ik zal de zijde van Moab openen, van de steden af, van zijn steden, die van zijn grenzen af zijn, het sieraad des lands, Beth-jesimoth, Baal-meon, en tot Kiriathaim toe;
10 Voor die van het oosten, met het land der kinderen Ammons, hetwelk Ik ter bezitting zal overgeven; opdat der kinderen Ammons onder de heidenen niet meer gedacht worde.
11 Ik zal ook in Moab gerichten oefenen; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.
12 Alzo zegt de Heere HEERE: Omdat Edom met enkel wraakgierigheid gehandeld heeft tegen het huis van Juda; en zij zich zeer schuldig gemaakt hebben, dat zij zich aan hen gewroken hebben:
13 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Ik zal ook Mijn hand uitstrekken tegen Edom, en Ik zal mens en beest uit haar uitroeien; en zal haar tot een woestheid stellen van Theman af; en zij zullen tot Dedan toe door het zwaard vallen.
14 En Ik zal Mijn wraak doen aan Edom, door de hand van Mijn volk Israel; en zij zullen tegen Edom naar Mijn toorn en naar Mijn grimmigheid handelen; alzo zullen zij Mijn wraak gewaar worden, spreekt de Heere HEERE.
15 Alzo zegt de Heere HEERE: Omdat de Filistijnen door wraak gehandeld hebben, en van harte wraak geoefend hebben door plundering, om te vernielen door een eeuwige vijandschap;
16 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik strek Mijn hand uit tegen de Filistijnen, en zal de Cherethieten uitroeien, en het overblijfsel van de zeehaven verdoen.
17 En Ik zal grote wraak met grimmige straffingen onder hen doen; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik Mijn wraak aan hen gedaan zal hebben.

Het oordeel begint van het huis Gods, en daarom begint de profeet met hen, die de rechters waren, maar het eindigt daarmee niet en daarom houdt de profeet met hen niet op. Ezechiël heeft zijn getuigenis aangaande de verwoesting van Jeruzalem geëindigd. Daaromtrent heeft hij niets meer te zeggen: toch moet hij daarom niet stil zijn. Er zijn verschillende natiën, wier land aan Israël grenst, tegen welke hij eveneens moet profeteren, zoals Jesaja en Jeremia tevoren hadden gedaan. Hij moet getuigenis geven van Gods twist met haar, voornamelijk om de beledigingen en mishandelingen, die zij het Volk Gods in de dag ven deszelfs bezoeking hadden aangedaan. In dit hoofdstuk hebben wij zijn profetie.

I. Tegen de Ammonieten, vers 1-7, .

II. tegen de Moabieten, vers 8-11,

III. Tegen de Edomieten, vers 12-14,

IV. tegen de Filistijnen, vers 15-17. wat ieder van deze volken ten laste wordt gelegd, is hun barbaars en onbeschaamd gedrag jegens het Israël Gods, waarom God hen dreigt, dezelfde beker van de verschrikking op hun hand te zullen zetten. Dat God dit gedrag aan hen bezoekt, moet Israël tot bemoediging strekken, om te geloven dat, hoewel Hij streng met hen gehandeld had, Hij hen nog niet heeft verworpen, maar ze nog erkent en hun twistzaak twist.

Ezechiël 25:1-7

Hier,

I. Wordt de profeet bevolen, zich tot de Ammonieten te richten, "in de naam des Heren Heren, de God van Israël, die de God is van de gehele aarde". Maar wat kan Chemos, de god van de kinderen Ammons, daarop antwoorden? Hem wordt gezegd, zijn aangezicht te stellen tegen de Ammonieten, want hij is als profeet Gods vertegenwoordiger, en dit moet betekenen, dat God Zijn aangezicht tegen hen zet, "want des Heren aangezicht is tegen degenen, die kwaad doen", Psalm 34:16. Hij moet met stoutmoedigheid en volle verzekerdheid spreken, als iemand, die weet wiens boodschap hij overbrengt, en ook weet dat hij in dat overbrengen zal staande gehouden worden. Hij moet dus zijn aangezicht "als een keisteen zetten," Jesaja 50:7. Hij moet zijn ongenoegen tonen over de trotse vijanden van Israël en ze beschamen, ofschoon ze zeer onbeschaamd zijn. Hij moet tonen, dat, hoewel hij zo lang en zoveel tegen Israël geprofeteerd had, God nog voor Israël was, en, terwijl Hij getuigde tegen deszelfs verdorvenheid, het verbond met Israël nog gedacht en zich Zij n verbond met Israël herinnerde. Zie, diegenen zijn ellendig, tegen wie Gods profeten prediken en bidden, tegen wie hun aangezichten gezet zijn.

II. Wordt hem vertoond wat hij zeggen zal. Ezechiël is nu een banneling in Babel, reeds sinds vele jaren, en weet weinig van zijn eigen volk, veel min van de natiën rondom, maar God zegt hem beide wat zij doen en wat Hij met hen gaat doen. Zo wordt hij door de geest van de profetie bekwaam gemaakt even beslist over hun lot te spreken als wanneer hij in hun midden was geweest.

1. Hij moet de Ammonieten bestraffen om hun onbeschaamd en barbaars triomferen over het volk Israëls in deszelfs ellende, vers 3. De Ammonieten zeiden, toen alles de Joden tegen was: *Heah!* dat is: *zo bevalt het ons.* Zij waren blij, te zien,

a. De tempel verbrand, het heiligdom ontheiligd door de zegevierende Chaldeen. Dit wordt vooropgesteld om aan te wijzen wat de oorzaak was van deze twist, zij haatten de Joden om hun godsdienst, of schoon het alleen nog maar een arm overblijfsel was van hun godsdienst, dat nog onder hen gevonden werd.

b. De natie ondergegaan. Zij verheugden zich over het land Israëls, als het verwoest werd, de steden verbrand, beide ontvolkt, en het huis van Juda in de gevangenis ging. Toen zij zelf de macht niet bezaten, Gods Israël te onderdrukken, deed het hun genoegen ze door de Chaldeën te zien mishandelen, ten dele omdat zij hun de welvaart en ‘t goede land benijdden, ten dele omdat zij hun toenemende macht vreesden, en ten dele omdat zij hun godsdienst en de godsspraken, waarmee Israël begunstigd werd, haatten. Weer wordt herhaald, vers 6 :*Zij hebben met de hand geklapt,* om de verbolgenheid van de Chaldeën nog meer te prikkelen en ze als honden op het wild af te jagen, of: zij klapten in de handen van genot en woonden het treurspel bij met hun "Plaudite, Geef ons uw toejuiching," menende, dat zij hun rol wel gespeeld hadden. Nooit was hun iets zo onderhoudend en aantrekkelijk geweest. Zij hebben met de voet gestampt gereed om bij deze gelegenheid te springen en te dansen van vreugde. Zij konden niet nalaten daaraan uiting te geven, ofschoon een gevoel van eer en menselijkheid daarover schande zou geroepen hebben, vooral als zij bedachten dat zij bij Israëls val heel geen voordeel hadden (indien wel, dan kon dat te hunner verontschuldiging dienen, want de meeste mensen zijn op hun eigen voordeel uit). Het was bij hen echter niets dan boosaardigheid, vijandschap en leedvermaak. Gij zijt van harte verblijd geweest in al uw plundering over het

land Israëls. Zie, de goddeloze wereld heeft Gods Volk altijd een boos hart toegedragen, zijn ellende is haar vermaak geweest. Zie, welke onnatuurlijke voorbeelden van kwaadaardigheid de vijandschap van het zaad van de slang tegen het zaad van de vrouw heeft aan de dag gelegd. Indien enig volk, dan moesten de Ammonieten zich van leedvermaak bij Jeruzalems val hebben onthouden, veeleer hebben gebeefd, omdat zij zelf ternauwernood ontsnapt waren. "Het was als kruis of munt", dat kinder-kansspel, welke stad het eerst zou aangevallen worden. Rabba of Jeruzalem, Hoofdstuk 21:20. En zij hadden reden gehad, te verwachten, dat de koning van Babel eerst hen zou aanvallen. Maar aldus waren hun harten verhard, tot eigen verderf, en hun onbeschaamdheid jegens Jeruzalem was een bewijs des verderfs, Filippenzen 1:28. Het is goddeloos, blijde te zijn over iemands tegenspoed, vooral over die van Gods volk, een zonde, die God zeker straffen zal. Zoveel behagen als God schept in het betoon van barmhartigheid, en zo traag is Hij om te straffen, dat niets Hem aangenamer is dan dat een voorbede Hem in de weg van Zijn oordelen tegenkomt, maar ook niets dat meer Zijn toorn verwekt, dan "ten kwade te helpen, wanneer Hij maar een weinig toornig is", Zacheria 1:15.

2. Hij moet de Ammonieten met algehele verwoesting dreigen om de onbeschaamdheid waaraan zij zich hadden schuldig gemaakt. God keert Zijn toorn van Israël af, tegen hen, naar Spreuk. 24:17, 18. God is naijverig op de eer van Zijn volk, omdat Zijn eigen eer daarmee gemoeid is. En daarom, wie Zijn volk aanraakt, die raakt Gods oogappel aan. Hij had tevoren de ondergang van de Ammonieten voorzegd, Hoofdstuk 21:28. Hadden zij berouw gehad dan zou het vonnis zijn opgeschort nu wordt het bevestigd.

a. Een vernielende vijand wordt tegen hen in het veld gebracht: Ik zal u de heidenen ten buit geven, eerst de Chaldeën, die uit het noord-oosten kwamen, en wier leger onder aanvoering van Nebukadnezar, het land van de Ammonieten verwoestte, ongeveer vijf jaren na de verwoesting van Jeruzalem (naar Josephus verhaalt), (Antiq. lib. X cap. 1) en daarna de Arabieren, die meer bepaald de kinderen van het oosten waren, die, toen de Babyloniërs het land verwoest en daarop verlaten hadden, kwamen en er voor zichzelf bezit van namen, waarschijnlijk met goedvinden van de veroveraars. Herderstenten waren hun paleizen, deze werden in het land van de Ammonieten gespannen, *daar maakten zij hun woningen,* vers 4. Zij genoten de opbrengst des lands. *Die zullen uw vruchten eten en die zullen uw melk drinken,* en de melk is de tweede hands-opbrengst des lands. Zij gebruikten de koninklijke stad voor hun vee, vers 5. Ik zal Rabba, dat een prachtige stad was, tot een kamelenstal maken, want deszelfs nieuwe meesters, wier rijkdom in vee bestond, zullen menen, dat zij de paleizen van Rabba niet beter konden benutten. Rabba was de woning van ruwe lieden geweest, terecht wordt het dus nu een kamemelenstad en het land tot een schaapskooi, onschuldige dieren dan waarmee het vroeger was vervuld geweest.

b. God zelf treedt als hun vijand op, vers 7, *Ik zal Mijn hand tegen u uitstrekken,* een hand, die ver zal reiken en gevoelig treffen, tegen welker slagen geen weerstand mogelijk is, want het is een machtige hand, en welker gewicht alles neerdrukt, want het is een ware hand. Gods hand tegen de Ammonieten uitgestrekt, zal ze niet alleen de heidenen ten buit geven, zodat al hun naburen ze zullen beroven, maar Hij zal ze ook uit de volkeren uitroeien en uit de landen verdoen, zo dat van hen in die streken niets overblijft. Vergelijk hiermede Jeremia 49:1, enz. Wat kan vreselijker klinken dan dit besluit, vers 7 :*Ik zal u verdelgen?* Want de almachtige God is machtig *ons te verlossen* en *om te verderven,* en *het is vreselijk in Zijn handen te vallen.* Beide de bedreigingen hier, vers 5, 7, eindigen met deze betuiging: "Gij *zult weten dat Ik de Here ben."* Want,

c. Zo handhaaft God Zijn eigen eer en laat duidelijk verstaan, dat Hij de God Israëls is, hoewel Hij toelaat, dat het voor een tijd in Babel gevangen is.

d. Zo brengt Hij hen, die Hem vreemd waren, in betrekking tot Hem, en dat zal het gezegend gevolg hunner rampen zijn. Het is beter, God te kennen in armoede, dan Hem in rijkdom niet te kennen.

Ezechiël 25:8-17

Drie andere aartsvijanden van Israël worden nu beschuldigd, van schuld overtuigd en ten ondergang gedoemd, omdat zij meegeholpen hebben tot en zich verblijd over Israëls val.

I. De Moabieten. Seïr, de zetel van de Edomieten, heeft zich met hen verbonden, vers 8, maar daarmee wordt later afgerekend, vers 12. Let nu hierop,

1. Wat de zonde van de Moabieten was, zij hadden gezegd: *Zie, het huis van Juda is gelijk alle de heidenen*. Zij hadden getriomfeerd.

a. In de afval van Israël, en er vermaak in gehad, dat het God verlaten en afgoden gediend had. Zij hadden gehoopt, dat zijn godsdienst weldra in onbruik en vergetelheid geraakt zou zijn, en het huis van Juda, gelijk alle de heidenen, volmaakte afgodendienaars. Als zij, die de ware godsdienst belijden, hun belijdenis verloochenen, dan geven ze de vijanden van die godsdienst aanleiding, te hopen, dat die te eniger tijd geheel verdwijnen zal. Laat de Moabieten evenwel weten, dat, al hebben die van Juda zich gedragen als de heidenen, er nog een overblijfsel getrouw gebleven is, en de godsdienst van Juda in ere hersteld zal worden en zijn dienaren weer op de voorgrond treden zullen, Juda zal onder de heidenen niet opgelost, maar steeds van hen onderscheiden blijven, dat zijn godsdienst heerlijker zal geopenbaard worden.

b. In de rampen van Israël. Zij hadden gezegd: "Het huis van Juda is gelijk alle de heidenen", is in even slechte toestand als zij, hun God kan hen evenmin van deze overvloeienden gesel uit geen landen verlossen, als de goden van de heidenen daartoe in staat zijn. Waar zijn de beloften, waarin zij zich beroemden, waar al de wonderen, die zij en hun vaderen ons verteld hebben? Wat zijn zij beter om dat bijzonder verbond, waaraan zij zoveel waarde gehecht hebben? Zij, die met zoveel minachting op alle de heidenen neerzagen, staan nu met hen gelijk, of liever: zij zijn dieper gezonken. Zie, degenen, die alleen naar uiterlijke schijn oordelen, menen spoedig, dat Gods volk al zijn voorrechten verloren heeft, als zijn uitwendige voorspoed verdorven is, hetgeen echter voor Gods kinderen niet het geval is, zelfs niet in beproeving, in gevangenschap onder de heidenen. Ook dan hebben zij nog genade en troost in hun gemoed, genoeg om hen van de heidenen te onderscheiden. Al schijnt het, dat enerlei de rechtvaardigen en de goddelozen wedervaart, toch is er groot verschil tussen beide.

2. Wat de straf voor Moab zou zijn, voor deze zonde. Omdat zij gejuicht hebben over de ondergang van Juda, zal hun land op gelijke wijze verwoest worden als dat de Ammonieten, die aan dezelfde zonde schuldig stonden, vers 9, 10. *Ik zal de zijden van Moab openen* zal zijn schouder ontbloten, al zijn verweermiddelen wegnemen, opdat het een gemakkelijke prooi worde voor een ieder, die er buit roven wil.

a. Zie hier, hoe het zal overgeleverd worden: de grenssteden, die zijn krachten bescherming waren, zullen door de Chaldeën gesloopt en opengelegd worden. Enkele dier steden worden hier genoemd, die het sieraad des lands heten, waarop zij vertrouwden en zich als onneembaar beroemden, die zullen vervallen, verlaten of verraden worden, of in de hand des vijands vallen, zodat Moab onbeschermd is, en wie wil gemakkelijk tot in het hart des lands dan doordringen. Zie, wie zich beroemen in een andere bescherming en verdediging dan die van de goddelijke macht en voorzienigheid en belofte, zullen vroeger of later over die roem beschaamd worden.

b. Ziehier waaraan zij overgegeven worden. Die van het oosten zullen, als zij bezit nemen van het land van de Ammonieten, ook dat van de Moabieten vermeesteren. God, de Here aller landen, zal hun dat land geven, want Hij geeft de koninkrijken van de aarde wie Hij wil. De Arabieren, die herders waren en vreedzaam leefden, eenvoudige lieden in tenten wonende, zullen door de allesbeheersende Voorzienigheid in bezit gesteld worden van het land van de Moabieten, die krijgslieden en listige jagers waren en een rumoerig leven leidden. De Chaldeën zullen het door oorlog veroveren, en de Arabieren het in vrede bezitten. Aangaande de Ammonieten staat geschreven: zij zullen onder de heidenen niet moet gedacht worden, want zij waren mee schuldig aan de moord op Gedalia, Jesaja 40:14. Maar van de Moabieten wordt getuigd: "Ik zal ook in Moab gerichten oefenen, zij zullen het gewicht van Gods misnoegen gevoelen, wellicht niet zo diep als de Ammonieten, maar zij zullen weten dat Ik de Here ben, de God Israëls die een machtig God ben, en Wiens verbond met zijn volk niet verbroken is."

II. De Edomieten, de nakomelingschap van Ezau, tussen wie en Jacob een oude vijandschap bestaan had. En hier is,

1. De zonde van de Edomieten, vers 12. Zij hadden zich niet alleen verheugd over de verwoesting van Juda en Jeruzalem, gelijk de Moabieten en de Ammonieten, maar zij hadden ook partij getrokken van de tegenwoordige treurige toestand, waartoe de Joden vervallen waren om hun wezenlijk kwaad te berokkenen, waarschijnlijk om invallen in het land te doen en te plunderen. Edom heeft uit enkel wraakgierigheid gehandeld tegen het huis van Juda. De Edomieten waren van ouds aan de Joden cijnsbaar geweest, naar de profetie, dat "de meerdere de mindere zou dienen." In de tijd van Joram stonden zij op. Amazia tuchtigde ze strengelijk, 2 Koningen 14:7, en hierover oefende zij nu wraak. Nu zochten zij verhaal voor al die vroegere vernederingen en hitsten niet alleen de Babyloniërs tegen Jeruzalem op, roepende: "Ontbloot het, ontsloot het, Psalm 137:7, maar zij brachten ook om die van het zwaard ontvloden waren," gelijk wij vinden in de profetie van Obadja, die geheel tegen Edom gericht is, vers 11, 12. Hier heet het, dat zij *zich aan hen gewroken hebben, met wraakgierigheid gehandeld,* hetgeen beduidt, dat zij wreed zijn te werk gegaan, en de Joden meer dan dubbel vergolden hebben. *Hierin hebben zij zich zeer schuldig gemaakt.* Zie, het is een grote overtreding tegen de Here, ons op onze broeder te wreken, want God heeft gezegd: Mij is de wrake. Gesteld, dat Juda vroeger hard voor de Edomieten geweest was, dan was het laag van de Edomieten om zich daarover te wreken en het heimelijk te slaan. Ons is verboden, ons te wreken of wrok te koesteren. Maar de Joden hadden een goddelijke waarborg, dat zij over de Edomieten heersen zouden, daarom hadden zij nog geen vergeldingsmaatregelen mogen nemen. Het was te meer onbehoorlijk van hen, de oude vijandschap te blijven koesteren, nu God Zijn volk uitdrukkelijk bevolen had, die vijandschap te vergeten, Deuteronomium 23:7 :"De Edomiet zult gij voor geen gruwel houden, want hij is uw broeder."

2. De oordelen, om deze zonde over Edom gedreigd. God zal het daarvoor bezoeken, vers 13 :*Ik zal ook Mijn hand uitstrekken tegen Edom.* Hun land zal woest worden *van Theman af* dat in het zuiden lag, en zij *zullen tot Dedan toe,* dat in het noorden lag, *door het zwaard vallen,* de verwoestingen des oorlogs zullen de gehele natie treffen.

a. Edom had wraak genomen, en daarom *zal Hij Zijn wraak doen aan Edom,* vers 14. Zij, die de wrake niet aan God overlaten, kunnen verwachten, dat God wraak op hen zal nemen. En zij, die Zijn wraak niet geloven en niet verwachten, zullen moeten knielen en Zijn wraak gevoelen, met hen zal gehandeld worden *naar Gods toorn en naar Zijn grimmigheid,* niet naar de

zwakheid van de werktuigen, die daartoe gebruikt worden, maar naar de kracht des arms, die ze aanwendt.

b. Zij hadden zich gewroken op Israël, en God legt wraak op hen door de hand van Zijn volk Israël. Zij hebben veel van de Chaldeën geleden, waarop dit woord schijnt te zinspelen, Jeremia 49:8. "Maar behalve dat zouden er heilanden opkomen op de berg Zion, die de berg van Ezau zouden oordelen", Obadja: 21, en "Israëls Verlosser komt met besprenkelde klederen, van Bozra," Jesaja 63:1. Dit bevat een belofte, dat Israël zich in zulke mate zou herstellen, dat het in staat zou zijn, de onbeschaamdheid van zijn nabuur te straffen. Wij vinden, I Makk. 5:3, dat Judas Makkabeus tegen de kinderen van Ezau in Idumea streed, ze met kracht overwon, hun moed neerwierp en hun buit roofde, en Josefus zegt, "Antiq. Lib. 17 cap. 17, dat Hircanus de Edomieten aan Israël cijnsbaar maakte". Zie, het recht van Gods oordelen moet opgemerkt worden, wanneer Hij niet alleen het kwaad straft aan degenen, door wie het gedaan is, maar ook door hen, wie het gedaan is.

III. De Filistijnen.

1. Hun zonde is ongeveer dezelfde als die van de Edomieten. Ook zij hebben door wraak gehandeld en van harte wraak geoefend, niet alleen om Israël te verontrusten, maar door plundering om te vernielen door een eeuwige vijandschap, een vijandschap, die sinds lang bestaan had en die zij nog niet gedachten op te geven. De haat was onverzoenlijk, zij handelden door wraak, met boosaardigheid. Het was hun aanhoudend zinnen, daarop spitste zich hun wraakgierig hart aanhoudend.

2. Hun straf is ook weinig verschillend, vers 16. Zij, die Gods volk helpen verwoesten, zullen zelf afgesneden en verwoest worden, en, vers 17 zij, die wraak zochten, zullen vinden, dat God *grote wraak onder hen doen zal met grimmige straffingen.* Dit werd vervuld, toen het Chaldeeuwse leger hun land verwoestte, niet lang na de verovering van Jeruzalem, die in Jeremia 47 voorspeld is. Het was vreemd, dat die volken, welke aan de grenzen van Kanaän woonden, niet verschrikt werden door de voorspoed van de Babylonische wapenen en door hun eigen gevaar niet ontzet. Als iemands buurmans huis in brand staat, is het tijd, dat hij naar zijn eigen huis omziet, maar hun goddeloosheid en boosaardigheid deed hen de wijsheid vergeten, totdat God door Zijn oordelen hen overtuigde, dat Zijn beker rondging, en dat zij minder veilig dan zeker waren.

HOOFDSTUK 26

1 En het gebeurde in het elfde jaar, op den eersten der maand, dat des HEEREN woord tot mij geschiedde, zeggende:
2 Mensenkind! daarom dat Tyrus van Jeruzalem gezegd heeft: Heah! zij is verbroken, de poort der volken; zij is tot mij omgewend; ik zal vervuld worden, zij is verwoest!
3 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik wil aan u, o Tyrus! en Ik zal vele heidenen tegen u doen opkomen, alsof Ik de zee met haar golven deed opkomen.
4 Die zullen de muren van Tyrus verderven, en haar torens afbreken; ja, Ik zal haar stof van haar wegvagen, en zal haar tot een gladde steenrots maken.
5 Zij zal in het midden der zee zijn tot uitspreiding van netten; want Ik heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE; en zij zal den heidenen ten roof worden.
6 En haar dochteren, die in het veld zijn, zullen met het zwaard gedood worden; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.
7 Want alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal Nebukadrezar, den koning van Babel, den koning der koningen, van het noorden tegen Tyrus brengen, met paarden en met wagenen, en met ruiteren, en krijgs vergaderingen, en veel volks.
8 Hij zal uw dochteren op het veld met het zwaard doden, en hij zal sterkten tegen u maken, en een wal tegen u opwerpen, en rondassen tegen u opheffen.
9 En hij zal muurbrekers tegen uw muren stellen, en uw torens met zijn zwaarden afbreken.
10 Vanwege de menigte zijner paarden zal u derzelver stof bedekken; uw muren zullen beven vanwege het gedruis der ruiteren, en wielen, en wagenen, als hij door uw poorten zal intrekken, gelijk door de ingangen ener doorgebrokene stad.
11 Hij zal met de hoeven zijner paarden al uw straten vertreden; uw volk zal hij met het zwaard doden, en elk een van de kolommen uwer sterkten zal ter aarde nederstorten.
12 En zij zullen uw vermogen roven, en uw koopmanswaren plunderen, en uw muren afbreken, en uw kostelijke huizen omwerpen; en uw stenen, en uw hout, en uw stof zullen zij in het midden der wateren werpen.
13 Zo zal Ik het gedeun uwer liederen doen ophouden, en het geklank uwer harpen zal niet meer gehoord worden.
14 Ja, Ik zal u maken tot een gladde steenrots; gij zult zijn tot uitspreiding der netten, gij zult niet meer gebouwd worden; want Ik, de HEERE, heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE.
15 Alzo zegt de Heere HEERE tot Tyrus: Zullen niet de eilanden van het geluid uws vals beven, als de dodelijk verwonde zal kermen, wanneer men in het midden van u schrikkelijk zal moorden?
16 En alle vorsten der zee zullen afdalen van hun tronen, en hun mantels van zich doen, en hun gestikte klederen uittrekken; met sidderingen zullen zij bekleed worden, op de aarde zullen zij nederzitten, en telken ogenblik sidderen, en over u ontzet zijn;
17 En zij zullen een klaaglied over u opheffen, en tot u zeggen: Hoe zijt gij uit de zeeen vergaan, gij welbewoonde, gij beroemde stad, die sterk geweest is ter zee, zij en haar inwoners; die hunlieder schrik gaven aan allen, die in haar woonden!
18 Nu zullen de eilanden sidderen ten dage uws vals; ja, de eilanden, die in de zee zijn, zullen beroerd worden vanwege uw uitgang.
19 Want alzo zegt de Heere HEERE: Als Ik u zal stellen tot een verwoeste stad, gelijk de steden, die niet bewoond worden; als Ik een afgrond over u zal doen opkomen, en de grote wateren u zullen overdekken.
20 Dan zal Ik u doen nederdalen met degenen die in den kuil nederdalen tot het oude volk, en zal u doen nederliggen in de onderste plaatsen der aarde, in de woeste plaatsen, die van ouds

geweest zijn, met degenen, die in den kuil nederdalen, opdat gij niet bewoond wordt; en Ik zal het sieraad herstellen in het land der levenden.
21 Maar u zal Ik tot een groten schrik stellen, en gij zult er niet meer zijn; als gij gezocht wordt, zo zult gij niet meer gevonden worden in eeuwigheid, spreekt de Heere HEERE.

De profeet had spoedig afgedaan met de vier volken tegen wie hij zijn aangezicht gezet had in het voorgaande hoofdstuk, want zij waren omstreeks die tijd niet zeer groot in de wereld, en hun val zou geen grote opschudding onder de volken teweegbrengen noch sporen in de. geschiedenis achterlaten. Maar nu komt de stad Tyrus voor de balie, deze was over de gehele wereld bekend, daar het een plaats van uitgebreide handel was, en daarom worden hier drie hele hoofdstukken, dit en de volgende twee, besteed aan de voorspelling van de verwoesting van Tyrus. Wij hebben "de last van Tyrus", Jesaja 23. In Jeremia wordt alleen vermeld, dat zij met de andere volken zou delen in het algemene onheil, Hoofdstuk 15:22, 27:3, 47:4. Maar aan Ezechiël wordt bevolen uitvoerig te zijn op dat punt. In dit hoofdstuk hebben wij,

I. De zonde, die Tyrus ten laste wordt gelegd namelijk het juichen over de verwoesting van Jeruzalem, vers 2.

II. De voorspelling van de verwoesting van Tyrus zelf.

I. De volledigheid van deze verwoesting: het zal volkomen verwoest worden, vers 4-6, 12-14, 2. De werktuigen van deze verwoesting, vele volken, vers 3, en met name de koning van Babel met zijn groot, overwinnend leger, vers 7- 11. De grote verrassing, die dit zou geven aan de naburige volken, die zich alleen zouden verbazen over de val van zo’n grote stad en er ontsteld door worden, vers 15-21.

Ezechiël 26:1-14

Deze profetie dateert van het elfde jaar, het jaar, waarin Jeruzalem ingenomen werd, de eerste van de maand, maar van welke maand wordt niet gezegd, sommigen menen van de maand, waarin Jeruzalem ingenomen werd, dus de vierde, anderen menen van de daaropvolgende maand, of misschien was het de eerste maand, en dan was het de eerste maand van het jaar. Hier valt op te merken,

I. Het genoegen, waarmee de Tyriërs zagen dat Jeruzalem in puin lag. Ezechiël was ver weg, te Babel, maar God zei hem, wat men te Tyrus tegen Jeruzalem zei, vers 2 :*"Heah! zij is verbroken, die de poort van de volkeren* was, waar alles heenstroomde, en waar alle volken gewoon waren elkaar te ontmoeten, de één om deze reden, en de ander om een andere reden, en ik zal er winst mee doen, al de rijkdom, macht en invloed, die Jeruzalem bezat, zal nu op Tyrus overgaan, dat is ten minste te hopen, en nu *zij verwoest is, zal ik vervuld worden".* Wij vinden nergens, dat de haat en de vijandschap van de Tyriërs tegen Jeruzalem en het heiligdom zo groot was als die van de Ammonieten en Edomieten, of dat zij even wrevelig en boosaardig waren tegenover de Joden. Het waren handelaars, met uitgebreide betrekkingen en vrij in de omgang, en daarom waren zij niet zo dweepziek en tot vervolging geneigd als bekrompen zielen, die in afzondering leven en de wereld niet kennen. Hun enige zorg was, zich een vermogen te verwerven, en de handel uit te breiden, en zij beschouwden Jeruzalem niet als een vijand, maar als een mededingster. Hiram, de koning van Tyrus, was een goed vriend van David en Salomo, en wij lezen nergens van twisten tussen de Joden en de Tyriërs, maar Tyrus vleide zich met de hoop dat de val van Jeruzalem een voordeel voor haar zou zijn ten opzichte van handel en nering dat zij nu de klanten van Jeruzalem trekken zou, en dat de aanzienlijken uit alle delen, die gewoon waren naar Jeruzalem te komen om hun opvoeding te voltooien, en hun inkomen daar te verteren, nu naar Tyrus zullen komen, om het daar te verteren, en, terwijl velen naar Jeruzalem gevlucht waren, sinds het Chaldeeuwse leger die delen bezette, en hun vermogen daar in veiligheid brachten, zoals de Rechabieten deden, zullen zij nu naar Tyrus komen, dat als ‘t ware door de zee omringd is, en daarom voor een sterkere plaats gehouden zal worden dan Jeruzalem, en zo zal uit de puinhopen van Jeruzalem de voorspoed van Tyrus rijzen. Een geheim welgevallen te hebben aan de dood of het verval van anderen, wanneer het waarschijnlijk is, dat wij er bij winnen zullen, en aan hun val, wanneer wij er van groeien, is een zonde, waar wij allen voor bloot liggen, maar men denkt gewoonlijk niet, dat het zo slecht is en zo godtergend, als werkelijk het geval is. Als zij, die ons licht betimmerden, en ons in de weg stonden, weggenomen worden, als zij achteruit gaan of in ongenade vallen, zijn wij geneigd te zeggen: "Nu zij verwoest zijn, zullen wij vervuld worden." Maar dit ontspruit uit een zelfzuchtig hebzuchtig beginsel en een verlangen om alleen inwoners te worden in het midden des lands, alsof wij niemand het leven gunden. Dat ontspruit uit een gebrek aan die liefde voor onze naaste als voor ons zelf, die de wet van God zo uitdrukkelijk eist, en uit die onmatige liefde tot de wereld als ons geluk, die de liefde van God zo uitdrukkelijk verbiedt. En het is rechtvaardig van God te blazen in de plannen en bedoelingen van hen, die zich groot willen maken op de puinhopen van anderen, en wij zien, dat zij dikwijls teleurgesteld worden.

II. Het ongenoegen van God daarover tegen hen. Gods leiding had Tyrus welgedaan. Tyrus was een vrolijke en rijke stad, en had dat kunnen blijven, als het medelijden had gehad met Jeruzalem in haar rampen en haar een adres van condoleantie had gezonden, zoals het had behoren te doen, maar nu het, in plaats daarvan, een welgevallen toonde aan de val van zijn nabuur, en misschien wel een adres van felicitatie zond aan de overwinnaars, nu zegt God: *Zie,*

Ik wil aan u, o Tyrus! vers 3. En als God tegen haar is, verwachtte zij niet langer voorspoedig te zijn.

1. God zal geduchte vijanden over haar brengen: "Ik zal vele heidenen tegen u doen opkomen, een leger samengesteld uit vele volken, of een volk, dat zo sterk is als vele volken". Die God tegen zich hebben, kunnen verwachten, dat alle schepselen tegen hen zullen zijn, want welke vrede kunnen zij hebben, die geen vrede met God hebben? Zij zullen binnen komen stromen als de zee met haar golven, de ene golf na de andere, met onweerstaanbare kracht. De man, die dat leger over hen brengen zal, wordt genoemd-"Nebukadnezar, de koning van Babel, de koning van de koningen", aan wie vele koningen schatting betaalden, en van wie velen afhankelijk waren, behalve die zijn gevangenen waren, Daniel 2:37, 38, Hij is dat gouden hoofd Hij zal komen met een groot leger, paarden en wagens, enz, alle strijdkrachten te land. Wij vinden niet, dat hij een vloot had, of iets dergelijks om haar ter zee aan te vallen, wat de aanval zoveel moeilijker maakte, zoals wij vinden in Hoofdstuk 29:18, *waar het een groter dienst* genoemd wordt, die *hij zijn leger heeft doen dienen tegen Tyrus.* Hij zal het formeel belegeren, vers 8, hij zal *sterkten maken en een wal opwerpen,* en, vers 9, *muurbrekers tegen haar muren stellen.* Zijn troepen zullen zo talrijk zijn, dat de stofwolk, die zij veroorzaken, de stad bedekken zal, vers 10. *De muren zullen beven* van het gedruis dat zij maken zullen, en bij iedere aanval zullen zij juichen, als soldaten, die *een doorgebroken stad intrekken,* de paarden zullen rennen met zoveel vuur en onstuimigheid, dat zij *de straten vertreden* zullen, hoe degelijk zij ook geplaveid zijn.

2. Zij zullen een schrikkelijk strafgericht houden.

a. De vijanden zullen zich meester maken van al haar versterkingen, zij zullen *de torens en de muren af breken,* vers 4. Want welke muur is zo sterk gebouwd, dat zij tegen de oordelen Gods beschermen kan? *De kolommen harer sterkte zullen ter aarde nederstorten,* vers 11. De stad heeft het beleg lang uitgehouden, maar is tenslotte genomen.

b. Veel bloed zal vergoten worden: *Haar dochters op het veld,* de steden in het binnenland, die aan Tyrus als de moederstad onderworpen waren, *zullen met het zwaard gedood worden,* vers 6. De invallers beginnen met hen, die hun het eerst in de weg komen. En vers 11, *hij zal uw volk met het zwaard doden,* niet alleen de soldaten, die onder de wapens gevonden worden, maar ook de burgers zullen over de kling gejaagd worden, daar de koning van Babel uiterst verbolgen was over de langdurigen tegenstand.

c. Al de rijkdom van de stad zal de buit worden van de overwinnaar, vers 12 :*Zij zullen uw koopmanswaren plunderen.* Het was het vooruitzicht op de plundering, dat de stad met zoveel kracht deed aanvallen. Zie de ijdelheid des rijkdoms, dat *hij van zijn bezitters bewaard wordt tot hun eigen kwaad,* hij lokt de dieven aan en beloont hun moeite, niet alleen houdt hij op te bevoordelen, die er moeite voor gedaan hebben, en die er alle recht op hadden, maar hij stelt zich in dienst van hun vijanden, die daardoor in staat gesteld worden, hun zoveel te meer kwaad te doen.

d. De stad zelf zal in de as gelegd worden. *Al de kostelijke huizen zullen omgeworpen worden,* vers 12, die schoon gelegen, rijk versierd en gemeubeld waren, zullen tot puinhopen worden. Laat men het zich niet al te aangenaam maken in die aangename huizen, want men weet niet, hoe spoedig men die verwoest zal zien. Tyrus zal volkomen verwoest worden, de vijand zal niet alleen de huizen neerhalen, hij zal ook het hout en de stenen wegslepen, opdat zij er de

stad niet meer mee kunnen opbouwen, en zullen die *in het midden van de wateren werpen,* zodat zij niet meer verzameld kunnen worden en men er geen gebruik meer van maken kan. Ja, vers 4, *Ik zal haar stof van haar wegvagen,* niet alleen zal het losse stof weggeblazen worden, maar de grond waarop zij gebouwd is, zal door de verbitterde vijand omgewoeld en uitgegraven en *in het midden van de wateren* geworpen worden vers 12. De fundamenten staan in *het stof,* dat stof zal geheel weggenomen worden, en dan moet de stad natuurlijk vallen. "Toen Jeruzalem verwoest werd, werd Zion als een akker geploegd," Micha 3:12. Maar de verwoesting van Tyrus zal nog verder gaan, de grond zelf zal weggemaakt worden, en *de gladde steenrots* zal bloot liggen, vers 4, 14, rots, zonder de aarde, die ze bedekt heeft, er zal alleen gelegenheid zijn om *netten uit te spreiden,* vers 5, 14, zij zal de vissers dienen, om hun netten op te drogen en te boeten.

e. Er zal een eind gemaakt worden aan haar vreugde en blijdschap, vers 13 :*Ik zal het gedeun uwer liederen doen ophouden.* Tyrus was een vrolijke stad geweest, Jesaja 23:7, met haar liederen had zij haar klanten verlokt om handel met haar te drijven. Maar nu is het uit met haar voordelige handel en aangename vriendschap, Tyrus is geen plaats meer voor handel noch voor vermaak. *Tenslotte, zij zal niet meer gebouwd worden,* vers 14, niet meer, zoals zij geweest is, met zoveel pracht en praal, niet meer op dezelfde plaats, als ‘t ware in de zee, een lange tijd zelfs in het geheel niet, de tegenwoordige inwoners zullen verstrooid of verspreid worden, zodat dit Tyrus *niet meer* zijn zal. Want God *heeft het gesproken,* ver 5, 14, en als het vervuld is, wat Hij gesproken heeft, dan zullen zij daaraan *weten dat Hij de Here is en geen mens, dat Hij liegen zou, en geen mensenkind, dat Hem iets berouwen zou.*

Ezechiël 26:15-21

De volkomen verwoesting van Tyrus wordt hier voorgesteld in krachtige en levendige beeldspraak, die uitermate treffend is.

1. Zie hoe hoog verheven, hoe groot Tyrus geweest was, en hoe onwaarschijnlijk het was, dat het ooit hiertoe komen zou. De herinnering aan zijn vroegere grootheid en overvloed is een aanmerkelijke verzwaring van iemands tegenwoordige schande en armoede. *Tyrus was een beroemde* stad, vers 17, heinde en ver bekend bij de volken, de *kronende stad* (zo wordt zij genoemd in Jesaja 23:8), een stad, die kronen weggeven kon, die eerde, wie zij toelachte, die zich zelf kroonde en de kroon was van die haar omringden. Zij werd bezocht door allen, die de zee bevaren, die van alle delen daarheen kwamen en met zich brachten *de overvloed van de zeeën* en *de bedekte verborgene dingen des zands.* Zij is *sterk geweest ter zee,* gemakkelijk toegankelijk voor haar vrienden, maar ontoegankelijk voor haar vijanden, verdedigd door een muur van water, die haar onneembaar maakte. Zodat zij met haar praal, en haar inwoners met hun trots hunlieder schrik gaven aan allen, die haar bezochten en met haar handelden. Zij was wel versterkt en geducht in de ogen van allen, die haar kenden. Iedereen had ontzag voor de Tyriërs en was bevreesd hun te mishagen. Die. hun eigen kracht kennen, zijn maar al te geneigd schrik te veroorzaken, en er trots op te zijn, dat zij de zwakkeren schrik kunnen aanjagen.

2. Zie hoe Tyrus wordt vernederd en hoe klein het wordt gemaakt, vers 19, 20. Deze *beroemde stad* wordt gesteld tot *een verwoeste stad,* zij wordt niet meer bezocht als voorheen, er stromen geen kooplieden meer samen, *zij is gelijk de steden, die niet bewoond worden,* die geen steden zijn, en, daar niemand ze onderhoudt, van zelf instorten. Tyrus zal zijn als een stad, door een overstroming verzwolgen, die het *overdekt,* en *als een afgrond is over haar opgekomen.* Zoals de golven vroeger haar verdediging waren, zo zullen zij nu haar verwoesting zijn. Zij zal *neerdalen met degenen, die in de kuil neerdalen,* met de steden van de oude wereld, die onder water gezonken waren, en met Sodom en Gomorra, die op de bodem van de Dode Zee liggen. Of, zij zal zijn, als degenen die sinds lang begraven zijn, als het oude volk, die oud geworden zijn als bewoners van het stille graf, die geheel vergaan zijn onder de grond, en geheel vergeten boven de grond, zo zal Tyrus nederliggen in de onderste plaatsen van de aarde, vernederd, geplaagd, ten onder gebracht. Zij zal zijn als de woeste plaatsen, die van ouds geweest zijn, en als de mensen, die als van ouds gestorven zijn, zij zal gelijk zijn aan andere steden, die vroeger op gelijke wijze verlaten en verwoest zijn. Zij zal niet weer bewoond worden, niemand zal de moed hebben een poging te doen om haar op dezelfde plaats te herbouwen, zodat zij niet meer zijn zal, de Tyriërs zullen verloren gaan onder de volken, zodat men naar Tyrus zoeken zal op de plaats waar het geweest is, maar vergeefs: "Als gij gezocht wordt, zo zult gij niet meer gevonden worden." Andere mensen zullen een nieuwe stad bouwen op een andere plaats, dicht bij de oude, die zij Tyrus zullen noemen, meer Tyrus het Tyrus van vroeger en van nu, zal niet meer zijn. De sterkste steden ter wereld, die het best verdedigd en het best voorzien zijn, zijn onderhevig aan verval, en kunnen in korte tijd teniet gedaan worden. In de geschiedenis van ons eigen eiland (Engeland en Schotland) wordt van vele steden gesproken, die bestonden, toen de Romeinen hier waren, maar nu weten oudheidkundigen nauwelijks waar zij die zoeken moeten, en is er van hun bestaan geen ander bewijs meer over dan de Romeinse kruiken en munten, die soms toevallig worden opgegraven. Maar in de andere wereld verwachten wij een stad, die altijd zal blijven bestaan, en in volmaaktheid bloeien door alle tijden van de eeuwigheid.

3. Zie, in welk een ellende de bewoners van Tyrus zijn, vers 15 :*In het midden van u zal men schrikkelijk moorden,* velen en aanzienlijken zal men doden. Het is waarschijnlijk, dat, toen de stad genomen werd, het gros van de inwoners over de kling gejaagd werd. Toen kermde de dodelijk verwonde, en tevergeefs, tot de onbarmhartige overwinnaars, zij riepen om genade, maar zij werd hun niet gegeven, de gewonden zijn gedood zonder genade, of liever, de enige genade, die hun betoond wordt, is, dat de tweede slag hen uit hun lijden verlossen zal.

4. Zie in welk een ontsteltenis alle naburen van Tyrus zijn, als zij horen, dat zij gevallen is. Dat wordt hier sierlijk uitgedrukt, om te tonen, hoe verbazend die val zou zijn.

a. *De eilanden zullen van het geluid uws vals beven,* vers 15, evenals, wanneer een groot koopman failleert, allen, die zaken met hem doen, de schok gevoelen, en onrustig beginnen te worden, misschien hadden zij wissels op hen, die zij nu vrezen, dat alle waarde verloren hebben. Of, wanneer zij iemand plotseling bankroet zien gaan, met veel meer schuld dan bezit, maakt hen dat bevreesd, dat het hun ook zo zal gaan. Zo zullen ook de eilanden, die veilig dachten te zijn in de omarming van de zee als zij Tyrus zien vallen, beven en sidderen zeggende: "Wat zal er van ons worden?" En het is wel, als zij er een goed gebruik van maken, om zich er door te laten waarschuwen niet zeker te zijn, maar God en Zijn oordelen te vrezen. De plotselinge val van een grote toren doet de grond in de rondte beven, zo zullen al de eilanden in de Middellandse Zee gevoelig getroffen worden door de verwoesting van Tyrus, daar zij de plaats zo goed kennen, er zulke grote belangen hadden, en er zo voortdurend mee in gemeenschap stonden.

b. De vorsten van de zee, die op deze eilanden heersten, zullen er door getroffen worden. Of de rijke kooplieden, die als vorsten leven, Jesaja 23:8 en de eigenaars van de schepen, die heersen als vorsten, deze zullen de val van Tyrus op hartstochtelijke en aandoenlijke wijze betreuren vers 16 :*Zij zullen afdalen van hun tronen,* daar zij de werkzaamheden er van veronachtzamen en de praal er van verachten zullen. Zij zullen *hun mantels van zich doen en hun gestikte klederen uittrekken,* en zullen zich kleden met *sidderingen,* met zakken, die hen zullen doen huiveren, in schaamte en smart *zullen zij op de aarde nederzitten, zij* zullen *elk ogenblik sidderen* bij de gedachte aan wat Tyrus overkomen is, en uit vrees voor wat hun zelf overkomen kan, want welk eiland is veilig als Tyrus het niet is? *Zij zullen een klaaglied over u opheffen,* er zullen treurzangen en klaagliederen geschreven worden op de val van Tyrus, vers 17. *Hoe zijt gij vergaan!*

c. Het zal een grote verrassing voor hen zijn, en zij zullen versteld staan, dat een plaats, door natuur en kunst zo wel bevestigd, zo beroemd om macht en rijkdom, die de zenuw van de oorlog is, die het zo lang en met zoveel dapperheid uithield, tenslotte toch genomen is, vers 21 :*Ik zal u tot een schrik stellen.* Het is rechtvaardig van God tot een schrik hunner naburen te stellen door een plotselinge en vreemde straf, die zichzelf een schrik hunner naburen maken door misbruik van macht. Tyrus had hun haar schrik gegeven, vers 17, en wordt nu tot een schrikkelijk voorbeeld gesteld.

d. Het zal een grote beproeving voor hen zijn, en zij zullen smartelijk getroffen worden, vers 17, zij zullen *een klaaglied over Tyrus opheffen,* daar zij het duizendmaal jammer vinden, dat zulk een rijke en schitterende stad aldus verwoest is. Toen Jeruzalem, de heilige stad, verwoest werd, waren er zulke klaagliederen niet, "allen, die over de weg gingen, ging het niet aan," Klaagliederen 1:12, maar, toen Tyrus, de handelsstad viel, werd zij algemeen betreurd. Die de

wereld in het hart hebben, betreuren het verlies van de aanzienlijke mensen meer dan dat van de goede mensen.

e. Het zal een alarmkreet voor hen zijn: "Zij zullen sidderen ten dage van uw val, omdat zij reden hebben te denken, dat het nu hun beurt is. Als Tyrus valt, wie kan dan staan blijven? Huilt gij dennen, dewijl de anderen gevallen zijn. De val van anderen behoort ons uit onze zekerheid op te wekken. De dood of het verval van anderen in de wereld is een domper op onze overmoed, als wij dromen, dat onze berg vast staat en niet zal wankelen in eeuwigheid.

5. Zie hoe de onherstelbare verwoesting van Tyrus verergerd wordt door het vooruitzicht op het herstel van Israël. Aldus zal Tyrus zinken, als *Ik het sieraad herstellen zal in het land van de levenden,* vers 20.

a. Het heilige land is het land van de levenden, want andere dan heilige zielen zijn geen levende zielen, in eigenlijken zin. Waar levende offeranden aan de levenden God geofferd worden en waar de levende orakels zijn, daar is "het lam van de levenden, daar hoopte David het goede des Heren te zien," Psalm 27:13. Dat was een type van de hemel, die in volstrekte zin, het land van de levenden is.

b. Al ligt dit land van de levenden een tijd lang onder Gods toorn, toch zal God daarin het sieraad herstellen, het sieraad, dat verdwenen was, zal terugkeren, en het herstel van datgene, waarvan zij beroofd waren, zal zoveel te groter sieraad voor hen zijn. God zelf zal het sieraad zijn van de landen, die de landen van de levenden zijn.

c. Het zal de ellende verzwaren van hen, wier deel in het land van de stervenden is, van hen, die eeuwig sterven, het geluk te zien dergenen wier eeuwig deel in het land van de levenden is Toen de rijke man zelf in de pijn was, zag hij Lazarus in de schoot van Abraham, het sieraad hem gegeven, in het land van de levenden.

HOOFDSTUK 27

1 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
2 Gij dan, mensenkind! hef een klaaglied op over Tyrus;
3 En zeg tot Tyrus, die daar woont aan de ingangen der zee, handelende met de volken in vele eilanden: Zo zegt de Heere HEERE: O Tyrus! gij zegt: Ik ben volmaakt in schoonheid.
4 Uw landpalen zijn in het hart der zeeen; uw bouwers hebben uw schoonheid volkomen gemaakt.
5 Zij hebben al uw denningen uit dennebomen van Senir gebouwd; zij hebben cederen van den Libanon gehaald, om masten voor u te maken.
6 Zij hebben uw riemen uit eiken van Basan gemaakt; uw berderen hebben zij gemaakt uw welbetreden elpenbeen, uit de eilanden der Chittieten.
7 Fijn linnen met stiksel uit Egypte was uw uitbreidsel, dat het u tot een zeil ware; hemelsblauw en purper, uit de eilanden van Elisa, was uw deksel.
8 De inwoners van Sidon en Arvad waren uw roeiers; uw wijzen, o Tyrus! die in u waren, die waren uw schippers.
9 De oudsten van Gebal en haar wijzen waren in u, verbeterende uw breuken; alle schepen der zee en haar zeelieden waren in u, om onderlingen handel met u te drijven.
10 Perzen, en Lydiers, en Puteers waren in uw heir, uw krijgslieden; schild en helm hingen zij in u op, die maakten uw sieraad.
11 De kinderen van Arvad en uw heir waren rondom op uw muren, en de Gammadieten waren op uw torens; hun schilden hingen zij rondom aan uw muren; die maakten uw schoonheid volkomen.
12 Tarsis dreef koophandel met u vanwege de veelheid van allerlei goed; met zilver, ijzer, tin, en lood handelden zij op uw markten.
13 Javan, Tubal en Mesech waren uw kooplieden; met mensenzielen en koperen vaten dreven zij onderlingen handel met u.
14 Uit het huis van Togarma leverden zij paarden, en ruiteren, en muilezels op uw markten.
15 De kinderen van Dedan waren uw kooplieden; vele eilanden waren de koophandel uwer hand; hoornen van elpenbeen en ebbenhout gaven zij u weder tot een verering.
16 Syrie dreef koophandel met u, vanwege de veelheid uwer werken; met smaragden, purper, en gestikt werk, en zijde, en Ramoth, en Cadkod, handelden zij op uw markten.
17 Juda en het land Israels waren uw kooplieden; met tarwe van Minnit en Pannag, en honig, en olie, en balsem, dreven zij onderlingen handel met u.
18 Damaskus dreef koophandel met u, om de veelheid uwer werken, vanwege de veelheid van allerlei goed; met wijn van Chelbon en witte wol.
19 Ook leverden Dan en Javan, de omreizer, op uw markten; glad ijzer, kassie en kalmus was in uw onderlingen koophandel.
20 Dedan handelde met u met kostelijk gewand tot wagens.
21 Arabie en alle vorsten van Kedar waren de kooplieden uwer hand; met lammeren, en rammen, en bokken, daarmede handelden zij met u.
22 De kooplieden van Scheba en Raema waren uw kooplieden; met alle hoofdspecerij, en met alle kostelijk gesteente en goud, handelden zij op uw markten.
23 Haran, en Kanne, en Eden, de kooplieden van Scheba, Assur en Kilmad, handelden met u.
24 Die waren uw kooplieden met volkomen sieradien, met pakken van hemelsblauw en gestikt werk, en met schatkisten van schone klederen; gebonden met koorden, en in ceder gepakt, onder uw koopmanschap.
25 De schepen van Tarsis zongen van u, vanwege den onderlingen koophandel met u; en gij waart vervuld, en zeer verheerlijkt in het hart der zeeen.

26 Die u roeien, hebben u in grote wateren gevoerd; de oostenwind heeft u verbroken in het hart der zeeen.
27 Uw goed, en uw marktwaren, uw onderlinge koophandel, uw zeelieden, en uw schippers; die uw breuken verbeteren, en die onderlingen handel met u drijven, en al uw krijgslieden, die in u zijn, zelfs met uw ganse gemeente, die in het midden van u is, zullen vallen in het hart der zeeen, ten dage van uw val.
28 Van het geluid des geschreeuws uwer schippers zullen de voorsteden beven.
29 En allen, die den riem handelen, zeelieden, en alle schippers van de zee, zullen uit hun schepen nederklimmen; op het land zullen zij staan blijven.
30 En zij zullen hun stem over u laten horen, en bitterlijk schreeuwen; en zij zullen stof op hun hoofden werpen, zij zullen zich wentelen in de as.
31 En zij zullen zich over u gans kaal maken, en zakken aangorden; en zullen over u wenen met bitterheid der ziel, en bittere rouwklage.
32 En zij zullen in hun gekerm een klaaglied over u opheffen, en over u weeklagen, zeggende: Wie is geweest als Tyrus, als de uitgeroeide in het midden der zee?
33 Als uw marktwaren uit de zeeen voortkwamen, hebt gij vele volken verzadigd; met de veelheid uwer goederen en uw onderlingen koophandel, hebt gij de koningen der aarde rijk gemaakt.
34 Ten tijde, dat gij uit de zeeen verbroken zijt in de diepte der wateren, zijn uw onderlinge koophandel en uw ganse gemeente in het midden van u gevallen.
35 Alle inwoners der eilanden zijn over u ontzet, en hun koningen staan de haren te berge, zij zijn verbaasd van aangezicht.
36 De handelaars onder de volken fluiten u aan; gij zijt een grote schrik geworden, en zult er niet meer zijn tot in eeuwigheid.

Nog wonen wij de begrafenis van Tyrus bij en horen de klaagliederen over de val van die beroemde stad. In dit hoofdstuk hebben wij,

I. Een breed verslag van de waardigheid, de rijkdom en de pracht van Tyrus Terwijl het op zijn toppunt stond, zijn uitgebreide handel en zijn betrekkingen met andere volken, vers 1-25, hetgeen zijn val te betreurenswaardiger maakt.

II. Een voorzegging van zijn val en ondergang en de verwarring en ontsteltenis, die daarom de naburen zal aangrijpen, vers 26-38. En het doel daarvan, de hoogmoed van wereldse roem te brandmerken door het één tegenover het andere te stellen, om ons de ijdelheid en onzekerheid van rijkdom, eer en aards genoegen te tonen, tevens om te laten zien hoe weinig reden wij hebben, ons geluk daarvan te verwachten, en ons vertrouwen op derzelver duurzaamheid te stellen. Alles is dus geschreven tot onze lering.

Ezechiël 27:1-25

Hier,

I. Wordt de profeet bevolen, een klaaglied op te heffen over Tyrus, vers 2. Het was toen nog in de gouden tijd van zijn voorspoed, en nog niet het minste teken van zijn naderende val. Toch moet de profeet het beklagen, omdat die voorspoed zijn valstrik en de oorzaak van zijn hoogmoed en zekerheid is, waardoor zijn val te smartelijker zijn zal. Zelfs zij, die gerust leven, zijn te beklagen, als zij zich op tegenspoed voorbereiden. Hij moest de stad beklagen, omdat ze snel haar verderf tegemoet ging, zeker en nabij was dat, en, hoezeer de profeet het voorzegt en er God in rechtvaardigt, moet hij er een klaaglied over aanheffen. Zie, wij moeten treuren over de ellende van andere volken zowel als over onze eigen ellende, uit genegenheid voor het mensdom in het algemeen. Het is een deel van de eer, die wij allen mensen schuldig zijn, hun rampen te bewenen, zelfs van hen, welke die rampen door hun eigen dwaasheid zich berokkend hebben.

II. Wordt hem meegedeeld wat hij zeggen moet "in de naam des Heeren Heeren", een naam in Tyrus niet onbekend, en die er beter bekend zou worden, Hoofdstuk 26:6.

1. Hij moet Tyrus om zijn hoogmoed bestraffen: *O Tyrus, gij zegt: Ik ben volmaakt in schoonheid,* vers 3, *van universele schoonheid* (gelijk de grondtekst letterlijk luidt), in ieder opzicht schoon, en daarom overal bewonderd. Zion, dat "de volkomenheid van de schoonheid heet, Psalm 50:2, en de schoonheid van de heiligheid bezat, toonde de schoonheid des Heeren." Maar Tyrus, omdat het welgebouwd en vol was met geld en handel, acht zich een volkomen schoonheid. Zie, het is de dwaasheid van van de mensen kinderen, zelf de praal en het genoegen, waarin zij leven, te schatten, ze om zichzelf schoonheid te noemen, en als ze andere overtreffen, ze voor volmaakt te houden. Maar God geeft acht op de zotte verwaandheid, die de mens in zijn voorspoed koestert, wanneer de geest zich met de omstandigheden verheft. Om die trots te vernederen, vindt Hij dan een middel om die voorspoed te doen tanen. Laat niemand zich schoon noemen dan voor zoverre hij geheiligd is, noch van volkomen schoonheid spreken totdat hij in de hemel komt.

2. Hij moet Tyrus bestraffen om zijn voorspoed, wijl daarin de grond voor zijn hoogmoed lag. In lofliederen pleegt men veel heerlijkste vertellen van degenen, wier val men beklaagt, zo prijst ook de profeet Tyrus voor alles wat het prijzenswaardig bevat. Hij heeft niets te melden omtrent zijn godsdienst vroomheid, milddadigheid, zijn bereidvaardigheid om verdrukten te beschermen of zijn invloed te gebruiken ten dienste van naburen. Het leefde in grootheid, had een uitgebreide handel, en overal werd de stad gehuldigd. De profeet moet zijn hoogte en pracht beschrijven, opdat God te meer in zijn val verheerlijkt worde, als de God, "die ziet allen hoogmoedige en brengt hem ten onder, verbergt ze tezamen in het stof, verbindt hun aangezichten in het verborgen," Job 40:7, 8.

A. De stad Tyrus lag hoogst gunstig, *aan de ingangen van de zee,* vers 3, met verschillende uitnemende havens, niet gelijk steden aan rivieren gelegen, waar de schepen slechts van één zijde komen. Ze lag aan het einde van de Middellandse Zee, zeer gemakkelijk voor de landhandel met de streken om de Levant (het oostelijk deel van die zee), zodat ze "handelde met de volken op veel eilanden. Tussen Griekenland en Azië liggende, werd zij de voornaamste stapelplaats of markt, waar de kooplieden uit alle landen samenkwamen: *Uw landpalen zijn in het hart van de zeeën,* vers 4. Ze was door water omringd, een ontzaglijk voordeel voor de

handel, ze was als de lieveling van de zee, rustte in haar boezem, aan haar hart. Zie, het heeft grote voordelen in meer dan een opzicht, op een eiland te wonen. Zeeën zijn de oudste landgrenzen, die onze vaderen niet hebben gesteld, maar de God van onze vaderen, en die niet, gelijk landgrenzen, verzet kunnen worden. Het volk, dat daar woont, kan te gemakkelijker alleen wonen, als het verkiest, en niet onder de volken gerekend worden. En tegelijk kan het gemakkelijker met het buitenland handel drijven en verbintenissen aanknopen met andere natiën. Wij moeten derhalve erkennen, dat Hij, die de plaats bepaalt van ieders woning, het wel met ons gemaakt heeft.

B. Tyrus was wonderlijk gebouwd, en daar het op een heuvel lag, verschafte het een heerlijk gezicht en nodigde om zo te zeggen de schepen uit, haar havens binnen te varen, vers 4 :*Uw bouwers hebben uw schoonheid volkomen gemaakt,* zij hebben het uit bouwkundig oogpunt zo volkomen gemaakt, dat in alle gebouwen van de stad geen gebrek was aan te wijzen. En toch kon ze niet wedijveren met de volkomenheid van de schoonheid, die God aan Jeruzalem had voorbehouden.

C. Zijn haven lag vol met een overvloed van voortreffelijke schepen, Jesaja 33:21. De scheepsbouwmeesters hadden hun best gedaan, evenzeer als die de huizen hadden gebouwd. Men gelooft dat de Tyriërs het eerst de zeevaartkunst hebben uitgevonden, ze hebben ze in ieder geval verbeterd en tot de hoogste volkomenheid gebracht, voor zover dat toen mogelijk was, zonder kompas en zonder andere ontdekkingen en uitvindingen van de latere tijd.

a. Zij bouwden de dekken en de romp van het schip, uit dennebomen van Senir, een berg in het land Israëls nabij de Hermon, Hooglied 4:8. Dennen planken waren glad en licht, maar niet zo duurzaam als eikenhout.

b. Zij haalden *ceders van de Libanon,* een ander gebergte in het noorden van Israël, voor hun *masten,* vers 5. Zij kregen *eiken uit Basan,* Jesaja 2:13, om *riemen* te maken, want het is waarschijnlijk, dat hun schepen voor het merendeel galeien waren, door riemen voortbewogen. Het volk Israëls bouwde weinig schepen voor zich zelf, maar het voorzag de Tyriërs van timmerhout om ze te vervaardigen. Zo gebruikt het éne land wat het andere voortbrengt, en zo helpen zij elkaar, zodat geen een tot een ander zeggen kan: Ik heb u niet van node.

c. Zulk een pracht spreidden zij in hun schepen ten toon, dat zij zelfs de banken van elpenbeen maakten hetwelk zij haalden van de eilanden van de Chittieten uit Italië of Griekenland, zij hadden werklieden van de Assurieten of Assyriërs om ze te vervaardigen, zo rijk begeerden zij de kajuiten van hun schepen.

d. Zo verkwistend waren zij zelfs, dat zij hun *zeilen* maakten van *fijn linnen uit Egypte,* en dat bovendien *stikten,* vers 7. Of: daarmee wordt bedoeld hun *vlaggen,* die zij hesen om hun nationaliteit aan te duiden, en die zeer kostbaar waren.

e. Zij behingen hun scheepsvertrekken met *hemelsblauw en purper,* de rijkste stoffen en schoonste kleuren, die zij konden verkrijgen op de eilanden, waarmee zij handel dreven. Want, hoewel Tyrus zelf beroemd was om zijn purper, waarom men van *Tyrisch purper* spreekt, begeerden zij het "wat van verre komt".

D. Deze voortreffelijke schepen waren goed bemand, door lieden van grote vlijt en vindingrijkheid. De kapiteins en schippers, die de schepen bestuurden, waren mannen van

Tyrus in wie zij vertrouwen konden stellen, vers 8. *Uw wijzen, o Tyrus, die in u waren, die waren uw schippers.* Maar voor gewoon scheepsvolk hadden ze lieden uit andere landen: de inwoners *van Sidon* en *Arvad* waren uw *roeiers.* Die kwamen uit naburige landen, Zion was de zusterstad van Tyrus, geen twee mijlen verder naar het noorden, daar werden bekwame zeelieden gevormd, waarom het in het belang van Tyrus was, die steden te steunen en te vriend te houden. Zij zond naar Gebal in Syrië om wijzen, herstellende haar breuken, om spleten en naden te stoppen, in één woord, om de schepen op te kalfateren, als ze van lange reizen terugkeerden. Daarvoor hadden ze de ouden en wijzen van Gebal nodig, vers 9. Er is namelijk meer behoefte aan wijsheid en overleg om wat gebrekkig geworden is weer in goede staat te herstellen dan om wat nieuws te maken. "In het algemeen moet men oude en wijze mannen hebben om de bressen toe te muren en de paden weer op te maken, om te bewonen," Jesaja 58:12. Ja, alle landen, waarmee zij handel dreven stonden hun ten dienste, waren gewillig om voor loon te arbeiden en hun jongelingen als leerlingen naar Tyrus te zenden of als scheepsvolk aan boord van zijn schepen te plaatsen, zodat alle schepen van de zee en hun zeelieden in haar waren, om onderlinge handel met haar te drijven. Wie goed betaalt, kan handen genoeg voorden arbeid vinden.

E. Hun stad werd door een aanzienlijke krijgsmacht bewaard, vers 10, 11. De Tyriërs zelf gaven zich geheel aan de handel, maar een goed leger te voet was nodig, en daarom wierven zij soldaten uit andere landen, die het best konden verdedigen, al kwamen die ook van verre (wat misschien uit een politiek oogpunt geschiedde), uit Perzië, Lud en Put. Die droegen de wapenen, wanneer daarvoor aanleiding was, en in vredestijd hingen zij hun schilden in het tuighuis als om vrede uit te roepen en van de wereld te verkondigen, dat er voor het ogenblik geen behoefte aan hen was, maar dat zij gereed stonden om ze voor de dag te halen, wanneer daarvoor ook maar de minste reden bestond. Hun muren worden bewaakt door de mannen van Arvad, hun torens door de Gamadieten bezet, forse krijgers met krachtige armen. In plat Latijn wordt het vertaald door "pygmeeën," mannen niet langer dan een arm. Zij hingen hun schilden rondom aan hun muren in de wapenmagazijnen, en aan de stadsmuren, ten teken dat niemand het wagen zou de stad met boze bedoelingen te naderen, ziende hoe flink ze verdedigd werd. *Die maakten hun sieraad,* vers 10, *en maakten hun schoonheid volkomen,* vers 11. Het bracht zeer veel aan de roem van Tyrus toe, dat het mannen uit alle omliggende landen in zijn dienst had, uit het land Israëls, of schoon dat aan zijn landpalen grensde, had het wel timmerhout, maar geen mensen, hetgeen aan de vrijheid en waardigheid van de Joodse natie zou te kort gedaan hebben, 2 Kronieken 2:17, 18. Het was ook de roem van Tyrus, zo’n militie te bezitten, zo geschikt voor de dienst, in voortdurende soldij, en zulke wapenen als die van Davids toren, die gebouwd is tot ophanging van wapentuig, allemaal zijnde schilden van de helden, Hooglied 4:4. Het is van de vermelding waard dat hier en daar het wapentuig gezegd wordt, ook schilden en helmen te bevatten, wapenen ter verdediging, maar geen zwaarden noch spiesen ten aanval, al zijn er waarschijnlijk ook zulke geweest, als om aan te kondigen, dat de krijgsmacht van een volk moet strekken tot zijn verdediging, en niet om aan te vallen of naburig gebied te veroveren om eigen recht te handhaven, maar niet om eens anders recht te verkorten.

F. Zij hadden een uitgebreide handel en gemeenschap met alle delen van de wereld. Met sommige volken handelden zij in deze waren met andere in wat anders, al naar de voortbrengselen van die landen, hetzij natuurproducten hetzij fabrikaat van nijverheid. Daarover wordt hier veel gezegd, wijl dat de voornaamste glorie van Tyrus was, die al het andere mogelijk maakte. Wij vinden in de Heilige Schrift zoveel volken te zamen vermeld, dat dit hoofdstuk, naar de mening van sommigen, veel licht geeft bij de eerste opsomming van de vestiging van volken na de vloed, Genesis 10. Onderzoekers vinden heel wat werk om de

verschillende hier vermelde plaatsen en volken uit te speuren. Aangaande vele zijn hun veronderstellingen uiteenlopend en laten ons in onzekerheid en duisternis, gelukkig hangt daarvan niet veel af. Geografen van onze tijd schieten te kort in de bepaling van de oude aardrijkskunde. En daarom zullen wij ons niet begeven in een onderzoek aangaande de handelaars of de goederen, waarin zij handelden. Wij laten dat aan anderen over en bepalen ons tot hetgeen ons nuttig is.

a. Wij hebben reden om aan te nemen, dat Ezechiël uit zichzelf weinig van de handel van Tyrus wist. Hij was priester, als banneling weggevoerd uit de nabijheid van Tyrus, toen hij waarschijnlijk nog jong was, en was daar nu elf jaren geweest. En toch spreekt hij van de bijzondere handelsartikelen van Tyrus even nauwkeurig als ware hij kommies van het douanekantoor aldaar geweest, waardoor duidelijk blijkt, dat hij door goddelijke ingeving gesproken en geschreven heeft. *Het is God, die aldus gesproken heeft,* vers 3.

b. Dit verslag van de handel van Tyrus doet ons zien, dat Gods oog over de mensen gaat, dat Hij kennis heeft van hetgeen zij doen, als zij hun wereldse zaken nagaan, niet alleen wanneer zij in de kerk bidden en luisteren, maar ook wanneer zij op de markt of hun kantoor zijn, kopende en verkopende. Een dringende reden dus, om in alle dingen een onergerlijk geweten te bewaren en altijd om Hem te denken, wiens oog altijd op ons gevestigd is.

c. Wij kunnen hier Gods wijsheid en goedheid opmerken als de Vader van het gehele menselijk geslacht, dat Hij het een land doet overvloeien van dit, en een ander van dat voortbrengsel, en alles voor de nooddruft, het gemak of de veredeling van het menselijk leven. "Non omnis fert omnia tellus niet een land brengt alles voort." De Voorzienigheid schenkt haar gaven verschillend, hier deze daar andere, nergens alle, opdat er een gestadige uitwisseling van producten zij onder schepselen die Hij uit één bloed heeft gemaakt, om op de gehele aardbodem te wonen, Handelingen 17:26. Laat daarom ieder volk God danken voor wat zijn bodem oplevert, al zij die opbrengst niet zo rijk als die van andere, toch helpt ze mee voor de behoeften van de wereld.

d. Zie, welk een zegen handel en verkeer voor de mens zijn, vooral wanneer daarbij de vreze Gods voor ogen gehouden wordt, en men niet alleen op zijn eigen belang, maar ook op dat van het algemeen acht geeft. "Het aardrijk is vol van zijn goederen," Psalm 104:24. Daar is *een veelheid van allerlei goed,* vers 12, verzameld van de oppervlakte van de aarde of opgegraven uit haar ingewanden. Ook is de aarde vol van de voortbrengselen van ‘s mensen scherpzinnigheid en vlijt, al naar zijn genie hem leidt. Door ruil en koophandel werden die alle meer productief gemaakt en zijn ze van algemeen nut, wat hier overschiet, kan elders dienen, wat nodig is maar hier ontbreekt, is ergens andere te bekomen, soms in de verste landen. Wie niet zelf kooplieden zijn, hebben reden God te danken voor handelaars en fabrikanten, door wie wat andere landen opleveren hierheen wordt gevoerd en bewerkt, gelijk door onze landgenoten wordt verzonden wat onze eigene bodem geeft.

e. Behalve de handel in wat tot levensonderhoud dient, welk een overvloed van dingen worden hier genoemd, die alleen tot vermaak strekken en door smaak en gewoonte op prijs worden gesteld, en toch veroorlooft God ons er gebruik van te maken en er handel in te drijven en ze in te ruilen voor wat wij zelf meer dan genoeg hebben of elders op groteren prijs wordt gesteld. Hier zijn *elpenbeen en ebbehout* vers 15, *die gegeven worden tot een verering* te koop of in ruil aangeboden, of, gelijk sommigen menen, aan de stad of haar grote mannen, aangeboden om hun gunst te verwerven. Hier zien *smaragden, Ramoth* (koraal) *en Cadkod* (agaat), vers

16, *met alle kostelijk gesteente* en *goud,* vers 22, waar de wereld beter buiten kan dan buiten ijzer en gewone stenen. Hier zijn, om de smaak en de reuk te strelen *alle hoofdspecerij,* vers 22, *kassie en kalmus* vers 19, en tot versiering, *purper en gestikt werk en zijde,* vers 16, *kostelijke grondstoffen voor wagens* vers 20, *hemelsblauw* (waarom Tyrus vooral beroemd was) *en gestikt werk, met schatkisten van schone klederen, gebonden met koorden en in ceder gepakt,* een welriekend hout om de daarin geborgen waren te doorgeuren, vers 24. Bij het overzicht van deze inventaris kunnen wij terecht zeggen: Welk een menigte dingen worden hier genoemd, die wij niet nodig hebben, en zonder welke wij heel wel kunnen leven!

f. Het is opmerkenswaardig, dat ook Juda en het land van Israël in die koophandel begrepen waren, als handelaars mochten zij met de heidenen omgaan. Maar zij handelden voornamelijk in tarwe, een noodzakelijk artikel, tarwe van Minnish en van Pannag, twee streken in Kanaän, beroemd om haar uitmuntende tarwe, naar sommigen aannemen. Het gehele land was inderdaad een land van tarwe, Deuteronomium 8:8, het had het vette van de nieren van tarwe (aldus de Eng. vertaling, de onze laat, natuurlijker, het vette van de nieren op het voorafgaande vee terugslaan). Tyrus werd onderhouden door koren uit het land Israëls, Handelingen 12:20 hun land werd gespijzigd van het land van de koning. Zij handelden eveneens in honing, en olie, en balsem, alle nuttige zaken, niet dienende tot weelde of hoogmoed. En het land, waar dit de hoofdproducten waren, was de roem van alle landen, dat God voor Zijn uitverkoren volk had bestemd, geen land van specerijen en kostelijke stenen. Het Israël Gods moest zich welvoorzien rekenen, als het passend voedsel had. Zij, die met de blijdschap van de kinderen Gods bekend zijn, zetten hun hart niet op de wellustigheden van de mensenkinderen en schatten van koningen en landschappen. Wij vinden inderdaad, dat het Nieuwtestamentisch Babylon in dezelfde dingen handelt als Tyrus, Openbaring 18:12,13. Want ondanks zijn roep van heiligheid, het zijn louter menselijke belangen.

g. Ofschoon Tyrus een stad was van grote handel en er overvloed gevonden werd door koop en verkoop, waren van de ene plaats invoerende, en waren naar een andere plaats uitvoerende, toch werd de nijverheid niet verwaarloosd. *De veelheid harer werken,* haar eigen fabrikaat wordt in vers 16 en 18 genoemd. Het is verstandig van een volk, zo het kunst en nijverheid bevordert en de handwerksman niet bemoeilijkt, want hierdoor wordt welvaart en eer van een natie verhoogd, dat ze haar eigen maaksel naar het buitenland zendt, hetgeen haar allerlei rijkdom toevoert.

h. Dit alles maakte Tyrus zeer groot en zeer trots: *De schepen van Tarsis zongen van u, vanwege de onderlingen koophandel met u,* vers 25. Gij werd bewonderd en geroemd door alle volken, die met u handel dreven, want *gij waart vervuld* met schatten en mensen, *waart verfijnd en zeer verheerlijkt in het hart van de zeeën. Zij,* die zeer rijk worden, heten roemrijk, want rijkdom is in de ogen van vleselijk gezinde mensen een oorzaak van roem.

Ezechiël 27:26-36

Wij hebben de bloei van Tyrus beschouwd nu volgt de val van die stad. Een grote val was het, te groter naarmate ze vroeger een hoger toppunt bereikt en in de wereld luisterrijker geschitterd had. Zie, de machtigste en heerlijkste koninkrijken en staten gaan, vroeger of later, hun ondergang tegemoet. Zij hebben hun tijd, en na hun hoogtepunt komt hun omlaagdalen. Maar dat van Tyrus was plotseling. Haar zon ging op de middag onder. En al haar rijkdom en grootheid, haar praal en macht, verergerde slechts haar verwoesting, maakte die te bitterder voor haar zelf en te groter wonder voor allen rondom. Let nu hierop,

1. Hoe die ramp over Tyrus kwam, vers 26. Ze was als een groot rijk beladen schip, dat door de onhandigheid van haar stuurlieden doormidden brak en zonk. *Die ze roeien, hebben zelf u in grote gevaarlijke wateren gevoerd,* de overheid van de stad en zij, die de leiding van de openbare aangelegenheden hadden, wikkelden, door de een of andere onvoorzichtige daad, haar in een oorlog met de Chaldeën, hetwelk haar ondergang werd. Door een onbeschaamde, honende daad jegens de Chaldeën, of door een aanslag, vertrouwende op haar bekwaamheid om het tegen dat machtige volk op te nemen, verbitterden zij Nebukadnezar, die nu tegen haar oprukte. Haar hardnekkig volhouden tergde hem zozeer, dat hij ten laatste haar ondergang besloot en ze, *als de oostenwind, verbroken heeft in het hart van de zeeën,* vers 26. Zie, het staat slecht met een volk, wanneer zij, die aan het roer zitten, het vaartuig niet in een veilige haven sturen maar aan de grond laten lopen.

2. Hoe groot en algemeen die verwoesting zou zijn. Al haar rijkdom zal met haar begraven worden, *haar goed, en haar marktwaren, en haar onderlinge koophandel,* vers 27. Alles wat van haar afhankelijk was of in handel, oorlog, omgang met haar te maken had, *zal met haar vallen in het hart van de zeeën, ten dage van haar val.* Zie, die op schepselen hun vertrouwen stellen, hun geluk en hun belang ervan verwachten en hun hoop erop bouwen, zullen natuurlijk in haar val delen. "Welgelukzalig is hij, die de God Jakobs tot zijn hulp heeft, wiens verwachting op de Here zijn God is," Psalm 146:5, die leeft eeuwig.

3. Welke droeve klaagzang de val van Tyrus zou vereeuwigen. De stuurlieden, haar vorsten en regenten, zullen, wanneer zij zien, hoe ellendig zij zich misdragen, en hoezeer zij tot hun eigen verderf bijgedragen hebben, *luid schreeuwen zodat de voorsteden beven,* vers 28. Zo zal hun eigen slecht gedrag hen zelf aangrijpen. De mindere overheden, die als de scheepslieden van de staat zijn, zullen gedwongen worden, *uit hun schepen af te klimmen,* vers 29, hun posten te verlaten, *zullen de stem over u laten horen,* vers 30, omdat zij misleid zijn door meerderen, die minder bekwaam gebleken zijn dan men meende. *Zij zullen bitterlijk schreeuwen* om de algemene verwoesting in hun aandeel daaraan. Zij zullen op allerlei manier hun diepe smart uiten, zij zullen *stof op hun hoofden werpen* in verontwaardiging over zichzelf, *zullen zich wentelen in de as,* als een afscheid aan alle gemak en genoegen. *Zij zullen zich over u,* de stad, *geheel kaal maken,* vers 31, en *hun haar uittrekken,* naar de gewoonte bij grote rouw, *zakken aangorden,* zij, die gewoon waren hen lijnwaad te dragen, en in plaats van vrolijke gezangen, *over u wenen met bitterheid van de ziel.* Zie, verliezen en kruisen zijn zeer grievend en moeilijk te dragen, vooral voor degenen die lang gewend waren geweest, zich in weelde te waden en de slaap van de vleselijke gerustheid te slapen.

4. Hoe de vroegere eer en voorspoed aan Tyrus zou verweten worden, vers 32, 33, de vroeger beroemde stad zou nu worden *de uitgeroeide in het midden van de zee. Wie is geweest als Tyrus?* Is ooit enige stad van zo’n toppunt van voorspoed tot zo’n diepte van tegenspoed

gedaald? Er is een tijd geweest, dat uw marktwaren, uw eigen fabrikaat en het van buiten ingevoerde, uit de zeeën voortkwamen en naar alle delen van de wereld werden uitgevoerd. Toen hebt gij vele volken verzadigd en de koningen en hun koninkrijken van de aarde rijk gemaakt. De Tyriërs, al hadden zij zo'n ver uitgestrekte handel, waren, naar hieruit blijkt, eerlijke kooplieden geweest, zij lieten hun naburen niet alleen leven, maar ook voordelen genieten. Ieder, die met hen handelde won daarbij, zij bedrogen noch verdrukten het volk, maar verrijkten het met de menigte koopwaren. Maar nu werden degenen, die door hen verrijkt waren, in hun val medegesleept, gelijk vaak in de handel plaats heeft, ten tijde, *dat gij verbroken zijt, zijn uw onderlinge koophandel en uw gehele gemeente in het midden van u gevallen,* vers 34. Er kwam een einde aan Tyrus, dat eens zoveel drukte en arbeid in de wereld had gebracht. De grote vlam doofde eindelijk uit.

5. Hoe de val van Tyrus voor deze en oorzaak van schrik, voor genen een aanleiding tot lachen zou zijn, al naar het belang, dat ze bij die val hadden. Sommigen zullen *over haar ontzet* en *verbaasd van* aangezicht zijn, vers 35, daaruit besluitende, dat het weldra hun beurt zal zijn. Anderen zullen haar aanfluiten, vers 36 zullen om haar hoogmoed en ijdelheid en wanbeheer uitlachen en haar val welverdiend noemen. Zij had getriomfeerd over Jeruzalems val, en nu was men blijde om de hare. Wanneer God Zijn oordelen over de zondaar brengt, dan zal een "ieder over hem met zijn handen klappen en over hem fluiten uit zijn plaats," Job 27:22-23. "Is dit de stad, die men de volkomenheid van de schoonheid noemde?"

HOOFDSTUK 28

1 Voorts geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
2 Mensenkind! zeg tot den vorst van Tyrus: Zo zegt de Heere HEERE: Omdat uw hart zich verheft en zegt: Ik ben God, ik zit in Godes stoel, in het hart der zeeen! daar gij een mens en geen God zijt, stelt gij nochtans uw hart, als Gods hart.
3 Zie, gij zijt wijzer dan Daniel; zij hebben niets toegeslotens voor u verborgen.
4 Door uw wijsheid en door uw verstand, hebt gij vermogen voor u verkregen; ja, gij hebt goud en zilver verkregen in uw schatten.
5 Door de grootheid uwer wijsheid in uw koophandel hebt gij uw vermogen vermeerderd, en uw hart verheft zich vanwege uw vermogen.
6 Daarom zegt de Heere HEERE alzo: Omdat gij uw hart gesteld hebt als Gods hart;
7 Daarom zie, Ik zal vreemden over u brengen, de tirannigste der heidenen; die zullen hun zwaarden uittrekken over de schoonheid uwer wijsheid, en zullen uw glans ontheiligen.
8 Ter groeve zullen zij u doen nederdalen; en gij zult sterven den dood eens verslagenen in het hart der zeeen.
9 Zult gij dan enigszins, voor het aangezicht uws doodslagers, zeggen: Ik ben God? daar gij een mens zijt en geen God, in de hand desgenen, die u verslaat?
10 Gij zult den dood der onbesnedenen sterven; door de hand der vreemden; want Ik heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE.
11 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
12 Mensenkind! hef een klaaglied op over den koning van Tyrus, en zeg tot hem: Zo zegt de Heere HEERE: Gij verzegelaar der som, vol van wijsheid en volmaakt in schoonheid!
13 Gij waart in Eden, Gods hof; alle kostelijk gesteente was uw deksel, sardisstenen, topazen en diamanten, turkooizen, sardonixstenen en jaspisstenen, saffieren, robijnen, en smaragden, en goud; het werk uwer trommelen en uwer pijpen was bij u; ten dage als gij geschapen werdt, waren zij bereid.
14 Gij waart een gezalfde, overdekkende cherub; en Ik had u alzo gezet; gij waart op Gods heiligen berg; gij wandeldet in het midden der vurige stenen.
15 Gij waart volkomen in uw wegen, van den dag af, dat gij geschapen zijt, totdat er ongerechtigheid in u gevonden is.
16 Door de veelheid uws koophandels hebben zij het midden van u met geweld vervuld, en gij hebt gezondigd; daarom zal Ik u ontheiligen van Gods berg, en zal u, gij overdekkende cherub! verdoen uit het midden der vurige stenen!
17 Uw hart verheft zich over uw schoonheid; gij hebt uw wijsheid bedorven, vanwege uw glans; Ik heb u op de aarde henengeworpen, Ik heb u voor het aangezicht der koningen gesteld, om op u te zien.
18 Vanwege de veelheid uwer ongerechtigheden, door het onrecht uws koophandels, hebt gij uw heiligdommen ontheiligd; daarom heb Ik een vuur uit het midden van u doen voortkomen, dat u heeft verteerd, en Ik heb u gemaakt tot as op de aarde, voor de ogen van al degenen, die u zien.
19 Allen, die u kennen onder de volken, zijn over u ontzet; gij zijt een grote schrik geworden, en zult er niet meer zijn tot in eeuwigheid.
20 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
21 Mensenkind! zet uw aangezicht tegen Sidon, en profeteer tegen haar,
22 En zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik wil aan u, o Sidon! en zal in het midden van u verheerlijkt worden; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik gerichten in haar zal hebben geoefend, en in haar geheiligd zal zijn.

23 Want Ik zal de pestilentie in haar zenden, en bloed op haar straten, en de verslagenen zullen vallen in het midden van haar, door het zwaard, dat tegen haar zal zijn van rondom; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.
24 En het huis Israels zal geen smartenden doorn noch wee doende distel meer hebben, van allen, die rondom hen zijn, die henlieden beroven; en zij zullen weten, dat Ik de Heere HEERE ben.
25 Alzo zegt de Heere HEERE: Als Ik het huis Israels zal vergaderd hebben uit de volken, onder dewelke zij verstrooid zijn, en Ik onder hen voor de ogen der heidenen zal geheiligd zijn, dan zullen zij in hun land wonen, dat Ik aan Mijn knecht, aan Jakob gegeven heb.
26 En zij zullen daarin zeker wonen, en huizen bouwen, en wijngaarden planten; ja, zij zullen zeker wonen; als Ik gerichten zal hebben geoefend tegen allen, die henlieden beroofd hebben, van degenen, die rondom hen zijn; en zij zullen weten dat Ik, de HEERE, hunlieder God ben.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een voorspelling van de val en ondergang van de koning van Tyrus die bij de verwoesting van de stad bovenal het doelwit van Gods pijlen is, vers 1-10.

II. Een klaaglied om de koning van Tyrus, als hij zo gevallen is, hoewel hij valt door zijn eigen ongerechtigheid, vers 11-19.

III. Een profetie van de verwoesting van Sidon, dat in de nabijheid van Tyrus lag en er afhankelijk van was, vers 20-23.

IV. Een belofte van het herstel van het Israël Gods, hoewel op de dag zijn naburen er over juichten vers 24-26.

Ezechiël 28:1-10

In het voorgaande hoofdstuk hadden wij met Tyrus afgedaan, maar nu wordt aan de vorst van Tyrus gedacht. Hier is iets dat tot hem alleen gezegd moet worden, een woord Gods aan hem, dat hem de profeet zenden moet, hetzij, dat hij het horen zal, of hetzij, dat hij het laten zal.

I. Hij moet tot hem spreken van zijn trots. Zijn volk is trots, Hoofdstuk 27:3, en hij zelf ook, en zij zullen beide moeten weten, dat God *de hovaardige wederstaat.*

1. Laat ons zien, wat de uitingen van zijn trots waren: *Zijn hart heeft zich verheven,* vers 2. Hij was zeer wijs bij zich zelf, hij was opgeblazen door de gedachte aan zijn eigen algenoegzaamheid en zag met minachting op ieder ander neer. Uit de overvloed van de trots van zijn hart, zei hij: *Ik ben God,* hij zei het niet alleen in zijn hart, maar had de onbeschaamdheid het ook uit te spreken. "God heeft van de vorsten gezegd: Het zijn goden," Psalm 82:6, maar het past hun niet dat van zich zelf te zeggen, het is een grote belediging voor Hem, die alleen God is, en Zijn eer geen andere geeft. Hij dacht, dat de stad Tyrus hem evenzeer nodig had en even afhankelijk van hem was als de wereld van God, die ze gemaakt heeft, en dat hij zelf onafhankelijk van God en niemand verantwoording schuldig was. Hij dacht, dat hij evenveel wijsheid en kracht als God zelf had, en dat zijn gezag even onbetwistbaar was en dat zijn koninklijke voorrechten even absoluut en zijn woord evenzeer wet was als het woord van God. Hij eiste goddelijke eer en verwachtte geprezen en bewonderd te worden als een god, en hij twijfelde er niet aan, dat hij na zijn dood, onder andere helden, als een groot weldoener van de wereld vergood zou worden. Zo zei ook de koning van Babel: "Ik zal de Allerhoogste gelijk worden" Jesaja 14:44, en niet: gelijk de Allerheiligste. "Ik ben de sterke God, en daarom wil ik niet tegengesproken worden, omdat niemand mij kan nagaan. Ik zit in Gods stoel, Ik ben even hoog als God, mijn troon is gelijk aan de Zijne". "Divisum imperium cum Jove Caesar habet-Caesar deelt de heerschappij met Jupiter. Ik zit even veilig als God, even veilig in het hart van de zeeën, en even ver buiten het bereik van gevaar, als die in de hoogte van de hemelen zit." Hij denkt, dat de krijgslieden van zijn lijfwacht even machtig en luisterrijk zijn troon omringen, als de heirscharen van de engelen de troon van God. Hij wordt herinnerd aan zijn kleinheid en sterfelijkheid, en, sinds hij er behoefte aan heeft, dat het hem gezegd wordt, zal het hem ook gezegd worden, hoewel het een waarheid is, die van zelf spreekt: "Gij zijt een mens, en geen God, een afhankelijk schepsel, een sterfelijk schepsel. Gij zijt vlees en geen geest," Jesaja 31:3. De mensen moeten leren, "dat zij mensen zijn" en anders niet, Psalm 9:21. De grootste geesten, de grootste machthebbers, de grootste heiligen zijn mensen en geen goden. Jezus Christus was beide God en mens. Al heeft de koning van Tyrus machtige invloed op zijn omgeving en al oefent hij grote macht uit door middel van zijn rijkdom, al worden schatting en geschenken aan zijn hof gebracht, met evenveel wijding alsof het offers op zijn altaar waren, al wordt hij gevleid door zijn hovelingen, en door de dichters tot een god gemaakt, toch is hij, per slot van rekening, "een mens en anders niet", hij weet het, daarom vreest hij. "Maar hij stelt zijn hart als Gods hart." Gij hebt u zelf wijs gemaakt, dat gij een god zijt, hebt u zelf met God vergeleken, menende, dat gij even wijs en sterk zijt en even goed in staat om de wereld te regeren als Hij. Het was de val van onze eerste ouders en in hen van ons, dat zij als God willen zijn, Genesis 3:5. En nog steeds verleidt die bedorven natuur de mensen om hun eigen meester te zijn, te doen wat zij willen, te geloven, dat zij hun eigen maker zijn, hun eigen zin te doen, hun eigen doel na te jagen, voor zich zelf te leven, voor hun eigen geluk, zich vrolijk te maken en "hun hart te stellen als Gods hart," inbreuk te maken op Zijn koninklijke voorrechten en Hem naar de kroon te steken-een aanmatiging, die niet ongestraft kan blijven.

2. Hier wordt ons gezegd, wat het was, waarop hij trots was.

a. Zijn wijsheid. Het is waarschijnlijk, dat deze vorst van Tyrus een man was van een zeer goede aanleg, een wijsgeer, en doorkneed in alle vakken van wetenschap, die in die tijd onderwezen werden, ten minste een staatsman, en één, die een grote bekwaamheid had in ‘t behandelen van staatszaken. *En hij vond zich wijzer dan Daniël,* vers 3. Hiervoor vonden wij, dat Daniël, hoewel nog een jong man, beroemd was om de kracht van zijn gebed, Hoofdstuk 14:14 Hier vinden wij, dat hij beroemd was om zijn wijsheid in de behandeling van wereldse zaken, een groot geleerde en staatsman, en tevens een groot heilige, en toch geen vorst, maar een arme gevangene. Het was vreemd, dat onder zulke grote uiterlijke nadelen zijn luister uitblinken kon, zodat zijn wijsheid tot een spreekwoord geworden was. Als de koning van Tyrus droomt, dat hij een god is, zegt hij: "Ik ben wijzer dan Daniël. Zij hebben niets toegeslotens voor u verborgen." Waarschijnlijk eiste hij van alle hovelingen, dat zij hem met raadselen verzoeken zouden, zoals Salomo verzocht werd, en had hij al hun raadsels opgelost en al hun vragen beantwoord, en kon niets hem in de war brengen. Misschien was hij voorspoedig geweest in het ontdekken van samenzweringen, en het raden van de plannen van de naburige vorsten, en dacht daarom dat hij alwetend was, en dat niets hem verborgen blijven kon, daarom zei hij: "Ik ben God. Kennis maakt opgeblazen, " het is moeilijk veel te weten en het niet al te goed te weten en er zich op te verheffen. Hij was wijzer dan Daniël, maar trotser dan Lucifer. Die veel weten, moeten daarom trachten naar nederigheid en bewijzen, dat zij het zijn.

b. Zijn rijkdom. Daartoe bracht hem zijn wijsheid, er wordt niet gezegd, dat hij door zijn wijsheid in de geheimen hetzij van de natuur of van de politiek doordrong, de staat beter inrichtte dan hij tot nu toe was ingericht, of betere wetten maakte, of de belangen bevorderde van het rijk van de wetenschap, maar zijn wijsheid en zijn verstand waren hem van nut in de handel. Evenals sommige koningen van Juda liefhebbers van de landbouw waren, 2 Kronieken 26:10, zo had de koning van Tyrus voorliefde voor de handel, en daardoor *heeft hij vermogen verkregen, zijn vermogen vermeerderd, goud en zilver in zijn schatten verkregen,* vers 4, 5. Zie, wat de wijsheid van de wereld is. Als de wijste mannen te worden beschouwd, die geld weten te maken, en door recht of onrecht zich een vermogen weten te verwerven, en toch inderdaad is "deze hun weg een dwaasheid van hen," Psalm 49:13. Het was de dwaasheid van de koning van Tyrus.

c. Dat hij het toenemen van zijn rijkdom aan zich zelf en niet aan de leiding van God toeschreef, "en vergat wie hem kracht gaf om vermogen te verkrijgen," Deuteronomium 8:17, 18.

d. Dat hij zich zelf voor wijs hield, omdat hij rijk was, terwijl ook een dwaas soms vermogen heeft, Prediker 2:19, ja, een dwaas verwerft soms vermogen, want men heeft dikwijls opgemerkt, dat de wereld dezulken begunstigt, en dat "de spijze niet is van de wijzen," Prediker 3:11..

e. Dat zijn hart zich verhief vanwege zijn vermogen, om het toenemen van zijn rijkdom, wat hem zo hooghartig en zeker maakte, zo onbeschaamd en heerszuchtig, en dat hij zijn hart stelde als Gods hart. "Toen de mens van de zonde veel wereldse praal en macht had, vertoonde hij zichzelf, dat hij God was", 2 Thessalonicenzen 2:4. Die rijk zijn in deze wereld, hebben er behoefte aan, dat hun bevolen wordt, wat het woord Gods hun beveelt, dat zij niet hoogmoedig zijn, 1 Timotheus 6:11.

II. Wijl hovaardigheid voor de verbreking is, en hoogheid des geestes voor de val, moet hij hem die verbreking, die val aanzeggen, die nu met snelheid naderde als de rechtvaardige straf voor de aanmatiging zich te willen meten. "Omdat gij u voor een god uitgegeven hebt, vers 6, daarom zult gij niet langer een mens zijn", vers 7. Ziehier,

1. De werktuigen van Zijn verbreking: *Ik zal vreemden over u brengen* -de Chaldeën, die wij niet vermeld vinden onder de vele volken en landen, die met Tyrus handel dreven, Hoofdstuk 27. Indien er één van die volken tegen haar afgezonden was, zou zij enig medelijden met haar gehad hebben, als oude kennissen, maar dat zullen deze vreemden niet hebben. Zij zijn een volk, dat een vreemde taal spreekt, welke de koning van Tyrus zelf, zo wijs als hij is, misschien niet verstaat. Zij zijn de tyranniekste van de heidenen, hun leger was samengesteld uit vele volken, en in deze tijd was het het meest geduchte, beide in kracht en in wreedheid. Dezen staan ter beschikking van God, en deze zal Hij over de koning van Tyrus brengen.

2. De volkomenheid van de verwoesting: *Zij zullen hun zwaarden uittrekken over de schoonheid uwer wijsheid,* vers 7, over al die dingen waarin gij roemt als uw schoonheid en het voortbrengsel van uw wijsheid. Het is rechtvaardig van God, dat onze vijanden datgene buit maken, wat wij onze trots maken. Het paleis van de koning van Tyrus, zijn schatkist, zijn vloot, zijn leger, daar roemt hij in als zijn glans deze meent hij, maken hem luisterrijk en heerlijk als een god op aarde. Maar die alle zal de overwinnende vijand ontheiligen, ontwijden en ontsieren. Hij dacht, dat die dingen heilig waren dat niemand ze durfde aan te raken, maar de overwinnaars zullen ze nemen als alledaagse dingen, en de glans er van bezoedelen. Maar wat daarmee ook gebeurt, zijn persoon is toch zeker heilig. Neen, vers 8 :*Ter groeve zullen zij u doen neerdalen,* ter groeve, gij *zult de dood sterven.* En,

a. Het zal geen eervolle maar een schandelijke dood zijn. Hij zal op zo’n vernederende wijze gedood worden, dat hij er aan zal wanhopen na zijn dood vergood te worden. Hij zal sterven de dood van de verslagenen in het hart van de zeeën, wie bij hun dood geen eer bewezen wordt, maar hun lijken worden onmiddellijk over boord gezet, zonder enige plechtigheid of onderscheiding, als een maaltijd voor de vissen. Tyrus zal waarschijnlijk zijn *als de uitgeroeide in het midden van de zee,* Hoofdstuk 27:32, en de vorst van Tyrus zal het niet beter gaan dan zijn volk.

b. Het zal geen gelukkige, maar een ellendige dood zijn. Hij zal de dood van de onbesnedenen sterven, dat is: van degenen, die vervreemd zijn van God, en niet in verbond met Hem, en die daarom onder Zijn toorn en vloek sterven. Het doodvonnis, hier over de koning van Tyrus geveld, wordt bekrachtigd door een woord van goddelijk gezag: "Ik heb het gesproken, spreekt de Heere Heere. En wat hij gezegd heeft, zal Hij doen. Niemand kan het tegenspreken, en ook zal Hij het niet herroepen.

3. Het krachtdadig bewijs, dat dit alles leveren zal van de onrechtmatigheid van al zijn aanspraken op goddelijkheid, vers 9 :"Als de overwinnaar u zijn zwaard op de borst zet, en gij geen uitweg ziet om te ontsnappen, *zult gij dan zeggen: Ik ben God.* Zult gij dan zoveel verbeelding en zoveel vertrouwen in u zelf hebben als gij nu hebt? Neen, als gij overweldigd zijt door de dood, en door de vrees er voor, zult gij gedwongen zijn te erkennen dat gij geen god zijt, maar een zwak, vreesachtig, sidderend sterveling". *In de hand desgenen, die u verslaat* (in de hand van God, en van de werktuigen, die Hij gebruikt) zult gij *een mens en geen god* zijn, volkomen machteloos om tegenstand te bieden, en u zelf te helpen. "Ik heb gezegd: gij zijt goden, nochtans zult gij sterven als een mens," Psalm 82:6, 7. die beweren even

hoog te staan als God, zullen op de een of andere wijze gedwongen worden, hun eisen te laten vallen. Als het niet vroeger geschiedt dan zal de dood ons leren, dat wij mensen zijn, wanneer wij in zijn handen vallen.

Ezechiël 28:11-19

Evenals na de voorspelling van de verwoesting van Tyrus, Hoofdstuk 26, een treffende klaagzang volgde, Hoofdstuk 27, zo wordt ook de dood van de koning van Tyrus, na de voorspelling, beweend.

I. Gewoonlijk past men het toe op de vorst, die toen over Tyrus regeerde, die toegesproken wordt in vers 2. Zijn naam was Ethbaal, of Ithobalus, zoals Dioderus Siculus hem noemt, die koning van Tyrus was, toen Nebukadnezar het verwoestte. Het schijnt, dat hij een man was, die in elk opzicht uitmuntte, zeer groot en beroemd, maar zijn ongerechtigheid was zijn ondergang. Vele uitleggers hebben verondersteld, dat, behalve de letterlijke zin van deze treurzang, hij tevens een allegorie is, en dat hij een toespeling is op de val van de engelen, die gezondigd hadden, en die zichzelf door hun trots teniet deden. En, zoals gewoonlijk in teksten, die een mystieke betekenis hebben, wijzen sommige passages hier op de koning van Tyrus, als die van haar koopwaar, andere op de engelen die op Gods heilige berg zijn. Maar, als er iets mystieks in is (wat misschien het geval is), dan zou ik er eer een toespeling in zien op de val van Adam, waar vers 13 aan denken doet: Gij *waart in Eden, Gods hof, ten dage als gij geschapen werdt.*

II. Sommigen menen, dat met de koning van Tyrus de hele koninklijke familie bedoeld wordt, ook de vroegere koningen inbegrepen, tot Hiram, de koning van Tyrus toe. De toenmalige heerser wordt *vorst* genoemd, vers 2, maar die hier betreurd wordt, *wordt koning genoemd*. Het hof van Tyrus met zijn koningen was vele eeuwen lang beroemd geweest, maar de zonde verdierf het. Nu kunnen wij hier twee dingen opmerken:

1. Waarin de roem van de koning van Tyrus bestond. Hier wordt van hem gesproken, als van één, die in grote pracht geleefd heeft, vers 12- 15. Hij was een mens, maar hier wordt erkend, dat hij een man van grote betekenis was, en een, die in zijn tijd grote naam maakte.

a. Hij overtrof anderen ver. Van Hiram en andere koningen van Tyrus geldt hetzelfde, en de regerende koning stond misschien bij geen van hen achter. "Gij verzegelaar van de som, vol van wijsheid en volmaakt in schoonheid." Beide, de vermogens van de menselijke natuur en de voorspoed van het menselijk leven, schenen in hem het toppunt te hebben bereikt. Men beschouwde hem als zo wijs als het menselijk verstand hem maken kon, en zo gelukkig als de rijkdom en de genietingen van deze wereld hem konden maken, aan hem kon men zien, hoever die beide konden gaan, en daarom, "verzegel de som," want er kan niets aan toegevoegd worden, hij is een volkomen man, volmaakt (in suo genere-)in zijn soort.

b. Hij scheen zo wijs en gelukkig te zijn, als Adam in de staat van de onschuld, vers 13 :"*Gij waart in Eden,* ja in *Gods hof,* gij hebt uw gehele leven als ‘t ware in ‘t paradijs gewoond, gij hebt ten volle genoten van al wat *begeerlijk voor het gezicht en goed ter spijze is,* en de onbetwiste heerschappij over allen, die bij u waren, evenals Adam." Een voorbeeld van de pracht van de koning van Tyrus is, dat hij alle andere vorsten in juwelen overtrof, waarvan de meeste hebben zij, die de grootste buitenlandse handel hebben, waartoe hij behoorde: "Alle kostelijk gesteente was uw deksel." Er zijn zeer veel soorten van kostelijke stenen, maar hij bezat alle soorten, en in zo’n overvloed, dat zijn kleding er mee bezet was, behalve die hij bij zijn schatten bewaarde, en, die zijn kroon versierden. Ja, vers 14 :*hij wandelde in het midden van de vurige stenen,* dat is: van de kostelijke stenen, die glinsterden en vonkelden als vuur. Zijn kamers waren in zekere zin afgezet met juwelen, zodat hij te midden ervan wandelde en

verbeeldde zich dan, dat zijn heerlijkheid zo groot was, alsof hij, evenals God, omringd was door zoveel engelen, die vergeleken werden met "een vlam des vuurs." En als hij zo'n bewonderaar is van kostelijke stenen, dat hij ze even schitterend vindt als engelen, dan is het geen wonder, dat hij zo'n bewonderaar van zich zelf is, dat hij zich even groot als God waant. Negen verschillende soorten van kostelijke stenen worden hier genoemd, die alle op de efod des hogepriesters waren. Misschien worden zij met name genoemd, omdat hij, in zijn trots, gewoon was, er in 't bijzonder over te spreken, en er een dwaas genoegen in vond, tot zijn hovelingen te zeggen: De waarde van deze kostelijke steen is zo en zo groot, en dat zijn zijn deugden. Daarom wordt hem zijn ijdelheid verweten. Goud wordt het laatst vermeld, als van veel minder waarde dan die kostelijke stenen, en in die geest sprak hij er over. Iets anders, dat hem zijn paleis als een paradijs deed beschouwen was de eigenaardige muziek, die hij er op na hield, de trommels en pijpen, slag- en blaasinstrumenten. Het werk er van was iets buitengewoons, en zij waren opzettelijk voor hem gemaakt. Zij werden gemaakt "ten dage als hij geschapen werd," dit is of geboren, of koning gemaakt, zij werden opzettelijk gemaakt, om of zijn geboorte, of zijn kroningsdag te vieren. Hij was er zeer trots op en liet ze zien aan ieder, die hem in zijn paleis bezocht.

c. Hij zag er uit als een vleesgeworden engel, vers 14 :*Gij waart een gezalfde overdekkende Cherub*, dat is: hij beschouwde zich als de beschermengel van zijn volk, zo schitterend, zo sterk, zo getrouw, tot dit ambt aangesteld en bekwaam gemaakt. Gezalfde koningen behoren voor hun onderdanen gezalfde Cherubim te zijn, die hen met de vleugels hunner macht overdekken, en als zij dat zijn, dan zal God ze erkennen. Hun bevordering was van Hem: *Ik had u alzo gezet.* Sommigen menen, omdat er melding wordt gemaakt van Eden, dat dit een toespeling is op de Cherub, die tegen het oosten van Eden gesteld werd om de hof te bewaren, Genesis 3:24. Hij meende evengoed in staat te zijn om zijn stad tegen alle aanvallers te beschermen als die engel om zijn last uit te voeren. Het kan ook wijzen op de Cherubim in het heilige van de heiligen, wier vleugels de ark bedekten, hij vond zichzelf even schitterend als een van die.

d. Hij verscheen in dezelfde pracht als de hogepriester, wanneer hij bekleed was met zijn heerlijke en schone klederen: "Gij waart op Gods heilige berg als hogepriester van de tempel op die berg gebouwd, gij zaagt er uit even groot, en met evenveel majesteit en gezag bekleed, als de hogepriester, wanneer hij in de tempel wandelde die met kostelijke stenen overtogen was", 2 Kronieken 3:6, en zijn kleed aan had, waarop kostelijke stenen waren beide op de borst en op de schouders, daarin scheen hij te wandelen te midden van de vurige stenen. Zo heerlijk is de koning van Tyrus, ten minste dat denkt hij zelf.

2. Laat ons nu zien, wat de ondergang van de koning van Tyrus was, wat het was, dat zijn heerlijkheid bezoedelde en al zijn eer in het stof wierp, vers 15 :*Gij waart volkomen in uw wegen*, gij waart voorspoedig in al uw wegen en in alles ging het u goed, gij hadt niet alleen een onbevlekten, maar ook een schitterenden naam, *van de dag af, dat gij geschapen zijt*, de dag van uw troonsbestijging, *totdat er ongerechtigheid in u gevonden is*, en dat bedierf alles. Dit is misschien een toespeling op het beklagenswaardig lot van de gevallen engelen, en van onze eerste ouders, die beide *volkomen in hun wegen waren, totdat er ongerechtigheid in hen gevonden is.* En toen er eenmaal ongerechtigheid in hem gevonden werd, nam zij toe, hij werd erger en erger, zoals blijkt, vers 18 :*Gij hebt uw heiligdommen ontheiligd*, gij hebt de weldaad verloren van al, wat gij heilig hieldt, en waarin gij, als in een heiligdom, een toevlucht dacht te vinden, gij hebt ze *ontheiligd* en aldus u zelf bloot gegeven *vanwege de veelheid uwer ongerechtigheden.* Zie hier,

A. Wat de ongerechtigheid was, die de ondergang was van de koning van Tyrus.

a. *De ongerechtigheid van zijn koophandel* (zo wordt het genoemd in vers 18), beide die van hem en van zijn volk, want hun zonde wordt hem ten laste gelegd, omdat hij ze door de vingers zag en hun een slecht voorbeeld gaf vers 16 :*Door de veelheid van uw koophandel hebben zij het midden van u met geweld vervuld* en aldus *hebt gij gezondigd* De koning had het zo druk met zijn koophandel, en legde zich zozeer toe op het maken van winst daarmee, dat hij geen tijd had om recht te doen, die onrecht leden, in hun recht te herstellen en hen tegen geweld te beschermen, ja, bij de veelheid van de bezigheden, werd menigeen onrecht gedaan bij vergissing, en in zijn handelingen maakte hij gebruik van zijn macht om inbreuk te maken op de rechten van hen, met wie hij handelde. Die veel in de wereld te doen hebben, zijn in groot gevaar veel verkeerds te doen, en het is moeilijk, als men met velen te doen heeft, niet soms iemand onrecht te doen. De handel wordt een mysterie genoemd, en maar al te velen maken er een mysterie van ongerechtigheid van.

b. Zijn trotse ijdelheid, vers 17 :*Uw hart verheft zich over uw schoonheid,* gij waart verliefd op u zelf en op uw schaduw. En aldus *hebt gij uw wijsheid bedorven, vanwege uw glans,* de pracht en praal, waarin gij leeft. Hij zag er zo vaak naar, dat het zijn ogen verblindde en hem verhinderde de weg te zien, die hij bewandelde. Het bleek, dat hij zo opgeblazen was door zijn grootheid, dat die hem beroofde van zijn wijsheid en van zijn roem, die hij daaraan ontleende. Hij was inderdaad roemende onwijs geworden. Een slechte koop sluiten zij, die afstand doen van hun wijsheid ter voldoening aan hun vrolijkheid, en een werkelijke uitnemendheid verliezen, om hun ijdelheid te voldoen.

B. Wat die ondergang was, waartoe zijn ongerechtigheid hem bracht.

a. Hij werd van zijn troon geworpen en zijn paleis werd hem ontnomen, dat hij voor zijn paradijs en tempel hield, vers 16 :*Ik zal u ontheiligen van Gods berg.* Zijn koninklijke macht was hoog als een *berg,* daar zij hem ver boven anderen plaatste, het was *Gods berg,* want de bestaande machten zijn van God verordineerd, en dus is er iets heiligs in, maar, daar hij zijn macht misbruikte wordt hij als onheilig beschouwd en wordt daarom afgezet en verdreven. Hij onteert de kroon, die hij draagt, en daarom heeft hij die verbeurd, en zal uitgeroeid worden *uit het midden van de vurige stenen,* de kostelijke stenen, waarmee zijn paleis bezet was, evenals de tempel, en zij zullen hem niet beschermen.

b. Hij werd blootgesteld aan schande en aan verachting, en door zijn buren mishandeld: *Ik heb u heengeworpen op de aarde,* vers 17, Ik zal u uit het midden van uw *kostelijke stenen op de straatstenen* werpen. *Ik heb* u, als een akelig schouwspel, *voor het aangezicht van de koningen gesteld,* om op u te zien, opdat zij zich aan u spiegelen en niet trots zijn en geen onderdrukkers.

c. Hij werd geheel verdaan, zijn stad en hij daarmee: *Ik heb een vuur uit het midden van u doen voortkomen.* Als de overwinnaars de stad geplunderd hebben, zullen zij een vuur aansteken in het hart er van, dat haar en in ‘t bijzonder het paleis in de as zal leggen. Men kan het ook opvatten als het vuur van Gods oordelen, dat beide vorst en volk zal verteren en de heerlijkheid van beide *tot as op de aarde maken* zal, en dit vuur zal *voortkomen uit het midden van u.* Alle Gods oordelen over de zondaars vinden hun oorsprong in de zondaars zelf, zij worden verteerd door een vuur, dat zij zelf ontstoken hebben.

d. Daardoor wordt hij tot een verschrikkelijk voorbeeld van de goddelijke wraak gesteld. Aldus is hij vernederd *voor de ogen van al degenen, die hem zien,* vers 18 :*Allen, die hem kennen, zijn ontzet over hem,* en zullen zich verbazen, hoe iemand, die zo hoog stond, zo diep vernederd kon worden. Het paleis van de koning van Tyrus, zal, evenals de tempel te Jeruzalem, een spreekwoord en een spotrede zijn, wanneer het verwoest is, 2 Kronieken 7:20. Zo viel de koning van Tyrus.

Ezechiël 28:20-26

Zijn heerlijkheid is het grote einddoel van God, beide in al het goede en in al het kwade dat "uit de mond des Allerhoogsten gaat," dat vinden wij ook in deze verzen.

1. God zal verheerlijkt worden in de verwoesting van Sidon, een stad, die dicht bij Tyrus lag, ouder dan Tyrus was, maar niet zo aanzienlijk, die afhankelijk was van Tyrus, en met haar stond en viel. God zegt hier: *Ik wil aan u, o Sidon, en zal in het midden van u verheerlijkt worden,* vers 22. En wederom, "die een zachtere behandeling niet begrepen, zullen *weten dat Ik de Here ben,* en Ik alleen, en, dat ik een rechtvaardig en ijverig God ben, *als Ik gerichten in haar zal hebben geoefend,* gerichten van verwoesting, als Ik gericht geoefend heb, naar recht en naar het vonnis, dat geveld is, en aldus *zal Ik in haar geheiligd zijn".* Het schijnt, dat de Sidoniërs meer aan de afgoderij overgegeven waren dan de Tyriërs, die, als mannen van zaken, en van verkeer met allerlei volken, minder onder de macht stonden van dweepzucht en bijgeloof. De Sidoniërs stonden bekend om de eredienst van Asthoreth, die Salomo invoerde, 1 Koningen 11:5. Izebel was de dochter van de koning van Sidon, die de eredienst van Baäl onder Israël invoerde, 1 Koningen 16:31, zodat God door de Sidoniërs veelvuldig gehoond was. En nu zegt Hij: "Ik zal verheerlijkt worden, Ik zal geheiligd zijn." De Sidoniërs woonden op de grens van het land van Israël, waar God bekend was, en waar zij bekend met Hem konden worden en leren Hem te verheerlijken, maar, in plaats daarvan verleidden zij Israël de afgoden te dienen. Als God geheiligd wordt, wordt Hij verheerlijkt, want Zijn heiligheid is Zijn heerlijkheid, en die Hem niet heiligen en verheerlijken, in hen zal Hij zich zelf heiligen en verheerlijken, door gerichten aan hen te oefenen, die bewijzen, dat Hij een rechtvaardig wreker is van de gekrenkte eer van Zijn volk en van Hem zelf. De gerichten, die over Sidon geoefend zullen worden, zijn: krijg en pestilentie, twee oordelen, die verwoesten en ontvolken, vers 23. Het zijn twee boodschappers die Hij uitzendt met een opdracht, en zullen volbrengen hetgeen, waartoe hij hen uitzendt. *Ik zal de pestilentie in haar zenden, en bloed op haar straten,* daar zullen de dode lichamen liggen van hen, die omgekomen zijn, sommigen door de plaag, veroorzaakt misschien door ongezond voedsel gedurende de belegering, en sommigen door het zwaard van de vijand, hoogstwaarschijnlijk de Chaldeeuwse legers na de inneming van de stad, toen allen over de kling gejaagd werden. Aldus zullen de gewonden geoordeeld worden, als zij aan hun wonden stervende zijn, zullen zij zich zelf oordelen en anderen zullen zeggen: Zij vallen rechtvaardiglijk. Of, zoals sommigen lezen: "Zij zullen door het zwaard gestraft worden, dat zwaard ‘t welk last heeft te verwoesten van rondom." Het is God, die oordeelt, en Hij zal overwinnen Ook zijn het Tyrus en Sidon niet alleen, aan wie God gerichten oefenen zal, maar aan allen, die Zijn volk Israël verachten en over zijn rampen juichen, want God heeft een twist met de volken, *die rondom hen zijn,* vers 26. Als Gods Volk om zijn overtredingen onder Zijn straffende hand is, dan draagt Hij zorg, zoals Hij deed voor de misdadigers, die gegeseld werden, "dat zij niet verachtelijk gehouden worden voor de ogen van die rondom hen zijn, en daarom neemt Hij het ook kwalijk degenen, die hen verachten, en aldus ten kwade helpen, als Hij maar een weinig toornig is," Zacheria 1:15. God heeft het oog op hen, zelfs in hun eigen lage staat, laat dus niemand hen verachten.

2. God zal verheerlijkt worden in het herstel van Zijn Volk tot hun vroegere voorspoed en veiligheid. God was van Zijn eer beroofd door de zonden van Zijn Volk, en ook had hun lijden de vijand gelegenheid gegeven om te lasteren, Jesaja 52:5, maar nu zal God beide, hen genezen van hun zonden en hen uit hun ellende verlossen, en zo *zal Hij onder hen geheiligd zijn voor de ogen van de heidenen.* Hij zal de eer van Zijn heiligheid terugnemen, ter voldoening van de gehele wereld, vers 25. Want,

a. "Zij zullen opnieuw in ‘t bezit komen van hun eigen land: Ik zal het huis Israëls vergaderen uit hun verstrooiing, in antwoord op dat gebed, Psalm 106:47, Verlos ons, Here onze God, verzamel ons uit de heidenen, en in overeenstemming met deze belofte, Deuteronomium 30:4 :Van daar zal u de Here uw God vergaderen." En als zij vergaderd zijn, zullen zij tot een geheel samengevoegd worden, om te "wonen in het land, dat Ik aan Mijn knecht, aan Jakob gegeven heb". God had het oog op die oude schenking, toen Hij hen terugbracht, want die bleef van kracht, en de schorsing van het bezit was geen vernietiging van hun recht. Hij, die het gaf, zal het opnieuw geven.

b. Zij zullen daar grote rust genieten. Als degenen, die hen gekweld hebben, weggenomen worden, zullen zij in gerustheid leven, er zal *geen smartende doorn noch wee doende distel* meer zijn, vers 24. Zij zullen gelukkig leven, want zij zullen *huizen bouwen* en *wijngaarden planten,* en zij zullen daar een zeker en onbewolkt geluk genieten, zij zullen *zeker wonen* en niemand zal er zijn, om hen te verontrusten of bevreesd te maken, vers 26. Dit is nooit volkomen vervuld aan dat volk, want na hun terugkeer uit de gevangenschap werden zij herhaaldelijk lastig gevallen door een of andere slechte nabuur. En ook is de kerk van het Evangelie nooit geheel vrij geweest van smartende doornen en wee doende distelen, toch heeft de kerk soms rust, en de gelovigen zijn altijd veilig onder de goddelijke bescherming en kunnen gerust zijn van de vreze des kwaads. Maar de volkomen vervuiling van deze belofte blijft bewaard voor het hemelse Kanaän, wanneer al de heiligen bijeen zullen zijn, en alles wat aanstoot geeft, verwijderd, en alle smart en vrees voor altijd verbannen is.

HOOFDSTUK 29

1 In het tiende jaar, in de tiende maand, op den twaalfden der maand, geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
2 Mensenkind! zet uw aangezicht tegen Farao, den koning van Egypte, en profeteer tegen hem, en tegen het ganse Egypte.
3 Spreek en zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik wil aan u, o Farao, koning van Egypte! dien groten zeedraak, die in het midden zijner rivieren ligt; die daar zegt: Mijn rivier is de mijne, en ik heb die voor mij gemaakt.
4 Maar Ik zal haken in uw kaken doen, en den vis uwer rivieren aan uw schubben doen kleven; en Ik zal u uit het midden uwer rivieren optrekken, en al de vis uwer rivieren zal aan uw schubben kleven.
5 En Ik zal u verlaten in de woestijn, u en al den vis uwer rivieren; op het open veld zult gij vallen; gij zult niet verzameld noch vergaderd worden; aan het gedierte der aarde en aan het gevogelte des hemels heb Ik u ter spijze gegeven.
6 En al de inwoners van Egypte zullen weten, dat Ik de HEERE ben, omdat zij den huize Israels een rietstaf geweest zijn.
7 Als zij u bij uw hand grepen, zo werdt gij gebroken, en spleet hun alle zijden; en als zij op u leunden, zo werdt gij verbroken, en liet alle lenden op zichzelven staan.
8 Daarom zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal het zwaard over u brengen, en Ik zal uit u mens en beest uitroeien.
9 En Egypteland zal worden tot een wildernis en woestheid, en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben; omdat hij zegt: De rivier is mijn, en ik heb die gemaakt.
10 Daarom, zie, Ik wil aan u en aan uw rivier; en Ik zal Egypteland stellen tot woeste wilde eenzaamheden, van den toren van Syene af, tot aan de landpale van Morenland.
11 Geen mensenvoet zal door hetzelve doorgaan, en geen beestenvoet zal door hetzelve doorgaan, en het zal veertig jaren onbewoond zijn.
12 Want Ik zal Egypteland stellen tot een verwoesting in het midden der verwoeste landen, en zijn steden zullen een woestheid zijn in het midden der verwoeste steden, veertig jaren; en Ik zal de Egyptenaars verstrooien onder de heidenen, en zal hen verspreiden in de landen.
13 Maar zo zegt de Heere HEERE: Ten einde van veertig jaren zal Ik de Egyptenaars vergaderen uit de volken, waarhenen zij verstrooid zijn geworden.
14 En Ik zal de gevangenis der Egyptenaren wenden, en hen wederbrengen in het land van Pathros, in het land huns koophandels; en aldaar zullen zij een nederig koninkrijk zijn.
15 En het zal nederiger zijn dan de andere koninkrijken, en zich niet meer verheffen boven de heidenen; want Ik zal hen verminderen, dat zij niet zullen heersen over de heidenen.
16 En het zal den huize Israels niet meer zijn tot een vertrouwen, dat der ongerechtigheid doet gedenken, wanneer zij naar henlieden omzien; maar zij zullen weten, dat Ik de Heere HEERE ben.
17 Voorts gebeurde het in het zeven en twintigste jaar, in de eerste maand, op den eersten der maand, dat het woord des HEEREN tot mij geschiedde, zeggende:
18 Mensenkind! Nebukadrezar, de koning van Babel, heeft zijn heir een groten dienst doen dienen tegen Tyrus; alle hoofden zijn kaal geworden, en alle zijden zijn uitgeplukt; en noch hij, noch zijn heir heeft loon gehad vanwege Tyrus, voor den dienst, dien hij tegen haar gediend heeft.
19 Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal Nebukadrezar, den koning van Babel, Egypteland geven; en hij zal deszelfs menigte wegvoeren, en deszelfs buit buiten, en deszelfs roof roven, en het zal het loon zijn voor zijn heir.

20 Tot zijn arbeidsloon, omdat hij tegen haar gediend heeft, heb Ik hem Egypteland gegeven, omdat zij voor Mij gewrocht hebben, spreekt de Heere HEERE.
21 Te dien dage zal Ik den hoorn van het huis Israels doen uitspruiten, en u opening des monds geven in het midden van hen; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.

Drie hoofdstukken waren gewijd aan Tyrus en zijn koning, nu volgen er vier aangaande Egypte en zijn koning. Dit is het eerste. Egypte was vroeger een huis van de dienstbaarheid voor Gods volk geweest, de laatste tijd had het evenwel in te goede verstandhouding met Israël gestaan, en had dit rijk te zeer op Egypte geleund. Daarom, of deze voorspelling Egypte bereikte of niet, ze moest van nut zijn voor Israël, om het af te trekken van zijn vertrouwen op deze bondgenoot. De profetieën tegen Egypte, die in deze vier hoofdstukken zijn samengebracht, waren van verschillende datums, de eerste in het 10de jaar van de ballingschap, vers 1, de tweede in het 27ste, vers 17 de derde in het 11de jaar, de eerste maand, Hoofdstuk 30:20, de vierde in het 11de jaar, de derde maand, Hoofdstuk 31:I, de vijfde in het 12de jaar Hoofdstuk 32:1, en de zesde in hetzelfde jaar, vers 17. In dit hoofdstuk hebben wij,

I. De ondergang van Farao voorspeld omdat hij bedrieglijk met Israël gehandeld had, vers 1-7..

II. De verwoesting van Egypte voorzegd, vers 8-12.

III. Een belofte van deszelfs gedeeltelijk herstel, na veertig jaren, vers 13-16.

IV. Dat Nebukadnezar het land zou bezitten, vers 17-20,.

V. Een belofte van genade aan Israël, vers 21.

Ezechiël 29:1-7

Hier is,

I. De datum van deze profetie tegen Egypte: het tiende jaar van de gevangenschap, en toch is ze geplaatst na de profetie tegen Tyrus, die in het elfde jaar geschiedde, omdat in de vervulling van de profetieën, de verwoesting van Tyrus plaats vond vóór die van Egypte, Nebukadnezars verovering van Egypte een beloning zijnde voor zijn dienst tegen Tyrus. Om dit beter te doen uitkomen, vermeldt de profeet eerst de voorzegging aangaande Tyrus. Maar vooral moet de aandacht gevestigd worden op het feit, dat de profetie tegen Egypte werd afgekondigd juist op de tijd, dat de koning van dit land optrok om Jeruzalem te hulp te komen en het beleg van deze stad te doen opbreken, Jesaja 37:5, maar de verwachtingen van de Joden teleurstelden. Zie, het is goed, de dwaasheid van ons vertrouwen op mede-schepselen te voorzien, juist dan als wij in de verzoeking verkeren, daarin te vallen, opdat wij afleren, "op mensen te vertrouwen."

II. De omvang van deze profetie. Ze wordt gericht *tegen Farao, de koning van Egypte en tegen het gehele Egypte,* vers 2. De profetie tegen Tyrus begon met het volk en ging daarna tegen de vorst. Maar deze vangt met de vorst aan, omdat opstand en rebellie van het volk tegen de vorst, niet lang daarna, de voltooiing van Egypte's val werd.

III. De profetie zelf. Farao Hophra (zo heette de toenmalige koning) wordt hier voorgesteld als *een grote zeedraak* of krokodil, *die in het midden van zijn rivieren ligt,* als een leviathan in de wateren, *om daarin te spelen,* vers 3. De Nijl, de rivier van Egypte, was bekend om zijn krokodillen. En wat was de koning van Egypte, in Gods oog, dan een grote zeedraak, vergiftig en boosaardig? Daarom zegt God: "Ik wil aan u, Ik sta boven u, gelijk sommigen lezen. Hoe hoog de vorsten en potentaten van de aarde ook zijn, er is Eén hoger dan de hoge," Psalm 5:7, een God boven hen, die ze nagaat, en, zo zij dwingelanden en verdrukkers zijn, tegen hen zich keert en rekening met hen houdt.

Merk hier op.

1. De hoogmoed en de zekerheid van Farao. "Hij ligt in het midden van zijn rivieren, vermaakt zich daar met grote zelfvoldoening in weelde en genot en zegt: Mijn rivier is van mij." Hij verheft zich er op, een soeverein vorst te zijn, zijn onderdanen zijn zijn slaven, want Jozef had ze, lang geleden, voor hem gekocht, Genesis 47:23. Hij meent alleen vorst te zijn, zonder mede-regent of mededinger, zonder schuld, want al wat hij heeft is het zijne, en geen van zijn naturen heeft iets van hem te vorderen. Hij is onafhankelijk, aan niemand cijnsbaar of verantwoordelijk. Zie, werelds-, vleselijk-gezinden scheppen er behagen in en beroemen zich op hun eigendommen, vergetende dat zij er alleen het gebruik van hebben, terwijl alles aan God toebehoort. Wij zijn niet van onszelf, maar van God. Onze tongen zijn niet van ons, Psalm 12:4. Onze rivier is niet van ons, want haar oorsprongen zijn in God. De machtigste vorst kan niets het zijne noemen, want, al kunnen zij dat beweren tegenover de gehele wereld, tegenover God bezitten zij niets. Maar Farao's beweringen zijn nog ongerijmder: "Mijn rivier is van mij want ik heb die voor mij gemaakt. Hij noemt de rivier de zijne en ziet niet opwaarts op Hem, die dat van verre tijden geformeerd heeft," Jesaja 22:11. Wat wij hebben, hebben wij van God ontvangen, en moeten wij in Zijn dienst gebruiken, zodat wij niet kunnen zeggen: Wij hebben het gemaakt, veel minder: wij hebben het voor ons zelf gemaakt. En waarop zijn wij dan trots? Zie, zelf is de grote afgod, die door de gehele wereld aangebeden wordt, met terzijdestelling van Gods soevereiniteit.

2. Welke weg God met deze trotsaard houden wil om hem te vernederen. Hij is een grote zeedraak in de wateren, en dienoverkomstig zal God met hem handelen, vers 4, 5..

a. Hij zal hem uit zijn rivier trekken, want Hij heeft een haak en een koord voor deze leviathan, waarmee Hij hem bedwingt, al kan dat niemand op aarde, Job 41:1. "Ik zal u uit het midden van uw rivieren optrekken, u uit uw paleis halen, uit uw rijk voeren, en van alle die dingen beroven, waarin gij genoegen schept en waarop gij vertrouwt". Herodotus verhaalt van deze Farao, die nu koning van Egypte was, dat hij vijf en twintig jaren in grote voorspoed geregeerd had, en dat die voorspoed hem zo zeelfverzekerd had gemaakt, dat hij zei: "God zelf kon hem niet uit zijn koninkrijk werpen". Weldra zal hij zijn dwaling inzien en dat, waarop hij vertrouwde, zal hem ontzinken. God kan de mens ontnemen zelfs datgene, wat hem de grootste veiligheid en gewisheid bood.

b. Al de vis zal met hem uitgetrokken worden, zijn dienaren, zijn krijgslieden, allen, die van hen afhankelijk waren, naar hij meende, maar van wie hij inderdaad afhankelijk was. Die zal God aan zijn schatten doen kleven, in hun konings lot delen. vast besloten met hem te sterven of met hem te leven. Maar,

c. De koning en zijn leger, de zeedraak met al de vis, die aan zijn schubben kleeft, zal samenkomen, als vis op het droge, *en aan het gedierte van de aarde en aan het gevogelte des hemels ten spijze gegeven worden*, vers 5. Nu wordt geacht, dat dit woord zijn vervulling vond, toen Farao, om Aricius, koning van Lybië, te verdedigen, die door de Cyreniërs uit zijn rijk verdreven was, een groot leger op de been bracht en tegen de Cyreniërs optrok om zijn vriend in diens heerschappij te herstellen. Farao werd echter in de strijd verslagen en al zijn legerscharen op de vlucht gedreven, waardoor in zijn eigen rijk zo’n ontevredenheid ontstond, dat het volk tegen hem opstond. Toen werd hij in de woestijn losgelaten, hij en al de vis van zijn rivieren met hem. Daarop loopt ‘s mensen hoogmoed, zijn aanmatiging, zijn vleselijke gerustheid uit. Zo verliest de mens naar recht wat hij het zijne kon noemen, door Gods bestel, wanneer hij het het zijne noemt, tegen Gods recht in.

3. De reden, waarom God met de Egyptenaren twist, namelijk omdat zij Zijn volk misleid hebben. Zij gaven Israël grond om van hen steun en bijstand te verwachten, toen het in nood verkeerde, maar bleven in gebreke, vers 6, 7:*omdat zij voor het huis Israëls een rietstaf geweest zijn*. Zij beweerden een staf voor Israël te zijn om op te leunen, maar wanneer het een stut zocht, bleek de staf te zwak of verraderlijk, hij kon niet of wilde niet doen wat van hem verwacht werd. Hij brak toen men hem bij de hand greep, tot grote verbazing en teleurstelling, zodat alle zijden gespleten werden en alle lendenen op zich zelf bleven staan. Waarschijnlijk had de koning van Egypte Zedekia aangemoedigd om zijn verbond met de koning van Babel te breken, en hem beloofd, dat hij hem zou bijstaan. Toen die bijstand faalde, kwam Israël in te groter ellende. God had Zijn volk, lang tevoren voorspeld, dat de Egyptenaren een gebroken rietstaf waren, Jesaja 30:6, 7. Rabsake had hun dat al gezegd, Jesaja 36:6. En nu maakten zij die ervaring. Het was inderdaad Israëls dwaasheid, hen te vertrouwen, en het was zijn verdiende loon, dat het met hen bedrogen uitkwam. God was rechtvaardig in dit oordeel. Maar dat was geen verontschuldiging voor Egypte’s valsheid en verraad, en kan het ook niet vrijwaren tegen de goddelijke strafgerichten, wijl God een wreker is van zo’n euveldaad. Het is een grote zonde, waarmee de mens God tergt, een onrechtvaardige, ondankbare, oneerlijke en onvriendelijke daad, iemand te bedriegen, die zijn vertrouwen op ons stelt.

Ezechiël 29:8-16

Dit verklaart de voorafgaande profetie, die in beeldspraak is gesteld, en gaat iets verder. Hier volgt een voorspelling

I. Van de verwoesting van Egypte. De bedreiging treedt in bijzonderheden en is zeer volledig, de zonde, voor welke die verwoesting over het land wordt gebracht, is zijn hoogmoed vers 9. Zij zeiden: *De rivier is van mij, en ik heb die gemaakt,* daarom zal het land ze uitspuwen.

1. God is tegen hen, zowel tegen de koning als tegen het volk, "tegen u en tegen uw rivier. Wateren betekenen volken, en scharen, en natiën, en tongen," Openbaring 17:15.

2. Menigten van hen zullen door het zwaard afgesneden worden, een zwaard, dat God over hen zal brengen om te verderven "beide mens en beest," het zwaard van de burgeroorlog.

3. Het land zal ontvolkt worden. *En Egypteland zal worden tot een wildernis en woestheid,* vers 9, het land onbebouwd, de steden onbewoond. De rijkdom van beide was hun rijkdom en die zal God wegnemen. Ik zal Egypteland stellen *tot woeste wilde eenzaamheden,* vers 10, *geen mensenvoet zal daardoor doorgaan, en geen beestenvoet zal daardoor doorgaan, en het zal veertig jaar onbewoond zijn,* vers 11. *Het zal een verwoesting zijn in het midden van de verwoeste landen,* vers 12. Dit was de uitwerking niet zozeer van de hierboven genoemde oorlogen, die zij voerden, maar van de oorlog, die de koning van Babel hun aandeed. Het zal woest worden van het een einde tot het andere, "van de toren van Syene af, tot aan de landpale van Morenland". De zonde van de hoogmoed is voldoende om een geheel volk ten verderve te voeren.

4. *Het volk zal verstrooid worden onder de heidenen en verspreid in de landen,* vers 12, Zodat degenen, die het staatkundig evenwicht in hun hand meenden te hebben, nu een versmaad volk zullen wezen.

II. Van het herstel van Egypte, na een tijd, vers 13. Egypte zal *veertig jaren tot een verwoesting zijn,* vers 12, en daarna *zal Ik de gevangenis van Egypte wenden,* vers 14. Sommigen tellen die veertig jaren van de tijd af, dat Nebukadnezar Egypte verwoest had, anderen van een vroeger tijdstip. Zij eindigen in ieder geval met het eerste jaar van Cyrus toen de zeventig jaren van de Babylonische ballingschap voorbij waren, of spoedig daarna. Toen werd de voorzegging vervuld,

1. Dat God de Egyptenaren zou wederbrengen uit alle landen, waarhenen zij verstrooid waren doen terugkeren *naar het land van hun koophandel* en hen daar weer vestigen, vers 14. Zie, ofschoon God een weg zal vinden om de hoogmoedigen te vernederen, *toch zal hij niet altijd twisten,* zelfs niet in deze wereld.

2. Zij zullen evenwel niet tot de vroegere macht terugkeren. Egypte zal weer *een koninkrijk* worden, maar *geringer dan de andere koninkrijken,* vers 15. Het zal weinig rijkdom en macht bezitten, en zijn veroveringen niet als weleer uitbreiden. Het zal als de staart van de natiën zijn, en niet het hoofd. Barmhartigheid is het, dat het weer een koninkrijk zal wezen, maar, om het nederig te houden, zal het *een gering koninkrijk* zijn, het zal lang duren, eer het iets van zijn aloude luister herwint. Om twee redenen zal het dus gedeemoedigd worden:

a. Opdat het niet meer heerse over de heidenen, noch zich verheffen boven de volken, maar leert verstaan wat het betekent, laag en veracht te wezen. Zie, zij, die hun macht misbruiken, zullen die rechtvaardig verliezen. God, als de koning van de natiën, zal wegen vinden om de geschonden rechten en vrijheden te handhaven, niet alleen zijn eigene, maar ook die van andere volken.

b. Opdat het Gods volk niet meer misleide, vers 16. *Het zal het huis Israëls niet meer zijn tot een vertrouwen,* Israël zal niet meer in verzoeking komen, op Egypte te steunen, gelijk het gedaan had, hetwelk een zonde is, die *van de ongerechtigheid doet gedenken,* dat is: God tergt om het niet alleen voor die zonde, maar tevens voor al zijn andere zonden te tuchtigen. Of: het herinnert hen aan hun afgoderijen, om daartoe niet meer terug te keren, *wanneer zij naar henlieden omzien,* vers 16, en in verzoeking komen mochten, hen weer na te volgen. Zie, de schepselen, waarop wij ons vertrouwen stellen worden dikwijls *daarom* ten val gebracht, omdat er geen beter middel bestaat om ons van dat vertrouwen te genezen. Eer Israël weer in dat garen gevangen worde, zal geheel Egypte tot een woestijn worden. "Hij, die eenmaal Egypte tot Israëls losgeld had gegeven in zijn plaats," Jesaja 43:3, zal Egypte nu geven tot zijn genezing. Het zal verwoest worden, liever dan Israël niet in deze zin genezen. Niet alleen in zijn rechtvaardigheid meer ook in zijn goedheid jegens ons breekt God die steun van schepselen waarop wij maar al te veel leunen, en vernietigt dien, opdat wij er niet meer op vertrouwen zullen.

Ezechiël 29:17-21

De datum van deze profetie is opmerkelijk: het was in het zeven en twintigste jaar van Ezechiëls ballingschap, zestien jaren na de profetie in het voorafgaand gedeelte van dit hoofdstuk, en bijna even lang na die, welke in de volgende hoofdstukken komen. Ze staat hier als een uitlegging van alles wat tegen Egypte gezegd was. Na de verwoesting van Jeruzalem wijdde Nebukadnezar twee of drie veldslagen aan de overwinning van de Ammonieten en Moabieten en de onderwerping van hun land. Daarop bracht hij dertien jaren door met de belegering van Tyrus. Gedurende al die tijd waren de Egyptenaren in de oorlog met de Syriërs en in onderlingen strijd gewikkeld, hetgeen hen zeer verzwakte en verarmde. Juist ten einde van het beleg van Tyrus openbaart God deze profetie aan Tyrus, om hem te tonen, dat de eindelijke verwoesting van Egypte die hij vijftien of zestien jaren tevoren voorzegd had, en reeds ten dele vervuld was, nu door Nebukadnezar voltooid zou worden. De profetie die hier begint, schijnt in het 20ste vers van het volgende hoofdstuk voortgezet te worden. En Dr. Lightfoot merkt op, dat dit de laatste profetie is, die wij van deze profeet bezitten en dus aan het einde van zijn boek moest staan, maar hier een plaats gevonden heeft om al wat op Egypte betrekking heeft, bijeen te brengen. De bijzondere val van Farao Hophra, in het voorgaande gedeelte van het hoofdstuk voorspeld, was ook reeds aangekondigd in Jeremia 44:30. De algemene verwoesting van Egypte door Nebukadnezar was reeds voorzegd in Jeremia 43:10.

Merk op,

I. Welk een voorspoed God aan Nebukadnezar en zijn heirscharen tegen Egypte schonk. God gaf hem *Egypteland,* opdat Hij *de buit daarvan buiten en de roof daarvan roven zou,* vers 19, 20. Het was een goedkope en gemakkelijke prooi. Het onderwierp het met weinig moeite, het vergoten bloed en de gemaakte onkosten waren onbeduidend. Maar het was een rijke buit, en wat hij wegvoerde, vertegenwoordigde een aanzienlijke waarde. Hun onderlinge verdeeldheid had ongetwijfeld, de gemeenschappelijke vijand een groot voordeel over hen gegeven, die, na lang elkaar te hebben beroofd, nu gezamenlijk de prooi van de overweldiger werden. (En! quo discordia cives perduxit miseros. Wat ellende brengt burgertwist toch!) Jeremia had voorspeld, "dat Nebukadnezar zich Egypteland zou aantrekken, gelijk als een herder zijn kleed aantrekt," Jeremia 43:12, hetgeen te verstaan geeft welk een rijke en gemakkelijke buit Egypte zijn zou.

II. Om welke overwegingen God aan Nebukadnezars wapenen tegen Egypte deze voorspoed zou geven. Het was een *arbeidsloon voor zijn dienst tegen Tyrus,* vers 18, 20.

1. De inneming van Tyrus was een moeilijk stuk werk geweest en had Nebukadnezar overvloed van bloed en schatten gekost. Ze had dertien jaar geduurd, al die tijd had het Chaldeeuwse leger het hard te verantwoorden gehad, eer het zich van de stad had meester gemaakt. Een brede zeeëngte tussen Tyrus en het vaste land werd met aarde opgevuld, menige andere moeilijkheid, die onoverkomelijk scheen, moest uit de weg geruimd worden. Maar een machtig vorst als de koning van Babel meende, nu hij eenmaal de onderneming op touw had gezet, aan zich zelf verplicht te zijn, het beleg voort te zetten, het mocht kosten wat het wilde. Hoeveel duizenden levens zijn opgeofferd om een eergevoel als dit! Bij de voortzetting van dit beleg waren alle hoofden kaal geworden en alle zijden uitgeplukt, door lasten te dragen en in het water te werken, met een sterke stroming om te overwinnen en een sterke stad om te belegeren. Egypte, een innerlijk verdeeld koninkrijk, werd gemakkelijk veroverd, Tyrus, een enkele stad, maar eendrachtig, werd met veel moeite ten onder gebracht. Zij, die in deze wereld veel te doen hebben, vinden de dingen soms veel gemakkelijker dan ze verwacht hadden. Maar,

2. In deze dienst zegt God, dat *hij voor Hem gearbeid heeft*, vers 20. Hij heeft hem aan het werk gezet, om de trotse stad en haar koning te vernederen, al *meenden zij dat niet noch dacht hun hart dat*, namelijk dergenen, die daartoe gebruikt werden. Zie, zelfs grote mannen en slechte lieden zijn zijn werktuigen, hoewel zij hun eigen eer- en heerszuchtige plannen volvoeren, zo wondervol beheerst God alles naar Zijn eigen raad. Toch,

3. Had hij noch zijn leger voor deze dienst arbeidsloon. Hij had grote onkosten te maken om Tyrus te nemen, en toen hij het had genomen, viel het hem, hoewel hij zich voor zijn troepen een rijke buit beloofd had, tegen: de Tyriërs hadden per scheepsgelegenheid hun tilbare have medegevoerd en lieten hem niets dan de naakte muren. Zo worden de kinderen van deze wereld gewoonlijk in hun hoogste verwachtingen teleurgesteld. Daarom

4. Zal hij de buit van Egypte tot beloning hebben van zijn dienst tegen Tyrus. Zie, God blijft nimmer in gebreke, hen te belonen, die Hem enigen dienst bewijzen, Hij beloont hen op de een of andere wijze, niemand offert iets op zijn altaar om niet. De dienst, die wereldse mensen Hem doen, met wereldse bedoelingen, wordt slechts met werelds loon betaald, waarmee echter Zijn getrouwe knechten, die Zijn wil eerbiedigen en Zijn eer bedoelen, niet afgescheept worden. Dit verklaart de voorspoed van wereldse mensen in dit leven. God betaalt hun daarmee de een of andere dienst waarvan Hij heeft gebruik gemaakt. Zeker hebben zij hun loon. Laat niemand hen evenwel bevrijden. De verovering van Egypte wordt Nebukadnezars volle loon genoemd, want dat voltooide zijn heerschappij over de toenmaals bekende wereld, tot op zekere hoogte althans, want dat was het laatste rijk dat hij onderwierp. Toen hij daarvan meester was geworden, was hij dat gouden hoofd.

III. De genade, die God spoedig daarna aan het huis Israëls bewijzen zou. Wanneer het getij zijn hoogste punt heeft bereikt, begint het water spoedig te vallen. Nebukadnezar stond op het toppunt van zijn heerlijkheid, toen hij Egypte had veroverd, maar binnen een jaar daarna werd hij krankzinnig, Daniel 4, bleef het zeven jaar lang, en leefde, na de verkrijging van zijn verstand, nog een paar jaren voordat hij stierf. Toen hij Zijn hoogste punt had bereikt, stond Israël het laagst, toen waren zij het diepst in de ellende van hun gevangenschap gedompeld, hun gebeente dor en droog, maar in die dagen *zal Ik de hoorn van het huis Israëls doen uitspruiten*, vers 21. De dag van hun verlossing begon te dagen, spoedig zou hun dienstbaarheid een weinig verlicht worden, in de eer, die,

1. Hun vorsten zou te beurt vallen. "Zij zijn de hoorn van het huis Israël, de zetel van zijn glorie en macht’. Dit begon, toen Daniël en zijn vrienden met hoge posten in Babel bekleed werden." Daniel zat in de poort van de stad, Sadrach, Mesach en Abed-Nego werden over de bediening van het landsap van Babel gesteld," Daniel 2:49. Dezen waren allen uit het koninklijke zaad, uit de prinsen, Daniel 1:3. Die verheffing vond plaats binnen het jaar na de verovering van Egypte. Spoedig daarna ontvingen drie van hen nog groter eer, toen God ze in de oven van brandend vuur bewaarde, en zij er levend en ongeschonden weer uit tevoorschijn traden. Dit kon terecht een uitspruiten van de troon van het huis Israëls genoemd worden. Enige jaren werd die belofte nog verder vervuld, toen Jehojakim uit de gevangenis bevrijd en verhoogd werd, Jesaja 52:31, 32. Beide zaken waren bewijzen van Gods gunst over Israël en gelukkige voortekenen.

2. Aan de profeten: Ik zal u opening des monds geven in het midden van hen. Ofschoon geen van Ezechiëls profetieën, na deze tijd, staan opgetekend, hebben wij toch grond om aan te nemen, dat hij voortgegaan is te profeteren, met meer onverschrokkenheid en vrijmoedigheid,

toen Daniël en zijn vrienden in hoogheid gezeten waren, en hem zeker tegen de Babyloniërs niet alleen, maar ook tegen de goddelozen van hun eigen volk zouden beschermd hebben. Zie, het geeft goede hoop, wanneer God de vrijheid van Zijn dienaren vermeerdert, en zij in hun arbeid aangemoedigd en gesterkt worden.

HOOFDSTUK 30

1 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
2 Mensenkind! profeteer, en zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Huilt: Ach die dag!
3 Want de dag is nabij, ja, de dag des HEEREN is nabij, een wolkige dag, het zal der heidenen tijd zijn.
4 En het zwaard zal komen in Egypte, en er zal grote smart zijn in Morenland, als de verslagenen zullen vallen in Egypte; want zij zullen derzelver menigte wegnemen, en haar fondamenten zullen verbroken worden.
5 Morenland, en Put, en Lud, en al de gemengde hoop, en Cub, en de kinderen van het land des verbonds zullen met hen vallen door het zwaard.
6 Zo zegt de HEERE: Ja, zij zullen vallen, die Egypte ondersteunen, en de hovaardij harer sterkte zal nederdalen; van den toren van Syene af zullen zij daarin door het zwaard vallen, spreekt de Heere HEERE.
7 En zij zullen verwoest worden in het midden der verwoeste landen; en haar steden zullen zijn in het midden der verwoeste steden.
8 En zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik een vuur in Egypte zal hebben gelegd, en al haar helpers zullen verbroken worden.
9 Te dien dage zullen er boden van voor Mijn aangezicht in schepen uitvaren, om het zorgeloze Morenland te verschrikken; en er zal grote smart bij hen zijn, als in den dag van Egypte; want ziet, het komt aan!
10 Zo zegt de Heere HEERE: Ja, Ik zal de menigte van Egypte doen ophouden, door de hand van Nebukadrezar, den koning van Babel.
11 Hij, en zijn volk met hem, de tirannigste der heidenen zullen aangevoerd worden, om het land te verderven; en zij zullen hun zwaarden tegen Egypte uittrekken, en het land met verslagenen vervullen.
12 En Ik zal de rivieren tot droogte maken, en het land verkopen in de hand der bozen; en Ik zal het land met zijn volheid verwoesten door de hand der vreemden: Ik, de HEERE, heb het gesproken.
13 Zo zegt de Heere HEERE: Ik zal ook de drekgoden verdoen, en de nietige afgoden doen ophouden uit Nof; en er zal geen vorst meer zijn uit Egypteland; en Ik zal een vreze in Egypteland stellen.
14 En Ik zal Pathros verwoesten, en een vuur leggen in Zoan; en Ik zal gerichten oefenen in No.
15 En Ik zal Mijn grimmigheid uitgieten over Sin, de sterkte van Egypte; en Ik zal de menigte van No uitroeien.
16 En Ik zal een vuur in Egypte leggen; Sin zal zeer grote pijn hebben, en No zal gespleten worden, en Nof zal dagelijks zeer bang zijn.
17 De jongelingen van Aven en Pibeseth zullen door het zwaard vallen, en de dochters zullen gaan in de gevangenis.
18 En te Tachpanhes zal de dag verduisterd worden, als Ik het juk van Egypte aldaar zal verbreken, en de hovaardij harer sterkte in haar zal ophouden; haar zal een wolk bedekken, en haar dochters zullen gaan in de gevangenis.
19 Alzo zal Ik gerichten oefenen in Egypte; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.
20 Ook gebeurde het in het elfde jaar, in de eerste maand, op den zevenden der maand, dat het woord des HEEREN tot mij geschiedde, zeggende:
21 Mensenkind! Ik heb den arm van Farao, den koning van Egypte, verbroken; en ziet, hij zal niet verbonden worden, met pleisters op te leggen, met een windeldoek aan te doen, om dien te verbinden, om dien te sterken, dat hij het zwaard houde.

22 Daarom zegt de Heere HEERE alzo: Ziet, Ik wil aan Farao, den koning van Egypte, en zal zijn armen verbreken, beide den sterken en den verbrokenen; en Ik zal het zwaard uit zijn hand doen vallen.
23 En Ik zal de Egyptenaars verstrooien onder de heidenen, en zal hen verspreiden in de landen.
24 En Ik zal de armen des konings van Babel sterken, en Mijn zwaard in zijn hand geven; maar Farao's armen zal Ik verbreken, dat hij voor zijn aangezicht zal kermen, gelijk een dodelijk verwonde kermt.
25 Ja, Ik zal de armen des konings van Babel sterken, maar Farao's armen zullen daarhenen vallen; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik Mijn zwaard in de hand des konings van Babel zal hebben gegeven, en hij datzelve over Egypteland zal hebben uitgestrekt.
26 En Ik zal de Egyptenaars verstrooien onder de heidenen, en zal hen verspreiden in de landen; alzo zullen zij weten, dat Ik de HEERE ben.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Een voortzetting van de profetie tegen Egypte, die wij in het laatste deel van het vorig hoofdstuk hadden, juist voordat de verwoesting van dat eens bloeiende koninkrijk door Nebukadnezar was voltooid, waarin de verwoesting van al haar bondgenoten en verbondenen voorspeld wordt, en van al haar invloed en belangen, en tevens de verschillende stappen, die de koning van Babel moet nemen om deze verwoesting voort te zetten, vers 1-19.

II. De herhaling van een vroegere profetie tegen Egypte, juist voordat de verwoesting er van door zijn slecht gedrag begonnen was, die hen trapsgewijze verzwakte en de weg effende voor de koning van Babel, vers 20-26. Dat alles komt hoofdzakelijk op hetzelfde neer, als hetgeen wij tevoren hadden.

Ezechiël 30:1-19

De profetie van de verwoesting van Egypte is hier zeer volledig en gedetailleerd, en tevens in ‘t algemeen zeer schrikwekkend. Wat kan een volk beschermen, dat de rechtvaardige God tergt, wanneer Hij zich opmaakt om met hen te twisten?

I. Het zal een zeer bejammerenswaardige verwoesting zijn en een, die grote smart veroorzaken zal, vers 2, 3:*Huilt*, het is tijd om te jammeren, nu zij op komst is, want men zal u reden geven om te jammeren, en uw noodkreten zullen ontzettend zijn, als zij komt. Schreeuw het uit: *Ach die dag!* Dien vreselijken dag! Ach en wee. Want *de dag is nabij*, de dag, die wij reeds zolang verdiend en gevreesd hebben. Het is *de dag des Heren*, de dag, waarop Hij zich openbaren zal als een God van de wraak. Nu hebt gij nog uw dag, dat gij alles voor u neerwerpt, en die bij u zijn, vertreedt, maar binnenkort zal God Zijn dag hebben, de dag van de openbaring van Zijn rechtvaardig oordeel, Psalm 37:13. "Het zal een bewolkte dag zijn, dit is donker en somber, zonder enig troostrijk licht, wolken, die met storm dreigen-vuur en zwavel, en een geweldige stormwind". Het zal de tijd van de heidenen zijn, de tijd van het afrekenen met de heidenen om al hun heidense praktijken, de tijd waarvan David sprak, toen hij bad: "Stort Uw grimmigheid uit over de heidenen, die U niet kennen, Psalm 79:6. De heidenen zijn gezonken", Psalm 9:16.

II. Het zal de verwoesting zijn van Egypte, en van alle staten en landen, die met haar in verbond en in haar nabijheid zijn.

1. Egypte zelf zal vallen, vers 4 :*Het zwaard zal komen in Egypte*, het zwaard van de Chaldeën, en het zal een overwinnend zwaard zijn, want *de verslagenen zullen vallen in Egypte*, vallen door het zwaard en vallen voor het zwaard. Is het land volkrijk? Zij zullen zijn menigte wegnemen. Is het sterk en wel gefundeerd? Zijn fundamenten zullen verbroken worden, en dan moet het hele gebouw, hoe schoon en hoog ook opgetrokken, natuurlijk vallen.

2. Haar buren en bijwoners zullen met haar vallen. Als de verslagenen zo talrijk zijn, zal er grote smart zijn in Morenland, beide dat in Afrika, dat in de nabijheid van Egypte ligt, aan de ene zijde, en dat in Azië, dat er dicht bij ligt, aan de andere zij. Als het huis van hun buurman in brand staat, moeten zij wel vrezen, dat het hun in gevaar is, ook was hun vrees niet zonder grond, want zij *zullen met hen vallen door het zwaard*, vers 5. Ethiopië en Libië (Cas en Put zijn de Hebreeuwse namen, naar twee zonen van Cham, de derde is Mizraim, Egypte, Genesis 10:6) en de Lydiërs (Lud), die beroemd waren als boogschutters, en als bondgenoten van Egypte genoemd worden in Jeremia 46:9, deze zullen vallen met Egypte en Cub (de Chaldeën, de inwoners van het binnenland van Libië), deze waren de gemengde hoop, van al deze en vele van andere volken waren er, die om een of andere reden in Egypte woonden, zoals onder anderen de kinderen van het land des verbonds, enige overgeblevenen van het volk van Juda en Israël, "de kinderen des verbonds", zoals zij genoemd worden in Handelingen 3:25, "de kinderen van de belofte", Galaten 4:28. Dezen woonden in Egypte in strijd met Gods bevel, en deze zullen met hen vallen. Die hun deel verkiezen met Gods vijanden, zullen hun lot delen, al zijn zij volgens hun belijdenis de kinderen van het land, dat in verbond is met God.

III. Allen, die voorgeven de zinkende macht van Egypte te ondersteunen, zullen met haar, zullen onder haar vallen, vers 6 :*Zij zullen vallen, die Egypte ondersteunen*, en dan moet Egypte natuurlijk vallen. Zie de rechtvaardigheid van God: Egypte deed alsof het Jeruzalem op de been hield, toen het wankelde, maar bleek te zijn een gebroken rietstok, en nu zullen die

voorgeven Egypte te ondersteunen, niet beter blijken te zijn. Die anderen bedriegen worden gewoonlijk met hun eigen munt betaald, zij worden zelf bedrogen.

1. Meent Egypte door de volstrekte macht en heerschappij van haar koning staande te worden gehouden? De *hovaardij harer sterkte zal nederdalen,* vers 6. De kracht van de koning van Egypte was haar trots, maar die zal verbroken en vernederd worden.

2. Is de menigte van haar volk haar steun? "Dezen zullen vallen door het zwaard, van de toren van Syene af," die in de uitersten hoek van het land is, tegenovergesteld aan de zijde, waar de vijand zal binnenkomen. Beide *de landen* en *de steden,* de landbouwers en de kooplieden, zullen verwoest worden, vers 7, zoals tevoren, Hoofdstuk 29:12. *Ik zal de menigte van Egypte doen ophouden,* vers 10. Dat volkrijke land zal ontvolkt worden. *Het land zal met verslagenen vervuld worden,* vers 11.

3. Steunt zij op de rivier de Nijl, en wordt zij door de verschillende kanalen daarvan verdedigd? *"Ik zal de rivieren tot droogte maken,* vers 12, zodat de natuurlijke versterkingen, die men voor onneembaar hield, omdat zij onoverkomelijk waren, hen niet zullen helpen".

4. Steunt zij op haar afgoden? Zij zullen omvergeworpen worden, die gefingeerde helpers zullen meer dan ooit blijken gefingeerd te zijn, want dat zijn beelden, als men voorgeeft, dat zij bevrijders en sterkten zijn, vers 13 :*Ik zat de afgoden doen ophouden uit Nof.*

5. Steunt zij op haar koninklijke familie? Er zal geen vorst meer zijn uit Egypteland, de koninklijke familie zal met wortel en tak uitgeroeid worden, nadat zij zo lang bestaan heeft.

6. Steunt zij op haar moed, en meent zij zich te kunnen staande houden door de dapperheid van haar krijgslieden, die in de laatste tijd in de dienst gehard zijn? Zij zullen te kort schieten: Ik zal een vreze in Egypteland stellen.

7. Steunt zij op het opkomende geslacht? Wordt zij staande gehouden door haar kinderen, en denkt zij, dat zij gelukkig is, omdat haar pijlkoker er mee gevuld is? Helaas, *de jongelingen zullen door het zwaard vallen,* vers 17 en *de dochters zullen gaan in de gevangenis* vers 18, en zo zal zij van al haar verwachtingen beroofd worden.

IV. God zal deze verwoestende oordelen over Egypte brengen, vers 8 :*Zij zullen weten dat Ik de Heere ben,* en groter dan alle goden dan al hun goden, *als Ik een vuur in Egypte zal gelegd hebben.* Het vuur, dat volken verteert, is door de Here ontstoken, en, als Hij ‘t aansteekt in een volk, *zullen al zijn helpers verbroken worden.* Die het vuur trachten te blussen, zullen er zelf door verteerd worden, want wie kan voor Hem bestaan, als Hij toornig is? Als Hij Zijn *grimmigheid uitgiet* over een plaats, als Hij er vuur aansteekt, vers 15, 16, kan noch haar kracht, noch haar menigte haar helpen.

V. De koning van Babel en zijn leger zullen als werktuigen voor deze verwoesting gebruikt worden: *De menigte* van Egypte zal ophouden en afgesneden worden *door de hand van de koning van Babel,* vers 10. Die op zich namen Israël te beschermen tegen de koning van Babel zullen niet in staat zijn zichzelf te beschermen. Van de Chaldeën, die Egypte zullen verwoesten, wordt gezegd,

1. Dat zij *vreemden* zijn, vers 12, die dus geen medelijden zullen tonen, als oude kennissen, maar als vreemden tegenover hen zullen handelen.

2. Dat zij *de tyrannigste van de heidenen* zijn, vers 11, beide in kracht en in wreedheid, en daar zij verschrikkelijk zijn, zullen zij ook verschrikkelijk huishouden.

3. Dat zij *de bozen* zijn, die zich niet door verstand en geweten, de wetten van de natuur en het volkerenrecht laten leiden, want zij kennen geen wet. Ik zal het land verkopen in de hand van de bozen. Zij doen geweld en onrecht, daar zij boos zijn, maar toch, in zover zij werktuigen in Gods hand zijn om Zijn oordelen uit te voeren wordt er van Zijn kant geen onrecht gedaan. God maakt dikwijls de ene goddeloze tot een gesel van de andere, en zelfs goddelozen krijgen recht op hun prooi, (inre telli-door het recht van de oorlog) want God verkoopt het in de hand van de bozen.

Vl. Geen plaats in Egypte zal vrij blijven van het Chaldeeuwse leger, ook de sterkste en verst verwijderde niet. *Zij zullen hun zwaarden uittrekken tegen Egypte.* Verschillende plaatsen worden hier genoemd: *Pathros, Zoan,* en *No,* vers 14, *Sin* en *Nof,* vers 15, 16, *Aven* en *Pi-Beseth,* vers 17, Thachpanhes, vers 18. Deze zullen verwoest en verbrand worden, en Gods oordelen zullen aan hen geoefend worden, en Zijn grimmigheid over hen uitgestort. Hun kracht en menigte zal *uitgeroeid worden,* zij zullen zeer grote pijn hebben, zij zullen *gespleten worden,* en *zeer bang zijn.* Hun *dag zal verduisterd worden,* hun eer, hun troost en hoop zal vernietigd worden. Hun *juk zal verbroken* worden, zodat zij niet meer zullen verdrukken en tyranniseren, zoals zij gedaan hebben. De hovaardij van hun sterkte zal ophouden, en een wolk zal hen bedekken, een wolk, zo dik, dat zij er geen hoop door zullen zien, ook zal hun heerlijkheid niet meer blinken of gezien worden. En, tenslotte, de Moren, die op enige afstand van hen wonen, en degenen, die met hen vermengd zijn, zullen hun pijn en vrees delen. Door Zijn leiding zal God het gerucht verspreiden, en *het zorgeloze Morenland zal verschrikt worden,* vers 9. God kan schrik verspreiden onder hen, die het meest zeker zijn, bevreesdheid zal, als het Hem behaagt, de meest aanmatigende huichelaars verrassen.

Het slot van deze voorspelling

1. Laat Egypte in die treurige toestand: *Alzo zal Ik gerichten oefenen in Egypte,* vers 19. De verwoesting van Egypte is het *oefenen van gerichten,* wat niet alleen betekent, dat het rechtvaardig geschiedt, om haar zonden, maar ook dat het met orde en volgens de wet, door een rechterlijk vonnis geschiedt. Alle gerichten, die God oefent, zijn in overeenstemming met Zijn vonnissen.

2. Verheerlijkt de God Israëls in dit alles: "Zij zullen weten, dat Ik de Heere ben." De Egyptenaren zullen het weten, en het volk van God zal het nog beter weten. "De Heere is bekend geworden. Hij heeft recht gedaan."

Ezechiël 30:20-26

Deze korte voorspelling van het verzwakken van de macht van Egypte werd geprofeteerd omstreeks de tijd, dat de onderneming van het leger van de Egyptenaren, hetwelk een poging deed om het beleg van Jeruzalem te doen opbreken, verijdeld werd, en waar zijn hand terugkeerde (re infecta-zonder zijn doel bereikt te hebben) waarop de koning van Babel het beleg opnieuw begon en zijn doel bereikte. Het koninkrijk van Egypte was zeer oud, het was vele eeuwen lang zeer aanzienlijk geweest. Dat van Babel was pas onlangs op het toppunt van macht en majesteit gekomen, daar het gebouwd werd op de puinhopen van het koninkrijk Assyrië. Het gaat er dus mee, als met families en staten, de ene komt op en de andere vervalt en gaat achteruit, de ene moet toenemen en de andere natuurlijk afnemen.

I. Hier wordt voorspeld, dat de koning van Egypte zwakker en zwakker zal worden. De uitgestrektheid van zijn grondgebied zal inkrimpen, zijn rijkdom en macht zullen verminderen, en hij zal minder dan ooit in staat zijn, om zichzelf of zijn vriend te helpen.

1. Gedeeltelijk was dit reeds gedaan, vers 21 :*Ik heb de arm van Farao verbroken,* en wel kort tevoren. Men kan rekenen, dat een arm van dat koninkrijk gebroken was, toen de koning van Babel de troepen van Farao te Carchemis versloeg, Jeremia 46:2 "en zich meester maakte van al wat van Egypte was van de rivier van Egypte tot aan de rivier Frath", 2 Koningen 24:7. Egypte had veel tijd nodig gehad om kracht te verzamelen en zijn gebied uit te breiden, en daarom, opdat er evenwicht zal zijn in Gods leidingen, verliest het zijn kracht langzaam en trapsgewijze. Het was kort nadat de koning van Egypte de goede koning Josia sloeg en onder dezelfde regering, dat zijn arm aldus verbroken werd, en die noodlottige slag ontving, waarvan het zich nooit meer herstelde. Voordat Egypte’s hart en nek gebroken werd, was zijn arm gebroken. Gods oordelen komen over een volk, stap voor stap, opdat zij Hem met berouw tegenkomen mogen. Als de arm van Egypte verbroken is, zal hij niet verbonden worden ter genezing, want niemand kan de wonden helen, die God slaat, dan Hij zelf. Dien Hij ontwapent, die Hij krachteloos maakt, kan het zwaard niet meer opnemen.

2. Hetzelfde zal opnieuw gebeuren. De een arm was tevoren gebroken, en er was een en ander gedaan om die weer te zetten, om de dodelijke wond te genezen, die aan het beest was toegebracht. Maar nu, vers 22 :*Ik wil aan Farao de koning van Egypte, en zal zijn armen verbreken,* beide *de sterken* en *de verbrokenen,* die weer gezet was. Als kleinere oordelen niet voldoende zijn om zondaars te vernederen en te verbeteren, zendt God grotere. God *zal het zwaard uit zijn hand doen vallen,* dat hij in de hand nam, met de gedachte, dat hij sterk genoeg was om het te voeren. Herhaald wordt, vers 24 :*Ik zal Farao’s armen verbreken.* Hij was van ouds een wreed verdrukker geweest van het volk van God, en in de laatsten tijd een gebroken rietstaf, nu rekent God om beide met hem af, door zijn armen te verbreken. Met recht verbreekt God de macht, die misbruikt wordt om Zijn volk onrecht aan te doen of te bedriegen. Maar dit is niet alles

a. De koning van Egypte zal ontmoedigd zijn als hij bevindt, dat hij zelf gevaar loopt door de troepen van de koning van Babel, "hij zal voor zijn aangezicht kermen, gelijk een dodelijk verwonde kermt." Het is iets zeer gewoons, dat die het overmoedigst zijn in voorspoed, het meest neergeslagen en ontmoedigd zijn in tegenspoed. Zelfs voordat het zwaard hem aanraakt zal Farao kermen, alsof hij de dodelijke wond reeds ontvangen had.

b. Het volk van Egypte zal verstrooid worden vers 23, en wederom vers 26 :*ik zal ze verstrooien onder de heidenen.* Andere volken hadden zich met hen gemengd vers 5, nu zullen zij onder andere volken gemengd worden, en er een schuilplaats zoeken en zo zullen zij weten, dat de Here rechtvaardig is.

II. Hier wordt voorspeld, dat de koning van Babel sterker en sterker worden zal, vers 24, 25. Herhaaldelijk wordt gezegd, dat God,

1. De armen van de koning van Babel sterken zal, opdat hij de dienst, waarvoor hij bestemd is, zal kunnen verrichten.

2. Een zwaard, Zijn zwaard, in de hand van de koning van Babel geven zal, wat betekent, dat Hij hem opdracht geeft, en wapens, om oorlog te voeren, in ‘t bijzonder tegen Egypte. Rechters op de stoel, als Pilatus, Johannes 19:11, en generaals te velde, als Nebukadnezar, hebben geen macht dan die hun van boven gegeven is.

HOOFDSTUK 31

1 Het gebeurde ook in het elfde jaar, in de derde maand, op den eersten der maand, dat des HEEREN woord tot mij geschiedde, zeggende:
2 Mensenkind! zeg tot Farao, den koning van Egypte, en tot zijn menigte: Wien zijt gij gelijk in uw grootheid?
3 Zie, Assur was een ceder op den Libanon, schoon van takken, schaduwachtig van loof, en hoog van stam, en zijn top was tussen dichte takken.
4 De wateren maakten hem groot, de afgrond maakte hem hoog; die ging met zijn stromen rondom zijn planting, en zond zijn waterleidingen uit tot alle bomen des velds.
5 Daarom werd zijn stam hoger dan alle bomen des velds; en zijn takjes werden menigvuldig, en zijn scheuten lang, vanwege de grote wateren, als hij uitschoot.
6 Alle vogelen des hemels nestelden op zijn takjes, en alle dieren des velds teelden onder zijn scheuten; en alle grote volken zaten onder zijn schaduw.
7 Alzo was hij schoon in zijn grootheid en in de lengte zijner takken, omdat zijn wortel aan grote wateren was.
8 De cederen in Gods hof verduisterden hem niet, de dennebomen waren zijn takken niet gelijk, en de kastanjebomen waren niet gelijk zijn scheuten; geen boom in Gods hof was hem gelijk in zijn schoonheid.
9 Ik had hem zo schoon gemaakt door de veelheid zijner takken, dat alle bomen van Eden, die in Gods hof waren, hem benijdden.
10 Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Omdat gij u verheven hebt over uw stam, ja, hij stak zijn top op boven het midden der dichte takken, en zijn hart verhief zich over zijn hoogte;
11 Daarom gaf Ik hem in de hand van den machtigste der heidenen, dat die hem rechtschapen zou behandelen; Ik dreef hem uit om zijn goddeloosheid.
12 En vreemden, de tirannigste der heidenen, roeiden hem uit en verlieten hem; zijn takken vielen op de bergen en in alle valleien, en zijn scheuten werden verbroken bij alle stromen des lands; en alle volken der aarde gingen af uit zijn schaduw, en verlieten hem.
13 Alle vogelen des hemels woonden op zijn omgevallen stam, en alle dieren des velds waren op zijn scheuten;
14 Opdat zich geen waterrijke bomen verheffen over hun stam, en hun top niet opsteken boven het midden der dichte takken, en geen bomen, die water drinken, op zichzelven staan vanwege hun hoogte; want zij zijn allen overgegeven ter dood, tot het onderste der aarde, in het midden der mensenkinderen, tot degenen, die in den kuil nederdalen.
15 Zo zegt de Heere HEERE: Ten dage, als hij ter helle nederdaalde, maakte Ik een treuren; Ik bedekte om zijnentwil den afgrond, en weerde de stromen van dien, en de grote wateren werden geschut; en Ik maakte den Libanon om zijnentwil zwart, en al het geboomte des velds was om zijnentwil bewonden.
16 Van het geluid zijns vals deed Ik de heidenen beven, als Ik hem ter helle deed nederdalen, met degenen, die in den kuil nederdalen; en alle bomen van Eden, de keur en het beste van Libanon, alle bomen, die water drinken, troostten zich in het onderste der aarde.
17 Diezelve daalden ook met hem neder ter helle, tot de verslagenen van het zwaard; en die zijn arm geweest waren, die onder zijn schaduw in het midden der heidenen gezeten hadden.
18 Wien zijt gij alzo gelijk in heerlijkheid en grootheid, onder de bomen van Eden? Ja, gij zult nedergevoerd worden met de bomen van Eden, tot het onderste der aarde; in het midden der onbesnedenen zult gij liggen, met de verslagenen door het zwaard. Dat is Farao, en zijn ganse menigte, spreekt de Heere HEERE.

De profetie van dit hoofdstuk is, evenals de beide vorige, tegen Egypte gericht en behandelt de vernedering en de val van Farao. Bij het vellen van een vonnis over grote misdadigers is het gebruikelijk, zich bij vroegere vonnissen aan te sluiten, om zoveel mogelijk naar gelijke gevallen te oordelen, wat zowel als richtsnoer als tot rechtvaardiging van het nieuwe vonnis dient. Farao werd voor de rechtbank van de goddelijke rechtvaardigheid schuldig verklaard aan hoogmoed en trots en onrecht, Gods volk aangedaan, maar hij rekent zich te hoog en te groot om enig gezag boven zich verantwoording schuldig te zijn, en te goed versterkt om door iemand wie ook overwonnen te worden. De profeet wordt dus gelast, hem het geval van de koning van Assyrië voor te stellen wiens hoofdstad Nineve geweest was.

I. Hij moest hem aantonen, hoe groot een monarch de koning van Assyrië was geweest, welk een uitgestrekt gebied en grote macht hij had gehad, de koning van Egypte hoe groot die ook was, zou hem niet te boven gaan vers 3-9.

II. Hij moest hem duidelijk maken, hoe hij op de koning van Assyrië geleek, in trots en vleselijke gerustheid, vers 18.

III. Hij moest hem vervolgens de geschiedenis van de val en de ondergang van de Assyrische vorst voorlezen, welk een ontzetting dat onder de natiën wekte en hoe daardoor alle machtige vorsten werden gewaarschuwd, tegen de hoogmoed op hun hoede te zijn, vers 11-17.

IV. Hij moest de koning dit alles op zich zelf laten toepassen, om zijn eigen beeld in de spiegel van deze geschiedenis te aanschouwen en zijn eigen ondergang te voorzien, vers 18.

Ezechiël 31:1-9

Deze profetie draagt de datum van een maand voor de inneming van Jeruzalem, gelijk die aan het slot van het vorige hoofdstuk ongeveer vier maanden vroeger. Toen Gods volk in de diepste ellende verkeerde, kon het hun in zekere mate troosten en de hoogmoed en de kwaadgezindheid van hun naburen, die hen plaagden, enigszins neerzetten, als hun meegedeeld werd, dat de hemel de beker van de verschrikking deed rondgaan, die spoedig van Gods volk zou afnemen en op de hand zetten dergenen, die het haatten, Jesaja 51:22, 23. in deze profetie

I. Wordt de profeet bevolen, Farao aan te bevelen de berichten aangaande een soortgelijk geval als het zijne te onderzoeken, vers 2 :*Zeg tot Farao, de koning van Egypte, en tot zijn menigte,* tot de menigte van zijn dienaren, die mede zijn heerlijkheid uitmaken, tot de menigte van zijn legerscharen, waarin zijn kracht bestaat. Daarop was hij trots, daarin stelde hij zijn vertrouwen, gelijk die op hem trots waren en op hem hun vertrouwen stelden. Vraag hem nu: "Wien zijt gij gelijk in uw grootheid?" Wij zijn geneigd, om zelf naar vergelijking met kinderen te oordelen. Zij, die hoog van zichzelf denken, verbeelden zich even groot en even goed te zijn als die en die, welke zeer goede naam hebben. Wie vorsten vleien vertellen hun, dat zij die en die in pracht en grootheid gelijk zijn of verheffen. "Nu", zegt God, "laat hij zich met de machtigste potentaat gelijkstellen, hij zij even groot, en in geen enkel opzicht minder, laat hij zich vergelijken met wie hij verkiest, hij zal zien dat de dag van zijn val nadert, hij zal ervaren dat er een eind komt aan zijn volkomenheid en dat hij zijn ondergang als die van anderen kan verwachten". Zie, de val van anderen, zowel in zonde als in ellende, moet ons vermanen, niet hooggevoelende of zeker te zijn, maar te bedenken, dat wij voortdurend in gevaar verkeren.

II. Hem wordt gelast, Farao een voorbeeld te tonen van iemand, die hij in grootheid evenaart, en dat was het Assyrische rijk, vers 3 dat reeds van Nimrod af bestaan had. Sanherib was één van de machtigste vorsten van dat rijk geweest, maar was het spoedig na hem vervallen en de monarchie van Nebukadnezar was op dezelfde puinhopen gebouwd en op dezelfde stam ingeënt. Laat ons nu eens zien, hoe ‘n machtige koning de vorst van Assyrië was. Hij wordt hier vergeleken met een prachtvolle ceder, vers 3. De glorie van Davids huis wordt met dezelfde boom vergeleken, Hoofdstuk 17:3. De olijfboom, de vijgeboom en de wijnstok, alle drie vruchtbomen, hadden geweigerd, *over de bomen te zweven,* dat is te regeren, omdat zij hun vruchtbaarheid niet wilden verliezen, Richteren 9:8 enz, en daarom valt de keuze op de ceder, die statig en sterk is en veel schaduw geeft, maar geen vrucht draagt.

1. De koning van Assyrië was de hoge ceder, zoals die van de Libanon, "hoog van stam, en zijn top was tussen dichte takken" hij was omringd door andere vorsten, die hem cijnsbaar waren, en omstuwd door een lijfwacht van dappere mannen. Hij ging alle vorsten in zijn nabuurschap te boven, zij waren als takken met hem vergeleken, vers 5 :*zijn stam was hoger dan alle bomen des velde,* die waren meest heel hoog, maar hij overtrof ze alle, vers 8. De ceders, zelfs die van de hof van Eden, die zeker zeer uitnemende bomen waren, verduisterden hem niet, maar zijn opperste takken staken boven die uit.

2. Hij was een wijdvertakte boom, zijn takken schoten niet alleen omhoog, maar ook in de breedte uit, wat zeggen wil, dat deze machtige vorst niet alleen tot grote waardigheid en eer gestegen was en een naam had boven de namen van alle groten van de aarde, maar dat hij ook een uitgestrekte heerschappij en macht bezat. Zijn gebied had een geduchte omvang, hij strekte zijn veroveringen zeer ver uit en zijn invloed nog verder. "Deze ceder schoot, als een wijnstok, zijn ranken uit tot aan de zee, en zijn scheuten tot aan de rivier," Psalm 80:12. *Zijn takjes*

werden menigvuldig, en zijn scheuten lang, vers 5, zodat hij *schaduwachtig van loof* werd, vers 3. Dit droeg ontzaglijk tot zijn schoonheid bij, zodat hij even breed als hoog werd. Hij *was schoon in zijn grootheid, en in de lengte van zijn takken,* vers 7, zo schoon als groot en statig, *schoon door de veelheid van zijn takken,* vers 9. Zijn uitgestrekte landen werden goed bestuurd, gelijk een wijdvertakte boom, die door de bekwaamheid van de tuinman wel verzorgd en gesnoeid wordt, en een wellust voor het oog is. Zijn bestuur was uitstekend in de ogen van de wijzen, en bewonderenswaardig in de ogen van alle mensen. De dennebomen waren zijn takken niet gelijk, zo recht, zo groen, zo regelmatig, en de kastanjebomen waren niet gelijk zijn scheuten, zo dik en wijd uitgespreid. Kortom, geen boom in Gods hof in Eden, in Babel (want daar is het paradijs geweest), "waar al het geboomte was, begeerlijk voor het aangezicht," Genesis 2:9, was zo schoon als deze ceder, dat is: in alle omliggende landen was geen koning, zo bewonderd, zo geëerd zo bemind als de koning van Assyrië. Vele vorsten *handelden deugdelijk, maar hij ging die alle te boven. Alle bomen van Eden benijdden hem,* vers 9. Toen zij zagen, dat zij zich met hem niet konden vergelijken, werden zij naijverig op hem en gunden hem eigenlijk die lof en die eer niet. Zie, het is het ongeluk dergenen die anderen overtreffen, dat zij zichzelf daardoor voorwerpen van nijd maken, en wie *zal voor nijdigheid bestaan?*

3. Hij was nuttig, als een groeiende ceder dat kan zijn, en wel door zijn schaduw, vers 6. *Alle vogelen des hemels nestelden op zijn takken* waar zij tegen de ruwheid van het weer beschut waren. *Alle dieren des velds* begaven zich onder de bescherming *van zijn scheuten.* Daar lagen zij neer en stonden zij op, daar *teelden zij,* brachten jongen voort, want de boom bood hun een veilige schuilplaats. Dat alles beduidt, dat *grote natiën onder zijn takken woonden,* alle kwamen tot hem om bescherming en wilden hem trouw zweren als hij ze maar onder zijn hoede nam, gelijk reizigers, door een regenbui verrast, onder een groten boom beschutting zoeken. Zie, zij, die macht hebben, moeten die aanwenden tot bescherming en steun van degenen, die onder hun macht staan, want daarom is hun die macht gegeven. Zelfs de doornenbos, toen hij tot koning verkoren was, nodigde de bomen uit om te komen en zich onder zijn schaduw te vertrouwen, Richteren 9:15. Maar de uiterste veiligheid, die enig schepsel, zelfs de koning van Assyrië zelf, geven kan, is niet meer dan de schaduw van een boom, welke slechts een betrekkelijk armoedige bescherming geeft en niet in alle gevaar beschut. Laat ons daarom tot God om bescherming vluchten, dan neemt Hij ons onder de schaduw van zijn vleugels, waar wij warmer en veiliger zijn de onder die van de sterkste en statigste ceder, Psalm 17:9, 91:4.

4. Hij scheen in zijn grootheid en macht bevestigd te zijn, want,

a. Het was God, die *hem schoon gemaakt had,* vers 9. Door Hem regeren de koningen. Hij was schoon door de schoonheid, die God op hem gelegd had. Zie, Gods hand moet gezien en erkend worden in de vooruitgang van de grote mannen op aarde, en daarom moeten wij hen niet benijden. Toch zal dat de voortgang van hun voorspoed niet verzekeren, want die hun hun schoonheid geeft, kan hun die weer ontnemen en ze in misvormdheid veranderen.

b. Hij scheen een goede bodem te hebben. "De ceder was niet gelijk de heide in de wildernis, die blijft in de dorre plaatsen van de woestijn, Jeremia 17:6, hij heeft niet een wortel in een dorre aarde", Jesaja 53:2. Neen, hij had overvloed van rijkdom om zijn macht en grootheid te steunen, vers 4. *De wateren maakten hem groot,* hij had uitgebreide schatten, overvloedige voorraden in grote magazijnen, de afgrond maakte hem hoog. Aanhoudend stroomden hem inkomsten, belastingen, cijns en kroonrechten toe, die waren als stromen rondom zijn planten.

Dit stelde hen in staat, zijn belangen overal te behartigen en te verzekeren want *hij zond waterleidingen uit tot alle bomen in het veld,* vers 4, "zij trokken salaris uit het paleis des konings, Ezra 4:14, en hun land werd gespijzigd van des konings land," Handelingen 12:20, daarom waren zij hem getrouw en dienden hem. Degenen, wie de welvaart in grote stromen toevloeit, vinden zich verplicht die in kleinere rivieren weer te doen uitvloeien want, naar het goed vermeerdert, vermeerderen ook degenen, die het eten, en hoe meer iemand heeft, des te meer kan hij uitgeven. *De scheuten van deze ceder werden lang, vanwege de grote wateren, die hij uitschoot,* vers 5, 7, *zijn wortel was aan grote wateren,* die een waarborg schenen, "dat zijn blad nimmer zou af vallen, Psalm 1:3, en dat hij het niet voelen zou wanneer er een hitte kwam," Jeremia 17:8. Zie, het kan schijnen, dat wereldse mensen een gevestigde voorspoed genieten, en dat het toch niet meer dan schijn is. Job 5:3 :Psalm 37:35.

Ezechiël 31:10-18

Wij hebben gezien, dat de koning van Egypte bij die van Assyrië wordt vergeleken, in praal en macht en voorspoed, hoe hij hem geleek in grootheid. Hier zien wij nu,

I. Hoe hij hem ook in trots gelijk was, vers 10, gelijk het aangezicht in een spiegel aan het aangezicht beantwoordt, zo gelijkt het een bedorven vleselijk gemoed op het andere, en dezelfde verzoekingen van een toestand van voorspoed, die de één ten val brengen, zijn ook het ongeluk van menig ander. Gij, o koning van Egypte! *hebt u verheven over uw stam,* zijt hoogmoedig geweest op uw rijkdom en macht, Hoofdstuk 29:3. En gelijk hij, dat is: gelijk de koning van Assyrië, toen *hij zijn top opgestoken had in het midden van de dichte takken verhief ook zijn hart zich over zijn hoogte,* Hij werd onbeschaamd en heerszuchtig, achtte God niet en mishandelde Zijn volk, getuige de boodschapper en de brief, die de grote koning de koning van Assyrië aan Hizkia zond, Jesaja 34:4. Hoe hooghartig spreekt hij daar van zijn heldendaden en van zichzelf! hoe verachtelijk van de grote, godvruchtige Hizkia! Er waren nog meer zonden, waarin de Egyptenaren en Assyriërs overeenstemden, vooral die, dat zij Gods volk verdrukt hadden, wat hun beide ten laste wordt gelegd, Jesaja 52. 4. Maar hier wordt die zonde in haar oorzaak nagegaan, en die oorzaak was hoogmoed, want zij waren vervuld met de spot van de weelderige. Zie, wanneer de uiterlijke omstandigheden van een mens vooruitgaan, neemt gewoonlijk ook zijn hoogmoed toe, zelden vindt men een nederige geest te midden van de welvaart.

II. Hoe hij daarom hem ook in zijn val gelijk zal zijn, en als inleiding tot dit deel van de vergelijking.

1. Volgt nu de geschiedenis van de val van de Assyrische koning. Wat hem betreft, zegt God, vers 11, *daarom gaf Ik hem in de hand van de machtigste van de heidenen.* Cyaxares, de koning van de Meden, vernietigde, in het zes en twintigste jaar van zijn regering, in gemeenschap met Nebukadnezar, de koning van Babel in diens eerste regeringsjaar, Ninevé en daarmee het Assyrische rijk. Nebukadnezar was toen nog niet wat hij later werd, de machtigste onder de heidenen, die later boven allen uitstak.

A. Omtrent de val van de Assyrischen boom worden hier drie dingen betuigd.

a. God zelf verordent zijn ondergang. "Ik gaf hem in de hand van de machtigste onder de heidenen als Zijn beul, Ik dreef hem uit." Zie, God is Rechter, die deze vernedert en gene verhoogt, Psalm 75:7, als het Hem behaagt, roeit hij degenen uit en verdrijft ze, die zelf wanen en door anderen geacht worden, als hadden ze de diepste wortel geslagen. En de machtigste van de heidenen konden zich niet staande houden in hun strijd met anderen, als de Almachtige zelf hen niet overgeeft in de hand hunner vijanden.

b. Het is zijn eigen zonde, die zijn ondergang veroorzaakt: *Ik dreef hem uit om zijn goddeloosheid,* vers 11. Niets van wat ons leven veraangenaamt verliezen wij, of wij hebben het duizendmaal verbeurd. Indien de goddelozen *weggedreven worden, is* dat *om hun goddeloosheid.*

c. Het is de machtigste onder de heidenen, die het werktuig van zijn val zijn, God gebruikt vaak de ene goddeloze om de anderen te straffen. Hij zal zeker met hem richten, zal weten hoe

Hij met hem moet handelen, hoe groot hij ook zij. Zie, trotsaards zullen, vroeger of later, hun man vinden.

B. Let in de geschiedenis van de val van het Assyrische rijk op,

a. Een voortzetting van de gelijkenis van de ceder. Hij werd zeer hoog en spreidde zijn takken ver uit, maar zijn dag kwam. Eerst werd deze statige ceder ontworteld: De tirannigste van de heidenen roeiden hem uit. Krijgslieden, die met hun wapens uitgezonden werden om te slaan en te doden en te verderven, kunnen wel onder de tirannigste van de heidenen gerekend worden. Zij hebben eerst zijn takken afgehouwen, enkele delen van zijn rijk hem afgenomen, zodat op de bergen en in alle valleien van de omliggende landen, in hoge laagland, en alle stromen, steden en staten van de Assyrische monarchie afvielen, die haar eerst onderworpen waren, maar nu opstonden of veroverd werden. Haar veren waren geleend, en toen iedere vogel zijn eigen veren had teruggenomen, bleef er zoveel als de kale stronk van de boom over.

Ten tweede werd hij verlaten: Alle volken van de aarde gingen weg uit zijn schaduw, die eerst tot hem gevloden waren om beschutting. Toen hij niet langer in staat was, hun die beschutting te verlenen zeiden zij hem de gehoorzaamheid op. Laat grote mannen niet trots zijn op het aantal dergenen, die hen dienen of van hen afhangen, dat is alleen voor zolang hun invloed duurt. Wanneer de Voorzienigheid het voorhoofd over hen fronst, wordt hun gevolg verstrooid en uiteengedreven.

Ten derde werd hij bespot, en zijn val verheerlijkt, vers 13 :*Alle vogels des hemels woonden op zijn omgevallen stam* en traden op de gebroken takken van deze ceder. Andere bomen maakten zich vrolijk over zijn val, die eerst jaloers waren geweest om zijn overmacht en grotere hoogte. "Alle bomen van Eden, die voor hem afgehouwen en gevallen waren, die in de dauw des hemels nat gemaakt waren, gelijk de afgestroopte stam van die machtigen boom, Daniel 4:23, zullen van de reuk van de wateren uitspruiten, Job 14:9 en zich troosten in het onderste van de aarde," vers 16, wanneer zij zien, dat deze trotse ceder even diep vernederd is als zij zelf. *Solamen miserie socios habuisse doloris, in de ellende deelgenoten te hebben is een troost voor de lijdenden.* Maar de ceders van de Libanon daarentegen, die nog hoog en sterk stonden, *waren zwart om zijnentwille en de bomen des velds waren om zijnentwille bewonden,* vers 15, omdat zij in zijn val hun eigen toekomstig lot zagen. "Huilt, gij dennen, dewijl de cederen gevallen zijn, Zacheria 11:2 want dan kunt ook gij niet lang meer blijven staan".

b. Een verklaring van de gelijkenis van de ceders. Het afhouwen van deze boom stelt de slachting van deze machtige monarch voor met al zijn aanhangers en helpers, zij allen zijn overgegeven ter dood, om door het zwaard te vallen gelijk de ceder door de bijl. Hij en zijn vorsten, die, naar hij zei, al tezamen koningen waren, zijn allen op weg naar hun graf, naar het onderste van de aarde, in het midden van de mensenkinderen, "als gewone mensen zonder rang of onderscheiding. zij sterven als een mens", Psalm 82:2, zij worden weggevoerd ais degenen, die in de kuil nederdalen, en hun praal kon hen niet beschermen noch met hen medegaan. Weer, vers 16, *Ik deed hem ter helle nederdalen,* hij werd aan de doden toegevoegd en werd begraven gelijk anderen, in duisternis en vergetelheid. Wederom, vers 17, *die zijn arm geweest waren,* op wie hij had gesteund, door wie hij had gehandeld en zijn macht uitgeoefend, allen, die *in zijn schaduw hadden gewoond,* zijn onderdanen en bondgenoten, en allen, die van hem afhankelijk geweest waren, *daalden met hem neer ter helle, tot de verslagenen met het zwaard,* tot degenen, die door een ontijdige dood voor hen waren afgesneden, onder het gewicht van

schuld en schaamte. Wanneer grote mannen vallen, vallen velen met hen, en velen zijn voor hen gevallen.

c. Wat God bedoelde met deze machtign vorst en zijn rijk ten val te brengen. Hij bedoelde daarmee, eerst de volken rondom wakker te roepen, ze te waarschuwen door hun dit schouwspel te tonen, vers 16. *Van het geluid van zijn val deed Ik de heidenen beven.* Zij allen werden met verbazing bevangen, zo'n heerlijke vorst zo te zien ondergaan. Het gaf een schok aan aller vertrouwen, en ieder vroeg: Wie zal nu volgen? *Ten dage, als hij ter helle nederdaalde, maakte Ik een treuren,* vers 15, gelijk een geheel koninkrijk rouwt bij de dood van een koning. Ten teken van die algemene smart, bedekte Ik om Mijnentwille de afgrond, zodat niemand die zien kon, deed alle bedrijvigheid stilstaan, in overeenstemming met de algemene zonde. Ik weerde de stromen van die, en de grote wateren werden geschut, opdat ze in een ander bed stroomden namelijk dat van de weeklacht. Vooral de Libanon en het koninkrijk Syrië, dat soms de bondgenoot van Assyrië was geweest, treurden om hem, gelijk de bondgenoten van Babylon, Openbaring 18:9.

Ten tweede om alle volken rondom te vermanen, en tevens hun vorsten, vers 14 :*Opdat zich geen waterrijke bomen,* hoe voordelig ook geplant, *verheffen over hun stam,* hoogmoedig en verwaand zijn, *en hun top niet opsteken boven het midden van de dichte takken,* met minachting op anderen neerziende, *en geen bomen, die water drinken, op zichzelf staan vanwege hun hoogte,* vertrouwende op hun eigen staatkunde en macht, alsof zij nimmer konden vallen. Laat ze alle gewaarschuwd worden door de Assyriërs, want ook die hielden eens hun hoofd hoog en stonden op vasten bodem. Maar hun hoogmoed kwam voor de val, en hun vertrouwen begaf hen. Zie, de val van de hoogmoedige en aanmatigende mensen moet zijn een waarschuwing aan anderen, om nederig te blijven. Het zou voor Nebukadnezer goed geweest zijn, die zelf de Assyriërs ten onder bracht, zo hij die vermaning ter harte had genomen.

2. Hier volgt de profetie van Egypte's val op dezelfde wijze, vers 18. Hij achtte zich de Assyriër gelijk *in heerlijkheid en grootheid boven alle bomen in Eden,* gelijk de cipres boven de struiken. Gij zult *nedergevoerd worden,* naar de *benedenste of onderste delen van de aarde, in het midden van de onbesnedenen zult gij liggen,* dergenen, die in onreinheid, zonder roem, sterven, onder de vloek en verre van God. Dan zullen degenen, die gij onder de voet getrapt hebt, over u juichen, zeggende: "Dat is Farao, en zijn gehele menigte. Zie, hoe vervallen zij er uitzien, hoe laag zij liggen, zie wat er van al zijn praal en zijn hoogmoed geworden is, dit alleen is van hem overgebleven." Zie, grote mannen en grote menigten, met hun groot figuur en hun grote drukte in de wereld, wanneer God komt om met hen te twisten, worden zij spoedig klein, minder dan niets, zoals Farao en zijn gehele menigte.

HOOFDSTUK 32

1 Het gebeurde ook in het twaalfde jaar, in de twaalfde maand op den eersten der maand, dat het woord des HEEREN tot mij geschiedde, zeggende:
2 Mensenkind! hef een klaaglied op over Farao, den koning van Egypte, en zeg tot hem: Gij waart een jongen leeuw onder de heidenen gelijk; en gij waart als een zeedraak in de zeeen, en braakt voort in uw rivieren, en beroerdet het water met uw voeten, en vermodderdet hunlieder rivieren.
3 Alzo zegt de Heere HEERE: Ik zal daarom Mijn net over u uitspreiden door een vergadering van vele volken; die zullen u optrekken in Mijn garen.
4 Dan zal Ik u laten op het land, Ik zal u henenwerpen op het open veld; en Ik zal al het gevogelte des hemels op u doen wonen, en het gedierte der ganse aarde van u verzadigen.
5 En Ik zal uw vlees henengeven op de bergen, en de dalen met uw hoogheid vervullen.
6 En Ik zal het land, waarin gij zwemt, van uw bloed drenken tot aan de bergen; en de stromen zullen van u vervuld worden.
7 En als Ik u zal uitblussen, zal Ik den hemel bedekken, en zijn sterren zwart maken; Ik zal de zon met wolken bedekken, en de maan zal haar licht niet laten lichten.
8 Alle lichtende lichten aan den hemel, die zal Ik om uwentwil zwart maken; en Ik zal een duisternis over uw land maken, spreekt de Heere HEERE.
9 Daartoe zal Ik het hart van vele volken verdrietig maken, als Ik uw verbreking onder de heidenen zal brengen in de landen, die gij niet gekend hebt.
10 En Ik zal maken, dat zich vele volken over u ontzetten, en hun koningen zullen de haren over u te berge staan, als Ik Mijn zwaard zal zwaaien voor hun aangezichten; en zij zullen elk ogenblik sidderen, een ieder voor zijn ziel, ten dage uws vals.
11 Want zo zegt de Heere HEERE: Het zwaard des konings van Babel zal u overkomen.
12 Ik zal uw menigte vellen door de zwaarden der helden, die al te zamen de tirannigste der heidenen zijn; die zullen de hovaardij van Egypte verstoren, en haar ganse menigte zal verdelgd worden.
13 En Ik zal haar beesten verdoen van bij de grote wateren; en geen mensenvoet zal ze meer beroeren, en geen beestenklauwen zullen ze beroeren.
14 Dan zal Ik hunlieder wateren doen zinken, en Ik zal hunlieder rivieren doen gaan als olie, spreekt de Heere HEERE:
15 Als Ik Egypteland zal hebben gesteld tot een verwoesting, en het land van zijn volheid zal woest zijn geworden, als Ik geslagen zal hebben allen, die daarin wonen; alzo zullen zij weten, dat Ik de HEERE ben.
16 Dat is het klaaglied, en dat zullen zij klagelijk zingen; de dochteren der heidenen zullen het klagelijk zingen; zij zullen het klagelijk zingen over Egypte en over haar ganse menigte, spreekt de Heere HEERE.
17 Voorts gebeurde het in het twaalfde jaar, op den vijftienden der maand, dat het woord des HEEREN tot mij geschiedde, zeggende:
18 Mensenkind! weeklaag over de menigte van Egypte, en doe ze nederdalen, (haar en de dochteren der prachtige heidenen) in de onderste plaatsen der aarde, bij degenen, die in den kuil zijn nedergedaald.
19 Boven wien zijt gij liefelijk! Daal neder, en leg u bij de onbesnedenen.
20 In het midden der verslagenen van het zwaard zullen zij vallen; zij is aan het zwaard overgegeven; trek haar henen met al haar menigte.
21 De machtigste der helden zullen hem, met zijn helpers, toespreken, uit het midden der hel; zij zijn nedergedaald, de onbesnedenen liggen er, verslagen van het zwaard;

22 Daar is Assur met haar gansen hoop, zijn graven zijn rondom hem; zij zijn allen verslagen, gevallen door het zwaard;
23 Welker graven gesteld zijn in de zijden des kuils, en haar hoop is rondom haar graf; zij zijn allen verslagen, gevallen door het zwaard, die een schrik gaven in het land der levenden.
24 Daar is Elam met haar ganse menigte rondom haar graf; zij zijn allen verslagen, de gevallenen door het zwaard, die onbesneden zijn nedergedaald tot de onderste plaatsen der aarde, die hun schrik hadden gegeven in het land der levenden; nu dragen zij hun schande met degenen, die in den kuil zijn nedergedaald.
25 In het midden der verslagenen hebben zij haar een legerstede gesteld onder haar ganse menigte, rondom hem zijn haar graven; zij zijn allen onbesneden, verslagenen van het zwaard, omdat een schrik van hen gegeven is in het land der levenden; nu dragen zij hun schande met degenen, die in den kuil zijn nedergedaald; hij is geleid in het midden der verslagenen.
26 Daar is Mesech, en Tubal, met haar ganse menigte; rondom hem zijn haar graven; zij zijn allen onbesneden, verslagenen van het zwaard, omdat zij hun schrik gegeven hebben in het land der levenden.
27 Maar zij liggen niet met de helden, die onder de onbesnedenen gevallen zijn; die ter helle zijn nedergedaald met hun krijgswapenen, en welker zwaarden men gelegd heeft onder hun hoofden; welker ongerechtigheid nochtans op hun beenderen is, omdat der helden schrik in het land der levenden geweest is.
28 Gij ook zult verbroken worden in het midden der onbesnedenen, en zult liggen met de verslagenen van het zwaard.
29 Daar is Edom, haar koningen en al haar vorsten, die met hunlieder macht geleid zijn bij de verslagenen van het zwaard; diezelve liggen met de onbesnedenen en met degenen, die in den kuil zijn nedergedaald.
30 Daar zijn de geweldigen van het Noorden, zij allen, en alle Sidoniers, die met de verslagenen zijn nedergedaald, beschaamd zijnde vanwege hun schrik, die uit hun macht voortkwam, en zij liggen onbesneden bij de verslagenen van het zwaard, en dragen hun schande met degenen, die in den kuil zijn nedergedaald.
31 Farao zal henlieden zien, en zich troosten over zijn ganse menigte; de verslagenen van het zwaard van Farao en zijn ganse heir, spreekt de Heere HEERE.
32 Want Ik heb ook Mijn schrik gegeven in het land der levenden; dies zal hij geleid worden in het midden der onbesnedenen bij de verslagenen van het zwaard, Farao en zijn ganse menigte, spreekt de Heere HEERE.

Nog steeds zijn wij aan de verwoesting van Farao en Egypte, waarover wonderlijk wordt uitgeweid, en met grote nadruk. Als wij zo heel veel lezen van de ondergang van Egypte, niet minder dan zes verschillende profetieën, op verschillende tijdstippen uitgesproken, dan zijn wij geneigd te denken dat er een bijzondere reden voor is En,

I. Misschien is die te vinden in het boek Genesis, waar staat, Hoofdstuk 15:14, dat God besloot Egypte te oordelen om de onderdrukking van Zijn volk, en, hoewel het besluit gedeeltelijk uitgevoerd was door de plagen van Egypte en het verdrinken van Farao, toch werd bij de verwoesting, hier voorspeld, de oude rekening vereffend, en het besluit van God volkomen uitgevoerd.

II. Misschien ook vinden wij die in het boek van de Openbaring, waar wij lezen, dat de grote vijand van de kerk van het Evangelie, die oorlog voert tegen het Lam, geestelijk Egypte genoemd wordt, Openbaring 11:8.. En, als dat zo is, dan was de verwoesting van Egypte en zijn Farao een type van de verwoesting van die trotse vijand, en er is enige overeenkomst tussen deze profetie van de ondergang van Egypte en de profetie van de verwoesting van het antichristelijk geslacht. Wij hebben twee onderscheiden profetieën in dit hoofdstuk betreffende Egypte, beide in dezelfde maand, een op de eerste dag, de andere veertien dagen later, waarschijnlijk beide op de Sabbatdag. Het zijn beide klaagzangen, om te betekenen, niet alleen hoe beklagenswaardig de val van Egypte zal zijn, maar ook om te kennen te geven, hoezeer de profeet die zelf zou betreuren, uit een algemeen beginsel van mensenliefde. De verwoesting van Egypte wordt hier voorgesteld door twee gelijkenissen:

1. Het doden van een leeuw, een walvis, of ander verscheurend dier, vers 1-16..

2. De begrafenis van een groot aanvoerder of kapitein-generaal, vers 17-32. De twee profetieën van dit hoofdstuk zijn vrij wel even lang.

Ezechiël 32:1-16

I. Hier wordt de profeet bevolen, *een klaaglied on te heffen over Farao, de koning van Egypte*, vers 2. Dienaren past het ernstig gestemd te zijn, en daartoe herhaaldelijk klaagzangen op te heffen om de val en ondergang van zondaars, als die de noodlottige dag niet begeerd, maar gevreesd hebben. Predikanten, die anderen willen treffen met de dingen Gods moeten laten zien, dat zij zelf getroffen zijn door de ellende, die de zondaars door de zonde over zich brengen. Het past ons te wenen en te sidderen voor hen, die niet willen sidderen en wenen over zichzelf, om te beproeven of wij ze daardoor kunnen doen wenen en sidderen.

II. Hem wordt bevolen de reden aan te geven voor die klaagzang.

1. Farao is een broeder van de volken geweest, ook van zijn eigen volk, voor welks rust hij had moeten zorgen. Hij is *een jonge leeuw onder de heidenen gelijk*, vers 2, luid en rumoerig, vrees aanjagend en dreigend, als een leeuw, die brult. Als grote potentaten tiranniek zijn en verdrukken, zijn zij in Gods oog niet beter de roofdieren. Hij is als een zeedraak, of walvis, als een krokodil (volgens sommigen) in de zeeën, zeer woelig en lastig, als "de Leviathan, die de diepte doet zieden gelijk een pot," Job 41:22. Toen Farao een onnodige oorlog begon met die van Cyrene, braakte hij voort in zijn rivieren, in zijn legers, beroerde het water, verstoorde zijn eigen koninkrijk, en de naburige volken vermodderde hun rivieren, en bevuilde ze. Zeer veel onrust wordt dikwijls in de wereld veroorzaakt door de rusteloze eerzucht en de onverzoenlijke wrok van trotse vorsten. Achab is het, die Israël verontrust, en niet Elia.

2. Hij, die anderen verontrust heeft, moet wel verwachten zelf verontrust te worden, want de Here is rechtvaardig, Jozua 7:25.

A. Dit wordt hier uiteengezet door een vergelijking. Is Farao een grote vis, die, als hij de rivier opkomt, grote beroering veroorzaakt een leviathan, die Job niet met de angel trekken kan, Job 48, 20? Toch heeft God een net voor hem, dat groot genoeg is om hem te besluiten en sterk genoeg om hem vast te houden, vers 3 :*Ik zal Mijn net over u uitspreiden*, het leger van de Chaldeën, een vergadering van vele volken, zij zullen hem zijn sterkte met geweld ontnemen hem uit zijn bezittingen verdrijven, hem als een groten vis op het droge werpen, *op het open veld*, vers 4, waar hij natuurlijk sterven moet, omdat het zijn element niet is, en een prooi van vogels en wilde dieren worden, zoals voorspeld was, Hoofdstuk 29:5. Wat kan de sterkste vis doen om zichzelf te helpen, als hij naar adem ligt te snakken, op het droge? Het *vlees* van deze groten vis zal *op de bergen weggegeven* worden, vers 5, en de dalen zullen *met zijn hoogheid vervuld* worden. Zulk een groot aantal van Farao's soldaten zal gedood worden, dat hun dode lichamen over de heuvels verspreid en in de dalen opgehoopt zullen liggen. Het bloed zal zo overvloedig vergoten worden dat de rivieren in de dalen er van zullen zwellen of, zo groot zal de omvang en de hoogte van deze leviathan zijn, dat hij op de aarde liggende, de dalen vullen zal. Zulke grote hoeveelheden bloed zullen uit zijn wonden stromen, dat zij het land zullen drenken. waarin hij nu zwemt, en speelt, vers 6. Het zal reiken tot *aan de bergen*, en de wateren van Egypte zullen op deze wijze opnieuw *in bloed veranderd worden. De stromen zullen van u vervuld worden.* De gerichten, van ouds aan Farao geoefend, worden uitgedrukt door het verbreken van de koppen van de draken in de wateren, Psalm 73:13, 14. Maar nu gaan ze verder, nu wordt niet alleen de kop van deze oude slang verbroken, maar in stukken geslagen.

B. Verder wordt het uiteengezet door een profetie van de diepe indruk, die de verwoesting van Egypte maken zal op de naburige volken, zij zullen er alle van ontsteld zijn, evenals door de val van het Assyrische rijk, Hoofdstuk 31:15, 16. Wanneer Farao, die als een vlammende, brandende toorts was geweest, *uitgeblust wordt,* zullen daarvan allen om hem heen zwart zien, vers 7. De hemelen zullen als met zwart behangen worden, de sterren zullen geen licht geven, de zon zal verduisterd, en de maan van haar geleend licht beroofd worden. Van de hogere wereld is het, dat deze lagere haar licht ontvangt, en daarom, vers 8, als *de lichtende lichten aan de hemel zwart gemaakt* worden, zal ten gevolge daarvan *een duisternis over het land vallen,* over het land van Egypte. Hier schijnt gezinspeeld te worden op de plaag van de duisternis, die van ouds drie dagen over Egypte was, evenals, hiervoor op de plaag, die het water in bloed veranderde. Want, wanneer de vroegere oordelen vergeten zijn, is het rechtvaardig, dat zij herhaald worden. Wanneer hun raadslieden en staatslieden en die het bestuur hebben over de zaken van de staat, van hun wijsheid beroofd en dwaas worden, en de dingen, die tot hun vrede dienen, voor hun ogen verborgen zijn, dan zijn hun lichten verdonkerd, en het land is in duisternis. Dit wordt voorspeld in Jesaja 19:13. De vorsten van Zoan zijn zot geworden. Als het gerucht van de val van Egypte zich verspreidt, en het nieuws naar verre landen gebracht wordt, *landen, die zij niet gekend hebben,* vers 9, dan zal men er zeer door aangedaan en gevoelig door getroffen zijn. Het zal hen verdrietig maken, zo’n rijk, oud, machtig koninkrijk zo vernederd en ten onder gebracht te zien, en de trots op hun wereldse roem, die zij op zo’n hoge prijs stellen, bezoedeld. "Het hart van vele volken zal verdrietig zijn, als zij zien, dat het woord van de God Israëls door de verwoesting van Egypte vervuld wordt, en dat al de goden van Egypte niet in staat waren, het te verlossen". De verwoesting van de ene goddeloze is een verdriet voor de anderen goddeloze.

a. Het zal hen met verbazing vervullen, vers 10 :Zij zullen zich *over u ontzetten* en zich verbazen, hoe zoveel macht en *zo grote rijkdom verwoest is,* Openbaring 18:16. Die met voldoening de praal van deze wereld bewonderen, zullen met ontsteltenis over de verwoesting van die praal zich verwonderen, die volstrekt geen verrassing is voor diegenen, die de ijdelheid ver: alle dingen hier beneden kennen.

b. Het zal hen met vrees vervullen: zelfs hun koningen (die menen, dat het hun koninklijk voorrecht is veilig te zijn) zullen de haren over u ten berge rijze, daar zij besluiten, dat hun eigen huis gevaar loopt, als dat van hun buurman in brand staat. "Als Ik Mijn zwaard zal zwaaien voor hun aangezichten, zullen zij elk ogenblik sidderen." Als het zwaard van Gods rechtvaardigheid tegen de een getrokken is, om af te snijden, dan wordt het tevens voor de ogen van anderen gezwaaid, om te waarschuwen. En die er zich niet door willen laten waarschuwen en zich niet verbeteren, zullen er toch door verschrikt worden, en sidderen. Zij zullen elk ogenblik sidderen, ten dage van uw val. Als anderen door de zonde verdorven worden, hebben wij reden om te sidderen van vrees daar wij weten, dat ook wij schuldig en straf baar zijn. "Wie zou kunnen bestaan voor het aangezicht van deze heilige God."

C. Het wordt uiteengezet door een duidelijke en uitdrukkelijke voorspelling van de verwoesting zelf, die over Egypte komen zal.

a. De werktuigen van de verwoesting blijken hier zeer geducht te zijn. Het is *het zwaard des konings van Babel,* van die oorlogszuchtiger, overwinnenden vorst, dat u *overkomen zal,* vers 11, *de zwaarden van de helden, de tyrannigste van de heidenen, al te samen,* vers 12, een leger, waarvoor niemand bestaan kan. Die vermaak hebben in de oorlog, en bij iedere gelegenheid twist maken, kunnen te van een of andere tijd verwachten, in strijd te raken met

degenen, die hun te sterk zullen blijken. Farao was haastig geweest, om met zijn naburen te twisten en voort *te braken in zijn rivieren,* in zijn legers, vers 2. Maar God zal hem er nu voor doen boeten.

b. De voorbeelden van de verwoesting blijken hier zeer vreselijk te zijn, over het geheel dezelfde, die wij tevoren hadden, Hoofdstuk 29:10- 12-30

Ten eerste. De menigte van Egypte zal uitgeroeid worden, niet gedecimeerd, niet enigen er uit genomen en tot voorbeeld gesteld, maar allen zullen afgesneden worden. Het aantal van de zondaars, al vormen zij ook een menigte, zal hen niet tegen Gods macht beveiligen, en hun ook geen recht verlenen op Zijn medelijden.

Ten tweede: De praal van Egypte zal verdorven worden, de praal van hun hof, waarop zij trots geweest zijn. Toen wij van de praal van deze wereld afstand deden, bewezen wij ons zelf een grote dienst, want die dingen zijn spoedig bedorven en stellen hun bewonderaars teleur.

Ten derde. Het vee van Egypte, dat placht te weiden aan de rivieren zal vernietigd worden, vers 13, of afgesneden, of buit gemaakt. Egypte was beroemd om zijn paarden, die een begeerlijke buit weren voor de Chaldeën. De rivieren zullen niet meer bezocht worden door mens of beest, zoals vroeger, toen zij daar kwamen drinken.

Ten vierde. De wateren van Egypte, die tevoren levendig vloeiden, zullen nu *zinken,* en *gaan als olie,* langzaam en zwaar, vers 14, een figuurlijke uitdrukking, die betekent, dat er zo'n algemene somberheid en droefgeestigheid over het hele volk zal zijn, dat zelfs de rivieren zacht en stil zullen gaan als treurenden, en hun snelheid van beweging geheel zullen vergeten.

Ten vijfde. Het hele land van Egypte zal van zijn rijkdom beroofd worden, het zal *woest werden van zijn volheid,* vers 15, koren en vee, en alle smakelijke vruchten, die de aarde voortbrengt, als *die daarin wonen, geslagen zijn,* wordt de grond niet meer bebouwd, en wat geoogst is wordt een gemakkelijke prooi voor de invaller. God kan spoedig de goederen van deze wereld ontnemen aan hen, die de grootste volheid van deze dingen hebben en er van verzadigd zijn, die er het meest van genieten, en hun hart op die genietingen gesteld hebben. De Egyptenaars waren vol van hun aangenaam land met zijn rijke, overvloedige voortbrengselen. Ieder, die met hen sprak, kon bemerken, hoe vol zij er van waren. Maar God kan hun land woest maken van zijn volheid, in weinig tijds, daarom is het wijs van ons, vol te zijn van schatten in de hemel. Als het land woest wordt,

1. Zal dat tot hun onderricht zijn: Dan zullen zij weten, dat Ik de Here ben. Een verstandelijke overtuiging van de ijdelheid van de wereld, en van de veranderlijke en onzekere aard van de dingen daarvan, zal veel bijdragen tot onze rechte kennis van God als ons deel en onze zaligheid.

2. Het zal een reden tot weeklagen zijn voor allen, die rondom hen zijn: *De dochters van de heidenen zullen het klagelijk zingen,* vers 16 hetzij omdat zij, als haar bondgenoten, deel nemen in haar ellende en met haar lijden, of als haar bewonderaars, ten minste delen in haar smart en met haar medegevoelen. Zij zullen klagen *over Egypte en zijn gehele menigte:* het zal hun medelijden opwekken, zo'n grote verwoesting te zien. Door de oorzaken van onze blijdschap te vermeerderen, vergroten wij de mogelijkheid van smart voor ons.

Ezechiël 32:17-32

Deze profetie besluit en voltooit de last van Egypte en laat het met zijn gehele menigte in de afgrond des verderfs achter.

I. Hier worden wij uitgenodigd, de begrafenis bij te wonen van dat eens bloeiende koninkrijk, zijn val te beklagen, en te zien, wie het volgen naar het graf, en wie het vergezellen In het graf.

1. Dit dode lichaam van een koninkrijk wordt hier ten grave gebracht. De profeet wordt bevolen *ze te doen neerdalen in de kuil,* vers 18, hun verwoesting te voorspellen, als één, die gezag heeft, evenals Jeremia gesteld was over de koninkrijken, Jeremia 1:10. Hij moet spreken in Gods naam, als Degene, die hen zal doen nederdalen. Toch moet hij het voorspellen, als één, die hun hartelijk toegedaan is, hij moet weeklagen over de menigte van Egypte, terwijl hij ze doet nederdalen. Als Egypte geslagen is, moet hij een eervolle begrafenis hebben, in overeenstemming met zijn rang. Hij moet begraven worden bij de dochters van de prachtige heidenen, in hun graf en met dezelfde plechtigheden. Het is een armzalige troost, vergeleken met de smaad en de schrik des doods, begraven te worden bij de aanzienlijken, toch is dit alles, wat Egypte wordt toegestaan. Zal Egypte menen, dat hij alleen ontkomen zal aan het gemeenschappelijk lot van trotse en heerszuchtige volken? Neen, hij zal delen in hun lot, vers 19 :"*Boven wie zijt gij liefelijk?* Zijt gij zoveel liefelijker dan enig ander volk, dat dat een reden van verschoning voor u zou zijn? Neen, anderen, even schoon als gij, zijn in de kuil nedergedaald, daal dus neer en leg u bij de onbesnedenen. Gij zult hun gelijk zijn en zeer zeker bij hen liggen. De menigte van Egypte zal vallen in het midden van de verslagenen van het zwaard, nu er een algemene slachting is onder de volken." Egypte moet de bloediger beker drinken met de anderen, en daarom is het aan het zwaard overgegeven, aan het krijgszwaard (maar in Gods hand, het zwaard van de gerechtigheid), het is overgeleverd om in ‘t openbaar gevonnist te worden. Trek het henen met al zijn menigte trek ze, of als de dode lichamen van de aanzienlijken met ere ten grave gebracht worden, in een koets, of, zoals misdadigers met schande naar de gerechtsplaats gevoerd worden, op een horde, trek ze naar de kuil, en maak ze tot een schouwspel voor de gehele aarde.

2. Dit lijk van een koninkrijk wordt verwelkomd in het graf, en Farao krijgt toegang tot de vergadering van de doden, en wordt in hun rijk toegelaten, niet zonder enige praal en plechtigheid. Evenals de verrassende val van de koning van Babel aldus wordt voorgesteld: De hel van onderen was beroerd om uwentwille om u tegemoet te gaan, als gij kwaamt, en u binnen te leiden in het rijk van de duisternis, Jesaja 15:9 enz, zo hier, vers 21. *Zij zullen hem toespreken uit het midden van de hel,* hem als ‘t ware verwelkomen bij zijn aankomst, en hem oproepen zich met hen te verenigen in de erkentenis van hetgeen hij noch zij wilden erkennen, zolang zij in pracht en praal leefden, dat het ijdel is, met God te twisten, en dat niemand ooit zijn hart tegen Hem verhardde en voorspoed had. Zij zullen tot hem, en tot die hem zouden helpen zeggen: Waar zijt gij nu? Hoever zijt gij nu gekomen met uw plannen? Verschillende volken worden hier vermeld, die ten grave gedaald zijn voor Egypte, en die gereed staan het met verachting te ontvangen en het te honen, omdat het tenslotte bij hen gekomen is. De volken, waarvan hier gesproken wordt, waren waarschijnlijk die, welke in de laatste jaren door de koning van Babel verwoest en onderworpen, en wier vorsten afgesneden waren, Egypte moet weten, dat hem enerlei wedervaart met zijn naburen. Als hij ten grave daalt, doet hij niet anders dan (migrare ad plures-verhuizen naar een groot getal), dergenen, die voor hem geweest zijn, is geen getal. Maar het is opmerkelijk, dat, hoewel Juda en Jeruzalem, omstreeks deze tijd, of een weinig daarvoor, volkomen verwoest en onderworpen worden, zij toch niet

vermeld worden onder de volken, die Egypte in de kuil verwelkomen, want, hoewel zij hetzelfde lot ondergingen als deze volken, en door dezelfde hand, toch kreeg het hun een heel ander karakter door de vriendelijke bedoeling, waarmee zij beproefd werden, en de gelukkige eindelijke uitkomst, en de genade, die God nog voor hen bewaarde. Het was voor hen geen neerdalen in de kuil, als voor de heidenen, zij zijn niet geslagen als anderen, en niet gedood als hun gedoden, Jesaja 27:7. Maar laat ons zien, wie het waren, die neergedaald zijn vóór Egypte, de onbesnedenen, die van het zwaard verslagen liggen, bij wie het nu zijn intrek nemen moet.

a. Daar ligt het Assyrische rijk, en al de vorsten en machtigen van dat rijk, vers 22 :*Daar is Assur met zijn ganse hoop,* al de landen die er schatplichtig aan waren en afhankelijk van zijn kroon. Die machtige potentaat, die in staatsie placht te liggen, met zijn lijfwacht *en* groten om *zich* heen, ligt nu in de duisternis met zijn graven rondom hem en zijn soldaten er in, niet in staat hem nog enige dienst of eer te bewijzen, zij zijn allen verslagen, gevallen door het zwaard. Het getal hunner maanden werd afgesneden, en als mannen des bloeds en bedrogs, zullen zij hun dagen niet voor de helft brengen. Hun graven zin gesteld in de zijden van de kuil, allen in een rij, als bedden in een gemeenschappelijke kamer, vers 23. Allen, die haar gezelschap houden, zijn *verslagen, gevallen door het zwaard,* er is een grote verzameling van die, welke *een schrik gaven in het land van de levenden.* Maar evenals de dood van degenen, voor wie zij een schrik waren, een eind maakte aan hun vrees in het graf zijn de gebondenen tezamen in ruste en horen de stem van de drijvers niet, Job 3:18), zo zal de dood van deze machtigen een einde maken aan hun verschrikkingen. Wie is bevreesd voor een dode leeuw? De dood zal een koning van de verschrikking zijn voor hen, die, in plaats van zich tot een zegen te stellen, zich tot een schrik maken van hun tijdgenoten.

b. Daar ligt het koninkrijk van Perzië, dat misschien nog bij heugenis van de toen levenden verwoest en ten onder gebracht was: Daar is Elam met zijn gehele menigte, de koning van Elam met zijn talrijke legers, vers 24, 25. Ook zij hadden *een schrik gegeven in het land van de levenden,* hadden in hun dagen een vreselijk gedruis en opschudding gemaakt onder de volken. Maar Elam heeft nu zijn graf gevonden en de graven van zijn menigte zijn nu rondom hem gevallen door het zwaard, zijn legerstede is gesteld in het midden van de verslagenen, die nedergedaald zijn, onbesneden, niet geheiligd, en niet in verbond met God. Zij dragen hun schande met degenen, die in de kuil zijn neergedaald: zij zijn gevallen met de gewone schande en pijn die het deel van de mensen zijn, dat zij sterven, en begraven worden, ja, zij sterven met de bijzondere tekenen van schande, die God en mensen hun aandoen. Die een schrik geven, zullen, vroeger of later, hun schande dragen, en zichzelf tot een schrik zijn. De koning van Elam is gelegd in het midden van de verslagenen. Al de eer, waarop hij nu aanspraak maken kan, is begraven te worden in het voornaamste graf.

c. Daar ligt de macht van Scythië, die omstreeks die tijd de wereld in beweging had gebracht. Mesech en Tubal, die barbaarse noorse volken, hadden onlangs een aanval gedaan op de Meden, en hun een schrik gegeven, leefden enige jaren op hun kosten, en maakten zich van alles meester, waar zij de hand op leggen konden, maar tenslotte kreeg Cyaxares hen, door een list, in zijn macht, doodde een groot aantal van hen en dwong hen zijn land te verlaten, vers 26. Daar liggen Mesech en Tubal met hun gehele menigte, er is een begraafplaats voor hen, met hun voornaamste aanvoerder in hun midden, allen onbesnedenen, verslagen van het zwaard. Deze Scythen, die roemloos stierven zoals zij geleefd hadden worden niet, zoals de andere volken, waarvan tevoren gesproken is, op het bed van eer gelegd, vers 27 :Zij liggen niet met de helden, zullen niet met staatsie begraven worden, zoals die welke op het slagveld gedood zijn, die ter helle zijn nedergedaald met hun krijgswapenen, die voor de lijkbaar uit gedragen,

of er achterna gebracht worden, en dat met toestemming van de vijand, welker zwaarden men gelegd heeft onder hun hoofden, alsof zij zoeter zouden slapen, als hun hoofd op zo'n peluw lag. De Scythen worden niet met deze eerbewijzen begraven, maar hun ongerechtigheid is op hun beenderen, zij zullen, om hun ongerechtigheden, onbegraven blijven liggen, hoewel zij van de helden schrik in het land van de levenden geweest zijn.

d. Daar ligt het koninkrijk van Edom, dat lang gebloeid had, maar in deze tijd, ten minste voor de verwoesting van Egypte, geheel woest gemaakt werd, zoals voorspeld was, Hoofdstuk 25:13. Onder de graven van de volken, is Edom, vers 29. Daar liggen, niet geëerd door gedenktekenen of opschriften, maar gemengd met het algemene stof, zijn koningen en zijn vorsten, zijn wijze staatslieden, waarom Edom beroemd was, en zijn dappere soldaten. Dezen met hunlieder macht zijn gelegd bij de verslagenen van het zwaard, hun macht kon het niet beletten, ja, hun macht deed er het hare toe, want die moedigde hen aan de oorlog te beginnen, en hitste hun naburen tegen hen op, die het noodzakelijk achtten, hun toenemende grootheid te knotten. Zeer veel moeite deden zij, om zich zelf te verderven, als zovelen, die met hun macht, met al hun macht gelegd worden bij de verslagenen van het zwaard. De Edomieten behielden de besnijdenis, daar zij van Abrahams zaad waren. Maar dat zal hun niet helpen, zij zullen liggen met de onbesnedenen.

e. Daar liggen de geweldigen van het noorden en alle Sidoniers. Dezen waren even goed bekend met zeezaken als de Egyptenaars, die groot vertrouwen stelden op dat deel van hun kracht, maar zij zijn *nedergedaald met de verslagenen,* vers 30, nedergedaald in de kuil. Nu zijn zij *beschaamd vanwege hun schrik,* beschaamd, als zij bedenken, hoezeer zij er op stoften en vertrouwden, en, evenals de Edomieten met hun macht, zo worden deze met hun schrik gelegd bij de verslagenen van het zwaard, en gedwongen hun lot te delen. Zij dragen hun schande met degenen, die in de kuil zijn neergedaald, zij sterven in even grote schande, als die door de hand van de openbare gerechtigheid afgesneden zijn.

f. Dit alles is zeer toepasselijk op Farao en de Egyptenaars, die geen reden hebben zich te vleien met de hoop op gerustheid, als zij zien, hoe de wijsten, de rijksten, de sterksten van hun naburen verwoest zijn, vers 28 :*Gij ook zult verbroken worden in het midden van de onbesnedenen,* als God de volken, die zich niet vernederen en verbeteren willen, ter neer werpt, moet gij er op rekenen, eveneens ter neer geworpen te worden.

g. Het zal een vermindering van de ellende van Egypte zijn, op te merken, dat hun lot het lot van zovele en zo grote volken is geweest vóór hen, vers 31 :*Farao zal hen zien en zich troosten,* het zal zijn gemoed enigszins verlichten, dat hij niet de eerste koning is, die in de slag gevallen is-dat zijn leger niet het eerste was dat verslagen werd, dat zijn koninkrijk niet het eerste was, dat verwoest is. Greenhill merkt hier op: De troost, die de goddelozen na hun dood hebben, is een armzalige troost, niet wezenlijk, maar denkbeeldig. Het zal hun luttel voldoening geven, dat zij zoveel lotgenoten in hun lijden hebben de rijke man in de hel was er bevreesd voor. Alleen ten opzichte van de eer kan Farao zien en zich troosten.

h. Maar door niets zal deze ellende verlicht worden, want, vers 32 :*Ik heb ook Mijn schrik gegeven in het land van de levenden.* De groten van de wereld hebben hun schrik gegeven en er werk van gemaakt om iedereen vrees in te boezemen. (Oderim dum metuant-Zij mogen mij haten, als zij mij maar vrezen.) Maar nu heeft de grote God Zijn schrik gegeven in het land van de levenden, en daarom lacht Hij om de hunne, want hij ziet, dat Zijn dag komt, Psalm 37:12.

In die dag van de verschrikking zal Farao en zijn gehele menigte gelegd worden bij de verslagenen met het zwaard.

II. De blik, die deze profetie ons geeft op verwoeste staten, kan ons iets leren:

1. Van deze tegenwoordige wereld en het rijk des doods daarin. Kom en zie de rampzalige toestand van het menselijk leven, zie, hoe alles in deze wereld sterft. De sterken sterven, de machtigen sterven, Farao en zijn gehele menigte. Zie, hoevelen in deze wereld gedood worden. Zij worden allen met het zwaard verslagen. Alsof men toch al niet snel genoeg stierf, spitsen de mensen hun vernuft om middelen te vinden, elkaar te vernietigen. Het is niets anders dan een groot slagveld.

2. Van de andere wereld. Hoewel het de verdelging van volken als zodanig is, die misschien in de eerste plaats hier bedoeld wordt, toch is het tevens een klaarblijkelijke toespeling op de eindelijke en altijddurende verdoemenis van de onboetvaardige zondaars, dergenen die onbesneden van hart zijn, zij worden verslagen door het zwaard van de goddelijke gerechtigheid, hun ongerechtigheid is op hen, en daarbij dragen zij hun schande. De vijanden van Christus, die niet wilden, dat Hij over hen regeren zou, zullen tot hen gebracht en voor hem doodgeslagen worden, al zijn zij even prachtig, al zijn zij even talrijk als Farao en zijn gehele menigte.

HOOFDSTUK 33

1 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:
2 Mensenkind! spreek tot de kinderen uws volks, en zeg tot hen: Wanneer Ik het zwaard over enig land breng, en het volk des lands een man uit hun einden nemen, en dien voor zich tot een wachter stellen;
3 En hij het zwaard ziet komen over het land, en blaast met de bazuin, en waarschuwt het volk;
4 En een, die het geluid der bazuin hoort, wel hoort, maar zich niet laat waarschuwen; en het zwaard komt, en neemt hem weg, diens bloed is op zijn hoofd.
5 Hij hoorde het geluid der bazuin, maar liet zich niet waarschuwen, zijn bloed is op hem; maar hij, die zich laat waarschuwen, behoudt zijn ziel.
6 Wanneer daarentegen de wachter het zwaard ziet komen, en blaast niet met de bazuin, zodat het volk niet is gewaarschuwd; en het zwaard komt, en neemt een ziel uit hen weg; die is wel in zijn ongerechtigheid weggenomen, maar zijn bloed zal Ik van des hand des wachters eisen.
7 Gij nu, o mensenkind! Ik heb u tot een wachter gesteld over het huis Israels; zo zult gij het woord uit Mijn mond horen, en hen van Mijnentwege waarschuwen.
8 Als Ik tot den goddeloze zeg: O goddeloze, gij zult den dood sterven! en gij spreekt niet, om den goddeloze van zijn weg af te manen; die goddeloze zal in zijn ongerechtigheid sterven, maar zijn bloed zal Ik van uw hand eisen.
9 Maar als gij den goddeloze van zijn weg afmaant, dat hij zich van dien bekere, en hij zich van zijn weg niet bekeert, zo zal hij in zijn ongerechtigheid sterven; maar gij hebt uw ziel bevrijd.
10 Daarom, gij mensenkind! zeg tot het huis Israels: Gijlieden spreekt aldus, zeggende: Dewijl onze overtredingen en onze zonden op ons zijn, en wij in dezelve versmachten, hoe zouden wij dan leven?
11 Zeg tot hen: Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve. Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zoudt gij sterven, o huis Israels?
12 Gij dan, o mensenkind! zeg tot de kinderen uws volks: De gerechtigheid des rechtvaardigen zal hem niet redden ten dage zijner overtreding; en aangaande de goddeloosheid des goddelozen, hij zal om dezelve niet vallen, ten dage als hij zich van zijn goddeloosheid bekeert; en de rechtvaardige zal niet kunnen leven door dezelve zijn gerechtigheid, ten dage als hij zondigt.
13 Als Ik tot den rechtvaardige zeg, dat hij zekerlijk leven zal, en hij op zijn gerechtigheid vertrouwt, en onrecht doet, zo zullen al zijn gerechtigheden niet gedacht worden, maar in zijn onrecht, dat hij doet, daarin zal hij sterven.
14 Als Ik ook tot den goddeloze zeg: Gij zult den dood sterven! en hij zich van zijn zonde bekeert, en recht en gerechtigheid doet;
15 Geeft de goddeloze het pand weder, betaalt hij het geroofde, wandelt hij in de inzettingen des levens, zodat hij geen onrecht doet; hij zal zekerlijk leven, hij zal niet sterven.
16 Al zijn zonden, die hij gezondigd heeft, zullen hem niet gedacht worden; hij heeft recht en gerechtigheid gedaan, hij zal zekerlijk leven.
17 Nog zeggen de kinderen uws volks: De weg des HEEREN is niet recht; daar toch hun eigen weg niet recht is.
18 Als de rechtvaardige afkeert van zijn gerechtigheid, en doet onrecht, zo zal hij daarin sterven.
19 En als de goddeloze zich bekeert van zijn goddeloosheid, en doet recht en gerechtigheid, zo zal hij daarin leven.
20 Nog zegt gij: De weg des HEEREN is niet recht; Ik zal ulieden richten, een ieder naar zijn wegen, o huis Israels!

21 En het geschiedde in het twaalfde jaar onzer gevankelijke wegvoering, in de tiende maand, op den vijfden der maand, dat er een tot mij kwam, die van Jeruzalem ontkomen was, zeggende: De stad is geslagen.
22 Nu was de hand des HEEREN op mij geweest des avonds, eer die ontkomene kwam, en had mijn mond opengedaan, totdat hij des morgens tot mij kwam. Alzo werd mijn mond opengedaan, en ik was niet meer stom.
23 Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
24 Mensenkind! de inwoners van die woeste plaatsen in het land Israels spreken, zeggende: Abraham was een enig man, en bezat dit land erfelijk; maar onzer zijn velen; het land is ons gegeven tot een erfelijke bezitting.
25 Daarom zeg tot hen: Zo zegt de Heere HEERE: Gij eet vlees met het bloed, en heft uw ogen op tot uw drekgoden, en vergiet bloed; en zoudt gij het land erfelijk bezitten?
26 Gij staat op ulieder zwaard; gij doet gruwel, en verontreinigt, een ieder de huisvrouw zijns naasten; en zoudt gij het land erfelijk bezitten?
27 Alzo zult gij tot hen zeggen: De Heere HEERE zegt alzo: Zo waarachtig als Ik leef, indien niet, die in die woeste plaatsen zijn, door het zwaard zullen vallen, en zo Ik niet dien, die in het open veld is, het wild gedierte overgeve, dat het hem vrete, en die in de vestingen en in de spelonken zijn, door de pestilentie zullen sterven!
28 Want Ik zal het land tot een verwoesting en een schrik stellen, en de hovaardij zijner sterkte zal ophouden; en de bergen Israels zullen woest zijn, dat er niemand overga.
29 Dan zullen zij weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik het land tot een verwoesting en een schrik zal gesteld hebben, om al hun gruwelen, die zij gedaan hebben.
30 En gij, o mensenkind! de kinderen uws volks spreken steeds van u bij de wanden en in de deuren der huizen; en de een spreekt met den ander, een iegelijk met zijn broeder, zeggende: Komt toch en hoort, wat het woord zij, dat van den HEERE voortkomt.
31 En zij komen tot u, gelijk het volk pleegt te komen, en zitten voor uw aangezicht als Mijn volk, en horen uw woorden, maar zij doen ze niet; want zij maken liefkozingen met hun mond, maar hun hart wandelt hun gierigheid na.
32 En ziet, gij zijt hun als een lied der minnen, als een, die schoon van stem is, of die wel speelt; daarom horen zij uw woorden, maar zij doen ze niet.
33 Maar als dat komt (zie, het zal komen!) dan zullen zij weten, dat er een profeet in het midden van hen geweest is.

De profeet heeft thans zijn rondgang als rechter in Gods naam, volbracht, heeft de naburige volken alle verhoord en hun vonnis geveld, dat uitgesproken en hun bekendgemaakt. Na deze acht hoofdstukken keert hij weer tot de kinderen van zijn volk, en ontvangt verder bevelen, wat hu hun te zeggen heeft.

I. Hij moet hun te kennen geven, welk een bediening als profeet hij onder hen vervulde, dat hij was een wachter, en last aangaande hen had ontvangen, waarvoor hij verantwoordelijk was, vers 19. In hoofdzaak hebben wij dit reeds gehad, hoofdst. 3:17,.enz.

II. Hij moet hun te kennen geven, hoe zij tegenover God staan, dat hun schuld onderzocht wordt, hoe zij zich gedragen hebben dat een goddeloze, die zich bekeert, niet zal omkomen, vers 10-20.

III. Hier volgt een bijzondere boodschap voor degenen, die nog in het land Israëls bleven, en (wat zeer vreemd klinkt) weer zorgeloos werden en vertrouwden, dat zij daar weer wortel zouden schieten, om hun aan te kondigen, dat hun hoop ijdel was, zo zij volhardden in hun zonden, vers 21-29.

IV. Een bestraffing voor hen die wel naar Ezechiël luisterden, maar in hun belijdenis van ootmoed niet oprecht waren, vers 30-33.

Ezechiël 33:1-9

Volgens Gods uitdrukkelijk bevel had de profeet de profetie tegen de Joden laten rusten, juist toen de tijding kwam, dat Jeruzalem was ingesloten en nauw belegerd werd, Hoofdstuk 24:27. Maar nu Jeruzalem, twee jaren later, genomen is, wordt hij weer gezonden om tot hen te spreken, zijn last wordt vernieuwd. Had God hen ganselijk begeven, dan zou Hij hun geen profeten meer hebben gezonden. Had hij geen barmhartigheid meer voor hen, dan zou Hij hun niet zulke dingen als deze getoond hebben. In deze verzen vinden wij,

I. De taak van een wachter aangetoond, het vertrouwen, dat hij geniet, de taak, hem gegeven, en de voorwaarden genoemd, die tussen hem en degenen, die hem geplaatst hebben, zijn vastgesteld, vers 2, 6.

1. Verondersteld wordt een openbaar gevaar, dat aanleiding geeft tot de aanstelling van een wachter, wanneer namelijk *God het zwaard over enig land brengt*, vers 2. Het krijgszwaard, wanneer het over een land komt, wordt door God gezonden, het is *het zwaard des Heren*, hoe onrechtvaardig ook zij zijn, die het trekken. Op zo'n tijd, wanneer een land in gevaar is van een vijandelijke inval, opdat het ingelicht wordt omtrent al de bewegingen des vijands, opdat geen aanval het onverwachts verschrikke, opdat het zijn wapens ter rechter tijd in gereedheid brenge om de indringer een warme ontvangst te bereiden, -neemt het een man uit hun einden, een geschikt iemand, die aan de grenzen woont, waar het gevaar dreigt of verwacht wordt, en die daarom met alle wegen wel bekend is, en stellen hem zich tot een wachter. Zo wijs zin de kinderen van deze wereld in hun geslacht. Zie, een man kan zijn gehele land een openbare dienst bewijzen. Vorsten en staatslieden zijn de wachters van een koninkrijk, zij zijn geduriglijk bezig en zien aanhoudend op de openbare veiligheid toe.

2. Algemeen vertrouwen wordt in de wachter gesteld, hij is het gehele volk verantwoordelijk voor de wijze, waarop hij zijn post waarneemt. Zijn taak is:

a. De nadering en de voortgang van de vijand te verkennen, en daarom moet hij noch blind noch slaperig zijn, want dan ken hij het zwaard niet zien komen.

b. Daarvan onmiddellijk kennis te geven door op de bazuin te blazen, wij zouden zeggen: door een schot te lossen, ten teken van gevaar. Bijzonder vertrouwen wordt dus in hem gesteld, doen degenen, die hem daar als wachter hebben geplaatst, dat hij twee dingen getrouwelijk doen zal, en zij wagen hun leven trouw. Nu,

c. Indien hij zijn plicht vervult, indien hij bijtijds let op al de gevaren, die binnen zijn bereik vallen, en daarvan kennis geeft, dan kwijt hij zich van zijn last, hij behoudt zijn ziel en ontvangt zijn loon. Als het volk zijn waarschuwing in de wind slaat, als het hem niet gelooft of er geen acht op geeft, niet aanneemt, dat het gevaar wezenlijk zo groot en zo nabij is, en de vijand komt en verrast die zekeren, dan is dat hun eigen schuld. De fout ligt niet bij de wachter, hun bloed is op hun hoofd. Zo iemand overmoedig het gevaar in de mond loopt, hoezeer hij het geluid van de bazuin gehoord heeft en hem gezegd is waar gevaar was, en het zwaard komt en neemt hem weg in zijn dwaasheid, dan is hij een (felo de se, een zelfmoordenaar) een zot, die zichzelf verderft. Maar

d. Indien de wachter zijn plicht niet doet, als hij het gevaar kon gezien hebben maar het niet zag, sliep of niet oplette of een anderen kant uitkeek, of zo hij, het gevaar ziende, (dit geval

wordt hier gesteld), alleen op zijn eigen veiligheid bedacht is, en niet met de bazuin blaast om het volk te waarschuwen, zodat het volk niet is gewaarschuwd en sommigen worden verrast en weggenomen in hun ongerechtigheid, vers 6, plotseling, zonder dat hun tijd gegund werd te roepen: Here, wees mij genadig, tijd om zich te bekeren en vrede met God te maken (hetgeen de zaak veel erger maakt), en de arme zondaar wordt weggenomen in zijn ongerechtigheid zijn bloed zal van de hand des wachters geëist worden. Hij zal schuldig worden bevonden aan diens dood, omdat hij hem voor het gevaar niet heeft gewaarschuwd. Maar zo de wachter zijn plicht doet, en het volk de zijnen, dan is alles wel, beide hij, die waarschuwt, en hij, die zich laat waarschuwen, hebben hun ziel behouden.

II. De toepassing van deze woorden op de profeet, vers 7, 9.

1. Hij is een wachter over het huis Israëls. Hij had nu en dan de volken buiten Israël gewaarschuwd, maar een wachter over het huis Israëls was zijn hoofdtaak, want zij waren *kinderen van de profeten en des verbonds.* Niet zij hadden hem ten wachter voor het volk, vers 2 (want zo wijs waren zij niet geweest om ter veiligheid van hun zielen iemand aan te stellen gelijk ze vol zorg waren om hun tijdelijke welvaart), maar God had hem tot een wachter gemaakt.

2. Zijn werk als wachter was, de zondaren te waarschuwen voor het gevaar, waarin hun zonde hen had gebracht. Dat is het woord, hetwelk hij moest horen uit des Heren mond en tot hen spreken.

a. God had gezegd, De goddeloze zal zeker sterven, hij zal ellendig sterven. Zo hij zich niet bekeert, zal hij ten God worden afgesneden en allen troost en alle hoop verliezen, van alle goed verstoken worden. Hij zal vallen en voor eeuwig onder Gods toorn liggen, die de dood is voor de ziel, gelijk Zijn gunst haar leven is. De rechtvaardige God heeft het gezegd en zal het nimmer intrekken, ook kan de gehele wereld het niet onwaar maken dat "de bezolding van de zonde de dood is. De zonde voleindigd zijnde, baart de dood". De toorn Gods wordt geopenbaard van de hemel, niet alleen over goddeloze volken in het algemeen maar ook over goddeloze mensen hoofd voor hoofd.

b. Het is Gods wil, dat de goddelozen gewaarschuwd worden: "gij zult hen van Mijnentwege waarschuwen." Dit wil zeggen, dat er een mogelijkheid bestaat, het verderf te ontvlieden, anders zou de waarschuwing slechts misleiding zijn, ja God begeert, dat de zondaar zich bekere en leve. "Zondaren worden daarom gewaarschuwd voor de toekomenden toorn, dat zij die ontvlieden zullen," Mattheus 3:7.

c. Het is het werk van de predikanten, de goddeloze te waarschuwen en tot hem te zeggen, dat het hem kwalijk gaan zal, Jesaja 3:11. God zegt in het algemeen: "De ziel, die zondigt, zal sterven". Het is de taak van de predikant, dat tot bijzondere personen te herhalen en te zeggen: "O, gij goddeloze! gij zult zeker sterven, wie gij ook zijt, indien gij in uw overtredingen voortgaat, zal uw verderf onherroepelijk zijn. O, overspeler! o rover! o dronkaard! o vloeker! o sabbatschender! gij zult zeker sterven". En hij moet dit niet in boosheid zeggen, zodat hij de zondaar verbittert, maar met medelijden, om de goddeloze van zijn weg af te manen, hem te waarschuwen, die te verlaten, opdat hij leve. Dit moet geschieden door getrouwe prediking in het openbaar en door persoonlijk vermaan aan iederen openbaren zondaar in het bijzonder.

3. Indien zielen verloren gaan door zijn plichtverzuim, dan brengt hij schuld over zichzelf. Indien de profeet de goddeloze niet waarschuwt voor het verderf, dat hem aan het einde van zijn weg wacht, dan zal de ongerechtige in zijn ongerechtigheid sterven. Want, ofschoon de wachter hem niet heeft gewaarschuwd, de zondaar had acht kunnen geven op het geschreven Woord op de stem van zijn eigen consciëntie, en op Gods oordelen over anderen, waardoor zijn mond gestopt en God in zijn verderf gerechtvaardigd wordt. Zie, het zal onboetvaardige zondaars in de grote dag niet baten, of zij al aanvoeren, dat zij door de wachter niet gewaarschuwd zijn, dat die zorgeloos en ontrouw geweest is, want, al is dat zo geweest, het zal blij ken, dat God hen niet ongewaarschuwd heeft gelaten. Maar hij zal niet alleen vergaan in zijn goddeloosheid, ook de wachter zal ter verantwoording geroepen worden: des zondaars bloed zal God van zijn hand eisen. De blinde leidsman zal met de volgeling van de blinde in de gracht vallen. Zie, hoezeer God begeert, dat de zondaars gered worden, als Hij dengenen, die hen zouden waarschuwen maar die plicht slecht nakomen, dat zeer kwalijk neemt. En zie ook, hoeveel die predikanten hebben te verantwoorden, die de zonde verbloemen, de zondaars in hun boze weg vleien en, door hun eigen slecht leven, hen zelfs aanmoedigen en in hun zonde verharden, zodat die zondaars gaan geloven, dat zij in vrede kunnen voortgaan.

4. Doet de wachter zijn plicht, dan kan hij zich daarmee troosten, ofschoon hij er niet altijd vrucht van ziet, vers 9 :*Maar als gij de goddeloze van zijn weg afmaant,* als gij hem getrouw meedeelt wat daarvan het einde zal zijn, hem ernstig vermaant die te verlaten, maar deze erin volhardt, zo zal die onboetvaardige zondaar in zijn ongerechtigheid sterven, en de ernstige waarschuwing zal zijn oordeel verzwaren, maar gij hebt uw ziel behouden. Zie, het is troost voor predikanten, dat zij door genade zelf behouden worden, al kunnen zij er door hun dienst niet zoveel redden als zij gaarne gewild hadden.

Ezechiël 33:10-20

Deze verzen behelzen in hoofdzaak wat wij reeds gehad hebben Hoofdstuk 17:20, enz. zij bevatten een verklaring van de verhouding, waarin de mens tot God staat (gelijk de vorige van de verhouding van predikanten tot God). Geen wonder dus, dat ze hier wordt herhaald als gene, ofschoon wij de hoofdinhoud reeds gehad hebben.

Merk hier op,

I. De tegenspraak van het volk tegen Gods handeling met hen. God twistte nu, in Zijn voorzienigheid met hen, maar hun onbesneden harten waren nog niet verootmoedigd, al bracht het hen tot nadenken over God. Op twee dingen drongen zij, in hun verwijt aan God, aan, en in beide deden zij ongerechtigheid tot hun zonde toe, en ellende tot hun straf

1. Zij maakten aanmerking op Godsbeloften en gunsten, als ware daarin geen vriendelijkheid of oprechtheid, vers 10. God had hun het leven voorgesteld, maar zij beweerden, dat Hij het buiten hun bereik had gezet, en daarom spotten zij als zij ervan spraken. De profeet had enige tijd tevoren gezegd, Hoofdstuk 24:23 :*Gij zult in uw ongerechtigheden versmachten.* Met dat woord had hij zijn bedreiging tegen Juda en Jeruzalem besloten, en daarover twistten zij nu met hen, als had hij in volstrekten zin gesproken om hen tot wanhoop te drijven. En toch had de profeet voorwaardelijk gesproken om hen tot boete te brengen. Zo worden de woorden van Gods dienaren verdraaid door mensen met een verdorven verstand, die gaarne twist zoeken. Hij opent voor hen hoop op leven en geluk, en nu willen ze Hem op tegenspraak met zichzelf betrappen, want, zeggen ze. "dewijl onze overtredingen en onze zonden op ons zijn, zo als Gij van ons hebt gezegd, en wij moeten daarin versmachten, en in nutteloos berouw een ellendige ballingschap ondergaan, hoe zouden wij dan leven? Indien dat ons lot is, dan is er niets aan te doen. Wij sterven, wij vergaan, wij allen vergaan". Zie, het is zeer gewoon, dat degenen, die zich hooghartig verharden, wanneer zij tegen de zonde gewaarschuwd worden, wanhopig worden als men hen tot bekering roept en dan besluiten, dat er voor hen toch geen hoop meer is.

2. Zij twistten met bedreigingen en oordelen, als ware daarin geen billijkheid of rechtvaardigheid. Zij zeiden: *De weg des Heren is niet recht,* zie Hoofdstuk 17:20, als om te zeggen: de Heere is partijdig in Zijn handelen, Hij neemt de persoon aan, en Hij is strenger tegen zonde en zondaars dan zij verdienen.

II. Hier wordt op deze tegenwerpingen behoorlijk, afdoend antwoord gegeven.

1. Hun, die wanhoopten of God hun nog genade wilde bewijzen, wordt geantwoord met een plechtige verklaring, dat God bereid staat hun barmhartigheid te betonen, vers 11. Toen zij spraken van *in hun zonden te versmachten* zond God de profeet tot hen, zich haastende om hun te verkondigen, dat, hoewel hun toestand droevig was, er toch nog geen reden tot vertwijfeling, maar nog hoop voor Israël was.

a. Het is zeker, dat "God geen lust heeft in de dood des goddelozen, dat Hij die niet begeert". Indien hij de weg des verderfs toch niet verlaten wil, zal God in zijn straf verheerlijkt worden, maar heeft er daarom geen lust in. Hij begeert, dat zij zich bekeren en leven, want Zijn goedheid gaat het al te boven, Zijn goedheid duurt in eeuwigheid. Hij ziet liever, dat zondaars zich bekeren en leven dan dat zij voortgaan en sterven. Hij heeft dit gezegd en gezworen,

opdat wij "in deze twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is, dat God liege, een sterke vertroosting zouden hebben, Hebreeen 6:18. Wij hebben Zijn woord en Zijn eed, en wijl Hij bij niemand, die meerder was, had te zweren, zo zwoer Hij bij Zichzelf", Hebreeen 6:13 :Zo waarachtig als Ik leef. Zij trokken in twijfel, of zij zouden leven, al hadden zij berouw en bekeerden zich. Ja, zegt God, zo waarachtig als Ik leef, ware boetvaardiger zullen leven, want hun leven is met Christus verborgen in God.

b. Zeker is God oprecht, en spreekt Hij in volle ernst, als Hij zondaars tot bekering roept: "Bekeert u, bekeert u van uw verkeerde weg." Berouw hebben is van zijn verkeerde weg terugkeren, dit vraagt God van de zondaars, dit wil God, dat de zondaars doen, daartoe roept Hij herhaaldelijk en dringend op: "Bekeert u, bekeert u. O, dat gij u liet overhalen om u te bekeren, spoedig u te bekeren, u zonder uitstel te bekeren! Dit zal Hij hen leren doen, indien zij hun handelingen aanstellen om zich tot hun God te bekeren," Hosea 5:4. Want Hij heeft gezegd: "Ik zal Mijn Geest ulieden overvloedig uitgieten," Spreuk. 1:23. Daarin wil Hij hen aannemen, want dat is niet alleen wat Hij beveelt, maar waartoe Hij dringend aanhoudt.

c. Het is zeker, dat, zo zondaars omkomen, het door hun eigen schuld is, zij sterven omdat zij sterven willen, en daarin handelen zij allerdwaast en alleronredelijkst. "Waarom wilt gij sterven, o huis Israëls?" God had naar hen willen horen, maar zij wilden niet gehoord worden.

2. Zij, die er aan wanhoopten bij God rechtvaardigheid te vinden, worden hier beantwoord met een plechtige verklaring van de regel, die God volgt ten opzichte van de kinderen van de mensen, welke regel in zich het bewijs harer billijkheid draagt, iedereen kan dat duidelijk proeven. De Joodse natie was nu, als natie, dood, ze was in elk opzicht ondergegaan. De profeet handelt nu met ieder persoonlijk, en de rechte regel voor ieder gelijkt zeer veel op die voor het gehele volk, Jeremia 18:7-10. Indien God aangaande het volk spreekt van bouwen en planten, en het handelt goddelooslijk, dan herroept Hij Zijn beloften van gunst te bewijzen en laat het aan het verderf ten prooi. Maar als Hij spreekt van uitroeien en verdelgen, en het doet boete, dan herroept Hij Zijn vonnis en verlost het volk. Zo gaat het ook hier. In het kort, de uitnemendste belijders zullen, indien zij afvallen, in die afval van God zeker voor eeuwig vergaan, en de grootste zondaars zullen, zo ze zich bekeren, in hun terugkeer tot God gewis voor eeuwig zalig worden. Dit wordt hier telkens en telkens weer herhaald, omdat het gedurig weer bedacht en overwogen en aan onze harten gelegd moet worden. Dit moest noodzakelijk aan dat dwaze, verstandeloze volk, dat zei: "De weg des Heren is niet recht," ingeprent worden, want deze rechtsregels zijn zo klaarblijkelijk rechtvaardig, dat ze geen andere bevestiging behoeven dan gedurige herhaling.

A. Indien zij, die hun godsdienst luide beleden hebben, die belijdenis verloochenen, de rechte wegen Gods verlaten en vleselijk, zinnelijk en werelds worden, dan baat hun de vroegere belijdenis en al hun vroegere godsdienst, waarmee zij die belijdenis bevestigden, niets. Zij zullen zeker in hun ongerechtigheid sterven, vers 12, 13, 18.

a. God zegt tot de *rechtvaardige,* dat *hij zeker zal leven* vers 13. Hij zegt het door Zijn woord en laat het herhalen door Zijn dienaren. Hij, die godzalig leeft, diens eigen hart zegt hem, en zijn naasten zeggen hem, dat hij zal leven. Zulk een mens kan niet anders dan gelukkig zijn. En zeker zal hij, als hij in zijn gerechtigheid volhardt, oprecht en in waarheid, niet in schijn, alleen maar in werkelijkheid leven, als hij in de liefde Gods blijft, zal hij in die liefde eeuwig gelukkig zijn.

b. Rechtvaardigen, die voor zichzelf en voor wie anderen goede hope hebben, verkeren toch in gevaar tot ongerechtigheid te vervallen, indien zij op hun gerechtigheid vertrouwen. Dat geval wordt hier verondersteld: "Indien hij op zijn gerechtigheid vertrouwt en onrecht doet, in de zonde gaat wandelen, niet alleen een mistred doet, maar zich afkeert en daarin voortgaat". Zo kan het met een rechtvaardige gaan, en is het gevolg van zijn vertrouwen op zijn eigen gerechtigheid. Zie, uitstekende belijders zijn afgevallen door een hoogmoedige verwaandheid en vertrouwen op zichzelf. Zij steunden op de verdienste hunner eigen gerechtigheid en meenden, dat zij God reeds tot hun schuldenaar gemaakt hadden, zodat zij het nu wel wagen konden, onrecht te doen, want hun gerechtigheid bedekt dat onrecht wel. Zij meenden, dat slechte daden na hun bekering geen gevaar opleverden, omdat zij daartegenover zo veel goeds in de weegschaal konden leggen. Of: zij vertrouwden op de kracht hunner eigen gerechtigheid en achtten zich zo wel bevestigd op de weg van de godzaligheid, dat zij zich aan elke verzoeking konden wagen en onkwetsbaar waren, juist door deze overmoed kwamen zij ten val. Door zich tegen de zonde verzekerd te wanen, werden zij in de diepte van de hel neergetrokken. Dit was het ongeluk van de Farizeeën: zij vertrouwden van zichzelf rechtvaardig te zijn, en meenden, dat hun lange gebeden en hun twee maal per week vasten, goed zou maken, dat zij van de weduwen huizen opaten.

c. Indien de rechtvaardige zich aan onrecht overgeeft en niet tot zijn gerechtigheid wederkeert, hij zal zeker in zijn ongerechtigheid omkomen en al zijn gerechtigheid, die hij vroeger heeft gedaan, al zijn gebeden en aalmoezen zullen vergeten worden. Er zal geen melding van gemaakt noch gedachtenis van gehouden worden, al zijn goede werken zijn van de vergetelheid prijs gegeven, of ze nooit gedaan waren. De gerechtigheid des rechtvaardigen zal hem niet redden van Gods toorn, van de vloek van de wet, ten dage van zijn overtreding. Wanneer hij een verrader, een opstandeling wordt, en de wapens opvat tegen zijn Vorst, dan zal het hem niet baten, of hij al pleit op zijn voormalige bouw en goede diensten. Neen, hij zal niet kunnen leven. De gedachtenis van zijn vroegere gerechtigheid zal geen voldoening geven noch aan de goddelijke rechtvaardigheid noch aan zijn eigen consciëntie, ten dage als hij zondigt, maar veeleer de zonde en dwaasheid van zijn afval nog verzwaren. En daarom, *in zijn onrecht, dat hij doet, daarin zal hij sterven,* vers 13. En wederom, vers 18, Hij *zal daarin sterven,* en dat door eigen schuld.

B. Zo degenen, die een goddeloos leven geleid hebben, berouw hebben en zich bekeren, hun goddeloze wegen verlaten en godsdienstig worden, dan zullen hun zonden vergeven worden, zij worden gerechtvaardigd en gered, zo zij in die nieuwen weg volharden.

a. God zegt tot de goddeloze: "Gij zult zeker sterven." De weg, die gij bewandelt, leidt tot het verderf. De bezolding van de zonde is de dood, en uw ongerechtigheid zal uw ondergang zijn. Tot de rechtvaardige wordt gezegd: Gij zult zeker leven, om hem te bemoedigen om voort te gaan, en te volharden in de weg van de gerechtigheid, maar hij maakte er een verkeerd gebruik van en verstoutte zich, om onrecht te doen. Tot de goddeloze wordt gezegd: Gij zult zeker sterven, om hen te waarschuwen, niet voort te gaan in zijn goddeloze wegen, hij maakt daarvan een goed gebruik en laat zich vermanen, tot God terug te keren en recht te doen. Zo zijn bedreigingen voor sommigen, door Gods genade, "een reuk des levens ten leven," terwijl zelfs de beloften voor anderen, door hun eigen verdorvenheid, "een reuk des doods ten dode" worden. Wanneer God tot de goddeloze zegt: Gij zult zeker sterven, voor eeuwig sterven, dient dat om hem te verschrikken, niet om zijn verstand te benevelen, maar om zijn zonden te verlaten.

b. Menig goddeloze snelt zijn verderf tegemoet, maar wordt er nog door de genade Gods toe gebracht, tot God terug te keren en boete te doen en een heilig leven te beginnen. *Hij bekere zich van zijn zonde,* vers 14, vastbesloten, niets meer met haar te doen te hebben, en, ten bewijze van zijn berouw over zijn begane kwaad, *geeft hij het pand weer,* vers 15, dat hij onbarmhartig van de armen genomen had, hij *betaalt het geroofde,* dat hij wederrechtelijk de rijken ontnomen had. Niet alleen doet hij geen onrecht meer, maar leert ook recht en gerechtigheid te doen en legt er zich op toe, voor God en mensen zijn plicht te volbrengen-een grote verandering, daar hij, een wijle tevoren, God niet vreesde en geen mens ontzag. Maar zulke wonderlijke en gezegende veranderingen zijn door de macht van de goddelijke genade gewrocht. Die eerst op paden des doods wandelde en verwoestte, wandelt nu in de geboden des levens, in de weg van Gods inzettingen, die zowel het leven geven, Spreuk. 12:28, als het leven toezeggen Mattheus 19:17. En in deze rechte weg volhardt hij, zonder opnieuw ongerechtigheid te bedrijven, hoewel niet vrij van overblijvende zwakheid, toch niet onder de heerschappij van de zonde. Zijn berouw berouwt hem niet, hij keert niet weer tot de grove zonden van weleer.

c. Wie alzo boete doet en zich bekeert, zal het verderf, dat hij tegemoet snelde, ontkomen, en zijn vroegere zonden zullen geen hinderpaal zijn, dat God hem niet zou aannemen. Hij zal in zijn ongerechtigheid niet versmachten, als hij ze belijdt en laat, zal hij barmhartigheid verkrijgen. *Hij zal zeker leven, hij zal niet sterven,* vers 15. Wederom: *Hij zal zeker leven,* vers 16. En wederom, vers 19, *Hij doet recht en gerechtigheid, hij zal daarin leven.* Maar zal niet zijn ongerechtigheid tegen hem gedacht worden? Neen, hij zal er niet voor gestraft worden, vers 12 :*Aangaande de goddeloosheid van de goddelozen,* ofschoon die gruwelijk was *hij zal om haar niet vallen, ten dage als hij zich van zijn goddeloosheid bekeert.* Wat nu zijn smart is geworden, zal niet zijn verderf worden. Nu er een diepe kloof gekomen is tussen hem en de zonde, zal er niet langer scheiding zijn tussen hem en God. Ja, zij zal hem zelfs niet verweten worden, vers 16 :*Al zijn zonden zullen hem niet meer gedacht worden,* noch als beletsel voor zijn vergiffenis noch als demper op zijn troost, noch om de heerlijkheid ook maar enigszins te verduisteren, die hem bereid is.

Neem dit alles samen en oordeel dan, of de weg des Heren niet recht is, of hierdoor God niet wordt gerechtvaardigd, als Hij de zondaars verdelgt, en verheerlijkt, als Hij boetvaardiger zalig maakt. Het besluit van de gehele zaak is vers 20 :*O, huis Israëls,* of schoon gij nu allen in de algemene ellende begrepen zijt, er zal onderscheid gemaakt worden in geestelijke en eeuwige zin: *Ik zal ulieden richten, een ieder naar zijn wegen*. Al zijn allen, goeden en bozen, in gevangenschap gezonden, goede en kwade vissen in hetzelfde net, toch zal Hij scheiding maken tussen wat kostbaar en wat niets waard is, en een ieder vergelden naar zijn werken. Dus is Gods weg recht en onberispelijk, maar, wat de kinderen uws volks betreft God geeft ze over aan de profeet, gelijk Hij eens Mozes gedaan had Exodus 32:7. "Zij zijn uw volk, Ik kan ze nauwelijks de Mijne noemen." Wat hun aangaat, hun wegen zijn onrecht, de weg, waarin zij met God en Zijn profeten twisten, is onredelijk en dwaas. In al dit spreken van God met Zijn schepselen zal zeker aan het licht treden, dat Hij gelijk heeft en zij ongelijk hebben.

Ezechiël 33:21-29

Hier hebben wij,

I. De tijding, die Ezechiël van de verbranding van Jeruzalem door de Chaldeën overbrengt. De stad werd verbrand in het elfde jaar van de ballingschap, de vijfde maand, Jeremia 52:12, 13. Het bericht hiervan werd de profeet gebracht door iemand, die ooggetuige van de verwoesting was geweest, in het twaalfde jaar, de tiende maand, vers 21, dus een jaar en bijna vijf maanden na de gebeurtenis zelf. Wij kunnen wel veronderstellen, dat hij, daar toen meer dan ooit geregeld verkeer met Jeruzalem gehouden werd het nieuws reeds lang tevoren had vernomen. Maar thans hoorde hij het voor het eerst van een vluchteling, die zelf ontsnapt was en dus nauwkeurige informatie kon geven en dat zeker met gevoel zou doen. En het teken, hem gegeven, was de komst van zulk een, die zelf ternauwernood aan de vlammen was ontsnapt, Hoofdstuk 24:26 :*Dat op dezelfde dag een ontkomene tot u zal komen, om uw oren dat te doen horen,* meer in bijzonderheden dan ooit te voren, van iemand, die zeggen kan. (Quaeque ipse miserrima vidi, deze tonelen van ellende heb ik zelf gezien.)

II. De goddelijke indruk en invloed, waaronder hij verkeerde, om hem op deze vreselijke berichten voor te bereiden, vers 22 :*De hand des Heren was op mij geweest, eer die ontkomene kwam, en had mijn mond opengedaan,* om tot het huis Israëls te spreken wat wij in het voorafgaande deel van dit hoofdstuk hebben gevonden. *En nu was hij niet meer stom,* hij profeteerde thans met meer vrijmoedigheid en stoutmoedigheid, nu deze gebeurtenis had bewezen, dat hij waarlijk een profeet was, tot beschaming dergenen, die hem tegengesproken hadden. Alle profetieën van Hoofdstuk vier en twintig af tot dit hoofdstuk toe, hebben enigzins betrekking op de volken rondom, en het is waarschijnlijk, dat de profeet, toen hij die openbaringen had ontvangen, ze niet mondeling maar schriftelijk heeft meegedeeld. Want hij kon niet spreken tot de Ammonieten, tot Tyrus, tot Farao enz. maar moest door brieven hun die bekend maken. Evenzo schreef Zacharias, toen hij stom was en niet spreken kon, ook op die wijze oefende hij zijn profetisch ambt alt. Zie, zelfs predikanten, die niet meer kunnen spreken, kunnen heel wat goeds doen door te schrijven. Maar nu is de mond van de profeet opengedaan, zodat hij kan spreken tot de kinderen van zijn volk. Waarschijnlijk heeft hij die drie jaren tot hen gesproken als een vriend, hun herinnerende wat hij vroeger tot hen gezegd had, maar nooit als profeet met enige nieuwe openbaring. Maar nu was de hand des Heren op hem geweest, had hem weer een nieuwe last opgedragen, zijn mond opengedaan, en Hem met kracht toegerust om weer tot het volk te spreken gelijk hij behoorde te spreken.

III. De bijzondere boodschap, waarmee hij werd belast, met betrekking tot de Joden, *die in het land Israëls* waren en *die woeste plaatsen* bewoonden, vers 24. Zie, welk werk de zonde had teweeggebracht. *De steden Israëls* waren nu geworden *de woeste plaatsen Israëls,* want zij lagen alle in puin, enkele waren het zwaard ontkomen, bleven nog in het land en dachten er aan, weer te gaan bouwen. Dit was zo lang na Jeruzalems val, dat het nog enige tijd was voordat Gedalia, een nederig, bescheiden man, en zijn vrienden gedood werden, maar waarschijnlijk ten tijde, toen Johanan en alle trotse mannen, die zich bij hem hadden gevoegd, hun grootste macht bezaten, Jeremia 43:2. Voordat zij het besluit genomen hadden, naar Egypte te gaan, een besluit, dat Jeremia afkeurde hebben zij waarschijnlijk het plan gevormd zich in de woeste plaatsen van het land Israëls te vestigen, dat Ezechiël hun afraadt, en is degene, door wie hij deze boodschap zond, dezelfde, die hem het nieuws van Jeruzalems verwoesting gebracht had. Of, mogelijk, zijn degenen, tegen wie hij hier profeteert, de ene of

andere partij onder de Joden, die in het land gebleven waren, hopende er zich te wortelen en de enige meesters ervan te worden, nadat Johanan en de zijnen naar Egypte waren gegaan.

Nu hebben wij hier

1. Een verhaal van de hoogmoed van de achtergebleven Joden, die in de woeste plaatsen in het land Israëls woonden. Ofschoon Gods bezoeking over hen hen zeer vernederd had en nog immer dreigde, bleven zij onduldbaar hooghartig en zeker en beloofden zich vrede. Hij, die de profeet het nieuws had gebracht, dat Jeruzalem verwoest was, kon hem waarschijnlijk niet vertellen wat deze lieden zeiden, maar God vertelt het hem. *Zij zeggen: "Het land is ons gegeven tot een erfelijke bezitting,* vers 21. Onze medegenoten zijn heengegaan, het is nu voor ons, die overgebleven zijn, bij gebrek aan erfgenamen behoort het ons als die het nu bezitten, wij zijn nu geplaatst in het midden van de aarde en ze hoort ons toe." Dit verraadt grote onwetendheid omtrent Gods zwaar op hen rustende hand, grote zelfzucht en bekrompenheid. Zij schiepen vermaak in de verwoesting van hun land, zolang zij daaruit winst meenden te kunnen afleiden, bekommerden zij zich niet om die woestheid, als zij het maar alleen mochten hebben, een arme erfenis, om trots op te zijn! Zij zich onbeschaamd genoeg om hun toestand bij die van Abraham te vergelijken en roemen: Wij hebben Abraham tot een vader. "Abraham", zeggen zij, was een enig man, een huisgezin, hij bezat dit land erfelijk en leefde vele jaren in het vreedzaam bezit ervan. Maar onze zijn velen, vele gezinnen, talrijker dan het zijne, het land is ons gegeven tot een erfelijke bezitting."

a. Zij menen er evenveel recht op te hebben als Abraham, "als God het hem gegeven heeft, die slechts een dienaar Gods was, als loon voor zijn diensten, hoeveel te meer zal Hij het ons geven, die vele dienaren Gods zijn, als loon voor onze diensten." Dit toont, hoe grote gedachte zij omtrent hun eigen verdiensten hadden, als waren deze nog groter dan die van Abraham, hun vader, die toch niet uit de werken, maar uit het geloof gerechtvaardigd is.

b. Zij menen het bezit van dit land te kunnen handhaven tegenover de Chaldeën en andere veroveraars, evengoed als Abraham tegen andere mededingers, indien hij, die maar een enig man was, het kon behouden, hoeveel te meer dan wij, die velen zijn, en die meer mannen tot onze verdediging hebben dan zijn driehonderd achttien geoefenden ten strijde. Hieruit blijkt hun vertrouwen op hun eigen macht, zij hadden het land in bezit en waren besloten, het te houden.

2. Een domper op hun hoogmoed. Nu Gods tuchtroede hen niet verootmoedigd noch verschrikt heeft, zendt Hij hun een boodschap, die beide zal doen.

A. Om hen te verootmoedigen, spreekt Hij hun over de goddeloosheid waarin zij volharden en die hen ten enenmale onwaardig maakt, dit land te bezitten, zodat zij onmogelijk kunnen verwachten, dat God het hun zou geven. Het ene oordeel na het andere had hen getroffen maar zij hadden van deze genademiddelen geen gebruik gemaakt, gelijk men had mogen verwachten, zij waren nog onbekeerd, en hoe konden zij dan verwachten, het land te bezitten? Zult gij het land bezitten? Wat, zulke goddeloze lieden als gij zijt? "Hoe zal Ik u onder de kinderen zetten, en u geven het gewenste land?" Jeremia 3:19. Zeker, gij keert nooit tot u zelf in, anders zoudt gij veeleer verbaasd staan, dat gij nog in het land van de levenden zijt, dan verwachten, dit land te bezitten. Want weet gij wel, hoe slecht gij zijt?

a. Gij gebruikt zonder gewetenswroeging verboden vrucht, verboden voedsel, gij eet vlees met het bloed, in lijnrechte tegenspraak met wat Noach en zijn gezin was voorgeschreven, toen God hun de aarde tot bezitting gaf, Genesis 9:4.

b. Afgoderij, die zonde van bondsbreuk, die zonde, die een jaloers God bijzonder vertoornt zodat hij het land heeft laten verwoesten, is de zonde, die u nog lichtelijk omringt en waartoe gij bijzonder geneigd zijt. Gij heft uw ogen op tot uw drekgoden, hetgeen bewijst, dat gij, hoezeer gij misschien uw knieën niet zó diep buigt als voorheen, toch uw hert erop zet en ernaar hunkert.

c. Gij zijt even ruw en wreed, en barbaars als ooit, gij vergiet bloed, onschuldig bloed.

d. Gij vertrouwt op eigen kracht, op uw eigen arm, op uw eigen boog, en niet op God en Zijn hulp, *gij staat op ulieder zwaard*, vers 26, gij waant alles voor u uit te drijven, alles uw eigen te maken, door kracht van wapens. Hoe kunnen zij de erfenis van Izaäk verwachten, die Ismaëls aard hebben, wiens hand tegen alles was, Genesis 16:12, en Ezau's besluit, te leven op zijn zwaard," Genesis 27:40. Wij hebben dezulken ontmoet, die, als zij stierven, meenden dat zij niet onder de grond konden liggen, tenzij zij hun zwaarden onder hun hoofd hadden, Hoofdstuk 32:27. Hier ontmoeten wij mensen, die, terwijl zij leven, menen, dat zij niet vast op de grond kunnen staan, als zij niet hun zwaard onder hun voet hebben, als ware een zwaard zowel het zachtste kussen als de hechtste pilaar, of schoon hij zonde deed, die het eerst het zwaard trok. Maar, geloofd zij God, er zijn er ook, die beter weten, die staan op de steun van de goddelijke macht en belofte, en hun hoofd neerleggen in de boezem van de goddelijke liefde, niet vertrouwende op hun eigen zwaard, Psalm 44:3..

e. "Gij zijt schuldig aan allerlei gruwelijkheid, en vooral, gij verontreinigt een ieder de huisvrouw van zijn naaste hetgeen een vreselijke zonde is, en zoudt gij het land bezitten? Wat, zulke godvergeten lieden als gij zijt?" Zie, dezulken kunnen niet verwachten, het land te bezitten, noch enige troost of geluk hier of hiernamaals te snaken, die in opstand tegen de Heere leven.

B. Om ze te verschrikken, vertelt Hij hun van de verdere oordelen, die God over hen zou brengen, waardoor het hun ten enenmale onmogelijk zou worden, het land te bezitten, zodat zij het in 't geheel niet tegen de vijand zouden kunnen uithouden. Zeggen zij, dat zij het land zullen bezitten? God heeft gezegd van neen, heeft gezworen: Zo waarachtig als Ik leef. Ofschoon Hij heeft gezworen, dat Hij geen lust heeft in de dood van de zondaar, toch heeft Hij ook gezworen, dat degenen, die in hun onbekeerlijkheid en ongeloof volharden, in Zijn rust niet zullen ingaan.

a. Zij, die in de steden, hier woeste plaatsen genaamd, wonen, zullen vallen door het zwaard, hetzij het zwaard van de Chaldeën, die de moord op Gedalia komen wreken of door eens anders zwaard, of door inwendige verdeeldheid.

b. Zij, die in het open veld zijn, zullen door het wild gedierte omkomen dat natuurlijk in een ontvolkt land zich vermenigvuldigde, nu er niemand was, om het in toom te houden, Exodus 23:29. Toen het vijandelijke leger het land verlaten had, was het er nog niet veilig: het boos gedierte was één van de vier strenge oordelen, Hoofdstuk 14:15.

c. Zij, die in de vestingen en in de spelonken zijn, die zichzelf in kunstmatige of natuurlijke versterkingen veilig achten, omdat geen menselijk oog hen zien noch een menselijke pijlen bereiken kan, zullen de pijlen van de Almachtigen uitvinden: zij zullen door de pestilentie sterven.

d. Het gehele land, ja het land Israëls, dat de roem van alle landen was geweest, zou *tot een verwoesting en een schrik gesteld worden,* vers 28. Het zou worden verwoesting, een en al verwoesting, zo woest als alleen verwoesting het maken kon. De bergen Israëls, de vruchtbare bergen, de heilige berg Zion zelfs niet uitgezonderd, zouden woest worden, de wegen verlaten, de huizen onbewoond, dat er niemand over- of doorga, gelijk, Deuteronomium 28:62, gedreigd was. Gij zult weinige in getal zijn.

e. De hovaardij zijner sterkte zal ophouden, hoe heerlijk en hoe sterk Israëls ook geweest was.

f. De reden van dit alles was alleen zonde: het was om al hun gruwelen, die zij gedaan hadden. Niets dan zonde had aan al die verwoesting en ellende schuld, heeft aan alle ondergang van hele volken schuld, en daarom noemt de Schrift het gruwelen.

g. Toch zal er iets goeds uit voortspruiten: dan zullen zij weten, dat Ik de Heere ben, hun Heere, en zullen zij terugkeren tot Mijn verbond, als Ik het land tot een verwoesting zal gesteld hebben. Zij zijn inderdaad onhandelbare, onleerzame schepselen, die niet leren verstaan hun afhankelijkheid van God zelfs dan als alle menselijke hulp hun ontgaat en verwoesting van allen kant omringt.

Ezechiël 33:30-33

De voorgaande verzen dienden tot overtuiging van de Joden, die in het land Israëls gebleven waren, als gedenktekenen van Gods sparende barmhartigheid, en toch niet tot de Here terugkeerden. In deze verzen worden zij bestraft, die nu in gevangenschap in Babel verkeerden, door God getuchtigd maar zonder zich te bekeren. Zij worden wel niet beticht met dezelfde grove zonden als de anderen. Zij vertoonden nog enige godsdienst en vroomheid, maar hun harten waren niet recht voor God. Zij worden hier beschuldigd, met de profeten des Heren te spotten, één van de zonden, die de maat vol maakten, die deze jammer ook hun bracht, terwijl ze er toch niet door gebeterd werden. Op tweeërlei wijze spotten zij met de profeet Ezechiël.

I. Door lasterlijke, boosaardige gedachten over hem, onder elkaar geuit, terwijl zij hem op allerlei manier verachtelijk zochten te maken. De profeet wist dit niet, maar dacht in zijn argeloosheid, dat zij, die in zijn aangezicht zo mooi praatten, en hem zozeer schenen te eren en te ontzien, achter zijn rug zeker geen kwaad van hem zouden spreken. Maar God komt hem mededelen, *o mensenkind, de kinderen uws volks, die spreken steeds van u*, vers 30, of, tegen u, en ongetwijfeld niet veel goeds. Zie, openbare personen worden gewoonlijk door iedereen besproken, elkeen neemt de vrijheid, hen onbeschroomd te beoordelen. Getrouwe predikanten weten niet, hoeveel kwaad iedere dag van hen wordt gezegd, en dat is goed ook, als zij het wisten, zou het hen kunnen ontmoedigen en hun arbeid bemoeilijken. Maar God geeft acht op hetgeen tot hun nadeel wordt gezegd, niet alleen op hetgeen tegen hen wordt besloten of gescholden, niet alleen op wat men tegen hen schrijft of op plechtige toon spreekt, maar ook op wat in meer huiselijke of intieme kring, tussen buren als zij elkaar ontmoeten, bij de wanden en in de deuren van de huizen gepraat wordt. Daar kan men nog vrijer zich uiten, maar wat men hun ook verwijt of waarmee men hun ook belastert, God hoort het en houdt eens afrekening. Zijn dienaren blijven niet altijd het voorwerp van de spot van de goddelozen. Zij konden de profeet van geen misdaad beschuldigen, maar zij spraken gaarne van hem op een lichtzinnige, spottende, gekscherende toon: zij zeiden schertsende: "Komt toch en hoort wat het woord zij, dat van de Here voortkomt. Misschien is er wat nieuws of onderhoudende in, dat wat te praten geeft." Zij, zij hebben het ver in heiligschennis gebracht, die wat zo’n onwaardeerbaar voorrecht en zo dure plicht is, het prediken van en het horen naar Gods Woord, een voorwerp van vermaak en ontspanning achten, of in onderlinge gesprekken of zelfs in ‘t openbaar. Ernstige dingen dienen ook ernstig besproken te worden.

II. Door hem te misleiden, wanneer zij naar zijn woord kwamen luisteren. Huichelaars spotten met God en met Zijn profeten. Maar hun huichelarij ligt bloot voor God, en de dag nadert, dat Hij ze zal openbaar maken. Let hier op,

1. De aannemelijke belijdenis, die deze mensen afleggen, en de nauwkeurigheid hunner beweringen. Zij zijn gelijk degenen, Mattheus 15:8 die God naderen met hun mond en Hem eren met hun lippen, maar hun hart is verre van Hem.

a. Zij woonden vlijtig en aanhoudend de openbare eredienst bij: zij *komen tot u, gelijk het volk pleegt te komen,* vers 31. In Babel hadden zij geen tempel of synagoge, maar gingen naar het huis van de profeet, Hoofdstuk 8:1, waarschijnlijk vierden zij daar ook hun nieuwe manen en hun Sabbaten en godsdienstige verrichtingen, 2 Koningen 4:23.. Wanneer de profeet gebonden was, was het woord des Heren, niet gebonden, en het volk, wanneer hun ziel niet ontving wat ze wensten, was dankbaar voor wat het had, het was nog een verademing in hun ballingschap. Nu kwamen deze huichelaars, gelijk het volk placht te komen, even trouw en even vroeg als de

oprechte hoorders. Dat er staat, dat zij kwamen gelijk het volk placht te komen, schijnt te betekenen, dat de reden van hun komen was de gewoonte van anderen om te komen, zij kwamen niet uit behoefte, maar om de gezelligheid, fatsoenshalve en onder hun landgenoten. Zie, degenen, in wier hart geen beginsel van liefde is tot Gods geboden, tonen toch soms uiterlijke gehoorzaamheid. Kaïn bracht de Here evenzeer een offer als Abel, en de Farizeër ging even goed naar de tempel op om te bidden als de tollenaar.

b. Zij gedroegen zich in die openbare samenkomsten zeer eerbiedig en betamelijk, geen van hen zat te fluisteren of te lachen of rond te kijken of te slapen. Zij zitten voor uw aangezicht als mijn volk, met alle tekenen van ernst en oprechtheid en heilbegerigheid. Zij blijven de gehele dienst uit, zonder vermoeidheid, zonder tekenen van ongeduld over de "lange duur van de preek".

c. Zij zijn zeer oplettend bij de prediking van het Woord. Zij denken niet aan iets anders, maar zij "horen uw woorden en geven acht op wat gij zegt".

d. Zij toonden grote eerbied en vriendelijke gezindheid jegens de profeet. Hoewel zij achter zijn rug geen goed woord voor hem hebben, maken zij, in zijn tegenwoordigheid, liefkozingen met hun mond, zij geven blijk van grote bezorgdheid in zijn persoon, dat hij zich met prediken niet te zeer vermoede of zich aan de Chaldeën blootstelle, want zij willen voor zijn beste vrienden en welgezinden doorgaan.

e. Zij horen zijn woord, naar het schijnt, gaarne, zij hebben een lust aan de kennis van Gods wegen, Jesaja 58:2. Herodes hoorde Johannes de Doper gaarne, Markus 6:20. Gij zijt hun als een lied van de minne. De inhoud van Ezechiëls woord was verrassend, zijn taal beschaafd, zijn uitdrukkingen welgekozen, zijn vergelijkingen juist en gepast, zijn stem en zijn voordracht aangenaam, zodat zij met evenveel genoegen naar zijn preek konden zitten luisteren (om de taal van onze tijd te gebruiken), als zij een toneelstuk of een opera of een concert gingen horen. Ezechiël was hun als een, die schoon van stemme is, of die wel speelt. Zie, de mens wordt wel eens gestreeld door het kwaad, terwijl hun gemoed niet geroerd en hun consciëntie niet geraakt wordt, noch hun hart veranderd, het oor hoort gaarne maar de bedorven natuur blijft onveranderd.

2. De huichelarij van deze belijdenis en uiterlijke schijn, want schijn is het, meer niet.

a. Zij koesteren geen hartelijke genegenheid voor Gods Woord. Zij tonen wel veel liefde, maar alleen met de mond, terwijl hun hart hun geldgierigheid nawandelt. Zij hebben de wereld even lief als vroeger en gaan nog evenzeer in haar op. Het Woord te horen is hun alleen uitspanning en amusement, nu en dan voor een paar uren. Maar hun hoofdzaak is toch hun hoeve of koopmanschap of bedrijf, de liefde en genegenheid huns harten gaat daarnaar uit, hun binnenste gedachten houden zich daarmee bezig. Zie, geldgierigheid is de verdervende zonde van duizenden, die de godzaligheid belijden, de liefde van de wereld verteert in hun gemoed langzaam aan de liefde Gods. De zorgvuldigheden van deze wereld en de verleiding des rijkdoms zijn de doornen, die het zaad onvruchtbaar maken. Dezulken behagen Gode niet noch winnen er voor zichzelf iets bij, wanneer zij wel Gods woord horen, maar terwijl hun eigene zaken najagen. God ziet het hart aan dergenen, die zo doen.

b. Zij onderwerpen er zich niet aan. Zij *horen uw woorden*, maar meer dan horen is het niet, want *zij doen ze niets, vers 31*. En wederom, vers 32, zij *doen ze niet. Zij verkiezen door*

hetgeen de profeet zegt niet overtuigd te worden, noch door zijn gezag, noch door zijn argumenten, zichzelf het kruis op te leggen, hun boezemzonde te laten varen, of zich aan hun plicht te wijden, gaat hun tegen vlees en bloed. Zie, er zijn er velen, die het woord gaarne horen, maar er niet aan denken, het te doen, zo bouwen zij op zand en bedriegen zichzelf.

3. Laat ons zien, wat hiervan het einde zal zijn. Zal hun ongeloof en zorgeloosheid het woord van God teniet doen? Geenszins.

a. God zal des profeten woord bevestigen, of schoon zij het verachten en het niet tellen, vers 33. Wat hij zegt, zal geschieden, en geen jota of tittel zal op de aarde vallen. Zie, de vloek van de wet, al spot onheilige gerechtigheid daarmee, kan niet verijdeld worden.

b. Zij zelf zullen hun dwaasheid betreuren, wanneer het te laat is. Wanneer het geschiedt, zullen zij weten, tot hun schade weten, tot hun beschaming weten, dat er een profeet in het midden van hen geweest is, ofschoon zij er niet meer acht op sloegen dan om de schone stem. Zie, zij, die niet bedenken, dat er een profeet in hun midden is en de dag hunner bezoeking, zolang die duurt niet bekennen, zullen inzien, dat er inderdaad een profeet onder hen geweest is, maar dan zullen die dingen verborgen zijn voor hun ogen. De dag komt, dat ijdele en wereldse mensen andere gedachten koesteren dan zij nu hebben en het gewicht gevoelen van wat hun nu licht dunkt. Zij zullen weten, dat er een profeet in het midden van hen geweest is, als zij zien, dat de gebeurtenissen aan de voorspelling nauwkeurig beantwoorden, en de profeet zelf zal getuige tegen hen zijn, omdat hij hen heeft gewaarschuwd, maar zij er niet naar hebben willen luisteren. Wanneer Ezechiël zal heengegaan zijn, die zij nu tegenspreken, en er geen profeet meer zal zijn noch iemand, om hun aan te tonen hoe lang nog, dan zullen zij zich herinneren, dat er eens een profeet geweest Is, maar dat men naar zijn woorden niet heeft geluisterd. Zie, degenen, die de waarde van Gods barmhartigheid niet kennen, omdat zij er niet van begeerden te genieten, zullen er rechtvaardiglijk de waarde van leren inzien, als zij ze ontberen moesten, gelijk zij, die begeren zullen een an de dagen van de Zoon des mensen te zien, die zij nu niet achten, en zullen die niet zien.

HOOFDSTUK 34

1 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:
2 Mensenkind! profeteer tegen de herders van Israel; profeteer en zeg tot hen, tot de herders: Alzo zegt de Heere HEERE: Wee den herderen Israels, die zichzelven weiden! zullen niet de herders de schapen weiden?
3 Gij eet het vette, en bekleedt u met de wol, gij slacht het gemeste, maar de schapen weidt gij niet.
4 De zwakke sterkt gij niet, en het kranke heelt gij niet, en het gebrokene verbindt gij niet, en het weggedrevene brengt gij niet weder, en het verlorene zoekt gij niet; maar gij heerst over hen met strengheid en met hardigheid.
5 Alzo zijn zij verstrooid, omdat er geen herder is; en zij zijn al het wild gedierte des velds tot spijze geworden, dewijl zij verstrooid waren.
6 Mijn schapen dolen op alle bergen en op allen hogen heuvel, ja, Mijn schapen zijn verstrooid op den gansen aardbodem; en er is niemand, die er naar vraagt, en niemand, die ze zoekt.
7 Daarom, gij herders! hoort des HEEREN woord!
8 Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik niet! Omdat Mijn schapen geworden zijn tot een roof, en Mijn schapen al het wild gedierte des velds tot spijze geworden zijn, omdat er geen herder is, en Mijn herders naar Mijn schapen niet vragen; en de herders weiden zichzelven, maar Mijn schapen weiden zij niet;
9 Daarom, gij herders! hoort des HEEREN woord!
10 Alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik wil aan de herders, en zal Mijn schapen van hun hand eisen, en zal ze van het weiden der schapen doen ophouden, zodat de herders zichzelven niet meer zullen weiden; en Ik zal Mijn schapen uit hun mond rukken, zodat zij hun niet meer tot spijze zullen zijn.
11 Want zo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik, ja, Ik zal naar Mijn schapen vragen, en zal ze opzoeken.
12 Gelijk een herder zijn kudde opzoekt, ten dage als hij in het midden zijner verspreide schapen is, alzo zal Ik Mijn schapen opzoeken; en Ik zal ze redden uit al de plaatsen, waarhenen zij verstrooid zijn, ten dage der wolke en der donkerheid.
13 En Ik zal ze uitvoeren van de volken, en zal ze vergaderen uit de landen, en brengen ze in hun land; en Ik zal ze weiden op de bergen Israels, bij de stromen en in alle bewoonbare plaatsen des lands.
14 Op een goede weide zal Ik ze weiden, en op de hoge bergen Israels zal hun kooi zijn; aldaar zullen zij nederliggen in een goede kooi, en zullen weiden in een vette weide, op de bergen Israels.
15 Ik zal Mijn schapen weiden, en Ik zal ze legeren, spreekt de Heere HEERE.
16 Het verlorene zal Ik zoeken, en het weggedrevene zal Ik wederbrengen, en het gebrokene zal Ik verbinden, en het kranke zal Ik sterken; maar het vette en het sterke zal Ik verdelgen, Ik zal ze weiden met oordeel.
17 Want gij, o Mijn schapen! de Heere HEERE zegt alzo: Ziet, Ik zal richten tussen klein vee en klein vee, tussen de rammen en de bokken.
18 Is het u te weinig, dat gij de goede weide afweidt? Zult gij nog het overige uwer weide met uw voeten vertreden? En zult gij de bezonkene wateren drinken, en de overgelatene met uw voeten vermodderen?
19 Mijn schapen dan, zullen zij afweiden, wat met uw voeten vertreden is, en drinken, wat met uw voeten vermodderd is?
20 Daarom zegt de Heere HEERE alzo tot hen: Ziet Ik, ja, Ik zal richten tussen het vette klein vee, en tussen het magere klein vee.

21 Omdat gij al de zwakken met de zijde en met den schouder verdringt, en met uw hoornen stoot, totdat gij dezelve naar buiten toe verstrooid hebt;
22 Daarom zal Ik Mijn schapen verlossen, dat zij niet meer tot een roof zullen zijn; en Ik zal richten tussen klein vee en klein vee.
23 En Ik zal een enigen Herder over hen verwekken, en Hij zal hen weiden, namelijk Mijn knecht David; die zal ze weiden, en Die zal hun tot een Herder zijn.
24 En Ik, de HEERE, zal hun tot een God zijn; en Mijn knecht David zal Vorst zijn in het midden van hen, Ik, de HEERE, heb het gesproken.
25 En Ik zal een verbond des vredes met hen maken, en zal het boos gedierte uit het land doen ophouden; en zij zullen zeker wonen in de woestijn, en slapen in de wouden.
26 Want Ik zal dezelve, en de plaatsen rondom Mijn heuvel, stellen tot een zegen; en Ik zal den plasregen doen nederdalen op zijn tijd, plasregens van zegen zullen er zijn.
27 En het geboomte des velds zal zijn vrucht geven, en het land zal zijn inkomst geven, en zij zullen zeker zijn in hun land; en zullen weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik de disselbomen huns juks zal hebben verbroken, en hen gerukt uit de hand dergenen, die zich van hen deden dienen.
28 En zij zullen den heidenen niet meer ten roof zijn, en het wild gedierte der aarde zal ze niet meer vreten; maar zij zullen zeker wonen, en er zal niemand zijn, die ze verschrikke.
29 En Ik zal hun een plant van naam verwekken; en zij zullen niet meer weggeraapt worden door honger in het land, en den smaad der heidenen niet meer dragen.
30 Maar zij zullen weten, dat Ik, de HEERE, hun God, met hen ben, en dat zij Mijn volk zijn, het huis Israels, spreekt de Heere HEERE.
31 Gij nu, o Mijn schapen, schapen Mijner weide! gij zijt mensen; maar Ik ben uw God, spreekt de Heere HEERE.

De ongerechtigheden en rampen van Gods Israël werden tevoren uitvoerig en treffend betreurd, in dit boek. In dit hoofdstuk worden de herders van Israël, zijn heersers, beide in kerk en staat, ter verantwoording geroepen, daar zij zeer veel bijgedragen hebben tot de zonde en de ondergang van Israël, door hun ambtsplichten te verzuimen. Hier is,

I. De indiening van een aanklacht tegen hen, wegens verzuim, onbekwaamheid en ontrouw bij de waarneming van de zaken des volks, vers 1-6, en wederom vers 8.

II. Hun afzetting als herders, wegens nalatigheid en verraad, vers 7- 10.

III. Een genadige belofte, dat God voor Zijn kudde zorgen zal, al deden zij het niet, en dat deze niet altijd zal lijden onder hun slecht bestuur, gelijk tot nu toe, vers 11-26.

IV. De indiening van een aanklacht tegen die van de kudde, welke vol en sterk waren, wegens het onrecht dat zij de armen en zwakken aandeden, vers 17-22. V. Nog een belofte, dat God in de volheid des tijds de Messias zenden zal om de grote en goede Herder van de schapen te zijn, die al hun bezwaren uit de weg ruimen, en alle dingen voor de kudde recht maken zal, vers 23-31.

Ezechiël 34:1-6

De profetie van dit hoofdstuk is niet gedateerd, en die van de volgende hoofdstukken evenmin tot aan hoofdstuk 40. Hoogst waarschijnlijk werd zij uitgesproken na de voltooiing van Jeruzalems verwoesting, wat een zeer gepaste tijd was om een onderzoek in te stellen naar de oorzaken ervan.

I. De profeet wordt bevolen te profeteren tegen de herders van Israël -de vorsten en overheden, de priesters en Levieten, het grote Sanhedrin of Staatsraad, en wie het verder waren, die de algemene zaken te besturen hadden in hoger of lager kring, de koningen vooral, want er waren er nu twee te Babel gevangen, wien, evenzeer als het volk, hun overtredingen getoond worden, opdat zij zich mochten bekeren, zoals Manasse in zijn gevangenschap. God heeft iets te zeggen tot de herders, want zij zijn slechts herders onder Hem, die de grote Herder Israëls is, Psalm 80:1. En wat Hij zegt, is: Wee de herders van Israël! Hoewel zij herders zijn, en wel herders van Israël, toch moet hij ze niet sparen noch vleien. Als de mensen door hun waardigheid en macht niet van de zonde teruggehouden worden, zoals behoort dan zullen zij daardoor ook niet gevrijwaard worden voor verwijten, ook zal het hun geen verontschuldiging zijn of hen beschermen tegen de oordelen Gods, als zij zich niet bekeren. Wij hadden een: Wee van de herders, Jesaja 23:1. God zal op bijzondere wijze met hen afrekenen, als zij niet getrouw zijn aan hun opdracht.

II. Hier wordt hem bevolen, waarvan hij de herders, in Gods naam, beschuldigen moet, als de grond van Gods twist met hen, want het is geen twist zonder reden. Van twee dingen worden zij beschuldigd:

1. Dat al hun zorg gericht was op hun eigen vooruitgang, om zichzelf rijk en groot te maken. Het was hun werk te zorgen voor degenen, die aan hun zorg waren toevertrouwd: Zullen niet de herders de schapen weiden? Zonder twijfel zullen zij dat, als zij het niet doen, zijn zij ontrouw aan hun plicht. Niet, dat zij ze moeten voeren, maar zij moeten voor het voedsel zorgen en ze er bij brengen. Maar deze herders zorgden daar in de laatste plaats voor, zij weidden zichzelf, zij legden er zich op toe hun eigen eetlust toe te geven en te voldoen, en zichzelf rijk en groot, vet en voldaan te maken. Zij verzekerden zich van de voordelen van hun ambt, zij aten het vette, de room (lezen sommigen), want "wie een kudde weidt, eet van de melk van de kudde," 1 Corinthiers. 9:7, en zij namen het beste van de melk. Zij verzekerden zich van de wol, en bekleedden zich daarmee, daar zij de hand legden op al wat zij krijgen konden van het vermogen hunner onderdanen, ja zij slachtten het gemeste, zoals Naboth gedood werdom zijn wijngaard. Er is een wee voor degenen, die een openbaar ambt bekleden maar alleen hun persoonlijk belang raadplegen en meer belang stellen in geschenken dan in hun werk, hoeveel geld zij kunnen krijgen dan wat voor goeds zij kunnen doen. Het is een oude klacht, dat ieder het zijne wil hebben, en velen nog meer dan dat.

2. Dat zij geen zorg droegen voor het welzijn en de bloei van die aan hun zorg waren toevertrouwd: Gij weidt de schapen niet. Zij wisten niet, hoe zij dat doen moesten, zo onwetend waren zij, en zij wilden er geen moeite voor doen, zo lui en traag waren zij, ja, zij verlangden en bedoelden het niet, zo verraderlijk en trouweloos waren zij.

a. Zij deden hun plicht niet jegens diegenen van hun kudde, die ziek waren, zij gaven hun geen versterkende middelen, ze genazen ze niet en verbonden ze niet, vers 4. Als een van de kudde ziek of gekwetst, gekweld of gewond werd, dan was het hun volmaakt hetzelfde of zij bleven

leven of stierven, zij zagen niet naar hen om. De vorsten en rechters droegen er geen zorg voor, dat de verongelijkten recht gedaan werd, of de mishandelde onschuld beschermd. Zij zagen niet toe, dat de armen verzorgd werden, wat hun betreft, mochten zij verhongeren. De priesters zorgden niet, dat de onwetenden onderricht werden, dat die dwaalden hun fouten verbeterden, zij waarschuwden de onrustige niet, en troostten de arme van geest niet. De hoofden van de staat zorgden niet de verergerende krankheden van het koninkrijk te genezen, zodat zij de edele delen ervan bedreigden. Vooral gingen de zaken verkeerd, en uit de koers, en niets werd gedaan om ze te herstellen.

b. Zij deden hun plicht niet jegens die van de kudde, welke verstrooid waren die door de invallen van de vijanden verdreven en gedwongen waren naar een schuilplaats te zoeken, of die vrijwillig *op alle bergen doolden,* vers 6, waar ze in gevaar waren van de roofdieren en hun tot *spijze te worden,* vers 5. iedereen is gereed wat verdwaald is en zwerft, in bezit te nemen. Sommigen verlieten het land en bedelden, anderen verlieten het land en dreven handel, en zodoende werd het land leeg van inwoners, verzwakte en verarmde, en had gebrek aan handen beide op de korenvelden, en op de slagvelden, beide in de oogst en in de krijg. *Mijn schapen zijn verstrooid over de hele aardbodem,* vers 6. Nooit werd naar hen gevraagd, nooit werden zij aangemoedigd naar hun eigen land terug te keren: *Er is niemand, die er naar vraagt, en niemand, die ze zoekt. Ja, zij heersten over hen met strengheid en met hardigheid,* hetgeen er nog meer verdreef, en die al verdreven waren, ontmoedigde om ook maar aan terugkeer te denken. Een slecht lot hebben zij, die reden hebben een betere behandeling te verwachten van vreemden dan in hun eigen land. Hiermee kunnen bedoeld zijn die van de kudde, welke van God en hun plicht afdwaalden, en de priesters, die de goede kennis van de Here moesten onderwijzen, gebruikten de middelen niet om hen te overtuigen en terug te brengen, zodat zij een gemakkelijke prooi werden van verleiders. Aldus *werden zij verstrooid, omdat er geen herder is,* vers 5. Er waren er, die zich herders noemden, maar in werkelijkheid waren zij het niet. Die het werk van herders niet doen, zijn die naam onwaardig. En als zij, die de taak van herder op zich nemen, dwaze herders zijn, Zacheria 11:15, als zij trots zijn en te hoog staan voor hun werk, ijdel, en zonder liefde voor hun werk, of trouweloos en onverschillig er voor, dan is het voor de kudde hetzelfde, als wanneer zij in ‘t geheel geen herder had. Beter geen herder dan zulke herders. "Christus klaagt, dat zijn kudde was gelijk schapen, die geen herder hebben, terwijl toch de schriftgeleerden en Farizeeën in Mozes’ stoel zaten", Mattheus 9:36. Het staat er slecht met de zieke voor, als zijn geneesheer zijn ergste ziekte is, en met de kudde, als de herder de schapen verdrijft en verstrooit door met strengheid te heersen.

Ezechiël 34:7-16

Als wij de voorgaande artikelen van de beschuldiging, opgesteld in Gods naam, tegen de herders van Israël lezen, dan moeten wij wel met billijke verontwaardiging op de herders, en met teder medelijden op de kudde neerzien. God geeft hier in hoge mate uitdrukking aan beide door middel van de profeet, en de herders worden opgeroepen, om des Heren woord te horen, om dit woord te horen. Zij moeten horen hoe weinig Hij ze telt, die zichzelf hoog in de rekening hebben, en hoeveel Hij de kudde telt, die zij laag in de rekening hebben, beide zal vernederend voor hen zijn. Die des Heren woord niet willen horen, als het hun bevelen geeft, zullen het woord des Heren moeten horen, als het hun vonnis velt. Zie hier,

I. Hoezeer God misnoegd is tegen de herders. Hun misdaden worden herhaald, vers 8. Gods kudde werd eerst een prooi van de bedriegers, die hen tot afgoderij brachten, en daarna van de verstoorders, die hen in gevangenschap voerden, en deze herders droegen geen zorg het een of het ander te beletten, maar deden alsof zij geen herders waren, en daarom zegt God, vers 10, en bevestigt het met een eed, vers 8 :*Ik wil aan de herders*. Zij hadden opdracht van God de kudde te weiden, en maakten gebruik van Zijn naam bij wat zij deden, in de stellige verwachting, dat Hij hen ter zijde zou staan. "Neen", zegt God, "verre vandaar, *Ik wil aan hen".* Dat wij de naam en het gezag van herders hebben zal God niet aan onze zijde brengen, als wij het werk niet doen, dat ons opgedragen is, en niet beantwoorden aan het vertrouwen in ons gesteld. *God wil aan hen,* en dat zullen zij weten, want,

1. Zij zullen verantwoording moeten doen van de wijze waarop zij de hun toevertrouwde belangen behartigd hebben: "Ik zal Mijn schapen van hun hand eisen, en het hun ten laste leggen, dat er zoveel ontbreken." Zij hebben zeer veel te verantwoorden in de oordeelsdag, die de zorg voor zielen op zich nemen en er toch niet voor zorgen. Predikanten moeten waken en werken, als die rekenschap geven zullen, Hebreeen 13:17.

2. Zij zullen beroofd worden, (officio et beneficio-van het werk en zijn beloning). Zij zullen ophouden van het weiden van de schapen, dat is: van voor te geven, dat zij die weiden. Het is rechtvaardig van God, dat Hij uit de hand des mensen neemt de macht, die hij misbruikt heeft, en het vertrouwen, dat hij geschonden heeft. Maar, als dat al hun straf was, dan was zij wel te dragen, daarom wordt er aan toegevoegd: "De herders zullen zichzelf niet meer weiden, want Ik zal Mijn schapen uit hun mond rukken, die zij tot hun prooi hadden gemaakt, in plaats van ze beschermen". Die zichzelf verrijken met de roof van het volk, kunnen niet verwachten, dat hun dat altijd zal toegestaan blijven. Ook zal God niet blijven dulden, dat Zijn volk vertreden wordt door die hen moeten ondersteunen, maar zal tijd vinden hen te verlossen van de herders, hun valse vrienden, en van de leeuwen, hun openlijke vijanden.

II. Hoeveel belang God stelt in de kudde, Hij spreekt alsof Hij er te meer belang instelt, omdat Hij ziet, dat zij zo verwaarloosd worden, want bij Hem zal een wees ontfermd worden. Kostelijke beloften worden bij deze gelegenheid gedaan, die hun vervulling zouden hebben bij de terugkeer van de Joden uit de gevangenschap en hun herstelling in hun eigen land. De herders moeten het woord de Heeren horen, en weten, dat zij part noch deel hebben in deze zaak. Maar de arme schapen mogen het horen en er zich mee troosten. Al verzuimen overheden en predikanten het hun te doen, ten bate van de kerk, toch zal God niet verzuimen het zijn te doen, Hij zal de kudde in Zijn eigen hand nemen, liever dan dat de kerk enige vriendelijkheid missen zal, die Hij er voor bestemd heeft. De huurlingen kunnen blijken

zorgeloos te zijn, maar de "Herder zelf slaapt noch sluimert. Zij kunnen vals zijn, maar God blijft getrouw."

1. God zal Zijn schapen vergaderen, die verstrooid waren, en die verdwaald waren bij de kudde terugbrengen: "*Ik, ja Ik,* die het alleen doen kan, zal het doen, en zal er al de eer van hebben. *Ik zal naar Mijn schapen vragen, en ze opzoeken,* vers 11, *gelijk een herder doet,* vers 12, en ze terugbrengen, zoals hij de verdwaalde schapen op zijn schouders terugbrengt, *uit alle de plaatsen, waarhenen zij verstrooid zijn ten dage van de wolk en van de donkerheid.* Er zijn bewolkte en donkere dagen, dagen van wind en van storm, die Gods schapen verstrooien, die ze her en derwaarts drijven, naar verschillende en afgelegen plaatsen, waar ze veiligheid en verberging zoeken. Maar,

a. Waar zij ook zijn, het oog van God zal ze weten te vinden, want Zijn ogen doorlopen de aarde om ze te zoeken. *Ik zal Mijn schapen opzoeken,* en niet een, die tot de kudde behoort, hoever ook weggedreven, zal verloren gaan. De Here kent degenen, die de Zijne zijn, Hij weet hun werken en waar zij wonen, Openbaring 2:13, en waar zij verborgen zijn.

b. Als Zijn tijd komt, zullen Zijn armen hen *terug halen,* vers 13 :*Ik zal ze uitvoeren van de volken.* God zal beide, door Zijn genade hun hart neigen, en door Zijn leiding een deur voor hen openen en iedere moeilijkheid wegruimen, die op de weg ligt. Zij zullen niet één voor één terugkomen, heimelijk wegsluipende, maar zij zullen terugkeren als een geheel: *"Ik zal ze vergaderen uit de landen,* waarheen ze verspreid zijn, niet alleen de aanzienlijkste families van hen, maar ieder persoon afzonderlijk. *Het verlorene zal Ik zoeken en het weggedrevene zal Ik weerbrengen,* vers 16. Dit gebeurde, toen zoveel duizend Joden triomfantelijk uit Babel terugkwamen, onder leiding van Zerubbabel, Ezra en anderen. Als dezen, die van God op paden van de zonde verdwaald zijn, door bekering teruggebracht worden, als die dwaalden tot erkenning van de waarheid komen, als Gods uitgeworpenen vergaderd en hersteld worden, en de godsdienstige samenkomsten, die verspreid waren, weer gehouden werden, na het ophouden van de vervolging, en als de kerken rust en vrijheid hebben, dan wordt deze belofte opnieuw vervuld.

2. God zal Zijn volk weiden als *de schapen van Zijn weide,* die verhongerd waren. God zal de terugkerende gevangenen veilig naar hun eigen land brengen, vers 13, *zal ze weiden op de bergen Israëls,* en dat is *een goede weide* en *een vette weide,* vers 14, daar zal hun weide, en daar zal hun *kooi* zijn, en het zal een *goede kooi* zijn. Daar zal God ze niet alleen *weiden,* maar ook *legeren,* vers 15, hetgeen een aangename rust betekent na hun vermoeiende omzwervingen, en een voortdurende blijvende woonplaats, zij zullen niet weer uit deze groene weiden verdreven worden, zoals vroeger, ook zullen zij niet verontrust worden, maar zij zullen nederliggen in liefelijke rust, en "er zal niemand zijn die ze verschrikke, Psalm 23:2. "Hij doet mij nederliggen in grazige weiden." Vergelijk dit met eenzelfde belofte, Jeremia 23:34, als God hun niet alleen de melk en honing van hun eigen land teruggaf, en het genot van zijn vruchten, maar ook de voorrechten van Zijn heiligdom op de berg Zion, de voornaamste van de bergen Israëls. Toen zij weer een tempel en altaar hadden, en de weldaad van een gevestigde priesterschap, toen werden zij geweid in een goede weide.

3. Hij zal al hun verdriet wegnemen, "Hij zal het gebrokene verbinden, en het zieke sterken de treurigen Zions met Zion troosten". Als predikanten, die van vrede moeten spreken tot die bedroefd van geest zijn, hun plicht verzuimen, dan zal toch de Heilige Geest, de Trooster, getrouw zijn in Zijn werk. Maar als volgt, het vette en het sterke zal Ik verdelgen. Hij, die rust

heeft voor verontruste heiligen, heeft van schrik te spreken tot hoogmoedige zondaars. "Evenals alle dal gevuld zal worden, zo zal alle berg en heuvel vernederd worden," Lukas 3:5.

Ezechiël 34:17-31

De profeet heeft niets meer te zeggen tot de herders, maar hij heeft nu een boodschap over te brengen aan de kudde. God had hem bevolen met tederheid tot hen te spreken, en hen te verzekeren van de genade, die Hij voor hen bewaard had. Maar hier wordt hem bevolen verschil te maken tussen hen, scheiding te maken tussen hetgeen van hen kostelijk en hetgeen waardeloos was, en hun dan de belofte te doen van de Messias, door wie deze scheiding tot werkelijkheid gemaakt zou worden, deels bij zijn eerste komst "want tot een oordeel is Hij in deze wereld gekomen, Johannes 9:39. "Hongerigen heeft hij met goederen vervuld en rijken ledig weggezonden," Lukas 1:5, maar volkomen bij Zijn tweede komst, wanneer Hij, zoals hier gezegd wordt, "ze van elkaar scheiden zal, gelijk de herder de schapen van de bokken scheidt en Hij zal de schapen tot Zijn rechterhand zetten, maar de bokken tot Zijn linkerhand," Mattheus 25:32, 33, wat hiermee verband schijnt te houden. Hier hebben wij

I. De schuldverklaring van diegenen van de kudde, die sterk en vet waren, *de rammen en de bokken*, vers 17, namelijk die, welke, al hadden zij geen macht als herders en heersers om te verdrukken, toch, daar zij rijk en aanzienlijk waren, gebruik maakten van deze gunstige omstandigheden, om hun arme buren hard te behandelen. Die veel hebben, willen meer hebben, en, als zij er zich op toe leggen, zullen zij meer hebben, wijl zij zoveel middelen hebben om hun arme buren te beroven, en hun het enig ooilam te ontweldigen, 2 Samuel 12:4. Verdrukken niet de rijken de armen alleen met behulp van hun rijkdommen en "trekken zij hen niet tot de rechterstoelen," Jakobus 2:6 ? Arme knechten en pachters worden hard behandeld door hun rijke heren en meesters. De rammen en bokken hielden niet alleen al de goede weiden voor zich, aten het vette en dronken het lieflijke, maar zij lieten de armen van de kudde zelfs het vreedzaam genot niet van het weinige, dat hun gelaten was, *zij vertraden het overige van hun weiden en vermodderden de overgelatene wateren* zodat de kudde verplicht was te eten, wat zij vertreden hadden, en te drinken, wat zij vermodderd hadden, vers 18, 19. Dit betekent, dat de aanzienlijken hun buren niet alleen arm hielden door afpersing en verdrukking, en hun nauwelijks genoeg lieten om van te bestaan, maar het hun ook zo lastig maakten, dat hun weinige grove kost er door verbitterd werd. En dat was nog weinig voor hen, zij meenden, dat er geen kwaad in stak, alsof het een voorrecht was van hun rang, al hun buren te mogen verongelijken. Velen, die zelf prachtig en gemakkelijk leven, bekommeren zich er niet om, in welke benarde omstandigheden hun buren leven, als zij maar alles naar hun zin hebben. Die trots en weelderig zijn gunnen een ander geen enkel levensgenot. Maar dit was niet alles, zij beroofden niet alleen de armen om ze nog armer te maken, maar zij waren lastig voor de zieken en zwakken van de kudde, vers 21. *Zij verdrongen de zwakken met de zijde en met de schouder* (want de zwakste moet op zij gaan) en *stieten* ze *met hun hoornen*, omdat zij wisten, dat ze sterker waren, terwijl zij zich met huns gelijken niet durfden te bemoeien. Bij schapen heeft men opgemerkt, dat als een van de kudde ziek en zwak is, de anderen het, zo goed zij kunnen in veiligheid brengen, en tegen de zengende hitte van de zon beschutten, dezen, daarentegen, deden de zieken het meeste onrecht aan. Die ze niet aan zich dienstbaar konden maken, zochten zij met alle middelen uit het land te drijven, en verstrooiden ze naar buiten toe, alsof de armen, die wij, zoals Christus zegt, altijd bij ons moeten hebben, een last waren voor ‘t algemeen, zodat zij niet geholpen, maar ver van ons vandaan gezonden moeten worden. Het is wreedheid *aan de verdrukte verdrukkingen toe te brengen*. Misschien moeten deze rammen en bokken de schriftgeleerden en Farizeeën voorstellen, want zij verontrusten de kerk zozeer, dat Christus zelf komen moet, om haar van hen te verlossen, vers 23. Zij aten de huizen van de weduwen op, namen de sleutel van de kennis weg, bedierven het zuivere water van de goddelijke waarheden, en verdrukten het geweten van de mensen met de overleveringen van de

ouden, behalve dat zij bij voortduring "de ellendigen onder de schapen, die op de Heere wachtten," Zacheria 11:11, kwelden en verongelijkten. Het is niets nieuws voor de kudde van God om grote schade en kwaad te ontvangen van die zelf tot de kudde behoren en er een hoge plaats innemen, Handelingen 20:30.

II. Troost voor diegenen van de kudde, welke arm en zwak zijn, en die wachten op de vertroosting Israëls, vers 22 :*Ik za Mijn schapen verlossen,* en zij zullen niet meer verscheurd worden door de roofdieren, door hun eigen herders of door de rammen en bokken onder hen, zoals tot nu toe. Bij deze gelegenheid zoals gewoonlijk in de profeten, wordt een voorspelling ingevoegd van de komst van de Messias, en de oprichting van Zijn koninkrijk en de buitengewoon grote en kostelijke weldaden, die de kerk genieten zal onder bescherming en invloed van dat koninkrijk. Opmerking verdient, wat hier voorspeld wordt

I. Van de Messias zelf.

a. God Zelf zal Hem Zijn opdracht geven, *Ik zal Hem verwekken,* vers 23, en wederom vers 29. Hij heiligde en bevestigde Hem, gaf Hem Zijn aanstelling en zalfde Hem.

b. Hij zal de grote Herder van de schapen zijn, die voor Zijn kudde doen zal, wat niemand anders kon doen. Hij is de enige Herder, onder Wien Joden en heidenen een kudde zullen zijn.

c. Hij is Gods knecht, werkzaam in Zijn dienst, en alles doende in gehoorzaamheid aan Zijn wil, met het oog op Zijn eer-Zijn knecht, om Zijn koninkrijk onder de mensen te herstellen en de belangen van dat koninkrijk te bevorderen.

d Hij is David, de man naar Gods hart, als Zijn koning op de heiligen berg Zions gevestigd, tot een hoofd des hoeks gemaakt, met Wien het verbond des koninkrijks is gemaakt en Wien God de troon van zijn vader David geven zal. Hij is beide, de wortel en het geslacht Davids.

e. Hij is de "Plante van naam, omdat Hij een rechtvaardige Spruit is", Jeremia 23:5, "een Spruit des Heren die tot sieraad en tot heerlijkheid is," Jesaja 4:2. Hij heeft een naam boven allen naam, een troon boven alle tronen, en daarom mag Hij wel genoemd worden een "Plante van naam." Sommigen passen dit toe op "de kerk, de plantinge des Heeren", Jesaja 61:3. "Ik zal Uw naam doen gedenken en in haar de naam van Christus".

2. Van de grote grondwet, waarop het koninkrijk van de Messias gegrondvest zal worden, vers 25 :*Ik zal een verbond des vredes met hen maken.* Het verbond van de genade is een verbond des vredes. Daarin maakt God vrede met ons, spreekt tot ons van vrede, en verzekert ons de vrede, en alle goeds, dat wij nodig hebben om gelukkig te zijn. De strekking van dit verbond is: *Ik de Here zal hun tot een God zijn,* een algenoegzaam God, vers 24, Ik zal ze erkennen, en door hen erkend worden, hiertoe zal Mijn *knecht David Vorst zijn in het midden van hen,* om hen tot gehoorzaamheid te brengen, om hun hulde te ontvangen, en over hen te regeren, in hen en voor hen. "Zij, en zij alleen, die de Heer Jezus als hun Vorst hebben, hebben de Heere God als hun God. En dan zullen zij, het huis Israëls, Mijn volk zijn". Als wij God als onze God aannemen, zal Hij ons als Zijn volk aannemen. Uit dit verbond tussen God en Israël volgt gemeenschap: "Ik, de Here hun God, ben met hen, om met hen te verkeren: en zij zullen het weten en er de troost van hebben."

3. Van de voorrechten van hen, die getrouwe onderdanen zijn van dit koninkrijk van de Messias en die belang hebben bij dit vredesverbond. Deze worden hier figuurlijk voorgesteld, als de zegeningen van de kudde. Maar wij hebben er de sleutel van, vers 31. Die tot deze kudde behoren, al worden zij schapen genoemd, zijn in werkelijkheid mensen, mensen, die de Heer als hun God hebben, en met Hem in verbond zijn. Hun wordt hier beloofd,

A. Dat zij een heilige veiligheid zullen genieten onder goddelijke bescherming. Christus, onze goede Herder, *heeft het boos gedierte uit het land doen ophouden,* vers 25, daar Hij al onze geestelijke vijanden overwonnen, hun macht verbroken, en over hen getriumfeerd heeft, de brullende leeuw is voor hen geen brullende verslindende leeuw, "Zij zullen de heidenen niet meer ten roof zijn, en de heidenen zullen hun niet meer tot schrik zijn, en het wild gedierte van de aarde zal ze niet meer vreten." Zonde en Satan, dood en hel zijn overwonnen. En dan zullen zij zeker wonen, niet alleen in hun kooi, maar ook in de velden, in de woestijn en in de wouden, waar de roofdieren zijn, niet alleen zullen zij daar wonen, maar zij zullen daar slapen, hetgeen betekent, dat zij daar niet alleen niet in gevaar zullen zijn, omdat het gedierte daar opgehouden heeft, maar omdat hun geweten gezuiverd en bevredigd is, zullen zij niet vrezen voor enig gevaar, niet alleen beveiligd tegen gevaar, maar ook gerust ten opzichte van de vrees voor gevaar. Zij kunnen gerust neerliggen en veilig slapen, die Christus als hun vorst hebben, want Hij zal hun beschermer zijn, en hun veilig doen wonen. Niemand zal hun leed doen, ja, niemand zal ze verschrikken. "Als God voor ons is, wie kan tegen ons zijn? Daarom zullen wij niet vrezen, al veranderde de aarde haar plaats." Door Christus verlost God Zijn volk niet alleen van datgene waarvoor zij reden hebben te vrezen, maar ook van hun vrees voor de dood, van alle vrees, die een kwelling is. Deze veiligheid tegen het kwaad wordt beloofd, vers 27 :*Zij zullen zeker zijn in hun land,* zonder gevaar, dat een inval gedaan en zij tot slaaf gemaakt zullen worden, hoewel hun grote overvloed een verzoeking zal zijn voor hun naburen, om *hun land te begeren,* en wat hun een gevoel van veiligheid zal geven, is hun vertrouwen in de wijsheid, macht en goedheid van God: Zij zullen weten, dat Ik de Heere ben. Alle vrees, die ons verontrust, ontslaat uit ons gebrek aan kennis van God en onze verkeerde begrippen van Hem. Hun ondervinding van Zijn bijzondere zorg voor hen, zal hun vertrouwen in Hem aanmoedigen: Ik heb de disselbomen van hun juk verbroken, waardoor zij onderworpen en onderdrukt zijn, en hen gered uit de hand dergenen die zich van hen deden dienen, waaruit zij het besluit zullen trekken: Hij, die ons verlost heeft, zal het ook verder doen, daarom zullen wij veilig wonen. Dit wordt verklaard en toegepast op de tijd van het Evangelie, waarin wij leven, Lukas 1:74. "Dat wij, verlost zijnde uit de hand van onze vijanden, Hem dienen zouden zonder vrezen, zoals zij kunnen doen, die Hem in het geloof dienen."

B. Dat zij geestelijke overvloed zullen hebben van alles wat goed is, van het beste, tot hun troost en geluk: Zij *zullen niet meer weggeraapt worden door honger in het land,* vers 29. Als Israël gestraft werd met het oordeel van honger en gebrek, dan verkeerde dat evenzeer in hun smaad onder de heidenen, als enig ander oordeel, omdat over de vruchtbaarheid van Kanaän zoveel gesproken werd. Maar nu zullen zij de smaad van de heidenen niet meer dragen. Want *de plasregen zal nederdalen op zijn tijd,* ja *plasregens van zegen,* vers 26. Christus is een herder, die Zijn volk weiden zal, en zij zullen inen uitgaan, en weide vinden.

a. Zij zullen niet van honger omkomen, want zij zullen niet met de wereld als hun deel afgescheept worden, hetgeen geen brood is, hetgeen niet verzadigt, en hetgeen hen, die er mee afgescheept worden, van honger laat omkomen. De geboden van de wet van de godsdienstplechtigheden worden zwakke en arme eerste beginselen genoemd, want, vergeleken met de christelijke instellingen, was er weinig in, waarmee de maaier zijn hand vult, en de

garvenbinder zijn arm. "Die hongeren en dorsten naar gerechtigheid, zullen niet van honger omkomen, want zij zullen verzadigd worden. En die drinkt van het water, dat Christus hem geeft, de stille wateren, waaraan Hij Zijn schapen leidt, zal in eeuwigheid niet dorsten".

b. *Plasregens van zegen* zullen op hen neerdalen, vers 26. De hemel zal zijn dauw geven, *het geboomte des velds zal zijn vrucht geven,* vers 27. De zetel van deze overvloed is *de berg Gods,* Zijn heilige berg Zion, want op die berg is het, dat God, in de kerk van het Evangelie, *alle volken een maaltijd bereid heeft,* daar moeten aanzitten allen, die deel willen hebben aan de weldaden van het Evangelie. De oorzaak van deze overvloed is *de plasregen, die op zijn tijd nederdaalt,* die neerdaalt op de bergen van Zion, de genade van Christus, Zijn leer, die druppelt als de dauw, de genade van Christus en de gaven en vertroostingen van Zijn Geest, waardoor wij vruchtbaar worden in de vruchten van de gerechtigheid. De voorbeelden van deze overvloed zijn de zegeningen des hemels op ons uitgestort en de voortbrengselen van de genade, door ons voortgebracht, onze troost in Gods gunst en Gods eer in onze vruchtbaarheid. De uitgestrektheid van deze overvloed is zeer groot in "alle plaatsen rondom Mijn heuvel, want uit Zion zal de wet uitgaan, zal licht uitgaan over een duistere wereld, en de rivier, die een droge en woeste wereld zal beproeven, allen, die in de nabijheid van Zion wonen zullen welvaren, en hoe nader bij de kerk, hoe neer bij God". En, tenslotte, het resultaat van deze overvloed is: Ik zal hen tot een zegen maken een buitengewonen en voorbeeldiger zegen, een voorbeeld van geluk, Jesaja 19:24. Of, zij zullen een zegen zijn voor aller. om hen heen, zij zullen zegen verspreiden. Die van de Heere gezegend zijn, moeten er zich op toeleggen een zegen voor de wereld te zijn. Hij, die goed is, dat hij goed doe, hij, die de gave, de genade ontvangen heeft, geve ze weer aan anderen.

Deze belofte van de Messias en Zijn koninkrijk gaven veel troost aan hen, aan wie ze toen gedaan werd, want zij konden er zeker van zijn, dat God hun volk niet volkomen vernietigen zou, hoezeer het ook vernederd mocht worden zolang die zegen in zijn schoot rustte, Jesaja 65:8 Maar zij geeft ons veel meer troost, voor wie zij vervuld is, die de schapen zijn van deze goeden Herder, in Zijn weide geweid worden en "gezegend met alle geestelijke zegening in de hemel door Hem."

HOOFDSTUK 35

1 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
2 Mensenkind! zet uw aangezicht tegen het gebergte Seir, en profeteer tegen hetzelve,
3 En zeg tot hetzelve: Alzo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik wil aan u, o gebergte Seir! en Ik zal Mijn hand tegen u uitstrekken, en zal u stellen tot een verwoesting en een strik.
4 Ik zal uw steden stellen tot eenzaamheid, en gij zult een verwoesting worden, en zult weten, dat Ik de HEERE ben.
5 Omdat gij een eeuwige vijandschap hebt, en hebt de kinderen Israels doen wegvloeien door het geweld des zwaards, ten tijde huns verderfs, ten tijde der uiterste ongerechtigheid;
6 Daarom, zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE; Ik zal u voorzeker ten bloede bereiden, en het bloed zal u vervolgen; alzo gij het bloed niet hebt gehaat, zal u het bloed ook vervolgen.
7 En Ik zal het gebergte Seir tot de uiterste verwoesting stellen; en Ik zal uit hetzelve uitroeien dien, die er doorgaat, en dien, die wederkeert.
8 En Ik zal zijn bergen met zijn verslagenen vervullen; uw heuvelen, en uw dalen, en al uw stromen, in dezelve zullen de verslagenen van het zwaard liggen.
9 Tot eeuwige verwoestingen zal Ik u stellen, en uw steden zullen niet bewoond worden; alzo zult gij weten, dat Ik de HEERE ben.
10 Omdat gij zegt: Die twee volken en die twee landen zullen mij geworden, en wij zullen ze erfelijk bezitten, ofschoon de HEERE daar ware;
11 Daarom, zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE: Ik zal ook handelen naar uw toorn en naar uw nijdigheid, die gij uit uw haat tegen hen hebt te werk gesteld; en Ik zal bij hen bekend worden, wanneer Ik u zal gericht hebben.
12 En gij zult weten, dat Ik, de HEERE, al uw lasteringen gehoord heb, die gij tegen de bergen Israels gesproken hebt, zeggende: Zij zijn verwoest, zij zijn ons ter spijze gegeven.
13 Alzo hebt gij u met uw mond tegen Mij groot gemaakt, en uw woorden tegen Mij vermenigvuldigd; Ik heb het gehoord.
14 Alzo zegt de Heere HEERE: Gelijk het ganse land verblijd is, alzo zal Ik u de verwoesting aandoen.
15 Gelijk gij u verblijd hebt over de erfenis van het huis Israels, omdat zij verwoest is, alzo zal Ik aan u doen; het gebergte van Seir, en gans Edom, zal geheel een verwoesting worden; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.

In het voorgaande hoofdstuk was beloofd dat wanneer de tijd om Zion genadig te zijn, de beste de tijd zou komen, bijzonder de tijd voor de zending van de Messias en de stichting van Zijn Koninkrijk in de wereld, God de vijanden van Zijn kerk zou doen ophouden en de zegeningen en de troost overvloedig maken. Dit hoofdstuk gaat daar verder op in, vooral wat betreft de ondergang van de vijanden van de kerk het volgende hoofdstuk aangaande de laatste belofte de vervulling van Zijn kerk met Zijn zegeningen. Dit gebergte Seïr, dat is, Edom, is de vijand, tegen wie in dit hoofdstuk wordt geprofeteerd maar hier geschikt ingevoegd, als in de profetie van Obadja, als voorbeeld voor al de vijanden van de kerk. Want, gelijk allen, die Abel haatten, in de weg van Kaïn wandelden, zo wandelden allen in de weg van Ezau, die Jacob haatten, maar over wie Jacob, krachtens bijzonderen zegen, heerschappij zou hebben. Hier nu hebben wij,

I. De zonden waarvan de Edomieten beschuldigd worden, namelijk hun boosaardigheid en naijver tegen Israël, vers 5, 10-13, .

II. De bedreigde ondergang, die om deze zonde over Edom komen zou. God wil aan hem, vers 3, en dan zal hun land verwoest worden vers 4, ontvolkt en geheel verlaten, vers 6-9, en zo blijven, wanneer andere volken, die een gelijk lot hadden ondergaan, hersteld worden, vers 14, 15.

Ezechiël 35:1-9

Het gebergte Seïr wordt genoemd als deelgenoot met Moab in een van de vroegere bedreigingen, Hoofdstuk 25:8, maar het wordt hier afzonderlijk gericht en veroordeeld, tot eigen ellende. De profeet moet onverschrokken *zijn aangezicht zetten tegen het gebergte Seïr* en daartegen afzonderlijk *profeteren,* want de God Israëls heeft gezegd: *"Ziet, Ik wil aan u, o gebergte Seïr."* Zie, degenen, tegen wie God is, tegen die is ook Zijn woord, en het aangezicht van Zijn dienaren, de profetie kan hun geen goed, maar alleen kwaad voorspellen. De profeet moet de Edomieten aanzeggen, dat God een twist met hen heeft en hen laten weten,

1. Om welke oorzaak God een twist met hen heeft, vers 5. God strijdt voor de zaak Zijns volks, beschouwt wat Zijn volk aangedaan is als Hem zelf aangedaan en eist daarvan rekenschap, om hunnentwille twist God nu met de Edomieten,

1. Om de vijandschap tegen Gods volk, die in hun hart wortelde. "Gij hebt een eeuwige vijandschap tegen hen, zelfs tegen de naam Israël." De Edomieten koesterden een erfelijke haat tegen Israël, dezelfde, die Ezau tegen zijn broeder had, omdat deze het eerstgeboorterecht en de zegen had verkregen. Ezau had zich met zijn broeder verzoend, hem omhelsd en gekust, Genesis 33, en wij vinden geen spoor van een later hernieuwde vijandschap. Maar de nakomelingen van Ezau wilden zich niet verzoenen met Jacobs zaad, ze haatten het met een dodelijke haat. Zie, kinderen volgen gemakkelijker de ondeugden dan de deugden hunner ouders na, en treden eer in de sporen van hun zonde dan in die van hun berouw. Daarom te meer moeten ouders zich hoeden, dat ze hun kinderen geen slecht voorbeeld geven, want, al kunnen zij door Gods genade terugkeren, en zelf het gedane kwaad zoveel doenlijk herstellen en bij God vergeving vinden, de invloed van hun slecht voorbeeld kunnen zij niet meer uitwissen. Het is vreemd, hoe diep nationale afkeer soms ingeworteld is en hoe lang die voortduurt, maar het is geen wonder, dat de goddeloze Edomieten de vrome Israëlieten haatten, "omdat de oude vijandschap tussen het zaad van de vrouw en het zaad van de slang gezet," Genesis 3:15, tot het einde zal voortduren. Verwonder u niet, als u de wereld haat.

2. Om het kwaad, dat zij Gods volk gedaan hadden. Zij hadden de kinderen Israëls doen wegvloeien door het geweld des zwaards, ten tijde huns verderfs. Zij hadden hen niet als open vijanden aangevallen, maar hun hinderlagen gelegd, om af te snijden die van hen ontkomen waren, Obadja 1:14, of teruggedreven naar het zwaard van de vervolgers, waardoor zij gevallen waren. Het was laf en barbaars, van hun ellende partij te trekken, en voor naburen, met wie zij in vrede hadden geleefd, hen heimelijk te doden, nu vreemden een openlijken inval deden. Het was ten tijde van de uiterste ongerechtigheid, toen de maat vol en de verwoesting gekomen was. Zie, zelfs degenen, die terecht lijden, om hunner zonden wil, moet men met medelijden bejegenen en niet onder de voet lopen. Als een vader een kind bestraft, verwacht hij, dat de overigen ontzag hebben en er zich niet over verblijden.

II. Wat de uitslag van deze twist zou zijn. Als God Zijn hand tegen Edom uitstrekt, zal *Hij het tot een verwoesting en een schrik stellen,* vers 3.

1. De inwoners zullen met het zwaard geslagen worden, vers 6. *Ik zal u voorzeker ten bloede bereiden.* Edom zal allengs verzwakt, en dan te gemakkelijker overwonnen worden, en de vijand zal kracht verzamelen om het ten onder te brengen. De voorbereiding gaat dus geruimer tijd aan de volvoering vooraf. Gij hebt het bloed niet gehaat, dat wil zeggen, gij hebt u erin verlustigd en ernaar gedorst. Zij, die geen ingewortelde haat tegen de zonde koesteren, zijn in

gevaar, bij sterke verzoeking, aan de zonde toe te geven. Sommigen lezen: "Tenzij gij bloed haat," dat is: tenzij gij berouw hebt en uw bloeddorst beteugelt, "zal het bloed u vervolgen." En dan is het een vermaning, dat het oordeel nog kan gekeerd worden door een tijdige bekering. "Indien hij zich niet bekeert, zo zal Hij Zijn zwaard wetten, Psalm 7:13. Maar, als hij zich bekeert, blijft het in de schede". Het bloed zal u vervolgen, de schuld van het bloed of het oordeel des bloeds, dat gij vergoten hebt, de bloeddorstige vijanden zullen u vervolgen, door welke weg gij ook moogt trachten te ontsnappen. Ene grote, algemene slachting zal onder de Idumeeërs aangericht worden, zoals voorzegd was, Jesaja 34:6, 8. De bergen en de heuvels, de valleien en de rivieren zullen vervuld worden met de verslagenen. De vervolgers zullen de vluchtenden inhalen en geen kwartier geven, maar allen met het zwaard doden. Zie, als God komt om naar vergoten bloed te onderzoeken, naar bloed van Zijn volk Israël, dat vreemden hebben doen vloeien, dan zal deze ook bloed te drinken gegeven worden, want zij zijn het waardig. (Satia te sanguine quem sitisti, verzadig u met bloed, waarnaar gij gedorst hebt.)

2. Het land zal verwoest worden. De steden zullen *tot eenzaamheid gesteld worden,* vers 4 *het gebergte Seïr tot de uiterste verwoesting* vers 7, want God zal *daaruit uitroeien degene, die er doorgaat, en degene, die wederkeert,* en wanneer de inwoners uitgeroeid zijn, die de steden moesten onderhouden, dan zullen deze vervallen en in puinhopen verkeren, en het land met doornen en distelen bedekt, zodat het spoedig een wildernis wordt. Zie, wie de verwoesting van Israël helpen bevorderen, zullen zelf in verwoesting vallen. En wat het oordeel over Edom voltooit, is, dat het tot *eeuwige verwoestingen zal gesteld worden,* vers 9, de steden zullen nimmer tot haar vorige toestand terugkeren noch de inwoners wederkomen uit hun gevangenschap en verstrooiing. Zie, degenen, die een eeuwige vijandschap tegen God en Zijn volk koesteren, zoals de vleselijk gezinde, kan niet anders verwachten dan een eeuwige verwoesting. Onverzoenlijke boosheid wordt rechtvaardiglijk gestraft met onherstelbare ondergang.

Ezechiël 35:10-15

Hier is,

I. Een verdere mededeling van de zonde van de Edomieten en hun wangedrag jegens het volk van God. Wij vinden de kerk, klagende over hen, dat zij de Babyloniërs aangehitst hebben en opgezet tegen Jeruzalem, zeggende: "Ontbloot het, ontbloot het, weg er mee", Psalm 137:7, een toorn ontstekende, die reeds brandde. Voorts wordt hun verweten, dat zij zich verheugd hebben over de val van Jeruzalem en de verwoesting van het land. *Vele lasteringen hebben zij gesproken tegen de bergen Israëls,* zeggende met zelfverheffing en genot: "*Zij zijn verwoest, ze zijn ons ter spijze gegeven,* vers 12. Zie, de ellende van de kerk geeft aan de ene zijde bewijzen van de standvastigheid en trouw harer vrienden, maar aan de anderen kant van de verdorvenheid harer vijanden, in wie meer lage boosheid openbaar wordt dan men zou vermoed hebben. Hier wordt gezegd, dat hun vreugde over Jeruzalems val voortspruit,

1. Uit een zondige hartstocht tegen het volk Israëls, uit toorn en nijdigheid en haat, vers 11, 5. Al waren ze niet tegen Israël opgewassen, en konden ze hun dus zelf weinig kwaad doen, zij werden verheugd, toen de Chaldeën dat bestonden.

2. Uit een zondige begeerte naar het land van Israël. Zij verkneuterden zich in de hoop, dat, wanneer het volk Israëls overwonnen was zij het land konden bezitten, dat zij hun zo dikwijls benijd hadden. Zij meenden er ook enig recht op te hebben, (ob defectum sanguinis bij ontstentenis van andere erfgenamen,) als Jakobs nageslacht ontbrak, dan waren zij de naaste rechthebbenden, als tredende in de nalatenschap van hun broeder. *Die twee volken en die twee landen zullen mij geworden,* vers 10. Nu is het de tijd, ze in bezit te nemen. Zij hopen ten minste, als naaste buren, het land het eerst te bezetten, *wij zullen ze erfelijk bezitten,* wanneer het land verlaten is. (Ceditur occupanti. Wijk voor de bezitter.) Zie, degenen bezielt de geest van de Edomieten, die de dood van anderen wensen om zichzelf te verrijken, en verblijd zijn als het hun slecht gaat, in de verwachting, daarbij te winnen. Wanneer wij de ijdelheid van de wereld zien in de teleurstellingen, verliezen en moeilijkheden, die anderen bejegenen, dan behoren wij, liever dan begerig te zijn naar wet anderen verliezen, en door te leren, meer en meer los van de wereld te worden, onze verwachtingen dienaangaande lager te spannen en er minder belang in te stellen. Maar in dit geval was de begerigheid van de Edomieten naar het land Israëls een bijzondere belediging jegens God, toen zij zeiden: "Zij zijn ons ter spijze gegeven, wij zullen onze buik vullen met haar rijkdom". God zegt: "Alzo hebt gij u met uw mond tegen Mij groot gemaakt, en uw woorden tegen Mij vermenigvuldigd." Zij verwachtten het verlaten land te bezitten, omdat Israël uitgedreven was, *ofschoon ook de Here daar was,* vers 10. Wel was zijn tempel verbrand en andere tekenen van zijn tegenwoordigheid weggenomen, maar de belofte, dit land de zade Jacobs te geven tot een erfelijke bezitting, was daarmee niet ingetrokken, die bleef in volle kracht, en door die belofte bleef Hij het land Israëls voor Jacob behouden, tot die te van zijn tijd zou terugkeren. Het was Emmanuëls land, Jesaja 8:8, in dat land zou Hij geboren worden, en daarom moest dat land het bezit blijven van dat volk, voor hetwelk Hij zou geboren worden, tot Zijn tijd gekomen was, en daarna mocht het nemen wie wilde. "De Here is daar," de Here Jezus zou daar zijn, en daarom is Jacobs ballingschap slechts tijdelijk, geen blijvende uitdrijving, het land wordt voor hem bewaard, hij zal het weer hebben, houden en genieten, krachtens de goddelijke gift, totdat de belofte van dit Kanaän door de Messias zou vervangen worden door de belofte van een veel beter Kanaän. Zie, het is een daad van aanmatiging, die God grotelijks vertoornt, voorrechten en goed in bezit te nemen, dat bepaaldelijk voor Gods verkoren volk is bestemd en bewaard wordt. Het is

lastering tegen de bergen Israëls, de heilige bergen, zo men zegt: omdat zij voor het ogenblik een prooi zijn van en vertreden door de heidenen, Openbaring 11:2 zelfs de heilige stad, "daarom heeft ze de Here verlaten, heeft Hij ze vergeten." De apostel zal deze gedachte geen voet geven, "dat God zijn volk zou verstoten hebben," Romeinen 11:1. Neen, al wordt het voor een ogenblik terneergeworpen, het is niet voor eeuwig verworpen. Zij bezondigen zich aan God, die dat beweren.

II. God geeft acht op de barbaarse onbeschaamdheid van de Edomieten en spreekt daarover vonnis uit. *Ik heb alle uw lasteringen gehoord,* vers 12. En wederom, vers *13:Gij hebt uw woorden tegen Mij vermenigvuldigd,* en *Ik heb ze gehoord,* Ik heb ze opgemerkt, Ik houd er rekening mede. Zie, bij de veelheid van de woorden ontsnapt geen enkel aan zijn oplettendheid. Al spreekt de mens nog zoveel nog zo snel, al vermenigvuldigt men de woorden, die men zelf weer vergeet, geen enkel gaat verloren, ook niet de ijdelste. God heeft ze gehoord en zal ze de zondaar eenmaal voorhouden. Alle hoogmoedige en harde redenen, vooral zo die gesproken zijn tegen de God Israëls, als men *zich met zijn mond tegen God groot maakt,* vers 13, zowel als de woorden, die vermenigvuldigd worden, zijn voor Gods aangezicht geschreven. Want, gelijk ook de onbeduidendste woorden niet te min zijn om door God gehoord te worden, zo omgaan ook de onbeschaamdste woorden Zijn ongenoegen niet. *Ik heb alle uw lasteringen gehoord* Dat is een goede reden, waarom wij een onverdiend verwijt moeten dragen als hoorden wij het niet, omdat God het hoort, Psalm 38:14,16. God heeft Edoms lastertaal gehoord, laat Edom nu zijn vonnis vernemen, vers 14, 15. Het was een nationale zonde (de lasteringen, waarvan hij beschuldigd wordt, waren in de mond van alle Edomieten), daarom zal het met een nationale ramp gestraft worden. En

1. Het zal een bijzondere straf wezen. Gelijk God bijzondere gunsten voor de Israëlieten had, zo had Hij ook bijzondere plagen voor de Edomieten, zodat, *gelijk het gehele land verblijd is, alzo zal Ik u de verwoesting aandoen,* vers 14, wanneer andere volken weer uit de verdrukking oprijzen en verblijd zijn, zal uw verdrukking *eeuwig* zijn, vers 9.

2. De straf zal aan de zonde beantwoorden. "Gelijk gij u verblijd hebt over de erfenis van het huis Israëls, dat is over zijn bezoeking, zo zal God u bezoeken, naardien gij zo op verwoesting gesteld zijt, zal Ik u de verwoesting aandoen". Zie, zij, die, inplaats van te treuren met de treurenden, van hun smart een grap maken, worden dan terecht zelf treurende gemaakt en gevoelen het gewicht van de smart, die ze zo onbeduidend hebben geacht. Sommigen lezen vers 14 als een voltooiing van de vergelijking tussen de zonde en de straf. De gehele aarde zal zich verheugen, als Ik u zal verwoesten, gelijk gij u verheugd hebt, toen Ik Israël verwoestte. Zij, die blij zijn over de val en de dood van anderen kunnen verwachten, dat anderen zich gelukkig voelen, als ze hun val en dood aanschouwen.

3. In de verwoesting over de vijanden van Gods kerk werkt Hij Zijn eigen heerlijkheid, en wij kunnen zeker zijn, dat Hij die bedoeling ook verwezenlijkt.

a. Wat Hij wil is, Zichzelf te openbaren als een rechtvaardig, jaloers God trouw aan Zijn verbond en aan Zijn volken aan deszelfs zaak, vers 11. *Ik zal bij hen bekend worden, wanneer Ik u zal gericht hebben.* De Here is bekend en zal bekend worden door de oordelen, die Hij uitricht.

b. Zijn doel zal volkomenlijk bereikt worden, niet alleen Zijn eigen volk zal dat, tot zijn troost, weten, maar ook de Edomieten zelf, en alle andere vijanden van Zijn naam en volk, *zullen*

weten, dat Hij de Here is, vers 4, 9, 15. Gelijk de werken van Zijn schepping en van Zijn voorzienigheid aantonen, dat er een God is, zo bewijst de zorg voor Israël, dat JHWH, de God Israëls, alleen God, de ware en levende God is.

HOOFDSTUK 36

1 En gij, mensenkind! profeteer tot de bergen Israels, en zeg: Gij bergen Israels! hoort des HEEREN woord.
2 Alzo zegt de Heere HEERE: Omdat de vijand van u zegt: Heah! zelfs de eeuwige hoogten zijn ons ten erve geworden!
3 Daarom profeteer en zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Daarom, omdat men u van rondom verwoest en opgeslokt heeft, opdat gij voor het overblijfsel der heidenen ten erve zoudt zijn, en gij gebracht zijt op de klapachtige lip en in opspraak des volks;
4 Daarom, gij bergen Israels! hoort het woord des Heeren HEEREN: Zo zegt de Heere HEERE tot de bergen en tot de heuvelen, tot de stromen en tot de dalen, tot de verwoeste eenzame plaatsen en tot de verlaten steden, die tot een roof en tot een spot geworden zijn voor het overblijfsel der heidenen, die rondom zijn;
5 Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Zo Ik niet in het vuur Mijns ijvers gesproken heb tegen het overblijfsel der heidenen, en tegen het ganse Edom; die Mijn land zichzelven ten erve gegeven hebben met blijdschap des gansen harten, met begerige plundering, opdat de landerij daarvan ten rove zou zijn!
6 Daarom profeteer van het land Israels, en zeg tot de bergen en tot de heuvelen, tot de stromen en tot de dalen: Zo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik heb in Mijn ijver en in Mijn grimmigheid gesproken, omdat gij den smaad der heidenen gedragen hebt;
7 Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Ik heb Mijn hand opgeheven; zo niet de heidenen, die rondom u zijn, zelf hun schande zullen dragen!
8 Maar gij, o bergen Israels! gij zult weder uw takken geven, en uw vrucht voor Mijn volk Israel dragen, want zij naderen te komen.
9 Want ziet, Ik ben bij u, en Ik zal u aanzien, en gij zult gebouwd en bezaaid worden.
10 En Ik zal mensen op u vermenigvuldigen, het ganse huis Israels, ja, dat geheel; en de steden zullen bewoond, en de eenzame plaatsen bebouwd worden.
11 Ja, Ik zal mensen en beesten op u vermenigvuldigen, en zij zullen vermenigvuldigd worden en vruchtbaar zijn; en Ik zal u doen bewonen, als in uw vorige tijden, ja, Ik zal het beter maken dan in uw beginselen; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
12 En Ik zal mensen op u doen wandelen, namelijk Mijn volk Israel, die zullen u erfelijk bezitten, en gij zult hun ter erfenis zijn, en gij zult ze voortaan niet meer beroven.
13 Zo zegt de Heere HEERE: Omdat zij tot u zeggen: Gij zijt een land, dat mensen opeet, en gij zijt een land, dat uw volken berooft;
14 Daarom zult gij niet meer mensen opeten, en uw volken niet meer doen struikelen, spreekt de Heere HEERE.
15 En Ik zal maken, dat men den schimp der heidenen niet meer over u hore, en gij zult den smaad der natien niet meer dragen; en gij zult uw volken niet meer doen struikelen, spreekt de Heere HEERE.
16 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
17 Mensenkind! het huis Israels, als zij in hun land woonden, toen verontreinigden zij datzelve met hun weg en met hun handelingen; hun weg was voor Mijn aangezicht als de onreinigheid ener afgezonderde vrouw.
18 Daarom goot Ik Mijn grimmigheid over hen uit, om des bloeds wil, dat zij in het land vergoten hadden, en om hun drekgoden, waarmede zij dat verontreinigd hadden.
19 En Ik verstrooide hen onder de heidenen, en zij werden verspreid in de landen; Ik oordeelde ze naar hun weg en naar hun handelingen.

20 Als zij nu tot de heidenen kwamen, waarhenen zij getogen waren, ontheiligden zij Mijn heiligen Naam, omdat men van hen zeide: Dezen zijn het volk des HEEREN, en zijn uit Zijn land uitgegaan.
21 Maar Ik verschoonde hen om Mijn heiligen Naam, dien het huis Israels ontheiligde onder de heidenen, waarhenen zij gekomen waren.
22 Daarom zeg tot het huis Israels: Zo zegt de Heere HEERE: Ik doe het niet om uwentwil, gij huis Israels! maar om Mijn heiligen Naam, dien gijlieden ontheiligd hebt onder de heidenen, waarhenen gij gekomen zijt.
23 Want Ik zal Mijn groten Naam heiligen, die onder de heidenen ontheiligd is, dien gij in het midden van hen ontheiligd hebt; en de heidenen zullen weten, dat Ik de HEERE ben, spreekt de Heere HEERE, als Ik aan u voor hun ogen zal geheiligd zijn.
24 Want Ik zal u uit de heidenen halen, en zal u uit al de landen vergaderen; en Ik zal u in uw land brengen.
25 Dan zal Ik rein water op u sprengen, en gij zult rein worden; van al uw onreinigheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen.
26 En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwen geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlesen hart geven.
27 En Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u; en Ik zal maken, dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen, en Mijn rechten zult bewaren en doen.
28 En gij zult wonen in het land, dat Ik uw vaderen gegeven heb, en gij zult Mij tot een volk zijn, en Ik zal u tot een God zijn.
29 En Ik zal u verlossen van al uw onreinigheden; en Ik zal roepen tot het koren, en zal dat vermenigvuldigen, en Ik zal geen honger op u leggen.
30 En Ik zal de vrucht van het geboomte en de inkomst des velds vermenigvuldigen; opdat gij de smaadheid des hongers niet meer ontvangt onder de heidenen.
31 Dan zult gij gedenken aan uw boze wegen en uw handelingen, die niet goed waren; en gij zult een walging van u zelf hebben over uw ongerechtigheden en over uw gruwelen.
32 Ik doe het niet om uwentwil, spreekt de Heere HEERE, het zij u bekend! Schaamt u en wordt schaamrood van uw wegen, gij huis Israels!
33 Alzo zegt de Heere HEERE: Ten dage, als Ik u reinigen zal van al uw ongerechtigheden, dan zal Ik de steden doen bewonen, en de eenzame plaatsen zullen bebouwd worden.
34 En het verwoeste land zal bebouwd worden, in plaats dat het een verwoesting was, voor de ogen van een ieder, die er doorging.
35 En zij zullen zeggen: Dit land, dat verwoest was, is geworden als een hof van Eden; en de eenzame, en de verwoeste en verstoorde steden zijn vast en bewoond.
36 Dan zullen de heidenen, die in de plaatsen rondom u zullen overgelaten zijn, weten, dat Ik, de HEERE, de verstoorde plaatsen bebouw, en het verwoeste beplant. Ik, de HEERE, heb het gesproken en zal het doen.
37 Alzo zegt de Heere HEERE: Daarenboven zal Ik hierom van het huis Israels verzocht worden, dat Ik het hun doe; Ik zal ze vermenigvuldigen van mensen, als schapen.
38 Gelijk de geheiligde schapen, gelijk de schapen van Jeruzalem op hun gezette hoogtijden, alzo zullen de eenzame steden vol zijn van mensenkudden; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.

Wij hebben afgedaan met het gebergte Seïr, en het woest achtergelaten, wat het blijven zal, en nu moeten wij ons wenden naar de bergen Israëls, die wij ook verwoest vinden, maar die wij in een gelukkiger toestand hopen te verlaten voordat wij met dit hoofdstuk afgedaan hebben. In dit hoofdstuk zijn twee afzonderlijke profetieën:

I. Hier is er een, die hoofdzakelijk betrekking schijnt te hebben op de wereldse staat van de Joden, waarin hun tegenwoordige jammerlijke toestand beschreven wordt, en de triomfen van hun naburen daarin, dat al hun bezwaren weggenomen zullen worden, en dat zij te hunner tijd opnieuw in hun eigen land gevestigd zullen worden, te midden van vrede en overvloed, vers 1-15.

II. Hier is er een die hoofdzakelijk hun geestelijke staat schijnt te betreffen, waarin zij herinnerd worden aan hun vroegere zonden en Gods oordelen over hen, om hen te vernederen om hun zonden en onder Gods machtige hand, vers 16-20. Maar de belofte wordt gegeven

1. Dat God Zich verheerlijken zal door hun genade te betonen, vers 21 -24.

2. Dat Hij hen heiligen zal door hun Zijn genade te geven en hen bekwaam te maken voor zijn dienst, en dat om Zijns naams wille en in antwoord op hun gebeden, vers 25-38.

Ezechiël 36:1-15

De profeet was bevolen *zijn aangezicht te zetten tegen de bergen Israëls en tegen deze te profeteren,* Hoofdstuk 6:2. Toen maakte God Zich op om met Zijn volk te twisten, maar nu God in genade tot hen terugkeert, moet hij goede woorden en troostrijke woorden tot deze bergen spreken, vers 1, en wederom vers 4. *Gij bergen Israëls, hoort het woord des Heren* en wat Hij tot deze zegt, dat zegt Hij ook *tot de heuvelen,* tot *de beken en tot de dalen, tot de verwoeste eenzame plaatsen en tot de verlatene steden,* vers 4 en wederom vers 6. De mensen waren weg, sommigen hier- en anderen daarheen, er was niets om tegen te spreken dan de plaatsen, de bergen en de dalen, deze konden de Chaldeën niet met zich meenemen. De aarde staat in der eeuwigheid. Om nu de genade te tonen, die God voor Zijn volk bewaard had, moet hij van Hem spreken als van Eén, die een stille vriendelijkheid voor de plaats heeft, en als het de Here behaagd had, die voor altijd te verlaten, dan zou Hij ze niet opgeroepen hebben, des Heren woord te horen, ook zou Hij ze niet zulke dingen als deze getoond hebben, zoals te deze tijde. Hier is

I. De meedogende kennis, die God neemt van de tegenwoordige jammerlijke toestand van het land Israëls. Het is beide *een roof en* een *spot geworden voor de heidenen, die rondom zijn,* vers 4.

1. Het is hun tot een prooi geworden, en zij zijn allen verrijkt door de buit. Toen de Chaldeën hen overwonnen hadden, snelden al hun naburen naar de buit als naar een gestrand schip, en ieder maakte zich meester van ‘t geen, waar hij zijn hand op leggen kon, vers 3 :*Men heeft u van rondom verwoest en opgeslokt, opdat gij voor het overblijfsel van de heidenen ten erve zoudt zijn,* voor degenen, die zelf ternauwernood aan dezelfde verwoesting ontsnapt waren. Niemand vond het een misdaad een Israëliet te plunderen. (Turba Romane sequitur fortunam ut semper-het gepeupel van Rome aanbidt het geluk en veracht het ongeluk). Als iemand gevallen is, is de gewone kreet: "Weg met hem."

2. Het is hun tot een spot geworden. Zij namen hun alles af en bespotten hen dan. "*De vijand zegt: Heah! zelfs de eeuwige hoogten zijn ons ten erve geworden,* vers 2. Noch de oudheid, noch de waardigheid, noch de heiligheid, noch de vestingen van het land Israël zijn zijn bescherming, maar wij zijn meester van dat alles geworden." Met hoe meer eer dat land versierd was, en hoe aanzienlijker de plaats was, die het onder de volken ingenomen had, des te meer trots en genoegen hadden zij erin het tot hun roof te maken, wat een teken is van een laffe en laaghartige inborst, want hoe heerlijker de voorspoed was, zoveel treuriger was de tegenspoed. God neemt er hier kennis van als een verzwaring van de tegenwoordige ellende Israëls: *Gij zijt gebracht op de klapachtige lip en in opspraak des volks,* vers 3. De vernietiging van het Joodse volk was bij de volken rondom in ieders mond, en ieder, die er van sprak, had een of andere hatelijke, boosaardige opmerking te maken. "Zij waren de spot van de weelderigen, de verachting van de hovaardigen," Psalm 123:4. Er zijn er, die bekend staan als klapachtig, die van iedereen iets te zeggen hebben, maar het niet over zich kunnen krijgen van iemand iets goeds te zeggen, onderdezulken moest Gods volk wel een smaad worden, toen de kroon hun van het hoofd gevallen was. Zo was het het lot van het christendom, in de dagen van zijn lijden overal tegengesproken te worden.

II. De uitingen van Gods rechtvaardig misnoegen tegen degenen, die triomfeerden in de verwoestingen van het land Israëls, zoals velen van zijn naburen deden, het overblijfsel van de heidenen, en Idumea in het bijzonder. Laat ons zien,

1. Hoe zij handelden met het Israël Gods. Zij maten grote stukken lands voor zichzelf uit hun land, uit Gods land. want dat was het inderdaad: "*Zij hebben Mijn land zichzelf ten erve gegeven,* vers 5, en zo maakten zij niet alleen inbreuk op het eigendom van hun buurman, maar schonden Gods koninklijke voorrechten." Het was het heilige land, waaraan zij hun schendende hand sloegen. Zij erkenden geen afhankelijkheid van God, als de God des lands, ook erkenden zij niet, dat Israël recht bleef houden op het land maar het was hun tot roof, alsof zij het rechtens in de oorlog veroverd hadden. En dat deden zij zonder enige vrees voor God en Zijn oordelen en zonder enig meedogen voor Israël en zijn rampen maar met blijdschap van het hele hart, omdat zij er bij wonnen, en met een boosaardig gemoed tegen Israël, dat er bij verloor. Het toenemen des rijkdoms door recht of onrecht, is de enige blijdschap van een werelds hart, en de rampen van Gods volk zijn de enige blijdschap van een boosaardig gemoed. En die geen gelegenheid hadden om Gods volk tot een roof te maken, maakten hen tot een smaad, zodat zij *de smaad van de heidenen* waren, vers 6. Iedereen bespotte en belachtte hen, en de waarheid is, dat zij zich door hun zonde zelf verachtelijk hadden gemaakt, zodat God hierin rechtvaardig was, maar de mensen waren onrechtvaardig en zeer wreed.

2. Hoe God zal handelen met degenen, die Zijn volk met woorden en daden zo mishandelden. Hij heeft gesproken *tegen de heidenen*, Hij heeft het vonnis over hen geveld, Hij heeft besloten daarom met hen af te rekenen, en dat *in het vuur van Zijn ijver,* beide voor Zijn eigen eer en de eer van Zijn volk, vers 5. Daar Hij voor beide een *liefde, sterk als de dood,* heeft, heeft Hij voor beide een ijver, *vreselijk als het graf*. Zij spraken in hun boosheid tegen Gods volk en Hij zal in Zijn ijver tegen hen spreken, en het is gemakkelijk te zeggen, wie op de krachtigste wijze spreken zal. God zal spreken *in Zijn ijver en in Zijn grimmigheid*, vers 6. Bij God is geen grimmigheid, maar Hij zal Zijn macht tegen hen uitoefenen en hen even streng behandelen, als mensen in hun grimmigheid doen. *Hij zal tot hen spreken in Zijn toorn en in Zijn grimmigheid* zal Hij ze verschrikken. Wat Hij zegt, dat zal Hij doen, want Hij bevestigt het met een eed. *Hij heeft Zijn hand opgeheven* en gezworen bij Zichzelf, Hij heeft gezworen en het zal Hem niet berouwen. En wat is het, dat met zoveel hittigheid gezegd wordt, en toch met zoveel vastberadenheid? Het is dit, vers 7 :*Zo niet de heidenen, die rondom u zijn, zelf hun schande zullen dragen.* De rechtvaardige God, Wien de wrake toekomt, zal schande met schande vergelden. Die Gods volk verachting en smaad aandoen, zullen vroeger of later hetzelfde ondervinden, misschien in deze wereld (hun dwaasheden of hun rampen, hun wangedrag of hun ongeluk zal hun smaad zijn), maar op zijn laatst opdien dag, als alle onboetvaardigen zullen ontwaken tot versmaadheden en tot eeuwige afgrijzing.

III. De beloften van Gods gunst aan Zijn Israël en de verzekering van de grote genade, die Hij voor hen bewaard heeft. God neemt aanleiding uit de woede en onbeschaamdheid van hun vijanden om te meer belangstelling in hen te tonen, en bereidheid om hun goed te doen, zoals David hoopte, dat God hem belonen zou, omdat Simeï hem gevloekt had. "Laat ze vloeken, maar zegen Gij." Op deze wijze en op andere manieren, doen de vijanden van Gods volk hun werkelijk dienst, zelfs door het onrecht, dat zij hun aandoen, tegen hun wil en bedoeling. Wij zullen geen reden hebben om ons te beklagen, hoe onvriendelijker de mensen zijn, zoveel vriendelijker is God-hoe vriendelijker Hij tot ons spreekt door Zijn woord en Geest, zoveel vriendelijker handelt Hij voor ons door Zijn leiding. De profeet moet thans tot *de bergen Israëls,* die nu *verwoest* en *tot een spot* zijn, zeggen, dat *God bij hen is en hen zal aanzien,* vers 9. Evenals de vloek van God om de mens de grond treft, zo wordt hij ook door de zegen bereikt. Hetgeen beloofd wordt, is,

1. Dat de rechtmatige eigenaars in hun bezitting zullen terugkeren: *Mijn volk Israëls nadert te komen,* vers 8. Hoewel zij op grote afstand zijn van hun eigen land, hoewel zij in vele landen verstrooid zijn, en hoewel zij door de macht hunner vijanden opgehouden worden, toch "zullen zij wederkomen tot hun landpale", Jeremia 31:17. De tijd van hun terugkomst nadert. Hoewel nog veertig jaar van de zeventig overbleef (misschien vijftig), wordt er over gesproken, alsof zij nabij is, omdat zij zeker is, en er waren er onder hen, die het beleven zouden. Duizend jaren zijn bij God als één dag. De bergen Israëls zijn nu verwoest, maar God zal mensen op hen doen wandelen, namelijk Zijn volk Israël, niet als reizigers, die daar passeren, maar als inwoners, - niet als pachters, maar als eigenaars: Die zullen u bezitten, niet voor een bepaalde tijd, maar voor zichzelf en hun erfgenamen, "Gij zult hen ter erfenis zijn." Het was een type van het hemelse Kanaän, waarvan al Gods kinderen erfgenamen zijn, in werkelijkheid iedere Israëliet, en waar zij binnen kort allen tezamen gebracht zullen worden uit de landen, waarin zij nu verstrooid zijn.

2. Dat zij een overvloedige, weelderige opbrengst zullen leveren aan hun teruggekeerde eigenaars. Wanneer het land aan zijn Sabbaten een welgevallen heeft gehad, zoveel jaren achtereen, dan zal het daarna zoveel te vruchtbaarder zijn, zoals wij ook behoren te zijn, na de rust, in ‘t bijzonder na een Sabbatsrust: *Gij zult gebouwd en bezaaid worden,* vers 9, en zult *uw vrucht voor Mijn volk Israël dragen,* vers 8. Het is een zegen voor de aarde, als zij dienstbaar gemaakt wordt aan de mensen, in ‘t bijzonder aan goede mensen, die God met blijmoedigheid willen dienen, in het gebruik van die goede dingen, die de aarde hun oplevert.

3. Dat het volk Israëls niet alleen een rijk bestaan, maar ook een aangename woonplaats hebben zal in zijn eigen land: *De steden zullen bewoond, de eenzame plaatsen bebouwd* worden, vers 10. En *Ik zal u doen bewonen als in uw vorige tijden,* vers 11. Hun eigen zonde had hen verdreven, maar nu zal Gods gunst hen daar opnieuw doen wonen. Als de verloren zoon berouw heeft gekregen, wordt hij opnieuw in Zijns vaders huis ingeburgerd, als in zijn vorige tijd. "Breng hier het beste kleed, en doe het hem aan". Ja, Ik zal het beter maken dan in uw eerste tijden. Er is meer blijdschap over het schaap dat teruggebracht is, dan er geweest zou zijn, als het nooit verdwaald was. En soms vermenigvuldigt God de vertroostingen van Zijn volk naar verhouding van de tijd, dat Hij ons gedrukt heeft. Zo zegende God het laatste: van Job meer dan zijn eerste en gaf hem het dubbele van wat hij gehad had.

4. Dat het volk, na zijn terugkeer vruchtbaar zal zijn, vermenigvuldigd worden, en het land vervullen zal, zodat dit niet alleen opnieuw bewoond, maar even dicht bevolkt zal zijn, als vroeger. God zal er *wederbrengen het gehele huis Israëls, ja dat geheel* (let op de nadruk’ die daarop gelegd wordt vers 10), *een ieder wiens geest God verwekt* om terug te keren, en die alleen werden als *het huis Israëls* beschouwd, de anderen hadden zichzelf afgesneden, of, hoewel in ‘t begin, vergelijkenderwijs, maar weinigen terugkeerden, toch keerden later, op verschillende tijdstippen, allen terug, en dan, zegt God, *Ik zal mensen vermenigvuldigen,* vers 10, *mensen en beesten vermenigvuldigen, en zij zullen vermenigvuldigd worden,* vers 11. Gods koninkrijk in de wereld is een groeiend koninkrijk, en al kan Zijn kerk een tijd lang minder worden, zij zal zich herstellen, en opnieuw toenemen.

5. Dat de smaad, lang geleden op het land van Israël geworpen, door de boze verspieders dat het een land was, dat zijn inwoners verteert door honger, ziekte en het zwaard, volkomen weggenomen zal worden, en, dat er nooit meer oorzaak voor bestaan zal. Kanaän had een slechten naam gekregen. "Het had van ouds het volk uitgespogen", Leviticus 18:28, namelijk de oorspronkelijke inwoners, de inboorlingen, hetgeen in een smaad verkeerd was door

degenen die daarvoor een andere verklaring hadden moeten zoeken, Numeri 13:32. Het had kort geleden de Israëlieten verteerd, en uitgespogen bovendien, zodat het tot een spreekwoord geworden was. Het is een land, dat, in plaats van de volken of stammen, die het bewonen, te onderhouden, hen belooft, opeet, en doet struikelen, het is een huis, dat al zijn huurders tot armoede brengt. Die naam had het onder zijn naburen gekregen, maar God belooft nu, dat het niet meer zo wezen zal: *Gij zult ze voortaan niet meer beroven*, vers 12, *zult niet meer mensen opeten.* Maar zijn inwoners zullen een gezegende leeftijd bereiken, en het getal hunner maanden zal niet meer vroegtijdig afgesneden worden. Vergelijk deze belofte met die van Zacheria 8:4. God zal de smaad van Zijn volk wegnemen door weg te nemen, wat er de aanleiding toe was. Als het volk in vrede tot bloei, overvloed en macht wordt gebracht, dan *zullen zij de schimp van de heidenen niet meer horen*, vers 15, in ‘t bijzonder, als zij verbeterd zijn, als de zonde, die de smaad van ieder volk is, vooral van Gods gelovig volk, weggenomen is, dan *dragen zij niet meer de smaad van de natiën.* Als God in genade terugkeert tot een volk, dat in gehoorzaamheid tot Hem terugkeert, zullen al hun bezwaren spoedig uit de weg geruimd zijn en hun eer hersteld.

Ezechiël 36:16-24

Toen God de arme gevangenen een heerlijke terugkeer, te Zijner tijd, beloofde, was het een grote teleurstelling voor hen, dat zij onwaardig volkomen onwaardig waren om die gunst deelachtig te worden. Daarom toont God hun, om hem te bemoedigen, dat Hij het doen zal, louter om Zijn heilige naam, opdat Hij in hen en door hen verheerlijkt worde, om Zijn genade en goedheid te openbaren en groot te maken, die de grootste ere van Hem is, van al Zijn eigenschappen. En, daar het herstel van dat volk een voorbeeld is van onze verlossing door Christus, is de bedoeling hiervan verder, te tonen, dat het doel, waarop in laatste instantie bij onze verlossing aangelegd wordt, waaraan alle toebereidselen daartoe ondergeschikt gemaakt zijn, de ere Gods is. Dat dat het doel was van alles wat Hij deed, maakte Christus duidelijk in dat korte gebed: "Vader, verheerlijk Uw naam, en God verklaarde, dat dat Zijn doel was bij alles wat Hij deed, door Zijn antwoord dat onmiddellijk op dat gebed gegeven werd, door een stem uit de hemel: "Ik heb hem verheerlijkt en zal hem wederom verheerlijken," Johannes.12:28. Hier dient opgemerkt te worden, hoezeer Gods naam geleden had, beide door de zonden en de rampen van Israël, en dat was meer te betreuren dan al de ellende, die zij over zichzelf gebracht hadden, want de ere Gods gaat goeden mensen meer ter harte dan hun eigen belangen.

1. Gods eer was gekrenkt door de zonden van Israël, toen zij in hun eigen land waren, vers 17. Het was een goed land, een heilig land, een land, waarop Gods oog gevestigd was. Maar zij *verontreinigden dat met hun weg,* hun goddelozen weg, onze weg is de weg van onze keus, en wij moeten er zelf de blaam en de schande van dragen. De zonde van een volk verontreinigt hun land, maakt het gruwelijk voor God en onbewoonbaar voor hen zelf, zodat zij geen heilige gemeenschap kunnen hebben met Hem, noch met elkaar. Wat onrein was, mocht niet gebruikt worden. Door het misbruik van de gaven van Gods overvloed aan ons, verbeuren wij het gebruik er van, en als ons hart en geweten door schuld verontreinigd zijn, dan wordt ons alle troost geweigerd, alles is ons onrein. Hun weg was in het oog van God als de onreinheid van een vrouw gedurende de dagen van haar afzondering, die haar buiten het heiligdom sloot en alles wat zij aanraakte, naar de wet onrein maakte. Leviticus 15:19. Zonde is de *gruwelijke zaak, die de Here haat*, en waarvan Hij het gezicht niet verdragen kan. *Zij vergoten bloed* en dienden *de drekgoden*, vers 18, en door die zonden *verontreinigden zij het land*. Daarom *goot God Zijn grimmigheid over hen uit,* en *verstrooide ze onder de heidenen.* Hun eigen land was hen moede, en zij werden naar andere landen verdreven. Hierin was God rechtvaardig en Hij werd gerechtvaardigd door wat Hij deed, niemand kon zeggen, dat Hij hem enig onrecht deed, ja, Hij deed recht aan Zijn eigen eer, want *Hij oordeelde ze* naar *hun wegen hun handelingen,* vers 19. En toch, daar dit niet recht begrepen werd, werd Hij er niet in verheerlijkt, want de vijanden zeiden, wat, zoals Mozes God voorhield, de Egyptenaars zeggen zouden, als Hij hen in de woestijn verdorven had, dat Hij hen in kwaadheid uitgevoerd had. Hun naburen beschouwden hen meer als een heilig dan als een zondig volk, en daarom namen zij aanleiding uit de ellende, waarin zij verkeerden om, in plaats van God te verheerlijken, zoals zij met recht hadden kunnen doen, Hem te smaden en veracht te maken, en "Gods naam werd geduriglijk de gehele dag gelasterd door hun verdrukkers", Jesaja 52:5.

2. *Als zij nu tot de heidenen kwamen,* ontving God daar geen ere van hen ú maar integendeel werd Zijn heilige naam ontheiligd, vers 20.

a. Hij werd ontheiligd door de zonden van Israël, zij waren nergens een eer voor hun belijdenis, maar overal een smaad. "De naam van God en Zijn heilige dienst werden om hunnentwille

gelasterd," Romeinen 2:24. Als zij, die beweerden tot God in betrekking te staan, en in verbond en gemeenschap met Hem te zijn, werden bevonden te zijn: zedelijk bedorven, slaven van hun lusten en hartstochten, oneerlijk in hun handel, ontrouw aan hun woord, vals tegenover wie hen iets toevertrouwden, dan werd daarmee aan de vijanden van de Here gerede aanleiding gegeven om te lasteren, vooral, als zij twistten met hun God, omdat Hij hen kastijdde, en niets kan schandelijker zijn dan dat.

b. Hij werd ontheiligd door het lijden van Israël, want daaruit namen de vijanden van God aanleiding God te smaden, alsof Hij niet in staat was Zijn vereerders te beschermen en Zijn geschenken te doen gedijen. Zij zeiden verachtelijk: "Dezen zijn het volk des Heren, dit goddeloze volk (men kon wel zien, dat Hij niet in staat was hen in gehoorzaamheid aan Zijn geboden te houden), dit erbarmelijke volk, -het was duidelijk, dat Hij hen niet in het genot van Zijn gunsten laten kon. Dezen zijn het volk dat uit Zijn land is uitgegaan. Zij zijn het schuim van de volken. Zijn deze het, wier inzettingen zo rechtvaardig, en wier wandel zo onrechtvaardig was? Is dit het volk, dat zo beroemd is, als een wijs en verstandig volk en hetwelk de Here God zo nabij is? Behoren deze tot dat dappere, dat heilige volk, dat zo laag en verworpen blijkt te zijn?" Aldus verkocht God Zijn volk en verhoogde hun prijs niet, Psalm 44:13. De schande, waaronder zij gebukt gingen, viel op Hem terug.

II. Laat ons nu zien, hoe God Zijn eer herstellen, beveiligen en bevorderen zal door een grote verbetering in hen en een grote verlossing voor hen te werken. "Hij zou ze verstrooien in alle hoeken, ten ware, dat Hij de toornigheid des vijands schroomde", Deuteronomium 32:26, 27. Maar, hoewel zij Zijn mededogen onwaardig waren, toch verschoonde Hij hen om Zijn Heilige naam, en duizendmaal jammer was het, dat die vertreden en gehoond werd. Met mededogen zag Hij neer op Zijn eigen eer, die bloedend onder de heidenen lag, op dat juweel, dat in het stof vertreden was, *'t welk het huis Israëls,* zelfs in het land van zijn gevangenschap, *ontheiligd* had, vers 21. Uit mededogen daarmee voerde God hen uit van onder de heidenen, omdat hun zonden daar aanstotelijker waren dan in hun eigen land." *Daarom zal Ik u uit de heidenen halen en u in uw land brengen* vers 24. *Niet om uwentwille,* als zijt gij die gunst waardig, want gij zijt ze onwaardig in de hoogste mate, maar *om Mijn heilige naam* vers 22, om *Mijn grote naam te heiligen"* vers 24. In 't voorbijgaan, Gods heilige naam is Zijn grote naam. Zijn heiligheid is Zijn grootheid, zo beschouwt Hij het zelf. Ook maakt niets iemand waarlijk groot, dan dat hij waarlijk goed, en Gods heiligheid deelachtig is. God zal Zijn naam groot maken als een heiligen naam, want Hij zal die heiligen: *Ik zal Mijn naam heiligen, allen gijlieden ontheiligd hebt.* Als God volbrengt, wat Hij gezworen heeft bij Zijn heilige naam, dan heiligt Hij Zijn naam. Het gevolg hiervan zal zeer gelukkig zijn. De heidenen zullen weten, dat Ik de Here ben, als Ik aan u geheiligd zal zijn voor hun ogen en de uwe. Als God Zijn heilige naam handhaaft, en Zijn heiligen die loven, dan wordt Hij aan hen geheiligd, en dat is een bijdrage tot de verbreiding van de kennis des Heren.

1. De redenen voor Gods genade zijn alle ontleend aan Hem zelf, Hij zal Zijn volk uit Babel voeren, niet om hunnentwille, maar om Zijn heilige naam, opdat Hij verheerlijkt zal worden.

2. Gods goedheid neemt aanleiding uit de slechtheid des mensen om zoveel te schitterender uit te komen, daarom zal Hij Zijn naam heiligen door de vergeving van de zonde omdat die ontheiligd is door het bedrijven van de zonde.

Ezechiël 36:25-38

Het volk van God kan niet veel moed hebben om op herstel te hopen, in ‘t besef niet alleen van hun eigen onwaardigheid om zo’n gunst te ontvangen (waarop, in de vorige verzen, bij wijze van antwoord gezegd wordt, dat God het zal doen met het oog op Zijn eigen eer, en niet op hun verdienste), maar ook van hun onbekwaamheid voor zo’n gunst, daar zij nog steeds bedorven en zondig zijn, en, als antwoord daarop, wordt in deze verzen de belofte gedaan, dat God hen door Zijn genade zal voorbereiden en bekwaam maken tot Zijn barmhartigheid, en dan hun die schenken zal. En dat werd ten dele vervuld door de verwonderlijke uitwerking die de gevangenschap te Babel op de Joden daar had, dat zij namelijk krachtdadig genezen werden van hun neiging tot afgoderij. Maar zij is ook bedoeld als een teug van het genadeverbond, en als een proeve van die geestelijke zegeningen, waarmee wij door dat verbond in hemelse dingen gezegend worden. Evenals (Hoofdstuk 34) na een belofte van hun terugkeer de profetie onmerkbaar overging in een belofte van de komst van Christus, de grote Herder, zo gaat zij hier onmerkbaar over in een belofte van de Geest, en Zijn genadige invloed en werkingen, die wij evenzeer nodig hebben voor onze heiligmaking, als Christus’ verdienste voor onze rechtvaardigmaking.

I. God belooft hier, dat Hij een goed werk in hen zal werken, om hen bekwaam te maken tot het goede werk, dat Hij bedoelde voor hen te weeg te brengen, vers 25-27. Wij vonden beloften met dezelfde strekking in Hoofdstuk 1:18-20. God belooft hun,

1. Dat Hij hen reinigen zal van de zondesmet, vers 25 :*Ik zal rein water op u sprengen*, hetgeen betekent, beide, het bloed van Christus, dat op het geweten gesprengd wordt, om het te zuiveren en het schuldbesef weg te nemen (zoals die met het water van de afzondering besprengd werden, daardoor verlost werden van hun onreinheid naar de wet) en de genade van de Geest op de gehele ziel gesprengd om die te zuiveren van alle bedorven neigingen en gebreken, zoals Naäman van zijn melaatsheid gereinigd werd door zich te wassen in de Jordaan. Christus was zelf rein, anders kon Zijn bloed ons niet reinigen, en het is een Heilige Geest, die ons heilig maakt: *Van al uw onreinigheden en van alle uw drekgoden zal Ik u reinigen.* vers 29, En, *Ik zal u verlossen van alle uw onreinigheden.* De zonde verontreinigt, afgoderij in ‘t bijzonder, zij maakt de zondaars gehaat bij God en een last voor hen zelf. Als de schuld vergeven, en de bedorven natuur geheiligd is, dan zijn wij gereinigd van onze onreinheid, en er is geen andere weg om er van verlost te worden. Dit belooft God hier aan Zijn volk, opdat Hij Zelf in hen geheiligd worde, vers 23. Wij kunnen Gods naam niet heiligen, tenzij Hij onze harten heiligt, noch tot Zijn eer leven, dan door Zijn genade.

2. Dat God hun een nieuw hart geven zal, een geestesgesteldheid, die op zichzelf uitnemend is, en grotelijks verschilt van wat die tevoren was. God zal een innerlijke verandering werken, om een algehele verandering te bereiken. Allen, die deel hebben in het nieuwe verbond, en recht op het nieuwe Jeruzalem, hebben een nieuw hart en een nieuwe geest, en deze zijn noodzakelijk, opdat zij kunnen wandelen in nieuwigheid des levens. Dit is die Goddelijke natuur, die de gelovigen door de beloften deelachtig worden.

3. Dat, in plaats van een stenen hart, dat ongevoelig en onbuigzaam is, niet in staat om goddelijke indrukken te ontvangen en met vrome gevoelens te beantwoorden, God een vlesen hart geven zal, een zacht en teder hart, dat geestelijke gevoelens geoefend heeft, zich bewust van geestelijke smarten en genoegens, en, dat zich in alles voegt naar de wil van God.

Vernieuwende genade werkt een even grote verandering in de ziel als het veranderen van een dode steen in levend vlees.

4. Dat, wijl, behalve hun geneigdheid tot zonde, zij zich beklagen over onbekwaamheid tot hun plicht, God zal maken, dat zij in Zijn inzettingen zullen wandelen. Hij zal hun niet alleen de weg van Zijn inzettingen wijzen, maar hen geneigd maken er in te wandelen, en hen rijkelijk voorzien van wijsheid en gewilligheid en kracht om te handelen, voor ieder goed werk. Hiertoe zal Hij Zijn Geest in het binnenste van hen geven, als leraar, gids en heiligmaker. God dwingt de mensen niet om in Zijn inzettingen te wandelen, door uiterlijk geweld, maar maakt, dat zij in Zijn inzettingen wandelen door een innerlijk beginsel. En dan behoren wij gebruik te maken van deze kracht en dit beginsel van de genade, dat ons beloofd, en in het binnenste van ons gegeven is: Gij zult Mijn rechten bewaren. Als God het Zijne doet, overeenkomstig de belofte, dan moeten wij het onze doen, overeenkomstig het gebod. De belofte van Gods genade om ons bekwaam te maken tot onze plicht moet ons verbinden en ijverig maken tot voortdurende zorg en pogen om onze plicht te doen. Gods beloften moeten ons uitdrijven tot Zijn geboden als onze leefregel, en dan moeten Zijn geboden ons terug doen gaan tot Zijn beloften en kracht, want zonder Zijn genade kunnen wij niets doen.

II. God belooft hier, dat Hij hen zal opnemen in Zijn verbond. De samenvatting van het genadeverbond hebben wij in vers 28. *Gij zult Mij tot een volk zijn, en Ik zal u tot een God zijn*. Niet, "Als gij Mijn volk wilt zijn, zal Ik uw God zijn", (hoewel het zeer waar is, dat wij niet kunnen verwachten, dat God ons tot een God zal zijn, tenzij wij Hem tot een volk zijn), maar Hij heeft ons verkoren, en eerst liefgehad, niet wij Hem, daarom is de voorwaarde, zowel als de beloning, uit genade, uit de belofte, niet door verdienste, niet uit de werken: *"Gij zult Mij tot een volk zijn,* Ik zal het u maken, Ik zal u de aard en de geest van Mijn volk geven, en dan *zal Ik tot u een God zijn"* En dit is het fundament en de hoeksteen van de zaligheid van de gelovigen, het is de hemel zelf, Openbaring 21:3, 7.

III. Hij belooft, dat Hij al het goede voor hen teweegbrengen zal, dat door hun toestand vereist wordt. Wanneer zij aldus voor de genade voorbereid zijn,

1. Dan zullen zij tot hun bezittingen terugkeren en er opnieuw in bevestigd worden vers 28 :*Gij zult wonen in het land, dat Ik uw vaderen gegeven heb.* God zal hen terugbrengen, niet met het oog op enige verdienste van hen, maar op de belofte hun vaderen gegeven, want daarom gaf Hij hun die in ‘t begin, Deuteronomium 7:7, 8. Daarom betoont Hij genade omdat Hij gezegd heeft, dat Hij het doen zal. Dit zal volgen op de gezegende verbetering die God onder hen werken zal, vers 33 :"*Ten dage, als Ik u reinigen zal van alle uw ongerechtigheden,* en u aldus bekwaam maken voor uw erfenis, *zal Ik de steden doen bewonen* door u, en u aldus in ‘t bezit stellen van uw erfenis". Dat is altijd de wijze, waarop God genade bewijst, eerst de mensen van hun zonde scheiden, en dan hen opnieuw in ‘t bezit stellen van de genadegaven.

2. Dan zullen zij overvloed van alle goed genieten. Als zij verlost zijn *van hun onreinigheden*, van hun zonden, die een muur vormden tussen hen en al wat goed is, dan *zal Ik roepen tot het koren en zal het vermenigvuldigen,* vers 29 De overvloed komt, als God hen roept en de overvloed, die Hij roept, zal steeds toenemen, en als Hij spreekt wordt boomvrucht en veldvrucht vermenigvuldigd. Gelijk de inwoners zich vermenigvuldigen, alzo zullen de voortbrengselen voor hun onderhoud vermenigvuldigd worden, want Hij, Die de zonden zendt, zal ook het voedsel geven. Honger was één van de oordelen, waaronder zij gezucht hadden, en het was een smaad voor hen geweest, evenzeer als ieder ander oordeel, dat zij verhongerden in

een land, dat zo beroemd was om zijn vruchtbaarheid. Maar nu zal Ik geen honger op u leggen, en niemand wordt door die roede gekastijd, die er zelf niet de oorzaak van is. Dan zullen zij ook de smaadheid des hongers niet meer ontvangen, zullen er nooit om gehoond worden, en ook zal nooit meer gezegd worden, dat God een Meester is, die Zijn knechten bekrompen leven laat. Ja, zij zullen niet alleen gezuiverd worden van de smaad des hongers, maar zij zullen de lof des overvloeds ontvangen. Het land, *dat lang een verwoesting was, voor de ogen van een ieder, die er doorging,* en die er op neerzag met verachting of medelijden, *zal opnieuw bebouwd worden,* vers 34, en daar het lang braak gelegen heeft, zal het nu te vruchtbaarder zijn. God zal roepen tot het koren, en toch moeten zij de grond bebouwen Ook voor de genade, die beloofd is, moet gewerkt worden, want de belofte dient niet om onze ijver en ons pogen te vervangen, maar om die aan te sporen en aan te moedigen. En zo'n zegen zal God bevelen voor *de hand des vlijtigen* dat allen, die voorbij gaan, er op letten zullen met verbazing vers 35. Zij zullen zeggen: "Zie, welk een gezegende verandering hier is, hoe *dit land, dat verwoest was, is geworden als een hof van Eden* de woestijn tot een paradijs geworden. God heeft voldoende eer bewaard, om Zijn volk te kronen als tegenwicht van de verwachting, waarmee het nu beladen is, en daarin zal Hij geëerd worden. Deze wonderbare vermeerdering, beide van het volk des lands en van deszelfs voortbrengselen, wordt vergeleken, vers 38, met de grote kudden vee, die naar Jeruzalem gebracht worden, om op een van de plechtige feesten geofferd te worden. Ook de steden, die nu woest zijn, zullen "vervuld worden van mensenkudden, niet als de kudden, waarmee de velden bekleed zijn", Psalm 65:14, maar als de heilige kudde, die in de hoven van het huls des Heren gebracht worden. En dan is de vermeerdering van het getal des volks inderdaad eervol en troostrijk, wanneer zij allen aan God gewijd zijn, als een heilige kudde, om Hem geofferd te worden als levende offeranden. Een grote menigte is een liefelijk gezicht in Gods tempel.

IV. Hij toont welke de gelukkige gevolgen zullen zijn van deze gezegende verandering.

1. Zij zal een gelukkige uitwerking hebben op het volk van God zelf, want hij zal hen tot een oprecht berouw brengen over hun zonder, vers 31. *Dan zult gij gedenken aan uw boze wegen en gij zult een walging hebben van uzelf.* Zie hier, wat zonde is, het is een gruwel, een walgelijk iets, dat de Here haat. Zie wat de eerste stap is tot berouw, het is gedenken aan onze boze wegen, en ernstig nadenken over de zonden, die wij begaan hebben, en ze stuk voor stuk optellen. Wij moeten niet alleen onze grove overtredingen, onze boze wegen gedenken, maar al onze gebreken en zwakheden, onze handelingen, die niet goed waren, niet zo goed als zij hadden moeten zijn, niet alleen dadelijke overtredingen van de wet, maar ook onze verzuimen in dat opzicht. Zie wat altijd en immer een waar berouw vergezelt, en dat is een walging van zichzelf, een heilige schaamte en beschaamdheid des aangezichts: "Gij zult een walging van uzelf hebben, als gij ziet, hoe walgelijk gij in Gods ogen zijt". Eigenliefde ligt op de bodem van de zonde, en wij kunnen niet anders dan blozen, als wij er de ongerijmdheid van zien, maar, dat wij met onszelf twisten, is opdat wij, op goede gronden, met onszelf verzoend worden. En tenslotte, zie wat de machtigste drijfveer is tot een Evangelisch berouw, en dat is een besef van Gods genade als God hen te midden van overvloed vestigt, dan zullen zij van zichzelf walgen over hun ongerechtigheden en over hun gruwelen. De goedheid van God behoort onze slechtheid te overwinnen en ons tot bekering te leiden. Hoe meer wij van Gods bereidheid zien om ons na berouw in gunst aan te nemen, des te meer reden zullen wij zien om beschaamd te zijn over onszelf, dat wij ooit konden zondigen tegen zoveel liefde. Hard is inderdaad het hart, dat zodoende niet vertederd wordt.

2. Het zal een gelukkige uitwerking op hun naburen hebben, want het zal hen tot een klaarder kennis van God brengen, vers 36 :*Dan zullen de heidenen, die in de plaatsen rondom u overgelaten zullen zijn,* die over God spraken als onwetenden (want dat doen allen, die kwaad van Hem spreken), toen zij het land van Israël nog woest zagen, beter beginnen te weten, met meer verstand van God te spreken, overtuigd, dat Hij in staat is de woeste steden te herbouwen, en de meest woeste landen te bebouwen, en dat, hoezeer de stroom van Zijn gunsten naar Zijn volk een tijd lang belemmerd moge zijn, zij toch niet voor altijd afgesneden zullen worden. Zij zullen de waarheid van de goddelijke openbaring leren kennen door de nauwkeurige overeenstemming, die zij zullen opmerken tussen Gods woord, dat Hij tot Israël gesproken heeft, en Zijn werken, die Hij voor hem gedaan heeft. "Ik, de Here heb het gesproken en zal het doen." Bij ons zijn zeggen en doen twee maar bij God niet.

V. Hij stelt deze dingen aan hen voor, niet als de beloning van hun verdienste, maar als de verhoring van hun gebed.

1. Zij moeten niet denken dat zij het verdiend hebben: *Niet om uwentwille doe Ik het, het zij u bekend,* vers 22, 32, neen, *schaamt u en wordt schaamrood van uw wegen.* God doet dit, alles wat Hij beloofd heeft, het zal zo zeker gedaan worden, alsof het al gedaan was en de tegenwoordige gebeurtenissen hebben er de strekking toe. Maar dan,

a. Moeten zij de verdienste van hun eigen goede werken opgeven en tot de erkenning gebracht worden dat het niet om hunnentwille gebeurt, zo werd ook, toen God Israël de eerste maal in Kanaän bracht, een uitdrukkelijk "caveat" tegen deze gedachte ingelast, Deuteronomium 9:4-6 :"Niet om uw gerechtigheid." Het is niet om een of andere goede eigenschap of goed werk, niet, omdat God hen nodig had, of van hen iets goeds verwachtte. Neen, als Hij genade bewijst, handelt Hij uit Zijn koninklijk voorrecht, niet om onze verdiensten, maar voor Zijn eigen eer. Zie met hoeveel nadruk dit gezegd wordt: Het zij u bekend, het is niet om uwentwille, hetgeen betekent, dat wij geneigd zijn een hoge dunk te hebben van onze eigene verdienste, en niet dan met moeite overreed worden, daar geen vertrouwen meer in te stellen. Maar op de een of andere wijze zal God al Zijn gunstgenoten doen weten en erkennen, dat het Zijn genade en niet hun goedheid, Zijn barmhartigheid en niet hun verdienste is, die dat alles voor hen gedaan heeft, en dat daarom niet aan hen maar Hem alleen, alle eer toekomt.

b. Zij moeten berouw hebben van de zonde van hun eigen boze wegen. Zij moeten erkennen, dat de gunsten, die zij van God ontvangen niet alleen niet verdiend, maar duizendmaal verbeurd zijn, en daarom moeten zij, wel verre van te roemen in hun goede werken, beschaamd zijn en zich schamen over hun boze wegen en dan zijn zij het best voorbereid voor genade.

2. Toch moeten zij weten, dat zij die moeten vragen en verwachten, vers 37 :*Hierom zal Ik van het huis Israëls verzocht worden.* God heeft gesproken en Hij zal het doen, en Hij wil erom verzocht worden. Hij eist, dat Zijn volk naar Hem vragen zal, en Hij zal hun harten neigen om het te doen, als Hij tot hen komt op de weg van de genade.

a. Zij moeten er om bidden, want als zij bidden, vragen zij naar God en zoeken Hem. Dat de inhoud van Gods belofte is moet ook de inhoud van ons gebed zijn. Door te vragen om de beloofde genade, moeten wij ere geven aan de Schenker, onze waardering uit spreken van de gave, onze afhankelijkheid erkennen, en het gebed eren, dat God eervol gemaakt heeft. Christus Zelf moet vragen, en dan zal God de heidenen tot Zijn erfdeel geven, Hij moet "de

Vader bidden en dan zat Hij de Trooster zenden, " en nog veel meer moeten zij vragen, opdat zij ontvangen mogen.

b. Zij moeten de orakels van God raadplegen, en aldus wordt God gezocht en naar Hem gevraagd. De genade moet niet alleen een daad van de Voorzienigheid, maar ook een kind van de belofte zijn, en daarom moeten zij op de belofte zien en er om bidden met het oog op de belofte gevestigd, die beide de leidsvrouw en de grond van onze verwachtingen moet zijn. Wij vinden, dat Daniël, in naam van het huis Israëls op beide manieren God zocht, toen Hij op ‘t punt was de grote dingen voor hen te doen. Hij raadpleegde de orakels van God, want hij merkte in de boeken, het boek van de profeet Jeremia beide, wat hij verwachten kon, en wanneer, en dan stelde hij zijn aangezicht om God in het gebed te zoeken, Daniel 9:23 Onze gemeenschap met God moet onderhouden worden bij alle werkingen van Zijn leiding met ons, door het Woord en het gebed, en in beide moet Hij gezocht worden.

HOOFDSTUK 37

1 De hand des HEEREN was op mij, en de HEERE voerde mij uit in den geest, en zette mij neder in het midden ener vallei; dezelve nu was vol beenderen.
2 En Hij deed mij bij dezelve voorbijgaan geheel rondom; en ziet, er waren zeer vele op den grond der vallei; en ziet, zij waren zeer dor.
3 En Hij zeide tot mij: Mensenkind! zullen deze beenderen levend worden? En ik zeide: Heere HEERE, Gij weet het!
4 Toen zeide Hij tot mij: Profeteer over deze beenderen, en zeg tot dezelve: Gij dorre beenderen! hoort des HEEREN woord.
5 Alzo zegt de Heere HEERE tot deze beenderen: Ziet, Ik zal den geest in u brengen, en gij zult levend worden.
6 En Ik zal zenuwen op u leggen, en vlees op u doen opkomen, en een huid over u trekken, en den geest in u geven, en gij zult levend worden; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
7 Toen profeteerde ik, gelijk mij bevolen was, en er werd een geluid, als ik profeteerde, en ziet een beroering! en de beenderen naderden, elk been tot zijn been.
8 En ik zag, en ziet, en er werden zenuwen op dezelve, en er kwam vlees op; en Hij trok een huid boven over dezelve, maar er was geen geest in hen.
9 En Hij zeide tot mij: Profeteer tot den geest; profeteer, mensenkind! en zeg tot den geest: Zo zegt de Heere HEERE: Gij geest! kom aan van de vier winden, en blaas in deze gedoden, opdat zij levend worden.
10 En ik profeteerde, gelijk als Hij mij bevolen had. Toen kwam de geest in hen, en zij werden levend en stonden op hun voeten, een gans zeer groot heir.
11 Toen zeide Hij tot mij: Mensenkind! deze beenderen zijn het ganse huis Israels; ziet, zij zeggen: Onze beenderen zijn verdord, en onze verwachting is verloren, wij zijn afgesneden.
12 Daarom, profeteer en zeg tot hen: Zo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal uw graven openen, en zal ulieden uit uw graven doen opkomen, o Mijn volk! en Ik zal u brengen in het land Israels.
13 En gij zult weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik uw graven zal hebben geopend, en als Ik u uit uw graven zal hebben doen opkomen, o Mijn volk!
14 En Ik zal Mijn Geest in u geven, en gij zult leven, en Ik zal u in uw land zetten; en gij zult weten, dat Ik, de HEERE, dit gesproken en gedaan heb, spreekt de HEERE.
15 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
16 Gij nu, mensenkind! neem u een hout, en schrijf daarop: Voor Juda, en voor de kinderen Israels, zijn metgezellen; en neem een ander hout, en schrijf daarop: Voor Jozef, het hout van Efraim, en van het ganse huis Israels, zijn metgezellen.
17 Doe gij ze dan naderen, het een tot het ander tot een enig hout; en zij zullen tot een worden in uw hand.
18 En wanneer de kinderen uws volks tot u zullen spreken, zeggende: Zult gij ons niet te kennen geven, wat u deze dingen zijn?
19 Zo spreek tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal het hout van Jozef, dat in Efraims hand geweest is, en van de stammen Israels, zijn metgezellen, nemen, en Ik zal dezelve met hem voegen tot het hout van Juda, en zal ze maken tot een enig hout; en zij zullen een worden in Mijn hand.
20 De houten nu, op dewelke gij zult geschreven hebben, zullen in uw hand zijn voor hunlieder ogen.
21 Spreek dan tot hen: Zo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal de kinderen Israels halen uit het midden der heidenen, waarhenen zij getogen zijn, en zal ze vergaderen van rondom, en brengen hen in hun land;

22 En Ik zal ze maken tot een enig volk in het land, op de bergen Israels; en zij zullen allen te zamen een enigen Koning tot koning hebben; en zij zullen niet meer tot twee volken zijn, noch voortaan meer in twee koninkrijken verdeeld zijn.
23 En zij zullen zich niet meer verontreinigen met hun drekgoden, en met hun verfoeiselen, en met al hun overtredingen; en Ik zal ze verlossen uit al hun woonplaatsen, in dewelke zij gezondigd hebben, en zal ze reinigen; zo zullen zij Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn.
24 En Mijn Knecht David zal Koning over hen zijn; en zij zullen allen te zamen een Herder hebben; en zij zullen in Mijn rechten wandelen, en Mijn inzettingen bewaren en die doen.
25 En zij zullen wonen in het land, dat Ik Mijn knecht Jakob gegeven heb, waarin uw vaders gewoond hebben; ja, daarin zullen zij wonen, zij en hun kinderen, en hun kindskinderen tot in eeuwigheid, en Mijn Knecht David zal hunlieder Vorst zijn tot in eeuwigheid.
26 En Ik zal een verbond des vredes met hen maken, het zal een eeuwig verbond met hen zijn; en Ik zal ze inzetten en zal ze vermenigvuldigen, en Ik zal Mijn heiligdom in het midden van hen zetten tot in eeuwigheid.
27 En Mijn tabernakel zal bij hen zijn, en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn.
28 En de heidenen zullen weten, dat Ik de HEERE ben, Die Israel heilige, als Mijn heiligdom in het midden van hen zal zijn tot in eeuwigheid.

De bedreiging met de verwachting van Juda en Jeruzalem om hun zonden, waarvan in het vorige gedeelte van dit boek sprake was, was streng, maar de belofte van hun herstel en verlossing ter ere Gods, die wij in het laatste gedeelte vinden, is even troostvol. Gelijk geen met vele gezichten en gelijkenissen werd verduidelijkt om een heilige vrees te wekken, zo gaat het ook met deze om een nederig geloof te kweken. God had hen in het vorige hoofdstuk verzekerd, dat hij het huis Israëls, ja het gehele huis Israëls, zou verzamelen, uit zijn ballingschap bevrijden en in hun land terugvoeren, maar twee dingen maakten dat hoogst onwaarschijnlijk:

I. Dat zij overal onder hun vijanden verspreid waren, zo ontbloot van alle hulp en gemak, dat hun terugkeer kon begunstigen en bevorderen, en zo moedeloos van harte, Om deze redenen worden zij hier in een visioen vergeleken met een vallei vol beenderen, dorre doodsbeenderen, die samengevoegd en met nieuw leven bezield zouden worden. Dit gezicht vinden wij vers 1-10, en de verklaring met toepassing op dit geval, vers 11-14.

II. Dat zij onderling zo verdeeld weren, nog altijd levende in de oude vijandschap tussen Juda en Efraïm. Maar dienaangaande wordt, onder het teken van twee stokken, in de hand des profeten één gemaakt, voorspeld, dat bij hun terugkeer de gelukkige toestand zal geboren worden, dat de oude vijandschap in hartelijke vriendschap verkeerd wordt, vers 15-22. Dit was tegelijk een type van de samensmelting van Judea en Heidenen, Joden en Samaritanen, in Christus en Zijn kerk. En zo gaat de profeet over tot een voorspelling van Christus' koninkrijk dat in de wereld, met Gods tabernakel, zou gesticht worden, en andere heerlijkheden en voorrechten van dat rijk, vers 23-28.

Ezechiël 37:1-14

Hier ontmoeten wij

I. Het gezicht van een opstanding uit de dood tot het leven, een glorievolle opstanding. Dit is iets, zo totaal onbekend in de natuur en zozeer in strijd met wat men waarneemt (a privatione ad habitum non datur regressus, van gemis is geen terugkeer tot bezit), dat wij er niet aan gedacht zouden hebben zonder het woord des Heren. Maar nu is het zeker, om dat woord, dat er een algemene opstanding van de doden zal zijn, sommigen zien daarvoor een bewijs in dit gezicht. Want, zeggen zij, anders kan het niet als een teken gezet worden ter bevestiging van hun geloof in de belofte van de verlossing uit Babel, gelijk de komst van de Messias wordt vermeld als een bevestiging van hun geloof in een vroegere verlossing, Jesaja 7:14. Maar,

1. Of het daarvan al dan niet een bevestiging is, het is zonder twijfel een zeer levendige voorstelling van een drievoudige opstanding, naast die, waarvan het in de eerste plaats een teken moet zijn.

a. De opstanding van de ziel uit de dood van de zonde tot een leven van rechtvaardigheid, tot een heilig, hemels, geestelijk, goddelijk leven, door de macht van de goddelijke genade, die het woord van Christus verzegelt, Johannes : 24, 25.

b. De opstanding van de Evangelie-kerk of enig gedeelte daarvan, uit een toestand van jammerlijke vervolging, vooral onder het Nieuwtestamentisch Babylon, tot vrijheid en vrede.

c. De opstanding des vleses op de grote dag, vooral de opstanding van de rechtvaardigen tot het eeuwige leven.

2. Laat ons de trekken van dit gezicht nagaan.

A. De droevige toestand van deze dorre beenderen. De profeet moet,

a. ze nauwkeurig bezien. Door profetische aandrang en goddelijke macht, werd hij in de geest *uitgevoerd* en *in het midden van een vallei neer gezet, waarschijnlijk de vlakte,* waarvan Hoofdstuk 3:22 gesproken is, waar God tot hem sprak. Ze was vol *beenderen,* menselijke doodsbeenderen, niet, als in een knekelhuis, opgestapeld maar over de grond verspreid, als ware daar een bloedige veldslag geleverd, totdat al het vlees verteerd of vergaan was en niets dan de geraamten overgebleven, uit elkaar gevallen en verspreid. *Hij ging aan die voorbij geheel rondom,* en bespeurde niet alleen, dat *er zeer vele waren* (want menigten waren reeds gegaan tot de vergadering van de doden), maar ook, zie, dat *ze zeer dor waren,* lange tijd aan zon en wind blootgesteld. "De beenderen, wier merg bevochtigd is, Job 21:24, verliezen, als ze enige tijd dood zijn geweest, al hun vochtigheid en worden droog en dor als stof. Het lichaam is nu met beenderen samengevlochten," Job 10:11, maar daar lagen die beenderen naakt en kaal. De Joden in Babel waren gelijk deze dode, droge beenderen, die wel nimmer zouden samenkomen, zelfs geen geraamte zouden kunnen vormen, veel minder een levend lichaam helpen samenstellen. Zij lagen echter onbegraven in een open vallei, hetgeen de hoop op een opstanding verlevendigde evenals van de twee getuigen, Openbaring 11:8,9. De beenderen van Gog en Magog zullen begraven worden, Hoofdstuk 39:12, 15, want hun verwoesting is het einde, maar de beenderen van Israël liggen in de open vallei, onder het oog des Hemels, want daar is ten laatste hope.

b. Hij moest hun geval als droevig leren kennen, waarvoor geen hulp was dan bij God zelf vers 3. *"Mensenkind, zullen deze beenderen levend worden?* Is dat waarschijnlijk? Kunt gij raden, hoe dat mogelijk is? Kan uw wijsheid een middel vinden om in deze dorre doodsbeenderen leven te gieten, of uw staatkunde om een gevangen volk in vrijheid te stellen?" "Neen", antwoordt de profeet, "ik weet daar heel geen raad op, maar Gij weet het." Hij zegt niet: dat is een onmogelijkheid, want hij kan de macht van de Heilige Israëls niet beperken, maar: "Here, Gij weet, of dat kan en of dat zal geschieden, indien Gij geen leven in deze dorre beenderen stort, is het zeker, dat zij niet leven zullen." Zie, God kent eigen kracht en eigen raadslag volkomenlijk, en wil, dat wij daarop zullen letten, opdat wij zien en erkennen, dat Zijn wonderbare werken zodanig zijn, als geen raad of macht dan Zijn eigene kan tot stand brengen.

B. De middelen, die gebruikt worden om deze verspreide beenderen samen en deze dorre doodsbeenderen tot nieuw leven te brengen. Het moet geschieden door profetie. Ezechiël wordt bevolen, *te profeteren over deze beenderen,* vers 4, 9, en *tot de geest.* Dus *profeteerde hij, gelijk hem bevolen was,* vers 7, 10.

a. Hij meest prediken en deed dat, en de doodsbeenderen herleefden door een macht, die zich met het gepredikte woord Gods paarde.

b. Hij moest bidden en deed dat, en de doodsbeenderen herleefden in antwoord op zijn gebed, want *een geest des levens* kwam in hen. Zie de invloed van woord en gebed, en de noodzakelijkheid van beide, voor de opwekking van dode zielen. God beveelt Zijn dienaar *te profeteren over de dorre beenderen* Zeg tot hen: *Leeft,* ja, hij zei tot hen: *Leeft,* en zij deden wat hun bevolen was, terwijl hij tot hen zei: "*Gij dorre beenderen, hoort des Heren woord."* Maar wij roepen tevergeefs, zij blijven dood, zij zijn nog dor. Wij moeten derhalve in volle ernst God bidden om de werking van Zijn Geest met het woord: "Gij Geest, kom aan, en blaas in deze gedoden." Gods genade vermag zielen te redden zonder onze prediking, maar onze prediking kan geen zielen redden zonder Gods genade, en genade moet door het gebed gezocht worden. Zie, predikanten moeten getrouwelijk de middelen van de genade gebruiken, zelfs bij degenen, die heel waarschijnlijk daarvoor niet vatbaar zijn. Over dorre beenderen te profeteren schijnt al even moeilijk of onvruchtbaar als een droge stok te doen groeien, en toch, of ze willen horen of niet, wij moeten onze last volbrengen, profeteren gelijk ons bevolen wordt, in de naam van Hem, die de fontein des levens is, en de doden levend maakt.

C. De wondervolle uitwerking van deze profetie. Zij, die doen naar hun bevolen wordt en wat hun bevolen wordt, zelfs in het gezicht van de grootste teleurstellingen, behoeven aan de uitwerking niet te wanhopen, want God zal Zijn raad ten uitvoer brengen.

a. Ezechiël zag neer en profeteerde over de beenderen in de vallei, en ze werden menselijke lichamen. *Vooreerst, wat hij hun had te zeggen,* was, dat God onfeilbaar leven in hen zou wekken: *alzo zegt de Here Here tot deze beenderen, gij zult levend worden,* vers 5, 6. En Hij, die spreekt, doet tegelijk het werk, Hij die zegt: *zij zullen levend worden,* maakt ze levend: *Hij bekleedt ze met vlees en huid,* vers 1, gelijk Hij in het eerst heeft gedaan, Job 10:11. Hij, die ons zo vreselijk en wonderbaarlijk gemaakt heeft en verbazingwekkend geformeerd, kan ons nog scheppen, Zijn arm is niet verkort.

Ten tweede wat onmiddellijk aan hen verricht werd, was dat hun opnieuw een vorm gegeven werd. Wij kunnen wel veronderstellen, dat de profeet levendig en met grote nadruk profeteerde, vooral toen hij zag, dat wat hij zei geschiedde. Zie, de opening, verzegeling en

toepassing van de beloften zijn de gewone middelen, waardoor een nieuwe, geestelijke natuur ons wordt meegedeeld. Toen Ezechiël in dit gezicht profeteerde, *was daar een geluid,* een woord van bevel van de hemel, die zijn woord steunde, of het betekent de beweging van de engelen, die gebruikt werden als dienaren van de Goddelijke Voorzienigheid in de verlossing van de Joden, waar wij lezen, Ezechiel 1:24, van *een geruis hunner vleugelen,* en *het geruis van een gang,* II Samuel 5:24. "En, zie, een beroering, een beweging onder de beenderen". Zelfs dorre doodsbeenderen beginnen zich te bewegen, wanneer zij geroepen worden om het woord des Heren te horen. Dit werd vervuld, toen Cyrus hun vrijheid uitriep, en zij, wier geest door God opgewekt werd, begonnen gebruik te maken van die vrijheid en zich gereed te maken om op te trekken. "Toen, daar een geluid was, werd er een beroering, toen David een geruis hoorde in de toppen van de moerbeziënbomen, toen maakte hij zich op, daar was een beroering". Toen Paulus de stem hoorde vragen: "Waarom vervolgt gij Mij? zie, daar was een beroering van dorre beenderen, hij beefde en was verbaasd." Maar dit was niet alles. "De beenderen naderden, elk been tot zijn been," onder goddelijke leiding, en of schoon het menselijk lichaam een zeer groot aantal beenderen bevat, toch ontbrak er niet een been van al die verslagenen, en geen één, dat niet zijn juiste plaats en samenvoeging vond, als bij instinct kwam elk been waar het thuis behoorde. De verspreide beenderen kwamen bij elkaar, en de losse beenderen werden een geheel, goddelijke macht maakt van die samenvoeging gewrichten en geraamten, waarin ieder been zijn plaats had als in een levend lichaam. Zo zal het ook zijn in de opstanding van de doden, de verspreide delen zullen samenkomen en samengevoegd worden in hun eigen plaats, ieder been tot zijn been, door dezelfde wijsheid en macht, die de beenderen eerst formeerde in de baarmoeder. Zo was het bij de terugkeer van de Joden, die in verschillende gewesten van het Babylonische rijk verstrooid waren, kwamen familie-gewijze bijeen, allen als het ware naar onderlinge afspraak in een gemeenschappelijk rendez-vous, ten einde van daar de terugreis te aanvaarden. Allengs kwamen *zenuwen* en *vlees* op deze beenderen, en *een huid bedekte ze,* vers 9. Dit werd vervuld, toen de ballingen hun goed verzamelden, en de lieden van hun plaats hun bevorderlijk waren met zilver en goud en wat zij meer nodig hadden voor hun reis, Ezra 1:4. "Maar nog was er geen geest in hen, zij hadden opgewektheid en moed nodig voor zo’n moeilijke en gevaarvolle reis als de terugkeer naar hun vaderland was".

a. Ezechiël zag toen weer op en *profeteerde tot de geest,* en zei: *Gij, geest, kom aan van de vier winden en blaas in deze gedoden.* De doodsbeenderen waren nog dor, nog dode lichamen, maar *Gods werk is volkomen,* Hij is *geen God van de doden, maar van de levenden,* daarom *blaas in deze gedoden, opdat zij levend worden.* In antwoord op deze roepstem, *kwam de geest in hen,* vers 10. Zie, de geest des levens is van God, in de schepping blies Hij eerst de adem des levens in de mens, en dat zal Hij weer doen, ten laatste, in de opstanding. De moedeloze wanhopende ballingen werden wonderlijk aangemoedigd tot het besluit om door alle ontmoediging heen te breken, die hun terugkeer belemmerde, en met alle mogelijke macht de reis voor te bereiden. En dan *stonden zij op hun voeten, een heel groot leger,* vers 10 niet alleen levende mensen, maar mensen met energie, bekwaam voor de krijgsdienst en geducht voor wie tegenstand mocht bieden. Zie, bij God is geen ding onmogelijk. Hij kan uit stenen Abraham kinderen verwekken, en uit dorre doodsbeenderen een geheel zeer groot leger doen verrijzen, gereed om te strijden en eigen zaak te bepleiten.

II. De toepassing van dit gericht op de tegenwoordige ellendige toestand van de Joden in hun ballingschap: "Deze beenderen zijn het gehele huis Israëls, beide de tien en de twee stammen. Zie nu wat zij zijn en wat ze zullen zijn."

1. De diepe wanhoop, waartoe zij zijn vervallen, vers 11. Zij achten zich onherstelbaar verloren, zij zeggen: *"Onze beenderen zijn verdord,* onze kracht is uitgeput, onze geest uitgeblust, onze *verwachting verloren,* alles waarvan wij hulp en steun verwachten, ontbreekt ons, en *wij zijn afgesneden.* Laat hoop koesteren wie wil, wij zien nergens uitkomst." Zie, wanneer de ellende lang aanhoudt, onze hoop verijdeld wordt, alle verwachting van medeschepselen de bodem wordt ingeslagen, is het niet vreemd, als alle moed vergaat, niets dan een wezenlijk geloof in de macht, belofte en voorzienigheid Gods kan voor algeheel wegkwijnen behoeden.

2. De hoge voorspoed, waartoe zij, ondanks dit alles, zullen stijgen: "Daarom, omdat de toestand tot dit uiterste gekomen is, *profeteer tot hen,* en zeg hun, dat het nu Gods tijd is, hun te verschijnen. JHWH-jireh, *op de berg des Heren zal het voorzien worden,* vers 12 -14. Zeg hun,

a. Dat zij uitgevoerd zullen worden uit het land hunner vijanden, waar zij als het ware levend begraven zijn: "Ik zal hun graven openen. Zij zullen hersteld worden, niet alleen wier beenderen verstrooid waren aan de mond des grafs, Psalm 141:7, maar ook die in het graf waren begraven, al is de macht des vijands als die des kuils, die men meent, dat onmogelijk kan verbroken worden, sterk als de dood en wreed als het graf, toch zal ze overwonnen worden". God kan Zijn volk weer ophalen uit de afgronden van de aarde, Psalm 71:20.

b. Dat zij in hun eigen land zullen gebracht worden, waar zij in voorspoed zullen leven. *Ik zal u brengen in het land Israëls,* vers 12, en u *daar zetten,* vers 14, en *zal Mijn Geest in u geven, en gij zult leven* Zie, dan geeft God moed in ons tot goede doeleinden, zodat wij inderdaad leven, en Hij giet Zijn Geest in ons uit. En, *ten laatste, in* dit alles wordt God verheerlijkt: *Gij zult weten, dat Ik de Here ben,* vers 13, dat *Ik het gesproken en gedaan heb,* vers 14. Zie, dat God de doden ten leven wekt, verheerlijkt Hem meer dan iets anders, en evenzo Zijn woord, dat hij groot heeft gemaakt en meer en meer zal groot maken door de nauwkeurige vervulling van iedere tittel zelfs.

Ezechiël 37:15-28

Hier vinden wij nog voortreffelijker en kostelijker beloften omtrent de toestand van de Joden na hun terugkeer in hun eigen land, maar zien ook verder op het rijk van de Messias en de tijd van het Evangelie.

I. Hier wordt beloofd, dat Efraïm en Juda, in broederlijke liefde en wederzijdse dienstvaardigheid, gelukkig verenigd zullen zijn, zodat, terwijl er altijd, van de tijd van de afscheiding van de tien stammen onder Jerobeam van het huis van David, aanhoudende veten en vijandelijkheden tussen de twee koninkrijken van Juda en Israël waren geweest, naar gevreesd wordt, zelfs in het land van de ballingschap (Efraïm Juda benijdende, en Juda Efraïm benauwende), dat alles nu anders zou worden, er zou thans een verbond tussen hen zijn. Ondanks de vroegere verschillen zouden ze elkaar nu liefhebben en zoveel mogelijk van dienst zijn. Dit wordt door een teken duidelijk gemaakt. De profeet moest *twee stokken* nemen en schrijven op de ene: *voor Juda (Benjamin, de kinderen Israëls, zijn metgezellen* ingesloten), op de anderen: *voor Jozef,* de andere tien stammen inbegrepen, vers 16. Hij moest *die twee stokken zo tot elkaar doen naderen, dat ze één werden in zijn hand,* vers 17. Het volk lette daarop en vroeg de betekenis daarvan, want ze begrepen, dat de handeling met de twee stokken geen kinderspel tot tijdverdrijf was. Zij, die de betekenis willen weten, moeten vragen naar de betekenis van het woord van God, dat zij lezen en horen, en van de ingestelde tekenen waardoor ons geestelijke zaken worden voorgesteld, "de lippen des predikers moeten wetenschap bewaren en het volk zal uit zijn mond de wet zoeken," Maleachi 2:7. Het is een gepaste vraag, in de mond van groten zowel als van kleinen: *Wat hebt gij daar voor een dienst?* Of: *voor een teken?* Exodus 12:26. De betekenis was, dat *Juda en Israël één zouden worden in de hand Gods,* vers 19.

1. Zij zullen één zijn, één volk, vers 22. Zij zullen geen tegenstrijdige belangen hebben en dus geen tegenstrijdige genegenheden. Er zal geen onderlinge ijverzucht of vijandschap, geen gedachtenis van vroegere onenigheid meerzijn. Er zal integendeel een volmaakte verstandhouding, volkomen harmonie onder hen zijn, bereidheid tot alle goede diensten voor elkanders welzijn en goeden naam. Zij waren twee stokken geweest, dwaas over en tegen elkaar, elkander benijdende en benauwende, ja elkaar slaande en beoorlogende, maar nu zijn ze één, steunende en sterkende elkaar. (Vis unita fortior, verenigde kracht is sterker). "Zie, hoe goed en liefelijk is het, als broeders ook samenwonen," Juda en Israël, die zolang in onenigheid geleefd hadden. Dan zullen zij Gode aangenaam zijn, bemind door hun vrienden en geducht voor hun vijanden, Jesaja 11:13, 14.

2. Zij zullen één zijn in Gods hand, door Zijn kracht zullen zij verenigd zijn, en eens samengebracht, zal Zijn hand ze samenhouden, zodat ze niet weer uit elkaar gaan of gescheiden zullen worden. Zij zullen een zijn in Zijn hand, want Zijn toom zal de band zijn, die ze samenbindt, het cement, waardoor ze samengevoegd zijn. In Hem, in Zijn dienst, in opzien tot Hem, zullen ze één worden. Van beide zijden zal men het erover eens zijn, dat men zich in Zijn hand stelt, en zo zullen ze waarlijk een zijn. (Qui conveniant in aliqua tertio inter se conveniunt, als twee met een derde overeenstemmen, stemmen ze ook onderling overeen.) Zie, zij zijn het best verenigd, die één zijn in Gods hand, wier onderlinge vereniging het gevolg is van hun eenheid in Christus en hun gemeenschap met God door Hem, Efeziers 1:10. "Eén in ons," Johannes 17:21.

3. Zij zullen één zijn in hun terugkeer uit de ballingschap, vers 21. *Ik zal ze halen uit het midden van de heidenen en zal ze vergaderen van rondom,* samen als een lichaam, *en brengen ze in hun land.* Ze zullen één zijn in hun scheiding van de heidenen, waaronder zij gemengd waren, zij zullen erin overeenstemmen, hen te verlaten, hun genegenheden van hen af te trekken, en zich niet langer naar hun gebruiken te schikken, en dan zullen ze spoedig ook daarin overeenstemmen, dat zij samen wandelen naar de regel van Gods. Woord. Dat zij samen geleden hebben zal deze gezegende verstandhouding in de hand werken, wanneer zij tot zichzelf komen om de dingen te overdenken. Doe vele stukken metaal samen in een oven, en wanneer zij gesmolten zijn, zullen zij één massa vormen. Het was tijd voor hen, elkaar te sterken, toen hun verdrukkers zo bezig waren, hen te verzwakken en uit te roeien. Evenzo, nu ze gezamenlijk des Heren gunst genieten en de grote, gemeenschappelijke verlossing smaken, zal dit hen helpen tot die vereniging. Dat God hen allen liefheeft, is een goede reden waarom zij elkaar moeten liefhebben. Tijden van gemeenschappelijke vreugde, evenals tijden van gemeenschappelijke smart, moeten ook de onderlinge liefde versterken.

4. Zij zullen allen onderdanen zijn van één koning, en zo ook onderling één worden. De Joden zijn, na hun terugkeer, onder één bestuur geweest, en niet als vroeger verdeeld. Maar dit heeft gewis een verder reikende betekenis, namelijk voor het rijk van Christus: Hij is die éne Koning, in gehoorzaamheid aan Wien Gods geestelijk Israël met vrolijkheid één, en onder Wiens bescherming allen zullen vergaderd worden. Alle gelovigen samen "één Here één geloof één doop." En de vereniging van joden en heidenen in de kerk van het Nieuwe Verbond, hun samenkomen tot een kudde onder één, de grote Herder, is ongetwijfeld de grote vereniging waarop al de profetie doelt. Door Christus is de muur des afscheidsels verbroken en de vijandschap teniet gedaan, zodat deze beide één gemaakt worden, Efeziers 2:14, 15.

II. Hier wordt beloofd, dat de Joden door hun ballingschap van hun geneigdheid tot afgoderij zullen genezen worden, dit zal de gelukkige vrucht van deze beproeving zijn, de wegneming dier zonde, vers 23. *En zij zullen zich niet meer verontreinigen met hun drekgoden en met hun verfoeiselen, en met alle hun overtredingen.* Zie, wanneer een bijzondere zonde overwonnen wordt, dan wordt alle zonde verlaten, want hij, die een zonde haat als zonde zal alle zonde haten. En degenen, die van hun geestelijke afgoderij, hun liefde voor de wereld en het vlees genezen zijn, zodat ze niet langer van hun geld of hun buik hun god maken hebben in beginsel al hun zonden overwonnen. Twee wegen zijn er, om ze van hun afgoderij te helen:

1. Door hen ver van de verzoeking te houden: "Ik zal ze verlossen uit al hun woonplaatsen, in dewelke zij gezondigd hebben, omdat zij daar gedurig met verzoeking en allerlei aanlokselen te kampen hadden." Zie, wij handelen wijs, als wij de plaatsen mijden waar wij verleid zijn, er niet terugkeren, gelijk wij met besmette plaatsen zouden doen, zie Zacheria 2-:7, Openbaring 18:4. En het is een grote genade, zo God in Zijn voorzienigheid ons verlost uit de plaatsen, in dewelke wij gezondigd hebben en ons voorde zonde bewaart, door ons voor de verzoeking te bewaren, is antwoord op ons gebed: "Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze."

2. Door de neiging huns harten te veranderen *"Ik zal ze reinigen,* dat is: *Ik zal ze heiligen* vers 23, 28, zal in hen een afkeer wekken tegen de verontreiniging van de zonde en een welbehagen in heiligheid, en dan kunnen wij zeker zijn, dat zij zichzelf niet meer met hun afgoden zullen ontwijden." Dien God gereinigd heeft, houdt Hij rein.

III. Hier wordt beloofd, dat zij Gods volk zullen zijn, en Hij *hun God,* en de onderdanen en schapen van Christus, hun Koning en Herder.

Deze beloften hebben wij tevoren al gehad, hier worden ze herhaald, vers 23, 24, tot bemoediging van Israëls geloof: Zij *zullen Mij tot een volk zijn,* om Mij te dienen, en *Ik zal hun tot een God zijn,* en hen te verlossen en gelukkig te maken. *Mijn knecht David zal koning over hen zijn,* om hun strijd te strijden, ze tegen mishandeling te beschermen, hen te regeren en alles wat hun ten goede dienen kan, te beschikken Hij zal hun *goede Herder* zijn, hen weiden en hoeden. Christus is deze David, Israëls Koning van ouds, en degenen, die Hij aan Zich onderwerpt, en gewillig maakt op de dag van Zijn heirkracht, leert Hij *wandelen in Zijn inzettingen en Zijn geboden onderhouden.*

IV. Hier wordt beloofd, dat zij behagelijk zullen wonen, vers 25, 26. Zij zullen wonen in het land Israëls, want waar andere zouden Israëlieten wonen? Vele dingen zullen medewerken om hun woning aangenaam te maken.

1. Zij zullen die krachtens het verbond bezitten, zij zullen binnenkomen op grond van hun oude aanspraak, om de belofte aan Jacob, Gods knecht. Als Christus David, Gods knecht is, dan is de kerk Jacob, ook Zijn knecht, en de leden van de kerk zullen binnenkomen, elk voor zijn deel, als ingeborenen van Gods huis. *Hij zal een verbond des vredes met hen maken,* vers 26, en volgens dit verbond zal Hij hen *inzetten en vermenigvuldigen.* Zie, tijdelijke zegeningen zijn dubbel aangenaam, wanneer zij uit het verbond voortvloeien, en niet uit Zijn algemene voorzienigheid.

2. Zij zullen binnenkomen volgens voorschrift. "Het is het land, waarin uw vaders gewoond hebben, en daarom moet ge er wel een bijzondere voorliefde voor koesteren, waaraan God tegemoet komt." Het was de erfenis hunner voorvaderen en zal daarom de hunne zijn. Zij zijn beminden om van de vaderen wil.

3. Het zal op hun naam geschreven worden en op die hunner erfgenamen, hun gezinnen zullen gebouwd worden, zodat het land hun niet kan ontvreemd worden bij gebrek aan erfgenamen. "Zij zullen daarin wonen al de tijd, en nimmer uit de bezitting verdreven worden, zij zullen het hun kinderen en hun kindskinderen overlaten als een erfenis, die zullen het genieten na hun dood, en dit vooruitzicht zal hun een voldoening zijn."

4. Zij zullen wonen onder een goed bestuur, wat zeer veel zal bijdragen tot veraangenaming huns levens "Mijn knecht David zal koning over hen zijn voor eeuwig. Dit kan niemand anders wezen dan Christus, van Wien, komende in de wereld, gezegd is: Hij zal over het huis Jacobs koning zijn in der eeuwigheid," Lukas 1:33. Zie, het is een onuitsprekelijke troost voor al Christus' getrouwe onderdanen, dat Zijn koninkrijk een eeuwig koninkrijk, en Hij een eeuwig koning is die leeft en regeert in alle eeuwigheid. En zolang Hij leeft en regeert, zolang zullen zeker ook zij leven en regeren.

5. Het verbond, krachtens hetwelk zij al hun voorrechten genieten, is onverbrekelijk. Godsverbond met hen zal een eeuwig verbond zijn, het verbond van de genade, want het verzekert een eeuwige zaligheid.

V. Hier wordt beloofd, dat God onder hen wil wonen, en dit vooral zal hun wonen vol genot maken: *Ik zal Mijn heiligdom in het midden van hen zetten tot in eeuwigheid, en Mijn tabernakel zal bij hen zijn,* vers 26, 27.

1. Zij zullen de tekenen van Gods bijzondere tegenwoordigheid in hun midden en zijn genaderijk wonen onder hen bezitten. God zal inderdaad op de aarde onder hen wonen, want waar Zijn heiligdom is, daar is Hij. Toen zij Zijn heiligdom ontheiligden, nam Hij het van hen weg, Jesaja 14:11, maar nu zij gereinigd zijn, woont God weer onder hen.

2. Zij zullen gelegenheid hebben, met God omgang te hebben, Hem te horen, tot Hem te spreken, en zo met Hem te wandelen, wat de troost van hun leven zijn zal.

3. Zij zullen de genademiddelen hebben. Door de godsspraken in hun tabernakel zullen zij wijzer en beter gemaakt worden, en al hun kinderen zullen van de Here geleerd zijn.

4. Zo zal hun verbondsbetrekking tot God inniger en sterker worden: "Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn," zij zullen dat weten, als Mijn heiligdom onder hen is en zij daarvan de troost genieten.

Vl. Beiden, God en Israël, zullen daarom onder de heidenen geëerd worden, vers 26. Nu zullen de heidenen opmerken, dat Israël zijn eigen kroon had ontheiligd door zijn zonden, en God die had ontwijd door Zijn oordelen. Maar dan, als Israël weergekeerd is en God in genade tot hen is wedergekeerd, dan zullen diezelfde heidenen leren verstaan, *dat de Here Israël heiligt,* recht op hen heeft en belang in hen stelt, meer dan in enig ander volk, omdat Zijn heiligdom onder hen is en zal blijven. Zie God bedoelt de heiliging van degenen, onder wie Hij Zijn heiligdom zet. Welgelukzalig en heilig zijn zij, die, de zegeningen Zijns heiligdoms genietende, zulke duidelijke bewijzen van hun heiliging geven, dat de heidenen het niet minder zien dan de almachtige genade Gods, die hen heiligt. Dezulken hebben Gods heiligdom in hun midden het koninkrijk Gods in hun binnenste, in de voorschriften van het geestelijk leven, en zullen dat eeuwiglijk bezitten in de zaligheid des eeuwigen levens.

HOOFDSTUK 38

1 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
2 Mensenkind! zet uw aangezicht tegen Gog, het land van Magog, den hoofdvorst van Mesech en Tubal; en profeteer tegen hem,
3 En zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik wil aan u, o Gog, gij hoofdvorst van Mesech en Tubal!
4 En Ik zal u omwenden, en haken in uw kaken leggen, en Ik zal u uitvoeren, mitsgaders uw ganse heir, paarden en ruiteren, die altemaal volkomen wel gekleed zijn, een grote vergadering, met rondas en schild, die altemaal zwaarden handelen;
5 Perzen, Moren en Puteers met hen, die altemaal schild en helm voeren;
6 Gomer en al zijn benden, en het huis van Togarma, aan de zijden van het noorden, en al zijn benden; vele volken met u.
7 Zijt bereid en maakt u gereed, gij en uw ganse vergadering, die tot u vergaderd zijn; en wees gij hun tot een wacht.
8 Na vele dagen zult gij bezocht worden; in het laatste der jaren zult gij komen in het land, dat wedergebracht is van het zwaard, dat vergaderd is uit vele volken, op de bergen Israels, die steeds tot verwoesting geweest zijn; als hetzelve land uit de volken zal uitgevoerd zijn, en zij allemaal zeker zullen wonen.
9 Dan zult gij optrekken, gij zult aankomen als een onstuimige verwoesting, gij zult zijn als een wolk, om het land te bedekken; gij en al uw benden, en vele volken met u.
10 Alzo zegt de Heere HEERE: Te dien dage zal het ook geschieden, dat er raadslagen in uw hart zullen opkomen, en gij zult een kwade gedachte denken,
11 En zult zeggen: Ik zal optrekken naar dat dorpland, ik zal komen tot degenen, die in rust zijn, die zeker wonen, die altemaal wonen zonder muur, en grendel noch deuren hebben.
12 Om buit te buiten, en om roof te roven; om uw hand te wenden tegen de woeste plaatsen, die nu bewoond zijn, en tegen een volk, dat uit de heidenen verzameld is, dat vee en have verkregen heeft, wonende in het midden des lands.
13 Scheba, en Dedan, en de kooplieden van Tarsis, en alle hun jonge leeuwen zullen tot u zeggen: Komt gij, om buit te buiten? hebt gij uw vergadering vergaderd, om roof te roven? om zilver en goud weg te voeren, om vee en have weg te nemen, om een groten buit te buiten?
14 Daarom profeteer, o mensenkind! en zeg tot Gog: Zo zegt de Heere HEERE: Zult gij het, te dien dage, als Mijn volk Israel zeker woont, niet gewaar worden?
15 Gij zult dan komen uit uw plaats, uit de zijden van het noorden, gij en vele volken met u; die altemaal op paarden zullen rijden, een grote vergadering, en een machtig heir;
16 En gij zult optrekken tegen Mijn volk Israel, als een wolk, om het land te bedekken; in het laatste der dagen zal het geschieden; dan zal Ik u aanbrengen tegen Mijn land, opdat de heidenen Mij kennen, als Ik aan u, o Gog! voor hun ogen zal geheiligd worden.
17 Zo zegt de Heere HEERE: Zijt gij die, van welken Ik in verleden dagen gesproken heb, door den dienst Mijner knechten, de profeten Israels, die in die dagen geprofeteerd hebben, jaren lang, dat Ik u tegen hen zou aanbrengen?
18 Maar het zal geschieden te dien dage, ten dage als Gog tegen het land Israels zal aankomen, spreekt de Heere HEERE, dat Mijn grimmigheid in Mijn neus zal opkomen.
19 Want Ik heb gesproken in Mijn ijver, in het vuur Mijner verbolgenheid: Zo er niet, te dien dage, een groot beven zal zijn in het land Israels!
20 Zodat van Mijn aangezicht beven zullen de vissen der zee, en het gevogelte des hemels, en het gedierte des velds, en al het kruipend gedierte, dat op het aardrijk kruipt, en alle mensen, die op den aardbodem zijn; en de bergen zullen nedergeworpen worden, en de steile plaatsen zullen nedervallen, en alle muren zullen ter aarde nedervallen.

21 Want Ik zal het zwaard over hem roepen op al Mijn bergen, spreekt de Heere HEERE; het zwaard van een ieder zal tegen zijn broeder zijn.
22 En Ik zal met hem rechten, door pestilentie en door bloed; en Ik zal een overstelpenden plasregen, en grote hagelstenen, vuur en zwavel regenen op hem, en op zijn benden, en op de vele volken, die met hem zullen zijn.
23 Alzo zal Ik Mij groot maken, en Mij heiligen, en bekend worden voor de ogen van vele heidenen; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.

Dit hoofdstuk en het volgende betreffen Gog en Magog, een machtige vijand van het volk Israël, en die een geduchte aanval op hen doen, en hen in ontsteltenis brengen zou, maar hun leger zal verslagen worden, en hun plan mislukken, en het is hoogst waarschijnlijk, dat deze profetie vervuld werd, na de terugkeer van Israël uit hun gevangenschap, hetzij in de oorlogen, die zij met de koningen van Syrië voerden, in ‘t bijzonder met Antiochus Epifanes, of misschien op een andere wijze, die niet vermeld is. Als de gewijde geschiedenis van het Oude Testament even ver voortgezet was als de profetieën, dan zouden wij beter in staat geweest zijn deze hoofdstukken te begrijpen, maar bij gebrek aan die sleutel, zijn wij uitgesloten van de betekenis ervan. God had Zijn volk door de profeet gelukkige tijden verzekerd na de terugkeer naar hun eigen land, maar opdat zij de beloften, die betrekking hadden op het koninkrijk van de Messias en de geestelijke voorrechten van dat koninkrijk, niet verkeerd zouden opvatten, alsof hun daarin onafgebroken tijdelijke voorspoed beloofd werd, zegt Hij hun hier, zoals Christus aan Zijn discipelen zei, om eenzelfde verkeerde opvatting te voorkomen, dat zij in de wereld verdrukking zullen hebben, maar zij moeten goeden moed hebben, want tenslotte zullen zij overwinnaar blijven. Op deze profetie van Gog en Magog wordt zonder twijfel gezinspeeld in die profetie, die betrekking heeft op het laatste van de dagen, en die nog steeds onvervuld schijnt te zijn, Openbaring 20:8, dat Gog en Magog vergaderd zullen worden om te krijgen tegen de legerplaats van de heiligen, evenals in de Oudtestamentische profetieën van de verwoesting van Babel gezinspeeld wordt Openbaring 18 Maar in beide gevallen werden de Oudtestamentische profetieën vervuld in de Joodse kerk zoals de Nieuwtestamentische zullen worden als de tijd komt, in de Christelijke kerk. In dit hoofdstuk zijn dooreengeweven:

I. De aanval, die Gog en Magog op het land van Israël zullen doen, het grote leger, dat zij in het veld zullen brengen, en hun grote toebereidselen, vers 4-7, hun plan en bedoeling daarmee, vers 8-13, Gods hand daarin, vers 4.

II. De grote schrik, die dat in het land van Israël veroorzaken zou, vers 15, 16, 18-20.

III. Het goddelijk bedwang, waaronder deze vijanden zullen zijn, vers 2 -4 en wederom vers 14.

IV. De nederlaag, die hun toegebracht zal worden door Gods eigen hand, vers 21-23, waarvan wij in het volgende hoofdstuk meer zullen horen.

Ezechiël 38:1-13

De critici en uitleggers hebben hier werk in overvloed in het onderzoek naar Gog en Magog. Wij kunnen aan hun opmerkingen niets toevoegen en hun geschillen niet uitmaken. Gog schijnt de koning en Magog het koninkrijk te zijn, zodat Gog en Magog als Farao en de Egyptenaars zijn. Sommigen zoeken ze veraf, in Scythië, Tartarije en Rusland. Anderen menen ze dichter bij het land Israël te vinden, in Syrië en Klein-Azië. Ezechiël wordt opgedragen tegen Gog te profeteren en hem te zeggen, dat God tegen hem is, vers 2 en 3. God ziet niet alleen degenen, die op ‘t ogenblik de vijanden van Zijn kerk zijn, die Hij tegenstaat, maar Hij voorziet ook wie het in de toekomst zullen zijn en laat hen weten door Zijn woord, dat Hij ook hen tegenstaat, en toch behaagt het Hem gebruik van hen te maken om Zijn eigen doel te bereiken, voor de ere van Zijn eigen naam, zeker "hun grimmigheid zal Hem loffelijk maken, en het overblijfsel daarvan zal Hij opbinden," Psalm 76:11. Hier moeten wij opmerken,

I. De nederlaag, die, naar Gods bestel de vijand zou toegebracht worden. Opmerkelijk is dat dit in de profetie voorop gaat, voordat voorspeld wordt, dat hij tegen Israël *optrekken* zal, wordt voorspeld, dat God *haken in hun kaken leggen* en hen *omwenden* zal, vers 4, opdat zij verzekerd zouden zijn van hun verlossing, voordat hun het gevaar in het vooruitzicht werd gesteld. Zo teder gevoelt God voor Zijn volk, en zo bezorgd is Hij, dat zij schrikken zullen nog voordat de ramp begint, zegt Hij hun, dat alles goed aflopen zal.

II. De onderneming, die zij, naar Zijn bestel, zouden aanvangen, en die op deze nederlaag en teleurstelling uitlopen zou.

1. De volken, die zullen helpen in deze onderneming tegen Israël, zijn vele, en groot en machtig vers 5, 6, Perzen, Moren enz. Antiochus had een leger, samengesteld uit al de volken, die hier genoemd worden, en nog veel meer. Deze volken waren met elkaar in twist geweest, en toch verenigd tegen Israël. Hoe worden zij vermenigvuldigd, die Gods volk verontrusten!

2. Zij zijn wel voorzien van wapens en ammunitie, en brengen een menigte gewapenden in het veld-*paarden en ruiteren,* vers 4, goed toegerust, volkomen wel gekleed, *met rondas en schild* voor verdediging, en zij *hanteren allemaal zwaarden* voor de aanval. Er worden bevelen gegeven voor alle mogelijke toebereidselen voor deze onderneming, vers 7 :*Wees bereid en maak, u gereed.* Zie, welke krijgsvoorraad gij reeds bezet, en maak nog meer gereed, gij *en uw gehele vergadering,* voor het geval, dat die niet voldoende is. Gog zelf moet een wacht zijn voor de andere verbondenen. Als opperbevelhebber moet hij de zorg voor hun veiligheid op zich nemen, hij moet voor hun veiligheid instaan, en hen onder zijn bijzondere bescherming nemen. In plaats van hun soldaten nodeloos en verwaten bloot te geven, en hun leven te verspillen aan wanhopige ondernemingen, moeten de leiders van een leger zich er op toeleggen, hun tot een wacht te zijn, en, wanneer zij hen in het gevaar zenden, voor ondersteuning en dekking de nodige maatregelen nemen. Deze aansporing om zich voor te bereiden schijnt ironisch bedoeld te zijn. "Doe zoveel kwaad, als gij kunt, maar Ik zal u omwenden, evenals in Jesaja 8:9 :Omgordt u doch wordt verbroken."

3. Hun doel is *de bergen Israëls,* vers 8, *het land, dat weergebracht is van het zwaard.* Het is nog niet lang geleden, dat het door het zwaard gekweld werd, en het is altijd min of meer woest geweest, door het een oordeel of door het andere, het is pas onlangs *vergaderd uit vele volken,* en uit *de volken uitgevoerd,* het heeft, vergelijkenderwijs, maar korte tijd gehad om op adem te komen, het heeft ter nauwer nood zijn kracht teruggekregen, sinds het door oorlog en

gevangenschap ten onder gebracht was, en daarom behoeven zijn naburen niet te vrezen, dat het al te groot zal worden, en daarom is het zeer wreed er zo spoedig twist mee te zoeken. Het is een volk, dat *zeker woont, allemaal zonder muur, zonder grendel noch deuren,* vers 11. Het is een zeker bewijs, dat zij geen boze bedoelingen hebben tegen hun naburen, want zij vrezen geen kwaad van hen. Het is ondenkbaar, dat zij, die geen voorzorgen nemen om zich te kunnen verdedigen, anderen aanvallen, en dat verzwaart de zonde van deze aanvallers. "Het is laag en wreed kwaad te smeden tegen zijn naaste, zolang hij met vertrouwen bij hem woont, en hem niet wantrouwt", Spreuk. 3:29. Maar ziehier, hoe in deze wereld de wolken weerkomen na de regen, en hoe weinig reden wij hebben om zeker te zijn, voordat wij in de hemel komen. Het is nog niet leng geleden dat Israël weergebracht is van het zwaard van een van zijn vijanden, en ziedaar, reeds trekt een ander het zwaard. Vroegere rampen beschermen ons niet tegen verdere rampen, maar als wij menen ons, ten minste voor een tijd, losgemaakt te hebben, kunnen wij door een nieuw en plotseling alarm geroepen worden ons opnieuw aan te gorden, en daarom moeten wij nooit roemen noch de waakzaamheid laten verslappen.

4. Hetgeen de vijand op het oog heeft met het maken van dit plan, is zich te verrijken en zich meester te maken, niet van het land, maar van zijn rijkdom, te roven en te plunderen, en het tot zijn prooi te maken. Te die dage, dat God van plan is dit teweeg te brengen, *zullen er raadslagen in het hart* van deze vijand *opkomen,* en hij zal een *kwade gedachte denken,* vers 10. Al het kwaad, dat de mensen doen aan de kerk van God, is het gevolg van slechte gedachten, die in hun hart opkomen, eerzuchtige gedachten, hebzuchtige gedachten, wrevelige gedachten tegen hen, die goed zijn, om van de wille van hun goedheid. In Antiochus' hart kwam de gedachte op, wat een zonderling volk deze godsdienstige Joden waren, en hoezeer hun eredienst getuigde tegen de afgoderij van hun naburen en die veroordeelde, en daarom kwelde hij ze, uit vijandschap tegen hun godsdienst. Hij bedacht, wat een rijk volk zij waren, dat vee en have verkregen heeft in het midden des lands, en tevens hoe zwak zij waren, hoe onmachtig om weerstand te bieden, hoe gemakkelijk het zou zijn, hun bezittingen weg te voeren, en hoeveel roem deze roof zijn overwinnend zwaard zou brengen, toen dit alles in zijn hart opkwam, en de ene boze gedachte de andere kweekte, kwam hij ten laatste tot dit besluit, vers 11,12:*"Ik zal optrekken naar dat dorpenland,* ja, dat zal ik, het zal mij niets kosten, mij dat alles toe te eigenen. Ik zal komen en verstoren, *degenen, die in ruste zijn,* zonder hen te waarschuwen, niet om hun toenemende grootheid te verpletteren, of hun onbeschaamdheid te kastijden, of wraak op hen te nemen, voor een of ander onrecht, dat zij ons aangedaan hebben (zij hadden geen enkel voorwendsel om hun de oorlog aan te doen), maar alleen om buit *te buiten* en *loof te roven",* vers 12, in flagrante strijd met alle wetten van recht en billijkheid, ongeveer zoals een straatrover de reiziger doodt om zijn geld te kunnen nemen. Dat waren de gedachten, die in het hart van deze goddeloze vorst opkwamen, en God kende ze, ja, Hij kende ze, voordat zij in zijn hart opkwamen, want "Hij verstaat onze gedachten van verre," Psalm 139:2.

5. In overeenstemming met het aldus gemaakte plan stort hij zijn troepen over het land van Israël uit, en vindt er, die gereed zijn hem te hulp te komen met deze vooruitzichten, vers 9:*"Gij zult optrekken en aankomen als een onstuimige verwoesting,* met alle mogelijke kracht, woede en hevigheid, en *gij zult zijn als een wolk om het land te bedekken,* het te verduisteren en te bedreigen, *gij en* niet alleen *alle uw benden,* de gehele macht, die gij in het veld kunt brengen, maar ook *vele volken* met u", die waarvan gesproken wordt in vers 13, "*Scheba en Dedan,* de Arabieren en de Edomieten, *en de kooplieden van Tarsis,* van Tyrus en Sidon en andere zeesteden, zij en hun *jonge leeuwen,* die begerig zijn naar buit en er van leven, *zullen zeggen: Komt gij om buit te buiten* van dit land?" Zo is het, en daarom wensen zij hem

voorspoed. Of misschien benijden zij hem die, of gunnen hem die niet. "Komt gij om schatten, gij, die zelf reeds zo rijk zijt?" Of, wetende, dat God aan Israëls zijde staat, bespotten zij aldus zijn pogingen daar zij vooruitzien, dat zij mislukken zullen, en dat hij teleurgesteld zal worden in de prooi, die hij zichzelf beloofd heeft. Of, als hij komt om buit te buiten, zullen zij komen en zich met hem verenigen en hun troepen bij de zijne voegen. Toen Lysias, die de aanvoerder was van Antiochus' leger, tegen de Joden oprekte, sloten zich de naburige volken bij hem aan, I Macc. 3:41, om in de schuld te delen in de hoop deel te hebben aan de buit. Indien gij een dief ziet, zo loopt gij met hem.

Ezechiël 38:14-23

Het tweede deel van het hoofdstuk is een herhaling van het eerste, de profetie is dubbel, want de zaak is zeker en er moet zorgvuldig op gelet worden.

I. Opnieuw wordt hier voorspeld, dat deze wrevelige vijand een geduchte aanval zal doen op het land van Israël, vers 15 :*Gij zult komen uit de zijden van het noorden* (Syrië lag ten noorden van Kanaän) met *een machtig leger, gij zult optrekken als een wolk, tegen Mijn volk Israëls, om het land te bedekken,* vers 16. Deze woorden, vers 14 :*Zult gij het, te die dage als Mijn volk Israël zeker woont, niet gewaar worden?* kan op twee manieren opgevat worden:

1. Als aanduiding van de aanlokselen tot deze aanval. U zal bericht gebracht worden hoe zeker en hoe zorgeloos het volk van Israël woont, wat u reden zal geven tot uw plan tegen hen, want, als gij weet niet alleen wat een rijke, maar ook, wat een gemakkelijke prooi zij denkelijk zullen zijn, dan zult gij spoedig besluiten hen te overvallen. Gods leiding moet. erkend worden in de aanleiding, de geringe aanleiding misschien, die hem gegeven wordt, en dat niet eens opzettelijk, tot die eerste gedachten, waaruit grote ondernemingen haar oorsprong nemen. Om Zijn eigen doel te bereiken, laat God de mensen weten, waarvan Hij weet, dat zij een slecht gebruik zullen maken, zoals hier. Of,

2. Als een aanduiding van zijn teleurstelling in deze onderneming, waarmee de profetie zoals hiervoor, ook hier begint: "Als Mijn volk Israël zeker woont, niet alleen in hun eigen schatting, maar in werkelijkheid, nademaal zij zeker wonen onder de goddelijke bescherming zult gij dat niet gewaar worden door de vruchteloosheid van uw pogingen om hen te vernietigen?" Zij zullen spoedig ondervinden, dat "er geen toverij tegen Jakob is, dat alle instrument tegen hem bereid, niet gelukken zal, " gij zult tot uw schade en schande ondervinden, dat al hebben zij geen muren, noch grendels noch poorten, zij God zelf hebben, als een vurige muur rondom, en dat wie hen aanraakt Zijn oogappel aanraakt, wie zich met hen bemoeit, bemoeit zich tot zijn eigen schade. En het is om dit aan de gehele wereld te tonen, dat God deze machtige vijand tegen Zijn volk brengen zal. Die optrokken tegen Israël, zeiden: "Laat ons buitmaken en roof roven, maar zij wisten de gedachten des Heren niet," Micha 4:11,12. "Ik zal u aanbrengen tegen Mijn land." Dat is vreemd nieuws, dat God Zijn vijanden niet alleen toelaten zal tegen Zijn eigen kinderen op te trekken, maar dat Hij ze zelf brengen zal, maar, als wij verstaan, wat het doel daarvan is, zullen wij ons ook hiermede kunnen verzoenen, het is, opdat de heidenen Mij kennen als de enige levende en ware God, als ik aan u zal geheiligd worden, o Gog! dit is in uw nederlaag en vernietiging voor hun ogen, opdat alle volken zien mogen en zeggen: "Niemand is er gelijk de God van Jeschurun, die op de hemel vaart tot hulpe van Zijn volk." God brengt Zijn volk in gevaar en ellende om de eer te hebben van hun verlossing te weeg te brengen en duldt dat de vijanden van Zijn kerk een tijd lang de overhand hebben, hoewel zij Zijn naam door hun zonde ontheiligen, om de ere te hebben, tenslotte de sterkste te zijn en Zijn eigen naam te heiligen in hun verderf. Nu wordt gezegd: Dit zal zijn in het laatste van de dagen, namelijk van de Oudtestamentische kerk, dat geldt van het kwaad, ‘t welk Antiochus aan Israël deed, maar in het laatste van de dagen van de Nieuwtestamentische kerk zal nog zo’n vijand opstaan, die op gelijke wijze verslagen zal worden. Krachtdadige beveiliging wordt in de schatkamer van Gods Woord bewaard tegen de moeite en gevaren, waarin de kerk over langen tijd, zelfs in het laatste van de dagen, komen kan.

II. Een toespeling wordt hier gemaakt op de voorspellingen van vroegere profeten, vers 17 :*Zijt gij die, van welke Ik in verledene dagen gesproken heb,* van wie Mozes sprak in Zijn

profetie van het laatste van de dagen, Deuteronomium 32:43 "Hij zal de wraak op Zijn tegenpartijen doen weerkeren, en David, Psalm 9:15, De heidenen zijn gezonken in de groeve, die zij gemaakt hadden," en op vele andere plaatsen in de Psalmen? Dit is de Leviathan, van wie Jesaja sprak, Jesaja 27:1, de vergadering van de heidenen, waarvan Joël sprak, Joël 3:1. Velen van de profeten hadden misschien in ‘t bijzonder van deze gebeurtenis gesproken, al staat het niet geschreven, zoals zij allen gesproken en tevens geschreven hadden, wat op ons toepasselijk is. Er is een liefelijke, bewonderenswaardige samenstemming en gelijkheid tussen de profeten des Heren, al leefden zij ook in verschillende eeuwen, want zij werden allen door een en dezelfde Geest geleid.

III. Hier wordt voorspeld, dat deze woedende en geduchte vijand volkomen afgesneden zal worden bij zijn aanval op Israël, en dat die met zijn eigen verderf zal eindigen. Velen veronderstellen, dat dit zijn vervulling heeft gehad in de vele nederlagen door de Maccabeën aan de troepen van Antiochus toegebracht en de opmerkelijke oordelen, die God aan zijn persoon geoefend heeft, want hij stierf aan een afschuwelijke ziekte. Maar deze dingen worden hier, als gewoonlijk, in beeldspraak voorspeld, waarvan wij geen letterlijke vervulling verwachten moeten, en toch is het mogelijk, dat zij meer letterlijk vervuld zijn dan wij weten.

1. God zal grotelijks misnoegd zijn tegen deze vermetele aanvaller: Als Gog, trots en grimmig, tegen het land Israëls zal aankomen, en met een hoge hand alles wat hem in de weg staat, meent neer te kunnen werpen, dan "zal de grimmigheid des Heren in Zijn gelaat opkomen," evenals iemand, die diep beledigd is en besloten zich daarover te wreken, het bloed naar het gezicht stijgt, vers 18. God zal tegen hen spreken, *in Zijn ijver* voor Zijn volk en *in het vuur van Zijn verbolgenheid,* tegen Zijn en hun vijanden, vers 19. Zie hoe God de zonde toelaat, hoe hij de mensen de gelegenheid geeft om te zondigen, en er gebruik van maakt voor Zijn eigen bedoelingen, en hoe dat alles bestaanbaar is met Zijn haat tegen de zonde en Zijn ontevredenheid er over. God brengt deze vijand aan tegen Zijn land, door hem te doen weten, wat een gemakkelijke prooi het is, met de bedoeling Zichzelf daarvoor te verheerlijken, en toch, als hij tegen het land aankomt, komt Zijn grimmigheid op en Hij spreekt tot hem in het vuur van Zijn verborgenheid. Als iemand vraagt: Waarom is Hij ontevreden? want wie heeft Zijn wil weerstaan? dan is het antwoord gemakkelijk te geven: "Maar toch o mens! wie zijt gij, die tegen God antwoordt!"

2. Zijn troepen zullen in de grootst denkbare verwarring en ontsteltenis gebracht worden, vers 19 :*Er zal een groot beven zijn in het land Israëls,* een algemeen schudden, vers 20, dat *de vissen* en *het gevogelte, het gedierte des velds* en *het kruipend gedierte* zal bewegen, en nog meer de *mensen, die op de aardbodem zijn,* die eerder indrukken van vrees ontvangen. Er zal zulk een grote aardbeving zijn, dat *de bergen nedergeworpen zullen worden,* de natuurlijke hoogten en *de steile plaatsen,* torens en *muren,* kunstmatige hoogten, zij alle *zullen ter aarde nedervallen.* Sommigen menen, dat hiermee de schrik bedoeld wordt, die over het land van Israël zal gebracht worden door de woede van de vijand. Maar er is meer reden hierbij te denken aan de schrik, die over de vijand komen zal door de verbolgenheid des Heren, al die dingen, die zij zelf oprichten, en waarop zij steunen, zullen neergeworpen worden, en het hart zal hun in de schoenen zinken.

3. Hij zal verslagen en volkomen vernietigd worden, beide, aarde en hemel zullen tegen hem gewapend worden.

a. De aarde zal zijn strijdkrachten monsteren om hen te verderven. Als het volk Israëls geen kracht en moed heeft om hen te weerstaan, *zal God het zwaard over hem roepen*, vers 21. En zwaarden heeft Hij altijd ter beschikking, "dronken geworden in de hemel," Jesaja 34:5. Op alle bergen Israëls, waar hij hoopte buit te vinden om zich te verrijken, zal hij zwaarden vinden om hen te verderven, en eer zij ledig wederkeren, "zal het zwaard van de een tegen de ander zijn, als ten dage van Midian," Psalm 83:9. De aanzienlijken van Syrië zullen tegen elkaar intrigeren en elkaar verdoen, elkaar bestrijden, en elkaar aanklagen. God kan de verstoorders van Zijn volk hun eigen verstoorders en de verstoorders van elkaar doen zijn en dikwijls doet Hij dat. Evenwel zal Hij zelf hun verstoorder zijn, Hij zal het werk in Zijn eigen hand nemen, opdat het grondig gedaan wordt, vers 22 :*Ik zal met Hem rechten door pestilentie en door bloed*. Tegen wie God handelt, met die recht Hij, Hij toont hem de reden van Zijn geschil met hem, opdat zijn mond gestopt wordt, en Zijn vonnis onbetwistbaar zal zijn.

b. De hemelse heirscharen zullen tegen hem strijden: *Ik zal een overstelpenden plasregen regenen op hem*, vers 22. Hij komt als een storm over Israël, vers 9. Maar God zal als een storm over hem komen, zal op hem regenen grote hagelstenen, als op de Kanaänieten, Jozua 10:11, "vuur en zwavel, als op Sodom, en een geweldige stormwind", Psalm 11:6. Evenzo zullen Gog en Magog in het Nieuwe Testament verteerd worden "door vuur uit de hemel, en geworpen in de poel van sulfer", Openbaring 20:9, 10. Dat zal in eeuwigheid het deel zijn van alle onboetvaardige, onverzoenlijke vijanden van Gods kerk en volk.

4. God zal in dit alles verheerlijkt worden. Het doel, dat Hij beoogde, vers 16, zal bereikt worden, vers 23 : *Alzo zal Ik Mij grootmaken en Mij heiligen.* In het verderf van de zondaars doet God uitkomen, dat Hij een groot en heilig God is, en dat zal Hij doen tot in eeuwigheid. En als de mensen Hem niet groot maken en heiligen, zoals hun plicht is, zal Hij Zichzelf groot maken en heiligen, en dit moeten wij dagelijks begeren, en er om bidden: "Vader, verheerlijk Uw naam."

HOOFDSTUK 39

1 Voorts, gij mensenkind! profeteer tegen Gog, en zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik wil aan u, o Gog, hoofdvorst van Mesech en Tubal!
2 En Ik zal u omwenden, en een zeshaak in u slaan, en u optrekken uit de zijden van het noorden, en Ik zal u brengen op de bergen Israels.
3 Maar Ik zal uw boog uit uw linkerhand slaan, en Ik zal uw pijlen uit uw rechterhand doen vallen.
4 Op de bergen Israels zult gij vallen, gij en al uw benden, en de volken, die met u zijn; Ik heb u aan de roofvogelen, aan het gevogelte van allen vleugel, en aan het gedierte des velds ter spijze gegeven.
5 Op het open veld zult gij vallen; want Ik heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE.
6 En Ik zal een vuur zenden in Magog, en onder degenen, die in de eilanden zeker wonen; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.
7 En Ik zal Mijn heiligen Naam in het midden van Mijn volk Israel bekend maken, en zal Mijn heiligen Naam niet meer laten ontheiligen; en de heidenen zullen weten, dat Ik de HEERE ben, de Heilige in Israel.
8 Ziet, het komt en zal geschieden, spreekt de Heere HEERE; dit is de dag, van welken Ik gesproken heb.
9 En de inwoners der steden Israels zullen uitgaan, en vuur stoken en branden van de wapenen, zo van schilden als rondassen, van bogen en van pijlen, zo van handstokken als van spiesen; en zij zullen daarvan vuur stoken zeven jaren;
10 Zodat zij geen hout uit het veld zullen dragen, noch uit de wouden houwen, maar van de wapenen vuur stoken; en zij zullen beroven degenen, die hen beroofd hadden, en plunderen, die hen geplunderd hadden, spreekt de Heere HEERE.
11 En het zal te dien dage geschieden, dat Ik aan Gog aldaar een grafstede in Israel zal geven, het dal der doorgangers naar het oosten der zee; en datzelve zal den doorgangers den neus stoppen; en aldaar zullen zij begraven Gog en zijn ganse menigte, en zullen het noemen: Het dal van Gogs menigte.
12 Het huis Israels nu zal hen begraven, om het land te reinigen, zeven maanden lang.
13 Ja, al het volk des lands zal begraven, en het zal hun tot een naam zijn, ten dage als Ik zal verheerlijkt zijn, spreekt de Heere HEERE.
14 Ook zullen zij mannen uitscheiden, die gestadig door het land doorgaan, en doodgravers met de doorgangers, om te begraven degenen, die op den aardbodem zijn overgelaten, om dien te reinigen; ten einde van zeven maanden zullen zij onderzoek doen.
15 En deze doorgangers zullen door het land doorgaan, en als iemand een mensenbeen ziet, zo zal hij een merkteken daarbij oprichten; totdat de doodgravers hetzelve zullen hebben begraven in het dal van Gogs menigte.
16 Ook zo zal de naam der stad Hamona zijn. Alzo zullen zij het land reinigen.
17 Gij dan, mensenkind! zo zegt de Heere HEERE: Zeg tot het gevogelte van allen vleugel, en tot al het gedierte des velds: Vergadert u, en komt aan, verzamelt u van rondom, tot Mijn slachtoffer, dat Ik voor u geslacht heb, een groot slachtoffer, op de bergen Israels, en eet vlees, en drinkt bloed.
18 Het vlees der helden zult gij eten, en het bloed van de vorsten der aarde drinken; der rammen, der lammeren, en bokken, en varren, die altemaal gemesten van Basan zijn.
19 En gij zult het vette eten tot verzadiging toe, en bloed drinken tot dronkenschap toe; van Mijn slachtoffer, dat Ik voor u geslacht heb.
20 En gij zult verzadigd worden aan Mijn tafel van rij paarden en wagen paarden, van helden en alle krijgslieden, spreekt de Heere HEERE.

21 En Ik zal Mijn eer zetten onder de heidenen; en alle heidenen zullen Mijn oordeel zien, dat Ik gedaan heb, en Mijn hand, die Ik aan hen gelegd heb.
22 En die van het huis Israels zullen weten, dat Ik, de HEERE, hunlieder God ben, van dien dag af en voortaan.
23 En de heidenen zullen weten, dat die van het huis Israels gevankelijk zijn weggevoerd om hun ongerechtigheid, omdat zij tegen Mij hadden overtreden, en dat Ik Mijn aangezicht voor hen verborgen heb, en heb ze overgegeven in de hand hunner wederpartijders, zodat zij altemaal door het zwaard gevallen zijn;
24 Naar hun onreinigheid en naar hun overtredingen heb Ik met hen gehandeld, en Ik heb Mijn aangezicht voor hen verborgen.
25 Daarom zo zegt de Heere HEERE: Nu zal Ik Jakobs gevangenen wederbrengen, en zal Mij ontfermen over het ganse huis Israels, en Ik zal ijveren over Mijn heiligen Naam;
26 Als zij hun schande zullen gedragen hebben, en al hun overtreding, met dewelke zij tegen Mij hebben overtreden, toen zij in hun land zeker woonden, en er niemand was, die hen verschrikte.
27 Als Ik hen zal hebben wedergebracht uit de volken, en hen vergaderd zal hebben uit de landen hunner vijanden, en Ik aan hen geheiligd zal zijn voor de ogen van vele heidenen;
28 Dan zullen zij weten, dat Ik, de HEERE, hunlieder God ben, dewijl Ik ze gevankelijk heb doen wegvoeren onder de heidenen, maar heb ze weder verzameld in hun land, en heb aldaar niemand van hen meer overgelaten.
29 En Ik zal Mijn aangezicht voor hen niet meer verbergen, wanneer Ik Mijn Geest over het huis Israels zal hebben uitgegoten, spreekt de Heere HEERE.

Dit hoofdstuk vervolgt en besluit de profetie tegen Gog en Magog, in wier verderf God Zijn gunst jegens Zijn volk bekroont, hier schijnt een helder licht tegenover de duisternis van de donkere wolk aan het einde van het vorige hoofdstuk. Hier is,

I. Een duidelijke voorspelling van de eindelijke ondergang van Gog en Magog, overeenkomstig wat tevoren gezegd is vers 1-7. 11.

II. Een beeld van de uitgestrektheid van deze verwoesting, in drie gevolgen: de begrafenis hunner wapenen, vers 8 -10, begrafenis van hunn verslagenen, vers 11-16, en het maal van de vogels des hemels over de dode lichamen van de onbegravenen, vers 17-22.

III. Een verklaring van Gods genadevolle bedoelingen aangaande Zijn volk Israël, in deze en andere beschikkingen aangaande hen, en een belofte van verdere genade, die Hij nog over hen beschikken zou.

Ezechiël 39:1-7

Deze profetie begint als tevoren, Hoofdstuk 38:3, 4:*Ik wil aan u* en *Ik zal u omwenden,* want er is behoefte *aan regel op regel om Israëls* vijanden te overtuigen en Israëls vrienden te vertroosten. Hier, gelijk daar, wordt voorzegd, dat God Zijn vijand uit de zijden van het noorden zal optrekken, gelijk vroeger de Chaldeën van het noorden had doen opkomen, Jeremia 1:14. (Omne malum ab aquilone, alle kwaad komt uit het noorden) en lange tijd daarna het Romeinse rijk van uit het noorden werd overstelpt, door natiën, die Hij *zal brengen op de bergen Israëls* vers 2, eerst als een plaats van de verzoeking, waar de maat van zijn ongerechtigheid zal vervuld, en dan als de plaats des gerichts, waar de verwoesting zal voltrokken worden. Daarover wordt hier uitgeweid.

1. Zijn krijgslieden worden ontwapend en zo ongeschikt gemaakt om hun onderneming voort te zetten. Ofschoon de mannen van het geweld hun hand mogen vinden, toch dient dat nergens toe, wanneer zij bemerken, dat zij geen macht meer hebben om kwaad te doen, wanneer God *de boog uit hun linkerhand zal slaan en hun pijlen uit hun rechterhand doen vallen,* vers 3. Zie, de wapenen, tegen Zion gesmeed, zullen niet voorspoedig zijn.

2. Hij en het grootste gedeelte van zijn leger zal op het oorlogsveld sneuvelen: "Op de bergen Israëls zult gij vallen, daar hadden zij gezondigd, en daar zullen zij omkomen, zelfs op de heilige bergen Israëls, want aldaar heeft Hij verbroken de vurige pijlen van de boog," Psalm 76:4. De bergen Israëls zullen bevochtigd en vet en vruchtbaar gemaakt worden van het bloed van de vijanden. "Op het open veld zult gij vallen, en zelfs van daar zult gij niet vermogen te ontkomen". Zelfs op de hoge bergen zal hij geen plaats vinden om zich te handhaven, en op het open veld zal hij geen weg vinden om te ontsnappen. Hij en zijn benden, zijn geregelde troepen en het volk, dat met hen is, dat is zijn legermacht om in de roof te delen, allen zullen met hem vallen. "Zie, degenen, die hun lot onder goddelozen werpen, Spreuk. l: 14, die een buidel met hen hebben, moeten verwachten, hun lot te delen, te varen gelijk zij varen, alles met hen mee te maken". Er zal zo'n algemene slachting zijn, dat slechts een zesde deel zal ontkomen (Engelse vertaling, in de onze staat: *Ik zal een zeshaak in u slaan)* vers 2, de andere vijf zesden zullen afgesneden worden. Nooit werd een leger zo totaal op de vlucht gejaagd als dit. En, om de schande en schaamte nog groter te maken, zullen hun dode lichamen ter spijze blijven liggen voor *het gevogelte van allen vleugel,* en voor *het gedierte des velde,* vers 4, verg. vers 17. *Gij zult vallen, want Ik heb het gesproken.* Zie eer zullen de doorluchtigste vorsten (Antiochus werd Epifanes, de doorluchtige, genoemd) en de talrijkste legerscharen vallen, dan enig woord van onze God, want: "Hij heeft het gesproken en zal het doen."

3. Ook zijn land zal verwoest worden. *Ik zal een vuur zenden in Magog,* vers 6, en *onder degenen, die in de eilanden zeker wonen,* dat is vol gerustheid, te midden van de volken, van de heidenen. Hij meende, het land Israëls te verwoesten, maar niet alleen zal dat plan verijdeld, ook zijn eigen land zal door vuur verteerd worden, wat een of ander oordeel aanduidt. Zie, degenen, die in eens anders land vallen, verliezen rechtvaardiglijk hun eigen land.

4. God zal door dit alles de eer Zijns naams bevorderen.

a. Onder Zijn volk Israël: zij zullen hierdoor Zijn naam beter leren kennen, ook Zijn macht en goedheid, Zijn zorg voor en trouw jegens hen. Zijn voorzienigheid hen aangaande zal hen tot een betere kennis van Hem opleiden, iedere bemoeienis zowel als ieder gelood moest dat doen. "Ik zal Mijn heilige naam in het midden van Mijn volk Israël bekend maken". God is bekend in

Juda, maar wie veel van Hem weten, moeten meer van Hem weten, wij moeten onze kennis van Zijn naam, vooral als een heilige naam, vermeerderen. Zij zullen Hem kennen als een God van volmaakte reinheid en rechtvaardigheid. die alle zonde haat, en dan volgt er: "Ik zal Mijn heilige naam niet meer laten ontheiligen." Zie, degenen, die Gods heilige naam wel kennen, zullen die niet durven ontheiligen, want het is door onbekendheid met die naam, dat men hem niet eert of zelfs minacht. En dit is Gods wijze met de mensen, dat Hij eerst hun verstand verlicht en daardoor op de gehele mens invloed uitoefent, Hij leert ons eerst Zijn heilige naam kennen en bewaart ons zo, die niet te ontheiligen, maar integendeel te eren. En dit is hier de gezegende uitwerking van Gods glorierijke verschijningen ten bate van Zijn volk. Zo volmaakt Hij Zijn gunsten, heiligt ze, zo maakt Hij ze inderdaad tot zegeningen, daardoor onderricht Hij Zijn volk en hervormt het. "Als de Almachtige de koningen daarin verwoestte, werd zij sneeuwwit als op de Salmon," Psalm 68:15.

b. Onder de heidenen, zij, die nooit van Hem hoorden, of niet wilden erkennen, zullen weten, dat "Ik de Here ben, de heilige Israëls." Ze zullen Mij leren kennen door duurgekochte ervaring, dat Hij een God van macht is en de God en Zaligmaker van Zijn volk, het is tevergeefs, zo de grote potentaten met Hem twisten, niemand heeft zijn hart tegen Hem verhard en vrede gehad.

Ezechiël 39:8-22

Hoezeer deze profetie haar vervulling eerst in de laatste dagen zal bereiken, wordt ze hier besproken als ware ze reeds vervuld, omdat ze zeker is, vers 8. *Zie, het komt en zal geschieden,* het zal zo zeker gedaan worden, als de tijd zal komen als ware het reeds gedaan, ‘dit is de dag, van welke Ik lang en dikwijls gesproken heb. Zo werd het Johannes meegedeeld, Openbaring 21:6 :"Het is geschied. Om voor te stellen, hoe groot de vlucht van het leger van Gog zijn zal, worden hier drie dingen afzonderlijk als de gevolgen ervan genoemd. Het was God zelf, die de nederlaag bewerkte, wij vinden niet, dat het volk Israëls een zwaard trok of een slag sloeg, maar:

I. Zij zullen *hun wapens verbranden,* vers 9 *hun schilden en rondassen, hun bogen en pijlen hun handstokken en spiesen,* alles wat maar brandbaar is. Zij zullen ze niet samenbrengen in hun tuighuizen, noch voor eigen gebruik bewaren, opdat zij niet verzocht worden er op te gaan steunen, maar ze verbranden, niet alles ineens, als een vreugdevuurtje (waartoe zou dat verspillen dienen?) maar als er aanleiding toe is als brandstof in hun huizen, inplaats van ander brandhout, zodat zij niet naar het woud behoeven te gaan, *geen hout uit het veld zullen dragen, noch uit de wouden hakken,* en dat *zeven* jaar lang, vers 10. Zulke aanzienlijke hoeveelheden wapentuig zullen daar blijven liggen op de velden, waar de vijanden gevallen, en langs de wegen, waardoor zij gevlucht zijn. De wapenen waren droog en beter voor het vuur dan groen hout, en door het hout in hun wouden en kreupelbosjes te sparen, gaven zij het tijd, hoger op te schieten. Ofschoon de bergen Israëls overvloed van allerlei goede dingen voortbrengen, toch past het ‘t volk Israël, goede rentmeesters voor die overvloed te zijn en te sparen ten bate van die na hen komen zullen, naar de Voorzienigheid hun daartoe gelegenheid geeft. Wij kunnen veronderstellen, dat degenen, die in de steden van Israël woonden, te voorschijn kwamen om te beroven die hen beroofd hadden en verhaal op hen te halen. Zij vonden goud, zilver en ornamenten, toch wordt niets bijzonder vermeld, dat zij voor eigen gebruik namen, behalve het hout van de wapenen voor brandstof, wat bepaald noodzakelijk is voor ‘s mensen leven, om ons te leren, dat het genoeg is de benodigdheden des levens te hebben, al bezitten wij weinig van zijn genot en weelde, die wij ook missen kunnen. En telkens, als zij brandstof op het vuur wierpen en zich daarbij warmden, werd hun herinnerd, hoe talrijk en sterk hun vijanden waren en welk gevaar zij altijd liepen, in hun handen te vallen, opdat hun hart met dankbaarheid zou vervuld worden jegens God, die hen zo wonderlijk, zo ter rechter tijd had verlost. Wanneer zij om het vuur zaten met hun kinderen bij hen (hun hoekje van de haard), dan kon dit hun aanleiding geven, hun kinderen te vertellen, welke grote dingen God voor hen had gedaan.

II. Zij zullen hun doden begraven. Gewoon vraagt de vijand na de slag, wanneer velen gedood zijn, tijd om zijn eigen doden te begraven. Maar hier zal de slachting zo algemeen zijn, dat er niet genoeg vijanden overblijven om dat te doen. En bovendien, de lijken liggen zo verspreid op de bergen Israëls, dat het heel wat tijd zou vereisen, ze bijeen te zoeken. Daarom wordt het huis Israëls opgedragen, ze te begraven als een zekere triomf voor hun nederlaag.

1. Een plaats zal voor de begrafenis aangewezen worden, "het dal van de doorgangers naar het oosten van de zee," hetzij de Dode Zee, hetzij die van Tiberias, een dal, dat ruimte genoeg bood om reizigers van Egypte en Chaldea heen en weer door te laten. Er zal zo’n menigte dode lichamen zijn, boven de grond ontbindende, zo’n vreselijke stank, dat de reizigers, die die weg gaan, de neus zullen verstoppen Zie, waaraan ons lichaam eens blootstaat, wanneer de ziel het nog maar even verlaten heeft, wordt de reuk ondraaglijk, en geen reuk is hinderlijker of

walgelijker. Derhalve daar, waar de meeste verslagenen liggen, zal de begraafplaats zijn. In de plaats, waar de boom valt, daar zal hij liggen. En het zal genoemd worden het dal van Gogs menigte, want dat vooral moest niet vergeten worden. Hoe talrijk is de vijandelijke macht, die God had verslagen en verdaan ter bescherming van Zijn volk Israël!

2. Een belangrijke tijd zal besteed worden aan die begrafenis, niet minder dan zeven maan*den*, vers 12, waarin een nieuwe aanwijzing ligt van het grote aantal van de *verslagenen des Heren* in deze strijd, en van de grote zorg van de zijde van het huis Israëls om niemand onbegraven te laten, opdat zo *het land zou gereinigd worden* van de ontwijding, veroorzaakt door zo'n grote menigte onbegraven lijken. Om dat te voorkomen, was bepaald, Deuteronomium 21:23, "dat het dode lichaam eens gehangen aan het hout niet zou overnachten, maar er op dezelfde dag afgenomen en begraven worden". Dat betekent, dat tijden van buitengewone verlossing ook tijden van reformatie zouden zijn. Hoe meer God heeft gedaan om een land van verwoesting te verlossen, des te meer behoren ook zijn bewoners te doen om het van alle zonde te reinigen.

3. In grote getale zal men aan dit werk deelnemen, *al het volk des lands* zal begraven, zal de behulpzame hand bieden, vers 13. Zie iedereen moet zoveel mogelijk bijdragen tot zuivering van het land van alles wat ergernis verwekt. De zonde is de algemene vijand, tegen wie iedereen de wapenen moet opnemen. (In publico discrimine unusquisque homo miles est, in tijden van algemeen gevaar is ieder man soldaat.) En wie ook in dit werk mededoet, het zal hun tot een naam wezen, al schijnt het ambacht van doodgraver of straatveger een min handwerk te zijn, het helpt mee om het land rein te houden en is hun een ere. Zie, daden van menselijkheid rekenen mee om Gods Israël een naam te maken, het verheft de godsdienst, wanneer zijn belijders tot ieder goed werk bereid zijn, en een goed werk is: de doden te begraven, ja al waren het vreemdelingen en vijanden van het rijk Israëls want zelfs zij zullen weer opstaan. "Het zal hun een naam zijn ten dage als Ik zal verheerlijkt zijn." Zie het verheerlijkt God, wanneer Zijn Israël doet wat zijn belijdenis versiert, "anderen zullen Zijn goede werken zien en Zijn Vader, die in de hemelen is, verheerlijken," Mattheus 5:15. En wanneer God wordt verheerlijkt, straalt die heerlijkheid ook op Zijn volk af. Zijn heerlijkheid is hun een naam.

4. Sommige bijzondere personen maken er hun werk van, dode lichamen op te zoeken of ook iets anders, dat onbegraven blijft. Het volk des lands zal spoedig moe worden, de onreinigheid van de velden en bergen te begraven, en daarom zullen mannen aangesteld worden, wier doorgaande bezigheid dat zal zijn, die dus niets anders doen dan het land door en door reinigen, want anders, wat ieders werk is wordt licht niemands werk. Zie, degenen, die een openbaar werk hebben, vooral in de reinigingsdienst, moeten mannen zijn, die er hun hele tijd aan wijden, die zich er geheel aan geven en er zich op gaan verstaan, en degenen, die goed willen doen wanneer en waar zij maar gelegenheid vinden voortdurend bezig zijn.

5. Zelfs de doorgangers zullen gaarne informatie geven aan hen, die het land reinigen, aangaande de openbare onreinheden, die zij op hun weg ontmoeten, en hun bijstand inroepen. Zij, die het land doortrekken, hoewel zij zelf de doden niet begraven, om niet zichzelf te verontreinigen, zullen aanbrengen wat zij onbegraven hebben gevonden. Al bemerken zij maar een been, zo zullen zij een merkteken daarbij oprichten, totdat de doodgravers het zullen hebben begraven, opdat anderen zich in acht nemen totdat het is begraven, waarom de graven onder de Joden gepleisterd werden om de lieden op een afstand te houden. Zie, als iets goeds moet gedaan worden, behoort ieder daaraan mee te helpen, zelfs de doorgangers, die niet moeten denken, dat de algemene ellende of een algemene ongerechtigheid hen niet aangaat, en dat zij niet mogen helpen er een eind aan te maken. Zij, die het land hebben te reinigen moeten

niets onreins laten liggen, al ware het geen geheel lichaam, maar slechts een mensenbeen dat onbegraven gevonden werd, dan moeten zij het wegnemen en opruimen. Ja, zelfs aan het einde van de zeven weken, die voor de arbeid bestemd waren, zullen zij nog onderzoek doen, na nauwkeurig hun werk gedaan te hebben, kan er wel nog iets onopgemerkt gebleven zijn of later voor de dag gekomen. Er mag volstrekt niets onreins overblijven, wat verborgen is moet aan het licht gebracht worden, zij moeten alle ongerechtigheid naspeuren, totdat zij niets meer kunnen vinden. Ter gedachtenis moeten zij hun stad een nieuwen naam geven, en wel "Hamma", (de menigte.) O welk een menigte dode lichamen hebben zij hier begraven! *Alzo zullen zij het land reinigen,* met alle mogelijke zorg en moeite, vers 16. Zie, na de overwinning moet de reiniging komen. Mozes beval die Israëlieten, die in de strijd tegen de Midianieten gediend hadden, zich te reinigen, Numeri 31:24. Bijzondere gunst van God ontvangen hebbende, laat ons onszelf reinigen van alle onreinheid.

III. Roofvogels en roofdieren zullen op de lijken van de verslagenen neerstrijken, terwijl zij nog niet begraven zijn, en het zal niet mogelijk zijn, ze te verjagen, vers 17 enz. Onder dit beeld vinden we een grote slachting voorgesteld, Openbaring 19:17 enz., wellicht ontleend aan dit hoofdstuk.

1. Een algemene oproep wordt vernomen vers 17, gericht tot *het gevogelte van allen vleugel en tot al het gedierte des velds,* van de grootste tot de kleinste, van de arend tot de raaf, van de leeuw tot de hond, om van alle zijden neer te komen op dit overvloedige aas, er is genoeg voor een menigte, en alle zijn welkom. Laat ze komen tot Gods slachtoffer, tot Zijn feestmaal, gelijk de Engelse kanttekening zegt. Zie, de oordelen Gods, die over de zonde en de zondaars gebracht worden, zijn zowel een slachtoffer als een feest, een slachtoffer aan Gods gerechtigheid, en een feest van geloof en hoop voor Gods volk. "Toen God de koppen van de Leviathans had verpletterd, heeft Hij hem tot spijze gegeven aan het volk in dorre plaatsen, aan Zijn Israël", Psalm 74:14. "De rechtvaardige zal zich verheugen als op een feest, wanneer hij de wraak ziet en zal zijn voeten wassen in het bloed van de goddelozen." Dit slachtoffer wordt gebracht op de bergen Israëls, de hoge plaatsen, waar altaren waren gebouwd en het volk God onteerd had door zijn afgoderijen, waar Hij Zich nu zal verheerlijken door de verwoesting van Zijn vijanden.

2. Grote toebereidselen worden gemaakt. Zij zullen *eten het vlees van de helden* en *drinken het bloed van de vorsten van de aarde,* vers 18, 19.

a. Het is vlees en bloed van mensen, waarop zij onthaald zullen worden. Dit is soms een voorbeeld van opstand van de lagere schepselen tegen de mens, hun heer en meester, een gevolg van diens opstand tegen zijn God en Maker.

b. Het is het vlees en bloed van de groten der aarde, hier "rammen en lammeren en bokken en varren, allemaal gemesten van Basan genoemd". Op het bloed van de vorsten van de aarde" onthalen zij zich. Welk een diepe vernedering voor de prinsen van de bloede, gelijk zij zich heten, als God dat bloed dat vorstelijke bloed, dat door hun aderen vloeit, tot spijs van vogels en dieren des velds stelt!

c. Het is het vlees en bloed van goddelozen, vijanden van God en Zijn volk, waartoe dat gedierte wordt genodigd. Zij hadden Israël als slachtschapen geacht, en nu worden ze dat zelf, "zij hadden de dode lichamen van Gods knechten aan het gevogelte des hemels tot spijze

gegeven, het vlees van Zijn gunstgenoten aan het gedierte des lands," Psalm 78:2, en nu treft hen gelijk lot.

3. Zij zullen allen gevoed en verzadigd worden, vers 19, 20:*Gij zult het vette eten tot verzadiging toe, en bloed drinken tot dronkenschap toe.* Het slachtoffer is groot en het offerfeest insgelijks: *gij zult aan Mijn dis vervuld worden.* Zie, God bereidt de tafel voor Zijn lagere schepselen, Hij *verschaft voedsel voor alle vlees. Aller ogen wachten op Hem,* en *Hij vervult hun begeerten,* Hij houdt een rijke tafel. En als de vogels en beesten aan Zijn tafel worden gevoed, aan de tafel, die Hij bereid heeft, hoeveel te meer worden Zijn kinderen overvloedig verzadigd van de goedheid Zijns huizes, van Zijn heiligen tempel. Zij worden verzadigd van rijpaarden en wagenpaarden, dat is: degenen, die op wagens reden, mannen van geweld, krijgslieden, die over andere volken getriomfeerd hebben, en over wie zich nu de raven van de beek en de jongen van de arend blij maken, Spreuk. 30:17. Zij meenden, in het Israël Gods een gemakkelijke prooi te vinden, en worden nu zelf een gemakkelijke prooi van vogelen en beesten. Zie, hoe het kwaad de zondaars vervolgt, zelfs na hun dood. Dat hun dode lichamen als een prooi blijven liggen, is een type en teken van die verschrikkingen, die na hun dood hun consciëntie zullen pijnigen (de poëzie vergelijkt het met een gier, die voortdurend aan het hert pikt), en deze schande is slechts een beeld van en waarschuwing voor de eeuwige schande, waartoe zij eenmaal zullen ontwaken, Daniel 12:2.

IV. Het zal strekken tot meerdere eer van God en tot troost en voldoening van Zijn volk.

1. Het zal Gods eer bevestigen, want de heidenen zullen hierdoor leren verstaan, dat Hij de Here is, vers 21 :*Alle heidenen zullen Mijn oordeel zien, dat Ik gedaan heb* en daardoor *zal Mijn eer onder hen gesteld worden.* Meer dan ooit zal onder hen erkend en bevestigd worden, dat de God Israëls een groot en heerlijk God is. Hij is als zodanig bekend onder de heidenen, die Zijn geschreven Woord niet hebben of niet lezen, door *de oordelen, die Hij doet.*

2. Het zal Zijn volk tot troost en voldoening strekken, want hierdoor zullen zij beter leren verstaan, dat Hij *hun God is,* vers 22. *Die van het huis Israëls zullen weten* en tot hun troost al helderder inzien, *dat Ik de Here, hunlieder God ben, van die dag en voortaan.*

a. Hij zal dat zijn van die dag en voortaan. Gods tegenwoordige barmhartigheden zijn waarborgen en verzekeringen van meerdere genade. Als God ons duidelijk laat zien, dat Hij onze God is, dan verzekert Hij ons, dat Hij ons nimmer verlaten zal. Deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos.

b. Zij zullen het van die dag en voortaan met meer voldoening weten. Zij hebben wel eens de vraag op de lippen gehad, of de Here met hen was of niet, maar de gebeurtenissen van die dag zullen al die twijfel tot stilzwijgen brengen, de zaak wordt nu duidelijk en helder gemaakt, en er is voor het vervolg geen twijfel meer mogelijk. Alle eigen roem is voor immer buitengesloten, en de roem in God voor altijd verzekerd.

Ezechiël 39:23-29

Dit is het besluit van al het voorgaande en heeft betrekking niet slechts op de voorspellingen aangaande Gog en Magog, maar op alle profetieën van dit boek betreffende de ballingschap van het huis Israëls en zijn herstel en terugkeer uit Babel.

I. God zal de heidenen doen weten wat de betekenis is van de rampspoed Zijns volks, en de dwaling herstellen dergenen, die uitdien rampspoed van Israël aanleiding namen om de God Israëls te verwijten, als ware Hij onmachtig hen te beschermen en ontrouw aan Zijn met hen gesloten verbond. Wanneer God, na hun boete en terugkeer tot Hem, hun gevangenis gewend en hen in hun eigen land teruggebracht had, en toen zij in die reformatie volhardden, zulke verlossing voor hen teweeggebracht als de zegepraal over de pogingen van Gog, dan zouden zelfs de heidenen gaan overdenken en verstaan, dat die dwaling geen grond had. Zij zouden begrijpen, dat Israël in ballingschap gezonden was. niet omdat God hen niet beschermen kon, maar omdat zij door hun zonde Zijn gunst hadden verbeurd en zichzelf van Zijn bescherming beroofd, vers 23, 24:*De heidenen zullen weten, dat die van het huis Israëls gevankelijk zijn weggevoerd om hun ongerechtigheid,* die zij van de heidenen, hun naburen, geleerd hadden, *omdat zij tegen God overtreden hadden.* Dat was de ware reden, waarom *God zijn aangezicht voor hen verborgen en overgegeven had in de hand hunner wederpartijders.* Het was *naar hun onreinigheid en naar hun overtredingen.* De duidelijke blijken van deze waarheid zouden niet alleen hun gedachten omtrent God tot zwijgen brengen, maar ook Zijn eer grotelijks bevorderen. Wanneer de ellende van Gods volk voorbij is en wij het einde ervan zien, zullen wij ze beter verstaan dan in het eerst. En het zal God zeer verheerlijken, als de wereld leert inzien,

1. Dat God, ook bij Zijn volk, de zonde straft, omdat Hij ze het meest haat in degenen, die Hem het naast en het dierbaarst zijn, Amos 3:2. Het is de ere van de gerechtigheid, onpartijdig te zijn.

2. Dat, wanneer God Zijn volk tot een prooi overgeeft, dat is om het te kastijden en te genezen, niet om de vijanden gunst te bewijzen, Jesaja 10:7, 43:26. Laat deze zich dus niet verheffen.

3. Dat Gods volk zich niet zodra onder de roede vernedert, of Hij keert in barmhartigheid tot hen weer.

II. God zal Zijn eigen volk te verstaan geven welke grote gunsten Hij nog voor hen bewaart, ondanks de rampen, die Hij over hen heeft gebracht, vers 25, 26. *Nu zal Ik Jakobs gevangenen weerbrengen.*

1. Waarom nu? God zal Zich ontfermen over het gehele huis Israëls,

a. Omdat het tijd is, dat Hij zijn eigen eer handhaaft, die lijdt met hun lijden: Ik zal ijveren over Mijn heilige naam, dat die niet langer gesmaad wordt.

b. Omdat zij nu berouw hebben over hun zonden: Zij hebben hun schande gedragen en alle hun overtreding. Wanneer zondaars berouw hebben en zich schamen wordt God verzoend en eert hen weer. Het is Gods bijzonder welgevallig, wanneer deze boetvaardiger hun overtredingen zullen overdenken en beschaamd zijn over hun misdaden, waaraan zij zich schuldig gemaakt

hebben, toen zij in hun land zeker woonden, en er niemand was, die hen verschrikte. De herdenking van de genade, die zij in hun eigen land genoten, en de goddelijke bescherming, waaronder wij verkeerd hadden, zal in te schriller licht de zonde plaatsen, die zij in dat land hadden begaan, zij woonden veilig en konden zo voortgeleefd hebben, en niemand zou hen verontrust of verstoord hebben, indien zij maar in de weg van gehoorzaamheid volhard hadden. Ja, daarom overtraden zij, omdat zij zeker woonden. Uitwendige veiligheid is vaak oorzaak voor inwendige zekerheid, en daaruit komt allerlei zonde voort, Psalm 73. Nu dragen zij gewillig de schande daarover, en erkennen, dat God hen terecht in dat land van de gevangenschap had gebracht, waar iedereen hun vrees aanjoeg, omdat zij hadden overtreden in het land des vredes, waar niemand hen verschrikte. En wanneer zij zich dus vernederen onder Gods vernederende hand, voert Hij ze uit hun ballingschap terug, en,

2. Wat dan? Wanneer God ze uit des vijands hand vergaderd en weer thuisgebracht heeft, dan

A. Wil God daarvoor geprezen worden: *Ik zal aan hen geheiligd zijn voor de ogen van vele heidenen*, vers 27. Gelijk God gesmaad werd in de smaadheid, die zij in hun ballingschap leden, zo wordt Hij verheerlijkt in hun herstel en hernieuwd geluk.

B. Dan zullen zij daarvan het voordeel hebben, vers 28 :*Dan zullen zij weten, dat Ik, de Here, ulieder God ben.* Zie, de leidingen Gods met Zijn volk, die hun heil bedoelen, gaan gepaard met de genade Gods, om hun te leren, God als de Here en hun God in alles te erkennen en dan door die leidingen hun goed. Zij zullen op Hem zien als de Here hun God.

a. In al hun rampspoed. Hij was het, die ze gevankelijk had doen wegvoeren onder de heidenen, en daarom moesten ze zich niet slechts aan Zijn wil onderwerpen, maar zich door de kastijding ook laten oefenen, Hebreeen 12:11.

b. In hun troost, dat Hij het is, die ze weer in hun land verzameld en geen van hen onder de heidenen overgelaten had. Zie, als wij in alles op God zien, dan begrijpen we ook beter Gods verschillende bedoelingen in de verschillende gebeurtenissen, die ons wedervaren.

C. Dan zal God nimmer van ons scheiden vers 29..

a. God zal Zijn Geest over het huis Israëls uitgieten, om nieuwe afdwalingen en nieuwe terugkeer tot dwaasheid te voorkomen, om ze dicht bij hun plicht te houden. En dan

b. Zal Hij Zijn aangezicht niet meer voor hen verbergen, zal Zijn gunst nimmermeer afwenden zoals Hij gedaan had. Nooit zal Hij meer ophouden, hun goed te doen, en daartoe zal Hij voorziening treffen, dat zij van Zijn dienst niet verder afdwalen. Zie, de inwoning des Geestes is een onfeilbaar onderpand van de blijvende goddelijke gunst. Hij zal Zijn aangezicht niet meer verbergen van degenen, op wie Hij Zijn Geest heeft uitgegoten. Wanneer wij dus bidden en ernstig bidden, dat "Hij ons niet meer van Zijn aangezicht verwerpt, dan doen wij dat, opdat Hij Zijn Heiligen Geest nimmermeer van ons neme."

HOOFDSTUK 40

1 In het vijf en twintigste jaar onzer gevankelijke wegvoering, in het begin des jaars, op den tienden der maand, in het veertiende jaar, nadat de stad geslagen was; even op dienzelfden dag, was de hand des HEEREN op mij, en Hij bracht mij derwaarts.
2 In de gezichten Gods bracht Hij mij in het land Israels, en Hij zette mij op een zeer hogen berg; en aan denzelven was als een gebouw ener stad tegen het zuiden.
3 Als Hij mij daarhenen gebracht had, ziet, zo was er een man, wiens gedaante was als de gedaante van koper; en in zijn hand was een linnen snoer, en een meetriet; en hij stond in de poort.
4 En die man sprak tot mij: Mensenkind! zie met uw ogen, en hoor met uw oren, en zet uw hart op alles, wat ik u zal doen zien; want, opdat ik u zou doen zien, zijt gij herwaarts gebracht; verkondig daarna den huize Israels alles, wat gij ziet.
5 En ziet, er was een muur buiten aan het huis, rondom henen, en in des mans hand was een meetriet van zes ellen, elke el van een el en een handbreed, en hij mat de breedte des gebouws een riet, en de hoogte een riet.
6 Toen kwam hij tot de poort, welke zag den weg naar het oosten, en hij ging bij derzelver trappen op, en mat den dorpel der poort een riet de breedte, en den anderen dorpel een riet de breedte.
7 En elk kamertje een riet de lengte, en een riet de breedte; en tussen de kamertjes vijf ellen; en den dorpel der poort, bij het voorhuis der poort van binnen, een riet.
8 Ook mat hij het voorhuis der poort van binnen, een riet.
9 Toen mat hij het andere voorhuis der poort, acht ellen, en haar posten twee ellen; en het voorhuis der poort was van binnen.
10 En de kamertjes der poort, den weg naar het oosten, waren drie van deze, en drie van gene zijde; die drie hadden enerlei maat; ook hadden de posten, van deze en van gene zijde, enerlei maat.
11 Voorts mat hij de wijdte der deur van de poort tien ellen; de lengte der poort dertien ellen.
12 En er was een ruim voor aan de kamertjes, van een el van deze, en een ruim van een el van gene zijde; en elk kamertje zes ellen van deze, en zes ellen van gene zijde.
13 Toen mat hij de poort van het dak van het ene kamertje af tot aan het dak van een ander; de breedte was vijf en twintig ellen; deur was tegenover deur.
14 Ook maakte hij posten van zestig ellen, namelijk tot den post des voorhofs, rondom de poort henen.
15 En van het voorste deel der poort des ingangs, tot aan het voorste deel van het voorhuis van de binnenpoort, waren vijftig ellen.
16 En er waren gesloten vensters aan de kamertjes, en aan hun posten inwaarts in de poort rondom henen; alzo ook aan de voorhuizen; de vensters nu waren rondom henen inwaarts, en aan de posten waren palmbomen.
17 Voorts bracht hij mij in het buitenste voorhof, en ziet, er waren kameren, en een plaveisel, dat gemaakt was in het voorhof rondom henen, dertig kameren waren er op het plaveisel.
18 Het plaveisel nu was aan de zijde van de poorten, tegenover de lengte van de poorten; dit was het benedenste plaveisel.
19 En hij mat de breedte, van het voorste deel der benedenste poort af, voor aan het binnenste voorhof, van buiten, honderd ellen, oostwaarts en noordwaarts.
20 Aangaande de poort nu, die den weg naar het noorden zag, aan het buitenste voorhof, hij mat derzelver lengte en derzelver breedte.

21 En haar kamertjes, drie van deze en drie van gene zijde; en haar posten en haar voorhuizen waren naar de maat der eerste poort; vijftig ellen haar lengte, en de breedte van vijf en twintig ellen.
22 En haar vensters, en haar voorhuizen, en haar palmbomen, waren naar de maat der poort, die den weg naar het oosten zag; en men ging daarin op met zeven trappen, en haar voorhuizen waren voor aan dezelve.
23 De poort nu van het binnenste voorhof was tegenover de poort van het noorden en van het oosten; en hij mat van poort tot poort honderd ellen.
24 Daarna voerde hij mij den weg naar het zuiden; en ziet, er was een poort den weg naar het zuiden; en hij mat derzelver posten, en derzelver voorhuizen, naar deze maten.
25 En zij had vensteren, ook aan haar voorhuizen, rondom henen, gelijk deze vensteren; de lengte was vijftig ellen, en de breedte vijf en twintig ellen.
26 En haar opgangen waren van zeven trappen, en haar voorhuizen waren voor aan dezelve; en zij had palmbomen, een van deze, en een van gene zijde aan haar posten.
27 Ook was er een poort in het binnenste voorhof, den weg naar het zuiden; en hij mat van poort tot poort, den weg naar het zuiden, honderd ellen.
28 Voorts bracht hij mij door de zuiderpoort tot het binnenvoorhof; en hij mat de zuiderpoort naar deze maten.
29 En haar kamertjes, en haar posten, en haar voorhuizen waren naar deze maten; en zij had vensteren, ook in haar voorhuizen, rondom henen; de lengte was vijftig ellen, en de breedte vijf en twintig ellen.
30 En er waren voorhuizen rondom henen; de lengte was vijf en twintig ellen, en de breedte vijf ellen.
31 En haar voorhuizen waren aan het buitenste voorhof, ook waren er palmbomen aan haar posten, en haar opgangen waren van acht trappen.
32 Daarna bracht hij mij tot het binnenste voorhof, den weg naar het oosten; en hij mat de poort, naar deze maten;
33 Ook haar kamertjes, en haar posten, en haar voorhuizen naar deze maten; en zij had vensteren ook aan haar voorhuizen, rondom henen; de lengte was vijftig ellen, en de breedte vijf en twintig ellen.
34 En haar voorhuizen waren aan het buitenste voorhof; ook waren er palmbomen aan haar posten, van deze en van gene zijde; en haar opgangen waren van acht trappen.
35 Daarna bracht hij mij tot de noorderpoort; en hij mat naar deze maten.
36 Haar kamertjes, haar posten en haar voorhuizen; ook had zij vensteren rondom henen; de lengte was vijftig ellen en de breedte vijf en twintig ellen.
37 En haar posten waren aan het buitenste voorhof; ook waren er palmbomen aan haar posten, van deze en van gene zijde; en haar opgangen waren van acht trappen.
38 Haar kameren nu en haar deuren waren bij de posten der poorten; aldaar wies men het brandoffer.
39 En in het voorhuis der poort waren twee tafelen van deze, en twee tafelen van gene zijde, om daarop te slachten het brandoffer, en het zondoffer, en het schuldoffer.
40 Ook waren er aan de zijde van buiten des opgangs, aan de deur der noorderpoort, twee tafelen; en aan de andere zijde, die aan het voorhuis der poort was, twee tafelen.
41 Vier tafelen van deze, en vier tafelen van gene zijde, aan de zijde der poort, acht tafelen, waarop men slachtte.
42 Maar de vier tafelen voor het brandoffer waren van gehouwen stenen, de lengte een el en een halve, en de breedte een el en een halve, en de hoogte een el; op dezelve nu leide men het gereedschap henen, waarmede men het brandoffer en slachtoffer slachtte.

43 De haardstenen nu waren een handbreed dik, ordentelijk geschikt in het huis rondom henen; en op de tafelen was het offervlees.
44 En van buiten de binnenste poort waren de kameren der zangers, in het binnenste voorhof, dat aan de zijde van de noorderpoort was; en het voorste deel derzelve was den weg naar het zuiden; een was er aan de zijde van de oostpoort, ziende den weg naar het noorden.
45 En hij sprak tot mij: Deze kamer, welker voorste deel den weg naar het zuiden is, is voor de priesteren, die de wacht des huizes waarnemen.
46 Maar de kamer, welker voorste deel den weg naar het noorden is, is voor de priesteren, die de wacht des altaars waarnemen; dat zijn de kinderen van Zadok, die uit de kinderen van Levi tot den HEERE naderen, om Hem te dienen.
47 En hij mat het voorhof: de lengte honderd ellen, en de breedte honderd ellen, vierkant; en het altaar was voor aan het huis.
48 Toen bracht hij mij tot het voorhuis des huizes, en hij mat elken post van het voorhuis, vijf ellen van deze, en vijf ellen van gene zijde; en de breedte der poort, drie ellen van deze, en drie ellen van gene zijde.
49 De lengte van het voorhuis twintig ellen, en de breedte elf ellen; en het was met trappen, bij dewelke men daarin opging; ook waren er pilaren aan de posten, een van deze, en een van gene zijde.

De wateren des heiligdoms, die deze profeet in een visioen gezien heeft, hoofdstuk 47:7, zijn een gepast beeld van deze profetie. "Tot hiertoe zijn de wateren soms slechts tot aan de enkels, op andere plaatsen tot aan de knieen, of tot de lendenen geweest, maar nu zijn zij gewassen tot een beek waar men niet kan doorgaan." Het visioen, dat bij dit hoofdstuk begint, loopt door tot aan, het eind van het boek, en wordt te recht beschouwd als een van de moeilijkste schriftgedeelten uit heel het Woord van God. De Joden willen niet hebben, dat iemand het leert voor zijn dertigste jaar en zeggen hun, die het lezen "dat al kunnen zij niet alles verstaan, Elias zal verklaren als Hij komt." Vele, beide oude en nieuwe uitleggers, hebben erkend, dat zij niet wisten, wat er van te maken en welk gebruik er van gemaakt kan worden. Maar omdat het moeilijk te verstaan is, moeten wij het nog n iet op zij leggen, meer nederig onderzoeken, er zo diep in doordringen als wij kunnen, en er zoveel uithalen als mogelijk is, en als wij wanhopen aan de oplossing van iedere moeilijkheid, die wij ontmoeten God danken, dat onze verlossing er niet van afhangt, maar dat de noodzakelijke dingen duidelijk genoeg zijn, en wachten, totdat God ook dit aan ons openbaren zal. Te meer aandacht moet aan deze hoofdstukken geschonken worden, omdat de twee laatste hoofdstukken der Openbaring er duidelijk op schijnen te zinspelen, zoals Openbaring 20 op de vorige profetie over Gog en Magog. Hier is het visioen van een heerlijken tempel, in dit hoofdstuk en de twee volgende, van Gods inbezitneming daarvan, Hoofdstuk 43, bevelen aan de priesters, die in dezen tempel dienst zullen doen, Hoofdstuk 44, de verdeling van het land, met een deel voor het heiligdom, een deel voor de stad, een deel voor den vorst, beide in zijne regering over het volk en zijne verering van God, Hoofdstuk 45, en verdere bevelen voor hem en het volk, Hoofdstuk 46. Na het visioen van de heilige wateren hebben wij de grenzen van het heilige land, en de erven aan de stammen toegewezen en de afmetingen en de poorter van de heilige stad, Hoofdstuk 47, 48. Sommigen houden dit voor de voorstelling van hetgeen geweest was tijdens den bloeienden stoet van de Joodse kerk hoe heerlijk Salomo’s tempel was in zijn besten tijd om de gevangenen te laten zien wet zij door de zonde verloren hadden en opdat zij zich mochten vernederen. Maar dat is toch niet waarschijnlijk. Ik geloof, dat de bedoeling in ‘t algemeen is, 1. De gevangenen te verzekeren, dat zij niet alleen naar hun eigen land terugkeren zullen en daar gevestigd worden, wat vele malen in de voorgaande hoofdstukken beloofd is, maar ook, dat zij weer een tempel zullen hebben, die God erkennen zal, en waar Hij met hen spreken en hen zegenen zal, waarom zij aangemoedigd moeten worden dien te bouwen, dat de voorschriften voor den eredienst zullen herleven, en de gewijde priesterschap dien dienst zal verrichten, en al zullen zij geen koning hebben, die in zo grote pracht leeft als vroeger toch zullen zij een vorst of heerser hebben (van wien dikwijls in dit visioen gesproken wordt), die den dienst van God onder hen zal instandhouden en zelf een voorbeeld zijn van de ijverige waarneming daarvan, en dat vorst, priesters en volk een zeer aangename woonplaats en ruim bestaan zullen hebben in hun eigen land. 2. Hun te bevelen verder te zien dan dit alles, en de komst van den Messias te verwachten, van Wien vroeger geprofeteerd was onder den naam van David, omdat hij de man was, die het plan opvatte den tempel te bouwen, Die een geestelijken tempel zou bouwen, namelijk de kerk van het Evangelie, werker heerlijkheid die van Salomo’s tempel ver overtreffen zou, en die bestaan zal tot den jongsten dag. Dat de afmetingen van deze visionaire gebouwen zo groot zijn (de ruimte van den nieuwen tempel is groter dan heel het oude Jeruzalem en het nieuwe Jeruzalem is uitgestrekter dan het hele land Kanaän) betekent klaarblijkelijk zoals Dr. Lightfoot opmerkt, dat deze dingen niet letterlijk moeten opgevat worden, maar geestelijk. En de tempel des Evangelies, opgericht door Christus en Zijne apostelen, was zo verbonden met den tweeden stoffelijken tempel, werd met zoveel zorgvuldigheid en nauwkeurigheid opgericht in den tijd, toen die verviel, om bereid te zijn, diens heerlijkheid te ontvangen, als die afstand deed van den boon, dat het zeer gepast was dat beide genoemd werden in een en hetzelfde visioen. Onder de gedaante en het voorbeeld

van tempel en altaar, priesters en offeranden, wordt de geestelijke eredienst getoond, die in den tijd van het Evangelie waargenomen zou worden meer in overeenstemming met de natuur van beide God en den mens, tenslotte volmaakt in het koninkrijk der heerlijkheid waarin deze visioenen misschien vervuld zullen worden, terwijl sommigen menen, dat dat reeds het geval zal zijn in een gelukkigen en heerlijken staat der kerk van het Evangelie aan deze zijde van den hemel, in het laatste der dagen. In dit hoofdstuk hebben wij, 1. Een algemeen bericht van dit visioen van stad en tempel, vers 1-4. 11. Het begin van de bijzonderheden daarvan, en ene beschrijving, 1. Van den buitenmuur, vers 5. 2. Van de oostpoort, vers 6-19. 3. Van de noordpoort, vers 20-23. 4. Van de zuidpoort, vers 24-31, en van de kamers en vertrekken die bij deze poorten behoren. 5. Van het binnenste voorhof, beide naar het oosten en naar het zuiden, vers 32-38. 6. Van de tafelen, vers 39-47. 7. Van de woningen der zangers en der priesters, vers 44-47. 8. Van het voorhuis des huizes vers 48, 49.

Ezechiël 40:1-4

1. De tijd van dit visioen. Het was het vijf en twintigste jaar van Ezechiëls gevangenschap, vers 1, dat sommigen houden voor het drie en dertigste jaar van de eerste gevangenschap, en wordt hier genoemd *het veertiende jaar, nadat de stad geslagen was.* Zie hoe juist van pas de klaarste en volledigste vooruitzichten van hare verlossing gegeven werden, toen zij in de diepte van hun ellende waren, en ene verzekering van den terugkeer van den morgen, toen zij in het middernachtelijk duister van hun gevangenschap waren: "*Op dien dag was de hand des Heeren op mij* en bracht *mij derwaarts* naar Jeruzalem, nu het in puinhopen lag, verwoest en eenzaam" -een jammerlijk gezicht voor den profeet.

2. De plaats van het visioen. De profeet werd, *in de gezichten Gods, in het land Israëls* gebracht, vers 2. En het was niet de eerste maal, dat hij in het gezicht daarheen gebracht werd. Wij zagen, dat hij naar Jeruzalem gevoerd werd om het te zien in zijne ongerechtigheid en schande, Hoofdstuk 8:3 hier wordt hij derwaarts gebracht om een lieflijk vooruitzicht te hebben van de stad in haar heerlijkheid hoewel het tegenwoordige gezicht op de stad nu die geheel ontvolkt was, somber was. Hij werd geplaatst *op enen zeer hogen berg,* zoals Mozes op den top van den Pisga, om dit land te zien, dat nu ten tweeden male *het land der belofte* was, zijnde niet in hun bezit. Van den top van dezen berg zag hij *als een gebouw ener stad,* het plan en den vorm er van, maar deze stad was een tempel even groot als de stad. Het *Nieuwe Jeruzalem,* Openbaring 21:22, had *genen tempel,* wat wij hier hebben is geheel en al tempel, wat vrij wel op hetzelfde neerkomt. Het is ene stad om door mensen bewoond te worden, het is een tempel om door God bewoond te worden, want in de kerk op aarde woont God bij de mensen, en in den hemel wonen de mensen bij God. Deze beide zijn ontworpen in Gods raad, ontworpen door ene oneindige wijsheid, en in elk opzicht zeer goed.

3. De bijzonderheden van deze stad (waarvan hij eerst een algemeen overzicht had) werden hem getoond door *een Man, Wiens gedaante was als de gedaante van koper,* vers 3, geen geschapen engel, maar Jezus Christus, die de gedaante eens mensen zou aannemen om den tempel van het Evangelie beide te tonen en te bouwen. Hij bracht hem naar deze stad, want het is door Christus, dat wij beide de kennis en den toegang hebben tot de gunsten en voorrechten van Gods huis. Hij is het, die *den Tempel des Heeren bouwen zal,* Zacheria 6:13. Dat Zijn gedaante als van koper is, beduidt beide, Zijn glans en Zijne kracht: Johannes zag, in het visioen, dat *Zijne voeten blinkend koper gelijk waren,* Openbaring 1:15.

4. De afmetingen van deze stad of tempel en de verschillende delen er van, werden genomen met *een linnen snoer* en *een meetriet,* vers 3, zoals timmerlieden beide een paskoord en een houten maat hebben. De tempel van God wordt gebouwd met paskoord en liniaal, en zij, die anderen in de kennis er van willen inleiden, moeten dat doen met dat paskoorden die liniaal. De kerk wordt gevormd naar de Schrift, naar de stad op den berg. Dat is het snoer en meetriet, dat in de hand van Christus is. Met die leer en wetten moet gemeten en onderzocht worden, want dan heeft het Israël Gods vrede, als zij *naar dezen regel wandelen.*

5. Den profeet worden hier bevelen gegeven om deze openbaring van den Heer te ontvangen en ze zuiver en volledig aan de kerk over te brengen, vers 4. *a.* Hij moet zorgvuldig alles waarnemen, wat in dit visioen gezegd en gedaan wordt. Zijn aandacht wordt opgewekt en bezig gehouden, vers 4 :*n Zie met uwe ogen alles wat Ik u zal doen zien,* zie het niet alleen, maar kijk er aandachtig naar, en *hoor met uwe oren,* al wat u gezegd wordt, luister er oplettend naar, en *zet uw hart* er op, neem het waar met gespannen opmerkzaamheid en innige

belangstelling." Wat wij van de werken Gods zien, en wat wij van het Woord Gods horen, zal ons geen goed doen, tenzij wij er ons hart op zetten, als die weten dat wij er nauw in betrokken zijn, en er voordeel van verwachten voor onze ziel. *b.* Hij moet het getrouwelijk *den huize Israëls verkondigen,* opdat zij er den troost van mogen hebben. Daarom ontvangt hij, opdat hij geven kan. Aldus werd de *Openbaring van Jezus Christus* in handen van Johannes gegeven, om ze aan de kerken te betekenen, Openbaring 1:1. En, omdat hij het moet verkondigen als ene boodschap van God, moet hij er zelf al de waarde van kennen, en er zeer door getroffen zijn. Die Gods Woord aan anderen zullen prediken, behoren het zelf wel te bestuderen en er hun hart op te zetter. En dit is de reden, waarom hij beide zelf waarnemen en het huis Israëls dat verkondigen moet, waartoe hij hierheen is gebracht, en hem alles getoond wordt. Als de dingen Gods ons getoond worden, past het ons te bedenken met welk doel zij ons getoond worden, en als wij onder het gehoor van het woord zitten, te bedenken waartoe wij daar gebracht zijn, opdat wij mogen beantwoorden aan het doel, waarmee wij daar komen, en de genade Gods, die ons die dingen toont, niet tevergeefs mogen ontvangen.

Ezechiël 40:5-26

Het meetriet, dat in de hand van den oppersten Bouwheer was, is hiervoor vermeld, vers 3. Hier wordt ons gezegd, vers 5, wat de nauwkeurige lengte daarvan was, wat van belang is, omdat het huis er mee gemeten werd. Het was *van zes ellen*, dat is: geen gewone ellen, maar *de el des heiligdoms* de gewijde el, wat de gepaste maat was voor dit heilige huis, en dat was ene handbreedte, dus vier duim, langer dan de gewone el: de gewone el was achttien duim, deze twee en twintig, zie Hoofdstuk 43:13. Toch beweren sommige critici, dat dit meetriet maar zes gewone ellen lang was en ene handbreedte daarbij. Het eerste schijnt meer waarschijnlijk. Hier is een bericht,

1. Van den buitenmuur van het huis, die het rondom insloot, die zes ellen dik en zes ellen hoog was, wat de afscheiding aan alle zijden betekent tussen de kerk en de wereld en de goddelijke bescherming, waaronder de kerk staat. Als een muur van deze dikte haar niet beschermt, dan zal God Zelf een *vurige muur rondom zijn*, wie dien aanvalt, zal dat doen met het gevaar voor zijn leven.

11. Van de verschillende poorten met de kamers, die er aan grenzen, Hier wordt in ‘t geheel geen melding gemaakt van het buitenste voorhof, *het voorhof der heidenen*, sommigen menen, dat er in den tijd van het Evangelie, zulk ene menigte in de kerk zou samenstromen, dat hun voorhof ongemeten moest blijven om te betekenen, dat de vereerders in dat voorhof ontelbaar zouden zijn, Openbaring 7:9, 11, 12.

1. Hij begint met de oostpoort, omdat dat de gebruikelijke toegang was tot het lagere gedeelte van den tempel, terwijl het heilige der heiligen aan de westzijde was, in tegenstelling met de afgodische heidenen, die met het gezicht naar het oosten baden. Bij het bericht van deze poort valt op te merken, *a.* Dat hij er naar opklom langs *trappen*, vers 6, want de kerk van het Evangelie was verheven boven die van het Oude Testament, en als wij komen om God te aanbidden, moeten wij opklimmen, dat is het voorschrift, Openbaring 4:1. Kom hier op. *Sursam corda-Het hart naar boven. b.* Dat de kamers, die bij de poorten lagen, slechts kleine kamers waren, ongeveer 10 voet in ‘t vierkant, vers 7. Deze dienden als woning voor degenen, die den dienst van het huis waarnamen. En het past dengenen, die tot geestelijk priester voor God zijn aangesteld, zich tevreden te stellen met kleine kamers, en geen grote dingen voor zichzelf te zoeken, als wij maar ene plaats hebben binnen den muur van Gods voorhof, den hebben wij reden om dankbaar te zijn, al is het maar in ene kleine kamer, een nederig verblijf, al zijn wij daar maar dorpelwachters. c. De kamers waren alle vierkant, wat hun hechtheid beduidt en juiste afmeting en hun nauwkeurige overeenstemming met de maat, want zij weren alle een riet de lengte en een riet de breedte, eveneens hadden zij alle dezelfde afmeting, om degelijkheid aan te duiden tussen degenen, die den dienst van het huis waarnamen. d. Er waren zeer veel kamers, want in het huis van onzen Vader zijn *vele woningen*, Johannes 14:2, in Zijn huis boven, en in dat hier op aarde. In het binnenste Zijns tabernakels zal Hij verbergen, wier begeren het is in het Huis des Heeren te wonen alle de dagen huns levens, Psalm 27:4, 5. Sommigen houden het er voor, dat deze kamers de afzonderlijke gemeenten der gelovigen voorstellen, die onderdelen zijn van den groten tempel, de algemene kerk, die gebouwd worden, en gebouwd moeten worden naar het schriftuurlijk snoer en meetriet, en waarvan Jezus Christus de maat neemt, dat is, waarvan Hij kennis neemt, want Hij wandelt in het midden der zeven gouden kandelaren. *e.* Er wordt gezegd, vers 14 :*Hij maakte ook posten.* Hij, Die ze nu mat, is Dezelfde, die ze maakte, want Christus is de bouwheer van Zijne kerken is daarom het best in staat ons er van op de hoogte te stellen. En dat Hij ze met de standaardmaat

in overeenstemming bracht, wordt hier maken genoemd, want er wordt anders niets van bericht, dan dat zij daarmee overeenstemmen. *Tot de wet en het getuigenis. f.* Hier zijn posten van zestig ellen, hetgeen, naar sommigen menen, letterlijk vervuld werd, toen Cyrus, in Zijn besluit tot herbouwing van den tempel te Jeruzalem, beval, dat de hoogte daarvan zestig ellen zou zijn, dat is iets minder dan dertig meter, Ezra 6:3. *g.* Hier waren vensters aan de kamertjes, en aan *de posten en de voorhuizen,* om het licht des hemels te betekenen, waardoor de kerk verlicht wordt, de goddelijke openbaring wordt er binnengelaten tot lering, tot leiding en tot troost voor degenen, die in Gods huis wonen, licht om bij te werken richt om bij te wandelen, licht om zichzelf en elkaar te zien. Er was licht in de kamertjes, ook de kleinste, ook de geringste delen en leden van de kerk zullen licht ontvangen. *Alle uwe kinderen zullen van den Heere geleerd zijn.* Maar het zijn *nauwe vensters,* zoals die in den tempel, I Koningen 6:4. De openbaringen, aan de kerk op aarde gedaan, zijn nauw en spaarzaam, vergeleken met die, welke in den staat der toekomst gedaan zullen worden, als wij niet langer *door een spiegel in ene duistere rede zien zullen. h.* Van verschillende hoven wordt hier gesproken, een buitenste voorhof, dan een binnenste voorhof, dan nog een daarbinnen, en een buiten het buitenste. In het allerbinnenste kwamen alleen de priesters, wat naar de mening van sommigen wijst "op de verscheidenheid der gaven, en genade en ambten, in de verschillende leden van het lichaam van Christus hier, en ook van de onderscheidene trappen van heerlijkheid in de voorhoven en de woningen van den hemel, zoals er sterren zijn in onderscheidene sferen en sterren van verschillende grootte aan het vaste uitspansel." Sommigen komen nader bij God dan anderen en hebben ene diepere kennis van goddelijke dingen, maar voor een kind van God is een dag in Zijne voorhoven *beter dan duizend* elders. Deze voorhoven hadden voorhuizen, of zullengangen in de rondte tot bescherming tegen weer en wind voor degenen, die dienst deden, want als wij op den weg van onzen plicht jegens God zijn, mogen wij geloven, dat wij onder Zijne bijzondere bescherming staan, dat Hij genadig voor ons zorgen zal, ja, dat Hij Zelf ons tot ene beschutting tegen *den vloed en tegen den regen* zal zijn, Jesaja 4:5, 6. r. Op de posten waren palmbomen gegraveerd, vers 16, om te betekenen, dat *de rechtvaardige groeien zal als een palmboom* in de voorhoven van Gods huis, Psalm 92:13. Hoe meer zij nedergedrukt worden door den last der beproeving, des te sterker groeien zij, zoals men van de palmbomen zegt. Eveneens betekent het de overwinning en triomf over hun geestelijke vijanden, zij hebben *palmtakken in hun handen,* Openbaring 7:9, maar opdat zij die niet laten vallen, of de vijanden hun die uit de hand rukken zijn zij hier op de posten van den tempel gegraveerd als altijddurende gedenktekenen van hun eer. *Gode zij dank, die ons allen tijd doet triomferen.* Ja, de gelovigen zullen zelf tot pilaren in den tempel van onzen God gemaakt worden, en er niet meer uitgaan, en Zijn naam zal hun ingedrukt worden, hetgeen hun schitterendst versiersel en eer zal zijn, Openbaring 3:12. *k.* Hier wordt aandacht geschonken aan het plaveisel van het voorhof, vers 17, 18. Het woord betekent, dat het plaveisel van *porfiersteen* was, dat de kleur had van *vurige kolen,* want wij moeten de schoonste en schitterendste heerlijkheden dezer wereld onder onze voeten hebben en houden, als wij God naderen en in Zijn dienst zijn. De sterren zijn als het ware de vurige kolen, of stenen van vurige kleur, waarvan het plaveisel van Gods hemelsen tempel is, en als het plaveisel van het voorhof zo schoon en schitterend is, dan kunnen wij wel denken, hoe heerlijk de woningen van dat huis moeten zijn!

2. De poorten, die naar het noorden, vers 20, en die naar het zeiden zagen, vers 24, met hun vertrekken, zijn vrij wel gelijk aan die naar het oosten, *naar de maat der eerste poort.* Maar de beschrijving wordt in alle bijzonderheden herhaald. En even uitvoerig wordt de bouw van den tabernakel in Exodus verhaald, en van den tempel in het boek der koningen en dat der Kronieken, om de bijzondere aandacht te betekenen, die God wijdt, en die Zijne dienaren moeten wilden aan alles, wat tot de kerk behoort. Het is Zijn vermaak, Zijn oog is er op

gevestigd. Hij kent allen, die de Zijnen zijn, al Zijne levende tempels, en al wat tot hen behoort. *a*. Deze tempel had niet alleen een poort naar het oosten, om *de kinderen van het oosten* binnen te laten, die beroemd waren om hun rijkdom en wijsheid, maar hij had ook ene poort naar het zuiden en een naar het noorden, om de armere en minder beschaafde vorken toe te laten. Het nieuwe Jeruzalem heeft twaalf poorten, drie in iedere richting, Openbaring 21, 13, want velen zullen komen van alle kanten om daar neer te zitten, *Mattheus* 8:11. b. Naar deze poorten ging men op met trappen, *zeven trappen*, vers 22-26, die, naar sommigen opmerken, ons herinneren moeten aan de noodzakelijkheid van voortgang in genade en heiligheid, gaande van de ene genade tot de andere, van stap tot stap, *van kracht tot kracht*, ons benaarstigende tot volmaaktheid-hoger, hoger naar den hemel, den tempel boven.

Ezechiël 40:27-38

In deze verzen hebben wij ene beschrijving van het binnenste voorhof.

1. Het overzicht van het buitenste voorhof eindigde met de zuidzijde er van. Dat van het binnenste voorhof begint met de zuidzijde, vers 27, gaat dan naar het oosten, vers 32, en zo naar het noorden, vers 55, want hier is geen poort naar het westen noch in het buitenste noch in het binnenste voorhof. Het schijnt, dat er in Salomo's tempel poorten naar het westen waren, want wij vinden portiers tegen het westen, 1 Kronieken 9:24, 26:8. Maar Josefus zegt, dat in den tweeden tempel geen poort naar het westen was. De poorten, die toegang gaven tot het binnenste voorhof, waren precies gelijk aan die van het buitenste voorhof, de afmetingen insgelijks, de aanliggende kamers insgelijks, de galerijen rondom het voorhof insgelijks, en zelfs de graveringen in de posten insgelijks. Het werk der genade en de werking er van zijn in hoofdzaak dezelfde bij gerijpte christenen als bij pasbekeerde, alleen zijn de eerste zoveel dichter bij de volmaaktheid. Het geloof van alle heiligen is even kostbaar, al is het niet even sterk. Er is grote overeenkomst tussen het ene kind van God en het andere, want zij *zijn allen broeders* en dragers van hetzelfde beeld.

2. De opgang naar het buitenste voorhof was aan elke poort van *zeven trappen*, maar de opgang naar het binnenste voorhof was aan elke poort van *acht trappen.'* Hierop wordt uitdrukkelijk gewezen, vers 31, 34, 37, om te betekenen, dat, hoe dichter wij God naderen, wij des te hoger boven deze wereld en de dingen daarvan verheven moeten zijn. Degenen, die in het buitenste voorhof aanbaden, moesten zeven trappen hoger staan dan de anderen, maar de priesters, die den dienst verrichten in het binnenste voorhof, meesten weer *acht trappen* hoger staan dan de eersten, moesten ten minste een trap hoger boven hen staan dan zij boven de anderen.

Ezechiël 40:39-49

In deze verzen hebben wij een bericht,

1. Van de tafelen, die in het voorhuis van iedere poort van het binnenste voorhof waren. Wij vinden geen beschrijving van de altaren voor de brandoffers vóór Hoofdstuk 43:13. Maar, omdat het ene altaar onder de wet vervangen zou worden door ene menigte tafelen onder het Evangelie, wordt hier bijtijds onze aandacht gevestigd op de tafelen, zodra wij het binnenste voorhof binnengaan want voordat wij gaan aanzitten aan *de tafel des Heeren,* zijn wij slechts belijders zonder meer, als wij daaraan toegelaten worden, gaan wij het binnenste voorhof binnen. Maar in dezen tijd van het Evangelie vinden wij geen altaar, voordat de heerlijkheid des Heeren er bezit van genomen heeft, want Christus is ons altaar, dat iedere gave heiligt. Hier waren acht tafelen geplaatst, *waarop men slachtte,* vers 41. Wij lezen niet van tafelen voor dit doel in den tabernakel of in Salomo's tempel. Maar hier waren zij geplaatst, om de menigte van geestelijke offeranden aan te duiden, die in de dagen van het Evangelie naar Gods huis gebracht zouden worden, en de menigte handen, die dienst zouden doen bij het offeren van die offers. Hier waren de vleesbanken voor het altaar, hier waren de aanrechttafels, waarop zij het vlees van het offer legden, de messen, waarmee zij het opensneden, en de haken, waar zij het aan ophingen, opdat het gereed zou zijn, om op het altaar geofferd te worden, vers 43, en daar wiesen zij ook de brandoffers, vers 38, om aan te duiden, dat, voordat wij tot Gods altaar naderen, wij alles in gereedheid moeten hebben, onze handen onze harten, die geestelijke offeranden moeten wassen, en zo *rondom Gods altaar gaan.*

11. Van het gebruik waarvoor sommige der kamers, die tevoren vermeld zijn, bestemd waren.

1. Sommige waren voor *de zangers,* vers 44 Het schijnt, dat van al degenen, die dezen tempeldienst verrichtten, voor hen het eerst gezorgd werd, om aan te duiden, niet alleen dat het zingen van psalmen ook onder het Evangelie van kracht zou blijven, maar, dat het Evangelie allen, die het omhelzen, overvloedig reden zou geven tot lof en blijdschap, en om *uit te breken in zangen,* wat vaak genoeg betreffende den tijd van het Evangelie voorspeld is, Psalm 96:1, 98:1. Christenen behoren zangers te zijn *Welgelukzalig zijn zij, die in Gods huis wonen zij prijzen Hem gestadiglijk.*

2. Andere waren voor de priesters, beide die de wacht des huizes waarnamen, om het te reinigen, en toe te zien, dat niemand er binnenkwam om het te verontreinigen, en om de herstellingen te verrichten, vers 45, en die *de wacht des altaars waarnamen,* vers 46, die *tot den Heere naderden om Hem te dienen.* God zal voor woningen zorgen voor al Zijne knechten. Die het werk des huizes doen, zullen er ook van leven.

III. Van het voorhof der priesters, dat honderd ellen in het vierkant was, vers 47. Het altaar, dat *vooraan het Huis* was, was geplaatst in het midden van dit voorhof tegenover de drie poorten en in ene lijn met de drie poorten van het buitenste voorhof, zodat, als alle poorten geopend werden, het volk in het buitenste voorhof daardoor toeschouwers konden zijn van den dienst bij het altaar. Christus is beide, ons altaar en ons offer, *op* Wien wij steeds het oog des geloofs gericht moeten houden, als wij tot God naderen, en Hij is de Verlosser in het midden der aarde, Psalm 74:12, zodat Hij van alle kanten gezien kan worden.

IV. Van het voorhuis des Huizes. De tempel wordt het Huis genoemd, met een nadruk alsof geen enkel ander huis waard is zo genoemd te worden. Voor dit Huis was een voorhuis, om

ons te leren niet haastig en gedachteloos in Gods tegenwoordigheid te naderen, maar trapsgewijze, dat is: ernstig en plechtig eerst door het buitenste voorhof, dan door het binnenste, daarna door het voorhuis, voordat zij het Huis binnengaan. Tussen dit voorhuis en het altaar was ene plaats, waar de priesters plachten te bidden, Joel 2:17. In het voorhuis, naast de posten, waaraan de deuren hingen, waren pilaren, waarschijnlijk als ene indrukwekkende versiering, evenals *Jachin* en *Booz-Ik zal bevestigen, in Hem is kracht* vers 49. In de kerk van het Evangelie is alles sterk en vast, en alles moet *op* zijne plaats, eerlijk en met orde geschieden.

HOOFDSTUK 41

1 Voorts bracht hij mij tot den tempel; en hij mat de posten, zes ellen de breedte van deze, en zes ellen de breedte van gene zijde, de breedte der tent.
2 En de breedte der deur, tien ellen, en de zijden der deur, vijf ellen van deze, en vijf ellen van gene zijde; ook mat hij de lengte daarvan, veertig ellen, en de breedte twintig ellen.
3 Daarna ging hij in naar binnen, en mat den post der deur, twee ellen; en de deur zes ellen, en de breedte der deur zeven ellen.
4 Ook mat hij de lengte daarvan, twintig ellen, en de breedte twintig ellen voor aan den tempel; en hij zeide tot mij: Dit is de heiligheid der heiligheden.
5 En hij mat den wand des huizes zes ellen; en de breedte van elke zijkamer, vier ellen, rondom het huis henen rondom.
6 De zijkameren nu waren zijkamer boven zijkamer, drie, en dat dertig malen, en zij kwamen in den wand, die aan het huis was, tot die zijkamers rondom henen, opdat zij vastgehouden mochten worden; want zij werden niet vastgehouden in den wand des huizes.
7 En het was voor de zijkameren opwaarts naar boven al wijder, en gaf zich rondom; want het huis was omsingeld opwaarts naar boven, rondom het huis henen; daarom was de breedte des huizes naar boven; en alzo ging het onderste op naar het bovenste door het middelste.
8 En ik zag de hoogte des huizes rondom henen. De fondamenten der zijkameren waren van een vol riet, zes ellen, de el tot den oksel toe genomen.
9 De breedte van den wand, die tot de zijkameren was naar buiten, was vijf ellen; en dat ledig gelaten was, was de plaats der zijkameren, die aan het huis waren.
10 En tussen de kameren was een breedte van twintig ellen, rondom het huis, rondom henen.
11 De deuren nu van de zijkameren waren naar het ledig gelatene toe, de ene deur den weg naar het noorden, en de andere deur naar het zuiden; en de breedte van de ledig gelaten plaats was vijf ellen rondom henen.
12 Voorts van het gebouw, dat voor aan de afgesneden plaats was in den hoek des wegs naar het westen, was de breedte zeventig ellen, en van den wand des gebouws was de breedte vijf ellen rondom henen, en de lengte daarvan negentig ellen.
13 Voorts mat hij het huis, de lengte honderd ellen; ook de afgesneden plaats en het gebouw, en de wanden daarvan, de lengte honderd ellen.
14 En de breedte van het voorste deel des huizes, en der afgesneden plaats tegen het oosten, honderd ellen.
15 Ook mat hij de lengte des gebouws voor aan de afgesneden plaats dat achter dezelve was, en derzelver galerijen van deze en van gene zijde, honderd ellen; met den binnensten tempel, en de voorhuizen des voorhofs.
16 De dorpelen, en de gesloten vensters en de galerijen rondom die drie, tegenover den dorpel, waren beschoten met hout rondom henen, en van de aarde tot aan de vensteren; de vensteren waren bedekt;
17 Tot hetgeen boven de deur was, en tot het binnenste en buitenste huis toe, en aan den gansen wand rondom henen in het binnenste en buitenste, al bij maten.
18 En het was gemaakt met cherubs en palmbomen; zodat er een palmboom was tussen cherub en cherub, en elke cherub had twee aangezichten;
19 Namelijk, eens mensen aangezicht tegen den palmboom van deze, en eens jongen leeuws aangezicht tegen den palmboom van gene zijde; gemaakt in het ganse huis rondom henen.
20 Van de aarde af tot boven de deur waren de cherubs en de palmbomen gemaakt, ook aan den wand des tempels.
21 De posten des tempels waren vierkant; en aangaande het voorste deel des heiligdoms, de ene gedaante was als de andere gedaante.

22 De hoogte des houten altaars was drie ellen, en zijn lengte twee ellen, en het had zijn hoeken; en zijn lengte en zijn wanden waren van hout. En hij sprak tot mij: Dit is de tafel, die voor des HEEREN aangezicht zal zijn.
23 De tempel nu en het heiligdom hadden beide twee deuren.
24 En er waren twee bladen aan de deuren; te weten twee bladen, die men omdraaien kon; twee aan de ene deur, en twee bladen aan de andere.
25 En aan dezelve, namelijk aan de deuren des tempels, waren cherubs en palmbomen gemaakt, gelijk als er aan de wanden gemaakt waren; en het hout aan het voorste deel van het voorhuis van buiten was dik.
26 En aan de gesloten vensteren waren ook palmbomen van deze en van gene zijde, aan de zijden van het voorhuis; en aan de zijkameren van het huis, en aan de dikke planken.

Aan het eind van het vorige hoofdstuk werd ene beschrijving gegeven van het voorhuis, dit brengt ons in den tempel zelf, welks beschrijving veel moeilijkheden biedt aan critische uitleggers en aanleiding geeft tot verschillen onder hen. Wie toch in bijzonderheden de betekenis van alle afzonderlijke verhoudingen navorsen wil, kan bij hen terecht, ons zie het genoeg op te merken, I. De afmetingen van het huis en deszelfs posten, vers 1, de deur, vers 2 de wand en de zijkameren, vers 5, 6, de fondamenten en wand der kameren en haar deuren vers s-11, en het huis zelf, vers 13. Il. De afmetingen van het heiligdom, vers 3, 4. m. De beschrijving van een ander gebouw tegenover de afgesneden plaats, vers 2-15. IV. De bouwwijze van het huis, vers 7, 16, 17. V. De ornamenten van het huis, vers 18-20. Vl. Het reukofferaltaar en de tafel der toonbroden, vers 22. VII. De deuren van den tempel en het heiligdom vers 23-26. Er is zoveel verschil tussen termen en regelen der bouwkunst van de ene eeuw en de andere, dat het voor ons geen struikelblok behoeft te zijn zo er in deze beschrijvingen veel is dat moeilijk verstaan wordt en omtrent welks betekenis de geleerden nog zeer uiteengaan. voor iemand, die in meetkunde onbedreven is, zal de mathematische beschrijving van een modern gebouw nauwelijks verstaanbaar zijn, en toch zal voor een gewoon timmerman of metselaar onder de Joden dit alles in letterlijken zin eenvoudig genoeg geweest zijn.

Ezechiël 41:1-11

Wij luisteren nog steeds naar een profeet, die onder leiding van een engel staat, en dus met eerbied moet aangehoord worden, ofschoon wij dikwijls niet weten, wat dit of dat beduidt. Merk hier op,

1. Nadat de profeet de voorhuizen had opgenomen, werd hij *naar den tempel gebracht*, vers 1. Wanneer wij vlijtig acht geven op het onderricht in de eenvoudigste waarheden van den godsdienst en daarvan profeteren, dan worden wij verder in kennis gesteld met de geheimenissen van het koninkrijk der hemelen zelf. Zij, die gewillig in Gods voorhoven vertoeven, worden ten laatste Zijn tempel binnengeleid. Ezechiël was zelf priester, maar door de goddeloosheid en ellende der tijden van zijn geboorterecht, om in den tempel te dienen, beroofd. God vergoedt hem dat verlies door hem in dezen profetischen evangelischen, hemelsen tempel binnen te leiden, en hem op te dragen, daarvan ene beschrijving te geven voor de kerk, in welk opzicht hij een voorrecht genoot boven al zijne medepriesters.

2. Toen de Heere Jezus van de afbreking van *dezen tempel* sprak, waarbij zijne hoorders aan den tweeden tempel te Jeruzalem dachten, sprak Hij van den tempel Zijns lichaams, Johannes 2. 19, 21. En met goede reden kan Ezechiël zo dubbelzinnig spreken, wijl zijn gezicht zowel betrekking had op zijn mystieke lichaam, de kerk, die *het huis Gods* genoemd wordt, 1 Timotheus 3:15 als op ieder lid van dat lichaam, die *levende tempelen* geheten worden, waarin de Geest woont.

3. Zelfs de posten van dezen tempel, de deurposten, stonden op onderling gelijken afstand en dus was de deur even breed, als de gehele *breedte van den tabernakel* van Mozes, vers 1, namelijk tien ellen, Exodus 26:16, 22, 25. In vergelijking met wat onder de wet geweest was, mogen wij zeggen: *Breed is de poort*, die in de kerk leidt, de ceremoniële wet, die middelmuur des afscheidsels, die de poort zo eng gemaakt had, werd nu afgebroken.

4. Het allerheiligste, hier het heiligdom genoemd, was een zuiver vierkant, twintig ellen lang en breed, vers 4. Want het nieuwe Jeruzalem is insgelijks zuiver vierkant, Openbaring 21:16, wat zijne vastheid aanwijst, want wij zien hier ene onbewegelijke stad.

5. De hogere verdiepingen waren breder dan de lagere, vers 7. De muren des tempels waren onderaan zes ellen dik, hoger op vijf ellen, en bovenaan vier, waardoor ruimte ontstaat voor ruimer kamers naarmate men hoger kwam, maar er werd zorg gedragen, dat alles *vastgehouden* werd, vers 6 (als God hoog bouwt bouwt Hij toch soliede), toch weer niet zo, dat het ene sterk werd ten koste van het andere, de delen werden vastgehouden, maar *niet in den wand des huizes.* Door deze trapsgewijze verbreding waren de *zijkamers op de hoogte des huizes* (de bovenste verdieping) zes ellen, terwijl de benedenste vier breed waren, het verschilde een el op iedere verdieping. Hoe hoger wij ons in ons allerheiligst geloof opbouwen, des te ruimer worden onze harten, die levende tempelen des Geestes.

Ezechiël 41:12-26

Hier is

1. Ene beschrijving van een gebouw *dat vooraan de afgesnedene plaats* zich bevoel, dat is voor den tempel, *in den hoek der richting naar het westen,* vers 12, dat hier gemeten wordt en vergeleken, vers 13, met de maat van het huis, de afmetingen schijnen gelijk te zijn. Dit stond in ene plaats alleen en wordt gemeten, vers 15, met haar galerijen of bijbehorende kamers, posten en vensters, en derzelver ornamenten, vers 15-17. Maar wat het doeleinde van dit tweede gebouw was, wordt niet gemeld misschien betekent het in dit opzicht de stichting van de kerk onder de heidenen, die niet beneden den Joodsen tempel stond, maar van gans anderen aard was en dezen weldra overvleugelen zou.

2. Ene beschrijving van de ornamenten des tempels en van het andere gebouw. De wanden aan den binnenkant waren van boven tot beneden versierd met *Cherubim en palmbomen* afwisselend geplaatst, als in Salomo's tempel, 1 Koningen 6:29. Elke Cherub heeft hier twee *aangezichten, eens mensen aangezicht tegen den palmboom van deze, en eens jongen leeuws aangezicht tegen den palmboom van gene zijde,* vers 19. Die schijnen engelen voor te stellen, die meer dan eens mensen wijsheid en den moed eens leeuws bezitten, in beide hebben zij een oog op den palm der overwinning, die voor hen staat en waarvan zij zeker zijn in hun kamp met de machten der duisternis. En inde vergaderingen der heiligen zijn engelen op bijzondere wijze tegenwoordig, I Corinthiers. 11:10.

3. Ene beschrijving der posten van de deuren des tempels, en van het heiligdom, die vierkant waren, vers 21, niet rond gelijk pilaren, en de *ene gedaante was als de andere gedaante,* of (Engelse vertaling) *de gedaante des enen was als de gedaante des anderen.* In den tabernakel en in Salomo's tempel was de deur van het heiligdom of van het allerheiligste, smaller dan die van den tempel, maar hier is die even breed, want onder het Nieuw Verbond is *de weg des heiligdoms meer openbaar* dan die was onder het Oude, Hebreeen 9:8, daarom is de deur breder. Deze deuren worden beschreven, vers 23, 24. De tempel en het heiligdom hadden ieder zijne deur, en wel *met twee bladen,* dus ene vouwdeur.

4. Wij hebben hier de beschrijving van het reukaltaar, hier *een houten* altaar genoemd, vers 22. Er wordt niet gemeld, of *het met goud overtrokken* was, maar dat was het ongetwijfeld, anders kon er geen reukwerk op gebrand worden, tenzij men onderstelt, dat er alleen de reukwerkvaten op geplaatst werden. Of ook: het betekent dat het reukwerk des Nieuwen Verbonds zuiver geestelijk van aard is, en het vuur geestelijk, dat een altaar van hout niet verteert. Daarom heet dit altaar *ene tafel. Dit is de tafel, die voor des Heeren aangezichte zal zijn.* Hier, gelijk tevoren, vinden wij het altaar in ene tafel verkeerd, want, nu het grote Offer gebracht is, hebben wij niets anders te doen dan aan des Heeren tafel dat Slachtoffer te gedenken en Zijn dood te verkondigen.

5. Hier volgt de versiering van deuren en vensters met palmbomen, opdat zij een geheel uitmaakten met de wanden van het huis, vers 25, 26. Zo worden de levende tempelen versierd, niet met goud, of zilver, of kostelijke kleding, maar met *den verborgen mens des harten, in een onverderfelijk versiersel,* 1 Petrus 3:3.

HOOFDSTUK 42

1 Daarna bracht hij mij uit tot het buitenste voorhof; den weg naar den weg van het noorden; en hij bracht mij tot de kameren, die tegenover de afgesneden plaats, en die tegenover het gebouw tegen het noorden waren:
2 Voor aan de lengte van de honderd ellen naar de deur van het noorden; en de breedte was vijftig ellen.
3 Tegenover de twintig ellen, die het binnenste voorhof had, en tegenover het plaveisel, dat het buitenste voorhof had, was galerij tegen galerij, in drie rijen.
4 En voor de kameren was een wandeling van tien ellen de breedte; naar binnen toe, en een weg van een el; en de deuren van dezelve waren tegen het noorden.
5 De bovenste kameren nu waren nauwer (omdat de galerijen hoger waren dan dezelve), dan de onderste en dan de middelste des gebouws.
6 Want zij waren wel van drie rijen, maar hadden geen pilaren gelijk de pilaren der voorhoven; daarom waren zij benauwder dan de onderste en dan de middelste van de aarde af.
7 De muur nu, die naar buiten tegenover de kameren was, den weg naar het buitenste voorhof, voor aan de kameren, de lengte van dien was vijftig ellen.
8 Want de lengte der kameren, die het buitenste voorhof had, was vijftig ellen; en ziet, voor aan den tempel waren honderd ellen.
9 Van onder deze kameren nu was de ingang van het oosten, als iemand tot dezelve ingaat, uit het buitenste voorhof.
10 Aan de breedte van den muur des voorhofs, den weg naar het oosten, voor aan de afgesneden plaats, en voor aan het gebouw, waren kameren.
11 En de weg voor dezelve henen was als de gedaante der kameren, die den weg naar het noorden waren, naar derzelver lengte, alzo naar derzelver breedte; en al haar uitgangen waren ook naar derzelver wijzen en naar derzelver deuren.
12 En gelijk de deuren der kameren, die den weg naar het zuiden waren, was er een deur in het hoofd van den weg, den weg voor aan den rechten muur, den weg naar het oosten, als men daar ingaat.
13 Toen zeide hij tot mij: De kameren van het noorden, en de kameren van het zuiden, die voor aan de afgesneden plaats zijn, dat zijn heilige kameren, waarin de priesters, die tot den HEERE naderen, die allerheiligste dingen zullen eten; aldaar zullen zij de allerheiligste dingen henenleggen, en het spijsoffer, en het zondoffer, en het schuldoffer, want de plaats is heilig.
14 Als de priesters ingegaan zullen zijn, zo zullen zij uit het heiligdom niet weder uitgaan in het buitenste voorhof, maar aldaar hun klederen henenleggen, in dewelke zij gediend hebben, want die zijn een heiligheid; en zij zullen andere klederen aantrekken, en naderen tot hetgeen voor het volk is.
15 Als hij nu de maten van het binnenste huis geeindigd had, zo bracht hij mij uit, den weg naar de poort, die den weg naar het oosten zag, en hij mat ze rondom henen.
16 Hij mat de oostzijde met het meetriet; vijfhonderd rieten, met het meetriet, rondom.
17 Hij mat de noordzijde, vijfhonderd rieten, met het meetriet, rondom.
18 De zuidzijde mat hij, vijfhonderd rieten, met het meetriet.
19 Hij ging om naar de westzijde, en hij mat vijfhonderd rieten, met het meetriet.
20 Hij mat het aan de vier zijden; het had een muur rondom henen, de lengte was vijfhonderd rieten, en de breedte vijfhonderd, om onderscheid te maken tussen het heilige en onheilige.

Dit hoofdstuk voltooit de beschrijving en meting van dezen mystieken tempel, waarvan de bouworde moeilijk tot in alle bijzonderheden te begrijpen is en welks mystieke beteekenis nog moeilijker te verstaan is. Hier is, 11. Eene beschrijving van de kamers, die om de voorhoven heen lagen, hun ligging en bouw, vers 1-13, en het gebruik, waarvoor zij bestemd waren vers 13, 14. 11. Een overzicht van den geheelen omtrek van den grond, die het Huis met bijbehoorende voorhoven besloeg, vers 15-20.

Ezechiël 42:1-14

De profeet heeft den tempel en de gebouwen, die er bij hooren, zeer nauwkeurig in oogenschouw genomen, en wordt nu opnieuw naar het buitenste voorhof gevoerd, om de kamers op te nemen, die binnen dat vierkant waren.

1. Hier is eene beschrijving van deze kamers, die, evenals de voorafgaande, ons zeer ingewikkeld en onbegrijpelijk toeschijnt, door onze onbekendheid met de Hebreeuwsche taal en de regels van de bouwkunde uit dien tijd. Wij zullen alleen in ‘t algemeen opmerken

1. Dat er in den tempel, de plaats van den openbaren eeredienst, bijzondere kamers weren, om ons te leeren, dat het bijwonen van de plechtige godsdienstoefeningen ons niet omslaat van de verplichting tot het gebed in onze binnenkamer. Wij moeten niet alleen aanbidden in de voorhoven van Gods huis, maar beide daarvoor en daarnaar, ons huis binnengaan, onze binnenkamer opzoeken, en lezen en bepeinzen, en *tot onzen Vader in het verborgene bidden,* en het volk van God vindt grooten troost in hun gemeenschap met God in de eenzaamheid.

2. Dat er veel van deze kamers waren, er waren *drie verdiepingen,* en hoewel de bovenste verdiepingen niet zoo groot waren als de benedenste, dienden zij toch evenzeer om er zich in terug te trekken, vers 5, 6. Er waren er vele, opdat er voor veel vrome menschen, als de profetes Anna, *dewelke niet week uit den tempel, nacht en dag,* Lukas 2:37, gelegenheid zou zijn tot afzondering. *In Mijns vaders huis zijn vele woningen.* Ook in Zijn huis op aarde zijn er vele, zeer velen hebben door het geloof eene plaats gevonden in Zijn heiligdom, en *nog is er plaats.*

3. Dat deze kamers, al waren zij afgezonderd, toch dicht bij den tempel waren, binnen het gezicht daarvan, binnen het bereik er van, om ons te leeren den openbaren eeredienst te verkiezen boven den persoonlijken. *De Heere bemint de poorten Zions boven alle woningen Jakobs,* en dat moeten wij ook, en om onze persoonlijke aanbidding te doen aansluiten bij de openbare. Onze godsdienstige verrichtingen in onze kamers moeten dienen om ons voor te bereiden voor de openbare oefeningen van vroomheid, en om onze volmaking daarin te bevorderen, naardat wij gelegenheid hebben.

4. Dat er voor deze kamers *eene wandeling van hen ellen de breedte* was, vers 4, waar de bewoners van deze kamers elkander ontmoeten konden voor een gesprek, waar zij samen konden wandelen en spreken tot wederzijdsche stichting, waar zij elkaar hun kennis en bevindingen konden mededeelen. Want wij moeten niet al onzen tijd besteden aan kerk en kamer, hoewel in beide zeer veel tijd besteed kan worden met den besten uitslag. Maar de mensch IS voor de gemeenschap gemaakt, en de christenen voor de gemeenschap der heiligen, en van de plichten van die gemeenschap moeten wij gewetenswerk maken, en door de voorrechten en genoegens van die gemeenschap moeten wij ons laten troosten. Aan Jozua, den hoogepriester in den tweeden tempel, werd beloofd dat God hem *wandelingen onder deze, die hier staan, geven zou,* Zacheria 3:7.

11. Hier is de aanwijzing van de bestemming dezer kamers, vers 13, 14.

1. Zij waren bestemd voor de priesters, die tot den Heere naderen, opdat zij altijd dicht bij hun werk mochten zijn en niet ver daar vandaan woonachtig. Daarom worden *het heilige kamers* genoemd, omdat zij dienden ten gebruike van hen, die den dienst der heilige dingen

waarnamen, gedurende hun dienst. Die in ‘t openbaar werk voor God hebben te doen aan de zielen der menschen, hebben veel behoefte aan afzondering, om er zich toe bekwaam te maken. Predikanten moeten veel van hun tijd in hun kamer doorbrengen, met lezen, overpeinzen en gebed, opdat hun *toenemen openbaar zij,* en zij moeten voorzien worden van gelegenheid daartoe.

2. Daar moesten de priesters *de allerheiligste dingen* henenleggen, die deelen van de offers, die hun ten deel vielen, en daar moesten zij *die eten, zij* en hun gezin, op godsdienstige wijze, want *de plaats is heilig,* en aldus moesten zij verschil maken tusschen den offermaaltijden de andere maaltijden.

3. Onder anderen moesten zij daar ook hun kleederen neerleggen, die God hun bevolen had te dragen, als zij het altaar bedienden de linnen efods, overkleederen, gordels en mutsen. Wij lezen van aanschaffing van priesterkleeding na hun terugkeer uit de gevangenschap, Nehemia 7:70, 72. Als hun dienst bij het altaar afgeloopen is, moesten zij die kleeding afleggen om aan te duiden, dat het gebruik er van slechts geoorloofd was gedurende hun dienst maar zij moesten *andere kleederen aantrekken,* zooals iedereen die droeg, als zij *naderden tot hetgene, dat voor het volk was,* dit is om dat deel van hun dienst te verrichten, dat met het volk in verband stond, namelijk hun de wet te onderwijzen, en hun vragen te beantwoorden. Hun heilige kleeding moest opgeborgen worden, om rein en in orde te blijven voor den dienst.

Ezechiël 42:15-20

Wij hebben het meten van dezen mystieken tempel bijgewoond en zullen nu zien, hoever de heilige grond, waarop wij staan, zich uitstrekt, ook dat wordt hier gemeten, en eene groote ruimte bevonden in te nemen. Ziehier,

1. Wat de afmetingen er van waren. Hij strekte zich naar iedere zijde vijfhonderd rieten uit, vers 16-19, ieder riet van ongeveer drie Meter, zoodat de ruimte bijna vijftienhonderd meter lang en breed, en de omtrek zesduizend meter was. Zoo groot waren de voorsteden (zooals ik ze wel noemen mag) van dezen mystieken tempel, hetgeen de groote uitgebreidheid van de kerk in de dagen van het Evangelie beteekent, als het onder alle volken gepredikt en de koninkrijken dezer wereld tot het koninkrijk van Christus gemaakt zouden worden. In Gods voorhoven moet ruimte gemaakt worden voor de talrijke menigte der heidenen, die daar binnenstroomen zal, zooals voorspeld was, Jesaja 49:18, 60:4. Dit is ten deele reeds vervuld in de toelating van de heidenen tot de kerk, en wij vertrouwen, dat het volkomen vervuld zal worden, als *de volheid der heidenen zal ingaan* en *geheel Israël zalig zal worden.*

2. Waarom de afmetingen er van zoo groot werden gemaakt. Het was om *onderscheid te maken* door den afstand tusschen *het heilige en onheilige* te vergrooten, en daarom was er ook een muur om heen om wat onrein was, buiten te houden en scheiding te maken tusschen het *kostelijke* en het *vuile.* Er moet verschil gemaakt worden tusschen gewone en heilige dingen, tusschen Gods naam en andere namen tusschen Zijn dag en andere dagen, Zijn boek en andere boeken, Zijne inzettingen en andere instellingen, en er moet eene tijdruimte zijn tusschen onze wereldsche en godsdienstige handelingen, zoodat wij niet tot de aanbidding van God overgaan dan na eene plechtige pauze.

HOOFDSTUK 43

1 Toen leidde hij mij tot de poort, de poort, die den weg naar het oosten zag.
2 En ziet, de heerlijkheid des Gods van Israel kwam van den weg naar het oosten; en Zijn stem was als het geruis van vele wateren, en de aarde werd verlicht van Zijn heerlijkheid.
3 En alzo was de gedaante van het gezicht, dat ik zag, gelijk het gezicht, dat ik gezien had, toen ik kwam, om de stad te verderven; en het waren gezichten, als het gezicht, dat ik gezien had aan de rivier Chebar; en ik viel op mijn aangezicht.
4 En de heerlijkheid des HEEREN kwam in het huis, door den weg der poort, die den weg naar het oosten zag.
5 En de Geest nam mij op, en bracht mij in het binnenste voorhof; en ziet, de heerlijkheid des HEEREN had het huis vervuld.
6 En ik hoorde Een, Die met mij sprak, uit het huis; en de man was bij mij, staande.
7 En Hij zeide tot mij: Mensenkind! dit is de plaats Mijns troons, en de plaats der zolen Mijner voeten, alwaar Ik wonen zal in het midden der kinderen Israels, in eeuwigheid; en die van het huis Israels zullen Mijn heiligen Naam niet meer verontreinigen, zij noch hun koningen, met hun hoererij en met de dode lichamen hunner koningen, op hun hoogten;
8 Als zij hun dorpel stelden aan Mijn dorpel, en hun post nevens Mijn post, dat er maar een wand tussen Mij en tussen hen was, en verontreinigden Mijn heiligen Naam met hun gruwelen, die zij deden; waarom Ik ze verteerd heb in Mijn toorn.
9 Nu zullen zij hun hoererij en de dode lichamen hunner koningen verre van Mij wegdoen; en Ik zal in het midden van hen wonen in eeuwigheid.
10 Gij mensenkind; wijs den huize Israels dit huis, opdat zij schaamrood worden vanwege hun ongerechtigheden, en laat ze het patroon afmeten.
11 En indien zij schaamrood worden vanwege alles, wat zij gedaan hebben, zo maak hun bekend den vorm van het huis, en zijn gestaltenis, en zijn uitgangen, en zijn ingangen, en al zijn vormen, en al zijn ordinantien, ja, al zijn vormen en al zijn wetten; en schrijf het voor hun ogen, opdat zij zijn gansen vorm en al zijn ordinantien bewaren, en dezelve doen.
12 Dit is de wet van het huis: op de hoogte des bergs zal zijn ganse grens, rondom henen, een heiligheid der heiligheden zijn; ziet, dit is de wet van het huis.
13 En dit zijn de maten des altaars naar de ellen, zijnde de el een el en een handbreed; de boezem van een el, en een el de breedte; en zijn einde aan zijn rand rondom een span; en dit is de rug des altaars.
14 Van den boezem nu op de aarde tot aan het onderste afzetsel, twee ellen; en de breedte een el; en van het kleinste afzetsel tot aan het grootste afzetsel, vier ellen, en de breedte een el.
15 En de Harel vier ellen; en van den Ariel voorts opwaarts, de vier hoornen.
16 De Ariel nu, twaalf ellen de lengte, met twaalf ellen breedte, vierkant aan zijn vier zijden.
17 En het afzetsel veertien ellen de lengte, met veertien ellen breedte, aan zijn vier zijden, en de rand rondom hetzelve, de helft ener el; en de boezem daaraan, een el rondom; en zijn trappen ziende naar het oosten.
18 En Hij zeide tot mij: Mensenkind! zo zegt de Heere HEERE: Dit zijn de ordinantien des altaars, ten dage als men het zal maken, om brandoffer daarop te offeren, en om bloed daarop te sprengen.
19 En gij zult aan de Levietische priesteren, dewelke uit het zaad van Zadok zijn, die tot Mij naderen (spreekt de Heere HEERE), om Mij te dienen, geven een var, een jong rund, ten zondoffer.
20 En gij zult van deszelfs bloed nemen, en doen het aan zijn vier hoornen, en aan de vier hoeken der afzetsels, en aan den rand rondom; alzo zult gij het ontzondigen, en het verzoenen.

21 Daarna zult gij den var des zondoffers nemen; en hij zal hem verbranden in een bestelde plaats van het huis buiten het heiligdom.
22 En op den tweeden dag zult gij een volkomen geitenbok offeren ten zondoffer; en zij zullen het altaar ontzondigen, gelijk als zij dat ontzondigd hebben met den var.
23 Als gij een einde zult gemaakt hebben van het ontzondigen, dan zult gij een var, een volkomen jong rund, offeren, en een volkomen ram van de kudde.
24 En gij zult ze offeren voor het aangezicht des HEEREN; en de priesteren zullen zout daarop werpen, en zullen ze offeren ten brandoffer den HEERE.
25 Zeven dagen zult gij dagelijks een bok des zondoffers bereiden; ook zullen zij een var, een jong rund, en een ram van de kudde, beide volkomen bereiden.
26 Zeven dagen zullen zij het altaar verzoenen, en het reinigen, en zijn handen vullen.
27 Als zij nu deze dagen zullen voleind hebben, dan zal het op den achtsten dag en voortaan geschieden, dat de priesters uw brandofferen en uw dankofferen op het altaar zullen bereiden; en Ik zal een welgevallen aan ulieden hebben, spreekt de Heere HEERE.

Nadat de profeet ons een gezicht op den mystieken tempel, den tempel des Nieuwen Verbonds heeft gegeven, gelijk hem die door den Heere getoond was opdat het blijken zou, dat die niet tevergeefs was opgericht, -komt hij in dit en een volgend hoofdstuk den dienst beschrijven, die erin wordt volbracht maar onder de gedaante der Oudtestamentische ceremoniën. In dit hoofdstuk hebben wij,

I. Van dezen tempel wordt bezit genomen, doordat de heerlijkheid Gods hem vervult, vers 1-6.

II. Eene belofte gegeven aangaande de bestendigheid van Gods tegenwoordigheid onder Zijn volk, op voorwaarde van hun terugkeer tot en volharding in den vastgestelden eeredienst en hun verlaten van afgoden en afgoderij, vers 7-12.

III. Eene beschrijving van het brandofferaltaar, vers 13-17.

IV. Aanwijzingen voorde wijding van dat altaar, vers 18-27. Ezechiël schijnt hier tusschen God en Israël te staan, gelijk eenmaal Mozes de knecht des Heeren, toen het heiligdom eerst werd opgezet.

Ezechiël 43:1-6

Nadat Ezechiël den tempel Gods, de grootste heerlijkheid dezer aarde, had opgenomen, wordt hij tot hooger eer bevorderd: hij krijgt een gezicht op de heerlijkheden der hoogere wereld. Tot hem wordt gezegd: *Kom hooger op.* Hij heeft den tempel gezien, ruim en prachtig, maar, totdat de heerlijkheid Gods erin komt, is die gelijk de doode lichamen die hij in het visioen gezien had, Hoofdstuk 3i, die geen *geest* hadden totdat de geest des levens in hen gekomen was. Hier ziet hij dus het huis vervuld met des Heeren heerlijkheid.

1. Hij heeft een gezicht van *de heerlijkheid des Heeren,* vers 2, *de heerlijkheid van den God Israëls,* die God, die met Israël een verbond heeft, en dien zij dienen en eeren. De afgoden der heidenen hebben geen heerlijkheid, dan die de goudsmid of schilder hun verleent, maar dit is de heerlijkheid van den God Israëls. Deze heerlijkheid *kwam van de zijde naar het oosten* en daarom wordt hij gevoerd naar *de poort, die in de richting naar het oosten uitzag* om derzelver verschijning en nadering te verwachten. Christus' *ster werd in het oosten gezien* en Hij is de Ster, die *opkwam van den opgang der zon, O p.* 7:2. Want Hij is de Morgenster de Zon der gerechtigheid. Twee dingen merkte hij op in deze verschijning van Gods heerlijkheid:

1. De macht van Zijn woord, dat hij hoorde: *Zijne stemme was als het geruisch van vele wateren* dat zeer ver gehoord wordt en indruk maakt, het ruischen der kabbelende wateren is aangenaam het donderen der kokende zee vreeselijk Openbaring i: 15, 14:2. Christus' Evangelie moest in al Zijne heerlijkheid luide verkondigd worden zoodat Zijne stem verre wordt gehoord, sommigen is het eene reuke ten leven, anderen eene reuke ten doode, al naar zij zijn.

2. De pracht der verschijning, die hij zag: *De aarde werd verlicht van Zijne heerlijkheid,* want God is licht, en niemand kan den luister van dat licht verdragen, niemand *heeft het gezien* noch *kan het zien.* Zie, de heerlijkheid des Heeren, die in de kerk schijnt, schijnt op de wereld. Toen God voor David verscheen, *dreven van den glans, die voor Hem was, Zijne wolken daarhenen,* Psalm 18:12. Ezechiël bemerkte, dat de verschijning van Gods heerlijkheid dezelfde was als in het visioen, dat hij zag, toen hij zijn eersten last ontving, Hoofdstuk *1:4, als dat aan de rivier Chebar,* vers 3. Omdat God dezelfde is, behaagde het Hem, zich op gelijke wijze te openbaren, want *bij Hem is geene verandering. Het was,* zegt hij, *gelijk het gezicht, dat ik gezien had, toen ik kwam om de stad te verderven,* dit is om de verwoesting der stad te voorspellen. Dit deed hij met zulk een gezag en nadruk, en de gebeurtenis kwam later zoo nauwkeurig met de profetie overeen, dat men kon zeggen, dat hij ze verdierf. Als een rechter sprak hij, in Gods naam, een vonnis over de stad uit, dat spoedig uitgevoerd werd. God verscheen op dezelfde wijze, toen Hij hem zond om woorden van schrik te spreken, en toen Hij hem opdroeg, troostvolle woorden te uiten, want in beide wordt God verheerlijkt. *Hij doodt en Hij maakt levend, Hij verslaat en Hij heelt,* Deuteronomium 32:39. Tot dezelfde hand, die verwoest, moeten wij opzien om verlossing. *Hij heeft geslagen en Hij zal verbinden. Una eademque manus vulnus opemque tulit, dezelfde hand heeft de wond geslagen en geheeld.*

11. Hij had een gezicht van het binnenkomen dezer heerlijkheid in den tempel. Toen hij deze heerlijkheid zag, *viel hij op zijn aangezicht,* vers 3, als onbekwaam om den luister van Gods heerlijkheid te verdragen, of liever: als iemand, die bereid is Hem de eer te geven door eene nederige en eerbiedige aanbidding. Maar *de Geest nam hem op,* vers 5, toen *de heerlijkheid des Heeren het huis had vervuld,* vers 4, opdat hij zou zien, hoe het huis ermee vervuld was. Hij zag de heerlijkheid des Heeren, in deze zelfde verschijning, van den tempel scheiden, omdat

die, tot zijne bittere smart, ontheiligd was, nu zal hij ze tot den tempel zien terugkeeren, tot zijne groote blijdschap. Zie hoofdst. 10:18,19, 11:23. Zie, hoewel God Zijn volk voor een spanne tijds verlaat, Hij keert tot hen terug met Zijne goedertierenheid. Gods heerlijkheid *vervulde het huis*, gelijk ze den tabernakel, dien Mozes had opgezet, en den tempel, dien Salomo gebouwd had, vervulde, Exodus 40:34, 1 Koningen 8:10, Nu vinden wij niet, dat de Schechina op gelijke wijze bezit nam van den tweeden tempel en daarom moest dit zijne vervulling hebben in de heerlijkheid der goddelijke genade, die zoo treffelijk schijnt in de kerk des Nieuwen Verbonds, en die vervult. Hier wordt niet gesproken van eene wolke, die het huis als vroeger vervulde, want nu zien wij *met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren* in het aangezicht van Jezus Christus, en niet als van ouds door de wolk der tijden.

III. Hij ontvangt meer onmiddellijk onderricht aangaande de heerlijkheid des Heeren, gelijk Mozes, toen God bezit had genomen van den tabernakel, Leviticus 1:1:*Ik hoorde eenen, die met mij sprak uit het Huis*, vers 6. Van Gods heerlijkheid, die in de kerk schijnt, moeten wij goddelijke uitspraken verwachten te ontvangen. *De man was bij mij staande, wij* konden niet beter, de stem des Heeren hooren dan verdragen het aangezicht Gods te zien, indien Jezus Christus niet als Middelaar bij ons stond. Of, indien dit een geschapen engel was, dan is het opmerkelijk, dat, toen God tot Ezechiël begon te spreken, hij daarbij stond, zonder een woord te spreker. Ia, hij stond bij den profeet als iemand, die leeren wilde, want *den overheden en den machten in den hemel*, den engelen zelfs, die *begeerig zijn in* deze dingen *te zien, wordt door de gemeente de veelvuldige wijsheid Gods bekend gemaakt*, Efeziers 3:10. De man stond bij hem om hem daarheen te geleiden, waar hij verdere ontdekkingen kon ontvangen.

Ezechiël 43:7-12

God vernieuwt hier wezenlijk Zijn verbond met het volk Israëls, nadat Hij weer bezit van Zijn huis heeft genomen, en Ezechiël is hier middelaar, gelijk vroeger Mozes was geweest. Dit zou van groot belang zijn voor de ballingen bij hun terugkeer, beide tot onderwijzing en bemoediging, maar het ziet verder en bedoelt ook degenen, die met de voorrechten van den Evangelie-tempel begiftigd zijn, opdat ook zij helpen mogen, omdat ook zij in gehoorzaamheid voor God moeten staan.

1. Door den profeet herinnert God hen, hoe ze Hem vroeger tot toorn hebben verwekt, waarom zij lang onder de teekenen van zijn ongenoegen hebben gezucht. Dit wordt herdacht, om plaats te bereiden voor de hem toegedachte zegeningen. Ofschoon God *geeft en niet verwijt,* toch betaamt het ons, wanneer Hij vergeeft, ons zelf te verwijten, dat wij ons onwaardig jegens Hem hebben gedragen. Laat hen daarom nu gedenken

1. Dat zij vroeger *Gods heiligen naam hadden ontheiligd* en al die heilige dingen misbruikten ontheiligd, waardoor Hij zich aan hen had bekend gemaakt, vers 7. Zij *en hun koningen* hadden smaad gebracht over den godsdienst, dien zij beleden, en over hun betrekking tot God, door hun geestelijke hoererij, hun afgoderij en hun aanbidding van beelden, die zij *hun koningen* noemden (want dat beteekent *Moloch,* of heeren (want dat beduidt *Baäl),* maar die inderdaad *geraamten van koningen* waren, niet slechts levenloos en nutteloos, maar tevens verachtelijk en afschuwelijk als doode lichamen, *de hoogten* opgezet ter eere der afgoden. Zij hadden door hun gruwelen Gods naam ontheiligd. En wat waren die? Het was door *hunnen dorpel aan Mijnen dorpel te stellen, en hunnen post nevens Mijnen post,* dat is door hun eigen uitvindingen aan Mijne inzettingen toe te voegen, en die samenvoeging allen op te dringen, of die van gelijk gezag en kracht waren, *leerende leeringen die menschengeboden zijn,* Jesaja 29:13, of liever, door voor hun afgoden altaren op te richten tot in de voorhoven des tempels, de onbeschaamdste beleediging, die men der goddelijke majesteit kan aandoen. Zoo zetten zij een muur des afscheidsels *tusschen Hem en zichzelf,* die den stroom Zijner gunsten jegens hen tegenhield en de aannemelijkheid hunner diensten bij God wegnamen. Zie, hoe onwaardiglijk zondaars God behandelen, als zij hun muren in tegenstelling met de Zijne oprichten en Hem onthouden wat het Zijne is. En zie, welk onrecht ze zichzelf doen, want hoe nader bij God iemand zijne zonden begaat, op des te grooter afstand verwijderen zij dien van Hem. Sommigen nemen deze uitlegging aan: Hoewel hun huizen zeer dicht bij Gods huis stonden, hun posten en dorpels vlak bij de Zijne, zoodat zij als het ware naaste buren waren *(er was maar een wand tusschen Mij en tusschen hen),* zoodat men kon verwachten, dat zij al beter met Hem bekend werden en te zorgvuldiger waren om Hem te behagen, -toch waren zij alles behalve buren. Zie, het blijkt vaak waar te zijn: *hoe nader bij de kerk, des te verder van God.* Naar hun belijdenis stonden zij in een verbond met God, en toch hadden zij *de plaats van Zijnen troon* en Zijner voetzolen Zijn tempel, waar Hij woonde en regeerde. Jeruzalem heet *de stad des grooten Konings,* Psalm 48:3, en Zijne voetbank, Psalm 99:5, 132:7. Zie, wanneer Godsinzettingen verzaakt worden, wordt Zijn heilige naam ontheiligd.

2. Dat God daarom in de laatste tegenspoeden een twist met hen gehad had. Zij konden Hem niets verwijten, want Hij had niets over hen gebracht dan de verdienste hunner zonder. *Waarom Ik ze verteerd heb in Mijnen toorn,* vers 8. Zie, die Gods heiligen naam ontheiligen, vallen onder Zijn rechtvaardig ongenoegen.

11. Hij roept ze op, boete te doen en zich te bekeeren, en, daartoe, zich te schamen over hun ongerechtigheden, vers 9:*"Nu zullen zij hunne hoererij verre van Mij wegdoen,* nu zij er zóó om geleden hebben. Nu God in genade tot hen wederkeert, en Zijn heiligdom weer onder hen opricht, laat ze thans hun afgoden wegwerpen en er niets meer mee te doen hebben, opdat zij de voorrechten niet weer verliezen, werker waarde ze nu door het gemis hebben leeren kennen. Laat ze hun afgoden wegwerpen, die gruwelijke *geraamten hunner koningen, verre van Mij,* die Mij een afschuw geweest zijn." Dit was een raad juist van pas, nu de profeet het model van den tempel hun geteekend had, want:

1. Wanneer zij dat model zien, zullen zij zeker beschaamd zijn over hunne zonden, vers 10, wanneer zij zien, welke genade God voor hen bestemd had, ondanks hun algeheele onwaardigheid, zullen zij beschaamd zijn over hun zondig gedrag jegens dien God. Zie, de goedertierenheid Gods jegens ons moet tot bekeering leiden, vooral tot berouwvolle schaamte. *Laat ze de afteekening nameten,* en zien, hoezeer die de vorige overtreft en daaruit opmaken, welke groote zegeningen God voor hen bewaard heeft. Het zal hen zeker doen ontstellen, wanneer zij daarmede de verdienste hunner zonden vergelijken. En dan

2. Als zij *beschaamd zijn over hun zonden,* dan zullen ze zeker meer van *het patroon* zien, vers 11. *Indien zij schaamrood worden vanwege alles wat zij gedaan hebben,* en daarbij een algemeen overzicht van de goedertierenheid Gods, geef hun dan eene beschrijving van den tempel, die meer in bijzonderheden afdaalt. Zij, die goed beschouwen wat zij zien en de goedheid Gods kennen, zullen er meer van zien en weten. Dan en niet eer zijn wij bereid voor Gods gunst, als wij waarachtig berouw hebben over onze eigene dwaasheden: *"Maak hun bekend den vorm van het Huis,* Iaat hen zien welk een statig gebouw het is en toon hun deszelfs inzettingen en wetten." Zie, met het vooruitzicht onzer zegeningen behoort gepaard te gaan de kennis van onzen plicht, bij de voorrechten van Gods huis past bekendheid met Zijne regelen. Maak hun deze *ordonnantiën* bekend, *opdat zij ze bewaren en doen.* Zie, daarom wordt ons onze plicht geleerd, dat wij dien onderhouden en daarin zalig zijn.

III. Hij belooft, dat zij dezulken zullen zijn als zij behooren te zijn, en dan zal Hij voor hen zijn wat zij wenschen, dat Hij zijn zal, vers 7.

1. Het huis Israëls zal Mijnen heiligen naam niet meer verontreinigen. Dit is louter Evangelie. Het voorschrift der wet eischt: Gij zult Mijn naam niet verontreinigen, en de genade des Evangelies belooft: Gij zult niet. Wat in het eene verbond geeischt wordt, wordt in het andere beloofd, les. 32:40.

2. Ik zal in het midden van hen wonen in eeuwigheid, en hetzelfde wederom vers 9. God verzekert ons van Zijne goedwilligheid door in ons Zijn goede werk te bevestigen. Indien wij Zijn heiligen naam niet verontreinigen, kunnen wij zeker zijn, dat Hij ons niet verlaten zal.

IV. De algemeene wet van Gods huls wordt aangekondigd, vers *12.* Dat, terwijl vroeger alleen het heiligdom *heilig* was, is het nu *de geheele berg des huizes, zijne gansche grens,* alle hoven en kamers inbegrepen, zullen het allerheiligste zijn, in de kerk des Nieuwen Verbonds.

1. De gansche kerk zal het voorrecht genieten, *het allerheiligste* te zijn, dat is den vrijen toegang tot God hebben. Alle geloovigen hebben, onder het Evangelie, *vrijmoedigheid om in te gaan in het heiligdom,* Hebreeen 10:19, met dit voordeel, dat terwijl de hoogepriester met

het bloed van stieren en bokken inging, wij binnengaan op grond van het bloed van Jezus, en waar wij ook zijn, wij hebben door Hem *den toegang tot den Vader*.

2. De gansche kerk zal onder sterke verplichting liggen, voorwaarts te jagen naar de volmaakte heiligheid, daar hij, *die ons heeft geroepen, heilig* is. Alles moet nu allerheiligst zijn. *De heiligheid is Gods huis sierlijk* tot lange dagen, en in onzen Nienwtestamentischen tijd meer dan ooit. Zie, dit is *de wet des huizes*, laat niemand zijne bescherming verwachten, die zich niet aan die wet wil onderwerpen.

Ezechiël 43:13-27

Dit heeft betrekking op het altaar in dezen mystieken tempel, en dat is ook figuurlijk, want Christus is ons altaar. Na hun terugkeer hadden de Joden een altaar, lang voordat zij een tempel hadden, Ezra 3:3. Maar dat was een altaar in den tempel.

1. De maten des altaars, vers 13. Het was van boven zes ellen in het vierkant aan den voet, het was vier en een half ellen hoog. Het had eene bank, hier *afzetsel* genoemd, eene el van den grond, waarop de priesters stonden om den dienst te verrichten, en eene andere, weer twee ellen hooger, waarop weer anderen stonden, en elk afzetsel was eene halve ei breed en had randen aan elke zijde, opdat zij daarop vast zouden staan. De offeranden werden op de tevoren besproken tafel gedood, Hoofdstuk 40:39. Wat op het altaar moest verbrand worden, werd toegereikt aan die op de onderste bank stonden, en door hen aan de hooger staanden overgegeven, die het weer op het altaar legden. Zoo moeten wij in den dienst van God elkander handreiking doen.

11. De bepalingen des altaars. Voorschriften worden hier gegeven,

1. Aangaande de inwijding des altaars eerst. *Zeven dogen* werden doorgebracht met zijne inwijding, iederen dag moesten er slachtoffers opgeofferd worden, en vooral een bok als zondoffer, vers 25, benevens een ver als *zondoffer* op den eersten dag, vers 19, hetgeen ons leert, dat wij in al onze godsdienstige verrichtingen een oog moeten hebben voor Christus' groote zondoffer. Noch onze persoon noch onze godsdienstplechtigheden kunnen aangenaam zijn, tenzij de zonde is weggenomen, en dat kan alleen door Christus' bloed geschieden, dat zoowel het altaar heiligt (want Christus is eenmaal met Zijn eigen bloed ingegaan, Hebreeen 9:1 en de geve op het altaar. Er werden ook een ver en een ram als brandoffer geofferd, vers 24, waarmede alleen de verheerlijking Gods bedoeld werd, om ons te leeren, in al onzen dienst daarvoor een oog te hebben, wij geven ons zelf als levende offeranden en onzen dienst als geestelijke offerande, opdat wij Hem mogen zijn tot een naam, een lof en heerlijkheid. De wijding van het altaar wordt hier genoemd *ontzondigingen, verzoening,* vers 20, 26. Christus, ons altaar, heeft, of schoon Hij zelf geen ontzondiging noch verzoening noodig had, Zichzelf geheiligd, Johannes 17:19, en wanneer wij de altaren onzer harten Gode wijden, opdat het vuur eener heilige liefde daarop immer brande, dan moeten wij toezien, dat zij gereinigd en gezuiverd worden van de liefde der wereld en de lusten des vleesches. Het is opmerkelijk, dat er meerdere verschillen zijn tusschen de ceremoniën der inwijding hier en die van Exodus 29, om aan te duiden. dat de ceremoniën bewegelijke dingen zijn, en de overgangen heenwijzen op Christus. Slechts hier, overeenkomstig de algemeene wet, dat alle offeranden met zout moeten gezouten worden, Leviticus 2:13, worden bijzondere voorschriften gegeven, vers 24, dat de priesters *zout op de offeranden meesten werpen. Genade is het zout,* waarmede al onze godsdienstige verrichtingen moeten besprengd worden, Colossenzen 4:9. Een eeuwig verbond heet een *zoutverbond,* omdat het onverderfelijk is. De heerlijkheid, voor ons bewaard, is onverderfelijk en onbevlekkelijk, en de genade wrocht in ons den verborgen mensch des harten, *die onverderfelijk is.*

2. Aangaande het doorgaande gebruik, dat na de wijding ervan meest gemaakt worden, voortaan moesten *de priesters de brandofferen en de dankofferen op het altaar bereiden, vers 27,* want daarvoor was het *geheiligd,* omdat het *de gave zou heiligen,* die erop geofferd werd. Merk voorts op: *a.* Wie het altaar moesten bedienen: de *Levietische priesteren uit het zaad van Zadok,* vers 19. Die familie was in de plaats gekomen van die van Abjathar, naar Salomo's

bestel, en God bevestigt dat. Zijn naam beteekent *rechtvaardig,* want het is *het rechtvaardige zand,* dat priester voor God is, door Christus *den Heere onze gerechtigheid. b.* Hoe zij zich voor den dienst zouden bereiden, vers 26. Zij *zullen de handen vullen* met de offeranden, ten teeken dat zij zich met hunne offeranden aan God en Zijnen dienst overgeven. Zie, alvorens wij den Heere in heilige dingen dienen, moeten wij ons zelf wijden door onze handen en harten met deze dingen te vullen. c. Hoe zij daarin voorspoed zullen hebben, vers 27:*Ik zal een welgevallen aan u hebben, spreekt de Heere Heere.* En, als God nu een welgevallen heeft, als onze dienst Hem aangenaam is, is dat voldoende, meer hebben wij niet noodig. Zij, die zich aan God overgeven, zullen een welgevallen van Hem trekken, door Hem aangenomen worden, eerst zij zelf en dan hun dienst, door den Middelaar.

HOOFDSTUK 44

1 Toen deed hij mij wederkeren den weg naar de poort van het buitenste heiligdom, die naar
het oosten zag; en die was toegesloten.
2 En de HEERE zeide tot mij: Deze poort zal toegesloten zijn, zij zal niet geopend worden,
noch iemand door dezelve ingaan, omdat de HEERE, de God Israels, door dezelve is ingegaan;
daarom zal zij toegesloten zijn.
3 De vorst, de vorst, die zal in dezelve zitten, om brood te eten voor het aangezicht des
HEEREN; door den weg van het voorhuis der poort zal hij ingaan, en door den weg van
hetzelve zal hij uitgaan.
4 Daarna bracht hij mij den weg der noorderpoort, voor aan het huis; en ik zag, en ziet, de
heerlijkheid des HEEREN had het huis des HEEREN vervuld; toen viel ik op mijn aangezicht.
5 En de HEERE zeide tot mij: Mensenkind! zet er uw hart op, en zie met uw ogen, en hoor
met uw oren alles, wat Ik met u spreken zal, van alle inzettingen van het huis des HEEREN, en
van al zijn wetten; en zet uw hart op de ingang van het huis, met alle uitgangen des heiligdoms.
6 En zeg tot die wederspannigen, tot het huis Israels: Zo zegt de Heere HEERE: Het is te veel
voor ulieden, vanwege al uw gruwelen, o huis Israels.
7 Dewijl gijlieden vreemden hebt ingebracht, onbesnedenen van hart en onbesnedenen van
vlees, om in Mijn heiligdom te zijn, om dat te ontheiligen, te weten Mijn huis; als gij Mijn
brood, het vette en het bloed offerdet, en zij Mijn verbond verbraken, nevens al uw gruwelen.
8 En gijlieden hebt de wacht van Mijn heilige dingen niet waargenomen; maar gij hebt uzelven
enigen tot wachters Mijner wacht gesteld in Mijn heiligdom.
9 Alzo zegt de Heere HEERE: Geen vreemde, onbesneden van hart, en onbesneden van vlees,
zal in Mijn heiligdom ingaan, van enigen vreemde, die in het midden der kinderen Israels is.
10 Maar de Levieten, die verre van Mij geweken zijn, als Israel ging dolen, die van Mij zijn
afgedwaald, hun drekgoden achterna, zullen wel hun ongerechtigheid dragen;
11 Nochtans zullen zij in Mijn heiligdom bedienaars zijn, in de ambten aan de poorten van het
huis, en zij zullen het huis bedienen; zij zullen het brandoffer en het slachtoffer voor het volk
slachten, en zullen voor hun aangezicht staan, om hen te dienen;
12 Omdat zij henlieden gediend hebben voor het aangezicht hunner drekgoden, en den huize
Israels tot een aanstoot der ongerechtigheid geweest zijn, daarom heb Ik Mijn hand tegen hen
opgeheven, spreekt de Heere HEERE, dat zij hun ongerechtigheid zullen dragen.
13 En zij zullen tot Mij niet naderen, om Mij het priesterambt te bedienen, en om te naderen tot
al Mijn heilige dingen, tot de allerheiligste dingen; maar zullen hun schande dragen, en hun
gruwelen, die zij gedaan hebben.
14 Daarom zal Ik hen stellen tot wachters van de wacht des huizes, aan al zijn dienst, en aan
alles, wat daarin zal gedaan worden.
15 Maar de Levietische priesters, de kinderen van Zadok, die de wacht Mijns heiligdoms
hebben waargenomen, als de kinderen Israels van Mij afdwaalden, die zullen tot Mij naderen,
om Mij te dienen; en zullen voor Mijn aangezicht staan, om Mij het vette en het bloed te
offeren, spreekt de Heere HEERE;
16 Die zullen in Mijn heiligdom ingaan, en die zullen tot Mijn tafel naderen om Mij te dienen,
en zij zullen Mijn wacht waarnemen.
17 En het zal geschieden, als zij tot de poorten van het binnenste voorhof zullen ingaan, dat zij
linnen klederen zullen aantrekken; maar wol zal op hen niet komen, als zij dienen in de poorten
van het binnenste voorhof, en inwaarts.
18 Linnen huiven zullen op hun hoofd zijn, en linnen onderbroeken zullen op hun lenden zijn;
zij zullen zich niet gorden in het zweet.

19 En als zij uitgaan tot het buitenste voorhof, namelijk tot het buitenste voorhof tot het volk, zullen zij hun klederen, in dewelke zij gediend hebben, uittrekken, en dezelve henenleggen in de heilige kameren; en zullen andere klederen aantrekken, opdat zij het volk niet heiligen met hun klederen.
20 En zij zullen hun hoofd niet glad afscheren, ook de lokken niet lang laten wassen; behoorlijk zullen zij hun hoofden bescheren.
21 Ook zal geen priester wijn drinken, als zij in het binnenste voorhof zullen ingaan.
22 Ook zullen zij zich geen weduwe of verstotene tot vrouwen nemen; maar jonge dochters van het zaad van het huis Israels, of een weduwe, die een weduwe zal geweest zijn van een priester, zullen zij nemen.
23 En zij zullen Mijn volk onderscheid leren tussen het heilige en onheilige, en hun bekend maken het onderscheid tussen het onreine en reine.
24 En over een twistzaak zullen zij staan om te richten; naar Mijn rechten zullen zij hen richten; en zij zullen Mijn wetten en Mijn inzettingen op al Mijn gezette hoogtijden houden, en Mijn sabbatten heiligen.
25 Ook zal geen van hen tot een doden mens ingaan, dat hij onrein worde; maar om een vader, of om een moeder, of om een zoon, of om een dochter, om een broeder of om een zuster, die geens mans geweest is, zullen zij zich mogen verontreinigen.
26 En na zijn reiniging zullen zij hem zeven dagen tellen.
27 En ten dage, als hij in het heilige zal ingaan, in het binnenste voorhof, om in het heilige te dienen, zal hij zijn zondoffer offeren, spreekt de Heere HEERE.
28 Dit nu zal hun tot een erfenis zijn: Ik ben hun Erfenis; daarom zult gij hunlieden geen bezitting geven in Israel; Ik ben hun Bezitting.
29 Het spijsoffer, en het zondoffer, en het schuldoffer, die zullen zij eten; ook zal al het verbannene in Israel het hunne zijn.
30 En de eerstelingen van alle eerste vruchten van alles, en alle hefoffer van alles, van al uw hefofferen, zullen der priesteren zijn; ook zult gij de eerstelingen van uw deeg den priester geven, om den zegen op uw huis te doen rusten.
31 Geen aas, noch wat verscheurd is van het gevogelte, of van het vee, zullen de priesters eten.

In dit hoofdstuk hebben wij, 1. De toeëigening van de oostpoort van den tempel door den vorst, vers 1-3, 11. Een verwijt aan het huis van Israël om hun vroegere ontheiligingen van Gods heiligdom, met den last aan hen, om in de toekomst nauwlettender te zijn, vers 4-9. III. De achteruitzetting van die vroeger schuldig waren geweest aan afgoden, , en de instelling van het priesterschap in de familie van Zadok, die rein gebleven was, vers 10-16.
IV. verschillende wetten en inzettingen betreffende de priesters, vers 17-
31.

Ezechiël 44:1-3

De profeet wordt hier teruggevoerd om nogmaals te bezien, wat hij al eens gezien had, want, al hebben wij vaak een blik geslagen in de dingen Gods, toch is het de moeite waard, ze nogmaals te bezien, om den rijkdom daarvan. De lessen, die wij geleerd hebben, moeten wij steeds bij onszelf herhalen. Iederen keer, dat wij het gewijde samenstel der heilige dingen, dat wij in de Schrift vinden, bezien, zullen wij weer iets nieuws vinden, dat wij tevoren niet opgemaakt hadden. De profeet wordt voor de derde maal naar de oostpoort gebracht en vindt die gesloten, wat beteekent, dat de andere poorten ten allen tijde open stonden voor de aanbidders. Maar de reden, die opgegeven wordt voor het sluiten van deze poort, is eervol,

1. Voor den God van Israël. Het is ter eere van Hem, dat de poort van het binnenste voorhof, waardoor Zijne heerlijkheid binnenging, toen Hij bezit nam van het huis, daarna altijd gesloten werd gehouden, en het niemand werd toegestaan daardoor binnen te gaan, vers 2. Het verschil, dat sindsdien steeds gemaakt werd tusschen deze poort en de andere poorten, dat deze gesloten was, als de andere open waren, bedoelde beide, de plechtige intrede van de heerlijkheid des Heeren in het huis, waarvan de waarheid door dit feit voor alle geslachten zou bewezen worden, te vereeuwigen, en ook de geest van het volk te vervullen met eerbied voor de goddelijke majesteit, en met de grootsche gedachte aan Zijn bovenaardsche heerlijkheid, wat de reden was, waarom God aan Mozes bij het bosch beval: *Trek uwe schoenen uit van uwe voeten* God wil een eigen weg hebben.

2. Voor den vorst van Israël, vers 3. Het is een eer voor hem, dat, al mag hij niet door deze poort binnengaan, want dat mag niemand, *a.* Hij toch *daarin zitten zal* om zijn deel van het dankoffer *te eten voor het aangezichte des Heeren. b. Hij zal ingaan door den weg van het voorhuis der poort,* door een nevenpoortje of een poorte in de deur der poort, wat hier *de weg van het voorhuis* genoemd wordt. Dit was om te beteekenen, dat God een deel van Zijn eer aan de overheden, aan de vorsten geeft, want Hij heeft gezegd: Gij *zijt goden.* Sommigen denken bij dezen vorst aan den hoogepriester, of den tweeden priester, en dat hem alleen was toegestaan door deze poort in te gaan, want hij was Gods vertegenwoordiger. Christus is de Hoogepriester van onze belijdenis, die Zelf in de heilige plaats binnenging, en het koninkrijk der hemelen voor alle geloovigen ontsloot.

Ezechiël 44:4-9

Dit is vrijwel hetzelfde als hetgeen wij hadden in het begin van Hoofdstuk 43. Evenals de profeet nogmaals zien moet, wijl hij reeds gezien had, zoo moet hem ook nogmaals gezegd worden, wat hij reeds gehoord had. Hier ziet hij, als tevoren, het Huis *vervuld van de heerlijkheid des Heeren,* wat hem van vrees ter aarde doet vallen, de houding der nederigste vereering en de uitdrukking van een heilig ontzag: *Ik viel op mijn aangezicht,* vers 4. Hoe meer wij van de heerlijkheid Gods zien, des te lager zullen wij in eigen oogen staan. Hier

1. Beveelt God den profeet om zeer bijzondere aandacht te schenken aan al wat hij gezien heeft, en aan al wat tot hem gezegd is, vers 5:*Zet er uw hart op,* richt uw geest op de openbaring, die u gedaan is.

1. Zie met uwe oogen, wat u getoond is, in 't bijzonder *den ingang van het Huis,* en *alle uitgangen* daarvan, daar moet hij in 't bijzonder op letten. Als wij kennis nemen van goddelijke dingen, moeten wij niet zoozeer ons toeleggen op de abstracte kennis van die dingen zelf als op het vinden van den duidelijk aangewezen weg tot bekeering en gemeenschap met die dingen, opdat wij mogen *ingaan en uitgaan en weide vinden.*

2. Hoor met uwe ooren alles, wat Ik met u spreken zal van alle inzettingen en van alle wetten van het] Huis, waarin hij het volk onderwijzen moest. Die bestemd zijn tot leeraars hebben noodig zeer vlijtige nauwlettende leerlingen te zijn, om niets te vergeten van de dingen, die hun worden toevertrouwd en er geen fout in te maken.

11. Zendt God hem met eene boodschap tot het volk, tot die weerspanniger, namelijk *tot het huis Israëls,* vers 6. Het is droevig te moeten denken, dat het huis Israëls deze benaming verdiende van Hem, die hen volkomen kende, dat een volk, in verbond met God, weerspannig tegen Hem kon zijn. Wie zijn dan Zijne onderdanen, als het huis Israëls weerspannig is? Maar het is een voorbeeld van Gods rijke genade, dat, hoewel zij *weerspannig* geweest waren, Hij hen toch niet verwerpt, daar zij *het huis Israëls* zijn, maar een afgezant tot hen zendt, om hen uit te noodigen tot gehoorzaamheid terug te keeren, wat Hij niet gedaan zou hebben, als het Hem behaagd had hen te dooden. Het geheele menschelijk geslacht valt onder de benaming, die hier aan het huis Israëls gegeven wordt, maar onze Heere Jezus ontving, toen Hij opvoer in de hoogte, gaven voor de menschen, *ja, ook voor de wederhoorigen, om bij den Heere God te wonen* Psalm 68:19.

1. Hij moet hun hunne overtredingen aanzeggen, moet hun hunne weerspannigheid toonen, moet het huis Jakobs hunne zonden toonen. Die gezonden worden om Gods volk te troosten moeten hen eerst overtuigen, en hen zoo voorbereiden voor den troost. *Het is u te veel, vanwege alle uwe gruwelen,* vers 6. Het is hoog tijd voor degenen, die lang in de zonde volhard hebben, om tot het besef te komen, dat het nu lang genoeg, en reeds te lang is, en om te beginnen met er aan te denken bijtijds op te houden, om hun boozen weg te verlaten. *Het is hun genoeg, dat zij den voorgaanden tijd des levens* van hun gruwelen zat zijn geworden, en er nu van walgen, 1 Petrus 4:3. Waarvan zij hier beschuldigd worden, is, *a.* Dat zij tot de voorrechten des heiligdoms hadden toegelaten, die er geen recht op hadden, terwijl God had gezegd: *De vreemde, die daar bijkomt, zal gedood worden,* hadden zij het onwettig binnengaan van vreemden in het heiligdom niet alleen door de vingers gezien, maar hadden ze daar zelf ingebracht, vers 7:*Gijlieden hebt vreemden ingebracht, onbesnedenen van vleesch,* die daarom volgens de wet het heiligdom niet binnen mochten gaan, hetgeen een *verbreken van*

het verbond der besnijdenis was, een omverwerpen van den muur hunner afzondering, en een zich vermengen met de wereld. En toch, als deze vreemden vroom en goed waren geweest, dan zou de misdaad niet zoo groot zijn geweest, al waren zij dan ook niet besneden, maar zij waren ook onbesneden van hart, niet vernederd, niet verbeterd, en vreemd aan God en allen godsdienst. Als zij kwamen om te offeren, brachten zij dezen mede, om een maaltijd te houden van het offer, omdat zij op hun gezelschap gesteld waren, en dat was een van hun gruwelen, waarmee zij *Gods heiligdom ontheiligden,* het was *het heilige den honden geven,* Mattheus 7:6. Het toelaten van degenen, die openlijk goddeloos en onheilig zijn tot bijzondere plechtigheden, is eene ontheiliging van Gods heiligdom, en godtergend in hooge mate. *b.* Dat zij in den dienst des heiligdoms hadden gebruikt, die er niet bevoegd toe waren. Hoewel alleen priesters en Levieten dienst mochten doen in ‘t heiligdom, toch mogen wij veronderstellen, dat niet alle priesters en Levieten dezen dienst waarnamen, maar die uit hen gekozen waren, namelijk die er het best voor geschikt waren, de wijsten, de ernstigsten, de nauwgezetsten, en van wie men veronderstellen kon, dat zij de heilige dingen het nauwlettendst zouden verzorgen, maar bij het doen van deze keus letten zij niet op verdienste en geschiktheid voor het werk: *Gij hebt uzelven eenigen tot wachters Mijner wacht gesteld in Mijn heiligdom,* uit gunst of om voordeel, namelijk dezulken, van wie gij geld hadt gehad, of nog hooptet te ontvangen, of dezulken, die zich naar uwe luimen zouden voegen en de wetten van het heiligdom verwaarloozen om u te behagen, aldus *hebt gijlieden de wacht van Mijne heilige dingen niet waargenomen.* Indien zij, die de wachters over de heilige dingen hebben te kiezen, met een of ander zelfzuchtig wereldsch oogmerk dezulken kiezen, die ongeschikt en ontrouw zijn, zullen zij te recht beschuldigd worden van verraad tegen de heilige dingen door die in slechte handen te geven.

2. Hij moet hun hun plicht voorhouden, vers 9:*Geen vreemde zal in Mijn heiligdom ingaan,* voordat hij zich aan de wetten daarvan onderworpen heeft. Maar, opdat niemand denken zal, dat hierdoor de boetvaardige geloovige heidenen uitgesloten worden van de kerk, wordt de vreemde hier beschreven, als een die *onbesneden van hart is,* die niet in oprechtheid met het verbond instemt, noch de onreinheid des vleesches van zich wegdoet, terwijl de geloovige heidenen *b. sneden zijn met eene besnijdenis, die zonder handen geschiedt,* Colossenzen 2:11. Deze besnijdenis des harten, niet naar *de letter* maar in *den geest,* was hetgeen, waarde ongeloovige Joden vreemd aan waren en waar ze onverschillig voor waren, terwijl zij ware ijveraars waren als het er om ging de onbesneden heidenen uit het heiligdom te weren, getuige hun woede tegen Paulus, toen zij hem nog maar verdachten, van *Grieken in den tempel te hebben gebracht.* Hand 21:28.

Ezechiël 44:10-16

De Heere des huizes, die op het punt staat Zijn huis opnieuw op te bouwen, doet onderzoek naar Zijne knechten de priesters, en beziet, wie Hij zijne plaats kan laten behouden, en wie Hij die moet laten ontruimen, en dienovereenkomstig handelt Hij.

1. Die verraad hebben gepleegd, worden verlaagd en achteruitgezet, namelijk die levieten of priesters, die zich vroeger door den stroom van Israëls afval hadden laten meevoeren, die *van God waren afgedwaald, hunne drekgoden achterna,* vers 10, die het eens waren geweest met de afgodische koningen van Israël of Juda, die *henlieden gediend hebben voor het aangezicht hunner drekgoden,* vers 12, met hen bogen in het huis van Rimmon, of altaren voor hen oprichtten, zooals Uria deed voor Achaz, en aldus *den huize Israëls tot eenen aanstoot der ongerechtigheid geweest zijn,* hen tot zonde verleidden en in de zonde verhardden, want, als de priesters afdwalen, volgen. velen *hunne verderfenissen.* Misschien hadden sommige Joodsche priesters zich te Babel vermengd met de afgodendienaars daar, tot groote schande van hun godsdienst. Terecht werd aan deze priesters, die hun plicht aldus verzuimd hadden, Gods ongenoegen betuigd, of, als zij gestorven waren, en dat is waarschijnlijk, als de misdaad vóór de gevangenschap begaan werd, werd hun ongerechtigheid aan hunne kinderen bezocht. Of misschien was de geheele familie van Abjathar schuldig aan deze overtreding.

1. Zij worden veroordeeld, ten deele van hun ambt beroofd te worden, en worden van de waardigheid van priester verlaagd tot den rang van gewone Levieten. *God heeft Zijne hand tegen hen opgeheven,* Hij heeft het gezegd en bezworen, *dat zij hunne ongerechtigheid zullen dragen,* vers 12, zekerlijk zullen zij er voor boeten, zij zullen de schande er voor dragen, *zij zullen hunne schande dragen,* vers 13, want al willen wij liefderijk hopen, dat zij er berouw van hebben gehad, toch *zullen zij niet naderen om het priesterambt te bedienen,* dat is dat deel van het ambt, dat hun bijzondere plicht was, *zij zullen niet naderen tol de allerheiligste dingen* in het heiligdom, vers 13. Die God van Zijn eer beroofd hebben, zullen naar recht van hun eer beroofd worden. En het is werkelijk eene groote straf, als het ons verboden is nabij God te komen, en naar recht kon Hij hen, die zich eenmaal van hen afgewend hebben, verwerpen, als onwaardig ooit weer in Zijne nabijheid te komen, en hen voor eeuwig van Zich verwijderen.

2. Toch wordt in dit vonnis eenige genade gemengd. God handelt niet in gestrengheid, zooals Hij doen kon met degenen, die trouwelooslijk met Hem gehandeld hebben, maar Hij verzacht het vonnis, vers 11, 14. Zij worden beroofd, maar gedeeltelijk, *ab officio-van hun ambt,* en in ‘t geheel niet, maar ‘t schijnt *abeneficio-van de inkomsten daarvan. Zij* zullen *het offer* helpen *slachten,* wat den Levieten veroorloofd was te doen, en wat in dezen tempel niet op het altaar, maar op *tafelen* geschiedde, Hoofdstuk 40:39. Zij zullen portiers zijn *aan de poorten van het huis* en *wachters van de wacht des huizes, aan al zijnen dienst.* Die niet geschikt zijn om de eene soort van dienst te verrichten, kunnen nog wel geschikt zijn voor eene andere soort, en zelfs, die aanstoot gegeven hebben, kunnen nog nuttig zijn, en worden niet geheel ter zijde gesteld, veel minder verworpen.

11. Die getrouw geweest zijn, worden geëerd en bevestigd, vers 15, 16. Dezen worden op merkwaardige wijze onderscheiden van de anderen: *"Maar de kinderen Zadoks,* die rein gebleven waren in een tijd van algemeenen afval, die niet *afdwaalden,* toen anderen dat wel deden, *die zullen tot Mij naderen, zullen naderen tot Mijne tafel."* God schenkt eerbewijzen aan hen, die bewijzen van trouw en standvastigheid geven aan Hem, in tijden van beproeving, als alles wankelt, en gebruikt in Zijn dienst, die aan Zijn dienst getrouw gebleven zijn, toen

anderen dien verlieten en den rug toekeerden. En men moet het als eene ware en groote belooning van standvastigheid in zijn plicht beschouwen, als men er in bevestigd wordt. Als wij dicht bij God blijven, zal God ons dicht bij Zich houden.

Ezechiël 44:17-31

Gods priesters moeten geordend zijn, en niet zonder orde of regel, en daarom worden hun hier regels van bestuur gegeven en de noodige bemoediging om naar die regels te leven. De regels, die hier gegeven worden, betreffen,

1. Hun kleederen, zij moeten *linnen kleederen* aantrekken, als zij *ingaan* om te dienen of eenigen dienst te verrichten in *het binnenste voorhof,* of in het heiligdom, en niets, dat van *wol* was, omdat zij daarvan zouden *zweeten,* vers 17, 18. Zij moeten eene heere kleeding aanhebben, om te beter hun werk te kunnen doen, en dat is te meer noodig, omdat zij het altaar moeten bedienen, waar altijd vuur op is. Rein en frisch moeten zij zich kleeden, en alles mijden, wat bezweet en vuil is, om de reinheid van hart te beteekenen, waarmee de dienst van God verricht moet worden. Het zweet was een gevolg van de zonde en een deel van den vloek. *In het zweet uws aanschijns zult gij uw brood eten.* De kleeding kwam ook met de zonde, namelijk kleeding van dierenvellen, en daarom moeten de priesters zoo weinig en zoo licht mogelijke kleeding dragen en niet eene, die zweet veroorzaakt. Als zij hun dienst verricht hebben, moeten zij van kleeding veranderen, en hun linnen kleeding opbergen in de kamers, die voor dat doel aangewezen zijn, vers 19, als tevoren, Hoofdstuk 42:14. Zij mogen niet onder het volk gaan met hun heilige kleederen aan, opdat zij, niet zullen denken, dat zij door hun aanraking geheiligd worden, of, zij *zullen het volk heiligen* dat is zooals verklaard wordt in Hoofdstuk 42:14, *zij zullen naderen tot hetgene dat voor het volk is* in hun gewone *kleederen.*

11. Hun haar, daarin moeten zij beide uitersten vermijden, vers 20:Zij *zullen hun hoofd niet glad afscheren,* in navolging van de heidensche priesters, en zooals de priesters van de Roomsche kerk doen, maar aan den anderen kant zullen zij *de lokken ook niet lang laten wassen,* opdat zij voor Nazireërs gehouden werden, zonder het te zijn, maar zij moeten ernstig en bescheiden zijn, zij moeten *hunne* hoofden beschermen en hun haar kort houden. *Zoo een man lang haar draagt, is* dat niet passend, vooral niet voor een dienaar, 1 Corinthiers. 11:14, het is verwijfd.

III. Hun voeding, zij mogen volstrekt geen *wijn drinken,* als zij ingaan, om dienst te doen, opdat zij niet overmatig drinken, en de wet vergeten, vers 21. *Het komt den koningen niet toe, wijn te drinken,* meer dan goed voor hen is, veel minder den priesters, Spreuk. 31:4, 5. Zie ook Leviticus 10:9.

IV. Hun huwelijk, vers 22. Hierin moeten zij rekening houden met den goeden naam van hun ambt, en geen vrouw nemen, *die verstooten* is, en ten minste onder verdenking ligt van onzedelijkheid, noch eene *weduwe,* tenzij de weduwe van een priester, die gewoon is aan de gebruiken der priesterlijke families. Anderen mogen doen, wat predikanten niet mogen, die moeten zichzelf verloochenen, ter eere van hun goeden naam. Hun vrouwen moeten evenals zij zelf een goeden naam hebben.

V. Hun prediking en kerkbestuur.

1. Een deel van hun taak was, het volk te onderwijzen, en hierin moeten zij toonen, dat zij beide, ervaren en getrouw zijn, vers 23:Zij *zullen Mijn volk onderscheid leeren tusschen het heilige en onheilige,* tusschen goed en kwaad, wettig en onwettig, opdat zij geen gewetensbezwaar hebben tegen wat wettig, en niet wandelen in hetgeen onwettig is, dat zij niet verontreinigen, wat heilig, en dat zij zichzelf niet verontreinigen met wat onheilig is.

Predikanten moeten moeite doen om het volk *het onderscheid bekend te maken tusschen het reine en het onreine,* dat zij het recht en onrecht niet met elkander verwarren, en zich daarin niet vergissen, dat zij *duisternis tot licht stellen, en het licht tot duisternis,* maar een juist oordeel des onderscheids hebben over hun eigene handelingen.

2. Het was een deel van hun taak om de zaken te oordeelen, die voor hen gebracht werden, Deuteronomium 17:8, 9, en *over eene twistzaak zullen zij slaan om te richten,* vers 24. Zij zullen zoo eerlijk zijn op te komen voor hetgeen recht is, en, als zij een billijk vonnis geveld hebben, zullen zij den moed hebben er bij te blijven en er niets af te doen. Zij moeten richten, niet naar hun eigen denkbeelden, of neigingen, of wereldsche belangen, maar *naar Mijne rechten,* dat moet hun vorm en regel zijn. Predikanten moeten geschillen beslechten naar het Woord van God, *naar de wet en het getuigenis. Sit liber iudex-De rechter moet onpartijdig zijn.* Het is hun taak gericht te houden in Gods naam, om voor te zitten in de vergaderingen van Zijn volk. En hiervoor moeten zij zich houden aan de inzettingen: Zij zullen *Mijne inzettingen houden in al Mijne vergaderingen.* God noemt de vergaderingen van Zijn volk *Zijne* vergaderingen, omdat zij in Zijn naam gehouden worden, tot Zijn eer. De predikanten zijn de leiders van die vergaderingen, zij moeten er voorzitten en in al hun handelingen zich aan Gods wetten houden. Een ander deel van hun taak is, *Gods Sabbatten te heiligen,* als bestuurders van de kerk, de openbare verrichtingen van dien dag met passende zorg en eerbied waarnemen, zooals het werk van een heiligen dag waargenomen behoort te worden, en toe te zien, dat Gods volk dien dag eveneens heiligt en niets doet om dien te ontheiligen.

Vl. Den rouw om overleden bloedverwanten, de regel hier stemt overeen met de wet van Mozes, Leviticus 21:1, 11. Een priester zal niet *ingaan tot eenen dooden mensch,* want zij moeten rein blijven van *doode werken,* uitgezonderd zijn naaste verwanten, vers 25. Gepaste uitingen van oprechte smart over dierbare verwanten, die hun door den dood zijn ontnomen, zijn niet in strijd met het karakter van het priesterambt. Toch zijn zij door deze nadering tot het lijk van een bloedverwant, naar de wet onrein, waarom zij door een zondoffer gereinigd moeten worden, voordat zij ingaan om den dienst waar te nemen, vers 26, 27. Hoewel smart over een doode veroorloofd en prijzenswaardig is, toch is er gevaar daarin te zondigen, of door overdrijving of door geveinsdheid, en die tranen zijn maar al te vaak de oorzaak van nieuwe tranen.

VII. Hun onderhoud, zij moeten leven van het altaar, dat zij bedienen en leven zonder zorg vers 28:"Gij *zult hunlieder geene bezitting geven, in Israël* geen eigen landerijen en geen huurperceelen, opdat zij niet in de zaken van dit leven gewikkeld worden, want God heeft gezegd: *Ik ben hunne bezitting,* en daarbij hebben zij geen andere noodig, noch als aanvulling, noch voor geval van nood. Eenig land is hun toegestaan, Hoofdstuk 48:10, maar hun hoofdbestaan moeten zij in hun ambt vinden. Wat God Zich toeëigent, dat ontvingen zij voor hun gebruik en behoefte, zij leven van de heilige dingen, en zoodoende was God Zelf het deel, beide van hun erfenis en van hun beker. Die God als hun erfenis en bezitting hebben, kunnen met weinig tevreden zijn, en mogen geen begeerte hebben naar groote bezittingen en erfenissen van deze aarde. Als wij God hebben, hebben wij alles en daarom mogen wij wel rekenen, dat wij genoeg hebben. Hier is op te merken,

1. Wat de priesters zullen ontvangen van het volk, tot hun onderhoud en aanmoediging. *a. Zij* mogen het vleesch hebben van vele offers *het zondoffer* en *het schuldoffer,* dat hun en hun gezin van vleesch zal voorzien, en het spijsoffer, dat hen van brood zal voorzien. Wat wij God offeren zal tot ons eigen voordeel strekken. b. Zij mogen alles hebben, wat in Israël beloofd en

geheiligd wordt, wat in vele gevallen in geld kon omgezet en den priesters gegeven worden. Dit wordt verklaard in vers 30. *Alle hefoffer* of vrijwillig offer, dat in tijden van verbetering en vroomheid veelvuldig en aanzienlijk zal zijn, *van alles, van alle uwe hefofferen zullen der priesteren zijn.* De desbetreffende wet is te vinden in Leviticus 27. C. Zij zullen *de eerstelingen van het deeg* hebben, als het in den oven ging, en ook de eerstelingen van de vruchten, als zij naar de schuur gingen. God, die de Eerste is, moet ook de eerstelingen hebben, en als het Hem gegeven is, moeten Zijne priesters die hebben. Dan pas kunnen wij zonder zorg genieten, wat wij hebben, als een deel er van eerst afgezonderd is voor werken van vroomheid en liefdadigheid. Hiermee gelijksoortig is de regel van den apostel, om *op den eersten dag der week iets weg te leggen* voor vrome doeleinden, 1 Corinthiers. 16.: 2. Daar de priesters zoo welverzorgd zijn, zou het onvergeeflijk van hen zijn (en strijdig met de wet, waaraan iedere Israëliet gebonden is), als zij aten, *wat verscheurd* is, of *aas,* dat vanzelf gestorven is, vers 31. Die gebrek hebben aan het noodigste voedsel, kunnen misschien in dat geval verontschuldigd worden. Armoede heeft haar verzoekingen, maar de priesters zijn zoo welverzorgd, dat zij zelfs geen voorwendsel voor zoo iets hebben.

2. Wat het volk tot belooning van de priesters kan verwachten. Die vriendelijk zijn jegens een profeet, jegens een priester zullen hun belooning van een profeet of priester ontvangen: *Om den zegen op uw huis te doen rusten,* vers 30, God zal het doen door Zijn bevel, en de priester zal het doen door er om te bidden, en het was een deel van de taak van den priester om het volk *in den naam des Heeren te zegenen* niet alleen hunne bijeenkomsten, maar ook hunne huisgezinnen. Het is het hoogste geluk voor een huis, als Gods zegen het ten deel valt en als Gods zegen er op rust, en voor ons om daar te wonen en dien zegen na te laten aan hen, die na ons zullen komen. En de weg om den zegen Gods op onze bezittingen te doen rusten, is, God er mee te eeren, en Hem en Zijne dienaren, Hem en Zijne armen, hun deel er van te geven. God zegent, Hij zegent zeker de woningen van die zoo rechtvaardig zijn Spreuken 3:33. En, door onderricht en gebed voor de gezinnen, die vriendelijk voor hen zijn, moeten predikanten het hunne doen, om den zegen daar te doen rusten. *Vrede zij dezen huize.*

HOOFDSTUK 45

1 Als gijlieden nu het land zult doen vallen in erfenis, zo zult gij een hefoffer den HEERE offeren, tot een heilige plaats, van het land; de lengte zal zijn de lengte van vijf en twintig duizend meetrieten, en de breedte tien duizend; dat zal in zijn gehele grenzen rondom heilig zijn.
2 Hiervan zullen tot het heiligdom zijn vijfhonderd met vijfhonderd, vierkant rondom; en het zal vijftig ellen hebben tot een buitenruim rondom.
3 Alzo zult gij meten van deze maat, de lengte van vijf en twintig duizend, en de breedte van tien duizend en daarin zal het heiligdom zijn met het heilige der heiligen.
4 Dat zal een heilige plaats zijn van het land; zij zal zijn voor de priesteren, die het heiligdom bedienen, die naderen om den HEERE te dienen; en het zal hun een plaats zijn tot huizen, en een heilige plaats voor het heiligdom.
5 Voorts zullen de Levieten, die dienaars des huizes, ook de lengte hebben van vijf en twintig duizend, en de breedte van tien duizend, hunlieden tot een bezitting, voor twintig kameren.
6 En tot bezitting van de stad zult gij geven de breedte van vijf duizend en de lengte van vijf en twintig duizend, tegenover het heilig hefoffer; voor het ganse huis Israels zal het zijn.
7 De vorst nu zal zijn deel hebben van deze en van gene zijde des heiligen hefoffers en der bezitting der stad, voor aan het heilig hefoffer, en voor aan de bezitting der stad; van den westerhoek westwaarts, en van den oosterhoek oostwaarts; en de lengte zal zijn tegenover een der delen, van de westergrens tot de oostergrens toe.
8 Dit land aangaande, het zal hem tot een bezitting zijn in Israel; en Mijn vorsten zullen Mijn volk niet meer verdrukken, maar den huize Israels het land laten, naar hun stammen.
9 Alzo zegt de Heere HEERE: Het is te veel voor u, gij vorsten Israels! doet geweld en verstoring weg, en doet recht en gerechtigheid; neemt uw uitstotingen op van Mijn volk, spreekt de Heere HEERE.
10 Een rechte waag, en een rechte efa, en een rechte bath zult gijlieden hebben.
11 Een efa en een bath zullen van enerlei mate zijn, dat een bath het tiende deel van een homer houde; ook een efa het tiende deel van een homer; de mate daarvan zal zijn naar den homer.
12 En de sikkel zal zijn van twintig gera; twintig sikkelen, vijf en twintig sikkelen en vijftien sikkelen, zal ulieden een pond zijn.
13 Dit is het hefoffer, dat gijlieden offeren zult: het zesde deel van een efa van een homer tarwe; ook zult gij het zesde deel van een efa geven van een homer gerst.
14 Aangaande de inzetting van olie, van een bath olie; gij zult offeren het tiende deel van een bath uit een kor, hetwelk is een homer van tien bath, want tien bath zijn een homer.
15 Voorts een lam uit de kudde, uit de tweehonderd, uit het waterrijke land van Israel, tot spijsoffer, en tot brandoffer, en tot dankofferen om verzoening over hen te doen, spreekt de Heere HEERE.
16 Al het volk des lands zal in dit hefoffer zijn, voor den vorst in Israel.
17 En het zal den vorst opleggen te offeren de brandofferen, en het spijsoffer, en het drankoffer, op de feesten, en op de nieuwe maanden, en op de sabbatten, op alle gezette hoogtijden van het huis Israels; hij zal het zondoffer, en het spijsoffer, en het brandoffer, en de dankofferen doen, om verzoening te doen voor het huis Israels.
18 Alzo zegt de Heere HEERE: In de eerste maand, op den eersten der maand, zult gij een volkomen var, een jong rund, nemen; en gij zult het heiligdom ontzondigen.
19 En de priester zal van het bloed des zondoffers nemen, en doen het aan de posten des huizes, en aan de vier hoeken van het afzetsel des altaars, en aan de posten der poorten van het binnenste voorhof.

20 Alzo zult gij ook doen op den zevenden in die maand; vanwege den afdwalende, en vanwege den slechte; alzo zult gijlieden het huis verzoenen.
21 In de eerste maand, op den veertienden dag der maand, zal ulieden het pascha zijn; een feest van zeven dagen, ongezuurde broden zal men eten.
22 En de vorst zal op denzelven dag voor zichzelven, en voor al het volk des lands, bereiden een var des zondoffers.
23 En de zeven dagen van het feest zal hij een brandoffer den HEERE bereiden, van zeven varren en zeven rammen, die volkomen zijn, dagelijks, de zeven dagen lang, en een zondoffer van een geitenbok, dagelijks.
24 Ook zal hij een spijsoffer bereiden, een efa tot een var, en een efa tot een ram; en een hin olie tot een efa.
25 In de zevende maand, op den vijftienden dag der maand zal hij op het feest desgelijks doen, zeven dagen lang; gelijk het zondoffer, gelijk het brandoffer, en gelijk het spijsoffer, en gelijk de olie.

In dit hoofdstuk wordt den profeet verder in een gezicht getoond,
1. De verdeeling van het Heilige Land, de plaats voor den tempel en de priesters, die den dienst verrichten, vers 1-4, voor de Levieten vers 5, voor de stad, vers 6, voor den vorst en het overblijfsel des volks, vers 7, 8.
II. De rechtsverordeningen, voor vorst en volk, vers 9-12.
III. De te brengen offers, en het aandeel der vorsten in deze offers, vers 13-17, vooral in het begin des jaars vers 18-20, en bij het Pascha en het Loofhuttenfeest vers 21 -25. Dit alles schijnt op den toestand der kerk te zien, die onder het Evangelie zou gesticht worden die, zoowel wat uitgebreidheid als zuiverheid aangaat die van het Oude Verbond verre zou overtreffen.

Ezechiël 45:1-8

Hier worden aanwijzingen gegeven voor de verdeeling des lands na den terugkeer, en nu God die had gewaarborgd, zou het eene daad des geloofs en niet eene dwaasheid geweest zijn, te verdeelen wat men nog niet had. En het zou welkom nieuws voor de ballingen zijn, te vernemen, dat zij niet slechts naar hun eigen land zouden terugkeeren, maar ook, hoewel ze nu weinig in getal zijn, dat ze zullen *toenemen* en *vermenigvuldigen* en zoo het land *verruilen.* Maar dit heeft nimmer zijne verwezenlijking gehad in den Joodschen staat na hun terugkeer uit de ballingschap, maar zou vervuld worden in de Christelijke kerk, die geheel nieuw was (gelijk de verdeeling van het land geheel verschillend was van die onder Jozua) en zeer uitgebreid door de toetreding der heidenen. Volmaakt zal ze zijn in het hemelsch koninkrijk, waarvan Kanaän steeds een type is geweest.

1. Nu is hier het deel des lands, voor *het heiligdom* bestemd, in welks midden de temper zou gebouwd worden met al zijne voorhoven en bijgebouwen, het overige rondom was voor de priesters. Dit wordt genoemd, vers 1, *een hefoffer den Heere,* want wat gegeven wordt voor werken van barmhartigheid, voor het onderhoud en de instandhouding van den openbaren eeredienst en de uitbreiding van den godsdienst, neemt God aan als Hem gegeven, als het met een eenvoudig oog gedaan wordt. Het is *eene heilige plaats,* die eerst bepaald wordt, gelijk de eerstelingen het deeg heiligen. De afzondering van land voor godsdienstige doeleinden en de bediening des Woords is eene daad van vroomheid, die haar loon niet ontgaat tot in verre geslachten, ja voorde eeuwigheid. *Deze heilige plaats* moest gemeten worden en de grenzen ervan bepaald, opdat het heiligdom juist zijn deel kreeg en later het geheele land innemen zou. Zoover zullen de landen der kerk zich uitbreiden en niet verder, zooals in het Britsche koninkrijk schenkingen aan de kerk van ouds beperkt worden door de *wet op goederen in de doode hand.* De grond, hiervoor het heiligdom aangewezen, was vijf en twintig duizend ellen lang en tien duizend ellen breed. De priesters en Levieten, die moesten naderen om den dienst te verrichten, zouden hun woningen hebben in een gedeelte land rondom het heiligdom, opdat zij niet ver van hun werk zouden zijn, terwijl in Jozua's tijd, bij de verdeeling des lands, de steden der priesters en Levieten over het gansche land verspreid waren. Dit wil zeggen, dat de predikanten op hun standplaats moeten wonen, waar zij hun dienst hebben te verrichten, daar moet hun woonplaats zijn.

2. Grenzende aan het terrein voor het heiligdom werd plaats aangewezen voor *de bezitting van de stad,* de plaats voor de inwoners en den grond, dien zij tot hun onderhoud behoefden, vers 6. *Voor het gansche huis Israëls zal het zijn,* niet afzonderlijk voor elken stam, zooals vroeger, maar van alle stammen zullen er in de stad wonen, zooals ook geschied is, Nehemia 11:1, 2. De grond voor de stad was even lang, maar half zoo breed als die voor het heiligdom, want de stad leefde van de nijverheid en had dus minder grond noodig.

3. De volgende toewijzing naar kerkegrond en stadsgrond is voor de kroonlanden, vers 7, 8. Hier wordt geen maat genomen, maar eenvoudig gezegd, dat zij liggen *aan deze en aan gene zijde des heiligen hefoffers en der bezitting der stad,* om af te beelden, dat de vorst met zijn rijkdom en macht beide moet beschermen. Sommigen meenen, dat het aandeel van den vorst zoo groot was als dat van heiligdom en stad samen, anderen nemen aan, dat het een dertiende deel van het overige land was, terwijl dan de overblijvende twaalf dertienden voor de twaalf stammen waren. De vorst, die voortdurend de openbare belangen bestuurt, moet iets hebben om zijne waardigheid op te houden, overvloed zelfs, om niet in verzoeking te komen zijne onderdanen te verdrukken, hetgeen bij velen daardoor nog niet werd voorkomen. Maar de

genade Gods zal dit verhinderen, want het wordt hier beloofd: *Mijne vorsten zullen Mijn volk niet meer verdekken,* want God zal de opzieners vreedzaam en de drijvers rechtvaardig maken. Desondanks vinden wij, dat na den terugkeer der Joden naar hun eigen land, over vele vorsten geklaagd wordt, dat ze wel afpersten. Maar Nehemia was er een, die niet handelde als *de vorige landvoogden,* en toch zijn hof in waarde hield, Nehemia 5:15, 18. Maar dit wordt van den vorst in dezen mystieken heiligen staat gezegd, om te toonen, dat de ambtsdragers in de kerk des Nieuwen Verbonds *voedstervaders* zouden zijn, en Christenvorsten haar beschermers en begunstigers. De heilige godsdienst, dien zij belijden, voor zoover zij daardoor geleid worden, zal ze ervoor bewaren. Gods volk te verdrukken, omdat dat Gode meer toebehoort dan hun.

4. Het overige land werd onder het volk verdeeld *naar hunne stammen,* die reden hadden, zich over hun vestiging te verblijden, wanneer *zij de getuigenis Israëls* en *den troon des gerichte* zoo dicht bij hadden.

Ezechiël 45:9-12

Wij vinden hier eenige algemeene rechtsregelen voor vorst en volk vastgelegd, regels voor t en verwisselende gerechtigheid, want godzaligheid zonder gerechtigheid is slechts een vorm, die noch God behaagt noch eenig volk nut doet. Krachtens het gezag van den koning der kerk wordt dus dit het beschreven recht

1. Dat *vorsten hunne onderdanen niet verdrukken,* maar naar plicht en trouw recht en gerechtigheid doen, vers 9. "*Het is te veel voor u, gij vorsten van Israël,* dat gij het volk hebt verdrukt en u met roof en geweld verrijkt, dat gij zoolang de kudde hebt geschoren in plaats van ze te weiden, doet zulks van nu af niet meer." Zie, zelfs vorsten en grooter der aarde, die lang hebben gedaan wat onrecht was, moeten ten laatste bedenken, dat het tijd, hoog tijd is, schuld te belijden en zich te beteren, want geen voorschrift kan eenig onrecht rechtvaardigen. In plaats van te zeggen, dat het al lang de gewoonte is geweest, te verdrukken, en dat ze er dus wel mee mogen voortgaan, want gewoonte wordt wet, moeten ze zeggen, dat het al lang de gewoonte is geweest en daarom, gelijk het hier luidt, *het is te veel voor ons, laat ons geweld en verstoring wegdoen,* laat onrechtvaardige aanzoeken niet ingewilligd worden, ongerechte gebruiken afschaffen en allen, die geweld gebruiken, van hun ambt ontzetten. Laat ze *hunne uitstootingen,* dat is: *afpersingen wegnemen,* hun onderdanen van te zware belastingen ontheffen, en *recht en gerechtigheid doen,* naar de wet en plaatselijk gebruik vereischen. Zie, alle vorsten, maar vooral die van Israël, hebben er zelf belang bij, recht te doen, want van hun volk zegt God: Zij zijn Mijn volk, en in zekeren zin *regeeren zij inplaats van God.*

2. Dat buren elkander in den handel niet zullen bedriegen, vers 10. *Eene rechte waag,* om geld en goederen te wegen, *en eene rechte Efa,* voor droge waren, koren en bloem, en *eenen rechten Bath,* als maat voor vloeistoffen, wijn en olie, *zult gijlieden hebben. Een Efa en een Bath zullen van eenerlei maat zijn, het tiende deel van eenen Homer* of *Kor,* vers 11. Zoo dat efa en bath, naar den geleerden Dr. Cumberland gerekend, vier en dertig liter of iets meer bevat. Een gomer was slechts het tiende deel van een efa, Exodus 16:36, en het honderdste deel van een *chomer* of *homer,* en hield ongeveer drie en een halven liter in. De *Sikkel* wordt hier vastgesteld, vers 13, hij is gelijk twintig Gera, is onze munt een gulden en vijf en veertig cent. Gerekend werd bij sikkels, waarvan, als men alleen op het gewicht en niet op de muntwaarde let, honderd een *maneh* of pond, maakt, naar blijkt uit eene vergelijking van 1 Koningen 10:17, waar gezegd wordt, dat drie *manehs* of *ponden gouds* worden gezegd, *een schild* te zijn, met de parallel-plaats. 2 Kronieken g: 16, waar staat, dat *driehonderd sikkelen gouds opgewogen werden tot één schild.* Maar wanneer de *maneh* eene som gelds voorstelt dan bevat die maar zestig sikkels, vijf en twintig sikkels en vijftien sikkels, wat tezamen maakt zestig sikkels. Maar zoo wordt gerekend, omdat zij een munt hadden, die twintig sikkels woog, en andere van vijf en twintig sikkels, en nog een van vijftien sikkels, zooals een geleerd opmerker hier opmerkt. Zie, de God Israëls wil nauwkeurige berekeningen en rechtvaardige handelingen, eerlijk en billijk zijn, en voorzichtig, dat niemand onrecht lijdt, omdat men anders Zijne belijdenis voor God en menschen onteert.

Ezechiël 45:13-25

Eerst werden blootgelegd de rechtsregels jegens menschen, die ook tot den waren godsdienst behooren, nu komt de profeet tot regels van hun onmiddellijk dienen van God.

1. Geëischt wordt, dat zij den Heere een hefoffer brengen van hetgeen zij bezitten, vers 13. *Al het volk des lands moet een hefoffer brengen, vers* 16. Als Gods pachters moeten zij den grooten Landeigenaar pacht betalen. Zij hadden uit hun erfenis een hefoffer gebracht, *eene heilige plaats van het land,* nu wordt hun opgedragen, uit hun persoonlijk bezit een hefofferte brengen, als een erkentenis, dat zij alles van Hem ontvingen, dat zij van Hem afhankelijk waren en dus verplichtingen jegens Hem hadden. Zie, wat ons inkomen ook zij, wij moeten God ervan vereeren, door Hem daarvan te geven wet recht is. Niet dat God iets van noode heeft, of van ons iets kan ontvangen dat Hij ons niet eerst heeft gegeven, Psalm 50:10. Neen, het is een *hefoffer, wij offeren* het slechts, het voordeel keert tot ons weder, tot Zijne armen, die als onze naasten zijn, of tot Zijne dienaren, die ons gestadig onderwijzen.

11. De verhouding van dit hefoffer wordt hier vastgesteld, hetwelk de wet van Mozes niet had gedaan. Er wordt geen melding gemaakt van tienden, maar alleen van dit hefoffer. En *de hoeveelheid* wordt dus bepaald:

1. Van hun koren moest geofferd worden het zestigste deel, van elken *homer tarwe* en *gerst,* die tien efa's bevat, het zesde deel van een efa, dus weer het zestigste deel.

2. Van hun olie (en waarschijnlijk ook van hun wijn) het honderdste deel, van elken kor of homer, die tien bath bevatte, het tiende deel van een bath, vers 14. Dit werd gegeven voor het altaar, want in ieder spijsoffer was *bloem met olie gemengd.*

3. Van hun kudde moesten zij geven *een lam* op de tweehonderd, het kleinste gedeelte van alle, vers 15. Maar het moest zijn uit het water *rijke land van Israël. Zij* mochten God niet offeren wat van schraalder bodem kwam, maar het vetste en beste dat zij hadden, als *brandoffers* en *dankoffers,* gene moesten dienen om Gode eere te geven, deze om van God barmhartigheid, genade en vrede af te smeeken. In onze geestelijke offeranden komen deze twee dingen voor den troon der genade. Maar om deze beide aannemelijk te maken, moesten deze offeranden *verzoening over hen doen.* Christus is ons Zoenoffer, door Wien verzoening is teweeggebracht, en op Hem moet ons oog geslagen zijn in al onze dankoffers.

III. Dit *hefoffer* moest gegeven worden *voor den vorst in Israël,* vers 16. Sommigen lezen: aan den vorst, en verstaan dit van Christus, die inderdaad de Vorst in Israël is, Wien wij onze hefoffers moeten brengen, en in Wiens hand wij ze moeten leggen, opdat Hij ze den Vader aanbiede. Of: zij zullen het *met* den vorst, ieder bijzonder persoon zal zijn hefoffer brengen, om met dat van den vorst geofferd te worden, want er volgt, vers 17:*En het zal den vorst opgelegd zijn, te offeren de brandofferen, om verzoening te doen voor het huis Israëls.* Het volk moest, volgens de voorgaande regelen, hem hun hefoffers brengen, en hij moest ze naar het heiligdom vervoeren, en wat tekort kwam, Uit eigen voorraad aanvullen. Zie, het is de plicht van heerschers, voor den godsdienst te zorgen en toe te zien, dat de uiterlijke plechtigheden geregeld en zorgvuldig worden nagekomen, en dat niet ontbreekt wat hiertoe kan dienen. De overheid houdt beide tafelen, en het is een gelukkig ding, wanneer degenen, die in macht en waardigheid boven ons staan, ons voorgaan in den dienst van God.

IV. Eenige bijzondere plechtigheden worden hier vastgesteld.

1. Eerst vinden wij er een voor het begin van het jaar, dat geheel nieuw schijnt te zijn, niet ingesteld door de wet van Mozes, namelijk de jaarlijksche reiniging van het heiligdom. *a. In de eerste maand, op den eersten dag der maand,* dus *nieuwjaarsdag, moesten zij een offer offeren om het Heiligdom te ontzondigen,* vers 18, dat is om verzoening te doen over de overtreding met de heilige dingen in het vorige jaar, opdat zij geen schuld in het nieuwe jaar mochten indragen, om genade in te roepen, dat ze die overtreding niet weer begaan, en den dienst in dit nieuwe jaar beter zouden waarnemen. En, ten teeken hiervan, moest het bloed van dit *zondoffer aan de posten des Huizes,* aan de vier hoeken, niet van het altaar, maar *van het afzetsel des altaars,* en *aan de posten van de poorten des binnensten voorhofs* gedaan worden, vers 19, om aan te toonen, dat daardoor verzoening werd gedaan voor de zonden van alle dienaren, die in dat huis den dienst vervulden, priesters, Levieten en het volk, zelfs de zonden dergenen, die voorts nog op eenigerlei wijze deel er aan hadden. Zie, zelfs heiligdommen hebben reiniging noodig, herhaalde reiniging, dat hierboven behoeft er geen. Zij, die God samen vereeren, moeten zich dikwijls vereenigen in gemeenschappelijke schuldbelijdenis voor hun menigvuldige gebreken, en op het bloed van Christus pleiten tot vergeving, en tot hernieuwing van het bloed om er in het vervolg zorgvuldiger in te zijn. Het is alleszins gepast, daarmede het jaar te beginnen, gelijk Hizkia deed, toen het lang verzuimd was, 2 Kronieken 29:17. Hier werd ook bepaald, *het heiligdom te reinigen* op den eersten dag der maand, omdat op den veertienden dag der maand het Pascha moest gegeten worden, eene instelling, die, van alle Oudtestamentische ceremoniën, nog het meest van Christus en van Zijne genade sprak, en daarom was het zeer voegzaam, dat men twee weken tevoren het heiligdom begon te reinigen. *b.* Dit offer moest *den zevenden dag der eerste maand* herhaald worden, vers 20. En dan was de bedoeling ervan, verzoening te doen *vanwege den afdwalende, en vanwege den onbedachtzame.* Zie, wie zondigt, *d waalt af* en is *onbedachtzaam,* hij gaat verkeerd, en loopt uit den weg en toont, dwaas, onwijs te zijn. Maar hier wordt gesproken van zulke zonden, die door onwetendheid, vergissing of onachtzaamheid zijn begaan, hetzij door een priester of een Leviet of door iemand uit het volk. Offers waren ingesteld om voor zulke zonden verzoening te doen, waardoor men verrast werd, of die men begaan had voordat men het zelf wist, men zou ze niet gedaan hebben, als men alles goed geweten of het zich ter rechter tijd herinnerd had. Na ze begaan te hebben, veroordeelt men zichzelf. Maar voor zonden, met voorbedachten rade of in hooghartigheid begaan, was geen offer ingesteld, Numeri 15:30. Door deze herhaalde offeranden zult gij *het Huis verzoenen,* dat is: wordt God ermede verzoend, en vaart voort met de teekenen Zijner tegenwoordigheid, ook in dit nieuwe jaar.

2. Het Pascha meest op den bepaalden tijd gehouden worden, vers 21. *Christus is ons Pascha, voor ons geslacht. Wij* vieren de gedachtenis van die offerande en juichen over de verlossing uit de Egyptische slavernij der zonde en onze behoudenis van het zwaard des verdervers. De engel, die goddelijke gerechtigheid oefende, is des Heeren Avondmaal, dat ons Pascha is gelijk het gansche Christelijk leven dat is en moet zijn, het feest der ongezuurde brooden. Hier wordt bepaald, dat de vorst een *zondoffer* zal bereiden, om geofferd te worden *voor hem zelf en het volk,* een ver op den *eersten* dag, vers 22, en een *geitenbok* iederen volgenden dag, vers 23. Om ons te leeren, dat, in alle smarten tot God om met Hem gemeenschap te oefenen, wij het oog moeten vestigen op het groote zondoffer, waardoor *de overtreding is verzoend en een eeuwige gerechtigheid aangebracht.* Op elken dag van het feest was er een *brandoffer,* alleenlijk ter eere Gods, en niet minder dan zeven varren en zeven rammen met hun spijsoffer, die op het altaar geheel verteerd worden, vers 23, 24.

3. Het Loofhuttenfeest, daarvan wordt nu gesproken, vers 25. Van het Pinksterfeest wordt niets gezegd, het viel tusschen de beide genoemde feesten. Voorschriften worden hier gegeven (boven die van de wet van Mozes) voor dezelfde offeranden, die gedurende de zeven dagen van het Pascha moesten gebracht worden. Zie de ongenoegzaamheid der wettelijke offeranden, zij werden daarom dikwijls herhaald, niet slechts elk jaar, maar elk feest, elken dag van het feest, omdat zij *nimmermeer heiliger hunnen degenen, die daar toegaan,* Hebreeen 10:1, 3. Zie de noodzakelijkheid om dezelfde godsdienstige oefeningen vaak te herhalen. Of schoon het zoenoffer *eens voor allen* volbracht is, moeten de dankoffers, dat van een gebroken hart, van een dankbaar hart, die geestelijke offeranden, die door Jezus Christus Gode aangenaam zijn, dagelijks geofferd worden. Wij moeten onze heilige plichten geregeld waarnemen en daarvan niet afwijken.

HOOFDSTUK 46

1 Alzo zegt de Heere HEERE: De poort van het binnenste voorhof, die naar het oosten ziet; zal de zes werkdagen gesloten zijn; maar op den sabbatdag zal zij geopend worden; ook zal zij geopend worden op den dag van de nieuwe maan.
2 En de vorst zal ingaan door den weg van het voorhuis derzelve poort van buiten, en zal staan aan den post van de poort; en de priesters zullen zijn brandofferen en zijn dankofferen bereiden, en hij zal aanbidden aan den dorpel der poort, en daarna uitgaan; doch de poort zal niet gesloten worden tot op den avond.
3 Ook zal het volk des lands aanbidden voor de deur derzelve poort, op de sabbatten en op de nieuwe manen, voor het aangezicht des HEEREN.
4 Het brandoffer nu, dat de vorst den HEERE zal offeren, zal op den sabbatdag zijn, zes volkomen lammeren, en een volkomen ram.
5 En het spijsoffer, een efa tot den ram, maar tot de lammeren zal het spijsoffer een gave zijner hand zijn; en olie, een hin tot een efa.
6 Maar op den dag van de nieuwe maan, een var, een jong rund, van de volkomene, en zes lammeren, en een ram; volkomen zullen zij zijn.
7 En ten spijsoffer zal hij bereiden een efa tot den var, en een efa tot den ram; maar tot de lammeren, zoals zijn hand bekomen zal; en een hin olie tot een efa.
8 En als de vorst ingaat, zal hij door den weg van het voorhuis der poort ingaan, en door deszelfs weg weder uitgaan.
9 Maar als het volk des lands voor het aangezicht des HEEREN komt, op de gezette hoogtijden, die door den weg van de noorderpoort ingaat om te aanbidden, zal door den weg van de zuiderpoort weder uitgaan; en die door den weg van de zuiderpoort ingaat, zal door den weg van de noorderpoort weder uitgaan; hij zal niet wederkeren door den weg der poort, door dewelke hij is ingegaan, maar recht voor zich henen uitgaan.
10 De vorst nu zal in het midden van hen ingaan, als zij ingaan; en als zij uitgaan, zullen zij samen uitgaan.
11 Voorts op de feesten, en op de gezette hoogtijden zal het spijsoffer zijn, een efa tot een var, en een efa tot een ram; maar tot de lammeren, een gave zijner hand; en olie, een hin tot een efa.
12 En als de vorst een vrijwillig offer zal doen, een brandoffer of dankofferen tot een vrijwillig offer den HEERE, zo zal men hem de poort openen, die naar het oosten ziet; en hij zal zijn brandoffer en zijn dankofferen doen, gelijk als hij zal gedaan hebben op den sabbatdag; en als hij weder uitgaat, zal men de poort sluiten, nadat hij uitgegaan zal zijn.
13 Wijders zult gij een volkomen eenjarig lam dagelijks bereiden ten brandoffer den HEERE; alle morgens zult gij dat bereiden.
14 En gij zult ten spijsoffer daarop doen, alle morgens een zesde deel van een efa, en olie een derde deel van een hin, om de meelbloem te bedruipen; tot een spijsoffer den HEERE, tot eeuwige inzettingen, geduriglijk.
15 Zij zullen dan het lam, en het spijsoffer, en de olie alle morgens bereiden tot een gedurig brandoffer.
16 Alzo zegt de Heere HEERE: Wanneer de vorst aan iemand van zijn zonen een geschenk zal geven van zijn erfenis, dat zullen zijn zonen hebben; het zal hun bezitting zijn in erfenis.
17 Maar wanneer hij van zijn erfenis een geschenk zal geven aan een van zijn knechten, die zal dat hebben tot het vrijjaar toe; dan zal het tot den vorst wederkeren; het is immers zijn erfenis, zijn zonen zullen het hebben.
18 En de vorst zal niets nemen van de erfenis des volks, om hen van hun bezitting te beroven; van zijn bezitting zal hij zijn zonen erf nalaten; opdat niet Mijn volk, een iegelijk uit zijn erfenis, verstrooid worde.

19 Daarna bracht hij mij door den ingang, die aan de zijde der poort was, tot de heilige kameren, den priesteren toe behorende, die naar het noorden zagen, en ziet, aldaar was een plaats aan beide zijden, naar het westen.
20 En hij zeide tot mij: Dit is de plaats, alwaar de priesters het schuldoffer en het zondoffer zullen koken; en waar zij het spijsoffer zullen bakken, opdat zij het niet uitbrengen in het buitenste voorhof, om het volk te heiligen.
21 Toen bracht hij mij in het buitenste voorhof, en voerde mij om in de vier hoeken des voorhofs; en ziet, in elken hoek des voorhofs was een ander voorhofje.
22 In de vier hoeken des voorhofs waren voorhofjes met schoorstenen, van veertig ellen de lengte, en dertig de breedte; dezelve vier hoekhofjes hadden enerlei maat.
23 En er was rondom in dezelve een ringmuur, rondom deze vier; en er waren keukens gemaakt beneden aan de ringmuren rondom.
24 En hij zeide tot mij: Dit zijn de keukens, alwaar de dienaars des huizes het slachtoffer des volks zullen koken.

In dit hoofdstuk hebben wij, 1. Nog eenige regels, beide voor de priesters en het volk, betreffende den eeredienst, vers 1-15. II. Een wet betreffende de beschikking van den vorst over zijn erfenis, vers 16-18. III. Eene beschrijving van de plaatsen, bestemd voor het koken van de offers en het bakken van het spijsoffer, vers 19-24.

Ezechiël 46:1-15

Of de regels voor den openbaren eeredienst, hier gegeven, bestemd waren om waargenomen te worden, ook in die opzichten, waarin zij verschilden van de wet van Mozes, en waargenomen werden in den tijd van den tweeden tempel, is niet zeker, in de geschiedenis van den laatsten tijd van de Joodsche kerk vinden wij niet, dat zij bij hun eeredienst deze geboden nakwamen, zooals men denken zou, dat hun plicht was, maar alleen de wet van Mozes daar zij ze niet letterlijk, maar mystiek opvatten, als bestemd voor de toekomende eeuw. In deze verzen kunnen wij opmerken,

1. Dat de plaats van den eeredienst vastgesteld was en regels daaromtrent gegeven waren, beide voor vorst en volk.

1. De oostpoort, die *op* andere tijden gesloten was, moest open staan op den Sabbatdag, op den dag van de nieuwe maand, vers 1 en zoo vaak de vorst een vrijwillig offer deed vers 12. Dat deze poort gewoonlijk gesloten was, lazen wij tevoren, Hoofdstuk 44:2, terwijl de andere poorten van het voorhof iederen dag geopend waren, werd deze alleen geopend op hooge dagen en bij feestelijke gelegenheden, wanneer zij geopend werd voor den vorst, die mocht *ingaan door den weg van het voorhuis dezer poort,* vers 28. Sommigen zijn van meening, dat hij met de priesters en Levieten in het binnenste voorhof inging, want daartoe gaf deze poort toegang, en zij merken op, dat overheden en dienaren behooren samen te werken, en hand in hand denzelfden weg te gaan ter bevordering van den dienst van God. Maar het schijnt eer, dat hij niet door de poort ging, zooals de heerlijkheid des Heeren gedaan had, hoewel zij open was, maar dat hij *door den weg van het voorhuis der poort* ging, *aan den post van de poort stond* en dat hij *aanbad aan den dorpel der poort,* vers 2, waar hij het voile gezicht had op de verrichtingen der priesters bij het altaar, en zijne instemming daarmee betuigde, voor zichzelf en voor het volk des lands, dat achter hem stond *voor de deur dezer poort* vers 3. Aldus moest iedere vorst toonen, dat Zijn hart als Davids hart was, die zeer gaarne *een dorpelwachter* in het huis Zijns Gods wilde zijn, en zooals daar staat, *voor den drempel liggen,* Psalm 84:11. De aanzienlijksten der menschen zijn minder dan de minste van de geboden Gods. Ook de vorsten zelf moeten als zij tot God naderen, aanbidden *met eerbied en godvruchtigheid,* erkennende, dat ook zij onwaardig zijn om tot Hem te naderen. Maar Christus is *onze Vorst,* dien God *tot Hem doet naderen en genaken,* Jeremia 30:21.

2. Wat betreft de noordpoort en de zuidpoort, waardoor zij in *het voorhof des volks* ingingen, en niet in het binnenste voorhof, daarvoor gold deze regel, dat wie de *noordpoort* inkwam, de *zuidpoort* moest uitgaan, en wie de *zuidpoort* inkwam, de *noordpoort* moest uitgaan, vers 9. Sommigen meenden, dat dit diende, om te voorkomen, dat zij elkaar duwden en stieten, want God is een God van orde en niet van verwarring. Wij mogen veronderstellen, dat zij ingingen in de poort, die het dichtst bij hun eigen huis was maar, als zij weggingen, wilde God, dat zij door die poort gingen, die voor hen een omweg was, om hun tijd te geven tot overpeinzing, wijl zij daardoor verplicht waren om het heiligdom heen te gaan, hadden zij de gelegenheid *zijne paleizen te beschouwen,* en, als zij hun tijd wel besteedden op dezen omweg, dan konden zij het den naasten weg naar huis noemen. Sommigen merken op, dat dit ons herinneren kan, om steeds voorwaarts te gaan in den dienst van God, en te vergeten hetgeen achter is, Filippenzen 3:14, en na het volbrengen van de wet, niet terug te gaan, zooals zij gekomen zijn, maar heiliger, hemelscher en geestelijker.

3. Het is een gebod, dat *het volk zal aanbidden voor de deur der oostpoort,* waar ook de vorst aanbidt, hij als het hoofd, zij als zijne volgelingen, beide op *de Sabbaten en op de nieuwe maanden,* vers 3, en, dat als zij inkomen en als zij uitgaan de vorst *in het midden van hen* zal zijn, vers 10. De aanzienlijken moeten door een regelmatig en eerbiedig verschijnen bij den openbaren eeredienst een goed voorbeeld geven aan hun minderen, beide door hen uit te noodigen en hen aan te moediger eveneens te doen. Het is iets heerlijks en passends, als personen van aanzien ter kerke gaan met hun dienstbaren en pachters en arme buren om hen heen, en zich daar ernstig en vroom gedragen, en die God aldus eeren met hun eer, zal God overvloediglijk eeren.

11. Dat de regelen van den eeredienst weren vastgesteld. Hoewel verondersteld wordt, dat de vorst zelf een zeer hartelijk ijverig vriend is van het heiligdom, toch wordt het niet aan hem overgelaten, zelfs niet in overleg met de priesters, om te bepalen, welke offers geofferd moeten worden, maar God Zelf bepaalt dat, want het is Zijn koninklijk voorrecht de ceremoniële plechtigheden vast te stellen van den eeredienst.

1. Iederen morgen, even regelmatig als de morgen zelf, moeten zij *een lam bereiden ten brandoffer,* vers 13. Het is vreemd, dat geen melding wordt gemaakt van het avondoffer, maar nu Christus gekomen is, en, *in de voleinding der eeuwen,* Zichzelf geofferd heeft, Hebreeen 9:26, moeten wij Hem als het avondoffer beschouwen, om welken tijd Hij gestorven is.

2. Terwijl volgens de wet van Mozes vier lammeren geofferd werden, Numeri 28:9, wordt hier bepaald, dat *zes lammeren* moeten geofferd, op kosten van den vorst, en bovendien *een volkomen ram,* vers 4, om te beteekenen, hoe overvloedig wij moeten zijn in de werken van den Sabbat, en welk een overvloed van geestelijke offers, gebed en dankzegging wij God op dien dag moeten offeren, en, als *God aan zoodanige offeranden een welgevallen heeft,* dan hebben wij zeker alle reden om dat eveneens te hebben.

3. Op de nieuwe maanden, bij het begin van iedere maand, werd boven en behalve de gewone Sabbatsoffers, nog een jong rund geofferd, vers 6. Die veel voor God en hun zielen doen, regelmatig en zonder verzuim, moeten toch, bij bijzondere gelegenheden, nog meer doen.

4. Alle offers moesten *volkomen* zijn, dat was Christus, de groote offerande, 1 Petrus 1:9 en zoo ook moeten christenen, die zichzelf Gode moeten voorstellen als levende offeranden, trachten en pogen om te zijn-*onberispelijk, oprecht en onstraffelijk.*

5. Bij alle offeranden kwamen nog spijsoffers, want dat was bevolen in de wet van Mozes, om te toonen, welk eene goede tafel God in Zijn huis houdt, en dat wij Hem moeten eeren met de vruchten van onzen grond zoowel als met de vruchten van ons vee, omdat Hij ons met beide gezegend heeft, Deuteronomium 28:4. In den beginne offerde Kaïn het een en Abel het ander. Sommigen maken de opmerking, dat de spijsoffers hier naar verhouding veel aanzienlijker zijn dan in de wet van Mozes. Toen was de verhouding *drie tienden tot een jong rund,* en *twee voor een ram,* namelijk tienden van een *efa,* en de helft van een *hin* olie op z'n hoogst, Numeri 15:6-9, maar hier voor ieder jong rund en iederen ram, een heele efa, en een heere hin olie, vers 7, wat beteekent, dat onder het Evangelie, na het volbrengen van de groote verzoenende offerande, deze onbloedige offers overvloediger zullen zijn, of, in 't algemeen beteekent het, dat, daar God na, onder het Evangelie overvloedig is jegens ons in de gaven van Zijne genade, meer dan onder de wet, wij eveneens overvloedig moeten zijn in het brengen van dank en lof aan Hem. Maar het is opmerkelijk, dat bij het spijsoffer tot *de lammeren* den vorst is

toegestaan te offeren, *zooals zijne hand bekomen* zal, vers 5, 7, 11, *eene gave zijner hand.* De vorsten zelf moeten geven naar vermogen, en met name in ‘t geen uitgegeven wordt voor werken van vroomheid. Verwacht en eischt God, dat wij zullen geven naar vermogen, iedereen, *naardat hij welvaren verkregen heeft,* 1 Corinthiers 16:2. God heeft ons *niet doen dienen met spijsoffer,* Jesaja 43:23, maar neemt onzen staat en toestand in aanmerking. Toch is dit geen verontschuldiging voor hen, die een onvermogen voorgeven, dat niet bestaat, of voor hen, die door hun buitensporigheid in andere dingen zichzelf onmogelijk maken, het goede te doen, dat zij behooren te doen. En wij vinden, dat geprezen worden, die in een buitengewoon geval, niet alleen deden *naar vermogen* maar *boven vermogen.*

Ezechiël 46:16-18

Wij hebben hier eene wet tot beperking van de macht van den vorst om over de eigendommen van de kroon te beschikken.

1. Als een van zijne zonen bij hem in de gunst staat, of zich verdienstelijk heeft gemaakt mag hij, als het hem behaagt, ten teeken van zijne gunst of ter belooning van zijne dienster een deel van zijne landerijen aan hem en zijn erfgenamen voor altijd schenken, vers 16, mits het niet uit de familie gaat. Ouders kunnen reden hebben, als hun kinderen groot geworden zijn, om vriendelijker te zijn voor den een dan voor den ander, zooals Jakob aan Jozef een deel gaf *boven zijne broederen,* Genesis 48:22.

2. Maar, als hij een begunstigden knecht heeft, mag hij hem geen land schenken op dezelfde wijze, vers 17. Maar als hij er reden toe ziet, mag hij hem land geven tot aan het jubeljaar, en dan moet het weer aan de familie vervellen, vers 17. Die knecht mag de renten, inkomsten en voortbrengselen voor dien tijd hebben, maar de erfenis, het *ius proprietarium—het eigendomsrecht,* zal aan den vorst en diens erfgenamen blijven. Het was gepast, dat er verschil werd gemaakt tusschen een kind en een knecht, Johannes 8:35. *De dienstknecht blijft niet eeuwiglijk in het huis,* zooals de zoon.

3. De goederen, die hij aan zijne kinderen geeft, moeten van hem zelf zijn, vers 18:Hij *zal niets nemen van de erfenis des volks,* onder voorwendsel, dat hij veel kinderen heeft om voor te zorgen, hij zal geen middelen zoeken, om hen uit hun bezittingen te zetten, om hen te dwingen ze te verkoopen en aldus *hen van hunne bezitting te berooven,* maar hij en zijne zonen moeten met het hunne tevreden zijn. Het is volstrekt geen eer voor een vorst, den rijkdom van zijne familie te vermeerderen door inbreuk te maken op de eigendommen zijner onderdanen, of die van zijne kroon, door op de rechten van zijne onderdanen inbreuk te maken, ook zal hij er zelf op den duur niet bij winnen, want hij zal slechts een arm vorst zijn, als het volk verstrooid is, *een iegelijk uit zijn erfenis,* als zij hun geboorteland verlaten, door verdrukking er uit verdreven, verkiezende liever onder vreemden te leven, die vrij zijn, en waar zij het hunne kunnen noemen, wat zij hebben, hoe weinig het is. Het is het belang van vorsten, over de harten hunner onderdanen te heerschen, en dan is al wat Zij hebben, tot hun dienst, op de beste wijze. Het is beter voor hen, hun genegenheid te winnen door hun rechten te beschermen dan hun bezittingen te verkrijgen door er inbreuk op te maken.

Ezechiël 46:19-24

Wij hebben hier het vervolg van de openbaring, betreffende de gebouwen van den tempel, die wij tevoren niet opmerkten, en dat waren de plaatsen om het vleesch der offers te koken vers 20. Hij, die zoo overvloedig tafel hield bij zijn altaar, had groote keukens noodig, en een wijs bouwer zorgt voor gelegenheden van die soort. Ziehier

1. Waar de kookplaatsen lagen. Er waren er bij den ingang tot het binnenste voorhof, vers 19, en andere onder de galerijen, in de vier hoeken van het buitenste voorhof, vers 21-23. Dit zijn de plaatsen, waar waarschijnlijk de meeste ruimte voor dit doel over was, en die ruimte werd voor dit doel bestemd, om niet te verliezen. Het zou jammer zijn als heilige grond niet gebruikt werd.

2. Hoe deze gebruikt worden. In die ruimte moesten zij *het schuldoffer* en *het zondoffer* koken, namelijk die deelen er van, die aan de priesters waren toegewezen en die heiliger waren dan het vleesch van het spijsoffer, waarvan de offeraars ook hun deel hadden. Daar moesten zij ook *het spijsoffer bakken,* namelijk hun deel er van, dat zij van het altaar voor hun eigen tafel ontvingen, vers 20. Er werd voor gezorgd, dat zij het niet zouden *uitbrengen in het buitenste voorhof, om het volk te heiligen.* Ze mogen niet voorgeven het volk te heiligen met dit heilige vleesch, en hen aldus bedriegen, en het volk moet niet denken, dat zij geheiligd worden door deze heilige dingen aan te raken, en dat ze daardoor beter of aannemelijker worden voor God. Het schijnt wel, dat er waren, die dat dachten, Hagg. 2:12, en daarom mochten de priesters niets van het heilige vleesch aannemen, om dat bedrog niet aan te moediger. Predikanten moeten er zich voor wachten, de bijgeloovige ijdelheden van onwetende menschen te bevorderen.

HOOFDSTUK 47

1 Daarna bracht hij mij weder tot de deur van het huis, en ziet, er vloten wateren uit, van onder den dorpel des huizes naar het oosten; want het voorste deel van het huis was in het oosten, en de wateren daalden af van onderen, uit de rechterzijde des huizes, van het zuiden des altaars.
2 En hij bracht mij uit door den weg van de noorderpoort, en voerde mij om door den weg van buiten, tot de buitenpoort, den weg, die naar het oosten ziet; en ziet, de wateren sprongen uit de rechterzijde.
3 Als nu die man naar het oosten uitging, zo was er een meetsnoer in zijn hand; en hij mat duizend ellen, en deed mij door de wateren doorgaan, en de wateren raakten tot aan de enkelen.
4 Toen mat hij nog duizend ellen, en deed mij door de wateren doorgaan, en de wateren raakten tot aan de knieen; en hij mat nog duizend, en deed mij doorgaan, en de wateren raakten tot aan de lenden.
5 Voorts mat hij nog duizend, en het was een beek, waar ik niet kon doorgaan; want de wateren waren hoge wateren, waar men door zwemmen moest, een beek, waar men niet kon doorgaan.
6 En hij zeide tot mij: Hebt gij het gezien, mensenkind? Toen voerde hij mij, en bracht mij weder tot aan den oever der beek.
7 Als ik wederkeerde, ziet, zo was er aan den oever der beek zeer veel geboomte, van deze en van gene zijde.
8 Toen zeide hij tot mij: Deze wateren vlieten uit naar het voorste Galilea, en dalen af in het vlakke veld; daarna komen zij in de zee; in de zee uitgebracht zijnde, zo worden de wateren gezond.
9 Ja, het zal geschieden, dat alle levende ziel, die er wemelt, overal, waarhenen een der twee beken zal komen, leven zal, en daar zal zeer veel vis zijn, omdat deze wateren daarhenen zullen gekomen zijn, en zij zullen gezond worden, en het zal leven, alles, waarhenen deze beek zal komen.
10 Ook zal het geschieden, dat er vissers aan dezelve zullen staan, van En-gedi aan tot En-eglaim toe; daar zullen plaatsen zijn tot uitspreiding der netten; haar vis zal naar zijn aard wezen als de vis van de grote zee, zeer menigvuldig.
11 Doch haar modderige plaatsen en haar moerassen zullen niet gezond worden, zij zijn tot zout overgegeven.
12 Aan de beek nu, aan haar oever, zal van deze en van gene zijde opgaan allerlei spijsgeboomte, welks blad niet zal afvallen, noch de vrucht daarvan vergaan; in zijn maanden zal het nieuwe vruchten voortbrengen; want zijn wateren vlieten uit het heiligdom; en zijn vrucht zal zijn tot spijze, en zijn blad tot heling.
13 Alzo zegt de Heere HEERE: Dit zal de landpale zijn, naar dewelke gij het land ten erve zult nemen, naar de twaalf stammen Israels: Jozef twee snoeren.
14 En gij zult dat erven, de een zowel als de ander; over hetwelk Ik Mijn hand heb opgeheven, dat Ik het uw vaderen zou geven; en ditzelve land zal ulieden in erfenis vallen.
15 Dit nu zal de landpale des lands zijn: aan den noorderhoek, van de grote zee af, den weg van Hethlon, waar men komt te Zedad.
16 Hamath, Berotha, Sibraim, dat tussen de landpale van Damaskus en tussen de landpale van Hamath is; Hazar Hattichon, dat aan de landpale van Havran is.
17 Alzo zal de landpale van de zee af zijn, Hazar-enon, de landpale van Damaskus, en het noorden noordwaarts, en de landpale van Hamath; en dat zal de noorderhoek zijn.

18 Den oosterhoek nu zult gijlieden meten van tussen Havran, en van tussen Damaskus, en van tussen Gilead, en van tussen het land Israels aan den Jordaan, van de landpale af tot de Oostzee toe; en dat zal de oosterhoek zijn.
19 En den zuiderhoek zuidwaarts van Thamar af, tot aan het twistwater van Kades, voorts naar de beek henen, tot aan de grote zee; en dat zal de zuiderhoek zuidwaarts zijn.
20 En den westerhoek, de grote zee, van de landpale af tot daar men recht tegenover Hamath komt; dat zal de westerhoek zijn.
21 Ditzelve land nu zult gij ulieden uitdelen naar de stammen Israels.
22 Maar het zal geschieden, dat gij hetzelve zult doen vallen in erfenis voor ulieden, en voor de vreemdelingen, die in het midden van u verkeren, die kinderen in het midden van u zullen gewonnen hebben; en zij zullen ulieden zijn, als een inboorling onder de kinderen Israels; zij zullen met ulieden in erfenis vallen, in het midden der stammen Israels.
23 Ook zal het geschieden, in den stam, bij welken de vreemdeling verkeert, aldaar zult gij hem zijn erfenis geven, spreekt de Heere HEERE.

In dit hoofdstuk hebben wij: I. Het gezicht der heilige wateren, hun oorsprong, hun omvang, diepte en geneeskracht, de menigte visch erin, en eene beschrijving der boomen, die op hun oevers groeien vers 1-12. II. Eene aanwijzing van de grenzen van het land Kanaän, dat hij loting werd verdeeld onder de stammen Israëls en de vreemdelingen, die onder hen verkeerden, vers 13-23.

Ezechiël 47:1-12

Dit gedeelte van Ezechiëls visioen moet zoo noodzakelijk eene mystieke en geestelijke beteekenis hebben, dat wij daarom besluiten: ook de andere gedeelten hebben geen andere beduidenis. Er kan hier geen sprake zich van werkelijke wateren, die door pijpen in den tempel gevoerd worden om de offeranden te wasschen, den tempel schoon te houden en dat water den weer af te leiden, want dat zou deze schoone rivier in een zinkput of riool veranderen. De profetie, Zacheria 14:8, kan dit verklaren, van *levende wateren, die uit Jeruzalem vlieten zullen de helft van die naar de Oostzee, en de helft van die naar de achterste zee aan.* Duidelijk wordt hierop gezinspeeld, Openbaring 22:1, waar Johannes in een gezicht zag *eene zuivere rivier van het water des levens.* Het schijnt den roem en de vreugde voor te stellen, die genade bewerkt en voltooit. Het schijnt genade en vreugde te beteekenen, wanneer de roem begint. De meeste uitleggers stemmen daarin overeen, dat deze wateren het Evangelie van Christus afbeelden, dat van Jeruzalem uitging en zich in de landen rondom verspreidde, en de gaven en krachten des Heiligen Geestes, die het vergezellen, en waardoor het zoo ver doordringt en wonderlijke, gezegende uitwerking voortbrengt. Ezechiël had herhaalde malen rondom het huis gewandeld en merkt nu eerst deze wateren op, want God maakt Zijn volk Zijn zin en wil niet ineens bekend, "maar trapsgewijze". Let nu op,

1. Den oorsprong dezer wateren. Hij moet niet den stroom nagaan tot zijn begin, maar de oorsprong wordt hem aangewezen, vers 1:*Er vloten wateren uit, van onder den dorpel des Huizes naar het oosten, van onderen, uit de rechterzijde des Huizes,* dat is de zuidzijde *des altaars.* En wederom, vers 2:*De wateren sprongen uit de rechterzijde,* beteekenende, dat *van Zion de wet zou uitgaan en des Heeren woord van Jeruzalem,* Jesaja 2:3. Daar werd de Geest op de apostelen uitgestort, en de gave der talen hun geschonken, opdat zij dit water naar alle volken mochten brengen. In den tempel moesten zij *staan en alle de woorden dezes levens spreken,* Handelingen 5:20. Zij moesten het Evangelie aan alle volken prediken, *beginnende van Jeruzalem,* Lukas 24:47. Maar dat is niet alles: Christus is de tempel, Hij is de deur, die levende wateren vloeien uit Hem, uit Zijne doorstoken zijde. Het is het water, dat Hij ons geeft, dat in ons *wordt eene fontein van water, springende tot in het eeuwige leven,* Johannes 4:14. En het is door het geloof in Hem, dat wij van Hem ontvangen *stroomen des levenden waters,* dit zeide Christus *van den Geest,* Johannes 7:38, 38. De oorsprong dezer wateren lag niet boven den grond, zij vloten voort *van onder den dorpel,* want de oorsprong van het leven der geloovigen is een mysterie, het is *met Christus verborgen in God,* Colossenzen 3:3. Sommigen merken op, dat *zij uit de rechterzijde des huizes kwamen,* en zien daarin eene aanwijzing, dat de zegeningen des Evangelies rechterhandsche of krachtdadige zegeningen zijn. Het is ook eene aanmoediging voor degenen, die *aan de zijden der poorten der Wijsheid, aan den ingang der deuren staan,* die gewillig zijn om *aan den dorpel van het huis huns Gods* te verkeeren, gelijk David, opdat zij vlak bij de bron van troost en genade zijn mogen, *de opening van Gods woorden geeft licht,* Psalm 119:130. David spreekt tot prijs van Zion: *Alle Mijne fonteinen zullen binnen u zijn,* Psalm 87:7. Zij kwamen *van de zijde des altaars,* dat is, in en door Jezus Christus, het groote Altaar (dat onze gaven aan God heiligt), dat *ons gezegend heeft met geestelijke zegeningen in den heiligen hemel.* Van God uit als de fontein, in Hem als het kanaal, stroomt de rivier, die *de stad Gods verblijdt, het heiligdom der woningen des Allerhoogsten,* Psalm 146:5. Merk echter op, hoezeer de gelukzaligheid en vreugde der verheerlijkte heiligen in den hemel die der beste en gelukkigste heiligen op aarde te boven gaat, hier vlieten de wateren van troost *van onder den dorpel,* daar komen ze voort *uit den troon,* den troon *van God en des Lams,* Openbaring 22:1.

11. Den voortgang en de toeneming dezer wateren: zij vloeien *oostwaarts, naar het voorste Galilea,* vers 3, 8. De profeet en zijn leidsman volgden den stroom, als die van de heilige bergen afdaalde, en toen zij dien *duizend ellen* gevolgd hadden, liepen zij er dwars doorheen om de diepte te peilen en vonden, dat het water tot *aan de enkels raakte,* vers 3. Zij vervolgen hun wandeling aan de andere zijde der rivier, weer duizend ellen en dan, opnieuw de diepte onderzoekende, doorwaadden zij die weder, en zie, het water bereikte hun *knieen,* vers 4. Opnieuw gingen zij *duizend* ellen voort, maakten de proef ten derden male en vonden het water gestegen *tot aan de lendenen,* vers 4. Weer duizend ellen verder, beproefden zij door de rivier te waden, nu voor de vierde maal, maar vonden het onuitvoerbaar: *de wateren waren hoog,* door instrooming van beken boven den grond of van bronnen onder den grond, zoodat men er door *zwemmen moest, eene beek waar men niet kon doorgaan,* vers 5. Zie,

1. De wateren des heiligdoms zijn stroomende wateren, gelijk die eener rivier, geen stilstaande als die van een vijver. Het Evangelie heeft zich, van zijn eerste prediking af steeds verder uitgebreid. Genade in de ziel drijft immer verder, ze is een werkzaam beginsel, plus *ultra, steeds voorwaarts,* totdat de volmaaktheid is bereikt.

2. Het zijn toenemende wateren. Deze rivier stroomt voortdurend, hoe verder ze loopt, des te voller wordt ze. De kerk des Nieuwen Verbonds was aanvankelijk onbeduidend, als een beekske, maar allengskens werd ze dieper, het kwam tot aan de enkelen, tot aan de knieën, tot aan de lendenen. Dagelijks werden velen toegedaan. Het is als een *mosterdzaad,* dat opwast tot *een grooten boom.* De gaven des Geestes nemen toe naarmate ze geoefend worden, en ware genade neemt toe, als het licht in den morgen, die *voortgaat schijnende tot in den vollen dag.*

3. Het is goed voor ons, deze wateren te volgen en er langs te wandelen. Zie den vooruitgang des Evangelies in de wereld, zie de vorderingen van het werk der genade in het hart, let op het ruischen des Geestes, en wandel ze na, gelijk Ezechiël deed.

4. Het is goed, dikwijls de dingen Gods te onderzoeken en de diepte ervan te peilen, niet alleen de oppervlakte dier wateren te beschouwen, maar zoover mogelijk naar den grond door te dringen, veel te graven, vaak te duiken, in de verborgenheden van het koninkrijk der hemelen, vol begeerte met deze zaken vertrouwd te geraken.

5. Indien wij de dingen Gods onderzoeken, zullen wij vinden, dat sommige eenvoudig en gemakkelijk te verstaan zijn, gelijk de wateren, die tot de enkelen reikten, anderen zijn wat moeilijker en vereischen meer onderzoek, als de wateren tot aan de knieen en de lendenen. En sommige zijn ondoorgrondelijk, wij kunnenden bodem niet bereiken, maar moeten, als Paulus deed, wanhopende ze ten volle te verstaan, aan den oever ons neerzetten en de diepte bewonderen, Romeinen 11:33. E: is dikwijls gezegd, dat de Schrift, gelijk deze wateren van het heiligdom, hier en daar zoo ondiep zijn, dat een lam er door kan waden, op andere plaatsen zoo diep, dat een olifant er in kan zwemmen. En wij doen wijs, als wij, gelijk de profeet hier, met het gemakkelijkste of eenvoudigste beginnen en daarvan genieten, alvorens wij ons tot dingen begeven, *zwaar om te verstaan,* het is dus goed, met overleg te werk te gaan.

III. Den omvang dezer rivier. *Deze wateren vlieten uit naar het voorste Galilea,* maar daar verdeelen zij zich in verschillende stroompjes en worden dus omvangrijker, zoodat het water *afdaalt in het vlakke veld* en *daarna in de zee komt,* f in de Doode Zee, die ten zuidoosten, of in de Zee van Galilea, die ten noordoosten, of naar de Groote Zee, die ten westen ligt, vers 8. Dit werd vervuld, toen het Evangelie met vrucht werd gepredikt door alle deelen van judea en

Samaria Handelingen 8:1, en later onder de volken rondom ja tot de verste stranden en de eilanden der zee gebracht, die daardoor verlicht en doorzuurd werden. Zijn geluid ging voort tot *aan het einde der wereld,* en de vijanden hebben zijn loop evenmin kunnen stuiten als den loop van een machtigen stroom.

IV. De geneeskracht dezer rivier. De wateren van het heiligdom, waar zij ook heen vlieten en den vrijen loop hebben, werden bevonden, eene wondervolle geneeskracht te bezitten. *Gekomen in de zee,* de zwavelachtige Doode Zee, die blijvende gedachtenis der goddelijke wraak over Sodom, *worden zelfs die wateren gezond,* vers 8 zoet, aangenaam, geneeskrachtig. Dit beduidt de wondervolle en gezegende verandering, die het Evangelie zou teweegbrengen, waar het ook met zijne macht komt, eene verandering zoo groot zoowel in den toestand als in den wandel, als de omkeering der Doode Zee in eene bron, die de tuinen bewatert. Wanneer kinderen des toorns kinderen der liefde worden, en die dood waren door de misdaden en de zonden weder levend gemaakt, dan wordt dit woord vervuld. Het Evangelie is gelijk het zout, dat Elisa in het water bij Jericho wierp, en waarmede het gezond gemaakt werd, 2 Koningen 2:20, 21. Christus, in de wereld komende als Heelmeester, heeft Zijn Evangelie als het groote geneesmiddel, het *panpharmacon,* in de wereld uitgezonden, een middel voor iedere ziekte. Ja waar deze rivier ook komt, *het zal leven, alles waarhenen deze beek zal komen,* vers 9, beide planten en dieren, want het is *het water des levens,* Openbaring 22:1, 17. Christus is gekomen *opdat wij het leven zouden hebben,* en tot dat einde zendt Hij Zijn Evangelie uit. De genade Gods maakt doode zondaars levend en levende heiligen levendig, alles wordt vruchtbaar en bloeiend. Maar zijne uitwerking hangt af van de wijze van ontvangst, of het gemoed bereid en geschikt is het te ontvangen. Want, vers 11, de *moerassen en modderige plaatsen,* die zijn vol van het vuil van eigen zonde en zullen niet genezen worden, of zij zijn bevochtigd met het water van eigengerechtigheid en meenen geen heeling van noode te hebben. Hun vonnis *is: zij zullen niet gezond worden,* hetzelfde Evangelie, dat anderen een reuke des levens ten leven is, is hun een reuke des doods ten doode. Zij *zijn tot zout overgegeven, geen vrucht wordt meer uit hen in der eeuwigheid. Zij,* die niet willen besproeid worden met Godsgenade en vruchtbaar gemaakt, worden aan het goeddunken van hun eigen hart overgegeven en blijven voor immer onvruchtbaar. *Wie veil is, dat hij nog vuil worde.* Zij worden *tot zout overgegeven,* dit is, gedenkteekenen der goddelijke gerechtigheid, zooals de vrouw van Lot, die, anderen ter waarschuwing, in een zoutpilaar verkeerd is.

V. De groote menigte visch, die in deze rivier gevonden wordt. *Alle levende ziel dat wemelt, zal* daar *leven,* vers 9, zal vooruitgaan en voorspoed hebben, zal het beste van zijn soort zijn, en grootelijks toenemen, zoodat daar zal zijn *zeer veel visch, naar zijnen aard, als de visch van de Groote Zee, zeer menigvuldig.* Er zullen een groot aantal Christenen in de kerk zijn, en die zullen zich als visschen vermenigvuldigen in de opkomende geslachten, *als de dauw der jeugd.* In de schepping *brachten de wateren overvloediglijk een gewemel van levende zielen voort,* Genesis 1:20, 21, en nog leven die in en bij de wateren, die ze voortgebracht hebben, zoo worden *geloovigen gebaard door het woord der waarheid,* Jakobus 1:10, *er door wedergeboren,* 1 Petrus 1:23. Bij die rivier Gods leven ze, daaruit hebben zij hun bestaan en onderhoud, in de wateren van het heiligdom zijn ze als in hun element, daarbuiten zijn ze als de visch op het droge. Zoo dorstte David naar God, naar den levenden God. Waar men weet, dat overvloedig visch te vinden is, daarheen gaan de visschers, en daar *werpen zij hun netten,* om dus aan te wijzen, dat deze wateren vol en dus tot alle goed ding nuttig zullen zijn, wordt voorspeld, dat de visschers op hun boorden zullen staan, van En-gedi, dat aan den oever der Doode Zee ligt, tot En-eglaim toe, eene andere stad, die niet ver van die zee ligt, en op dien afstand zullen ze *hun netten uitspreiden.* De Doode Zee, die tevoren als walgelijk en schadelijk

gemeden werd, zal druk bezocht worden. Evangelische genade maakt menschen en plaatsen, die vroeger onvruchtbaar en nutteloos waren, profijtelijk voor God en menschen.

Vl. De boomen aan de oevers dezer rivier. *Er was aan den oever der beek veel geboomte, van deze en van gene zijde,* vers 7, waardoor het uitzicht aangenaam werd voor het oog, de schaduw dezer boomen zou den visschers niet dan aangenaam zijn. Maar dat is niet alles, vers 12. Het *is allerlei spijsgeboomte en de vrucht daarvan zal niet vergaan,* want het zal *in zijne meander,* dit is iedere maand *nieuwe vruchten voortbrengen. Zijn blad zal zijn tot heeling* en het zal *niet afvallen.* Dit deel van het gezicht vinden wij nauwkeurig weer in dat van Johannes, Openbaring 22:2, waar op de eene en de andere zijde der rivier *de boom des levens was, van maand tot maand gevende zijne vrucht, en de bladeren der boomen waren tot genezing der heidenen.* Christenen worden ondersteld, zulke boomen te zijn, predikanten in het bijzonder, *boomen der gerechtigheid, eene plantinge des Heeren,* Jesaja 61:3, *geplant aan waterbeken,* Psalm 1:3, wateren van het heiligdom, ingeënt op Christus, den Boom des levens, en krachtens hun vereeniging met Hem, ook zelf boomen des levens geworden, geworteld *in Hem* Colossenzen 2:7. Er is groote verscheidenheid in deze boomen, naar de verscheidenheid der gaven, waarmede zij begiftigd zijn, door *den eenen Geest, die alles in allen werkt. Zij* groeien *op den oever der rivier,* want zij houden zich zorgvuldig aan de goddelijke ordinantiën, en ontleenen aan Christus sappen en kracht. Het zijn *vruchtboomen,* bestemd, gelijk de vijgeboom en de olijfboom, om met hun vruchten God en menschen aangenaam te zijn, Richteren 9:9. *Zijne vrucht zal zijn tot spijze, de lippen des rechtvaardigen voeden er vele.* De vruchten hunner gerechtigheid zijn op de eene of andere wijze nuttig. Zelfs de bladeren dezer boomen zijn *tot heeling,* om wonden en kneuzingen te genezen. Goede Christenen verspreiden, met hun goede redenen, die hun bladeren zijn, evenzeer als met hun daden van barmhartigheid, die hun vruchten zijn, goed rondom zich: *zij versterken de zwakken* en *verbinden de gebrokenen van harte.* Hun blijmoedigheid is weldadig als medicijn, niet alleen voor hen zelf maar ook voor anderen. Door de genade Gods worden zij bekwaam gemaakt om in die goedheid en nuttigheid te volharden, *hun blad valt niet af* en verliest zijne geneeskracht niet, daar zij niet alleen leven in den wortel, maar ook sap in al de takken hebben, hun belijdenis zal niet verdorren, noch hun vrucht verdrogen, dat is: het beginsel hunner vruchtbaarheid zullen zij niet verliezen, maar *in hun grijzen ouderdom nog vruchten dragen om te verkondigen, dat de Heere recht* is, Psalm 92:15, 16. Het loon hunner vruchtbaarheid zal eeuwig blijven, wij brengen overvloediglijk vrucht voort, die hun in den grooten dag betoond zal worden, *vruchten ten eeuwigen leven,* want dat is vrucht, die inderdaad niet zal vergaan. Zij brengen *nieuwe vruchten voort in hunne maanden,* sommigen in deze, anderen in gene maand, zoodat er altijd eenigen zijn, die God verheerlijken, zooals Hij dat bedoelt. Of: ieder onder hen brengt maandelijks zijne vrucht voort, hetgeen spreekt van een overvloedigen aanleg om altijd wel te doen, en van een heerlijk klimaat, waar eeuwige lente en eeuwigdurende zomer heerschen. En de oorzaak van deze buitengewone vruchtbaarheid is, dat *hunne wateren uit het Heiligdom vlieten,* het wordt niet toegeschreven aan iets in hen zelf, maar aan de steeds voortgaande toevloeiing van goddelijke genade, waarmede zij *alle oogenblik bevochtigd worden,* Jesaja 27:3. Want, die hen geplant heeft, is dezelfde, die ook den wasdom geeft.

Ezechiël 47:13-23

Wij gaan nu van de zaken des heiligdoms over tot die van den staat, van de stad naar het land.

1. Het land Kanaän wordt hun hier verzekerd als erfenis vers 14:*Ik heb Mijne hand opgeheven, dat ik uwen vaderen geven zoude,* heb het hun en hun kinderen onder eede beloofd. Ofschoon dat bezit een tijd lang afgebroken was geweest, toch had God Zijn eed niet vergeten, dien Hij hun vaderen gezworen had. Of schoon Gods beschikkingen voor een tijd met Zijne beloften in strijd schijnen, zal de belofte toch tenslotte zekerlijk vervuld worden, want God zal *eeuwig Zijn verbond gedenken. Ik heb Mijne hand opgeheven, dat Ik het geven zou,* en daarom zal *ditzelve land ulieden in erfenis vallen.* Zoo wordt het hemelsch Kanaän al het zaad verzekerd, omdat het is wat *God, die niet liegen kan, beloofd heeft.*

2. Het wordt hier omschreven, de grenzen worden bepaald, die zij niet overschrijden mochten om hun lastig te vallen, en die de naburen niet mochten overschrijden om Gods volk te plagen. Zulk eene aanwijzing der grenzen had ook plaats gehad, toen Jozua het land had veroverd en onder het volk verdeeld, Numeri 34:1 enz. Toen begon het met de Doode Zee in het zuiden, gaat dan rond en eindigt weer hier. Nu begint het met Hamath omstreeks Damaskus in het noorden, gaat rond en eindigt daar ook, vers 20. Zie het is God, die *de bepalingen onzer woning* heeft vastgesteld, en Zijn Israël zal immer reden hebben te zeggen, dat *de snoeren hun in liefelijke plaatsen gevallen zijn.* De Doode Zee wordt hier de *Oostzee* genoemd, omdat ze door de wateren des heiligdoms gereinigd is, niet langer de *Zoutzee,* zooals in Numeri.

3. Hier wordt bevolen, het land onder de stammen Israëls te verdeelen, Jozef voor twee stammen gerekend, om het getal twaalf vol te maken, toen Levi gekozen werd om het heiligdom te bedienen, vers 13, 21:*Gij zult dat erven, de een zoowel als de ander,* vers 14. De stammen zullen ieder een gelijk aandeel hebben, de eene evenveel als de andere. Toen de stammen uit Babel terugkeerden, schijnt dit ongelijk, omdat enkele stammen veel talrijker waren dan andere, Juda en Benjamin waren inderdaad de talrijkste, en van de andere waren er veel minder, Daar echter de twaalf stammen, in type en gezicht, de Nieuwtestamentische kerk vertegenwoordigen, worden de deelen gelijk, zooals wij in een ander visioen een gelijk getal van ieder der stammen verzegeld vinden met het zegel des levenden Gods, twaalf duizend van elk, Openbaring 7:5, enz. En al dezen verzegelden vielen gelijke deelen toe. Het wil ook zeggen, dat al de onderdanen van Christus' koninkrijk *een even dierbaar geloof hebben verkregen.* Mannen en vrouwen, Joden en heidenen, dienstknechten (slaven) en vrijen, allen zijn gelijkelijk welkom bij Christus en Zijne deelgenooten.

4. De vreemdelingen, die onder hen verkeeren, *die kinderen gewinnen zullen* en huisgezinnen vormen en zoo hun land helpen bevolken, *zullen met hunlieden in erfenis vallen,* al waren zij geboren Israëlieten, vers 22, 23, hetgeen in Jozua's tijd het geval niet was. Dit beteekent eene algemeene naturalisatie, die den Joden moest leeren wie hun naaste was, niet alleen die hun eigen volk en godsdienst toebehoorden, maar ook degenen, wie ze overigens ook zijn, aan wie zij gelegenheid hadden, vriendelijkheid te bewijzen, omdat zij ook bereid zouden zijn, van dezulken vriendelijkheid te ontvangen. Het zou op gelijke wijze vreemdelingen uitnoodigen, te komen en zich onder hen te vestigen en zich onder de vleugelen der goddelijke Majesteit te bergen. Maar het doelt zekerlijk op de Nieuwtestamentische tijden, wanneer de muur des afscheidsels tusschen Jood en heiden gebroken en beiden voor God gelijkgesteld zouden worden, een gemaakt in Christus, in Wien *geen onderscheid* is, Romeinen 10:12. Dit land was

een type van het hemelsch Kanaän, dat *betere land*, Hebreeen 11:16, waarin geloovige heidenen een gezegend lot zouden hebben, evengoed als geloovige Joden, Jesaja 56:3.

HOOFDSTUK 48

1 Dit nu zijn de namen der stammen. Van het einde noordwaarts, aan de zijde des wegs van Hethlon, waar men komt te Hamath, Hazar-enan, de landpale van Damaskus, noordwaarts aan de zijde van Hamath (ook zal hij den ooster hoek en westerhoek hebben), zal Dan een snoer hebben.
2 En aan de landpale van Dan, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Aser een.
3 En aan de landpale van Aser, van den oosterhoek af tot den westerhoek toe, Nafthali een.
4 En aan de landpale van Nafthali, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Manasse een.
5 En aan de landpale van Manasse, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Efraim een.
6 En aan de landpale van Efraim, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Ruben een.
7 En aan de landpale van Ruben, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Juda een.
8 Aan de landpale nu van Juda, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, zal het hefoffer zijn, dat gijlieden zult offeren, vijf en twintig duizend meetrieten in breedte, en de lengte, als van een der andere delen, van den oosterhoek tot den westerhoek toe; en het heiligdom zal in het midden deszelven zijn.
9 Het hefoffer, dat gijlieden den HEERE zult offeren, zal wezen de lengte van vijf en twintig duizend, en de breedte van tien duizend.
10 En daarin zal het heilig hefoffer zijn voor de priesteren, noordwaarts de lengte van vijf en twintig duizend, en westwaarts de breedte van tien duizend, en oostwaarts de breedte van tien duizend, en zuidwaarts de lengte van vijf en twintig duizend; en het heiligdom des HEEREN zal in het midden deszelven zijn.
11 Het zal zijn voor de priesteren, die geheiligd zijn uit de kinderen van Zadok, die Mijn wacht hebben waargenomen; die niet gedwaald hebben, als de kinderen Israels dwaalden; gelijk als de andere Levieten gedwaald hebben.
12 En het geofferde van het hefoffer des lands zal hunlieden een heiligheid der heiligheden zijn, aan de landpale der Levieten.
13 Voorts zullen de Levieten tegenover de landpale der priesteren hebben de lengte van vijf en twintig duizend, en de breedte van tien duizend; de ganse lengte zal zijn vijf en twintig duizend, en de breedte tien duizend.
14 En zij zullen daarvan niet verkopen, noch de eerstelingen des lands verwisselen, noch overdragen; want het is een heiligheid den HEERE.
15 Maar de vijf duizend, dat is hetgeen overgelaten is in de breedte, voor aan de vijf en twintig duizend, dat zal onheilig zijn, voor de stad, tot bewoning en tot voorsteden; en de stad zal in het midden daarvan zijn.
16 En dit zullen haar maten zijn: de noorderhoek, vier duizend en vijfhonderd meetrieten; en de zuiderhoek vier duizend en vijfhonderd en van den oosterhoek vier duizend en vijfhonderd; en de westerhoek vier duizend en vijfhonderd.
17 De voorsteden nu der stad zullen zijn, noordwaarts tweehonderd en vijftig, en zuidwaarts tweehonderd en vijftig, en oostwaarts tweehonderd en vijftig, en westwaarts tweehonderd en vijftig.
18 En het overgelatene in de lengte, tegenover het heilig hefoffer, zal zijn tien duizend oostwaarts, en tien duizend westwaarts; en het zal tegenover het heilig hefoffer zijn; en de inkomst daarvan zal wezen tot onderhoud voor degenen, die de stad dienen.
19 En die de stad dienen, zullen haar dienen uit alle stammen Israels.
20 Het ganse hefoffer zal zijn van vijf en twintig duizend meetrieten, met vijf en twintig duizend; vierkant zult gijlieden het heilig hefoffer offeren, met de bezitting der stad.
21 En het overgelatene zal voor den vorst zijn, van deze en van gene zijde des heiligen hefoffers, en van de bezitting der stad, voor aan de vijf en twintig duizend meetrieten des

hefoffers, tot aan de ooster landpale en westerlandpale, voor aan de vijf en twintig duizend aan de westerlandpale, tegenover de andere delen, dat zal voor den vorst zijn; en het heilig hefoffer, en het heiligdom des huizes, zal in het midden daarvan zijn.
22 Van de bezitting nu der Levieten, en van de bezitting der stad af, zijnde in het midden van hetgeen des vorsten zal zijn; wat tussen de landpale van Juda, en tussen de landpale van Benjamin is, zal des vorsten zijn.
23 Aangaande voorts het overige der stammen; van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Benjamin een snoer.
24 En aan de landpale van Benjamin, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Simeon een.
25 En aan de landpale van Simeon, van den oosterhoek tot de westerhoek toe, Issaschar een.
26 En aan de landpale van Issaschar, van den oosterhoek tot aan den westerhoek toe, Zebulon een.
27 En aan de landpale van Zebulon, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Gad een.
28 Aan de landpale nu van Gad, aan den zuiderhoek zuidwaarts, daar zal de landpale zijn van Thamar af, naar het twistwater van Kades, voorts naar de beek henen, tot aan de grote zee.
29 Dit is het land, dat gijlieden zult doen vallen in erfenis, voor de stammen Israels, en dit zullen hun delen zijn, spreekt de Heere HEERE.
30 Voorts zullen dit de uitgangen der stad zijn: van den noorderhoek, vier duizend en vijfhonderd maten.
31 En de poorten der stad zullen zijn naar de namen der stammen Israels; drie poorten noordwaarts; een poort van Ruben, een poort van Juda, een poort van Levi.
32 En aan den oosterhoek, vier duizend en vijfhonderd maten, en drie poorten: namelijk, een poort van Jozef, een poort van Benjamin, een poort van Dan.
33 De zuiderhoek ook vier duizend en vijfhonderd maten, en drie poorten: een poort van Simeon, een poort van Issaschar, een poort van Zebulon.
34 De westerhoek, vier duizend en vijfhonderd; derzelver poorten drie: een poort van Gad, een poort van Aser, een poort van Nafthali.
35 Rondom achttien duizend; en de naam der stad zal van dien dag af zijn: DE HEERE IS ALDAAR.

In dit hoofdstuk hebben wij bijzondere bevelen voor de verdeeling van het land, welks afmetingen en grenzen in het voorgaande hoofdstuk waren. L Het erfdeel van de twaalf stammen, zeven ten noorden van het heiligdom, vers I- 7, en vijf ten zeiden, vers 23-29. II. De toewijzing van land voor het heiligdom, en de priesters, vers s-11, voor de Levieten, vers 12-14, voor de stad, vers 15-20, en voor den vorst vers 21, 22. Veel hiervan hebben wij reeds gehad in Hoofdstuk 45. III. Een plan van de stad, hare poorten, en de nieuwe naam, die er aan gegeven wordt, vers 30-35, waarmede de profetie van dit boek sluit en het visioen bezegeld wordt.

Ezechiël 48:1-30

Hier wordt een zeer korte en eenvoudige weg gekozen tot verdeeling van het land onder de twaalf stammen, minder omslachtig en met niet zooveel omhaal, als die in Jozua's tijd gevolgd werd, want bij de verdeeling van geestelijke en hemelsche zegeningen bestaat niet hetzelfde gevaar voor morren en twisten als bij de verdeeling van aardsche zegeningen. Toen God den arbeiders ieder een penning gaf, werden zij, die daar geen genoegen mee namen, spoedig tot zwijgen gebracht door het antwoord: *Is het Mij niet geoorloofd te doen met het Mijne, wat Ik wil* En zoo is hier ook de gelijke verdeeling onder de stammen. Bij deze verdeeling van het land kunnen wij opmerken,

1. Dat zij veel verschilt van de verdeeling er van in Jozua's tijd, en niet overeenstem" met hun verschillenden ouderdom, en ook niet met den zegen van Jakob of Mozes. Simeon wordt hier niet *verdeeld onder* Jakob, en ook is Zebulon niet *aan de haven der schepen,* wat klaarblijkelijk beteekent, dat het niet zoozeer letterlijk als geestelijk moet opgevat worden, hoewel het voor ons een diep verborgen mysterie is. In den tijd van het Evangelie zijn de oude dingen voorbijgegaan, *het is alles nieuw geworden.* Het Israël Gods wordt in een nieuwen vorm gegoten.

2. Dat de stam van Dan, waar het laatst voor gezorgd werd bij de eerste verdeeling van Kanaän, Jozua 19:40, hier het eerst aan de beurt is, vers 1. Aldus zullen onder het Evangelie de laatsten de eersten zijn, Mattheus 19:30. Bij de uitdeeling van Zijne genade volgt God niet dezelfde manier als bij de beschikking van Zijne leidingen. Maar Dan ontvangt nu zijn deel daar, waar hij tevoren slechts eene stad had, noordwaarts, op de grenzen van Damaskus, en het verst van alle van het heiligdom, omdat die stam weerspannig was geweest tot afgoderij.

3. Dat al de tien stammen, die door den koning van Assyrië weggevoerd werden, zoowel als de twee stammen, die lang daarna naar Babel gevoerd werden, hun deel hebben in dit visionaire land, wat volgens sommigen vervuld werd in de bijzondere personen en families van de stammen, die met Juda en Benjamin terugkeerden, waarvan zij vele voorbeelden vinden in Ezra en Nehemia, en het is waarschijnlijk, dat er op verschillende tijden groepsgewijze velen terugkeerden, waarvan geen melding gemaakt wordt, en daar Galilea en andere deelen, die in 't bezit van de tien stammen waren geweest, den Joden geschonken werden, genoten zij daarvan gezamenlijk. Grotius zegt: Als de tien stammen berouw gehad en zich tot God bekeerd hadden, zooals *de hooiden der vaderen van Juda en Benjamin. en de priesteren en de Levieten,* Ezra 1:5, dan zou het hun gegaan zijn als dezen twee stammen, maar zij verbeurden de gunst van deze profetie door hunne zonde. Maar toch gelooven wij, dat zij hare bepaalde vervulling heeft in de vestiging en uitbreiding van de kerk van het Evangelie, en in de gelukkige bevestiging van allen, die waarlijk Israëlieten zijn, in het zekere en liefelijke genot van de voorrechten van het nieuwe verbond, waarin genoeg is voor allen en genoeg voor elk.

4. Dat bij deze visionaire verdeeling aan iederen stam zijn bijzonder deel werd toegewezen op goddelijk bevel, want het was noodt de bedoeling van het Evangelie om de heg van den eigendom kaal te plukken en alles tot gemeenschappelijk bezit te maken, het was op den weg der liefdadigheid, en niet op dien van het wettelijk recht, dat de eerste christenen alle dingen gemeen hadden, Handelingen 2:44, en vele voorschriften van het Evangelie onderstellen, dat iedereen het zijne moet hebben. Wij moeten niet alleen erkennen, maar er ook in berusten, dat Gods hand ons ons deel beschikt, en er zeer tevreden mee zijn, in het geloof, dat het voor ons het beste is. Hij *verkiest voor ons onze erfenisse,* Psalm 47:4.

5. Dat de stammen aan elkander grensden, Aan *de landpale* van den eenen stam lag onmiddellijk *het snoer* van een volgenden, de een achter den ander, in nauwkeurige volgorde, zoodat zij, als de steenen in een boog, elkander vasthielden en sterkten en niet te verdrijven waren. *Zie, hoe goed en hoe liefelijk is het, dat broeders* aldus *samen wonen!* Het was een beeld van de gemeenschap der kerken en heiligen onder het bestuur van het Evangelie, aldus zijn zij een, hoewel zij velen zijn en moeten samen blijven wonen in heilige liefde en wederkeerige hulp.

6. Dat het deel van Ruben, dat tevoren ver weg, aan den overkant van den Jordaan lag, nu naast dat van Juda ligt, en op _en na het dichtst bij het heiligdom, want de vloek over zijne schanddaad, dat hij *de voortreffelijkste niet zou zijn* begon om dezen tijd zijne uitwerking te verliezen. Wat de smaad is geworden van een enkel persoon of een volk, moet niet altijd gedacht, maar tenslotte liefderijk vergeten worden.

7. Dat het heiligdom *in het midden van hen* was. Zeven stammen waren ten noorden daarvan, en de Levieten, en het deel van den vorst en van de stad, met dat van de andere vijf stammen, ten zuiden er van, zoodat het, gelijk het behoorde, *in het midden* van het koninkrijk was, opdat het zijn weldadigen invloed kou verspreiden over het geheel, en het middelpunt van hun eenheid zou zijn. De stammen, die het verst van elkander verwijderd lagen, zouden elkander daar ontmoeten tot wederzijdsche kennismaking en vriendschap. Die van dezelfde gemeente zich, moeten, hoever ze ook uit elkaar wonen en hoewel zij geen andere gelegenheid hebben elkander te leeren kennen, toch geregeld tezamen komen om God te dienen en daardoor hun harten laten verbinden in heilige liefde.

8. Dat de priesters daar waren, waar het heiligdom was: *Voor de priesteren zal het heilig hefoffer zijn,* vers 10. Zooals dit aan den eenen kant een eer en eene gunst is voorde dienaren, dat wat voor hun voeding en onderhoud gegeven wordt, wordt beschouwd als *een hefoffer den Heere,* zoo beteekent het ook hun plicht namelijk *in ditzelve gestadiglijk bezig te zijn, op* de hun aangewezen plaats te blijven, daar zij bestemd zijn en onderhouden worden voor den dienst des heiligdoms. Die van het altaar leven, moeten het altaar bedienen, niet zelf de vergoeding aannemen en het werk aan anderen overlaten maar hoe kunnen zij het altaar bedienen, Zijn altaar, waarvan zij leven, als zij niet in de onmiddellijke nabijheid wonen?

9. De priesters, die in tijden van beproeving trouw aan God gebleven waren, ontvingen hun priesterlijk deel van deze landerijen, vers 11:*Het zal zijn voor de kinderen Zadoks,* die, naar het schijnt, op een kritiek oogenblik zich onderscheiden hadden, en *niet gedwaald hebben,* toen *de kinderen Israëls* en *de andere Levieten dwaalden.* God zal eeren, die in tijden van algemeenen afval zich rein houden en heeft voor hen bijzondere gunsten bewaard. Die tegen den stroom opzwemmen, zwemmen naar boven, en dat zullen zij ten laatste ondervinden.

10. Het land, dat eigendom was van de dienaren van het heiligdom, mocht in geen geval vervreemd worden. Het droeg hetzelfde karakter als *de eerstelingen des lands,* en was daarom *den Heere heilig,* en, hoewel priesters en Levieten beide het gebruik en het erfrecht er van hadden, zij en hun erfgenamen, toch mochten zij het *niet verkoopen noch verwisselen,* vers 14. Het is heiligschennis voor ander gebruik te bestemmen, wat aan God gewijd is.

11. Het land, bestemd voor de stad en haar voorsteden, wordt *onheilig* genoemd, vers 15, of *gemeen,* niet, dat de stad geen heilige stad was boven andere steden, want de Heere was daar, maar, vergeleken met het heiligdom, was *zij onheilig.* Toch is het dikwijls maar al te waar, in

de ergste beteekenis, dat groote steden zelfs die welke, als deze, in de onmiddellijke nabijheid van het heiligdom liggen, onheilig zijn, en dat is diep te betreuren. Het was van ouds de klacht: *Van Jeruzalem is de onheiligheid uitgegaan in het gansche land,* Jeremia 23:15.

12. De stad is volkomen vierkant aangelegd, en de voorsteden strekken zich gelijkelijk naar alle zijden uit, zooals de steden der Levieten bij de eerste verdeeling van het land, vers 16, 17, maar daar dit nooit in eenige stad letterlijk vervuld is, is de bedoeling hiervan de geestelijke schoonheid en standvastigheid aan te geven van de kerk van het Evangelie, die *stad des levenden Gods,* die gevormd is naar de wijsheid en den raad Gods, en vast en onbeweeglijk wordt gesteld door Zijne belofte.

13. Terwijl de inwoners van Jeruzalem, tevoren, hoofdzakelijk uit Juda en Benjamin waren, in wier gebied het lag, ligt nu de hoofdstad niet in het bijzondere erfdeel van een der stammen, maar, *die de stad dienen,* en hun ambt daar hebben, *zullen haar dienen uit alle stammen Israëls,* vers 19. De uitstekendste mannen moeten uit al de stammen Israëls uitgezocht worden voor den dienst der stad, omdat daar vele oogen op gevestigd waren en er groote toeloop was uit alle deelen van het land en van andere volken. Het heet, dat die in de stad wonen, haar dienen, want, waar wij zijn, moeten wij er ons op toeleggen, om de plaats op de eene of andere wijze te dienen, naar ons vermogen. Zij moeten niet uit de stammen Israëls naar de stad komen om hun gemak te nemen, en het vermaak na te jagen, maar om de stad te dienen, om daar al het goede, dat zij kunnen doen, te doen, en als zij dat deden, zouden zij tevens een goeden invloed hebben op het land.

14. Er werd zorg gedragen, dat die zich aan de openbare belangen van de stad wijdden, zoowel als van het heiligdom een eervol en ruim bestaan hadden, landerijen worden aangewezen, waarvan *de inkomst zal wezen tot onderhoud voor degenen, die de stad dienen* vers 18. Wie gaat ten oorlog op zijn eigen kosten? Overheden, die den dienst van den staat waarnemen, zoowel als predikanten, die den dienst van de kerk waarnemen, moeten in hun werk alle behoorlijke aanmoediging en ondersteuning hebben, en *daarom betalen wij ook schattingen.*

15. De vorst had een deel voor zich, in overeenstemming met de waardigheid van zijn hoogen rang, vers 21, wij namen er reeds eerder kennis van, Hoofdstuk 45. Het was gelegen bij het heiligdom, waar het getuigenis van Israël was, en bij de stad, waar *de stoelen des gerichts* waren, om heide te beschermen en toe te zien, dat de plichten van beide nauwgezet en getrouwelijk nagekomen werden, en hierin was hij een dienaar van God tot welzijn van de gansche gemeenschap. Christus is de Vorst der kerk, die haar aan alle kanten verdedigt, en aan de verdediging het aanzijn geeft, ja, Hij zelf is de verdediging van al haar heerlijkheid en omringt die met Zijne gunst.

16. Evenals Juda zijn deel had naast het heiligdom aan de eene zijde, zoo had Benjamin zijn deel van alle stammen het dichtst er bij aan de andere zijde, welke eer bewaard bleef voor hen, die het huis van David en den tempel aankleefden, toen de andere tien stammen van beide afdwaalden. Het is genoeg, als verraad en afval, na het berouw, vergeven worden, maar standvastigheid en trouw zullen beloond en verhoogd worden.

Ezechiël 48:31-35

Wij hebben hier het vervolg van het bericht van de stad, die als hoofdstad van dit heerlijke land gebouwd zou worden, en allen, die van alle deelen in het aangrenzende heiligdom zouden samenkomen, moest opnemen. Zij wordt nergens Jeruzalem genoemd, en ook wordt het land, van welks verdeeling wij zulk nauwkeurig bericht hebben gehad, nergens het land Kanaän genoemd, want de oude namen zijn vergeten, om te beteekenen, dat *het oude voorbijgegaan is, zie het is alles nieuw geworden.* Betreffende deze stad valt op te merken,

1. Dat de moet van den omtrek, en den grond, die er bij behoorde, met verschillende bestemmingen, achttienduizend maten in 't geheel, en voor iedere zijde vijf en veertig honderd bedroeg, vers 35. Maar welke maten dit waren, is niet zeker. In dit heere hoofdstuk wordt nergens gezegd, of die maat het *meetriet is,* zooals onze vertaling aanneemt, daar zij dat woord invoegt, vers 8, dat zes ellen en een span lang is, Hoofdstuk 40:5. En waarom zou de bouwheer verschijnen met het meetriet van die lengte in Zijne hand, als Hij daar niet mee mat, behalve waar uitdrukkelijk gezegd wordt dat Hij met de el mat? Of dat het, zooals anderen meenen zooveel ellen zijn, omdat daarvan gesproken wordt in Hoofdstuk 45:2 en Hoofdstuk 47:3. Toch ben ik juist daarom eer geneigd te denken, dat, waar de el niet genoemd wordt, de bedoeling is zooveel lengten van het meetriet Maar degenen, die het met de el houden, zijn het er onderling niet over eens, of de gewone el bedoeld wordt, die iets minder dan een halve meter was, of de geometrische el, die om practische redenen, naar men veronderstelt, meestentijds gebruikt werd, om landerijen te meten, en die, zooals sommigen beweren, 6 ellen lang was, en volgens anderen drie en een halve el, zoodat duizend ellen ongeveer gelijk is aan tweeduizend pas of anderhalven kilometer. Maar, dat wij over deze dingen in het onzekere gelaten worden, beteekent, dat deze dingen geestelijk verstaan moeten worden, en wat hoofdzakelijk bedoeld wordt, is, dat de oneindige wijsheid eene nauwkeurige en juiste verhouding bewaart bij het vormen van de kerk van het Evangelie, en al kunnen wij die nu niet onderscheiden, dan zullen wij dat toch, als wij in den hemel komen.

2. Dat het aantal poorten twaalf bedroeg aan iedere zijde drie, wat zeer gemakkelijk was bij een vierkanten bouw, en deze twaalf poorten droegen de namen van de twaalf stammen. Omdat de stad gediend zou worden uit *al de stammen Israels,* vers 19, was het gepast dat iedere stam een poort had, en daar Levi hierbij ingesloten wordt, worden, om het getal twaalf te behouden, Efraïm en Manasse in Jozef één gemaakt, vers S2. Aan de noordzijde waren de poorten van Ruben, Juda en Levi, vers 31, aan de oostzijde de poorten van Jozef. Benjamin en Dan, vers 32, aan de zuidzijde van Simeon, Issaschar en Zebulon, vers 33, en aan de westzijde die van Gad, Aser en Nafthali, vers 34. Zoo heeft ook in het visioen van Johannes, het nieuwe Jeruzalem, want zoo wordt de heilige stad daar genoemd, hoewel dat hier niet het geval is, *twaalf poorten,* drie van iedere zijde, en daarop zijn *geschreven de namen der twaalf geslachten* der kinderen Israëls, Openbaring 21:12, 13. Tot de kerk van Christus, beide de strijdende en de triumfeerende, is vrije toegang door het geloof voor allen, van welken stam, van welk land ook. Christus heeft het Koninkrijk der hemelen voor alle geloovigen geopend. Die wil kan komen en van *het water des levens,* en van den boom des levens, nemen *om niet.* Dat de naam der stad zal zijn, *van dien dag af* dat zij nieuw gesticht zal worden, naar dit plan, niet, zooals tevoren, *Jeruzalem. -Het gezicht des vredes,* maar, wat daarvan de oorsprong is en dien naam meer dan vergoedt, Jehova-Scham*ma-De Heere is aldaar,* vers 35. Dit beteekent, *a.* Dat de gevangenen, na hun terugkeer, duidelijke teekens zouden hebben van Gods tegenwoordigheid bij hen, en Zijn wonen onder hen beide in Zijne geboden en Zijne leiding. Zij zullen geen reden hebben, om te vragen, zooals hunne vaders deden: Is *de Heete niet in het*

midden van ons? want zij zullen zien en zeggen, dat Hij naar waarheid bij hen is. En dan zullen zij, hoewel vele rampen hen bedreigen, als het bosch zijn, dat brandde, maar niet verteerde omdat *de Heere aldaar was.* Maar als God den tempel verlaat, als Hij zegt: *Migremus hinc-Laat ons van hier gaan,* dan wordt *hun huis hun* spoedig *woest gelaten.* Daar het niet langer het Zijne is, is het ook niet langer het hunne b. Dat God eveneens in de kerk van het Evangelie tegenwoordig zou zijn, hoewel niet, zooals van ouds in de Schechinah, dan toch in een niet minder zeker teeken, dat van Zijn Geest. Waar het Evangelie getrouwelijk gepredikt wordt, de geboden van ‘t Evangelie behoorlijk nagekomen, en God alleen in den naam van Jezus Christus aangebeden, daar kan naar waarheid gezegd worden: *De Heere is aldaar:* want Hij, die het gezegd heeft, is getrouw, en Hij zal Zijn Woord volbrengen: *Zie, Ik ben met ulieden alle de dagen tot aan de voleinding der wereld.* De Heere is aldaar in Zijne kerk, om die te regeeren en te besturen, te beschermen en te verdedigen, en Zijne oprechte aanbidders genadiglijk aan te nemen en te erkennen, en Hij is *nabij allen, die Hem aanroepen.* Dit moet ons er toe brengen ons dicht te houden bij de gemeenschap der heiligen, want *de Heere is aldaar,* en waarheen zullen wij dan gaan om ons te verbeteren? Ja, het is waar voor iederen goeden christen, hij woont in God en God in hem, van iedere ziel, die een levend beginsel van genade in zich heeft, kan naar waarheid gezegd worden: *De Heere is aldaar. c.* Dat de heerlijkheid en de zaligheid des hemels hoofdzakelijk hierin bestaan zal, dat *de Heere aldaar is.* Johannes’ voorstelling van dien staat der zaligheid overtreft deze weliswaar in vele opzichten. Daar is alles goud en paarlen en edele steenen, zij is veel grooter dan deze en veel schitterender, want *zij behoeft de zon niet.* Maar hierin stemmen beide overeen, dat Gods tegenwoordigheid de hoofdzaak is van hare zaligheid. Daar bestaat de zaligheid der verheerlijkte heiligen, dat *God zelf bij hen zal zin,* Openbaring 21:3, dat *Die op den troon zit, hen overschaduwen zal,* Openbaring 7:15. En hier wordt de zaligheid van deze heilige stad gekroond door de verzekering: *De Heere is aldaar.* Laten wij ons daarom met allen ijver eene plaats verzekeren in dien staat, om *altijd met den Heere te wezen.*

DANIËL

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET BOEK DANIËL.

Het boek Ezechiël liet Jeruzalem in een treurigen toestand achter, geheel in puinhopen, maar met het blijde vooruitzicht op ene vernieuwde heerlijkheid. Dit boek is er een gepast vervolg op. Ezechiël zei ons, wat door hem gezien en voorspeld werd in de eerste jaren van de gevangenschap. Daniël deelt ons mede, wat gezien en voorspeld werd in de laatste jaren van de gevangenschap. Als God verschillende handen gebruikt, dan is het toch voor hetzelfde werk. En het was een troost voor de arme gevangenen, dat zij eerst den enen profeet onder zich hadden en dan een anderen, om hun te tonen hoe lang nog, en ten teken, dat God hen niet geheel verworpen had. Laten wij dan nagaan,

I. Alles wat dezen profeet betreft. Zijn Hebreeuwse naam was Daniël, wat oordeel Gods betekent; zijn Chaldeeuwse naam was Beltsazar. Hij was van den stam van Juda, en, naar het schijnt, van de koninklijke familie. Hij blonk reeds vroeg uit door wijsheid en vroomheid. Ezechiël, zijn tijdgenoot, maar veel ouder dan hij, spreekt van hem als van een orakel, wanneer hij den koning van Tyrus aldus zijne opgeblazenheid verwijt: Gij zijt wijzer dan Daniël, Ezechiël 28:3. Hij is daar eveneens beroemd om de kracht van zijn gebed, daar Noach, Daniël en Job beschouwd worden als de drie mannen, die den grootsten invloed in den hemel hadden, Ezechiël 14:14. Hij was reeds vroeg beroemd en bleef langen tijd. Sommige van de Joodse rabbijnen willen hem niet erkennen als een profeet van den eersten rang en rangschikken daarom zijn boek onder de Hagiografa, en niet onder de profetieën, en daarom mogen hun leerlingen er niet veelaandacht aan schenken. Een van de redenen, die zij daarvoor opgeven is, dat hij niet zulk een nederig, kommervol leven leidde als de profeet Jeremia en sommige van de andere profeten, maar als een prins leefde en eerste minister was; hoewel wij toch vinden, dat hij vervolgd werd als andere profeten, Hoofdstuk 6, en treurde als andere profeten, toen hij geen begeerlijke spijs at, Hoofdstuk 10:3 en krachteloos was en bezwijmde onder de macht van den geest der profetie, Hoofdstuk 8:27. Ene andere reden, die zij noemen, is, dat hij zijn boek in een heidens land schreef en daar visioenen had, in plaats van in het land van Israël; maar om dezelfde reden moet dan ook Ezechiël van de rol der profeten geschrapt worden. Maar de ware reden is, dat hij zo duidelijk van den tijd van de komst van den Messias spreekt, dat de Joden wel tot de overtuiging daarvan moeten komen, en er daarom liever niet van horen. Maar Josephus noemt hem een van de grootste profeten, ja, de engel Gabriël noemt hem een zeer gewensten man. Hij leefde lang aan het trof en nam een werkzaam aandeel aan de regering van enige der grootste koningen, die de wereld ooit gekend heeft, Nebukadnezar, Cyrus en Darius; want wij vergissen ons, als wij het voorrecht van gemeenschap met den hemel beperken willen tot zieners en hen, die hun tijd doorbrengen in bespiegeling; neen, wie was nauwkeuriger bekend met Gods wil dan Daniël, een hoveling, een staatsman, een man van het praktische leven? De Geest blaast waarheen Hij wil, evenals de wind. En als zij, die veel in de wereld te doen hebben, dat als ene verontschuldiging aanvoeren voor hun zeldzame en onbeduidende gemeenschap met God, dan zal Daniël hen veroordelen. Sommigen hebben gemeend, dat hij naar Jeruzalem teruggekeerd en een der leraren van de Griekse synagoge geworden is; maar niets daarvan blijkt uit de Schrift; daaruit besluit men meestal, dat hij te Suza in Perzië gestorven is, waar hij tot hogen ouderdom leefde.

II. Alles wat dit boek betreft. De eerste zes hoofdstukken ervan zijn historisch, zij zijn duidelijk en verstaanbaar; de laatste zes zijn profetisch en daarin is veel duisters en dat moeilijk te

verstaan is; het zou begrijpelijker zijn als wij ene meer volledige geschiedenis der volken hadden, en in ‘t bijzonder van het Joodse volk, van Daniël’s tijd tot de komst van den Messias. Onze Zaligmaker doelt op de moeilijkheid van het te verstaan, als Hij, van hem sprekende, zegt: Die het leest, die merke daarop, Mattheus 24:15. Het eerste hoofdstuk en de drie eerste verzen van het tweede, zijn in het Hebreeuws; vandaar tot het achtste hoofdstuk is in het Chaldeeuwse dialect; en vandaar tot het eind is weer in ‘t Hebreeuws geschreven. Broughton merkt op, dat, daar de Chaldeeën vriendelijk waren voor Daniël en hem bekers koud water gaven, als hij erom vroeg, God niet wilde, dat zij hun loon weg zouden hebben, maar dat de taal, die zij hem leerden, door zijn geschrift voor de gehele wereld, geëerd zou worden tot op dezen dag. Naar zijne berekening zet David de heilige geschiedenis voort van de eerste verovering van Jeruzalem door het Chaldeeuwse Babel af, toen hij zelf gevankelijk werd meegevoerd, tot de laatste verwoesting er van door Rome, het mystieke Babel toe, want zover zien zijne voorspellingen in de toekomst, Hoofdstuk 9:27. De fabels van Suzanna en van Bel en de Draak, waarin Daniël een rol speelt, zijn apocrief, en wij menen, dat er geen reden bestaat om er geloof aan te hechten, daar zij nooit in ‘t Hebreeuws of Chaldeeuws gevonden zijn, maar alleen in ‘t Grieks, en zij ook nimmer door de Joodse kerk zijn aanvaard. Sommige geschiedenissen en profetieën van dit boek dateren uit den laatsten tijd van het Chaldeeuwse rijk, en andere uit het begin van het Perzische rijk. Maar beide, Nebukadnezars droom, dien Daniël verklaarde en zijn eigen visioenen wijzen op het Griekse en op het Romeinse rijk, en zeer in ‘t bijzonder op de Joodse tegenspoeden onder Antiochus, en het was zeer nuttig voor hen om zich daarop voor te bereiden; daar zijne nauwkeurige tijdsbepaling van de komst van den Messias van groot nut was voor hen, die de vertroosting van Israël verwachtten en dat eveneens voor ons is, ter bevrediging van ons geloof: dat Hij het is, die komen zou, en dat wij niet meer naar Hem behoeven uit te zien.

HOOFDSTUK 1

1 In het derde jaar des koninkrijks van Jojakim, den koning van Juda, kwam Nebukadnezar, de koning van Babel, te Jeruzalem, en belegerde haar.
2 En de HEERE gaf Jojakim, den koning van Juda, in zijn hand, en een deel der vaten van het huis Gods; en hij bracht ze in het land van Sinear, in het huis zijns gods; en de vaten bracht hij in het schathuis zijns gods.
3 En de koning zeide tot Aspenaz, den overste zijner kamerlingen, dat hij voorbrengen zou enigen uit de kinderen Israels, te weten, uit het koninklijk zaad, en uit de prinsen;
4 Jongelingen, aan dewelke geen gebrek ware, maar schoon van aangezicht, en vernuftig in alle wijsheid, en ervaren in wetenschap, en kloek van verstand, en in dewelke bekwaamheid ware, om te staan in des konings paleis; en dat men hen onderwees in de boeken en spraak der Chaldeen.
5 En de koning verordende hun, wat men ze dag bij dag geven zou van de stukken der spijs des konings, en van den wijn zijns dranks, en dat men hen drie jaren alzo optoog, en dat zij ten einde derzelve zouden staan voor het aangezicht des konings.
6 Onder dezelve nu waren uit de kinderen van Juda: Daniel, Hananja, Misael en Azarja.
7 En de overste der kamerlingen gaf hun andere namen, en Daniel noemde hij Beltsazar, en Hananja Sadrach, en Misael Mesach, en Azarja Abed-nego.
8 Daniel nu nam voor in zijn hart, dat hij zich niet zou ontreinigen met de stukken van de spijs des konings, noch met den wijn zijns dranks; daarom verzocht hij van den overste der kamerlingen, dat hij zich niet mocht ontreinigen.
9 En God gaf Daniel genade en barmhartigheid voor het aangezicht van den overste der kamerlingen.
10 Want de overste der kamerlingen zeide tot Daniel: Ik vreze mijn heer, den koning, die ulieder spijs, en ulieder drank verordend heeft; want waarom zou hij ulieder aangezichten droeviger zien, dan der jongelingen, die in gelijkheid met ulieden zijn? Alzo zoudt gij mijn hoofd bij den koning schuldig maken.
11 Toen zeide Daniel tot Melzar, dien de overste der kamerlingen gesteld had over Daniel, Hananja, Misael en Azarja:
12 Beproef toch uw knechten tien dagen lang, en men geve ons van het gezaaide te eten, en water te drinken.
13 En men zie voor uw aangezicht onze gedaanten, en de gedaante der jongelingen, die de stukken van de spijs des konings eten; en doe met uw knechten, naar dat gij zien zult.
14 Toen hoorde hij hen in deze zaak, en hij beproefde ze tien dagen.
15 Ten einde nu der tien dagen, zag men, dat hun gedaanten schoner waren, en zij vetter waren van vlees dan al de jongelingen, die de stukken van de spijze des konings aten.
16 Toen geschiedde het, dat Melzar de stukken hunner spijs wegnam, mitsgaders den wijn huns dranks, en hij gaf hun van het gezaaide.
17 Aan deze vier jongelingen nu gaf God wetenschap en verstand in alle boeken, en wijsheid; maar Daniel gaf Hij verstand in allerlei gezichten en dromen.
18 Ten einde nu der dagen, waarvan de koning gezegd had, dat men hen zou inbrengen, zo bracht ze de overste der kamerlingen in voor het aangezicht van Nebukadnezar,
19 En de koning sprak met hen; doch er werd uit hen allen niemand gevonden, gelijk Daniel, Hananja, Misael en Azarja; en zij stonden voor het aangezicht des konings.
20 En in alle zaken van verstandige wijsheid, die de koning hun afvroeg, zo vond hij hen tienmaal boven al de tovenaars en sterrekijkers, die in zijn ganse koninkrijk waren.
21 En Daniel bleef tot het eerste jaar van den koning Kores toe.

Dit hoofdstuk geeft ons een nauwkeuriger verhaal van het begin van Daniels leven, zijne a komst en opvoeding, dan wij van een der andere profeten bezitten. Jesaja, Jeremia en Ezechiël begonnen onmiddellijk met goddelijke gezichten, maar Daniel begon met zich toe te leggen op menschelijke geleerdheid, en werd later vereerd met goddelijke gezichten, zooveel verschillende manieren heeft God om menschen voor den dienst der kerk op te leiden. Hier hebben wij 1. Jojakims eerste gevangenschap, vers 1, 2, waarbij Daniel met anderen van het koninklijk zaad, naar Babel gevoerd werd. 11. De keus, op Daniel en eenige andere jongelingen gevallen, om onderwezen te worden In de Chaldeeuwsche literatuur, om hen bekwaam te maken de regeering te dienen, en hun verzorging vers 3-7. III. Hun vrome weigering om van ‘s konings tafel te eten, en hun besluit om te leven van ‘t gezaaide en van water, wat de overste der kamerlingen na eenen proeftijd toestond, daar hij bevond, dat het hun geen kwaad deed, vers 8-16, IV. Hun wonderbare meerderheid boven al huns gelijken, in wijsheid en kennis, vers 17-21.

Daniël 1:1-7

Wij hebben in deze verzen een bericht,

1. Van den eersten aanval van Nebukadnezer den koning van Babel, in het eerste jaar zijner regeering, *op* Juda en Jeruzalem, in het derde Jaar van de regeering van Jojakim, en zijn voorspoed op dien tocht, vers 1, 2. *Hij belegerde Jeruzalem* en maakte er zich spoedig meester van, greep den koning, nam wien en wat hij wilde mee en liet Jojakim achter om, schatplichtig aan hem, te regeeren, wat hij acht jaar lang deed, maar daarna rebelleerde hij, tot zijn verderf. De meeste uitleggers meenen, dat de zeventig jaren bij deze eerste gevangenschap beginnen, hoewel Jeruzalem niet verwoest werd, en de gevangenschap niet voltooid dan negentien jaren daarna. In dat eerste jaar werd Daniël naar Babel gevoerd, en bleef daar al die zeventig jaren, vers 21, gedurende welken tijd alle volken Nebukadrezar zouden dienen, en zijn zoon en zijn zoons zoon, Jeremia 25:11. Deze eene profeet zag dus in den tijd van zijn eigen leven de opkomst, den bloei en den ondergang van dat rijk, zoodat het was *res unius aetatis-het bestaan van een menschenleeftijd*, van zoo korten duur zijn de koninkrijken der aarde, maar het koninkrijk der hemelen is eeuwig. De rechtvaardige, die hen wortel ziet schieten, zal *hunnen val aanzien*, Job 5:3, Spreuken 29:16. Broughton maakt opmerkzaam op de verhouding der tijden in Gods bestuur sinds den uittocht uit Egypte: van toen af tot hun komst in Kanaän veertig jaren, van toen tot de verdeeling van het land zeven jaren, van toen tot het eerste jaar van Samuel, toen de profetie begon, zeven jubeljaren, van toen tot aan het eerste jaar van de gevangenschap zeven maal zeventig jaren, vier honderd en negentig jaren, tien jubeljaren, vandaar tot den terugkeer eenmaal zeventig, vandaar tot den dood van Christus nogmaals zevenmaal zeventig, en vandaar tot aan de verwoesting van Jeruzalem veertig jaren.

11. Het gebruik, dat hij van deze overwinning maakte. Hij verwoestte de stad of het koninkrijk niet, maar deed juist datgene, waardoor de eerste bedreiging met Babels macht vervuld werd. Het werd Hizkia aangezegd, omdat hij zijne schatten aan de gezanten van den koning van Babel getoond had, Jesaja 39:6, 7, dat de schatten en de kinderen weggevoerd zouden worden en als zij daardoor vernederd en verbeterd geworden waren, dan zou de macht en de voorspoed van den koning van Babel tot hiertoe en *niet* verder gekomen zijn. Als kleinere oordeelen het werk doen, zal God geen grootere zenden, maar zoo niet, dan zal Hij den oven zevenmaal heeter maken. Laat ons zien wat nu gedaan werd.

1. De vaten van het heiligdom werden meegenomen, ten minste *een deel* er van, vers 2. Zij vertrouwden geheel op den tempel om hen te verdedigen, hoewel zij bleven in hun ongerechtigheid. En nu wordt eerst de tempel geplunderd om hun de ijdelheid van dat vertrouwen te laten zien. Vele van de heilige vaten, die in den dienst van God gebruikt plachten te worden, werden door den koning van Babel meegenomen, waarschijnlijk die, welke het meest waard waren, en hij bracht ze als zegeteekenen *in het huis zijns gods*, wien hij met blinde vereering voor zijn voorspoed loofde en na deze vaten tot zich genomen te hebben *bracht hij ze in het schathuis zijns gods*. Zie de rechtvaardigheid Gods, zijn volk had de beelden van andere goden in zijn tempel gebracht, en nu laat hij toe, dat de vaten van den tempel naar de schatkamer van die andere goden gebracht worden. Als de menschen de veten des heiligdoms door hunne zonden verontreinigen, dan is het rechtvaardig van God, dat Hij hen door Zijne oordeelen ontheiligt. Het is waarschijnlijk, dat ook de schatten van des konings huis geplunderd werden, zooals voorspeld was, maar bijzondere melding wordt gemaakt van het wegnemen van *de vaten des heiligdoms*, omdat het de ontheiliging daarvan was, zooals wij later zullen vinden, die de maat van der Chaldeën ongerechtigheid vol maakte, Hoofdstuk 5:3.

Maar toch was ‘t slechts *een deel,* dat meegenomen werd, een ander deel bleef hun nog over om hen op de proef te stellen, om te zien of zij den goeden weg zouden inslaan om te beletten, dat de rest ook weggenomen werd. Zie Jeremia 27:18.

2. De kinderen en jongelingen, vooral, die van voorname of koninklijke afkomst waren, die schoon en veelbelovend waren, en van uitstekenden aanleg, werden weggevoerd. Aldus werd de ongerechtigheid der vaderen bezocht aan de kinderen. Dezen werden meegenomen door Nebukadnezar. *a.* Als zegeteekens, om hen te laten zien als bewijs en tot verheerlijking van zijne overwinning. b. Als gijzelaars voor de trouw van hun ouders in hun eigen land, die er op die wijze belang bij hadden zich goed te gedragen, opdat hun kinderen te beter behandeld zouden worden. c. Als een zaad om hem te dienen. Hij nam hen mee om hen op te leiden voor diensten en betrekkingen, die hij hun geven wilde, ‘t zij uit eene onverklaarbare neiging, die aanzienlijke mannen dikwijls hebben, om zich met vreemden te omringen, al zijn die dan ook zwart, liever dan door die van hun eigen volk, of, omdat hij wist, dat er onder zijne Chaldeën niet zulke geestvolle, levendige, verstandige jongelingen gevonden werden als er onder de Israëlitische jeugd in overvloed te vinden waren, en, als dat het geval was, dan strekte dat tot eer van het Joodsche volk als in ‘t bezit van een ongewoner geest boven andere volken, als eene vrucht van den zegen. Maar het was schandelijk, dat een volk van zooveel geest zoo weinig wijsheid deelachtig was en zich zoo slecht gedroeg. Ziehier, *a.* De bevelen, die de koning van Babel gaf voor de keuze van deze jongelingen, vers 4. Zij moesten er geen kiezen, die leelijk van voorkomen waren, maar zulken, die recht en welgebouwd waren, en wier gelaat de kenmerken droeg van oprechtheid en een goed karakter. Maar dat was niet genoeg, zij moesten zijn *vernuftig in alle wijsheid* en *ervaren in wetenschap,* en *kloek van verstand,* vlug van bevatting en scherpzinnig, en die een duidelijk en grondig verslag konden geven van hun eigen land en van de wetenschap, waarin zij tot nu toe opgevoed waren. Hij koos dezulken die jong waren, omdat zij plooibaar en handelbaar zouden zijn, hun eigen volk zouden vergeten en zich laten inlijven bij het Chaldeeuwsche volk. Hij deed dat met het oog op zijne plannen met hen, zij meesten bekwaam zijn *om te staan in des konings paleis,* niet alleen voor zijn persoonlijken dienst, maar ook om zijne zaken te behartigen. Dit is een voorbeeld van de politiek van dezen in grootheid toenemenden vorst, die nog maar in het begin van zijne regeering was, en het was een goed voorteeken voor de toekomst, dat hij zorg droeg voor de opleiding van personen, die geschikt waren voor den staatsdienst. Hij stelde hen niet aan, zooals Ahasveros deed om jonge vrouwen uit te zoeken voor den dienst van zijne lusten, maar om jonge mannen te zoeken voor den dienst van zijn bestuur. Het is het belang der vorsten om wijze lieden in hun dienst te hebben, het is daarom wijs van hen om zorg te dragen voor de keuze en de opleiding van de zoodanigen. Het is het ongeluk van deze wereld, dat zoovelen, die geschikt zijn voor staatsbetrekkingen, in het duister blijven, en dat zoovelen, die er ongeschikt voor zijn, boven hen voorgetrokken worden. *b.* De zorg, die hij aan hen besteedde. *Ten eerste,* Voor hun opleiding. Hij beval, *dat men ze onderwees in de boeken en spraak der* Chaldeën. Verondersteld wordt, dat het wijze jongelingen zijn van veel kennis, en toch moeten zij nog meer onderricht ontvangen. *Leer den wijze, zoo zal hij nog wijzer worden.* Die goed willen doen in de wereld, als zij man geworden zijn, moeten leeren, terwijl zij jong zijn. Dat is de tijd om te leeren, als die tijd verloren gaat, is hij moeilijk in te halen. Het blijkt niet, dat Nebukadnezar bedoelde, dat zij de ongeoorloofde kunsten zouden leeren, die bij de Chaldeën in gebruik waren, tooverij en waarzegging, als hij het gedaan had, dan zouden Daniël en zijne vrienden er zich niet mee verontreinigd hebben. Maar wij vinden in het geheel niet, dat hij beval hun den godsdienst der Chaldeen te onderwijzen, waaruit blijkt, dat hij omstreeks dezen tijd niet bijgeloovig was, wanneer iemand bekwaam en trouw was, en in staat om zijn werk te doen, dan kwam het er niet op aan, welken godsdienst hij had, mits hij er godsdienst op na

hield. Zij moesten worden opgeleid in de taal en de wetten van het land, in geschiedenis, philosophie en wiskunde, in den landbouw, den oorlog en de scheepvaart, in ‘t algemeen in alle kunsten, waarmee zij hun land konden dienen. Het is van wezenlijk belang voor den staat, voor de opvoeding der jeugd te zorgen. *Ten tweede,* Voor hun onderhoud. Hij gaf hun *drie Jaren* lang niet maar de noodzakelijke levensbehoeften, maar lekkernijen om hen aan te moediger hun best te doen. Zij ontvingen dag aan dag van de spijs des konings en van den wijn zijns dranks, vers 5. Dit is een voorbeeld van des konings mildheid en menschelijk gevoel, hoewel zij zijne gevangenen waren, nam hij hun geboorte en persoon in aanmerking, hun geest en verstand, en behandelde hen eervol en legde er zich op toe hun gevangenschap degelijk te maken. Men is achting verschuldigd aan hen, die van goede afkomst en wel opgevoed zijn, ook als zij tot armoede vervallen zijn. Bij eene ruime opvoeding behoort eene ruime voeding.

III. Een bijzonder bericht van Daniël en zijne metgezellen. Zij waren uit *de kinderen van Juda,* het koninklijk geslacht en waarschijnlijk uit het huis van David, dat tot eene talrijke familie geworden was, en God had tot Hizkia gezegd, dat van de zonen, die *uit hem zouden voortkomen,* sommigen tot gesnedenen of kamerlingen gemaakt zouden worden *in het paleis des konings van Babel. De overste der kamerlingen* gaf hun andere namen, ten deele om zijne macht over hen te toonen en hun ondergeschiktheid aan hem, en ten deele als een teeken, dat zij van nationaliteit veranderd en Chaldeën geworden waren. De Hebreeuwsche namen, die zij hij hun besnijdenis ontvangen hadden, hadden iets van God of Jaweh, *Daniel-God is mijn rechter, Hananja-De genade des Heeren, Misaël-Hij, die de sterke God is, Azarja-De Heere is eene hulp.* Om hen den God hunner vaderen te doen vergeten, den Leidsman hunner jeugd, ontvingen zij namen, die naar de Chaldeeuwsche afgoderij smaakten. *Beltsazar* beteekent *de bewaarder van de verborgen schatten van Bel, Sadrach- Inspiratie van de zon,* die door de Chaldeën vereerd werd, *Mesach-Van de godin Sach,* onder welken naam Venes vereerd werd, *Abednego-Dienaar van het vlammende vuur,* dat zij eveneens dienden. Al wilden zij hen dus niet dwingen, den godsdienst hunner vaderen te verlaten voor dien van hun overwinnaars, toch deden zij, wat zij konden om hen met eerlijke middelen onmerkbaar van den eersten af te brengen en hen den laatsten te doen aannemen. Maar toch werd er goed voor hen gezorgd, al leden zij onder de zonden hunner vaderen, om hun eigen verdienste werden zij verhoogd, en het land hunner gevangenschap werd aangenamer voor hen gemaakt dan het land hunner geboorte te dezer tijd voor hen zou geweest zijn.

Daniël 1:7-21

Van Daniël en zijne metgezellen vinden wij hier,

1. Dat zij groote vorderingen maakten in de wetenschap, vers 17. Zij waren zeer matig en ijverig en werkten hard, en wij mogen veronderstellen, dat hun leermeesters, toen zij hun ongewoner aanleg bemerkten, veel moeite voor hen deden, maar, welbeschouwd, zijn hun vorderingen aan God alleen toe te schrijven. Hij was het, die hun *wetenschap en verstand in alle boeken en wijsheid gaf,* want *alle goede gave en alle volmaakte gift is van boven, van den Vader der lichten afkomende.* Het is de Heere onze God, die *kracht geeft om vermogen te verkrijgen,* de geest wordt slechts verrijkt door Hem, die hen geformeerd heeft. De groote geleerdheid die God aan deze jongelingen gaf, was,

1. Een tegenwicht tegen hun verliezen. Om de ongerechtigheid hunner vaderen waren zij beroofd van de eerbewijzen en genietingen, die voor hen als van edele afkomst, bestemd waren, maar, om hun daarvoor vergoeding te geven, gaf God hun geleerdheid en daardoor eerbewijzen en genietingen beter dan die waarvan zij beroofd waren.

2. Eene belooning voor hun reinheid. Zij hielden zich aan hun godsdienst, tot in de kleinste bijzonderheden, en wilden zich zelfs niet verontreinigen met des konings spijze en drank, maar werden feitelijk Nazireërs, en nu beloonde God hen daarvoor met schitterende geleerdheid, want God geeft *wijsheid en wetenschap en vreugde aan den mensch, die goed is voor Zijn aangezicht* Prediker 2:26. Aan Daniël gaf Hij een dubbel deel, hij had *verstand in allerlei gezichten en droomen,* hij kon droomen uitleggen, evenals Jozef, niet volgens de regelen der kunst, die door de droomuitleggers vastgesteld zijn, maar door goddelijk verstand en de wijsheid, die God hem gaf. Ja, hij was aangedaan met den geest der profeten, waardoor hij in staat was gemeenschap te hebben met God, en in droomen en visioenen kennis te ontvangen van goddelijke dingen, Numeri 12:6. In overeenstemming met deze gave, aan Daniël geschonken, vinden wij hem in dit boek voortdurend bezig met droomen en visioenen, met uitleggen en het ontvangen van openbaringen, want, *gelijk een iegelijk gave ontvangen heeft,* alzoo heeft hij gelegenheid, en behoort hij bereid te zijn, *aan anderen te bedienen,* 1 Petrus 4:10.

11. Dat zij vriendelijk door den koning ontvangen werden. Nadat drie jaren aan hun opvoeding besteed waren, daar zij geen kinderen meer waren, maar waarschijnlijk omstreeks twintig jaar oud bij hun aankomst, werden zij aan den koning voorgesteld met de anderen, die met hen onderwezen waren, vers 18. En de koning ondervraagde hen en *sprak met hen* in eigen persoon, vers 19. Hij kon het doen daar hij zelf iemand van bekwaamheid en geleerdheid was, anders zou hij niet zoo groot geworden zijn, en hij wilde het doen, want het is wijs van vorsten om bij de keus van personen, die zij gebruiken willen, uit eigen oogen te zien, hun eigen oordeel te gebruiken en niet te veel te vertrouwen op de voorstelling van anderen. De koning ondervraagde hen niet zoozeer in de talen, of in de regels der welsprekendheid of poëzie, als *in alle zaken van verstandige wijsheid,* die wetten der wijsheid en der regeerkunst, hij vroeg naar hun oordeel over het menschelijk leven, hoe het behoort te zijn, en naar staatszaken, hij wilde niet weten of zij geestig, maar of zij wijs waren. En hij bevond, dat zij niet alleen de jeugdige hovelingen, die met hen onderwezen waren, overtroffen, maar hij bevond, dat zij verstandiger waren *dan de ouden, dan alle hunne leeraars,* Psalm 119:99, 100. Zoo weinig partijdig was de koning voor zijn eigen landslieden, voor de ouden, voor die van zijn eigen godsdienst, en die een gevestigden naam hadden, dat hij, na het onderzoek ronduit verklaarde, dat hij deze arme

gevangen jonge Joden tienmaal bevonden had *boven alle de toovenaars en sterrenkijkers die in zijn gansche koninkrijk waren,* vers 20. Hij bemerkte spoedig iets buitengewoons in deze jongelingen en werd aldra gewaar, tot zijne verrassing en voldoening, dat een weinig van hun echte goddelijkheid verkieselijk was boven alle waarzeggerij, waaraan hij gewend was. *Wat is het kaf bij het koren?* Wat zijn de staven der toovenaars bij den staf van Aaron. Er was geen vergelijking mogelijk. Deze vier jonge leerlingen stonden veel, ja tienmaal hooger dan hun ervaren leermeesters, allen tezamen genomen, en allen, die *in het gansche koninkrijk* waren, en wij kunnen er zeker van zijn dat dat niet weinigen waren. Deze vernedering bracht God over den trots der Chaldeen, en deze eer schonk Hij aan den nederiger staat van zijn eigen volk, en aldus maakte Hij niet alleen deze personen, maar ook de anderen van hun volk om hunnentwil te meer gezien in het land hunner gevangenschap. *Tenslotte.* Nadat dit oordeel over hen uitgesproken was, *stonden zij voor het aangezicht des konings,* vers 19, zij dienden hem in de troonzaal, ja in de raadzaal, want *des konings aangezicht te zien is* de omschrijving van raadsman des konings te zijn, Esther 1:14. Dit bevestigt Salomo's opmerking: *Hebt gij eenen man gezien, die vaardig in zijn werk is,* matig en bescheiden? *hij zal voor koningen gesteld worden, voor de ongeachte lieden zal hij niet gesteld worden.* IJver is de weg tot verhooging. Hoe lang de andere drie aan 't hof waren, wordt niet gezegd, maar wat Daniël betreft, hij bleef tot het eerste jaar van Kores toe, vers 21 hoewel hij niet altijd in de gunst stond, noch ook steeds hetzelfde aanzien genoot. Hij leefde en profeteerde na het eerste jaar van Cyrus, maar dat wordt vermeld met de bedoeling dat hij bij zijn leven de verlossing van zijn volk uit de gevangenschap erf hun terugkeer naar hun eigen land aanschouwde. Somtijds begunstigt God Zijne knechten, die met Zion in haar ellende treuren, zoozeer, dat Hij hen laat leven om de kerk in betere tijden te zien, dan zij in den aanvang hunner dagen zagen, en om in hare vreugde te deelen.

HOOFDSTUK 2

1 In het tweede jaar nu des koninkrijks van Nebukadnezar, droomde Nebukadnezar dromen; daarvan werd zijn geest verslagen, en zijn slaap werd in hem gebroken.
2 Toen zeide de koning, dat men roepen zou de tovenaars, en de sterrekijkers, en de guichelaars, en de Chaldeen, om den koning zijn dromen te kennen te geven; zij nu kwamen, en stonden voor het aangezicht des konings.
3 En de koning zeide tot hen: Ik heb een droom gedroomd; en mijn geest is ontsteld om dien droom te weten.
4 Toen spraken de Chaldeen, tot den koning in het Syrisch: O koning, leef in eeuwigheid! Zeg uw knechten den droom, zo zullen wij de uitlegging te kennen geven.
5 De koning antwoordde en zeide tot de Chaldeen: De zaak is mij ontgaan; indien gij mij den droom en zijn uitlegging niet bekend maakt, gij zult in stukken gehouwen worden, en uw huizen zullen tot een drekhoop gemaakt worden.
6 Maar indien gijlieden den droom en zijn uitlegging te kennen geeft, zo zult gij geschenken en gaven, en grote eer van mij ontvangen; daarom geeft mij den droom en zijn uitlegging te kennen.
7 Zij antwoordden ten tweeden male, en zeiden: De koning zegge zijn knechten den droom, dan zullen wij de uitlegging te kennen geven.
8 De koning antwoordde en zeide: Ik weet vastelijk, dat gijlieden den tijd uitkoopt, dewijl gij ziet, dat de zaak mij ontgaan is.
9 Indien gijlieden mij dien droom niet te kennen geeft, ulieder vonnis is enerlei; daarom hebt gij een leugenachtig en verdicht woord voor mij te zeggen bereid, totdat de tijd verandere; daarom zegt mij den droom, dan zal ik weten, dat gij mij deszelfs uitlegging zult te kennen geven.
10 De Chaldeen antwoordden voor den koning, en zeiden: Er is geen mens op den aardbodem, die des konings woord zou kunnen te kennen geven; daarom is er geen koning, grote of heerser, die zulk een zaak begeerd heeft van enigen tovenaar, of sterrekijker, of Chaldeer.
11 Want de zaak die de koning begeert, is te zwaar; en er is niemand anders, die dezelve voor den koning te kennen kan geven, dan de goden, welker woning bij het vlees niet is.
12 Daarom werd de koning toornig en zeer verbolgen, en zeide, dat men al de wijzen te Babel zou ombrengen.
13 Die wet dan ging uit, en de wijzen werden gedood; men zocht ook Daniel en zijn metgezellen, om gedood te worden.
14 Toen bracht Daniel een raad en oordeel in, aan Arioch, den overste der trawanten des konings, die uitgetogen was, om de wijzen van Babel te doden.
15 Hij antwoordde en zeide tot Arioch, den bevelhebber des konings: Waarom zou de wet van 's konings wege zo verhaast worden? Toen gaf Arioch aan Daniel de zaak te kennen.
16 En Daniel ging in, en verzocht van den koning, dat hij hem een bestemden tijd wilde geven, dat hij den koning de uitlegging te kennen gave.
17 Toen ging Daniel naar zijn huis, en hij gaf de zaak zijn metgezellen, Hananja, Misael, en Azarja te kennen;
18 Opdat zij van den God des hemels barmhartigheden verzochten over deze verborgenheid, dat Daniel en zijn metgezellen met de overige wijzen van Babel niet omkwamen.
19 Toen werd aan Daniel in een nachtgezicht de verborgenheid geopenbaard; toen loofde Daniel den God des hemels.
20 Daniel antwoordde en zeide: De Naam Gods zij geloofd van eeuwigheid tot in eeuwigheid, want Zijn is de wijsheid en de kracht.
21 Want Hij verandert de tijden en stonden; Hij zet de koningen af, en Hij bevestigt de koningen; Hij geeft den wijzen wijsheid, en wetenschap dengenen, die verstand hebben;

22 Hij openbaart diepe en verborgen dingen; Hij weet, wat in het duister is, want het licht woont bij Hem.
23 Ik dank en ik loof U, o God mijner vaderen! omdat Gij mij wijsheid en kracht gegeven hebt, en mij nu bekend gemaakt hebt, wat wij van U verzocht hebben, want Gij hebt ons des konings zaak bekend gemaakt.
24 Daarom ging Daniel in tot Arioch, dien de koning gesteld had om de wijzen van Babel om te brengen; hij ging henen en zeide aldus tot hem: Breng de wijzen van Babel niet om, maar breng mij in voor den koning, en ik zal den koning de uitlegging te kennen geven.
25 Toen bracht Arioch met haast Daniel voor den koning, en hij sprak alzo tot hem: Ik heb een man van de gevankelijk weggevoerden van Juda gevonden, die den koning de uitlegging zal bekend maken.
26 De koning antwoordde en zeide tot Daniel, wiens naam Beltsazar was: Zijt gij machtig mij bekend te maken den droom, dien ik gezien heb, en zijn uitlegging?
27 Daniel antwoordde voor den koning, en zeide: De verborgenheid, die de koning eist, kunnen de wijzen, de sterrekijkers, de tovenaars, en de waarzeggers den koning niet te kennen geven;
28 Maar er is een God in den hemel, Die verborgenheden openbaart, Die heeft den koning Nebukadnezar bekend gemaakt, wat er geschieden zal in het laatste der dagen; uw droom, en de gezichten uws hoofds op uw leger, zijn deze:
29 Gij, o koning! op uw leger zijnde, klommen uw gedachten op, wat hierna geschieden zou; en Hij, Die verborgen dingen openbaart, heeft u te kennen gegeven, wat er geschieden zal.
30 Mij nu, mij is de verborgenheid geopenbaard, niet door wijsheid, die in mij is boven alle levenden; maar daarom opdat men den koning de uitlegging zou bekend maken, en opdat gij de gedachten uws harten zoudt weten.
31 Gij, o koning! zaagt, en ziet, er was een groot beeld (dit beeld was treffelijk, en deszelfs glans was uitnemend), staande tegen u over; en zijn gedaante was schrikkelijk.
32 Het hoofd van dit beeld was van goed goud; zijn borst en zijn armen van zilver; zijn buik en zijn dijen van koper;
33 Zijn schenkelen van ijzer; zijn voeten eensdeels van ijzer, en eensdeels van leem.
34 Dit zaagt gij, totdat er een steen afgehouwen werd zonder handen, die sloeg dat beeld aan zijn voeten van ijzer en leem, en vermaalde ze.
35 Toen werden te zamen vermaald het ijzer, leem, koper, zilver en goud, en zij werden gelijk kaf van de dorsvloeren des zomers, en de wind nam ze weg, en er werd geen plaats voor dezelve gevonden; maar de steen, die het beeld geslagen heeft, werd tot een groten berg, alzo dat hij de gehele aarde vervulde.
36 Dit is de droom; zijn uitlegging nu zullen wij voor den koning zeggen.
37 Gij, o koning! zijt een koning der koningen; want de God des hemels heeft u een koninkrijk, macht, en sterkte, en eer gegeven;
38 En overal, waar mensenkinderen wonen, heeft Hij de beesten des velds en de vogelen des hemels in uw hand gegeven; en Hij heeft u gesteld tot een heerser over al dezelve; gij zijt dat gouden hoofd.
39 En na u zal een ander koninkrijk opstaan, lager dan het uwe; daarna een ander, het derde koninkrijk van koper, hetwelk heersen zal over de gehele aarde.
40 En het vierde koninkrijk zal hard zijn, gelijk ijzer; aangezien het ijzer alles vermaalt en verzwakt; gelijk nu het ijzer, dat zulks alles verbreekt, alzo zal het vermalen en verbreken.
41 En dat gij gezien hebt de voeten en de tenen, ten dele van pottenbakkersleem, en ten dele van ijzer, dat zal een gedeeld koninkrijk zijn, doch daar zal van des ijzers vastigheid in zijn, ten welken aanzien gij gezien hebt ijzer vermengd met modderig leem;

42 En de tenen der voeten, ten dele ijzer, en ten dele leem; dat koninkrijk zal ten dele hard zijn, en ten dele broos.
43 En dat gij gezien hebt ijzer vermengd met modderig leem, zij zullen zich wel door menselijk zaad vermengen, maar zij zullen de een aan den ander niet hechten, gelijk als zich ijzer met leem niet vermengt.
44 Doch in de dagen van die koningen zal de God des hemels een Koninkrijk verwekken, dat in der eeuwigheid niet zal verstoord worden; en dat Koninkrijk zal aan geen ander volk overgelaten worden; het zal al die koninkrijken vermalen, en te niet doen, maar zelf zal het in alle eeuwigheid bestaan.
45 Daarom hebt gij gezien, dat uit den berg een steen zonder handen afgehouwen is geworden, die het ijzer, koper, leem, zilver en goud vermaalde; de grote God heeft den koning bekend gemaakt, wat hierna geschieden zal; de droom nu is gewis, en zijn uitlegging is zeker.
46 Toen viel de koning Nebukadnezar op zijn aangezicht, en aanbad Daniel; en hij zeide, dat men hem met spijsoffer en liefelijk reukwerk een drankoffer doen zou.
47 De koning antwoordde Daniel en zeide: Het is de waarheid, dat ulieder God een God der goden is, en een Heere der koningen, en Die de verborgenheden openbaart, dewijl gij deze verborgenheid hebt kunnen openbaren.
48 Toen maakte de koning Daniel groot, en hij gaf hem vele grote geschenken, en hij stelde hem tot een heerser over het ganse landschap van Babel, en een overste der overheden over al de wijzen van Babel.
49 Toen verzocht Daniel van den koning; en hij stelde Sadrach, Mesach en Abed-nego over de bediening van het landschap van Babel; maar Daniel bleef aan de poort des konings.

In Hoofdstuk 1:17 werd gezegd, dat Daniel verstand van droomen had, en hier hebben wij reeds een uitnemend voorbeeld er van, dat hem spoedig beroemd maakte aan het hof van Babel, zooals Jozef door hetzelfde middel aan het hof van Egypte beroemd werd. Dit hoofdstuk is eene geschiedenis, maar het is de geschiedenis van eene profetie, door een droom en de uitlegging er van. Farao's droom, en Jozefs uitlegging er van, had alleen betrekking op de jaren van overvloed en honger en het belang, dat Gods Israël er bij had, maar Nebukadnezars droom hier, en Daniels uitlegging er van, mikt veel hooger, nl. op de vier wereldrijken en de belangen van Israël daarin, en het koninkrijk van den Messias, dat op de puinhoopen daarvan opgericht zou worden. In dit hoofdstuk hebben wij, 1. De groote verbijstering van Nebukadnezar door een droom, dien hu vergeten was, en Zijn bevel aan de Chaldeen om hem dien te vertellen wat zij buiten staat waren te doen, vers 1-11. II. Het bevel, door hem gegeven, om alle wijzen van Babel te dooden, en Daniel met zijne makkers daarbij, vers 12-15. III. De openbaring van dit geheim aan hem, in antwoord op zijn gebed, en de dankzegging, die hij daarop bracht aan God, vers 16-23. IV. Zijne toelating tot den koning, en openbaring aan hem, beide van den droom en zijne uitlegging, vers 24, 25. V. De groote eer, die Nebukadnezar Daniel aandeed, tot belooning voor dezen dienst, en de verhooging van zijne makkers met hem, vers 46-49.

Daniël 2:1-13

Wij stuiten op groote moeilijkheden bij het bepalen van den tijd. van deze geschiedenis, genoemd wordt het tweede jaar van de regeering van Nebukadnezar, vers 1. Nu werd Daniël naar Babel gevoerd in *het* eerste jaar, en het schijnt, dat hij drie jaar lang onder leiding van leermeesters en opvoeders stond, voordat hij aan den koning werd voorgesteld, Hoofdstuk 1:5. Hoe kan dit dan gebeuren in het *tweede* jaar? Misschien was Daniël, hoewel drie jaar de duur van de opvoeding van andere jongelieden was, zoo wel onderricht, dat hij in belangrijke zaken ingewijd werd, toen hij nog maar een jaar op school was geweest, en werd hij zoo hoog geplaatst in het tweede jaar. Sommigen denken aan het tweede jaar, sinds hij alleen begon te regeeren, maar het vijfde of zesde, sinds hij met zijn vader samen begon te regeeren. Sommigen lezen: *En in het tweede jaar,* dat Daniël en zijne makkers voor den koning stonden, *onder het koninkrijk van Nebukadnezar,* of *onder zijne regeering,* gebeurde dit, zooals Jozef in het tweede jaar na zijne eerste droomuitlegging dien van Farao toonde en verklaarde, zoo bewees ook Daniël dezen dienst in het tweede jaar, nadat hij die kunst meester geworden was. Veeleer zou ik een van deze wegen kiezen dan, zooals sommigen veronderstellen, dat het het tweede jaar na de verovering van Egypte was dus het zes en dertigste van zijne regeering, omdat uit hetgeen wij in Ezechiël vinden blijkt, dat Daniël beroemd was om zijne wijsheid en voortreffelijkheid, lang daarvoor en daarom moet dit voorval, of deze geschiedenis, die duidelijk maakt, hoe hij zoo kwam uit te steken in die beide opzichten, in den aanvang van Nebukadnezars regeering gesteld worden. Hier kunnen wij opmerken,

1. De verbijstering van Nebukadnezar om reden van een droom, dien hij gedroomd had, maar vergeten was, vers 1:Hij *droomde droomen,* dat is, een droom, bestaande uit verschillende onderscheidene deelen, of die zijne gedachten bezig hield alsof het vele droomen geweest waren. Salomo spreekt van *eene veelheid der droomen,* op vreemde wijze onsamenhangend waarin *verschillende ijdelheden zijn,* Prediker 5:6. In dezen droom van Nebukadnezar was op zichzelf niets, dat niet vaak in gewone droomen het geval is, waarin de dingen vaak aan de menschen even vreemd worden voorgesteld als hier vermeld wordt, maar er was iets in den indruk dien hij op hem maakte, dat de onbetwistbare overtuiging aan hem opdrong, van zijn goddelijken oorsprong en zijne profetische beteekenis. De aanzienlijksten zijn niet vrij van, ja, zij zijn het meest ontvankelijk voor die zorgen en onaangenaamheden, die hun nachtrust verstoren terwijl *de slaap des arbeiders zoet* is en gezond, en de slaap van een sober, matig man vrij van verwarde droomen. De overvloed der rijken laat hun niet toe te slapen van zorg, en de uitspattingen van zwelgers en dronkaards laten hen niet rustig slapen van de droomen. Maar die hier verhaald wordt kwam niet voort uit natuurlijke oorzaken. Nebukadnezar was een beroerder van Gods Israël, maar hier beroerde God hem, want Hij, die de ziel geschapen heeft, kan ze ook *met een zwaard doorboren,* Lukas 2:35. Zijne wachten waren om hem heen, maar zij konden de beroering van zijn geest niet weren. Wij kennen de onrust niet van velen, die in groote pracht leven, en in vermaak ook, zou men zoo denken. Wij werpen een blik in hun huis, en komen in verzoeking hen te benijden, maar, konden wij in hun hart zien, wij zouden eer medelijden met hen hebben. Alle schatten en alle genietingen van de kinderen der menschen, waarover deze machtige vorst te bevelen had, konden hem zelfs geen korte rust verschaffen, als *zijn slaap in hem gebroken werd* door de beroering van zijn geest. Maar God *geeft Zijn beminden slaap,* die tot Hem komen om te rusten.

11. De proef, die hij nam met zijne toovenaars en sterrekijkers, of zij hem zeggen konden, wat zijn droom was, dien hij vergeten was. Zij werden terstond gehaald, *om den koning zijne droomen te kennen te geven,* vers 2. Er zijn vele dingen, waarvan wij de indrukken bewaren, en

toch de gedaante vergeten zijn, hoewel wij niet kunnen zeggen, wat het was, weten wij welken indruk het op ons gemaakt heeft, zoo was het ook met den koning. Zijn droom was aan zijn geest ontsnapt, en hij kon dien met geen mogelijkheid terugroepen. maar hij vertrouwde het te zullen weten, als hij dien opnieuw hoorde. God schikte het zoo, opdat Daniël te meer eer mocht hebben, en in hem, Daniëls God. God bereikt even goed Zijn doel door iets uit de gedachten der menschen te verdrijven, als door hun iets in de gedachte te brengen. De Chaldeën waren waarschijnlijk trotsch, dat zij in ‘s konings slaapkamer geroepen werden, om eene proeve te geven van hun kennis, daar zij niet twijfelden, of het zou tot hun eer strekken. Hij zegt hun, dat hij *een droom gedroomd* heeft, vers 3. Zij spreken tot hen in het Syrisch, wat toen hetzelfde was als het Chaldeeuwsch, maar nu er veel van verschilt. En in ‘t vervolg gebruikt Daniel die taal of dialect van het Hebreeuwsch, om dezelfde reden, als die waarom Jeremia 10:11 in die taal geschreven is, als bestemd om de Chaldeën te overtuigen van de dwarsheid van hun afgoderij en hen tot de kennis en den dienst te brengen van den waren en levenden God, wat de dadelijke strekking is van de geschiedenissen van dit hoofdstuk. Maar daar hoofdstuk acht en volgende hoofdstukken voor den troost der Joden bedoeld zijn, zijn ze ook in hun bijzondere taal geschreven. In hun antwoord begroetten zij den koning met hun beste wenschen, verzuchten hem den droom te zeggen, en namen met alle mogelijk zelfvertrouwen op zich dien uit te leggen, vers 4. Maar de koning verlangde, dat zij hem den droom zouden vertellen, omdat hij dien vergeten was en hem hun niet vertellen kon. En, als zij dat niet doen konden, dan zouden zij allen ter dood gebracht worden, als bedriegers, vers 5, zij zelf *in stukken gehouwen,* en *hunne huizen tot een drekhoop gemaakt.* Maar als zij er toe in staat waren, zouden zij beloond en verhoogd worden, vers 6. En zij wisten, evenals Bileam van Balak, dat hij in staat was hen *zeer hoog te vereeren,* en hun *het loon der ongerechtigheid* te geven, dat zij zoozeer *lief gehad hebben.* Daarom behoeft men niet te vragen of zij ook hun uiterste best wilden doen om den koning voldoening te geven, als zij het niet doen, is het niet uit onwilligheid, maar uit machteloosheid, daar de voorzienigheid het zoo beschikte, dat de toovenaars van Babel nu evenzeer beschaamd en schaamrood werden als van ouds de toovenaars van Egypte, opdat, hoezeer Zijn volk beide in Egypte en Babel vernederd en veracht werd, Zijne orakels in beide werden groot gemaakt en geëerd, door tot zwijgen te brengen, die als hun mededingers optraden. De Chaldeen, die het gezond verstand op hun zijde hebben, dringen er op aan, dat de koning hun den droom vertellen zal, en dan zal het hun schuld zijn, als zij hem de uitlegging er van niet geven, vers 7. Maar willekeur is voor rede niet vatbaar. De koning wordt woedend, spreekt harde woorden, en zonder een schijn van waarheid, neemt hij aan, dat zij het wel zeggen kunnen, maar niet willen, en in plaats van hun onmacht te verwijten, en gebrek aan bekwaamheid, zooals hij terecht had kunnen doen, beschuldigt hij hen van samenzwering om hem te beleedigen: Gij *hebt een leugenachtig en verdicht woord bereid om het voor mij te zeggen.* Hoe onredelijk en ongerijmd is deze aanklacht! Als zij op zich genomen hadden hem te zeggen, wat zijn droom was, en hem met een verzinsel bedrogen, dan had hij ze kunnen beschuldigen van een leugenachtig en verdicht woord, maar dat van hen te zeggen, als zij er eerlijk voor uitkwamen, dat zij het niet wisten, bewijst alleen hoe redeloos de hartstocht is en hoe geneigd mannen van aanzien zijn om te denken, dat zij het recht hebben hun hartstocht bot te vieren ten spijt van rede en billijkheid, en alle voorschriften van beide. Toen de Chaldeën hem verzochten hun den droom te zeggen, hoewel dat verzoek volkomen redelijk en billijk was zeide hij tot hen, dat zij maar talmden om tijd te winnen, vers 8, *totdat de tijd verandere,* vers 9, hetzij totdat het verlangen van den koning om zijn droom te weten, over was, en hij onverschillig was geworden, voor den droom en zijne uitlegging, al brandde hij nu van verlangen dien te weten, of totdat zij kunnen berekenen, dat hij zijn droom zoo volkomen vergeten is, namelijk de laatste overblijfsels er van, die hem spoedig zullen ontgaan, terwijl hij ze poogt vast te houden, dat zij hem kunnen wijs

maken, wat zij willen en hem doen gelooven, dat het zijn droom was, en, zoodra dat het geval en elke herinnering *hem ontgaan is,* wat spoedig genoeg zal zijn, dan zal hij niet in staat zijn, hen tegen te spreken. En daarom moeten zij hem dien zonder uitstel meedeelen. Tevergeefs pleiten zij,

1. Dat *er geen mensch op den aardbodem is,* die ‘s konings droom kan terugvinden, vers 10. Er zijn vaste regels, om de beteekenis van een droom uit te leggen, of zij goed zijn is de vraag. Maar niemand heeft ooit regels vastgesteld, om uit te maken, wat de inhoud van een droom is geweest, zij kunnen niets uitmaken zonder de noodige gegevens. Zij erkennen weliswaar, dat de goden den mensch kunnen *bekend maken, wat zijn gedachte zijn,* Amos 4:13, want God verstaat onze gedachten van verre Psalm 139:2, wat zij zijn zullen, nog voordat wij ze denken, wat zij zijn, als wij er geen acht op slaan, en wat zij geweest zijn, als wij ze vergeten zijn. Maar die dat doen kunnen zijn goden, *werker woning bij het vleesch niet is,* vers 11, en zij alleen kunnen dit doen. Wat de menschen betreft, hun *woning is bij het vleesch niet is,* vers 11, en zij alleen kunnen dit doen. Wat de menschen betreft, hun *woning is bi het vleesch,* de wijste en aanzienlijkste der menschen zijn door het vleesch als ‘t ware omsluierd, wat hun alle kennis van geesten belet en onmogelijk maakt, en dus ook van hun krachten en werkingen, maar de goden, die zelf louter geest zijn, weten, wat in den mensch is. Een voorbeeld van de onwetendheid van deze Chaldeën is, dat zij van vele goden spreken, terwijl er maar een oneindige God is en wezen kan, en toch hebben zij kennis van wat ook het licht der natuur leert en de werken der natuur bewijzen, dat er een God is, die een Geest is, en den geest der menschen en al hun gedachten volkomen kent, zooals het niet mogelijk is voor eenig mensch. Deze belijdenis van de goddelijke alwetendheid wordt dezen afgodendienaars hier afgeperst, ter eere van God en tot hun eigen veroordeeling, die, hoewel zij wisten, dat er een God in den hemel is, *voor Wien alle harten naakt en geopend zijn, Wien alle begeerten bekend, en voor Wien geen geheimen verborgen zijn,* toch dankzegging en gebed offerden aan stomme afgoden, die *oogen hebben en zien niet ooren en hooren niet.*

2. Dat er geen koning op aarde is, die zoo iets zou verwachten en eischen, vers 10. Dit beteekent, dat het *koningen, grooten* of *heerschers* waren, en geen gewone menschen met wie de Chaldeën meestal te doen hadden en tot wier beschikking zij waren, terwijl de orakels van God en het Evangelie van Christus aan *de armen* worden uitgedeeld. Koningen en heerschers verlangen vaak onredelijke dingen van hun onderdanen, maar zij zijn van meening, dat nog nooit een van hen zoo iets onredelijks verlangde als dit en daarom hopen zij, dat zijn koninklijke majesteit er niet langer op staan zal. Maar alles is vergeefsch, als de hartstocht op den troon zit, wordt de rede met voeten getreden: Hij *werd toornig en zeer verbolgen,* vers 12. Het is iets heel gewoons, dat zij, die door rede niet te overtuigen zijn, er door getergd en verbitterd worden, en in woede doorzetten, wat zij billijkheidshalve niet kunnen verdedigen.

III. Het vonnis, dat over alle Chaldeen van Babel geveld werd. Er is *maar eenerlei vonnis* voor allen, zij worden allen veroordeeld, zonder uitzondering of onderscheid. Het besluit is uitgevaardigd, zij moeten tot den laatsten man gedood worden, vers 13. Daniël en de wijzen, hoewel zij hier niets van af wisten, niet uitgezonderd. Ziehier,

1. Wat gewoonlijk de onrechtvaardige manier van handelen van de willekeur is. Nebukadnezar vertoont zich hier als een tyran in optima forma die een doodvonnis uitspreekt, als hij geen verstandig woord spreken kan, en die als verraders behandelt, wier eenige fout was, dat zij hem dienen wilden, maar niet konden.

2. Wat gewoonlijk de rechtvaardige straf van bedriegers is. Hoe onrechtvaardig het ook van Nebukadnezar was dit vonnis te vellen, God was rechtvaardig tegenover de bedriegers. Die de menschen bedrogen, door voor te geven, dat zij konden doen, wat zij niet konden, worden nu ter dood veroordeeld omdat zij niet in staat zijn te doen, wat zij niet beweerden te kunnen.

Daniël 2:14-23

Toen de koning de wijzen liet halen, om hem den droom te zeggen en de uitlegging er van, vers 2, was Daniel, naar ‘t schijnt niet opgeroepen om met hen te verschijnen, hoewel de koning een welgevallen aan hem had, toen hij hem onderzocht, en hem tienmaal wijzer bevond dan alle andere wijzen, toch vergat hij hem, toen hij hem het meest noodig had, en geen wonder, daar alles in drift gebeurde, en niets met koel overleg. Maar de Voorzienigheid beschikte het aldus, opdat door de onkunde van de Chaldeën te meer aandacht geschonken en te meer eer gegeven zou worden aan Daniëls God. Maar, hoewel Daniël niet de eer had met de andere wijzen geraadpleegd te worden, wordt hij, in strijd met de wet en rechtvaardigheid, door een vonnis, blindelings uitgesproken, met hen veroordeeld, en wist er zelfs niets van, voordat hen aangezegd werd zich gereed te maken om te sterven. Hoe ellendig is het lot van hen, die onder een willekeurig bestuur leven, zooals dat van Nebukadnezar! Hoe gelukkig zijn wij, die leven onder bescherming van de wet en de rechtspraak, en niet op die wijze afhankelijk zijn van de genade van een gemelijk en grillig vorst!

Wij hebben, in Ezechiël, reeds gevonden, dat Daniël beroemd was om zijne wijsheid en gebed, als vorst had hij macht bij God en de menschen, door het gebed had hij macht bij God, door zijne wijsheid had hij macht bij de menschen, en in beide blonk hij uit. Aldus vond hij *gunst en goed verstand* in de oogen van beide, en in deze verzen hebben wij een opmerkelijk voorbeeld er van.

1. Door zijne wijsheid wist Daniel hoe hij met menschen handelen moest, en hij was voorspoedig daarin. Toen *Arioch, de overste der trawanten,* wien bevolen was alle wijzen van Babel te dooden, Daniël greep, want het zwaard der tyrannie, zoowel als het krijgszwaard, *verteer! zoowel dezen als genen, bracht Daniel eenen raad en oordeel in,* vers 14, hij verviel niet in woede, en verweet den koning zijne onrechtvaardigheid en wreedheid niet, veel minder poogde hij weerstand te bieden, maar vroeg slechts: *Waarom zoude de wet zoo verhaast worden,* vers 15. En terwijl de andere wijzen volgehouden hadden, dat het volmaakt onmogelijk was, dat zijn verlangen ooit bevredigd werd, wat hem nog meer verwoed maakte, neemt Daniel op zich, als hem maar eenige tijd gelaten wordt, om den koning de voldoening te geven, die hij verlangde, vers 16. De koning, die nu begon te bemerken, dat hij eene fout begaan had met niet eerder om Daniël te denken, wiens persoon hij zich begon te herinneren, werd spoedig overgehaald om het vonnis op te schorten, en de proef te nemen met Daniel. De beste manier om den toorn af te wenden, zelfs den toorn van een koning, die als een bode des doods is, is *een zocht antwoord,* en dat buigen, dat *groote zonden stilt,* zoodat, hoewel er *heerschappij is, waar het woord des konings is,* zelfs dat woord ongedaan kan blijven, en herroepen worden, en zoo lezen sommigen hier, vers 14:*Toen kwam Daniel en stelde den raad en het besluit door Arioch, den bevelhebber des konings, uit.*

11. Daniel wist, hoe hij door het gebed met God spreken kon, en hij vond genade bij Hem, beide in bidden en dankzegging, wat de twee voornaamste vormen van het gebed zijn. Zie hier,

1. Zijn nederig gebed om de genade, dat God hem zou openbaren, wat des konings droom was, en de uitlegging er van. Toen hij tijd gewonnen had, ging hij niet de andere wijzen raadplegen of er iets in hun kunst, of in hun boeken was, dat hem in deze zaak van dienst kon zijn, maar *ging naar zijn huis,* om daar met zijn God alleen te zijn, want van Hem alleen, die de Vader der lichten is, verwachtte hij deze groote gave. *a.* Hij bad niet alleen zelf om deze openbaring, maar liet zijne vrienden insgelijks doen. Hij *gaf de zaak te kennen* aan hen, die steeds zijne

boezemvrienden en metgezellen waren geweest, met het verzoek, *dat zij van den God des hemels barmhartigheid verzochten over deze verborgenheid,* vers 17, 18. Hoewel Daniël waarschijnlijk de oudste was en hen in ieder opzicht overtrof, nam hij hen als deelgenooten in deze zaak aan, Vis *unita fortior-Eendracht maakt macht,* zie Esther 4:16. Biddende vrienden zijn waardevolle vrienden, het is goed om vriendschap met en belangstelling in diegenen te hebben, die met God omgang hebben, en invloed bij den troon der genade, en het past den grootsten en besten der menschen de hulp te vragen van het gebed van anderen voor hen. Paulus vraagt zijn vrienden dikwijls voor hem te bidden. Zoo moeten wij toonen, dat wij onze vrienden waardeeren en het gebed, namelijk hun gebed. *b.* Zijn gebed was van bijzonderen aard, maar met het oog op en in afhankelijkheid van de algemeene genade van God: *Dat zij van den God des hemels barmhartigheden verzachten over deze verborgenheid,* vers 18. Wij gelooven in het gebed op te zien tot God als *den God des hemels,* een God boven ons, en die heerschappij over ons heeft, Wien wij aanbidding en onderdanigheid schuldig zijn, een machtig God, die alles doen kan. Onze. Zaligmaker heeft ons leeren bidden tot God als *onzen Vader in den hemel.* En waar wij ook om bidden, wij moeten daarvoor vertrouwen op de *barmhartigheden Gods,* en wij moeten vragen om deel aan die barmhartigheden, wij kunnen niets verwachten als belooning van onze verdienste, maar alles als de gave van Gods barmhartigheden. Zij vroegen barmhartigheid *over deze verborgenheid.* Wat ons eene oorzaak van zorg is, moet eene reden voor ons zijn om te bidden, wij moeten barmhartigheid van God verlangen over alles wat ons moeite en vrees geeft. God staat ons toe in nederigheid vrijmoedig jegens Hem te zijn, en in ‘t gebed al onze nooden en bezwaren aan God voor te leggen. *De verborgene dingen zijn voor den Heere onzen God* en daarom moeten wij ons tot Hem wenden, als wij eenige barmhartigheid noodig hebben, die een geheim betreft, en, hoewel wij niet in het geloof om wonderen kunnen bidden, toch mogen wij in het geloof bidden tot Hem, die alle harten in Zijne hand heeft, en die door Zijne leiding doet wat ons onmogelijk toeschijnt, al is het geen wonder, tot openbaring van wat buiten onzen gezichtskring ligt en tot verkrijging van wat buiten ons bereik ligt, voorzoover het tot Zijn eer en ons bestwil is, geloovende, dat niets voor Hem verborgen is, en niets te moeilijk. c. Hun pleitgrond bij God was het dreigend gevaar, waarin zij verkeerden, zij verlangden barmhartigheid van God in deze zaak, opdat Daniël en zijne makkers *met de overige wijzen van Babel niet omkwamen,* opdat de rechtvaardigen niet met de goddeloozen omkwamen. Als het leven van goede en nuttige menschen in gevaar is, is het tijd om God ernstig aan te roepen om barmhartigheid voor hen, evenals voor Petrus in de gevangenis, Handelingen 12:5. *d.* De genade, waarom Daniël en zijne metgezellen baden, werd geschonken. *De verborgenheid werd aan Daniel geopenbaard in een nachtgezicht,* vers 19. Sommigen meenen, dat hij denzelfden droom droomde, dien Nebukadnezar gedroomd had, terwijl hij sliep, het schijnt veeleer, dat de droom zelf en zijne uitlegging, hem door den dienst van een engel, tot zijne groote voldoening werd medegedeeld terwijl hij was *volhardende in het gebed,* en *wakende met alle gedurigheid. Een krachtig gebed des rechtvaardigen vermag veel.* Er zijn geheimen en verborgenheden, waarin wij door het gebed ingewijd worden, met dien sleutel worden de kameren des hemels ontsloten, want Christus heeft gezegd: *Klop, en u zal open gedaan worden.*

2. Zijne hartgrondige dankzegging voor deze genade, toen hij ze ontvangen had: *Toen loofde Daniel den God des hemels,* vers 19. Hij wachtte niet, totdat hij het den koning gezegd had, en gehoord of hij dien als zijn droom erkennen wilde of niet, maar hij rekende er vast op, dat het dezelfde was, en, dat hij zijn doel bereikt had en daarom veranderde hij zijn gebed onmiddellijk in lof. Zooals hij gebeden had in de volle verzekerdheid, dat God dit voor hem zou doen, zoo bracht hij Hem zijn dank in de voile verzekerdheid, dat Hij het gedaan had, en beide met het

oog op God, als *den God des hemels.* Zijn gebed wordt niet vermeld maar zijne dankzegging wel. De aandacht valt hier op

A. De eer, die hij Gode toebrengt in zijne dankzegging, en hij legt er zich op toe dat te doen met groote afwisseling en rijkdom van woorden: *Gelooid zij Gods naam van eeuwigheid tot in eeuwigheid.* In God is *de eeuwigheid,* die te loven en te prijzen is, zij is onveranderlijk en altijd in Hem. En Hij moet geloofd worden *van eeuwigheid tot eeuwigheid,* zooals Gods volmaaktheid het voorwerp van onzen lof is zoo zal het werk des lofs eeuwiglijk gedaan worden. *a.* Hij geeft Gode de eer van wat in Hem is: *Zijne is de wijsheid en de kracht, wijsheid en moed* lezen sommigen, datgene wat geschikt is om te doen, dat zal Hij doen, wat Hij wil doen, dat kan Hij doen, dat zal Hij doen, en Hij zal het zeker op de beste manier doen, want Zijne wijsheid is oneindig, om te ontwerpen en te beginnen, en Zijne macht is oneindig, om uit te voeren en te voltooien. Bij *Hem is wijsheid en sterkte,* die bij de menschen vaak gescheiden zijn. *b.* Hij geeft Hem de eere van wat Hij is voor de wereld der menschen. Hij heeft algeheelen invloed en beweegkracht onder de menschen, en in al hun handelingen en zaken. Zijn de tijden veranderd? Is de stand van zaken anders geworden? Is alles onderhevig aan verandering? God is het, die *de tijden en stonden verandert,* en de gedaante daarvan. Geen verandering komt bij toeval, maar naar den wil en raad van God. Zijn zij verdreven en afgezet, die eertijds koningen waren? Doen zij afstand? Worden zij ter zijde gezet? Het is God, die *de koningen afzet,* en het aanstellen en afzetten der koningen is een parel in Zijne kroon, die de bron van alle macht is, de *Koning der koningen* en *de Heer der heeren.* Zijn er menschen, die anderen in wijsheid overtreffen, wijsgeeren en staatslieden, die dieper nadenken dan het gewone verstand, menschen van een doordringend verstand? Het is God, die *den wijzen wijsheid geeft,* hetzij zij zoo wijs zijn dat te erkennen of niet, zij hebben die niet uit zichzelf, maar Hij is het, die *wetenschap geeft dengenen, die verstand hebben,* wat eene goede reden is, waarom wij niet trotsch moeten zijn op onze kennis, en waarom wij God er mee moeten dienen en eeren en het tot onzen plicht moeten maken Hem te kennen. c. Hij geeft Hem de eer van deze bijzondere openbaring. Hij looft Hem *Ten eerste.* Omdat Hij die openbaring kon doen, vers 22:*Hij openbaart diepe en verborgene dingen,* die verborgen zijn voor de oogen van alle levenden. Hij is het, die den mensch openbaarde, wat ware wijsheid is, toen niemand anders het kon, Job 28:27, 28, Hij is het, die de komende dingen openbaart aan Zijne knechten de profeten. Hij zelf ziet en onderscheidt volkomen, wat met den meesten ijver en nauwkeurigheid verborgen is, want Hij *zal ieder werk in het gericht brengen met al wat verborgen is,* op den grooten dag zal de waarheid aan ‘t licht komen. Hij *weet wat in het duister is,* en wat in het duister gebeurt, want *de duisternisse verduistert het voor Hem niet,* Psalm 139:12. *Het licht woont bij Hem,* en Hij *bewoont het licht,* 1 Timotheus 1:16 en toch is *rondom Hem duisternisse.* Sommigen vatten het op als het licht der profetie en der goddelijke openbaring die bij God woont en aan Hem ontleend wordt, want Hij *is de Vader der lichten,* van alle lichten, zij alle hebben bij Hem hun huis. *Ten tweede* omdat Hij deze openbaring aan hem gedaan had. Hier heeft hij het oog op God, als *den God zijner vaderen,* want, hoewel de Joden nu te Babel als gevangenen waren, waren zij toch *beminden om der vaderen wille.* Hij looft God, die de bron van wijsheid en macht is, om de wijsheid en macht, die Hij hem gegeven had, wijsheid om dit groote geheim te kennen en macht om deze openbaring bekend te maken. De wijsheid en macht, die wij hebben, moeten wij als Gods gave erkennen. *Gij hebt ons dit bekend gemaakt* vers 23. Wat verborgen was voor de beroemde Chaldeën, die het uitleggen van droomen tot hun beroep maakten, wordt geopenbaard aan Daniël, een Joodsch gevangene, veel jonger dan zij. God wilde hierdoor den *geest der profetie* eeren, op hetzelfde oogenblik, dat Hij *den geest der waarzegging* in minachting bracht. Was Daniël God dankbaar omdat Hij hem bekend maakte wat de redding was van zijn leven en dat zijner metgezellen? Veel meer reden hebben wij om

Hem dankbaar te zijn, dat Hij ons de groote verlossing der ziel bekend gemaakt heeft, en *niet aan de wereld,* aan ons en *niet aan de wijzen en verstandigen.*

B. De eer, die hij zijn metgezellen aandoet in deze dankzegging. Hoewel het voornamelijk door zijn gebed was, dat deze openbaring verkregen werd, en zij aan hem gedaan werd, toch erkent hij, dat zij er deel aan hebben, beide aan het bidden er voor, want het is, *wat wij van U verzocht hebben,* en aan het genot er van - *Gij hebt ons des konings zaak bekend gemaakt.* Of zij waren bij Daniël aanwezig, toen de openbaring hem gedaan werd, of hij zeide het hun, zoodra hij het wist (eureka, eureka - *Ik heb het gevonden, ik heb het gevonden),* opdat zij, die hem ondersteund hadden met hun gebeden, hem zouden helpen met hun lof, dat hij hen tegelijk met zichzelf noemde is een voorbeeld van zijne nederigheid en bescheidenheid, die wel passen aan hen, die zijn toegelaten tot de gemeenschap met God. Zoo noemt Paulus somtijds Silvanus, Timotheus of een ander dienaar met zichzelf aan het hoofd zijner brieven. De eer, die God ons geeft, moeten wij gaarne met onze broederen deelen.

Daniël 2:24-30

Wij hebben hier de inleiding tot Daniels bekendmaking van den droom en zijne uitlegging er van:

1. Hij spreekt terstond over de herroeping van het vonnis tegen de wijzen van Babel, vers 24. Hij ging met allen spoed tot Arioch, om hem te zeggen, dat zijne opdracht nu overbodig geworden was: *Breng de wijzen van Babel niet om.* Ofschoon er misschien onder waren, die den dood verdienden volgens de wet van God, daar zij toovenaars waren, toch was datgene, waarom zij hier veroordeeld werden, geen misdaad des doods of der banden waardig, en daarom mogen zij niet sterven, en onrechtvaardig gedood worden, maar dat zij leven en beschaamd zijn, zooals billijk is, daar zij te schande gemaakt zijn en niet konden doen, wet een profeet des Heeren wel kon. Sinds God den boozen en den goeden dezelfde vriendelijkheid toont, moeten wij dat ook doen, en bereid zijn om het leven, zelfs van slechte menschen, te redden, Mattheus 5:45. Een goed man is eene weldaad voor de gemeenschap. Aan Paulus in het schip gaf God de zielen van allen, die met hem voeren: zij werden gered om zijnentwille. Aan Daniël was de redding te danken van al de wijzen, die evenwel niet deden naar de weldaad, hun bewezen. Hoofdstuk 3:8.

11. Met groote zekerheid bood hij zijn dienst aan, om tot den koning te gaan en hem zijn droom en de uitlegging er van mede te deeren, en werd daarop toegelaten, vers 24, 25. Arioch bracht hem haastig tot den koning, in de hoop zelf in gunst te komen door Daniel bij den koning te brengen, hij geeft voor, dat hij hem gezocht had om des konings droom uit te leggen, terwijl het in werkelijkheid was, om des konings vonnis aan hem te volbrengen. Maar het is de gewoonte van hovelingen om iedere luim van den vorst in te willigen en hun eigen diensten aannemelijk te maken.

III. Hij trachtte bij deze gelegenheid de Chaldeën zooveel mogelijk te beschamen en God de eer te geven. De koning was van meening, dat het eene gewaagde onderneming was, en vroeg, of hij daartoe in staat was, vers 26:Zijt *gij machtig mij den droom bekend te maken?* Wat! Een nieuweling in het vak, een jongeling als gij, zal op zich nemen te doen, hetgeen, waar anderen aan wanhopen? Hoe minder waarschijnlijk het scheen, dat Daniël dit zou doen, des te meer werd God verheerlijkt door hem er toe in staat te stellen. Bij het overbrengen van de goddelijke openbaring aan de kinderen der menschen maakt God gewoonlijk gebruik van *het dwaze en zwakke der wereld,* en *het verachte* en hetgeen waaraan men wanhoopte, *opdat Hij de wijzen beschamen* zoude, opdat de uitnemendheid der kracht van Hem zou zijn, 1 Corinthiers 1:27, 28. Daniël neemt hieruit aanleiding

1. Om den koning het vertrouwen op zijne Chaldeën le ontnemen, van wie hij zulke groote verwachtingen had, vers 27:*"Deze verborgenheid kunnen zij den koning niet te kennen "even,* het is niet in hun macht, het vermogen van hun kennis reikt zoo hoog niet. Daarom moet de koning niet toornig op hen zijn, omdat zij niet doen, wat zij niet kunnen, maar laat hij hen liever verachten, en hen van zich verwijderen omdat zij machteloos zijn." Broughton leest het meer algemeen: *" Deze verborgenheid kunnen geen wijzen, sterrenkijkers, toovenaars of waarzeggers, den koning bekend maken,* de koning raadplege hen derhalve niet meer." De ervaring die wij hebben van de onbekwaamheid van alle schepselen om ons voldoening te geven, moet onze achting voor hen verminderen, en onze verwachtingen van hen lager stemmer. Hun aanmatiging wordt te schande gemaakt, en onze hoop op hen teleurgesteld. Tot

hier toe komen zij en verder niet, laat ons daarom tot hen zeggen, zooals Job tot zijne vrienden: *Gij allen zijt moeilijke vertroosters.*

2. Om hem tot de kennis te brengen van den eenigen levenden en waren God, den God, dien Daniel aanbad: "Al kunnen zij de verborgenheid niet vinden, de koning moet er niet aan wanhopen, dat zij gevonden zal worden, want *er is een God in den hemel, die verborgenheden openbaart",* vers 28. De ongenoegzaamheid van het schepsel moet ons uitdrijven tot de algenoegzaamheid van den Schepper. *Er is een God in den hemel,* en het is gelukkig voor ons, dat er een is, die dat voor ons kan doen, en dat aan ons bekend maken, wat niemand op aarde kan, in het bijzonder de verborgen geschiedenis van het werk der verlossing en de geheime plannen van Gods liefde voor ons daarin, het mysterie, dat *verborgen is geweest van alle eeuwen en alle geslachten,* de goddelijke openbaring helpt ons, waar het menschelijk verstand ons volkomen verlegen laat, en maakt, niet alleen aan de koningen, maar aan de armen dezer wereld, datgene bekend, wat geen der wijsgeeren of staatslieden der heidenen, met al hun orakels en waarzeggingskunst, ooit beweren konden ons mede te deelen, Romeinen 16:25, 26.

IV. Hij bevestigde den koning in de overtuiging, dat de droom, dien hij zoo vurig verlangde in zijn geheugen terug te roepen, werkelijk wel de moeite waard was om er onderzoek naar te doen, dat hij van groote waarde en verstrekkende beteekenis was, geen gewone droom, het ijdele tijdverdrijf van eene belachelijke en weelderige verbeelding, die het niet de moeite waard was zich te herinneren of over te vertellen, maar dat het eene goddelijke openbaring was, een lichtstraal uit eene hoogere wereld, in zijn geest gedrongen, die betrekking had op de groote zaken en veranderingen van deze lagere wereld. God *heeft daarin aan den koning bekend gemaakt wat er geschieden zal in het laatste der dagen,* vers 28, dat is in den toekomenden tijd, tot aan de oprichting van Christus' koninkrijk in de wereld, wat zou geschieden *in het laatste der dagen,* Hebreeen 1:1. En wederom vers 29:"De *gedachten,* die bij u *opklommen,* waren geen herhaling van wat tevoren geweest was, zooals gewoonlijk het geval is met onze droomen" -

Omnia quae sensu volvuntur votu diurno Tempore sopito reddit amice quies- Alles wat overdag in onzen geest omgaat, Geeft ons de droom in den slaap weer.
Claudian.

"maar het waren voorspellingen van *wat hierna geschieden zoude,* wat Hij, *die verborgene dingen openbaart, u te kennen gegeven heeft, "* en daarom hebt gij gelijk op dien wenk acht te slaan en er werk van te maken. De dingen, die hierna geschieden zullen, zijn verborgen, en God alleen kan ze openbaren, en wat Hij van deze dingen geopenbaard heeft, in 't bijzonder met betrekking tot de allerlaatste dagen, het eind van den tijd, moet zeer ernstig en ijverig onderzocht worden en door ieder van ons overpeinsd. Sommigen meenen, dat de *gedachten,* die *op zijn leger opklommen, wat hierna geschieden zoude,* zijn eigen gedachten waren, terwijl hij wakker was. Voordat hij in slaap viel, en dezen droom droomde, bepeinsde hij in zijn geest, wat het einde zou zijn van zijn eigen wassende grootheid, en wat er dan met zijn koninkrijk gebeuren zou, en nu was zijn droom het antwoord op die gedachten. God bereidt de menschen voor op de openbaring, die Hij hun doen wil.

V. Hij belijdt plechtiglijk, dat hij er geen aanspraak op maken kan de gunst van deze openbaring van God te verdienen, of, dat hij die door zijne schranderheid verkregen heeft vers 30:"Mij *nu, mij is de verborgenheid geopenbaard,* en niet door mij uitgevonden, *niet door de wijsheid, die in mij zijn zoude boven alle levenden,* en mij bekwaam maken tot het ontvangen

van zulk eene openbaring." Het past aan degenen, die God grootelijks begunstigd en geëerd heeft, om zeer nederig en gering te zijn in eigen oogen, om zich te ontdoen van allen waan van eigen wijsheid en waarde, opdat God alleen den lof mag hebben van het goede, dat in hen is, dat zij hebben, en dat zij doen, en opdat alles mag toegeschreven worden aan Zijne goedgunstigheid jegens hen en de volheid van Zijn goed werk in hen. Het geheim was aan hem bekend gemaakt niet ter wille van hem zelf, maar,

1. Ter wille van zijn volk, ter *wille van hen die den koning de uitlegging zouden bekend maken,* dat is ter wille van zijne metgezellen en broederen in de verdrukking, die door hun gebeden hem geholpen hadden deze openbaring te verkrijgen en zoodoende deel hadden aan de bekendmaking van de uitlegging- opdat hun leven gespaard mocht worden, opdat zij in de gunst mochten komen en verhoogd worden, en het gansche volk der Joden in hun gevangenschap er de vruchten van mocht plukken, om hunnentwil. Nederige menschen zijn altijd gereed te denken, dat wat God doet, voor hen en door hen, meer ter wille van anderen is dan ter wille van hen zelf.

2. Ter wille van *zijn vorst,* en sommigen lezen dezen zin aldus: "Niet door mijne wijsheid maar *opdat men den koning de uitlegging zoude bekend maken, en opdat gij de gedachten uws harten zoudt weten,* om uitlegging te krijgen van hetgeen gij tevoren overdacht, en onderricht hoe gij u te gedragen hebt tegenover de kerk van God." God openbaarde deze zaak aan Daniel om ze den koning bekend te maken. Profeten ontvangen om te kunnen geven, niet opdat de openbaringen, die hun gedaan worden bij hen blijven, maar meegedeeld worden aan de personen, die er belang bij hebben.

Daniël 2:31-45

Daniël geeft hier aan Nebukadnezar volledige voldoening over zijn droom en de uitlegging er van. Die groote vorst was vriendelijk geweest voor dezen armen profeet door voor zijn onderhoud en opvoeding te zorgen, hij was op ‘s konings kosten onderwezen, verhoogd aan het hof en daardoor was het land van zijne gevangenschap veel minder hard voor hem geweest dan voor zijne broederen. En nu ontvangt de koning overvloediglijk vergoeding voor al de uitgaven, die hij voor hem gedaan had, en voor het ontvangen van dezen profeet, hoewel niet in den naam van een profeet, kreeg hij de belooning van een profeet, eene belooning, als een profeet alleen kan geven, en waarom de koning nu met blijdschap verplichting aan hem had. Ziehier,

1. De droom zelf, vers 31, 45. Nebukadnezar was misschien een bewonderaar van standbeelden en had zijn paleis en tuinen er mee versierd, in elk geval was hij een beeldendienaar, en nu zie, een groot beeld wordt in den droom hem voorgesteld, wat hem kon doen bedenken, wat de beelden waren, waar hij zooveel geld aan besteedde, en welken hij zooveel eerbied betoonde, zij waren niet anders dan droomen. De scheppingen der verbeelding konden der verbeelding even goed voldoen. Door de macht der verbeelding kon hij zijne oogen sluiten, en zich de vormen voorstellen, die hem aangenaam waren en ze zoo schoon maken als hij verkoos, zonder onkosten, en zonder de moeite van ze te laten maken. Het was het beeld van een staand man: *Staande tegen u over,* als een levend man, en omdat de rijken, die het bedoelde voor te stellen bewonderenswaardig waren in de oogen van hun vrienden, was de *glans* van het beeld *uitnemend,* en, omdat zij geducht waren voor hunne vijanden en gevreesd voor allen, die rondom hen waren, wordt gezegd, dat *zijne gedaante verschrikkelijk was,* beide de trekken van het gelaat en de houding van het lichaam waren het. Maar het meest opmerkelijk in dit beeld waren de verschillende metalen, waaruit het samengesteld was-het *hoofd van goud* (het rijkste en duurzaamste metaal), zijne *borst en armen van zilver* (in waarde daarop volgende), zijn *buik en dijen van koper,* zijne *schenkelen van ijzer* (nog lagere metaalsoorten), en tenslotte *de veeten eensdeels van ijzer en eensdeels van leem.* Zie, wat de dingen dezer wereld zijn, hoe meer wij er ons mee afgeven, des te minder blijken zij waard te zijn. In het leven van een man is de jongeling een hoofd van goud, maar het wordt onze achting steeds minder waardig, en de ouderdom is voor de helft leem, dan is de man zoo goed als dood. Zoo is het ook met de wereld, latere eeuwen ontaarden. De eerste tijd van de christelijke kerk, van de hervorming was een hoofd van goud, maar wij leven in een tijd van ijzer en leem. Sommigen zinspelen hier op bij de beschrijving van een huichelaar, wiens leven niet in overeenstemming is met zijne kennis. Hij heeft een hoofd van goud, maar voeten van ijzeren leem hij kent zijn plicht, maar doet dien niet. Sommigen maken de opmerking, dat in Daniëls visioenen de rijken werden voorgesteld door vier dieren, Hoofdstuk 7, want hij beschouwde die wijsheid van beneden, waardoor zij aardsch en zinnelijk werden, en tot eene tyrannieke macht, als meer dierlijk dan menschelijk, en zoo stemde het visioen overeen met zijn begrip van de zaak. Maar aan Nebukadnezar, een heidensch vorst, werden zij voorgesteld door het vroolijke, en prachtige beeld van een man, want hij was een bewonderaar van *de koninkrijken dezer wereld en hunne heerlijkheid* Voor hem was het gezicht zoo bekoorlijk, dat hij verlangend was het weer te zien. Maar wat kwam ervan het beeld te recht? Het volgende deel van den droom toont ons, hoe het vergruisd en vernietigd wordt. Hij zag, dat een steen werd afgehouwen door eene onzichtbare macht, zonder handen, en die steen viel op *de voeten* van het beeld, die van *ijzer en leem waren,* en *vermaalde ze,* daarop moest natuurlijk het heele beeld vallen, en zoo werd het goud, het zilver, het koper en het ijzer tezamen verbroken, en zoo volkomen vergruisd, dat zij *werden gelijk kaf van de dorschvloeren des zomers,* en er niet

de kleinste overblijfsels van te vinden waren, maar de steen, *zonder handen afgehouwen,* werd tot *eenen grooten berg, en vervulde de aarde.* Zie hoe God groote dingen kan teweeg brengen door nietige en verachte oorzaken, als het Hem behaagt *wordt de kleinste tot duizend.* Misschien was de vernietiging van dit beeld van goud, zilver, koper en ijzer bedoeld als de voorstelling van de uitroeiing der afgoderij uit de wereld, die ter bestemder tijd zou plaats hebben *De afgoden der heidenen zijn zilver en goud* evenals dit beeld, en zij *zullen vergaan van de aarde en geenen naam hebben op de straten, Jeremia* 10:1, Jeremia 11:18. En de macht, welke dat dan ook zij, die de afgoderij uitroeit, is op den goeden weg om zelf groot en verheven te worden, zooals deze steen, nadat hij het beeld verbrijzeld had, een groote berg werd.

11. De uitlegging van dezen droom. Laat ons nu zien, wat er de bedoeling van is. Hij is van God, en daarom moet de uitlegging ook van Hem komen. Het schijnt, dat Daniël zijne makkers bij zich had en voor hen zoowel als voor zichzelf spreekt, als hij zegt: Wij *zullen zijne uitlegging zeggen,* vers 36.

1. Dit beeld stelde de koninkrijken der aarde voor, die achtereenvolgens over de volken zouden heerschen en invloed uitoefenen op de belangen van de Joodsche kerk. De vier wereldrijken worden niet voorgesteld door vier afzonderlijke standbeelden, maar door een beeld, omdat zij alle van een en denzelfden geest en zin waren, en alle min of meer tegen de kerk. Het was dezelfde macht, die achtereenvolgens bij vier verschillende volken berustte, waarvan de twee eerste ten oosten, en de andere twee ten westen van Judea woonden. *a. Het hoofd van goud* was het Chaldeeuwsche rijk, dat op dat tijdstip bestond, vers 37, 38:*Gij, o koning,* zijt (of liever zult *zijn) een koning der kortingen,* een wereldbeheerscher, wien vele koningen en koninkrijken schatplichtig zullen zijn, of, Gij zijt te dezer tijd de grootste der koningen op aarde (zooals *een knecht der knechten* de laagste knecht is), gij schittert boven alle andere koningen. Maar hij moet zijne verheffing niet toeschrijven aan zijn eigen kracht of beleid. Neen, het is *de God des hemels, die u een koninkrijk, macht, sterkte en eere gegeven heeft,* een koninkrijk, dat groote macht uitoefent, vast staat, een schitterend licht verspreidt, en handelt met een machtig leger, en naar willekeur. De grootste vorsten hebben geen macht dan die hun van boven gegeven is. De uitgestrektheid van zijne heerschappij wordt beschreven, vers 38:*Overal, waar menschenkinderen wonen,* over alle volken van dat deel van de wereld, *over alle deze* was hij *een heerscher,* over hen, en al wat hun behoorde, en al hun vee, niet alleen, wat zij in eigendom hadden, maar zelfs over die *ferae naturae-de wilde* dieren, over *de beesten des velds en de vogelen des hemels.* Hij was heer over alle wouden, bosschen en jachtterreinen, en niemand mocht jagen of vogels vangen, zonder zijn verlof. Aldus, zijt gij *dat gouden hoofd,* gij, en uw zoon, en uws zoons zoon, voor den tijd van zeventig jaren. Vergelijk dit met Jeremia 25:9, 11, in ‘t bijzonder met Jeremia 27:5-7. Er waren in dien tijd andere machtige koninkrijken op de wereld, zooals dat van de Scythen, maar het was het koninkrijk van Babel, dat over de loden regeerde, en waarmee de heerschappij begon, die in de hier beschreven opeenvolging voortduurde tot den tijd van Christus. Het wordt een *hoofd* genoemd, om zijne wijsheid, uitnemendheid, en volstrekte macht, een hoofd van *goud* om zijn rijkdom, Jeremia 14:4, het was eene "ouden staaf. Sommigen laten dit rijk beginnen met Nimrod, en voortzetten door al de Assyrische koningen, ongeveer vijftig in ‘t geheel, en berekenen, dat het meer dan zestien honderd jaar bestaan heeft. Maar het is niet al dien tijd een rijk geweest van zoo groote uitgestrektheid en macht als hier beschreven wordt, en ook niet een, dat het nabij kwam, daarom vormen volgens anderen alleen Nebukadnezar, Evilmerodach en Belsazar *het gouden hoofd, zij* hadden een heerlijken, hoogen troon, en oefenden misschien een meer despotische macht uit dan een der koningen die hun voorafgingen. Nebukadnezar regeerde vijf en veertig

jaar, Evilmerodach drie en twintig en Belsazar drie jaar. Babel was hun hoofdstad, en Daniël was daar bij hen gedurende zeventig jaar. *b*. De *borst en armen van zilver* beteekenden het rijk der Meden en Perzen, waarvan den koning verder niets meegedeeld wordt, dan dit: *Een ander koninkrijk zal opstaan, lager dan het uwe,* vers 39, niet zoo rijk, machtig, of roemrijk. Dit koninkrijk werd gegrond door Darius den Meder, en Cyrus den Pers, in verbond met elkander en daarom voorgesteld door twee armen, die in de borst samenkomen. Cyrus zelf was een Pers door zijn vader, en Meder door zijne moeder. Sommigen rekenen, dat dit tweede rijk honderd en dertig jaar bestaan heeft, anderen tweehonderd en vier jaar, De eerste berekening komt het best overeen met de tijdrekening van de Schrift. c. De *buik en dijen van koper* beteekenden het rijk der Grieken, gesticht door Alexander, die Darius Codomannus, den laatsten der Perzische koningen. overwon. Dit is *het derde koninkrijk, van koper,* geringer in rijkdom en uitgestrektheid van heerschappij dan het Perzische rij k, maar in den persoon van Alexander zelf, zal het door de macht van het zwaard *over de geheele wereld heerschen,* want Alexander beroemde zich, dat hij de wereld overwonnen had, en zat toen neder en weende, omdat hij niet nog eene wereld veroveren kon. d. *De schenkelen en voeten van ijzer* beteekenden het Romeinsche rijk. Sommigen meenen, dat dit het tweede tijdperk van het Grieksche rijk beteekent, de twee rijken van Syrië en Egypte, het eerste geregeerd door de familie der Seleuciden, afstammende van Seleucus, het tweede door dat der Ptolemeën, waarvan de eerste Ptolemeus Lagus was, dezen moeten dan de twee voeten zijn van het beeld: Grotius, Junius en Proughton zijn van deze meening. Maar de algemeene opinie is, dat hiermee het Romeinsche rijk bedoeld wordt, omdat onder dat rijk, en wel, toen het op zijn hoogtepunt was, het koninkrijk van Christus in de wereld opgericht werd door de prediking van het eeuwig Evangelie. Het Romeinsche rijk was sterk als ijzer vers 40, getuige het overwicht van dat rijk over allen, die het bestreden, vele eeuwen lang. Dat koninkrijk *vermaalde* het Grieksche rijk en vernietigde later het volk der Joden geheel en al. Tegen het einde van zijn bestaan werd het zeer zwak, en vertakte zich in tien koninkrijken, die als de teenen van deze voeten waren. Sommige daarvan waren week als leem, andere sterk als ijzer, vers 42. Pogingen werden gedaan om ze te vereenigen en aaneen te hechten tot versterking van het rijk, maar tevergeefs. Zij *zullen de een aan den ander niet hechten,* vers 43. In dit rijk werd de regeering langen tijd verdeeld tusschen den senaat en het volk, den adel en het volk, maar hun macht smolt niet volkomen samen. Er waren burgeroorlogen tusschen Marius en Sulla, tusschen Caesar en Pompeius, wier partijen als ijzer en leem waren. Sommigen passen dit toe op den tijd van verval van dit rijk, toen de takken van de koninklijke familie onderling huwden, om het rijk krachtig te maken tegen de invallen der barbaarsche volken, maar die politiek had niet het bedoelde gevolg, toen de dag kwam, dat het rijk ineenstortte.

2. De steen, *zonder handen afgehouwen,* stelde het koninkrijk van Jezus Christus voor, dat opgericht zou worden in de wereld ten tijde van het Romeinsche rijk, en op de puinhoopen van Satans koninkrijk in *de koninkrijken dezer wereld.* Dit is *de steen zonder handen afgehouwen,* want het zou niet opgericht en niet ondersteund worden door menschelijke macht en beleid, geen zichtbare hand zou er zich toe leenen om het op te richten, maar het zou onzichtbaar geschieden door *den Geest van den Heere der heirscharen.* Dat was *de steen, dien de bouwlieden verworpen hebben,* omdat zij hem niet afgehouwen hadden, maar die nu tot *een hoofd des hoeks* geworden is. *a*. De kerk van het Evangelie is een koninkrijk, waarvan Christus de eenige en souvereine Vorst is, waarover Hij regeert door Zijn Woord en Geest, waarvan Hij Beschermer en Wetgever is, en waarvan Hij hulde en schatting ontvangt. Het is een koninkrijk *niet van deze wereld,* en toch daarin opgericht, het is het koninkrijk Gods onder de menschen. *b. De God des hemels zou* het koninkrijk oprichten, om aan Christus macht te geven, gericht te oefenen, om Hem als *Koning op Zijn heiligen berg Zion* te stellen, en een gewillig volk tot

gehoorzaamheid aan Hem te brengen. Door den God des hemels opgericht, wordt het dikwijls in het *Nieuwe Testament het koninkrijk der hemelen* genoemd, want zijn oorsprong is van boven en zijne strekking is naar boven. c. Het zou opgericht worden *in de dagen van die koningen,* de koningen van het vierde rijk, waarop bijzonder de aandacht gevestigd wordt Lukas 2:I, dat Christus geboren werd, toen op bevel van den keizer van Rome, *de geheele wereld beschreven werd,* wat eene duidelijke aanwijzing was, dat dat rijk zoover reikte, als ooft met eenig wereldsch rijk het gevel was. Terwijl deze koningen met elkander twisten en bij al deze worstelingen elk van de strijdende partijen zijne rekening hoopt te vinden, zal God Zijn eigen werk doen en Zijn eigen raad volbrengen. Deze koningen zijn allen vijanden van Christus' koninkrijk, en toch zal het hun ten spijt opgericht worden. *d.* Het is een koninkrijk, dat geen verval kent, niet in gevaar van vernietiging is en geen troonsopvolging of omwenteling hebben zal. Het *zal in der eeuwigheid niet verstoord worden* door den inval van eene vreemde macht, zooals vele andere koninkrijken, vuur en zwaard kunnen het niet verwoesten, de vereenigde machten van de aarde en de hel kunnen noch de onderdanen van hunnen vorst, noch den vorst van zijne onderdanen berooven, ook zal dat koninkrijk *aan geen ander volk overgelaten worden,* zooals de koninkrijken der aarde. Evenals Christus een koning is zonder opvolger (want Hij zal zelf in eeuwigheid regeeren), zoo is Zijn koninkrijk er een, dat geen omwenteling kent. Het koninkrijk Gods werd weliswaar van de Joden genomen en den heidenen gegeven Mattheus 21:43, maar toch was het de leer van Christus, die heerschte, het koninkrijk van den Messias. De christelijke kerk is nog steeds dezelfde, zij is op eene rots gegrond, fel bestreden, maar zal nimmer overweldigd worden door de poorten der hel. *e.* Het is een koninkrijk, dat allen tegenstand overwinnen zal. Het *zal alle die koninkrijken verzamelen,* zooals *de steen zonder handen afgehouwen* het beeld vermaalde, vers 44, 45. Het koninkrijk van Christus zal alle andere koninkrijken vervangen, ze overleveren en bloeien, terwijl zij onder hun eigen gewicht bezwijken, en zoo woest worden, dat *hun plaats ze niet meer kent.* Alle koninkrijken die tegen het koninkrijk van Christus optreden, zullen verbroken worden *met eene ijzeren roede* als *een pottenbakkersvat,* Psalm 2:9. En in de koninkrijken, die zich onderwerpen aan het koninkrijk van Christus, zullen tyrannie, afgoderij en alles, wat tot hun verwijt strekt, zoover het Evangelie van Christus terrein wint, teniet gedaan worden. De dag komt, dat Jezus Christus *teniet gedaan zal hebben alle heerschappijen alle macht en kracht,* en *al Zijne vijanden zal gezet hebben tot eene voetbank Zijner voeten,* dan zal deze profetie haar volkomen vervulling hebben, en eerder niet, 1 Corinthiers 24:25. Onze Zaligmaker schijnt hierop te zinspelen, als Hij, sprekende van Zichzelf, als van den steen, door de Joodsche bouwlieden verworpen, zegt: *Op wien deze steen valt, dien zal hij vermorzelen f.* Het zal een eeuwig koninkrijk zijn. De koninkrijken der aarde, die alles vermaald hadden, werden ten laatste, op hun beurt, eveneens vermaald, maar het koninkrijk van Christus zal andere koninkrijken vermalen, en zelf *in alle eeuwigheid bestaan.* Zijn troon zal zijn als de dagen des hemels, Zijn zaad, Zijne onderdanen, als de sterren des hemels, niet alleen zoo talrijk, maar ook zoo onveranderlijk. *Der grootheid van* Christus' *heerschappij en vrede zal geen einde zijn. De Heere zat in eeuwigheid regeeren,* niet alleen totdat er geen tijd meer is, maar ook als de tijd en de dag niet meer zijn, en God *zal* tot in eeuwigheid *alles in allen zijn.*

Nadat Daniël den droom aldus, tot voldoening van Nebukadnezar, uitgelegd had, waarbij deze hem niet in de rede viel, want de uitlegging was zoo volledig, dat hij niets meer te vragen had, en zoo klaar, dat hij geen tegenwerping maken kon, besluit hij met de plechtige verzekering,

1. Van de goddelijke ingeving van dezen droom: *De groote God* (zoo noemt hij Hem, om zijne hooge gedachten van Hem uit te drukken, en denzelfden indruk op het gemoed van dezen grooten koning te maken) *heeft den koning bekend gemaakt, wat hierna geschieden zal,* wat

de goden der Chaldeën niet konden doen. En aldus werd ten volle bevestigd dat groote argument, dat Jesaja lang daarvoor had aangevoerd tegen de afgodendienaars, en in ‘t bijzonder de afgodendienaars van Babel, toen hij de goden, die zij aanbaden, uitdaagde om *de dingen te verkondigen, die hierna komen zullen, opdat wij weten, dat Gij goden zijt, Jesaja* 41:23, en daardoor bewees de God van Israël dat Hij de ware God was, dat Hij *van den beginne aan het einde verkondigt,* Jesaja 46:10.

2. Van de ontwijfelbare zekerheid van de dingen, door den droom voorspeld. Hij, die deze dingen bekend maakt, is Dezelfde, die ze bepaald en besloten heeft, en ze door Zijne leiding volbrengt, en wij kunnen ons verzekerd houden, dat *Zijn raad bestaan* zal en niet veranderd kan worden, en daarom is *de droom gewis en zijne uitlegging zeker.* Wat God bekend heeft gemaakt, daar kunnen wij staat op maken.

Daniël 2:46-49

Men kon verwachten, dat, als Nebukadnezar er naar streefde om zijn eigen koninkrijk eeuwig te maken, hij woedend zou zijn op Daniël, die zijn val voorspelde en tevens dat een ander koninkrijk van eene andere natuur het eeuwige koninkrijk zijn zou, maar in plaats van erover gebelgd te zijn als over eene beleediging, ontving hij het als een orakel, en hier wordt ons gezegd, wat de uiting was van den indruk, die op hem was gemaakt.

1. Hij stond gereed Daniël te beschouwen als een der goden. Hoewel hij zag, dat hij een mensch was, toch besloot hij uit deze wondervolle openbaring, beide van zijne geheime gedachten, door hem den droom te zeggen, en van de toekomende dingen, door hem de uitlegging er van te geven, dat er vast en zeker een god in hem woonde, die zijne aanbidding waardig was, en daarom *viel hij op zijn aangezicht en aanbad Daniel,* vers 46. Het was de gewoonte in dat land den koning te eeren door voorover te liggen, omdat zij iets van de goddelijke macht op zich hebben: *Ik heb gezegd: Gij zijt goden,* en daarom bewees deze koning, die deze hulde dikwijls van anderen ontvangen had, aan Daniel dezelfde hulde, daar hij meende, dat deze goddelijke kennis bezat, en hij was zoo getroffen door bewondering daarvoor, dat hij zich niet bedwingen kon, maar vergat, beide, dat Daniël een mensch was, en dat hij zelf koning was. Aldus maakte God de openbaring *groot en heerlijk,* daar hij een trotsch heerscher zulk eene vereering ontlokte door een enkelen straal daarvan. Hij *aanbad Daniel,* en hij *zeide, dat men hem een drankoffer doen zoude, met liefelijk reukwerk,* hierin kan hij niet gerechtvaardigd, maar in zekere mate verontschuldigd worden, daar Cornelius evenzeer gereed stond om Petrus te aanbidden, en Johannes den engel, hoewel beiden beter wisten. Maar hoewel het hier niet vermeld wordt, toch hebben wij reden om te denken dat Daniël de eer weigerde, die hem gebracht werd, en, als Petrus, tot Cornelius zeide: *Sta op ik ben zelf ook een mensch,* of, als de engel tot Johannes: *Zie, dat gij dat niet doet,* want er wordt niet gezegd, dat het offer hem gebracht werd, hoewel de koning het beval, of liever

zeide, want dat is het woord. Hij zeide in zijn haast: *Dat men hem drankoffer doen zoude.* En, dat Daniël iets tot hen zeide, dat zijne oogen en gedachten in eene andere richting leidde, ligt opgesloten in wat volgt, vers 47. *De koning antwoordde Daniel en zeide:* Het is mogelijk, dat die geen ware liefde tot het Woord hebben, toch groote achting bewijzen aan de dienaren van Gods Woord. *Herodes vreesde Johannes en hoorde hem gaarne,* en toch bleef hij in zijne zonde, Markus 6:20.

2. Hij erkende gereedelijk, dat de God van Daniel een groot God was, de ware God, de eenige levende en ware God. Als Daniël niet wil toelaten, dat hij aangebeden wordt (zooals Daniël hem waarschijnlijk te kennen gaf) dan zal bij *God aanbidden,* door te belijden, vers 47:*Het is de waarheid, dat ulieder God een God der goden is,* en er is geen ander God, zooals Hij, boven alle goden in waardigheid, boven alle goden in heerschappij. Hij is een *Heere der koningen,* aan Wien zij hun macht ontleenen en Wien zij verantwoording schuldig zijn, en Hij is een God, die beide *de verborgenheden kent* en *openbaart,* wat het meest verborgen is, ziet Hij en kan Hij openbaren, en wat Hij geopenbaard heeft, was verborgen en niemand kon het openbaren, 1 Corinthiers 2:10.

3. Hij verhoogde Daniël, en maakte hem tot een man van aanzien, vers 48. Weliswaar maakte God hem een man van aanzien, toen hij hem toegang gaf tot Zijne gemeenschap, aanzienlijker dan Nebukadnezar hem maken kon, maar, omdat God hem had groot gemaakt daarom maakte ook de koning hem groot. Maakt rijkdom de menschen groot? De koning *gaf hem vele groote*

geschenken, en hij had geen reden om die te weigeren, daar ze hem zooveel te beter in staat stelden om zijne broederen in hun gevangenschap goed te doen. Deze geschenken waren eene dankbare erkenning van de goede diensten, die hij hem bewezen had, maar hij had ze niet bedoeld en ze als voorwaarde gesteld, zooals Bileam het loon van zijne waarzegging verlangde. Maakt macht iemand groot? Hij maakte hem tot *heerscher over het gansche landschap van Babel,* dat zonder twijfel grooten invloed had op de andere provinciën, eveneens maakte hij hem tot curator van de universiteit, *overste der overheden over alle de wijzen van Babel,* om te onderrichten, die hij aldus overtroffen had, en, sinds zij niet konden doen, wat de koning van hen verlangde, zullen zij gedwongen worden te doen, wat Daniël van hen verlangde. Want het voegt, *dat de dwaas een knecht zij desgenen, die wijs van harte is.* Ziende, dat Daniel *deze verborgenheid kon openbaren,* vers 47, bevorderde de koning hem aldus. Het is wijs van vorsten om hen te bevorderen en te gebruiken, die goddelijke openbaring ontvangen, en er zeer vertrouwd mee zijn, die, zooals Daniel hier, toonen, dat zij wel bekend zijn met het koninkrijk der hemelen. Evenals Daniël, werd Jozef aan het hof van den koning van Egypte bevorderd wegens het uitleggen van diens droomen, en hij noemde hem Zafnath Paäneah-*Die het verborgene openbaart,* zooals de koning van Babel Daniël hier noemt, zoodat de inleiding tot hun verheffing dezelfde is-om, en uit overweging van hun goede diensten, aan de kroon bewezen, door het openbaren van het verborgene.

4. Hij verhoogde zijne metgezellen om zijnentwil op zijne bijzondere bede en verzoek, vers 49. Daniël zelf *bleef aan de poorten des konings,* als dienaar, als raadsman, als minister, en misschien als kamerheer: maar hij gebruikte zijn invloed voor zijne vrienden, zooals een goed man betaamt, en bezorgde Sadrach, Mesach en Abed-nego plaatsen in de regeering. Die hem met hun gebed ondersteunden, zouden met hem deelen in de eer, zooveel dankbaarheid gevoelde hij voor dien dienst. Hun bevordering zou een groote steun en hulp zijn voor Daniel in zijn ambt en werkzaamheden. En deze vrome Joden, aldus te Babel bevorderd, hadden ruimschoots gelegenheid hunne broederen in gevangenschap te dienen, en hun veel goeds te doen, wat zij ongetwijfeld bereid waren te doen. Voordat God Zijn volk in ellende brengt, bereidt Hij die somtijds voor hen op deze wijze, opdat zij die verdragen kunnen.

HOOFDSTUK 3

1 De koning Nebukadnezar maakte een beeld van goud, welks hoogte was zestig ellen, zijn breedte zes ellen; hij richtte het op in het dal Dura, in het landschap van Babel.
2 En de koning Nebukadnezar zond henen, om te verzamelen, de stadhouders, de overheden, en de landvoogden, de wethouders, de schatmeesters, de raadsheren, de ambtlieden, en al de heerschappers der landschappen, dat zij komen zouden tot de inwijding van het beeld, hetwelk de koning Nebukadnezar had opgericht.
3 Toen verzamelden zich de stadhouders, de overheden, de landvoogden, de wethouders, de schatmeesters, de raadsheren, de ambtlieden, en al de heerschappers der landschappen, tot inwijding van het beeld, hetwelk de koning Nebukadnezar had opgericht; en zij stonden voor het beeld, dat Nebukadnezar had opgericht.
4 En een heraut riep met kracht: Men zegt u aan, gij volken, gij natien, en tongen!
5 Ten tijde als gij horen zult het geluid des hoorns, der pijp, der citer, der vedel, der psalteren, des akkoordgezangs, en allerlei soorten van muziek, zo zult gijlieden nedervallen, en aanbidden het gouden beeld, hetwelk de koning Nebukadnezar heeft opgericht;
6 En wie niet nedervalt en aanbidt, die zal te dierzelfder ure in het midden van den oven des brandenden vuurs geworpen worden.
7 Daarom te dier tijd, als al die volken hoorden het geluid des hoorns, der pijp, der citer, der vedel, der psalteren, en allerlei soorten der muziek, alle volken, natien, en tongen nedervallende, aanbaden het gouden beeld, hetwelk de koning Nebukadnezar had opgericht.
8 Daarom naderden even ter zelfder tijd Chaldeeuwse mannen, die de Joden openlijk beschuldigden;
9 Zij antwoordden en zeiden tot den koning Nebukadnezar: O koning! leef in der eeuwigheid!
10 Gij, o koning! hebt een bevel gegeven, dat alle mensen, die horen zouden het geluid des hoorns, der pijp, der citer, der vedel, der psalteren, en des akkoordgezangs, en allerlei soorten van muziek, nedervallen, en het gouden beeld aanbidden zouden;
11 En wie niet nederviel, en aanbad, die zou in het midden van den oven des brandenden vuurs geworpen worden.
12 Er zijn Joodse mannen, die gij over de bediening van het landschap van Babel gesteld hebt, Sadrach, Mesach en Abed-nego; deze mannen hebben, o koning! op u geen acht gesteld; uw goden eren zij niet, en zij bidden het gouden beeld niet aan, hetwelk gij opgericht hebt.
13 Toen zeide Nebukadnezar in toorn en grimmigheid, dat men Sadrach, Mesach en Abed-nego voorbrengen zou; toen werden die mannen voor den koning gebracht.
14 Nebukadnezar antwoordde en zeide tot hen: Is het met opzet, Sadrach, Mesach en Abed-nego, dat gijlieden mijn goden niet eert, en het gouden beeld, dat ik opgericht heb, niet aanbidt?
15 Nu dan, zo gijlieden gereed zijt, dat gij ten tijde, als gij horen zult het geluid des hoorns, der pijp, der citer, der vedel, der psalteren, en des akkoordgezangs, en allerlei soort der muziek, nedervalt, en aanbidt het beeld, dat ik gemaakt heb, zo is het wel; maar zo gijlieden het niet aanbidt; ter zelfder ure zult gijlieden geworpen worden in het midden van den oven des brandenden vuurs; en wie is de God, Die ulieden uit mijn handen verlossen zou?
16 Sadrach, Mesach en Abed-nego antwoordden en zeiden tot den koning Nebukadnezar: Wij hebben niet nodig u op deze zaak te antwoorden.
17 Zal het zo zijn, onze God, Dien wij eren, is machtig ons te verlossen uit den oven des brandenden vuurs, en Hij zal ons uit uw hand, o koning! verlossen.
18 Maar zo niet, u zij bekend, o koning! dat wij uw goden niet zullen eren, noch het gouden beeld, dat gij hebt opgericht, zullen aanbidden.

19 Toen werd Nebukadnezar vol grimmigheid, en de gedaante zijns aangezichts veranderde tegen Sadrach, Mesach en Abed-nego; hij antwoordde en zeide, dat men den oven zevenmaal meer heet zou maken dan men dien pleegt heet te maken.
20 En tot de sterkste mannen van kracht, die in zijn heir waren, zeide hij, dat zij Sadrach, Mesach en Abed-nego binden zouden, om te werpen in den oven des brandenden vuurs.
21 Toen werden die mannen gebonden in hun mantels, hun broeken, en hun hoeden, en hun andere klederen, en zij wierpen hen in het midden van den oven des brandenden vuurs.
22 Daarom dan, dewijl het woord des konings aandreef, en de oven zeer heet was, zo hebben de vonken des vuurs die mannen, die Sadrach, Mesach en Abed-nego opgeheven hadden, gedood.
23 Maar als die drie mannen, Sadrach, Mesach en Abed-nego, in het midden van den oven des brandenden vuurs, gebonden zijnde, gevallen waren,
24 Toen ontzette zich de koning Nebukadnezar, en hij stond op in der haast, antwoordde en zeide tot zijn raadsheren: Hebben wij niet drie mannen in het midden des vuurs, gebonden zijnde, geworpen? Zij antwoordden en zeiden tot den koning: Het is gewis, o koning!
25 Hij antwoordde en zeide: Ziet, ik zie vier mannen, los wandelende in het midden des vuurs, en er is geen verderf aan hen; en de gedaante des vierden is gelijk eens zoons der goden.
26 Toen naderde Nebukadnezar tot de deur van den oven des brandenden vuurs, antwoordde en sprak: Gij Sadrach, Mesach en Abed-nego, gij knechten des allerhoogsten Gods! gaat uit en komt hier! Toen gingen Sadrach, Mesach en Abed-nego uit het midden des vuurs.
27 Toen vergaderden de stadhouders, de overheden, en de landvoogden, en de raadsheren des konings, deze mannen beziende, omdat het vuur over hun lichamen niet geheerst had, en dat het haar huns hoofds niet verbrand was, en hun mantels niet veranderd waren, ja, dat de reuk des vuurs daardoor niet gegaan was.
28 Nebukadnezar antwoordde en zeide: Geloofd zij de God van Sadrach, Mesach en Abed-nego, Die Zijn engel gezonden, en Zijn knechten verlost heeft, die op Hem vertrouwd hebben, en des konings woord veranderd, en hun lichamen overgegeven hebben, opdat zij geen god eerden noch aanbaden, dan hun God.
29 Daarom wordt van mij een bevel gegeven, dat alle volk, natie en tong, die lastering spreekt tegen den God van Sadrach, Mesach en Abed-nego, in stukken gehouwen worde, en zijn huis tot een drekhoop gesteld worde; want er is geen ander God, Die alzo verlossen kan.
30 Toen maakte de koning Sadrach, Mesach en Abed-nego voorspoedig in het landschap van Babel.

Aan het slot van het vorige hoofdstuk lieten wij Daniels metgezellen, Sadrach, Mesach en Abed-nego achter, in eer en macht, over het landschap Babel gesteld, en verhoogd om hun betrekking tot den God van Israël en den invloed, dien zij bij hem hadden. Ik weet niet of ik wel zeggen mag: het zou goed zijn als alle heiligen deze eer hadden. Neen, er zijn er velen, voor wie zij niet goed zou zijn, de eer der heiligen wordt beweerd voor eene andere wereld. Maar hier vinden wij diezelfde drie mannen even diep in de ongenade des konings, als zij toen hoog in zijn gunst stonden, en toch in waarheid hooger geëerd door hun God, dan zij daar geëerd werden door hun vorst, beide, door de genade, waardoor Hij hen in staat stelde liever te lijden dan te zondigen, en door de wonderbare en heerlijke verlossing, die Hij voor hen wrocht uit hun lijden. Het is eene zeer merkwaardige geschiedenis, een heerlijk voorbeeld van de macht en goedheid van God, eene krachtige bemoediging voor zijn volk in tijden van beproeving. De apostel wijst er op, als hij onder de geloofshelden opnoemt, die door hun geloof "de kracht des vuurs hebben uitgebluscht", Hebreeen 11:34. I.Nebukadnezar richt een gouden beeld op en wijdt het in, waarbij hij al zijne onderdanen, onverschillig van wat rang of stand, oproept om neer te vallen en het te aanbidden, aan welk gebod het volk algemeen gehoorzaamt, vers l-7. II. Hem wordt aangebracht, dat de Joodsche overheden geweigerd hebben het gouden beeld te aanbidden, vers 8-12. III. Zij blijven standvastig bij hun weigering, ondanks zijne woede en bedreigingen, vers 13-18. IV, Zij worden om hun weigering in den vurigen oven geworpen, vers 19-23. V. Zij worden op wonderbare wijze door de macht van God in het vuur bewaard en door de gunst van den koning uitgenoodigd uit het vuur te komen, die door dit wonder overtuigd was van zijne dwaling, waardoor hij er hen in geworpen had, vers 24-27. Vl. De koning geeft hierop Gode de eer, en schenkt zijne gunst aan deze getrouwe helden, vers 28-30.

Daniël 3:1-7

Wij hebben geen zekerheid van den tijd van deze geschiedenis, maar als dit beeld, dat Nebukadnezar inwijdde, in eenig verband staat tot dat, waarvan hij droomde, dan is het waarschijnlijk, dat dit alles niet lang daarna plaats had: sommigen nemen het zevende jaar van Nebukadnezar aan, een jaar voor Jojachims gevangenschap, waarbij Ezechiël meegevoerd werd.

1. Er wordt dus *een beeld van goud* opgericht om aangebeden te worden. Babel was reeds vol afgoden, maar deze heerschzuchtige vorst is niet tevreden voordat er nog een meer is, want die den eenigen alleen levenden God veracht hebben, en in vele goden gaan gelooven, vinden de goden, die zij zelf gemaakt hebben, zoo onbevredigend, en hun honger naar hen zoo onverzadelijk, dat zij ze tot in het oneindige vermeerderen, ze eindeloos achterna wandelen, en nooit weten, wanneer ze genoeg hebben. Afgodendienaars zijn belust op een nieuwtje en op afwisseling. Hij *verkoos nieuwe goden.* Die er veel hebben, wenschen er nog meer te hebben. Om het koninklijke voorrecht van zijne kroon uit te oefenen, namelijk de goden te kiezen, die hij wilde, maakte de koning Nebukadnezar dit beeld, vers 1. Opmerking verdient,

1. De kostbaarheid van het beeld, het was *een beeld van goud,* zeker niet enkel goud, rijk als hij was, is het waarschijnlijk, dat hij dat niet betalen kon, maar overtrokken met goud. De vereerders van valsche goden zijn niet gewoon op kosten te zien als zij beelden oprichten om die te aanbidden, zij *verkwisten het goud uit de beurs* voor dat doel, Jesaja 46:6, en maken onze gierigheid in dienst van den waren God beschaamd.

2. Zijn omvang, *zijne hoogte was zestig elfen, zijne breedte zes ellen.* Het was vijftienmaal zoo groot als de gewone menschelijke grootte, want die wordt berekend op vier ellen of zes voet, alsof de geweldige afmetingen eene vergoeding moesten zijn voor zijne levenloosheid. Maar waarom richtte Nebukadnezar dit beeld op? Sommigen veronderstellen, dat het was om zich te zuiveren van de beschuldiging, dat hij een Jood geworden was, omdat hij voor kort met grooten lof van den God van Israël gesproken en eenigen van Diens vereerders bevorderd had. Of misschien was het bedoeld als een beeld van hem zelf, en wilde hij daardoor aangebeden worden. Veel trotsche vorsten maakten er aanspraak op, dat hun goddelijke eer bewezen werd, onder anderen Alexander de Groote, die beweerde, dat hij een zoon van den Olympischen Jupiter was. Hem was gezegd, van het beeld, dat hij in zijn droom gezien had, dat hij voorgesteld werd door *het gouden hoofd,* dat gevolgd zou worden door rijken van minder metaal, maar hier wil hij het heele beeld zijn, want hij maakt het geheel van goud. Ziehier, *a.* Hoe de goede indrukken, die toen op hem gemaakt waren, geheel verdwenen waren. Toen erkende hij, dat de God van Israël in waarheid *een God der goden* en *een Heere der koningen was,* en toch, rechtstreeks in strijd met de uitdrukkelijke wet van God richt hij nu een beeld op ter aanbidding, gaat hij niet alleen voort met zijne vroegere afgoderijen, maar hij begint zelfs met nieuwe. Eene krachtige overtuiging ontbreekt het dikwijls aan eene grondige bekeering. Velen hebben in ellende de ongerijmdheid en het gevaar van de zonde erkend en zijn er toch in gebleven. *b.* Hoe diezelfde droom en de uitlegging er van, die toen zulke goede indrukken op hem maakte, nu eene geheel tegenovergestelde uitwerking had. Toen bracht hij hem op de knieen als een nederig aanbidder van God, nu wordt hij daardoor een stoutmoedig mededinger van God. Toen meende hij, dat het iets groots was om het gouden hoofd van het beeld te zijn en erkende, dat hij het aan God te danken had, maar zijn hart verheft zich en nu is hem dat te min en wil hij, in tegenspraak met God zelf en zijn orakel, *alles m allen* zijn.

11. De stadhouders en ambtlieden worden tezamen geroepen, om de plechtigheid van de inwijding van dit beeld bij te wonen, vers 23. Boodschappers worden uitgezonden naar alle deelen van het koninkrijk *om te verzamelen de stadhouders, en overheden, de schatmeesters, de raadsheeren en de ambtlieden, en alle de bewindvoerders der landschappen, zij* allen moeten komen tot *inwijding van het beeld.* Hij roept de aanzienlijken op, om den afgod grootelijks te eeren, daarom ook wordt ter eere van den Christus vermeld, dat *koningen Hem geschenken zullen brengen. Als* hij hen ertoe ken brengen, hulde te doen aan zijn gouden beeld, dan twijfelt hij niet of het lagere volk zal van zelf volgen. Gehoorzaam aan den oproep des konings verlaten al de stadhouders en overheden van dat groote koninkrijk den dienst van hun bijzonder landschap en komen naar Babel, tot inwijding van dit gouden beeld, lange reizen hadden velen van hen te maken, en kostbare, en dat

voor zulk eene dwaasheid, maar de aanbidders van afgoden zijn al evenzeer van verstand beroofd als de afgoden zelf.

III. Er wordt afgekondigd een bevel, dat alle personen, die voor het beeld aanwezig zijn, op een gegeven teeken, voorover moeten vallen en het beeld aanbidden, als *het gouden beeld, hetwelk de koning Nebukadnezar heeft opgericht.* Een heraut roept dit luide uit in deze groote vergadering van aanzienlijken met hun talrijk gevolg van dienaren en trawanten, en eene groote menigte volks, zonder twijfel, die niet geroepen was, bovendien, zij moeten er allen op letten,

1. Dat de koning streng beveelt en gelast dat iedereen zal neervallen en *het gouden beeld aanbidden,* welke goden zij op een anderen tijd aanbidden, nu moeten zij dit aanbidden.

2. Dat zij het allen tegelijk moeten doen, ten teeken van hun gemeenschap in dezen afgodischen dienst, en dat, met dit doel, een teeken zal gegeven worden door een muziekkorps, dat eveneens dienen moest om de plechtigheid *op* te luisteren en het gemoed van hen, die niet gewillig waren, te verzachten en te buigen, om. hen er toe te brengen ‘s konings bevel op te volgen. Deze vroolijkheid en blijdschap bij den eeredienst moest wel aangenaam zijn voor vleeschelijke, zinnelijke zielen, die vreemdelingen waren aan dien geestelijken dienst, die God toekomt, daar Hij een geest is.

IV. De volkomen gehoorzaamheid van de vergadering aan dit bevel, vers 7. Zij hoorden het geluid der muziekinstrumenten, beide, blaas- en snaarinstrumenten, *des hoorns en der pijp der citer, der vedel, des psalters,* welk concert verrukkelijk gevonden werd, en dan ook zeer geschikt was om uit te noodigen tot eene hulde, als hier gebracht zou worden, en terstond *aanbaden alle volken, natiën en tongen, nedervallende het gouden beeld,* als een man als soldaten, die gewoon zijn geoefend te worden bij trommelslag. En geen wonder, waar afgekondigd was, dat *wie niet nedervalt en aanbidt, in den oven des vuurs geworpen zal worden,* die met dat doel gestookt werd, vers 6. Hier was de bekoring der muziek om hen tot gehoorzaamheid te lokken, en de verschrikking van den vuriger oven om hen tot gehoorzaamheid te dwingen. Aldus, door verzoeking omringd, bezweken allen De meesten gaan, waarheen de zinnen hen sturen, er is niets zoo slecht, waartoe de zorgelooze wereld niet getrokken wordt door een muziekconcert, *of* gedreven door een vurigen oven. En op deze en dergelijke wijze zijn valsche godsdiensten ingevoerd en in stand gehouden.

Daniël 3:8-18

Het was vreemd, dat Sadrach, Mesach en Abed-nego in deze vergadering aanwezig waren, terwijl zij waarschijnlijk wisten met welk doel zo samengeroepen was. Wij mogen veronderstellen, dat Daniël afwezig was, 't zij om reden van zijne werkzaamheden of omdat hij verlof van den koning had weg te blijven, tenzij wij veronderstellen, dat hij zoo hoog in de gunst des konings stond, dat niemand hem durfde aanklagen van ongehoorzaamheid. Maar waarom bleven zijne metgezellen niet weg? Zeker, omdat zij de bevelen des konings wilden gehoorzamer zoover dat mogelijk was, en in 't openbaar getuigen tegen deze grove afgoderij. Zij vonden het niet genoeg niet voor het beeld te buigen, maar, daar zij een ambt bekleedden, meenden zij, dat zij verplicht waren er tegen op te komen, hoewel het het beeld was, dat de koning hun meester oprichtte, en het een gouden beeld zou zijn voor hen, die het aanbaden.

1. Den koning wordt aangebracht door *Chaldeeuwsche mannen*, dat deze drie heeren 's konings bevel niet gehoorzaamden, vers 8. Misschien waren deze Chaldeeuwsche aanbrengers *toovenaars* of *sterrenkijkers*, die in 't bijzonder *Chaldeen* genoemd werden, Hoofdstuk 2:24, die Daniels metgezellen haat toedroegen om zijnentwil en hunnentwil, omdat hij hen overtroffen had, zoowel als zijne metgezellen. Op hun verzoek was dezen Chaldeën genade geschonken en hun leven gespaard, en zie, hoe zij goed met kwaad vergelden! voor hun liefde haatten zij hen. Zoo *stond* ook Jeremia *voor God om goed te spreken* voor hen, die later *voor zijne ziel een kuil groeven*, er. 18:20. Wij moeten het niet vreemd vinden, als wij zulke ondankbare menschen ontmoeten. Of misschien waren het dezulken, die op de plaats hoopten, waartoe zij bevorderd waren, en die hen om hun rang benijdden, en *wie zal voor nijdigheid bestaan? Zij* beroepen zich op den koning zelf, wat betreft het bever, met allen gepasten eerbied voor zijne majesteit, en de gewone begroeting: O *koning, leef in eeuwigheid!* alsof zij niets anders dan zijn eer bedoelden, en de bevordering van zijne belangen, terwijl zij hem in werkelijkheid voorstelden, wat hem zelf en zijn koninkrijk in gevaar brengen moest, zij vragen verlof,

1. Hem te mogen herinneren aan de wet, die hij pas ingesteld had. Dat iedereen, zonder uitzondering van volk of taal, nedervallen en het beeld aanbidden zou, zij herinneren hem ook aan de straf bij de wet gesteld op overtreding, dat namelijk de overtreders *in den oven des vuurs geworpen zouden worden*, vers 10,11. Het kan niet ontkend worden, dat de wet zoo luidde, maar de vraag blijft of het eene rechtvaardige wet was.

2. Om hem in te lichten, dat deze drie mannen, Sadrach, Mesach en Abed-nego, zich niet aan dit besluit onderworpen hadden, vers 12. Het is waarschijnlijk, dat Nebukadnezar geen bijzondere bedoeling had om hun een strik te spannen, toen hij deze wet maakte, want dan zou hij zelf het oog op hen gehouden hebben, en had hij deze inlichting niet noodig, maar hun vijanden, die gelegenheid tegen hen zochten, grepen deze aan en haastten zich hen aan te klagen. Om de zaak te verzwaren en den koning te meer tegen hen te doen ontsteken, a. Herinneren zij hem aan de waardigheid, waartoe hij de misdadigers verheven had. Hoewel het loden, vreemden, gevangenen, mannen van een veracht volk en een verachten godsdienst waren, toch had de koning hen over de bediening van *het landschap Babel gesteld.* Daarom was het zeer ondankbaar, en een blijk van onverdragelijke onbeschaamdheid, dat zij 's konings bevel niet gehoorzaamden, terwijl zij zulk een groot aandeel aan de gunst des konings hadden, En bovendien, de hooge plaats, die zij innamen maakte hun weigering te meer ruchtbaar, het zou een slecht voorbeeld zijn, en een slechten invloed op anderen hebben, en daarom was het noodzakelijk, dat de zaak met strengheid behandeld werd. Zoo hebben gewoonlijk vorsten, die

toch al tegen onschuldigen slecht gezind zijn, gewoonlijk maar al te velen om zich heen, die alles doen wat zij kunnen, om hen nog slechter te maken. b. Zij veronderstellen, dat het gedaan was met een boosaardig, beleedigend opzet en ten spijt van hem en zijn gezag: "Zij *hebben op u geen acht gesteld,* want *ze eeren niet de goden,* die gij dient en die gij verlangt, dat zij zullen dienen, en *bidden het "ouden beeld niet* aan, *hetwelk gij opgericht hebt."*

11. Deze drie vrome Joden werden terstond voor den koning gebracht, op deze aanklacht, in staat van beschuldiging gesteld en ondervraagd. Nebukadnezar ontstak in woede, en *in toorn en grimmigheid zeide hij,* dat zij voorgebracht zouden worden, vers 13. Hoe weinig eervol was het voor dezen machtigen vorst, dat hij over zooveel volken regeerde, als hij ter zelfder tijd *zijn eigen geest niet wederhouden kon* dat er zoovelen zijne onderdanen en gevangenen waren, terwijl hij zelf verslaafd was aan zijne ruwe hartstochten en er door beheerscht werd! Hoe weinig geschikt was hij om redelijke menschen te regeeren, die zelf niet door de rede geregeerd werd! Het behoefde geen verrassend nieuws voor hem te zijn, dat deze drie mannen zijne goden nu niet dienden, want hij wist zeer wel, dat zij ze nooit gediend hadden, en dat hun godsdienst, waaraan zij steeds trouw gebleven waren, hun verbood, dat te doen. Ook had hij geen reden, om te denken, dat het hun bedoeling was, zijn gezag te hoonen, want zij hadden zich in alle omstandigheden aan hem als hun vorst onderdanig en gehoorzaam getoond. Maar het was bijzonder ongepast, terwijl hij bezig was zijne godsdienstige plichten te vervullen en zijn gouden beeld in te wijden, om in zulk eene woede en toorn te ontsteken, en zichzelf van de wijs te brengen. *Het verstand des menschen, zou* men meenen, kon ten minste *zijn toorn vertraagd hebben.* Ware vroomheid kalmeert den geest, maakt hem rustig en zacht, maar bijgeloof en de dienst van valsche goden prikkelt de hartstochten, vervult de menschen met woede en razernij en verandert ze in dieren. *Des konings gramschap is als het brullen eens leeuws,* zoo was het met de gramschap van dezen koning, en toch werden deze drie mannen, terwijl hij zoo vertoornd was, *voor hem gebracht,* en verschenen met onversaagden moed en onbezweken standvastigheid.

III. De zaak wordt hun in ‘t kort voorgelegd, en hun de vraag gesteld of zij willen gehoorzamen of niet.

1. De koning vroeg hun of het waar was, dat zij het gouden beeld niet met de anderen aangebeden hadden, vers 14. "Is *het met opzet?* Hebt gij het met opzet en met voorbedachten rade gedaan, of was het alleen door onoplettendheid, *dat gij mijne goden niet eert?* Wat! gij, die ik gevoed en opgevoed heb, die op mijne kosten zijt onderhouden en onderwezen, jegens wie ik zoo vriendelijk ben geweest en voor wie ik zooveel gedaan heb, gij, die zulk een grooten naam hebt ten aanzien van wijsheid en daarom uw plicht jegens uw vorst beter hadt moeten kennen, wat I *eert gij mijne goden niet en aanbidt gij het gouden beeld niet, dat ik heb opgericht?"* De trouw van Zijne knechten aan God heeft hun vijanden en vervolgers vaak verwonderd, die *zich vreemd houden, dat zijniet medeloopen tot dezelfde uitgieting der overdadigheid.*

2. Hij was bereid hen nogmaals te beproeven, als zij het tevoren met opzet niet deden, dan kunnen zij toch, bij nadenken, van gedachte veranderen, daarom wordt hun herhaald tusschen welke twee dingen zij te kiezen hebben, vers 15. *a.* De koning is bereid om, alleen ter wille van hen, de muziek nogmaals te laten spelen, om hen tot gehoorzaamheid te buigen, en als zij niet, evenals de doove adder hun ooren toestoppen, maar luisteren naar de stem des bezweerders, en het gouden beeld aanbidden, *zoo is ‘t wel,* hun vorig verzuim zal vergeven worden. Maar, *b.* De koning is besloten, dat, als zij bij hun weigering volharden, zij terstond in den oven des

vuurs geworpen zullen worden, en dat zonder eenig uitstel. Dat is in weinig woorden, waar het op neerkomt-*buigen of breken,* en omdat hij wist, dat zij zich versterkten in het geloof op hun God, hoonde hij dien op onbeschaamde wijze: "*En wie is de God, die u uit mijne hand verlossen zou?* Hij doe het, als Hij kan". Nu vergat hij, wat hij zelf eens erkend had' dat hun God *een God der goden* was en *een Heer der koningen,* Hoofdstuk 2:47. Trotsche lieden zijn steeds bereid om, als Farao, te zeggen: *Wat is de Heere, dat ik Zijne stern zou gehoorzamen,* of, als Nebukadnezar: Wie is de Heere, dat ik Zijne macht zou vreezen?

IV. Zij geven eenstemmig ten antwoord, dat zij blijven bij hun besluit om het gouden beeld niet te aanbidden, vers 16-18. Wij hebben hier een voorbeeld van kracht en zielegrootheid dat nauwelijks zijns gelijke heeft. Wij noemen deze drie mannen *jongelingen,* en dat waren zij ook, maar wij moesten hen liever de driekampioenen noemen, de eerste *drie helden* van Gods koninkrijk op aarde. Zij vervielen niet in onmatige drift of toorn tegen hen, die het gouden kalf aanbaden, zij beleedigden en hoonden hen niet, ook zochten zij de beproeving niet haastig op, en verlieten den beganen weg niet om het martelaarschap te zoeken, maar toen zij voor de vuurproef werden opgeroepen, gedroegen zij zich moedig, zoodat hun heele gedrag was gelijk lijders voor zulk eene goede zaak betaamt. De koning was stoutmoedig en slecht, toen hij dit beeld maakte, maar zij waren even stoutmoedig, en goed, toen zij er tegen getuigden. Hun zelfbeheersching is bewonderenswaardig, zij noemen den koning geen tyran of afgodendienaar: de zaak van God heeft den toorn des menschen niet noodig, maar, met voorbeeldige kalmte en bezadigdheid geven zij vastberaden hun antwoord, en zij zijn vastbesloten daarbij te blijven. Op te merken valt hier,

1. Hun blijmoedige doodsverachting en de edele onverschilligheid, die zij toonen tegenover het dilemma, waarvoor zij geplaatst zijn: O *Nebukadnezar, het valt ons niet moeilijk u in deze zaak te antwoorden. Zij* zijn niet weerbarstig, zij weigeren het antwoord niet, zij blijven niet stom, maar zij zeggen hem dat hun antwoord gereed is. Wij *hebben niet van noode u te antwoorden,* zooals sommigen lezen, zij zijn besloten niet te gehoorzamen, en de koning is besloten, dat zij sterven moeten als zij het niet doen, de zaak is derhalve uitgemaakt, en waarom zouden zij er over twisten? Maar beter is het te lezen:, *Wij zijn niet verlegen om een antwoord,* en wij behoeven er niet naar te zoeken, maar wij zijn bereid". *a. Zij* hadden geen tijd noodig om over hun antwoord na te denken, want zij weifelden in 't minst niet, of zij zouden gehoorzamen of niet. Het was eene vraag van leven of dood, en men zou zoo denken, dat zij wel eens hadden kunnen overwegen voordat zij tot een besluit kwamen, het leven is begeerlijk en de dood vreeselijk. Maar wanneer door den inhoud van het tweede bevel onmiddellijk uitgemaakt was wat zonde en wat plicht was, en er geen twijfel overbleef, wat recht was, dan waren leven en dood zaken, die niet in aanmerking mochten komen. Die de zonden vermijden willen, moeten niet met de verzoeking onderhandelen. Als hetgeen, waartoe wij gelokt of gedreven worden klaarblijkelijk kwaad is, dan moet het voorstel veeleer met verontwaardiging en afschuw verworpen, dan besproken worden, blijf er niet bij staan, maar zeg, zooals Christus ons geleerd heeft: *Ga weg achter mij, satan. b. Zij* hadden geen tijd noodig om het onder woorden te brengen. Daar zij in Gods naam moesten spreken, en opgeroepen werden om in zijne zaak te getuigen, twijfelden zij niet, of *het zou hun in die ure gegeven worden, wat zij spreken zouden,* Mattheus 10:19. Zij dachten niet over een ontwijkend antwoord, terwijl een beslissend antwoord van hen verwacht werd, neen, zij wilden zelfs den schijn niet hebben, dat zij den koning verzochten er niet op aan te dringen. Er is niets in hun antwoord, dat er uitziet als eene beleefdheid, zij beginnen niet, zooals hun beschuldigers, met: O *koning, leef in eeuwigheid,* geen kunstige vleierij, *ad captandam benevolentiam-om hem in eene gunstige stemming te brengen,* maar kort en goed: *O Nebukadnezar! het valt ons niet moeilijk u in deze*

zaak te antwoorden. Wier voornaamste zorg hun plicht is die behoeven niet bang te zijn voor den uitslag.

2. Hun geloovig vertrouwen op God en hun afhankelijkheid van Hem, vers 17. Dat was het, wat hen in staat stelde met zooveel verachting op den dood neer te zien, den dood in al zijne naaktheid, in al zijne verschrikking, zij vertrouwden op den levenden God, en in dat geloof verkiezen zij liever te lijden dan te zondigen, daarom *vreesden zij den toorn des konings niet,* maar verdroegen alles, omdat zij door het geloof het oog hielden op Hem, *als ziende den Onzienlijke,* Hebreeen 11:25, 27, *Zal het zoo zijn,* als het er zoo voor staat, als wij in den oven des vuurs geworpen moeten worden, tenzij dat wij uwe goden dienen, weet dan, *a.* Dat, al eeren wij uwe goden niet, wij toch geen atheïsten zijn, er is een God, dien wij den onze noemen, aan wien wij getrouwelijk vasthouden. *b.* Dat wij dezen God dienen, wij hebben onszelf gewijd aan Zijn eer, wij zijn bezig in Zijn werk, en verlaten ons op Zijne bescherming, Zijne zorg voor ons en Zijne belooning. c. Dat wij wel verzekerd zijn, dat deze God *machtig is ons te verlossen uit den oven des brandenden vuurs, 't* zij Hij 't doen zal of niet wij zijn er zeker van, dat Hij beletten kan, dat wij in den oven geworpen worden, en ook ons er uit verlossen kan. De trouwe knechten van God zullen bevinden, dat Hij een Meester is, in staat om hen in Zijn dienst te ondersteunen en alle machten, die tegen Hem gewapend zijn te overwinnen en te vernietigen. *Heere, indien Gij wilt, Gij kunt. d.* Dat wij reden hebben om te hopen, dat Hij *ons verlossen zal,* ten deele omdat het, bij zulk eene samenkomst van afgodendienaars, zeer ter eere van Zijn grooten naam zou zijn, als Hij hen verloste, en ten deele omdat Nebukadnezer Hem had uitgedaagd om het te doen. *Wie is die God, die ulieden verlossen zoude?* God verschijnt soms op wondervolle wijze om de rasteringen des vijands tot zwijgen te brengen, zoowel als om de gebeden van Zijn volk te verhooren, Psalm 14:18-22, Deuteronomium 32:27. Maar, als Hij ons niet verlost uit den vuriger oven, dan *zal Hij ons uit uwe hand verlossen.* Nebukadnezar kan alleen het lichaam pijnigen en dooden, en daarna kan hij niets meer doen, dan zijn zij buiten zijn bereik, uit zijne hand verlost. Goede gedachten van God en de volle verzekerdheid, dat Hij met ons is, zoolang wij met Hem zijn, is eene krachtige hulp voor ons om door het lijden heen te komen, en, als Hij voor ons is, dan behoeven wij niet te vreezen voor wat de menschen ons doen kunnen, laten zij het ergste doen, dat zij kunnen. God zal ons verlossen, van den dood of in den dood.

3. Hun vast besluit om vast te houden aan hun beginselen, wat daar ook de gevolgen van mogen zijn, vers 18. *Maar, zoo niet,* al is het Gods wil niet om ons uit den oven des vuurs te verlossen, hoewel wij weten, dat Hij het doen kan, indien Hij toelaat, dat wij in uwe hand vallen, toch zij u *bekend, o koning! dat wij uwe goden niet zullen eeren,* hoewel het uwe goden zijn, *noch het gouden beeld aanbidden,* hoewel gij zelf het *hebt opgericht. Zij* schamen zich niet voor hun godsdienst en zijn niet bevreesd er voor uit te komen, er. zeggen den koning in het gezicht, dat zij hem niet vreezen, en dat zij niet willen toegeven, waren zij met vleesch en bloed te rade gegaan, dan had veel kunnen pleiten voor gehoorzaamheid, vooral als er geen andere weg was om den dood, om *zoo "roof een dood* te ontgaan. a. Van hen werd niet verlangd hun God af te zweren, of Zijn dienst te verloochenen, neen, zelfs niet om te belijden of te verklaren, dat dit gouden beeld een god was, maar alleen om er voor te buigen, wat zij konden doen zonder hun hart aan den God van Israël te onttrekken, terwijl zij inwendig deze afgoderij verfoeiden, zooals Naaman boog in het huis van Rimmon. *b. Zij* behoefden geen afgoderij te plegen in 't vervolg, het was slechts eene daad, die van hem verlangd werd, die niet langer duurde dan een minuut, en het gevaar was voorbij, en later konden zij hun spijt betuigen. c. De koning, die het beval, had absolute macht, zij stonden onder hem, niet alleen als onderdanen, maar als gevangenen, en, als zij het deden, was het louter door dwang en

hardheid, die hun verontschuldiging zouden zijn. d Hij was hun weldoener geweest, had hen opgevoed en bevorderd, en uit dankbaarheid jegens hem moesten zij gaan zoover als mogelijk was, zich, rekbaar toonen, ook van consciëntie. *e. Zij* waren nu verdreven naar een vreemd land en tot hen, die zoo verdreven waren, was inderdaad gezegd: *Ga henen, dien andere goden,* 1 Samuel 26:19. Verondersteld werd, dat zij geneigd waren *andere goden te dienen* en het behoorde tot het oordeel, Deuteronomium 4:28. Zij waren te verontschuldigen als zij met den stroom meegingen, daar hij zoo sterk was. f. Richten niet hun koningen en hun vorsten, hun vaderen en zelfs hun priesters afgoden op, tot in Gods tempel om hen daar te eeren, en niet alleen voor hen te buigen, maar ook altaren op te richten, reukwerk te branden, en offers te offeren, tot hun kinderen toe? Dienden niet de tien stammen, vele eeuwen geleden gouden goden te Dan en te Beth-El? En zullen zij dan meer nauwgezet zijn dan hunne vaders? *Communis error facit ius-Wat iedereen doet, is recht. g.* Als zij gehoorzaamden, redden zij hun leven, en behielden hun plaats, zoo zouden zij in staat zijn hun broederen te Babel veel dienst te doen en dat nog langen tijd, want zij waren jongen voorspoedig. Maar een woord van God is voldoende om deze en nog vele dergelijke vleeschelijke redeneeringen te beantwoorden en tot zwijgen te brengen: *Gij zult u niet buigen voor eenig gesneden beeld noch hen dienen. Zij* weten, dat zij Gode meer moeten gehoorzamen dan den menschen, zij moeten liever lijden dan zondigen, en mogen geen kwaad doen opdat het goede er uit voortkome. En daarom heeft dit alles geen beteekenis voor hen, zij zijn besloten liever te sterven in hun rechtvaardigheid dan te leven in ongerechtigheid. Terwijl hunne broederen, die in hun land gebleven waren, uit eigen beweging beelden dienden, wilden zij te Babel er ook door dwang niet toe gebracht worden, maar, alsof zij juist door de wegvoering goed waren geworden, waren zij uiterst ijverig tegen de afgoderij in een afgodisch land. En in der waarheid, alles wel overwogen, was hun verlossing uit deze zondige inschikkelijkheid een even groot wonder in het rijk der genade als hun verlossing uit den oven des vuurs in het rijk der natuur. Zij waren het, die vroeger besloten zich niet te verontreinigen met *des konings spijze,* en nu zijn zij even vastbesloten zich niet te verontreinigen met zijne goden. Eene standvastige zelfverloochenende gehechtheid aan God en plicht in minder belangrijke gevallen maakt ons bekwaam en bereidt ons voor hetzelfde in meer belangrijke gevallen. En hiertoe moeten wij besloten zijn, nooit onder eenig voorwendsel, wat dan ook, beelden te dienen, of gemeenschap te hebben met die het doen.

Daniël 3:19-27

In deze verzen,

1. Worden drie trouwe knechten van God in den oven des vuurs geworpen. Nebukadnezar had zelf zooveel van den waren God geweten en erkend, dat men verwachten zou, dat hoewel zijn trots en ijdelheid hem noopten om dit gouden beeld te maken, en op te richten om aangebeden te worden, hetgeen deze jonge mannen zeiden, die hij vroeger wijzer bevonden had dan al zijne wijzen, zijne overtuiging toch zou doen herleven, en ten minste bewerken, dat hij voor hen eene uitzondering maakte, maar het bleek juist andersom.

1. In plaats van overtuigd te zijn door wat zij zeiden, werd hij buiten zichzelf gebracht van woede, vers 19. Hij *werd volgrimmigheid*, en *de gedaante zijns aangezichts veranderde* tegen de drie mannen. Hoe meer men aan dierlijke hartstochten toegeeft, hoe heviger zij worden, en zij veranderen zelfs iemands uiterlijk, tot groote schande van zijne wijsheid en rede. In zijne woede verloor Nebukadnezar de geduchte majesteit van een vorst op zijn troon, en kreeg het uitzicht van de vreeselijke woede van *een wilden os in het net.* Als woedende menschen hun gelaat maar in een spiegel zagen, zouden zij blozen over hun eigen woede en al hun misnoegen tegen zichzelf keeren.

2. In plaats van hun straf te matigen uit overweging van hun hoogen rang en de eereposten, die zij bekleedden, beval hij die te verzwaren, en *den oven zevenmaal meer heet te maken dan men placht te doen*, voor andere misdadigers, d. w. z. dat zij er zevenmaal meer brandstof in zouden werpen, dit zou hun dood niet pijnlijker maken, zooveel te eer zouden zij gestorven zijn, maar het beteekende, dat de koning hun misdaad als zevenmaal snooder beschouwde dan de misdaden van anderen, en hun dood aldus vernederender maakte. Maar God zou verheerlijkt worden door dit dwaze voorbeeld van de woede eens tirans, want hoewel het hun dood niet pijnlijker maken kon, maakte het hun verlossing des te heerlijker.

3. Hij beval, dat zij gebonden zouden worden in hun kleederen, en in het midden van den oven des vuurs geworpen, en zoo geschiedde het, vers 20, 21. Zij werden gebonden, om niet te kunnen tegenworstelen, of zich verzetten, in hunne kleederen, uit haast, of om te langzamer als ‘t ware stuk voor stuk, verteerd te worden. Maar Gods voorzienigheid beval het, om het wonder grooter te maken, als hun kleederen niet gezengd werden. Zij werden gebonden *in hunne mantels, hunne broeken en hunne hoeden* alsof hij wilde, dat hun kleederen met hen verbrand werden, uit afschuw van hun misdaad. Wat een verschrikkelijke dood was het-gebonden in een vuriger oven geworpen te worden, vers 23! Het doet iemand huiveren en beven, als men er aan denkt. Het was verbazend, dat de tiran zoo hard van hart was, zulk eene straf toe te passen, en dat de veroordeelden zoo stoutmoedig waren zich liever daaraan te onderwerpen dan te zondigen tegen God. Maar wat is dat bij den tweeden dood, bij allen oven, waarin het onkruid bij bossen geworpen zal worden, bij den poel, die eeuwig brandt van vuur en sulfer? Nebukadnezar mag zijn oven zoo heet maken als hij wil, enkele minuten zijn voldoende om een einde te maken aan de pijniging van hen, die er in geworpen zijn: maar het helsche vuur pijnigt en doodt niet. De pijn der verdoemde zondaars is feller, en *de rook van hunne pijniging gaat op in alle eeuwigheid en zij hebben geene rust,* geen verpoozing, geen vermindering van hun pijnen, *die het beest en zijn beeld aanbidden*, Openbaring 14:10, 11, terwijl er spoedig een eind zou komen aan de pijniging van hen, die in den oven geworpen werden, omdat zij dit Babelsche beest en zijn beeld niet aanbaden.

4. Het was eene opmerkelijke leiding, dat de mannen, *de sterkste mannen,* die hen bonden, en in den oven wierpen, door de vlammen verstikt of verteerd werden, vers 22. *Het woord des konings dreef hen aan,* dat zij zich haasten zouden, en zich overtuigen, dat het goed gedaan werd, en daarom besloten zij tot aan den mond van den oven te gaan, om hen *in 't midden* er van te werpen, maar zij hadden zoo veel haast, dat zij geen tijd hadden om zich naar den eisch te wapenen. De apocriefe bijvoegsels van Daniël zeggen, dat de vlam negenen veertig ellen boven den mond des ovens opsteeg. Waarschijnlijk beschikte God het zoo, dat de wind recht naar hen toe woei met zooveel geweld, dat zij er in smoorden. Aldus twistte God de twistzaak van zijne onschuldige knechten en nam wraak voor hen op hun vervolgers, die hij strafte, niet alleen bij het begaan van hun zonde, maar ook daardoor. Maar deze mannen waren slechts de werktuigen der wreedheid, hij, die ze hun beval, had grooter zonde toch leden zij naar recht omdat zij een onrechtvaardig besluit uitvoerden, en het is waarschijnlijk dat zij het met genoegen deden en blijde waren, voor dien dienst gebezigd te worden. Nebukadnezar zelf werd bewaard voor een volkomen afrekening. Er komt een dag, dat trotsche tirannen gestraft zullen worden, niet alleen voor de wreedheden waaraan zij schuldig zijn, maar voor het bezigen van hun ondergeschikten in hun wreedheden, en omdat zij hen zoodoende bloot stellen aan de oordeelen Gods.

11. Deze drie trouwe dienstknechten Gods worden uit den oven verlost. Toen zij gebonden in het midden van het verteerende vuur werden geworpen, dachten wij stellig, dat wij niet meer van hen hooren zouden, dat zij tot hun beenderen toe verteerd zouden worden, maar, tot onze verbazing, vinden wij hier, dat Sadrach, Mesach en Abed-nego nog leven.

1. Nebukadnezar bemerkt, dat zij in het vuur wandelen. Hij *ontzette zich en stond op in der haast.* Misschien was hij verbaasd, omdat de mannen, die het vonnis uitgevoerd hadden, gedood waren, en dat mocht hij zijn, want hij had reden om te denken, dat het nu zijne beurt worden zou, of het was een of andere onverklaarbare indruk op zijn eigen gemoed, die hem in der haast deed opstaan en naar den oven gaan, om te zien wat er geworden was van degenen die hij er in geworpen had. God kan met ontzetting slaan, wier hart het meest verhard is beide tegen Hem en tegen Zijn volk. Hij, die de ziel maakte, kan er het zwaard tegen verheffen, zelfs tegen die van den grootsten tiran. In zijne verbazing roept hij zijne raadslieden tot zich en neemt hen tot getuigen. *Hebben wij niet drie mannen, gebonden zijnde, in het midden des vuurs geworpen?* Het schijnt dat het was gedaan, niet alleen op bevel des konings, maar ook van den raad. Zij durfden niet anders dan hun goedkeuring geven, waartoe hij hun dwong, opdat zij zouden deelen in zijne schuld en haat. *"'t Is gewis, o koning!"* zeiden zij, "wij hebben de strafoefening bevolen en zij is uitgevoerd" "Maar nu", zeide de koning, "heb ik in den oven gekeken, en ik *zie vier mannen, los wandelende in het midden des vuurs",* vers 25. *a. Zij* worden van hunne banden bevrijd. Het vuur, dat hun kleederen niet eens zengde, verbrandde de touwen, waarmede zij gebonden waren, en stelde hen in vrijheid, aldus wordt het hert van Gods volk verruimd door de genade Gods, door dezelfde boosheden, waarmede hun vijanden hen denken te kwellen en te benauwen. b. Zij waren ongedeerd, klaagden nergens over, en voelden In 't minst geen pijn of ongemak, de vlam schroeide hen niet, de rook verstikte hen niet, te midden der vlammen waren zij levend en wel, als altijd. Zie hoe de God der natuur, als het Hem behaagt, de machten der natuur dwingen kan om Zijne plannen te dienen. Nu werd letterlijk vervuld die heerlijke belofte, Jesaja *43:2:Wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij niet verbranden, en de vlam zal u niet aansteken.* Door het geloof *hebben z) de kracht des vuurs uitgebluscht, en de vurige pijlen des boozen. c. Zij wandelden in het midden des vuurs.* De oven was groot, zoodat zij ruimte hadden om te wandelen, zij waren ongedeerd, zoodat zij in staat waren om te wandelen, hun geest was rustig, zoodat zij gestemd waren om te

wandelen, zooals in een paradijs of rusthuis. *Zal iemand op kolen gaan, dat zijne voeten niet branden?* Spreuken 6:28. Ja, dat deden zij, met evenveel vermaak als de koning van Tyrus *in het midden der vurige steenen wandelende,* zijn kostelijke steenen, die fonkelden als vuur, Ezechiel 28:14. Zij deden geen poging om er uit te komen, daar zij bemerkten, dat zij ongedeerd waren, maar zij lieten het over aan dien God, die hen in het vuur bewaard had, om hen er weer uit te brengen, en wandelden onbevreesd in het midden des vuurs. Een van de apocriefe boeken vermeldt uitvoerig het gebed, dat Azarja, een van de drie, in het vuur opstond, en waarin hij de rampen en de zonden van Israël bejammert en Gods gunst over zijn volk afsmeekt, en het lofgezang, dat zij alle drie zongen te midden der vlammen, beide van een opmerkelijk vromen zin, maar wij hebben reden om met Grotius te denken, dat zij door een Jood uit later tijd werden geschreven, niet alsof zij gebruikt waren maar enkel zooals zij gebruikt hadden kunnen zijn, bij deze gelegenheid, en daarom worden zij te recht, als deel van de Heilige Schrift verworpen. *d.* Bij hen werd een vierde man gezien, wiens gedaante, naar Nebukadnezars meening, *eenen zoon der goden gelijk* was, Hij verscheen als een goddelijk persoon, als een bode van den hemel, niet als een dienstknecht, maar als een zoon. *Een engel gelijk,* lezen sommigen, en de engelen worden *kinderen Gods* genoemd, Job 38:7. In het apocriefe verhaal van deze geschiedenis wordt gezegd: *De engel des Heeren dealde neder in den oven,* en Nebukadnezar zegt hier, vers 28:*God heeft Zijnen engel gezonden en hen verlost,* en het was een engel, die den muil der leeuwen toesloot, toen Daniel in den kuil was, Hoofdstuk 6:22. Maar sommigen meenen, dat het de eeuwige Zoon van God was, de engel des verbonds, en geen geschapen engel. Hij verscheen dikwijls in onze natuur, voordat Hij die aannam in Zijne vleeschwording, en nooit op een geschikter oogenblik, en nooit gaf Hij een juister aanwijzing en voorteeken van Zijne groote zending in de volheid der tijden, dan nu, toen Hij om Zijne uitverkorenen uit het vuur te verlossen, kwam en met hen wandelde in het vuur. Die voor Christus lijden, ondervinden daarbij, dat Hij in Zijne genade bij hen aanwezig is, ook in den vurigen oven, zelfs in het dal der schaduwen des doods, en daarom behoeven zij ook daar *geen kwaad te vreezen.* Hierdoor toonde Christus, dat Hij, wat tegen Zijn volk gedaan wordt, als tegen Hem zelf gedaan beschouwt, wie hen in den oven werpt werpt in werkelijkheid Hem er in. *Ik ben Jezus dien gij vervolgt.* Zie Jesaja 63:9.

2. Nebukadnezar roept hen uit den oven vers 26. Hij *nadert tot de deur van den oven des brandenden vuurs,* en zegt tot hen: *Gaat uit en komt hier. Komt uit, komt,* lezen sommigen, hij spreekt met groote teederheid en zorg, en staat gereed hun de hand te geven en hen er uit te helpen. Hij is door hun wonderbare bewaring overtuigd, dat hij verkeerd deed met hen in den oven te werpen, en daarom *werpt hij ze niet heimelijk daaruit, niet alzoo, maar hij komt zelf om ze uit te leiden,* Handelingen 16:37. Let op den eeretitel, dien hij ze vol eerbied geeft. Toen hij in de hitte van zijne woede en razernij tegen hem was, heeft hij hen waarschijnlijk rebellen genoemd en verraders, en met alle booze namen, die hij bedenken kon, maar nu erkent hij hen als *knechten des allerhoogsten Gods,* des Gods, die nu machtig blijkt, om hen uit zijne hand te verlossen. Vroeger of later overtuigt God ook de meest trotsche menschen, dat Hij de allerhoogste God is, en boven hen staat en hun te sterk is, zelfs in die dingen, waarin zij trotschelijk en hoovaardiglijk handelen, Exodus 18:11. Eveneens zal Hij hun doen weten wie Zijne knechten zijn, en dat HIJ ze erkent en bijstaat. Elia bad, 1 Koningen 18:36, *Dat het bekend worde, dat Gij God zijt en ik Uw knecht.* Nebukadnezar omhelst nu hen, die hij overgeleverd had, en is zeer beleefd jegens hen, nu hij bemerkt, dat zij gunstelingen des hemels zijn. Wat de vervolger tegen Gods knechten gedaan heeft, moet hij, als God zijn oogen opent, zoover mogelijk, weer ongedaan maken. Hoe *de vierde,* wiens gedaante *eenen zoon der goden gelijk* was, verdween, en of hij allengs onzichtbaar werd, of zichtbaar ten hemel voer, wordt ons niet meegedeeld, maar van de andere drie wordt ons gezegd: *a.* Dat zij uit *het midden des*

vuurs gingen, zooals Abraham, hun vader, uit Ur, dat is *het vuur,* der Chaldeen, waarin hij, zooals deze overlevering der Joden zegt, geworpen werd, omdat hij weigerde de afgoden te dienen, en waaruit hij verlost werd, evenals de drie jongelingen, zijne kinderen. Toen zij vrij waren, verzochten zij God niet door er langer in te blijven, maar kwamen er uit, als een brandhout uit het vuur. b. Dat, tot groote voldoening van de verbaasde toeschouwers bleek, dat zij niet het geringste letsel door het vuur hadden bekomen, vers 27. Al de grooten kwamen te zamen om hen te zien, en bevonden, dat ook *het haar huns hoofde niet verbrand was.* Hier was letterlijk waar, wat door onzen Zaligmaker figuurlijk bedoeld werd, tot verzekering van Zijne lijdende dienstknechten, dat hun geen kwaad zou genaken, Lukas 21:18:*Niet een haar van uw hoofd zal verloren gaan.* Hun kleederen waren niet van kleur veranderd, zij roken niet naar het vuur, veel minder weren hun lichamen gezengd of geschroeid, neen, het vuur had geen macht over hen. De Chaldeën aanbaden het vuur, als een soort van beeld van de zon, zoodat God, door het vuur nu te betoomen, niet alleen hun koning, maar ook hun god aan de kaak stelde, en toonde, dat Zijne stem scheiding maakt tusschen de vlammen zoowel als tusschen de wateren, wanneer het hem behaagt een weg te banen voor Zijn volk om door het midden er van te gaan. Het is onze God alleen, die een *verterend vuur is,* Hebreeen 12:29, ander vuur verteert niet, als Hij Zijn mond opent.

Daniël 3:28-30

De nauwkeurige waarneming, die gedaan werd *super visum corporis-bij het onderzoek van hun lichamen,* door de stadhouders en ambtlieden, en alle grooten, die bij deze gelegenheid aanwezig waren, en van wie men niet aannemen kan, dat zij vooringenomen waren ten gunste van deze drie mannen, droeg er veel toe bij, dat dit wonder openbaar en Gods macht en genade daarin groot gemaakt werden. *Dat er een bekend teeken geschied is, is openbaar en wij kunnen het niet loochenen,* Handelingen 4:16 Laat ons nu zien welke uitwerking het op Nebukadnezar had.

1. Hij geeft eere aan den God van Israël, als een God, in staat en bereid om Zijn vereerders te beschermen, vers 28:*Geloofd zij de God van Sadrach, Mesach en Abed-nego.* Hem zij de eer beide, van de trouwe gehoorzaamheid, die Zijne onderdanen Hem bewijzen, en van de machtige bescherming, die Hij hun schenkt, waar geen enkel volk met zijne goden iets dergelijks tegenoverstellen kan. De koning zelf erkent en eert Hem, en vindt het betamelijk, dat allen Hem eeren en erkennen. *Gelooft zij de God van Sadrach.* God kan lof ontwringen zelfs aan hen die gereed staan Hem in ‘t aangezicht te vloeken.

1. Hij geeft Hem de eere van Zijne macht, omdat Hij in staat was Zijne aanbidders te beschermen tegen hun machtigste en boosaardigste vijanden: *Daar is geen andere God, die alzoo verlossen kan,* vers 29, neen, ook niet dat gouden beeld, dat hij opgericht had. Om die reden was er ook geen ander god, die zijn aanbidders dwong om Hem alleen aan te hangen, en liever den dood te ondergaan, dan een anderen te dienen, zooals Israëls God deed, want zij konden niet op zich nemen hen zoo te ondersteunen, wanneer zij dat deden, als Hij doen kon. Als God eene verlossing werken kan, zooals niemand anders, dan kan Hij ook gehoorzaamheid eischen, zooals niemand anders.

2. Hij geeft Hem de eere van Zijne goedheid, omdat Hij bereid was het te doen, vers 28:*Hij heeft Zijnen engel gezonden en Zijne knechten verlost.* Bel kon zijn dienaars niet verlossen, zoodat zij voor de deur van den oven verbrand werden, maar de God van Israël verloste de Zijne, dat zij niet verbrand werden, toen zij in het midden van den oven geworpen werden omdat zij weigerden *een anderen god te dienen.* Hierdoor werd aan Nebukadnezar duidelijk te verstaan gegeven, dat al het succes, dat hij had gehad en nog hebben zou, tegen het volk van Israël, en waarin hij roemde, alsof hij daarmede den God van Israël overwonnen had, alleen aan hunne zonde te danken was, als dat volk in zijn geheel zijn eigen God getrouw had aangehangen, en Hem alleen gediend, zooals deze drie mannen deden, dan zouden zij allen uit zijne hand verlost zijn, evenals deze drie mannen. En dat onderricht was in dien tijd zeer noodig voor hen.

11. Hij juicht de standvastigheid dezer jongelingen in hun godsdienst toe, en beschrijft die op voor hen eervolle wijze, vers 28. Hoewel hij zelf niet ertoe gebracht is om hun God als den zijne te erkennen en te dienen, omdat hij weet, dat, als hij dat doet, hij Hem alleen moet dienen en alle andere goden afzweren, en hij Hem *den God van Sadrach* noemt, niet *mijn God,* toch beveelt hij hun Hem aan te kleven, en *geenen God te eeren noch te aanbidden dan den hunnen.* Er zijn er velen, die zelf niet godsdienstig zijn, en toch erkennen willen, dat zij, die godsdienstig en standvastig in hun godsdienst zijn, ongetwijfeld gelijk hebben. Al zijn zij zelf niet over te halen zich er bij aan te sluiten, raden zij hun, die er zich bij aangesloten hebben, er bij te blijven. Wie zijn naam gegeven heeft aan dien God, die alleen gediend wil zijn, die moet zich aan zijn beginsel houden en Hem alleen dienen, wat het ook koste. Zulk eene

standvastigheid in den waren godsdienst lokt den lof der menschen uit, zelfs van hen, die buiten zijn, terwijl iedereen schande roept over onstandvastigheid, verraad, en dubbelhartigheid. Hij prijst hen, omdat zij dit deden

1. Met edele verachting van hun leven, dat zij niet achtten, in vergelijking met de gunst van God en het getuigenis van eene goede consciëntie. Zij *hebben hunne lichamen overgegeven* om in den vuriger oven geworpen te worden, liever niet alleen dan hun God te verzaken, maar zelfs dan Hem te beleedigen, door ook maar eenmaal aan een ander de hulde te brengen, die Hem alleen toekomt. Zij zullen den lof hebben, zoo al niet van menschen dan toch van God, zij, die hunne zielen hooger stellen dan hunne lichamen, en liever hun leven verliezen dan God te verzaken. Zij, die den godsdienst niet waard achten om er voor te lijden, kennen er de waarde en de beteekenis niet van.

2. Met heerlijke minachting van hun vorst: Zij hebben *des konings Woord veranderd,* d. w. z. in strijd er mee gehandeld en daardoor beide, zijne voorschriften en bedreigingen geminacht, en hem beide doen berouwen en herroepen. Zelfs de koningen moeten erkennen, dat, als hun bevelen in strijd zijn met de geboden Gods, Hij gehoorzaamd moet worden en niet Zij.

3. In vertrouwen op hun God. Zij *vertrouwden op Hem,* dat Hij hun ter zijde zou staan bij wat zij deden, dat Hij hen of uit den vurigen oven terugbrengen naar hun plaats op aarde of hen door den vuriger oven heen tot hun plaats in den hemel brengen zou, en in dit vertrouwen vreesden zij des konings toorn niet en ontzagen hun eigen leven niet. Een standvastig geloof in God zal standvastige trouw aan God voortbrengen. Wij kunnen ons wel denken, dat dit eervolle getuigenis, aldus door den koning zelf van deze dienstknechten Gods in het openbaar gegeven, een goeden invloed moest hebben op de overige Joden, die gevangenen te Babel waren of nog zouden worden. Hun naburen konden hen niet met eenige overtuiging dringen tot, en zij zelf konden uit schaamtegevoel niet doen, wat hun broederen niet deden, en waarom die door den koning zelf zoo boog geprezen waren. Ja, en wat God voor deze Zijne knechten deed, zou niet alleen helpen om de joden bij hun godsdienst te houden, terwijl zij in gevangenschap waren, maar om hen te genezen van hun neiging tot afgoderij, wat het doel was, waar zij in gevangenschap gezonden waren, en, als het die gezegende uitwerking op hen gehad had, dan konden zij verzekerd zijn dat God hen uit allen oven verlossen zou, zooals Hij nu hun broederen uit dezen verloste.

III. Hij kondigt een koninklijk besluit af, dat uitdrukkelijk verbiedt kwaad te spreken van den God van Israël, vers 29. Wij hebben reden om te denken, dat beide, de zonden en de rampen van Israël grootelijks reden hadden gegeven aan de Chaldeën, al was het dan ook geen billijke reden, om den God van Israël te lasteren, en waarschijnlijk had Nebukadnezar dat zelf aangemoedigd, maar nu, al is hij geen oprecht bekeerde, noch bereid om Hem te dienen, besluit hij toch nooit meer kwaad van Hem te spreken, noch te dulden, dat anderen dat doen: "iedereen, *die rastering* of kwaad of hoon *spreekt tegen* den God van *Sadrach, Mesach en Abed-nego,* die zal als de ergste misdadiger beschouwd en behandeld worden, die zal *in stukken gehouwen worden,* zooals Agag door het zwaard van Samuel, en zijn huis zal verwoest en tot *een drekhoop gesteld worden.* Het wonder, dat pas was gewrocht door de macht van dezen God ter verdediging van Zijne aanbidders, in ‘t openbaar, ten overstaan van Babels duizenden, was eene voldoende rechtvaardiging van dit besluit. En het moest grootelijks de rust bevorderen van de Joden in hun gevangenschap, als zij door deze wet beschermd waren tegen de vurige pijlen van smaad en laster, waardoor zij anders voortdurend gekweld werden. Het is eene groote gunst voorde kerk en een groote stap voorwaarts, als haar vijanden de

mond gestopt en de tong in toom gehouden wordt, al is hun hart ook onbekeerd. Als een heidensch vorst zulk een dwang oplegde aan de trotsche lippen der lasteraars, hoeveel te meer moeten christenvorsten dat dan niet doen, ja, men zou meenen, dat de menschen hierin zichzelf tot eene wet zouden zijn, en dat zij, die zoo weinig liefde voor God hebben dat zij geen goed van Hem willen spreken, het toch niet over hun hart konden krijgen om kwaad van Hem te spreken, want wij zijn er zeker van, dat zij daartoe geen reden vinden kunnen.

IV. Hij vernietigt niet alleen het vonnis van deze drie mannen, maar herstelt ze in hun plaats, *maakte hen voorspoedig,* staat er, en bevorderde hen tot hooger en voordeeliger posten van vertrouwen dan die zij tot nu toe bekleed hadden. Hij bevorderde hen *in het landschap van Babel,* wat zeer tot hun eer en tot vertroosting van hun broederen, in gevangenschap aldaar was. Het is wijs van vorsten, mannen van standvastigheid in den godsdienst te gebruiken en te bevorderen, want die getrouw zijn aan God, zullen waarschijnlijk ook getrouw zijn aan hen, en het zal hun waarschijnlijk wel gaan als Gods gunstelingen de hunne zijn.

HOOFDSTUK 4

1 De koning Nebukadnezar aan alle volken, natien en tongen, die op den gansen aardbodem wonen: uw vrede worde vermenigvuldigd!
2 Het behaagt mij te verkondigen de tekenen en wonderen, die de allerhoogste God aan mij gedaan heeft.
3 Hoe groot zijn Zijn tekenen! en hoe machtig Zijn wonderen! Zijn Rijk is een eeuwig Rijk, en Zijn heerschappij is van geslacht tot geslacht.
4 Ik, Nebukadnezar, gerust zijnde in mijn huis, en in mijn paleis groenende,
5 Zag een droom, die mij vervaarde, en de gedachten, die ik op mijn bed had, en de gezichten mijns hoofds beroerden mij.
6 Daarom is er een bevel van mij gesteld, dat men voor mij zou inbrengen al de wijzen van Babel, opdat zij mij de uitlegging van dien droom zouden bekend maken.
7 Toen kwamen in de tovenaars, de sterrekijkers, de Chaldeen en de waarzeggers; en ik zeide den droom voor hen; maar zij maakten mij zijn uitlegging niet bekend;
8 Totdat ten laatste Daniel voor mij inkwam, wiens naam Beltsazar is, naar den naam mijns gods, in wien ook de geest der heilige goden is; en ik vertelde den droom voor hem, zeggende:
9 Beltsazar, gij overste der tovenaars! dewijl ik weet, dat de geest der heilige goden in u is, en geen verborgenheid u zwaar is, zo zeg de gezichten mijns drooms, dien ik gezien heb, te weten zijn uitlegging.
10 De gezichten nu mijns hoofds op mijn leger waren deze: Ik zag, en ziet, er was een boom in het midden der aarde, en zijn hoogte was groot.
11 De boom werd groot en sterk; en zijn hoogte reikte aan den hemel, en hij werd gezien tot aan het einde der ganse aarde;
12 Zijn loof was schoon, en zijn vruchten vele, en er was spijze aan dezelve voor allen; onder hem vond het gedierte des velds schaduw, en de vogelen des hemels woonden in zijn takken, en alle vlees werd daarvan gevoed.
13 Ik zag verder in de gezichten mijns hoofds, op mijn leger; en ziet, een wachter, namelijk een heilige, kwam af van den hemel,
14 Roepende met kracht, en aldus zeggende: Houwt dien boom af, en kapt zijn takken af; stroopt zijn loof af, en verstrooit zijn vruchten, dat de dieren van onder hem wegzwerven, en de vogelen van zijn takken;
15 Doch laat den stam met zijn wortelen in de aarde, en met een ijzeren en koperen band in het tedere gras des velds; en laat hem in den dauw des hemels nat gemaakt worden, en zijn deel zij met het gedierte in het kruid der aarde.
16 Zijn hart worde veranderd, dat het geens mensen hart meer zij, en hem worde eens beesten hart gegeven, en laat zeven tijden over hem voorbijgaan.
17 Deze zaak is in het besluit der wachters, en deze begeerte is in het woord der heiligen; opdat de levenden bekennen, dat de Allerhoogste heerschappij heeft over de koninkrijken der mensen, en geeft ze aan wien Hij wil, ja, zet daarover den laagste onder de mensen.
18 Dezen droom heb ik, koning Nebukadnezar gezien; gij nu, Beltsazar! zeg de uitlegging van dien, dewijl al de wijzen mijns koninkrijks mij de uitlegging niet hebben kunnen bekend maken; maar gij kunt wel, dewijl de geest der heilige goden in u is.
19 Toen ontzette zich Daniel, wiens naam Beltsazar is, bij een uur lang, en zijn gedachten beroerden hem. De koning antwoordde en zeide: Beltsazar! laat u de droom en zijn uitlegging niet beroeren. Beltsazar antwoordde en zeide: Mijn heer! de droom wedervare uw hateren, en zijn uitlegging uw wederpartijders!
20 De boom, dien gij gezien hebt, die groot en sterk geworden was, en wiens hoogte tot aan den hemel reikte, en die over het ganse aardrijk gezien werd;

21 En wiens loof schoon, en wiens vruchten vele waren, en waar spijze aan was voor allen, onder wien het gedierte des velds woonde, en in wiens takken de vogelen des hemels nestelden;
22 Dat zijt gij, o koning! die groot en sterk zijt geworden; want uw grootheid is zo gewassen, dat zij reikt aan den hemel, en uw heerschappij aan het einde des aardrijks.
23 Dat nu de koning, een wachter, namelijk een heilige gezien heeft, van den hemel afkomende, die zeide: Houwt dezen boom af, en verderft hem; doch laat den stam met zijn wortelen in de aarde, en met een ijzeren en koperen band in het tedere gras des velds, en in de dauw des hemels nat gemaakt worden, en dat zijn deel zij met het gedierte des velds, totdat er zeven tijden over hem voorbijgaan;
24 Dit is de beduiding, o koning! en dit is een besluit des Allerhoogsten, hetwelk over mijn heer, den koning, komen zal:
25 Te weten, men zal u van de mensen verstoten, en met het gedierte des velds zal uw woning zijn, en men zal u het kruid, als den ossen, te smaken geven; en gij zult van den dauw des hemels nat gemaakt worden, en er zullen zeven tijden over u voorbijgaan, totdat gij bekent, dat de Allerhoogste heerschappij heeft over de koninkrijken der mensen, en geeft ze, wien Hij wil.
26 Dat er ook gezegd is, dat men den stam met de wortelen van dien boom laten zou; uw koninkrijk zal u bestendig zijn, nadat gij zult bekend hebben, dat de Hemel heerst.
27 Daarom, o koning! laat mijn raad u behagen, en breek uw zonden af door gerechtigheid, en uw ongerechtigheden door genade te bewijzen aan de ellendigen, of er verlenging van uw vrede mocht wezen.
28 Dit alles overkwam den koning Nebukadnezar.
29 Want op het einde van twaalf maanden, toen hij op het koninklijk paleis van Babel wandelde,
30 Sprak de koning, en zeide: Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb tot een huis des koninkrijks, door de sterkte mijner macht, en ter ere mijner heerlijkheid!
31 Dit woord nog zijnde in des konings mond, viel er een stem uit den hemel: U, o koning Nebukadnezar! wordt gezegd: Het koninkrijk is van u gegaan.
32 En men zal u van de mensen verstoten, en uw woning zal bij de beesten des velds zijn; men zal u gras te smaken geven, als den ossen, en er zullen zeven tijden over u voorbijgaan, totdat gij bekent, dat de Allerhoogste over de koninkrijken der mensen heerschappij heeft, en dat Hij ze geeft, aan wien Hij wil.
33 Ter zelfder ure werd dat woord volbracht over Nebukadnezar, want hij werd uit de mensen verstoten, en hij at gras als de ossen, en zijn lichaam werd van den dauw des hemels nat gemaakt, totdat zijn haar wies als der arenden vederen, en zijn nagelen als der vogelen.
34 Ten einde dezer dagen nu, hief ik, Nebukadnezar, mijn ogen op ten hemel, want mijn verstand kwam weer in mij; en ik loofde den Allerhoogste, en ik prees en verheerlijkte den Eeuwiglevende, omdat Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, en Zijn Koninkrijk is van geslacht tot geslacht;
35 En al de inwoners der aarde zijn als niets geacht, en Hij doet naar Zijn wil met het heir des hemels en de inwoners der aarde, en er is niemand, die Zijn hand afslaan, of tot Hem zeggen kan: Wat doet Gij?
36 Ter zelfder tijd kwam mijn verstand weder in mij; ook kwam de heerlijkheid mijns koninkrijks, mijn majesteit en mijn glans weder op mij; en mijn raadsheren en mijn geweldigen zochten mij, en ik werd in mijn koninkrijk bevestigd; en mij werd groter heerlijkheid toegevoegd.
37 Nu prijs ik, Nebukadnezar, en verhoog, en verheerlijk den Koning des hemels, omdat al Zijn werken waarheid, en Zijn paden gerichten zijn; en Hij is machtig te vernederen degenen, die in hoogmoed wandelen.

De schrijver van dit hoofdstuk is Nebukadnezer zelf de geschiedenis, die hier van hem vermeld wordt, is geschreven met zijn eigen woorden, zooals hij die schreef en openbaar maakte, maar Daniel, een profeet door inspiratie, sluit ze bij zijne geschiedenis in, en zoo is het een deel geworden van de Heilige Schrift en wel een zeer opmerkelijk deel. Nebukadnezar was een zoo vermetel mededinger van God almachtig naar de souvereiniteit als misschien ooit een sterveling geweest is, maar hier erkent hij ronduit, dat hij overwonnen is, en bekrachtigt met eigen hand, dat de God van Israël boven hem staat. Hier is, 1. De inleiding tot zijn verhaal, waarin hij Gods heerschappij over hem erkent, vers 1-3. 11. Het verhaal zelf, waarin, 1. Zijn droom, die de Chaldeen in verlegenheid bracht, vers 4-13. 2. De uitlegging van zijn droom door Daniel, die hem toonde, dat het eene voorspelling was van zijn eigen val, en hem daarom den raad gaf berouw te hebben en zich te verbeteren vers 19-27. 3. De vervulling daarvan doordat hij zeven jaar lang volslagen krankzinnig was en daarna opnieuw het gebruik van zijn verstand herkreeg, vers 28-36. 4. Het besluit van het verhaal met de nederige erkenning en aanbidding van God als den Heere over alles, vers 37. Dit werd hem afgeperst door het overwicht van Gods macht, die de harten van alle menschen in Zijne hand heeft, en staat vermeld als een altijddurend bewijs van Gods souvereine macht, als een gedenkteeken van Zijne heerlijkheid, als een zegeteeken van Zijne overwinning, en eene waarschuwing voor allen niet aan voorspoed te denken, zoolang ze hun hart verheffen of verharden tegen God.

Daniël 4:1-3

Hier is,

1. Iets van de vormen, die gebruikelijk waren in bevelschriften, proclamaties, of rondgaande brieven, uitgaande van den koning, vers 1. De koninklijke stijl, waarvan Nebukadnezar gebruik maakt, is volstrekt niet praatziek of fantastisch, maar klaar, kort en niet gemaakt-*Nebukadnezar de koning. Als* hij op andere tijden al gebruik maakte van groote, bluffende, ijdele woorden als inleiding, nu ontdoet hij er zich van, want hij was oud, hij was pas hersteld van eene ziekte, die hem vernederd en ondermijnd had, en hij was nu verdiept in de beschouwing van Gods grootheid en souvereiniteit. De verklaring is gericht niet alleen aan zijn eigen onderdanen, maar aan allen, die dit tegenwoordig schrijven bereiken zal-*aan alle volken, natiën en tongen die op den aardbodem wonen.* Hij keurt het niet alleen goed, dat zij allen daarvan hooren hoewel het zijn eigen schande verhaalt (die misschien niemand zou durven bekend maken, als hij het zelf niet gedaan had, en daarom maakte Daniël het origineel openbaar), maar hij gelast en beveelt uitdrukkelijk, dat alle soorten van menschen er kennis van zullen nemen, want allen hebben er belang bij, en allen kunnen er hun voordeel mee doen. Hij groet hen, aan wie hij schrijft, in den gewonen vorm. Uw *vrede worde vermenigvuldigd.* Het past den koningen met hun bevelen hun goede wenschen te verspreiden, en, als vader van hun land, hun onderdanen te zegenen. Dat is de gewoonte ook bij ons. Wij zenden onzen groeten, *Omnibus quibus hae praesentes litterae pervenerint, saluten-Allen, die deze letteren bereiken zullen heil,* en somtijds *Salutem sempiternam-Tot in lengte van dagen heil.*

11. Iets zakelijks en iets van beteekenis. Hij schrijft dit,

1. Om anderen bekend te maken met de leidingen, die God met hen gehouden had, vers 2:*Het behaagt mij, te verkondigen de teekenen en wonderen, die de allerhoogste* God (zoo noemt hij den waren *God aan mij gedaan heeft.* Hij vond het gepast, dat het zijn plicht was, en dat het hem betaamde, dat hij het aan God en de wereld verschuldigd was, nu hij van zijne ziekte hersteld was, om naar verre plaatsen te berichten en voor toekomende tijden op schrift te stellen, hoe rechtvaardig het was, dat God hem vernederd had en hoe goedgunstig Hij was dat Hij hem tenslotte hersteld had. Alle volken hadden zonder twijfel gehoord, wat Nebukadnezar overkomen was, en hielden er zich mee bezig, maar hij vond het betamelijk, dat zij er een bepaald bericht van zouden hebben van hem zelf, opdat zij er de hand Gods in mochten zien en den indruk, dien het op zijn gemoed had gemaakt, en er van mochten spreken, niet als van een nieuwtje, maar als van eene godsdienstige zaak. Zijne lotgevallen waren niet alleen wonderen, om te bewonderen, maar teekenen ter onderrichting, om aan de wereld te beteekenen, dat Jehova grooter is dan alle goden. Wij moeten anderen Gods handelingen met ons toonen, beide de kastijding, die wij hebben ondergaan en de gunsten, die wij hebben ontvangen, en hoewel het bericht er van tot onze beschaming is, zooals ook bij Nebukadnezar het geval was, toch mogen wij het niet verbergen, in zoover het strekken kan tot Gods eer. Velen zijn bereid te zeggen, wat God gedaan heeft *voor hunne ziele,* omdat het tot hun eigen lof is, terwijl zij liever niet zeggen, wat God tegen hen gedaan heeft, en hoezeer zij het verdienen, terwijl wij Gode de eer moeten geven, niet alleen door Hem te loven voor Zijne barmhartigheden, maar ook door onze zonden te belijden, en de straf voor onze ongerechtigheden aan te nemen, en in beide de schande op ons te nemen, zooals deze machtige vorst hier doet.

2. Om te toonen, hoezeer hij zelf onder den indruk er van en er door overtuigd was, vers 3. Wij moeten altijd met ontzag en ernst van het Woord en de werken van God spreken en toonen,

dat wij onder den indruk zijn van die groote daden Gods, waarop wij de aandacht van anderen willen vestigen. a. Hij bewondert de daden van God. Hij spreekt er van als een, die verbaasd is: *Hoe groot zijn Zijne teekenen en hoe machtig Zijne wonderen!* Nebukadnezar was nu oud, hij had meer dan veertig jaar geregeerd, en had meer van de wereld en haar veranderingen gezien dan de meeste menschen, en toch was hij er nooit toe gebracht, voordat hij zelf er in betrokken werd, verrassende gebeurtenissen te bewonderen als Gods teekenen en wonderen. *Hoe groot, hoe machtig zijn zij!* Hoe meer wij in de gebeurtenissen *de hand des Heeren* zien, en dat zij voortgebracht zijn door de macht en leiding van de goddelijke wijsheid, des te wonderlijker zullen zij in onze oogen zijn, Psalm 118:23, 66:2. b. Hij besluit daaruit tot Gods heerschappij. Dat is het wat hij ten laatste gedwongen is te erkennen: *Zijn rijk is een eeuwig rijk,* en niet gelijk zijn eigen rijk, dat hij lang tevoren in een droom ten einde zag spoeden. Hij erkent nu, dat er een God is, die de wereld regeert en er algeheele, onbetwiste, absolute heerschappij in uitoefent en over alle zaken der menschenkinderen. En de heerlijkheid van dat koninkrijk is, dat het eeuwig is. Andere regeeringen zijn beperkt tot een geslacht, en andere dynastieën tot enkele geslachten, maar *Gods heerschappij is van geslachte tot geslachte.* Het schijnt wel, dat Nebukadnezer hier zinspeel" op hetgeen Daniel hem voorspeld had van een koninkrijk, dat de God des hemels oprichten zou, en dat *niet verstoord zou* worden, Hoofdstuk 2:44, hetgeen hij begreep als het koninkrijk van Gods voorzienigheid, hoewel het koninkrijk van den Messias bedoeld was. Aldus kunnen wij een voordeelig practisch gebruik maken van deze profetische geschriften, die wij nog niet volkomen, en misschien ook niet recht verslaan.

Daniël 4:4-18

Voordat Nebukadnezar de oordeelen Gods verhaalt, om zijn trots over hem gekomen, geeft hij een bericht van de duidelijke waarschuwing, die hem toekwam, voordat hij er door bezocht werd, en waardoor hij ze had kunnen voorkomen, als hij er behoorlijk acht op gegeven had. Maar het was hem *gezegd,* en ook de afloop er van, *eer het geschied was, opdat, wanneer het geschied zou zijn,* hij, door vergelijking met de voorspelling er van, mocht zien en zeggen, dat het van den Heere was, en er toe mocht komen te gelooven, dat er eene goddelijke openbaring in de wereld is, zoowel als eene goddelijke Voorzienigheid, en dat Gods werken met Zijn Woord overeenstemmen.

Ja, het bericht, dat hij hier van den droom geeft, waardoor hij kennis kreeg van wat er gebeuren zou, valt op te merken,

1. Bij welke gelegenheid hij aldus verschrikt werd, vers 4, het gebeurde, terwijl hij *gerust was in zijn huis en in zijn paleis groenende.* Hij had nog onlangs Egypte veroverd, en voltooide daarna de reeks van zijne overwinningen -het was zijn laatste oorlog, die hem meester maakte van al die deelen van de wereld, omstreeks het vier- of vijfendertigste jaar van zijne regeering, Ezechiel 29:17. Toen had hij dezen droom, die ongeveer een jaar later vervuld werd. Zeven jaar duurde zijne ziekte, en na zijn herstel daarvan schreef hij deze verklaring, leefde daarna nog twee jaar, en stierf in zijn vijfenveertigste jaar. Hij had veel vermoeienissen doorstaan in zijne oorlogen, had menigen langdurigen en gevaarlijken veldtocht gemaakt, maar nu tenslotte is hij *gerust in zijn huis* en er is *geen tegenpartijder en geen bejegening van kwaad.* God kan ook den aanzienlijksten mensch met Zijne verschrikkingen bereiken, zelfs wanneer hij volkomen zeker is en denkt, dat hij *gerust en groenende is*

11. De indruk, dien het op hem maakte, vers *5:Ik zag eenen droom, die mij vervaard maakte.* Men zou denken, dat het geen kleinigheid zijn kon, die hem verschrikte, een krijgsman van zijne jeugd af, en gewoon de gevaren van den oorlog in het gezicht te zien, zonder een spier te vertrekken, en toch, als het God behaagt, wordt hij door een droom verschrikt. Zijn bed was ongetwijfeld zacht en gemakkelijk en welbewaakt en toch werd hij beroerd door zijn eigen *gedachten,* en *de gezichten zijns hoofds,* de schepselen van zijn eigen verbeelding *beroerden* hem. God kan den machtigsten mensch onrustig maken, als die tot zijne ziel zegt *Neem rust, eet, drink, wees vroolijk,* Hij kan maken, dat zij, die de wereld beroerd hebben, en duizenden gemarteld, hun eigen beroerders worden en hun eigen beul, en dat zij, die de schrik der machtigen zijn geweest, zichzelf tot eene verschrikking worden Door de ontsteltenis die hem deze droom veroorzaakte, en den indruk dien hij op hem maakte, bemerkte hij, dat het geen gewone droom was, maar met eene bijzondere bedoeling hem van God gezonden.

III. Dat hij de toovenaars en sterrenkijkers tevergeefs raadpleegde over de beteekenis ervan. Hij was nu den droom niet vergeten, zooals bij eene vroegere gelegenheid, Hoofdstuk 2. Hij was in staat en bereid hun dien mee te deeren, maar hij verlangde de uitlegging er van te hooren en wat er door afgebeeld en voorspeld werd vers 6. Terstond worden bevelen gegeven om *alle de wijzen van Babel* voor hem te brengen, die dwaas genoeg waren om te beweren, dat zij door tooverij, waarzegging, uit de ingewanden van dieren, of waarneming van de sterren, toekomende dingen konden voorspellen: zij moesten allen tezamen komen, om te zien of een van hen, of allen tezamen door onderlinge bespreking, den droom des konings kon uitleggen. Het is waarschijnlijk, dat deze lieden somtijds in een dergelijk geval den koning eenige voldoening gegeven hadden, en met behulp van de regelen van hun vak des konings

vragen hadden beantwoord, zooals hem aangenaam was, hetzij zij gelijk hadden of ongelijk raak of mis, maar nu werd zijne verwachting van hen teleurgesteld: Hij *zeide den droom voor hen,* vers 7. maar *zij maakten hem de uitle* ging niet bekend, hoewel zij met groote overtuiging gepocht hadden, Hoofdstuk 2:4, 7, dat, als de droom hun slechts gezegd werd, zij dien zonder feil zouden uitleggen. Maar de sleutel van dezen droom lag in eene gewijde profetie Ezechiel 31:3, waar de Assyriër, zooals Nebukadnezar hier, met een afgehouwen boom vergeleken wordt, en dat was een boek, dat zij niet bestudeerd hadden, en waarmee zij niet bekend waren, anders hadden zij in het mysterie van dezen droom kunnen doordringen. De Voorzienigheid leidde het zoo, dat zij er mee verlegen waren, opdat Daniels uitlegging zou strekken ter eer van Daniels God. Nu werd vervuld, wat Jesaja voorspeld had, Hoofdstuk -47:12, 13, dat, als Babels verderf zou naderen, hare bezweringen en hare tooverijen, haar sterrenwichelaars en sterrenkijkers niet in staat zouden zijn, haar te helpen.

IV. Hoe hij Daniel vleide, om hem over te halen zijn droom voor hem uit te leggen: Ten laatste kwam Daniel voor mij in, vers 8. Of hij vond het beneden zich, met de anderer mee te gaan, om hun slechtheid, of zij weigerden zijn gezelschap om zijne vroomheid, of misschien wilde de koning liever, dat zijn eigen Chaldeën de eer er van hadden, als zij het doen konden dan dat die aan Daniël te beurt viel, of Daniël werd, als overste over alle wijzen, Hoofdstuk 2:48, het laatst geraadpleegd, zooals het gewoonlijk gaat. Menigeen maakt van Gods Woord zijne laatste toevlucht, en maakt er geen gebruik van, voordat alle andere middelen uitgeput zijn. Hij prijst Daniel hemelhoog, herinnert aan den naam, dien hij hem zelf gegeven had, waarin hij, naar zijne meening eene gelukkige keus heeft gedaan, en waarin hij een goed voorteeken ziet: Zijn naam is Beltsazar, naar den naam Zijns gods. Hij roemt zijne zeldzame begaafdheid: De geest dier heilige goden is in hem, dat zegt hij in zijn gezicht, vers 9, en wij mogen veronderstellen. dat Daniël daardoor zoo weinig opgeblazen werd, dat hij er eer door gegriefd werd, te hooren, dat wat hij van den God Israëls ontvangen had, den waren en levenden God, door Nebukadnezar toegeschreven werd aan zijne goden, drekgoden. Nebukadnezar is zonderling in de war, maar men vindt dat gewoonlijk bij hen, die de partij van haar slechte neigingen kiezen tegen hun overtuiging in.

1. Hij voert de taal en spreekwijze van de afgoderij, en daarom is het te vreezen, dat hij geen bekeerling is tot het geloof en den dienst van den levenden God. Hij is een afgodendienaar en zijne spraak verraadt hem. Want hij spreekt van vele goden, en is nog niet zoover dat hij berust in een algenoegzaam God. En sommigen houden het er voor, dat, als hij van den geest der heilige goden spreekt, hij veronderstelt, dat er booze, gevaarlijke goden zijn, die het voor de menschen van belang is te dienen, alleen om te voorkomen, dat zij kwaad doen, en sommige, die goede, weldadige "oden zijn, en dat Daniël door den geest der laatste bezield werd. Hij erkent ook, dat Bel nog zijn god is, hoewel hij eens en nog eens erkend had dat de God van Israël Heere over allen was, Hoofdstuk 2:47, 3:29. Ook noemt hij Daniël, niet een knecht van God, maar een overste der toovenaars, vers 9, daar hij veronderstelt, dat zijne kennis van de hunne, niet in soort, maar alleen in graad verschilt, en hij raadpleegt hem niet als profeet maar als een beroemd toovenaar, die het geloof aan tooverij poogde te redden, als zij, die meesters in het vak waren, feilden en verlegen stonden. Zie, hoe diep de afgoderij bij hem geworteld is. Hij gelooft aan vele goden, en heeft Bel tot zijn beschermgod gekozen, en hij kan zich niet overreden zijn geloof of zijne keus te laten varen, hoewel de ongerijmdheid van beide hem gebleken was, meer dan eens, en ontegensprekelijk. Hij wilde, evenals andere heidenen, niet van goden veranderen, hoewel het geen goden waren, Jesaja 2:11. Velen blijven op een verkeerden weg, alleen, omdat zij denken, dat zij dien niet met eere verlaten kunnen. Zie hoe ondiep zijne overtuiging geworteld was, en hoe gemakkelijk hij die verloren had. Eens noemde

hij den God van Israël een God der goden, Hoofdstuk 2:47. Nu stelt hij Hem gelijk met de anderen, die hij heilige goden noemt. Als eene overtuiging niet telkens nieuw voedsel ontvangt, is het duizend tegen een, dat zij in korten tijd verloren en vergeten zal zijn. Daar Nebukadnezar niet voortging, zooals hij begonnen was, namelijk met de erkenning van de souvereiniteit van God, waartoe hij gebracht was, *ging* hij spoedig *achterwaarts* en verviel weer in dezelfde bijgeloovige vereering van zijne valsche goden. En toch,

2. Betuigt hij groote achting voor Daniel, van wien hij weet, dat hij een knecht is van den waren God, en van Hem alleen. Hij beschouwde hem als iemand van zooveel inzicht, van zulk een verren blik in de toekomst, als geen zijner toovenaars had. *Ik weet, dat geen verborgenheid u te zwaar is.* De geest der profetie gaat ver boven de geest der waarzegging, ook volgens de uitspraak van zijne vijanden, want zoo werd hier beslist, na eene eerlijke proef van ieders bekwaamheid.

V. Het bericht, dat hij hem van zijn droom geeft in alle bijzonderheden.

1. Hij zag een statigen bloeienden boom uitstekende boven alle boomen des wouds. Deze boom was *in het midden der aarde,* vers 10, eene gepaste voorstelling van hem, die te Babel regeerde, dat ongeveer in het midden der toenmaals bekende wereld lag. Zijne waardigheid en uitnemendheid boven al zijne naburen werd beteekend door de hoogte van den boom, die *groot* was, hij *reikte aan den hemel.* Hij was hooger dan allen om hem heen, en eischte, dat men hem goddelijke eer bewees, ja, hij was machtiger dan die allen, en de geduchte legers die tot zijne beschikking stonden, en waarmee hij alles aan zich onderwierp, worden beteekend door de kracht van dezen boom: hij *werd groot en sterk.* En zoozeer waren Nebukadnezar en zijne toenemende grootheid op ieders tong, en zoozeer was aller oog op hem gericht, van sommigen met nijd, van allen met verbazing, dat van hem gezegd wordt, dat hij gezien werd *tot aan het einde der gansche aarde.* Alles aan dezen boom was aangenaam voor het oog en goed tot spijze, vers 12, *Zijn loof was schoon,* wat de pracht en praal van Nebukadnezars hof aanduidt, die de bewondering der vreemden wekten en de roem van zijn eigen onderdanen waren. Ook was deze boom niet alleen schoon en statig, maar hij was ook nuttig. *a.* Hij gaf beschutting, zijne takken verleenden schuilplaats beide, aan de dieren des velds en aan de vogelen des hemels. Vorsten behooren hun onderdanen te beschutten *tegen de hitte* en *tegen den vloed,* zij moeten zichzelf niet ontzien om hen te beveiligen, en hun best doen om hun veiligheid en rust te geven. Als men den doornenbosch *tot koning zalft,* noodigt hij hen uit *te komen en zich onder zijne schaduw te vertrouwen,* zoover hij die heeft, Richteren 9:15. Bescherming wekt gehoorzaamheid. De koningen der aarde zijn voor hun onderdanen niet anders dan de schaduw van groote boomen, maar Christus is voor Zijne onderdanen als *de schaduw van een zwaren rotssteen,* Jesaja 32:2. Ja, omdat die, hoe sterk ook, misschien te koud is, wordt gezegd, dat zij verborgen zijn onder *de schaduw van Zijne vleugelen,* Psalm 17:8, waar zij niet alleen veilig, maar ook warm zijn. b. Hij geeft voedsel. De Assyriër werd vergeleken met een *ceder,* die alleen *schaduw* geeft, Ezechiel 31:3-6, maar deze boom draagt veel vrucht-er was *spijs aan denzelven voor allen,* en *alle vleesch werd daarvan gevoed* Hieruit schijnt te volgen, dat deze machtige vorst niet alleen groot was maar groot deed, hij verarmde zijn land niet maar verrijkte het, en door zijne macht en invloed buitenslands, bracht hij er rijkdom en handel. Die *macht hebben,* worden *weldadige heeren* genoemd, Lukas 22:25, en de beste weg, dien zij kunnen inslaan om hun gezag te bevestigen, is, dat zij werkelijk weldoeners worden. En het beste, dat machthebbers met hun rijkdom en macht kunnen bereiken, is, dat velen op hun kosten leven en door hen onderhouden worden, want, *waar het goed vermenigvuldigt, daar vermenigvuldigen ook die het eten.*

2. Hij hoorde, dat het vonnis over dezen boom geveld werd, dat hij zich nauwkeurig herinnerde, en hier verhaald, misschien, zooals hij het woord voor woord gehoord had. Het vonnis werd er over geveld door een engel, dien hij *zag, afkomende van den hemel,* en hij hoorde hem dit vonnis luide bekend maken. Deze engel wordt een *wachter* genoemd, niet alleen omdat engelen geesten zijn, en daarom slapen noch sluimeren, maar omdat zij *gedienstige geesten* zijn, en hun dienst voortdurend waarnemen, en iedere gelegenheid aangrijpen, om hun grooten Meester te dienen. Als wachters legeren zij zich rondom allen, die God vreezen, om hen te verlossen, en *op de handen te dragen.* Deze engel was een *boodschapper* of *gezant* (zooals sommigen lezen), en een *heilige. De heiligheid is den huize Gods sierlijk,* daarom zijn de engelen, die Hem dienen en door Hem gebruikt worden *heilig, zij* bewaren de onbevlektheid en rechtheid van hun natuur, en onderwerpen zich in alles aan den goddelijken wil. Laat ons onze aandacht vestigen op het vonnis, dat over den boom geveld wordt.

A. Er wordt bevel gegeven om hem af te houwen, vers 14, *de bijl is alreede aan den wortel,* ook van dezen boom, *gelegd.* Hoe hoog, hoe sterk hij ook is, dat kan hem niet redden als de dag gekomen is, dat hij vallen moet, de dieren des velds en de vogelen des hemels die eene schuilplaats vinden onder zijne lakken, worden verdreven en verstrooid, de takken worden gekapt, zijn loof afgestroopt, en zijne vruchten verstrooid. Het toppunt van wereldschen voorspoed is zeer onzeker, en het is iets zeer gewoons, dat zij, die in de grootste pracht en praal geleefd hebben, worden beroofd van al hetgeen, waarin zij roemden en hun vertrouwen stelden. Door de hand der Voorzienigheid worden gevangenen, die eene aanzienlijke plaats innamen, die in overvloed leefden en boven hun vermogen, worden tot armoede gebracht en moeten leven ver beneden het vermogen, dat zij gehad hebben, en zij, die eens vele afhangelingen en volgelingen hadden, worden misschien afhankelijk van anderen. Maar *de eikeboomen der gerechtigheid,* die *in het huis des Heeren geplant* zijn, en Hem vruchten voortbrengen zullen niet afgehouwen worden, en hun bladeren zullen niet verwelken.

B. Er wordt voor gezorgd, dat de wortel ongeschonden blijft, vers 15:*Laat den stam met zijne wortelen in de aarde,* blootgesteld aan weer en wind. Laat hem daar blijven, verwaarloosd en overgroeid door het gras. De dieren, die vroeger eene schuilplaats vonden onder zijne takken, kunnen zich nu neervleien op den stem, maar, om te beletten, dat hij uiteengerukt, of in het vuil vertreden wordt, en om te toonen, dat er betere dagen voor hem in het verschiet liggen, moet hij omsloten worden met *eenen ijzeren en koperen band,* die hem bijeen houden moet." Bij het oordeel gedenkt God aan Zijne barmhartigheid, en heeft misschien nog goede dingen bewaard voor hen, wier toestand het meest hopeloos schijnt. *Voor eenen boom als hij afgehouwen wordt, is er verwachting dat zijn scheut niet zal ophouden, dat hij van den reuk der wateren weder uitspruiten zal,* Job 14:7-9.

C. De beteekenis hiervan wordt door den engel zelf aan Nebukadnezar uiteengezet, vers 16. Wie het ook wezen mag, die door dezen boom wordt afgebeeld, hij wordt veroordeeld, om ontdaan te worden van de eer, den staat, en de waardigheid eens menschen, om beroofd te worden van het gebruik der rede, en om te zijn en te leven als een dier, tot *zeven tijden over hem voorbij gegaan zijn. Hem worde eens beesten hart gegeven.* Dit is zeker het vreeselijkste en het grievendste van alle tijdelijke oordeelen, duizendmaal erger dan de dood, en hoewel, evenals die het minst pijnlijk voor hem, over wien het komt toch moet het meer dan eenig ander gevreesd en afgebeden worden. Ja, wij hebben reden om elke uitwendige beproeving, die het Gode behaagt ons op te leggen, geduldig te verdragen, en dankbaar te zijn, dat Hij ons het gebruik van onze rede laat, en den vrede van ons hart. Maar de trotsche tirannen, die *hun hart*

stellen als Gods hart, Ezechiel 28-2, zullen rechtvaardiglijk beroofd worden van het hart eens menschen, en hun zal eens beesten hart gegeven worden.

D. Het wordt als waarheid bevestigd, vers *17:Deze zaak is in het besluit der wachters en deze begeerte is in het woord der heiligen.* God heeft het, als rechtvaardig Rechter, bepaald, Hij heeft dit besluit geteekend, overeenkomstig Zijn eeuwigen raad, is het besluit uitgevaardigd. En, *a.* De engelen des hemels hebben het mede onderteekend, als getuigen, als bewijs van hun goedkeuring en instemming. Het is *in het besluit der wachters,* niet, alsof de groote God den raad of de instemming der engelen noodig heeft in eenig ding, dat Hij doet of besluit maar, daar Hij gebruik maakt van hun dienster, in de uitvoering van Zijn raad, zoo wordt het soms voorgesteld, alsof hij hen, naar de wijze menschen, raadpleegde. *Wien zal Ik zenden?* Jesaja 6:*8. Wie zal Achab overreden?* 1 Koningen 22:20. Zoo verhoogt het hier de plechtigheid van het vonnis. Koninklijke besluiten of proclamaties eindigen met: *Teste me ipso- In mijne tegenwoordigheid,* maar wetten en privilegiën plachten onderteekend te worden: *His testibus- In tegenwoordigheid van ondergeteekenden, zoo* was het ook met Nebukadnezars vonnis, het was *in het besluit der wachters. b.* De heiligen op aarde, zoowel als de engelen in den hemel, smeekten er om: *Deze begeerte is in het woord der heiligen.* Het lijdende volk van God dat lang gezucht had onder het zware juk van Nebukadnezars tirannie, riep tot Hem om wraak, zij gaven hun begeerte te kennen, en God gaf er antwoord op want, als de onderdrukten *tot God roepen, zal Hij het hooren,* Exodus 22:27. In Achabs tijd werd het vonnis geveld, dat er geen regen meer zijn zou dan op het woord van Elia toen hij *God aansprak tegen Israël,* 1 Koningen 17:1.

E. De bedoeling er van wordt verklaard. Er wordt bevel gegeven den boom af te houwen. *opdat de levenden bekennen, dat de Allerhoogste heerschappij heeft.* Dit oordeel moet uitgevoerd worden, om de onnadenkende, ongeloovige wereld te overtuigen, dat er *immers een God is, die op de aarde richt,* een God, die de wereld regeert, die er niet alleen een eigen koninkrijk heeft, en de zaken van dat koninkrijk bestuurt, maar ook heerscht over *de koninkrijken der menschen,* dat het Zijn bestuur is, dat de een macht over den ander heeft, en, *dat Hij ze geeft aan wien Hij wil,* het verhoogen is van Hem, Psalm 75:7, 8. Hij brengt menschen, die er in ‘t minst niet aan dachten, tot macht en heerschappij, en werpt de raadslagen der eerzuchtigen en dergenen, die naar macht streven, omver. Soms *zet Hij daarover den laagste onder de menschen,* en bereikt er Zijn doel mee. Hij verhoogt de geringer, zooals David van achter de kudde, *Hij richt den geringe uit het stof op om te doen zitten bij de Prinsen,* Psalm 113:7, 8. Ja, soms verheft Hij slechte menschen om de geesel van een hemeltergend volk te zijn. Dat kan Hij doen, dat mag Hij doen, dat doet Hij dikwijls, en Hij *antwoordt niet van alle Zijne daden.* Het was bepaald, dat de hemelen dit zouden weten door de vernedering van Nebukadnezar. De dooden, die naar het verblijf der geesten, de wereld der vergelding, zijn gegaan, zij weten het, zij weten, dat *de Allerhoogste heerschappij heeft,* maar de levenden moeten het weten en ter harte nemen, opdat zij vrede met God maken, voordat het te laat is. Aldus heeft Nebukadnezar ten volle en getrouwelijk zijn droom verhaald, al wat hij zag en hoorde, en dan vraagt hij Daniël om de uitlegging er van, vers 18, want hij bevond, dat niemand anders in staat was hem uit te leggen maar vertrouwde, dat hij er wel toe in staat was: *Dewijl de geest der heilige goden in u is,* of van *den heiligen God,* wat de gepaste naam is van den God van Israël. Er is veel te verwachten van hen, in wie *de Geest van den heiligen God is.* Of Nebukadnezar eenige gedachte had, dat het zijn eigen vonnis was, dat door dezen droom geveld werd, blijkt niet, misschien was hij zoo ijdel en zeker, zich te verbeelden, dat het een ander vorst was, een van zijne mededingers, van wiens val hem het aangename vooruitzicht gegeven werd in deze droom, maar, voor hem of tegen hem, hij is zeer begeerig de ware

beteekenis er van te vernemen, en rekent *op* Daniel om die te kennen te geven. Als God ons in ‘t algemeen waarschuwt voor Zijne oordeelen, behooren wij begeerig te zijn, om Zijn wil daaruit te verstaan om te luisteren naar *de stem des Heeren, roepende tot de stad.*

Daniël 4:19-27

Wij hebben hier de uitlegging van Nebukadnezars droom, en, als die eenmaal op hem is toegepast, en gezegd, dat hij de boom uit den droom is. *(Mutato nomine de te fabala narratur- Verander den naam en het is uwe geschiedenis),* als eenmaal gezegd is: *Gij zijt die man,* behoeft er niet veel meer gezegd te worden tot uitlegging van den droom. Uit zijn mond is hij geoordeeld, *zoo is zijn oordeel, hij zelf heeft het geveld.* Het was zoo klaar, dat Daniel, den droom hoorende, *zich ontzette, bij een uur lang,* vers 19. Verbazing en schrik maakten zich van hem meester, omdat zulk een groot oordeel over zulk een groot vorst kwam. *Het haar zijns vleesches was te berge gerezen* an *verschrikking voor God.* Eveneens was hij door schrik bevangen, toen hij zich genoodzaakt zeg de boodschapper te zijn van deze *harde boodschap* aan den koning, en hij had liever gehad dat die hem toegekomen was door iemand anders, daar hij zooveel gunsten van den koning ontvangen had, en wel verre van naar dien onheilsvollen dag te verlangen, vreest hij dien en de gedachte daaraan verontrust hem. De nakomelingen van den omgekomen zondaar zullen *over zijnen dag verbaasd zijn,* en *de ouden,* die hem zagen komen, *met schrik bevangen worden, Job 18:20.*

1. De inleiding tot de uitlegging is eene beleefdheid, die hij als hoveling tot den koning zegt. De koning bemerkte, dat hij daar stond, als iemand, die verbijsterd is, en, denkende, dat hij niet genegen was te spreken uit vrees hem te beleedigen, moedigde hij hem aan, openhartig en getrouw jegens hem te zijn: *Laat u de droom en zijne uitlegging niet beroeren.* Dat zegt hij, of,

1. Als een, die oprecht de waarheid wenschte te weten. Die de orakels van God raadpleegt, moet bereid zijn ze aan te nemen, zooals ze zijn, ‘t zij dat zij voor of tegen hem zijn, en dienovereenkomstig moet hij zijn dienaren verlof geven openhartig jegens hem te zijn. Of

2. Als een, die de waarheid verachtte, en haar het hoofd bood. Als wij zien hoe volkomen hij deze waarschuwing later in den wind sloeg, dat dit zijne bedoeling was: *"Laat het u niet beroeren,* want ik ben vast besloten, dat het mij niet beroeren zal, ook wil ik het niet ter harte nemen." Maar, al is hij onverschillig voor zijne belangen, Daniël is het niet, en daarom spreekt hij den wensch uit: *"De droom wedervare uwen hateren.* Het kwaad, dat ik voorspel, moge neerkomen op het hoofd uwer vijanden, en niet op uw hoofd." Hoewel Nebukadnezar een afgodendienaar was, een vervolger, en een verdrukker van het volk van God, toch was hij op ‘t oogenblik Daniels vorst, en daarom, al ziet Daniël in de toekomst, en al is hij op ‘t punt hem iets kwaads te voorspellen, hij mag hem toch geen kwaad toewenschen.

11. De uitlegging zelf is niets dan eene herhaling van den droom, met de toepassing op den koning zelf. "De *boom,* dien gij gezien hebt, *die groot en sterk geworden was,* vers 20, 21, *dat zijt gij, o koning"* En de koning zou dat met genoegen gehoord hebben, zooals vroeger: *Gij zijt dat gouden hoofd,* als er niets anders op volgde. Hij toont den koning zijn tegenwoordigen bloeienden toestand in den spiegel van zijn eigen droom: "*Uwe grootheid is zo gewassen, dat zij zoo na aan den hemel reikt,* als menschelijke grootheid bij mogelijkheid doen kan, en *uwe heerschappij aan het einde des aardrijks",* Hoofdstuk 2:37. 38. "Het vonnis over den boom geveld, vers 23, is *een besluit des Allerhoogsten, hetwelk over mijnen heer den koning komen zal",* vers 24. Hij moet niet alleen worden verwijderd van zijn troon, maar *van de menschen verstooten,* en nadat hij van zijn verstand beroofd, en hem eens beesten hart gegeven is, zal hij wonen *bij het gedierte des velde,* en hun lotgenoot zijn: men zal hem *kruid als den ossen* geven, en, evenals die, zal hij bij alle weer buiten zijn en *van den dauw des hemels nat gemaakt*

worden, en dat, totdat er *zeven tijden* over hem voorbijgaan, dat wil zeggen, zeven jaren, en dan zal hij weten, dat *de Allerhoogste heerschappij heeft,* en, als hij tot de erkenning daarvan gebracht is, zal hij in zijn koninkrijk hersteld worden, vers 26:"Uw *koninkrijk zal u bestendig zijn,* zal vast blijven als *de stam met zijne wortelen* in de aarde, en gij zult het hebben, *nadat gij zult bekend hebben, dat de hemel heerscht."* God wordt hier *de hemel* genoemd, omdat Hij in den hemel *Zijnen troon bevestigd heeft,* Psalm 103:19, vandaar *ziet Hij alle menschenkinderen,* Psalm 33:13. *Aangaande den hemel, de hemel is des Heeren,* en de invloed, dien de zichtbare hemel op de aarde heeft, is bedoeld als eene flauwe voorstelling van de heerschappij, die de God des hemels uitoefent o ver deze lagere wereld, onze zonde wordt *zonde tegen den hemel* genoemd, Lukas 15:18. Alleen dan kunnen wij verwachten rustig genieten van ons recht op en onze heerschappij over beide, onszelf en anderen, wanneer wij Gods recht op en heerschappij over, ons en al wat wij hebben, plichtgetrouw erkennen.

III. Het slot van de uitlegging is de vrome raad, dien Daniël als profeet den koning geeft, vers 27. Of hij nu de uitlegging van den droom klaarblijkelijk ter harte nam, of niet, een goede raad was hier in elk geval van pas, indien hij onverschillig was, tot opwekking, indien hij bedroefd was, tot vertroosting, en dat is niet onbestaanbaar met den droom en zijne uitlegging want Daniël kan niet anders denken, dan dat alles voorwaardelijk was, evenals de voorspelling van Nineve's verwoesting. Zie,

1. Hoe nederig hij zijn raad geeft, en met hoeveel teederheid en eerbied: "0 *koning, laaf mijn raad u behagen,* neem dien goedgunstig aan, als welgemeend, en uit liefde gegeven, en geef er geen verkeerde uitlegging aan." Men moet zondaars hoffelijk behandelen tot hun eigen bestwil, en met eerbied smeeken, het goede deel te kiezen. De apostel bidt de menschen, *het woord der vermaning te verdragen,* Hebreeen 13:22. Wij meenen, dat er al veel gewonnen is, als men zich wil laten overhalen, om goeden raad vriendelijk aan te nemen, ja, zelfs als men allen geduldig verdragen wil.

2. Wat die raad is. Hij raadt hem niet aan, zich geneesmiddelen te laten voorschrijven, ter voorkoming van ziekte in het hoofd, maar om dien zondigen weg te verlaten, waarop hij wandelt, en om zijn leven te verbeteren. Hij deed zijn onderdanen onrecht aan en behandelde zijn bondgenooten niet goed, hij moet dat alles *afbreken door gerechtigheid,* door ieder te geven, wat hem toekomt, door gedaan onrecht te herstellen, en het recht geen geweld aan te doen door macht. Hij was hard geweest voor de armen, voor Gods armen, voor de arme Joden, en hij moet deze *ongerechtigheden afbreken* door dien armen genade te bewijzen, door medelijden te hebben met de verdrukten, door hen in vrijheid te stellen of hun gevangenschap degelijk te maken. Als wij berouw hebben, is het noodzakelijk, dat wij niet alleen *aflaten van kwaad te doen,* maar *leeren goed te doen,* niet alleen niemand onrecht te doen, maar goed te doen aan allen.

3. Met welk argument hij dezen raad kracht bijzet: *Of er verlenging van uwen vrede wezen mocht.* Al zou dit het oordeel niet geheel voorkomen, toch kon op deze wijze een uitstel verkregen worden, zooals Achab verkreeg door zijne vernedering, 1 Koningen 21:29. Het kan langer duren, eer het onheil komt, en het kan korter duren, eer het ophoudt, toch kan hij hem dat niet beloven maar het kon zijn. De waarschijnlijkheid dat een tijdelijk oordeel op die wijze voorkomen zal worden, is op zichzelf eene voldoende beweegreden tot een werk, dat op zichzelf zoo goed is als het aflaten van de zonde en de verbetering van ons leven, veel meer de zekerheid dat wij aan het eeuwig verderf ontkomen zullen. *Dat zal de genezing van* uwe

verkeerdheid zijn,(aldus lezen sommigen het), zoo zal er een einde komen aan den twist, en alles zal wel zijn.

Daniël 4:28-33

Wij hebben hier de vervulling van Nebukadnezars droom, en Daniëls toepassing daarvan op hem gerechtvaardigd en bevestigd. Hoe hij die opgenomen heeft, wordt niet gezegd, of hij tevreden over Daniël was, of ontevreden, maar hier hebben wij,

1. Gods geduld met *hem: Dit alles overkwam hem,* maar niet dan *op het einde van twaalf maanden,* vers 29, zoo lang was er *verlenging van zijn vrede,* hoewel niet blijkt, dat hij *zijne zonden afbrak,* of eenige *genade bewees aan de ellendige* gevangenen, want dat was de reden, waarom God met hem twistte, dat hij *zijne gevangenen niet liet losgaan naar huis toe,* Jesaja 14:17. Nadat Daniël hem tot berouw vermaand had, bevestigde God Zijn woord zoover, dat Hij hem tijd gaf om berouw te hebben, Hij *liet hem ook nog dit jaar,* nog dit jaar, voordat Hij dit oordeel over hem bracht. God is lankmoedig jegens de zondaars, die Hem tergen, omdat Hij *niet wil, dat eenigen verloren gaan, maar, dat zij allen tot bekeering komen,* 2 Petrus 3:9.

11. Zijn trots en overmoed en misbruik van dat geduld. Hij wandelde *op het koninklijk paleis van Babel,* in hoogmoed en hoogheid des harten, en genoot van het gezicht op die groote stad, die, met alle landen, die daarbij behoorden, onder zijne heerschappij was, en *hij zeide,* tot zichzelf of tegen zijn gevolg, of misschien tegen vreemdelingen, aan wie hij zijn koninkrijk en de heerlijkheid er van, toonde: Is *dit niet het groote Babel?* Ja, het is groot, van groote uitgestrektheid, niet minder dan vijf en veertig mijlen in omtrek binnen de muren. Het is vol inwoners, en zij zijn verzadigd van rijkdom. Het is een *gouden stad,* en dat is als voldoende om ze groot te noemen, Jesaja 14:4. Zie de grootschheid van de huizen, de muren, torens en openbare gebouwen. Hij meent, dat alles, wat te Babel is, er grootsch uitziet, en dat *groote Babel heb ik gebouwd.* Babel werd gebouwd vele eeuwen, voordat hij geboren was, maar, omdat hij het versterkt en verfraaid had, en, naar wij mogen veronderstellen, veel er van herbouwd was onder zijne lange en voorspoedige regeering, roemt hij er op, dat hij het gebouwd heeft, evenals Augustus roemde ten opzichte van Rome, *Lateritiam inveni, marmoream reliqui- Ik vond het van steen, maar laat het achter van marmer.* Hij roemt, dat hij het gebouwd heeft *tot een huis des koninkrijks,* d. w. z. tot de hoofdstad van zijn rijk. Deze groote stad was niet meer dan een huis, vergeleken met de landen, die tot zijn rijk behoorden. Hij bouwde het met behulp van zijne onderdanen, toch beroemt hij zich er op, dat hij het deed *door de sterkte zijner macht,* hij bouwde het voor zijn eigen veiligheid en gemak, toch beroemt hij zich er op, dat hij het alleen *ter eere zijner heerlijkheid* bouwde, alsof er geen andere reden bestond. Trots en zelfoverschatting zijn zonden, die de machtigen het lichtst aankleven daar zij in deze wereld grootheid bezitten. Zij zijn geneigd zichzelf de eere toe te eigenen, die God alleen toekomt.

III. De straf voor zijn trots. Terwijl hij aldus zwol van hoogmoed, en zijn eigen schaduw vereerde, het trotsche *woord nog zijnde in des konings mond,* hoorde hij een machtige *stem uit den hemel,* waardoor hij plotseling beroofd werd, I

1. Van zijn eer als koning: *Het koninkrijk is van u gegaan.* Terwijl hij dacht, dat hij onneembare vestingen had gebouwd tot behoud van zijn koninkrijk, is het nu, in een oogenblik *van hem gegaan,* terwijl hij dacht, dat het zoo wel bewaakt was, dat niemand het hem ontnemen kon, zie, het gaat van hem. Zoodra hij geheel onbekwaam wordt om het te besturen, wordt het hem natuurlijk uit de handen genomen.

2. Hij wordt beroofd van zijn eer als mensch. Hij verliest het verstand, en daardoor zijn rijk: *Men zal u uit de menschen verstooten,* vers 32. En het werd vervuld, vers 33:hij werd uit *de menschen verstooten, terzelfder ure.* Hij werd plotseling krankzinnig, redeloos in den hoogst mogelijken graad. Zijn verstand en geheugen waren weg, en al de vermogens van eene redelijke ziel verbroken, zoodat hij volkomen een dier werd, in de gedaante van een mensch. Hij ging naakt, en op handen en voeten, als een dier, vermeed de nabijheid van redelijke schepselen, verwilderde in bosch en veld, en werd door zijn eigen knechten uitgedreven, die na zekeren tijd, de hoop verliezende, dat hij weer tot zijn verstand zou komen, hem aan zijn lot overlieten, en niet meer naar hem omzagen. HU had niet den aard van een roofdier (van den koninklijken leeuw) maar van de lage en minder edele soorten, want hij *at gras gelijk de ossen,* en waarschijnlijk, sprak hij niet met menschelijke stem, maar loeide hij als een os. Sommigen denken, dat zijn lichaam geheel met haar begroeid was, in ieder geval, het haar van zijn hoofd en baard, dat nooit geschoren, noch gekamd werd, *wies als der arenden vederen* en *zijne nagels als der vogelen.* Laten wij hier een oogenblik bij stilstaan, en dit treurig schouwspel bezien, en laat het ons tot leering zijn. *a.* Laat ons hier bedenken, welk eene genade het is, dat wij het gebruik van onze rede hebben, hoe dankbaar wij daarvoor moeten wezen, en hoe nauwlettend wij behooren toe te zien niets te doen, wat God tergen kan, of de strekking hebben ons het bezit van ons verstand te ontnemen. Laat ons leeren onze rede op den rechten prijs te stellen, en medelijden te hebben met hen, die geheel in de macht zijn van droefgeestigheid of krankzinnigheid, of die ijlhoofdig zijn, en zeer teeder te zijn in ons oordeel over hen en ons gedrag jegens hen, want het is eene beproeving, waarvoor alle menschen blootliggen en een lot, dat den eenen of anderen tijd het onze kan worden. *b.* Laat ons hier letten op de ijdelheid van menschelijken roem en grootheid. Is dit Nebukadnezar de Groote? Dit verachtelijke dier, dat lager staat dan de geringste bedelaar? Is dit de man, die zoo heerlijk was op den troon, zoo geducht in het veld, die wijsheid bezat om koninkrijken te onderwerpen en te regeeren, en nu geen verstand genoeg heeft om kleeren aan zijn lijf te houden? Is *dat die man, die de aarde beroerde, die de koninkrijken deed beven?* Jesaja 14:16. Nimmer *beroeme zich een wijze in zijne wijsheid* noch *een sterke in zijne sterkheid*

3. Laat ons hier opmerken, hoe God de hoovaardigen wederstaat en een welbehagen heeft in hun vernedering en schande. Nebukadnezar wilde meer dan een mensch zijn, en daarom maakt God hem rechtvaardiglijk minder dan een mensch, Hij maakt hem gelijk aan de dieren, die de gelijke wilde zijn van zijn Maker, Job 40:11-13.

Daniël 4:34-37

Wij hebben hier Nebukadnezars herstel van zijne krankzinnigheid en de genezing van zijn verstand, *ten einde der dagen,* die bepaald waren, dat is, der zeven jaren. Al dien tijd bleef hij een gedenkteeken van Gods rechtvaardigheid en het zegeteeken van zijne overwinning op de kinderen der hoovaardij, en hij was dat in hoogere mate doordat hij met krankzinnigheid geslagen was, dan, indien hij op een oogenblik door den bliksem gedood was, toch was het eene gunst voor hem, dat hij in het leven bleef want, zoolang er leven is, is er hoop, dat wie God nog zullen loven, zooals hier het geval was: *Ten einde dezer dagen* (zegt hij) *hief ik mijne oogen op ten hemel,* vers 34, keek niet langer naar den grond, als een dier, maar begon omhoog te zien, als een mensch. *Os homini sublime dedit-De hemel gaf den mensch het gezicht naar boven.* Maar dat was niet alles, hij zag omhoog als een vroom man, als een boetvaardig, nederig smeekeling om genade, daar hij misschien nooit vóór dien tijd besef gehad had van zijn ellende. En nu,

1. Heeft hij het gebruik van zijne rede in zoover teruggekregen, dat hij er God mee verheerlijkt, en zich vernedert onder Zijne machtige hand. Hem was gezegd, dat hij in zijn treurigen toestand blijven zou, totdat hij bekende, dat de Allerhoogste heerschappij heeft, en hier blijkt dat hij zoover gekomen is: *Mijn verstand kwam weder in mij, en ik loofde den Allerhoogste.* Te recht kan men als onverstandiger beschouwen die God niet loven en prijzen, en niemand maakt het rechte gebruik van zijn verstand, voordat hij godsdienstig begint te zijn, ook leeft niemand als een mensch, die niet reeft ter eere Gods. Zooals de rede de grondslag of het onderwerp van den godsdienst is (zoodat schepselen, die geen rede hebben, niet tot godsdienst in staat zijn), zoo is de godsdienst de kroon en de heerlijkheid der rede, en wij hebben ons verstand tevergeefs, en zullen wenschen, dat wij het nooit gehad hadden, als wij er God niet mee verheerlijken. Het was. het eerste werk van Nebukadnezars teruggekeerd verstand, en, toen hij het zoo gebruikte, toen en niet eer, was hij bekwaam tot alle ander gebruik ervan. En voordat hij langen tijd buiten staat was geweest het voor andere doeleinden te gebruiken, was hij er niet toe te brengen, het hiervoor te gebruiken, wat het belangrijkste is waartoe ons de rede gegeven is. Zijne dwaasheid was het middel, waardoor hij wijs werd. Hij werd niet hersteld door zijn droom van dit voordeel, dat even spoedig vergeten was als de droom, maar hij moet het ondergaan, en dan wordt het *voor zijn oor geopenbaard ter tucht.* Om hem tot zichzelf te brengen, moet hij eerst buiten zichzelf zijn. En daaruit blijkt, dat de goede gedachten, die in zijn geest waren, en het goede werk, dat daar gewrocht werd, niet uit hem zelf waren (want hij was zichzelf niet meer), maar dat het Gods gave was. Laat ons zien, tot welke erkenning Nebukadnezar tenslotte werkelijk gebracht werd, en daaruit kunnen wij leeren, wat wij van God gelooven moeten.

1. Dat de *Allerhoogste God de Eeuwiglevende* is, en dat Zijn wezen niet veranderlijk of tijdelijk is, want Hij bestaat uit Zichzelf. Zijne vleiers begroetten hem dikwijls met: O *koning, leef in eeuwigheid* Maar hij is nu overtuigd, dat geen koning eeuwig leeft, maar Israëls God alleen die steeds dezelfde is.

2. Dat Zijn koninkrijk, als Hij zelf, *van geslacht tot geslacht, en Zijne heerschappij een eeuwige heerschappij is,* er is geen opvolging, geen omwenteling in Zijn koninkrijk. Zooals Hij heeft, zoo regeert Hij, in eeuwigheid, en er is geen einde aan Zijne heerschappij.

3. Dat alle *de inwoners der aarde bij Hem als niets geacht zijn.* Hij heeft hen niet noodig, en hij houdt geen rekening met hen. De grootste der menschen zijn, in vergelijking met Hem minder dan niets. Die hooge gedachten hebben van God, hebben lage gedachten van zichzelf.

4. Dat Zijn koninkrijk algemeen is, en beide *het heir des hemels en de inwoners der aarde,* Zijne onderdanen zijn, en onder Zijn bedwang en toezicht staan. Beide, engelen en menschen worden door Hem gebruikt, en zijn Hem rekenschap schuldig, de hoogste engel is niet boven Zijne macht, erf de minste van de kinderen der menschen niet beneden Zijne aandacht. De engelen des hemels zijn Zijne legerscharen, de inwoners der aarde Zijne rentmeesters.

5. Dat Zijne macht onweerstaanbaar is, en Zijne souvereiniteit onbeperkt, want *Hij doet naar Zijnen wil,* overeenkomstig Zijn plan en bedoeling, naar Zijn raad en besluit. Hij doet wat Hem behaagt, wat Hij besloten heeft, dat voert Hij uit, en niemand kan Zijn wil weerstaan? Zijn raad veranderen, of *Zijne hand afslaan of tot Hem zeggen: Wat doet Gij?* Niemand kan aan Zijne daden paal en perk stellen, de bedoeling ervan doorgronden, of naar de reden er van vragen. Wee hem, die met zijn Maker twist, die tot Hem zegt: *Wat doet Gij?* of, *waarom doet Gij deze dingen?*

6. Dat alles wat God doet, wel gedaan is: *Zijne werken zijn waarheid,* want zij komen overeen met Zijne woorden: *Zijne paden zijn gerichten,* beide, wijs en rechtvaardig, in nauwkeurige samenstemming met de regelen van wijsheid en billijkheid, en er is geen aanmerking op te maken.

7. Dat Hij macht heeft om den hooghartigste Zijner vijanden te vernederen, wanneer Hij handelt als zijn vijand of mededinger: *Hij is machtig te vernederen degenen, die in hoogmoed wandelen,* vers 37, Hij is in staat af te rekenen met degenen, die het meeste vertrouwen hebben op hun eigen kracht om met Hem te twisten.

11. Hij heeft het gebruik van zijne rede zoover teruggekregen, dat hij opnieuw de genoegens van zijn herstelden voorspoed smaken kan, vers *36:Ter zelfder tijd kwam mijn verstand weder in mij,* hij had tevoren gezegd, vers 34:dat *zijn verstand weder in hem kwam,* en hier zegt hij het opnieuw, want het gebruik van ons verstand is eene gave, waarvoor wij nooit dankbaar genoeg kunnen zijn. *Nu zochten zijne geweldigen hem,* hij had niet noodig hen te zoeken, en zij bemerkten spoedig, dat hij niet alleen zijn verstand herkregen had en weer bekwaam was om te regeeren, maar dat hij meer dan zijn verstand herkregen had en beter dan ooit in staat was om te regeeren. Het is waarschijnlijk, dat zijn droom en de uitlegging er van welbekend waren, en veel besproken aan het hof, en, daar het eerste deel van de voorspelling vervuld was, namelijk dat hij krankzinnig zou worden, twijfelden zij er niet aan, dat hij, overeenkomstig de voorspelling aan het einde van zeven jaren, herstellen zou, en, daarop vertrouwende, waren zij, na afloop van dien tijd, gereed hem te verwelkomen, en toen *kwam zijne majesteit en glans weder op hem,* evenals vóór zijne krankzinnigheid. Hij wordt nu even krachtig in zijn koninkrijk bevestigd, alsof hij het nooit verloren had. *Hij wordt dwaas, opdat hij wijs mag worden,* wijzer dan ooit,. en hij, die nog kort tevoren in diepten van schande en ellende verkeerde, *hem wordt grooter heerlijkheid toegevoegd,* meer dan hij bezat, toen hij van koninkrijk tot koninkrijk trok, veroverende en om te veroveren.

1. Als iemand er toe komt God te eeren, in ‘t bijzonder door eene boetvaardige belijdenis van zonden, en een geloovige erkenning van Zijne souvereiniteit, dan, en niet eer, mag hij verwachten, dat God hem eeren zal, hem niet alleen herstellen zal in de waardigheid, door de

zonde van den eersten Adam verloren, maar hem ook *grooter heerlijkheid toevoegen* uit de gerechtigheid en genade van den tweeden Adam.

2. Beproevingen duren niet langer den noodzakelijk is voor het werk, waartoe zij gezonden zijn. Als deze vorst er toe gebracht is om Gods heerschappij over hem te erkennen, dan wordt hij hersteld in de heerschappij over zichzelf.

3. Ieder bericht, dat wij geven van Gods leidingen met ons, moet besluiten met Zijn lof. Als Nebukadnezar in zijn koninkrijk hersteld is, *prijst en verhoogt en verheerlijkt hij den Koning des hemels,* vers 37, voordat hij overgaat tot de zaken dezer wereld. Daarom hebben wij ons verstand, opdat wij in staat mogen zijn, Hem te prijzen en daarvoor onzen voorspoed, opdat wij reden mogen hebben, Hem te loven.

Het was niet lang daarna, dat Nebukadnezars leven en regeering een einde nam. Abydenus, die aangehaald wordt door Eusebius, Praep, Evang. 1:9, verhaalt uit de overlevering der Chaldeën dat hij op zijn sterfbed de inneming van Babel door Cyrus voorspeld heeft. Of hij volhard heeft in denzelfden goeden geest, waarin hij hier schijnt geweest te zijn, wordt niet bericht, maar uit niets blijkt, dat hij niet volhard zou hebben, en, als zulk een *groot godslasteraar en vervolger* genade vond, dan was hij toch niet de laatste. En, als wij de christelijke liefde zoover mogen uitstrekken, te hopen, dat dat het geval was, dan moeten wij de vrije genade bewonderen, waardoor hij een tijd lang zijn verstand verloor, opdat hij zijne ziel voor eeuwig zou behouden.

HOOFDSTUK 5

1 De koning Belsazar maakte een groten maaltijd voor zijn duizend geweldigen, en hij dronk wijn voor die duizend.
2 Als Belsazar den wijn geproefd had, zeide hij, dat men de gouden en zilveren vaten voorbrengen zou, die zijn vader Nebukadnezar uit den tempel, die te Jeruzalem geweest was, weggevoerd had; opdat de koning en zijn geweldigen, zijn vrouwen en zijn bijwijven uit dezelve dronken.
3 Toen bracht men voor de gouden vaten, die men uit den tempel van het huis Gods, die te Jeruzalem geweest was, weggevoerd had; en de koning en zijn geweldigen, zijn vrouwen, en zijn bijwijven dronken daaruit.
4 Zij dronken den wijn, en prezen de gouden, en de zilveren, de koperen, de ijzeren, de houten en de stenen goden.
5 Ter zelfder ure kwamen er vingeren van eens mensen hand voort, die schreven tegenover den kandelaar, op de kalk van den wand van het koninklijk paleis, en de koning zag het deel der hand, die daar schreef.
6 Toen veranderde zich de glans des konings, en zijn gedachten verschrikten hem; en de banden zijner lendenen werden los, en zijn knieen stieten tegen elkander aan.
7 Zodat de koning met kracht riep dat men de sterrekijkers, de Chaldeen en de waarzeggers inbrengen zou; en de koning antwoordde en zeide tot de wijzen van Babel: Alle man, die dit schrift lezen, en deszelfs uitlegging mij te kennen zal geven, die zal met purper gekleed worden, met een gouden keten om zijn hals, en hij zal de derde heerser in dit koninkrijk zijn.
8 Toen kwamen al de wijzen des konings in; maar zij konden dit schrift niet lezen, noch den koning deszelfs uitlegging bekend maken.
9 Toen verschrikte de koning Belsazar zeer, en zijn glans werd aan hem veranderd, en zijn geweldigen werden verbaasd.
10 Om deze woorden des konings en zijner geweldigen, ging de koningin in het huis des maaltijds. De koningin sprak en zeide: O koning, leef in eeuwigheid! laat u uw gedachten niet verschrikken, en uw glans niet veranderd worden.
11 Er is een man in uw koninkrijk, in wien de geest der heilige goden is, want in de dagen uws vaders is bij hem gevonden licht, en verstand, en wijsheid, gelijk de wijsheid der goden is; daarom stelde hem de koning Nebukadnezar, uw vader, tot een overste der tovenaars, der sterrekijkers, der Chaldeen, en der waarzeggers, uw vader, o koning!
12 Omdat een voortreffelijke geest, en wetenschap, en verstand van een, die dromen uitlegt, en der aanwijzing van raadselen, en van een, die knopen ontbindt, gevonden werd in hem, in Daniel, dien de koning den naam van Beltsazar gaf; laat nu Daniel geroepen worden, die zal de uitlegging te kennen geven.
13 Toen werd Daniel voor den koning ingebracht. De koning antwoordde en zeide tot Daniel: Zijt gij die Daniel, een uit de gevankelijk weggevoerden van Juda, die de koning, mijn vader, uit Juda gebracht heeft?
14 Ik heb toch van u gehoord, dat de geest der goden in u is, en dat er licht, en verstand, en voortreffelijke wijsheid in u gevonden wordt.
15 Nu, zo zijn voor mij ingebracht de wijzen en de sterrekijkers, om dit schrift te lezen, en deszelfs uitlegging mij bekend te maken; maar zij kunnen de uitlegging dezer woorden niet te kennen geven.
16 Doch van u heb ik gehoord, dat gij uitleggingen kunt geven, en knopen ontbinden; nu, indien gij dit schrift zult kunnen lezen, en deszelfs uitlegging mij bekend maken, gij zult met purper bekleed worden, met een gouden keten om uw hals, en gij zult de derde heerser in dit koninkrijk zijn.

17 Toen antwoordde Daniel, en zeide voor den koning: Heb uw gaven voor uzelven, en geef uw vereringen aan een ander; ik zal nochtans het schrift voor den koning lezen, en de uitlegging zal ik hem bekend maken.
18 Wat u aangaat, o koning! de allerhoogste God heeft uw vader Nebukadnezar het koninkrijk, en grootheid, en eer, en heerlijkheid gegeven;
19 En vanwege de grootheid, die Hij hem gegeven had, beefden en sidderden alle volken, natien en tongen voor hem; dien hij wilde, doodde hij, en dien hij wilde, behield hij in het leven, en dien hij wilde, verhoogde hij, en dien hij wilde, vernederde hij.
20 Maar toen zich zijn hart verhief, en zijn geest verstijfd werd ter hovaardij, werd hij van den troon zijns koninkrijks afgestoten, en men nam de eer van hem weg.
21 En hij werd van de kinderen der mensen verstoten, en zijn hart werd den beesten gelijk gemaakt, en zijn woning was bij de woudezelen; men gaf hem gras te smaken gelijk den ossen; en zijn lichaam werd van den dauw des hemels nat gemaakt, totdat hij bekende, dat God, de Allerhoogste, Heerser is over de koninkrijken der mensen, en over dezelve stelt, wien Hij wil.
22 En gij, Belsazar, zijn zoon! hebt uw hart niet vernederd, alhoewel gij dit alles wel geweten hebt.
23 Maar gij hebt u verheven tegen den Heere des hemels, en men heeft de vaten van Zijn huis voor u gebracht, en gij, en uw geweldigen, uw vrouwen, en uw bijwijven hebben wijn uit dezelve gedronken, en de goden van zilver en goud, koper, ijzer, hout en steen, die niet zien, noch horen, noch weten, hebt gij geprezen; maar dien God, in Wiens hand uw adem is, en bij Wien al uw paden zijn, hebt gij niet verheerlijkt.
24 Toen is dat deel der hand van Hem gezonden, en dit schrift getekend geworden.
25 Dit nu is het schrift, dat daar getekend is: MENE, MENE, TEKEL, UPHARSIN.
26 Dit is de uitlegging dezer woorden: MENE; God heeft uw koninkrijk geteld, en Hij heeft het voleind.
27 TEKEL; gij zijt in weegschalen gewogen; en gij zijt te licht gevonden.
28 PERES; uw koninkrijk is verdeeld, en het is den Meden en den Perzen gegeven.
29 Toen beval Belsazar, en zij bekleedden Daniel met purper, met een gouden keten om zijn hals, en zij riepen overluid van hem, dat hij de derde heerser in dat koninkrijk was.
30 In dienzelfden nacht, werd Belsazar, der Chaldeen koning, gedood.

De verwoesting van het koninkrijk Babel was lang en dikwijls voorspeld, toen zij nog ver weg was, in dit hoofdstuk zien wij ze voltooid, en eene voorspelling ervan In denzelfden nacht, dat zij plaats vond. Belsazar regeerde thans te Babel, sommigen berekenen, dat hij zeventien jaar geregeerd had, anderen noemen drie Jaar, hier hebben wij het bericht van zijn dood en het eind zijns koninkrijks. Wij moeten weten, dat twee jaren tevoren Cyrus, de honing van Perzië een vorst van toenemende macht, met een groot leger tegen Babel oprukte, Belsazar trok hem tegemoet, bestreed hen, en werd in een geregelde veldslag door hem geslagen. Hij trok zich met zijne verstrooide strijdkrachten in de stad terug, waar Cyrus hem belegerde. Zij waren daar zeer veilig, omdat de rivier de Eufraat hen beschermde, en zij voor twintig jaar levensmiddelen in de stad hadden, maar in het tweede jaar van het beleg nam hij haar in, zooals hier verhaald wordt. Wij hebben in dit hoofdstuk, 1. Het rumoerige, afgodische, heiligschennende feest, dat Belsazar gaf, en waarbij hu de maat van zijne ongerechtigheid vol maakte, vers 1-4. 11. De schrik, die hem te midden der vrolijkheid overviel, door het schrijven van eene hand op den muur, welk schrift geen zijner wijzen kon lezen, of verklaren, vers 5-9 III. De uitlegging van de geheimzinnige letterteekens door Daniel, die tenslotte tot hem gebracht werd, en hem niets verborg, maar hem toonde, dat zijn vonnis daarin geveld werd, vers 10-28. IV. De dadelijke vervulling van de uitlegging door het dooden van den koning en de verovering van het koninkrijk, vers 30, 31.

Daniël 5:1-9

Wij vinden hier koning Belsazar eerst zeer vroolijk en dan plotseling zeer somber, en in de volheid van zijne zelfgenoegzaamheid ten einde raad. Zie, hoe hij God hoont, en hoe God hem verschrikt en let op den afloop van dezen twist, en of hij, die zijn hart tegen God verhard heeft, voorspoed heeft.

1. Zie hoe de koning God hoonde, en Hem smaadde. Hij *maakte een grooten maaltijd* of drinkgelag: waarschijnlijk was het een of ander plechtig jaarlijksch feest, ter eere van zijne geboorte of kroning, of ter eere van een zijner goden. Geschiedschrijvers zeggen, dat Cyrus, die nu met zijn leger Babel belegerde, van dit feest wist, en, in de veronderstelling, dat zij dan niet op hun hoede zouden zijn, *somno vinoque sepulti-door wijn en slaap overmand* als zij waren, maakte hij gebruik van die gelegenheid om de stad aan te vallen, -en maakte er zich zoo vrij gemakkelijk meester van. Bij deze gelegenheid noodigde Belsazar *zijne duizend geweldigen* uit om met hem te komen drinken. Misschien waren dat dezulken, die zich onderscheiden hadden bij de verdediging van de stad tegen de belegeraars, of vormden zij den grooten krijgsraad, met wien hij wilde beraadslagen, wat er verder gedaan moest worden, als zij naar hartelust gedronken hadden. En het moest als eene groote gunst beschouwd worden, dat hij *voor hen wijn dronk,* want het was de roem dier oostersche koningen zelden gezien te worden. Hij dronk wijn voor hen, want hij bereidde dit feest, evenals Ahasveros, om *de heerlijkheid zijns rijks* te toonen. Op dit overdadige feestmaal hoonde hij Gods almacht en verachtte Zijne oordeelen. De stad werd nu belegerd, een machtig vijand stond voor de poorten, zijn leven en zijn koninkrijk stonden op ‘t spel. In dit alles was de hand des Heeren tegen hem, en hij werd er door vermaand *tot geween en tot rouwklage en tot omgording des zaks.* Gods stem was roepende in de stad zooals die van Jona te Nineve. *Nog veertig dagen,* of minder, *en Babel zal verwoest worden.* Daarom had hij, als de koning van Nineve, een vasten moeten uitroepen, maar, als een, die besloten is zich van God af te keeren, roept hij een feest uit en zie, *daar is vreugde en blijdschap met runderen te dooden en schapen te kelen, vleesch te eten en wijn te drinken,* alsof hij den Almachtige uitdaagde het ergste te doen dat Hij kon, Jesaja 22:12, 13. Om te toonen, hoe weinig hij vreesde, tot overgave gedwongen te worden door gebrek aan levensmiddelen, vierde hij zoo overdadig feest. Zekerheid en zinnelijkheid zijn droeve voorteekenen van naderend verderf. Die niet gewaarschuwd willen worden door Gods oordeelen moeten er op rekenen, er door getroffen te worden.

1. Hij hoonde Gods tempel, en verachtte zijn heiligdom, vers 2. *Als hij den wijn geproefd had, zeide hij, dat men de vaten voorbrengen zoude* van den tempel, om daaruit te drinken. Toen hij proefde, hoe rijk en kostelijk de wijn was, zeide hij: "Het zou toch jammer zijn, als wij zulk een kostelijken wijn niet uit heilige vaten drinken", wat als eene geestigheid werd opgevat, en om de scherts nog verder te drijven, liet men de vaten van den tempel terstond halen. Ja, het schijnt iets meer dan scherts te zijn geweest, het schijnt wel bedoeld als een goddelooze smaad voor den God van Israël. Het hart van Zijn volk was zeer gehecht aan deze heilige vaten, als blijkt uit Jeremia 27:16, 18. Hun voornaamste zorg bij hun terugkeer betrof deze, Ezra 1:7. Nu mogen wij veronderstellen, dat zij hun naderende verlossing verwachtten, overwegende, dat de zeventig jaren van hun gevangenschap spoedig ten einde zouden zijn, en misschien hebben sommigen zich in dien geest uitgelaten, dat de vaten des heiligdoms hun binnenkort teruggegeven zouden worden, ten spijt waarvan Belsazar hier openbaar maakt, dat zij zijn eigendom zijn dat hij ze niet langer wil laten staan, maar ze bij zijn drinkgereedschap voegen en er gebruik van maken. De vroolijkheid, die heilige dingen ontheiligt en er mee spot, is inderdaad zondig en vult de maat der ongerechtigheid van de menschen met snelheid. Dat

maakte Babel rijp voor den ondergang-dat geen lied hen kon voldoen dan *een van de liederen Zions,* Psalm 137:3, geen vaten dan de vaten des heiligdoms. Zij, die aldus met schennende hand vervreemden, wat aan God gewijd is en aan Zijn eer moeten weten, dat Hij *zich niet laat bespotten.*

2. Hij hoonde God zelf en verachtte zijne goddelijkheid, want zij *dronken den wijn en prezen de gouden en de zilveren goden,* vers 4. Zij gaven aan beelden, het werk hunner taanden en de schepselen van hun verbeelding de eer, die alleen aan den waren en levenden God toekomt. Zij prezen die met offers, die zij hun brachten of met liederen, die zij te hunner eer zongen. Toen hunne hoofden beneveld en hun harten vroolijk waren van den wijn, waren zij in de beste stemming, om *de "ouden en zilveren, de houten en steenen goden te prijzen,* want men zou toch denken, dat menschen, die bij hun verstand zijn, die over een nuchter en gezond verstand beschikken, niet schuldig konden zijn aan zulk eene grove ongerijmdheid, zij moesten dronken zijn, eer zij zoo dwaas konden wezen. Dronken vereerders, die geen menschen, maar beesten zijn, zijn het meest geschikt voor den dienst der drekgoden, die geen goden maar duivels zijn. Zij *dwalen van den wijn,* Jesaja 28:7. Zij dronken wijn en prezen hun afgoden, alsof die het feest gegeven hadden, en de gevers waren van al het goede, dat zij hadden. Of zij prezen hunne goden onder het drinken, door op hun gezondheid te drinken, en de koning *dronk wijn voor hen,* vers 1, d. w. z. hij begon met op de gezondheid te drinken, eerst van dezen god en dan van dien, totdat zij op de rij af, allen eene beurt gekregen hadden, die van hout en van steen niet uitgezonderd. Onzedelijkheid en goddeloosheid, ondeugd en onheiligheid sterken elkanders handen en bevorderen elkanders belangen. De vroolijkheid der dronkenschap was eene inleiding tot afgoderij, en een dronk op de afgoden leidde weer tot nog grooter dronkenschap.

11. Ziehier, hoe God den koning verschrikte, en hem met ontzetting vervulde. Belsazar en zijne grooten zijn in het midden van hun zwelgerij, de bekers gaan met snelheid rond, en allen zijn vroolijk gestemd, en drinken misschien op den ondergang van Cyrus en zijn leger, terwijl zij het eene hoera na het andere brullen, in het vaste vertrouwen, dat het beleg spoedig opgeheven zal worden, maar het uur was gekomen, dat vervuld moest worden, wat lang geleden gezegd was van den koning van Babel, als zijne stad belegerd zou worden door de Meden en Perzen, Jesaja 21:2-4. *De nacht van mijne vermaken heeft Hij mij tot beving gesteld.* De vroolijkheid van dit hofbal zal verstoord worden en hun blijdschap benevelen, al is de koning zelf de gastheer van dit feest, zoodra God spreekt, zien wij hem en al zijne gasten in de uiterste ontsteltenis en het einde van hun vroolijkheid is somberheid.

1. Daar *kwamen vingeren van eens menschen hand voort op de kalk van den wand,* voor het aangezicht des konings, vers 5, "en deze vingers", zeggen de rabbijnen "werden bestuurd door den engel Gabriël, die er mee schreef". "Die goddelijke hand", zegt een van onze rabbijnen, Dr. Lightfoot, "die voor Zijn volk de twee tafelen der wet geschreven had, schrijft nu het vonnis van Babel en Belsazar op den muur". Hier werd geen geluid gezonden om hen te verschrikken, noch iets dat hun leven bedreigde, geen donderslag of bliksemstraal geen engel des verderfs met het zwaard, getrokken in zijne hand, alleen eene pen in de hand die op den wand schreef, *tegenover den kandelaar,* waar zij allen het konden zien bij het licht van hun kandelaar. Gods geschreven woord is voldoende om de meest trotsche en stoute zondaars te verschrikken, als het Hem behaagt, die uitwerking er aan te geven. De koning zag *het deel der hand, die daar schreed,* maar hij zag niet wiens hand het was, wet nog schrikwekkender was. Wat zij van God zien het deel der hand, dat schrijft in het boek der schepselen en het boek der Schriften. Zie *dit zijn uiterste einden Zijner wegen,* Job 26:14, en kunnen dienen om ons te vervullen met

eerbiedige gedachten betreffende hetgeen wij niet zien van God. Als dit *de vinger Gods is,* wat is dan de ontblooting van Zijn arm? En wat is Hij zelf?

2. De koning wordt terstond door schrik overmand, vers 6:*Zijn glans veranderde zich,* hij werd beurtelings bleek en rood, *de banden zijner lendenen werden los,* zoodat er geen kracht meer in hem was, zijn rug deed pijn als gewoonlijk bij grooten schrik, *zijne knieen stieten tegen elkander aan,* zoo hevig sidderde hij, alsof hij een espenblad was. Maar wat was het geval? Waarom was hij zoo verschrikt? Hij ziet niet, wat er geschreven is, en hoe komt het, dat hij niet denkt aan een gelukkig voorteeken van verlossing voor hem en zijn koninkrijk? Maar de zaak is, dat *zijne gedachten hem verschrikten,* zijne consciëntie beschuldigde hem en zeide hem, dat hij geen reden had goed nieuws van den hemel te verwachten, en dat de hand van een engel voor hem niets dan verschrikking schrijven kon. Hij, die wist, dat hij schuldig was voor Gods gericht, kwam terstond tot het besluit, dat dit eene dagvaarding was in Zijn naam, een oproep om voor Hem te verschijnen. God kan ook den zekerste spoedig opschrikken, het hart van den vermetelsten zondaar doen beven, en daar is niet meer voor noodig dan zijn eigen gedachten op hem los te laten, zij zullen spoedig den tiran spelen en hem last genoeg geven.

3. De wijzen van Babel worden terstond ontboden om te hooren of zij iets kunnen maken van dat schrift op den muur, vers 7. De koning *riep met kracht,* als een, die haast heeft, en wien het ernst is, om alle maaiers te laten komen, om te beproeven of zij *dit schrift lezen en deszelfs uitlegging te kennen geven konden,* want de koning en al zijne grooten kunnen daar geen aanspraak op maken, het ligt buiten hun terrein. De beoefening der goddelijke openbaring, zooals zij die hadden of meenden te hebben, en de kennis van de wereld der geesten waren door de heidenen beperkt tot eene kaste, en niemand anders mocht er zich mee ophouden, maar wat voor ons geschreven is door Gods vinger is leesbaar voor iedereen, ieder. die wil. kan Gods wil in de Schrift lezen. Om deze wijzen aan te sporen, hun uiterste best te doen in deze zaak en hen te prikkelen om met elkander te wedijveren in krachtsinspanning, beloofde hij, dat al wie hem eene bevredigende verklaring kon "even van dit schrift, de hoogste eerbewijzen van het hof zou ontvangen. Hij wist, waarnaar deze wijzen van beroep streefden, en wat hun aangenaam zou zijn, en daarom beloofde hij hun *eene purperen kleeding* en *eene gouden keten,* schitterende dingen in de oogen van hen, die niet beter weten. Ja, hij zou *primus par regni-eerste minister, de derde heerscher* in het koninkrijk zijn, het hoogst onder den koning en zijn naasten opvolger.

4. De koning wordt in zijne verwachting van hen teleurgesteld, geen van hen kan *het schrift lezen,* veel minder uitleggen, vers 8, wet ‘s konings ontsteltenis doet toenemen, vers 9. De zaak bevalt hem steeds minder en 0, vreest, dat zij hem kwaad voorspelt. Ook *zijne geweldigen,* die in zijne vroolijkheid gedeeld hadden, hebben nu deel aan zijn schrik, zij worden ook *verbaasd* en ten einde raad, en noch hun aantal noch de prikkel van den wijn was in staat hen staande te houden. De reden, waarom de wijzen het schrift niet konden lezen, was niet, dat het geschreven was in eene taal of in letterteekens, die hun onbekend waren, maar God verblindde hun oogen of bracht hun geest zoozeer in verwarring, dat zij het niet konden lezen, opdat de eer der uitlegging van dit geheimzinnige schrift bewaard zou blijven voor Daniël. De schrik van een ontwaakt en overtuigd geweten wordt grooter door de volslagen onmacht van alle schepselen om het gerust te stellen of voldoening te geven.

Daniël 5:10-29

Hier is

1. De mededeeling, die den koning gedaan werd door de koningin-moeder, betreffende Daniël, namelijk hoeveel recht hij had om in deze zaak te worden geraadpleegd. Verondersteld wordt, dat deze koningin de weduwe was van Evil-Merodach, en dat zij die beroemde Nitocris is, van wie Herodotus verhaalt, dat zij eene vrouw van buitengewone wijsheid was. Zij was niet tegenwoordig op het feest, zooals des konings *vrouwen en bijwijven,* vers 2, het was niets voor haar leeftijd en ernst om een nachtelijk feest mee te maken. Maar, toen haar bericht werd gebracht van den schrik, die den koning en zijne geweldigen bevangen had ging zij uit haar kamer naar het huis des maaitijds, om den koning een geneesheer aan te bevelen voor zijne droefgeestigheid. Zij smeekte hem zich niet te laten ontmoedigen door de onmacht van zijne wijzen om het raadsel op te lossen, want, er was *een man in zijn koninkrijk,* die meer dan eens zijn grootvader Nebukadnezar in zulk een moeilijk oogenblik geholpen had en, zonder twijfel ook hem helpen kon, vers il, 12. Zij kon niet op zich nemen het geschrift te lezen, maar verwees hem naar een, die het wel kon, *laat Daniel geroepen worden,* dien men terstond had moeten roepen. Opmerkelijk is hier,

1. De hooge dunk, dien zij van Daniel heeft: Hij is een man, *in wien de geest der heilige goden is,* die iets heeft, wat meer den menschelijk is, niet alleen *de ziel des menschen,* die *eene lamp des Heeren* is, maar een goddelijken geest. In de taal van haar land en godsdienst kon zij hem geen grooter lof toezwaaien, zij spreekt eervol van hem als van een man, die in ‘t bezit is van, *a.* Een bewonderenswaardig goed verstand: *Licht en verstand en wijsheid, gelijk de wijsheid de, goden is, is* bij hem gevonden. Zulk een diepen blik had hij in verborgene dingen en zulk een verren blik in de toekomst dat hij klaarblijkelijk door God zelf geïnspireerd werd, hij had *wetenschap* en verstand boven alle andere wijzen in *het uitleggen* van *droomen,* het verklaren van raadsels of duistere zinnen, het losmaken van knoopen, en het beslechten van twijfelachtige geschilpunten. Salomo had eene wonderbare wijsheid van dezelfde soort, maar het schijnt, dat Daniël in deze dingen rechtstreeks de goddelijke leiding deelachtig was. *Zie, meer dan Salomo zelf is hier.* En toch, wat was de wijsheid van hen beiden, vergeleken met de schatten van wijsheid, verborgen in Christus? b. Hij had een bewonderenswaardig goed hart: *Een voortreffelijke geest werd* n *hem gevonden,* die een groot sieraad was van zijne wijsheid en kennis, en hem bekwaam maakte die gave te ontvangen, want God geeft *wijsheid en weten en vreugde aan den mensch, die goed is voor Zijn aangezicht.* Hij had een nederiger, heiligen, hemelschen geest, den geest der vroomheid en der genade, een geest van ijver voor de eere Gods en het welzijn der menschen. Inderdaad het was een voortreffelijke geest.

2. Het bericht, dat zij geeft van de achting, die Nebukadnezar voor hem had, hij stond hoog bij hem in de gunst en werd door hem bevoorrecht: *"De koning, uw vader,* dat wil zeggen, uw grootvader, maar tot in verre geslachten mocht Nebukadnezar de vader van die koninklijke familie genoemd worden, want hij was het die haar tot zulk eene hooge macht opvoerde *"de koning, uw vader, stelde hem tot een overste der toovenaars".* Misschien had Belsazar, in zijn trots, soms met minachting gesproken van Nebukadnezar, zijn politiek, regeeringsstelsel, en de ministers, die hij in dienst had, en dacht hij, dat hij wijzer was dan zijn vader, en daarom maakt zijne moeder daar aanmerking op. "*De koning, uw vader,* aan wiens goed bestuur alles wat gij hebt, te danken is, maakte hem tot een overste, schonk hem heerschappij over alle wijzen van Babel en *gaf hem den naam Belsazar,* naar den naam van zijn god, met de bedoeling hem daardoor te eeren", maar door zelf voortdurend gebruik te maken van zijn Joodschen naam,

dien hij besloten had te behouden, ten teeken van zijne trouwe gehechtheid aan zijn godsdienst, had Daniël dien naam in onbruik doen geraken, alleen de koningin-weduwe herinnerde zich dien anders werd hij door iedereen Daniel genoemd. Het is een zeer goed werk, de herinnering te verlevendigen aan de goede diensten van waardige mannen, die zelf bescheiden zijn, en gaarne vergeten worden.

3. Het voorstel, dat zij, hem betreffende doet: Laat *Daniel geroepen worden, die zal de uitlegging te kennen geven.* Hieruit blijkt, dat Daniël nu aan het hof vergeten was. Belsazar was een vreemde voor hem, en wist niet, dat hij zulk een kleinood in zijn koninkrijk had. Met den nieuwen koning traden nieuwe ministers op, en de oude werden ter zijde gesteld. Er zijn zeer veel mannen van bekwaamheid die nuttige diensten konden bewijzen, die lang in ‘t duister gehuld blijven, en sommigen, die uitstekende diensten bewezen hebben, worden de rest van hun leven over het hoofd gezien en vergeten, maar, wat ook de menschen zijn, God is niet zoo onrechtvaardig, de diensten te vergeten, aan Zijn koninkrijk bewezen. Daniël, uit zijn ambt ontzet, leefde stil, en zocht geen gelegenheid om opnieuw de aandacht op zich te vestigen, toch leefde hij dicht bij het hof en was gemakkelijk te roepen, hoewel Babel nu belegerd werd, om gereed te zijn, als de gelegenheid zich voordeed, de kinderen van zijn volk een dienst te bewijzen, door den invloed, dien hij bij de grooten had. Maar de Voorzienigheid beschikte het zoo, dat hij, juist bij den val van het rijk, door toedoen van de koningin, opnieuw aan het hof gebracht werd om daar te kunnen verhoogd worden door de nieuwe regeering. *De rechtvaardigen zullen blinken gelijk de zon en de nederigheid gaat voor de eer.*

11. De voorstelling van Daniël aan den koning en diens verzoek om het schrift te lezen en uit te leggen. *Daniel werd voor den koning ingebracht,* vers 13. Hij was nu bijna negentig jaar, zoodat zijne jaren en de eer, hem geschonken, en zijn vroeger aanzien hem wel het recht mochten geven op vrijen toegang tot des konings tegenwoordigheid, toch was hij bereid zich als een vreemde te laten leiden door den ceremoniemeester.

1. De koning vraagt op hooghartiger toon: *Zijt gij die Daniel, een uit de gevankelijk weggevoerden van Juda?* Daar hij een Jood en een gevangene was, wilde hij niet graag verplichting aan hem hebben, als het niet noodig was.

2. Hij zegt hem hoeveel goeds hij van hem gehoord heeft, vers 14, namelijk dat *de geest der heilige goden in hem* is, en hij had hem laten halen om hem op de proef te stellen of hij dien lof verdiende of niet.

3. Hij erkent, dat al de wijzen van Babel onbekwaam waren, zij *konden het schrift niet lezen en deszelfs uitlegging niet bekend maken,* vers 16. Maar,

4. Hij belooft hem dezelfde gunsten die hij hun beloofd had, als hij het wilde doen vers 16. Het was vreemd, dat de toovenaars, die nu, en in Nebukadnezars tijd, herhaaldelijk tekort schoten, geen poging waagden om hun goeden naam te redden, als zij met een schijn van overtuiging gezegd hadden: "Dat is de beteekenis van den droom, dat is er geschreven", wie had hen tot leugenaars kunnen maken? Maar God beschikte het zoo dat zij niets te zeggen hadden, zooals toen Christus geboren was, de heidensche orakels met stomheid geslagen waren.

III. De uitlegging, die Daniël van deze geheimzinnige letterteekens gaf, die, wel verre van de vrees des konings te verminderen, meer de strekking had die te doen toenemen. Daniel was nu bejaard en Belsazar was nog jong, en daarom schijnt hij grooter vrijmoedigheid te gebruiken

om hem open en rond de waarheid te zeggen, dan hij gedaan had bij eene dergelijke gelegenheid tegenover Nebukadnezar. Wie iemand berispt, vooral als het een aanzienlijk man is, heeft wijsheid noodig om alle omstandigheden In aanmerking te nemen, want *de bestraffingen der tucht zijn den weg des levens.* Daniël

1. Neemt hier op zich, het schrift, dat hen zoozeer verschrikte, te lezen, en hun de uitlegging te kennen te geven, vers 17. Hij wijst die belooning af, is er niet mee vereerd, want hij behoort niet tot hen, die *waarzeggen* om *geld,* de gunsten, die Nebukadnezar hem later schonk, aanvaardde hij dankbaar, maar hij verachtte het zich te laten betalen, of *het schrift voor den koning* te lezen in ruil voorde belofte van bepaalde eerbewijzen. Neen: *"Heb uwe gaven voor u zelf,* want zij zullen niet lang meer de uwe zijn, en *geef uwe vereeringen aan* een *ander,* aan een der wijzen, wien gij ze het meeste gunt, ik hecht er niet aan." Daniël ziet, dat zijn koninkrijk nu ten einde loopt, en ziet daarom met verachting neer op zijne gunsten en belooningen. En evenzoo zouden wij alle gaven en belooningen verachten, die de wereld geven kan, als wij haar einde zoo haastig zagen naderen, als wij door het geloof doen kunnen. Laat zij haar voorbijgaande gaven aan een ander geven, er zijn betere gaven, waar ons oog en hart op gevestigd zijn, maar laten wij onzen plicht in de wereld doen, haar alle wezenlijke diensten bewijzen, die in onze macht staan, haar Gods schrift lezen in de belijdenis des geloofs, en door onzen liefelijker wandel de uitlegging er van te kennen geven, en dan vertrouwen op Gods gaven, Zijne belooning, in vergelijking waarmee al wat de wereld geven kan, niet andere is dan rommel en afval.

2. Hij herinnert den koning breedvoerig aan Gods handelingen met zijn vader Nebukadnezar die bedoeld waren voor zijne leering en vermaning, vers 18, 21. Dit is niet bedoeld als ornament, of voor vermaak, maar is noodzakelijk als inleiding tot de uitlegging van het schrift. Om recht te verstaan, wat God voor ons doet, is het ons nut, na te gaan wat Hij voor anderen doet.

A. Hij beschrijft de groote waardigheid en macht, waartoe de goddelijke Voorzienigheid Nebukadnezar had verheven, vers 18, 19. Hij had hem *het koninkrijk en grootheid en eer en heerlijkheid* gegeven, meer dan eenig heidensch vorst voor hem ooit bezeten had, zoover ons bekend is, hij dacht, dat hij dat alles verkregen had door zijn buitengewonen moed en bekwaamheid en schreef zijn succes toe aan zijn eigen vindingrijk en ondernemend genie, maar Daniël zegt tot hem, die nu genoot van wat hij gearbeid had, dat het *de allerhoogste God, de God der goden en de Heer der koningen* was (zooals Nebukadnezar zelf Hem genoemd had), die hem dat koninkrijk, dat uitgestrekte gebied, die majesteit, waarmee hij zijne zaken bestuurde, en die eer en heerlijkheid, die hij door zijn voorspoedig bestuur verkregen had, gegeven had. Welke trap van uiterlijken voorspoed iemand ook bereiken mag, hij moet erkennen, dat het Gods gave is, niet zijn eigen werk. Laat nooit iemand zeggen: *Mijne kracht en de sterkte mijner hand heeft mij dit vermogen verkregen,* deze verhooging, maar laat hij zich altijd herinneren, dat het God is, die hem *kracht geeft om vermogen te verkrijgen,* en zijne pogingen doet gelukken. Nu wordt hier de macht die God Nebukadnezar gegeven had, beschreven als zeer groot, ten opzichte van beide, bekwaamheid en gezag. *a.* Zijne bekwaamheid was zóó groot, dat zij onweerstaanbaar was, zoo groot was de macht, die God hem gegeven had, zóó talrijk waren de legers, die tot zijne beschikking waren, en zulk een bewonderenswaardig talent had hij om ze aan te voeren, dat zijn zwaard voorspoedig was overal, waarheen het zich wendde. Hij kon volken tot onderwerping en gehoorzaamheid brengen door ze te bedreigen, zonder een hand uit te steken, want *alle natiën beefden en sidderden voor hem,* en waren bereid elke voorwaarde aan te nemen tot behoud van hun leven.

Zie, wat kracht is en wat de vrees daarvoor bewerkt. Zij is het, waardoor het ruwe deel der wereld, ja de wereld der menschen, beide, regeert en geregeerd wordt. *b.* Zijne macht was zóó groot, dat zij geen beperking duldde. De macht, die hem gegeven was, die op hem overging, of die hij, ten minste, in bezit nam, was ontegenzeggelijk absoluut en despotisch, met niemand deelde hij de wetgevende of de uitvoerende macht. In de rechtspraak veroordeelde hij en sprak vrij naar welbehagen: *Wien hij wilde, doodde hij en wien hij wilde, behield hij in het leven,* al waren beiden even onschuldig of schuldig. Het ius *vitee ac necis-de macht over leven en dood* berustte geheel in zijne hand. Hij schonk of onthield belooning en verhooging naar welgevallen: *Wien hij wilde verhoogde hij en wien hij wilde, vernederde hij,* alleen uit luim, en zonder zichzelf er rekenschap van te geven, maar het is alles *ex mero motu -naar zijn eigen welbehagen,* en *stat pro ratione voluntas-zijn wil vervangt de rede.* Zoodanig was de grondwet der oostersche rijken en zoo was de practijk van hun koningen.

B. Hij stelt hem de zonden voor oogen, waaraan Nebukadnezar zich bad schuldig gemaakt, waardoor hij Gods toorn tegen zich verwekt had. *a.* Hij gedroeg zich overmoedig tegen die onder hem stonden, en werd een tiran en verdrukken De beschrijving, die van zijn macht gegeven wordt, toont het misbruik aan, dat hij er van maakte, en dat hij in al wat hij deed, geleid werd door luimen en hartstochten, niet door rede en billijkheid, zoodat hij vaak den onschuldige veroordeelde en den schuldige vrijsprak, wat beide *den Heere een gruwel is* Hij zette verdienstelijke mannen af en verhoogde onwaardigen, tot groote schade van het algemeen welzijn, en hiervan was hij rekenschap schuldig aan den allerhoogsten God, die hem de macht gegeven had. Het is zeer moeilijk en iets zeldzaams voor menschen, eene absolute macht te hebben, zonder er misbruik van te maken. Bij Camden is een epigram te vinden van Giraldus, waarin hij het een zeldzaam gevel noemt, dat niemand ooit zooveel macht bezat als Hendrik 11 van Engeland, en dat hij er toch zoo weinig kwaad mee deed.

Glorior hor uno, quod nunquam vidimus unum, Nec potuisse magie, nec nocuisse minns. Van hem kan ik roemen, dat er nog nooit iemand geweest is Die meer macht bezat en er minder kwaad mee deed.

Maar dat was niet alles. *b.* Hij was onbeschaamd tegen den God boven hem, en werd trotsch en hooghartig, vers 20:*Zijn hart verhief zich,* en daar begon zijne zonde en verderf, *zijn geest verhardde zich ter hoovaardij,* verhardde zich tegen de geboden van God en Zijne oordeelen, hij was eigenzinnig en hardnekkig, en noch het woord van God noch Zijne roede maakten blijvenden indruk op hem. Trots is eene zonde, die het hart in alle andere zonden verhardt en de middelen tot berouw en verbetering van hun uitwerking berooft.

C. Hij herinnert hem aan de oordeelen van God, die om zijn trots en hardnekkigheid over hem gebracht werden, hoe hij van zijn verstand werd beroofd, en zoo *van den troon zijns koninkrijks afgestooten,* vers *20, van de kinderen der menschen verstooten,* en *zijne woning bij de woudezels* gesteld, vers 21. Hij, die zijne onderdanen niet wilde regeeren volgens de wetten der rede, had geen voldoende macht meer om zichzelf te beheerschen. Naar recht berooft God de menschen van hun rede, als zij onredelijk worden en hun verstand niet willen gebruiken, en van hun macht, als zij gaan verdrukken en ze misbruiken. Hij bleef gelijk een dier, totdat hij *bekende, dat de Allerhoogste Heerscher is.* En wat den mensch onderscheidt van en waardigheid geeft boven de dieren is meer de godsdienst dan de rede, en het is meer eer voor hem, een onderdaan te zijn van den hoogen Schepper dan heer te zijn over de lage dieren. Koningen moeten weten of ondervinden, dat de allerhoogste God Heerscher is in hun koninkrijken, dat is een *imperium im imperio-een rijk in een rijk,* een regel, waarop geen

uitzonderingen bestaan, en, dat Hij er over stelt, wien Hij wil. Evenals Hij erfgenamen maakt, zoo maakt Hij ook vorsten.

3. In Gods naam stelt hij Belsazar in staat van beschuldiging. Voordat hij zijn vonnis voorleest uit het schrift op den muur, toont hij hem zijne misdaad aan, opdat God gerechtvaardigd worde, als Hij spreekt, en rein, als Hij oordeelt. Wat hij hem ten laste legt is, *a.* Dat hij zich niet had laten waarschuwen door de oordeelen Gods over zijn vader, vers 22:Gij, *Belsazar, zijn zoon, hebt uw hart niet vernederd, alhoewel gij dit alles wel geweten hebt.* Het is eene groote beleediging voor God, als onze harten niet vernederd werden voor Hem om zich te schikken naar Zijne voorschriften en leidingen, vernederd door berouw, gehoorzaamheid en geduld, ja, Hij verwacht van de aanzienlijksten der menschen, dat hun harten voor Hem vernederd werden door de erkenning, dat, groot als zij zijn, zij toch aan Hem verantwoordelijk zijn. En het is eene groote verzwaring van den onwil tot vernedering van ons hart, als wij genoeg weten om het te vernederen, maar het niet overdenken en ons niet verbeteren, vooral als wij weten, hoe anderen, die niet wilden huigen, gebroken zijn, hoe anderen, die niet wilden bukken, gevallen zijn en toch stijf en hard van nek blij van. Het maakt de zonden der kinderen te afschuwelijker, als zij in de voetstappen van de goddeloosheid hunner ouders treden, hoewel zij gezien hebben, hoe duur hun dat te staan gekomen is en hoe verderfelijk de gevolgen er van geweest. Weten wij dat, weten wij dat alles, en bleven wij toch onvernederd?. *b.* Dat hij God onbeschaamder had gehoond dan Nebukadnezar zelf gedaan had, getuige de brasserij van dezen zelfden nacht, te midden waarvan hij door dezen schrik overvallen werd vers 23:*"Gij hebt u verheven tegen den Heer des hemels,* gij zijt tot woede tegen Hem vervoerd, gij hebt de wapens opgenomen tegen Zijne kroon en waardigheid, vooral hierin, dat gij *de vaten van zijn huis* ontheiligd, en de gereedschappen van Zijn heiligdom tot de werktuigen van uwe ongerechtigheid gemaakt hebt, en in opzettelijk bedoelden hoon aan Hem, hebt gij *de gouden en de zilveren goden geprezen, die niets zien noch hooren noch weten,* alsof zij hooger stonden dan God, die alles ziet en hoort en weet." Zondaars, die besloten zijn in de zonde voort te gaan, zijn zeer tevreden met goden, die *niets zien, noch hooren, noch weten* want dan kunnen zij veilig zondigen, maar zij zullen, tot hun schrik, ondervinden dat, al zijn het de goden, die zij zelf gekozen hebben, het niet de goden zijn, waardoor zij geoordeeld worden, maar Een, voor Wien *alle dingen naakt en geopend zijn. c.* Dat hij niet beantwoord had aan het doel van zijn schepping en leven *den God, in Wiens hand uw adem is, en bij Wien al uwe paden zijn, hebt gij niet verheerlijkt.* Dit is eene algemeene beschuldiging die voor ons allen geldt, laat ons bedenken hoe wij ons daartegen verdedigen zullen. Laten wij onze aandacht bepalen bij, *d.* Onze afhankelijkheid van God, als onzen Schepper, Behouder, Weldoener, Eigenaar en Heerscher, niet alleen was onze adem van den beginne uit Zijne hand, maar onze adem is nog steeds *in Zijne hand,* Hij is het, *die onze zielen in het leven behoudt,* en *neemt Hij onzen adem weg, zoo sterven wij.* Onze tijden zijn *in zijne hand,* en ook onze adem, waardoor onze tijd afgemeten wordt. *In Hem leven wij, bewegen* wij *ons en zijn wij. wij* leven door Hem, wij leven van Hem en kunnen niet leven zonder Hem. Bij *den mensch is zijn weg niet,* hij beschikt er zelf niet over, maar *al onze wegen zijn Zijne,* want onze harten zijn in Zijne hand evenals de harten van alle menschen, zelfs der koningen, die meestal geheel vrij schijnen in hun handelingen. *e.* Onzen plicht jegens God, uit overweging van deze afhankelijkheid, wij behooren Hem te verheerlijken, ons te wijden aan Zijn eer en in Zijn dienst werkzaam te zijn, ons werk er van te maken om Hem welbehagelijk te zijn en Hem ten allen tijde te loven. *f.* Onze tekortkomingen in dezen plicht, ondanks die afhankelijkheid, wij hebben allen niet volbracht, want *wij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods.* Dit is de beschuldiging tegen Belsazar, er is geen bewijs noodig, het getuigenis van de feiten spreekt duidelijk genoeg, en zijn eigen geweten kan niets andere den hem schuldig verklaren. En daarom,

4. Hij gaat er nu toe over, het vonnis te lezen, zooals hij het *op den muur geteekend* vond: "Toen, zegt Daniël, toen gij zulk eene hoogte van goddeloosheid bereikt hadt, om de heiligste dingen te vertreden, toen gij midden in uw heiligschennend, afgodisch feest waart, toen is *dat deel der hand,* die schrijvende vingers, *van Hem* gezonden, van dien God, dien gij zoo vermetel hoondet, en die u zoo lang verdragen had, maar nu niet langer verdragen wil, Hij zond ze en dit *schrift,* dat gij nu ziet, werd geschreven, vers 24. Hij is het, die deze *bittere dingen tegen u schrijft, en u de misdaden uwer jonkheid doet erven,* Job 13:26." Evenals de zonde der zondaars geschreven is in het boek van Gods alwetendheid zoo is ook het vonnis der zondaars geschreven in het boek van Gods wet, en de dag komt dat deze *boeken zullen geopend worden,* en zij daaruit geoordeeld zullen worden. Hetgeen er stond was: MENE, MENE, TEKEL, UPHARSiN, vers 25 Het is goed, dat er een authentieke uitlegging aan deze woorden is toegevoegd, anders konden wij er niet veel van maken, zoo beknopt zijn zij, de beteekenis er van is: *Hij heeft geteld, Hij heeft gewogen, en zij verdeelen.* De Chaldeeuwsche wijzen konden niet begrijpen wie die Hij zijn moest, omdat zij niet wisten dat er maar een God is, en om die reden meenen sommigen bracht het schrift hen in verwarring. *a. Mene,* dit wordt herhaald, want het is zeer zeker, *Mene, mene,* dat beteekent, beide in ‘t Hebreeuwsch en Chaldeeuwsch: Hij *heeft geteld en beëindigd,* wat Daniël verklaart, vers 26:*"God heeft uw koninkrijk geteld,* de jaren en dagen van zijn duur, deze waren geteld inden raad van God, en nu zijn zij geëindigd, de termijn, gedurende welken gij het zoudt bezitten, is afgeloopen, en nu moet gij het overgeven. Hier is het eind van uw koninkrijk". *h. Tekel* dat beteekent in ‘t Chaldeeuwsch: *Gij zijt gewogen,* en in ‘t Hebreeuwsch: *Gij zijt te licht.* Aldus Dr. Lightfoot. Want deze koning en zijne daden zijn gewogen in de rechtvaardige en onfeilbare weegschaal der goddelijke gerechtigheid. God kent zijn wezenlijk karakter even nauwkeurig als de goudsmid het gewicht van wat hij op de gevoeligste schaal gewogen heeft. God geeft geen oordeel tegen hem, voordat Hij zijne daden overwogen, en het voor en tegen van zijne zaak overdacht heeft. Maar gij zijt *te licht bevonden,* onwaardig, om u zooveel toe te vertrouwen, een ijdel, lichtvaardig, nietswaardig man, een man zonder gewicht of beteekenis. *c. Ufarsin,* wat gelezen moet worden als *en Farsin* of *Peres. Farsin is* Hebreeuwsch en beteekent de *Perzen, Paresin is* Chaldeeuwsch en beteekent *verdeelen,* Daniel voegt beide samen, vers 28:Uw *koninkrijk is verdeeld en den Meden en Perzen gegeven,* om als eene prooi tusschen hen verdeeld te worden". Dit is zonder verwringing, toepasselijk op het vonnis der zondaars. *Mene, Tekel, Peres,* kan men gevoegelijk vertalen door: *dood, oordeel* en *hel. Bij* den dood worden de dagen des *zondaars geteld en beëindigd,* na den dood *het oordeel, als wa* neer hij *wordt gewogen en te licht bevonden,* en na het oordeel zal de zondaar *verbroken* en den duivel en zijne engelen tot eene prooi gegeven worden. Daniël geeft hier aan Belsazar niet den raad en aanmoediging tot berouw, dien hij Nebukadnezar gegeven had, omdat hij zag, dat het besluit afgekondigd was en hem geen tijd gegeven werd tot berouw.

Men zou meenen, dat Belsazar heftig vertoornd tegen Daniel, en, het wanhopige van zijn geval inziende, verbitterd tegen hem zou zijn. Maar hij was in zoover door zijn eigen geweten overtuigd van de redelijkheid van al wat hij zei, dat hij er niets tegen inbracht, maar integendeel Daniel de belooning gaf, die hij hem beloofd had, hem bekleedde met *purper* en *eene gouden keten,* en hem uitriep tot *derde heerscher in het koninkrijk,* vers 29, omdat hij zoo goed als zijn woord wilde zijn, en omdat het niet de schuld van Daniel was, dat de uitlegging van het schrift niet zoo was als hij verlangde. Velen toonen grooten eerbied voor Gods profeten, die geen acht slaan op Zijn woord. Daniël hechtte geen waarde aan deze titels en eerbewijzen, en wilde ze toch niet weigeren, omdat het een bewijs was van de goede gezindheid van zijn vorst, maar wij hebben reden om te denken, dat hij ze aannam met een glimlach, voorziende hoe spoedig dat alles verdwijnen zou met hem, die het schonk. Het was als de wonderboom van Jona, die in

eenen nacht opkwam en in eenen nacht verging, en daarom was het dwaas van hem zich er *met zoo groote blijdschap over te verblijden.*

Daniël 5:30-31

Hier is,

1. De dood des konings. Hij had reden genoeg om te sidderen, want hij was op ‘t punt in handen te vallen van den *koning der verschrikking*, vers 30. *In dienzelfden nacht*, toen zijn hart vroolijk was van den wijn, drongen de belegeraars de stad binnen en zochten het paleis, daar vonden zij den koning, en brachten hem de doodelijke wond toe. Hij kon geene plaats vinden, zoo geheim, dat hij er zich verbergen kon, of zoo sterk, dat zij hem beschermen kon. Heidensche schrijvers zeggen, dat Cyrus Babel bij verrassing nam, met behulp van twee overloopers, die hem den besten toegang tot de stad wezen. En voorspeld was, hoe groot de ontsteltenis aan het hof zou zijn, Jeremia 51:11, 39. De dood komt als een strik over hen, wier hart overladen is met brasserij en dronkenschap.

2. Het overgaan van het koninkrijk in andere handen. Van het gouden hoofd dalen wij nu af tot de borst en armen van zilver. *Darius de Meder ontving het koninkrijk als* deelgenoot en met toestemming van Cyrus, die het veroverd had, vers 31. Zij waren deelgenooten in oorlog en verovering, en dat waren zij ook in de heerschappij, Hoofdstuk 6:28. Aandacht wordt geschonken aan zijn leeftijd, dat hij nu twee en zestig jaar oud was, om welke reden Cyrus, zijn neef, hem voortrok. Sommigen merken op, daar hij nu, in het laatste jaar der gevangenschap twee en zestig jaar was, dat hij geboren werd in het achtste jaar, en dat dat het jaar was, waarin Jechonja met al de edelen gevankelijk werd weggevoerd. Zie 2 Koningen 24:13,15. Juist, toen de meest noodlottige slag werd toegebracht, werd een vorst geboren, die in vervolg van tijd Jeruzalem op Babel wreken zou, en de wond heelen. die toen geslagen werd. Zoo diep zijn Gods plannen met Zijn volk, zoo vriendelijk zijn Zijne bedoelingen jegens hen.

HOOFDSTUK 6

31 (6:1) Darius, de Meder nu, ontving het koninkrijk, omtrent twee en zestig jaren oud zijnde.
1 (6:2) En het dacht Darius goed, dat hij over het koninkrijk stelde honderd en twintig stadhouders, die over het ganse koninkrijk zijn zouden;
2 (6:3) En over dezelve drie vorsten, van dewelke Daniel de eerste zou zijn, denwelken die stadhouders zelfs zouden rekenschap geven, opdat de koning geen schade leed.
3 (6:4) Toen overtrof deze Daniel die vorsten en die stadhouders, daarom dat een voortreffelijke geest in hem was; en de koning dacht hem te stellen over het gehele koninkrijk.
4 (6:5) Toen zochten de vorsten en de stadhouders gelegenheid te vinden, tegen Daniel vanwege het koninkrijk; maar zij konden geen gelegenheid noch misdaad vinden, dewijl hij getrouw was, en geen vergrijping noch misdaad in hem gevonden werd.
5 (6:6) Toen zeiden die mannen: Wij zullen tegen dezen Daniel geen gelegenheid vinden, tenzij wij tegen hem iets vinden in de wet zijns Gods.
6 (6:7) Zo kwamen deze vorsten en de stadhouders met hopen tot den koning, en zeiden aldus tot hem: O koning Darius, leef in eeuwigheid!
7 (6:8) Al de vorsten des rijks, de overheden en stadhouders, de raadsheren en landvoogden hebben zich beraadslaagd een koninklijke ordonnantie te stellen, en een sterk gebod te maken, dat al wie in dertig dagen een verzoek zal doen van enigen god of mens, behalve van u, o koning! die zal in den kuil der leeuwen geworpen worden.
8 (6:9) Nu, o koning! gij zult een gebod bevestigen, en een schrift tekenen, dat niet veranderd worde, naar de wet der Meden en der Perzen, die niet mag wederroepen worden.
9 (6:10) Daarom tekende de koning Darius dat schrift en gebod.
10 (6:11) Toen nu Daniel verstond, dat dit schrift getekend was, ging hij in zijn huis (hij nu had in zijn opperzaal open vensters tegen Jeruzalem aan), en hij knielde drie tijden 's daags op zijn knieen, en hij bad, en deed belijdenis voor zijn God, ganselijk gelijk hij voor dezen gedaan had.
11 (6:12) Toen kwamen die mannen met hopen, en zij vonden Daniel biddende en smekende voor zijn God.
12 (6:13) Toen kwamen zij nader, en spraken voor den koning van het gebod des konings: Hebt gij niet een gebod getekend, dat alle man, die in dertig dagen van enigen god of mens iets verzoeken zou, behalve van u, o koning! in den kuil der leeuwen zou geworpen worden? De koning antwoordde en zeide: Het is een vaste rede, naar de wet der Meden en Perzen, die niet mag herroepen worden.
13 (6:14) Toen antwoordden zij, en zeiden voor den koning: Daniel, een van de gevankelijk weggevoerden uit Juda heeft, o koning! op u geen acht gesteld, noch op het gebod dat gij getekend hebt; maar hij bidt op drie tijden 's daags zijn gebed.
14 (6:15) Toen de koning deze rede hoorde, was hij zeer bedroefd bij zichzelven, en hij stelde het hart op Daniel om hem te verlossen; ja, tot den ondergang der zon toe bemoeide hij zich, om hem te redden.
15 (6:16) Toen kwamen die mannen met hopen tot den koning, en zij zeiden tot den koning: Weet, o koning! dat der Meden en der Perzen wet is, dat geen gebod noch ordonnantie, die de koning verordend heeft, mag veranderd worden.
16 (6:17) Toen beval de koning, en zij brachten Daniel voor, en wierpen hem in den kuil der leeuwen; en de koning antwoordde en zeide tot Daniel: Uw God, Dien gij geduriglijk eert, Die verlosse u!
17 (6:18) En er werd een steen gebracht, en op den mond des kuils gelegd: en de koning verzegelde denzelven met zijn ring, en met den ring zijner geweldigen, opdat de wil aangaande Daniel niet zou veranderd worden.

18 (6:19) Toen ging de koning naar zijn paleis, en overnachtte nuchteren, en liet geen vreugdespel voor zich brengen; en zijn slaap week verre van hem.
19 (6:20) Toen stond de koning in den vroegen morgenstond met het licht op, en hij ging met haast henen tot den kuil der leeuwen.
20 (6:21) Als hij nu tot den kuil genaderd was, riep hij tot Daniel met een droeve stem; de koning antwoordde en zeide tot Daniel: O Daniel, gij knecht des levenden Gods! heeft ook uw God, Dien gij geduriglijk eert, u van de leeuwen kunnen verlossen?
21 (6:22) Toen sprak Daniel tot den koning: O koning, leef in eeuwigheid!
22 (6:23) Mijn God heeft Zijn engel gezonden, en Hij heeft den muil der leeuwen toegesloten, dat zij mij niet beschadigd hebben, omdat voor Hem onschuld in mij gevonden is; ook heb ik, o koning! tegen u geen misdaad gedaan.
23 (6:24) Toen werd de koning bij zichzelven zeer vrolijk, en zeide, dat men Daniel uit den kuil trekken zou. Toen Daniel uit den kuil opgetrokken was, zo werd er geen schade aan hem gevonden, dewijl hij in zijn God geloofd had.
24 (6:25) Toen beval de koning, en zij brachten die mannen voor, die Daniel overluid beschuldigd hadden, en zij wierpen in den kuil der leeuwen hen, hun kinderen, en hun vrouwen; en zij kwamen niet op den grond des kuils, of de leeuwen heersten over hen, zij vermorzelden ook al hun beenderen.
25 (6:26) Toen schreef de koning Darius aan alle volken, natien en tongen, die op de ganse aarde woonden: Uw vrede worde vermenigvuldigd!
26 (6:27) Van mij is een bevel gegeven, dat men in de ganse heerschappij mijns koninkrijks beve en siddere voor het aangezicht van den God van Daniel; want Hij is de levende God, en bestendig in eeuwigheden, en Zijn koninkrijk is niet verderfelijk, en Zijn heerschappij is tot het einde toe.
27 (6:28) Hij verlost en redt, en Hij doet tekenen en wonderen in den hemel en op de aarde; Die heeft Daniel uit het geweld der leeuwen verlost.
28 (6:29) Deze Daniel nu had voorspoed in het koninkrijk van Darius, en in het koninkrijk van Kores, den Perziaan.

Daniel geeft geen doorloopend verhaal van de regeeringen, waaronder hij leefde, noch van de staatkunde van de koninkrijken der Chaldeen en Perzen, hoewel hij zelf een groote rol daarin speelde, want welk belang hebben wij daarbij? Maar hij bewaart die bijzondere episodes, die dienen om ons geloof in God te bevestigen en onze gehoorzaamheid aan Hem aan te moediger, want de dingen, die tevoren geschreven zijn, zijn tot onze leering geschreven. Het is eene zeer opmerkelijke, nuttige geschiedenis, die wij in dit hoofdstuk hebben, hoe Daniel door het geloof "den muil der leeuwen toegesloten, en aldus getuigenis bekomen" heeft, Hebreeen 11:33. De drie jongelingen werden in den vurigen oven geworpen, omdat zij niet wilden doen, wat zij wisten, dat zonde was, Daniël werd in den leeuwenkuil geworpen, omdat hij niet wilde nalaten, wat hij wist, dat zijn plicht was, en dat God beide wonderdadig verlost heeft, is vermeld tot bemoediging van Zijne knechten in alle eeuwen, om vastberaden en standvastig te zijn, beide in hun afschuw van hetgeen boos is en in hun gehechtheid aan hetgeen goed is, wat het dan ook kosten moge. In dit hoofdstuk hebben wij, 1. Daniels verhooging aan het hof van Darius, vers 2-4. II. Den nijd en de boosaardigheid van zijne vijanden tegen hem, vers 5,6. III. Het besluit, dat zij verkregen tegen een verzoek of gebed in dertig dagen, vers 7 -10. IV. Daniels volharding en standvastigheid in het gebed, ondanks dat besluit, vers 11. V. De aanklacht tegen hem, waarop hij in den kuil der leeuwen geworpen wordt, vers 12-18. Vl. Zijne wonderbare bewaring in den kuil en zijne verlossing daaruit, vers 19-24. VII. Het werpen van zijne aanklagers in den kuil en hun dood aldaar, vers 25. VIII. Het besluit, dat Darius bij deze gelegenheid uitvaardigde, ter eere van den God van Daniel en de voorspoed van Daniel in ‘t vervolg, vers 26-29. En deze God is onze God eeuwiglijk en altoos.

Daniël 6:1-5

Hier wordt ons betreffende Daniël bericht

1. Hoe groot het aanzien was, dat hij genoot. I.Toen Darius, bij zijne aanvaarding van de veroverde kroon van Babel, het landsbestuur veranderde, maakte hij Daniël tot eersten minister, plaatste hem aan het roer en stelde hem over de schatkist en de rechtspraak. Darius' gebied was zeer groot, al wat hij door zijne veroveringen en vergrooting van grondgebied won, was, dat hij voor zooveel meer landen te zorgen had, men kan van hem niet meer verwachten dan een man doen kan, en daarom moet hij anderen tot zijne hulp hebben. *Hij stelde over het koninkrijk honderd en twintig stadhouders,* en gaf aan ieder eene provincie, waarin hij rechtsprekende orde handhaven en 's konings inkomsten heffen moest. Ondergeschikte overheden zijn dienaren van God, ons gegeven tot ons bestwil, evenzeer als de souverein zelf, en daarom moeten wij ons onderwerpen beide, aan den koning als vorst en aan de stadhouders, die door hem benoemd en gezonden zijn, 1 Petrus 2:13, 14. Boven deze vorsten stond een driemanschap of raad van toezicht, die de openbare inkomsten moest in ontvangst nemen en beheeren, luisteren naar het beroep van de vorsten op hem, naar klachten over hen in geval van wanbestuur, *opdat de koning geen schade leed,* vers 2, opdat hij geen verlies leed van zijne inkomsten en de macht, die hij aan de stadhouders overdroeg niet misbruikt werd tot verdrukking van den onderdaan, want daardoor wordt den koning werkelijk schade toegebracht, of hij het begrijpt of niet, daar zij, beide, de genegenheid van zijn volk van hem vervreemdt en Gods misnoegen tegen hem uitlokt. Van deze drie was Daniël de eerste, omdat hij bevonden werd hen te overtreffen in alle talenten van een heerscher. Hij *overtrof die vorsten en die stadhouders,* vers 4, en zoo wonderwel was de koning met zijn bestuur ingenomen, dat hij hem *over het geheele koninkrijk dacht te stellen,* om hem anderen te laten aanstellen en afzetten naar welgevallen. Wij moeten er aandacht aan geven tot lof van Darius, dat hij iemand aldus wilde verhoogen louter om zijne persoonlijke verdienste en zijne bekwaamheid in zaken, en souvereinen, die goed gediend willen worden, moeten zich aan dien regel houden. Daniel was een man van aanzien geweest in het veroverde koninkrijk, en daarom had hij als vijand beschouwd en als zoodanig gevangen gezet of verbannen kunnen worden. Hij was bewoner van een vreemd koninkrijk en een, dat ingestort was, en om die reden kon hij veracht zijn als vreemdeling en als gevangene. Maar Darius had een scherpen blik bij de beoordeling van iemands bekwaamheid, en werd spoedig gewaar, dat deze Daniel iets buitengewoons in zich bezat, en daarom, hoewel hij zonder twijfel zijn eigen werktuigen had, en niet weinigen, die op bevordering rekenden in dit pas veroverd koninkrijk, en er naar snakten, en zij, die lang zijne vertrouwelingen waren geweest, vast en stellig, dat zij die ambten zouden bekomen, hield hij toch zoozeer rekening met het algemeen welzijn, dat hij Daniël tot zijne rechterhand maakte, daar hij bevond, dat deze hen allen in wijsheid en deugd overtrof.

2. We moeten er aandacht aan geven, ter eere Gods, dat, hoewel Daniël nu zeer oud was, want het was meer dan zeventig jaar, sinds hij als gevangene naar Babel werd gebracht, hij toch nog even bekwaam was voor de zaken beide, naar lichaam en naar geest, en, dat hij, die door alle verzoekingen van de vorige regeeringen getrouw aan zijn geloof was gebleven, onder de nieuwe regeering evenveel achting genoot als vroeger. Hij slaagde daarin door een eik en geen wilgeboom te zijn, door standvastigheid in de deugd, niet door plooibaarheid in de ondeugd. Zoodanige eerlijkheid is de beste politiek, want zij doet een goeden naam behouden, en die op deze wijze God eeren, die zal Hij eeren.

11. Welk een goed man hij was: *Een voortreffelijker geest was in hem,* vers 3. En hij was getrouw in iedere opdracht, hield de schaal in evenwicht tusschen souverein en onderdaan' en droeg zorg dat geen van beide verongelijkt werd, zoodat *er geen vergrijp noch misdaad in hem gevonden werd,* vers 4. Men kon hem niet alleen geen verraad of oneerlijkheid ten laste leggen, maar zelfs geen vergissing of onvoorzichtigheid. Hij deed nooit een verkeerden stap en had ook nooit noodig zich te verontschuldigen wegens onoplettendheid of vergeetachtigheid. Dit wordt vermeld tot een voorbeeld voor allen, die eene plaats bekleeden, waardoor het algemeen welzijn aan hen is toevertrouwd om zich beide, ijverig en nauwgezet, te gedragen, opdat zij niet alleen zonder misdaad, maar ook zonder fout, en niet alleen zonder fout, maar ook zonder dwaling mogen zijn.

III. Welk eene kwaadwilligheid men hem toedroeg, beide om zijne grootheid en om zijne goedheid. De vorsten en stadhouders benijdden hem, omdat hij boven hen voorgetrokken was, en haatten hem waarschijnlijk, omdat hij een wakend oog over hen hield en zorg droeg, dat zij de regeering niet te kort deden en zichzelf verrijkten. Ziehier,

I. De oorzaak van de afgunst, en dat is alles wat goed is. Salomo klaagt er over als over eene kwelling, dat *alle geschiktheid des werks den mensch nijd van zijnen naaste aanbrengt,* Prediker 4:4, dat iemands mededingers slechter over hem denken naarmate hij beter is. Daniël wordt benijd, omdat hij een voortreffelijker geest heeft dan zijne naasten.

2. Het gevolg van de afgunst, en dat is alles wat slecht is. Die Daniel benijdden zochten niets minder dan zijn verderf. Zijne ongenade was hun niet genoeg het was zijn dood, waarnaar zij streefden. *Grimmigheid en overlooping van toorn is wreedheid, maar wie zal voor nijdigheid bestaan?* Spreuk. 27:4. Daniëls vijanden lieten hem bespieden, om waar te nemen, hoe hij zijn werk deed, zij *zochten gelegenheid te vinden tegen hem,* iets waarop eene aanklacht gebaseerd kon worden *vanwege het koninkrijk,* een voorbeeld van verzuim of partijdigheid, een haastig gesproken woord, eene harde behandeling, of het verzuim van eene of andere zaak, die geen verzuim kon lijden. En als zij maar een splinter of een stofje hadden gevonden, dan zou het spoedig tot een balk of een berg geworden zijn, dit is tot een onvergefelijk misdrijf. Maar zij *konden geen misdaad vinden,* en zij erkenden, dat Daniël handelde altijd eerlijk, en nu met te meer voorzichtigheid, en te meer op zijne hoede, *om zijner verspieders wil,* Psalm. 27:11. Wij hebben allen noodig omzichtig te wandelen, omdat er vele oogen op ons gevestigd zijn en sommigen er op loeren of wij struikelen. in 't bijzonder zij, wier beker gevuld is, moeten zorgen dien recht te houden Zij kwamen tenslotte tot het besluit, dat zij geen gelegenheid tegen hem zouden vinden *tenzij in de wet zijns Gods,* vers 5. Het schijnt dus, dat Daniël de belijdenis van zijn geloof niet losliet, maar die getrouw bleef zonder vrees of aarzeling, en dat dat toch geen beletsel was voor zijne bevordering, er was geen wet, die eischte, dat hij den godsdienst des konings omhelzen zou, of hem onbekwaam verklaarde een ambt in den staat te bekleeden, tenzij hij dat deed. Het was den koning volmaakt hetzelfde tot welken God hij bad, zoolang hij zijne ambtsbezigheden getrouw en goed waarnam. Hij was in des konings dienst *usque ad aras-tot aan het altaar,* en verder niet. In dezen strik hoopten zijne vijanden hem dus te vangen. *Quaerendum est crimen laesee religionis ubi majestatis deficit-Als er geen aanklacht wegens hoogverraad tegen hem ingediend kan worden dan moet er naar eene godsdienstige overtreding gezocht worden,* Grotius. Het is iets voortreffelijks, dat zeer tot Gods eere strekt, als zij die belijden te gelooven, zich zóó smetteloos gedragen in hun heelen wandel, dat hun ergste vijanden en die het scherpst op hen toezien geen gelegenheid kunnen vinden om aanmerking op hen te maken, behalve in den dienst van hun God, waarin zij naar hun geweten wandelen. Het is opmerkelijk, dat Daniëls vijanden toen zij geen gelegenheid tegen hem

konden vinden, vanwege het koninkrijk, zij nog zooveel rechtsbesef hadden om geen getuigen om te koopen tegen hem, om hem aan te klagen van misdaden, waaraan hij onschuldig was, en een meineed tegen hem af te leggen, waardoor zij velen beschamen, die Joden genoemd werden en Christenen Benoemd worden

Daniël 6:6-10

Daniëls tegenstanders konden geen gebruik maken tegen hem van eenige wet, die bestond, daarom ontwerpen zij eene nieuwe wet, waarin zij hem hopen te verstrikken, en wel met betrekking tot eene zaak, waarbij zij wisten, dat zij zeker van hem waren, en zóó groot was zijne trouw aan God, dat zij hun doel bereikten. Hier is,

1. Darius' goddelooze wet. Ik zeg van Darius, omdat hij er zijne koninklijke toestemming toe gaf, anders zou zij niet van kracht zijn geweest, maar eigenlijk was het niet de zijne: hij ontwierp haar niet, en werd door vleierij overgehaald ze te bekrachtigen. De vorsten en stadhouders stelden het besluit op maakten er een wetsvoorstel van en door hun werkzaamheid gaf de staatsraad er zijne goedkeuring aan, die te dezer tijd misschien bijeen was voor eene of andere openbare aangelegenheid. Beweerd werd, dat dit ontwerp, dat zij tot wet verheven wilden zien, het resultaat van rijpe beraadslaging was, dat *alle de vorsten des rijks, de overheden en stadhouders, de raadsheeren en landvoogden er te zamen over beraadslaagd hadden,* en, dat zij het niet alleen goedgevonden, maar ook er op aangedrongen hadden, om verschillende redenen en overwegingen, en dat zij alles gedaan hadden wat zij konden om het tot *een sterk gebod te maken,* ja, zij gaven den koning te verstaan, dat men 't er algemeen over eens was, *nemine contradicente-zonder uitzondering: Alle de vorsten* zijn van die meening, en toch zijn wij zeker, dat Daniel, de eerste der drie vorsten, er niet mee instemde, en hebben reden te gelooven, dat nog vele anderen der stadhouders er eveneens tegen waren, omdat het ongerijmd en onredelijk was. Het is niets nieuws, dat als het gevoelen der natie wordt voorgesteld, en wel met groote stelligheid, wat het volstrekt niet is, en, dat, wat weinigen goedkeuren, soms met nadruk de opinie van allen genoemd wordt. Maar, hoe ongelukkig zijn niet de koningen, die, genoodzaakt met de oogen en ooren van anderen te zien en te hooren, dikwijls ellendiglijk bedrogen worden! Deze samenzweerders halen hen over, dit tot eene wet te verheffen, en er eene koninklijke ordonnantie van te maken, dat *al wie in dertig dagen een verzoek zal doen van eenigen God of mensch, behalve van den koning,* ter dood gebracht zal worden op de meest wreede wijze, *in den kuil der leeuwen* geworpen zal worden, vers 7. Dat is het voorstel, dat zij uitgebroed hebben, en zij leggen het den koning voor om geteekend en tot wet verheven te worden.

1. Er is niets in, dat ook maar een schijn van nuttigheid heeft, dan dat het den koning groot maakt, en hem den schijn geeft zeer groot en zeer vriendelijk te zijn voor zijne onderdanen, en zij geven voor, dat dat van belang voor hen is, nu hij pas den troon bestegen heeft en dat het zijne macht zal bevestigen. Iedereen moet gelooven, dat de koning zóó rijk is, en tevens zoo genegen naar verzoeken te luisteren, dat niemand, die in nood of ellende is, zich tot God of mensch behoeft te wenden voor verlichting of hulp, maar tot hem alleen. En dertig dagen lang zal hij gereed staan om audiëntie te verleenen aan allen, die hem een verzoek willen doen. Inderdaad het strekt den koningen tot groote eer, de weldoeners van hun onderdanen te zijn en een geopend oor te hebben voor hun klachten en verzoeken, maar, als zij beweren hun eenige weldoeners te zijn, en de plaats van God tegenover hen willen innemen, en dien eerbied van hen eischen, die God alleen toekomt, dan is dat geen eer, maar schande voor hen. Maar,

2. Er is zeer veel in, dat klaarblijkelijk verkeerd is. Het is al erg genoeg, te verbieden eenig mensch een verzoek te doen. Mag een bedelaar geen aalmoes vragen, en de eene buurman van den ander een dienst vragen? Als een kind brood verlangt, mag het dat dan niet vragen aan zijne ouders, en moet het dan in den leeuwenkuil geworpen worden? Ja, zij die bij den koning moeten zijn, mogen die niet aan de hovelingen om toegang tot hem vragen? Maar het was veel

erger, en eene onbeschaamde beleediging voor allen godsdienst, te verbieden een verzoek aan eenig God te doen. Het is door het gebed, dat wij Gode de eer geven, God om genade vragen, en aldus de gemeenschap met God onderhouden, en om het gebed dertig dagen lang te verbieden, is hetzelfde als dien tijd te berooven van de schatting, die de menschen Hem betalen en den mensch te berooven van al den troost, dien hij van God ontvangt. Als het licht der natuur ons leert, dat de voorzienigheid van God al onze zaken regelt en beschikt, verplicht ons de wet der natuur dan niet, God door 't gebed te erkennen en te zoeken? Drijft niet ieders hart hem aan, als hij in gebrek of nood is, God aan te roepen, en moet dat tot hoogverraad verklaard worden? Wij kunnen geen dag leven zonder God, en kan iemand dertig dagen leven zonder gebed? Zou de koning zelf zich verbinden zoo lang niet te bidden, of, als het hem vrijstaat, zal hij dan op zich nemen het vooral zijne onderdanen te doen? Heeft ooit eenig volk zijne goden zoozeer veronachtzaamd? Maar zie, tot welke ongerijmdheden de boosheid der menschen drijft. Liever dan Daniël niet in moeilijkheden te brengen wegens het bidden tot zijn God, willen zij zichzelf en al hun vrienden de voldoening ontzeggen tot hun goden te bidden. Hadden zij alleen voorgesteld de Joden te verbieden tot hun God te bidden, dan zou Daniel evenzeer verstrikt zijn, maar zij wisten, dat de koning zulk eene wet niet zou goedkeuren en daarom maakten zij die zoo algemeen. En de koning, opgeblazen door den waan, dat hij hierdoor als een god zou worden, was blij met de pluim op zijn hoed, want dat was het en geen parel in zijne kroon, *hij teekende dat geschrift en gebod,* wat, eens gedaan, naar de grondwet van het vereenigde koninkrijk der Meden en Perzen, onder geen enkel voorwendsel veranderd of buiten werking gesteld, terwijl den overtreder geen gratie geschonken mocht worden.

11. Daniëls vrome ongehoorzaamheid aan deze wet, vers 10. Hij trok zich niet terug naar de eenzaamheid om zich een tijd lang te verbergen, hoewel hij wist, dat de wet tegen hem gericht was, maar, omdat hij wist, dat het zoo was, bleef hij standvastig, wetende, dat hij nu eene schoone gelegenheid had, God voor de menschen te eeren, en te toonen dat hij Zijne gunst verkoos boven het leven zelf. *Toen Daniel verstond, dat het geschrift geteekend was,* had hij tot den koning kunnen gaan, en hem daarover onderhouden, ja, hij had er tegen kunnen protesteeren, op grond van de onjuiste bewering, dat alle de vorsten er hun instemming mee hadden betuigd, terwijl hij, die hun hoofd was, er in 't geheel niet over geraadpleegd was: maar hij *ging in zijn huis,* en deed zijn plicht, met blijmoedigheid vertrouwende op God ten aanzien van den afloop. Opmerkelijk is hier,

1. Daniëls volhardende ijver in het gebed, waarvan we niet ingelicht weren vóór dit gevel, maar die, naar wij reden hebben om aan te nemen, eene algemeene gewoonte van de vrome Joden was. *a.* Hij *bad in zijn huis,* somtijds alleen, en somtijds met zijn gezin om zich heen, en maakte ernst van de zaak. Cornelius was ook een man, die *in zijn huis bad, Han.* 10:30. Ieder huis kan niet alleen, maar moet ook een huis des gebeds zijn, waar wij eene tent hebben, daar moet God een altaar hebben, en daarop moeten wij geestelijke offeranden offeren. *b.* Bij ieder gebed dankte hij. Als wij God bidden om de genadegaven, die wij noodig hebben, moeten wij God loven voor degene, die wij ontvangen hebben. Dankzegging moet deel uitmaken van ieder gebed. c. Zijn gebed en zijne dankzegging deed hij met het oog op God als zijn God, den Zijne in het verbond, en plaatste zich als 't ware in Zijne tegenwoordigheid. Hij deed het *voor zijnen God,* en met eerbied voor Hem. *d. Als* hij bad en dankte, knielde hij *op zijne knieen,* wat de meest gepaste houding bij 't gebed is, en het beste nederigheid, eerbied en onderwerping aan God uitdrukt. De knielende houding is eene smeekende houding, en wij komen tot God als bedelaars, als smeekelingen om ons leven, en wij hebben er belang bij om aan te houden. *e. Hij* had *in zijne opperzaal open vensters,* opdat het uitzicht op den zichtbaren hemel zijn hart eerbied mocht inboezemen voor dien God, die boven den hemel woont maar dat was niet alles,

zij waren open *tegen Jeruzalem aan,* de heilige stad, hoewel zij nu in puinhoopen lag, om de genegenheid te beteekenen, die hij zelfs voor haar steenen en gruis gevoelde, Psalm. 102:15, en hoe hij haar belangen dagelijks in het gebed gedacht. Aldus betuigde hij, hoewel hij zelf onder de grooten van Babel leefde, hoe hij meeleefde met de minste van zijne gevangen broederen in de herinnering aan Jeruzalem, en hoe hij het verhief boven het hoogste zijner blijdschap, Psalm. 137:5, 6. Jeruzalem was de stad, die God verkozen had om Zijn naam daar te stellen, en, toen de tempel gewijd werd, bad Salomo tot God, dat, als zij tot Hem zouden bidden *in het land hunner vijanden,* met het gezicht naar het land, dat Hij hun gegeven had, en de stad, die Hij verkozen had, en het huis, dat voor Zijnen naam was gebouwd, Hij dan hooren zou en hun recht uitvoeren, 1 Koningen 8:48, 49, aan welk gebed Daniël dacht bij zijn gebed in deze omstandigheden f Hij deed het *drie tijden 's daags,* iederen dag driemaal, naar het voorbeeld van David, Psalm. 55:18, *des morgens en des avonds en des middags zal ik bidden* (Eng. vert.) Het is goed om vaste uren van gebed te hebben, niet om het geweten te binden, maar om het te doen gedenken, en als wij denken, dat ons lichaam driemaal daags voedsel noodig heeft, zouden wij dan voor onze ziel met minder kunnen volstaan? Dat is toch wel het minste, als wij het gebod om *altijd biddende* te zijn, te willen opvolgen. g. Hij deed dit zoo openlijk en getrouw, dat allen, die hem kenden. wisten, dat het zijne gewoonte was, en hij liet het zien, niet, omdat hij er trotsch op was (op de plaats, waar hij zich bevond, was daartoe geen verzoeking, want er was geen roem, maar wel smaad, mee te behalen), maar, omdat hij er zich niet voor schaamde. Hoewel Daniël een groot man was achtte hij het niet beneden zich, driemaal daags voor zijn Maker te knielen en zijn eigen priester te zijn: hoewel hij een oud man was, dacht hij niet, dat het niet meer noodig was, en, hoewel het zijne gewoonte was geweest van kindsbeen af, werd hij niet moede het te doen. Hoewel hij bezigheden had, en veel bezigheden in den dienst van den staat, dacht hij toch niet, dat dat hem vrijstelde van zijne dagelijksche godsdienstige verrichtingen. Hoe weinig verontschuldiging hebben dan zij, die weinig te doen hebben in de wereld, en toch niet zooveel willen doen voor God en hun zielen! Daniël was een man, beroemd om zijn gebed, en om de kracht er van, Ezechiel 14:14, en dat werd hij, door van het gebed gewetenswerk en door er dagelijksch werk van te maken, en zoodoende zegende God hem wonderlijk.

2. Daniels volhardend blijven bij die gewoonte, zelfs, toen zij door de wet tot eene halsmisdaad werd gemaakt. Toen hij wist, *dat het geschrift geteekend was,* ging hij voort te doen, gelijk hij vóór dezen *gedaan had,* en bracht geen enkele verandering in de uitvoering. Menigeen, ja menig goed man, zou het voorzichtig gevonden hebben, het die dertig dagen lang na te laten, als hij het niet kon volhouden dan met gevaar van zijn leven, hij kon dan zooveel te vaker bidden, als die dagen verlopen waren en het gevaar voorbij was, of hij kon zijn plicht gedaan hebben op een anderen tijd, en op eene andere plaats, zoo verborgen, dat het niet mogelijk zou zijn voor zijne vijanden om het te ontdekken, en zoo had hij zijn geweten kunnen bevredigen en zijne gemeenschap met God onderhouden, en toch aan de wet ontkomen en nuttig werkzaam blijven. Maar als hij dat gedaan had, dan zouden vrienden en vijanden gedacht hebben, dat hij zijn plicht een tijd lang verzaakt had uit lafheid en lage vrees, wat niet zeer tot Gods eer en zeer ontmoedigend voor zijne vrienden geweest zou zijn. Anderen, die zich in lager kringen bewogen, konden zeer wel met voorzichtigheid handelen, maar Daniël, op wien zooveel oogen gevestigd waren, moest moedig handelen, en te meer, omdat hij wist, dat de wet juist voor hem bedoeld was. Wij moeten onzen plicht niet verzuimen, uit vrees voor lijden, ja, wij moeten zelfs den schijn niet aannemen, alsof wij het deden. In tijden van beproeving ligt al de nadruk daarop, dat wij *Christus voor de menschen belijden,* Mattheus 10:32, en wij moeten ons in acht nemen om niet onder voorwendsel van voorzichtigheid, schuldig te worden aan benadeeling van Gods zaak. Als wij meenen dat het voorbeeld van Daniël ons niet verplicht

om hetzelfde te doen, dan ben ik overtuigd, dat het ons verbiedt om hen te veroordeelen, die van tegenovergesteld gevoelen zijn, want God heeft hem Zijne goedkeuring getoond. Door te volharden in zijn plicht toont hij nu, niet gewoon te zijn uitvluchten te zoeken om ze te verzuimen, want, als ooit eene uitvlucht geoorloofd is, dan was het hier, nu a. Het verboden was door den koning zijn meester, en ter eere van den koning tevens, maar te dezen opzichte is het een ontwijfelbare grondregel, dat wij Gode meer moeten gehoorzamen dan den menschen. b. Het ten koste van zijn leven was, maar te dezen opzichte is het een ontwijfelbare grondregel, dat zij. die hunne zielen verliezen (zooals gewisselijk zij doen, die zonder gebed leven), om hun leven te redden, een slechten ruil doen, en, hoewel zij hierin, evenals de koning van Tyrus, meenen, dat zij *wijzer dan Daniel* zijn, zullen zij in het eind dwazen blijken te zijn.

Daniël 6:11-17

Hier,

1. Wordt bewezen, dat Daniel tot zijn God bidt, ondanks het pas uitgevaardigde gebod, vers 11:*Die mannen kwamen met hoopen zij kwamen rumoerig bijeen,* zoo staat er, juist als in vers 6, met het oog op Psalm 2:1:*Waarom woeden de heidenen? Zij* kwamen bijeen om Daniël te bezoeken onder voorwendsel van zaken te willen behandelen, op het uur, dat naar zij wisten, zijn gewoon gebedsuur was: en, als zij hem niet biddende gevonden hadden zouden zij hem zijne zwakheid en wantrouwen in zijn God verweten hebben, maar, zooals zij eigenlijk hoopten, *vonden zij Daniel biddende en smeekende tot zijnen God. Voor zijne liefde staan zij hem tegen,* maar evenals zijn vader David, is *hij steeds in het gebed,* Psalm 109:4.

2. Wordt hij bij den koning aangeklaagd. Toen zij gelegenheid tegen Daniël gevonden hadden *in de wet zijns Gods,* verloren zij geen tijd, maar wendden zich tot den koning, vers 12, en nadat zij hem gevraagd hadden, of er niet eene zoodanige wet gemaakt was, en de erkenning daarvan van hem verkregen hadden, en dat zij z60 bekrachtigd was, dat zij niet veranderd kon worden, gingen zij er toe over om Daniël aan te klagen, vers 13. In het bericht over hem, beschrijven zij hem zoo, dat de koning er door vertoornd en tegen hem ingenomen moet worden: "Hij is een van *de gevankelijk weggevoerden uit Juda,* hij is van Juda, dat verachte volk, en nu een gevangene in een verachtelijken staat zoodat hij niets het zijne kan noemen dan wat hij door ‘s konings gunst bezit, en toch *heeft hij op u geen acht gesteld, o koning, noch op het gebod, dat gij geteekend hebt.* Het is niets. nieuws, dat men, hetgeen getrouwelijk gedaan Is, in gehoorzaamheid aan Gods stem, voorgesteld wordt als gedaan uit hardnekkigheid en verachting van het gezag der regeering, dat wil zeggen, dat de heiligste menschen als de slechtste worden voorgesteld. Daniël zag op God, en daarom bad hij, en naar wij reden hebben te veronderstellen, bad hij voor zijn koning en zijne regeering, toch wordt dit voorgesteld als verachting van den koning. De uitmuntende geest, waarmee Daniël aangedaan was, en de gevestigde goede naam, dien hij zich verworven had, konden hem niet beveiligen tegen deze vergiftige pijlen. Zij zeggen niet: Hij bidt tot zijn God, opdat Darius daar geen kennis van nemen zal en hem prijzen, maar alleen: Hij bidt, en dat is bij de wet verboden.

3. Is des konings droefheid als hij dit hoort. Hij bemerkte nu, dat, wat zie ook beweerden het niet tot zijn eer, maar uit heat tegen Daniël was, dat zij deze wet hadden voorgesteld, en nu is hij *zeer bedroefd bij zichzelven,* omdat hij hun ter wille is geweest, vers 14. Als de menschen toegeven aan den trots en de ijdelheid van hun hart en zich het genoegen doen die voedsel te geven, dan weten zij niet welke kwellingen zij zich bereiden, hun vleiers kunnen hun pijnigers worden, of *een net voor hunne voeten spreiden. Nu stelde de koning het hart op Daniel om hem te verlossen,* beide, door redeneering en door zijn gezag, bemoeit hij zich tot *den ondergang der zon om hem te redden,* dat wil zeggen, om zijne aanklagers over te halen niet op zijne bestraffing aan te dringen. Wij doen dikwijls iets in onnadenkendheid, wat wij daarna duizendmaal ongedaan wenschen, wat eene goede reden is voor ons allen, om *den gang onzes voets te wegen,* want dan *zullen al onze wegen wel gevestigd zijn,*

4. Wordt met heftigheid door de vervolgers op de voltrekking der straf aangedrongen, vers 15. Wat Daniël zeide, staat niet vermeld, de koning zelf is zijn advocaat, hij behoeft dus niet voor zichzelf te pleiten, maar draagt zijne zaak in stilte op aan Hem, die rechtvaardig oordeelt. Maar de vervolgers eischen, dat het recht zijn loop zal hebben, het is het eerste beginsel van de grondwet der Meden en Perzen, die nu de wereldheerschappij voerden, dat geen gebod noch

ordinantie, die de koning verordend had, mocht veranderd worden. Hetzelfde is te vinden in Esther 1:19 en 8:8. De Chaldeën maakten den wil des konings groot door hem macht te geven naar welgevallen wetten te maken en te herroepen, te dooden en in ‘t leven te behouden, wien hij wilde. De Perzen maakten de wijsheid van hun koning groot, door de veronderstelling, dat iedere wet, die hij plechtig bekrachtigde, zoo goed gemaakt was, dat er geen reden was om die te veranderen of het zonder die te doen, alsof eenig mensch zoover vooruit kon zien, dat hij door eene wet alle verkeerdheden beletten kon. Maar, als dit beginsel terecht op Daniels geval is toegepast (maar ik ben geneigd te denken, dat het ten onrechte is geweest), dan moet gezegd, dat, hoewel het ‘s konings wetgevende macht eert, het zijne uitvoerende macht verlamt, en hem belet om gratie te bewijzen, wat een steunpilaar van den troon is, en bij de wet amnestie te verleenen, wet de roem van eene regeering is. Zij, die niet het recht erkennen van de macht des souvereine om de wet ter zijde te stellen, trekken toch nooit in twijfel, dat hij recht heeft gratie te verleenen aan den overtreder van het strafrecht. Maar aan Darius is deze macht ontzegd. Zie, hoe noodig het is om te bidden voor den vorst, opdat God hem wijsheid geve, want ook de waste en beste vorsten zijn dikwijls door groote moeilijkheden omringd.

5. Volgt de toepassing van de wet op Daniël. De koning zelf teekent het doodvonnis met den grootsten weerzin en tegen zijn geweten in, en Daniël, die eerwaardige ernstige man, wiens gelaat zulk eene mengeling van majesteit en lieflijkheid had, die zoo vaak groot geweest was als rechter en in den raad, en nog grooter op zijne knieën, die macht had bij God en menschen, en overmacht had, wordt, louter omdat hij God aangebeden had, alsof hij een van de gemeenste misdadigers was, voorgebracht, en *in den kuil der leeuwen geworpen,* om door deze verslonden te worden, vers 16. Men kan er niet aan denken, zonder het grootste medelijden met den genadevollen dulder en de uiterste verontwaardiging tegen de boosaardige vervolgers. Om met zekerheid te werk te gaan, wordt *een steen op den mond des kuils gelegd,* en de koning, al te zeer op zijn gemak gesteld, wordt overgehaald dien *met zijnen ring te verzegelen,* dien ongelukkigen ring, waarmede hij de wet bekrachtigd had, waardoor Daniël valt. Maar zijne grooten kunnen hem niet verbouwen, tenzij zij er hun eigen zegel bijvoegen. Zoo verzegelden ook de vijanden van Christus den steen, die voor de deur des grafs gewenteld was.

6. De aanmoediging, die Darius Daniël gaf om op God te vertrouwen: Uw *God dien gij geduriglijk eert, die verlosse u,* vers i6. Hier, a. Spreekt hij Daniël vrij van schuld, en erkent, dat al wat hij misdreven heeft, is, dat hij zijn God bij voortduring dient, en er ook niet van aflaat, als het tot misdaad wordt verklaard. b. Hij laat het aan God over om hem aan de straf te onttrekken, daar hij geen macht heeft om het te doen: Hij *verlosse u.* Hij is overtuigd, dat zijn God hem verlossen kan, want hij gelooft, dat het een almachtig God is, en hij heeft reden om te denken, dat Hij het doen zal, daar hij gehoord heeft, hoe Daniëls metgezellen in een dergelijk geval uit den vuriger oven gered zijn, en daaruit besluit, dat Hij altijd getrouw is jegens hen, die Hem getrouw blijken te zijn. Die God bij voortduring dienen, zal Hij bij voortduring verlossen, en in Zijn dienst steunen.

Daniël 6:18-24

Hier is,

1. De treurige nacht, dien de koning doorbracht, om Daniels wil, vers 18. Hij had weliswaar gezegd, dat God hem uit het gevaar verlossen zou, maar te gelijker tijd kon hij zichzelf niet vergeven, dat hij hem in gevaar gebracht had, en het zou rechtvaardig van God zijn, hem van een vriend te berooven, dien hij zelf zoo wreed mishandeld had. Hij ging naar zijn paleis, ontevreden op zichzelf om wat hij gedaan had, en zich onwijs en onrechtvaardig noemende omdat hij zich niet gehouden had aan de wet van God en der natuur, *non obstante-in strijd met* de wet van Meden en Perzen. Hij at niet, maar *overnachtte nuchteren,* zijn hart was vol smart en vrees. Hij verbood alle muziek, niets is onaangenamer den gezang voor een bezwaard hart. Hij ging naar bed, maar sliep niet, hij wierp zich om en om tot het aanbreken van den dag. Het beste middel voor goede nachtrust is het bezit van een goed geweten, dan kunnen wij in vrede nederliggen.

11. Het bezorgde onderzoek, dat hij den volgenden morgen naar Daniel instelde, vers 19, 20. Hij was vroeg op, *in den vroegen morgenstond,* want hoe kon hij in bed liggen als hij niet kon slapen, droomende van Daniel en ook niet, rustig wakker liggende, aan hem denken? En zoodra hij op was, *ging hij met haast tot-den kuil der leeuwen,* want hij was niet tevreden met een dienaar tot Daniel te zenden (dat zou geen genoegzaam blijk van zijne genegenheid voor Daniël zijn), en ook had hij geen geduld om te wachten, totdat de dienaar terug kon zijn. Als hij bij den kuil komt, niet zonder hoop, dat God genadig opgedaan gemaakt heeft, wat hij in zijne goddeloosheid gedaan had, roept hij *met droeve stem,* als een, die vol smart en verdriet is: O *Daniel!* leeft gij nog? Hij verlangt het te weten, en toch heeft hij nu de vraag te doen, vreezende, dat het gebrul der leeuwen om meer voedsel het antwoord zal zijn: O *Daniel! gij knecht des levenden Gods, heeft uw God, dien gij geduriglijk eert,* doen blijken dat Hij in staat was u *van de leeuwen te verlossen? Als* hij goed begreep, wat hij zelf zei, als hij van *den levenden God* sprak dan kon hij twijfelen aan zijn macht om Daniël in ‘t leven te behouden, want Hij, die ‘t leven in zichzelf heeft, maakt levend, dien Hij wil, maar heeft Hij het in dit geval *gepast* geoordeeld Zijne macht te toonen? Waar hij aan twijfelde, daar zijn wij zeker van, dat *de knechten van den levenden God* een Meester hebben, die wel in staat is hen te beschermen en in Zijn dienst te ondersteunen.

III. Het blijde nieuws, dat hij verneemt-dat Daniël in leven is, gezond en wel, en onbeschadigd in den kuil der leeuwen, vers 21,22. Daniel kende de stem des konings, hoewel die stem nu bedroefd was, en sprak hem aan met al het ontzag en den eerbied, dien hij hem schuldig was: O *koning! leef in eeuwigheid* Hij maakt hem geen verwijt van zijne onvriendelijkheid tegen hem, en de gemakkelijkheid, waarmee hij aan de boosheid der vervolgers had toegegeven, maar. om te toonen, dat hij hem van harte vergeven had, komt hij hem met goede wenschen tegemoet. Hun, die ons kwaad gedaan hebben, moeten wij daar geen verwijt van maken, als wij weten, dat zij het met tegenzin deden, en er zichzelf verwijten over maken. Het bericht, dat Daniel den koning geeft, is zeer aangenaam, het is een triomfantelijk bericht.

1. God heeft zijn leven door een wonder gespaard. Darius had Hem Daniëls God genoemd, uw *God, dien gij eert,* waarop Daniels antwoord als ‘t ware de echo is: Ja, Hij is *mijn God,* dien ik erken, en die mij erkent, want Hij *heeft Zijnen engel gezonden*. Hetzelfde schitterende en heerlijke Wezen, dat, in de gedaante van *een zoon der goden* bij de drie jongelingen in den vurigen oven gezien was, had Daniël bezocht en, zooals waarschijnlijk is, den duisteren kuil

verlicht, en Daniël den heelen nacht gezelschap gehouden, en had *den muil der leeuwen toegesloten,* zoodat zij hem *niet beschadigd* hadden. De tegenwoordigheid van den Engel maakte zelfs den kuil der leeuwen tot zijn sterkte, zijn paleis, zijn paradijs, nooit van zijn leven had hij een beter nacht gehad. Zie, hoe God macht heeft over de wildste schepselen, en geloof, dat Hij macht heeft om den brieschenden leeuw in bedwang te houden, die rondgaat, *zoekende, wat hij zou mogen verslinden,* en te beletten hem te beschadigen, die de Zijne zijn. Zie, hoe God zorgt voor Zijne trouwe vereerders, vooral wanneer Hij ze oproept om voor Hem te lijden. Als Hij hunne ziel van de zonde bewaart, hunne ziel met Zijn vrede troost, en hunne ziel tot Zich neemt, stopt Hij inderdaad den muil der leeuwen toe, zoodat zij er niet door beschadigd kunnen worden. Zie hoe de engelen bereid zijn om hun diensten te bewijzen tot welzijn van Gods volk, want zij erkennen, dat zij hun mededienstknechten zijn.

2. God heeft daarin zijne twistzaak getwist. Hij werd aan den koning voorgesteld, als hem en zijne regeering niet toegedaan. Wij vinden niet, dat hij iets tot zijne rechtvaardiging gezegd heeft, maar hij liet het aan God over zijne onschuld aan het licht te brengen, en Hij deed het werkelijk, door een wonder te werken voor zijn behoud. In wat Daniel gedaan had, had hij noch God noch den koning beledigd, *Voor Hem,* tot Wien ik bad, is *onschuld in mij geworden.* Hij maakt geen aanspraak op verdienstelijkheid of uitnemendheid, maar het getuigenis van zijn geweten betreffende zijne oprechtheid is zijn troost. *Ook heb ik tegen u, o koning, geen misdaad begaan,* noch beleediging bedoeld.

IV. Het ontslag van Daniël uit zijne opsluiting. Zijne vervolgers moeten wel erkennen, dat aan de wet voldaan is, al zijn zij het niet, of, is zij veranderd, dan is het door eene hoogere macht geschied dan die der Meden en Perzen, en daarom kan men er niets tegen inbrengen, dat Daniël uit den kuil der leeuwen gehaald wordt, vers 23:Toen *werd de koning bij zichzelven zeer vroolijk,* omdat hij hem levend vond, en gaf dadelijk bevel, *dat men hem uit den kuil trekken zoude,* evenals Jeremia uit de gevangenis, en, toen zij hem bezagen, *werd geen schade aan hem bevonden, hij* was nergens gekneusd of geschaafd, maar volkomen bewaard gebleven, *dewijl hij in zijnen God geloofd had. Zij,* die kloek en blijmoedig vertrouwen, dat God hen beschermen zal op den weg van hun plicht, zullen nooit beschaamd worden in het vertrouwen op Hem, maar zullen Hem altijd bevinden eene hulp in nood.

V. De verwijzing van zijne vervolgers naar dezelfde gevangenis of liever dezelfde gerechtsplaats, vers 24. Darius wordt bezield door dit wonder, voor Daniel gewrocht, en begint nu moed te vatten en zelfstandig te handelen. Zij, die niet wilden dulden, dat Daniël gratie kreeg, zullen, nu God hem verlost heeft, zijne wraak gevoelen, en hij wilde recht doen voor God, die genade gehad had voor hem. Nu Daniëls onschuld aan den dag gekomen is, en de Hemel zelf hem vrijgesproken heeft, zullen zijne beschuldigers dezelfde straf ondergaan, die zij voor hem uitgezocht hadden, volgens de wet der wedervergelding, tegen valsche beschuldigers gemaakt, Deuteronomium 19:18, 19. Als zoodanig moesten zij beschouwd worden, nu Daniel onschuldig gebleken was, want, hoewel het feit waar was, was het toch geen overtreding. Zij werden *in den kuil der leeuwen geworpen,* wat misschien eene straf was, pas door hen zelf uitgevonden, in elk geval was het wat zij in hun boosheid *voor* Daniel bedoeld hadden. *Nec lex est iustior ulla quam necis artifices arte perire sua -Er is geen rechtvaardiger wet, dan die dat de uitvinder eener wreede straf er zelf door gedood wordt,* Psalm 7:16, 17, 9:16, 17. En nu wordt Salomo's opmerking bewaarheid, Spreuk. 11:8. *De rechtvaardige wordt uit benauwdheid bevrijd en de goddelooze komt in zijne plaats.* Bij dit strafgericht valt op te merken

1. Des konings strengheid, daar hij hun vrouwen en kinderen met hen voor de leeuwen liet werpen. Hoe rechtvaardig zijn Gods inzettingen boven die der kinderen! Want God beval, dat de kinderen niet zouden sterven voor de zonden hunner vaderen, Deuteronomium 24:16. Toch werden zij in buitengewone gevallen ter dood gebracht, als dat van Achan, Saul en Haman.

2. De bloeddorst der leeuwen. Zij *kwamen niet op den grond des kuils, of de leeuwen heerschten over hen* en verscheurden hen zonder verwijl. Dit bevestigde het wonder, waardoor Daniël gespaard was en maakte het nog grooter, want hieruit bleek, dat het niet was, omdat zij geen honger hadden, maar omdat het hun niet toegelaten werd. Bloedhonden, die gemuilband worden, zijn te bloeddorstiger, als de muilband afgenomen wordt, zoo was het ook met deze leeuwen. En de Heere is bekend door de oordeelen, die Hij houdt.

Daniël 6:25-28

Darius doet hier zijn best om de fout, die hij gemaakt heeft door de oneer, die hij beide God en Daniel aangedaan heeft, door Daniel in den leeuwenkuil te werpen, te herstellen door beide te eeren.

1. Hij geeft eer aan God door een besluit, verkondigt aan alle volken, waarin zij opgeroepen worden voor Hem te vreezen. En dit besluit is inderdaad geschikt om afgekondigd te worden als onveranderlijk, neer de wet der Meden en Perzen, want het is *het eeuwig Evangelie, gepr* dikt aan *hen, die op de aarde wonen,* Openbaring *14:6 Vreest God en geeft Hem heerlijkheid. Opmerking verdient*

1. Aan *wie hij* dit besluit zendt. *Aan alle rolkeren, natiën en tongen, die op de gansche aarde woonden, vers* 25. Dit zijn groote woorden, en *het is waar, dat* alle inwoners der aarde verplicht zijn *tot* hetgeen hier besloten is, maar hier beteekenen zij niet meer dan iedere provincie van zijn rijk, dat, hoewel het vele volken omvatte, toch niet alle omvatte, maar zoo is het, die veel hebben, zijn geneigd te denken, dat zij alles hebben.

2. Wat de inhoud van het besluit is-*Dat men leve en siddere voor het aangezicht van den God Daniels.* Dit gaat verder dan Nebukadnezars besluit bij eene dergelijke gelegenheid, want het verbood alleen om *lastering te spreker* tegen dezen God, maar dit beveelt hun voor Hem te leven, met ontzag en eerbied aan Hem te denken, en over Hem te spreken. En wel mocht als inleiding boven dit besluit staan: Uw *vrede worde vermenigvuldigd,* want de eenige grondslag voor waren en overvloedigen vrede is de vreeze Gods, want dat is de ware wijsheid. Als wij in de vreeze Gods leven, en naardien regel wandelen, zullen wij vrede hebben, de vrede zal ons vermenigvuldigd worden. Maar, hoewel dit besluit ver gaat, gaat het toch niet vergenoeg, om goed te handelen, en in overeenstemming met zijne tegenwoordige overtuiging, moest hij alle menschen bevolen hebben, niet alleen te beven en, te sidderen voor dezen God, maar Hem lief te hebben en te vertrouwen, den dienst der afgoden te verzaken en Hem alleen te dienen en Hem aan te roepen, zooals Daniël deed. Maar de afgoderij was zoo lang en zoo diep ingeworteld, dat zij door besluiten van vorsten niet uitgeroeid kon worden, en door geen enkele andere macht, dan die het heerlijk Evangelie van Christus vergezelde.

3. Wat de redenen en overwegingen zijn, die hen tot dit besluit brengen. Zij zouden voldoende zijn om een besluit te rechtvaardigen tot algeheele onderdrukking der afgoderij, zooveel te meer zullen zij volstaan om dit te ondersteunen. Er bestaat eene goede reden voor alle menschen, om voor dezen God te beven, want, a. Zijn wezen staat boven ons. "Hij is *de levende God,* Hij leeft als een God, terwijl de goden, die wij dienen, doode dingen zijn, en zelfs geen dierlijk leven hebben." b. Zijne heerschappij is onbetwistbaar. Hij leeft een *koninkrijk* en *heerschappij,* Hij heeft niet alleen, maar Hij regeert als absoluut souverein. c. Beide, Zijn wezen en Zijne regeering zijn onveranderlijk. Hij is zelf *bestendig in eeuwigheden,* en bij Hem is geen schaduw van omkeering. En ook Zijn *koninkrijk is niet verderfelijk* door eene kracht van buiten, ook heeft Zijne heerschappij niets in zich, dat met verval dreigt of de strekking daartoe heeft, en daarom zal zij *tot het einde toe* zijn. *d.* Zijne macht is voldoende om een zoo groot gezag te dragen, vers 27. Hij verlost Zijne getrouwe knechten uit de ellende en redt ze uit de ellende, *Hij doet teekenen en wonderen,* ver boven de grootste natuurkracht, beide in den hemel en op de aarde, waaruit blijkt, dat Hij de souvereine Heere van beide is. e. Van dit alles heeft Hij een nieuw bewijs gegeven door Zijn knecht Daniël uit *het geweld der leeuwen* te verlossen. Dit wonder en dat van de verlossing der drie jongelingen werden gedaan voor de

oogen der menschen, werden gezien, bekend gemaakt, en bevestigd door twee van de grootste vorsten, die ooit geleefd hebben, en waren luisterrijke bevestigingen van de eerste beginselen van den godsdienst, uit de bekrompen voorstelling der Joden uitgelicht, krachtdadige weerleggingen van al de dwalingen van het heidendom, en eene zeer gepaste voorbereiding voor het zuivere katholieke christendom.

11. Hij geeft eer aan Daniël, vers 28:*Deze Daniel had voorspoed.* Zie, hoe God voor hem goed uit kwaad deed voortkomen. Deze vermetele aanslag, die zijne vijanden op zijn leven deden, was de gelukkige aanleiding tot hun verwijdering en tevens die van hun kinderen, die anders nog zijne bevordering in den weg zouden gestaan hebben en ‘t hem bij elke gelegenheid lastig gemaakt, en nu *had hij* meer *voorspoed* dan ooit, stond hooger in de gunst bij zijn vorst en in aanzien bij het volk, wat hem eene voortreffelijke gelegenheid gaf zijne broederen goed te doen. Aldus *ging spijze uit van den eter* (en dat was hier eveneens de leeuw), en *zoetigheid van den sterke.*

HOOFDSTUK 7

1 In het eerste jaar van Belsazar, den koning van Babel, zag Daniel een droom, en gezichten zijns hoofds, op zijn leger; toen schreef hij dien droom, en hij zeide de hoofdsom der zaken.
2 Daniel antwoordde en zeide: Ik zag in mijn gezicht bij nacht, en ziet, de vier winden des hemels braken voort op de grote zee.
3 En er klommen vier grote dieren op uit de zee, het ene van het andere verscheiden.
4 Het eerste was als een leeuw, en het had arendsvleugelen; ik zag toe, totdat zijn vleugelen uitgeplukt waren, en het werd van de aarde opgeheven, en op de voeten gesteld, als een mens, en aan hetzelve werd eens mensen hart gegeven.
5 Daarna, ziet, het andere dier, het tweede, was gelijk een beer, en stelde zich aan de ene zijde, en het had drie ribben in zijn muil tussen zijn tanden; en men zeide aldus tot hetzelve: Sta op, eet veel vlees.
6 Daarna zag ik, en ziet, er was een ander dier, gelijk een luipaard, en het had vier vleugels eens vogels op zijn rug; ook had hetzelve dier vier hoofden, en aan hetzelve werd de heerschappij gegeven.
7 Daarna zag ik in de nachtgezichten, en ziet, het vierde dier was schrikkelijk en gruwelijk, en zeer sterk; en het had grote ijzeren tanden, het at, en verbrijzelde, en vertrad het overige met zijn voeten; en het was verscheiden van al de dieren, die voor hetzelve geweest waren; en het had tien hoornen.
8 Ik nam acht op de hoornen, en ziet, een andere kleine hoorn kwam op tussen dezelve, en drie uit de vorige hoornen werden uitgerukt voor denzelven; en ziet, in dienzelven hoorn waren ogen als mensenogen, en een mond, grote dingen sprekende.
9 Dit zag ik, totdat er tronen gezet werden, en de Oude van dagen Zich zette, Wiens kleed wit was als de sneeuw, en het haar Zijns hoofds als zuivere wol; Zijn troon was vuurvonken, deszelfs raderen een brandend vuur.
10 Een vurige rivier vloeide, en ging van voor Hem uit, duizendmaal duizenden dienden Hem, en tien duizendmaal tien duizenden stonden voor Hem; het gericht zette zich, en de boeken werden geopend.
11 Toen zag ik toe vanwege de stem der grote woorden, welke die hoorn sprak; ik zag toe, totdat het dier gedood, en zijn lichaam verdaan werd, en overgegeven om van het vuur verbrand te worden.
12 Aangaande ook de overige dieren, men nam hun heerschappij weg, want verlenging van het leven was hun gegeven tot tijd en stonde toe.
13 Verder zag ik in de nachtgezichten, en ziet, er kwam Een met de wolken des hemels, als eens mensen zoon, en Hij kwam tot den Oude van dagen, en zij deden Hem voor Denzelven naderen.
14 En Hem werd gegeven heerschappij, en eer, en het Koninkrijk, dat Hem alle volken, natien en tongen eren zouden; Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, die niet vergaan zal, en Zijn Koninkrijk zal niet verdorven worden.
15 Mij Daniel werd mijn geest doorstoken in het midden van het lichaam, en de gezichten mijns hoofds verschrikten mij.
16 Ik naderde tot een dergenen, die daar stonden, en verzocht van hem de zekerheid over dit alles; en hij zeide ze mij, en gaf mij de uitlegging dezer zaken te kennen.
17 Deze grote dieren, die vier zijn, zijn vier koningen, die uit de aarde opstaan zullen.
18 Maar de heiligen der hoge plaatsen zullen dat Koninkrijk ontvangen, en zij zullen het Rijk bezitten tot in der eeuwigheid, ja, tot in eeuwigheid der eeuwigheden.

19 Toen wenste ik naar de waarheid van het vierde dier, hetwelk verscheiden was van al de andere, zeer gruwelijk, welks tanden van ijzer waren, en zijn klauwen van koper; het at, het verbrijzelde, en vertrad het overige met zijn voeten.
20 En aangaande de tien hoornen die op zijn hoofd waren, en den anderen, die opkwam, en voor denwelken drie afgevallen waren, namelijk dien hoorn, die ogen had, en een mond, die grote dingen sprak, en wiens aanzien groter was, dan van zijn metgezellen.
21 Ik had gezien, dat diezelve hoorn krijg voerde tegen de heiligen, en dat hij die overmocht,
22 Totdat de Oude van dagen kwam, en het gericht gegeven werd aan de heiligen der hoge plaatsen, en dat de bestemde tijd kwam, dat de heiligen het Rijk bezaten.
23 Hij zeide aldus: Het vierde dier zal het vierde rijk op aarde zijn, dat verscheiden zal zijn van al die rijken, en het zal de ganse aarde opeten, en het zal dezelve vertreden, en het zal ze verbrijzelen.
24 Belangende nu de tien hoornen: uit dat koninkrijk zullen tien koningen opstaan, en een ander zal na hen opstaan; en dat zal verscheiden zijn van de vorigen, en het zal drie koningen vernederen.
25 En het zal woorden spreken tegen den Allerhoogsten, en het zal de heiligen der hoge plaatsen verstoren, en het zal menen de tijden en de wet te veranderen, en zij zullen in deszelfs hand overgegeven worden tot een tijd, en tijden, en een gedeelte eens tijds.
26 Daarna zal het gericht zitten, en men zal zijn heerschappij wegnemen, hem verdelgende en verdoende, tot het einde toe.
27 Maar het rijk, en de heerschappij, en de grootheid der koninkrijken onder den gansen hemel, zal gegeven worden den volke der heiligen der hoge plaatsen, welks Rijk een eeuwig Rijk zijn zal; en alle heerschappijen zullen Hem eren en gehoorzamen.
28 Tot hiertoe is het einde dezer rede. Wat mij Daniel aangaat, mijn gedachten verschrikten mij zeer, en mijn glans veranderde aan mij; doch ik bewaarde dat woord in mijn hart.

De zes eerste hoofdstukken van dit boek waren historisch, wij beginnen nu met vrees en beving aan de zes laatste, de profetische, waarin vele duistere dingen voorkomen, die moeilijk te verstaan zijn waarvan wij den zin niet met zekerheid durven bepalen, en toch zijn vele dingen duidelijk en putti, waarvan wij, door God bekwaam gemaakt, naar ik vertrouw, een goed gebruik zullen maken. In dit hoofdstuk hebben wij, 1. Daniels visioen van de vier dieren, vers 1-8. 11. Zijn visioen van Gods troon van heerschappij en oordeel, vers 9-14. III. De uitlegging van deze visioenen, hem gegeven door een engel, die er bij stond, vers ‘5-28. Of deze visioenen tot aan het eind der tijden reiken, is moeilijk te zeggen, en ook zijn de meest oordeelkundige uitleggers het er niet over eens.

Daniël 7:1-8

De dagteekening van dit hoofdstuk plaatst de gebeurtenissen, daarin beschreven, vóór die van hoofdstuk 5, die voorvielen in het laatste jaar van Belsazar en vóór die van hoofdstuk 6, waarvoor het eerste jaar van Darius geroemd wordt, want Daniël had deze visioenen in het eerste jaar van Belsazar, toen de gevangenschap der Joden te Babel ten einde begon te loopen. Belsazars naam wordt hier in 't origineel anders gespeld dan tot nu toe, eerst was het *Belscheazar-Bel is het, die schatten vergadert.* Maar nu is het *Bel-eshe-zar-Bel wordt door den vijand verbrand.* Bel was de god der Chaldeën, hij was voorspoedig geweest, maar nu zal hij verteerd worden.

Wij hebben in deze verzen Daniëls visioen van de vier wereldrijken, die de Joden onderdrukten. Hier valt op te merken,

1. De omstandigheden van dit visioen. Daniel had Nebukadnezars droom uitgelegd en nu wordt hij zelf vereerd met dergelijke goddelijke openbaringen, vers 1:*Hij had gezichten zijns hoofde op zijn leger,* terwijl hij sliep. Zoo openbaarde God zichzelf en Zijn wil somtijds aan de kinderen der menschen, als een diepe slaap op hen gevallen was, Job 33:15, want als wij 't meest van de wereld teruggetrokken zijn en van de zinnelijke dingen verwijderd, dan zijn wij het beste geschikt voor de gemeenschap met God. Maar toen hij wakker was, *schreef hij dien droom* tot zijn eigen nut, om hem niet te vergeten, zooals een droom, die verdwijnt, en *h4 zeide de hoofdsom der zaken* tot zijne broederen de Joden, hun tot nut, en gaf hun die geschreven, om ze mede te deelen aan die ver weg woonden, en om ze te bewaren voor hunne kinderen en die na hen zouden komen, die deze dingen vervuld zouden zien. De Joden, die sommige profetieën van Jeremia en Ezechiël verkeerd begrepen, vleiden zich met de hoop, dat zij na den terugkeer in hun land eene volkomen en ongestoorde rust zouden genieten, maar opdat zij zich niet zoozeer zouden bedriegen en hun rampen door teleurstelling te smartelijk worden, laat God hun door dezen profeet weten, dat zij verdrukking zullen hebben, de beloften van hun voorspoed moesten vervuld worden in de geestelijke zegeningen van het rijk der genade, zooals Christus Zijne discipelen gezegd heeft, moesten zij vervolging verwachten, en de beloften, waarop zij zich verlaten, zullen vervuld worden in de eeuwige zegeningen van het rijk der heerlijkheid. Daniël schreef deze dingen en zeide ze, ten teeken, dat de kerk onderwezen zou worden beide, door de Schriften en door de prediking der Evangeliedienaren, beide, door het geschreven woord en door het gesproken woord, en predikanten moeten in hun prediking *de hoofdsom der dingen zeggen,* die geschreven zijn.

11. Het visioen zelf, dat de omverwerping der regeering voorspelt bij die volken, onder wier invloed de kerk der Joden was in de volgende eeuwen.

1. Hij zag *de vier winden des hemels voortbreken op de groote zee,* vers 2. Zij wedijverden, wie het hardst zou blazen, en tenslotte alleen overblijven. Dit is eene voorstelling van den strijd tusschen de vorsten om de heerschappij, en hoe de volken door deze oorlogen geschokt zouden worden, waaraan de machtige rijken, van welke hij nu een visioen ontving, hun oorsprong te danken zouden hebben. Een enken wind, uit welke hemelstreek hij ook waait, brengt de zee reeds in groote beroering, maar wat een geweld moet het niet zijn, als vier winden elkaar de heerschappij betwisten! Want dat is het, wat de koningen der volken elkaar in hun oorlogen betwisten, die even rumoerig en geweldig zijn als de strijd der winden, maar hoe wordt de arme zee bewogen en beroerd, hoe verschrikkelijk zijn hare weeën, hoe hevig hare schokken, terwijl de winden elkaar bestrijden om alleen de macht te hebben, haar te

verontrusten! Deze wereld is als eene stormachtige onstuimige zee, dank zij de trotsche heerschzuchtige winden, die haar teisteren.

2. Hij zag *vier groote dieren uit de zee opklimmen,* uit het troebele water, waarin eerzuchtige geesten gaarne visschen. De vorsten en rijken worden voorgesteld door *dieren,* omdat zij maar al te vaak door ruwe woede en tirannie machtig worden en zich staande houden. Deze dieren waren *het een van het ander verscheiden,* vers 3, van verschillende gedaante, om den verschillenden aard en geest der volken te kennen te geven, die zij voorstelden. *a. Het eerste* was *als een leeuw,* vers 4. Dit was het Chaldeeuwsche rijk, dat sterk en trotsch was en welks koningen absolute macht bezaten. Deze leeuw had *arendsvleugelen,* om op zijne prooi neer te schieten, die de wonderlijke snelheid beteekende, waarmede Nebukadnezar de koninkrijken overwon. Maar Daniel ziet spoedig zijne *vleugelen uitgeplukt,* en paal en perk gesteld aan den loop van zijne overwinnende wapenen. -Verschillende landen, die hem schatplichtig waren geweest, staan tegen hen op, en verheffen zich tegen hen, zoodat dit monsterachtige dier, deze gevleugelde leeuw *als een mensch op de voeten gesteld* wordt, en *aan hetzelve eens menschen* hart *gegeven.* Het heeft het hart van een leeuw verloren, waarom het beroemd was (een van onze Engelsche koningen werd *Coeur de lion-Leeuwenhart* genoemd), heeft zijn moed verloren en is zwak en onvast geworden, voor alles bevreesd, en zonder durf, zij zijn verschrikt gemaakt en hebben ondervonden, dat zij maar menschen zijn. Somtijds zinkt de moed van een volk op vreemde wijze in, en het wordt laf en verwijfd, zoodat wat het hoofd der volken was binnen den tijd van een of twee geslachten achter de andere aankomt. *b. Het tweede dier was gelijk een beer,* vers 5. Dit was het Perzische rijk, minder sterk en dapper dan het vorige, maar niet minder vraatzuchtig. Deze beer *stelde zich aan de eene zijde* tegen den leeuw en overwon hem spoedig. *Hij verwekte eene heerschappij,* lezen sommigen. Perzië en Medië, die in Nebukadnezars beeld de twee armen bij eene borst waren, kwamen onder eene regeering. De beer *had drie ribben in zijnen muil tusschen zijne tanden,* de overblijfselen van de volken, die hij verslonden had en die het bewijs waren van zijne vraatzucht, en tevens eene aanwijzing, dat al had hij veel verslonden, hij toch niet alles verslinden kon, eenige ribben zaten nog tusschen zijne tanden, die hij niet vermalen kon. Waarop tot hem gezegd werd: "*Sta op, eet veel vleesch,* Iaat beenderen en ribben, die niet te verteren zijn, liggen en val aan op eene lichtere prooi". De vorsten zullen beide, de koningen en het volk aansporen om hun veroveringen voort te zetten, en niet te dulden, dat iemand tegenover hen stand houdt. Onrechtvaardig gemaakte veroveringen zijn gelijk aan die van de roofdieren en in een opzicht nog veel erger, namelijk dat de roofdieren niet op die van hun eigen soort aanvallen, zooals goddelooze en onredelijke menschen doen. c. Het derde dier was *gelijk een luipaard,* vers 6. Dat was het Grieksche rijk, gesticht door Alexander den Grooten, vlug, listig en wreed, als een luipaard. Hij had *vier vleugelen eens vogels,* de leeuw schijnt slechts twee vleugels te hebben gehad, maar de luipaard had er vier, want hoewel Nebukadnezar groote snelheid ten toon spreidde, was die van Alexander nog groote. In den tijd van zes jaren maakte hij zich meester van het heele Perzische rijk, bovendien een groot deel van Azië, Syrië, Egypte, Indië en andere volken. Dit dier had *vierhoofden,* na Alexanders dood werden zijne veroveringen verdeeld door zijne vier voornaamste generaals, Seleucus Nicanor nam Groot-Azië, Perdiccas en na hem Antigonus nam Klein-Azië, Cassander Macedonië en Ptolemeus Egypte. Aan dit dier *werd de heerschappij gegeven, zij* werd gegeven door God, van Wien alle verhooging komt. d. Het vierde dier was woester, geduchter en boosaardiger, dan een van de andere, ongelijk aan al de andere, en ook kan het met geen enkel roofdier vergeleken worden, vers 7. De geleerden zijn het niet eens over dit naamlooze dier, sommigen nemen er het Romeinsche rijk voor, dat in zijn bloeitijd tien koninkrijken omvatte, Italië, Frankrijk, Spanje, Duitschland, Engeland, Rusland, Hongarije, Azië, Griekenland en Egypte, de kleine hoorn, die in de plaats kwam van de drie

uitgerukte hoorns, vers 8, is dan het Turksche rijk, dat de plaats innam van Azië, Griekenland en Egypte. Anderen houden het vierde dier voor het koninkrijk Syrië, de familie der Seleuciden, die het volk der Joden zeer wreed verdrukte zooals wij in Josephus en de geschiedenis der Maccabeën vinden. En hierin was dat rijk verschillend van alle voorafgaande, dat geen der vorige machthebbers de Joden dwong hun godsdienst te verloochenen, maar de koning van Syrië deed het en behandelde hen wreed. Hun legers en bevelhebbers waren de *groote ijzeren tanden*, waarmede zij het volk van God *aten en verbrijzelden, en het overige van hen vertraden zij*. Men veronderstelt dan, dat de *tien hoornen* tien koningen waren, die achtereenvolgens over Syrië regeerden, de kleine hoorn is dan Antiochus Epifanes, de laatste der tien, die op eene of andere wijze drie der koningen verdreef, en de macht in handen kreeg. Hij was een man van groot verstand, en daarom wordt gezegd, dat hij oogen heeft *als menschenoogen*, hij was zeer stout en vermetel, en had *een mond, groote dingen sprekende*. Wij zullen hem in deze profetieën weer aantreffen.

Daniël 7:9-14

Of wij het vierde dier verklaren als het Syrische of als het Romeinsche rijk, of het eerste als het beeld van het laatste, het is duidelijk dat deze verzen bestemd zijn tot vertroosting en ondersteuning van het volk van God in de vervolgingen, die het beide van het eene en van het andere zou te lijden hebben en van al hun trotsche vijanden in iederen tijd, want het is geschreven tot leering van hen, die in het laatste der dagen leven, opdat ook zij, door geduld en den troost van de Schrift hope mogen hebben. Drie dingen worden hier geopenbaard, die zeer bemoedigend zijn:

1. Dat er een oordeel wezen zal, en dat God Rechter zal zijn.

1. De menschen hebben nu hun dag, en ieder pretendent denkt, dat het zijn dag is, en spant er zich voor in. Maar, *die in den hemel zit, zal lachen want Hij ziet, dat Zijn dag komt,* Psalm 37:13. *Ik zag, totdat de tronen neergeworpen waren,* niet alleen de tronen dezer dieren, maar *alle macht en heerschappij en kracht,* die ingesteld is tegen het koninkrijk Gods onder de menschen, I Corinthiers 15:24, zoodanig zijn de tronen van de koninkrijken der wereld, in vergelijking met Gods koninkrijk, zij, die ze zien oprichten, behoeven maar korten tijd te wachten, en zij zullen ze zien neerwerpen. *Ik zag, totdat er tronen gezet werden, zoo* kan even goed gelezen worden, Christus' troon en de troon van Zijn Vader. Een der rabbijnen gelooft, dat deze tronen *opgericht* zijn, een voor *God,* en de andere voor *den Zone Davids.* Het is *het gericht,* dat *zich* hier *zet* vers 10. De bedoeling hiervan is, om Gods wijs en rechtvaardig bestuur van de wereld door Zijne leiding bekend te maken, en eene onuitsprekelijke voldoening geeft het aan alle goede menschen, te midden der woelingen en omwentelingen. van staten en koninkrijken, dat *de Heere Zijn troon in de hemelen bevestigd heeft en Zijn koninkrijk over alles heerscht,* Psalm 103:19, *dat er waarlijk een God is, die op de aarde richt,* Psalm 58:12.

2. Misschien wijst dit op de verwoesting door Gods leiding over het Syrische of Romeinsche rijk gebracht, om zijne verdrukking van Gods volk. Maar

3. Het schijnt in de eerste plaats bedoeld als beschrijving van het laatste oordeel, want al volgt het niet onmiddellijk op de heerschappij van het vierde dier, ja, al moet het nog komen, misschien pas na vele eeuwen, toch was de bedoeling, dat het volk van God er door bemoedigd zou worden, onder zijn ellende, door het geloof daaraan en het vooruitzicht daarop. Henoch, de zevende van Adam, profeteerde het, Judas 14. Spreekt de mond van den vijand *groote* dingen, vers 8, hier zijn veel grooter dingen, die de mond des Heeren gesproken heeft. Vele der Nieuwtestamentische voorspellingen van het komende oordeel zinspelen zeer duidelijk op dit visioen, Openbaring 20:11, 12. *a.* De rechter is de *Oude van dagen* zelf, God de Vader, van Wiens tegenwoordigheid hier de heerlijkheid beschreven wordt. Hij wordt *de Oude van dagen* genoemd, omdat Hij God *is van eeuwigheid tot eeuwigheid.* Onder de menschen rekenen wij, dat *in de stokouden de wijsheid is, en in de langheid der dagen het verstand,* zal dan niet alle vleesch stil zijn voor Hem, die *de Oude van dagen is* De heerlijkheid van den Rechter wordt hier afgebeeld in Zijne kleeding, die wit *was als de sneeuw* beteekenende den glans en de zuiverheid van ai Zijne gerichten, en *het haar Zijns hoofde is* rein en *wit, als zuivere wol,* zoodat Hij er eerwaardig uitziet. *b.* De troon is zeer geducht. Hij is *als vuurvonken,* vreeselijk voor de goddeloozen, die er voor gedagvaard zullen worden. En daar de troon op raderen verplaatsbaar is, zijn *deszelfs raderen een brandend vuur,* om de tegenpartijders te verslinden, want *onze God is een verterend vuur,* en hij Hem is *een eeuwige gloed,* Jesaja 33:14. Dit wordt breeder uitgewerkt, vers 10. Zooals voor al Zijne trouwe vrienden eene zuivere rivier van *het*

water *des levens voortkomt* uit *den troon Gods en des lams,* Openbaring 22:I, zoo *vloeit en gaat van voor Hem uit,* vooral Zijne onverzoenlijke vijanden, *eene vurige rivier, een zwavelstroom,* Jesaja 30:33, *een vuur, dat Zijne wederpartijen aan brand steekt.* Hij is een snelle getuige en Zijn woord is een woord op raderen. c. Het gevolg is talrijk en zeer schitterend. De Schechina wordt immer door engelen omringd, zoo is het hier ook, vers 10:*duizendmaal duizenden dienden Hem, en tienduizend maal tienduizenden stonden voor Hem.* Het is Zijn eer, dat Hij zulk een groot gevolg heeft, maar nog veel meer, dat Hij het niet nodig heeft en er niet door gebaat kan worden. Zie hoe talrijk de hemelsche heirscharen zijn: er zijn *duizenden engelen,* en hoe dienstijverig zij zijn: zij *staan voor God,* gereed om uitgezonden te worden, en den eersten wenk van Zijn wil en welbehagen op te volgen. Zij zullen In 't bijzonder dienst doen als dienaren van Zijn gerecht, op den laatsten, den oordeelsdag, *wanneer de Zoon des menschen komen zal, en alle de heilige engelen met Hem.* Henoch profeteerde, dat de Heere komen zou *met Zijne vele duizenden heiligen. d.* Het proces is rechtvaardig en onberispelijk, opdat ieder zich er op beroepen kan, en *de boeken werden geopend.* Zoals in de gerechtshoven onder de mensen de feiten opgeteekend worden ineen boek, dat geopend wordt, als er uitspraak gedaan wordt, de getuigenverklaringen gehoord en de eed afgelegd wordt om de feiten vast te stellen, en de wetboeken geraadpleegd worden, om de uitspraak te kunnen doen, zoo zal ook in het oordeel van den grooten dag de billijkheid van het vonnis even klaar en onbetwistbaar zijn, alsof de boeken geopend worden om het te rechtvaardigen.

11. Dat er met de trotsche en wreede vijanden van Gods kerk afgerekend zal worden, en dat zij te rechter tijd ten onder gebracht zullen worden, vers 11, 12. Dit wordt hier aan ons voorgesteld,

1. Door het verdoen van het vierde dier. God heeft een twist met dat dier *vanwege de stem der groote woorden, welke die hoorn sprak,* die den Hemel tergde, en triomfeerde over al wat heilig is, dit is meer tergend voor God dan iets anders, als zij zeggen: *Onze hand is hoog geweest,* Deuteronomium 32:27. Daarom moest Farao vernederd worden, omdat hij zeide: *Wie is de Heere?* en: *Ik zal vervolgen, ik zal achterhalen.* Henoch voorspelde, dat de Heere daarom komen zou, om de wereld te oordelen, vanwege *alle de harde woorden, die de goddelooze zondaars tegen Hem gesproken hebben,* Judas: 15. Groote woorden zijn ijdele woorden, waarvan de menschen in den grooten dag rekenschap moeten geven. En zie hoe het dier vergaat, dat zulk een groot woord heeft. *Het wordt gedood* en zijn *lichaam verdaan om door het vuur verbrand te worden.* Na Antiochus werd het Syrische rijk vernietigd. Hij zelf stierf aan een ellendige ziekte, zijne familie werd uitgeroeid, het koninkrijk verwoest door de Parthen en Armeniërs, en tenslotte tot een wingewest van het Romeinsche rijk gemaakt door Pompeius. En wat het Romeinsche rijk betreft, als wij dat voor het vierde dier nemen, nadat het het Christendom begon te vervolgen, verviel en kwijnde het, en eindelijk werd het vernietigd. Aldus zullen al uwe vijanden omkomen, o Heer, en voer uw aangezicht gedood worden.

2. Door het verzwakken en verkwijnen van de drie andere dieren, vers 12. *Men nam hunne heerschappij weg,* en zoo werden ze buiten staat gesteld om het kwaad te doen, dat zij tegen de kerk en het volk van God gedaan hadden, maar *verlenging des levens werd hun gegeven, tot tijd en stonde toe,* een gezellen tijd, welks grenzen zij niet konden overschrijden. De macht der vorige rijken was geheel gebroken, maar het volk daarvan was er nog, in verzwakten toestand, gering en onbeduidend. Wij kunnen hierop zinspelen bij de beschrijving van het overblijfsel der zonde in de harten van goede menschen, zij hebben gebreken, werker leven

verlengd wordt, zoodat zij niet volkomen vrij van zonde zijn, maar zij heeft haar heerschappij, verloren, zoodat *de zonde niet heerscht in hun sterfelijk lichaam.* En zoo handelt God met de vijanden van Zijne kerk, somtijds breekt Hij hunne tanden, Psalm 3:8, als Hij hun den nek niet breekt, verbrijzelt de vervolging, maar geeft den vervolgers uitstel, opdat zij tijd hebben om zich te bekeeren. En het is betamelijk, dat God voor Zijn eigen werk, Zijn eigen weg en tijd kiest.

III. Dat het koninkrijk van den Messias opgericht en in stand gehouden zal worden in de wereld, ten spijt van allen tegenstand van de machten der duisternis. Laat de heidenen woeden en gemelijk zijn, zoolang zij willen, God zal Zijn *koning zalven over Zion, den berg Zijner heiligheid.* Daniel ziet dit in zijn visioen en troost zichzelf en zijne vrienden met het vooruitzicht daarop. Dit is hetzelfde als het gezicht van Nebukadnezar, namelijk van *den steen, die zonder handen afgehouwen werd,* en die het beeld vermaalde, maar in dit visioen is meer van het zuivere Evangelie dan in dat.

1. De Messias wordt hier de Zoon des menschen genoemd-*Een als eens menschen zoon,* want Hij werd gemaakt *in gelijkheid des zondigen vleesches,* werd *in gedaante gevonden als een mensch. Ik zag Een als eens menschen zoon,* Een, die nauwkeurig overeenstemde met de voorstelling, die in den goddelijken raad gevormd was van Hem, die in de volheid der tijden de Middelaar zou zijn tusschen God en menschen. Hij is eens menschen zoon gelijk, maar inderdaad de zoon van God. Onze Zaligmaker schijnt duidelijk op dit visioen te zinspelen, als Hij zegt, Johannes 5:27:dat de Vader Hem daarom *macht gegeven heeft gericht te houden, omdat Hij des menschen Zoon is,* en omdat Hij de persoon is, dien Daniël in het visioen zag, aan wien een koninkrijk en heerschappij werd gegeven.

2. Er staat, dat Hij *met de wolken des hemels* komen zal. Sommigen meenen, dat dit op Zijne vleeschwording slaat, Hij kwam neder op de wolken des hemels, kwam onbemerkt op de wereld, zooals de heerlijkheid des Heeren in eene wolk bezit van den tempel nam. De rijken der wereld waren dieren, die *opklommen uit de zee,* maar het koninkrijk van Christus is van boven, Hij is *de Heer uit den hemel.* Ik ben van meening, dat het veeleer wijst op de hemelvaart, toen Hij tot Zijn Vader terugkeerde volgde het oog Zijner discipelen Hem, totdat *eene wolk Hem wegnam van hunne oogen.* Hand 1:9. Hij maakte van die wolk Zijn wagen, waarop Hij triomfantelijk naar eene hoogere wereld reed. Hij komt snel, onweerstaanbaar en Hij komt met majesteit, want Hij komt *met de wolken des hemels.*

3. Hij wordt hier voorgesteld als Een, die een machtigen invloed heeft in den hemel. Als de wolk Hem wegnam van de oogen Zijner discipelen, is het de moeite waard te vragen, waarheen zij Hem voerde, waar zij Hem bracht, zooals de profetenzonen in een gelijk geval deden ten aanzien van Elia, en hier wordt ons verhaald, tot onze overvloedige voldoening, dat Hij kwam *tot den Oude van dagen,* want Hij voer op tot *Zijn Vader en onzen Vader, tot Zijn God en onzen God,* Johannes 20:17, van Hem kwam Hij, en tot Hem keert Hij weer, om met Hem verheerlijkt te worden en aan Zijne rechterhand te zitten. Met groot welgevallen zeide Hij: *Ik ga henen tot Dengene, die Mij gezonden heeft.* Maar was Hij welkom? Ja, dat was Hij, zonder twijfel, want zij *deden Hem voor Denzelve naderen,* Hij werd in Zijns Vaderstegenwoordigheid gebracht, vergezeld en aangebeden door *alle engelen Gods,* Hebreeen 1:6. God *deed Hem naderen en tot Hem genaken,* als Advocaat en Verdediger van ons, Jeremia 30:21, opdat wij door Hem mochten *genaken* Door deze plechtige toenadering tot den Oude van dagen is het duidelijk, dat de Vader het offer, dat Hij gebracht had, aannam, en de voldoening, die Hij gegeven had, en dat Hem al wat Hij gedaan had, volkomen welbehagelijk was. Men *deed Hem*

naderen, als onzen Hoogepriester, die voor ons in het binnenste des voorhangsels ingaat, en als onzen Voorlooper.

4. Hier wordt Hij voorgesteld als Een, die een machtigen invloed op de aarde heeft, vers 14. Toen Hij ging om verheerlijkt te worden bij Zijn Vader, werd Hem *macht gegeven over alle vleesch,* Johannes 17:2.

5. Met het vooruitzicht daarop werden Daniël en zijne vrienden hier vertroost, dat niet alleen de heerschappij van de vijanden der kerk zal weggenomen worden, vers 12, maar dat de heerschappij gegeven zal worden aan het hoofd der kerk en haar besten vriend, voor Hem zal *iedere knie zich buigen en alle tong belijden,* Filipp. 2:9, 10. Hem is gegeven *eere en het koninkrijk,* en zij zijn gegeven door Hem, die het onbetwistbaar recht heeft om ze te geven, wat onze Zaligmaker ons leert te erkennen aan het slot van het gebed des Heeren, zooals sommigen meenen met het oog op deze woorden: *Want U is het koninkrijk en de macht en de heerlijkheid* Hier wordt voorspeld, dat het koninkrijk van den verheven Verlosser zal zijn, *a.* Een universeel koninkrijk, het eenige universeele rijk, wat anderen ook gemeend of bedoeld hebben. *Alle volkeren, natiën en tongen zullen Hem eeren,* en onder Zijne rechtsbedeeling staan of als Zijne gehoorzame onderdanen of als Zijne overwonnenen en gevangenen, om door Hem geregeerd of verworpen te worden. Op welken weg ook, de koninkrijken dezer wereld zullen alle Zijn koninkrijk worden. *o.* Een eeuwig koninkrijk. Zijn *koninkrijk zal niet verdorven worden* door een ander koning, en Hij zal geen opvolger hebben, en *Zijne heerschappij zal niet vergaan.* Zelfs de poorten der hel, of de helsche machten en krachten zullen het niet overweldigen. De kerk zal strijdend blijven tot het einde van den tijd en overwinnend tot de eindelooze tijden der eeuwigheid.

Daniël 7:15-28

1. Hier hebben wij den diepen indruk, dien dit visioen op den profeet maakte. God eerde hem daarmee en gaf hem voldoening, maar niet zonder groote smart en ontroering, vers 15:Mij *Daniel, werd mijn geest doorstoken, in het midden van het lichaam.* Het woord, dat hier voor *lichaam* gebruikt wordt, beteekent eigenlijk *scheede,* want het lichaam is voor de ziel niet anders, zij is het wapen, voor haar moeten wij voornamelijk zorg dragen. *De gezichten mijns hoofde verschrikten mij,* en wederom, vers 28, *Mijne gedachten verschrikten mij zeer.* De wijze waarop deze dingen hem geopenbaard werden overstelpte hem en vergde zooveel van zijne gedachten, dat de kracht hem ontzonk, en de zinsverrukking, waarin hij was, vermoeide en verzwakte hem. De dingen zelf, die geopenbaard werden, verbaasden en ontzetten hem, en brachten hem in verwarring, totdat hij langzamerhand zich herstelde en weer meester werd over zichzelf, en de vertroostingen van het visioen tegenover de verschrikkingen er van plaatste.

11. Zijn ernstig verlangen om de bedoeling er van te verstaan, vers 16:*Ik naderde tot eenen dergenen, die daar stonden,* eenen der engelen, die in het gevolg van den *Zoon des menschen* verschenen was, en *verzocht van hem de zekerheid over dit alles,* de ware beteekenis el bedoeling. Het is iets zeer begeerlijks, de rechte en volle beteekenis te vatten van wat wij zien en hooren van God, en zij, die dat leeren willen moeten er om vragen in volhardend en vurig gebed en door *ten uiterste te doorzoeken, wat te doorzoeken is.*

111. Den sleutel, die hem gegeven werd, om hem dit visioen te doen verstaan. De engel *zeide hem,* en zeide het zoo duidelijk, dat hij hem *de uitlegging dezer zaken te kennen gaf,* en hem zoodoende wat geruster maakte.

1. De *groote dieren* zijn groote *koningen* en hun rijken, *die uit de aarde opstaan zullen,* zooals die dieren *uit de zee,* vers 17. Zij zijn *terrae filii-uit de aarde,* hun reuk is aardsch, en hun oorsprong is uit het stof, zij zijn van de aarde aardsch, en zij zijn in het stof geschreven en tot stof zullen zij wederkeeren.

2. De eerste drie dieren begrijpt Daniël tamelijk wel, maar over het vierde dier wenscht hij beter ingelicht te worden, omdat het zooveel van de andere verschilde, en schrikkelijk en gruwelijk was, en dat niet alleen, maar ook zeer boosaardig want het *at en verbrijzelde,* vers 19. Misschien was het dat, wat Daniël zulk een schrik aanjoeg, en dit deel van de gezichten zijns hoofde verontrusten hem meer dan iets anders. Maar vooral verlangde hij te weten, wat de *kleine hoorn* was, die oogen had, en *een mond, groote dingen sprekende,* en welks gelaat minder vrees toonde en geduchter was dan dat *zijner metgezellen,* vers 20. En hiernaar vroeg hij met de meeste belangstelling, omdat deze hoorn het was, die *krijg veerde tegen de heiligen en die overmocht.* Zoolang voorgesteld wordt, hoe de kinderen der menschen krijg voeren tegen elkander en elkander overwinnen, toont de profeet niet zooveel belangstelling *de potscherf* moge *met aarden potscherven twisten,* zoodat zij elkander vernietigen, maar als *zij krijg voeren tegen de heiligen, als de kostelijke kinderen Zions, tegen fijn goud geschat,* als *aarden flesschen* gebroken worden, dan is het tijd om te vragen: Wat is daarvan de bedoeling? Zal de Heer Zijn volk verwerpen? Zal hij dulden, dat hun vijanden hen vertreden en over hen triomfeeren? Wat is diezelfde hoorn, die de heiligen overmogen zal? Hierop antwoordt zijn gids, vers 23-25, dat het *vierde dier* het *vierde rijk is,* dat *de gansche aarde zal opeten,* of *het heele land,* zooals ook gelezen kan worden. Dat de *tien hoornen tien koningen* zijn, en *de kleine hoorn* een koning is, die drie koningen ten onder brengen en God en Zijn volk zeer

hoonen zal, en, dat hij zal handelen, *a.* Zeer goddeloos tegen God. Hij zal *woorden spreken tegen den Allerhoogste,* Hem, Zijne macht en rechtvaardigheid niet achtende. b. Zeer tiranniek tegen het volk van God. Hij *zal de heiligen der hooge plaatsen verstoren,* hij zal ze niet dadelijk afsnijden, maar hen door langdurige onderdrukking en een onafgebroken harde behandeling verstoren, hun vermogen doen slinken en hun gezinnen verzwakken. Het plan van Satan was *de heiligen der hooge plaatsen te verstoren,* opdat zij niet meer geducht werden, maar de poging is ijdel, want zoolang de wereld blijft bestaan, zal God er eene kerk hebben. Hij zal meenen *de tijden en de wet te veranderen,* al de geboden en instellingen van den godsdienst te vernietigen en iedereen te dwingen om precies te doen en te zeggen, wat hij wil. Hij zal wetten en zeden, zoo menschelijke als goddelijke, met voeten treden. *Diruit, aedificat, mutat quadrata, rotundis-Hij breekt af, bouwt op, maakt van vierkant rond,* alsof hij ook de ordinantiën van den hemel kon veranderen. En in deze vermetele pogingen zal hij een tijd lang voorspoedig zijn en slagen, zij zullen in zijne hand gegeven worden tot *eenen tijd en tijden en een gedeelte eens tijds,* dat is, drie en een half jaar lang, de beroemde profetische tijdmaat, die wij in de Openbaring ontmoeten, die somtijds twee en veertig maanden genoemd wordt, en soms twaalfhonderd zestig dagen, wat op hetzelfde neerkomt. Maar ten einde van dien tijd *zal het gericht zitten en zijne heerschappij wegnemen,* vers 26, wat de uitlegging is van vers 11, dat namelijk het aller *gedood en zijn lichaam verdaan wordt.* En, zooals Jozef Mede vers 12 leest, *aangaande het overige van het dier,* die tien hoornen, in ‘t bijzonder de kleine *grootsprekende* hoorn, zooals hij dien noemt, hun heerschappij werd weggenomen. Nu is de vraag: Wie is deze vijand, wiens opkomst, heerschappij en ondergang hier voorspeld worden? De uitleggers zijn het er niet over eens. Sommigen meenen, dat het vierde rijk dat der Seleuciden is, en de kleine hoorn Antiochus, en houden de geschiedenis van de Maccabeeën voor de vervulling van dit alles, onder anderen Jonias, Piscator, Polanus, Broughton, en vele anderen: maar anderer meenen, dat het vierde rijk dat der Romeinen is en de kleine hoorn Julius Caesar, en de keizers, die hem opvolgden, zegt Calvijn, de antichrist, de caesaropapie, zegt Jozef Mede, *de ongerechtige,* die evenals deze *kleine hoorn, teniet gemaakt zal worden door de verschijning van Christus’ toekomst.* De paus maakt aanspraak op de macht *de tijden en de wet te veranderen, potestus autokratorike-absolute en despotische macht,* zooals hij het noemt. Anderen maken van allen kleinen hoorn *het Turksche rijk,* onder anderer Luther, Vatablus, en anderen. Nu kan ik niet bewijzen, dat een van allen ongelijk heeft, en daarom, sinds profetieën soms vele malen vervuld worden, en wij de Schrift haar volle beteekenis moeten geven, in dit als in menig ander geschilpunt, ben ik bereid toe te stemmen, dat zij beide gelijk hebben, en dat deze profetie in de eerste plaats betrekking heeft op het Syrische rijk, en bestemd was voor de bemoediging van de Joden die onder Antiochus te lijden hadden, opdat zie mochten zien, dat ook deze treurige tijden voorzegd waren, maar tevens de heerlijke einduitkomst verwachten, en de eindelijke vernedering van hun trotsche verdrukkers, en, wat het beste van alles is, dat zij niet lang daarna, de oprichting van het koninkrijk van den Messias in deze wereld zouden verwachten, zooals vroegere profeten gewoon waren het volk van God in zijn ellende daarmee te troosten. Maar zij reikt verder, en voorspelt dezelfde en vervolgingen en woede van de Romeinsche heidenen, en niet minder onder het pauselijk Rome, tegen den christelijken godsdienst, als van Antiochus tegen de vrome Joden en hun godsdienst. En Johannes zinspeelt in vele bijzonderheden klaarblijkelijk op deze visioenen van Daniël, in die visioenen van hem zelf, die in de eerste plaats op Rome wijzen.

3. Een blij vooruitzicht wordt hem gegeven van de almacht van Gods koninkrijk onder de menschen en zijn eindelijke overwinning van allen tegenstand. En het is zeer opmerkelijk, dat te midden van het geweld en de woede der vijanden, dit plotseling tusschengevoegd wordt, vers 18, en wederom vers 22, voordat het in den loop van het visioen vertolkt wordt, vers 26, 27.

En dit heeft ook betrekking op a. De voorspoedige dagen van de Joodsche kerk, nadat zij den storm onder Antiochus had doorstaan, en op de macht, die de Maccabeen over hun vijanden verkregen. *b.* Op de oprichting van het rijk van den Messias in de wereld door de prediking van het Evangelie. *Tot een oordeel is Jezus in deze wereld gekomen,* om door Zijn Geest te heerschen, en al Zijne heiligen tot *koningen en priesters te maken. Gode en zijnen Vader. c.* Op de tweede komst van Jezus Christus, wanneer de heiligen de wereld zullen oordeelen, met Hem op Zijnen troon zullen zitten en juichen in de volkomen terneerwerping van het rijk des duivels. Laat ons zien, wat hier voorspeld wordt. *d. De Oude van dagen zal komen,* vers 22. God zal de wereld oordeelen door Zijn Zoon, *wien Hij al het oordeel gegeven heeft,* en Hij komt voor de verlossing van Zijn verdrukt volk, Hij komt voor de oprichting van Zijn koninkrijk in deze wereld. *e. het gericht zal zitten,* vers 26. God zal het duidelijk maken, dat Hij *op de aarde richt,* en beide, in wijsheid en in billijkheid de rechtvaardige twistzaak Zijns volks twisten zal. Op den grooten dag zal Hij *den aardbodem rechtvaardiglijk oordeelen door eenen Man, dien hij daartoe verordineerd heeft. f.* Men zal *de heerschappij* van den vijand wegnemen, vers 26. Alle vijanden van Christus zullen tot eene voetbank voor Zijne voeten gemaakt worden, en zullen tot het einde toe *verdaan en teniet gemaakt* worden, deze woorden gebruikt de apostel van den mensch der zonde, 2 Thessalonicenzen 2:8. Hij zal *door den geest van Christus' mond verdaan,* en *door de verschijning Zijner toekomst teniet gemaakt worden. g. Het gericht zal gegeven worden aan de heiligen der hooge plaatsen.* Aan de apostelen is de prediking toevertrouwd van een Evangelie, waardoor de wereld zal geoordeeld worden Alle heiligen veroordeelen door hun geloof en gehoorzaamheid eene ongeloovige en ongehoorzame wereld, in Christus hun Hoofd zullen zij de wereld oordeelen, *zullen zij de twaalf geslachten Israëls oordeelen,* Mattheus 19:28. Zie, hoeveel reden wij hebben om te eeren die den Heere vreezen, hoe laag en verachtelijk de heiligen nu in het oog der wereld mogen schijnen, en hoeveel verachting over hen uitgestort wordt, zij zijn toch *de heiliger der hooge plaatsen, zij* zijn nabij God en Hem dierbaar, en Hij erkent hen als de Zijnen, en *het gericht is hun gegeven. h.* Waar de meeste nadruk op gelegd wordt, is, dat *de heiligen der hooge plaatsen het koninkrijk zullen ontvangen en het rijk bezitten tot in der eeuwigheid,* vers 18. En wederom, vers 22:*De bestemde tijd kwam, dat de heiligen het rijk bezaten.* En wederom, vers 27:*Het rijk en de heerschappij en de grootheid der koninkrijken onder den ganschen hemel zal gegeven worden aan het volk der heiligen der hooge plaatsen.* Het zij verre van ons hieruit af te leiden, dat de heerschappij gefundeerd is op de genade, of dat het iemand het recht geeft, onder voorwendsel van heiligheid, zich van het koningschap meester te maken. Nee, *het rijk van Christus is niet van deze wereld,* maar dit beteekent de geestelijke heerschappij van de heiligen over hun eigen lusten en gebreken, hun overwinningen op Satan en zijne beproevingen, en de triomfen van de martelaren over den dood en zijne verschrikkingen. Eveneens is het eene belofte van de oprichting des koninkrijks van het Evangelie, van het koninkrijk van licht, heiligheid en liefde, het rijk der genade, welks voorrechten en vertroostingen nu, *onder den hemel* de eerstelingen en het onderpand zullen zijn van het koninkrijk der *heerlijkheid in den hemel.* Toen het keizerrijk christelijk werd, en vorsten hun macht gebruikten tot verdediging en bevordering van het Christendom, toen *bezaten de heiligen het rijk.* De heiligen heerschen doordat de Geest in hen heerscht, en *dit is de overwinning, die de wereld overwint, namelijk ons geloof,* en door de koninkrijken dezer wereld tot het koninkrijk van Christus te maken. Maar de volledige vervulling hiervan zal zijn de eeuwige gelukzaligheid der heiligen, het koninkrijk, dat niet bewogen kan worden, dat wij, naar Zijne belofte, verwachten, de kroon der heerlijkheid, die niet verwelkt-dat is *het eeuwige rijk.* Zie welk een nadruk hierop gelegd wordt, vers 18. De heiligen zullen het koninkrijk bezitten *tot in der eeuwigheid, ja tot in eeuwigheid der eeuwigheden,* en de reden is, dat Hij, wiens heiligen zij zijn, de *Allerhoogste* en *Zijn rijk een eeuwig rijk is,* vers 27. Het zijne is het, en daarom zal het het hunne ook zijn.

Omdat *Ik leef, zalf gij leven,* Johannes 14:19. Zijn rijk is het hunne, zij beschouwen Zijne ver" heffing als de hunne, en verlangen geen grooter eer en voldoening voor zich dan dat *alle heerschappijen hem eeren en gehoorzamen,* wat gebeuren zal, vers 27. Zij zullen tot onderwerping gebracht worden aan Zijn gouden scepter of tot vernietiging onder Zijne ijzeren roede.

Aan het slot zegt Daniël ons, welken indruk dit visioen op hem maakte, het overstelpte zijn geest in zulk eene mate, dat *zijn glans veranderde* en hij er bleek uitzag, maar, hij *bewaarde dat woord in zijn hart.* Het hart moet de schatkist en het magazijn der goddelijke dingen zijn, daar moeten wij Gods woord bewaren, zooals de maagd Maria de woorden van Christus bewaarde, Lukas 2:51. Daniël *bewaarde het woord in zijn hart* met de bedoeling, het niet aan de kerk te onthouden, maar het voor de kerk te bewaren, opdat hij, hetgeen hij van den Heer ontvangen had, volledig en getrouw aan het volk mocht overgeven. Het betaamt Gods profeten en dienaren, de dingen van God in hun geest te bewaren, en ze daar wel te overdenken Indien wij Gods woord gereed willen hebben op onze lippen, als wij het gebruiken moeten, moeten wij het ten allen tijde in ons hart bewaren.

HOOFDSTUK 8

1 In het derde jaar des koninkrijks van den koning Belsazar, verscheen mij een gezicht, mij Daniel, na hetgeen mij in het eerste verschenen was.
2 En ik zag een gezicht, (het geschiedde nu, toen ik het zag, dat ik in den burg Susan was, welke in het landschap Elam is) ik zag dan in een gezicht, dat ik aan den vloed Ulai was.
3 En ik hief mijn ogen op, en ik zag, en ziet, een ram stond voor dien vloed, die had twee hoornen, en die twee hoornen waren hoog, en de een was hoger dan de andere, en de hoogste kwam in het laatste op.
4 Ik zag, dat de ram met de hoornen tegen het westen stiet, en tegen het noorden, en tegen het zuiden, en geen dieren konden voor zijn aangezicht bestaan, en er was niemand, die uit zijn hand verloste; maar hij deed naar zijn welgevallen, en hij maakte zich groot.
5 Toen ik dit overlegde, ziet, er kwam een geitenbok van het westen over den gansen aardbodem, en roerde de aarde niet aan; en die bok had een aanzienlijken hoorn tussen zijn ogen.
6 En hij kwam tot den ram, die de twee hoornen had, dien ik had zien staan voor den vloed; en hij liep op hem aan in de grimmigheid zijner kracht.
7 En ik zag hem, nakende aan den ram, en hij verbitterde zich tegen hem, en hij stiet den ram, en hij brak zijn beide hoornen; en in den ram was geen kracht, om voor zijn aangezicht te bestaan; en hij wierp hem ter aarde, en hij vertrad hem, en er was niemand, die den ram uit zijn hand verloste.
8 En de geitenbok maakte zich uitermate groot; maar toen hij sterk geworden was, brak die grote hoorn, en er kwamen op aan deszelfs plaats vier aanzienlijke, naar de vier winden des hemels.
9 En uit een van die kwam voort een kleine hoorn, welke uitnemend groot werd, tegen het zuiden, en tegen het oosten, en tegen het sierlijke land.
10 En hij werd groot tot aan het heir des hemels; en hij wierp er sommigen van dat heir, namelijk van de sterren, ter aarde neder, en hij vertrad ze.
11 Ja, hij maakte zich groot tot aan den Vorst diens heirs, en van Denzelven werd weggenomen het gedurig offer, en de woning Zijns heiligdoms werd nedergeworpen.
12 En het heir werd in den afval overgegeven tegen het gedurig offer; en hij wierp de waarheid ter aarde; en deed het, en het gelukte wel.
13 Daarna hoorde ik een heilige spreken; en de heilige zeide tot den onbenoemde, die daar sprak: Tot hoelang zal dat gezicht van het gedurig offer en van den verwoestenden afval zijn, dat zo het heiligdom als het heir ter vertreding zal overgegeven worden?
14 En hij zeide tot mij: Tot twee duizend en driehonderd avonden en morgens; dan zal het heiligdom gerechtvaardigd worden.
15 En het geschiedde, toen ik dat gezicht zag, ik Daniel, zo zocht ik het verstand deszelven, en ziet, er stond voor mij als de gedaante eens mans.
16 En ik hoorde tussen Ulai eens mensen stem, die riep en zeide: Gabriel! geef dezen het gezicht te verstaan.
17 En hij kwam nevens waar ik stond; en als hij kwam, verschrikte ik, en viel op mijn aangezicht. Toen zeide hij tot mij: Versta, gij mensenkind! want dit gezicht zal zijn tot den tijd van het einde.
18 Als hij nu met mij sprak, viel ik in een diepen slaap op mijn aangezicht ter aarde; toen roerde hij mij aan, en hij stelde mij op mijn standplaats.
19 En hij zeide: Zie, ik zal u te kennen geven, wat er geschieden zal ten einde dezer gramschap; want ter bestemder tijd zal het einde zijn.

20 De ram met de twee hoornen, dien gij gezien hebt, zijn de koningen der Meden en der Perzen.
21 Die harige bok nu, is de koning van Griekenland; en de grote hoorn, welke tussen zijn ogen is, is de eerste koning.
22 Dat er nu vier aan zijn plaats stonden, toen hij verbroken was; vier koninkrijken zullen uit dat volk ontstaan, doch niet met zijn kracht.
23 Doch op het laatste huns koninkrijks, als het de afvalligen op het hoogste gebracht zullen hebben, zo zal er een koning staan, stijf van aangezicht, en raadselen verstaande;
24 En zijn kracht zal sterk worden, doch niet door zijn kracht; en hij zal het wonderlijk verderven, en zal geluk hebben, en zal het doen; en hij zal de sterken, mitsgaders het heilige volk verderven;
25 En door zijn kloekheid zo zal hij de bedriegerij doen gedijen in zijn hand; en hij zal zich in zijn hart verheffen; en in stille rust zal hij er velen verderven, en zal staan tegen den Vorst der vorsten, doch hij zal zonder hand verbroken worden.
26 Het gezicht nu van avond en morgen, dat er gezegd is, is de waarheid; en gij, sluit dit gezicht toe, want er zijn nog vele dagen toe.
27 Toen werd ik, Daniel, zwak, en was enige dagen krank; daarna stond ik op, en deed des konings werk; en ik was ontzet over dit gezicht; maar niemand merkte het.

De visioenen en profetieën van dit hoofdstuk zien enkel en alleen op de gebeurtenissen, die spoedig zouden voorvallen in de rijken van Griekenland en Perzië, en schijnen geen verdere beteekenis te hebben Van het Chaldeeuwsche rijk wordt hier niets gezegd want dat bestond nog in dien tijd, en daarom is dit hoofdstuk niet in het Chaldeeuwsch geschreven, zooals de zes vorige hoofdstukken, ten dienste der Chaldeen, maar in het Hebreeuwsch, en de andere hoofdstukken eveneens tot het einde toe, ten diepste van de Joden, opdat zij mochten weten, welke moeilijkheden hun te wachten stonden, en wat het einde er van zou zijn, om er hun voordeel mee te doen. In dit hoofdstuk hebben wij, 1. Het visioen van den ram en den geitebok, en den kleinen hoorn, die tegen het volk van God zou strijden en het overwinnen, een zekeren bepaalden tijd, vers 1-14. II. De uitlegging van dit visioen door een engel, die toont, dat de ram het Perzische rijk beteekent, de geitenbok het Grieksche en de kleine hoorn een koning van het Grieksche rijk die zich stellen zou tegen de Joden en hun godsdienst welke Antiochus Epifanes was, vers 15-27. De Joodsche kerk was van het begin af, min of meer, voortdurend met profeten gezegend geweest, met mannen door God geïnspireerd om Gods wil aan hen te verklaren uit zijne leidingen en hun een vooruitzicht te geven op wat over hen komen zou, maar spoedig na Ezra’s tijd hield de inspiratie op, en er was geen profeet meer totdat de dag van het Evangelie daagde. En daarom zijn de gebeurtenissen van dien tijd hier voorspeld door Daniel, en opgeteekend, opdat God ook dan niet zonder getuige, noch zij zonder leidsman zouden zijn.

Daniël 8:1-14

Hier is,

1. De dagteekening van dit visioen, vers 1. Het was in *het derde jaar des koninkrijks van Belsazar,* dat zijn laatste jaar bleek te zijn, zooals velen aannemen, zoodat ook dit hoofdstuk in tijdsorde aan het vijfde voorafgaat. Opdat Daniël niet verrast zou zijn bij de verwoesting van Babel, die nu op handen was, geeft God hem het gezicht van de verwoesting van andere rijken hierna die in hun tijd even machtig geweest zijn ais Babel. Konden wij de veranderingen voorzien, die hierna wezen zullen, als wij heengegaan zijn, dan zouden wij minder verwonderd en getroffen zijn door de veranderingen in onze dagen, want *hetgeen, dat er gedaan is, hetzelfde zal er gedaan worden,* Prediker 1:9. Toen was het, dat *mij, Daniel, een gezicht verscheen.* Plechtig betuigt hij hier de waarheid er van aan hem, aan hem zelf was het gezicht verschenen, hij was er de ooggetuige van. En dit visioen brengt hem een vroeger visioen in de gedachte, dat hem *in het eerst verschenen was,* in het eerste jaar van deze regeering, waarvan hij melding maakt, omdat dit visioen eene verklaring en bevestiging is van dat en veelszins dezelfde beteekenis heeft. Dat schijnt een visioen geweest te zijn in zijn slaap, een droom, dit schijnt geweest te zijn, terwijl hij wakker was.

11. De plaats, waar hij dit visioen had, dit was de burg Susan, een der residenties van de koningen van Perzië, gelegen aan den oever van de Ulai, die om de stad heenliep, het was in de provincie Elam dat deel van Perzië, dat het dichtst bij Babel lag. Daniël was daar niet in persoon, want hij was nu te Babel, als gevangene en in dienst van Belsazar, hij mocht niet naar een zoo verafgelegen land gaan, vooral niet nu het een vijandelijk land was. Maar hij was daar in het gezicht, zooals Ezechiël, als gevangene te Babel, dikwijls in den Beest naar het land van Israël werd gebracht. De ziel kan vrij zijn, terwijl het lichaam in gevangenschap verkeert, want al zijn wij gebonden de Geest des Heeren is niet gebonden. Het visioen had betrekking op dat land, en daarmee werd zijne verbeelding zoozeer bezig gehouden, alsof hij daar in persoon aanwezig was.

III. Het visioen zelf en het verloop er van.

1. Hij zag *een ram* met *twee hoornen,* vers 3. Dit was het tweede rijk, welks twee hoornen de koninkrijken Medië en Perzië waren, die *hoornen waren hoog,* maar die het laatst opkwam, werd de hoogste en sterker dan de eerste. Zoo zullen de laatsten de eersten zijn en de eersten de laatsten. Het koninkrijk Perzië, dat het laatst opkwam, met Cyrus, werd uitnemender dan ‘t Medische rijk.

2. Hij zag hoe *de ram met de hoornen stiet* tegen alles om hem heen, vers 4, *tegen het westen* tegen Babel, Syrië, Griekenland en Klein-Azië, *tegen het noorden,* tegen de Lydiërs, Armeniërs en Scythen, en *tegen het zeiden,* tegen Arabië, Ethiopië en Egypte, want al deze volken viel het Perzische rijk, vroeger of later, aan ter vergrooting van zijn gebied. En tenslotte werd het zoo machtig, dat *geen dieren voor zijn aangezicht konden bestaan.* Deze ram, hoewel behoorende tot een diersoort, die vaak eene prooi wordt, werd geducht, zelfs voor de roofdieren, zoodat zij niet voor hem konden *bestaan,* noch hem ontsnappen, er *was niemand, die uit zijne hand verloste,* maar allen moesten voor hem bukken: de koningen van *Perzië deden naar hun welgevallen,* hadden voorspoed op al hunne wegen rondom, voerden eene onbeperkte heerschappij, en *maakten zich groot.* Hij dacht zelf, dat hij groot was, omdat hij deed naar zijn welgevallen, maar wat iemand waarlijk groot maakt, is goed te doen.

3. Hij zag dezen ram overwonnen door een geitenbok. Hij was bezig te overleggen hoe zulk een zwak dier als een ram zoo machtig worden kon en er over te denken, wat het einde wezen zou, en zie *daar kwam een geitenbok,* vers 5. Dat was Aiexander de Groote, zoon van Filippus van Macedonië. Hij *kwam van het westen,* van Griekenland, dat ten westen van Perzië lag. Hij maakte een langen weg met zijn leger: *hij kwam over den ganschen aardbodem,* inderdaad veroverde hij de wereld, en zat toen neer om te weenen, omdat hij niet nog eene wereld veroveren kan. *Unus Pellaeo iuveni non sufficit orbis- Eene wereld was niet voldoende voor den jongeling van Pella.* Deze geitenbok, een dier dat beroemd is om zijn lichten gang, Spreuken 30:31, kwam met ongeloofelijke snelheid vooruit, zoodat hij *de aarde niet aanroerde, zoo* gemakkelijk bewoog hij zich, hij scheen eer boven den grond te zweven, dan op den grond te gaan, of *niemand roerde hem op de aarde aan,* hij ontmoette weinig of geen tegenstand. Deze *geitenbok* had *een aanzienlijken hoorn tusschen zijne oogen,* als een eenhoorn. Hij had kracht en kende zijne kracht, hij zag, dat hij tegen al zijne naburen opgewassen was. Alexander zette zijne veroveringen met zooveel snelheid en woede voort, dat geen der koninkrijken, die hij aanviel, den moed had tegenstand te bieden of den vooruitgang zijner zegevierende wapenen te stuiten. In zes jaren tijds maakte hij zich meester van het grootste deel der toen bekende wereld. Wel mocht hij *een aanzienlijke hoorn* genoemd worden, want zijn naam leeft voort in de geschiedenis als de naam van een der beroemdste aanvoerders in den oorlog, die de wereld ooit gekend heeft. Alexanders daden en overwinningen zijn nog steeds de bewondering der vernuftiger. Deze geitenbok *kwam tot den ram, die de twee hoornen had,* vers 6. Alexander tastte met zijn overwinnend leger het koninkrijk Perzië aan, een leger, dat uit niet meer dan dertigduizend man te voet en vijfduizend man te paard bestond. Hij *liep op hem aan,* om hem te verrassen, eer hij bericht kon krijgen van zijne bewegingen, in de grimmigheid *zijner kracht.* Hij *naakte aan den* ram. Alexander ontmoette met zijn leger Darius Codomanus, die toen koning van Perzië was, en *hij verbitterde zich tegen hem,* vers 7. Met de grootst mogelijke hevigheid tastte Alexander Darius aan, die hoewel hij een groot leger in het veld bracht, toch door zijne onbekwaamheid niet tegen hem opgewassen was, zoodat Alexander hem bij iedere ontmoeting overwon, hij *stiet hem, wierp hem ter aarde,* en *vertrad hem,* welke drie uitdrukkingen, naar sommigen meenen, zinspelen op de drie beroemde overwinningen, die Alexander op Darius behaalde, aan den Granicus, bij Issus en bij Arbela, waar hij tenslotte geheel verslagen werd, daar hij in dezen laatsten slag zes-honderd-duizend man aan dooden verloor, zoodat Alexander heer en meester werd van het Perzische rijk, *zijn beide hoornen brak* namelijk de koninkrijken Medië en Perzië. De ram, die alles om zich heen verstoord had wordt nu zelf verstoord, Darius heeft *geen kracht om voor Alexander te bestaan,* ook heeft hij geen vrienden of bondgenooten, die *hem uit zijne macht verlossen.* De koninkrijken, die, toen zij machtig waren, hun macht misbruikten en, omdat niemand ze weerstaan kon, zich onthielden van het doen van onrecht, kunnen verwachten, dat hun macht ten laatste van hen genomen zal worden, en, dat hun vergolden zal worden naar hunne werken, Jesaja 33:1.

4. Hij zag, dat de geitenbok zeer aanzienlijk werd, maar de *groote hoorn,* die dat alles gedaan had, *brak,* vers 8. Alexander was ongeveer twintig jaar oud, toen hij zijne oorlogen begon. Toen hij ongeveer zes en twintig jaar was, overwon hij Darius, en werd meester van het heele Perzische rijk: en, toen hij omstreeks twee of drie en dertig jaar was, toen hij *sterk geworden* was, in zijne volle kracht, *brak* hij. Hij werd niet gedood in den oorlog, op het bed van eer, maar stierf aan de gevolgen van dronkenschap, of, zooals sommigen vermoeden, door vergif, en liet geen zoon achter om te genieten, waar hij zonder verpoozing voor gewerkt had, maar liet een blijvend gedenkteeken achter van de ijdelheid van wereldsche pracht en praal, en hun ongenoegzaamheid om iemand gelukkig te maken.

5. Hij zag dit koninkrijk in vier deelen verdeeld, en in plaats van den eenen grooten hoorn kwamen *vier aanzienlijke* op, Alexanders vier veldheeren, aan wie hij zijne veroveringen naliet, en hij had zooveel, dat, als het in vieren verdeeld werd, ieder van hen nog genoeg had. Deze *vier aanzienlijke hoornen* waren tegen *de vier winden des hemels,* en dezelfde als de *vierhoofden* van den luipaard, Hoofdstuk 7:6, de koninkrijken Syrië, Egypte, Azië en Griekenland-Syrië tegen het *oosten,* Griekenland tegen het *westen,* Klein-Azië tegen het *noorden,* Egypte tegen het *zuiden.* Die rijkdommen ophoopen, weten niet, wie ze vergaderen zal, noch van wien al die dingen zijn zullen, die zij verkregen hebben.

6. Hij zag *een kleinen hoorn,* die een groot vervolger werd van de kerk en het volk van God, en dit was het belangrijkste van het heele visioen en datgene, waarvoor het hem getoond werd, evenals later, Hoofdstuk 11:30, enz. Allen zijn het er over eens, dat dit *Antiochus Epifanes* was, zoo noemde hij zichzelf-de *Doorluchtige* maar anderen noemden hem *Antiochus Epimanes- Antiochus de Razende.* Hij wordt hier, evenals tevoren, Hoofdstuk 7:8, een *kleine hoorn* genoemd, omdat hij van verachtelijken oorsprong was, er stonden anderen tusschen hem en het koningschap, en hij had een laag, slaafsch karakter, hij had in ‘t geheel geen vorstelijke eigenschappen en was een tijd lang een gijzelaar en gevangene geweest te Rome, vanwaar hij ontsnapte, en hoewel hij de jongste broeder was, en de oudste nog leefde, maakte hij zich meester van de regeering. Hij werd buitengewoon groot *tegen het zuiden,* want hij greep Egypte aan, en *tegen het oosten,* want hij viel Perzië en Armenië aan. Maar waar hier bijzondere aandacht aan geschonken wordt, is het kwaad, dat hij het volk der Joden deed. Zij worden niet uitdrukkelijk genoemd, want profetieën moeten niet al te duidelijk zijn, maar zij worden hier zoo beschreven, dat het gemakkelijk zou zijn voor hen, die de taal der Schrift verstonden, te weten, wie er bedoeld waren, en de |oden, wien dit tevoren bekend was, konden er door opgewekt worden om zichzelf en hun kinderen vooraf voor te bereiden voor deze tijden van lijden en beproeving. *a.* Hij trok op tegen *het sierlijke land,* het land van Israël, zoo genoemd, omdat het *het sieraad van alle landen* was, door zijne vruchtbaarheid en alle dingen, die het leven tot een genot maken, maar in ‘t bijzonder om de teekenen van Gods tegenwoordigheid daarin, en omdat het gezegend was met goddelijke openbaringen en instellingen, *Schoon van gelegenheid, eene vreugde der gansche aarde was de berg Zion,* Psalm 48:3. De sierlijkheid van dat land was, dat daar de Messias geboren zou worden, die beide, *de vertroosting en de heerlijkheid van Zijn volk Israël zou* zijn. Wij hebben reden om eene sierlijke plaats te vinden, eene, die heilig is, waar God woont, en waar wij gelegenheid hebben, gemeenschap met Hem te oefenen. Zeker, het is goed daar te zijn. *b.* Hij streed tegen *het heir des hemels,* dat wil zeggen, het volk van God, de kerk, die het koninkrijk der hemelen is, de strijdende kerk hier op aarde. De heiligen, die uit God geboren zijn, en wier vaderland de hemel is, en die den wil van God doen door Zijne genade, eenigermate zooals de engelen des hemels dien doen, kunnen zeer *wel het heir des hemels* genoemd worden. Of *de* priesters en levieten, die den dienst des tabernakels waarnamen, en daar *den goeden strijd streden,* waren dit *heir des hemels.* Deze Antiochus stelde zich tegen en werd *groot tot aan het heir des hemels,* het bestrijdende en ertegen zondigende. c. Hij *wierp sommigen van het heir ter aarde neder,* dat wil zeggen van de sterren, want zij werden het heir des hemels genoemd, en *vertrad ze.* Sommigen van hen, die uitblonken, beide in kerk en staat, die brandende en schijnende lampen waren voor hun geslacht, dwong hij zich te voegen naar zijne afgoderij, of bracht ze ter dood, hij kreeg hen in handen en dan vertrad hij ze en juichte over hen, zooals de goede oude Eleazar, en *de zeven broederen,* die hij onder wreede folteringen ter dood bracht, omdat zij geen zwijnenvleesch wilden eten, 2 Macc. 6:7. Hij beroemde zich er op, dat hij daarmee den hemel zelf hoonde, en *verhoogde zijn troon boven de sterren Gods.* Jesaja 14:13. *d. Hij maakte zich groot tot aan den Vorst van dat heir.* Hij stelde zich tegen den Hoogepriester,

Eneas, dien hij van zijne waardigheid beroofde, of liever tegen God zelf, die van ouds Israëls koning was, die regeert in eeuwigheid, Zions Koning, die aan het hoofd Zijner heirscharen Zijne oorlogen voert. Tegen Hem maakte Antiochus zich groot, evenals Farao, toen hij zeide: *Wie is de Heere?* Die het volk van God vervolgen, *vervolgen* God zelf. *e.* Hij *nam het gedurig offer weg.* Het morgen- en het avondlam, dat God geboden had iederen dag op zijn altaar, tot zijn eer, te offeren, dat verbood Antiochus te offeren, en hij belette het. Zonder twijfel nam hij ook al de andere offers weg, maar alleen het *gedurig* offer wordt vermeld, omdat dat het grootste verlies was, want daarin behielden zij hun vaste gemeenschap met God, waaraan zij de voorkeur gaven boven hetgeen alleen toevallig was. Gods volk houdt zijne dagelijksche offers, zijne vrome godsdienstoefening ‘s avonds en ‘s morgens voor het meest noodzakelijke deel van zijne dagelijksche bezigheden en voor de grootste van zijne dagelijksche vertroostingen, en zou er voor alles ter wereld geen afstand van willen doen. *f. De woning Zijns heiligdoms werd nedergeworpen.* Hij verbrandde en verwoestte den tempel niet, maar wierp hem neder, toen hij hem ontheiligde, en tot een tempel voor Jupiter Olympius maakte, en diens beeld er in plaatste. Ook *wierp hij de waarheid ter aarde,* hij vertrad het boek der wet, het woord der waarheid, verscheurde en verbrandde het en deed wat hij kon om het geheel te vernietigen, opdat het voor altijd verloren en vergeten mocht zijn. Dat waren de plannen van dien goddeloozen vorst. Daar deed hij zijn best voor. En, is het te gelooven? daarin slaagde hij. Ten minste, hij bracht het zeer ver, scheen zijn doel bereikt te hebben, en naderde dicht tot de uitroeiing van dien heiligen godsdienst, allen Gods rechterhand had geplant. Maar opdat hij noch iemand zou juichen, alsof hij God zelf hierin te machtigen te sterk was geweest, wordt de zaak hier uiteengezet en in het ware licht gesteld. *a.* Hij kon het niet gedaan hebben, als God het niet toegelaten had, hij zou geen macht tegen Israël gehad hebben, als het hem niet van boven gegeven was. God gaf die macht in zijne hand, en *gaf het heir in den afval over.* Gods voorzienigheid gaf dat zwaard in zijne hand, waardoor hij in staat was alles voor zich neer te werpen. Wij behooren Gods hand te zien en te erkennen in alle ondernemingen en successen van de vijanden van de kerk tegen de kerk. Zij zijn slechts de roede in Gods hand. b. God zou het niet toegestaan hebben, als Zijn volk hem niet getergd had om dat te doen. Het is om den *afval,* den afval van Israël, en om hen daarvoor te straffen, dat Antiochus gebruikt wordt om hen in deze ellende te brengen. Als het sierlijke land en al zijne sierlijke dingen verwoest zijn, moet het erkend worden, dat de oorzaak van deze verwoesting de zonde is. *Wie heeft Jakob tot eene plundering overgegeven? Is het niet de Heere tegen Wien wij gezondigd hebben?* Jesaja 42:2i. De groote afval van de Joden na de gevangenschap, toen zij van de afgoderij genezen waren, bestond uit verachting en ontheiliging van de heilige dingen, minachting van den dienst van God, daar zij *het kreupele en kranke aanbrachten om te offeren,* alsof *des Heeren tafel* verachtelijk was, dat vinden wij in Maleachi 1:7, 8 enz. en dat de priesters daaraan schuldig waren, Maleachi 2:1, 8, en daarom zond God Antiochus om *het gedurig offer weg te nemen, en de woning Zijns heiligdoms neder te werpen.* Het is rechtvaardig van God, van de voorrechten van Zijn huis te berooven, die ze verachten en ontheiligen en de waarde Zijner wetten te leeren kennen door het gemis er van, aan hen die ze niet waardeeren kunnen, als zij er het genot van hebben. Hij hoorde den tijd van deze rampen afmeten en vaststellen, ziet den tijd, dat zij komen zouden die wordt hier niet bepaald, omdat God wil, dat Zijn volk altijd bereid is, maar *tot hoelang het zijn zou,* opdat, als er *geen profeet meer was* om hun te zeggen *hoe lang,* Psalm 74:9 (welke voor dezen donkeren en treurigen tijd berekend schijnt), zij deze profetie zouden hebben om hun vooruitzicht te geven op verlossing te rechter tijd. Nu hebben wij hier,

A. De vraag, die daarover gedaan werd, vers 13. *a.* Door wien de vraag werd gedaan: *Ik hoorde eenen heilige spreken,* en een andere gaf antwoord daarop. "0, dat wij wisten, hoe lang

die jammer duren zal. De engelen worden hier *heiligen* genoemd, want zij zijn heilig, Hoofdstuk 4:13, *duizenden heiligen,* Judas: 14. De engelen stellen belang in de zaken der kerk, en vragen er naar, zooals hier naar haar tijdelijke verlossing, veel meer verlangen zij in te zien in de groote verlossing, 1 Petrus 1:12. De eene heilige sprak er van en de andere vroeg er naar. Zoo ook werd Johannes, die aanzat in den schoot van Jezus, door Petrus gewenkt om Christus eene vraag te doen, Johannes 13:23, 24. b. Aan wien de vraag gedaan werd. Hij zeide tot *Palmoni die sprak.* Sommigen maken *van* dezen heilige een hoogeren engel, die meer wist *dan de* andere, *aan wien zij* derhalve *vragen* deden. Anderen houden hem voor *het eeuwige Woord, den Zoon van God. Hij is de ongenoemde. Palmoni schijnt* samengesteld *uit Peloni Almoni,* wat gebruikt *wordt* voor: Gij, *zulk een,* Ruth 4:1, en voor: *Zulk een: 2* Koningen 6:8. Christus was nog *opgenoemd. Waarom vraagt gij dus naar mijnen naam? Die is toch verborgen?* Richteren 13:18. Dien naam lezen sommigen *hier. Als wij* den wil van God willen weten, moeten *wij ons* wenden tot Jezus Christus, die in den schoot des *Vaders lag,* en in Wien *alle schatten der wijsheid en der kennis verborgen zien,* niet van *ons, maar voor ons* verborgen. *c.* De *vraag* zelf die gedaan *werd: Tot hoe lang zal dat gezicht van het gedurig offer zijn?* Hoe lang zal het verbod van kracht zijn? Hoe lang zal het sierlijke land door dat strenge verbod ontsierd zijn? Hoe lang *zal de verwoestende afval het* beeld *van* Jupiter, die groote *af val,* die *al* onze heilige dingen woest *maakt,* hoe *lang zal dat in* den tempel *staan?* Hoe *lang zal het heilige en het heir,* de heilige *plaats en de* heilige personen, *die er* dienen, door den verdrukker *vertreden* worden? De engelen stellen belang in den bloei van de kerk op *aarde* en zijn *ve* langend *het* eind van *hare verwoesting te zien.* De *vraag werd* gedaan *tot* voldoening *van* Daniel *want zij* twijfelden niet, of *hij was* verlangend te weten, hoe *lang* deze rampen duren zouden? De *vraag* veronderstelt, dat het niet altijd duren zou. *De schepter der goddeloosheid zat niet rusten op het lot der rechtvaardigen, al* mogen *zij* er een tijd onder gebukt *gaan.* Christus troostte Zich in Zijn lijden hiermee: *Die dingen, die van Mij geschreven zijn, hebben een einde,* Lukas 22:37, en dat kan de kerk ook doen. Maar het is gewenscht te weten, hoe lang zij duren zullen, opdat wij daarnaar onze maatregelen nemen kunnen.

B. Het antwoord op deze vraag gegeven, vers 14. Christus geeft onderricht aan de heilige engelen, want zij zijn onze mededienstknechten, maar hier werd het antwoord aan Daniel gegeven, omdat de vraag om zijnentwil gedaan was: *Hij zeide tot mij.* God geeft somtijds groote gunsten aan Zijn volk, in antwoord op de verzoeken en smeekbeden van hunne vrienden voor hen. Nu, *a.* Verzekert Christus hem, dat de ellende een einde nemen zal, zij zal duren drie en twintig honderd dagen, langer niet, zooveel *avonden en morgens,* dat is het woord, zooveel nuchthemerai, zooveel natuurlijke dagen evenals in het begin van Genesis, berekend naar avonden en morgens, omdat het het morgen- en avondoffer was, welks verlies zij het meest betreurden, en zij vonden, dat de tijd zeer langzaam voorbijging, terwijl zij er van beroofd waren. Sommigen meenen, dat in dit getal avond en morgen voor twee gerekend worden, en dan zijn drie en twintig honderd avonden en morgen elf honderd en vijftig dagen, en ongeveer zooveel dagen was het gedurig offer weggenomen, en dit komt dichter bij de berekening van *een tijd, tijden en een gedeelte eens tijde.* Maar het is minder gezocht om er zooveel natuurlijke dagen onder te verstaan, drie en twintig honderd dagen is zes Jaar en drie maanden en ongeveer achttien dagen, en precies zoo lang rekent men van den afval van het volk, voorgegaan door Menelaus, den hoogepriester in het honderd tweeen veertigste jaar van het Seleuciden, in de zesde maand van dat jaar, op den zesden der maand (volgens Josefus), tot aan de reiniging van het heiligdom, en het herstel van den godsdienst onder hen, in het honderd acht en veertigste jaar, in de negende maand, I Macc. 4:52. God telt den tijd der beproeving van Zijn volk bij *dagen,* want al hun beproevingen zijn smartelijk voor Hem Openbaring 2:10, *Gij zult eene verdrukking hebben van tien dagen. b.* Hij verzekert hun, dat zij daarna betere

dagen zullen hebben: *Dan zal het heiligdom gerechtvaardigd worden.* De reiniging van het heiligdom is een gelukkig teeken voor het welzijn van ieder volk, als zij beginnen zich te verbeteren, zullen zij spoedig verlichting krijgen. Hoewel de rechtvaardige God, tot straf van Zijn volk, toelaten kan, dat Zijn heiligdom een tijd lang ontheiligd wordt, toch zal de ijverige God, tot Zijn eigene eer, zorgen, dat het te rechter tijd gereinigd wordt. Christus stierf om Zijne kerk te reinigen, en Hij zal ze zoo reinigen, dat Hij ze ten laatste smetteloos aan Zich voorstellen kan.

Daniël 8:15-27

Hier hebben wij,

1. Daniëls ernstig verlangen om dit visioen uitgelegd te zien, vers 15:*Ik zocht het te verstaan.* Zij, die de dingen van God recht verstaan, moeten wel verlangen er meer en meer van te weten, en dieper in het mysterie te worden ingeleid, en die de bedoeling willen weten van wat zij gezien of gehoord hebben van God moeten er naar zoeken, en ijverig zoeker. *Zoek en gij zult vinden.* Daniël overwoog de zaak, vergeleek ze met vroegere openbaringen, om te beproeven of hij ze verstaan kon, maar in 't bijzonder in het gebed zocht hij er naar, evenals hij vroeger gedaan had, Hoofdstuk 2:18, en hij zocht niet tevergeefs.

11. Het bevel aan den engel Gabriël om hem nopens dit visioen in te lichten. Als *de gedaante eens mans,* naar de meening van sommigen Christus zelf, want wie anders dan Hij kan engelen bevelen, beveelt Gabriel *Daniel het gezicht te verstaan te geven.* Somtijds behaagt het God van den dienst van engelen gebruik te maken, niet alleen om Zijn kinderen *te* beschermen, maar om ze te onderrichten, om de vriendelijke bedoelingen, niet alleen van Zijne voorzienigheid, maar ook van Zijne genade te dienen.

III. De ontsteltenis van Daniël bij de nadering van zijn uitlegger, vers 17:*Als hij kwam, verschrikte ik.* Hoewel Daniel een man was van verstand en moed, en niet onbekend met de gezichten van den Almachtige, toch schrikte hij bij de nadering van een buitengewoon gezant van den hemel. Hij *viel op zijn aangezicht,* niet om den engel te aanbidden, maar omdat hij den verblindenden glans van zijne heerlijkheid niet langer verdragen kon. Ja, toen hij uitgestrekt op den grond lag, *viel hij in een diepen slaap,* vers 18, niet uit gebrek aan belangstelling voor het visioen, of onverschilligheid, maar als gevolg van de zwakheid en verbijstering van zijn geest. door den overvloed der openbaringen. De discipelen in den hof sliepen van smart, en, evenals daar, zoo ook hier, *was de geest wel gewillig, maar het vleesch zwak.* Daniël wilde wel wakker blijven, maar kon niet.

IV. De openbaring aan Daniël door den engel, met eene krachtige bemoediging om eene bevredigende uitlegging te verwachten van de bedoeling van dit visioen. Hij *roerde hem aan stelde hem op zijne standplaats,* vers 18. Toen Johannes, in een gelijk geval, evenzeer ontsteld was *legde Christus* eveneens *Zijne rechterhand op hem* Openbaring 1:17. Het was eene zachte aanraking, waarmee de engel Daniël hier beroerde, om hem te toonen, dat hij niet kwam om hem te slaan, en niet om *naar de grootheid zijner macht met hem te twisten,* maar om hem te helpen, hem te sterken, Job 23:6, wat God door eene enkele aanraking doen kan. Als wij slapen en op deze aarde rondkruipen, zijn wij volkomen ongeschikt om van God te hooren, en gemeenschap met Hem te hebben. Maar, als God ons wil onderrichten, doet Hij ons uit den slaap ontwaken, door Zijne genade, voert ons op van de dingen, die beneden zijn, en *stelt ons op onze standplaats.*

Hij beloofde hem de uitlegging. "*Versta, gij menschenkind,* vers 17. Gij zult verstaan, als gij er u slechts op toelegt". Hij noemt hem menschenkind, ten teeken dat hij zijne zwakheid in aanmerking nemen en hem met teederheid behandelen zal, en zich schikken naar zijne menschelijke vermogens. Of hij predikt hem aldus nederigheid, al is het hem toegestaan met engelen te verkeeren, hij moet er toch niet opgeblazen door worden, maar zich herinneren, dat hij een menschenkind is. Of misschien is het een eeretitel, de Messias was pas *de Zoon des menschen* genoemd, Hoofdstuk 7:13, en Daniël is aan Hem verwant en een voorlooper van

Hem en een *zeer gewenschte.* Hij verzekert hem, dat hem te kennen gegeven zal worden *wat er geschieden zal ten einde dezer gramschap,* vers 19. Het moet opgeteekend worden tot vertroosting van hen, die dezen rampspoedigen tijd beleven zullen, dat er een eind aan komt, *De gramschap zal worden volbracht,* Jesaja 10:*25, De gramschap gaat over,* Jesaja 26:20. Na zekeren tijd keert zij misschien terug, *maar het einde zal* heerlijk zijn, het goede zal er op volgen, ja er uit voortkomen." Hij zegt hem, vers 17:"Dit *gezicht zal zijn tot den tijd van het einde,* als ten laatste het eind van de gramschap komt, als het werk van deze leiding voltooid is, dan zal het gezicht duidelijk en begrijpelijk zijn door den afloop, zooals de afloop duidelijk en begrijpelijk zal zijn door het gezicht." Of, *"Tot den tijd van het einde* der Joodsche kerk, in het laatste der dagen, zal *dit gezicht* vervuld worden, driehonderd of vierhonderd jaar nadezen, versta het dus om het opschrift te stellen voor de komende geslachten". Maar als hij meer precies vraagt: "Wanneer zal de tijd van het einde zal zijn? En hoelang zal het duren, voordat het komt?" laat dan dit antwoord voldoende zijn, vers 19:*Ter bestemder tijd zal het einde zijn,* het is vastgesteld in den goddelijken raad, die niet verandert en waar niemand indringen mag.

V. De uitlegging, die hij hem van het visioen gaf.

1. Van de twee rijken van Griekenland en Perzië, vers 20-22. De *ram* beteekende de reeks van koningen van Medië en Perzië, de *harige bok* beteekende de koningen van Griekenland, de *groote hoorn* was Alexander, de *vier* hoornen, die in zijne plaats opkwamen, waren de vier koninkrijken, waarin zijne veroveringen uiteenvielen, waarover vroeger, vers 8. Er staat, dat zij *ontstaan* zijn uit *dat volk, doch niet met zijne kracht:* niemand van hen deed ooit zulke groote daden als Alexander. Josephus verhaalt, dat toen Alexander Tyrus veroverd had, en Palestina ten onder gebracht, en op marsch was naar Jeruzalem, Judas, die toen hoogepriester was (Nehemia noemt er een van zijn naam, Hoofdstuk 12:1, zijne woede vreezende, zijne toevlucht nam in het gebed tot God en in offeranden voor aller veiligheid, en dat hij door Hem -in een droom vermaand werd om bij Alexanders nadering de poorten van de stad te openen en met de andere priesters, in ambtskleeding uit te gaan hem tegemoet, met al het volk, in ‘t wit gekleed. Toen Alexander dien stoet in de verte zag, ging hij alleen den hoogepriester tegemoet, en zich neerwerpende voor dien God, Wiens naam op de gouden plaat van zijn hoofddeksel gegraveerd was, groette hij hem het eerst, en, toen hem dooreen zijner veldheeren gevraagd werd, waarom hij dat deed, zeide hij, dat, toen hij nog in Macedonië was en de verovering van Azië bepeinsde, hem daar een man verscheen, gelijk aan deze, en eveneens gekleed, die hem naar Azië noodigde, en hem verzekerde, dat de verovering hem gelukken zou. De priesters brachten hem naar den tempel, waar hij offerde aan den God van Israël op de wijze, die zij hem zeiden, en daar toonden zij hem dit boek van den profeet Daniel, en dat daar voorspeld was, dat een Griek komen en de Perzen verslaan zou wat hem zeer aanmoedigde tot de onderneming tegen Darius, waarover hij nu dacht. Hierop nam hij de Joden en hun godsdienst onder zijne bescherming, beloofde vriendelijk te zullen zijn voor die van hun godsdienst te Babel en in Medië, waarheen hij nu op marsch ging, en ter eere van hem noemden alle priesters, wien dat jaar een zoon geboren werd, dien zoon Alexander, Josephus 11.

2. Van Antiochus, en zijne onderdrukking, van de Joden. Dit zou zijn, staat er, *op het laatste des koninkrijks* van de Grieken, *als het de afvalligen op het hoogst gebracht hebben,* vers 23, dat wil zeggen als de ontaarde Joden de maat van hun ongerechtigheid vol gemaakt hebben, en rijp zijn voor deze verwoesting, zoodat God hen niet langer in eere verdragen kan, dan zal deze *koning opstaan, om flagellum Dei-de roede in Gods hand* te zijn tot tuchtiging van de Joden. Hier dient opgemerkt:

A. Zijn karakter: Hij zal een koning zijn, *stijf van aangezicht,* trotsch en hard, die God niet vreest en geen mensch ontziet, *raadselen verstaande,* of liever *duistere dingen,* namelijk de verborgenheden der goddeloosheid, hij was een meester in alle kunsten van veinzerij en bedrog en kende *de diepten van Satan zoo* goed als iemand anders. Hij was wis *om kwaad te doen.*

B. Zijn succes. Hij zal schrik en angst verspreiden onder de omliggende volken: zijne *kracht zal sterk* zijn, en alles voor zich neerwerpen, maar *niet door zijne kracht,* vers 24 maar ten deele door den bijstand zijner bondgenooten, Eumenes en Attalus, ten deele door de laagheid en het verraad van vele Joden, zelfs van de priesters, die zijne belangen dienden, en vooral door de goddelijke toelating. Hij was niet door zijn eigen macht, maar door de macht, hem van boven gegeven, dat hij het *wonderlijk verdierf,* en dacht, dat hij zich groot maakte door een groot verderver te zijn. Hij verderft inderdaad wonderlijk, want hij verderft. *a. De sterken,* en zij zijn met hun macht niet tegen hem opgewassen. De vorsten van Egypte zijn met al hun strijdkrachten niet tegen hem bestand, maar hij trekt tegen hen op en is voorspoedig. De machtigen der aarde ontmoeten ten langen leste gewoonlijk de zoodanigen, die hun te sterk zijn, die machtiger zijn dan zij. Daarom beroeme de sterke zich niet op zijne kracht, hoe groot ook, tenzij hij er zeker van kan zijn, dat niemand sterker is dan hij. *b.* Hij *verderft het heilige volk,* of *het volk der heiliger,* en hun heilig karakter schrikt hem daar niet van af, evenmin verdedigt het hem tegen den verderven *Alle ding wedervaart allen,* en het einde van den machtige en den heilige is gelijk. e. De wijze, waarop het hem gelukken zal, niet door waren moed, wijsheid of rechtvaardigheid, maar door zijne *kloekheid* en *bedriegerij,* vers 25 door list en bedrog en slangenlistigheid: Hij zal *de bedriegerij doen gedijen* met zooveel sluwheid zal hij zijne plannen uitvoeren, dat hij zijn doel bereiken zal door vleierij. *In stille rust zal hij er velen verderven,* zooals anderen in den oorlog doen, onder voorwendsel van verdragen, verbonden en bondgenootschappen met hen, zal hij inbreuk maken op hun rechten en hen met listige streken tot onderwerping aan hen brengen. Aldus gaat somtijds aan een waarlijk laaghartig volk door een verraderlijker vrede verloren, wat een waarlijk dapper volk in een rechtvaardigen oorlog gewonnen had, en heeft de list voorspoed. *d.* Het kwaad, dat hij aan den godsdienst zal doen: *Hij zal zich in zijn hart verheffen,* en meenen, dat hij recht heeft om iedereen de wet voor te schrijven en te geven, zoodat hij *zal staan tegen den Vorst der Vorsten,* dat wil zeggen tegen God zelf. Hij zal Zijn tempel en altaar ontheiligen' Zijn eeredienst verbieden, en Zijne vereerders vervolgen. Zie tot welk een toppunt van onbeschaamdheid de goddeloosheid van sommige menschen hen brengt, zij hoonen openlijk God zelf, hoewel Hij de Koning der koningen is. *e.* Het verderf, dat ten laatste over hem komen zal: Hij *zal zonder hand verbroken worden,* dat wil zeggen, zonder hand van menschen. Hij zal niet in den oorlog gedood worden, noch vermoord, het gewone lot van tirannen, maar hij zal in de hand des levenden Gods vallen en onmiddellijk omkomen door het zwaard Zijner wraak. Toen hij hoorde, dat de Joden het beeld van Jupiter Olympius uit den tempel hadden geworpen, waar hij het geplaatst had, was hij zoo vertoornd tegen de Joden, dat hij zwoer Jeruzalem tot *eene algemeene begraafplaats* te zullen maken, en besloot onmiddellijk daarheen op marsch te gaan, maar nauwelijks had hij die trotsche woorden gesproken, of hij werd door eene ongeneeslijke kwaal in zijne ingewanden aangetast, zijn lichaam werd zoo snel door de wormen verteerd, dat heele stukken vleesch somtijds loslieten, zijne pijnen waren vreeselijk en de stank van zijn lichaam zoo erg, dat niemand het bij hem uithouden kon. Deze ellende duurde zeer lang. In 't begin herhaalde hij zijne bedreigingen tegen de Joden, maar tenslotte, wanhopende aan zijn herstel, riep hij zijne vrienden bijeen, en erkende, dat al die jammer hem overkomen was om het onrecht, dat hij den Joden aangedaan had en omdat hij den tempel te Jeruzalem ontheiligd had. Toen schreef hij hoffelijke brieven aan de Joden, en zwoer, dat als hij herstelde, hij hun de vrije uitoefening van hun godsdienst toe zou staan. Maar, toen zijne ziekte de overhand kreeg, en hij niet langer zijn

eigen stank verdragen kon, zeide hij: *Het is betamelijk zich aan God te onderwerpen, en, dat de mensch die sterfelijk is, zich niet aanmatigt Gode gelijk te zijn,* en zoo stierf hij ellendig in een vreemd land, op de bergen van Pacata bij Babel, omstreeks honderd en zestig jaar voor de geboorte van Christus, aldus Ushers Annalen, A. M. 3840.

3. Wat betreft den tijd, bepaald voor den duur van de wegneming van het gedurig offer die wordt niet uitgelegd, maar alleen bevestigd, vers 26. *Het gezicht van den avond en den morgen is de waarheid,* in den eigenlijken zin van het woord en heeft geen uitlegging noodig. Hoe onwaarschijnlijk het ook moge zijn, dat (lod zal toelaten, dat Zijn eigen heiligdom aldus ontheiligd wordt, toch is het waar, het is maar al te waar, zoo zal het zijn.

Vl. Hier is het besluit van dit gezicht,

1. De last, aan Daniël gegeven, om het voor het oogenblik niet bekend te maken: *Sluit dit gezicht toe,* laat het niet bekend worden onder de Chaldeen, opdat niet de Perzen, die nu binnenkort het rijk in bezit zouden nemen, daardoor haat zouden opvatten tegen de Joden, omdat de val van hun rijk er eveneens in voorspeld werd, wat heel ongelukkig zou zijn, nu van den koning van Perzië het besluit verwacht werd van hun verlossing. Sluit *het toe, want er zijn nog vele dagen toe.* Ongeveer drie honderd jaar zijn verloopen van den tijd van dit visioen tot den tijd der vervulling er van, daarom moest hij het voor ‘t oogenblik *toesluiten,* zelfs voor het volk der Joden, opdat zij er niet door ontsteld en beroerd worden, maar het moet wel bewaard worden voor de komende geslachten, die zouden leven in den tijd der vervulling, want voor hen zou het zeer begrijpelijk en zeer nuttig zijn. Wat wij weten van de dingen van God moeten wij zorgvuldig bewaren, opdat het later, als er gelegenheid voor is, getrouwelijk uitgelegd mag worden, en waar wij nu geen nut van hebben, daar kunnen wij toch op een anderen tijd van profiteeren. Goddelijke waarheden behooren bij onze schatten weggesloten te worden, opdat wij ze na vele dagen terug kunnen vinden.

2. De zorg, waarmee hij het verborgen hield na het ontvangen van dien last, vers 27. *Hij werd zwak en was krank* door de menigte der gedachten, die door dit visioen bij hem opgewekt werden, dat hem overstelpte en bezwaarde, nog te meer, omdat hem verboden was het bekend te maken, zoodat *zijn buik was als de wijn die niet geopend is, hij zoude bersten gelijk nieuwe lederen zakken,* Job 32:19. Hij hield het evenwel voor zich, en verborg en onderdrukte zijne gevoelens, zoodat degenen, met wie hij omging, het niet bemerken konden, maar hij *deed des konings werk,* in overeenstemming met de eischen van zijn ambt, wat dat dan ook was. Zoolang wij in deze wereld leven, moeten wij er jets te doen hebben, en zelfs zij, die God het meest met zijne gunsten verwaardigd heeft, moeten niet denken, dat zij er boven verheven zijn, ook moet het genieten van Gods gemeenschap ons niet afhouden van de plichten van ons dagelijksch werk, maar wij moeten *altijd in hetzelve bij God blijven.* In *’t* bijzonder moeten degenen, wien algemeene belangen toevertrouwd zijn, toezien, dat zij hun taak consciëntieus volbrengen.

HOOFDSTUK 9

1 In het eerste jaar van Darius, den zoon van Ahasveros, uit het zaad der Meden, die koning gemaakt was over het koninkrijk der Chaldeen;
2 In het eerste jaar zijner regering, merkte ik, Daniel, in de boeken, dat het getal der jaren, van dewelke het woord des HEEREN tot den profeet Jeremia geschied was, in het vervullen der verwoestingen van Jeruzalem, zeventig jaren was.
3 En ik stelde mijn aangezicht tot God, den Heere, om Hem te zoeken met het gebed, en smekingen, met vasten, en zak, en as.
4 Ik bad dan tot den HEERE, mijn God, en deed belijdenis, en zeide: Och Heere! Gij grote en verschrikkelijke God, Die het verbond en de weldadigheid houdt dien, die Hem liefhebben en Zijn geboden houden.
5 Wij hebben gezondigd, en hebben onrecht gedaan, en goddelooslijk gehandeld, en gerebelleerd, met af te wijken van Uw geboden, en van Uw rechten.
6 En wij hebben niet gehoord naar Uw dienstknechten, de profeten, die in Uw Naam spraken tot onze koningen, onze vorsten en onze vaders, en tot al het volk des lands.
7 Bij U, o Heere! is de gerechtigheid, maar bij ons de beschaamdheid der aangezichten, gelijk het is te dezen dage; bij de mannen van Juda, en de inwoners van Jeruzalem, en geheel Israel, die nabij en die verre zijn, in al de landen, waar Gij ze henengedreven hebt, om hun overtreding, waarmede zij tegen U overtreden hebben.
8 O Heere! bij ons is de beschaamdheid der aangezichten, bij onze koningen, bij onze vorsten, en bij onze vaders, omdat wij tegen U gezondigd hebben.
9 Bij den Heere, onzen God, zijn de barmhartigheden en vergevingen, alhoewel wij tegen Hem gerebelleerd hebben.
10 En wij hebben der stem des HEEREN, onzes Gods, niet gehoorzaamd, dat wij in Zijn wetten wandelen zouden, die Hij gegeven heeft voor onze aangezichten, door de hand van Zijn knechten, de profeten.
11 Maar geheel Israel heeft Uw wet overtreden, met af te wijken, dat zij Uwer stem niet gehoorzaamden; daarom is over ons uitgestort die vloek, en die eed, die geschreven is in de wet van Mozes, den knecht Gods, dewijl wij tegen Hem gezondigd hebben.
12 En Hij heeft Zijn woorden bevestigd, die Hij gesproken heeft tegen ons, en tegen onze richters, die ons richtten, brengende over ons een groot kwaad, hetwelk niet geschied is onder den gansen hemel, gelijk aan Jeruzalem geschied is.
13 Gelijk als in de wet van Mozes geschreven is, alzo is al dat kwaad over ons gekomen; en wij smeekten het aangezicht des HEEREN, onzes Gods, niet, afkerende van onze ongerechtigheden, en verstandelijk acht gevende op Uw waarheid.
14 Daarom heeft de HEERE over het kwade gewaakt, en Hij heeft het over ons gebracht; want de HEERE, onze God, is rechtvaardig in al Zijn werken, die Hij gedaan heeft, dewijl wij Zijner stem niet gehoorzaamden.
15 En nu, o Heere, onze God! Die Uw volk uit Egypteland gevoerd hebt, met een sterke hand, en hebt U een Naam gemaakt, gelijk hij is te dezen dage; wij hebben gezondigd, wij zijn goddeloos geweest.
16 O Heere! naar al Uw gerechtigheden, laat toch Uw toorn en Uw grimmigheid afgekeerd worden van Uw stad Jeruzalem, Uw heiligen berg; want om onzer zonden wil en om onzer vaderen ongerechtigheden, zijn Jeruzalem en Uw volk tot versmaadheid bij allen, die rondom ons zijn.
17 En nu, o onze God! hoor naar het gebed Uws knechts, en naar zijn smekingen; en doe Uw aangezicht lichten over Uw heiligdom, dat verwoest is; om des Heeren wil.

18 Neig Uw oor, mijn God! en hoor, doe Uw ogen op, en zie onze verwoestingen, en de stad, die naar Uw Naam genoemd is; want wij werpen onze smekingen voor Uw aangezicht niet neder op onze gerechtigheden, maar op Uw barmhartigheden, die groot zijn.
19 O Heere, hoor! o Heere, vergeef! o Heere, merk op en doe het, vertraag het niet! Om Uws Zelfs wil, o mijn God! Want Uw stad, en Uw volk is naar Uw Naam genoemd.
20 Als ik nog sprak, en bad, en beleed mijn zonde, en de zonde mijns volks van Israel, en mijn smeking nederwierp voor het aangezicht des HEEREN, mijns Gods, om des heiligen bergs wil mijns Gods;
21 Als ik nog sprak in het gebed, zo kwam de man Gabriel, dien ik in het begin in een gezicht gezien had, snellijk gevlogen, mij aanrakende, omtrent den tijd des avondoffers.
22 En hij onderrichtte mij en sprak met mij, en zeide: Daniel! nu ben ik uitgegaan, om u den zin te doen verstaan.
23 In het begin uwer smekingen is het woord uitgegaan, en ik ben gekomen, om u dat te kennen te geven; want gij zijt een zeer gewenst man; versta dan dit woord, en merk op dit gezicht.
24 Zeventig weken zijn bestemd over uw volk, en over uw heilige stad, om de overtreding te sluiten, en om de zonden te verzegelen, en om de ongerechtigheid te verzoenen, en om een eeuwige gerechtigheid aan te brengen, en om het gezicht, en den profeet te verzegelen, en om de heiligheid der heiligheden te zalven.
25 Weet dan, en versta: van den uitgang des woords, om te doen wederkeren, en om Jeruzalem te bouwen, tot op Messias, den Vorst, zijn zeven weken, en twee en zestig weken; de straten, en de grachten zullen wederom gebouwd worden, doch in benauwdheid der tijden.
26 En na die twee en zestig weken zal de Messias uitgeroeid worden, maar het zal niet voor Hem zelven zijn; en een volk des vorsten, hetwelk komen zal, zal de stad en het heiligdom verderven, en zijn einde zal zijn met een overstromenden vloed, en tot het einde toe zal er krijg zijn, en vastelijk besloten verwoestingen.
27 En hij zal velen het verbond versterken een week; en in de helft der week zal hij het slachtoffer en het spijsoffer doen ophouden, en over den gruwelijken vleugel zal een verwoester zijn, ook tot de voleinding toe, die vastelijk besloten zijnde, zal uitgestort worden over den verwoeste.

In dit hoofdstuk hebben wij, 1. Daniels gebed voor de bevrijding der Joden die in gevangenschap waren, waarin hij schuld belijdt, en de rechtvaardigheid van God in hun rampen erkent, maar zich beroept op Gods belofte van genade, die Hij nog voor hen bewaard had, vers 1-19. II. Een dadelijk antwoord op zijn gebed, hem door een engel gezonden, waarin, 1. Hij verzekerd wordt van de spoedige verlossing der Joden uit hun gevangenschap, vers 20-23 En, 2. Hij bekend wordt gemaakt met de verlossing der wereld door Jezus Christus (waarvan die eene afbeelding gaf), hoedanig zij zijn zou en wanneer Hij komen zou, vers 24-27. En het is de klaarste, schitterendste profetie van den Messias in heel het Oude Testament.

Daniël 9:1-3

Wij verlieten Daniël, aan het slot van het vorige hoofdstuk, bezig met des konings werk: maar hier vinden wij hem verdiept in nuttiger werk dan de koning hem ooit te doen gaf, namelijk tot God te spreken en naar Hem te luisteren niet voor zichzelf alleen, maar voor de kerk wier mond hij was bij God, en voor welke *hem de woorden Gods werden toevertrouwd* die betrekking hebben op de dagen van den Messias.

1. De tijd, waarin dit voorviel, was *het eerste jaar van Darius, den zoon van Ahasveros,* die pas koning der Chaldeen geworden was, daar Babel door hem en zijn neef of kleinzoon, Cyrus, veroverd was. In dit jaar eindigden de zeventig jaren van de Joodsche gevangenschap, maar het besluit van hun bevrijding was nog niet uitgevaardigd, zoodat dit gebed van Daniël waarschijnlijk opgezonden werd voordat hij in den leeuwenkuil geworpen werd. En misschien was het bij die gelegenheid eene machtige drijfveer voor hem om te volharden in het gebed, al meest het zijn leven kosten, dat hij nog zoo kort geleden den troost en de kracht er van ondervonden had.

2. De aanleiding tot zijn gebed was dit: Hij *merkte in de boeken,* dat zeventig jaren waren vastgesteld als de deur *der verwoestingen Jeruzalems,* vers 2. Het boek, waarin hij dit merkte, was het boek der profetieën van Jeremia, waarin hij de uitdrukkelijke voorspelling vond, Jeremia 29:10, "*Als zeventig jaren te Babel zullen vervuld zijn* (en daarom moet gerekend worden van de eerste gevangenschap af, in het derde jaar van Jojakim, en Daniël had goede redenen om zich dat te herinneren, want bij die gevangenschap was het, dat hij zelf mee weggevoerd werd, Hoofdstuk 1:*6), zal Ik ulieden bezoeken en Mijn goed woord over u verwekken.* Eveneens stond geschreven, Jeremia 25:11. *Dit gansche land zal tot een woestheid (chorbath) worden, zeventig jaar,* hetzelfde woord, dat Daniel hier gebruikt voor *de verwoestingen* van Jeruzalem, wat bewijst, dat hij deze profetie voor zich had, toen hij dit schreef. Hoewel Daniël zelf een groot profeet was en een, die wel bekend was met de gezichten Gods, toch was hij een ijverig onderzoeker van de Schrift, en vond het niet beneden zich Jeremia's profetie te raadplegen. Hij was een groot staatsman en eerste minister van een van de grootste koningen op aarde, en toch kon hij beide, moed en tijd vinden, om het Woord van God te lezen. De grootste en beste menschen moeten niet meenen boven hun Bijbel te staan. Ernstig en plechtig was zijn gebed tot God. Toen hij merkte, dat de zeventig jaren zoo goed als verloopen waren, want uit Ezechiëls dagteekening van zijne profetieën blijkt, dat zij de jaren van hun gevangenschap nauwkeurig bijhielden, toen *stelde hij zijn aangezicht tot God om Hem te zoeken met het gebed.* Gods beloften hebben niet de bedoeling om onze gebeden overbodig te maken, maar om er toe op te wekken en aan te moedigen, en als wij den dag der vervulling zien naderen, moeten wij te ernstiger bij God er om bidden en smeeken. Dat deed Daniël hier, hij bad driemaal per dag en gedacht zonder twijfel in ieder gebed de verwoestingen van Jeruzalem, toch achtte hij dat niet genoeg, maar zelfs midden in zijn werk nam hij er tijd af voor eene buitengewone smeekbede aan den Hemel ter wille van Jeruzalem. God had tot Ezechiël gezegd, dat, al stond Daniël onder anderen voor Zijn aangezicht zijne tusschenkomst niet baten zou om het oordeel te voorkomen, Ezechiel 14:14, toch hoopt hij, nu *haar strijd vervuld is,* dat zijn gebed tot wegneming van haar oordeel verhoord zal worden. Als de dag der verlossing daagt, is het tijd voor Gods biddend volk om zichzelf op te wekken, dan wordt iets buitengewoons van hem verwacht en verkregen, boven de dagelijksche offerande. Nu *zocht Daniel met gebed en smeekingen,* uit vrees, dat de zonden des volks Hem zouden tergen, hun verlossing langer uit te stellen dan bedoeld was, of liever, dat het volk door Gods genade mocht voorbereid worden voor de verlossing, nu Gods voorzienigheid bezig was die voor hen

te werken. Hier valt op te merken, *a.* De overgave van zijn geest in dit gebed: *Ik stelde mijn aangezicht tot God om Hem te zoeken,* wat de vastheid van zijne gedachte, de onwrikbaarheid van zijn geloof en den gloed zijner vroomheid beteekent bij het vervullen van dezen plicht. Wij moeten ons in het gebed voor God stellen, en als ‘t ware in Zijne tegenwoordigheid, tot Hem moeten wij ons gebed opzenden en op Hem moeten wij zien. Ten teeken, dat hij zijn aangezicht tot God stelde, wendde hij het waarschijnlijk, als naar gewoonte, naar Jeruzalem, om zijn eigen hart te meer te treffen met haar verwoestingen. *b.* De kastijding van zijn lichaam bij dit gebed. Ten teeken van zijne diepe vernedering voor God en zijn eigene zonden, en de zonden van zijn volk, en het besef van zijn eigen onwaardigheid, *vastte* hij, en gordde zich m zak en asch, om zich te meer in te denken de verwoestingen van Jeruzalem, voor welks herstel hij bad, en om zichzelf te doen verstaan, dat hij iets buitengewoons te doen had.

Daniël 9:4-19

Wij hebben hier Daniëls gebed tot God als zijn God, en de belijdenis, die hij daar bijvoegde: *Ik bad en deed belijdenis,* In ieder gebed moeten wij belijdenis doen. niet alleen van de zonden, waaraan wij ons schuldig hebben gemaakt, wat wij gewoonlijk belijdenis (van schuld) noemen, maar ook van ons geloof in God en ons vertrouwen op Hem, van onze smart over de zonde en onze voornemens daartegen. Het moet onze geloofsbelijdenis zijn, de taal van onze overtuiging, en van hetgeen wij van harte toegedaan zijn.

Laat ons de verschillende deelen van dit gebed nagaan, dat veel uitvoeriger was, zooals wij reden hebben om te denken, dan hier vermeld wordt, daar dit alleen de hoofdinhoud is.

1. Hier is zijne nederige, ernstige, eerbiedige aanspraak aan God, waarin hij eere geeft aan God.

1. Als een ontzaglijk God, Wien het onze plicht is altijd te vreezen: "*Och Heere, Gij groote en verschrikkelijke God,* die kunt afrekenen met de grootste en geduchtste vijanden der kerk.

2. Als een God van Zijn woord, Wien het onze plicht is te vertrouwen en op Wien wij ons moeten verlaten: *Die het verbond en de weldadigheid houdt dien, die Hem liefhebben* en als bewijs van hun liefde voor Hem, *Zijne geboden houden.* Als wij het onze doen, dan zal Hij niet achterwege blijven, het Zijne te doen. Hij zal voor Zijn volk zoo goed als Zijn woord zijn, want Hij houdt Zijn verbond met hen, en niet een jota van Zijne belofte zal ter aarde vallen, ja, Hij zal beter dan Zijn woord zijn, want Hij is hen genadig, en dat is meer dan Zijn verbond. Het betaamde Daniël het oog op Gods genade te houden, nu hij Hem de ellende van Zijn volk zou voorleggen, en op Gods verbond, nu hij de vervulling der belofte zou afsmeeken. Wij behooren in ‘t gebed, beide, Gods grootheid en Gods goedheid in ‘t oog te houden, Zijne majesteit tezamen met Zijne genade.

11. Hier is eene boetvaardige belijdenis van zonde, de oorzaak van alle rampen, waaronder zijn volk zooveel jaren gezucht had, vers 5, 6. Als wij God zoeken om genade voor ons volk, dan behooren wij ons voor Hem te vernederen -om de zonden van ons volk. Dat zijn de zonden, waarover Daniël hier treurt, en wij kunnen hier eene groote verscheidenheid van woorden opmerken, waarvan hij gebruik maakt om de grootheid hunner tergingen uit te drukken, want den boetvaardige past het zichzelf te bezwaren: zij *hebben gezondigd* in vele afzonderlijke gevallen, ja wij *hebben onrecht gedaan,* het is onze gewoonte geweest, wij *hebben goddelooslijk gehandeld,* verhard van harte en met stijven nek, en daarin hebben wij *gerebelleerd,* wij hebben de wapens opgevat tegen den Koning der koningen, tegen Zijne kroon en waardigheid. Twee dingen waren er, die hun zonde nog verzwaarden:

1. Dat zij de nadrukkelijke wetten bedden geschonden, die God hun door Mozes gegeven had: Wij zijn *afgeweken van uwe geboden en uwe re futen,* en hebben er niet naar geleefd. En, vers 10, Wij *hebben der stemme des Heeren onzes Gods niet gehoorzaamd.* Wat den aard der zonde uitdrukt, namelijk, dat zij *overtreding der wet is,* drukt voldoende hare boosaardigheid uit, als de zonde openbaar wordt zonde te zijn, vertoont zij zich in haar slechtste gedaante hare zondigheid is hare hatelijkste eigenschap, Romeinen 7:13. God heeft *zijne wetten voor onze aangezichten gegeven,* duidelijk en volledig, als het voorbeeld, dat wij moeten naschrijven, toch *hebben wij er niet in gewandeld,* maar zijn afgeweken, en hebben ze den rug toegekeerd.

2. Dat zij de vele waarschuwingen, die God hun door de profeten gegeven had, die Hij hun bij voortduring gezonden had, *vroeg op zijnde en zendende,* hadden veronachtzaamd, vers 6:*Wij hebben niet gehoord naar Uwe dienstknechten de profeten,* die ons aan uwe wetten herinnerd hebben, en aan de bekrachtiging daarvan, al *spraken zij in Uwen naam, wij* hebben er geen acht op geslagen, al brachten zij hun boodschap getrouwelijk over, met gepaste woorden, aan alle rangen en standen, tot *onze koningen en vorsten,* tot wie zij spraken met moed en vertrouwen, tot *onze vaders en al het volk des lands,* tot wie zij spraken met liefde en goedheid, toch hebben wij niet naar hen gehoord noch geluisterd, wij hebben geen acht op hen gegeven en ons niet aan hen gestoord. De bespotting van Gods boodschappers en het in den wind slaan van hun woorden, waren de zonden, die de maat van Jeruzalem vol maakten, 2 Kronieken 36:16. Deze belijdenis van schuld wordt bier herhaald, en met grooten nadruk herhaald, die berouw hebben, moeten zichzelf telkens en telkens weer beschuldigen en aanklagen totdat hun hart geheel gebroken is. *Geheel Israël heeft Uwe wet overtreden,* vers 11. Het is Israël, Gods belijdend volk, dat beter wist en van wie beter verwacht werd-Israël, Gods bijzonder volk, dat Hij met Zijne gunsten omringd heeft, niet hier en daar iemand, maar gansch Israël, Israël in zijn geheel, het volk als zoodanig, dat *overtreden heeft met af te wijken* en den weg te verlaten, opdat zij niet hoorden, en *Uwer stemme niet gehoorzaamden.* Deze ongehoorzaamheid is het, wat allen, die waarlijk berouw hebben, zichzelf met den meesten nadruk verwijten, vers 14:*Wij gehoorzaamden Zijner stemme niet,* en, vers 15:*Wij hebben gezondigd, wij zijn goddeloos geweest.* Die genade willen vinden, moeten aldus hunne zonden belijden.

III. Hier is een zelfvernederende erkenning van de rechtvaardigheid van God in alle oordeelen, die over ons gebracht zijn, en het is altijd de wijze van hen, die waarlijk berouw hebben, God aldus te rechtvaardigen, opdat Hij rein zij, als Hij oordeelt, en de zondaar al den blaam hebbe.

1. Hij erkent, dat het zonde was, die ben in al deze ellende dompelde. Israël is verstrooid in alle landen rondom, en zoodoende verzwakt, verarmd en ontbloot. Gods hand heeft hen her- en derwaarts verdreven, sommigen *nabij,* waar zij bekend en daarom te meer beschaamd zijn, anderen *verre* weg, waar zij niet bekend zijn en daarom te meer verlaten, en het is *om hunne overtreding, waarmee zij overtreden hebben,* vers 7, zij vermengden zich met de volken, opdat zij door hen verleid werden, en nu vermengt God hen met de volken, opdat zij door hen ontbloot worden.

2. Hij erkent de rechtvaardigheid van God daarin, dat Hij hun geen onrecht gedaan had in al hetgeen Hij over hen gebracht had, maar hen had behandeld, zooals zij verdienden vers 7:Bij U, o *Heere, is de gerechtigheid,* wij kunnen Uwe leiding niets verwijten, geen tegenwerping maken tegen Uwe oordeelen, want, vers 14:*De Heete onze God is rechtvaardig in alle Zijne werken, die Hij gedaan heeft,* zelfs in de zware rampen waar wij nu onder gebukt gaan, want *wij hebben niet gehoorzaamd de woorden* van Zijn mond, en gevoelen daarom naar recht de zwaarte van Zijne hand. Dit schijnt ontleend te zijn aan Klaagliederen 1:18.

3. Hij ziet de vervulling der Schrift in wat over hen gebracht was. Uit *getrouwheid heeft Hij ze verdekt* want het was naar het woord dat Hij gesproken had. *Die vloek en die eed is over ons uitgestort,* dat wil zeggen de vloek die in de wet van Mozes door een eed bekrachtigd was, vers 11. Dit rechtvaardigt God nog meer in hun ellende, dat Hij slechts de straf toepaste, die door de wet bedreigd werd, waarvoor Hij hen ruimschoots gewaarschuwd had. Het was noodzakelijk voor de redding van de eer van Gods waarachtigheid, en om Zijn bestuur tegen hoon te vrijwaren, dat de bedreigingen van Zijn woord vervuld werden, anders zouden zij niet meer dan een boeman zijn, ja, zij zouden in ‘t geheel niets verschrikkelijks meer hebben.

Daarom *heeft Hij Zijne woorden bevestigd, die Hij tegen ons gesproken heeft,* omdat wij Zijne wetten overtreden hebben en *tegen onze Richters, die ons richtten,* omdat zij de overtreding van Gods wetten niet straften, zooals de plicht van hun ambt was. Hij zeide hun vele malen, dat als zij recht deden, tot afschrik van de boosdoeners, Hij het werk in Zijn eigen hand moest en wilde nemen, en nu heeft Hij *bevestigd,* wat Hij gezegd had, *door een groot kwaad over ons te brengen,* waarin de koningen en richters eveneens grootelijks deelden. *De oordeelen van Gods hand* zullen ons zeer veel nut doen, als wij opmerken, hoe nauwkeurig zij overeenstemmen met de oordeelen *van Zijn mond.*

4. Hij stelt de ellende, waarin zij waren, zeer zwaar voor, omdat zij ze, door de langdurige gewoonte, te licht opvatten, en opdat zij de weldadigheid van de kastijding des Heeren niet zouden verliezen, door ze te verachten. "Wij beklagen ons niet over de gewone rampen des levens, maar over datgene, wat bijzondere kenteekenen draagt van het goddelijk misnoegen, want *onder den ganschen hemel is niet geschied gelijk aan Jeruzalem geschied is,* vers 12. Het is de klacht van Jeremia in naam der kerk: *Is er eene smart gelijk mijne smart,* wat eene andere dergelijke vraag onderstelt: Is *er eene zonde gelijk mijne zonde?*

5. Hij beschuldigt het heele volk, van den hoogste tot den laagste, en, als zij Amen willen zeggen op zijn gebed, dan moeten zij allen hun hand op den mond leggen, en hun mond in het stof: *"Bij ons is de beschaamdheid der aangezichten, gelijk te dezen dage,* vers 7, wij liggen onder de schande der straf *te dezen dage,* en wij behooren ons daaronder te buigen en de straf voor onze ongerechtigheid aan te nemen, want ons is de beschaamdheid." Als Israël zijn karakter had behouden, en een heilig volk gebleven was, dan zouden zij geweest zijn *boven alle de volken, tot lof en tot eenen naam en tot heerlijkheid,* Deuteronomium 26:19, maar, nu zij *gezondigd en goddelooslijk gehandeld hebben, is* schaamte en beschaamdheid bij hen, bij de *mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem,* de inwoners, beide van het land en van de stad, want zij zijn gelijkelijk schuldig voor God, zij zijn bij *gansch Israël,* bij beide, de twee stammen, *die nabij zijn,* bij de rivieren van Babel, en bij de tien stammen, *die verre zijn,* in het land van Assyrië. "Beschaamdheid is niet alleen bij het volk des lands, maar ook *bij onze kortingen, onze vorsten* en *onze vaderen,* vers 8, die een beter voorbeeld hadden moeten geven, en hun gezag en invloed gebruiken, om den dringenden stroom der ondeugd en der onheiligheid te keeren.

6. Hij wijt de voortduring van het oordeel aan hun onverbeterlijkheid daaronder, vers 13, *14:, Al dat kwaad is over ons gekomen,* en heeft ons lang geplaagd, toch *smeekten wij het aangezicht des Heeren on es Gods niet af,* niet op de goede manier, zooals wij hadden behooren te doen, *met een nederig, zachtmoedig, berouwvol en gehoorzaam hart. Wij* zijn geslagen, maar niet teruggekeerd tot Hem, die ons sloeg. Wij *smeekten het aangezicht des Heeren onzes Gods niet af, "wij* hebben geen moeite gedaan om vrede te maken met God en ons met Hem te verzoenen." Daniel gaf zijn broederen een goed voorbeeld door te bidden zonder ophouden, maar het was grievend voor hen te zien, hoe weinigen er waren, die zijn voorbeeld volgden, verwacht werd, dat zij in hun beproeving *God vroeg zoeken* zouden, maar zij zochten Hem niet, om *af te keeren van hun ongerechtigheden* en *verstandig acht te geven op Zijne waarheid.* Het doel, waarmee beproevingen gezonden worden, is, de menschen *van hun ongerechtigheden af te keeren* en hen te doen acht geven op Zijne waarheid, zoo Elihu het verklaart, Job 36:10. Daardoor *openbaart Hij het voor hunlieder oor ter tucht en zegt, dat zij zich van de ongerechtigheid bekeeren zouden.* En, als de menschen er toe gebracht werden *verstandig acht te geven op Gods waarheid,* en zich te onderwerpen aan de macht en het gezag daarvan, dan zouden zij zich bekeeren van de dwaling hunner wegen. Nu is de eerste stap in

deze richting *het aangezicht des Heeren onzes Gods af te smeeken,* opdat de beproeving geheiligd worde, voordat zij weggenomen wordt, en de genade van God en de leiding van God samengaan, om ze aan het doel te doen beantwoorden. Die in hun beproeving niet tot God bidden, die niet *roepen, als Hij ze gebonden heeft, zullen* niet licht *van hun ongerechtigheid afkeeren* of *acht geven op zijne waarheid. "Daarom,* omdat wij de beproeving niet wisten te benutten, *heeft de Heere over het kwade gewaakt",* evenals de rechter ervoor zorgt, dat de straf voltrokken wordt, naar luid van het vonnis. Omdat wij niet gesmolten zijn, houdt Hij ons nog steeds in den smeltoven, en *waakt er over,* om de hitte nog te doen toenemen, want, als God oordeelt, zal Hij overwinnen, en in al Zijn doen gerechtvaardigd worden.

IV. Hier is het beroep van een geloovige op Gods genade, en op de eeuwenoude teekenen van Zijne gunst jegens Israël, en op Zijn eer, die bij hun belangen betrokken is.

1. Het is een troost voor henen geen kleine dat God altijd bereid is de zonde te vergeven vers 9:*Bij den Heer onzen God zijn barmhartigheden en vergevingen,* dit slaat op dien uitroep van Zijn naam, Exodus 34:6, 7, *Heere God barmhartig en genadig, die de ongerechtigheid vergeeft.* Het is zeer bemoedigend voor arme zondaars zich te herinneren, dat *bij God barmhartigheid is,* zooals het overtuigend en vernederend voor hen is zich te herinneren, dat bij Hem gerechtigheid is, en zij, die Hem de eer geven van Zijne gerechtigheid, mogen voor zich den troost nemen van Zijne barmhartigheid Psalm 62:12. Er is overvloedig barmhartigheid bij God en niet alleen vergeving *maar vergevingen,* Hij is een God van vergevingen Nehemia 9:17, Hij *vergeeft vermenigvuldiglijk,* Jesaja 55:7. *Alhoewel wij tegen Hem gerebelleerd hebben,* toch is er genade bij Hem, vergevende genade, zelfs voor de wederspannigen.

2. Eveneens is het een krachtige steun voor hen, te denken, dat God zichzelf vroeger verheerlijkt had door hen uit Egypte te verlossen, zoo ver ziet hij terug tot bemoediging van zijn geloof, vers 15:"Gij *hebt* vroeger uw *volk uit Egypteland uitgevoerd met eene sterke hand, en wilt* Gij het nu niet met dezelfde sterke hand uit Babel uitvoeren? Werden zij toen tot een volk gemaakt, en zullen zij nu niet opnieuw tot een volk gemaakt worden? Zijn zij nu zondig en onwaardig, en waren zij dat toen niet? Zijn hun verdrukkers nu machtig en hooghartig, en waren zij dat toen niet? En heeft God niet gezegd, dat hun verlossing uit Babel zelfs die uit Egypte te boven zou gaan?" Jeremia 16:14,15. De kracht van dit pleidooi ligt in het: "Gij *hebt U eenen naam gemaakt, gelijk het is te dezen dage,* je op dit oogenblik, door ons op te voeren uit Egypte, en wilt Gij dien naam weer verliezen door ons te Babel te laten omkomen? Hebt Gij door die verlossing, waarvan wij zoo vaak gesproken hebben, een naam gekregen, en wilt Gij U geen naam maken door hetgeen, waar wij zoo vaak om gebeden hebben en waar wij zoo lang op gewacht hebben?"

V. Hier is eene aandoenlijke kracht over den smaad, die op Gods volk rustte, en over de puinhoopen van Gods heiligdom, die beide tot groote oneer strekten van God en tot verkleining van dien naam en roem, dien God verkregen had door hen uit Egypte op te voeren.

1. Gods heilig volk was veracht. Want door *hunne zonden en de ongerechtigheden hunner vaderen* hadden zij hun kroon ontheiligd en zichzelf verachtelijk gemaakt, en daarom, al zijn zij in naam en volgens hun belijdenis, Gods volk en in dat opzicht waarlijk groot en eerwaardig, zijn zij toch tot *versmaadheid, allen die rondom hen zijn.* Hun naburen lachen hen uit en bespotten hen en juichen over hunne vernedering. *De zoele is een schandvlek der natiën,* maar in ‘t bijzonder van Gods volk, waar meer oogen op gevestigd zijn en dat meer eer te verliezen heeft dan eenig ander volk.

2. Gods heilige plaats was woest. Jeruzalem, de heilige stad, was versmaad, vers 16, omdat zij in puinhoopen lag, zij was een spoten eene aanfluiting voor allen, die voorbijgingen. Het heiligdom, het heilige huis, was woest, vers 17, de altaren waren verbroken, en alle gebouwen in de asch gelegd. De verwoestingen van het heiligdom zijn de smart van alle heiligen, die meenen, dat al hun vertroostingen in deze wereld onder de puinhoopen van het heiligdom begraven liggen.

Vl. Hier is een dringend verzoek tot God om herstel van de arme gevangen Joden in hun vroegere genietingen. Het verzoek is zeer dringend, want God geeft ons verlof in het gebed met Hem te worstelen: "0 *Heer, ik smeek U,* vers 16. Indien Gij iets voor mij zult doen, doe dan dit, het is de begeerte van mijn hart en mijn gebed. Daarom, *o onze God, hoor naar het gebed uws knechts en naar zijne smeekingen* vers 17, en geef een antwoord des vredes." Wat is nu zijn verzoek? Wat is zijne smeekbede?

1. Dat God Zijne grimmigheid van hen zou afwenden dat is het wat alle heiligen meer den iets anders vreezen en verbidden: *Laat toch Uw toorn afgekeerd worden van Uwe stad Jeruzalem Uwen heiligen berg,* vers 16. Hij bidt niet voor het wenden van hun gevangenschap, de Heere doe met hen, zooals goed is in Zijne oogen, maar hij bidt ten eerste voor het *afkeeren van Gods toorn.* Neem de oorzaak weg, en het gevolg zal van zelf verdwijnen.

2. Dat Hij het licht van Zijn aanschijn weer over hen wil laten schijnen, vers 17:*Doe Uw aangezicht lichten over Uw heiligdom, dat verwoest is,* keer in genade tot ons weer, en toon, dat Gij met ons verzoend zijt, en dan zal alles weer goed zijn. Het lichten van Gods aangezicht over de verwoestingen van het heiligdom is voldoende voor het herstel er van, en die grondslag is ook noodig voor den wederopbouw. Als daarom zijne vrienden het werk op de rechte manier willen beginnen, dan moeten zij eerst ernstig tot God bidden om Zijne gunst en Zijn verwoest heiligdom hij Zijn vriendelijk aanschijn aanbevelen. *Laat Uw aanschijn lichten, zoo zullen wij verlost worden,* Psalm 80:4.

3. Dat Hij hun zonden vergeven zal en zich dan haasten tot hun verlossing, vers 19:O *Heere hoor, o Heere vergeef.* Dat de genade, waarom gebeden wordt, in genade geschonken worde, laat de zonde, die dreigt tusschen ons en onze verlossing te komen, weggenomen worden: O *Heere, hoor en doe het,* niet maar: Hoor en spreek, maar hoor en doe, doe voor ons, wat niemand anders kan, en dat spoedig - *Vertraag het niet, o mijn God! Nu* hij zag, dat de bestemde dag naderde, kon hij in ‘t geloof bidden, dat God zich tot hen haasten zou en niet vertragen, David bidt dikwijls: *Haast u, o God, tot mijne hulpe.*

VII. Hier zijn verschillende pleitredenen en argumenten om een verzoek aan te dringen. God geeft ons niet alleen verlof om te bidden, maar om hij Hem te pleiten, niet om Hem te bewegen, Hij weet zelf wel wat Hij wil, maar om onszelf te bewegen, om het vuur bij ons aan te wakkeren en ons geloof aan te moedigen.

1. Zij verwerpen het vertrouwen op eigen gerechtigheid, zij maken er geen aanspraak op iets te verdienen van Gods hand dan toorn en vloek, vers 18:Wij *wespen onze smeekingen voor Uw aangezicht niet neder op onze gerechtigheden,* alsof wij waardig waren Uwe gunst te ontvangen voor iets goeds in ons, of door ons gedaan, of alsof wij iets konden eischen als eene schuld, wij kunnen niet staan op onze rechtvaardiging, al waren wij ook meer rechtvaardig dan wij zijn, ja, al wisten wij ook niets verkeerds van onszelf, dan zijn wij daarmee nog niet gerechtvaardigd, ook *zouden wij Hem niet antwoorden,* maar *onzen Rechter om genade*

bidden Mozes had Israël lang geleden gezegd, dat, wat God voor hen deed, *niet was om hunne gerechtigheid,* Deuteronomium 9:4, 5. En Ezechiël had hun nog kort geleden gezegd, dat hun terugkeer uit Babel *niet om hunnentwil zou* zijn, Ezechiel 36:22, 32. Zoo vaak wij God om genade smeeken, moeten wij alle geloof aan en vertrouwen op onze gerechtigheid ter zijde stellen.

2. Zij vatten alleen moed in het gebed tot God, wetende, dat Zijne beweegredenen tot genade aan Hem zelf ontleend zijn, en daarom moeten wij al onze pleitredenen voor genade aan Hem ontleenen en aldus Hem de eere geven, als wij Hem aanroepen om genade en barmhartigheid. *a. "Doe het om Uws zelfs wil, vers* 19, om Uw eigen raad te volbrengen, om Uw eigen belofte te vervullen en Uwe heerlijkheid openbaar te maken." God doet Zijn eigen werk, niet alleen op Zijn eigen wijze en tijd, maar om Zijns naams wille, en zoo moeten wij het opvatten. *b.* "Doe het *om des Heeren wil,* dat is: om den wille van den Heere Christus", om den wille van den beloofden Messias, die de Heere is, zoo verstaan het de meeste en beste van onze christelijke uitleggers, *om den wille van Adonai,* zooals David den Messias noemde, Psalm 110:1, en op verschillende plaatsen wordt om genade gebeden voor de kerk om den wille van *des menschen Zoon,* Psalm 110:18, en *om Uws woords wil,* 2 Samuel 7:21. Christus is de Heere, Hij is Heere over alles. Het is om Zijnentwil, dat God Zijn aangezicht doet lichten over de zondaars, als zij berouw hebben en zich tot Hem bekeeren, om de voldoening, die Hij gedaan heeft. In al onze gebeden moet derhalve dat onze pleitgrond zijn, wij moeten *Zijne gerechtigheden vermelden, de Zijne,* Psalm 71:16. *Aanschouw het aangezicht uws Gezalfden.* Hij zelf heeft ons bevolen in Zijnen naam te bidden. c. "Doe het, *naar alle Uwe gerechtigheden,* vers 16, dat wil zeggen, twist voor ons met onze vervolgers en verdrukkers *naar Uwe gerechtigheid.* Hoewel wij zelf niet rechtvaardig zijn voor God, toch hebben wij tegenover hen eene rechtvaardige zaak, en wij laten het aan God over ter verdediging daarvan in het strijdperk te treden." Of liever, met Gods gerechtigheid wordt hier bedoeld Zijne trouw aan Zijne belofte, God had, *naar zijne gerechtigheid,* Zijne bedreiging uitgevoerd, vers 11. "En wilt Gij, Heere, nu niet doen naar al Uwe gerechtigheden? Wilt Gij niet even trouw zijn aan Uwe beloften, als Gij geweest zijt aan Uwe bedreigingen en ze aldus volbrengen?" *d.* Doe het *naar Uwe barmhartigheden, die groot zijn,* vers 18, om openbaar te maken, dat Gij een barmhartig God zijt." De goede dingen, die wij van God vragen, noemen wij *barmhartigheden,* omdat wij ze alleen verwachten van Zijne barmhartigheid. En, omdat ellende het meest geschikte voorwerp van barmhartigheid is, legt de profeet hier den beklagenswaardigen toestand van de kerk bloot voor God, als om Zijn medelijden op te wekken: "Doe *Uwe oogen open en zie onze verwoestingen,* in ‘t bijzonder de verwoestingen van Uwe heiligheid. O zie met medelijden op eene jammerlijke zaak!" De verwoestingen van de kerk moeten in het gebed voor God blootgelegd en dan aan Hem overgelaten worden. *e.* Doe het ter wille van de verhouding, waarin wij tot u staan. Het heiligdom dat verwoest is, is Uw heiligdom, vers 17, gewijd aan Uw eer gebruikt in Uw dienst, en de plaats Uwer woning. Jeruzalem is *Uwe* stad en *Uw heilige berg,* vers 16, het is *de stad, die naar Uwen naam genoemd is,* vers 18. Het was de stad, die God *uit alle de stammen Israels verkoren had om Zijn naam aldaar te stellen* "Het volk, dat *tot versmaadheid is, is Uw volk,* en Uw naam lijdt onder den smaad, die op hen rust, vers 16, zij *zijn naar Uwen naam genoemd* vers 19. Heere, Gij hebt recht op hen, en belang bij hun belangen, wilt gij niet zorgen voor het Uwe, voor die van Uw eigen huis? *Zij zijn Uwe, behoud hen.* Psalm 119:94

Daniël 9:20-27

Wij hebben hier het antwoord, dat onmiddellijk op Daniëls gebed gezonden werd, en het is zeer merkwaardig, daar het de glansrijkste voorstelling bevat van Christus en de genade van het Evangelie, die in het heele Oude Testament te vinden is. Als Johannes de Dooper de morgenster was, dan was dit de dageraad van de Zon der gerechtigheid, *de opgang uit de hoogte. Hier is,*

1. De tijd, dat dit antwoord gegeven werd.

1. Het was, terwijl Daniel in het gebed was. Dit merkte hij op en legde er krachtiger nadruk op. *Als ik nog sprak,* vers 20, ja, *als ik nog sprak in den gebede,* vers 21, voordat hij van zijne knieën opstond, terwijl hij nog meer bedoelde te zeggen.

A. Hij noemt de twee punten, waarop hij in ‘t gebed hoofdzakelijk aandrong, en waarover hij misschien van plan was nog verder uit te weiden. *a.* Hij was zijne zonde belijdende en beweenende-"beide *mijne zonde en de zonde van mijn volk Israël".* Daniël was een zeer groot en goed man, en toch vindt hij in zich zonde, die hij voor God belijden moet, en hij is bereid ze te belijden, want *daar is geen mensch rechtvaardig op aarde,* die goed doet en niet zondigt, noch een rechtvaardige, die zondigt en geen berouw heeft. Johannes rekent zichzelf onder ‘t getal dergenen, die zich bedriegen als zij zeggen, dat *zij geene zonde hebben,* en die daarom hunne zonde belijden, I Johannes 1:8. Goede menschen vinden het eene verlichting van hun geweten om hunne klachten over zichzelf voor God uit te storten, en dat is *onze zonden belijden.* Eveneens beleed hij *de zonde van zijn volk,* en beweende die. Zij, die een hartelijk belang stellen in de eere Gods, het welzijn der kerk, en de zielen der menschen, treuren over de zonden van anderen, zoowel als over hunne eigene. *b. Hij wierp zijne smeeking neder voor het aangezicht des Heeren* en bood Hem die aan als bemiddelaar voor Israël, en dit gebed was voor *den heiligen berg van zien God,* der berg Zion. De verwoestingen van het heiligdom lagen hem nader aan het hart dan die van stad en land, en het herstel daarvan en de wederoprichting van den dienst van den God van Israël, waren de zaken, die hij op ‘t oog had bij de verlossing, waarop hij zich voorbereidde, meer dan op het herstel van den burgerlijken staat.

B. Terwijl Daniel daarin verdiept was, *a.* Werd hem de belofte gedaan van de genade, waar hij om vroeg. God is altijd bereid om naar het gebed te hooren en een antwoord des vredes te geven. Nu werd vervuld, wat God gesproken had, Jesaja 65:24:*Terwijl zij nog spreken, zoo zal Ik hooren.* Daniel was zeer vurig in ‘t gebed en zijne gevoelens waren zeer krachtig, vers 18, 19. En, *als hij nog sprak* met zooveel gloed en vuur, kwam de engel tot hem met een genadig antwoord. Innige vroomheid is Gode welbehagelijk. Wij kunnen niet verwachten, dat God ons nu nog antwoord op ons gebed zal zenden door middel van engelen maar, als wij vurig bidden om ‘t geen God beloofd heeft, dan mogen wij in het geloof de belofte aannemen als een onmiddellijk antwoord op ons gebed, want *Hij is getrouw, die het beloofd heeft. b.* Hem werd geopenbaard een veel grooteren heerlijker verlossing, die God in het laatste der dagen voor Zijne kerk werken zou. Die kennis willen krijgen van Christus en Zijne genade, moeten *volharden in het gebed.*

2. Het was *omtrent den tijd des avondoffers* vers 21. Het altaar lag in puinhoopen, en er was geen offer op geofferd, maar het schijnt dat de vrome Joden in hun gevangenschap dagelijks dachten aan den tijd, dat het geofferd moest worden, en op dat uur wilden weenen bij de

herinnering er aan, en begeerden en hoopten, dat hun gebed *gesteld werd als reukwerk voor Gods aangezicht* en *de opheffing hunner taanden* en van hunne harten tevens in Zijne oogen aangenaam zou zijn *als het avondoffer, Psalm.* 141:2. Het avondoffer was het voorbeeld van het groote offer, dat Christus zou offeren aan den avond der wereld, en het was krachtens dat offer, dat Daniël aangenomen werd, toen hij bad om *des Heeren wil,* en om der wille daarvan werd hem deze heerlijke openbaring van verlossende liefde gedaan. Het Lam *opende de zegels* krachtens Zijn eigen bloed.

11. De boodschapper, door wien dit antwoord gezonden werd. Het werd hem niet gegeven in een droom, niet door eene stem van den hemel, maar tot grooter zekerheid en plechtigheid, werd hem met dit doel een engel gezonden, die in menschelijke gedaante verscheen om dit antwoord aan Daniel te geven. Hier valt op te merken,

1. Wie deze engel of boodschapper was, het was *de man Gabriel. Als* Michaël, de aartsengel, zooals velen veronderstellen, niemand anders is dan Jezus Christus, dan is deze Gabriël de eenige geschapen engel, die in de Schrift genoemd wordt. Gabriël beteekent *de machtige van God,* want de engelen zijn *groot in sterkte en kracht, 2* Petrus *2:11.* Hij was het, *dien ik in het begin in een gezicht gezien had.* Daniel hoorde hem bij zijn naam noemen, en kende dien dus, Daniel 8:16, en, hoewel hij toen beefde bij zijn nadering, merkte hij toch op, dat hij zoo behoedzaam was, dat hij hem nu herkende, wist, dat hij dezelfde was als dien hij in ‘t eerst gezien had, en daar hij hem nu wat beter kende, was hij nu niet zoo verschrikt hem te zien, als de eerste maal. Toen deze engel tot Zacharias zeide: *Ik ben Gabriel,* Lukas 1:19, bedoelde hij hem daarmede te herinneren aan deze mededeeling, die hij Daniel gedaan had van de komst van den Messias, toen die nog veraf was, ter bevestiging van zijn geloof in de mededeeling, die hij op ‘t punt stond er van te doen, als voor de deur.

2. De opdracht, die deze boodschapper ontving van den Vader der lichten, tot wien Daniël gebeden had, vers 23:*In het begin uwer smeekingen is het woord,* het bevel, van God *uitgegaan.* In den hemel was mededeeling van dezen raad Gods aan de engelen gedaan, waar zij begeerig waren in te zien, en aan Gabriël werd bevel gegeven onmiddellijk heen te gaan en Daniël er kennis van te geven. Hieruit blijkt, dat het niet iets was, dat Daniël zeide, wat God bewoog, want het antwoord werd gegeven, toen hij begon te bidden, maar dit ernstige plechtige verzoek was Gode welbehaaglijk, en ten teeken daarvan zond Hij hem eene boodschap. Of misschien was het *in het begin van Daniels smeekingen,* dat *het woord van Cyrus uitging om Jeruzalem te herstellen en op te bouwen* vers 25. "Het is dezen zelfden dag gebeurd, het besluit van de vrijheid der Joden werd dezen morgen geteekend, juist terwijl gij bezig waart er om te bidden", en nu, aan het eind van dezen vastendag, ontving Daniël er kennis van, juist, zooals in het jubeljaar aan het eind van den verzoendag de bazuin des geklanks doorging om vrijheid uit te roepen.

3. De haast, die hij maakte om zijne boodschap over te brengen: *Hij kwam snellijk gevlogen,* vers 21. Engelen zijn gevleugelde boden, vlug in hun bewegingen, en zij stellen de orders, die zij ontvangen, niet uit, zij *loopen en keeren weder als de gedaante van een weerlicht,* Ezechiel 1:14. Maar het schijnt wel, dat zij somtijds meer haast hebben dan anders, en hun werk vlugger verrichten, zooals de engel hier *snellijk gevlogen kwam,* dat wil zeggen dat hem bevolen en hij in staat gesteld was om snel te vliegen. De engelen doen hun werk in gehoorzaamheid aan het goddelijk bevel en gedragen door de goddelijke kracht. Hoewel zij uitmunten door wijsheid, vliegen zij vlugger of langzamer, naar God het beveelt, en hoewel zij uitmunten door kracht,

vliegen zij slechts, zooals God beveelt. De engelen zijn voor ons, wat Hij ze voor ons maakt, zij zijn *Zijne dienaars* en *doen Zijn welbehagen,* Psalm 103:21.

4. De voorbereiding of inleiding tot zijne boodschap. *a. Hij raakte hem aan,* zooals te voren, Hoofdstuk 8:18, niet om hem op te wekken uit den slaap, zooals toen, maar om hem een wenk te geven, zijn gebed te eindigen en te luisteren naar wat hij in antwoord daarop te zeggen heeft. Om de gemeenschap met God te onderhouden moeten wij niet traag zijn om tot God te spreken, maar evenmin om te hooren naar wat Hij ons te zeggen heeft, als wij gebeden hebben, moeten wij opzien, moeten wij onze gebeden met het oog volgen, moeten wij onzen wachttoren beklimmen. *b. Hij sprak met hem,* vers 22, hij sprak vertrouwelijk met hem, zooals de eene vriend met den anderen spreekt, opdat *zijne verschrikking hem niet beroeren zou.* Hij deelde hem mede met welke boodschap bij kwam, dat hij opzettelijk uit den hemel gezonden was met eene vriendelijke boodschap aan hem: *"Ik ben gekomen om u te kennen te geven,* vers 23, om u mee te deelen, wat gij tevoren niet wist". Hij had hem deellende van de kerk onder Antiochus getoond, en den duur van die ellende, Hoofdstuk 8:19, maar nu heeft hij hem grooter dingen te toonen, want hij, die in het kleine getrouw is, zal over veel gezet worden. *"Ik ben uitgegaan om u den zin te doen verstaan,* vers 22, niet alleen om u deze dingen te toonen, maar om ze u te doen verstaan". c. Hij gaf hem de verzekering, dat hij een gunsteling des hemels was, anders zouden hem deze mededeelingen niet gedaan zien, en als een gunst moet hij die beschouwen: "ik *ben gekomen om u dat te kennen te geven, want gij zijt een zeer gewenscht man.* Gij zijt een *gewenscht man,* aangenaam bij God, en een, dien Hij begunstigt". Hoewel God al Zijne kinderen liefheeft, toch zijn er die Hij meer dan de andere liefheeft. Christus had een discipel, die in Zijn schoot lag, en die discipel, *allen Hij liefhad,* was het, wien de profetische visioenen van het Nieuwe Testament gegeven werden, evenals aan Daniël die van het Oude. Want welk teeken van Gods gunst kan duidelijker zijn dan dat de geheimen des Heeren bij Hem zijn? Abraham is *Gods vriend,* en daarom-*Zal Ik voor Abraham verbergen wat Ik doei* Genesis 18:17. Diegenen mogen aan de groote liefde Gods voor hen gelooven, aan wie, en in wie Hij Zijn Zoon openbaart. Sommigen merken op, dat de titel, dien de engel Gabriël aan de maagd Maria geeft, vrijwel dezelfde is als dien hij hier aan Daniël geeft, alsof hij bedoelde haar daaraan te herinneren-*Gij begenadigde,* en Daniel- Gij *zeer gewenschte. d.* Hij verzocht hem met ernst en aandacht te luisteren naar de openbaring, die hij op ‘t punt stond hem te doen: *Versta dan dit woord en merk op dit gezicht,* vers 23. Dit beteekent, dat het iets was, zijne aandacht ten volle waard, meer dan een der visioenen, waarmee hij tevoren begunstigd was. Die de dingen Gods willen verstaan, moeten ze overdenken, moeten hun aandacht er op vestigen, ze overpeinzen en geestelijke dingen met geestelijke vergelijken. De reden, waarom wij zoo vaak in ‘t duister zijn aangaande den geopenbaarden wil van God, en ons daarin vergissen, is gebrek aan opmerkzaamheid. Dit visioen eischt en verdient opmerkzaamheid.

III. De boodschap zelf. Zij werd overgebracht met groote plechtigheid, zonder twijfel met groote aandacht ontvangen, en met groote nauwkeurigheid opgeteekend. Daniel, die uit het boek van den profeet Jeremia merkte, dat de zeventig jaar van de gevangenschap ten einde liepen, heeft nu de eervolle roeping eene andere, heerlijker verlossing aan de kerk bekend te maken, waar van die maar eene afschaduwing was, ten einde van andere zeventig, niet jaren, maar jaarweken. Hij bad met het oog op de profetie en ontving dit in antwoord op zijn gebed. Hij had geleden voor *zijn volk* en *de heilige staaf*-dat zij bevrijd mochten worden en de stad herbouwd, maar God antwoordt hem *boven bidden en denken.* God geeft niet alleen de begeerten van die Hem vreezen, maar Hij geeft ook veel meer, Psalm 21:4.

1. De tijden, die hier genoemd worden, zijn eenigszins moeilijk te verstaan. In ‘t algemeen zijn het *zeventig weken,* dat wil zeggen zeventig maal zeven jaar, dit is precies vierhonderd negentig jaar. De groote gebeurtenissen, die er nog zullen voorvallen ten aanzien van het volk Israëls, en de stad Jeruzalem, zullen door dezen tijd begrensd worden.

A. Deze jaren worden aldus tot weken saamgevat. o. In overeenstemming met den profetischen stijl, die grootendeels duister en ongewoon is, opdat de voorspellingen niet al te begrijpelijk zouden zijn. *b.* Om de goddelijke verdeeling van den tijd in weken te eeren, die alleen ontstaat door den Sabbatdag, en om aan te duiden, dat die eeuwig zou zijn. c. Met het oog op de zeventig jaren der gevangenschap, daar zij zoo lang buiten hun eigen land gehouden waren, zouden zij, nu zij in ‘t bezit er van hersteld waren, zevenmaal zoo lang in ‘t bezit er van blijven. Zooveel meer vermaak heeft God er in genade te bewijzen dan te straffen. Het land *had een welgevallen gehad aan zijne Sabbatten,* in droeviger zin, zeventig jaar lang, Leviticus 26:34. Maar nu zal het volk des Heeren, in troostrijken zin, *een welgevallen hebben aan zijne Sabbatten* zevenmaal zeventig jaar, en daarin zeventig sabbatsjaren, dit is tien jubeljaren. Zoodanige verhoudingen zijn er in de beschikkingen der Voorzienigheid, dat wij de wijsheid moeten zien en bewonderen van Hem, die *de tijden tevoren verordineerd heeft.*

B. De moeilijkheden, die bij deze zeventig jaar zich voordoen, hebben betrekking op a. Den tijd, waarop zij beginnen, en vanwaar zij gerekend moeten worden. Zij dateeren hier *van den uitgang des Woords om te doen wederkeeren en om Jeruzalem te bouwen,* vers 25. Ik ben geneigd om dit te verstaan van het besluit van Cyrus, vermeld in Ezra 1:1, want daardoor *keerde* het volk *weder,* en, hoewel daar geen afzonderlijke melding wordt gemaakt van het bouwen van Jeruzalem toch ligt dat opgesloten in het bouwen van den tempel, en er was voorspeld, dat dit door Cyrus gedaan zou worden, Jesaja 44:28. *Hij zal tot Jeruzalem zeggen: Word gebouwd.* Dat was, beide, in de profetie en in de geschiedenis, het meest beroemde besluit tot het bouwen van Jeruzalem, ja, het schijnt wel, dat *deze uitgang des woords,* waarmee evengoed bedoeld kan zijn Gods bevel, als dat van Cyrus, dezelfde is als de uitgang des woords, vermeld in vers 23, *in het begin van Daniels smeekingen.* En het is een genadig vooruitzicht, dat de zeventig weken terstond na de zeventig jaren beginnen. En hier is niets tegen in te brengen dan dat volgens deze rekening het Perzische rijk, van de inneming van Babel door Cyrus tot aan Alexanders overwinning op Darius, slechts honderd en dertig jaar duurde, terwijl volgens het afzonderlijk overzicht van de regeering der Perzische koningen, de duur er van berekend wordt op twee honderd en dertig jaar. Dat is de berekening van Thucydides, Xenophon en anderen. Zij, die bij dat eerste besluit beginnen te rekenen, leggen de berekening der heidensche geschiedschrijvers ter zijde, als twijfelachtig en onbetrouwbaar. Maar, anderen. die het een met het ander in overeenstemming willen brengen, beginnen de vierhonderd en negentig jaar niet bij het besluit van Cyrus, Ezra 1:1, maar bij het tweede besluit tot den opbouw van Jeruzalem, uitgevaardigd door Darius Nothus, ongeveer honderd jaar later, vermeld in Ezra 1:6. Anderen beginnen bij het zevende jaar van Artaxerxes Memnon, die Ezra met eene opdracht zond, Ezra 7:8-12. De geleerde Poole heeft in zijn Latijnsche Synopsis eene uitgebreide en doorwrochte verzameling gegeven van wat *pro en contra* gezegd is over de verschillende beginpunten van deze weken, waarmee de geleerden zich bezig mogen houden. b. Den tijd, waarop zij eindigen, en hierover zijn de uitleggers het evenmin eens. Sommigen houden het er voor, dat zij eindigen bij den dood van Christus, en meenen, dat de nadrukkelijke woorden van deze beroemde profetie ons het recht geven te besluiten, dat van hetzelfde uur, waarop Gabriel tot Daniël sprak, ten tijde van het avondoffer, tot aan het uur, waarop Christus stierf, dat eveneens tegen den avond was, precies vierhonderd en negentig jaar verloopen zijn, en ik ben geneigd die meening te deelen. Maar anderen denken, omdat gezegd

wordt, dat *hij in de helft der week het slachtoffer en het spijsoffer zal doen ophouden,* dat zij drie en een half jaar na den dood van Christus eindigen, toen de Joden het Evangelie verworpen hadden en de apostelen zich tot de heidenen wendden. Maar die meenen, dat zij precies bij den dood van Christus eindigen, lezen aldus: Hij *zal velen het verbond versterken, de laatste zeven jaar* of de laatste week, ja *de helft van die zeven* of de helft van die week namelijk de laatste helft, de drie en een half jaar, die Christus in Zijne openbare bediening doorbracht, *zullen het slachtoffer en het spijsoffer doen ophouden.* Anderen laten het eind van deze vierhonderd en negentig jaar samenvallen met de verwoesting van Jeruzalem, omstreeks zevenendertig jaar na den dood van Christus, omdat gezegd wordt, dat deze zeventig weken bestemd zijn *over het volk en over de heilige stad,* en inderdaad wordt hier veel gezegd over de verwoesting van de stad en het heiligdom. c. De verdeeling er van in zeven weken, en twee en zestig weken, en eene week, en daar eene reden voor op te geven is eene van de moeilijkste zaken. In de eerste zeven weken of negen en veertig jaar, worden de tempel en de stad gebouwd, en in de laatste genoemde week predikte Christus Zijn Evangelie, waardoor de Joodsche orde van zaken teniet gedaan werd en de grondslagen gelegd werden voor stad en tempel van het Evangelie, die opgebouwd werden op de puinhoopen van de vorige.

C. Maar, hoe groot ook de onzekerheid is, die het ons bezwaarlijk maakt deze tijden met nauwkeurigheid te bepalen, er is genoeg klaarheid en zekerheid om te beantwoorden aan het tweevoudig oogmerk, waarmee deze gegevens zijn verstrekt. *a.* Zij dienen om de verwachtingen der geloovigen op te wekken en staande te houden. Aan de patriarchen waren algemeene beloften gedaan aangaande de komst van den Messias, de vroegere profeten hadden dikwijls gesproken van *Een, die komen zou,* maar nooit voor dezen was de tijd van Zijne komst bepaald. En hoeveel twijfel er mocht zijn aangaande de beteekenis van deze tijdsbepalingen, zoodat men den tijd niet kon vaststellen op het jaar af, toch gaf deze profetie zooveel licht, dat men er ongeveer uit opmaken kon, om welken tijd men Hem verwachten moest. En wij vinden dan ook, dat, toen Christus kwam, men Hem algemeen *verwachtte als de vertroosting Israëls,* en *de verlossing in Jeruzalem,* Lukas 2:25, 38. Om die reden waren er, die dachten, dat *het koninkrijk Gods terstond zoude openbaar worden,* Lukas 19:11, en sommigen meenden, dat het dat was, wat een meer dan gewonen toeloop van volk naar Jeruzalem te weeg bracht, Handelingen 2:5. *b. Zij* dienen ook om de verwachtingen der ongeloovigen te weerleggen en tot zwijgen te brengen, namelijk van die ongeloovigen, die niet erkennen willen, dat Jezus is degene, *die komen zou,* maar nog *een anderen verwachten.* Deze voorspelling moet hun. het zwijgen opleggen, en zal hen veroordeelen, want, bij welk bevel men deze zeventig weken ook rekent te beginnen, zeker is het, dat zij meer dan vijftienhonderd jaar geleden reeds geëindigd waren, zoodat de Joden, die niet erkennen willen, dat de Messias gekomen is, terwijl zij elke berekening van Zijne komst zoover overschreden hebben, geen enkele verontschuldiging meer hebben. Maar wij worden erdoor bevestigd in ons geloof, dat de Messias reeds gekomen is, en dat het onze Jezus is, dat Hij juist op den vooraf bepaalden tijd gekomen is, een tijd, waard om in altijddurende herinnering te blijven.

2. De gebeurtenissen, die hier voorspeld worden, zijn duidelijker en gemakkelijker te verstaan, ten minste voor ons. De voorspellingen hebben betrekking *a.* Op den spoediger terugkeer der Joden naar hun eigen land, en hun vernieuwde vestiging aldaar, hetgeen datgene was, waar Daniël hoofdzakelijk om gebeden had, en toch wordt dat hier maar even aangeroerd in het antwoord op zijn gebed. Laat dat een troost zijn voor de vrome Joden, dat het *woord zal uitgaan om weder te keeren en om Jeruzalem te bouwen,* vers 25. En het woord zal niet vergeefsch zijn, want, al zullen de tijden benauwd zijn, en dit groote werk veel tegenstand ondervinden, toch zal het voortgezet en tenslotte voltooid worden. *De straten zullen wederom*

gebouwd worden, even ruim en prachtig als ooft, *en de grachten, doch in benauwdheid der tijden.* Zoolang wij hier op deze wereld zijn, moeten wij benauwdheid der tijden verwachten, door verschillende oorzaken. Zelfs in blijde tijden moeten wij ons verheugen met beving, het is maar een zonnestraal, het is maar eene schitterende verpoozing van vrede en voorspoed, de wolken zullen *wederkeeren na den regent* Als de Joden met gejuich naar hun land zijn weergekeerd, dan moeten zij daar toch nog benauwde tijden verwachten en er zich op voorbereiden. Maar dit is onze troost, dat God Zijn werk zal voortzetten, Zijn Jeruzalem bouwen, het verfraaien, en het versterken, ook *in benauwdheid der tijden,* de benauwdheid der tijden kan door Gods genade, bijdragen tot den bloei der kerk. Hoe meer zij beproefd wordt, hoe meerzij toeneemt. *b* Op den Messias en Zijn werk. De vleeschelijke Joden verwachtten een Messias, die hen verlossen zou van het Romeinsche juk en hun tijdelijke macht en rijkdom geven, terwijl hun hier gezegd werd, dat de Messias met eene andere boodschap komen zou, een zuiver geestelijke, en op grond waarvan Hij te welkomer zou zijn. c. Christus kwam om de zonde weg te nemen en te vernietigen. De zonde had een twist doen ontstaan tusschen God en mensch, had den mensch van God vervreemd en God tegen den mensch vertoornd, dat was het, wat Gods eere wegnam en ellende over de menschen bracht, dat was de groote oorzaak van al het kwaad. Wie God inderdaad een dienst wilde bewijzen, en den mensch eene wezenlijke vriendelijkheid, moest deze vernietigen. Christus nam op zich dat te doen, en *hiertoe is Hij geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zoude.* Hij zegt niet: om uwe overtredingen en uwe zonden *te sluiten,* maar *overtreding* en *zonde* in ‘t algemeen, want Hij is *eene verzoening, niet alleen voor onze zonden, die Joden zijn, maar voor de zonden der geheele wereld.* Hij kwam. *Ten eerste, Om de overtreding te sluiten, te bedwingen,* lezen sommigen, de macht er van te breken, om *den kop te vermorzelen* van de slang, die zooveel kwaad had gedaan, om de aangematigde heerschappij van dien tiran weg te nemen, en een koninkrijk van heiligheid en liefde in de harten der menschen op te richten, op de puinhopen van Satans rijk aldaar, opdat daar, waar zonde en dood geheerscht hadden, de rechtvaardigheid en het leven heerschen mochten. Toen *Hij* stierf, zeide *Hij: Het is vol kracht,* de zonde heeft nu haar doodelijke wond ontvangen, evenals Simson zeide: *Mijne ziel sterve met de Filistijnen. Animamque in vulnere ponit-Hij brengt zichzelf den genadestoot toe en sterft. Ten tweede Van de zonden te verzegelen,* te niet te doen, opdat zij niet opstaan in het oordeel tegen ons, om de vergiffenis er voor te verkrijgen, opdat zij onze ondergang niet worden opdat zij niet bij machte zijn tegen ons op te treden, ons te beschuldigen en te veroordeelen zooals, toen Christus den duivel in den afgrond wierp, *Hij* dien boven hem verzegelde. Als de zonde vergeven wordt, wordt *zij gezochten niet gevonden,* evenals iets, dat verzegeld is. *Ten derde, Om de ongerechtigheid te verzoenen, als* door eene offerande, om Gods rechtvaardigheid te voldoen en aldus *vrede aan te brengen* en God en mensch tezamen te brengen, niet alleen als scheidsrechter of onpartijdige, die alleen de goede verstandhouding tusschen de twistende partijen herstelt, maar als onze waarborg, onze verzekering. *Hij is* niet alleen de Vredemaker, maar de Vrede zelf. *Hij is* de Verzoening. a. Hij kwam *om een eeuwige gerechtigheid aan te brengen.* God kon naar recht een eind aan de zonde hebben gemaakt door een eind aan den zondaar te maken, maar Christus vond een anderen weg, en maakte een eind aan de zonde door den zondaar er van te verlossen, en door hem gerechtigheid te verwerven. *Wij* zijn allen schuldig voor God, en zullen als zoodanig veroordeeld worden, als wij niet, bekleed met gerechtigheid, voor Hem verschijnen kunnen. Waren wij blijven staan, dan zou onze onschuld onze gerechtigheid geweest zijn, maar, daar wij gevallen zijn, moeten wij wel een anderen pleitgrond hebben, en een zoodanigen heeft Christus ons verschaft. De verdienste van Zijne offerande is *onze gerechtigheid,* daarmede beantwoorden wij aan al de eischen der wet: *Daartoe is Christus gestorven en opgestaan.* Aldus is Christus *de Heete onze Gerechtigheid,* want Hij *is ons geworden rechtvaardigheid van God, opdat wij zouden worden*

rechtvaardigheid Gods in Hem, oor het geloof eigenen wij ons dat toe en pleiten daarop bij God, en ons geloof *wordt ons tot rechtvaardigheid gerekend,* Romeinen 4:3, 5. Dit is een eeuwige gerechtigheid, want Christus, die onze gerechtigheid is en onze *Vredevorst, is de Vader der eeuwigheid. Zij* was van eeuwigheid in Zijn raad, en de gevolgen er van zijn tot in eeuwigheid. De uitwerking daarvan was van den beginne, want Christus was *het Lam geslacht* van de grondlegging der wereld, en zal duren tot het einde, want *Hij kan volkomenlijk zaligmaken. Zij is* altijd van kracht, Hebreeen 10:12, ze is de rotssteen, die ons volgt naar Kanaän. c. Hij kwam *om het gezicht en den profeet te verzegelen,* al de profetische gezichten van het Oude Testament, die betrekking hadden op den Messias. Hij *verzegelde* ze, dat wil zeggen, Hij vervulde ze, Hij beantwoordde eraan, zoodat er geen tittel of jota van ter aarde viel, alles, wat in de wet, de profeten en de psalmen van den Messias geschreven was, werd in Hem vervuld. Aldus bevestigde Hij zoowel de waarheid daarvan als van Zijn eigen zending. Hij *verzegelde* ze, dat is: Hij maakte een einde aan die openbaringen van Gods wil, en sloeg een anderen weg in door de Heilige Schrift aan te vullen met het Nieuwe Testament, dat een veel zekerder woord van profetie is dan dat door gezichten, 2 Petrus 1:19, Hebreeen 1:1. *d.* Hij kwam *om de heiligheid der heiligheden te zalven,* dat is Zichzelf, die gezalfd was, dat is tot Zijn werk ingeleid en bekwaam gemaakt, door den Heiligen Geest, die vreugdeolie, die Hij zonder maat ontving boven Zijne medegenooten, of om de kerk van het Evangelie te zalven, zijn geestelijken tempel, of heilige plaats, om ze te reinigen en te zuiveren, en zichzelf toe te eigenen, Efeziers 5:26, of om *een verschen en levenden weg in het heiligdom* in te wijden, door Zijn bloed, Hebreeen 10:20, daar het heiligdom gezalfd was, Exodus 30:25 enz. Hij wordt de Messias genoemd vers 25, 26, wat beteekent *Christus-Gezalfde,* Johannes I. *41,* omdat Hij de zalving ontving voor Zichzelf en voor allen, die de Zijnen zijn. *e.* Tot bereiking van dit alles moest de Messias *uitgeroeid worden* een gewelddadiger dood sterven, en aldus *afgesneden uit het land der levenden,* zooals voorspeld was, Jesaja 53:8. Daarom zegt Paulus als hij den dood van Christus predikt, dat hij niets anders predikt dan *hetgeen de profeten gesproken hebben dat geschieden zou,* Handelingen 29:22, 23. En *alzoo moest de Christus lijden.* Hij moest *afgesneden worden, maar niet voor Hemzelf,* niet om eenige zonde van Hem, maar zooals Kajafas profeteerde, meest Hij *voor het volk sterven,* in onze plaats en om onzentwil, niet om eenig voordeel voor zichzelf, want de heerlijkheid, die Hij zich kocht, was niet grooter dan de heerlijkheid, die Hij tevoren had, Johannes 17:4, 5, neen, het was om verzoening te doen voor onze zonden, en voor ons het leven te koopen, dat *Hij afgesneden werd. f.* Hij moest *velen het verbond versterken.* Hij zal een nieuw verbond maken tusschen God en menschen, een verbond van genade, sinds het onmogelijk voor ons geworden was om verlost te worden door een verbond van onschuld. Dit verbond zal Hij bevestigen door Zijn leer en wonderen, door Zijn dood en opstanding, door de geboden van den doop en van des Heeren avondmaal, die de *zegels* zijn van het Nieuwe Testament, waardoor wij verzekerd worden, dat God bereid is ons aan te nemen op de voorwaarden van het Evangelie. Zijn dood maakte *Zijn testament* van kracht en gaf ons het recht te eischen, wat daarin bepaald is. Hij bevestigde het *aan velen,* aan de massa van het volk, den armen werd het Evangelie verkondigd, toen *geen uit de oversten of Farizeeërs in Hem geloofde. Of,* Hij versterkte het aan de heidenwereld. Het Nieuwe Testament was niet, gerij k het Oude, tot de Joodsche kerk beperkt, maar werd aan alle volken toebedeeld, Christus gaf Zijn leven tot *een rantsoen voor velen. g.* Hij moest *het slachtoffer en het spijsoffer doen ophouden.* Door zichzelf eens vooral te offeren zal Hij een einde maken aan al de Levietische offers, ze overbodig maken, en terzijde stellen als de zaak zelf komt, zal de afschaduwing verdwijnen. Door de prediking van Zijn Evangelie aan de wereld, die aan de apostelen was toevertrouwd, leerde hij de menschen geen verzoening te verwachten door het bloed van stieren en bokken, en aldus *deed hij het slachtoffer en spijsoffer ophouden.* De apostel toont ons in zijn brief aan de Hebreën, een hoeveel beter priesterschap, altaar en

offerande wij nu hebben, dan men onder de wet had, als eene reden om *deze belijdenis vast te houden.*

D. Op de laatste verwoesting van Jeruzalem, van de Joodsche kerk en de Joodsche natie, en dit volgt onmiddellijk op het afsnijden van den Messias, niet alleen omdat het de rechtvaardige straf was van degenen, die Hem ter dood brachten, hetgeen de zonde was, die de maat van hun ongerechtigheid vol maakte en het verderf over hen bracht, maar ook omdat het noodzakelijk was om een der groote doeleinden van Zijn dood volkomen te bereiken. Hij stierf om de ceremonieele wet teniet te doen, om de wet der vleeschelijke geboden volkomen te vernietigen, en de verplichting, daardoor opgelegd, te vernietigen. Maar de Joden wilden zich niet laten overhalen om die te laten veren zij bleven die houden met meer ijver dan ooit zij willen er niet van hooren er afstand van te doen, zij steenigden Stefanus, den eersten christelijken martelaar, omdat hij zeide, dat *Jezus de zeden veranderen zou, die ons Mozes overgeleverd heeft,* Handelingen 6:14, zoodat er geen andere uitweg overbleef om den Mozaischen staat te vernietigen dan den tempel te verwoesten, en de heilige stad, en het Levietische priesterschap, en dat heele volk, dat er zoo ongeneeslijk aan verslaafd was. Dit gebeurde op afdoende wijze binnen veertig jaren na den dood van Christus, en het was eene verwoesting, die tot op den huldigen dag onherstelbaar gebleken is. En dat is het, wat hier uitvoerig voorspeld wordt, opdat de Joden, die uit de gevangenschap wederkeerden, niet al te zeer ingenomen zouden zijn met den wederopbouw van hun stad en tempel, omdat zij in vervolg van tijd totaal verwoest zouden worden, en niet, zooals nu, slechts voor negentig jaar, maar zich liever verblijden in de hoop op de komst van den Messias, en de oprichting van Zijn geestelijk koninkrijk in deze wereld, dat *niet verdorven zal worden,* Hier wordt voorspeld, *a.* Dat *een volk des vorsten komen zal,* en het werktuig zijn van deze verwoesting, dat wil zeggen, de Romeinsche legers, die behoorden tot een rijk, dat nog komen zou, *de Vorst, die komen zal, is* Christus, en zij werden door Hem en in Zijn dienst gebruikt, zij zijn *Zijne krijgsheiren,* Mattheus 22:7, of de heidenen, die, hoewel nu vreemdelingen, het volk van den Messias worden zullen, zullen de Joden verderven. *b.* Dat de verwoesting zal plaats hebben door *den krijg* en dat *het einde* van dien krijg deze *vastelijk besloten verwoestingen* zullen zijn. De oorlogen van de Joden tegen de Romeinen werden door hun hardnekkigheid lang en bloedig, en zij eindigden tenslotte met de volkomen uitbanning van dat volk. c. Dat stad en heiligdom op bijzondere wijze verwoest zullen worden en tot puinhoopen gemaakt. Titus, de Romeinsche generaal, had den tempel willen redden, maar zijne soldaten waren zoo verwoed tegen de Joden, dat hij hen niet beletten kon, dien tot den grond toe te verbranden, opdat deze profetie vervuld zou worden. *d.* Dat al de tegenstand, die geboden zal worden om deze verwoesting te beletten, vergeefsch zal zijn: *zijn einde zal zijn met een overstroomenden vloed.* Het zal een zondvloed van verwoesting zijn, zooals die, welke de oude wereld wegvaagde, en waaraan niemand het hoofd bieden kan. *e.* Dat daardoor *het slachtoffer en het spijsoffer zullen ophouden.* En het was tijd, dat ze ophielden, daar de familie der priesters zoo gedund was, en de geslachtsrekening zoo verward, dat, naar men zegt, niemand ter wereld bewijzen kan, dat hij van het zaad van Aaron is. *f.* Dat er *eene overstrooming van gruwelen* zal zijn, een algemeen bederf van de Joodsche natie en eene wereld van ongerechtigheid onder hen, waarom *de toorn over hen komen zal,* 1 Thessalonicenzen 2:16. Of misschien moet het verstaan worden van de legers der Romeinen, die den Joden een *gruwel* waren, zoo onverdragelijk waren zij hun, die *de natie overstroomden,* en waardoor zij *verwoest* werden, want dit zijn de woorden, waarnaar Christus verwijst, Mattheus 24:15, *Wanneer gij dan zult zien den gruwel der verwoesting, waarvan gesproken is door Daniel den profeet, staande in de heilige plaats, dat alsdan die in Juda zijn, vlieden op de bergen,* wat verklaard wordt in Lukas 21:20:*Wanneer gij zien zult, dat Jeruzalem door heirlegers omsingeld wordt, dan vliedt g.* Dat de verwoesting volkomen en

blijvend zal zijn: *De verwoester zal zijn tot de voleinding toe,* dat wil zeggen, hij zal de verwoesting voleindigen. Het is *een vastelijk besloten verwoesting,* en zij zal ten uiterste voltooid worden. En als dat heeft plaats gehad, dan schijnt er nog iets besloten te zijn, dat *uitgestort* zal worden *over den verwoeste,* vers 27, en wat zou dat anders zijn dan *de geest des diepen slaaps,* Romeinen 11:8, 25, die blindheid, die op Israël gevallen is, totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn? En dan *zal geheel Israël zalig worden.*

HOOFDSTUK 10

1 In het derde jaar van Kores, den koning van Perzie, werd aan Daniel, wiens naam genoemd werd Beltsazar, een zaak geopenbaard, en die zaak is de waarheid, doch in een gezetten groten tijd; en hij verstond die zaak, en hij had verstand van het gezicht.
2 In die dagen was ik, Daniel, treurende drie weken der dagen.
3 Begeerlijke spijze at ik niet, en vlees of wijn kwam in mijn mond niet; ook zalfde ik mij gans niet, totdat die drie weken der dagen vervuld waren.
4 En op den vier en twintigsten dag der eerste maand, zo was ik aan den oever der grote rivier, welke is Hiddekel.
5 En ik hief mijn ogen op, en zag, en ziet, er was een Man met linnen bekleed, en Zijn lenden waren omgord met fijn goud van Ufaz.
6 En Zijn lichaam was gelijk een turkoois, en Zijn aangezicht gelijk de gedaante des bliksems, en Zijn ogen gelijk vurige fakkelen, en Zijn armen en Zijn voeten gelijk de verf van gepolijst koper; en de stem Zijner woorden was gelijk de stem ener menigte.
7 En ik, Daniel, alleen zag dat gezicht, maar de mannen, die bij mij waren, zagen dat gezicht niet; doch een grote verschrikking viel op hen, en zij vloden, om zich te versteken.
8 Ik dan werd alleen overgelaten, en zag dit grote gezicht, en er bleef in mij geen kracht overig; en mijn sierlijkheid werd aan mij veranderd in een verderving, zodat ik geen kracht behield.
9 En ik hoorde de stem Zijner woorden; en toen ik de stem Zijner woorden hoorde, zo viel ik in een diepen slaap op mijn aangezicht, met mijn aangezicht ter aarde.
10 En ziet, een hand roerde mij aan, en maakte, dat ik mij bewoog op mijn knieen, en de palmen mijner handen.
11 En Hij zeide tot mij: Daniel, gij zeer gewenste man! merk op de woorden, die Ik tot u spreken zal, en sta op uw standplaats, want Ik ben alnu tot u gezonden; en toen Hij dat woord tot mij sprak, stond ik bevende.
12 Toen zeide Hij tot mij: Vrees niet, Daniel! want van den eersten dag aan, dat gij uw hart begaaft, om te verstaan en om uzelven te verootmoedigen, voor het aangezicht uws Gods, zijn uw woorden gehoord, en om uwer woorden wil ben Ik gekomen.
13 Doch de vorst des koninkrijks van Perzie stond tegenover Mij een en twintig dagen; en ziet, Michael, een van de eerste vorsten, kwam om Mij te helpen, en Ik werd aldaar gelaten bij de koningen van Perzie.
14 Nu ben Ik gekomen, om u te doen verstaan, hetgeen uw volk bejegenen zal in het vervolg der dagen, want het gezicht is nog voor vele dagen.
15 En toen Hij deze woorden met mij sprak, sloeg ik mijn aangezicht ter aarde, en ik werd stom.
16 En ziet, Een, den mensenkinderen gelijk, raakte mijn lippen aan, toen deed ik mijn mond open, en ik sprak, en zeide tot Dien, Die tegenover mij stond: Mijn Heere! om des gezichts wil keren zich mijn weeen over mij, zodat ik geen kracht behoude.
17 En hoe kan de knecht van dezen mijn Heere spreken met dien mijn Heere? Want wat mij aangaat, van nu af bestaat geen kracht in mij, en geen adem is in mij overgebleven.
18 Toen raakte mij wederom aan Een, als in de gedaante van een mens; en Hij versterkte mij.
19 En Hij zeide: Vrees niet, gij zeer gewenste man! vrede zij u, wees sterk, ja, wees sterk! En terwijl Hij met mij sprak, werd ik versterkt, en zeide: Mijn Heere spreke, want Gij hebt mij versterkt.
20 Toen zeide Hij: Weet gij, waarom dat Ik tot u gekomen ben? Doch nu zal Ik wederkeren om te strijden tegen den vorst der Perzen; en als Ik zal uitgegaan zijn, ziet, zo zal de vorst van Griekenland komen.

21 Doch Ik zal u te kennen geven, hetgeen getekend is in het geschrift der waarheid; en er is niet een, die zich met Mij versterkt tegen dezen, dan uw vorst Michael.

Dit hoofdstuk en de twee volgende hoofdstukken waarmee dit boek besluit, vormen tezamen een visioen en profetie, dat aan Daniel werd meegedeeld ten dienste van de kerk, niet door teekenen en voorstellingen, zooals tevoren, Hoofdstuk 7, 8, maar in menschelijke taal, en dit was ongeveer twee jaar na het gezicht in het voorgaande hoofdstuk. Dan iel bad dagelijks, maar had alleen nu en dan een visioen. In dit hoofdstuk hebben wij een en ander, dat eene inleiding vormt tot de profetie, in het elfde hoofdstuk de afzonderlijke voorspellingen, en in het twaalfde hoofdstuk het besluit er van. Dit hoofdstuk toont ons, 1. Daniëls plechtig vasten en vernedering, voordat hij dit gezicht had, vers 1-3. 11. Eene heerlijke verschijning van den Zoon van God aan hem, en den diepen indruk daardoor op hem gemaakt, vers 4-9. III. De aanmoediging hem gegeven, om eene openbaring van toekomstige gebeurtenissen te verwachten, die bevredigend en nuttig zou zijn, beide voor anderen en voor hem zelf, en dat hij bekwaam gemaakt zou worden beide, om de beteekenis van deze openbaring te verstaan, hoe moeilijk dat ook was, en om den glans er van te verdragen hoe verblindend en vreselijk ook, vers 10-21.

Daniël 10:1-9

Dit gezicht dateert van *het derde jaar van Kores,* dat wil zeggen van zijne regeering na de verovering van Babel, zijn derde jaar, sinds Daniël met hem in aanraking kwam en zijn onderdaan werd. Hier is,

1. Iets algemeens over deze profetie, vers 1:De *zaak is waarheid,* ieder woord van God is waar, het was waar, dat Daniël zulk een gezicht had, en dat dat en dat gezegd werd. Dat betuigt hij plechtig op zijn woord als profeet. *Et hoc paratus est verificare-Hij was bereid het waar te maken,* en, indien het een woord was, *door engelen gesproken,* dan is het zonder twijfel vast en betrouwbaar. *Doch in een gezetten grooten tijd,* die duurde tot het einde van de regeering van Antiochus, dat was driehonderd jaar, inderdaad een lange tijd, als hij nog verloopen moet. Ja, en omdat het iets gewoons is bij profeten, een blik te slaan op geestelijke en eeuwige dingen, is er in zijne profetie, dat eene afbeelding is van dingen, die betrekking hebben op gebeurtenissen in de verre toekomst van het einde der wereld en de opstanding der dooden, en daarom mocht hij wel zeggen, dat *de gezette tijd groot* was. Het werd hem evenwel zoo duidelijk gemaakt, alsof het eer geschiedenis dan profetie was. *Hij verstond die zaak,* zoo duidelijk werd ze hem overgegeven en door hem ontvangen, dat hij zeggen kon, dat *hij verstand had van het gezicht.* Het werkte niet zoozeer op zijne verbeelding als op zijn verstand.

11. Een bericht van Daniëls zelfkastijding voordat hij dit visioen had, niet, omdat hij het verwachtte, en ook blijkt niet, dat, toen hij dat plechtige gebed deed, hij eenige verwachting had van dat visioen als een antwoord daarop, maar louter uit een beginsel van vroomheid en uit vrome sympathie met het beproefde volk van God. *Hij was treurende* volle *drie weken,* vers 2, om zijn eigene zonden en de zonden van zijn volk, en hun ellende. Sommigen meenen, dat de bijzondere reden van zijn treuren de nalatigheid en onverschilligheid was van velen der Joden, die, hoewel zij vrij waren om naar hun land terug te keeren, toch in het land der gevangenschap bleven, niet wetende hoe zij de hun aangeboden voorrechten meesten waardeeren, en misschien ergerde het hem te meer, omdat die zoo deden, zich rechtvaardigden met het voorbeeld van Daniel, hoewel zij niet dezelfde redenen hadden om achter te blijven. Anderen meenen, dat het was omdat hij hoorde van de tegenwerking, die de bouw van den tempel van de vijanden der Joden ondervond die *raadslieden tegen hen huurden om hunnen raad te vernietigen,* Ezra 4:4, 5, *alle de dagen van Kores,* en verkregen wat zij verlangden van Cambyses, of Artaxerxes, zijn zoon, die regeerde, terwijl Cyrus krijg voerde tegen de Scythen. Goede menschen moeten wel treuren, als zij zien, hoe langzaam Gods werk voortgang maakt in de wereld en hoeveel tegenstand het ontmoet, hoe zwak Zijne vrienden en hoe werkzaam Zijne vijanden zijn. Gedurende de dagen van zijn treuren *at hij geen begeerlijke spijs,* hij kon niet leven zonder te eten, maar hij at weinig en zeer sober, en kwelde zich door de kwaliteit zoowel als door de kwantiteit van hetgeen hij at, en dat kan naar waarheid vasten genoemd worden, en een bewijs van vernedering en smart. Hij at niet het smakelijke brood, dat hij gewoon was te eten, maar grove en onsmakelijke spijze, waarvan hij niet in de verzoeking kwam om iets meer te eten dan beslist noodzakelijk was om zijn lichaam in stand te houden. Evenals alles wat schoon is, zoo is ook alles, wat smakelijk is, zeer onaangenaam op een dag van vernedering. *Vleesch of wijn kwam in zijn mond niet, ook zalfde hij zich niet,* zoolang die drie weken duurden, vers 3. Hoewel hij nu een zeer oud man was, en zich verontschuldigd kon houden, omdat de zwakte van zijn leeftijd voedzamen kost eischte, hoewel hij een zeer groot man was, en zich vrijpleiten kon, omdat hij, gewend aan lekker eten, er niet buiten kon, daar anders zijne gezondheid er onder lijden zou, toch kon hij zichzelf aldus verloochenen als het dienen moest om zijne

vroomheid beide te betuigen en te hulp te komen, dit zij gezegd om menigen jongen man beschaamd te maken, die geen hooger rang bekleedt en er niet toe komen kon zichzelf zoo te verloochenen.

III. Eene beschrijving van dien heerlijken persoon, dien Daniel in het visioen zag, die naar men algemeen aanneemt, niemand anders kan zijn dan Christus, het eeuwige Woord. Hij was aan den oever van de rivier de Hiddekel, vers 4. Waarschijnlijk wandelde hij daar, niet voor zijn vermaak, maar verdiept in vrome beschouwing, zooals Isaak in het veld wandelde, om te peinzen, en, daar hij iemand van aanzien was, vergezelden zijne dienaren hem op eenigen afstand. Daar *hief hij zijne oogen op en zag een man,* een man alleen, namelijk *de mensch Jezus Christus.* Hij moet het geweest zijn, want Hij verschijnt in dezelfde gedaante, waarin Hij verscheen aan Johannes op het eiland Patmos, Openbaring 1:13-15. Zijne kleeding was die van een priester. want Hij is de hoogepriester van onze belijdenis, *met linnen bekleed,* zooals de hoogepriester op den verzoendag, dien grooten dag, *Zijne lendenen waren omgord* (in het visioen van Johannes was Hij *aan de borsten omgord) met fijn goud van Ufaz.* het fijnste, dat er bestond, want alles aan Christus is het beste in zijn soort. De gordel beteekent, dat Hij gereed is voor en ijverig in zijn werk, als de dienaar Zijns Vaders, in het werk onzer verlossing. Zijne gedaante was liefelijk, *Zijn lichaam gelijk een turkoois,* een kostbare steen van hemelsblauwe kleur. Zijn gelaat was geducht, en geschikt om de toeschouwers schrik in te boezemen, want Zijn aangezicht was *gelijk de gedaante des bliksems,* die het oog verblindt. Zijne oogen waren schitterend *gelijk vurige fakkelen.* Zijne *armen en Zijne voeten blonken gelijk de verf van gepolijst koper,* vers 6. Zijne *stem* was luid en sterk en doordringend, *gelijk de stem eener menigte. Vox Dei-De stem van God* kan vox *populi-de stem des volks* onhoorbaar maken. Zoo heerlijk verscheen Christus, en dat is eene uitnoodiging aan ons,

1. Om hooge en eerbiedige gedachten van Hem te hebben. *Aanmerkt nu hoe groot deze* is, en laat Hij in al onze gedachten de eerste plaats innemen.

2. Om Zijne nederbuigende goedheid voor ons en onze zaligheid te bewonderen. Al deze majesteit bedekte Hij met een sluier, toen Hij de gestalte van een dienstknecht aannam en *Zijne ziel uitstortte.*

IV. De wonderbare uitwerking, die deze verschijning op Daniel en zijne begeleiders had, en de schrik, die hem en hun daardoor ingeboezemd werd.

1. Zijn gevolg *zag dat gezicht niet,* het was niet betamelijk, dat zij met dat gezicht vereerd werden. Er is eene goddelijke openbaring, die allen te beurt valt, en waarvan niemand uitgesloten wordt, die zichzelf niet uitsluit, maar dit gezicht was alleen voor Daniël, die een gunsteling was. De reisgezellen van Paulus zagen wel *het licht,* maar *werden niemand gewaar,* Handelingen 9:7, 22:9. Het is de eer van hen, die God liefhebben, dat hun bekend is, wat voor anderen verborgen is. *Christus openbaart zich aan hem, maar niet aan de wereld,* Johannes 14:22. Maar, hoewel zij het visioen niet zagen, werden zij door eene onverklaarbare siddering aangegrepen, hetzij door de stem, die zij hoorden, of door eene vreemde golving of trilling van de lucht, die zij voelden, zoodat eene groote *verschrikking op hen viel, en zij vloden om zich te versteken,* waarschijnlijk onder de wilgen, die aan den oever der rivier groeiden. Velen hebben *den geest der dienstbaarheid tot vreeze,* die nooit *den geest der aanneming* ontvangen, voor wie Christus nooit iets anders is geweest en nooit iets anders zal zijn dan verschrikking. De schrik van Daniels gevolg is eene bevestiging van de waarheid van het gezicht, het kon Daniels

fantasie niet zijn, en geen voortbrengsel van zijne verhitte verbeelding, want het had eene werkelijke, machtige en vreemde uitwerking op die om hem heen waren.

2. Hij zelf zag het en zag het alleen, maar hij kon den aanblik niet verdragen. Het verblindde niet alleen zijne oogen, maar overstelpte ook zijn geest, zoodat *hij geen kracht behield,* vers 8. Hij zeide, als Mozes zelf: *Ik ben zeer bevreesd en bevende.* Zijn geest was zoo verdiept, hetzij in de beschouwing van de heerlijkheid van dit visioen of in de versterking van zijn hart tegen den schrik er van, dat zijn lichaam als 't ware levenloos en zonder geest achterbleef. Er was geen kracht in hem, en er was maar eene schrede tusschen hem en den dood, hij was zoo bleek als de dood, zijne kleur was verdwenen, zijne *sierlijkheid* was aan hem *veranderd* in *verderving,* en *er bleef geen kracht in hem overig.* De grootste en beste der menschen kunnen de rechtstreeksche openbaringen van de goddelijke heerlijkheid niet verdragen niemand kan ze zien en leven, het is bijkans de dood om er iets van te zien, zooals Daniel ervoer, maar verheerlijkte heiligen zien Christus zooals Hij is en kunnen het gezicht verdragen. Maar, hoewel Daniel zoo krachteloos werd door het visioen van Christus toch *hoorde hij de stem Zijner woorden* en wist, wat Hij zeide. Wij moeten op onze hoede zijn, dat onze eerbied voor Gods heerlijkheid, waardoor wij opgewekt moeten worden om Zijne stem te hooren, beide in Zijn woord en Zijne leiding, niet ontaardde in zulk een vrees voor Hem, dat wij geen kracht en geen moed meer hebben er naar te luisteren. Het schijnt wel, dat, terwijl het visioen van Christus Daniël verschrikte, Zijne woorden hem spoedig geruststelden en hem de kracht teruggaven, zijne vrees deden wijken, en hem in heilige zekerheid en gemoedsrust in slaap deden vallen: *Toen ik de stem Zijner woorden hoorde, viel ik in slaap,* een zoeten slaap *op mijn aangezicht,* en *met mijn aangezicht ter aarde.* Toen hij het visioen zag, wierp hij zichzelf voorover, in de houding der nederigste aanbidding, en viel in slaap, niet uit onverschilligheid voor wat hij hoorde en zag, maar erdoor bekoord. Hoe vreeselijk Christus ook schijnen mag dengenen, die zich van zonde bewust, en daarom bevreesd zijn, in Zijne woorden is genoeg om hun geest tot rust en kalmte te brengen, als zij er maar met aandacht naar willen luisteren.

Daniël 10:10-21

Het kost heel wat om Daniel in staat te stellen te verdragen, wat Christus hem te zeggen heeft. Nog steeds is hij verschrikt, en komt niet dan heel langzaam weer tot zichzelf, maar hij wordt nog steeds toegesproken en opgebeurd door goede vertroostende woorden. Laat ons zien, hoe Daniel trapsgewijze tot zichzelf gebracht wordt, en de verschillende zinsneden nagaan, die daarop betrekking hebben.

1. Daniël is in groote ontsteltenis, en vindt het zeer moeilijk om die te overwinnen. De hand, die hen *aanroerde,* maakte eerst, dat *hij zich bewoog op zijne knieen en de palmen zijner handen,* vers 10. Kracht en troost komen gewoonlijk trapsgewijze tot hen, die lang verslagen en ontrust zijn geweest, eerst worden zij een weinig op de been geholpen en dan meer. *Na twee dagen zal Hij ons levend maken, en op den derden dag zal Hij ons doen verrijzen.* En wij moeten *den dag der kleine dingen niet verachten,* maar dankbaar zijn, ook voor een begin van genade. Later wordt hij op de been geholpen maar *hij staat bevende,* vers 11, uit vrees van opnieuw te vallen. Voordat God Zijn volk sterkte en krachten geeft, doet Hij hen hun zwakheid beseffen. *Ik werd beroerd in mijne plaats, zekerlijk ik zal rusten,* Habakuk 3:16. Maar als Daniel later zooveel kracht in zijne ledematen terugkrijgt, dat hij vast kan staan, zegt hij ons toch, vers 15 dat hij *zijn aangezicht ter aarde sloeg en stom werd, hij* was als een, die verbaasd is en niet weet, wat te zeggen, met stomheid geslagen door vrees en bewondering, en hij was afkeerig het gesprek te beginnen met een, die zoover boven hen stond, *hij zweeg van het goede, totdat* hij een weinig tot zichzelf gekomen was. Ten laatste herkreeg hij niet alleen het gebruik van zijne voeten, maar ook het gebruik van zijne tong, en, toen *h4 zijn mond opendeed,* vers 16 was het eerste wat hij zeide eene verontschuldiging, dat hij zoo lang gezwegen had, want inderdaad hij durfde niet spreken. *"Mijn Heere", zoo* noemt deze profeet, in groote nederigheid, den engel, hoewel de engelen, in groote nederigheid, zich *de mededienstknechten der profeten* noemden Openbaring 22:9, *"om des gezichts wil keeren* zich *mijne weeën over mij, zij* bestormen mij met geweld, het besef van mijn zondigen smartelijken staat *keert zij h over mij,* als ik uwe zuiverheid en glans aanschouw." De mensch, die zijn reinheid verloren heeft, heeft reden om te blozen, en zich te schamen, als hij de heerlijkheid der gezegende engelen, die zich onbevlekt gehouden hebben, ziet en overdenkt. *"Mijne weeën keeren zich over mij, zoodat ik geen krachs behoude* om er weerstand aan te bieden of het hoofd omhoog te houden." En opnieuw, vers 17, als een, die half dood is van den schrik, klaagt hij: *"Wat mij aangaat, van nu af bestaat geen kracht in mij* om deze ontdekkingen van de goddelijke heerlijkheid en deze openbaringen van den goddelijken wil te ontvangen, ja, *er is geen adem in mij overgebleven." Zoo* ernstig was hij aangedaan, dat hij buiten adem was, hijgde en steunde, en als ‘t ware zonder adem was. Zie, hoe goed het voor ons is, dat de schat der goddelijke openbaring *in aarden vaten is* gedaan, en dat God tot ons spreekt door menschen gelijk wij, en niet door engelen. Wat onze wensch ook is, in morrende ontevredenheid over de wijze, waarop God met ons handelt, zeker is, dat, als wij beproefd worden, wij allen zouden denken, wat de Israëlieten tot Mozes zeiden bij den berg Sinaï. *Spreek gij met ons en wij zullen hooren, en dat God met ons niet spreke, opdat wij niet sterven,* Exodus 20:19. Als Daniel het niet kon verdragen, hoe zouden wij het dan kunnen? Hierop legt hij den nadruk als verontschuldiging van zijn eerbiedig zwijgen, dat anders berispelijk zou zijn geweest: *Hoe kan de knecht van dezen mijnen Heere spreken met mijnen Heere?* vers 17. Zoo vaak wij in gemeenschap treden met God, past het ons een recht besef te hebben van den grooten afstand en het onevenredig verschil tusschen ons en de heilige engelen, en van den oneindigen afstand en het onmetelijk verschil tusschen ons en den heiligen God, en

te erkennen dat *wij niets ordelijk kunnen voorstellen vanwege de duisternis.* Hoe zullen wij, die stof en asch zijn, tot den Heer der heerlijkheid spreken?

11. De gezegende engel, die met Christus sprak, gaf hem allen mogelijken troost en bemoediging. Het schijnt wel, dat Hij, Wiens heerlijkheid hij in een visioen zag, vers 5, 6, niet degene was, die hem hier *aanroerde,* en *met hem sprak,* dat was Christus, maar dit schijnt de engel Gabriel te zijn geweest, wien Christus eenmaal tevoren bevolen had Daniël te onderrichten, Hoofdstuk 8:16. Die heerlijke verschijning, evenals die van *den God der heerlijkheid* aan Abraham, Handelingen 7:2, moest gezag geven aan en de aandacht vestigen op wat de engel zeggen zou. Christus zelf troostte Johannes, toen hij in een zelfde geval, *als dood aan zijn voeten viel,* Openbaring 1:17, maar hier deed Hij het door den engel, dien Daniel in een luister zag, veel minder dan die van het visioen, in de voorgaande verzen, want hij was *den menschenkinderen gelijk,* vers 16, een in de gedaante van *een mensch,* vers 18. Toen hij alleen verscheen, zooals hij tevoren gedaan had, Hoofdstuk 9:21, werd hij daardoor volstrekt niet ontsteld, zooals door dit visioen, en daarom doet hij hier voor de derde maal dienst bij Daniël.

1. Hij gaf hem de hand om hem te helpen, *roerde hem aan, en maakte, dat hij zich bewoog op knieen en handen,* vers 10, anders zou hij zijn blijven kruipen, *raakte zijne lippen aan,* vers 16, anders zou hij stom gebleven zijn, wederom *raakte hij hem aan,* vers 18, en gaf hem kracht, anders zou hij zijn blijven waggelen en beven. De hand van Gods macht gepaard met het woord van Zijne genade is alleen bij machte aan al onze grieven tegemoet te komen, en te verbeteren wat er verkeerd in ons is. Eene aanraking van den hemel brengt ons op de knieën, stelt ons op onze voeten, opent onze lippen en sterkt ons, want het is God, die op ons werkt, en *in ons werkt, beide het willen en het volbrengen* van hetgeen goed is.

2. Hij verzekerde hem, dat hij hoog in de gunst stond bij God: Gij zijt een *zeer gewenschte man,* vers 11, en wederom, vers 19:*Gij zeer gewenschte man.* Niets is meer geschikt, en niets is beter in staat om de heiligen uit moedeloosheid op te wekken dan de verzekering dat God hen liefheeft. Inderdaad zeer gewenscht zijn degenen, die God liefheeft, en het is een genoegzame troost dat te weten.

3. Hij nam zijne vrees weg, en vuurde zijne hoop aan met goede woorden en met troostrijke woorden. Hij zeide tot hem: *Vrees niet, Daniel* vers 12, en wederom, vers 19:*Vrees niet gij zeer gewenschte man, vrede zij u, wees sterk ja wees sterk.* Geen teedere moeder suste ooit haar kind, als het zich bezeerd had of geschrikt was, met meer mededoogen en liefde dan de engel Daniël hier geruststelde. Die van God bemind zijn, hebben geen reden, om eenig kwaad te vreezen, zij hebben vrede, God zelf spreekt woorden des vredes tot hen, en op dien grond behooren zij die tot zichzelf te spreken, en die vrede, die *blijdschap des Heeren, zal hunne sterkte zijn. Zal God naar de grootheid Zijner macht met ons twisten?* Zal Hij gebruik maken van onze machteloosheid, daar wij Zijn schrik kennen? *Neen, maar Hij zal acht op ons slaan,* Job 23:6. Dat deed Hij op Daniël hier, toen hij *geen kracht behield om des gezichts wil,* en dat erkent hij, vers 19:*Terwijl Hij met mij sprak, werd ik versterkt.* Door Zijn woord stort God Zijn volk leven, kracht en geest in, want als Hij zegt: *Wees sterk,* dan gaat Zijn woord gepaard met kracht. En nu Daniël gesterkt is door de kracht van Gods woord en genade, is hij tot alles bereid: *n Mijn Heere spreke,* en ik kan het hooren, ik kan het dragen en ik ben bereid er naar te handelen, *want Gij hebt mij versterkt".* Dien, die, als Daniël hier, geen krachten hebben, *vermenigvuldigt God de sterkte,* es 40:29. En wij kunnen de gemeenschap met God niet onderhouden dan door de kracht, die wij aan Hem ontleenen, maar, als het Hem behaagt ons

sterkte te geven, moeten wij er een goed gebruik van maken, en zeggen: *Spreek Heere, want Uw knecht hoort. Als* God ons in staat stelt, Zijn wil te doeg, dan zullen wij die ook doen, volkomen, wat die dan ook is. *Da quod inbes, et inbe quod is- Geef wat Gij gebiedt en gebied dan wat Gij wilt.*

4. Hij verzekerde hem, dat zijn vasten en gebeden tot gedachtenis opgekomen waren voor God, zooals de engel tot Cornelius zeide, Handelingen 10:*4, Vrees niet, Daniel,* vers 12. Het is den gevallen mensch van nature eigen, bevreesd te zijn voor een buitengewoon gezant van den hemel, omdat hij bang is slechte berichten van daar te krijgen, maar Daniël behoeft niet te vreezen, want door zijne smeekingen en vernedering drie weken lang, had hij buitengewone gezanten ten hemel gezonden, die hij terug verwachten kan met den olijftak des vredes: *Van den eersten dag aan, dat gij uw hart begaaft om te verstaan,* namelijk het woord van (jod, dat de regel voor uwe gebeden moet zijn, *en om u zelf voor God te verootmoedigen,* om uwe gebeden kracht bij te zetten, *zijn uwe woorden gehoord,* zooals tevoren *in het begin uwer smekingen,* Hoofdstuk 9:23. Zooals *de opening van Gods woorden licht geeft aan de eenvoudigen* zoo is ook de opening van hun gebeden welbehagelijk aan God, Psalm. 119:130. Van den eersten dag aan, dat wij tot God beginnen op te zien op den weg des plichts, is Hij bereid ons tegemoet te komen op den weg der genade. Zoozeer is God bereid het gebed te verhooren. *Ik zeide Ik zal belijdenis doen, en Gij vergaaft.*

5. Hij deelde hem mede, dat hij gezonden was om hem den toekomstigen staat der kerk te voorspellen, ten teeken van Gods aanneming van zijne gebeden voor de kerk: "*Weet gij, waarom ik tot u gekomen ben?"* Als gij wist met welke boodschap ik kom, zoudt gij niet zoo ontsteld zijn. Als wij de bedoeling van Gods handelingen met ons beter verstonden, en de wegen van Zijne leiding en genade met ons, dan zouden wij er beter mee verzoend zijn. *"Om uwer woorden wil ben ik gekomen,* vers 12, om u een genadig antwoord te brengen op uwe gebeden." Aldus, als Zijn biddend volk tot Hem roept, zegt God: *Hier ben Ik, Jesaja 58:9, wat wilt gij, dat Ik u doen zal?* Zie de macht van het gebed, welke heerlijke dingen heeft het, te rechter tijd, van den hemel gebracht, welke vreemde openbaringen! Met welke boodschap kwam deze engel tot Daniel? Hij zegt tot hem, vers 14:*Ik ben gekomen om u te doen verstaan, hetgeen dat uw volk bejegenen zal in het vervolg der dagen.* Daniel was een weetgierig, onderzoekend man, die al zijn leven naar geheimen gezocht had, en het moest wel eene groote voldoening voor hem zijn, dat hij ingeleid werd in de kennis der toekomende dingen. Daniel was altijd vol belangstelling geweest voor de kerk hare belangen lagen hem na aan ‘t hart en het moest wel eene bijzondere voldoening voor hem zijn te weten, hoe het met haar gaan zou, hij wist dan beter hoe hij voor haar bidden moest, zoolang hij leefde. Hij beweende op ‘t oogenblik de moeilijkheden, waarmee zijn volk op ‘t oogenblik te worstelen had, maar, opdat hij zich daaraan niet ergeren zou, moet de engel hem aanzeggen, welke nog grootere moeilijkheden hun te wachten staan, en, als zij nu al *moede* zijn, nu zij *loopen met de voetgangers, hoe zullen zij zich mengen met de paarden?* Het zou onze gevoeligheid voor den tegenwoordigen tegenspoed verminderen, als wij bedachten, dat wij misschien nog grooter te wachten hebben, die wij moeten overwinnen. Daniel moet op de hoogte gebracht worden van hetgeen zijn volk bejegenen zal in *het vervolg der dagen* van de kerk, na het ophouden der profetie, en als de tijd naderde, dat de Messias moest verschijnen, *want* het *gezicht is nog voor vele dagen,* het voornaamste, dat dit visioen aan de kerk bedoelde te geven, was het vooruitzicht van wat gebeuren zou in de dagen van Antiochus, bijna driehonderd jaar later. Wat dezen engel is opgedragen Daniël mee te deelen, en wat Daniel aangemoedigd wordt van hem te verwachten zijn geen interessante beschouwingen, of zedelijke voorschriften of verstandelijke overwegingen van hem zelf, hoewel hij een engel is, maar wat hij *van den Heere*

ontvangen heeft. Het was *de openbaring van Jezus Christus,* die de engel aan Johannes gaf *om te toonen aan de gemeenten,* Openbaring 1:1. Zoo ook hier, vers 21:1, *Ik zal u te kennen geven hetgeen dat geteekend is in het geschrift der waarheid,* dat is, wat vast gesteld is in den bepaalden raad en voorkennis van God. *Gods besluit is* geschreven, het is een handschrift, dat blijft en niet veranderd worden kan. *Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven.* Zooals er geschriften zijn van den geopenbaarden wil van God, de octrooibrieven, die aan de wereld zijn geschonken, zoo zijn er ook geschriften van den geheimen wil van God, de gesloten rollen, die *verzegeld zijn in Zijne schatten,* het boek van Zijne besluiten. Beide zijn *geschriften der waarheid,* niets zal er aan toegevoegd of van afgenomen worden, van het een noch van het ander. *De verborgene dingen* zijn niet voor ons, slechts nu en dan zijn enkele paragrafen uit het boek van Gods besluiten afgeschreven, en overgeleverd aan de profeten ten diepste van de kerk, zooals hier aan Daniël, maar dat zijn *de geopenbaarde dingen, alle de woorden dezer wet,* die *voor ons en voor onze kinderen zijn,* en wij hebben er belang bij kennis te nemen van wat geschreven is in deze *geschriften der waarheid,* want dat zijn dingen, die tot *onzen vrede dienen.*

6. Hij gaf hem een algemeen overzicht van de tegenstanders van de zaak der kerk, van wie te verwachten is, dat zij te lijden zal hebben, en van haar beschermers, met wier hulp zij verzekerd mag zijn van eindelijke veiligheid en overwinning. *A. De koningen der* aarde zullen haar tegenstanders zijn en zijn het reeds, want zij stellen zich tegen den Heere, en tegen Zijn Gezalfde, Psalm 2:2. De engel zeide Daniël, dat hij met een genadig antwoord tot hem had moeten komen, op zijn gebed, maar dat *de Vorst des koninkrijks* van *Perzië een en twintig dagen tegenover hem stond,* juist die drie weken, die Daniël gevast en gebeden had. Cambyses, de koning van Perzië, had zich veel moeite getroost om de zaken der Joden te bemoeilijken en hun zooveel mogelijk kwaad te doen, en le engel was al dien tijd doende geweest om hem tegen te werken, zoodat hij gedwongen was zijn bezoek aan Daniel tot nu toe uit te stellen, want engelen kunnen maar op een plaats te gelijk zijn. Of, zooals Dr. Lightfoot zegt: Door den tempelbouw te verhinderen, had deze nieuwe koning van Perzië het goede nieuws verhinderd, dat hij anders gebracht zou hebben. De koningen en de koninkrijken der wereld waren weliswaar somtijds een steun voor de kerk, maar zij benadeelden haar nog vaker. "Als *ik uitgegaan zal* zijn van de koningen van Perzië, als hun rijk gevallen is om hun onvriendelijkheid jegens de loden, dan *zal de Vorst van Griekenland komen,"* vers 20. Het Grieksche rijk, dat de Joden eerst begunstigde, evenals de Perzische, zal nog zeer lastig voor hen worden. Zoodanig is de staat van de strijdende kerk, als zij van den eenen vijand af is, heeft zij weer een anderen te bestrijden, de kop van de oude slang is als die van de hydra, als de eene storm over is, komt er spoedig weer een andere opzetten. b De God des hemels zal haar Beschermer zijn en is het reeds, en onder Hem zijn de engelen des tremels haar beschermers en bewakers. c. Hier is de engel Gabriel werkzaam in den dienst der kerk, waar hij zich sterk maakt in haar verdediging een en twintig dagen, *tegen den Vorst van Perzië,* en alwaar hij *gelaten wordt bij de koningen* van Perzië, als consul, of als gezant, om de belangen van de Joden aan dat hof te behartigen, en hun daar nuttig te zijn, vers 13. En, hoewel hun door de koningen veel kwaad gedaan werd onder Gods toelating, is het waarschijnlijk, dat hun nog veel meer kwaad gedaan zou zijn, en dat zij geheel en al ten gronde gericht zouden zijn, getuige Hamans plan, als God het niet verhinderd had door den dienst der engelen. Als Gabriël deze boodschap aan Daniel overgebracht heeft, besluit hij, dat hij zal terugkeeren om te strijden tegen den Vorst der Perzen, dat hij zal voortgaan met hem tegen te staan en dat trotsche rijk tenslotte vernederen en vernietigen zal, vers 20, hoewel hij weet, dat een even kwelziek rijk, namelijk het Grieksche, in de plaats er van komen zal. d Hier is Michaël onze Vorst, de groote Beschermer van de kerk en de Advocaat van haar rechtvaardige, maar verongelijkte zaak: *Een van de eerste Vorsten,*

vers 13. Sommigen houden dit voor een geschapen engel, maar dan een aartsengel van den hoogsten rang, 1 Thessalonicenzen 4:16, Judas: 9. Anderen zijn van meening, dat Michael de aartsengel niemand anders is dan Christus zelf, *de Engel des verbonds*, en de Heere der engelen, Hij, dien Daniel in het visioen zag, vers 5. Hij *kwam om mij te helpen*, vers 13, en *daar is niet een, die zich met mij versterkt tegen dezen*, vers 21. Christus is de Vorst der kerk, de engelen niet, Hebreeen 2:5. Hij gaat over de belangen der kerk en zorgt voor haar welzijn. Gezegd wordt, dat Hij zich *versterkt met de engelen*, want Hij is het, die ze dienstbaar maakt aan *degenen, die de zaligheid beërven zullen*, en, als Hij niet aan de zijde der kerk stond, dan stond het slecht met haar zaak. Maar, zegt David, en dat zegt de kerk ook: *De Heere is bij mij onder degenen, die mij helpen*, Psalm 118:*7. De Heere is onder degenen, die mijne ziel ondersteunen, Psalm 54:4.*

HOOFDSTUK 11

1 Ik nu, ik stond in het eerste jaar van Darius, den Meder, om hem te versterken en te stijven.
2 En nu, ik zal u de waarheid te kennen geven; ziet, er zullen nog drie koningen in Perzie staan, en de vierde zal verrijkt worden met groten rijkdom, meer dan al de anderen; en nadat hij zich in zijn rijkdom zal versterkt hebben, zal hij ze allen verwekken tegen het koninkrijk van Griekenland.
3 Daarna zal er een geweldig koning opstaan, die met grote heerschappij heersen zal, en hij zal doen naar zijn welgevallen.
4 En als hij zal staan, zal zijn rijk gebroken, en in de vier winden des hemels verdeeld worden, maar niet aan zijn nakomelingen, ook niet naar zijn heerschappij, waarmede hij heerste; want zijn rijk zal uitgerukt worden, en dat voor anderen, dan deze.
5 En de koning van het Zuiden, die een van zijn vorsten is, zal sterk worden; doch een ander zal sterker worden dan hij, en hij zal heersen; zijn heerschappij zal een grote heerschappij zijn.
6 Op het einde nu van sommige jaren, zullen zij zich met elkander bevrienden, en de dochter des konings van het Zuiden zal komen tot de koning van het Noorden, om billijke voorwaarden te maken; doch zij zal de macht des arms niet behouden, daarom zal hij, noch zijn arm, niet bestaan; maar zij zal overgegeven worden, en die haar gebracht hebben, en die haar gegenereerd heeft, en die haar gesterkt heeft in die tijden.
7 Doch uit de spruit van haar wortelen zal er een opstaan in zijn staat, die zal met heirkracht komen, en hij zal komen tegen die sterke plaatsen des konings van het Noorden, en hij zal tegen dezelve doen, en hij zal ze bemachtigen.
8 Ook zal hij hun goden, met hun vorsten, met hun gewenste vaten van zilver en goud, in de gevangenis naar Egypte brengen; en hij zal enige jaren staande blijven boven den koning van het Noorden.
9 Alzo zal de koning van het Zuiden in het koninkrijk komen, en hij zal wederom in zijn land trekken.
10 Doch zijn zonen zullen zich in strijd mengen, en zij zullen een menigte van grote heiren verzamelen; en een van hen zal snellijk komen, en als een vloed overstromen en doortrekken; en hij zal wederom komen, en zich in den strijd mengen, tot aan zijn sterke plaats toe.
11 En de koning van het Zuiden zal verbitterd worden, en hij zal uittrekken, en strijden tegen hem, tegen den koning van het Noorden, die ook een grote menigte oprichten zal, doch die menigte zal in zijn hand gegeven worden.
12 Als die menigte zal weggenomen zijn, zal zijn hart zich verheffen, en hij zal er enige tien duizenden nedervellen; evenwel zal hij niet gesterkt worden.
13 Want de koning van het Noorden zal wederkeren, en hij zal een groter menigte dan de eerste was, oprichten; en aan het einde van de tijden der jaren, zal hij snellijk komen met een grote heirkracht, en met groot goed.
14 Ook zullen er in die tijden velen opstaan tegen den koning van het Zuiden; en de scheurmakers uws volks zullen verheven worden, om het gezicht te bevestigen, doch zij zullen vallen.
15 En de koning van het Noorden zal komen, en een wal opwerpen, en vaste steden innemen; en de armen van het Zuiden zullen niet bestaan, noch zijn uitgelezen volk, ja, er zal geen kracht zijn om te bestaan.
16 Maar hij, die tegen hem komt, zal doen naar zijn welgevallen, en niemand zal voor zijn aangezicht bestaan; hij zal ook staan in het land des sieraads, en de verderving zal in zijn hand wezen.

17 En hij zal zijn aangezicht stellen, om met de kracht zijns gansen rijks te komen, en hij zal billijke voorwaarden medebrengen, en hij zal het doen; want hij zal hem een dochter der vrouwen geven, om haar te verderven, maar zij zal niet vast staan, en zij zal voor hem niet zijn.
18 Daarna zal hij zijn aangezicht tot de eilanden keren, en hij zal er vele innemen; doch een overste zal zijn smaad tegen hem doen ophouden, behalve dat hij zijn smaad op hem zal doen wederkeren.
19 En hij zal zijn aangezicht keren naar de sterkten zijns lands, en hij zal aanstoten, en vallen, en niet gevonden worden.
20 En in zijn staat zal er een opstaan, doende een geldeiser doortrekken, in koninklijke heerlijkheid; maar hij zal in enige dagen gebroken worden, nochtans niet door toornigheden, noch door oorlog.
21 Daarna zal er een verachte in zijn staat staan, denwelken men de koninklijke waardigheid niet zal geven; doch hij zal in stilheid komen, en het koninkrijk door vleierijen bemachtigen.
22 En de armen der overstroming zullen overstroomd worden van voor zijn aangezicht, en zij zullen gebroken worden, en ook de vorst des verbonds.
23 En na de vereniging met hem zal hij bedrog plegen, en hij zal optrekken, en hij zal met weinig volks gesterkt worden.
24 Met stilheid zal hij ook in de vette plaatsen des landschaps komen, en hij zal doen, dat zijn vaders, of de vaders zijner vaderen, niet gedaan hebben; roof, en buit, en goederen, zal hij onder hen uitstrooien, en hij zal tegen de vastigheden zijn gedachten denken, doch tot een zekeren tijd toe.
25 En hij zal zijn kracht en zijn hart verwekken tegen den koning van het Zuiden, met een grote heirkracht; en de koning van het Zuiden zal zich in den strijd mengen met een grote en zeer machtige heirkracht; doch hij zal niet bestaan, want zij zullen gedachten tegen hem denken.
26 En die de stukken zijner spijze zullen eten, zullen hem breken, en de heirkracht deszelven zal overstromen, en vele verslagenen zullen vallen.
27 En het hart van beide deze koningen zal wezen om kwaad te doen, en aan een tafel zullen zij leugen spreken; en het zal niet gelukken, want het zal nog een einde hebben ter bestemder tijd.
28 En hij zal in zijn land wederkeren met groot goed, en zijn hart zal zijn tegen het heilig verbond; en hij zal het doen, en wederkeren in zijn land.
29 Ter bestemder tijd zal hij wederkeren, en tegen het Zuiden komen, doch het zal niet zijn gelijk de eerste, noch gelijk de laatste reize.
30 Want er zullen schepen van Chittim tegen hem komen, daarom zal hij met smart bevangen worden, en hij zal wederkeren, en gram worden tegen het heilig verbond, en hij zal het doen; want wederkerende zal hij acht geven op de verlaters des heiligen verbonds.
31 En er zullen armen uit hem ontstaan, en zij zullen het heiligdom ontheiligen, en de sterkte, en zij zullen het gedurige offer wegnemen, en een verwoestenden gruwel stellen.
32 En die goddelooslijk handelen tegen het verbond, zal hij doen huichelen door vleierijen; maar het volk, die hun God kennen, zullen zij grijpen, en zullen het doen.
33 En de leraars des volks zullen er velen onderwijzen, en zij zullen vallen door het zwaard en door vlam, door gevangenis en door beroving, vele dagen.
34 Als zij nu zullen vallen, zullen zij met een kleine hulp geholpen worden; doch velen zullen zich door vleierijen tot hen vervoegen.
35 En van de leraars zullen er sommigen vallen, om hen te louteren en te reinigen, en wit te maken, tot den tijd van het einde toe; want het zal nog zijn voor een bestemden tijd.
36 En die koning zal doen naar zijn welgevallen, en hij zal zichzelven verheffen, en groot maken boven allen God, en hij zal tegen den God der goden wonderlijke dingen spreken; en hij

zal voorspoedig zijn, totdat de gramschap voleind zij, want het is vastelijk besloten, het zal geschieden.
37 En op de goden zijner vaderen zal hij geen acht geven, noch op de begeerte der vrouwen; hij zal ook op geen God acht geven, maar hij zal zich boven alles groot maken.
38 En hij zal den god Mauzzim in zijn standplaats eren; namelijk den god, welken zijn vaders niet gekend hebben, zal hij eren met goud, en met zilver, en met kostelijk gesteente, en met gewenste dingen.
39 En hij zal de vastigheden der sterkten maken met den vreemden god; dengenen, die hij kennen zal, zal hij de eer vermenigvuldigen, en hij zal ze doen heersen over velen, en hij zal het land uitdelen om prijs.
40 En op den tijd van het einde, zal de koning van het Zuiden tegen hem met hoornen stoten; en de koning van het Noorden zal tegen hem aanstormen, met wagenen, en met ruiteren, en met vele schepen; en hij zal in de landen komen, en hij zal ze overstromen en doortrekken.
41 En hij zal komen in het land des sieraads, en vele landen zullen ter nedergeworpen worden; doch deze zullen zijn hand ontkomen, Edom en Moab, en de eerstelingen der kinderen Ammons.
42 En hij zal zijn hand aan de landen leggen, ook zal het land van Egypte niet ontkomen.
43 En hij zal heersen over de verborgen schatten des gouds en des zilvers, en over al de gewenste dingen van Egypte; en die van Libye, en de Moren zullen in zijn gangen wezen.
44 Maar de geruchten van het Oosten en van het Noorden zullen hem verschrikken; daarom zal hij uittrekken met grote grimmigheid om velen te verdelgen en te verbannen.
45 En hij zal de tenten van zijn paleis planten tussen de zeeen aan den berg des heiligen sieraads; en hij zal tot zijn einde komen, en zal geen helper hebben.

In dit hoofdstuk vervult de engel Gabriel zijne belofte in het vorige hoofdstuk aan Daniel gedaan, dat hier hem zou "doen verstaan hetgeen dat zijn volk bejegenen zou in het vervolg der dagen" naar hetgeen "geteekend is in het geschrift der waarheid", in alle bijzonderheden voorspelt hij hier de opeenvolging der koningen van Perzië en Griekenland, en het verloop van hun rijken, in ‘t bijzonder het kwaad, dat Antiochus Epifanes in zijn tijd de kerk aandeed, wat tevoren voorzegd was, Hoofdstuk 8:11, 12. Hier is, 1. Eene korte voorspelling van de stichting van het Grieksche rijk op de puinhoopen van het Perzische rijk, dat nu pas ontstaan was, vers 1-4. II. Eene voorspelling van de gebeurtenissen, waarbij Syrië en Egypte betrokken waren, vers 5-20. III. Van de troonsbestijging van Antiochus Epifanes, zijne daden en voorspoed vers 21-29. IV. Van het groote kwaad, dat hij het joodsche volk en den Joodschen godsdienst zou aandoen en zijne verachting van allen godsdienst, vers 30-39. V. Van zijn eindelijken val en ondergang, als hij in ‘t laatst van zijne vervolging is, vers 40-45.

Daniël 11:1-4

Hier,

1. Doet de engel Gabriel Daniel weten, welken goeden dienst hij het Joodsche volk bewezen heeft, vers 1:*In het eerste jaar van Darius den Meder,* die Babel verwoestte en de Joden verloste uit dat huis der slavernij, *stond ik om hem te versterken en te steunen,* dat wil zeggen: ik was het middel om hem te beschermen en hem voorspoedig te maken in den oorlog en, nadat hij Babel veroverd had, hem in zijn besluit te versterken om de Joden los te laten, hetgeen waarschijnlijk op veel tegenstand stuitte. Zoo werd door den engel, en op verzoek van *den wachter,* het gouden hoofd verbroken en de bijl aan den wortel des booms gelegd. Wij moeten Gods hand erkennen in de versterking van hen, die vrienden der kerk zijn, tot den dienst, dien zij haar bewijzen en in hun bevestiging in hun goede voornemens, hiertoe maakt Hij gebruik van den dienst der engelen, meer den wij bemerken. En de vele voorbeelden, die wij gezien hebben van Gods zorg voor Zijn kerk in vroeger tijd, moediger ons aan om ook verder in moeilijkheden en benauwdheden ons op Hem te verlaten.

2. Voorspelt hij de regeering van vier Perzische koningen, vers 2:*Ik zal u de waarheid te kennen geven,* dat wil zeggen de ware meening van de visioenen van het groote beeld, en van de vier dieren, en in duidelijke woorden mededeelen, wat tevoren door duistere beelden werd voorgesteld. a. Er zullen *nog drie kortingen in Perzië opstaan,* behalve Darius, van wiens regeering deze profetie dateert, Hoofdstuk 9:1. Boughton meent, dat *Cyrus, Artaksasta* of *Artaxerxes,* door de Grieken *Cambyses* genoemd, en *Ahasveros,* die Esther tot koningin maakte, *Darius Hystaspes* genoemd, waren. Aan deze drie gaven de Perzen de volgende bijnamen-Cyrus was een vader, Cambyses een meester, en Darius een verzamelaar van schatten. Aldus Herodotus. *b.* Dan zal er nog een vierde zijn, *verrijkt meer dan alle andere,* namelijk Xerxes van wiens rijkdom de Grieksche schrijvers melding maken. *Versterkt in zijn rijkdom,* waarmee hij een ontzaglijk leger op de been bracht en onderhield, bestaande uit minstens achthonderd duizend man, *verwekte hij ze allen tegen het koninkrijk van Griekenland.* Xerxes' tocht naar Griekenland is beroemd in de geschiedenis, en het is even bekend, welk een schandelijke nederlaag hij daar leed. Hij, die, toen hij uittrok, de schrik van Griekenland was, was bij zijn terugkomst de spot van Griekenland. Aan Daniel behoefde niet gezegd te worden, welk een tegenspoed hij hebben zou, want hij verhinderde het bouwen van den tempel, maar spoedig daarop, omstreeks dertig jaar na den eersten terugkeer uit de gevangenschap, nam Darius, een jeugdig koning, het bouwen van den tempel weder op, daar hij de hand van God erkende in den tegenspoed van zijn voorgangers, die het belet hadden.

3. Hij voorspelt Alexanders veroveringen en de verdeeling van zijn rijk, vers 3. Hij is die *geweldige koning,* die *opstaan* zal tegen de koningen van Perzië, en hij zal *heerschen met groote heerschappij,* met despotische macht en over vele koninkrijken, hij zal *doen naar zijn welgevallen,* en teniet doen eveneens, wat de koningen der Meden en Perzen niet konden. Dat is Gods recht, maar hij wilde aan God gelijk zijn. Toen Aiexander na de verovering van Azië, als een god geëerd wilde worden, toen werd vervuld, dat *hij zal doen naar zijn welgevallen.* Maar, vers 4, zijn rijk zal spoedig uit *gerukt* en *verdeeld worden,* en geen van zijne opvolgers zal regeeren, *naar zijne heerschappij,* geen van hen zal zulk een uitgestrekt gebied noch zulk eene volstrekte macht hebben. Zijn rijk werd *gebroken voor anderen* dan die van zijne familie. Arideus, zijn broeder, werd koning van Macedonië, Olympias, Alexanders moeder, doodde hem en vergiftigde Alexanders beide zonen, Hercules en Alexander. Aldus werd zijne familie door haar eigen handen uitgeroeid. Zie hoe ijdel en vergankelijk wereldsche rang en

rijkdommen zijn, en de macht, waardoor zij verkregen worden. Nooit werd de ijdelheid der wereld en van hare grootheid duidelijker ten toon gesteld dan in de geschiedenis van Alexander. *Het is al ijdelheid en kwelling des geestes.*

Daniël 11:5-20

Hier wordt voorspeld,

1. Het ontstaan en de macht van twee groote koninkrijken uit de overblijfselen van Alexanders veroveringen, vers 5.

1. Het koninkrijk Egypte, dat groot gemaakt werd door *Ptolemaeüs Lagus,* een van Alexanders generaals, wiens opvolgers naar hem de Lagiden genoemd werden. Hij wordt de koning *van het Zuiden* genoemd, dat wil zeggen Egypte, vers 8, 43, 43. De landen, die, naar men rekent eerst aan Ptolemaeüs behoorden, zijn Egypte Foenicie, Arabië, Libië, Ethiopië, enz. Theocr. Idyl. 17.

2. Het koninkrijk Syrië, dat gesticht werd door *Seleucus Nicanor, of de Overwinnaar,* hij was een van Alexanders vorsten, en werd sterker dan de andere, ja de machtigste van Alexanders opvolgers. Men zeide, dat hij niet minder dan twee en zeventig koninkrijken onder zijne heerschappij had. Deze beide waren sterk tegen Juda, met het oog, waarop dit alles voorspeld werd, spoedig, nadat Ptolemaeüs zich in ‘t bezit gesteld had van Egypte, deed hij een inval in Judea, en nam Jeruzalem *op een sabbat,* onder voorwendsel van een vriendschappelijk bezoek. Ook Seleucus bracht onrust in Judea.

11. De vruchtelooze pogingen om deze twee rijken te vereenigen, ongelijk het ijzer en leem van Nebukadnezars beeld, vers G: *"Op het eind van sommige jaren,* ongeveer zeventig jaren na Alexanders dood zullen de Lagiden en de Seleuciden zich verbinden, maar niet in oprechtheid, *Ptolemaeüs Philadelphus,* de koning van Egypte, zal zijn dochter *Berenice* uithuwelijken aan *Antiochus Theos,* den koning van Syrië, die al eene vrouw had, met name *Laodice.* Berenice *zal komen tot den koning van het Noorden,* om eene overeenkomst te sluiten, maar die zal niet duurzaam zijn: Zij *zal de macht des arms niet behouden,* noch zij, noch haar nakomelingschap zullen zich in het rijk van het Noorden vestigen, noch zal Ptolemaeüs, haar vader, noch Antiochus haar echtgenoot, tusschen wie een groot verbond zou zijn *bestaan,* maar *zij zal overgegeven worden, en die haar gebracht hebben",* allen, die dat ongelukkig huwelijk tusschen haar en Antiochus ontwierpen, dat zooveel kwaad veroorzaakte, in plaats van een verbond ten gevolge te hebben tusschen beide kronen, zooals gehoopt werd. Antiochus scheidde van Berenice, nam opnieuw zijne vroegere vrouw Laodice, die hem spoedig daarop vergiftigde, en Berenice en haar zoon liet vermoorden waarna zij haar eigen zoon en van Antiochus tot koning liet maken, die *Seleucus Callinicus* genoemd werd.

III. Een oorlog tusschen de twee koninkrijken, vers 7, 8. Een tak uit denzelfden wortel als Berenice *zal opstaan in zijnen staat. Ptolemaeüs Exergetes,* de zoon en opvolger van Ptolemaeüs Philadelphus, zal met een leger optrekken tegen Seleucus Callinicus, den koning van Syrië, om het onrecht, zijne zuster aangedaan, te wreken, en zal overwinnen, en hij zal ten rijken buit meevoeren, beide van personen en goederen naar Egypte, en *zal eenige jaren staande blijven boven den koning van het Noorden.* Deze Ptolemaeüs regeerde zes en veertig jaar, en Justinus zegt, dat als zijn eigen zaken hem niet naar zijn land teruggeroepen hadden, hij zich in dezen oorlog meester gemaakt zou hebben van het heele koninkrijk Syrië. Maar, vers 9, hij zal gedwongen worden *in het koninkrijk te komen en wederom in zijn land te trekken,* om daar de orde te handhaven, zoodat hij den oorlog buitenslands niet langer kon doorzetten. Het is iets zeer gewoons, dat een onoprechte vrede op een bloediger oorlog uitloopt.

IV. De lange en werkzame regeering van *Antiochus den Grooten,* koning van Syrië Seleucus Callinicus, de koning van het Noorden, die overwonnen was en in zijn rampspoed stierf, liet twee zonen na, Seleucus en Antiochus, dat zijn zijn zonen, de zonen van den koning van het Noorden, die *zich in strijd zullen mengen, en eene menigte van groote heiren verzamelen,* om te heroveren, wat hun vader verloren had, vers 10. Maar, daar Seleucus, de oudste, zwak was, en niet in staat zijn leger aan te voeren, werd hij door zijne vrienden vergiftigd, hij had maar twee jaar geregeerd, hij werd opgevolgd door zijn broeder Antiochus, die zeven en dertig jaar regeerde en de Groote genoemd werd. Daarom, hoewel de engel eerst van zonen sprak, gaat hij nu voort met het verhaal van *een van hen,* die nog slechts vijftien jaar oud was, toen hij begon te regeeren, en hij *zal snellijk komen* en *overstroomen* en *doortrekken* en hernemen, wat zijn vrede verloren had.

1. De koning van het Zuiden zal in dezen oorlog eerst veel voorspoed hebben. *Ptolemaeüs Philopater,* verontwaardigd over de vernederingen, hem door Antiochus aangedaan, zal, hoewel anders een traag vorst, *uittrekken en tegen hem strijden,* en zal een groot leger in het veld brengen van zeventig duizend voetknechten en vijf duizend paarden, en drie en zeventig olifanten. En *de groote menigte,* het leger van Antiochus, bestaande uit twee en zestigduizend man te voet, zes duizend paarden en honderd twee olifanten, *zal in zijne hand gegeven worden.* Polybius, die ten tijde van Scipio leefde, heeft een nauwkeurig verhaal geschreven van den slag bij *Raphia.* Toen Ptolemaeüs Philopater deze overwinning behaald had, werd hij zeer onbeschaamd *zijn hart verhief zich,* hij ging in den tempel van God te Jeruzalem, en in strijd met de wet, trad hij het heilige der heiligen binnen, waarom God een twist met hem heeft, zoodat, hoewel hij *eenige tienduizenden nedervellen* zal, hij er niet door *gesterkt zal worden,* op den duur. Want,

2. De koning van het Noorden, Antiochus de Groote, zal *wederkeeren* met *een grooter menigte dan de eersten* en, *aan het einde van de tijden der jaren* zal hij komen *met eene groote heirkracht en groot goed,* tegen den koning van het Zuiden *Ptolemaeüs Epifanes,* die zijn vader, Ptolemaeüs, opgevolgd was, wat een groot voordeel was voor Antiochus. Op dezen tocht had hij eenige machtige bondgenooten, vers 14:*Velen zullen opstaan tegen den koning van het Zuiden.* Philippus van Macedonië was de bondgenoot van Antiochus tegen Egypte, en zijn veldheer Scapos, dien hij naar Syrië zond, Antiochus versloeg hem, vernietigde een groot deel van zijn leger, waarop de Joden zich gaarne bij Antiochus aansloten, met hen optrokken, en hem hielpen de garnizoenen van Ptolemaeüs te overwinnen. Dan *zullen de scheurmakers uws volks verheven worden* om *het gezicht te bevestigen,* om de vervulling van deze profetie te bevorderen, *doch zij zullen vallen,* vers 14. Hierop zal deze zelfde Antiochus een anderen weg inslaan om zijn plannen tegen den koning van het Zuiden uit te voeren. *a* Hij zal zijne sterke plaatsen bij verrassing nemen, al wat hij in Syrië en Samaria veroverd heeft, en de wapens van het Zuiden, de gansche macht van den koning van Egypte, zal hem niet kunnen weerhouden. Zie, hoe twijfelachtig en wisselvallig de kansen in dezen oorlog zijn, het is als koopen en verkoopen, beurtelings winnen en verliezen, nu eens is de eene partij sterker, en dan weer de andere, toch niet bij toeval, het is niet, wat men *krijgsgeluk* noemt, maar naar den wil en raad van God, die den een vernedert en den andere verhoogt. b. Hij zal zich meester maken van het land van Judea, vers 16:*Hij, die tegen hem komt,* dat is de koning van het Noorden, zal alles voor zich neerwerpen en doen, wat hem behaagt, en hij zal *staan* en vasten voet krijgen in *het land des sieraads,* dat was het land van Israël, maar door zijne hand zal het verwoest en verteerd worden, want met den buit van dat goedeland onderhield hij zijne groote krijgsmacht. Het land Judea lag tusschen deze twee machtige rijken in, zoodat het in alle oorlogen tusschen hen noodzakelijk het meest lijden moest, want zij droegen het beide geen goed hart toe. Toch

lezen sommigen hier: *Door zijne hand zal het voltooid worden,* alsof de bedoeling was, dat het land van Judea, onder bescherming van Antiochus, zou bloeien, en in beteren toestand komen dan het geweest was. c. Hij zal zijn oorlog tegen den koning van Egypte voortzetten, en zijn *aangezicht stellen om met de krachs zijns ganschen koninkrijks te komen,* en gebruik te maken van de teere jeugd van Ptolemaeüs Epifanes, met de hulp van *de oprechten,* velen van de vrome Joden, vers 17. Om zijn doel te bereiken, zal hij hem zijne dochter Cleopatra tot vrouw geven, evenals Saul zijne dochter aan David gaf, *om hem te verderven,* maar *zij zal niet vaststaan* aan haars vaders zijde, zij zal *niet voor hem zijn,* maar voor haar echtgenoot, waardoor het plan in duigen valt. *d.* Zijn oorlog met de Romeinen wordt hier voorspeld, vers *18:Hij zal zijn aangezicht tot de eilanden keeren,* de eilanden der heidenen, Genesis 10:5, Griekenland en Italië. Hij nam verscheidene eilanden bij de kust van Klein-Azië, Rhodes, Samos, Delos enz. waarvan hij zich door geweld of bij verdrag meester maakte, maar *een overste of staat,* zooals sommigen lezen, de Romeinsche senaat, of een Romeinsch veldheer, *zal zijn smaad doen ophouden tegen hem,* namelijk tegen Rome, *behalve dat hij zijn smaad op hem zal doen wederkeeren,* hem met schande overladen zal. Dit werd vervuld, toen de twee Scipio's met een leger tegen Antiochus werden gezonden. In dien tijd was Hannibal bij hem, die hem den raad gaf een inval te doen in Italië en het te verwoesten, zooals hij gedaan heeft, Scipio leverde hem slag, en bracht hem een volkomen nederlaag toe, hoewel Antiochus zeventigduizend man had en de Romeinen maar dertigduizend. Aldus *deed hij zijn smaad op hem wederkeeren. e.* Zijn val. Toen hij volkomen verslagen was door de Romeinen, en gedwongen om al wat hij in Europa had aan hem over te geven, en eene zware schatting, hem opgelegd, beloofd had, *keerde hij zijn aangezicht naar zijn land,* en, niet wetende, hoe hij aan geld moest komen om de schatting te betalen, plunderde hij een tempel van Jupiter, wat zijn eigen onderdanen zoozeer tegen hem verbitterde, dat zij tegen hem opstonden en hem doodden. Zoo *stiet hij aan* en *viel* en *werd niet meer gevonden,* vers 19. *f.* Zijn naaste opvolger, vers 20. Er stond een op in zijne plaats, die *een geldeischer deed doortrekken* een afperser. Deze beschrijving past opmerkelijk goed op Seleucus Philopater, den oudsten zoon van Antiochus den Grooten, die een groot verdrukker van zijne onderdanen was, en zeer veel geld van hen eischte, en toen hem gezegd werd, dat hij daardoor zijne vrienden verliezen zou, zeide hij, dat hij geen beter vriend kende dan geld. Eveneens beproefde hij den tempel te Jeruzalem te berooven, waarop dit in 't bijzonder schijnt te doelen. Maar *hij zal in eenige dagen gebroken worden, niet door toornigheden noch door oorlog,* maar vergiftigd door Heliodorus, een van zijn eigen dienaren, toen hij nog maar twaalf jaar geregeerd en nog niets bijzonders gedaan had.

V. Laat ons uit dit alles leeren,

1. Dat God door Zijne leiding dezen verhoogt en genen vernedert, naar Hem behaagt, den een uit nederiger stand bevordert, en anderen, die zeer hoog stonden, achteruitzet. Sommigen hebben de grooten dezer wereld *den voetbal der fortuin* genoemd, laat men liever zeggen, dat *zij het werktuig der Voorzienigheid* zijn.

2. Deze wereld is vol van *krijgen en vechterijen,* die *uit de wellusten der menschen komen* en haar tot een tooneel van zonde en ellende maken.

3. Alle veranderingen en omwentelingen van staten en koninkrijken, en alle gebeurtenissen, ook de allerkleinste en toevalligste, zijn duidelijk en volmaakt voorzien door den God des hemels, en voor Hem is niets nieuw.

4. Geen woord van God zal ter aarde vallen maar wat Hij bepaald en wat Hij besloten heeft zal onfeilbaar gebeuren, en ook de zonde der menschen zullen Zijn oogmerk moeten dienen en er toe bijdragen om Zijn raad te rechter tijd ten uitvoer te brengen, en toch is *God niet de Auteur der zonde.*

5. Dat het tot recht verstand van sommige deelen der Schrift, noodzakelijk is, dat heidensche schrijvers geraadpleegd worden, die licht werpen op de Schrift en de vervulling toonen van wat daar voorspeld is, zij hebben daarom reden God te danken voor de menschelijke geleerdheid, waarmee velen grooten dienst hebben bewezen aan goddelijke waarheden.

HOOFDSTUK 12

1 En te dier tijd zal Michael opstaan, die grote vorst, die voor de kinderen uws volks staat, als het zulk een tijd der benauwdheid zijn zal, als er niet geweest is, sinds dat er een volk geweest is, tot op dienzelven tijd toe; en te dier tijd zal uw volk verlost worden, al wie gevonden wordt geschreven te zijn in het boek.
2 En velen van die, die in het stof der aarde slapen, zullen ontwaken, dezen ten eeuwigen leven, en genen tot versmaadheden, en tot eeuwige afgrijzing.
3 De leraars nu zullen blinken, als de glans des uitspansels, en die er velen rechtvaardigen, gelijk de sterren, altoos en eeuwiglijk.
4 En gij, Daniel! sluit deze woorden toe, en verzegel dit boek, tot den tijd van het einde; velen zullen het naspeuren, en de wetenschap zal vermenigvuldigd worden.
5 En ik, Daniel, zag, en ziet, er stonden twee anderen, de een aan deze zijde van den oever der rivier, en de ander aan gene zijde van den oever der rivier.
6 En hij zeide tot den Man, bekleed met linnen, Die boven op het water der rivier was: Tot hoe lang zal het zijn, dat er een einde van deze wonderen zal wezen?
7 En ik hoorde dien Man, bekleed met linnen, Die boven op het water van de rivier was, en Hij hief Zijn rechter hand en Zijn linkerhand op naar den hemel, en zwoer bij Dien, Die eeuwiglijk leeft, dat na een bestemden tijd, bestemde tijden, en een helft, en als Hij zal voleind hebben te verstrooien de hand des heiligen volks, al deze dingen voleind zullen worden.
8 Dit hoorde ik, doch ik verstond het niet; en ik zeide: Mijn Heere! wat zal het einde zijn van deze dingen?
9 En Hij zeide: Ga henen, Daniel! want deze woorden zijn toegesloten en verzegeld tot den tijd van het einde.
10 Velen zullen er gereinigd en wit gemaakt, en gelouterd worden; doch de goddelozen zullen goddelooslijk handelen, en geen van de goddelozen zullen het verstaan, maar de verstandigen zullen het verstaan.
11 En van dien tijd af, dat het gedurig offer zal weggenomen, en de verwoestende gruwel zal gesteld zijn, zullen zijn duizend tweehonderd en negentig dagen.
12 Welgelukzalig is hij, die verwacht en raakt tot duizend driehonderd vijf en dertig dagen.
13 Maar gij, ga henen tot het einde, want gij zult rusten, en zult opstaan in uw lot, in het einde der dagen.

Dit alles is een profetie van de regering van Antiochus Epifanes, de kleine hoorn, waarvan tevoren gesproken is, Hoofdstuk 8:9, een gezworen vijand van de Joodse godsdienst en een bitter vervolger van zijn aanhangers. De ellende, die de Joden te verduren hadden onder de regering van de Perzische koningen, werd Daniël niet zo in alle bijzonderheden voorspeld als deze, omdat er toen nog profeten onder hen waren, Haggai en Zacharia, om hem te bemoedigen, maar de ellende in de dagen van Antiochus werd voorspeld omdat de profetie voor die tijd zou ophouden en het noodzakelijk zou zijn zijn toevlucht te nemen tot het geschreven woord. Op sommige dingen in deze voorspelling betreffende Antiochus wordt gezinspeeld in de Nieuwtestamentische voorspellingen van de antichrist, in 't bijzonder vers 36, 37. En daar het de gewoonte is van de profeten, als zij de voorspoed van de Joodse kerk voorspellen, om gebruik te maken van uitdrukkingen, die toepasselijk waren op het koninkrijk van Christus, en onmerkbaar over te gaan in een profetie daarvan, maken zij bij de voorspelling van de tegenspoed van de kerk gebruik van uitdrukkingen, die reiken tot het rijk van de antichrist, zijn opkomst en zijn val. Betreffende Antiochus voorspelt de engel hier

I. Zijn karakter: Hij zal een verachte zijn. Hij noemde zichzelf Epifanes-de Doorluchtige, maar zijn karakter was het tegengestelde van zijn bijnaam. De heidense schrijvers beschrijven hem als een man van een vreemd karakter, ruw en heftig, laag en gemeen. Soms sloop hij weg van het hof naar de stad, en voegde zich bij schandelijk gezelschap, incognito-vermomd, hij knoopte kennis aan met gewone mensen en met de laagste vreemdelingen, die in de stad kwamen. Hij had de onverklaarbaarste grillen, zodat sommigen hem voor onwijs, anderen voor gek hielden. Daarom werd hij genoemd. Epimanes-de Razende. Hij wordt een verachte genoemd, want hij was lange tijd als gijzelaar te Rome geweest voor de trouw van zijn vader, toen de Romeinen die overwonnen hadden, en men was overeengekomen, dat, als de andere gijzelaars uitgewisseld werden, hij zou blijven als gevangene met vrijheid van beweging.

II. Zijn troonsbestijging. Door list slaagde hij er in Demetrius, de zoon van zijn oudste broeder, als gijzelaar naar Rome te laten zenden, om hem te vervangen, in strijd met de overeenkomst, en nadat zijn oudste broer door Heliodorus uit de weg geruimd was, vers 20, nam hij bezit van de troon. De Syriërs gaven hem die niet, vers 21, omdat zij wisten, dat hij toekwam aan de zoon van zijn broeder ook bemachtigde hij hem niet door het zwaard, maar kwam in stilte, onder voorwendsel van te regeren voor de zoon van zijn broeder, Demetrius, die als gijzelaar te Rome was. Maar met behulp van Eumenes en Attalus, naburige vorsten, wist hij invloed op het volk te krijgen en door vleierijen bemachtigde hij het koninkrijk, versterkte zich er in, en verpletterde Heliodorus die hem het hoofd bood met de armen van de overstroming, die hem tegenstonden werden overstroomd en verbroken, ook de Vorst van het verbond, zijn neef, de wettige erfgenaam, met wie hij een overeenkomst voorwendde, dat hij afstand zou doen van de troon, zodra hij terugkwam, vers 22. Maar, vers 23 :Na de vereniging met hem zal hij bedrog plegen, eis een, wiens grondbeginsel is, dat vorsten zich niet langer door hun woord gebonden moeten achten dan in hun belang is. Met weinig volks dat hem in 't begin aanhangt, zal hij gesterkt worden, en, vers 24, met stilheid zal hij in de vette plaatsen des lands komen, en in tegenstelling met zijn voorgangers, zal hij roof en buit en goederen uitstrooien onder het volk, om zich bemind te maken, maar tegelijkertijd zal hij tegen de vastigheden zijn gedachten denken, om er zich van meester te maken, zodat zijn mildheid maar korte tijd duren zal, als hij daar garnizoen gelegd heeft, zal hij geen buit meer uitdelen, maar door geweld heersen, zoals gemeenlijk doen, die door list hun macht verkregen hebben. Die binnensluipt als een vos, heerst als een leeuw. Sommigen passen deze verzen toe op zijn eerste tocht naar Egypte, toen hij niet als vijand kwam, maar als vriend en voogd van de jongen koning Ptolemaeüs Philometer, en daarom slechts een klein gevolg meebracht, maar dappere mannen, en trouw aan zijn zaak, die

hij in verschillende vestingen van Egypte plaatste, waarvan hij zich op die manier meester maakte.

III. Zijn oorlog met Egypte, die zijn tweede tocht daarheen was. Deze wordt beschreven. vers 25, 27. Antiochus zal zijn kracht en hart verwekken tegen Ptolemaeüs Philometer, koning van Egypte. Dan zal Ptolemaeüs zich in de strijd met hem mengen, en tegen hem optrekken met een grote en zeer machtige heirkracht, maar, hoe groot zijn leger ook is, zal Ptolemaeüs toch niet in staat zijn hem te weerstaan, want het leger van Antiochus zal het zijne verslaan en vele verslagenen zullen vallen. En geen wonder, want de koning van Egypte zal door zijn raadslieden verraden worden, die de stukken van zijn spijs eten, die zijn brood eten, zullen, door Antiochus omgekocht, gedachten tegen hem denken en hem breken, en wat is tegen zulk verraad bestand? Na de slag zal een vredesverdrag ontworpen worden, en deze twee koningen zullen aan een tafel samenkomen, om de artikelen van de vrede tussen hen vast te stellen, maar geen van beide zal oprecht zijn, want zij zullen, in al hun beloften en betuigingen van vriendschap, leugen spreken, want hun harten zullen terzelfder tijd zijn om elkander kwaad te doen, zoveel in hun vermogen is. En dus is het niet te verwonderen, dat het niet zal gelukken. De vrede zal niet duurzaam zijn, maar het eind er van zal zijn ten tijde, bestemd door de goddelijke Voorzienigheid, dan zal de oorlog opnieuw uitbreken, als een kwaal die niet genezen is.

IV. Een nieuwe tocht tegen Egypte. Van de vorigen keerde hij weder met goed, vers 29, en daarom nam hij de eerste de beste gelegenheid te baat om een nieuwen inval in Egypte te doen, ter tijd, bestemd door de goddelijke Voorzienigheid, namelijk twee jaar later, in het achtste jaar van zijn regering, vers 29. Hij zal tegen het Zuiden komen. Maar zijn ondernemen zal niet slagen, zoals de twee vorige malen, hij zal zijn doel niet bereiken, zoals tevoren eenmaal en andermaal, want, vers 30, er zullen schepen van de Kittieten tegen hem komen, dat is: de vloot van de Romeinen, of alleen gezanten van de Romeinse senaat, die in schepen kwamen. Ptolemaeüs Philometer, de koning van Egypte, die nu in nauw verbond was met de Romeinen, verzocht hun hulp tegen Antiochus, die hem en zijn moeder Cleopatra in de stad Alexandrië belegerd had. De Romeinse senaat zond daarop een gezantschap naar Antiochus, om hem te bevelen het beleg op te breken, en, toen hij enige tijd verlangde om er over te denken en er met zijn vrienden over te raadplegen, trok Popilius, één van de gezanten, met zijn staf een cirkel om hem heen, en eiste, als een, die gezag heeft, een beslist antwoord, voordat hij uit die cirkel stapte, waarop hij, bevreesd voor de Romeinse macht, noodgedwongen, onmiddellijk bevel gaf het beleg op te breken en zijn leger Egypte liet ontruimen. Zo verhalen Livius en anderen de geschiedenis waarop deze profetie doelt. Hij zal met smart bevangen worden en weerkeren, want het was een grote marteling voor hem, aldus gedwongen te worden om te wijken.

V. Zijn woede en wrede behandeling van de Joden. Dit is het deel van zijn beheer, of liever wanbeheer, waarover deze profetie het uitvoerigst is. Op de terugtocht uit Egypte, voorspeld in vers 28, in het zesde jaar van zijn regering, verrichtte hij daden tegen de Joden, toen plunderde hij stad en tempel. Maar allervreselijkst hield hij huis op zijn terugkeer uit Egypte, twee jaar later, geprofeteerd in vers 30. Toen nam hij Judea, op weg naar zijn land, en, omdat hij in Egypte zijn doel niet bereiken kon, omdat de Romeinen tussenbeide kwamen nam hij wraak op de arme Joden die hem geen reden hadden gegeven, maar wel God grotelijks getergd, om toe te laten, dat hij het deed,

1. Hij had een diepgewortelde haat tegen de Joodse godsdienst: Zijn hart zal zijn tegen het heilig verbond, dat verbond van de afzondering, waardoor de Joden gevormd waren tot een

volk, onderscheiden van alle andere volken en boven hen. Hij haatte de wet van Mozes en de dienst van de ware God en ergerde zich aan de voorrechten van het Joodse volk en de beloften, hun gedaan. Wat de hoop en blijdschap is van Gods volk, is de afgunst van hun naburen, en dat is het heilig verbond Ezau haatte Jakob, omdat hij de zegen ontvangen had. Die vreemd zijn aan het verbond, zijn dikwijls zijn vijanden.

2. Hij voerde zijn boze plannen tegen de Joden uit met behulp van enige trouweloze afvallige Joden. Hij zal acht geven op de verlaters van het heilig verbond, vers 30, namelijk sommigen van de Joden, die hun godsdienst ontrouw waren, en de zeden van de heidenen invoerden, met wie zij een verbond maakten. Zie de vervulling hiervan in I Macc. 1:11-15, waar uitdrukkelijk van deze afvallige Joden gezegd wordt, dat zij zich niet besneden en het heilig verbond verzaakten. Wij lezen, 2 Macc. 4:9, van Jason, de broeder van Onius, de hogepriester, die op last van Antiochus een school opende te Jeruzalem, om jongelieden op te voeden naar de gewoonten van de heidenen, 2 Macc. 4:23 enz, van Menelaus, die de belangen van Antiochus tot de zijne maakte en hen op zijn laatste terugtocht uit Egypte, binnen Jeruzalem wist te brengen. Wij lezen in het boek van de Maccabeën veel van het kwaad, door deze verraders van hun eigen volk, de Joden aangedaan, namelijk door Jason, Menelaus en hun partij. Bij alle gelegenheden maakte hij van hen gebruik. "Die goddelooslijk handelen tegen het verbond, die hun godsdienst verzaken, en zich met de heidenen verbinden, zal hij doen huichelen door vleierijen, om hen in hun afval te verharden, en gebruik van hen te maken als lokvogels om anderen te verleiden" vers 32. Het is niet vreemd, als degenen, die niet in overeenstemming met hun godsdienst leven maar in hun wandel goddelooslijk handelen tegen het verbond, gemakkelijk door vleierijen verleid worden om hun godsdienst te verzaken. Als bun goed geweten schipbreuk lijdt, zal hun geloof spoedig eveneens schipbreuk lijden.

3. Hij ontheiligde de tempel. Armen ontstaan uit hem, vers 31, niet alleen zijn eigen leger, dat hij meebracht uit Egypte, maar zeer veel verzakers van de Joodse godsdienst, die zich bij hem voegden, en zij ontheiligden het heiligdom en de sterkte, niet alleen de heilige stad, maar ook de tempel. de geschiedenis hiervan vinden wij in I Macc. 1:21 enz. Hij trad vermetel het heiligdom binnen, nam het gouden altaar en de kandelaar weg, enz. En daarom, vers 25, was er een grote rouw in Israël, de vorsten en oudsten treurden, enz. En, 2 Macc. 5:15, Antiochus ging in het heilige van de heiligen, vergezeld van Menelaus, de verrader van de wet en van zijn eigen land. Antiochus, die besloten had, allen zijn godsdienst te doen aannemen, nam het gedurig offer weg, vers 31.. Sommigen merken op, dat het woord Tummidh, dat dagelijks betekent, hier, en elders gebruikt wordt voor het dagelijks offer, alsof het met opzet was eene gelegenheid te geven, het aan te vullen met offer, dat tegengegaan werd door Antiochus, of met de dienst van het evangelie, die door de Antichrist tegengegaan werd. Vervolgens stelde hij de verwoestenden gruwel op het altaar, I Macc. 1:54, ook een afgodisch altaar, vers 59, en noemde de tempel tempel van Jupiter Olympius, 2 Macc. 6:2.

4. Hij vervolgde die zich rein hielden. Hoewel er velen waren, die goddelooslijk handelden tegen het verbond, zijn er toch ook nog, die hun God kennen, en zijn kennis bewaren, en zij zullen sterk zijn en grote daden doen, vers 32.. Als anderen de eisen van de tiran inwilligen, en hun geweten onderwerpen aan zijn bedrog, houden zij dapper stand, weerstaan de verzoeking, en maken de tiran zelf beschaamd over zijn aanslag op hen. de goede oude Eleazar, een van de voornaamste schriftgeleerden, spuwde het zwijnevlees, dat men hem in de mond duwde, manmoedig weer uit, hoewel hij wist, dat hij dood gemarteld zou worden, als hij het deed, wat ook gebeurde, 2 Macc. 6:19. De moeder en haar zeven zonen werden ter dood gebracht, omdat zij hun godsdienst bleven aanhangen, 2 Macc. 7. Dit alles wordt met recht grote daden

genoemd: want het lijden te verkiezen boven de zonde is eene grote daad. En het was door het geloof, door de kracht des geloofs, dat zij die grote daden deden, dat zij uitgerekt werden, de aangebodene verlossing niet aannemende, zoals de apostel zegt, waarschijnlijk met het oog op deze geschiedenis, Hebreeen 11:35. Of het kan slaan op de militaire moed en daden van Judas Maccabaeus en anderen, die Antiochus tegenstonden. De ware kennis van God is en zal zijn de kracht van de ziel, en in de kracht daarvan doen begenadigde zielen heldendaden. Die zijn naam kennen zullen op hem vertrouwen, en in dat vertrouwen grote dingen doen. Betreffende dit volk, dat zijn God kende, wordt ons hier gezegd,

a. Dat zij velen zullen onderwijzen, vers 33. Zij zullen er werk van maken anderen te leren, wat zij zelf geleerd hebben van het verschil tussen waarheid en leugen, tussen goed en kwaad. Die zelf kennis van God hebben, behoren hun kennis mee te delen aan hun omgeving, en deze geestelijke mildheid moet eene verre strekking hebben: zij moeten velen onderwijzen. Sommigen denken, dat hiermee bedoeld wordt een vereniging, opgericht tot verbreiding van Godskennis, Assidiërs genaamd, godzalige mensen, piëtisten, dat is de betekenis van het woord, die beide geleerd waren in en ijveraars voor de wet, deze onderwezen velen. In tijden van vervolgingen afval, tijden van beproeving, moeten zij, die kennis. hebben, er gebruik van maken tot sterking en opbouwing van anderen. Die zelf recht verstaan behoren te doen wat zij kunnen om anderen te doen verstaan, want kennis is een talent waarmee gewoekerd moet worden. Of, zij zullen velen onderwijzen door hun volharding in hun plicht en hun geduldig lijden daarvoor. Goede voorbeelden onderwijzen velen en zijn voor velen het leerzaamste onderwijs.

b. Zij zullen vallen door de wreedheid van Antiochus, zullen gemarteld en ter dood gebracht worden door zijn woede. Hoe voortreffelijk en verstandig zij ook zijn, en hoe nuttig en nodig voor anderen, toch zal Antiochus hun geen genade bewijzen, maar zij zullen vallen vele dagen. Gij zult een verdrukking hebben van tien dagen, Openbaring 2:10. In de boeken van de Maccabeën lezen wij veel van Antiochus' barbaarse mishandeling van de vrome Joden, hoevelen hij er in de oorlog doodde en hoevelen hij in koelen bloede vermoordde. Vrouwen werden ter dood gebracht omdat zij haar kinderen besneden, en de kinderen werden aan haar hals opgehangen, I Macc. 1:60, 61. Maar waarom liet God dit toe? Hoe is dit te rijmen met Gods rechtvaardigheid en goedheid? Ik antwoord: zeer goed, als wij bedenken, wat Gods bedoeling hiermee was, vers 35:Van de leraars zullen er sommigen vallen, maar het zal ten voordeele var. de kerk zijn, en voor hun eigen geestelijk welzijn. Het zal zijn, om hen te louteren, te reinigen en wit te maken. Zij hadden deze beproevingen zelf nodig. De besten hebben hun vlekken, die afgewassen moeten worden, hun schuim, dat gezuiverd moet worden, en hun ellende, in 't bijzonder hun aandeel in de algemene ellende, zijn dienstig hiertoe, als zij aan hen geheiligd zijn door de genade van God, zijn zij het middel om hun verkeerde neigingen te doden, daar zij hen aftrekken van de wereld en hen tot groter ernst en ijver in de godsdienst opwekken. Zij beproeven hen zoals zilver in de oven van het schuim gezuiverd wordt, zij zuiveren hen, zoals de tarwe in de schuur gezift wordt van het kaf, en zij maken hen wit, zoals de wol door de voller van het vuil ontdaan wordt. Zie 1 Petrus 1:7. Hun lijden om der gerechtigheid wil zou het volk van de Joden beproeven en zuiveren, zou hen overtuigen van de waarheid, voortreffelijkheid en macht van die heilige godsdienst, uit aanhankelijkheid, waaraan deze leraars stierven. Het bloed van de martelaren is het zaad van de kerk, het is kostbaar bloed, en geen druppel er van moet vergoten worden dan voor dat heilige doel.

c. De zaak van de godsdienst, hoewel zozeer gerammeld, zal niet instorten. Als zij zullen vallen, zullen zij niet geheel terneergeworpen worden, maar met een kleine hulp zullen zij

geholpen worden, vers 34. Judas Maccabaeus en zijn broeders, en enige weinigen met hem, zullen tegen de tiran opstaan, en de verongelijkte zaak van de godsdienst handhaven, zij haalden de afgodische altaren omver, besneden de onbesneden kinderen, die zij vonden, rukten de wet uit de hand van de heidenen, en het werk was voorspoedig in hun handen, I Macc. 2:45 enz. Die de zaak van de godsdienst steunen, als zij bedreigd en getroffen wordt, zullen hulp verlangen, al worden zij niet terstond verlost en overwinnaars. En een kleine hulp moet niet versmaad worden, maar, als de tijden zeer slecht zijn, moeten wij dankbaar zijn voor enige opwekking. Eveneens wordt voorspeld, dat velen zich door vleierijen tot hen zullen vervoegen, als zij zien, dat de Maccabeeën voorspoedig zijn, zullen sommige Joden zich bij hen voegen, die geen oprechte vrienden van de godsdienst zijn, maar alleen vriendschap voorwenden, 't zij met de bedoeling hen te verraden, of in de hoop met hen groot te worden, maar de vuurproef zal scheiding maken tussen wat kostbaar en wat waardeloos is en daardoor openbaar maken wie volmaakt en wie het niet zijn.

d. Al duurt deze ellende lang, er zal eenmaal een eind aan komen. Het zal zijn voor een bestemde tijd een beperkte tijd, vastgesteld in de goddelijken raad. Deze tijd van de oorlog zal vervuld worden. Tot hiertoe en niet verder zal de macht van de vijand komen, hier zal Hij zich stellen tegen de hoogmoed van de golven.

5. Hij werd zeer trots, onbeschaamd, en goddeloos, en opgeblazen door overwinningen, daagde hij de Hemel uit, vertrad alles wat heilig was, vers 36 enz. En hier begint, naar de mening van sommigen, een profetie van de antichrist, het rijk van de paus. Het is klaar, dat Paulus, in zijn profetie van de opkomst en regering van de mens van de zonde hierop doelt, 2 Thessalonicenzen 2:4, hetgeen toont, dat Antiochus type en voorbeeld was van die vijand, evenals Babel het was, maar dit gevoegd bij de voortgezette verhandeling van de vorige profetieën betreffende Antiochus, lijkt het mij waarschijnlijk, dat het voornamelijk doelt op hem en in hem zijn eerste vervulling vond, en op de ander alleen betrekking heeft bij wijze van analogie.

a. Hij zal goddeloos de eer van de God Israëls wegnemen, de alleen levende en ware God, hier de God van de goden genoemd, Hij zal, ten spijt van Hem en Zijn gezag, naar zijn welgevallen doen tegen Zijn volk en Zijn heilige godsdienst, hij zal zich boven Hem verheffen zoals Sanherib deed, en zal wonderlijke dingen spreken tegen Hem, Zijn wetten en inzettingen. Dit werd vervuld, toen Antiochus verbood, dat er offeranden in Gods tempel geofferd zouden worden, en beval de Sabbat te schenden, het heiligdom en het heilige volk te verontreinigen, enz. om hem de wet te doen vergeten en alle inzettingen te veranderen, en dat op straffe des doods, I Macc. 1:45.

b. Hij zal in zijn trots alle goden smaden, zich verheffen boven hen, zelfs boven de goden van de volken. Antiochus schreef naar alle delen van zijn rijk, dat iedereen de goden, die hij gediend had, moest verzaken, en eren, die hij beval te eren, in strijd met de gewoonte van alle veroveraars, die voor hem waren geweest, I Macc. 1:41, 42. En al de heidenen onderwierpen zich aan het gebod van de koning, verzot als zij waren op hun goden, vonden zij hen niet waard om voor hen te lijden, maar, daar hun goden afgoden waren, was het hun hetzelfde welke goden zij dienden. Antiochus gaf op genen god acht, maar maakte zich boven alles groot, vers 37. Hij was zo trots, dat hij zich voor meer dan een sterveling hield, dat hij de golven van de zee bevelen, en aan de sterren des hemels reiken kon, zoals zijn onbeschaamdheid en hooghartigheid beschreven wordt, 2 Macc. 9:8, 10. Aldus wierp hij alles voor zich neer, tot dat de gramschap voleindigd was, vers 36, totdat zijn loopbaan ten einde

was en hij de maat van zijn ongerechtigheid had vol gemaakt, want wat vast besloten is zal geschieden en niets meer en niets minder.

c. Hij zal, in strijd met de gewoonte van de heidenen, op de god van zijn vaderen geen acht geven, vers 37. Hoewel liefde voor de godsdienst hunner vaderen, onder de heidenen, bijna even natuurlijk was als de begeerte van de vrouwen, want zoek in de eilanden van de Kittieten, gij zult er geen voorbeeld vinden van een volk, dat de goden veranderd heeft, Jeremia 2:10, 11, toch zal Antiochus op de goden van zijn vaderen geen acht geven, hij maakte wetten om de godsdienst van zijn land te vernietigen en de afgoden van de Grieken in te voeren. En, hoewel zijn voorgangers de God van Israël hadden geëerd en grote giften aan de tempel te Jeruzalem gegeven, 2 Macc. 3:2, 3, deed hij God en Zijn tempel de grootste schande aan. Dat hij geen acht gaf op de begeerte van de vrouwen kan zijn barbaarse wreedheid betekenen, dat hij namelijk kunne noch leeftijd, ook de zuigelingen niet sparen zal, of zijn onnatuurlijke lusten, of in ‘t algemeen zijn verachting van alles wat mannen van eer ontzien, of het kan vervuld zijn in iets, dat wij uit de geschiedenis niet kennen. De toevoeging daarvan aan zijn verwaarloozing van de goden van zijn vaderen betekent, dat de afgoderij van zijn land meer de lusten van het vlees diende dan die van andere landen, zo heeft Lucianus geschreven over de Syrische godinnen, en toch was dat niet voldoende, om hem daarbij te doen blijven.

d. Hij zal een onbekende god instellen, een nieuwe god, vers 38. In zijn standplaats, in plaats van de goden van zijn vaderen, Apollo en Diana, de godheden van het vermaak, zal hij de god Mauzzim eren, een veronderstelde god van de kracht, een god, welke zijn vaders niet gekend hebben, noch vereerd, omdat hij wil, dat men vinden zal, dat hij zijn vaders in wijsheid en kracht overtreft, zal hij deze god eren met goud en met zilver en met kostelijk gesteente, van mening, dat niets te goed is voor de god, waar hij zijn zinnen op gesteld heeft. Dit schijnt Jupiter Olympius te zijn, onder de Phoeniciers bekend met de naam van Baäl-Semen, de Heer des hemels, maar nooit onder de Syriërs ingevoerd voor Antiochus. Aldus zal hij doen in de meeste vastigheden van de sterkten, onder anderen in de tempel te Jeruzalem, waar hij het beeld van deze vreemde god zal oprichten. Sommigen lezen hier: hij zal de vastigheden van de sterkten overleven, of van de sterkste God, dat is de stad Jeruzalem aan een vreemde god, hij stelde haar onder bescherming en beheer van Jupiter Olympius. Deze god zal hij niet alleen erkennen, maar hij zal hem ook de eer vermenigvuldigen, door zelfs zijn beeld op Gods altaar te zetten. En hij zal die de dienst van zijn afgod waarnemen, over velen doen heersen, zal hun posten geven van macht en vertrouwen, en hij zal hun het land uitdelen om prijs, zij zullen rijkelijk onderhouden worden uit de opbrengst van het land. Sommigen verstaan onder Mauzzim, of god van de kracht, die Antiochus zal eren, geld, dat, zoals men zegt, recht maakt wat krom is, en, dat de grote afgod is van wereldse mensen.

Hier is zeer veel, dat toepasselijk is op de mens van de zonde, hij verheft zich en maakt zich groot boven allen god, zijn vleiers noemen hem onze heere god de paus. Door het huwelijk te verbieden, en de ongehuwde staat groot te maken, geeft hij voor geen acht te slaan op de begeerte van de vrouwen, en eert Mauzzim, de god van de kracht, of van de sterkten, heiligen en engelen, die zijn aanhangers als beschermers aannemen, zoals de heidenen van ouds hun demonen, deze maken zij tot schutspatroon van onderscheidene landen, enz. Dezen eren zij door hun grote schatten te wijden, en daarin meent de geleerde Mede, dat deze profetie vervuld werd, en dat daarop gedoeld wordt in 1 Timotheus 4:1, 2.

VI. Hier schijnt weer een tocht naar Egypte te zijn, of ten minste strijd met Egypte. De Romeinen hadden hem de handen gebonden tegen Ptolemaeüs, maar nu stoot die koning van

het Zuiden tegen hen, vers 40, doet een aanval op een deel van zijn gebied, waarop Antiochus, de koning van het Noorden, tegen hem zal aanstormen, met ongelofelijke snelheid en woede, met wagens en met ruiters en met vele schepen, een grote macht. Hij zal in de landen komen, hij zal ze overstromen en doortrekken. Op zijn geforceerde marsen zullen vele landen terneer geworpen worden, en hij zal komen in het land des sieraads, het land Israëls. Hij zal vreselijk huishouden onder de omringende volken, toch zullen sommigen aan zijn woede ontsnappen, in ‘t bijzonder Edom en Moab, en de eerstelingen van de kinderen Ammons, vers 14. Hij brandschatte die landen niet, omdat zij zich met hem verenigd hadden tegen de doden. Maar in ‘t bijzonder het land van Egypte zal niet ontkomen, hij zal het tot de bedelstaf brengen, zo volkomen zal hij het plunderen. Dit houden sommigen voor zijn vierde en laatste tocht, in het tiende of elfde jaar van zijn regering, onder voorwendsel van de jongere broer van Ptolemaeüs Philometer tegen hen bij te staan. Wij lezen niet van grote slachtingen op deze tocht aangericht, maar wel van grote buit, want het schijnt wel, dat het hem daarom te doen was: Hij zal heersen over de verborgene schatten des gouds en des zilvers, over alle de gewenste dingen van Egypte, vers 43. In Athenaeus verhaalt Polybius, dat Antiochus, na overvloedige schatten verzameld te hebben, door de jonge Philometer te beroven, en het verbond met hen te verbreken, en door de bijdragen van zijn vrienden, een groot deel er van verkwistte aan een triomftocht in navolging van Paulus Aemilius, en beschrijft hij de buitensporigheid er van, hier wordt ons gezegd, hoe hij aan het geld kwam, dat hij zo kwistig uitgaf. Eveneens wordt hier opgemerkt het gebruik, dat hij maakte van de Lybiërs en Ethiopiërs, die op de grenzen van Egypte woonden, zij waren in zijn gangen, zij lagen aan zijn voeten, zij stonden te zijner beschikking en zij deden invallen in Egypte om hen te dienen.

VII. Hier is een voorspelling van de val en ondergang van Antiochus, als tevoren, Hoofdstuk 8:25, als hij op het toppunt staat van roem dronken van overwinningen, en met buit beladen, zullen geruchten van het Oosten en het Noorden hem verschrikken, vers 44. Of, hij zal bericht ontvangen, beide van oostelijke en noordelijke zijde, dat de koning van de Parthen een inval heeft gedaan in zijn rijk. Daardoor was hij gedwongen, de ondernemingen, die hij op ‘t oog had, achterwege te laten, en op te trekken tegen de Perzen en Parthen, die tegen hem in opstand waren, en dat wekte zijn grimmigheid op, want hij was nu van plan het Joodse volk volkomen te vernietigen en uit te roeien, toen die tocht hem opgedrongen werd, waarin hij omkwam. Dit werd verklaard door een passage in Tacitus, hoewel deze zelf ongelovig was, waar hij Antiochus prijst wegens zijn poging om het bijgeloof van de Joden uit te roeien en Grieksche zeden in te voeren, "ut teterrimam gentem in melius mutaret" -om een gehaat volk te verbeteren, en waar hij het betreurt, dat hij door de Parthische oorlog verhinderd was dit tot stand te brengen. Hier is,

1. De laatste aanslag van zijn woede op de Joden. Als hij bevindt, dat zijn zaken in verwarring geraken en, dat hij er geen orde in brengen kan, zal hij uittrekken met grote grimmigheid om te verdelgen en te verbannen, vers 44. de geschiedenis hiervan vinden wij in Markus 3:27, enz., de woede van Antiochus toen hij hoorde van de voordelen, behaald door Judas Maccabaeus, en de bevelen, die hij aan Lysius gaf om Jeruzalem te verwoesten. Toen plaatste hij de tenten van zijn paleis tussen de zeeën, tussen de Grote en de Dode Zee. Hij richtte zijn koninklijke tent op te Emmaus bij Jeruzalem, ten teken, dat, al kon hij zelf niet tegenwoordig zijn, hij volmacht gaf aan zijn generaals om de oorlog tegen de Joden met de uiterste strengheid voort te zetten. Hij plaatste zijn tent daar, alsof hij bezit had genomen van de berg van het heilige sieraad. Als de goddeloosheid zeer onbeschaamd wordt, dan is haar ondergang nabij.

2. Zijn einde: Hij zal tot zijn einde komen en geen helper hebben, God zal hem afsnijden in het midden van zijn dagen en niemand zal in staat zijn zijn val te beletten, want die in hun grootheid door allen gevreesd willen worden, zullen nergens liefde vinden, als zij in ellende zijn, niemand zal hem ook maar een hand toesteken om hen te helpen of een gebed voor hen te doen, en als de Heere niet helpt, wie zal het dan doen?

Van de koningen, die Antiochus opvolgden, wordt hier niets voorspeld, want hij was de ergste en meest boosaardige vijand van de kerk, en een type van de zoon van de verderfenis, die de Heere verdoen zal met de adem van zijn mond en teniet doen door de verschijning van zijn toekomst.

Na de voorspelling van de ellende van de Joden onder Antiochus, de afschaduwing van de ellende van de christelijke kerk onder de macht van de antichrist, hebben wij hier,

I. Vertroostingen en zeer kostelijke, voorgeschreven als hartversterking tot ondersteuning van Gods volk in die tijd van ellende, en zij zijn van dien aard, dat zij kunnen dienen, beide, voor die vroegere tijd van ellende onder Antiochus en die lateren tijd, die daardoor getypeerd werd, vers 1-4.

II. Een gesprek tussen Christus en een engel over de duur van deze gebeurtenissen, bedoeld voor Daniëls bevrediging, vers 5 -7.

III. Daniëls vraag om inlichtingen, vers 8. En het antwoord, dat hij op die vraag ontving, vers 9-13.

Daniël 12:1-13

Het is de gewoonte van de profeten, als zij de rampen van de kerk voorspellen, die ter zelfder tijd te voorzien van gepaste middelen daartegen, een geneesmiddel voor iedere kwaal. En geen hulp is zo krachtig, van zulk een algemene toepassing, en zo pasklaar voor ieder geval, zo krachtdadig van uitwerking, als die ontleend wordt aan Christus en de toekomstige staat, daaraan zijn dan ook deze vertroostingen ontleend.

I. Jezus Christus zal verschijnen als de Schutsheer en Beschermer van Zijn kerk: Te dien tijde, als de vervolging het hoogtepunt heeft bereikt, zal Michael opstaan, vers 1. De engel had Daniël gezegd, welk een standvastig vriend Michaël was van de kerk, Hoofdstuk 9:21. Hij toonde deze vriendschap bij voortduring in de hogere wereld, de engelen wisten het, maar nu zal Michaël opstaan met kracht en verlossing werken voor de Joden, als Hij ziet, dat hun kracht vergaan is, Deuteronomium 32:36. Christus is die grote Vorst, want Hij is de Vorst van de koningen van de aarde, Openbaring 1:15. En als Hij opstaat voor Zijn kerk, wie kan er dan tegen zijn? Maar dat is niet alles: Op die tijd, dat wil zeggen spoedig daarna, zal Michaël opstaan om onze eeuwige zaligheid te bewerken, de Zoon van God zal in het vlees komen, zal geopenbaard worden om de werken des duivels te verbreken. Christus stond voor de kinderen onzes volks, toen Hij zonde en een vloek voor hen werd, nam hun plaats in als hun offerande, droeg de vloek voor hen om hun straf te dragen. Hij staat altijd om verzoening voor hen te doen binnen het voorhangsel, staat voor hen pal, en staat hun als vriend ter zijde. En na de ondergang van de antichrist, van wie Antiochus het type was, in het laatste van de dagen zal Christus op de aarde komen, Hij zal verschijnen voor de volkomen verlossing van al de zijnen.

II. Als Christus verschijnt, zal Hij vergelding doen aan allen, die Zijn volk vervolgen. Er zal een tijd van de benauwdheid zijn, dreigend voor allen maar vernietigend voor alle onverzoenlijke vijanden van Gods rijk onder de mensen, zulk een benauwdheid, als er niet geweest is, sinds er een volk geweest is. Dit is toepasselijk,

1. Op de verwoesting van Jeruzalem, die door Christus, misschien met het oog op deze voorspelling genoemd wordt, een grote verdrukking, hoedanige niet is geweest van het begin van de wereld tot nu toe, Mattheus 24:21. Hiervan had de engel veel gezegd, Hoofdstuk 9:26-27, en in dezelfde tijd richtte Christus het koninkrijk van het Evangelie op, in de wereld, als Michaël, onze vorst, opstaat. Of,

2. Op het oordeel van de grote dag, die dag, die zal branden als een oven en de trotsen en allen, die goddeloosheid doen, verteren, dat zal een dag zijn van zo grote benauwdheid als nooit geweest is, voor allen, tegen wie Michaël onze Vorst opstaan zal.

III. Hij zal verlossing werken voor Zijn vork: "Op die tijd zal uw volk verlost worden, verlost van het kwaad en het verderf, door Antiochus beraamd, dat wil zeggen allen die bestemd waren behouden te worden, een iegelijk, die ten leven geschreven was, Jesaja 4:3. Als Christus op de wereld komt, zal Hij Zijn geestelijk Israël verlossen van zonde en hel, en bij Zijn tweede komst zal Hij hun verlossing voltooien namelijk van zovelen als Hem gegeven zijn, wier namen geschreven zijn in het boek des levens, Openbaring 20:15. Zij waren daar geschreven voor de grondlegging van de wereld, en zullen daar gevonden worden aan het einde van de wereld, als de boeken zullen geopend worden.

IV. Er zal een wederopstanding zijn van degenen, die in het stof slapen, vers 2.

1. Als God voor Zijn volk verlossing van vervolging werkt, is dat reeds een soort van wederopstanding zo werd de verlossing van de Joden uit Babel in het visioen voorgesteld, Ezechiel 37, en eveneens de verlossing van de Joden van Antiochus, en andere gelegenheden, waarbij de uiterlijke voorspoed van de kerk hersteld werd, het is als het leven uit de doden. Velen van diegenen, die lang hadden geslapen in de duisternis van het stof en van ellende, zullen dan opwaken, sommigen ten leven, tot eer en vertroosting, die duurzaam, die eeuwig zal zijn, maar voor anderen, die, met hun terugkeer tot voorspoed, tot ongerechtigheid terugkeren, zal het een wederopstanding zijn tot schande en verachting, want de voorspoed van de dwazen dient alleen om hen ten toon te stellen en te verderven.

2. Als bij de verschijning van Michaël onze Vorst, Zijn Evangelie gepredikt wordt, zullen velen van hen, die in het stof slapen, beide Joden en heidenen, er door opgewekt worden belijders van Zijn godsdienst te worden, en hun heidendom of Judaisme te verzaken, maar omdat er altijd een vermenging zal zijn van huichelaars en ware heiligen, zijn het slechts sommigen van hen, die ontwaken, voor wie het Evangelie een reuk des levens ten leven is, maar anderen zullen er door opwaken tot smaadheden en tot eeuwige afgrijzing, voor wie het Evangelie van Christus zal zijn een reuk des doods ten dode, en Christus zelf een val. Het net van het Evangelie bevat zowel bozen als goeden. Maar,

3. Er moet mee bedoeld zijn de algemene opstanding van de laatste dag: De menigte dergenen, die in het stof slapen, zal ontwaken, dat wil zeggen, allen en dat zijn er velen. Of, van die in het stof slapen zullen velen opstaan ten leven, en velen tot smaadheden. De Joden zelf hielden dit voor toepasselijk op de wederopstanding van de doden aan het einde van de wereld, en Christus zelf schijnt het oog daarop te hebben, als Hij spreekt van de opstanding des levens en de opstanding van de verdoemenis, Johannes 5:29, en hierom verwachten de Joden, naar het zeggen van Paulus, een opstanding van de doden, beide van de rechtvaardigen en van de onrechtvaardigen, Handelingen 24:15. En niets is hier beter op zijn plaats, want onder Antiochus' vervolging, verrieden sommigen laaghartig hun godsdienst terwijl anderen er manmoedig aan vasthielden. Nu moest het hen hinderen, dat, als de storm voorbij was, zij de ene niet konden belonen noch de anderen straffen, het moest daarom een voldoening voor hen zijn, dat zij in de opstanding beide naar hun werken zouden vergolden worden. En waar de apostel spreekt van de vrome Joden, die de marteldood stierven onder Antiochus, zegt hij ons dat, hoewel zij gemarteld werden, zij de verlossing toch niet aannamen, omdat zij hoopten deze betere opstanding Je verkrijgen, Hebreeen 11:35.

V. Een heerlijke beloning zal ten deel vallen aan degenen, die ten dage van tegenspoed en tellende, zelf onderlegd zijnde, velen onderwezen hebben.

1. In de profetie van de vervolging, Hoofdstuk 11:33, werd er bijzonder de aandacht op gevestigd, dat dezulken uitstekende diensten zouden bewijzen en toch zouden vallen door het zwaard en door vuur, indien er nu geen ander leven na dit leven was, dan zouden zij de ellendigste aller mensen zijn, en daarom wordt ons hier verzekerd, dat zij beloond zullen worden in de opstanding van de rechtvaardigen, vers 3 :De leeraars, of die wijs zijn, zoals sommigen lezen, want leeraars hebben wijsheid nodig, en die wijsheid hebben, behoren die aan anderen mee te delen, de leeraars zullen blinken als de glans des uitspansels, zullen blinken in heerlijkheid, hemelse heerlijkheid, de heerlijkheid van de hogere wereld, en die door de wijsheid, welke zij bezitten en het onderricht, dat zij geven, het werktuig zijn, om iemand, maar vooral velen, te rechtvaardigen, zullen blinken gelijk de sterren, altoos en eeuwig. Er is een heerlijkheid bewaard voor alle heiligen in de toekomenden staat voor allen, die wijs zijn, wijs

voor hun zielen en de eeuwigheid. De wijsheid des mensen verlicht zijn aangezicht, Prediker 8:1, maar veel meer nog zal zij dat doen in die staat, waar haar macht volmaakt en haar diensten beloond zullen worden.

2. Hoe meer goed iemand in deze wereld doet, inzonderheid aan de zielen van de mensen, zoveel groter zal zijn beloning en heerlijkheid zijn in de andere wereld. Die mensen rechtvaardigt, die zondaren van de dwaling van hun weg bekeert en helpt om hun zielen van de dood te behouden, Jakobus 5:20, zal delen in de heerlijkheid van hen, die hij op weg naar de hemel geholpen heeft, en dat zal een grote vermeerdering van hun eigen heerlijkheid zijn.

3. Dienaren van Christus, die genade van Hem verkregen hebben om getrouw en voorspoedig te zijn, en aldus brandende en lichtende kaarsen geworden zijn in deze wereld, zullen glansrijk schitteren in de andere wereld, zullen schitteren, gelijk de sterren. Christus is de zon, de bron van de lichten, beide van genade en heerlijkheid, zijn dienaren schijnen in beide als sterren, met een licht, dat aan Hem ontleend, en, met het zijne vergeleken, zeer klein is, toch zal het voor hen, die aarden vaten zijn, een heerlijkheid wezen, oneindig ver boven hun verdienste. Zij zullen blinken gelijk de sterren van verschillende grootte, sommige met minder, andere met meer luister, maar, terwijl er een dag komt, dat de sterren van de hemel zullen vallen, als de bladeren in de herfst, zullen deze sterren blinken, altoos en eeuwiglijk, zij zullen niet ondergaan en niet verduisterd worden.

VI. Deze profetie van die tijd, hoewel nu verzegeld, zou van groot nut zijn voor degenen, die dan zouden leven, vers 4. Daniël moet nu de woorden toesluiten en het boek verzegelen, omdat er veel tijd verlopen zou, voordat deze dingen vervuld zouden worden, en er was enige troost in voor de Joodse natie, dat, hoewel zij onmiddellijk na hun terugkeer uit Babel, terwijl zij nog weinigen in getal en zwak waren, tegenwerking ondervonden, zij niet om hun godsdienst vervolgd werden dan veel later, toen zij tot rijper kracht gekomen waren. Hij moet het boek verzegelen, omdat het niet verstaan en daarom ter zijde gelegd zal worden, totdat de dingen daarin besloten, vervuld zijn, maar hij moet het goed bewaren, als een schat van grote waarde, opgelegd voor de toekomst, wanneer het van grote dienst zal zijn, want velen zullen het nasporen en de wetenschap zal vermenigvuldigd worden. Dan zal deze verborgen schat geopend worden, en velen zullen er in zoeken en graven naar kennis, als naar zilver. Zij zullen heen en weer lopen, om naar afschriften te vragen, zij zullen ze vergelijken, en toezien dat zij niet vervalst, maar authentiek zijn. Zij zullen het lezen en herlezen, er over nadenken en het in hun geest bepeinzen, discurrent-zij zullen het bespreken en onder elkaar van gedachten wisselen, en aantekeningen er op vergelijken, of zij op enigerlei wijze tot de betekenis mogen doordringen, en aldus zal de wetenschap vermenigvuldigd worden. Door deze profetie te raadplegen zullen zij er toe gebracht worden de andere schriften te onderzoeken, waardoor hun nuttige kennis zeer zal toenemen, want dan zullen wij kennen, als wij voortvaren, de Heere te kennen, Hosea 6:3. Die hun kennis willen vermeerderen moeten er moeite voor doen, moeten niet stilzitten in traagheid en tevreden zijn met het goede te willen, maar zij moeten nasporen, gebruik maken van alle middelen om tot kennis te geraken en van alle gelegenheden gebruik maken om fouten te herstellen, twijfelachtige gevallen op te lossen, hun kennis van goddelijke zaken te vermeerderen, en meer te weten en beter te weten, wat zij weten. En hier kunnen wij grond vinden om te hopen, dat,

1. Die goddelijke zaken, die nu nog duister en onbegrijpelijk zijn, hiernamaals duidelijk en verstaanbaar zullen worden. De waarheid is de dochter van de tijd. Schriftuurlijke profetieën worden verklaard door de vervulling ervan, daartoe zijn zij gegeven en voor die uitlegging

worden zij bewaard. Daartoe zijn zij ons tevoren meegedeeld, opdat, als zij tot werkelijkheid worden, zij geloven mogen.

2. Die dingen van God, die veracht en verwaarloosd worden en als nutteloos ter zijde gesteld, zullen bekend worden men zal bevinden, dat zij van groot nut zijn, en men zal er naar vragen, want de openbaring van God hoezeer voor een tijd veronachtzaamd, zal groot gemaakt en geëerd worden, vooral op de grote oordeelsdag, als de boeken zullen geopend worden en daarbij dit boek.

Daniël had visioenen gehad van de verbazingwekkende omwentelingen in staten en koninkrijken, zover als het Israël Gods er bij betrokken was, hij voorzag benauwde tijden voor de kerk, tijden van lijden en beproeving, welk vooruitzicht hem zeer trof en met mededogen vervulde. Hierbij waren twee vragen zeer van pas: - Wanneer zal het einde zijn? en, Wat zal het einde zijn? Deze vragen worden hier gedaan en beschouwd, als besluit van het boek, en hoewel de vertroostingen, in de voorgaande verzen aangeboden, ruim voldoende waren, zou men zo zeggen, toch wordt er, tot meer overvloedige voldoening, dit nog aan toegevoegd.

I. De vraag: Tot hoe lang zal het einde zijn? wordt gedaan door een engel, vers 5, 6. Hierbij kunnen wij opmerken,

1. Wie het was, die de vraag deed. Daniël had een visioen van Christus in Zijn heerlijkheid de Man, bekleed met linnen, Hoofdstuk 10:5 Maar hij had gesproken met de engel, Gabriel en nu ziet hij, en zie twee anderen, vers 5, twee engelen, die hij nog niet gezien had, één aan deze zijde van de oever van de rivier en de ander aan de andere kant, opdat zij niet konden fluisteren, maar wat zij zeiden hoorbaar was, daar zij door de rivier gescheiden weren. Christus stond boven op het water van de rivier, vers 6, tussen Ulai, daarom was het gepast, dat Zijn gevolg, de engelen, op de oevers stonden, om gereed te zijn te gaan, waarheen Hij hen zenden mocht, de één op deze oever, de ander op de anderen. Deze engelen verschenen,

a. Om het visioen op te luisteren, en te indrukwekkender te maken en om de heerlijkheid van de Zoon des mensen te vermeerderen, Hebreeen 1:6. Daniël heeft hen tevoren niet gezien, hoewel het waarschijnlijk is, dat zij daar waren, maar, toen zij begonnen te spreken, zag hij op, en bemerkte hen. Hoe dieper blik wij in de goddelijke dingen slaan, en hoe meer wij er ons mee bezig houden des te meer zullen wij er van zien, en steeds nieuwe openbaringen zullen ons gedaan worden, die veel weten, zullen nog meer weten, als zij zich er op toeleggen.

b. Om te bevestigen dat in de mond van twee of drie getuigen alle woord bestaan zal. Drie engelen verschenen aan Abraham.

c. Om ingelicht te worden, om naar vragen te luisteren en er zelf te doen, want de verborgenheden van Gods koninkrijk zijn dingen, waarin de engelen begerig zijn in te zien, 1 Petrus 1:12, en zij zijn aan de gemeente bekend. Eén van deze twee engelen zeide: Wanneer zal het einde zijn? Misschien vroegen beide het, de één na de ander, maar Daniël hoorde slechts één van hen vragen.

2. Aan wie deze vraag gedaan werd, namelijk aan de Man, bekleed met linnen, van Wien wij tevoren gelezen hebben, Hoofdstuk 10:5, aan Christus, onze groten Hoogepriester, die boven op het water van de rivier was, en Wiens woordvoerder of tolk de engel Gabriël al die tijd

geweest was. Deze rivier was de Hiddekel, Hoofdstuk 4:10, dezelfde als de Tigris, in welks nabijheid vele van de voorspelde gebeurtenissen zouden plaats hebben, daarom is dat ook de plaats van het visioen. De Hiddekel wordt vermeld als één van de rivieren, die de hof van Eden besproeiden, Genesis 2:14, daarom is het gepast, dat Christus op die rivier staat, want door Hem worden de bomen in Gods paradijs besproeid. Water betekent volk, Zijn staan boven het water betekent dus Zijn heerschappij over allen, Hij heeft gezeten over de watervloed, Psalm 29:10, Hij treedt op de hoogten van de zee, Job 9:8. En, om te tonen, dat Hij het was, wandelde Christus, toen Hij in het vlees was, op de zee, Mattheus 14:25. Hij was boven de wateren van de rivier, lezen sommigen, Hij verscheen in de lucht boven de rivier.

3. Welke de vraag was. Tot hoe lang zal het zijn, dat er een einde van deze wonderen zal wezen? Daniël wilde die vraag niet doen, omdat hij niet wilde vorsen naar wat verborgen was, en de schijn niet wilde aannemen, dat hij nieuwsgierig was naar de tijden en gelegenheden, die de Vader in Zijn eigene macht gesteld heeft, Handelingen 1:7. Maar opdat hij de voldoening zou hebben van het antwoord stelt de engel de vraag, waar hij bij is. Onze Heere Jezus beantwoordde somtijds de vragen, die Zijn discipelen bevreesd of beschaamd waren te doen, Johannes 16:19..

a. De engel vroeg met belangstelling: Hoe lang zal het zijn? Wat is de tijd, in de goddelijke raad tevoren bepaald voor het einde van deze wonderen, deze tijden van lijden en beproeving, die het volk van God moet doormaken? De tegenspoeden van de kerk zijn wonderen voor de engelen. Zij verwonderen zich er over, dat God duldt, dat Zijn kerk zozeer beproefd wordt, en zijn begerig te weten, wat voor goeds Hij met de kerk voor heeft met die beproevingen.

b. De goede engelen weten niet meer van de toekomst dan het Gode behaagt, hun te openbaren, veel minder weten de gevallen engelen. De heilige engelen in de hemel stellen belang in de kerk op aarde, en haar beproevingen gaan hun aan het hart, hoeveel te meer moeten zij ons dan aan het hart gaan, daar wij er onmiddellijk belang bij hebben, en haar vrede zo’n groot deel is van onze vrede.

4. Welk antwoord gegeven werd door Hem, die de verborgenheden openbaart en de toekomst kent.

A. Hier wordt een meer algemene mededeling gedaan van de duur van deze ellende, aan de engel, die er naar vroeg, vers 7, dat zij zal duren een tijd, tijden en een helft, dat wil zeggen één jaar, twee jaren en een half jaar, zoals tevoren beduid was, Hoofdstuk 7:25, namelijk de helft van een profetische week. Sommigen vatten dit onbepaald op, een bepaalde tijd voor een onbepaalde, het zal zijn een tijd, dat wil zeggen een grote tijd, tijden, dat wil zeggen langer, tweemaal zo lang, als eerst gedacht was, dat het zijn zou, en toch zal het maar de helft zijn, of een gedeelte van een tijd, als hij over is zal hij maar half zo lang schijnen, als gevreesd werd. Maar men moet het liever opvatten als een bepaalde tijd, in de Openbaring ontmoeten wij dit tijdsverloop weer somtijds als drie en een halve dag, bedoeld als drie en een half jaar, somtijds als twee en veertig maanden, soms ook als twaalfhonderd zestig dagen. Deze tijdsbepaling wordt hier,

a. Door een eed bevestigd. De Man, met linnen bekleed, hief beide handen ten hemel en zwoer bij Hem, die eeuwig leeft, dat het zo zijn zou. Aldus wordt de sterke engel, die Johannes zag, ingevoerd, met een duidelijke toespeling op dit visioen, staande met Zijn rechtervoet op de zee, en de linker op de aarde, en met de hand naar de hemel, en zwerende, dat er geen tijd meer zijn

zal, Openbaring 10:5. 6. Deze Sterkere zag Daniël met beide voeten op het water staan, terwijl Hij zwoer met Zijn handen opgeheven naar de hemel. De eed dient ter bevestiging, God is de Eenige, bij Wie men zweren mag, want Hij is de bevoegde Rechter, op Wie wij ons moeten beroepen, en het opheffen van de hand is een zeer gepast en veelbetekenend symbool voor een plechtige eed.

b. Zij wordt met redenen omkleed. God zal toelaten, dat hij alle mogelijke kwaad doet, en dan zullen al deze dingen voleindigd worden. Gods tijd om Zijn volk bij te staan en te hulp te komen, is, als hun nood zijn toppunt heeft bereikt, op de berg des Heren zal er in voorzien worden, dat Izaäk gered wordt, als hij juist geofferd zou worden. De uitkomst beantwoordde aan de voorspelling, Josephus zegt uitdrukkelijk in zijn boek over de Joodse oorlogen, dat Antiochus, bijgenaamd Epifanes, Jeruzalem bij verrassing nam, en het drie jaar en zes maanden in bezit hield, en toen uit het land geworpen werd door de Asmoneërs of Maccabeeën. Christus' openbare bediening duurde drie en een half jaar gedurende welke tijd Hij de tegenspraak van de zondaars verdroeg, en in armoede en schande leefde, en toen Zijn macht bij Zijn dood volkomen vernietigd scheen, en Zijn vijanden over Hem juichten, behaalde Hij de heerlijkste overwinning, en zeide: Het is volbracht.

B Hier worden meer bijzonderheden bijgevoegd aangaande de tijdsduur van deze ellende in hetgeen tot Daniël gezegd wordt in vers 11, 12, waarin,

a. De gebeurtenis bepaald wordt, vanwaar de tijd van de benauwdheid gerekend moet worden, namelijk van het wegnemen van het gedurig offer door Antiochus en de oprichting van de verwoestenden gruwel, het beeld van Jupiter, op het altaar. Zij moeten rekenen, dat hun ellende werkelijk begint, als zij beroofd worden van de weldaad van de openbare godsverering, dat was voor hen het beginsel van de smarten, dat was het, wat hun het meest ter harte ging.

b. De duur van hun ellende genoemd wordt, zij zal duren twaalfhonderd en negentig dagen, drie jaar en zeven maanden, of, naar de berekening van sommigen, drie jaar, zes maanden en vijftien dagen, daarna werd waarschijnlijk het gedurig offer hersteld en de verwoestende gruwel weggenomen, ter herinnering waaraan het feest van de vernieuwing des tempels tot op de tijd van de Zaligmaker gevierd werd, Johannes 10:22. Hoewel uit de geschiedenis niet blijkt dat het zo lang was op de dag af, toch blijkt dat het begin van de ellende in het honderd vijf en veertigste jaar en het eind in het honderd acht en veertigste jaar van de Seleuciden was, en nu was, of het herstel van het offer, en het wegnemen van het beeld, of een andere merkwaardige gebeurtenis, die er aan voorafging, en die niet vermeld wordt, precies zoveel dagen daarna. In de profetische schriften zijn vele tijden nauwkeurig voorspeld, waarvan uit de gewilde, noch uit de profane geschiedenis blijkt, of de uitkomst er aan beantwoord heeft, wat toch zonder twijfel het geval is geweest, bijvoorbeeld Jesaja 16:14.

c. De voltooiing van hun bevrijding, of ten minste de verdere ontwikkeling er van, wordt bepaald, namelijk vijf en veertig degen na de vorige termijn, wat naar sommigen menen de dood van Antiochus moet zijn, dertienhonderd en vijfendertig dagen na zijn ontheiliging van de tempel. Welgelukzalig is hij, die verwacht en raakt tot die tijd. In I Macc. 6:16 wordt gezegd, dat Antiochus stierf in het honderd vijf en veertigste jaar van het koninkrijk van de Grieken, en dat de Maccabeën, onder Goddelijke leiding tempel en stad heroverden. Vele goede uitleggers maken er profetische dagen van, dat wil zeggen zovele jaren, en beginnen die bij de verwoesting van Jeruzalem door de Romeinen, maar zij zijn het er niet over eens, welke gebeurtenissen dan bedoeld zijn. Anderen plaatsen het begin bij het bederf van de dienst van

het Evangelie door de antichrist wiens regering in de Openbaring is beperkt tot twaalfhonderd en zestig dagen, dit is jaren, ten einde waarvan hij zal beginnen te vallen, maar voordat hij geheel gevallen is, zullen nog dertig jaar verlopen, en wie nog veertig jaar langer leeft, zal heerlijke tijden beleven. Of de betekenis van dit alles inderdaad zover reikt kan ik niet zeggen, maar dit kunnen wij in ieder geval leren:

Ten eerste, Dat er een tijd bepaald is voor de beëindiging van de ellende van de kerk, en de bewerking van haar verlossing, en dat deze tijd nauwkeurig in acht genomen zal worden.

Ten tweede. Dat op deze tijd gewacht moet worden met geloof en geduld.

Ten derde. Dat, als hij eenmaal komt, hij ons overvloedig belonen zal voor onze langdurige verwachtingen ervan. Welgelukzalig is hij, die, na lang wachten, er ten laatste toe raakt, want hij zal dan reden hebben om te zeggen: Zie deze is onze God en wij hebben Hem verwacht.

II. De vraag: Wat zal het einde zijn? wordt gedaan door Daniël, en blijft niet onbeantwoord. Ziehier,

1. Waarom Daniël deze vraag deed, het was, omdat, hoewel hij hoorde, wat er gezegd werd, hij het niet verstond, vers 8. Daniël was een zeer verstandig man, en zeer gemeenzaam met visioenen en profetieën, en toch geraakte hij hier in verwarring, hij begreep de bedoeling niet van die tijd, tijden, en een helft, ten minste niet volkomen en met zoveel zekerheid als hij wel wenste. De beste mensen zijn dikwijls in verlegenheid bij hun onderzoek naar goddelijke dingen, en stuiten op hetgeen zij niet verstaan. Maar, hoe beter zij zijn, zoveel beter beseffen zij hun eigen zwakheid en onwetendheid, en te meer bereid zijn zij om die te erkennen.

2. Wat de vraag was: Mijn Heere, wat zal het einde zijn van deze dingen? Hij richt zijn vraag niet tot de engel, die met hem sprak, maar rechtstreeks tot Christus, want tot Wie anders zullen wij, met onze vragen gaan? Wat zal het eindresultaat van deze gebeurtenissen zijn? Waartoe strekken zij? Waar zullen zij op uitlopen? Wanneer wij de zaken van deze wereld in ogenschouw nemen, en van Gods kerk daarin, dan kunnen wij niet anders doen dan vragen: Wat zal het eind van deze dingen zijn? Wij zien, dat de strekking er van is de volkomen ondergang van Gods rijk onder de mensen. Als wij bemerken hoe ondeugd en goddeloosheid heersen, de godsdienst in verval is, de rechtvaardigen moeten lijden, en de goddelozen over hen triomferen, dan mogen wij wel vragen: Mijn Heere wat zal het einde zijn van deze dingen? Maar dit kan ons in ‘t algemeen bevredigen, dat alles tenslotte goed zal aflopen. Groot is de waarheid, en op de duur zal zij triomferen. Alle regering, heerschappij en macht, die zich verzet, zal vernederd worden, en heiligheid en liefde zullen overwinnen en in eere zijn, tot in eeuwigheid. Het einde, dit einde zal komen.

3. Het antwoord, dat op deze vraag gegeven wordt. Behalve hetgeen op de tijd betrekking heeft waarover tevoren gesproken is, vers 11, 12, werden hier enige algemene bevelen gegeven aan Daniël, waarmee hij ontslagen wordt.

A. Hij moet tevreden zijn met de openbaringen, die hem gedaan zijn, en niet verder vragen: Ga henen. Daniël, laat het u voldoende zijn, dat u de komende dingen tot zover getoond zijn, maar dring niet verder aan. Ga henen naar des konings werk, Hoofdstuk 8:27. Ga henen en schrijf op, wat gij gezien hebt en wat gij gehoord hebt, ten bate van de nakomelingschap, en begeer voor ‘t ogenblik niet meer te zien en te horen. Gemeenschap met God is geen altijddurend

vermaak voor ons in deze wereld, somtijds mogen wij getuigen zijn van Christus' heerlijkheid, en wij zeggen: Het is goed, dat wij hier zijn, maar wij moeten van de berg afdalen en hebben daar geen blijvende stad. Die veel weten, weten slechts ten dele en zien, dat er nog altijd veel is, waarover zij in 't onzekere gehouden worden, en waarschijnlijk zullen blijven totdat het voorhangsel gescheurd is, tot hiertoe zal hun kennis gaan, maar niet verder. Ga henen, Daniël, voldaan met wat gij hebt.

B. Hij moet niet verwachten, dat wat hem gezegd was, ten volle verstaan zal worden, voordat het vervuld was: De woorden zijn toegesloten en verzegeld, zij zijn ingewikkeld en vol moeilijkheden, en zullen dat blijven tot het einde, tot het einde van deze dingen, ja, tot het einde van alle dingen. Daniël werd bevolen het boek te verzegelen tot de tijd van het einde, vers 4. De Joden waren gewoon te zeggen: Als Elia komt, zal hij ons zeggen. Het is gesloten en verzegeld, dat wil zeggen de openbaring, daarin vervat, is nu volkomen vastgesteld en voltooid, niets mag er aan toegevoegd worden, en niets mag er van afgedaan, want het is gesloten en verzegeld, vraag derhalve niet naar meer. "Nescire veile quae magister maximus docere non vult erudita inscitia est" -Veel verstand heeft hij, die gewillig onwetend blijft van hetgeen de grote Meester niet te kennen wil geven.

C. Hij moet er op rekenen, dat, zolang de wereld bestaat, er steeds zo'n mengsel van goed en kwaad zal zijn, als wij nu zien, vers 10. Wij verlangen om alleen koren en geen kaf op Gods akker te zien, maar dat kan niet zijn, voordat de tijd van de oogst en de tijd van het dorsen komt, zij moeten beide tezamen opgroeien tot de oogst. Zoals het geweest is, zo is het en zo zal het zijn. De goddelozen zullen goddelooslijk handelen maar de verstandigen zullen het verstaan. In dit opzicht, als in andere opzichten, sluit de Openbaring van Johannes evenals die van Daniël Openbaring 22:11, Die vuil is, dat hij nog vuil worde, en die heilig is, dat hij nog geheiligd worde.

a. Er is geen middel tegen, de goddelozen kunnen niet anders dan goddeloos handelen, en dezulken zijn er en zullen er in de wereld zijn tot aan het eind van de tijden. Gelijk het spreekwoord van de ouden zegt: Van de goddelozen komt goddeloosheid voort, 1 Samuel 24:14, en de waarneming van de jongeren leert hetzelfde. Slechte mensen doen slechte dingen, en een kwade boom kan geen goede vruchten voortbrengen. Leest men ook een druif van doornen, of is er iemand, die goede dingen voortbrengt uit de bozen schat zijns harten? Neen, goddeloze daden zijn de natuurlijke voortbrengselen van goddeloze beginselen en neigingen. Verwonder u niet over zo'n voornemen, Prediker 5:8. Tevoren is gezegd, dat de goddelozen goddelooslijk zullen handelen wij kunnen niets beters van hen verwachten maar wat erger is, geen van de goddelozen zullen het verstaan. Dit is of,

Ten eerste. Een deel van hun zonde. Zij willen niet verstaan, zij sluiten hun ogen tegen het licht, en niemand is zo blind, als die niet zien wil. Daarom zijn zij goddeloos, omdat zij niet verstaan willen. Als zij de waarheden Gods maar recht verstonden, dan zouden zij de wetten Gods bereidwillig gehoorzamen, Psalm 82:5. Moedwillige zonde is het gevolg van moedwillige onwetendheid, zij willen niet verstaan, omdat zij goddeloos zijn, zij haten het licht, en komen niet tot het licht, omdat hun werken boos zijn, Johannes 3:19. Of,

Ten tweede. Het is een deel van hun straf, zij willen goddelooslijk handelen, en daarom heeft God hen overgegeven tot blindheid des harten, en heeft van hen gezegd: Zij zullen geenszins verstaan, noch zich bekeren en genezen worden, Mattheus 13:14, 15. God wil hun geen ogen geven om te zien, omdat zij goddelooslijk willen handelen, Deuteronomium 29:4.

b. Maar toch slecht als de wereld is, zal God zich een overblijfsel van goede mensen daarin verzekeren, er zullen er steeds sommigen, ja velen zijn, voor wie de leidingen en inzettingen van God een reuk des levens ten leven zullen zijn, zoals voor anderen een reuk des doods ten dode.

Ten eerste. Gods leidingen zullen hun goed doen: Velen zullen gereinigd. wit gemaakt en gelouterd worden, door hun ellende, vergelijk Hoofdstuk 11:35, door dezelfde ellende, die de hartstochten van de bozen slechts aanvuren en hen nog goddelozer maken zal. De beproevingen van goede mensen zijn voor hun welzijn bedoeld, door deze beproevingen worden zij gelouterd en wit gemaakt, hun gebreken gezuiverd, hun genade vermeerderd, en beide versterkt en meer zichtbaar gemaakt en worden zij bevonden tot lof en eer en heerlijkheid, 1 Petrus 1:7. Aan hen, die zelf geheiligd en goed zijn, wordt alles geheiligd: en ook werkt het goede voor hen, en helpt mee om hen beter te maken.

Ten tweede. Het woord van God zal hun goed doen. Als de goddelozen niet verstaan, maar over het woord struikelen, zullen de verstandigen het verstaan. Die in het leven verstandig zijn, zullen de leer verstaan, die beïnvloed worden door de goddelijke wet en liefde, zullen door goddelijk licht verlicht worden. Want zo iemand wil deszelfs wil doen, die kent de waarheid, Johannes 7:17. Leer de wijze, zo zal hij nog wijzer worden.

D. Hij moet zich troosten met het aangename vooruitzicht op zijn eigen geluk, in de dood in het oordeel, en in eeuwigheid, vers 13. Daniël was nu zeer oud, en was lang, beide, in vertrouwelijke omgang met de hemel en midden in staatszaken op aarde geweest. En nu moet hij er aan denken, afscheid te nemen van zijn tegenwoordige staat: Ga henen tot het einde.

a. Voor ons allen is het goed, veel te denken aan het weggaan uit deze wereld, wij gaan allen en zullen spoedig de weg van alle vlees gegaan zijn. Dat is onze weg, maar dit is onze troost, dat wij niet gaan zullen, voordat God ons naar een andere wereld roept, en voordat Hij met ons afgedaan heeft in deze wereld, en voordat Hij zegt: "Ga heen, gij hebt uw getuigenis afgelegd, uw werk gedaan, en als een huurling uw dagwerk afgemaakt, daarom, Ga heen en laat anderen uw plaats".

b. Als een goed man heengaat uit deze wereld, gaat hij de rust in: "Gij zult rusten van al uw tegenwoordige arbeid en beroering en zult het kwaad niet zien, dat over het volgende geslacht komt". Nimmer kan een kind van God met meer zekerheid zeggen: Keer weer tot uw rust, mijn ziel, dan in de stervensure.

c. Tijden en dagen zullen een eind nemen, niet alleen onze tijd en dagen zullen spoedig voorbij zijn, maar alle tijden en dagen zullen tenslotte een einde hebben, nog een kleine wijle, en er zal geen tijd meer zijn, maar al zijn veranderingen zullen geteld en geëindigd zijn.

d. Onze rust in het graf zal slechts zijn tot het einde van de dagen, en dan zal de vreedzame rust op gelukkige wijze verstoord worden door een blijde opstanding. Job voorzag het, toen hij van de doden zeide: Totdat de hemelen niet meer zijn, zullen zij niet opwaken, noch uit hun slaap opgewekt worden, waarin opgesloten ligt, dat zij daarna zullen opwaken, Job 14:12..

e. Ieder van ons moet opstaan in zijn lot in het einde van de dagen. In het oordeel van de grote dag zal ons deel zijn, naar dat wij waren en deden in het vlees of: Komt, gij gezegenden, of: Gaat weg, gij vervloekten, en in dat lot moeten wij blijven. Het was een troost voor Daniël, het

is een troost voor alle heiligen, dat, wat ook hun lot is in deze dagen, zij een gelukkig lot zullen hebben aan het einde van de dagen, hun deel zal zijn met de uitverkorenen. En het moet onze grootste en belangrijkste zorg zijn om ons een gelukkig lot te verzekeren tenslotte, in het einde van de dagen en dan mogen wij wel tevreden zijn met ons tegenwoordig lot, en ons neerleggen bij de wil van God.

f. De gelovige hoop en het gelovig vooruitzicht op een gezegend lot in het hemelse Kanaän, in het einde van de dagen, zal een krachtige steun voor ons zijn, als wij deze wereld verlaten, en zal ons de troost des levens geven in de ure van onze dood.

HOSEA

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET BOEK VAN DEN PROFEET HOSEA.

I. Wij hebben nu voor ons de twaalf kleine profeten, die sommigen der ouden bij de berekening der boeken des Ouden Testaments, alle samen nemen en voor een boek tellen. Zij worden de kleine profeten genoemd, niet omdat hun geschriften minder gezag of nut hebben dan die der grote profeten, of omdat ze in Gods oog lager staan of door ons minder moeten geacht worden, maar alleen omdat die korter zijn, van geringer omvang dan de andere. Wij hebben reden te geloven, dat deze profeten niet minder gepredikt hebben dan de grote, maar alleen minder geschreven, zodat een kleiner deel van hun profetie te boek is gesteld. Vele uitstekende profeten hebben niets geschreven, en anderen heel weinig, die toch in hun tijd zeer nuttig geweest zijn. Er zijn ook in de Christelijke kerk vele brandende en schijnende lichten geweest, die door geen geschrift aan de nakomelingschap zijn bekend geworden, en die toch geenszins lager stonden in gaven, of genade, of dienst voor hun tijdgenoten dan degenen, wier schriften ons wel overgeleverd zijn. Sommigen, die slechts weinig hebben nagelaten en dus geen hoge plaats onder de schrijvers innemen, waren toch even grote mannen als degenen, die veel hebben geschreven. Deze twaalf kleine profeten, zegt Josephus, werden tot een boek samengevoegd door de mannen der grote synagoge, in Ezra’s tijd, van welk geleerd en godvruchtig gezelschap de laatste drie profeten ondersteld worden, zelf mede lid te zijn geweest. Deze geschriften zijn wat overgebleven is van de verstrooide stukken ingegeven Schrift. Oudheidkenners waarderen de fragmenta veterum, de oude brokstukken; dit zijn de brokstukken profetie, zorgvuldig saamgelezen door de goddelijke Voorzienigheid en de moeite der kerk, dat zo niets verloren ging, gelijk Paulus’ korte na zijne lange brieven. De zoon van Sirach spreekt van deze twaalf profeten met ere, als mannen, die Jacob hebben gesterkt, Psalm 49:10. Negen dezer profeten profiteerden voor de ballingschap, en de laatste drie na den terugkeer der loden naar hun eigen land. Er is enig verschil in de volgorde dezer boeken. Wij plaatsen ze gelijk de oude Hebreeën deden; allen stemmen daarin overeen, dat zij Hosea eerst nemen, maar de oude Septuaginta plaatst de eerste zes in deze orde: Hosea, Amos, Micha, Joel, Obadja en Jona. Veel betekent dit verschil zeker niet. Als wij ze naar hun ouderdom begeren te rangschikken, dan vinden wij omtrent enkele geen genoegzame zekerheid.

II. Wij hebben nu voor ons de profetieën van Hosea, die de eerste van alle schrijvende profeten is geweest, enigen tijd voor Jesaja. De ouden getuigen, dat hij afkomstig was van Beth-semes, in den stam van Issaschar. Hij is zeer lang profeet geweest; de Joden menen bijna negentig jaren, zodat, naar Hiëronymus opmerkt, hij van de verwoesting van het rijk der tien stammen geprofeteerd heeft, toen die nog ver in het verschiet was, ze zelf gezien en betreurd heeft, en het zusterrijk voor een gelijk lot heeft gewaarschuwd. De strekking zijner profetie is te vermanen tegen de zonde, en de oordelen Gods aan te kondigen tegen een volk, dat van geen hervorming weten wilde. De stijl is beknopt en kernachtig, kort en bondig, meer dan enige der andere profeten; op enkele plaatsen gelijkt het op het Spreukenboek, geeft onsamenhangende uitspraken en zou beter "Hosea’s gezegden", dan "Hosea’s profetie" kunnen heten. En een machtig spreekwoord kan soms meer dienst doen dan ene doorwrochte redevoering. Heutius merkt op, dat vele uitspraken van Jeremia en Ezechiël gelijken op of ontleend zijn aan den profeet Hosea, althans daar allen schijn van hebben; Hosea schreef ook een langen tijd voor hen. Gelijk Jeremia 7:31; 18:9; 25:10 en Ezechiël 26:13 overeenkomen met Hosea 2:11, zo kan Ezechiël 16:16 enz. van Hosea 2:8 genomen zijn. En die belofte van den Heere hunnen God, en David hunnen koning te dienen, les. 30:8, 9; Ezechiël 34:23, vinden wij reeds in Hosea 3:5.

Ezechiël 19:12 schijnt ontleend aan Hosea 13:15. De ene profeet bevestigt en versterkt den anderen, en al deze dingen werkt een en dezelfde Geest.

HOOFDSTUK 1

1 Het woord des HEEREN, dat geschied is tot Hosea, den zoon van Beeri, in de dagen van Uzzia, Jotham, Achaz, Hizkia, koningen van Juda, en in de dagen van Jerobeam, zoon van Joas, koning van Israel.
2 Het begin van het woord des HEEREN door Hosea. De HEERE dan zeide tot Hosea: Ga henen, neem u een vrouw der hoererijen, en kinderen der hoererijen; want het land hoereert ganselijk van achter den HEERE.
3 Zo ging hij henen, en nam Gomer, een dochter van Diblaim; en zij ontving; en baarde hem een zoon.
4 En de HEERE zeide tot hem: Noem zijn naam Jizreel, want nog een weinig tijds, zo zal Ik de bloedschulden van Jizreel bezoeken over het huis van Jehu, en zal het koninkrijk van het huis van Israel doen ophouden.
5 En het zal te dien dage geschieden, dat Ik Israels boog verbreken zal, in het dal van Jizreel.
6 En zij ontving wederom, en baarde een dochter; en Hij zeide tot hem: Noem haar naam Lo-ruchama; want Ik zal Mij voortaan niet meer ontfermen over het huis Israels, maar Ik zal ze zekerlijk wegvoeren.
7 Maar over het huis van Juda zal Ik Mij ontfermen, en zal ze verlossen door den HEERE, hun God, en Ik zal ze niet verlossen door boog, noch door zwaard, noch door krijg, door paarden noch door ruiteren.
8 Als zij nu Lo-ruchama gespeend had, ontving zij, en baarde een zoon.
9 En Hij zeide: Noem zijn naam Lo-ammi; want gijlieden zijt Mijn volk niet, zo zal Ik ook de uwe niet zijn.
10 Nochtans zal het getal der kinderen Israels zijn als het zand der zee, dat niet gemeten noch geteld kan worden; en het zal geschieden dat ter plaatse, waar tot hen gezegd zal zijn: Gijlieden zijt Mijn volk niet; tot hen gezegd zal worden: Gij zijt kinderen des levenden Gods.
11 En de kinderen van Juda, en de kinderen Israels zullen samenvergaderd worden, en zich een enig hoofd stellen, en uit het land optrekken; want de dag van Jizreel zal groot zijn.
2:1 (1:12) Zegt tot uw broederen: Ammi, en tot uw zusteren: Ruchama.

Gods gedachten worden de profeet medegedeeld en door hem aan het volk verkondigd in de eerste drie hoofdstukken, door tekenen en typen, maar daarna alleen door prediking. In dit hoofdstuk hebben wij

I. De algemene titel van het gehele boek, vers 1,

II. Enige bijzondere onderwijzing, die hij aan het volk moest overbrengen,

1. Hij moest ze overtuigen van de zonde, die zij begaan door van God af te hoereren, door een vrouw van de hoererijen te nemen, vers 2, 3,

2. Hij moet hun de straf voorspellen, die om hun zonde over hen komen zou, in de namen van zijn zoons, die betekenen, dat God het volk niet langer erkent en verlost, vers 4-6,

3. Hij moet troostende woorden brengen aan het rijk van Juda, dat nog aan de zuivere dienst van God vasthield en dat van de verlossing des Heeren verzekeren, vers 7,

4. Hij moest hun de grote barmhartigheid voorhouden, die God aan Israël en Juda beide, in de laatste dagen bewijzen zal, vers 10, 11, want in deze profetie zijn vele kostelijke beloften onder de bedreigingen met wraak gemengd.

Hoséa 1:1-11.

1. Hier wordt de naam van de profeet en zijn afkomst gemeld, die hij, gelijk andere profeten, aan zijn geschriften laat voorafgaan, die hij bereid is te bevestigen, van God afkomstig te zijn. Hij zet er zijn hand bij en handhaaft wat hij gesproken en geschreven heeft. Zijn naam Hosea (dat is dezelfde als de oorspronkelijke naam van Jozua) betekent "verlosser", want de profeten waren werktuigen van de verlossing van Gods volk, en dat zijn trouwe predikanten ook. Zij helpen menige ziel van de dood redden, door ze te verlossen van de zonde. Zijn bijnaam is: Zoon van Beeri, of Ben-Beëri. Gelijk het nu is, was het toen ook: sommigen kregen hun bijnaam van hun woonplaats zoals Micha de Morastiet en Nahum de Elkosiet, anderen van hun ouders, zoals Joël de zoon van Pethuel en hier Hosea de zoon van Beëri. Misschien maakten ze gebruik van die onderscheiding, wanneer de ouders zo hoog aangeschreven stonden, dat ze om hunnentwille geëerd werden, maar het was een ongegronde verwaandheid van de Joden te wanen, dat, zo de zoon van een profeet de naam zijns vaders droeg, hij zelf ook profeet was. Beëri beduidt bron, wat ons kan doen denken aan de bron des levens en van het levende water, waaruit profeten voortkomen en waarvan zij gestadig moeten drinken.

2. Hier zijn zijn gezag en zending. Het woord des Heren geschiedde tot hem. Het geschiedde tot hem, het kwam tot hem met macht en energie, het werd hem geopenbaard als een werkelijkheid en niet als eigen verbeelding, op de een of andere manier, zoals God zich aan Zijn knechten de profeten openbaarde. Wat hij sprak en schreef, was bij goddelijke inspiratie, het was door het woord des Heren, gelijk Paulus spreekt aangaande hetgeen hij door zuivere ingeving wist, 1 Thessalonicenzen 4:15. Daarom is dit boek altijd bij de Oudtestamentische Kanon gerekend, en het Nieuwe Testament hecht daaraan het zegel door meer dan één aanhaling: Mattheus 2:15, 9:13, 12:7, Romeinen 9:25, 26, 1 Petrus 2:10. Want het Woord des Heeren duurt tot in de eeuwigheid.

3. Hier is een opsomming van de tijden, waarin hij geprofeteerd heeft: in de dagen van Uzzia, Jotham, Achaz, Hiskia, koningen van Juda, en in de dagen van Jerobeam, zoon van Joas, koning van Israël. Wij bezitten alleen deze algemene tijdsopgave, en niet die van enig bijzonder deel ervan, gelijk bijvoorbeeld bij Jesaja, Jeremia, Ezechiël, Daniël en later bij Haggai en Zacharia. Slechts één koning van Israël wordt genoemd, hoewel er in de aangegeven tijd meer geregeerd hebben, omdat, na het noemen van de koningen van Juda, geen noodzaak bestond, ook de andere te noemen. Het waren allen goddeloze vorsten, daarom heeft de profeet geen lust ze te noemen en wil hun ook die eer niet aandoen. Uit deze opgave nu, die hier van de verschillende regeringen, onder welke Hosea profeteerde, gegeven wordt (en het schijnt, dat het woord des Heren steeds min of meer tot hem kwam, door al die tijd heen), blijkt,

a. Dat hij lange tijd geprofeteerd heeft, dat hij begon toen hij nog zeer jong was, waaraan het voordeel van jeugd en levendigheid was verbonden, en dat hij die arbeid voortzette tot hij zeer oud was, wat weer het voordeel van ervaring en gezag gaf. Het was hem een grote eer, zo lang in zulk goed werk gebruikt te worden, en een grote weldaad voor het volk, zo lang een dienaar Gods in hun midden te hebben, die hun toestand zo goed kende en er zo’n belang in stelde, één, die er zo lang in bezig geweest en dus geheel aan gewend en hun zoveel nuttiger geworden. En toch schijnt het, dat hij weinig goed onder hen gedaan heeft, hoe langer zij van hem genoten, zoveel minder achtten zij hem, zij versmaadden eerst zijn jeugd en naderhand zijn ouderdom.

b. Dat hij allerlei doorgemaakt heeft. Sommige van deze koningen waren goed en zullen hem waarschijnlijk gesteund en bemoedigd hebben, andere waren slecht, die, naar wij veronderstellen kunnen, het voorhoofd tegen hem fronsten en hem ontmoedigden, en toch bleef hij dezelfde. Gods dienaren moeten verwachten, door eer en oneer, door kwaad gerucht en goed gerucht te gaan, zij moeten besluiten vest te houden aan hun oprechtheid en nauwgezet te zijn in hun werk.

c. Dat hij begon te profeteren op een tijd, toen Gods oordelen in aantocht waren, toen God op meer onmiddellijke wijze met dat zondige volk begon te twisten dat in de hand des Heren viel, alvorens in de hand van mensen overgeleverd te worden, want in de dagen van Uzzia en van Jerobeam, zijn tijdgenoot, had de geduchte aardbeving plaats, vermeld in Zacheria 7:5 en Amos 1:1. Ook heerste toen de sprinkhanenplaag, Joel 1:2-4, Amos 7:1, Hosea 4:3. De roede Gods wordt gezonden om Zijn woord te versterken, en het woord Gods om Zijn roede te verklaren, toch slaagt geen van beide in die taak, tenzij God door Zijn Geest oor en hart voor onderricht en tucht opent.

d. Dat hij onder Israël begon te profeteren, toen dat rijk zich in bloei en welvaart verheugde, want dat was zo in de tijd van Jerobeam II, gelijk wij lezen in 2 Koningen 14:25 :Hij bracht ook weer de landpale van Israël en God verloste hen door Zijn hand, toch spreekt Hosea onverschrokken tot hen van hun zonden en voorspelt hun de naderende ondergang. De mensen moeten niet, om hun voorspoed in deze wereld, in hun zondige wegen gevleid worden, maar ook dan even trouw gewaarschuwd, hun moet onverholen getuigd, dat hun welvaart geen veiligheid waarborgt en geen stand houdt, zo zij in hun zondigen wandel blijven.

Deze woorden: Het begin van het woord des Heren door Hosea, kunnen slaan òf,

1. Op de verheven reeks profeten, die toen begonnen op te komen. Omstreeks die tijd leefden en profeteerden Joël, Amos, Micha, Jona, Obadja en Jesaja, maar Hosea was de eerste van degenen, die de val van Israël voorspeld hebben, het begin van het woord des Heeren was door Hosea. Wij lezen in de geschiedenis van deze hier genoemden Jerobeam, 2 Koningen 14:27, dat de Here niet had gesproken, dat Hij de naam van Israël van onder de hemel verdelgen zou, maar spoedig daarna kwam die sprake toch, en Hosea was de man, die daarmede een aanvang maakte. Dat maakte zeker zijn taak niet gemakkelijker, wie het eerst een onaangename tijding brengt, moet de spits afbijten, en het duurde enige tijd, alvorens een tweede zijn profetie kwam bevestigen. Of, eer,

2. Het begin van Hosea’s eigen profetie Dit was de eerste boodschap, waarmede God hem tot dit volk zond, hun aan te zeggen, dat het een boos en overspelig geslacht was. Hij kon verzocht hebben, vrijgesteld te worden van zo harde boodschap, totdat hij wat meer gezag en naam onder zijn volk had gekregen, misschien ook hun genegenheid gewonnen. Neen, hij moet hiermee beginnen, opdat zij zouden weten, wat van een profeet des Heren te wachten viel. Ja, hij moest dit niet alleen prediken, maar het ook schrijven en zo publiekelijk maken, opdat dit geschreven getuigenis tegen hen kon getuigen. Nu hier

I. Moet de profeet hun, als in een spiegel hun zonden laten zien en aantonen, hoe bovenmate zondig zij waren, hoe verwerpelijk in Gods oog. De profeet wordt gelast, zich een vrouw van de hoererijen en kinderen van de hoererijen te nemen, vers 2. Zo deed hij, vers 3. Hij huwde een befaamde vrouw, Gomer, een dochter van Diblaïm, geen vrouw, die in haar huwelijk overspel had begaan, want dan had zij gedood moeten worden, maar één, die ongehuwd

schandelijk geleefd had. Zo iemand te trouwen was geen "malum in se," geen kwaad op zichzelf, maar alleen "malum per accidens," een kwaad door omstandigheden, niet voorzichtig, behoorlijk of raadzaam, en daarom de priesteren verboden, en hetwelk, indien werkelijk gedaan, de profeet verdriet zou hebben berokkend (gelijk als een vloek over Amasia gedreigd werd, dat zijn vrouw een hoer zou zijn, Amos 7:17). Geen zonde was dat evenwel, als God zelf dit met een heilig doel beval, ja, nu God het beval, was het zelfs zijn plicht en moest Hij Gode de handhaving van zijn goede naam toevertrouwen. Maar de meeste uitleggers zijn van mening, dat het slechts een visioen is geweest en slechts als gelijkenis dienst moest doen gelijk die manier van onderwijzen bij de ouden bepaald bij de profeten, niet ongebruikelijk was. Wat zij omtrent anderen wilden zeggen pasten zij bij gelijkenis op hen toe, zoals Paulus schrijft, 1 Corinthiers 4:6. Hij moest een vrouw van de hoererij nemen en kinderen bij haar verwekken, die iedereen zou verdenken al waren zij ook in wettig huwelijk geboren, dat zij kinderen van de hoererij waren. Die ongetrouwd zich aan hoererij had overgegeven, zou, getrouwd, al even licht zich aan overspel schuldig maken. Nu, zegt God: Hosea, het land hoereert ganselijk van achter de Heere. Het is Mij een even grote oneer en ergernis en kwelling, als een vrouw van de hoererijen en kinderen van de hoererijen u zijn. In alle goddeloosheid had het volk God verlaten, maar vooral hun afgoderij is de hoererij, waarvan ze hier beschuldigd worden. Aan enig schepsel de eer te geven, die God alleen toekomt, is zo’n hoon en belediging voor God, als het voor een man is, wanneer zijn vrouw meteen vreemde man overspel bedrijft. Vooral is dat waar van dezulken, die hun godsdienst belijden en met God in verbond staan, het is het verbreken van hun huwelijkstrouw, het is een afgrijselijke, verachtelijke zonde, en, meer dan iets anders, verdwaast ze de geest en verderft het gemoed. Afgoderij is grote hoererij, erger dan enige andere, het is zich van de Heere afkeren aan wie wij groter verplichtingen hebben dan een vrouw aan haar man. Het land hoereert, niet hier en daar ontmoet men een enkel persoon, die daaraan schuldig is, maar het hele land is ermee besmet, de zonde is een nationale zonde, de ziekte epidemisch. Welk een hatelijk iets moest dat zijn voor een heilig man, een vrouw van de hoererij te hebben, en kinderen van de hoererij, gelijk zij was! Welk een beproeving zou het zijn voor zijn geduld, en, indien zij in die weg volhardde, wat kon dan anders verwacht worden dan dat hij haar de scheidbrief gaf? En wordt dat niet nog meer honend voor de heilige God, zo’n volk te hebben, dat naar Zijn naam genoemd was en een plaats had in Zijn Huis? Hoe groot is Zijn geduld dan met hen! En hoe rechtvaardig is Hij, als Hij ze eindelijk verwerpt! Het was, alsof hij Gomer, de dochter van Diblaim getrouwd had, die toen waarschijnlijk een bekende hoer was. Het land Israëls was toen aan Gomer gelijk. Gomer betekent bederf, Diblaim beduidt twee koeken of vijgeklompen, dat wil zeggen, dat Israëls ondergang nabij was, en dat weelde en zinnelijkheid daarvan de oorzaak waren. Ze waren als de slechte vijgen, die vanwege de slechtheid niet konden gegeten worden. Het wijst de zonde aan als de dochter van overvloed, en het verderf als de dochter van misbruik van overvloed. Sommigen geven aan het bevel, dat God zijn profeet gaf, deze zin: Ga, neem u een vrouw van de hoererij, want als gij een eerbare vrouw zoudt willen zoeken, dan vindt gij er geen, aangezien het hele land zich aan hoererij schuldig maakt, de gewone zonde, die afgoderij vergezelt.

II. De profeet moet hun, als door een doorzichtig glas, hun ondergang voorstellen, en dit doet hij door de namen, die hij aan de kinderen, uit deze vrouw geboren, geeft. Want gelijk de begeerlijkheid ontvangen zijnde, zonde baart, zo baart de zonde, voleindigd zijnde, de dood.

1. Hij voorzegt de val van het koningshuis door de naam, die hij aan zijn eerste kind, dat een zoon is, geeft, noem zijn naam Jizreël, vers 4. Wij lezen, dat ook de profeet Jesaja aan zijn kinderen profetische namen geeft, Jesaja 7:3, 8:3. Jizreël wil zeggen het zand Gods, dat

moesten zij geweest zijn. Maar het betekent ook de verstrooiden van God, zij zouden zijn als schapen op de bergen, die geen herder hebben. Noem hem niet Israël, dat overwinning, heerschappij beduidt. Al de eer, aan die naam verbonden, hebben ze verloren, maar noem hem Jizreël, verstrooiing, want wie de Here verlaten hebben, zullen eindeloos ronddolen. Tot nog toe zijn ze gelijk zaad verstrooid geweest, nu zullen ze verstrooid worden als kaf. Jizreël was de naam van een van de koninklijke verblijfplaatsen, het was een schone stad, gelegen in een aangenaam dal, met zinspeling op deze naam wordt dat kind Jizreël genoemd, want nog een weinig tijd, zo zal Ik de bloedschulden van Jizreël bezoeken over het huis van Jehu.

Merk hier op,

a. Met wie God een twist heeft, namelijk met het huis van Jehu, want menigmaal bezoekt God de misdaden van de vaderen aan de kinderen. Het is het koninkrijk van Israël, dat of de tegenwoordige koninklijke familie, die van Jehu, bedoelt, die spoedig door God werd verworpen (want de zoon van deze Jerobeam, Zacharia, die slechts zes maanden regeerde, was de laatste uit Jehu's geslacht), of het gehele rijk in het algemeen, dat in zijn bederf en goddeloosheid voortging en ophield onder de regering van Hosea, ongeveer zeventig jaren later, bij God is dat een korte tijd. Zie, noch de praal van koningen noch de macht van de koninkrijken kan beveiligen tegen Gods verwoestende oordelen, zo zij voortgaan, tegen Hem te rebelleren.

b. Wat de reden van deze twist is: Ik zal de bloedschulden van Jizreël bezoeken over het huis van Jehu, het bloed, dat Jehu te Jizreël vergoot, toen hij, op Gods bevel en in gehoorzaamheid aan zijn woord, het ganse huis van Achab uitroeide met deszelfs bloedverwanten en de aanbidders van Baäl. God had goedgekeurd wat hij gedaan had, 2 Koningen 10:30 :Gij hebt welgedaan, doende wat recht is in mijn ogen, en hebt aan het huis van Achab gedaan alles wat in mijn hart was, en toch wil God hier wreken al het bloed, dat Jehu vergoten had, toen de tijd voorbij was, gedurende welke hem zonen, tot in het vierde gelid, op de troon van Israël zouden zitten. Maar hoe kan dezelfde daad beloond en gewroken worden? Zeer terecht, de zaak was in zich zelf goed geweest, een rechtvaardig oordeel over het huis van Achab, wel verdiend, en als zodanig werd ze beloond. Maar Jehu had het niet op de goede manier gedaan: hij bedoelde zijn eigen bevordering, niet de eer van God, en mengde eigen lust met de uitvoering van Gods gerechtigheid. Hij had het gedaan met haat tegen de zondaars maar niet uit haat tegen de zonde, want hij onderhield de kalverendienst en nam niet waar te wandelen in de wet des Heren, de God van Israël, 2 Koningen 10:31. En daarom, toen de ongerechtigheid van zijn huis vol was, en God kwam om afrekening te houden, luidde het eerste punt van de acte van beschuldiging: de bloedschulden van Jizreël, een punt, dat, als de rest inhoudende, voorafgaat. Toen het huis van Baesa werd uitgeroeid, was dat, omdat het gewandeld had in de weg van Jerobeam, en omdat hij Jerobeam verslagen had. 1 Koningen 16:7. Zie, degenen, wie de rechtspleging toevertrouwd is, hebben te waken, dat die uit het rechte beginsel en met het juiste doel wordt uitgeoefend, en dat niet zij zelf leven in de zonden, die zij in anderen straffen, opdat niet hun rechtvaardig vonnis eenmaal hun als moord aangerekend wordt.

c. Hoe ver deze twist zal voortgezet worden, het zal niet zijn tot verbetering, maar tot verwoesting. Sommigen verstaan deze woorden: Ik zal de bloedschulden van Jizreël bezoeken over het huis van Jehu, niet als vergelding van bloedschulden, maar als herhaling ervan, aldus: Ik zal het huis van Jehu straffen, gelijk Ik het huis van Achab heb gestraft, omdat Jehu zich door de straf van zijn voorgangers niet heeft laten waarschuwen, maar in het voetspoor van hun afgoderij gewandeld. En nadat Ik het huis van Jehu heb uitgeroeid, zal Ik het koninkrijk

van het huis Israëls doen ophouden. Ik zal beginnen het neer te werpen, of schoon het nu bloeit. Na de dood van Zacharia, de laatste uit het huis van Jehu, begon het rijk van de tien stammen te vervallen en ging zichtbaar achteruit. En, om die val voor te bereiden, wordt gedreigd, vers 5 :En het zal te dien dage geschieden, dat Ik Israëls boog verbreken zal, in het dal van Jizreël, of in het Chaldeeuwsch, de kracht van de krijgslieden van Israël. God zal hen onbekwaam maken om zich te verdedigen of de vijand te weerstaan. De boog, die in stijvigheid blijft, Genesis 49:24, en in de hand verandert, Job 29:20, is het beeld van toenemende macht, en de boog, die verbroken wordt, van genomen vernietigde macht. De boog zal gebroken worden in het dal van Jizreël, alwaar waarschijnlijk het tuighuis was, of mogelijk ook omdat daar een slag geleverd was, die het rijk van Israël zeer verzwakt had. Zie, er is geen bescherming tegen Gods twisten, wanneer Hij tegen een volk optrekt, dan worden hun bogen spoedig gebroken en hun sterkten weldra nedergeworpen. In het dal van Jizreël was dat bloed vergoten, dat een rechtvaardig God op diezelfde plaats zou wreken, gelijk beruchte misdadigers wel eens worden opgehangen juist op de plaats, waar de misdaad gepleegd was, opdat de straf zou beantwoorden aan de zonde.

2. Hij voorspelt, dat God het ganse volk zal verlaten, en wel door de naam, die hij aan het tweede kind moet geven. Het eerste was een zoon, dit tweede een dochter, om aan te tonen, dat zowel zonen als dochters hun weg verdorven hadden. Sommigen zien daarin een teken dat Israël verwijfd werd, en daardoor verzwakt en krachteloos. Noem de naam van deze dochter "Lo-Ruchama, niet bemind" (zo wordt het Romeinen 9:25 vertaald), of: "niet van de ontferming deelachtig," aldus vinden wij het 1 Petrus 2:10. Het komt beide op hetzelfde neer. Deze naam ziet op het vonnis over het huis Israëls: Ik zal Mij voortaan niet meer5 ontfermen over het huis Israëls. Daarin wordt uitgesproken, dat God hun grote ontferming had betoond, maar dat ze die gunst hadden misbruikt en verbeurd, en nu wilde God zich niet meer over hen ontfermen. Zie, degenen, die Godsgenade verzaken voor valse ijdelheid, hebben oorzaak om te verwachten, dat die genade hen verzaakt en zij aan die valse ijdelheid overgelaten worden, Jona 2:18. De zonde neemt Gods genade zelfs van het huis Israëls, zijn eigen volk, weg, welks lot inderdaad hachelijk is, wanneer Hij zegt, dat Hij zich niet meer over hen zal ontfermen. En dan volgt: Ik zal ze zeker wegvoeren, sommigen vertalen: wegnemen, anderen uitrekken. Zie, wanneer de stroom van de genade afgedamd wordt, dan staat niets meer te wachten dan de fiolen van Gods toorn. Zij, over wie God zich niet langer ontfermen wil, zullen zekerlijk, als droesem en drek, opgeruimd worden. Het woord voor wegvoeren betekent soms: de zonde vergeven, en sommigen verstaan het hier in deze zin: Ik zal Mij voortaan niet meer over hen ontfermen, ofschoon Ik ze tot nog toe, vergevende, heb vergeven. Hoewel God lang verdragen heeft, Hij zal niet eeuwig verdragen als een volk weigert zich te bekeren. Of: Ik zal Mij niet meer over hen ontfermen, dat Ik hun enigszins zou vergeven, of, gelijk de (Eng.) kanttekening zegt: dat Ik hun ten enenmale zou vergeven. Wanneer vergevende genade wordt geweigerd, kan geen andere worden verwacht, want die opent de deur voor alle andere genade. Sommigen lezen hierin troost. Ik zal Mij niet meer over hen ontfermen, totdat Ik, vergevende, hun zal vergeven, dat is totdat de Verlosser naar Sion komt om de goddeloosheden van Jakob af te wenden, Romeinen 11:26. De Chaldeeuwsche lezing luidt: Maar, indien zij rouw hebben, zal Ik, vergevende, hen vergeven. Zelfs de grootste zondaars zullen, wanneer zij tot inkeer komen en terugkeren, ondervinden, dat er vergeving is bij God.

III. Hij moet hun bekend maken, welke genade God nog voor het huis van Juda bestemd heeft, ten tijde, toen Hij zo met het huis Israëls twistte, vers 7 :Maar over het huis van Juda zal Ik Mij ontfermen. Zie, ofschoon sommigen om hun ongehoorzaamheid worden afgesneden, zal God zich altijd een overblijfsel bewaren, dat vaten en gedenktekenen van Zijn barmhartigheid zijn.

Wanneer de goddelijke gerechtigheid In sommigen verheerlijkt wordt, in anderen wordt vrije genade verheerlijkt. En, hoewel enigen door ongeloof afgebroken worden, toch zal God tot aan ‘s wereld einde Zijn gemeente hebben. Het verergert de verwerping van Israël, dat God zich over Juda nog ontfermt en niet over Israël, ofschoon ook Juda goddelooslijk heeft gehandeld, verwierp Hij het toen nog niet, zoals Hij Israël verwierp: Ik zal Mij over hen ontfermen en ze verlossen. Zie, onze zaligheid zijn wij uitsluitend aan Gods genade verschuldigd en niet aan enige verdienste van ons zelf. Nu,

1. Slaat dit, ongetwijfeld, op tijdelijke verlossing, die God in Zijn ontferming aan Juda schonk, een gunst voor Juda en niet voor Israël. Toen de Assyrische legers Samaria hadden verwoest en de tien stammen in gevangenschap meegevoerd, trokken zij verder om Jeruzalem te belegeren. Maar God had erbarming met het huis van Juda en verloste het door de geweldige slachting, die de engel in een nacht in het kamp van de Assyriërs aanrichtte. Zo redde de Heere hun God hen onmiddellijk, niet door hun zwaard of door hun boog. Toen de tien stammen in ballingschap smachtten en hun land door anderen bezet werd, toen zij zeker weggevoerd waren, ontfermde zich God nog over het huis van Juda en verloste hen, en na zeventig jaar bracht Hij ze terug, niet door kracht of geweld, maar door de Geest des Heeren der heirscharen, Zacheria 4:6. Ik zal ze verlossen door de Heere hun God, dat is door Mijzelf. God zal zich verhogen in Zijn sterkte, Psalm 21:14, zal Zijn werk zelf ter hand nemen. Die verlossing is zeker, waarvan Hij de Auteur wil zijn, want wanneer Hij werkt, wie zal het keren? En die verlossing is de zekerste, die Hij zelf tot stand brengt. De Heere alleen leidde hem, Deuteronomium 32:12. Hoe minder er van de mens in enige verlossing is, en hoe meer van God, zoveel heerlijker is ze en zoveel zoeter smaakt ze. Ik zal ze verlossen in het Woord des Heeren (zo luidt het Chaldeeuws) om Christus’ wil, die het eeuwige Woord is, en door Zijn macht. Ik zal ze niet verlossen door boog of zwaard, dat is,

a. Zij zullen verlost worden, wanneer zij zo diep vernederd zijn, dat zij noch boog noch zwaard bezitten om zich te verdedigen, Richteren 5:8, 1 Samuel 13:22.

b. Zij zullen door de Heere verlost worden, wanneer zij verleerd hebben op hun eigen kracht of oorlogstuig te vertrouwen, Psalm. 44:6.

c. Zij zullen gemakkelijk verlost worden, zonder hulp van boog of zwaard, vers 7, Jesaja 9:5. Ik zal ze door de Heere hun God verlossen. Als Hij zich hun God noemt, dan ligt daarin een verwijt aan de tien stammen, die Hem als hun God hadden verworpen, om welke reden Hij hen had verworpen. Dit geeft ook de ware reden aan waarom Hij nog genade had voor het huis van Juda en dat verloste: omdat zij Zijn verbond als dat des Heeren hun God, nog onderhielden en als beloning voor hun trouw aan Zijn woord en Zijn dienst. Maar,

2. Het kan ook betrekking hebben op Judas verlossing van de afgoderij, welke verlossing hen bekwaam maakte en voorbereidde op andere verlossingen. En dit was inderdaad eene verlossing door de Heere hun God, alleen gewrocht door Zijn macht en genade, die ook door boog noch zwaard kan gewerkt worden. Juist toen het koninkrijk van Israël onder Hosea, zeker weggevoerd werd, werd het rijk van Juda, onder Hiskia, heerlijk hervormd en daarom gespaard. En in Babel verloste God hen eerst van de afgoderij en daarna van de gevangenschap.

3. Sommigen houden het ervoor, dat deze belofte vooruitziet op de grote verlossing, die in de volheid van de tijden, zou teweeggebracht worden door de Heere God, Jezus Christus, die in de wereld is gekomen om Zijn volk te verlossen van hun zonden.

I. De tijdelijke verwerping van Israël wordt betekend door de naam van een derde kind dat Hosea bij deze lichtzinnige vrouw had vers 8, 9. Wij moeten daarbij niet vergeten, dat al die kinderen, wier namen zulk een sombere betekenis hadden voor het huis Israëls, kinderen van de hoererijen waren, vers 2, allen geboren uit de hoer, die Hosea tot vrouw had genomen, om aan te duiden, dat de ondergang van Israël het natuurlijke gevolg was van de zonde van Israël. Hadden zij geen opstand gepleegd tegen God, dan zou Hij ze nimmer verlaten hebben, God verlaat niemand, die niet eerst Hem verlaat. Hier is,

1. De geboorte van dat kind: Als zij nu Lo Ruchama gespeend had, ontving zij en baarde een zoon, vers 8. Er wordt melding gemaakt van een zeker tijdsverloop voor de geboorte van dit kind, dat in zijn naam de zekere voorzegging zou dragen van hun algehele verwerping, dat uitstel moet Gods geduld met hen betekenen en Zijn onwilligheid om terstond tot uitersten over te gaan. Sommigen geloven, dat de geboorte van een anderen zoon ziet op de volharding van het volk in hun goddeloosheid, de lust ontving nog steeds en baarde nog immer zonde. Zij deden zonde tot zonde toe zoals de Chaldeeuwsche paraphrase luidt), zij worden oud en hardnekkig in hun overspel.

2. De naam, aan dit kind gegeven. Noem hem Lo-Ammi, niet Mijn volk. Toen hun gezegd werd, dat God zich voortaan niet meer over hen zou ontfermen, sloegen zij er geen acht op, maar bliezen zich op met deze verwaandheid dat zij toch Gods volks waren, over wie Hij zich wel moest ontfermen. En daarom breekt Hij die staf onder hen en loochent alle betrekking tot hen: Gij zijt Mijn volk niet, en Ik wil uw God niet zijn. Ik wil de Uwe niet zijn, letterlijk vertaald. Ik wil tot u in generlei betrekking staan, wil niets met u te doen hebben, Ik wil uw Koning, uw Vader, uw Beschermer niet zijn. Wij kunnen dat alles zeer gevoegelijk samenvatten in dit ene woord: Ik wil de Uwe niet zijn, Ik wil niet meer voor u zijn wat Ik voor u ben geweest, noch wat gij tevergeefs zult verwachten, dat Ik nog zijn zal, noch wat Ik zou geweest zijn, indien gij u bij Mij gehouden hadt.

Merk op: "Gij zijt Mijn volk niet, gij handelt niet gelijk Mijn volk betaamt, gij geeft geen acht op Mij noch gehoorzaamt Mij, als Mijn volk behoorde te doen. Gij zijt niet Mijn volk, maar het volk van deze of genen drekgod, en daarom erken Ik u niet als Mijn volk, noch zal u beschermen, neem generlei aanspraak van u op Mij aan, vraag u niets en verlos u niet uit de handen dergenen, die u gevangen hebben. Laat die u nemen, gij zijt de Mijne niet. Gij wilt in Mij uw God niet zien, maar brengt valse goden uw hulde, en daarom wil Ik uw God niet zijn, gij hebt met Mij niets te maken noch enig goed van Mij te wachten." Zie, als God ons in een verbond met Hem brengt, is dat alleen Zijn werk en Zijn genade, want het begint van Zijn kant: Ik wil hun tot een God zijn, en dan zullen zij Mij to! een volk zijn, wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. Maar dat het verbond verbroken wordt, is alleen ons werk en onze dwaasheid. De breuk ligt aan ‘s mensen zijde: Gij zijt Mijn volk niet, en daarom wil Ik uw God niet zijn. Indien God iemand haat, is dat, omdat hij eerst Hem gehaat heeft. Dit werd vervuld, toen Israël zeker weggevoerd werd naar Assyrië, en hun plaats kende hen niet meer. Zij waren niet meer Gods volk, want zij hadden Zijn kennis en Zijn dienst verloren, geen profeten werden hun meer gezonden, geen beloften meer hun gedaan, zo als de twee stammen

in hun ballingschap. Ja, zij waren zelfs geen volk meer, maar, zover bekend is vermengd onder de natiën, in welker midden ze nu woonden, en gingen in hen op.

II. Van de terugkeer en het herstel van Israël in de volheid van de tijden. Hier, gelijk tevoren, gedenkt God van Zijn barmhartigheid te midden van de toorn, de verwerping is niet volstrekt, en evenmin onherroepelijk, vers 10, 11:Nochtans zal het getal van de kinderen Israëls zijn als het zand van de zee. Zie, hoe dezelfde hand, die wondt, ook uitgestrekt is om te helen, en hoe teder Hij, die scheurt, ook weer verbindt. Ofschoon God wondt door Zijn bedreigingen, toch zal Hij medelijden hebben en met eeuwige goedertierenheid vergaderen. Het zijn zeer kostelijke beloften, die hier aangaande het Israël Gods gedaan worden, en die ons nu van nut kunnen zijn.

1. Sommigen menen, dat deze beloften haar vervulling vonden in de terugkeer van de Joden uit hun ballingschap in Babel, toen velen uit de tien stammen zich bij Juda voegden en van de vrijheid genoten, die Cyrus uitriep, in grote getale uit de verschillende landen opkwamen, waarheen zij verstrooid waren, naar hun eigen land terug. Zulks geschiedde onder Zerubbabel, hun hoofd, allen smolten tot één volk samen, terwijl ze tevoren twee gescheiden volken waren geweest. En in hun land, waar God ze door Zijn profeten had verloochend en verworpen als de Zijne niet, zou Hij ze door Zijn profeten weer aannemen, en zij als Zijn kinderen voor Hem verschijnen, en uit alle delen des lands naar Zijn tempel komen om te aanbidden. Wij hebben reden om te geloven, dat, hoewel deze belofte ook een verder strekkende betekenis heeft, ze ook genadevol bedoeld en vromelijk gebruikt werd tot steun en troost voor de ballingen in Babel. Ze gaf hun een algemene verzekering van barmhartigheid, die God hun en hun land zou bewijzen, het volk kon niet verstrooid worden, zolang deze zegen bij hen bleef, die hun nu toegezegd werd.

2. Anderen menen, dat deze beloften haar vervulling, althans haar volkomen vervulling, niet zullen hebben tot op de algemene bekering van de Joden in het laatste van de dagen, die nog verwacht wordt, wanneer de bijna ongelofelijke aantallen Joden, die nu verstrooid zijn als het zand van de zee, zullen toegebracht worden om het geloof in Christus te omhelzen en in de Nieuwtestamentische kerk ingelijfd te worden. Dan en niet eerder, zal God ze als Zijn eigen volk erkennen, Zijn kinderen, zelfs daar waar zij onder de droeve tekenen van hun verwerping hadden gelegen. De Joodse doctoren zien op deze belofte als nog niet in vervulling gegaan. Maar,

3. Het is zeker, dat deze belofte haar vervulling heeft gehad in de stichting van Christus' koninkrijk, door de prediking des Evangelies en de toebrenging beide van Joden en heidenen, want daarop past Paulus deze woorden toe, Romeinen 9:25, 26, en Petrus, wanneer hij schrijft aan de Joden in de verstrooiing, I Petrus 2:10. Israël is hier de nieuwtestamentische kerk, het geestelijke Israël, Galaten 6:16, alle gelovigen, die in de voetstappen van de gelovige Abraham wandelen en zijn zegen beërven, hij is de vader van de gelovigen, hetzij Joden hetzij heidenen, Romeinen 4:11, 12. Laat ons nu zien, wat aan dat Israël beloofd is.

A. Dat het grotelijks zal vermenigvuldigen en zijn getal zeer toenemen, het zal zijn als het zand van de zee, dat niet gemeten noch geteld kan worden. Ofschoon het Israël naar het vlees verminderd en gering is, het geestelijke Israël zal talrijk zijn, ja ontelbaar. In de omvangrijke menigten, die door de prediking van het Evangelie tot Christus zijn gebracht, beide in de eerste eeuwen des Christendoms en daarna, is deze belofte vervuld, duizenden uit elke stam van Israël en uit andere volken een schare, die niemand tellen kan, Openbaring 7:4, 9, Galaten 4:27. Hierin wordt de belofte aan Abraham, toen God hem hoge vader van een menigte noemde,

haar volle vervulling, Genesis 17:5, en Genesis 22:17. Sommigen merken op, dat zij hier met het zand van de zee vergeleken worden, niet alleen om hun getal, maar, gelijk het zand van de zee als slagboom tegen de wateren dient, dat ze de aarde niet overstromen, zo zijn de Israëlieten inderdaad een afwerende muur voor de plaatsen, waar zij wonen, om oordelen verre te houden. God kan niets tegen Sodom doen, zolang Lot daar vertoeft.

B. Dat God Zijn verbond met het Nieuwtestamentische Israël wil vernieuwen en zichzelf een gemeente vormen naar een even volledige en uitvoerige grondwet, als die aan de Oudtestamentische kerk ten grondslag lag. Ja, de voorrechten van de eerste zijn veel groter: ter plaatse waar tot hen gezegd zal zijn: gijlieden zijt Mijn volk niet, daar zult gij weer tot het verbond worden toegelaten en als Mijn volk erkend. De verlaten heidenen en de verworpen Joden, ieder op hun eigen plaats, zullen begenadigd en gezegend worden. Daar, waar de vaderen om hun ongeloof afgesneden zijn, zullen de kinderen, op hun geloof, weer aangenomen worden. Dit is een gezegende opstanding, dat zij, die Gods volk niet waren, weer Gods volk worden. Ja, de voorrechten worden uitgebreid, nu is het niet alleen: Gij zijt Mijn volk, als tevoren, maar: Gij zijt kinderen van de levende God of gij door uw geboorte Joden of heidenen zijt." Israël onder de wet, was Gods Zoon, Zijn eerstgeborene, maar toen was het minderjarig, nu, onder het Evangelie, zijn ze opgegroeid tot groter verstand en meerder vrijheid, Galaten 4:1, 2.

Merk op,

a. Het is het onuitsprekelijk voorrecht van alle gelovigen, dat zij de levende God tot hun Vader hebben, de eeuwige God, en zichzelf mogen beschouwen als kinderen door genade en aanneming.

b. Het kindschap van de gelovigen zal erkend worden, tot hen zal, tot hun troost en voldoening, tot hun eer voor de oren van de wereld gezegd worden: gij zijt kinderen van de levende God. Laat de heiligen niet ongerust zijn, laat anderen hen niet verachten, want vroeger of later zullen de kinderen Gods geopenbaard worden, en de ganse wereld zal hun uitnemendheid kennen, en de waardigheid, die God hun geeft.

c. Het zal hun zeer tot troost en eer verstrekken, wanneer zij met de tekenen van Gods gunst verwaardigd worden op dezelfde plaats, waar zij zolang onder de tekenen van Zijn ongunst gebukt gingen. Het is ook troost voor de gelovige heidenen, dat zij niet naar Jeruzalem behoeven te gaan om als Gods kinderen aangenomen en erkend te worden, maar mogen blijven waar zij zijn, op die plaats, al ware het de verst verwijderde plaats op aarde, op die plaats, waar zij op grote afstand waren, waar tot hen werd gezegd: Gij zijt Gods volk niet, maar vreemd daarvan, Jesaja 56:3, zelfs daar, zonder land en maagschap te verlaten, kunnen zij door het geloof de Geest van de aanneming ontvangen, waarbij hun geest medegetuigt, dat zij kinderen Gods zijn.

C. Dat zij, die onderling verdeeld waren tot elkander zullen gebracht worden, vers 11. de kinderen van Juda, en de kinderen Israëls zullen samenvergaderd worden. Deze samenvergadering van Juda en Jeruzalem, van die twee rijken, die met elkander in oorlog geweest waren en elkander gebeten en vereten hadden, wordt hier alleen als voorbeeld aangehaald van de gelukkige gevolgen van de stichting van Christus’ koninkrijk in deze wereld. Wie onderling in de bitterste vijandschap hadden geleefd, zullen elkaar verstaan en liefhebben. Dit werd letterlijk vervuld, toen de Galileërs, die een deel van het rijk van de tien stammen

bewoonden, zich zo van harte verenigden met degenen, die waarschijnlijk het eerst Joden genoemd werden (die van het rijk van Juda), toen zij Christus volgden en Zijn Evangelie aannamen. En Jezus' eerste discipelen waren deels Galileërs, deels Joden. Het eerste gebied, dat met het licht des Evangelies werd gezegend, was het land Zebulon en Nephtalim, Mattheus 4:15. En al was er nog niet dadelijk een goede verstandhouding tussen Joden en Galileërs, hun geloof in Christus nam alle verschil weg, en er bleef van de vroegere verdeeldheid niets over. Ja, toen de Samaritanen geloofden, al had er vroeger tussen hen en de Joden nog groter vijandschap bestaan, bracht Christus tussen die beide volkomen eensgezindheid, Handelingen 8:14, Zo werden Juda en Israël samenvergaderd, en toch was dit nog maar een type van de veel belangrijker samenbrenging van Joden en Heidenen, toen door de dood van Christus, de muur des afscheidsels, de ceremonieële wet, was teniet gedaan, zie Efeziers 2:14-16. Christus is gestorven en heeft dat volk en de kinderen Gods die verstrooid waren, tot een vergaderd, Johannes 11:52, Efeziers 1:10.

D. Dat Jezus Christus het verenigingspunt voor al Gods geestelijk Israël zou zijn. Zij stemmen er allen mee in, zich een enig hoofd te stellen, dat niemand anders kan zijn dan Hij, die God gesteld heeft, namelijk Christus. Zie, Jezus Christus is het Hoofd van de gemeente, haar enig Hoofd, niet maar in staatkundige zin, maar een met levensinvloed, als dat van het natuurlijke lichaam. -In Christus te geloven is: Hem tot ons Hoofd aan te nemen, dat is: Gods bestel toe te stemmen en ons gewilliglijk aan Zijn leiding en regering toe te vertrouwen, en dat in gemeenschap en samenwerking met alle goede Christenen. Zodat zij, ofschoon zij velen zijn, toch in Hem een en onderling één zijn. "Quiconveniunt in aliquo tertio inter se conveniunt," wie met een derde overeenstemmen, stemmen met elkander overeen.

E. Dat zij Christus tot hun hoofd gesteld hebbende, uit het land zullen optrekken, zij zullen komen, van allerlei aard, uit allerlei plaatsen, om zich bij de gemeente aan te sluiten, gelijk ze, onder de Joodse bedeling, van alle delen van het land Israëls naar Jeruzalem opkwamen om daar te aanbidden, Psalm 122:4. Daarheen gaan de stammen op, en op dat opgaan speelt de profeet voor de geest, als hij in deze profetie spreekt van de toebrenging van de heidenen tot de kerk, Jesaja 2:3. Komt, laat ons opgaan tot de berg des Heren. Het betekent geen plaatsverandering, want zij worden gezegd op een plaats te zijn, vers 10, maar een verandering des gemoeds, een geestelijk opgaan tot Christus. Zij zullen optrekken van de aarde (gelijk men lezen, kan), want zij, die zich aan Christus geven als hun Hoofd, brengen hun genegenheid van de dingen van deze aarde over op de dingen, die boven zijn, Colossenzen 3:1, 2, zij zijn niet van de wereld, Johannes 15:19, maar hun wandel is in de hemelen. Zij zullen optrekken uit het land, al is dat hun geboortegrond, zij zullen het gaarne verlaten om het Lam te volgen, waar het ook heengaat.

F. Dat. wanneer dit alles geschiedt, de dag van Jizreël groot zal zijn. Hoewel de dag van Jizreëls beproeving groot is (gelijk sommigen het verstaan), ook de dag van Jizreëls heerlijkheid zal groot zijn. Dat zal Israëls dag zijn, het zal zijn eigen dag zijn, nadat zijn vijanden zo lang hun dag gehad hebben. Israël heet hier Jizreël, het zaad Gods, het heilige zaad, het steunsel van het land. Dit zaad wordt nu in de aarde gezaaid en onder de kluiten begraven, maar groot zal de dag zijn, wanneer de oogst komt. Groot was de dag van de kerk, toen dagelijks tot de gemeente toegedaan werden, die zalig werden, Handelingen 2:47, toen deed de Almachtige grote dingen aan haar.

HOOFDSTUK 2

1 (1:12) Zegt tot uw broederen: Ammi, en tot uw zusteren: Ruchama.
2 (2:1) Twist tegen ulieder moeder, twist, omdat zij Mijn vrouw niet is, en Ik haar Man niet ben; en laat ze haar hoererijen van haar aangezicht, en haar overspelerijen van tussen haar borsten wegdoen.
3 (2:2) Opdat Ik ze niet naakt uitstrope, en zette ze als ten dage, toen zij geboren werd; ja, make ze als een woestijn, en zette ze als een dor land, en dode ze door dorst;
4 (2:3) En Mij harer kinderen niet ontferme, omdat zij kinderen der hoererijen zijn.
5 (2:4) Want hunlieder moeder hoereert, die henlieden ontvangen heeft, handelt schandelijk; want zij zegt: Ik zal mijn boelen nagaan, die mij mijn brood en mijn water, mijn wol en mijn vlas, mijn olie en mijn drank geven.
6 (2:5) Daarom, ziet, Ik zal uw weg met doornen betuinen, en Ik zal een heiningmuur maken, dat zij haar paden niet zal vinden.
7 (2:6) En zij zal haar boelen nalopen, maar dezelve niet aantreffen; en zij zal hen zoeken, maar niet vinden; dan zal zij zeggen: Ik zal henengaan, en keren weder tot mijn vorigen Man, want toen was mij beter dan nu.
8 (2:7) Zij bekent toch niet, dat Ik haar het koren, en den most, en de olie gegeven heb, en haar het zilver en goud vermenigvuldigd heb, dat zij tot den Baal gebruikt hebben.
9 (2:8) Daarom zal Ik wederkomen, en Mijn koren wegnemen op zijn tijd, en Mijn most op zijn gezetten tijd; en Ik zal wegrukken Mijn wol en Mijn vlas, dienende om haar naaktheid te bedekken.
10 (2:9) En nu zal Ik haar dwaasheid ontdekken voor de ogen harer boelen; en niemand zal haar uit Mijn hand verlossen.
11 (2:10) En Ik zal doen ophouden al haar vrolijkheid, haar feesten, haar nieuwe maanden, en haar sabbatten, ja, al haar gezette hoogtijden.
12 (2:11) En Ik zal verwoesten haar wijnstok en haar vijgeboom, waarvan zij zegt: Deze zijn mij een hoerenloon, dat mij mijn boelen gegeven hebben; maar Ik zal ze stellen tot een woud, en het wild gedierte des velds zal ze vreten.
13 (2:12) En Ik zal over haar bezoeken de dagen des Baals, waarin zij dien gerookt heeft, en zich versierd met haar voorhoofdsiersel, en haar halssieraad, en is haar boelen nagegaan, maar heeft Mij vergeten, spreekt de HEERE.
14 (2:13) Daarom, ziet, Ik zal haar lokken, en zal haar voeren in de woestijn; en Ik zal naar haar hart spreken.
15 (2:14) En Ik zal haar geven haar wijngaarden van daar af, en het dal Achor, tot een deur der hoop; en aldaar zal zij zingen, als in de dagen harer jeugd, en als ten dage, toen zij optoog uit Egypteland.
16 (2:15) En het zal te dien dage geschieden, spreekt de HEERE, dat gij Mij noemen zult: Mijn Man; en Mij niet meer noemen zult: Mijn Baal!
17 (2:16) En Ik zal de namen der Baals van haar mond wegdoen; zij zullen niet meer bij hun namen gedacht worden.
18 (2:17) En Ik zal te dien dage een verbond voor hen maken met het wild gedierte des velds, en met het gevogelte des hemels, en het kruipend gedierte des aardbodems; en Ik zal den boog, en het zwaard, en den krijg van de aarde verbreken, en zal hen in zekerheid doen nederliggen.
19 (2:18) En Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid; ja, Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en in gericht, en in goedertierenheid en in barmhartigheden.
20 (2:19) En Ik zal u Mij ondertrouwen in geloof; en gij zult den HEERE kennen.
21 (2:20) En het zal te dien dage geschieden, dat Ik verhoren zal, spreekt de HEERE; Ik zal den hemel verhoren, en die zal de aarde verhoren.

22 (2:21) En de aarde zal het koren verhoren, mitsgaders den most en de olie; en die zullen Jizreel verhoren.
23 (2:22) En Ik zal ze Mij op de aarde zaaien, en zal Mij ontfermen over Lo-ruchama; en Ik zal zeggen tot Lo-ammi: Gij zijt Mijn volk; en dat zal zeggen: O, mijn God!

De inhoud van dit hoofdstuk komt vrijwel overeen met die van het voorgaande en spreekt van dezelfde gebeurtenissen en de oorzaken daarvan. Gelijk daar, zo ook hier,

I. Ontdekt God, door Zijn profeten, de zonde van het volk en bezoekt hen daarover, namelijk de zonde van hun afgoderij hun geestelijke hoererij, hun afgodendienst en vergeten van God en hun verplichtingen jegens hen, vers 1, 2, 5, 8.

II. Bedreigt Hij hen, dat Hij hun zal ontnemen die overvloed van allerlei goeds, waarmede zij hun afgoden hadden gediend en hen hulpeloos aan de verwoesting overgeven, vers 3-4, 6, 7, 9-13.

III. Belooft Hij, om Zijnentwil, ten laatste in een weg van barmhartigheid tot hen weder te keren, vers 14, en hun vroegere overvloed weer te schenken, vers 15 hen van hun neiging tot afgoderij te verlossen, vers 16, 17, zijn verbond met hen te vernieuwen, vers 18-20, en hen met allerlei goeds te zegenen, vers 21-23.

Hoséa 2:1-22

Sommigen maken de eerste woorden van dit hoofdstuk tot de laatste van het vorige, en voegen ze bij de beloften, die wij hier ontmoeten, aangaande de grote dingen, die God voor het volk doen wilde. Wanneer zij Christus tot hun enig Hoofd hebben gesteld en om Hem verenigd zijn, laat hen dan tot elkander zeggen, met triomf en in verrukking (laat de profeten het tot hen zeggen, zo luidt het Chaldeeuwsch): "Troost, troost mijn volk. Zegt tot hen: Ammi en Ruchama, noemt hen weer zo, want zij liggen niet meer onder het vonnis en de vloek van Lo-Ammi en Lo-Ruchama. Zij zullen weer Mijn volk zijn en opnieuw barmhartigheid verkrijgen". Gods geestelijk Israël, uit Joden en heidenen zonder onderscheid samenvergaderd, zullen elkaar broeders en zusters noemen, zullen elkaar als Gods volk en Zijn beminden erkennen, elkaar omhelzen en elkaar opwekken om beide dank te betalen voor en te wandelen waardig de gewone zaligheid waaraan allen deel hebben. Of liever: omdat de volgende woorden met deze een nauw verband schijnen te hebben, ook deze zijn bedoeld ter overtuiging van schuld en ter vernedering.

De moeder, vers 1, schijnt dezelfde te zijn als de broeders en zusters, Hoofdstuk 1:11, de kerk van de tien stammen, de massa van het volk, die broeders waren, en in een bijzondere zin als de hoofden en leidslieden, die als het ware de moeder waren, door welke de overigen werden gevoed en opgebracht. Maar wie zijn de kinderen, die dus tegen hun moeder moesten twisten? Of,

1. De godzaligen in hun midden, die tegen de goddeloosheid van hun tijd getuigden, laat ze stoutmoedig voortgaan met hun getuigenis tegen de afgoderijen en de grote verdorvenheid, die onder hun volk heerst. Laat degenen, die hun knie, voor Baäl niet gebogen hebben, de zaak bepleiten tegen degenen, die dat wel hebben gedaan, en trachten, ze met zulke argumenten te overtuigen, als hun hier in de mond gelegd worden. Zie, bijzondere personen mogen en moeten, op hun plaats, optreden en getuigen tegen de openbare ontheiliging van Gods naam en dienst. Kinderen mogen, nederig en bescheiden, met hun ouders spreken wanneer de laatsten verkeerd handelen. Twist tegen uw moeder, zoals Jonathan tegen Saul deed, aangaande David. Of

2. Die onder hen in lijden waren, die in de rampen van de tijd deelden, laat die niet over God klagen, niet met Hem twisten, noch Hem de schuld geven, alsof Hij hard met hen handelt, en niet gelijk een tedere vader. Neen, laat ze twisten tegen hun moeder, en haar de schuld geven, omdat zij schuld heeft, vergelijk Jesaja 50:1 :"Om haar (Eng. vert.) overtredingen is uw moeder weggezonden, zij heeft zich zelf en gij hebt haar al uw ellende te wijten". Laat ons nu zien, hoe zij tegen haar twisten moeten.

I. Zij moeten haar herinneren de betrekking, waarin zij tot God gestaan, de vriendelijkheid, die Hij haar getoond, de vele gunsten, die Hij haar geschonken of nog voor haar bestemd had. Laat ze hun broeders en zusters zeggen, dat ze Ammi en Ruchama geweest waren, Gods volk en vaten van Zijn barmhartigheid, en dat nog geweest zouden zijn, als haar moeder trouw was gebleven, Hoofdstuk 1:12. Zie, onze betrekking tot God en afhankelijkheid van Hem verergeren nog zeer onze opstand tegen Hem.

II. Zij moeten haar, in Gods naam, voorhouden, dat zij het huwelijkscontract tussen haar en God verbroken heeft. Laat ze haar zeggen, dat God haar niet langer als Zijn vrouw beschouwt noch Zichzelf als haar Man. Zeg haar, vers 1, dat zij Mijn vrouw niet is, en Ik haar Man niet

ben dat zij door haar geestelijke hoererij al de eer en de troost van haar betrekking tot God heeft verbeurd en Hem getergd, haar de scheidbrief te geven.

Merk op, geen overweging kan machtiger zijn om ons tot berouw te brengen dan de hoon, die wij God door onze zonde hebben aangedaan, en de terging om ons te verloochenen en te verwerpen. Het is tijd om rondom ons te zien, en te bedenken welke weg wij moeten inslaan, wanneer God dreigt, ons te laten varen, want wee ons, als hij niet onze Man is. Zij moesten haar dit verwijten, vers 4 :Hunr moeder hoereert, die henlieden ontvangen heeft, handelt schandelijk, of gelijk het Chaldeeuwsch luidt: Hun moeder heeft de hoer gespeeld, hun vergadering heeft valse profeten (of liever: afgoden) nagehoereerd. Een afgod heet een schandelijkheid, Hoofdstuk 9:10, en afgoderij een schandelijk ding. Het is niet alleen een hoon jegens God, maar ook een belediging van de mens, neer te vallen voor een stuk hout van een boom, gelijk de profeet het noemt. Of: het beduidt, dat de zondaar onbeschaamd, schaamteloos in de zonde is en weigert schaamrood te worden Jesaja 6:15. Of: zij heeft beschaamd gemaakt heeft allen die haar zien beschaamd, haar eigen kinderen schamen zich, met haar verwant te zijn.

III. Zij moeten haar bestraffen om haar ondankbaarheid jegens God, haar Weldoener, als zij aan haar afgoden de dank brengt voor de gaven, die Hij haar had geschonken, en dan deze reden opgaf waarom zij hun de eer bracht, die Hem alleen toekwam: Ik zal mijn boelen nagaan, die mij mijn brood en mijn water, mijn wol en mijn vlas, mijn olie en mijn drank gaven.

Merk hier op

1. Haar goddeloos besluit om in haar afgoderij te volharden, ondanks al wat God had gezegd om haar er van af te trekken, beide door Zijn profeten en door Zijn handelingen met haar. Zij zeide: Wat daartegenover ook aangeboden wordt, ik zal mijn boelen nagaan, of hen, die mijn liefde verwerven, wie ik mijn liefde niet kan weigeren. Van alle volken, wier verbond Israël begeerde en op wie het steunde, verstonden de Chaldeën het het best, haar te verschaffen wat zij nodig had. Maar het is beter te verstaan van de afgoden, die zij dienden, om haar liefde voor wat zij haar boelen noemt te verklaren. Zie, wie schandelijk handelen: zij, die willens en wetens de zonde doen, en zij, die hun leven in de zonde openlijk uitspreken en erkennen. Zie de dwaasheid van de afgodendienaars, boelen te noemen wat zelfs geen leven heeft. Laat ons leren, God onze Liefhebber te weten, laat ons van Hem alles goeds denken, in Hem het hoogste belang stellen en van Zijn liefde genieten.

2. De grote fout, waarop dit besluit gegrond was: Ik zal mijn boelen nagaan, die mij mijn brood en mijn water, dus spijs en drank, mijn wol en mijn vlas, dus mijn kleding, mijn olie en mijn drank, dus ook wat men weelde kan noemen, geven zullen. Voor drank kan men ook lezen sterke drank en wijn.

Merk op,

a. Zinnelijke dingen zijn de beste voor vleselijk gezinde harten en hebben de grootste aantrekkelijkheid, als ze die najagen, bekommeren ze zich weinig om wat volgen zal. De God Israëls stelde haar voor Zijn inzettingen en rechten, Deuteronomium 4:8, begeerlijker dan goud en zoeter dan honig, Psalm 19:11, beloofde haar Zijn gunst, die haar vreugde in hun hart zou geven meer dan vermenigvuldigde koren en most, Psalm 4:8, maar in al deze dingen had zij geen smaak. Vanwaar haar aardse benodigdheden kwamen, daarheen wilde zij haar

genegenheden wenden. "O curvae in terram animae et coelestium inanes!" O ontaarde gemoederen, u buigende naar de aarde, zonder iets hemels!

b. Het is God onteren en beledigen, wanneer men Hem vergeet in het najagen van zinnelijke genoegens en genot, Hem, die ons niet slechts iets beters, maar ook het zinnelijke schenkt. De afgodendienaars noemden Ceres de godin van het koren, Bachus de god van de wijn enz. en meenden dan dwaselijk, dat die hun koren en wijn gaven, en vergaten de Heere hun God, die hun zowel een goed land als kracht geeft om vermogen te verkrijgen, Deuteronomium 8:18.

c. Velen worden door hun wereldse voorspoed in de zonde verhard. Zij had overvloed van deze dingen, toen zij de afgoden diende, en dacht dan, dat zij ze van die afgoden kreeg, omdat zij die diende, zo redeneerde zij: toen ik Melecheth des hemels drankofferen offerde, toen werd ik met brood verzadigd, Jeremia 44:17, 18.

IV. Zij moeten haar overhalen om zich te bekeren en boete te doen. God zal haar verloochenen, zo zij in haar hoererij voortgaat, laat ze haar hoererij wegdoen, vers 2. Laat haar overtuigd worden dat bekering voor haar mogelijk is, haar afgoden, die haar dierbaar zijn, kunnen nog verlaten worden, en het zal haar zekerlijk goed doen, indien zij zich bekeert. Zie, ons pleiten met zondaars moet bedoelen, hen tot bekering uit te drijven, en niet, hen wanhopig te maken. Laat ze haar hoererij en haar overspelerijen wegdoen, dezelfde zaak, tweemaal genoemd, wijst op de menigte overtredingen, waaraan zij schuldig staat, die alle moeten verlaten worden, eer zij met God kan verzoend worden. Laat zij ze van haar aangezicht wegdoen, vers 1, als verfoeilijke dingen, die ze niet kan aanzien, laat haar tot dezelve zeggen: Weg eruit! Jesaja 30:22. Laat zij ze wegdoen van haar aangezicht en van tussen haar borsten, dit is laat haar niet doen als hoeren, die niet alleen haar eigen zondige neiging aan de dag leggen, maar ook anderen daartoe prikkelen, door haar aangezicht te blanketten en haar borsten te ontbloten. Laat ze niet door allerlei zondig genot met de aanbidding van afgoden te verbinden, zichzelf en anderen verstrikken. Laat haar dat alles wegdoen. Iedere zondige weg, zo men daarin verhardt, is overspelige afkering van God. En hier kunnen wij zien, wat het betekent, inderdaad berouw te hebben en zich te bekeren.

1. Ware boetvaardigen zullen openbare en geheime zonden beide laten varen, zullen niet alleen openlijke hoererij opgeven, maar ook verborgene, heimelijke, tussen haar borsten, de zonde, die in de mond zoet is.

2. Zij moet de uitwendige aanleiding tot de zonde vermijden en de inwendige geneigdheid bestrijden. Afgodendienaars wandelden naar het gezicht van hun ogen, hoereren hun drekgoden na, Ezechiel 6:9 :Deuteronomium 4:19, en daarom moet zij ze van haar aangezicht wegdoen, opdat ze haar niet tot nieuw kwaad verleiden. Zie de wijn niet aan, als hij zich rood vertoont. Maar dat is niet genoeg, de bijl moet aan de wortel van de bomen gelegd worden, de verdorven neiging des harten moet veranderd worden, die moet van tussen de borsten weggedaan worden, opdat Christus alleen de innigste en hoogste plaats in ons binnenste inneme. Hooglied 1:13.

V. Zij moeten haar de eindelijke ondergang laten zien, die zeker het noodlottige einde van haar zonde zal zijn, indien zij geen boete doet en terugkeert, vers 2. Opdat Ik ze niet naakt uitstrope. Dit woord is hier niet een vonnis maar een waarschuwing, opdat zij de straf ontga. Laat haar haar hoererijen wegdoen, opdat Ik ze niet naakt uitstrope. God wacht dus, of Hij de zondaars geen genade kan bewijzen, als zij maar ontvankelijk voor genade willen zijn. Hier

wordt gedreigd, dat God met haar zal handelen gelijk een rechtvaardig en jaloers echtgenoot ten laatste met zijn overspelige vrouw doet, die zijn huis met onechte kinderen vult en niet weer wil keren, hij jaagt haar en haar kinderen de deur uit en laat ze gaan bedelen. Ik zal Mij over haar kinderen niet ontfermen, vers 3, de bijzondere personen, die in de rampen des volks delen en het opkomend geslacht, zal daardoor ten val komen, omdat zij kinderen van de hoererijen zijn en de ijdele wandeling, die hun van de vaderen overgeleverd is, onderhouden. Nu wordt hier gedreigd, dat ze zowel ontbloot als van spijs beroofd zal worden. Zij meenden, dat hun afgoden hun brood en water, wol en vlas gaven, maar God zal, door dat alles weg te nemen, hun doen zien, dat Hij het was, die hun dit alles had gegeven.

1. Zij zal ontbloot worden: Opdat Ik ze niet naakt uitstrope, al haar versierselen wegneme, waarop ze trots was, en waarmede ze haar boelen lokt, uitstrope en zette ze als ten dage, toen ze geboren werd, haar even naakt uit de wereld zende, als zij erin gekomen is, dit doet de dood, Job 1:21. Ik zal haar uitstropen en haar zou aan koude en schande blootstellen, en terecht wordt zij aan schande blootgesteld, daar zij zelf schandelijk gehandeld heeft, vers 4. De dag, toen God hen uit Egypte opvoerde, waar zij niet beter dan slaven en bedelaars waren geweest, was de dag van hun geboorte. God dreigt hen nu, hen tot even lage en ellendige toestand terug te zullen brengen als waarin Hij ze toen gevonden heeft. Welke eerbied ze ook verworven hadden, en tegen welke smaad ze ook beschermd waren geworden, in het midden van hun naburen, het zou hun alles ontnomen worden, Zie Ezechiel 16:4, 39.

2. Zij zouden honger lijden, niet alleen hun eer, maar ook weelde en nooddruft verliezen. Zij zullen van honger omkomen, als een woestijn gemaakt worden en gezet als een dor land en gedood door dorst. Zij had zo gepocht op haar brood en water, haar olie en drank, die haar boelen haar gegeven hadden, en nu zal haar zelfs het noodzakelijkste niet gelaten worden. Het land zal zijn bewoners zijn vermogen niet meer geven, bij gebrek aan regen, of, indien al, het zal door de vijand worden geroofd, zodat de rechtmatige eigenaars van gebrek omkomen. Sommigen verstaan het in deze zin: "Ik zal haar maken als zij was in de woestijn, en haar zetten waar ze eens geweest was, in een dor land, waar zij soms versmachtte van dorst. Zo wordt het eerste deel van het vers duidelijk: Ik wil ze zetten als ten dage, toen zij geboren werd, want het was in de uitgestrekte, huilende woestijn, dat Israël het eerst tot een volk werd. Zij zullen in een even beklagenswaardige toestand verkeren als hun vaders eenmaal, wier dode lichamen in de woestijn gevallen zijn. Zelfs in zeker opzicht nog ellendiger toestand want toen hadden de kinderen althans nog de belofte van het Heilige Land, maar nu zal Ik Mij over haar kinderen niet ontfermen, omdat zij kinderen van de hoererijen zijn.

God gaat hier voort met dreigen, wat Hij dit verraderlijk, afgodisch volk zou doen, Hij waarschuwt het, opdat Hij niet behoeft te wonden en bedreigt, opdat Hij niet behoeft te slaan Indien hij zich niet bekeert, zo zal Hij Zijn zwaard wetten, Psalm 7:12, maar indien hij zich bekeert, zo zal het wederom in de schede gestoken worden. Zij hebben zich niet bekeerd, en daarom komt al dat kwaad over hen, en de dreiging tevoren toont, dat het de uitvoering was van een goddelijk vonnis, om hun goddeloosheid over hen uitgesproken, en geschreven tot onze waarschuwing.

I. Zij zullen in al hun raad verbaasd en verward worden en in al hun verwachtingen teleurgesteld. Dit wordt gedreigd, vers 5,6. Maar aan het dreigement wordt een belofte verbonden, dat dit zal zijn een middel om hen van hun dwaasheid te overtuigen en terug te brengen tot hun plicht, zo zal uit het kwade iets goeds voortkomen, ten teken van de barmhartigheid, die God nog voor hen bewaart. En daar dit de gelukkige vrucht en uitwerking

van de ellende zal zijn valt het moeilijk, uit te maken, of de voorspelling dan wel de ellende zelf, een bedreiging of een belofte moet heten.

1. God zal moeilijkheden en bezwaren in de weg stellen, zodat hun openbare beraadslagingen en zaken in de war lopen en geen voorspoed hebben, ook zullen zij niet in staat zijn, daarmede voort te gaan: Ik zal uw weg met doornen betuinen, met zulke kruisen als, gelijk doornen en distelen, het gevolg en de vloek van de zonde zijn, die schrammen, en scheuren en hinderen, en zo die doornen dwars over de weg groeien, hun voortgang geheel belemmeren en dwingen terug te keren. Zij heeft gezegd: Ik zal mijn boelen nagaan, ik zal mij aan mijn overeenkomsten en verbonden met vreemde mogendheden houden en daarop vertrouwen". Maar God zegt: "Zij zal in deze plannen gedwarsboomd worden en onmachtig blijken, ze uit te voeren. Ik zal haar weg met doornen betuinen, en als dat niet helpt, zal Ik een omheiningmuur maken". Indien lichte kastijdingen over haar komen en op haar niet vermogen, dan zal God zwaardere gebruiken, want overwinnen zal Hij, wanneer Hij oordeelt. Het zal zulk een betuining en zo’n muur zijn, dat zij haar paden niet zal vinden. De verandering van grammatischen persoon, uw en zij: Ik zal uw weg met doornen betuinen, en: zij zal haar paden niet vinden, is niet ongewoon in de Schrift, vooral wanneer met bijzondere ernst wordt gesproken. "Zondaar, sla hier wel acht op, Ik zal uw weg met doornen omtuinen, en allen gij, die dit gadeslaat, geeft acht op de uitwerking van die omtuining, nu, zij zal haar paden niet vinden." Zij zal zijn als een wandelaar, die niet alleen niet weet welke weg hij moet inslaan, nu zovele voor hem liggen, maar die in het geheel geen weg ziet. En dan zal zij haar boelen nalopen, maar ze niet aantreffen, zij zal haar belang zoeken bij de Assyriërs en Egyptenaren, en hun bescherming inroepen, maar het zal hun niet baten, zij zullen of geen verbond met haar willen sluiten of geen hulp bieden, of haar vergeefs helpen gelijk een gebroken rietstaf. Zij zal hen nalopen, maar ze niet aantreffen, zal hun afgoden dienen, maar niet de voldoening vinden, die ze zocht en zich beloofde. De goden, die ze vertrouwde en op wie ze zich verliet, kunnen niets voor haar doen en hebben niets te zeggen om haar te bemoedigen. Nu,

a. Dit is een even rechtvaardig oordeel als de Sodomieten trof, toen zij met blindheid geslagen werden en moede werden om de deur te vinden, Genesis 19:11, en zo ook de Syriërs, 2 Koningen 6:18. Zie, degenen, die het hardnekkigst hun zondige wandel vervolgen, worden daarin gewoonlijk op de krachtigste manier gedwarsboomd. Doornen en distelen zijn in de weg van de verkeerde, Spreuk. 25:5. Bij de verkeerde bewijst Gij U een worstelaar Psalm 18:27. Indien gij met Mij in tegenheid wandelt, zo zal Ik ook met u in tegenheid wandelen, Leviticus 18:23-24. De klagende profeet zucht: Hij heeft mijn wegen toegemuurd, Klaagliederen 3:7, 9. De weg van God en van de plicht is met doornen omtuind, maar Hij helpt door, de weg van de zonde is ook met doorneen omtuind, maar zonder uitzicht op Zijn hulp.

b. Dit is zo’n vriendelijk verwijt en inderdaad zulk een barmhartigheid, als Bileam ervoer, toen de Engel hem in de weg stond en hem verhinderde voort te gaan en Israël te vloeken, Numeri 22:22. Zie, hindernissen en tegenspoeden op een zondige weg zijn grote zegeningen en moeten daarvoor ook gehouden worden. Zij zijn Gods omtuiningen, die ons terughouden van overtreding en ons terugdrijven naar de groene weiden, opdat Hij de mens afwende van zijn werk en van de man de hoovaardij verberge, Job 33:17, om de weg van de zonde moeilijk te maken, opdat wij terugkeren, of wij willen of niet. Wij hebben reden God te danken, zowel voor verhinderende genade als voor terugbrengende omstandigheden.

2. De bezwaren, die God haar in de weg stelt, zullen in haar gemoed gedachten wekken aan terugkeer. Dan zal zij zeggen: "Ik zal heengaan en keren weer tot mijn vorige Man. Haar

boelen laten haar in de steek, en nu gedenkt zij haar ontrouw, zij wil tot God terugkeren, en zich voor Hem vernederen en smeken, dat Hij haar weer aanneme, want toen was het mij beter dan nu." Twee dingen worden hier gevorderd van dit ontaard, afvallig volk.

a. een oprechte belijdenis van de dwaasheid van hun afval. Zij moeten nu erkennen, dat dit hun beter was, toen zij naar Gods geboden wandelden, dan nu zij Hem verlaten hebben. Zie, wie ook de dienst van God voor die an de wereld en van het vlees heeft verwisseld moet vroeger of later tot de erkentenis komen dat hij een slechte ruil heeft gedaan, en dat het beter met hem stond, toen hij op het pad van gehoorzaamheid ging en overwoog op welke nuttige wijze hij zijn tijd zou besteden en wel overwoog wat hij zeggen zou, toen genoot hij meer ware troost en reiner vreugde dan ooit nadat hij afgedwaald was.

b. Een goed voornemen om terug te keren op het pad van Gods geboden. Ik zal henengaan en keer weer tot mijn vorige Man, en zij kent Diens goedheid en vergevingsgezindheid zo goed, dat zij spreekt zonder enige twijfel of Hij haar ook weer zal willen ontvangen en in vorige gunst herstellen. Zie, de bezwaren, die wij ontmoeten, als wij bij het schepsel voldoening zoeken, moeten, als niets anders helpt, ons eindelijk naar de Schepper uitdrijven, bij Wien alleen die voldoening te vinden is. Wanneer Moab vermoeid is geworden op de hoogten, dan zal hij in Zijn heiligdom gaan om te aanbidden, Jesaja 16:12. En wanneer de verloren zoon nauwelijks varkensdraf meer kan krigen, en bedenkt, dat de huurlingen in zijns vaders huis overvloed van brood hebben, terwijl hij schier vergaat van honger, dan zegt hij: "Ik zal opgaan en tot mijn Vader gaan", Lukas 15:17, 18.

II. De zo nodige steun en gemakken des levens worden haar ontnomen, omdat zij er God mee onteerd heeft, vers 7, 8 Haar land bracht overvloedig voort. Zie nu hier

1. Hoe goedertieren God was geweest, haar die overvloed te geven. Hij had haar niet alleen koren voor haar nooddruft, maar ook wijn tot verheuging, en olie tot sieraad geschonken. Ja, Hij had haar het zilver en goud vermenigvuldigd, om daarmede in andere landen handel te drijven en derzelver voortbrengselen thuis te halen, die ze zelfs voor de nakomelingschap kon opleggen. Zilver en goud duren langer dan koren, wijn en olie. Hij had haar ook wol en vlas gegeven om haar naaktheid te bedekken en haar te versieren, Ezechiel 16:10. Zie, God is een milddadig Weldoener, zelfs voor degenen, die Hij voorziet, die Hem ondankbaar zullen zijn.

2. Hoe laaghartig zij die overvloed had misbruikt.

a. Zij beroofde God van de eer van Zijn gaven. Zij bekent toch niet, dat Ik haar het koren, en de most en de olie gegeven heb, zij denkt er niet aan. De wet en de profeten hadden haar telkens weer erop gewezen, dat zij alles wat zij genoot aan Gods milde voorzienigheid te danken had, maar haar was zo vaak door de valse profeten en afgodische priesters voorgehouden, dat zij haar koren van die en die afgod had, en haar wijn van een andere, enz, dat zij haar betrekking tot haar grote Weldoener en haar verplichting jegens Hem geheel vergeten was. Zij bedacht dat niet, zij wilde het niet erkennen. Willens was haar dit onbekend, en zij was lager dan de os, die zijn bezitter kent, en dan de ezel, die de krib van zijn baas kent. Zij bekende het niet, zij betaalde Hem geen dank daarvoor, noch bedacht zij, wat zij Hem voor al Zijn weldaden vergelden zou. Zij handelde als kende zij de Gever in het minst niet.

b. Zij diende en eerde er Zijn vijanden mede. Zij heeft ze de Baäl gebruikt, zij heeft diens beelden met goud en zilver versierd, Jeremia 10:4, en zichzelf getooid om die beelden te

aanbidden, vers 13. Zie Ezechiel 16:17-19. Waarmede zij Baäl maakte, zo luidt de (Eng.) kanttekening, dat is: het beeld van Baäl. Zie, het is een grote oneer voor de God des hemels de gaven van Zijn voorzienigheid tot voedsel en brandstof van onze lusten te gebruiken, in plaats van voor ons behoud in Zijn dienst, en de olie om de raderen van onze gehoorzaamheid glad te houden.

3. Hoe rechtvaardig het is, die overvloed van haar wee te nemen: Daarom zal Ik weerkomen, en Mijn koren wegnemen op zijn tijd. Ik zal andere maatregelen nemen, en de goede dingen, die Ik haar heb gegeven, weer terugnemen. Ik eis ze terug, gelijk de wet iemand, die ten onrechte van zijn goed beroofd is, dat verlies vergoedt, of zo een gehuurde woning geheel of ten deele bedorven is, de eigenaar schadevergoeding toestaat.

Merk op, dat God haar overvloed Mijn koren en Mijn wijn, Mijn wol en Mijn vlas noemt. Zij noemde het het hare: mijn koren enz, maar God herinnert haar, dat het niet het hare, maar het Zijne is. Hij heeft, als Eigenaar, haar alleen het gebruik verleend, haar als rentmeesteres het bestuur toevertrouwd, maar Zich zijn eigendomsrecht voorbehouden. Het is Mijn koren en Mijn wijn. God wil, dat wij weten zullen, niet alleen dat alles wat wij op aarde hebben en genieten, van Hem komt, maar dat Hij er ook een onvervreemdbaar recht op blijft houden, dat alles meer het Zijne dan het onze is, en daarom in Zijn dienst besteed, en Hem van alles verantwoording gedaan worden moet. Hij zal dus haar overvloed wegnemen, omdat zij die verbeurd heeft door Zijn recht te miskennen, gelijk een huurder het recht van de eigenaar miskent, wanneer hij met het gehuurde als met zijn eigendom te werk gaat. Hij zal het terugnemen, opdat het niet langer misbruikt worde gelijk het schepsel, dat gezegd wordt vrijgemaakt te worden van de dienstbaarheid van de verderfenis, waaronder het zucht, Romeinen 8:21. Hij zal het wegnemen op Zijn tijd en op Zijn gezette tijd, juist als zij meende er geheel zeker van te zijn. Het zal in de haven schipbreuk lijden, en het zal maar een hoop van het gemoeide zijn, Jesaja 17:11. Hij zal het wegnemen door ongunstige omstandigheden of door onredelijke mensen. Zie, degenen, die de barmhartigheden, welke God hun bewijst, misbruiken tot Zijn oneer, kunnen niet verwachten, ze lang te genieten.

III. Zij zal al haar eer verliezen en aan verachting blootstaan, vers 9 :Ik zal haar dwaasheid ontdekken, al haar heimelijke goddeloosheid aan het licht brengen en openbaar maken, tot haar schande, Ik zal door de straf voor al haar kwaad laten zien, hoe afschuwelijk, hoe verachtelijk, hoe honend dat is. Het feit is ontkend, maar zal nu duidelijk blijken, het kwaad is vergoelijkt, maar zal nu in al zijn boosheid tentoongesteld worden. En dit voor de ogen harer boelen, in het gezicht van de naburige volken, met wie zij een verbond wilde sluiten van wie zij zich afhankelijk maakte. Zij zullen haar verachten en zich schamen over haar zwakheid en armoede en wangedrag, zij zullen haar niet langer hun vriendschap waardig achten. Zie dit vervuld, Kl. 1:8:Allen die haar eerden, achten haar onwaard, dewijl zij haar naaktheid gezien hebben. Of in het gezicht van zon en maan, die zij als haar boelen heeft gediend, voor die zal haar dwaasheid ontdekt worden. Vergelijk dit met Jeremia 8:1, 2. Zij zullen de beenderen van de koningen van Juda, en de beenderen van hun vorsten, en de beenderen van de priesteren en de beenderen van de profeten uit hun graven uithalen, en zij zullen ze uitspreidden voor de zon en voor de maan, die zij liefgehad en die zij gediend hebben. Zie, de zonde brengt schande, Iaat hen die verwachten, welke schandelijk hebben gehandeld. Welk ander lot kan deze onbeschaamde overspeelster verwachten dan dat een publieke hoer, dan door de stad te pronk gereden te worden? En, wanneer God verschijnt om zo met haar te handelen, zal niemand haar uit Zijn hand verlossen, goden noch mensen, op wie zij vertrouwde. Zie, degenen, die zich niet wilden

toevertrouwen aan de hand van Gods genade, kunnen niet gered worden uit de hand van Zijn gerechtigheid.

IV. Zij zal al haar genoegens verliezen en aan droefheid ten prooi vallen, vers 10 Ik zal doen ophouden al haar vrolijkheid Het schijnt dus, dat, al had zij van God afgehoereerd, zij toch in haar hart zich verblijd had, gelijk de volken, wat verboden werd, Hoofdstuk 9:1. Zie velen liggen onder schuld en toorn, die toch zeer vrolijk en luidruchtig zijn en opgeruimd leven, maar of in hun opgeruimdheid hun hart waarlijk vrolijk is of niet, het laatste van die blijdschap is droefheid, Spreuken 14:13, want God zal al hun blijdschap doen ophouden. Het is gelijk Burrough opmerkt, zonde en vrolijkheid kunnen nooit lang samengaan, maar, als de mens zijn zonde niet van zijn vrolijkheid wil verwijderen, dan zal God zijn vrolijkheid van zijn zonden wegnemen.

1. God zal de gelegenheden voor hun heilige vreugde doen ophouden: haar feesten, haar nieuwe maanden en haar sabbatten, ja haar gezette hoogtijden. Deze had God ingesteld om op godsdienstige wijze gevierd te worden, en dat met blijdschap. Het schijnt dat zij, hoewel de zuivere dienst van God verlaten hebbende, toch de uiterlijke eredienst was blijven onderhouden, niet in Gods tempel te Jeruzalem (die was al lang verzaakt), maar waarschijnlijk te Dan en te Bethel, waar de kalveren waren of op enige andere plaats. Zij onderhielden die, niet om God te verheerlijken, noch uit begeerte tot de levende God, maar alleen om de genoegen van die feesten, om muziek en dans om de ontmoeting van vrienden en om de oude traditie. Toen zij dus de kracht van de godzaligheid hadden verloren en verloochend, hielden ze toch nog, om hun ijdel en vleselijk gezind hart te behagen, de vorm in eere, zo werden hun nieuwe maanden en sabbatten aanleiding tot goddeloosheid, die God nu haatte. Jesaja 1:13. Merk nu op:

a. God noemt ze haar nieuwe maanden en haar sabbatten, niet de Zijne.

b. Hij zal ze doen ophouden. Zie, wanneer de mens door zijn zonde het wezen van de goddelijke ordinantiën heeft weggenomen, dan is God rechtvaardig, wanneer Hij ook de overgebleven vorm of schaduw doet ophouden.

2. Hij zal haar de steun van haar vleselijke blijdschap wegnemen. Zij beminden de nieuwe manen en sabbatten alleen om de daarmede verbonden genoegens, die hun aanstonden, en niet om die plechtigheden zelf. Dit laatste was al lang verdwenen, en nu neemt God ook de aanleiding daartoe weg, vers 11. Ik zal verwoesten haar wijnstok en haar vijgeboom. Zie, zo de mensen Gods woorden en inzettingen smaden, naar welke Hij op hun feesten moest geëerd worden, dan is het rechtvaardig van Hem, hun wijnstok en hun vijgeboom te verwoesten, waarmede zij zich vergasten. Terwijl zij daarvan het genot had, gaf zij haar boelen daarvan de lof: "Deze zijn mij een hoerenloon, dat mij mijn boelen gegeven hebben, ik mag daarvoor mijn gelukkig gesternte en mijn afgoderij en mijn verbond met hen dank weten." En daarom zal God ze doen ophouden, zal ze door de storm wegnemen, of een vreemde vijand roepen, die het land verwoest, zodat hun wijngaarden een woud worden, de omtuining zal neergeworpen worden, zoals gewoonlijk in de oorlog, alles zal gemeengoed worden zodat het wild gedierte des velds hun druiven en vijgen zullen vreten. Of ze zullen zo door de oostenwind verschroeid worden, dat vruchtbomen niet meer dan gewone woudbomen worden, en wat dan nog aan vruchten overblijft, tot voedsel dient voor de dieren in het veld. Of het zal door hun vijanden verslonden worden, door mensen, even barbaars als de wilde dieren. Nu,

a. Dat zal de ondergang van haar vrolijkheid zijn: God zal al haar vrolijkheid doen ophouden. Hoe zal Hij dat doen? Het wegnemen van nieuwe maanden en sabbatten zal niet genoeg zijn, zij kunnen die gemakkelijk missen, zonder dat het hun een verlies is. Daarom: "Ik zal verwoesten haar wijnstok en haar vijgeboom, zal haar zinnelijke vermaken wegnemen, en dan zal zij zelf haar ellende gaan gevoelen." Zie, de verwoesting van wijnstok en vijgeboom zal al de vreugde van een vleselijk gezind hart doen ophouden, het zal zeggen, gelijk Micha: Gij hebt mijn goden weggenomen, en wat heb ik meer?

b. Dit zal de straf harer afgoderij zijn, vers 12 :"Ik zal over haar bezoeken de dagen des Baäls, Ik zal met haar afrekenen al de dienst, die ze de Baäl als haar god heeft gebracht, van de dagen van de vaderen tot nu toe." Wij lezen van de Baälsdienst reeds in de dagen van de Richteren, en daarom kunnen, dunkt mij, de dagen des Baäls van toen af gerekend werden. Want het is in het tweede gebod, dat de beeldendienst verbiedt, dat God gedreigd heeft: Ik zal de misdaad van de vaderen bezoeken aan de kinderen, aan het derde en aan het vierde lid dergenen, die Mij haten. En terecht wordt die zonde, meer dan enige andere, aan de kinderen bezocht, omdat ze zich gewoonlijk handhaaft door voorschrift en lange gewoonte. Nu de maat van Israëls gerechtigheid vol is worden ook de vroegere zonden gedacht, en van dit geslacht geeist. Of: de dagen des Baäls zijn de plechtige vierdagen, die ter ere van die afgoden werden gehouden. Dagen van zondige vrolijkheid worden geboet in dagen van rouw. Deze waren de dagen, waarin zij haar afgoden reukwerk rookte, en om de plechtigheid op te luisteren, zich met haar voorhoofdsieraad en haar halssieraad tooide. Met haar pronk en praal dacht ze niet alleen zichzelf, maar ook Baäl te eren. Of, ze was een vrouw, die de oorringen en juwelen, haar door haar man geschonken, gebruikte om zich bevallig te maken bij haar boelen, die zij nagaat en aan wie zij altijd denkt. Maar Mij heeft zij vergeten, spreekt de Heere. Zie, ons trouweloos verlaten van de Heere is te wijten aan ons vergeten van Hem, van Zijn deugden, van Zijn betrekking tot ons en onze verplichting jegens Hem. Velen, die zich op hun kort geheugen beroepen, kunnen andere dingen heel wel onthouden. Ja, juist omdat zij hun valse ijdelheid zo goed onthouden, vergeten zij zo gemakkelijk Gods grote barmhartigheden.

De toestand van Israël, ten val gebracht door zijn eigen zonde, zag er in het eerste deel van dit hoofdstuk nog niet zo donker en zwart uit, of die wordt vergoed door zijn toestand, als dit door goddelijke genade in het laatste deel van dit hoofdstuk weer helder en verrukkelijk wordt getekend. Te meer verrassend, nu de beloften de bedreigingen zo dadelijk op de voet volgen. Ja, wat zeer vreemd is, zij worden door een verbindend woord (een voegwoord) onmiddellijk verbonden met en afgeleid van de verklaring van de zondigheid, waarop de bedreigingen gebaseerd waren. Zij is haar boelen nagegaan en heeft Mij vergeten, zegt de Heere, daarom zal Ik haar lokken. Daarom mag achter dat daarom wel een uitroepteken staan! Zie, Ik wil haar lokken! Ware er gezegd: "Zij heeft Mij vergeten, daarom zal Ik haar verlaten, Ik zal haar vergeten en nimmermeer naar haar omzien." Maar neen: daarom zal Ik haar lokken. Zie, Gods gedachten en wegen van barmhartigheid zijn oneindig hoog boven de onze verheven. Zijn redenen vinden alle haar grond in Hem zelf en niet in iets, dat in ons ligt. Ja, Zijn goedheid neemt aanleiding uit onze slechtheid, en komt zo nog luisterrijker te voorschijn Jesaja 57:17,.Daarom, omdat zij door voorspellingen van wraak niet geroerd wordt, zal God beproeven, of aanbiedingen van genade iets op haar vermogen. Sommigen menen te moeten vertalen: Nadat, of desondanks zal Ik haar lokken. Het komt al op hetzelfde neer, het doel is klaarblijkelijk om Gods vrije genade te verheerlijken in degenen, wie God barmhartig wil zijn om Zichzelfs wille. Wat Israël hier beloofd wordt, is

I. Dat het, hoewel het nu mistroostig is en van de wanhoop nabij, weer verlevendigd zal worden met troost en hoop, vers 13, 14. Dit wordt hier uitgedrukt door een zinspeling van Gods weg met dat volk, toen Hij het uit Egypte opvoerde, door de woestijn naar Kanaän, van zijn treurige en ellendige toestand gedurende de slavernij in Egypte naar de dag, toen het geboren werd, vers 2. Zij zullen hervormd worden door zulke wonderen van liefde en genade, als waardoor zij een volk zijn geworden, en dezelfde verheffing van vreugde als toen zal ook nu haar deel zijn. Het valt moeilijk te zeggen, wanneer dit met het rijk dertien stammen geschied is, maar het zal wel hoofdzakelijk slaan op de samenvergadering van beide Joden en heidenen in de kerk van het Evangelie van Jezus Christus. En het is toepasselijk, ja, wij hebben reden te geloven, dat het ook op de bekering van enkele zielen tot God toepasselijk is. Merk nu op,

1. De genadevolle wegen, die God met haar zal houden.

a. Hij zal haar voeren in de woestijn, gelijk Hij gedaan had, toen Hij ze eerst uit Egypte bracht, waar Hij ze onderwees en in verbondsbetrekking tot Hem bracht. Het land van haar ballingschap zal haar nu zijn gelijk de woestijn, de smeltoven van de beproeving, waarin God ze zal louteren. Zie Ezechiel 30:35, 36:Ik zal u brengen in de woestijn, en Ik zal met u aldaar rechten. God had gezegd, dat Hij ze zou zetten als een dor land, vers 2, hetwelk een bedreiging was. Nu is het een deel van de belofte, dat Hij ze in de woestijn voert. De betekenis kan deze zijn, dat Hij door Zijn genade haar gemoed in deze toestand zou brengen: zij zal een verslagen hart hebben onder de vernederende tegenspoeden, arm zijnde, zal zij arm van geest worden, ze zal de straf van haar ongerechtigheid aanvaarden, en dan is zij bereid om de troost aan te nemen, die Ik tot haar spreken zal. Toen God Israël uit Egypte bevrijd had, voerde Hij het in de woestijn, opdat Hij het verootmoedigde en het verzocht en het spijsde met het manna, Deuteronomium 8:2, 3, 15, 16 en zo zal Hij nu weder doen. Zie, degenen wie God barmhartigheid bewijzen wil, brengt Hij in de woestijn, in eenzaamheid en afzondering, omdat zij te oprechter en vertrouwelijker met Hem verkeren zullen, ver van het gedruis van de wereld, in verslagenheid des geestes, door een besef van schuld en vrees voor wraak, die een ziel zich aan zich zelf doet wanhopen. Door die overtuigingen maakt Hij ze ontvankelijk voor vertroosting, soms ook in uiterlijke ellende en rampen, om daardoor het oor voor de tucht te openen.

b. Hij wil haar lokken en naar haar hart spreken, dit is wil haar overhalen en aangename dingen tot haar spreken. Hij wil door Zijn woord en Geest haar hart neigen om tot Hem terug te keren en haar daartoe aanmoedigen. Hij wil u lokken met de beloften van Zijn gunst, gelijk Hij ze tevoren met de bedreiging van Zijn toorn had verschrikt. Hij wil vriendelijk tot haar spreken, beide door Zijn profeten en door Zijn handelen met haar, zoals Hij tevoren gesproken had, Jesaja 40:1, 2. Door de hand Mijner knechten wil Ik haar hart troost toespreken, zo luidt het Chaldeeuws. Dit ziet op het Evangelie van Christus en de aanbieding van goddelijke genade in dat Evangelie waardoor wij gelokt worden om onze zonden te verzaken en tot God terug te keren, en dat tot het hart van een ontdekten zondaar dingen zegt, die op zijn toestand passen, spreekt overvloedige troost voor degenen, die om hun zonde treuren en naar de Heere uitgaan. En wanneer dit inderdaad door de Geest tot het hart gesproken wordt, zodat de consciëntie geraakt wordt (wat alleen in Gods macht staat), o welk een gezegende verandering wordt daardoor gewrocht! Zie, de beste manier om afzwervende zielen tot God terug te voeren is door oprechte middelen. Door de belofte van rust in Christus worden wij uitgenodigd, Zijn juk op ons te nemen, het werk van de bekering wordt zowel door overtuiging van zonde als door troost bevorderd.

c. Hij wil haar haar wijngaarden geven, van die tijd en van die plaats af, waar Hij haar bedroefd heeft en haar haar dwaasheid heeft leren inzien en haar vernederd heeft van toen en van daar wil Hij haar voortaan goed doen, niet alleen naar haar hart spreken maar ook haar wel doen en het kwade ongedaan maken, dat Hij haar had aangedaan. Hij had haar wijnstok en haar vijgeboom verwoest vers 11, maar nu wil Hij haar haar wijngaarden geven, alsof voor iedere verwoeste boom een gehele gaarde in de plaats komt, en zo de schade met woeker wordt vergoed. Niet alleen ontvangt zij koren voor haar nooddruft, maar bovendien wijngaarden voor haar genot. Degenen genieten de voorrechten en de troost des Evangelies, die bereid zijn op te klimmen uit de woestijn, Hooglied 8:5. Zie, God heeft wijngaarden van vertroosting gereed voor allen, die berouw hebben en zich bekeren, Hij kan wijngaarden geven uit de woestijn, die van alle het meest welkom zijn, gelijk rust de vermoeide.

d. Hij zal haar het dal Achor geven tot een deur van de hope. Het dal Achor is dat waar Achan gestenigd is, het betekent: dal van de beroering, omdat Achan Israël had beroerd, en God hem daar beroerde. Dit was het begin van de oorlogen om Kanaän, en dat het verbannene in die plaats werd weggedaan, gaf reden om te hopen, dat God voort zou gaan, bij hen tegenwoordig te zijn en hun overwinningen ten einde te brengen. Wanneer dus God in barmhartigheid tot Zijn volk terugkeert, en dat volk in gehoorzaamheid tot Hem terugkeert, dan zal dit hun een gelukkig voorteken zijn. Indien zij het verbannene uit hun midden wegdoen indien zij in doding des vleses de Achan stenigen, die het legerkamp heeft beroerd, dan is de overwinning over de zonde in hen een even grote zegepraal als die over de vorsten van Kanaän. Of indien de zinspeling de naam bedoelt, dan beduidt het, dat onrust om de zonde, indien ze oprecht is, een deur van de hoop opent, want de zonde, die ons waarlijk verontrust, zal ons nimmer ten verderve voeren. Het dal Achor was een zeer vruchtbare aangename vallei, sommigen houden haar voor de vallei van Engedi, beroemd om haar wijngaarden, Hooglied 1:14. Dit gaf God als een voorbeeld en onderpand van het gehele land Kanaän. God wil dus door Zijn Evangelie alle gelovigen zulke gaven, genade en troost in dit leven schenken, als een voorsmaak van de volmaakte goederen van het koninkrijk van de hemelen, en daarbij een zekere hoop op een eenmaal volmaakt bezit daarvan te van zijn tijd. Zo verklaart het de geleerde Dr. Pocock, en op deze manier doet hij met de gehele inhoud van dit hoofdstuk.

2. De grote blijdschap, waarmede zij Gods genaderijke zegeningen jegens hen zullen ontvangen. Zij zal daar zingen als in de dagen harer jeugd. Dit wijst duidelijk terug op dat triomfantelijk en profetisch lied, dat Mozes en de kinderen Israëls zongen aan de Rode Zee, Exodus 15:1. Wanneer zij uit hun ballingschap verlost zijn, zullen ze dat lied herhalen, en dan zal het hun een nieuw lied zijn, omdat zij naar aanleiding van een nieuwe en wel een grotere verlossing aanheffen. God had gezegd, vers 10 dat Hij al haar vrolijkheid zou doen ophouden maar nu wekt Hij ze weer: Zij zal zingen gelijk als ten dage toen zij optoog, uit Egypteland. Zie, wanneer God Zijn oude gunsten over ons hernieuwt, dan moeten wij onze vroegere lof hernieuwen. Wij vinden het lied van Mozes gezongen in het Nieuwe Testament, Openbaring 15:3. Deze beloften van het zingende Israël heeft haar vervulling in het Evangelie van Christus dat ons overvloediger reden geeft tot vreugde en lof, en waar het ook in zijn macht geopenbaard wordt, daar verruimt het het hart tot blijdschap en lof. Dat is het land, vloeiende van melk en honig, waartoe het dal Achor een deur van de hoop opent. Wij verblijden ons in de verdrukking.

II. Dat zij, of schoon geheel overgegeven aan de dienst van Baäl, toch volkomenlijk daaraan gespeend zou worden, zij zou allen schijn van een neiging tot afgoderij verlaten, en God alleen aankleven en Hem dienen naar Zijn eigen voorschriften, vers 15, 16. Zie, het zekerste teken en

de grootste waarborg van Gods gunst voor een volk ligt in de algehele scheiding tussen hen en hun boezemzonde. De Baälsdienst was de zonde, die hen het geredelijkst omringde, dat was hun eigen ongerechtigheid, de zonde die hen overheerste. Maar nu zal die afgoderij geheel afgeschaft worden, en geen spoor zal er van over blijven.

1. De afgodsbeelden van Baäl zullen niet meer genoemd worden, geen enkele Baäl, die in de dagen van de Baälim zo’n geschreeuw maakten: "O Baäl, antwoord ons, Baäl, antwoord ons!" Zelfs de namen van de Baäls zullen uit hun mond weggedaan worden. De Baälsdienst zal zo geheel vergeten zijn, alsof hun namen nooit onder Israël gehoord waren. Zij zullen zo verfoeid worden dat het volk hun namen niet meer zal willen boven noch ze zelfs uitspreken, zodat de nakomelingschap nauwelijks weten zal, wat dat voor dingen geweest waren. Zij zal zo beschaamd wezen over haar vroegere liefde voor Baäl, dat zij alles wat zij kan, doen zal om de gedachtenis ervan uit te roeien. Zij zullen zich binden aan de strengste opvatting van de wet tegen afgoderij, Exodus 23:13. De naam van andere goden zult gij niet gedenken, uit uw mond zal hij niet gehoord werden, zo als ook David zingt, Psalm 16:4. Zo drukt de apostel de afschuw uit, die wij omtrent alle vleselijke lusten moeten koesteren: laat ze onder u ook niet genoemd worden, Efeziers 5:3. Maar hoe kan de huid van de Ethiopiër zo veranderd worden? Het antwoord luidt: Gods macht vermag het en zal het doen. Ik zal de namen van de Baäls van haar mond weg doen, verg. Zacheria 13:2 :Ik zal uit het land de namen van de afgoden uitroeien. Zie Gods genade in het hart verandert de taak, doch te maken dat de vroeger geliefkoosde ongerechtigheid nu verfoeid wordt, Zefanja 3:9. Ik zal tot de volken een reine spraak wenden. Een van de rabbijnen zegt: Deze belofte heeft betrekking op de heidenen zowel als op Israël, wij weten, dat ze haar vervulling heeft gehad in de toebrenging van de heidenen, door het Evangelie van Christus, van de afgoderijen, waaraan zij zich hadden verkocht, 1 Thessalonicenzen 1:9.

2. Zelfs het woord Baäl zal niet meer gebruikt worden, zelfs in zijn onschuldigste betekenis. God zegt: Gij zult Mij noemen mijn Man en gij zult Mij niet meer noemen mijn Baäl. Ook dit woord betekent, mijn man, en beide zijn gebruikt om er God mee aan te duiden, Jesaja 54:5 :Uw Maker is uw man, uw Baäl (gelijk er letterlijk staat), uw eigenaar, uw patroon en beschermer. Waarschijnlijk hadden vele goede lieden dus van dit woord gebruik gemaakt, toen zij de God Israëls aanbaden, toen hun goddeloze naburen hun knie voor Baäl bogen, hebben zij er zich op beroemd, dat God hun Baäl was. "Maar", zegt God, "gij zult Mij niet meer zo noemen, omdat Ik zelfs de namen van Baäl wil uitgeroeid hebben." Zie, wat in zich zelf onschuldig is moet, wanneer het voor afgoderij misbruikt is, afgeschaft worden, en zelfs het gebruik moet vervallen, opdat niets aan de afgoderij herinnert en aanleiding geve, dat ze zou herleven. Wanneer wij God bij deze naam noemen hebben wij geen behoefte aan een andere, en laten wij die andere achterwege, opdat niemand daardoor de vroegere Baäls in herinnering gebracht worden. Sommigen menen, dat er een andere reden is, waarom God niet Baäl wil heten. Het Hebreeuwse woord dat hier voor mijn Man staat, Ish, beduidt een samenvoeging van liefde, zachtheid en welwillendheid, terwijl Baäl eerbied en onderwerping aanwijst. Ish wil zeggen: "vir meüs" mijn man, en Baäl of Baäli: "dominus meüs", mijn heer. In de tijd van het Evangelie heeft God Zich zo aan ons geopenbaard, dat wij bemoedigd worden om vrijmoedig tot de troon van de genade te gaan en daar met heilige vrijheid te naderen. Wij moeten God onze Heere noemen, want dat is Hij, maar meer nadruk wordt gelegd op de naam Vader. Ish is een man van de Heere, Genesis 4:1, en doelt erop, dat in de tijd van het Nieuwe Verbond de Bruidegom van de kerk zal zijn de Mensch Jezus Christus, Zijn broederen gelijk geworden, en daarom noemen zij Hem Ishi, en niet Baäli.

III. Dat zij, al hadden ze tot nu toe aanhoudend in ellende verkeerd, als had de ganse schepping strijd tegen hen gevoerd, nu volmaakten vrede en rust kan genieten, als leefde de geheele schepping met hen op voet van vrede, vers 17. Te dien dage, wanneer zij hun afgoden zullen verlaten en zich onder goddelijke bescherming gesteld hebben, zal Ik een verbond met hen maken.

Zij zullen tegen het kwaad beschermd worden, niets zal hun schaden noch hun enig leed doen. "Tranquillus Deus tranquillat omnia" als God vrede met ons heeft, zal Hij alles met ons bevredigen. De lagere schepselen zullen hun geen kwaad berokkenen, als geschied is, toen het gedierte des velds wijnstok en vijgeboom opaten, vers 11, en toen het boos gedierte een van Gods droeve oordelen waren, Ezechiel 14:15. Het gevogelte en de kruipende dieren zijn nu in het verbond begrepen, want ook die kunnen veel schade veroorzaken, wanneer God ze gebruikt als werktuigen van Zijn gerechtigheid. Maar dat zal nu niet langer zo zijn, ja, krachtens dit verbond zullen ze de mens dienstbaar worden gemaakt en zijn belang dienen. Zie, God heeft heerschappij ook over de lagere schepselen en maakt een verbond met hen, wanneer het Hem behaagt, Hij kan maken, dat het gedierte des velds Hem eert (gelijk beloofd is, Jesaja 43:20) en medewerkt om Zijn volk te troosten. En, wanneer de lagere schepselen onder verplichting gesteld worden, om te dienen, dan is het ons deel van het verbond, ze niet te misbruiken, maar met hen God te dienen. Sommigen menen, dat deze belofte vervuld werd, toen Christus Zijn discipelen de wondermacht gaf, slangen op te nemen, Markus 16:17, 18. Het stemt overeen met de bijzondere beloften voor Israël, in hun terugkeer uit de ballingschap, Ezechiel 34:25. Ik zal het boos gedierte uit het land doen ophouden, en de meer algemene aan alle heiligen, Job 5:22, 23:Voor dat gedierte van de aarde zult gij niet vrezen, en Psalm 91:13 :Op de felle leeuw en de adder zult gij treden. Maar dit is niet alles, de mensen hebben meer van elkaar dan van het boos gedierte te vrezen, en daarom wordt voorts beloofd, dat God ook de gevolgen zal doen ophouden de strijd van de aarde verbreken, de vijand ontwapenen. Ik zal de boog en het zwaard verbreken. Hij kan doen wat Hem behaagt, Psalm 46:9, en zal dat ook doen voor degenen, wier wegen Hem welgevallig zijn, want Hij zal ook hun vijanden met hen bevredigen, Spreuk. 16:7. Dit komt overeen met de belofte voor de Nieuwtestamentische tijd, dat de zwaarden tot spaden en de spiesen tot sikkelen geslagen worden, Jesaja 2:4. Zij zullen bevrijd worden van de vreze des kwaads. God zal hen niet alleen in veiligheid stellen, maar ook zeker doen neerleggen, als dezulken, die zich onder de bescherming des Hemels weten en daarom niet vrezen voor de machten van de hel.

IV. Dat, ofschoon God haar om haar hoererij een scheidbrief had gegeven, Hij haar toch, om haar berouw weer in Zijn verbond wil opnemen namelijk in Zijn huwelijksverbond, vers 18, 19. Dat God om hunnentwille zelfs met lagere schepselen een verbond wil maken, was een grote gunst, maar dat was niets, vergeleken bij Zijn verbond met haar zelf, toen Hij Zich verbond, haar goed te doen.

Merk op,

1. De aard van dit verbond: het was een ondertrouw, op vrije keuze en liefde gegrond en de innigste verbintenis betekenend: Ik zal u Mij ondertrouwen. Tot drie malen toe wordt dit in vers 18 uitgesproken. Zie, allen, die in oprechtheid Gode toebehoren, zijn Hem ondertrouwd, God geeft hun de heiligst en onverbrekelijkst mogelijke zekerheid, dat Hij hen zal liefhebben, beschermen en verzorgen, dat Hij hun een Man zal zijn, en dat Hij hun harten neigen zal om zich aan Hem te verbinden en ze genadevol zal aannemen, wanneer ze dat doen. Gelovige zielen zijn als een reine maagd voor Christus, 2 Corinthiers 11:2. De Nieuwtestamentische kerk

is Christus’ bruid, de vrouw des Lams, en zij zou nimmer tot Hem in die betrekking komen, indien Hij ze Zich niet door de macht van Zijn genade ondertrouwde. De scheiding begint van onze zijde, wij vervreemden ons van God. De toenadering begint van Zijn kant, Hij ondertrouwt ons.

2. De duur van dit verbond. "Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid. Het verbond zal onverbrekelijk zijn, God zal het van Zijn zijde nimmer verbreken, en gij niet van uw zijde de zegeningen van dit verbond zijn eeuwigdurend." Eén van de Joodse rabbijnen zegt: Dit is een belofte, dat zij het toekomend leven zal bereiken, hetgeen volstrekte eeuwigheid beduidt.

3. De wijze, waarop dit verbond zal gesloten worden.

a. In gerechtigheid en in gericht, dat is, God zal oprechtelijk in Zijn verbond met hen handelen, zij hebben het verbond verbroken, en God is rechtvaardig. "Maar", zegt God, Ik wil het verbond in gerechtigheid vernieuwen". De zaak zal zo geregeld worden, dat God zelfs deze afgedwaalde kinderen weer in Zijn huisgezin opneemt, zonder Zijn gerechtigheid te kort te doen, ja, wijl aan Zijn gerechtigheid door de Middelaar voldaan is, juist ter ere van Zijn gerechtigheid. Maar welke reden kan er bestaan, dat God een verbond maakt met een volk, dat Hem zo menigmaal trouwelooslijk heeft behandeld? Zal het Zijn wijsheid niet te schande maken? "Neen", zegt God, "Ik zal het doen in gericht", niet onbedacht, maar weloverwogen, laat het slechts aan Mij over, daarvoor reden te geven en Mijn eigen doen te rechtvaardigen."

b. "In goedertierenheid en in barmhartigheden. God zal dat verbond met tederheid en genade sluiten, en niet alleen zo goed zijn als Zijn woord, maar beter dan Zijn woord. En, gelijk Hij rechtvaardig is als Hij Zijn verbond met hen sluit, zo zal Hij barmhartig zijn in deszelfs onderhouding. Zij zijn aan talrijke zwakheden onderhevig, en, indien Hij daartegenover streng optrad, dan zouden zij de zegen des verbonds spoedig derven. Hij belooft dus, dat het een verbond van de genade zal zijn, opgericht in medelijdende overweging van hun zwakheden, zodat niet iedere overtreding van het verbond hen daarbuiten sluit, Hij zal ze vergaderen met eeuwige barmhartigheden."

c. In trouw. Ieder artikel van het verbond zal nauwgezet nagekomen worden. Getrouw is Hij die hen geroepen heeft, Die het ook doen zal, Hij kan Zich zelf niet verloochenen.

4. De middelen, waardoor zij aan het verbond trouw zullen gehouden worden. Gij zult de Heere kennen. Dit is niet slechts een belofte, dat God zich in groter volheid en klaarheid aan hen zal openbaren dan ooit tevoren, maar ook dat Hij hun een hart zal geven om Hem te kennen, zij zullen Hem beter en op betere manier kennen dan vroeger. De oorzaak van hun afval was geweest, dat zij God niet gekend hadden als hun Weldoener, vers 7, en om dat in de toekomstte voorkomen, zullen zij van God geleerd zijn, Hem te kennen. Zie, God richt Zich in ‘s mensen gemoed een erezuil op door hem een goed verstand en een rechte kennis van de dingen te geven, Hebreeen 8:11.

V. Dat de hemel, die hun als koper was geweest, en de aarde gelijk ijzer, nu zijn dauw en daardoor vrucht zouden geven, vers 20-21. Nu God Zich Zijn Nieuwtestamentische kerk en met haar alle gelovigen ondertrouwd heeft, hoe zal Hij niet met Zichzelf en Zijn Zoon hun alle dingen geven, die tot het leven en de godzaligheid behoren, alle dingen, die zij nodig hebben en kunnen begeren? Alles is het hunne want zij zijn van Christus, Hem ondertrouwd, en met de gerechtigheid van het Koninkrijk Gods, die zij eerst zoeken, zullen hun alle dingen

toegeworpen worden. En toch moet deze belofte van koren en wijn ook in figuurlijke zin genomen worden (gelijk de geleerde Dr. Pocock meent), het is een uitgieting van al die zegeningen en genade aan de ziel, hier toegezegd onder het beeld van tijdelijke goederen, de dauw des hemels en de vettigheid van de aarde, en die het eerst genoemd, als in de zegen van Jacob, Genesis 27:28. God had gedreigd, vers 8, dat Hij koren en wijn zou wegnemen, maar nu belooft Hij, ze terug te zullen geven, en dat in de gewone loop en orde van de natuur. Toen zij onder het oordeel van de honger lagen, riepen zij tot de aarde om koren en wijn, tot onderhoud van henzelf en hun gezinnen. Zeer gaarne zou de aarde daaraan beantwoord hebben, maar zij kan niet geven, tenzij zij zelf ontvangt, kan geen koren en wijn voortbrengen, tenzij ze verrijkt wordt door de rivier Gods, Psalm 65:9. Daarom roept ze tot de hemel om regen, de vroege en de spade regen, smacht ernaar, en, wanneer de regen haar onthouden wordt smeekt zij, in haar droefheid, erom. "Maar" zegt de hemel, "ik kan geen regen geven, tenzij Hij, die de sleutel van de wolken houdt, ze ontsluit en deze flessen opent, dus, indien de Heere u niet helpt, ik kan het niet". Maar wanneer nu God een verbond met hen opricht, dan zal het rad van de natuur weer aan de gang gaan, hun ten zegen, en de stromen van barmhartigheid zullen door het gewone kanaal hun toevloeien. Dan zal Ik verhoren, zegt de Heere, Ik zal hun gebeden ontvangen (zo luidt de Chaldeeuwsche vertaling), God zal genadiglijk acht geven op de gebeden, die zij tot Hem opzenden. En Ik zal de hemel verhoren Ik zal hem antwoorden (zo kunnen wij lezen) en die zal horen en de aarde antwoorden en de gewenste regen doen neerdalen, en dan zal de aarde het koren en de wijn verhoren en ze bevochtigen, en die zullen Jizreël verhoren en voedsel en verfrissing geven dengenen, die Jizreël bewonen. Zie hier de onderlinge samenwerking van tweede oorzaken als schakels van een ketting en hoe alle wederom van God afhangen als eerste oorzaak. Zie, wij moeten al onze steun van God verwachten op de gewone wijze en door gewone middelen, en als wij daarin te enigertijd teleurgesteld worden, moeten wij opzien tot God, boven de heuvelen en boven de bergen, Psalm 121:1, 2. Zie hoe de schepselen gereed zijn om Gods volk te dienen, hoe begerig naar Zijn eer, het koren roept tot de aarde, en de aarde tot de hemel, en de hemel tot God, en alles dat Hij het nodige geven. En zie hoe God klaar staat om hulp te verlenen: Ik zal verhoren, zegt de Heere, ja Ik zal verhoren. En als God de roep des hemels voor Zijn volk verhoort, nog veel meer zal Hij de roep van Zijn Zoon voor hen verhoren, Die hoger is geworden d an de hemelen. Zie, welk een bijzonder welbehagen degenen, die in Gods verbond begrepen zijn, smaken mogen in deze aardse zegeningen, ziende, dat alles voor hen afdaalt van de hand van God, zij kunnen de stromen nagaan tot hun oorsprong en Gods verbondsliefde smaken in die alledaagse barmhartigheden, die daardoor dubbel aangenaam zijn.

Vl. Dat gelijk zij nu verstrooid zijn, niet alleen, gelijk Simeon en Levi, verdeeld onder Jakob en verstrooid onder Israël, maar verdeeld en verstrooid over de ganse aarde, God deze vloek zal afwenden en in zegen veranderen. "Ik zal niet slechts de aarde voor hen bevochtigen, maar ze Mij ook op de aarde zaaien, hun vertroosting zal niet zijn gelijk die van het kaf op de dorsvloer, dat de wind her- en derwaarts drijft, maar gelijk die van het zaad op het veld, om te vermenigvuldigen. Waar het ook verspreid wordt, zal het benedenwaarts wortel schieten en opwaarts vrucht dragen. Het goede zaad zijn de kinderen des koninkrijks. Ik zal ze Mij zaaien." Dit is een zinspeling op de naam Jizreël, hetwelk betekent, gezaaid door God, of: voor God, zo als zij door Hem verstrooid was geworden (wat een betekenis van de woorden is), zo zal ze nu door Hem gezaaid worden, en wat Hij zaait, daaraan geeft Hij ook de wasdom. Toen het Christendom in alle werelddelen vaste voet kreeg en overal beleden werd, werd deze belofte vervuld: Ik zal ze Mij op de aarde zaaien. Zie de grootste zegen van deze aarde is wel, dat God er een kerk heeft en daaruit rijst al de Hem toegebrachte heerlijkheid, het is wat Hij Zichzelf heeft gezaaid, en wat Hij dus voor Zichzelf verzekeren zal.

VII. Dat, terwijl ze vroeger Lo-Ammi, geen volk, en Lo-Ruchama, geen ontferming vindende bij God, genoemd worden, zij nu in Zijn gunst zullen hersteld en het verbond met Hem zal vernieuwd worden, vers 22. zij hadden geen barmhartigheid verkregen, maar schenen verlaten, zij waren niet Mijn volk, niet onderscheiden, niet als Mijn volk behandeld, maar als een volk gelijk andere gelaten. Dit was het geval met de verworpen Joden, en ook, maar in groter mate, met de heidenwereld (waarop de apostel dit toepast, Romeinen 9:24, 25), die geen hoop had en zonder God in de wereld was. Maar toen, op hun geloof in Christus, grote menigten beide Joden en heidenen in de Christelijke kerk ingelijfd werden, toen

1. Ontfermde God Zich over degenen, die niet ontfermd waren geworden. Dezen vonden genade bij God en werden kinderen van Zijn liefde, die lang in ongenade, als kinderen des toorns geleefd hadden, en, wanneer niet oneindige barmhartigheid tussenbeide gekomen ware voor eeuwig zouden gebleven zijn. Zie, aan Gods barmhartigheid mag aan deze zijde van het graf nimmer gewanhoopt worden.

2. Nam Hij deze in Zijn verbond op, die tevoren vreemdelingen en bijwoners geweest waren. Hij zegt tot hen: "Gij zijt Mijn volk, dat Ik zal erkennen, zegenen, beschermen en verzorgen, en zij zullen zeggen: Gij zijt onze God, Die wij zullen dienen en eren en tot Wiens eer wij ons geheel beschikbaar zullen stellen. Zie,

a. Al het geluk van de gelovigen ligt in de betrekking, die er tussen hen en God bestaat, dat Hij de hunne is en zij de Zijnen zijn, dit is de kroon van alle beloften.

b. Deze betrekking berust op vrije genade. Wij hebben Hem niet uitverkoren, maar Hij heeft ons uitverkoren. Hij zegt eerst: Gij zijt Mijn volk en maakt hen gewillig dat te zijn in de dag van Zijn heirkracht, en dan eerst zeggen zij: Gij zijt onze God.

c. Daar wij niets meer nodig hebben om ons gelukkig te maken dan Gods volk te zijn, zo behoeven wij ook niets meer te begeren om onze rust en blijdschap te verzekeren dan Zijn verzekering dat wij het zijn, en Zijn betuiging, die Zijn Geest met onze Geest bevestigt, dat wij kinderen Gods zijn.

d. Zij, die God als hun God aangenomen hebben, moeten dat ook belijden, moeten Hem daarvoor in hun gebed danken. Gij zijt mijn God, moeten zij voor de mensen durven zeggen.

e. Het maakt de troost van ons verbond met God sterker, dat daarin is een gemeenschap van de heiligen, die, hoezeer ook velen, toch daarin één zijn. Het heet niet: Ik zal tot hen zeggen: Gijlieden, (meervoud) zijt Mijn volk, maar Gij (enkelvoud) zijt ‘t. Want Hij ziet ze aan als allen één in Christus, en als zodanig spreekt Hij met hen en gaat een verbond met hen aan. En zij, van hun kant, zeggen niet alleen: Gij zijt mijn God, maar ook: Gij zijt onze God, want zien zich aan voor één lichaam en begeren, één van zin, en met één mond Hem te verheerlijken. Ook kan het betekenen, dat Hij in Israël een verbond maakte met het ganse volk, maar onder het Nieuwe Verbond, met de afzonderlijke gelovigen en betuigt ieders God, ook de God van de geringste, te zijn, zo goed als Hij toen zeide tot de vele duizenden van Israël: Gij zijt Mijn volk. Hij nodigt ieder uit en dringt ieder er toe, te zeggen: Gij zijt mijn God en daarin te roemen gelijk Mozes en gans Israël deed Exodus.15:1. Hij is mijn God en mijns Vaders God.

HOOFDSTUK 3

1 En de HEERE zeide tot mij: Ga wederom henen, bemin een vrouw, die, bemind zijnde van haar vriend, nochtans overspel doet; gelijk de HEERE de kinderen Israels bemint, maar zij zien om naar andere goden, en beminnen de flessen der druiven.
2 En ik kocht ze mij voor vijftien zilverlingen, en een homer gerst, en een halven homer gerst.
3 En ik zeide tot haar: Gij zult vele dagen na mij blijven zitten (gij zult niet hoereren, noch een anderen man geworden), en ik ook na u.
4 Want de kinderen Israels zullen vele dagen blijven zitten, zonder koning, en zonder vorst, en zonder offer, en zonder opgericht beeld, en zonder efod en terafim.
5 Daarna zullen zich de kinderen Israels bekeren, en zoeken den HEERE, hun God, en David, hun Koning; en zij zullen vrezende komen tot den HEERE en tot Zijn goedheid, in het laatste der dagen.

God spreekt nog door de profeet en beschuldigt het zorgeloze volk van dezelfde zonde, en vrijwel op dezelfde manier als in het vorige hoofdstuk, door een type of teken, hoe een man handelt met een overspelige vrouw. In dit hoofdstuk hebben wij,

I. Het slechte gedrag van het toenmalig Israël: zij hadden zich, wat ook van de inwoners van Athene gezegd wordt, Handelingen 17:16 geheel aan afgoderij overgegeven, vers 1.

II. Tot welke lage staat het door zijn gevangenschap zou vernederd worden, met andere voorbeelden van Gods twist met hen, vers 2-4.

III. De gezegende hervorming, die in de laatste dagen hun deel Zou zijn vers 5.

Hoséa 3:1-5

Sommigen menen, dat dit hoofdstuk betrekking heeft op Juda, de twee stammen, daar de overspeelster, die de profeet tot vrouw nemen moest, Hoofdstuk 1:3, de tien stammen voorstelt, deze wordt niet met een scheidbrief weggezonden, zoals de tien stammen, maar lange tijd alleen gelaten, en dan mag zij terugkeren, zoals het met de twee stammen gegaan is. Maar deze worden genoemd de kinderen Israëls wat de tien stammen beduidt, en daarom is het waarschijnlijker, dat deze gelijkenis evenals die van het vorige hoofdstuk, op de tien stammen slaat. Ga herhaal het, zegt God tot de profeet, Ga wederom heen. Zie, om zondaren te overtuigen en terug te voeren, is nodig regel op regel, gebod op gebod. Indien zij het éne teken niet zullen geloven, probeer dan een ander, Exodus 4:8, 9. Nu,

I. Merken wij in deze gelijkenis op,

1. Gods goedheid en Israëls verdorvenheid, die onderling een scherpe tegenstelling vormen, vers 1. Israël is een vrouw, van haar vriend bemind, hetzij van haar echtgenoot, hetzij door degene, die haar tot huisvrouw begeert, en toch is zij een overspeelster, zo is de verhouding tussen God en Israël. Wij zeggen met het oog op twee mensen, wier genegenheid of liefde wederkerig is, dat de liefde van beide zijden moet komen, maar hier vinden wij grote liefde van Gods zijde verloren of weggeworpen aan een onwaardig en ondankbaar volk. De God Israëls koestert nog immer veel liefde voor de kinderen Israëls, en toch zijn ze een boos en overspelig geslacht. Ontzet u hierover, gij hemelen, en word verschrikt, o aarde!

a. Dat Gods goedheid aan die goddeloosheid geen einde heeft gemaakt, de Heere heeft hen nog lief, betoont hun nog goedertierenheid, wordt daarvan niet moede. Dat weten zij, zij kunnen niet ontkennen, dat Hij een Vriend en Vader voor hen geweest is. En toch zien zij naar andere goden, die zij zien kunnen, en tot wie zij zich door het oog voelen aangetrokken. Zij zien ze aan met een blik van bewondering (zij bieden hun de dienst aan) en met een gebaar van onderworpenheid (zij verwachten van hun troost). Als zij niet weerhouden werden, de knie voor die afgoden te buigen, toch gaven zij ze een vriendelijk knikje met ogen vol geestelijk overspel. Zij beminden de flessen van de druiven, zij voegden zich bij de afgodendienaren, omdat zij gaarne vrolijk leefden en veel dronken, zij hadden een hart voor andere goden, om wille van de overvloed van wijn waarop zij in derzelver tempels onthaald werden. Afgoderij en zinnelijkheid gaan gewoonlijk samen, zij, die van de buik hun god maken, zoals dronkaards doen, zullen gemakkelijk ook van andere dingen hun goden maken. Gods priesters mochten geen wijn drinken, als zij de bediening hadden, en Nazareërs helemaal niet. Maar de aanbidders van andere goden dronken wijn in bekers, ja, minder dan flessen wijn voldeden hen niet.

b. Hun goddeloosheid had Gods goedheid niet doen ophouden noch de stroom van Zijn gunstbewijzen gestremd. Dit is wel een wonder van barmhartigheid, dat zij zo door haar vriend bemind wordt, ofschoon zij overspel bedrijft, zodanig is de liefde des Heeren jegens de kinderen Israëls. Ga, zegt God, bemin een vrouw, zie of gij het in uw hart kunt vinden, dat te doen. Neen, dat kunt ge niet, de boezem eens mans kan zulke liefde niet koesteren, toch is zodanig Mijn liefde tot de kinderen Israëls. Het is liefde voor de liefdelozen, voor de onbeminnelijken, voor degenen, die Mijn liefde duizendmaal verbeurd hebben. Zie, in Gods welbehagen in arme zondaars zijn Zijn wegen en gedachten oneindig hoog boven de onze verheven, en Zijn liefde is meer neerbuigend en mededogend dan de onze is of ook hen zijn, hierin, gelijk in zo veel opzichten, is Hij God en geen mens, Hosea 11:9.

2. Op welke wijze een God zo goed en een volk zo slecht weer samengebracht worden, daarop doelt God en wat Hij bedoelt, geschiedt ook. Tot onze grote verbazing vinden wij een breuk, zo wijd als de zee, inderdaad overbrugd, de wonderen houden niet op, zolang Zijn goddelijke genade niet eindigt.

Merk hier op.

a. De weg, die God volgt, om ze te vernederen en tot zelfkennis te leiden, vers 2. Ik kocht ze Mij voor vijftien zilverlingen en één homer gerst en één halve homer gerst, dat is: Ik lokte haar om zich te laten verzoenen, haar zondige wegen te verlaten en tot haar eerste man terug te keren, zie Hoofdstuk 2:13. Ik lokte haar en sprak naar haar hart, gelijk de Leviet, die zijn bijwijf na toog om naar haar hart te spreken en haar weer te halen, hoewel zij gehoereerd had Richteren 19:3. Maar de koopprijs, hier genoemd om haar terug te halen, is niet heel groot, die moet dienen tot haar persoonlijk onderhoud, en nu wordt zij kort gehouden, en, om haar voor haar hoogmoed te straffen, moet ze er niet welvarend uitzien. Toen Simson ging om zich met Zijn vrouw te verzoenen, die hem zo'n slechte dienst had bewezen, bezocht hij haar met een geitebokje, Richteren 15:1, een schoon geschenk. Maar de profeet bezocht haar hier met vijftien zilverlingen, een kleine som, waarvan zij vele dagen moet leven tot zolang als haar man het gepast oordeelt, haar tot haar vorige rang terug te brengen. Ook ontvangt zij nog anderhalve homer gerst om brood te bakken, dat is al wat zij ontvangt, totdat zij door een voldoende tijd van beproeving behoorlijk verootmoedigd is, en duidelijke bewijzen heeft gegeven, dat zij zich inderdaad bekeerd heeft. Laat zij verstaan, dat haar man haar niet om haar eigen verdienste terughaalt, hij schat haar prijs niet hoog. De prijs van een dienstknecht of dienstmaagd werd geschat op dertig zilverlingen, Exodus 21:32. Die prijs was half zoveel, toch moet zij verstaan, dat het meer is dan zij waard is. God had eenmaal Egypte gegeven tot een rantsoen voor Israël, zo kostelijk was het in Zijn ogen, Jesaja 43:3, 4. Maar nu zij van Hem afgehoereerd hebben, wil Hij maar vijftien zilverlingen geven, zo zeer zijn zij door haar goddeloosheid in waarde gedaald.

Merk op, hen, voor wie God eer en troost bestelt, maakt Hij eerst opmerkzaam op hun eigen onwaardigheid en leidt ze tot de bekentenis, gelijk eens de verloren zoon: Ik ben niet meer waard, uw zoon genaamd te worden. Er was een tijd geweest, toen Israël gespijsd werd met het vette van de tarwe maar het werd losbandig, en beminde de flessen van de druiven. Daarom, ten einde het te verootmoedigen en nederig te maken, moest het in het land van zijn gevangenschap gebracht worden en gerstebrood eten en dankbaar leren zijn dat het althans dit nog had, zelfs nu het hun werd toegemeten, hoewel zij vroeger overvloed gekend hadden. Zie, armoede en ongenade blijken soms goede middelen te zijn om grote zondaars waarlijk boetvaardig te maken.

b. De nieuwe voorwaarden, waarop God bereid is, haar weder op te nemen, vers 3. Gij zult vele dagen na mij blijven zitten, en ik ook na u. Hij kon haar billijk de scheidbrief gegeven hebben en besloten, zich voor goed van haar af te wenden. Maar Hij is bereid, haar vriendelijkheid te bewijzen, en een verzoening te treffen. Hij handelt haar niet naar strikt recht, naar de strengheid van de wet, maar naar de veelheid van Zijn barmhartigheden. Het toont Gods genadevolle handelingen met het afvallig mensenras, dat van Hem afgehoereerd heeft. Hij kocht het inderdaad voor een lage prijs, niet tot des mensen eer, maar tot eer van Zijn eigen gerechtigheid. Nu is het voorstel, dat Hij doet het Genadeverbond, dat Hij met hen wil sluiten. Zij zullen Hem tot een volk zijn en Hij wil hun God zijn, hetzelfde dat Hij hier Israël voorstelt.

A. Zij moeten zich schamen over hun afval van Hem, en de straf daarvoor gewillig dragen. Gij zult vele dagen na mij blijven zitten in eenzaamheid en stilte, gelijk een weduwe, die alleen gelaten en vol smart is. Zij moeten hun versierselen afrukken, en met geduld en onderwerping wachten om te weten wat God met hen doen zal, en of het Hem behagen zal, zulke onwaardige afvalligen weder in Zijn gunst op te nemen, Exodus 33:4. Hun vader, hun man, had hun smadelijk in het aangezicht gespogen (wat God zeide aangaande Mirjam), heeft Zijn ongenoegen duidelijk laten blijken, en daarom moet ze zeven dagen beschaamd zijn en buiten het leger gesloten worden, Numeri 12:14, totdat hun onbesneden harten gebogen worden, Leviticus 26:41. Hij zitte eenzaam en zwijge stil, wachtende op het heil des Heren, en laat hem het juk in zijn jeugd dragen, Klaagliederen 3:26-28. Laat hem niet verwachten, dat God haastiglijk in genade tot hem wederkeert, gelijk Hij wel eens gedaan heeft, die troost zou goedkoop en gemakkelijk zijn, leer hem er naar verlangen, laat hem wachten vele dagen, gedurende al de dagen van zijn gevangenschap, en het een wonder van genade noemen, de moeite van het wachten wel waard, als de verlossing tenslotte komt. Zie, degenen, voor wie Hij barmhartigheid bestemt, leert Hij eerst zich te verootmoedigen en Zijn gunsten op prijs stellen.

B. Zij mogen nimmer tot dwaasheid wederkeren, op die voorwaarde wil God van vrede spreken tot Zijn volk en Zijn gunstgenoten Psalm 85:9. "Gij zult niet hoereren", zult de afgoden van het land uwer ballingschap niet dienen, omdat gij wegens uw onreinheid afgezonderd geweest zijt. Zie, het is niet genoeg, ons te schamen over de bedreven zonden, en God te rechtvaardigen, die ons daarom straft, maar wij moeten ook besluiten, in de kracht van Zijn genade, niet meer te overtreden, niet weer van God af te dwalen en de wereld en het vlees na te wandelen. Geprezen zij God, ofschoon dat de wet des verbonds is, het is niet de voorwaarde des verbonds, dat wij nimmermeer iets verkeerds doen. Gij zult niet hoereren, noch een andere man toebehoren gij zult geen andere goden dienen." In het land hunner ballingschap werden zij verlokt om de goden van het land te dienen, dat was hun een beproeving, een lange beproeving, vele dagen lang. "Maar zo gij stand houdt en aan uw gerechtigheid vasthoudt, wanneer u dit alles overkomt, en gij uw hand naar geen vreemde god uitstrekt, dan zult gij bekwaam zijn om Gods vernieuwde gunsten te genieten." Zie, het is een zeker teken, dat onze beproevingen ons allerlei goeds brengen en nog meer beloven zo wij door Gods genade bewaard worden voor de verleiding van de smart.

C. Op deze voorwaarden wil haar Maker weder haar Man worden: En Ik ook na u. Dit is het verbond tussen God en terugkerende zondaars, dat, zo zij Hem willen dienen, Hij hen verlossen zal. Laat hen alle mededingers van God vaarwel zeggen en afzweren en van de troon in hun hart afwerpen, en zich geheel en al aan Hem toewijden, dan zal Hij hun een algenoegzaam God zijn. Indien wij in de weg van de gehoorzaamheid getrouw en standvastig voor God zijn en Hem nimmer verlaten of verzaken dan zal Hij ons een barmhartig en genadig God zijn, en ons evenmin verlaten noch verzaken. Een schoner voorstel kan ons niet gedaan worden.

II. In de beide laatste verzen vinden wij de verklaring van de gelijkenis en haar toepassing op Israël.

1. Zij moesten lang blijven zitten, als een weduwe, van al haar sieraden en eere beroofd, Klaagliederen 4:1, 2. De kinderen Israëls zullen vele dagen blijven zitten, zonder koning en zonder vorst, een volk in die toestand mag wel een weduwe genoemd worden. Zij derven de zegen

a. Van een eigen burgerlijk bestuur. Zij zullen zijn zonder eigen koning, en zonder eigen vorst. Er waren koningen en vorsten over hen, die hen verdrukten en hen met hardheid regeerden, maar zij hadden geen koning of vorst om hen te beschermen, om hun strijd voor hen te strijden, en hun recht te doen, en voor hun openbare veiligheid en welvaart te zorgen. Zie, een Overheid is een grote zegen voor een volk, en het is een droevig, treurig oordeel, die te missen.

b. Van openbare godsverering. Zij zullen blijven zitten zonder offer en opgericht beeld (of standbeeld of pilaar), het woord wordt ook gebruikt voor de stenen en gedenktekenen, die Jacob heeft opgericht, Genesis 28:18, 31:45, 35:20, en zonder efod en terafim. Daar efod en terafim hier in (één adem genoemd worden, menen sommigen, dat hier de urim en thummim in de borstlap van de hogepriester bedoeld zijn. De betekenis is deze, dat zij gedurende de ballingschap niet alleen geen volk zouden zijn, maar ook geen kerk hebben, zij zouden niet (gelijk een geleerde verklaarder zeg de vrijheid hebben, een openbaren godsdienst er op na te houden, waar of vals, van hun eigen keuze). Zij zullen geen offer noch altaar hebben (zoo luidt de vertaling van de zeventigen), en daarom geen offer, omdat er geen altaar is. Zij zullen geen efod, noch terafim hebben, geen wettig priesterschap, geen middel om Gods wil te weten, geen godspraak om in twijfelachtige gevallen te raadplegen, maar alles zal in het duister liggen. Zie, de zaak van diegenen staat hachelijk, die van alle gelegenheid om God in het openbaar te aanbidden verstoken zijn. Zo stond het met de Joden in hun ballingschap, en zo staat het ook met de Joden van onze tijd, die, al hebben zij hun synagogen, toch allen tempeldienst derven. Diep treurig is inderdaad de toestand van hen, die van gemeenschap met God zijn uitgesloten, die geen gelegenheid hebben door offer en altaar tot God te naderen, en door efod en serafim aanwijzingen van Hem te ontvangen.

2. Ten laatste zal zij weder als zijn vrouw ontvangen worden, vers 5. Daarna, na verloop van tijd, wanneer al die kastijding doorgemaakt is, zullen zij zich bekeren, dat is: Zij zullen berouw hebben over hun afgoderijen en die verlaten, zij zullen God zoeken en Hem achteraankleven, en door Hem worden aangenomen. Twee dingen worden hier beloofd als tekenen hunner bekering en hunner aanneming door God als zij hun goddelozen weg verlaten.

a. Hun zoeken van God: Zij zullen zoeken de Heere hun God en David hun koning. Zie, degenen, die God willen zoeken en genade bij Hem vinden, moeten naar Hem vragen en Hem leren kennen, begeren met Hem verzoend te worden, Hem liefhebben en er naar streven, door Hem aangenomen te worden. Dat zij Hem zoeken veronderstelt, dat zij Hem verloren hebben dat zij dat verlies betreuren en begerig zijn, het verlorene te herwinnen. Zij zullen Hem zoeken als hun God, want zou een volk niet naar zijn God zoeken? En zij zullen David, hun koning, zoeken, die niemand anders kan zijn dan hun Messias, onze Here Jezus Christus, de Zone Davids, de wortel en het geslacht van David, die David zelf zijn Heere noemde, Psalm 110:1, en wie God de Heere de troon van zijn vader David geven zou, Lukas 1:32. In het Chaldeeuwsch lezen wij: Zij zullen zoeken de dienst van de Here hun God en zullen gehoorzamen de Messias, de Zone Davids hun koning. Vergelijk dit met Jeremia 30:9, Eze. 34:23, 37:25. Zie, degenen, die de Heere wensen te zoeken om Hem te vinden, moeten tot Jezus Christus komen en Hem als hun koning begeren, Zijn gewillig volk worden en Hem houw en trouw zweren

b. De eerbied, die ze God verschuldigd zijn, Zij zullen vrezende tot de Heere en Zijn goedheid komen, vers 5. Sommigen verstaan onder Zijn goedheid, Zijn tempel, waarheen zij het oog zullen richten, als zij tot Hem bidden. De Joden zeggen: er waren drie dingen, die Israël in de dagen van Rehabeam wegwierp: het koninkrijk van de hemelen, het huis Davids en het Huis

des heiligdoms, en het zal nimmer wel met hen worden, totdat zij terugkeren en al deze drie dingen zoeken, hetgeen hier beloofd wordt. Zij zullen het koninkrijk van de hemelen zoeken in de Heere hun God, het koningshuis in David, hun koning, en de tempel in de goedheid des Heeren. Anderen zien in Zijn goedheid Christus, denzelfde als David, hun koning. Maar juister vatten wij des Heren goedheid op in de zin van die eigenschap des Heren, waarin Hij Zijn heerlijkheid openbaart en Zijn naam bekend maakt. Zie, wij moeten niet alleen de Heere en Zijn grootheid vrezen, maar ook Zijn goedheid, niet slechts Zijn majesteit, maar ook Zijn genade. Zij zullen uit vreze tot de Heere en Zijn goedheid vluchten (gelijk sommigen het verstaan) zullen tot Hem vluchten als hun toevluchtsoord Wij moeten Gods goedheid vrezen, dat is, ze bewonderen, er verbaasd over staan, ze aanbidden en vereren, gelijk Mozes deed, toen de Naam werd uitgesproken. Exodus 34:6. Wij moeten bevreesd zijn, Zijn goedheid te beledigen of met ondankbaarheid te vergelden en ze zo te verbeuren. Bij God is vergeving, opdat Hij gevreesd worde, Psalm 130:4. Wij moeten ons verheugen met beving over de goedheid Gods, niet hooggevoelende zijn, maar vrezen. deze belofte nu werd vervuld, toen door het Evangelie van Jezus Christus menigten beide van Joden en heidenen tot God werden gebracht en in de Nieuwtestamentische kerk ingelijfd God in Christus begonnen te dienen, met kinderlijke vreze de goddelijke genade aannamen, en door de God Israëls aangenomen werden. En sommigen menen, dat die belofte nog verder zal vervuld worden in de bekering van die Joden tot het geloof in Christus, die nog in hun ongeloof volharden, wanneer zij hun Messias als David hun koning zullen zoeken en door Hem gans Israël zalig zal worden, als te volheid van de heidenen ingegaan is. Er was een tijd. dat de Joden Hem zuchten te doden, zeggende: "Wij hebben geen koning dan de keizer", maar de dag nadert, waarop zij Hem zullen zoeken, om Hem tot hun Hoofd te stellen, en hun hals onder Zijn juk te buigen. Hij, die hier beloofd heeft, dat zij het zullen doen, zal hen bekwamen om het te doen en op Zijn tijd en wijze het tot stand brengen, in de laatste dagen van de laatste tijden, de tijden van de Messias. Maar, helaas! wie zal leven als God dit doen zal? In hoeverre wij een algemene bekering van dat volk mogen verwachten, kan ik niet zeggen, maar ik ben zeker, dat wij moeten bidden, dat de Joden tot bekering mogen komen.

HOOFDSTUK 4

1 Hoort des HEEREN woord, gij kinderen Israels! want de HEERE heeft een twist met de inwoners des lands, omdat er geen trouw, en geen weldadigheid, en geen kennis van God in het land is;
2 Maar vloeken en liegen, en doodslaan, en stelen, en overspel doen; zij breken door, en bloedschulden raken aan bloedschulden.
3 Daarom zal het land treuren, en een iegelijk, die daarin woont, kwelen, met het gedierte des velds, en met het gevogelte des hemels; ja, ook de vissen der zee zullen weggeraapt worden.
4 Doch niemand twiste noch bestraffe iemand; want uw volk is als die met den priester twisten.
5 Daarom zult gij vallen bij dag, ja, zelfs de profeet zal met u vallen bij nacht; en Ik zal uw moeder uitroeien.
6 Mijn volk is uitgeroeid, omdat het zonder kennis is; dewijl gij de kennis verworpen hebt, heb Ik u ook verworpen, dat gij Mij het priesterambt niet zult bedienen; dewijl gij de wet uws Gods vergeten hebt, zal Ik ook uw kinderen vergeten.
7 Gelijk zij meerder geworden zijn, alzo hebben zij tegen Mij gezondigd; Ik zal hunlieder eer in schande veranderen.
8 Zij eten de zonde Mijns volks, en verlangen, een ieder met zijn ziel, naar hun ongerechtigheid.
9 Daarom, gelijk het volk, alzo zal de priester zijn; en Ik zal zijn wegen over hem bezoeken, en zijn handelingen hem vergelden.
10 En zij zullen eten, maar niet zat worden, zullen hoereren, maar niet uitbreken in menigte; want zij hebben nagelaten den HEERE in acht te nemen.
11 Hoererij, en wijn, en most neemt het hart weg.
12 Mijn volk vraagt zijn hout, en zijn stok zal het hem bekend maken; want de geest der hoererijen verleidt hen, dat zij van onder hun God weghoereren.
13 Op de hoogten der bergen offeren zij, en op de heuvelen roken zij, onder een eik, en populier, en iepeboom, omdat derzelver schaduw goed is; daarom hoereren uw dochteren, en uw bruiden bedrijven overspel.
14 Ik zal over uw dochteren geen bezoeking doen, omdat zij hoereren, en over uw bruiden, omdat zij overspel doen; want zij zelven scheiden zich af met de hoeren, en offeren met de snoodste hoeren; het volk dan, dat geen verstand heeft, zal omgekeerd worden.
15 Zo gij, o Israel! wilt hoereren, dat immers Juda niet schuldig worde; komt gij toch niet te Gilgal, en gaat niet op naar Beth-aven, en zweert niet: Zo waarachtig als de HEERE leeft.
16 Want Israel is onbandig, als een onbandige koe; nu zal hen de HEERE weiden, als een lam in de ruimte.
17 Efraim is vergezeld met de afgoden; laat hem varen.
18 Hunlieder zuiperij is afvallig; zij doen niet dan hoereren; hun schilden (het is een schande!) beminnen het woord: Geeft.
19 Een wind heeft hen gebonden in zijn vleugelen, en zij zullen beschaamd worden vanwege hun offeranden.

Profeten zijn uitgezonden om te bestraffen, het volk zijn zonden voor te houden, het te waarschuwen voor de oordelen Gods, waaraan ze zich door hun zonden blootstelden, en tot die dienst wordt de profeet in dit en volgende hoofdstukken geroepen. Hij opent hier als raadsman van de Koning van de koningen, een gerechtelijk onderzoek tegen het volk Israëls, en tracht hen van hun zonde te overtuigen, en van hun ellende en gevaar om hun zonden, opdat hu iets goeds uitwerken mocht in de weg hunner boete en bekering.

I. Hij toont hun de reden van Gods twist met hen, een algemeen op-den-voorgrond-treden van ondeugd en heiligschennis vers 1, 2, onwetendheid en vergetelheid omtrent God, vers 6, 7, de wereldgezindheid van de priesters, vers 8, de dronkenschap en onreinheid vers 11, waarzeggerij en tooverij, vers 12, offeren en roken op de hooge plaatsen, vers 13, hoererij, vers 14, 18, omkoperij onder de regenten, vers 18.

II Hij toont hun, wat de gevolgen zullen zijn van Gods twist. God zou ze om deze dingen straffen, vers 9. Het ganse land zal verwoest worden, vers 3 allerlei volk afgesneden, vers 5, hun eer verloren vers 7, hun aardse behoefte onvoldaan, vers 10, en zij zelf beschaamd, vers 19. En wat hier, als het ergste van alles, dikwijls herhaald wordt, zij zouden aan hun zonden worden overgelaten, vers 17 zij zullen elkander niet bestraffen, vers 4, God zei ze niet straffen vers 14, ja, Hij zal ze voorspoedig maken, vers 16.

III. Hij waarschuwt Juda, niet in de voetstappen van Israël te treden, omdat zij zagen, dat die voetstappen naar de hel afdaalden. vers 15.

Hoséa 4:1-19

I. Hier wordt de vierschaar gespannen, samenkomen en opmerkzaamheid gevorderd: Hoort des Heeren woord, gij kinderen van Israël, want tot u wordt het woord van deze beschuldiging gericht, hetzij gij horen, hetzij gij niet horen wilt. Van wie kan God verwachten, dat zij oplettend naar Hem luisteren zullen en zich laten waarschuwen, dan van de kinderen Israëls, Zijn eigen, uitverkoren volk? Ja, zij zullen gans bereid zijn, te horen welke troostwoorden God gaat spreken, maar zijn ze even bereid om te luisteren, als Hij met hen wil twisten? Ja, zij moeten naar Hem luisteren, wanneer Hij tegen hen pleit, wanneer Hij hun iets ten laste heeft te leggen: De Heere heeft een twist met de inwoners des lands, van dit land, van het Heilige Land. Zie, de zonde brengt alle kwaad voort, ze strooit verdeeldheid tussen God en Israël. God ziet zonde in Zijn eigen volk en roept het daarom voor Zijn rechterstoel. Sommige bijzondere punten van aanklacht bestaan tegen Zijn eigen volk, die niet bestaan tegen andere zondaars. Hij heeft een twist met hen, omdat zij Zijn verbond verbroken hebben, omdat ze Hem hebben gesmaad en Zijn gunsten met ondankbaarheid vergolden. Gods twist zal bepleit worden, bepleit met de oordelen Zijns monds, voordat de oordelen, van Zijn hand komen, opdat Hij gerechtvaardigd worde in al Zijn doen. En Gods twist moet men aanhoren, want vroeger of later verkrijgt Hij toch gehoor.

II. De aanklacht wordt gelezen, waarbij het ganse volk wordt beschuldigd van ergerlijke misdaden, die God grotelijks vertoornd hebben.

1. Zij worden beschuldigd van als volk hun voornaamste plichten nagelaten te hebben. Er is geen toorn noch weldadigheid, barmhartigheid noch recht, dit zwaarste van de wet, als onze Heiland ze noemt, Mattheus 23:23 :het oordeel de barmhartigheid en het geloof. Het volk in zijn geheel scheen heel geen besef te hebben van wat men eerlijkheid noemt, zij maakten geen bezwaar te zeggen en te doen wat lijnrecht in strijd was met trouw en hun natuur verongelijkte. Veel minder hadden zij enig besef van barmhartigheid of van hun verplichting de armen te troosten en te helpen. En het is niet vreemd, dat er geen trouw en weldadigheid waren, want er was geen kennis Gods in het land. Wat voor goed kan verwacht worden, wanneer er geen kennis van God is? Het was juist het voorrecht van het land, dat God in Israël bekend was, en Zijn naam groot was hetgeen hun zonde verzwaarde, dat zij Hem niet kenden, Psalm 76:1.

2. Hieruit volgen de nationale zonden van de ergste aard, beide tegen de eerste en tweede tafel, want men stoorde zich nergens aan. Vloeken en liegen en doodslaan en stelen en overspel doen, zonden tegen het derde, negende, zesde, achtste en zevende gebod, werden in alle hoeken des lands gevonden, en onder alle rangen en standen van de maatschappij, vers 2. Het bederf was algemeen, wie goed was, bleefverborgen of verscholen of verborg zichzelf. Daarin breken ze door, dat is, gaan alle palen en perken van geweten en verstand en goddelijke wet te buiten. Zij hebben de overhand genomen, Job 36:7, zij zijn al te goddeloos en al te dwaas, Psalm 7:17, zij vieren hun verdorvenheid de vrijen teugel en breken door alles heen wat hun in de weg staat of hun in hun zondige loopbaan wil stuiten, gelijk water, dat buiten zijn oevers treedt. Zie, de zonde is een geweldige macht en staat voor niets, het hart van de kinderen van de mensen in hen is vol om kwaad te doen, Psalm 8:9. Wanneer zij dus doorbreken, raken bloedschulden aan bloedschulden, dat is, moorden worden overvloediglijk bedreven in alle delen des lands, als in een geregelde en aanhoudende opeenvolging. "Caedus aliae aliis sunt contiguae". Moorden raken aan moorden, een stroom bloeds vloeit onder hen af, zelfs koninklijk bloed. Het was juist omtrent die tijd, dat zoveel bloed werd vergoten om telkens de kroon machtig te worden, Sallum doodde Zacharia, Pekah doodde Pekahia, en Hosea doodde

Pekah, en men mag aannemen, dat er toen ook onder de aanhangers van die koningen heel wat bloed is gestort, zodat het land door deze bloedschulden is ontheiligd geworden, Psalm. 106:38, het was van het ene einde tot het andere met onschuldig bloed vervuld, 2 Koningen 21:16.

III. Het oordeel wordt over dit schuldige en verontreinigde land uitgesproken, vers 3. Het zal geheel verwoest worden. Het ganse land is met zonde besmet, en daarom zal het ganse land treuren onder Gods bittere oordelen, het zal rouwen en van alle welvaart en schoonheid beroofd zijn. Gelijk gezegd was, dat de dalen juichten en zongen van vreugde toen er overvloed en vrede was, zo wordt hier gezegd, dat het land treurt, omdat oorlog en hongersnood het woest maken. Het ganse land zal zijn zwavel en zout van de verbranding, werd in de wet gedreigd, Deuteronomium 29:23. Zij hadden alle Gods geboden verbroken, en nu dreigt God, al hun nooddruft te zullen wegnemen. Het land treurt, wanneer er noch gras voor het vee, noch kruid voor de dienst des mensen is, en dan zal ieder die daarin woont, kwijnen uit gebrek aan voedsel om het leven te onderhouden en tevergeefs verlangen naar wat het kan veraangenamen. De dieren des velds zullen kwijnen, Jeremia 14:5, 6. Ja, de verwoesting van de vruchten van de aarde zal zo groot zijn, dat er voor de vogels des hemels niets te pikken zal zijn om in het leven te blijven. Zij zullen lijden met de mens, en hun vermageren en sterven zal een straf zijn voor degenen, die gewoon waren hun tafel met gevogelte bedekt te zien. Ja, de vissen van de zee zullen weggenomen worden of samenvergaderd, opdat zij in scholen aftrekken en betere wateren zoeken, en dan zal de visvangst niets meer betekenen. Deze verwoesting zal te die opzichte algemener zijn dan de vloed in Noachs tijd, want die liet de vissen van de zee ongemoeid. Het behoort tot de Egyptische plagen, dat Hij hun vis sloeg, Psalm 105:29, wanneer de wateren opdrogen, sterft de vis, Jesaja 50:2, Zefanja 1:2, 3. Zie, wanneer de mens jegens God ongehoorzaam wordt, is het billijk, dat de lagere schepselen de mens niet langer ten dienste staan. O, hoeveel reden hebben wij, Gods geduld en barmhartigheid met ons land te bewonderen, omdat er, ondanks zoveel vloeken en liegen en moorden en stelen en overspel, nog zo’n overvloed van vlees en vis en gevogelte op onze dis wordt gevonden!

IV. Een bevel van de rechtbank, dat geen moeite moet genomen worden om de veroordeelden misdadiger tot berouw te brengen, met de reden van dat bevel.

Merk op,

1. Het bevel zelf, vers 4 :doch niemand twiste noch bestraffe iemand, laat geen middel beproefd worden om ze tot inkeer te brengen en terug te voeren, laat hun geneesheren ze opgeven als onherstelbaar en hun ziekte als ongeneeslijk. Het betekent, dat, zolang als er enige hoop voor zondaars is, wij hen om hun zonden moeten vermanen, het is een plicht, die wij elkander verschuldigd zijn, vermaan te geven en te ontvangen, het was een van de wetten van Mozes, Leviticus 19:17, Gij zult uw naaste naarstig berispen, het is een teken van broederlijke liefde. Soms is er noodzaak om scherp te berispen, niet maar te vermanen, maar met meer nadruk op te treden, zo traag zijn de mensen, hun zonden te laten varen. Maar het is een teken, dat personen en volken het verderf ten prooi gegeven worden, wanneer God zegt: "niemand twiste of bestraffe iemand." Toch luidt zo soms Gods bevel tot de profeten, niet voor hen te bidden, ondanks het gebod voor die zondaars. Maar de betekenis is: zij zijn zo verhard in de zonde, en zo rijp voor de ondergang, dat het wel niet baten zal, met hen te spreken of met God voor hen te spreken. Zie, het ziet er slecht met een volk uit, wanneer bestraffers het stilzwijgen

wordt opgelegd, en zij, die tegen de zonden des tijds moesten getuigen, zich terugtrekken en de zaak opgeven. Zie 2 Kronieken 25:16.

2. De redenen van dit bevel. Niemand twiste of bestraffe iemand, want,

a. Zij zijn vast besloten, in de zonde voort te gaan, en geen bestraffing zal hen daarvan genezen: uw volk is als die met de priester twisten, zij zijn zo onbeschaamd geworden in hun zonde, zo brutaal en ongeduldig onder de bestraffing, dat zij zelfs een priester in het aangezicht zullen vliegen, als hij ze ook maar op de zachtste wijze hun kwaad voorhoudt, zonder enige eerbied voor hun ambt en plicht, hoe kunnen zij dan een gewoon mens geduldig aanhoren? Zie, die zondaars tonen, hoe verhard hun hart is, die met hun voorgangers twisten, omdat die hen getrouw vermanen, en zij, die zich tegen zulk vermaan verzetten, dat naar Gods ordening tot hun behoud moet dienen, hebben het voorrecht van broederlijke terechtwijzing verbeurd. Misschien slaat dit op de goddeloosheid van Joas, koning van Juda, en van zijn volk van die tijd, die Zacharias, de zoon van Jojada, stenigden, omdat hij hun een boodschap van God overbracht, 2 Kronieken 24:21. Die was een priester, zij twistten met hem, toen hij zijn ambt waarnam tussen de tempel en het altaar. Dr. Lightfoot meent, dat de profeet op dit voorval het oog had, toen hij sprak, vers 2, van bloedschulden, die aan bloedschulden raken, het bloed van de offeraar werd gemengd met dat van het offer. Dat, zegt hij, is het toppunt van goddeloosheid, van toen af dateert hun val, Mattheus 23-35, gelijk dit hun onbekeerlijkheid bewijst, dat het volk met de priester twist, daarom moet niemand met iemand twisten, niemand een ander vermanen. Want

b. God is eveneens besloten met hun val voortgang te maken, vers 5 :"Daarom, omdat gij geen bestraffing, geen raad wilt aannemen, zult gij vallen, en het is ijdele moeite, daartegen enigen maatregel te nemen, want het besluit is uitgegaan. Gij zult struikelen en vallen bij dag, en de profeet, de valse profeet die u vleide en verleidde, zal zelfs met u vallen bij nacht, beide gij en uw profeet zullen bij dag en bij nacht vallen, het zal een doorlopende val zijn, van de een ramp in de andere, de duisternis des nachts zal u niet beschutten noch het licht des daags u helpen om te vlieden." De profeten zijn blinde leidslieden en het volk blinde volgelingen, voor blinden zijn dag en nacht gelijk. Hetzij dus bij dag of bij nacht zij zullen samen in de gracht vallen. "Gij zult vallen bij dag, wanneer gij het minst zult vrezen te vallen en u veilig waant, wanneer het door anderen gezien en opgemerkt wordt, en gij dus beschaamd zult staan. En de profeet zal bij nacht vallen, wanneer het voor hem het afschrikwekkendst zal zijn." Zie, de ondergang dergenen, die anderen ten ondergang gebracht hebben, zal in bijzondere mate ondragelijk zijn. En meenden de kinderen, dat zij, in gevaar van te vallen, door hun moeder zouden geholpen worden? IJdelheid zal het zijn, dat te verwachten, want Ik zal uw moeder uitroeien, vers 5, uw moeder Samaria, de moederstad, de gehele staat, het ganse koninkrijk, dat als een moeder over allen staat. Alles zal tot zwijgen gebracht worden. Zie, als allen met elkander schuld hebben, dan kan niets anders verwacht worden dan dat allen in de ondergang begrepen worden.

God gaat hier voort, met volk en priesters te twisten. Het volk als degenen, die met de priester twisten, vers 4, wanneer het priesters had, die hun plicht deden. Maar de meesten leefden in gestadige verwaarlozing van hun plicht, en daarom is hier ook een woord voor die priesters en voor het volk, dat gaarne zulke priesters had, Jeremia 5:31. En het is opmerkelijk, hoe de straf op de zonde past, en hoe God, om Zijn doen te rechtvaardigen, de één tegenover de andere plaatst.

I. Het volk twistte met de priesters, die hun de kennis van God zouden geleerd hebben, billijkerwijze werden zij daarom uitgeroeid, omdat zij zonder kennis waren, vers 6. Zie, degenen die tegen het licht opstaan, kunnen niets anders verwachten dan in de duisternis om te komen. Of het is een aanklacht tegen de priesters, die het volk moesten onderwezen hebben, Psalm 12:9, maar het niet gedaan hadden of zo gedaan, dat het was als niet gedaan, zodat er geen kennis Gods in het land was en omdat er geen profetie was, werd het volk ontbloot Spreuk. 29:18. Zie, onwetendheid is niet de moeder van vroomheid, maar veeleer van verwoesting, gemis aan kennis is de ondergang van de enkele mens en van het volk. Zij zijn Mijn volk, dat dus uitgeroeid wordt, hun betrekking tot God als Zijn volk verergert zowel de zonde van geen moeite te nemen om kennis van God te verkrijgen, onder Wiens bestuur zij staan en met Wien zij geen verbond hadden als de zonde dergenen, die hen moesten onderricht hebben. God had Zijn kinderen in hun school gezonden, maar zij hadden er niet aan gedacht, inderdaad aan die kinderen onderwijs te geven.

II. Beiden, priesters en volk, verwierpen de kennis, en daarom is God rechtvaardig, als Hij hen verwerpt. De reden, waarom het volk niet leerde, en de priesters niet onderwezen, was niet, dat zij geen licht hadden, maar omdat zij het licht haatten, niet omdat zij geen middelen kenden om kennis van God te verkrijgen en die mee te delen, maar omdat ze er geen hart voor hadden, zij verwierpen ze. Zij begeerden de kennis van Gods wegen niet, maar hielden zich van verre, zij sloten hun ogen voor het licht, en daarom zegt God: Ik heb u ook verworpen, Ik weiger, u te kennen en u te erkennen. Gij wilt Mij niet kennen, maar wijkt van Mij, daarom zeg Ik: Wijkt van Mij, gij werkers van de ongerechtigheid, Ik ken u niet."

1. De priesters zullen niet langer hun voorrechten genieten of in de dienst gebruikt worden, noch er ooit weer voor in aanmerking komen, gelijk wij dat vinden Ezechiel 44:13. Zie, predikanten, die zelf de kennis verwerpen, die ergerlijk onwetend zijn, moeten niet als predikanten erkend worden, ook hetgeen zij schijnen te hebben, moet hun ontnomen worden, Lukas 8:18.

2. Het volk zal niet langer zijn wat het geweest is, een koninklijk priesterdom, een koninkrijk van priesters, Exodus 19:6. Door de kennis te verwerpen, verbeurt Gods volk zijn eer en bezoedelt zijn kroon.

III. Zij hadden de wet Gods vergeten, wensten noch trachtten die te onthouden, noch de kennis ervan aan het nageslacht over te leveren, en daarom zal God ze terecht met hun kinderen vergeten, kinderen van het volk, zij hadden ze niet opgevoed, gelijk behoorde, in de kennis van God en hun plicht jegens Hem, en daarom verloochent God ze en acht Zijn verbond verbroken. Zie, als ouders hun kinderen niet onderwijzen wanneer zij jong zijn, hun Schepper te gedenken, dan kunnen zij niet verwachten, dat hun Schepper hen gedenken zal. Ook kan het op de kinderen van de priesters slaan, die zullen hun vaderen in de bediening niet opvolgen, maar tot armoede vervallen, gelijk Eli’s huis gedreigd was, 1 Samuel 2:20.

IV. Zij onteerden God met datgene, wat hun eer was, en daarom zal God hen terecht van die eer beroven, vers 7. Het was hun eer, dat zij in aantal waren toegenomen, tevens in welvaart, macht en waardigheid. Het begin des volks was gering, maar in verloop van tijd nam het zeer toe en werd aanzienlijk, de priesterfamilie vooral breidde zich wonderlijk uit. Maar, toen zij toenamen, zondigden zij tegen God. Hoe talrijker het volk werd, des te meer zondigde het, des te meer heiligschennis beging het, hun welvaart, eer en macht deed hen des te meer zondigen. Daarom, zegt God, zal Ik hunlieder eer in schande veranderen. Is hun aantal hun eer? God zal

dat aantal verminderen en weinigen doen overblijven. Is hun rijkdom hun eer? God zal ze verarmen en omlaag brengen, zodat ze beschaamd zullen staan over datgene, waarin ze eens roemden. Hun priesters zullen verachtelijk en onwaard gemaakt worden, I Samuel 2:9. Zie, datgene, wat onze eer is, zal, als wij er God mee onteren, vroeger of later, onze schande worden, want wie God versmaden, zullen licht geacht worden, 1 Samuel 2:30.

V. De priesters aten de zonde van Gods volk, en daarom zullen zij eten, maar niet zat worden.

1. Zij misbruikten het deel, dat de priesters was toegewezen, de priesters van het huis Aärons, volgens Gods wet, voor de zelfgemaakte priesters bij de kalveren hunner eigen vinding, vers 8. Zij eten de zonde van Mijn volk, dit is hun zondoffers. Indien dat bedoeld is van de priesters van de gouden kalveren, dan betekent het, dat die namen waarop zij heel geen recht hadden, zij matigden zich de inkomsten van de priesters aan, hoewel zij geen oprechte priesters waren. Wordt het evenwel bedoeld van de echte priesters, dan ziet het op de gretigheid, waarmede zij beslag legden op wat hun ambt toekwam, terwijl ze van hun ambt zelf weinig werk maakten. Zij mestten zich vet van hun deel van de offers des Heeren, doch vergaten het werk, waarvoor zij zo goed betaald worden. Zij zetten hun hart op des volks ongerechtigheden, zij hieven hun ziel tot hen op, dat is: zij waren blij, als het volk ongerechtigheid bedreef, omdat het daarvoor genoopt werd, zoenoffers te brengen, waarvan zij hun deel kregen. Hoe meer zonde, des te meer offeranden, en daarom bekommerden zij zich niet ons de zonden des volks. In plaats van het volk voor de zonde te waarschuwen, moedigden zij het aan om te zondigen, met het oog op de offers, die hun juist moesten tonen, welk een kwaad tegen God de zonde was, die zulk een verzoening nodig maakte, en wezen het op de goedkoopte van de zonde, die zo gemakkelijk uitgewist werd zo hadden zij behagen in de zonden des volks en hielpen in stand houden wat neergeworpen moest worden. Zie, het is zeer goddeloos, zich te verheugen over de zonde van anderen, wanneer daarin voor ons voordeel gelegen is.

2. God zal hun daarom de zegen van hun onderhoud wezen, vers 10. Zij zullen eten, maar niet zat worden. Ofschoon zij grote overvloed hebben vanwege de menigvuldige offers, die gebracht worden, toch zullen zij er geen voldoening van smaken. Of hun voedsel gedijt niet, of hun honger is onverzadelijk. Zie, wat onwettig verkregen wordt kan geen baat geven, ook niet wat onmatig begeerd wordt, juist die onverzadelijke begeerten kunnen niet verzadigd worden, en zij zullen nooit genoeg hebben, die nooit weten wat genoeg is. Zie Micha 6:14, Hagg. 1:6.

Vl. Hoe meer zij toenamen, des te meer zondigden zij, vers 7, en daarom, ofschoon zij hoereerden, ofschoon zij de goddelooste middelen gebruikten om het volk te vermenigvuldigen, zij zouden niet uitbreken in menigte. Al hebben zij vele vrouwen en bijwijven, gelijk Salomo toch zullen hun huizen niet gebouwd worden’ hun nakomelingschap niet talrijk zijn, evenmin als die van Salomo. Zie, degenen, die op onwettige wijze of vermenigvuldiging aansturen, zullen teleurgesteld worden. En daarom zal God in al hun plannen blazen, omdat zij nagelaten hebben de Heere in acht te nemen. Er was een tijd geweest, dat zij de Heere wel in acht namen, dat Zijn gezag en wet bij hen gewicht in de schaal legden, maar zij hebben het nagelaten, zij letten niet meer op Zijn woord noch op Zijn doen, zij kennen Hem in geen van beide. Zij verlaten Hem en nemen Hem niet in acht: zij zijn zo afvallig geworden, dat zij God heel niet meer achten, maar volslagen zonder God in de wereld zijn. Zie, zij, die nalaten de Heere in acht te nemen, laten alle goed na, en kunnen niets anders verwachten dan dat alle goed hen verlaat.

VII. Volk en priesters verhardden elkander in de zonde, en daarom zullen zij dezelfde straf delen, vers 9. Daarom gelijk het volk, alzo zal de priester zijn. Zij stonden schuldig aan dezelfde zonde, priesters en volk waren even onwetend en onheilig, zonder eerbied voor God en Zijn wet, en overgegeven aan afgoderij, daarom zullen ze dezelfde straf lijden. God zal oordelen over hen brengen, namelijk de verwoesting van priester en volk, de hongersnood die het volk zijn spijs ontneemt, zal de priesters van hun spijsoffers beroven, Joel 1:9. Het maakt een deel uit van de beschrijving van een algehele verwoesting, dat het zal zijn met het volk als met de priester, Jesaja 24:2. Gods oordelen maken geen verschil, als ze eenmaal uitgestort worden. Zie, die deel hebben aan de zonde, zullen ook deel hebben aan de straf. zo zal God hun beider wegen over hen beide bezoeken, en hun beider handelingen hun vergelden. God zal hun handelingen op hen doen wederkeren (zo luidt het letterlijk), wanneer de zonde bedreven is, meent de zondaar, dat ze voorbij is en niemand er meer van zal horen, maar hij zal ervaren, dat ze openbaar gemaakt wordt en op zijn hoofd wederkeert, hetzij tot verootmoediging of tot veroordeling.

VIII. Zij gaven zich aan zinnelijk genot over, om hun hart tevreden te stellen, maar zij zullen ondervinden, dat hun land weggenomen wordt, vers 11. Hoererij, en wijn en most neemt het hart weg. Sommigen verbinden deze woorden met de vorige. Zij hebben de Heere verlaten, om te hoereren en om wijn en most. Of: omdat zij het hart weggenomen hebben. Hun zinnelijk genot heeft hen vervreemd van hun godsvrucht en al het goede in hen gesmoord. Of: wij kunnen het opvatten als een bijzonder vonnis, waarin een grote waarheid verborgen ligt, die wij door de ervaring van iedere dag bevestigd vinden, dat dronkenschap en onreinheid zonden zijn, die de mens verdwazen en dronken maken, verzwakken en krachteloos maken. zowel de moed als het verstand gaan zo verloren.

In deze verzen hebben wij als tevoren,

I. Het volk Israëls beschuldigd van de zonden, waarom God met Zijn volk twistte, die zijn:

1. Geestelijke hoererij of afgoderij. Zij hebben in hun hart een geest van de hoererijen, een sterke neiging tot die zonde, de begeerte en het verlangen huns harten ligt geheel in die richting, het is hun eigen goddeloosheid, zij worden er met een onverklaarbaar geweld heengetrokken, en dit doet hen dwalen. Zie, de dwalingen en fouten van het verstand zijn gewoonlijk een gevolg van bedorven genegenheden daarom hebben de mensen een goede gedachte van de zonde, omdat ze ertoe geneigd zijn. En als ze zulke verkeerde voorstellingen van de afgoden hebben, is het geen wonder, dat ze met zo’n hoofd en zo’n hart van onder hun God weghoereren. vers 12. Zij hadden Hem als hun Hoofd en Man onderdanig moeten zijn onder Zijn leiding en bestuur blijven, maar zij braken die trouw en stelden zich onder leiding en bescherming van valse goden. zo, vers 15, had Israël overspel bedreven, hun gedrag is de verering hunner afgoden, was dat ener overspeelster, lichtzinnig en onbeschaamd. En, vers 16, Israël is onbandig als een onbandige koe, als een ongewend kalf (gelijk sommigen vertalen), of als een verdorvene en weerspannige (volgens anderen), gelijk een razende koe als krankzinnig door de weide rent, of, zo ze onder het juk is, achteruit wil in plaats van vooruit, en haar nek van het juk tracht te ontdoen, en haar poot uit de voer te rukken. zo onwillig, onbandig, onhandelbaar, was het volk Israël. Het was begonnen met het juk van Gods geboden op de nek te nemen, maar het sloeg achteruit, als kinderen Belials, die geen juk dragen. En toen de profeten waren gezonden met de prikkels van bestraffing om ze voort te drijven, sloegen ze tegen de prikkels en liepen achteruit. Alles samengenomen, vers 17, is dit: Efraïm is vergezeld met de afgoden, is ermede getrouwd, zijn genegenheden zijn voor, en zijn hart is gesteld op de

afgoden. Twee voorbeelden van deze geestelijke hoererij worden gegeven, in beide gaven ze hun afgoden de eer, die Gode alleen toekwam.

a. Zij raadpleegden hun orakels en maakten gebruik van dat soort waarzeggerij, dat zij van hun afgodische priesters geleerd hadden, vers 12 :Mijn volk vraagt zijn hout, zijn houten afgoden, zij roepen die aan om raad en voorschrift in hetgeen zij te doen hebben en wat hun overkomt. Zij zeggen tot een hout: Gij zijt mijn vader, Jeremia 2:27. Ware het inderdaad hun vader, dan zou het ook eer waardig zijn. Maar dat was een hoon jegens God, die inderdaad hun Vader was, en Wiens levende orakels zij bij zich hadden, welke zij ten allen tijde mochten vragen. Hoe dwaas en ondankbaar dus, een hout te vragen. En zij verwachtten, dat hun hout het hun bekend zou maken, wat zij niet wisten, en hoe zij handelen moesten. Waarschijnlijk doelt dit op goddeloze wegen van waarzeggerij, onder de heidenen in zwang, die de Joden van hun overnamen, door een stak hout, of een stok, of, gelijk Nebukadnezar deed, door pijlen, Ezechiel 21:11. Zie, zij, die Gods godspraken verlaten, nemen de gebruiken van de wereld en des vleeses over, raadplegen wezenlijk slechts hout en stenen.

b. Zij brachten hun offers als waren het goden, wier gunst zij nodig hadden, en wier wraak zij vreesden en wensten te ontgaan, vers 13. Zij offerden hun, om ze te verzoenen en tevreden te stellen, en rookten hun, om hun aangenaam te zijn en te behagen, en hoopten door beide middelen hun gunst te verwerven. God had een plaats gekozen, waar Hij wonen wilde en Zijn naam bekend maken, maar zij versmaadden die en namen andere plaatsen voor hun ongodsdienstige plechtigheden, die hun eigen verbeelding prikkelden. Zij kozen,

A. Hooge plaatsen, de hoogten van de bergen en de heuvelen, dwaselijk menende, dat de hoogte van de bodem hun enig voordeel zou geven, wanneer ze de hemel naderden

B. Beschaduwde plaatsen, onder eiken, en populieren, en iepen, omdat hun schaduw goed was, vooral in die hete landen en daarom geloofden zij, daarmede hun goden te believen, of zij verbeeldden zich, dat donkere schaduw overpeinzingen begunstigt, de geest ontzag inboezemt en daarom geschikt is voor godsdienstplechtigheden.

2. Lichamelijke hoererij is een tweede misdaad, die hun ten laste wordt gelegd, vers 18 :Zij doen niet dan hoereren. Zij dreven handel in onreinigheden, het geschiedde niet nu en dan, maar het was een doorgaand bedrijf, gelijk het geval is bij velen, wier ogen vol overspel zijn, en die niet ophouden van zondigen, 2 Petrus 2:14. De afschuwelijke vuilheid en wulpsheid, die in Israël werd gevonden, wordt hier genoemd,

a. Als hand aan hand gaande met hun afgoderij, hun valse goden dreven er hen toe, want de duivel, die zij dienden, hoewel een geest, is een onreine geest. Zij, die de afgoden aanbaden, scheidden zichzelf af met de hoeren en offerden met de snoodste hoeren, want, omdat het hun niet goeddacht, God in erkentenis te houden, maar zij Hem onteerden, daarom gaf God hen ook over in de begeerlijkheden van hun harten tot onreinigheid om hun lichamen onder elkander te onteren, Romeinen 1:24, 28.

b. Als straf daarvoor. De mannen, die de afgoden vereerden, werden afgescheiden met de hoeren, die de afgodische plechtigheden bijwoonden, als in de dienst van Baäl-Peor, Numeri 25:1,2. Om hen daarvoor te tuchtigen, gaf God hun vrouwen en dochters aan dezelfde vuile begeerten over: Zij hoereerder en bedreven overspel, vers 13, wat haar mannen en vaders tot groot verdriet moest zijn. Zij, die zelf niet kuisch zijn, begeren toch, dat hun vrouwen en

dochters het zijn. Maar nu konden zij haar zonde lezen in hun straf, gelijk Davids overspel gestraft werd, toen zijn eigen zoon tot zijn bijwijven inging, 2 Samuel 12:11. Zie, wanneer dezelfde zonde, die een mens begaan heeft, hem in anderen smart en droefheid veroorzaakt, dan moet hij erkennen, dat de Heere rechtvaardig is.

3. Dat het recht verbroken wordt, vers 18. Hun schilden (dit is hun overheden) het is een schande! beminnen het woord: Geeft! dit is zij worden gaarne omgekocht, daarom hebben zij gedurig in hun mond het woord Geeft. Zij houden van vuil gewin, iedereen, die een rechtzaak met hen te behandelen heeft, moet de vraag verwachten: Wat wilt ge geven? Ofschoon zij als overheden verplicht zijn recht te spreken zonder enige beloning, kan men er zeker op rekenen, dat zij voor geld onrecht doen. Zie, de geldgierigheid, dit is de begeerte naar geld is de dood voor rechtvaardigheid en de wortel van alle kwaad. Maar is dat van alle mensen waar, bijzonder toch is het voor overheden (die mannen moeten zijn, God vrezende en de gierigheid hatende) een schande, dit woord: Geeft! te beminnen. Misschien wordt dit bedoeld met het woord van beschuldiging: Hun zuiperij is afvallig, hun drank is zuur, smaakt niet, ontbreekt geheel. Wanneer het recht rechtvaardiglijk wordt uitgeoefend, dan is het verfrissend, als drank voor de dorstige, want als het struikelt in de straten, en de rechters zich laten omkopen om de onschuldige te veroordelen en de schuldige vrij te spreken, dan is het als zure drank, dan verandert het recht in alsem, Amos 5:7. Ook kan het in het algemeen wijzen op de verdorven zeden van het hele volk, alle leven en geest was verloren, zij waren Gode zo walgelijk geworden als zuur drinken ons is. Zie Deuteronomium 31:29.

II. De tekenen van Gods toorn tegen hen om hun zonden.

1. Hun vrouwen en dochters zouden niet gestraft worden voor het onrecht en de schande, die zij haar gezinnen aandeden, vers 14 :Ik zal over uw dochteren geen bezoeking doen, en als zij zonder straf bleven. zouden zij er niet in voortgaan. Zie, de straffeloosheid van de éne zondaar is soms de straf voor de anderen. Of: Ik zal haar niet straffen zoals Ik u straffen zal, want gij moet erkennen, gelijk Juda tegenover zijn schoondochter deed: Gij zijt rechtvaardiger dan ik, Genesis 38:26.

2. Zij zouden zelf voor een tijd voorspoed hebben, maar hun voorspoed zou tot hun ondergang medewerken. Het komt als een teken van Gods wraak, vers 16 :Nu zal de Heere hen weiden als een lam in de ruimte, zij zullen een vette, grote weide hebben, waarin zij tot verzadiging toe eten zullen en wel van het beste, maar het zal alleen zijn om ze voor de slachtbank gereed te maken, als een vetgemest kalf. Als zij vet en groot worden, is het alleen voor de slachter. Maar anderen laten ze weiden als een lam op de gemeenteweide, inderdaad een ruime plaats, maar waar het gras kort en geen schaduw te vinden is. De Herder Israëls zal ze beide uit Zijn weiden en Zijn bescherming verstoten.

3. Geen middelen moeten aangewend worden om ze tot bekering te brengen, vers 17 :Efraïm is vergezeld met de afgoden, bemint ze en heeft er zich aan overgegeven, en daarom: laat hem varen, als in vers 4. Dat niemand iemand twiste noch bestraffe. Laat hem wandelen naar het goeddunken zijns harten, naar zijn eigen raadslagen, wij wilden hem helen maar hij wilde niet geheeld worden, daarom laat hem varen. Zie wat hun einde zal zijn Deuteronomium 32:20. Zie, het is een droevig en treurig oordeel voor iemand, als hij aan zijn zonde wordt overgelaten, want God zegt aangaande de zondaar: Hij is vergezeld met de afgoden, met de wereld en het vlees, hij is ongeneeslijk trots, begerig, onheilig, een onverbeterlijke dronkaard of overspeler, laat hem varen, prediker, laat hem varen, goddelijke bemoeienis, laat hem varen. Laat niets hem

wekken, totdat hij ontwaakt in het helse vuur. De vader vermaant zijn weerspannige zoon niet meer wanneer hij besluit hem te onterven. Zij, die in hun zonde niet tot nadenken zijn te brengen, zullen om hun zonde omkomen.

4. Zij zouden met een snelle en beschamende verwoesting weggedreven worden, vers 19 :Een wind heeft hen gebonden in zijn vleugelen, om ze weg te voeren in gevangenschap, plotseling, met geweld, onweerstaanbaar, hij zal ze wegvoeren als een wervelwind, Psalm 58:9. Dan zullen zij beschaamd worden wegens hun offeranden, beschaamd over hun zonde van afgoden offers te brengen, beschaamd over hun dwaasheid, zoveel ten koste gelegd te hebben voor afgoden, die geen macht bezitten hen te helpen, en daardoor God tot hun vijand te maken, die almachtig is en hen kan verderven. Zie, er zijn offers, waarover de mens eens beschaamd zal staan. Zij, die hun tijd, kracht eer, gemak aan de wereld en het vlees hebben opgeofferd, zullen zich eenmaal daarover schamen. Ja, en wie God blinde, en lamme, en gebrekkige offers brengen, zal daarover eveneens beschaamd worden.

III. De waarschuwing, tot Juda gericht, om niet te zondigen naar het voorbeeld van Israëls overtreding. Aan het einde van vers 14 wordt gezegd: Het volk dan, dat geen verstand heeft, zal omgekeerd worden. Zij zullen noodzakelijk vallen, die niet verstaan, hoe zij de struikelblokken moeten vermijden of te boven komen, die zij ontmoeten (en daarom wie meent te staan, zie toe, dat hij niet valle), wat vooral de twee stammen geldt, vers 15:zo gij, o Israël! wilt hoereren, dat immers Juda niet schuldig worde. Hoewel Israël zich aan afgoderij heeft overgegeven, laat Juda er niet door besmet worden. Nu,

1. Is dat een zeer nodige waarschuwing. De mannen Israëls waren broeders en naaste buren van de mannen Juda's. Israël was talrijker en in die tijd in voorspoedige omstandigheden, en daaruit groeide een gevaar voor Juda, om hun weg te leren en in die strik gevangen te worden. Zie, hoe dichter we bij de besmetting van de zonde leven, des te meer moeten wij op onze hoede zijn.

2. Het was een zeer redelijke waarschuwing. zo gij, o Israël! wilt hoereren, dat Juda niet schuldig worde, want Juda kan beter kennis verkrijgen dan Israël, het heeft de tempel en de priesterschap en een koning uit het huis van David. De Silo moet uit Juda komen, voor Juda heeft God nog menigen groter zegen bestemd. Laat dus Juda niet schuldig worden, want van Juda wordt nog meer verwacht dan van Israël. Juda zal het dus ook harder te verantwoorden hebben, zo het overtreedt, en God zal het Juda meer kwalijk nemen. Als Israël wilt hoereren, laat Juda het niet doen, want dan heeft God geen volk meer, dat Zijn naam belijdt. God spreekt hier tegen Juda, als eens Christus tot de twaalven, toen velen Hem de rug toekeerden en Hem verlieten: Wilt gijlieden ook niet weggaan? Johannes 6:67. Zie degenen, die tot hiertoe aan hun oprechtheid hebben vastgehouden, moeten, juist daarom, blijven vasthouden, zelfs in tijden van algemene afval. Om nu Juda te bewaren van Israël hierin na te volgen, worden twee regelen gegeven:

a. Om niet aan afgoderij zich schuldig te maken, moeten zij van de plaatsen van de afgoderij verre blijven: Komt gij toch niet te Gilgal, waar al hun boosheid is, Hoofdstuk 9:15, 12:11, , daar maakten ze des overtredens veel, Amos 4:4. Misschien koesterden zij een bepaalde eerbied voor die plaats, omdat Jozua van haar eens was gezegd: De plaats, waar gij staat, is heiig land, Jozua 5:15. Daarom wordt hun verboden: komt niet te Gilgal, Amos 5:5. En om dezelfde reden moeten zij niet naar Beth-Aven opgaan, het huis van de ijdelheid, terwijl Beth-El Huis Gods betekent. Zie, zij, die niet begeren in de zonde te vallen en de duivel ten buit te

worden, moeten met overleg de aanleiding tot en de plaatsen van de zonde vermijden, niet op des duivels grond treden.

b. Om niet aan afgoderij schuldig te worden, moeten ze zich voor heiligschennis wachten, niet zweren: zo waarachtig als de Heere leeft. Zij moeten die woorden niet lichtzinnig op de lippen nemen, maar zeggen: zo waarachtig als de Heere leeft! in waarheid in recht en in gerechtigheid, Jesaja 1:2. Wat verboden wordt, is het zweren in leugen en ongerechtigheid, onbedacht en vals zweren, om te misleiden en niet zweren bij de Heere en bij Malcham, Zefanja 1:5. Zie, zij die bij de Heere willen blijven, moeten ontzag en vreze voor Hem hebben, immer met ernst en eerbied van Hem spreken. Want wie Gods naam als in scherts of onbedacht op de lippen nemen, kunnen overal een god van maken.

HOOFDSTUK 5

1 Hoort dit, gij priesters! en merkt op, gij huis Israels! en neemt ter oren, gij huis des konings! want ulieden gaat dit oordeel aan, omdat gij een strik zijt geworden te Mizpa, en een uitgespannen net op Thabor.
2 En die afwijken, verdiepen zich om te slachten; maar Ik zal hun allen een tuchtmeester zijn.
3 Ik ken Efraim, en Israel is voor Mij niet verborgen; dat gij, o Efraim! nu hoereert, en Israel verontreinigd is.
4 Zij stellen hun handelingen niet aan, om zich tot hun God te bekeren; want de geest der hoererijen is in het midden van hen, en den HEERE kennen zij niet.
5 Dies zal Israel hovaardij in zijn aangezicht getuigen; en Israel en Efraim zullen vallen door hun ongerechtigheid; ook zal Juda met hen vallen.
6 Met hun schapen, en met hun runderen zullen zij dan gaan, om den HEERE te zoeken, maar niet vinden; Hij heeft Zich van hen onttrokken.
7 Zij hebben trouwelooslijk gehandeld tegen den HEERE; want zij hebben vreemde kinderen gewonnen; nu zal hen de nieuwe maand verteren met hun delen.
8 Blaast de bazuin te Gibea, de trompet te Rama; roept luide te Beth-aven; achter u, Benjamin!
9 Efraim zal tot verwoesting worden, ten dage der straf; onder de stammen Israels heb Ik bekend gemaakt, dat gewis is.
10 De vorsten van Juda zijn geworden, gelijk die de landpalen verrukken; Ik zal Mijn verbolgenheid, als water, over hen uitgieten.
11 Efraim is verdrukt, hij is verpletterd met recht; want hij heeft zo gewild; hij heeft gewandeld naar het gebod.
12 Daarom zal Ik Efraim zijn als een mot, en den huize van Juda als een verrotting.
13 Als Efraim zijn krankheid zag, en Juda zijn gezwel, zo toog Efraim tot Assur, en hij zond tot den koning Jareb; maar die zal ulieden niet kunnen genezen, en zal het gezwel van ulieden niet helen.
14 Want Ik zal Efraim zijn als een felle leeuw, en den huize van Juda als een jonge leeuw; Ik, Ik zal verscheuren en henengaan; Ik zal wegvoeren, en er zal geen redder zijn.
15 Ik zal henengaan en keren weder tot Mijn plaats, totdat zij zichzelven schuldig kennen en Mijn aangezicht zoeken; als hun bange zal zijn, zullen zij Mij vroeg zoeken.

Dit hoofdstuk heeft dezelfde inhoud als het voorgaande, de zonde van Israël. Juda wordt ontdekt en Gods oordeel daarover aangekondigd.

I. Zij worden opgeroepen, de aanklacht te horen, vers 1, 8.

II. Zij worden van tal van zonden beschuldigd, die hier erger voorgesteld worden:

1. Vervolging, vers l, 2,

2. Geestelijke hoererij, vers 3, 4,

3. Hoogmoed, vers 5,

4. Afval van God, vers 7, 5, Tirannie van de vorsten en gedweeheid des volks, dat zich zulks laat welgevallen, vers 10,11.

III. Zij werden bedreigd met Gods ongenoegen om hun zonden, Hij kent al hun goddeloosheid vers 3, en maakt Zijn toorn daartegen bekend, vers 9.

1. Zij zullen vallen in hun ongerechtigheid, vers 5.

2. God zal hen verlaten, vers 9,

3. Hun delen zullen verteerd worden, vers 7,

4. God zal ze bestraffen en Zijn toorn over hen uitgieten, vers 9,10,

5. Zij zullen verdrukt worden, vers 11,

6. God zal als een mot voor hen zijn in verborgen oordelen, vers 12, en als een leeuw in openbare oordelen, vers 14.

IV. Zij worden berispt om de verkeerde weg, die zij onder hun beproevingen zijn ingeslagen, vers 13.

V. Voorspeld wordt, dat zij ten laatste de rechte weg zullen terugvinden, vers 15. Hoe algemener deze dingen worden voorgesteld, zoveel algemener gebruik kunnen wij ervan maken tot onze lering en vooral tot onze vermaning.

Hoséa 5:1-15

Hier worden,

I. Alle rangen en standen van mensen opgeroepen om te verschijnen en zich te verantwoorden over de dingen, die hun ten laste zullen gelegd worden, vers 1 :Hoort dit, gij priesters! hetzij in de heilige dienst bezig (zoals die in Juda en wellicht ook velen in Israël, want in de tien stammen lagen verscheidene steden met priesters en levieten, die waarschijnlijk de Heere getrouw gebleven waren na de afval van die tien stammen en hun ambt, zo ver van de tempel, zo getrouw mogelijk waarnamen) hetzij onder de schijn van de heilige dienst, maar inderdaad als dienaar van de kalveren, welke, naar sommigen menen, hierbij ingesloten worden. "Hoort, gij huis Israëls, gij volk in het algemeen, en neemt ter oren, gij huis des konings! Laat allen acht geven, want allen liggen onder de nationale schuld, en allen zullen delen in de nationale oordelen. Zie, zo noch de heiligheid van de priesterlijke waardigheid noch de majesteit van de koninklijke bediening in staat is, voor de zonde te bewaren, dan kan men ook niet verwachten, dat zij voor de straf behouden zullen. Indien de priesters en het huis des konings ondanks hun verheven plaats in de staat, zondigen gelijk de anderen, dan zal die verheven plaats geen verontschuldiging voor hen zijn, dat zij niet met de anderen zouden lijden. Ook zal het voor het huis Israëls geen pleitgrond uitmaken, dat zij door priesters en vorsten misleid zijn, maar zij zullen met hen hun loon ontvangen, noch hun lage stand noch hun menigte zal hen beschermen.

II. Getuigenis wordt tegen hen voorgebracht, een voor duizend, het is Gods alwetendheid vers 3. Ik ken Efraïm, en Israël is voor Mij niet verborgen. De Heere kennen zij niet, vers 4, maar de Heere heeft hen gekend, hun ware aard, hoe verborgen zij die ook hielden, kent hun geheime goddeloosheid, hoe ook bedekt. Zie, als mensen de kennis Gods verwerpen, dan verhinderen ze God niet, hen te kennen. Wanneer Hij met hen twist, zal Hij bewijzen, hun zonde door Zijn eigen kennis te weten, zodat Hij met volle recht hen schuldig zal verklaren.

III. Zeer slechte dingen worden hun ten laste gelegd.

1. Zij waren zeer vindingrijk en ijverig geweest om mensen in zonde en moeite te brengen. Gij zijt een schrik geworden te Mizpa, en een uitgespannen net op Thabor, vers 1, dit is zulke strikken en netten, als jagers gewoon waren op de bergen uit te zetten om hun wild te vangen. Toen de kalverendienst in Israël werd ingevoerd, trachtten de bewerkers dier afgoderij op alle mogelijke wijzen en met allerlei listen het volk over te halen om daaraan deel te nemen en diegenen ermee te verzoenen, die er eerst voor vreesden. Zie, zij, die anderen tot zonde verleiden, zijn, hoe zeer zij ook vriendschap en welwillendheid voorwenden, toch niets dan netten en strikken voor hen, en hun handen zijn banden, Psalm 7:26. Maar voor degenen, die zich niet tot zonde lieten overhalen, waren zij netten en strikken om hen in moeite te brengen. Sommigen menen, dat zij er op uit waren, spionnen op de wegen vooral op de bergen Mizpa en Thabor, ten tijde van de plechtige feesten te Jeruzalem, te plaatsen, ten einde hen, die met vrome zin daarheen trokken, te beloeren en te beschuldigen, opdat men ze vervolgen mocht. Zo deden zij duivelswerk, zij verontrustten wie ze niet verleiden konden.

2. Zij waren listig en wreed geweest in het volbrengen van deze plannen, vers 2. Die afwijken verdiepen zich om te slachten. Zie, degenen, die van de waarheid Gods afvallig zijn geworden, zijn dikwijls de slimste en ongevoeligste vervolgers dergenen, die aan die waarheid vasthouden. Niets voldoet hen, zo zij niet slachten kunnen (het is het bloed van de heilige, waarnaar zij dorsten), en aan Satans engel paren zij zijn list, zij verdiepen zich om dat te doen. O, die diepte

van de diepten des Satans, die goddeloosheid van zijn handlangers, dergenen, die diep afgeweken zijn, Jesaja 31:6. Wat hun zonde zeer verzwaarde, was, dat zij zo talloze malen waren bestraft en gewaarschuwd. Ik zal hun allen een tuchtmeester zijn. Dat was de profeet hun geweest, een ambtelijk tuchtmeester. Hij had hun menigmaal over het kwaad hunner wegen en handelingen gesproken, en hun allen dat duidelijk voorgehouden, hij had de priesters noch het koninklijk paleis gespaard. God zelf was hun tuchtmeester geweest door hun eigen geweten en Zijn leidingen. Zie, zonden tegen de vermaning in zijn dubbele zonden, Spreuken 29:1.

3. Zij hadden hoererij bedreven, hadden hun eigen lichaam met vleselijken lust en hun eigen ziel met de dienst van de afgoden verontreinigd, vers 3. Daarom was God getuige, al was zulks nog zo geheim gedaan en zorgvuldig verborgen gehouden. Ja, Gods doordringend oog had de geest van de hoererijen in het midden van hen gezien, hun geheime neiging en gezindheid voor die zonden, hun voorliefde voor dat kwaad, de heerschappij dier zonde over hen, ook hoe zeer zij onder die geest van de hoererijen stonden, die wortel van de bitterheid, die gal en alsem voortbracht, die verdorven en vergiftigde bron.

4. Zij hadden volstrekt geen begeerte om tot kennis en gemeenschap met God te komen. De geest van de hoererijen, die hen van God deed afdwalen, hield ze in bestendige vervreemding van Hem, vers 4..

a. De Heere kenden zij niet noch wensen Hem te dienen, ze keren zich van die kennis af en vrezen ze, want ze zou hun op hun zondige wegen lastig zijn.

b. Daarom stellen zij hun handelingen niet aan, om zich tot hun God te bekeren, waardoor openbaar wordt, dat zij Hem niet recht kenden. Dit wijst op hun hardnekkig volhouden in hun afval van God, zij wilden zich niet tot God bekeren, hoewel Hij hun God was, hun Verbondsgod, naar Wiens naam zij genoemd waren, en Die zij dus gehouden waren te dienen. Zij wilden niet terugkeren tot de dienst van Hem, van Wien ze zich afgekeerd hadden. Ja, zij wilden hun handelingen niet aanstellen om zich tot hun God te bekeren. Zij wilden hun wegen niet overdenken, noch zich aan ernstig nadenken overgeven, noch hun zin zetten op die dingen, welke hen tot God zouden brengen. Wij kunnen weliswaar, door eigen kracht, zonder de bijzondere genade Gods, niet tot Hem ons bekeren, maar wel kunnen wij, door een recht gebruik van onze vermogens, en de gewone hulp des Geestes, onze handelingen aanstellen om ons tot Hem te bekeren. Wie dat niet doen willen, richten hun hart niet om de Heere te zoeken, 2 Kronieken 12:14, het is hun eigen schuld, zo zij niet bekeerd worden. Zij sterven omdat zij sterven willen. Maar wie hiermede beginnen zullen verdere genade ontvangen.

c. Zij stonden schuldig aan openlijke verwaandheid en onbeschaamdheid in hun zonde, vers 5. Dies zal Israël hoovaardig in zijn aangezicht getuigen, zal hen aanklagen, dat hij een rebel is tegen God en Diens gezag. De geest van de hoererijen, die in het midden van hen is, sprak zich uit in de dartelheid en wulpschheid van hun afgodsdienst, gelijk een hoer kenbaar is door haar kleding, Spreuken 7:10. De opzichtigheid harer kleding spreekt openlijk uit, dat zij geen zedige vrouw is. Of: hun hoogmoed, als zij de profeten, die God hun zond, en dier boodschap, Jesaja 43:2, minachtten, of hun hooghartig gedrag en spottende gebaren tegen hun broeders en minderen, die God getrouw bleven, getuigden tegen hen, dat zij Gods volk niet waren en rechtvaardigen God in al de vernederende oordelen, die Hij over hen bracht. Zijn hoogmoed getuigt in zijn aangezicht, zo lezen sommigen, naar Jesaja 3:9. Het gelaat huns aangezichts getuigt tegen hen. Zij hebben de hoge ogen die de Heere haat, Spreuken 6:17.

d. Zij hadden God verlaten en zich tot afgoden gekeerd en hunne kinderen tot afgoderij opgevoed, vers 7. Zij hebben trouwelooslijk gehandeld tegen de Heere, gelijk een vrouw, die met verachting van haar huwelijksbond, haar man verlaat en met een ander in overspel leeft. Zij dus, die schuldig staan aan geestelijke afgoderij, wier god het geld is, of wier god de buik is, handelen trouwelooslijk tegen de Heere, zij verbreken hun trouw jegens Hem en verijdelen Zijn verwachtingen aangaande hen. Zie, wie willens en wetens zondigen, handelen trouwelooslijk Zij hebben vreemde kinderen gewonnen, dat is de kinderen, die zij gewonnen hebben, zijn van God vervreemd en opgevoed in een valse godsdienst, zij zijn onechte kinderen, kinderen uit hoererij geboren, Johannes 8:41, die God verloochenen. Zie, zij handelen inderdaad trouwelooslijk tegen God, die zich niet alleen afkeren om Hem te volgen, maar ook hun kinderen leren, op verkeerde wegen te wandelen.

IV. Zeer droevig zal dus hun vonnis zijn. In ‘t algemeen, vers 1, "Gijlieden gaat dit oordeel aan. God verschijnt om met u te twisten en Zijn ongenoegen jegens u om uw zonden te betuigen". Het is tijd te luisteren, wanneer ons het oordeel aangaat. In ‘t bijzonder

1. Door hun ongerechtigheid zullen zij vallen. Dit volgt op de woorden: Dies zal Israëls hoovaardij in zin aangezicht getuigen, vers 5. Daarom zullen Israël en Efraïm door hun ongerechtigheid vallen. Zie, hoogmoed komt voor de val, hij is er een zeker teken en voorloper van. Die zichzelf verhogen, zullen vernederd worden. Het aangezicht, waarin hoovaardij getuigt, zal met beschaamdheid vervuld worden. Zij zullen niet slechts vallen, maar vallen door hun ongerechtigheid, de droevigste val, die men kan doen. Hun hoovaardij hield hen terug van berouw over hun ongerechtigheid, en daarom zullen zij daardoor vallen. Zie, degenen, die zich niet verootmoedigen over hun zonden, zullen voor eeuwig in hun zonden omkomen. Er wordt aan toegevoegd: Ook zal Juda met hen vallen. Gelijk de tien stammen om hun afgoderij naar Assyrië gevankelijk weggevoerd werden, zo zullen ook, in verloop van tijd, de twee stammen naar Babel in ballingschap worden verdreven, omdat die het voorbeeld van de tien stammen gevolgd hebben. Maar deze werden geheel verworpen, terwijl de twee stammen vielen om weer op te staan. Juda had de tempel en de priesterschap, maar die zullen haar niet beveiligen zo ze de zonden van Israël en Efraïm navolgt, zal ze insgelijks vallen.

2. Zij zullen Gods gunst derven, wanneer ze zullen beweren, die te zoeken, vers 6. Met hun schapen en met hun runderen zullen zij dan gaan, om de Heere te zoeken, maar tevergeefs zij zullen Hem niet vinden. Dit schijnt vooral van Juda gezegd te worden, dat Israëls ongerechtigheid navolgde en er in viel

a. Toen Juda in Israëls voetstappen ging wandelen, zocht het de Heere, maar het zocht niet alleen Hem, en daarom vond het Hem niet. Toen het vreemde goden diende, bewaarde het de schijn van de dienst van de ware God, als gewoonlijk gingen zij met hun schapen en met hun runderen om de Heere te zoeken, maar hun harten waren niet recht voor Hem, en daarom nam Hij hen niet aan. Dan alleen laat Hij Zich vinden, wanneer wij Hem zoeken met ons gehele hart, niet verdeeld tussen God en Baäl, Ezechiel 14:3.

b. Toen zij in hun ongerechtigheid vielen of gewaar werden, dat zij erin vielen, zochten zij de Heere, maar zij zochten Hem niet vroeg, en daarom liet Hij zich niet door hen vinden. Zij zullen zien, dat het verderf hen overkomt en dan, in hun nood, tot God vluchten, en menen Hem tot vriend te maken door slachtoffers en brandoffers, maar het zal te laat zijn om Zijn toorn af te keren, wanneer het besluit is uitgegaan. Zelfs Josia’s reformatie kon Gods toorn niet afwenden, 2 Koningen 23:25, 26. Zij, die alleen met hun schapen en runderen de Heere gaan

zoeken, en niet met hun hart en ziel, kunnen niet verwachten Hem te zullen vinden, want Zijn gunst is niet te koop voor duizenden van rammen. Ook zij zullen niet voorspoedig zijn, die Hem niet zoeken, terwijl Hij te vinden is, want er is een tijd, dat Hij niet te vinden is. Zij zullen Hem niet vinden, want Hij heeft zich teruggetrokken. Hij wil niet, dat zij naar Hem vragen zullen, maar houdt Zich doof voor hun gebeden en slaat geen acht op hun offeranden. Zie, van hoeveel belang het is God vroeg te zoeken, terwijl het de welaangename tijd, de dag van de zaligheid is.

3. Zij en hun delen zullen verteerd worden. Zij hebben trouweloos gehandeld tegen de Heere en gemeend, zich daarin te sterken door verbonden met vreemde kinderen, maar nu zal hen de nieuwe maand verteren met hun delen dat is met hun goederen en erfenissen, met alles wat zij als hun deel hebben beschouwd. Of met hun delen wordt bedoeld: hun afgoden, die zij voor hun deel hebben gekozen inplaats van God. Zie, zij, die van de wereld een afgod maken door ze tot hun deel te kiezen, zullen met hun deel vergaan. De nieuwe maand zal ze verteren of opeten, op de bepaalde tijd, en wel zeer spoedig. Wanneer Gods oordelen beginnen, is het einde niet ver meer weg, een maand zal daarvoor genoeg zijn. Hoe zwak kan niet een lichaam worden door een maand ziek zijn, of een koninkrijk verzwakt door een maand oorlog! Ik heb, zegt God, drie herders in een maand afgesneden, Zacheria 11:8. Zie Gods oordelen maken soms grote haast met een zondig volk. Eén maand verteert meer en meer delen dan vele jaren kunnen herstellen.

Hier vinden wij

I. Luid alarm geslagen, om de komende oordelen aan te kondigen, vers 8, Blaast de bazuin te Gibea, de trompet te Rama, twee steden nabij elkander aan de grenzen van Juda en Israël gelegen, Gibea aan de landpalen van Israël, Rama aan die van Juda, zodat de waarschuwing in beide koninkrijken wordt gehoord. Roept luid te Beth-Aven of Bethel, welke plaats reeds door de vijand schijnt ingenomen te zijn, daarom wordt aldaar geen instrument gebruikt, maar hoort men de kreten dergenen, die er de overhand hebben, gemengd met die van hen, die overwonnen zijn. Laat hen luid roepen. Achter u, Benjamin! komt de vijand. De stam van Efraïm is reeds veroverd, en de vijand is u op de hielen, o Benjamin! binnen korte tijd is het uw beurt. De beker van de siddering gaat rond. De profeet had Gods twist met hen beschreven als een rechtsgeding, Hoofdstuk 4:1, hier beschrijft hij die als een oorlog, en hier ook overwint Hij, als Hij oordeelt. Laat alles zich dus voorbereiden, zijn God te ontmoeten. Hij had tevoren van de oordelen gesproken als zekerlijk komende, hier zegt hij, dat ze nabij zijn, en wanneer ze gevreesd worden als voor de deur, verschrikken ze en schudden de slapenden wakker. Het blazen van de bazuin wordt verklaard, vers 9, onder de stammen Israëls heb Ik bekend gemaakt wat gewis is, wat waar of zeker is, naar de tekst luidt. Zie de verwoesting van de onboetvaardige zondaars is iets, waaraan niet te twijfelen valt, het is geen praatje om ze bang te maken, het is een onherroepelijk vonnis. En het is een gunstbewijs voor ons, dat het ons bekend gemaakt wordt opdat wij de toekomende toorn mogen ontvlieden. Het is het voorrecht van de stammen Israëls, dat hun niet alleen hun plicht, maar ook hun gevaar wordt bekend gemaakt, namelijk door de godspraken, die hun worden toevertrouwd.

II. Waarom God een twist met hen heeft.

1. Hij heeft een twist met de vorsten van Juda, omdat die de stoutmoedige voorgangers in de zonde waren, vers 10. Zij zijn geworden als die de landpalen verrekken, de oude grenzen. God had hun Zijn wet gegeven, als een omheining om Zijn eigendom. Maar zij hebben die

heiligschennend verbroken en op zijde gezet. Zij hebben inbreuk gemaakt op Gods recht en het onderscheid tussen goed en kwaad met voeten getreden, de heiligste verplichtingen van recht en billijkheden versmaad, omdat zij vorsten waren en daarom mochten doen wat zij wilden. "Quicquid libet, licet", Hun wil was hun wet. Het kan ook verstaan worden van hun inbreuk op vrijheid en eigendom hunner onderdanen, op grond van hun vermeend koningsrecht, wat gelijk stond met het verrekken of verzetten van de oude landpalen. Sommigen hebben de opmerking gemaakt, dat de vorsten van Juda meer alleenheersers waren en zich meer willekeurige macht aanmatigden dan de vorsten van Israël. Daarom heeft God een twist met hen: Ik zal Mijn verbolgenheid als water over hen uitgieten, in grote overvloed, al de wateren van de vloed, die uitgestort werden over de geweldigen van de oude wereld, omdat hun geweld de aarde vervuld had, Genesis 6:13. Zie, er zijn grenzen, welke zelfs vorsten niet mogen overschrijden, grenzen, door godsdienst en recht gesteld, die hen binden. Als zij die te buiten gaan, moeten zij weten, dat er een God is, die hen ter verantwoording zal roepen.

2. Hij heeft een twist met het volk van Efraïm, omdat zij tersluiks eveneens de zonde dienden, vers 11, Hij heeft zo gewild, hij heeft gewandeld naar het gebod, dit is het gebod van Jerobeam en volgende koningen van Israël, die hun onderdanen dwongen, de gouden kalveren te Dan en Bethel te aanbidden en nimmer op te gaan naar Jeruzalem. Dat was het gebod, de wet des lands, door staatsgezag gesteund. En het volk wandelde daarnaar, niet in blinde gehoorzaamheid aan het gezag van zijn overheid maar gewillig, uit geheime tegenzin tegen de dienst van God en heimelijke rust in de dienst van de afgoden. Zie, een gemakkelijk volgen van de geboden van mensen, die met de geboden Gods in strijd zijn, maakt een volk rijp voor het verderf, zo goed als iets anders en de straf voor die gedweeë ongehoorzaamheid (als ik ze zo mag noemen), beantwoordt aan die zonde, want daarom is Efraïm verdrukt, verpletterd met recht, omdat hij alle burgerlijk recht en vrijheid verbroken en onder de voet getreden had. En,

a. Het is rechtvaardig, dat God dit zou doen, want zij, die Gods eigendom verraden, behoren het hunne te verliezen, wie zijn geweten onderwerpt aan een feilbaren rechter en willekeurige macht, zal beide spoedig zat worden.

b. Er is in de zaak zelf eene natuurlijke drijfkracht daarheen. Zij, die willen en wandelen, dit is gewillig wandelen naar het gebod, al gaat dat gebod ook tegen Gods gebod in, zullen het gebod een indringer vinden, die te meer eist, naarmate zij hem meer toegeven. Zie, niets bevordert een trotse tirannie meer, die woest en ruw zich toont, meer dan laffe onderwerping, mat en krachteloos. Zo is Efraïm verdekt en verpletterd met recht, dit is: hem wordt onrecht gedaan onder de schijn van recht. Zie, het is een droevig en somber oordeel over een volk, wanneer het verdrukt wordt in de naam van het recht. Dit verklaart de bedreiging, vers 9. Efraïm zal ter verwoesting worden ten dage van de straf. Zie onbeschaamde zondaars moeten er op rekenen, dat de dag van de vergelding komt, en wel zo’n dag van de vergelding, dat zij verwoest worden en van allen voorspoed beroofd, waarop ze hun hoop gebouwd hadden.

III. De verschillende behandeling, die Juda en Efraïm zullen ondergaan, nu eens deze, dan weer die, soms beide tegelijk, door alle drie brengt hij een algehele ondergang over hen.

1. Hij wilde nu lichter oordeler aanvangen, die soms in stilte en ongemerkt hun werk doen vers 12. Daarom zal Ik, dit is, mijn oordeel, Efraïm zijn als een wet, ja (gelijk het kan aangevuld worden), zij zijn Efraïm als een mot, want zulk eene krankheid ziet Efraïm nu woeden vers 13. Zie Gods oordelen zijn een zondig volk soms als een mot, en als een verrotting en als een

worm. Het eerste beduidt die diertjes, die in kleren huizen, de laatste, die in hout leven, zij verteren kleren en hout. Zo zullen de oordelen Gods hen verteren.

a. In stilte, zonder enig geruis te maken in de wereld, ja, zonder zelfs opgemerkt te worden. Men acht zich veilig en welvarend, maar wanneer men nauwlettender toeziet, dan vindt men verval en achteruitgang.

b. Langzaam, met veel uitstel en tussenpozen, opdat er tijd zij tot boete en berouw. Menig volk en menigen mens sterft, in de lente des levens, aan tuberculose.

c. Allengskens. God brengt lichtere oordelen over zondaars, om ze voor zwaardere te bewaren, zo zij wijs zijn en de tucht aannemen, Hij komt hun tegen stap voor stap, om hun aan te tonen, dat Hij niet wil, dat zij verloren gaan.

d. De mot huist in kleren de worm woont in het hout, zo worden de zondaars verteerd door een vuur, dat zij zelf hebben aangestoken.

2. Wanneer het zou blijken, dat die lichter oordelen hun werk met geen goede uitslag gedaan hadden, zou Hij zwaarder zenden, vers 14, Ik zal Efraïm zijn als een felle leeuw, en de huize Juda als een jonge leeuw, hoewel Juda zelf in Jacobs zegenspreuken, een leeuwenwelp genoemd wordt, opdat niemand aan Zijn macht mocht twijfelen, wanneer Hij een mot geheten wordt, daarom noemt Hij Zich nu een leeuw niet alleen om hen door Zijn gebrul te verschrikken, maar om hen ook te verscheuren. Zie, zo geringer straffen ontoereikend blijken, zendt God groter straffen. Christus heet wel de Leeuw uit de stam van Juda, hier is Hij een leeuw tegen die stam.

Merk op wat God een volk doen zal, dat in zijn zonde zo zeker is: Ik zal verscheuren. Hij schijnt Zich daarop te beroemen als Zijn voorrecht, als een enig Wetgever te kunnen verderven, Jakobus 4:12. "Ik, Ik zal verscheuren en wegvoeren, Ik zal het werk in Mijn eigen hand nemen, Ik zeg het en zal het doen." In sommige oordelen openbaart God zich meer onmiddellijk dan in andere. Ik zal verscheuren en weggaan (Engelsche vertaling). Hij zal weggaan,

a. Wijl Hij hen niet vreest, Hij zal weggaan met majesteit, gelijk de leeuw zijn prooi wegvoert.

b. Zonder hen te helpen. Indien God door Zijn roede verscheurt, maar met Zijn genade en goedertierenheid bij ons blijft dan is het wel, maar onze toestand is treurig zo Hij verscheurt en weggaat, als Hij ons onze voorrechten ontneemt, als Hij zelf ons verlaat. Als Hij weggaat, neemt Hij mee al wat ons lief en dierbaar is, want als God gaat, gaat alle goed mede. Hij zal wegvoeren (onze vertaling) en niemand zal uit Zijn hand verlossen, gelijk niemand redt, wanneer een jonge leeuw vertreedt en verscheurt, Micha 5:7. Let op, niemand kan uit de hand van de goddelijke gerechtigheid gered worden, dan zij, die in de hand van Zijn genade worden overgeleverd. Het is vergeefs voor een mens, met zijn Maker te twisten

IV. De verschillende uitwerking van deze verschillende behandeling.

1. Toen God met hen twistte door lichter oordelen, gaven zij daarop geen acht, zij zochten hulp bij schepselen, maar vonden niet, vers 13. Toen God hun als een mot, en een verrotting was, bemerkten zij hun krankheid en hun wond, na enige tijd bespeurden zij, dat zij achteruitgingen, dat hun zaken niet meer bloeiden, hun bezitting verarmde. Toen zonden zij tot

de Assyriërs, om hun ter hulp te komen, zij maakten koning Jareb het hof, naar men meent dezelfde als Pul of Tiglath-Pilezer, koningen van Assyrië, tot wie beide Israël en Juda de toevlucht namen om in hun ellende geholpen te worden. Door een verbond met hen hoopten zij hun zaken te herstellen en weer op dreef te komen. Zie, vleselijk gezinde harten zien in tijden van ellende hun krankheid en hun wond, maar niet de zonde die er de oorzaak van is. Zij zijn er niet toe te brengen, die te erkennen noch de hand Gods erin te zien, die machtige hand, veel min Zijn rechtvaardige hand. Daarom, in plaats van de rechte weg te bewandelen, die naar hun Schepper, die hen kan verlossen, geven zij zich alle moeite om hulp van het schepsel te verkrijgen, dat hun geen nut kan doen. Zij, die geen berouw hebben, dat zij tegen God hebben gezondigd en overtreden, zijn traag om in hun smart naar Hem op te zien, en zoeken hulp overal behalve bij Hem. En wat is daarvan het gevolg? Die zal ulieden niet kunnen genezen en zal het gezwel van ulieden niet helen. Zie, zij, die God niet achten en bij het schepsel steun zoeken, zullen zeker teleurgesteld worden, zij, die daarop rekenen om geholpen te worden, zullen ze vinden, niet een vaste rots, maar gebroken riet, geen fonteinen des heils, maar gebroken bakken, moeilijke vertroosters en geneesmeesters, bij welke geen baat te vinden is. De koningen van Assyrië, tot wie juda en Israël zich keerden, benauwden hen, maar sterkten hen niet 2 Kronieken 28:16, 20. Sommigen menen, dat Jareb betekent: de grote, machtige, heerlijke koning, want zij rekenden zeer op zijn macht, anderen: de koning, die zal of zou pleiten, omdat zij op zijn wijsheid en welsprekendheid steunden, en geloofden dat hij belang in hen stelde. Zij hadden hem een geschenk gezonden, Hoofdst 10:6, een grote gift om zo raad van hem te verlangen, en nu twijfelden ze niet aan zijn trouw. Maar hij bedroog hen, als een vlesen arm degenen, die daarop vertrouwen, Jeremia 17:5, 6.

2. Toen God, om hen van hun dwaasheid te overtuigen, zwaarder oordelen zond, zouden zij tenslotte wel genoodzaakt worden, zich tot Hem te wenden, vers 15. Wanneer Hij ze als een leeuw verscheurd heeft,

a. Zal Hij ze verlaten: Ik zal heengaan en keer weer tot Mijn plaats, naar de hemel, of naar het verzoendeksel, de troon van de genade, die Zijn heerlijkheid is. Wanneer God zondaars straft gaat Hij uit Zijn plaats uit Jesaja 26:21. Maar wanneer Hij hun gunst wij bewijzen, keert Hij tot Zijn plaats weer, waar Hij, om hun genadig te zijn, wacht op hun onderwerping. Of Hij zal naar zijn plaats terugkeren, als Hij ze genezen heeft, als zag Hij niet op hen, als verborg Hij Zijn aangezicht voor hen en gaf niet verder echt op hun moeiten en gebeden, en dit tot hun verdere verootmoediging, totdat ze genoegzaam bekwaam gemaakt zijn om Zijn vernieuwde gunst te ontvangen.

b. Hij zal zich ten laatste aan hen openbaren en ze door hun beproevingen bij zich thuis brengen, om zich niet weer aan hen te onttrekken. Twee dingen worden hier vermeld als bewijzen van Zijn vernieuwde gunst.

A. Hun berouwvolle schuldbelijdenis: Totdat zij zichzelf schuldig kennen, Engelsche kanttekening: totdat zij schuldig zijn, dat is: tot zij hun schuld beseffen en ze erkennen en zich deswege voor God verootmoedigen. Zie wanneer de mensen zich meer over hun zonden dan over hun beproevingen beginnen te beklagen, dan komt er hoop voor hen. En dat is het, wat God van ons eist, wanneer wij onder Zijn kastijdende hand verkeren, dat wij onze zonde en de rechtvaardigheid van de straf inzien.

B. Hun nederige smeking om Gods gunst. Totdat zij Mijn aangezicht zoeken, hetgeen zij, naar men mag verwachten, doen zullen, wanneer zij ten einde raad zijn, als alle andere middelen zijn

uitgeput. Als zij bang zullen zijn, zullen zij Mij vroeg zoeken, dat is: ijverig en ernstig en met grote aandrang. Als zij dus zoeken in alle oprechtheid, al ware het ook een laat zoeken omdat het lang geduurd heeft eer zij er toe kwamen, en toch nog niet te laat, dan wil Hij dat nog wel genadiglijk een vroeg zoeken noemen, zo gewillig is Hij, ware boetvaardigen die tot Hem terugkeren, aan te nemen. Zie, wanneer wij van zonde overtuigd zijn en de kastijding van de roede aanvaarden, dan is het ons ernstigste streven Gods aangezicht te zoeken, dan begeren wij Hem te kennen en Zijn gemeenschap te genieten, opdat Hij zich aan ons openbare en de vrede tussen Hem en ons herstelle. En het mag redelijk verwacht worden, dat de beproeving degenen tot Hem terugvoeren zal, die lang van Hem gedwaald en zich op een afstand gehouden hadden. Daarom keert God zich voor een tijd van ons af, opdat Hij ons doe terugkeren en dan Zelf tot ons terugkeere. Is iemand onder u in lijden, dat hij bidde.

HOOFDSTUK 6

1 Komt en laat ons wederkeren tot den HEERE, want Hij heeft verscheurd, en Hij zal ons genezen; Hij heeft geslagen, en Hij zal ons verbinden.
2 Hij zal ons na twee dagen levend maken; op den derden dag zal Hij ons doen verrijzen, en wij zullen voor Zijn aangezicht leven.
3 Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen, om den HEERE te kennen; Zijn uitgang is bereid als de dageraad; en Hij zal tot ons komen als een regen, als de spade regen en vroege regen des lands.
4 Wat zal Ik u doen, o Efraim! wat zal Ik u doen, o Juda! dewijl uw weldadigheid is als een morgenwolk, en als een vroegkomende dauw, die henengaat.
5 Daarom heb Ik hen behouwen door de profeten; Ik heb ze gedood door de redenen Mijns monds; en uw oordelen zullen voortkomen aan het licht.
6 Want Ik heb lust tot weldadigheid, en niet tot offer; en tot de kennis Gods, meer dan tot brandofferen.
7 Maar zij hebben het verbond overtreden als Adam; daar hebben zij trouwelooslijk tegen Mij gehandeld.
8 Gilead is een stad van werkers der ongerechtigheid; zij is betreden van bloed.
9 Gelijk de benden der straatschenders op iemand wachten, alzo is het gezelschap der priesteren; zij moorden op den weg naar Sichem, waarlijk, zij doen schandelijke daden.
10 Ik zie een afschuwelijke zaak in het huis Israels; aldaar is Efraims hoererij, Israel is verontreinigd.
11 Ook heeft hij u, o Juda! een oogst gezet, als Ik de gevangenen Mijns volks wederbracht.

De laatste woorden van het vorige hoofdstuk gaven ons enige hoop, dat God en Zijn Israël, ondanks hun zonden en Zijn toorn, weer gelukkig samengebracht zouden worden, dat zij Hem zouden zoeken, en Hij zich door hen zou laten vinden. Dit hoofdstuk zet die goede zaak voort. Sommigen knopen het begin van dit hoofdstuk aan het einde van het vorige vast dus: Zij zullen Mij vroeg zoeken, zeggende: "Komt en laat ons weerkeren." Maar God klaagt hier weer over de goddeloosheid van Zijn volk, want, ofschoon sommigen boete doen en zich bekeren, het merendeel blijft hardnekkig.

Merk op,

I. Hun besluit, tot God terug te keren, en de troost, waarmede ze zich bemoedigen in hun terugkeer, vers 1-3.

II. De onstandvastigheid van velen onder hen in hun belijdenis en beloften van bekering, en de strenge maatregelen die God daarom met hen neemt vers 4, 5.

III. Het verbond, dat God met hen gemaakt heeft, en Zijn verwachtingen van hen, vers 6, hun verbreken van dat verbond en verijdelen van Zijn verwachtingen, vers 7-11.

Hoséa 6:1-11

Dit kan gehouden worden voor de woorden van de profeet tot het volk, als hij het tot bekering roept, of voor de onderlinge woorden van het volk, als ze elkander opwekken en aansporen, de Heere te zoeken en zich voor Hem te verootmoedigen, in de hoop, bij Hem genade te zullen vinden. God had gezegd: Als zij bang zullen zijn, zullen zij Mij vroeg zoeken, de profeet en zijn vrienden, de godvrezenden onder het volk willen het ijzer smeden nu het heet is en gebruik maken van de gezindheid, die het volk schijnt te bezielen. Zie, zij, die geneigd zijn naar God weer te keren, moeten al doen wat zij kunnen om anderen op te wekken en aan te moedigen, ook tot Hem terug te keren.

Merk op

I. Waartoe zij anderen aanmoedigen: "Komt en laat ons weerkeren tot de Heere, vers 1. Laat ons niet meer naar de Assyriërs gaan, noch naar koning Jareb zenden, daarvan hebben wij genoeg gehad. Maar laat ons weerkeren tot de Heere, van onze afgoderij naar Zijn dienst terugkeren, en van al ons vertrouwen op het schepsel tot onze hope op Hem." Zie, het is van het uiterste belang voor degenen die tegen God opgestaan zijn, dat zij tot Hem weerkeren. En degenen, die gemeenschappelijk, met elkaar, van Hem afgeweken zijn, moeten gemeenschappelijk met elkaar, tot Hem terugkeren, waardoor Hij verheerlijkt en zij opgebouwd zullen worden.

II. Op welke gronden zij dus elkander tot die weerkeer opwekken.

1. De ervaring, die zij van Zijn ongenoegen hadden opgedaan. Laat ons tot Hem wederkeren, want Hij heeft verscheurd, Hij heeft geslagen. Wij zijn verscheurd, en Hij is het, die ons verscheurd heeft, wij zijn geslagen, en Hij is het, die ons heeft geslagen. Daarom laat ons weerkeren tot Hem, omdat het is om onze opstand tegen Hem, dat Hij in Zijn toorn ons heeft verscheurd en geslagen. Wij kunnen niet verwachten, met Hem verzoend te worden, totdat wij tot Hem terugkeren, daarom heeft Hij ons bedroefd, opdat het ons brengen zou tot terugkeer tot Hem. Zijn hand zal Hij nog uitgestrekt houden, indien het volk zich niet keert tot Dien die het slaat, Jesaja 9:12, 13. Zie, de overdenking van Gods oordelen over ons en ons land moeten ons opwekken, vooral als het scheurende en slaande oordelen zijn, om Hem te zoeken met bekering, gebed en levensvernieuwing.

2. Welke verwachting zij van Zijn gunst hadden. "Hij, die ons verscheurd heeft, zal ons genezen, Hij, die ons geslagen heeft, zal ons verblijden, gelijk een bekwaam heelmeester met vaste en zachte hand het gebroken been zet en de bloedende wond verbindt.

Merk op, dezelfde voorzienigheid Gods, die Zijn volk beproeft verheft het weer, en dezelfde Geest Gods, die de zondaren verootmoedigt, vertroost ze ook weer wat eerst is een geest van de dienstbaarheid, wordt naderhand een geest van de aanneming. Dit is de erkenning van Gods macht (Hij kan genezen, hoe verscheurd wij ook zijn) en van Zijn genade (Hij zal het ook doen). Ja daarom heeft Hij verscheurd, opdat Hij geneze. Sommigen menen, dat dit bepaald ziet op de terugkeer uit Babel, toen zij de Heere zochten en Hem aanhingen, in de verwachting van Zijn genadevolle terugkeer tot hen in een weg van barmhartigheid. Zie, het zal onder onze beproeving een grote steun en bij ons berouw een grote bemoediging zijn, wanneer wij goede gedachten omtrent God koesteren, aangaande Zijn bedoelingen en plannen met ons. Deze gunst, die zij hier van God verwachten, wordt op verschillende wijze uitgesproken.

A. Zij beloven zich, dat hun verlossing uit hun ellende zal zijn als leven uit de dood, vers 2 :Na twee dagen zal Hij ons levend maken (dat is binnen zeer korte tijd), en op de derde dag zal Hij ons doen verrijzen, de derde dag, wanneer wij zouden verwachten, dat het lijk ontbinden en vergaan zal en buiten ons gezicht begraven zal worden. Dan zal Hij ons doen verrijzen, en wij zullen voor Zijn aangezicht leven, wij zullen Zijn aangezicht met blijdschap zien en het zal ons doen herleven. Ofschoon Hij Zijn aangezicht van ons een ogenblik verbergt, zal Hij met eeuwige goedertierenheid Zich van onze ontfermen. Zie, Gods volk kan niet slechts verscheurd en geslagen worden, maar zelfs voor dood blijven liggen, en lang in die toestand volharden, maar het zal niet immer zo blijven maar lang in die staat verkeren. God zal het in weinig tijds doen verrijzen en herleven. En de zekerheid, die te dien aanzien wordt geschonken, moet het opwekken om terug te keren en Hem achterna te kleven. Maar het schijnt ook verder betrekking te hebben op de opstanding van Jezus Christus, de opgenoemde tijd is twee dagen en de derde dag, het kan dan zeer wel een type en voorbeeld zijn van Christus' verrijzenis ten derde dage, volgens de Schriften. Al de profeten namelijk hebben tevoren getuigd van het lijden van Christus en de heerlijkheid, daarna volgende, 1 Petrus 1:11. Laat ons de wijsheid en goedheid Gods zien en bewonderen, nu Hij de woorden van de profeet zo heeft bestuurd, dat ze, de verlossing van de kerk uit haar ellende voorspellende, tegelijkertijd op onze zaligheid door Christus wijst, waarvan de eerste verlossing zowel type als vrucht is. Al werd het mysterie, in deze woorden neergelegd, toen niet begrepen, toch is het, nu het letterlijk in de opstanding van Christus vervuld is, een bevestiging van ons geloof, dat Hij degene is, die komen zou, en wij geen andere te verwachten hebben. En het is in ieder opzicht gepast, dat een voorspelling van Jezus' opstanding aldus uitgedrukt werd: Hij zal ons doen verrijzen en wij zullen leven, want Christus stond op als de eersteling, en wij staan met Hem op, wij leven door Hem. Hij stond op tot onze rechtvaardigmaking, en alle gelovigen werden gezegd, met Christus opgestaan te zijn, zie Jesaja 26:19. Het zou ook toen een troost van de kerk zijn, en een verzekering, dat God ze uit haar vernedering zou verhogen, want in de volheid des tijds zou Hij Zijn Zoon uit het graf doen verrijzen, die het leven en de heerlijkheid van Zijn volk Israël zou zijn. Zie, een blik des geloofs op de verrezen Christus is een grote troost voor de lijdende Christen en geeft de berouwvol terugkerende zondaar overvloedige bemoediging, Hij heeft immers gezegd: Ik leef en gij zult leven.

B. Zij zullen toenemen in de kennis van God, vers 3 : Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen van de Heere te kennen. Dan, wanneer God in genade tot Zijn volk wederkeert en het gunst bewijst, zal Hij het, als pand en vrucht van die gunst, meer kennis aangaande Hem zelf geven. De aarde zal vol zijn van kennisse des Heeren, Jesaja 11:9. De wetenschap zal vermenigvuldigd worden Daniel 12:4. Zij zullen Mij alleen kennen, Jeremia 3, :34. Wij zullen kennen, wij zullen voortgaande kennen (zoo luidt het letterlijk). Het moet als de vrucht van Christus' verrijzenis beschouwd worden in het leven, dat wij door Christus voor Gods aangezicht leven, dat wij niet allen beter middelen zullen bezitten om Hem te leren kennen, maar van die kennis ook een ruimer gebruik maken. Zie, wanneer God een volk barmhartigheid wil bewijzen, geeft Hij het een hart om Hem te kennen, Jeremia 24:7. Hun, die met Christus opgewekt zijn, wordt de geest van de wijsheid en de openbaring geschonken. En als wij ons leven voor Zijn aangezicht verstaan, gelijk de Chaldeeuwsche paraphrase doet, van de dag van de opstanding van de doden, dan sluit zich hierbij het vervolg aan, Wij zullen kennen, om de Heere te kennen. Want in die dag zullen wij Hem zien gelijk Hij is, en onze kennis van Hem zal volkomen worden en eeuwig toenemen. Of, als wij het meer op die oude tijd toepasselijk achten en lezen: indien wij voortgaan te kennen, dan hebben wij hier

a. Een kostelijke zegen beloofd: Dan zullen wij kennen, zullen de Heere kennen, wanneer wij tot Hem terugkeren. Zij, die tot God komen zullen in gemeenschap met Hem treden. Als wij aangewezen zijn, te leven voor Zijn aangezicht, dan geeft Hij ons Hem te kennen, want dit is het eeuwige leven, dat zij Hem kennen de enige waarachtige God, Johannes 17:3.

b. De weg en de middelen om die zegen deelachtig te worden. Wij moeten vervolgen om de Heere te kennen. Wij moeten de kennis van God als de hoogste kennis op prijs stellen en achten: wij moeten er om roepen en ernaar graven, Spreuk. 2:3, 4, ons vermengen in alle bestendige wijsheid, Spreuk. 18:1, wij moeten voortgaan met ons onderzoek naar die kennis en ons pogen die uit te breiden. En als wij daarin onze voorgeschreven plicht betrachten, dan hebben wij reden, de beloofde genade te zullen ontvangen, dat wij God meer en beter zullen leren kennen en toenemen in Zijn kennis.

C. Dan zal de goddelijke vertroosting overvloeiend zijn. Zijn uitgang is bereid als de dageraad, dat is, de terugkeer van Zijn gunst, die Hij ons ontnomen had toen Hij Zich van ons afkeerde en weerkeerde tot Zijn plaats. Zijn uitgaan is weer bereid en ons verzekerd even vast als de terugkeer van de morgen na een duistere nacht, en wij verwachten die als de wachters de morgen na een lange nacht, zij zijn zeker, dat die op de gezette tijd zal komen en niet uitblijven. Het lieflijke licht van Zijn aanschijn zal ons welkom zijn en ons sterken tot de volle dag, gelijk het zonlicht van de morgen, Hij zal tot ons komen als een regen, als de spade regen en vroege regen des lands, die het land verfrist en vruchtbaar maakt. Dit nu heeft een wijdere strekking dan de verlossing uit de ballingschap en zal ongetwijfeld zijn volle vervulling in Christus en de genade des Evangelies vinden. De Oudtestamentische heiligen vervolgden om de Heere te kennen, zagen met vurig verlangen uit naar de verlossing in Jeruzalem. En eindelijk was de uitgang van de goddelijke genade in Hem, in Zijn komst om de wereld te verlossen.

a. Gelijk de morgen voor de aarde na de donkerheid, want Hij kwam als de Zonne der gerechtigheid, de opgang uit de hoogte bezocht ons in Hem. Zijn uitgang was bereid als de dageraad, want Hij verscheen in de volheid des tijds. Johannes de Doper was Zijn voorloper, en Hij zelf de heldere Morgenster.

b. Gelijk de regen voor de dorstige aarde, Hij zal nederdalen als een regen op het nagras, Psalm 72:6. In Hem dalen stromen van zegeningen op de aarde neder, die de zaaier zaad en de eter brood geven, Jesaja 55, 10. En Gods gunst in Christus is wat van des konings wedervallen gezegd wordt, als een wolk des spaden regens, Spreuk. 16:15. De genade Gods in Christus is beide vroege en spade regen, want daardoor wordt het goede werk, dat in ons vrucht draagt, zowel begonnen als voleindigd.

Van twee dingen, twee boze dingen worden hier beide Juda en Efraïm beschuldigd

I. Dat zij niet standvastig bleven in hun overtuiging, maar wankelbaar waren, bewegelijk als water, vers 4, 5. Wat zal Ik u doen, o Efraïm! wat zal Ik u doen, o Juda! Dat is een vreemde uitdrukking. Kan de oneindige Wijsheid niet weten wat ze doen moet? Kan ze falen en tot nieuwe maatregelen gedwongen worden? Geenszins, maar God spreekt hier op mensenmanier, om aan te tonen, hoe onzinnig en onredelijk het volk, en hoe rechtvaardig Zijn handelwijze was. Laat hen niet zeggen dat God, als Hij hen verscheurt en slaat, ruw en wreed is, want wat kan hij anders doen? Welke andere weg kan Hij met hen inslaan? God heeft verschillende middelen met hen beproefd (wat was er meer te doen aan zijn wijngaard, hetwelk Hij aan hem niet gedaan had? Jesaja 5:4) en was traag om de dingen tot een uiterste te laten komen, Hij

redeneert met Zich zelf (als in Hoofdstuk 11:8): Hoe zou Ik u vergeven, o Efraïm? God had hun goed willen doen, maar zij bleken er niet geschikt voor. "Wat zal Ik u doen? Wat anders kan Ik u doen, dan u afsnijden, als Ik u niet met eer redden kan?" Zie, God verdelgt nooit zondaars, totdat Hij ziet dat er geen andere weg meer is. Zie hier,

1. Wat hun gedrag jegens God was: Hun weldadigheid is als een morgenwolk. Sommigen verstaan dit van hun weldadigheid voor zichzelf en hun eigen ziel, als zij berouw hadden. Het is inderdaad barmhartigheid jegens ons zelf, als wij berouw hebben over onze zonden, maar weldra lieten zij die barmhartigheid varen, maakten ze ongedaan en deden hun eigen ziel even groot onrecht aan als ooit tevoren. Maar het moest eer op hun vroomheid en godsdienst slaan, wat daarin goed was, verdween spoedig gelijk een morgenwolk en een vroegkomende dauw. Zo was Israëls barmhartigheid geweest in Jehu's tijd, en die van Juda in de dagen van Hiskia en Josia, maar ze was spoedig verdwenen. In tijden van droogte belooft de morgenwolk regen, en de vroegkomende dauw is een dadelijke verfrissing voor de aarde. Maar de wolk is verstrooid (en huichelaars worden vergeleken met waterloze wolken, Judas: 1, en de dauw dringt niet in de grond, maar wordt weer in de lucht opgetrokken, en de aarde blijft dorstig. Wat zal Hij met hen doen? Zal Hij hun barmhartigheid aannemen? Neen, want zij gaat henen, en "factum non dicitur quod non perseverat", wat niet doorgezet wordt kan nauwelijks gezegd worden, gedaan te zijn. Zie, die barmhartigheid kan God nimmer behagen noch ons zelf voordelig zijn, die is als een morgenwolk of als een vroegkomende dauw. Wanneer de mensen schone beloften doen, maar ze niet houden, wanneer zij hun godsdienst goed beginnen, maar niet trouw blijven, wanneer zij hun eerste liefde en hun eerste werken verlaten, of, al verlaten ze die niet geheel, toch ongestadig, onstandvastig en onbestendig zijn, dan is hun barmhartigheid als een morgenwolk en als een vroegkomende dauw.

2. Welke weg God met hen houdt, vers 5 :"Daarom, omdat zij ruw en wanstaltig zijn, heb Ik hen behouwen door de profeten, als timmerhout en steen behouwen wordt voor 't gebruik. Ik heb ze gedood door de redenen Mijns monds". Wat de profeten deden, deed het woord Gods in hun mond, dat nooit ledig weerkeerde. Zij werden door het woord gedood, maar achtten zich door de profeten omgebracht, en kwalijk door hen behandeld, wanneer die profeten slechts getrouw waren geweest.

a. De profeten behieuwen ze door overtuiging van zonde, als zij moeite deden om hun overtredingen van hen weg te doen. Zij waren onvast in hun godsdienst, vers 4, daarom behieuw God hen. Het hart van de zondaars is niet alleen gelijk steen maar gelijk ruwe steen, die heel wat moeite vereist om een ooglijke vorm te krijgen, of als kwasterig hout, dat slechts met veel arbeid gladgeschaafd wordt. Het is het werk van de predikanten, ze te behouwen, en God behouwt ze door hen, want bij de verkeerde bewijst Hij Zich een Worstelaar. En er zijn er, die door hun predikanten scherpelijk moeten vermaand worden, ieder woord moet snijden, en al vliegen er spaanders, en al vliegt de bestrafte de bestraffer in 't aangezicht, toch gaat hij voort met zijn arbeid.

b. Zijn redenen sloegen ze door de voorspelling van Zijn wraak, als Hij de naderende straf aankondigde, gelijk Ezechiël gezegd werd, de stad verwoest te hebben, toen hij haar verwoesting aanzeide, Ezechiel 43:3. En God vervulde wat voorspeld was: "Ik heb ze gedood door de redenen Mijns monds, naar de woorden Mijns monds". Zie, het woord Gods is de dood of van de zonde, of van de zondaar, een reuk des doods ten doods, of een reuk des levens ten leven. Sommigen lezen: "Ik heb de profeten behouwen en hen door de redenen Mijns monds gedood, dat is: Ik heb ze gebruikt in zwaren arbeid tot heil Mijns volks, waardoor

hun kracht gebroken is, zij zijn uitgeput, en hun sterkte is vergaan in Mijn dienst, en menigeen heeft er het leven bij ingeschoten". Zie, predikanten zijn de werktuigen, waarvan God Zich bedient om Zijn volk te bearbeiden, en al is heel wat arbeid vergeefs, toch zal God hun afmattend werk gedenken.

c. God werd hierdoor gerechtvaardigd in Zijn strengst optreden tegen Zijn volk in later tijd. Zijn profeten hadden zich heel wet moeite voor het volk gegeven, zij hadden het om Zijn zonde vermaand en voor het gevaar gewaarschuwd, maar de aangewende middelen hadden de gewenste uitwerking niet gehad. Voor ‘t ogenblik waren wel goede indrukken gemaakt, maar die sleten uit en verdwenen als een morgenwolk, en nu kunnen zij God niet van te grote strengheid beschuldigen, wanneer Hij de gedreigde ellende over hen brengt. De profeet keert zich tot God en erkent: Uw oordelen zullen voortkomen aan het licht, als klaarblijkelijk, rechtvaardig en billijk. Zie, al worden zondaars door de moeite, die de predikant zich voor hen geeft, niet terechtgebracht, toch wordt God gerechtvaardigd wanneer Hij spreekt, en rein, als Hij richt, Psalm 51:6. Zie Mattheus 17-19.

II. Dat zij trouw waren aan Gods verbond met hen, vers 6,7.

Merk hier op,

1. Wat het voor een verbond was, dat God met hen gemaakt had, en op welke voorwaarden zij Zijn gunst en aanneming zouden verkrijgen, vers 6. Want Ik heb lust tot weldadigheid en niet tot offer (dat is: meer dan tot offer), en stond meer op de kennis Gods dan op brandofferen. Weldadigheid is hier hetzelfde woord dat ook wel door vroomheid, heiligheid vertaald wordt, het betekent alleen practischer godsdienst, het is hetzelfde als liefde in het Nieuwe Testament, de liefde Gods en de naastenliefde. En dit gepaard met en voortvloeiende uit kennis Gods, die zich in Zijn woord heeft geopenbaard een Beloner dergenen die Hem zoeken. Genegenheid tot goddelijke dingen, geleid dooreen goed oordeel, waarvan een godzalige wandel het gevolg mocht zijn. Dat eist God met Zijn verbond, en geen offer of brandoffer. Dit wordt in de breede verklaard door Jeremia 7:22, 23. Ik heb met uw vaderen, ten dage als Ik hen uit Egypteland uit voerde, niet gesproken noch hun geboden van zaken des brandoffers of slachtoffers (dat was het minste, waarover Ik met hen sprak, waarop Ik de geringste nadruk legde). Maar dit heb Ik hun geboden, zeggende, Hoort naar Mijn stem, Micha 6:6-8. God lief te hebben en de naaste is meer dan al de brandofferen en slachtofferen, Markus 12:33, Psalm 50:16, 17. Wel werden offers geëist, zij hadden hun nut, en zo zij gepaard gingen met barmhartigheid en kennis Gods, waren zij Hem aangenaam, maar zonder dat zag Hij ze niet aan en had er geen lust aan, Jesaja 1:10, 11. Misschien wordt dit hier genoemd om het verschil aan te tonen tussen God, die zij verlieten, en de goden tot wie zij zich wendden. De trouwe God bedoelde niets meer dan dat zij goede mensen zouden zijn, en de plechtigheden van de offerdiensten waren de kleinste van de wetten, waarmede zij Hem eerden. De valse goden evenwel vroegen alleen daarnaar, als hun priesters maar met offeranden overladen werden, dan mocht het volk leven zoals het verkoos. Wat dwazen waren toch degenen, welke een God verlieten, die Zijn aanbidders een nieuw hart wilde geven, en dat voor Joden, die slechts zich zelf een naam begeerden te maken! Ook wordt uitgesproken, dat Gods twist met hen niet was om het nalaten van de offeranden (om uw offeranden zal Ik u niet straffen, Psalm 50:8), maar omdat er geen gerechtigheid, geen barmhartigheid, geen kennisse Gods onder hen was, Hoofdstuk 4:1, en om ons allen te leren, dat de kracht van de godzaligheid het voornaamste is, waarop God let en dat Hij eist, en zonder hetwelk de gedaante van de godzaligheid niets waard is. Oprechte vroomheid in hart en leven is het een nodige, en zonder dat is de uiterlijke godsdienst, hoe nauwkeurig of kostbaar,

van generlei waarde. Onze Heiland haalt dit aan om te tonen, dat een heilig leven hoger staat dan uiterlijke plechtigheden, wanneer ze in conflict komen, en om zichzelf te rechtvaardigen wanneer Hij eet met tollenaren en zondaren, omdat Hij hun ziel wilde behouden. Even zo wanneer Hij op de sabbatdag genas, omdat Hij daarmede hun lichaam weldeed, waarvoor ceremonie en sabbatsrust wijken moeten, Mattheus 9:13, 12:7.

2. Hoe weinig ze op dit verbond acht hadden geslagen, hoewel het in ieder opzicht zo goed geregeld was, en zij, niet God, er bij konden winnen.

A. In het algemeen braken zij met God en bleken trouweloos te zijn: Goede dingen waren hun toevertrouwd om de kleinoden van barmhartigheid en vroomheid en kennis van God in het omhulsel van brandoffer en slachtoffer te bewaren. Maar zij hadden het vertrouwen geschonden, het omhulsel bewaard, maar de kleinoden verpand om aan hun lage lusten bot te vieren en daarom twist God terecht met hen, vers 7 : Zij hebben het verbond vertreden als mensen (Engelsche vertaling, de onze heeft: als Adam), het verbond, dat God met hen gemaakt had, zij hebben de voorwaarden niet gehouden en de zegen verbeurd, door barmhartigheid en de kennis van God te verlaten en andere ongehoorzaamheid.

a. Zij hadden zich aan meineed en verbondsbreuk schuldig gemaakt, zij waren als mensen, die een verbond verbreken, dat zij plechtig bezworen hebben, waarover de geheele wereld schande roept. Mensen, die dat doen, verdienen niet dat men ze verder acht of vertrouwt of met hen handelt. "Daar, in deze zaak, hebben zij trouwelooslijk tegen Mij gehandeld, zij zijn trouweloze, lage, valse kinderen geweest, in wie geen trouw was, ofschoon Ik op hen rekende, dat zij kinderen waren, die niet zouden liegen"

b. Daarin hadden zij gehandeld als mensen, die gemeenlijk vals en ontrouw zijn, en in wiens verdorven natuur het ligt, verraderlijk te handelen. Alle mensen zijn leugenaars, en zij zijn gelijk de rest van dat ontaard geslacht, allen afgeweken, Psalm 14:2, 3. Zij hebben het verbond overtreden als mensen (gelijk de heidenen, die van nature het verbond verbroken hadden), als lage mensen (het woord, hier gebruikt wordt soms gebezigd voor mensen van lagen stand). Zij hebben trouwelooslijk gehandeld gelijk de laagstaande mensen, die geen eergevoel hebben.

c. Hiermede traden zij in het voetspoor van onze eerste ouders. Zij hebben het verbond als Adam (zo kan het ook zeer wel vertaald worden), gelijk hij het verbond van de onschuld, het werkverbond heeft overtreden, zo hebben zij het genadeverbond verbroken even verraderlijk, even dwaas. Daar, in het Paradijs, heeft Adam zijn verplichting jegens God geschonden, en hier, in een ander Paradijs hebben zij hun verplichting verbroken. En, gelijk Adam, hebben zij het, door hun trouweloosheid voor zichzelf en de hunnen bedorven, Zie, de zonde is te erger, naarmate er meer gelijkheid in is met de overtreding van Adam, Romeinen 5:14.

d. Geringe gedachten aangaande God en Diens gezag en gunst lagen aan dit alles ten grondslag, want zo lezen sommigen: Zij hebben het verbond overtreden, als eens mensen verbond als ware het slechts met een mens gesloten, die met hen gelijk stond, als waren de geboden van het verbond niets dan die van een mens als zij zelf, en de barmhartigheid, die daarin lag, niet meer dan die van een mens. Er is iets heiligs en bindende in eens mensen verbond (gelijk de Apostel aanwijst! Galaten 3:15), maar veel meer in een verbond Gods, waaraan zij toch weinig waarde gehecht hebben. Daar, in dat verbond, hebben zij trouwelooslijk gehandeld, schone beloften gedaan, maar ze niet volbracht. Trouwelooslijk met God handelen wordt hier genoemd: trouwelooslijk tegen Hem handelen, want het is zowel een

belediging als een opstand. Deserteurs zijn verraders en worden als zodanig behandeld, het onwillige hart is in opstand.

B. Enkele bijzondere gevallen van hun trouweloosheid worden hier gegeven: Daar hebben zij trouwelooslijk gehandeld, dat is in de plaatsen, hierna genoemd.

a. Zie naar de andere zijde van de Jordaan, naar het land, dat het meest blootgesteld lag aan de aanvallen van naburige volken, en waar de inwoners dus de grootste behoefte hadden aan goddelijke bescherming, en toch vindt men juist daar de onbeschaamdste verguizing van de goddelijke Majesteit, vers 8. Gilead, dat in ‘t gebied van Gad en de halve stam van Manasse lag, was een stad van werkers van de ongerechtigheid. Goddeloosheid was de handel, die men daar dreef, het land heette Gilead, maar het werd een stad genoemd, omdat allen een vereniging van rebellen tegen God vormden. Of (gelijk de meesten denken) Ramoth in Gilead is de hier bedoelde stad, een van de drie vrijsteden aan de andere kant van de Jordaan, en een Levietenstad. De inwoners, ofschoon van de heilige stam, waren werkers van de ongerechtigheid leefden er in en deden niet anders. Zie, het staat inderdaad kwaad, wanneer een Levietenstad een stad is dergenen, die de ongerechtigheid werken, als zij, die de goede leer te verkondigen hebben, een slecht leven leiden. Bijzonder in het betreden, dit is, verontreinigd, van bloed, als waren de goddeloze Levieten daaraan in bijzondere mate schuldig. In Roomse landen vormt de geestelijkheid de bloedigste vervolgers. Of, het was een vrijstad, die door misbruik te maken van haar recht tot onderzoek, met bloed bedekt was. Om geld beschermde ze degenen, die ze ter dood had moeten brengen, en om geld leverde ze de bloedwreker de onschuldigen over, die arm waren en niets te geven hadden, op beide wijzen werd ze met bloed bevlekt. Zie, bloed verontreinigt het land, waarop het wordt gestort, als geen onderzoek ingesteld of geen wrake genomen wordt. Zie, hoe ook de uitnemendste instellingen, die met de beste bedoelingen om het evenwicht tussen recht en genade te bewaren zijn gegeven, misbruikt kunnen worden en verkeerd in openbare verkrachting van beide.

b. Zie onder degenen, wier taak het was, de heilige dingen te bedienen, zij waren even slecht als de ergsten en even laag als de laagsten, vers 9 :Gelijk de benden van de straatschenders op iemand wachten, alzo is het gezelschap van de Priesters, niet hier en daar één, maar de ganse priesterschap. De priesters gaan allen een weg, naar Sichem, met eenparige schouder, zij maken elkaar al slechter, onbeschaamder en ruwer, en in de zonde listiger en wreder. Een gezelschap van priesters kan samen zeggen en doen wat een alleen niet zou durven ondernemen. Het gezelschap van de priesters was als een bende straatschenders of bandieten, of struikroovers, die de voorbijganger ombrengen ten einde zijn geld en goed meester te worden. Vooreerst waren zij wreed en bloeddorstig. Zij vermoorden dengene, wie zij een kwaad hart toedroegen, of die hun in de weg stond, niets minder kon hen bevredigen. Dan waren zij listig. Zij loerden op mensen, om een schone gelegenheid te hebben, hun boosaardige plannen uit te voeren, zo heeft ook een gezelschap van priesters op Christus geloerd om Hem te vangen, zeggende: Niet op het feest.

Ten derde spannen zij samen, zij moorden op de weg, op de grote weg, waar reizigers veilig moesten zijn. Zie, hoe eenstemmig goddelozen kwaad doen, en zouden niet de vromen op die manier goed doen? Zij moorden op de weg naar Sichem, degenen, die om te aanbidden naar Jeruzalem togen, want Sichem lag die kant uit. Of: Op de weg naar Sichem betekent, naar sommiger gevoelen, op dezelfde wijze als hun vader Levi met Simeon, zijn broeder, die de mannen van Sichem om het leven brachten, Genesis 34, door list en bedrog. Anderen verstaan het weer zoo: zij verderven de zielen door ze in de zonde te verstrikken.

Ten vierde: zij deden het oogluikend. Zij doen schandelijke daden. Het woord beduidt zulke goddeloosheid als met overleg geschiedt of met een boos voornemen. Hoe meer overleg er in de zonde is, zoveel erger.

c. Zie eens naar de massa van het volk, let op het ganse huis Israëls zij zijn allen gelijk, vers 10 :Ik zie een afschuwelijke zaak in het huis Israëls, al wordt het nog zo behendig aangelegd, God ontdekt het en zal het openbaren, en wie kan loochenen wat God zelf zegt, gezien te hebben? Aldaar is Efraïms hoererij! beide geestelijke en lichamelijke hoererij, ze is te openbaar om geloochend te worden. Zie, de zonde van de zondaars, vooral zondaars van het huis Israëls, is erg genoeg om te doen sidderen, het is een vreselijk ding, het is ontzettend, het is genoeg om iemand de schaamteblos op de kaken te jagen, want daardoor is Israël verontreinigd en in Gods oog verachtelijk geworden.

d. Let op Juda, en gij zult het vinden, de zonde van Israël delen ze vers 11 :Ook heeft hij U, o Juda, een oogst gezet, het gaat u evenzeer als Efraïm aan, ook gij zijt rijp voor het verderf, en de tijd, de gezette tijd, van het verderf haast, gij hebt ongerechtigheid gezaaid en goddeloosheid gestrooid, gij zult hetzelve oogsten. Het algemeen oordeel wordt vergeleken bij een oogst, Mattheus 13:39 en dat zijn bijzondere oogsten ook, Joël 3:13, Openbaring 14:15. Ik heb een tijd gesteld om u ter verantwoording te roepen, als Ik de gevangenen van Mijn volk weerbracht, dit is: wanneer die gevangenen uit Juda, die genomen waren door de mannen van Israël, weer vrijgelaten werden, op bevel Gods door de mond van de profeet Oded, 2 Kronieken 28:8-15. Wanneer God hen toen ter tijd spaarde, zette Hij Juda een oogst, dit is Hij bewaarde ze voor een andere tijd om met hen af te rekenen. Zie, bevrijding van tegenwoordige oordelen is, wanneer er geen goed gebruik van gemaakt wordt, een bewaren voor zwaardere oordelen.

HOOFDSTUK 7

1 Terwijl Ik Israel genees, zo wordt Efraims ongerechtigheid ontdekt, mitsgaders de boosheden van Samaria; want zij werken valsheid; en de dief gaat er in, de bende der straatschenders stroopt daar buiten.
2 En zij zeggen niet in hun hart, dat Ik al hunner boosheid gedachtig ben; nu omsingelen hen hun handelingen, zij zijn voor Mijn aangezicht.
3 Zij verblijden den koning met hun boosheid, en de vorsten met hun leugenen.
4 Zij bedrijven al te zamen overspel, zij zijn gelijk een bakoven, die heet gemaakt is van den bakker; die ophoudt van wakker te zijn, nadat hij het deeg heeft gekneed, totdat het doorgezuurd zij.
5 Het is de dag onzes konings; de vorsten maken hem krank door verhitting van den wijn; hij strekt zijn hand voort met de spotters.
6 Want zij voeren hun hart aan, als een bakoven, tot hun lagen; hunlieder bakker slaapt den gansen nacht; 's morgens brandt hij als een vlammend vuur.
7 Zij zijn allen te zamen verhit als een bakoven, en zij verteren hun rechters; al hun koningen vallen; er is niemand onder hen, die tot Mij roept.
8 Efraim, die verwart zich met de volken; Efraim is een koek, die niet is omgekeerd;
9 Vreemden verteren zijn kracht, en hij merkt het niet; ook is de grauwigheid op hem verspreid, en hij merkt het niet.
10 Dies zal de hovaardij van Israel in zijn aangezicht getuigen; dewijl zij zich niet bekeren tot den HEERE, hun God, noch Hem zoeken in alle deze.
11 Want Efraim is als een botte duif, zonder hart; zij roepen Egypte aan, zij gaan henen tot Assur.
12 Wanneer zij zullen henengaan, zal Ik Mijn net over hen uitspreiden, Ik zal ze als vogelen des hemels doen nederdalen. Ik zal ze tuchtigen, gelijk gehoord is in hun vergadering.
13 Wee hen, want zij zijn van Mij afgezworven; verstoring over hen, want zij hebben tegen Mij overtreden! Ik zou hen wel verlossen, maar zij spreken leugenen tegen Mij.
14 Zij roepen ook niet tot Mij met hun hart, wanneer zij huilen op hun legers; om koren en most verzamelen zij zich, maar zij wederstreven tegen Mij.
15 Ik heb hen wel getuchtigd, en hunlieder armen gesterkt; maar zij denken kwaad tegen Mij.
16 Zij keren zich, maar niet tot den Allerhoogste, zij zijn als een bedriegelijke boog; hun vorsten vallen door het zwaard; vanwege de gramschap hunner tong; dit is hunlieder bespotting in Egypteland.

In dit hoofdstuk hebben wij,

I. een algemene aanklacht tegen Israël voor die zware misdaden en ongerechtigheden, waardoor zij de gunsten Gods paal en perk hadden gesteld, vers 1,2.

II. een bijzondere aanklacht,

1. Tegen het hof, de koning, de prinsen en de rechters, vers 3-7.

2. Tegen het land: Efraïm wordt hier aangeklaagd, dat het zich naar de volken schikt, vers 8, dat het verstandeloos en dwaas handelt onder de oordelen Gods vers 9-11, dat het ondankbaar jegens God is voor Zijn barmhartigheden vers 13, onverbeterlijk onder Zijn oordelen, vers 14 God veracht vers 15 geveinsd in zijn beweren, dat het tot God wil terugkeren, vers 16. Het wordt bedreigd met strenge kastijding, die het zal vernederen, vers 12, en, zo dat niet baat, met algehele ondergang, vers 13. vooral hun prinsen. vers 16.

Hoséa 7:1-16

Sommigen nemen de laatste woorden van het vorige hoofdstuk om er dit mee te beginnen: "Als Ik de gevangenen van Mijn volk weerbracht of wilde terugbrengen, toen Ik op het punt stond in een weg van genade tot hen te komen, terwijl Ik Israël wilde genezen, zo werd Efraïms ongerechtigheid ontdekt (die van het gewone volk), mitsgaders de boosheden van Samaria (van het hof en de hoofdstad)". In deze verzen kunnen wij opmerken:

I. Een algemeen denkbeeld van de toenmalige toestand van Israël, vers 1, 2. Zie, hoe het er toen mee geschapen stond.

1. God had in Zijn genade bedoeld, Israël wel te doen: Ik genees Israël. Israël was gewond en ziek, zijn krankheid was gevaarlijk en boosaardig, waarschijnlijk dodelijk, Jesaja 1:6. Maar God bood aan, zijn Heelmeester te zijn, op Zich te nemen. Er was voldoende balsem in Gilead om de gezondheid van de dochter van Zijn volk te herstellen. Haar geval was ernstig. maar niet hopeloos, ja, hoopvol, want God wilde Israël genezen.

a. Hij wilde het hervormen, wilde het scheiden voor zijn zonden, wilde de verdorvenheid wegnemen, door Zijn wet en Zijn profeten.

b. Hij wilde het uit al zijn benauwdheden verlossen en vrede en voorspoed herstellen. Verscheidene pogingen tot herstel waren aangewend, en soms scheen het, of er beterschap intrad, maar zijn eigen dwaasheid deed hem weer instorten. Zie, zo zondige, ellendige zielen niet geholpen en genezen worden, maar in hun zonde en ellende omkomen, kunnen zij Gode nimmer daarvan de schuld geven, want Hij kon en wilde hen genezen, Hij heeft aangeboden alles goed te maken. En er zijn enkele bijzondere redenen, waarom God Zijn gereedheid verkondigt om een vervallen kerk en natie te genezen, Hij geeft nu en dan een hoopvolle crisis, die, zo er maar acht op wordt geslagen, zelfs als het geval hachelijk staat, voor de dood het leven kan schenken.

2. Zij stonden zichzelf in het licht en sloten hun eigen deur dicht. Wanneer God hen wilde genezen, en zij om hervorming en vrede riepen, dan werd hun ongerechtigheid ontdekt, die aan Gods gunst een einde en alle goed ongedaan maakte.

a. Wanneer hun ziekte onderzocht werd, om genezing te kunnen bewerken, dan werd de boosheid, die verborgen of vergoelijkt was, voor de dag gebracht. Niet, dat die ooit voor Gods oog verborgen was geweest, maar God spreekt hier naar menselijke wijze, gelijk een wondheler, die de wond peilt om ze te kunnen helen. Als die vindt, dat de levensdelen zijn aangetast, en de wond ongeneeslijk is, dan gaat hij niet verder en beproeft het onmogelijke niet. Zo wordt hier gezegd, dat God nederkwam om Israëls geval te bezien, Genesis 18:21, met vriendelijke bedoelingen jegens hen, en dan vond Hij hun goddeloosheid zeer groot en hen daarin zo verhard, zo onbeschaamd en onboetvaardig, dat Hij hun geen gunst bewijzen kon. Zie, zondaars worden niet genezen, als zij zich niet willen laten genezen. Christus wilde ze bijeenvergaderen, maar zij wilden niet.

b. Wanneer sommige pogingen gedaan werden om hen te hervormen en te helen, dan brak de goddeloosheid uit, die tot dusver ingebonden en enigermate beteugeld was, en uit Gods bemoeienis om hen te genezen namen zij aanleiding. ons Hem nog meer tot toorn te verwekken. Als er beproefd werd, reformaties in te voeren, dan werd de ondeugd woester,

onbeschaamder, en zwol aan als een rivier, die afgedamd is. Als ze voorspoed hadden, dan nam hun trek, hun losbandigheid, hun gereedheid toe, en hield de voortgang van de genezing tegen. Zie, het is de zonde, die goede dingen van ons afkeert, wanneer ze tot ons komen, het is de dwaasheid en de ondergang van de menigte, dat, wanneer God haar wel wil doen zij zich zelf kwaad bereidt. En welk kwaad bereidde zij zichzelf? In een woord: zij werken valsheid, zij aanbidden afgoden, (gelijk enkelen lezen), bedreigen elkander (volgens anderen), of liever: zij trachten God te misleiden in hun belijdenis van berouw en bekering. Zij zeggen: "Dat zij begeren, door Hem genezen te worden en daarom gewillig zijn, zich onder Zijn heerschappij te stellen, maar zij liegen Hem met hun mond en vleien Hem met hun tong.

3. Een practisch ongeloof ten opzichte van Gods alwetendheid en wereldbestuur was de grond van al hun goddeloosheid, vers 2. "Zij zeggen niet in hun hart, zij erkennen het niet voor zichzelf, bedenken het nooit, dat Ik al hun boosheid gedachtig ben". Alsof God niet kon zien, Hij, die het oog formeert, of geen aandacht heeft, Hij, wiens naam IJveraar is, of het vergeten had, Hij, die eeuwig is en nimmer onopmerkzaam kan zijn, of het hun niet toerekent, Hij, die de Rechter is van hemel en aarde. Dat is des zondaars godloochening, het is zo goed als te zeggen, dat er geen God is, wanneer men beweerd, dat Hij of onwetend of vergeetachtig is, en dat er niemand bestaat, die op deze aarde vonnis geeft, niemand, die gedenkt wat de mensen doen en daarover oordeelt. Dat is grote hoon jegens God, en een verderfelijke zelfmisleiding. Zij zeggen: De Here ziet het niet, Psalm 94:7. Zij kunnen weten dat God al hun werken gedenkt, het is hun menigmaal gezegd. Wanneer gij hun vraagt, kunnen ze het niet ontkennen, maar toch bedenken ze het niet. Zij denken er niet aan ter rechter tijd, met toepassing op zichzelf en op hun handelingen, anders zouden zij niet willen en niet kunnen doen wat ze nu doen. Maar de tijd zal komen, dat zij, die zich aldus misleiden, ontgoocheld worden. Nu omsingelen hen hun handelingen, dat is: ten laatste bereikt hun goddeloosheid zulk een hoogte, dat ze naar alle zijden zichtbaar wordt. Al hun buren zien, hoe slecht ze zijn, en kunnen ze dan denken dat God het niet ziet? Of liever: "De straf voor hun daden omringt her, van alle kanten, zij worden omgeven en in de engte gedreven door rampen, zodat ze nergens ontwijken kunnen, daardoor wordt openbaar, dat de zonden, waarvoor zij lijden, voor Mijn aangezicht zijn, niet alleen heb Ik ze gezien, maar Ik heb er ook een mishagen aan." Want zolang God ze niet door vergiffenis achter Zijn rug heeft geworpen, staan zij voor Zijn aangezicht. Zie, vroeger of later zal God degenen, die er nu niet aan denken, overtuigen, dat Hij al hun werken gedenkt

4. God was begonnen, door Zijn oordelen met hen te twisten, als een waarschuwing voor wat verder komen zou. De dief gaat er in, de bende van de straatschenders stroopt daarbuiten. Sommigen zien hierin een bewijs van hun goddeloosheid, dat zij elkander bestalen en beroofden. "Nec hospes az hospite tutus", De gastheer en de gast vrezen elkander. Het schijnt eerder een straf voor hun zonde te zijn, geheime dieven maakten iedere plaats onveilig, huizen en winkels en zakken werden beroofd, en een bende straatschenders, vreemde indringers stroopten daarbuiten, met open geweld. Zo ver was Israël nog van genezing verwijderd, dat er iedere dag nieuwe wonden bijkwamen. Alles een gevolg van zijn zonde en de straf daarvoor, dat zij God beroofd hadden, Jesaja 42:24, Maleachi 3:8, 11.

II. een bijzondere vermelding van de zonden van hof en vorsten, en die hen omringden, benevens de tekenen van Gods ongenoegen, waaronder zij verkeerden.

1. Het behaagde koning en vorsten, de goddeloosheid en heiligschennis van hun onderdanen te zien, en deze werden daardoor te stouter in hun ongerechtigheid, vers 3. Zij verblijden de koning met hun boosheid en de vorsten met hun leugens. Het beviel hun, dat het volk zich naar

hun goddeloze wet en voorbeeld richtte, hun boosheid en zedeloosheid navolgde, en hen in hun goddeloze handelingen toejuichte. Toen Herodes zag, dat zijn vervolgen de Joden welbehagelijk was, voer hij voort, des te meer zal het volk voortvaren, als het ziet, dat het de vorst welbehagelijk is, Handelingen 12:3. In het bijzonder verblijden zij de vorsten met hun leugens, met de leugenachtige vleierij, waarmede het de gunstelingen van de vorst zocht te winnen, en de laster en valsheid, waarmede het degenen vervolgde, die in ‘s vorsten gunst niet deelden. Zij, die zich vermaken met laster en verdichtselen, vinden altijd lieden gereed om hun een aandachtig oor te lenen Spreuk. 29:12. Een heerser, die op leugentaal acht geeft, al zijn dienaars zijn goddeloos.

2. Dronkenschap en uitspatting waren aan het hof alledaagse dingen, vers 5. Het is de dag van onze Koning, een vrolijke dag, zijn geboortedag of die van zijn kroning, die men naar alle waarschijnlijkheid vierde. Wellicht ook was het de dag van zijn troonsbestijging, die daarom zijn dag genoemd wordt. Op die dag dronken de vorsten op ‘s Konings gezondheid en maakten hem krank door verhitting van de wijn. Mogelijk was het ‘s konings gewoonte niet, overmatig te drinken, maar op zo’n hoge feestdag werd hij megenomen door de sluwheid van de vorsten, verlokt door de wijn, het vrolijk gezelschap en de toasten. Zo weinig was hij er aan gewoon, dat hij er ziek van werd. Terecht wordt het als een misdaad aangerekend, als een "crimen laesae majestatis", hoogverraad, dat zij de koning dus overhaalden en hem ziek maakten. Het zou ook geen verontschuldiging zijn, dat het op de dag des konings geschiedde, het maakte hun misdaad juist erger, dat zij, onder de schijn van hem te eren, hem zo diep verlaagden. Als het een hoon en belediging is, een gewoon mens dronken te maken, en daarover een "wee u" uitgesproken wordt, Habakuk 2:15 hoe veel te meer een gekroond hoofd, want hoe hoger iemands waardigheid, zoveel groter smaad, dronken te zijn. Het komt de koningen niet toe, o Lemuel! het komt de koningen niet toe, wijn te drinken, Spreuk. 31:4, 5. Zie, welk een ellende dronkenschap over een mens, een koning brengt.

a. In zijn gezondheid: het maakt hem ziek. Het is van de natuur geweld aandoen, vreemd is het, dat die bekoring mensen, anders verstandig genoeg, kan verlokken tot hetgeen God vertoornt, hun eigen geestelijk en eeuwig welzijn verstoort en hun eigen lichaam in de war stuurt.

b. In zijn eer, want wanneer hij dronken is, sterkt hij zijn hart voort met de spotters, hij, wie het bestuur van een koninkrijk toevertrouwd is, verliest het bestuur over zichzelf en doet hem vergeten,

A. De waardigheid van een koning, zodat hij zich met speellieden en narren en schandelijk gezelschap gemeenzaam maakt.

B. De plicht van een koning, zodat hij zich vergezelschapt met godloochenaars en spotters met de godsdienst, wie hij het stilzwijgen moest opleggen en leren, zich te schamen. Hij zit in het gestoelte van de spotters, dergenen, die het diepste in goddeloosheid gezonken zijn. Hij vermengt zich met hen, zegt wat zij zeggen, doet wat zij doen, oefent zijn macht uit en strekt zijn hand voort, de hand van zijn regering, in gemeenschap met dezulken. Goedheid en goede mensen zijn vaak een snarenspel dergenen, die sterken drank drinken, Psalm 69:12, 35:16, maar wee u, land! welks koning zulk een kind is, dat hij zijn hand voortstrekt met de spotters, Psalm 10:16.

3. Overspel en onreinheid heersten onder de hovelingen. Hiervan wordt in vers 4, 6, 7 gesproken, de aanklacht van dronkenschap is in het midden daarvan geplaatst, want wijn is olie

voor het vuur van de lust, Spreuk. 23:33. Wie verhit worden met vleselijke lust, zijn de overspelers, vers 4. Zij worden hier en elders vergeleken met een oven, door de bakker heet gestookt, vers 4 :Zij zijn gelijk een bakoven, die heet gemaakt is van de bakker, zij voeren hun hart aan als enen bakoven, vers 6, zij zijn tezamen verhit als een bakoven, vers 7. Zie,

A. Een onrein hart is gelijk een heetgestookte oven, en onreine lusten en genegenheden zijn gelijk de brandstof, die die heet maakt. Het is een inwendig vuur, dat zijn eigen warmte onderhoudt, zo werden hoereerders en overspelers verhit in hun lust, naar Romeinen 1:27 zegt. De hitte van de oven is een grote hitte, vooral zoals ze hier beschreven wordt. Wie stookt, wakkert het vuur aan en houdt niet op te porren, totdat het brood gereed is om erin geschoven te worden, gekneed en gerezen. Dit alles beduidt, dat zij gelijk zijn aan een oven, wanneer die op zijn heetst is, ja, wanneer die te heet is voor de bakker (zo vertaalt de geleerde Dr. Pocock), wanneer hij heter is dan hij moet zijn, zodat de stoker zijn werk staakt, terwijl het brood nog gekneed wordt en gist opdat de hitte wat mag verminderen. Zo verhit zijn de lusten van een onrein hart.

B. De onreine wacht op een gelegenheid om zijn goddeloze begeerte te voldoen, zijn hart gereed gemaakt hebbende als een oven, hij ligt op de loer om zijn prooi te grijpen. Ook neemt het oog van de overspelers de schemering waar, Job 24:15. Hunlieder bakker slaapt de gansen nacht, ‘s morgens brandt hij als een vlammend vuur. Gelijk de bakker, die zijn vuur in de oven heeft aangemaakt en voldoende brandstof erbij gelegd, naar bed gaat en ‘s morgens zijn oven behoorlijk heet vindt, gereed voor gebruik, zo doen deze goddeloze lieden, wanneer zij een goddeloze samenzwering hebben gemaakt en een plan gevormd om hun gierige, eerzuchtige, wraakgierige en onreine lusten te voldoen. Zij maken hun harten zo verhit voor het te bedrijven kwaad, dat, al temperen ze ook een weinig, het vuur van hun verdorven genegenheden toch nog van binnen gloeit, en bij de eerste de beste gelegenheid breken hun begeerten in openlijke daden uit, gelijk een vuur vlammen spuwt, zodra het lucht krijgt. Zo zijn zij allen tezamen verhit als een bakoven.

Merk op, lust in het hart is gelijk vuur in een oven, verhit het, maar de dag komt, dat degenen, die zich dus met hun lage begeerlijkheden tot een vurige oven maken, zo dat vuur niet door goddelijke genade wordt geblust worden zullen als een vurige oven van goddelijke wraak, Psalm 21:9, wanneer de dag komt, brandende als een oven, Maleachi 4:1.

4. Zij weerstaan de rechte wijze van reformatie en herstel. Zij verteren hun rechters, die weinige goede rechters, die zich onder hen bevinden, die dat boze vuur zouden willen uitblussen. Zij werden hun gram en verdroegen niet, dat recht gedaan werd. Zij waren gereed hen te stenigen en deden dat reeds. Of, zoals sommigen denken, zij verwekten God tot toorn, die hem de zegen van hun rechtspleging ontnam en alles in verwarring bracht. Al hun koningen vallen, de een na de ander, en hun gezinnen met hen, waardoor het koninkrijk zijn vastigheid verloor en verteerd werd door partijen, waaraan bloedvergieten niet ontbrak. Er waren verhitte harten onder hen, zij waren heet als een oven van onderlinge woede en boosaardigheid, en dat veroorzaakte het verteren van hun rechters en de val van hun koningen. Om de overtreding des lands zijn deszelfs vorsten vele, Spreuk. 28:2. Maar te midden van al die onlusten en wanorde is er niemand onder hen, die tot God roept, vers 7 die ziet, dat Zijn hand tegen hen uitgestrekt is in Zijn oordelen, of tracht, die slagen te ontgaan. Niemand, of zo goed als niemand, die zich opwekt, dat hij God aangrijpe, Jesaja 64:7. Zie, zij zijn niet alleen verhit in de zonde, maar ook verhard, die zonder gebed voortleven, zelfs wanneer zij in moeite en ellende verkeren.

Nadat wij gezien hebben, hoe goddeloos en verdorven het hof was, gaan wij nu onderzoeken hoe het met het volk gesteld was, maar dat vinden wij niet beter. Geen wonder ook dat de ontzettende krankheid van het hoofd het gehele lichaam aangetast had, zodat er niets geheel aan was. De ongerechtigheid van Efraïm is ontdekt, evenzeer als de zonde van Samaria, die van het volk zowel als die van de vorst, waarvan hier verscheidene bewijzen gegeven worden.

I. Zij waren niet bijzonder geneigd, God alleen te dienen, gelijk betamelijk was, vers 8.

1. Zij onderscheidden zich niet van de heidenen, ofschoon God ze wel van deze onderscheiden had. Efraïm verwart zich met de volken, dit is vermengt zich met hen, verbindt zich en verliest zijn eigen plaats onder hen. God had gezegd: "Dit volk zal leven", maar zij vermengden zich met de heidenen en leerden derzelver werken, Psalm 106:35. Zij gingen op en neer te midden van de heidenen, om van hen hulp te begeren tegen anderen (gelijk enkelen lezen), terwijl zij, zo ze zich aan God gehouden hadden, geen vreemde hulp hadden nodig gehad.

2. Zij waren niet onverdeeld voor God. Efraïm is een koek, die niet omgekeerd is, aan de ene zijde gebrand en aan de andere nog rauw, aan geen van beide zijden eetbaar. Als in Achabs tijd hinkten zij op twee gedachten, tussen Baäl en God. Soms vol ijver voor God, dan weer warm voor Baäl. Zie, het is droevig te bedenken, hoevelen er zijn, die op hun manier hun godsdienst belijden, maar leven van tegenspraak en tegenstrijdigheden, als een koek, die niet omgekeerd is, een bestendig weifelen, van het ene uiterste naar het andere overhellend.

II. Zij waren wonder ongevoelig voor Gods oordelen, die over hen kwamen en hun ondergang deden verwachten, vers 9.

Merk op

1. In welke toestand zij verkeerden. God was tegen hen in Zijn oordelen, als een mot, en als verrotting, stil en langzaam gingen zij de ondergang van hun rijk tegemoet. Ten dele door invallen van vreemden: Vreemden verteren zijn kracht en eten hem op. Zij hebben zijn welvaart en schatten verkwist, zijn getal doen verminderen en de vruchten van de aarde verteerd. Sommigen verteerden hem in open strijd, als, 2 Koningen 13:7, toen de koning van Syrië hen dorsende gemaakt had als stof, anderen door voorgewende verdragen van vrede en vriendschap, waardoor die hun schatten verslonden en hen duur lieten betalen voor wat hun toch geen goed deed, 2 Koningen 16:9. Dit won Efraïm door zich met de volken te verwarren en toe te laten, die zich met hem vermengden, die volken verteerden datgene, waarvan Efraïm steun verwachtte. Zie, zij, die God niet tot hun sterkte maken, zullen door vreemdelingen verteerd worden. Ten dele werden zij ten ondergang gevoerd door hun eigen wanbeheer: Ook is de grauwigheid op hem verspreid (gesprenkeld, gelijk het woord letterlijk luidt), dat is: de droeve kentekenen van afnemende kracht, van verandering en nabijzijnde verdwijning, de gevolgen van moeite en verdriet. "Cura facit canos", zorg maakt grijs. De amandelboom bloeit nog niet, maar zijn kleur verandert, wat luide verkondigt dat de kwade dagen komen en de jaren naderen, van dewelke gij zeggen zult: Ik heb geen lust in dezelve, Prediker 12:1.

2. Zij gaven op Zijn waarschuwingen geen acht. Hij merkt het niet, hij bespeurt niet, dat de hand Gods tegen hem is opgeheven. Hij wil niet zien, Jesaja 26:11. Hij weet niet, hoe nabij zijn ondergang is en doet helemaal niets om die te keren. Zie, onopmerkzaamheid onder lichtere oordelen is de voorbode van zwaarder.

III. Zij gingen goddeloos voort op hun boze wegen en lieten zich door bestraffingen niet terechtwijzen vers 10. Dies zal de hovaardij van Israël in zijn aangezicht getuigen, gelijk ze vroeger gedaan had, vers 5. Onder vernederende ervaringen werd hun hart niet verootmoedigd en hun lust bleef ongebreideld, het was doordat zij hun neus omhoogstaken, dat is door hun hoogmoed, dat zij niet onderzochten wat God met Zijn oordelen te zeggen had, Psalm 10:4. Zij keren niet, door berouw en bekering tot de Heere hun God terug, en zoeken Hem niet in geloof en gebed. Al lijden zij voor hun afdwalen, al kan het hun nimmer welgaan, totdat zij tot Hem weerkeren, en al hebben zij tevergeefs bij anderen hulp gezocht, toch denken zij er niet aan, zich tot God te wenden.

IV. Zij waren verward in hun raad en beproefden verkeerde middelen, wanneer zij in ellende verkeerden, vers 11, 12. Efraïm is als een botte duif, zonder hart. Oprecht, argeloos te zijn als een duif, zonder boosheid, zonder iemand leed te doen, is voortreffelijk maar bot te zijn als een duif, zonder hart, die niet weet zich te verdedigen of voor eigen veiligheid te zorgen, is een schande.

1. De botheid van de duif is,

a. Dat zij het verlies van haar geroofde jongen niet betreurt, maar haar nest in precies dezelfde plaats weer maakt. Het volk is reeds weggevoerd, maar zij nemen het niet ter harte, zij gaan voort, vriendschap te verwachten van degenen, die hen zo wreed hebben behandeld.

b. Dat zij zich gemakkelijk laat verschalken met het net, geen hart heeft geen verstand om het gevaar te onderscheiden, zoals vele andere vogels, Spreuk. 1:17. Een vogel haast zich tot de strik, en weet niet, dat deze tegen zijn leven is, Spreuk. 7:23. zo werden zij tot verbonden met naburige volken overgehaald, die hun verderf bleken.

c. Dat zij, als ze verschrikt wordt, de moed niet heeft in de duiventil te blijven, waar ze veilig zou zijn, en onder zorgvuldige bescherming van haar meester, maar er uit fladdert en dwarrelt, en zoekt eerst hier, dan daar rust. Zo stelt ze zich hoe langer hoe meer bloot, en zo deed dat volk ook, wanneer zij in ellende verkeerde: het zocht God niet, vloog niet als duiven tot haar vensters, Jesaja 60:8, waar ze veilig waren tegen alle roofvogels, die op haar mochten komen aanvliegen. zo onttrok het volk zich aan Gods bescherming en riep tot Egypte om hulp, en haastte zich naar Assyrië, om van daar steun te verlangen, in plaats van met berouw en gebed tot God te vluchten, waar het gewisselijk hulp zou gevonden hebben. Zie, het is dom en verstandeloos, als degenen, die een God in de hemel hebben, op schepselen gaan vertrouwen en daarvan de steun verwachten die Hij alleen geven kan. Wie zo doen, zijn een onverstandig volk, zij zijn zonder hart. Zie nu,

2. Wat er van deze botte duif wordt, vers 12. Wanneer zij zullen heengaan, zal Ik Mijn net over hen uitspreiden. Henengaan, naar Egypte of Assyrië. Zie, degenen, die zich niet op de barmhartigheid Gods verlaten, moeten verwachten, door Zijn gerechtigheid achterhaald te worden. Hier,

a. Worden zij gevangen: Ik zal Mijn net over hen uitspreiden, hen in moeilijkheden brengen, opdat zij hun eigen dwaasheid zien en aan terugkeren denken mogen. Zie, het is heel gewoon, dat zij, die van God afdwalen, netten vinden waar zij beschutting verwachten.

b. Zij worden vernederd: zij stijgen opwaarts, trots op hun buitenlandse verbonden en daarop vertrouwende, maar Ik zal ze, hoe hoog ze ook vliegen, als vogelen des hemels doen nederdalen, zodat ze onder schot komen. Zie, God kan en zal ze, al verhieven zij zich gelijk de arend, van daar nederstoten, Obadja 1:3-4.

c. Zij zullen om hun dwaasheid lijden. Ik zal ze tuchtigen. Zie, de teleurstelling, die ons het schepsel bereidt, waarop wij ons betrouwen zetten, is een noodzakelijke tuchtiging of kastijding, opdat wij leren, op een andere tijd wijzer te zijn.

d. In dit alles wordt de Schrift vervuld. Het is gelijk gehoord is in hun vergadering. Menigmaal is hun door het woord Gods in hun godsdienstige samenkomsten gemeld, gelezen, gepredikt, toegezongen, dat des mensen hulp ijdelheid is dat er geen hulp is bij des mensen kind. Zij hebben door de wet en door de profeten beide vernomen, welke oordelen God om hun goddeloosheid over hen brengen zou, en gelijk zij gehoord hebben, zullen ze nu zien, zullen ze nu voelen. Zie, het is van belang voor ons, naar Gods Woord te luisteren, dat wij gedurig in de gemeentelijke samenkomsten horen, en er ons door te laten gezeggen. Want, wij moeten er of door geleid, of door geoordeeld worden. Het zal God rechtvaardigen in de verdoemenis van de zondaars en dit oordeel verzwaren, dat ze er in het openbaar voor gewaarschuwd zijn, in de onderlinge bijeenkomsten hebben zij het menigmaal gehoord, maar geen acht op geslagen. Mijn zoon, gedenk, dat het u bij uw leven was aangezegd, dat dit komen zou, nu ziet gij, dat die woorden niet ijdel geweest zijn, Zacheria 1:6.

V. Zij verlieten God en rebelleerden tegen Hem, ondanks de verschillende middelen, die Hij heeft aangewend om hen in het verbond te houden, vers 13-15.

Merk hier op

1. Hoe vriendelijk en teer God met hen heeft gehandeld, als een genadevol vorst jegens een hem dierbaar volk, welks voorspoed hem ter harte gaat. Hij zou ze wel verlossen, vers 13, Hij had ze eerst uit Egypteland uitgevoerd en sinds uit tal van bezwaren gered. Hij had hunlieder armen gesterkt, vers 15. Toen hun kracht verzwakt was, als van een gebroken of ontwrichte arm, had God die weer gezet, verbonden gelijk een wondheler doet, om genezing te bewerken. God had Israël de overwinning gegeven over de Syriërs, 2 Koningen 13:16, 17, had de landpale van Israël weergebracht, 2 Koningen 14:25, 26, had hen omgord met kracht ten strijde, 2 Samuel 22:40. Ofschoon Ik ze gekastijd heb (zo luidt de Eng. kanttekening), hen getuchtigd om hun overtredingen en dus onderricht, op andere tijden hun arm gesterkt en ze uitgeholpen, of schoon Ik zachte en harde middelen had gebruikt om ze terug te lokken, niets heeft gebaat, zij waren verhard tegen barmhartigheid en oordeel beide.

2. Hoe onbeschaamd zij zich jegens Hem hadden gedragen ondanks alles, dat hier beschreven staat tot overtuiging en verootmoediging van al degenen, die zich aan enigerlei goddeloosheid overgeven, opdat zij mogen inzien, hoe uitermate slecht en verachtelijk hun zonde is hoe God erover denkt, en hoe Hij ze haat.

a. Hij had ze tot Zich gelokt, een verbond met hen aangegaan, maar zij waren van Hem weggevlucht, alsof Hij hun een gevaarlijke vijand ware, Hij, die zich altijd hun trouwste Vriend had getoond. Zij waren van Hem afgedwaald als de botte duif van haar nest, want zij, die God verzaken, zullen nergens rust voor het hol van hun voet vinden, maar eindeloos ronddwalen.

Zij waren God ontvlucht, toen zij Zijn dienst vaarwel zeiden en het verbond met Hem verbraken.

b. Hij had hun wetten gegeven, die alle heilig, rechtvaardig en goed waren, waardoor Hij hen op de rechte weg wilde houden, maar zij hadden tegen Hem overtreden, zij hadden met een hoge hand en met stijve nek gezondigd, willens en verwaand (gelijk het woord betekent), zij waren door de omheining van de goddelijke wet gebroken en hadden het doel van de goddelijke liefde verijdeld.

c. Hij had hun Zijn waarheid bekend gemaakt en alle mogelijke bewijzen van oprechtheid en goedwilligheid gegeven, maar zij hadden leugens tegen Hem gesproken. Zij hadden Hem met valse goden gehoond, Zijn voorzienigheid en macht geloochend en zo de Heere tot een leugenaar gemaakt, Jeremia 5:12. Zij hadden de boodschappen, hun door Zijn profeten gezonden, verworpen, en gemeend, dat zij vrede zouden hebben al bleven ze in de zonde wandelen, in lijnrechte tegenspraak met wat Hij had gezegd. In hun huichelachtige belijdenis en schijn van godsvrucht en beloften van verbetering, hadden ze tegen de Heere gelogen.

d. Hij was hun rechtmatige Heere en Koning, die altijd in Jacob met billijkheid had geregeerd en het algemeen welzijn bevorderd, en toch hadden zij Hem weerstreefd, vers 14. Niet alleen hadden zij zich van Hem afgekeerd, maar de wapenen zelf tegen Hem opgenomen, en zouden Hem afgezet hebben als dat in hun macht had gestaan.

e. Hij bedoelde hun geluk, maar zij dachten kwaad tegen Hem vers 15. De zonde is een lelijk iets, het is kwaad tegen God, want het is verraad jegens Zijn kroon en waardigheid. Niet dat zondaars iets vermogen om hun Schepper kwaad te doen (gelijk één van de ouden bij deze woorden opgemerkt heeft), maar zij doen wat zij kunnen. En dat is te erger, daar het niet als bij vergissing of onoplettendheid geschiedt, maar opzettelijk, na overleg. De Joden hebben een gezegde, dat Dr. Pocock hier aanhaalt: De gedachte van de overtreding is erger dan de overtreding zelf. Het plan kwaad te doen, is kwaaddoen in Gods oog. De koning te willen vermoorden wordt door de Engelse wet verraad genoemd. Zij, die boze dingen bedenken, al blijken het ook ijdele gedachten te zijn, Psalm 2:1, zullen daarvan rekenschap hebben af te leggen.

3. Hoe zij daarvoor gestraft zullen worden vers 13. Wee hen, want zij zijn van Mij afgezworven. Zie, hun, die van God afzwerven, worden weeën nagezonden, en zij bevinden zich ongetwijfeld in een toestand van weedom. De toorn Gods wordt van de hemel over hen geopenbaard, het Woord Gods zegt: wee hen! En let op wat onmiddellijk volgt: Verstoring over hen! Zie, het wee van Gods woord heeft wezenlijke betekenis, verwoesting volgt daarop. De oordelen van Zijn hand zullen de oordelen Zijns monds bevestigen. Zij, die Hij vloekt en tot wie Hij zegt: Wee U! zijn gevloekt, en wee treft hen.

Vl. Hun vertoon van ootmoed en bekering was slechts vertoon, niets dan bespotting van God.

1. Zij veinsden vroomheid, maar die was niet oprecht, vers 14. Toen de hand des Heeren tegen hen was uitgegaan, hadden zij zo iets gedaan als zich tot Hem wenden. Als Hij hen doodde, zo vroegen zij naar Hem. Heere, in benauwdheid hebben zij U bezocht. Maar het was alles gehuicheld.

a. Wanneer zij persoonlijk in moeite verkeerden, en God in het geheim aanriepen, waren zij daarin niet oprecht: Zij roepen ook niet tot Mij met hun hart, wanneer zij huilen op hun legers. Wanneer zij gestraft worden met smart op hun leger en de sterke menigte van hun beenderen met hevige pijn, misschien krank van de wonden, op het slagveld bekomen, dan riepen zij en zuchtten en klaagden met een innerlijke vroomheid, en wellicht gebruikten zij daarbij goede woorden passend voor de omstandigheden, waarin zij waren. Zij schreeuwden: God, help ons! Heere zie ons aan. Maar zij riepen niet met hun hart, en daarom sloeg God er geen acht op. Van Mozes wordt gezegd, dat hij tot de Heere riep toen hij geen woord sprak, alleen zijn hart bad met aandrang en geloof, Exodus 14:15. Zij maakten veel drukte en zeiden veel, maar toch riepen zij niet tot God, omdat hun hart niet recht was voor Hem, zij zich niet onderwierpen aan Zijn wil, niet bereid Hem te eren, niet genegen tot Zijn dienst. Bidden is de ziel tot God opheffen, dit is hoofdzaak van het gebed. Ontbreekt dit, dan zijn woorden, hoe schoon ook gekozen, niets dan wind, maar ontbreekt dit niet, dan is het een aangenaam gebed, al kan de zuchting niet worden uitgesproken. Zie zij bidden in het geheel niet tot God, die niet in de geest bidden. Ja, God is zo verre van hun gebed aan te nemen, dat Hij het huilen noemt. Sommigen menen, dat dit op de drukte van hun gebed ziet (zij riepen tot God gelijk de Baälspriesters, toen zij meenden, dat hun god sliep), of op de woeste, wilde hartstochtelijkheid, die hun gebed vergezelde, zij knorden tegen de Heer en huilden onder de zweep, maar letten niet op de hand, die tuchtigde of het wil zeggen, dat hun huichelachtige gebeden Gode zo weinig behaagden, dat ze Hem veeleer hinderde, Hij rookte tegen hun gebed. De gezangen des tempels zullen te die dage huilen, Amos 8:3. God zal zo weinig medelijden met hen hebben, dat Hij in hun verderf lachen zal, die zo dikwijls om Zijn gezag hadden gelachen.

b. Wanneer gemeenschappelijke nood hen trof, en zij samenkwamen tot gemeenschappelijk gebed om Gods gunst, dan was ook dat geveinsd. Zij kwamen samen om hun fatsoen omdat het zo hoorde, in tijden van algemene ellende eene heilige samenroeping uit te schrijven. Maar het was alleen ten einde om koren en most te bidden, dat zij samenkwamen, die dingen begeerden zij en vreesden, door ‘t uitblijven van de regen, ervan verstoken te zullen worden. Onder dat oordeel zuchtten zij. Zij baden niet om Gods genade noch om vergeving voor hun zonden noch om afwending van Zijn toorn, maar alleen dat Hij hun koren en most niet wilde wegnemen. Die vleselijk gezinde harten vragen in hun gebed tot God slechts om tijdelijke zegeningen, zij vrezen alleen tijdelijke oordelen, want van andere hebben zij geen besef.

2. Zij wendden bekering voor, maar eveneens zonder oprechtheid, vers 16. Hier is,

a. De zonde van Israël: Zij keren zich, dat is: zij maken een beweging als keerden zij zich om, zij beweren boete te doen en hun weg te beteren, maar er komt niets van, zij komen niet tot God terug noch gedenken des verbonds, waarom God zegt, Jeremia 4:1 :zo gij u bekeren zal! Israël, bekeer u tot Mij. Wend u niet alleen naar Mij heen, maar bekeer u tot Mij. Die veinzerij maakt hen tot een bedrieglijke boog, die er uitziet als ware hij geschikt om er mee te schieten, maar wanneer men hem zal gebruiken, dan breekt of de boog of het koord en de pijl, in plaats van weg te vliegen, valt neer aan de voeten van de schutters. zodanig waren hun pogingen tot berouw en bekering.

b. De zonden van de vorsten Israëls. Wat hun ten laste wordt gelegd, is de gramschap op hun tong, die met God en Zijn voorzienigheid twist en met alles wat hun wedervaart. Vorsten geloven, dat zij mogen zeggen wat zij willen, en dat het hun bijzonder recht is, te razen en te tieren, te vloeken en te spotten en te schelden naar welgevallen. Maar laat ze bedenken, dat er

een God boven hen staat, die hen voor de gramschap van hun tong ter verantwoording roept en hun tong zal hen doen aanstoten tegen zichzelf, Psalm 64:9.

c. De straf van Israël en van zijn vorsten voor hun zonde. Wat de vorsten aangaat, zij zullen vallen door het zwaard, òf van hun vijanden òf van hun eigen volk, de éne hier en de ander daardoor. Dit is hunlieder bespotting, waarom men de gek met hen zal steken, in Egypte, wanneer zij om hulp naar de Egyptenaars zullen uitzien vers 11. Hun zonde en straf maken hen tot een spot van allen rondom. Zie, degenen, die in hun doen jegens God verraderlijk en trouweloos zijn, en hartstochtelijk en harteloos jegens mensen, zullen terecht een bespotting van hun buren worden, want zij maken zich bespottelijk.

HOOFDSTUK 8

1 De bazuin aan uw mond; hij komt als een arend tegen het huis des HEEREN; omdat zij Mijn verbond hebben overtreden, en zijn tegen Mijn wet afvallig geworden.
2 Dan zullen zij tot Mij roepen: Mijn God! wij, Israel, kennen U.
3 Israel heeft het goede verstoten; de vijand zal hem vervolgen.
4 Zij hebben koningen gemaakt, maar niet uit Mij; zij hebben vorsten gesteld, maar Ik heb het niet gekend; van hun zilver en hun goud hebben zij voor zichzelven afgoden gemaakt, opdat zij uitgeroeid worden.
5 Uw kalf, o Samaria! heeft u verstoten; Mijn toorn is tegen hen ontstoken; hoe lang zullen zij de reinigheid niet verdragen?
6 Want dat is ook uit Israel; een werkmeester heeft het gemaakt, en het is geen God, maar het zal tot stukken worden, het kalf van Samaria.
7 Want zij hebben wind gezaaid, en zullen een wervelwind maaien; het zal geen staande koren hebben, het uitspruitsel zal geen meel maken; of het misschien maakte, vreemden zullen het verslinden.
8 Israel is verslonden; nu zijn zij onder de heidenen geworden, gelijk een vat, waar men geen lust toe heeft.
9 Want zij zijn opgetogen naar Assur, een woudezel, die alleen voor zichzelven is; die van Efraim hebben boelen om hoerenloon gehuurd.
10 Dewijl zij dan onder de heidenen boelen om hoerenloon gehuurd hebben, zo zal Ik die nu ook verzamelen; ja, zij hebben al een weinig begonnen, vanwege den last van den koning der vorsten.
11 Omdat Efraim de altaren vermenigvuldigd heeft tot zondigen, zo zijn hem de altaren geworden tot zondigen.
12 Ik schrijf hem de voortreffelijkheden Mijner wet voor; maar die zijn geacht als wat vreemds.
13 Aangaande de offeranden Mijner gaven, zij offeren vlees, en eten het, maar de HEERE heeft aan hen geen welgevallen. Nu zal Hij hunner ongerechtigheid gedenken, en hun zonden bezoeken; zij zullen weder in Egypte keren.
14 Want Israel heeft zijn Maker vergeten, en tempelen gebouwd, en Juda heeft vaste steden vermenigvuldigd; maar Ik zal een vuur zenden in zijn steden, dat zal haar paleizen verteren.

Evenals het vorige, bespreekt ook dit hoofdstuk en de zonde en de straf van Israël, bijna in ieder vers wordt van beide gewag gemaakt, terwijl alles daarop doelt, dat het volk tot bekering gebracht worde. Als zij de boze aard van hun zonde in derzelver beschrijving opmerkten, dan mochten zij overtuigd worden van de noodzakelijkheid van hun bekering van zo'n snode weg, en als zij in de voorspellingen van de treurige gevolgen die gevolgen zelf zagen naderen, dan was het tenslotte hun eigen belang, door boete en berouw die oordelen te ontgaan.

I. De zonde van Israël wordt blootgelegd,

1. In vele algemene trekken vers 1, 3, 12, 14.

2. In vele bijzondere gevallen, zij stelden koningen aan zonder God, vers 4, verkozen afgoden tegenover God, vers 4-6, 11, sloten verbonden met naburige natiën, vers 8-10.

3. Om dit nog erger te maken, bleven zij hun godsdienst en betrekking tot God belijden, vers 2, 13, 14.

II. Israëls straf wordt aangekondigd, als geëvenredigd aan hun zonde. God zou een vijand over hen brengen, vers 1,3. Al hun plannen zouden verijdeld worden, vers 7. Hun vertrouwen zowel op hun afgoden als op hun buitenlandse bondgenoten zou hen teleurstellen, vers 6, 8, 10. Hun kracht binnenslands zou falen, vers 14. Met hun slachtoffers zou geen rekening gehouden worden, en om hun zonde zou met hen afgerekend worden, vers 13.

Hoséa 8:1-14

De bestraffing en bedreigingen worden hier ingeleid met een bevel aan de profeet om de bazuin aan zijn mond te zetten, vers 1, dus een plechtige vergadering samen te roepen, opdat iedereen aandacht schenken zou aan hetgeen hij had te verkondigen en zich zou laten waarschuwen. Hij moest alarm blazen, moest in Gods naam de oorlog verklaren aan dit weerspannige volk. Een vijand komt met haast en ijver om hun land te veroveren, en hij moest ze wakker schudden om die te verwachten. zo vervult de profeet de plicht van een wachter, die met het geklank van de bazuin de belegerden moest opwekken om te wapen te snellen, toen hij de belegeraars aanstalten zag maken om de aanval te beginnen, Ezechiel 33:3. De profeet moet uit de keel roepen en zijn stem verheffen als eene bazuin, Jesaja 58:1, en het volk moet naar het geluid van de bazuin horen, Jeremia 6:17. Nu

I. Is hier een algemene aanklacht tegen de zondaren, als opstandelingen en verraders tegen hun soevereine Heer.

1. Zij hebben Mijn verbond overtreden, vers 1. Zij hebben niet alleen tegen het gebod gezondigd (dat doet elke zonde), maar zij hebben het verbond overtreden, zij hebben zonden begaan, die de oorspronkelijke overeenkomst verbreken, zij zijn van hun verbond afgevallen en hebben het huwelijkscontract door hun geestelijke hoererij geschandvlekt. Zij hebben metterdaad verklaard dat zij niet langer Gods volk zijn noch Hem als hun God erkennen wilden, dat is het verbond overtreden. Zij hebben niet alleen dwaselijk, maar bovendien trouwelooslijk gehandeld.

2. Zij zijn tegen Mijn wet afvallig geworden in vele bijzondere gevallen. Gods wet is de regel, waarnaar wij moeten wandelen, en dit is het afschuwelijke van de zonde, dat ze buiten de perken treedt, die die wet ons heeft gesteld.

3. Zij hebben het goede verstoten. Zij hebben het goede verlaten en verworpen, dat is: God zelf, zo verstaan sommigen het, en terecht. Hij is goed en doet goed en is onze goedertierenheid. Niemand is goed dan één, namelijk God, de fontein van alle goeden. Zij hebben Hem verworpen en wensen niets meer met Hem te doen te hebben. Nu geeft God ze de ondergang prijs en noemt daarvoor Zijn redenen. Zie, God verwerpt nimmer iemand, tenzij men Hem eerst verworpen heeft. Of, naar wij lezen: Zij hebben wat goed is verworpen, zij hebben de dienst en de verering van God verworpen, wat daarop neerkomt, dat zij God verworpen hebben. Zij hebben verworpen wat de mens goed maakt, de vreze Gods, eer voor de evenmens en alle gevoel van deugd en eerlijkheid uitgeschud.

Merk op: Zij hebben Mijn verbond overtreden, daartoe is het ten laatste gekomen, want zij zijn Mijn wet afvallig geworden. Het gebod overtreden leidde tot het verbreken van het verbond, en dit deden zij omdat zij wat goed was verwierpen, daarmede was het begonnen. Zij lieten na, te verstaan tot weldoen, of, naar de Engelsche vertaling zij lieten na, verstandig te zijn en goed te doen Psalm 36:4. Zie, hoe de afval voortschrijdt: eerst verwerpt men wat goed is, dan wordt die verwerping regel, herhaalde overtredingen van Gods wet voeren tenslotte tot bondsbreuk. Als de mens het bidden en horen nalaat en in andere goede dingen verslapt, dan is hij op de brede weg, die tot algehele Godverzaking voert.

II. Hier is een algemene bedreiging met wraak en ondergang om hun zonde: De vijand komt als een arend tegen het huis des Heeren en za hem vervolgen, vers 1, 3. zo wij onder het huis des

Heeren de tempel te Jeruzalem verstaan, dan moet de arend, die komt, of Sanherib betekenen, die al de vaste steden van Juda innam en Jeruzalem belegerde (en ongetwijfeld het huis des Heeren meende te verwoesten, gelijk hij de tempels van de goden van de volken gedaan had), of Nebukadnezar, die de tempel in vlammen deed opgaan en al de vaten des tempels als een buit wegvoerde. Maar zal het doelen op de verwoesting van het rijk van de tien stammen door de koning van Assyrië, dan slaat het huis des Heeren op de menigte des volks, de Israëlieten, welker was de aanneming tot kinderen, en de heerlijkheid en de verbonden, en de wetgeving, Romeinen 9:4. Zij meenden, dat die voorrechten hun bescherming waren, maar de profeet ontvangt bevel, hun mee te delen, dat zij, nu ze leven en geest uit hun godsdienst verloren hebben, al bleef de naam en de vorm behouden, slechts een dood lichaam gelijk waren, waarheen de arenden en andere roofvogels zouden vergaderd worden. De vijand zal hen vervolgen als een arend, zo snel, zo krachtig, zo onstuimig. Zie, degenen, die hun verbond van vriendschap met God breken, stellen zich bloot aan de vijandschap van allen rondom hen, wie zij een goedkope en gemakkelijke prooi worden, en dat zij het huis des Heeren geweest zijn, en Zijn levende tempel, zal hun geenszins baten, Zie Amos 3:2.

III. Hier vinden wij het huichelachtig beroep van het volk op hun betrekking tot God, als zij in ellende en jammer verkeren, vers 2. Dan zullen zij tot Mij roepen, wanneer zij of met deze oordelen bedreigd worden en om verschoning pleiten, of wanneer de oordelen daar zijn en ze God om hulp aanroepen, hun stil gebed uitstotende, als Uw tuchtiging over hen was. Zij zullen daarop pleiten, dat God bekend is onder hen en Zijn Naam groot in Israël, Psalm 76:2. In hun ellende zullen zij aanvoeren een kennis van Gods wegen, die zij in hun voorspoed niet begeerden, maar verachtten. Dan zullen zij tot God roepen, Hem hun God noemen en (gelijk onbeschaamde bedelaars) beweren, dat zij Hem zeer goed kennen, en reeds lang gekend hebben. Zie, er zijn er velen, die in hun werken Hem verloochenen, maar, als het hun te stade kan komen, belijden, dat zij Hem beter kennen dan hun naasten. Maar wat zal het een mens helpen, te kunnen zeggen: Mijn God, ik ken U, als hij niet kan zeggen: Mijn God, U heb ik lief, en: Mijn God, ik die U en kleef U alleen achteraan?

IV. Hier volgt, in Gods naam, de vermaning van de profeet aan hun adres, vers 5 :Hoe lang zullen zij de reinigheid niet verdragen? Niet van volmaakte reinheid is hier sprake (die is voor de schuldige hierbeneden onbereikbaar), maar hoe lang zal het duren, eer gij berouw hebt en u bekeert, eer gij u van uw zonden reinigt en de afgoderij vaarwel zegt? Zij hebben zich aan hun afgoden verkocht, hoe lang zal het duren, eer zij die koop verbreken, eer zij in staat zijn, er vrij van te komen? gelijk vertaald kan worden. Dit herinnert ons, dat de gewoonte van te zondigen het moeilijk maakt, er van te scheiden. Het is verre van gemakkelijk, van die onreinheid gezuiverd te worden, vleselijk of geestelijk, waarin men zich lang gewenteld heeft. Maar God spreekt als noemt Hij de tijd lang, die zondaars nodig hebben om hun ongerechtigheid weg te werpen en een nieuw leven te beginnen. Hij klaagt over hun hardnekkigheid, dat houdt Zijn toorn tegen hen brandende, die spoedig afgekeerd zou zijn, indien zij de reinigheid maar wilden verdragen. In jammer roepen zij: Hoe lang duurt het nog, eer God in de weg van barmhartigheid tot ons wederkeert? Maar zij horen Zijn vraag niet: Hoe lang duurt het nog, eer zij in de weg van gehoorzaamheid tot God terugkeren?

V. Nu volgen enige bijzondere zonden, waaraan zij schuldig stonden, op welker dwaasheid zij gewezen en voor welker noodlottige gevolgen zij gewaarschuwd worden. Want Gods toorn is tegen hen ontstoken

1. In hun burgerlijke leven. Zij hebben vorsten gesteld, maar Ik heb ze niet gekend, vers 4. zo hadden zij gedaan, toen zij Samuël verwierpen, terwijl toch de Heer hun koning was en verkozen Saul, opdat zij mochten zijn gelijk de volken. zo hadden zij gedaan, toen zij het huis Davids de gehoorzaamheid hadden opgezegd en Jerobeam tot koning verkozen. Al volbrachten zij daarin Gods raad, zelf bedoelden zij niet Zijn heerlijkheid, vroegen Hem niet om raad noch baden om Zijn leiding, maar werden gedreven door hun eigen lust en hartstocht. zo deden zij ook ten tijde van Hosea's profetieën, toen het de mode scheen, zelf vorsten te stellen en weer af te zetten, naar de pretendenten voor de kroon er belang bij hadden, 2 Koningen 15:8 enz. Zie, wij kunnen in onze zaken geen troost of voorspoed verwachten, wanneer wij ze drijven zonder God te kennen in al onze wegen en Hem geduriglijk om raad te vragen. "Zij hebben vorsten gesteld, maar Ik heb ze niet gehoord, dat is: zij hebben Mij niet geraadpleegd, hebben Mijn mond niet gevraagd, of dat een wettige zaak was of niet, en of het hun goed zou doen, hoewel ze profeten en godspraken hadden." Zij zien niet op de Heilige Israëls, Jesaja 31:1. Ook deden de vorsten niet gelijk Jefta, die al zijn woorden sprak voor het aangezicht des Heeren te Mizpa, Richteren 11:11. Zie degenen, die publieke zaken hebben te behandelen, en vooral die overheden aanstellen of benoemen, behoren God om raad te vragen, en van Hem wijsheid te begeren, opdat hun keuze Hem tot eer strekke.

2. In hun godsdienst deden zij veel erger, want zij stelden kalveren tegenover God, als om God te tarten en tegen te spreken. "Van hun zilver en hun goud, dat God hun gegeven en vermenigvuldigd had, opdat zij er Hem mee zouden dienen en eren, hebben zij afgoden gemaakt". Zij noemden ze goden I Koningen 12:28, Zie uw goden, o Israël, die u uit Egypteland opgebracht hebben), maar God noemt ze afgoden, het woord beduidt grief, moeite, omdat ze God beledigd en het verderf bereidden voor degenen, die ze dienden. Van hun zilver en hun goud hebben zij voor zichzelf afgoden gemaakt, wat ten eerste betrekking heeft op de beelden van hun goden, die zij van goud en zilver vervaardigden, vooral de gouden kalveren te Dan en te Beth-el. Afgodendienaars sparen geen kosten om hun afgoden te vereren. Maar het heeft ook betrekking op de geestelijke afgoderij van de geldgierigheid: Hun zilver en hun goud zijn de goden, waarvan zij hun geluk verwachten, waaraan zij hun hulde bieden, waarin zij hun betrouwen stellen. Om hun nu de dwaasheid hunner afgoderij voor te stellen, zegt hij hun:

A. Vanwaar hun goden kwamen. Hij gaat ze na tot hun oorsprong en bevindt ze te zijn, schepselen van hun eigen verbeelding en het werk van hun eigen handen, vers 6. Het kalf, dat zij aanbidden, wordt hier genoemd het kalf van Samaria, omdat het waarschijnlijk is, dat toen in Achabs tijd Samaria de hoofdstad van het koninkrijk werd, daar een kalf werd opgericht nabij het hof, behalve die van Dan en Beth-el. Misschien ook was een van beide daarheen vervoerd, want wie voor andere goden is, neemt de meest beroemde. Laat hen nu bedenken, waaraan die goden van hen hun opkomst te danken hadden.

a. Aan hun eigen vinding en maaksel. Want dat is ook uit Israël, niet uit de God van Israël (die het uitdrukkelijk verboden had), maar uit Israël, het was een bedenksel van henzelf (menen sommigen), niet aan hun naburen ontleend, ook niet aan de Egyptenaren. Al aanbaden deze de stier Apis, toch geen gouden kalf, dit was uit Israël, hun eigen goddeloosheid. Kon dat nu hun aanbidding waard zijn, wat het voortbrengsel van hun eigen vindingrijkheid was? Het was uit Israël, het goud en het zilver, waarvan het gemaakt was, kwam uit Israël, een armzalig god, die uit bijdragen moet gemaakt worden.

b. Het was te danken aan de bekwaamheid en de arbeid van de werkmeesters, Deuteronomium 27:15. Een werkmeester heeft het gemaakt, en het is geen God, vers 6. Dit is een zeer

klemmend argument, en de betekenis daarvan is zo duidelijk, dat men verwacht zou hebben, dat hun eigen gedachten het hun geopenbaard hadden, zodat zij over hun afgoderij beschaamd waren geworden. Wat kan ongerijmder wezen, dan dat men als een god vereert, die hun het leven en de adem en alle dingen geeft, wat men zelf beide het aanzijn en de gedaante geeft alleen het leven niet, wijl men dat niet kan. Een gemaakte god is geen God. Dit was een vanzelf sprekende waarheid, en toch werd Paulus veroordeeld omdat hij predikte, dat het geen goden waren, die met handen gemaakt waren, Handelingen 19:26. En wat hier gelden zou als een reden, om zich van hun afgoden af te keren wordt de reden, dat ze zich nauwer, ja onafscheidelijk daaraan verbonden, daarom konden zij de reinigheid niet verdragen, omdat het uit hen zelf was. Zij begeerden goden van hun eigen maaksel om er mee te doen wat zij wilden en wat hun behaagde.

B. Wat er van hun goden zou worden. Als het geen goden zijn, zullen ze niet blijven, ja, als ze goden beweren te zijn, zullen ze rekenschap moeten afleggen. Het kalf van Samaria zal tot stukken worden, en zij, die voor de kracht van het vorige argument niet buigen willen, zullen nu overtuigd worden, dat het geen God is, maar een nutteloze afgod, naar het Chaldeeuwsch het uitdrukt. Het zal tot stukken gestoten worden, als een pottebakkersvat al is het een gouden kalf. Het zal als zaagsel zijn, een spinneweb, gelijk Hiëronymus zegt. Het schijnt te zinspelen op Mozes, die het gouden kalf vermaalde. Dit zal even zo behandeld worden. Sanherib beroemde zich, wat hij aan Samaria en haar goden gedaan had, Jesaja 10:11. Zie, een schepsel vergoden baant de weg tot deszelfs ondergang. Hadden zij van hun zilveren goud vaten en versierselen gemaakt, dan kon het gebleven zijn, maar nu ze er goden van gemaakt hebben, zal het alles in stukken gebroken worden.

C. Waar hun goden hen zouden brengen. Dat die in stukken gebroken zouden worden zou een teleurstelling zijn voor degenen, die erop vertrouwden. Maar dat was nog niet alles. Zij hebben zichzelf afgoden gemaakt, opdat zij uitgeroeid zouden worden, vers 4, opdat hun goud en hun zilver, dat zij zo misbruikt hebben, worde afgesneden (zo vatten enkelen het op), ja, opdat zij zelf van God afgesneden werden. uit het land en uit het land van de levenden. Hun afgoderij zou zo zekerlijk uitlopen op hun verderf, als hadden zij dat zelf zo bedoeld. En wanneer dit de uitwerking van de zonde blijkt, wat steun zullen zij dan hebben van de goden, waarop ze bebouwden? Niemendal, "uw kalf, Samaria! heeft u verstoten. Het kan u in uw ellende geen hulp bieden, en het vermaak, dat gij nu in zijn dienst smaakt, zal ophouden en geen vermaak meer voor u zijn". Zij, die terecht naar de goden verwezen werden, die zij gekozen hadden, hadden ze moeilijke vertroosters gevonden, Richteren 10:14. Indien de mens de liefde en de dienst van de zonde niet verlaten wil, hij zal zeker al het genot en het voordeel er van verliezen. zo Samaria standvastig en trouw zich aan de God Israëls had gebonden dan zou Hij haar nu een krachtige steun geweest zijn, maar het kalf, dat zij verkozen hadden, bleek een gebroken rietstaf. Het geval is niet anders met degenen, die hun zilver en goud tot hun goden maken. Het zal hen afwerpen, en in de dag van de wrake geen voordeel geven. Zie, die zich laten misleiden tot afgoderij, zullen daardoor gewis misleid worden. Kardinaal Wolsey erkende, dat, indien hij God zo getrouw gediend had als zijn koning, dan zou hij niet, gelijk zijn vorst hem deed, in zijn ouderdom verworpen worden. Hun teleurstelling met hun afgoden is in beeld gebracht, vers 7, door een gelijkenis, die beide voorstelt: die teleurstelling en de verwoesting, die God om hun afgoderij over hen bracht.

a. Zij verwierven niets goeds door afgoden te dienen: zij hebben wind gezaaid. Zij hebben zich heel wat moeite en uitgaven getroost om hun afgoden te maken en te vereren, hebben er hun werk van gemaakt gelijk de landman, die zijn koren zaait in de hoop, dat het eerlang tot zijn

groot voordeel rijpen zal, opdat zij voorspoedig zijn en in de strijd met hun naburen, die ook afgoden aanbaden, zegepralen zouden. Maar het is alles bedrog gebleken, het is wind zaaien geweest, die geen wasdom geeft, wat voordeel is het hem, dat hij in de wind gearbeid heeft, Psalm 5:15. Zij geven zich veel moeite tevergeefs, zij vermoeien zich voor ijdelheid (Engelsche vertaling), Habakuk 2:13. Wie van deze wereld hun afgod maken, doen dit, die zetten hun oog op hetgeen niet is. die maken als de wind veel geraas, maar er is niets degelijks in.

b. Zij haalden daardoor het verderf over zich. Zij zullen een wervelwind maaien, een grote wervelwind, gelijk het woord betekent, die hen zal wegvoeren en in stukken breken. Niet alleen hebben zij hun valse goden voor zich, maar maken de enige ware God tegen zich, de gunst van de afgoden zal hun meer kwaad doen dan een wervelwind. Wat een mens zaait, dat zal hij ook maaien. Als men mag veronderstellen, dat een mens de wind zaait en die met aarde bedekt of een ogenblik afgesloten houdt, wat kan hij verwachten, dan dat die opsluiting zijn veerkracht zal vermeerderen, zodat hij in groter kracht als een wervelwind weder te voorschijn komt? zo schrijft Dr. Pocock. Zij beloven zich overvloed, vrede, zegepraal, als ze de afgoden dienen, maar hun verwachting loopt op niets uit. Wat zij zaaien komt nimmer op, het heeft geen stengel, geen blad en zal nooit staand koren, en het uitspruitsel zal geen meel maken. Het zal zijn als de dunne aren in Farao's droom, die door de oostenwind verzengd waren, met niets erin. Of, als het iets oplevert, als zij voor een tijd in hun afgoderij voorspoed hebben, dan zullen vreemden het verslinden. Het zal zo verre zijn van hier enige dienst te doen, dat het alles zal dienen als lokaas voor de vreemdelingen, om een inval te doen en zo aanleiding geven om nog meer kwaad te werker. Zie, de dienst van de afgoden is een onprofijtelijke dienst, en de werken van de duisternis zijn onvruchtbaar, ja, ten laatste verderfelijk, Romeinen 6:21. Het einde derzelve is de dood. Zij, die ongerechtigheid zaaien, zullen ijdelheid oogsten, ja die in het vlees zaaien, zullen uit het vlees verderfenis maaien. De hoop van zondaars zal hen bedriegen, en hun winst zal verlies blijken.

Het was Israëls eer en zaligheid, dat zij de enige ware God hadden, op Wien zij vertrouwen konden en die hun hulp zou zijn in iedere moeilijkheid, om Hem te dienen, terwijl Hij al hun eerbied en aanbidding waard was. Maar het was hun zonde, en dwaasheid, en schande dat zij hun eigen geluk niet verstonden, dat zij hun eigen zaligheid versmaadden voor leugen en ijdelheid, want,

I. Zij vermenigvuldigden hun verbonden, vers 9. Die van Efraïm hebben boeleerders om hoerenloon gehuurd. Zij getroostten zich grote uitgaven om de vriendschap van de omliggende volken te kopen, die overigens voor hen heel geen achting of genegenheid toonden, noch enig belang stelden in hun bezittingen dan op de wijze van de mannen van Sichem, Genesis 34:23, hun vee en hun bezitting en alle hun beesten zullen die niet onze zijn? Had Israël de eer van zijn afgezonderdheid gehandhaafd, dan zouden de omwonende natiën hen bewonderd hebben als een wijs en verstandig volk, maar toen zij hun eigen kroon in het slijk sleurden, verachtten hun buren hen en wilden alleen met hen te doen hebben, als zij daarvoor rijkelijk betaald werden. Zeker misdragen degenen zich te midden van hun naburen, die zich boeleerders huren. Zie hier,

1. De verachting, die andere volken voor Israël koesterden, vers 8. Israël is verslonden, verteerd door vreemden, hun land opgegeten, vers 7. En zij zelf, verarmd, hebben alle vertrouwen en goede naam verspeeld, gelijk een failliet koopman, zodat zij zijn onder de heidenen als een vat, waar men geen lust toe heeft een vat ter oneere, 2 Timotheus 2:20, Jeremia 22:28. Geen van hun naburen heeft iets met hen op of wil iets met hen te doen hebben. Zie, degenen. die hun godsdienst belijden, zijn, wanneer zij ontaarden en met het heilige de

spot drijven, de ergsten van allen. Als het zout onzout wordt, dan is het nergens meer goed vooraan om buitengeworpen en van de mensen vertreden te worden. Of het betekent hun verstrooiing en gevangenschap onder de heidenen zij zullen in wier midden arme ballingen zijn en wie heeft daar vermaak in?

2. Toch zocht Israël de vriendschap dier volken, vers 9 :Zij waren opgetogen naar Assyrië, om de koning van Assyrië te verzoeken, hen te helpen, en hierin betoonden zij zich als een woudezel, die alleen voor zichzelf is, dwaas koppig en losbandig. Zij gaan hun eigen weg, en niets houdt hem tegen, zelfs niet de breidel van Gods wet, niets brengt hem terug, zelfs het zwaard van Gods wraak niet. Zij kiezen hun eigen weg, en het gevolg zal zijn, dat, evenals de woudezel, die alleen voor zichzelf is, zij een te gemakkelijker en zekerder prooi van de leeuw worden. Zie Job 11:12, Jeremia 2:24. Zie, de mens gelijkt nooit meer op het veulen van een wilde ezel, dan wanneer hij bij het schepsel die steun en die voldoening zoekt, die alleen bij God te vinden zijn.

3. De kruisen, die zij waarschijnlijk door hun verbonden met naburige volken zouden te dragen krijgen, vers 10. Dewijl zij dan onder de heidenen gehuurd hebben en daarmede hun eigen ondergang hopen te ontgaan, zo zal Ik die nu ook verzamelen als garven tot de dorsvloer, Micha 4:12, zodat wat zij voor hun eigen veiligheid zich verschaft hebben, hen een te gemakkelijke prooi voor hun vijanden maken zal. Zie, er is geen beschutting tegen de oordelen Gods, als zij eenmaal komen, ja, wat de mensen voor hun behoud aanwenden, draagt mee tot hun eigen verderf bij. Zie Jesaja 7:20. De koning van Assyrië, wiens vriendschap zij zochten, noemde zich een koning van de vorsten, Jesaja 10:8. Zijn niet mijn vorsten al te zamen koningen? Hij legde Israël lasten op, hief belasting, 2 Koningen 15:19, 20. En zij hebben al een weinig begonnen, ellende te lijden, het zal echter nog maar een kleine last zijn in vergelijking met wat zij voorts hebben te verwachten. Of: zij zullen deze lichte rampen weinig achten, niet ter harte nemen, en moeten daarom zwaarder oordelen ondergaan. Zij zijn begonnen, minder te worden (zo lezen enkelen) vanwege de last van de koning van de vorsten. Maar dit is nog maar een beginsel van de smarten, Mattheus 24:8, het begin van de wraken des vijands, Deuteronomium 32:42. Zie, God komt vaak trapsgewijze met Zijn oordelen over een volk, dat Hem hoont, om te tonen hoe traag Hij is tot toorn, en om het tot berouw te brengen. Maar wie slechts een weinig begonnen hebben, zullen, wanneer zij daardoor niet leren droefheid te hebben naar God, daarna onder zwaarder juk doorgaan, totdat het verderf voor eeuwig besloten wordt.

II. Zij vermenigvuldigden hun altaren en tempels.

Merk op

1. Hoe zij de kracht van de godzaligheid verloochenden, en die geheel verwierpen, vers 12. Ik schrijf hem de voortreffelijkheden van Mijn wet voor. Dit duidt op het voorrecht, dat zij genoten, daar hun Gods inzettingen en rechten waren bekend gemaakt en de levende godsspraken hun toevertrouwd waren. Zie,

a. De dingen van Gods wet zijn "magnalia Dei", de grote werken Gods. Het zijn dingen, die de grootheid des Wetgevers verkondigen, werken van groot nut en belang voor ons, zij zijn ons leven, en ons eeuwig wel hangt van derzelver waarneming en gehoorzaamheid af. Zij maken ons groot, wanneer wij er een recht gebruik van maken, en het zijn dingen, die God verheerlijken en prijzen.

b. Het is een groot voorrecht, de geschreven wet Gods te bezitten, zo verlangt ze groter zekerheid, wordt verder verspreid en duurt te langer, met veel minder gevaar van verminkt of verminderd te worden dan wanneer ze ons alleen mondeling was overgeleverd.

c. De dingen van Gods wet zijn Zijn eigen schrift, want Mozes en de profeten waren Zijn schrijvers, Zijn secretarissen zijn amanuenses, de heilige mannen Gods, door de Heilige Geest gedreven, hebben ze geschreven.

d. Het is het voordeel van de leden van de zichtbare kerk, dat deze dingen geschreven zijn voor hen, bestemd zijn tot hun onderricht, en als zodanig moeten ontvangen worden. Wat tevoren geschreven is, dat is tot onze lering geschreven, om ons tot nut te zijn. En, indien zij gelukkig waren, voor wie de grote dingen Gods geschreven waren, hoeveel gelukkiger zijn wij dan, voor wie de nog groter dingen van Zijn Evangelie geschreven zijn! Maar zie, hoe weinig dit voorrecht op prijs werd gesteld, die grote dingen van de wet werden geacht als wat vreemds, als onverstaanbare en onredelijke taal (die men dus daarom mocht minachten, dat ze onbegrijpelijk, niet te verklaren was). Of als iets onverschilligs, dat hun niet aanging, waarmee zij niet te maken hadden en waaraan zij dus geen gehoorzaamheid behoefden te betonen. Zij behandelden dat woord gelijk men vreemdelingen behandelt, die men meent te moeten wantrouwen, die men niet weet, of men ze verwelkomen zal. Wij begeren de kennis Uwer wegen niet. Zie

A. Omdat God ons de grote dingen van Zijn wet heeft geschreven, behoren wij er gemeenzaam mee te worden, als met onze naastbestaanden, Spreuk. 7:3, 4, want daartoe zijn ze geschreven, dat zij met ons spreken, Spreuk. 6:22.

B. Wij bekommeren ons niet om de dingen van Gods wet, als wij er ons van vervreemden, als gingen ze ons niet aan en hadden wij er niet mee te maken.

2. Hoe ze de vorm van de godzaligheid in acht namen, en hoe weinig dat betekende.

A. Zij vermenigvuldigden hun altaren, vers 11, Efraïm heeft de altaren vermenigvuldigd tot zondigen. God had verordend, dat er slechts een altaar zou zijn voor offeranden, Deuteronomium 12:3, 5, maar de tien stammen, dat gebod niet achtende, meenden nog vromer te zijn en ijveriger voor de eer van God. En, als wilden ze daardoor de hoon goedmaken, die zij Gods altaar aandeden, bouwden zij vele altaren, aan de God Israëls gewijd, die zij daarmede eerden, of althans beweerden te eren. Maar daarmede konden zij de overtreding van Zijn duidelijke geboden niet goedmaken, zelfs niet als ze er het voorbeeld van de aartsvaders bij haalden, die voor Mozes' wetgeving, ook vele altaren hadden. Neen, zij vermenigvuldigden de altaren tot zondigen, dit is zij deden daar wat hun tot zonde werd. En daarom: die altaren zijn Efraïm geworden tot zondigen, dit is God zal ze Efraïm aanrekenen als een snoode zonde, die toegevoegd wordt aan de lijst van Zijn misdaden, hoewel Hij er die lijst mee meende te kunnen verminderen. Of: ze zullen hem oorzaak worden tot meerdere zonde. Het vermenigvuldigen van de altaren, aan de God Israëls gewijd, zou de brug worden tot het bouwen van altaren, gewijd aan andere goden. Zie, het is een grote zonde, de dienst Gods los te maken van Zijn inzettingen, en het zal hun, die zich daaraan schuldig maken, tot zonde gerekend worden, hoe aannemelijk hun voorgewende bedoelingen ook zijn. De weg van deze zonde, als van alle andere zonden, loopt benedenwaarts, wie eens afdwaalt van de door God gestelden regel van Zijn geboden, zal eindeloos ronddwalen.

B. Zij vermenigvuldigden hun offers, vers 13. Hun altaren waren rokende altaren: Zij offeren vlees en zij eten het, zij vierden hun feesten met deze offeranden, zij hadden grote uitgaven bij hun plechtigheden, en (gelijk zij gewoonlijk doen, die eigen verzinsels in de plaats van goddelijke instellingen plaatsen), zij waren op hun manier heel ijverig, als hoopten zij door wat ze zich zelf oplegden, te boeten voor de verachting van de grote verzoening, en door een ceremoniële wet van eigen vinding te onderhouden, goed te maken wat ze in de volbrenging van Gods zedelijke geboden te kort schoten. Maar hoe voeren zij?

A. God telt die dienst niet. De Heer heeft aan hen geen welgevallen. Hoe zou Hij ook, zo zij hun offers niet brachten op dat altaar, dat alleen de gave heiligt, wanneer zij vlees offerden, maar niet de geestelijke offerande van een berouwvol gelovig hart? Zie, alleen die dienst is Gode welgevallig, die naar de regel van Zijn Woord wordt volbracht, en door Jezus Christus, 1 Petrus 2:5.

B. Hij gebruikt die gelegenheid om met hen rekening te houden vanwege hun zonden, nu zal Hij, in plaats van hun ongerechtigheid te vergeven en hun zonde uit te wissen, hun ongerechtigheid gedenken en hun zonden bezoeken. Zulk een gruwel voor de Heere zijn de offeranden van de goddelozen, dat zij Hem verwekken om rekenschap af te eisen ook van al hun overige ongerechtigheden. Wanneer zij met hun offers de Rechter van hemel en aarde menen om te kopen, dat Hij hun goddeloosheid niet zie, dan zal Hij dat juist als de grootste hoon beschouwen, die de maat van hun zonden vol maakt. Zie, een verzoek om vergunning tot zondigen staat gelijk met een inroepen van de vloek over de zonde, en zal beantwoord worden naar de menigte van de afgoden. Ik zal hun zonden straffen, want zij zullen weer naar Egypte keren. Zij zullen gevankelijk weggevoerd worden naar Assyrië, hetwelk hun een diensthuis zal worden gelijk Egypte hun vaderen. Of het slaat op Deuteronomium 28:68, waar de terugkeer naar Egypte wordt voorgesteld als het einde en de volmaking van de ellende van dat zondige volk.

C. Zij vermenigvuldigden hun tempels en wel, naar zij beweerden, ter ere van de ware God, maar inderdaad tot smaad voor de keuze die Hij gemaakt had, dat Hij Zijn naam te Jeruzalem zetten zou. Israël had Zijn Maker vergeten, vers 14. Zij zeiden Hem te kennen, maar verzaakten Hem inderdaad, want het achtte hun niet goed, God in gedachtenis te houden, toen de gedachte aan Hem hun lusten in de weg stond. Het verzwaarde hun zonde, dat zij vergaten, dat God hun Maker was, Deu. 32:15, 18, Job 35:10, daar niets ons dringender noopt Hem te gedenken, dan het feit, dat Hij onze Schepper is, Prediker 12:1. Israël heeft zijn Maker vergeten en tempels gebouwd. Bij dat bouwen schijnt het zijn Maker te gedenken en te begeren, Hem in gedachtenis te houden, maar in werkelijkheid vergeet het Hem, omdat het Zijn vreze achter zijn rug heeft geworpen. Enkelen verstaan onder tempels paleizen, want dat betekent het woord soms. Hij heeft zijn Maker vergeten, en is toch zo zeker en zo hoogmoedig, dat hij met Diens oordelen spot, gelijk Nebukadnezar, die uitriep: "Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb?" Juda had eveneens verscheidene vaste steden en vond daarin zijn veiligheid, terwijl Gods oordelen reeds naderden. Steden te versterken in afhankelijkheid en onderwerping aan God is zeker goed, maar steden te versterken als tegenover Hem, en zonder zich om Hem en Zijn voorzienigheid te bekommeren, Jesaja 22:11, toont hoe de harten ontzettend verhard waren door de verleiding van de zonde. Maar niemand heeft ooit zijn hart tegen God verhard en voorspoed gehad, en dat zal ook nimmer gebeuren. God zal een vuur zenden in zijn steden, beide die van Israël en Juda, niet alleen in de hoofdsteden Samaria en Jeruzalem, maar ook in alle andere steden van de twee koninkrijken, en dat zal niet alleen de hutten verteren, maar ook zijn paleizen. Hoe sterk ook, zij zullen door

het vuur vergaan, het zal ze niet sparen, hoe statig en weelderig ook. Dit werd vervuld, toen de steden van Israël door de koning van Assyrië, en die van Juda door de koning van Babel in de as werden gelegd. Dat vuur had God gezonden, en Hij overwint, wanneer Hij oordeelt.

HOOFDSTUK 9

1 Verblijd u niet, o Israel! tot opspringens toe, gelijk de volken; want gij hoereert van uw God af; gij hebt hoerenloon lief, op alle dorsvloeren des korens.
2 De dors vloer en de wijnkuip zal henlieden niet voeden; en de most zal hun liegen.
3 Zij zullen in des HEEREN land niet blijven; maar Efraim zal weder tot Egypte keren, en zij zullen in Assyrie het onreine eten.
4 Zij zullen den HEERE geen drankofferen doen van wijn, ook zouden zij Hem niet zoet zijn, hun offeranden zouden hun zijn als treurbrood; allen, die dat zouden eten, zouden onrein worden; want hun brood zal voor hun ziel zijn, het zal in des HEEREN huis niet komen.
5 Wat zult gijlieden dan doen op een gezetten hoogtijdsdag, en op een feestdag des HEEREN?
6 Want ziet, zij gaan daarhenen vanwege de verstoring; Egypte zal ze verzamelen, Mof zal ze begraven; begeerte zal er zijn naar hun zilver, netelen zullen hen erfelijk bezitten, doornen zullen in hun tenten zijn.
7 De dagen der bezoeking zijn gekomen, de dagen der vergelding zijn gekomen; die van Israel zullen het gewaar worden; de profeet is een dwaas, de man des geestes is onzinnig; om de grootheid uwer ongerechtigheid is de haat ook groot.
8 De wachter van Efraim is met mijn God, maar de profeet is een vogelvangersstrik, op al zijn wegen, een haat in het huis zijns Gods.
9 Zij hebben zich zeer diep verdorven, als in de dagen van Gibea; Hij zal hunner ongerechtigheid gedenken, Hij zal hun zonden bezoeken.
10 Ik vond Israel als druiven in de woestijn, Ik zag uw vaderen als de eerste vrucht aan den vijgeboom in haar beginsel; maar zij gingen in tot Baal-peor, en zonderden zich af tot die schaamte, en werden gans verfoeilijk naar hun boelerij.
11 Aangaande Efraim, hunlieder heerlijkheid zal wegvlieden als een vogel; van de geboorte, en van moeders buik, en van de ontvangenis af.
12 Ofschoon zij hun kinderen mochten groot maken, Ik zal er hen toch van beroven, dat zij onder de mensen niet zullen zijn; want ook, wee hun, als Ik van hen zal geweken zijn!
13 Efraim is, gelijk als Ik Tyrus aanzag, die geplant is in een liefelijke woonplaats; maar Efraim zal zijn kinderen moeten uitbrengen tot den doodslager.
14 Geef hun, HEERE! Wat zult Gij geven? Geef hun een misdragende baarmoeder, en uitdrogende borsten.
15 Al hun boosheid is te Gilgal, want daar heb Ik ze gehaat, om de boosheid van hun handelingen; Ik zal ze uit Mijn huis uitdrijven, Ik zal ze voortaan niet meer liefhebben; al hun vorsten zijn afvalligen.
16 Efraim is geslagen, hunlieder wortel is verdord, zij zullen geen vrucht voortbrengen; ja, ofschoon zij genereerden, zo zal Ik toch de gewenste vruchten van hun buik doden.
17 Mijn God zal ze verwerpen, omdat zij naar Hem niet horen; en zij zullen omzwervende zijn onder de heidenen.

In dit hoofdstuk,

I. Dreigt God het ontaarde Israël van alle werelds genot te beroven, omdat het door zijn zonde alle aanspraak daarop had verbeurd, zodat hun geen troost zou toekomen door het ontvangen van de weldaden noch door het genieten ervan noch in het offeren ervan aan God, vers 1-5.

II. Hij veroordeelt het tot algehele ondergang, om zijn eigen zonden en die van zijn profeten, vers 6-8.

III. Hij verwijt het de goddeloosheid van zijn vaderen, in wier voetstappen het wandelt, vers 9, 10.

IV. Hij bedreigt het met de verwoesting van zijn kinderen en de uitroeiing van zijn zaad, vers 11-17.

Hoséa 9:1-17

Hier

I. Wordt het volk Israëls beschuldigd van geestelijke hoererij: O, Israël, gij hoereert van uw God af, vers 1. Hun verbond met God was een huwelijksband, waardoor zij aan hun God waren verbonden, met uitsluiting van alle andere. Maar toen zij afgoden oprichtten en die aanbaden, toen zij tot het schepsel vluchtten om daarvan hulp te verwachten en daarin hun vertrouwen te stellen, toen hoereerden ze van hun God af. Zij vereerden andere goden met de liefde, de aanbidding en het vertrouwen, die alleen Gode toekwamen. Andere volken waren afgodendienaars, maar die zonde was voor die volken geen afhoereren van God, gelijk voor Israël, dat Zijn bruid was geworden. Zie, de zonden dergenen, die hun godsdienst en hun betrekking tot God belijden, zijn Hem groter hoon dan de zonde van anderen. Als een bewijs van hun van God afhoereren wordt hun hier ten laste gelegd, dat ze hoerenloon liefhadden op alle dorsvloeren des korens.

1. Zij gaven hun afgoden gaarne beloningen, in de offers en eerstelingen, die ze hun van alle dorsvloeren des korens brachten. Zij vonden er een zonderling vermaak in, hun afgoden te dienen met datgene wat zij Gode en Zijn dienst niet wilden toewijden. Zie, het wordt gewoonlijk gezien onder hen, die gierig zijn in hun uitgaven voor de godsdienst, dat zij mild zijn als het hun eigen lusten geldt. Of,

2. Zij ontvingen gaarne loon van hun afgoden en meenden dat te zien in de vruchten van de aarde. Dezen zijn mij een hoerenloon, dat mij mijne boeleerders gegeven hebben, Hoofdstuk 2:12. Zie, diegenen zijn sterk genegen tot geestelijke hoererij, die het loon op alle dorsvloeren des korens liever hebben dan het loon in de gunst Gods en het eeuwige leven.

II. Hun wordt verboden, zich te verblijden gelijk andere volken doen: " Verblijd u niet, o Israël! tot opspringens toe. Verwacht geen vreugde. Wat vrede, wat vreugde, wat hebt gij met een van beide te doen, terwijl uw hoererijen en tooverijen zovele zijn? 2 Koningen 9:19-22. Schikt u niet om u te verblijden, want dat pest u niet, maar gedraagt u als ellendigen en treurt en weent, Jakobus 4:9. " Juda, dat zich dicht bij de ware God houdt, en andere volken, die Hem nooit kenden, konden niet beschuldigd worden, Hem te verlaten, die mogen zich verheugen, omdat ze niet zoveel reden hebben om zich te schamen als Israël, die van Hem afgehoereerd heeft. Sommigen houden het er voor, dat Israël juist op die tijd bijzondere aanleiding had om zich te verblijden, waarschijnlijk om verliezen, die vergoed, of om voordelen, die gewonnen waren, of om een verbond met een vreemde vorst. Zij hadden dan publieke vermakelijkheden, evenals andere volken, maar God verbiedt dat vreugdebetoon. Zie, vreugde is voor goddelozen verboden vrucht. Zij moeten zich niet verblijden, omdat zij van God afgehoereerd hebben, en daarom,

1. Waar zij zich ook over verheugden, het zou hun geen zekerheid noch voordeel geven, zolang zij zich van God op een afstand hielden en met Hem strijd voerden. Zie, wij zullen waarschijnlijk slechts geringe vreugde van de wereld smaken, zolang wij God niet stellen tot onze hoogste vreugde.

2. Het besef van de zonde en de vreze voor Gods toorn moeten een demper zijn op hun vreugde en een sterk tegengif tegen hun genot Zie, die, door God te verlaten, oorzaak hebben

zich te verootmoedigen, bederven daardoor hun eigen vreugde, totdat zij terugkeren en vrede met God maken.

III. Zij worden bedreigd met verwoestende oordelen voor hun geestelijke hoererij, naar hetgeen reeds lang tevoren gezegd was, Psalm 73:27. Gij roeit uit allen, die van U afhoereren. Hier wordt gedreigd

1. Dat hun land zijn gewone vrucht niet zal geven. Kanaän, dat vruchtbaar land, zal tot zoute grond worden om de boosheid van degenen die daarin wonen. Zij hebben hoerenloon lief op alle dorsvloeren des korens, en zijn zo vol vreugde over de oogst, dat zij er heel geen zin in hebben, te treuren om hun zonden, en daarom zal God, tot hun ware verootmoediging, van hen wegnemen niet alleen hun genot en lekkernijen, maar zelfs hun onmisbaar brood vers 2 :De dorsvloer en de wijnkuip zal hen niet voeden, veel minder overvloed geven, zij zullen of door Gods hand gebrek lijden of door de hand des mensen geplunderd worden. De most, waarmede zij gewoon waren zich vrolijk te maken, zal hun liegen. Zie, wanneer wij de wereld en de dingen van de wereld tot onze afgod en ons deel maken, in plaats van ze te genieten als geschenken Gods, dan is het billijk, dat God ze ons ontneemt, ons zelfs ons voedsel onthoudt om ons onze dwaasheid te tonen en er ons van te genezen. Laat hen hun voedsel van de dorsvloeren des korens derven, die er hun loon van gewacht hebben. Wij verbeuren het goed van deze wereld, wanneer wij het liefhebben als ons hoogste goed.

2. Dat hun land niet alleen zal ophouden hen te voeden, maar ook hen te herbergen, hun woonplaats te zijn, het zal ze uitspuwen, zoals het tevoren de Kanaänieten gedaan had, vers 3. Zij zullen in des Heeren land niet blijven. Het land Kanaän was in bijzondere zin des Heeren land, het land van de Schechina (naar het Chaldeeuwsch), het land van de Heer van de wereld (naar het Arabisch). Hij, Wiens de ganse aarde is, Psalm 24:1, nam ze tot Zijn domein. Het land is van Mijn, zegt God, Leviticus 25:23. Zij hadden het gebruikt, of juister: misbruikt, als ware het hun eigendom, hadden geen pacht betaald noch de diensten verricht, die ze God als de Eigenaar schuldig waren. En daarom komt God rechtvaardig en meent wederom bezit van het Zijne, nu zij hun huurcontract verbroken hadden. "Het is Mijn land", zegt God, "en Ik zal dat tonen, want zij zullen als ontrouwe huurders er uit gezet worden. Het zal hun duidelijk gemaakt worden, dat ze, hoezeer ze zich als eigenaars beschouwden, toch maar huurders waren." Zie, de eer van Gods rechtvaardigheid en heiligheid eist, dat dengenen die van God afhoereren, niet langer vergund wordt, Zijn land te bewonen, en daarom zullen vroeger of later de goddelozen uit de wereld verdreven worden. Of: het wordt des Heeren land genoemd, omdat het Het Heilige land was, Immanuëls land, het land, waaraan de bijzondere tekenen van Gods gunst waren geschonken, en daarom God bekend en waarin Zijn naam groot was, waar Gods profeten en orakelen waren. Het was in zekere zin een afschijnsel van het aardse Paradijs en een type van het hemelse. Het was een groot voorrecht, in zo’n land te mogen wonen. En het was een grote zonde en dwaasheid, tegen God op te staan en van Hem af te hoereren in zo’n land, en onrecht te drijven in een gans richtig tand, Jesaja 26:10. Het was een droevig en bitter lot, uit zo’n land verdreven te worden, het was als de verdrijving van onze eerste ouders uit Eden, en stond bijna gelijk met de uitsluiting uit het hemelse Kanaän. Zie, zij kunnen niet verwachten, in des Heeren land te wonen, die zich aan des Heeren wetten niet willen onderwerpen noch door Zijn liefde geroerd worden. Zij hebben de voorrechten van Gods kerk verbeurd, die zich niet aan haar voorschriften willen onderwerpen.

3. Dat wanneer zij uit des Heeren land verdreven worden, geen rust noch voldoening in enig ander land zullen hebben. Toen Kaïn van voor Gods aangezicht verdreven werd, werd hij

voorts zwervende en dolende op de aarde, en verkeerde in een land van schrik. Zo gaat het Israël nu ook. Sommigen zullen naar Egypte terugkeren, het oude diensthuis, daarheen zullen zij vlieden vanwege de Assyriërs, Hoofdstuk 8:13, zij zullen verlies en verderf ontmoeten waar ze meenden zich te versterken en hulp te vinden. Anderen zullen gevankelijk meegevoerd worden naar Assyrië en daar gedwongen worden het onreine te eten. Of,

a. Zulk voedsel, als voor des mensen gebruik ten enenmale ongeschikt is, verrot of bedorven, dat wil zeggen, dat ze tot de uiterste armoede zullen vervallen, gelijk de verloren zoon, die zijn buik begeerde te vullen met de draf, die de zwijnen aten. Of,

b. Zulk voedsel, als de Joden verboden was, als in strijd met de wet. Waarschijnlijk hebben zij in hun eigen land, hoe ongehoorzaam ook in andere opzichten, toch steeds het onderscheid tussen reine en onreine dieren in acht genomen, en zich daarop zelfs beroemd. Maar wijl ze de wet Gods in andere opzichten niet wilden onderhouden, zouden ze ook datgene moeten laten varen, wat ze toch deden en eten wat de afgoden geofferd was, als een welverdiende straf voor hun zonde. Zie, wanneer te eniger tijd ons voedsel schamel is, als wij of uit gebrek of voor onze gezondheid moeten gebruiker wet ons niet smaakt, dan moeten wij erkennen, dat God rechtvaardig is, terwijl wij ten aanzien van ons voedsel gezondigd en ons te zeer overgegeven hebben aan hetgeen onze zinnen streelde.

4. Dat zij in het land van hun vijanden, waarheen ze verdreven zouden worden, geen gelegenheid zouden hebben, God te eren of Zijn gunsten te ontvangen, zij zouden aan God geen Hem welbehagelijk offer kunnen brengen, en voor de openbare eredienst geen plaats of gelegenheid vinden. En zo (zegt Dr. Pocock) zouden ze zijn als geheel afgesneden van alle gemeenschap en betrekking met Hem, van alle tekenen van Zijn genade, van alle middelen om zich met Hem te verzoenen. Daar zouden ze gewaar worden, dat Hij ze verworpen had, dat ze Hem vervreemd waren en niet langer als Zijn volk erkend.

a. Zij zullen geen offeranden meer te offeren hebben, noch een altaar om ze daar te brengen, noch priesters om ze te offeren. Zij zullen zelfs geen drankoffer doen van wijn, hoeveel te min andere offeranden.

b. Indien zij ze ook zouden brengen, noch die offers noch zij zelf zouden Hem welgevallig zijn, want de offers zouden onwettig, en hun hart onvertederd zijn.

c. In plaats van hun lofoffers zouden zij treurbrood eten, zij zullen eenzaam, troosteloos wonen, treurende over de dood van hun dierbaren of over hun eigen ellende, zodat, al hadden zij ook gelegenheid om te offeren, de lust hun zou ontbreken. Want in hun leed, Deuteronomium 26:14, zouden ze toch niet van de heilige dingen mogen eten. Allen die treurbrood eten, worden onrein en mogen aan het altaar geen deel hebben.

d. Het brood voor hun ziel, het brood, dat zij moeten eten, wilden ze niet verhongeren, waarvan ze moeten bestaan, zal in des Heeren huis niet komen. Zij zullen geen huis des Heeren hebben om het er te brengen, en, al hadden ze er één, zij zouden er dat brood niet mogen inbrengen, noch geschikt zijn om dat te doen.

e. De terugkeer van de tijden van hun heilige en plechtige feesten zou dan zeer somber en troosteloos zijn, vers 5 :"Wat zult gijlieden dan doen op een gezette hoogtijdag en op een feestdag des Heeren, op de sabbatdag, op de nieuwe maanden, op uw Pascha Pinksterfeest of

Loofhuttenfeest, de feestdagen des Heeren? Zie, de feestdagen des Heeren zijn plechtige dagen, wanneer wij daartoe genodigd worden, moeten wij wel bedenken wat wij doen zullen. Maar de vraag wordt hier gericht tot degenen, die van de zegen en de troost dier dagen beroofd waren. Wat zult gijlieden dan doen? Gij zult dan die dagen doorbrengen in smart en weeklacht, terwijl gij, indien het niet uw eigen schuld ware, ze hadt kunnen genieten in vreugde en lof. Gij zult dan de waarde leren kennen van Gods genade, als gij ze ontbeert, en de betekenis van geestelijk brood waarderen, wanneer gij het mist." Zie terwijl wij de genademiddelen genieten, moeten we bedenken, wat wij zullen doen, als we ze ooit ontberen, als ze ons ontnomen worden of als wij niet in staat zijn, er gebruik van te maken.

5. Dat ze in het land van hun verstrooiing zouden omkomen, vers 6 :Want zie, zij gaan daarheen wegens de verstoring, uit des Heeren land, waar zij beide hun sabbatdagen en andere feesten vrolijk hadden kunnen vieren, zij gaan daarheen wegens de verstoring, naar Egypte wegens de verstoring van hun eigen land door de Assyriërs, zich vleiende met de hoop, dat zij zullen weerkeren, wanneer de storm voorbij is. Maar die hoop zal vergaan, zij zullen in Egypte hun graf vinden, zoals hun oproerige voorvaderen zeiden, Exodus 14:11. Egypte zal ze verzamelen, gelijk lijken verzameld en naar een graf gebracht worden, en Mof, (Memphis) (een van de voornaamste steden van Egypte) zal ze begraven. Verzamelen en begraven worden hier saamgenomen, Jeremia 8:2, Job 27:19. Zie, degenen die in hun verwaandheid menen, Gods oordelen te kunnen ontvlieden, zullen lichtelijk de dood vinden waar zij het behoud huns levens verwachten.

6. Dat hun land, dat ze achterlaten en waarheen zij hopen terug te keren, een verwoesting zal worden: Wat hun tenten betreft, waarin zij vroeger woonden en hun bezitting bewaarden, zij zullen afgebroken en vernield worden. Begeerte zal er zijn naar hun zilver, dat zal hun ontnomen worden. Netels zullen hen erfelijk bezitten, die zullen over alles heengroeien, zodat ze, als ze ooit hun ellende overleven en hun land weerzien, het noch vruchtbaar noch bewoonbaar zullen wedervinden, voedsel noch woonplaats zal het hun kunnen geven. Zie, zij, die het zilver en goud tot hun god maken noemen die hun grootste schatten, gelijk degenen, die de Heere hun God boven alles liefhebben, Zijn tabernakelen hun liefste plaats vinden en Zijn gebeden hun vermaak achten, Jesaja 64:11. Maar, terwijl het genoegen van de gemeenschap met God buiten de macht van toeval en onbestendigheid ligt, zijn iemands zilver en goud en wat daarmede gekocht of wat ermede versierd wordt, onderhevig aan verlies aan netelen, ze zijn een onzeker en vergankelijk bezit.

Om ze nog meer wakker te schudden, wordt hier gedreigd,

I. Dat de voorspelde verwoesting spoedig zal komen. Er zal geen reden bestaan om op lang uitstel te hopen, want het oordeel sluimert niet, het is voor de deur, vers 7 :De dagen van de bezoeking zijn gekomen, ze liggen niet langer in het verschiet, de dagen van de vergelding zijn gekomen, waarvan zij zo vaak gehoord hebben dat ze te verwachten waren. Hun profeten hebben hun verkondigd, dat de verwoesting zou komen, en nu is ze gekomen, de tijd van Gods geduld is ten einde. Zie,

1. De dag van Gods oordeel is een dag van de bezoeking, waarop des mensen zonden worden onderzocht en aan het licht gebracht, en een dag van de vergelding, waarop het oordeel wordt uitgesproken en ieder mens vergolden naar zijn werk, de nauwkeurige bezoeking dient tot rechtvaardige vergelding.

2. Deze dag van de bezoeking en vergelding komt spoedig. Hij komt zeker, en hij is nabij, als ware hij reeds gekomen.

II. Dat daarmede al hun oordeel over hun profeten te schande zal gemaakt worden. Wanneer de dag van de bezoeking komt, zal Israël gewaar worden, door droeve ervaring leren wat het door onderwijs niet wilde aannemen. Israël zal weten, dat het kwaad en bitter is de Heere zijn God te verlaten, en vreselijk, in Zijn handen te vallen. Wanneer Uw hand is opgeheven, willen zij niet zien, maar zij zullen zien. Israël zal het verschil tussen ware en valse profeten kennen.

1. Zij zullen dan verstaan, dat die zogenaamde profeten, die hen in hun zonden vleiden, en ze in zekerheid in slaap wiegden, en hun verzekerden, dat ze vrede zouden hebben al gingen ze in hun zonde voort, hoezeer ze ook beweerden, door Gods Geest geleid te worden, 1 Koningen 22:24, dwazen en onzinnigen waren er geen ware profeten. Zij hadden zichzelf en degenen, die zij verleidden, bedrogen. Maar waarom zou God Zijn volk dus door valse profeten laten bedriegen? Hij antwoordt: "Om de goddeloosheid uwer ongerechtigheid, die de goddelijke wet veracht hebt en daarin volhard hebt, is de haat ook groot." Zie, omdat de mensen de waarheid niet liefhebben, maar haten, en door de menigvuldigheid hunner overtredingen tegenstaan, daarom zendt God hun een geest van de dwaling, dat ze de leugen zouden geloven, zo sterk, dat ze niet eer ontgoocheld worden dan wanneer de dag van de bezoeking en vergelding komt, die hen van de dwaasheid en onzinnigheid dier valse profeten zal overtuigen, en van hun eigen dwaasheid en onzinnigheid, toen ze zich zo gemakkelijk lieten bedriegen.

2. Zij zullen dan weten, of de ware profeten, die inderdaad door de Geest Gods geleid werden, dezulken waren als zij ze noemden, dwazen en onzinnigen. Zij zullen inzien, dat ze, wel verre van dien, juist wijzen en Gods getrouwe gezanten geweest zijn. Toen Israël zag, dat geen van Samuëls woorden op de aarde gevallen was, bekende het, dat hij bevestigd was tot een profeet des Heeren, 1 Samuel 3:20. Zo ook hier, wanneer God het woord van Zijn gezanten doet komen, de dag van de bezoeking en van de vergelding, die zij geprofeteerd hadden, maar waarom hun hoorders hen uitgelachen en bespot hadden, achtende een gekkenhuis de beste verblijfplaats voor hen, dan zullen die spotters beschaamd worden door de grootheid hunner ongerechtigheid en hun haat, waarom God een haastig verderf over hen brengt. De gezanten Gods hadden ze bespot, en dat is de zonde, waarvoor ze nu gestraft en waarover ze nu beschaamd worden.

III. Dat hierdoor de goddeloosheid van de valse profeten, tot hun eigen schande, openbaar zal worden, vers 8 :"De wachter van Efraïm is met mijn God. Zij hadden een reeks waardige, goede profeten gehad, die nabij God leefden en in Zijn gemeenschap verkeerden, maar nu hebben zij een bende bedorven, kwaadwillige vervolgende profeten, de belhamels bij allerlei kwaad." Of: "de wachter van Efraïm beweert nu, met mijn God te zijn en leidt zijn leugens in met de uitspraak: Aldus spreekt de Heere, maar hij is een vogelvangersstrik op al zijn wegen, geslepen om de eenvoudige tot zonde te verleiden en de oprechte in moeilijkheid te brengen. Hij is zo vol haat en vijandschap tegen wat en wie goed is, dat hij als ‘t ware zelf haat is geworden in het huis zijns Gods." Zie, goddeloze profeten zijn de slechtste mensen, hun zonde tegen God is het afschuwelijkst, en hun broeden tegen de godsdienst hoogst gevaarlijk. Zij kunnen zich beroemen, dat zij wachters, opzieners zijn, en voorzover hun zien gaat, hebben zij gelijk, en kunnen hun hoofd vol goede gedachten hebben, maar beschouw hun leven, en zij zijn een vogelvangersstrik op al hun wegen, vangende en verdervende. Beschouw hun gemoed, en daarin huist haat tegen Gods huis, boosaardigheid en nijd tegen goede profeten en goede Israëlieten. Wee u, o land! Wee u, o kerk, die zulke wachters, zulke profeten hebt, die wel zien

maar niet doen wat recht is! "Corruptio optimi est pessima." Het beste als het bederft, wordt het slechtste.

IV. Dat God nu met hen de zonden hunner vaderen zal afrekenen, in wier voetstappen zij gewandeld hebben, vers 9, 10.

1. Zij zijn even verdorven als hun vaderen. Zij hebben zich zeer diep verdorven, zij zijn in de zonde geworteld, eraan vastgeklonken, zij zijn ver gegaan in de diepten des Satans, Jesaja 31:6, zodat terugkeer zo goed als onmogelijk is, het verderf is te ver doorgedrongen om hoop op herstel te geven, het is scharlaken en karmozijn, als de vlekken van de luipaard, en dat door hun eigene schuld. Zij hebben zich zeer diep verdorven, hun eigen hart verontreinigd en verhard, als in de dagen van Gibea, toen het Levietische bijwijf door de mannen van Gibea ten dode toe geschonden, en dit bedrijf door de gehele stam van Benjamin goedgekeurd werd. Dat was inderdaad een tijd van diep verval, en juist zo was de tegenwoordige tijd. Lichtzinnigheid en goddeloosheid waren toen even onbeschaamd en brutaal als in de dagen van Gibea. En daarom wat kan verwacht worden dan een wraak als in die dagen? Elke stam is nu even slecht als toen die van Benjamin en kan daarom verwachten, even zwaar bezocht te zullen worden.

2. Hun zullen derhalve hunner vaderen zonden bezocht worden: Hij zal hunner ongerechtigheid gedenken, Hij zal hun zonden bezoeken, de goddeloosheid, die zij als erfenis hebben overgenomen en die hun in het broed zit de zonden van de vaderen zullen nu aan de kinderen bezocht worden. Daarom zal God met hen twisten om de ontaarding en afval hunner vaderen, dier trouweloosheid en lage ondankbaarheid, vers 10. Merk hier op,

a. De grote eer, die God eerst Zijn volk bewezen had, toen Hij het tot Zijn volk koos:

Ik vond Israël als druiven in de woestijn Hij nam evenveel genoegen en vermaak aan hen als een arme reiziger, die druiven in de woestijn vindt, waar hij ze het meest behoeft maar het minst verwacht. Of: toen ze in de woestijn waren, vond Hij ze als druiven, niet kostelijk in zichzelf, maar kostelijk in Zijn oog, en aangenaam als de eerstelingen van de druiven voor de eigenaar van een wijngaard. Zij waren kostelijk in Zijn oog en verheerlijkt, Jesaja 43:4. Hij had Israël geplant, een edele wijnstok een geheel getrouw zaad, Jeremia 2:21, en vond ze niet beter dan Hij ze gemaakt had, goede druiven vooreerst. Ik zag ze met genoegen, als de eerste vrucht van de vijgeboom in haar beginsel. Goede mensen worden vergeleken met de eerste rijpe vruchten, Jeremia 24:2. Eén is dan meer waard dan vele later. Dit toont aan, hoeveel lust God had om hun goed te doen, niet om hunnentwil, maar omdat Hij hun vaderen had liefgehad. Hij bewaarde hen zorgvuldig, gelijk een mens de eerste en beste vruchten van zijn wijngaard bewaart. Toen Hij nu al die eer hun had geschonken, en zij zo zeer Zijn voorkeur genoten, zou iemand denken, dat zij die uitnemendheid zouden behouden hebben. Maar,

b. Zie eens de ongenade, waarin zij vervallen waren. God zonderde ze af als Zijn bijzonder volk, maar zij keerden zich tot Baäl-Peor en koppelden zich aan de Moabieten, toen zij die vuile drekgod offerden, Numeri 25:2-3. Zij zonderden zich af tot die schaamte, die schandelijke afgod, wat Baäl-Peor in bijzonderen zin was, wijl (naar het schijnt) de hoererij die het volk bedreef met de dochteren van de Moabieten, deel uitmaakte van de dienst van Baäl-Peor. Zie, waartoe degenen, die God verzaken, zich ook afscheiden, het zal hun zeker vroeger of later tot schande strekken. Zij werden gans verfoeilijk naar hun boelerij, hun praktijken waren God een gruwel, maar hun zelf het liefste voor hun ziel, of, toen zij eenmaal God verlaten hadden vermenigvuldigden ze hun gruwelen, hun afgoden en afschuwelijke afgoderij, naar hun

welgevallen. Zo hadden ook hun vaderen gedaan, God had hun wel gedaan, maar zij waren ondankbaar jegens Hem geweest. En op dezelfde manier had Efraïm zich zeer diep verdorven.

In de vorige verzen zagen wij, dat Israël de zonden van zijn vaderen had nagevolgd, hier volgt de straf over Israël, hun kinderen, want gelijk de zonde de dood heeft gebaard, zo gaat het steeds. Wij kunnen in deze verzen opmerken:

I. De zonde van Efraïm. Enkele uitdrukkingen beschrijven ze hier.

1. Zij hoorden niet naar Hem, vers 17, zij gaven geen aandacht meer aan Zijn woord noch aan Zijn roede, zij geloofden niet wat Hij zei noch onderwierpen zich aan Zijn wet. Hij had hun hun plicht bekend gemaakt, hen op hun belang en op hun gevaar gewezen, maar zij hadden er zich niet aan gestoord. Alles wat Hij door Zijn woord of door Zijn profeten hun had laten weten, was hun als een sprookje geweest, geen wonder dus, dat wij thans horen,

2. Van de boosheid van hun handelingen, vers 15, de rechtstreekse boosaardigheid van hun zonden, het waren geen zwakheden, maar onbeschaamde hoogmoed. Hoe kunnen zij anders dan goddeloosheid doen, die naar het woord Gods niet willen luisteren, dat hen wil onderrichten en aansporen om wel te doen? En geen wonder, dat er goddelooslijk door hen gehandeld werd, wanneer

3. Hun eredienst verdorven was, vers 15 :Al hun goddeloosheid is te Gilgal, een plaats berucht om haar afgoderij, gelijk blijkt uit Hoofdstuk 4:15, 12:11, Amos 4:4, 5:5. Waarschijnlijk hadden de afgodendienaars die plaats voor hun hoofdkwartier gekozen, omdat ze vroeger beroemd was geweest wegens Gods openbaringen aan Zijn volk, Jozua 5:2, 10, 1 Samuel 10:8, 11:15. Daar, waar de oorsprong van de afgoderij was, vanwaar ze zich over het gehele koninkrijk verspreid had, daar kon gezegd worden, dat al hun goddeloosheid was, want alle andere goddeloosheid had daar haar wortels. Verderf in de eeredienst veroorzaakte verderf in de zeden. De moeder van de hoererijen is de moeder van alle andere gruwelen, Openbaring 17:5. De geleerde Hugo de Groot onderstelt, dat hier nog een diepere, een verborgen betekenis in ligt. Golgotha is in het Syrisch hetzelfde als Gilgal in het Hebreeuws, en daarom meent hij, dat deze woorden betrekking hebben op het ter dood brengen van Christus op Golgotha, de grootste zonde van de Joden, waarvan terecht kan gezegd worden, dat al hun goddeloosheid daarin haar toppunt bereikt heeft. En geen wonder, dat het volk goddelooslijk handelde, zowel in zijn eredienst als in zijn handel en wandel, wanneer,

4. Al hun vorsten afvalligen zijn, de ganse reeks koningen van de tien stammen deden wat kwaad was in de ogen des Heeren, alle rechters en overheden waren toen goddeloos, zij keerden zich tot zondige wegen en volhardden in die wegen.

II. Het mishagen Gods tegen Efraïm om zijn zonde. Die wordt hier op verschillende manieren uitgedrukt, om aan te tonen, hoe afzichtelijk de zonde in de reine ogen van Zijn heerlijkheid is, en hoe verachtelijk ze de zondaar voor Hem maakt.

1. Hij is van hen geweken, vers 12. Wanneer zij tegen Hem opstaan en Hem trouweloos worden, hoe kunnen zij dan iets anders verwachten dan dat Hij van hen wijkt en hun Zijn bescherming en weldadigheid onttrekt? En terecht wordt Zijn bedreiging versterkt en schrikkelijk gemaakt: Wee hun, als Ik van hen zal geweken zijn! Zie, zij zijn inderdaad in een diep-treurige toestand, die God verzaken. Ons wel of wee hangt van de genadevolle

tegenwoordigheid Gods af, als Hij heengaat, gaat ons wel mede, en ons wee blijft achter. God is van hen geweken, vervolgt en grijpt hen. Saul begreep dit, toen hij met zoveel nadruk deze klacht uitte: De Filistijnen strijden tegen mij, en God is van mij geweken, 1 Samuel 28:15. Ja, Hij wijkt niet alleen van hen, maar,

2. Hij haat ze. Al hun boosheid is te Gilgal, want daar heb Ik ze gehaat. Daar waar hun gruwelijke zonden bedreven zijn, daar heeft God een gruwel aan de zondaars. Te Gilgal had Hij menig teken van Zijn gunst aan hun vaderen geschonken, maar nu is dat de plaats, waar Hij ze haat om hun lage ondankbaarheid. Ja, Hij haat ze niet alleen, maar

3. Hij zal ze voortaan niet meer liefhebben, zal ze nimmermeer in Zijn gunst herstellen. De breuk tussen God en Israël is zo wild als de zee, en kan niet geheeld worden. Dit stemt overeen met wat Hij had gezegd, Hoofdstuk 1:6, 7:Ik zal Mij voortaan niet meer ontfermen over het huis Israëls, de tien stammen.

4. Hij zal ze afscheiden en wil niets meer met hen te doen hebben, om de goddeloosheid van hun handelingen. Ik zal ze uit Mijn huis uitdrijven. Hij zal ze niet langer als de Zijnen erkennen, of als behorende tot Zijn volk in de wereld. Hij zal ze de deur uitzetten als trouweloze pachters, die hun huur niet betalen, als nutteloze arbeiders, die Hem niet eren noch voor Hem werken. Zie, degenen, die Gods huis ontheiligen, kunnen niet anders verwachten dan uit Zijn huis verdreven en daar niet langer als bewoners of gasten beschouwd te worden. Ja, Hij zal ze niet alleen uit Zijn huis uitdrijven, maar,

5. Hij zal ze nog verder verdrijven, vers 17 :Mijn God zal ze verwerpen, niet alleen uit Zijn huis, maar ook uit Zijn gezicht, Hij zal ze geheel verlaten en verzaken, zij zullen verworpelingen zijn. God had gezegd, dat Hij ze uit Zijn huis zou uitdrijven, hier gaat de profeet als één, die zijns Meesters mening goed kent, nog verder, Mijn God zal ze verwerpen. Zie, met welk een genot en troost hij God zijn God noemt. Zie, wanneer anderen God verlaten en door Hem verlaten worden, dan is het een grote voldoening voor degenen, die Hem vrezen, dat zij God hun God mogen noemen, met blijdschap aan Hem denken en door Hem erkend worden. Al stonden allen tegen U op en werden allen verworpen, toch zijt Gij mijn God.

III. De vrucht van dit mishagen, als hun nageslacht wordt afgesneden en verlaten, welk oordeel hier gedurig herhaald wordt.

Merk hier op:

1. Hoe talrijk Efraïm schijnt te zijn. De naam Efraïm betekent vruchtbaarheid, Genesis 41:52. Jozef is een vruchtbare tak, Genesis 49:22. En Mozes' zegen voorspelt tienduizenden van Efraïm, Deuteronomium 33:17. Dit was zijn heerlijkheid, vers 11. Hiertoe scheen Efraïm bestemd door Hem, die de bepalingen van van de mensen woning heeft geordineerd. Want Efraïm is, gelijk als Ik Tyrus aanzag, die geplant is in een liefelijke woonplaats, om zijn vermenigvuldiging te bevorderen, wat men kan verwachten van een boom, geplant aan waterbeken. Efraïm is even sterk en rijk als eens Tyrus was, en even trots en zeker. De Chaldeeuwsche paraphrase geeft deze betekenis aan: De vergadering Israëls, toen ze de wet bewaarden, was gelijk aan Tyrus in voorspoed en zekerheid.

2. Hoe weinig mensen Efraïm zal tellen vers 11 : Aangaande Efraïm, hunlieder heerlijkheid zal wegvliegen als een vogel, hun kinderen zullen weggevoerd worden en de hoop van hun

gezinnen afgesneden. Al hun heerlijkheid zal wegvliegen als een arend naar de hemel, snel en onherroepelijk. Zie wereldse heerlijkheid is heerlijkheid, die snel vervliegt, maar zij, wier heerlijkheid in God is, zullen eeuwige heerlijkheid genieten. Efraïm is een vruchtbare boom geweest, maar nu is het geslagen, hunlieder wortel is verdord, zij zullen geen vrucht voortbrengen, vers 16. Als de wortel verdord is, moet de tak insgelijks verdorren.

Merk op,

A. God bedreigt met dit oordeel, de verwoesting van hun kinderen.

a. Zij zullen omkomen, onmiddellijk door de hand Gods, vers 11. Zij zullen wegvliegen van de geboorte, en van moeders buik en van de ontvangenis af. Sommige van hun kinderen zouden terstond bij de geboorte sterven, hun wieg zal hun doodkist zijn. Anderen zullen als misgeboorten ter wereld komen, de baarmoeder zal hun graf zijn, en hun dood misschien tegelijk die van hun moeders. Of andere moeders zullen de vrucht verliezen, schier zodra ze ontvangen is. Zie hoe gemakkelijk God kan en hoe zekerlijk Hij zal het geheele menselijk geslacht uitroeien, dat ontaarde, schuldige, verdorven ras, en hun naam van onder de hemel uitdelgen. Zo doet Hij hier met Efraïm, hen opschrijvende als kinderloos, al hun heerlijkheid latende wegvliegen van de geboorte, van moeders buik en van de ontvangenis af. Hij verdort hun wortel, zodat zij geen vrucht kunnen dragen, en hun arbeid houdt binnen enkele jaren op.

b. Ofschoon zij hun kinderen moeten grootmaken, tot volwassen ouderdom brengen, al ontsnappen ze ziekte en dood, waaraan de kinderlijke leeftijd onderhevig is, zodat ze menen, dat nu alle gevaar voorbij is, "toch zal Ik er hen van beroven, vers 12, door het één of andere oordeel, zodat zij onder de mensen niet zullen zijn om hun geslacht te beroven en hun naam in stand te houden." Wederom, vers 13 :Efraïm zal zijn kinderen moeten uitbrengen tot de doodslager. De moeders zullen haar kinderen met smaad, met zorg en pijn baren, kosten zullen niet ontzien worden om ze groot te brengen. Maar dan komt een wreede vijand en jaagt allen over de kling, jong en oud, meedogenloos. Dan blijken ze te zijn schapen, voor de slachtbank bestemd. Zie, het neemt grotendeels de troost weg, die ouders in hun kinderen vinden, wanneer zij weten, dat zij ze voort- en opgebracht hebben voor de doodslager, of, wat nog erger is, om de plaag van hun geslacht te zijn. Opnieuw wordt gedreigd, vers 16. Ja, ofschoon zij genereerden, zo zal Ik toch de gewenste vruchten van hun buik doden, die kinderen, waarop ze zo verzot waren. Zie, de liefde van de ouders geeft geen zekerheid voor van de kinderen leven, ja, de dood wordt soms gezonden om de lievelingen van het gezin weg te nemen en de lasten er te laten. Toen Israël in de woestijn gevonnist werd, en allen zouden sterven, ging met de straf deze genade gepaard, dat hun kinderen evenwel tot die rust zouden ingaan, die zij door hun ongeloof verbeurd hadden. Maar hier is sprake van een eindelijke en totale verwerping, zelfs hun kinderen zullen afgesneden worden, en het land zal aan de kroon vervallen, "ob defectum sanguinis", bij ontstentenis van erfgenamen. De Chaldeeuwse paraphrase en vele rabbijnen verstaan onder de doodslagers, tot wie de kinderen moeten uitgebracht worden, Moloch, aan wie ze geofferd werden, een zonde, die haar eigen straf medebracht, die toonde, hoe harteloos de ouders waren en hoe billijk hun alle zegen werd ontnomen.

c. De weinigen, die ontsnappen en overblijven, zullen verstrooid worden vers 17 :Zij zullen omzwervende zijn onder de heidenen. Dat zijn de Joden heden ten dage, er is geen plaats ter wereld, waar zij een eigen volk vormen.

B. Het gebed des profeten om deze zaak vers 14. Geef hun, Heere! Wat zult Gij geven? Wat zal ik voor een volk vragen, dat dus ten ondergang gedoemd is? Dit: wijl het decreet uitgegaan is, dat de kinderen of van de baarmoeder af sterven zullen of uitgebracht worden tot de doodslager, laat ze dan liever van de baarmoeder of sterven. Laat hen liever geen kinderen hebben, dan ze ongelukkig zien worden. Om dezelfde reden heeft Christus, toen een totale ondergang over de Joodse natie zou komen gezegd: Zalig zijn de onvruchtbaren, en de buiken die niet gebaard hebben, en de borsten, die niet gezoogd hebben, Lukas 23:29. "Geef hun daarom een misdragende baarmoeder en uitdrogende borsten. Het is beter in de hand Gods te vallen Wiens barmhartigheden vele zijn, dan in de hand van mensen." Zie, degenen, die kinderloos zijn, kunnen zich door deze gedachte met Gods wil verzoenen, dat de tijd kan komen dat zij zouden wensen, kinderloos te zijn gebleven.

HOOFDSTUK 10

1 Israel is een uitgeledigde wijnstok, hij brengt weder vrucht voor zich; maar naar de veelheid zijner vrucht heeft hij de altaren vermenigvuldigd; naar de goedheid zijns lands, hebben zij de opgerichte beelden goed gemaakt.
2 Hij heeft hun hart verdeeld, nu zullen zij verwoest worden; Hij zal hun altaren doorhouwen, Hij zal hun opgerichte beelden verstoren.
3 Want nu zullen zij zeggen: Wij hebben geen koning; want wij hebben den HEERE niet gevreesd; wat zou ons dan een koning doen?
4 Zij hebben woorden gesproken, valselijk zwerende in het verbond maken; daarom zal het oordeel als een vergiftig kruid groenen, op de voren der velden.
5 De inwoners van Samaria zullen verschrikt zijn over het kalf van Beth-aven; want zijn volk zal over hetzelve treuren, mitsgaders zijn Chemarim (die zich over hetzelve verheugden), over zijn heerlijkheid, omdat zij van hetzelve is weggevaren.
6 Ja, datzelve zal naar Assur gevoerd worden, tot een geschenk voor den koning Jareb; Efraim zal schaamte behalen, en Israel zal beschaamd worden vanwege zijn raadslag.
7 De koning van Samaria is afgehouwen, als schuim op het water.
8 En de hoogten van Aven, Israels zonde, zullen verdelgd worden; doornen en distelen zullen op hunlieder altaren opkomen; en zij zullen zeggen tot de bergen: Bedekt ons! en tot de heuvelen: Valt op ons!
9 Sinds de dagen van Gibea, hebt gij gezondigd, o Israel; daar zijn zij staande gebleven; de strijd te Gibea, tegen de kinderen der verkeerdheid, zal ze niet aangrijpen.
10 Het is in Mijn lust, dat Ik ze zal binden; en volken zullen tegen henlieden verzameld worden, als Ik ze binden zal in hun twee voren.
11 Dewijl Efraim een vaars is, gewend gaarne te dorsen, zo ben Ik over de schoonheid van haar hals overgegaan; Ik zal Efraim berijden, Juda zal ploegen, Jakob zal voor zich eggen.
12 Zaait u tot gerechtigheid, maait tot weldadigheid; braakt u een braakland; dewijl het tijd is den HEERE te zoeken, totdat Hij kome, en over u de gerechtigheid regene.
13 Gij hebt goddeloosheid geploegd, verkeerdheid gemaaid, en de vrucht der leugen gegeten; want gij hebt vertrouwd op uw weg, op de veelheid uwer helden.
14 Daarom zal er een groot gedruis ontstaan onder uw volken, en al uw vestingen zullen verstoord worden, gelijk Salman Beth-arbel verstoorde ten dage des krijgs; de moeder werd verpletterd met de zonen.
15 Alzo heeft Beth-el ulieden gedaan, vanwege de boosheid uwer boosheid; Israels koning is in den dageraad ten enenmale uitgeroeid.

In dit hoofdstuk wordt,

I. Het volk Israëls beschuldigd van groot bederf in de publieke Godsverering en bedreigd met de verwoesting hunner beelden en altaren, vers 1, 2, 5, 6, 8.

II. Zij worden beschuldigd van bederf in het bestuur van de burgerlijke staat en bedreigd met deszelfs ondergang, vers 3, 4, 7.

III. Zij worden beschuldigd, de zonden hunner vaderen na te volgen en rustig die zonden te bedrijven en bedreigd, dat smartelijke, vernederende oordelen zullen volgen, vers 9 -11.

IV. Zij worden ernstig vermaand tot boete en bekering en met de ondergang bedreigd, als ze die vermaning in de wind slaan,

Hoséa 10:1-15

Merk op:

I. Welke zonden hier Israël ten laste worden gelegd, de nationale zonden, die een nationaal oordeel noodzakelijk maken. De profeet spreekt ronduit met hen, want waartoe zou vleitaal dienen?

1. Zij waren niet vruchtbaar in vruchten van de gerechtigheid tot eer van God. Hiermede begon alle boosheid, vers 1. Israël is een uitgedroogde wijnstok, Gods kerk wordt terecht met een wijnstok vergeleken, zwak, onooglijk, toch wijdvertakt en vruchtbaar. De gelovigen zijn de ranken van die wijnstok en delen zijn wortel en vettigheid. Maar dit was Israëls zonde, dat het een uitgedroogde wijnstok was, een wijnstok zonder sap of deugd, die daarom geen van de goede vruchten voortbracht, welke men ervan mocht verwacht hebben, en waardoor God en mens zouden verheerlijkt zijn. Zie, er zijn er velen, die, hoewel geen ontaarde, toch uitgedroogde ranken zijn, waarin geen goed is. Een wijnstok is de minst nuttige onder de bomen, zo hij geen vrucht draagt. Dan deugt hij nergens meer toe, Ezechiel 15:3, 5. En zij, die geen goede vruchten voortbrengen, brengen weldra stinkende druiven voort, die geen goed doen, doen kwaad. Hij is een uitgedroogde wijnstok, die alleen voor zichzelf vrucht draagt. Wat in hem is, dient niet om God te verheerlijken, maar neemt de eer voor zich en verheft zich daarop. Christenen leven niet voor zichzelf, Romeinen 14:6. Maar huichelaars maken zichzelf tot hun doel, zij eten en drinken voor zichzelf, Zacheria 7:5, 6. (Engelsche vertaling). Of: Israël wordt door Gods oordelen van al zijn rijkdom ontledigd en beroofd, omdat hij die gebruikt heeft in de dienst van zijn lusten en niet ter ere Gods die hem die heeft gegeven. Zie, wat wij niet op goede manier gebruiken, kunnen we verwachten, te zullen verliezen.

2. Zij vermenigvuldigden hun altaren en beelden, en hoe meer weldaden Gods voorzienigheid over hen uitgoot, zoveel weelderiger waren zij in die dienst hunner afgoden. Naar de veelheid van zijn vrucht heeft hij de altaren vermenigvuldigd, naar de goedheid zijns lands hebben zij de opgerichte beelden goed gemaakt. Zie, het is een diepe hoon jegens God, en een misbruik van Zijn goedheid, wanneer wij te meer zonden tegen Hem bedrijven, naarmate wij meer barmhartigheid van Hem ontvangen, en te meer kwaad doen naar wij groteren rijkdom hebben gekregen. Moesten wij niet zo overvloedig zijn in de dienst onzes Gods, als zij waren in de dienst van hun afgoden? Als wij bevinden, dat ons goed toeneemt, moeten wij dan niet in gelijke mate toenemen in werken van godzaligheid en barmhartigheid?

3. Hun hart was verdeeld, vers 2.. a. Zij waren onderling verdeeld. Zij hadden onderling twist over hun afgoden, sommigen waren voor deze, anderen voor gene. Zij waren onderling onenig over hun koningen, wier uiteenlopende belangen aanleiding gaven tot verschillende partijen in het koninkrijk. Zo werden hun harten onderling verdeeld en van elkander vervreemd. Hartelijke vriendschap werd op die wijze hoe langer hoe zeldzamer. Daarop volgt: Nu zullen zij verwoest worden. Zie, verdeeldheden en vijandige gezindheden zijn oorzaak van vele zonden en een voorspel van ondergang.

b. Zij waren verdeeld tussen God en hun afgoden. Er was nog iets van genegenheid voor God in hun hart overgebleven, maar de neiging tot hun afgoden was toch overheersend. Zij hinkten op twee gedachten, tussen God en Baäl, dat was de verdeeldheid van hun hart. Maar God is de soeverein van ons hart en duldt op generlei wijze enigen mededinger: Hij wil alles of niets Satan zegt, gelijk de gewaande moeder: Het zij noch het uw noch het mijne, doorsnijd het.

Maar God zegt: neen, geef het hem. Een hart, dus verdeeld, zal verwoest worden, verworpen omdat het het verbond met God verbroken heeft. Zie, een hart, verdeeld tussen God en Mammon zal, al stelt het die verdeeldheid nog zo onschuldig voor, verwoest worden.

4. Zij maakten van wat zij zeiden geen gewetenszaak, zelfs als het plechtig geschiedde vers 4..

a. Niet, als zij zwoeren, de plechtigste wijze van spreken: Zij hebben woorden gespro ken, valselijk zwerende in het verbond maken. "Verba dare", woorden geven, dat deden ze. Zij waren vals, terwijl ze met God in verbond stonden, het verbond van de besnijdenis, de schone beloften van bekering, wanneer zij in ellende verkeerden, waren gehuicheld. Geen wonder, dat zij, die jegens mensen vals handelden, jegens God evenmin trouw hielden. Zij werden gewend aan verraderij, dat ze, zonder enig gewetensbezwaar, de heiligste verbonden verbraken. Onderdanen schonden hun eed van gehoorzaamheid, koningen hun krooneed, zij braken hun verbonden met vreemde volken, en overeenkomsten tussen bijzondere personen werden even gemakkelijk vernietigd.

b. Niet als ze recht spraken, de plechtigste daad. Gerechtigheid kan niet bestaan, wanneer de mens geen meineed ontziet, want het oordeel, dat een heilzame plant moest zijn van liefelijken reuk groent als een vergiftig kruid, beide walgelijk en gevaarlijk, op de voren van de velden, die beploegd waren om goed koren voort te brengen. Zie, God wordt grotelijks vertoornd door bederf, niet alleen in de Hem gewijden eeredienst maar ook in de bedeling van het recht tussen mens en mens. En de oneerlijkheid des mensen zal oorzaak zijn van Zijn twist met hem, zowel als hun afgoderij en goddeloosheid. Want: Gods wetten hebben ten doel het welzijn van de mensen en van de gemeenschap, zowel als Zijn eer, en de rechtsschennis van de justitie zal even goed gewroken worden als de ontheiliging van Zijn tempel.

II. Wat de oordelen zijn, waarmede Israël voor deze zonden zou gestraft worden, zij hadden zowel in het burgerlijke als in het ceremoniëele leven gezondigd, en zouden in beide straf ondergaan.

1. Het koningschap en hun overheid zou hun geen vreugde meer baren. Omdat de gerechtigheid in verdrukking verkeerd is, daarom zullen zij, die het recht moeten handhaven en daardoor het rijk ten zegen zijn, deszelfs last genoemd worden, vers 3, en degenen, die het volk niet goed wilden regeren, zullen onbekwaam zijn het te beschermen: Nu zullen zij zeggen: "Wij hebben geen koning, dat is, wij zijn zo goed als zonder koning, wij hebben er geen, die ons enig goed doet of enige dienst bewijst, geen, die ons in de band houdt of ons tegen onze vijanden beschermt, geen, die de openbare vrede bewaart en onze oorlogen voert, en dit overkomt ons terecht. Want wij hebben de Heere niet gevreesd, toen wij onder het bestuur van onze koningen veilig waren, daarom worden wij door Hem verworpen, en wat zou ons dan een koning doen? Welk goed kunnen wij van een koning verwachten als wij de gunst onzes Gods verbeurd hebben?" Zie, zij, die de vreze Gods van zich werpen zullen niet licht blijdschap door mee schepselen genieten. Ook zal trouw aan de koning, zonder godsdienst, weinig baten, want, al wordt daardoor zijn gunst en goedwilligheid gewonnen wat helpt dat, als God tegen hen is? Die aan de vreze en gunst Gods vasthouden, mogen triomfantelijk uitroepen: "Wat kan de grootste van de mensen tegen ons doen?" Maar zij, die Zijn bescherming niet achten, moeten wanhopig klagen: "Wat kan zelfs de grootste van de mensen voor ons doen?" Hij was een koning, die zeide: "De Here helpt u niet, waarom zou ik u helpen?" 2 Koningen 6:27. Hij is een dwaas, die daar zegt: "Als een koning ons niet kan helpen, moeten wij omkomen" (gelijk die in vers 3 spreken, schijnen te bedoelen), want God kan voor ons doen wat koningen niet kunnen.

Er was een tijdperk geweest, dat zij vurig naar een koning verlangden, maar wat zou een koning (die, naar zij meenden, alles kon doen) voor hen uitrichten? God kan de mensen, van wie wij het meest verwachten, ziek maken. Daarover klagen zij, nu hun koning onmachtig is hen te helpen, maar dit is nog het ergste niet, hun burgerlijk bestuur zal niet slechts verzwakt, maar geheel vernietigd worden, vers 7 :De koning van Samaria, de koninklijke stad, die nu schier alles is wat overblijft, is afgehouwen als schuim op het water. Schuim drijft boven en maakt heel wat vertoning op de oppervlakte, toch is het alleen een hoop blazen, door de beweging van het water veroorzaakt. Zo waren de koningen van Israël, na hun opstand tegen het huis Davids, niets dan schuim, hun regering had geen solide bodem. Niet beter zijn de grootste koningen, als zij zich tegen God verzetten, wanneer God komt om met hen te twisten, kan Hij ze gemakkelijk verdrijven en verstrooien, en maken ze tot niets, als schuim op het water.

2. Zij zullen geen vreugde meer van hun afgoden beleven noch van hun dienst. En ellendig is de toestand van dat volk, welks goden even weinig vermogen als hun vorsten.

a. De afgoden, die zij gemaakt, en de altaren, die ze hem ter ere opgericht hadden, zouden als een gewone buit, door de zegevierende vijand, afgebroken, vernield en weggevoerd worden. Hij zal hun afgoden doorhouwen. God zal dat doen door de hand van de Assyriërs, de Assyriërs zullen het doen op bevel van God. Hij zal hun opgerichte beelden verstoren, vers 2. Zie, waarvan de mens afgoden maakt, wordt billijk door God doorgehouwen en verstoten. Maar het kalf te Beth-el was de opperste afgod, daar hadden de bewoners van Samaria het meest mee op, nu wordt hun voorspeld, dat het vernield zal worden. Zijn volk zal treuren over zijn heerlijkheid, omdat zij van hetzelve is weggevaren, vers 5, wanneer het omvergeworpen en geschonden is, geen aanzien meer waard en geen voorwerp meer van aanbidding. Maar dat is niet alles. Ja, dat zelf zal naar Assur gevoerd worden (sommigen menen, dat het kalf van Dan reeds enige tijd vroeger weggehaald was), tot een geschenk voor de koning Jareb. Het was hem gebracht als een overwinningstrofee van hun vijanden. En welk roemrijker voorwerp konden zij brengen dan dit, of welk krachtiger bewijs hunner algeheele zegepraal? Zo wordt gezegd, vers 8, Israëls zonde zal verdelgd worden, dat is: de afgoden, waarmede zij gezondigd hadden. Daarom wordt gezegd: Deze zaak de kalverendienst, door Jerobeam ingevoerd, werd Israël tot zonde, 1 Koningen 12:30. Zie, indien de genade Gods de zondelust in ons niet kan doven, dan is het recht, dat God voedsel en brandstof van de zonde buiten ons vernietigt. Met de afgoden worden de hoge plaatsen vernield, de hoogten van Aven, vers 5, of Beth-el. Het heette Gods huis, (dat betekent Beth-el), maar nu heet het huis van de ongerechtigheid, ja, ongerechtigheid zelf. De koningen hadden verzuimd te doen wat hun plicht was, de hoge plaatsen door het zwaard van de gerechtigheid weg te nemen. Daarom zal God hen wegnemen met het oorlogszwaard, zodat doornen en distelen op hun altaren zullen opkomen, dat is: zij zullen in puin liggen. Terwijl zij stonden, waren hun altaren als doornen en distelen, een hoon voor God en mensen, de vrucht van zonde en vloek, billijk werden ze in doornen en distelen begeven.

b. De vernieling van hun afgoden, altaren en hoogten, zal hun oorzaak zijn van smart en schaamte en verschrikking.

A. Het zal hun een oorzaak zijn van smart. Wanneer het kalf te Bethel verbroken wordt, zal zijn volk daarover treuren. Zij zagen het kalf voor hun beschermer aan, en toen het verdreven was, meenden ze alles verloren te hebben, zodat het arme onwetende volk, dat men er mee om de tuin geleid had, bitterlijk klagen zal, gelijk Micha deed, Richteren 18:24 :Gijlieden hebt mijn

goden, die ik gemaakt hebt, weggenomen, wat heb ik nu meer. De priesters, die er zich over verblijd hadden, zullen er nu met het volk over treuren. Zie, als de mens van iets een god maakt, zal hij over het verlies daarvan treuren, en een buitensporige smart over een werelds verlies bewijst, dat wij er een afgod van gemaakt hadden. Zij plachtten zeer vrolijk te zijn in de dienst aan hun afgoden, maar nu zullen ze over hen klagen, want zondige vreugde verkeert vroeger of later in rouw.

B. Het zal hun eene oorzaak van schaamte zijn, vers 6. Efraïm zal schaamte behalen, wanneer het de goden, waarop het vertrouwde, in gevangenschap ziet wegvoeren, en Israël zal beschaamd worden wegens zijn raadslag, dat het zulk een vertrouwen stelde in en zulke aanbidding wijdt aan afgoden. Gods ark en altaren zijn nimmer nedergeworpen, totdat het volk ze verwierp, maar de afgodische altaren werden vernield, toen het volk ze nog hoogelijk eerde. Daaruit blijkt, dat de verachting van geen en de verering van deze de zonden waren, waarvoor God ze nu bezoekt.

C. Het zal hun een oorzaak van verschrikking zijn, vers 5. De inwoners van Samaria zullen verschrikt zijn, zij zullen vrezen en beangst zijn hun goden te verliezen, of liever: zij zullen voor zichzelf en hun kinderen en familie vrezen, wanneer zij zullen zien, dat de oordelen Gods over hen losbreken en met hun afgoden een begin maken, gelijk Hij gerichten geoefend had aan al de goden van de Egyptenaren, Exodus 12:12. Zo verschrikken afgodendienaars, wanneer God de aarde geweldig verschrikt, Jesaja 2:21. En hier, vers 8, Zij zullen zeggen tot de bergen: Bedekt ons! en tot de heuvelen: Valt op ons: vers 8. Al de afgodendienaars, Openbaring 6:15, 16 zullen tevergeefs tot de bergen en steenrotsen roepen, om hen te verbergen voor het aangezicht desgenen, die op de troon zit en van de toorn des Lams.

Hier

I. Werden hun de zonden van hun vaderen in herinnering gebracht, waarover God nu met hen afrekent. Hun was gezegd, Hoofdstuk 9:9 dat zij zich zeer diep verdorven hadden als in de dagen van Gibea, en hier, vers 9 :Sinds de dagen van Gibea, hebt gij gezondigd, o Israël. Niet alleen herleeft de zonde van die dagen in de tegenwoordige, als een copie van het origineel maar de goddeloosheid van die dagen was voortgegaan door een reeks tussenliggende tijden tot op deze ogenblik, zodat de maat van de ongerechtigheid lange tijd had gehad, eer ze vol werd, en de zonde zelf immer toegenomen was. Of: Gij hebt gezondigd meer dan in de dagen van Gibea (gelijk men ook kan lezen), de zonde van deze tijd gaat het ergste van vroegere dagen te boven. Hun toestand was dus slecht, want daar zijn zij staande gebleven. De misdadigers moesten zichzelf verdedigen, en de stammen Israël, die op zich namen, hen voor hun goddeloosheid te straffen, zaten met de handen in het haar, toen in beide veldslagen de misdadigers overwonnen. De strijd te Gibea, tegen de kinderen van de verkeerdheid, zal ze niet grijpen tot het derde treffen, en zelfs toen werden ze niet allen verslagen, want zeshonderd ontsnapten. Maar uw zonde is erger dan de hunne, en daarom kunt ge niet andere verwachten, dan dat de strijd tegen de kinderen van de verkeerdheid ze nu zal aangrijpen en geheel verslaan.

II. Zij hebben hen gewaarschuwd, duidelijk gewaarschuwd voor de naderende oordelen Gods, vers 10. God had tot dusver medelijden met hen gehad en hen gespaard. Hoewel zij Hem zeer gehoond hadden, had Hij lust gehad te beproeven, of ze door geduld en goedertierenheid mochten gewonnen worden, maar nu is het Mijn lust, dat Ik ze zal binden, dat is Mijn voornemen en dat is Mijn welbehagen. Hij zal Zich over u verblijden, u verdoende en u verdelgende, Deuteronomium 28:63. Zie, omdat God de dood en het verderf van de zondaars

niet begeert, daarom begeert Hij hun kastijding. (De Eng. vert. heeft kastijden in plaats van binden in vers 10). En zie wat die kastijding is: Volken zullen tegen henlieden verzameld worden gelijk al de andere stammen in de slag bij Gibea tegen Benjamin waren. Een van de rabbijnen spreekt zo over deze woorden: omdat zij de kastijding van Mij door Mijn profeten die in Mijn naam handelen, niet aannemen, zo zal Ik ze kastijden door de hand van volken, die tegen henlieden verzameld worden, als Ik ze binden zal in hun twee voren, dit is wanneer zij zich denken te versterken, als het ware, in een dubbele verschansing. Of: als Ik ze zal binden voor hun twee overtredingen (zoals de Eng. kanttekening leest), met het oog op hun geestelijke en lichamelijke hoererij, die hun zo dikwijls verweten wordt, of de twee kalveren te Dan en te Beth-el, of de twee boosheden, vermeld in Jeremia 2:13. Of: als Ik ze zal binden aan hun twee voren, dit is: hen brengen zal in gevangenschap bij de Assyriërs die ze onder het juk zullen zetten als ossen voor de ploeg, die in de twee voren het veld op en neer gehouden worden en er, uit vreze voor de prikkel, geen stap buiten durven zetten Het Chaldeeuwsch luidt: Zij, die tegen hen verzameld zijn, zullen heerschappij over hen hebben op gelijke wijze als een paar vaarzen aan haar twee voren gebonden zijn. Dus zullen degenen, die Gods vrijen niet wilden zijn, de slaven van hun vijanden worden en het onderscheid leren verstaan tussen de dienst van God en die van de koninkrijken van de landen, 2 Kronieken 12:8.

III. Zij leren begrijpen, dat hun onbekendheid met lijden en ontberingen hen niet zal behoeden voor een ellendige ballingschap, vers 11. Zie, hoe zacht, hoe teder, hoe gevoelig Efraïm is, hij is een vaars, gewend gaarne te dorsen omdat hij, niet gemuilband, vrijheid had om naar welgevallen te eten, en het werk zelf gemakkelijk en droog was, aangenaam en goed betaald. Maar, zegt God, Ik heb een juk op haar schone nek gelegd. Ik zal Efraïm berijden, dit is, Ik zal hem temmen, of hem laten berijden door de Assyriërs en andere veroveraars, die met hardheid over hem zullen heersen, gelijk ruiters hun rijdieren behandelen, Psalm 66:12. Juda zal ploegen, Jacob zal voor zich eggen, dit is zij zullen kwalijk behandeld worden, maar niet in die mate als Efraïm. Zie, het is billijk, zo God hen doet gevoelen, wat hardheid is, die zich te zeer aan gemak en genoegen hebben overgegeven. De geleerde Dr. Pocock helt meer tot een andere verklaring over en leest in die woorden de zachte, vriendelijke wijze, waarop God met dat volk had gehandeld om het onder de gehoorzaamheid aan Zijn wet te brengen als een reden, waarom het tot onderdanigheid meest terugkeren. Hij had met hen gedaan als een landman, die zijn vee voor zijn dienst dresseert. Efraïm was een leerzame vaars, geschikt om gebruikt te worden, God greep haar schone nek om haar aan Zijn hand te gewennen, tuigde haar, legde haar het juk van Zijn geboden op, gaf Zijn volk Israël een Wet, leerde het Zijn inzettingen opdat het niet door de zeden van de heidenen zou afgekeerd worden. Hij had alle zachte en welwillende middelen gebruikt om gehoorzaamheid te bevorderen, had Juda aan het ploegen en Jacob aan het eggen gezet, had alleen voor hen passende verordeningen gegeven, toch hadden zij zich niet willen laten binden, maar waren terzijde afgeweken.

IV. Zij werden uitgenodigd en aangemoedigd, door gebed, boete en berouw tot God weder te keren, vers 12, 13. Zie hier,

1. Tot welke plichten ze geroepen worden Zij zijn Gods akkerwerk, 1 Corinthiers 3:9, en hun plicht wordt uitgedrukt in woorden, aan de landbouw ontleend. Als zij niet door hun onderdrukkers in slavernij begeren weggevoerd te worden, laat ze dan tot de dienst des Heeren terugkeren.

a. Laat ze zich een braakland braken, laat ze hun hart reinigen van alle zondige lusten en genegenheden, die als doornen en distelen zijn, laat ze zich vernederen over hun zonden en met

een verbroken en verslagen geest weerkeren, laat ze, bij de herinnering daaraan, vol smart en schaamte de goddelijke inzettingen ontvangen, gelijk de grond geploegd wordt om het zaad te ontvangen, opdat het daarin wortel schiete. Zie Jeremia 4:3.

b. Laat ze voor zich zaaien tot gerechtigheid, laat ze weerkeren tot het volbrengen van goede werken, overeenkomstig Gods wet, de regel van de gerechtigheid, laat ze overvloedig zijn in vrome daden jegens God, in werken van de barmhartigheid jegens elkander, en laat ze dus in de Geest zaaien, gelijk de Apostel het noemt, Galaten 6:7, 8. Iedere daad is zaad, dat men zaait. Laat ze zaaien in gerechtigheid, Iaat ze zaaien het aangewezen zaad, doen wat ze behoren te doen, en zij zullen er zelf het voordeel van ontvangen.

c. Laat ze de Heere zoeken, laat ze op Zijn genade wachten en van Hem afbidden, dat Hij het gezaaide zaad zegene. De landman moet ploegen en zaaien met het oog op God, van Hem ter bestemder tijd de regen verwachtende.

2. Waarom ze tot de vervulling van hun plichten aangespoord worden. Overdenk, a. Het is tijd om te handelen, hoog tijd. De landman zaait in de zaaitijd, en wanneer die tijd reeds ten dele verstreken is, gaat hij met te meer vlijt aan het werk. Zie, de Heere te zoeken is werk voor iedere dag, maar toch worden door Gods genade en voorzienigheid enkele bijzondere gelegenheden daarvoor gegeven.

b. Als wij doen wat ons wordt opgelegd, zal God Zijn werk doen. Indien wij ons tot gerechtigheid zaaien, als wij zorgvuldig en volijverig onze plicht doen, in afhankelijkheid van Zijn genade dan zal Hij Zijn genade op ons uitgiete, juist wat degenen behoeven, die tot gerechtigheid zaaien, want door de genade Gods zijn wij wat wij zijn. Sommigen passen dit op Christus toe die in de volheid des tijds komen zou en voor Wiens komst zij zich moeten toebereiden, Hij zal komen als de Heere onze gerechtigheid en zal gerechtigheid over ons regenen, de eeuwige gerechtigheid, die Hij zelf heeft aangebracht. Hij zal die overvloediglijk uitstorten. Er is voorspeld, Psalm 72:6, dat Hij zal nederdalen als een regen op het nagras.

c. Als wij tot gerechtigheid zaaien, zullen wij tot weldadigheid maaien, wat met die belofte overeenstemt. Indien wij in de Geest zaaien, zullen wij uit de Geest het eeuwige leven maaien. Wij zullen maaien naar de mate van de weldadigheid (zo staat er letterlijk), het zal een grote beloning zijn, naar de rijkdom van de barmhartigheid, een beloning, die eigenlijk bij zulke lage schepselen als wij zijn, niet behoort, maar die een God van eindeloze barmhartigheid verheerlijken, een beloning niet naar de werken, maar uit genade. Wij maaien niet naar verdienste, maar uit genade. Wij zaaien, maar God geeft een lichaam naar Hem behaagt.

d. Wij hebben goddeloosheid geploegd en verkeerdheid gemaaid, en het deel onzes levens, dat voorbij is, is daarvoor meer dan genoeg geweest, vers 13. "Gij hebt u heel wat moeite in de dienst van de zonde getroost, hebt als in het vuur voor haar gearbeid, en zult gij dan de tijd beklagen dat gij de last en de hitte draagt in de dienst van God en datgene doet, wat u tot groot voordeel zal strekken? Gij hebt veel gedaan om uw ziel naar de verdoemenis te leiden, zult gij niet trachten, dat ongedaan te maken en iets te doen om ze te redden?"

e. In de dienst van de zonde hebben wij nooit iets verkregen. Zij hebben goddeloosheid geploegd, dat is: de slavendienst van de zonde verricht, en verkeerdheid gemoeid, dat is: alles verworven wat er van te halen is. Zij zijn doorgegaan tot de oogst, en wat zijn ze er beter van geworden? Het is alles bedrog. Zij hebben de vrucht van de leugen gegeten, vrucht, die slechts

leugen is, die er schoon uitziet, maar van binnen verrot is, de werken van de duisternis zijn onvruchtbare werken, Efeziers 5:11, Romeinen 6:21. Zelfs de voordelen van de zonde geven de zondaar geen voldoening.

f. Troost en vertrouwen zal ons in de dienst van de zonde zeker ontvallen. "Gij hebt vertrouwd op uw weg, op de veelheid uwer helden, gij hebt u op schepselen, op uw eigen macht en beleid, verlaten, en daarom goddeloosheid durven ploegen. Uw hoop heeft u teleurgesteld, komt nu en zoekt de Heere, en uw hoop op Hem zal u niet bedriegen."

V. Zij worden bedreigd met eindelijke ondergang, zowel om hun vleselijke wandel als om hun werelds vertrouwen, vers 14, 15. Daarom, omdat gij goddeloosheid gezaaid hebt en op uw eigen weg vertrouwd, zal er een groot gedruis ontstaan onder uw volken, hetzij door binnenlandse opstand of een inval van buiten, waardoor het koninkrijk beroerd zal worden en een rumoer ontstaan, misschien wel alles tezamen.

1. Hun steden en sterkten zullen een prooi van de vijand worden: al uw vestingen zullen verstoord worden, gij had er uw hoop op gebouwd en uw schatten erin geborgen, maar ze zullen ingenomen en geplunderd worden, gelijk Salman Beth-Arbel verstoorde ten dage van de oorlog. Dit ziet op een kort tevoren plaats gehad hebbende gebeurtenis, die nergens anders vermeld staat. Waarschijnlijk is Salman dezelfde als Salmanassar, koning van Assyrië, die enige tijd geleden de één of andere stad, kasteel of huis (Beth-Arbel wil zeggen: het huis van Arbel) onder militair bestuur had gesteld, hetgeen wellicht het begin van zijn veroveringen was geweest, om andere garnizoenen schrik aan te jagen en ze tot een overgave op de eerste opeising te manen. God zegt hun, dat zo Samaria zal verstoord worden.

2. De bewoners zullen door het zwaard gedood worden, gelijk te Beth-Arbel, waar de moeder verpletterd werd met de zonen, dat is: zij werden tezamen verpletterd door de woedende krijgslieden. Zie, wat wreed werk de oorlog verricht. "Jusque datum scelerl", de goddeloosheid heeft vrij spel. Het is vreemd, dat een mens zo onmenselijk kan zijn, maar men ziet, waartoe de zonde voert. "Homo homini lupus", de mens is een wolf voor de mensen, en dan weder: "Homo homini agnus", de mens is een lam voor de mensen.

3. Zelfs zal koninklijk bloed met ander vermengd worden: Israëls koning is in de dageraad ten enenmale uitgeroeid, vers 15. Hosea was de laatste koning van Israël, in hem werd het ganse koninkrijk afgesneden en nam het een einde. De woorden hebben betrekking of op hem of op een van zijn voorgangers, die door verraad gedood was. Het zal in de dageraad geschieden, in zeer korte tijd, even plotseling als de morgenschemering, of op de bepaalde tijd, precies toen het geschieden zou. Of: in de dageraad toen zij dachten, dat de tijd van de beproeving voorbij was en men een nieuwe dag zag aanbreken, werd al hun hoop verijdeld door de plotselingen dood van hun koning vers 7. Koningen, al worden zij ook goden tegenover mensen genoemd, zijn mensen tegenover God en zullen sterven als mensen. En, ten laatste, waaraan was al die versterving te wijten? Wat was de oorzaak van al die bloedstorting? vers 15 zegt dat: Alzo heeft Beth-El ulieden gedaan, vanwege de boosheid uwer boosheid. Te Beth-El had een van de gouden kalveren gestaan, Gilgal, waar al hun goddeloosheid wordt gezegd bedreven te zijn, lag dichtbij, daar was hun grote boosheid, het kwaad van hun kwaad (gelijk er letterlijk staat), de somma en het inbegrip van hun zonden, dat was het, waaraan zij dat alles te danken hadden, dat veroorzaakte al die ellende, want dat verwekte God tot toorn, zodat Hij die rampen over hen brengen moest. Hij zegt niet: Alzo heeft de koning van Assyrië ze gedaan, maar Alzo heeft Beth-El ulieden gedaan. Zie, welk kwaad ons ook overkomt, het is altijd de zonde, die daarvan

de oorzaak is. Zijn de vestingen verstoord? Worden vrouwen en kinderen vermoord? Is de koning uitgeroeid? De zonde is aan alles schuld. Het is de zonde, die lichaam en ziel en alle goed verstoort. Alzo heeft Beth-El ulieden gedaan. Het is uw eigen boosheid, die u zal kastijden, en uw afkeringen, die u zullen straffen, Jesaja 2:19.

HOOFDSTUK 11

1 Als Israel een kind was, toen heb Ik hem liefgehad, en Ik heb Mijn zoon uit Egypte geroepen.
2 Maar gelijk zij henlieden riepen, alzo gingen zij van hun aangezicht weg; zij offerden den Baals, en rookten den gesnedenen beelden.
3 Ik nochtans leerde Efraim gaan; Hij nam ze op Zijn armen, maar zij bekenden niet, dat Ik ze genas.
4 Ik trok ze met mensenzelen, met touwen der liefde, en was hun, als degenen, die het juk van op hun kinnebakken oplichten, en Ik reikte hem voeder toe.
5 Hij zal in Egypteland niet wederkeren; maar Assur, die zal zijn koning zijn; omdat zij zich weigerden te bekeren.
6 En het zwaard zal in zijn steden blijven, en zijn grendelen verteren, en opeten, vanwege hun beraadslagingen.
7 Want Mijn volk blijft hangen aan de afkering van Mij; zij roepen het wel tot den Allerhoogste, maar niet een verhoogt Hem.
8 Hoe zou Ik u overgeven, o Efraim? u overleveren, o Israel? Hoe zou Ik u maken als Adama, u stellen als Zeboim? Mijn hart is in Mij omgekeerd, al Mijn berouw is te zamen ontstoken.
9 Ik zal de hittigheid Mijns toorns niet uitvoeren; Ik zal niet wederkeren om Efraim te verderven; want Ik ben God en geen mens, de Heilige in het midden van u, en Ik zal in de stad niet komen.
10 Zij zullen den HEERE achterna wandelen, Hij zal brullen als een leeuw, wanneer Hij brullen zal, dan zullen de kinderen van de zee af al bevende aankomen.
11 Zij zullen bevende aankomen als een vogeltje uit Egypte, en als een duif uit het land van Assur; en Ik zal hen doen wonen in hun huizen, spreekt de HEERE.
12 (12:1) Die van Efraim hebben Mij omsingeld met leugen, en het huis Israels met bedrog; maar Juda heerste nog met God, en was met de heiligen getrouw.

In dit hoofdstuk hebben wij,

I. de grote goedheid God jegens Zijn volk, en de grote dingen, die Hij voor hen had gedaan, vers 1, 3,4.

II. Hun ondankbaar gedrag jegens Hem, ondanks al Zijn gunstbewijzen, vers 2-4,7.

III. Bedreiging met wraak voor hun ondankbaarheid en verraad, vers 5,6.

IV. Barmhartigheid gedacht te midden van de wrake, vers 8. 9.

V. Beloften omtrent hetgeen God nog voor hen doen wilde, vers 10,11.

VI. Eer, aan Juda gegeven, vers 12.

Hoséa 11:1-12

I. God is Israël zeer genadig. Zij waren een volk, voor hetwelk Hij meer had gedaan dan voor enig ander volk onder de hemel en aan hetwelk Hij meer had gegeven, dat verwijt (neen, dat is het rechte woord niet, want God geeft mildelijk en verwijt niet), dat brengt Hij hun in de gedachte als vermeerdering van hun schuld en een aanmoediging om zich te bekeren.

1. Hij had Israël liefde betoond, toen Israël nog jong was, vers 1 :Als Israël een kind was toen heb Ik hem liefgehad, toen hij zich in Egypte begon te vermenigvuldigen en een volk werd, toen gaf God dat volk Zijn liefde en verkoos het, omdat Hij het liefhad, omdat hij het wilde liefhebben, Deuteronomium 7:7, 8. Toen zij even zwak en hulpeloos waren als kinderen, even dwaas en tegenstrevend als kinderen toen zij verworpen en als het ware te vondeling gelegde kinderen waren, toen heeft God hen liefgehad. Hij had medelijden met hen en betoonde hun Zijn goedwilligheid. Hij droeg ze als een voedster de zuigeling, voedde ze en verdroeg hun zeden. Zie, zij, die opgewassen, ja, zelfs zij, die oud geworden zijn, moeten dikwijls over de goedheid nadenken, die God hun in hun jeugd betoond heeft.

2. Hij had ze uit het huis van de dienstbaarheid geleid. Ik heb Mijn zoon uit Egypte geroepen, omdat hij Mijn zoon, Mijn beminde zoon was. Toen God van Farao eiste, dat hij Israël zou laten gaan, noemde Hij Israël Zijn zoon, Zijn eerstgeborene. Zie, degenen, die God liefheeft, roept Hij uit het diensthuis van zonde en Satan en zet ze over in de heerlijke vrijheid van Zijn kinderen. Deze woorden zijn eveneens toepasselijk op Christus, toen Hij en Zijn ouders, na de dood van Herodes, uit Egypte geroepen werden, Mattheus 2:15, zodat deze woorden een dubbele betekenis hebben, historisch van de uittocht uit Egypte en profetisch van de terugkeer van Christus uit dat land spreken. Het eerste was een type van het laatste en een onderpand en bevestiging van de vele en grote beloften, die God voor Zijn volk had gegeven, vooral de zending van Zijn Zoon in de wereld en Diens terugkomst uit Egypteland, nadat Hij, om de voorgenomen moord te Bethlehem, had moeten vluchten. Het roepen van Christus uit Egypte was een beeld van het roepen van de Zijnen uit hun geestelijke slavernij.

3. Hij gaf hun een goede opvoeding, zorgde voor hen, getroostte zich moeite voor hen, niet meer als vader of onderwijzer, maar, in Zijn nederbuigende, goddelijke genade’ als een moeder of voedster, vers 3 :Ik nochtans leerde Efraïm gaan, gelijk een kind aan een leiband. Toen zij in de woestijn waren, leidde God hen door wolk- en vuurkolom, toonde hun de weg die ze gaan zouden, nam ze op en droeg ze op zijn armen. Hij leerde ze gaan op de weg van Zijn geboden, door de inzettingen van Zijn ceremoniëele wetten, die voor dat minderjarige volk als een voogd en verzorger, als een tuchtmeester dienst deden. Hij nam ze op Zijn armen, en geleidde ze, opdat ze niet verdwalen mochten, en beveiligde ze, opdat ze niet zouden aanstoten en vallen. zo wordt Gods geestelijk Israël ondersteund. Gij hebt Mijn rechterhand gevat, Psalm 73:23.

4. Wanneer iets onder hen verkeerd ging, of zij ook maar enigszins onwel waren, was Hij hun Heelmeester: "Ik genas ze, Ik droeg niet slechts tere zorg voor hen (gelijk een vriend dat doet), maar gaf volkomen genezing, alleen God kan dat doen. Ik ben de Heere uw Heelmeester, Exodus 15:26, die al uw krankheden geneest", Psalm 103:3.

5. Hij bracht ze door zachte, vriendelijke middelen onder Zijn dienst, vers 4. Ik trok ze met mensenzelen, met koorden van de liefde. Zie, het is Gods werk, arme zielen tot Hem te trekken, en niemand kan komen, tenzij de Vader hem trekke, Johannes 6:44. Hij trekt,

a. Met mensenzelen, met middelen gelijk een mens uit menselijke barmhartigheid gebruikt, of zulke koorden als waarmede mensen getrokken worden. Hij handelde met hen als met mensen op een rechtschapen, eerlijke manier, op een zachte, gemakkelijke wijze, met de koorden van Adam. Hij behandelde hen als Adam in de staat van de onschuld, brengende hem terstond in het paradijs, in een verbond met Hem.

b. Met koorden van de liefde, of banden of zelen van de liefde. Dit woord is sterker dan het vorige. Hij dreef ze niet met geweld in Zijn dienst, regeerde ze niet met hardheid, maar lokte ze en trok ze met liefde en innigheid, al zacht en lankmoedig opdat Hij ze door vriendelijkheid winnen mocht. Mozes, door wie Hij ze leidde, was de zachtzinnigste man van de wereld. Vriendelijkheid onder mensen heet gewoonlijk verplichting, banden, banden van de liefde. zo trekt God met de reuk van Zijn uitnemende specerijen, Hooglied 1:3, met goedertierenheid, Jeremia 31:3. zo handelt God met ons, en zo moeten wij met hen handelen, die onder ons bestuur en ons onderricht staan met verstand en met zachtmoedigheid.

6. Hij bevrijdde ze van de lasten, waaronder ze zo lang gezucht hadden: Ik was hun als degenen, die het juk van op hun kinnebakken oplichten, zinspelende op de zorg van de goede landman, die barmhartig is voor zijn dier en het niet met aanhoudende en zware arbeid wil afmatten. Waarschijnlijk werd het juk op de nek van de runderen met een breidel of hoofdstel over de kinnebakken vastgemaakt, die het dier muilbandden. In Egypte waren ze beroofd van alle gemakken en geroepen tot dwangarbeid, maar God verlichtte dat juk, onttrok hun schouder van de last, Psalm 81:7. Zie, vrijheid is een grote genade, bijzonder na slavernij.

7. Hij gaf hun het nodige voedsel. In Egypte hadden zij het hard gehad, maar toen God ze uitgeleid had, reikte Hij hun voedsel toe, gelijk de landman zijn vee, als hij hun het juk heeft afgenomen. God deed manna op hen regenen, hemels brood, engelenvoedsel. Andere schepselen moeten hun brood zoeken, maar God gaf Zijn volk brood als wij onze kinderen doen. Hij was zelf hun Voedsterheer en Verzorger, en kwam hun voor met de zegeningen van Zijn goedertierenheid.

II. Israël is zeer ondankbaar jegens God.

1. Zij waren van Zijn stem doof en ongehoorzaam. Hij sprak tot hen door gezanten, Mozes en andere profeten, riep hen terug van hun zonden, riep ze tot Zich, tot hun werken plicht. Maar als Hij ze riep, liepen ze van Hem weg. Zij rebelleerden, als zij vermaand werden, hoe meer de profeten aandrongen en presten, om hen tot wat goed was te bewegen, zoveel wederspanniger werden zij en des te eigenzinniger was de keus van hun eigen wegen, ongehoorzaam zijnde om der ongehoorzaamheid wil. Deze dwaasheid is in het hart van de kinderen gebonden, die, zodra zij lopen kunnen, weglopen van degenen, die ze roepen.

2. Zij waren op afgoden gesteld en vereerden ze: Zij offerden aan de Baäls, eerst de ene, en dan de andere, en brandden wierook voor gesneden beelden, ofschoon zij herhaaldelijk door de profeten geroepen werden om dit, hetgeen Hij haatte, niet te doen. Afgoderij was de zonde, die hen van de aanvang af het gemakkelijkst omringde.

3. Zij gaven op God geen acht en vergaten Zijn gunsten: Zij bekenden niet, dat Ik ze genas. Zij zagen alleen op Mozes en Aäron, de werktuigen van hun hulp, en wanneer iets niet goed ging, dan twistten ze met deze, maar zagen niet op tot God, die hen gebruikte. Of, wanneer God hen kastijdde en onder strenge tucht nam, dan verstonden ze niet, dat zulks voor hun bestwil was,

en dat God hen daardoor genas. Ze zagen niet in, dat het nodig was voor hun algeheel herstel, anders zouden ze zich met Gods weg verzoend hebben. Zie, onwetendheid ligt aan ondankbaarheid ten grondslag, Hoofdstuk 2:8.

4. Zij waren bijzonder geneigd tot afval. Dit is het ergste onder alle artikelen van de aanklacht, vers 7 :Mijn volk blijft hangen aan de afkering van Mij. Ieder woord hier maakt de zaak erger.

a. Zij keren zich af. Er is geen houvast, geen standvastigheid in hen: zij schijnen vooruit te gaan, naar God toe-maar ze dwalen spoedig weer af als een bedriegelijke boog.

b. Zij keren zich van Mij af, van God, hun hoogste Goed, de Bron des levens en van de levende wateren, van hun God, hun Eigenaar, hun Vorst, hun Weldoener, van God, die Zich nooit van hen afgekeerd had en nimmer als een woestijn voor hen geweest was.

c. Zij bleven hangen aan die afkering, zij waren dadelijk klaar om te zondigen, er ligt in hun aard een neiging tot wat kwaad is, op zijn best hinken ze tussen God en de wereld, en weinig is nodig om hen op de verkeerde weg te brengen, zij liggen bloot voor iedere verzoeking. Het wil ook zeggen, dat ze met gretigheid de zonde doen, hun hart is vol om kwaad te doen, die kant uit ligt geheel hun aanleg, en zij volharden in hun afkering ondanks alles wat gezegd of gedaan wordt om hen terug te doen keren. En toch,

d. Zij worden genoemd Mijn volk. "Zij worden bij Mijn Naam genoemd en belijden, dat zij Mij toebehoren. Zij zijn de Mijne, voor wie Ik zo veel gedaan heb en van wie Ik zo veel verwacht, die Ik gevoed en opgebracht heb als kinderen, en toch keren ze van Mij af." Zie, wij moeten in ons berouw niet alleen onze afdwalingen betreuren, maar ook onze neiging tot afdwalen, niet alleen de dadelijke zonden, maar ook de natuurlijke verdorvenheid, de zonde, die in ons woont, onze vleselijke gezindheid.

5. Zij waren wonderlijk afkerig van berouw en bekering. Hier vinden wij hun hardnekkigheid op tweeërlei wijze uitgedrukt:

a. Zij weigeren, zich te bekeren, vers 5. Zij waren zo geneigd tot afdwalen, dat zij, al moesten ze bij onderzoek de dwaasheid dier afdwaling erkennen, en toezien, dat zij, van kwaad tot erger vervielen, zo ze God verzaakten, toch stout voortgingen. Ik heb vreemdelingen liefgehad, en hun wil ik nalopen. Hun werd bevolen, terug te keren, ze werden gesmeekt en aangemaand terug te keren, hun werd beloofd, dat ze bij terugkeer vriendelijk zouden ontvangen worden, maar zij wilden niet.

b. Of schoon zij het wel tot de Allerhoogste riepen. Gods profeten en dienaren riepen hun toe, tot de God terug te keren, tegen Wien ze opgestaan waren, de Allerhoogste God, van Wien ze in zo’n ellendige ontaarding weren afgevallen Zij riepen ze terug van de afgodendienst, die te laag voor hen was, en die hun tevoren een weg was, naar de ware God, die zo ver boven hen stond, en Wiens dienst vroeger hun vermaak was, zij riepen hen van de aarde tot hoge en hemelse dingen, maar zij riepen tevergeefs. Niet één verhoogt Hem. Al is Hij de allerhoogste God, zij wilden Hem niet als zodanig erkennen, wilden Hem niet verheerlijken noch Zijn naam de eer geven, die Hem toekwam. Of: zij wilden zich niet verheffen, wilden niet oprijzen uit de toestand van afval en ellende, waarin zij zich hadden gestort. Ze lagen daar stil, wilden hoofd noch hart opheffen. Zie, Gods dienaren hebben zich heel wat moeite gegeven om de afkerige

kinderen terug te brengen, maar ‘t is ijdele moeite geweest. Zij hebben God de Allerhoogste genoemd, maar niet één heeft Hem verhoogd.

III. God is zeer toornig tegen Israël en terecht zie met welke tekenen van misnoegen God Zijn volk bedreigt.

1. God, die het uit Egypte uitgeleid had om het Zich tot een eigen volk te heiligen, zal het, nu het Hem niet getrouw wil zijn, in een slechte toestand brengen dan waarin het eerst verkeerde, vers 5 : Hij zal in Egypte niet weerkeren, ofschoon dat diensthuis al hard genoeg was geweest, hij zal in harde dienst gebracht worden, want Assur, die zal zijn koning zijn die hem dieper zal vernederen dan ooit Farao gedaan had. Zij zullen in Egypte niet weerkeren, dat nabij ligt, waar zij dikwijls van hun eigen land zullen kunnen horen, en waarheen zij binnenkort kunnen hopen weder te keren. Zij zullen integendeel naar Assyrië afgevoerd worden, dat verder weg ligt en waar ze van alle gemeenschap met hun eigen land afgesneden zijn, en dat rechtvaardig, omdat ze weigeren zich te bekeren. Zie, degenen, die niet tot de plichten willen terugkeren, die zij verlaten hebben, kunnen niet verwachten het genot weder te erlangen, dat zij hebben verloren.

2. God, die hun Kanaän, een goed land, gegeven had, en daarin een vellige en vruchtbare woonplaats, zal Zijn oordeel over hen brengen, dat hun land onveilig en onvruchtbaar maken zal, vers 6. het zwaard zal over hen komen het oorlogszwaard, het zwaard van een buitenlandse vijand, die hen overwint en over hen triomfeert.

a. Dit oordeel zal ver reiken. Het zwaard zal in zijn steden blijven, die verzamelplaatsen van mensen en bergplaatsen van weelde, het zal zijn grendelen verteren, de stadspoorten, of alle takken van inkomst en rijkdom, de takken van hun huisgezinnen, of het zal tot hun takken reiken, volgens sommigen de landelijke dorpen, volgens anderen de burgers zelf.

b. Het zal blijven in zijn steden. David meende, dat drie maanden te vluchten voor het aangezicht van zijn vijanden het meest te vrezen oordeel zou zijn, maar het zwaard zal veel langer dan drie maanden in de steden van Israël blijven. Zij zetten hun opstand tegen God voort, en daarom vervolgt God Zijn oordelen over hen.

c. Het zal een voleinding maken. Het zal zijn grendelen verteren en opeten en alles verwoesten, en dit wegens hun beraadslagingen, dit is omdat zij hun eigen weg wilden gaan, zowel in eredienst als in wandel, wilden doen wat hun gelukte en hun eigen doel najagen, waaraan God ze, in de weg van de gerechtigheid, overliet. Zie, de verdwazing des zondaars is het gevolg van zijn eigene bedenkingen. Gods raads zou ze behouden hebben, maar hun eigen raad bracht ze ten ondergang.

I. Gods wonderbaar vertragen in Israëls verstrooiing, vers 8, 9. Hoe zou Ik u overgeven?

Merk hier op,

1. Gods genadevol overwegen met Zichzelf omtrent Israëls zaak, een overwegen tussen gerechtigheid en genade, waarin het overwicht duidelijk aan de zijde van de genade is. Weest hierover verbaasd, o hemelen! en verwonder u, o aarde! bij de heerlijkheid van Gods goedheid. Niet dat er een strijd in God zou zijn als in ons gezien wordt, of dat Hij ooit weifelen of onbeslist zou zijn. Neen, Hij is één van zin en weet dat. Maar het zijn uitdrukkingen naar ‘s mensen bevatting, bestemd om aan te tonen, welke strengheid de zonde van Israël verdiend

had, en hoe desondanks goddelijke genade zou verheerlijkt worden in zijn behoud. Het verband van deze verzen met de voorafgaande is zeer verrassend, van Israël was gezegd, vers 7, dat het bleef hangen aan de afkering van God, dat, al riep het wel tot de Allerhoogste, niet een Hem verhoogde. Daarop zou men dit vervolg verwacht hebben: Dus heb ik besloten, ze te verdelgen, en hun nimmermeer barmhartigheid te betonen. Neen, zo groot is de soevereine macht van de Goddelijke genade, dat onmiddellijk dit volgt: Hoe zou Ik u overgeven o Efraïm? Zie hier,

a. Het voorstel, dat het recht doet aangaande Israël, naar aanleiding van een veronderstelde overgave. Laat Efraïm overgegeven worden, als een onverbeterlijke zoon die moet onterfd worden, als een ongeneselijke patiënt, door de geneesheer opgegeven. Laat hem van de verwoesting ten prooi. Laat Israël in des vijands hand overgegeven worden, als een lam, dat door een leeuw in stukken gescheurd wordt, laat ze worden als Adama en Zeboim, de twee steden, die tegelijk met Sodom en Gomorra door vuur en zwavel van de hemel verwoest waren. Laat ze deze twee steden gelijk worden, die als zij gezondigd hebben. Laat de vloek, die in de wet staat aangekondigd uitgevoerd worden, dat zijn ganse aarde zij zwavel en zout van de verbranding, gelijk de omkering van Sodom en Gomorra, Adama en Zeboim, Deuteronomium 29:23. Efraïm en Israël verdienen dus verlaten te worden, en God doet geen onrecht, als Hij ze zo behandelt.

b. Het verzet van de genade tegen dit voorste!: Hoe zou Ik dat doen? Gelijk een tedere vader met zichzelf dus pleit: Hoe kan ik mijn weerspannige zoon dus verwerpen? want hij is mijn zoon, al is hij weerspannig, hoe kan ik het in mijn hart vinden, aldus te doen? zo is Efraïm een dierbare zoon, een lief kind geweest: Hoe kan Ik dat doen? Hij is rijp voor het bederf, oordelen zijn gereed om hem aan te grijpen, niets ontbreekt er meer aan dan hem over te geven, maar Ik kan het niet doen. Zij zijn een volk geweest, nabij Mij, er zijn vromen onder hen, hun kinderen zijn kinderen des verbonds, indien zij ondergaan, zal de vijand juichen, misschien zullen zij berouw hebben en zich bekeren, en daarom: hoe kan Ik dat doen? Zie, de God des hemels is traag tot toorn, en vooral traag om een volk aan algehele ondergang over te laten, die tot Hem in bijzondere betrekking heeft gestaan. Zie, hoe genade bij de vermelding van de strenge strafoefening voorzit: Mijn hart is in Mij omgekeerd, gelijk wij zeggen: ons hart ontzinkt ons, wanneer wij iets moeten doen, dat tegen ons gemoed ingaat. God spreekt, als ware Hij bewust van een vreemd streven van genegenheid naar barmhartigheid jegens Israël, gelijk wij lezen in Klaagliederen 1:20 :Mijn ingewand is beroerd, Mijn hart heeft zich omgekeerd in het binnenste van Mij. Gelijk hier staat: Mijn berouw is tezamen ontstoken. Zijn ingewanden waren ontstoken voor hen, en Zijn ziel werd verdrietig over de arbeid van Israël, Richteren 10:16. Vergelijk Jeremia 31:20, Daarom rammelt Mijn ingewand over hem. Toen God Zijn Zoon als een slachtoffer voor de zonde zou overgeven, om de Zaligmaker van zondaren te zijn, zeide Hij niet: Hoe zou Ik Hem overgeven? Neen, Hij heeft Zijn eigen Zoon niet gespaard, het behaagde de Heere Hem te verbrijzelen, daarom spaarde God Hem niet, opdat Hij ons mocht sparen. Maar dit is slechts de taal van de dag van Zijn lankmoedigheid, wanneer de mens die heeft verzondigd en de grote dag des toorns komt, dan zal alle verzet ophouden, ja, dan zal God lachen in hun verderf.

2. Zijn genaderijk besluit van dit geding. Na een lange strijd behaalt genade de zegepraal over het recht en draagt de zegepalm weg vers 9. Er wordt besloten, dat het uitstel opnieuw verlengd zal worden, Ik zal de hittigheid Mijns toorns niet uitvoeren, al ben Ik toornig. Al zullen zij niet gans ongestraft uitgaan, toch zal Ik het vonnis verzachten en deszelfs strengheid verminderen." Hij zal Zich terecht toornig tonen, maar niet onvermurwbaar, zij zullen

gekastijd, maar niet verteerd worden. Ik zal niet weerkeren om Efraïm fe verderven, de reeds toegepaste oordelen zullen niet herhaald worden, zullen niet zo diep gaan alswel verdiend was. Hij zal niet weerkeren om te verderven gelijk krijgslieden, wanneer ze eenmaal een stad geplunderd hebben, ten tweede male komen om op te eten als sprinkhanen wat de rups heeft overgelaten. Er wordt aan het einde van het vers bijgevoegd: "Ik zal in de stad niet komen in Samaria of enige andere stad. Ik zal ze binnentreden als een vijand, om ten enenmale te verderven en te verwoesten, gelijk Ik de "steden Adama en Zeboim gedaan heb".

3. De grond en reden voor dit besluit: Want Ik ben God en geen mens, de Heilige in het midden van u. Om hen te bemoedigen in de hoop, dat ze genade zullen vinden, moet bedacht worden,

a. Wat Hij in Zichzelf is: Hij is God en geen mens, gelijk in andere dingen, zo ook in het sparen van zondaars. Indien zij een mens gelijk zij zelf hadden beledigd, wilde en zou Hij het niet verdragen hebben, Zijn hartstocht zou Zijn barmhartigheid te sterk zijn geweest, en Hij zou de hittigheid Zijns toorns hebben uitgevoerd, maar Hij is God en geen mens. Hij is Heer van Zijn toorn, terwijl de mens gewoonlijk door zijn toorn beheerst wordt. Indien een aards vorst zo tussen recht en genade kiezen moest, hij zou mogelijk geen raad weten, maar Hij, die God is en geen mens, weet een middel te vinden om de eer van het recht op te houden en tegelijk de eer van de genade te handhaven. ‘s Mensen mededogen is niets in vergelijking met de goedertierenheid Gods, Wiens gedachten en wegen, in de aanneming van terugkerende zondaars even hoog boven de onze verheven zijn als de hemel is boven de aarde, Jesaja 55:9. Zie, het is een sterke bemoediging voor onze hoop op Gods barmhartigheid, ons te herinneren, dat Hij God is en geen mens. Hij is de Heilige. Men zou daarin juist de reden zien, waarom Hij zo’n weerspannig volk moest verwerpen. Neen, God weet arme zondaren te sparen en hun te vergeven, niet slechts zonder Zijn heiligheid te na te komen, maar veel meer tot haar eer, daar Hij rechtvaardig en getrouw is, dat Hij ons onze zonden vergeeft en daarin Zijn gerechtigheid openbaart, nu Christus die vergiffenis heeft gekocht en ons toegezegd.

b. Wat Hij voor hen is: Hij is de Heilige in het midden van hen, Zijn heiligheid is verpand tot het welzijn van Zijn kerk, en zelfs in dat verdorven en ontaarde land en in die diepgezonken tijd waren er nog, die Hem loofden ter gedachtenis van Zijn heiligheid, en Hij eiste van allen, heilig te zijn gelijk Hij is, Leviticus 19:2. zolang wij de Heilige in het midden van ons hebben, zijn wij veilig en welbewaard. Maar wee ons, wanneer Hij ons verlaat. Zie, zij, die zich aan de werking van God overgeven, mogen troost scheppen uit Gods heiligheid.

II. Hier is een wonderlijk streven om Israël goed te doen, uitkomende hierin, dat Hij ze bekwamen wil om Zijn goede bedoelingen te verwezenlijken, vers 10, 11. Zij zullen de Heere achterna wandelen. Dit is dezelfde gunst als in deze woorden staat uitgedrukt: Zij zullen zich bekeren en zoeken de Heere, hun God Hoofdstuk 3:5. Dit wordt gezegd van de tien stammen en werd ten dele vervuld, toen sommigen onder hen in Ezra’s tijd met de twee stammen terugkeerden. Maar het heeft zijn volkomen vervulling in Gods geestelijk Israël, de Nieuwtestamentische kerk, samengebracht en ingelijfd door het Evangelie van Jezus Christus. De oude Joden meenden, dat deze voorspelling op de tijd van de Messias doelde, de geleerde Dr. Pocock houdt het voor een profetie aangaande Christus’ komst om het Evangelie te verkondigen aan de verstrooide kinderen Israëls, de kinderen Gods, die verstrooid waren. En merk dan op,

1. Hoe zij geroepen en samenvergaderd worden: De Heere zal brullen als een leeuw. Het Woord des Heeren (zo luidt het Chaldeeuwsch) zal zijn als een brullende leeuw. Christus wordt de Leeuw uit de stam van Juda geheten, en Zijn Evangelie was in den beginne de stem des roependen in de woestijn. Wanneer Christus met een grote stem roept, dan is dat gelijkerwijs een leeuw brult, Openbaring 10:3. De stem des Evangelies werd verre vernomen, als het brullen van een leeuw, en het was een stem van de sterkte. Zie Joel 3:16.

2. Welke indruk deze roep op hen zou maken, namelijk een indruk als het brullen van de leeuw maakt op al de dieren van het woud. Wanneer hij brullen zal, dan zullen de kinderen van de zee af al bevende aankomen. Zie Amos 3:8. De leeuw heeft gebruld, wie zou niet vrezen? Wanneer degenen, wier hart door het evangelie geroerd is en die verbaasd zijn en uitroepen: Wat zullen wij doen? en hun dan gezegd wordt, hun zelfs zaligheid met vreze en beving te werken, dan wordt deze belofte vervuld. De kinderen van de zee af zullen al bevende aankomen. De verstrooide Joden waren oostwaarts gedreven, naar Assyrië en Babel, en de terugkerende komen van de zee, dus van het westen. Dit schijnt dus betrekking te hebben op de roeping van de heidenen, die westwaarts van Kanaän gehoord werd, want daarheen is het Evangelie verbreid. Zij zullen beven: zij zullen bevende zich op reis begeven en aankomen, met zorg en haat, van de zee af, van de natiën, welke in die richting woonden, naar de berg des Heeren, Jesaja 2:3, naar het nieuwe Jeruzalem, wanneer zij het brullen van het Evangelie gehoord hebben. De Apostel spreekt van kracht van tekenen en wonderen, die door de prediking des Evangelies, van Jeruzalem af, en rondom, tot Illyricum toe gewrocht werd, Romeinen 15:19. Toen beefden de kinderen van het westen. En terwijl het vleselijk Israël in Egypte en Assyrië verstrooid werd, wordt beloofd, dat ze daar werkelijk heen geroepen zullen worden, vers 11. Zij zullen beven, zij zullen bevende aankomen, met alle haast, als een vogeltje vliegen uit Egypte, en als een duif uit het land van Assur. Een duif is bekend om haar snelle en aanhoudende vlucht, vooral als zij vliegt naar haar vensters, waarmede hier de toestrooming van Joden en heidenen tot de kerk vergeleken wordt, gelijk ook in Jesaja 10:8. Waar de uitverkorenen van de genade zich ook bevinden, ten oosten, westen, zuiden of noorden, zij zullen het geklank, Psalm 89:16, horen en gehoorzamen. Die van Egypte en Assyrië zullen samenkomen, wie het verst van elkander verwijderd waren, zullen elkaar in Christus ontmoeten en tot de kerk toegebracht worden. Over de vereniging van Egypte en Assyrië wordt geprofeteerd in Jesaja 19:23.

3. Welke uitwerking deze indruk op hen zou hebben. Bevreesd geworden zijnde, zullen zij tot de ark vluchten: Zij zullen de Heere achterna wandelen, namelijk de dienst des Heeren, (gelijk het Chaldeeuwsch luidt), zij zullen de Heere Jezus Christus tot hun Leidsman en Overste kiezen, zij zullen onder Hem dienst nemen als de overste Leidsman van hun zaligheid. Hebreeen 2:10. Zij zullen zich onderwerpen aan de leiding des Geestes als hun onderwijzen in het Woord, zij zullen alles verlaten om Christus te volgen, gelijk Zijn discipelen betaamt. Zie, ons heilig beven op het woord van Christus zal ons tot Hem trekken, niet van Hem afkeren. Als Hij gelijk een leeuw brult, dan beven slaven en vluchten weg, maar de kinderen beven en vluchten tot Hem.

4. Welke zegen zij bij hun terugkeer zullen ontvangen, vers 11. Ik zal hen doen wonen in hun huizen, al degenen, die tot de Nieuwtestamentische kerk komen, zullen er een plaats en een naam hebben, een tent in de afzonderlijke kerken, die hun huizen zijn, waartoe zij behoren. Zij zullen bij God wonen en met Hem wandelen veilig en gerust, als een mens in zijn eigen huis, zij zullen woningen hebben, want er zijn er vele in het huis onzes Vaders, in Zijn tabernakel op

aarde, en in Zijn tempel in de hemel, in eeuwige tabernakelen, die hun huizen genoemd kunnen worden, want ze zijn hun lot in het einde van de dagen, Daniel 12:13.

III. Hier volgt een droeve klacht over de trouweloosheid van Efraïm en Israël, die ons verkondigt, dat de voorgaande beloften niet het vleselijk, maar het geestelijk Israël betreffen. Want, wat dit Efraïm en dit Israël aangaat, zij omsingelen God met leugen en bedrog, al hun dienst, waaronder zij Zijn altaar omringen, zijn geveinsd en huichelachtig. Wanneer zij Hem met gebed en lof omringen, als iedereen Hem wat te vragen heeft, liegen ze Hem met hun mond en vleien Hem met hun tong. Hun voorwendsels zijn schoon, maar hun bedoelingen laag, zo mogelijk zouden ze God om de tuin willen leiden. Hun belijdenis en belofte is alles een misleiding, en toch menen ze daarmede God te omsingelen, als het ware in te sluiten, om Hem in hun midden te houden en Hem te verhinderen, uit hun midden te wijken.

IV. Eindelijk vinden wij een aangename vermelding aangaande de twee stammen, waardoor de trouweloosheid van de tien stammen in te schriller licht komt te staan, ook de reden, waarom God Juda nog genadig is, terwijl de tijd van de genade van Israël is voorbijgegaan, Hoofdstuk 1:6, 7. Maar Juda heerste nog met God, en was met de heiligen getrouw, of: met de Allerheiligste getrouw.

1. Juda heerst met God, dit is: hij dient God, en de dienst van God is niet alleen de enige ware vrijheid, maar ook waardigheid en regering. Juda heerst, dit is: de vorsten en oversten van Juda heersen met God, zij gebruiken hun macht voor Hem, tot Zijn eer, en in Zijn belang. Zij heersen met God, die heersen in de vreze Gods, 2 Samuel 23. 3, het is hun eer, dat te doen, en hun lot zal zijn van God, gelijk die van Juda hier. Juda is Israël, een vorst Gods.

2. Hij was met de heiligen getrouw (of met de heiligen God), verbindt zich nauw met Zijn dienst, met Zijn priesters, met Zijn volk, met Abraham, Izak en Jacob, in wier voetstappen zij getrouwelijk wandelen. Zij treden in de weg van de godzaligen, die zo handelen heersen met God en verwachten hun loon in de hemel. Juda heerste nog, waaruit blijkt, dat de tijd komen zou, wanneer ook Juda zou opstaan en ontaarden. Zie, als wij zien, hoe velen er zijn, die God met leugen en bedrog omsingelen, dan is het een troost voor ons, te bedenken, dat Hij Zijn overblijfsel heeft, dat met een voornemen des harten Hem aankleeft. Voor hen, die aldus getrouw zijn tot de dood, is de kroon des levens weggelegd, als huichelaars en leugenaars hun deel buiten zullen hebben.

HOOFDSTUK 12

11:12 (12:1) Die van Efraim hebben Mij omsingeld met leugen, en het huis Israels met bedrog; maar Juda heerste nog met God, en was met de heiligen getrouw.
1 (12:2) Efraim weidt zich met wind, en jaagt den oostenwind na; den gansen dag vermenigvuldigt hij leugen en verwoesting; en zij maken verbond met Assur, en de olie wordt naar Egypte gevoerd.
2 (12:3) Ook heeft de HEERE een twist met Juda, en Hij zal bezoeking doen over Jakob naar zijn wegen, naar zijn handelingen zal Hij hem vergelden.
3 (12:4) In moeders buik hield hij zijn broeder bij de verzenen; en in zijn kracht gedroeg hij zich vorstelijk met God.
4 (12:5) Ja, hij gedroeg zich vorstelijk tegen den Engel, en overmocht Hem; hij weende en smeekte Hem. Te Beth-el vond hij Hem, en aldaar sprak Hij met ons;
5 (12:6) Namelijk, de HEERE, de God der heirscharen; HEERE is Zijn gedenknaam.
6 (12:7) Gij dan, bekeer u tot uw God, bewaar weldadigheid en recht, en wacht geduriglijk op uw God.
7 (12:8) In des koopmans hand is een bedriegelijke weegschaal, hij bemint te verdrukken;
8 (12:9) Nog zegt Efraim: Evenwel ben ik rijk geworden, ik heb mij groot goed verkregen; in al mijn arbeid zullen zij mij geen ongerechtigheid vinden, die zonde zij.
9 (12:10) Maar Ik ben de HEERE, uw God, van Egypteland af; Ik zal u nog in tenten doen wonen, als in de dagen der samenkomst;
10 (12:11) En Ik zal spreken tot de profeten, en Ik zal het gezicht vermenigvuldigen; en door den dienst der profeten zal Ik gelijkenissen voorstellen.
11 (12:12) Zekerlijk is Gilead ongerechtigheid, zij zijn enkel ijdelheid; te Gilgal offeren zij ossen, ja, hun altaren zijn als steen hopen op de voren der velden.
12 (12:13) Jakob vlood toch naar het veld van Syrie, en Israel diende om een vrouw, en hoedde om een vrouw.
13 (12:14) Maar de HEERE voerde Israel op uit Egypte door een profeet, en door een profeet werd hij gehoed.
14 (12:15) Efraim daarentegen heeft Hem zeer bitterlijk vertoornd; daarom zal Hij zijn bloed op hem laten, en zijn Heere zal hem zijn smaad vergelden.

In dit hoofdstuk hebben wij,

I. Een ernstige aanklacht, tegen Israël en Juda ingebracht, vanwege hun zonden, de reden waarom God met hen twist vers 2,3. Vooral de zonde van trouwbreuk en onrecht waarvan Efraïm beticht wordt, vers 8, en waarvan Efraïm zich vrijpleit, vers 9. En de zonde van de afgoderij, vers 12, waardoor God verwekt wordt om met hen te richten, vers 15.

II. Waardoor deze hun zonde nog verzwaard wordt, namelijk door de eer die God vader Jacob geschonken had, vers 4-6, hun verheffing van een onaanzienlijk getal tot een groot volk vers 13, 14 en de zorg, die Hij voor hun zieleheil hal gedragen, door hun profeten te zenden, vers 11.

III. een oproeping van de onbekeerden om zich tot God te bekeren, vers 7.

IV. een aanwijzing van de genade, die God hun had voorbehouden, vers 10.

Hoséa 12:1-14

In deze verzen

I. Wordt Efraïm aangetoond zijn dwaasheid, als het zich op Egypte en Assyrië verlaat, wanneer het benauwd is, vers 2 :Efraïm weidt zich met wind, dit is: voedt zich met ijdele hoop op mensenhulp, als het met God in vijandschap leeft. Wanneer het met teleurstellingen te kampen heeft, blijft het hetzelfde spel spelen en jaagt de oostenwind gretig en hijgend na, die het toch niet kan vatten, en, al kon het zulks, toch niet voedzaam naar schadelijk zou vinden. Een Engelsch spreekwoord zegt, dat de oostenwind voor mens noch beest goed is. Er was gezegd Hoofdstuk 8:7 :Zij hebben wind gezaaid en zullen een wervelwind maaien. Wat de mens zaait, dat zal hij maaien, en wat hij maait, daarvan eet hij, daarmede voedt hij zich, hij weidt zich met wind, met de oostenwind. Zie, degenen, die hun vertrouwen op het schepsel stellen, stellen zich dwaas aan en geven zich heel veel moeite om hun eigen ziel te bedriegen en zich ellende te bereiden. De gansen dag vermenigvuldigt hij leugen, dit is: vermenigvuldigt verbonden en overeenkomsten met zijn naburen, die alle hen teleurstellen, ja die zijn ondergang verhaasten. Juist de volken, waartoe hij zijn toevlucht neemt, zullen hem ten val brengen. Zij, die hun vertrouwen op leugens stellen, zullen er al meer begeren, om er te vaster hun hoop op te kunnen bouwen, alsof veel saamgestrengelde leugens een waarheid konden vormen, of vele gebroken rietstaven en vermolmde stukken een stevige, dat zal blijken een grote zelfmisleiding en een grote jammer. Zij, die valse ijdelheden onderhouden, Jona 2:8, zullen, naarmate zij die vermenigvuldigen, zich ook te meer teleurstellingen bereiden en te verder hunlieder weldadigheid verlaten. De mannen van Efraïm deden dat toen zij zich de hulp van de Assyriërs door een plechtig verbond meenden te verwerven, dat zij ondertekenden, bezegelden en bezwoeren. Zij maken verbond met Assur, maar zullen gewaar worden, hoe nutteloos zulks is, die machtige vorst zal zijn woord gestand doen zolang het hem behaagt. Zij meenden, zich de hulp van de Egyptenaren te verzekeren door rijke geschenken en voortbrengselen van hun land, niet slechts om hun gunst te verlangen, maar ook om te tonen, dat hun vriendschap wat waard was. De olie wordt naar Egypte gevoerd. Maar toen de Egyptenaren die prijs ontvangen hadden lieten zij Efraïm in de steek, en al de opoffering baatte niets. "Olerum perdidit et operam", olie en arbeid zijn beide verloren. Dit was zich weiden met wind, dit was leugen en verwoesting vermenigvuldigen.

II. Ook met Juda heeft God een twist, en met Jacob, hetgeen Juda en Efraïm beide insluit, vers 3 :Ook heeft de Heere een twist met Juda, want, hoewel het een tijd lang nog met God had geheerst en met de heiligen getrouw geweest was, toch begon het nu te ontaarden. Of: hoewel Juda, door zich aan het huis van David en aan het huis van Aaron te houden, en dus de koninklijke en priesterlijke traditie te eren, in het rechte spoor bleef, in vroeger tijd met God had geheerst en in later tijd met de heiligen getrouw was geweest, toch had God om andere redenen een twist met Juda en maakte zich op om het te straffen. Zie, al hebben mensen in enige, in de voornaamste dingen misschien, gelijk, dat neemt niet weg dat zij in andere verbetering nodig hebben en dus ook beproefd worden, namelijk in dingen waarin zij ongelijk hebben. Er waren er onder de zeven gemeenten van Klein-Azië, die door Christus geprezen werden, maar desniettemin volgt er: Maar Ik heb enige weinige dingen tegen u. Zo ook hier. Ofschoon het zaad Jacob een volk was, nabij God, toch zal God het straffen om de verkeerde wegen, waarin het wandelt, en om de verkeerde daden, waaraan het zich schuldig maakt. Want God ziet de zonde ook in Zijn eigen volk en rekent daarvoor met hen af.

III. Beiden, Efraïm en Juda, worden herinnerd aan Vader Jacob, wiens zaad zij zijn en wiens naam zij de eer hadden te dragen, aan de buitengewone dingen, die hij en die God voor hem gedaan had, opdat zij zich te dieper schamen zouden, dat zij van zulk een beroemde stamvader ontaard waren en de luister van zo'n groten naam bezoedeld hadden. Zo wilde God hen opwekken en aanmoedigen om tot Hem terug te keren, tot de God van hun vader Jacob, in de hoop, om zijnentwil genade bij Hem te vinden. Hij had dit volk Jacob genoemd, vers 3, en gedreigd, het te zullen straffen, maar hoe zou Hij het overgeven? Hoe zal die grote naam uitgedelgd worden?

1. Aan die heerlijke zaken Jakob de aartsvader betreffende, wordt hier herinnerd, alleen met korte vermelding, want de voorvallen worden ondersteld, allen bekend te zijn.

a. Zijn worsteling met Ezau in de baarmoeder: daar hield hij zijn broeder bij de verzenen, vers 4. De geschiedenis vinden wij in Genesis 25:26. Het was een vroege dappere daad, een trachten naar de voorrang, een vroom verlangen naar het eerstgeboorterecht in het verbond, dat Ezau heeft veracht, hetgeen hem zozeer ten kwade is geduid. Maar zijn ontaard zaad, dat zich met de volken vermengde en verbonden met hen maakte, verontreinigde die kroon en legde die eer in het stof, die hij zo roemvol verworven had. Toen werd hem de heerschappij gegeven: De meerdere zal de mindere dienen. Toen werd hij door God als de uitverkorene aangewezen. Jacob heb Ik liefgehad, maar Ezau heb Ik gehaat. Maar zij hadden door hun zonde zowel Gods liefde als de heerschappij over hun naburen verbeurd.

b. Zijn worsteling met de Engel. Gedenkt, hoe uw vader Jacob zich vorstelijk gedroeg tegen de Engel, met de kracht, die God hem had gegeven, Hij twistte niet met hem naar de grootheid van Zijn macht, maar sloeg acht op hem, Job 23:6. De Engel, met Wie hij worstelde, Die God genoemd wordt, onderstelt men daarom, dat de Zone Gods is, de Engel des verbonds. God was zowel Jacobs tegenpartijder als Zijn steun, en toonde in Zijn tweede werking Zich groter dan in Zijn eerste, als het ware strijdende tegen Hem met Zijn linker-, en met Zijn rechterhand hem meer kracht schenkende. Zo spreekt Dr. Pocock. Gods voorzienigheid streed tegen hem, als hem het een of ander gevaar ontmoette, toen hij naar huis terugkeerde, maar de genade Gods bekwaamde hem om vrolijk op zijn weg voort te gaan. En wanneer Zijn geloof zich grondde op Gods beloften, dan kwam dit alle vrees te boven, die Gods leidingen bij hem opwekken, dan droeg hij zich vorstelijk met God en overmocht Hem. Maar het heeft toch bijzonderlijk betrekking op zijn gebed om verlossing van Ezau en om een zegen: Hij overmocht Hem, want hij weende en smeekte Hem. Hier ontmoeten wij een samengaan van de hoogste moed en de grootste tederheid, Jacob worstelt als een held en weent als een kind. Zie, gebeden en tranen zijn de wapens waarmede de heiligen de roemrijkste overwinningen hebben bevochten. Zo werd Jacob een Israël, een vorst Gods, zijn zaad wordt Israël genoemd, maar zij waren die naam onwaardig, zij hadden hun gemeenschap met God verbeurd en verloren, doordat zij hun plicht verzaakt hadden en tegen Hem in opstand gekomen waren.

c. Zijn ontmoeting met God te Beth-El. Te Beth-El vond hij Hem en aldaar sprak Hij met ons. Hij vond God de eerste maal te Beth-El toen hij naar Paddan-Aram ging, Genesis 28:10 en de tweede maal, na zijn terugkeer, Genesis 35:9 enz. Waarschijnlijk wijst dit vers op beide gelegenheden, want bij beide sprak God tot Jacob en vernieuwde Hij Zijn verbond met hem, de profeet mag wel zeggen: aldaar sprak Hij met ons, die Jacobs zaad zijn, want beide keren sprak God met Jacob ten aanzien van zijn zaad, Genesis 28:14 :Uw zaad zal wezen als het stof van de aarde, en in Genesis 35:12 :Aan uw zaad na u zal Ik dit land geven. zo maakte God een verbond met hem en met zijn zaad na hem. Billijk wordt het zaad Jacobs hierover bestraft,

want in de eigen plaats, die vader Jacob Beth-El, huis Gods, genoemd had, als een herinnering aan de gemeenschap, die hij daar met God gehad had, richtten zij hun gouden kalveren op om die te dienen. zo veranderden zij BethEl in een Beth-Aven, huis van de ongerechtigheid. Daar sprak God met hen en beloofde hun overvloedige, grote beloften, die zij veracht en waarvan zij de zegen verloren hadden.

2. Uit deze geschiedenissen van Jacob worden twee gevolgtrekkingen gemaakt ten aanzien van Jacobs zaad.

A. Ze geven ons onderricht. Uit hetgeen tussen God en Jacob voorgevallen is, kunnen wij leren, dat JHWH, de Heere de God van de heirscharen, de God Israëls is, Hij was de God Jacobs, en dit is Zijn gedenknaam door alle geslachten van het zaad Jacobs, vers 6. Des te meer schande voor degenen, die deze gedenknaam van hun kerk vergeten, de God van hun vaderen verlaten en de Heere van de heerscharen voor Baäl verwisseld hebben. Zie, alleen diegenen worden voor Gods volk gerekend, die de gedenknaam Gods in ere houden de gedenknaam, die Hij zelf heeft ingesteld, waaronder Hij Zich bekend maakt en gediend wil wezen. Hier zijn twee gedenknamen, waardoor Hij van alle andere wordt onderscheiden, en waaronder Hij begeert, door ons erkend en aangebeden te worden.

a. De eerste noemt Zijn zelfbestaan. Hij is JHWH, vrijwel hetzelfde als Ik ben, Dezelfde, Die was, Die is, en Die komen zal, oneindig, eeuwig en onveranderlijk. JHWH is Zijn gedenknaam, Zijn bijzondere naam.

b. De andere noemt Zijn bestuur over alles. Hij is de God van de heerscharen, die alle legerscharen van hemel en aarde tot Zijn beschikking heeft en er gebruik van maakt naar Hem behaagt. Jacob zag Mahanaim-Gods twee legerbenden, omtrent de tijd, toen hij met de Engel heeft geworsteld, Genesis 32:1, 2, en zo leerde hij God de God van de heirscharen noemen en bracht die gedenknaam tot ons over. Gods namen, titels en eigenschappen zijn Zijn gedenknamen, er is geen behoefte Hem af te beelden. En wat een openbaring van God voor enen was, is Zijn gedenknaam voor velen, voor alle geslachten.

B. Ze geven ons een vermaning, vers 7, Is het, dat Jacob, uw vader, deze gemeenschap met de Heere de God van de heirscharen heeft gehad, en dat nog Zijn gedenknaam is? Dan

a. Laat degenen, die van Hem zijn afgedwaald, tot Hem terugkeren. Gij dan, bekeer u tot uw God. Hij, die de God Jacobs, de God Israëls was, is uw God, van Hem zijt gij onrechtvaardiglijk en ondankbaar afgeweken, keer dus tot Hem terug door berouw en geloof, keer terug tot Hem als de Zijne, om Hem lief te hebben Hem te gehoorzamen en op Hem te vertrouwen.

b. Laat degenen, die bekeerd zijn, met Hem gemeenschap hebben in een heilige wandel en godzaligheid. Bewaar weldadigheid en recht weldadigheid in hun ondersteunen en helpen van armen en ellendigen, recht in ieder het zijne te geven. Wees vriendelijk jegens allen en doe niemand onrecht. Bewaar vroomheid en recht (zo kan men ook lezen), leef rechtvaardig en godzalig in deze tegenwoordige wereld, wees vroom en eerlijk. En zulks niet alleen nu en dan, maar met zorgvuldigheid en volharding en nauwgezet in de beoefening van de godzaligheid.

c. Laat hen, die met God wandelen, een leven van afhankelijkheid van Hem leiden: Wacht gedurig op uw God, met gelovige verwachting om van Hem alle hulp en nooddruft te

ontvangen, die ge behoeft. Degenen, die een leven van overeenstemming met God leven zullen ook een leven van vertrouwen en troost genieten, tenzij ze dat zelf niet aannemen. Laat onze ogen geduriglijk op de Heere zijn, en laat ons een heilige gerustheid en vrolijkheid des geestes bewaren onder de bescherming van de goddelijke macht en de invloed van de goddelijke genade, zonder angst voor mogelijk kwaad door het geloof geduriglijk ons in Hem verblijdende, wachtende op onze Verbondsgod.

In deze verzen zijn samengevoegd

I. Vermaan wegens zonde. Als God verschijnt om met een volk te twisten, opdat Zijn eigen gerechtigheid te voorschijn trede, dan toont Hij deszelfs ongerechtigheid. Efraïm werd opgeroepen om tot zijn God terug te keren en recht te bewaren, vers 7. Om nu aan te tonen hoe nodig deze terugkeer was, wordt hun gewezen, hoe hij door afgoderij van God is afgeweken en de wetten van recht en gerechtigheid heeft gebroken.

1. Hun wordt ten laste gelegd, de geboden van de tweede tafel overtreden te hebben, vers 8, 9.

Merk hier op

A. Van welke zonde hij wordt beschuldigd: Hij is een koopman. De Engelse kanttekening leest een eigennaam: Hij is Kanaän, of een Kanaäniet, onwaardig de naam van Jacob of Israël te dragen en waardig als een vervloekte uit dit goede land geworpen te worpen gelijk eenmaal de Kanaänieten. Zie Amos 9:7. Maar Kanaän betekent somtijds koopman en wordt hoogstwaarschijnlijk hier in deze zin bedoeld, terwijl Efraïm wordt beschuldigd van oneerlijkheid in de handel. Ofschoon God Zijn volk een land had gegeven, vloeiende van melk en honig, toch verbood Hij hun niet, zich door handel te verrijken, daarin, zowel als in het bewonen van het land waren zij de opvolgers van de Kanaänieten, zie zagen de overvloed van de zeeën en de bedekte verborgene dingen des zands, Deuteronomium 33:19. En wanneer zij nu eerlijke kooplieden waren geweest, zou hun daarvan geen verwijt zijn gemaakt, maar het zou hun een eer en een zegen geweest zijn. Maar zij zijn kooplieden gelijk de Kanaänieten waren, die alleen dan eerlijk waren als men hun op de vingers zag maar bedrogen, zodra ze hun kans schoon zagen. zo handelt ook Efraïm: hij bedriegt en verdrukt. Zie, er is verdrukking door bedrog evenzeer als door geweld. Het zijn niet alleen vorsten, heren en meesters, die hun onderdanen of ondergeschikten verdrukken, maar ook kooplieden en handelaars staan vaak schuldig aan verdrukking jegens degenen, met wie wij zaken doen, wanneer ze van onwetendheid of dringende behoefte misbruik maken om hoge prijzen te bedingen of met strengheid betaling te eiser. Efraïm bedroog,

a. Met zeer veel kunst en behendigheid: In des koopmans hand is een bedriegelijke weegschaal. Hij gebruikt een weegschaal en levert zijn waar bij maat of gewicht, als ware het hem om grote nauwkeurigheid te doen, maar zijn weegschaal is bedriegelijk, zijn maten en gewichten zijn vals, en zo pleegt hij het grootste bedrog onder de schijn van eerlijkheid. Zie, God let op kooplieden en handelaars, wanneer zij hun waren leveren en hun geld ontvangen, of zij eerlijk of oneerlijk te werk gaan. Hij merkt op, wat voor weegschaal zij in de hand houden en hoe ze die houden, en al merkt de koper het geheim bedrog niet, dat misschien de druk van een vinger uitricht, God ziet en weet het. Door ‘s mensen vernuft wordt handel een geheim, maar het is treurig, wanneer des mensen zonde er een geheim van ongerechtigheid van maakt.

b. Met veel vermaak en hoogmoed. Hij bemint te verdrukken. Verdrukking is al erg genoeg, maar ze te beminnen is nog erger. Zijn consciëntie bestraft en houdt hem niet meer tegen, als dat zo was kon hij de verdrukking niet liefhebben. Zijn verdorvenheid is zo groot en hij heeft zozeer over zijn beter ik gezegevierd, dat hij niet alleen de winst van de verdrukking, maar de verdrukking, dit is: de oneerlijkheid liefheeft. Hij zondigt om te zondigen en schept vermaak erin, dat hij de niets kwaads vermoedende bij de neus kan nemen.

B. Hoe hij zich zelf in deze zonde rechtvaardigt, vers 9. Goddelozen hebben wat te zeggen, wanneer men hen op hun fouten wijst, om die goed te praten, de éne of andere drogreden om de klem van de beschuldiging te ontkomen. Efraïm wordt beschuldigd van handelsbedrog. Wat voert hij nu ter verontschuldiging aan? Hij ontkent de aanklacht niet, zegt niet: onschuldig, maar erkent evenmin in ootmoed zijn schuld, vraagt geen vergiffenis, maar meent zich te rechtvaardigen. Veronderstel, dat hij een bedriegelijke weegschaal gebruikt. Toch,

a. Voert hij aan, dat hij een goede winst heeft gemaakt. Laat de profeet zeggen, wat hij wil van dit bedrog, van het zondige ervan en de vloek Gods, die er op rust, hij kan maar niet inzien, dat er enig kwaad of gevaar in steekt, want hij weet zeker, dat het hem voordeel heeft opgeleverd. Evenwel ben ik rijk geworden, ik heb mij groot goed verkregen. Wat gij er ook van zegt ik ben er wel bij gevaren. Zie, vleselijk gezinde harten worden vaak in de mening, dat zij goed doen, bevestigd door werelds gewin en voorspoed in hun wegen. Maar dat is een groot zelfbedrog. Ieder woord van Efraïms pleitgrond toont zijn dwaasheid.

Ten eerste. Het is dwaasheid, de rijkdom van deze wereld groot goed te noemen, want dat is hij niet Spreuk. 23:5.

Ten tweede. Het is dwaasheid te menen, dat wij die van onszelf hebben, te zeggen (gelijk sommigen lezen): Ik heb mij zelf rijk gemaakt, het grote goed, dat ik verworven heb, heb ik alleen te danken aan mijn vernuft en vlijt. Ik heb het verkregen, mijn krachten de sterkte van mijn hand heeft mij dit vermogen verkregen.

Ten derde. Het is dwaasheid te wanen, dat wat wij verkregen hebben, voor ons zelf is. Ik heb mij groot goed verkregen, als ware dat voor ons eigen bezit en gebruik bestemd, wij zijn slechts rentmeesters, die het in bewaring hebben ontvangen.

Ten vierde, het is dwaasheid, zich op rijkdom te beroemen en in overmoed uit te roepen: Ik ben rijk geworden. Rijkdom is geen eer voor de ziel, niet het kenmerk van de godvrezenden en geeft geen zekerheid. Daarom, de rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom, Jakobus 1:9, 10.

Ten vijfde, het is dwaasheid te geloven dat onrechtvaardig verkregen rijkdom ons onschuldig maakt of zekerheid geeft of rust bezorgt, want de voorspoed van de zotten bedreigt en ruïneert hen. Zie Jesaja 47:10, Spreuk. 1:32.

b. Hij pleit, dat hij een goede naam behouden heeft. Het is een gewoonte van zondaars, wanneer zij door hun predikanten terecht vermaand worden, zich op hun buren te beroepen, en, omdat deze niets kwaads van hen weten of zeggen willen of goed noemen wat door hun predikanten wordt afgekeurd, die predikanten onbeschaamd tegen te spreken. In al mijn arbeid, zegt Efraïm, zullen zij mij geen ongerechtigheid vinden, die zonde zij, vers 9. Zie, vleselijk gezinde harten zijn geneigd een goede mening omtrent zichzelf te koesteren, wanneer hun buren zich gunstig over hen uitlaten. Efraïm was zeer zeker, want,

Ten eerste. Al zijn buren wisten, dat hij ijverig was in zijn handel, zij letten op al zijn arbeid en prezen hem daarvoor. De mensen zullen u prijzen, wanneer gij voor u zelf wel doet.

Ten tweede. Niemand van hen wist, hoe bedriegelijk hij in zijn handel te werk ging. Hij deed alles met zoveel overleg, dat niemand kon tegenspreken, dat hij met eerlijkheid handel dreef. Want of,

C. Hij verborg zijn bedrog, zodat niemand het ontdekte, welke ongerechtigheid ik ook bega, niemand zal ze vinden. Alsof geen ongerechtigheid God mishaagde, of noodlottig voor de ziel was, dan die ook voor mensen open en bloot ligt. Wat zal het ons helpen, dat geen mens ongerechtigheid in ons vindt, wanneer God zeer veel kwaad ontdekt en ieder verborgen werk, zelfs verborgen bedrog, in het gericht brengt? Of,

D. Hij verontschuldigde zijn bedrog, zodat niemand daar kwaad in zag: Zij zullen in al mijn arbeid geen ongerechtigheid vinden, die zonde zij, niets inderdaad slechts, niets, dat onverschoonbaar is, alleen wat vergeeflijk kwaad eigenlijk niet noemenswaard. Ook God, menen zij, zal daar nauwelijks opletten. Het is fatsoenlijke overtreding, niets dan algemeen gebruik, iedereen handelt zo, en het geeft voordeel. Dat is, denken zij, geen ongerechtigheid, geen zonde, niemand zal hen daarom minder achten. Maar God ziet met andere ogen dan de mens, en Zijn oordeel is verschillend.

2. Hij wordt voorts van afgoderij beticht van zonde tegen de eerste tafel van de wet, van wat bijzonderlijk ijdelheid heet, het maken en vereren van beelden, die ijdelheden zijn, vers 12. Zij zijn enkel ijdelheid, zij geven geen nut, maar bedriegen. Nu vermeldt de profeet twee plaatsen, berucht om haar afgoderij:

a. Gilead aan de andere kant van de Jordaan, dat tevoren daarom gebrandmerkt is, Hoofdstuk 6:8, Gilead is een stad van werkers der ongerechtigheid. Het is een ding, dat verbazing moet wekken, dat waard is in droefheid betreurd te worden. Gilead was een vruchtbaar, aangenaam land (spreekwoordelijk om zijn aangenaamheid beleend, Jeremia 22:6), en verlaat dat zo snood de Heere? Het was een grensgebied, lag dus eerst bloot aan invallen van vijanden en had dus de meeste behoefte aan goddelijke bescherming. En toch onttrekt het zich daaraan door zijn ongerechtigheid? Is er ongerechtigheid in Gilead? Ja,

b. En tevens in Gilgal, daar offeren zij ossen, vers 12, daar zijn hun altaren, die zij hebben opgericht, hetzij voor vreemde goden ten hoon van God zelf hetzij voor de God Israëls met minachting van Zijn eigen aangewezen altaren, altaren als steenhopen op de voren van de velden. Is er alleen in Gilead ongerechtigheid? lezen sommigen. Is het alleen in deze afgelegen delen van het land dat het volk zo bijgelovig is, waar zij onmiddellijk aan heidenvolken grenzen? Neen, te Gilgal is men even slecht. In Gilead beschermde God Jacob, hun vader, van wie Hij gesproken had, tegen de woede van Laban, en daar bedrijft gijlieden ongerechtigheid?

II. Hier vinden wij bedreigingen met wraak voor de zonden. Ik zal u nog in tenten doen wonen als in de dagen van de samenkomst, dat is: Ik zal u in zo’n toestand brengen, dat gij in tenten moet wonen gelijk de Israëlieten gedurende de veertigjarige woestijnreis, want dat waren de dagen van de samenkomst. Efraïm vergat dat God hem uit Egypte had opgevoerd en gemaakt had wat hij was, hij werd trots op zijn rijkdom en trachtte allen op oneerlijke wijze te vermeerderen. Daarom dreigt God, de woestijntoestand, toen men in tenten woonde, terug te roepen en hem arm, laag, verlaten zonder vaste woonplaats te laten. Zie het is billijk van God,

wanneer de mens door zonde zijn tent in een huis heeft veranderd, door Zijn oordeel zijn huis weer tot een tent te vernederen. Dat is gewisselijk eene bedreiging, vers 15. Efraïm daarentegen heeft Hem zeer bitterlijk vertoornd door zijn ongerechtigheid, die Gode zo zeer mishaagt, dat zij Hem ten laatste bitterheid wordt. zo eigenzinnig was Efraïm in zijn zonde tegen kennis en overtuiging, dat, zo iemand ze zag hij niet anders kon zeggen, dan dat hij bedoelde, God ten hoogste te vertoornen.

Het zou zeker zijn eigen verderf veroorzaken, dat kan niet anders, wanneer iemand God hoont en het vuur van Zijn wrake aansteekt. Daarom,

a. Hij zal zijn verbeurd leven wegnemen: H) zal zijn bloed op hem laten, dat is: Hij zal hem niet onschuldig houden, maar de dood over hem brengen, die de bezolding van de zonde is. Zijn bloed zal op zijn hoofd zijn, 2 Samuel 1:16, want zijn eigen ongerechtigheid heeft tegen hem getuigd, en hij alleen zal ze dragen. Zie, wanneer zondaars omkomen, dan wordt hun bloed op hen gelaten.

b. Hij zal zijn verbeurde eer wegnemen: zijn Heere zal hem zijn smaad vergelden. God is zijn Heere, hij had door afgoderij en andere zonden de Heere gehoond en Hem oneer aangedaan, zijn naam en afkomst gesmaad, en anderen oorzaak gegeven, eveneens te doen. Nu zal God hem die smaad vergelden, naar het woord, dat Hij gesproken had: Die Mij smaden, zullen licht geacht worden. Zie, smadelijke zonden worden smadelijk gestraft. Als Efraïm God smaadheid had aangedaan, dan zullen zijn naburen hem ook smaad vergelden.

III. Nu volgt de herinnering van vroegere genade, om nog te dieper te overtuigen van zwarte ondankbaarheid in zijn opstaan tegen God. Laat hem schaamrood worden, als hij bedenkt,

1. Dat God hem uit een lage staat had opgeheven. Toen Efraïm rijk was geworden, had hij zich daarop verhoovaardigd en vergeten wat God hem had (opdat hij die weldaden niet vergete) opgedragen, jaarlijks te gedenken, Deuteronomium 26:5. Mijn vader was een bedorven Syriër. Maar hier herinnert God er hem aan, vers 13. Laat hem gedenken, niet alleen wat Jacob voor eer had ontvangen, hoe vorstelijk hij zich tegen God had gedragen, vers 4 (een eer, waaraan Efraïm geen deel had, zolang hij in opstand tegen God verkeerde), maar ook welk een arme knecht hij was, toen hij bij Laban kwam, een omstandigheid, voldoende om hen te verootmoedigen, dat zich op zijn latere welstand verhieven. Jacob vlood toch naar het veld van Syrië, om zijn wraakzuchtige broer te ontkomen, en diende daar een gierige oom om een vrouw, en hoedde om een vrouw, omdat hij niets had, dat als huwelijksschat kon dienen. Jacob was een arme, geringe vluchteling, daarom mocht zijn nakomelingschap niet hoogmoedig zijn. Hij was een oprecht (de Engelse vertaling heeft: eenvoudig) man, wonende in tenten en schapen hoedende, daarom paste hem een bedriegelijke weegschaal slecht. Hij diende om een vrouw, die geen dochter van de Kanaänieten was, gelijk Ezau’s vrouwen, daarom was het schande, zo te ontaarden, dat zijn zaad met de Kanaänieten op één lijn kwam te staan. God had hem op zijn vlucht en in zijn dienst bij Laban wonderlijk bewaard, zodat hij buitengewoon vermenigvuldigd was. En uit die wortel uit een dorre aarde was een aanzienlijk volk voortgesproten, dat zijn naam droeg, waardoor Gods goedheid jegens hem en zijn geslacht verheerlijkt werd, maar hetwelk dat geslacht een blaam werd van lage ondankbaarheid jegens God, zijn Schepper en Weldoener.

2. Dat God hem uit de ellende bevrijd en verheven had tot zijn tegenwoordige hoogte, niet alleen uit armoede, maar ook uit slavernij vers 14, waardoor de verplichting om God te dienen te groter werd, en ook te groter zijn schuld, nu hij andere goden had nagevolgd.

a. De Heere voerde Israël op uit Egypte, opdat hij Hem dienen zou, en verwierf Zich door die uitleiding uit de slavernij een bijzonder recht op hem en op zijn dienst.

b. Hij bewaarde hem, gelijk schapen bewaard worden door des herders zorg. Hij behoedde hem tegen Farao's woede aan de Rode Zee, beschermde hem tegen alle gevaren van de woestijnreis en zorgde voor zijn onderhoud.

c. Hij deed dit door een profeet, Mozes, die, al wordt hij koning in Jeschurun genoemd, Deuteronomium 33:5, toch als profeet onder Israël optrad, op bevel van God en door de macht van Diens woord. Het teken van Zijn gezag was geen schepter, maar een staf Gods. Daarmede gebood hij zowel Egypte's plagen als Israëls zegeningen. Mozes als profeet was een type van Christus, Handelingen 3:22, en toch is het door Christus als profeet, dat wij uit het Egypte van de zonde en van Satan worden uitgeleid, door de macht van Zijn waarheid. Dit toont nu aan hoe zeer ondankbaar en onwaardig dit volk was,

A. In hun verwerping van God, die hen uit Egypteland opgevoerd had, hetwelk in de aanhef van de tien geboden bijzonder vermeld wordt als een reden voor het eerste, waarom zij geen andere goden voor Zijn aangezicht zouden hebben.

B. In het verachten en vervolgen van Zijn profeten, die zij hadden moeten liefhebben en waarderen, ook hadden zij moeten trachten uit te vinden, wat Gods bedoeling met hun zending was, om wille van die profeet, door wie God hen uit Egypteland geleid en in de woestijn bewaard had. Zie, de zegen, die wij door Gods woord hebben genoten, vermeerdert onze zonde en dwaasheid, zo wij het woord van God niet achten.

3. Dat God voor zijn opvoeding had gezorgd, toen hij opwies. Dit voorbeeld van Gods goedheid vinden wij in vers 11. Gelijk Hij hem door een profeet verlost had, zo ging Hij voort, door profeten tot hen te spreken. De mens, uit het stof van de aarde geformeerd, wordt ook door de aarde gevoed. zo was dit volk door profetie geformeerd en door profetie gevoed en onderwezen. Beginnende met Mozes en voortgaande tot al de profeten, door de verschillende eeuwen dier kerk heen, vinden wij, dat goddelijke openbaring hand aan hand ging met hun onderricht.

a. Zij hadden profeten, die God uit hun midden verwekte, Amos 2:11, een reeks profeten, zelden waren ze zonder een Geest van de profetie, van Mozes of tot Maleachi toe.

b. Deze profeten waren zieners, zij hadden gezichten en dromen, waarin God hun onmiddellijk Zijn gedachten openbaarde, met volle verzekerdheid, dat het Zijn getuigenis was, Numeri 12:6.

c. Deze gezichten worden vermenigvuldigd, God sprak niet eenmaal of tweemaal, maar menigmaal, als op het ene gezicht niet gelet werd, dan zond Hij een ander. De profeten hadden verscheidenheid van gezichten en dikwijls herhaling van hetzelfde.

d. God had tot hen gesproken door de profeten. Wat die van de Heere ontvingen, brachten ze duidelijk en getrouw aan het volk over. Het volk had aan de Sinai God gebeden, of Hij tot hen spreken wilde door mensen gelijk zij, en dat had Hij ook gedaan.

e. In Zijn spreken tot hen door de profeten gebruikte Hij gelijkenissen, om Zijn boodschappen verstaanbaarder, aangrijpender en gemakkelijke: te onthouden te maken. De gezichten, die zij zagen, waren dikwijls gelijkenissen, en hun toespraken werden met gepaste vergelijkingen geïllustreerd. En, gelijk God door Zijn profeten gedaan had, zo deed Hij ook door Zijn Zoon, Hij gebruikte gelijkenissen, want Hij opende Zijn mond door gelijkenissen. Zie, God houdt gedachtenis, al doen wij zelf dat niet, van de preken, die wij horen, en zij, die de genademiddelen lange tijd hebben genoten, vooral zo die zuiver, met kracht en overvloedig waren, die dus getrouw en liefdevol met Gods wil bekend gemaakt zijn, zullen in de dag der dagen heel wat te verantwoorden hebben, zo ze in de weg van de ongerechtigheid volharden.

IV. Hier vinden wij ten laatste een aanwijzing van verdere barmhartigheid, en die wordt gegeven te midden van zonde en toorn (zo verstaan sommigen vers 10): Ik ben de Heere uw God, van Egypteland af, die u toen en daar tot Mijn volk maakte en sinds die tijd uw God heb betoond, in een voortdurende reeks barmhartigheden en goedertierenheden, en die nog vriendelijk voor u ben, hoe slecht gij ook zijt. Ik zal u nog in tenten doen wonen, niet als in de woestijn, maar als in de dagen van de samenkomst, het Loofhuttenfeest, dat met grote vreugde gevierd werd, Leviticus 23:40.

1. Zij zullen zien, door de genade Gods, dat, al zijn zij rijk en al hebben zij welvaart verkregen, toch nog in tenten wonen en zelfs in hun wereldsen voorspoed geen blijvende stad hadden.

2. Zij zullen nog reden hebben, zich in God te verblijden, en wel in de openbare samenkomsten. Het Loofhuttenfeest was het eerste plechtige feest, dat de joden vierden na hun terugkeer uit Babel, Ezra 3:4.

3. Deze, zowel als andere beloften, zouden haar volle vervulling hebben in de genade des Evangelies, die voor gelovigen op hun weg naar de hemel tabernakelen bouwt en hen oorzaak van vreugde, heilige vreugde in God geeft, zoals het Loofhuttenfeest eenmaal gedaan had, Zacheria 14:18, 19.

HOOFDSTUK 13

1 Als Efraim sprak, zo beefde men, hij heeft zich verheven in Israel; maar hij is schuldig geworden aan den Baal en is gestorven.
2 En nu zijn zij voortgevaren te zondigen, en hebben zich van hun zilver een gegoten beeld gemaakt, afgoden naar hun verstand, die altemaal smedenwerk zijn; waarvan zij nochtans zeggen: De mensen, die offeren, zullen de kalveren kussen.
3 Daarom zullen zij zijn als een morgenwolk, en als een vroegkomende dauw, die henengaat; als kaf van den dorsvloer, en als rook uit den schoorsteen wordt weggestormd.
4 Ik ben toch de HEERE, uw God, van Egypteland af; daarom zoudt gij geen God kennen dan Mij alleen, want er is geen Heiland dan Ik.
5 Ik heb u gekend in de woestijn, in een zeer heet land.
6 Daarna zijn zij, naardat hunlieder weide was, zat geworden; als zij zat zijn geworden, heeft zich hun hart verheven; daarom hebben zij Mij vergeten.
7 Dies werd Ik hun als een felle leeuw; als een luipaard loerde Ik op den weg.
8 Ik ontmoette hen als een beer, die van jongen beroofd is, en scheurde het slot huns harten; en Ik verslond ze aldaar als een oude leeuw; het wild gedierte des velds verscheurde hen.
9 Het heeft u bedorven, o Israel! want in Mij is uw hulp.
10 Waar is uw koning nu? Dat hij u behoude in al uw steden! En uw richters, waar gij van zeidet: Geef mij een koning en vorsten?
11 Ik gaf u een koning in Mijn toorn en nam hem weg in Mijn verbolgenheid.
12 Efraims ongerechtigheid is samengebonden, zijn zonde is opgelegd.
13 Smarten ener barende vrouw zullen hem aankomen; hij is een onwijs kind; want anders zou hij geen tijd in de kindergeboorte blijven staan.
14 Doch Ik zal hen van het geweld der hel verlossen, Ik zal ze vrijmaken van den dood: o dood! waar zijn uw pestilentien? hel! waar is uw verderf? Berouw zal van Mijn ogen verborgen zijn,
15 Want hij zal vrucht voortbrengen onder de broederen; doch er zal een oostenwind komen, een wind des HEEREN, opkomende uit de woestijn; en zijn springader zal uitdrogen, diezelve zal den schat van alle gewenste huisraad roven.

In dit hoofdstuk wordt op dezelfde, hoewel over ‘t algemeen niet zeer welluidende, snaren gespeeld als in de vorige. De mensen geven er niet om, als hun hun zonden of het gevaar van hun zonden worden bekend gemaakt, en toch is het nodig voor hun welzijn, dat ze met beide bekend gemaakt worden. Ook hun ze er niet beter van horen dan door het woord van God en hun getrouwe predikanten opdat ze hun zonde betreuren en laten en het gevaar afgewend worde. Hier,

I. Wordt het volk Israël bestraft en bedreigd om zijn afgoderij. vers 1-4.

II. Het wordt bestraft en bedreigd om Zijn wulpschheid, hoogmoed en weelde en andere misbruiken, van hun voorspoed en rijkdom, vers 5 -8.

III. Verwoesting komt over hen om deze en andere zonden, die wordt voorspeld als iets vreselijks, vers 12, 13, 15, 16.

IV. Degenen onder hen, die God bleven eren, worden bemoedigd in hun hoop, dat Hij zal verschijnen tot hun verlossing, al vallen hun koningen en vorsten en anderen, die hun tot steun en hulp moesten zijn weg, vers 9-11, 16.

Hoséa 13:1-15

Afgoderij was de zonde, die de Joden het geredelijkst omringde tot na de ballingschap de tien stammen vervielen daartoe het eerst maar vooral van de dagen van Achab af, en dit is de zonde, waarvan zij hier beschuldigd worden.

Merk op

I. Welke voorzorgen God neemt, dat ze niet weder tot afgoderij zullen vervallen. Dit hebben wij in vers 4. God deed wat er te doen was om hen nabij Zich te houden, wat kon Hij meer gedaan hebben.

1. Hij maakte Zich hun bekend als de Heere hun God, en maakte hen op bijzondere wijze Zich tot een volk. zowel door Zijn woord als door Zijn werken al de tijd van Egypteland af betuigde Hij: Ik ben de Heere uw God: Dat sprak Hij van de berg Sinai: Ik ben de Heere uw God, die u uit Egypteland, uit het diensthuis, heb uitgevoerd. Hij ging voort, dit te verklaren en te bewijzen door Zijn profeten en door Zijn leidingen.

2. Hij gaf hun een wet, die hun verbood: "Gij zult geen God kennen dan Mij alleen, vers 4. Gij zult niet alleen geen andere erkennen of dienen, maar ook geen kennis nemen van enige andere god, noch diens plechtigheden of dienst u eigen maken". Zie, het is een gelukkige onwetendheid, onbekend te zijn met wat wij niet weten moeten. Wij vinden hen geprezen, die de diepten van Satan niet gekend hebben.

3. Hij gaf daarvoor een goede reden: Er is geen Heiland dan Ik. Wat wij als een god aanmerken, daarin hopen wij ook een beschermer, en verlosser te vinden, om ons hier en hiernamaals gelukkig te maken, en wanneer wij bescherming hebben, dan zijn wij ook gehoorzaamheid schuldig, waar vrij heil vinden, moeten wij ook aanbidding brengen.

II. De eer, die Efraïm genoot, zolang hij zich vrijhield van afgoderij, vers 1. Als Efraïm sprak, bevende (Eng. vertaling), of met beving dit is, (gelijk Dr. Pocock het verstaat, terwijl hij zich jegens God gedroeg als vader Jacob, met tranen en smekingen, dus niet trots en onbeschaamd tegen God en Zijn profeten sprak, terwijl hij in heilige vreze voor God leefde en Hem zo diende), zo lang heeft hij zich verheven in Israël, dit is, zolang was hij in aanzien onder de stammen. Jerobeam, die uit die stam afkomstig was, verhief zich en zijn gezin. Wanneer hij sprak zo beefde men (gelijk onze vertaling luidt), dit is allen rondom ontzagen hem. Zie, degenen, die zich vernederen, vooral zo zij zich voor God verootmoedigen, zullen verhoogd worden. Wanneer mensen met bescheidenheid en zonder ophef van zichzelf spreken, met niet te groot vertrouwen op eigen oordeel en eerbied voor anderen, dan verheffen ze zich en krijgen een goede naam. Maar Efraïm is schuldig geworden aan de Baäl, en is gestorven, dit is hij heeft zijn goede naam verloren, zijn eer is verminderd en verdwenen, en hij is in het stof gelegd. Baäl is hier het inbegrip van alle afgoderij, toen Efraïm God verzaakte en beelden ging aanbidden, ontving de staat zijn dodelijke wond en deugde nergens meer toe. Zie, God te verlaten is iemands dood.

III. Het betreurenswaardige toenemen van de afgoderij onder hen, vers 2. Nu zijn zij voortgevaren te zondigen toen zij eenmaal begonnen waren Baäl te dienen, was het ijs gebroken, zij vervielen van kwaad tot erger, gingen meer afgoden dienen, en gaven zich aan steeds belachelijke dwaasheden over. Zie, de weg van de afgoderij, gelijk die van andere

zonden, gaat naar beneden, en het is moeilijk daarop te blijven staan. Het is de droeve ervaring van allen, die God verzaken, dat zij steeds meer zondigen. Laat ons hun afval nagaan.

1. Zij maakten zich gegoten beelden, trots, dat zij goden hadden, die zij in een gewenste vorm konden gieten, dit waren waarschijnlijk miniatuurkalveren als de zilveren temperen van Diana. IJveraars van deze kalverendienst droegen die waarschijnlijk met zich om er zich voor te buigen als ze wilden.

2. Zij maakten ze van hun zilver en twijfelden dan niet aan hun eigendomsrecht, wanneer zij ze met hun eigen geld gekocht of van hun eigen gesmolten zilver gemaakt hadden. Zie, welke kosten ze zich voor hun afgodendienst getroosten, waaraan zij het beste ten koste legden.

3. Zij maakten ze naar hun verstand, naar hun eigen smaak en lust. Zij overlegden welke vorm ze aan hun afgod zouden geven en maakten hem dienovereenkomstig, een god naar hun eigen oordeel. Of: naar hun eigen gelijkenis, in de vorm van een mens. En wanneer zij hun afgoden naar de gelijkenis eens mensen hadden geformeerd, dan maakten ze er ook stokken en stenen bij, want zij, die zij maken zijn hun gelijk, en allen, die op hen vertrouwen.

4. Die zijn allemaal smedenwerk. Hun beelden waren niet, gelijk van dat van Diana te Efeziers bewaard werd, uit de hemel gevallen, Handelingen 19:35. Nee, de smeden stempelden er hun naam op, zo’n afgod was mensen werk. Zie Hoofdstuk 8:6, Jesaja 44:9 enz.

5:Al waren ze derhalve het werk van hun handen, toch had hun ziel ze lief, want zij zeiden: De mensen, die offeren, zullen de kalveren kussen. Of de priester riep het volk op, op die wijze de afgod hun hulde te brengen, of het volk, dat niet zo nabij mocht komen, riep dengenen toe, die offerden, dat die in hun naam en plaats de kalveren moesten kussen, omdat het dat zelf niet doen kon, zo begerig was het om een afgod diep te vereren, die men met eigen handen gemaakt had. Al waren het maar kalveren, het waren toch goden, en daarom werden ze vereerd en aangebeden. Zij kusten de kalveren als een teken van aanbidding of genegenheid of gehoorzaamheid. zo worden wij opgeroepen, de Zoon te kussen, Hem als onze Heere en onze God te erkennen.

IV. Bedreiging met goddelijke wraak voor hun afgoderij. De Heere, Wiens naam IJveraar is, is een ijverig God en zal Zijn eer geen ander geven, daarom zullen allen, die de beelden dienen, beschaamd worden, Psalm 97:7. Omdat zij zo gaarne de kalveren kusten, daarom zal God ze op duidelijke, voelbare wijze van hun dwaasheid overtuigen, vers 3. Zij beloven zich heel wat veiligheid en voldoening van de dienst van hun afgoden en de bevestiging van hun welvaart, maar God zegt hun, dat ze teleurgesteld en in hun ongerechtigheid weggedreven zullen worden. Dit wordt door vier vergelijkingen verduidelijkt. Zij zullen zijn,

1. Als een morgenwolk, die regen belooft aan de dorstige aarde.

2. Als een vroegkomende dauw, die zo’n regen schijnt te verzekeren. Maar beide gaan heen, en de dag wordt even droog en heet als ooit, zo wuft en voorbijgaand was hun belijdenis van godzaligheid, Hoofdstuk 6:4, en zo hadden zij Gods verwachting van hen teleurgesteld. Daarom was het billijk, dat ook hun voorspoed en hun verwachting van hun afgoden hen zou teleurstellen, en zo gaat het allen, die van deze wereld een afgod maken.

3. Zij zijn als kaf van de dorsvloer, licht en waardeloos, en als kaf door de wind zullen zij henengedreven worden, Psalm 1:4, 35:5, Job 21:18. Ja,

4. Zij zijn als rook uit de schoorsteen hinderlijk en lastig, zie Jesaja 65:5 en ze zullen als rook uit de schoorsteen weggeblazen worden, die spoedig verspreid wordt en verdwijnt, Psalm 68:3. Zie geen blijvende, duurzame troost kan verwacht worden dan van God.

Wij kunnen hier opmerken,

1. De overvloedige zorg, die God voor Israël had gedragen, en de zegeningen, die Hij over hen had uitgestort, vers 5 :Ik heb u gekend in de woestijn, heb acht gegeven op uw toestand en u van het nodige voorzien, zelfs in een zeer heet land, toen gij in grote verlegenheid verkeerde en in de gewone weg geen hulp mogelijk scheen. Zie een beschrijving van deze woestijn, Deuteronomium 8:15, Jeremia 2:6, en zegt: De God die hen kende en als Zijn eigendom beschouwde en hen daar voedde, was inderdaad een Vriend, want Hij was een Vriend in nood en een alvermogende Vriend, die zo’n groot leger kon voeden als alle gewone middelen uitgeput waren, en zonder Wiens wonderdadige zorg voor hun dagelijksch brood zij zeker omgekomen waren. Zie, hulp in nood geeft verplichting en moet nimmer worden vergeten.

2. Hun onwaardig ondankbaar misbruik van Gods gunst jegens hen. God had niet alleen in de woestijn voor hen gezorgd, maar hen ook in het bezit gesteld van het land Kanaän, een goed, groot en vruchtbaar land. En, vers 6 nadat hunlieder weide was, zijn zij zat geworden. God had hun beide overvloed en lekkernijen gegeven, en daarvan hadden zij, na de lange ontbering in de woestijn, waar zij alleen manna kregen, ook volop gebruik gemaakt. Dit was geen hoopvol voorteken, het zou er beter uitgezien en meer beloofd hebben, als zij er matiger en bescheidener van hadden genoten en geleerd, zich ook nog te verloochenen, want wat was het gevolg? Zij zin zat geworden, en hun hart heeft zich verheven. Hun weelde en zinnelijkheid hadden hen trots, onbeschaamd en zelfgenoegzaam gemaakt. Het duidelijks" wordt dat uitgesproken door Mozes, Deuteronomium 32:1-3 -15. Als nu Jeschurun vet werd, zo sloeg hij achteruit. Toen het lichaam van overvloed welgedaan werd, blies de ziel zich op met hoogmoed. Toen begonnen zij de godsdienst te achten als iets, dat beneden hen stond, zij konden zich niet meer vernederen tot zo’n dienst. De goddeloze, gelijk hij zijn neus omhoog steekt, onderzocht niet, Psalm 4:10. Toen zij in de woestijn arm en behoeftig waren, achtten zij het nodig, nabij God te blijven, maar toen zij in Kanaän gevestigd waren en daar het goede genoten, begonnen zij te geloven, dat zij Hem nu verder niet nodig hadden. Hun hart heeft zich verheven, daarom hebben zij Mij vergeten. Zie, wereldse voorspoed, als die ‘s mensen hoogmoed voedt doet hem God vergeten, hij denkt alleen aan Hem, als hij Hem nodig heeft. Toen Israël zat was geworden, wat kon toen de Almachtige meer voor hen doen? En daarom zeiden zij Job 22:17 :Wijk van ons. Het is droevig, dat juist de gunsten, die ons aan God moesten herinneren en doen nadenken over de vraag, hoe Hem Zijn weldaden te vergelden, ons Hem doen vergeten en onverschillig jegens Hem maken. Wij moeten bedenken, dat wij uit Zijn hand leven, wanneer wij in de gewone weg onderhouden worden, al komen ons dan, gelijk Israël in de woestijn, geen wonderen verlossen.

3. Gods rechtvaardig ongenoegen over hun ondankbaarheid, vers 7, 8. De bedreigde oordelen, vers 3, spraken ervan, dat hun alle goed zou ontnomen worden. De bedreigingen gaan hier verder en voorspellen, dat allerlei kwaad over hen zal komen, want God, die hen zozeer begunstigd had, wordt nu hun vijand en strijdt tegen hen. Dit wordt hier met geduchte beelden geschilderd: Ik werd hun als een felle leeuw, als een luipaard loerde Ik op de weg. De leeuw is

sterk, wie kan hem wederstaan? De luipaard is listig en waakzaam. Als een luipaard loerde Ik op de weg Dat roofdier ligt aan de kant van de weg in hinderlaag om reizigers te overvallen en te verscheuren, zo zal God met Zijn oordelen op hen loeren om hun kwaad te doen, gelijk Hij vroeger vol zorg was geweest om hun goed te doen, Jeremia 44:27. Geen gelegenheid zal Hij laten voorbijgaan om hun ondergang te bespoedigen en te verergeren Jeremia 5:6. Een luipaard waakt tegen hun steden. Een lynx of gevlekt dier (want dat is de luipaard), is boven andere dieren om zijn kortzichtigheid bekend. Lynx visu, de ogen van een lynx. Dit beduidt, dat niet alleen de macht, maar ook de wijsheid Gods zich opmaakt tegen degenen, met wie Hij twist. Sommigen lezen (en de oorspronkelijke tekst laat dat toe): Ik zal zijn als een luipaard op de weg naar Assyrië. Het oordeel Gods zal hen overvallen juist wanneer zij op weg naar Assyrië, zijn, om vandaar hulp en bescherming te halen. Er wordt aan toegevoegd: Ik ontmoette hen als een beer, die van jongen beroofd is en daardoor wanhopig en zeer wreed geworden, 2 Samuel 17:8, Spreuken 28:15, hetgeen te kennen geeft hoe zeer Gods toorn ontstoken was en hoe zwaar die op hen zou rusten. Hij scheurde het slot van hun hart. Men heeft opgemerkt, dat de leeuw het hart van zijn prooi zoekt, en zo zal God hen als een leeuw verscheuren. Hij zal zulke oordelen over hen zenden, als geschikt zijn om hun geest en levensdelen te verteren. Hun hart had zich verheven, vers 6, maar God zal doeltreffende middelen gebruiken om het te vernederen. Het wild gedierte des velds verscheurde hen, niet alleen zal God hun als een leeuw en een luipaard zijn, maar de voorspelling zal ook letterlijk vervuld worden, want het boos gedierte is één van de vier zware plagen waarmede God dat wederspannig volk zou verderven, Ezechiel 14:15.

Dit alles nu leert ons,

1. Dat misbruikte goedheid in te groter strengheid verandert. Zij, die God verachten en beledigen, wanneer Hij voor hen een zorgvuldig tedere Herder is, zal ondervinden, dat Hij voor Zijn eigen kudde als een verscheurend dier kan worden. Degenen, die God met grote lankmoedigheid tevergeefs heeft verdragen en met grote toegenegenheid uitgenodigd, zullen Zijn toorn ervaren, als zij vaten des toorns worden, Romeinen 9:22. "Patientia laesa fit furor," veracht geduld verkeert in toorn.

2. Dat de oordelen Gods, wanneer zij onboetvaardige zondaars treffen, onweerstaanbaar en zeer vreselijk zijn. Zij zullen het slot huns harten verscheuren, de ziel met verwarring vervullen en ze verscheuren. Wij zullen even onmachtig daartegenover staan als een lam tegenover een brullenden leeuw, want wie kent de sterkte van Gods toorn? Wetende de schrik des Heeren, laat ons dan vrede met Hem zoeken, want zijn wij sterker dan Hij?

Het eerste van deze verzen is de hoofdinhoud de somma van al de overige, vers 9, waar wij hebben:

1. Al de schuld van Israëls ondergang op hem zelf gelegd. O Israël, het heeft u bedorven, het is uw eigen schuld, of: uw verderf komt daar vandaan, namelijk van al die zonde en dwaasheid, waarvan gij tevoren beschuldigd zijt, Gelijk uw boosheid u menigmaal gekastijd heeft, zo zal ze ten slotte u ten val brengen. Zie, die willens en wetens zondigen zijn zelfverwoesters. Hardnekkige onboetvaardigheid is de grootste zelfmoordenaar. Zij, die door de verwoester verwoest worden, hebben hun bloed op hun hoofd, zij hebben zichzelf verwoest.

2. Alle eer van hulp, aan Israël verleend wordt de Heere toegeschreven: in Mij is uw hulp. Dat is,

a. Het kon geweest zijn: Ik had u willen helpen en u genezen, maar gij wilde noch geholpen, noch genezen worden, gij wilde onverbiddelijk uw eigen verderf tegemoet gaan. Dat zal het oordeel van de zondaars verzwaren, niet alleen dat zij gedaan hebben wat hun ondergang ten gevolge moest hebben, maar ook, dat ze de aanbiedingen Gods afgeslagen en Zijn pogingen tot hun heil tegengewerkt hebben. Ik heb u willen bijeenvergaderen, maar gij hebt niet gewild. Zij konden gemakkelijk en geheel en al geholpen zijn maar zij hebben de hulp van zich gestoten. ja,

b. Het kon dus zijn: Uw geval is hachelijk, maar niet wanhopig. Gij hebt u zelf verwoest, maar kom tot Mij, en Ik zal u genezen. Die plank werd de schipbreukeling weggeworpen, tot verheerlijking niet alleen van Gods macht, dat Hij helpen kan als er geen uitkomst meer bestaat, hen helpen kan die hulpeloos zijn, meer ook tot verheerlijking van Zijn genade dat Hij degenen wil helpen die hun eigen ondergang hebben bewerkt en daarom billijk aan hun lot konden worden overgelaten, dat Hij helpen wil degenen, die zo lang Zijn hulp geweigerd hebben. Dr. Pocock geeft een afwijkende lezing en verklaring van deze woorden: O Israël, dit heeft u bedorven, dat in Mij uw hulp is. Het leunen op God en Zijn hulp heeft u stout gemaakt in die goddelijke wegen, die uw ondergang zijn geworden.

In de overige verzen nu, kunnen wij zien:

I. Hoe Israël zichzelf heeft bedorven. Er wordt gezegd, Hoofdstuk 14:1, Zij, Samaria, is wederspannig geweest tegen haar God, heeft haar verbond met Hem gebroken, een verbintenis met Zijn vijanden aangegaan en de wapens tegen Hem opgenomen. Dit was de zaak, die Israël bedorven heeft, want nooit heeft zich iemand tegen God verhard en voorspoed gehad. Zie, degenen, die tegen hun God opstaan, verderven zichzelf, want zij maken Hem hun vijand, tegen Wien ze toch niet bestaan kunnen.

1. Zij leggen zich toorn op tegen de dag van de wrake en werken zo hun eigen ondergang. Zo doen zij dag aan dag, en die dagen zullen op de jongste dag in herinnering gebracht worden, vers 12. Efraïms ongerechtigheid is samengebonden, zijn zonde is opgelegd. God heeft er nota van genomen, ze in Zijn boek geschreven, Hij zal ze voorbrengen en er later rekenschap van vragen. Hun vroegere zonden werken mee tot hun later oordeel, zij zijn bij Hem opgesloten, Deuteronomium 32:34, 35, Job 14:17. Zij zijn welbewaard en worden niet vergeten, noch het getuigenis tegen de zondaar verloren: ze mogen verborgen zijn en de zondaar zelf onbewust zijn. Zij zijn opgesloten in Gods alwetendheid en in des zondaars consciëntie. Zie, de zonde des zondaars wordt niet vergeten tot ze vergeven wordt, anders wordt er nauwkeurig boek van gehouden, en dat boek eenmaal geopend.

2. Zij maken geen haast, zich te bekeren en hulp bij God te zoeken, wanneer zij Zijn kastijding ondergaan.

a. Zij veroorzaken hun eigen verderf, omdat ze niet doen wat zij moeten voor hun eigen zaligheid, vers 13.. De zonde brengt hen in moeite en smart: Smarten van een barende vrouw zullen hem aankomen. Zij zullen lijden om hun zonde, en ze zo leren kennen, zij zullen er door in pijn en doodsangst geraken, zeer scherp en streng, als de pijn van een barende vrouw, vol hoop en belofte, en wachtende op de naderende verlossing, daardoor kastijdt God ze en bedoelt hun welzijn. Zij worden getuchtigd, maar niet vernield. Maar

b. Zij worden door die kastijding niet geleerd gelijk het moest, niet gebracht tot berouw en bekering, waardoor hun smart in vreugde zou veranderd zijn. Hij is een onwijs kind, want

anders zou hij geen tijd in de kindergeboorte blijven staan, maar doorbrekende, worstelen om uit te komen, opdat hij niet in de geboorte omkome en dood geboren worde. Ware het kind, waarvan de moeder in arbeid is, bekwaam om zijn eigen belang te behartigen, dan zouden wij het een onwijs kind noemen, als het verkoos zo lang in de geboorte te blijven steken want de omzwevende gevangene zal haastiglijk losgelaten worden, en hij zal in de kuil niet sterven Jesaja 51:14. Zie, zij kunnen terecht hun eigen verwoesters genoemd worden, die hun bekering uitstellen, waardoor alleen zij behouden konden worden. Degenen, die hun bekering uitstellen, lopen gevaar, ze onmogelijk te maken, laten dezulken toch haast maken en zo spoedig mogelijk de enig goede keuze doen.

3. Daarom worden zij verdorven, omdat zij datgene gedaan hebben, wat hun ondergang zeker maakte, en nagelaten wet hun enige hulp had kunnen zijn. Hier vinden wij eene droeve beschrijving van de ellende, waartoe zij veroordeeld zijn, vers 15 en Hoofdstuk 14:1. Hier wordt stilzwijgend aangenomen, dat Efraïm vrucht zal voortbrengen onder de broederen, zijn naam betekent vruchtbaarheid. Hij is vruchtbaar ten aanzien van de voortbrengselen zijns lands en het grote aantal van de bewoners, het was beide een rijke en volkrijke stam, gelijk tevoren was voorspeld, maar de zonde verkeer! deze vruchtbaarheid in onvruchtbaarheid. Jozef was een vruchtbare tak, maar de zonde had hem verdord. De oorzaak was een oostenwind, die de invallenden vijand moet voorstellen. Die wordt genoemd een wind des Heeren, niet slechts omdat het een grote en sterke wind zal zijn, omdat hij op goddelijk bevel waaien zal. Hij zal komen van de Heere en doen wat hem behaagt. Zie, welke uitwerking die wind zal hebben op de bloeiende stam, en welke verwoesting hij zal teweegbrengen.

a. Was het een rijke stam? De vreemde vijand zal hem geheel verarmen. De wind des Heeren zal opkomen uit de woestijn, een verschroeiende wind, die de springader zal uitdrogen en de fontein zal opdrogen, waarmede die boom bewaterd werd, en die de bronnen van zijn welvaart uitmaakten. De invaller zal het land verwoesten en zo de landman verarmen handel en verkeer onderscheppen en zo de koopman tot de bedelstaf brengen. Laat de grote mannen, wier rijkdom in hun schatten ligt, niet menen, dat zij het oordeel zullen ontgaan, want het zal de schat van alle gewenst huisraad roven. Zie de dwaasheid dergenen, die hun schatten op aarde opleggen, als gewenst huisraad (begeerlijke vaten, gelijk er letterlijk staat), waarop zij hun genegenheid stellen en waarvan zij hun troost en voldoening verwachten. Zulke schatten kunnen vergaan, en zij doen hun eigenaars vergaan: zij zijn wat mot en roest verderft en waarnaar dieven en krijgslieden graven om ze te stelen. Wijs en gelukkig zijn zij, die hun schat in de hemel hebben, in de goederen van die wereld, die niet kan bederven en waarnaar geen dieven graven, die zijn eeuwig gelukkig en waarlijk wijs.

b. Was het een volkrijke, talrijke stam? De vijand zal het land ontvolken en zijn inwoners weinig maken: Samaria zal woest worden, zonder bewoners.

A. Zij zullen afgesneden worden, die de steun en vreugde van het tegenwoordige geslacht zijn, de mannen, die wapenen dragen, zullen ze te vergeefs dragen, want zij zullen door het zwaard vallen, zodat er niemand zal zijn om de woede van de vijand het hoofd te bieden, of zorg te dragen voor het algemeen en de bijzondere gezinnen.

B. Zij zullen afgesneden worden, die het zaad en de hope van het volgend geslacht waren, die zouden opstaan in plaats van de door het zwaard gevallenen. De gehele natie moet uitgeroeid worden, daarom zullen hun kinderkens verpletterd worden op de wreedste en barbaarste wijze, en wat nog onmenselijker is, hun zwangere vrouwen zullen opengesneden worden. Zo zal de

heerlijkheid van Efraïm wegvliegen van de geboorte, en van moeders buik en van de ontvangenis af, Hoofdstuk 9:11 10:14. Zie voorbeelden van deze wreedheid.1 Kon.8:12, 15:16, Amos 1:13

II. Laat ons nu zien, hoe God de hulp was van dat zichzelf verdervend volk, hun enige hulp, vers 10 :Ik wil uw koning zijn (Eng. vert.) om ze te regeren en ze te redden. Ofschoon zij geweigerd hadden, Zijn onderdanen te zijn en tegen Hem opgestaan waren, toch wilde Hij nog hun Koning zijn en hen niet verlaten. De taak en zorg van een goed koning is, Zijn volk te behoeden en te bewaren niet alleen voor de ondergang door vreemde vijanden, maar ook door eigen schuld of onderlinge vete. Zo wil God nog Israëls Koning zijn, gelijk Hij van ouds geweest was. Zie, onze toestand zou ellendig zijn, zo niet God beter voor ons was dan wij voor ons zelf zijn.

1. God wil hun Koning zijn, nu zij geen anderen koning hebben, Hij wil hen beschermen en redden, als degenen, die hen beschermen en redden moesten, afgesneden zijn, Ik zal hem zijn (zo kan vers 10 gelezen worden), hem, die u zal helpen. Waar is uw koning nu? Dat hij u behoude in al uw steden, die voor u is, en uitgaat, die uw oorlogen voert, wanneer uw steden door vreemde macht ingenomen zijn, en die binnenlandse onlusten dempt? Waar zijn uw richters, die het publieke recht en de openbaren vrede moesten handhaven? Want gerechtigheid en vrede kussen elkander. Waar zijn de rechters, die gij zo zeer begeerdet, op wie gij vertrouwdet waarvan gij zeidet. Geef mij enen koning en vorsten? Dit ziet,

a. Op de dwaze, goddeloze wens, die het ganse volk uitte naar een koning, omdat zij de Godsregering, de Theocratie, moede waren, waaronder zij geleefd hadden ten tijde van de Richters, maar die zij nu te min achtten. Zij verwierpen Samuel, en in hem de Heere, toen zij zeiden: Geef ons een koning, zoals de volken hebben, hoewel toch de Heere hun Koning was.

b. Op de begeerte van de tien stammen naar een vorst, die niet uit het huis van David was, omdat ze die wettige vorst, Rehabeam, te absoluut en te hard vonden, en zij hoopten er beter bij te varen, als zij Jerobeam verkozen. Beide zijn voorbeelden

A. Van ‘s mensen slechte zorg voor zichzelf. Wanneer hij niet tevreden is met zijn tegenwoordig lot, dan verlangt hij naar wat nieuws en verwacht zijn heil van verandering. Maar hij wordt dan gewoonlijk teleurgesteld en vindt de verwachte verbetering niet of met iets ergers daarneven.

B. Van ‘s mensen goddeloosheid, als hij meent Gods geboden te kunnen verbeteren of aanvullen. God gaf Israël richters en profeten voor hun leiding, maar zij werden die moede en riepen: Geef mij een koning en vorsten. God gaf hun het huis van David en bevestigde dat door Zijn verbond aangaande het koningschap, maar ook dat verdroot hen spoedig, en toen riepen ze: Wij hebben geen deel aan David. Degenen, die geen behagen scheppen in hetgeen God hun toebeschikt, werken hun eigen ondergang, zij menen het beter te weten dan God. In deze beide gevallen gaf God hun hun zin, eerst met Saul, daarna met Jerobeam. En wat hebben zij daarbij gewonnen? Saul was hun gegeven in Zijn toorn (met donder en regen, 1 Samuel 12:18, 19) en daarna weggenomen in Zijn toorn op het gebergte Gilboa. Het koninklijke gouvernement van de tien stammen werd wederom gegeven in Zijn toorn, niet alleen over Salomo’s afval, maar ook over de begeerte van de tien stammen, om hun ontevredenheid met het huis van David. En nu stond God op het punt, ook het koningschap over de tien stammen in Zijn toorn weg te nemen en over te leveren aan de koning van Assyrië. Waar is uw koning nu? Hij is weg, en gij

zult vele dagen blijven zitten zonder een koning en zonder een vorst. Gij zult niemand hebben om u te redden, niemand om u te regeren. Zie,

Ten eerste, geeft God menigmaal in Zijn toorn wat wij in zondige begeerte verlangen, geeft het met een vloek, en geeft ons over aan de begeerte onzes harten. Zo gaf Hij Israël eenmaal kwakkelen.

Ten tweede worden wij gewoonlijk teleurgesteld in hetgeen wij in zondige begeerte afbidden, het kan ons niet verschaffen wat wij ervan verwachten.

Ten derde neemt God wat Hij in toorn geeft, ook in toorn af, wat Hij geeft, als wij het niet in Zijn gunst begeren, neemt Hij af, omdat wij het niet goed gebruiken. Het is het geluk van de heiligen, dat God, hetzij Hij geeft of neemt, alles in liefde doet en ons reden geeft Hem te danken. De reinen is alles rein. Het is de ellende van de goddelozen, dat, hetzij God geeft of neemt alles in toorn geschiedt, hun is niets rein, niets van wezenlijk nut.

2. God zal voor hen doen wat geen andere koning voor hen kan doen, al hadden zij er nog een gehad, vers 14. Ik zal hen van het geweld van de hel verlossen. Al wordt Israël naar het vlees aan de verwoesting prijs gegeven, toch heeft God genade bereid voor Zijn geestelijk Israël, in hetwelk al Zijn beloften haar vervulling zouden hebben, en daartoe behoort ook deze belofte, want daarop past de Apostel ze toe 1 Corinthiers 15:55, wanneer hij spreekt van de gezegende opstanding van de gelovigen op die grote dag, zonder daarbij uit te sluiten hun geestelijke opstanding uit de dood van de zonde tot een heilig, hemels, geestelijk, goddelijk leven. Er wordt beloofd,

a. Dat de gevangenen bevrijd zullen worden, van het geweld van de hel zullen verlost worden. Hun verlossing zal een vrijkopen zijn, wij weten wie dat rantsoen betaald heeft, want het was de Zoon des mensen, die Zijn leven gegeven heeft tot een rantsoen voor velen, Mattheus 20:28. Hij is het, die hen dus vrijgekocht heeft. Degenen, die, als zij zich bekeren en geloven, om wille van Christus' gerechtigheid van de schuld van de zonde en van dood en hel bevrijd worden, die de bezoldiging van de zonde zijn, die zijn de vrijgekochten des Heeren, welke in die grote dag in zegepraal uit het graf zullen opstaan. Het zal het graf onmogelijk zijn, hen te houden in banden des doods, gelijk het eenmaal hun Hoofd niet houden kon.

b. Dat de overwinnaar overwonnen zal worden. O dood, waar zijn uw pestilentiën. Jezus Christus heeft ze teniet gedaan, toen Hij hem overwonnen heeft, die de macht des doods had, namelijk toen Hij in Zijn eigen opstanding over dood en hel getriomfeerd heeft. Maar zijn algehele overwinning zal in die grote dag zijn, wanneer al Zijn gelovigen zullen opstaan, wanneer de dood verslonden wordt tot overwinning, en de laatste vijand te niet gedaan. De apostel neemt dit woord over als hij juicht: Dood! waar is uw prikkel? waarmede gij zo lang de wereld hebt geplaagd en benauwd? Hel, waar is uw overwinning? of verwoesting, waarmede gij het menselijk geslacht zo lang gebonden hebt? Christus heeft de dood teniet gedaan, heeft zijn macht gebroken en ons zo bekwaam gemaakt, er over te triomferen. Deze belofte heeft Hij gegeven, en ze zal vervuld worden aan allen, die de Zijnen zijn, want berouw zal van Zijn ogen verborgen zijn. Nimmer zal Hij het eenmaal uitgesproken oordeel over dood en hel herroepen, want Hij is geen mens, dat Hem iets berouwen zou. Daarom, God zij dank, die ons de overwinning geeft.

HOOFDSTUK 14

13:16 (14:1) Samaria zal woest worden, want zij is wederspannig geweest tegen haar God; zij zullen door het zwaard vallen, hun kinderkens zullen verpletterd, en hun zwangere vrouwen zullen opengesneden worden.
1 (14:2) Bekeer u, o Israel! tot den HEERE, uw God, toe; want gij zijt gevallen om uw ongerechtigheid.
2 (14:3) Neem deze woorden met u, en bekeer u tot den HEERE; zeg tot Hem: Neem weg alle ongerechtigheid, en geef het goede, zo zullen wij betalen de varren onzer lippen.
3 (14:4) Assur zal ons niet behouden, wij zullen niet rijden op paarden, en tot het werk onzer handen niet meer zeggen: Gij zijt onze God. Immers zal een wees bij U ontfermd worden.
4 (14:5) Ik zal hunlieder afkering genezen, Ik zal hen vrijwilliglijk liefhebben; want Mijn toorn is van hem gekeerd.
5 (14:6) Ik zal Israel zijn als de dauw; hij zal bloeien als de lelie, en hij zal zijn wortelen uitslaan als de Libanon.
6 (14:7) Zijn scheuten zullen zich uitspreiden, en zijn heerlijkheid zal zijn als des olijfbooms, en hij zal een reuk hebben als de Libanon.
7 (14:8) Zij zullen wederkeren, zittende onder zijn schaduw; zij zullen ten leven voortbrengen als koren, en bloeien als de wijnstok; zijn gedachtenis zal zijn als de wijn van Libanon.
8 (14:9) Efraim! wat heb Ik meer met de afgoden te doen? Ik heb hem verhoord, en zal op hem zien; Ik zal hem zijn als een groenende denneboom; uw vrucht is uit Mij gevonden.
9 (14:10) Wie is wijs? die versta deze dingen; wie is verstandig? die bekenne ze; want des HEEREN wegen zijn recht, en de rechtvaardigen zullen daarin wandelen, maar de overtreders zullen daarin vallen.

De strekking van dit hoofdstuk verschilt van die van de voorgaande. De laatste bestonden hoofdzakelijk uit verwijten over de zonde en bedreiging met Gods toorn. Dit is vol vermaningen tot bekering en beloften van barmhartigheid, en daarmede besluit de profeet. Al de voorgaande beschuldigingen en verschrikkingen, die hij had geuit, moesten op dit laatste hoofdstuk voorbereiden. Hij wondt opdat hij geneze. De Geest overtuigt van zonde, opdat Hij trooste. Dit hoofdstuk is een les voor boetvaardigen, de zulken waren er onder Israël te die dage, hoe treurig het er overigens voor stond. Wij hebben hier,

I. Aanwijzingen voor boetvaardigen, wat te doen en wat te zeggen, vers 2 -4.

II. Bemoediging tot berouw, naar aanleiding van Gods bereidwilligheid om terugkerende zondaars te ontvangen, vers 5-9, en de troost die Hij voor hen opgelegd heeft, vers 6-8.

III. een plechtige aanbeveling van deze dingen aan onze ernstige overdenking, vers 10.

Hoséa 14:1-9

Hier hebben wij

I. een vriendelijke uitnodiging aan zondaars, zich te bekeren, vers 2. Ze wordt gericht tot Israël, Gods belijdend volk. Zij worden geroepen, terug te keren. Zie, bekering moet gepredikt worden, zowel tot die zich binnen de grenzen van de kerk bevinden, als tot de heidenen daarbuiten. Gij zijt Israël, daarom zijt gij gehouden, jegens God uw plicht, dankbaarheid en gehoorzaamheid te bewijzen, uw afval van Hem is zoveel erger en uw terugkeer is zoveel noodzakelijker. Laat Israël zien

1. Wat het heeft gedaan om zijn bekering noodzakelijk te maken. Gij zijt gevallen om uw ongerechtigheid. Gij hebt gestruikeld, gelijk sommigen lezen. Hun afgoden waren hun struikelblokken. Gij zijt van God afgevallen in zonde, vervallen van alle goed, neergevallen onder het gewicht van schuld en vloek. Zie, de zonde is een val, zij, die door haar zijn gevallen, hebben nodig door berouw weer op te staan.

2. Wat het te doen heeft in zijn berouw. Bekeer u, o Israël, tot de Heer, keer tot Hem als de Heer, van Wien ge afhangt, als uw God, en Verbondsgod, met Wien ge te maken hebt. Zie, het is van het grootste belang voor degenen, die tegen God zijn opgestaan, tot Hem terug te keren en de eerste werken weder te doen. Keer tot Hem terug van Wien gij zijt afgevallen, en die alleen kan u doen opstaan. Keer weer tot de Heere met uw ganse gemoed, zie niet alleen naar Hem uit, neem niet slechts enkele stappen naar Hem toe, maar kom geheel en al. De oude Joden hadden een woord om dit uit te drukken: Berouw is een groot ding, want het brengt de mensen geheel op tot de troon van de heerlijkheid.

II. Nodige aanwijzingen worden gegeven, hoe boete te doen.

1. Zij moeten bedenken wat zij tot God zeggen zullen, wanneer zij tot Hem komen. Neem deze woorden met u. Van hen wordt verlangd, geen brand- of slachtoffers, maar boetvaardige gebeden en smekingen, de vrucht van uw lippen, niet van uw lippen alleen, maar uit uw hart, anders zijn uw woorden niets dan wind. Eén van de rabbijnen zegt: Het moeten zulke woorden zijn, die voortkomen uit hetgeen eerst binnen in de mens is gezegd, het hart moet de tong dicteren. Wij moeten goede woorden medenemen, door goede gedachten te koesteren en goede genegenheden op te vallen. "Verbaque praevisum rem non invita sequentur", zij, die een zaak meester zijn, zijn zelden om woorden verlegen. Zie, wanneer wij tot God komen, moeten wij bedenken wat wij tot Hem te zeggen hebben, want, als wij tot Hem komen zonder boodschap, zullen wij waarschijnlijk heengaan zonder antwoord, Ezra 9:10. Wat zullen wij zeggen? Wij moeten woorden medenemen uit de Schrift, van de Geest van de genade en van de gebeden, die ons leert roepen: Abba, Vader, en voor ons pleit.

2. Zij moeten bedenken wat zij doen zullen. Zij moeten niet alleen woorden meenemen, maar weerkeren tot de Heer, inwendig in hun hart, uitwendig in hun leven.

III. Om hun hierin tegemoet te komen en hen te bemoedigen, heeft het Gode behaagd, hen te leren wat zij zeggen moeten. Wij mogen zeker hopen, bij God verhoring te vinden, wanneer Hij zelf de woorden aangeeft, die wij te gebruiken hebben, ons de bede als in de mond legt, het verzoekschrift in de hand geeft, en Zijn eigen Geest het ons voorzegt, ongetwijfeld zullen wij

voorspoed hebben, wanneer de werking van onze ziel met de ons hier aangeprezen woorden overeenstemt. Zij zijn,

1. Vragende woorden. Om twee dingen wordt ons hier geleerd, te vragen:

a. Van schuld bevrijd te worden. Wanneer wij tot God terugkeren moeten wij tot Hem zeggen: Heer, neem weg alle ongerechtigheid. Zij leden ter wille van hun zonden, onder het gewicht van hun bezoeking, maar hun wordt gezegd, te bidden, niet als Farao: Neem deze dood van mij weg, maar: neem deze zonde van mij weg. Zie, wanneer wij in bezoeking verkeren, moeten wij meer jagen naar de vergeving van onze zonden dan naar wegneming van de smart. Neem alle ongerechtigheid weg, ontlast er ons van als van een last, waaronder wij haast verzinken, of als van een struikelblok, waarover wij vaak gestruikeld zijn. Heer, neem ze weg, dat ze niet tegen ons getuige, tot onze beschaming, tot onze veroordeling. Neem ze alle weg door een vrije en volkomen vergiffenis, want wij kunnen niets toebrengen om ook maar het geringste zelf uit te delgen. Wanneer God de zonde vergeeft, dan vergeeft Hij ze alle, hoe zwaar en menigvuldig ook, en wanneer wij tegen de zonde bidden, moeten wij tegen alle en niet tegen enkele of de meeste bidden, wij moeten geen enkele uitsluiten.

b. In Gods oog als rechtvaardigen te worden aangenomen: Geef ons het goede, of, gelijk de Engelsche vertaling luidt: Ontvang ons genadiglijk. Laat ons Uw liefde en gunst ontvangen en verleen ons en onze wandel Uw genade. Ontvang genadiglijk ons gebed, heb een welgevallen in het goede, dat wij door Uw genade in staat gesteld worden te volbrengen. Neem goed (wat er letterlijk staat) neem het om het ons te geven, naar de Engelse kanttekening: Geef goed. Dit volgt op de bede om wegneming van alle ongerechtigheid, want alvorens onze ongerechtigheid is weggenomen, hebben wij geen oorzaak, iets goeds van God te verwachten. De wegneming van alle ongerechtigheid baant de weg voor de gave van allerlei goed. "Romovendo prohibens", door weg te nemen wat in de weg stond. Geef het goede. Welk goed, wordt niet beslist, maar aan God overgelaten, het is niet wat de wereld goed heet, Psalm 4:7, maar wat God goed noemt. Geef het goede, dat wij verbeurd hebben, maar dat Gij toch hebt beloofd, en dat wij behoeven. Zie, Gods genadige aanneming en de gezegende vruchten en tekenen dier aanneming moeten wij ernstig begeren en afsmeken, wanneer wij tot God terugkeren. Geef het goede, dat goede, dat ons goed maakt en bewaar ons van tot de ongerechtigheid weder te keren.

2. Woorden van belofte. Ook die worden ons in de mond gelegd, niet om God te bewegen of Hem te verplichten ons barmhartigheid te betonen, maar om ons zelf te bewegen en tot terugkeer te verplichten. Zie, onze gebeden om vergeving en aanneming bij God moeten altijd vergezeld gaan van oprechte voornemens en beloften van nieuwe gehoorzaamheid. Twee dingen moeten voorgenomen en beloofd worden:

a. Dankzegging. Vergeef onze zonden en neem ons aan, zo zullen wij betalen de varren van onze lippen. De Septuaginta vertaalt: de vrucht van onze lippen, een woord gebruikt van brandoffers, en dus met het Hebreeuws overeenkomende. De Apostel haalt dit woord aan, Hebreeen 13:15, en verstaat onder de vrucht van de lippen, een offerande des lofs, Gode opgeofferd. Zie, lof en dank zijn onze geestelijke offeranden en wanneer ze uit een oprecht hart voortkomen zijn ze God aangenamer dan een os, of een gehoornde var, die de klauwen verdeelt, Psalm 69:31, 32. En over het besef van onze vergiffenis en aanneming bij God zal ons hart zich in lof en dank uitspreken. Degenen, die genadiglijk aangenomen worden, moeten en

mogen Hem offeren de varren van hun lippen, armelijke vergelding voor zo rijke weldadigheid, maar toch, indien oprecht, aangenamer dan de varren uit de stal.

b. Verbetering des levens. Hun wordt geleerd, niet alleen een goede belijdenis te doen, maar ook een wezenlijke hervorming des levens te beloven. En hier worden wij onderricht,

A. In onze terugkeer tot God tegen de zonde de strijd aan te binden. Wij kunnen niet verwachten dat God de zonde wegnemen zal door ze te vergeven, zo wij ze niet wegnemen, door ze te verzaken.

B. In die strijd tegen de zonde zeer nauwgezet te zijn, evenzeer als in onze belijdenis, daar algemeenheden ons licht misleiden.

C. Vooral en meer opzettelijk tegen die zonden te strijden, die ons het gemakkelijkst afleiden, en waaraan wij het meest schuldig zijn. Wij moeten op onze hoede zijn en ons versterken, vooral tegen onze eigen ongerechtigheid, Psalm 18:24. De zonde, waartegen Israël in het bijzonder had te strijden, waaraan het zich het meest schuldig had gemaakt, was: dat het de eer, die God toekwam, een ander had gegeven, dit belooft het nimmer weer te zullen doen.

Ten eerste, het zal nimmer weer vertrouwen stellen in het schepsel, in plaats van in God alleen. Zij zullen niet meer op verbonden met vreemden vertrouwen: Assur, dat is: Assyrië zal ons niet behouden. Wij zullen niet meer de hulp van de Assyriërs inroepen, als wij in ellende zijn, gelijk wij tevoren gedaan hebben, Hoofdstuk 5:13, 7:11, 8:9, wij zullen er geen overeenkomst meer mee maken, noch er ons op verlaten. Daar wij een God hebben, om tot Hem te gaan, een alvermogend God, om op te vertrouwen, willen wij van geen Assyrische hulp meer weten. Zij zullen niet meer op hun eigen krijgstoerustingen vertrouwen, vooral niet op die, welke hun verboden zijn, te vermenigvuldigen, wij zullen niet rijden op paarden, dit is wij zullen niet meer naar Egypte om hulp uitzien, want daar vandaan haalden zij hun paarden, Deuteronomium 17:16, Jesaja 30:16, 31:1, 3. Wanneer onze vijanden ons weer bedreigen dan zullen wij op God vertrouwen om onze infanterie te zegenen, en geen cavalerie gebruiken. Of: wij zullen op geen paarden rijden, om haastig van het ene schepsel naar het andere te snellen, ten einde hulp te zoeken, wij zullen de naaste weg nemen, de enig zekere weg, door ons tot God te wenden Jesaja 20:5. Zie, waar berouw keert ons af van op een vleselijken arm te vertrouwen en leidt ons tot God, om op Hem alleen te steunen wat wij ook nodig hebben.

Ten tweede. Ook willen wij geen eer meer geven aan schepselen terwijl Gode alleen alle eer toekomt. Tot het werk van onze handen zullen wij niet meer zeggen: Gij zijt onze God. Zij moesten beloven, nimmermeer afgoden te zullen dienen, en dat om een goede reden: omdat het de ongerijmdste en dwaaste zaak ter wereld is, te bidden tot een god, die het werk is van onze handen. Wij moeten beloven, dat wij ons hart niet langer op werelds gewin zullen zetten, noch ons beroemen op onze uiterlijke godsdienstvormen, want dat is inderdaad te zeggen tot het werk van onze handen: Gij zijt onze God.

3. Nu volgen woorden, die hun als pleitgrond in de mond worden gelegd. Immers zal een wees bij U ontfermd worden. Wij moeten vrijmoedigheid om te bidden ontlenen, niet aan eigen verdienste, die God in ons ontdekken kan, maar enig en alleen aan de barmhartigheid, die wij in God hopen te vinden. Dit bevat reeds een grote waarheid, dat God voor de wezen zorgt, Psalm 68:5, 6. Zo deed Hij in Zijn wet, Exodus 22:22. Zo deed Hij in Zijn voorzorgen, Psalm 27:10. Het is Gods privilege, hulpelozen te helpen. In Hem is barmhartigheid voor dezulken, zij zijn

de rechte voorwerpen van Zijn genade. In Hem vinden zij die, daar is ze voor hen bewaard, en daar hebben zij ze te zoeken: Zoekt en gij zult vinden. Hier wordt daaruit een pleitgrond gemaakt om barmhartigheid en genade af te smeken en hun geloof te sterken.

a. Zij pleiten op hun ellendige toestand: Wij zijn wezen, hulpelozen. Diegenen mogen verwachten, bij God hulp te vinden, die geheel van hun eigen machteloosheid overtuigd zijn en ze ook erkennen. Dat is een goede schrede voorwaarts naar troost. Indien wij nog niet de vrijmoedigheid hebben, God onze Vader te noemen, toch beschouwen wij ons zelf zonder Hem als wezen en knielen daarom aan Zijn voeten, om met mededogen te worden aangezien.

b. Zij pleiten op Gods gewone lankmoedigheid voor hen, die in hun toestand verkeren. Bij u kan niet alleen, maar zal de wees vinden en vindt de wees barmhartigheid. Het is een grote bemoediging voor ons geloof en onze hoop, als wij tot God terugkeren, dat het Zijn welbehagen is, de wezen een Vader en de hulpelozen een hulpe te zijn.

Wij vinden hier een antwoord des vredes op de gebeden van het terugkerend Israël. Zij zoeken Gods aangezicht en zoeken dat niet vergeefs. God zal hen zeker in een weg van barmhartigheid ontmoeten, die in een weg van bekering tot Hem terugkeren. Indien wij goede gebeden tot God opzenden, dan zal God tot ons spreken in goede beloften, gelijk Hij de Engel met goede woorden. troostelijke woordenantwoordde, Zacheria 1:13. Indien wij de voorafgegane woorden gebruiken, als wij tot God gaan, dan kunnen wij ook deze volgende woorden gebruiken om ons geloof te versterken, en zien, hoe die bij elkander passen.

I. Vrezen zij en sidderen zij voor Gods ongenoegen, en keren ze daarom tot Hem weer? Hij verzekert hun, dat op hun verootmoediging Zijn toorn van hen is afgewend. Dit is de grond van alle verdere gunsten, ons hier beloofd. Ik zal zo en zo doen, want Mijn toorn is afgewend, en daardoor de poort geopend, waardoor alle goed u toevloeit, Jesaja 12:1. Zie, hoewel God billijk grotelijks vertoornd is tegen zondaars, toch is Hij in Zijn toorn niet onverzoenlijk, die kan afgewend worden, en zal afgewend worden van degenen die zich van hun ongerechtigheid afkeren. God wordt met hen verzoend, die zich met Hem willen verzoenen en Zijn ganse heilige wil doen.

II. Bidden zij om wegneming van hun ongerechtigheid? Hij verzekert hun, dat Hij hun afkeringen zal genezen, gelijk Hij beloofd heeft, Jeremia 3:22. Zie, ofschoon afkerigen van God de gevaarlijke ziekten en wonden zijn, toch zijn ze niet ongeneeslijk want God heeft in Zijn genade beloofd, dat zo afgekeerde zondaars tot Hem willen komen als hun Heelmeester en Zijn behandeling geen hinderpaal in de weg leggen, Hij hun afkeringen zal genezen. Hij zal de schuld van hun afkeringen door vergevende genade wegnemen en hun neiging tot afkering door vernieuwende genade helen. Hun ongerechtigheid zal hun ondergang niet zijn.

III. Bidden zij, dat God hen in genade wil aannemen? In antwoord daarop, zie, Hij belooft: Ik zal ze vrijwillig liefhebben. God heeft hen gehaat, toen zij in de zonde volhardden, Hoofdstuk 9:15, maar nu ze terugkeren en zich bekeren, heeft Hij ze lief, Hij houdt niet slechts op, toornig op hen te zijn, maar neemt een welgevallen aan hen en bedoelt hun goed. Hij heeft ze vrijwillig lief, met een volstrekte overvloedige liefde (gelijk sommigen vertalen), zodat er niets van Zijn vroeger misnoegen overblijft. Met een vrijwillige overvloeiende liefde (gelijk anderen menen), Hij is mild in Zijn liefde voor hen en acht niets te veel, om voor en aan hen te doen. Of: met een opgeruimde, gewillige liefde, Hij heeft lief zonder terughouding of beperking. Hoe zou Ik u weer aannemen? had Hij in de dagen van hun afval gesproken. Hoe zou Ik u opgeven? luidt

het nu. Of: met een onverdiende, voorkomende liefde. Wien God liefheeft, die heeft Hij vrijwillig lief, niet omdat die het verdient, maar naar zijn eigen welbehagen. Hij heeft lief, omdat Hij liefhebben wil, Deuteronomium 7:7, 8.

IV. Bidden zij, dat God hun het goede geven zal? In antwoord op die bede, zie wat beloofd wordt: Ik zal Israël zijn als de dauw, vers 6.

Merk op

1. Welke gunst God hun verlenen wil. Het is de zegen van hun vader Jacob, Genesis 27:28. Zo geve u dan God van de dauw des hemels. Ja, niet alleen zal God hun geven wat zij behoeven, maar Hij zelf zal hun zijn wat zij nodig hebben: Ik zal Israël zijn als de dauw. Dit verzekert geestelijke zegeningen in hemelse dingen, en het volgt op de genezing van hun afkeringen, want vergevende genade wordt altijd gevolgd door vernieuwende genade. Zie, voor Israëlieten wil God zelf als de dauw zijn. Hij wil ze onderwijzen, Zijn leer zal druipen als een regen, en Zijn rede vloeien als een dauw Deuteronomium 32:2. Zij zullen al meer en meer van Hem weten, want Hij zal tot hen komen als een regen, Hoofdstuk 6:3. Hij zal hen verfrissen met Zijn troost, zodat hun ziel zal zijn als een gewaterde hof, Jesaja 58:11. Hij zal ware boetvaardigen zijn als de dauw van Israël, toen zij in de woestijn waren, dauw, die hun manna verborgen hield, Exodus 16:14, Numeri 11:9. De genade des Geestes is als verborgen manna in dauw gehuld, God zal hun brood van de hemel geven, gelijk Hij eens overvloediglijk aan Israël in de woestijn heeft gedaan.

2. Wat de vrucht zal zijn van die gunst, die in hen wordt gewerkt. De dus vrijwillig hun geschonken genade zal niet vergeefs zijn. Die zielen, die Israëlieten, wie God is als de dauw op wie Zijn genade neerdruipt.

A. Zullen groeien. Nu het kwaad door Gods genade goed gemaakt is, zal het al beter en beter worden, want waarachtige genade neemt toe.

a. Zij zullen opwaarts groeien en bloeien, zij zullen bloeien als de lelie, of, gelijk sommigen lezen, bloeien als de roos. De wasdom van de lelie gelijk die van alle bolgewassen, komt zeer snel. De wortel van de lelie schijnt ‘s winters in de grond verloren, maar wanneer de verkwikkende dauw van de lente komt, maakt die hem weer levendig. Zo doet Gods genade jongbekeerden soms zeer snel toenemen. Wanneer de lelie haar volle grootte heeft bereikt, is ze een liefelijke bloem, Mattheus 6:29, zo is genade ook liefelijk voor de ziel, Ezechiel 16:14. Het is de schoonheid van de heiligheid, voortgebracht door de dauw van de morgenstond, Psalm 110:3.

b. Zij zullen benedenwaarts wortel schieten en sterker worden: De lelie groeit inderdaad heel snel en wordt schoon, maar verdort ook spoedig en wordt gemakkelijk afgeplukt. Daarom wordt Israël beloofd, dat het met de bloem van de lelie de wortel van de ceder zal hebben: hij zal zijn wortelen uitslaan als de Libanon, als de cederen van de Libanon, die diep wortel geschoten hebbende, niet uitgeroeid kunnen worden, Amos 9:15. Zie, geestelijke groei betreft hoofdzakelijk de groei van de wortel, die niet in het gezicht loopt. Hoe meer wij op Christus vertrouwen en sappen en deugd uit Hem trekken, des te meer handelen wij uit het rechte beginsel en zoveel standvastiger en beslister treden wij op, des te meer slaan wij onze wortels uit.

c. Zij zullen zich uitbreiden, vers 7 :Zijn scheuten zullen zich uitspreiden, naar alle zijden. En, vers 8, hij zal bloeien als de wijnstok, welks ranken verder reiken dan die van enige anderen boom. Jozef zou een vruchtbare tak worden, Genesis 49:22. Wanneer velen van buiten tot de kerk toegebracht worden, als een hoopgevend geslacht verrijst, dan worden Israëls scheuten uitgespreid. Wanneer enkele gelovigen overvloedig zijn in goede werken, in de kennis Gods en in alle gave toenemen, dan kan men zeggen dat de scheuten zich uitspreiden. De inwendige mens wordt vernieuwd van dag tot dag.

B. Dit zal buiten God en mensen aangenaam zijn. Genade is een beminnelijke zaak en maakt haar bezitters beminnelijk. Hier worden zij vergeleken met bomen, die aangenaam zijn:

a. Voor het gezicht: Zijn heerlijkheid zal zijn als van de olijfboom, die altijd groen is. De Heer had uw naam genoemd een groene olijfboom, Jeremia 11:16. Inzettingen zijn de schoonheid van de kerk, en daardoor zal zij eeuwig groen blijven. Heiligheid is de schoonheid van de ziel, als degenen, die met het hart geloven en met de mond belijden en die belijdenis met een godzalig leven versieren, dan is hun schoonheid als die des olijfbooms, Psalm 52:10. Het is een belofte voor de eikebomen van de gerechtigheid, dat hun blad niet afvalt.

b. Voor de reuk: Hij zal een reuk hebben als de Libanon vers 7, en zijn geur (Engelsche vertaling) zal zijn als de wijn van Libanon, vers 8. Dit was een deel van de zegen van vader Jacob: De reuk van mijn zoon is als de reuk van het veld, hetwelk de Heere gezegend heeft, Genesis 27:27. De kerk wordt vergeleken met een hof van specerijen, Hooglied 4:12, 14 waarvan al haar kleren de reuk dragen. Ware gelovigen zijn Gode welbehagelijk en aangenaam de mensen, Romeinen 14:18. De Heer ruikt de liefelijker reuk van hun geestelijke offeranden, Genesis 8:21, en zij zijn aangenaam bij de menigte van hun broeders, Esther 10:3. Genade is het reukwerk van de ziel, de geur van iemands naam en een goede olie, Prediker 7:1. Zijn gedachtenis zal zijn als de wijn van Libanon (naar onze vertaling), niet alleen zijn opwekkende troost nu, maar ook zijn eervol aandenken na zijn sterven, zal zijn als de wijn van Libanon, die een heerlijken geur had. Bloeiende kerken worden om haar geloof door de gehele wereld besproken Romeinen 1:8 De gedachtenis des rechtvaardigen zal in zegening zijn, wijl ze door hun geloof goede getuigenis hebben bekomen,

C. Zij zullen vruchtbaar en nuttig zijn. Hier wordt de kerk vergeleken met de wijnstok en met de olijfboom, die beide nuttige vruchten voortbrengen, tot eer van God en mensen. Ja, zelfs de schaduw van de kerk zal aangenaam zijn, vers 8. Zij zullen weerkeren, zittende onder zijn schaduw, volgens sommigen: onder Gods schaduw, naar het Chaldeeuwsch: onder de schaduw van de Messias. Gelovigen vernachten in de schaduw des Almachtigen Psalm 91:1, en daar zijn zij en kunnen zij zijn veilig en gerust. Maar het is eerder onder de schaduw van Israël, onder de schaduw van de kerk. Zie Gods beloften behoren hun en hun alleen toe, die onder de schaduw van de kerk wonen, die Gods inzettingen onderhouden en zich bij Zijn volk houden, niet dengenen, die alleen haar schaduw zoeken in een tijd van grote hitte, in plaats van er onder le wonen, Psalm 27:4. Wij kunnen dat op iedere gelovige in het bijzonder toepassen, wanneer iemand inderdaad tot God gebracht is, zullen allen die onder Zijn schaduw wonen, er wel bij varen: kinderen, dienstbaren, onderdanen en vrienden. Heden is deze huize zaligheid geschied Zij, die onder de schaduw van deze kerk wonen, zullen terugkeren, hun neergeslagen geest zal verkwikt worden, zij zullen opgebeurd en getroost worden. Hij verkwikt mijn ziel, Psalm 23:3. Zij zullen als het graan herleven, dat, in de aarde gezaaid, eerst sterft en dan herleeft en veel vrucht voortbrengt, Johannes 12:24. Beloofd is, dat Gods volk een zegen zal zijn voor de

wereld, evenals koren en most. En het is een grote en onschatbare genade, ons geslacht van dienst te mogen zijn. Troost en eer zijn er het gevolg van.

Wij komen nu tot het besluit van de gehele zaak

I. Aangaande Efraïm, van hem en tot hem wordt gesproken, vers 9. Hier vinden wij

1. Zijn berouw en bekering. Efraïm zal zeggen:Wat heb ik met de afgoden fe doen. Sommigen lezen, alsof God met Efraïm redeneert, waarom hij de afgoderij zou laten varen: O Efraïm! wat Mij en de afgoden? Welke overeenstemming bestaat er tussen Mij en de afgoden? Wat gemeenschap tussen het licht en de duisternis, tussen Christus en Belial? 2 Corinthiers 6:14, 15. Daarom moet gij uw verbond met hen afbreken, als gij uw verbond met Mij wilt vernieuwen. Naar wij menen, belooft God aan Efraïm, hem voor de afgoden te bewaren: Efraïm zal zeggen, God zal het in zijn hart geven te zeggen: Wat heb ik meer met de afgoden te doen? Hij had beloofd, vers 4, dat Efraïm niet meer tot het werk van zijn handen zeggen zou: Gij zijt mijn God. Maar Gods beloften aan ons geven ons veel meer zekerheid en kracht in de strijd tegen de zonde, dan onze beloften aan Hem, en daarom verpandt God hier Zijn eigen woord voor Zijn dienstknecht en zal het in zijn hart en op zijn lippen leggen. En wat goeds wij ook te eniger tijd doen, Hij is het, die het in ons werkt. Efraïm heeft zich plechtig verbonden, zijn afgoden niet zijn goden te noemen, maar God verbindt zich voorts voor hem, dat hij zal besluiten, er niet meer mee te doen hebben. Hij zal ze afschaffen, zal ze verlaten, en dat met de grootste verachting. Wij moeten niet alleen ons in ons leven van de zonde afkeren, maar ze in ons hart ook haten. Zie hier,

a. De macht van de goddelijke genade. Efraïm was met de afgoden vergezeld geweest, Hoofdstuk 4:17, was er zo verzot op geweest, dat een scheiding onmogelijk moest geacht worden, en toch zal God zulk een verandering in hem werken, dat hij een teven sterken afkeer van hen zal hebben als hij er vroeger liefde voor gevoelde.

b. Zie de zegen van geheiligde beproeving. Efraïm was om zijn afgoderij gekastijd, daarom was het ene oordeel na het andere over hem gekomen, en de vrucht van dat alles is ten slotte de wegneming van zijn zonde, Jesaja 27:9.

c. Zie de aard van de bekering, ze is een vast en bepaald besluit om met de zonde niet meer te doen te hebben. Dit is de taal van de boetvaardigen: "Ik ben beschaamd, dat ik de zonde ooit heb bedreven, maar ik heb er genoeg van, ik haat ze en wil er, door Gods genade nimmer meer iets mee te doen hebben, zelfs alle aanleiding ertoe vlieden." Gij zult tot uw afgoden zeggen: Henen uit! Jesaja 30:22, en tot de verleider: Ga achter mij, satanas.

2. Hoe genadig God op dat alles lesten wil: Ik heb hem verhoord en zal op hem zien. Ik heb hem verhoord en hem opgemerkt, gelijk anderen lezen. Zie, de God des hemels slaat acht op boetvaardige overwegingen en besluiten van terugkerende zondaars. Hij verwacht en begeert de bekering van de zondaars, omdat Hij geen lust heeft in hun dood. Hij zal de mensen aanschouwen, Job 33:27, Hij luistert en hoort toe, Jeremia 8:6. En als daar enige neiging is tot bekering, dan is dat Hem welbehagelijk. Wanneer Efraïmzich beklaagt, is hij een dierbare zoon, een troetelkind, Jeremia 31:18, 20. Hij ontvangt boetvaardigen met barmhartigheid, gelijk de vader de terugkerende verloren zoon. God zag op Efraïm, om op te merken of hij vruchten zou voortbrengen, van zijn belijdenis van schuld en bekering waardig, en of hij op dat goede spoor

zou blijven. Hij zag op hem om hem wel te doen, hem te troosten, al naar de behoefte zijns harten.

3. De genade Gods, voor hem bestemd, tot zijn troost en bevestiging in zijn besluit, God wil nog alles in allen voor hem zijn. Tevoren was Israël met een boom vergeleken, thans vergelijkt God Zich Zelf met een boom. Hij wil voor Zijn volk zijn,

a. Als de takken van een boom: Ik zal hem zijn als een groenende denneboom. De denneboom was in dat land buitengewoon groot en dik en een beschutting tegen zon en regen. God wil allen waarlijk bekeerden beide een verlustiging en een bescherming zijn, onder Zijn hoede en bewaring zullen ze beide zeker wonen en gerust leven. Hij zal een zon en schild zijn, of een schaduw en schild, al naar de behoefte vraagt. Zij hebben groten lust in Zijn schaduw, Hooglied 2:3. Hij zal een toevlucht zijn in alle weder, Jesaja 4:6.

b. Als de wortel van een boom: Uw vrucht is uit Mij gevonden, hetgeen kan verstaan worden of van de vrucht, die Hij ons toebrengt (want al onze troost danken wij Hem), of van de vrucht, die wij voortbrengen, van Hem ontvangen wij genade en kracht om ons te bekwamen tot de volbrenging van onze plicht. Wat voor vruchten van de gerechtigheid wij ook voortbrengen, al de lof daarvan komt Gode toe, want Hij werkt in ons beide het willen en het volbrengen naar Zijn welbehagen.

II. Aangaande ieder, die de woorden van de profetie dezes boeks hoort en leest, vers 10 Wie is wijs, die versta deze dingen. Misschien was de profeet gewoon, zijn toespraken met deze woorden te besluiten, en nu eindigt hij er zijn gehele boek mee, dat zeker fragmenten van verschillende door hem uitgesproken redenen bevat.

Merk op

1. De aard dergenen, die uit de gepredikte waarheden profijt trekken: Wie is wijs en wie is verstandig? Die versta deze dingen, en die bekenne ze. Zij, die zich zetten om deze dingen te verstaan en te bekennen, tonen daarmede dat zij werkelijk wijs en verstandig zijn. Als iemand ze niet verstaat en bekent, is dat omdat hij dwaas en onverstandig is. Zij, die wijs zijn in het volbrengen van hun plicht, die verstandig zijn in hun practischen godsdienst, zullen zeer waarschijnlijk ook de waarheid en de leiding Gods versteen, die anderen een geheim blijven, Johannes 7:17. De verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem vrezen, Psalm 25:14. Wie is wijs? Daarin ligt de begeerte, dat degenen, die deze dingen lezen en horen ze ook verstaan zullen. O, dat ze wijs waren! Jesaja klaagt, dat er zo maar weinigen zijn: Wie heeft onze prediking geloofd?

2. De uitnemendheid van de dingen, waarin wij hier onderwezen worden. Des Heeren wegen zijn recht, en daarom is het wijsheid en plicht ze te kennen en te verstaan. De weg van Gods geboden, waarin Hij ons oproept te wandelen is recht, overeenstemmend met de regels van eeuwig verstand en billijkheid en ten doel hebbende ons eeuwig heil. De wegen van Gods wereldbestuur, Zijn wegen met ons, zijn alle recht, er is geen fout of misslag in te ontdekken, want wat God doet is welgedaan. Zijn oordelen over de onboetvaardigen, Zijn gunst over de boetvaardigen zijn alle recht, hoe verkeerd en vals ze ook uitgelegd worden, ten laatste zal God daarin gerechtvaardigd en verheerlijkt worden. Zijn wegen zijn recht.

3. Het verschillend gebruik, dat mensen ervan maken.

a. De rechte wegen des Heeren zijn en zullen zijn voor de goede een reuk des levens ten leven: de rechtvaardige zal daarin wandelen, hij zal zich naar de wil van God vormen, naar Zijn geboden handelen en zich naar Zijn leiding schikken, en daarvan de troost wegdragen. Hij zal de wil van God, zowel in Zijn wandel als in Zijn werken wel verstaan, hij zal met beide tevreden zijn en Gods bedoeling met beide dienen. De rechtvaardigen zullen daarin wandelen naar hun grootse bestemming en niet falen.

b. De rechte wegen Gods zullen de goddelozen een reuk des doods ten dode zijn: de overtreders zullen daarin vallen, niet alleen in hun eigen goddeloze wegen, maar ook in de rechte wegen des Heeren. Christus, die voor sommigen de Hoeksteen is, is voor anderen een steen des aanstoots en een rots van de ergernis. Wat ten leven was wordt, door misbruik, ten dood, Romeinen 7:10. Gods leiding, die ze niet verstaan, verhardt ze in de zonde en draagt tot hun verderf bij. Wat God blijkt te zijn in de oordelen Zijns monds en evenzeer in de oordelen van Zijn hand over ons, hangt af van de wijze, waarop wij die ontvangen. "Recipitur ad modum recipientis", wat ontvangen wordt oefent invloed uit naar de aard des ontvangers. Dezelfde zon maakt was zacht en klei hard. Maar van alle overtreders hebben zeker zij het droevigst lot, die in de wegen Gods vallen, die op de Rots van de eeuwen te pletter vallen, en vergif zuigen uit de balsem van Gilead. Laat de zondaren in Zion daarvoor vrezen.

JOEL

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET BOEK VAN DEN PROFEET JOEL.

Wij zijn volstrekt niet zeker omtrent den tijd, waarin deze profeet profeteerde; het is waarschijnlijk, dat het om dezelfden tijd was, dat Amos profeteerde, niet om de reden, die de rabbijnen opgeven: Omdat Amos zijne profetie begint met de woorden, waarmee Joël de zijne besluit: De Heer zal brullen uit Zion, maar om de reden, die Dr. Lightfoot opgeeft: Omdat hij spreekt van dezelfde oordelen van sprinkhanen en droogte en vuur, die Amos betreurt, waaruit af te leiden valt, dat zij in dezelfden tijd optraden, Amos in Israël en Joël in Juda. Hosea en Obadja profeteerden ongeveer in dezelfden tijd; en het blijkt, dat Amos profeteerde in de degen van Jerobeam, den tweeden koning van Israël van dien naam, Amos 7:10. God zond verschillende profeten, opdat zij elkanders handen zouden sterken, en opdat in den mond van twee of drie getuigen alle woord bestaan zou. In deze profetie,

I. Worden de verwoestingen beschreven, door zwermen schadelijke insecten aangericht, Hoofdstuk 1 en een gedeelte van Hoofdstuk 2.

II. Hierop wordt het volk tot berouw vermaand, Hoofdstuk 2.

III. Worden beloften gedaan, dat na hun berouw de genade terugkomen zou, Hoofdstuk 2, en tevens beloften van de uitstorting van den Heiligen Geest in het laatste der dagen.

IV. De zaak van Gods volk wordt door Hem opgenomen tegen hun vijanden, met wie God te zijner tijd zal afrekenen, Hoofdstuk 3; en heerlijke dingen worden gezegd van het Jeruzalem van het Evangelie en van zijn voorspoed en eeuwigen duur.

HOOFDSTUK 1

1 Het woord des HEEREN, dat geschied is tot Joel, den zoon van Pethuel:
2 Hoort dit, gij oudsten! en neemt ter oren, alle inwoners des lands! Is dit geschied in uw dagen, of ook in de dagen uwer vaderen?
3 Vertelt uw kinderen daarvan, en laat het uw kinderen hun kinderen vertellen, en derzelver kinderen aan een ander geslacht.
4 Wat de rups heeft overgelaten, heeft de sprinkhaan afgegeten, en wat de sprinkhaan heeft overgelaten, heeft de kever afgegeten, en wat de kever heeft overgelaten, heeft de kruidworm afgegeten.
5 Waakt op, gij dronkenen! en weent, en huilt, alle gij wijnzuipers! om den nieuwen wijn, dewijl hij van uw mond is afgesneden.
6 Want een volk is opgekomen over mijn land, machtig en zonder getal; zijn tanden zijn leeuwentanden, en het heeft baktanden eens ouden leeuws.
7 Het heeft mijn wijnstok gesteld tot een verwoesting, en mijn vijgeboom tot schuim; het heeft hem ganselijk ontbloot en nedergeworpen, zijn ranken zijn wit geworden.
8 Kermt, als een jonkvrouw, die met een zak omgord is vanwege den man van haar jeugd.
9 Spijsoffer en drankoffer is van het huis des HEEREN afgesneden; de priesters, des HEEREN dienaars, treuren.
10 Het veld is verwoest, het land treurt; want het koren is verwoest, de most is verdroogd, de olie is flauw.
11 De akkerlieden zijn beschaamd, de wijngaardeniers huilen, om de tarwe en om de gerst, want de oogst des velds is vergaan.
12 De wijnstok is verdord, de vijgeboom is flauw; de granaatappelboom, ook de palmboom en appelboom; alle bomen des velds zijn verdord; ja de vrolijkheid is verdord van de mensenkinderen.
13 Omgordt u, en rouwklaagt, gij priesters! huilt, gij dienaars des altaars! gaat in, vernacht in zakken, gij dienaars mijns Gods! want spijsoffer en drankoffer is geweerd van het huis uws Gods.
14 Heiligt een vasten, roept een verbodsdag uit, verzamelt de oudsten, en alle inwoners dezes lands, ten huize des HEEREN, uws Gods, en roept tot den HEERE.
15 Ach, die dag! want de dag des HEEREN is nabij, en zal als een verwoesting komen van den Almachtige.
16 Is niet de spijze voor onze ogen afgesneden? Blijdschap en verheuging van het huis onzes Gods?
17 De granen zijn onder hun kluiten verrot, de schathuizen zijn verwoest, de schuren zijn afgebroken, want het koren is verdord.
18 O, hoe zucht het vee, de runderkudden zijn bedwelmd, want zij hebben geen weide, ook zijn de schaapskudden verwoest.
19 Tot U, o HEERE! roep ik; want een vuur heeft de weiden der woestijn verteerd, en een vlam heeft alle bomen des velds aangestoken.
20 Ook schreeuwt elk beest des velds tot U; want de waterstromen zijn uitgedroogd, en een vuur heeft de weiden der woestijn verteerd.

Dit hoofdstuk is de beschrijving van een jammerlijke verwoesting van het land van Juda door sprinkhanen en rupsen. Sommigen menen, dat de profeet er van spreekt als van iets, dat nog gebeuren moet en, dat hij bijtijds waarschuwt, zoals de profeten gewoonlijk deden bij het naderen van oordelen. Anderen menen, dat het er reeds was, en dat zijn taak was het volk er mee te treffen en op te wekken tot berouw.

I. Er wordt van gesproken als van een oordeel, waarvan geen voorbeeld was in vroeger tijd vers 1-7.

II. Alle rangen en standen van het volk die in de ramp delen, worden uitgenodigd om te rouwklagen, vers 8-13.

III. Zij worden vermaand op God te zien in hun rouw, en zich voor Hem te vernederen, vers 14-20.

Joël 1:1-20

Het is een dwaze gedachte, die sommige Joden hebben, dat Joël de profeet dezelfde zou zijn als Joël, de zoon van Samuel, 1 Samuel 8:2, toch poogt een van hun rabbijnen met grote ernst aan te tonen, waarom Samuël hier Pethuël genoemd wordt. Deze Joël leefde in veel later tijd. Hij spreekt van een droef en pijnlijk oordeel, om hun zonden over Juda gebracht, of komende. Hier valt op te merken,

I. De grootte van het oordeel, hier op tweeërlei wijze uitgedrukt:

1. Het was zodanig, dat het zijns gelijke niet had in de eeuwen, die voorafgegaan waren, ‘t zij in de geschiedenis, of in ‘t geheugen van het toen levend geslacht, vers 2. Er wordt een beroep gedaan op de oudsten, die zich konden herinneren, wat lang geleden gebeurd was, ja, en alle inwoners des lands worden opgeroepen om te getuigen, of zij zich iets dergelijks konden herinneren. Laat ze nog verder teruggaan, verder dan iemands geheugen reikt, en zich bereiden tot de onderzoeking van hun vaderen, Job 8:8, en zij zullen nergens het verhaal vinden opgetekend van iets dergelijks. Die hun voorgangers overtreffen in zonde, kunnen billijkerwijze verwachten dat hun groteren pijnlijker oordelen overkomen zullen dan iemand van hun voorgangers gekend heeft.

2. Het was zodanig, dat het niet licht in de komende eeuwen vergeten zou worden, vers 3 :"Vertelt uw kinderen daarvan, maakt hun bekend, welke vreselijke tekenen van Gods toorn over u gij gezien hebt, opdat zij zich laten waarschuwen, en leren gehoorzaam te zijn om hetgeen gij geleden hebt, want het is ook bestemd als een waarschuwing voor hen. Ja, laat het uw kinderen hun kinderen vertellen, en derzelver kinderen aan een ander geslacht, laten zij het vertellen, niet maar als iets vreemds, dat stof voor gesprekken geeft", (evenals zulke ongewone voorvallen verhaald worden in de almanak-Het is zo en zo lang geleden sinds de pest, de grote brand, enz. -zo lang sinds de grote vorst, de grote storm), maar laat hen het vertellen, om hun kinderen te leren ontzag te hebben voor God en Zijn oordelen, en voor Hem te leven." De herinnering aan Gods oordelen zowel als aan Zijn gunsten behoren wij aan de nakomelingschap over te leveren.

II. Het oordeel zelf het is de inval van een groot leger in het land van Juda. Vele uitleggers, zo oudere als nieuwere, verstaan hieronder legers van soldaten, de troepen van de Assyriërs, die onder Sanherib alle vaste steden van Juda innamen, en zonder twijfel in het land huishielden en de opbrengst vernietigden, ja, sommigen menen, dat de vier soorten van dieren, die hier genoemd worden, vers 4, de vier wereldrijken betekenen, die op hun beurt het volk van de Joden onderdrukten, waarbij het ene verwoestte, wat aan de woede van het andere ontsnapt was. Vele Joodse uitleggers denken, dat het de voorspelling van de komst van vijanden en hun menigte is, om alles te verwoesten, in de vorm van een gelijkenis. Zo vermeldt de Chaldeeuwsche kanttekening deze dieren eerst, vers 4, maar vervangt ze later, Hoofdstuk 2:25, door: Natiën, volken, tongen, talen, machthebbers en koninkrijken. Maar het schijnt veeleer letterlijk verstaan te moeten worden, namelijk als legers van insecten, die het land binnenvallen en de vruchten er van opeten. Sprinkhanen waren één van de plagen van Egypte. Daarvan wordt gezegd: Voor deze zijn dergelijke nooit geweest, na deze zullen er niet wezen, Exodus 10:14, niet zulke als die in Egypte, niet zulke als deze in Juda-geen sprinkhanen gelijk deze in grootte, geen gelijk deze in menigte en in het kwaad, dat zij deden. De plaag van de sprinkhanen in Egypte duurde maar enkele dagen, deze schijnt vier jaren achtereen te hebben geduurd, zoals sommigen denken, omdat hier vier soorten van insecten vermeld worden, vers

4, waarvan de een vernielde, wat de andere overliet, maar anderen denken, dat zij alle in één jaar kwamen. In de geschiedenis van het Oude Testament wordt ons niet verhaald, wanneer het gebeurd is, maar wij zijn er van verzekerd, dat geen enkel woord van God ter aarde gevallen is, en, hoewel in de eerste plaats een verwoesting door deze insecten hier bedoeld is, wordt zij uitgedrukt in woorden, die zeer toepasselijk zijn op de verwoesting van het land door een buitenlandse vijand, die een inval doet, omdat, als het volk zich niet vernederde en beterde om dit mindere oordeel, dat het land verslond, God dit grotere over hen zenden zou, dat de inwoners zou verteren, en door de beschrijving er van worden zij uitgenodigd zich te laten waarschuwen. Als dit kruipende volkje hen niet ten onder brengt dan zal een ander volk komen om hen te verderven. Ziehier

1. Welke dieren het zijn, die tegen hen uitgezonden worden- sprinkhanen en rupsen kevers en kruidwormen vers 4. Wij kunnen nu niet beschrijven, waarin deze van elkaar verschilden het waren alle kleine insecten, ieder afzonderlijk verachtelijk, en gemakkelijk met de voet te vertrappen of met een vinger dood te drukken, maar, als zij in grote zwermen en getale kwamen, waren zij zeer beducht en aten alles op, waar zij neerstreken. God is de Heere van de heirscharen, heeft alle schepselen in Zijn macht, en, als het Hem behaagt, kan Hij een trots en weerspannig volk vernederen en kwellen door de zwakste en verachtelijkste schepselen. De mens wordt een worm genoemd, en hier blijkt, dat hij nog minder dan een worm is, want, als het God behaagt, zijn de wormen hem te sterk, plunderen zijn land eten op waarvoor hij gearbeid heeft, vernietigen de voorraad levensmiddelen, en snijden een machtig volk het bestaan af. Hoe zwakker het werktuig is, dat God gebruikt, des te meer wordt Zijn macht groot gemaakt.

2. Met welk een woede en geweld zij kwamen. Zij worden hier een volk genoemd, omdat zij een geheel vormen, eenstemmig handelen en als ‘t ware met een gemeenschappelijk doel want, hoewel de sprinkhanen geen koning hebben toch verdelen zij zich in hopen, Spreuk. 30:27 en het wordt daar vermeld als een voorbeeld van hun wijsheid. Het is verstandig van degenen, die ieder afzonderlijk zwak zijn, zich te verenigen en gezamenlijk te handelen. Zij zijn machtig, want zij zijn zonder getal Een stofje van de weegschaal is licht, en gemakkelijk weg te blazen, maar een hoop stof is zwaar, zo kan ook een worm weinig doen, hoewel Jona’s wonderboom er door verging, maar een groot aantal kan wonderen doen. Hun tanden worden leeuwentanden genoemd, baktanden van een oude leeuw, om de grote en vreselijke strafoefening die zij hielden. Sprinkhanen worden leeuwen als zij gewapend met goddelijke last komen. Wij lezen van de sprinkhanen uit de put des afgronds dat hun tanden als tanden van de leeuwen waren, Openbaring 9. 8.

3. Welk kwaad zij doen. Zij eten alles op vers 4, wat de een overlaat, verslindt de ander zij vernielen niet alleen het gras en het koren maar ook de bomen, vers 7 :De wijnstok is tot verwoesting gesteld. Dit gedierte eet de bladeren, die de vrucht moesten beschermen, terwijl zij rijpt, en zodoende komt die ook om en vergaat. Zij eten zelfs de bast van de vijgeboom, en doden die. Aldus bloeit de vijgeboom niet en is er geen vrucht aan de wijnstok.

III. Een oproep aan de dronkaards om dit oordeel te bejammeren, vers 5 :Waakt op en weent, alle gij wijnzuipers. Dit betekent,

1. Dat zij gevoelig zouden lijden onder deze ramp. Zij zou hen in hun zwak tasten, de nieuwe wijn, waarop zij zo gesteld waren, zou van hun mond worden afgesneden. Het is rechtvaardig van God, als Hij die vertroostingen wegneemt, die voor weelde en uitspattingen worden

misbruikt, als Hij het koren en de most wegneemt, die zij tot de Baäl gebruikt hebben, die moeten dienen tot voedsel en brandstof van lage lusten. En voor hen zijn oordelen van die aard allerpijnlijkst. Hoe meer de mensen hun geluk zoeken in de bevrediging van de zinnen, zoveel drukkender zijn tijdelijke beproevingen voor hen. De waterdrinkers behoefden er zich niet om te bekommeren, dat de wijnstok geen vrucht droeg, zij konden er in 't vervolg even goed buiten als tot nu toe: voor de Nazireërs was het geen bezwaar. Maar de wijnzuipers zullen wenen en jammeren. Aan hoe meer genot wij ons gewennen, des te meer stellen wij ons bloot aan smart en teleurstelling.

2. Het betekent, dat zij zeer ongevoelig en onverstandig waren geweest onder vroegere uitingen van Gods misnoegen, en daarom worden zij hier opgeroepen om op te waken en te wenen. Die zich niet door het woord van God willen laten opwekken, zullen door Zijn roede opgewekt worden, die zich niet laten verschrikken door oordelen op een afstand, zullen er zelf door getroffen worden, en als zij op het punt staan hun deel te nemen van de verboden vrucht, zal een beletsel van andere aard tussen de beker en hun lippen komen, en de wijn van hun mond afsnijden.

Het oordeel wordt hier beschreven als een dat zeer betreurd moet worden, en daarin moet iedereen delen, het zal niet alleen de dronkaards van hun genot beroven, als dat het ergste was, dan zou het wel te dragen zijn, maar anderen zal het van het noodzakelijke levensonderhoud beroven, die daarom opgeroepen worden te weeklagen, vers 8, zoals een maagd de dood van haar beminde beweent, met wie zij verloofd was, maar nog niet gehuwd, echter toch zo, dat zij zo goed als gehuwd was, of als een pas gehuwde jonge vrouw, van wie de man van haar jeugd, haar jonge man, of de man, met wie zij in haar jeugd getrouwd was, plotseling door de dood weggenomen is. Tussen een pasgehuwd paar, dat nog jong is, dat uit liefde gehuwd is, en die in ieder opzicht beminnelijk en lief voor elkander zijn! bestaat grote genegenheid, en bij gevolg is er grote smart, als een van beide weggenomen wordt. Zulk een rouw zal er ook zijn over het verlies van hun koren en hun wijn. Hoe nauwer wij met onze aardse genietingen verbonden zijn, zoveel harder is het er van te scheiden. Zie eenzelfde plaats, Jesaja 32:10-12. Tweeërlei soort van mensen worden hier ingevoerd die deze verwoesting in 't bijzonder betreuren moeten.

I. De akkerlieden en wijngaardeniers moeten rouw bedrijven, vers 10. Zij moeten beschaamd zijn over de zorg en moeite, die zij aan hun wijngaarden besteed hebben, want alle arbeid zal vergeefs zijn, en zij zullen er geen voordeel van trekken, zij zullen zien, hoe de vrucht van hun arbeid voor hun ogen opgegeten wordt, en zij zullen niet in staat zijn er iets van te redden. Die alleen werken voor de spijs, die vergaat, zullen vroeger of later beschaamd zijn over hun arbeid. De wijngaardeniers zullen hun grote smart uiting geven door huilen, als zij hun wijngaarden van bladeren en vruchten beroofd zien, en de ranken verwelkt, zodat zij niets opleveren en er niets van te hopen valt, om hun pacht te betalen en hun gezinnen te onderhouden. De verwoesting wordt hier in bijzonderheden beschreven: Het veld is verwoest, vers 10, alles, wat het voortbracht, is verteerd, het land treurt, de akker heeft een aanzien, dat tot droefheid stemt, alle inwoners van het land zijn in tranen om hetgeen zij verloren hebben, zij zijn in vrees voor de hongerdood, Jesaja 24:4, Jeremia 4:28. Het koren, het broodkoren, dat de straf des levens is, is verwoest, de nieuwe wijn, die in de kelder had moeten komen om aangebroken te worden, als de oude op is, is verdroogd, is beschaamd, dat hij zoveel beloofd heeft, wat hij nu niet volbrengen kan, de olie is flauw, of weinig, omdat, zoals er in 't Chaldeeuws staat, de olijven afgevallen zijn. Het volk was God niet dankbaar, zoals het had

moeten zijn voor het brood, dat het hart des mensen sterkt, de wijn, die het hart des mensen verheugt, en de olie, die het aangezicht doet blinken, Psalm 104:15, en daarom is het rechtvaardig, dat zij gedwongen worden het verlies er van en het gebrek er aan te betreuren, het gebrek aan alle voortbrengselen van de aarde, die God hun gegeven had, hetzij voor hun onderhoud, of voor hun genot, dit wordt herhaald, vers 11,12, - de tarwe en de gerst, de twee voornaamste granen, waar toen het brood van gemaakt werd, tarwe voor de rijke en gerst voor de arme zodat rijken en armen door een ramp verenigd worden. De bomen zijn verwoest, niet alleen de wijnstok en de vijgeboom, zoals tevoren, vers 7, die meer nuttig en noodzakelijk waren maar ook andere bomen, die voor het genot dienden-de granaatappelboom, de palmboom, en de appelboom, ja, alle bomen in het veld, zowel als die van de boomgaard, de bomen, die timmerhout en die vruchten leverden. In ‘t kort, de oogst des velds is vergaan, vers 11. daardoor is de vrolijkheid van de mensenkinderen verdord, vers 12, de blijdschap in de oogst, die grote en algemene blijdschap betekent, is teniet gedaan, is in schaamte, is in weeklagen veranderd. De vernieling van de oogst is het verwelken van de vreugde van de kinderen van de mensen. Die hun geluk zoeken in zinnelijke genietingen, verliezen al hun blijdschap, als zij daarvan beroofd worden, op enige wijze in het genot ervan gestoord worden, terwijl de kinderen van God, die op de genoegens van de zinnen met heilige onverschilligheid en verachting neerzien, en die weten, wat het zeggen wil, God tot het vermaak van hun hart te maken zich in Hem kunnen verblijden als de God van hun zaligheid, ook wanneer de vijgeboom niet bloeit, wel verre van te verwelken, bloeit de geestelijke blijdschap dan meer dan ooit, Habakuk 3:17, 18. Laat ons hier inzien,

1. Hoe vergankelijk en onzeker alle aardse vertroostingen zijn. Wij zijn nooit zeker, of ze wel blijven. In dit geval had de hemel regen gegeven op tijd, de aarde had haar kracht gegeven, en toen de bestemde weken van de oogst naderden, had men geen reden om eraan te twijfelen, of de oogst zeer overvloedig zou zijn, en toch komt dan de inval van deze vijanden, waar niemand aan dacht, die alles verwoestten, en dat niet te vuur en te zwaard. Het is wijs om ons hart niet te stellen op dingen, die aan zoveel ongelukkige toevallen blootstaan.

2. Hoe nodig het is, dat wij in voortdurende afhankelijkheid van God leven en van Zijn voorzienigheid, want onze eigen handen zijn voor ons niet voldoende. Als wij het volle koren in de aar zien, en er zeker van menen te zijn-ja, als wij het in huis gebracht hebben, en Hij blaast daarin, ja, als Hij het niet zegent, dan zal het ons geen goed doen.

3. Hoe verwoestend het karakter van de zonde is. Een paradijs verandert in een wildernis, een vruchtbaar land, het vruchtbaarste land op aarde tot zoute grond, om de boosheid dergenen, die daarin wonen.

II. De priesters, de dienaars des Heeren, moeten rouw bedrijven, want zij hebben een groot aandeel aan deze ramp: Vernacht in zakken, vers 13, ja, zij treuren, vers 9. De priesters worden de dienaars des altaars genoemd omdat zij dat bedienden, en de dienaars des Heeren, mijns Gods, zegt de profeet, want als zij het aldaar bedienden, dienden zij Hem, deden Zijn werk en eerden Hem. Die werkzaam zijn in het heilige, zijn daarin Gods dienaars, en Hem dienen zij. De dienaars van het altaar waren gewoon zich te verblijden voor de Heer, en hun tijd grotendeels door te brengen met zingen, maar nu moeten zij rouwklagen en huilen, want spijsoffer en drankoffer is geweerd van het huis des Heeren, vers 9, en opnieuw, vers 13, van het huis huns Gods. Hij is uw God in bijzondere zin, gij staat tot Hem in nauwer betrekking dan andere Israëlieten, en daarom wordt verwacht, dat het u meer hinderen zal dan anderen, als er een beletsel voor de dienst van zijn heiligdom is. Hieruit volgt, dat, zolang de aarde vruchten

voortbracht, iedere vrucht op zijn tijd, het volk de Heere het zijne daaruit aanbood, en de offeranden naar het altaar, en de tienden naar degenen bracht, die het altaar bedienden. Het is zeer wel bestaanbaar, dat een volk de maat van zijn ongerechtigheid met snelheid vol maakt, en toch de uiterlijke verrichtingen van de godsdienst blijft waarnemen.

Dat, als spijs en drank ontbrak, spijsoffer en drankoffer eveneens ontbraken, en dat was het smartelijkste van deze ramp. In zover als een openbaar onheil een beletsel is voor godsdienstige verrichtingen, moet het om die reden, meer dan om een andere, bitter betreurd worden, in 't bijzonder door de priesters, de dienaars des Heeren. In zover als armoede het verval van vroomheid en het verzuim van de dienst van God veroorzaakt, en de zaak van de godsdienst onder het volk in verval brengt, IS het inderdaad een smartelijk oordeel. Door het heersen van de hongersnood kon God zijn offers niet hebben, en de priesters hun onderhoud, en daarom moeten de dienaren des Heeren rouwklagen.

Wij hebben overvloedig tranen zien storten om de vernieling van de vruchten van de aarde door de sprinkhanen, hier worden tranen gestort om een betere reden, uit berouw en vernedering voor God. Het oordeel was zeer zwaar, en hier wordt hun bevolen de hand van God daarin te erkennen, Zijn machtige hand en zich daaronder te vernederen. Hier is,

I. De uitvaardiging van een proclamatie voor een algemeen vasten. De priesters wordt bevolen er één uit te roepen, zij moeten niet alleen zelf rouwklagen, maar zij moeten anderen oproepen om ook rouw te bedrijven: Heiligt een vasten, zondert een tijd af van alle wereldse zaken om die door te brengen met godsdienstoefeningen, met boetedoening en andere buitengewone vrome verrichtingen. Onder openbare oordelen behoort men zich in 't openbaar te vernederen, want daardoor roept God de Heere tot wenen en rouwklagen. Met alle tekenen van smart en schaamte moet de zonde beleden en beweend worden, Gods rechtvaardigheid erkend, en Zijn gunst afgesmeekt. Ziehier, wat in zo'n tijd door een volk moet gedaan worden.

1. Voor dit doel moet een dag aangewezen worden, een dag van onthouding, zoals in de kanttekening staat, een dag, waarop het volk zich onthouden moet van zijn andere gewone bezigheden, opdat zij de dienst van God met meer ijver bijwonen, en van alle lichamelijke verkwikking, want

2. Het moet een vasten zijn, een godsdienstige onthouding van spijs en drank en wel verder dan volstrekt noodzakelijk is. De koning van Nineve schreef een vasten uit, waarbij men niets smaken mocht, Jona 3:7. Daarbij erkennen wij ons het noodzakelijkste voedsel onwaardig, en dat wij het verbeurd hebben en er geheel van beroofd verdienen te worden, wij straffen ons zelf, en kastijden het lichaam, dat ons aanleiding heeft gegeven om te zondigen, wij houden het in onderwerping aan de ziel, waardoor zie in staat gesteld wordt om God te dienen, en, doordat de honger om voedsel roept, wordt de begeerte van de ziel opgewekt naar hetgeen beter is dan het leven en al hetgeen voor zijn onderhoud dient. Dit was bijzonder gepast, nu God hen beroofde van spijs en drank, want daardoor schikten zij zich naar de beproeving, waaronder zij waren. Als God zegt: Gij zult vasten, dan is het tijd om te zeggen: Wij zullen vasten.

3. Er moet een plechtige bijeenkomst zijn. De oudsten en het volk, overheden en onderdanen, moeten verzameld worden, ja, alle inwoners des lands, opdat God geëerd worde door hun vernedering in 't openbaar, en opdat zij zelf daardoor te meer beschaamd worden, en elkander opwekken en aansporen tot de godsdienstige verplichtingen van de dag. Allen hadden deel aan

de nationale schuld, allen deelden in het nationale onheil, en daarom moeten zij zich allen verenigen in de belijdenis van schuld.

4. Zij ook moeten samenkomen in de tempel, het huis des Heeren huns Gods, omdat dat het huis des gebeds was, en daar mochten zij hopen God te ontmoeten, omdat het de plaats was, die Hij verkozen had, om Zijn Naam daar te stellen, daar mochten zij hopen, dat het hun wel zou gaan, omdat het een type was van Christus en Zijn middelaarschap. Aldus maakten zij Salomo's gebed tot het hunne, namelijk om de aanneming van alle beden, die opgezonden werden in dit huis, waarin hun geval in 't bijzonder vermeld was, 1 Koningen 8:37, Als er sprinkhanen, als er kevers wezen zullen.

5. Zij moeten deze vasten heiligen, zij moeten die waarnemen op godsdienstige wijze, met oprechte vroomheid. Wat is een vasten waard, als zij niet geheiligd is?

6. Zij moeten tot de Heere roepen. Bij Hem moeten zij hun klachten brengen en aan Hem hun smekingen offeren, als wij in onze smekingen offeren. Als wij in onze beproeving roepen, moeten wij tot de Heere roepen, dat is het wat genoemd wordt Hem te vasten, Zacheria 7:5.

II. Hier wordt hun een en ander in overweging gegeven om hen te nopen deze vasten uit te roepen en consciëntieus waar te nemen.

1. God was een twist met hen begonnen. Het is tijd om tot de Heere te roepen, want de dag des Heeren is nabij, vers 15. Dit betekent, of de voortduring en de gevolgen van het tegenwoordig oordeel, dat nog maar pas over hen gekomen was, of nog groter oordelen, waartoe dit maar een inleiding was. Hoe het ook zij, deze klacht wordt hun voorbehouden: Ach die dag, want de dag des Heeren is nabij. Daarom, roept tot God. Want,

a. "De dag van Zijn oordeel nadert, is nabij, Hij zal niet sluimeren, en daarom moogt gij het ook niet. Het is tijd om te vasten en te bidden, want gij hebt maar weinig tijd meer om u te bekeren."

b. Hij zal zeer vreselijk zijn, er is geen ontsnappen aan en geen verzet tegen mogelijk: Als een verwoesting van de Almachtige zal hij komen. Zie Jesaja 13:6. Het is geen bestraffing, maar een verwoesting, en het komt van de hand, niet van een zwak. schepsel, maar van de Almachtige, en wie kent, of liever wie kent niet de sterkte Zijns toorns? Tot wie zouden wij gaan met ons geschrei, zo niet tot Hem, van Wien het oordeel, dat wij vrezen, komt? Er is geen vlieden van Hem dan door tot Hem te vlieden, geen ontsnappen aan de verwoesting van de Almachtige dan door onze onderwerping en smekingen aan de Almachtige, dat is Zijn sterkte aangrijpen om vrede met Hem te maken, Jesaja 27:5.

2. Reeds zagen zij de tekenen van Zijn misnoegen. Het is tijd om te vasten en te bidden, want hun ellende is zeer groot, vers 16. a. Als zij rondzien in hun huizen, vinden zij geen overvloed meer, zoals andere. Die er een goede tafel op na hielden, zijn nu verplicht zich te bekrimpen: Is niet de spijs voor onze ogen afgesneden? Wij zien het, waar wij ook heengaan. Hoewel het iets gewoons is, dat het hart niet rouwt over hetgeen de ogen niet zien, toch is dat hart inderdaad verhard, dat niet beeft en zich niet vernedert, als Gods oordelen voor zijn ogen zijn. Als Gods hand opgeheven is en de mensen zien het niet, dan zullen zij het zien, als Zijn hand hen slaat. Is niet de spijs veeltijds voor onze, ogen afgesneden? Laat ons dan werken voor die geestelijke spijs, die niet voor onze ogen is, en die niet kan afgesneden worden.

b. Als zij hun ogen opheffen in Gods huis, dan zien zij ook daar de uitwerking van het oordeel, blijdschap en vreugde zijn afgesneden van het huis van God Het huis van onze God is de gepaste plaats voor vreugde en blijdschap, als David ingaat tot Gods altaar, dan is het tot de God van de blijdschap mijner verheuging, maar, als vreugde en blijdschap afgesneden zin van Gods huis, hetzij door verontreiniging van het heilige, of door de vervolging van heilige personen, als de ernst van de godzaligheid in verval is en de liefde verkoelt, dan is het tijd tot de Heere te roeper, is het tijd om te roepen: Ach!

3. De profeet komt terug op de beschrijving van de pijnlijke gevolgen van de ramp, in enkele bijzonderheden. Koren en vee zijn de belangrijkste producten van de landbouwer, hier is hij van beide beroofd.

a. De rupsen hebben het koren verslonden, vers 17. De schathuizen die men met koren placht te vullen, zijn verwoest, en de schuren afgebroken, omdat het koren verdord is, en de eigenaars het niet de moeite waard vinden zich de onkosten te getroosten ze te herstellen, nu zij toch niets hebben om er in te bergen, en ook niets zullen krijgen, want de granen zijn onder van hun kluiten verrot, of door te veel regen of, wat meer gewoon was in Kanaän, bij gebrek aan regen, of misschien aten insecten in de grond het op. Als het ene gewas mislukt, dan hoopt de landbouwer, dat het andere het weer goed zal maken, maar hier wanhoopt hij er aan, daar de oogst van alle gewassen even slecht is.

b. Het vee komt eveneens om bij gebrek aan gras, vers 18. Hoe zucht het vee! Hierop vestigt de profeet de aandacht, opdat het volk er door getroffen mocht worden en het oordeel ter harte nemen. De zuchten van het vee moesten hun harde en onboetvaardige harten verzachten. De runderkudde, het grote vee, zijn bedwelmd, ja, ook de schaapskudden, die overal en van zeer kort gras leven kunnen, zijn verwoest. Ziehier, hoe de lagere schepselen lijden onder onze overtredingen, en zuchten onder de dubbelen last van dienstbaarheid aan de zonde van de mensen en onderworpenheid aan de vloek van God. Het aardrijk zij vervloekt om uwentwil.

III. De profeet spoort hen aan om tot God te roepen, met de voorbeelden, die zij voor ogen hebben.

1. Zijn eigen voorbeeld, vers 19:Tot u, o Heere, roep ik. Hij verlangde niets van hen, dat hij niet besloten had zelf ook te doen, ja, of zij het deden of niet, hij deed het in ieder geval. Als Gods dienaars er niet in slagen anderen te treffen met de openbaringen van Gods toorn, behoren zij er toch zelf door getroffen te zijn, als zij er anderen niet toe kunnen brengen tot God te roepen, dan moeten zij toch zelf volharden in ‘t gebed. In tijden van ellende moeten wij niet alleen bidden, maar ook roepen, moeten wij vurig zijn en aanhouden in ‘t gebed, en steeds moet ons geroep tot God zijn, van Wien beide, de verwoesting is, en de verlossing moet komen. Wat hen drong om tot God te roepen, was niet zozeer zijn persoonlijke beproeving, als wel de nationale ramp: Het vuur heeft de weiden van de woestijn verteerd waarmee de zengende verschroeiende hitte van, de zon bedoeld schijnt te zijn, die als vuur voor de vruchten des velds was, zij verteerde ze alle. Als God wil twisten met vuur past het hun, die enige invloed in de hemel hebben, luide tot Hem te roepen om hulp. Zie Numeri 11:2. Amos 7:4, 5.

2. Het voorbeeld van de lagere schepselen. "Het beest des velds zucht niet alleen, het schreeuwt tot u, vers 20. Het doet een beroep op uw medelijden, naar hun vermogen, en alsof zij door hun natuurlijk instinct zo iets als vertrouwen op God hadden, hoewel zij niet vatbaar zijn voor de redelijken geopenbaarden godsdienst." Ten minste. als zij zuchten om reden van

hun ellende, behaagt het Hem dat uit te leggen alsof zij tot Hem riepen, zoveel te meer zal Hij een gunstige uitlegging geven aan de zuchten van zijn eigen kinderen, hoewel somtijds zo zwak, dat zij onuitsprekelijk zijn, Romeinen 8:26. Hier wordt gezegd, dat de dieren tot God roepen, zoals de leeuwen hun spijs van God zoeken, Psalm 104:21, en de jonge raven, Job 38:41. De stomme dieren zuchten hier naar water: De waterstromen zijn uitgedroogd door de buitengewone hitte, en naar gras, want het vuur heeft de weiden van de woestijn verteerd. Zijn zij dan beter dan de dieren, die nooit tot God roepen dan om koren en wijn, en niet klagen dan over het ontbreken van zinnelijke genietingen? En hun roepen tot God in dat geval maakt de stompzinnigheid van hen, die in geen enkel geval tot God roepen, nog beschaamd.

HOOFDSTUK 2

1 Blaast de bazuin te Sion, en roept luide op den berg Mijner heiligheid; laat alle inwoners des lands beroerd zijn, want de dag des HEEREN komt, want hij is nabij.
2 Een dag van duisternis en donkerheid, een dag van wolken en dikke duisterheid, als de dageraad uitgespreid over de bergen; een groot en machtig volk, desgelijks van ouds niet geweest is, en na hetzelve niet meer zal zijn tot in jaren van vele geslachten.
3 Voor hetzelve verteert een vuur, en achter hetzelve brandt een vlam; het land is voor hetzelve als een lusthof, maar achter hetzelve een woeste wildernis, en ook is er geen ontkomen van hetzelve.
4 De gedaante deszelven is als de gedaante van paarden, en als ruiters zo zullen zij lopen.
5 Zij zullen daarhenen springen als een gedruis van wagenen, op de hoogten der bergen; als het gedruis ener vuurvlam, die stoppelen verteert; als een machtig volk, dat in slagorde gesteld is.
6 Van deszelfs aangezicht zullen de volken in pijn zijn; alle aangezichten zullen betrekken als een pot.
7 Als helden zullen zij lopen, als krijgslieden zullen zij de muren beklimmen; en zij zullen daarhenen trekken, een iegelijk in zijn wegen, en zullen hun paden niet verdraaien.
8 Ook zullen zij de een den ander niet dringen; zij zullen daarhenen trekken elk in zijn baan; en al vielen zij op een geweer, zij zouden niet verwond worden.
9 Zij zullen in de stad omlopen, zij zullen lopen op de muren, zij zullen klimmen in de huizen; zij zullen door de vensteren inkomen als een dief.
10 De aarde is beroerd voor deszelfs aangezicht, de hemel beeft; de zon en maan worden zwart, en de sterren trekken haar glans in.
11 En de HEERE verheft Zijn stem voor Zijn heir henen; want Zijn leger is zeer groot, want Hij is machtig, doende Zijn woord; want de dag des HEEREN is groot en zeer vreselijk, en wie zal hem verdragen?
12 Nu dan ook, spreekt de HEERE, bekeert u tot Mij met uw ganse hart, en dat met vasten en met geween, en met rouwklage.
13 En scheurt uw hart en niet uw klederen, en bekeert u tot den HEERE, uw God; want Hij is genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwade.
14 Wie weet, Hij mocht Zich wenden en berouw hebben; en Hij mocht een zegen achter Zich overlaten tot spijsoffer en drankoffer voor den HEERE, uw God.
15 Blaast de bazuin te Sion, heiligt een vasten, roept een verbodsdag uit.
16 Verzamelt het volk, heiligt de gemeente, vergadert de oudsten, verzamelt de kinderkens, en die de borsten zuigen; de bruidegom ga uit zijn binnenkamer, en de bruid uit haar slaapkamer.
17 Laat de priesters, des HEEREN dienaars, wenen tussen het voorhuis en het altaar, en laat hen zeggen: Spaar Uw volk, o HEERE! en geef Uw erfenis niet over tot een smaadheid, dat de heidenen over hen zouden heersen; waarom zouden zij onder de volken zeggen: Waar is hunlieder God?
18 Zo zal de HEERE ijveren over Zijn land, en Hij zal Zijn volk verschonen.
19 En de HEERE zal antwoorden en tot Zijn volk zeggen: Ziet, Ik zend ulieden het koren, en den most, en de olie, dat gij daarvan verzadigd zult worden; en Ik zal u niet meer overgeven tot een smaadheid onder de heidenen.
20 En Ik zal dien van het noorden verre van ulieden doen vertrekken, en hem wegdrijven in een dor en woest land, zijn aangezicht naar de Oostzee, en zijn einde naar de achterste zee; en zijn stank zal opgaan, en zijn vuiligheid zal opgaan; want hij heeft grote dingen gedaan.
21 Vrees niet, o land! verheug u, en wees blijde; want de HEERE heeft grote dingen gedaan.

22 Vreest niet, gij beesten des velds! want de weiden der woestijn zullen weder jong gras voortbrengen; want het geboomte zal zijn vrucht dragen, de wijnstok en vijgeboom zullen hun vermogen geven.
23 En gij, kinderen van Sion! verheugt u en zijt blijde in den HEERE, uw God; want Hij zal u geven dien Leraar ter gerechtigheid; en Hij zal u den regen doen nederdalen, den vroegen regen en den spaden regen in de eerste maand.
24 En de dorsvloeren zullen vol koren zijn, en de perskuipen van most en olie overlopen.
25 Alzo zal Ik ulieden de jaren vergelden, die de sprinkhaan, de kever, en de kruidworm, en de rups heeft afgegeten; Mijn groot heir, dat Ik onder u gezonden heb.
26 En gij zult overvloediglijk en tot verzadiging eten, en prijzen den Naam des HEEREN, uw Gods, Die wonderlijk bij u gehandeld heeft; en Mijn volk zal niet beschaamd worden tot in eeuwigheid.
27 En gij zult weten, dat Ik in het midden van Israel ben, en dat Ik de HEERE, uw God, ben, en niemand meer; en Mijn volk zal niet beschaamd worden in eeuwigheid.
28 En daarna zal het geschieden, dat Ik Mijn Geest zal uitgieten over alle vlees, en uw zonen en uw dochteren zullen profeteren; uw ouden zullen dromen dromen, uw jongelingen zullen gezichten zien;
29 Ja, ook over de dienstknechten, en over de dienstmaagden, zal Ik in die dagen Mijn Geest uitgieten.
30 En Ik zal wondertekenen geven in den hemel en op de aarde: bloed, en vuur, en rookpilaren.
31 De zon zal veranderd worden in duisternis, en de maan in bloed, eer dat die grote en vreselijke dag des HEEREN komt.
32 En het zal geschieden, al wie den Naam des HEEREN zal aanroepen, zal behouden worden; want op den berg Sions en te Jeruzalem zal ontkoming zijn, gelijk als834 de HEERE gezegd heeft; en dat, bij de overgeblevenen, die de HEERE zal roepen.

In dit hoofdstuk hebben wij,

I. Een vervolg van de beschrijving van die vreselijke verwoesting, die in het land van Juda zou aangericht worden door sprinkhanen en rupsen, vers 1-11.

II. Een ernstige oproeping van het volk onder dit pijnlijke oordeel, om berouw te hebben en zich te bekeren, om te vasten en te bidden en God aan te lopen om genade met aanwijzingen om dat op de rechte wijze te doen, vers 12-17.

III. Een belofte, dat, na hun bekering, God het oordeel zou wegnemen, de schade, daardoor aangericht, herstellen, en hun opnieuw overvloed van al wat goed is, geven, vers 18-27.

IV. Een voorspelling van de oprichting van het koninkrijk van de Messias in deze wereld, door de uitstorting van de Heilige Geest in het laatste van de dagen, vers 28-32. zo verschrikkelijk als het begin van dit hoofdstuk is door de tekenen van Gods toorn, zo troostrijk is het eind door de verzekering van Zijn gunst, en deze gezegende verandering komt tot stand op de weg van het berouw, zodat, hoewel alleen het laatste gedeelte van dit hoofdstuk rechtstreeks naar de tijd van het Evangelie heenwijst, toch het geheel beschouwd kan worden als een type en voorbeeld van de vloek van de wet, die over de mensen komt om hun zonden, en de vertroostingen van het Evangelie, die over hen uitgestort worden, op hun bekering.

Joël 2:1-32

Hier zien wij God twisten met Zijn eigen belijdend volk, om hun zonden, en het oordeel aan hen voltrekken, dat in de wet geschreven stond, Deuteronomium 28:42 :De vrucht uws lands zal het boos gewormte erfelijk bezitten, hetgeen een dier plagen van Egypte was, die God over hen brengen zou, vers 60.

I. Hier wordt de oorlog uitgeroepen, vers 1 :Blaast de bazuin te Zion, of om het invallende leger te verzamelen, en dan blazen de bazuinen tot de aanval, of liever om kennis te geven aan Juda en Jeruzalem van de nadering van het oordeel, opdat zij zich mochten voorbereiden om hun God te ontmoeten op de weg van Zijn oordelen, en opdat zij zouden beproeven de slag te ontwijken door gebeden en tranen, de beste wapens van de kerk. Het was de taak van de priesters om de bazuin te blazen, Numeri 10:8, beide als een beroep op God ten dage van de benauwdheid en een oproeping van het volk om te zamen te komen om Zijn aangezicht te zoeken Het is de taak van de dominees uit het Woord van God te waarschuwen tegen de noodlottige gevolgen van de zonde, en Zijn toorn van de hemel over de goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen bekend te maken. En, hoewel het niet het voorrecht is van Zion en Jeruzalem om van de oordelen Gods verschoond te blijven, als zij Hem tergen, is het wel hun voorrecht om er voor gewaarschuwd te worden, opdat zij vrede met Hem maken. Zelfs op de berg van Gods heiligheid moet het alarm weerklinken, en daar klinkt het ‘t vreselijkst, Amos 3:2. Zat de bazuin in de stad, de heilige stad, geblazen worden, dat het volk niet siddert? Dat zullen zij zeker, Amos 3:6. Laat alle inwoners des lands beroerd zijn, het oordeel zal hen doen beven, laat hen daarom beven bij de aankondiging er van.

II. Hier wordt een algemeen overzicht gegeven van de dag van de strijd, die komt, die nabij is, en er is geen ontkomen aan. Het is de dag des Heeren, Zijn oordeelsdag, waarop Hij beide, zich openbaren en zich grootmaken zal. Het is een dag van duisternis en donkerheid, vers 2, in de letterlijke betekenis, daar de zwermen sprinkhanen en rupsen zo groot en zo dicht zijn, dat zij de lucht verduisteren, Exodus 10:15, of liever in figuurlijke zin, het zal een treurige tijd zijn, een tijd van smartelijke beproeving. En hij zal komen als de dageraad uitgespreid over de bergen, de duisternis van deze dag zal even plotseling komen als het morgenlicht, even onweerstaanbaar, even ver verspreid, en zij zal de overhand over hen krijgen, zoals het morgenlicht.

III. Hier is het leger in slagorde opgesteld, vers 2 : Zij zijn een groot volk en machtig. iedereen, die de grote aantallen sprinkhanen en rupsen ziet, die er zullen zijn, het land verwoestende, zal zeggen, zoals wij alleen geneigd zijn het meest getroffen te worden door hetgeen tegenwoordig is: "Gewis, desgelijks is nooit tevoren geweest en zal na deze nooit meer zijn." Buitengewone oordelen zijn iets zeldzaams, en komen zelden voor, wat een bewijs is van Gods geduld. Toen God de wereld eenmaal overstroomd had, beloofde Hij het nooit weer te zullen doen. Het leger wordt hier beschreven als

1. Zeer stout en vermetel: Zij zijn als paarden, oorlogspaarden, die in de slag snellen en niet te verschrikken zijn, Job 39:22, en als ruiters, meegesleept door strijdlust en woede, zo zullen zij lopen, vers 4. De ouden hebben opgemerkt, dat de kop van een sprinkhaan in gedaante zeer veel lijkt op een paardekop.

2. Zeer luidruchtig en rumoerig-als een gedruis van wagenen, van vele wagenen, als zij in toomeloze vaart over oneffen grond rijden, op de hoogten van de bergen, vers 5. Hieraan is

ontleend een deel van de beschrijving van de sprinkhanen, die Johannes uit de put des afgronds zag opstijgen, Openbaring 9:7,9. De gedaanten van de sprinkhanen waren de paarden gelijk, die tot de oorlog bereid zijn, het gedruis van hun vleugelen was als een gedruis van de wagenen, wanneer vele paarden naar de strijd lopen. Geschiedschrijvers verzekeren ons, dat het geluid, door zwermen sprinkhanen gemaakt, in die landen, die er door bezocht worden, soms zes mijlen ver te horen is. Het geluid wordt ook vergeleken bij een loeiend vuur, het is als het gedruis van een vuurvlam, die stoppelen verteert, een geluid, dat te vreselijker is, omdat het spreekt van verslinden. Als Gods oordelen gekomen zijn, maken zij veel gedruis, en het is nodig, dat zij dat doen tot opwekking van een zekere en stompzinnige wereld.

3. Als zeer regelmatig, hun gelederen blijven op mars in orde, hoewel talrijk en begerig naar buit, toch zijn zij als een machtig volk, dat in slagorde gesteld is, vers 5 :Zij zullen daarheen trekken een ieder in zijn wegen, recht vooruit, alsof zij door de krijgstucht gedrild waren om op hun plaats te blijven en naar hun rechter nevenman te zien. Zij zullen hun paden niet verdraaien, ook zullen zij de een de ander niet dringen, vers 7, 8. Hun aantal en snelheid zal geen verwarring veroorzaken. Zie hoe God de schepselen ordelijk kan doen handelen, als Hij Zijn plannen met hen heeft. En zie, hoe nodig het is, dat zij die in enige dienst voor God gebruikt worden, de orde bewaren, en hun plaats in de gelederen, en ijverig voortgaan met hun eigen werk en elkander niet in de weg staan.

4. Zij zijn zeer snel zij lopen als ruiters vers 4, zij lopen als heiden, vers 7, zij lopen om in de stad en lopen op de muren, vers 9. Als God Zijn bevel op de aarde zendt, loopt Zijn woord zeer snel, Psalm 147:15. Engelen hebben vleugels, en sprinkhanen ook, als God gebruik van hen maakt.

IV. Hier is de geduchte strafoefening door dit vreselijke leger voltrokken,

1. Op het land, vers 3. Zie voor het front van het leger, en gij zult een vuur voor hetzelve zien, dat verteert, zij verslinden alles alsof zij vuur ademden. Bezie het in de rug en gij zult zien, dat de achtersten even woest zijn als de voorsten, achter hetzelve brandt een vlam. Als zij voorbij zijn, dan blijkt, welk een verwoesting zij aangericht hebben. Zie naar de velden, waar zij nog niet geweest zijn, zij zijn als een lusthof, aangenaam voor het oog, en vol goede vruchten, zij zijn de trots en de roem van het land. Maar zie naar de velden, die zij opgegeten hebben, zij zijn als een woeste wildernis, men kan niet geloven, dat deze even als gene zijn geweest, en toch waren zij misschien de vorige dag nog zo, of dat geen ooit zullen zijn als deze, en toch zullen zij misschien morgenavond reeds zo zijn, ja, en niets zal hun ontkomen, dat hun ook maar enigszins tot voedsel dienen kan. Laat niemand trots zijn op de vruchtbaarheid van zijn landerijen, zo min als op lichamelijke schoonheid, want God kan beide zeer snel veranderen.

2. In de stad. Zij zullen de muren beklimmen, vers 7, zij zullen in de huizen klimmen en door de vensters binnenkomen als een dief, vers 9, toen Egypte met sprinkhanen geplaagd werd vervulden zij de huizen van Farao en van zijn knechten, Exodus 10:5, 6. De sprinkhanen uit de put des afgronds, Satans zendelingen, en zendelingen van de mens van de zonde, doen als deze sprinkhanen. En ook Gods oordelen, komende met een bepaalden last, kunnen niet door sloten en grendels geweerd worden, zij zullen hun weg vinden of er een banen.

V. De indruk, die daardoor op het volk gemaakt zou worden. Zij zullen het doelloos vinden om tegenstand te bieden. Deze vijanden zijn onkwetsbaar en daarom onweerstaanbaar: Al vielen zij op een geweer, zij zouden niet verwond worden, vers 8. En die niet verwond kunnen

worden, zijn ook niet tegen te houden, en daarom zullen de volken van deszelfs aangezicht in pijn zijn, vers 6, zoals de kooplieden bezorgd zijn voor hun schepen, als zij horen dat deze in handen van een vijandelijk eskader zijn. De ene is bekommerd over zijn akker een ander over zijn wijngaard, en alle aangezichten betrekken als een pot, wat de grootst mogelijke ontsteltenis betekent. Mensen die bevreesd zijn, zijn wit, maar mensen, die wanhopig zijn, zijn zwart, de bleekheid van een plotselinge schrik wordt zwart, als deze overgaat in wanhoop. Hetgeen voor ons een oorzaak is van trots en genoegen, kan God ons spoedig tot een oorzaak van smart maken. De ontsteltenis van het land wordt in figuurlijke taal beschreven, vers 10 :De aarde is beroerd, de hemel beeft, zelfs de harten, die onverschrokken schenen en zo standvastig, dat niets hen verschrikken kon, even onbewegelijk als hemel en aarde, zullen door verbazing aangegrepen worden. Of, wanneer de inwoners des lands beven, zal het hun toeschijnen, dat alles om hen heen evenzeer beeft. Overweldigd door vrees, of bij gebrek aan het levensonderhoud waaraan zij gewoon waren, zal hun oog dof worden, om hun gezicht flauw, zodat in hun ogen zon en maan zwart zullen worden, en de sterren haar glans intrekken. Als God dreigend op de mensen neerziet, zullen de lichten des hemels hun weinig vreugde geven, want door weerspannigheid tegen zijn Schepper heeft de mens het genot van al het geschapene verbeurd. Maar, hoewel dit figuurlijk verstaan moet worden, zal er een dag komen, dat het letterlijk vervuld zal worden, als de hemelen toegerold worden als een boek en de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden. Bijzondere oordelen moeten ons opwekken om aan het algemene oordeel te denken.

Vl. Hier wordt onze aandacht gevestigd op Hem, die de Opperbevelhebber is van dit geduchte leger, en dat is God zelf, vers 11. Het is Zijn leger, het is Zijn leger. Hij verzamelde het, Hij gaf het bevel, Hij verheft zijn stem voor het leger heen, zoals een veldheer zijn leger bevelen geeft, wat het doen moet, en een rede houdt om zijn soldaten moed in te spreken, het is de Heere, die deze dieren bevel geeft, waaraan zij stipt gehoorzamen. Sommigen menen, dat God met deze wolk van sprinkhanen een vreselijk onweer zond, want dat wordt de stem des Heeren genoemd, en was ook één van de plagen van Egypte, en dat deed hemel en aarde beven. Het is de dag des Heeren, zoals hij genoemd werd, vers 1, want in deze strijd zijn wij zeker, dat Hij de slag winnen zal, het kan niet andere, want Zijn leger is groot en talrijk. Met wie Hij strijd voert kan Hij, zoals hier, door het getal overweldigen, en ieder, die Hij gebruikt om Zijn woord te doen, als de dienaar van Zijn gerechtigheid, zal zeker machtig worden en "par negotio" - tegen zijn taak opgewassen, wie God opdracht geeft, die gordt Hij aan met kracht tot uitvoering van die opdracht. En dat maakt de grote dag des Heeren zeer vreselijk voor allen, die op die dag tot gedenktekenen van Zijn gerechtigheid worden gesteld, want wie zal hem verdragen? Niemand kan aan het vonnis van Gods toorn ontsnappen, niemand kan aan de kracht er van weerstand bieden, of onder het gewicht er van staande blijven, 1 Samuel 6:20, Psalm 76:7.

Wij hebben hier een ernstige vermaning tot bekering, ontleend aan dat verwoestende oordeel, beschreven, en dreigende in de voorgaande verzen: Nu dan ook, bekeert u tot de Heer.

1. Aldus moet gij beantwoorden aan het doel van dit oordeel, want het werd gezonden met dit doel, om u van uw zonden te overtuigen, om u er over te vernederen, om u weer tot u zelf en tot onderdanigheid te brengen. God brengt ons in ‘t nauw om ons tot berouw en zodoende tot Hem te brengen.

2. Aldus kunt gij de voortgang van het oordeel stuiten. Uw zaken staan slecht, maar op deze wijze kunt gij beletten, dat zij nog erger worden, ja, indien gij deze weg inslaat zullen zij er spoedig beter voor staan. Hier is een goedgunstige uitnodiging,

I. Tot persoonlijke bekering, teweeggebracht in de ziel, elk geslacht bijzonder en hun vrouwen bijzonder, Zacheria 12:12. Als de oordelen Gods gekomen zijn, heeft iedereen er belang bij zijn aandeel te leveren aan de gemeenschappelijke smekingen, daar hij deel heeft aan de gemeenschappelijke schuld. Iedereen moet voor zich berouw hebben en zich bekeren, en dan zullen wij allen bekeerd zijn en Gods kinderen.

1. Waartoe wij hier geroepen worden, hetgeen ons leren zal, wat het is, berouw te hebben, want het is hetzelfde, dat de Heer onze God nog steeds van ons verlangt, daar wij allen gedaan hebben, waarover wij berouw moeten hebben.

a. Wij moeten ons in waarheid vernederen om onze zonden, wij moeten berouw hebben, omdat wij God door onze zonde beledigd hebben, en beschaamd zijn omdat wij onszelf door onze zonde benadeeld hebben, namelijk beide ons verstand en onze belangen. Er moeten uiterlijke tekenen van smart en schaamte zijn, vasten, kermen en rouwklagen, de tranen om de ellende moeten veranderen in tranen om de zonde, die er de oorzaak van is. Maar wat zullen uiterlijke tekenen van smart helpen als de innerlijke gevoelens er niet mee in overeenstemming zijn? En niet alleen moeten die er mee in overeenstemming zijn, maar zij moeten er ook de wortel en de oorsprong van zijn, en ze doen ontstaan. En daarom volgt er: Scheurt uw hart en niet uw kleren, niet, dat het, naar de gewoonte van die tijd, niet gepast was, hun kleren te scheuren, ten teken van grote smart over hun zonde en van heilige verontwaardiging tegen zichzelf over hun dwaasheid, maar: "Laat het daar niet bij blijven, alsof dat voldoende was, maar wees meer bezorgd om uw geest dan om kleren in overeenstemming te brengen met een dag van vasten en vernedering, ja, scheurt uw kleren in ‘t geheel niet, tenzij gij uw hart meteen scheurt, want het teken zonder de zaak zelf, die er door betekend wordt, is maar gekkernij en spot, en een belediging van God. Het scheuren van ons hart is hetgeen, dat God van ons verwacht en eist, dat is het gebroken en verslagen hart, dat Hij niet verachten zal, Psalm 51:19. Als wij grotelijks bedroefd van ziel zijn om onze zonde, zodat ons hart breekt, als wij er aan denken hoe wij God Zijn eer ontnomen en ons zelf verachtelijk gemaakt hebben, als wij een afkeer van de zonde krijgen en ernstig begeren en trachten om van de beginsels van de zonde bevrijd te worden en nooit tot de uitoefening er van terug te keren, dan scheuren wij onze harten, en dan zal God de hemelen scheuren, en met Zijn genade tot ons komen."

b. Wij moeten volkomen tot God bekeerd zijn, en als wij in zonde vervallen, daarmee tot Hem komen. Bekeert u tot Mij, spreekt de Heer, vers 12, en opnieuw, vers 13 Bekeert u tot de Heer uw God. Ons vasten en kermen zijn niets waard als wij daarmee ons niet bekeren tot God als onze God. Als wij ten volle overtuigd zijn, dat het onze plicht en ons belang is bij Hem te blijven, en hartelijk spijt hebben, dat wij Hem ooit de rug hebben toegekeerd, en daarop, met een vast en onwankelbaar besluit Zijn eer tot ons doel, en Zijn wil tot ons richtsnoer kiezen, en Zijn gunst als onze gelukzaligheid, dan bekeren wij ons tot de Heer onze God, dat wordt ons allen bevolen te doen, daartoe worden wij uitgenodigd, en niet alleen om het te doen, maar om het spoedig te doen.

2. De argumenten, die gebruikt worden om dit volk te overreden zich aldus tot de Heer te bekeren en zich te bekeren met hun ganse hart. Als ons hart gescheurd is om de zonde en gescheurd van de zonde, dan is het voorbereid om zich geheel tot God te bekeren en geheel

aan Hem gewijd te worden en ook wil Hij het gans en al hebben, of in ‘t geheel niet. Laat ons dan, om ons hiertoe te brengen, het volgende bedenken,

a. Wij zijn er zeker van, dat Hij in ‘t algemeen een goede God is. Wij moeten ons tot de Heer onze God bekeren, niet alleen, omdat Hij ons naar recht en billijkheid gestraft heeft, om onze zonden, zodat de vrees daarvoor ons moet drijven tot Hem, maar ook omdat Hij genadig en barmhartig is, daar Hij ons berouw aanneemt zodat de hoop daarop ons tot Hem moet trekken. Hij is genadig en barmhartig, Hij heeft geen welbehagen in de dood des zondaars maar daarin, dat hij zich bekere en leve. Hij is lankmoedig tegen degenen, die Hem honen, maar groot van goedertierenheid jegens degenen, die Zijn welbehagen zoeken. Deze zelfde woorden werden gebruikt in de uitroeping van de naam des Heeren, toen Hij met Zijn weldadigheid en al Zijn heerlijkheid voor Mozes’ aangezicht voorbijging, Exodus 34:6, 7. Hij heeft berouw over het kwade, niet, dat Hij van gedachte verandert, maar, als het hart van de zondaar veranderd is, dan wordt ook Gods weg met hem anders, het vonnis wordt herroepen en de vloek van de wet weggenomen. Dat is de ware, oprechte, Evangelische bekering, die ontstaat uit het vaste geloof aan Gods genade, waartegen wij gezondigd hebben, zonder te wanhopen. Bekeert u, want het koninkrijk van de hemelen is nabij gekomen. De goedheid Gods, recht verstaan, wel verre van ons aan te moedigen in de zonde voort te gaan, is de krachtigste aansporing tot bekering, Psalm. 130:4. De genade brengt tot God, die door de wet van Hem afgeschrikt worden.

b. Wij hebben alle reden om te hopen, dat Hij, na onze bekering ons het goede geven zal, dat wij door de zonde verbeurd en verloren hebben, vers 14, dat Hij zal omkeren en berouw hebben dat Hij niet meer met ons twisten zal, zoals Hij gedaan heeft, maar goedgunstig met ons handelen. Laat ons daarom berouw hebben van onze zonde tegen Hem, en tot Hem terugkeren op de weg van de plicht, omdat wij dan mogen hopen, dat Hij berouw zal hebben over Zijn oordelen tegen ons en tot ons terugkeren op de weg van de genade.

c. De wijze, waarop deze verwachting wordt uitgedrukt, zeer nederig en bescheiden: Wie weet mocht Hij. Sommigen menen, dat deze uitdrukking gebruikt wordt om de hovaardij en zekerheid van het volk te verminderen en hen aan te sporen tot heilige zorgvuldigheid en ernst in hun bekering, zie Jozua 24:19. Of liever, de uitdrukking is twijfelachtig, omdat het de wegneming van een tijdelijk oordeel betreft, dat zij zichzelf hier beroven, waarop wij niet zo vast kunnen rekenen als in ‘t algemeen daarop, dat God genadig en barmhartig is. Het is volstrekt niet twijfelachtig, of, als wij ons waarlijk van onze zonden bekeren, God ons vergeven en met ons verzoend zijn zal, maar of Hij deze en andere beproevingen wegnemen zal, waaronder wij gebukt gaan, dat is de vraag, hoewel de waarschijnlijkheid daarvan ons behoort aan te moedigen tot berouw. Beloften van tijdelijk goed worden dikwijls gedaan met een misschien. Misschien zult gij verborgen voorden, Zefanja 2:3. Davids zonde is vergeven, en toch zal het kind sterven, en toen David bad om ‘t behoud van zijn leven, zei hij, evenals hier: Wie weet, de Heer zou mij mogen genadig zijn, in deze zaak als in de andere, 2 Samuel 12:22. De Ninevieten bekeerden en verbeterden zich om een dergelijke overweging, Jona 3:9. De inhoud van de verwachting is zeer vroom. Zij hopen, dat God zich omkeren en berouw hebben zal en een zegen achter zich overlaten, niet alsof Hij op ‘t punt stond van hen weg te gaan, en alsof zij tevreden konden zijn met een zegen in plaats van Zijn tegenwoordigheid, maar achter Hem, dat wil zeggen, "Nadat Hij opgehouden heeft met ons te twisten, zal Hij ons een zegen schenken", en wat is dat? Het is een spijsoffer en dankoffer voor de Heer onze God. De vruchten van de aarde worden hier een zegen genoemd, zie Jesaja 65:8, omdat zij afhankelijk zijn van Gods zegen en noodzakelijke zegeningen voor ons zijn. Zij waren er van beroofd

geweest en wat hun daarbij het meeste smartte, was dat Gods altaar beroofd was van Zijn offeranden en Gods priesters van hun levensonderhoud, daarom is wat hen troost bij het vooruitzicht er op, als zij opnieuw overvloed zullen hebben, dat er dan weer spijsoffers en drankoffers in menigte naar Gods altaar zullen gebracht worden, waarnaar zij meer verlangden dan om de gewone overvloed van eten en drinken op hun eigen tafel te zien. Zo vroeg ook Hizkia, toen hij de hoop koesterde van zijn ziekte te zullen herstellen, Welk is het teken dat ik zal opgaan, niet naar de stoelen des gerichts, of naar de raadzaal, maar naar het huis des Heeren? Jesaja 38:22. Het overvloedig genot van Gods ordinanties in al hun kracht en zuiverheid is het meest waardevolle bestanddeel van de voorspoed van een volk en de grootste zegen, die het kan verlangen. Als God de zegen geeft van het spijsoffer en drankoffer, zal die andere zegeningen ten gevolge hebben, ze heiligen, veraangenamen en verzekeren.

II. Zij worden hier opgeroepen tot openbare nationale bekering, te belijden in plechtige samenkomst, als een nationale handeling, ter eer van God en tot opwekking van elkander, en opdat de omliggende volken mogen weten en zien, wat het is, dat hen bekwaam maakt voor Gods goedgunstige genadige terugkeer tot hen, waarvan zij de bewonderende getuigen zullen zijn. Laat ons hier zien,

1. Hoe die vergadering tezamen geroepen moet worden, vers 15, 16. De bazuin werd geblazen, vers 1, om alarm te maken, maar nu moet zij geblazen worden voor een vredesverdrag. God is bereid Zijn volk genade te bewijzen, als Hij bevindt, dat zij er bekwaam voor zijn, en daarom, roep hen te samen, heiligt een vasten. Door de wet waren veel jaarlijkse feesten ingesteld, maar slechts een dag in het jaar moest als vasten in acht genomen worden, de verzoendag, een dag van verootmoediging, en, als zij vastgehouden hadden aan God en hun plicht, dan zou er geen reden geweest zijn om die nog langer waar te nemen, maar nu zij door hun zonde de oordelen Gods over zich hebben gebracht, worden zij dikwijls opgeroepen om te vasten. Wat gezegd werd in Hoofdstuk 1:14, wordt hier herhaald: "Roept een verbodsdag uit, verzamelt het volk, dwingt ze om voor dit doel samen te komen, heiligt de gemeente, stelt een tijd daarvoor vast, opdat zij zich plechtig mogen voorbereiden en wijst hen er op dat zij het doen. De aanzienlijken mogen zich niet onthouden, maar vergadert de oudsten, de rechters en overheden. De geringste mag niet overgeslagen worden, maar verzamelt de kinderen en die de borsten zuigen." Het is goed om de kleine kinderen, zodra zij instaat zijn iets te begrijpen, naar godsdienstige samenkomsten te brengen, opdat zij bijtijds de weg mogen leren, die zij gaan moeten, maar deze werden meegebracht, terwijl zij nog zuigelingen waren en moesten vasten, opdat hun ouders door hun schreeuwen om de borst bewogen mochten worden berouw te hebben over hun zonde die God naar recht aan de kinderen bezoeken kon, zodat de tong van het zuigeling van dorst aan het gehemelte kleefde, Klaagliederen 4:4, en opdat God mededogen met hen mocht hebben, zoals Hij had met de kinderen van Nineve Jona 4:11. Pas gehuwde mensen mogen niet uitgezonderd worden: De bruidegom ga uit zijn binnenkamers en de bruid uit haar slaapkamer, zij mogen hun fraaie kleren niet aantrekken als gewoonlijk, noch hun sieraden aandoen, noch toegeven aan hun vrolijkheid, maar zij moeten zich met evenveel ernst en droefheid aan de plichten van de openbare vasten wijden, als één van hun buren. Bijzondere vreugde moet altijd wijken voor algemene smart, beide die over beproeving en die over zonde.

2. Hoe die dag verder besteed moet worden, vers 17.

a. De priesters, des Heeren dienaars, moeten voorgaan in de vergadering en Gods mond zijn tegenover het volk, en de hun tegenover het volk wie anders zouden in de bres staan om Gods toorn af te wenden, dan zij, wier taak het is, in gewone gevallen bemiddelaars te zijn?

b. Zij moeten dienen tussen het voorhuis en het altaar. Daar waren zij gewoon bij het offeren te zijn en daarom moeten zij, nu zij geen offeranden hebben om te offeren, of zo goed als geen, daar hun geestelijke offeranden offeren. Daar moet het volk hen zien wenen en worstelen, zoals hun vader Jakob, om daardoor in dezelfde vrome stemming te komen. Predikanten moeten zelf getroffen zijn door die dingen, waarmee zij anderen begeren te treffen. Tussen het voorhuis en tussen het altaar was het, dat Zacharia, de zoon van Jojada om zijn trouw ter dood gebracht werd, dat kostbare bloed zou God van hun handen eisen, en daarom, om het dreigende oordeel af te wenden, moeten zij daar wenen.

c. Zij moeten bidden. De woorden worden hun hier in de mond gelegd, waar zij in hun gebeden nog aan toe mogen voegen. Hun smeking moet zijn: Spaar uw volk, o Heer! Als Gods volk in ellende verkeert, kan het geen hulp tegen Gods rechtvaardigheid verwachten, dan die hun toekomt door Zijn genade. Zij kunnen niet zeggen: Heer, richt ons, maar: Heer, spaar ons. Wij verdienen de straf, wij hebben ze nodig, maar Heer, straf ons met mate. De smeking van de zondaar is: Spaar ons, goede Heer. Hun pleitgrond moeten zij ontkomen aan de verhouding, waarin zij tot God staan, "zij zijn Uw volk, en Uw erfenis, heb daarom mededogen met hen, maar in ‘t bijzonder moeten zij die ontlenen aan het belang van Gods eer in hun ellende-"Heer, geef Uw erfenis niet over tot een smaadheid, tot de smaadheid van hongersnood, laat het land Kanaän, dat zo lang beroemd is geweest als het sieraad van alle landen, nu niet de spot van alle landen worden, Laat de heidenen niet over hen heersen, wat zij licht zullen doen, als Uw erfenis zo verarmt en onmachtig wordt om te bestaan. Laat de heidenen hen niet tot een spreekwoord maken, zoals sommigen lezen, nooit gezegd worden: Zo arm en ellendig als een Israëliet." De instandhouding van de goede naam van het volk onder zijn naburen is een zegen, waarnaar verlangd en waarom gebeden moet worden door allen, die het een goed hart toedragen. Maar die smaad van de kerk, die op God terugvalt, moet in het bijzonder gevreesd en afgebeden worden: "Laat ze niet onder de volken zeggen: Waar is hunlieder God-die God, die beloofd heeft hen te helpen, op Wie zij zich zozeer beroemd hebben en zoveel vertrouwd?" Als Gods erfenis verwoest wordt, zullen de naburen zeggen: "God was zwak en kon hen niet helpen, of onvriendelijk en wilde niet." Op die wijze triomfeert God over de valse goden, Deuteronomium 32:37 :Waar zijn hun goden, op welke zij betrouwden? En Sanherib triomfeert over hen op dezelfde wijze: Waar zijn de Joden van Hamath en Arpad? Maar in geen geval mag geduld worden, dat zij van Israël zouden zeggen: Waar is hun God? Want wij zijn er zeker van dat onze God in de hemel is, Psalm 115:2, 3 in Zijn tempel, Psalm 11:4.

Zie hoezeer God bereid is Zijn volk te helpen en te ondersteunen, hoe Hij wacht, opdat Hij genadig zij, zodra zij zich onder Zijn hand vernederen, en bidden, en Zijn aangezicht zoeken treedt Hij hun terstond met Zijn gunst tegemoet. Zij baden, dat God hen sparen zou, en ziehier met welke goede, troostrijke woorden Hij hun antwoordde, want Gods beloften zijn inderdaad antwoorden op het gelovig gebed, om dat zeggen en doen bij Hem een is. Ziehier,

I. Waaruit deze beloofde genade zal voortkomen, vers 18 :De Heer zal ijveren over Zijn land en Zijn volk verschonen. En wel met het oog,

1. Op Zijn eigen eer, en op Zijn verbond met Israël, waarbij Hij hun dat goede land gegeven en de waarde er van zeer hoog gesteld had, nu zal Hij niet dulden, dat het verachten verkleind wordt, maar zal ijveren voor de naam van Zijn land, en voor Zijn inwoners, die gelukkig geprezen waren en daarom niet als een rampzalig volk bloot moeten staan aan smaad.

2. Op hun ellende: Hij zal Zijn volk verschonen, en, uit mededogen met hen, hen in hun verbeurd geluk herstellen. Gods mededogen is een grote bemoediging voor hen, die nederig tot Hem komen als boetvaardige smekelingen.

II. Wat Zijn genade zijn zal, in verschillende opzichten:

1. Het verwoestende leger zal verstrooid en verslagen worden, vers 20 :"ik zal die van het Noorden verre van u doen vertrekken, dat leger van sprinkhanen en rupsen, dat van uit het Noorden op u aanviel, aangevoerd op de vleugelen van een noordenwind, een leger, welks voortgang gij niet kon beletten, maar, als gij vrede hebt gemaakt met God, zal Hij u van deze soldaten bevrijden, die bij u ingekwartierd zijn en zal ze wegdrijven in een dor en woest land, naar die uitgestrekte, huilende wildernis, waarin Israël rondgezworven had, waar zij, na gezwolgen te hebben in de overvloed van Kanaän, uit gebrek aan voedsel zullen omkomen. Die, wier aangezicht naar de Oostzee is, de Dode Zee, die ten Oosten van Judea lag, zullen daarin omkomen, en de achterhoede van het leger zal vergaan in de Grote Zee", die hier de Achterste Zee wordt genoemd. Zij hadden het land naakt en woest gemaakt, en nu zal God hen wegdrijven naar een naakt en woest land. Aldus wordt later afgerekend met hen die God gebruikt voor de bestraffing van Zijn volk, en de roede wordt in het vuur geworpen. Er zal van deze zwermen insecten niets overblijven dan de stank. Toen Egypte bevrijd werd van de plaag van de sprinkhanen, werden zij weggedreven in de Rode Zee, Exodus 10:19. Als een beproeving haar werk heeft gedaan, zal zij genadig weggenomen worden van een boetvaardig volk, zoals de sprinkhanen van Kanaän, niet zoals de sprinkhanen van Egypte verwijderd werden van een onboetvaardig vorst, in toorn, alleen om plaats te maken voor een andere plaag. Vele uitleggers verstaan onder dit noordelijke leger dat van Sanherib, dat verstrooid werd, toen God daardoor een einde had gemaakt van al Zijn werk op de berg Zion en te Jeruzalem, Jesaja 10:12. Deze vijand zal verdreven worden, omdat hij grote dingen gedaan heeft, omdat hij zeer veel kwaad gedaan heeft, en omdat hij zich groot gemaakt heeft, omdat hij het gedaan heeft in grootsheid des harten, daarom volgt hier, vers 21 :De Heer heeft grote dingen gedaan voor Zijn volk, zoals de vijand tegen hen, om hen te overtuigen, dat, waarin zij trots handelen, Hij boven hen is en zal zijn, en dat, welke grote dingen zij ook gedaan hebben, zij niet meer deden dan God hun opgedragen had. En evenals zij gingen, toen Hij tot hen zei: Ga, zo kwamen zij ook toen Hij tot hen zei: Kom, om te tonen dat zij krijgsknechten onder Hem zijn.

2. Het verwoeste land zal gedrenkt en vruchtbaar gemaakt worden. Als het leger verstrooid is en de verwoesting, die het aangericht heeft blijft, wat zullen wij dan doen? Daarom wordt beloofd, vers 22 :Dat de weiden van de woestijn, de weiden, die de sprinkhanen zo naakt als de wildernis hadden achtergelaten, weer jong gras zullen voortbrengen, en dat het geboomte zijn vrucht zal dragen, in ‘t bijzonder wijnstok en vijgeboom. Maar, als wij zien, hoe het land verwoest is, zijn wij geneigd te zeggen: Zullen deze beenderen levend worden? Zo de Heer vensteren in de hemel maakte, dan is het nog onmogelijk, maar het zal gebeuren, want, vers 23 :want de Heer zal u de vroege en de spade regen geven, en als Hij die geeft in Zijn goedgunstigheid, zal Hij hem met mate geven, zodat de regen niet tot een oordeel wordt, en Hij zal hem op tijd geven, de spade regen in de eerste maand, als hij nodig was en verwacht werd. Het zou hen vertroosten, als zij zagen dat hij van de hand van God kwam, en door Zijn wijsheid geregeld, want dan zijn wij zeker dat alles wel geregeld is. Hij zal u geven die Leraar van de gerechtigheid. Hetzelfde woord, dat regen betekent, betekent ook leraar en dat wij vertalen door niet mate, betekent ook naar gerechtigheid, en deze leraar van de gerechtigheid, zegt een van de rabbijnen, is de Koning-Messias, en velen verstaan dit eveneens zo, want, Hij is

een Leraar van God gekomen en leert ons de weg ter gerechtigheid. Maar anderen verstaan er een of anderen profeet onder, sommigen Hizkia, en anderen Jesaja. Het is een goed teken voor de genade, die God voor ons bewaard heeft, als Hij leeraars van de gerechtigheid zendt, herders naar Zijn hart.

3. Al wat zij verloren hebben zullen zij terug ontvangen, vers 25 :"Ik zal u de jaren vergelden, die de sprinkhaan heeft afgegeten, gij zult vertroost worden naar de tijd, dat gij bedroefd zijt, en zult jaren van overvloed hebben als vergoeding voor de jaren van gebrek." Aldus berouwt het de Heer over Zijn knechten, als zij berouw hebben, en, om te tonen, hoe volkomen Hij met hen verzoend is vergeldt Hij hun de schade, die zij door Zijn oordelen geleden hebben, en, als de gevangenbewaarder, wast Hij hen van de striemen. Hoewel Hij in rechtvaardigheid op het hun beslag legde en hun geen onrecht daarmee deed toch geeft Hij hun in Zijn goedgunstigheid vergoeding zoals de vader van de verloren zon, bij zijn terugkeer, hem alles, wat hij door zijn zonde en dwaasheid verloren had, vergoedde en hem weer in huis nam, in zijn vroegere staat. De sprinkhanen en rupsen worden hier genoemd: Mijn grote leger, dat Ik onder u gezonden heb, en Hij zal teruggeven, wat zij verslonden hadden, omdat zij Zijn leger waren.

4. Zij zullen grote overvloed van alle goeds hebben. De aarde zal haar opbrengst geven en zij zullen er van genieten. Werp een blik in de voorraadschuren, waar alles bewaard wordt, en gij zult de dorsvloeren vol koren, en de perskuipen overlopend zien, van olie en most, vers 24, terwijl, ten tijde van hun benauwdheid, olie en most verdroogd en de schathuizen verwoest waren Hoofdstuk 1:10,17. Werp een blik op hun tafels, waar zij ten toon spreiden, wat zij opgelegd hebben, en gij zult zien, dat zij overvloedig en tot verzadiging eten, vers 26. Zij eten niet bovenmatig, en zwelgen niet, wij hopen, dat de dronkaards door de voorbijgegane beproeving van hun overmatige liefde tot wijn en sterken drank genezen zijn, want, hoewel zij eerst voorgesteld werden als huilende om de afwezigheid daarvan Hoofdstuk 1:5, worden zij hier niet weer voorgesteld, juichende om de overvloed er van, maar nu zullen allen genoeg hebben, want God zal aan hun voedsel voedende kracht geven, en hun zelf tevredenheid.

Dit zijn de gronden, die beloofd worden en daarin doet God grote dingen, vers 21. Hij handelt wonderlijk bij hen. vers 26. Hierin verheerlijkt Hij Zijn macht en toont Hij, dat Hij Zijn volk helpen kan, al is hun ellende ook nog zo groot, en verheerlijkt Hij Zijn goedheid, dat Hij het doet op hun bekering, al hadden zij Hem nog zozeer getergd. Als God goedgunstig handelt met arme zondaars, die zich tot Hem bekeren, dan moet erkend, dat Hij wonderlijk handelt en grote dingen doet. Sommige uitleggers verstaan deze beloften figuurlijk, namelijk als een verwijzing naar de genade van het Evangelie, en vinden hun vervulling in de overvloedige vertroostingen, die bewaard, worden voor hen, die in het genadeverbond geloven, en voor de bevrediging van hun zielsbehoeften daarin. Als God ons Zijn beloften zendt tot onze vertroosting, en Zijn genade als de grond en Zijn Geest als de bewerker daarvan, dan mogen wij wel erkennen, dat Hij ons, overeenkomstig Zijn belofte hier, vers 19, koren en most en olie gezonden heeft, of datgene, wat onuitsprekelijk veel beter is, en wij hebben reden om daarmee voldaan te zijn.

III. Van welk nut deze terugkeer van Gods genade voor hen zal zijn en wat zij voor goeds zal uitwerken.

1. God zal er de eer van hebben, want zij zullen zich verblijden in de Heer hun God, vers 23, en. wat de oorzaak is van hun verblijden, zal ook de reden zijn van hun dankzegging, zij zullen de naam des Heeren huns Gods prijzen, vers 26, en niet hun afgoden, ook zullen zij koren en

wijn niet het loon noemen, dat hun hoereerders hun gegeven hebben. De overvloed van natuurlijke genietingen is inderdaad een gunst voor ons, als onze harten daardoor zich in liefde tot God en dank aan Hem openen, die ons rijkelijk van alle dingen te genieten geeft, hoewel wij Hem op armzalige wijze dienen. Als God ons opnieuw overvloed geeft, nadat wij gebrek gekend hebben, behoort dat ons te dankbaarder aan God te maken, daar het dubbel aangenaam is voor ons. Als Israël uit de woestijn in Kanaän komt, en daar eet en verzadigd wordt, dan zal het zeker de Heer loven, met diepgevoelde blijdschap over dat goede land, dat Hij hun gegeven heeft, Deuteronomium 8:10.

2. Zij zullen er het voordeel, de troost en de geestelijke zegen van hebben. Als God hun wederom overvloed en verzadiging geeft,

a. Zullen zij hun goede naam terugkrijgen, zij en hun God zullen niet langer nagewezen worden als ontrouw aan elkander, als zij tot Hem terugkeren op de weg van de plicht en Hij tot hen op de weg van de genade, vers 19 :Ik zal u niet meer overgeven tot een smaadheid onder de heidenen, die triomfeerden in uw rampen en over u juichten, en, vers 26, 27:Mijn volk zal niet beschaamd worden, zoals het geval is geweest, over het goede land, dat zij gewoon waren te prijzen, maar voortaan zullen zij altijd reden hebben om het te roemen. Het strekt zeer tot Gods eer, als Hij doet hetgeen de eer van Zijn volk redt, en zij, die inderdaad Zijn volk zijn, zullen niet altijd een smaadheid onder de heidenen zijn, al zijn zij dat misschien voor een tijd, als wij werkelijk beschaamd zijn over onze zonden tegen God, dan zullen wij nimmer beschaamd zijn daarover, dat wij God, verheerlijken.

b. Hun blijdschap zal herleven, vers 23. Verheugt u en wees blij. Tijden van overvloed zijn gewoonlijk tijden van blijdschap, toch geeft de gunst van God meer vreugde in het hart dan die van hen, wier koren en most vermenigvuldigd zijn. Maar, vooral, gij kinderen van Zion verheugt u en zijt blijde in de Heer, uw God, vers 23. Men was beroerd te Zion, vers 1, en daarom zal men zich daar in ‘t bijzonder verblijden, want die met boetvaardige tranen zaaien, zullen zeker met dankbare vreugde maaien. De kinderen Zions, die de anderen voorgingen met vasten, zullen de anderen voorgaan met juichen. Maar, zij zullen zich verheugen in de Heer hun God, niet zozeer in het goede zelf, dat hun geschonken wordt, als over de vriendelijke hand, die het hun schenkt en in de terugkeer van Zijn gunst tot hen, als de hun door het verbond, waarvan dit goede het teken en onderpand is. De vreugde in de oogst en de vreugde op een feest moeten beide eindigen bij God, Wiens liefde wij moeten proeven in al de gaven van Zijn mildheid, opdat Hij onze voornaamste vreugde zij, zoals Hij ons voornaamste goed is, en de bron van alle goed voor ons.

c. Hun geloof in God zal bevestigd en vermeerderd worden. Als tijdelijke gunsten door Gods genade ons tot geestelijk nut worden, en overvloed voor het lichaam wel ver van een vijand te zijn, zoals voor menigeen het geval is, een vriend wordt van de voorspoed van de ziel, dan zijn het inderdaad gunsten voor ons. Dat wordt hier beloofd, vers 27:.Gij zult weten, dat Ik in het midden van Israël ben, de Heilige in het midden van u, Hosea 11:19, dat Ik de Heer uw God ben, en niemand moet. En evenals het bewijst, dat de Heer God is, en dat er geen ander is, omdat Hij verslaat en heelt, het licht formeert en de duisternis schept, de vrede maakt en het kwaad schept, Jesaja 45:7, Deuteronomium 32:39, zo bewijst het ook, dat Hij de God van Israël is, een God in verbond met Zijn volk, en een Vader voor hen, dat Hij hen beide, als een Vader straft, als zij weerspannig zijn en hen vertroost, als zij berouw hebben. Het was de inhoud van de bedreigingen van Ezechiëls profetie. Die en die rampen zal Ik over u brengen en gij zult weten, dat Ik de Heer ben, en die belofte is hier de kroon op alle andere beloften. Gij

zult overvloedig en tot verzadiging eten en zodoende zult gij weten, dat Ik de Heer ben. Wij moeten ons best doen om toe te nemen in kennis van God door alle leidingen, beide die van genade en die van beproeving. Als God Zijn volk, op hun bekering tot Hem, overvloed en vrede en vreugde geeft, dan geeft Hij daarmee te verstaan, dat hun berouw Hem welbehagelijk is, dat Hij hun zonden vergeven heeft, en dat Hij de hunne is zo goed als ooit-dat zij in hetzelfde verbond met Hem zijn opgenomen, want Hij is de Heer hun God, en in dezelfde gemeenschap, want Hij is in het midden van hen, Hij is nabij allen, die Hem aanroepen, en evenals de zon het middelpunt is van de werelden, zo is Hij in het midden van hen om Zijn weldadige invloed over alle delen van het land uit te strekken.

3. Ook de lagere schepselen zullen daarin delen en daardoor tot rust gebracht worden: Vrees niet, o land! vers 21. Vreest niet, gij beesten des velde, vers 22. Zij hadden geleden om de zonden van de mensen, en door Gods twist met hen, en nu zal het hun weer goed gaan om het berouw van de mensen en Gods verzoening met hen. Ja, er werd gezegd, dat de beesten tot God schreeuwden, Hoofdstuk 1:20, en nu wordt hun geschreeuw beantwoord, en hun wordt gezegd niet bevreesd te zijn, want zij zullen overvloed hebben van alles, waaraan hun natuur ‘behoefte heeft. Toen God Nineve spaarde, deed Hij dat ook met het oog op het vee, Jona 4:11, want het vee had ook gevast, Hoofdstuk 3:8. Dit brengt ons op de gedachte aan het herstel van alle dingen, als het schepsel, dat nu van de ijdelheid onderworpen is en eronder zucht, zo al niet tot de vreugde van de heerlijkheid, dan toch tot de vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen Gods, zal vrijgemaakt worden, Romeinen 8:20-22.

De beloften van koren, most en olie in de voorgaande verzen moesten zeer aangenaam zijn voor een verwoest land, maar hier wordt ons gezegd, dat wij in die dingen niet rusten mogen. God heeft betere dingen voor ons bewaard, en deze verzen hebben betrekking op die betere dingen, beide het rijk van de genade en het rijk van de heerlijkheid, met de gelukzaligheid van de ware gelovigen in beide. Hier wordt ons gezegd

I. Hoe het rijk van de genade zal ingeleid worden door een overvloedige uitstorting van de Geest, vers 28, 29. Wij zijn niet onbekend met de bedoeling van deze profetie, noch ook in twijfel aangaande hetgeen, waarop zij betrekking heeft en waarin zij vervuld is geworden, want de apostel Petrus heeft ons een onfeilbare uitlegging en toepassing er van gegeven, als hij ons verzekert, dat, toen de Geest op de apostelen werd uitgestort, op de dag van het Pinksterfeest, Handelingen 2:1, dit het was wat gesproken was door de profeet Joël, vers 16, 17. Dat was de gave van de Geest, die, volgens deze profetie, komen zou, en wij moeten geen andere verwachten, zomin als een andere vervulling van de belofte van de Messias.

1. De belofte, die hier gedaan wordt, is die van de uitstorting van de Geest van God, Zijn gaven, Zijn gunsten en vertroostingen, waar de gezegende Geest van de Overheid is. Wij lezen dikwijls in het Oude Testament, hoe de Geest des Heeren, druppelsgewijze als ‘t ware, op de richters en profeten komt, die God voor buitengewone diensten opwekte, maar nu zal de Geest overvloedig, met een volle stroom, uitgestort worden, zoals, met het oog op de tijd van het Evangelie beloofd was, Jesaja 44:3, Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten.

2. De tijd hiervoor bepaald, is daarna, na de vervulling van de voorgaande beloften zal deze vervuld worden. Petrus verklaart dit door de laatste dagen, de dagen van de Messias, van wie de wereld haar laatste openbaring zou ontvangen, van de wil en de genade van God, in de laatste dagen van de Joodse kerk, kort voor haar ontbinding.

3. De uitgestrektheid van deze zegen, ten opzichte van de personen, aan wie hij geschonken zal worden. De Geest zal uitgestort worden op alle vlees, niet, zoals tot nu toe op de Joden alleen, maar op de heidenen evenzeer, want in Christus is geen onderscheid, noch van Jood, noch van Griek, Romeinen 10:11, 12. Tot op deze tijd was de goddelijke openbaring beperkt tot het zaad van Abraham, niemand buiten het land van Israël had de Geest van de profetie, maar in de laatste dagen zal alle vlees de heerlijkheid des Heeren zien Jesaja 40:5, en zal komen om aan te bidden voor Zijn aangezicht Jesaja 66:23. Joden verstaan hieronder alle vlees in het land Israëls, en Petrus zelf begreep niet volkomen, dat de heidenen eveneens bedoeld werden, totdat hij de vervulling zag in de uitstorting van de Heiligen Geest op Cornelius en zijn vrienden, die heidenen waren, Handelingen 10:44, 45, hetgeen slechts een voortzetting was van dezelfde gave, die op de dag van Pinksteren geschonken werd. De Geest zal uitgestort worden op alle vlees, dat wil zeggen op allen, wier harten tot harten van vlees zijn gemaakt, zacht en teer, en aldus voorbereid om de indrukken en invloeden van de Heiligen Geest te ontvangen. Op alle vlees, dat wil zeggen op alle soorten van mensen. De gaven van de Geest zullen niet zo spaarzaam of zozeer beperkt zijn, als zij geweest zijn, maar zij zullen meer algemeen verspreid zijn.

a. De Geest zal uitgestort worden op beide seksen. Niet alleen uw zonen maar ook uw dochters zullen profeteren: wij lezen van vier zusters uit een familie, die profetessen waren, Handelingen 21:9. Niet de ouders alleen, maar ook de kinderen, zullen met de Geest vervuld worden, hetgeen de deur van deze gave gedurende enige achtereenvolgende geslachten in de kerk betekent.

b. Op iedere leeftijd:. "Uw ouden, die over de kracht van hun leven zijn en wier geest in verval begint te geraken, uw jongelingen, die nog maar weinig kennis en ervaring van goddelijke ding n hebben, zullen toch dromen dromen en gezichten zien, God zal zichzelf beide door dromen en gezichten aan oud en jong openbaren.

c. Op de laagste rangen en standen, zelfs op de dienstknechten en dienstmaagden. De Joodse geleerden zeggen: Profetie is bij niemand dan die wijs, dapper en rijk zijn, niet bij de armen man, of een, die in ellende zit. Maar in Christus Jezus is noch dienstbare noch vrije, Galaten 3:28 Er waren er velen, die, een dienstknecht zijnde, geroepen waren, 1 Corinthiers 7:21, maar dat was geen reden, waarom zij de Heiligen Geest niet zouden ontvangen.

d. De uitwerking van deze zegen: Zij zullen profeteren, zij zullen nieuwe openbaringen van goddelijke dingen ontvangen, en dat niet alleen voor hun eigen gebruik, maar voor het welzijn van de kerk. Zij willen de Schrift verklaren, en van verborgene, ver verwijderde en toekomstige dingen spreken, waar zij door de uiterste inspanning van hun verstand, en natuurlijke vermogens, geen inzicht in en geen voorkennis van konden hebben. Door deze buitengewone gaven werd de Christelijke kerk het eerst gevestigd en opgericht, en de schriften geschreven, en de bediening ingesteld, waardoor zij later, met de gewone werking en de invloed van de Heiligen Geest, geschraagd en in stand gehouden werd.

II. Hoe het rijk van de heerlijkheid door de algemene verordening van de natuur zal ingeleid worden, vers 30, 31. De uitstorting van de Geest zal zeer troostrijk voor de rechtvaardigen zijn, maar laat de onrechtvaardige dit horen en beven. Daar zal een grote en vreselijke dag des Heeren komen, die ingeleid zal worden door wondertekenen in de hemel en op aarde, bloed en vuur en rookpilaren, het veranderen van de zon in duisternis en van de maan in bloed. Dit zal zijn volkomen vervulling hebben, zoals de geleerde Dr. Pocock denkt, op de oordeelsdag, aan

het einde van de tijd, voor welk einde deze tekenen letterlijk zullen komen, maar toch zo, dat zij ten dele vervuld werden bij de dood van Christus, die het oordeel van deze wereld genoemd wordt, toen de aarde beefde en de zon verduisterd werd, en een grote en verschrikkelijke dag was het, en meer ten volle bij de verwoesting van Jeruzalem, die een type en voorbeeld was van het algemene oordeel, en waaraan vele verbazende tekenen voorafgingen, behalve de beroeringen van staten en koninkrijken, waarvan geprofeteerd werd in de beeldspraak van de verandering van de zon in duisternis en van de maan in bloed en van oorlogen en geruchten van oorlogen en algemene rampen, waarvan onze Zaligmaker sprak als een begin van deze smarten, Mattheus 24:6, 7. Maar voor het laatste oordeel zullen er inderdaad wondertekenen zijn in de hemelen op de aarde de ontbinding van beide in letterlijke zin. De oordelen van God over een zondige wereld en de veelvuldige verwoestingen van goddeloze koninkrijken te vuur en te zwaard, zijn de inleiding tot en de voortekenen van het oordeel van de wereld op de laatste dag. Diegenen op wie de Geest is uitgestort, zullen die grote en vreselijke dag des Heeren voorzien en voorspellen en de wondertekenen in de hemel en op aarde, die er aan voorafgaan, verklaren, want van Zijn eerste komst, zowel als van Zijn tweede komst hebben alle profeten getuigd, Openbaring 10:7.

III. De veiligheid en gelukzaligheid van alle ware gelovigen beide bij de eerste en bij de tweede komst van Jezus Christus, vers 32. Dit geldt de bijzondere personen, want daarmee houdt het Nieuwe Testament zich meer bezig dan met koninkrijken en volken. Hier vinden wij,

1. Dat er een verlossing gewrocht is. Hoewel de dag des Heeren groot en verschrikkelijk zal zijn, toch zal er op de berg Zion en te Jeruzalem ontkoming zijn van de schrik daarvan. Het is de dag des Heeren, de dag van Zijn oordeel, waarop scheiding zal gemaakt worden tussen het kostelijke en het gemeen. In het eeuwig Evangelie, dat uit Zion is uitgegaan, is de kerk van de eerstgeborene afgebeeld door de berg Zion, en als het Jeruzalem van boven is, is ontkoming, een weg om te vlieden van de toekomende toorn wordt gevonden en aangetoond. Christus is niet alleen de Zaligmaker, maar de zaligheid zelf, en dat is Hij tot aan de einden van de aarde. Deze verlossing, voor ons bewaard in het genadeverbond, is de vervulling van de beloften, aan de vaderen gedaan. Er zal ontkoming zijn gelijk als de Heere gezegd heeft. Zie Lucas 1:72. Dit is een grond van troost en hoop voor zondaars, dat, in welk gevaar zij ook verkeren, er ontkoming is, ontkoming ook voor hen, tenzij hun onwil een beletsel is. En, als wij in deze ontkoming willen delen, moeten wij die zoeken in het Zion van het Evangelie, in Gods Jeruzalem.

2. Dat er een overblijfsel voor deze zaligheid is, voor wie de verlossing gewerkt wordt. Bij dat overblijfsel, bij de overgeblevenen is die verlossing, of in hun ziel en geest, daar is het onderpand, daar zijn de blijken er van. Christus onder u, de hope van de heerlijkheid. Zij worden de overgeblevenen genoemd, omdat zij maar weinigen zijn, in vergelijking met de velen, die verloren gaan, een klein overblijfsel, maar uitverkoren, een overblijfsel naar de verkiezing van de genade. En hier wordt ons gezegd, wie het zijn, die op de grote dag ontkomen zullen.

a. Die God met oprechtheid aanroepen: een iegelijk, die de naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden, ‘t zij Jood of heiden, want zo verklaart de apostel het, Romeinen 10:13, waar hij dit vaststelt als de grote regel van het Evangelie, waarnaar wij allen geoordeeld zullen worden. Dit aanroepen van God veronderstelt kennis van Hem, geloof in Hem, begeerte tot Hem, afhankelijk van Hem, en als een blijk van de oprechtheid van dit alles een nauwgezette gehoorzaamheid aan Hem, want zonder dat zal het ons niet helpen, Heere Heere te roepen. Het

overblijfsel, dat gered zal worden is het biddende overblijfsel. En het zal de straf van degenen, die verloren gaan, verzwaren, dat zij zo gemakkelijk gered hadden kunnen worden.

b. Degenen, die krachtdadig door God geroepen zijn. De verlossing is zeker voor de overgeblevenen, die de Heere roepen zal, niet meer met de gewone roeping van het Evangelie, waarmede velen geroepen worden, die niet uitverkoren zijn, maar met een bijzondere roeping tot de gemeenschap van Jezus Christus, welke de Heer voorverordineert, of voorbereidt, zoals in ‘t Chaldeeuwsch staat.Petrus maakt van deze uitdrukking gebruik. Handelingen 2:39. Op de grote dag zullen allen verlost worden, die nu metterdaad van de zonde tot God, van zichzelf tot Christus, van de dingen, die beneden zijn, tot de dingen, die boven zijn, geroepen worden.

HOOFDSTUK 3

1 Want ziet, in die dagen en te dier tijd, als Ik de gevangenis van Juda en Jeruzalem zal wenden;
2 Dan zal Ik alle heidenen vergaderen, en zal hen afvoeren in het dal van Josafat; en Ik zal met hen aldaar richten, vanwege Mijn volk en Mijn erfdeel Israel, dat zij onder de heidenen hebben verstrooid, en Mijn land gedeeld;
3 En hebben het lot over Mijn volk geworpen en een knechtje gegeven om een hoer, en een meisje verkocht om wijn, dat zij mochten drinken.
4 En ook, wat hebt gij met Mij te doen, gij Tyrus en Sidon, en alle grenzen van Palestina! Zoudt gij Mij een vergelding wedergeven? Maar zo gij Mij wilt vergelden, lichtelijk, haastelijk, zal Ik uw vergelding op uw hoofd wederbrengen.
5 Omdat gij Mijn zilver en Mijn goud hebt weggenomen, en hebt Mijn beste kleinodien in uw tempels gebracht.
6 En gij hebt de kinderen van Juda en de kinderen van Jeruzalem verkocht aan de kinderen der Grieken, opdat gij hen verre van hun landpale mocht brengen.
7 Ziet, Ik zal ze opwekken uit de plaats, waarhenen gij ze hebt verkocht; en Ik zal uw vergelding wederbrengen op uw hoofd.
8 En Ik zal uw zonen en uw dochteren verkopen in de hand der kinderen van Juda, die ze verkopen zullen aan die van Scheba, aan een vergelegen volk; want de HEERE heeft het gesproken.
9 Roept dit uit onder de heidenen, heiligt een krijg; wekt de helden op, laat naderen, laat optrekken alle krijgslieden.
10 Slaat uw spaden tot zwaarden, en uw sikkelen tot spiesen; de zwakke zegge: Ik ben een held.
11 Rot te hoop, en komt aan, alle gij volken van rondom, en vergadert u! (O HEERE, doe Uw helden derwaarts nederdalen!)
12 De heidenen zullen zich opmaken, en optrekken naar het dal van Josafat; maar aldaar zal Ik zitten, om te richten alle heidenen van rondom.
13 Slaat de sikkel aan, want de oogst is rijp geworden; komt aan, daalt henen af, want de pers is vol, en de perskuipen lopen over; want hunlieder boosheid is groot.
14 Menigten, menigten in het dal des dorswagens; want de dag des HEEREN is nabij, in het dal des dorswagens.
15 De zon en maan zijn zwart geworden, en de sterren hebben haar glans ingetrokken.
16 En de HEERE zal uit Sion brullen, en uit Jeruzalem Zijn stem geven, dat hemel en aarde beven zullen; maar de HEERE zal de Toevlucht Zijns volks, en de Sterkte der kinderen Israels zijn.
17 En gijlieden zult weten, dat Ik de HEERE, uw God ben, wonende op Sion, den berg Mijner heiligheid; en Jeruzalem zal een heiligheid zijn, en vreemden zullen niet meer door haar doorgaan.
18 En het zal te dien dage geschieden dat de bergen van zoeten wijn zullen druipen, en de heuvelen van melk vlieten, en alle stromen van Juda vol van water gaan; en er zal een fontein uit het huis des HEEREN uitgaan, en zal het dal van Sittim bewateren.
19 Egypte zal tot verwoesting worden, en Edom zal worden tot een woeste wildernis, om het geweld, gedaan aan de kinderen van Juda, in welker land zij onschuldig bloed vergoten hebben.
20 Maar Juda zal blijven in eeuwigheid, en Jeruzalem van geslacht tot geslacht.21 En Ik zal hunlieder bloed reinigen, dat Ik niet gereinigd had; en de HEERE zal wonen op Sion.

Aan het slot van het vorige hoofdstuk hadden wil een goedgunstige belofte van verlossing op de berg Sion en te Jeruzalem, en dit hoofdstuk is een doorlopende verklaring van die belofte, en zet uiteen wat die verlossing zal zijn, hoe zij gewerkt zal worden door de vernietiging van de vijanden van de kerk, en hoe zij voltooid zal worden met de eeuwige rust en vreugde van de kerk. Dit werd ten dele vervuld door de verlossing van Jeruzalem van de aanval, die Sanherib in Hizkia's tijd er op deed, en later door de terugkeer van de Joden uit hun gevangenschap te Babel, en andere verlossingen voor de Joodse kerk gewrocht na die tijd en voor de komst van Christus. Maar het reikt verder, namelijk tot de grote verlossing voor ons gewerkt door Jezus Christus, en tot de vernietiging van onze geestelijke vijanden en hun werkzaamheid en zal een volkomen vervulling hebben in het oordeel van de grote dag. Hier is een voorspelling.

I. Van Gods afrekening met de vijanden van zijn volk voor al het onrecht en alle verongelijking, die zij hun aangedaan hadden, en de vergelding daarvan, vers 1-8.

II. van Gods oordeel over alle volken als de maat van hun ongerechtigheid vol is, en van Zijn verschijning, tot eeuwig verderf van alle onboetvaardige zondaars en eeuwige vertroosting van alle getrouwe knechten, vers 9-17.

III. van de voorziening, die God gemaakt heeft tot opwekking van Zijn volk, voor hun veiligheid en loutering, als hun vijanden verwoest zullen worden, vers 18-21. De beloften zijn niet van beperkte toepassing, maar werden geschreven voor ons onderricht, "opdat wij, door lijdzaamheid en vertroosting van de Schriften, hope zouden hebben".

Joël 3:1-20

Wij hebben dikwijls gehoord van het jaar van de verlosten en het jaar van de vergeldingen om Sions twistzaak, nu hebben wij hier een beschrijving van de handelingen van dat jaar en een profetie van wat gebeuren zal, als het komt, zo vaak het komt, want het komt dikwijls en op het eind zal het eens en voor goed komen.

I. Het zal het jaar van de verlosten zijn, want God zal de gevangenis van Juda en Jeruzalem wenden, vers 1. De gevangenschap van Gods volk mag smartelijk en zeer lang zijn, toch zal zij niet altijd duren. Die in Egypte eindigde tenslotte met hun verlossing tot de vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen Gods. Laat Mijn volk trekken, dat het Mij diene. Die te Babel zal eveneens gelukkig eindigen. En de Heere Jezus zal voorzien in de krachtdadige verlossing van arme gebonden zielen van de heerschappij van zonde en Satan, en zal het aangename jaar uitroepen, het jubeljaar, de bevrijding van schuld en slavernij, en de opening van de gevangenis de gebondenen. Er is een dag een tijd, bepaald voor de terugbrenging van de gevangenen, die Gods kinderen zijn, voor de verlossing van het geweld van de hel, en dat zal de laatste dag en het einde van de tijd zijn.

II. Het zal het jaar zijn van de vergeldingen om Sions twistzaak. Al duldt God, dat de vijanden van Zijn volk in grote mate en lange tijd over Zijn volk heersen, toch zal Hij ze daarom ter verantwoording roepen en de gevangenis gevankelijk voeren, Psalm 68:19, zal hen gevangen houden, die Zijn volk gevangen houden, Openbaring 13:10.

1. Wie het zijn, met wie af gerekend zal worden-alle heidenen, vers 2. Dit betekent,

a. Dat alle heidenen alle volken zich voor Gods oordeel schuldig hadden gemaakt aan onrecht tegen Zijn volk. Vervolging is de heersende, schreiende zonde van de wereld, dat liggen in het boze wordt geplaatst tegenover godzaligheid. De vijandschap, die in de oude slang is, de god van deze wereld, tegen het zaad van de vrouw, blijkt min of meer in de kinderen van deze wereld. Verwondert u niet, indien de wereld u haat.

b. Dat ieder volk, ‘t welk Gods volk krenkte, niet ongestraft zou blijven, want een ieder, die het Israël Gods aanraakt, zal ondervinden, dat hij de appel van Zijn oog aanraakt. Jeruzalem zal een lastige steen zijn voor alle volken, Zacheria 12:3. Maar in ‘t bijzonder zal afgerekend worden met de naburige volken, Tyrus en Sidon en alle grenzen van Palestina, of de Filistijnen, die lastige buren zijn geweest v oor het Israël Gods, vers 4. Als afrekening gehouden wordt met meer verwijderde en machtige volken, die Israël verwoestten, dan zal de machteloze boosheid van degenen, die in hun nabijheid woonden, en ten kwade geholpen hebben, Zacheria 1:15, en er over juichten, niet ongestraft blijven, Ezechiel 26:2. Kleine vervolgers zullen evenzeer ter verantwoording worden geroepen als grote, en al konden zij niet veel kwaad doen, hun zal vergolden worden naar de boosheid van hun hart en het kwaad, dat zij wilden doen.

2. De terechtzitting van dit hof. Zij zullen allen vergaderd worden, vers 2, opdat zij, die tegen Gods volk samengewerkt hebben, met een heimelijke raadslag, Psalm 83:4, tezamen hun vonnis ontvangen. Zij zullen afgevoerd worden in het dal Josafats, dat bij Jeruzalem lag, en daar zal God hen richten.

a. Omdat het recht is, dat misdadigers gevonnist worden in het land, waar zij de wet overtraden.

b. Tot vergroting van hun straf zullen zij zien, dat Jeruzalem, op welks ondergang zij het zolang toegelegd en gehoopt hebben, ten spijt van al hun woede, een lof op aarde gesteld wordt.

c. Tot groter troost en eer van Gods Jeruzalem, dat zien zal, hoe God hun twistzaak twist.

d. Dan zal opnieuw gedaan worden, wat God voor Josafat deed, toen Hij hem de overwinning over zijn aanvallers, en hem en zijn volk reden tot lof en blijdschap gaf, in het dal van Beracha, 2 Kronieken 20:26. e. Het was in dit dal Josafats, zoals Dr. Lightfoot veronderstelt, dat Sanheribs leger of een deel ervan, lag, toen het door een engel verdelgd werd. Zij kwamen tezamen om Jeruzalem te verderven, maar God bracht hen tezamen tot hun eigen verderf, als garven tot de dorsvloer, Micha 4:12.

3. De aanklager, ten behoeve van wie dit proces begonnen is, het is vanwege Mijn volk en Mijn erfdeel Israël. Het is hun zaak, die God nu met ijver twisten zal. Gods volk is zijn erfdeel, zijn eigendom, Zijn eigen, het snoer van Zijn erve, boven ieder ander volk, Exodus 19:5 Deuteronomium 32:9. Zij zijn Zijn domein, en daarom heeft Hij alle recht tegen ieder, die hen aanrandt.

4. De aanklacht, tegen hen ingediend, is van zeer bijzondere aard. Veelvuldig hadden zij God gehoond door hun afgoderij, maar datgene, waarom God een twist met hen heeft, is de hoon, die zij Zijn volken en de vaten van Zijn heiligdom hebben aangedaan.

A. Zij hadden het volk Israëls zeer mishandeld, hadden hen onder de heidenen verstrooid en gedwongen een schuilplaats te zoeken, waar zij maar een plaats konden vinden, of hen gevankelijk weggevoerd naar hun eigen land en hen daar zorgvuldig verstrooid, uit vrees, dat zij zich verenigen zouden voor hun gemeenschappelijke veiligheid. Zij verdeelden hun land, en namen er ieder een deel van als hun eigendom, ja, zij hebben het lot over Mijn volk geworpen en hen verkocht. Toen zij hen gevangen hadden genomen, spotten zij met hen, verachtten hen als waardeloos. Zij wilden hen niet loslaten en vonden hen de moeite van het houden niet waard, zij dobbelden over hen. Of zij verdeelden de gevangenen door het lot, zoals de soldaten deden met Christus' klederen.

B. Zij maakten ze tot koopwaar. Als zij ze hadden, verkochten zij ze, en met zoveel verachting, dat zij ze verkochten niet om de waarde maar meer voor hun vermaak dan voor hun voordeel, zij gaven een jongsken, in de oorlog buitgemaakt, om een hoer, en een meisje om wijn, zoveel als zij in eenmaal konden drinken een heerlijke prijs, die zij hen waard achtten en een heerlijk lot voor een zoon of dochter van Israël om een slaaf of slavin te zijn in een kroeg of bordeel. Ziehier, hoe hetgeen door de een zonde verkregen is, gewoonlijk aan een andere verspild wordt. De buit, die deze vijanden van de Joden door onrechtvaardigheid en geweld verzamelden, verspilden en verkwistten zij in drinkgelagen en hoererij, dat is vaak het karakter en de handelwijze van de vijanden en vervolgers van het volk van God. Als de Tyriërs en Filistijnen kinderen van Juda of Jeruzalem in handen kregen, hen tot krijgsgevangenen maakten, of hun kinderen stalen, dan verkochten zij die aan de Grieken, met wie de mannen van Tyrus handelden in mensenzielen Ezechiel 27:13, opdat zij ze verre van hun landpalen

brachten, vers 6. Het was een grote smaad voor Israël, Gods eerstgeborene, Zijn vrijgeborene, aldus gekocht en verkocht te worden onder de heidenen.

C. Zij hadden zich onrechtmatig meester gemaakt van Gods zilver en goud, vers 5, waaronder sommigen de rijkdom van Israël verstaan. Het zilver en goud, dat Gods volk had, noemt Hij het Zijne, omdat zij het van Hem ontvangen hadden, en het aan Hem wijdden, en wanneer zij beroofd werden, beschouwde God het, alsof men Hem beroofd had en nam dienovereenkomstig wraak. Die de eigendommen wegneemt van de goede mensen, die er wel mee doen, zullen schuldig worden bevonden aan heiligschennis, zij nemen Gods zilver en goud. Maar er schijnt eigenlijk mee bedoeld te worden de vaten en schatten van de tempel! die God hier zijn beste kleinodiën noemt kostbaar en gewenst voor Hem en allen, die de Zijnen zijn. Deze brachten zij in hun tempelen als zegetekenen van hun overwinning over Gods Israël, denkende, dat zij daarmee Israël overwonnen, ja, dat hun afgoden over Hem triumfeerden. Zoo werd ook de ark in Dagons tempel geplaatst. Dat deden zij in strijd met het recht: Wat hebt gij met Mij te doen? vers 4, met Mijn volk, welk onrecht hebben zij u gedaan? Wat hebben zij gedaan om u uit te dagen? Gij had niets met hen te maken, en toch doet gij dit alles tegen hen. Zij hebben plannen beraamd tegen de stillen in de lande, en zij hebben schuld op zich geladen tegen de onschuldige en die zelf geen kwaad deden die hebben zij kwaad gedaan: Zoudt gij Mij een vergelding weergeven? Kunnen zij beweren, dat God of Zijn volk hun enig onrecht hebben aangedaan, waarmee zij zich kunnen rechtvaardigen tegenover de wet van de wedervergelding, als zij hun dit kwaad aandoen? Neen, zij hebben zelfs geen schijn van recht. Het is niets nieuws, als men zeer vriendelijk en verplichtend is geweest voor zijn buren, te ontdekken, dat zij zeer onwelwillend, en onvriendschappelijk zijn, en, dat degenen, die nooit onrecht doen, het vaak moeten lijden.

5. Het vonnis, dat over hen geveld wordt. In ‘t algemeen, vers 4, Zo gij Mij wat vergelden, zo gij met Mij wilt twisten, zo gij Mij aldus tot ijver verwekt, zo gij de appel van Mijn oog aanraakt, lichtelijk, haastig zal Ik uw vergelding op uw hoofd weerbrengen. Die met God strijden zullen bevinden, dat zij niet in staat zijn zich tegenover Hem te handhaven. Hij zal hun plotseling vergelden, als zij er weinig aan denken, en geen tijd hebben om het te beletten, als Hij zich begeeft tot hun straf, zullen zij spoedig hun verderf vinden. In ‘t bijzonder wordt met het volgende gedreigd,

a. Dat zij hun doel niet zullen bereiken met het kwaad, dat zij tegen Gods volk beraamd hebben. Zij dachten hen zover van hun landpalen te brengen, dat zij er nooit meer konden terugkeren, vers 6. "Maar", zegt God, "Ik zal ze opwekken uit de plaats, waarheen gij ze hebt verkocht, en zij zullen daar niet, zoals uw bedoeling was, levend begraven worden." Dat de mensen Gods volk verkopen, zal Hem niet beroven van Zijn eigendomsrecht.

b. Dat zij met gelijke munt zullen betaald worden, evenals Adoni-Bezek, vers 8 :"Ik zal uw zonen en uw dochters verkopen in de hand van de kinderen van Juda, gij zult evenzeer aan hun genade zijn overgeleverd als zij aan de uwe geweest zijn", Jesaja 60:14. Aldus heersten de Joden zelf over hun haters, Esther 9:1. En dan zullen zij naar recht verkocht worden aan dievan Scheba aan een ver gelegen volk. Dit vond, naar de mening van sommigen, zijn vervulling in de overwinningen, door de Maccabeën op de vijanden van de Joden behaald, anderen menen, dat het ziet op de laatste dag, wanneer de rechtvaardigen zullen heersen, Psalm 49:15, en de heiligen de wereld zullen oordelen. Zeker is, dat niemand ooit zijn hart verhardde tegen God of Zijn kerk, en veel voorspoed had, neen, Farao zelfs niet, want de Heere heeft het gesproken, tot vertroosting van al Zijn lijdende knechten dat van Hem de wraak is en Hij het vergelden zal.

Wat de psalmist lang daarvoor tot de heidenen gezegd had, Psalm 96:10, maakt de profeet hier eveneens aan alle volken bekend: Dat de Heere regeert, dat Hij komt om de aarde te richten, zoals Hij lang gerichten had geoefend op de aarde. De mededeling van Gods gericht over de volken kan betrekking hebben op de vernietiging van Sanherib, Nebucadnezar, Antiochus, in 't bijzonder op die van de antichrist, en van alle trotse vijanden van de christelijke kerk, maar enige van de beste uitleggers, zowel oudere als nieuwere, vooral de geleerde Dr. Pocock, menen, dat het de bedoeling is van deze verzen om de dag van het laatste oordeel voor te stellen in de gelijkenis van de strijd, die God voert tegen de vijanden van Zijn koninkrijk, en van de oogst, die Hij op de aarde vergadert, en beide vergelijkingen vinden wij in de Openbaring gebruikt, Hoofdstuk 19:11, 14:18. Hier hebben wij,

I. Een uitdaging aan alle vijanden van Gods koninkrijk om het ergste te doen, dat zij kunnen. Om hun te betekenen, dat God zich bereidt tot de oorlog met hen, worden zij opgeroepen om zich tot de oorlog met Hem te bereiden, vers 9 -11. Als het uur van Gods oordeel komt, zullen krachtige maatregelen getroffen worden om alle volken te vergaderen tot de krijg van die grote dag van de almachtige Gods, Openbaring 16:14, 20:8. Het schijnt hier ironisch bedoeld te zijn: "Roept dit uit onder de heidenen, laat alle strijdkrachten van de volken opgeroepen worden om zich tezamen aaneen te sluiten tegen God en Zijn volk." Het is iets dergelijks als het woord van Jesaja, Hoofdstuk 8:9 : "Vergezelt u tezamen, gij volken, en omgordt u, doch wordt verbroken. Heiligt een oorlog, wekt de helden op, roept ze tot uw dienst, wekt ze op tot waakzaamheid en vastberadenheid, laat optrekken alle krijgslieden. Laat hen komen en in 't strijdperk treden met de Almachtige, als zij durven, laat hen niet klagen over gebrek aan wapens, maar laat ze hun spaden tot zwaarden slaan en hun sikkelen tot spiesen. Laat hen het besluit nemen, als zij willen, nimmer tot hun akkers terug te keren, maar te sterven of te overwinnen, laat niemand zich verontschuldigen met ongeschiktheid tot het dragen van wapens, maar de zwakke zegge: Ik ben een held en trek naar het slagveld." Aldus daagt een almachtig God de machten van de duisternis uit tot de krachtigste tegenstand, laat de heidenen woeden, en de koningen van de aarde beraadslagen tegen de Heere en Zijn Gezalfde, laat ze te hoop lopen en aankomen en zich vergaderen, maar Hij, die in de hemel zit, zal lachen over hen, en als Hij ze aldus oproept, is dat om hen te bespotten, Psalm 2:2, 4. De heidenen moeten opgewekt worden, zij moeten ontwaken uit de dood, om op te trekken naar het dal Josafats, om daar hun vonnis te horen, om op te staan uit hun graven, om de Heere tegemoet te gaan in de lucht, Josafat betekent het oordeel van de Heere. Laat hen komen naar de plaats, waar God oordeelt, wat misschien de voornaamste reden is voor het gebruik van deze naam hier, maar hij is tezamen gevoegd als eigennaam ter wille van de toespeling op de plaats, die zo genoemd wordt, zoals wij tevoren opmerkten, laat hen daarheen gaan, waar God zal zitten om te richten alle heidenen, naar die troon van de heerlijkheid, waarvoor alle de volkeren vergaderd zullen worden, Mattheus 25:32 want voor de rechterstoel van Christus moeten wij allen verschijnen. De uitdaging, vers 9 wordt veranderd in een dagvaarding, vers 12. Het is niet alleen: Komt, als gij durft, maar: Gij zult komen, of gij wilt of niet, want er is geen ontkomen aan de oordelen Gods.

II. Het bevel aan de dienaren van Gods gerechtigheid om tegen deze vermetele vijanden van Zijn koninkrijk onder de mensen op te treden en te handelen. En daarom, doe uw helden derwaarts nederdalen, o Heere, vers 11. Als zij hun strijdkrachten in het veld brengen, moge God de Zijne laten optrekken, de bazuin van de aartsengel moge de aanval blazen om Zijn helden bijeen te roepen, dat is: Zijn engelen. Misschien is het een toespeling hierop, als gezegd wordt, dat Christus op de laatste dag van de hemel komen zal met de engelen van Zijn kracht,

2 Thessalonicenzen 1:7. Dat zijn de heerscharen van de Heere, die Zijn strijd zullen voeren, als Hij alle macht, heerschappij en kracht terneer werpt, als Hij recht zal doen onder de heidenen, Psalm 110:6. Sommigen menen dat deze woorden, vers 9, 10 : Heiligt een oorlog, wekt de helden op geen uitdaging zijn aan de scharen van de vijand, maar een bevel aan Gods scharen, laat ze zich verzamelen en aankomen. Als Gods zaak getwist moet worden, door de wet of door het zwaard, heeft Hij Zijn dienaren, die met kracht twisten zullen, getuigen, om voor Hem op te treden in het gerechtshof, soldaten om op 't slagveld voor Hem te strijden. Zij zullen, zo nodig, de spaden tot zwaarden slaan. Maar het is duidelijk, dat hun het bevel gegeven wordt, vers 13:Slaat de sikkel aan, want de oogst is rijp, dat wil zeggen: hun boosheid is groot, hun maat is vol, en zij zijn rijp voor het verderf. Onze Zaligmaker heeft dit verklaard, Mattheus 13:39 :De oogst is de voleinding van de wereld, en de maaiers zijn de engelen. Hun wordt bevolen hun sikkel aan te slaan, hun scherpe sikkel, en beide de oogst en de druiven in te zamelen, Openbaring 14:15, 18. De grootheid van de goddeloosheid van de mensen maakt hen rijp voor Gods oordeel.

III. De grote aantallen, die op die grote en plechtige dag zullen verschijnen, vers 14 :Menigten, in het dal van de beslissing, hetzelfde dat eerst het dal van Josafat werd genoemd, of van het oordeel van de Heere want de dag van de Heere is nabij in het dal. De oordeelsdag, de dag des Heeren wordt altijd verwacht en genoemd als nabij. Henoch zeide: Zie, de Heere komt, alsof de Rechter toen reeds voor de deur stond, omdat het zeker is, dat die dag komen zal op de vastgestelde tijd, en duizend jaren zijn bij God als een dag, alles rijpt met snelheid, wij moeten er altijd gereed voor zijn, omdat ons oordeel nabij is.

1. De oordeelsdag zal de dag van de beslissing zijn, als over ieders eeuwige staat zal beslist worden, en de twist die lang gehangen heeft tussen het rijk van Christus en dat van Satan ten laatste beslist, en een eind aan de worsteling gemaakt zal worden. Het dal van de rechtsbedeling, in 't Chaldeeuwsch, wanneer een ieder zal wegdragen hetgeen door het lichaam geschiedt, nadat hij gedaan heeft. Het dal des dorswagens, als voortzetting van de vergelijking met de oogst, vers 13. De trotse vijanden van Gods volk zullen dan verbrijzeld en in stukken gebroken worden, en dorsende als stof gemaakt.

2. Ontelbare menigten zullen bijeenvergaderd worden, om hun beslissend vonnis te horen op die dag, zoals wij bij de vernietiging van Gog lezen van het dal van Hamon-Gog en de stad Hamona, EZ. 39:15, 16, die beide de menigte van de overwonnen vijanden betekenen, het is hetzelfde woord, dat hier gebruikt wordt Hamonim, Hamonim, om bewondering uit te drukken. O, welk een grote menigte zal door haar verderf de goddelijke gerechtigheid verheerlijken op die dag! Een menigte van levenden, zegt een van de rabbijnen, en een menigte van doden, want Christus zal komen om te oordelen, beide de levenden en de doden.

IV. De verbazende verandering, die zal plaats hebben in het rijk van de natuur, vers 15 :De zon en maan zijn zwart geworden, als tevoren, Hoofdstuk 2:31. Haar glans en heerlijkheid zullen verduisterd worden door de veel grotere glans van de heerlijkheid, waarin de Rechter dan verschijnen zal. Ja, zij zullen ter zijde gezet worden bij de ontbinding van alle dingen, want de verdoemde zondaars in de hel zullen geen licht hebben, daar zij in de buitenste duisternis geworpen zijn, en de verheerlijkte heiligen in -den hemel zullen haar licht niet nodig hebben want God zelf zal hun eeuwig licht wezen, Jesaja 60:19. Zij, die op die dag van de toorn zullen vallen onder de toorn Gods, zullen afgesneden worden van alle troost en vreugde, betekend door de verduistering, niet alleen van zon en maan, maar ook van de sterren.

V. De verschillende indruk, die die dag maken zal op de kinderen van deze wereld, en de kinderen van God, naardat die dag voor hen zal zijn.

1. Voor de goddeloze zal het een verschrikkelijke dag zijn. Dan zal de Heere brullen uit Sion en Jeruzalem, van de troon van Zijn heerlijkheid, uit de hemel, waar Hij zich op bijzondere wijze openbaart, zoals Hij somtijds gedaan had van de hoge, heerlijke troon van Zijn heiligdom, die toch maar een flauwe gelijkenis had met de heerlijkheid van die dag. Hij zal Zijn stem geven uit de hemel, uit het midden van Zijn heiligen en engelen, zoals sommigen lezen, de heilige vergadering van hen, die Sion en Jeruzalem genoemd kunnen worden, want, als wij komen tot het hemelse Jeruzalem, dan komen wij tot de vele duizenden van de engelen, Hebreeen 12:22, 25. Op die dag zal Zijn stem voor de goddeloze als een brullen zijn, verschrikkelijk als het gebrul van een leeuw, want dat betekent het woord, lang zweeg Hij stil, maar nu zal onze God komen en niet zwijgen, Psalm 50:3, 21. Het oordeel van die grote dag zal de oren doen tuiten van diegenen, die onverzoenlijke vijanden blijven van Gods koninkrijk. Gods stem zal dan geweldiglijk verschrikken beide hemel en aarde, Jesaja 2:21, en weer Hagg. 2:7, Hebreeen 12 26. Dit betekent, dat de stem van God op die grote dag zo’n schrik zal geven aan de goddelozen, als genoeg is om zelfs hemel en aarde in ontsteltenis te brengen. Als God neerdaalt om Zijn vijanden te vernietigen, en hen allen te maken tot een voetbank, zal niets hen kunnen redden, al stonden hemel en aarde op om hen te verdedigen en hun bescherming op zich te nemen. Zelfs die zullen voor Hem beven, en geen voldoende bescherming geven aan hen, tegen wie Hij optreedt om hen te bestrijden. Evenals zegeningen uit Sion de liefelijkste zegeningen zijn, en genoeg om hemel en aarde te doen juichen, zo zijn ook verschrikkingen uit Sion de ergste verschrikkingen, en genoeg om hemel en aarde te doen sidderen.

2. Voor de rechtvaardigen zal het een blijde dag zijn. Als hemel en aarde zullen beven, en ontbonden worden en verbranden, dan zal de Heere de hoop van Zijn volk en de sterkte van de kinderen Israëls zijn, vers 16, en dan zat Jeruzalem een heiligheid zijn, vers 17. De heiligen zijn het Israël Gods, zij zijn Zijn volk, de kerk is Zijn Jeruzalem. Zij zijn in verbond en gemeenschap met Hem, en op de grote dag,

a. Zullen hun begeerten vervuld worden: De Heer zal de toevlucht Zijns volks zijn. Zoals Hij altijd de grondlegger en de grondslag van hun verwachtingen was, zo zal hij de kroon van hun verwachtingen zijn. Hij zal de haven van Zijn volk zijn, want dat is de betekenis van het woord, hun toevluchtsoord, hun schuilplaats, en hun woning. De heiligen zullen op de grote dag de begeerde haven bereiken, na een stormachtige reis zullen zij voet aan land zetten, zij zullen voor altijd bij God thuis zijn, in het huis huns Vaders, het huis, niet met handen gemaakt.

b. Hun gelukzaligheid zal bekroond worden. Op die dag zal God de sterkte van de kinderen Israëls zijn, en hen in staat stellen die dag te verwelkomen en staande te blijven onder het gewicht van zijn heerlijkheid en blijdschap. Als de oordelen Gods over deze wereld gekomen zijn, en de zondaars er onder vallen, is God de hoop en de sterkte van Zijn volk, de sterkte van hun hart, en hun deel, terwijl aan de harten van anderen de moed ontzinkt, uit angst.

c. Hun heiligheid zal volmaakt zijn, vers 17 : Jeruzalem zal heilig zijn, de heilige stad, dat zal het hemelse Jeruzalem zijn de triomferende kerk, zonder vlek of rimpel of iets dergelijks. Jeruzalem zal een heiligheid zijn, zo slaat er, het zal volmaakt heilig zijn, er zei geen overblijfsel van zonde zijn. De kerk van het Evangelie is een heilige gemeenschap, ook in de strijdende staat, meer nooit zal zij de heiligheid zelf zijn, totdat zij overgaat in de triomferende staat. Dan zullen vreemden niet meer daar doorgaan, in het nieuwe Jeruzalem zal niets binnenkomen, dat

verontreinigt, of ongerechtigheid werkt, niemand zal daar zijn, dan die er recht op hebben daar te zijn, niemand dan de burgers, want het zal een onvermengd gezelschap zijn.

d. God zal in dit alles geopenbaard en groot gemaakt worden: Zo zult gij weten, dat Ik de Heer uw God ben. Door de heiliging en verheerlijking van de kerk zal God in Zijn heiligheid en heerlijkheid bekend worden als de God, die op Zijn heilige berg woont en die heilig maakt door er op te wonen, en die geheiligd en verheerlijkt worden, worden dat door de kennis van Hem, die hen riep. De kennis, die de ware gelovigen van God hebben, is,

A. Een toeeigenende kennis. Zij weten dat Hij de Heer hun God is, niet van hun alleen, maar van hun en die van de gehele kerk, dat Hij hun God is, maar wonende op Sion, de berg van Zijn heiligheid, want, hoewel het geloof zich toeeigent, maakt het zich toch niet meester van de voorrechten van het verbond om anderen uit te sluiten.

B. Het is kennis uit ondervinding. Zij zullen bevinden, dat Hij hun toevlucht en sterkte is in de ergste tijden, en zo zullen zij weten, dat Hij de Heer hun God is. Die de goedheid van God gesmaakt en gezien hebben, kennen die het best, en hebben bevonden, dat Hij goed voor hen is.

De beloften, waarmee deze profetie besluit, worden vervuld, ten dele in het rijk van de genade en in de vertroostingen en gunsten van alle getrouwe onderdanen van dat rijk, maar zullen volkomen vervuld worden in het rijk van de heerlijkheid, want in de geschiedenis van de Joodse kerk kennen wij geen gebeurtenis, die aan de volle omvang van deze beloften beantwoordt, en de vrede en voorspoed, waarmee zij gezegend worden, waarvan wij kunnen aannemen, dat dit een ovedrijvende beschrijving is, waren slechts de afbeelding van betere dingen over ons voorzien, opdat zij, in hun besten tijd, zonder ons niet zouden volmaakt worden.

I. Beloofd wordt, dat de vijanden van de kerk overwonnen en ten onder gebracht zullen worden, vers 19. Egypte, die oude vijand van Israël, en Edom, die een diepgewortelde vijandschap tegen Israël koesterde, van Ezau afkomstig, deze zullen tot verwoesting worden, tot een woeste wildernis, die niet meer te bewonen is, zij zijn het volk van Gods verbanning geworden, en dat waren de Idumeeërs, Jesaja 34:5. Kracht noch rijkdom van enig volk is een wapen tegen de oordelen Gods. Maar wat is de twist, die God met deze machtige koninkrijken heeft? Het is om het geweld, gedaan aan de kinderen van Juda, en de mishandeling van het volk, zie Ezechiel 25:3, 8, 12, 15, 26:2. Zij hadden het onschuldig bloed van de doden vergoten, die een schuilplaats bij hen zochten, of door hun land zochten te ontkomen. Het onschuldige bloed van Gods volk is zeer kostbaar bij Hem, en geen druppel er van zal vergoten worden, zonder vergelding. Op de laatste dag zal deze aarde, die met geweld tegen Gods volk vervuld is, tot een verwoesting worden, als zij met alle werken, die er in zijn, verbrand zal worden. En vroeger of later zullen de onderdrukkers en vervolgers van Gods Israël ten onder gebracht en in ‘t stof geworpen, ja, zij zullen tenslotte neergeworpen en in de vlammen gestort worden.

II. Beloofd wordt, dat de kerk zeer gelukkig zal zijn, en waarlijk gelukkig is zij in geestelijke voorrechten, zelfs in haar strijdende staat, maar veel meer, wanneer zij in de triomferende staat overgaat. Drie dingen worden hier beloofd:

1. Reinheid. Dat wordt hier het laatst genoemd als de oorzaak van al het andere: Ik zal hun bloed reinigen, dat Ik niet gereinigd had, dat wil zeggen hun bloedige, snode zonden, in ‘t bijzonder het vergieten van onschuldig bloed, dat veil en die schuld kleefde hun aan door de zonde, die hen onbekwaam maakte voor de gemeenschap met God, en hatelijk voor Zijn heiligheid en schuldig voor Zijn gerechtigheid, daarvan zullen zij gewassen worden in de geopende fontein, Zacheria 13:1. Door het bloed van Christus zal gereinigd worden, wat niet kon gereinigd worden door de offeranden en reinigingen van de ceremoniële wet. Of, als wij het willen toepassen op de zaligheid van het toekomende leven, dan betekent het de reiniging van de heiligen van al die gebreken, waarvan zij niet gereinigd waren door inzettingen of leidingen in deze wereld, daar zal niet het geringste overblijfsel van zonde meer in hen zijn. Hoewel zij zich dagelijks reinigen, is hier altijd nog iets onreine, maar in de hemel zal ook dat verdwenen zijn. En de reden daarvan is, dat de Heer in Sion woont, bij Zijn kerk, en veel heerlijker, bij de gemeente in de hemel, en de heiligheid is Zijn huis sierlijk tot lange dagen, om welke reden daar, waar Hij woont, volmaakte heiligheid moet en zal zijn. Hoewel de loutering en verbetering van de kerk een werk is, dat langzaam vordert, en er altijd nog iets is waarover wij klagen, omdat het niet gereinigd is, toch zal er een dag komen, waarop alles, dat veranderd is, verbeterd zal worden en de kerk volmaakt schoon zal zijn, zonder vlek en zonder smet, en op die dag moeten wij wachten.

2. Overvloed, vers 18..Dit wordt het eerst genoemd, omdat het het omgekeerde is van het oordeel, waarmee in de vorige hoofdstukken gedreigd wordt.

a. De stromen van deze overvloed vloeien over het land en verrijken het: De bergen zullen druipen van zoete wijn en de heuvels stromen van melk, zo’n grote overvloed van levensmiddelen zal er zijn. Beide voor kinderen en volwassenen. Het betekent de overvloed van de wijngaarden, en van alle vruchtbomen, en de overvloed van vee in de weide, die ze met melk vervullen. En, om het bouwland vruchtbaar te maken, zullen de stromen van Juda vol van water gaan, zodat het land zal zijn als de hof van Eden, overal wel besproeid en zeer verrijkt, Psalm 65:9. Maar dit schijnt geestelijk bedoeld te zijn, de gunsten en vertroostingen van het nieuwe verbond worden vergeleken met wijn en melk, Jesaja 55:1, en de Geest met stromen des levenden waters Johannes 7:38. En deze gaven zijn veel overvloediger onder het Nieuwe Testament dan onder het Oude, als de gelovige genade voor genade ontvangen uit Christus’ volheid, als zij verrijkt zijn met eeuwige vertroosting, en vervuld met alle blijdschap en vrede in het geloven dan druipen de bergen van zoete wijn, en stromen de heuvelen van melk. Drink, drink overvloedig, o liefste! Als er een overvloedige uitstorting van de Geest van de genade is, dan gaan de stromen van Juda vol van water, en maken blijde, niet alleen de stad van onze God, Psalm 46:4, maar het gehele land.

b. De bron van deze overvloed is in het huis des Heeren, waar de stroom ontspringt, evenals die wateren van onder de dorpel des huizes, Ezechiel 47:1, en de rivier des levens, voortkomende uit de troon Gods en des Lams, Openbaring 22:1. De psalmist zegt, sprekende van Sion: Alle mijn fonteinen zullen binnen in u zijn, Psalm 87:7. Degenen, die onder het eerste deel van dit vers tijdelijke zegeningen verstaan verklaren toch deze fontein uit het huis des Heeren als Gods genade, die wij zoveel te meer nodig hebben, als wij overvloedige tijdelijke zegeningen hebben, opdat wij die niet misbruiken. Deze fontein is Christus zelf, Zijn verdienste en genade reinigt ons, verfrist ons en maakt ons vruchtbaar. Er staat, dat hij het dal van Sittim zal besproeien, dat zeer ver van de tempel te Jeruzalem af lag, aan de andere kant van de Jordaan, en droog en kaal was, wat betekent, dat de genade van het Evangelie voortvloeiende uit Christus, zeer ver reiken zal, zelfs tot de heidenwereld, tot de verst verwijderde streken

daarvan, en hij zal doen overvloeien van vruchten van de gerechtigheid, die lang als de onvruchtbare wildernis waren geweest. Deze genade is een overvloeiende en altijd vloeiende bron, waaruit zij altijd kunnen putten, zonder vrees, dat zij ooit verdrogen zal. Deze bron komt uit het huis des Heeren, want die deel willen hebben aan de beloofde gunsten en vertroostingen, moeten de inzettingen en rechten met ijver en volharding waarnemen, en uit het huis des Heeren, dat boven is, uit Zijn tempel in de hemel stroomt al het goede, dat wij dagelijks smaken, maar binnenkort, maar voor eeuwig hopen te drinken aan de oorsprong.

3. Eeuwigheid. Dit is de kroon op al het andere, vers 20:Juda zal blijven in eeuwigheid als Egypte en Edom tot een verwoesting zijn gemaakt, en Jeruzalem zal blijven van geslacht tot geslacht. Dit is een belofte, en een kostbare belofte is het.

a. Dat de kerk van Christus in de wereld blijven zal tot aan het einde van de tijd. Als het een geslacht van belijdende christenen gaat, zal een ander in de plaats er van komen, waarbij de troon van Christus zal blijven in eeuwigheid en de poorten van de hel zullen haar niet overweldigen.

b. Dat al de levende leden van die kerk, want Juda en Jeruzalem staan hier voor de inwoners van dat land en die stad, Mattheus 3:5, in die staat van gelukzaligheid zullen blijven tot aan de laatste tijden van de eeuwigheid. Dat nieuwe Jeruzalem zal zijn van geslacht tot geslacht, want het is een stad met fundamenten, niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen.

AMOS

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET BOEK VAN DEN PROFEET AMOS.

Hoewel deze profeet een weinig voor Jesaja optrad, toch was hij niet, zoals sommigen gemeend hebben, de vader van Jesaja, Jesaja 1:1, want in ‘t Hebreeuws zijn hun namen zeer verschillend; ook hun families waren zeer verschillend, want Jesaja was een hoveling, Amos een landbouwer. Amos betekent eer, last, vanwaar de Joden ene overlevering hebben, dat hij zwaar ter tale was, en met stamelende lippen sprak; met het oog op zijn naam mogen wij veeleer zeggen, dat zijn woorden van gewicht waren en zijne profetie de last des Heeren was. Hij was, zoals de meesten menen, uit Juda, maar profeteerde hoofdzakelijk tegen Israël, en te Bethel, Hoofdstuk 7:13. Sommigen vinden, dat zijn stijl zijne afkomst verraadt, en eenvoudiger, boerser is dan die van sommige andere profeten; dat zie ik niet in; maar het is duidelijk, dat, wat hij zei, overeenstemt met de woorden van zijn tijdgenoot Hosea, opdat in den mond van twee getuigen alle woord bestaan zal. Uit zijn twist met Amazia, den priester van Bethel, blijkt, dat hij bij zijn werk tegenstand ondervond, maar een man van onverschrokken vastberadenheid was, getrouw en stoutmoedig in het bestrijden van de zonde en het afkondigen van Gods oordelen er over, vermanende en aandringende tot berouw en verbetering. Hij begint met bedreigingen tegen de naburige volken, die Israël vijandig waren, Hoofdstuk I en 2. Dan roept hij Israël tot verantwoording, en veroordeelt hen om hun afgoderij, hun onwaardigen wandel onder de gunsten, die God hun geschonken had, en hun onverbeterlijkheid onder zijne oordelen, Hoofdstuk 3, 4. Hij roept hen op tot berouw, Hoofdstuk 5, en verwerpt hun huichelachtige offers, zolang zij zich niet bekeren. Hij voorspelt de verwoesting, die over hen komen zou, ondanks hun zekerheid, Hoofdstuk 6, enige bijzondere oordelen, Hoofdstuk 7, in ‘t bijzonder over Amazia; en na andere vermaningen en bedreigingen, Hoofdstuk 8, 9, besluit hij met de belofte van de oprichting van het koninkrijk van den Messias en de gelukzaligheid van Gods geestelijk Israël daarin, juist zoals de profetie van Joel eindigde. Na de opening van de wonde door vermaningen en dreigingen, waardoor zij tonen, dat alles verkeerd is, openbaren deze profeten in de beloften van de genade van het Evangelie het middel, dat alleen bij machte is om alles weer in ‘t reine te brengen.

HOOFDSTUK 1

1 De woorden van Amos, die onder de veeherderen was van Thekoa, dewelk hij gezien heeft over Israel, in de dagen van Uzzia, koning van Juda, en in de dagen van Jerobeam, zoon van Joas, koning van Israel; twee jaren voor de aardbeving.
2 En hij zeide: De HEERE zal brullen uit Sion, en Zijn stem verheffen uit Jeruzalem; en de woningen der herderen zullen treuren, en de hoogte van Karmel zal verdorren.
3 Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen van Damaskus, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij Gilead met ijzeren dorswagens hebben gedorst.
4 Daarom zal Ik een vuur in het huis van Hazael zenden, dat zal de paleizen van Benhadad verteren.
5 En Ik zal den grendel van Damaskus verbreken, en zal uitroeien den inwoner van Bikeat-aven, en dien, die den scepter houdt, uit Beth-eden; en het volk van Syrie zal gevankelijk weggevoerd worden naar Kir, zegt de HEERE.
6 Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen van Gaza, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij Mijn volk gevankelijk hebben weggevoerd met een volkomen wegvoering, om aan Edom over te leveren.
7 Daarom zal Ik een vuur zenden in den muur van Gaza, dat zal haar paleizen verteren.
8 En Ik zal den inwoner uitroeien uit Asdod, en dien, die den scepter houdt, uit Askelon; en Ik zal Mijn hand wenden tegen Ekron, en het overblijfsel der Filistijnen zal vergaan, zegt de Heere HEERE.
9 Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen van Tyrus, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij Mijn volk met een volkomen wegvoering hebben overgeleverd aan Edom, en niet gedacht aan het verbond der broederen.
10 Daarom zal Ik een vuur zenden in den muur van Tyrus, dat zal haar paleizen verteren.
11 Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen van Edom, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat hij zijn broederen met het zwaard heeft vervolgd, en zijn barmhartigheden verdorven; en dat zijn toorn eeuwiglijk verscheurt, en hij zijn verbolgenheid altoos behoudt.
12 Daarom zal Ik een vuur zenden in Theman, dat zal de paleizen van Bozra verteren.
13 Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen der kinderen Ammons, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij de zwangere vrouwen van Gilead hebben opengesneden, om hun landpale te verwijden.
14 Daarom zal Ik een vuur aansteken in den muur van Rabba, dat zal haar paleizen verteren; met een gejuich ten dage des strijds, met een onweder ten dage des wervelwinds.
15 En hunlieder koning zal gaan in de gevangenis, hij en zijn vorsten te zamen, zegt de HEERE.

In dit hoofdstuk hebben wij,

I. De algemene titel van deze profetie, vers 1, en de algemenen inhoud er van, vers 2.

II. Gods bijzondere twist met Syrië, vers 3-5, met Palestina, vers 6- 8, met Tyrus, vers 9, 10, met Edom, vers 11, 12, en met Ammon, vers 13-15 om hun wreedheid tegen zijn volken het vele onrecht dat zij hun gedaan hadden. Dit verklaart Gods twist met de heidenen, Joël 3:2.

Amos 1:1-15

Hier is,

I. Het algemene karakter van deze profetie. Zij bestaat uit de woorden, die de profeet gezien heeft. Zijn woorden te zien? Ja, de woorden van God, de apostelen spreken van het Woord des levens, dat zij niet alleen gehoord, maar met eigen ogen gezien, dat zij aanschouwd, en dat hun handen getast hadden, 1 Johannes 1:1. Zo iets werkelijk bestaande is het woord van God. De profeet zag deze woorden, dat wil zeggen,

1. Zij werden hem geopenbaard in een gezicht, zoals gezegd wordt dat Johannes de stem zag, die tot hem sprak Openbaring 1:12.

2. Wat er door voorspeld werd, was voor hem zo zeker alsof hij het met zijn lichamelijke ogen gezien had. Het betekent, hoe sterk hij was in dat geloof, dat het bewijs is van de zaken, die men niet ziet.

II. De persoon, door wie deze profetie gezonden werd-Amos, die onder de veehoeders was van Thekoa, en er een van was. Sommigen menen, dat hij een rijk veehandelaar was, hetzelfde woord wordt gebruikt voor de koning van Moab, 2 Koningen 3:4, Hij was een veehandelaar, het is waarschijnlijk, dat hij geld met zijn zaak verdiende, en toch moet hij die in de steek laten, om (God als profeet te volgen. Anderen menen, dat hij een arme veehoeder was, want wij vinden, Hoofdstuk 7:14, 15, dat hij wilde vijgen las, een armelijke broodwinning, waarmee hij maar nauwelijks zijn brood verdienen kon, en dat God hem, als David van achter de kudde nam, en, evenals Eliza van achter de ploeg. Menigeen werd voor aanzienlijke werkzaamheden opgeleid, in het rustige, onschuldige, tot nadenken stemmende werk van schaapherder. Als God een profeet wilde zenden om Zijn volk te vermanen en te waarschuwen, dan gebruikte Hij een schaapherder, een veehoeder om dat te doen, want zij waren geworden als het paard en een muilezel die geen verstand hebben, ja, erger dan de os die de krib zijns Heeren kent. God verkiest soms het dwaze van de wereld, opdat Hij de wijzen beschamen zou, 1 Corinthiers 1:27. Die God begiftigd heeft met bekwaamheid tot Zijn dienst, moeten niet veracht of ter zijde gesteld worden om de geringheid van hun afkomst of hun eerste optreden. Hoewel Amos zelf zich niet schaamde om te erkennen, dat hij een herder was, mogen anderen hem dat niet voor de voeten werpen, of er hem minder om achten.

III. De personen, wie dit boek aangaat, het is Israël, het zijn de tien stammen, die nu gerijpt waren in de zonde, en snel rijpten voor hun verderf. God had hun profeten onder hen verwekt, Hoofdstuk 2:11, maar zij sloegen geen acht op hen, daarom zendt God hun één van Thekoa, in het land van Juda, opdat hij te meer gewaardeerd mocht worden, omdat hij uit een ander land kwam, en misschien werd hij te eer uitzijn eigen land gezonden, omdat hij daar veracht werd als gewezen herder. Zie Mattheus 13:55, 57.

IV. De tijd, waarin deze profetieën uitgesproken werden.

1. De tijd van het boek is aangegeven, evenals men dat deed met wetten, volgens de regering van de koningen, onder welke de profeet werkzaam was. Het was in de dagen van Uzzia, de koning van Juda, toen dat koninkrijk zeer voorspoedig was, en van Jerobeam, de tweede koning van Israël van die naam, toen dat koninkrijk tamelijk voorspoedig was, toch moest hun beide gezegd worden, zowel aan welke zonden zij zich schuldig hadden gemaakt, als welke

oordelen om deze zonden over hen komen zouden, opdat zij niet, door de tegenwoordige schijn van voorspoed bedrogen, zich vleien zouden ‘t zij met de gedachte, dat zij onschuldig waren, of met de verwachting van altijddurende zekerheid.

2. De tijd is nog nader bepaald door een bijzondere gebeurtenis, waarop deze profetie betrekking heeft, het was twee jaren voor de aardbeving, die voorgevallen is in de dagen van Uzzia, Zacheria 14:5, welke het volk hevig verschrikte, want daar wordt gezegd, dat zij vloden voor de aardbeving. Maar hoe konden zij er aan ontvlieden? Sommigen gissen, dat deze aardbeving was ten tijde van Jesaja’s visioen, toen de posten van de dorpelen zich bewogen, Jesaja 6:4. De overlevering van de Joden zegt, dat het juist gebeurde in de tijd, toen Uzzia’s aanmatiging inbreuk maakte op het ambt van de priesters, en hij binnenging om wierook te branden, 2 Kronieken 26:16. Josephus vermeldt deze aardbeving, Antiq. 9:11, en zegt: "een halve berg werd er door losgescheurd en achthonderd meter ver in de vlakte verplaatst, de tuin van koning werd er door verwoest". God waarschuwde er door deze profeet twee jaar tevoren voor, dat Hij daardoor hun huizen slaan zou, Hoofdstuk 3:15

V. De inleiding tot deze profetieën, waarin het plan in ‘t algemeen vervat is, vers 2 :De Heer zal brullen uit Sion. Zijn bedreigingen door Zijn profeten en de volvoering van die bedreigingen door Zijn leidingen, zullen even verschrikkelijk zijn als het brullen van een leeuw is voor de herders en hun kudden. Amos spreekt hier dezelfde taal als zijn tijdgenoten Hosea, Hoofdstuk 11:10, en Joel, Hoofdstuk 3:16. De leeuw brult, voordat hij verscheurt, God waarschuwt, voordat Hij slaat.

1. Vanwaar deze waarschuwing komt-uit Sion en Jeruzalem, van de orakels van God, daar uitgesproken, want door dezelve wordt uw knecht klaarlijk vermaand, Psalm 19:12. Onze God, wiens bijzondere woning daar is, zal volmachten uitgeven tot uitvoering van oordelen over het land. Zie Jeremia 25:30. Te Sion was het verzoendeksel, van daar brult de Heer, wat betekent, dat Gods gerechtelijke daden met genade bestaanbaar zijn, ja, daar het een waarschuwing is, zijn het in werkelijkheid daden van genade. Wij worden gekastijd, opdat wij niet veroordeeld worden.

2. De uitwerking, die de waarschuwing heeft De woningen van de herders treuren, of omdat zij de leeuw vrezen of omdat zij gevoelen wat door die vergelijking betekend wordt, de gevolgen van een grote droogte, Hoofdstuk 4:7, die de hoogte van Karmel, van de vruchtbaarste velden, deed verdorren en tot een woestijn worden, Joel 1:12-17.

Wat de Heere hier zegt, kan verklaard worden met wat Hij zegt in Jeremia 12:14, Alzo zegt de Heere: Aangaande alle Mijn boze naburen die de erfenis aanroeren van Mijn volk Israël, zie, Ik zal. ze uit hun land uitrekken. Damaskus lag dicht bij Israël aan de noordzijde, Tyrus en Gaza ten westen, Edom ten zuiden, Ammon en, in ‘t volgende hoofdstuk, Moab ten oosten, zij waren allen te eniger tijd, op een of andere wijze, smartende doornen en pijndoende distelen boze naburen, voor Israël geweest en omdat God de zaak van Zijn volk tot de fijne maakt noemt Hij hen hier Zijn boze naburen, en verschijnt hier om met hen af te rekenen. De wijze van handelen met ieder van hen is, ten dele, dezelfde, en daarom voegen wij ze tezamen, en toch is er in elke iets bijzonders.

I. Laat ons zien, wat tegen hen allen, beide als beschuldiging en als vonnis, herhaald wordt. De twist, die God met ieder van hen heeft, wordt ingeleid door: Alzo zegt de Heere, JHWH, de

God van Israël. Hoewel deze volken Hem niet als hun God willen dienen, toch zullen zij ondervinden, dat zij Hem verantwoording schuldig zijn als hun Rechter. De God van Israël is de God van de ganse aarde, en heeft hun iets te zeggen dat hen zal doen beven. Tegen hen brult de Heer uit Sion. En voordat God door de profeet Israël en Juda bedreigt, spreekt Hij oordelen uit tegen die volken, van wie Hij gebruik gemaakt had als hun gesel, omdat zij dat waren, hetgeen een domper zou zijn op hun trots en onbeschaamdheid en een verlichting voor Zijn volk in hun moedeloosheid, want daaruit konden zij zien, dat God Zijn belangstelling in her. niet verloren had, en daarom mochten zij hopen, dat zij hun invloed bij Hem niet verloren hadden. Wat betreft al die volken die hier voor de vierschaar staan,

1. De aanklacht, tegen hen opgesteld, is in zover dezelfde,

a. Dat zij in ‘t algemeen beschuldigd worden van drie overtredingen en van vier, dat wil zeggen van vele overtredingen, zoals wij met een of twee weinige bedoelen, bedoelen wij met drie of vier vele, zoals een man, die zeer gelukkig is, in ‘t Latijn "terque quaterque beatus-" drie- en vierwerf gelukkig genoemd wordt, of van drie en vier, dit is zeven overtredingen, het getal van de volmaaktheid, hetgeen betekent, dat zij de maat van hun ongerechtigheid vol hebben gemaakt, en rijp zijn voor het verderf, of van drie, dat wil zeggen verschillende zonden, en een vierde in ‘t bijzonder, die voor ieder van hen met name genoemd wordt, wat met de andere drie niet het geval is, zie ook Spreuk. 30:15,18,21,29, waar wij lezen van drie dingen, ja vier, waarbij een in ‘t bijzonder bedoeld schijnt te zijn.

b. Dat de bijzondere zonde, die als vierde genoemd wordt, de zonde van de vervolging is, het is een of ander kwaad, het volk van God aangedaan, dat hun ieder afzonderlijk verweten wordt, want vervolging is de zonde, die de maat van een volk vol maakt, en deze zonde is het, waarom vooral met hen afgerekend zal worden. Ik ben hongerig geweest en gij hebt Mij niet te eten gegeven, zoveel te meer als gezegd moet worden: Ik ben hongerig geweest en gij hebt Mij Mijn eten ontnomen.

2. Het oordeel over hen uitgesproken is in zover hetzelfde,

a. Dat hun zonde zo’n omvang heeft aangenomen, dat God hun straf niet zal wenden. Al heeft Hij hun lang uitstel gegeven, en dikwijls de straf afgewend, toch zal Hij dat nu niet langer doen, maar het recht zal zijn loop hebben. "Ik zal het niet herroepen", lezen sommigen, "Ik zal de stem, die uit Sion en Jeruzalem verheven is, niet herroepen, vers 2, maar dood en verschrikking verkondigen aan de zondige volken". Het vonnis is onherroepelijk. God heeft het gesproken, en Hij zal het niet herroepen. Al verdraagt God lang, Hij zal niet altijd verdragen van hen, die Hem tergen, en als het besluit uitgevaardigd is, zal het ook uitgevoerd worden.

b. Dat God een vuur onder hen zenden zal, dat wordt gezegd ten opzichte van al deze boze naburen, vers 4, 7,10, 12, 14. God zal een vuur zenden in hun steden. Als het vuur steden, dorpen en huizen in de as legt, opzettelijk of toevallig, moet God daarin erkend worden, het is door Hem gezonden. De zonde blaast het vuur van Zijn ijver aan en dat steekt andere varen aan.

II. Laat ons zien, wat, beide, als beschuldiging en als vonnis, vermeld wordt aangaande ieder van hen afzonderlijk, opdat ieder zijn deel hebbe.

1. Van Damaskus, de hoofdstad van Syrië, een koninkrijk, dat dikwijls lastig geweest was voor Israël.

a. De bijzondere zonde van Damaskus was de wrede behandeling van de Gileadieten: Zij hebben Gilead met ijzeren dorswagens gedorst, vers 3, wat men letterlijk verstaan kan, dat zij hen martelden en op wrede wijze ter dood brachten al wie zij van de inwoners van Gilead in handen kregen, zoals David de Ammonieten onder zagen en bijlen legde, 2 Samuel 12:31. Wij lezen hoe onmenselijk Hazaël, de koning van Syrië, tegen Israël oorlog voerde, 2 Koningen 8:12, hij verpletterde hun kinderen, en sneed de zwangere vrouwen open, en zie welk een verwoestingen hij in hun land aanrichtte, 2 Koningen 10:32, 33. Of het kan figuurlijk verstaan worden, van zijn verwoesting van het land, en deze zelfde vergelijking wordt in de geschiedenis gebruikt, 2 Koningen 13:7, Hij bracht ze om en maakte ze dorsende als stof. Dikwijls doen de mensen in hun goddeloosheid onrechtmatig, wat God hun naar recht toelaat te doen, maar waarvoor zij streng gestraft zullen worden. De kerk wordt Gods dorsing en de tarwe Zijns dorsvloers genoemd, Jesaja 21:10, maar als mensen er hun dorsing en het kaf van hun dorsvloer van maken, dan zullen zij er zeker meer van horen.

b. De bijzondere straf van Damaskus is,

A. Dat het vuur, ‘t welk gezonden wordt, in de eerste plaats het hof zal aantasten, niet de hoofdstad, niet de andere steden, maar het huis van Hazaël, dat hij gebouwd heeft, en het zal Benhadads paleizen verteren, de koninklijke paleizen, bewoond door de koningen van Syrië, waarvan velen die naam droegen. Zelfs koninklijke paleizen zijn geen bescherming tegen de oordelen van God, hoe rijk ook gemeubileerd, hoe sterk ook verdedigd.

B. Dat de vijand zijn weg zal banen in de stad, vers 5 : Ik zal de grendel van Damaskus verbreken, en dan gaat de poort van zelf open. Of het kan figuurlijk verstaan worden, namelijk al datgene, waarop men vertrouwt als de sterkte en veiligheid van die grote stad, zal te kort schieten en onvoldoende blijken. Als Gods oordelen met een opdracht komen, is het ijdel te denken, dat zij afgewend kunnen worden.

C. Dat het volk met het zwaard zal uitgeroeid worden. Ik zal uitroeien de inwoner uit Bikeat-Aven, het dal van de afgoderij, want de goden van de Syriërs waren dalgoden, 1 Koningen 20:23, werden in de dalen vereerd, zoals de afgoden van de Israëlieten op de hoogten gediend werden en dien, die de schepter houdt uit Beth-Eden de een of andere kleine koning, die zich beroemde de schepter te houden te Beth-Eden, het huis van vermaak. Beide die zich overgaven aan afgoderij en die verslaafd weren aan zinnelijke genietingen, zouden tezamen afgesneden worden.

D. Dat het volk in zijn geheel weggevoerd zal worden. Het zal gevankelijk weggevoerd worden naar Kir, in het land van de Meden. Wij vinden de vervulling hiervan in 2 Koningen 16:9, omtrent vijftig jaar hierna, toen de koning van Assyrië optoog tegen Damaskus en het innam en het gevankelijk naar Kir veerde, en Rezin doodde, op aanstoken van Achaz, de koning van Juda.

2. Van Gaza, een stad van de Filistijnen en nu de hoofdstad van dat land De bijzondere zonde van de Filistijnen was, dat zij Gods volk hadden weggevoerd met een volkomen wegvoering, ‘t zij Israël of Juda, wat naar sommiger mening slaat op de inval, onder Joram gedaan, toen zij alle have van de koning, ook zijn kinderen wegvoerden, 2 Kronieken 21:17, of misschien slaat

het op het vangen van degenen, die een schuilplaats bij hen zochten, toen Sanherib in Juda viel, en het verkopen van hen aan de Grieken Joel 3:4-6, of, zoals hier, aan de Edomieten die altijd de gezworen vijanden waren van het volk van God. Zij spaarden niemand, maar namen alles mee, waar zij de hand aan konden slaan, met de bedoeling, zo mogelijk, hen uit te roeien, Psalm 83:5.

b. De bijzondere straf van de Filistijnen is, dat het vuur, dat God zenden zal, de paleizen van Gaza zal verteren, en dat de inwoners van de andere steden, Asdod of Azotus, Askelon en Ekron, uitgeroeid zullen worden, en God zal hun ondergang zo volkomen maken als zij van plan waren met Gods volk, toen zij hen volkomen wegvoerden, want ook het overblijfsel van hen zal vergaan, vers 8. God zal niemand overlaten van degenen, die niemand van Zijn volk en kerk dachten over te laten.

3. Van Tyrus, die stad, beroemd om rijkdom en kracht, die zelf een koninkrijk was, vers 9..

a. De bijzondere zonde van Tyrus is de overlevering met een volkomen wegvoering aan Edom, dat wil zeggen het verkopen aan de Edomieten van diegenen, die van Israël bij hen een schuilplaats zochten, of in hun handen vielen, zonder zich te bekommeren om de harde behandeling, waaraan zij hen blootstelden, als zij er maar winst bij maakten. Zij vergaten aldus het verbond van de broeders, het bondgenootschap tussen Salomo en Hiram, de koning van Tyrus 1 Koningen 5:12, dat zo intiem was, dat Hiram Salomo zijn broeder noemde, 1 Koningen 9:13. Het is een grote verzwaring van vijandschap en boosheid, als zij een schending zijn van vriendschap en een verbond van de broeders.

b. Er is niets bijzonders in de straf van Tyrus, maar zijn paleizen zullen verteerd worden, wat ook gebeurd is, toen Nebukadnezar het na een hele" van dertien maanden innam. Hun kooplieden waren allen vorsten, en hun woningen als paleizen, maar het vuur zal er niet meer van overlaten dan of het hutten waren.

4. Van Edom, de nakomelingschap van Ezau.

a. Hun bijzondere zonde was een onbarmhartige, onvermoeide vervolging van het volk van God, en dat zij van alle gelegenheden gebruik gemaakt hadden om het kwaad te doen, vers 11 : Hij heeft zijn broeder met het zwaard vervolgd niet alleen van ouds, toen de koning van Edom de wapens opvatte om de doortocht van de kinderen Israëls door zijn landpalen te beletten Numeri 20:18, maar ook daarna, altijd en bij iedere gelegenheid, zij hadden geen kracht en moed genoeg om hun het hoofd te bieden op het slagveld, maar, als een andere vijand Juda of Israël op de vlucht gedreven had, dan voegden de Edomieten zich bij de vervolgers vielen op de achterhoede aan, doodden, wat al half dood was, en zoals lafaards gewoonlijk doen, als zij het voordeel hebben boven hun vijand verdierven hun barmhartigheden. Die het minst moedig zijn, zijn gewoonlijk het wreedst. Dat was Edom, zijn boosheid verdierf zijn barmhartigheid, hij legde alle menselijk gevoel af en nam de woestheid aan van een roofdier, en als zodanig verscheurde hij, zijn troon verscheurde eeuwiglijk. Zijn wreedheid was onverzadelijk, en hij had nooit genoeg bloed van Israël gedronken, maar als de bloedzuigers riep hij altijd om meer. Geef, geef. Ja, hij behield zijn verbolgenheid altoos, als hij voorwerpen voor zijn toorn miste, en gelegenheid om die te tonen, hield hij die in, bewaarde hem in zijn hart rolde hem onder zijn tong als een lekker beetje en bij de eerste gelegenheid de beste spuwde hij die Israël in het gelaat. Vervloekt zij zo’n wrede toorn en zulk een heftige, razende verbolgenheid, die mensen tot duivelen maakt, die omgaan, zoekende wat zij mogen verslinden zo geheel anders dan God

die de troon niet eeuwig behoudt. Edoms loosheid was onnatuurlijk, want hij vervolgde zijn broeder, die hij had moeten beschermen, zij was erfelijk, alsof zij aan de familie was nagelaten als een erfenis, wijl Ezau Jakob haatte, en de tijd zelf kon die niet doen uitslijten, neen, zelfs niet het broederlijk gedrag van Israël jegens hem, Deuteronomium 2:4, en de uitdrukkelijk gegeven wet, Deuteronomium 23:7 De Edomiet zult gij voor geen gruwel houden want hij is uw broeder.

b. Er is niets bijzonders in zijn straf, maar, vers 12, een vuur zal zijn paleizen verteren. Het vuur van onze toorn tegen onze broeders ontsteekt het vuur van Gods toorn tegen ons.

5. Van de Ammonieten, vers 13-15.

a. Zie met hoeveel hevigheid hun toorn zich keerde tegen het volk van God, zij juichten niet alleen over hun rampen, zoals wij vinden in Ezechiel 25:26, maar zij behandelden hen zelf met barbaarsheid, zij hebben de zwangere vrouwen van Gilead opengesneden, een voorbeeld van wreedheid, waarvan de vermelding alleen iemand een huivering door de leden jaagt, men zou het niet voor mogelijk houden, dat iemand van het menselijk geslacht zo onmenselijk zou zijn Hazael was er schuldig aan, 2 Koningen 8:12. Het geschiedde niet maar uit woeste razernij, die zonder nadenken aanvalt op al wat in de weg staat, maar met het duivelse doel om het geslacht van Israël uit te roeien door niet alleen alles te doden, wat geboren was, naar ook alles wat nog geboren meest worden, wat erger was dan de Egyptische wreedheid. Dat was om hun landpalen te verwijderen, om het land van Gilead tot het hun te maken, opdat er niemand zou zijn, die er recht op kon laten gelden, of hen in ‘t bezit er van storen. Wij vinden in Jeremia 49:1, dat de Ammonieten Gad erfden, dat wil zeggen Gilead, onder voorwendsel, dat Israël geen zonen, geen erfgenamen had. Wij weten, hoe snood de misdaad en hoe zwaar de straf was van de landlieden uit de gelijkenis, die zeiden: Deze is de erfgenaam, komt, laat ons hem doden, en de erfenis zal onze zijn, door inbezitneming. Zie wat de gevolgen zijn van wrede hebzucht, en welke afschuwelijke praktijken dikwijls de toevlucht zijn van hen, die er op azen om hun landpale te verwijden.

b. Zie, hoe fel het vuur van Gods toorn tegen hen brandde, zou God over die dingen geen bezoeking doen, vooral, wanneer zij Zijn volk worden aangedaan? Zou Zijn ziel zich niet wreken aan zo’n volk als dit is? Zonder twijfel. Het vuur zal aangestoken worden met een gejuich ten dage van de strijd, dat wil zeggen de oorlog zal het vuur ontsteken, het zal een vuur zijn, dat het zwaard vergezelt, of een laaiend vuur, dat een geluid zal maken, als dat van soldaten, gereed om aan te vallen, en het zal zijn als een onweer ten dage van de wervelwind, die met snelheid en woede komt, en alles voor zich neerwerpt. Of deze wervelwind zal zijn als de blaasbalg bij het vuur, om het feller te doen branden, en de brand te verbreiden. In ‘t bijzonder wordt gedreigd, dat hun koning en hun vorsten tezamen in gevangenis zullen gaan, weggevoerd door de koning van Babel, niet lang na de wegvoering van Juda. Zie welke veranderingen Gods leiding dikwijls in het lot van de mensen maakt, of liever hun eigen zonden, koningen worden gevangenen en vorsten krijgsgevangen. Milcom zal in gevangenis gaan, sommigen verstaan dit van de god van de Ammonieten, die zij Moloch-een koning noemden. Hij en zijn vorsten, en zijn priesters, die hem dienen zullen in gevangenis gaan, in plaats van hen _e beschermen, zal hij zelf met hen in gevangenis gaan. Die door list en geweld hun landpalen pogen te verwijden, zullen rechtvaardig uit hun eigen landpalen verdrevenen er buitengesloten worden, ook is het niet vreemd, als zij, die er geen gewetenszaak van maken op de rechten van anderen inbreuk te maken niet in staat zijn tegenstand te bieden aan degenen, die inbreuk op de hunne maken.

HOOFDSTUK 2

1 Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen van Moab, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat hij de beenderen des konings van Edom tot kalk verbrand heeft.
2 Daarom zal Ik een vuur in Moab zenden, dat zal de paleizen van Kerioth verteren; en Moab zal sterven met groot gedruis, met gejuich, met geluid der bazuin.
3 En Ik zal den rechter uit het midden van haar uitroeien; en al haar vorsten zal Ik met hem doden, zegt de HEERE.
4 Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen van Juda, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij de wet des HEEREN verworpen, en Zijn inzettingen niet bewaard hebben; en hun leugenen hen verleid hebben, die hun vaders hebben nagewandeld.
5 Daarom zal Ik een vuur in Juda zenden, dat zal Jeruzalems paleizen verteren.
6 Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen van Israel, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij den rechtvaardige voor geld verkopen, en den nooddruftige om een paar schoenen.
7 Die er naar hijgen, dat het stof der aarde op het hoofd der armen zij, en den weg der zachtmoedigen verkeren; en de man en zijn vader gaan tot een jonge dochter om Mijn heiligen Naam te ontheiligen.
8 En zij leggen zich neder bij elk altaar op de verpande klederen, en drinken den wijn der geboeten in het huis van hun goden.
9 Ik daarentegen heb den Amoriet voor hunlieder aangezicht verdelgd, wiens hoogte was als de hoogte der cederen, en hij was sterk als de eiken; maar Ik heb zijn vrucht van boven, en zijn wortelen van onderen verdelgd.
10 Ook heb Ik ulieden uit Egypteland opgevoerd; en Ik heb u veertig jaren in de woestijn geleid, opdat gij het land van den Amoriet erfelijk bezat.
11 En Ik heb sommigen uit uw zonen tot profeten verwekt, en uit uw jongelingen tot Nazireen; is dit niet alzo, gij kinderen Israels? spreekt de HEERE.
12 Maar gijlieden hebt aan de Nazireen wijn te drinken gegeven, en gij hebt den profeten geboden, zeggende: Gij zult niet profeteren.
13 Ziet, Ik zal uw plaatsen drukken, gelijk als een wagen drukt, die vol garven is.
14 Zodat de snelle niet zal ontvlieden, en de sterke zijn kracht niet verkloeken, en een held zal zijn ziel niet bevrijden.
15 En die den boog handelt, zal niet bestaan, en die licht is op zijn voeten, zal zich niet bevrijden; ook zal, die te paard rijdt, zijn ziel niet bevrijden.
16 En de kloekhartigste onder de helden zal te dien dage naakt heenvlieden, spreekt de HEERE.

In dit hoofdstuk,

I. Heeft God een twist met Moab, zoals tevoren met andere volken, vers 1-3.

II. Hij geeft de twist aan, die Hij met Juda had, vers 4,5.

III. Tenslotte begint Hij met Zijn aanklacht tegen Israël, waartoe al het voorafgaande slechts een inleiding is.

1. De zonden, waarvan zij beschuldigd worden-onrechtvaardigheid, onderdrukking, hoererij, vers 6-8.

2. De verzwaring van deze zonden-de tijdelijke en geestelijke gunsten, die God hun geschonken had en die zij met zoveel ondankbaarheid beantwoord hadden, vers 9-12.

3. Gods klacht over hen om hun zonden, vers 13, en een bedreiging met hun verderf, en hun volslagen machteloosheid om dat te verhinderen. vers 14-16.

Amos 2:1-16

Hier is,

I. Het oordeel over Moab, ook een van de omliggende volken. Met hen wordt afgerekend en zij worden gestraft om drie overtredingen en om vier, evenals de andere volken.

1. De vierde overtreding van Moab was evenals van hen, die voor hen voor ‘t gericht verschenen, wreedheid. Het voorbeeld, dat genoemd wordt, heeft niets te maken met het volk van God, maar met een heiden, zoals zij zelf: De koning van Moab heeft de beenderen van de koning van Edom tot kalk verbrand. Wij vinden, dat er oorlog was tussen de Moabieten en de Edomieten, waarin de koning van Moab, in zijn wanhoop en woede, zijn eigen zon tot een brandoffer offerde, om zijn afgod te verzoenen, 2 Koningen 3:26, 27. En het schijnt, dat later, hij of één van zijn opvolgers, uit wraakzucht tegen de Edomieten, omdat zij hem tot dat uiterste gebracht hadden, bij gelegenheid, dat hij gelukkig was tegen de koning van Edom, hem levend greep en tot as verbrandde, of hem sloeg en doodde, of de beenderen van de gestorven koning opgroef, in ‘t bijzonder van degene, die hem zo in ‘t nauw gebracht had, en ze uit haat en woede tot kalk verbrandde, en misschien maakte hij gebruik van het stof van zijn beenderen om de muren en zoldering van zijn paleis te witten, om zich vrolijk te maken met dat gedenkteken van zijn wraak. "Est vindicta bonum vita incundius ipsa" -De wraak is zoeter dan het leven zelf. Het is barbaars het menselijk lichaam te mishandelen, wij zelf zijn eveneens in het vlees, het is gevoelloos om lijken te mishandelen, ja het is goddeloos, want wij geloven en verwachten hun opstanding, en de dode lichamen van koningen te mishandelen, wier persoon en naam in bijzondere zin geëerbiedigd en ontzien behoort te worden, is een belediging voor hun majesteit, het getuigt van een lage ziel, een dode leeuw te vertrappen, waarvoor men zou sidderen, als hij levend was.

2. Moabs vonnis om zijn overtreding is

a. Het oordeel des doods. Die wreed handelen zullen met wreedheid behandeld worden, vers 2. Moab zal sterven, de Moabieten zullen met het oorlogszwaard afgesneden worden, ‘t welk doodt met groot gedruis, met gejuich, met geluid van de bazuin, omstandigheden, die het zoveel te verschrikkelijker maken, zoals het brullen van de leeuw een verzwaring is van het verscheuren. De ganse strijd degenen, die strijden, wordt met gedruis gestreden, Jesaja 9:5.

b. Het is een oordeel over hun rechter, die het vonnis had geveld over de beenderen van de koning van Edom, dat zij tot kalk verbrand zouden worden: Ik zal hem uitroeien, zegt God, vers 3, hij zal weten, dat er een Rechter is, hoger de hij. De koning, de voornaamste rechter, de lagere rechters en alle vorsten zullen tezamen afgesneden worden. Als soms het volk lijdt onder de zonde van zijn vorsten, dan zullen ten minste de vorsten zelf niet ontsnappen, Jeremia 48:47. Tot hiertoe is Moabs oordeel.

II. Ook Juda is een buur van Israël en daarom zal dat niet overgeslagen worden, nu de Rechter zitting houdt.

1. Dat volk had zichzelf aan de heidenen gelijk gemaakt en zich met hen vermengd, en daarom is de aanklacht tegen hen in dezelfde vorm als tegen al de andere volken: Om drie overtredingen van Juda en om vier, zal Ik dat niet af wenden, hun zonden zijn even veelvuldig als die van andere volken, en zij worden in enen adem met hen genoemd, Jeremia

9:26:"Egypte, Juda, Edom zij zijn alle gelijk", het vonnis is hier ook hetzelfde, vers 5 :Ik zal een vuur in Juda zenden hoewel het land is, waar God bekend is, en het zal de paleizen van Jeruzalem verteren, al is het de heilige stad, en al is God er vroeger bekend geweest voor een hoog vertrek in haar paleizen, Psalm 48:4. Maar de zonde, waarvan Juda hier beschuldigd wordt, is verschillend van die van alle andere. De andere volken werden gestraft om het onrecht, dat zij de mensen aandeden, maar Juda om de hoon, God aangedaan, vers 4. Zij verachten Zijn inzettingen en volharden in hun ongehoorzaamheid daaraan: Zij hebben de wet des Heeren verworpen, alsof het niet de moeite waard was er kennis van te nemen, en zij in ‘t geheel geen betekenis had, en daarmee verachten zij de goedheid, rechtvaardigheid en wijsheid, zowel als het gezag en de soevereiniteit van de Wetgever, dat deden zij metterdaad, daar zij Zijn inzettingen niet bewaarden, en geen gewetenswerk van maakten, en er zich niet om bekommerden.

2. Zij eerden Zijn mededingers, hun afgoden, hier hun leugens genoemd, die hen verleid hebben, want een beeld is een leugenleraar, Habakuk 2:18. En die tot de dwaling van de afgoderij verleid worden, worden daardoor tot een menigte andere dwalingen verleid, "Uno dato absurdo mille sequantur" -Een enkele ongerijmdheid heeft duizend andere ten gevolge. God is een oneindige eeuwige Geest, maar, als de waarheid van God door afgoderij in de leugen veranderd is, dan zijn al Zijn waarheden in gevaar eveneens daarin veranderd te worden, aldus deden hun afgoden hen dwalen, en gaf God hen naar recht over aan een kracht van de dwaling, en ook was het geen verontschuldiging voor hun zonden, dat het de leugens waren, die hun vaders nagewandeld hebben, want zij hadden zich liever moeten laten waarschuwen door, dan een voorbeeld te nemen aan hen, die stierven met een leugen in hun rechterhand.

III. Tenslotte komen wij nu aan de woorden, die Amos gezien heeft over Israël. Nadat vermaningen en bedreigingen de rondte hebben gedaan, naderen zij nu het middelpunt om daar te blijven. Hij begint met hen als met de anderen: Om drie overtredingen van Israël en om vier zal Ik dat niet afwenden, als al deze volken om hun ongerechtigheden gestraft worden, zal Israël dan ongestraft blijven? Ziehier, wat hun zonden waren, waarom God hen straffen zou.

1. Het buigen van het recht. Dat was de zonde van hen, aan wie de rechtsbedeling was toevertrouwd, de rechters en overheden en de betrokken partijen. Zij zagen er geen bezwaar in de rechtvaardige voor geld te verkopen en zijn rechtvaardige zaak, als die voor hen kwam, voor een zilverstuk, het vonnis werd geveld, niet naar recht, maar de koopsom woog altijd het zwaarst, en zij verkochten het recht in ‘t openbaar aan de hoogste bieder. Zij verkochten het leven van de nooddruftige om een paar schoenen, en de zaak van een man, die zoveel niet kon geven, was verloren, en hij zelf was overgegeven aan de genade van die geen genade zullen hebben. Zij willen liever voor weinig, onrecht dan recht doen. Voor een stuk brood zal zo’n man overtreden. Die uit hebzucht hun geweten geweld aandoen, komen er tenslotte toe, om het voor zo goed als niets te doen, zij die beginnen met het recht voor zilver te verkopen, worden mettertijd zo laag, dat zij het om een paar schoenen verkopen, een paar oude schoenen.

2. Het onderdrukken van de armen, en zichzelf bevoordelen door hun onrecht aan te doen: Zij hijgen naar het stof van de aarde, dat wil zeggen, zilver en goud, wit en geel stof, zij begeren het hartstochtelijk, en stellen het vast op het hoofd van de armen, door hun onrechtvaardige afpersingen. Zichzelf te verrijken door anderen te verarmen is een overtreding, waarom God de straf niet zal afwenden, dat is de weg van de zachtmoedige veranderen, door een onrechtvaardige behandeling van degenen, die, zoals zij weten, zacht en geduldig zijn en het

onrecht verdragen. Zij maken inbreuk op hun rechten, doen hun werk teniet, en beletten, dat het recht zijn loop heeft ten gunste van hen, en dulden niet, dat zij hun rechtvaardige zaak verdedigen, dat is hun weg veranderen. Hoe geduldiger de mensen het onrecht dragen, dat hun gedaan wordt, zoveel groter is de zonde van hen, die hun onrecht aandoen, en te meer reden hebben zij om te verwachten, dat God hun vergoeding zal geven en hen wreken zal. Ik ben als een dove, Ik hoor niet, daarom zult Gij verhoren.

3. Afschuwelijke onreinheid, zelfs bloed schande, zoals onder de heidenen niet genoemd werd, zodat een man zijns vaders vrouw had, 1 Corinthiers 5:1, zijn vaders bijzit: De man en zijn vader gaan tot een jonge dochter, één van de zwartste voorbeelden van ongebondenheid en wellust, maar waar de andere ongerechtigheden, namelijk onderdrukking en afpersing zijn, wordt deze ook gevonden, want de wetten van de zedelijkheid houden maar zelden in bedwang, die de banden van de rechtvaardigheid verbroken en haar banden van zich geworpen hebben. Deze goddeloosheid is zo'n hoon van de godsdienst en de belijdenis daarvan, dat zij die er schuldig aan zijn, gerekend worden opzettelijk Gods heilige naam te ontheiligen, en gehaat te maken onder de heidenen, alsof Hij de boosheid goedkeurde, die zij zich veroorloven, daar zij zeggen, dat zij in betrekking tot Hem staan, en alsof Hij precies zo was als zij.

4. Overdadigheid, onder voorwendsel God te eren met hetgeen zij door onderdrukking en afpersing hadden gekregen, vers 8. Zij voegen afgoderij bij hun onrechtvaardigheid, en menen dan voor hun onrechtvaardigheid verzoening te doen door afgoderij.

a. Zij maken zich vrolijk over wat zij de armen afgeperst hebben. Zij leggen zich neer op hun gemak, prachtig gekleed, op de verpande klederen, die zij dezelfde avond terug hadden moeten geven naar de wet, Deuteronomium 24:12, 13, en zij drinken de wijn van de beboeten, degenen, die zij tot een zware boete veroordeeld hebben, terwijl zij in zinnelijke genietingen doorbrengen, wat zij door onrechtvaardigheid verkregen hebben.

b. Zij menen hierover verzoening te doen door de winst van hun onderdrukking op te maken bij elk altaar en de wijn in het huis hun goden te drinken, in de tempels, waar zij hun kalveren dienden, alsof zij God tot deelgenoot van hun misdaden wilden maken door Hem deel te geven aan de winst-een dienst, goed genoeg voor de valse goden, maar de ware God wil niet aldus bespot worden. Hij heeft verklaard dat Hij de roof in het brandoffer haat, en kan niet gediend worden naar Zijn wil dan met hetgeen op eerlijke wijze verkregen is.

Hier: I. Herinnert God Zijn volk Israël aan de grote dingen, die Hij voor hen gedaan had door hen in het bezit te stellen van het land Kanaän, waarvan de tien stammen nu het grootste deel bezaten, vers 9, 10. Wij hebben dikwijls nodig herinnerd te worden aan de gunsten, die wij ontvangen hebben, en die de grootste verzwaring zijn van de zonden, die wij begaan hebben. God geeft ruim en verwijt ons onze laagheid en onwaardigheid niet, noch de wanverhouding tussen Zijn gaven en onze verdiensten, maar Hij verwijt ons te recht onze ondankbaarheid, en slechte beloning van Zijn gunsten, en zegt ons, wat Hij voor ons gedaan heeft, om ons beschaamd te maken, dat wij Hem niet vergelden naar de weldaden, die Hij aan ons gedaan heeft. Kind, gedenk, Israël gedenk,

1. Dat God u uit een diensthuis heeft o gevoerd! uit Egypteland u bevrijd, waar gij anders in slavernij zou zijn omgekomen.

2. Dat Hij u veertig jaar geleid heeft in de woestijn, en u gevoed in de wildernis, waar gij anders van honger waart omgekomen. Gunsten voor onze voorouders zijn gunsten voor ons want, als zij afgesneden waren, zouden wij niet geleefd hebben.

3. Dat Hij plaats voor hen maakte in Kanaän, door de inboorlingen uit te roeien, door een reeks van wonderen, weinig minder dan die, waardoor zij uit Egypte verlost waren: Ik heb de Amoriet voor hun aangezicht verdelgd waarmee hier alle bijgelovige volken bedoeld zijn. Let op de macht van de volken, die hun in de weg stonden, waarop gewezen wordt, opdat God te meer verheerlijkt wordt in hun onderwerping. Zij waren groot van lengte, wiens hoogte was als de hoogte van de cederen en het volk van Israël was bij hen vergeleken als struikgewas, en ook waren zij zeer sterk, niet alleen lang, maar goed gebouwd: Hij was sterk als de eiken. Zijn koninkrijk was uitnemend onder de volken, en ging al zijn naburen te boven. Zijn vestingen schenen onneembaar en zijn strijdkrachten onoverwinnelijk, hij was schoon en statig als de cederboom, hij was krachtig als de stoere eik, maar, toen God daar een wijngaard wilde planten, Psalm 80:8, 9, werd deze Amoriet niet alleen afgesneden, maar ook uitgerukt: Ik heb zijn vrucht van boven en zijn wortels van onderen verdelgd, zodat de Amorieten niet langer een volk waren, en er nooit meer van gelezen wordt. Zo hoog stelde God Israël. Hij gaf mensen in hun plaats en volken in plaats van hun ziel, Jesaja 43:4. Hoe ondankbaar waren zij dan om Hem aldus te verachten!

4. Dat Hij hun het land van de Amoriet erfelijk bezitten deed, het niet alleen in hun handen gaf, zodat zij er meester van werden "iure belli" -door het oorlogsrecht, maar hun er een beter recht op gaf, zodat het het hun werd door de belofte.

II. Eveneens verwijt Hij hun de geestelijke voorrechten en voordelen, die zij als het heilige volk genoten, vers 11. Zij hadden geestelijken steun, daar hun geleerd werd, hoe zij een recht gebruik moesten maken van hun tijdelijke voorrechten, die daarom meer waarde voor hen hadden. Het is waar, dat de tien stammen Gods tempel, altaar en priesterschap niet hadden, maar het was hun eigen schuld, dat zij die in de steek gelaten hadden, en daarom had God hen naar recht in de duisternis kunnen laten maar God heeft zichzelf niet onbetuigd gelaten en hen niet zonder leidslieden om hun de weg te wijzen.

1. Zij hadden profeten, machtige leeraars in vroomheid, door God geïnspireerd, wie bevolen was hun Zijn wil bekend te maken, hun te tonen wat Gode welbehaaglijk is en wat Hem niet behaagt, hen hun fouten te verwijten, en voor het gevaar te waarschuwen, hen in hun moeilijkheden te helpen en in hun ellende te vertroosten. God verwekte hun profeten, bezielde hen voor dat werk en gebruikte hen daarin. Hij verwekte sommigen uit hun zonen, uit hen zelf, zoals Mozes en Christus uit hun broederen verwekt werden, Deuteronomium 18:15. Het was een eer voor hun volk, en voor hun families, dat zij zelf kinderen hadden om Gods boodschappers te zijn, van hun eigen taal, geen vreemden, uit een ander land gezonden, die zij konden verdenken als vooringenomen tegen hun land en hen zelf, maar die hun een goed hart toedroegen, zoals zij wel wisten. Getrouwe dienaren zijn een grote zegen voor elk volk, en het is God, die hen verwekt om dat te zijn, zodat zij te recht beschouwd mogen worden als een eer voor de familie, waartoe zij behoren

2. Zij hadden Nazireërs, die schitterende voorbeelden van vroomheid waren: Ik heb uit uw jongelingen mannen tot Nazireërs verwekt, mannen, die zich door een gelofte aan God en Zijn dienst verbonden, en, in overeenstemming daarmee, zich vele van de geoorloofde zinnelijke genietingen ontzegden, zoals het drinken van wijn en het eten van druiven. Er waren onder hen

jonge mannen, die in de beste tijd waren om de genoegens van dit leven te smaken en er zich toch vrijwillig van afhielden, deze verwekte God door de macht van Zijn genade, om gedenktekenen van Zijn genade te zijn, tot Zijn heerlijkheid, en om Zijn getuigen te zijn tegen de goddeloosheid van die ontaarden tijd. Het is een even grote zegen voor een plaats dat er uitstekende christenen zijn, als dat er uitstekende dominees zijn, want aldus hebben zij het voorbeeld naast de regel. Wij moeten erkennen, dat het een goed voorteken voor een volk is, als God een aantal veelbelovende jongelieden onder hen opwekt, als Hij die jonge mannen tot Nazireërs maakt, vroom, nauwgezet en die zich onthouden van zinnelijke genietingen, en zulke Nazireërs zijn reiner dan sneeuw, witter dan melk, zij zijn inderdaad van de edelsten, want zij zijn gladder dan een saffier, Klaagliederen 4:7. Die zulke mannen, zulke jonge mannen, onder hen hebben, hebben daarmee zo’n groot voordeel, beide als gebod en als bemoediging om godsdienstig te zijn, dat zij eens ter verantwoording geroepen zullen worden, als zij er geen gebruik van maken. Israël wordt hier gestraft, niet alleen om de profeten, maar om de Nazireërs, onder hen verwekt. Voorde waarheid hiervan, beroept hij zich op hen zelf: "Is dit niet alzo, gij kinderen Israëls? Kunt gij het ontkennen? Hebt gij zelf het voordeel niet begrepen, dat gij had door de profeten en Nazireërs, onder u verwekt?" Het geweten van de zondaars zal voor God getuigen, dat Hij tegenover hen niet te kort geschoten is in genademiddelen, zodat, als zij omkomen, het zal zijn, omdat zij zelf te kort geschoten zijn en van die middelen geen gebruik hebben gemaakt De mannen van Juda zullen zelf oordelen tussen God en Zijn wijngaard, of Hij er meer voor gedaan kon hebben, Jesaja 5:3, 4.

III. Hij beschuldigt hen van misbruik van de genademiddelen, die zij genoten, en van tegenstand tegen Gods plannen met hun, waarom Hij hun deze middelen gaf, vers 12. Wel verre van in het licht te wandelen, rebelleerden zij er tegen, en deden wat zij konden om het weg te nemen, opdat het niet in hun gezicht schijnen zou tot hun overtuiging.

1. Zij deden wat zij konden om goede mensen te verleiden, om hen af te trekken van hun ernstige en nauwgezette vroomheid en hun oprechte wandel. Gij hebt de Nazireërs wijn te drinken gegeven, in strijd met hun gelofte, opdat zij, na die eenmaal gebroken te hebben, ze een andermaal niet meer houden zouden. Sommigen verleidden zij er toe, en door het gevlei van hun lippen dreven zij hen aan, anderen drongen zij er toe of maakten hen bevreesd, smaadden en dreigden hen, als zij nauwgezetter waren dan hun buren, en door hen over te halen om te drinken, maakten zij hen als Nazireërs onmogelijk. Satan en zijn handlangers zijn druk bezig om de harten van jongelieden, die hemelwaarts zien, te bederven, en velen, van wie wij de verwachting hadden, dat zij Nazireërs zouden zijn, hebben zij afvallig gemaakt door hun wijn te drinken te geven, door op hun liefde tot vrolijkheid en genot te werken en hen in gezelschap te brengen, waar gedronken wordt. Menigten van jongelieden, die schone vooruitzichten hadden als voortreffelijke leraren van de godsdienst, hebben gedoold door sterke drank, en zijn voor altijd verloren gegaan. En hoe juichen de bewoners van de hel over het verleiden van een Nazireër!

2. Zij deden hun uiterste best om goede dienaren tot zwijgen te brengen en hun de mond te stoppen: "Gij hebt de profeten geboden, zeggende: Gij zult niet profeteren. en bedreigde hen, als zij toch profeteerden, Hoofdstuk 7:12, alsof Gods boodschappers gebonden waren uw bevelen na te komen, en hun boodschap niet over te geven, tenzij gij hun verlof gaf, en ontvingen zodoende de genade van God niet alleen tevergeefs, daar Hij die profeten verwekt had, maar deden die God, in Wiens naam de profeten spraken, de grootst mogelijke belediging aan". Zij hebben heel wat te verantwoorden, die een getrouwe prediking niet kunnen verdragen, en nog veel meer, die ze onderdrukken.

IV. Hij beklaagt zich over het onrecht, dat zij Hem door hun zonden aandeden, vers 13 :"Ik ben door u gedekt en het gewicht van uw zonden is als een wagen, die vol garven is die met koren beladen is, te midden van de vreugde in de oogst, zolang als het duurt. Ik ben onder u gedekt. Ik ben door u in ‘t nauw gebracht en weet niet wat te doen, Hosea 11:8, 9. Ik ben door u beladen en belast en kan het niet langer dragen, en daarom zal Ik mij troosten over mijne wederpartijders Jesaja 1:24. " De grote God klaagt over zonde vooral de zonden van Zijn belijdend volk, als een last voor Hem. Hij heeft verdriet aan dit geslacht, Psalm 95:10, is verbroken door hun hoerachtig hart, Ezechiel 6:9 en al maakt deze overweging het berouw van de zondaar niet zeer diep, zijn verderf zal er zeer groot door worden. De grote God, die de wereld in stand houdt en nooit klaagt, dat Hij onder het gewicht er van gebukt gaat. Hij wordt noch moede noch mat, toch klaagt Hij over de zonden van Israël, en ook over hun huichelachtige dienst, dier. Hij moede is te dragen, Jesaja 1:14. ‘t Is geen wonder, dat het schepsel zucht, Romeinen 8:22, als de Schepper zegt: Ik ben gedrukt onder hen.

V. Hij bedreigt hen met onvermijdelijke ondergang. En zo lezen sommigen, vers 13 :"Zie, Ik zal uw plaatsen dekken, of nauw maken, gelijk als een wagen drukt, die vol garven is, zij zullen beladen worden met oordelen totdat zij er onder bezwijken, en een geluid maken, ais een kar, die te vol geladen is." Die zich niet willen onderwerpen aan de overtuiging van het Woord, die noch daardoor noch door de omgang met hun omgeving zich willen laten overhalen, zullen moeten bezwijken onder het gewicht van Gods oordelen. Als God ons dagelijks met Zijn weldaden overlaadt, en wij Hem desniettegenstaande met onze zonden overladen, hoe kunnen wij dan iets anders verwachten dan dat Hij ons met Zijn oordelen overladen zal? En hier wordt in de drie laatste verzen gedreigd, dat, als God verschijnt, om met dit hemeltergende volk te twisten, zij niet in staat zullen zijn voor Hem te blijven staan van Hem te vlieden, of Hem tegenstand te bieden, want, als God oordeelt, zal Hij overwinnen. Al is Zijn geduld uitgeput, Zijn macht is het niet, en, dat zal de zondaar tot zijn schade ondervinden. Als het Assyrische leger komt om het land te verwoesten door zwaard en gevangenschap, zal niemand ontsnappen, maar iedereen zal delen in de algemene verwoesting.

1. Het zal ijdel zijn, te denken aan vluchten voor de vijand, die komt met de opdracht om alles woest te maken: De snelle zal niet ontvlieden, die beroemd waren om hun gelukkige ontkoming uit ieder gevaar, zullen bevinden, dat hun snelheid niet baat, zij zullen geen tijd hebben om te vluchten, zij zullen geen weg ter ontkoming zien, zij zullen geen kracht en geen geest hebben om het te beproeven, zij zullen ten einde raad zijn en dan zullen zij spoedig aan het einde van hun ontkoming zijn. Zijn zij, als Asahel, licht op hun voeten als een van de reeën, 2 Samuel 2:18 ? toch zullen zij, evenals hij, zoveel sneller hun verderf tegemoet lopen: Die licht is op zijn voeten zal zich niet bevrijden, vers 15. Of zeggen zij, zoals die in Jesaja 30:16 :Op paarden zullen wij vlieden en op snelle paarden zullen wij rijden? Toch zullen zij ingehaald worden: Ook zal die te paard rijd, zijn ziel niet bevrijden van zijn vervolgers. Het paard bevrijdt niet door zijn grote sterkte.

2. Het zal ijdel zijn, aan strijden te denken, God voert strijd tegen hen, en zijn zij sterker dan Hij? Is er enige strijdmacht, die beweren kan tegen de Almachtige opgewassen te zijn? Neen, De sterke zal zijn kracht niet verkloeken. Hij, die gewoonlijk sterk is, zal niet in staat zijn zijn kracht te gebruiken, als hij er toe in de gelegenheid is. En een held, die anderen moest beschermen en verlossen, zal niet in staat zijn zichzelf te bevrijden, zijn ziel te bevrijden, zo staat er, zal zijn leven niet redden. De sterke roeme niet in zijn kracht, en vertrouwe er niet op, maar hij sterke zich in de Heer zijn God, want in de Heer is een eeuwige rotssteen. En evenals de lichaamskracht te kort zal schieten, zo zullen ook de oorlogswapenen niet baten. De

wapenrusting en de arm zullen beide onvoldoende zijn: En die de boog hanteert zal niet bestaan, al staat hij ook van verre, maar hij zal de vlucht nemen, en niet op zijn eigen boog vertrouwen om hem te redden. Hoe sterk de arm ook is en hoe wel bevestigd de wapenrusting, geen van beide zal baten, als de moed ontbreekt, vers 16 :De kloekhartigste onder de helden, die gewoon was het gevaar onder de ogen te zien, en er niet door verschrikt te worden, zal te die dage naakt heenvlieden, niet allen zonder wapens, daar hij zijn wapens, beide voor aanval en verdediging weggeworpen heeft, maar ook beroofd van zijn schatten, die hij met zich mee te voeren dacht, en hij zal tevreden zijn, als hij zijn ziel tot een buit heeft. Als het God behaagt, neemt Hij het hart van de hoofden des volks van de aarde weg, en doet hen, die plachten te roemen op hun moed, en hun stoute veldtochten, dwalen en sluipen in het woeste, waar geen weg is, Job 12:24.

HOOFDSTUK 3

1 Hoort dit woord, dat de HEERE tegen ulieden spreekt, gij kinderen van Israel! namelijk tegen het ganse geslacht, dat Ik uit Egypteland heb opgevoerd, zeggende:
2 Uit alle geslachten des aardbodems heb Ik ulieden alleen gekend; daarom zal Ik al uw ongerechtigheden over ulieden bezoeken.
3 Zullen twee te zamen wandelen, tenzij dat zij bijeengekomen zijn?
4 Zal een leeuw brullen in het woud, als hij geen roof heeft? Zal een jonge leeuw uit zijn hol zijn stem verheffen, tenzij dat hij wat gevangen hebbe?
5 Zal een vogel in den strik op de aarde vallen, als er geen strik voor hem is? Zal men den strik van den aardbodem opnemen, als men ganselijk niet heeft gevangen?
6 Zal de bazuin in de stad geblazen worden, dat het volk niet siddere? zal er een kwaad in de stad zijn, dat de HEERE niet doet?
7 Gewisselijk, de Heere HEERE zal geen ding doen, tenzij Hij Zijn verborgenheid aan Zijn knechten, de profeten, geopenbaard hebbe.
8 De leeuw heeft gebruld, wie zou niet vrezen? De Heere HEERE heeft gesproken, wie zou niet profeteren?
9 Doet het horen in de paleizen te Asdod, en in de paleizen in Egypteland, en zegt: Verzamelt u op de bergen van Samaria, en ziet de grote beroerten in het midden van haar, en de verdrukten binnen in haar.
10 Want zij weten niet te doen, dat recht is, spreekt de HEERE; die in hun paleizen schatten vergaderen door geweld en verstoring.
11 Daarom, zo zegt de Heere HEERE: De vijand! en dat rondom het land! die zal uw sterkte van u nederstorten, en uw paleizen zullen uitgeplunderd worden.
12 Alzo zegt de HEERE: Gelijk als een herder twee schenkelen, of een stukje van een oor uit des leeuwen muil redt, alzo zullen de kinderen Israels gered worden, die daar zitten te Samaria, in den hoek van het bed, en op de sponde van de koets.
13 Hoort en betuigt in het huis Jakobs, spreekt de Heere HEERE, de God der heirscharen;
14 Dat Ik, ten dage als Ik Israels overtredingen over hem bezoeken zal, ook bezoeking zal doen over de altaren van Beth-el; en de hoornen des altaars zullen worden afgehouwen, en ter aarde vallen.
15 En Ik zal het winterhuis met het zomerhuis slaan; en de elpenbenen huizen zullen vergaan, en de grote huizen een einde nemen, spreekt de HEERE.

Een stompzinnig, gevoelloos, onverschillig volk wordt in dit hoofdstuk opgeroepen, om kennis te nemen

I. Van Gods oordelen, tegen hen uitgesproken, en de waarschuwingen, die Hij hun gegeven heeft, van die oordelen, opdat zij daardoor opgewekt worden uit hun zekerheid, vers 1-8.

II. Van de zonden, die onder hen gevonden worden, waardoor God getergd was om aldus te dreigen, aldus te straffen, opdat zij God in Zijn twist met hen zouden rechtvaardigen, en opdat zij, tenzij zij berouw hadden en zich verbeterden, niet anders zouden verwachten, dan dat God zou voortgaan te twisten, vers 9-15.

Amos 3:1-15

De strekking van deze verzen is het volk van Israël te overtuigen, dat God een twist met hen had. Hetgeen de profeet tot hen te zeggen heeft, is, hun te laten weten, dat de Heer iets tot hen te zeggen heeft, vers 1. Zij waren Zijn bijzonder volk boven anderen, kenden Zijn naam en werden er naar genoemd, maar, Ik heb enige weinige dingen tegen u, en zij werden opgeroepen om te horen, wat dat was, opdat zij konden overwegen welk antwoord zij zouden geven, zoals de gevangene voor de balie gelast wordt naar de aanklacht te luisteren. De kinderen Israëls wilden geen acht slaan op de woorden van raad en troost, die God vele malen tot hen gesproken had, en nu zullen zijmoeten horen naar de woorden van vermaning en bedreiging, die de Heer tegen hen gesproken heeft, want Hij zal doen naarmate Hij gesproken heeft.

I. Zij moeten weten, dat Gods genade om hen te willen kennen, en de gunsten, die Hij hun geschonken had, hen niet zullen vrijstellen van de straf, die zij verdiend hebben om hun zonden. Israël is een geslacht, dat God uit Egypteland heeft opgeveerd, vers 1, en het was niet meer dan een enkel geslacht, toen het daarheen trok, van daar heeft God het bevrijd van daar heeft Hij het gehaald om een geslacht een volk voor Hem te zijn. Het zijn niet alleen de tien stammen, het koninkrijk van Israël, die hierop acht moeten geven, maar ook dat van Juda, want het wordt gezegd tegen het gehele geslacht, dat God uit Egypteland opgevoerd heeft. Het is een geslacht, dat God boven andere door gunsten onderscheiden heeft, en zich op bijzondere wijze toegeëigend. Uit alle geslachten des aardbodems heb Ik ulieden alleen gekend. Gods kerk in de wereld is een geslacht verwaardigd boven alle geslachten van de aarde. Die God kennen, worden van Hem gekend. God is bekend in Juda, en daarom is Juda meer de enig ander volk bij God bekend. God heeft hen gekend, dat wil zeggen Hij heeft hen verkoren, een verbond met hen gesloten, en met hen omgegaan als met een kennis. Nu, zou men denken, volgt er uit: Daarom zal Ik u sparen, uw fouten door de vingers zien, en u verontschuldigen. Neen: Daarom zal Ik al uw ongerechtigheden over ulieden bezoeken. Als de gunsten, waardoor God ons onderscheidt niet dienen om ons van de zonde af te houden, zullen zij ook niet dienen om ons aan de straf te onttrekken, ja, hoe dichter iemand bij God staat door zijn belijdenis, en hoe meer vriendelijkheid Hij hem bewezen heeft, zoveel zekerder, zoveel sneller en zoveel strenger zal Hij hem straffen, als hij door een reeks opzettelijke zonden zijn wandel ontheiligt, zijn betrekking tot God schande aandoet, zijn verplichtingen niet nakomt, en de gunsten en eerbewijzen waardoor hij onderscheiden is, minacht. Daarom zullen zij gestraft worden, omdat hun zonden Hem onteren, smaden, en ergeren, meer dan de zonden van anderen, en omdat het noodzakelijk is, dat God zijn eigen eer handhaaft door te doen blijken, dat Hij de zonde haat en het meest in degenen, die Hem het naast zijn, als zij niet slechter dan anderen zijn, zullen zij toch zwaarder dan anderen gestraft worden omdat naar recht verwacht wordt, dat zij veel beter dan anderen zullen zijn. Het oordeel begint van het huis Gods, begint bij het heiligdom, want God zal geheiligd worden in of door degenen, die tot Hem naderen, Leviticus 10:3.

II. Zij moeten weten, dat zij geen troostrijke gemeenschap met God mogen verwachten, tenzij zij eerst vrede met Hem maken, vers 3 :Zullen twee tezamen wandelen, tenzij dat zij bijeengekomen zijn? Neen, hoe zouden zij ook? Waar geen vriendschap is, kon geen gemeenschap zijn, als twee personen in twist zijn, moeten zij eerst hun geschillen vereffenen, voordat zij elkander diensten kunnen bewijzen. Israël had God gehoond, zijn verbond met Hem verbroken, en Zijn gunsten aan Hem slecht beloond, en toch verwachten zij, dat Hij voort zal gaan met hen te wandelen, hun partij te kiezen, voor hen te handelen, en hun de verzekering te geven van Zijn tegenwoordigheid bij hen, hoewel zij niet het hun deden om door berouw en verbetering, welgezind te zijn jegens hun Wederpartij en Zijn toorn af te wenden. Maar hoe kan

dat zijn? zegt God: zolang gij in tegenheid wandelt met God, kunt gij niet andere verwachten dan dat Hij in tegenheid wandelt met u Leviticus 26:23, 24. Wij kunnen niet verwachten dat God bij ons tegenwoordig zal zijn, of voor ons handelen, tenzij wij met Hem verzoend zijn. God en de mens kunnen niet tezamen wandelen, tenzij, dat zij bijeengekomen zijn. Tenzij wij met God overeengekomen zijn in het doel, namelijk Zijn eer, kunnen wij niet op dezelfde weg met Hem wandelen.

III. Zij moeten weten, dat de waarschuwingen, die God hun van de naderende oordelen gaf, niet zonder oorzaak en niet zonder grond waren, niet alleen om hen te vermanen, maar ook stellige verklaringen van Gods toorn tegen hen, waarvan, als zij niet spoedig berouw hadden, zij zonder mankeren de gevolgen zouden ondervinden, vers 4 :Zal een leeuw brullen in het woud, als hij geen roof heeft? Neen, hij brult over zijn prooi. Ook zal een jonge leeuw uit zin hol zijn stem niet verheffen, tenzij de oude leeuw wat gevangen heeft om hem te brengen, ook zou God u niet aldus waarschuwen, beide door de bedreigingen van Zijn woord, en door mindere oordelen, indien gij niet u zelf door uw zonden tot een prooi voor Zijn toorn had gemaakt, en, indien Hij niet op ‘t punt was u te overstelpen met verwoestende, vernielende oordelen. De bedreigingen van het woord en de leidingen Gods zijn geen boeman, om kinderen en dwazen bang te maken, maar de noodzakelijke gevolgen van de zonde des mensen en zekere voortekenen van de oordelen Gods.

IV. Zij moeten weten, dat, daar hun eigen goddeloosheid de oorzaak van deze oordelen was, deze niet weggenomen zullen worden voordat zij hun werk verricht hebben, vers 5. Als God verschenen is om met een zondig volk te twisten, dan is het noodzakelijk, dat zij begrijpen

1. Dat het hun eigen zonde is, die hem verstrikt heeft, want zal een vogel in de strik op de aarde vallen, als er geen strik voor hem is? Neen, de natuur spant geen strikken voor de schepselen, maar de kunst des mensen, een vogel valt niet toevallig in een strik, maar door de list van de vogelaar, zo bereidt de leiding van God moeilijkheden voor zondaars en het is in het werk van hun handen, dat zij verstrikt zijn. Verdriet komt niet voort uit het stof, maar het is Gods rechtvaardigheid, en onze eigen goddeloosheid, die ons kastijdt.

2. Niets kan hen uit het net voeren dan hun eigen berouw, want zal men de strik van de aardbodem opnemen, die men met opzet daar gelegd had, als men niets gevangen heeft, wat toch het doel was? zo zal God de beproeving, die Hij gezonden heeft, niet wegnemen, voordat zij haar werk gedaan heeft en tot stand gebracht, waartoe zij gezonden was. Als ons hart naar behoren vernederd is, en wij door onze beproeving er toe gebracht zijn onze zonden te belijden en te verzaken, dan heeft de strik iets gevangen, dan is het doel bereikt, en dan en niet eerder, is de strik verbroken, van de aarde opgenomen en wij zijn verlost in liefde en genade.

V. Zij moeten weten, dat al hun tegenspoeden van Gods hand kwamen en van de raad van Zijn wil, vers 6 :Zal er een kwaad in de stad zijn, in een geslacht, in een volk, dat de Heer niet doet, niet bepaald heeft, en volbracht wat Hij bepaald had? Het kwaad van de zonde is van ons zelf, het is ons eigen werk. Maar het kwaad van de beproeving, ‘t zij persoonlijke of openbare, is van God en is Zijn werk, wie ook het werktuig is, God is de oorzaak en bewerker er van. Uit Zijn mond gaat het kwade en het goede. Deze overweging, dat, welk kwaad er in de stad is, de Heer dat gedaan heeft, behoort ons er toe te brengen om geduldig ons deel van openbare rampen te dragen en om te pogen aan het doel, dat God er mee heeft, te beantwoorden.

Vl. Zij moeten weten, dat de profeten, die hen waarschuwen voor de naderende oordelen hun niets overbrengen dan wat zij van de Heer ontvangen hebben, om aan Zijn volk overgebracht te worden.

1. God maakt tevoren aan de profeten bekend vers 7 : Gewis, de Heer zal geen ding doen, niets van dat kwaad in de stad, bovengenoemd, vers 6, tenzij Hij Zijn verborgenheden aan Zijn knechten, de profeten, geopenbaard hebben, hoewel het voor anderen een geheim blijft. Daarom weten zij niet, wat zij doen, die de waarschuwingen, die de profeten hun in Gods naam geven, niet ernstig opnemen. Gods profeten zijn Zijn knechten, die Hij gebruikt, om Zijn boodschappen aan de kinderen van de mensen over te brengen. De verborgenheid Gods is bij hen, in zekeren zin is zij met de oprechten, Spreuk. 3:32, voor degenen, die Hem vrezen, Psalm 25:14, maar op bijzondere wijze bij de profeten, voor wie de Geest van de profetie een Geest van de openbaring is. Het zou eer genoeg voor de profeten geweest zijn, als alleen gezegd werd, dat het somtijds God behaagt, aan Zijn profeten te openbaren, wat Hij van plan is te doen, maar het is iets groots, als Hij zegt, dat Hij niets doet dan wat Hij hun openbaart, alsof zij Zijn raadslieden waren. Zal Ik voor Abraham verbergen wat Ik doe, daar hij een profeet is? Genesis 18:17..God zal daarom zeker afrekenen met hen, die Zijn profeten verachten, welke Hij aldus eert.

2. De profeten kunnen alleen datgene aan het volk bekend maken, wat God hun bekend gemaakt heeft, vers 8. De Heer heeft gesproken, wie zou niet profeteren? Zijn profeten tot wie Hij in ‘t verborgene gesproken heeft door dromen en visioenen, kunnen niet anders doen dan in ‘t openbaar tot het volk spreken, wat zij van God gehoord hebben. Zij zijn zelf zo vol van die dingen, zo wel verzekerd er van, en er zozeer door getroffen, dat zij er wel van moeten spreken, want uit de overvloed des harten spreekt de mond. Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken, Handelingen 4:20. En ook, behalve de profetische aandrang, waarmee de ingeving gepaard ging, en het woord tot een brandend vuur in hun beenderen maakte, Jeremia 20:9, ontvingen zij bevel van God om over te brengen waarmee zij belast waren, en zij zouden ontrouw geweest zijn aan hun last, als zij dat niet gedaan hadden. De nood was hun opgelegd, evenals de predikers van het Evangelie, 1 Corinthiers 9:16.

VII. Zij moeten weten, dat zij voor God moeten beven bij de duidelijke waarschuwing die Hij hun gegeven had, zoals zij zouden doen,

1. Bij het blazen van de bazuin om kennis te geven van het naderen van de vijand, opdat alle op hun hoede zijn en de wapens grijpen. Zal de bazuin in de stad geblazen worden, dat het volk niet siddert, of te hoop loopt? zoals sommigen lezen, vers 6. Zullen zij niet terstond, verschrikt, bijeenkomen, om te overwegen wat het beste te doen is voor het gemeenschappelijk welzijn? En toch, als God hun door Zijn profeten kennis geeft van het gevaar en hen oproept om zich onder Zijn banier te scharen dan maakt dat geen indruk, eer zullen zij een wachter op de muur geloven dan een profeet door God gezonden, zij zullen eer de oproep van de bevelhebber van de stad geloven dan de bevelen, hun gegeven door de Beheerser van de wereld. God zegt: Luistert naar het geluid van de bazuin, maar zij willen niet luisteren, ja, en zij zeggen het duidelijk, dat zij niet willen, Jeremia 6:17.

2. Bij het brullen van een leeuw. God is de huize van Juda somtijds als een leeuw en als een jonge leeuw, Hosea 5:14. De leeuw brult voordat hij verscheurt, zo waarschuwt God voordat Hij slaat. Als daarom de leeuw tegen een armen reiziger brult, zoals hij tegen Simson deed, Richteren 14:5, moet hij wel in de uiterste ontsteltenis raken, toch breekt de Heer met Sion,

Hoofdstuk 1:2, en niemand is bevreesd, maar men gaat rustig voort, alsof men niet in gevaar is. Als men er geen acht op geeft, zal de overvloedige waarschuwing, aan een zorgeloze wereld gegeven, haar veroordeling te eniger tijd verzwaren. De leeuw heeft gebruld en zij worden niet door vrees bewogen een ark te bouwen. O verbazende stompzinnigheid van een ongelovige wereld, die niet op zich wil laten inwerken, zelfs niet door de schrik des Heeren.

De Israëlieten worden hier opnieuw overtuigd en veroordeeld, en in ‘t bijzonder wordt er de aandacht op gevestigd van welke misdaden zij overtuigd en tot welke straf zij veroordeeld zijn.

I. Er wordt kennis van gegeven aan de naburige volken. De profeet wordt bevolen het te doen horen in de paleizen van Asdod, één van de hoofdsteden van de Filistijnen, ja, de oproep moet nog verder gehoord worden, tot in de paleizen in Egypteland. "De aanzienlijken van beide deze volken, die in paleizen wonen, die nieuwsgierig zijn naar de zaken van de naburige volken en van het nieuws op de hoogte zijn laat die zich verzamelen op de bergen van Samaria", vers 9. Daar, op een hoge en verheven troon is de Rechter gezeten. Samaria is de misdadiger, die voor de balie staat, laat hen tegenwoordig zijn bij de zitting, want zij zal in ‘t openbaar gehouden worden, evenals andere terechtzittingen, voor het aangezicht van het land, laat hen een afspraak maken om daar van alle kanten saam te komen, om te oordelen tussen God en Zijn wijngaard. God beroept zich op alle onpartijdige rechtvaardige mensen, Ezechiel 23:45. Zij zullen allen de billijkheid van Zijn gerechtelijke handelingen erkennen, als zij zien, hoe het met de zaak staat. Gods twist met de zondaars behoeft een nauwkeurig onderzoek niet te vrezen, zelfs Filistijnen en Egyptenaars zullen inzien, en zeggen, dat de wegen des Heeren recht zijn, maar onze wegen onrecht. Eveneens worden zij opgeroepen te verschijnen, niet alleen, opdat zij God mogen rechtvaardigen en voor Hem getuigen, dat Hij recht doet, maar opdat zij zichzelf laten waarschuwen, want, als het oordeel van het huis Gods begint, zoals zij zien kunnen, wat zal dan het einde zijn van die vreemden bij Hem zijn? 1 Petrus 4:17. Indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal aan het dorre geschieden? Dit betekent, dat de zonde van Israël zo openbaar was, dat de naburige volken als getuigen tegen hen konden optreden, en daarom was het gepast, dat de straf eveneens openbaar zou zijn. "Als het verborgen had kunnen worden, zouden wij gezegd hebben: Verkondigt het niet te Gath, boodschapt het niet op de straten van Askelon", maar waarom zouden hun vrienden op hun goede naam letten, als zij die zelf niet in aanmerking nemen? Als zij onbeschaamd geworden zijn in zonde, laat hen de schande dragen: "Doet het horen te Asdod, in Egypte."

1. Zij moeten zien, hoe vreselijk de aanklacht is en hoe welbewezen. Zij moeten letten op de inwoners van Samaria, zij moeten van de omliggende heuvels toeschouwen, en zien, hoe ruw en rumoerig zij zijn, en horen, hoe luid het geroep van hun zonde is, gelijk die van Sodom was.

a. Zie op hun straten, en gij zult niets dan beroering en oplopen zien, grote beroerten in het midden van hetzelve, rede en recht worden bij iedere gelegenheid onder de voet getreden door het geweld en de woede van een bandeloos gepeupel, hetgeen voor ieder volk een zonde en een schande is, en hun verderf nog veroorzaken zal.

b. Zie in hun gevangenissen, en gij zult bemerken, dat zij gevuld zijn met verongelijkte onschuldigen: De verdrukten zijn binnen in hetzelve, neergeworpen en verpletterd door hun onderdrukkers, overwonnen en overweldigd, en zij hadden geen trooster.

c. Zie naar hun gerechtshoven en gij zult bemerken, dat die in de hoven voorzitten niet weten te doen dat recht is, omdat zij altijd gewoon geweest zijn onrecht te doen, zij handelen, alsof zij

in ‘t geheel geen begrip hadden van wat recht genoemd wordt, zij bekommeren er zich zelf niet om recht te doen en zorgen evenmin, dat anderen het doen.

d. Zie naar hun schatten en magazijnen, en gij zult bemerken, dat zij vol zijn van geweld en verstoring, met hetgeen op onrechtvaardige wijze verkregen is en nog steeds op onrechtvaardige wijze gehouden wordt. Zodoende hebben zij schatten vergaderd in de laatste dagen, maar het zal zijn toorn als een schat in de dag van de toorn. Wel moet gezegd worden: Zij weten niet te doen wat recht is, die zichzelf verrijken door onrecht te doen.

2. Zij moeten zien, hoe vreselijk het vonnis is en hoe weluitgevoerd, vers 11, 12.

A. Men zal hun land binnenvallen en verwoesten, en merk op hoe de straf aan de zonde beantwoordt.

a. Grote beroerten zijn in het midden van het land, en daarom zal de vijand rondom het land zijn, de Assyrische legers zullen het omringen en op alle punten er binnenvallen. Als de zonde in ‘t midden van een volk gekoesterd en gekweekt wordt, dan kunnen zij niet anders verwachten dan dat hun vijanden rondom hen zullen zijn, zodat zij, waar zij ook heen gaan, het gevaar in de mond lopen, Lukas 19:43.

b. Zij sterkten zich in hun goddeloosheid, maar de vijand zal hun sterkte van hen neerstorten, die sterkte, die zij misbruikten om de armen te onderdrukken, en allen in hun omgeving geweld aan te doen. De macht, die tot een werktuig van de ongerechtigheid gemaakt wordt, zal rechtvaardig terneergeworpen en gebroken worden.

c. Zij vergaderden schatten in hun paleizen, en daarom zullen hun paleizen uitgeplunderd worden, want wat door onrecht verkregen en gehouden wordt, zal niet lang blijven. Zelfs paleizen zullen geen bescherming geven tegen bedrog en onderdrukking, maar de aanzienlijkste van de mensen, zullen zelf beroofd worden, als zij anderen beroofd hebben, want de Heer is een Wreker over dit alles.

B. Hun landslieden zullen niet ontsnappen vers 12. Zij zullen in de hand van de vijand zijn als een lam in de muil van een leeuw, geheel verslonden en opgegeten, en zij zullen volstrekt niet in staat zijn weerstand te bieden, en als er nog enigen ontsnappen, die noch door het zwaard vallen, noch in gevangenschap gaan, dan zullen dat toch zeer weinigen zijn, en wel van de geringste en armste, gelijk twee schenkels of beentjes van een lam, of misschien een stukje van een oor, dat de leeuw laat vallen, of de herder hem afneemt, als hij de rest opgegeten heeft, zo zal misschien hier en daar iemand ontsnappen uit Samaria en uit Damaskus, als de koning van Assyrië beide overvalt, maar geen noemenswaardig aantal, en die ontsnappen zullen dat met de grootste moeite en gevaar doen, door zich te verbergen in de hoek van het bed, of onder het bed, wat betekent, dat hun moed geheel neergedrukt en gebroken zal zijn en, dat zij in de ure van het gevaar vol schaamte zullen wegkruipen. Zij zullen zich niet verbergen in holen en spelonken, maar in de hoek van het bed, of op de sponde van de koets, namelijk in het slaapvertrek van arme mensen. Zij zullen ternauwernood ontsnappen, zoals voorspeld is aangaande de laatste verwoesting van Jeruzalem, dat er twee op één bed zullen zijn, de één zal aangenomen, de ander verlaten worden. Als Gods oordelen met een opdracht over Zijn volk komen, zal het ijdel zijn aan ontkoming te denken. Sommigen maken tot hun woonstede de hoek van een bed, om hun ogenblikkelijke zekerheid en zinnelijkheid te betekenen, zij zijn op hun gemak alsof zij in bed zijn, maar als God komt om met hen te twisten, zal Hij ze onrustig

maken, zal ze wegnemen uit hun slaap en luiheid. Die zich traag op hun bed uitstrekken als Gods oordelen gekomen zijn, zullen gevankelijk heengaan onder de voorsten, die in gevangenis gaan.

II. Hun zelf wordt er kennis van gegeven, vers 13. Dit moet gehoord en betuigd worden in het huis Jakobs, onder al het zaad van Israël want het is gesproken door de Heer, de God van de heerscharen, die gezag heeft om dit vonnis te vellen, en macht om het uit te voeren, zij moeten van Hem vernemen, dat de dag nadert, dat God de overtredingen Israëls over hen bezoeken zal, dat Hij er onderzoek naar doen en er voor straffen zal, er zal een dag van bezoeking komen, een dag van straf, en op die dag zullen al de dingen, waarop zij trots zijn, en waarop zij vertrouwen, hen begeven en zo zullen zij lijden voor de zonden, die zij daarmee begaan hebben.

1. Wee hun altaren, God zal ze bezoeken. Hij zal een onderzoek instellen naar de zonden, die zij bij hun altaren gepleegd hebben, en in rekening brengen al hun bijgeloof en afgoderij, als hun uitgaven voor hun valse goden, en al hun verwachtingen van hen, en de altaren zelf zullen door Zijn misnoegen getekend worden, want de hoornen van het altaar zullen worden afgehouwen, en ter aarde vallen, en daarmee het altaar zelf vervullen en in stukken gebroken worden. Wij vinden, hoe tegen het altaar te Bethel werd geprofeteerd, 1 Koningen 13:2, en dat het onmiddellijk vaneen scheurde, vers 3, en dat de profetie vervuld werd, toen Josia de beenderen uit de graven op dat altaar verbrandde, 2 Koningen 23:15, 16, Dit is een bekrachtiging van die profetie, en schijnt op dezelfde gebeurtenis te doelen. Als de mensen afgodische altaren niet willen verwoesten, dan zal God het doen, en daarmee die ze vereerden. Sommigen menen, dat de hoornen van het altaar al die dingen betekenen, waartoe men zijn toevlucht neemt, en waarop men vertrouwt en die men tot zijn heiligdom maakt, zij zullen alle afgesneden worden, zodat zij geen houvast meer zullen hebben.

2. Wee hun huizen, want ook die zal God bezoeken. Hij zal onderzoek doen naar de zonden, waaraan zij zich schuldig gemaakt hebben in hun huizen, het gestolen goed, dat zij erop getast hebben, en de weelde, waarin zij geleefd hebben: Ik zal het winterhuis met het zomerhuis slaan, vers 15. De adel en de rijke kooplieden hadden hun winterhuizen in de stad en hun zomerhuizen op het land, zo zorgvuldig beschermden zij zich tegen de ongenade van de winter, als men het land te koud vond en van de zomer, als men de stad te heet vond, hoewel het klimaat van dat goede land zo gematigd was, evenals het onze, dat noch hitte noch koude al te groot was. Zij gaven toe aan dwaze liefhebberij in verandering en afwisseling, maar God zal, of door oorlog of door aardbeving, beide het zomerhuis en het winterhuis slaan, geen van beide zal hen beschermen tegen Zijn oordelen. De elpenbenen huizen, zo genoemd omdat de zoldering, of de lambrisering, of sommige ornamenten er van omlijst of ingelegd waren met ivoor, zullen vergaan, zullen verbrand of omvergehaald worden, en de grote huizen zullen een einde nemen, de prachtigste en ruimste huizen, de huizen van hun aanzienlijken zullen er niet meer zijn, of ten minste niet langer van hen zijn. De pracht en praal van de huizen van de mensen, wel verre van hen tegen Gods oordelen te verdedigen, zullen die te smartelijker en pijnlijker maken, daar hun overdaad aan de lijst van hun zonden en dwaasheden toegevoegd zal worden.

HOOFDSTUK 4

1 Hoort dit woord, gij koeien van Basan! gij, die op den berg van Samaria zijt, die de armen verdrukt, die de nooddruftigen verplettert; gij, die tot hunlieder heren zegt: Brengt aan, opdat wij drinken.
2 De Heere HEERE heeft gezworen bij Zijn heiligheid, dat er, ziet, dagen over ulieden zullen komen, dat men u zal optrekken met haken, en uw nakomelingen met visangelen.
3 En gij zult door de bressen uitgaan, een ieder voor zich henen; en gij zult, hetgeen in het paleis gebracht is, wegwerpen, spreekt de HEERE.
4 Komt te Beth-el, en overtreedt te Gilgal; maakt des overtredens veel, en brengt uw offers des morgens, uw tienden om de drie dagen!
5 En rookt van het gedesemde een lofoffer, en roept vrijwillige offers uit, doet het horen; want alzo hebt gij het gaarne, gij kinderen Israels! spreekt de Heere HEERE.
6 Daarom heb Ik ulieden ook reinheid der tanden gegeven in al uw steden, en gebrek van brood in al uw plaatsen; nochtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEERE.
7 Daartoe heb Ik ook den regen van ulieden geweerd, als er nog drie maanden waren tot den oogst, en heb doen regenen over de ene stad, maar over de andere stad niet doen regenen; het ene stuk lands werd beregend, maar het andere stuk lands, waar het niet op regende, verdorde.
8 En twee, drie steden togen om tot een stad, opdat zij water mochten drinken, maar werden niet verzadigd; nochtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEERE.
9 Ik heb ulieden geslagen met brandkoren en met honigdauw; de veelheid uwer hoven, en uwer wijngaarden, en uwer vijgebomen, en uwer olijfbomen at de rups op; nochtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEERE.
10 Ik heb de pestilentie onder ulieden gezonden, naar de wijze van Egypte; Ik heb uw jongelingen door het zwaard gedood, en uw paarden gevankelijk laten wegvoeren; en Ik heb den stank uwer heirlegeren zelfs in uw neus doen opgaan; nochtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEERE.
11 Ik heb sommigen onder ulieden omgekeerd, gelijk God Sodom en Gomorra omkeerde, u, die waart als een vuurbrand, dat uit den brand gered is; nochtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEERE.
12 Daarom zal Ik u alzo doen, o Israel! omdat Ik u dan dit doen zal, zo schik u, o Israel! om uw God te ontmoeten.
13 Want zie, Die de bergen formeert, en den wind schept, en den mens bekend maakt, wat zijn gedachte zij, Die den dageraad duisternis maakt, en op de hoogten der aarde treedt, HEERE, God der heirscharen, is Zijn Naam.

In dit hoofdstuk,

I. Worden de onderdrukkers in Israël bedreigd om hun verdrukking van de armen, vers 1-3.

II. De afgodendienaars in Israël worden aan de lust van hun harten overgegeven, vers 4,5.

III. Alle zonden van Israël worden verzwaard door hun onverbeterlijkheid daarin en hun weigering, zich te bekeren en zich te verbeteren, ondanks de verschillende kastijdingen, die de Voorzienigheid hun toegediend had, vers 6-11.

IV. Zij werden uitgenodigd zich ten slotte nog voor God te vernederen, wijl het onmogelijk voor hen is, zich staande te houden tegen Hem, vers 12, 13.

Amos 4:1-13

Hier wordt in de naam van God voorspeld, dat de verdrukkers vernederd en de afgodendienaars verhard zullen worden.

I. Die trotse verdrukkers zullen om hun onderdrukking vernederd worden, want wie onrecht doet, die zal het onrecht dragen, dat hij gedaan heeft.

1. Hoe hun zonde beschreven wordt, vers 1. Zij worden vergeleken met de koeien van Basan, die een soort van vee waren met brede schoften en sterk gespierd, in ‘t bijzonder als zij, hoewel oorspronkelijk van Basan, weidden op de berg van Samaria, waar de weiden buitengewoon vet waren. Amos was een herder geweest, en hij spreekt de taal van zijn beroep, hij vergelijkt de rijken en aanzienlijken, die in weelde en lekker leefden, met de koeien van Basan, die weelderig en wild waren, niet binnen de perken van hun eigen wei bleven, maar door de heg braken, de hekposten omverliepen, en het grondgebied van de buren schonden, en dat niet alleen, maar ook het kleine vee, dat niet tegen hen opgewassen was, verdrong en met de horens stiet. Die hun zomerhuizen op de berg van Samaria hadden, waar zij heengingen voor frisse lucht, waren even kwaadaardig als de koeien op de bergen van Basan en even boos.

a. Zij verdrukten de arme en nooddruftige zelf, zij verpletterden ze, om er iets voor zichzelf uit te krijgen. Zij maakten misbruik van hun armoede en nooddruft en onbekwaamheid om zichzelf te helpen om hen nog armer en nooddruftiger te maken dan zij al waren. Zij maakten misbruik van hun macht als rechters en overheden om inbreuk te maken op de rechten en eigendommen van de mensen, de armen niet uitgezonderd, want zij zagen er geen kwaad in zelfs het hospitaal te beroven.

b. Zij zijn in verbond met degenen, die dat doen. Zij zeggen tot hun heren, tot de heren van de armen, die hen mishandelen, en hun met geweld afnemen, wat zij hebben, terwijl zij hen behoorden te helpen: "Brengt aan opdat wij drinken, laat ons met u drinken van de winst en van uw onderdrukking, en dan zullen wij u beschermen en bijstaan, en het beroep van de arme tegen u verwerpen". Wat door afpersing verkregen wordt dient gewoonlijk om het vlees tot begeerlijkheid te verzorgen, en daarom zijn dus de mensen tirannen voor de armen, omdat zij slaven zijn van hun last. Brengt aan opdat wij drinken, is de taal van hen, die de nooddruftige verpletteren, alsof de tranen van de verdrukten, met hun wijn vermengd, die smakelijker maakten. En door hun samenkomsten om te drinken en te zwelgen en door de veelheid van de feesten bekrachtigen zij hun samenwerking tot vervolging en verdrukking en verharden elkanders hart daarin.

2. Hoe hun straf beschreven wordt, vers 2, 3. God zal ze optrekken met haken en hun nakomelingen met visangels, Hij zal het Assyrische leger tot hen zenden, dat hen tot zijn prooi zal maken, niet alleen het volk in zijn geheel in hun net sluiten, maar ook hengelen naar de afzonderlijke personen en hen gevangen nemen en tot krijgsgevangenen maken als met haken en visangels, zij zullen ze uit hun land trekken, zoals vissen uit het water getrokken worden, dat hun element is, hen en hun kinderen met hen, of, zij zullen de ene dag door een overwinnend leger weggevoerd worden, en hun nakomelingschap op een andere dag door een ander leger, zodat zij door een reeks verwoestende oordelen tenslotte geheel uitgeroeid zullen worden. Deze koeien van Basan meenden, dat zij evenmin met een haak getrokken konden worden als de leviathan, Job 41:1,2. Maar God zal hen doen weten, dat Hij een haak voor hun neus en een gebit voor hun lippen heeft, Jesaja 37:29. De vijand zal hen zo gemakkelijk

wegnemen als de visser de kleine vissen, en hij zal er een genoegen en ontspanning van maken. Als de vijand zich meester heeft gemaakt van Samaria, dan,

a. Zullen sommigen pogen door de vlucht te ontsnappen: Gij zult door de bressen uitgaan, die in de muur gemaakt zijn, een ieder voor zich henen, ieder zal voor zijn eigen veiligheid moeten zorgen en zijn eigen weg zoeken, en nu zijn de wilde koeien van Basan getemd, en zelf verpletterd, zoals zij de armen en nooddruftiger verpletterden. Die van God een goede weide gekregen hebben, zullen eruit verdreven worden, als zij er brooddronken worden en die zich niet binnen de muur van Gods inzettingen laten houden, zullen de weldaad verbeuren door die muur beschermd te worden en gedwongen worden te vluchten door de bressen, die zij in hun angst zelf in de muur gemaakt hebben.

b. Anderen zullen bescherming zoeken voor zichzelf, of ten minste, voor hun kostbaarste goederen, in het paleis, omdat het een welversterkt, welverdedigd kasteel is: Gij zult u zelf in het paleis werpen, zoals sommigen lezen, of hen, dat is, uw kinderen, of wat u dierbaar is. waar de vijand dat alles voor ‘t nemen heeft. Wat door onderdrukking verkregen is, kan niet leng met voldoening genoten worden.

3. Hoe hun veroordeling tot deze straf bekrachtigd wordt: De Heer heeft gezworen bij Zijn heiligheid Hij had het dikwijls gezegd en zij letten er niet op, zij dachten, dat God en Zijn profeten slechts schertsten, daarom zweert Hij in Zijn toorn, en wat Hij gezworen heeft, dat herroept Hij niet. Hij zweert bij Zijn heiligheid, die eigenschap, waarin Hij Zijn eer stelt, en die zozeer verheerlijkt wordt in de kastijding van de goddeloze, want, zo zeker als God een heilig God is, die ondeugd ploegen en moeite zaaien, maaien dezelve.

II. Dat hardnekkige afgodendienaars in hun afgoderij verhard zullen worden, vers 4, 5:Komt te Bethel en overtreedt. Dit is ironisch bedoeld: "Doe dat, ga uw gang, maakt veel overtredingen door uw offers velen te maken, want alzo hebt gij het gaarne, maar wat zult gij dan doen?" Hier zien wij,

1. Hoe gehecht zij waren aan de dienst van hun afgoden, en hoezeer zij bereid waren om zich uitgaven voor hen te getroosten, zij brachten hun offers, en hun tienden en hun vrijwillige offers, in de hoop, dat zij daarom door God aangenomen zouden worden, maar dat alles was Hem een gruwel. De kwistigheid van de afgodendienaars in de dienst van hun valse goden kan onze karigheid in de dienst van de ware en levende God beschaamd maken.

2. Hoe zij Gods instellingen nabootsten. Zij hadden hun offers des morgens op het altaar te Beth-El, zoals God op het Zijne, zij hadden een lofoffer, evenals God, alleen hadden zij er zuurdesem in, dat God verboden had, omdat hun priesters het brood niet zo zwaar en smakeloos verlangden, als het zonder zuurdesem of gist zou zijn. Heilig brood was hun niet goed genoeg, als het geen smakelijk brood was.

3. Hoe voldaan zij zelf met deze dienst waren: Alzo hebt gij het gaarne, gij kinderen Israëls! Wat hun eigen uitvinding was daar waren zij verzot op en verslaafd aan, en dat moest, naar hun gedachte, ook aan God aangenaam zijn, omdat het strelend was voor hun eigen gevoel.

4. Hoe het hun verweten wordt: Komt te Beth-El, te Gilgal, brengt uw offers en tienden, roept onder het volk vrijwillige offers uit, spoort hen aan om ze in overvloed te brengen, ga voort op deze wijze, overtreedt, dat wil zeggen

a. Het is klaar, dat gij besloten zijt er mee voort te gaan, wat God en uw geweten ook zeggen mogen.

b. Uw profeten zullen u uw gang laten gaan, en u niet vermanen, zoals zij gedaan hebben, want het helpt toch niet. Niemand betwist noch bestraft iemand

c. Uw verdwaasde harten zullen meer en meer verduisterd worden, en gij zult geheel overgegeven worden aan deze kracht van de dwaling om leugen te geloven.

d. Wat zult gij er mee winnen? Komt te Beth-El en brengt uw offers, en zie of gij daar beter mee varen zult, wat gij in de plaats voor uw offers ontvangt, en wat zij u zullen helpen ten dage van uw ellende. Gij zult beschaamd worden vanwege Beth-El uw vertrouwen Jeremia 48:13..

e. Komt en overtreedt komt en maakt van de overtreden veel, opdat gij de maat uwer ongerechtigheid vol maakt en rijp wordt voor het verderf. Zo zei Christus tot Judas: Wat gij doet, doe het haastig, en tot de Joden: Vervult de maat van uw vaderen, Mattheus 23:32.

Hier,

I. Klaagt God over de verstoktheid van Zijn volk onder de oordelen, die Hij over hen gebracht had tot hun vernedering en verbetering. Door verschillende tekens had Hij hun Zijn misnoegen betuigd, met de bedoeling, dat zij door berouw vrede met Hem zouden maken maar dat doel was niet bereikt.

1. Vijfmaal wordt in deze verzen de hoofdzaak van de aanklacht herhaald: Nochtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de Heer, gij zijt verscheidene malen gekastijd, meer tevergeefs, gij zijt niet van uw dwaling teruggekomen, er is geen enkel teken van verbetering. De een boodschapper na de andere is tot u gezonden, maar gij zijt niet teruggekeerd.

a. Dit betekent, dat wat God bedoelde met alle kastijding van Zijn leidingen, was hen terug te brengen tot gehoorzaamheid aan Hem, hen te bewegen tot Hem terug te keren.

b. Dat als zij zich tot hun God bekeerd hadden, zij aangenomen zouden zijn, Hij zou hen welkom hebben geheten, en de ellende, waarin zij waren, zou weggenomen zijn.

c. Dat de reden, waarom God nog meer benauwdheid zond, was, dat vroegere beproevingen hun werk niet gedaan hadden, anders heeft de Almachtige geen welbehagen in onze kastijding.

d. Dat hun hardnekkigheid smartelijk was voor God, en Hij het hun kwalijk nam, dat zij Hem dwongen te doen, wat Hij zo ongaarne deed: Gij hebt u niet bekeerd tot Mij, van Wie gij afgevallen zijt, tot Mij, met Wien gij een verbond hebt, tot Mij die gereed ben u te ontvangen, tot Mij, die u zo dikwijls geroepen heb.

2. Om hun verstoktheid te verzwaren, en zichzelf te rechtvaardigen, dat Hij groter oordelen zond, herinnert Hij aan de kleinere oordelen, waarmee Hij getracht had hen tot berouw te brengen.

A. Somtijds was er gebrek aan voedsel geweest, hoewel er geen bepaalde oorzaak van aan te wijzen viel, vers 6 :Ik heb u reinheid van de tanden gegeven in al uw steden, want gij had geen

voedsel om te kauwen, waar uw tanden vuil van konden worden, vooral geen vlees, dat de tanden bezoedelt. Of, Ik heb u leegheid van de tanden gegeven, niets om uw mond mee te vullen. Brood de staf des levens was er niet, want gij zaait veel en brengt weinig in, zie ook Hagg. 1:9. Sommigen menen dat dit slaat op die hongersnood van zeven jaar in de tijd van Eliza, waarvan wij lezen in 2 Koningen 8:1. Toen nu God het koren wegnam op Zijn tijd, omdat zij het voor Baäl gereedmaakten, hadden zij moeten zeggen: Wij zullen heengaan en weerkeren tot onze vorige man, daar zij hun weglopen duur betaald hadden, maar dat gevolg had het niet gehad. Zij hebben zich niet bekeerd tot Mij, zegt de Heer.

B. Somtijds was er gebrek aan regen, en dan was er natuurlijk ook gebrek aan de voortbrengselen van de bodem. Dit kwaad was van de Heer: Ik heb de regen van u geweerd. Hij heeft de sleutel van de wolken, en, als Hij sluit, wie zal dan openen? vers 7. De regen werd geweerd, als er nog drie maanden waren tot de oogst, op die tijd, als hij gewoonlijk viel, en daarom was het weerhouden er van iets buitengewoons, en als de loop van de natuur veranderd werd, moesten zij daarin Gods hand erkennen, het was op een tijd, dat zij die het meest nodig hadden, en daarom was het gebrek er aan een zeer pijnlijk oordeel, dat blies in hun verwachting van een vol gewas bij de oogst. En een omstandigheid, die zeer opmerkelijk was, was deze, dat er plaatsen waren, die gebrek aan regen hadden, waar alles verdorde, terwijl er andere plaatsen waren, die er dicht bij lagen, en overvloed hadden. God deed het regenen over de een stad, maar niet over de andere, in hetzelfde land, ja, Hij deed het regenen op het ene stuk land, maar niet op het andere, het een werd daardoor vruchtbaar en bloeiend, maar het andere, aan de andere zijde van de heg, bleef zolang zonder regen, dat alle voortbrengselen er van verdorden. Zonder twijfel was dit letterlijk waar en waren er vele voorbeelden van, die algemeen bekend waren.

a. Hieruit bleek, dat het uitblijven van de regen niet toevallig was maar op goddelijk bevel en op goddelijke last en dat de wolk, die de aarde bevochtigt, zich keert naar Gods raad, dat zij doet, al wat Hij ze gebiedt, hetzij tot een roede, of tot Zijn land of tot weldadigheid, Job 37:12-18. De regen komt niet als een planeet, zoals het volk zegt, maar, zoals God die zendt door Zijn winden.

b. Wij hebben reden om te denken, dat die steden, waarop het niet regende, het meest berucht waren om hun goddeloosheid, zoals Beth-El en Gilgal, vers 4, en dat die, waarop het regende, dezulke waren, waar nog enige godsdienst en deugd gevonden werd. En zo regende het op de akkers bij de steden, of het regende er niet, al naarmate de eigenaar was, want wij zijn er zeker van, dat de vloek des Heeren in het huis van de goddeloze is maar de woning van de rechtvaardigen zal Hij zegenen.

c. Het moest nog groter grief en kwelling zijn voor hen, wier velden verdorden door gebrek aan regen, als zij zagen, dat de akkers van hun buren wel bevochtigd waren en bloeiden. Mijn knechten zullen eten, doch gij zult hongeren, Jesaja 65:13. De goddeloze zal het zien en hij zal zich vertoornen. Waarschijnlijk regende het op hen, die verdekt waren, zodat hun schade hersteld werd, terwijl de verdrukkers schade leden, en op die wijze hun winst verloren.

d. Maar voor het volk in zijn geheel was het een mengsel van genade en oordeel, en versterkte bij gevolg de oproeping tot berouw en verbetering, en moedigde hen aan om op volkomen genade te hopen, als zij zich tot God bekeerden, terwijl er reeds zoveel genade in Gods kastijding was. Maar, omdat zij geen goed gebruik maakten van dit genadige uitstel van het laatste oordeel, hadden zij er niet het profijt van, dat zij er anders van gehad zouden hebben,

want, vers 8, twee, drie steden togen om naar een stad, als bedelaars, opdat zij water mochten drinken, en, zo mogelijk, wat mee naar huis nemen, maar zij werden niet verzadigd, hier en daar was slechts een enkele stad, die water had terwijl vele steden gebrek hadden, en dan gold niet langer de regel: "Usus communie aquarum-" Water kost niets. Die het hadden, hadden het ook nodig, en konden daarom maar weinig geven aan die gebrek hadden, zeggende: Opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij. Die kwamen, dronken water, maar werden niet verzadigd, omdat zij het drinken met zekere maat en met verbaasdheid, en die van dit water drinkt, zal wederom dorsten, Johannes 4:13. Zij werden niet verzadigd, omdat zij gulzig waren en God niet bij hen zegende wat zij hadden, Hagg. 1:6.. En nu, zou men denken, nu zij zoveel tegenspoed hadden, behoorden zij hun weg te overdenken, en berouw te hebben, maar dat gevolg had het niet: "Nochtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, zelfs niet in zoverre, dat gij Mij gebeden hebt om de vroegen en de spaden regen", Zacheria 10:1. Zie de dwaasheid van vleselijke harten, zij dwalen van stad tot stad, van het een schepsel tot het andere, om verzadigd te worden, en zij zijn het nog niet, zij arbeiden voor wat niet verzadigen kan Jesaja 55:2, en toch bekeren zij zich na dat alles niet tot God, zij neigen hun oor niet naar Hem, in Wie zij voldoening konden vinden. De prediking van het Evangelie is als regen, God zegent er de een plaats soms meer mee dan de andere, sommige landen, sommige steden zijn als het vlies van Gideon, nat van dauw, terwijl de grond rondom droog is, alles verwelkt waar de regen ontbreekt. Maar het zou goed zijn, als de mensen voor hun ziel even wijs waren als voor hun lichaam, en, als deze regen niet bij hen is, die gingen zoeken, waar hij wel is, en als zij recht zoeken, zullen zij niet tevergeefs zoeken.

C. Soms werden de vruchten van hun grond door rupsen opgegeten, of bedorven door meel dauw, vers 9. Hemel en aarde staan onder de wapens tegen degenen, die God tot hun vijand hebben gemaakt. Als het God behaagde, dat wil zeggen, als Hij geen behagen in hen had

a. Leden zij onder een ongunstige luchtgesteldheid, wier invloed, door hitte of koude, hun vruchten bedierf, met een geweld, dat niet waargenomen noch weerstaan kon worden, en waartegen geen verdediging mogelijk was.

b. Zij leden door boos gedierte. Hun wijngaarden en hoven leverden overvloedig vrucht, zo ook hun vijgenbomen en olijfbomen, maar zij werd door de rups opgegeten, voordat zij rijp was en geschikt om geoogst te worden. Dit was hetzelfde oordeel waarvan wij lezen in Joël 1:4-6, of een minder oordeel van dezelfde aard vooruit gezonden om daarvoor te waarschuwen. Maar zij lieten zich niet waarschuwen: Nochtans hebt gij u niet tot Mij bekeerd.

D. Somtijds waren zij geplaagd door besmettelijke ziekte, en het oorlogszwaard had er velen afgesneden, vers 10. De pestilentie is Gods boodschapper, deze zond Hij onder hen, met bevel om te doden en het geschiedde. Het was een pestilentie naar de wijze van Egypte, de doden werden onder hen gezaaid door de hand van een engel te middernacht. En misschien sloeg ook deze pestilentie, zoals die in Egypte, de eerstgeborene. Op de weg naar Egypte, leest de kanttekening, terwijl zij zochten te ontkomen naar Egypte, of daarheen gingen om hulp te zoeken, tastte de pestilentie hen onder weg aan en bracht hun reis aan een eind. Het oorlogszwaard is eveneens het zwaard des Heeren, dit werd onder hen uitgetrokken, met een last, het doodde hun jongelingen, de kracht van het tegenwoordig geslacht en het zaad van het volgende. God zegt: Ik heb ze gedood, Hij erkent de strafoefening. De verslagenen des Heeren zijn vermenigvuldigd. De vijand voerde hun paarden gevankelijk weg, en nam ze zelf in gebruik, en de dode lichamen van de verslagenen met het zwaard of door de pestilentie waren zo talrijk en bleven zo lang onbegraven bij gebrek aan vrienden die hen overleefden, dat de

stank van hun heerlegers in hun neus opging, beide onaangenaam en gevaarlijk was, en hen kon herinneren aan de walgelijkheid van hun zonde voor God. En toch was dit niet voldoende om hen te vernederen en op het goede pad te brengen: Gij hebt u niet bekeerd tot Hem, die u slaat. Zulk een vreselijk gezicht was niet in staat hen godsdienstig te maken.

E. Bij deze en andere oordelen werden sommigen op wondervolle wijze afgesneden en tot gedenktekenen van de gerechtigheid gemaakt, anderen werden op wondervolle wijze gespaard, en tot gedenktekenen van genade gemaakt, welke tegenstelling de strekking moest hebben op hen te werken, maar dat resultaat werd niet bereikt, vers 11..

a. Sommigen werden geheel ten verderve gebracht, hun gezinnen vernietigd en zij zelf daarbij: Ik heb sommigen onder u omgekeerd, gelijk Sodom en Gomorra. Misschien werden zij door de bliksem getroffen, zoals Sodom, of werden de huizen, op de een of andere wijze, tot de grond toe verbrand, en de inwoners daarin. Er staat geschreven, dat Sodom en Gomorra met omkering veroordeeld zijn en tot een voorbeeld gezet, 2 Petrus 2:6. God had gedreigd het hele land met een omkering als die van Sodom te verwoesten, Deuteronomium 29:23. Maar Hij begon eerst met enkele plaatsen, om te waarschuwen, of misschien met enkele bijzondere personen, wier zonden tevoren openbaar waren.

b. Anderen ontsnapten ternauwernood: "Velen van u werden als een vuurbrand uit de brand gered, als Lot uit Sodom, toen het vuur u reeds aangetast had, en toch laat gij de zonde niet meer om het gevaar, dat het u gebracht heeft, en ook hebt gij God niet meer lief om de verlossing, die Hij voor u gewrocht heeft. Gij, die zo klaarblijkelijk verlost zijt, en op een wijze, die u zover boven anderen onderscheidt, gij hebt u niet tot Mij bekeerd.

II. Tenslotte roept God Zijn volk, tot besluit, op, om in deze hun dag te verstaan de dingen die tot hun vrede dienen, voordat zij van voor hun ogen verborgen worden, vers 12,13.

1. Hoe God hen met nog pijnlijker oordeler dreigt dan een van die over hen gekomen waren: "Daarom, omdat Ik zie, dat de kastijding tot nu toe niets goeds bij u bewerkt heeft, zal Ik u alzo doen, o Israël!" Hij zegt niet, hoe Hij doen zal, maar het zal iets ergers zijn dan wat er geweest was, Johannes 5:14. Of, "Alzo zal Ik voortgaan u te doen, het een oordeel na het andere zendende, als de plagen van Egypte, totdat Ik met u voleindigd heb." Niets dan verbetering zal de ondergang van een zondig volk afweren. Als zij zich niet tot Hem bekeren, is Zijn toorn niet afgekeerd, maar Zijn hand nog uitgestrekt. Ik zal u zevenvoudig over uw zonden slaan, als gij niet getuchtigd zult zijn, aldus stond in de wet geschreven, Leviticus 26:23, 24.

2. Hoe Hij hen daarom opwekt, vrede met God te maken: Als gij weet, dat Ik u dit doen zal, en dat er geen uitvlucht is, zo schik u, o Israël, om uw God te ontmoeten! dat wil zeggen,

a. Bedenk hoe weinig gij in staat zijt Hem in de strijd te ontmoeten. Sommigen vatten de bedoeling hiervan ironisch op, of als een uitdaging: Schik u om uw God te ontmoeten, die verschijnt om tegen u te strijden. Welke wapenrusting is deugdzaam genoeg om aan te trekken? Met welke moed kunt gij u zelf stalen? Helaas? het is niet dan het leggen van doornen en distelen voor een verterend vuur, Jesaja 27:4, 5. Zijt gij in staat met minder dan tienduizend te ontmoeten, die tegen u optrekt met meer dan twintigduizend? Lukas 14:31.

b. Besluit daarom Hem te ontmoeten als een boetvaardig, nederig smekeling, Hem te ontmoeten als uw God, in verbond met u, u te onderwerpen, en Hem niet langer te trotseren. Wij moeten ons schikken om God in de weg van Zijn gerichten te verwachten, Jesaja 26:8, om Zijn sterkte aan te grijpen, om vrede met Hem te maken. Sinds wij van God niet kunnen vluchten, is het van belang ons voor te bereiden om Hem te ontmoeten, en daarom waarschuwt Hij ons, om ons gelegenheid te geven ons voor te bereiden. Als wij weten, dat wij Hem in Zijn geboden tegen zullen komen, moeten wij ons voorbereiden Hem te ontmoeten, ons voorbereiden Hem te zoeken.

3. Hoe Hij de macht en grootheid van God als reden opgeeft, waarom wij ons moeten voorbereiden Hem te ontmoeten, vers 13. Als Hij zo'n God is, als hier beschreven wordt, dan is het dwaasheid met Hem te strijden, en is het onze plicht en ons belang vrede met Hem te maken, het is voordelig Hem tot vriend, en nadelig Hem tot vijand te hebben. Hij formeert de bergen, Hij heeft de aarde geschapen, ook de sterkste verheven delen er van en door het woord van Zijn macht houdt Hij ze nog staande, hoeveel en hoe hoog bergen en heuvelen zijn, Hij heeft ze gegrond, Psalm 89:11,12. Hij, die de grote bergen geformeerd heeft, kan ze ook vlak maken, als zij de zaligheid van Zijn volk in de weg staan.

a. Hij schept de wind. De macht van de lucht is aan Hem ontleend, en wordt door Hem bevolen, Hij brengt de wind uit Zijn schatkamers voort, en beveelt uit welke luchtstreek hij waaien zal, en Hij, die hem gemaakt heeft, beheerst hem, ook de wieden en de zee zijn Hem gehoorzaam.

b. Hij maakt de mens bekend, wat Zijn gedachte zijn. Door Zijn knechten de profeten maakt Hij Zijn raad bekend aan de kinderen van de mensen, de gedachte van Zijn rechtvaardigheid tegen onboetvaardige zondaars en de gedachte van het goede, dat Hij denkt voor hen, die berouw hebben. Ook kan Hij de gedachte, die in 's mensen hart is, bekend maken, want Hij kent ze volkomen, Hij kent ze van verre, en op de dag van de overtuiging zal Hij de boze gedachten onder de andere zonden van de zondaars ordelijk voor hen stellen.

c. Dikwijls maakt Hij de dageraad duisternis door de lucht met dikke wolken te bedekken, terstond nadat de zon schitterend en heerlijk is opgegaan, zo kan Hij ook, als wij voorspoed en vreugde verwachten, onze verwachtingen in duigen doen vallen door onverwachte ramp.

d. Hij treedt op de hoogten van de aarde, is niet alleen hoger dan de hoogste, maar heeft heerschappij over allen, vertreedt de trotsen en de afgoden, die op de hoogten gediend werden.

e. Heer, God van de heerscharen is Zijn naam, want Hij heeft het bestaan in Zichzelf en is de bron van alle leven, en alle heerscharen des hemels en van de aarde staan Hem ter beschikking. Laten wij ons vernederen voor deze God, ons voorbereiden Hem te ontmoeten, en doen wat wij kunnen om Hem tot onze God te maken want gelukkig zijn zij wier God Hij is, voor wie al deze macht dienst doet.

HOOFDSTUK 5

1 Hoort dit woord, dat Ik over ulieden ophef, een klaaglied, o huis Israels!
2 De jonkvrouw Israels is gevallen, zij zal niet weder opstaan; zij is verlaten op haar land, er is niemand, die haar opricht.
3 Want zo zegt de Heere HEERE: De stad, die uitgaat met duizend, zal honderd overhouden, en die uitgaat met honderd, zal tien overhouden, in het huis Israels.
4 Want zo zegt de HEERE tot het huis Israels: Zoekt Mij, en leeft.
5 Maar zoekt Beth-el niet, en komt niet te Gilgal, en gaat niet over naar Ber-seba; want Gilgal zal voorzeker gevankelijk worden weggevoerd, en Beth-el zal worden tot niet.
6 Zoekt den HEERE, en leeft; opdat Hij niet doorbreke in het huis van Jozef als een vuur, dat vertere, zodat er niemand zij, die het blusse in Beth-el;
7 Die het recht in alsem verkeren, en de gerechtigheid ter aarde doen liggen.
8 Die het Zevengesternte en den Orion maakt, en de doodsschaduw in den morgenstond verandert, en den dag als den nacht verduistert; Die de wateren der zee roept, en giet ze uit op den aardbodem, HEERE is Zijn Naam.
9 Die Zich verkwikt door verwoesting over een sterke; zodat de verwoesting komt over een vesting.
10 Zij haten in de poort dengene, die bestraft, en hebben een gruwel van dien, die oprechtelijk spreekt.
11 Daarom, omdat gij den arme vertreedt en een last koren van hem neemt, zo hebt gij wel huizen gebouwd van gehouwen steen, maar gij zult daarin niet wonen; gij hebt gewenste wijngaarden geplant, maar gij zult derzelver wijn niet drinken.
12 Want Ik weet, dat uw overtredingen menigvuldig, en uw zonden machtig vele zijn; zij benauwen den rechtvaardige, nemen zoengeld, en verstoten de nooddruftigen in de poort.
13 Daarom zal de verstandige te dier tijd zwijgen, want het zal een boze tijd zijn.
14 Zoekt het goede, en niet het boze, opdat gij leeft; en alzo zal de HEERE, de God der heirscharen, met ulieden zijn, gelijk als gij zegt.
15 Haat het boze, en hebt lief het goede, en bestelt het recht in de poort, misschien zal de HEERE, de God der heirscharen, aan Jozefs overblijfsel genadig zijn.
16 Daarom, zo zegt de HEERE, de God der heirscharen, de Heere: Op alle straten zal rouwklage zijn, en in alle wijken zullen zij zeggen: Och! och! en zullen den akkerman roepen tot treuren, en rouwklage zal zijn bij degenen, die verstand van kermen hebben.
17 Ja, in alle wijngaarden zal rouwklage zijn; want Ik zal door het midden van u doorgaan; zegt de HEERE.
18 Wee dien, die des HEEREN dag begeren! Waartoe toch zal ulieden de dag des HEEREN zijn? Hij zal duisternis wezen en geen licht.
19 Als wanneer iemand vlood voor het aangezicht eens leeuws, en hem ontmoette een beer; of dat hij kwam in een huis, en leunde met zijn hand aan den wand, en hem beet een slang.
20 Zal dan niet des HEEREN dag duisternis zijn, en geen licht? En donkerheid, zodat er geen glans aan zij?
21 Ik haat, Ik versmaad uw feesten, en Ik mag uw verbods dagen niet rieken.
22 Want ofschoon gij Mij brandofferen offert, mitsgaders uw spijsofferen, Ik heb er toch geen welgevallen aan; en het dankoffer van uw vette beesten mag Ik niet aanzien.
23 Doe het getier uwer liederen van Mij weg; ook mag Ik uwer luiten spel niet horen.
24 Maar laat het oordeel zich daarhenen wenden als de wateren, en de gerechtigheid als een sterke beek.
25 Hebt gij Mij veertig jaren in de woestijn slachtofferen en spijsoffer toegebracht, o huis Israels?

26 Ja, gij droegt de tent van uw Melech, en den Kijun, uw beelden, de ster uws gods, dien gij uzelf hadt gemaakt.
27 Daarom zal Ik ulieden gevankelijk wegvoeren, ver boven Damaskus henen, zegt de HEERE, Wiens Naam is God der heirscharen.

De strekking van dit hoofdstuk is een vervolg van de vermaning, aan het slot van het vorig hoofdstuk aan Israël gegeven, om zich voor te bereiden zijn God te ontmoeten, de profeet zegt hun hier,

I. Welke voorbereiding ze moeten maken, zij moeten "de Heer zoeken", en niet langer de afgoden, vers 4-8 zij moeten het goede zoeken en liefhebben, vers 14-15.

II. Waarom zij deze voorbereiding moeten maken om hun God te ontmoeten.

I. Vanwege de tegenwoordige betreurenswaardiger toestand, waarin zij verkeerden, vers 1-3.

2. Omdat het door de zonde was dat zij in zo’n toestand gebracht waren, vers 7, 10-12.

3. Omdat het hun geluk zou zijn God te zoeken, en Hij gereed was door hen gevonden te worden, vers 8, 9, 14.

4. Omdat Hij in Zijn toorn zou volharden, tot hun volkomen verderf, als zij Hem niet zochten, vers 5, 6, 13, 16, 17.

5. Omdat al hun verwachtingen hen teleur zouden stellen, als zij God niet zochten en Hem tot hun vriend maakten.

a. Hun onheilige verachting van Gods oordelen en uittarting daarvan, zou hen niet beveiligen, vers 18-20.

b. Hun uiterlijke godsdienstige verrichtingen en hun vertoning van vroomheid zou niets baten om Gods toorn af te keren, vers 21-24.

c. Dat zij lang in ‘t bezit waren geweest van kerkelijke voorrechten, en een dienst van heilige plechtigheden hadden gehad, zou hun niet tot bescherming zijn, daar ze al die tijd hun afgodische gebruiken niet hadden laten varen, vers 25-27. Daarom blijft hun geen uitweg ter redding over dan berouw en verbetering.

Amos 5:1-27

Dit hoofdstuk begint, evenals de twee voorafgaande hoofdstukken met: Hoort dit woord. Waar God een mond heeft om te spreken, moeten wij een oor hebben om te horen, het is onze plicht, het is ons belang, toch zijn de meeste mensen zo stompzinnig, dat zij nogmaals en nogmaals opgeroepen moeten worden, om het woord des Heeren te horen, om gehoor te geven, om hun aandacht er aan te wijden. Hoort dit woord. Dit overtuigende, opwekkende woord moet gehoord en nagekomen worden, evengoed als woorden van troost en vrede, het woord, dat tegen ons gesproken wordt, even goed als dat voor ons bestemd is, want of wij horen of niet, het woord van God zal bewaarheid worden en geen tittel er van zal ter aarde vallen. Het is het woord, dat Ik ophef, niet slechts de profeet, maar de God, die hem gezonden heeft. Het is het woord, dat de Heer spreekt, Hoofdstuk 3:1. Het woord, dat gehoord moet worden, is een klaaglied, een klagelijk verslag van de tegenwoordige rampspoedige toestand van het koninkrijk van Israël, en een treurige voorspelling van zijn volkomen ondergang. Hun toestand is droevig: De jonkvrouw Israëls is gevallen, vers 2, is afgedaald van haar hoge standpunt, hoewel haar staat niet zuiver en kuis als van een maagd was, toch was zij schoon en vrolijk, en had haar bekoorlijkheid, zij zag er voornaam uit, en velen maakten haar het hof als aan een maagd, maar zij is gevallen in verachting en armoede, en wordt door niemand meer aangezien. Ja, en hun toestand is hulpeloos. Zij zal niet weder opstaan zij zal nooit haar vroegere waardigheid herkrijgen. God was begonnen Israël in tekorten, 2 Koningen 10:32, en, omdat zij geen berouw hadden, kon het niet lang meer duren, voordat Hij Israël geheel verdeed.

1. Hun vorsten, die hen op de been hadden moeten helpen, waren machteloos: Zij is verlaten op haar land. Niet alleen degenen, met wie zij in overvloed was, lieten haar in de steek, maar ook haar vrienden binnenslands verlieten haar, zij zou niet als gevangene naar een vreemd land gevoerd zijn, als zij niet eerst op haar land verlaten was en daar terneergeworpen, en al haar ware belangen verwaarloosd door degenen, die ze ter harte hadden moeten nemen. Daar is niemand, die haar opricht niemand, die het doen kan, niemand, die haar de hand reiken wil.

2. Haar volk, dat haar had moeten oprichten, was verzwakt, vers 3. "De stad, die duizend bewapenden leveren kon, en in het begin van de oorlog duizend strijders uitgezonden had, gezond en sterk, en welgewapend, zal er maar honderd overhouden, als zij na de slag haar troepen in ogenschouw neemt, en in die verhouding zal een stad, die honderd man uitzond, maar tien overhouden, zulk een grote slachting is er aangericht, en zo weinigen zijn aan het huis van Israël overgebleven voor de openbare dienst en de veiligheid van de staat. Nauwelijks één van de tien zal ontsnappen, die dit verzwakte, verworpen volk moesten steunen. De vermindering van het aantal van Gods geestelijk Israël, door de dood of afval, is een rechtmatige reden tot klachten, want wie zoude er van Jakob blijven staan, wie zal in de bressen van de vroomheid staan, als hij zo klein is?

Dit is een boodschap van God aan het huis Israëls, waarin

I. Hun hun zonden aangezegd worden, opdat zij zouden zien, hoeveel reden er voor hen was om berouw te hebben en zich te verbeteren en opdat, als zij vermaand werden tot bekering zij niet behoefden te vragen: Waarvan zullen wij ons bekeren?

1. God zegt hun in ‘t algemeen, vers 12 :Ik weet, dat uw overtredingen menigvuldig en uw zonden machtig vele zijn, en gij zult ze zelf ook kennen. Als wij onze zonden berouwvol

overdenken, moeten wij in overweging nemen, zoals God bij Zijn oordeel als Rechter doet, en zal doen op de grote dag.

a. Dat zij zeer talrijk zijn, dat onze overtredingen menigvuldig zijn, zonden van verschillenden aard en vaak herhaald. O welk een menigte ijdele en lage gedachten wonen binnen in ons! In hoe talloos vele gevallen hebben wij onze bedorven smaak en onze hartstochten gevierd en voldaan! En hoe talrijk zijn onze verzuimen van onze plicht en in onze plicht! Wie kan deze dwalingen verstaan? Wie kan zeggen, hoe vaak hij overtreedt? God weet hoe vaak, Hij weet nauwkeurig hoe talrijk onze overtredingen zijn, geen enkele gaat Hem onopgemerkt voorbij, wij weten, dat zij voor ons ontelbaar zijn, meer dan de haar van ons hoofd, en wij hebben reden om toe te zien, in welk gevaar wij ons zelf gebracht hebben, en wat een overvloed van werk wij ons berouw gegeven hebben, door onze menigvuldige overtredingen, door het onnoemelijk getal van onze dagelijkse zonden en afwijkingen.

b. Dat sommige er van zeer snood zijn, het zijn onze machtige zonden. zonden, die buitengewoon zwaar zijn door hun aard en doordat zij met aanmatiging en hovaardij bedreven worden, zonden tegen het licht van de natuur, schreiende zonden, machtig om uw overtuiging te overwinnen en een oordeel over u te brengen.

2. Hij noemt enige van deze machtige zonden.

a. Zij bedierven de dienst van God, en verleidden tot de afgoden, dit ligt er in opgesloten, vers 5. Zij hadden Beth-El gezocht, waar één van de gouden kalveren was, zij hadden Gilgal druk bezocht, een plaats, die zij uitgekozen hadden om afgoden te plaatsen, omdat het in de dagen van Jozua beroemd geworden was door Gods wonderbare verschijningen aan en voor Zijn volk. Ber-Seba, een plaats, die beroemd was ten tijde van de patriarchen, was nu eveneens een verzamelplaats van afgoden geworden, zoals wij ook vinden in Hoofdstuk 8:14. En daarheen gingen zij, hoewel het ver weg lag in het land van Juda. Nu zij zo schandelijk afgehoereerd hadden van God moesten zij zich ongetwijfeld verplicht gevoelen zich tot Hem te bekeren.

b. Zij verkeerden de gerechtigheid onder elkaar, vers 7 : Die het recht in alsem verkeren, dat wil zeggen, gij maakt de rechtsbedeling bitter en walgelijk, en in de hoogste mate onbehagelijk beide voor God en mensen. Die vrucht is tot onkruid geworden, een onkruid in de tuin, evenals niets meer eerbiedwaardig en van meer belang is dan een rechtvaardige rechtspraak zo is niets schadelijker, niets gruwelijker dan opzettelijk onrecht te doen onder schijn en voorwendsel van recht te doen. "Corruptio optimi est pessima" -Door bederf wordt het beste het slechtste. Die de gerechtigheid ter aarde doen liggen, alsof zij, die onrecht doen alleen aan de God des hemels verantwoording schuldig waren, en niet ook aan de vorsten en rechters van de aarde. Zo was het dan als voor de vloed toen de aarde met wrevel vervuld was.

c. Zij verdrukten de armen zeer, en maakten hen nog armer, zij vertraden de armen, vers 11, behandelden hen uit de hoogte, maakten hen tot een voetbank voor hun voeten, en waren het meest heerszuchtig en ruw voor hen, die het gehoorzaamst en onderdanigst waren, zij gaven er niet om, of zij schande en slavernij brachten over hen die arm waren, en van wie niets meer te halen viel. De rechters hadden geen ander doel dan zichzelf te verrijken, en daarom namen zij van de arme een last koren, namen dat door afpersing, ‘t zij als koopsom van hun uitspraak, ‘t zij als wreker. De armen hadden geen andere uitweg om niet vertreden te worden, dan de aanbieding van een vrucht van dat koren, waarvan zij en hun gezin moesten bestaan, en zij dwongen hen dat te doen. Zij namen van de arme schulden van koren, zoals sommigen lezen.

Zij waren het volgens de wet verschuldigd, hetzij als rente of voor geleend koren, maar zij eisten het op met strengheid van degenen, die door Gods leiding buiten staat waren het te betalen, zoals in Nehemia 5:2, 5. Bij het opvragen en terugnemen ook van een rechtmatige schuld moeten wij ons in acht nemen, niet onrechtvaardig of liefdelooste handelen. Van deze zonde van onderdrukking worden zij opnieuw beschuldigd, vers 12 :Zij benauwen de rechtvaardige, door de scherpe kant van de wet en van het zwaard van de gerechtigheid te keren tegen hen, die de onschuldigen en stillen in de lande waren, zij haatten anderen, die rechtvaardiger waren dan zij, en wie van het boze week, stelde zich daardoor tot een roof. Zij nemen geld aan van de rijken om hen te steunen en te beschermen bij het onderdrukken van de armen, zodat hij, die geld in de hand heeft, zeker is, dat de uitspraak in zijn voordeel zal zijn, hoe slecht zijn zaak ook is. Zo verstoten zij de nooddruftige in de poort, in de gerechtshoven. Als de armen recht vragen, dan kunnen zij niemand omkopen of zij zijn zo eerlijk, dat zij niet willen, en al is hun zaak dan ook nog zo klaar en nog zo rechtvaardig, toch worden zij verdreven door een onrechtvaardig vonnis en kunnen hun recht niet verkrijgen. En daarom zal de verstandige zwijgen, vers 13. Mensen, die verongelijkt en onrechtvaardig behandeld zijn, vinden het verstandig om te zwijgen en geen klacht in te dienen bij de overheid, want dat dient nergens toe, hun zal geen recht gedaan worden.

d. Zij waren boosaardige vervolgers van Gods getrouwe dienaren en volk, vers 10. Hun hart was er zozeer op gesteld om kwaad te doen dat zij niet konden verdragen berispt te worden.

A. Door de bediening van het woord, door het lezen en verklaren van de wet, en de boodschappen, die de profeten aan hen overbrachten in de naam des Heeren. Zij haten in de poort degene, die bestraft, in de poort van het huis des Heeren, of in hun gerechtshoven, of op de plaatsen van de samenkomst, waar de Wijsheid haar stem verheft, Spreuk. 1:21. Bestraffers in de poort zijn bestraffers van beroep, deze haasten zij, en beschouwden hen als hun vijanden, omdat zij hun de waarheid zeiden, zoals Achab Micha haatte. Zij verachtten hen niet alleen, maar voedden ook vijandschap voor hen, en zochten hun kwaad te doen. Die de bestraffing haten, hebben het verderf lief.

B. Door de gesprekken van hun eerlijke naburen. Hoewel de toestand over ‘t algemeen zeer slecht was, waren er toch sommigen onder hen, die billijkheden spreken, die gewetenszaak maakten van wat zij zeiden, en gelijk het hun lof was, zo was het de schande van degenen, die leugentaal spraken. zoals Noachs geloof het ongeloof van de oude wereld veroordeelde en om die reden hadden zij een gruwel van hen, zij waren zulke hartgrondige vijanden van datgene, wat men eerlijkheid noemt, dat zij het gezicht van een eerlijk man niet konden verdragen. Allen, die iets gevoelen voor het gemeenschappelijk belang van het menselijk geslacht, hebben lief, die oprecht spreken en waarderen ze, want waarheidsliefde is de band van de gemeenschap, welk een toppunt van dwaasheid en razernij hebben dan zij bereikt, die alle begrippen van rechtvaardigheid uit hun hart verbannen hebben, en die eveneens uit de wereld zouden willen verbannen, en aldus de mensen in een staat van oorlog brengen, want zij hebben een gruwel van dien, die oprecht spreekt! En om die reden zal de verstandige te dier tijd zwijgen, vers 13. Profeten kunnen niet, mogen niet zwijgen, de profetische drang laat hen niet toe te handelen uit overwegingen van voorzichtigheid, zij moeten uitroepen en niet inhouden. Maar andere wijze en goede mensen zullen zwijgen en het wijs vinden te zwijgen, omdat het een boze tijd is.

Ten eerste, zij zullen het gevaarlijk vinden, te klagen, en daarom zullen zij zwijgen, dit was een manier, waarop zij de rechtvaardigen benadeelden, dat zij door valse veronderstellingen en

gezochte spitsvondigheden iemand schuldig verklaarden om een woord Jesaja 29:21 en daarom waren de verstandigen, die voorzichtig waren als de slangen, omdat zij niet wisten, hoe het uitgelegd en voorgesteld zou worden, wat zij zeiden, zo behoedzaam om niets te zeggen, ten einde niet gestraft te worden wegens hoogverraad, omdat het een boze tijd was. Zoals goede mensen zich verbergen om de goddeloosheid van de lijden, zo zwijgen goede mensen, en het is wijs van hen dat te doen, wie weinig zegt, heeft weinig te verantwoorden. Maar het is hun troost, dat zij vrijelijk tot God mogen spreken, als zij niet meer weten, tot wie zij vrij kunnen spreken.

Ten tweede. Zij zullen menen, dat het vruchteloos is aanmerkingen te maken. Zij zien, hoeveel goddeloosheid er bedreven wordt, en hun geest is in hen ontstoken, zoals die van Paulus te Athene, maar zij zullen menen, dat het verstandig is er geen getuigenis tegen af te leggen in ‘t openbaar, omdat het nergens toe dient. Zij zijn vergezeld met de afgoden, laat ze varen. Niemand twiste noch bestraffe iemand, want het is paarlen voor de zwijnen werpen. De verstandige zal tot een stout vermaner zeggen, als Erasmus tot Luther: "Abi in cellam et die: Miserere mei, Domine". Ga naar uw cel en zeg: Wees mij genadig, o Heere! Ernstige lessen en ernstige raad mogen voor betere mensen en betere tijden bewaard blijven. En er is een tijd om te zwijgen en een tijd om te spreken, Prediker 3:7. Boze tijden laten geen openhartigheid toe, dat wil zeggen, de boze mensen laten het niet toe, en de mensen, waarvan de profeet hier spreekt, hadden werkelijk reden om zichzelf voor boze mensen te houden, als wijze en goede mensen het ijdel vonden tot hen te spreken en bang waren om iets met hen te doen te hebben.

II. Hun wordt aangezegd aan welk gevaar en aan welke oordelen zij blootstaan om hun zonden.

1. De plaatsen van hun afgoderij lopen in de eerste plaats gevaar verwoest te worden, vers 5. Gilgal, de voornaamste plaats van de afgoderij, zal gevankelijk worden weggevoerd, niet alleen zijn inwoners, maar ook zijn beelden en Beth-El, met zijn gouden kalf zal worden tot niet. De overwinnende vijand zal er niets mee kunnen doen, zo gemakkelijk zal het vernietigd worden, en zal het teniet doen, zo volkomen zal het vernietigd worden. Afgoden waren altijd ijdelheid, en ijdele dingen, en dat zal blijken als God verschijnt om ze te vernietigen.

2. Het koninkrijk zelf loopt gevaar met hen onder te gaan, vers 6. Er is gevaar, dat, als gij Hem niet bijtijds zoekt Hij doorbreke in het huis Jozefs als een vuur, dat verleert, want onze God is een rechtvaardig Rechter, is een verterend vuur en de mannen van Israël zijn, als misdadigers, stoppelen voor Hem, wee dengenen die zichzelf tot brandstof maken van Gods toorn! Er volgt: Niemand is er, die het blust in Bethel. Daar wonen hun afgoden en hun afgodische priesters, daarheen brachten zij hun offers en daar offerden zij hun gebeden. Maar God zegt hun, dat als het vuur van Zijn oordelen hen aansteekt, al de goden die zij te Beth-El dienden, niet in staat zullen zijn, het te blussen, het oordeel niet zullen afwenden, en hun niet tot hulp zullen zijn. Zo zullen zij die van de wereld hun afgod maken, haar een onvoldoende bescherming vinden, als God hen komt straffen voor hun geestelijke afgoderij.

3. Wat zij verkregen hebben door onderdrukking en afpersing zal hun afgenomen worden, vers 11 :Gij hebt huizen gebouwd van gehouwen steen, die gij dacht, dat duurzaam zouden zijn, maar gij zult daarin niet wonen, want uw vijanden zullen ze verbranden, of ze in bezit nemen voor zichzelf, of u in gevangenschap voeren. Gij hebt gewenste wijngaarden geplant, gij hebt getracht ze op alle mogelijke wijzen aangenaam te maken, en hebt u zelf vele aangename wandelingen daarin beloofd, maar gij zult gedwongen worden weg te gaan en zult nooit van de

wijn drinken. De wet had liefderijk bepaald, dat, als iemand een huis bouwt of een wijngaard geplant had, hij vrij zou zijn om uit de oorlog weer te keren, Deuteronomium 20:5.6. Maar nu zou de noodzakelijkheid zo dringend zijn, dat het niet toegestaan zou worden, allen moesten ten strijde gaan en velen, die pas gebouwd en geplant hadden, zouden vallen in de strijd, en nooit genieten van wat zij gearbeid hadden. Wat niet op eerlijke wijze verkregen is, zal niet lang genoten worden.

III. Hun wordt gezegd, wat hun plicht is, en zij worden grotelijks aangemoedigd om er zich met alle ernst op toe te leggen. De plichten hun hier opgelegd, zijn godzaligheid en eerlijkheid, ernst in hun smekingen tot God en rechtvaardigheid in hun handel met de mensen, en op elk afzonderlijk wordt bij hen aangedrongen met gepaste argumenten om de vermaning kracht bij te zetten.

1. Zij worden hier vermaand, oprecht en gelovig te zijn in hun smekingen tot God, vers 4. God zegt tot het huis Israëls: Zoekt Mij en om goede redenen, want zal niet een volk zijn God vragen? Jesaja 8:19. Waar zullen zij anders heengaan dan naar hun beschermer? Israël was een vorst bij God, laat zijn afstammelingen de Heer zoeken, zoals hij deed, en zij zullen het ook zijn. Om dit te doen, moeten zij de afgoderij laten varen. God wordt niet in waarheid gezocht, als Hij niet uitsluitend gezocht wordt want Hij duldt geen mededingers: "Zoekt de Heer en zoekt Beth-El niet, vers 5, raadpleegt uw afgodische orakels niet en vraagt niet naar de mond van de priesters te Beth-El, zoekt geen bescherming bij het gouden kalf daar, en brengt uw gebeden en offeranden niet langer daarheen of naar Gilgal, want gij verlaat uw eigen weldadigheid, indien gij die valse ijdelheden onderhoudt. Maar zoekt de Heer, vers 6, 8, vraagt naar Hem, vraagt van Hem, vraagt naar Zijn wil als uw leefregel, om u van Zijn gunst, tot uw geluk, te verzekeren." Om deze vermaning aan te dringen, wordt ons gezegd te overwegen

A. Wat wij zullen verkrijgen door God te zoeken, het zal ons leven zijn, wij zullen Hem vinden en in Hem gelukkig zijn. Dat zegt Hij hun zelf, vers 4 :Zoekt Mij en leeft. Dat zegt hun de profeet, vers 6 :Zoekt de Heer en leeft. Die sterfelijke goden zoeken, zullen met hen omkomen, vers 5, maar die de levende God zoeken, zullen met Hem leven: "Gij zult verlost worden van de dodelijke oordelen waarmede gij bedreigd wordt, uw volk zei leven, zal herstellen van zijn tegenwoordige kwijning, uw ziel zal leven, gij zult geheiligd en getroost worden, en voor altijd gezegend zijn. Gij zult leven."

B. Welk een God Hij is, die wij zoeken moeten, vers 8, 9.

a. Hij is een almachtig God. De afgoden waren machteloos, konden geen goed en geen kwaad doen, en daarom was het dwaasheid hen te vrezen of te vertrouwen, maar de God van Israël doet alles, kan alles doen, en daarom behoren wij Hem te zoeken. Hij eist onze hulde, daar Hij alle macht in handen heeft, en het is ons belang Hem op onze zijde te hebben. Verschillende bewijzen en voorbeelden worden hier gegeven van Gods macht als Schepper, in het koninkrijk van de natuur, omdat Hij dat koninkrijk beide grondvest en regeert. Vergelijk Hoofdstuk 4:13.

Ten eerste, De sterren zijn het werk van Zijn handen, die sterren, die de heidenen dienden, vers 26, de sterren Gods, die sterren zijn Gods schepselen en Zijn knechten. Hij maakt het Zevengesternte en de Orion, twee zeer opmerkelijke sterrenbeelden, die Amos, een herder, in ‘t bijzonder had gadegeslagen terwijl hij het vee bij nacht bewaakte. Hij maakte ze in de beginne, Hij maakt nog steeds, dat zij zijn wat zij zijn voor de aarde en bindt de liefelijkheden van het Zevengesternte en de Orion of maakt ze los. Zie Job 38:31, 9:9, op welke plaatsen

Amos hier schijnt te zinspelen, waardoor hij hen herinnert aan die oude openbaringen van de heerlijkheid Gods, voordat Hij de God van Israël genoemd werd.

Ten tweede, De voortdurende afwisseling van dag en nacht staat onder Zijn bestuur en wordt door Zijn macht en leiding in stand gehouden. Hij is het, die de nacht, donker als de doodsschaduw, in de morgenstond verandert door het opgaan van de zon, en door het ondergaan van de zon, de dag als de nacht verduistert, en dezelfde macht kan voor nederige boetelingen, gemakkelijk beproeving en smart in voorspoed en vreugde veranderen, maar kan even gemakkelijk de voorspoed van hovaardige zondaars in duisternis, in volkomen duisternis veranderen.

Ten derde, De regen valt en houdt op naar Hij het beveelt. Hij roept de wateren der zee, daaruit worden dampen getrokken door de hitte van de zon, die zich tot wolken verzamelen, en op de aardbodem uitgegoten worden, om ze te bevochtigen en vruchtbaar te maken. Dat was de gunst, die pas van hen geweerd was, Hoofdstuk 4:7, en tot wie zouden zij zich daarom wenden dan tot Hem, die macht had ze te geven? Want al de ijdelheden van de heidenen konden het niet doen regenen, en ook de hemel zelf kon geen druppelen geven, Jeremia 14:22. Het is God, die deze dingen doet, Heer is Zijn naam, de naam, waarmee de God van de geheele aarde zich bekend heeft gemaakt aan Zijn volk Israël en met hen een verbond heeft.

b. Daar Hij zelf een almachtig God is zal Hij Zijn volk sterkte geven, als het Hem zoekt en Hij vernieuwt de kracht dergenen, die ze verloren hadden, als zij op Hem wachten, want, vers 9, Hij sterkt de beroofde tegen de sterke in zulk een mate, dat de beroofde tegen de sterkte komt en stoute, dappere aanvallen doet op hen, die hem verwoest hadden. Dit is een bemoediging voor het volk, de Heere te zoeken, en, als zij dat doen, zullen zij Hem bekwaam vinden hun zaken te herstellen als die op z'n ergst zijn, hoewel zij beroofd zijn en hune vijanden sterk, toch zullen zij zich spoedig herstellen, zodat zij een volgend maal niet alleen de aanvallers, maar ook overwinnaars zijn, zij komen tegen de sterkte, om weerwraak te nemen en er zich meester van te maken.

2. Hier worden zij vermaand om eerlijk en rechtvaardig in hun handel met de mensen te zijn, vers 14, 15, waarin,

A. Hetgeen van hen geëist wordt: Zoekt het goede en niet het boze. Haat het boze en hebt het goede lief, en bestelt het recht in de poort, herstelt het daar, vanwaar het gebannen is, vers 7. De zaken staan er nog niet zo slecht bij, dat zij niet hersteld kunnen worden als de goede weg ingeslagen wordt, wij moeten er niet aan wanhopen, dat grieven hersteld en fouten verbeterd kunnen worden, de rechtvaardigheid kan nog zegevieren waar het onrecht overheerst. Hiertoe moet men het goede zoeken en liefhebben, het kwade moet gehaat en niet langer gezocht worden. Wij moeten goede beginselen liefhebben en er ons aan hechten wij moeten het goede van harte doen en er overvloedig in zijn, goede mensen, goeden omgang en goede plichten liefhebben, en het goede, dat wij doen, moeten wij uit een beginsel van liefde doen, uit vrije keus en met genoegen. Zij, die aldus het goede liefhebben, zullen het zoeken, zullen pogen al het goede te doen, dat zij kunnen, gelegenheden zoeken om het te doen, en het met alle macht pogen te doen. Zij zullen ook het boze haten, zullen de gedachte om een onrechtvaardige daad te doen verafschuwen en zich onthouden van allen schijn des kwaads. Tevergeefs is het, dat wij beweren God in onze godsdienstoefeningen te zoeken, als wij het goede niet zoeken in ons hele gedrag.

B. De redenen, die er aan toegevoegd worden.

a. Dit is de zekere weg om zelf gelukkig te zijn en de voortdurende tegenwoordigheid Gods bij ons te hebben: Zoekt het goede en niet het boze, opdat gij leeft, opdat gij ontkomt aan de straf voor het boze dat gij gezochten liefgehad hebt, want de gerechtigheid redt van de dood, opdat gij de gunst van God moogt hebben, die uw leven is, die beter is dan het leven zelf, opdat gij troost in u zelf moogt hebben en een goed doel moogt hebben om voor te leven. "Leeft, want alzo zal de Heere de God van de heerscharen met u zijn en uw leven zijn." Die op de weg van de plicht blijven, hebben de tegenwoordigheid Gods bij zich, als de God van de heerscharen, een almachtig God. "Hij zal bij u zijn, gelijk als gij zegt, dat wil zeggen gelijk als gij roemt, gij zult inderdaad bij u hebben, wat gij alleen maar scheen te hebben en waarin gij roemde, alsof gij het had, terwijl gij in uw onrechtvaardige wegen wandelde." Die waarlijk berouw hebben en zich verbeteren, treden in het genot van die troost, met de voorstelling waarvan zij zich tevoren alleen gevleid hadden. Of, "Zoals gij gebeden hebt, toen gij de Heer zocht. Leef in overeenstemming met uw gebeden, en gij zult hebben hetgeen, waarom gij bidt."

b. Dat is de beste weg om het volk gelukkig te maken: "Als gij zoekt en liefhebt, wat goed is, draagt hij er misschien toe bij, dat het land van de ondergang gered wordt." Misschien zal de Heer, de God van de heerscharen, het overblijfsel van Jozef genadig zijn, hoewel er maar een overblijfsel meer is, toch zal het, als God dat overblijfsel genadig is, opnieuw een groot volk worden, en, als sommigen onder hen zich van de zonde bekeren, in ‘t bijzonder als het recht in de poort bedoeld wordt, al zijn wij er zeker van, toch is er grote waarschijnlijkheid, dat er een gelukkige omkeer zal plaats hebben in de zaken van het volk, en dat alles beter worden zal, als de mensen hun leven beteren. Tijdelijke beloften worden gedaan met een misschien, en daarmee moeten onze gebeden in overeenstemming zijn.

Hier is,

I. Een verschrikkelijke bedreiging met naderend verderf, vers 16, 17. Sinds zij de rechte weg niet wilden om Gods gunst te verkrijgen, nam God krachtige maatregelen om hem het gewicht van Zijn misnoegen te doen voelen. De inleiding tot de bedreiging is van meer de gewone plechtigheid, om hun ontzag in te boezemen, het is niet naar het woord van de profeet. Als het dat was, kon men het licht opvatten, maar het is de Heere God die een oneindig eeuwig bestaan heeft, het is de God van de heerscharen, die grenzenloze onweerstaanbare macht heeft, en het is Adonai-de Heere, die absolute onbetwistbare soevereiniteit heeft, en heerschappij over alles, Hij is het, die het zegt, die Zijn woorden kan en zal gestand doen, en Hij heeft gezegd,

1. Dat het land van Israël in rouw gedompeld zal worden, werkelijke rouw, dat alle plaatsen vervuld zullen worden met weeklagen over de rampen, die hen treffen zullen. Zie de steden, op alle straten zal rouwklacht zijn, op de hoofdstraten en op de zijstraten. Zie het land, In alle wijken zullen zij zeggen: Ach, ach! Het is met ons allen gedaan! Het geklaag zal zo groot zijn, dat het niet tot binnenshuis beperkt blijft, en evenmin binnen de perken van de welvoeglijkheid, maar het zal luide weergalmen op straten en wegen, en men zal zich niet inhouden. De landlieden zullen van achter de ploeg opgeroepen worden door de rampen van hun land, om zich over te geven aan de natuurlijke uitingen van rouw, en, omdat zij tegen deze taak niet opgewassen zijn, zullen degenen die ervaren zijn in weeklagen gehuurd worden om op kunstmatige wijze rouw te bedrijven om aan de klachten van de werkelijk treurenden kracht bij te zetten met hun: Ach, ach. Zelfs in de wijngaarden, waar gewoonlijk niets dan vreugde en

gejuich was, zal een algemeen geweeklaag zijn, als Een vreemde macht het land binnenvalt, alles verwoest, zonder dat er enige tegenstand mogelijk is, zonder andere wapens dan tranen en gebeden.

2. Dat het land van Israël ten verderve zal gebracht worden, en de voortgang van dit verderf is de oorzaak van al deze weeklachten: Ik zal door het midden van u doorgaan, zoals de engel des verderfs door het land van Egypte ging om de eerstgeborenen te doden, maar toen de huizen van de Israëlieten oversloeg. Gods oordelen hadden hen vaak overgeslagen, maar nu zullen zij door het midden van hen gaan, zij zullen hen doorsteken.

II. Een billijk en streng verwijt aan hen, die deze bedreigingen licht opnamen, en de rechtvaardigheid van God en Zijn oordelen onbeschaamd trotseerden, vers 18. Wee u, die des Heeren dag begeert, die inderdaad verlangt naar tijden van oorlog en beroering, zoals sommigen doen, die een rusteloze geest hebben en naar verandering hunkeren, of die in troebel water willen vissen, in de hoop, hun familie, op de puinhopen van hun land, voorspoediger te maken, zoals sommigen gedaan hadden, maar de profeet zegt hun, dat deze verwoesting zo groot zal zijn, dat niemand er bij winnen zal. Of het wordt gezegd tot hen, die in hun rouwklachten om de rampen, die hen getroffen hadden, wensten dat zij mochten sterven, en uit hun ellende verlost worden, zoals Job op hartstochtelijke wijze deed. De profeet toont hun de dwaasheid hiervan aan. Weten zij, wat de dood is voor degenen, die er niet op voorbereid zijn, en hoeveel vreselijker hij zal zijn dan iets anders dat hun in dit leven overkomen kan? Of liever, het wordt gezegd tot hen, die schertsenderwijs spreken van die dag des Heeren, waarvan de profeet met zoveel ernst gesproken had, zij verlangden er naar, dat wil zeggen, zij daagden die uit, zij zeiden: Hij moge zoveel kwaad doen, als hij kan: Dat hij zich hausse, dat hij zijn werk bespoedige, Jesaja 5:19. Waar is de belofte van Zijn toekomst? 2 Petrus 3:4. Het betekent,

1. Dat zij het niet geloven. Zij zeggen, dat zij er verlangend naar uitzien, omdat zij niet geloven, dat hij ooit komen zal, en ook zullen zij het niet geloven, tenzij zij het zien.

2. Dat zij hem niet vrezen, al geloven zij er ook wel iets van, toch denken zij er zo weinig aan, en hun aandacht is zo geheel in beslag genomen door andere dingen, dat zij in het geheel niet vrezen voor het gevaar, dat hen dreigt, in plaats van hem uit nauwgezetheid te vrezen, verlangen zij er naar uit nieuwsgierigheid. Als een antwoord daarop,

a. Toont hij hun de dwaasheid van degenen, die onbeschaamd naar Gods oordelen verlangden en om de verschrikkingen des Heeren lachten. "Waartoe toch zal voor u de dag des Heeren zijn? Gij zult hem beide zeker en droevig vinden, niet iets om over te schertsen, want het is niet meer de vraag of hij komen zal of niet en ook is het niet iets om afgekeerd te worden door minachting, als hij komt". De dag des Heeren zal duisternis wezen en geen licht, vers 18. Zal hij dat niet zijn? vers 20. Zegt ook uw eigen geweten u niet, dat het zo zijn zal, dat hij duisternis zal zijn en geen licht? De dag des Heeren zal een duistere, sombere, benauwde dag zijn voor alle onboetvaardige zondaars, de oordeelsdag zal zodanig zijn, en somtijds de dag van hun tegenwoordige benauwdheid. En, als God een dag duister maakt, kan de hele wereld die niet licht maken.

b. Hij toont hun de dwaasheid van degenen, die ongeduldig verlangen naar een verandering in Gods oordelen, in de hoop, dat het volgend beter te verdragen zal zijn. Zij verlangen naar de dag des Heeren, in de hoop zichzelf te verbeteren, als hun hart en leven niet verbeterd, of, ten minste het ergste te weten. Maar de profeet zegt hun, dat zij niet weten, wat zij vragen, vers

19. Het is als wanneer iemand vlood voor het aangezicht van een leeuw en hem ontmoette een beer, een roofdier, wreder en verscheurender dan een leeuw, of alsof een man om aan alle gevaren buitenshuis te ontkomen, in huis kwam, daar met zijn hand aan de wand leunde en hem een slang beet. Die niet verbeterd zijn door Gods oordelen, zullen er door vervolgd worden, en, als zij aan het één ontkomen, dan is een ander gereed hen te treffen, de vreze en de kuil en de strik omringen hen, Jesaja 24:17, 18. Daarom is het krankzinnigheid, de dag des Heeren uit te dagen.

De bedoeling van deze verzen is om te tonen, hoe weinig waarde God hecht aan hun vertoon van vroomheid, ja, hoezeer Hij ze verafschuwt, zolang zij in hun zonden blijven.

I. Hoe weinig behaaglijk, neen hoe hatelijk hun huichelachtige diensten bij God waren. Zij hadden hun feesten te Beth-El, in navolging van die te Jeruzalem, waarop zij de schijn aannamen, zich voor God te verblijden. Zij hadden hun verbodsdagen, waarop zij het ernstige voorkomen aannamen van degenen, die tot God komen gelijk het volk pleegt te komen, en zitten voor Zijn aangezicht als Zin volk. Zij offerden God brandoffers, ter ere van God, met de spijsoffers, die er naar de wet mee samen moesten gaan, zij offerden God het dankoffer, om de gunst van God af te smeken, en zij offerden ze van de vette beesten, die zij hadden, vers 21, 22. Eveneens hadden zij, in navolging van de tempelmuziek, het getier van hun liederen en het spel van hun luiten, vers 23, vocale en instrumentale muziek, waarmee zij God loofden. Met deze dienst hoopten zij boete te doen bij God over de zonden, die zij bedreven hadden, en verlof te krijgen, om in de zonde te blijven, en daarom, wel verre van aannemelijk te zijn voor God, waren zij Hem een gruwel. Hij haatte, Hij versmaadde, hun feesten, niet alleen versmaadde Hij ze, omdat die dienst geen waarde voor Hem had, maar haatte ze ook als een krenking en een uitdaging, zoals wij het haten, dat de mensen tegen ons veinzen, de schijn van achting voor ons aannemen, terwijl zij die in werkelijkheid niet hebben. Niets is hatelijker, verachtelijker dan huichelarij. Die zijn vriend zegent met luide stem, het zal hem tot een vloek gerekend worden, als het blijkt, dat zijn hart niet met hem is. God wil hun verbodsdagen niet ruiken, want er is niets in, dat Hem aangenaam, maar heel veel dat krenkend voor Hem is. Hun offers hebben geen lieflijken reuk, zoals dat van Noach, Genesis 8:21. Hij wil ze niet aannemen, Hij wil er geen acht op slaan, Hij wil er geen aandacht aan schenken, Hij wil het spel van hun luiten niet horen, want als de zonde een wanklank in de harmonie veroorzaakt, kwetst zij het gehoor: Doe het weg, zegt God, Ik kan het niet verdragen. Dit betekent,

1. Dat de offerande zelf van weinig waarde is bij God in vergelijking met zedelijke plichten, God en onze naaste lief te hebben is meer dan alle de brandofferen en de slachtofferen.

2. Dat de offerande van de goddeloze Hem werkelijk een gruwel is, Spreuk. 15:8. Geveinsde vroomheid is dubbele ongerechtigheid en zo zal men bevinden, dat, als er een plaats in de hel heter dan alle andere is, die dan het deel van de huichelaar zal zijn.

II. Wat het was, dat een vereiste was voor de aannemelijkheid van hun offeranden en zonder hetwelk geen offerande aannemelijk zou zijn, vers 24 : Laat het oordeel zich daarheen wentelen als de wateren, onder u, en de gerechtigheid als een sterke beek, dat is:

a. "Laat er een algemene verbetering van zeden onder u zijn: laat de godsdienst, Gods oordeel, en de gerechtigheid een behoorlijken invloed op u hebben, laat uw land er mee besproeid worden, en laat ze allen tegenstand van ondeugd en onheiligheid terneerwerpen, laat ze ver vloeien als overstromende wateren, en toch krachtig stromen als een machtige stroom."

b. "In ‘t bijzonder, laat er behoorlijk recht gesproken worden door overheden en heersers, laat de stroom van het recht niet gestremd worden door partijdigheid en omkoperij, maar laat het zijn natuurlijke loop hebben, vrij als het water, laat het zuiver zijn als stromend water, niet vertroebeld door bederf, of wat het recht verkeert, laat het stromen als een sterke beek en zich niet laten tegenhouden of zijn loop laten stremmen door de vrees voor mensen, laat allen er vrije toegang toe hebben als tot een gemeenschappelijk water, en er profijt van hebben als een boom geplant aan waterbeken." De grote zaak, die Israël voor de voeten werd geworpen was het veranderen van het recht in alsem, daarin moeten zij zich derhalve verbeteren, Zacheria 7:9. Dat was het, waar God lust toe had, meer dan tot offeranden, Hosea 6:6, 1 Samuel 15:22,

III. Hoe weinig nadruk God had gelegd op de wet van de offers, al was het dan ook Zijn eigen wet, in vergelijking met de zedelijke voorschriften, vers 25 :"Hebt gij Mij veertig jaar in de woestijn offers toegebracht? Neen, dat hebt gij niet." Meestentijds werd het offeren zeer verwaarloosd, om de onzekerheid van hun toestand, na het tweede jaar werd het Paasfeest niet gehouden, voordat zij in Kanaän kwamen, en andere instellingen werden eveneens nagelaten, en toch, omdat God genade wil en geen offerande, maakte Hij hun van dat verzuim nimmer een verwijt, maar bleef voor hen zorgen en vriendelijk zijn, het was niet daarom, dat God ontevreden over hen was, maar om hun murmureren en ongeloof. Hij, die Zijn volk erkende, al offerden zij Hem niet, zolang als zij in andere opzichten zich aan Hem hielden zal hen zeker niet meer erkennen, al offeren zij ook, als zij in andere opzichten van Hem afwijken. Maar hoewel de rituele offers dus gemist kunnen worden, kunnen geestelijke offers dat niet, zelfs rechtvaardigheid en eerlijkheid zijn geen verontschuldiging voor gebrek aan gebed en dankzegging, een gebroken hart en liefde tot God. Stefanus haalt deze passage aan, Handelingen 7:42, om de Joden te tonen, dat zij het niet vreemd moeten vinden, zo de wet van de ceremonieën ingetrokken werd, daar zij van de beginne, vergelijkenderwijs, niet hoog gesteld werd. Vergelijk Jeremia 7:22, 23.

IV. Hoe weinig reden zij hadden om te verwachten, dat hun offers aannemelijk zouden zijn voor God, terwijl zij en hun vaderen al die tijd overgegeven waren aan de dienst van andere goden. Op die wijze vatten sommigen vers 25 op: "Hebt gij Mij offer toegebracht? dat wil zeggen, Mij alleen? Neen, en daarom zijn zij Mij niet aangenaam", want de regel voor de dienst van de Heer onze God is: Hem alleen moeten wij dienen. "Ja, gij droeg de tent van uw Moloch, vers 26, kleine kastjes, die gij met u omdroeg, goden in zakformaat voor uw persoonlijk bijgeloof, als gij er niet in ‘t openbaar mee durfde gezien te worden. Gij hebt de beelden van uw Moloch gehad-uw koning", die waarschijnlijk de zon voorstelde, die koning is onder de hemellichamen, "en Kiun, of Remfan", zoals Stefanus die noemt in Handelingen 7:43, volgens de Septuaginta, die, naar verondersteld wordt, Saturnus voorstelde, de hoogste van de zeven planeten. De dienst van zon, maan en sterren was de oudste, meest algemene, en meest verschoonbare afgoderij. Zij maakten zichzelf de ster huns gods, Een of andere ster, die zij voor hun god hielden, of welker naam zij aan hun god gaven. Tot deze afgoderij was Israël van de beginne geneigd, Deuteronomium 4:19, en die een neiging behouden voor andere goden, mogen niet rekenen op de gunst van de waren God.

V. Met welke straf God hen treffen zou om hun volharden in de afgoderij, vers 27 :Ik zal ulieden gevankelijk wegvoeren ver boven Damaskus heen. Zij waren door Satan gevankelijk weggevoerd in afgoderij, en daarom deed God hen in gevangenschap gaan onder de afgodendienaars, en joeg hen naar een vreemd land, sinds zij zo verzot waren op vreemde goden. Zij werden gevoerd ver boven Damaskus henen. Hun gevangenschap bij de Assyriërs was veel verder dan die bij de Syriërs, want, als kleinere oordelen niet tot stand brengen,

waarvoor zij gezonden worden, zendt God grotere. Of, de gevangenschap onder Salmaneser ging die van Damaskus onder Tiglath-Pileser ver te boven, en was veel pijnlijker en verwoestender, hetgeen voorspeld was, Hoofdstuk 1:5. Want, evenals de zonden van Gods gelovig volk groter zijn dan de zonden van anderen, zo mag ook verwacht worden, dat hun straffen naar verhouding zijn. Wij vinden, dat de roof van Samaria en Damaskus tezamen weggevoerd wordt door de koning van Assyrië, Jesaja 8:4. Stefanus leest het: Ik zal u overvoeren op de andere kant van Babylonië, Handelingen 7:43, verder dan Juda, zover, dat terugkeren onmogelijk is. En om hen te overtuigen, dat dit vonnis zeker en vreselijk is, noemt Hij, die het velt zichzelf de Heer, Wiens naam is God van de heerscharen, die dus in staat is het vonnis uit te voeren, daar Hij legerscharen onder Zijn bevel heeft.

HOOFDSTUK 6

1 Wee den gerusten te Sion, en den zekeren op den berg van Samaria! die de voornaamste zijn van de eerstelingen der volken, en tot dewelke die van het huis Israels komen.
2 Gaat over naar Kalne, en ziet toe; en gaat van daar naar Hamath, de grote stad, en trekt af naar Gath der Filistijnen; of zij beter zijn dan deze koninkrijken, of hun landpale groter dan uw landpale?
3 Gij, die den bozen dag verre stelt, en den stoel des gewelds nabij brengt.
4 Die daar liggen op elpenbenen bedsteden, en weelderig zijn op hun koetsen, en eten de lammeren van de kudde, en de kalveren uit het midden van den meststal.
5 Die op het geklank der luit kwinkeleren, en bedenken zichzelven instrumenten der muziek, gelijk David;
6 Die wijn uit schalen drinken, en zich zalven met de voortreffelijkste olie, maar bekommeren zich niet over de verbreking van Jozef.
7 Daarom zullen zij nu gevankelijk henengaan onder de voorsten, die in gevangenis gaan; en het banket dergenen, die weelderig zijn, zal wegwijken.
8 De Heere HEERE heeft gezworen bij Zichzelf (spreekt de HEERE, de God der heirscharen): Ik heb een gruwel van Jakobs hovaardij, en Ik haat zijn paleizen; daarom zal Ik de stad en haar volheid overleveren.
9 En het zal geschieden, zo er tien mannen in enig huis zullen overgelaten zijn, dat zij sterven zullen.
10 En de naaste vriend zal een iegelijk van die opnemen, of die hem verbrandt, om de beenderen uit het huis uit te brengen, en zal zeggen tot dien, die binnen de zijden van het huis is: Zijn er nog meer bij u? En hij zal zeggen: Niemand. Dan zal hij zeggen: Zwijg! want zij waren niet om des HEEREN Naam te vermelden.
11 Want ziet, de HEERE geeft bevel, en Hij zal het grote huis slaan met inwatering, en het kleine huis met spleten.
12 Zullen ook paarden rennen op een steenrots? Zal men ook daarop met runderen ploegen? Want gijlieden hebt het recht in gal verkeerd, en de vrucht der gerechtigheid in alsem.
13 Gij, die blijde zijt over een nietig ding; gij, die zegt: Hebben wij ons niet door onze sterkte hoornen verkregen?
14 Want ziet, Ik zal over ulieden, o huis Israels! een volk verwekken, spreekt de HEERE, de God der heirscharen; die zullen ulieden drukken, van daar men komt te Hamath, tot aan de beek der wildernis.

In dit hoofdstuk hebben wij,

I. Een zondig volk, dat er zich op toelegt, Gods bedreigingen te verkleinen en onbeduidend te doen schijnen, in vertrouwen op hun voorrechten en voortreffelijkheid boven andere volken, vers 2, 3, en op hun macht, vers 13 en volkomen overgegeven aan hun genoegens, vers 1-6.

II. Een ernstig profeet, die er zich op toelegt, Gods bedreigingen zwaarwichtig voor te stellen en ze een vreselijke indruk te doen maken, door de strengheid van die oordelen in ‘t licht te plaatsen, die over deze zinnelijke mensen komen zouden, vers 7, en Gods afschuw van hen, waarom Hij hen en al het hun aan de dood overgeeft, vers 8-11, en een volkomen verwoesting over hen brengt, wijl zij zich niet willen laten bewerken door de maatregelen, die Hij genomen had voor hun overtuiging, vers 12-14.

Amos 6:1-14

De eerste woorden van dit hoofdstuk geven de inhoud van deze verzen weer, maar zij klinken zeer vreemd, en strijdig met de gevoelens van een ijdele wereld: Wee de gerusten! Wij zijn geneigd om te zeggen: Gelukkig zijn de gerusten, die geen smart voelen en geen vrees, die zacht en warm liggen en zich niets aantrekken, en wij vinden hen wijs, die dat doen, die zich in zinnelijke genietingen baden, en er zich niet om bekommeren, hoe de wereld loopt. Zij worden als welvarend beschouwd, die lichamelijk welvarend zijn, en daarvan veel werk maken, maar tegen hen is het, dat dit wee uitgeroepen wordt, en hier wordt ons gezegd, wat hun rust, en wat hun wee is.

I. Hier is een beschrijving van hun trots, zekerheid en zinnelijkheid, waarom God hen kastijden zou.

1. Zij waren vol ijdele inbeelding van hun voortreffelijke eigenschappen, en dachten, dat die hen beveiligen zouden voor de oordelen, waarmee gedreigd werd, en hun verdediging zijn tegen de toorn, beide van God en mensen.

a. Die te Sion woonden, dachten, dat het eer en bescherming genoeg was voor hen, en dat zij daar gerust konden zijn, zonder vrees voor kwaad, omdat het een sterke stad was, welverdedigd, beide door natuur en kunst, wij lezen van Sions muren en torens, en omdat het een koninklijke stad was, waar de stoelen van het huis van David stonden, want het was de hoofdstad van Juda en daarom waarlijk groot: en vooral omdat het de heilige stad was, waar de tempel was en het getuigenis van Israël, die daar woonden twijfelden er niet aan, dat Gods heiligdom een heiligdom zou zijn voor hen en hen zou beschermen tegen Zijn oordelen. Des Heeren tempel zijn deze Jeremia 7:4. Zij verheffen zich terwille van de heilige berg, Zefanja 3:11. Velen zijn opgeblazen van trots, en in slaap gewiegd door vleselijke zekerheid door de voorrechten van hun kerk en de plaats, die zij te Sion hebben.

b. Die op de berg van Samaria woonden, al was het geen heilige berg zoals die van Sion, vertrouwden er toch op omdat het de hoofdstad van een machtig koninkrijk en, misschien in navolging van Jeruzalem, de godsdienstige hoofdstad was: en na verloop van tijd kreeg de heuvel van Semer bij hen een even goeden naam als de heuvel van Sion ooit gehad had. Zij verwachtten de verlossing van deze heuvels en bergen.

c. Deze beide koninkrijken stelden prijs op hun betrekking tot Israël, die vorst bij God, waardoor zij, naar hun mening, de voornaamste van de volkeren werden, ouder en eerwaardiger dan één van hen, de eerstelingen van de volken, zo staat er, gewijd aan God, en die de gehele oogst heiligden. Het huis Israëls kwam tot hen, dat wil zeggen: werd verdeeld in die koninkrijken waarvan Sion en Samaria de hoofdsteden waren. Die gerust waren, waren de vorsten en heersers, de aanzienlijken, die de voornaamste van de volkeren waren, de voornaamste van die beide koninkrijken, en bij wie het hele huis van Israël recht vroeg, daar zij te Sion en te Samaria woonden. Het is moeilijk om groot en toch niet trots te zijn. Aanzienlijke volken en aanzienlijke mensen zijn geneigd zich te overschatten en hun buren over het hoofd te zien, omdat ze menen iets groter te zijn. Maar om een tegenwicht te geven tegen hun trots en zekerheid, nodigt de profeet hen uit om te denken aan die steden, waarvan zij wisten, dat die in hun tijd even roemrijk geweest waren als Sion of Samaria, en die toch verwoest waren vers 2. Gaat naar Kalne, een oude stad, gebouwd door Nimrod, Genesis 10:10, en ziet wet daarvan geworden is, het ligt nu in puinhopen, hetzelfde geldt van Hamath, de grote stad, een van de

voornaamste steden van Syrië. Sanherib beroemt zich er op, dat hij de goden van Hamath verdorven heeft. Gath werd verwoest door Hazael niet heel lang voor die tijd 2 Koningen 12:17. Zijn zij beter dan deze koninkrijken van Juda en Israël? Ja, dat waren zij en hun landpalen groter dan uw landpalen, zodat zij meer reden hadden om te vertrouwen op hun veiligheid dan gij, en toch, gij ziet wat er van geworden is en durft gij zeker te zijn? Zijt gij beter dan No, de volkrijke? Nahum 3:8. De voorbeelden van ongeluk van een ander beletten ons, zeker te zijn.

2. Zij volhardden in hun boze weg, in de verbeelding, dat zij nimmer ter verantwoording geroepen zouden worden, vers 3 :Gij stelt de boze dag verre, de dag van afrekening, als iets, dat niet komen zal, of gij beschouwt die als zo ver weg dat hij in ‘t geheel geen indruk op u maakt, gij! stelt hem verre, en meent, dat gij hem nog verder uitstellen kunt, en hem verschuiven de die in die-van de ene dag tot de andere, en daarom brengt gij de stoel des gewelds nabij, gij bedrijft alle mogelijke daden van onrechtvaardigheid en onderdrukking en vergezelschapt u met de stoel van de schadelijkheden, die moeite verdicht bij-inzetting, Psalm 94:20. Gij brengt die nabij, alsof hij uw bescherming zou zijn tegen deze oordelen, die u er in werkelijkheid rijp voor maakt. Daarom brengen de mensen de zonde nabij, omdat zij het oordeel verre van zich stellen, maar die aldus God bespotten, bedriegen zichzelf.

3. Zij gaven zich over aan alle soorten van zinnelijke genoegens en genietingen, vers 4-6. Deze Israëlieten waren louter epicuristen en slaven van het zingenot. Hun voortreffelijkheid die hun aandacht had moeten vestigen op hun verplichting om voorbeelden van zelfverloochening en zelfkastijding te zijn, rechtvaardigde hen, in hun gedachte, in hun zinnelijkheid de winst van hun onderdrukking en geweld meenden zij, kon de kosten er van dragen, en zij stelden de bozen dag verre, opdat die hen niet zou storen. Wat hun hier ten laste gelegd wordt, is op zichzelf niet zondig want een sober en matig gebruik van deze dingen is geoorloofd, maar zij zochten hun geluk in de voldoening aan vleselijke lusten, en hoewel zij een ambt bekleedden, dat hun werkkracht opeiste, gaven zij zich over aan hun genoegens, brachten hun tijd er mee door, en verkwistten er hun gedachten, hun zorg en hun vermogen aan. In deze genietingen waren zij in hun element. Zij hadden er hun liefde aan verpand, zij gingen daarin alle perken te buiten, en dat op een tijdstip, wanneer God hen door Zijn leiding opriep tot geween en tot rouwklaagt, Jesaja 22:12, 13. Terwijl zij in de schuld waren en onder de toorn lagen, en de oordelen Gods op ‘t punt stonden over hen te komen, riepen zij om wijn en sterke drank en verbeeldden zich, dat de dag van morgen als deze, ja veel treffelijker zou zijn, Jesaja 56:12, zodat Zij in tegenheid wandelden met God en Zijn rechtvaardigheid tartten.

a. Zij waren buitensporig in hun meubelen. Niets was goed genoeg om op te slapen dan elpenbenen bedsteden, of goed genoeg om op aan te liggen bij hun maaltijden, terwijl zak en as hun beter pasten.

b. Zij waren lui en gaven toe aan hun zucht tot gemak. Zij legden zich niet alleen neer maar lagen ook op hun koetsen, als zij zich hadden moeten aangorden voor hun werkzaamheden, zij waren vadsig van geest, en waren er trots op, dat zij niets deden, Zij zijn weelderig in overvloed, zo staat in de kanttekening, terwijl velen van hun arme broederen gebrek lijden.

c. Zij waren kieskeurig op eten en drinken, moesten van alles het beste en overvloed hebben: Zij aten de lammeren van de kudde, lammeren in hun geheel, en de kalveren uit het midden van de meststal, de vetste, die zij vinden konden, en misschien niet eens uit hun eigen kudde en uit hun eigen stal, maar door verdrukking de arme ontnomen.

d. Zij waren vrolijk en gastvrij, en vermaakten zich bij hun feesten met muziek en zang: Zij kwinkeleren op het geklank van de luit, zingen en spelen te samen en denken nieuwe muziekinstrumenten uit, gelijk David, en amuseren zich met hetgeen vroeger alleen tot vermaak van koningen diende. Of het betekent hun heiligschennis in hun vrolijkheid, zij bootsten de tempelmuziek na, en schertsten daarmee, omdat ze misschien ouderwets was, en zij waren er trots op, dat zij er om lachten, zoals de Babyloniërs deden, als zij de gevangenen dwongen om liederen van Sion voor hen te zingen, van die aard was ook Belsazars heiligschennis toen hij wijn dronk uit tempelvaten, en van die aard is ook die van hen, die ijdele en lichtzinnige liederen zingen op de wijs van psalmen, met het doel om een goddelijke instelling te bespotten

e. Zij dronken onmatig en dachten, dat zij nooit genoeg naar binnen konden gieten. Zij drinken wijn uit schalen, niet uit glazen of bekers, als in Jeremia 35:5, zij haten het om aan een bepaalde maat gebonden te zijn, zij moeten grote hoeveelheden hebben, en maken daarom gebruik van vaten, waaruit zij zonder ophouden drinken kunnen.

f. Zij hielden van de sterkste geuren: Zij zalven zich met de voortreffelijkste olie, om te genieten van de reuk, en meer verliefd te worden op hun eigen lichaam, en als voorbehoedmiddel tegen die voortekenen van bederf, die zij met zich omdragen, terwijl zij leven. Gewone zalf was hun niet voldoende, zij moesten de beste hebben, die ver weg kwamen en duur waren, terwijl goedkopere even goed was geweest.

4. Zij hadden in ‘t geheel geen belangstelling in de zaak van Gods kerk, en van het volk, dat achteruit ging en in verval raakte: Zij bekommeren zich niet over de verbreking Jozefs, de kerk van God, die de beide koninkrijken Juda en Jeruzalem omvatte, die Jozef genoemd worden, Psalm 80:1, was in benauwdheid: men viel haar aan, hoonde haar, en maakte inbreuk op haar. Wat hun eigen koninkrijk betreft, welks regering hun was toevertrouwd, van welks zaken zij de bestuurders waren, van welks vrede zij de bewaarders waren, er werden grote bressen in gemaakt, in zijn vrede en welvaart, en zij waren zo verdwaasd, dat zij het niet bemerkten, zo overgegeven aan genietingen, dat zij het niet ter harte namen. Zij hadden zo’n afkeer van wat men zaken noemt, dat zij geen zorg en geen belangstelling hadden voor de herstelling daarvan. Het is hun alles hetzelfde, of het volk zinkt of drijft, als zij maar op hun gemak kunnen liggen en in genot leven. Enkele personen, die bij Jozef behoorden, waren in benauwdheid, en zij namen geen kennis van hun zaak, van het onrecht en de harde behandeling die zij ondergingen, ook droegen zij geen zorg die te verlichten, en hun rechtte doen, in tegenstelling met de geest van Job, die in zijn voorspoed weende met hem, die harde dagen had, en zijn ziel was beangst over de nooddruftige, Job 30:25. Sommigen menen, dat de beproefde kerk hier Jozef genoemd wordt als een toespeling op de geschiedenis van Farao’s schenker, die toen hij opnieuw verhoogd werd om de beker op de hand zijns meesters te geven, niet aan Jozef gedacht, maar hem vergat, Genesis 40:21, 23. Aldus dronken zij wijn uit schalen, maar bekommerden zich niet over de verbreking van Jozef. Onverschillig omtrent de ellende van anderen zijn gewoonlijk zij, die hun hart gezet hebben op hun eigen genoegen, en het is een grote belediging voor God, als Zijn kerk in beproeving is, en het ons niet ter harte gaat en niet smart.

II. Hier is het vonnis, dat over hen geveld wordt, vers 7 : Daarom zullen zij nu gevankelijk heengaan onder de voorsten, die in gevangenis gaan, en zullen in al de ellende vervallen, die het deel van gevangenen is, en het banket degenen, die daar lagen op hun koetsen, zal wegwijken. Hun overvloed zal van hen genomen worden, en zij van dien, omdat zij die tot voedsel en brandstof van hun lusten maakten.

1. Die in weelde leefden, zullen ook hun vrijheid verliezen, en doordat zij tot slavernij gebracht worden, zullen zij naar recht gestraft worden voor het misbruik van hun vaardigheid en heerschappij.

2. Die op de genietingen en genoegens van hun eigen land vertrouwden. zullen naar een vreemd land weggevoerd worden, en aldus beschaamd gemaakt over hun trots en vertrouwen, zij zullen gevankelijk henengaan.

3. Die hun geluk zochten in zinnelijke genietingen en er hun hart op zetten, zullen van deze genietingen beroofd worden, hun banket zal wegwijken, en zij zullen weten, wat het is een hard leven te lijden.

4. Die languit lagen zullen zich moeten bekrimpen en met wet minder plaats tevreden zijn.

5. Die de boze dag verre stelden zullen die dichter bij zich dan bij anderen vinden, onder de voorsten zullen in gevangenis gaan die zich vleiden met de hoop, dat, als de benauwdheid kwam, zij de laatsten zouden zijn die er door aangegeven werden. Met snelheid rijpen voor de ellende, die de ellende van anderen en van Gods kerk niet ter harte nemen. Die zich overgeven aan vrolijkheid, als God hen roept tot geween, zullen bevinden, dat het een zonde is, die niet ongestraft blijft. Jesaja 22:14.

In het eerste deel van dit hoofdstuk zagen wij, hoe deze zekere Israëlieten zich baadden in genietingen, alsof zij nooit vrolijk genoeg konden zijn, hier zien wij hoe God hen overstelpt met straffen, alsof zij nooit ongelukkig genoeg konden zijn. Ziehier,

I. Hoe stevig deze last op hen vastgesnoerd is, niet af te schudden door hun verwatenheid en zekerheid, want hij is hun opgelegd door de Heere, de God van de heerscharen, door Zijn machtige, Zijn almachtige hand, die niemand weerstaan kan, Hij is gebonden met een eed, die het vonnis onherroepelijk maakt: De Heer heeft gezworen en het zal Hem niet berouwen, en sinds Hij bij niemand groter zweren kon, heeft Hij gezworen bij Zichzelf. Hoe vreselijk, hoe ongelukkig is het lot van hen, wier verderf wier eeuwig verderf God zelf gezworen heeft Die Zijn plan kan uitvoeren, en niet van gedachte verandert!

II. Hoe zwaar deze last drukt! Laat ons dit in bijzonderheden zien.

1. God zal hen verafschuwen en verlaten, en dat is al ongeluk genoeg, dat is het ongeluk zelf: Ik heb een gruwel van Jakobs hovaardij, van al datgene, waarop zij trots zijn, en waar zij zich op laten voorstaan, en waarom zij zich als het voornaamste van de volkeren beschouwen en noemen. Hun zichtbaar kerklidmaatschap en de voorrechten daarvan, hun tempel, altaar en priesterschap, die waren meer dan iets anders de oorzaak van Jakobs hovaardij, maar, als deze ontheiligd en bevlekt waren door de zonde, werden zij door God verafschuwd, Hij haatte en verachtte ze, Hoofdstuk 5:21. God heeft een afschuw van die schijn van godzaligheid die de huichelaars bewaren, terwijl zij de kracht daarvan verafschuwen. En, als Hij hun tempel verafschuwt, om de ongerechtigheid daarvan dan is het geen wonder, dat hij hun paleizen haat, om de ongerechtigheid en onderdrukking die Hij daar vindt. Het schepsel, waarin wij zulk een welgevallen hebben en zo’n vertrouwen stellen, zodat wij het tot een mededinger van God maken, wordt daardoor een gruwel voor Hem. Hij haat de paleizen van de zondaars, om de goddeloosheid van hen, die er in wonen, Spreuk. 3:33, De vloek des Heeren. is in het huis van de goddeloze. En, als God hen verafschuwt, volgt er onmiddellijk op: Hij zal de stad en haar

volheid overleveren, overleveren in de hand Van de vijand, die ze verwoesten zal, en al zijn rijkdom tot een prooi zal maken. Die door God verafschuwd en verlaten worden zijn ten enenmale verloren.

2. Er zal een grote en algemene sterfte onder hen zijn, vers 9 :Zo daar tien mannen in enig huis zullen overgelaten worden, die een het zwaard van de vijand ontsnapt zijn, die zullen op een andere wijze getroffen worden, zij zullen allen sterven door hongersnood of pestilentie. In de ergste tijden mag men hopen, dat als er tien in een huis zijn, tenminste de helft er van ontkomen zal, naar de verhouding van twee in een bed, de één aangenomen en de ander verlaten, maar hier zal van de tien niet een in leven blijven om de anderen te begraven. Een ander voorbeeld van de grote sterfte is, vers 10, dat de naaste verwanten van de doden gedwongen zullen zijn met eigen hand hun lichaam af te leggen en te begraven, bij gebrek aan handen om het voor hen te doen, dat is alles, wat de naaste vriend, die het recht van lossen heeft, voor hen doen kan en hij zal het doen met groten tegenzin. Het betekent, dat het jongere geslacht eerst sterven zal, want de oom, die blijft leven, is gewoonlijk ouder. Als de oom met de doodgraver, of die verbrandt, komt, om de beenderen uit het huis uit te brengen,. zat hij zeggen tot dien, die hij het eerst bij het huis ziet: Zijn er nog meer bij u? Zijn er nog in leven? En hij zal zeggen: Neen, dit is de laatste, nu is de hele familie door de dood afgesneden, en tak noch wortel is er meer over. Maar wat dit oordeel te pijnlijker maakt, is dat hun hart er door verhardt. Als hij, die aan de zijden van het huis gevonden is, in gesprek treedt met hen, die de doden wegdragen, zullen zij zeggen: Zwijg, sta daar niet om tegen ons te preken over de hand van de Voorzienigheid in deze ramp, want wij mogen geen melding maken van de naam des Heeren, God is zozeer tegen ons vertoornd, dat er niet tegen Hem te spreken is, Hij neemt zo scherp waar, wat wij verkeerd doen, dat wij zelfs geen melding curven maken van Zijn naam. Aldus zal de dwaasheid des mensen zijn weg verkeren, en hem in ellende brengen, en dan zal zijn hart zich tegen de Heer vergrammen. Ook dan nog wil hij Zijn hand niet opmerken, noch dulden, dat een ander het doet. Misschien was het door een van de afgodische koningen verboden, melding te maken van de naam van de Heer, zoals het door de wet van Mozes verboden was melding te maken van de nemen van de heidense goden: Wij mogen het niet doen, anders vervallen wij in de straf, die er op gesteld is. Vreselijk verhard zijn inderdaad de harten die er zich niet toe willen laten brengen om melding te maken van Gods naam, en om Hem te dienen, als de hand van God tegen hen uitgestrekt is en als, zoals hier, ziekte en dood in hun familie heersen. Aldus leggen zij toorn op, die niet roepen als Hij ze gebonden heeft.

3. Hun huizen zullen verwoest worden, vers 11. God zal het grote huis slaan met inwateren en het kleine huis met spleten, zij zullen beide gescheurd worden, zodat zij schoonheid en kracht verliezen en met snelheid ten val komen. De paleizen van de vorsten zijn niet boven de kastijding van de goddelijke rechtvaardigheid verheven, en ook zijn de hutten van de armen er niet beneden, geen van beide zullen ontkomen. Als de zonde hen voor het verderf getekend heeft, zal God middelen vinden om het teweeg te brengen. Het is op bevel van Hem, dat bressen worden gemaakt.

III. Met hoeveel recht zij daartoe veroordeeld zijn. Als wij de zaak recht verstaan, zullen wij zeggen: De Heer is rechtvaardig.

1. De middelen tot hun verbetering aangewend waren alle vruchteloos en zonder resultaat gebleven, vers 12 :Zullen ook paarden rennen op een steenrots, om daar de grond los te woelen en weg te slaan? Of zal men daarop met runderen ploegen? Neen, want het zal geen voordeel opleveren, om de moeite te belonen. God had hun Zijn profeten gezonden, om hun

braakland te braken, maar zij vinden hen even hard en onbuigzaam als de rots, ruw en onbreekbaar, en zij konden er niets mee beginnen, noch hen bewerken, en daarom zal het niet meer beproefd worden. Zij zullen niet op de rechte weg teruggebracht worden en daarom zullen zij niet vermaand, maar geheel aan hun lot overgelaten worden. Die zich niet laten bebouwen als akkers en wijngaarden, zullen als naakte rotsen en als woestijnen verworpen worden, Hebreeen 7:7, 8.

2. Zij hadden hun macht misbruikt tot verongelijking en onderdrukking van velen, wier zaak de soevereine Rechter niet alleen twisten maar ook wreken zou: Gij hebt het recht in gal veranderd, die walgelijk is, en de vrucht van de gerechtigheid in alsem, die schadelijk is, het is om er ziek van te worden, als men ziet, hoe zij, wie de rechtsbedeling is toevertrouwd het recht omkeren met de macht, waarmee zij dat hadden moeten verdedigen en staande houden, en aldus hun kracht tegen het recht zelf keren. Als onze dienst van God door de zonde verbitterd is, dan zullen Zijn leidingen met ons bitter zijn, en met recht.

3. Zij hadden Gods oordelen getart, en op hun kracht vertrouwende, meenden zij tegen de Almachtige opgewassen te zijn, vers 13. Zij waren blij over een nietig ding, vleiden zich met de gedachte, dat hun geen kwaad overkomen zou, hoewel zij in ‘t geheel geen grond hadden voor dat vertrouwen, en niets van betekenis om op te vertrouwen. Zij zeiden: "hebben wij geen hoornen verkregen, zijn wij niet tot grote waardigheid en heerschappij gekomen, hebben wij onze vijanden niet terneergeworpen en de ene overwinning na de andere behaald, en dat door onze sterkte, onze bekwaamheid en moed, onze rijkdom en militaire kracht? Voor wie zouden wij dan vrezen? Wien behoeven wij dan nog naar de ogen te zien? Niet eens God zelf!" Voorspoed en geluk maken de mensen gewoonlijk zeker en verwaten en die veel gedaan hebben, denken, dat zij alles kunnen, alles zonder God, ja alles tegen God. Maar die op hun eigen kracht vertrouwen zijn blij over een nietig ding, en dat zullen zij ondervinden. Waarschijnlijk zeiden zij dat niet met de lippen, "totidem verbis" -met zoveel woorden, maar het was de taal van hun hart en hun handelingen, die God beide verstaat.

IV. Hoe gemakkelijk en hoe krachtdadig deze last hun opgelegd zal worden, vers 14. Die hun die oplegt is de Heer, de God van de heerscharen die beide kan en mag doen, wat Hem behaagt die alle schepselen onder Zijn bevel heeft, en die, als Hij werk te doen heeft, niet verlegen is om instrumenten, om het mee te doen, hoewel zij het huis Israëls zijn, toch zal Hij over hen een volk verwekken, dat zij niet vreesden, maar waarop zij vaak gesteund hadden, namelijk de Assyriërs, en dit volk zal hen dekken, hen in ‘t nauw brengen, hen pijnigen, van waar men komt te Hamath, in het noorden, tot aan de beek van de wildernis, de rivier van Egypte, de beek Sihor of de Nijl in het zuiden, Het hele volk heeft deel gehad in de ongerechtigheid, en daarom moet het verwachten ook in de rampen te delen. Als op enige wijze mensen de werktuigen van onze beproeving zijn, dan moeten wij inzien, dat God hen tegen ons verwekt, want zij zijn Zijn hand, de roede, het zwaard in Zijn hand. De Heer heeft Simeï David laten vloeken.

HOOFDSTUK 7

1 De Heere HEERE deed mij aldus zien; en ziet, Hij formeerde sprinkhanen, in het begin des opkomens van het nagras; en ziet, het was het nagras, na des konings afmaaiingen.
2 En het geschiedde, als zij het kruid des lands geheel zouden hebben afgegeten, dat ik zeide: Heere HEERE! vergeef toch; wie zou er van Jakob blijven staan; want hij is klein!
3 Toen berouwde zulks den HEERE; het zal niet geschieden, zeide de HEERE.
4 Wijders deed mij de Heere HEERE aldus zien; en ziet, de Heere HEERE riep uit, dat Hij wilde twisten met vuur; en het verteerde een groten afgrond, ook verteerde het een stuk lands.
5 Toen zeide ik: Heere HEERE! houd toch op; wie zou er van Jakob blijven staan; want hij is klein!
6 Toen berouwde zulks den HEERE. Ook dit zal niet geschieden, zeide de Heere HEERE.
7 Nog deed Hij mij aldus zien; en ziet, de Heere stond op een muur, die naar het paslood gemaakt was, en een paslood was in Zijn hand.
8 En de HEERE zeide tot mij: Wat ziet gij, Amos? En ik zeide: Een paslood. Toen zeide de HEERE: Zie, Ik zal het paslood stellen in het midden van Mijn volk Israel; Ik zal het voortaan niet meer voorbijgaan.
9 Maar Izaks hoogten zullen verwoest, en Israels eigendommen verstoord worden; en Ik zal tegen Jerobeams huis opstaan met het zwaard.
10 Toen zond Amazia, de priester te Beth-el, tot Jerobeam, den koning van Israel, zeggende: Amos heeft een verbintenis tegen u gemaakt, in het midden van het huis Israels; het land zal al zijn woorden niet kunnen verdragen.
11 Want alzo zegt Amos: Jerobeam zal door het zwaard sterven, en Israel zal voorzeker uit zijn land gevankelijk worden weggevoerd.
12 Daarna zeide Amazia tot Amos: Gij ziener! ga weg, vlied in het land van Juda, en eet aldaar brood, en profeteer aldaar.
13 Maar te Beth-el zult gij voortaan niet meer profeteren; want dat is des konings heiligdom, en dat is het huis des koninkrijks.
14 Toen antwoordde Amos, en zeide tot Amazia: Ik was geen profeet, en ik was geen profetenzoon; maar ik was een ossenherder, en las wilde vijgen af.
15 Maar de HEERE nam mij van achter de kudde; en de HEERE zeide tot mij: Ga henen, profeteer tot Mijn volk Israel.
16 Nu dan, hoor des HEEREN woord: Gij zegt: Gij zult niet profeteren tegen Israel, noch druppen tegen het huis van Izak.
17 Daarom zegt de HEERE alzo: Uw vrouw zal in de stad hoereren, en uw zonen en uw dochteren zullen door het zwaard vallen, en uw land zal door het snoer uitgedeeld worden; en gij zult in een onrein land sterven, en Israel zal voorzeker uit zijn land gevankelijk worden weggevoerd.

In dit hoofdstuk hebben wij,

I. Gods twist met Israël, en Zijn oordelen over hun land.

1. Zij worden bedreigd met kleinere oordelen, maar krijgen uitstel en op het gebed van Amos worden de oordelen afgewend, vers 1-6.

2. Gods geduld is tenslotte uitgeput door hun hardnekkigheid, en zij worden verworpen, en veroordeeld tot volkomen ondergang, vers 7-9.

II. Israëls twist met God en hun verzet tegen de profeet.

1. Amazia brengt een aanklacht in tegen Amos, vers 10, 11, en doet wat hij kan om het land van hem te bevrijden, als een schadelijk persoon, vers 12, 13.

2. Amos rechtvaardigt zich in wat hij als profeet gedaan heeft, vers 14, 15, en verkondigt Gods oordelen tegen zijn vervolger Amazia, vers 16, 17, want als de mens met God twist, is gemakkelijk te voorzien, is zeer gemakkelijk te voorspellen, wie aan het kortste eind zal trekken.

Amos 7:1-17

Wij zien hier, dat God lang verdraagt, maar, dat Hij niet altijd verdraagt, als een volk Hem blijft tergen, deze beide dingen toonde God de profeet hier: De Heer deed mij aldus zien vers 1, 4, 7. Hij liet hem het tegenwoordige zien, vertoonde hem de toekomst, leerde hem beide wat Hij deed en wat Hij van plan was, want de Heer openbaart Zijn verborgenheid aan Zijn knechten de profeten, Hoofdstuk 3:7.

I. Wij hebben hier twee voorbeelden van Gods sparende genade, die Hij gedenkt midden onder het oordeel, waarvan het een zoveel op het andere gelijkt, dat men ze het best tezamen beschouwen kan, zij zijn van groot belang.

1. God verschijnt hier tegen dit zondige volk, eerst door het ene oordeel en dan door het andere.

a. Hij begint met het oordeel van de hongersnood. De profeet zag dit in een visioen. Hij zag hoe God sprinkhanen formeerde, en over het land bracht, om de vrucht er van op te eten, en het aldus van zijn schoonheid te beroven om zijn inwoners te doen verhongeren vers 1. God formeerde deze sprinkhanen, niet alleen als Zijn schepselen, en veel van Gods wijsheid en macht blijkt uit de schepping van kleine dieren, evenveel uit die van een mier als uit die van een olifant, maar ook als werktuigen van Zijn toorn. God formeert kwaad tegen een zondig volk, staat in Jeremia 18:11. Deze sprinkhanen werden geformeerd met de bedoeling, dat zij het kruid des lands zouden afeten: en daarom werden zij in groten getale geformeerd. Zij kwamen in het begin van het opkomen van het nagras, na het afmaaien door de koning. Ziehier, hoe het oordeel gematigd werd door de genade, die voorafging. God kon deze insecten ook gezonden hebben, om het gras op te eten in het begin van het eerste gras, in de lente, als het gras het meest nodig was het meest overvloedig, en van de beste kwaliteit, maar God liet dit groeien, en liet het hen inzamelen, het gemaaide van de koning werd veilig onder dak gebracht, want de koning zelf wordt van het veld gediend, Prediker 5:8, en kon evenmin buiten zijn maaiïngen als buiten enig ander deel van zijn inkomsten. Uzzia, die toen koning van Juda was, was een liefhebber van de landbouw, 2 Kronieken 26:10. Maar de sprinkhanen hadden in last alleen het nagras, het etgroen, zoals het op het land heet, op te eten, dat van weinig waarde is, in vergelijking met het eerste. De gunsten, die God ons schenkt, zijn talrijker en meer waard, dan die Hij van ons wegneemt, wat een goede reden is om dankbaar te zijn en niet te klagen. De herinnering aan die gunsten van de eerste maaiïngen behoort ons onderworpen te maken aan de wil van God, als wij bij het nagras tegenspoed ondervinden. De profeet zag in het visioen dit oordeel heinde en ver de overhand nemen. Deze sprinkhanen aten het kruid van het veld af, dat voor het vee bestemd was, waaronder de eigenaars natuurlijk moesten lijden. Sommigen verstaan dit figuurlijk, namelijk van de vernieling door een verwoestend leger over hen gebracht. In de dagen van Jerobeam begon het koninkrijk van Israël zich te herstellen van de verwoesting, waarvan het onder vorige regeringen geleden had, 2 Koningen 14:25, het nagras schoot op na de maaiïngen van de koningen van Syrië, waarvan wij lezen in 2 Koningen 13:3. En daarna liet God de koning van Assyrië met een leger rupsen over hen komen, en hen verwoesten, het volk, waarvan gesproken wordt in Hoofdstuk 6:14, dat hen drukte van waar men komt te Hamath tot aan de beek van de wildernis, wat schijnt te slaan op 2 Koningen 14:25, waargezegd wordt, dat Jerobeam hun de kust teruggaf van de ingang Hamath tot aan de zee van het vlakke veld. God kan alles ten verderve voeren, als wij denken dat alles vrijwel hersteld is.

b. Hij gaat over tot het oordeel van het vuur, om te tonen, dat Hij vele pijlen in zijn koker heeft, vele wijzen om een zondig volk te vernederen, vers 4 :De Heer riep uit, dat Hij wilde twisten met vuur. Hij twistte, want Gods oordelen over een volk zijn Zijn twisten met hen, daardoor twist Hij Zijn twistzaak met hen, en Zijn twisten zijn noch zonder oorzaak noch zonder grond. Hij riep uit, dat Hij wilde twisten, Hij maakte hun door Zijn profeten Zijn twist bekend, en gaf een verklaring, waarin Hij de bedoeling ervan uiteenzette. Of Hij riep Zijn engelen, of andere gerechtsdienaren, die dit werk voor Hem moesten doen. Een vuur werd onder hen aangestoken, waarmee misschien een grote droogte bedoeld wordt, de hitte van de zon, die de aarde had moeten verwarmen, deed ze verdorren en verschroeide de wortels van het gras, waarvan de sprinkhanen de sprieten hadden afgegeten, of een hete koorts, die als een vuur in hun gebeente was, die menigten verteerde en verslond, of de bliksem, het vuur van de hemel, dat hun huizen verteerde, zoals Sodom en Gomorra verteerd werden, Hoofdstuk 4:11, of het was de verwoesting van hun steden, ‘t zij bij toeval of door de hand des vijands, want vuur en zwaard gingen gewoonlijk samen, aldus werden de steden verwoest, zoals het land door de sprinkhanen. Dit vuur, dat God riep, was een vreselijk gezicht, het verteerde een grote afgrond, zoals het vuur, dat van de hemel op Elia’s altaar viel en het water oplikte uit de groeve. Hoewel het water, bestemd om dit vuur tegen te houden en te blussen, als het water van de grote afgrond was, toch werd het er door verteerd, want wie of wat is bestand tegen een vuur, door Gods toorn aangestoken? Het verteerde een stuk land, een groot stuk van de steden, waar het gezonden werd, of het was als het vuur te Tabeëra, dat in het uiterste des legers verleerde, Numeri 11:1, terwijl sommigen omkwamen, werden anderen als een brandhout uit het vuur gerekt. Allen verdienden verteerd te worden, maar het verteerde slechts een deel, want God wekt niet al Zijn gramschap op.

2. De profeet treedt op om Hem tegen te gaan op de weg van Zijn oordelen en zoekt door het gebed Zijn toorn af te wenden, vers 2. Toen hij in het gezicht zag hoe vreselijk die rupsen huishielden, dat zij om zo te zeggen al het kruid van het land hadden afgegeten, want hij voorzag, dat zij het doen zouden, als bun toegelaten werd voort te gaan, toen zeide hij: Heere, Heere vergeef toch! vers 2, houd toch op, vers 5. Hij, die in zijn prediking tot het volk het oordeel voorspelde, bad het toch af als hun bemiddelaar. Hij is een profeet en zal voor u bidden. Het was de taak van de profeten om te bidden voor hen tot wie zij profeteerden, en aldus te laten zien, dat al kondigden zij de dodelijke dag aan, zij allen toch niet begeerden. God toonde hun de komende rampen daarom, opdat zij het volk hun diensten konden bewijzen, niet alleen door hen te waarschuwen, maar ook door voor hen te bidden, en in de bres te staan, om Gods toorn af te wenden, zoals Mozes, die grote profeet, dikwijls deed.

A. Het gebed van de profeet: Heere, Heere!

a. Vergeef toch, en neem de zonde weg, vers 2. Hij ziet de zonde op de bodem van de ellende, en besluit daaruit, dat de vergiffenis van de zonde op de bodem van de verlossing moet zijn, en bidt daarom in de eerste plaats. Welke ramp ons ook getroffen heeft, ‘t zij ons persoonlijk of het hele volk, de vergeving van de zonde is datgene, waarin wij de meeste ernst moeten betonen bij God. h. Houd toch op, en neem het oordeel weg, doe het vuur ophouden, doe de twist ophouden, doe te niet Uw toornigheid over ons. Dit volgt op de vergeving van de zonde. Neem de oorzaak weg en het gevolg zal ophouden. Zij, met wie God twist, zullen spoedig bevinden, hoezeer zij nodig hebben te roepen om een wapenstilstand, en er is hoop, dat, hoewel God reeds begonnen is twisten en al voortgegaan is op die weg, hij toch nog toegestaan zal worden.

B. Het pleidooi van de profeet om dit gebed kracht bij te zetten: Door wie zal Jakob opstaan, want hij is klein, vers 2. En het wordt herhaald, vers 5, en toch is het geen ijdele herhaling. Christus bad, zeer beangst met groten ernst, zeggende dezelfde woorden tot driemaal toe.

a. Jakob is het, wiens bemiddelaar Hij is, het gelovig volk van God dat naar Zijn naam genoemd is en Zijn naam aanroept, het zaad van Jakob, Zijn uitverkorene, en in verbond met Hem. Het is de zaak van Jakob, die in dit gebed tot de God van Jakob, wordt uitgebreid.

b. Jakob is klein, zeer klein, door vroegere oordelen verzwakt en achteruitgegaan, en daarom, als deze ook nog komen, dan zal hij geheel ten onder en te niet gaan. Het volk is weinig in getal, het stof Jakobs, dat eens ontelbaar was, is nu spoedig geteld. Die weinigen zijn zwak, zij zijn het wormpje Jakobs, Jesaja 41:14, zij zijn niet in staat zichzelf of elkander te helpen. De zonde maakt een groot volk spoedig klein, vermindert degenen, die talrijk zijn, verarmt de rijken en ontneemt de kracht aan de moedigen.

c. Door wie zal hij opstaan ‘t Hij is gevallen en kan zichzelf niet helpen, en heeft geen vriend om hem te helpen, niemand om hem te doen opstaan, tenzij Gods hand het doet, wat zal dan van hem worden, als de hand, die hem moest ophelpen, tegen hem uitgestrekt is? Als de toestand van Gods kerk zeer min en zeer hulpeloos is, is het gepast om haar in onze gebeden aan Gods barmhartigheid op te dragen.

3. In antwoord op het gebed van de profeet, hield God genadiglijk op te twisten, vers 3 :Zulks berouwde de Heer, dit wordt herhaald, vers 6. Hij veranderde niet van gedachte, want Hij is altijd dezelfde en wie kan Hem doen veranderen? Maar Hij veranderde Zijn weg nam een anderen koers, en besloot hen genadig en niet toornig te behandelen. Hij zei: Het zal niet geschieden. En wederom, vers 6 :Dit zal niet geschieden. De rupsen ontvingen tegenbevel, zij werden teruggeroepen, de voortgang van het vuur werd gestuit en aldus werd een uitstel geschonken. Zie de macht van het gebed, van een krachtig gebed, en hoeveel het vermag, welke grote dingen het vermag. Menigmaal is een oordeel opgeschort, door de Rechter om genade te bidden. Het was niet voor het eerst, dat om Israëls leven gesmeekt werd, en dat het aldus werd gered. Zie welk een zegen bidders, biddende profeten voor een land zijn en hoezeer zij daarom gewaardeerd moeten worden. Menigmaal zou het verderf over hen gekomen zijn, als zij niet in de bres hadden gestaan en die verdedigd. Zie hoezeer God bereid en hoe vaardig Hij is om genade te lopen, en hoe Hij wacht, opdat Hij hun genadig zij. Amos vraagt om uitstel en verkrijgt het, omdat God lust heeft het te schenken en rondziet of niet iemand als bemiddelaar wil optreden, Jesaja 59, 16. Ook is een vroeger uitstel geen beletsel voor verdere genadebewijzen maar eer een bemoediging om erom te bidden en er op te hopen. Ook dit zal niet geschieden, zomin als dat. Het is Gods eer dat Hij menigvuldig vergeeft, dat Hij spaart en vergeeft, meer dan zeventig maal zevenmaal.

II. Wij hebben hier de eindelijke verwerping van degenen, die vaak uitstel hadden gehad en toch nooit op de rechten weg waren gebracht, benauwd waren en toch nooit tot hun God en hun plicht teruggekeerd. Dit wordt de profeet voorgesteld door een gezicht, vers 7, 8, en een uitdrukkelijke voorspelling van volkomen ondergang, vers 9.

1. Het gezicht is een paslood, een snoer met een gewicht, zoals metselaars en bouwlieden gebruiken om er een muur langs op te trekken, met de bedoeling om het werk recht en waar en naar de regel te maken.

a. Israël was een muur, een sterke muur, die God zelf had opgericht, als een bolwerk, of verdedigingsmuur voor Zijn heiligdom, dat Hij onder hen oprichtte. De Joodse kerk zegt van zichzelf, Hooglied 8:10, Ik ben een muur en mijn borsten zijn als torens. Deze muur was gemaakt met een paslood, zeer nauwkeurig sluitend. Zoo gelukkig was zijn bouw, zo wel samengevoegd, en alles zo juist naar het plan, lang had hij gestaan als een koperen muur. Maar,

b. Nu stond de Heer op de muur, niet om die staande te houden, maar om hem te vertreden, of liever om na te denken, wat Hij er mee doen zou. Hij staat en een paslood is in Zijn hand, om hem te meten, om te laten zien, dat hij gebogen is en uitpuilt. "Recti est index suf et oblique" - Als aanwijzer van wat recht en wat krom is. Aldus zou God het volk Israëls op de proef stellen, hun goddeloosheid ontdekken en tonen waarin zij afweken, en ook zou Hij Zijn oordelen over hen brengen naar recht, Hij zou het paslood stellen in het midden van hen, om aan te geven hoever hun muur moest neergeworpen, zoals David de Moabieten mat met een snoer om te doden, 2 Samuel 8:2. En als God komt om een volk te verderven, stelt Hij het gericht naar het richtsnoer en de gerechtigheid naar het paslood, want als Hij straft, doet Hij dat nauwgezet. Het besluit is nu genomen: Ik zal hen voortaan niet meer voorbijgaan, zij zullen niet meer gespaard worden en geen uitstel meer hebben, hun straf zal niet afgewend worden, Hoofdstuk 1:3. Gods geduld, waartegen lang gezondigd is, zal tenslotte door de zonde uitgeput worden, en de tijd zal komen, dat zij, die dikwijls gespaard zijn, niet langer gespaard zullen worden. Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten. Na veelvuldig uitstel zal de dag van strafoefening komen.

2. De voorspelling is er een van volkomen verderf, vers 9.

a. Het volk in zijn geheel zal vernietigd worden met al wat hun sieraad en verdediging was. Zij worden hier zowel Izaäk als Israël genoemd, hei huis Israëls, vers 16, naar sommigen menen, als een zinspeling op de betekenis van Israëls naam, dat wil zeggen gelach, zij zullen tot een belaching worden onder al hun naburen, hun naburen zullen over hen lachen. De verwoesting zal heersen over hun hoogten en hun heiligdommen, ‘t zij hun kastelen of hun tempels, beide op hoogten gebouwd. Hun kastelen achtten zij veilig en hun tempels gewijd als heiligdommen. Deze zullen verstoord worden, om hen te straffen, om hen te straffen voor hun afgoderij en om hen beschaamd te maken over hun vleselijk vertrouwen, wat de beide redenen waren, waarom God een twist met hen had. Als deze verwoest waren, konden zij hun zonde en dwaasheid uit hun straf lezen.

b. De koninklijke familie zal het eerst vallen, als de eerstelingen van de ondergang van het hele koninkrijk: Ik zal tegen Jerobeams huis opstaan, namelijk Jerobeam de Tweede, die nu koning was over de tien stammen, zijn familie werd uitgeroeid met zijn zoon Zacharia, die voor het volk gedood werd door Sallum, die een verbintenis tegen hem maakte, 2 Koningen 15:10. Hoe onrechtvaardig de werktuigen waren, God was rechtvaardig, en in hen stond God op tegen die afgodische familie. Zelfs de huizen van de koningen bieden geen bescherming tegen het zwaard van Gods toorn.

Men zou verwachten

1. Dat, wat wij in het eerste deel van dit hoofdstuk vinden, het volk zou opwekken tot berouw, als zij zagen hoe hun uitstel gegeven was, om tijd te hebben, opdat zij zich zouden bekeren en, dat zij geen vergeving konden krijgen, als zij zich niet bekeerden.

2. Dat daardoor de profeet Amos bij hen bemind zou worden, daar hij niet alleen zijn goeden wil jegens hen getoond had door de oordelen, die over hen kwamen, af te bidden, hetgeen hem een plaats in hun genegenheid verschaft zou hebben, als zij enig besef van dankbaarheid hadden gehad. Maar het tegendeel was waar, zij bleven onboetvaardig, en het eerste, dat wij van Amos horen, is, dat hij vervolgd wordt. Evenals het tot lof van grote heiligen strekt, dat zij bidden voor degenen, die hun vijanden zijn, zo strekt het tot schande van vele grote zondaars, dat zij de vijanden zijn van degenen, die voor hen bidden, Psalm 35:13, 15, 109:4. Wij hebben hier,

I. De boosaardige aanklacht, bij de koning ingebracht tegen Amos, vers 10, 11. De aanbrenger was Amazia, de priester te Beth-El, het hoofd van de priesters, die het gouden kalf daar dienden, het hoofd van Beth-El, zoals sommigen lezen, die aan het hoofd stond van het burgerlijk bestuur aldaar. Hij klaagde Amos aan, niet alleen, omdat hij zonder verlof tegen hem profeteerde, maar omdat hij profeteerde tegen zijn altaren, die spoedig verlaten zouden worden en vervallen zouden, als Amos' prediking geloof vond. Zoo haatten de tempelmakers te Efeziers Paulus, omdat zijn prediking de strekking had hun handwerk te bederven. Zij, die grote aanspraak maken op heiligheid, zijn gewoonlijk de ergste vijanden van hen, die inderdaad geheiligd zijn. Priesters zijn de bitterste vervolgers geweest. Amazia dient een aanklacht in bij Jerobeam tegen Amos.

1. De misdaad, waarvan hij beschuldigd wordt, is geen mindere dan die van verraad: Amos heeft een verbintenis tegen u gemaakt, om u af te zetten en te vermoorden, zijn bedoeling is u op te volgen, en hij volgt daarom de meest krachtdadiger weg om u te verzwakken. Hij zaait het zaad des oproers in de harten van 's konings goede onderdanen, en ruit ze op tegen hem en zijn regering, om ze trapsgewijze van hun plicht als onderdanen af te trekken, in dit opzicht zal het land alle zijn woorden niet kunnen verdragen." Op sluwe wijze werd de koning wijs gemaakt, dat het land tegen hem verbitterd was, en als hun mening werd te kennen gegeven, dat zijn prediking onverdragelijk was, en zodanig, dat niemand er vrede mee hebben kon, zodanig, dat de tijd die volstrekt niet dragen kon, dat wil zeggen de mensen van die tijd. Beide, de onbeschaamdheid van het veronderstelde verraad en de slechte invloed, die het op het land zou hebben, worden te kennen gegeven in dat deel van de aanklacht, dat hem van samenzwering tegen de koning te midden van het huls Israëls beschuldigde. Het is niets nieuws, dat de aanklagers van de broederen hen als vijanden van koning en koninkrijk voorstellen, als verraders van hun vorst en onruststokers in het land, terwijl zij in werkelijkheid er de beste vrienden van zijn. En het is zeer gewoon, dat sluwe mensen dat als de mening van het land weergeven, ofschoon het dat volstrekt niet is. En toch, vrees ik, was het hier waar, dat het volk de waarheid evenmin verdragen kon als de priesters.

2. De woorden, in de aanklacht gebruik" om haar kracht bij te zetten, vers 11 :Amos zegt, en zij hebben getuigen bij de hand om het te bewijzen, Jerobeam zal door het zwaard sterven, en Israël zal gevankelijk worden weggevoerd, en daaruit besluiten zij, dat hij een vijand is van zijn koning en land, en niet geduld mag worden. Zie de boosheid van Amazia, hij zegt de koning niet, hoe Amos voor Israël tussenbeide gekomen was, en door zijn tussenkomst eerst een oordeel en daarna een ander had afgewend en zijn bemiddeling niet staakte, voordat hij zag, dat het besluit uitgevaardigd was, hij zegt hem niet, dat deze bedreigingen voorwaardelijk waren, en dat hij hun dikwijls verzekerd had, dat, als zij berouw hadden en zich verbeterden hun ondergang voorkomen zou worden. Het was ook niet waar, dat hij gezegd had: Jerobeam zal door het zwaard sterven, en hij stierf ook niet op die wijze, 2 Koningen 14:28, maar dat God met het zwaard tegen het huis van Jerobeam zou opstaan, vers 9. Gods profeten en dienaren zijn dikwijls in de gelegenheid geweest om Davids klacht tot de hun te maken, Psalm

56:6, De ganse dag verdraaien zij mijne woorden. Maar zal men er de wachter een verwijt van maken, als hij het zwaard ziet komen, dat hij het volk waarschuwt, opdat zij maatregelen voor hun veiligheid nemen? of de geneesheer, dat hij zijn patiënt op zijn gevaarlijken toestand wijst, opdat hij de middelen ter genezing aanwendt? Welke grote vijanden zijn dwaze mensen van zichzelf, van hun vrede, van hun beste vrienden? Het blijkt niet dat Jerobeam enig belang stelde in deze mededelingen, misschien had hij ontzag voor een profeet en meer vrees voor het goddelijk gezag dan Amazia, zijn priester.

II. De wijze, waarop hij Amos trachtte over te halen zich terug te trekken en het land te verlaten, vers 12, 13. Toen hij er bij de koning niet in slaagde, Amos te laten gevangenzetten, verbannen of doden, of tenminste door hem bevreesd te maken, hem tot zwijgen of tot de vlucht te nopen, beproefde hij of hij hem niet op een eerlijke manier kwijt kon raken, hij nam de schijn aan, alsof hij hem genegen was, en poogde met alle middelen van verlokking en vleierij hem over te halen te gaan profeteren in het land Juda, en niet te Bethel. Hij erkent, dat Amos een ziener is, en onthoudt zich er van hem het zwijgen op te leggen, maar hij beduidt hem,

1. Dat Beth-El geen geschikte plaats was om zijn bediening uit te oefenen, want het was het heiligdom van de koning waar hij zijn afgoden en hun altaren en priesters had, en het was het huis van het koninkrijk, of het hof, waar de koninklijke familie woonde en waar de stoelen van het gericht stonden: daarom zult gij voortaan niet meer profeteren te Beth-El. En waarom niet?

a. Omdat Amos een te eenvoudig, te gewoon prediker is voor ‘s konings kapel. Voor de paleizen van de koningen zijn geschikt, die zachte klederen dragen en zachte woorden spreken.

b. Omdat de dienst in van de koning kapel een voortdurende bron van ontstemming en ergernis voor Amos zal zijn daarom moet hij maar liever ver weg gaan want wat het oog niet zien daar heeft het hart geen verdriet van.

c. Omdat het niet paste dat de koning en zijn huis aan hun eigen hof en in hun eigen kapel beledigd werden door de vermaningen en bedreigingen, waarmee Amos hen voortdurend in de naam des Heeren lastig viel, alsof het een koninklijk voorrecht van de vorst en een voorrecht van zijn groten was, om niet gewaarschuwd te worden, als zij recht op de afgrond aansnellen.

d. Omdat hij daar geen steun of bemoediging kon verwachten, maar wel, dat men zich vrolijk over hem maken zou en hem bespotten, terwijl anderen hem zouden beledigen en bedreigen, in elk geval kon hij niet verwachten daar bekeerlingen te zullen maken, of iemand af te zullen trekken van de afgoderij, die door het gezag en het voorbeeld van de koning gesteund werd. Daar zijn leer te prediken was niets anders dan met zijn hoofd tegen een muur lopen, en daarom zult gij hier niet meer profeteren.

2. Maar hij beduidt hem, dat het land Juda de meest geschikte plaats was om zijn prediking te beginnen. Vlied daarheen met de grootsten spoed, en eet aldaar brood en profeteer aldaar. Daar zult gij veilig zijn, daar zult ge welkom zijn, daar zijn van de koning hof en kapel op uw zijde, de profeten daar zullen u bijstaan, de priesters en vorsten daar zullen u erkennen en u een eervol bestaan verschaffen. Ziehier

a. Hoe gaarne goddeloze lieden hun getrouwe vermaners kwijt zijn, en hoe vaardig zij zijn om tegen de zieners te zeggen: Ziet niet, of: Ziet niet voor ons, de twee getuigen waren een kwelling voor degenen, die op de aarde woonden, Openbaring 11:10, en het zou inderdaad

jammer zijn, dat de mensen voor hun tijd gepijnigd worden, als het niet was om hun eeuwige pijniging te voorkomen.

b. Hoe geneigd wereldse mensen zijn om anderen naar zichzelf af te meten. Amazia, als priester dacht alleen aan de inkomsten van zijn ambt en hij dacht, dat Amos, als profeet, hetzelfde op het oog had, en gaf hem daarom de raad te profeteren, waar hij kon brood eten, waar hij zeker kon zijn zoveel te krijgen als hij wenste, terwijl Amos profeteren moest waar God hem zond en waar hij het meest nodig was, niet waar het meeste geld te krijgen was. Die van winst hun god maken, en beheerst worden door de hoop op rijkdom en bevordering, zijn geneigd te denker, dat dat voor anderen eveneens de machtigste drijfveren zijn.

III. Het antwoord, dat Amos op deze raad van Amazia gaf. Hij ging niet te rade met vlees en bloed, ook dacht hij er niet aan zich te verrijken, maar te maken, dat men van zijn dienst ten volle verzekerd was, en getrouw te worden bevonden in de vervuiling daarvan, niet zijn eigen huid te sparen, maar zijn geweten rein te houden, en daarom besloot hij op zijn post te blijven, en ten antwoord aan Amazia,

1. Rechtvaardigde hij zich daarin, dat hij in zijn werk en op zijn plaats bleef, vers 14, 15, en waarvan hij ten volle verzekerd was wat hem steunen zou niet alleen, maar ook bond was, dat hij voor zijn werk goddelijke last en volmacht had: Ik was geen profeet en niet eens profeten zoon, niet voor het ambt geboren en er niet voor opgeleid, oorspronkelijk niet voor profeet bestemd, zoals Samuel en Jeremia, niet opgevoed in de scholen van de profeten, zoals vele anderen, maar Ik was een ossenherder een veehoeder, en ik las wilde vijgen af. Onze wilde vijgenboom levert geen vrucht, maar de hun, naar ‘t schijnt, wel, en Amos verzamelde die voor zijn vee, of voor zichzelf en zijn gezin, of om ze te verkopen. Hij was een eenvoudig landman, grootgebracht en werkzaam op het land en gewoon aan landelijke kost. Hij ging achter de kudde en van daar nam God hem, en beval hem henen te gaan en tot zijn volk Israël te profeteren, en hun de boodschappen over te brengen, die hij van tijd tot tijd van de Heere ontvangen zou. God maakte hem tot profeet, en wel een profeet voor hen, wees hem zijn werk en zijn plaats aan. Daarom mocht hij niet zwijgen, want,

a. Hij kon aantonen, dat wat hij deed, op goddelijke last geschiedde. Hij liep niet, voordat hij gezonden was, maar als Paulus, beriep hij er zich op, dat hij een geroepen apostel was, en men zal bevinden, dat men niemand ongestraft tegenspreken en tegenstaan kali, die in Gods naam komt, of tot Zijn zieners zeggen: Ziet niet, of tot zwijgen brengen, die hij bevolen heeft te spreken, dezulken strijden tegen God. De belediging van een gezant is een belediging van de vorst, die hem gezonden heeft. Die volmacht van God hebben behoren niet te vrezen voor iemands aangezicht

b. Zijn lage staat, voordat hij die last ontving, was een bekrachtiging van zijn volmacht, in plaats van die te verzwakken.

A. Hij had niet gedacht ooit profeet te zullen zijn, en daarom kon zijn profeteren niet toegeschreven worden aan opgewekte verwachtingen of een verhitte verbeelding, maar alleen aan goddelijke aandrang.

B. Hij was niet opgeleid noch onderwezen in de kunst of het geheim van de profetie, en daarom moet hij de bekwaamheid er van onmiddellijk van God hebben, wat een onloochenbaar bewijs is, dat hij zijn zending van God ontvangen had. De apostelen, die oorspronkelijk

ongeleerde en onwetende mensen waren, erkenden, dat zij hun kennis daaraan ontleenden dat zij met Jezus geweest waren, Handelingen 4:13. Als de schat in zulke aarden vaten gedaan wordt, wordt daarmede duidelijk gemaakt, dat de uitnemendheid van de kracht Godes is en niet van de mensen, 2 Corinthiers 4:7.

C. Hij had een eerlijk beroep, waardoor hij zich en zijn gezin gemakkelijk onderhield, en had dus de profetie niet nodig om van te leven, zoals Amazia veronderstelde, vers 12, hij nam ze ook niet op als een beroep om van te leven, maar als een hem toevertrouwd goed, waarmede hij God eren en weldoen moest.

D. Hij was zijn hele leven gewoon geweest aan een eenvoudige sobere levenswijze onder arme landlieden, en haakte nooit naar vermaak of lekkernijen en zou daarom van de koning hof en kapel niet zo dicht genaderd zijn, als het werk, waartoe God hem geroepen had, hem niet daarheen gevoerd had.

E. Daar hij in zo'n lagen stand groot geworden was, zou hij de moed niet gehad hebben tot leuningen en machtigen te spreken, vooral niet om zulke stoute, tartende woorden tot hen te spreken, als hij niet bezield was door een groter geest dan zijn eigen. Als God, die hem zond, hem niet gesterkt had, dan kon hij zijn aangezicht niet gesteld hebben als een keisteen, Jesaja 50:7. God kiest vaak het zwakke en dwaze van de wereld om het sterke en wijze te beschamen, en een herder van Thekoa maakt een priester van Beth El beschaamd? als hij van God gezag en bekwaamheid ontvangt om tegen hem op te treden.

2. Hij vonnist Amazia, om de tegenstand, hem geboden, en verkondigt Gods oordelen over hem, niet uit persoonlijker wrok of haat, maar in de naam des Heeren en op gezag van Hem? vers 16, 17. Amazia wilde Amos in 't geheel niet laten preken, en daarom wordt hem bevolen in 't bijzonder tegen hem te preken: Nu dun, hoor des Heeren woord, hoor het en beef. Die geen algemene rampen kunnen verdragen, moeten persoonlijke rampen verwachten. De zonde, waarvan hij beschuldigd wordt, is dat hij Amos het profeteren verbiedt, Wit vinden niet, dat hij hem sloeg of in de stok zette? maar hij legde hem het zwijgen op: Gij zult niet profeteren tegen Israël, noch druppen tegen het huis Izaks, hij mag niet alleen niet tegen hen donderen, maar hij mag zelfs geen woord laten vallen? hij kan zelfs de meest zachten regen niet verdragen, geen droppel daarvan. Daarom moet hij zijn vonnis horen.

1. Wegens de tegenstand, aan Amos geboden, zal God het verderf over hem en zijn gezin brengen. Dit was de zonde, die de maat van zijn ongerechtigheid volmaakte.

a. Hij zal geen vreugde beleven aan een van zijn verwanten, maar getroffen worden in hen, die hem het naaste zijn: Zijn vrouw zat hoereren, of zij zal met geweld verkracht worden door de soldaten, zoals het bijwijf van de Leviet door de mannen van Gibea, Zij hebben de vrouwen in Zion verkracht, Klaagliederen 5:11, of zij zal zelf goddelooslijk voor hoer gaan zitten, hetgeen, hoewel haar zonde, haar grote zonde, zijn beroering, zijn grote beroering en smaad zal zijn, en een rechtvaardige straf voor hem wegens het bevorderen van geestelijke hoererij. Somtijds moeten de zonden van onze verwanten beschouwd worden als Gods oordelen over ons. Zijn kinderen, al bewaren zij ook hun eer, zullen toch niet blijven leven: Zijn zonen en dochteren zullen door het zwaard vallen en hij zelf zal het nog beleven. Hij had hen in ongerechtigheid groot gebracht, en daarom zal God hen daarin afsnijden.

b. Hij zal van al zijn goed beroofd worden, het zal in ‘s vijands hand vallen, en door het snoer verdeeld worden, onder de soldaten. Wat op slechte wijze verkregen is, duurt niet lang.

c. Hij zelf zal sterven in een vreemd land, niet in het land van Israël dat de Heere heilig was geweest? maar in een onrein land, in een heidens land, de meest gepaste plaats voor zo’n heiden om zijn dagen te eindigen, die Gods profeten haatte en hun het zwijgen oplegde en zoveel bijdroeg tot de verontreiniging van zijn eigen land door afgoderij.

2. Ondanks de tegenstand, die hij Amos bood, zal God het oordeel over land en volk brengen. Hij werd aangeklaagd, omdat hij gezegd had: Israël zal gevankelijk weggevoerd worden, vers 11, maar hij blijft er bij en herhaalt het, want het ongeloof van de mensen zal het woord van God niet krachteloos maken. De last van het woord des Heeren kon niet afgeschud worden, al mocht men die ook niet willen dragen. Amazia moge razen en tieren en zoveel tegenspreken als hij wil, Israël zal voorzeker gevankelijk uit zijn land worden weggevoerd. Het is nutteloos, met de oordelen Gods te twisten, want als God oordeelt, zal Hij overwinnen. Door Gods dienaren de mond te stoppen, kan men de voortgang van Gods woord niet stuiten want het zal niet ledig wederkeren.

HOOFDSTUK 8

1 De Heere HEERE deed mij aldus zien; en ziet, een korf met zomervruchten.
2 En Hij zeide: Wat ziet gij, Amos? En ik zeide: Een korf met zomervruchten. Toen zeide de HEERE tot mij: Het einde is gekomen over Mijn volk Israel; Ik zal het voortaan niet meer voorbijgaan.
3 Maar de gezangen des tempels zullen te dien dage huilen, spreekt de Heere HEERE; vele dode lichamen zullen er zijn, in alle plaatsen zal men ze stilzwijgend wegwerpen.
4 Hoort dit, gij, die den nooddruftige opslokt! en dat om te vernielen de ellendigen des lands;
5 Zeggende: Wanneer zal de nieuwe maan overgaan, dat wij leeftocht mogen verkopen? en de sabbat, dat wij koren mogen openen? verkleinende de efa, en den sikkel vergrotende, en verkeerdelijk handelende met bedrieglijke weegschalen;
6 Dat wij de armen voor geld mogen kopen, en den nooddruftige om een paar schoenen; dan zullen wij het kaf van het koren verkopen.
7 De HEERE heeft gezworen bij Jakobs heerlijkheid: Zo Ik al hun werken in eeuwigheid zal vergeten!
8 Zou het land hierover niet beroerd worden, en al wie daarin woont treuren? Ja, het zal geheel oprijzen als een rivier, en het zal heen en weder gedreven en verdronken worden, als door de rivier van Egypte.
9 En het zal te dien dage geschieden, spreekt de Heere HEERE, dat Ik de zon op den middag zal doen ondergaan, en het land bij lichten dage verduisteren.
10 En Ik zal uw feesten in rouw, en al uw liederen in weeklage veranderen, en op alle lenden een zak, en op alle hoofd kaalheid brengen; en Ik zal het land stellen in rouw, als er is over een enigen zoon, en deszelfs einde als een bitteren dag.
11 Ziet, de dagen komen, spreekt de Heere HEERE, dat Ik een honger in het land zal zenden; niet een honger naar brood, noch dorst naar water, maar om te horen de woorden des HEEREN.
12 En zij zullen zwerven van zee tot zee, en van het noorden tot het oosten; zij zullen omlopen om het woord des HEEREN te zoeken, maar zullen het niet vinden.
13 Te dien dage zullen de schone jonkvrouwen en de jongelingen van dorst versmachten;
14 Die daar zweren bij de schuld van Samaria, en zeggen: Zo waarachtig als uw God van Dan leeft, en de weg van Ber-seba leeft! en zij zullen vallen, en niet weder opstaan.

Tijden van zonde gaan hier gepaard met tijden ven smart, zo noodzakelijk is het verband tussen beide, herhaaldelijk wordt hier gedreigd, dat het lachen zal worden veranderd in wenen.

I. Door het visioen van "een hof met zomervruchten" wordt betekend, dat het dreigend verderf haastig nadert, vers 1-3, en dat zal hen een anderen toon doen aanslaan.

II. De onderdrukkers worden hier ter verantwoording geroepen wegens mishandeling van de armen, en hun vernietiging wordt voorspeld, die hun reden zal geven om te wenen, vers 4-10.

III. Een hongeren naar het woord van God wordt hier tot straf gemaakt van een volk, dat andere goden nahoereert, vers 11-14, toch is het niet daarom, hoewel het het meest droeve oordeel is, dat zij hier wenende worden ingevoerd.

Amos 8:1-14

De grote reden, waarom zondaars hun bekering uitstellen de die in diem-van dag tot dag, is, dat zij denken, dat God dan eveneens Zijn oordelen uitstelt, en er is geen lied, waarmee zij zich zo gemakkelijk in slaap zingen, als: Mijn Heer vertoeft te komen, en daarom verkondigt God door Zijn profeten dikwijls aan Israël, dat de dag van Zijn toorn niet alleen rechtvaardig en nabij is, maar ook met snelheid nadert, dat doet Hij ook in deze verzen.

I. De nadering van het dreigende verderf wordt voorgesteld door een korf met zomervruchten, die Amos in een gezicht zag, want de Heer deed hem aldus zien, vers 1, en vestigde zijn aandacht er op, vers 2 :Wat ziet gij Amos? Het is in ons belang ons af te vragen of wij inderdaad zien, wat het God behaagd heeft ons te tonen, en of wij horen wat het Hem behaagd heeft ons te zeggen, want veel spreekt God, Hij spreekt eens of tweemaal, doch men let niet daarop. Zijn wij te midden van de gerichten van de Almachtige? Laat ons dan waarnemen wat wij zien! Hij zag een korf met zomervruchten, geplant en rijp om te eten, wat betekende,

1. Dat zij rijp waren voor het verderf, en dat het tijd was, dat God de sikkel van Zijn oordelen zond om ze af te snijden, ja, het was alreeds gebeurd, zij lagen gereed om gegeten te worden.

2. Dat het jaar van Gods geduld ten einde liep, het was herfst voor hen, en hun jaar zou spoedig de somberen winter ingaan.

3. Wij noemen zomervruchten, die, welke niet goed blijven tot de winter, maar terstond gebruikt moeten worden, een zinnebeeld van dit volk, dat niets degelijks of blijvende in zich had.

II. De bedoeling en de inhoud van dit visioen is niet anders dan dit: Het betekent, dat het einde over Mijn volk Israël is gekomen. Het woord dat einde betekent is ketz, dat na verwant is aan kitz, het woord voor zomervruchten. God heeft hen lang gespaard en verdragen, maar nu is Zijn geduld uitgeput, zij zijn inderdaad Zijn volk Israël, maar hun einde, dat einde waaraan zij zo vaak herinnerd zijn, maar dat zij steeds weer vergeten hebben, is nu gekomen. Als de zondaars geen einde aan de zonde maken zal God een einde aan hen maken, ja, al zijn zij Zijn volk Israël. Wat gezegd werd in Hoofdstuk 8:8, wordt hier herhaald als Gods vaste besluit, Ik zal hen voortaan niet meer voorbijgaan, wat zij doen zal niet meer door de vingers worden gezien, zoals tot nu toe, en ook zal het komende oordeel niet meer afgewend worden.

III. Het gevolg van dit alles zal een algehele verwoesting zijn, vers 3 :Als het einde komt, zullen smart en dood hun triomftocht houden, zij zijn gewoon samen te gaan, en zullen ten laatste tezamen vergaan, als er in de hemel geen dood meer zijn zal, noch rouw, Openbaring 21:4. Maar hier in een zondige wereld, onder een zondig volk,

1. Heerst de smart, en heerst in zulk een mate, dat de gezangen des Tempels zullen huilen-de gezangen van Gods tempel te Jeruzalem, of liever van hun afgodstempels, waar zij gewoon waren, als zij ter eere van de gouden kalveren gegeten en gedronken hadden, op te staan om te spelen. Het waren misschien wulpsche, onheilige gezangen, en het is zeker, dat die vroeger of later in huilen zullen veranderd worden. Geween zal volgen op zondige vreugde, en op godsdienstige vreugde eveneens, als zij niet oprecht is. En als Gods oordelen komen, zullen die spoedig in grootste vreugde in de grootste bedruktheid veranderen, en de tempelzangen, die altijd zo liefelijk klinken, niet alleen in zuchten en kermen, maar in schreeuwen en huilen,

hetgeen akelig klinken zal. Zij zullen tot de tempel komen, en als zij die in puin vinden, zullen zij bitter huilen en schreeuwen.

2. Heerscht de dood, en heerst in zulk een mate, dat het land vol van dode lichamen zal zijn, Psalm 110:6, gevallen door het zwaard of door de pestilentie, in zo groten getale dat de overlevenden hen begraven zullen zonder de gewone praal en begrafenisplechtigheden, geen klok zal over hen geluid worden, maar men zal ze stilzwijgend wegwerpen, zal ze begraven te middernacht, en ieder gelasten erover te zwijgen en er niet op te letten, ‘t zij omdat zij niets hebben om de kosten te bestrijden van de begrafenis of, omdat niemand er dichtbij wil komen, daar de ziekte, die oorzaak is van de sterfte, besmettelijk is, of uit vrees, dat de vijand er door getergd zal worden, als het bekend wordt, dat zij hun doden bewenen. Of, zij zullen zichzelf en elkander vermanen tot zwijgende onderwerping aan de hand van God onder deze verwoestende oordelen, om niet te wrokken of met Hem te twisten. Of, het kan opgevat worden, als geen geduldig, maar wrevelig stilzwijgen, hun hart zal verhard worden en al deze oordelen zullen hun niet een woord van erkenning uitlokken of van Gods rechtvaardigheid of van hun eigen onrechtvaardigheid.

God is hier twistende met trotse onderdrukkers, en toont hun

I. De snoodheid van de zonde, waaraan zij schuldig waren, in het kort zij geleken op de onrechtvaardiger rechter, Lukas 18:2, die God niet vreesde en geen mens ontzag.

1. Let op hen bij de godsdienstoefening, en gij zult moeten zeggen: "Zij hebben geen ontzag voor God." Slecht ais zij waren, bewaarden zij weliswaar een schijn en vorm van godzaligheid, zij hielden de sabbat en de nieuwe maan, zij maakten enig verschil tussen die dagen en andere dagen, maar zij hadden er spoedig genoeg van, en gevoelden er niets voor, want zij hadden hun hart gesteld op de dingen van deze wereld. Het geeft een treurig beeld van hen, dat zij zeiden: Wanneer zal de sabbat overgaan dat wij koren mogen openen? Toch is dat nog steeds het beeld van velen, die christenen genaamd worden.

a. Zij waren de sabbat moede. "Wanneer zal hij overgaan"? Zij waren de beperking van de sabbat en de nieuwe maan moede, en verlangden er naar, dat zij voorbij waren, omdat zij dan geen dienstwerk mochten doen. Zij waren het werk van de sabbat moede, zij blazen het weg, Maleachi 1:13, en waren als Doeg, opgehouden voor het aangezicht des Heeren, 1 Samuel 21:7- zij wilden liever overal elders zijn dan bij Gods altaren. De sabbat en het werk van de sabbat zijn een last voor vleselijke harten, die altijd bevreesd zijn te veel te doen voor God en de eeuwigheid. Kunnen wij onze tijd beter besteden dan in gemeenschap met God? En hoeveel tijd besteden wij genoeglijk aan de wereld?. Zal de sabbat niet voorbij zijn, voordat wij het werk er van gedaan hebben, en de vruchten er van geplukt? Waarom zouden wij ons dan haasten om ervan te scheiden?

b. Zij waren verzot op marktdagen, zij verlangden er naar leeftocht te verkopen en koren te openen. Terwijl zij bezig waren met godsdienstige verrichtingen, dachten zij aan de markt. Hun hart wandelt hun gierigheid na, Ezechiel 33:31, en aldus maakten zij het huis huns Vaders tot een huis van koophandel ja, tot een hol van dieren. Zij waren hun heilige plichten moede, omdat hun wereldse zaken terwijl stilstonden, daar waren zij in hun element, maar in Gods heiligdom als een vis op het droge. Het zijn vreemdelingen bij God en vijanden van zichzelf, die meer van marktdagen houden dan van sabbatten, die liever koren kopen dan God dienen.

2. Let op hen in hun omgang, en gij zult zien, dit zij geen mens ontzien, en dit volgt gewoonlijk op het voorgaande, die de reuk van de vroomheid verloren hebben, behouden gemeenlijk niet lang het gevoel van de gewone eerlijkheid. Zij doen geen recht en hebben de weldadigheid niet lief.

A. Zij bedriegen met wie zij handelen. Als zij koren verkopen, bedriegen zij de koper, beide, in het meten of wegen van de koopwaar en in het ontvangen van geld er voor. Zij meten hun het koren toe met hun eigen maat, en beweren, dat zij geven wat afgesproken is, maar zij verkleinen de efa. De maat is te klein en geen geijkte maat, en zo verongelijken zij hem op die manier. Als zij zijn geld ontvangen, wegen zij het in hun eigen schaal met hun eigen gewichten, en de sikkel, waarmee zij wegen, is boven het gewicht, zodat het geld te licht bevonden wordt en er bij moet, en zo bedriegen zij ook op die manier, en dat onder de schijn en het voorwendsel van nauwgezetheid en eerlijkheid. Door goddeloze praktijken als deze tonen zij zulk een wereldse hebzucht, zulk een zelfzucht, zulk een verachting van de mens in ‘t algemeen, en van de mensen met wie zij handelen in ‘t bijzonder, van de heilige wetten van de rechtvaardigheid, als duidelijk bewijst, dat zij in hun hert geen vrees noch liefde Gods hebben, die zo duidelijk gezegd heeft, dat tweeërlei weegsteen en een bedrieglijke weegschaal de Heere een gruwel is. Een ander voorbeeld van hun bedrieglijker handel is dat zij het kaf van het koren verkopen en gebruik maken van de onwetendheid van hun naaste of van zijn nood om er hem dezelfde prijs voor te laten betalen als voor het vette van de tarwe.

B. Zij zijn wreed en onbarmhartig voor de armen. Zij slokken de nooddruftige op en vernielen de ellendigen des lands.

a. Zij waren zo trots op hun rijkdom, dat zij op allen, die arm waren, met de grootst denkbare verachting neerzagen, zij haatten hen, konden hen niet verdragen, maar lieten hen in de steek en deden zodoende wat zij konden om hen te doen ophouden, niet door hen te helpen op te houden met arm te zijn, maar door hen te verbannen of te vernielen, en hen aldus te doen ophouden te zijn. Maar wie de arme bespot smaadt deszelfs Maker, in Wiens handen rijken en armen elkander ontmoeten.

b. Zij waren zo begerig hun rijkdom te vermeerderen, dat zij de arme beroofden om zichzelf te verrijken, en zij hechten zich aan de arme, om hem tot hun prooi te maken, omdat die niet in staat waren vergoeding te krijgen, noch om weerstand te bieden en het geweld van hun onderdrukkers te wreken. De rijkdommen, die verkregen zijn door het verderf van de arme, zal het verderf brengen over hen, die ze verkrijgen. Zij slokten de arme op door een hoger prijs van hem te eisen en hem dan bovendien te bedriegen bij iedere koop, want daarom gebruiken zij bedrieglijke weegschalen, niet alleen om zichzelf te verrijken, en geld tot hun beschikking te hebben, en zo alle andere dingen ook tot hun beschikking te krijgen, zoals zij denken, maar ook om alle anderen te verarmen, en hen zozeer omlaag te brengen, dat zij hen kunnen dwingen hun slaven te worden, en, nadat zij hun alle andere dingen afgenomen hebben hun arbeid voor niets kunnen hebben, of voor zo goed als niets. Zo kopen zij de armen voor geld, zij onderwerpen hen en hun zonen tot dienstknechten, omdat zij niet hebben om hun koren mee te betalen, dat zij gekocht hebben, zie Nehemia 5:2-5. En er waren er zovelen, die tot dit uiterste gebracht waren, dat de marktprijs zeer laag was, en de verdrukkers hadden die zozeer gedrukt, dat men een arm man als slaaf kon kopen voor een paar schoenen. Eerst werd de eigendom aangetast en dan de vrijheid, het is de gewone manier van doen van onderdrukkers om de mensen eerst tot bedelaars, en dan afhankelijk te maken. Aldus gaat de waardigheid van de

menselijke natuur verloren in de ellende van hen, die vertreden worden en de tederheid er van in de zonde van hen die ze vertreden.

II. De smartelijkheid van de straf, die hen om deze zonde treffen zal. Als de armen verongelijkt worden, roepen zij tot God, en Hij zal hun geroep horen, en straffen, die hen verongelijken, want daar zij door Hem aangenomen zijn, beschouwt Hij het onrecht, hun aangedaan als Hem zelf aangedaan, Exodus 22:23, 24.

1. God zal hun zonde tegen hen gedenken. Hij heeft gezworen bij Jakobs heerlijkheid, vers 7, bij Zichzelf, want Hij kan bij geen grotere zweren, en wie anders dan Hij is de heerlijkheid Jakobs? Hij heeft gezworen bij die tekenen van Zijn tegenwoordigheid onder hen, en Zijn gunst jegens hen, die zij hadden ontheiligd en misbruikt, en die zij zo verfoeilijk mogelijk voor Hem hadden gemaakt, want er staat: Ik heb een gruwel van Jakobs hovaardij. Hij zweert het in Zijn toorn, zweert bij Zijn eigen naam, die naam, die zo welbekend en zo groot was in Israël. Hij zweert: Zo Ik al hun werken in eeuwigheid zal vergeten, bij elke gelegenheid zal Ik ze tegen hen gedenken, want er ligt meer in opgesloten dan uitgedrukt wordt. Nooit vergeten betekent zoveel als nooit vergeven, en daarmee wordt verklaard dat het lot van deze onrechtvaardige onbarmhartige mensen werkelijk treurig is, ellendig en dat voor eeuwig, wee, duizendmaal wee de man, die door een eed van God van de weldaad van de vergevende genade is afgesneden, en die geen genade bewezen hebben, hebben reden een oordeel zonder genade te vrezen.

2. Hij zal een volkomen verwoesting en verderf over hen brengen. Het wordt hier breedvoerig beschreven, en met groten nadruk en rijkdom van woorden, om hen, indien het mogelijk ware, door vrees tot oprecht berouw en verbetering te brengen.

a. Er zal algemene schrik en ontsteltenis zijn: Zoude het land hierover niet beroerd worden? vers 8, dit land, waar gij de arme dacht uit te drijven? Zoude niet al wie daarin woont, treuren? Gewisselijk zal hij dat. Die niet om nationale zonden beroerd worden en treuren, zoals hun plicht is, zullen beroerd worden en treuren over nationale oordelen, en die ongeschokt de zonde van de onderdrukking aanzien, die hen beroeren moest, en de ellende van de verdrukten, waarover zij moesten treuren, God zal middelen weten te vinden om hen te beroeren door de woede van hun verdrukkers en hen te doen treuren om hun eigen verliezen en wat zij daardoor te lijden hebben.

b. Er zal een algehele overstroming en verwoesting zijn. Als God tegen hen verschijnt zullen de wateren van rampspoed en ellende geheel oprijzen als een rivier, die afgedamd is en stijgt, en weldra de oevers overstromen zal. Alles zal tegen hen zijn. En datgene waardoor zij de storm van Gods oordelen dachten te stuiten, zal ze slechtste hoger doen stijgen. Die oordelen zullen zich een weg banen als een scheur van de wateren. Het geheele land zal heen en weer gedreven en verdronken worden, en onder water gezet, zoals het land van Egypte ieder jaar door de overstrooming van de rivier de Nijl. Of: deze uitdrukkingen zinspelen op vroegere oordelen van God. Hun verderf zal geheel oprijzen als een rivier, als de vloed van Noach, die de hele wereld overstroomde, zo zal dit het heele land overstromen, en het land zal heen en weer gedreven en verdronken worden, als door de rivier van Egypte, zoals Farao en zijn Egyptenaren in de Roode Zee begraven werden, die voor hen de rivier van Egypte was, welke beide oordelen evenals dat waar hier mee gedreigd wordt, de straf waren voor geweld en verdrukking, waarvan de Heere een Wreker is.

3. Het zal hen verrassen, en over hen komen als zij er weinig aan denken, vers 9 :Ik zal de zon op de middag doen ondergaan, als zij in haar volle kracht en luister is, op de middag, terwijl zij zichzelf nog een langen dag beloven en menen, dat zij tenminste nog een halve voor zich hebben. Het land zal bij lichten dag verduisteren, als alles er aangenaam en hoopvol uitziet. Zoo onzeker zijn al onze tijdelijke bezittingen en genietingen, ook het leven zelf, de hoogste graad van gezondheid en voorspoed blijkt dikwijls het naast bij ziekte en tegenspoed, Jobs zon ging op de middag onder, velen worden weggenomen in het midden van hun dagen, en hun zon gaat op de middag onder Midden in het leven zijn wij in de dood. Zoo vreselijk zijn de oordelen van God voor hen die in zekerheid slapen, zij zijn voor hen als het ondergaan van de zon op de middag, hoe minder zij verwacht worden, zoveel overstelpender zijn zij. Als zij zeggen: Vrede, vrede en geen gevaar, dan komt een haastig verderf het komt gelijk een strik, Lukas 21:35.

4. Het zal hun een anderen toon doen aanslaan, en al hun vreugde bederven, vers 10 :Ik zal uw feesten in rouw veranderen zoals vers 3, de gezangen des tempels n huilen. Het einde van de vreugde en vrolijkheid van de zondaars is bedruktheid. Evenals de oprechten het licht opgaat in de duisternis, dat hun vreugdeolie voor treurigheid geeft, zo valt op de goddeloze duisternis te midden van het licht die zijn lachen in treuren verandert, zijn blijdschap in droefheid. Zo groot, zo algemeen zal de verwoesting zijn, dat op alle lendenen een zak en op alle hoofden kaalheid gebracht zal worden, in plaats van haarvlechten en de rijke kleding, die zij gewoon waren te dragen. De rouw op die dag zal zijn als de rouw over een enigen zoon, wat de bitterste en langdurigste rouw betekent. Maar is er geen hoop dat als de ellende zijn toppunt heeft bereikt alles weer beter worden zal, en dat het tegen de avond nog weer licht zal worden? Neen ook deszelfs einde zal als een bittere dag zijn de toestand van onboetvaardige zondaars wordt erger en erger en het einde er van zal het ergste van alles zijn. Dal geschiedt u van Mijne hand, in smart zult gijlieden liggen.

In deze verzen wordt gedreigd,

I. Met een algemeen oordeel van geestelijke honger, die over het hele land komen zal, een honger om te horen de woorden van de Heere een gemis aan orakels en goede prediking. Hiervan wordt gesproken als iets, dat nog ver weg is: De dagen komen, zij zullen later komen, dat een ander soort van duisternis zal komen over dat land van licht. Toen Amos profeteerde en nog lang daarna, hadden zij overvloed van profeten, overvloedige gelegenheid om de woorden des Heeren te horen, bij tijd en ontij zij hadden gebod op gebod en regel op regel de profetie was hun dagelijks brood, en het is waarschijnlijk, dat zij er te veel van kregen zoals Israël van het manna, en daarom dreigt God, dat Hij hen hierna van dat voorrecht beroven zal. Waarschijnlijk waren erin het land van Israël niet zoveel profeten in de tijd, dat de verwoesting over hen kwam, als in het land van Juda, en, toen de tien stammen in gevangenschap gingen, zagen zij hun tekenen niet, daar was geen profeet meer, niemand, die wist hoe lang, Psalm 74:9. Na Maleachi had de Joodse kerk vele eeuwen lang geen profeten meer, en sommigen zijn van mening, dat deze bedreiging nog verder reikt, tot de verblinding, die Israël ten dele getroffen heeft in de dagen van de Messias, en het deksel, dat op het aangezicht van de ongelovige Joden is. Zij verwerpen het Evangelie en de bedienaren ervan, die God hun zendt, en begeren eigen profeten te hebben, zoals hun vaderen, maar zij zullen er geen hebben, daar het koninkrijk Gods van hen weggenomen en aan een ander volk gegeven is.

1. Wat het oordeel is, waarmee gedreigd wordt. Het is honger, schaarste, niet van brood en water, die noodzakelijk zijn om het lichaam in stand te houden, en wier gemis zeer pijnlijk is,

maar een nog veel smartelijker oordeel dan dat, namelijk een honger om te hoven de woorden des Heeren. Er zal geen vergadering zijn om voor te preken, en geen dienaar om te preken, en geen gaven en opleiding voor hen, die het ambt willen waarnemen, om hen voor het werk te bekwamen. Het Woord des Heeren zal duur en schaars zijn, er zal geen openbaar gezicht zijn, 1 Samuel 3:1. Zij zullen het geschreven woord hebben, bijbels om te lezen, maar geen dienaren om het voor hen uit te leggen en toe te passen, het water in de bron, maar niets om mee te putten. Het is een genadige belofte, Jesaja 30:20, dat, al is er schaarste van brood, zij toch overvloed van de middelen van de genade zullen hebben. God zal hun brood van de benauwdheid en wateren van de verdrukking geven, maar hun ogen zullen hun leraars zien, en het was een gewoon zeggen onder de Puriteinen, dat bruin brood en het Evangelie goede kost zijn. Maar hier daarentegen wordt gedreigd, dat zij water en brood zullen hebben in overvloed, maar hun leeraars van hen weggenomen zullen worden.

a. Dit was het verlies van een groot deel van de heerlijkheid van hun land. Dat was het wat hun volk groot en edel maakte, dat hun de woorden Gods waren toevertrouwd, maar, als deze van hen weggenomen waren, was hun schoonheid bevlekt en hun eer in het stof gevallen.

b. Het was een teken van Gods hoogste ongenoegen tegen hen. Zeker was Hij inderdaad op hen vertoornd, als Hij niet meer tot hen wilde spreken, zoals Hij gedaan had, en hen aan het verderf overgaf, wanneer Hij hun niet meer de middelen wilde schenken om hen tot berouw te brengen.

c. Het maakte alle andere rampen, die over hen kwamen, werkelijk droevig, dat zij geen profeten hadden om hen uit het woord van God te onderwijzen en te troosten, of hun enig hoopvol vooruitzicht te geven. Ten allen tijde, maar vooral in een tijd van benauwdheid, zouden wij zeggen, dat een honger naar het woord van God de pijnlijkste honger, het smartelijkste oordeel is.

2. Wat hiervan het gevolg zal zijn, vers 12 :Zij zullen zwerven van zee tot zee, van de Zee van Tiberias tot aan de Grote Zee, van de ene hoek van het land tot de andere, om te zien of God hun ook profeten zendt, ter zee of te land, uit andere streken, sinds zij zelf er geen hebben, zullen zij van het Noorden tot het Oosten gaan, als zij in de een plaats teleurgesteld zijn, zullen zij het in een andere beproeven, en zij zullen omlopen, als mensen die geen raad weten, en met koortsige drift zullen zij het woord des Heeren zoeken, en vragen of er geen profeten zijn, geen profetie of boodschap van God is, maar zullen het niet vinden.

a. Hoewel dit voor velen in het geheel geen beproeving is, toch zullen sommigen het als een groot verdriet voelen, en zullen met blijdschap een verre reis doen om een goede preek te horen, maar diep zullen zij het verlies van die gunsten, die anderen door hun zonde verbeurd hebben, gevoelen.

b. Ook zij, die geen acht sloegen op de profeten, toen zij die hadden, zullen er naar verlangen, als zij er van beroofd zijn, zoals Saul naar Samuël. Velen kennen de waarde van die gunsten niet voordat zij het gemis er van bemerken. Of, het kan zo bedoeld zijn: Hoewel zij aldus zullen zwerven van zee tot zee, zoekende naar Gods woord, zullen zij het toch niet vinden. De genademiddelen zijn niet aan een bepaalde plaats gebonden, en, als wij menen, dat zij volmaakt stevig staat, kan de kandelaar van zijn plaats worden genomen, Openbaring 2:5, en die nu de dagen van de Zoon des mensen veronachtzamen zullen misschien tevergeefs verlangen die te zien. En te die dage zullen de schone jonkvrouwen en de jongelingen van dorst versmachten,

vers 13, diegenen, die de moeite wel verdragen konden, zoals men menen zou, zullen er onder bezwijken. Sommigen verstaan onder de jonkvrouwen en jongelingen de Joodse kerken en de oversten van de synagogen, deze zullen het woord des Heeren verliezen, en de weldaad van de goddelijke openbaring, en zullen versmachten bij gebrek daaraan, zullen al hun kracht en schoonheid verliezen. Anderen menen, dat onder de schone jonkvrouwen en de jongelingen verstaan moeten worden, die vertrouwen op hun eigen verdienste en gerechtigheid, en denken dat zij Christus niet nodig hebben, zij zullen versmachten van dorst, terwijl degenen, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid van Christus, overvloedig verzadigd en vervuld zullen worden.

II. Met de bijzondere verwoesting van degenen, die voorgingen in de afgoderij, vers 14.

1. De zonde, waarvan zij beschuldigd worden: Zij zweren bij de schuld van Samaria, dat is bij de god van Samaria, het afgodsbeeld, dat vereerd werd te Beth-El, niet ver van Samaria. Aldus roemden zij in hun schande en zwoeren bij hetgeen hun ongerechtigheid was als bij hun god, menende dat datgene hen helpen kon, wat hen zeker ten verderve moest brengen, en de hoogste eer gevende aan hetgeen zij met de uitersten afschuw en verfoeiïng moesten beschouwen. Zij zeggen: Zo waarachtig als uw god van Dan leeft, het was het andere gouden kalf, een doof, dood afgodsbeeld, en toch hadden zij het lief en vereerden het, alsof het de levende en ware God was. Zij zeggen: Zo waarachtig als de wijze of de weg van Ber-Seba leeft, zij zwoeren bij de godsdienst van Ber-Seba, de weg en wijze van eredienst aldaar, die zij als heilig beschouwden, en daarom zwoeren zij er bij en beriepen er zich op als op een scheidsrechter. Zo zweren de Roomsen bij de Mis, als de weg van Ber-Seba.

2. De verwoesting, waarmee zij bedreigd worden. Die aldus aan afgoden de eer geven, die God alleen toekomt, zullen bevinden, dat de God, die zij beledigen, daardoor hun vijand wordt, zodat zij zullen vallen, en de goden, die zij dienen, kunnen hun niet ter zijde staan als vrienden, zodat zij niet weer zullen opstaan. Zij zullen bevinden, dat God ijverig is en gekrenkt door de onwaardige behandeling, Hem aangedaan, en dat Hij overwinnen zal en dat het nutteloos is met Hem te twisten

HOOFDSTUK 9

1 Ik zag den Heere staan op het altaar, en Hij zeide: Sla dien knoop, dat de posten beven, en doorkloof ze allen in het hoofd; en Ik zal hun achterste met het zwaard doden; en vliedende zal onder hen niet ontvlieden, noch de ontkomende onder hen behouden worden.
2 Al groeven zij tot in de hel, zo zal Mijn hand ze van daar halen, en al klommen zij in den hemel, zo zal Ik ze van daar doen nederdalen.
3 En al verstaken zij zich op de hoogte van Karmel, zo zal Ik ze naspeuren en van daar halen; en al verborgen zij zich van voor Mijn ogen in den grond van de zee, zo zal Ik van daar een slang gebieden, die zal ze bijten.
4 En al gingen zij in gevangenis voor het aangezicht hunner vijanden, zo zal Ik van daar het zwaard gebieden, dat het hen dode; en Ik zal Mijn oog tegen hen zetten ten kwade, en niet ten goede.
5 Want de Heere HEERE der heirscharen is het, Die het land aanroert, dat het versmelte, en allen, die daarin wonen, treuren; en dat het geheel oprijze als een rivier, en verdronken worde als door de rivier van Egypte.
6 Die Zijn opperzalen in den hemel bouwt, en Zijn benden heeft Hij op aarde gefondeerd; Die de wateren der zee roept, en giet ze uit op den aardbodem; HEERE is Zijn Naam.
7 Zijt gijlieden Mij niet als de kinderen der Moren, o kinderen Israels? spreekt de HEERE. Heb Ik Israel niet opgevoerd uit Egypteland, en de Filistijnen uit Kafthor, en de Syriers uit Kir?
8 Ziet, de ogen des Heeren HEEREN zijn tegen dit zondig koninkrijk, dat Ik het van den aardbodem verdelge; behalve dat Ik het huis Jakobs niet ganselijk zal verdelgen, spreekt de HEERE.
9 Want ziet, Ik geef bevel, en Ik zal het huis Israels onder al de heidenen schudden, gelijk als zaad geschud wordt in een zeef; en niet een steentje zal er ter aarde vallen.
10 Alle zondaars Mijns volks zullen door het zwaard sterven; die daar zeggen: Het kwaad zal tot ons niet genaken, noch ons voorkomen.
11 Te dien dage zal Ik de vervallen hut van David weder oprichten, en Ik zal haar reten vertuinen, en wat aan haar is afgebroken, weder oprichten, en zal ze bouwen, als in de dagen van ouds;
12 Opdat zij erfelijk bezitten het overblijfsel van Edom, en al de heidenen, die naar Mijn Naam genoemd worden, spreekt de HEERE, Die dit doet.
13 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat de ploeger den maaier, en de druiventreder den zaadzaaier genaken zal; en de bergen zullen van zoeten wijn druipen, en al de heuvelen zullen smelten.
14 En Ik zal de gevangenis van Mijn volk Israel wenden, en zij zullen de verwoeste steden herbouwen en bewonen, en wijngaarden planten, en derzelver wijn drinken; en zij zullen hoven maken, en derzelver vrucht eten.
15 En Ik zal ze in hun land planten; en zij zullen niet meer worden uitgerukt uit hun land, dat Ik hunlieden gegeven heb, zegt de HEERE, uw God.

In dit hoofdstuk hebben wij,

I. Het oordeel, waarmee gedreigd wordt, en waaraan de zondaars niet zullen ontkomen, vers 1-5, waarmee de Almachtige hen treffen zal, vers 5, 6, dat het volk Israël verdiend heeft als een zondig volk, vers 7, 8, en toch zal het niet de volkomen ondergang van hun volk zijn, vers 8, want een overblijfsel van goede mensen zal ontkomen vers 9, maar de goddelozen zullen omkomen, vers 10.

II. De belofte van genade, die in het laatste van de dagen geschonken zal worden, vers 11-15, zoals blijkt uit de toepassing er van op de dagen van de Messias, Handelingen 15:16. En met die troostrijke beloften, na al de voorafgaande vermaningen en bedreigingen, besluit het boek.

Amos 9:1-15

Wij zien hier, hoe de rechtvaardigheid Gods het vonnis velt over een godtergend volk.

1. Met hoeveel plechtigheid het vonnis geveld wordt. De profeet zag in een gezicht de Heer op het altaar staan, vers 1, het brandofferaltaar, want de Heer heeft een slachtoffer en zeer velen moeten vallen als het slachtoffer van Zijn rechtvaardigheid. Hij is niet meer tussen de cherubim en het verzoendeksel, maar staat op het altaar, de rechterstoel, waarop het vuur van God placht neer te delen, om de offers te verteren. Hij staat op het altaar, om te laten zien, dat de reden van Zijn twist met dit volk hun ontheiliging van Zijn heilige dingen was, hier staat Hij om de smaad van Zijn altaar te wreken, en eveneens om te betekenen, dat de zonde van het huis Israëls, als die van het huis van Eli, in van de eeuwigheid niet verzoend zal worden door slachtoffer of door spijsoffer, I Samuel 3:14. Hij staat op het altaar om het offeren te beletten. Het bevel, dat nu gegeven wordt, is: Sla die knoop, sla hem met een slag, dat de posten beven, doorkloof ze in het hoofd, allen, niet een uitgezonderd, werp de poort van Gods huis neer, of van de voorhoven van Zijn huis, ten teken hiervan, dat Hij het verlaat, en het in de steek laat, en dan zal het oordeel van alle kanten over het huis komen. Of het betekent de verwoesting, in de eerste plaats van hen, die voor het volk de deurposten van de verdediging moeten zijn, zodat het na hen verbreking als een stad zonder poorten en grendels is. Sla de koning, die als de knoop is dat vorsten, die als de posten zijn, beven, doorkloof ze in het hoofd, houw ze neer, allen zonder uitzondering als hout voor het vuur, Ik zal hun achterste met het zwaard doden hun nakomelingschap, hen en hun familie, of hun minste, hen en allen, die onder hen staan, of: Ik zal ze allen slaan, hen en allen, die van hen over zijn, tot de laatste man toe, de slachting zal algemeen zijn. Er is geen kans om te blijven leven voor degenen, van wie God gezegd heeft: Ik zal ze doden, en wie zal bestaan voor zijn zwaard?

2. De doeltreffende maatregelen, die genomen worden, opdat niemand aan de uitvoering van dit vonnis ontkomt. Daarover wordt hier uitgeweid, tot waarschuwing voor allen, die de Heer tot ijver verwekken. Zondaars moeten het weten en beven, er valt evenmin te vlieden voor God, als met Hem te twisten. Als Zijn oordelen met een last komen, zullen zij evenzeer de snelle inhalen, die er aan denkt te ontkomen, als de sterke overweldigen, die er tegen bestand denkt te zijn, vers 3. Die van hen vlieden en het op een lopen zetten, zullen spoedig buiten adem zijn, en zullen niet buiten bereik van het gevaar komen, want de goddelozen vlieden waar geen vervolger is, maar zij kunnen niet ontvlieden, als God hen vervolgt als vlieden zij ook snel van Zijn hand. Ja de ontkomende onder hen, die denkt dat hij ontkomen is, zal niet behouden worden. Het kwaad zal de zondaars vervolgen en hen inhalen. Daarover wordt hier uitgeweid, dat, waar de zondaars ook een schuilplaats zoeken tegen Gods rechtvaardigheid, zij hen achterhalen zal, en dat hun toevlucht een toevlucht van de leugen zal blijken. Wat David zegt van Godsalomtegenwoordigheid, Psalm 139:7-10, wordt hier gezegd van de uitgebreidheid van Gods macht en rechtvaardigheid.

a. De hel zelf zal hen niet kunnen verbergen, vers 2 : "Al groeven zij tot in de hel, tot in het middelpunt van de aarde, of de duisterste schuilhoeken daarvan, toch zal Mijn hand ze van daar halen, en ze te voorschijn brengen om ze tot openbare gedenktekenen van de goddelijke rechtvaardigheid te maken." Voor de rechtvaardige is het graf een schuilplaats tegen de boosheid van de wereld, Job 3:17, maar voor de goddeloze zal het geen schuilplaats zijn tegen de rechtvaardigheid van God, van daar zal Gods hand ze halen, als zij op de grote dag zullen opstaan tot versmaadheden en tot eeuwige afgrijzing.

b. De hemel zal hen niet buiten het bereik van Gods oordelen plaatsen, evenmin als de hel hen verbergen kan evenmin zal de hemel het doen. Al klommen zij in de hemel in hun trots en zelfbedrog toch zal Ik ze van daar doen neerdalen. Die God door Zijn genade in de hemel brengt, zullen nimmermeer neerdalen, maar die zelf daarin opklimmen in hun verwatenheid en zelfvertrouwen, zullen nederdalen en van schaamte vervuld worden.

c. De hoogte van Karmel, één van de hoogste delen van het stof van de aarde in dat land, zal hen niet beschermen: al verstopten zij zich daar, waar zij zich verbeelden, dat niemand hen zoeken zal, toch zal Ik ze naspeuren en van daar halen, noch de dichtste bossen, noch de donkerste holen op de hoogte van Karmel, zal hen kunnen verbergen.

d. De grond van de zee zal hen niet kunnen verbergen, al denken zij zich daar te verstoppen, zelfs daar zullen Gods oordelen hen vinden, en hen treffen: Van daar zal Ik een slang gebieden, die zal ze bijten, de kronkelende slang, de draak, die in zee is, Jesaja 27:1. Oordeel en dood zullen zij vinden, waar zij een schuilplaats en bescherming hoopten te vinden, duiken zal hen even weinig baten als klimmen.

e. Ver verwijderde landen zullen hen niet als vrienden behandelen, en kleine oordelen zullen hen niet vrijstellen van grotere, vers 4 :Al gingen zij in gevangenis voor het aangezicht van hun vijanden, die hen naar verafgelegen plaatsen voeren, en hen onder hun eigen volk verstrooien waaronder zij verloren schijnen te gaan, toch zal het hun niet baten: Ik zal van daar het zwaard gebieden, dat het hen dode, het zwaard van de vijand, of elkaars zwaarden. Als God oordeelt, zal Hij overwinnen. Wat dit alles veroorzaakt, hun ontkoming onmogelijk en hun ondergang onvermijdelijk maakt, is, dat God Zijn oog tegen hen zetten zal ten kwade en niet ten goede. Zijn ogen zijn in alle plaatsen, op alle mensen en op alle wegen van mensen, op sommigen ten goede, om zich sterk te houden voor hen, maar op anderen ten kwade om acht te geven op hun zonden, Job 13:27, en iedere gelegenheid waar te nemen hen voor hun zonden te straffen. Ongelukkig inderdaad is het lot van degenen, tegen wie Gods leiding en al haar beschikkingen, tot hun nadeel werken.

3. Welk een groot en machtig God het is, die dit vonnis over hen velt, en de uitvoering er van in Zijn eigen hand neemt. Bedreigingen zijn min of meer geducht naar gelang van de macht van hem, die dreigt. Wij lachen in machteloze toorn, maar dat is Gods toorn niet, Zijn toorn is almachtig. Wie kent Zijn kracht? Wat Hij tevoren gezegd had, dat Hij zou doen, wordt hier herhaald, Hoofdstuk 8:8 dat Hij het land aanroeren zou, dat het versmolt, en, dat allen, die er in wonen, treuren zouden, dat het oordeel geheel oprijzen zou als een rivier, en, dat het land verdrinken en onder water lopen zou, als door de rivier van Egypte, vers 5. Maar is Hij in staat Zijn woord gestand te doen? Ja zeker is Hij dat, Hij roert het land aan en het smelt, Hij roert de bergen aan en zij roken, Hij kan het met het grootste gemak doen, want,

a. Hij is de Heer van de heerscharen, die op zich neemt het te doen, de God, die alle macht in handen heeft, en alle schepsel tot Zijn dienst en bevel, die ze alle gemaakt heeft, en hun verschillende eigenschappen gegeven, en van hen en hun kracht gebruik maakt naar believen. Zeer ongelukkig is het lot van hen, die de Heer van de heerscharen tot tegenstander hebben, want zij hebben heerscharen tegen zich, de hele schepping is met hen in oorlog.

b. Hij is de Schepper en Bestuurder van de hogere wereld: Hij is het, die Zijn opperzalen in de hemel bouwt de hemelsferen boven elkander, als zovele verdiepingen van een hoog en statig paleis. Zij zijn Zijne, want Hij heeft ze gebouwd in de beginne, toen Hij zeide: Daar zij een

uitspansel, en hij maakte dat uitspansel, en Hij bouwt ze nog steeds, bij voortduring, niet, dat zij herstel nodig hebben, maar door Zijn bestuur houdt Hij ze nog steeds in stand, Zijn macht vormt de zeilen des hemels, waardoor hij gedragen wordt. Hij, die over die opperzalen gebiedt, moet zeker gevreesd worden, want van daar, als uit een kasteel, kan Hij bliksemen op Zijn vijanden, of grote hagelstenen op hen werpen, als op de Kanaänieten, of de sterren, het meubilair van die opperzalen, uit haar loopplaatsen doen strijden tegen hen, als tegen Sisera.

c. Hij heeft eveneens het bestuur en gebieden over de lagere wereld, waarin wij wonen, de aardbol, beide zee en aarde, zodat Hij hen tegenkomen zal op iedere weg, waarop Zijn vijanden denken te ontsnappen, en hen overwinnen, als zij tegenstand bieden. Menen zij Hem te land te kunnen bevechten? Hij heeft Zijn bende op de aarde geplunderd, Zijn keurbende, die tot Zijn beschikking staat en waarvan Hij gebruik maakt tot bescherming van Zijn onderdanen en tot kastijding van Zijn vijanden. Alle schepselen op aarde vormen een bundel, zoals in de kanttekening staat, een pijlenbundel, waaruit Hij neemt wat Hem behaagt om de vervolgers te treffen, Psalm 7:14. Zij zijn allen één leger, één lichaam, zo nauw zien zij verbonden en met zoveel eenheid en eenstemmigheid handelen zij tot bereiking van het doel van hun Schepper. Menen zij Hem ter zee te kunnen bevechten? Hij zal hem daar te sterk zijn, want Hij heeft de wateren van de zee tot Zijn beschikking, zelfs de golven, de meest onstuimige, oproerige wateren, gehoorzamen Hem. Hij roept de wateren van de zee in de loop van Zijn gewone leiding, Hij doet de dampen opklimmen uit de zee, giet ze uit op de aardbodem, als regen, de kleine regen en de grote regen van Zijn kracht, dit werd tevoren vermeld als een reden om de Heer te zoeken, Hoofdstuk 5:8, en Hem tot onze Vriend te maken, zoals het hier wordt genoemd als een reden om Hem te vrezen en om Hem niet tot onze vijand te begeren.

4. Hoe rechtvaardig het is, dat God dit vonnis over het volk van Israël velt. Hij vernietigt ze niet door een daad van soevereiniteit, maar door een daad van rechtvaardigheid, want, vers 8, het is een zondig koninkrijk, en de ogen des Heeren zijn er op en zien, dat het zo is, Hij ziet hoe zondig het is, en daarom zal Hij het van de aardbodem verdelgen. Als die koninkrijken, die in naam en belijdenis heilige koninkrijken waren en koninkrijken van priesters, zoals Israël, zondige koninkrijken worden, dan kan men niet anders verwachten dan dat ze afgesneden en aan bun lot overgelaten worden. Zondige koninkrijken, zondige geslachten en zondige personen moeten weten, dat de ogen des Heeren op hen zijn en al hun goddeloosheid zien en er aantekening van houden voor de dag van afrekening en vergelding. En zie nu, hoe weinig dit koninkrijk bij God in tel is, daar het een zondig koninkrijk is, vers 7.

A. Van de betrekking, waarin Hij tot hen stond: Zijt gij Mij niet als de kinderen van de Moren, gij kinderen Israëls? Een droeve verandering! De kinderen Israëls worden als de kinderen van de Moren.

a. Dat waren zij zelf reeds, dat was hun zonde. Het is iets, dat grotelijks betreurd moet worden, dat de kinderen Israëls dikwijls als de kinderen van de Moren worden, de kinderen van godzalige ouders ontaarden en worden het omgekeerde van degenen, die voor hen geweest zijn. Die welopgevoed, en onderwezen waren in de kennis en vreze des Heeren, en een goed begin maakten en veel beloofden, werpen hun belijdenis overboord en worden zo slecht als de ergsten. Hoe is het goud verdonkerd!

b. Zij waren het in Gods oog, en dat was hun straf. Hij telde ze niet meer, al waren zij kinderen Israëls, dan of zij kinderen van de Moren waren. Wij lezen in de aanhef van Psalm 7 van een kusch, wat door sommigen als Moor verstaan wordt, en toch was hij een Benjaminiet. Die

door geboorte en belijdenis kinderen Israëls zijn, worden, als zij ontaarden, goddeloos en verachtelijk, en zijn voor God niets meer dan de kinderen van de Moren. Dit betekent de verwerping van de ongelovige Joden in de dagen van de Messias omdat zij de leer van Christus niet omhelsden werd het koninkrijk Gods van hen genomen, zij werden beroofd van hun kerk en uit het verbond geworpen, zij werden ais kinderen van de Moren, Hij verwerpt hen, en hun diensten.

B. Zie hoe licht Hij de gunsten telt, die Hij hun geschonken had, zij dachten, dat Hij hen niet kon en niet zou verwerpen, en hen op een lijn stellen met andere volken, omdat Hij voor hen gedaan had, hetgeen Hij voor andere vorken niet gedaan had, waardoor Hij naar hun mening aan hen gebonden was, zodat Hij hen nimmer verlaten kon. "Neen", zegt Hij, "de aan u bewezen gunsten onderscheiden u niet zozeer als gij wel denkt: Heb Ik Israël niet opgevoerd uit Egypteland? Dat heb Ik gedaan, het is zooi maar Ik heb eveneens de Filistijnen uit Kafthor, of Cappadocië gebracht, waar zij inboorlingen, of gevangenen, of beide waren, zij werden genoemd het overblijfsel van het eiland, of land Kaftor, Jeremia 47:4, en de Filistijnen en de Kaftorieten worden tezamen genoemd, Genesis 10:14. Op gelijke wijze werden de Syriërs opgevoerd van Kir, toen zij daarheen weggevoerd waren, 2 Koningen 16:9. Als Gods Israël de bijzonderheid van Zijn heiligheid verliest, verliest het de bijzonderheid van Zijn voorrechten, en wat bedoeld was als een gunst van bijzondere genade zal in een ander licht komen te staan, zal van karakter veranderen, en zal een daad van algemene genade worden, als de gelovigen zich gelijk maken aan de wereld, zal God hen met de wereld op een lijn stellen. En, als wij niet leven in overeenstemming met de verplichting, die wij aan Gods gunsten hebben, verbeuren wij de eer en de troost er van.

5. Hoe goedgunstig God scheiding zal maken tussen het kostelijke en het snoode ten dage van de vergelding. Hoewel de goddeloze Israëlieten zullen zijn als de goddeloze Moren, en hun naam van Israëlieten hun niet baten zal, toch zullen de vrome Israëlieten niet als de goddeloze zijn, neen, de Rechter van de ganse aarde zal recht doen, verre van te doden de rechtvaardige met de goddeloze, Genesis 18:25. Zijn ogen zijn tegen dit zondig koninkrijk, om er diegenen uit te zoeken, die zich rein gehouden hebben en tegen de storm oproeien, die zuchten en kermen om de gruwelen van hun land, zij zullen een teken ontvangen ter behoudenis, zodat de verwoesting niet volkomen zal zijn: Ik zal het huis Jakobs niet ganselijk verdelgen, niet allen tegelijk, goeden en bozen tezamen, maar Ik zal onderscheid maken, zoals een rechtvaardig rechter betaamt. Het huis van Israël zal geschud worden gelijk als zaad in een zeef, zij zullen met snelheid heen en weer gedreven, gestoten en geschud worden, maar steeds in Gods handen, in Zijn beide handen, zoals de zeef in de handen van de zifter vers 9 :Ik zal het huis Israëls onder alle de heidenen schudden. En overal waar zij geschud en verstrooid zijn, zal God het oog op hen hebben, en zorgen, scheiding te maken tussen het koren en het kaf, wat zijn bedoeling was met het ziften.

a. Van de rechtvaardigen onder hen, die als deugdelijk koren zijn, zal geen een omkomen, zij zullen verlost worden van of door de gemeenschappelijke rampen van het koninkrijk, niet een steentje zal er ter aarde vallen, zodat het vergeten en zoek raakt, want het goede koren is zwaar in vergelijking met het kaf. Welke schuddingen er ook in de wereld mogen zijn, God zorgt en zal op doeltreffende wijze zorgen, dat niemand, die in waarheid de Zijne is, waarlijk ongelukkig is.

b. De goddelozen onder hen, die verhard zijn in hun zonden, zullen allen omkomen, vers 10. Zie welk een toppunt van goddeloosheid zij hebben bereikt. Zij zeggen: Het kwaad zal ons niet

genaken, noch ons voorkomen. Zij denken, dat zij onschuldig zijn, en geen straf verdienen, of dat de belijdenis, die zij doen van hun verhouding tot God hen van straf ontheffen en er tegen beveiligen zal, of dat zij in staat zullen zijn de oordelen van God het hoofd te bieden, dat zij zo snel er aan zullen ontvlieden, dat zij hen niet zullen genaken, of dat zij zo waakzaam er tegen op hun hoede zullen zijn, dat zij hen niet zullen voorkomen of verrassen. Hoop op straffeloosheid is de bedrieglijke toevlucht van de onboetvaardige. Maar zie waartoe het tenslotte komen zal: Alle zondaars, die zichzelf aldus vleien en God honen, zullen door het zwaard sterven, het oorlogszwaard, dat voor hen het zwaard van de goddelijke wraak zal zijn, ja, al zijn het ook de zondaars van Mijn volk, want hun belijdenis zal hen niet beschermen. Het kwaad is dikwijls het dichtst bij hen, die het het verst van zich afschuiven.

Van Hem, van Wie alle profeten getuigenis geven, geeft ook deze profeet, hier aan het slot getuigenis, en spreekt van die dag, die dagen, die zullen komen, waarin God grote dingen zal doen voor Zijn kerk, door de oprichting van het koninkrijk van de Messias, welks verwerping door de Joden in de voorgaande verzen voorspeld werd, en tevens om die reden de verwerping van de Joden zelf. De belofte hier wordt toegepast op de planting van de christelijke kerk, waarin zij vervuld is, Handelingen 15:15-17. Beloofd wordt,

I. Dat door de Messias het koninkrijk van David zal hersteld worden, vers 11, de tabernakel van David wordt het genoemd, dat is Zijn huis en geslacht, dat, hoewel groot en stevig, toch, in vergelijking met het koninkrijk van de hemelen, gering en onvast was als een tent. De strijdende kerk, in haar tegenwoordige staat, wonende als in herderstenten om te weiden, als in soldatententen om te strijden, is de tabernakel van David. Gods tabernakel wordt die van David genoemd, omdat David verlangde in eeuwigheden in Gods tabernakel te verkeren, Psalm 61:5.

1. Deze tenten waren vervallen en omgevallen, het koninklijke geslacht was zo verarmd zijn macht verkort, zijn eer bevlekt en in ‘t stof geworpen, want velen van dat geslacht waren ontaard, en verloren in de gevangenschap hun koninklijke vaardigheid. Grote bressen werden er in gemaakt en ten slotte werd het in puin gelegd. Zo was het met de kerk van de Joden, in haar laatste tijd verloor zij haar heerlijkheid, zij was als een vernielde en verscheurde tent, ten opzichte, beide van zuiverheid en voorspoed.

2. Door Jezus Christus werden deze tabernakeles opgericht en herbouwd. In Hem had Davids verbond met God zijn vervulling, en de heerlijkheid van dat huis, die niet alleen bezwalkt, maar geheel gezonken was, herleefde, de scheuren werden gedicht en wat aan haar afgebroken was, weer opgericht als in de dagen van ouds, ja, de geestelijke heerlijkheid van het geslacht van Christus overtrof ver de tijdelijke heerlijkheid van het geslacht van David, toen dat het toppunt van zijn bloei had bereikt. In Hem had Gods verbond met Israël eveneens zijn vervulling, en in de kerk van het Evangelie werd Gods tabernakel onder de mensen wederom opgericht, en uit de puinhopen van de Joodse staat opgebouwd. Dat wordt aangehaald op de eerste kerkvergadering te Jeruzalem ten opzichte van de roeping van de heidenen, om uit hen een volk aan te nemen voor Zijn naam. Zo lang de wereld bestaat, zal God er een kerk hebben, en als zij op de een plaats en onder het een volk instort, zal zij elders weer opgericht worden.

II. Dat dat koninkrijk uitgebreid zal worden en zijn gebied zich ver zal uitstrekken door de toetreding van vele landen, vers 12, dat het huis van David het overblijfsel van Edom, en alle de heidenen bezitten zal, dat wil zeggen, dat Christus ze hem geven zal tot zijn erfdeel, en de einden van de aarde tot zijn bezitting, Psalm 2:8. Die vreemdelingen en vijanden geweest waren zullen gewillige getrouwe onderdanen worden van de Zone Davids, zullen tot de kerk

worden toegedaan, of dezulken van hen die naar Mijn naam genoemd worden, spreekt de Heer, dat is, die tot de uitverkiezing van de genade behoren en verordend zijn tot het eeuwige leven, Handelingen 13:48, want het geldt zowel van de heidenen als van de Joden, dat de uitverkorenen het verkregen hebben, en de anderen verhard zijn geworden, Romeinen 11:7. Christus is gestorven, opdat Hij de kinderen Gods die verstrooid waren, bijeen zou vergaderen, die naar Mijn naam genoemd worden, zoals hier staat. De belofte is voor allen die daar verre zijn, namelijk zovelen als er de Heer onze God toe roepen zal, Handelingen 2:39 Jakobus verklaart dit als een belofte, dat de overblijvende mensen de Heer zoeken zullen, en alle de heidenen, over welke Mijn naam aangeroepen is. Maar kan op deze belofte staat gemaakt worden? Ja, de Heer zegt het, de Heer doet het, die het doen kan, die besloten heeft het te doen, Wiens machtige genade gebezigd wordt om het te doen, en bij Wie zeggen en doen niet twee zijn, zoals bij ons.

III. Dat in het koninkrijk van de Messias rijkdom en overvloed zal zijn van alle goede dingen, die het land voortbrengt, vers 13 : De ploeger zal de maaier genaken, dat wil zeggen: er zal ieder jaar zo'n overvloedige oogst zijn, en zoveel koren binnen te halen, dat hij de hele zomer duren zal, tot aan de herfst toe, als wanneer het tijd is om opnieuw te beginnen te ploegen, en op dezelfde wijze zal de druivenoogst duren tot de zaaitijd, en er zal zo'n overvloed van druiven zijn, dat ook de bergen van zoete wijn zullen druipen in de vaten van de plukkers, en de heuvels, die naakt en kaal waren, zullen vochtig worden en smelten van de vetheid en vruchtbaarheid van de grond. Vergelijk dit met Joël 2:24 en 3:18. Dit moet zeker verstaan worden van de overvloed van geestelijke zegeningen in hemelse dingen, waarmede allen gezegend zijn en zullen worden, die in oprechtheid tot Christus en de kerk zijn toegedaan, zij zullen overvloedig vervuld worden van de goedheid van Gods huls van de genade en vertroostingen van Zijn Geest zij zullen brood hebben, het brood des levens om hun hart te sterken, en de wijn van de goddelijke vertroostingen om hen vrolijk te maken-inderdaad spijs en drank-, kortom alle weldaden die tot de zielen van de mensen komen van het Woord en de Geest van God. Deze waren lang beperkt geweest tot de wijngaard van de Joodse kerk, goddelijke openbaring en de kracht, die er mee gepaard gaat, werden alleen binnen die kring gevonden, maar in de tijden van het Evangelie zullen de bergen en heuvels van de heidenwereld met deze voorrechten verrijkt worden, door de prediking van het Evangelie van Christus en de belijdenis er van, in welks kracht zij die zullen ontvangen. Toen zeer velen tot het geloof in Christus bekeerd werden, en volken ineens geboren, toen Hij de verkondigers van het Evangelie ten allen tijde deed triomferen in de voorspoed van hun prediking, toen genaakte de ploeger de maaier, en toen de kerken van de heidenen rijk werden in alle rede en in alle kennis, en in alle soorten van geestelijke gaven, 1 Corinthiers 1:5, toen dropen de bergen van zoeten wijn.

IV. Dat het koninkrijk van de Messias dichtbevolkt zal zijn, het land zal vervuld zijn, en de steden eveneens, er zullen monden zijn voor deze spijze, vers 14. Die gevankelijk weggevoerd waren zullen uit hun gevangenschap teruggebracht worden, hun vijanden zullen niet in staat zijn hen vast te houden in het land van hun gevangenschap, ook zullen zij niet geneigd zijn zich daar te vestigen, maar het overblijfsel zal terugkeren, en zal de verwoeste steden herbouwen en bewonen. Zij zullen zich tot christelijke kerken vormen en de zuivere leer, eredienst en tucht onder hen instellen, naar de keur van het Evangelie, waarbij de steden van Christus zelfbestuur hebben ontvangen, en zij zullen de weldaad en de troost durven genieten, zij zullen wijngaarden planten en hoven maken. Al druipen de bergen en heuvels van wijn, en zijn de voorrechten van de kerk van het Evangelie gemeengoed geworden, toch zullen zij omheinen voor zichzelf, niet om deze voorrechten tot een monopolie te maken, maar om zich deze

voorrechten toe te eigenen en te gebruiken, in gemeenschap met anderen, en zij zullen derzelver wijn drinken en derzelver vrucht eten, namelijk van hun eigen wijngaarden en hoven, want die in godsdienstzaken zich inspannen zoals men besloot te doen inzake wijngaarden en hoven, zullen er beide, het voordeel en het genoegen van hebben. Het wenden van de gevangenis van Gods Israël, dat hier beloofd wordt, kan slaan op de vernietiging van de ceremoniëele wet, die voor Gods volk lang een juk van de dienstbaarheid was geweest, en hun brengen in de vrijheid, waarmede Christus Zijn kerk heeft vrijgemaakt, Galaten 5:1.

V. Dat het koninkrijk van de Messias zo diep wortel zal schieten in de wereld, dat het nimmer ontworteld worden kan, vers 15 : Ik zal ze in hun land planten. Gods geestelijk Israël zal door de rechterhand van God zelf geplant worden, in het land, voor hen bestemd en zij zullen niet meer worden uitgerukt, zoals de vroegere Joodse kerk. God zal er hen voor bewaren, dat zij zichzelf er uitwerpen door een volkomen afval en zal beletten, dat zij er uitgeworpen worden door de boosheid van hun vijanden, de kerk moge onteerd zijn zij zal God niet geheel verlaten, zij moge vervolgd worden, maar zij zal niet geheel door God verlaten worden, zodat de poorten de hel door verleiding noch door verschrikking haar overweldigen zullen. Twee dingen verzekeren de voortduring van de kerk:

1. Gods schenking aan haar: Het is het land, dat Ik hun gegeven heb, en God handhaaft en bevestigt Zijn schenkingen. Het deel, dat Hij Zijn volk gegeven heeft, is het goede deel, dat nimmer van hen genomen zal worden, Hij herroept Zijn schenking niet en alle machten van de wereld en van de hel zullen die niet krachteloos maken.

2. Haar invloed bij Hem: Hij is de Heer uw God, die het gezegd heeft, en Zijn woord gestand zal doen, de Uwe, o Israël! die in eeuwigheid regeren zal als de Uwe van geslacht tot geslacht. En omdat Hij leeft, zal de kerk eveneens leven.

OBADJA

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET BOEK VAN DEN PROFEET OBADJA.

Dit is het kortste van alle boeken des Ouden Testaments, het kleinste, en toch mag het niet voorbijgezien worden noch mag men er gering over denken, want deze penning draagt des keizers beeld en opschrift; het draagt het goddelijke stempel. In ene korte preek, in een klein boekje, kan veel over God voorkomen, en zij kunnen veel goeds uitwerken, multum in parvo, veel in weinig woorden. Norris zegt:"Als de engelen boeken moesten schrijven, dan zouden we weinig folianten hebben." Wat kort is, kan zeer krachtig zijn. Dit boek is getiteld: Het gezicht van Obadja. Wie deze Obadja was, blijkt uit geen enkel Schriftwoord. Sommigen der ouden meenden, dat hij dezelfde was, die hofmeester in Achabs huis was, 1 Koningen 18:3; en indien zij gelijk hebben, dan heeft hij inderdaad eens profeten loon gekregen voor het voeden en verbergen der profeten, waar hij zelf tot profeet geroepen werd. Doch dit is ene mening, waarvoor geen grond bestaat. Deze Obadja is waarschijnlijk uit later tijd; sommigen denken, dat hij een tijdgenoot is van Hosea, Joel en Amos; weer anderen houden het voor zeker, dat hij leefde omstreeks den tijd van de verwoesting van Jeruzalem, toen de kinderen Edoms zich zo onmenselijk verheugden over dien ondergang. Toch was, wat hij schreef, hetgeen hij zag: het is zijn gezicht. Waarschijnlijk was er veel meer, dat hij gesproken heeft, door goddelijke inspiratie daartoe gedreven, maar dit is alles wat God hem deed schrijven, en al hetgeen hij schrijft heeft betrekking op Edom. Het is dwaas van sommigen der Joden te menen, dat, omdat hij slechts profeteert ten aanzien van Edom, hij zelf een Edomiet van geboorte was, doch een proseliet van den Joodsen godsdienst. Andere profeten profeteerden tegen Edom, en sommigen onder hen schijnen in hun voorzeggingen tegen Edom wat aan zijne profetieën te hebben ontleend, zoals blijkt uit Jeremia 49:7 enz.; Ezechiël 25:12 enz. In den mond van twee of drie getuigen zal alle woord bestaan.

1 Het gezicht van Obadja. Alzo zegt de Heere HEERE van Edom: Wij hebben een gerucht gehoord van den HEERE, en er is een gezant geschikt onder de heidenen: Staat op, en laat ons opstaan tegen hen ten strijde.
2 Ziet, Ik heb u klein gemaakt onder de heidenen, gij zijt zeer veracht.
3 De trotsheid uws harten heeft u bedrogen; hij, die daar woont in de kloven der steenrotsen, in zijn hoge woning; die in zijn hart zegt: Wie zou mij ter aarde nederstoten?
4 Al verhieft gij u gelijk de arend, en al steldet gij uw nest tussen de sterren, zo zal Ik u van daar nederstoten, spreekt de HEERE.
5 Zo er dieven, zo er nachtrovers tot u gekomen waren (hoe zijt gij uitgeroeid!), zouden zij niet gestolen hebben zoveel hun genoeg ware? Zo er wijnlezers tot u gekomen waren, zouden zij niet een nalezing hebben overgelaten?
6 Hoe zijn Ezau's goederen nagespeurd, zijn verborgen schatten opgezocht!
7 Al uw bondgenoten hebben u tot aan de landpale uitgeleid; uw vredegenoten hebben u bedrogen, zij hebben u overmocht; die uw brood eten, zullen een gezwel onder u zetten, er is geen verstand in hem.
8 Zal het niet te dien dage zijn, spreekt de HEERE, dat Ik de wijzen uit Edom, en het verstand uit Ezau's gebergte zal doen vergaan?
9 Ook zullen uw helden, o Theman! versaagd zijn; opdat een ieder uit Ezau's gebergte door den moord worde uitgeroeid.
10 Om het geweld, begaan aan uw broeder Jakob, zal schaamte u bedekken; en gij zult uitgeroeid worden in eeuwigheid.
11 Ten dage als gij tegenover stondt, ten dage als de uitlanders zijn heir gevangen voerden, en de vreemden tot zijn poorten introkken, en over Jeruzalem het lot wierpen, waart gij ook als een van hen.
12 Toen zoudt gij niet gezien hebben op den dag uws broeders, den dag zijner vervreemding; noch u verblijd hebben over de kinderen van Juda, ten dage huns ondergangs; noch uw mond groot gemaakt hebben, ten dage der benauwdheid;
13 Noch ter poorte Mijns volks ingegaan zijn, ten dage huns verderfs; noch gezien hebben, ook gij, op zijn kwaad, ten dage zijns verderfs; noch uw handen uitgestrekt hebben aan zijn heir, ten dage zijns verderfs;
14 Noch gestaan hebben op de wegscheiding, om zijn ontkomenen uit te roeien; noch zijn overgeblevenen overgeleverd hebben, ten dage der benauwdheid.
15 Want de dag des HEEREN is nabij, over al de heidenen; gelijk als gij gedaan hebt, zal u gedaan worden; uw vergelding zal op uw hoofd wederkeren.
16 Want gelijk gijlieden gedronken hebt op den berg Mijner heiligheid, zo zullen al de heidenen geduriglijk drinken; ja, zij zullen drinken en inzwelgen, en zullen zijn als of zij er niet geweest waren.
17 Maar op den berg Sions zal ontkoming zijn, en hij zal een heiligheid zijn; en die van het huis Jakobs zullen hun erfgoederen erfelijk bezitten.
18 En Jakobs huis zal een vuur zijn, en Jozefs huis een vlam, en Ezau's huis tot een stoppel; en zij zullen tegen hen ontbranden, en zullen ze verteren, zodat Ezau's huis geen overgeblevene zal hebben; want de HEERE heeft het gesproken.
19 En die van het zuiden zullen Ezau's gebergte, en die van de laagte zullen de Filistijnen erfelijk bezitten; ja, zij zullen het veld van Efraim en het veld van Samaria erfelijk bezitten; en Benjamin Gilead.
20 En de gevankelijk weggevoerden van dit heir der kinderen Israels, hetgeen der Kanaanieten was, tot Zarfath toe; en de gevankelijk weggevoerden van Jeruzalem, hetgeen in Sefarad is, zij zullen de steden van het zuiden erfelijk bezitten.

21 En er zullen heilanden op den berg Sions opkomen, om Ezau's gebergte te richten; en het koninkrijk zal des HEEREN zijn.

Dit boek handelt geheel en al over Edom, een volk nauw verbonden en dicht grenzend aan Israël en toch een vijand van Jacobs zaad, een volk, dat de vijandschap van hun vader Ezau voor Jacob had overgeërfd. Na de inleiding, vers 1, treffen we hier aan,

I. Bedreigingen tegen Edom en wel.

1. Dat hun trotsheid zou worden vernederd, vers 2-4.

2. Dat hun schatten zouden worden geroofd, vers 5-7.

3. Dat hun wijsheid tot dwaasheid zoude worden, vers 8-9.

4. Dat hun slecht gedrag jegens Israëls God zou gewroken worden, vers l0-15.

II. Beloften vol genade en gunst aan Israël. Israël zal weer worden hersteld en in ere komen en over de Edomieten zegevieren, zijn land en dat van andere naburen erfelijk bezittend, vers 17-20, en het koninkrijk van de Messias zal opkomen door het grote heil, dat aangebracht zal worden. vers 21.

Obadja 1:1-21

Edom is het volk, tegen hetwelk deze profetie gericht wordt en waaronder sommigen verstaan al de vijanden van Israël, die vroeg of laat ten onder gebracht zullen worden. De rabbijnen denken bij Edom aan Rome. Zij zien er het christelijke Rome in en koesteren er als zodanig een onverzoenlijke vijandschap tegen. Doch, indien wij onder die naam het antichristelijk Rome verstaan, zullen we gedeelten genoeg vinden, die daarop toegepast kunnen worden. En hoewel Edom werd getuchtigd ten tijde van de Maccabeën, zoals het voordien werd vernederd door Josafat, schijnt zijn verwoesting toch evenals van Ezau's verwerping, type te moeten zijn van, en te zien op de vernietiging van de vijanden van de kerk, die het Evangelie belijdt, want alzo zullen al Gods vijanden omkomen. We vinden in Jesaja 34:5 het zwaard des Heeren, neerdalende op Edom, om aan te duiden de algemene dag van Gods vergelding voor Sions twistzaak, vers 8. Sommigen hebben terecht opgemerkt, dat het voor het Israëlietische volk een grote bezoeking moest zijn geweest, als zij zichzelf, de kinderen van de beminde Jacob, in moeite zagen, en de Edomieten, het zaad van de gehate Ezau, niet slechts toenemend in welvaart, maar ook nog zich verblijdend over hun verdriet, en daarom maakt God hun de verwoesting van Edom bekend, die totaal en volkomen zou zijn, en die tot hun bekering leiden zou. Nu mogen we hier opmerken,

I. Een oorlogsverklaring aan Edom, vers 1 :Wij hebben een gerucht gehoord, of liever een bevel, van de Heer, de God van de legerscharen, Hij heeft het bevelwoord gegeven, het is Zijn raad en besluit, waaraan men niets veranderen kan en waartegen verzetten niet baat, dat allen, die Zijn volk kwaad doen, zeer zeker kwaad over zichzelf brengen. We hebben een gerucht gehoord, dat God is opgestaan uit Zijn heilige woning en Zijn troon gereed maakt om te richten, en er is een gezant gezonden onder de heidenen, een heraut liever, de een of andere dienaar of boodschapper van de Voorzienigheid, om de volken te ontstellen, of de profeten des Heeren op te wekken die elk volk Zijn last gaven. Degenen, die God gebruikt, roepen elkaar toe: Staat op, schudt uzelf en elkaar wakker, en laat ons opstaan tegen Edom ten strijde. De verbonden strijdkrachten onder Nebukadnezar vuurden zichzelf elkaar aldus aan om samen af te dalen naar dit land: Vergadert u en komt aan tegen haar, zo luidt het in de gelijke profetie over Edom in Jeremia 49:14.

Merk op: Als God bloedig werk te doen heeft onder de vijanden van Zijn kerk, zal hij vinden en geschikt maken beide, handen en harten, om dit te doen.

II. Een voorzegging over de goede afloop van die oorlog. Edom zal zeker onderworpen, geplunderd en neergestoten worden, want alles, waarop het vertrouwde, zal het ontvallen en van geen nut zijn en evenzo zullen alle vijanden van Gods kerk in die dingen teleurgesteld worden, waarin zij hun steun zochten.

1. Vertrouwen ze op de plaats, die zij innemen in de rij van volken op hun invloed over hen en de belangstelling in hen? Dat zal alles minder worden, vers 2 :Zie, Ik heb u klein gemaakt onder de heidenen, zodat geen enkele van uw naburen naar uw vriendschap zal streven of een verbond met u zal wensen aan te gaan, gij zijt zeer veracht onder hen en men ziet op u neer met minachting, als op een dwaas en ontrouw volk. En aldus heeft de trotsheid uws harten u bedrogen, vers 3. Let er op:

a. Zulken, die goed van zichzelf denken, zijn geneigd te menen dat anderen ook zo over hen denken, doch als dit op de proef wordt gesteld, dan bemerken ze, dat ze zich vergist hebben, en aldus bedriegt hun trotsheid hen en richt hen ten gronde.

b. God kan gemakkelijk diegenen neerwerpen, die zichzelf hebben verheven, en Hij zal een middel vinden om dit te doen, want Hij weerstaat de hovaardige, wij zien dan ook menigmaal zulken, die eens zeer groot schenen en erg gevierd en bewonderd worden, vernederd en veracht.

2. Stellen zij hun vertrouwen op de natuurlijke zowel als op de kunstmatige verdedigingsmiddelen van hun land en verblijden ze zich over de voordelen, die ze daardoor bezitten? Deze zullen hen ook bedriegen. Zij woonden in de kloven van de steenrotsen als een adelaar in zijn nest en hun woning was hoog, niet slechts boven hun naburen verheven, waarop zij trots waren, maar ook versterkt tegen hun vijanden waardoor zij zich veilig voelden, zo hoog was hun woning, dat zij buiten bereik van enig gevaar lag. Merk nu eens op:

a. Wat Edom zegt in de trotsheid zijns harten: Wie zou mij ter aarde neerstorten? Edom spreekt hier een vertrouwen op eigen kracht uit, en tevens een verwachting van Gods oordelen, alsof de Almachtige Edom niet zou kunnen overwinnen. Wat betreft alle zijn tegenpartijders zelfs God zelf, blaast die aan, Psalm 10:5 doet hen allen op Edom aankomen. Hun vader Ezau had zijn eerstgeboorterecht verkocht, en toch verhieven zij zichzelf alsof aan hen nog steeds had behoord de uitnemendheid van de waardigheid en macht. Velen verbeuren hun voorrechten en beroemen zich er toch nog op. Omdat Edom hoog is en verheven, verbeeldt het zich, dat niemand het neer kan storten. Let er op, dat vleselijke gerustheid een zonde is, die de mensen het allergemakkelijkst begaan in de dagen van overdaad, macht en voorspoed, en die hen, evengoed als andere zonden, rijp maakt voor hun val en deze nog vergroot, als hij komt.

b. Wat God hierop antwoordt, vers 4. Als de mensen de Almachtige durven uitdagen, neemt Hij die uitdaging aan: Wie zou mij ter aarde neerstorten? vraagt Edom. "Ik zal het doen", antwoordt God. "Al verhief gij u gelijk de arend, die zich hoog verheft en zijn nest in hoge plaatsen bouwt, ja zelfs, al stelde gij uw nest tussen de sterren, dat is hoger dan ooit een arend vloog, dit bestaat slechts in uw eigen verbeelding, en van daar zal Ik u neerstoten. Dit troffen we ook aan in Jeremia 49:15, 16.

Merk op: Zondaren zullen zeker beschaamd gemaakt worden over hun trotsheid, als hun vernedering daar is, en over hun gerustheid, wanneer hun valse steunsels hun ontvallen.

3. Vertrouwen ze op hun weelde en schatten, overvloed van geld en goed wordt immers als de zenuw van de oorlog beschouwd? Is hun geld het, waarop ze hun hoop gesteld hebben? Is het hun sterke stad? Naar hun eigen mening is dit zo, maar het geld zal hen eerder blootstellen dan beschermen. Het zal de vijand aanlokken, en hij zal het tot zijn prooi maken en de mensen daarbij om hun rijkdom, verzen 5, 6. Veel, wat hiermee overeenstemt, troffen we aan Jeremia 49:9, 10. Maar in onze tekstwoorden vinden we tussen haakjes: hoe zijt gij uitgeroeid! gij en al uw bezittingen. De profeet voorzegt, maar betreurt, dat de draad van hun welvaart wordt afgesneden. Hoe zijt gij gevallen en hoe groot is uw val! Wat zijt gij gevoelloos geworden! aldus brengt het Chaldeeuwsch het onder woorden. Hoe dwaas zijt gij onder deze verwoesting aanrichtende oordelen, alsof zij niet meer waren dan gewone slagen! Doch hij toont aan, dat het een volkomen ondergang zal wezen en geen gewone ramp, want:

a. Het is niets buitengewoons voor hen, die rijk zijn, dat hun wat ontstolen wordt en ze een weinig uit het vele moeten verliezen. Dieven komen op rijken af (want waar het lichaam is, aldaar zullen de arenden vergaderd worden), rovers komen bij nacht en stelen, wat zij nodig hebben, datgene waarop zij het gemunt hebben, zij stelen niet meer dan ze mee kunnen nemen en uit een grote voorraad wordt dit nauwelijks gemist. Zij, die boomgaarden of wijngaarden beroven, voeren slechts mee wat zij geschikt achten, maar zij laten wat druiven, wat fruit voor de eigenaar achter, die misschien gemakkelijk dit verlies draagt en het weer spoedig te boven is. Doch,

b. het zal aldus niet met Edom zijn, zijn welvaart zal geheel weggenomen worden, en niets zal de handen van het verwoestende leger ontsnappen, zelfs het kostbaarste en dat, wat het meeste waarde heeft, niet, vers 6. Hoe zijn Ezau's goederen, de goederen, waarop hij zijn hart stelt en waarin hij zijn geluk vindt, zijn goede, zijn beste goederen, hoe zijn deze goederen, die met zoveel zorg verkregen waren en verborgen gehouden werden, hoe zijn ze nu door de vijand nagespeurd en genomen! Hoe zijn zijn verborgene goederen, zijn verborgen schatten geroofd, weggevoerd en opgezocht! Zijn geheime voorraden, die vele jaren verborgen waren geweest, vallen nu de vijand ten buit. Let er op, aardse schatten, hoe goed weggesloten en kunstig verborgen, kunnen niet zo veilig opgeborgen worden, of dieven kunnen doorbreken en ze stelen, het is daarom wijs zichzelf schatten te vergaderen in de hemel.

4. Vertrouwen ze op aangegane verbonden met naburige staten en heersers? Ook dit zal hen bedriegen, vers 7. Al uw bondgenoten alle zonder onderscheid, de Ammonieten en de Moabieten en andere voorname bondgenoten, die in vrede met u leefden, die een aanvallend en verdedigend verbond met u sloten, die plechtig verklaarden u niet alleen geen kwaad te zullen doen, maar ook, zoveel in hun vermogen was, u bij te staan, die uw brood aten die door u goed behandeld en onderhouden werden, die leefden van uw goederen, hebben u bedrogen. Hun soldaten hadden vrije toegang in uw land en werden zelfs als hulptroepen in dienst genomen, zij hebben u zelfs tot aan de landpalen uitgeleid, zij bewezen uw gezanten grote eer en brachten hen op hun terugreis zelfs tot de uiterste grenzen van hun land, zij schenen verlangend u te dienen met hun strijdkrachten, als gij er behoefte aan mocht hebben en togen met u af tot aan de grenzen, totdat gij juist slaags zou raken met de invallenden vijand, maar dan:

a. Hebben zij u bedrogen, zij vluchtten weg en trokken terug, toen gij in grote nood waart, en bleken te zijn als een gebroken rietstaf in de hand van de vermoeide reiziger en als uitgedroogde beken, die de dorstige reiziger geen lafenis bieden. Zij boden dus geen steun, noch gaven verademing. Ja zelfs,

b. hebben ze u overwonnen, zij waren te hard voor u in het u opgelegde verdragen door hun bedrieglijken raad hebben ze u ten val gebracht. Ze voerden u het gevaar tegemoet om u daar als een prooi de vijand in handen te doen vallen. Let er op: Zulken, die vlees tot hun arm stellen, zullen zien, dat de mensen zich tegen hen keren. Toch was dit nog niet het ergst.

c. "Zullen zij een gezwel onder u zetten, dat wil zeggen: zij hebben dat onder u gezet tot steun en hulp, tot een fundament om op te bebouwen, tot een kussen om op te rusten, wat niet anders zal blijken te zijn dan een gezwel, een wond, niet door doornen veroorzaakt, maar door zwaarden." Als God onder ons de armen van Zijn macht en liefde uitstrekt, dan zullen die ons steunen en tot kracht zijn, onze Verbondsgod zal ons nooit beschamen. Doch als wij ons betrouwen stellen. op onze bondgenoten en op dat, wat zij onder ons zetten, zullen we dit tot een gezwel en oneer voor ons kunnen zien worden. En let nu op het rechtvaardige vonnis over

Edom, hier uitgesproken, omdat hij vertrouwde op hen die hem aldus bedrogen: "Er is geen verstand in hem", immers ware dit niet zo geweest, dan zou hij zich niet, door ‘t stellen van te veel vertrouwen, in hun macht hebben gegeven.

Merk op: Zij tonen geen verstand te hebben die, wanneer zij aangezet worden op de Schepper te vertrouwen, zichzelf bedriegen door hun oog van de Schepper af, slechts op het schepsel te richten.

5. Vertrouwen ze op het staatsmansbeleid van hun raadslieden? Vers 8 leert, dat ook dit vergeefs is. Edom was beroemd geweest om zijn grote staatslieden, mannen van wetenschap en ondervinding, die aan ‘t roer van ‘t bestuur stonden en meesters in staatsmanskunst waren, die in al hun verdragen toonden, dat de scherpte van hun blik die van hun naburen overtrof. Doch nu zijn de raadslieden dwazen geworden, en dit is ‘t werk van de wijzen God: Zal het te die dage zijn, dat Ik de wijzen uit Edom zal doen vergaan? Als mensen zullen zij vallen door het zwaard, tezamen met de anderen, Psalm 49:11, en hun wijsheid zal hen niet behouden, als wijze mensen zullen ze verdwaasd worden in al hun raadslagen, hun wel overdachte plannen zullen verijdeld worden, de genomen maatregelen niet doeltreffend blijken en juist die plannen, waarbij zij en zichzelf en de algemene belangen meenden te dienen, zullen beider verderf zijn. Aldus vergaat de wijsheid van Theman, zie Jeremia 49:7. Dit was

a. De gerechte straf over hun dwaasheid om op menselijke hulp hun betrouwen te stellen: Er is geen verstand in hen, vers 7. Zij hebben er geen begrip van, op een levende God, een God van waarheid te vertrouwen, maar stellen hun vertrouwen in mensen, die zwak, wispelturig en vals zijn, en daarom zal God hun verstand doen vergaan.

Merk op, dat God zulke mensen verstand ontzegt, die het slechts gebruiken om buiten gevaar en niet om buiten de zonde te blijven. Hij, die dwaas wil zijn, laat hem dwaas blijven.

b. De voorloper van hun ondergang. Een volk is stellig ten ondergang aangewezen, als God voor de ogen van hen, die als raadslieden van de kroon zijn aangewezen, dat verbergt, wat aan de vrede van ‘t land dienstig is. "Quos Deus vult perdere, eos dementat" -God maakt uitzinnig zulke, die Hij van plan is te verdelgen, Job 12:17.

6. Vertrouwen zij op de sterkte en de moed van hun soldaten? Deze zijn immers niet slechts krachtig gebouwd, maar ze zijn ook mannen van geest en moed, die een vijand het hoofd durven bieden en van geen wijken weten? Maar zie nu vers 9 :Uw helden, o Theman! zullen versaagd zijn, de moed zal hun ontbreken opdat een ieder uit Ezau’s gebergte door de moord worde uitgeroeid, en niemand ontkome. De zwakke en krachteloze en de ongewapende moet natuurlijk wel vallen in de hand van de verwoester, als de helden versaagd zijn en niet slechts de dag verliezen, maar ook hun leven, omdat zij hun geestkracht verloren hebben. Huilt, gij dennen, dewijl de cederen gevallen zijn, Zacheria 11:2.

Merk op: De machtige dood of ontbinding blijkt dikwijls de dood en ondergang van velen te zijn. Het is vergeefs op machtigen om bescherming zich te verlaten, als wij geen almachtig God hebben, die voor ons is, veel minder nog zal ‘t ons baten, als wij een almachtig God tegen ons hebben.

Wanneer we nu Edoms oordeel gelezen hebben, hetwelk niets minder inhoudt dan zijn algehele verwoesting, rijst van zelf de vraag: Wel, wat kwaad heeft hij bedreven? Wat is de reden van

Gods twistzaak met hem? Vele dingen waren ongetwijfeld niet recht in Edom. De Edomieten waren een zondig volk en een volk vol van ongerechtigheid. Maar die een zonde, die hun ten laste wordt gelegd, die als het ware de maat vol maakt en al dit kwaad over hen brengt, die zonde, waarvan ze hier worden beschuldigd, waarvan ze overtuigd zijn en waarom zij veroordeeld zijn, is het geweld, dat zij hadden gepleegd aan ‘t volk Gods, vers 10 :Het is om het geweld aan uw broeder Jakob, om die oude en overgeërfde wrok, die gij het volk Israëls toedraagt, dat al deze schaamte u zal bedekken en gij zult uitgeroeid worden in eeuwigheid. Let er op, dat onrecht, de mensen aangedaan hoon is voor God de rechtvaardige God, die gerechtigheid liefheeft en het kwade haat. Als de Rechter van de gehele aarde, zal Hij recht doen aan hen, die onrechtvaardig lijden, en wraak doen over dezulken die onrecht doen. Alle geweld, alle ongerechtigheid is zonde, maar dit kwaad wordt nog erger als het zich richt,

1. Tegen iemand van ons eigen volk. Het is geweld, aan uw broeder begaan, uw naaste bloedverwant, voor wie gij behoorde te wezen een goël-een verlosser, die gij volgens plicht moest helpen, als anderen hem onrecht deden. Gij geeft lastering uit en handelt verkeerdelijk tegen de zoon uwer moeder, dit maakt de zonde ontzaglijk groter, Psalm 50:20. Of

2. Nog te meer, als dit kwaad wordt bedreven tegen iemand van ‘t volk Gods. Uw broeder Jacob is in ‘t verbond met God en Hem welgevallig. Gij haat hem, die God heeft liefgehad, en omdat God hem heeft liefgehad, hem, wiens zaak God ter harte neemt en met zorgvuldige waakzaamheid zal bepleiten, en in wiens welzijn God zoveel genoegen schept, dat Hij het hem aangedane geweld beschouwt als Hemzelf aangedaan. Wie Jacob aanraakt, raakt de oogappel van Jakobs God aan. Zodat het "crimen laesae majestatis" -hoogverraad is, waarom Edom een onterende straf moet verwachten: Schaamte zal u bedekken, en een straf, die u ten onder brengt, gij zult in eeuwigheid uitgeroeid worden.

In de volgende verzen worden we meer in ‘t bijzonder bepaald bij:

I. Welk het geweld was, dat Edom beging tegen zijn broeder Jakob, en wat de gronden voor deze beschuldiging zijn. Het blijkt niet, dat de Edomieten zelf een inval in Israël deden doch dit was meer onmacht dan welgezindheid zij waren boos genoeg om dit te doen, maar niet van gelijke kracht. Doch dat, waarvan zij beschuldigd worden, is hun barbaars gedrag jegens Juda en Jeruzalem, toen deze in grote nood waren en verwoest zouden worden, waarschijnlijk door de Chaldeën of bij gelegenheid van de een of andere ramp, die over de doden kwam. Zij schijnen de Joden altijd een kwaad hart te hebben toegedragen. Zie Psalm 137:7 waar de Edomieten dit ook ten laste gelegd wordt, immers daar staat: Heer, gedenk aan de kinderen Edoms, aan de dag van Jeruzalem, die daar zeiden: Ontbloot het, ontbloot het, en zie verder Exodus 25:12. In de verzen 12-14 wordt hun duidelijk voorgehouden wat zij gedaan hebben, waar hun gezegd wordt wat ze niet hadden moeten doen: Gij zou niet gezien hebben, noch had gij door de poort van mijn volks moeten ingegaan zijn.

Merk op: Als we acht slaan op onszelf is het nuttig, dat we onze handelingen toetsen aan ‘t geen we behoorden gedaan te hebben, ons gedrag plaatsen tegenover het gebod, opdat wij mogen ontdekken, waarin wij gefaald hebben, wat wij hebben gedaan, wat niet behoorde gedaan te worden. Wij behoorden niet te zijn geweest, waar we waren op die tijd, we moesten niet in dit of dat gezelschap hebben vertoefd, hadden niet moeten zeggen, wat we zeiden noch zouden ons die vrijheid veroorloofd mogen hebben, die wij genomen hadden. Als aldus de zonde beschouwd wordt in de spiegel van de wet, zal ze zeer zwart blijken te zijn. Laten we er nu eens op letten:

1. In welke toestand was Juda en Jeruzalem, toen de Edomieten zich zo laaghartig jegens hen gedroegen en hen hoonden?

a. Het was een dag van benauwdheid voor hen, vers 12. Een dag van hun verderf, zo luidt het driemaal in vers 13. Voor de Edomieten was het een dag van voorspoed en vrede, voor de Israëlieten een dag van benauwdheid en verderf, want gewoonlijk begint het oordeel van het huis Gods. Kinderen worden getuchtigd, doch vreemden laat men met rust

b. Het was ten dage van hun ondergang, vers 12, toen beide, stad en land, verwoest werden, ten ondergang gebracht werden.

c. Het was ten dage, dat de vreemden Jeruzalems poorten introkken, toen de stad, na een lang beleg, ontbloot werd en de voorname hoofdlieden van het leger van Babels koning kwamen en zaten in de poorten als rechters van het land, toen zij het lot wierpen over de roof uit Jeruzalem, zoals de soldaten dit deden over de klederen van Christus, om elk van de overwinnaars hun deel toe te wijzen, zowel van de goederen als van het land of wel, zij wierpen ‘t lot om te beslissen, waar zij hun aanval zouden doen.

d. Het was een dag, dat de uitlanders zijn leger gevangen wegvoerden, vers 11, de soldaten krijgsgevangen maakten en ze wegvoerden in armoede en schande naar hun eigen land en wel in zulk een menigte, dat ze waren als een leger.

e. Het was ten dage, dat uw broeder, die lang en rustig in zijn eigen land had gewoond, een vreemdeling werd, een banneling in een vreemd land. Nu de Joden zich in zo’n beklagenswaardige toestand bevonden, was het de plicht van de Edomieten geweest-zij waren toch naburen en broeders-medelijden met hen te hebben en hen te helpen. Zij hadden hen moeten troosten en hen hun sympathie moeten bewijzen. Zij hadden moeten beven bij de gedachte, dat hun beurt nu te komen stond, want als dit aan het groene hout geschiedt, wat zal dan aan het dorre gebeuren? Maar,

2. Zie hoe de Edomieten zich gedroegen jegens hun broeders, die in grote nood waren waarom zij ook hier veroordeeld worden.

a. Zij zagen met welgevallen de smart van ‘t volk Gods, zij stonden er tegenover, vers 11, ver af, toen ze hun buren, die in grote ellende waren hadden ter hulp moeten snellen, en zij moesten niet gezien hebben op de dag van hun broeders, op hun smart, vers 12, 13, met een onverschillig oog, zoals de priester en de Leviet deden, die de gewonde man wel zagen, maar tegenover hem voorbijgingen, zonder dat hun medelijden opgewekt werd. Zij, die gewoon toeschouwer blijven bij het leed en de smart, die hun buren treft, terwijl ze als helper hadden kunnen optreden, zullen veel te verantwoorden hebben Doch dit was niet alles, daar was spot in hun oog, ook voldoening en vermaak. Zij zagen toe en lachten, daar zij Israël in groten nood zagen, zeggend: Aha! zo willen wij het hebben. Het smartelijk schouwspel, dat Jeruzalems ondergang bood, was voedsel voor hun oog, dat zo lang had verlangd dit te aanschouwen.

Merk op: We hebben wel degelijk erop te letten hoe we neerzien op de smarten van onze broeders, kunnen we niet met tederheid en medelijden er op neerzien, dan is ‘t beter onze blik af te wenden: Gij zou niet gezien hebben, zoals gij deed, op de dag van uw broeder.

b. Zij zegevierden over hen en hoonden hen, zij gaven hun verwijten en verheugden zich met hun metgezellen over de smarten van hun broeders. Zij verblijdden zich over de kinderen van Juda ten dage van hun ondergang. Zij waren niet zo wel gemanierd om het vermaak, dat zij in Juda's verwoesting schepten, te verbergen, ook huichelden ze niet, maar kwamen hier openlijk, ruw en brutaalweg voor uit. Zij verblijdden zich over hen, behandelden hen verachtelijk en onbeschaamd. Zulke, die zich kunnen verheugen over anderen, voornamelijk over Israëlieten, ten dage van hun benauwdheid, bezitten de geest van de Edomieten.

c. Zij maakten hun mond groot-(dit is de letterlijke betekenis van het woord) tegen Israël, spraken met verachting over 't lijden van de Israëlieten en met een gevoel van trots over de veiligheid en welvaart van Edom, alsof uit de verschillende toestanden, waarin zij nu verkeerden, mocht worden afgeleid, dat Ezau nu de beminde en de gunsteling des hemels was en Jakob werd gehaat en verworpen. Let er op, dat zij, die zich verheffen en trots worden, wanneer zij de vernederingen en verdrietelijkheden zien, die anderen treffen, moeten verwachten, dat op de een of andere manier voor hen ook een tijd zal komen van bittere nederwerping.

d. Zij gingen zelfs nog verder, want zij gingen door de poort van Gods volk binnen, ten dage van hun verderf en strekten hun handen uit aan Zijn leger. Hoewel ze niet aan de verovering hadden deelgenomen, hielpen ze toch aan 't plunderen en hadden hun deel aan de buit, vers 13. Jeruzalem leg ommanteld, en toen gingen zij binnen, haar rijkdom lag verspreid en zij grepen er naar om die voor zichzelf te houden, zich verontschuldigend door te zeggen, dat indien zij niet hun handen er naar uitstrekten, alles toch verloren zou gaan, alsof dit niet was het nemen van wat eens anderen was. Babylon verwoest Jeruzalem, maar doordat Edom aan de buit deel heeft, wordt hij "particeps criminis", deelnemer aan de misdaad en met hem zal afrekening gehouden worden als met een medeplichtige "ex post facto," na het feit.

Merk op: Zij, die zichzelf menen te verrijken met de verliezen van het volk Gods zullen zich slechts armer zien worden, en zij die menen, dat zij alles hun eigendom mogen noemen, wat ten dage van grote benauwdheid onder hun bereik valt, bedriegen zich.

e. Toch deden zij nog erger dingen: niet alleen beroofden zij hun broeders, maar zij vermoordden hen ten dage van hun verderf en strekten hun taanden niet slechts uit aan hun goederen, maar ook aan hun personen, vers 14. Toen het zegevierend zwaard van de Chaldeën zijn bloedig werk deed te midden van de Joden, ontvluchtten er velen en waren ver op weg zich door de vlucht te redden, toen de Edomieten verschenen die hen laaghartig tegenhielden, op de wegscheiding stonden, waar verscheiden wegen samenkwamen, om daar de van alle zijden toestromende, bevende Israëlieten, die hun best deden aan de woede van hun vervolgers te ontkomen, op te wachten. Sommigen van hun doodden zij wreed of vermoordden zij laaghartig, anderen namen ze gevangen om ze aan de vervolgers uit te leveren, en dit alles alleen om zich bij deze in de gunst te dringen, omdat die nu de overwinnaars waren. Zij moesten niet zo wreed geweest zijn jegens hen, die aan hun barmhartigheid waren overgegeven en hun nooit enig kwaad hadden gedaan noch waarschijnlijk ooit zouden doen. Zij moesten hen niet hebben verraden, die ze zo schoon in de gelegenheid waren te beschermen, maar zodanig zijn de barmhartigheden des goddelozen. Men kan dit niet lezen of men voelt een sterk gevoel van medelijden in zich opkomen jegens hen, die zo laaghartig behandeld werden, die, toen ze het zwaard van een open vijand ontvluchtten en meenden, buiten zijn bereik te zijn gekomen, in en door het zwaard van een verraderlijker buurman vielen van wie ze geen kwaad duchtten. Ook kan men dit niet lezen zonder in hoge mate verontwaardigd te worden jegens hen, die zo

onmenselijk wreed konden zijn tegen degenen, die zozeer ‘t voorwerp van medelijden hadden moeten vormen.

f. In dit alles voegden ze zich bij de openlijke vijanden en vervolgers van Israël: Gij waart zelfs als een van hun, een medeplichtige even schuldig als de hoofdaanlegers. Hij, die zich bij kwaaddoeners aansluit en hen helpt en aanhitst bij hun boze daden, zal met hen op een lijn worden gesteld, en hij zal zijn loon ontvangen als elk van hun.

II. Wat de schaamte is, die hen voor deze hun geweldenarij bedekken zal.

1. Spoedig zal het hun duidelijk worden, dat de beker rondgaat, de beker van de toorn, en eenmaal zelf in dezelfde ellendige toestand zijnde als waarin het Israël Gods nu is, zullen ze beschaamd zijn, wanneer ze er aan denken, hoe zij in Israëls val behagen schepten vers 15. De dag des Heeren is nabij, over alle de heidenen, waarop God met zware beproeving tegemoet zal treden, allen, die Zijn kerk in beroering brachten. Hoewel Gods oordelen een aanvang nemen bij het huis Gods, zo zullen ze daar toch niet eindigen. Niet te weten hoe spoedig ons zelf alles kan overkomen, moest ons volkomen weerhouden, over anderen leed ons te verheugen.

2. Hun vijandschap jegens het volk Gods en het kwaad, dat zij het deden, zal aan hen zelf bezocht worden: Gelijk als gij gedaan hebt, zal u gedaan worden. De rechtvaardige God vergeldt volken, zowel als personen naar hun werken, en de straf is dikwijls precies in overeenstemming met de zonde: zij, die anderen bedrieglijk behandeld hebben, ondergaan eenzelfde lot. De rechtvaardige en ijverige God zal tijd en wijze vinden om het kwaad, Zijn volk aangedaan, op hen, die dit deden, te wreken. Want gelijk gijlieden gedronken hebt op de berg Mijner heiligheid, vers 16, dat wil zeggen, want als ‘t volk, dat God belijdt, dat de berg van Zijn heiligheid bewoont, diep gedronken heeft uit de beker van de smart (en zijn vertoeven op de berg van de heiligheid, zijn behoren tot Sion kon het niet redden) zo zullen alle de heidenen drinken, op hun beurt, uit dezelfde bittere beker. Want, als God kwaad brengt over de stad, die naar Zijn naam wordt genoemd, zullen zij dan ongestraft blijven, die nooit Zijn naam kenden? Zie Jeremia 25:9 En het is een deel van Edoms last, Jeremia 49:12, degenen, welker oordeel het niet is de beker te drinken (die reden hadden te menen er vrij te zijn) hebben ganselijk gedronken, en zou Edom, het volk van Gods toorn onschuldig gehouden worden? Neen, maar gij zult ganselijk drinken, de beker van de zwijmeling zal v m de hand van Gods volk genomen en gezet worden in de hand van dien, die u bedroefd heeft, Jesaja 51:22, 23. Ja, zij kunnen zelfs verwachten, dat ten dage van hun benauwdheid hun toestand erger zal zijn dan die van Israël was, te zijn dage, want,

a. De smarten van Gods volk waren steeds voor een ogenblik en spoedig ten einde, maar Zijn vijanden zullen voortdurend drinken uit de wijn de toorn van Gods, Openbaring 14:10.

b. De droesem wordt bewaard voor de goddelozen van de aarde Psalm 75:9, Zij zullen die uitzuigende (volgens de Engelse kanttekening: uitdrukkende) drinken en wel tot de bodem toe.

c. Het volk Gods, hoewel het voor een tijdje zwijmelwijn mocht drinken, Psalm 60:5, zal herstellen en weer tot zichzelf komen, maar de heidenen zullen drinken en zijn alsof zij niet geweest waren, daar zal geen overblijfsel noch herinnering van hen zijn, maar zij zullen geheel verdelgd en uitgeroeid worden. Laat aldus al uw vijanden vergaan, o Heer! Aldus zullen zij omkomen, als zij zich niet bekeren.

Nadat met de verdelging van de vijanden van de kerk gedreigd is, welke haar voltooiing in de grote dag van de vergelding zal zien, en dat oordeel, waarvoor Christus eens in de wereld kwam en weder zal komen, aan de vijanden van de kerk voltrokken zal worden, -volgen hier heerlijke beloften aangaande de redding van de kerk, waarmede deze profetie, evenals die van Joël en Amos, besluit. Deze profetie moge gedeeltelijk haar vervulling zien in de terugkeer van de Joden uit Babel, die plaats vond, ondanks de blijdschap, die Edom over hun gevangenschap aan de dag legde, alsof deze eeuwig zou duren, toch vinden deze beloften eerst haar volle vervulling in 't grote heil, door Jezus Christus aangebracht, waarvan alle profeten getuigen. Hier wordt beloofd:

I. Dat er redding zal zijn op de berg Sion die heilige berg, waar God Zijn gezalfde Koning zet, Psalm 2:6 :Op de berg Sions zal ontkoming zijn, vers 17. De verstoring zal niet algemeen zijn, zie de Engelse kanttekening. Een overblijfsel uit Israël zal behouden worden op de berg van Mij heiligheid, vers 16. God stelde voor de Joden wegen open tot ontkoming, als afschaduwing van onze verlossing door Christus. Maar de berg Sion is de leer van het Heilig Evangelie, waarvan de Nieuwtestamentische wet zal uitgaan, Jesaja 2:3. Daar zal redding aangeboden worden en daar zal er om gebeden worden, aan de kerk des Evangelies zullen allen toegevoegd worden, die zalig zullen worden, en voor dezulken, die in geloof en hoop tot deze berg Sion komen, zal er ontkoming zijn van de toorn, ontheffing van de vloek, verlossing van zonde, dood en hel, terwijl zij, die verre blijven, aan 't verderf prijs gegeven zullen worden.

II. Dat, waar redding bestaat, heiligmaking volgen zal: En hij zal een heiligheid zijn om de kinderen Sions voor te bereiden en geschikt te maken voor deze ontkoming, want waar God glorie wil, daar geeft hij genade. Tijdelijke ontkomingen zijn inderdaad voor ons in genade gewrocht, als zij gepaard gaan met heiligheid, als er in ons een ontvankelijkheid is gewerkt, waardoor wij ze met liefde en dank aan God ontvangen, als wij geheiligd worden, dan zijn zij aan ons geheiligd. Heiligheid zelf is een grote ontkoming en een onderpand van die eeuwige redding, waarnaar wij uitzien. Daar op de berg Sion, in de kerk des Evangelies, zal heiligheid zijn, want dat is het, wat Gods huis in eeuwigheid zal sieren, en het grote plan, in 't Evangelie en deszelfs genade neergelegd, is: heiligheid te planten en te bevorderen. Daar zal zijn de Heilige Geest, daar zullen de heilige ordinantiën zijn, de heilige Jezus zal er wezen en een uitverkoren overblijfsel van geheiligden, in welke en onder welke de heilige God met vreugde wonen wil.

Merk op: Waar heiligheid is daar zal ook ontkoming zijn.

III. Dat deze uitredding en heiliging zich zal verspreiden, meer de overhand zal krijgen en veld winnen in de wereld: Die van de huize Jakobs, zelfs die van deze berg Sion, waar ontkoming is en heiligheid verkregen wordt, zullen hun erfgoederen erfelijk bezitten, dat wil zeggen: de kerk van het Evangelie zal onder de heidenen geplant worden en de aarde vervullen. De apostelen van Christus zullen door hun prediking beslag leggen op de harten van de mensen voor Hem, wiens boodschappers en dienstknechten zij zijn. En als zij de harten bezitten, zullen zij hun erfgoederen erfelijk bezitten, want zij, die zich aan de Heer hebben overgegeven, geven alles wat zij hebben aan Hem. Toen Lydia's hart Christus aannam, stond haar huis voor Zijn dienstknechten open. Toen de heidense volken toegedaan werden tot de volkeren, die zalig werden. bekeerd werden, wandelden in het licht des Heeren, en hun heel rijkheid en eer in het nieuwe Jeruzalem brachten, Openbaring 21:24, toen bezaten die van de huize Jakobs hun erfgoederen erfelijk. Dit is gedeeltelijk vervuld door het planten van de Christelijke godsdienst in de wereld en zal meer en meer zijn vervulling zien, waar de troon van Christus Satans zetel

verdrijft, en de zegetekenen van Zijn overwinning verrijzen op de puinhopen van het koninkrijk van de boze.

Hier nu wordt voorzegd,

1. Hoe deze erfgoederen zullen worden verkregen en hoe alles wat aan de verkrijging ervan in de weg mocht staan, vernield zal worden vers 18. Jacobs huis zal een vuur zijn, en Jozefs huis een vlam, want hun God is, en zal zijn, een verterend vuur, en Ezau's huls zal tot een stoppel zijn, gemakkelijk verslonden en verteerd door dit vuur. Dit heeft haar vervulling gezien,

a. In de bekering van velen door de genade van Christus. Het Evangelie in de huize Jacobs en Ezau's verkondigd en daar aangenomen en beleden, zal als een vuur en vlam zich om harde harten te doen smelten en zacht te maken en het vuil en 't bederf van de zonde weg te nemen, opdat zij gereinigd en gelouterd mogen worden met de geest des oordeels, en door de Geest van de uitbranding. Als Christus komt, zal Hij zijn als het vuur eens goudsmids Maleachi 3:1, 2.

b. In de ontsteltenis van al de onboetvaardige, onverzoenlijke vijanden van het Evangelie van Christus, die het tegenstaan en alles wat zij kunnen aanwenden, om de bloei van het koninkrijk van Christus te verhinderen. De dag des Evangelies is een dag, die brandt als een oven, waarop alle hoogmoedigen en al wie goddeloosheid doet een stoppel zalen zijn Maleachi 4:1. Jacob en Jozef zullen als een vuur en een vlam zijn, want zij die zich met hen bemoeien om hun schade toe te brengen, zullen ondervinden, dat zij dit tot hun eigen grote schade doen, zij zullen namelijk voor hen zijn als een vurige fakkel onder de schoven, Zacheria 12:6. Het woord Gods in de mond van Zijn dienaren wordt gezegd te zijn als vuur, en het volk als hout om er door verteerd te worden Jeremia 5:14. En de ongerechtige zal verdaan worden door de Geest van Christus' mond 2 Thessalonicenzen 2:8. Zij, die niet als goud gelouterd worden door het vuur des Evangelies zullen als schuim er door verteerd worden, want het zal zijn of een reuke des doods ten dode of een reuke des levens ten leven. Toen men de afgoden de rug toekeerde en de afgodendienst vaarwel zei, en de weelde en macht van de volkeren in de dienst van Christus en Zijn Evangelie werden gesteld en de buit van de sterken gewapende werd verdeeld door hem die sterker was dan hij, toen verteerde het huis Jacobs en Jozefs het huis Ezau's, zodat er niemand uit overbleef. Dit heeft de Heer gesproken door Zijn profeten en dit deed hij door Zijn apostelen.

2. Hoe ver deze erfgoederen zich zullen uitstrekken, vers 19, 20..Dit wordt in Joodse taal beschreven. Na de terugkeer uit de Babylonische ballingschap zal aan het land van de Israëlieten nog worden toegevoegd. De gevankelijk weggevoerden van dit leger van de kinderen Israëls, dat wil zeggen: deze Israëlieten, die zo lang in ballingschap hebben doorgebracht, dat ze na hun terugkeer nog steeds kinderen van de ballingschap worden genoemd, deze zullen niet slechts hun eigen land terug verlangen, maar zullen grond winnen op hun naburen, waarvan sommigen proselieten en bij de Joden ingelijfd zullen worden, die door geloofsgenoten te worden ook hun land in bezit krijgen. Wij moeten ons zelf grotelijks verrijkt achten door de bekering van onze naburen tot de vreze Gods en 't geloof in Christus en in hun komen tot ons om samen God te aanbidden. Zulk een toetreding tot onze Christelijke gemeenschap moeten wij van meerder waarde tellen dan een vergroting van ons grondgebied. Of ook, de vroegere bewoners van deze landen, in ballingschap meegevoerd, keerden in 't geheel niet terug naar hun eigendommen en zoodoende konden de kinderen Israëls bezit nemen van wat aan hun grondbezit grensde. Hun aantal zal zo toenemen, dat hun eigen land te eng

voor hen worden zal, en nu vervallen de goederen hun naburen aan hen "ob defectum sanguinis" -bij gebrek aan erfgenamen. Zij zullen deelachtig worden wat aan het hun grenst. Die van het zeiden van Kanaän zullen het land van Ezau in bezit krijgen, want dit grenst aan ‘t hunne. Die van de laagte, in ‘t westen van Kanaän, hetwelk een open, vlak land is, zullen het land van hun naburen, van de Filistijnen, ontvangen. Die van Juda, de voornaamste van de twee terugkerende stammen, zullen de velden van Efraïm en Samaria erfelijk bezitten, die vroeger aan de tien stammen behoorden, en Benjamin, de andere stam, zal Gilead in bezit ontvangen, aan de overzijde van de Jordaan gelegen, hetwelk tot de twee en halve stam had behoord. Het koninkrijk van Israël zal zich met dat van Juda verenigen, beide, wat burgerlijke zaken zowel als heilige belangen betreft, en als vrienden en broeders zullen zij elkaar wederkerig bezitten en van elkaar genieten, en beide te samen zullen ze bezitten de Kanaänieten tot Zarfath toe, dat aan Sidon behoort, en Jeruzalem zal de steden van het zeiden, zelfs tot Sefarad erfelijk bezitten. Zo breidden de Joden naar alle kanten hun grenzen uit. De rabbijnen van de tegenwoordige tijd vertellen hun leerlingen dat zij onder Zarfath en Sefarad Frankrijk en Spanje moeten verstaan, en hierop gronden ze een dwaze ongegronde verwachting, namelijk dat te eniger tijd de Joden over deze landen zullen regeren en zij zien in de Christenen Edomieten, waarover zij eenmaal heerschappij zullen krijgen. Maar de hier gegeven belofte heeft ongetwijfeld een geestelijke betekenis en vond zijn vervulling in de stichting van de Christelijke kerk, het geestelijk Israël, in de wereld en zal meer en meer haar volle vervulling zien in de uitbreiding van en de toebrenging tot deze gemeenschap, totdat het mystieke lichaam volmaakt is. Als predikanten en Christenen hun naburen overhalen tot Christus te komen en zich aan de Heer over te geven dan bezitten zij ze. De bekeerlingen, die Abraham gemaakt heeft, worden genoemd de zielen, die hij verkregen had, Genesis 12:5. De erfelijke bezitting wordt verworven, niet "vi et armis-" door kracht en wapenen, want de wapenen van onze strijd zin niet materieël, maar geestelijk. Door de prediking des Evangelies, gepaard gaande met de macht van de goddelijke genade wordt dit bezit verkregen en bewaard.

IV. Dat het koninkrijk van de Verlosser zal worden gegrondvest en blijven beslaan tot troost van Zijn wettige onderdanen en tot schrik en schande van Zijn vijanden, vers 21:.Het koninkrijk zal des Heeren zijn, des Heeren Christus. God zal het Hem geven, door Hem alle dingen in Zijn handen te geven, alle macht in hemel en op aarde. De mensen zullen het Hem geven door zich als een gewillig volk aan Hem te onderwerpen en Hem tot hun hoofd te kiezen. Nu bestaat de taak van de koningen daarin, dat ze hun onderdanen beschermen en de vijanden verdrijven. Christus zal dit doen, Hij zal beide doen: belonen en straffen.

1. De berg Sion zal gered worden, er zullen heilanden op hem komen, de verkondigers van het Evangelie, die heilanden genoemd worden, omdat hun arbeid bestaat in het redden van zich zelf en van hen, die naar hen luisteren, en zo zijn zij mededienstknechten van Christus, maar hun werk zou ijdel zijn, indien Hij door Zijn genade niet medewrocht.

2. Ezau’s gebergte zal gericht worden en dezelfde, die als heilanden op de berg Sion opkomen, zullen Ezau’s gebergte richten, want het Evangeliewoord in hun mond, dat gelovigen redt, veroordeelt ongelovigen, overtuigt en veroordeelt hen. De dienaren van Christus zijn heitanden op de berg Sions, als zij verkondigen dat hij, die gelooft, zalig zal worden, maar zij richten Ezau’s gebergte als zij verkondigen, dat hij, die niet gelooft, verdoemd zal worden. Hiertoe worden zij niet slechts gemachtigd maar hun wordt bevolen dit te prediken, Markus 16-16. En in de loop van Gods voorzienigheid wordt Zijn Schrift vervuld. Als God vrienden voor de kerk verwekt, als zij in nood is (zoals Hij richteren verwekte om Israël te bevrijden in de dagen van ouds), dan komen er heilanden op de berg Sions op om hem van ondergang en inzinking te

redden. En als de vijanden van de kerk ten onder gebracht zijn en hun macht gebroken is, dan is Ezau's gebergte gericht. En dit zal in elke eeuw plaats grijpen en wel op die manier, die God de geschiktste acht. Wij kunnen er staat op maken, dat de poorten van de hel de kerk niet zullen overweldigen, maar de kerk zal over haar heersen, want het koninkrijk zal des Heeren zijn. De koninkrijken van de aarde zullen Zijns zijn en Hij heeft aangenomen en zal aannemen Zijn grote macht en heerschappij.

JONA

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET BOEK VAN DEN PROFEET JONA.

Dit boek van Jona, midden tussen de profetische boeken der Schrift geplaatst, is toch meer ene geschiedenis dan ene profetie. Nog veertig dagen, dan zal Ninevé worden omgekeerd. Slechts deze ene regel bevat ene voorzegging, de rest van het boek geeft aan wat deze voorzegging voorafging en wat de gevolgen er van waren. Voor en achter dit boekdeel staan duistere profetieën; vele dingen zijn er donker in en moeilijk te verstaan, zelfs de geleerden hebben er moeite mee, ze zijn vaste spijs voor volwassenen. Hier nu tussen in vinden we dit eenvoudig, aangenaam verhaal, onderhoudend voor den zwakste en melk voor de kinderen. Waarschijnlijk is Jona zelf de schrijver van dit boek en ook hij verhaalt, evenals Mozes en andere door den Geest gedreven schrijvers, zijn eigen gebreken. Dit is een bewijs, dat zij in deze geschriften niet hun eigen roem zoeken, maar Gods glorie bedoelen. Van dezen zelfde Jona lazen we in 2 Koningen 14:25, waar we vinden, dat hij van Gath-Hefer was, ene stad, die aan den stam van Zebulon behoorde, in een afgelegen hoek van het land Israël's. De Geest, die evenals de wind blaast waarheen Hij wil, ontdekt een Jona even gemakkelijk in Galilea als een Jesaja te Jeruzalem. Wij lezen ook, dat hij genade boodschapte aan Israël ten tijde van Jerobeam den Tweeden; want het succes der wapenen bestaande in het terugbrengen der landpale van den ingang Hamaths tot aan de zee des vlakken velds wordt gezegd te zijn naar het woord des Heeren, dat Hij gesproken had door den dienst van Zijnen knecht Jona, den profeet. Die profetieën staan ons niet vermeld, maar deze tegen Ninevé wel, voornamelijk ter wille van het verhaal, dat er mee samenhangt en dat hoofdzakelijk wordt meegedeeld om Christus' wille, van Wie Jona type was. Zeer opmerkenswaardige voorbeelden van menselijke zwakheid in Jona staan hier ook in vermeld, en tevens zien we hier Gods genade heerlijk uitkomen, waar Hij berouwvolle zondaars vergeeft, waarvan Ninevé getuigen kan, en morrende heiligen verdraagt, wat Jona te zien geeft.

HOOFDSTUK 1

1 En het woord des HEEREN geschiedde tot Jona, den zoon van Amitthai, zeggende:
2 Maak u op, ga naar de grote stad Nineve, en predik tegen haar; want hunlieder boosheid is opgeklommen voor Mijn aangezicht.
3 Maar Jona maakte zich op om te vluchten naar Tarsis, van het aangezicht des HEEREN; en hij kwam af te Jafo, en vond een schip, gaande naar Tarsis, en hij gaf de vracht daarvan, en ging neder in hetzelve, om met henlieden te gaan naar Tarsis, van het aangezicht des HEEREN.
4 Maar de HEERE wierp een groten wind op de zee; en er werd een grote storm in de zee, zodat het schip dacht te breken.
5 Toen vreesden de zeelieden, en riepen een iegelijk tot zijn god, en wierpen de vaten, die in het schip waren, in de zee, om het van dezelve te verlichten; maar Jona was nedergegaan aan de zijden van het schip, en lag neder, en was met een diepen slaap bevangen.
6 En de opperschipper naderde tot hem, en zeide tot hem: Wat is u, gij hardslapende? Sta op, roep tot uw God, misschien zal die God aan ons gedenken, dat wij niet vergaan.
7 Voorts zeiden zij, een ieder tot zijn metgezel: Komt, en laat ons loten werpen, opdat wij mogen weten, om wiens wil ons dit kwaad overkomt. Alzo wierpen zij loten, en het lot viel op Jona.
8 Toen zeiden zij tot hem: Verklaar ons nu, om wiens wil ons dit kwaad overkomt. Wat is uw werk en van waar komt gij? Welk is uw land en van welk volk zijt gij?
9 En hij zeide tot hen: Ik ben een Hebreer; en ik vreze den HEERE, den God des hemels, Die de zee en het droge gemaakt heeft.
10 Toen vreesden die mannen met grote vreze, en zeiden tot hem: Wat hebt gij dit gedaan? Want de mannen wisten, dat hij van des HEEREN aangezicht vlood; want hij had het hun te kennen gegeven.
11 Voorts zeiden zij tot hem: Wat zullen wij u doen, opdat de zee stil worde van ons? Want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger.
12 En hij zeide tot hen: Neemt mij op, en werpt mij in de zee, zo zal de zee stil worden van ulieden; want ik weet, dat deze grote storm ulieden om mijnentwil over komt.
13 Maar de mannen roeiden, om het schip weder te brengen aan het droge, doch zij konden niet; want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger tegen hen.
14 Toen riepen zij tot den HEERE, en zeiden: Och HEERE! laat ons toch niet vergaan om dezes mans ziel, en leg geen onschuldig bloed op ons; want Gij, HEERE! hebt gedaan, gelijk als het U heeft behaagd.
15 En zij namen Jona op, en wierpen hem in de zee. Toen stond de zee stil van haar verbolgenheid.
16 Dies vreesden de mannen den HEERE met grote vreze; en zij slachtten den HEERE slachtoffer, en beloofden geloften.
17 De HEERE nu beschikte een groten vis, om Jona in te slokken; en Jona was in het ingewand van den vis, drie dagen en drie nachten.

In dit hoofdstuk treffen we aan

I. Een bevel aan Jona, tegen Nineve te prediken, vers 1,2.

II. Jona’s ongehoorzaamheid aan dat gebod, vers 3.

III. Dat een storm, die hem slapende vindt, hem achterhaalt en belet verder te gaan, daar hij ongehoorzaam is, vers 4 -6.

IV. Dat men hem ontdekte en dat zijn ongehoorzaamheid de oorzaak van de storm bleek te zijn, vers 7-10.

V. Dat men hem in zee wierp om de storm te doen bedaren, vers 11 -16.

Vl. Dat hij wonderlijk in het leven werd behouden in het ingewand van een vis, vers 17, waardoor hij voor de dienst, die hij later volbrengen moest, werd gespaard.

Jona 1:1-17

Let

1. Op de eer, die God Jona bewijst, door hem de opdracht te geven tegen Nineve te gaan prediken. Jona betekent duif, een geschikte naam voor alle profeten Gods, voor al Zijn volk, dat oprecht gelijk de duif behoorde te wezen en dat moest kirren gelijk de duiven om de zonden en de rampen van het volk. Zijns vadersnaam was Amittai- Mijn waarheid, want Gods profeten moesten zijn zonen van de waarheid. Tot hem geschiedde het woord des Heeren, tot hem was het (dit betekent het woord), want Gods woord is iets reëels, iets werkelijks. De woorden van de mensen zijn slechts wind, maar Gods woorden zijn vast, hebben een wezenlijke inhoud. Hij had vroeger al reeds kennis gemaakt met het woord des Heeren en kon Zijn stem van die van een vreemde onderscheiden. Nu werd hem gelast: Maak u op, ga naar de grote stad Nineve, vers 2. Nineve was toen ten tijde de hoofdstad van het Assyrische rijk, een voortreffelijke stad, Genesis 10:11, een grote stad, die grote stad, acht en veertig mijlen, sommigen menen zelfs van nog meer, was zij in omtrek. Groot was ook het aantal van de inwoners, wat blijkt uit de menigte van de onvolwassenen, Jona 4:11. Groot was ook de weelde, daar was geen einde aan de voorraad, Nahum 2:9. Groot was ook haar macht en heerschappij, het was de stad, die gedurende enige tijd heerste over de koningen van de garde. Doch grote steden staan evengoed als grote mannen onder Gods heerschappij en vallen onder Zijn oordeel. Nineve was een grote stad, en toch een heidense stad zonder kennis aan de waarachtige God en Zijn dienst. Hoevele grote steden en natiën zijn er niet, die zitten in duisternis en in het dal van de schaduw des doods! Deze grote stad was een zondige stad: Hun boosheid is opgeklommen voor Mijn aangezicht, (volgens sommigen, hun goddeloosheid), hun boosheid was trots en zij zondigden met een hoge hand. Het stemt zo droevig als men bedenkt, dat in grote steden zo erg veel zonde wordt gedaan, daar bevinden zich zo vele zondaren, die niet slechts voor zichzelf zondigen, maar nog vele anderen meeslepen en zo elkaar doen zondigen. Hun boosheid is opgeklommen, dat wil zeggen, heeft de hoogste graad van overtreding bereikt, de maat er van is tot de rand gevuld, hun boosheid is opgeklommen, en dan is de tijd daar, dat de wrake neerkomt. Of wel: Het geroep van hun boosheid is opgeklommen, zoals dat van Sodom, Genesis 18:20, 21. Het is tot Mij gekomen-voor Mijn aangezicht wil dit zeggen. God wordt door die boosheid openlijk en brutaal gehoond, het is zondigen tegen Hem, voor Zijn ogen, daarom meest Jona tegen haar prediken, hij moest getuigen tegen haar grote boosheid en moest ze waarschuwen voor de grote verwoesting, die daardoor over hen komen zou. God trekt tegen Nineve op en nu zendt Hij Jona vooruit om de oorlog te verklaren en alarm te blazen. Roep uit de keel, "houd niet op". Hij moet zijn boodschap niet in een hoek fluisteren, maar haar in Nineve’s straten uitroepen, wie oren heeft om te horen, die hore wat God door Zijn profeet van deze zondige stad te zeggen heeft. Als het geroep van de zonde tot God opklimt, bereikt het geroep van wraak van het oor van de zondaar. Hij moest naar Nineve gaan, daar op de plaats zelf tegen haar boosheid prediken. Andere profeten werd bevolen, naar de naburige volkeren boodschappen te zenden, en de profetie van Nahum is bijzonderlijk de last van Nineve. Doch Jona moest zelf de boodschap gaan brengen: Maak u snel op doe dit werk met moed en voer uw opdracht vlug uit, met een vastbeslotenheid, die een profeet moet bezitten, maak u op en ga naar Nineve. Degenen, die Gods boodschappen hebben over te brengen, moeten zich opmaken en gaan, moeten zichzelf wakker schudden voor het werk, dat voor hen uitgestippeld is. De profeten werden eerst gezonden naar de verloren schapen van het huis van Israël maar toch niet uitsluitend naar hen, hoewel zij het brood van de kinderen kregen, at Nineve van de kruimels.

2. De oneer, die Jona God aandeed door te weigeren, Zijn bevelen te gehoorzamen en niet de boodschap te brengen, die hij te brengen had, vers 3. Maar Jona, in plaats van zich op te maken en naar Nineve te gaan, maakte zich op om te vluchten naar Tarsis, naar de zee, niet gaande naar de één of andere zeehaven, maar verlangend weg te komen van het aangezicht des Heeren. Als hij dit doel maar mocht bereiken, dan kon het hem niet schelen, waarheen hij ging. Hij had niet die gedachte, dat hij Gods alziend oog ontvlieden kon, maar hij wilde deze bijzondere tegenwoordigheid Gods ontvlieden, hij wilde weg van de geest van de profetie, die hem vervulde en hem dreef tot zijn werk, de woorden, die deze geest hem ingaf, wenste hij niet te horen. Sommigen menen, dat Jona de mening van enkele doden deelde, namelijk dat de geest van de profetie tot het land van Israël was beperkt (dit wordt volkomen bewezen een fout te zijn Ezechiël en Daniël logenstraffen deze veronderstelling), en dat hij daarom hoopte van die geest verlost te zijn, zodra hij over de grenzen van het land was.

a. Jona wilde niet naar Nineve gaan om tegen haar te prediken, of omdat het een lange en gevaarlijke reis er heen en de weg hem onbekend wat, 6f omdat hij bang was, dat het zijn leven zou kosten, als hij zulk een ondankbare boodschap aan deze grote en machtige stad bracht. Hij ging met vlees en bloed te rade, en volbracht de zending niet, omdat hij niet met veiligheid gaan kon, of omdat hij naijverig was op de voorrechten van zijn vaderland en hij ongaarne zag, dat enig ander volk in de eer van de goddelijke openbaring zou delen. Hij vreesde, dat het ‘t begin zou worden van de overbrenging van het koninkrijk Gods van de Joden naar een ander volk, dat meer vruchten voort zou brengen. Hij erkent zelf in Jona 4:2, dat de reden van zijn afkeer van deze reis hierin lag, dat hij voorzag, dat de inwoners van Nineve zich zouden bekeren en God hun zou vergeven en ze in gunst zou aannemen. Dit nu zou een smet zijn op het volk van Israël, dat zo lang een bij zonder volk van God was geweest.

b. Daarom ging hij naar Tarsis, naar Tarsis in Cilicië volgens sommigen, waarschijnlijk omdat hij daar vrienden en verwanten had, bij wie hij hoopte enige tijd te verblijven. Hij ging naar Joppe, een beroemde zeehaven in ‘t land Israëls, deed onderzoek naar een schip, dat naar Tarsis af zou varen, en hij trof er één aan. De Voorzienigheid scheen zijn plan te begunstigen en gaf hem gelegenheid te ontsnappen. ‘t Kan zijn, dat we niet naar onze plicht handelen en dat we toch voor de wind zeilen. De weg die zich voor ons opent, is niet altijd de juiste weg. Misschien vond hij het schip wel juist gereed om het anker te lichten en uit te zeilen naar Tarsis en dus verloor hij geen tijd. Of misschien ook ging hij naar Tarsis, omdat het schip daarheen voer, alle plaatsen waren in dit geval voor hem hetzelfde. Hij dacht nu niet dat hij verre was van de weg, die hij gaan wilde en juist die weg ging, die hij gaan moest. Dus betaalde hij de vracht daarvan, want de prijs was hem onverschillig, als hij slechts zijn doel kon bereiken en wegkomen voor het aangezicht van de Heer. Hij ging met hen, met de zeelieden, de reizigers, de kooplieden, met allen, die naar Tarsis gingen. Jona, zijn waardigheid evenals zijn plicht vergetend verenigde zich met hen en ging neer in het schip om met hen naar Tarsis te gaan. Zie nu eens wat de beste van de mensenkinderen zijn, als God ze aan zichzelf overlaat, en hoe nodig wij ‘t hebben, als ‘t woord van de Heer tot ons komt, dat de Geest van de Heer zich aan dat woord paart om iedere gedachte binnen in ons tot gehoorzaamheid er van te brengen. De profeet Jesaja erkent dat hij daarom niet weerspannig was noch achterwaarts week, omdat God niet slechts tot hem sprak maar zijn oor opende, Jesaja 50:5. Laat ons hieruit leren af te laten van de mens, Jesaja 2:22, en niet te zeer op ons zelf of op anderen te vertrouwen ten tijde van de beproeving, maar laat hij, die meent te staan, toezien, dat hij niet valt.

Toen Jona eenmaal aan boord was en naar Tarsis afvoer, meende hij veilig te zijn. Maar, integendeel, hij wordt achtervolgd en ingehaald, het wordt ontdekt, dat 0, een deserteur uit Gods leger is en zijn vaandel heeft verlaten.

I. God zendt hem een vervolger na, een groten storm in de zee, vers 4. God heeft de wind in Zijn schatkameren, Psalm 135:7, en uit die schatkameren bracht God voort, wierp Hij (zo luidt het woord) een grote wind op de zee, met kracht en met geweld. De stormwind zelf, doet Zijn woord en is dikwijls de boodschapper van Zijn wraak. Hij verzamelt de wind in Zijn vuisten, Spreuk. 30:4, waarin Hij hem vasthoudt of vanwaar Hij hem heenzendt, zoals het Hem behaagt. Ons schijnt het toe, dat de wind blaast waarheen hij wil, maar toch zendt God hem waar Hij hem hebben wil. De wind was oorzaak van een groten storm, want als de wind zich verheft, dan worden de golven opgezweept.

Merk op: De zonde doet stormen en orkanen woeden in de ziel, in gezinnen, in kerken en onder de volkeren. Zij brengt verstoring en onrust De storm nam zo onrustbarend toe, dat het schip dacht te breken, de zeelieden verwachtten niets anders. Sommigen lezen dat schip in onderscheiding van andere schepen. Op dezelfde zee waren tegelijkertijd ook andere schepen, maar toch, zo zou het blijken, dat het schip, waarop Jona zich bevond, meer door de storm bewogen werd dan enig ander en in groter gevaar was. Deze wind werd Jona nagezonden om hem terug te brengen tot God en tot zijn werk. Het is grote genade opgeëist en naar huis teruggeroepen te worden, als wij de verkeerde weg opgaan, al geschiedt het dan ook door een grote storm.

II. De bemanning van het schip was door deze grote storm verontrust, doch Jona alleen, de persoon waarom het ging, was onbekommerd, vers 5. De zeelieden waren diep onder de indruk van ‘t gevaar, waarin ze waren, hoewel God deze twistzaak niet met hen had.

1. Zij vreesden, hoewel hun beroep hen met dit soort gevaren eigen had gemaakt, zij plachten er niet bijzonder bang voor te wezen, maar nu begonnen zelfs de oudste en moedigste van hun te beven. Daar scheen iets in deze storm te zijn, dat anders was dan gewoonlijk. Zo plotseling was hij opgekomen en zo sterk woedde hij. Let er op, dat God zelfs de stoutmoedigste wankelmoedig kan maken, groten en oversten over duizend, Psalm 6:10, kan Hij zelfs tot de bergen en rotsen doen roepen om schuilplaats.

2. Zij riepen een ieder tot zijn god, dit was ‘t gevolg van hun vrees. Menigeen kan dan slechts bidden, als de vrees hem er toe drijft, laat hij, die bidden wenst te leren, naar zee gaan. Heer! in benauwdheid hebben zij U bezocht, Jeremia 26:16. Een ieder van hun bad. Niet sommigen van hun waren biddende, terwijl anderen schimpten, neen, zo was het niet, elk was bezig. Het gevaar was algemeen en zo was ook het geroep, dat ten hemel rees, daar was niemand, die een gemeenschappelijk gebed opzond, maar een ieder bad voor zichzelf. Zij riepen een ieder tot zijn god, de god van zijn land of stad of tot zijn eigen beschermgod. Tegen het atheïsme getuigt het, dat een ieder een god had en daarin geloofde, doch het is tevens een voorbeeld van de dwaasheid van het paganisme, dat zij goden in menigte hadden, een ieder die god, die hem behaagde. Waar er maar een God kan wezen, daar hebben we geen behoefte aan meerdere. Hoewel ze de kennis hadden verloren, dat er slechts een God is, werden zij door de natuurlijke wet, die in hun leden was, gedreven om tot God te roepen. Zal niet een volk zijn God vragen? Jesaja 8:19. Zo veel te meer wordt Hij aangeroepen, als wij in groten nood of in gevaar zijn. Roep Mij aan in de dag van de benauwdheid. Is iemand onder u in lijden? Is daar iemand, die verschrikt is? Dat hij bidde, Jakobus 5:12

3. Hun gebeden om uitredding gingen gepaard met een flink aanpakken. Nadat ze tot hun goden om bijstand geroepen hadden, deden zij alles wat in hun macht was om zich zelf te helpen, want dit is de regel: Help uzelf en God zal u helpen. Zij wierpen de vaten, die in het schip waren, in de zee om het daardoor te verlichten, zoals bij Paulus' zeelieden ineen dergelijk geval zelfs het scheepsgereedschap en nel koren, Handelingen 27:18, 19, 38, in zee wierpen. Zij waren op een handelsreis, naar het schijnt, het schip had veel goederen en koopwaren aan boord. Zij waren op winst bedacht, doch om hun leven te redden, achten zij nu het verlies, dat zij lijden zullen door hun koopwaar overboord te werpen, licht. Zie hoe sterk de mens van nature aan zijn leven gehecht is. Huid voor huid, en al wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven, Job 2:4. En zullen we nu niet gelijke waarde hechten aan het geestelijk leven, het leven van de ziel, bedenkend dat het gewinnen van de gehele wereld niet tegen het verlies van de ziel opweegt? Let op de ijdelheid van de wereldse goederen en op de onzekerheid van hun bezit. De rijkdom maakt zichzelf vleugelen en vliegt heen, ja, we kunnen zelfs in de noodzakelijkheid komen hem zelf de vleugelen aan te doen en hem henen te zenden, zoals hier 't geval was, toen hij niet van zijn bezitters bewaard kon worden dan tot hun schade, zodat zij zelf blij zijn er van af te komen. Datgene laten ze wegzinken wat hen anders zou doen zinken, hoewel er in 't geheel geen uitzicht is, die schatten weer te krijgen. Ach, dat de mensen toch even wijs handelden met betrekking tot hun ziel en gewillig bevonden mochten worden om die weelde, dat genot en die eer vaarwel te zeggen, welke hen schipbreuk doen lijden van het geloof en een goed geweten, I Timotheus 1:19, en het eeuwig verderf van hun ziel ten gevolge hebben! Zij, die aldus hun tijdelijke belangen opgeven voor hun geestelijk welzijn, zullen tenslotte blijken zeer veel gewonnen te hebben, want wat zij op die wijze verliezen, zullen ze weervinden in het eeuwige leven. Maar waar is Jona al die tijd geweest? Men zou hebben verwacht, dat hij meer dan enig ander daar bezig was geweest, maar wij treffen hem beneden in zijn hut aan ja zelfs, in het ruim, aan de zijden van het schip, en daar ligt hij en is met een diepen slaap bevangen. Noch het rumoer buiten, noch het gevoel van zijn schuld binnen in hem, wekten hem. Misschien had hij gedurende enige tijd de slaap vermeden, uit vrees, dat God nogmaals tot hem zou spreken in een droom, en nu sliep hij misschien zoveel vaster, nu hij zichzelf buiten 't bereik van dat gevaar waande.

Merk op: De zonde voert altijd tot domme dingen en ons geldt de vermaning, toe te zien, dat niet te eniger tijd ons hart verhard worde door de verleiding van de zoele, Hebreeen 3:12, 13. Als Satan door zijn verzoekingen de mens van God en van zijn plicht heeft afgetrokken dan zoekt hij altijd hem in vleselijke gerustheid in slaap te wiegen, opdat hij zich zijn gevaar niet bewast worde. Wij allen moeten daartegen waken.

III. De opperschipper riep Jona op tot gebed, vers 6. De opperschipper naderde tot hem en verzocht hem-welk een schande! -op te staan om te bidden voor 't behoud van zijn leven of zich op de dood voor te bereiden. Hij gaf hem

1. Een rechtvaardige en nodige berisping: Wat is u, gij hardslapende? Hier prijzen we de opperschipper, die hem dit verwijt deed want hoewel Jona een vreemdeling voor hem was, was hij voor 't ogenblik toch als iemand van zijn gezin, en ieder, die een kostbare ziel bezit, moeten we, als wij kunnen, herpen om haar van de dood te redden. Wij hebben met Jona, die dit verwijt nodig had, medelijden. Als profeet des Heeren kon hij, als hij op zijn plaats had geweest, de koning van Nineve berispt hebben, maar, daar hij de weg van zijn plicht verlaten had, heeft hij zelf gemaakt, dat een armzalige opperschipper hem de les leest. Zie nu, hoe de mensen door hun zonde en dwaasheid zichzelf verlagen en onteren. Toch moeten we Gods

goedheid bewonderen, waar Hij hem dit gepast verwijt zendt, want het was de eerste stap tot inkeer, zoals het kraaien van de haan dit voor Petrus was. Let er op: Aan hen, die tijdens een storm slapen, mag wel gevraagd worden, wat hun is.

2. Een zeer geschikte raadgeving: "Sta op, roep tot uw God." Hier is niemand of hij roept zijn god aan, waarom staat gij niet op en roept tot de uwen? Zijt gij niet in gelijke mate als de rest betrokken, zowel in het gevaar, dat wij vrezen, als in de uitredding, die wij wensen? Let hier op: De godsvrucht van anderen moest ook ons er toe opwekken, en zij die hopen in een algemeen gunstbetoon te delen, behoren ook de gebeden en smekingen ter verkrijging ervan te steunen door hun getrouw deelnemen eraan. In tijden, dat de nood algemeen is, moeten we voor het algemeen belang tot de troon van de genade gaan, als wij daar iets vermogen. Zelfs Gods dienaren moeten soms tot dit gedeelte van hun arbeid opgewekt worden.

3. Een gegronde reden voor die raad: Misschien zal die God aan ons gedenken, dat wij niet vergaan. Het schijnt alsof ze de vele goden, die ze aanriepen, beschouwden als middelaars tussen hen en de verheven God en als hun voorspraak bij Hem, want de opperschipper spreekt steeds slechts van één God, van Wie hij uitkomst verwacht. Door ook Jona tot bidden aan te sporen, spreekt hij niet, dat ‘t gevaar groot en dreigend is: "Wij zullen allen waarschijnlijk vergaan, er is slechts een schrede tussen ons en de dood, en die schrede moeten we wellicht zo dadelijk al doen. Toch geeft hij blijk nog enige hoop te bezitten, dat hun ondergang nog voorkomen kan worden en ‘t mogelijk is dat zij niet vergaan zullen. Zolang er leven is, is er hoop, en zolang er hoop is, kan er gebeden worden. Hij spreekt ook uit, dat het God alleen is, die hen verlossen kan door Zijn macht en dit wil, uit genade. "Als Hij aan ons gedenkt en voor ons handelt, dan is ‘t mogelijk, dat wij nog gered worden." En daarom moeten wij op Hem zien en op Hem ons vertrouwen stellen, al is het gevaar ook nog zo dreigend.

IV. Het blijkt, dat Jona de oorzaak van de storm is.

1. De zeelieden merkten zoveel eigenaardige en ongewoons in de storm zelf of in hun eigen benauwdheid op, dat zij er uit afleidden, dat deze storm een boodschapper van de goddelijke gerechtigheid was om de hand te leggen op een van allen, die op ‘t schip waren, daar deze persoon aan de een of andere vreselijke misdaad schuldig was, zo dachten deze heidense mensen er over. "Gewis een van ons is een moordenaar, of is schuldig aan heiligschennis of aan meineed of iets dergelijks, welke de wraak van de zee aldus vervolgt en om zijnentwille lijden wij allen", Handelingen 28:4. Zelfs het licht van de natuur leert, dat in buitengewone oordelen de wraak Gods uit de hemel wordt geopenbaard tegen enkele buitengewone zonden en zondaars. Voor elk kwaad dat ons te eniger tijd overkomt, is een reden, tot die erkenning moeten we komen. Er is dan kwaad door ons bedreven, want anders zou het kwade niet over ons komen, daar is grond voor Gods twistzaak.

2. Zij besloten het lot te laten beslissen, wie de misdadiger was, die deze storm had doen opkomen. Laat ons loten werpen, opdat wij mogen weten om wiens wil ons dit kwaad overkomt. Geen van hun verdacht zich zelf of zei: Ben ik het, Heer, ben ik het? Maar zij verdachten elkaar en wilden de schuldige uitvinden. Let er op: Het is wenselijk te weten, wanneer ons enig kwaad overkomt, om welke oorzaak het ons overkomt, wat verkeerd is, kan misschien hersteld worden en de droefheid wordt mogelijk weggenomen, als de grieven opgeheven zijn. Daarom moeten we onze ogen opheffen ten hemel en bidden: Heer, doe mij weten, waarover Gij met mij twist, behalve wat ik zie, leer Gij mij. Deze zeelieden wensten de persoon te kennen, die de dode last in hun schip uitmaakte, op wie de vloek rustte, opdat die

ene man mocht sterven voor het volk en het gehele schip niet verloren zou gaan. Dit was niet alleen dienstbaar aan hun behoud, maar ook strikt rechtvaardig. Om hier nu toe over te gaan, wierpen zij het lot, waardoor zij zich op Gods oordeel beriepen, voor Wien aller hart geopend is, en voor Wie niets toegeslotens verborgen, Ezechiel 28:3. Ook spreekt hier een onderwerping aan Zijn beslissing uit en een voor waar aannemen van wat het lot zou spreken. Door het licht van de natuur wisten zij, wat de Schrift ons vertelt, dat het lot wordt in de schoot geworpen maar het gehele beleid daarvan is van de Heer. Zelfs de heidenen beschouwden het werpen van ‘t lot als iets heiligs als iets, dat ernstig en plechtig gedaan moest worden en waar men dus geen pretje van maken mocht. Een schande is het voor Christenen, als zij niet een gelijke eerbied aan de dag leggen voor een beroep op de Voorzienigheid.

3. Het lot viel op Jona, die hun deze moeite kon bespaard hebben, als hij hun slechts verteld had wat zijn eigen geweten hem zei: Gij zijt die man. Het gaat gewoonlijk zo met de misdadiger: hij bekent nooit, voordat hij ziet, dat hij niet anders kan, totdat het lot op hem valt. Wij kunnen wel aannemen, dat er op het schip waren, die andere en in hun soort grotere zonden hadden bedreven dan die, waarin Jona gevallen was, en toch is hij de man, die door de storm achtervolgd wordt en op wie het lot valt. De vader of de meester bestraft slechts zijn eigen kind of dienstknecht indien deze kwaad doen, doch anderen, die overtreden, geeft hij over aan de wet. De storm wordt Jona nagezonden, omdat God werk voor hem te doen heeft, en hij wordt gestuurd om hem voor dit werk te gaan halen.

Merk op, dat God vele wegen heeft om verborgen zonden openbaar te maken en geheime zondaars aan te wijzen. Hij kan dat kwaad, dat wij menen, voor aller oog verborgen te zijn, in ‘t licht stellen. Gods rechterhand zal al Zijn dienaren die Hem verlaten, uitvinden, evengoed als Zijn vijanden, die plannen tegen Hem beramen, ja, zelfs als zouden zij vluchten naar de uiterste delen van de zee of naar beneden gaan aan de zijden van het schip.

4. Jona wordt hierop ondervraagd door de opperschipper en de zeelieden. Hij was een vreemdeling, niemand van hun kon zeggen de gevangene te kennen of hem iets ten laste leggen, en daarom moeten zij hem een bekentenis afpersen en hem oordelen uit zijn eigen mond. Hiervoor was geen pijnbank nodig, het gevaar van schipbreuk te lijden was voldoende om hem schrik aan te jagen en hem dc waarheid te doen vertellen. Hoewel hij door ‘t lot was aangewezen als de man, om wiens wil hun zoveel schade was aangebracht en waardoor zij aan zulk groot gevaar waren blootgesteld, vielen zij toch niet woedend op hem aan, als men kon vrezen, dat zij zouden hebben gedaan, maar zij ondervroegen hem in dit geval kalm en vriendelijk. Medelijden met overtreders wordt er opgewekt, als deze ontmaskerd en schuldbewust voor ons staan. Zij verwijten hem niets, maar zij zeggen: "Verklaar ons nu, wat er is!" Twee dingen willen ze van hem weten:

A. Of hij zelf wilde erkennen, dat hij de man was, om wiens wille de storm gezonden was, zoals het lot had uitgewezen: "Verklaar ons, om wiens wil ons dit kwaad overkomt, is het inderdaad om uwentwil en indien zo, om welke oorzaak? Voor welke overtreding wordt gij aldus vervolgd?" Misschien deden de ernst van Jona’s uiterlijk en de welvoeglijkheid van zijn gedrag hen vermoeden, dat het lot niet de juiste persoon had getroffen, en daarom wilden zij er niet op vertrouwen, tenzij hij zelf zijn schuld mocht erkennen. Daarom nu vroegen ze hem, dat hij hun in deze zaak zou tegemoet komen.

Merk op: Zij, die de oorzaak van hun moeiten uit zouden willen vinden, moeten niet slechts beginnen met een onderzoek in te stellen, maar dit voortzetten moeten in bijzonderheden afdalen en ten uiterste doorzoeken zij wat te doorzoeken is, Psalm 64:7.

B. Wat hij hun zeggen kan van zijn persoon, zowel wat zijn werkkring betreft, als wat het land van zijn herkomst aangaat.

a. Zij doen onderzoek naar zijn beroep: Wat is uw werk? Dit was een geschikte vraag om aan een zwerver te stellen. Misschien dachten zij, dat zijn beroep een zodanig was, dat het deze moeite over hen bracht: "Zijt gij een tovenaar, een waarzegger, beoefent gij de zwarte kunst? Hebt gij door toverij deze wind doen opkomen? Of wat jaagt gij nu na? Is het zo iets als met Bileam ‘t geval was, moet gij de één of ander uit Gods volk vloeken, en wordt nu deze wind gezonden om u tegen te houden?"

b. Zij informeren naar zijn vaderland. De één vraagt: Van waar komt gij? Een ander, die geen geduld had om op een antwoord te wachten, vroeg: Welk is uw land? Een derde vroeg met hetzelfde doel: Van welk volk zijt gij? Behoort gij tot de Chaldeën, die om hun toverijen bekend stonden, of tot de Arabieren, om hun roofzucht berucht. Zij wensten te weten van welk land hij afkomstig was, opdat, wanneer zij de god van zijn land kenden, zij konden raden of hij iemand was, die hun enige vriendschap in deze storm zou kunnen bewijzen.

5. Als antwoord op deze ondervragingen geeft Jona een volledige bekentenis.

a. Waar zij hem naar zijn land vroegen, daar zegt hij hun, dat hij een Hebreeër is, vers 9. Niet alleen geeft hij hun te kennen, dat hij een Israëliet is, maar hij zegt ook, dat hij de Israëlietische godsdienst belijdt, die zijn volk van hun vaderen ontvangen heeft. Hij is een Hebreër, en daarom te meer is hij beschaamd te moeten erkennen, dat hij overtreden heeft, want de zonden van de Hebreers, die zoveel werk van hun godsdienst maken en zoveel voorrechten genieten, zijn groter dan de zonden van andere, en ook zeer veel zondiger.

b. Waar naar zijn beroep gevraagd wordt. Wat is uw werk? -daar geeft hij tot antwoord een verslag van zijn godsdienst, want die maakte zijn beroep uit die was zijn bezigheid, daarvan maakte hij zijn werkkring: Ik vrees de Heer, de God des Hemels. Hij is de God, die ik vereer de God, die ik aanbid, de God des Hemels aller schepselen Opperheer, die de zee en het droge gemaakt heeft en over beide heerschappij heeft. Hij was dus niet de bijzondere God van ‘t een of andere land, waarnaar zij informeerden, en ook niet als de goden, die zij, elk voor zich hadden aangeroepen, maar de God van de gehele aarde, die, daar hij beide, het droge land en de zee gemaakt heeft, daar doet wat Hem behaagt en beide gebruikt naar Zijn welgevallen. Hiervan nu gewaagt hij, niet slechts om zichzelf te veroordelen ter oorzake van zijn dwaasheid om uit de tegenwoordigheid van deze God te vluchten, maar ook met ‘t doel om deze zeelieden van hun veelgoden dienst af te brengen en ze te leiden tot de kennis van en de gehoorzaamheid aan de enigen levenden en waarachtige God. Als wij ons onder vreemden bevinden, behoren wij te doen wat wij kunnen om ze met God bekend te maken, door altijd, bij elke gelegenheid, bereid te zijn, onze betrekking tot Hem te erkennen en van onze verering voor Hem te getuigen.

c. Waar zij hem naar zijn misdaad vroegen, waarvoor hij vervolgd werd, daar bekent hij dat hij vlucht van des Heeren aangezicht, dat hij nu hier was en trachtte aan het doen van zijn plicht te ontkomen en dat de storm was gezonden om hem terug te halen. Wij hebben reden te denken,

dat hij hun dit met smart en schaamte vertelde God rechtvaardigend en zichzelf veroordelend, terwijl hij tevens de zeelieden mededeelde welk een groot God JHWH is, die zo'n boodschapper als deze storm was, een vluchtende dienstknecht kon nazenden.

6 Ons wordt gezegd welk een indruk dit op de zeelieden maakte: Die mannen vreesden met grote vreze, en terecht, want zij bemerkten

a. Dat God toornig was, die God, die de zee en het droge land gemaakt heeft. Deze storm komt uit de hand van een beledigd Rechter, en daarom moeten zij wel vrezen, dat het slecht met hen vergaan zal. Oordelen, die om een bepaalde zonde over iemand komen, hebben iets in zich, dat drukt en angstig maakt.

b. Dat God toornig was op iemand, die Hem vreesde en aanbad, omdat deze slechts eenmaal van zijn werk in een bijzonder geval wegliep, maakte dat hun de vrees voor zichzelf om 't hart sloeg. Als een profeet des Heeren voor een overtreding zo streng gestraft wordt, wat zal er dan van ons worden, die schuldig staan aan zovele, zulke grote en zware overtredingen? Indien de rechtvaardige dus nauwelijks zalig wordt, en voor een enkele ongehoorzaamheid zo hevig wordt achtervolgd, waar zal de goddeloze en zondaar verschijnen, 1 Petrus 4:17,18. Zij zeiden tot hem: Wat hebt gij dit gedaan! Als gij de God vreest, die de zee en het droge land gemaakt heeft waarom weert gij dan zo'n dwaas om te denken, dat gij van des Heeren aangezicht kond wegvluchten? Welk een ongerijmd, onverklaarbaar handelen is dat nu geweest! Aldus werd hij berispt, het ging hem als Abraham, wiens gedrag door Abimelech werd gelaakt, Genesis 20:10. Als belijdende mensen verkeerd doen, moeten zij verwachten dat niet-belijders er hen attent op zullen maken. Wat hebt gij ons dit gedaan? (zo kan 't ook gelezen worden). Waarom hebt gij er ons in betrokken? Let er op: Zij, die opzettelijk een zonde begaan, weten niet hoe ver de kwade gevolgen er van wel kunnen reiken, noch welk kwaad er door gedaan kan worden.

Het is duidelijk, dat Jona de man is, om wiens wille dit kwaad hen treft maar deze ontdekking was niet voldoende, om deze storm tot zwijgen te brengen. Zij hadden de schuldige ontdekt, maar iets anders moest nog gedaan worden, want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger, vers 11, en in vers 13 lezen we: de zee werd hoe langer hoe onstuimiger tegen hen. Als we ontdekken, dat de zonde de oorzaak van onze moeite is en haar niet verzaken, maken we het kwade nog erger. Daarom zetten ze hun verhoor voort.

1. Zij stelden Jona zelf voor de vraag, wat zij met hem moeten doen, vers 11 :Wat zullen wij u doen, opdat de zee stil worde van ons? Zij merken op, dat Jona een profeet des Heeren is en willen daarom niets doen, zelfs niet als het hem zelf betreft, zonder hem te raadplegen. Hij schijnt een schuldige te zijn, maar hij schijnt ook boetvaardig te zijn en daarom willen ze hem niet beledigen of hem ruw behandelen.

Merk op: Wij behoren met grote tederheid jegens zulken te handelen, die, aan hun schuld ontdekt, daarover zeer bekommerd zijn. Zij wilden hem niet in de zee werpen, als hij enig ander middel bedenken kan om het schip te redden. Of, misschien wilden ze aldus aantonen, hoe eenvoudig het geval was, dat er niets aan te doen was, dat hij overboord moest geworpen worden. Laat hij zijn eigen rechter zijn, zoals hij ook zijn eigen beschuldiger geweest was, en hij zelf zal erkennen, dat er niets anders voor hem opzit.

Merk op: Als de zonde een storm verwekt en over ons de tekenen van Gods ongenoegen gehaald heeft, dan hebben we toe te zien wat wij zouden kunnen doen, opdat de zee stil worde.

Wat zouden we dan kunnen doen? We moeten bidden en geloven als we in een storm zijn, en we moeten onderzoeken met welk doel hij gezonden werd, en dan zal hij bedaren. Maar wij moeten vooral overdenken wat met de zonde, die de storm verwekte, geschieden moet, die zonde moet ontdekt en berouwvol beleden worden, die moet verafschuwd, op zij gezet en verlaten worden. Wat heb ik er nog langer mee te doen? Kruisig haar, kruisig haar, want zij heeft dit kwaad voortgebracht.

II. Het vonnis, dat Jona zelf velt, luidt: Neemt mij op en werpt mij in de zee, vers 12. Hij wilde zelf niet in zee springen, maar hij stelde zich in hun handen om hem in zee te werpen en verzekerde hun, dat dan de zee stil zou worden. Hij stelde dit voor uit bezorgdheid voor de zeelieden, opdat deze niet om zijnentwil zouden lijden. Dat toch Uw hand tegen mij zij (zegt David, 1 Kronieken 21:17), die gezondigd heb, laat mij sterven voor mijn eigen zonde, maar laat de onschuldige daarvoor niet lijden. Dit is de taal van hen, die waarlijk berouw hebben en die ernstig begeren, dat niemand dan zij zelf voor hun zonden en dwaasheden ooit zullen boeten en die niet willen dat ‘t anderen om hunnentwil slecht zou gaan. Hij stelde het ook voor, omdat hij zich aan de wil van God wilde onderwerpen, die deze storm hem achterna zond, en daarom veroordeelde hij zichzelf om in zee geworpen te worden, omdat hij duidelijk zag, dat Gods vonnis ook zo luidde, opdat hij niet door de Heer tot eeuwige ellende mocht veroordeeld worden. Let op: Zij, die waarlijk klein gemaakt zijn bij ‘t zien van hun zonde, zullen zich blijmoedig aan Gods wil onderwerpen zelfs al moeten zij sterven. Als Jona ziet, dat dit de straf voor zijn overtreding is, neemt hij die straf aan, onderwerpt er zich aan en rechtvaardigt alzo God. Het hindert niet of het vlees tot verderf wordt, het doet er niet toe hoe het gedood wordt, als slechts de geest maar behouden mag worden in de dag des Heeren Jezus, 1 Corinthiers 5:5. De reden, die hij geeft, is: want ik weet, dat deze grote storm u om mijnentwil overkomt. Let er maar eens op, hoe bereid Jona is, de schuld geheel op zich te nemen, en al het verdriet, als gevolg van zijn zonde, ziet hij slechts op hen neerkomen, hij spreekt niet van zijn eigen smart. Het is alleenlijk om mij, die gezondigd heb, dat u deze storm overkomt, werpt mij daarom in de zee, want:

1. Ik verdien het. Ik heb gezondigd door van het aangezicht des Heeren weg te vluchten, en om mijnentwil is Hij toornig op u. Ik ben gewis onwaardig in die lucht te ademen, die om mijnentwil tot krachtige winden is geworden, en in dat schip te leven, dat om mijnentwil zo geslingerd geworden is. Werpt mij in de zee, de goederen achterna, die gijlieden om mijnentwil er in geworpen hebt. Verdrinken is nog te goed voor mij, deze eenvoudige dood is een nog te kleine straf voor zulk een veelvoudige overtreding.

2. Er is geen andere weg om de zee tot bedaren te brengen. Als ik het ben, die deze storm heb verwekt, dan zal ‘t niet helpen of ge de goederen al in zee werpt om haar stil te doen worden, neen, dan moet ge mij er in werpen. Als ‘t geweten ontwaakt en een storm zich verheft, dan zal niets het tot zwijgen kunnen brengen, dan het aflaten van de zonde, die de verstoring veroorzaakte. Niet een wegdoen van ons geld zal ‘t geweten bevredigen, neen, de Jona is het, die over boord moet worden geworpen. Jona is hierin een type van Christus, dat hij Zijn leven geeft tot een rantsoen voor velen, doch met dit belangrijk verschil, dat Jona de storm zelf verwekte, waarvoor hij zich zelf gaf om hem te doen bedaren, maar dat de storm, waarvoor Christus Zich gaf om die te stillen, door ons werd verwekt. Toch, evenals Jona zich overgaf om in een woedende zee geworpen te worden, opdat deze stil mocht worden, zo gaf onze Heer Jezus Zich, toen Hij stierf, opdat wij zouden leven.

III. De arme zeelieden deden wat zij konden om zich van de noodzakelijkheid, Jona in de zee te werpen, te ontheffen, maar alles tevergeefs, vers 13 :Zij roeiden om het schip weer te brengen aan het droge, opdat, als zij van Jona scheiden moesten, zij hem veilig aan land mochten brengen, doch zij konden niet. Al hun moeiten baatten niet, want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger tegen hen, zodat zij in ‘t geheel het land niet konden genaken. Als zij somtijds meenden, dat zij hun doel hadden bereikt, werden zij weder snel zeewaarts gedreven. Hun schip bleef te zwaar belast, het uitwerpen van de goederen maakte het niet lichter, zolang als Jona er op bleef. Bovendien nog roeiden ze tegen de wind en het getij in, tegen de wind van Gods wraak en tegen het getij van Zijn raadsbesluiten. Het is vergeefs met God te twisten, vergeefs te denken ons zelf te kunnen redden op een andere manier de door onze zonden weg te werpen. ‘t Blijkt, dat deze zeelieden zeer afkerig waren, Jona’s vonnis, dat hij zelf geveld had, te voltrekken, hoewel zij toch wisten, dat deze storm hun om zijnentwil overkwam. Ze waren zo erg onwillig, gedeeltelijk uit vrees, bloedschuld op zich te laden, en gedeeltelijk ook uit een soort van medelijden, dat zij wel met de arme Jona moesten hebben, die goede man, die man, die in zo’n grote nood was, en die toch een ernstig man was. Let er op: Hoe nederiger en kleiner zondaars in hun eigen ogen zijn, en hoe meer ze zichzelf beoordelen en veroordelen, des te meer zullen ze medelijden, zowel bij God als bij de mensen vinden. Hoe meer Jona aandrong en zeide: Werp mij in de zee, zoveel onwilliger werden zij om het te doen.

IV. Toen zij het noodzakelijk achtten Jona in de zee te werpen, baden zij eerst tot God of de bloedschuld niet op hen mocht gelegd worden en zij niet aansprakelijk voor deze daad mochten gesteld worden, vers 14..Toen zij zagen, dat hun roeien vergeefs was, verlieten zij de riemen en begonnen te bidden: Toen riepen zij tot de Heere, tot JHWH, de levende en waarachtige God en niet meer tot de vele goden en Heeren, tot wie zij tevoren hadden geroepen, vers 5. Zij baden tot Israëls God, daar zij nu overtuigd waren door alles wat God met Jona deed en door al hetgeen deze hun verteld had, dat Hij een enig God is. Nadat zij besloten waren, Jona in de zee te werpen, tekenden zij eerst protest aan bij het hof in de hemel, dat zij deze handelwijze niet van harte volbrachten, dat het ook niet uit kwaadaardigheid geschiedde, en dat er ook geen sprake was van een zich wreken op hem, omdat die storm hun om zijnentwil overkwam. Neen, zijn God vergeve hem, zoals zij het hem deden. Doch zij werden gedwongen het te doen uit "se defendendo" -zelfverdediging, daar er geen ander middel was om hun leven te redden, en zij doen het als dienaren van de gerechtigheid, beide God en hijzelf hebben hem tot zo’n vreselijke dood veroordeeld. Daarom bieden zij de God, die Jona vreesde, een nederig verzoekschrift aan, opdat zij niet zouden vergaan om dezes mans ziel. Let op:

1. Welk een vrees zij hadden, zich de bloedschuld op de hals te halen van iemand, die God vreesde, Hem aanbad, met Hem verkeerde, zoals zij begrepen hadden, dat Jona deed, hoewel hij in een enkel geval gedwaald had. Het natuurlijk geweten moet wel een zeer groten schrik voor bloedschuld hebben en de mens tot ernstig gebed drijven, zoals David er toe werd gedreven om te smeken er van verlost te worden, Psalm 51:16. Hoor deze lieden hier: Och Heer, zo smeken zij, leg geen onschuldig bloed op ons Zij bidden nu even ernstig, om van het gevaar, zich te bezondigen, verlost te worden, als zij tevoren baden om bewaard te blijven voor het gevaar van om te komen. Voornamelijk geschiedde dit, omdat Jona hun geen gewoon persoon toescheen, hij scheen een goed man te zijn, een man Gods, een dienaar van de grote Schepper van hemel en aarde, en daarom vatten zelfs deze ruwe zeelieden een eerbied voor hem op, die hen deed beven bij de gedachte hem te moeten doden. Onschuldig bloed is kostbaar, maar ‘t bloed van heiligen van profeten is veel kostbaarder, en dat zaken zij tot hun schade ondervinden, die op de een of andere wijze zich deze bloedschuld op de hals halen. De zeelieden zagen, dat Jona door de goddelijke wrake werd achtervolgd, en toch konden zij niet

zonder afschrik er aan denken, de uitvoerders van zijn vonnis te zijn. Hoewel zijn God een twistzaak met hem heeft toch, zo denken zij: Onze hand zij niet aan hen, Genesis 37:27. De Israëlieten doodden in die tijd de profeten, omdat deze hun plicht deden, (Izebels vervolging, enige tijd tevoren, getuigt hiervan) en stelden hun leven niet op hoge prijs, deze zonde wordt verzwaard door de tederheid van consciëntie, die deze heidenen aan de dag legden voor iemand, waarvan zij meenden, dat hij een profeet was, hoewel hij nu zijn plicht had trachten te ontvluchten.

2. Welk een vrees zij koesterden, Gods wrake op zich te halen, zij waren uitermate bezorgd Hem te vertoornen door Jona te doden, want Hij had gezegd: Raak Mijn gezalfde niet aan, en doe Mijn profeten geen kwaad, ge brengt uzelf in gevaar door dit te doen. "Heer", zeggen zij, "laat ons toch niet vergaan om dezes mans ziel. Geef ons toch moed om te handelen. Wij zien, dat we om moeten komen, als wij zijn leven sparen, och, laat ons niet omkomen, als wij hem zijn leven ontnemen." En hun pleidooi is goed: " Want Gij, Heere, hebt gedaan gelijk als het U heeft behaagd, Gij hebt ons verplicht het te doen. De wind, die hem vervolgde, het lot, dat hem aanwees, zij beide waren onder Uw leiding, die ook ons doen bestuurde, wij zijn slechts de instrumenten van de Voorzienigheid en het is zeer tegen onze wil, dat wij het moeten doen, maar wij hebben te zeggen: De wil des Heeren geschiede."

Merk op: Als we door de Voorzienigheid duidelijk geleid worden, dingen, tegen onze eigen neigingen in, te doen, die helemaal strijden met onze eigen plannen, zal het ons een voldoening zijn te kunnen zeggen: Gij, Heer, hebt gedaan, gelijk als het U heeft behaagd. En, als God doet wet Hem behaagt, behoren wij tevreden te zijn, al doet Hij niet wat ons behaagt.

V. Nadat zij door smeken de gevreesde bloedschuld hadden afgewend, gingen zij over tot de voltrekking van het vonnis, vers 15. Zij namen Jona op en wierpen hem in de zee. Zij wierpen hem uit hun schip, uit hun gezelschap, in de zee, een woedende zee, die riep: "Geef, geef, lever de verrader uit of verwacht geen vrede." We mogen nu wel denken aan de ontsteltenis en verbijstering, waarin Jona zich bevond, toen hij zag, dat alles gereed was om hem in de tegenwoordigheid van die God te brengen, die nu zijn Rechter zou zijn, voor Wiens aangezicht als zijn Heer en Meester hij vluchtende was. Let er op: Zij, die van God afwijken, weten niet welk een verderf zij tegemoet lopen. Wee hen, want zij zijn van Mij afgezworven. Als zonde de Jona is, die de storm verwekt, dan moet deze in de zee geworpen worden, wij moeten haar verlaten en haar doden, datgene verdrinken wat anders ons zal verdrinken in verwoesting en verderf. En als wij aldus door een ernstig berouw en bekering onze zonden in de zee werpen, om ze nooit weer terug te roepen of tot hen weder te keren dan zal God onze ongerechtigheden niet meer gedenken in Zijn genade en ze in de diepten van de zee werpen, Micha 7:19.

Vl. Het in zee werpen van Jona maakte onmiddellijk een einde aan de storm. De zee heeft wat zij hebben wilde en is nu tevreden, zij staat stil van haar verbolgenheid. Dit is een voorbeeld van Gods almacht, Hij kan de storm plotseling in kalmte doen vergaan. En tevens van Zijn rechtvaardig bestuur, de smart duurt geen ogenblik langer dan nodig is om het doel te bereiken, is dit bereikt, dan wordt zij onmiddellijk weggenomen. Hij zal niet altijd twisten, niet langer dan tot wij ons onderwerpen en onze zaak opgeven. Als wij ons van onze zonden afwenden, zal Hij spoedig Zijn toorn inhouden.

VII. De zeelieden werden hierdoor nog meer in hun geloof gesterkt, dat Jona’s God de enig ware God was, vers 16 :Dus vreesden de mannen de Heer met grote vreze, kregen een diepe

eerbied voor Israëls God en besloten Hem alleen in ‘t vervolg aan te bidden, want daar is geen ander God, die alzo verderve en alzo verlossen kan. Toen zij Gods macht zagen in het opwekken en stillen van de storm, toen zij Zijn rechtvaardigheid opmerkten met betrekking tot Jona Zijn eigen dienstknecht, en zij Zijn goedheid jegens hen ondervonden als Hij hen van de rand des ondergangs redde, toen vreesden zij de Heer, Jeremia 5:22. Als een bewijs van hun vreze, slachtten zij Hem slachtoffer, toen zij weer voet aan land zetten in Israël, en voor het tegenwoordige beloofden zij al vast geloften, dat zij dit doen wilden uit dankbaarheid voor hun bevrijding en om verzoening te verkrijgen voor hun zonden. Of misschien ook hadden zij wat aan boord, waardoor zij God dadelijk al slachtoffer konden slachten. Of hier kan ook bedoeld worden dat zij geestelijke offeranden offerden, namelijk die van gebed en lof, waarin God meer behagen schept dan in de offeranden van os of stier, die hoornen en hoeven hebben. Zie Psalm 107:22 enz. Wij moeten geloften doen, niet slechts als wij om genade roepen, maar wat edeler is, als we genade ontvangen hebben, als mensen, die aan ‘t overdenken zijn wat zij zouden kunnen doen ter vergelding.

VIII. Het leven van Jona wordt tenslotte nog door een wonder gered en wij zullen weder van hem horen. In ‘t midden van Zijn oordeel gedenkt God Zijn genade. Jona zal meer verschrikt dan gekwetst worden, niet zo zeer voor zijn zonde gestraft, als wel tot zijn werk teruggevoerd worden. Hoewel hij vlucht van de tegenwoordigheid des Heeren en in Zijn wrekende handen schijnt te vallen, heeft God toch nog meer werk voor hem te doen en heeft daarom een grote vis beschikt om Jona in te slokken, vers 17. Onze Heiland noemt hem een walvis, Mattheus 12:40, een uit de grotere soorten van de walvissen met wijder keelgat de de andere, in welks buik soms het dode lichaam van een man in wapenrusting is gevonden. Vooral dient gelet op de geschiedenis van de schepping, Genesis 1:21, God schiep de grote walvissen en de leviathan in de wateren om daarin te spelen, Psalm 104:26. Maar God vindt werk voor deze leviathan, heeft hem beschikt, heeft hem geteld (dit is de betekenis van ‘t woord) heeft hem aangewezen, Jona op te vangen en hem te bevrijden.

Merk op: God heeft heerschappij over alle schepselen en kan elk dienstbaar maken aan de plannen tot genade voor Zijn volk, zelfs de vissen van de zee, die de mens voor ‘t grootste gedeelte niet kent zelfs de walvissen, waarover de mens in ‘t geheel geen zeggenschap heeft. Deze vis werd beschikt, lag onder water dicht bij ‘t schip reeds klaar, opdat hij Jona mocht bewaren voor ‘t zinken tot de bodem en hem ‘t leven redden hoewel deze verdiende te sterven. Laat ons vast staan en zien het heil des Heeren, en Zijn macht bewonderen, dat Hij aldus een drenkeling kon redden, ook Zijn mededogen, waar Hij iemand aldus wilde redden, die van Hem weg vluchtte en die tegen Hem gezondigd had. De genade des Heeren bewaarde Jona voor ondergang. De vis slokte Jona in, niet om hem te verslinden, maar om hem te beschermen. Spijze gaat uit van de eter, want Jona was gezond en wel in het ingewand van de vis drie dagen en drie nachten, door de hitte van het dier werd hij niet verteerd, noch stikte hij uit gebrek aan lucht. Toegegeven moet worden, dat zo iets in de natuur niet plaats kon vinden, maar bij God, die ook heerschappij over de natuur heeft, is geen ding onmogelijk. Door deze wondervolle bewaring is Jona de aangewezen man om te zijn:

1. Een toonbeeld van goddelijke genade, ter aanmoediging derzulken, die gezondigd hebben en van God afgeweken zijn, om berouwvol terug te keren.

2 Een prediker, waarnaar geluisterd wordt in Nineve. Als het gerucht van dit wonder van zijn bevrijding Nineve bereikte zou het aan ‘t slagen van zijn zending bevorderlijk zijn.

3. Een schitterend type van Christus, die begraven werd en opstond naar de Schriften, 1 Corinthiers 15:4. Naar de Schriften, want gelijk Jona drie dagen en drie nachten was in de buik van de walvis, alzo zal de Zoon des mensen drie dagen en drie nachten wezen in het hart van de aarde, Mattheus 12:40. Jona's begrafenis was een beeld van de begrafenis van Christus. God beschikte Jona's graf en ook dat van Christus, lang tevoren was het immers voorzegd, dat Hij bij de rijke in Zijn dood zou zijn, Jesaja 53:9. Jona's graf was een vreemd, een nieuw graf. Ook dat van Christus was nieuw, niemand was er ooit tevoren ingelegd. Jona was 't grootste gedeelte van drie dagen en drie nachten in het graf. Christus ook, doch beide met het doel om er weer uit te verrijzen, ten einde de leer van berouw en bekering aan de heidenwereld te brengen. Kom zie de plaats waar de Heer gelegen heeft.

HOOFDSTUK 2

1 En Jona bad tot den HEERE, zijn God, uit het ingewand van den vis.
2 En hij zeide: Ik riep uit mijn benauwdheid tot den HEERE, en Hij antwoordde mij; uit den buik des grafs schreide ik, en Gij hoordet mijn stem.
3 Want Gij hadt mij geworpen in de diepte, in het hart der zeeen, en de stroom omving mij; al Uw baren en Uw golven gingen over mij henen.
4 En ik zeide: Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen; nochtans zal ik den tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen.
5 De wateren hadden mij omgeven tot de ziel toe, de afgrond omving mij; het wier was aan mijn hoofd gebonden.
6 Ik was nedergedaald tot de gronden der bergen; de grendelen der aarde waren om mij henen in eeuwigheid; maar Gij hebt mijn leven uit het verderf opgevoerd, o HEERE, mijn God!
7 Als mijn ziel in mij overstelpt was, dacht ik aan den HEERE, en mijn gebed kwam tot U, in den tempel Uwer heiligheid.
8 Die de valse ijdelheden onderhouden, verlaten hunlieder weldadigheid.
9 Maar ik zal U offeren met de stem der dankzegging; wat ik beloofd heb, zal ik betalen. Het heil is des HEEREN.
10 De HEERE nu sprak tot den vis; en hij spuwde Jona uit op het droge.

Wij zijn zover gekomen, dat Jona in het ingewand van de vis was. Terecht zouden we nu kunnen aannemen, dat wij niets meer omtrent hem vernemen zullen. Al vond hij de dood niet in de golven van de zee, dan moest hij toch sterven in de buik van allen walvis, "uit zijn mond gaan fakkelen, vurige vonken spatten er uit en zijn adem zoude kolen doen vlammen", Job 41:10, 12. Maar God voert Zijn volk uit het vuur en ook uit het water uit, Psalm 66:12 en zie, door Zijn macht, is Jona, de profeet, nog levend en horen wij weder van hem. In dit hoofdstuk zien we, dat hij tot God nadert, want wij treffen hem biddende aan, en in het volgende hoofdstuk horen de Ninevieten van hem, want hij predikt tegen hen. In zijn gebed beluisteren we

I. De grote benauwdheid en ook ‘t gevaar, waarin hij verkeerde, verzen 2, 3, 5-6.

II. De wanhoop, waaraan hij bijna ten prooi was vers 4.

III. De moed, die hij zichzelf in deze beklagenswaardige toestand, toesprak, vers 4, 7

IV. De verzekering van Gods gunst jegens hem, vers 6,7

V. De waarschuwing en de lering, die hij aan anderen geeft, vers 8.

Vl. De lof en de roem, welke hij God van alles geeft, vers 9. In het laatste vers staat ons Jona’s bevrijding uit de buik van de vis vermeld en tevens zijn behouden aankomst op het droge.

Jona 2:1-10

God en Zijn knecht Jona waren in toorn gescheiden, en die twist had Jona verwekt. Hij vluchtte uit zijn land, opdat hij zijn werk mocht ontlopen, maar wij hopen ze weder bij elkaar te zien en nu is het God, die de verzoening voorbereidt. Aan het einde van het vorige hoofdstuk zagen we, dat God in een weg van genade tot Jona wederkeerde, hem verlossende, dat hij in het verderf niet nederdaalde, verzoening gevonden hebbende, Job 33:24, in dit hoofdstuk zien we Jona lot God wederkeren langs de weg van zijn plicht. In het vorige kapittel werd hem verzocht, zijn God aan te roepen, maar daar staat niet vermeld of hij het wel deed, nu wordt hij er eindelijk toe gebracht. Merk nu hier op,

I. Wanneer hij bad, vers 1 :En Jona bad toen hij in verlegenheid zat, in het bewustzijn van schuld en onder de tekenen van Gods ongenoegen ter oorzake van zijn zonde, toen bad hij. Let er op: Als wij in grote smart zijn, moeten wij bidden, dan hebben we reden om te bidden, dan hebben we iets om ermede tot de troon van de genade te gaan, dan is daar onze plaats, dan zullen we, indien ooit, geneigd zijn tot ‘t gebed, als ‘t hart vernederd, vertederd en ernstig gestemd is, dan verwacht God het ook: Als hun bange zal zijn, zullen zij Mij vroeg zoeken, Hosea 5:15, en Mij ernstig zoeken. En hoewel we nu door onze zonden die smarten over ons brengen, zullen we toch evenals Jona aan de troon van de genade gehoor vinden en niet afgewezen worden, als wij nederig en berouwvol ons daartoe wenden. Toen bad hij toen hij zichzelf door een wonder behouden zag, toen de hoop op volkomen bevrijding zijn hart vervulde, daar hij in deze wonderbare uitredding een duidelijke aanwijzing zag, dat meerdere genade hem bewezen zou worden. Een geloof aan Gods welbehagen in ons, ondanks onze ongerechtigheden, geeft ons vrijmoedigheid tot Hem te gaan en opent tot gebed de lippen die door ‘t bewustzijn van schuld en de vreze voor straf gesloten waren.

II. Waar hij bad-in het ingewand van de vis. Daar is geen plaats zo vreemd of men kan er bidden. Ik wil dan, dat de mannen bidden in alle plaatsen, 1 Timotheus 2:8. Waar God ons ook brengt, daar is altijd een weg open hemelwaarts, tenzij wij die zelf afsluiten. "Undique ad coelos tantundem est viae" -Van alle zijden is een even toegankelijke weg naar de hemel. Hij, die door ‘t geloof zijn hart Christus ter woning gegeven heeft, draagt overal zijn altaar, dat de gave heiligt, met zich mee en is zelf een levende tempel. Jona was hier in gevangenschap, de buik van de vis was zijn gevangenis. Een benauwde en donkere kerker was ‘t, toch had hij daar vrijheid om tot God te naderen en wandelde vrijelijk in gemeenschap met Hem. De mensen kunnen ons uit hun gemeenschap storten, maar ons van Gods nabijheid te beroven vermogen zij niet. Jona was nu op de bodem van de zee, toch roept hij uit de diepten tot God, zoals Paulus en Silas in de gevangenis baden, toen zij in de stok zaten.

III. Tot wie hij bad-tot de Heer zijn God Hij was weggevlucht van God, maar nu ziet hij de dwaasheid er van in en keert tot Hem weder. Door het gebed nadert hij dicht tot die God, van Wie hij afgeweken was, en wordt met zijn hart borg, om tot Hem te genaken. In ‘t gebed slaat hij zijn oog tot Hem op, niet slechts als de Heer, maar als zijn God, een God, die een verbond met hem gemaakt heeft, want, dank zij God verbreekt elke overtreding het verbond nog met. Dit geeft zelfs aan ontrouw geworden kinderen moed om terug te keren, Jeremia 3:22. Keert weder, gij afkerige kinderen, Ik zal uw afkeringen genezen. Zie, hier zijn wij, wij komen tot U, want Gij zijt de Heer onze God

IV. Wat zijn gebed was. Hij herinnerde zich later de inhoud en vermeldde die. Hij overpeinst de werkingen van zijn hart jegens God, toen hij in die grote nood en dat gevaar was, en ook

vermeldt hij de strijd tussen geloof en verstand, tussen hoop en vrees, die in zijn binnenste gestreden werd.

1. Hij overdenkt de ernst van zijn gebed en Gods bereidwilligheid tot horen en verhoren, vers 2 :Hij zei, Ik riep uit mijn benauwdheid tot de Heer. Let er op: Menigeen, die nooit bad en nooit zelfs een gebed lispelde, zolang hij in voorspoed was, is door zijn benauwdheid tot ‘t gebed gedreven, ja zelfs gebracht tot een roepen, en voor dit doel worden dan ook benauwdheden gezonden, en als dit doel niet bereikt wordt, zo zijn ze er tevergeefs geweest. Zij leggen toorn op. die niet roepen als God ze gebonden heeft, Job 36:13. Uit de buik van het graf schreide ik. De vis mocht wel een graf genoemd worden, en daar hij voor Jona een gevangenis was, waarin deze door zijn ongehoorzaamheid gekomen was en waarin hij onder de wrake Gods lag, kan deze plaats wel genoemd worden de buik van de hel. Hierin werd deze man geworpen, en toch riep hij hieruit tot God en niet tevergeefs. God hoorde hem, hoorde zijn stem, de stem van zijn benauwdheid, de stem van zijn smeking. Daar is een hel, doch niet in deze wereld, waar alle hoop, dat God naar ‘t roepen luisteren zal, totaal opgegeven moet worden, maar uit de buik, van welke hel ook in deze wereld, kunnen wij tot God roepen. Toen Christus evenals Jona drie dagen en drie nachten in het graf lag, hoewel Hij niet bad, wat Jona wel deed, riep zelfs Zijn liggen daar tot God voor arme zondaren, en dat geroep werd gehoord.

2. Hij overdenkt de zeer beklagenswaardige toestand, waarin hij verkeerde, toen hij in de buik van het graf was. Hij was bij volle kennis toen hij daar neerleg en maakte ook bijzondere opmerkingen daarover.

Merk op: Als wij van onze verdrietelijkheden profijt zullen trekken, dan moeten we er ook terdege acht op slaan en de hand Gods daarin opmerken. Jona merkt hier op:

a. Hoe diep hij geworpen werd, vers 3. Gij had mij in de diepte geworpen. De zeelieden wierpen hem daarin. maar hij ziet hen voorbij en merkt slechts Gods hand op, die hem neerwierp. In welke diepten we ook geworpen worden, het is God, die ons er in stort, en Hij is het, die nadat hij ons gedood heeft, macht heeft ons in de hel te werpen. Hij werd in het hart van de zeeën geworpen, en hieraan ontleent Christus die Hebreeuwse zin, die Hij toepast op Zijn eigen liggen in het hart van de aarde gedurende dezelfde tijd. Want hij, die dood in het graf is gelegd, hoe ondiep dit ook wezen mag, is even ver van het land van de levenden verwijderd als wanneer men zijn graf in ‘t hart van de aarde had gesteld.

b. Hoe vreselijk hij ingesloten zat. De stroom omving mij. De wateren van de zee omringden hem aan alle zijden, overal vloed. Gods geliefden en dienaars worden dikwijls omgeven door stromen van verdriet, door moeiten, die zo overstelpend en hevig zijn, dat ze alles voor zich neerwerpen en die voortdurend op hen aanlopen, zoals de wateren van een rivier in gestadige opvolging, de ene moeite het andere verdriet reeds meeslepend, zoals de boodschappers, die Job die vreselijke tijdingen brachten. Zij worden er aan alle zijden door omgeven, zoals de kerk klaagt, Klaagliederen 3:7 :Hij heeft mij ommuurd, dat ik er niet kan uitgaan, en ook geen weg zie, waarlangs ik zou kunnen ontvlieden. Al uw baren en uw golven gingen over mij henen,

Merk op: Hij noemt ze Gods baren en Zijn golven, niet slechts, omdat Hij ze maakte (de zee is van Hem, want Hij heeft ze gemaakt) en omdat Hij ze bestuurd (want zelfs de wind en de zee zijn Hem gehoorzaam), maar omdat Hij ze nu tegen Jona opzet, hun macht beperkt en haar beveelt Jona te bedroeven en te verschrikken, doch haar niet toelaat hem ‘t leven te benemen. Deze woorden zijn woordelijk door Jona aangehaald uit Psalm 42:8, hoewel de vertaling een

weinig verschilt, waar Davids klacht in ‘t oorspronkelijke precies verbatum, woord voor woord, eender luidt als die van Jona: Al uw baren en uw golven gingen over mij henen. Wat David figuurlijk, overdrachtelijk sprak, past Jona op zichzelf toe als letterlijk vervuld. Voor het verzoenen van onszelf met onze bezoekingen is het goed, voorafgaande gevallen na te gaan, opdat we tot de erkentenis komen, dat ons geen verzoeking heeft bevangen dan menselijke, 1 Corinthiers 10:13. Als er ooit van een op zichzelf staand geval sprake is, dan is het wel dat van Jona, en toch ontdekt hij, dat zelfs de man naar Gods hart dezelfde klacht, dat Gods baren en golven over hem gingen, geuit heeft. Als God volbrengt wat over ons bescheiden is, zullen we bevinden, dat er diergelijke dingen vele bij Hem zijn, Job 23:14, dat zelfs onze lijdensweg geen onbetreden baan is en dat God met ons niet anders handelt dan naar het recht degenen, die Zijn naam beminnen, Psalm 119:132. En daarom is het goed gebruik te maken van de klachten en gebeden, waarvan de heiligen, die voor ons geweest zijn zich in gelijke gevallen bediend hebben. Zo kunnen deze ons leren, hoe we ons tot God moeten richten, als we in moeiten zijn. Hoe goed is het in de Schrift thuis te zijn! Toen Jona geen gebruik van zijn Bijbel kon maken, hielp zijn geheugen hem uit de Schrift een zeer geschikt voorbeeld van zijn geval te vinden: Al uw baren en uw golven gingen over mij heen. Vers 5 heeft dezelfde betekenis: De wateren hadden mij omgeven tot de ziel toe, zij bedreigden zijn leven, dat hierdoor in onmiddellijk gevaar gebracht werd, of zij maakten een indruk op zijn ziel, hij beschouwde ze als de tekenen van Gods ongenoegen en merkte die op, want de verschrikkingen Gods rustten zich tegen hem, Job 6:4. Dit raakte zijn ziel en bracht die in verwarring. En dit is ook weer aan Davids klacht ontleend, Psalm 69:2. De wateren zijn gekomen tot aan de ziel. Als er van buiten strijd is, is het geen wonder, dat er van binnen vreze is. Toen Jona in de buik van de vis zat, omvingen hem de afgronden, zodat, al zou hij uit zijn gevangenis ontkomen, hij toch onvermijdelijk zijn graf in de golven moest vinden. Hij voelt het wier (dat de vis met het water naar binnen gezogen had) aan zijn hoofd gebonden, zodat hem geen weg meer openblijft zichzelf te helpen, en hij ook geen hoop voeden kan, dat iemand anders tot zijn hulp komen zal. Aldus wordt Gods volk soms in verwarring en verlegenheid gebracht, opdat het zou leren niet op zichzelf te vertrouwen, maar op God die de doden opwekt, 2 Corinthiers 1:8, 9.

c. Hoe goed verzekerd hij zat: Hij was nedergedaald tot de gronden van de bergen, tot de rotsen in de zee, waarop de heuvels en voorgebergten aan de zeekant gegrondvest schijnen te zijn. Hij lag tussen deze in, neen, hij lag er zelfs onder, de grendelen van de aarde waren om hem henen, zo dicht om hem, dat zij waarschijnlijk in eeuwigheid om hem zouden blijven. De aarde was zo toegesloten, zo gegrendeld voor hem, dat hij alle hoop van er ooit weer binnen te komen moest laten varen. Zo hulpeloos, zo hopeloos zat Jona nu daar. De hele schepping voert strijd tegen dezulken, met wie God een twistzaak heeft.

3. Hij overdenkt, tot welke sombere en zwartgallige conclusie hij kwam, maar ook hoe ‘t licht weer doorbrak, vers 4 en 7.

A. Hij begon tot wanhoop te vervallen, zichzelf verloren te noemen en tot niets meer in staat te achten. Als de wateren hem omgaven tot de ziel toe, is het geen wonder, dat zijn ziel in hem overstelpt was, dat hij zeer terneergeslagen was, zodat er geen vreugde of verwachting in hem overbleef. Zijn moed ontzonk hem, en hij beschouwde zichzelf een verloren man. Toen zei ik: Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen, en de vrees hierover was ‘t juist, die zijn ziel in hem overstelpte. Hij meende, dat God hem geheel verlaten had nooit meer in genade tot hem zou wederkeren of hem ook maar enig teken van gunst zoude betonen. Hij kende geen voorbeeld, waarin ooit iemand uit de buik van een vis was gered. Al had hij aan Job op de mestvaalt aan Jozef in de put of aan David in de spelonk gedacht, dan stonden de gevallen toch nog niet

gelijk. Anders dan door een wonder kon er geen redding komen. En wat reden had hij te verwachten, dat hem uit genade een wonder zou geschieden, hem, die nu tot een voorbeeld van rechtvaardigheid werd gesteld? Zijn eigen geweten zei hem dat hij gezondigd had door van het aangezicht des Heeren te vluchten, en dat Hij hem daarom met recht van Zijn aangezicht kon wegdoen, en als teken hiervan Zijn Heilige Geest van hem nemen om nooit meer bij hem te wonen. Welke hoop op bevrijding uit een moeilijkheid kon hij koesteren, als hij zich die door zijn eigen weg en handelingen op de hals gehaald had, Jeremia 4:18.

Merk op: Jona kan ‘t vreselijke van zijn toestand niet beter uitdrukken dan door te zeggen: Ik ben uitgestoten van voor uw ogen. Zij en zij alleen, zijn ellendig, die God van voor Zijn ogen heeft uitgestoten, die Hij niet langer wil kennen en aan wie Hij geen gunst meer wil bewijzen. Wat anders is de ellende van de verdoemden in de hel, dan dat zij van voor Gods ogen zijn uitgestoten? Want wat anders is de hemelse zaligheid dan God te zien en het daaruit voortvloeiend genot te smaken? Soms kan de toestand van Gods volk hier op aarde zodanig zijn, dat zij denken, dat zij van Gods tegenwoordigheid geheel verstoten zijn, zodat zij Hem niet meer zien en Hij ook op hen geen acht slaat. Jacob en Israël zeiden: Mijn weg is voor de Heer verborgen, en mijn recht gaat van mijn God voorbij, Jesaja 40:27. Sion zeide: De Heer heeft mij verlaten, en de Heere heeft mij vergeten, Jesaja 40:14. Doch dit is slechts een onderstelling van het ongeloof, want God heeft Zijn volk, dat Hij tevoren gekend heeft, niet verstoten, Romeinen 11:2.

B. Toch herstelt hij zich van zijn wanhoop met enige troostgevende uitzichten op bevrijding. ‘t Geloof weerlegt en weerspreekt de vermoedens, uit vrees en ongeloof geboren. Hier werd een hevige strijd gestreden tussen verstand en geloof, doch ‘t geloof sprak ‘t laatste woord en triomfeerde. In tijden van beproeving zal de uitkomst tenslotte goed zijn, mits ons geloof niet bezwijkt, daarom ook bad Christus voor Petrus, dat zijn geloof standvastig mocht blijven, Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophouden, Lukas 22:32. David zou vergaan zijn, als hij niet geloofd had, Psalm 27:13. ‘t Geloof in Jona zeide: Nochtans zal ik de Tempel van Uw heiligheid weer aanschouwen. Hoewel hij dus in verwarring was, zo was hij toch niet in wanhoop, in de diepte van de zee bezat hij deze hoop als een anker van de ziel, hetwelk zeker en vast is, Hebreeen 6:19. Dat hij nochtans de tempel van Gods heiligheid weer aanschouwen zal, is de hoop, waarmee hij zichzelf troost.

a. Hij zal leven, zal weer opzien naar de hemel, het licht van de zon aanschouwen, hoewel hij nu in volkomen duisternis geworpen schijnt te zijn. Dus heeft hij tegen hoop op hoop geloofd, Romeinen 4:18.

b. Hij zal leven en God loven. Een rechtvaardige verlangt voor geen ander doel te leven, Psalm 1-19:175. Hij zal met God weder gemeenschap hebben in heilige verrichtingen. Hij zal de heiligen tempel aanschouwen, er naar opgaan, om daar te onderzoeken en om daar de liefelijkheid des Heeren te aanschouwen. Toen Hiskia vroeg om van de zekerheid van zijn beterschap overtuigd te mogen worden, vroeg hij: Welk zal het teken zijn, dat ik naar het huis des Heeren zal opgaan, Jesaja 38:22 alsof dit het enige was, waarom hij genezen wenste te worden. Jona hoopt hier ook, de tempel van de heiligheid weer te aanschouwen. Met genoegen had hij die reeds menigmaal aanschouwd, hij was verblijd geweest, als hij opgeroepen werd op te gaan naar het huis des Heeren. De herinnering hieraan was zijn troost, als hij gelegenheid gehad had, was hij in de tempel van de heiligheid te vinden geweest. Doch nu kon hij er niet eens naar opzien. In de buik van de vis kon hij niet eens de richting van zijn ligging bepalen, maar hij hoopt spoedig hem weer te kunnen aanschouwen en ook er weer binnen te kunnen

gaan. Let er op, hoe bescheiden Jona zich uitdrukt. Als iemand, die schuldbewust is en zich onwaardig voelt, durft hij niet zoals een David spreken van een wonen in Gods huis. Hij weet, dat hij niet meer waardig is, een zoon genaamd te worden, doch hij hoopt dat het hem moge veroorloofd worden, het te aanschouwen. Hij noemt het de tempel van de heiligheid, want in zijn oog was heiligheid de schoonheid er van en daarom beminde hij het en verlangde er naar. De tempel was een type van de hemel, en hij belooft zichzelf, daar hij nu een omzwevende gevangene is, dat hij nooit zou losgelaten worden, maar in de kuil sterven, Jesaja 51:14, dat hij evenwel de hemelse tempel zal aanschouwen en er veilig heen gebracht zal worden. Al zou hij in de buik van de vis sterven op de bodem van de zee, toch hoopt hij, zal vandaar uit zijn ziel door engelen in Abrahams schoot gedragen worden. Nu kunnen deze woorden ook opgevat worden in de zin van de gelofte, die Jona aflegde toen hij in benauwdheid was, en in vers 9 spreekt hij van het betalen van wat hij beloofd heeft. Zijn gelofte is, dat, indien God hem bevrijdt, hij Hem zal loven in de poorten van de dochter van Sion, Psalm 9:15. De zonde, waarvoor God hem achterhaalde, was dat hij vluchtende was van het aangezicht des Heeren. Nu is hij overtuigd van de dwaasheid van zijn zonde en belooft niet slechts, dat hij nooit weer op Tarsis zijn blik zal slaan, maar dat hij weer naar de tempel heen zien zal en van kracht tot kracht wenst voort te gaan, tot hij voor God daar verschijnen zal. En zo zien we, dat geloof en hoop zijn troost waren in zijn wanhopiger hopelozen toestand. Hierbij voegt hij een gebed tot God, vers 7. Als mijn ziel in mij overstelpt was, toen dacht ik aan de Heer, nam ik mijn toevlucht tot Hem, die sterkte geeft. Hij bedacht hoedanig God is, hoe na Hij is bij dezulken, die door moeite of verdriet zeer ver weggeworpen schijnen te zijn, hoe genadig Hij is voor hen, die door zonde zichzelf van Hem zeer ver verwijderd schijnen te hebben. Hij gedacht wat Hij voor hem gedaan had, en ook voor anderen, wat Hij kon doen, wat Hij beloofd had te doen, en dit alles nu bewaarde hem voor wanhoop Hij herinnerde God, dat hij Hem aangeroepen had: Mijn gebed kwam tot U, ik zond het tot U op en verwachtte verhoring ervan.

Merk op: Onze smarten moeten ons bewegen aan God te gedenken en ons tot gebed drijven. Als onze zielen overstelpt zijn, zo zullen wij aan God denken en ons gebed tot Hem opzenden, al is dit dan ook slechts een vrome verzuchting. Als wij Zijn naam gedenken, moeten we ook Zijn naam aanroepen.

4. Hij overdacht de gunste Gods jegens hem als hij aldus in zijn groten nood God zocht en op Hem vertrouwde.

a. Hij nam zijn gebed genadig aan en verleende hem toegang en gehoor, vers 7. Mijn gebed, dat tot Hem opgezonden werd, kwam tot Hem, zelfs tot de tempel van Zijn heiligheid. Het werd in de hoogste hemelen gehoord, hoewel het in de diepste diepten werd gebeden.

b. Hij wrocht op een wondervolle wijze bevrijding, en toen Jona in ‘t diepst van zijn ellende zat, gaf Hij hem er de volle verzekerdheid van, vers 6. Maar Gij hebt mijn leven uit het verderf opgevoerd, o Heer, mijn God! Sommigen menen, dat hij deze woorden sprak, nadat hij op het droge uitgespuwd was, en dan is het de taal van de dankbaarheid en stelt hij het tegenover de grote moeilijkheid van zijn geval, opdat Gods macht in zijn bevrijding zoveel schoner mocht uitkomen. De grendels van de aarde waren om mij heen, en toch hebt Gij mijn leven uit het verderf opgevoerd, uit de handbomen van het graf. Nu kunnen we ook veronderstellen en dit doen we gereder, dat hij nog in de buik van de vis was, en dan is het de taal van zijn geloof. "Gij hebt mij hier in ‘t leven behouden, hier in de kuil, en daarom kunt Gij en wilt Gij mijn leven uit de kuil oproeren", en hij spreekt er van met een verzekerdheid, alsof het reeds gebeurd was: Gij hebt mijn leven opgevoerd. Hoewel hij geen directe belofte heeft van zijn

bevrijding, heeft hij een onderpand er van, en hierop vertrouwt hij. Hij heeft zijn leven niet verloren, en daarom gelooft hij, dat zijn leven uit het verderf opgevoerd zal worden, en in deze verzekering richt hij zich tot God: Gij hebt het gedaan, o Heer, mijn God! Gij zijt de Heer, en daarom kunt Gij het voor mij doen, Gij zijt Mijn God en daarom wilt Gij het doen.

Merk op: Als de Heer onze God is, zal Hij voor ons zijn de Opstanding en het Leven, zal Hij ons leven van het verderf, van de macht van het graf verlossen.

5. Hij waarschuwt anderen en onderricht ze door hen te vermanen, dicht bij God te blijven, vers 8. Die de valse ijdelheden onderhouden verlaten hun weldadigheid, dat wil zeggen:

a. Zij, die andere goden aanbidden, zoals de heidense zeelieden deden, en die aanroepen en troost en uitkomst er van verwachten, verlaten hun weldadigheid. Zij staan zichzelf in ‘t licht, zij keren hun geluk de rug toe en verlaten geheel en al de weg, waarop zij het goede zouden zien. Let er op, dat afgoden valse ijdelheden zijn, en zij, die hun de eer bewijzen, welke God alleen toekomt, handelen even goed in strijd met hun belangen als tegenstrijdig met hun plicht.

b. Zij, die hun eigen ingevingen volgen, zoals Jona zelf ook gedaan had, toen hij van des Heeren aangezicht vluchtte om naar Tarsis te gaan, verlaten hun weldadigheid, die weldadigheid, die zij in God konden vinden en die ze zich konden toeëigenen, daar ze door het verbond er recht op hadden en hun aanspraak er op konden doen gelden, als zij slechts bij God wilden blijven en hun taak volbrengen. Zij, die naar elders gaan om God te ontvluchten, evenals Jona deed- die menen het voor zichzelf beter te maken, als zij Zijn dienst vaarwel zeggen, evenals Jona deed-en die arme zondaars Zijn weldadigheid benijden en wijzer menen te zijn dan Hij door te beoordelen aan wie profeten moeten worden gezonden en aan welke volken niet, zoals Jona deed-die onderhouden valse ijdelheden, worden meegesleept door dwaze inbeeldingen zonder grond, zij verlaten, evenals hij, hun weldadigheid en geen goed kan daaruit voortspruiten. Let er op: Wie zijn plicht verlaat, verlaat zijn weldadigheid, wie van zijn werk wegloopt, zijn standplaats verlaat, ontgaat ook de zegen er van.

6. Hij doet plechtig de gelofte, dat, als God hem bevrijden zal, hij die God, die hem uitredde, prijzen zal, vers 9. Hijsluit een verbond met God, hetwelk inhield

a. Dat hij Hem zal eren met het offer van de dankzegging, en God heeft gezegd, ter aanmoediging van hen, die alzo doen, dat zij Hem verheerlijken doordank te offeren. Wie dankoffert, die zal Hem eren, Psalm 25:23. In overeenstemming met de wet van Mozes wil hij een lofoffer, Psalm 107:22, brengen, en in overeenstemming met de wet van de natuur wil hij dat aanbieden met de stem van de dankzegging. Liefde tot God en een hart vol dankbaarheid aan de Heere zijn het leven en de ziel van deze handeling. Zonder liefde en dankbaarheid zal noch de offerande noch de stem van de dankzegging iets baten. Toentertijd moest op goddelijk bestel iemands erkentelijkheid door een offerande worden uitgedrukt waarbij de offeraar het geslachte dier niet God aanbood in plaats van zichzelf, maar als teken van dankbaarheid. Nu moet zij uitgedrukt worden door de stem van de dankzegging. (De mensen die offeren, zullen de kalveren kussen, Hosea 13:door de vrucht van de lippen, Hebreeen 13:15, die zullen de liefelijkheden Gods verkondigen en bezingen. Dit nu belooft Jona hier, opdat hij met het offer van de dankzegging de goedertierenheden des Heeren vermelde, Jesaja 63:7, Zijn Naam ter ere en tot aanmoediging van anderen.

b. Dat hij Hem eren zal door zijn geloften, die hij in de buik van de vis heeft afgelegd, volkomen te betalen. Sommigen menen, dat hij beloofde een of ander liefdadig werk te zullen volbrengen, of dat hij een soortgelijke belofte aflegde als Jakob had gedaan: Van alles, wat Gij mij geven zalf, zal ik U voorzeker de tienden geven, Genesis 28:22. ‘t Ligt meer voor de hand, dat hij beloofde, dat als God hem wilde uitredden, hij bereid zou zijn te gaan waar het Gode zou behagen hem henen te zenden, al ware het ook naar Nineve. Als wij in grote smart zijn, omdat wij onze plicht verlaten hebben, is de tijd voor de belofte daar, dat wij niet meer van die afwijken, maar hem ijverig vervullen zullen. Of, misschien ook is de offerande van de dankzegging de zaak, die hij beloofde en die wil hij betalen, zoals David Psalm 116:17-19.

7. Hij besluit met een erkenning van God als de Heiland Zijns volks: Het heil is des Heten, Uw zegen is over Uw volk Psalm 3:9. Die God is onze zaligheid, Psalm 68:20. Hij alleen kan uitredding geven, en Hij kan dit doen al is het gevaar en de nood ook nog zo groot Hij heeft redding beloofd aan Zijn volk, dat op Hem betrouwt. Alle uitreddingen van Zijn kerk h ‘t algemeen en van de geheiligden in ‘t bijzonder zijn ‘t werk van Zijn handen. Hij is de behouder van de gelovigen, 1 Timotheus 4:10. Het heil is nog steeds en is altijd des Heeren geweest. Van Hem alleen kan het verwacht worden, en op Hem moeten we daarvoor vertrouwen. Jona’s ondervinding zal anderen aanmoedigen alle eeuwen door, om op God te bebouwen als de God van het Heil. Allen die dit verhaal lezen, zullen met verzekerdheid en met bewondering zeggen, dat het heil des Heren is, en dat allen die Hem toebehoren, dat zeker verkrijgen zullen.

HOOFDSTUK 3

1 En het woord des HEEREN geschiedde ten anderen male tot Jona, zeggende:
2 Maak u op, ga naar de grote stad Nineve; en predik tegen haar de prediking, die Ik tot u spreek.
3 Toen maakte zich Jona op, en ging naar Nineve, naar het woord des HEEREN. Nineve nu was een grote stad Gods, van drie dagreizen.
4 En Jona begon in de stad te gaan, een dagreis; en hij predikte, en zeide: Nog veertig dagen, dan zal Nineve worden omgekeerd.
5 En de lieden van Nineve geloofden aan God; en zij riepen een vasten uit, en bekleedden zich met zakken, van hun grootste af tot hun kleinste toe.
6 Want dit woord geraakte tot den koning van Nineve, en hij stond op van zijn troon, en deed zijn heerlijk overkleed van zich; en hij bedekte zich met een zak, en zat neder in de as.
7 En hij liet uitroepen, en men sprak te Nineve, uit bevel des konings en zijner groten, zeggende: Laat mens noch beest, rund noch schaap, iets smaken, laat ze niet weiden, noch water drinken.
8 Maar mens en beest zullen met zakken bedekt zijn, en zullen sterk tot God roepen; en zij zullen zich bekeren, een iegelijk van zijn bozen weg, en van het geweld, dat in hun handen is.
9 Wie weet, God mocht Zich wenden, en berouw hebben; en Hij mocht Zich wenden van de hittigheid Zijns toorns, dat wij niet vergingen!
10 En God zag hun werken, dat zij zich bekeerden van hun bozen weg; en het berouwde God over het kwaad, dat Hij gesproken had hun te zullen doen, en Hij deed het niet.

Hierin lezen we Jona's bevrijding uit zijn gevangenschap en uit de klauwen van de dood-zijn terugkeer, hoewel niet tot het leven, want hij was niet dood in de buik van de vis maar toch tot het land van de levenden, want hij scheen er niet meer in te zijn-zijn opstanding, hoewel niet uit de doden, maar toch uit het graf, want zekerlijk, nooit is iemand levend begraven geweest, zoals Jona het was in de buik van de vis. Zijn invrijheidstelling kan worden beschouwd,

1. Als een voorbeeld van Gods macht over alle schepselen. God sprak tot de vis, gelastte hem Jona weer te geven, zoals Hij hem tevoren gelast had hem op te nemen. God spreekt tot andere schepselen en het geschiedt, zij allen zijn Zijn gedienstige knechten. Maar tot de mens spreekt Hij eens, ja zelfs tweemaal en hij merkt het niet op, slaat er geen acht op, is doof voor wat Hij zegt.

Merk op: God heeft alle schepselen onder Zijn heerschappij, gebruikt ze waarvoor het Hem behaagt en dient met hen Zijn eigen oogmerken.

2. Als een voorbeeld van Gods genade aan een arme boeteling, die in zijn grote nood zich tot Hem in gebed begeeft. Jona had gezondigd, had dwaas gehandeld, zijn afdwalingen leidden hem niet tot verbetering, en uit zijn later gedrag blijkt, dat zijn dwaasheid nog niet geheel in hem was uitgeroeid, ook nog niet door de roede van deze kastijding. En toch, op zijn gebed en op zijn vernedering voor God, wordt hier een wonder in de natuur gewrocht voor zijn bevrijding, om te kennen te geven, wat een wonder van genade, van vrije genade God openbaart in het weer aannemen en in het behoeden van zondaren, die zich weder tot Hem wenden. Toen hij tot God kwam om genade, bewees God hem die en twistte niet eeuwig met hem.

3. Als type en afbeelding van Christus' opstanding. Hij stierf en werd begraven om de storm te doen bedaren, door onze zonden verwekt. Hij lag in het graf, evenals Jona, drie dagen en drie nachten, om onze schuld was Hij een gevangene, maar op de derde dag kwam Hij uit het graf, evenals Jona, om door Zijn dienaren bekering en vergeving van zonden te laten prediken, een boodschap, die zij zelfs aan de Heidenen hadden te brengen. En aldus werd een ander schriftwoord vervuld: Hij zal ons na twee dagen levend maken, op de derde dag zal Hij ons doen verrijzen, Hosea 6:2. De aarde beefde, alsof zij vol was van haar last. zoals 't de vis ging met Jona.

In dit hoofdstuk staat:

I. Dat Jona opnieuw wordt uitgezonden en dat hem ten tweede male gelast wordt, naar Ninevé te gaan en daar te prediken, vers 1,2.

II. Dat Jona zijn boodschap getrouw overbrengt aan Ninevé, waarbij het bedreigd werd met een spoedig te verwachten verwoesting, vers 3,4.

III. Dat de Ninevieten berouw hadden, zich vernederden en zich bekeerden, vers 5-9.

IV. Dat God genadiglijk het over hen gevelde vonnis herriep en de bedreigden ondergang niet bracht, vers 10.

Jona 3:1-10

Hier treffen we een nog sprekender bewijs van de verzoening tussen God en Jona aan en zien, dat het een volkomen verzoening betekende, hoewel de twistzaak ernstig geweest was.

I. Jona wordt opnieuw uitgezonden, en hij gehoorzaamt dadelijk.

1. Hieruit blijkt, dat God met Jona geheel verzoend was, daar Hij hem weder in Zijn dienst gebruikt. De boodschap, hem opnieuw opgedragen, was een bewijs van vergeving voor zijn vroegere ongehoorzaamheid. Onder de mensen geldt het, dat het geven van een opdracht aan een schuldig bevonden misdadiger gelijk staat met een vrijspraak, en dit terecht, zo nu was het ook met Jona. Het woord des Heeren geschiedde ten anderen maal tot Jona, vers 1, want,

a. Jona moest beproefd worden, of hij inderdaad over zijn vorige ongehoorzaamheid berouw had of niet, en of hij profijt getrokken had, beide uit zijn vreemde straf en uit zijn ongewone bevrijding. Hij had zijn werken zijn plicht verlaten en was daarvoor in gevangenschap geweest, had het oordeel des doods in zichzelf, maar op zijn schulderkentenis had God hem bevrijd, had hem niet doen sterven, maar hem zijn vrijheid hergeven. Hij is bevrijd om zijn goed gedrag, en hij moet weer op de proef gesteld worden, of hij Godswil opvolgen wil of zijn eigen. Nadat hij in de zee was geworpen en er weer uit bevrijd, komt God en vraagt hem: "Wilt gij nu naar Ninevé gaan Jona? Want wanneer God oordeelt, dan overwint Hij, Hij zal Zijn doel bereiken, Hij zal het ongehoorzame, weerspannige kind tenslotte aan Zijn voeten brengen.

Merk op: Als God ons bedroefd heeft, en ons uit onze droefenis weer bevrijdt, moeten wij naar Zijn stem horen, die tot ons zegt: Keert weer tot de arbeid, die gij tevoren verwaarloosde en waartoe gij door deze maatregelen weder geroepen wordt. God zeide nu inderdaad tot Jona, wat Christus tot de geraakte, die Hij genezen had, zei: "Ga nu heen, en zondig niet meer, opdat u niet wat ergers geschiede", Johannes 5:14 iets ergers nog dan de drie dagen en drie nachten in de buik van de walvis te wezen. God slaat acht op de mensen, om te zien of zij, na hun nood en de uitredding, van hun afdwaling genezen zijn, in ‘t bijzonder van die zonde, waarvoor zij gekastijd werden. En daarom moeten we toezien, dat wij de genade Gods niet tevergeefs ontvangen. De kastijding zowel als de uitredding zijn beide genademiddelen

b. Jona ontvangt weer een opdracht, als teken van de gunst van God jegens hem. God kon terecht met Jona handelen, zoals wij zouden doen tegenover iemand, die ons bedrogen en verraderlijk jegens ons gehandeld had, dat, hoewel we hem niet bij de rechtbank aanklagen, noch hem schade toebrengen, wij toch nooit weer vertrouwen in hem zullen stellen. De Geest van de profetie, die Jona had weerstaan en waartegen hij in opstand was gekomen, zou hem met alle recht mogen verlaten met het besluit nooit weer tot hem in te keren. Men zou hebben verwacht, dat, hoewel zijn leven gespaard werd, hij toch onbekwaam en ongeschikt zou worden geacht om nog verdere diensten als profeet te bewijzen. Maar, zie! Het woord des Heeren komt weer tot hem, om aan te tonen dat, wanneer God vergeeft, Hij ook vergeet, en wie Hij vergeeft, die schenkt Hij ook nog een nieuw hart en een nieuwe geest. Hij neemt ze weder in Zijn kudde op en brengt ze weer tot hun vorige staat terug, namelijk hen, die verloren zonen en ongehoorzame dienaren geweest zijn.

Merk op: Als God zich van ons bedient, is dit het beste bewijs, dat er vrede is tussen Hem en ons. Hieruit zal het blijken, dat onze zonden vergeven zijn, en dat God een welbehagen in ons heeft. Volbrenge Hij Zijn werk in ons en merken wij Zijn daden op! Indien dat zo is, dan

hebben wij reden de rijkdom van de vrije genade te bewonderen en onze verplichtingen aan de Heer Jezus te erkennen, die gaven genomen heeft om uit te delen onder de mensen, ja, ook de wederhorigen om bij U te wonen, o Heer God en gebruikt te worden in Zijn werk, Psalm 68:19.

2. Hieruit blijkt, dat Jona met God geheel verzoend was, dat hij nu niet zoals tevoren, ongehoorzaam was aan dat hemels gezicht, niet vluchtte van het aangezicht des Heeren, zoals hij eens deed. Hij trachtte noch het aanhoren van 't bevel te vermijden, noch het gehoorzamen er aan te weigeren. Hij maakte geen tegenwerpingen als tevoren, dat de reis lang was, de boodschap hatelijk het overbrengen er van gevaarlijk, en dat, als het bedreigde vonnis niet voltrokken werd, hem zou verweten worden, dat hij een valse profeet was, en dat de verhardheid van zijn eigen volk aan de dag zou komen, waartegen hij bezwaar maakte, Jona 4:2. Doch nu: Jona maakte zich op, zonder murmurering en tegenspraak, en ging naar Ninevé, naar het woord des Heeren, vers 3. Zie hier

a. De aard van 't berouw, het is de verandering van ons gemoed en van onze weg en een terugkeer tot ons werk en onze plicht, waarvan wij waren afgeweken, het is dat goede te doen, hetwelk wij ongedaan hadden gelaten.

b. De vrucht, die de droefenis voortbrengt. Zij voert hen tot hun plaats terug, die zij verlaten hadden. Jona kon met David zeggen: Voor ik verdekt werd, dwaalde ik, maar nu onderhoud ik Uw geboden, en daarom, hoewel het onplezierig en pijnlijk voor me was en voor 't ogenblik geen zaak van vreugde maar van droefheid, toch is het mij goed zeer goed, verdekt te zijn geweest.

c. Merk de macht van Zijn genade op, als God de mens met droefenis tegenkomt. De droefheid zelf zou de mens eerder van God aftrekken dan hem tot God brengen. Doch God kan door Zijn genade de ongehoorzamen bekeren tot de voorzichtigheid van de rechtvaardigen, Lukas 1:17 en deze gewillig op de dag van Zijn heerkracht maken, Psalm 110:3, volkomen gewillig Zijn juk op zich te nemen, hen, wier nek een ijzeren zenuw was geweest.

d. Let op de plicht van al degenen, tot wie het woord des Heeren komt. Zij moeten zich in alle opzichten er naar schikken en gehoorzaam zijn aan de bevelen, die God hun geeft, met blijmoedigheid en getrouwheid. Jona maakte zich op, zat niet in onverschilligheid of gemelijkheid ter neer, maar ging terstond naar Ninevé. Het was, weliswaar, een zeer lange weg er heen en een plaats, waar hij waarschijnlijk nimmer tevoren was geweest, toch wendde hij daarheen zijn schreden, naar het woord des Heeren. Gods dienaren hebben te gaan, waar Hij ze henen zendt, te komen als Hij ze roept, en te doen wat Hij beveelt. Wat ook het woord des Heeren blijkt te zijn wij moeten er nauwgezet naar handelen.

II. Laten we nu onze aandacht schenken aan het hem gegeven bevel, of de hem opgedragen boodschap, en aan hetgeen hij deed om die taak te volbrengen.

Hij werd als een wapenheraut in de naam van de God des hemels gezonden om Ninevé de oorlog te verklaren, vers 2. Maak u op, ga naar de grote stad Ninevé, die wereldstad, en predik tegen haar. Wat tegen ons is wordt tot ons gepredikt, opdat wij het zouden horen en er door gewaarschuwd worden. En indien wij geen acht slaan op, en geen geloof hechten aan hetgeen ons gepredikt wordt, zal dit tegen ons getuigen. Jona wordt naar Ninevé gezonden dat toentertijd de voornaamste stad van de heidenwereld was. Dit geschiedt als een aanwijzing dat

God na verloop van tijd genadig het licht van de goddelijke openbaring in deze donkere streken zal laten schijnen. God wist dat, als Sodom en Gomorra, Tyrus en Sidon de genademiddelen gehad hadden, zij berouw zouden hebben, en toch onthield Hij hun die middelen, Mattheus 11:21, 23. Hij wist, dat als Ninevé nu de genademiddelen had, zij zich zouden bekeren, en Hij gaf hun die middelen, zond Jona, niet om uitsluitend tot hen van bekering te spreken (want dit staat niet vermeld in de boodschap, die hij ontving), maar toch om hen door de prediking tot berouw te brengen, want dat was het heerlijk doel van wat hem werd bevolen. Als God, door het uitdelen van Zijn gunstbewijzen, door het geven van de genademiddelen aan sommige plaatsen en niet aan andere, door sommigen de geest van de genade te schenken en die aan anderen te onthouden, als God aldus bij privilege en in een weg van soevereiniteit handelt, wie mag dan tot Hem zeggen: "Wat doet Gij?" Mag Hij niet doen met het Zijne wat Hij wil? Hij is niemands schuldenaar. Ga, en predik (zegt God) de prediking, die Ik tot u spreek, dat wil zeggen:

a. De prediking die Ik tot u sprak, toen Ik u de eersten keer beval te gaan, Jona 1:2. Ga, en predik tegen haar, bedreig haar met goddelijke oordelen. Zeg de mensen van Ninevé, dat hun boosheid voor Gods aangezicht is opgeklommen en dat Gods wrake op hen neer zal dalen. Dit was de boodschap, die Jona zo afkerig was over te brengen, en waarom hij wegvluchtte en zich naar Tarsis spoedde. Doch nu hij voor de tweede maal er voor staat, verandert God niets aan de boodschap, om hem aangenaam te zijn of om ze wat gemakkelijker voor hem te maken, neen, hij moet nu hetzelfde preken wat hem eerst bevolen was, hetwelk hij niet wilde doen.

Merk op: Het woord van God is onveranderlijk en zal niet gebogen worden, hetzij om predikers of om hoorders meer te te behagen, het zal zich nooit schikken naar hun grillen en kuren, maar zij moeten zich voegen naar Zijn waarheden en wetten. Zie Jeremia 15:19. Laat hen tot u weerkeren, maar gij zult tot hen niet weerkeren. Of,

b. De prediking, die Ik tot u spreek, als gij daar komt. Dit was een aanmoediging voor hem in zijn onderneming, dat God met hem wilde gaan dat de Geest van de profetie op hem zou blijven en voor hem gereed zou staan, als hij te Ninevé was, om hem verdere aanwijzingen, die nuttig voor hem waren, te doen. Dit gaf te kennen, dat hij weer van Hem zou horen, hetwelk een grote steun voor hem zou wezen op deze gevaarvolle tocht. God gaf Abraham een zelfde aanwijzing, toen hij Izaäk offeren zou. namelijk door hem te zeggen, dat hij dit doen moest op één van de bergen, die Hij hem later wijzen zou. De gangen van die man (namelijk van de rechtvaardige, vers 2 worden van de Heer bevestigd, Psalm 37:23. Hij leidt Zijn volk stap voor stap en zo verwacht Hij ook, dat zij Hem volgen zullen. Jona moest gaan met een onvoorwaardelijk geloof. Hoewel hij weet waarheen hij gaat, zal hij niet weten voor hij daar komt, welke boodschap hij over moet brengen, maar, welke deze ook zijn mag, hij moet haar brengen, zij het een aangename of een onaangename. Zo wil God ons in voortdurende afhankelijkheid van Hem houden en ons doen zien op de aanwijzingen van Zijn woord en voorzienigheid. Wat Hij doet, en wat Hij wil, dat wij doen zullen, weten wij nu niet, maar wij zullen het na deze verstaan. Soms mogen uitvarende admiraals hun zending niet openen, voor zij mijlen ver in zee zijn, alzo moet Jona naar Ninevé gaan, en eenmaal daar, zal hem gezegd worden wat hij te spreken heeft.

III. Hij kwijt zich van zijn opdracht met getrouwheid en stoutmoedigheid. Toen hij te Ninevé kwam, vond hij een groot arbeidsveld. Het was een grote stad, van drie dagreizen, vers 3, een grote stad Gods, zoals zij in ‘t Hebreeuws heet, wat niets andere betekent dan dat zij een zeer grote stad was. Die taal doet de grote God deze eer, dat grote dingen aan Hem hun naam

ontlenen. De grootheid van Ninevé bestond hoofdzakelijk in haar uitgestrektheid, zij was groter dan Babylon, zulk een stad, zegt Diodorus Siculus, als na die nooit meer gebouwd is. Zij was honderdvijftig furlongs (een furlong is een achtste van een Engelse mijl of plm. tweehonderd en één meter lang), negentig breed en vierhonderdtachtig in omtrek. De muren waren honderd voet hoog en zo dik, dat drie wagens naast elkaar er over konden rijden. Op die muren stonden vijftienhonderd torens, elk tweehonderd voet hoog. Hier wordt vermeld, dat de stad drie dagreizen groot was want de omtrek was vierhonderdtachtig furlongs, volgens sommigen. Daar nu acht furlongs een Engelse mijl vormen, was de omtrek zestig Engelse mijlen, die door een voetganger in 3 dagen kunnen afgelegd worden, daar de gemiddelde snelheid van een voetganger op twintig Engelse mijlen per dag, wordt gesteld. Of wel, Jona had, daar hij slechts langzaam voort kon gaan, omdat hij met ernst te prediken had, drie dagen minstens nodig om door al de voornaamste straten en stegen van de stad te gaan, om zijn boodschap te brengen, opdat allen haar zouden vernemen. Toen hij haar bereikt had, verloor hij geen tijd, hij was niet gekomen om alles rondom zich op te nemen, maar hij wijdde zich geheel aan zijn werk. Eenmaal in de stad, trad hij niet eerst een herberg binnen om zich na zijn reis te verfrissen, maar begon onmiddellijk met zijn boodschap, naardat hem bevolen was en hij predikte en zei: Nog veertig dagen, dan zal Ninevé worden omgekeerd. Hiervoor had hij ongetwijfeld een aanwijzing ontvangen en hiertoe was hij zekerlijk gemachtigd. Of hij uitweidde over dit onderwerp, wat zeer waarschijnlijk is, en toonde, dat God een twistzaak met hen had, en hoe tergend hun boosheid was en om wat reden zij hun ondergang hadden te verwachten, hen tevens aansporend deze waarschuwing niet in de wind te slaan, of dat hij slechts deze woorden telkens weer herhaalde, is niet zeker, maar dit was de inhoud van zijn boodschap.

1. Hij moest hun aanzeggen, dat deze grote stad zou verwoest worden, hij meende en zij begrepen van hem, dat zij zou omgekeerd worden, niet door oorlog, doch door de een of andere onmiddellijke slag van boven, hetzij door een aardbeving of door vuur en zwavel zoals Sodom eens omgekeerd was. De boosheid van de steden maakt ze voor verwoesting rijp en haar weelde en grootheid kunnen haar niet tegen omkering beschermen, als de maat van haar ongerechtigheid vol, en de maat van haar wraak gekomen is. Grote steden worden gemakkelijk omgekeerd, als de grote God komt om met haar af te rekenen.

2. Hij moest hun aanzeggen, dat de omkering spoedig plaats zou vinden, aan het einde van veertig dagen. Een uitstel werd hun gegeven. God wil al die tijd wachten om te zien, of zij na deze aankondiging zich zullen vernederen en zich beter gedragen, en aldus de bedreigden ondergang voorkomen.

Merk op, hoe traag God is tot toorn: hoewel de boosheid van Ninevé om wraak riep, toch zal zij nog veertig dagen gespaard worden, opdat zij tijd moge hebben om zich te bekeren en God moge tegenkomen in de weg van Zijn oordelen. Doch langer zal Hij niet wachten, indien zij zich in die tijd niet tot Hem wenden, zullen zij weten, dat Hij Zijn zwaard gewet en bereid heeft. Veertig dagen is een lange tijd voor een rechtvaardig God om Zijn oordelen in te houden, toch is het voor een ongerechtig volk slechts een korte spanne om zich te bekeren en berouw te hebben, en alzo de komende oordelen af te wenden. Het aldus vaststellen van de dag met alle mogelijke zekerheid zou medewerken om hen te overtuigen, dat het een boodschap van God was, want welk mens zou zo beslist de tijd durven vaststellen, hoe zeker hij ook kon zijn in het voorspellen van de zaak zelf? Die tijdaanwijzing zou hun ook schrik aanjagen en hen doen zoeken naar middelen om zich voor te bereiden op wat stond te komen. En zou dit ook ons niet wakker maken, om ons op de dood voor te bereiden, moet het ons niet leren te

bedenken, dat de dood zelf zeker komen zal, en dat de tijd in Gods raad bepaald is, doch dat wij in duisternis hieromtrent gehouden worden, opdat wij ten allen tijde gereed zouden zijn? Wij kunnen er niet zo zeker van zijn, dat wij nog veertig dagen leven zullen, als Ninevé nu zeker kon zijn, dat zij nog veertig dagen bestaan zou, ja, ik geloof zelfs, dat het waarschijnlijker is, dat wij binnen dertig of veertig dagen sterven zullen, dan dertig of veertig jaar nog te leven. In de dag van onze gerustheid zijn we geneigd, ons zelf nog vele jaren te beloven.

"Fleres, si scires unum tua tempora mensem, Rides, cum non sit forsitan una dies."

Wij zouden verontrust worden als wij er zeker van waren, dat wij geen maand meer te leven hadden, en toch zijn we zorgeloos, hoewel we niet zeker zijn, dat wij nog een dag leven zullen.

Hierin vinden we:

I. Een wonder van goddelijke genade in het berouw en de bekering van Ninevé, op de waarschuwing, hun gegeven van hun naderende ondergang. Voorwaar Ik zeg u, wij hebben zo groot een voorbeeld niet gevonden, zelfs in Israël niet, en de mannen van Ninevé zullen opstaan in het oordeel met dit geslacht, en zullen het veroordelen, want zij hebben zich bekeerd op de prediking van Jona, en zie, meer dan Jona is hier, Mattheus 12:41. Ja, Ninevé veroordeelde zelfs de onbekeerlijkheid en hardnekkigheid van Israël in die tijd. God zond vele profeten naar Israël onder hen bekend als zijnde machtig in woorden en werken. Doch naar Ninevé zond Hij er slechts één, een vreemdeling voor hen, en zonder gedaante noch heerlijkheid, naar wij mogen veronderstellen. Zijn tegenwoordigheid des lichaams was zwak, vooral na de vermoeienis van zulk een lange reis. En toch toonden zij berouw, maar Israël deed dit niet. Jona predikte slechts een preek en wij lezen niet, dat hij enig wonder of teken deed om zijn woord te bevestigen. En toch had het invloed op hen, terwijl Israël hardnekkig bleef welks profeten woorden kozen om met hen te redeneren en ze tot overtuiging te brengen door tekenen, die zij daarna deden. Jona bedreigde slechts met wraak en ondergang. We lezen niet dat hij ze ook maar enigermate opriep tot berouw of aanwijzingen gaf, hoe ze berouw moesten tonen, en toch kregen ze berouw, doch Israël volhardde in onbekeerlijkheid hoewel de tot hen gezonden profeten ze trokken met mensenzelen, met touwen van de liefde en hun de verzekering gaven, dat God grote dingen aan hen wilde doen, indien zij berouw toonden en zich bekeerden. Laat ons nu zien, hoe Ninevé berouw toonde, wat de bewijzen er van waren.

1. Zij geloofden God, zij sloegen geloof aan ‘t woord, dat Jona in de naam van God tot hen sprak. Zij geloofden, hoewel zij vele goden hadden, dat er toch slechts één levende en ware God was, de soevereine Heer van allen, dat zij aan Hem rekenschap schuldig waren, tegen Hem gezondigd en aan Zijn gerechtigheid niet voldaan hadden. Ze geloofden dat deze aankondiging van naderende ondergang hun door Hem was toegezonden, en dat bijgevolg de ondergang zelf op de vastgestelde tijd van Hem zou komen, indien dit niet door een tijdig berouw hunnerzijds werd verhoed. Ze geloofden, dat Hij een barmhartig God is, en dat er daarom grond bestond om te hopen, dat de gedreigde grote toorn nog afgewend zou kunnen worden, als zij zich van die zonden afkeerden, waardoor Gods toorn was opgewekt.

Merk op: Zij, die tot God komen, tot Hem terugkeren na tegen Hem in opstand geweest te zijn, moeten geloven, dat Hij gaarne verzoent, dat Hij hun God zijn wil, als zij in oprechtheid tot Hem komen. En let er nu eens op, welk een groot geloof God kan bewerken door zeer nietige, zwakke en onaanzienlijke middelen. Hij kan de Ninevieten zelfs door een paar

dreigwoorden ertoe brengen, de gelove gehoorzaam te zijn, Handelingen 6:7. Sommigen menen, dat de Ninevieten van de zeelieden of van anderen of wel van Jona zelf hadden vernomen, dat hij in de zee geworpen geweest, en er door een wonder weer uitgekomen was, en dat dit nu diende tot een bevestiging van zijn zending en er hen toe bracht, gereder te geloven, dat God door hem sprak. Maar hiervan hebben we geen zekerheid. Toch diende Christus' opstanding (en Jona's opstanding is hier een type van) tot bevestiging van zijn Evangelie, en zij heeft overvloedig bijgedragen tot groot succes van hen, die in Zijn naam predikten bekering en vergeving van de zonden onder alle volken, beginnende van Jeruzalem. Lukas 24:47.

2. Zij boodschapten het de koning van Ninevé, die volgens sommigen toen Sardanapalus moet zijn geweest, en volgens anderen Pul, koning van Assyrië. Aan Jona was niet opgedragen, eerst tot hem te gaan uit eerbied voor zijn koninklijke waardigheid. Gekroonde hoofden zijn, als zij schuldige hoofden zijn, voor God gelijk aan gewone mensen en daarom wordt Jona niet naar het hof gezonden om zijn proclamatie te brengen, maar naar de straten van Ninevé. Toch bereikt een verslag van zijn boodschap de koning van Ninevé, niet bij wijze van aanklacht tegen Jona, als verstoorder van de publieke rust, opdat hij tot zwijgen gebracht en gestraft mocht worden, hetwelk hem misschien zou wedervaren zijn, had hij aldus geroepen in de straten van Jeruzalem, dat Gods profeten doodde en stenigde, die tot haar gezonden werden. Neen, niet als een misdaad vatte men Jona's spreken op, en aldus werd het de koning ook niet voorgesteld, maar als een boodschap uit de hemel. Mensen, wier harten gloeiden voor 't algemeen welzijn en die bezorgd voor het volk waren, deelden de koning het dan ook aldus mee.

Merk op: Die koningen zijn gelukkig, die lieden om zich heen hebben, welke aandacht schenken aan alles wat aan de vrede van het koninkrijk bevorderlijk is, letten op het woord en de voorzienigheid Gods en op de tekenen van Gods mishagen, waaronder zij verkeren. En die volken mag men gelukkig prijzen, die zulke koningen boven zich hebben, die op dergelijke dingen hun oog richten.

3. De koning geeft hun een goed voorbeeld in nederigheid, vers 6. Toen hij hoorde van het woord Gods, tot hem gezonden, stond hij op van zijn troon, evenals Eglon, de koning van Moab, opstond van zijn stoel, toen Ehud hem zei, dat hij een boodschap Gods voor hem had. De koning van Ninevé stond op van zijn troon, niet slechts uit eerbied voor een woord Gods in 't algemeen, maar ook uit vrees voor een woord van grote toorn in 't bijzonder en ook uit smart en schaamte over de zonde, waardoor hij en zijn volk zich die grote toorn op de hals gehaald hadden: hij stond op van zijn koninklijke troon en deed zijn heerlijk overkleed, het kenteken van zijn waardigheid, van zich, als een erkentenis, dat, daar hij zijn macht niet gebruikt, zoals hij dat had behoren te doen, om geweld en onrecht te bedwingen en het recht te handhaven, hij nu ook zijn troon verbeurd en zijn kleed naar 't recht Gods, zichzelf de eer en 't vertrouwen, in hem als koning geplaatst, onwaardig gemaakt had, en dat 't van Gods zijde recht was, het koninkrijk van hem te nemen. Zelfs de koning versmaadde het boetekleed niet, want hij bedekte zich met een zak en zat neer in de as, als teken van zijn vernedering wegens de zonde en zijn vrees voor de goddelijke wraak. Het is de grootste van de mensen tot eer, zich te vernederen voor de grote God.

4. Het volk volgde des konings voorbeeld, ja 't blijkt zelfs, dat 't volk de toon aangaf vent zij begonnen 't eerst zich te bekleden met zakken, van hun grootste af tot hun kleinste toe, vers 5. De kleinsten onder hen die 't minst te verliezen hadden bij de verwoesting van de stad, bleven niet achterwege, en de grootsten onder hen, die gewend waren aan een gemakkelijk en

weelderig leven, achtten het niet beneden zich, de kentekenen van de vernedering te dragen. Het dragen van zakken was iets zeer onaangenaams vooral voor hen, die aan fijn linnen gewoon waren, en zij zouden er niet toe overgegaan zijn, als de zonde niet zeer diep gevoeld, en zij zich niet levendig gevaar, door die zonde verwekt, voor ogen hadden gesteld. Let er op: Zij, die niet om wensen te komen, moeten zich vernederen, zij, die hun zielen niet om willen doen komen, moeten zielsbedroefd worden. Als Gods oordelen ons bedreigen, moeten we ons vernederen onder Zijn machtige hand. En hoewel lichamelijke oefening alleen geen profijt brengt en het spotternij is, als iemand het slechts laat bij het onder zich spreiden van een zak en as (het is het hart, waarop God let, Jesaja 58:5) dan moeten we toch op dagen van diepe ootmoed, als God in Zijn voorzienigheid ons roept tot rouwklacht en tot omgorden met de zak, Jesaja 22, 12, door uitwendige tekenen van de inwendige smart God verheerlijken met onze lichamen, door tenminste onze sieraden terzijde te leggen.

5. Een algemeen vasten werd uitgeroepen en in acht genomen door allen in die grote stad, vers 7-9. Het werd bevolen door de Koning en zijn groten, de gehele wetgevende macht was eenstemmig in het opleggen ervan, en al het volk besloot eendrachtig naar het bevel te handelen, en zo vormden deze beide, het bevel en de gehoorzaamheid er aan, een nationale actie. Het was noodzakelijk, dat men aldus deed, om een nationale ondergang te voorkomen. De inhoud van deze afkondiging of proclamatie vinden we in deze verzen vermeld, en hij is zeer waard er onze opmerkzaamheid aan te geven.

A. Wat er geëist wordt.

a. Dat het vasten, vers 5, zeer streng werd in acht genomen op de dag voor deze plechtigheid bepaald: laat mens noch beest iets smaken, Iaat ze niet de minste verfrissing nemen, neen, zelfs geen water drinken. Last hen niet aanvoeren, dat zij zonder gevaar voor hun gezondheid niet zo lang vasten kunnen, of dat zij het niet verdragen kunnen laat zij het voor deze keer maar beproeven. Wat kwaad kon het, al voelden zij het werkelijk als iets zeer onaangenaams en al zouden zij het nog geruime tijd daarna voelen? Het is beter zich er aan te onderwerpen, dan in enig opzicht iets te verwaarlozen ten opzichte van het berouw, dat getoond moet worden om een stad van het verderf te redden. Laten zij door het bedekken met een zak en door te vasten hun lichaam geweld aandoen om daarmee aan te tonen, hoe hun zielentoestand geschokt is door smart over de zonde en vreze voor de gramschap Gods. Zelfs de beesten moesten evengoed als de mensen boete doen, omdat zij aan de ijdelheid onderworpen waren, als instrumenten van de zonde des mensen, en ook opdat zij hun eigenaars en degenen, die hen bewaken moesten, door hun klagelijk geroep of door hun stomme smart uit gebrek aan voedsel zouden bewegen tot een daadwerkelijk tonen van spijt en vernedering. Het vee binnenshuis mocht niet, zoals gewoonlijk, te eten en drinken gegeven worden, omdat geen voedsel die dag mocht aangeroerd worden. Dat soort dingen moest vergeten en niet in de gedachten gebracht worden. Evenals de psalmist de dieren opriep, toen hij zeer begerig was Gods lof te zingen om met hem in te stemmen, zo wilden de Ninevieten, dat de dieren met hen zouden samengaan om boete te doen, toen zij vol smart over de zonde waren en de oordelen Gods vreesden. De dieren, gewoonlijk rijk en prachtig opgetuigd, waarop hun meesters ook daarom trots waren, moesten nu met zakken bedekt worden, want de groten van het volk zullen (en dit past hun) de uitrusting van hun dieren ter zijde leggen.

b. Aan het vasten en rouwbedrijven moeten zij gebed en smeking tot God paren, want het vasten dient om het lichaam voor de dienst van de ziel in ‘t werk des gebeds, wat de hoofdzaak is, geschikt te maken en waartoe het andere slechts voorbereiding is. Laat ze sterk tot God

roepen, laat zelfs de beesten dat doen naar hun aard, Iaat hun schreeuwen en klagen uit gebrek aan voedsel genadiglijk aangemerkt worden als een roepen tot God, zoals het geroep van de jonge raven, Job 39:3, en dat van de jonge leeuwen, Psalm 104:21, als zodanig aangemerkt wordt. Maar voornamelijk moeten de mannen, vrouwen en kinderen roepen tot God, laat hen sterk roepen om de vergeving van de zonden, die tegen hen getuigen, en om de oordelen te voorkomen, die door Jona hun werden bekend gemaakt. Het was tijd tot God te roepen, toen daar nog slechts één schrede tussen hen en hun ondergang was-ja, toen was het hoog tijd de Heer te zoeken. In ‘t gebed moeten we sterk roepen, met onze gedachte op ‘t juiste doel gericht, met onwankelbaar geloof, en met de gloed van vrome en godvruchtige liefde. Door sterk te roepen worstelen wij met God, grijpen wij Hem aan, en het is in ons belang dit te doen, niet slechts als Hij van ons heengaat als een vriend, maar ook als Hij ons als vijand tegenkomt. Daarom is het voor ons van gewicht, als wij bidden, alles in ons in beroering te brengen. Toch is dit niet alles.

c. Met hun vasten en bidden moeten zij bekering en vernieuwing des levens paren: Zij zullen zich bekeren een ieder van zijn boze weg, die hij gekozen heeft, waarop hij wandelt, de boze weg van zijn hart en de boze weg in zijn doen en laten, vooral van het geweld, dat in hun handen is. Een ieder zal teruggeven wat hij onrechtvaardig heeft genomen en vergoeding doen voor het begane onrecht, laat niemand meer onrecht doen, al heeft hij daartoe de macht, noch bedriegen in zijn handeling. Laat degenen, die in hoogheid zijn gezeten, in regering of rechtbank, zich bekeren van het geweld, dat in hun handen is en geen vals gewicht of onzuivere maat meer gebruiken, noch misbruik maken van de onwetendheid of van de nood dergenen, met wie ze handelen. Zie, het is niet genoeg, zijn zonde te betreuren, men moet ze ook laten, en om verhoring van onze gebeden te verkrijgen, moet men naar geen ongerechtigheid meer in zijn hart zien, Psalm 66:18. Dit is het enige vasten, dat God verkiest en aanneemt, Jesaja 58:6, Zacheria 7:5, 9. Het werk van een vastendag is met die dag niet afgelopen, neen, dan begint juist het moeilijkste en nodigste deel van het werk, het losmaken van de knopen van de ongerechtigheid, het leiden van een nieuw leven, en niet gelijk de hond tot zijn eigen uitbraaksel terug te keren.

B. Wat voor aandrang gebezigd wordt als middel om tot dit vasten uit te drijven, vers 9. Wie weet, God mocht zich wenden, en berouw hebben.

Merk op:

a. Wat het is, waarop zij hopen: dat God, op hun berouw en terugkeer, Zijn woord zal terugnemen, Zijn vonnis herroepen, dat Hij Zich wenden zal van de hitte van Zijn toorn, die zij erkennen te verdienen, maar ootmoedig en ernstig afbidden, opdat hun ondergang voorkomen worde en zij niet vergaan. Zij kunnen niets inbrengen tegen de rechtmatigheid van het oordeel, zij trachten niet herziening van het vonnis te verkrijgen, maar hopen o, God zelf, dat Hij Zich wenden zal, en dat Zijn barmhartigheid (waarop zij zich beroepen) getuigen zal tegen het oordeel. Zij geloven, dat God terecht toornig op hen is, dat hun zonde zeer groot is, Zijn toorn hevig, en dat, zo Hij naar recht met hen handelt, er geen raad voor is, dan moeten zij vergaan, dan is het met hen gedaan, want wie kent de sterkte van Zijn toorn? Het is dus niet de bedreigde verwoesting van Ninevé, die zij trachten af te wenden, maar zij bidden, dat Gods toorn moge afgewend. Zo ook, wanneer wij om Gods gunst bidden, dan bidden wij om al wat goed is, en wanneer wij bidden van Gods toorn bevrijd te worden, dan bidden wij tegen alle kwaad.

b. In welke mate zij hopen mochten: Wie weet, God mocht Zich wenden. Jona had hun daarvan niets gezegd, zij hadden ook geen profeten om het hun te verkondigen, zodat zij niet, gelijk wij, uit hun berouw moed konden scheppen om barmhartigheid te verwachten. Wij hebben de belofte en de eed Gods om daarop te vertrouwen, vooral de verdienste en ‘t middelaarschap van Jezus Christus, om op vergiffenis na schuldbelijdenis te rekenen. Toch hadden zij een algemeen denkbeeld van Gods goedheid. Zijn mededogen jegens mensen en Zijn welbehagen in het berouw en de bekering van zondaren, daaruit rees hun hoop, dat Hij hen wellicht zou sparen, zij durfden er geen staat op maken, maar wanhoopten toch ook niet. Zie, hoop op genade is de machtige spoorslag tot berouw en bekering, en al zijn er flauwe spranken van hoop met de vrees gemengd, die een besef van onze eigene zonden en onwaardigheid en lang verzuim van goddelijk geduld verwekt, toch kunnen die dienen om een ernstig berouw en waarachtige bekering te bevorderen. Laat ons met blijmoedigheid ons neerwerpen aan de voetbank van de vrije genade, besluitende, dat, als wij moeten vergaan, wij daar wensen om te komen, tegelijk zeggende: Wie weet, God mocht zich wenden, en ons met mededogen aanzien.

II. Hier is een wonder van goddelijke genade, als Hij deze Ninevieten op hun berouw spaart, vers 10. God zag hun werken, Hij hoorde niet alleen hun goede woorden, waarmede zij hun berouw uitspraken, maar zeg ook hun goede werken, als vruchten van hun bekering waardig. Hij zag, dat zij zich van hun boze weg bekeerden, en dat was het, waarnaar Hij verlangend uitzag. Indien Hij dat niet had gezien, zou hun vasten en bidden voor Hem niets betekend hebben. Hij zag, dat zich onder hen een algemene overtuiging van zonde openbaarde, gepaard met een algemeen besluit om tot Hem terug te keren. De reformatie was begonnen, alles kreeg een nieuw aanzien, en daarom nam God een welgevallen. Zie, God geeft acht op ieder teken van beterschap in zondaars, zelfs op zulke tekenen, die niet onder de aandacht van de wereld vallen. Hij ziet, wie van hun boze weg afdwalen en wie niet, Hij komt hun met gunst tegemoet, die zich oprecht tot Hem bekeren. Wanneer zij zich van het kwaad van de zonde, door hen begaan, bekeren, berouwt Hem het kwaad des oordeels over hem uitgesproken. Daarom spaarde Hij Ninevé en deed het kwaad niet, dat Hij gesproken had, hun te zullen doen. Hier werden God geen offeranden gebracht, voorzover wij lezen om voor de zonde verzoening te doen, want de offeranden Gods zijn een gebroken geest, een gebroken en verslagen hart, zoals de Ninevieten hadden. Dat veracht Hij niet, daarnaar ziet Hij en dat eert Hij.

HOOFDSTUK 4

1 Dit verdroot, Jona met groot verdriet, en zijn toorn ontstak.
2 En hij bad tot den HEERE, en zeide: Och HEERE! was dit mijn woord niet, als ik nog in mijn land was? Daarom kwam ik het voor, vluchtende naar Tarsis; want ik wist, dat Gij een genadig en barmhartig God zijt, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwaad.
3 Nu dan, HEERE! neem toch mijn ziel van mij; want het is mij beter te sterven dan te leven.
4 En de HEERE zeide: Is uw toorn billijk ontstoken?
5 Jona nu ging ter stad uit, en zette zich tegen het oosten der stad; en hij maakte zich aldaar een verdek, en zat daaronder in de schaduw, totdat hij zag, wat van de stad zou worden.
6 En God, de HEERE, beschikte een wonderboom, en deed hem opschieten boven Jona, opdat er schaduw mocht zijn over zijn hoofd, om hem te redden van zijn verdriet. En Jona verblijdde zich over den wonderboom met grote blijdschap.
7 Maar God beschikte een worm des anderen daags in het opgaan van den dageraad; die stak den wonderboom, dat hij verdorde.
8 En het geschiedde, als de zon oprees, dat God een stillen oostenwind beschikte; en de zon stak op het hoofd van Jona, dat hij amechtig werd; en hij wenste zijner ziel te mogen sterven, en zeide: Het is mij beter te sterven dan te leven.
9 Toen zeide God tot Jona: Is uw toorn billijk ontstoken over den wonderboom? En hij zeide: Billijk is mijn toorn ontstoken ter dood toe.
10 En de HEERE zeide: Gij verschoont den wonderboom, aan welken gij niet hebt gearbeid, noch dien groot gemaakt; die in een nacht werd, en in een nacht verging;
11 En Ik zou die grote stad Nineve niet verschonen? waarin veel meer dan honderd en twintig duizend mensen zijn, die geen onderscheid weten tussen hun rechterhand, en hun linkerhand; daartoe veel vee?

Wij lezen met groot genoegen, aan ‘t eind van het vorige hoofdstuk, van ‘t berouw en de bekering van Ninevé, maar in dit hoofdstuk vinden wij, tot onze spijt, de zonde van Jona. Gelijk er vreugde is in de hemel over de bekering van zondaars, zo is er ook smart over de dwaasheden en gebreken van de heiligen. In de ganse Schriftuur vinden wij nauwelijks een "knecht des Heeren", want zo noemt ze Jona, zo uit zijn humeur zo gemelijk en zo ontevreden over wat God deed. In het eerste hoofdstuk zagen wij hem vluchten voor Gods aangezicht. maar hier zien wij hem, om zo te spreken, God in ‘t aangezicht vliegen. En, wat smartelijker is, daar vonden wij hem berouwvol tot God terugkeren, maar hier vinden wij, als eenmaal van Salomo, van Jona geen bericht aangaande zijn terugkeer, al mogen wij die bekering onderstellen, En, lezen wij met verbazing van Jona’s ontevredenheid, wij lezen met gelijke verbazing van Gods tederheid jegens Jona, waaruit blijkt, dat God hem niet had verworpen. Hier is,

I. Jona’s verdriet over Gods barmhartigheid jegens Ninevé, en zijn ontevreden taal, vers 1-3.

II. De zachte berisping, die God hem daarover geeft, vers 4.

III. Jona’s ontevredenheid over het verdorren van de wonderboom en Zijn poging om die te rechtvaardigen, vers 5-9.

IV. Gods pleidooi daartegenover, dat hij niet ontevreden moest zijn met Ninevé’s bevrijding, vers 10-11. ‘s Mensen verdorvenheid en Gods goedheid komen hier scherp tegenover elkander te staan, opdat de eerste blijke, zeer zondig, en de laatste, een zeer uitnemende genade te zijn.

Jona 4:1-11

Zie hier,

I. Hoe Jona ten onrechte met God twist over Zijn barmhartigheid jegens Ninevé, nadat de stad zich bekeerd had. Dit geeft aanleiding om te vermoeden, dat Jona zijn boodschap van Gods toorn aan de Ninevieten alleen overgebracht had, zonder enige aandrang of aanmoediging om zich daardoor tot berouw en bekering te laten bewegen, zoals men mocht veronderstellen. Want toen Ninevé berouw had en barmhartigheid ontving,

1. Benijdde Jona haar de verkregen genade, vers 1 :Dit verdroot Jona met groot verdriet en (wie zou zulks verwachten) zijn toorn ontstak, hij was er zeer boos om. Het was uiterst verkeerd,

a. Dat hij zo weinig zelfbedwang kende om ontevreden en zelfs toornig zich te tonen, hij heerste niet over zijn geest en stond daardoor, als een open stad, aan strikken en verleidingen bloot.

b. Dat hij zo weinig eerbied voor God had om zijn ontevredenheid en toorn de vrije loop te laten, zoals David eens, toen de Heer een scheur gescheurd had aan Uza. Wat God behaagt, moet ook ons welgevallig zijn, al verstaan wij het niet, toch moeten wij het goed vinden.

c. Dat hij zo weinig genegenheid voor zijn medemensen koesterde, als blijkt uit zijn ontevredenheid en toorn, toen de Ninevieten zich bekeerden en God ze in gunst aannam. Dit was de zonde van de Farizeeërs en Schriftgeleerden, die tegen onze Zaligmaker murmureerden, omdat Hij met tollenaars en zondaars omging, zijn oog was boos, omdat God goed was. Maar waarom was Jona zo gemelijk, toen de Ninevieten zich bekeerden en gespaard werden? Een gegronde reden voor iets zo ongerijmds en onredelijks kan niet verwacht worden, maar vermoeden kunnen wij wel iets. Heetgebakerde lieden zijn vaak hooggestemd. Door hovaardigheid maakt men niets dan gekijf, beide met God en mensen. Het was Jona een erezaak, en dat maakte Jona boos.

A. Hij was naijverig op de eer van zijn vaderland, het berouw en de bekering van Ninevé beschaamde de hardnekkigheid van Israël, dat zich niet bekeerde, maar weigerde te horen, en de gunst, die God deze heidenen op hun bekering had bewezen, was een slecht voorteken voor de Joodse natie, dat ze ten laatste (zoals later geschied is) zou verworpen worden en haar deelgenootschap aan Gods barmhartigheid verliezen, terwijl de heidenen in haar plaats ingeënt werden. Toen Petrus werd aangewezen, dat hij geen verschil mocht maken tussen Joden en heidenen, ontstelde hij eerst en hij zeide: Geenszins, Heer! Geen wonder dus, dat ook Jona met zekere spijt aanzag, hoe Ninevé bij God gunst genoot. Jona toonde hierin een ijver voor God als de God van Israël, maar niet met verstand. Zie, velen zijn ontevreden met Gods handelwijze ondervoorwendsel, dat zij ijveren voor Zijn eer.

B. Hij was naijverig op zijn eigen eer: hij meende, dat, nu Ninevé niet verging binnen veertig dagen, hij voor een valse profeet mocht gehouden worden en als zodanig behandeld. Die vrees was ten enenmale ongegrond want de bedreigde ondergang sloot in, dat in geval van berouw en bekering, de stad zou gespaard worden. Niemand zal zich er over beklagen, dat hij bedrogen is door iemand, die beter is dan zijn woord. Jona zou eer op dank kunnen rekenen, dat hij het middel was geweest om hen van gewisse ondergang te redden, dan dat men hem

zulks verwijten zou. Maar zwaarmoedige mensen (zoals Jona schijnt geweest te zijn) maken zich licht ongerust over dingen, die niet bestaan en zelfs zeer onwaarschijnlijk zijn. De meeste van onze bange vrees en verschrikking zijn aan de macht van de verbeelding te wijten, en zij zijn te beklagen, die voortdurend als slaven van die tiran in boeien leven.

2. Hij twistte erover met God. Toen zijn hart in zijn binnenste heet was, sprak hij onbedacht met zijn lippen, en hij zegt ons hier wat hij sprak, vers 2, 3. Hij bad tot de Heer maar het was een zeer verkeerd gebed, zeer verschillend van dat, hetwelk hij bad in het ingewand van de vis. Beproeving leert ons nederig bidden, hetgeen Jona nu ganselijk vergat. Ontevreden zijnde, nam hij wel zijn toevlucht tot het gebed, gelijk hij in zijn tegenspoed gewoon was, maar zijn boos humeur had de overhand boven zijn beter gevoel, en terwijl hij voor zichzelf om de zegen van Gods genade moest bidden, beklaagde hij zich om de zegen van Gods genade, aan anderen geschonken. Niets was meer ongepast.

a. Hij begint zijn vlucht voor des Heeren aangezicht te rechtvaardigen, toen hij de eerste maal naar Ninevé werd gezonden, waarover hij zich tevoren, en zulk terecht, had verootmoedigd: "Och Heer", zegt hij "was dit mijn woord niet, als ik nog in mijn land was? Heb ik niet voorzien, dat de mannen van Ninevé zich op mijn woord zouden bekeren en Gij hun vergeven, en Uw woord zou blijken te zijn ja en neen." Wat voor vreemde man was toch Jona, de goede uitslag van zijn bediening te vrezen. Menigeen is in verzoeking geweest, zijn arbeid op te geven, omdat hij geen vrucht op zijn werk zag, en aan de uitslag wanhoopte, maar Jona wilde liever niet prediken, omdat hij vreesde, dat men naar hem luisteren en naar zijn woord handelen zou. En hij blijft bij dat dwaze gevoelen, waarvan het ingewand van de vis hem, naar het schijnt, niet genezen had. Zo sprak hij, toen hij nog in zijn land was, maar ten onrechte, en hier herhaalt hij het, en, ongelijk de andere profeten, verlangt hij’ naar de dag vol wee, die hij had voorspeld, en het smart hem dat die niet aanbreekt. Zelfs Christus’ discipelen weten niet van hoedanige geest zij zijn, als zij vuur van de hemel begeren om de onherbergzame Samaritanen om te brengen evenmin wist Jona het, nu hij Gods oordeel over de stad wil zier. voltrekken, Lukas 9:55. Jona meent reden te hebben tot klagen, zo moeilijk is het, de wortel van bitterheid uit te roeien, die eens in het hart post heeft gevat. En waarom had Jona verwacht, dat God Ninevé zou sparen? Omdat hij wist dat God een genadig en barmhartig God is, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwaad. Dit alles is zeer waar, en Jona kon dat alleen weten door Gods eigen openbaring en de ervaring van vroegere eeuwen, maar het is vreemd, dat wat een oorzaak van vreugde en lof voor alle heiligen was geweest, voor Jona aanleiding zou geven om met God te twisten, als ware dat iets van de Goddelijke natuur onwaardig, hoezeer het er juist de grootste heerlijkheid van uitmaakt. God is genadig en barmhartig De dienstknecht zei: "Ik wist, dat gij een hard mens zijt" hetgeen niet waar was. Maar al ware dit waar geweest, dat kon geen oorzaak van klacht uitmaken. Doch Jona, terwijl hij zei wat waar was, vond daarin reden tot verwijt en sprak dus als een dwaas. Inderdaad tonen degenen een geest van tegenspraak en twist, die God kwalijk nemen, dat Hij goed is en in Zijn barmhartigheid spaart, hoewel wij het alleen daaraan te danken hebben, zo wij de helse verdoemenis ontvlieden. Dat is iets tot een reuk des doods ten dode maken, wat een reuk des levens ten leven moest zijn.

b. In zijn toorn begeert hij de dood, vers 3 :"Nu dan Heer, neem toch mijn ziel van mij, een wonderlijke begeerte gevolg van zijn onredelijke toorn! Als Ninevé leven zal, laat mij dan sterven, liever dan dat Uw woord en het mijne gelogenstraft wordt liever dan de eer van Israël aan de heidenen geschonken", alsof zijn landgenoten verder van de barmhartigheid Gods verwijderd werden door de aanneming van de Ninevieten. Toen de profeet Elia meende, dat hij

tevergeefs had gearbeid wenste hij insgelijks te sterven, doch alleen uit zwakheid, 1 Koningen 19:4. Maar Jona ziet vrucht op zijn werk, redt een grote stad van het verderf, en begeert toch te sterven, alsof hij, na zoveel goeds gewrocht te hebben, bevreesd ware, langer te leven. Hij ziet de arbeid van zijn ziel en is niet bevredigd. Wat een gemelijkheid is gemengd met elk woord, dat hij spreekt! Toen Jona uit de buik van de vis gered werd, achtte hij het leven een waardevolle gift, en dankte hij God, dat Hij zijn leven uit het verderf had opgevoerd, Hoofdstuk 2:6, zijn leven was voor Ninevé een grote zegen geweest, en nu schijnt het om dezelfde reden slechts een last te zijn, waarvan hij begeert verlost te worden, zeggende, dat het hem beter is te sterven dan te leven. Zulk een woord kan uit een godzalig hart voortvloeien, zoals bij Paulus, die begeerde ontbonden te worden en met Christus te zijn, want dat was zeer ver het beste. Maar hier is het de taal van de dwaasheid, van hartstocht en diepe verdorvenheid, zoveel te erger,

A. Omdat Jona nu te midden van hoogst nuttige arbeid zich bevond en daarom zijn leven juist uitnemend kon gebruiken. Hij was iemand wiens bediening door God wondervol was gezegend en uiterst voorspoedig gemaakt. De bekering van Ninevé kon hem hoop geven, dat hij nog het middel mocht worden om geheel Assyrië te bekeren, het was dus hoogst ongerijmd te wensen, dat hij mocht sterven, nu hij nog zoveel goeds verrichten en niet gemist worden kon.

B. Omdat Jona nu geheel uit zijn humeur en dus gans ongeschikt was om te sterven. Hoe dorst hij aan sterven denken en aan een daarna verschijnen voor Gods rechterstoel, terwijl hij bezig is, met God te twisten? Was dat een gemoedstoestand, geschikt om de wereld te verlaten? Zij, die het hartstochtelijkst begeren te sterven, hebben daartoe gewoonlijk de minste reden, omdat zij het er het ongeschiktst voor zijn. Onze zaak is het, te zorgen dat wij ons op de dood voorbereiden door het werk des levens te verrichten en ons dan aan God over te geven, dat Hij ons wegneme wanneer en zo als het Hem behaagt.

II. Zie, hoe rechtvaardig God Jona bestraft voor zijn boos humeur, vers 4 :En de Heer zei: Is uw toorn billijk ontstoken? Is wel te doen u niet aangenaam, zoals sommigen lezen. Wat! hebt gij berouw over iets goeds? God kon hem met recht in deze zondige toorn verworpen hebben, kon hem naar Zijn woord hebben gedaan en doen sterven, gelijk hij begeerde. Maar Hij verwaardigde zich met hem te spreken, om hem van de waarheid te overtuigen en hem tot tevredenheid te brengen, gelijk de vader van de verloren zoon met de oudste redeneerde, toen hij, zoals Jona hier, ontevreden was over de vergiffenis en wederopneming van zijn broeder. Is uw toorn billijk ontstoken? Zie, hoe zacht God tot deze zondaar spreekt, om ons te leren, degenen, die gevallen zijn, in een geest van zachtmoedigheid te behandelen, aangezien een zacht antwoord de grimmigheid afkeert. God beroept zich op Jona en op zijn consciëntie. Is het billijk? Gij weet beter. Wij moeten ons zelf dikwijls deze vraag stellen. Is het billijk, dit te zeggen, of dat te doen? Kan ik dat verantwoorden? Moet ik het niet ongedaan maken, door berouw en herstel? Vraag,

1. "Is het billijk, toornig te zijn? Zo dikwijls toornig, zo lang toornig, mij zo op te winden en anderen in mijn boosheid met zulke onheuse woorden toe te spreken? Is het billijk, zulke brandende hartstochten heer over mij te laten?"

2. "Is het billijk toornig te zijn als God berouwhebbende zondaars barmhartigheid bewijst?" Dat was Jona’s misdaad. Is het billijk, zo wij toornig zijn over iets wat Gods verheerlijking en de komst van Zijn koninkrijk onder de mensen bevordert, toornig te zijn over wat de engelen in de hemel vreugde bereidt en hun oorzaak geeft, God overvloedig te prijzen? Wij zijn onbillijk,

toornig te worden over de genade, die wij zelf zo nodig hebben en zonder welke wij niet kunnen bestaan, wanneer er geen gelegenheid gelaten was tot berouw en hoop gegeven op vergiffenis bij bekering, wat zou er van ons worden? Laat de bekering van zondaars, waarover vreugde is in de hemel, ook onze vreugde en nimmer onze smart zijn.

Jona volhardt in zijn ontevredenheid, want het begin van het krakeel, met God of mensen, is gelijk een, die het water opening geeft, Spreuken 17:14, de breuk wordt hoe langer hoe groter en wijder, en wanneer de hartstocht voet krijgt, gaat het van kwaad tot erger, die moet dus tot zwijgen gebracht en onderdrukt worden. Wij hebben hier,

I. Jona's sombere verwachting aangaande het lot van Ninevé. Wij mogen verwachten, dat de Ninevieten, gehoor gevende aan de hun gebrachte boodschap, bereid waren de boodschapper gastvrijheid te bewijzen en hun eerbied te betonen, zodat hij in het beste van hun huizen welkom was. Maar Jona was uit zijn humeur, wilde hun hulpvaardigheid niet aannemen noch hen met de gewone beleefdheid bejegenen, wat wel eens kwaad kon gedaan hebben aan zijn woorden. Hij had een schat in aarden vaten, maar wanneer die schat toevertrouwd wordt aan mensen van gelijke bewegingen als wij, en het doel toch wordt bereikt, dan blijkt daaruit te duidelijker, dat de uitnemendheid van de kracht van God en niet van mensen is. Jona trekt zich terug, gaat de stad uit, zit alleen en zwijgt, omdat hij ziet, dat de Ninevieten berouw hebben en zich bekeren, vers 5. Misschien had hij degenen, die bij hem waren, verteld, dat hij de stad uitging uit vreze, in haar verderf mee om te komen, maar in werkelijkheid verliet hij ze om te zien wat van de stad worden zou, gelijk Abraham naar buiten liep om te zien wat er van Sodom geworden was, Genesis 19:27. De veertig dagen liepen nu op een eind of waren al om, en Jona hoopte, dat, als de stad al niet omgekeerd werd, toch een of ander oordeel ze zou treffen, voldoende om zijn woord te staven, in ieder geval wachtte hij met onrust de afloop. Hij wilde in geen huis blijven, opdat hij niet zou verpletterd worden, maar maakte zich buiten de stad een verdek van boomtakken, en zat daaronder in de schaduw, toch nog blootgesteld aan wind en weer. Zie, menigmaal bereiden zulke ontevreden, gemelijke lieden zichzelf vol ijver allerlei ongemak, opdat zij nog wat meer te klagen hebben.

II. Gods genaderijke voorziening in zijn behoefte aan beschutting en verfrissing, toen hij zo dwaas was, ontevreden te zijn en zijn eigen verdriet nog vermeerderde. vers 6. Jona zat onder zijn verdek, en morde over de hitte des daags en de koude des nachts, die hen beide hinderden. God kon gezegd hebben: Dat is uw eigen keuze, uw eigen schuld, een huis van uw eigen maaksel, welnu, wees er dan ook mee tevreden. Maar Hij had medelijden met Zijn dienaar, als een tere moeder met een onwillig kind, en schonk hem bescherming tegen zijn zelfgekozen tegenheden. Hij beschikte een wonderboom, een plant met dichte, brede bladeren, die ineens opschoot en hem als een priëel diende om hem tegen hitte en koude te beschermen. Het was een schaduw over zijn hoofd, om hem te redden van zijn verdriet, opdat hij, naar het lichaam gesterkt, te beter het verdriet in zijn gemoed het hoofd mocht bieden, tussen welke inderdaad een nauw verband bestaat. Zie, hoe teder God voor Zijn volk zorgt in hun verdrukking, ja, al zijn zij onwijs en eigenzinnig, Hij vergeldt hun niet naar hun ongerechtigheden. God had te voren een vis beschiet om Jona in de zee te bewaren, en hier beschikt Hij hem een wonderboom om hem voor hitte en koude te beschutten, want Hij is de Beschermer van Zijn volk tegen alle kwaad en heeft zowel planten als dieren tot Zijn dienst. Hij heeft ze dadelijk bij de hand om Zijn raad te dienen en doet ze als in een ogenblik oprijzen, al is ook hun natuurlijke groei langzaam en trapsgewijze. Een wonderboom, kan iemand menen, is slechts een zwakke bescherming, maar Jona verblijdde zich over de wonderboom met grote blijdschap. Want,

1. Die was hem op dat ogenblik inderdaad een vervulling. Wat in zichzelf onbeduidend en klein is, kan, als het te rechter tijd komt, een onschatbare zegen zijn. Een wonderboom kan op zijn tijd nuttiger zijn dan een ceder. De geringste schepselen kunnen een grote plaag wezen, als de luizen en het ongedierte voor Farao, of een groot gemak, als de wonderboom voor Jona, al naar het Gode behaagt, er Zich van te bedienen.

2. Met zijn sterke verbeelding achtte hij de wonderboom weer hoger dan die inderdaad verdiende. Hij verblijdde zich met grote blijdschap, was er trots op, genoot ervan als van een victorie. Zie, mensen met hevige hartstochten kunnen door een kleinigheid, die hen hindert, in de put gebracht worden, maar ook door een kleinigheid, die hun goed doet, tot grote vrolijkheid opgevoerd. Een gering speelgoed maakt een kind blij, als de wonderboom Jona. Maar wijsheid en genade leren ons te schreien over ons verdriet als schreiden wij niet, en ons te verblijden over onze voorspoed als verblijdden wij ons niet. Aardse zegeningen mogen ons vrolijk stemmen en dankbaar maken, maar Wij moeten er ons hart niet aan geven, alleen God moet de blijdschap van onze verheuging zijn, Psalm 43:4.

III. Het plotselinge verlies van die voorziening, welke God hem had beschikt, en de terugkeer van zijn verdriet, vers 7, 8. God, die hem troost had bereid, zond hem nu weder droefenis, juist door hetgeen hem tot troost was geweest, die droefenis kwam niet toevallig, maar door goddelijke beschikking en naar goddelijk bestel.

1. God beschikte een worm om de wonderboom te doen verdorren. Hij, die gaf, nam weer, en Jona moest de naam des Heeren in beide hebben geloofd, maar omdat hij voor de wonderboom God niet had geprezen, ontnam Hij hem de gave weer, en dat terecht. Zie, wat al onze aardse zegeningen zijn, en welke waarde wij er aan toekennen, het zijn wonderbomen. Ze hebben hun wortel in de aarde en zijn slechts een onbeduidende steun, vergeleken bij de Rots van de eeuwen, zij verdorren, zij vergaan in het gebruik, spoedig zijn zij geen genot meer voor ons. De wonderboom verdorde de dag, nadat hij was opgeschoten, onze aardse zegeningen ontluiken als de bloem en worden spoedig afgesneden. Wanneer wij ons er het meest mee vermaken en er ons het meest van beloven, worden wij teleurgesteld. Een kleinigheid doet ze verdorren, een kleine worm aan zijn voet doodt een grote wonderboom. Iets doet het, dat tevoren niet gezien of niet geteld werd, onze wonderbomen verdorren, en wij weten niet hoe het komt. En wellicht verdorren die het eerst, van welke wij de grootste verwachting hadden, wat het dierbaarst was blijkt het onzekerst te zijn. God zond geen engel om de wonderboom uit te roeien, maar een worm om hem te doen verdorren, hij stond er nog, maar dood. Misschien worden onze aardse zegeningen ons gelaten, maar ze geven ons geen genot meer, de zaak blijft, maar de zegen is weg, en wet overschiet doet niets dan ons verwijten, dat wij zo dwaas waren er op te vertrouwen.

2. God beschikte een stille oostenwind om Jona het gemis van de wonderboom te doen gevoelen, vers 8.. Het was een stille oostenwind, die geen verademing bood, zodat de zon met al haar hitte op het hoofd van Jona scheen. Het was geen wind, die de hitte verdreef en verkoeling aanbracht, maar ze zo mogelijk nog brandender maakte. Zo was Jona zonder enige beschutting aan de zon blootgesteld.

IV. De verdere ontevredenheid, die dit bij Jona wekte, vers 8. Hij werd amechtig en wenste van zijn ziel te mogen sterven. "Als de wonderboom dood is, dan wens ook ik te sterven, dood mij maar, laat mij sterven met de wonderboom." Dwaas, die meent, dat uw leven van een boom afhangt! Zie, het is billijk dat degenen, die zo gaarne klagen, altijd iets hebben om over te

klagen, opdat hun dwaasheid voor de dag kome en genezen worde. En zie hier, hoe de hartstocht, die het ene ogenblik in dit uiterste vervalt, het volgende ogenblik in een ander uiterste terechtkomt. Jona, die bovenmate blij was geweest met zijn wonderboom, was diep, zeer diep terneergeslagen, nu zijn boom verdord was. Overmatige genegenheid legt de grondslag voor overmatige droefheid, waar wij als verzot op zijn, wanneer wij het hebben, daarover bedroeven wij ons ten zeerste, als wij dat verliezen, en beide is even dwaas.

V. De berisping, die God hen daarom geeft opnieuw redeneert Hij met hem: Is uw toorn billijk ontstoken over de wonderboom? vers 9. Zie, het verdorren van de wonderboom is iets, waarover wij niet toornig mogen zijn. Wanneer Gods beschikking ons van betrekkingen, bezittingen en genot berooft, moeten wij niet toornig worden tegen God, niet toornig om de wonderboom. Het is betrekkelijk een klein verlies, het verlies van de schaduw, verder gaat het niet. Het was een wonderboom, een verdorrende plant, wij kunnen niet anders verwachten dan dat hij zal verdorren. Onze toorn om zijn verdorren kan hem niet in het leven terugroepen wij zelf zullen spoedig eveneens verdorren. En als de een wonderboom verdort, verrijst wellicht een andere, wat vooral onze ontevredenheid behoort te stillen, is de gedachte, dat, al is onze wonderboom verdord, onze God niet verdord is, en Hij is rijk en machtig genoeg om ieder verlies te vergoeden.

Laat ons dus erkennen, dat wij verkeerd, zeer verkeerd doen in toorn te ontsteken over een wonderboom, laat ons in zulke omstandigheden ons gerust stellen, als een gespeend kind

Vl. Zijn verdediging van zijn toorn en ontevredenheid haast onbegrijpelijk, vers 9. Hij zeide: Billijk is mijn toorn ontstoken ter dood toe. Het is verkeerd, ontevreden te zijn, al is het ook in haast, als dat spoedig wordt ingezien en het onbedachte woord herroepen, dan kan verontschuldiging verwacht worden, maar die ontevredenheid bovendien te willen goedpraten, is inderdaad slecht. Dat deed Jona hier, ofschoon God zelf hem berispt had, en door zich op zijn consciëntie te beroepen, schuldbelijdenis mocht verwachten. Zie, hoe bandeloos onbeteugelde hartstochten zijn, en hoezeer het ons belang medebrengt, en het dus onze dure plicht is, die brullende leeuwen en brommende beren aan banden te leggen. Zonde en dood zijn twee geduchte dingen, toch telt Jona ze, in zijn toorn, licht.

1. Hij heeft zo weinig eerbied voor God dat hij zich tegen Zijn gezag verzet en Zijn doen afkeurt, zeggende dat hij gelijk had, terwijl God zijn doen bestrafte. De hartstocht overheerst de consciëntie en dwingt ze, als een beroep erop gedaan wordt, tot een vals getuigenis, zoals bij Jona het geval is.

2. Hij geeft zo weinig acht op zichzelf, dat hij zijn eigen leven waagt, en er geen kwaad in ziet, zich zozeer aan Zijn toorn over te geven, dat hij wenst te sterven en zich als het ware dood ergert. Wij lezen van toornigheid, die de dwaze ombrengt, en een ijver, die de slechte doodt, Job 5:2. Zij zijn inderdaad dwaze onnozele zielen, die zich met hun eigen hartstochten de hals afsnijden, die zich door hun ontevredenheid ziekte of andere ellende op de hals halen, en de koorts krijgen door de opwinding van hun toorn.

VII. Het weer aandringen van deze berisping door hem voor te houden hoe verkeerd hij deed, over de redding van Ninevé spijt te voelen. Uit zijn eigen mond zal God hem oordelen, en wij hebben reden te denken, dat het hem eindelijk overtuigd heeft, want hij geeft geen antwoord. Wij hopen, dat hij weer op zijn plaats en in zijn humeur is gebracht. Laat ons nu,

1. Zien, hoe God verder met hem spreekt, vers 10,11. Gij verschoont de wonderboom, gij spaart hem (gelijk het letterlijk luidt), gij zou gedaan hebben al wat gij kon om de boom in het leven te houden en zei: "Hoe jammer, dat die wonderboom verdord is", en zou Ik dan Ninevé niet gespaard hebben? Zou Ik niet evenveel medelijden met de staaf hebben als gij met uw wonderboom, en de aardbeving verboden, de stad om te keren, zoals gij de worm had willen verbieden, de boom te doen verdorren? Bedenk.

a. De wonderboom, die gij wilde behouden, was maar een plant, maar de inwoners van Ninevé, dat Ik wilde behouden waren velen. Het was een grote, zeer volkrijke stad, zoals blijkt uit het aantal kinderen, naar verondersteld wordt, van twee jaar en daaronder. Jona 4:11 noemt hun getal, honderd en twintig duizend, die nog niet zo oud waren, dat zij onderscheid wisten tussen hun rechterhand en hun linkerhand. Die kinderen worden genoemd, omdat hun leeftijd gewoonlijk als de leeftijd van de onschuld wordt beschouwd. Zoo dan waren er in Ninevé, die nog geen dadelijke zonde konden gedaan hebben en dus niet tot de gemeenschappelijke schuld bijgedragen. En toch, als Ninevé omgekeerd was, zouden die kinderen in de algemene ondergang gedeeld hebben. Zou Ik die grote stad Ninevé niet verschonen, reeds om hunnentwil? God ziet kleine kinderen met bijzondere tederheid aan en is gereed ze te helpen en te ondersteunen ja, hier wordt een gehele stad om hunnentwil gespaard. Ouders kunnen hieruit aanleiding nemen hun kinderen in geloof en gebed aan God op te dragen, omdat zij, al kunnen zij nog geen dienst bewijzen (want zij weten geen onderscheid tussen hun rechterhand en hun linkerhand tussen goed en kwaad, zonde en gerechtigheid), toch delen kunnen in de gunsten Gods en Zijn zaligheid deelachtig zijn. Onze Heiland toonde een bijzondere genegenheid voor de kinderen, die tot Hem gebracht werden: Hij nam ze in Zijn armen, legde hun de handen op en zegende ze. Ja, zelfs gaf God acht op de overvloed van vee binnen Ninevé’s muren, die Hij met meer recht spaarde dan Jona de wonderboom kon begeren te sparen, aangezien dierlijk leven hoger staat dan plantenleven.

b. De wonderboom waarom Jona in toorn ontstoken was, behoorde hem niet toe, hij had er niet voor gearbeid en hem niet doen groeien, maar volwassenen en kinderen en vee in Ninevé waren alle het werk van Gods handen. Hij had ze geschapen en onderhield ze nog, en had daarom veel meer reden, er medelijden mee te hebben, dan Jona met de wonderboom. Hij kon de arbeid van Zijn handen niet verwerpen, Job 10:3, en daarom pleit Job aldus met God vers 8, 9. Uw handen hebben mij gemaakt, mij als leem bereid, en Gij verslindt mij en doet mij tot stof wederkeren.

c. De wonderboom die Jona betreurde, had een plotselinge groei en daarom geringe waarde gehad, hij werd in één nacht, en verging in één nacht, hij was de zoon van één nacht (letterlijk vertaald). Maar Ninevé was een oude stad, die vele eeuwen verduurd had, en daarom zo maar niet kon vernietigd worden. "De mensen, die Ik gespaard heb, hebben reeds vele jaren geleefd en niet zo kort als de wonderboom. Zou Ik ze dan niet verschonen, die zovele jaren het voorwerp van Mijn zorg zijn geweest en uit Mijn hand geleefd hebben?"

d. De wonderboom van Jona was in één nacht vergaan, en dat was het einde van zijn bestaan. Maar de kostbare zielen in Ninevé, die God verschoonde, hadden zo’n kort leven niet, zij waren onsterfelijk, en daarom mocht over hun bestaan niet zo zorgeloos en snel beschikt worden. Een ziel is meer waard dan de gehele wereld, en het winnen van de wereld weegt niet op tegen het verlies van een ziel. En zekerlijk is dus een ziel meer waard dan vele wonderbomen, en dan vele musjes. Zo rekent God, en zo moeten ook wij rekenen, en daarom

groter zorg hebben over de kinderen van de mensen dan over lagere schepselen, meer zorg voor onze en andere kostelijke zielen dan over rijkdom en vreugde van deze wereld.

2. Uit dit alles kunnen wij leren,

a. Dat, al laat God toe, dat Zijn volk in zonde valt, Hij niet wil, dat het in de zonde blijt liggen, maar hun hun dwaling leert inzien en ze tot nadenken brengt, opdat zij het rechte pad terugvinden. Wij hebben reden te hopen, dat Jona na deze terechtwijzing had geleerd, de bevrijding van Ninevé te billijken en er even blijde mee te zijn als hij er zich eerst aan had geërgerd.

b. Dat God Zich rechtvaardigt in de wijze, waarop Hij berouwvolle, terugkerende zondaren Zijn genade schenkt, evenzeer als in de wijze, waarop Hij zondaren straft, die in hun opstand volharden. Al zijn er, die tegen Gods barmhartigheid murmureren, omdat zij ze niet verstaan (want ook daarin zijn Zijn wegen en gedachten hoger dan onze wegen en gedachten), toch zal het blijken, dat Hij ook dan Zichzelf gelijk blijft en gerechtvaardigd wordt wanneer Hij spreekt. Zie, welke moeite Hij Zich geeft om Jona te overtuigen van de billijkheid Gods, toen Hij Ninevé spaarde. Jona had gezegd: Mijn toorn is billijk ontstoken, maar dat kon hij niet bewijzen. God zegt en bewijst: Mijn barmhartigheid is billijk geschonken. Het is een grote bemoediging voor arme zondaars om te hopen, dat zij genade bij God zullen vinden wanneer zij zien, dat Hij zo bereid is Zichzelf te rechtvaardigen door barmhartigheid te betonen en verheerlijkt te worden in degenen, die Hij gedenktekenen van Zijn genade maakt tegen wie sommiger oog boos is, omdat Hij goed is. Zulke pruttelaars moeten leren verstaan, dat zij zelf enghartige zielen zijn met kleingeestige ideeën, die alleen voor zichzelf groot van Gods genade denken, maar dat er is een Heer over allen, rijk over degenen, die Hem aanroepen, en dat, zowel te Ninevé als in Israël, wie Hem vreest en gerechtigheid werkt, Hem aangenaam is, namelijk wie zich bekeert en zich van zijn boze weg afwendt, die zal barmhartigheid van Hem verkrijgen.

MICHA

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET BOEK VAN DEN PROFEET MICHA.

Wij zullen een en ander over den profeet zelf in het midden brengen bij het eerste vers van het boek zijner profetie; en zullen daarom hier alleen opmerken, dat er, wijl hij de tijdgenoot van den profeet Jesaja (hij begon echter zijn profetisch werk iets later dan deze) was, tussen beider profetieën ene grote overeenkomst bestaat. Beiden geven ene voorspelling van de vestiging en het toenemen der nieuwtestamentische kerk, bijna met dezelfde woorden, zodat zo belangrijk ene zaak door den mond van twee getuigen bevestigd wordt. Vergelijk Jesaja 2:2, 3 met Micha 4:1, 2. Jesaja's profetie gaat Juda en Jeruzalem, die van Micha Samaria en Jeruzalem aan, want, al wordt de tijd der profetie van Micha met de regeringen van koningen van Juda aangegeven, ze betreft toch het koninkrijk der tien stammen, welks naderende ondergang en ballingschap duidelijk voorzegd en droevig betreurd worden. Wat wij hier geschreven vinden, is slechts een uittreksel uit de toespraken, die hij gedurende de regering van drie koningen gehouden heeft. De strekking van het geheel is,

I. Zondaars van hun zonden te overtuigen, door hun die ordentelijk voor ogen te stellen, beschuldigende beide Israël en Juda van afgoderij, begerigheid, verdrukking, verachting van Gods woord en hun overheid in het bijzonder, in kerk en staat beide, van misbruik hunner macht. Ook toont hij hun de oordelen Gods, die spoedig om hun zonden over hen komen zullen.

II. Gods volk te troosten met beloften van genade en verlossing, vooral met de verzekering van de komst van den Messias en van de genade door Zijn Evangelie. Aangaande deze profetie is opmerkelijk, en dit bevestigt derzelver gezag, dat wij ze tweemaal in het openbaar aangehaald vinden en wel bij plechtige gelegenheden, beide keren met betrekking tot zeer grote gebeurtenissen.

1. De ene is de voorspelling van de verwoesting van Jeruzalem, Hoofdstuk 3:12, die wij in het Oude Testament vinden aangehaald, door de oudsten des lands, Jeremia 26:17, 18, om Jeremia te rechtvaardigen, toen hij de oordelen Gods, die over Jeruzalem komen zouden, profeteerde, en om zijne mishandeling door het hof te stuiten. "Micha", zeggen ze, heeft voorspeld, dat Zion als een akker zou geploegd worden, en Hiskia heeft hem daarom niet gedood; waarom zouden wij dan Jeremia voor dezelfde zaak straffen?

2. De tweede is de voorspelling van de geboorte van Christus, Hoofdstuk 5:2, die wij in het Nieuwe Testament vinden aangehaald, door de overpriesters en Schriftgeleerden des volks, in antwoord op Herodes' onderzoek, waar de Christus zou geboren worden, Mattheus 2:5, 6. Want van Hem geven al de profeten getuigenis.

HOOFDSTUK 1

1 Het woord des HEEREN, dat geschied is tot Micha, den Morastiet, in de dagen van Jotham, Achaz en Jehizkia, koningen van Juda; dat hij gezien heeft over Samaria en Jeruzalem.
2 Hoort, gij volken altemaal! merk op, gij aarde, mitsgaders derzelver volheid! de Heere HEERE nu zal tot een getuige zijn tegen ulieden, de Heere uit den tempel Zijner heiligheid.
3 Want ziet, de HEERE gaat uit van Zijn plaats, en Hij zal nederdalen en treden op de hoogten der aarde.
4 En de bergen zullen onder Hem versmelten, en de dalen gekloofd worden, gelijk was voor het vuur, gelijk wateren, die uitgestort worden in de laagte.
5 Dit alles, om de overtreding van Jakob, en om de zonden van het huis Israels; wie is het begin van de overtreding van Jakob? Is het niet Samaria? En wie van de hoogten van Juda? Is het niet Jeruzalem?
6 Daarom zal Ik Samaria stellen tot een steenhoop des velds, tot plantingen eens wijngaards; en Ik zal haar stenen in de vallei storten, en haar fondamenten ontdekken.
7 En al haar gesneden beelden zullen vermorzeld worden, en al haar hoerenbeloningen zullen met vuur verbrand worden, en al haar afgoden zal Ik stellen tot een woestheid; want zij heeft ze van hoerenloon vergaderd, en zij zullen tot hoerenloon wederkeren.
8 Hierom zal ik misbaar bedrijven en huilen; ik zal beroofd en naakt gaan; ik zal misbaar maken als de draken, en treuren als de jonge struisen.
9 Want haar plagen zijn dodelijk; want zij zijn gekomen tot aan Juda; hij is geraakt tot aan de poort mijns volks, tot aan Jeruzalem.
10 Verkondigt het niet te Gath, weent zo jammerlijk niet; wentelt u in het stof in het huis van Afra.
11 Ga door, gij inwoneres van Safir! met blote schaamte; de inwoneres van Zaanan gaat niet uit; rouwklage is te Beth-haezel; hij zal zijn stand van ulieden nemen.
12 Want de inwoneres van Maroth is krank om des goeds wil; want een kwaad is van den HEERE afgedaald, tot aan de poort van Jeruzalem.
13 Span de snelle dieren aan den wagen, gij inwoners van Lachis! (deze is der dochter Sions het beginsel der zonde) want in u zijn Israels overtredingen gevonden.
14 Daarom geef geschenken aan Morescheth-gaths; de huizen van Achzib zullen den koningen van Israel tot een leugen zijn.
15 Ik zal u nog een erfgenaam toebrengen, gij inwoneres van Maresa! Hij zal komen tot aan Adullam, tot aan de heerlijkheid Israels.
16 Maak u kaal en scheer u, om uw troetelkinderen; verwijd uw kaalheid, als de arend, omdat zij gevankelijk van u zijn weggevoerd.

In dit hoofdstuk hebben wij,

I. De titel van het boek, vers 1, en een inleiding, die de aandacht vraagt vers 2.

II. Een waarschuwing met het oog op verwoestende oordelen over de koninkrijken van Israël en Juda, vers 3, 4, alles om hun zonde, vers 5.

III. De bijzonderheden van deze verwoesting uiteengezet, vers 6,7.

IV. De omvang van deze verwoesting veraanschouwelijkt,

1. Door des profeten smart daarover vers 8, 9.

2. Door de algemene droefheid in de verschillende plaatsen, die verwachten moesten, in die ellende te zullen delen, vers 10-16. Deze profetieën van Micha kunnen wel klaagliederen genoemd worden.

Micha 1:1-16

Hier is,

I. Een algemeen bericht omtrent deze profeet en zijn profetie, vers 1. Dit gaat vooraf tot voldoening van allen, die de profetie van dit boek lezen en horen, en er te meer geloof aan hechten zullen, als zij de schrijver en zijn gezag kennen.

1. De profetie is het woord des Heeren, het is goddelijke openbaring. Zie, wat in de Bijbel is geschreven en wat door Christus' dienaren gepredikt wordt volgens dat geschreven Woord, moet worden gehoord en ontvangen, niet als het woord van een sterfelijk mens, waarover wij kunnen oordelen, maar als het woord van de levende God, waardoor wij geoordeeld worden, want dat is de waarheid. Dit woord des Heeren kwam tot de profeet, kwam duidelijk, kwam met macht, kwam als voorspelling. En hij zag het, zag het visioen, waardoor het tot hem gebracht werd, zag de dingen zelf, die hij moest voorzeggen, met evenveel klaarheid en zekerheid als waren ze alreeds geschied.

2. De profeet is Micha de Morastiet, zijn naam Micha is een samentrekking van Michairah, de naam van de profeet, die enkele eeuwen tevoren, ten tijde van Achab, 1 Koningen 22:8, leefde (in onze vertaling wordt die naam evenwel Micha gespeld). Zijn toenaam "de Morastiet" betekent, dat hij geboren was of woonde te Morescheth, in vers 14 vermeld, ook Jozua 15:44 (Mareza). Zijn woonplaats is aangegeven, opdat men op die plaats naar hem zou kunnen onderzoeken, of daar iemand bekend was, die algemeen als profeet geëerd werd.

3. De tijd van zijn profetie valt in de tijd van de drie koningen van Juda: Jotham, Achaz en Hizkia. Achaz was één van de slechtste koningen van Juda, en Hizkia één van de beste. In zulk een verscheidenheid van tijden worden Gods dienaren geplaatst, tijden, die glimlachen, en tijden, die 't voorhoofd fronsen, aan alle moeten zij zich aanpassen en tegen de verleidingen van alle zich wapenen. Beloften en bedreigingen zijn in dit boek dooreengemengd, waaruit blijkt, dat hij zelf onder de regering van goddeloze vorsten troost heeft gepredikt, en de rechtvaardigen van die periode moest aanzeggen, dat het hun wel zou gaan. En in de tijd van de vrome vorsten moest hij als boetprediker optreden en de goddelozen aanzeggen, dat het hun kwalijk gaan zou. Want, al veranderen de tijden, het woord des Heeren blijft hetzelfde.

4. Tot wie deze profetieën gericht werden: zij golden Samaria en Jeruzalem, de hoofdsteden van de twee koninkrijken Israël en Juda, onder welker invloed de koninkrijken zelve stonden. Al hadden de tien stammen het huis van David en dat van Aäron verlaten, toch behaagde het God, nog profeten onder hen te zenden.

II. Een zeer plechtige inleiding tot de volgende profetie, vers 2, waarin

1. Het volk wordt opgeroepen, te naderen en acht te geven als bij een rechtsgeding: Hoort gij volken allemaal! Zie, waar God een mond heeft om te spreken, moeten wij oren hebben om te horen, omdat het ons allen aangaat wat gezegd wordt. Hoort, gij volken altemaal! gij allen die binnen het bereik mijner stem zijt, en gij allen, die het van deze hoort. Het zijn ongewone woorden, maar het zijn de woorden, waarmede deze Micha zijn profetie inleidt, en met dezelfde woorden lezen wij, dat de vroegere Micha zijn profetie besloot, 1 Koningen 22:28.

2. De aarde met al haar volheid wordt opgeroepen om te horen wat de profeet te zeggen heeft. Merk op, gij aarde! De aarde zal sidderen onder de slag en het gewicht van de komende oordelen, de aarde zal nog eerder horen dan dit dwaze, ongelovige volk, maar God zal gehoord worden wanneer Hij spreekt. Zo de kerk en wie daarin zijn niet horen, dan zal de aarde en wie daarop wonen het oor lenen.

3. God zelf wordt opgeroepen, Zijn alwetendheid, macht en gerechtigheid worden als getuigen genomen tegen dit volk. De Heer der Heeren nu zal het een getuige zin tegen ulieden, een getuige, die u duidelijk heeft gewaarschuwd, dat nu profeten als wachters getrouwelijk hun plicht hebben vervuld, maar gij hun waarschuwing in de wind hebt geslagen. Laat de vervulling van de profetie een getuigenis zijn tegen uw minachting en ongeloof, en u bewijzen, tot een overtuiging en beschaming, dat hun woord Gods woord was, en dat van zijn woorden niet een ter aarde valt. Zie, God zelf zal hun een getuige zijn, door de oordelen van Zijn hand, tegen degenen, die Zijn getuigenis in de oordelen van Zijn mond niet wilden aannemen. Hij zal een getuigenis zijn uit de tempel van Zijn heiligheid.

III. Een vreselijke voorspelling van verwoestende oordelen, die over Juda en Israël zouden komen, gelijk spoedig daarna in Israël en eerst later in Juda gezien werd. Hier wordt voorzegd,

1. Dat God zelf tegen hen zal verschijnen, vers 3. Zij verhieven zich op hun betrekking tot God, als zou die hen beveiligen, maar, hoewel God nimmer het geloof van de oprechten teleurstelt, zal Hij toch de aanmatiging van de huichelaars te niet doen. Want, ziet, de Heer gaat uit van Zijn plaats, verlaat het verzoendeksel, waar zij meenden dat Hij niet vandaan kon komen, en bereidt Zijn troon ten oordeel voor Zijn heerlijkheid vertrekt, want zij drijven ze uit. Gods weg met dit volk was lang een weg van barmhartigheid geweest, maar nu verandert Hij die, Hij gaat uit van zijn plaats en zal neerdalen. Hij scheen Zich terug te trekken als iemand, die onverschillig is omtrent hetgeen gedaan wordt, maar nu zal Hij Zich vertonen, Hij zal de hemelen scheuren en nederdalen, niet gelijk somtijds, met verrassende zegeningen, maar met verrassende oordelen, om dingen te doen niet voor hen, maar tegen hen, waarop zij niet gerekend hadden, Jesaja 65:1, 26:21.

2. Dat het, wanneer de Schepper tegen hen verschijnt, tevergeefs zal zijn, op enig schepsel te bouwen, dat voor hen verschijnen zal. Hij zal met verachting en toorn treden op de hoogten van de aarde, op alle macht, die zich tegen Hem verzet of Hem tegenstand geboden heeft, Hij zal zo op hen treden, dat zij vertreden worden en niet weer opstaan. Hoogten, gebruikt voor afgoderij of voor militaire versterkingen, zullen alle vertreden worden en in het stof vernederd. Vertrouwen de mensen op de hoogte en sterkte van de bergen en rotsen, als waren die voldoende om er hun hoop op te bouwen en alle vrees te verbannen? Ze zullen onder Hem versmelten, als was voor het vuur smelt, Psalm 68:3. Vertrouwen ze op de vruchtbaarheid van de dalen en hun voortbrengselen? Ze zullen gekloofd worden of gespleten, met die trotse stromen, die van de bergen afvloeien, wanneer deze versmelten. Zij zullen geploegd en weggespoeld worden als de grond door water, dat uitgestort wordt in de laagte. Van God wordt gezegd, dat Hij de rivieren van de aarde klooft, Habakuk 3:9. Noch mensen van hoge rang, als de bergen, noch mensen van lage rang, als de valleien, zullen in staat zijn, zich zelf of hun land te beveiligen tegen de oordelen Gods, wanneer zij komen met de zending, alles te verwoesten, als een wegvagende regen, zodat er geen brood zij Spreuk. 28:3. Dit wordt hoofdzakelijk toegepast op de hoofdstad van Israël, vanwaar bescherming voor het ganse koninkrijk verwacht werd, vers 6. Daarom zal Ik Samaria, dat nu een rijke en bevolkte stad is, stellen tot een steenhoop in het veld, als een mesthoop die uitgespreid moet worden, als een

steenhoop, die samengebracht is om weggebracht te worden, en tot plantingen van een wijngaard, als aardhoogten, opgeworpen om er wijnstokken te planten. God zal die stad tot een hoop stellen en de vaste stad tot een vervallen hoop, Jesaja 25:2. Hun altaren zijn als steenhopen op de voren van de velden, Hosea 12:12, en zo zal het ook met hun huizen gaan, zij zullen puinhopen worden. Ik zal haar stenen in de vallei storten door de woede van de overwinnaar, die zich op die wijze zal wreken over het langdurige verzet tegen zijn legerscharen. Zij zullen geheel neergeworpen worden, zodat de fundamenten zullen ontbloot worden, die door de bovenbouw bedekt waren, en geen steen zal op de anderen gelaten worden.

IV. Een beschuldiging van zonde tegen hen, als de aanleidende oorzaak van deze verwoestende oordelen, vers 5. Voor de overtreding van Jacob is dat alles. Als gevraagd wordt: Waarom is God zo vertoornd, en waarom worden Jacob en Israël door Zijn verbolgenheid ten ondergang gebracht? dan is het antwoord gereed: De zonde heeft al dit kwaad gewrocht, de zonde heeft alles verwoest, alle ellende van Jacob en Israël is te wijten aan hun overtredingen. Als zij niet van God waren afgeweken zou Hij dus nimmer tegen hen verschenen zijn. Zie, uitwendige voorrechten en belijdenis kunnen een zondig volk niet voor Gods oordelen vrijwaren. Als er zonde gevonden wordt in het huis Israëls, als Jacob schuldig staat aan overtreding en opstand, zal God ze niet sparen. Neen, Hij zal hen het eerst straffen, want hun zonden vertoornen Hem meer dan die van anderen, omdat zij Gods volk zijn. Maar er wordt gevraagd: Wie is het begin van de overtreding van Jacob? Zie, wanneer wij de ellende van de zonde gevoelen, dan is er reden om te onderzoeken, om welke zonde wij geplaagd worden, want wij hebben een bijzondere strijd tegen hetgeen ons bestrijdt. En wat is dat begin?

1. Het is afgoderij, het zijn de hoogten daar ligt de overtreding, de grote overtreding, die onder Israël heerst, dat is de geestelijke hoererij, de schending van het huwelijksverbond, die verdient in scheiding te eindigen. Zelfs de hoogten van Juda, ofschoon niet zo era als de overtreding van Jacob, waren Gode niet welbehaaglijk en een blijvende smet op overigens goede vorsten. Evenwel werden de hoogten niet weggenomen.

2. Het is de afgoderij van Samaria en Jeruzalem, de koninklijke steden van deze twee koninkrijken. Het zijn de meest bevolkte steden, en waar de meeste mensen samenwonen, daar heerst ook de meeste goddeloosheid, daar maakt de een de ander slechter. Het waren de weelderigste plaatsen, waar men in weelde en genot leeft, vergeet men God. Het waren de plaatsen, die de meeste invloed over het land uitoefenden, door haar voorbeeld en door haar gezag, zodat afgoderij en huichelarij van daar uitgingen in het ganse tand, Jeremia 23:15. Zie, geestelijke afdwaling is het besmettelijks in personen en plaatsen, die het meest in het oog vallen. Als de hoofdstad van een koninkrijk, of de voornaamste familie in een plaats, goddeloos en slecht is, dan volgen velen hun verderfenissen na, en schrijven een slecht voorbeeld na, dat de groten voorgeschreven hebben. De zonden van voorgangers en leidslieden zijn heersende zonden en zullen daarom zeker en streng gestraft worden. Zij hebben inderdaad heel wat te verantwoorden, die niet alleen zelf zondigen, maar ook Israël doen zondigen. Zij moeten verwachten, dat zij ook tot toonbeelden van goddelijke vergelding gesteld worden. Als het begin van de overtreding van Jacob Samaria is, dan zal die stad tot een steenhoop gesteld worden. Laat voorgangers in zonde dit ter harte nemen en vrezen.

V. De straf, die aan die zonde beantwoordt, is de bijzondere vernieling van de afgoden, vers 7.

1. De goden, die zij vereerden, zullen verwoest worden: En al haar gesnedene beelden zullen vermorzeld worden door het leger van de Assyriërs, en al haar afgoden zal Ik stellen tot een woestheid. Samaria en haar afgoden werden tezamen door Sanherib vernield, Jesaja 10:11, en haar goden in het vuur geworpen, want het waren geen goden, Jesaja 37:19 en dit was Gods werk: Ik zal haar afgoden stellen tot een woestheid Zie, zo Gods wet ongenoegzaam is om de overheid te leren, de afgoden te vernielen, dan neemt God dat werk in Zijn eigen handen en doet het zelf.

2. De giften, die tussen hen en hun afgoden gewisseld waren, zullen vernield worden. Al haar hoerenbeloningen zullen met vuur verbrand worden, dat kan slaan op de geschenken, die zij hun afgoden gebracht hadden om hun altaren te verfraaien en hun standbeelden en tempels te versieren (deze zullen het overwinnend leger ten buit vallen, als het niet slechts de particuliere woningen, maar ook de huizen van de afgoden zal plunderen en verwoesten), of op koren, wijn en olie, die zij de beloningen, de hoeren noemden, die hun afgoden, hun boelen, hun gaven, Hoz. 2:12. Dat alles zal hun afgenomen worden door degene, wie (door het hun dierbare afgoden te geven) zij de Hem toekomende eer en hulde hadden onthouden. Zie, welvaren kunnen zij niet, die door andere gehuurd worden om te zondigen of die anderen huren om te zondigen, want de bezoldiging van de zonde is de dood. Zij heeft ze van hoerenloon vergaderd, en zij zullen tot hoerenloon weerkeren. Zij verrijkten zich door hun verbonden met afgodische volken, die hun voordelen verzekerden om hen tot de dienst hunner afgoden over te halen, en de tempels van hun afgoden werden verrijkt met giften door degenen, die de afgoden nahoereerden. En al die rijkdom zal een buit van de afgodische volken, en zo weer hoerenloon worden, loon voor een leger van afgodendienaars, die die zullen nemen als een beloning, door hun goden hun geschonken. Het zal zijn een geschenk van de koning Jareb, Hosea 10:6. Wat zij hun afgoden gaven en wat zij meenden, door die te verkrijgen, zal zijn als hoerenloon, de vloek van God zal erop rusten, het zal niet gedijen noch tot iets nut zijn. Het is het gewone verloop, dat wat door de ene lust wordt afgeperst, door de andere wordt verkwist.

Wij ontmoeten een lange reeks rouwdragenden bij de begrafenis van het verwoeste koninkrijk.

I. De profeet zelf gaat vooraan in de rij, vers 8, 9. Hierom zal ik misbaar bedrijven en huilen, ik zal beroofd en naakt gaan, een man, neergebogen onder het leed. De profeten spraken gemeenlijk hun eigen leed uit om de algemene ellende, ten dele om hun voorspellingen dienaangaande meer ingang te doen vinden en om duidelijk te doen uitkomen, dat geen kwaadwilligheid in het spel was, als zij de oordelen Gods aankondigden (zo verre waren zij van die dag van weedom te begeren, dat zij die meer dan enig ding vreesden), ten dele om te tonen, hoe vreselijk en droevig de ellende zou zijn, en het volk te bewegen tot een heilige vrees, opdat zij met berouw en bekering mochten zoeken, de toorn Gods af te wenden. Zie, wij moeten de straf van zondaars betreuren evenzeer als het lijden van de heiligen in deze wereld. Dat deed de wenende profeet, Jeremia 9:1, en Micha deed het eveneens. Hij maakt misbaar gelijk de draken, of juister: gelijk de jakhalzen, roofzuchtige dieren, die in die streken de gewoonte hadden ‘s nachts samen te komen, te huilen en akelige geluiden te maken, hij klaagt als de uilen of de jonge struisvogels (gelijk onze vertaling luidt). Twee dingen betreurt de profeet hier dus, misbaar makende:

1. Dat Israëls toestand ongeneeslijk is, haar plagen zijn dodelijk, het is een verwoesting zonder hoop, God zegt geen redding toe, omdat zij niet, door berouw en reformatie zichzelf wil helpen. Er is inderdaad balsem in Gilead en een heelmeester aldaar, maar zij wil van die heelmeester niets weten en de balsem niet gebruiken, en daarom zijn haar plagen dodelijk.

2. Dat Juda eveneens in gevaar verkeert. De beker gaat rond en wordt nu Juda op de hand gezet. De vijand is gekomen tot aan Juda, hij is geraakt tot aan de poort van mijn volk, tot aan Jeruzalem. Spoedig na de verwoesting van Samaria en de ondergang van het rijk van de tien stammen, sloeg het Assyrische leger, onder Sanherib, het beleg om Jeruzalem, naderde de poort, maar kon verder niet doordringen. Toch voorzag de profeet met grote onrust en smart de schrik van die belegering, zo zeer had hij de heilige stad, de vrede van Jeruzalem, lief.

II. Verschillende plaatsen treuren of worden opgewekt om te treuren, maar met deze beperking, dat zij zorgen zouden, dat de Filistijnen het niet hoorden, vers 10. Verkondigt het niet te Gath, deze woorden zijn ontleend aan Davids klaaglied op Saul en Jonathan, 2 Samuel 1:20. Verkondigt het niet te Gath, opdat de dochters van de onbesnedenen niet opspringen van vreugde. Zie, men wil, als het kan voorkomen worden, niet, dat de vijanden zich vrolijk maken zullen over de zonden en kastijding van Gods Israël. David zweeg stil en verkropte zijn verdriet, terwijl de goddeloze nog tegenover hem was Psalm 39:1. Maar al is het voorzichtig, geen luidruchtig misbaar te maken, toch mag er wel een stil treuren zijn, wanneer Gods kerk in tegenspoed verkeert. Wentelt u in het stof, gelijk diepbedroefden plachten te doen, en laat zo het huis van Juda en ieder huis in Jeruzalem een huis van Afra, een huis des stofs worden bedekt met stof, in het stof begraven. Wanneer God een huis tot stof maakt, dan betaamt het ons, ons te verootmoedigen onder Zijn machtige hand, en onze tong in het stof te steken, ons zo aanpassende aan de omstandigheden, die Hij over ons brengt. Stof zijn wij, God maakt ons tot stof, opdat wij het weten en erkennen. Verschillende andere plaatsen worden hier genoemd, die in deze algemene rouw moeten delen, sommige namen vinden wij nergens elders, waaruit afgeleid kan worden, dat de profeet hier namen geeft met een bijzondere betekenis ten aanzien van de naderende rampen, om daardoor het zekere en domme volk wakker te schudden en tot een heilige vrees voor Gods wrake op te wekken. Wij vinden Sanheribs inval in de voorzegging dus beschreven, opdat die een indruk van schrik in de verschillende steden die op zijn weg lagen, zou teweegbrengen, Jesaja 10:28 enz. Laat ons de bijzonderheden nagaan.

1. De inwoners van Safir, hetgeen betekent: keurig en mooi (gij, die mooi woont, zo zegt de Engelse kanttekening) zal doorgaan in ballingschap of genoodzaakt worden te vluchten, beroofd van al het sieraad, met blote schaamte. Zie, zij, die o zo schoon en sierlijk voor de dag komen, weten niet aan welke smaad zij kunnen blootgesteld worden, en die smaad zal te grievender zijn, als zij inwoneres van Safir geweest is.

2. De inwoneres van Zaänan, wat beduidt: land van de kudden, een dichtbevolkt land, waar de inwoners even talrijk zijn als kudden schapen zal evenwel zo geweldig door uw eigen rampen getroffen worden, dat gij niet uitgaat. Rouwklacht is te Beth-haëzel, wat zeggen wil: een nabijzijnde plaats, zij zal niet meetreuren met noch enige troost vinden bij haar naaste buren, want hij zal zijn stand van u nemen. De vijand zal bij u, o inwoneres van Zaänan, zijn kamp opslaan, zal u tot steunpunt maken en van u uit zijn tochten ondernemen. Zij, die genoeg met zichzelf te doen hebben, vinden daarin een verontschuldiging om anderen aan hun lot over te laten.

3. Wat de inwoners van Maroth aangaat (wat volgens sommigen Ramoth betekent, volgens anderen de ruwe plaatsen wil zeggen), zij zijn ziek terwille van het goede, treuren om het gemis ervan, zijn diep teleurgesteld, want een kwaad is van de Heer afgedaald, tot aan de poort van Jeruzalem, toen het Assyrische leger het insloot, vers 12. De inwoners van Maroth mochten hun persoonlijk leed wel over het hoofd zien, toen zij de heilige stad in gevaar zagen,

en hadden meer te letten op de Heer, van Wie het kwaad kwam, dan op de Assyriër, die slechts instrument in ‘s Heeren hand was.

4. Lachis was een stad van Juda, die Sanherib belegerde, Jesaja 36:1,2. De inwoonster van deze stad wordt gezegd, dat ze de snelle dieren aan de wagen moet spannen, om zich op gezwinde vlucht voor te bereiden, als de enige uitweg voor haar en haar geslacht. Of het wordt ironisch bedoeld: Gij hebt wagens en snelle dieren gehad, maar waar zijn ze nu? God’s twist met Lachis is deze, dat zij van de dochters Sions het beginsel van de zonde is, vers 13, waarschijnlijk van de zonde van de afgoderij, zij had ze geleerd van de tien stammen, haar naaste buren, en er toen de twee stammen mee aangestoken. Zie, degenen, die helpen, de zonde in enig land te brengen, bereiden de inwoners van dat land er op voor, dat ze uit dat land uitgeworpen worden. En zij, die de belhamels van de zonde geweest zijn, moeten verwachten, dat ze ook de zwaarste straf zullen ontvangen. Israëls overtredingen zijn in u gevonden, toen men naar de eerste oorzaak ging onderzoeken, speurde men na en vond, dat ze in Lachis een aanvang hadden genomen. God weet, wie de schuld is van Israëls overtredingen, wie dus de eerste straf verdient. Met Lachis, dat zoveel tot de zonde van Israël heeft bijgedragen, zal afgerekend worden: Daarom geef geschenken aan Morescheth-Gaths, een stad van de Filistijnen, die misschien afhankelijk was van de beroemde Filistijnsche stad Gath. De huizen van Achzib zullen de koningen van Israël tot een leugen zijn. Achzib was een stad, die bij Marasa of Morescheth behoorde, en tegelijk met haar vermeld wordt, Jozua 15:44. Ofschoon die koningen op haar sterkte vertrouwen, ze zullen met haar bedrogen uitkomen. Hier is een zinspeling op haar naam. Achzib betekent een leugen, en dat zal ze zijn voor allen, die op haar vertrouwen.

5. Marescha, dat Israël niet kan of niet wilde helpen, zal zelf een prooi worden, vers 15:ik zal u nog een erfgenaam toebrengen, dat is een vijand, die uw land even gerust inpalmen zal als ware hij uw erfgenaam. Hij zal komen tot aan Adullam, tot aan de heerlijkheid Israels, dat is, naar Jeruzalem, de hoofdstad. Of: de heerlijkheid Israëls zal komen naar Adullam, een armoedig veracht plaatsje. Of: de koning van Assyrië, op wie Israël zich heeft beroemd, zal komen naar Adullam om het land te verwoesten.

6. Het ganse land van Juda schijnt hier genoemd te worden, vers 16, en opgeroepen om te treuren en te jammeren. Maak u kaal en schaam u, over uw troetelkinderen, die zo teder en zo verwend zijn opgevoed, verwijd uw kaalheid als de arend, wanneer zij ruit en geheel kaal wordt, omdat zij gevankelijk van u zijn weggevoerd en waarschijnlijk niet zullen terugkeren. Hun gevangenschap zal te pijnlijker zijn, omdat ze zo weelderig zijn opgebracht en aan alle ontbering gespeend. Mogelijk ook wordt dit bijzonderlijk tot de inwoners van Marescha gezegd, als in vers 15. Dat was de eigen stad van de profeten, en toch profeteert hij Gods oordelen tegen haar, want het zou haar zonde verergeren, dat ze zo’n profeet in haar midden gehad en desondanks de dag van haar bezoeking niet bekend had. Dit grote voorrecht, juist omdat het niet gewaardeerd werd, zou haar noch bij de profeet noch bij God gunst geven.

HOOFDSTUK 2

1 Wee dien, die ongerechtigheid bedenken, en kwaad werken op hun legers; in het licht van den morgenstond doen zij het, dewijl het in de macht van hunlieder hand is.
2 En zij begeren akkers, en roven ze, en huizen, en nemen ze weg; alzo doen zij geweld aan den man en zijn huis, ja, aan een iegelijk en zijn erfenis.
3 Daarom, alzo zegt de HEERE: Ziet, Ik denk een kwaad over dit geslacht, waaruit gijlieden uw halzen niet zult uittrekken, en zo rechtop niet gaan; want het zal een boze tijd zijn.
4 Te dien dage zal men een spreekwoord over ulieden opnemen; en men zal een klagelijke klacht klagen, en zeggen: Wij zijn ten enenmale verwoest; Hij verwisselt mijns volks deel; hoe ontwendt Hij mij; Hij deelt uit, afwendende onze akkers.
5 Daarom zult gij niemand hebben, die het snoer werpe in het lot, in de gemeente des HEEREN.
6 Profeteert gijlieden niet, zeggen zij, laat die profeteren; zij profeteren niet als die; men wijkt niet af van smaadheden.
7 O gij, die Jakobs huis geheten zijt! Is dan de Geest des HEEREN verkort? Zijn dat Zijn werken? Doen Mijn woorden geen goed bij dien, die recht wandelt?
8 Maar gisteren stelde zich Mijn volk op, tot vijand, tegenover een kleed; gij stroopt een mantel van degenen, die zeker voorbijgaan, wederkomende van den strijd.
9 De vrouwen Mijns volks verdrijft gij, elk een uit het huis van haar vermakingen; van haar kinderkens neemt gij Mijn sieraad in eeuwigheid.
10 Maakt u dan op, en gaat henen; want dit land zal de rust niet zijn; omdat het verontreinigd is, zal het u verderven, en dat met een geweldige verderving.
11 Zo er iemand is, die met wind omgaat, en valselijk liegt, zeggende: Ik zal u profeteren voor wijn en voor sterken drank! dat is een profeet dezes volks.
12 Voorzeker zal Ik u, o Jakob! gans verzamelen; voorzeker zal Ik Israels overblijfsel vergaderen; Ik zal het te zamen zetten als schapen van Bozra; als een kudde in het midden van haar kooi zullen zij van mensen deunen.
13 De doorbreker zal voor hun aangezicht optrekken; zij zullen doorbreken, en door de poort gaan, en door dezelve uittrekken; en hun koning zal voor hun aangezicht henengaan; en de HEERE in hun spits.

In dit hoofdstuk hebben wij,

I. De zonde, waarvan Israël wordt beschuldigd: begerigheid en verdrukking, oneerlijke en onwettige praktijken, vers 1,2, daar zelfs met vrouwen, kinderen en andere weerlozen, wreed en barbaars gehandeld werd, vers 8,9. Verzet tegen Gods profeten en pogingen om hen het zwijgen op te leggen, vers 6,7. En vermaak in hun valse profeten, vers 11.

II. De oordelen, waarmede ze om deze zonden bedreigd worden, opdat ze vernederd, verarmd, vers 3-5, en verbannen werden, vers 10.

III. Genadevolle beloften van troost voor de goeden onder hen, in de Messias, vers 12, 13. Deze inhoud is die van de meeste hoofdstukken van deze en van andere profetieën.

Micha 2:1-13

Hier is,

I. Het onrecht van de mensen, als hij het kwaad van de zonde bedrijft, vers 1, 2. God verschijnt aan dit volk om het te verderven, en laat hen weten waarom Hij met hen twist. Het is de zonde, die al zo vaak vermeld is als een zonde, die gelijk vele andere het verderf van geslachten en volken ten gevolge heeft, de zonde van de verdrukking. Laat ons die nagaan.

1. Zij begeren vurig datgene wat niet van hun is, dat is de wortel van de bitterheid, de wortel van alle kwaad, vers 2. Zij begeren akkers en huizen, gelijk Achab Naboths wijngaard. "0, dat het huis of de akker van die of die het mijne was. Het ligt zo gunstig voor mijn bezit, en ik zou er beter voor zorgen dan de tegenwoordige eigenaar, het komt mij meer toe dan hem."

2. Zij denken en denken na, op welke wijze ze hun begeerte kunnen verkrijgen, vers 4. Zij bedenken ongerechtigheid met een grote mate dier gevloekte listigheid, zij spannen een net om hun doel te bereiken en zich toch niet bloot te stellen of in gevaar te komen of hun goede naam te verliezen. Zij werken kwaad, zij werken het uit in hun hoofd, in hun gezinnen, zij geven er al hun aandacht aan en vinden er al hun vermaak in, als ware het iets kostelijks. Zij zijn even zeker van welslagen (zo wijs achten zij hun eigen plannen en maatregelen) als ware het reeds volbracht. Zie, het is kwaad onheil te veroorzaken door overijling, maar veel erger het met voorbedachte rade uit te voeren, na plannen gemaakt en die overwogen te hebben. En wanneer de list en veinzing van de oude slang met haar gif verschijnt, dan is de goddeloosheid wel volkomen. Zij bedenken het op hun bed, wanneer zij moeten slapen, de zorg om een boos plan houdt hun ogen wakker. Op hun bed, wanneer zij Gods weldaden moesten gedenken, en in hun hart op hun leger moesten spreken, dan overdenken zij ongerechtigheid. Het is van groot belang, de ure van afzondering en stilte goed te gebruiken.

3. Zij misbruiken hun macht om uit te voeren wat ze bedacht en besloten hebben, omdat het in de macht van hun hand staat, zij vinden, dat ze het met behulp van hun rijkdom, het gezag en de invloed, die ze bezitten, kunnen ten uitvoer brengen, dat niemand het wagen zal hen tegen te staan of ter verantwoording te roepen. Dit, menen zij, zal hen rechtvaardigen en alles goed doen aflopen. Zie, het is de fout van velen, dat zij geloven te mogen doen wat zij kunnen doen, terwijl toch geen macht gegeven is om te verderven maar alleen om op te bouwen en te stichten.

4. Zij zijn volijverig en waakzaam bij de uitvoering van de ongerechtigheid, die ze beraamd hebben, wanneer de zaak in hun gedachten tot rijpheid is gekomen, op hun leger of bij de dag, dan verliezen zij geen tijd, maar zodra de morgen aanbreekt, voeren zij het uit. Zij staan vroeg op om hun doel te vervolgen, en wat kwaad hun hand vindt om te doen, dat doen zij met al hun macht. Dat maakt menigeen beschaamd, die het goede traag en zonder energie doet. Laat het nooit gezegd kunnen worden dat wij in de dienst van God en de naaste tot morgen uitstellen wat heden gedaan kan worden.

5. Zij staan nergens voor, als zij hun doel willen bereiken, wat zij begeren, nemen zij ook weg, als zij kunnen, en,

a. Zij zorgen, wanneer zij onrecht doen, dat het nooit te erg of te publiek wordt, zij nemen andermans land met geweld, niet alleen door bedrog of onderhandse praktijken of onder een schone schijn, maar ook gewelddadig en met een hoge hand.

b. Zij geven er niet om, wie zij verongelijken of hoever de ongerechtigheid zich uitstrekt, die zij bedrijven willen, zij doen geweld aan de man en zijn huis, zij beroven en ruïneren degenen, die een talrijk gezin hebben te onderhouden, en het deert hen niet, zo zij die met vrouw en kinderen tot de bedelstaf brengen. Zij doen geweld aan een ieder en zijn erfenis, zij nemen van iemand weg datgene, waarop hij een onbetwistbaar recht heeft, daar het de erfenis van zijn vaderen is, dat ze slechts in leen hebben om het hun kinderen na te laten. Die verdrukkers bekommeren er zich niet over, hoevelen verarmen, mits zij zichzelf verrijken kunnen. Zie, als de begerigheid in het hart heerst, dan wordt gewoonlijk alle mededogen gebannen, als iemand de wereld liefheeft, dan is de liefde des Vaders niet in hem, en evenmin de liefde tot de naaste.

II. De rechtvaardigheid Gods moet deze zonde met straf vergelden, vers 3. Daarom, alzo zegt de Heer, de rechtvaardige God, die tussen mens en mens richt en een wreker is van degenen, die onrecht doen. Ziet, Ik denk een kwaad over dit geslacht, dat is: tegen het ganse koninkrijk, het huis Israëls en vooral tegen diegenen, die zich aan wreedheid en verdrukking hebben schuldig gemaakt. Zij hebben in ongerechtigheid kwaad tegen hun broeders bedacht en God zal in gerechtigheid kwaad tegen hen bedenken. De oneindige Wijsheid zal de straf van hun zonde zo bestellen, dat ze zeker en onvermijdelijk zal komen, zeer streng, ja ondragelijk, zeer opmerkelijk en kenmerkend, zodat ieder moet opmerken, dat de straf op de zonde past. Hoe meer goddeloze list in de zonde tot uiting komt, zoveel groter heilige wijsheid en gepastheid zal de straf kenmerken, want de Heer zal bekend worden door de oordelen, die Hij uitricht, Hij zal erin erkend worden.

1. Hij vindt ze zeer zeker en vol vertrouwen, dat ze op de één of andere wijze het oordeel zullen ontkomen, of, indien ze er al onder vallen het zullen afschudden en weer vrij worden, en daarom zegt hij hun: Een kwaad, waaruit gij uw halzen niet zult uittrekken. Het waren kinderen Belials, die het gemakkelijke juk van Gods geboden niet konden dragen, maar deze banden verscheurden en deze touwen van zich wierpen. Daarom zal God hun het zware juk van Zijn oordelen opleggen, en zij zullen niet instaat zijn, hun hals daaraan te onttrekken, wie niet geregeerd wil wezen, zal overwonnen worden.

2. Hij vindt ze zeer trots en fier, en daarom zegt hij hun aan, dat zij niet met stijve nek, niet zo rechtop zullen gaan, met uitgestrekte hals, lonkende met de ogen, al gaande en trippelende daarhenen treden, Jesaja 3:16. Want het zal een boze tijd zijn, alle gebeurtenissen vernederend en smaad brengend, zoals de stoutste geest niet zou hebben durven uitdenken.

3. Hij vindt ze heel vrolijk en opgeruimd, en zegt hun derhalve, dat zij enige tonen lager zullen zingen, dat hun lachen in rouw en hun vreugde in droefheid zal verkeerd worden, vers 4. Te die dage, als God komt om u voor uw verdrukking te tuchtigen, zal men een spreekwoord over u opnemen, en men zal met een klagelijke klacht klagen, met een klaaglied van de klaagliederen (gelijk er letterlijk staat), een allerdroefste klaagzang, gelijk het Hooglied, of Lied van de liederen een hooggestemde zang is. Hun vijanden zullen hen honen en met hun smart spotten, zij zullen een spreekwoord over henlieden opnemen. Hun vrienden zullen over hen treuren en hun klaagzang ter harte nemen, en dit zal het algemene geroep zijn: "Wij zijn totaal verwoest, het is met ons gedaan", Zie, degenen, die in hun voorspoed het hooghartigst en zekerst waren, zijn gewoonlijk in hun tegenspoed het meest neergeslagen en het eerst geneigd tot wanhoop.

4. Hij vindt ze zeer rijk in huizen en land, die ze door onderdrukking verkregen hebben en daarom zegt hij hun, dat die alle hun zullen ontnomen worden.

a. Zij zullen in hun wanhoop alles opgeven, zij zullen zeggen: Wij zijn nu eenmaal verwoest, Hij verwisselt het deel van Mijn volk, zodat het niet meer het hunne is, maar door hun vijanden genomen en bezeten. Hoe ontwendt Hij mij! Hoe plotseling! met welk een macht! Wat onrechtvaardig door ons verkregen wordt, zal niet lang het onze blijven, de rechtvaardige God zal het wegnemen. Hij deelt uit in Zijn toorn, afwendende onze akkers en ze gevende in de hand van vreemdelingen. Wee dengenen, van wie God zich afwendt! De (Engelse) kantt. leest: Inplaats van ze terug te geven, heeft Hij onze akkers verdeeld. In plaats van ons weer in het bezit van onze landgoederen te stellen, heeft Hij ze bevestigd in het bezit van degenen die ze van ons hebben genomen Zie het is billijk van God, dat degenen, die valselijk en met geweld tegenover anderen gehandeld hebben, zelf ook valselijk en met geweld behandeld worden.

b. God zal bevestigen wat zij in wanhoop zeggen, vers 5. Zo zal het zijn: Daarom zult gij niemand hebben die het snoer werpe in het lot in de gemeente des Heeren, niemand om erfenissen te delen, omdat er geen erfenissen te delen zijn, geen gerechtshoven om aanspraken op landerijen te beoordelen, of twisten tussen eigenaars te beslechten, of daarover het lot te werpen, als in Jozua’s tijd, want het zal alles in des vijands hand zijn.

Dit land, dat hun meest ontnomen zijn, waarop zij een onvervreemdbaar recht hadden, en waarvan zij het gebruik genoten, was het land van de gemeente van de Heer, of liever: de gemeente van de Heer had het ten erfenis ontvangen en woonde erin. Het was het Heilige Land, en zoveel grievender viel het, eruit geworpen te worden. Zie, dat moeten als de grootste rampen beschouwd worden, die ons van de gemeente van de Heer afsnijden, en ons de zegeningen van Zijn dienst ontroven.

Hier wordt het volk Israëls van twee zonden beschuldigd, en voor ieder derzelve met oordelen bedreigd, elk juist passende bij die zonde-de vervolging van Gods profeten en de verdrukking van Gods armen.

I. De profeten des Heeren worden vervolgd, hun getuigenis verboden en tot zwijgen gebracht, een zonde, die God uitermate tot toorn verwekt, want het is niet alleen een hoon in het aangezicht van Zijn gezag over ons, maar tevens in de ingewanden van Zijn barmhartigheid, want het zenden van Zijn profeten is een zeker en kostelijk teken van Zijn goedertierenheid. Merk hier nu op:

1. Welke moeilijkheden en tegenstand het volk Gods profeten in de weg legde: Profeteert gijlieden niet, zeggen zij, als in Jesaja 30:10. Zij zeiden tot de zieners: "Ziet niet, vermoeit ons niet met het verhaal van wat gij gezien hebt, en brengt ons zulke vreselijke tijdingen niet". Zij moesten dus of niet profeteren of alleen aangename tijdingen. Het woord, hier door profeteren vertaald, betekent hier druipen, want de woorden van de profeten dropen van de hemel gelijk dauw. Zie, degenen, die van geen bekering willen weten, willen ook van geen bestraffing weten, en doen alles wat zij kunnen om trouwe dienaren tot zwijgen te brengen. Amos werd verboden te profeteren Amos 7:10 enz. Daarom nemen zij hun adem weg, omdat zij geen ander middel kennen om hun mond te stoppen, want zolang zij leven, zullen zij prediken en degenen pijnigen, die op de aarde wonen, gelijk de twee getuigen deden, Openbaring 11:10. Sommigen lezen: Profeteert niet, laat die profeteren (zo luidt ook onze vertaling). Laat niet degenen profeteren, die ons op onze fouten wijzen en ons bedreigen, maar laat die profeteren,

die ons vleien en ons van vrede spreken. Zij zeggen niet, dat ze heel geen predikers begeren, maar zij willen zulke, die naar hun hart spreken en hun zonde niet bestraffen. Hiervan worden zij beschuldigd vers 11, dat ze, terwijl ze de ware profeten tot ergernis waren en het stilzwijgen opleiden, voorgewende profeten steunden en bemoedigden, en tegen Gods getrouwe profeten ophitsten. Zo er iemand is, die met wind omgaat en valselijk liegt, bewerende de Geest Gods te hebben, terwijl hij werkelijk door een geest van de dwaling, een geest van de misleiding, wordt gedreven, zelf wetende, dat God hem niet onderricht noch gezonden heeft, en toch zegt: Ik zal u profeteren voor wijn en voor sterken drank, -dat is een profeet van dit volk, dat is iemand naar hun hart, die hun zeggen en verzekeren zal, dat er geen zonde of gevaar aanwezig is in de goddeloze weg, die zij bewandelen. Zulk een man begeren zij tot profeet, die niet alleen met hen meegaat in hun uitspattingen en drinkgelagen, maar ook nog beweert, dat hij die zinnelijkheid door zijn profetie heiligt en ze zo in zekerheid en zondigen lust verhardt. Zie, het is niet vreemd, dat mensen, die zelf goddeloos zijn en in overdaad leven, naar predikers uitzien, die zijn gelijk zij zelf, want dat doet hen tenslotte menen, dat God ten enenmale is gelijk zij, Psalm 50:21. Maar hoe worden heilige dingen ontheiligd, wanneer ze voor zulke lage doeleinden worden misbruikt, wanneer zelfs de profetie in dienst wordt gesteld van zulk een wulpse en onreine menigte! Zo was de dienstknecht, die, toen zijn Heer vertoefde te komen, Zijn mededienstknechten begon te staan en te eten en te drinker met de dronkaards.

2. Hoe hun daaromtrent de les gelezen wordt, vers 7. O gij, die Jacobs huis geheten zijt! Is dan de Geest des Heeren verkort Past het u, zo te spreken en zo te doen? Wilt gij die profetie doen verstommen, en verbieden, in Gods naam te spreken? Zie, het is een eren een voorrecht, het huis Jacobs te heten. Gij wordt een Jood genoemd, Romeinen 2:17. Maar als zij, die met die naam genoemd worden, ontaarden, blijken zij gewoonlijk de slechtste mensen te zijn en de grootste vijanden van Gods profeten. De Joden, die het huis Jacobs geheten waren, toonden zich de heetste vervolgers van de eerste Evangeliepredikers. Hierover redeneert de profeet met deze vijanden van Gods Woord en toont hun,

a. Hoe ze daardoor God, de God van de heilige profeten honen. Is dan de Geest des Heeren verkort? Wanneer gij de profeten des Heeren tot zwijgen brengt, zo doet ge wat ge kunt om ook de Geest des Heeren het zwijgen op te leggen. Kunt gij de Geest des Heeren uw gevangene en uw dienaar maken? Wilt gij Hem voorschrijven wat Hij tot u spreken zal, en Hem verbieden, te spreken wat u mishaagt? Indien gij de profeten al verhindert te spreken, de Geest des Heeren vindt andere middelen en wegen om uw consciëntie te treffen. Kan uw ongeloof de goddelijke raadslagen vernietigen?

b. Welk een smaad dat was voor hun belijdenis als Joden. Gij zijt Jakobs huis geheten en dat is u een eer, maar is dit zijn doen? Zijn dit handelingen, uw vader Jacob waardig? Treedt gij zo in zijn voetstappen? Neen, indien gij waarlijk zijn kinderen waart, zo zou gij zijn werken doen, maar nu zoekt gij tot zwijgen te brengen en te doden iemand, die u de waarheid zegt, in Gods naam, dat deed Abraham dat deed Jacob niet, Johannes 8:39, 40. Of: zijn dit Gods werken? Zijn dit daden, die Hem welgevallig kunnen zijn? Zijn dit handelingen van Zijn volk? Neen, gij weet, dat het niet zo is, al zijn sommigen zo wonderblind en verdwaasd, dat zij menen, wanneer zij Gods dienaren ombrengen, Hem daarmede een dienst te doen, Johannes 16:2.

c. Laat hen bedenken, hoe onredelijk en ongerijmd hun doen reeds op zich zelf is: Doen Mijn woorden geen goed bij allen die recht wandelt? Ja, zeker doen zij, het is een beroep op het geslacht van de oprechten. Roep nu, zal er iemand zijn, die u antwoordde? en tot wie van de heilige zult gij u keren? Job 5:1. Keer u tot wie gij wilt, en gij zult vinden, dat zij allen hierin

overeenstemmen, dat de woorden Gods goed doen bij die, welke recht wandelen. En gij verzet u tegen hetgeen goed doet, zoals een goede prediking? Daarin verongelijkt gij God, die de woorden van de profeten de Zijne noemt (zij zijn Mijn woorden), en die daardoor voor Zijn mensenkinderen alleen het goede bedoelt en zoekt? Psalm 119:68. Gij wilt de grote Weldoener verhinderen goed te doen? Gij wilt het licht van de wereld onder een korenmaat verbergen? Gij kunt evengoed tot de zon zeggen: Schijn niet, als tot de zieners: Ziet niet. Hierin verongelijkt gij de zielen van de mensen en berooft hen van de zegen, die de woorden Gods voor hen brengen. Zie, zij zijn niet alleen vijanden Gods, maar ook van de mensen, zij zijn vijanden van hun land, die goede predikers de mond snoeren en de kennis van de genademiddelen verhinderen. Want het is gewis tot algemeen voordeel van staten en volken, zo de godsdienst wordt bevorderd. Gods woorden doen goed bij degenen, die recht wandelen. Het is de eigenschap van de rechtvaardigen, dat zij in oprechtheid wandelen, Psalm 15:2. Het is hun troost, dat de woorden Gods goed zijn en hun goed doen, dat sterkt en verkwikt hen. Gods woorden zijn goede woorden voor goede mensen en spreken hun van aangename dingen. Maar degenen, die zich tegen de woorden Gods verzetten en de profeten het zwijgen opleggen, en, om zichzelf te rechtvaardigen, beweren, dat Gods woorden onvruchtbaar en onaangenaam voor hen zijn en hun geen goed doen, noch iets goeds profeteren maar kwaad, gelijk Achab zich ten aanzien van Micha beklaagde, -hun antwoordt de profeet, dat zulks hun eigen schuld is, zij zijn er zelf de oorzaak van. Zij zouden ze zeer goed vinden, als ze maar bereid waren er een goed gebruik van te maken. Als zij maar echt wilden wandelen, gelijk behoort, en zich zo ontvankelijk maken voor troost, dan zou ook hun het woord Gods goed doen. Doe het goede, en gij zult lof hebben.

3. Waarmede zij om die zonde bedreigd worden. God zal ook hun zelfbedrog wegnemen en,

a. Zij zullen beroofd worden van de zegen van een getrouwe prediking. Terwijl zij zeggen: Profeteert niet, zal God hen bij hun woord houden, en zij zullen hun niet profeteren, hun zonde zal hun straf zijn. Indien de mens Gods dienaren tot zwijgen wil brengen, dan is het billijk, dat God hen niet meer laat spreken gelijk met Ezechiël geschied is, en te zeggen zij zullen u geen vermaners en leidslieden meer zijn. Laat de geneesheer de patiënt niet langer behandelen, die toch niet genezen wil worden en niet doet wat voorgeschreven wordt Zij zullen hun niet meer profeteren, en dan zullen zij zich schamen. Gelijk het de taak van de overheid is, zo is het ook die van de predikers, de mensen die verkeerd handelen, te beschamen, Richteren 18:7, opdat zij, over hun dwaasheid beschaamd, ervan terugkeren. Maar wanneer God ze overgeeft aan onbeschaamdheid en schaamteloosheid in de zonde, dan zegt Hij tot de profeten: Zij zijn vergezeld met de afgoden: laat hem varen, Hosea 4:17.

b. Zij zullen overgeleverd worden aan de blinde leiding van ontrouwe predikers. Wij kunnen vers 11 als een bedreiging opvatten. Zo daar iemand is die vals liegt, een leugengeest in de mond hebbende gelijk eenmaal Achabs profeten, die zijn hand in zijn goddeloze wegen sterkt, die is een profeet des volks, dat is: God laat dit volk aan zulke profeten over om naar hen te luisteren. Als zij bedrogen willen zijn, laat ze bedrogen worden omdat zij de waarheid Gods in de liefde niet willen betrachten, zal God hun zenden een kracht van de dwaling, dat zij de leugen zouden geloven, 2 Thessalonicenzen 2:10, 11. Zij zullen zulke profeten hebben als die profeteren voor wijn en sterken drank, die hun profetisch ambt misbruiken en veil hebben voor een fles wijn of bier, die de zondaars in hun zonde doen indommelen, en hun lusten alle vrijheid laten. Door dezulken geleid te worden is een zo droevig oordeel als maar mogelijk is en een even treurig voorteken van de naderende ondergang, als het voor een bijzonder persoon is, onder de invloed van een schuldig geweten te staan.

II. Gods armen verdrukken is de tweede zonde, die hun ten laste wordt gelegd, gelijk tevoren, vers 1,2 want het is een dubbel hatelijke en honende zonde tegen God.

Merk op,

1. Hoe die zonde beschreven wordt, vers 8, 9. Toen zij Gods profeten deden zwijgen, braken ze uit in allerlei goddeloosheid, want welke banden zullen hen bedwingen, die voor Gods woord geen eerbied hebben? Zij, die tevoren tegen de vijanden des volks opstonden om hun vaderland te verdedigen en zich daarin dapper onderscheidden, staan nu op als vijanden des volks, en, in plaats van het te verdedigen, verderven ze het en doen meer kwaad (gelijk gemeenlijk zulke adders in de ingewanden van een staat doen) dan een vijand zou vermogen. Zij maakten van mannen, vrouwen en kinderen hun buit.

a. Van mannen, die langs de weg reisden, die gerust voorbijgingen, terug komende van de strijd, die heel geen boze bedoelingen hadden, maar vreedzaam hun zaken nagingen, dezulken vervolgden zij, als waren die een boosaardig, lastig volk en hun stroopten zij een mantel af, dat is zij ontnamen hun onder- en opperkleed, namen weg hun kleed, en wilden ook de rok nemen. Zo barbaars gingen ze nu met de stillen in de lande om, die, omdat zij niemand leed deden, onbevreesd en een gemakkelijke prooi waren.

b. Van vrouwen, wier geslacht haar op bescherming had doen hopen, vers 9. De vrouwen Mijns volks verdrijft gij, elk een uit het huis van haar vermakingen. Zij eten de huizen van de weduwen op, Mattheus 23:4, en ontnamen haar zo het bezit ervan, het waren aangename huizen, waarop zij bijzonder gesteld waren. Het was onmenselijk, op die wijze met vrouwen te handelen, maar wat hun zonde vooral verzwaarde, was dat het vrouwen waren van Gods volk, van wie zij wisten, dat ze onder Gods bescherming stonden.

c. Van kinderen, wier leeftijd op tere behandeling aanspraak geeft. Van haar kinderen neemt gij Mijn sieraad in eeuwigheid. Het was de heerlijkheid van de kinderen onder Israël, dat zij vrij waren, maar zij maakten er slaven van, dat zij in Gods huis geboren waren en dus een recht op deszelfs voorrechten hadden, maar zij verkochten ze aan vreemdelingen, zonden ze naar afgodische landen, waar zij voor altijd die heerlijkheid kwijt waren. Hun verdrukkers bedoelden ten minste hun gevangenschap eeuwig te maken. Zie, de rechtvaardige God zal zeker alle onrecht aan weduwen en vaderlozen wreken, die juist om hun hulpeloosheid en verlatenheid, niet anders dan een rechtvaardige behandeling kunnen verwachten.

2. Welk vonnis over hen uitgesproken wordt, vers 10. Maakt u dan op en gaat henen, bereidt u, dit land te verlaten, want gij zult er met geweld uit verdreven worden, gelijk gij de vrouwen en kinderen van Mijn volk uit hun bezittingen verdreven hebt, het kan en zal de rust niet zijn, gelijk het Mijn voornemen was, dat land te maken, Psalm 95:11. Gij zult er noch geluk smaken noch duurzaam wonen, omdat het verontreinigd is door uw goddeloosheid. De zonde verontreinigt een land, en de zondaars moeten geen rust verwachten in een land, dat zij verontreinigd hebben, het zal ze uitspuwen, gelijk het van ouds de Kanaänieten heeft uitgespuwd, toen zij het met hun gruwelen verontreinigd hadden, Leviticus 18:27-28. Ja, gij zult niet alleen gedwongen worden dit land te verlaten, maar het zal u verderven, en dat met een geweldige verderving. Gij zult of er uitgeworpen worden of er in verdorven worden. Wij kunnen dit op onze tegenwoordige toestand in deze wereld toepassen, ze is verdorven, er is door zondige lusten heel wat bederf in de wereld, en daarom moesten wij opstaan en er uit gaan, ons op een afstand van dat bederf houden en ons zelf onbevlekt van de wereld bewaren.

Het is niet het land van onze rust, daarvoor was het nooit bestemd. Alleen als een doorgang, niet als ons deel, een herberg en niet ons tehuis. Hier hebben wij geen blijvende stad, Laat ons derhalve opstaan en van hier gaan. Laat ons er los van en er boven verheven zijn, en bedenken, dat wij de blijvende stad boven zoeken.

HOOFDSTUK 3

1 Voorts zeide ik: Hoort nu, gij hoofden Jakobs, en gij oversten van het huis Israels! Betaamt het ulieden niet het recht te weten?
2 Zij haten het goede, en hebben het kwade lief; zij roven hun huid van hen af, en hun vlees van hun beenderen.
3 Ja, zij zijn het, die het vlees mijns volks eten, en hun huid afstropen, en hun beenderen verbreken; en vaneen leggen, gelijk als in een pot, en als vlees in het midden eens ketels.
4 Alsdan zullen zij roepen tot den HEERE, doch Hij zal hen niet verhoren; maar zal Zijn aangezicht te dier tijd voor hen verbergen, gelijk als zij hun handelingen kwaad gemaakt hebben.
5 Alzo zegt de HEERE, tegen de profeten, die Mijn volk verleiden; die met hun tanden bijten, en roepen vrede uit; maar die niet geeft in hun mond, tegen dien zo heiligen zij een krijg.
6 Daarom zal het nacht voor ulieden worden vanwege het gezicht, en ulieden zal duisternis zijn vanwege de waarzegging; en de zon zal over deze profeten ondergaan; en de dag zal over hen zwart worden.
7 En de zieners zullen beschaamd, en de waarzeggers schaamrood worden; en zij zullen al te zamen de bovenste lip bewimpelen; want er zal geen antwoord Gods zijn.
8 Maar waarlijk, ik ben vol krachts van den Geest des HEEREN; en vol van gericht en dapperheid, om Jakob te verkondigen zijn overtreding, en Israel zijn zonde.
9 Hoort nu dit, gij hoofden van het huis Jakobs, en gij oversten van het huis Israels! die van het gericht een gruwel hebt, en al wat recht is verkeert;
10 Bouwende Sion met bloed, en Jeruzalem met onrecht.
11 Haar hoofden rechten om geschenken, en haar priesters leren om loon, en haar profeten waarzeggen om geld; nog steunen zij op den HEERE, zeggende: Is de HEERE niet in het midden van ons? Ons zal geen kwaad overkomen.
12 Daarom, om uwentwil, zal Sion als een akker geploegd worden, en Jeruzalem zal tot steenhopen worden, en de berg dezes huizes tot hoogten eens wouds.

Na bedreigingen met wraak besluit ons hoofdstuk, gelijk gewoonlijk bij de profeten, met beloften van barmhartigheid, die ten dele vervuld werden, toen Israël uit Babel terugkeerde en haar volle vervulling hadden in het koninkrijk van de Messias. Hun smarten zullen alle weggenomen worden.

1. Zij waren toen verstrooid, zij zouden weer samengebracht worden en met elkaar van de tekenen van Gods gunst voor hun genieten, zij zouden met elkaar gemeenschap hebben en elkaar troosten, vers 12. Voorzeker zal Ik u, o Jacob, helemaal verzamelen, allen, die u toebehoren, allen, die Jacobs huis geheten zijn vers 7, die nu uit hun land verbannen zijn vers 10. Ik zal u weer samenbrengen, en niemand van u zal verloren gaan, niemand zal ontbreken. Ik zal voorzeker Israëls overblijfsel vergaderen, dat overblijfsel, dat bestemd is en bewaard wordt voor de zaligheid, zij zullen allen een lichaam worden. Ik zal het tesamen zetten als schapen van Bozra. Schapen zijn argeloze en gezellige dieren. Zij zullen zijn als een kudde in het midden van haar kooi, hun eigen kooi, waar zij veilig zijn onder het oog en de zorg van de Herder. En zij zullen van mensen deunen (gelijk het geblaat en geloei van talrijke kudden). Schapen zijn hier mensen, gelijk de profeet deze vergelijking verklaart, Ezechiel 34:31, niet om hun twisten en onenigheden, maar om hun groot getal. Dit werd vervuld, toen Christus door Zijn Evangelie alle kinderen Gods samenbracht, die verstrooid waren, en beide Joden en heidenen in een kudde verenigde, onder één Herder. De enige klacht was, dat de plaats hun te eng werd, vandaar dat gedeun, vanwege de grote menigte, Jeremia 49:19, 20, toen velen tot de gemeente werden toegedaan uit alle delen van de wereld, en allen tot Christus werden getrokken door de kracht van Zijn kruis. Dat zal doorgaan en toenemen, totdat de samenbrenging volledig zij en de engelen uitgezonden werden om Zijn uitverkorenen bijeen te vergaderen van de vier winden van de aarde.

2. Nadat God Zijn volk scheen verlaten en verworpen te hebben, zal Hij het weder erkennen en regeren en door alle moeilijkheden heen helpen, die hun terugkeer en verlossing in de weg mochten staan, vers 13. De doorbreker zal voor hun aangezicht optrekken, om alle tegenstand neder te werpen, de baan effen te maken, onder zijn leiding zullen ze doorbreken en door de poort gaan, door de gevangenpoort om uit hun gevangenschap bevrijd te worden. Uitgegaan zijnde, met moed en vastberadenheid, hebben ze de Almacht tot hun voorhoede. Hun koning zal voor hun aangezicht heengaan, om hun de weg te wijzen, JHWH, hun koning, gaat aan de spits, gelijk Hij aan de spits was van Israëls legerscharen, toen zij de vuur- en wolkkolom in de woestijn volgden. Toen verscheen Hij aan Jozua als de Vorst van het leger des Heeren, Jozua 5:15. Christus is de Koning van de kerk, hij is haar Heer, Hij leidt ze, gaat voor haar heen, brengt haar uit het land van haar slavernij, naar het land van haar rust. Hij is de doorbreker, hij brak door de macht van de duisternis, scheurde het voorhangsel en opende het koninkrijk van de hemelen voor alle gelovigen. De geleerde bisschop Pearson past dit toe op de opstanding van Christus, waardoor Hij de macht verkreeg en het voorbeeld werd van onze zalige opstanding. De doorbreker is voor ons aangezicht opgetrokken uit het graf en heeft zijn poorten weggedragen, gelijk Simson de poorten van Gaza, met deurposten en al, en door die opening gaan wij uit. De geleerde Dr. Pocock meent, gelijk ook de gedachte is van sommigen van de oude Joden, dat de doorbreker Elia is, en hun koning de Messias, de Zoon van David, en dat wij dan in Johannes de Doper, Jezus' voorloper, Elia moeten zien. Johannes was een doorbreker, hij brak het ijs, bereidde de baan voor de Heer door zijn doop van de bekering. Met hem deed het Evangelie zijn intrede, van zijn tijd af hebben de geweldigen het koninkrijk van de hemelen met geweld genomen. Zo is de Christelijke kerk ingeleid, met Messias haar Vorst voorop, aan haar hoofd, voortgaande, overwinnende en opdat Hij overwonne.

Wat de apostel van een andere profeet zegt, namelijk Jesaja, een tijdgenoot van Micha is van deze even waar: Jesaja verstout zich, Romeinen 10:20. in dit hoofdstuk heeft Micha de moed, als hij de grote mannen, de belhamels van de zonde, bestraft en bedreigt hij geeft de reden van zijn moed aan, namelijk dat hij daartoe de opdracht en het onderricht van God had, hij zei wat hij zeggen moest en werd geleid door een hogere geest en macht dan zijn eigen. Overheidspersonen en predikers zijn beide van God verordend, voor het welzijn van de kerk, maar ten tijde van Micha waren beide verdorven en beider doel verkeerd. De profeet is terecht zeer streng jegens degenen, die van de hun verleende macht misbruik maakten en zo de kerk in ‘t slechte spoor leidden.

I. Hij leest hun zeer streng de les, ieder afzonderlijk, bestraffende en bedreigende vorsten, vers 1-4, valse, vleiende profeten, vers 5- 7. Hij leest hun gezamenlijk de les, ze samenvoegende als samenspannende om het koninkrijk ten val te brengen welke val zij zelf zouden aanschouwen, vers 9-12.

Micha 3:1-12

Vorsten en profeten behoren, als zij getrouw de plichten van hun ambt waarnemen hogelijk boven andere mensen geëerd te worden. Maar als zij de hun toevertrouwde plaats misbruiken en daarmede in strijd handelen, moeten zij zo goed als anderen op hun fouten gewezen, en hun aangezegd worden, dat daar een God boven hen staat, aan Wie zij verantwoording schuldig zijn. Voor deze rechtbank daagt de profeet ze, in de naam des Heeren.

I. Laat de vorsten hun misdaad en hun vonnis vernemen. De hoofden Jacobs en de oversten van het huis Israëls worden gesommeerd om te horen wat de profeet hun heeft te zeggen, vers 1. Het Woord Gods heeft bestraffingen voor de grootste van de mensen, die de bedienaren van dat Woord ter gelegener tijd moeten laten horen. De profeet vindt troost in de overdenking, dat, wat ook de uitwerking ervan zal zijn, hij getrouw zijn plicht vervult: Voorts zei ik: Hoort nu, gij oversten. Hij had het getuigenis van zijn consciëntie op zijn zijde, dat hij voor zijn plicht in het aangezicht van de mensen niet was teruggedeinsd. Hij deelt hun mede,

1. Wat van hen verwacht werd: Betaamt het u niet, het recht te weten? Hij bedoelt het recht te doen, want anders baat de kennis ervan niets. Is het niet u zaak, onpartijdig recht te spreken, en het aangezicht niet te kennen (zoals de Hebreeuwse uitdrukking voor de persoon aan te nemen luidt), maar het recht te weten en iedere zaak rechtvaardig te beoordelen? Of: het kan ondersteld worden, dat de oversten en hoofden de regelen van het recht wel kenden, in onderscheiding van anderen, want zij hebben de middelen om er mee bekend te worden, en geen verontschuldiging (gelijk oningewijden armen en dwazen), Jeremia 5:4, voor onwetendheid. En met die kennis waren hun overtredingen van de wetten van de rechtvaardigheid des te meer een hoon jegens God, want dan zondigden ze tegen beter weten. Betaamt het ulieden niet, het recht te weten? Gewisselijk, daarom staat stil en hoort uw eigen oordeel, en oordeelt of dat billijk, of er iets tegen in te brengen is.

2. Hoe ellendig zij de regels van het recht hadden overtreden, ofschoon ze die zeer wel kenden. Hun beginsel en hun neiging zijn slecht. Zij haten het goede en hebben het kwade lief. Zij haten het goede in anderen, en vrezen, dat het enige invloed op hen zelf zal hebben, zij haten goed te doen. haten enig goed gedaan te hebben, haten degenen, die goed zijn en goed doen. Zij hebben het kwade lief, scheppen vermaak in het kwade en in degenen, die kwaad doen. Omdat dit hun beginsel is, stemt daarmede hun praktijk overeen: Zij zijn zeer wreed en streng voor degenen, over wie ze macht hebben, en wie van hun genade afhangt zal ervaren dat zij geen genade kennen. Met barbaarsheid verslinden zij degenen, die zij beschermen moesten, en, als trouweloze herders, scheren zij de kudde in plaats van ze te voeden, en mesten zich zelf ervan, Ezechiel 34:2. Het is inderdaad billijk, dat zij, die een kudde hebben, de melk van de kudde eten, 1 Corinthiers 9:7, maar dat bevredigt hen niet: zij roven hun vlees van hun beenderen. Het is billijk, dat ze zich met de wol van de kudde kleden, maar dat is hun niet genoeg: Zij roven hun huid van hen af, vers 3. Door zwaarder belastingen te eisen dan het volk dragen kon, en die met alle strengheid in te vorderen, in muilezels, boete, lichamelijke straffen voor ingebeelde overtredingen, verarmen zij de huisgezinnen, nemen van sommigen leven weg, anderen het levensonderhoud. Zij zijn voor hun onderdanen eer roofdieren dan herders. Zij verbreken hun beenderen om bij het merg te komen, en leggen het vlees vaneen in het midden eens ketels. Dit geeft te kennen, dat zij waren,

a. Zeer begerig en roofzuchtig voor zich zelf, zich aan weelde en zinnelijkheid overgevende.

b. Zeer barbaars en wreed jegens degenen, die onder hen waren, zich er niet om bekommerende wie ze tot de bedelstaf brachten, als zij zich zelf maar verrijken konden, van al zulk kwaad is de geldgierigheid de wortel.

3. Hoe zij konden verwachten, dat God met hen zou handelen, nu zij zo wreed voor hun onderdanen waren geweest? De regel wordt vastgesteld: Zij, die geen barmhartigheid hebben getoond, zullen geen barmhartigheid ervaren, vers 4. Zij zullen roepen tot de Heer, doch Hij zal hen niet verhoren ten dage van hun ellende, gelijk de armen tot hen riepen, toen die in ellende verkeerden, en ook niet verhoord werden. Er zal een tijd komen, dat de hoogmoedigste en verwaandste zondaars tot de Heer zullen roepen en om genade smeken, die zij zelf nooit op prijs hebben gesteld, noch anderen betoond. Maar het zal vergeefs zijn, God zal alsdan Zijn aangezicht voor hen verbergen, juist ten tijde, als zij Zijn hulp nodig hebben, en hen aan hun lot overlaten. Op een andere tijd hebben zij Hem de rug toegekeerd, maar dan keert Hij hun de rug toe, gelijk als zij hun handelingen kwaad gemaakt hebben. Zie, de mens kan niet verwachten, kwaad te doen en wel te varen, maar zal gelijke ondervinding opdoen als Adoni-Bezek, wie gedaan werd wat hij zelf gedaan had, want God is rechtvaardig als Hij toorn over ons brengt, Romeinen 3:5. Bij de verkeerde bewijst God Zich een Worstelaar, Psalm 18:27. Menigmaal geeft Hij wrede, onmeedogenloze lieden over in de hand van even wrede, onmeedogenloze vijanden. Dit stemt overeen met Spreuk. 31:13 :Die zin oor stopt voor het geschrei van de armen, die zal ook roepen en niet verhoord worden. Maar de barmhartigen mogen hopen, dat hun barmhartigheid zal geschieden, Mattheus 5:7.

II. Ook de profeten zullen hun beschuldiging en hun vonnis vernemen, namelijk degenen, die vals profeteerden, en daardoor de vorsten in hun kwaad steunden.

Merk op

1. Wat hun zonde was

a. Zij stelden het zich tot taak, het volk te vleien en zo te misleiden. Zij verleiden Mijn volk, doen het dwalen, leiden het in het kwade, zowel aangaande hetgeen het moest doen als aangaande wat God met hen deed. Het staat slecht met een volk als zijn leidslieden verleiders zijn, en diegenen het van de rechten weg afbrengen, die het moesten voorgaan en terechtwijzen. Zij verleiden het volk, door vrede uit te roepen, door het te verkondigen, dat het goed handelt, en dat alles goed zal gaan, terwijl zij de paden van de zonde bewandelen en de ondergang tegemoet snellen. Zij roepen vrede uit, maar bijten met hun tanden, hetgeen wellicht zeggen wil, dat zij op hun lippen bijten, gelijk wij wel doen, wanneer wij iets verzwijgen dat wij op de lippen hebben. Wanneer zij vrede uitriepen logenstrafte hen hun hart, en zij waren op het punt hun eigen woorden op te eten en zich zelf tegen te spreken, maar zij beten op hun lip en hielden het woord achter de tanden. Zij waren geen blinde leidslieden van de blinden, want zij zagen de gracht voor zich en leidden hun volgelingen er toch in.

b. Zij stelden zich ten doel, zich te verrijken en hun eigen buik te dienen, gelijk de verleiders in Paulus' tijd, Romeinen 16:18 want hun buik is hun god, Filippenzen 3:19. Zij bijten met hun tanden en roepen vrede uit, dat is: zij vleien en bedanken degenen, die hen met goede beten voeden en bieden hun ook iets aan. Maar die niet geeft in hun mond, die hen niet gedurig met wat goeds voorzien, die houden zij voor hun vijanden, voor die roepen zij geen vrede uit, gelijk voor de eersten, tegen die niet geeft in hun mond, tegen die zo heiligen zij een oorlog, tegen die kondigen zij de oordelen Gods aan. Zij prediken geen troost of schrik naar hun verhouding

jegens God, maar naar ze voor hen zijn, gelijk listige priesters in Rome's kerk op sommige plaatsen glimlachen of de wenkbrauwen fronsen al naarmate de offeraar een hun wel- of ongevallig offer brengt. Terecht wordt voor de Bedienaar des Woords, 1 Timotheus 3:3, en Titus 1:7, als eis gesteld, dat hij geen vuil gewin zoeker mag zijn.

2. Welk vonnis om deze zonde gestreken wordt, vers 6,7. Er wordt gedreigd,

a. Zij zullen met degenen, tot wie ze van vrede hadden gesproken, ingewikkeld worden in ellende en jammer: Daarom zal het nacht voor u worden, een donkere, koude nacht van rampspoed, zoals ze met hun vleierij het volk hadden wijsgemaakt, dat nimmer komen zou. U zal duisternis zijn, meer dan anderen, de zon zal over deze profeten ondergaan, zal op de middag verdwijnen, alle troost zal van hen wijken en alle hoop uitgeblust worden. De dag zal over hen zwart worden, waarin zij zich licht beloofden. Niet alleen zullen zij met uiterlijke tegenspoed omringd worden maar hun gemoed zal vol onrust zijn, zij zullen ten einde raad zijn, wolken zullen hun verstand benevelen, en hun eigen gedachten zullen hen beroeren. Zij hielden anderen in de duisternis, en nu zal God hen in de duisternis voeren.

b. Dat hun de mond gestopt zal worden en al hun beweerde profetieën beschaamd. Zij hadden nooit een wezenlijk gezicht gehad, en nu de gebeurtenissen hun voorspellingen van vrede logenstraffen, zal het duidelijk aan het licht komen, dat ze er nooit één gehad hebben, dat er nooit één woord door God tot hen gesproken is, dat alles bedrog was, en dat zij zelf leugenaars en misleiders waren. Als dat vertrouwen in hen verdwijnt, vergaat natuurlijk ook alle zelfvertrouwen. Als dan hun geest verward en neergeslagen is, ontbreekt hun ook verstandig overleg, en in de daaruit ontstane duisternis, in- en uitwendig zal er duisternis zijn vanwege de waarzegging, zij zullen niets meer weten voor te wenden, zij zullen beschaamd en schaamrood worden en al tezamen de bovenste lip bewimpelen, als mensen, die, in een hoek gepraat, niets meer voor zich zelf te zeggen hebben. Zie, degenen, die anderen bedriegen, bereiden ook zich zelf niets dan bedrog.

Hier,

1. Ervaart de profeet goddelijke macht, die met hem medewerkt, en dat spreekt hij klaar en plechtig uit om zich te rechtvaardigen, opdat men hem late uitspreken, als hij vorsten en oversten profeteert. Hij zou de groten niet zo stoutmoedig durven of willen toespreken, wanneer niet profetische drang en leiding hem daartoe drongen. Hij was het niet, die sprak, maar God door hem, en hij kon niets zeggen dan het woord, dat God in zijn mond legde. Tevens ligt daarin de bestraffing van de valse profeten, die diep beschaamd waren, toen zij leugenaars bleken te zijn, en nooit de moed hebben gehad, het volk getrouwelijk te vermanen, maar het in zijn zonden hadden gestijfd. Zij waren zinnelijk, de Geest niet hebbende, maar waarlijk zegt Micha, ik ben vol kracht van de Geest des Heeren, vers 8. Daar hij in zichzelf de volle overtuiging had, dat hij de waarheid verkondigde sprak hij ook met volle verzekerdheid. Vergelijk hem bij die valse profeten en gij zult zeggen: Daar is geen vergelijking mogelijk. Wat heeft het stro met het koren te doen? Jeremia 23:28. Wat betekent geschilderd vuur, vergeleken bij werkelijk vuur?

Merk hier op,

1. Met welke bekwaamheden de profeet aangegord was. Hij was vol kracht en vol van gericht en van dapperheid, hij had God vurig lief en de zielen van de mensen evenzo, grote zorg voor

Zijn verheerlijking en hun zaligheid en een vlammende ijver tegen de zonde. Hij had evenzeer moed om de zonde te bestraffen en er tegen te getuigen, onbevreesd voor de wraak van de groten of van de massa, welke moeilijkheden en ontmoedigingen hem ook troffen, hij liet er zich niet door neerslaan of zijn werk afhouden, geen van deze dingen bewogen hem. En dit alles werd geleid door oordeel en bescheidenheid, hij was evenzeer een man van wijsheid als van moed, in al zijn prediking toonde hij zowel licht als warmte, en een geest var. verstand even goed als van ijver. Zo was deze man geheel bekwaam gemaakt voor ieder goed woord, dat hij had te zeggen, en voor ieder goed werk, dat hij had te doen. Zij, tot wie hij predikte, moesten wel opmerken, dat hij vol kracht en vol gericht was, want zij vonden beide hun verstand geopend en hun hart brandende in zich, met zoveel duidelijkheid en onweersprekelijkheid en kracht kwam zijn woord tot hen.

2. Vanwaar hij deze bekwaamheden had. Niet van zichzelf, maar hij was vol kracht van de Geest des Heeren. Wetende, dat het inderdaad de Geest des Heeren was, die in hem werkte en door welke hij sprak, dat het goddelijke openbaring was, die hij verkondigde, zo sprak hij moedig, en met gezag, hij stelde zijn aangezicht als een keisteen, Jeremia 50:7, 8. Zie, degenen, die eerlijk handelen, kunnen onverschrokken handelen, en zij, die zeker zijn, dat ze van God hun opdracht ontvangen, behoeven geen tegenstand van mensen te vrezen. Ja, hij had niet slechts een Geest van de profetie, die hem zo moedig maakte, maar ook de Geest van de heiligmaking, die hem wijsheid gaf voor zijn zware taak. Er was geen wijsheid van hem zelf, waardoor hij sterk was, want wie is tot deze dingen bekwaam? Maar de wijsheid des Heeren, en de sterkte van Zijn macht want uit Hem is al onze bekwaamheid. Zijn wij te eniger tijd vol kracht voor wat goed is? Dat is slechts alleen door de Geest des Heeren, want in ons zelf zijn wij even zwak als water, het is de God van Israël, die beide Zijn volk en Zijn dienaren sterkte en kracht geeft.

3. Welk gebruik hij van deze bekwaamheden kracht en gericht, maakte. Hij verkondigde Jacob zijn overtreding en Israël zijn zonde. Indien in Jacob en Israël overtreding wordt gevonden, dan moet hun dit bekend worden gemaakt, en het is de taak van Gods profeten, uit de keel te roepen en niet te sparen. Zij, die komen om Gods Woord te horen, moeten gewillig zijn om hun gebreken te vernemen, moeten het niet alleen in hun predikanten dragen, dat zij hen duidelijk en getrouwelijk vermanen, maar dat vriendelijk aanvaarden en er hun dankbaar voor zijn. Maar aangezien weinigen ootmoedig genoeg zijn, om een bestraffing aan te nemen, hebben de bestraffers heel wat stoutmoedigheid nodig en moeten ze bidden beide om wijsheid en kracht.

II. De profeet toont zijn kracht, als hij handelt met de hoofden van het huis Jacobs, beide de vorsten en de profeten, tegen wie hij in de vroegere verzen van dit hoofdstuk een zware beschuldiging had uitgesproken. Hij herhaalt, vers 9, de oproeping om te horen en acht te geven, dezelfde als in vers 1, zich wendende tot de hoofden van Jacob en de oversten van het huis Israël. Hij bedoelt klaarblijkelijk Juda, want het is duidelijk uit Jeremia 26:18, 19, waar, vers 12, is aangehaald, dat deze woorden in Hizkia's koninkrijk gesproken zijn. Toen waren de tien stammen in ballingschap verdreven en alleen Juda van het ganse Israël overgebleven. De profeet spreekt ze eerbiedig aan: Hoort nu dit (in de Engelse vertaling staat: Hoort dit, ik bid u), en geeft hun de titel van hoofden en oversten. Predikanten moeten getrouw zijn tegenover de groten van de aarde, wanneer zij ze om hun zonden bestraffen, maar zij moeten daarbij de eerbied, de bescheidenheid en wellevendheid niet uit het oog verliezen. Merk hier nu op:

1. De grote goddeloosheid, waaraan deze hoofden van het huis Jacobs schuldig stonden, vorsten, priesters en profeten, zij waren begerig en misbruikten hun ambt om hun geldgierigheid te bevredigen.

a. De vorsten hebben van het gericht een gruwel, zij wilden zich aan geen van de rechtswetten onderwerpen, noch in hun eigen gedrag noch in de beoordeling van dat van anderen, die bij hen aangeklaagd waren, zij verkeren al wat recht is en versmaadden het, onder de heerschappij en de tucht van het recht te staan, wanneer hun bijzondere belangen daarmede niet strookten. Wanneer zij, onder de schijn van recht te doen, het tastbaarste onrecht begingen, de verkeerden zij wat recht was en maakten het dienstbaar aan doeleinden, geheel tegengesteld aan de bedoelingen van Hem, die overheid en macht ingesteld heeft. Hun wordt ten laste gelegd, vers 10, dat zij Sion met bloed bouwen. Zij beweren, om hun afpersingen en verdrukking goed te praten, dat zij Sion en Jeruzalem bouwen, zij voegen nieuwe straten en pleinen aan de heilige stad toe en versieren die, zij bevestigen en bevorderen het algemeen belang van kerk en staat en menen, dat zij daarin God en Israël een goede dienst bewijzen. Maar het is met bloed en met ongerechtigheid, en daarom kunnen ze geen voorspoed hebben, noch met hun goede bedoelingen jegens de stad Gods hun overtreden van de wet Gods rechtvaardigen. Zij vergissen zich, die geloven, dat een brandende ijver voor de heilige kerk en de verspreiding van het geloof dienen zal om roverij en moord te heiligen, neen, Sions muren zijn hun geen dank verschuldigd, die ze met bloed en met ongerechtigheid bouwen. De zonde van de mens werkt Gods gerechtigheid niet. Het ambt van de overheid is te oordelen, wanneer er een aanklacht bij haar inkomt, maar zij rechten om geschenken, vers 11. Zij spreken het onschuldig uit over de partij, die hen omkoopt, de rechtvaardigste zaak wordt niet berecht zonder een geschenk, en om een geschenk gaat de onrechtvaardigste zaak vrij uit. Ellendig is de toestand van het volk, wanneer des rechters oordeel niet vraagt naar wat gedaan moet, maar wat verdiend kan worden.

b. Het werk van de priesters was, het volk te onderwijzen, en daartoe had de wet op eervolle, ruime schaal in hun onderhoud voorzien, maar dat bevredigt hen niet: zij leren om loon boven hetgeen hun toekomt en willen gehuurd worden, om onderricht te geven, als een godsspraak, die zij weten, dat welgevallig en aangenaam zal zijn en belangstelling wekken.

c. De profeten hadden, naar het schijnt, een behoorlijk inkomen van de gaven, die hun vrijwillig gebracht werden, 1 Samuel 9:7, 8. Maar deze profeten bedongen geld voor hun profetie en lieten zich leiden door het vooruitzicht van tijdelijk voordeel, en dat hadden zij voornamelijk op het oog: zij waarzeggen om geld. Hun tong was te huur, zij zouden profeteren of niet, al naarmate zij er hun voordeel in zagen, en men kon een godsspraak hebben naar zijn zin, als men er maar voor betalen wilde. Zo waren zij waardige opvolgers van Bileam, die het loon van de ongerechtigheid had liefgehad. Zie, of schoon wat goddeloos is, door geen ijver voor de kerk kan geheiligd worden, toch kan wat heilig is door de liefde van de wereld ontheiligd worden. Wanneer mensen doen wat in zichzelf goed is, maar dat doen om vuil gewin, dan verliest het zijne waarde en wordt een gruwel voor God en mensen.

2. Hun ijdele inbeelding en vleselijk vertrouwen, ondanks zonde en oordeelt Zij steunen op de Heer, en omdat zij belijden, Zijn volk te zijn, denken zij, dat er in hun goddeloze praktijken noch kwaad noch gevaar ligt. Het geloof bouwt op de Heer, is in Hem gerust, rekent op Hem als de rotsgrond van de ziel, inbeelding leunt alleen op de Heer als op een stut, maakt alleen gebruik van Hem voor een bepaald doel, terwijl haar eigenlijke grond van vertrouwen de wereld is. Zij spreken met groot zelfvertrouwen,

a. Van hun eer: "Is niet de Heer is het midden van ons? Hebben wij niet de tekenen van Zijn tegenwoordigheid bij ons, Zijn tempel, Zijn ark, Zijn levende orakels?" Zij verheffen zich ter wille van Mijn heilige berg wil, Zefanja 3:11, alsof die kerkelijke voorrechten de ergste praktijken kunnen goedmaken, alsof Gods tegenwoordigheid bij hen bedoelde, de priesters en profeten rijk te maken met de heilige plechtigheden. Het was waar, dat de Heer bij hen was met Zijn heilige inzettingen, en dit deed hen van trots zwellen. Maar als zij meenden, dat Hij bij hen was met Zijn gunst en liefde, dan dwaalden zij, het is een misleiding, waarin de kinderen van de mensen dikwijls vervallen, te menen, dat God in hun midden is, wanneer zij Hem door hun zonden genoopt hebben, hen te verlaten.

b. Zij vertrouwen op hun eigen veiligheid. Ons zal geen kwaad overkomen. Menigeen wordt in slaap gewiegd en geeft zich over aan een noodlottige gerustheid op zijn kerkelijke voorrechten, alsof deze hem in de zonde beschermen en tegen straf vrijwaren, terwijl ze inderdaad juist om die voorrechten te grote zonde bedrijven en te zwaarder straf zullen ontvangen. Als het de mensen niet van de zonde kan terughouden, dat de Heer in hun midden is, dan kan het hen nog minder beschutten tegen de straf dier zonde, en het is ongerijmd, als zondaars geloven, dat onbeschaamdheid straffeloosheid waarborgt.

3. Het oordeel, over hen uitgesproken om hun werkelijke ongerechtigheid, in weerwil van hun ingebeelde bescherming, vers 12. Daarom om uwentwil, zal Sion als een akker geploegd worden. Dit is de passage, die door Jeremia als een moedig woord van Micha aangehaald wordt, Jeremia 26:18, en dat door Hizkia en diens vorsten niet euvel was opgenomen, of schoon het onder andere koningen en vorsten zijn hoofd kon gekost hebben. Ja, zij hadden schuld beleden en zich bekeerd op dat woord, en daarom was de uitvoering toen uitgesteld tot latere dagen.

a. Hier wordt de verwoesting van de heilige plaatsen voorspeld, plaatsen, die door de tekenen van Gods tegenwoordigheid en de openbare Godsverering hogelijk begunstigd waren, en toch zal Sion als een akker geploegd, en haar gebouwen verbrand en met de grond gelijk gemaakt worden. Sommigen merken op dat dit letterlijk vervuld is in de verwoesting van Jeruzalem door de Romeinen, toen de grond, waarop Jeruzalem gestaan had, als een teken van de uiterste vernieling, inderdaad geploegd is, en geen stad meer op die grond mocht gebouwd worden zonder keizers vergunning. Zelfs Jeruzalem, de heilige stad, zal tot steenhopen worden, en de berg van dit huis tot hoogten van een woud, de plaats, waar de tempel gestaan had, met doornen en distels overgroeid als de hoogten van eens woud. In dier heilige plaatsen door de zonde verontreinigd zijn, moeten zij erop rekenen, dat zij door de oordelen Gods verwoest en verdorven zullen worden.

b. Het is de goddeloosheid van degenen, die het bewind voerden waardoor deze verwoesting komt: "Om uwentwil zal Sion geploegd worden als een akker. Gij beweerde, dat gij Sion bouwde, maar gij hebt het neergeworpen." Zie, de zonde van priesters en vorsten is vaak de ondergang van kerken en staten. "Delirant reges, plectuntur Achivi", de koningen handelen dwaselijk, en de volken lijden erom.

HOOFDSTUK 4

1 Maar in het laatste der dagen zal het geschieden, dat de berg van het huis des HEEREN zal vastgesteld zijn op den top der bergen; en hij zal verheven zijn boven de heuvelen, en de volken zullen tot hem toevloeien.
2 En vele heidenen zullen henengaan, en zeggen: Komt en laat ons opgaan tot den berg des HEEREN, en ten huize van den God Jakobs, opdat Hij ons lere van Zijn wegen, en wij in Zijn paden wandelen; want uit Sion zal de wet uitgaan, en des HEEREN woord uit Jeruzalem.
3 En Hij zal onder grote volken richten, en machtige heidenen straffen, tot verre toe; en zij zullen hun zwaarden slaan tot spaden, en hun spiesen tot sikkelen; het ene volk zal tegen het andere volk geen zwaard opheffen, en zij zullen den krijg niet meer leren.
4 Maar zij zullen zitten, een ieder onder zijn wijnstok, en onder zijn vijgeboom, en er zal niemand zijn, die ze verschrikke; want de mond des HEEREN der heirscharen heeft het gesproken.
5 Want alle volken zullen wandelen, elk in den naam zijns gods; maar wij zullen wandelen in den Naam des HEEREN, onzes Gods, eeuwiglijk en altoos.
6 Te dien dage, spreekt de HEERE, zal Ik haar, die hinkende was, verzamelen, en haar, die verdreven was, vergaderen, en die Ik geplaagd had.
7 En Ik zal haar, die hinkende was, maken tot een overblijfsel, en haar die verre henen verstoten was, tot een machtig volk; en de HEERE zal Koning over hen zijn op den berg Sions, van nu aan tot in eeuwigheid.
8 En gij Schaapstoren, gij Ofel der dochter Sions! tot u zal komen, ja, daar zal komen de vorige heerschappij, het koninkrijk der dochteren van Jeruzalem.
9 Nu, waarom zoudt gij zo groot geschrei maken? Is er geen koning onder u? Is uw Raadgever vergaan, dat u smart, als van een barende vrouw, heeft aangegrepen?
10 Lijd smart en arbeid om voort te brengen, o dochter Sions! als een barende vrouw; want nu zult gij wel uit de stad henen uitgaan, en op het veld wonen, en tot in Babel komen, maar aldaar zult gij gered worden; aldaar zal u de HEERE verlossen uit de hand uwer vijanden.
11 Nu zijn wel vele heidenen tegen u verzameld, die daar zeggen: Laat ze ontheiligd worden, en laat ons oog schouwen aan Sion.
12 Maar zij weten de gedachten des HEEREN niet, en verstaan Zijn raadslag niet; dat Hij hen vergaderd heeft als garven tot den dorsvloer.
13 Maak u op en dors, o dochter Sions! Want Ik zal uw hoorn ijzer maken, en uw klauwen koper maken, en gij zult vele volken verpletteren; en Ik zal hunlieder gewin den HEERE verbannen, en hun vermogen den Heere der ganse aarde.
1 (4:14) Nu, rot u met benden, gij dochter der bende, hij zal een belegering tegen ons stellen; zij zullen den rechter Israels met de roede op het kinnebakken slaan.

Als we dit hoofdstuk met het slot van het vorige vergelijken, de troostvolle beloften hier met de vreselijke bedreigingen daar, dan kunnen wij met de Apostel zeggen: "Aanschouwt de goedertierenheid en de strengheid Gods", Romeinen 11:22. Gestrengheid jegens de Joodse kerk, die viel, Sion geploegd als een akker, maar goedertierenheid jegens de Christelijke kerk, die op haar puinhopen gebouwd is. Want hier wordt beloofd,

I. Dat ze bloeien zal en uitgebreid worden door de toevloeiing van de volken, vers 1, 2.

II. Dat ze in rust en vrede zal beschermd worden, vers 3, 4.

III. Dat ze bestendig dicht bij en getrouw aan God zal gehouden worden, vers 5.

IV. Dat onder Christus' heerschappij, al haar ellende zal weggenomen worden, vers 6,7..

V. Dat ze een ruime er, bloeiende regering zal hebben vers 8.

Vl. Dat haar tegenspoed ten laatste tot een gelukkig einde zal gebracht worden, vers 9, 10.

VII. Dat haar vijanden zullen vernederd worden ja, ondergaan in hun aanvallen tegen haar. vers 11-13.

Micha 4:14

Het is een troostvol maar, waarmede dit hoofdstuk aanvangt, en vol opwekking voor degenen, wie het heil van Gods kerk na aan het hart ligt en derzelver welvaren liefhebben. Wanneer wij het bederf in de kerk zien, vooral onder degenen, die haar besturen: vorsten priesters en profeten, die het hunne zoeken en niet de dingen Gods, en spoedig daarna de verwoesting in de kerk, Sion geploegd als een akker, dan kunnen wij soms door vreze bevangen worden, dat ze te enigertijd tussen die twee kwaden zal doodgedrukt worden, dat de naam Israël zal vergaan zonder gedachtenis na te laten. Wij kunnen dan wel eens op het punt staan, alles verloren te achten en te besluiten, dat van de kerk noch wortel noch tak op aarde gelaten wordt. Maar laat ons geloof ons dan begeven, uit de as van de kerk zal haar phoenix herrijzen. In de laatste woorden van het voorgaande hoofdstuk lieten wij de berg van dit huis even woest als de hoogten van een woud, is het dan mogelijk dat zulk een woestijn ooit weer een vruchtbaar veld zal worden? Ja, de eerste woorden van dit hoofdstuk vermelden van de berg van het huis des Heeren, even vereerd door veelvuldig bezoek als tevoren berucht vanwege zijn verlatenheid. Ofschoon Sion als een akker geploegd wordt, heeft God Zijn volk niet verstoten, maar door de val van de Joden is de zaligheid de heidenen geworden, zodat hun val de rijkdom van de wereld is, Romeinen 11:11, 12. Dit is de verborgenheid, die God ons reeds hier door de profeet toont, in deze eerste drie verzen zegt de profeet hetzelfde als een andere profeet ter zelfder tijd door het woord des Heeren, Jesaja 2:2-4, opdat in de mond van deze twee getuigen deze profetie besta. Zeer kostelijke beloften zijn het, betrekking hebbende op de Evangelische kerk, die reeds ten dele vervuld zijn en nog verder vervuld zullen worden, want die het beloofd heeft, is getrouw.

I. Dat God een kerk in de wereld zal stichter, na het bederf en de verwoesting van de Joodse kerk, en wel in het laatste van de dagen, dat is: gelijk sommige rabbijnen zelf erkennen, in de dagen van de Messias. Het volk van God zal een nieuwe grondwet ontvangen, een nieuwe, geestelijke wijze van eredienst zal ingesteld worden, en nieuwe ambten geschapen. Betere voorrechten zal deze nieuwe grondwet bevatten, en betere voorzorgen genomen om het koninkrijk Gods onder de mensen te bevestigen en uit te breiden, dan onder de Oudtestamentische bedeling: de berg van het huis des Heeren zal wederom vastgesteld worden voor Gods getrouwe aanbidders, om er te wonen en te wandelen en Hem te dienen, vers 1. het zal het middelpunt van haar eenheid zijn, een kerk zal gevestigd worden in de wereld, waartoe de Heer dagelijks zal toedoen die zalig worden.

II. Dat deze kerk stevig gegrondvest en welgebouwd zal worden, namelijk op de top van de bergen. Christus zelf zal ze op die rots bouwen, ze zal een onneembare sterkte zijn op onwrikbare fundamenten, zodat de poorten van de hel ze nimmer zullen overweldigen, Mattheus 16:18. Haar fundamenten zijn nog de bergen van de heiligheid, Psalm 87:1, die niet kunnen en dus ook niet zullen bewogen worden. Ze zal gevestigd worden, niet gelijk de tempel, op een berg, maar op vele bergen, want de grondslagen van de kerk zijn hecht en breed.

III. Dat ze hogelijk bevorderd, en verheven en geëerd zal worden: Hij zal verheven worden boven de heuvelen, met bewondering aanschouwd worden vanwege haar toenemende grootheid uit een klein begin. Het koninkrijk van Christus zal met groter luister schijnen dan ooit enig van de aardse koninkrijken. Het zal zijn een stad op een berg, die niet kan verborgen zijn, Mattheus 5:14. De heerlijkheid van dit laatste huis zal groter zijn dan die van het eerste, Hagg. 2:9. Zie 2 Corinthiers 3:7, 8 enz.

IV. Dat er zal zijn een grote toevloed en opeenvolging van bekeerden. De volken zullen tot hem toevloeien, gelijk de wateren naar een rivier, er zal een aanhoudende stroom van gelovigen van alle kanten de kerk binnenvallen, gelijk de Joden de tempel binnenstroomden, toen die stond, om daar te aanbidden. Toen kwamen vele stammen naar de berg van het huis, om God te verheerlijken. Maar onder de nieuwe bedeling zullen volken toevloeien, de kerk binnen, zij zullen gevlogen komen als een wolk, en als duiven tot haar vensters, Jesaja 60:8. Predikers zullen worden uitgezonden om alle volken te onderwijzen, en zij zullen niet vergeefs arbeiden, want menigten zullen worden gewonnen om het Evangelie te geloven en het Christendom te omhelzen, en elkander opwekken en aanmoedigen, zeggende: komt, en laat ons opgaan tot de berg des Heeren, die nu vastgesteld is op de top van de bergen, en ten huize van de God Jacobs. Dat is de geestelijke tempel, die geen verre reis vordert, want die is voor onze deur gebracht en staat in ons midden. Zo zal het volk gewillig gemaakt worden op de dag van Zijn heerkracht, Psalm 110:3, en zal doen wat het kan om ook anderen over te halen, gelijk Andreas Petrus, en Filippus Nathanaël uitnodigden om Christus te leren kennen. Zij zullen de volken tot de berg roepen, Deuteronomium 33:19, want in Christus is genoeg, genoeg voor allen en iedereen. Merk nu op wat het is,

1. Dat deze bekeerden in het huis van de God Jacobs verwachten te vinden. Zij komen er om onderricht, opdat Hij ons lere van Zijn wegen, dit is van de weg, waarin wij aan Zijn hand moeten wandelen, en waar wij Hem en Zijn genade zullen ontmoeten. Zie, waar wij komen om God te aanbidden, daar komen wij, opdat Hij ons lere.

2. Dat zij op zich nemen te doen, wanneer Hij ze geleerd heeft: en wij in Zijn paden wandelen. Zie, zij mogen vertrouwend verwachten, dat God hen, die vast besloten zijn door Zijn genade te doen wat hun geleerd is, hen daartoe ook bekwamen zal.

V. Dat daartoe van de wereld een nieuwe openbaring zal geschonken worden, om daarop de kerk te bouwen, en waardoor duizenden zullen binnengeleid worden. Want uit Sion zal de wet uitgaan, en des Heeren woord uit Jeruzalem. Het Evangelie heet hier het woord des Heeren, want de Heer heeft het woord gegeven, de Heer gaf te spreken, van de boodschappers van goede tijdingen was een grote heerschaar, Psalm 68:12. Het had een goddelijke oorsprong, een goddelijk gezag, het werd eerst door Christus zelf gesproken, Hebreeen 2:3. En het is een wet, een wet van het geloof, wij staan onder de wet van Christus. Die zou uitgaan van Jeruzalem, van Sion, de hoofdstad van de oudtestamentische bedeling, waar de tempel, de altaren en de godsspraken waren, en waarheen de Joden van alle plaatsen samenkwamen om te aanbidden. Daar moest het Evangelie zijn aanvang nemen om het innige verbond tussen oude en nieuwe bedeling aan te tonen, niet tegenover de wet, maar een uitlegging en bevestiging van de wet en een scheut, oprijzende uit haar wortelen. In Jeruzalem was het, dat Jezus predikte en Zijn wonderen verrichtte, daar leed en stierf Hij, stond Hij op en vandaar voer Hij ten hemel, daar werd de Heilige Geest uitgestort, en zij, die bekering en vergeving van de zonden aan alle vorken zouden prediken, moesten beginnen van Jeruzalem, zo dat vandaar de heilstroom naar de woestijn van de wereld uitvloeide.

Vl. Dat een overtuigende macht het Evangelie van Christus zou vergezellen, overal waar het gepredikt zou worden, vers 3. Hij zal onder grote volken richten. Messias, de Wetgever vers 2, is hier de Rechter, want Hem heeft de Vader al het oordeel overgegeven, en Hij is in de wereld gekomen om te oordelen. Zijn woord, het woord van Zijn Evangelie, dat uit Jeruzalem zou uitgaan, was de gouden scepter, waarmede Hij zou regeren en oordelen, wanneer Hij zit als koning op Sion, de berg van Zijn heiligheid, Psalm 2:6. Daarmede zou Hij machtige heidenen

straffen, want de Geest, die met het Woord medewerkt, zou de wereld overtuigen Johannes 16:8. Het is de Zone Davids toegezegd dat Hij recht zal doen onder de heidenen, Psalm 110:6. En dat doet Hij, wanneer Hij op de wagen van Zijn eeuwig Evangelie voortgaat en voortgaat, overwinnende en opdat Hij overwint.

VII. Dat een gezindheid tot wederkerige vrede en liefde het gelukkig gevolg zal zijn van het koninkrijk van de Messias: Zij zullen hun zwaarden slaan tot spaden, en hun spiesen tot sikkelen. Dit is: driftige, opvliegende mensen, die woest en ruw geweest zijn, zullen wonder zacht en ootmoedig worden Titus 3:2, 3. Zij, die voor hun bekering iedereen beledigden en niemand konden verdragen, kunnen na hun bekering iedere belediging verdragen en doen niemand leed. Zoover het Evangelie heerst, worden de mensen vreedzaam, want zo is de wijsheid, die van boven is, bescheiden en gezeglijk, Jakobus 3:17. Wanneer de volken daarvan maar doordrongen waren, dan heerste er algemene vrede. Toen Christus geboren werd, heerste er in het Romeinse keizerrijk vrede, zij, die het eerst tot de Evangeliekerk waren toegebracht, waren allen een hart en een ziel, Handelingen 4:32, en men merkte bij de eerste Christenen op hoe lief zij elkaar hadden. In de hemel zal dit zijn volkomen vervulling erlangen. Er is beloofd,

1. Dat niemand twistziek zal zijn. De krijgskunst, die sommigen de eer van een rijk achten, zal, inplaats van beoefend, vergeten en als nutteloos ter zijde gelegd worden. Zij zullen de strijd niet meer leren, gelijk vroeger, want zij zullen zich niet meer behoeven te verdedigen en geen lust meer hebben om hun buren te beledigen. Het ene volk zal tegen het andere volk geen zwaard meer opheffen. Het Evangelie zal geen lafaards kweken, maar vreedzame mensen.

2. Allen zullen rust genieten, zowel van het kwade als van de vrees voor het kwade vers 4. Zij zullen veilig zitten, en niemand zal hen verstoren, zij zullen zeker zitten en zich zelfs geen angst laten aanjagen, een ieder onder zijn wijnstok en onder zijn vijgenboom, van haar vrucht genietende en beschut door haar schaduw. Er zal niemand zijn, die ze verschrikke, niet alleen zal er niets zijn, dat hen bang maken kan, maar ze zullen ook niet vreesachtig zijn. Onder de heerschappij van Christus, als onder die van Salomo, zal er grote vrede zijn, Psalm 37:11. Ofschoon die rechtvaardig willen leven, in deze wereld verdrukking hebben, in Hem genieten ze grote rust. Al schijnt dit onwaarschijnlijk, toch mogen wij er op vertrouwen want de mond des Heeren der heerscharen heeft het gesproken, en geen van Zijn woorden zal op de aarde vallen, wat Hij met Zijn woord heeft gesproken, zal Hij door Zijn genade en heerschappij ten uitvoer brengen. Hij, de God van de legerscharen, wil de God des vredes zijn, en zij kunnen gerust zijn die de Heer van de legerscharen, aller legerscharen, beschermt.

VIII. Dat de kerken volharden zullen in haar plicht, van haar rust een goed gebruik maken en de Heer niet vertoornen om ze haar te ontnemen, vers 5. Wanneer de kerken rust hebben, worden zij gebouwd en bevestigd en getroost, en nemen zich voor, even trouw bij hun Heer te blijven, als de volken bij hun goden, al zijn die geen goden. Waar wij de voorafgaande beloften vinden, Jesaja 2:2. enz. daar volgt, vers 5 :komt, gij huis van Jacob en laat ons wandelen in het licht des Heeren en hier: Maar wij zullen wandelen in de Naam van de Heer, onze God. Zie, vrede is inderdaad een zegen, wanneer hij ons besluit om de Heer aan te kleven versterkt.

Merk op,

1. Hoe standvastig andere volken bij hun goden bleven: alle volken zullen wandelen, elk in de naam van zijn god, zij zullen hun god aanhangen en erkennen, hem eren en dienen, op hem vertrouwen en steunen. Waarvan de mens ook zijn god maakt, daarop vertrouwt hij en stelt hij

zijn hoop, daarmede rekent hij in al zijn doen en laten. De zeelieden riepen in de storm een ieder tot zijn god, Jona 1:5. En er was geen voorbeeld, dat een volk de goden veranderd had, Jeremia 2:11. Indien het heer des hemels hun goden waren, hadden zij die lief en dienden hen en wandelden hen na, Jeremia 8:2.

2. Hoe vast Gods volk besloten is Hem toe te behoren: Wij zullen wandelen in de Naam des Heeren. Dat is billijk en rechtvaardig, want Hij is onze God. En het is een besluit voor altoos en immer: wij zullen dat doen eeuwig en altoos en Hem nimmer verlaten. Hij zal voor eeuwig de Onze zijn, daarom zullen wij eeuwig de Zijnen zijn, en die keuze zal ons nimmer berouwen.

IX. Dat de kerk, ondanks de verstrooiing, ellende en gebreken, gebouwd en bevestigd zal worden, en tot aanzien komen, vers 6-7.

1. De positie van de kerk is zeer laag zwak en hulpeloos geweest, in de laatste dagen van de oude bedeling, ten dele door de verbastering van het Jodendom en ten dele door de verdrukking, waardoor Israël gebukt gegaan heeft. Zij waren gelijk een kudde schapen, die verminkt, verbijsterd en verjaagd waren, Ezechiel 34:16, Jeremia 50:6, 17. De goeden onder hen, In Kanaän en andere landen, waren verstrooid krachteloos en in zekere zin verloren en afgesneden.

2. Er is beloofd, dat al deze rampen zullen weggenomen, en alle ziekte genezen worden. Christus zelf zal komen, Mattheus 15:24 en Zijn discipelen zenden tot de verloren schapen van het huis Israëls, Mattheus 10:6. Van de Joden, die kreupel gingen of, door zwakte, niet recht konden wandelen, had God Zich een overblijfsel behouden, vers 7, een overblijfsel naar de verkiezing van de genade, waarvan gesproken wordt m Romeinen 11:7, en dat het Evangelie van Christus aanneemt. En van de heidenen, die verre weggeworpen waren, gelijk ze in Efeziers 2:13, Handelingen 2:39 beschreven worden, zou Hij een sterk volk vergaderen, van hen zou een groter getal dan van het volk Israëls tot de kerk verzameld worden, Galaten 4:27, Openbaring 7:3-9. En zo sterk zal die nieuwtestamentische kerk zijn, dat de poorten van de hel ze nimmer zullen overweldigen. De kerk van Christus is talrijker dan enige natie en sterk in de Heer en in de sterkte van Zijn macht.

X. Dat de Messias de Koning van dit koninkrijk zal zijn, het zal beschermen en regeren en al zijn zaken op het best schikken, tot aan het einde van de eeuwen. De Heer Jezus zal over hen regeren op de berg Sion, door Zijn Woord, Zijn Geest en Zijn inzettingen, en dit voortaan en tot in eeuwigheid, want van de grootheid van deze heerschappij en des vredes zal geen einde zijn, Jesaja 9:6.

Deze verzen hebben betrekking op Sion en Jeruzalem, hier Schaapstoren genoemd, vers 8, of toren van Edor. Wij lezen van zulk een plaats in Genesis 35:21, nabij Bethlehem, en sommigen veronderstellen, dat dit dezelfde plaats is, waar de herders de wacht hielden over hun kudden, toen de engelen hun de boodschap van de geboorte van Christus brachten, anderen menen, dat Bethlehem zelf hier bedoeld is, gelijk in Hoofdstuk 5:2. Sommigen menen dat het de toren aan die poort van Jeruzalem is, die in Nehemia 3:32 Schaapspoort heet, en beweren, dat Christus door deze poort Zijn koninklijken intocht in Jeruzalem gehouden heeft. Toch schijnt het eer op Jeruzalem zelf te slaan of op Sion, de toren van David Alle schapen Israëls stroomden daar drie maal ‘s jaars samen, het was de sterkte (Ofel, dat ook de naam van een plaats in Jeruzalem was, Nehemia 3:27) of het kasteel van de dochter Sions. Hier nu

I. Hebben wij een belofte van de heerlijkheid van het geestelijk Jeruzalem, van de Evangeliekerk, die de toren van de kudde is, die een schaapskooi, waarin alle schapen van Christus onder enen Herder gehoed worden. "Tot u zal komen, wat gij lang begeerd en gewenst hebt, de vorige heerschappij, een waardigheid en macht gelijk die van David en Salomo, door wie Jeruzalem eerst verheven is. Dat koninkrijk zal wederkomen tot de dochters van Jeruzalem, die er tijdens de ballingschap van verstoken waren. Het zal even groot optreden en met gelijke luister te midden van de volkeren pralen en evenveel invloed uitoefenen als ooit, dat is, als de vorige heerschappij." Deze belofte heeft ten tijde van Zerubbabel geenszins haar volle vervulling gehad, de zijne was niets, vergeleken bij de vorige heerschappij, noch wat betreft de glans en de grootheid inwendig, noch wat aangaat de uitgebreidheid harer macht naar buiten. Daarom moest ze doelen op het koninkrijk van de Messias, (en zo luidt ook de Chaldeeuwse parafrase) en haar vervulling vinden, toen God onze Heer Jezus de troon van Zijn vader David gaf, Lukas 1:32, Hem tot Koning zette over Sion, de berg van de heiligheid, en Hem de heidenen gaf tot Zijn erfenis, Hem, de Eerstgeborene aller creaturen, hoger maakte dan de koningen van de aarde, Psalm 89:28, Daniel 7:14. David noemde Hem, in de Geest, zijn Heer, en (gelijk Dr. Pocock opmerkt), Hij getuigde van Zichzelf en nochtans was Zijn getuigenis waar, dat Hij meerder was dan Salomo, daar geen van de vroegere regeringen bij de Zijne te vergelijken was, wat omvang en duur betreft. Het volk verwelkomde Christus bij Zijn intocht in Jeruzalem met zijn Hozanna’s de Zone Davids, om aan te tonen, dat Hij de vorige heerschappij herstelde, die kwam tot de dochter van Jeruzalem. De Evangelist past dit toe op de belofte van Sions koning, die tot haar komen zou, Mattheus 21:5, Zacheria 9:9. Sommigen geven deze zin aan de woorden: Naar Sion en Jeruzalem, die Schaapstoren, tot het volk van de Joden, kwam de vorige heerschappij, dat is, daar werd het eerste koninkrijk gevestigd, het werd daar het eerst gepredikt, Lukas 24:47- daar werd Christus het eerst Koning van de Joden genoemd.

II. Dit wordt geïllustreerd door een profetie van de rampen van het aards Jeruzalem, waaraan enige gunst en verrichting zou geschonken worden, als een type en voorbeeld van wat God voor Zijn hemels Jeruzalem zou doen in de laatste dagen, trots al haar ellenden. Wij hebben hier

1. Jeruzalem smart aangedaan door Gods leiding. Zij maakt groot geschrei, vers 9, opdat al haar naburen er acht op zouden slaan, omdat er geen koning onder haar is, niemand. die haar vroegere eer en macht kan ophouden. In plaats van de koninkrijken te regeren, zoals ze deed toen ze als koningin zat, wordt ze door hen geregeerd en is hun slavin. Haar raadgevers zijn vergaan, zij beschikt niet meer over zichzelf, maar is overgegeven aan de wil harer vijanden en wordt door die raadgevers bestuurd. Smart heeft haar aangegrepen.

a. Zij is gevankelijk naar Babel weggevoerd, en lijdt daar smarten. Ze is uit de stad heen uitgegaan en gedwongen op het veld te wonen, aan allerlei ontbering prijsgegeven, ze gaat zelfs uit naar Babel en verduurt daar zeventig lange jaren van ellendige slavernij. Al die tijd is ze als een vrouw in barensnood, wachtende op haar verlossing en de tijd ontzettend lang vindende.

b. Wanneer ze uit Babel bevrijd is en uit de hand van haar vijanden verlost, dan nog verkeert ze in vreze, het eind van de een smart is slechts het begin van een andere. Want ook nu Jeruzalem herbouwd wordt, zijn vele heidenen tegen haar verzameld om de bouw van de tempels en van de stad te verhinderen. Zo was het ook in de tijd van de Makkabeen, zij zeiden: Laat ze ontheiligd worden, vers 11, laat ze beschouwd worden als een plaats, door zonde verontreinigd

en door God en mensen beide verlaten. Laat haar heilige plaatsen ontheiligd worden en al haar eer in het stof gelegd. Laat onze ogen Sion aanschouwen en zich vermaken met het gezicht harer puinhopen, gelijk het van Edom gezegd was, Obadja 1:12.. Toen zou gij niet gezien hebben op de dag van uw broeders. Laat ons oog onze lust aan Sion zien, de dag, die wij zo lang gewenst hebben. Wanneer zij hoort, dat haar vijanden zo tegen haar samenspannen en haar beledigen, geen wonder dat ze als in smart is en luide weent. Van buiten strijd, van binnen vrees.

2. Jeruzalem wordt gerust gesteld door Gods beloften: Waarom zoudt gij zo groot geschrei maken? Laat uw smart en pijn gestild worden geef er niet aan toe, want, al gaat het u slecht alles zal terecht komen. Uw smarten zijn groot, maar zij zijn als die van een barende vrouw, vers 9, die in arbeid is om voort te brengen, vers 10, het einde zal goed 2zijn. Laat het aards Jeruzalem zich hiermede troosten, dat, tot welke diepte van ellende ze ook verzonken zijn, ze blijven zal tot de komst van de Messias, want in haar midden zal Zijn koninkrijk gesticht worden, en ze zal niet verwoest worden, totdat dat koninkrijk bestaat en haar zijn zegen brengt. Wanneer dan ten laatste haar bodem als een akker geploegd wordt en in steenhopen verkeert (gelijk Hoofdstuk 3:12 gedreigd werd), dan gaan haar voorrechten over op het geestelijk Jeruzalem, daaraan zullen alle beloften volkomen vervuld worden. Laat Jeruzalem dus gerust zijn, want,

a. Haar ballingschap in Babel zal een gelukkig einde nemen, vers 10, Aldaar zult gij gered worden, aldaar zal u de hand des Heeren verlossen uit de hand uwer vijanden. Dit werd gewrocht door Cyrus, die daarin als Gods knecht handelde, en die verlossing was een type van onze verlossing door Jezus Christus, en van onze uitvoering uit de geestelijke slavernij, die welke in het eeuwig Evangelie wordt uitgeroepen, het aangename jaar des Heeren, waarin Christus prediken zou vrijheid van de gevangenen en opening van de gevangenis aan de gebondenen, Lukas 4:18, 19.

b. De plannen van haar vijanden tegen haar zullen daarna verijdeld worden, ja, tegen hen zelf gekeerd, vers 12,13. Zij beloven zich zelf een dag, maar het zal blijken, Gods dag te zijn. Zij zijn vergaderd tegen Sion om te verwoesten, maar het zal op hun eigen verwoesting uitlopen, waarvan Israël en Israëls God de eer zal toekennen.

A. Hun saamvergaderen tegen Sion zal de aanleiding zijn van hun eigen ondergang. Zij vergezellen zich te zemen en omgorden zich, Jesaja 8:9, opdat ze Jeruzalem mogen verbreken, maar zij zullen zelf verbroken worden, Jesaja 8:9. Zij weten de gedachten des Heeren niet. Wanneer zij zich vergaderen en de Voorzienigheid begunstigt dat opzet, dan bedenken zij weinig, wat God daarmede voorheeft, en evenmin verstaan zij Zijn raadslag. Zij weten wat zij zelf met hun samenkomen bedoelen, maar zij weten niet wat God daarmede bedoelt, zij zinnen op Sions ondergang, maar God heeft de hun besloten. Zie, wanneer de Voorzienigheid van mensen gebruik maakt als werktuigen om Zijn plannen te volvoeren, dan gebeurt het menigmaal, dat zij heel wat anders voorhebben dan God bedoelt. De koning van Assyrië was een roede in Gods hand om Zijn volk te kastijden, om het tot bekering te brengen, hoewel hij het niet zo meende en zijn hart niet alzo dacht, Jesaja 10:7. En zo is het ook hier, de volken zijn vergaderd tegen Sion als krijgslieden in het veld, maar God verzamelt ze als garven tot de dorsvloer, om stukgeslagen te worden, zij konden niet zo gemakkelijk en zo volledig vernietigd zijn als ze niet tegen Sion vergaderd waren. Zie, de plannen van de vijanden tegen de kerk blijken gewoonlijk het middel te zijn tot eigen verderf, daardoor bereiden zij hun eigen ondergang voor en hun voet is gevangen in het net, dat zij verborgen hadden.

B. Sion zal de eer hebben, over hen te triomferen, vers 13. Wanneer zij als garven tot de dorsvloer vergaderd zijn, om vertreden te worden, gelijk het koren door de dorsende ossen maak u dan op en dors, o dochter Sions! in plaats van voor hen te vrezen of voor hen te vlieden. Stel u moedig tegen hen en maak gebruik van de gelegenheid, die de Voorzienigheid u biedt om ze te verbrijzelen. Spreek niet van het zwakke, en dat gij geen partij zijt voorzoveel vergaderde vijanden. God zal uw hoorn ijzer maken, om ze te verstoten, en uw klauwen koper om ze te vertrappen, en zo zult gij vele volken verpletteren, die u zolang vertreden hebben. Wanneer het dus Gode belieft, zal de dochter van Babel als een dorsvloer gemaakt worden, het is tijd dat men ze trede, Jeremia 51:33, en het wormpje Jakobs zal de dorsslede zijn waarmede God de bergen dorst en vermaalt, en de heuvelen stelt gelijk kaf, Jesaja 41:14, 15. Hoe wondervol, hoe gelukkig, als de kansen keren, nadat Jacob de dorsvloer en Babel de dorsslede geweest is, Jesaja 21:10. Zie, wanneer God een zegepraal voor Zijn volk bereidt, dan wapent Hij het ook met kracht en bekwaamheid, maakt Zijn hoorn ijzer en zijn klauwen koper, en als Hij dat doet, moet dat volk zijn uiterste hem van God gegeven kracht inspannen en de opdracht uitvoeren, zelfs de dochter Sions moet opstaan en dorsen.

C. De eer van de overwinning komt op God, Sion zal deze garven tot de dorsvloer dorsen, maar het uitgedorste koren zal een spijsoffer zijn op Gods altaar: Ik zal hun gewin de Heer verbannen en hun vermogen de Heer van de ganse aarde. De buit, door Sions overwinning behaald, zal in het heiligdom gebracht worden en Gode gewijd, hetzij ten dele als in het geval van Midian, Numeri 31:28, of geheel als te Jericho, Jozua 6:17. God is Jehova de fontein des levens, Hij is de Heer van de ganse aarde, de bron van kracht. Daarom heeft Hij geen winst of onderhoud nodig, maar Hij heeft recht op alles en kan vragen wat Hem welbehaaglijk is. En wij moeten, met onszelf Hem alles brengen wat Hij eist tot Zijn eer, en gebruiken gelijk Hij wil. Op alles wat wij hebben moet geschreven staan: heiligheid des Heeren, al ons hebben en verkrijgen moet de Heer van de ganse aarde geheiligd worden, Jesaja 23:8. Buitengewone zegeningen roepen om buitengewone dank erkentenis, hetzij in de oorlog buitgemaakt of door de handel of op andere wijze verdiend. God is het, die ons kracht geeft om vermogen te verkrijgen, op welke wijze het ook, mits eerlijk, verkregen is, en daarom moet Hij met al wat wij verkrijgen, verheerlijkt worden. Sommigen zien in al deze woorden niets dan een profetie aangaande Sanherib, toen hij Jeruzalem belegerde, anderen menen, dat ze doelen op Babel, weer anderen op de voorspoed van de Makkabeen. Maar de geleerde Dr. Pocock en anderen houden het er voor, dat de algehele vervulling plaats zal vinden in de geestelijke overwinningen van het Evangelie van Christus over de machten van de duisternis, die ze bestrijden. De volken dachten het Christendom in zijn geboorte te verstikken, maar het overwon hen, zij, die desondanks volhielden, werden verbroken, Mattheus 21:44, vooral de Joodse natie. Maar door goddelijke genade werden menigten tot de kerk toegebracht, en zij en wet zij hadden werden de Heer Jezus, de Heer van de ganse aarde, toegewijd.

HOOFDSTUK 5

1 (4:14) Nu, rot u met benden, gij dochter der bende, hij zal een belegering tegen ons stellen; zij zullen den rechter Israels met de roede op het kinnebakken slaan.
2 (5:1) En gij, Bethlehem Efratha! zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda? Uit u zal Mij voortkomen, Die een Heerser zal zijn in Israel, en Wiens uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid.
3 (5:2) Daarom zal Hij henlieden overgeven, tot den tijd toe, dat zij, die baren zal, gebaard hebbe; dan zullen de overigen Zijner broederen zich bekeren met de kinderen Israels.
4 (5:3) En Hij zal staan, en zal weiden in de kracht des HEEREN, in de hoogheid van den Naam des HEEREN, Zijns Gods, en zij zullen wonen, want nu zal Hij groot zijn tot aan de einden der aarde.
5 (5:4) En Deze zal Vrede zijn; wanneer Assur in ons land zal komen, en wanneer hij in onze paleizen zal treden, zo zullen wij tegen hem stellen zeven herders, en acht vorsten uit de mensen.
6 (5:5) Die zullen het land van Assur afweiden met het zwaard, en het land van Nimrod in deszelfs ingangen. Alzo zal Hij ons redden van Assur, wanneer dezelve in ons land zal komen, en wanneer hij in onze landpale zal treden.
7 (5:6) En Jakobs overblijfsel zal zijn in het midden van vele volken, als een dauw van den HEERE, als droppelen op het kruid, dat naar geen man wacht, noch mensenkinderen verbeidt.
8 (5:7) Ja, het overblijfsel van Jakob zal zijn onder de heidenen, in het midden van vele volken, als een leeuw onder de beesten des wouds, als een jonge leeuw onder de schaapskudden; dewelke, wanneer hij doorgaat, zo vertreedt en verscheurt hij, dat niemand redde.
9 (5:8) Uw hand zal verhoogd zijn boven uw wederpartijders, en al uw vijanden zullen uitgeroeid worden.
10 (5:9) En het zal te dien dage geschieden, spreekt de HEERE, dat Ik uw paarden uit het midden van u zal uitroeien, en Ik zal uw wagenen verdoen.
11 (5:10) En Ik zal de steden uws lands uitroeien, en Ik zal al uw vestingen afbreken.
12 (5:11) En Ik zal de toverijen uit uw hand uitroeien, en gij zult geen guichelaars hebben.
13 (5:12) En Ik zal uw gesneden beelden en uw opgerichte beelden uit het midden van u uitroeien, dat gij u niet meer zult nederbuigen voor het werk uwer handen.
14 (5:13) Voorts zal Ik uw bossen uit het midden van u uitroeien, en Ik zal uw steden verdelgen.
15 (5:14) En Ik zal in toorn en in grimmigheid wrake doen aan de heidenen, die niet horen.

In dit hoofdstuk hebben wij,

I. Een voorspelling van de rampen en ellende van de Joodse natie, vers 14.

II. Een belofte van de Messias en van Zijn koninkrijk, om Gods volk in de dag van deze rampen te ondersteunen.

1. Van de geboorte van de Messias, vers 1, 2.

2. Van Zijn voorspoed, vers 3

3. Van Zijn bescherming over Zijn volk en Zijn zegepraal over hen en Zijn vijanden, vers 4, 5.

4. Van de grote wasdom van de kerk en de zegeningen, die van de wereld door haar te beurt zullen vallen. vers 6.

5. Van de verwoesting van de vijanden van Zijn kerk, zowel van die buiten zijn en haar aantasten, als van die binnen zijn en haar inwendig verderven. vers 7-14.

Micha 5:1-15

Hier hebben wij, als tevoren,

I. De vernedering en ellende van Sion, vers 14. Reeds vele dagen voor de ballingschap begon de Joodse natie te verminderen en in ongenade te vallen: Nu, vormt u samen tot benden, gij dochter van de bende! Dat is of een oproeping aan Sions vijanden, die troepen tot beschikking hadden om te komen en Sion zoveel kwaad te doen als zij maar konden (voorzover God dit toeliet), of een sommatie aan Sions vrienden, die in gelijk geval verkeerden, om hun best voor haar te doen. Laat ze tot benden vormen, het zal niet baten, want, zegt de profeet in de naam van Jeruzalems bewoners, hij zal een belegering tegen ons stellen. Dat heeft de koning van Assyrië, dat heeft de koning van Babel gedaan, en wij wisten niet hoe wij ons tegen hen verdedigen zouden, zodat de vijanden het wonnen en het zover brachten, dat zij de Rechter Israëls met de roede op het kinnebakken sloegen, de koning, de opperste machthebber en alle lagere rechters, met een roede als een smaad voor hen en hun waardigheid. Hen gevangen genomen hebbende, zullen ze hen even schandelijk behandelen als gewone gevangenen. Over de rechters van Israël is geklaagd, Hoofdstuk 3:11, dat zij bedorven waren en zich lieten omkopen, deze smaad kwam dan rechtvaardig over hen om het misbruik hunner macht, toch was het ook voor Israël een grote ergernis, dat hun rechters zo diep vernederd werden. Sommigen zien hierin de reden, waarom de legerscharen, de benden (dat is: de Romeinse legermacht), het beleg om Jeruzalem zullen slaan, omdat de Joden de Rechter Israëls met de roede op het kinnebakken zouden slaan, dat is: om de mishandeling, die ze de Messias, de Rechter Israëls, zouden aandoen, toen zij Hem kinnebakslagen graven en zeiden: "Profeteer ons Christus! wie is het, die U geslagen heeft?" Maar de voorafgaande verklaring is aannemelijker, namelijk dat er sprake is van de belegering van Jeruzalem, niet door de Romeinen, maar door de Chaldeën, en de vervulling ligt in de vernedering, koning Zedekia en de vorsten uit het huis van David aangedaan.

II. De voorspoed van Sions koning. Na aangetoond te hebben, hoe laag het huis van David gezonken was en hoe smadelijk het schild van die machtige koningsfamilie was weggeworpen als ware zij niet met olie gezalfd, voegt de profeet, om het geloof van Gods volk aan te moedigen, dat nu wel kon denken, dat het verbond met Huis van David nu vervallen was (naar de klacht van de psalmist, Psalm 89:39, 40) er een beeldrijke profetie aangaande de Messias aan toe, in Wie dat verbond zou bevestigd worden, de eer van dat huis zou herleven, en het huis zelf groot gemaakt tot in eeuwigheid. Laat ons nu zien,

1. Hoe de Messias hier beschreven wordt. Hij zal de Heerser zijn, Wiens uitgangen zijn van ouds, van de dagen van de eeuwigheid. Hier hebben wij,

a. Zijn eeuwig bestaan, als God. Zijn uitgangen of afkomst, gelijk de uitgang van de zonnestralen van de zon, zijn of waren van ouds, van de dagen van de eeuwigheid, hetgeen, naar Dr. Pocock zegt, zo karakteristiek Christus' eeuwige generatie, Zijn uitgang als de Zone Gods, door de Vader van eeuwigheid gegenereerd, uitspreekt, dat deze profetie niemand kan bedoelen dan Hem, en op niemand anders toepasselijk is. Ze spreekt van een uitgang, die reeds tot het verleden behoorde, toen de profeet sprak, ze kon alleen gelezen worden zijn, niet zullen zijn, waaruit blijkt, dat ze in striktste zin moeten verstaan worden, gelijk deze woorden van Psalm 90:2, van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God Dit kan van niemand gezegd worden dan van Hem, die betuigen kon: Eer Abraham was, ben Ik, Johannes 8:58. Dr. Pocock merkt op, dat uitgangen in Deuteronomium 8:3 gebruikt is, daar vertaald door uit de mond uitgaat,

en dus zeer juist op Hem wordt toegepast, die nu Woord van God genoemd wordt, Johannes 1:1, 2.

b. Zijn ambt als Middelaar, Hij zou Heerser zijn in Israël, koning van Zijn kerk, Hij zou regeren over het huis Jakobs in eeuwigheid, Lukas 1:32, 33. De Joden maken de tegenwerping, dat de Heer Jezus de Messias niet kon zijn, omdat Hij wel verre van Heerser te zijn in Israël, door Israël beheerst en aan het kruis genageld werd, toen zij verklaard hadden, dat zij Hem niet als koning begeerden. Maar Hij heeft die tegenwerping zelf beantwoord, toen Hij zei: Mijn koninkrijk is niet van deze wereld, Johannes 18:31. Hij regeert over een geestelijk Israël, over de kinderen van de belofte, de volgers van de gelovigen Abraham en de biddende Jacob. In van deze harten heerst Hij door Zijn Geest en genade, en in hun gemeenschap door Zijn woord en verordeningen. En was Hij geen Heerser in Israël, Wie winden en golven gehoorzaamden, aan Wie legioenen duivelen zich moesten onderwerpen. Die ziekten en kwalen genas en de doden uit hun graven tot het leven terugriep? Niemand dan Hij, Wiens uitgangen waren van ouds, van de dagen van de eeuwigheid, was waardig, Heerser in Israël te zijn, het Hoofd over Zijn kerk en het Hoofd over alle dingen.

2. Wat hier aangaande Hem voorzegd wordt.

a. Dat Bethlehem Zijn geboorteplaats zou zijn, vers 1. Dit was de schriftuurplaats, waarop de schriftgeleerden zich beriepen, toen zij Herodes met grote gewisheid mededeelden, waar de koning van de Joden moest geboren worden, Mattheus 2:6, en waardoor het onder de Joden algemeen bekend was, dat Christus komen zou uit het vlek Bethlehem, waar David was, Johannes 7:42. Bethlehem betekent: Broodhuis, de geschiktste plaats, waar Hij geboren kon worden, Die het Brood des levens is. En, omdat het de stad Davids was, was het ook door bijzonder bestel van de Voorzienigheid, dat Hij daar zou geboren worden als de Zoon van David, Zijn erfgenaam en Zijn opvolger voor eeuwig. Het heet Bethlehem-Efrata, beide namen voor dezelfde plaats, naar uit Genesis 35:19 blijkt. Het was klein onder de vele duizenden van Juda, onbetekenend zowel om het geringe aantal van zijn bewoners als om zijn onbeduidend aanzien naar buiten, het had niets, waarom het geëerd zou worden. Maar God koos ook nu, gelijk in zo menig ander geval, het nederige om het te verhogen, Lukas 1:52. Christus zou deze plaats door Zijn geboorte verheerlijken en er Zelf geen eer aan ontlenen. Zijt gij klein, dat is alhoewel gij klein zijt, toch zal Ik u groot maken. Of gelijk Mattheüs in zijn Evangelie schrijft: Gij zijt geenszins de minste onder de vorsten van Juda, maar zult nu ver boven hen uitsteken. Betrekking tot Christus maakt groot wat in deze wereld klein is.

b. Dat hij in de volheid des tijds zou geboren worden uit een vrouw, vers 2. Daarom zal Hij henlieden overgeven. Hij zal Zijn volk overgeven aan ellende en moeite en hun verlossing uitstellen, die zo lang beloofd en verwacht was, tot de tijd toe, de gezetter tijd, dat Zij, die baren zal, gebaard heeft, of zoals sommigen lezen, dat zij, die voortbrengen zal, voortgebracht heeft, dat de gezegende maagd, die de moeder van de Messias zijn zal, Hem te Bethlehem op de bepaalde tijd gebaard heeft. Die acht Dr. Pocock de meest juiste zin van de woorden. Ofschoon de uitgangen van de Messias van de dagen van de eeuwigheid waren, toch moest op de verlossing in Jeruzalem, de vertroosting Israëls gewacht worden, Lukas 2:25-38, tot de tijd, dat zij, die baren zoude (zo wordt Maria aangeduid, gelijk Christus Zelf genoemd wordt Hij, die komen zou, gebaard heeft, en intussen zal Hij henlieden overgeven. Goddelijke verlossingen moeten verwacht worden, tot de tijd, die ervoor bestemd is.

c. Dan zullen de overige van Zijn broederen zich bekeren met de kinderen Israëls. Het overblijfsel van de Joden zal terugkeren tot de geest van de echte kinderen Israëls, en het volk in verbond met God, de harten van de kinderen zullen wedergebracht worden tot hunne vaderen, Maleachi 4:6.. Sommigen verstaan dit van alle gelovigen, heidenen zowel als Joden, zij zullen allen ingelijfd worden in het geestelijk Israël, en gelijk ze allen elkanders broederen zijn, zo schaamt Hij Zich niet, hen broeders te noemen, Hebreeen 2:11.

d. Dat Hij een roemrijk Vorst zal zijn, en Zijn onderdanen gelukkig onder Zijn bestuur, vers 3. En Hij zal staan en zal weiden, dat is Hij zal beide onderrichten en regeren, en dat voortdurend als een goede Herder, met wijsheid en zorg en liefde. Zo was het voorspeld. Hij zal zijn kudde weiden als een Herder, zal groene weiden voor ze zoeken en onderherders om ze in die groene weiden te leiden. Hij is de goede Herder, die voor Zijn schapen heengaat en onder hen regeert. Hij zal dit doen, niet als een gewoon mens, maar in de kracht des Heeren, als Eén, met goddelijke macht bekleed om Zijn werk te doen en alle bezwaren te overwinnen, zodat Hij niet zal falen noch ontmoedigd worden. Hij zal handelen in de hoogheid van de Naam des Heeren Zijns Gods, zodat duidelijk blijkt, dat Gods Naam in het binnenste van Hem is, Exodus 23:21, de hoogheid van Zijn Naam, want Hij zal leren als macht hebbende, en niet als de Schriftgeleerden. De profeten leidden hun profetie in met de woorden: "Aldus zegt de Heer", maar Christus spreekt, niet als dienaar, maar als de Zoon: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u!" Dat was weiden in de kracht des Heeren en in de hoogheid van de Naam des Heeren Zijns Gods. Alle macht was Hem gegeven in hemel en op aarde, een macht over alle vlees, krachtens welke Hij nog regeert in de hoogheid van de Naam des Heeren Zijns Gods, een naam boven allen naam. Christus' regering zal zijn,

A. Zeer gelukkig voor Zijn onderdanen, want zij zullen wonen, zij zullen veilig en op hun gemak zijn en dat immer blijven. Omdat Hij leeft, zullen zij leven. Zij zullen neerliggen in de grazige weiden, waarheen Hij ze leiden zal, en in Zijn lust verkeren in eeuwigheden, Psalm 61:5. Zijn kerk zal wonen en Hij in haar en met haar, altijd tot aan het einde van de wereld.

B. Roemvol voor Hemzelf. Nu zal Hij groot zijn tot aan de einden van de aarde. Nu Hij staat en Zijn kudde weidt, zal Hij groot zijn. Want Christus acht het grootheid, goed te doen. Nu zal Hij groot zijn tot aan de einden van de aarde, want de einden van de aarde zullen Hem gegeven worden tot Zijn bezitting, en de einden van de wereld zullen Zijn heil zien.

e. Dat Hij de vrede en de welvaart van Zijn kerk en volk tegen alle aanslagen van Zijn en haar vijanden zal beschutten. vers 4, 5. En deze, als koning en Heerser, zal vrede zijn, wanneer Assur in ons land zal komen. Dit zinspeelt op de verlossing van Hizkia en zijn koninkrijk uit de macht van Sanherib, die in zijn land was gevallen, als type, maar tegelijk is het een belofte voor de Nieuwtestamentische kerk en voor alle gelovigen tegen de sluwheid en de listige aanslagen van de machten van de duisternis. Satan en zijn werktuigen, de draak en zijn engelen, die de gemeente van de eerstgeborenen met allen, die daartoe behoren, zoeken te verslinden.

Merk op

A. Het gevaar, waarin Christus' onderdanen verondersteld worden te verkeren. De Assyriër, een machtige vijand, zal in hun land komen vers 4, 5, zal in hun landpalen treden, ja, zal in hun paleizen treden, het zal een dal van beroering en van vertreding zijn, wanneer Sanherib over Juda komt, alle vaste steden neemt en het beleg om Jeruzalem slaat Jesaja 36:1, 37:3. Dit stelt de poorten van de hel voor, strijdende tegen het koninkrijk van Christus, de legerplaats van de

heiligen en de geliefde stad omringende en dreigende, alles voor zich neer te werpen. Wanneer de verschrikkingen van de wet zich tegen een overtuigde ziel richten, wanneer de verzoekingen van Satan het volk van God aanstellen, en de bekommernissen van deze wereld het van alle troost dreigen te beroven, dan komen de Assyriërs in hun land en treden in hun paleizen. Van buiten strijd, van binnen vrees.

B. De bescherming en verdediging, die Zijn onderdanen dan zeker bewaren.

Ten eerste zal Christus zelf hun vrede zijn. Wanneer de Assyriër met zulk een macht in het land komt kan dan op andere wijze vrede verwacht worden dan in makke onderwerping en weerloze verwoesting? Ja, want de Koning van de kerk is de Bewaarder van de vrede van de kerk en zal haar schuilplaats wezen, Jesaja 32:1, 2. Christus is onze vrede als Hogepriester, die onze zonden draagt en ons met God verzoent, Hij is onze vrede als Koning, die onze vijanden overwint en verontrustende vrees en hartstocht neerwerpt, Hij schept de vrucht van de lippen, vrede, Jesaja 57:19. Zelfs als de Assyriër in het land komt, wanneer wij in de grootste ellende en het nijpendst gevaar verkeren, en in ons zelf reeds het vonnis des doods vernomen hebben, dan zal Deze vrede zijn. In Mij, zegt Christus, zult gij vrede hebben, als gij in de wereld verdrukking hebt, dan zullen onze zielen in Hem zeker wonen.

Ten tweede zal Hij de geschikte werktuigen vinden om voor hun bescherming en bevrijding gebruikt te worden, opdat de vijand verslagen worde: zo zullen wij tegen hen stellen zeven herders en acht vorsten uit de mensen, dit is een voldoend aantal personen, bekwaam om de vijand te weerstaan, hem het hoofd te bieden en de kerk van God in vrede te beschermen, personen, die de tere zorg van een herder met de moed en het gezag van oversten en vorsten onder de mensen zullen verenigen. Zeven en acht zijn bepaalde getallen, om onbepaalde uit te drukken. Zie, als God wat te doen heeft, zullen Hem de geschikte instrumenten niet ontbreken. Wanneer het Hem behaagt, volbrengt Hij Zijn werk met weinige, Hij behoeft er geen duizenden, zeven of acht dienen Hem even goed, als Hij met hen is. Overheidspersonen en predikanten zijn herders en voorgangers, verwekt tot verdediging van de rechtvaardige zaak van de kerk tegen de macht van zonde en Satan in deze wereld.

Ten derde zal het verzet tegen de kerk overwonnen, en de vijand te niet gedaan worden. Dit wordt voorgesteld door de verwoesting van Assyrië en Chaldea, welke twee volken de geduchtste vijanden van het Israël Gods waren, en hun verwoesting betekent, dat Christus' vijanden tot een voetbank van Zijn voeten gemaakt worden: die zullen het land van Assur afweiden met het zwaard en het land van Nimrod in hun ingangen, zij zullen invallen doen in die landen en met het zwaard doden allen, die zich tegen hen stellen. Zie, zij, die de kerk van God met verstoring bedreigen, zullen zelf verstoord worden, en hun verstoring is de verlossing van de kerk, alzo zal Hij ons redden van Assur. Wanneer Satan als een bliksem uit de hemel valt voor de prediking des Evangelies, en Christus' vijanden, die niet willen dat Hij Koning over hen zijn zal, voor Hem doodgeslagen worden, dan wordt deze profetie vervuld.

Heerlijke dingen worden hier aangaande het overblijfsel van Jacob besproken, dat overblijfsel, hetwelk zij, die hinkende was, voortbracht, Hoofdstuk 4:7, en het schijnt dat overblijfsel te zijn, dat de Heer zal roepen, Joël 2:32, waarop de Geest zal uitgestort worden, dat overblijfsel, dat behouden zal worden, Romeinen 9:27. Zie, Gods volk is slechts een overblijfsel, een klein getal in vergelijking tot de velen, die verloren gaan, een kuddeke, maar zij zijn het overblijfsel van Jacob, een volk in verbond met God, en in Zijn gunst staande. Aangaande dat overblijfsel dan wordt hier beloofd,

I. Dat het zal zijn als een dauw van de Heer, vers 6. Gods kerk is verspreid over de ganse wereld, in het midden van vele volken, als goud in het erts, tarwe in de hoop. Israël naar het vlees heeft alleen gewoond en was niet geteld onder de naties, maar het geestelijk Israël is verspreid in het midden van vele volken, als het zout van de aarde, of als zaad, in de akker gezaaid, hier een korrel en daar een korrel, Hoz. 2:23. Dit overblijfsel nu zal zijn als een dauw van de Heer.

1. Zij zullen zijn als iets uit de hemel, als dauw van de Heer die de Vader van de regen is en Die de druppelen van de dauw baart, Job 38:28. Zij zijn van Boven geboren, en niet uit de aarde, zij hebben geen smaak in de dingen van de aarde.

2. Zij zullen even talrijk zijn als de druppels dauw op een zomermorgen, Psalm 110:3 :uit de baarmoeder van de dageraad zal de dauw van uw jeugd zijn.

3. Zij zullen zuiver en helder zijn, niet modderig en bedorven, maar kristaldruppels van het water des levens.

4. Zij zullen in stilte en zonder geraas voortgebracht worden, gelijk de dauw in stilte ontstaat, wij weten niet hoe, zo is de weg des Geestes.

5. Zij zullen in bestendige afhankelijkheid van God leven en voortdurend alles van Hem verwachten, gelijk de dauw, die op geen man wacht noch mensenkinderen verbeidt. Zij zullen niet steunen op menselijke hulp en krachten, maar op goddelijke genade en erkennen dat zij niet meer zijn dan de vrije genade Gods dagelijks van hen maakt.

6. Zij zullen een grote zegen zijn voor degenen, in wier midden zij leven, als de dauw en de regenbuien voor het gras om het te doen groeien zonder mensenhulp of mensenzorg. Hun leer, voorbeeld en gebeden zullen hen als dauw maken, om anderen te verzachten en te verkwikken en vruchtbaar te maken. Hun rede zal vloeien als een dauw, Deuteronomium 32:2, en alles rondom hen zal op hen wachten gelijk naar de regen, Job 29:23. Het volk, in welks midden ze zullen verkeren, zal zijn als het gras, dat alleen groeit door de zegen Gods en niet door kunst of zorg van mensen. Zij zullen een weldaad zijn voor degenen, die rondom hen zijn, door Gods zegen over hen te brengen, gelijk Jacob over Labans huis, en door Gods toorn te verzachten en af te keren, die anders over de goddelozen zou ontbranden, gelijk de dauw het gras bewaart van door de zon verschroeid te worden (naar Dr. Pocock schrijft). Zij zullen zacht en vriendelijk zijn in hun gedrag, als hun Meester, die nederdaalt als een regen op het nagras, Psalm 72:6.

II. Dat zij zullen zijn als een leeuw onder de beesten des wouds, die vertreedt en verscheurt, vers 7. Naar zij stil en zachtmoedig en mededeelzaam zijn jegens degenen, die de waarheid beminnen en dus aannemen, zijn zij stoutmoedig als een leeuw in hun getuigen tegen de verdorvenheid des tijds en van de plaatsen, waarin zij leven, en sterk als een leeuw, door de kracht Gods, om hun geestelijke vijanden te weerstaan en te overwinnen. De wapens van hun strijd zijn krachtig door God tot neerwerping van de sterkten, 2 Corinthiers 10:i. Zij zullen een moed hebben, die niet zullen kunnen tegenspreken noch weerstaan allen, die zich tegen hen zetten, Lukas 21:15, gelijk de leeuw verscheurt, en daar is niemand, die uit zijn hand redt. Wanneer het ongeloof zwijgt, en alle ongerechtigheid de mond gestopt wordt, wanneer zondaars overtuigd en bekeerd worden door de kracht van het Evangelie, door de leer van de predikers en de godzalige wandel van de belijders, dan is het overblijfsel van Jacob gelijk een

leeuw. Dit wordt in vers 8 verklaard: Uw hand zal verhoogd zijn boven uw wederpartijders, de kerk zal tenslotte de bovenhand houden over allen, die zich tegen haar verzetten. Haar vijanden zullen uitgeroeid worden, zij zullen ophouden, vijanden te zijn, hun vijandschap zal afgesneden worden. Christus' pijlen ter overtuiging zullen in hun hart dringen, zodat zij dodelijk getroffen worden, zij zullen zich aan Hem onderwerpen, Psalm 45:5, en gelukkig overwonnen en tot onderdanen gemaakt worden, Psalm 110:2.

III. Dat zij afgebracht zullen worden van hun vleselijk vertrouwen, dat hen misleid heeft, door Gods voorzienigheid zullen zij zulk een veiligheid genieten, dat zij geen vleselijke hulp meer behoeven, en door de genade Gods zullen zij de dwaasheid ervan leren inzien. Het was zonde in Israël, dat zij zich ruimschoots van paarden en wagens voorzagen, en waarzeggers en afgodendienaars waren, Jesaja 2:6-8. Maar hier wordt beloofd, dat zij ze niet meer zullen aanzien. De rust van Christus' koninkrijk is met die belofte bedoeld, die dit woord verklaart, Zacheria 9:10. En Ik zal de wagens uit Efraïm uitroeien, en de paarden uit Jeruzalem. Zie, het is grote genade verlost te worden van die dingen, waarop wij ons vertrouwen stelden in plaats van op God, die wij tot onze arm gesteld, en achter welke wij afgehoereerd hebben. Laat ons de bijzonderheden nagaan:

1. Zij hadden op paarden en wagens vertrouwd en ze vermenigvuldigd, Psalm 20:8 maar nu zal God hun paarden uit het midden van hen uitroeien, en hun wapens verdoen, gelijk David, 2 Samuel 8:10, de wagenpaarden ontzenuwde. Zij zullen ze niet langer bezitten, om niet verzocht te worden, er weer op te vertrouwen.

2. Zij hadden op hun sterkten en ommuurde steden vertrouwd en gemeend, daarbinnen veilig te zijn, maar God zal zorgen, dat ze afgebroken zullen worden, vers 10. Ik zal de steden van uw land uitroeien, en Ik zal uw vestingen afbreken. Zij zullen ze tot woonsteden en niet tot garnizoen- of wapenplaatsen gebruiken, maar God wil alleen hun toevlucht, hun hoog vertrek, hun Verlosser zijn.

3. Velen van hen hadden hun vertrouwen gesteld op het woord en de raad van bezweerders, tovenaars en goochelaars, maar God zal die afsnijden, niet alleen als zwakke stutten, die niet sleuren konden, maar tevens als goddeloosheden, die hen ten val konden brengen, vers 11. En Ik zal de toverijen uit uw hand uitroeien, zodat gij er niet langer gebruik van kunt maken, en gij zult geen goochelaars hebben, want gij zult gewaar worden, dat al hun beweringen bedrog zijn. Het recht van het land zal ze, overeenkomstig de wet, afsnijden, Leviticus 20:27. De prediking des Evangelies bracht de mensen terug van ijdele kunsten, Handelingen 19:19.

4. Velen onder hen hadden tot het werk van hun handen gezegd: "gij zijt onze goden": maar nu zal de afgoderij afgeschaft en verlaten worden, vers 12. Ik zal uw gesneden beelden en uw opgerichte beelden uit het midden van u uitroeien, zowel de verplaatsbare als de vaste, zij zullen verdaan worden door de macht van Mozes' wet en verlaten door de macht van Christus' Evangelie, zodat gij u niet meer zult neerbuigen voor het werk van uw handen, maar beschaamd zult staan, dat ge u ooit zo hebt laten bedriegen. Onder andere monumenten van afgoderij zal Ik voorts uw bossen uit het midden van u uitroeien, vers 13. Die zijn geplant en onderhouden ter ere uwer afgoden en in hun dienst misbruikt, er was bevolen ze te verbranden, Deuteronomium 12:2, 3, en zo niet, dan zal God ze uitroeien, zodat ze er niet meer op konden vertrouwen. En Ik zal uw steden verdelgen, de steden namelijk, die de afgoden gewijd waren, tot mesthopen of iets dergelijks maken, omdat ze daarvan bescherming verwacht hadden.

IV. Dat zij, die zich tegen het Evangelie van Christus zouden blijven verzetten en het verbond met hun afgoderijen en toverijen bestendigen, onder Gods toorn zouden vallen en erdoor verteerd worden, vers 14. En Ik zal in toorn en grimmigheid wrake doen aan de heidenen, dat is, aan het heidendom, die niet hoven, de afgoderij zal teniet, en de afgodendienaars beschaamd worden. Ik zal wraak doen over de heidenen, die niet gehoord hebben (gelijk sommigen vertalen), of niet wilden horen en de leer van Christus aannemen. God zal Zijn Zoon of de nek of het hart van Zijn vijanden geven, om ze of de voetbank van Zijn voeten of Zijn vrienden te maken.

HOOFDSTUK 6

1 Hoort nu, wat de HEERE zegt: Maak u op, twist met de bergen, en laat de heuvelen uw stem horen.
2 Hoort, gij bergen! den twist des HEEREN, mitsgaders gij sterke fondamenten der aarde! want de HEERE heeft een twist met Zijn volk, en Hij zal Zich met Israel in recht begeven.
3 O Mijn volk! wat heb Ik u gedaan, en waarmede heb Ik u vermoeid? Betuig tegen Mij.
4 Immers heb Ik u uit Egypteland opgevoerd, en u uit het diensthuis verlost; en Ik heb voor uw aangezicht henen gezonden Mozes, Aaron en Mirjam.
5 Mijn volk! gedenk toch wat Balak, de koning van Moab, beraadslaagde, en wat hem Bileam, de zoon van Beor, antwoordde; en wat geschied is van Sittim af tot Gilgal toe, opdat gij de gerechtigheden des HEEREN kent.
6 Waarmede zal ik den HEERE tegenkomen, en mij bukken voor den hogen God? Zal ik Hem tegenkomen met brandofferen, met eenjarige kalveren?
7 Zou de HEERE een welgevallen hebben aan duizenden van rammen, aan tien duizenden van oliebeken? Zal ik mijn eerstgeborene geven voor mijn overtreding, de vrucht mijns buiks voor de zonde mijner ziel?
8 Hij heeft u bekend gemaakt, o mens! wat goed is; en wat eist de HEERE van u, dan recht te doen, en weldadigheid lief te hebben, en ootmoediglijk te wandelen met uw God?
9 De stem des HEEREN roept tot de stad (want Uw Naam ziet het wezen): Hoort de roede, en wie ze besteld heeft!
10 Zijn er niet nog, in eens ieders goddelozen huis, schatten der goddeloosheid en een schaarse efa, dat te verfoeien is?
11 Zou ik rein zijn, met een goddeloze weegschaal en met een zak van bedriegelijke weegstenen?
12 Dewijl haar rijke lieden vol zijn van geweld, en haar inwoners leugen spreken, en haar tong bedriegelijk is in haar mond;
13 Zo zal Ik u ook krenken, u slaande, en verwoestende om uw zonden.
14 Gij zult eten, maar niet verzadigd worden, en uw nederdrukking zal in het midden van u zijn; en gij zult aangrijpen, maar niet wegbrengen, en wat gij zult wegbrengen, zal Ik aan het zwaard overgeven.
15 Gij zult zaaien, maar niet maaien; gij zult olijven treden, maar u met olie niet zalven, en most, maar geen wijn drinken.
16 Want de inzettingen van Omri worden onderhouden, en het ganse werk van het huis van Achab; en gij wandelt in derzelver raadslagen; opdat Ik u stelle tot verwoesting, en haar inwoners tot aanfluiting; alzo zult gij de smaadheid Mijns volks dragen.

Na de kostelijke beloften van de twee voorgaande hoofdstukken, in betrekking tot het koninkrijk van de Messias, wordt de profeet nu weer bevolen, Israël zijn zonden voor ogen te stellen, om het te overtuigen en te verootmoedigen, als de noodzakelijke voorwaarde om de weg te banen voor de troost van het Evangelie van de genade. Christus' voorloper was een boetprofeet, hij predikte geloof en bekering en bereidde Hem zo de weg. Hier,

I. Brengt God een aanklacht tegen Zijn volk voor om hun zwarte ondankbaarheid en de slechte vergelding, die het Hem voor Zijn gunsten had gegeven, vers 1-5.

II. Hij toonde hun de verkeerde weg, die zij insloegen als zij van zonde overtuigd werden, en de dwaze voorstellen, die zij deden als antwoord op Zijn beschuldiging, en welke weg zij hadden behoren te bewandelen, vers 6-8.

III. Hij wekt ze op, de stem van Zijn oordelen te beluisteren en stelt hun hun zonden ordentelijk voor ogen, waarvan Hij voortgaat hen aan te klagen, vers 9, hun ongerechtigheid, vers 10-15, en hun afgoderij, vers 16 voor welke zonden zij ten ondergang gedoemd waren.

Micha 6:1-16

Hier,

I. Vinden wij de inleiding tot de boodschap, hoogst ernstig, om hun grootste oplettendheid op te wekken.

1. Het volk wordt bevolen, te horen: *Hoort nu, wat de Here zegt.* Wat de profeet zegt, zegt hij in Gods naam, zij zijn derhalve verplicht te luisteren, niet naar het woord van een sterfelijk, zondig mens, maar naar het woord van de heilige, levende God. *Hoort nu* wat Hij zegt, want Hij wil gehoord worden.

2. De profeet wordt bevolen, met volle ernst te spreken en nadruk op zijn woorden te leggen. *Maak u op, twist met de bergen, en laat de heuvelen uw stem horen,* indien dat mogelijk ware, twist met de bergen en heuvelen van Juda, dat is, met de bewoners van die bergen en heuvelen. Sommigen menen, dat vooral bedoeld worden de bergen en heuvelen, waarop zij de afgoden hadden gediend, en die dus verontreinigd waren. Maar liever moet de betekenis heel algemeen genomen worden, gelijk blijkt uit zijn oproep, niet alleen tot de bergen, maar ook tot *de sterke fundamenten van de aarde,* gelijk het vervolg van Zijn last aanwijst. Zo wordt bedoeld,

a. De ernst van de profeet op te wekken, hij moet met zoveel kracht spreken, alsof ook de bergen en heuvelen het moeten horen, hij moet *luid spreken en niet sparen.* Wat hij te zeggen had, moet hij, in Gods naam, voor de bergen, in het openbaar uitroepen, als een, die niet beschaamd of bevreesd is, zijn boodschap over te brengen, hij moet spreken als iemand, wiens eigen belang ermede gemoeid is, als iemand, die uit zijn hart tot het hart van zijn hoorders wenst te spreken.

b. De dwaasheid van het volk bloot te leggen, *laat de heuvelen uw stem horen,* want dit onverstandig volk wil niet horen, wil geen acht geven. Laat de rotsen, *de fundamenten van de aarde,* die geen oren hebben, horen, nu Israël, dat wel oren heeft, niet horen wil. Het is een oproep aan de bergen en heuvelen, Iaat die getuigen dat Israël gewaarschuwd is en goede raad heeft ontvangen, maar niet heeft willen luisteren. Zo begint Jesaja: " *Hoort, gij hemelen! en neem ter ore, gij aarde! oordeelt toch tussen Mij en Mijn wijngaard,* Jesaja 1:2, 5:3.

II. De boodschap zelf is aangrijpend. Hij moet de gehele wereld doen weten, dat God met Zijn volk een twist heeft, en alle reden om het te dagvaarden. Hun overtredingen zijn openbaar, en daarom worden ook de punten van de aanklacht openbaar gemaakt. Let er op dat *de Here een twist heeft met Zijn volk en Zich met Israël in het recht zal begeven,* door Zijn profeten en Zijn handelingen met hen pleiten zal en Zijn goed recht bewijzen. Zie,

1. De zonde verwekt een twist tussen God en de mens. De rechtvaardige God heeft een aanklacht tegen iedere zondaar, een schuldvordering, een twist, een aanklacht van overtreding, een aanklacht van lastering.

2. Als Israël, Gods eigen, uitverkoren volk Hem door zonde tot toorn verwekt, dan zal Hij het laten weten, dat Hij een twist met hen heeft, Hij ziet de zonde in hen, en dit wekt Zijn heilig ongenoegen, ja, hun zonde is Hem groter gruwel dan de zonde van andere volken, daar ze groter belediging van Zijn Geest en groter oneer voor Zijn naam is.

3. God zal pleiten met degenen, tegen wie Hij een aanklacht heeft, pleiten met Zijn volk Israël, opdat het overtuigd en Hij gerechtvaardigd wordt. Aan het einde van het vorige hoofdstuk twistte Hij met de heidenen in toorn en grimmigheid, dat Hij ze zou verdoen, hier twist Hij met Israël in medelijden en barmhartigheid om het tot bekering te brengen: *Komt nu en laat ons samen rechten.* God redeneert met ons, om ons te leren, met ons zelf te redeneren. Zie de rechtvaardigheid van Gods zaak, ze mag nagegaan worden, de zondaren zullen zelf genoopt worden, hun eigen vonnis uit te spreken en te erkennen dat hun wegen onrecht, maar des Heren wegen recht zijn, Ezechiel 18:25. Nu,

a. Daagt God hen uit, aan te tonen wat Hij gedaan heeft om hun aanleiding te geven, Hem te verlaten. Zij waren tegen God opgestaan en hadden Hem verlaten, maar hadden zij reden gehad, zo te doen? vers 3:"0 *Mijn volk! wat heb Ik u gedaan? en waarmede heb Ik u vermoeid?* Als onderdanen hun vorst trouw bewijzen, dan zullen zij beweren, gelijk de tien stammen, die tegen Rehabeam opstonden, dat hun juk te zwaar is, maar kunt gij zo iets voorwenden? *Wat heb Ik u gedaan,* dat onrechtvaardig of liefdeloos was? *Waarmede heb Ik u vermoeid?* Met dienstverrichting of afpersing van cijns? "Heb Ik u Mij doen dienen met spijsoffer?" Jesaja 43:23. " Wat voor onrecht hebben uw vaders aan Mij gevonden?"" Jesaja 2:5. Hij heeft ons nooit bedrogen, noch onze verwachting van Hem teleurgesteld, ons nimmer onrecht gedaan of oneer over ons gebracht. Waarom dan doen wij Hem onrecht en brengen oneer over Hem en maken Zijn verwachtingen van ons te schande? Hier is een uitdaging aan allen, die ooit in Gods dienst gestaan hebben, om te getuigen tegen Hem, indien zij iets hebben gevonden of Hem een harde Meester, die iets onredelijks vraagt.

b. Wijl zij niets konden aanwijzen, dat Hij tegen hen zou gedaan hebben, zal Hij hun tonen hoeveel zij tegen Hem gedaan hebben, wie zij steeds verplicht waren geweest, te dienen, vers 4, 5. Hun wordt hier geboden, en ons met hen, een eind weegs terug te zien en Gods gunst op te merken, ze moeten zich de vorige dagen herinneren, de eerste dagen toen zij tot een volk werden, en de grote dingen, die God toen voor hen verricht had.

A. Toen Hij hen uit Egypte, uit de diensthuize, opvoerde, vers 4. Zij waren tevreden met hun slavernij en bijna verzot op hun ketenen, om wille van knoflook en ajuinen en pompoenen waarvan zij overvloed genoten. Maar God had ze opgevoerd, had hun begeerte naar vrijheid ingeboezemd en ze met een vast voornemen gewapend om met vastberadenheid hun ketenen af te schudden. De Egyptenaren hadden hen vastgehouden en niet willen laten gaan, maar God had hen verlost, niet tegen een losprijs, maar met een sterke arm, uit het *diensthuis het huis van de dienstbaarheid of slavernij.* Hetzelfde woord wordt hier gebruikt, dat ook in de aanhef van de Tien Geboden gevonden wordt, hetwelk te kennen geeft, dat dezelfde overweging, die ons tot vervulling van onze plicht roept, ook gelden zal, als wij die verzaken, om onze zonde te verzwaren. Toen Hij ze uit Egypte opvoerde naar *een woeste huilende wildernis,* liet Hij ze niet zonder getuigen en niet zonder leiding maar zond voor hun aangezicht *Mozes, Aäron en Mirjam, de grote profetes* (naar de Chaldeeuwse parafrase luidt), Mozes, de grote profeet van het Oude Testament Aaron, zijn profeet, Exodus 7:1, en Mirjam, de profetes, Exodus 15:20. Zie, wanneer wij Gods vroegere barmhartigheid gedenken, moeten wij de liefde en zorg van goede onderwijzers en leidslieden van onze Jeugd niet vergeten. Laat ook die vermeld worden, tot Gods eer, die voor ons heengingen en zeiden: "Dit is *de weg, wandelt in dezelve!"* God was het, die ze zond om de weg des Heren en Hem een volk te bereiden.

B. Toen Hij ze binnen Kanaän bracht. God heeft Zichzelf niet minder verheerlijkt en geëerd in hetgeen Hij gedaan heeft, toen Hij ze in het land hunner rust gebracht had, dan toen Hij ze uit

het land van de slavernij had opgevoerd. Toen Mozes, Aaron en Mirjam gestorven waren, bleef Hij dezelfde. Laat hen bedenken wat God toen voor hen heeft gedaan. Eerst heeft Hij de boze plannen van Balak en Bileam tegen hen verijdeld door Zijn heerschappij over hart en tong van de mensen, vers 5. Laat hen bedenken, *wat Balak, de koning van Moab, tegen hen beraadslaagde,* welk kwaad hij tegen Israël smeedde en dacht uit te voeren, toen het in de velden Moabs gelegerd was, Balak wilde het volk doen *vloeken* om het van zijn God te scheiden en aan Zijn bescherming te onttrekken. Te midden van de heidenen, toen zij de volken Kanaän beoorloogden. en deze trachtten, hen door toverij en op andere manier van Gods hulp te vervreemden, gelijk men eens Troje van zijn Palladium wilde beroven. Macrobius heeft een hoofdstuk geschreven "de ritu evocandi Deos, over de plechtigheid, waarmede de goden moeten uitgeroepen worden." Balak wilde dat tegen Israël beproeven, maar bedenkt *wat Bileam, de zoon van Beor, hem antwoordde,* hoe lijnrecht in strijd met zijn eigen bedoeling en wens. In plaats van Israël te vloeken, zegende hij het, tot grote ergernis en toorn van Balak. Laat hen de boosaardigheid van de heidenen tegen hen gedenken en daarom nimmer *de weg van de heidenen leren* noch zich met hen verbinden. Laat hen Gods vriendelijkheid voor hen gedenken, hoe Hij *de vloek in een zegen verkeerde, omdat de Here uw God u liefhad,* Deuteronomium 23:5, en verlaat Hem daarom nimmer. Zie, de plannen tegen Gods kerk, door haar vijanden beraamd, moeten nooit uit haar geheugen gaan, tot eer van de Beschermheer van de kerk, die het antwoord van de tong met de schikkingen des harten in tegenspraak kon brengen, Spreuk. 16:1.

Ten tweede door ze van *Sittim,* hun laatste legerplaats buiten Kanaän, *naar Gilgal,* hun eerste verblijfplaats binnen Kanaän, te brengen. Daar was het, tussen Sittim en Gilgal, dat, na Mozes' dood, Jozua een type van Christus, verwekt werd om Israël in het bezit van het beloofde land te stellen en hun oorlogen te voeren. Daar gingen zij door de Jordaan op het droge en vernieuwden het verbond van de besnijdenis. Deze barmhartigheden Gods mochten zij herdenken, opdat zij *de gerechtigheden des Heren kenden,* die Hij betoond had in de verdelging van de Kanaänieten, en Zijn goedertierenheid, als Hij Zijn volk Israël rust gaf, en Zijn trouw aan de belofte, die Hij hun vaderen gegeven had. De herinnering aan alles wat God gedaan had, kon hen van al die deugden Gods overtuigen en hen opwekken om Hem te dienen. Ook kunnen zij betrekking hebben op de twist tussen God en Israël, Iaat Israël de vele gunsten Gods, aan zijn vaderen bewezen gedenken en die vergelijken met zijn eigen ondankbaar gedrag jegens Hem, opdat het *de gerechtigheden des Heren kenne* in Zijn twist met hen, en het blijke, dat het recht op Zijn zijde is. Zijn wegen zijn recht, want "Hij zal rechtvaardig zijn als Hij spreekt en rein, wanneer Hij richt," Psalm 51:6..

Hier is een voorstel tot bevrediging tussen God en Israël, de partijen, die in het begin van dit hoofdstuk met elkaar een geding hadden. Na het verhoor is vonnis gewezen, Israël is overtuigd van onrecht en ondankbaarheid jegens God, de misdaden, waarvan het beschuldigd was. Zijn schuld is te openbaar om ontkend te groot om verontschuldigd te worden, en daarom,

I. Zij drukken hun beroep uit, om, hoe dan ook, met God vrede te verlangen, vers 6, 7. *Waarmede zal ik de Heer tegenkomen?* Bewust van Gods recht in Zijn twist met hen en vrezende voor de gevolgen, begeerden zij te weten wat zij doen konden om met God verzoend te worden en Hem hun Vriend te maken. Zij wenden zich daartoe tot iemand, die hen goed kan inlichten, de profeet, des Heeren gezant door wiens dienst hun hun zonde duidelijk was geworden. Wie was zo geschikt als hij, die hun aangetoond had dat ze de rechte weg verlaten hadden, om hen daarop terug te brengen? Opmerkelijk is het, dat ieder voor zichzelf spreekt: "Waarmede zal ik de Heer tegenkomen?" Ieder de verdorvenheid van zijn eigen hart kennende,

vragen zij niet: Wat zal hij of zij doen? Maar: wat zal ik doen? Zie, diepe overtuiging van schuld en strafwaardigheid doet de mens zorgvuldig vragen naar vrede en vergiffenis, en dan en niet eer, begint er enige hoop te komen. Zij vragen, waarmede zij de Heer zullen tegenkomen, en zich bukken voor de hoge God. Zij geloven, dat er één God is, dat Hij JHWH is dat Hij is "de hoge God de Allerhoogste". Zij wier geweten overtuigd is, leren, van God met diep ontzeg te spreken terwijl zij daar vroeger minder op letten. Nu

1. Moeten wij komen voor God, Hij is de God, met Wien wij te doen hebben, wij moeten komen als onderdanen, Hem eer brengen, als bedelaars, die een aalmoes van Hem vragen, ja, Hem tegenkomen, als misdadigers, en om ons vonnis van Hem te ontvangen, Hem tegenkomen als onze Rechter.

2. Wanneer wij Hem tegenkomen, moeten wij ons voor Hem bukken, het is onze plicht, dat wij zeer nederig en eerbiedig zijn, als wij tot Hem naderen, er is geen kans, als wij ons niet aan Hem onderwerpen, met Hem twisten helpt ons niet.

3. Wanneer wij Hem tegenkomen, is het van het grootste belang, dat wij genade bij Hem vinden en door Hem aangenomen worden, de vraag is dus nu: "Waarmee kunnen wij Hem behagen?" Zie, al degenen, die hun eigen belang wel verstaan, kunnen niet anders dan begeren te weten, wat zij moeten doen om Gode te behagen, Zijn misnoegen te ontgaan en Zijn welwillendheid te verwerven.

4. Opdat God behagen in ons heeft, moet het onze zorg zijn, te wensen, dat de zonden waardoor wij Hem vertoornd hebben, weggenomen en verzoend worden. De vraag is hier: "Wat zal ik geven voor mijn overtreding, voor de zonde van mij ziel?" Zie, de overtreding, waaraan wij schuldig staan, is de zonde van onze ziel, want de ziel zondigt (zonder handeling van de ziel is er geen zonde), en de ziel lijdt eronder, het is de ziekte, de onreinheid, de krankheid van de ziel, waarin ze met de dood bedreigd wordt. "Wat zal ik geven voor mijn overtreding?" Wat zal worden aangenomen als voldoening van Zijn gerechtigheid, als herstel van Zijn eer? Wat zal mij tegen Zijn wraak beschutten?

5. Waarmede zal ik Hem tegenkomen? moet dus onze vraag zijn. Wij moeten niet ledig voor Hem verschijnen. Wat zullen wij meebrengen? Hoedanig moeten wij komen? In wiens naam mogen wij komen? Wij hebben in ons zelf niets, dat ons Hem aangenaam maakt, en moeten dus iets van een ander hebben. Met welke gerechtigheid zullen wij Hem dan tegenkomen?

II. Zij maken voorstellen om te kunnen komen. Hun vraag was zeer goed en recht, zoals wij allen moeten doen, maar hun voorstellen verraden hun onwetendheid, ofschoon ze hun ijver bewijzen. Laat ons ze nagaan:

1. Zij doen een hoog bod. Zij bieden aan.

a. Wat zeer rijk en kostbaar is: "duizenden rammen". God vorderde een ram ten zondoffer, zij bieden gehele kudden aan, hun gehele veestapel, zijn bereid zelf bedelaars te worden als ze maar met God vrede mogen hebben. Zij willen het beste brengen, dat ze hebben, rammen, de meeste van hun rammen, totdat het in de duizenden gaat lopen.

b. Wat hun zeer dierbaar is, en wat zij het minst gemakkelijk kunnen missen. Zij wilden tevreden zijn, zo ze "om hun overtreding hun eerstgeborene geven, indien die tot verzoening

werd aangenomen, en de vrucht van hun lijf voor de zonde van hun ziel." Voor degenen, die in hun overleggingen verijdeld waren geworden, scheen dit een geschikt offer ter verzoening van hun zonden, omdat hun kinderen een deel van hun zelf waren, daarom offerden de heidenen hun kinderen op, om hun vertoornde goden te bevredigen. Zie zij, die diep doordrongen zijn van hun zonde, en de boosheid van hun zonde van hun ellende en jammerlijke toestand zouden de gehele wereld willen geven, als ze er over konden beschikken, om vrede en vergeving te verwerven.

2. Toch is hun aanbod niet het rechte. Wel is waar, sommige van deze dingen waren door de ceremoniële wet voorgeschreven, bij voorbeeld de brandoffers op Gods altaar, éénjarige varren, rammen als zondoffer, olie voor het spijsoffer, maar deze alleen konden Gods misnoegen niet wegnemen. God had menigmaal verklaard, dat "gehoorzaamheid beter is dan offerande, opmerken dan het vette van de rammen dat Hij geen slachtoffer en offerande en brandoffers en zondoffers gewild had," Hebreeen 10:8. De wettelijke offeranden hadden hun betekenis naar de wet, om hun afbeelding van Christus' grote offer, maar overigens, het was onmogelijk, dat het bloed van stieren en bokken de zonde kon wegnemen. En wat de andere, hier genoemde, dingen aangaat.

a. Enkele zijn onuitvoerbare dingen, zoals tienduizenden van oliebeken, die de natuur in zo'n overvloed niet voortbrengt, wel water, omdat de mens dat allermeest nodig heeft, alle vredesvoorstellen, behalve die van het Evangelie zijn ongerijmd Een stroom van Jezus' bloed is meer dan tienduizenden van oliebeken.

b. Andere zijn goddeloze dingen, zoals de eerstgeborene en de vrucht van het lichaam, welke offers de schuld slechts zouden vermeerderen en de zonde van de ziel erger maken. Hij, die diefstal haat in het offer, haat nog meer de moord en dan zo'n moord. Welk recht hebben wij op onze eerstgeborene en op de vrucht van ons lichaam? Behoren zij Gode niet toe? Zijn ze niet reeds de zijnen en voor Hem geboren? Zijn zij niet reeds van nature zondaars, en hun leven dus reeds verbeurd? Hoe kunnen zij dan een rantsoen voor ons wezen?

c. Zij zijn alle uitwendige dingen, deel van het lichamelijk bestaan, dat weinig nut doet en dat degenen, die er mee komen, niet volmaken kan.

d. Ze zijn alle onvoldoende, te gering om de schuld te dekken, zij kunnen aan de eis van de goddelijke gerechtigheid niet voldoen, noch het onrecht goedmaken, dat de zonde jegens Gods eer heeft begaan, noch dienen als vergoeding voor de heiliging des harten en hervorming des levens. De mens wil liever van alles afstand doen dan van zijn zonde, maar God neemt niets van hem aan dan juist de scheiding van de zonde.

III. God zegt hun duidelijk wat Hij begeert en dringt daarop aan bij degenen, die door Hem zullen aangenomen worden, vers 8. Hun geld zij met hen ten verderve, die menen, dat de vergiffenis van de zonde of Gods gunst daardoor gekocht wordt. Neen, "God heeft u bekend gemaakt, o mens! wat goed is." Ons wordt hier medegedeeld,

1. Dat God ons Zijn wil en Zijn mening bekend maakt, om ons kwaad te herstellen en ons doen te richten.

a. God zelf toont ons wat wij te doen hebben. Wij behoeven geen moeite te doen om voorstellen te verzinnen, de voorwaarden zijn reeds vastgesteld en bepaald. Hij, die wij hebben

beledigd, en Wien wij verantwoordelijk zijn, heeft ons getoond, op welke voorwaarden Hij Zich met ons verzoenen wil.

b. De mens is het, wie Hij dat heeft getoond, niet alleen aan u, o Israël, maar aan u, O mens. Aan heidenen zowel als aan Joden, aan mensen, redelijke schepselen en in staat Gods openbaring te verstaan, niet aan de dieren, aan mensen, voor wie een geneesmiddel is bereid, niet aan duivelen, wier geval hopeloos is. Wat tot de mens in het algemeen, tot alle mensen overal gesproken is, moet door het geloof door ieder op zichzelf toegepast worden, alsof het tot iederen mens in het bijzonder gezegd ware. U, o mens! bij uw naam genoemd.

c. Het is de ontdekking van wat goed is en wat de Heer van ons eist. Hij heeft ons het doelwit aangewezen, waarnaar wij streven moeten, door ons te tonen wat goed is, waarin ons ware geluk bestaat. Hij heeft ons de weg gewezen, waarin wij moeten wandelen om dat doel te bereiken, door te tonen wat wij te doen hebben. Er is iets, dat God van ons vraagt te doen en Hem te wijden, en dat is het goede. Dat is goed in zich, er is een inwonende goedheid in zedelijke plichten, ook afgezien van het gebod. Zij zijn niet, gelijk de ceremoniële voorschriften, alleen goed omdat zij geboden zijn, maar geboden omdat zij goed zijn, overeenkomstig de eeuwige regel van goed en kwaad, die onveranderlijk is. Ze hebben ook onmiddellijk ons goed ten doel, onze gehoorzaamheid aan die geboden is niet slechts voorwaarde voor ons toekomstig geluk, maar evenzeer de bron van ons tegenwoordig geluk, "in het houden van die is grote loon," welk loon evenzeer komt na het houden ervan.

d. God heeft ons dat getoond, niet alleen bekend, maar ook duidelijk gemaakt. Hij heeft het ons ontdekt met zulk een overtuigende klaarblijkelijkheid, dat er niets duisters meer in is.

2. Wat die ontdekking is. Het goede, dat God van ons eist, is niet een prijs, die wij voor onze zonde en onze aanneming bij God betalen moeten, maar de plicht te vervullen, die ons belang is nadat de vergeving is gekocht.

a. Wij moeten rechtvaardig zijn, ieder het zijne geven en laten, al naar onze verplichting jegens hem. Wij mogen niemand onrecht doen, maar allen recht, in betrekking tot hun goed, hun lichaam, hun ziel, hun goede naam.

b. Wij moeten weldadigheid liefhebben, niet alleen recht doen, maar ook vriendelijkheid bewijzen aan allen, die ze nodig hebben, en voor zover wij daarin in staat zijn. Niet alleen moeten wij weldadigheid bewijzen, maar ze bovendien liefhebben, het moet ons vermaak zijn, gelijk het Gods vermaak is, moeten blijde zijn, als wij daartoe gelegenheid hebben en het blijmoedig doen. Rechtvaardigheid gaat voor weldadigheid, want wij moeten niet weldadig zijn met hetgene wij door onrecht verkregen hebben, of waarmede wij onze schuld hebben te betalen. God haat de roof in het brandoffer.

c. Wij moeten ootmoedig wandelen met onze God Dit omvat al de geboden van de eerste tafel, gelijk de twee voorgaande artikelen alle geboden van de tweede tafel bevatten. Wij moeten de Heer onze God in verbond nemen, Hem verheerlijken en Hem als onze God aankleven, het onze aanhoudende zorg en taak maken, Hem welgevallig te zijn. Van Henochs wandelen met God wordt in Hebreeen 11:5 gezegd, dat het God behaagde. Wij moeten, in al onze handel en wandel, ons richten naar de wil van God, met Hem gemeenschap oefenen, en ons oefenen in godzaligheid. Dit moet in alle nederigheid geschieden, ons verstand gevangen gevende onder de waarheid Gods en onze wil onder Zijn geboden, wij moeten ons verootmoedigen om met

God te wandelen (zo luidt de Engelse kanttekening). Iedere gedachte moet ondergeschikt worden aan de gehoorzaamheid jegens God, indien wij in vrede en rust met Hem willen verkeren. Dat is het, wat God van ons vraagt, zonder dat is de kostelijkste dienst vergeefs offer, dit is meer dan alle brandofferen en slachtofferen.

Nadat God hun heeft aangetoond, hoe noodzakelijk het is, recht te doen, wijst Hij er hen nu op, dat zij onrecht gedaan hadden, en daar zij die aanklacht niet willen horen noch op de rechte weg terugkeren, gaat Hij nu voort.

Merk op,

I. Hoe de aanklacht wordt ingeleid, vers 9. God spreekt tot *de stad,* tot Jeruzalem, tot Samaria. Zijn *stem roept tot de stad* door Zijn knechten, de profeten, die *luide moesten roepen en niet sparen.* Zie, de stem des profeten is *des Heeren stem,* en die *roept tot de stad* en roept tot het land. *Roept de wijsheid niet?* Spreuken 8:1. Wanneer de zonde van een stad tot God roept, roept zij tegen de stad, en wanneer de oordelen Gods over een stad komen, roept Zijn stem eerst tot haar. Hij waarschuwt voordat Hij wondt, omdat Hij niet wil dat enigen verloren gaan. Merk nu op,

1. Hoe Gods stem door sommigen onderscheiden wordt. "De wijze zal Uw Naam zien" (Engelsche vertaling). Wanneer de stem Gods tot ons roept, kunnen wij daardoor Zijn Naam zien, kunnen onderscheiden waardoor Hij zich bekend maakt. Toch zien velen die niet, worden die niet gewaar, omdat zij er geen acht op slaan. "God spreekt eens of tweemaal, doch men let niet daarop, Job 33:14. Zij evenwel, die mannen van de wijsheid zijn, zien Zijn Naam en letten er op en maken er een goed gebruik van." Zie, het is een blijk van ware wijsheid, de Naam Gods in Zijn stem te onderkennen, en te verstaan wat het is, dat Hij ons zegt. "Wijsheid zal Uw Naam zien, en de wetenschap van de heiligen is verstand," Spreuken 9:10.

2. Wat deze stem van God tot allen zegt: "Hoort de roede, en wie ze besteld heeft. Hoort de roede, wanneer ze komt, hoort ze reeds op een afstand, voordat gij ze ziet en gevoelt, en ontwaakt om de Heer tegemoet te gaan in de weg van Zijn oordelen. Hoort de roede, wanneer ze gekomen is, wanneer ze u inderdaad getroffen heeft, wanneer gij de pijn gevoelt, hoort wat ze u te zeggen heeft, wat overtuiging, wat raad, wat waarschuwing ze u toespreekt. Zie, elke roede is besteld, en het is de stem van God, die gij in de roede horen moet, dat is goed voor degenen, die de taal van de roede verstaan, en een oog hebben voor Hem, die de roede besteld heeft." Zie, elke roede is besteld, van welke aard die zal zijn, waar ze zal neerkomen, en hoe lang ze drukken zal. "In elke beproeving volbrengt God, dat over ons bescheiden is," Job 23:14, en daarom moeten wij het oog op Hem slaan, en het oor Hem toewenden, wij moeten horen wat Hij door de beproeving ons te zeggen heeft. "Hoor het, en bemerk gij het voor u," Job 5:27. Het werk van de predikanten is de wegen Gods te verklaren en de mensen op te wekken en aan te moedigen, de lessen te leren, welke die wegen brengen.

II. Wat de oorzaak is van het geding, en welke dingen hun ten laste gelegd worden.

1. Zij werden van onrecht beschuldigd, een zonde tegen de tweede tafel van de wet. Zijn onder hen de kentekenen en middelen gevonden van bedriegelijke handelingen? Wat? na al die middelen, die God heeft aangewend om hun te leren recht te doen, handelen zij nu nog onrechtvaardiger? Het schijnt toch zo te zijn vers 10. *Zal Ik ze rein houden?* vers 11 (Engelse vertaling). Neen, dit is geen zonde, die zich met de belijdenis van reinheid verdraagt. Zij, die in

hun handeling oneerlijk zijn, missen het zegel van Gods kinderen en zullen nimmer rein gerekend worden, wat voor schijn van vroomheid zij ook aannemen. "Dwaalt niet, God laat zich niet bespotten." Wanneer iemand verdacht wordt van diefstal of bedrog, zendt de vrederechter iemand om zijn huis te doorzoeken. God doet dat als het ware hier Hij doorzoekt de huizen van deze burgers en vindt,

a. "Schatten van de goddeloosheid, overvloed van rijkdom, maar kwalijk verkregen, zonder kans op voorspoed, want schatten van de goddeloosheid doen geen nut," Spreuken 10:2.

b. Een schaarse efa, waarmede zij de armen verkochten en ze zo bedrogen.

c. Een goddeloze weegschaal en bedriegelijke weegstenen, waarmede hij, onder de schijn van te wegen wat zij verkochten, en de koper zijn gewicht te geven, hem het grootste oprecht aandeden, vers 11.

d. Degenen, die macht en rijkdom in hun hand hadden, misbruikten die tot verdrukking en afpersing: "De rijke lieden zijn vol van geweld, zij, die veel bezitten, wilden nog meer hebben en zijn in de gelegenheid dat doel te bereiken door de overvloed van hun rijkdom". Zij zijn vol van geweld, dat is: hebben hun huizen vol van door geweld verkregen goed.

e. Zij, die het voordeel niet bezaten, door hun rijkdom onrecht te doen, vonden toch middelen om degenen, met wie zij handelden, te bedriegen. Haar inwoners spreken leugen, als zij niet in staat zijn, kracht en geweld aan te wenden, dan gebruiken zij bedrog en leugen, haar inwoners spreken leugen, en haar tong is bedriegelijk in haar mond, zij deinzen voor geen opzettelijke leugen terug, als zij goede zaken kunnen doen. Sommigen vatten dit op als doelende op bedriegelijk spreken aangaande God, zeggende: "De Heer ziet ons niet, de Heer heeft het land verlaten."

2. Zij worden beschuldigd van afgoderij vers 16. *De inzettingen van Omri werden onderhouden, en het ganse werk van het huis van Achab.* Beide deze koningen waren goddeloos en *deden wat kwaad was in de ogen des Heren,* maar de goddeloosheid, die zij wettelijk invoerden, waaromtrent zij voorschriften gaven, het bijzondere werk van dat huis, was afgoderij. Omri wandelde in de weg van Jerobeam en in de zonden, waarmede deze Israël had doen zondigen, verwekkende de Heer, de God Israëls tot toorn, door hun ijdelheden, I Koningen 16:26, 31. Achab voerde de Baälsdienst in. Deze regeringen vielen enkele eeuwen voor de tijd, waarin Micha leefde, en toch was de goddeloosheid, die zij door wetten en voorschriften hadden bevestigd, tot op die dag gebleven, die wetten werden nog onderhouden en die voorschriften nog opgevolgd, en vorst en volk wandelden nog in hun raad, namen dezelfde maatregelen en volgden dezelfde politiek.

Merk op,

a. Dezelfde goddeloosheid woekerde voort van het ene tot het andere geslacht. Zonde is een wortel van bitterheid, spoedig geplant, maar minder gemakkelijk uitgeroeid. De ongerechtigheid van vroeger eeuwen wordt menigmaal overgeplant op en gewroken aan volgende geslachten. Zij, die slechte wetten maken en slechte gebruiken invoeren, doordingen, die het nog niet geboren kind ten verderve kunnen slepen.

b. Het was er niet minder kwaad om in zichzelf, niet minder beledigend voor God en niet minder gevaarlijk, dat vorsten dat kwaad hadden ingevoerd en bestendigd, en oversten erin waren voorgegaan. Al is de afgoderij door Omri wettelijk geregeld, door Achabs voorbeeld bestendigd en door de navolging van vele geslachten tot vaste regel geworden, ze is de Heer daarom niet minder een gruwel en de ondergang voor Israël, want wetten noch gebruiken hebben gezag tegenover Gods Wet.

III. Welk oordeel daarover uitgesproken wordt. Schuldig bevonden aan deze misdaden, wordt nu over Israël dit vonnis geveld, dat de straf, waarvoor God het had gewaarschuwd, vers 9, nu wordt ten uitvoer gebracht, vers 13. *Zoo zal Ik u ook krenken, u slaande en verwoestende om uw zonden.* Gelijk zij de armen met de roede hunner verdrukking hadden geslagen, zo zou God hen slaan, dat zij ziek werden, ziek van hun onrechtvaardig verkregen goed, zodat zij de rijkdommen, die ze ingeslokt hadden, weder zouden uitspuwen, Job 20:15. Hun vonnis is,

1. Dat ze van wat zij bezitten heel geen genoegen of genot zullen hebben, het zal hun geen goed doen. Zij grepen naar meer dan genoeg, maar nu zij het hebben, zal het hun niet genoeg zijn om hen blijde en gelukkig te maken. Wat door bedrog en verdrukking verkregen is, kan niet met voldoening behouden of genoten worden.

a. Hun voedsel zal hen niet voeden: "Gij zult eten, maar niet verzadigd worden, of het voedsel zal niet verteren, omdat Gods zegen er aan ontbreekt, of omdat ziekte de eetlust rooft, of de eetlust er is, maar door de een of andere oorzaak niet kan genuttigd worden, de gerechte straf voor degenen, die naar winst snakken en zo de weg naar de hel betreden". De mens kan overvoerd worden met de goede dingen van deze wereld en toch niet verzadigd worden Prediker 5:10, Jesaja 55:2.

b. Hun land zal hen niet beschermen noch herbergen: "Uw nederdrukking zal in het midden van u zijn, dat is, gij zult door inwendige troebelen en rampen gebroken en ten ondergang gevoerd worden, al komt geen buitenlandse macht u overvallen". God kan een volk onderdrukken door hetgeen in eigen boezem woelt en het verteren dooreen vuur in eigen boezem.

c. Zij zullen niet in staat zijn, wat zij hebben tegen een vreemde macht te beschermen, noch te herwinnen wat zij verloren hebben. Gij zult aangrijpen wat op het punt staat u afgenomen te worden, maar gij zult het niet kunnen vasthouden, zult de hand er naar uitsteken, maar het niet wegbrengen, niet terugkrijgen. Dat ziet op hun vrouwen en kinderen, die hun zeer dierbaar waren, van wie ze besloten waren nimmer te scheiden, maar er is geen helpen aan, ze gaan in ballingschap. Zie, wat wij het stevigst vasthouden, verliezen wij vaak het eerst, en het minst veilig is menigmaal wat wij het liefste hebben.

d. Wat zij tijdelijk nog behouden, wordt voor een toekomstigen slag bewaard: "Wat gij zult wegbrengen uit de hand des vijands, zal God aan het zwaard van een andere vijand overgeven, want God heeft meer dan één pijl op Zijn boog, als de ene zou missen, dan treft een andere."

e. Waarvoor zij gearbeid hebben, daarvan zullen zij genieten, vers 15. *Gij zult zaaien, maar niet maaien,* het zal verdorren of verbranden, en er zal niets te maaien zijn, een vijand zal komen en het voor zichzelf oogsten, of gij zult in gevangenschap geraken en het moeten overlaten aan gij weet niet wie. "Gij zult olijven treden maar u met olie niet zalven, omdat gij geen moed of lust zult hebben om aan sieraad of weelde te denken, wanneer alles in puin verandert". Gij zult most treden, maar geen wijn drinken, want er is nog plaats voor een

ongeluk tussen beker en lip. Zie, het is zeer grievend, wanneer onze verwachting teleurgesteld wordt, en geen genot te smaken van hetgeen, waarvoor wij ons moeite hebben gegeven. En dit zal de rechtvaardige straf zijn dergenen, die Gods verwachting aangaande hen hebben verijdeld en niet beantwoord aan de moeite, die God te hun behoeve genomen had. Zie dit is in de Wet bedreigd, Leviticus 26:16, Deuteronomium 28:30, 38 enz., vergelijk Jesaja 62:8, 9.

2. Dat alles wat zij hebben, eindelijk van hen zal genomen worden, vers 13. U *slaande en verwoestende om uw zonden*, en vers 16, *een verwoesting en aanfluiting*. De zonde brengt een natie tot verwoesting, en wanneer een volk, dat beroemd is en bloeit, verwoest wordt, dan is het voor de een eene verbazing en voorden ander een triomf, sommigen betreuren het, anderen lachen erom. "Alzoo zult gij de smaadheid van Mijn volk dragen." Dat zij het volk Gods waren, in naam en belijdenis, was hun een eer zolang zij zich hun plicht getrouw waarnamen en in Zijn liefde bleven, en al hun buren beschouwden hen als zodanig. Maar nu zij zich verdorven en verwoest, om hun zonden en Gods oordelen hun land ten verderve gebracht hadden, maakte de omstandigheid, dat ze eens Gods volk waren geweest, hun smaad zoveel groter. Hun vijanden zullen zeggen: "Deze zijn het volk des Heeren", Ezechiel 36:20. Zie, als belijders van de godsdienst zich ten val brengen, zal die veel erger zijn dan van anderen, zij vooral zullen ten jongsten dage ontwaken tot versmaadheden en tot eeuwige afgrijzing, Daniël 12:2.

HOOFDSTUK 7

1 Ai mij! want ik ben, als wanneer de zomervruchten zijn ingezameld; als wanneer de nalezingen in den wijnoogst geschied zijn; er is geen druif om te eten; mijn ziel begeert vroegrijpe vrucht.
2 De goedertierene is vergaan uit het land, en er is niemand oprecht onder de mensen; zij loeren altemaal op bloed, zij jagen, een iegelijk zijn broeder, met een jachtgaren.
3 Om met beide handen wel dapper kwaad te doen, zo eist de vorst, en de rechter oordeelt om vergelding; en de grote spreekt de verderving zijner ziel, en zij draaien ze dicht ineen.
4 De beste van hen is als een doorn; de oprechtste is scherper dan een doornheg; de dag uwer wachters, uw bezoeking, is gekomen; nu zal hunlieder verwarring wezen.
5 Gelooft een vriend niet, vertrouwt niet op een voornaamsten vriend; bewaar de deuren uws monds voor haar, die in uw schoot ligt.
6 Want de zoon veracht den vader, de dochter staat op tegen haar moeder, de schoondochter tegen haar schoonmoeder; eens mans vijanden zijn zijn huisgenoten.
7 Maar ik zal uitzien naar den HEERE, ik zal wachten op den God mijns heils; mijn God zal mij horen.
8 Verblijd u niet over mij, o mijn vijandin! wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan; wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal de HEERE mij een licht zijn.
9 Ik zal des HEEREN gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd; totdat Hij mijn twist twiste, en mijn recht uitvoere; Hij zal mij uitbrengen aan het licht; ik zal mijn lust zien aan Zijn gerechtigheid.
10 En mijn vijandin zal het zien, en schaamte zal haar bedekken; die tot mij zegt: Waar is de HEERE, uw God? Mijn ogen zullen aan haar zien; nu zal zij worden tot vertreding, als slijk der straten.
11 Ten dage als Hij uw muren zal herbouwen, te dien dage zal het besluit verre heengaan.
12 Te dien dage zal het ook komen tot u toe, van Assur af, zelfs tot de vaste steden toe; en van de vestingen tot aan de rivier, en van zee tot zee, en van gebergte tot gebergte.
13 Maar dit land zal worden tot een verwoesting, zijner inwoners halve, vanwege de vrucht hunner handelingen.
14 Gij dan, weid Uw volk met Uw staf, de kudde Uwer erfenis, die alleen woont, in het woud, in het midden van een vruchtbaar land; laat ze weiden in Basan en Gilead, als in de dagen van ouds.
15 Ik zal haar wonderen doen zien, als in de dagen, toen gij uit Egypteland uittoogt.
16 De heidenen zullen het zien, en beschaamd zijn, vanwege al hun macht; zij zullen de hand op den mond leggen; hun oren zullen doof worden.
17 Zij zullen het stof lekken, als de slang; als kruipende dieren der aarde, zullen zij zich beroeren uit hun sloten; zij zullen met vervaardheid komen tot den HEERE, onzen God, en zullen voor U vrezen.
18 Wie is een God gelijk Gij, Die de ongerechtigheid vergeeft, en de overtreding van het overblijfsel Zijner erfenis voorbij gaat? Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid; want Hij heeft lust aan goedertierenheid.
19 Hij zal Zich onzer weder ontfermen; Hij zal onze ongerechtigheden dempen; ja, Gij zult al hun zonden in de diepten der zee werpen.
20 Gij zult Jakob de trouw, Abraham de goedertierenheid geven, die Gij onzen vaderen van oude dagen af gezworen hebt.

In dit hoofdstuk

I. Betreurt de profeet, in naam van de kerk, op droevige wijze het vreselijk verval van de godsdienst in de tijd, waarin hij leeft, en de zondvloed van goddeloosheid en zedeloosheid, die het volk overstelpt, alle verschil uitwischt en alle staketsels neerwerpt, die wat recht en heilig is, nog beschermden, vers 1-6.

II. Om wille van de kerk beschrijft de profeet de troost, die haar in zo'n tijd verkwikt, en geeft raad wat te doen.

1. Zij moet het oog op God gevestigd houden, vers 7.

2. Zij moet moedig stand houden tegenover de onbeschaamdheid des vijands, vers 8-10.

3. Zij moet geduldig de verwijten van haar God dragen, vers 9.

4. Zij moet niet anders verwachten, dan dat de moeilijkheden lang zullen duren en trachten, er zich zo goed mogelijk in te schikken, vers 11-13.

5. zij moet uit Gods beloften moed scheppen, in antwoord op de gebeden van de profeet, vers 14, 15.

6. Zij moet de val van haar vijanden tegemoet zien, die nu over haar triomferen vers 16, 17.

7. Zij moet zelf zegevieren in de genade en barmhartigheid des Heeren, en in Zijn verbond vers 18-20, met dit troostvolle woord besluit de profeet.

Micha 7:1-20

Dit is zulk een beschrijving van de slechte tijden als, naar sommigen menen, kwalijk voegen bij de tijd van Hizkia, toen deze profeet profeteerde, en daarom is ze eer een voorspelling van wat onder de regering van Manasse zou volgen. Maar waarschijnlijker geldt ze de dagen van Achab (want onder diens regering begon hij te profeteren, Hoofdstuk 1:1 of de beginjaren van Hizkia, voordat deze zijn reformatie aanving, ja, in zijn beste dagen, toen hij zoveel had gedaan om de verdorvenheid te doen ophouden, was er nog heel wat ongerechtigheid overgebleven. De profeet roept uit: Ai mij! Hij weeklaagt, dat hij in zo'n ontaarde tijd leeft, en acht het eene grote ramp, te midden van een volk te wonen, dat snel zijn ondergang tegemoet ging, waarin menig godvrezende inbegrepen zou worden. Daarom roept ook David uit: "O wee mij, dat ik een vreemdeling ben in Mesech!" Psalm 120:5. Hij klaagt,

1. Dat er zo weinig godzalige mensen gevonden werden, zelfs onder die Gods volk waren, en dit was zijn kracht: "De goedertierene is vergaan uit het land, het land Kanaän het was een goed land, een gans richtig land," Jesaja 26:10, maar er waren weinig goede mensen in en geen enkele oprechte, er is niemand oprecht onder de mensen, vers 2. De *goedertierene,* de *godzalige,* de *barmhartige,* het woord bevat dat alles. Zij zijn ten volle goedertieren mensen, die God vrezen en barmhartig en welwillend jegens mensen zich gedragen, die weldadigheid liefhebben en met God wandelen. Die *goedertierenen* zijn vergaan, die weinige oprechten, die enige tijd tevoren een sieraad van hun land waren, zijn gestorven en heengegaan, en niemand heeft hun ledige plaatsen ingenomen, niemand is in hun plaats opgestaan, de eerlijkheid is verjaagd, en een goedertierene ontmoet men niet meer. Degenen, die een godsdienstige opvoeding hadden genoten, zijn ontaard en even slecht geworden als de ergsten, "de goedertierene ontbreekt," Psalm 12:2. Dit wordt opgehelderd door een gelijkenis, vers 1 :*Ik ben als wanneer de zomervruchten zijn ingezameld,* het was even moeilijk een goedertierene te vinden als een zomervrucht te ontdekken (die de beste en edelste waren en daarom zorgvuldig ingezameld werden), wanneer de oogst voorbij is. De profeet zegt bijna, gelijk Elia eenmaal aan de Horeb, 1 Koningen 19:10 :"Ik alleen ben overgebleven. Goedertierenen, die in menigte moeten gevonden worden, zijn nu "gelijk een nalezing van de wijnoogst", Jesaja 17:6, hier en daar een druif. Gij kunt er nooit een aantal bijeen vinden, maar ontmoet hier en daar een enkelen. Er is geen druif om te eten, terwijl de beste en volste trossen juist die zijn, welke in groten getale bij elkander groeien. Sommigen denken, dat dit niet alleen op het kleine getal van de goedertierenen ziet, maar dat de weinigen, die overgebleven waren en voor goedertierenen gehouden werden, weinig betekenden, als kleine verdroogde druiven, een overschot door de plukker niet alleen, maar ook door de nalezer de moeite van te plukken niet waardig gekeurd. Wanneer de profeet die algemene ontaarding beschouwt, dan begeert zijn ziel vroegrijpe vrucht, hij begeert zulke waardige goedertierenen te zien als in vroeger jaren, die toen het sieraad van hun tijd waren en de uitnemendste van zijn tijd zo ver overtroffen als de vroegrijpe en zomervruchten de latere, die nooit tot volle wasdom komen. Wanneer wij horen en lezen van de wijsheid en de ijver, de nauwgezetheid en de teergevoeligheid, de vroomheid en liefde van de belijders in vroeger eeuwen, en het omgekeerde opmerken in onze eigen tijd, dan moeten wij wel neerzitten en zuchtend uitroepen: "O, dat dat eerste Christendom weer herleefde!" Waar zijn de eenvoud en degelijkheid dergenen, die ons zijn voorgegaan? Waar zijn de Israëlieten, waarlijk zonder bedrog? Onze ziel verlangt er naar, maar vergeefs. De gouden eeuw is voorbij, onherroepelijk, wij moeten ons zo goed mogelijk in de onze schikken, want wij zullen zulke tijden waarschijnlijk niet beleven.

2. Dat er zoveel goddeloos, boos volk onder hen was, niet alleen die geen goed deden, maar menigten dergenen, die zoveel zij konden kwaad uitvoerden. "Zij loeren altemaal op bloed, zij jagen, een ieder zijn broeder, om zelf voordeel te behalen, storen zij zich aan geen onrecht, zelfs niet als het hun buren en naaste betrekkingen geldt". Zij handelen als waren zij in staat van oorlog, en macht het enige recht. Zij zijn voor hun buren als roofdieren, want zij loeren altemaal op bloed als leeuwen en tijgers. Zij dorsten ernaar, en het is hun onverschillig, of zij iemands bestaan of leven aantasten, als zij zelf maar winst kunnen behalen, zij loeren op iedere gelegenheid om dat te doen. Hun buren zijn hun als roofdieren, want zij jagen, een ieder zijn broeder, met een jachtgaren, zij vervolgen ze als schadelijke schepselen, geboren om gevangen en gedood te worden, al zijn ze ook onschuldig, en zelfs uitnemende mensen. Wij zeggen van iemand, die buiten bescherming van de wet is gesteld: "Caput gerit lupinum", hij moet gejaagd worden als een wolf, of zij jagen hen na als wild om zich een goed maal te bereiden, zij hebben duizend vervloekte kunsten om een ander te verstrikken en ten val te brengen, ten einde zelf voordeel te bejagen. Zo doen zij met beide handen wel dapper kwaad, hun hart begeert het, hun hoofd overlegt het en beide handen voeren het uit. Zie, hoe naarstiger iemand een zondig voornemen volbrengt, hoe meer moeite het hem kost, hoe grievender het is.

3. Dat de overheid, die krachtens hun ambt de beschutters en beschermers van het recht hadden moeten zijn, de bedenkers en bevorderaars van onrecht waren: Om met beide handen wel dapper kwaad te doen, om het aan te moedigen en te steunen, zo eist de vorst, en de rechter oordeelt om vergelding, voor omkoperij, waarmede zij gehuurd willen worden om al hun macht aan te wenden tot ondersteuning en uitvoering van allerlei kwaad met beide handen. Zij doen kwaad met beide handen, zo lezen sommigen, zij doen kwaad met veel sluwheid en handigheid, en prijzen zichzelf daarom. Anderen lezen: Om kwaad te doen hebben zij beide handen (zij grijpen elke gelegenheid aan om kwaad te doen), maar om goed te doen vragen vorst en rechter eene vergelding, want zij doen geen goed, tenzij ze er voor betaald worden. De grote man, die rijkdom en macht heeft om goed te doen, schaamt zich niet, zijn goddeloos opzet in vereniging met de vorst en de rechter, die hem gaarne steunen en bijstaan, uit te voeren. Zij draaien ze dicht ineen, zij maken de zaak ingewikkeld, of vol mazen (gelijk enkelen het verstaan), zij verbergen het recht in een mist, zodat zij de zaak kunnen draaien gelijk zij willen. Het staat slecht met een volk, wanneer zijn vorsten, rechters en grote mannen samenspannen om het recht te verkeren. En de beschrijving, van hen gegeven, is somber vers 4 :*De beste van hen is als een doorn, de oprechtste is scherper dan een doornheg,* het is gevaarlijk, met hen van doen te hebben, "zij worden weggeworpen, omdat men ze met de hand niet kan vatten," 2 Samuel 23:6, 7, hij zal zijn hand zeker schrammen en zijn klederen ophalen, en zijn ogen lopen groot gevaar. En wanneer dat van de besten en oprechtsten gezegd wordt, wat zullen dan de ergsten zijn? Wanneer het zover gekomen is, dan is de dag van uw wachter, dat is: gelijk volgt, uw bezoeking gekomen, omdat hun profeten, die God als wachters over hen had gesteld, hen dikwijls voor die dag hadden gewaarschuwd. Wanneer alle vlees zijn weg verdorven heeft, zelfs de vroomste, wat kan dan anders verwacht worden dan de dag van de bezoeking, een zondvloed van oordelen, als die, welke de oude wereld toen de aarde met wrevel vervuld was, heeft verdronken?

4. Dat er in de mens geen trouw meer was, de lieden waren zo algemeen aan verraad gewend, dat niemand te vertrouwen was vers 5. Degenen, die nog eene sprank eergevoel, of deugd bezitten, nemen de wetten van de vriendschap nauwgezet in acht, zij openbaren niet wat hun onder vier ogen medegedeeld wordt en bewaren stipt de hun toevertrouwde geheimen, zij spreken geen woord of doen iets ten nadeele van hun vriend. Maar die trouw werd nu bespot, gij ontmoet geen vriend, die gij kunt vertrouwen, op wiens woord gij u verlaat of die uw

belangen zal behartigen, zodat wijzen deze regel toepassen en aanraden: "gelooft een vriend niet, want gij zoudt hem vals bevinden-gij kunt hem niet langer vertrouwen dan zolang gij hem ziet, en zelfs hij, die gij voor een eerlijk man houdt, blijkt uw vertrouwen onwaardig te zijn". Ja zelfs degene, die op zich neemt, uw gids (onze vertaling heeft: uw voornaamste vriend) te wezen, om u in een zaak van dienst te wezen, die hij beter dan gij verstaat, kunt gij niet geloven, hij zal u zeker bedriegen, als hij er voor zich zelf voordeel in ziet. Sommigen zien in uw voornaamste vriend een echtgenoot, de leidsman van uw jeugd, en dat stemt vrijwel overeen met wat volgt: "bewaar de deuren van uw mond voor haar, die in uw schoot ligt, dat is: voor uw eigen vrouw, neem u in acht wat gij haar vertelt, opdat zij u niet verrade, als Delila Simson, opdat zij niet zij als de vogel des hemels die de stem wegvoert uit het binnenste van uw slaapkamer," Prediker 10:20. Het is inderdaad een bange tijd, wanneer de voorzichtigheid zo ver moet uitgestrekt worden.

5. Dat de kinderen hun eigen ouders niet eerden, en deze van hun eigen gezin geen blijdschap ondervonden, vers 6. De tijden zijn wezenlijk slecht, wanneer *de zoon de vader veracht,* hem honend toespreekt, hem ten toon stelt, bedreigt of tracht hem kwaad te doen, wanneer *de dochter opstaat tegen haar moeder* zonder besef van plicht of natuurlijke genegenheid. En geen wonder, dat dan *ook de schoondochter tegen haar schoonmoeder* in verzet komt en met haar twist. Of zij kunnen het niet eens worden omtrent eigendom en belang, of hun karakters botsen. Uit een geest van bijgeloof of vervolging "zal de ene broeder de andere overleveren tot de dood, en de vader het kind" Mattheus 10:19, Lukas 21-16. Het is intreurig wanneer iemands verraders en ergste vijanden zijn eigen huisgenoten zijn, zijn eigen kinderen en dienaren, die zijn beste vrienden en beschermers moesten wezen. Zie, verachting en verkrachting van huiselijke plichten zijn een droevig teken van algeheel verderf onder de mensenkinderen. Zij zullen waarschijnlijk nimmer tot enig goed komen, die hun ouders niet eren en er op uit zijn, ze te kwellen en te ergeren.

Nadat de profeet zijn droeve klacht heeft geuit over de verdorvenheid van zijn tijd, brengt hij hier enige overwegingen te berde, die hem zelf en zijn vrienden kunnen troosten. De toestand is slecht, maar niet ten enenmale wanhopig. "Maar nu, is er hope voor Israël, die aangaande," Ezra 10:2.

I. Al heeft God thans een mishagen aan ons, Hij zal met ons verzoend worden, en dan zal alles wel zijn, vers 7, 9. Wij verkeren nu onder *des Heeren gramschap,* God is toornig op ons, en terecht, omdat wij *tegen Hem gezondigd hebben.* Zie, het is onze zonde tegen Hem, die Zijn gramschap tegen ons gaande maakt, wij moeten dat opmerken en erkennen en God rechtvaardigen, wanneer wij onder Zijn goddelijke bestraffing zijn en aan het doel beantwoorden waartoe Hij ons die smarten zendt, door berouw te hebben over onze zonde en er mee te breken. Nu, op zo’n tijd,

1. Moeten wij tot God ons keren onder Zijn roede, vers 7 :*Maar ik zal uitzien naar de Heer.* Wanneer een kind van God ooit reden heeft om te roepen: Ai mij! (gelijk de profeet hier, vers 1, dan mag het hem tot troost strekken, dat hij een God heeft om naar uit te zien, in Wien hij zich mag verblijden, en op Wie hij mag hopen. Alles boven hem kan helder zijn, wanneer beneden alles zwart en duister is. De profeet had geklaagd, dat er geen troost te vinden was, bij vrienden noch bij betrekkingen op aarde, maar dit drijft hem uit tot God: *ik zal uitzien naar de Heer.* Hoe minder reden wij hebben, op enig schepsel te steunen, des te meer reden om ons op God te verlaten. Indien vorsten niet te vertrouwen zijn, dan mogen we zeggen: "Welgelukzalig is hij, die de God Jacobs tot zijn hulp heeft, en gelukkig ben ik, zelfs te midden van de

tegenwoordige ellende, als Hij mij kan helpen". Als mensen trouweloos zijn, God is getrouw, als bloedverwanten zelfs onwelwillend zijn, Hij is en blijft genadig. Laat ons derhalve daar boven uit en omhoog zien, en onze teleurstelling van de zijde van de mensen niet achten, maar op de Here wachten.

2. Wij moeten in alle smart ons aan de wil Gods onderwerpen. "Ik zal des Heeren gramschap dragen, met geduld, zonder murmureren en tegenspreken, want ik heb tegen Hem gezondigd." Zie, degenen, die waarlijk berouw hebben over hun zonde, zullen alle reden zien voor een geduldig verdragen van de verdrukking Wat klaagt dan een levend mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden. Wanneer wij ons bij God beklagen over de slechte tijden, die we beleven, moeten wij ons eerst beklagen over de slechtheid van ons eigen hart.

2. Wij moeten op God vertrouwen, die er ons van verlossen zal en onze ellende op Zijn tijd tot een goed einde brengen, wij moeten niet alleen op Hem zien, maar ook op Hem wachten: "Ik zal wachten op de God der legerscharen, dat Hij in Zijn genade tot mij terugkeert". In onze grootste smarten hebben wij nog geen reden om aan God te vertwijfelen, als wij maar met het oog des geloofs op de God van onze legermacht zien, die in staat is de zwakste op zijn nederig gebod te redden en de ergste zondaar, die met waar berouw komt, te verlossen. En, als wij op God als de God van onze legers vertrouwen moeten wij op Hem wachten en naar Zijn heil uitzien, dat Hij op Zijn tijd en op Zijn wijze zenden zal. Laat ons nu zien, wat van de kerk hier wordt geleerd te verwachten en zichzelf te beloven, zelfs wanneer het water tot aan de lippen is gekomen.

a. Mijn God zal mij horen, als de Here onze God is, zal Hij onze gebeden verhoren en ons een antwoord des vredes geven.

b. Wanneer ik gevallen ben, en in gevaar verkeer, verbrijzeld te worden, dan zal ik weder opstaan en mij herstellen. "Als ik val, zo word ik niet weggeworpen," Psalm 37:24.

c. Wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, verlaten en zonder hoop, neergeslagen en zwaarmoedig, niet wetende wat te doen, noch waarheen mij te wenden om verlichting, de zal mij de Heer een licht zijn, om mij te troosten en te verlevendigen, mij te onderrichten, voor mijn ogen een licht te zijn, een licht in eene duistere plaats.

d. *Totdat Hij mijn twist twiste en mijn recht uitvoere,* vers 9. Als wij *van harte* Gods *zaak* omhelzen, de rechtvaardige, maar *bestreden zaak van* deugd *en gerechtigheid, en* die onze eigen maken, dan zal Hij onze *zaak ter* hand nemen en handhaven. De *zaak van de kerk, hoewel voor* een *tijd alles tegen haar is zal* ten *laatste met* kracht bepleit, en haar vijanden zullen veroordeeld worden.

e. Hij zal mij uitbrengen aan het licht, uit de duisternis overvoeren in een heerlijk licht en *mijne gerechtigheid* voortbrengen uit een wolk van laster, Psalm 37:6, Jesaja 58:10. De morgen van de bevrijding zal schijnen na een lange en duistere nacht van smart.

f. Ik zal mijn lust zien aan Zijn gerechtigheid. Ik zal de rechtmatigheid van Zijn handelingen met mij en de volvoering van Zijn beloften jegens mij genieten.

II. Al triomferen en spotten de vijanden, hun mond zal gestopt en zij beschaamd worden, vers 8, 10. Merk hierop,

1. Hoe trots de vijanden van Gods kerk haar in ellende onder de voet treden. Zij zeggen: *Waar is de Heer haar God?* Alsof God, nu ze bedroefd is, haar verlaten had, en zij niet meer wist waar Hem in haar gebeden te zoeken, en Hij niet meer verstond, haar met Zijn gunsten te helpen. "Zo spotten Davids vijanden met hem, en het was als een doodsteek in zijn beenderen", Psalm 42:11, Psalm 115:2. Wanneer zij dus van Israël als van een verlaten volk spraken, dan verweten zij eigenlijk God, als zou Hij niet trouw zijn.

2. Hoe troostvol Gods volk onder deze beledigingen het hoofd mag oprichten, vers 8 :*Verblijd u niet over mij, o mijn vijanden!* Ik lig nu neer, maar het zal zo niet blijven wanneer God voor mij verschijnt, dan *zal mijn vijandin het zien en beschaamd worden* (niet maar teleurgesteld in zijn plannen, de kerk geheel te verwoesten, maar nu met dezelfde beker van de ellende in zijn eigen hand). "Dan zullen mijn ogen op haar zien, in dezelfde treurige toestand als waarin ik nu verkeer, dan zal zij worden tot vertreding". Zie, de verlossing van de kerk zal de beschaming van haar vijandin zijn, en haar schaamte zal een dubbele wezen, gelijk zij Gods wet heeft vertreden, zo zal zij nu zelf, en dat zonder genade, vertreden worden.

III. Al blijft het land een lange tijd woest, toch zal het ten laatste weer vervuld worden, wanneer de tijd, de gezette tijd van zijn bevrijding komt.

1. Zijn bevrijding zal niet komen *dan nadat het woest heeft gelegen,* zo leest de Engelse kanttekening, vers 13. God heeft een twist met het land, en het moet lang onder Zijn toorn liggen, *van zijn inwoners halve,* hun ongerechtigheid maakt het land woest, Psalm 107:34 het is vanwege de vrucht van hun handelingen hun boze daden, waaraan zij zich hebben schuldig gemaakt, en de vrucht van die daden, de zonden van anderen, waaraan zij door hun voorbeeld en invloed deel hebben. Daarvoor moeten zij verwachten, een tijd lang te lijden want de wereld moet weten, dat God de zonde haat, juist te meer in Zijn eigen volk.

2. Wanneer ze komt, zal het een volkomen bevrijding zijn, dat schijnt te zien op de verlossing uit Babel door Cyrus, waarvan Jesaja omtrent deze tijd profeteerde, als een type van onze verlossing door Christus.

a. Te die dage zal het besluit ver heengaan. Gods besluit omtrent hun gevangenschap, en Nebukadnezars besluit omtrent de duur daarvan, zijn besluit hen nimmer weer vrij te laten, al deze besluiten zullen ter zijde gesteld en opgeheven worden, zodat men er niet meer van zal horen en ze niet langer als een juk op hun nek liggen

b. Jeruzalem en de steden van Juda zullen opnieuw verrijzen: "Te dien dage zal Hij uw muren herbouwen, muren met woningen, muren ter verdediging, huismuren, stadsmuren, tempelmuren, met het oog daarop is het besluit herroepen," Jesaja 44:28. Hoewel Sions muren lang in puin liggen, er komt een dag, dat ze herbouwd zullen worden.

c. Alles wat tot het land Israël behoort, waarheen ook en hoe ook verstrooid, heinde en ver over de oppervlakte van de aarde, *het zal* alles *tot u komen,* vers 13. Met volle vrijheid en een hart om terug te keren, uit Assyrië, waarheen de tien stammen waren weggevoerd, al lag het ook ver verwijderd, tot de vaste steden toe en van de vestingen, die sterkten, waarin de vijand hen zeker bewaard achtte. Want wanneer Gods tijd komt al laat Farao het volk niet gaan, toch zal God ze met een hoge hand uitleiden. Zij zullen komen uit alle vergelegen streken, van zee tot zee, en van gebergte tot gebergte, niet terugkerende uit vrees voor ontmoediging, gaan ze

van kracht tot kracht, totdat zij komen te Sion. Zo zal God in de grote dag van de verlossing Zijn uitverkorenen van de vier winden vergaderen.

Hier is,

I. Het gebed van de profeet tot God om voor Zijn eigen volk zorg te dragen, en hun zaak en belang ter harte te nemen, vers 14. Wanneer God gereed staat, Zijn volk te verlossen, dan wekt Hij deszelfs vrienden op, om voor hen te bidden en "giet een geest van de genade en van de gebeden uit," Zacheria 12:10. En als wij God tot ons zien komen in wegen van barmhartigheid, moeten wij voortgaan, Hem in onze gebeden tegen te komen. Het is een profetisch gebed, dat opklimt tot een belofte omtrent het afgebeden goed, wat God Zijn profeet leerde bidden, dat was Hij ongetwijfeld ook gezind te geven. Nu,

1. Wordt Gods volk hier genoemd de kudde van zijn erfenis, want zij zijn de schapen van Zijn hand, de schapen van Zijn weide, Zijn kleine kudde in de wereld, zij zijn Zijn erfenis, Zijn deel in de wereld. Jakob is het deel van Zijn erfenis.

2. Deze kudde woont alleen in het woud in het midden van een vruchtbaar land, te midden van Karmel (wat de Engelse vertaling heeft voor ons: vruchtbaar land), een hooggebergte. Israël was een bijzonder volk dat alleen woonde en onder de natiën niet getekend werd, als een kudde schapen in het woud. Zij waren nu een verwoest volk, vers 13, in het land van hun ballingschap als schapen in een woud, in gevaar van verloren te gaan of de dieren des wouds ten prooi te worden. "Zij zijn verstrooid op de bergen als schapen, die geen herder hebben."

3. Hij bidt, dat God ze daar met Zijn staf wil weiden, dit is in hun ballingschap zorg voor hen dragen, ze beschermen, in hun behoeften voorzien en voor hen de goede Herder zijn. "Laat Uw stok en Uw staf hen vertroosten, zelfs in die donkere vallei, en doe het hun daar zelfs aan niets goeds ontbreken. Laat Uw staf ze besturen en niet de roede van hun vijanden, want zij zijn Uw volk".

4. Hij bidt, dat God ze op de gezetter tijd terug zal brengen om ze te weiden in Basan en Gilead en niet langer in de wouden en bergen. Laat ze weer weiden in hun eigen land, als in de dagen van ouds. Sommigen verstaan dit geestelijk en zien er of een gebed van de profeten tot Christus of Zijns Vaders last aan Hem in, om Zijn kerk te weiden, als de grote Herder van de schapen, die ingaat en uitgaat terwijl ze hier in deze wereld als in een woud zijn, opdat zij weide mogen vinden als in Basan, in Karmel en in Gilead.

II. Gods belofte, in antwoord op dit gebed. Wel mogen wij Gods beloften aannemen als wezenlijke antwoorden op onze gelovige gebeden en ze ook verwachten want bij Hem zijn zeggen en doen niet twee dingen. De profeet bad, dat God hen wilde weiden en hun vriendelijk zijn, maar God antwoordt, dat *Hij Zijn Israël wonderen zal doen zien*, vers 15, voor hen zal doen boven bidden en denken boven hoop en verwachting, "Hij zal Zijn weldadigheden wonderbaar maken," Psalm 17:7.

1. Hij zal voor hen doen wat een herhaling zal wezen van de wonderen en tekenen uit vroeger tijd, uit de dagen, toen zij uit Egypteland togen. Hun verlossing uit Babel zal een werk van wonder en genade zijn, niet minder dan hun uitleiding uit Egypte, ja, het zal die luister overtreffen, Jeremia 16:14, 15, en nog veel hoger zal het werk van de verlossing door Christus

staan. Zie, Gods vroegere gunsten aan Zijn kerk bewezen, zijn voorbeelden voor latere gunsten en zullen bij iedere aanleiding hernieuwd worden.

2. Hij zal voor hen doen wat de tegenwoordige tijd zal verwonderen en verbazen, vers 16, 17. *De heidenen zullen het zien en beschaamd zijn, zij* zullen er nota van nemen, en men zal onder hen zeggen: *De Heer heeft grote dingen aan deze gedaan*, Psalm 126:2. De indruk, die de verlossing van de Joden uit Babel op de omringende volken zal maken, zal beide Gods eer en die Zijns volks grotelijks verheffen.

a. Degenen, die zich vrolijk hadden gemaakt over Gods volk in Zijn ellende en zich beroemd, dat zij het, eens overwonnen, wel onder bedwang zouden houden, zullen beschaamd zijn, wanneer zij dat volk plotseling weer zullen zien oprijzen, zij zullen beschaamd zijn vanwege al hun macht, die de ballingen nu zullen ten toon spreiden, waartoe zij ze nooit bekwaam hadden geacht. Zij zullen thans de hand op de mond leggen, beschaamd over wat zij hadden gezegd en buiten staat nog iets te zeggen. Ja, hun oren zullen doof worden, zo diep beschaamd zullen zij zijn over Israëls wondervolle uitredding. Zij zullen hun oren dichtstoppen, als onwillig of bang, nog iets meer van Gods wonderen te vernemen, die Hij aan het volk bewijst, dat zij zo veracht en mishandeld hadden.

b. Zij, die onbeschaamd God zelf hadden durven tegenstaan, zullen nu met vrees voor Hem worden geslagen en daardoor er toe gebracht, met vervaardheid tot de Heer onze God te komen en voor Hem te vrezen. Zij zullen het stof likken als de slang, zij zullen zo verslagen zijn als rustte op hen dezelfde vloek als op de slang, Genesis 3:14. "Op uw buik zult gij kruipen en stof zult gij eten". Zij zullen zo diep mogelijk vernederd worden en zo totaal ontmoedigd dat ze zich geredelijk onderwerpen. Zijn vijanden zullen het stof likken, Psalm 72:9. "Ja, zij zullen het stof likken van de voeten van de kerk", Jesaja 49:23. Trotse onderdrukkers zullen nu inzien, hoe laag, hoe min, hoe klein zij zijn voor de grote God, en zij zullen met beven en sidderen uit de kloven van de steenrotsen, waarin zij zich verborgen hadden, als wormen uit de aarde te voorschijn te komen, beschaamd en bevreesd zich te vertonen. Zo diep zullen zij vernederd worden en zo gering en laag zullen zij zich gevoelen. "Toen God voor Zijn kerk wonderen deed, werden velen uit de volkeren des lands Joden, want de vreze van de Joden was op hen gevallen," Esther 8:17. Zo wordt hier beloofd: zij *zullen met vervaardheid komen tot de Heer onze God, en zullen voor U vrezen* vers. 17. Gedwongen onderwerping is menigmaal slechts geveinsde onderwerping, toch duchten de vijanden de roem van God en van de kerk, of schoon niet ten voordele van die huichelarij.

III. De dankbare erkenning van Gods barmhartigheid door de profeet, in naam van de kerk, met een gelovige afhankelijkheid van Zijn belofte, vers 18-20..Hier wordt ons geleerd,

1. Gods heerlijkheid te brengen voor Zijn vergevende genade, vers 10. Nu God belooft, Zijn volk uit de ballingschap terug te brengen, bewondert de profeet bij deze gelegenheid Zijn vergevende genade als de grond van Zijn belofte. Gelijk het hun zonde was, die hen in gevangenschap had gebracht, zo is het Gods vergiffenis over hun zonde, die ze er weer uitroeit. Psalm 85:2, 3, Jesaja 33:24, 38:17, 40:1,2. De vergeving van de zonde is de grondslag van alle weldaden van het verbond, Hebreeen 8:12. Hierover staat de profeet verbaasd, terwijl de omwonende volken alleen verwonderd zijn over de macht daarvan, namelijk de uitwendige bevrijding. Zie,

a. Gods volk, het overblijfsel van Zijn erfdeel, staat daar, schuldig aan tal van misdaden, iemand zou menen, dat ze allen godvrezende lieden zijn, maar het is slechts een overblijfsel, enige weinige, Gods kinderen hebben hun gebreken, dikwijls doen zij hun Vader smart aan.

b. De genaderijke God is gereed, de overtreding en de ongerechtigheid te vergeven en te vergeten, wanneer Zijn volk boete doet en tot Hem terugkeert. Gods volk is een vergeven volk, en daaraan hebben zij alles te danken. Wanneer God de zonde vergeeft, werpt Hij ze achter Zijn rug, straft ze niet zoals Hij billijk doen kon, en handelt met de zondaar niet naar zijn zonden.

c. Al brengt God voor een tijd de tekenen van Zijn mishagen over Zijn eigen volk, "toch behoudt Hij de toorn niet voor eeuwig, maar als Hij bedroefd heeft, zo zal Hij Zich weer ontfermen," Klaagliederen 3:32. Hij is niet onverzoenlijk. Toch zal Hij tegen degenen, die niet het overblijfsel van Zijn erfdeel zijn, die niet bij Hem vergeving zoeken, Zijn toorn wel behouden.

d. De reden, waarom God de zonde vergeeft en de toorn niet eeuwig behoudt, ligt alleen in Hem zelf het is omdat Hij lust heeft aan goedertierenheid en behagen schept in de zaligheid van zondaars, en geen lust heeft in hun dood en verderf.

e. De heerlijkheid Gods in Zijn zonde vergevende genade, evenals in andere opzichten, is alles-te-bovengaand, weergaloos. "Er is geen God gelijk Hij ook hierom, geen overheid, geen bijzonder persoon vergeeft gelijk God vergeeft". In deze Zijn gedachten en wegen staat Hij oneindig ver boven ons: daarin wederom toont Hij God te zijn en geen mens.

f. Al degenen, die Zijn vergevende genade hebben geproefd, kunnen niet anders dan die bewonderen, wij moeten er verbaasd over staan, als wij weten wat ze is. Heeft God onze overtredingen vergeven? Wel mogen wij zeggen: "Wie is een God gelijk Gij?" Onze heilige verwondering over Zijn vergevende genade zal een duidelijk bewijs zijn van het belang dat wij er bij hebben.

2. Al de troost van die genade en al de genade en waarheid, die ermede gepaard gaan, gelovig aan te nemen. Gelijk Gods volk met dankbaarheid terugziet op de vergiffenis van zijn zonden, zo ziet het ook met verzekerdheid vooruit naar wat verder volgen zal. *Zijn goedertierenheid duurt in van de eeuwigheid,* en daarom gelijk Hij zich heeft ontfermd, zo *zal Hij zich van onze weder ontfermen,* vers 19,20

a. Hij zal Zijn gunstbewijzen jegens ons vernieuwen, "Hij zal Zich weer ontfermen, Hij zal onze ongerechtigheden dempen, dit is: Hij zal ons weer barmhartig zijn, gelijk Hij barmhartig geweest is: Zijn goedertierenheden zijn elke morgen nieuw." Hij scheen ons in toorn te verlaten, maar Hij keert weer en heeft medelijden met ons. Hij zal ons tot Hem keren, en keert Zich vervolgens tot ons en ontfermt Zich over ons.

b. Hij zal ons vernieuwen, ons voor Zijn gunstbewijzen bereiden en bekwamen, Hij zal onze ongerechtigheden dempen. Wanneer Hij de schuld van de zonde wegneemt, opdat er voor ons geen verdoemenis meer zij, dan breekt Hij ook de macht van de zonde, dat ze geen heerschappij meer over ons voeren, dat wij ze niet meer vrezen, noch door haar gevangen gehouden worden. De zonde is de vijandin, die ons bestrijdt, de tiran, die ons verdrukt, niets minder dan almachtige genade kan ze overwinnen, zo groot is haar macht over de gevallen

mens en zo zeer is hij aan haar onderworpen. Maar zo God de zonde vergeeft, die wij begaan hebben, dan overwint Hij ook de zonde, die in ons woont, en ook daarin toont Hij zich mild in ‘t schuld vergeven. Allen, wier zonden vergeven zijn begeren ernstig en hopen ook, dat hun zonde in hen gedood en zij van alle ongerechtigheid verlost worden. Die hoop verkwikt en bemoedigt hen. Waren wij aan ons zelf overgelaten dan bleef de zonde. meester in ons, maar wij vertrouwen, dat Gods genade genoeg zal zijn om ze ten onder te brengen, zodat ze over ons niet heerse, en dan zal ze ons ook niet ten verderve voeren.

c. Hij zal het goede werk volbrengen en zorgen, dat deze genade nimmer weggenomen worde, *gij zult al hun zonden in de diepte van de zee werpen,* gelijk Hij, toen Hij Zijn volk uit Egypte voerde (waarop deze beloften, vers 15, heenwijzen), Farao en de Egyptenaren vernederde en in de diepte van de zee geworpen heeft. Het geeft te kennen, dat wanneer God de zonde vergeeft, Hij ze niet meer gedenkt, en zorg draagt, dat zij nimmer weer de zondaars verweten wordt, Ezechiel 18:22.. Al zijn overtredingen zullen hem niet meer gedacht worden, zij zijn uitgedelgd als een wolk, die nimmermeer terugkomt. Hij werpt ze in de zee, niet aan de kust, waar ze bij laag water weer zichtbaar kunnen worden, maar in de diepte van de zee, om nimmer weer boven te komen. Al hun zonden, zonder uitzondering, worden daarin geworpen, want wanneer God de zonde vergeeft, vergeeft Hij ze alle.

d. Hij zal het goede werk, in ons begonnen, volmaken en alles doen wat ieder van onze behoeft, naar Hij beloofd heeft, vers 20 :*Gij zult Jacob de trouw, Abraham de goedertierenheid geven.* Het is de consequentie van Zijn verbond, dat onze zonden vergeven en onze zondige lasten gedood worden, uit deze bron ontspringen alle heilswateren, en Hij zal ons alle dingen om niet schenken. Deze belofte heet de goedertierenheid aan Abraham, omdat die, toen God ze Abraham gaf, loutere goedheid behoedende genade was, met het oog op de staat, waarin Hij Abraham vond. Maar het was trouw aan Jacob, omdat God Zijn woord had verpand om hen en zijn zaad te zegenen, als erfgenamen van Abraham en van al de aan Abraham gegeven beloften. Zier hier,

A. Met welke plechtigheid het genadeverbond aan ons bevestigd is, niet alleen gesproken, geschreven, verzegeld, maar, als hoogste bevestiging, bezworen, de Vaderen gezworen. Het was ook geen nieuw verbond, maar reeds van ouds gesloten, bezworen van oude dagen af, een oud verbond.

B. Met welke voldoening wij het mogen aannemen en er ons op verlaten, wij mogen met de grootst mogelijke verzekerdheid betuigen: "Gij zult de trouw en de goedertierenheid geven, geen tittel noch jota zal op de aarde vallen. Hij is getrouw, die het ook doen zal.

NAHUM

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET BOEK VAN DEN PROFEET NAHUM.

De naam van dezen profeet betekent Trooster; want het was een last, aan alle profetie gegeven: Troost, troost Mijn volk; en ook deze profeet, hoewel hij geheel opgaat in de voorspelling van de verwoesting van Ninevé, die vol verschrikking is voor de Assyriërs, is zelfs daarin een trooster voor de tien stammen van Israël's, die nu waarschijnlijk kort geleden gevankelijk naar Assyrië waren gevoerd. Het is zeer onzeker in welken tijd hij leefde en profeteerde, maar het is hoogst waarschijnlijk, dat hij in den tijd van Hizkia leefde, en tegen Ninevé profeteerde, na de gevankelijke wegvoering van Israël door den koning van Assyrië, die plaats had in het negende jaar van Hizkia, en voor Sanheribs inval in Juda in het veertiende jaar van Hizkia, want op dien aanval en zijne mislukking heeft het eerste hoofdstuk, naar men onderstelt, betrekking; en het is waarschijnlijk, dat zij kort daarvoor uitgesproken werd tot bemoediging van Gods volk in dien tijd van vertreding en benauwdheid. Het is ene gissing van den geleerden Huetius, dat de twee andere hoofdstukken van dit boek enige jaren later door Nahum geschreven zijn, misschien onder de regering van Manasse, en in dien tijd plaatsen de Joodse tijdtafels hem, iets dichter bij den tijd, dat Ninevé veroverd werd, en het Assyrische rijk door Cyaxares en Nebukadnezar vernietigd, enigen tijd voor de eerste gevankelijke wegvoering van Juda. Het is waarschijnlijk, dat Nahum mondeling vele dingen betreffende Israël en Juda profeteerde, zoals zeker is, dat Jona deed, 2 Koningen 14:25, hoewel wij van geen van beiden enig geschrift hebben behalve wat op Ninevé betrekking heeft, waarvan wij, hoewel het ene grote en oude stad was, toch waarschijnlijk nimmer iets in de Heilige Schrift gelezen zouden hebben, als het Israël Gods er geen belang bij had gehad.

HOOFDSTUK 1

1 De last van Nineve. Het boek des gezichts van Nahum, den Elkosiet.
2 Een ijverig God en een wreker is de HEERE, een wreker is de HEERE, en zeer grimmig; een wreker is de HEERE aan Zijn wederpartijders, en Hij behoudt den toorn Zijn vijanden.
3 De HEERE is lankmoedig, doch van grote kracht, en Hij houdt den schuldige geenszins onschuldig. Des HEEREN weg is in wervelwind, en in storm, en de wolken zijn het stof Zijner voeten.
4 Hij scheldt de zee, en maakt ze droog, en Hij verdroogt alle rivieren; Basan en Karmel kwelen, ook kweelt de bloem van Libanon.
5 De bergen beven voor Hem, en de heuvelen versmelten; en de aarde licht zich op voor Zijn aangezicht, en de wereld, en allen, die daarin wonen.
6 Wie zal voor Zijn gramschap staan, en wie zal voor de hittigheid Zijns toorns bestaan? Zijn grimmigheid is uitgestort als vuur, en de rotsstenen worden van Hem vermorzeld.
7 De HEERE is goed, Hij is ter sterkte in den dag der benauwdheid, en Hij kent hen, die op Hem betrouwen.
8 En met een doorgaanden vloed zal Hij haar plaats te niet maken; en duisternis zal Zijn vijanden vervolgen.
9 Wat denkt gijlieden tegen den HEERE? Hij zal zelf een voleinding maken; de benauwdheid zal niet tweemaal op rijzen.
10 Dewijl zij in elkander gevlochten zijn als doornen, en dronken zijn, gelijk zij plegen dronken te zijn, zo worden zij volkomen verteerd, als een dorre stoppel.
11 Van u is een uitgegaan, die kwaad denkt tegen den HEERE, een Belialsraadsman.
12 Alzo zegt de HEERE: Zijn zij voorspoedig, en alzo velen, alzo zullen zij ook geschoren worden, en hij zal doorgaan; Ik heb u wel gedrukt, maar Ik zal u niet meer drukken.
13 Maar nu zal Ik zijn juk van u breken, en zal uw banden verscheuren.
14 Doch tegen u heeft de HEERE bevolen, dat er van uw naam niemand meer gezaaid zal worden; uit het huis uws gods zal Ik uitroeien de gesneden en gegoten beelden; Ik zal u daar een graf maken, als gij zult veracht zijn geworden.
15 Ziet op de bergen de voeten desgenen, die het goede boodschapt, die vrede doet horen; vier uw vierdagen, o Juda! betaal uw geloften; want de Belials -man zal voortaan niet meer door u doorgaan, hij is gans uitgeroeid.

In dit hoofdstuk hebben wij,

I. De titel van het boek vers 1.

II. Een grootse openbaring van de heerlijkheid Gods in een vermenging van toorn en rechtvaardigheid tegen de goddelozen, en van barmhartigheid en genade jegens Zijn volk en een ten toon spreiden van Zijn majesteit en macht in beide, vers 2-8.

III. Een bijzondere toepassing hiervan, naar de mening van de meeste uitleggers, op de vernietiging van Sanherib en het Assyrische leger, toen zij Jeruzalem belegerden, wat een zeer merkwaardig en luisterrijk voorbeeld was van de macht van beide, Gods rechtvaardigheid en Zijn barmhartigheid en groten schrik gaf aan Zijn vijanden en bemoediging aan Zijn getrouwe knechten, vers 9-16.

Nahum 1:15

Deze titel richt onze aandacht,

1. Op de grote stad, tegen welke het woord des Heeren hier uitgaat, het is de last van Ninevé, niet alleen een profetie en een gewichtige profetie, maar een, die een last is voor Ninevé, een molensteen aan zijn hals. Ninevé was de plaats, waar het om ging en het Assyrische rijk, waarvan het de koninklijke zetel was. Ongeveer honderd jaar hiervoor had Jona in Gods naam de spoedige verwoesting van deze grote stad voorspeld, maar toen hadden de Ninevieten berouw en bleven gespaard, en dat besluit werd niet uitgevoerd. De Ninevieten zagen toen duidelijk hoezeer het in hun voordeel was zich te bekeren van hun boze weg, het was de redding van hun stad, en toch keerden zij spoedig daarna daartoe terug, het werd er goddelozer dan ooit, het werd een bloedige stad, vol leugen en verscheuring. Zij hadden berouw van hun berouw, keerden als de hond tot zijn uitbraaksel terug, en werden tenslotte erger dan zij ooit geweest waren. Toen zond God hun niet deze profeet, zoals Jona, maar deze profetie, om hun hun vonnis voor te lezen, dat nu onherroepelijk was. Het uitstel wordt geen afstel, als men niet volhardt in zijn berouw. Als men zich afkeert van het goede dat men begonnen is te doen, heeft men niets anders te verwachten dan dat God zich afkeert van de gunst, die Hij begonnen is te bewijzen, Jeremia 18:10.

2:Op de arme profeet, door wie het woord des Heeren hier overgebracht wordt: *Het is het boek van het gezicht van Nahum, de Elkosiet*. De last van Ninevé was wat de profeet klaarlijk voorzag, want het was zijn gezicht en wat hij op schrift stelde, want het is het boek des gezichts, opdat, als hij heengegaan was, de gebeurtenissen vergeleken konden worden met de voorspelling en die bevestigen. Al wat wij van de profeet zelf vernemen is, dat hij een Elkosiet was, van de stad Elkes, of Elcos, die, zoals Jerome zegt, in Galilea lag. Sommigen merken op, dat de Schrift gewoonlijk weinig zegt van de profeten zelf, opdat ons geloof niet zal steunen op hun gezag, maar op dat van de gezegende Geest, door wie hun profetieën ingegeven worden.

Ninevé kent God niet, weet niet, dat God met haar twist, en daarom wordt haar hier gezegd welk een God Hij is, en het is goed voor ons allen om in ‘t geloof te letten op wat hier van Hem gezegd wordt, hetgeen vol is van verschrikking voor de goddeloze en van troost voor goede mensen, want deze heerlijke beschrijving van de ouverein van de wereld heeft evenals de kolom van duisternis en licht, een lichte zijde aan de kant van Israël en een duistere zijde aan de kant van de Egyptenaars. Een ieder neme zijn deel er van, zondaars mogen het lezen, heiligen mogen het lezen en triomferen. De toorn van God wordt hier van de hemel geopenbaard tegen Zijn vijanden, Zijn gunst en genade worden hier verzekerd aan Zijn getrouwe, gehoorzame onderdanen, en Zijn almacht in beide, die Zijn toorn zeer verschrikkelijk en Zijn gunst begeerlijk maakt.

I. Hij is een God van onbuigzame rechtvaardigheid, een ijverig God, die wraak wil nemen op Zijn vijanden, Ninevé moet dat weten en voor Hem beven. Hun afgoden zijn dingen van geen betekenis, er is niets geduchts in hen. Maar de God van Israël moet grotelijks gevreesd worden, want

1. Hij gevoelt wraakzucht over de beledigingen en onwaardige behandeling, Hem aangedaan door degenen, die Zijn bestaan ontkennen en al Zijn volmaaktheden die andere goden als Zijn mededingers eren, Zijn wetten vernietigen, Zijn handelingen aan kritiek onderwerpen, Zijn woord bespotten, of Zijn volk mishandelden. De zodanigen moeten weten, dat JHWH, de enig

levende en ware God, een naijverig God is, en een Wreker, Hij ijvert voor Zijn eigen eer in zake van Zijn eredienst, en wil geen mededinger dulden, Hij ijvert voor de troost van Zijn vereerders, Hij ijvert over Zijn land, Joël 2:18, en wil niet, dat dat onrecht aangedaan wordt. Hij is een Wreker en Hij is zeer grimmig, Hij heeft grimmigheid, zo staat er, niet, zoals een mens ze heeft, in wie het een redeloze hartstocht is, zo zegt Hij: "Grimmigheid is bij Mij niet." Jesaja 27:4, maar hij heeft ze op zo'n wijze als de rechtvaardige God toekomt, om aan Zijn rechtvaardigheid een scherpe kant te geven en om haar schrikwekkender te maken voor hen, die ze anders niet zouden ontzien. Hij is Heer des toorns dat is de Hebreeuwse uitdrukking voor het Hollandse woord: Hij is zeer grimmig, Hij heeft toorn, maar Hij heeft die onder Zijn beheer en ter beschikking van Zijn wil. Onze toorn is vaak heer over ons, als degene, die zijn geest niet weerhouden kan, maar God is altijd Heer van Zijn toorn en weegt er een pad voor Psalm 78:50.

2. Hij besluit, af te rekenen met degenen, die Hem die hoon aandoen. "Ons wordt hier gezegd, niet alleen, dat Hij een Wreker is, maar dat Hij een Wreker is van Zijn wederpartijders, Hij heeft gezegd, dat Hij zich op hen wreken zal, Hij heeft het gezworen," Deuteronomium 22:40, 41. Wie ook Zijn tegenstanders en vijanden onder de mensen zijn, Hij zal hun Zijn wraak doen gevoelen, en hoewel het vonnis tegen Zijn vijanden niet spoedig wordt uitgevoerd, toch bewaart Hij Zijn toorn voor hen en bewaart hen voor de dag van Zijn toorn. Tegen Zijn eigen volk, dat berouw heeft en zich voor Hem vernedert, zal Hij niet eeuwig toornen, maar aan Zijn vijanden zal Hij Zijn toorn altijd koelen. *Hij houdt de schuldige geenszins onschuldig,* die zondigt en er bij blijft en geen berouw heeft, vers 3. *Zij gaan hun God goddeloselijk af,* die weggaan en niet terugkeren, Psalm 18:21, en deze zal Hij niet onschuldig houden. Nederige smekelingen zullen bevinden, dat Hij genadig is, maar onbeschaamde bedelaars zullen bevinden, dat Hij niet gemakkelijk is, of dat de deur van de genade voor een luid, maar laat: Heer, Heer! geopend zal worden. Deze openbaring van de toorn Gods tegen Zijn vijanden wordt toegepast op Ninevé, vers 8, en moet door allen, die in hun overtredingen blijven, op hen zelf toegepast worden: *Met een doorgaande vloed zal Hij haar plaats te niet maken.* Het leger van de Chaldeën zal het land van de Assyriërs overstromen en geheel verwoesten. Als Gods oordelen met een opdracht komen, zijn zij als een zondvloed voor welk volk ook, die zij niet kunnen keren en wie zij geen tegenstand kunnen bieden. "Duisternis zal Zijn vijanden vervolgen, schrik en benauwdheid zal hen volgen, waarheen zij ook gaan zal hen vervolgen in de buitenste duisternis, indien zij de hen vervolgende duisternis menen te ontvlieden, zullen zij vallen in die, welke voor hen is."

II. Hij is een God van onweerstaanbare macht en in staat met Zijn vijanden af te rekenen, hoevelen, hoe machtig, hoe stout zij ook zijn. Hij is *van grote kracht,* vers 3, en daarom is het goed voor ons Hem tot vriend, en ongelukkig Hem tot vijand te hebben.

1. Hier wordt de macht van God bevestigd en bewezen door verschillende voorbeelden er van in het rijk van de natuur, waar zij altijd haar zichtbare werkingen vinden in de gewone loop van de natuur, en somtijds in de verrassende veranderingen in die loop.

a. Als wij naar boven zien, zullen wij daar de bewijzen van Zijn macht vinden, want Zijn weg is in wervelwind en storm. Waarheen God gaat, voert Hij de wervelwind en storm met zich, tot schrik van Zijn vijanden, Psalm 18:9, enz. En waar een wervelwind en storm is, heeft God macht er over, Hij gebiedt er over en vindt Zijn weg daardoor, waarmee Hij Zijn doel bereikt. Hij sprak tot Job uit de wervelwind, en ook de stormwind doet Zijn woord. Zijn weg is in de wervelwind, dat wil zeggen: niemand bemerkt Hem, en de weg van Zijn leidingen is voor ons

ondoorgrondelijk, zoals geschreven is: "Zijn weg is in de zee. De wolken zijn het stof van Zijn voeten, Hij betreedt ze, wandelt er op, doet ze stijgen, als het Hem behaagt, zoals iemand met zijn voeten een stofwolk opwerpt". Het is alleen door toelating, of liever door overweldiging dat de duivel de vorst van de macht van de lucht is, want die macht is in Gods hand.

b. Als Wij het oog slaan op de grote afgrond, bevinden wij, dat de zee van Hem is, want Hij heeft ze gemaakt, want, als het Hem behaagt, scheldt Hij de zee en maakt ze droog, door alle rivieren te verdrogen, waardoor zij onophoudelijk gevoed wordt. Hij gaf die bewijzen van Zijn macht, toen Hij de Rode Zee en de Jordaan vaneen scheidde en Hij kan datzelfde weer doen, als het Hem behaagt.

c. Als wij om ons heen zien op deze aarde, vinden wij bewijzen van Zijn macht, als, door overmatige zomerhitte en droogte of door de koude en vorst van de winter, Basan en Karmel kwijnen en de bloem van Libanon kwijnt, als de schoonste en de sterkste bloem verdort. Zijn macht wordt dikwijls gezien in aardbevingen, die de bergen doen schudden, vers 5, de heuvels smelten en vlak worden. Als het Hem behaagt, wordt de aarde voor Zijn aangezicht verbrand door de schroeiende hitte van de zon en Hij kan ze verbranden met vuur van de hemel, zoals Sodom, en in het laatste van de dagen zal Hij de wereld verbranden en allen, die daarin wonen. De aarde en alle werken, die daarin zijn, zullen verbranden. Zo groot is de Heer en van grote kracht.

2. Dit is in ‘t bijzonder toepasselijk op Zijn toorn. Als God een almachtig God is, mogen wij daaruit afleiden, vers 6 :*Wie zal voor zijn gramschap staan?* De Ninevieten hadden eens bevonden, dat God *lankmoedig is,* zoals hij zegt in vers 3, en waren misschien hoogmoedig geworden op de genade, die zij toen ondervonden hadden, en meenden, dat zij stout mochten zijn tegenover Hem, maar zij zullen bevinden, dat Hij zowel rechtvaardig en ijverig als barmhartig en genadig is, en dat, als Hij de rechtvaardigheid van Zijn toorn bewezen heeft, Hij vervolgens de kracht er van doet ondervinden, en, dat Zijn vijanden volstrekt onbekwaam zijn met Hem te twisten. Tevergeefs is het, als de sterkste en stoutmoedigste van de zondaars zich staande denken te kunnen houden tegen de kracht van Gods toorn.

A. Ziehier, hoe God een verterend vuur, verschrikkelijk en machtig is. Hier is Zijn verontwaardiging tegen de zonde, en Zijn grimmige toorn, "Zijn grimmigheid is uitgestort, niet als water, maar als vuur, als het vuur en de zwavel, die op Sodom regenden", Psalm 11:6. De hel is de grimmigheid van Gods toorn, Openbaring 16:19. Gods toorn is zo grimmig, dat hij alles voor zich verwerpt: "De rotsstenen worden van Hem vermorzeld, hoewel zij onbreekbaar schijnen. Rotsen zijn somtijds gescheurd door het uitbreken van onderaards vuur, hetwelk een flauwe overeenkomst heeft met Gods toorn tegen de zondaars, wier hart van steen is, want niemand heeft ooit zijn hart tegen Hem verhard en is voorspoedig geweest."

B. Ziehier, hoe de zondaars als stoppels voor het vuur zijn, zwak en machteloos, en volstrekt niet bestand tegen de toorn van God.

a. Zij zijn in de verste verte niet in staat die te verdragen, te weerstaan en de slagen ervan af te weren: "Wie zal voor Zijn gramschap bestaan?" De hoogmoedigste en vermetelste zondaar niet, de wereld van de goddelozen niet, neen zelfs de engelen, die zondigden niet.

b. Zij zijn volkomen onbekwaam om die te verdragen, om de moed niet te verliezen, en hun tevredenheid te behouden: "Wie zal voor de hittigheid van Zijn toorn bestaan? Hij is

onweerstaanbaar en onverdraaglijk". Sommige gevolgen van Gods misnoegen in deze wereld kan men verdragen maar wie kan de hittigheid van Zijn toorn verdragen, als hij de ziel rechtstreeks aangrijpt? Laat ons daarom voor de Heer vrezen, beroerd zijn en niet zondigen.

III. Hij is een God van oneindige barmhartigheid en te midden van Zijn toorn gedenkt Hij Zijn genade. De zondaren te Sion moeten verschrikt zijn, die steeds in hun overtredingen blijven, maar die op God betrouwen moeten niet voor Hem beven, Want

1. Hij is *lankmoedig*, vers 3, niet licht tot toorn verwekt, maar altijd bereid om genade te bewijzen hun, die Hem gehoond hebben, en, op hun berouw hen in genade aan te nemen.

2. Als Zijn gramschap tegen de goddeloze losgebarsten is, draagt Hij zorg voor de veiligheid en vertroosting van Zijn eigen volk, vers 7 :*De Heer is goed voor* degenen, die zelf goed zijn, en voor hen is Hij een sterkte ten dage van de benauwdheid. Dezelfde almacht, die de schrik en de vernietiging van de goddeloze is, is de bescherming en vervulling van Zijn eigen volk, Hij is in staat beide te redden en te vernietigen. In dagen van algemene benauwdheid, als Gods oordelen op de aarde zijn, alles verwoestende, is Hij een sterke plaats voor degenen, die zich door het geloof onder Zijn bescherming stellen, voor degenen, die op hem betrouwen, op de weg van hun plicht, die een leven leiden van afhankelijkheid van en aanhankelijkheid aan Hem, Hij kent hen, Hij erkent hen als de Zijnen, Hij neemt kennis van hun lot, weet, wat het beste voor hen is, en wat het meest krachtdadige middel is om hen te helpen. Zij zijn misschien onbekend en onbemerkt op de wereld, maar de Heer kent hen, Psalm 1:6.

Deze verzen schijnen te wijzen op de vernietiging van het leger van de Assyriërs onder Sanherib, wat men gerust als een deel van de last van Ninevé kan beschouwen, de hoofdstad van het Assyrische rijk, en als een onderpand van de verwoesting van Ninevé zelf, ongeveer honderd jaar later, het was een gebeurtenis, waarvan Jesaja veel sprak, van wie deze profeet waarschijnlijk een tijdgenoot was. Ziehier,

I. De grote ergernis, die de Assyriërs God gaven, de rechtvaardige en ijverige God, waarom Hij, hoewel lankmoedig, wraak zou nemen, vers 11 :*Van u is een uitgegaan, die kwaad denkt tegen de Heer* -Sanherib en zijn woordvoerder Rabsake. Zij stelden een boze brief op, en een boze rede, niet alleen tegen Hizkia en zijn volk, maar tegen God zelf daar zij Hem op een lijn stelden met de goden van de heidenen, en Hem niet in staat rekenden Zijn aanbidders te beschermen, Zijn volk de raad gaven geen vertrouwen in Hem te stellen, en hen aanspoorden zich liever onder bescherming te stellen van de grote koning, de koning van Assyrië. Zij stelden het voor, alsof Jeruzalem niet meer de stad des Heeren, de heilige stad was. Deze, machtige, daar houdt hij zich ten minste voor, die van Ninevé is uitgegaan, die kwaad dacht tegen de Heer brengt deze last op Ninevé. Nimmer werd de heerlijke Majesteit des hemels en van de aarde, meer vermetel meer godslasterlijk gehoond dan te die tijde door Sanherib. "Hij was een Belialsraadsman, die hen ried te wanhopen aan Gods bescherming, en zich over te geven aan de koning van Assyrië, en hun wantrouwen trachtte in te boezemen in Hizkia’s bescherming," Jesaja 36:7, deze Belialsraadsman doet hij hier verwijten, vers 9 :"Wat denkt gij tegen de Heer? Wat is het toch dwaas en goddeloos van u tegen de Heer samen te spannen, alsof gij wijzer zijt dan de goddelijke wijsheid en machtiger dan de Almacht zelf!" Er wordt heel wat gedacht door de poorten van de hel tegen de Heer en tegen de belangen van Zijn koninkrijk in deze wereld maar het zal ijdel blijken, Psalm 2:1, 2. "Die in de hemel zit, zal lachen om de gedachten van de wijzen in hun eigen ogen tegen Hem en zal hun raad teniet doen."

II. De grote verwoesting, die God daarom over hen brengen zou, niet terstond over het hele rijk, zijn ondergang werd uitgesteld totdat de maat van zijn ongerechtigheid vol was, maar

1. Voor het leger, God zal daarmee een voleinding maken, het zal volkomen afgesneden en vernietigd worden met één slag, een noodlottige slag van de engel des verderfs zal hen dood ter aarde doen vellen op de plaats zelf, de benauwdheid zal niet tweemaal oprijzen, want het zal niet nodig zijn. Over sommige zondaars brengt God een haastig verderf, het is ineens met hen afgelopen. Wij hebben reden om te denken, dat het Assyrische leger grotendeels met dezelfde geest bezield. was, en dezelfde taal sprak als hun aanvoerder en nu zou God ze straffen, al spraken zij dan ook, naar dat zij geleerd hadden, en het zal blijken, dat zij zich strafbaar hebben gemaakt voor de goddelijke toorn door hun eigen daden en handelingen vers 10..

a. *Zij zijn als doornen,* die elkander verwarren, en *in elkander gevlochten* zijn. Zij maken elkaar slechter en stoken elkander op tegen God en Zijn Israël, zij verharden elkanders harten, en sterken elkanders handen, in hun goddeloosheid, en daarom zal God met hen doen, zoals de landman met de doornen doet, die hij niet ontwarren kan, hij doet ze tezamen in het vuur.

b. Zij zijn *dronken,* dronken van toorn en woede, en zodanige als zij zullen onherroepelijk terneergeworpen en vernietigd worden. Zij zullen zijn als dronkaards, verdwaasd tot hun verderf, zij zullen struikelen en vallen, en zichzelf tot een zwaard zijn, en te recht bespot worden.

c. Zij zullen *verteerd worden als een dorre stoppel,* die onweerstaanbaar en onherstelbaar door de vlammen verteerd wordt. De oordelen Gods zijn als een verterend vuur voor degenen, die zich als stoppelen daarvoor maken. Wederom wordt ten aanzien van dit grote leger gedreigd, vers 12, dat, al *zijn zij voorspoedig en alzo velen,* zeer voorspoedig en niet bevreesd voor uitvallen van de belegerden, omdat zij *velen* zijn, zij toch *alzo ook zullen geschoten worden,* of zeker afgesneden als gras en koren afgesneden worden, met een weinig moeite, als Hij *door zal gaan,* namelijk de engel van het verderf, die in last heeft hen af te snijden. De voorspoed van zondaars en hun vertrouwen op eigen kracht, zijn dikwijls de voortekenen van naderend verderf.

2. Op de koning. Hij *dacht kwaad tegen de Heer,* en zou hij ontsnappen? Neen, vers 14 Tegen u heeft de Heer bevolen, het besluit is afgekondigd, *dat er van uw naam niemand meer zal gezaaid worden,* dat uw gedachtenis vergaan zal, dat er van u niet meer zal gesproken worden, als vroeger, en dat het gerucht van uw grote daden op de vleugelen van de faam niet meer verbreid en met haar trompet niet meer uitgebazuind zal worden. Omdat Sanheribs zoon koning werd in zijn plaats, menen sommigen, dat dit wijst op de vernietiging van het Assyrische rijk niet lang daarna. Die kwaad denken tegen de Heer brengen haastig kwaad over zichzelf, hun geslacht en hun belangen, en maken hun eigen naam te schande door Zijn naam niet te eren. Verder wordt gedreigd,

a. Dat de beelden, die hij diende, uit hun tempel afgesneden zouden worden, "de gesnedene en gegoten beelden uit het huis van zijn god, wat, zoals sommigen menen, vervuld werd, toen Sanherib gedood werd door twee van zijn zonen, als hij in het huis van Nisroch, zijn god, zich neerboog door welke wrede vadermoord de tempel verontreinigd was". Daarom mogen wij veronderstellen, dat hij buiten gebruik werd gesteld, en de beelden er uit weggenomen werden, daar hun aanbidders zich daar niet meer vertoonden. Of, het kan ook meer algemeen opgevat

worden als de volkomen verwoesting van Assyrië, het leger van de vijand zal alles verwoesten, en zelfs de beelden van hun goden niet sparen, waardoor God hun wilde beduiden, dat hun afgoderij een van de redenen was, waarom Hij een twist met hen had.

b. Dat Sanheribs graf daar zal zijn, sommigen denken in het huis van zijn god, daar is hij gedood en daar zal hij begraven worden, want hij is veracht, dit is zijn eeuwig brandmerk, dat hij zijn deel aan de natuurlijke liefde van zijn eigen kinderen zover verloren had, dat twee er van hem vermoordden. Of, er kan mee bedoeld zijn de schandelijke val van het Assyrische rijk zelf, op welks puinhopen dat van Babel opgericht werd. Welk een tumult er ontstond bij de val van die eens zo geduchte staat, die nu zo veracht was, is uitvoerig beschreven, Ezechiel 31:3, 11, 15, 16. Die zichzelf verachtelijk maken door schandelijke zonden, zal God verachtelijk maken door smadelijke straffen.

III. De grote verlossing, die God hierdoor werken zou voor Zijn eigen volk en de stad, die naar Zijn naam genoemd was. Het verderf van de vijanden van de kerk is de verlossing van de kerk, en een zeer grote verlossing was het, die voor Jeruzalem gewrocht werd door de vernietiging van Sanheribs leger.

1. Het beleg zal hierdoor opgeheven worden: "Nu zal Ik zijn juk van u breken, waardoor gij in slavernij gehouden wordt, en zal uw banden verscheuren, waardoor gij gebonden schijnt te zijn aan de toorn van de Assyriërs." Toen dat grote, overwinnende leger door het hele land van Juda zich met geweld vrij kwartier verschafte, en daar naar welgevallen leefde, was het op hen als een juk en als banden. Toen Jeruzalem belegerd werd, was het er als ‘t ware door gebonden en geboeid, maar, toen de engel des verderfs zijn werk gedaan had, waren Jeruzalems banden verscheurd, en het was opnieuw vrijgemaakt. Dit was een beeld van de grote verlossing, waardoor het Jeruzalem, dat boven is, vrijgemaakt is, in waarheid vrijgemaakt is.

2. De vijand zal zo verzwakt en ontmoedigd zijn, dat hij een dergelijke poging niet herhalen zal en het doel van deze benauwing zal door Gods genade zo volkomen bereikt zijn, dat er geen reden meer zal zijn voor zulk een strenge kastijding.

a. God zal Jeruzalem niet opnieuw beproeven, "Zijn toorn is afgewend en Hij zegt: Het is genoeg, want door deze schrik heeft Hij een einde gemaakt van al Zijn werk op de berg Sion" Jesaja 10:12, en daarom, "Al heb Ik u wel gedrukt, zal Ik u niet meer dekken, het bittere geneesmiddel zal niet meer voorgeschreven worden, tenzij het nodig is en de toestand van de patiënt het eist, want God plaagt niet van harte."

b. De vijand zal Jeruzalem niet meer durven aanvallen, vers 15 :*De Belialsman zal voortaan niet meer door u doorgaan,* zoals hij gedaan heeft, om alles te verwoesten, want *hij is gans uitgeroeid* en machteloos. Zijn leger is afgesneden, zijn moed is afgesneden, en tenslotte is hij zelf afgesneden.

3. Het bericht van deze grote verlossing zal bekend gemaakt en met overvloedige vreugde door het hele koninkrijk worden bekend gemaakt, vers 15. Zolang Sanherib de overhand had en alles veroverde, bracht iedere dag slecht nieuws, maar nu, *zie op de bergen de voeten van degene, die het goede boodschap", de voeten van de Evangelist,* van verre wordt hij reeds gezien op de bergen, terwijl hij zich haast, zo snel als zijn voeten hem dragen kunnen, en nog eens, welk een liefelijk gezicht is het, een bode des vredes te zien, nadat wij zoveel Jobsboden gezien hebben! Wij vinden, dat deze woorden door een ander profeet gebruikt worden om de

genade van de verlossing van het volk van God uit Babel, Jesaja 52:7, toe te lichten. Niet, dat de ene profeet dat woord van de ander gestolen heeft, zoals die profeten deden, Jeremia 23:30, maar, sprekende door dezelfde Geest, maakten zij dikwijls gebruik van dezelfde uitdrukkingen, en dat gebruik is nuttig voor dominees om hun instemming te betuigen met gezonde waarheden, 1 Timotheus 6:3, door dezelfde gezonde woorden te gebruiken, 2 Timotheus 1:13. Deze woorden worden ook aangehaald door de apostel, beide uit Jesaja en Nahum, en toegepast op de grote verlossing, voor ons gewrocht door onze Heer Jezus, en de verkondiging daarvan aan de wereld door het eeuwig Evangelie, Romeinen 10:15. "De dienaren van Christus zijn die boodschappers van goede tijding, die vrede door Jezus Christus prediken". Hoe lieflijk zijn de voeten van die boodschappers! Hoe welkom is hun boodschap aan hen, die hun ellende en gevaar vanwege de zonde zien! En hij, die deze goede tijding brengt, brengt tevens een oproeping aan Juda, om zijn vierdagen te vieren en zijn geloften te betalen.Gedurende de tijd van benauwdheid,

a. Waren de gewone feesten verzuimd. "Inter arma silent leges" -De stem van de wet is onhoorbaar onder het wapengekletter. Zolang Jeruzalem door legers omsingeld was, kon men niet daarheen opgaan om te aanbidden, maar nu het beleg is opgeheven, moeten zij terugkeren tot de viering van hun feesten, en de feesten des Heeren zullen dubbel aangenaam zijn voor het volk van God, nu zij enige tijd verstoken zijn geweest van dat voorrecht en God hun genadiglijk de gelegenheid teruggeeft, want zij hebben de waarde van zulke gunsten geleerd door het gemis er van.

b. Zij hadden geloften gedaan aan God, dat, als Hij hen uit deze benauwdheid verloste, zij iets buitengewoons in Zijn dienst zonden doen, tot Zijn eer, en nu die verlossing gewrocht is, worden zij opgeroepen om hun geloften te betalen, de belofte, die zij toen gedaan hadden, moet nu nagekomen worden," want het is beter, dat gij niet belooft, dan dat gij belooft en niet betaalt." En die woorden: De Belialsman zal door u niet meer doorgaan, kunnen beschouwd worden als een belofte van de voltooiing van het goede werk van de hervorming, dat Hizkia begonnen was, de goddelozen zullen niet meer, als weleer, overal wandelen, maar zij zullen afgesneden worden, en de verijdeling van de aanslagen van de goddeloze vijanden buiten, is inderdaad een gunst voor een volk, als zij gepaard gaat met het bedwang en de verbetering van de goddelozen binnen, die zijn gevaarlijkste vijanden zijn.

HOOFDSTUK 2

1 De verstrooier trekt tegen uw aangezicht op, bewaar de vesting; bezichtig den weg; sterk de lenden, versterk de kracht zeer.
2 Want de HEERE heeft de hovaardij Jakobs afgewend, gelijk de hovaardij Israels; want de ledigmakers hebben ze ledig gemaakt, en zij hebben hun wijnranken verdorven.
3 De schilden zijner helden zijn rood gemaakt, de kloeke mannen zijn scharlakenvervig; de wagens zijn in het vuur der fakkelen, ten dage als hij zich bereidt; en de spiesen worden geschud.
4 De wagens razen door de wijken, zij lopen ginds en weder op de straten; hun gedaanten zijn als der fakkelen, zij lopen door elkander henen als de bliksemen.
5 Hij zal aan zijn voortreffelijken gedenken, doch zij zullen struikelen in hun tochten; zij zullen haasten naar hun muur, als het beschutsel vaardig zal wezen.
6 De poorten der rivieren zullen geopend worden, en het paleis zal versmelten.
7 En Huzab zal gevankelijk weggevoerd worden, men zal haar heten voortgaan; en haar maagden zullen haar geleiden, als met een stem der duiven, trommelende op haar harten.
8 Nineve is wel als een watervijver, van de dagen af dat zij geweest is, doch zij zullen vluchten. Staat, staat! zal men roepen, maar niemand zal omzien.
9 Rooft zilver, rooft goud, want er is geen einde des voorraads, der heerlijkheid van allerlei gewenste vaten.
10 Zij is geledigd, ja, uitgeledigd, uitgeput, en haar hart versmelt, en de knieen schudden, en in al de lenden is smart, en hun aller aangezichten betrekken, als een pot.
11 Waar is nu de woning der leeuwen, en die weide der jonge leeuwen? Alwaar de leeuw, de oude leeuw, en het leeuwenwelp wandelde, en er was niemand, die hen verschrikte.
12 De leeuw, die genoeg roofde voor zijn welpen, en worgde voor zijn oude leeuwinnen, die zijn holen vervulde met roof, en zijn woningen met het geroofde.
13 Ziet, Ik wil aan u, spreekt de HEERE der heirscharen, en Ik zal haar wagenen in rook verbranden, en het zwaard zal uw jonge leeuwen verteren, en Ik zal uw roof uitroeien van de aarde, en de stem uwer gezanten zal niet meer gehoord worden.

Wij naderen nu tot Ninevé, die grote stad, zij liet zich niet waarschuwen door de vernietiging van haar legers en de val van haar koning, en daarom sinds zij volhardt in haar vijandschap tegen God moet zij verwachten, dat Hij zal voortgaan met haar te twisten. Hier wordt voorspeld,

I. De nadering van de vijand. die Ninevé zou verwoesten. en de schrik van zijn militaire voorbereidselen vers 1-5.

II. De inneming van de stad, vers 6.

III. De gevangenneming van de koningin de vlucht van de inwoners, de overmeestering van al haar rijkdom en de grote ontsteltenis, waarin zij zijn zou, vers 7-10.

IV. Dit alles wordt nagespeurd tot in de bronnen-hun zonde tegen God, en Gods optreden tegen hen, vers 11-13. Dit alles werd vervuld, toen Nebukadnezar, in het eerste jaar van zijn regering, in vereniging met Cyaxares, of Ahasveros, koning van de Meden, Ninevé veroverde, en zich meester maakte van het Assyrische rijk.

Nahum 2:1-13

Hier is,

1. Een bericht van oorlog, naar Ninevé gezonden, vers 1. De profeet spreekt er van als op handen, want hij is niet twijfelachtig noch veraf: "Zie om u heen, en zie, *De verstrooier trekt tegen uw aangezicht op.* Nebukadnezar, die bekend staat als verstrooier, en als zodanig nog meer bekend worden zal, begint met u en zal u verspreiden en verstrooien." Babel wordt "de kamer van de ganse aarde genoemd", Jeremia 50:23. De aanval van Nebukadnezar op Ninevé is openlijk, stout en vermetel: "Hij trekt tegen uw aangezicht op, en spreekt zijn bedoeling uit om u te verderven, en daarom te wapen, o Ninevé, bewaar de vesting, verdedig uw torens en magazijnen, bezichtig de weg, zet wachten uit op alle toegangswegen tot de stad, strek de lendenen, spreek uw soldaten moed in, beziel u zelf en hen, versterk de kracht zeer, zoals steden doen, wanneer een vijand tegen hen oprukt", dit is ironisch bedoeld: "doe uw uiterste best, toch zult gij niet in staat zijn de slag van dit oordeel te ontwijken, want er is geen raad of sterkte tegen de Heer."

II. De uitvaardiging van een manifest, dat de redenen voor de oorlog behelst, vers 2 :*De Heer heeft de hovaardij Jakobs afgewend gelijk de hovaardij Israëls,* dit wil zeggen:

1. De Assyriërs hebben Jakob mishandeld hebben hen vernederd en gekweld, de twee stammen, zowel als Israël, de tien stammen hebben ze ledig gemaakt en hun wijnranken verdorven. Hierover zal God met hen afrekenen, hoewel dat lang geleden gebeurd is, zal nu met dat koninkrijk, en met Ninevé, de hoofdstad, afgerekend worden. Gods twist met hen is om het geweld begaan, aan Jakob. Of,

2. God staat op ‘t punt om, door middel van Nebukadnezar, de hovaardij van Jakob af te wenden door de gevangenschap van de twee stammen, zoals Hij de hovaardij van Israël afwendde door hun gevangenschap, Hij heeft het gedaan, Hij heeft besloten het te doen, om plunderaars over hen te brengen, en de vijand, die het doen zal, moet met Ninevé beginnen, en dat eerst ten onder brengen, en zijn trots vernederen. God heeft het oog op trotse steden en vernedert ze, ook die Hem het naast zijn. Samaria is vernederd, en Jeruzalem zal vernederd worden, en hun trots verbroken, en zal Ninevé, die trotse stad, niet ook vernederd worden? Plunderaars hebben de steden leeg gemaakt, en de wijnranken verdorven in het land van Jakob en Israël, en zal dan niet de hovaardij van Ninevé evenzeer afgewend worden?

III. Een bijzonder verhaal van de schrik, die het invallende leger tegen Ninevé mee zal brengen, alles zal er toe bijdragen om het geducht te maken.

1. De schilden van zijn helden zijn rood gemaakt, en hun andere wapens en uitrusting waarschijnlijk ook, alsof zij reeds gekleurd waren door het bloed, dat zij vergoten hadden of daarmee te kennen te geven, dat zij alles over de kling zouden jagen, zij hingen de rode vlag uit, ten teken, dat zij geen kwartier gaven.

2. De kloeke mannen zijn scharlakenvervig, zij hebben niet alleen rode klederen, om het bloedige werk te betekenen, dat zij van plan waren te doen, maar ook een rijke kleding, om de rijkdom van het leger te betekenen, en die is de zenuw van de oorlog.

3. De wagens zijn in het vuur van de fakkelen ten dage als hij zich bereidt als zij naderen zullen zij zich bewegen met de snelheid van de bliksem, de wielen zullen vonken uit de stenen slaan, en de wagenmenners zullen rijden met vlammende drift, zoals Jehu deed. Of zij hadden brandende fakkels bij zich, als zij des nachts naderden, zoals Gideons soldaten fakkels in hun kruiken hadden, beide, om hun eigen weg te verlichten en de vijanden te verschrikken, en onderweg alles in brand te steken.

4. "De pijnbomen worden verschrikkelijk geschud," dit wil zeggen: de aanzienlijken van Ninevé, die boven de anderen uitsteken, zoals de statige dennen boven het struikgewas, of de zware bomen zullen geschud worden door het geweldige dreunen van de bodem, die dat grote leger zal veroorzaken.

5. De wagens zullen zeer verschrikkelijk zijn, vers 4 *Zij razen door de wijken*, dat wil zeggen dat de menners driftig zullen rijden, men zou denken, dat de wagens zelf razend waren, zij zullen zo talrijk zijn en met zoveel woede rieden, dat zij zelfs op *brede wegen,* waar toch ruimte genoeg is, *zullen botsen,* en deze ijzeren wagens zullen zo blinken, dat zij in de stralen van de zon *als fakkelen* zullen zijn in de nacht, zij zullen rennen *als de bliksemen,* zo snel en met zoveel woede. De bevelhebbers van Nebukadnezar worden hier zijn *voortreffelijken* genoemd, zijn *dapperen,* in de kanttekening, zijn *helden,* aan hen zal hij *gedenken,* hun zal hij opdracht geven zich terstond naar hun post te begeven, want hij is op ‘t punt de strijd te beginnen, hij is besloten terstond te velde te trekken, en de veldtocht te openen met het beleg van Ninevé. *Zijn voortreffelijken zullen gedenken,* lezen sommigen, zij zullen denken aan de plichten van hun rang, en de opdracht, die zij ontvangen hebben, en zullen daardoor al hun aandacht op hun werk richten, in die mate, dat zij zullen struikelen in hun tochten, dat zij meer haast zullen maken dan spoed zij struikelen, maar zullen niet vallen, want zij zullen zich haasten naar hun muur, die zij tegen de stad zullen opwerpen, als het beschutsel vaardig zal wezen, dat hen in staat stelt de muur te naderen, en zij zullen het beleg met zoveel kracht en nadruk voortzetten, dat tenslotte *de poorten van de rivier zullen geopend worden,* vers 6, de poorten van Ninevé, die uitzien op de rivier de Tigris, waaraan Ninevé gebouwd is, zullen het eerst door de vijand doorgebroken, of aan de vijand verraden worden, en door die poorten zullen zij binnenkomen. En dan *zal het paleis versmelten,* het huis van de koning of het huis van Nisroch, zijn god hetzelfde woord betekent *palus* en *tempel.* Als de God des hemels voortgaat met een volk te twisten, dan kunnen noch de paleizen, noch de koningen, noch tempels noch goden hen beschermen of hun schuilplaats verlenen, maar ze moeten allen vallen, onvermijdelijk.

IV. Een voorspelling van de gevolgen hiervan, en het is gemakkelijk te begrijpen hoe treurig die zullen zijn.

1. De koningin zal in handen van de vijand vallen, vers 7 :*Huzzab zal gevankelijk weggevoerd worden,* zij, die *gevestigd* was, lezen sommigen, die dacht dat zij veilig was, omdat zij verborgen en wel opgesloten was, zal *ontdekt* worden, zoals in de kanttekening staat, en zal *gevankelijk weggevoerd* worden, in groter schande dan die van de gewone gevangenen, zij zal met spottende plechtigheid weggevoerd worden. *Haar maagden zullen haar geleiden,* omdat zij zwak en krachteloos is, niet in staat zulke verschrikkelijke tonelen en zulk een harde behandeling te verdragen, die dubbel hard en verschrikkelijk zijn voor hen, die er niet aan gewend zijn, zij zullen haar gezelschap houden, niet om opgewekt tot haar te spreken en haar te bemoedigen, want zij zullen zelf zuchten en klagen, "als met een stem van de duiven, duiven

van de dalen," Ezechiel 7:16, bekend om haar kirren, Jesaja 38:14,59,11. Zij zullen trommelen op haar harten, op haar borst slaan van smart en ergernis, alsof zij op een trom sloegen.

2. De inwoners, hoe talrijk ook, zullen niet in staat zijn de invallers het hoofd te bieden of pal te staan, vers 8 :*Ninevé is als een watervijver* van ouds, vol volks als een vijver vol van water, en water betekent zeer velen, Openbaring 17:15, of als die wateren vol van vis, het was reeds lang daarvoor een volkrijke stad, in Jona's tijd waren er honderd twintig duizend kleine kinderen in, Jona 4:11, en gewoonlijk nemen steden en landen ieder jaar in bevolking toe, maar, hoewel hun zoveel handen voor de dienst des lands ter beschikking staan, toch zullen zij niet in staat zijn elkander moed in te boezemen, maar zij zullen vluchten als lafaards. Hun aanvoerders zullen doen wat zij kunnen om hen te bezielen, zij zullen roepen: "Staat, staat, hebt moed, en wij zullen staande blijven" maar "niemand zal ook maar omzien, zij zullen geen vonkje moed overhouden, maar iedereen zal het voor het wijste houden een gelegenheid te zoeken om te ontkomen, zij zullen niet omzien wie er roept". God kan de sterksten en stoutsten ontmoedigen, in de dag van de benauwdheid, zodat zij niet beantwoorden aan de verwachtingen, maar als een watervijver zijn, waarvan het water opgedroogd en ingedroogd is.

3. De rijkdom van de stad zal een prooi worden, en al haar goederen zullen in handen van de overwinnende vijand vallen, vers 9, zij zullen elkaar aanmoedigen en aansporen om te plunderen op deze wijze: *Rooft zilver, rooft goud,* zo zullen de officieren de soldaten aansporen van de gelegenheid gebruik te maken, hier is genoeg zilver en goud voor hen, want *er is geen einde aan de voorraad van de heerlijkheid van allerlei gewenste vaten.* Ninevé, dat van ouds als een watervijver is geweest, heeft heel wat slijk opgedaan, en overvloedige heerlijkheid heeft het in al zijn gewenste vaten, waarop zij zich beroemd hebben, en die een prooi en de trots van de veroveraar zullen zijn. Die kleding bereiden als leem en zilver ophopen als stof, weten niet wie de kleding aandoen en het zilver verdelen zal, Job 27:16, 17. Aldus is deze rijke stad leeg, uitgeplunderd verwoest, vers 10. Zie de ijdelheid van wereldse schatten, in plaats van hun eigenaar te verdedigen geven zij die bloot, en stellen zijn vijanden in staat hem zoveel te meer kwaad te doen.

4. De soldaten en het volk zullen geen moed hebben op te treden tot verdediging van de stad. Hun moed zal versmelten als was voor het vuur hun knieën zullen tegen elkaar stoten, zoals die voor Belsazar, toen hij verschrikte, Daniel 5:6, zodat zij niet in staat zullen zijn stand te houden, noch om te ontsnappen, smart zal in alle lendenen zijn, zoals het geval is bij buitengewone schrik, zodat zij niet bij machte zullen wezen hun ruggen recht te houden. En hun aangezichten zullen betrekken als een pot, als een pot, die dagelijks boven het vuur hangt. Schuld vervult het geweten van de mensen met schrik in de dag des kwaads, en die hun geluk zoeken in de rijkdom van deze wereld en hun hart er op zetten, denken, dat alles afgelopen is, als hun zilver, hun goud en hun kostelijke goederen van hen afgenomen zijn.

Hier hebben wij Ninevé's ondergang.

1. Haar naburen juichen over haar, daar zij zich al haar verdrukking en misbruik van macht herinneren, waaraan zij zich heeft schuldig gemaakt ten tijde van haar macht en voorspoed, vers 11,12. *Waar is de woning van de leeuwen?* Weg is ze, er zijn geen overblijfselen, geen sporen van. *Waar is de weide van de jonge leeuwen,* waar zij hun prooi verscheurden? De vorsten van Ninevé waren als leeuwen geweest als roofdieren, wrede tyrannen zijn niet beter ja in dit opzicht veel erger-omdat van hen als mensen menselijkheid verwacht wordt ja, waren zij werkelijk leeuwen geweest, dan zouden zij niet op hun eigen soort aangevallen zijn. "Saevis

inter se convenit ursis-wilde dieren verscheuren elkaar niet." Maar met de gedaante van mensen hadden zij de wreedheid van leeuwen. Zij liepen in Ninevé rond als een leeuw in de bossen, en er was niemand, die hen verschrikte, iedereen had ontzag voor hen, en zij zelf koesterden voor niemand vrees, hoewel niemand hen liefhad, werden zij door ieder gevreesd, en dat was al wat zij verlangden. "Oderint, dum metuant-Laat hen haten, als zij maar bevreesd zijn." De koning zelf zowel als al de vorsten, deden hun best om zich door alle kunsten van geweld en afpersing te verrijken en het aanzien van hun familie te vergroten, hij roofde genoeg voor zijn welpen, en daar was niet weinig voor nodig, en hij zorgde voor zijn leeuwinnen, doodde al wat in zijn nabijheid kwam, en nam al wat zij hadden voor zijn kinderen, voor zijn vrouwen en bijwijven, en vervulde zijn holen met roof en zijn woningen met het geroofde, zoals leeuwen gewoon zijn. Velen verontschuldigen hun roof en onrechtvaardigheid daarmee, dat zij vrouwen en kinderen te verzorgen hebben, hoewel hetgeen zo verkregen is, hun niet nuttig kan zijn, die de Heer vrezen, en wat zij hebben, op eerlijke wijze hebben verkregen, zullen geen gebrek hebben voor zich zelf of de hunnen. Zij zullen geen gebrek hebben, terwijl de jonge leeuwen armoede lijden en hongeren, al zijn hun holen vervuld met roof en het geroofde, Psalm 34:10.

2. De rechtvaardige Rechter van hemel en aarde verklaart, dat het Zijn werk is, en de hele wereld moet er kennis van nemen, vers 13 *Zie, Ik wil aan u, spreekt de Heer van de heerscharen.* En wat kunnen heerscharen ter verdediging van haar doen, als *de Heer van de heerscharen* haar verderf wil? De verdrukkers in Ninevé dachten, dat zij alleen hun naburen tot vijand maakten, die niet tegen hen opgewassen waren, en die zij gemakkelijk konden overweldigen, maar het bleek, dat zij zich God tot vijand maakten, die is en zal zijn de Handhaver van het recht en de Wreker van het onrecht. God is de vijand van de vorsten van Ninevé, en daarom,

a. Zullen hun voorbereidselen voor de oorlog hen niet helpen: "Ik zal haar wagens in rook verbranden, Hij zegt niet met vuur, maar de rook van Gods toorn zal voldoende zijn om hun wagens te verbranden, zij zullen verteerd worden, zodra het vuur van Zijn gramschap ontstoken is, terwijl het tot nu toe slechts rookt, zonder dat de vlam uitslaat. Of, de wagenmenners zullen bedwelmd en verstikt worden door de rook, dan zullen hun heerlijke wagenen de schandvlek van hun geslacht zijn", Jesaja 22:18.. Hoe kinderen, de hoop van hun geslacht, zullen afgesneden worden: "Het zwaard zal de jonge leeuwen verteren, die zij zo ijverig verzorgden met onderdrukking en afpersing". Het is rechtvaardig van God, hen van hun kinderen te beroven, of van de vreugde aan hen, want het is hetzelfde, zondige middelen te gebruiken om zich te verrijken, of, zoals van sommigen gezegd wordt, hun zielen verloren te laten gaan om hun zonen groot te maken.

c. De rijkdom, die zij door bedrog en geweld opgehoopt hebben, zal door hen niet genoten noch voor hen gebruikt worden: "Ik zal uw roof van de aarde uitroeien, gij zult er zelf niet van profiteren, noch iemand anders". Sommigen menen, dat zij buiten staat gesteld worden, in het vervolg hun naburen tot hun prooi te maken.

d. Hun buitenlandse vertegenwoordigers zullen niet langer het ontzag bij hun naburen hebben, en die invloed op hen, die zij somtijds gehad hadden: De stem van uw gezanten zal niet meer gehoord worden, er zal niet meer op gelet worden, wat, naar de mening van sommigen, betrekking heeft op Rabsake, een van de Ninevietische gezanten, die de levende God gelasterd had, een zondige daad, waaraan nog lang daarna tegen Ninevé gedacht. Die eenmaal honend over God gesproken hebben, zijn niet waard nogmaals gehoord te worden.

HOOFDSTUK 3

1 Wee der bloedstad, die gans vol leugen, en verscheuring is! de roof houdt niet op.
2 Er is het geklap der zweep, en het geluid van het bulderen der raderen; en de paarden stampen, en de wagens springen op.
3 De ruiter steekt omhoog, zo het vlammende zwaard, als de bliksemende spies, en er zal veelheid der verslagenen zijn, en een zware menigte der dode lichamen; ja, er zal geen einde zijn der lichamen, men zal over hun lichamen struikelen;
4 Om der grote hoererijen wil der zeer bevallige hoer, der meesteres der toverijen, die met haar hoererijen volken verkocht heeft, en geslachten met haar toverijen.
5 Ziet, Ik wil aan u, spreekt de HEERE der heirscharen, en Ik zal uw zomen ontdekken boven uw aangezicht, en Ik zal den heidenen uw naaktheid, en den koninkrijken uw schande wijzen.
6 En Ik zal verfoeilijke dingen op u werpen, en u tot schande maken, en Ik zal u als een spiegel stellen.
7 En het zal geschieden, dat allen, die u zien, van u wegvlieden zullen en zeggen: Nineve is verstoord, wie zal medelijden met haar hebben? Van waar zal ik u troosters zoeken?
8 Zijt gij beter dan No, de volkrijke, gelegen in de rivieren? die rondom henen water heeft, welker voormuur de zee is, haar muur is van zee.
9 Morenland en Egypte waren haar macht, en er was geen einde; Put en Lybea waren tot uw hulp.
10 Nog is zij gevankelijk gegaan in de gevangenis; ook zijn haar kinderen op het hoofd van alle straten verpletterd geworden; en over haar geeerden hebben zij het lot geworpen, en al haar groten zijn in boeien gebonden geworden.
11 Ook zult gij dronken worden, gij zult u verbergen; ook zult gij een sterkte zoeken vanwege den vijand.
12 Al uw vastigheden zijn vijgebomen met de eerste vruchten; indien zij geschud worden, zo vallen zij dien op den mond, die ze eten wil.
13 Ziet, uw volk zal in het midden van u tot vrouwen worden; de poorten uws lands zullen uw vijanden wijd geopend worden; het vuur zal uw grendelen verteren.
14 Schep u water ter belegering; versterk uw vastigheden; ga in de klei, en treed in het leem; verbeter den ticheloven.
15 Het vuur zal u aldaar verteren; het zwaard zal u uitroeien, het zal u afeten, als de kevers; vermeerder u als kevers, vermeerder u als sprinkhanen.
16 Gij hebt meer handelaars, dan er sterren aan den hemel zijn; de kevers zullen invallen, en er van vliegen.
17 Uw gekroonden zijn als de sprinkhanen, en uw krijgsoversten als de grote kevers, die zich in de heiningmuren legeren in de koude der dagen; wanneer de zon opgaat, zo vliegen zij weg, alzo dat hun plaats onbekend is, waar zij geweest zijn.
18 Uw herders zullen sluimeren, o koning van Assur! uw voortreffelijken zullen zich leggen, uw volk zal zich op de bergen wijd uitbreiden, en niemand zal ze verzamelen.
19 Er is geen samentrekking voor uw breuk, uw plage is smartelijk; allen, die het gerucht van u horen, zullen de handen over u klappen; want over wien is uw boosheid niet geduriglijk gegaan?

Dit hoofdstuk is een voortzetting van de last van Ninevé en het slot er van.

I. De zonden van die grote stad worden haar ten laste gelegd, doodslag, vers 1, hoererij en tovenarij, vers 4, en een algemene beschuldiging van goddeloosheid, vers 19.

II. Zij wordt hier bedreigd met oordelen, bloed om bloed, vers 2, 3, en met schande om schandelijke zonden vers 5 -7.

III. Voorbeelden worden gegeven van dergelijke verwoestingen, over andere plaatsen gebracht, om dergelijke zonden, vers 8-11.

IV. De vernietiging van al die dingen, waarop zij vertrouwden, en waarin zij vertrouwen stelden, wordt voorspeld, vers 12-19.

Nahum 3:1-6

I. Hier wordt Ninevé voor het gerecht gedaagd en in staat van beschuldiging gesteld. Het is een beschuldiging van hoogverraad tegen die grote stad, en noch het aantal van haar inwoners, noch haar grootheid zullen haar beveiligen tegen vervolging.

1. Het is een bloedstad, waarin zeer veel onschuldig bloed vergoten is door onrechtvaardige oorlogen, of onder de schijn en het voorwendsel van openbaar recht, of door toe te laten, dat barbaarse moordenaars ongestraft bleven, hiernaar zal de rechtvaardige God onderzoek doen.

2. Zij is helemaal vol leugens, de waarheid is onder hen verbannen, zo iets als eerlijkheid bestaat bij hen niet, men weet niet meer wie men geloven en vertrouwen kan.

3. Zij is vol roof en verscheuring, niemand vraagt er naar of hij ook iemand benadeelt, of wie hij benadeelt: De roof houdt niet op, dat wil zeggen zij hebben nooit genoeg van roof en onderdrukking. Zij vergoten bloed, en spraken leugentaal, als zij hun prooi vervolgden om zich te verrijken.

4. Er zijn grote hoererijen, dat wil zeggen afgoderij, geestelijke hoererij, waardoor zij zich verontreinigde, en waartoe zij de naburige volken verleidde, als eene begunstigde hoer, met haar hoererijen heeft zij volken verkocht.

5. Zij is een *meesteresse van de tooverijen*, en daarmede *verkoopt zij geslachten*, vers 4. Het doel van Ninevé was de wereldheerschappij, zij wilde de hoofdstad van de wereld zijn en al haar naburen onder haar voeten zien, om dit tot stand te brengen gebruikte zij niet alleen de wapens, maar ook kunstgrepen, sommigen dwong zij anderen misleidde zij, om hen aan zich te onderwerpen, en verlokte hen door haar bekoorlijkheden als hoer om hun nek onder haar juk te leggen, en maakte hun wijs, dat het tot hun voordeel zou zijn. Zij vleide hen om zich bij haar te voegen in haar afgodischen dienst, om hen te vaster aan haar belangen te verbinden, en maakte gebruik van haar rijkdom, macht en grootheid, om de volken tot een verbond met haar te bewegen, waardoor zij in ‘t voordeel kwam en hen ten onder bracht. Dat waren haar hoererijen, evenals die van Tyrus, Jesaja 23:15, 17. Dat waren haar toverijen, waarmede zij op onverklaarbare wijze de heerschappij verkreeg. En hierom heeft God een twist met haar, Die uit één bloede het ganse geslacht van de mensen gemaakt heeft, en nooit bedoelde, dat het ene een volk van tirannen en het andere een volk van slaven zou zijn, en die de wereldheerschappij, als Zijn koninklijk voorrecht voor Zich alleen opeist.

II. Op deze aanklacht wordt Ninevé tot de ondergang veroordeeld. *Wee van de bloedstad!* vers 1. Zie, wat dit wee is:

1. Ninevé was met haar wreedheden de schrik en het verderf van anderen geweest, en daarom zal schrik en verderf over haar gebracht worden. Die gewoon zijn, allen, die in hun weg staan, neer te werpen, zullen vroeger of later hun meerdere vinden.

a. Hoor het bericht, waarmee Ninevé verschrikt zal worden, vers 2. Het is een geducht leger, dat tegen haar optrekt, gij kunt het al van ver horen, *het geklap van de zweep,* die de wagenpaarden in razende vaart voortdrijft, gij kunt het geluid horen, dat gemaakt worde door *het bolderen van de raderen, de paarden stampen de wagens springen op,* het geluid is

vreesaanjagend, maar nog veel meer, als zij weten, dat deze strijdmacht tegen hen oprukt met al dat geraas, en, dat zij niet in staat zijn, die het hoofd te bieden.

b. Zie de slachting, waardoor Ninevé verwoest zal worden, vers 3, het zwaard is getrokken om de straf te voltrekken, het vlammende zwaard en *de bliksemende spies steken omhoog,* wier schitterende glans verschrikkelijk is voor hen, tegen wie zij omhoog gestoken zijn. Zie welk eene verwoesting deze aanrichten, als zij de opdracht hebben om te doden: daar is *veelheid van de verslagenen* want de verslagenen des lands zullen velen zijn, daar is *geen einde van de lichamen,* er is zulk *een menigte van de dode lichamen* dat het onmogelijk is ze te tellen, er liggen er zoveel, dat de voorbijgangers ieder ogenblik *struikelen.* De vernietiging van Sanheribs leger, toen het in de morgenstond *allen dode lichamen waren,* is hier misschien het voorbeeld voor een gelijke vernietiging, die later in Ninevé zou plaats hebben, want die zich niet laten waarschuwen door oordelen op een afstand, zullen zien, dat ze tot hen zullen genaken.

2. Ninevé had met haar hoererij en tovenarij anderen tot schandelijke goddeloosheid verlokt, en daarom zal God haar met schande en verachting beladen, vers 5-7 :*De Heer van de heerscharen wil aan haar,* en daarom zal zij aan de grootste schande en verachting worden prijsgegeven, zij zal niet alleen al haar bekoorlijkheden verliezen, maar zal lelijk en hatelijk van uiterlijk worden. Als men ziet, dat, terwijl zij haar naburen vleide zij hun vrijheid en eigendom wilde vermeesteren, als al haar goddeloze kunstgrepen aan het licht gebracht zijn dan wordt *de heidenen haar naaktheid gewezen.* Als haar trotse aanmatiging teleurgesteld is, en haar ijdele, al te vermetele hoop op eene volstrekte heerschappij over alle landen te niet gegaan is, en het blijkt, dat zij niet zo sterk en ontzagwekkend was, als zij beschouwd wilde wezen, dan zullen zij *komen om te zien, waar het land bloot is,* en dan zal blijken, dat zij te bespotten is. Dan zullen zij *verfoeilijke dingen op haar werpen* als op eene slet achter de beulskar, en *haar tot schande maken* als aller afschrapsel, die grote stad, wie alle volken het hof hadden gemaakt en wier bondgenootschap zij begeerden, is een schouwspel, een belaching geworden. Die vroeger tot haar opzagen, en tot haar vluchtten in de hoop op bescherming van haar, zien nu op haar neer en *vlieden van haar weg,* uit vrees, dat zij in haar ondergang zullen delen. Die hun macht en invloed misbruiken zullen naar recht onteerd en te schande gemaakt worden en, als ongelukkig, zullen zij verachtelijk worden en daardoor te ongelukkiger. Als Ninevé verwoest is, wie zal medelijden met haar hebben? Haar benauwdheid zal zo groot zijn en haar smart zo diep, dat zij geen verlichting toelaat van medelijden, of troost uit andere overwegingen, of, indien wel, dan zal toch niemand haar die dienst bewijzen: Van waar zal Ik u troosters zoeken. Die geen medelijden toonden ten dage van hun macht kunnen geen medelijden verwachten ten dage van hun val. Als Ninevé's naburen, die door haar listen bedrogen waren, door haar val ontgoocheld worden, zal iedereen over haar juichen, en niemand over haar wenen. Dat was Ninevé's lot, toen zij tot een schouwspel en een belaching was geworden. Hoe groter iemands aanzien was ten dage van zijn misbruikte voorspoed, zoveel groter zal zijn schande zijn ten dage van zijn verdiend verderf. "Ik zal u tot een voorbeeld stellen", leest Drusus. Als trotse zondaars verlaagd en vernederd worden gebeurt dat, opdat anderen er een voorbeeld aan zullen nemen, om zich niet op hun zekerheid onbeschaamd te verheffen, als zij voorspoed hebben in de wereld.

Dit hoofdstuk is een voortzetting van de last van Ninevé en het slot er van.

I. De zonden van die grote stad worden haar ten laste gelegd, doodslag, vers 1, hoererij en tovenarij, vers 4, en een algemene beschuldiging van goddeloosheid, vers 19.

II. Zij wordt hier bedreigd met oordelen, bloed om bloed, vers 2, 3, en met schande om schandelijke zonden vers 5 -7.

III. Voorbeelden worden gegeven van dergelijke verwoestingen, over andere plaatsen gebracht, om dergelijke zonden, vers 8-11.

IV. De vernietiging van al die dingen, waarop zij vertrouwden, en waarin zij vertrouwen stelden, wordt voorspeld, vers 12-19.

Nahum 3:1-7

I. Hier wordt Ninevé voor het gerecht gedaagd en in staat van beschuldiging gesteld. Het is een beschuldiging van hoogverraad tegen die grote stad, en noch het aantal van haar inwoners, noch haar grootheid zullen haar beveiligen tegen vervolging.

1. Het is een bloedstad, waarin zeer veel onschuldig bloed vergoten is door onrechtvaardige oorlogen, of onder de schijn en het voorwendsel van openbaar recht, of door toe te laten, dat barbaarse moordenaars ongestraft bleven, hiernaar zal de rechtvaardige God onderzoek doen.

2. Zij is helemaal vol leugens, de waarheid is onder hen verbannen, zo iets als eerlijkheid bestaat bij hen niet, men weet niet meer wie men geloven en vertrouwen kan.

3. Zij is vol roof en verscheuring, niemand vraagt er naar of hij ook iemand benadeelt, of wie hij benadeelt: De roof houdt niet op, dat wil zeggen zij hebben nooit genoeg van roof en onderdrukking. Zij vergoten bloed, en spraken leugentaal, als zij hun prooi vervolgden om zich te verrijken.

4. Er zijn grote hoererijen, dat wil zeggen afgoderij, geestelijke hoererij, waardoor zij zich verontreinigde, en waartoe zij de naburige volken verleidde, als eene begunstigde hoer, met haar hoererijen heeft zij volken verkocht.

5. Zij is een *meesteresse van de tooverijen*, en daarmede *verkoopt zij geslachten*, vers 4. Het doel van Ninevé was de wereldheerschappij, zij wilde de hoofdstad van de wereld zijn en al haar naburen onder haar voeten zien, om dit tot stand te brengen gebruikte zij niet alleen de wapens, maar ook kunstgrepen, sommigen dwong zij anderen misleidde zij, om hen aan zich te onderwerpen, en verlokte hen door haar bekoorlijkheden als hoer om hun nek onder haar juk te leggen, en maakte hun wijs, dat het tot hun voordeel zou zijn. Zij vleide hen om zich bij haar te voegen in haar afgodischen dienst, om hen te vaster aan haar belangen te verbinden, en maakte gebruik van haar rijkdom, macht en grootheid, om de volken tot een verbond met haar te bewegen, waardoor zij in ‘t voordeel kwam en hen ten onder bracht. Dat waren haar hoererijen, evenals die van Tyrus, Jesaja 23:15, 17. Dat waren haar toverijen, waarmede zij op onverklaarbare wijze de heerschappij verkreeg. En hierom heeft God een twist met haar, Die uit één bloede het ganse geslacht van de mensen gemaakt heeft, en nooit bedoelde, dat het ene een volk van tirannen en het andere een volk van slaven zou zijn, en die de wereldheerschappij, als Zijn koninklijk voorrecht voor Zich alleen opeist.

II. Op deze aanklacht wordt Ninevé tot de ondergang veroordeeld. *Wee van de bloedstad!* vers 1. Zie, wat dit wee is:

1. Ninevé was met haar wreedheden de schrik en het verderf van anderen geweest, en daarom zal schrik en verderf over haar gebracht worden. Die gewoon zijn, allen, die in hun weg staan, neer te werpen, zullen vroeger of later hun meerdere vinden.

a. Hoor het bericht, waarmee Ninevé verschrikt zal worden, vers 2. Het is een geducht leger, dat tegen haar optrekt, gij kunt het al van ver horen, *het geklap van de zweep,* die de wagenpaarden in razende vaart voortdrijft, gij kunt het geluid horen, dat gemaakt worde door *het bolderen van de raderen, de paarden stampen de wagens springen op,* het geluid is

vreesaanjagend, maar nog veel meer, als zij weten, dat deze strijdmacht tegen hen oprukt met al dat geraas, en, dat zij niet in staat zijn, die het hoofd te bieden.

b. Zie de slachting, waardoor Ninevé verwoest zal worden, vers 3, het zwaard is getrokken om de straf te voltrekken, het vlammende zwaard en *de bliksemende spies steken omhoog,* wier schitterende glans verschrikkelijk is voor hen, tegen wie zij omhoog gestoken zijn. Zie welk eene verwoesting deze aanrichten, als zij de opdracht hebben om te doden: daar is *veelheid van de verslagenen* want de verslagenen des lands zullen velen zijn, daar is *geen einde van de lichamen,* er is zulk *een menigte van de dode lichamen* dat het onmogelijk is ze te tellen, er liggen er zoveel, dat de voorbijgangers ieder ogenblik *struikelen.* De vernietiging van Sanheribs leger, toen het in de morgenstond *allen dode lichamen waren,* is hier misschien het voorbeeld voor een gelijke vernietiging, die later in Ninevé zou plaats hebben, want die zich niet laten waarschuwen door oordelen op een afstand, zullen zien, dat ze tot hen zullen genaken.

2. Ninevé had met haar hoererij en tovenarij anderen tot schandelijke goddeloosheid verlokt, en daarom zal God haar met schande en verachting beladen, vers 5-7 :*De Heer van de heerscharen wil aan haar,* en daarom zal zij aan de grootste schande en verachting worden prijsgegeven, zij zal niet alleen al haar bekoorlijkheden verliezen, maar zal lelijk en hatelijk van uiterlijk worden. Als men ziet, dat, terwijl zij haar naburen vleide zij hun vrijheid en eigendom wilde vermeesteren, als al haar goddeloze kunstgrepen aan het licht gebracht zijn dan wordt *de heidenen haar naaktheid gewezen.* Als haar trotse aanmatiging teleurgesteld is, en haar ijdele, al te vermetele hoop op eene volstrekte heerschappij over alle landen te niet gegaan is, en het blijkt, dat zij niet zo sterk en ontzagwekkend was, als zij beschouwd wilde wezen, dan zullen zij *komen om te zien, waar het land bloot is,* en dan zal blijken, dat zij te bespotten is. Dan zullen zij *verfoeilijke dingen op haar werpen* als op eene slet achter de beulskar, en *haar tot schande maken* als aller afschrapsel, die grote stad, wie alle volken het hof hadden gemaakt en wier bondgenootschap zij begeerden, is een schouwspel, een belaching geworden. Die vroeger tot haar opzagen, en tot haar vluchtten in de hoop op bescherming van haar, zien nu op haar neer en *vlieden van haar weg,* uit vrees, dat zij in haar ondergang zullen delen. Die hun macht en invloed misbruiken zullen naar recht onteerd en te schande gemaakt worden en, als ongelukkig, zullen zij verachtelijk worden en daardoor te ongelukkiger. Als Ninevé verwoest is, wie zal medelijden met haar hebben? Haar benauwdheid zal zo groot zijn en haar smart zo diep, dat zij geen verlichting toelaat van medelijden, of troost uit andere overwegingen, of, indien wel, dan zal toch niemand haar die dienst bewijzen: Van waar zal Ik u troosters zoeken. Die geen medelijden toonden ten dage van hun macht kunnen geen medelijden verwachten ten dage van hun val. Als Ninevé’s naburen, die door haar listen bedrogen waren, door haar val ontgoocheld worden, zal iedereen over haar juichen, en niemand over haar wenen. Dat was Ninevé’s lot, toen zij tot een schouwspel en een belaching was geworden. Hoe groter iemands aanzien was ten dage van zijn misbruikte voorspoed, zoveel groter zal zijn schande zijn ten dage van zijn verdiend verderf. "Ik zal u tot een voorbeeld stellen", leest Drusus. Als trotse zondaars verlaagd en vernederd worden gebeurt dat, opdat anderen er een voorbeeld aan zullen nemen, om zich niet op hun zekerheid onbeschaamd te verheffen, als zij voorspoed hebben in de wereld.

HABAKUK

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET BOEK VAN DEN PROFEET HABAKUK.

Het is ene dwaze inbeelding van enige Joodse rabbijnen, als zou deze profeet de zoon zijn der Sunamietische vrouw, haar eens zo wonderdadig geschonken, en daarna door Eliza opgewekt, 2 Koningen 4; gelijk ze ook beweren, dat de profeet Jona de zoon was der weduwe te Zarfath, door Elia in het leven teruggeroepen. Waarschijnlijker is de onderstelling van nieuwere geschiedkundigen, dat hij leefde en profeteerde in den tijd van koning Manasse, wiens goddeloosheid zo groot was, dat ze het verderf haastig over stad en land bracht, de verwoesting door de Chaldeeën, die de profeet vermeldt als de werktuigen van Gods oordelen. Manasse zelf werd naar Babel gevoerd, als een proef van water geschieden zou. In de apocriefe historie van Bel en den Draak wordt van Habakuk melding gemaakt als de profeet in het land van Juda, die vandaar door een engel naar Babel gevoerd werd om Daniël in den leeuwenkuil te voeden. Zij, die deze geschiedenis geloven, nemen alle moeite om het leven van den profeet voor de ballingschap en zijne voorspelling dienaangaande met dat apocrief verhaal te verzoenen. Huetius meent, dat daar sprake is van een anderen profeet van diezelfden naam, die van den stam van Simeon, gene van den stam van Levi; anderen houden het ervoor, dat hij tot het einde der ballingschap heeft geleefd, al profeteerde hij ook reeds voor het begin. En weer anderen geloven, dat dat voeden van Daniël door Habakuk geestelijk moet worden verstaan: Daniel leefde uit geloof, zoals Habakuk had gezegd, dat de rechtvaardige doen zou; Daniël werd door dat woord gevoed, Habakuk 2:4. De profetie van dit boek is ene samenvoeging van wat de profeet in naam des volks tot God en wat God tot het volk zegt, want het is des profeten taak, beiderlei tolk te zijn. Wij hebben hier ene levendige voorstelling van het verkeer en de gemeenschap tussen een genaderijken God en ene begenadigde ziel. Het geheel heeft voornamelijk betrekking op der Chaldeeën inval in het land van Juda, die het volk van God rampen bracht, ene rechtvaardige straf voor de rampen, die ze over elkaar hadden gebracht. Maar het heeft ook ene algemene betekenis, vooral om ons door die grote verzoeking heen te helpen, die godvrezende lieden door alle eeuwen hebben ondervonden, voortvloeiende uit den voorspoed en de macht der goddelozen en het daardoor veroorzaakte lijden der rechtvaardigen.

HOOFDSTUK 1

1 De last, welken Habakuk, de profeet, gezien heeft.
2 HEERE! hoe lang schreeuw ik, en Gij hoort niet, hoe lang roep ik geweld, tot U, en Gij verlost niet!
3 Waarom laat Gij mij ongerechtigheid zien, en aanschouwt de kwelling? Want verwoesting en geweld is tegen mij over, en er is twist, en men neemt gekijf op.
4 Daarom wordt de wet onderlaten, en het recht komt nimmermeer voort; want de goddeloze omringt den rechtvaardige; daarom komt het recht verdraaid voor.
5 Ziet onder de heidenen, en aanschouwt, en verwondert u, verwondert u, want Ik werk een werk in ulieder dagen, hetwelk gij niet geloven zult, als het verteld zal worden.
6 Want ziet, Ik verwek de Chaldeen, een bitter en snel volk, trekkende door de breedten der aarde, om erfelijk te bezitten woningen, die de zijne niet zijn.
7 Schrikkelijk en vreselijk is hetzelve; zijn recht en zijn hoogheid gaat van hemzelven uit.
8 Want zijn paarden zijn lichter dan de luipaarden, en zij zijn scherper dan de avondwolven, en zijn ruiters verspreiden zich; ja, zijn ruiters zullen van verre komen, zij zullen vliegen als een arend, zich spoedende om te eten.
9 Het zal geheellijk tot geweld komen, wat zij inslorpen zullen met hun aangezichten, zullen zij brengen naar het oosten; en het zal de gevangenen verzamelen als zand.
10 En hij zal de koningen beschimpen, en de prinsen zullen hem een belaching zijn; hij zal alle vesting belachen; want hij zal stof vergaderen, en hij zal ze innemen.
11 Dan zal hij den geest veranderen, en hij zal doortrekken, en zich schuldig maken, houdende deze zijn kracht voor zijn God.
12 Zijt Gij niet van ouds af de HEERE, mijn God, mijn Heilige? Wij zullen niet sterven; o HEERE! tot een oordeel hebt Gij hem gesteld, en o Rots! om te straffen, hebt Gij hem gegrondvest.
13 Gij zijt te rein van ogen, dan dat Gij het kwade zoudt zien, en de kwelling kunt Gij niet aanschouwen; waarom zoudt Gij aanschouwen die trouwelooslijk handelen? Waarom zoudt Gij zwijgen, als de goddeloze dien verslindt, die rechtvaardiger is dan hij?
14 En waarom zoudt Gij de mensen maken, als de vissen der zee, als het kruipend gedierte, dat geen heerser heeft?
15 Hij trekt ze allen met den angel op, hij vergadert ze in zijn garen, en hij verzamelt ze in zijn net; daarom verblijdt en verheugt hij zich.
16 Daarom offert hij aan zijn garen, en rookt aan zijn net; want door dezelve is zijn deel vet geworden, en zijn spijze smoutig.
17 Zal hij dan daarom altoos zijn garen ledig maken, en zal hij niet verschonen, met altoos de volken te doden?

In dit hoofdstuk,

I. Beklaagt zich de profeet bij God over het geweld, dat het zwaard van de gerechtigheid in zijn eigen land goddelooslijk pleegt, en over de druk daardoor op godvrezende lieden uitgeoefend, vers 1-4.

II. God laat hem profeteren omtrent de straf voor dat machtsmisbruik door het oorlogszwaard, en de verwoesting, die de Chaldeën zullen aanrichten, vers 5-11.

III. Dan klaagt de profeet ook daarover, en het gaat hem ter harte dat de Chaldeën zozeer de overhand hebben, vers 12-17, dat hij nauwelijks weet wat dieper te betreuren valt, de zonde of hun straf, want van beide hebben vele onschuldige lieden veel lijden. Het is goed, dat er een oordeelsdag komt en een toekomstige vergelding, wanneer het de rechtvaardigen, en hun alleen, wel zal gaan, en de schijnbare wanorde in het goddelijk bestuur van de wereld in de volmaaktste orde zal omgezet worden, zodat er geen enkele reden tot klagen overblijft.

Habakuk 1:1-17

In de aanhef van dit boek, vers, wordt ons niet méér medegedeeld, dan dat de schrijver is een profeet, een door God geïnspireerde en gezonden man, wat voldoende is (en dan behoeven wij niet te vragen naar zijn stam of geslacht of geboorteplaats), en dat het boek zelf is de last, welke hij gezien heeft. Hij was even zeker van de waarheid daarvan als wanneer hij het met zijn lichamelijke ogen reeds zag gebeuren. Hier, in deze verzen, klaagt de profeet bitter over de goddeloosheid van zijn tijd, als iemand, diep getroffen door het bedroevend verval van godsdienst en rechtvaardigheid. Het is een sombere klacht, die hij tot God richt,

1. Dat niemand Zijn eigendom het zijne kan noemen, maar dat ondanks de heiligste wetten van eigendom en recht, degene, die de macht op zijn zijde had, doen kon wat hij verkoos, al had hij er heel geen recht toe, het land was vol geweld, als eenmaal de oude wereld, Genesis 6:11. De profeet *schreeuwt geweld tot God,* vers 2, *geweld* en *ongerechtigheid, kwelling* en *verwoesting, twist* en *gekijf.* In huisgezinnen en onder vrienden, in de handel en voor de rechtbank, wordt alles met hoge hand uitgevoerd, en niemand maakt er gewetensbezwaar van. zijn buurman te verongelijken, als hij er maar zelf voordeel in ziet. Het blijkt niet, dat de profeet er zelf schade door had geleden (in zulke tijden zijn zij het best af, die niets te verliezen hebben), maar het griefde hem, te zien hoe anderen afgezet werden, en hij kon de verdrukten slechts bewenen. Zie, onschuldige lieden onrecht doen, is in zichzelf een ongerechtigheid, maar tegelijk een aanstoot voor allen, die in het Jeruzalem Gods belangstellen die zulk *geweld roepen.* Hij klaagt, vers 4, dat *de goddeloze de rechtvaardige omringt.* Een eerlijk man, een eerlijke zaak wordt rondom door vijanden belaagd, verscheidene goddelozen spannen tegen hen of tegen die zaak samen en zoeken dier verderf. Ja, een enkele wellicht weet zovele streken om een rechtvaardige te bedriegen, dat hij hem geheel in zijn macht krijgt.

2. Dat het koninkrijk in partijen en fracties verdeeld is, die elkaar bijten en vereten. Dit is een klacht aan alle vrienden van de vrede. *Er is twist, en men neemt gekijf op,* vers 3, men kweekt verdeeldheid en breuken, zet de één tegen de ander op en zaait verwijdering tussen de broeders, door het werk te doen van hen, die de broeders beschuldigen. Veten en onenigheden, die ingesluimerd waren en waar bijna niet meer aan gedacht werken, rakelen ze weer op, en dat vuurtje stoken ze vlijtig aan, hetwelk onder de sintels verdoofde. Indien de vreedzamer welgelukzalig zijn, dan zijn de vredebrekers vervloekt, die verdeeldheid zaaien en partijen kweken, welk kwaad verder reikt dan zij wanen. Het is droevig te zien, dat slechte lieden hun hand aan dat vuur warmen, dat alles wat in een volk goed is, verteert, en dat ze dat vuur gedurig aanblazen.

3. Dat de stroom van geweld en twist zo sterk is, dat die aan alle dammen en wettelijke regelen en rechtspleging weerstand biedt, vers 4. Omdat God daar geen einde aan maakt, verzet er zich niemand tegen, daarom *wordt de wet onderlaten,* zwijgt, geeft geen geluid, *haar pols slaat niet* (dat moet het woord eigenlijk betekenen), ze schijnt niet van kracht te zijn, en *het recht komt nimmermeer voor,* zoals het behoorde. Er wordt geen nota genomen van de misdaden, geen recht geoefend aan de misdadigers, ja, *daarom komt het recht verdraaid voor.* Wordt bij de rechtbank een aanklacht ingediend, dan wordt de rechtvaardige veroordeeld en de goddeloze vrijgesproken, zodat het geneesmiddel erger blijkt dan de kwaal. De wettelijke macht draagt geen zorg, de leemten van de wet aan te vullen om zulke toenemende dreigende praktijken onmogelijk te maken, de stroom van de gerechtigheid is met geweld opgedroogd, hij heeft zijn vrije loop niet langer.

4. Dat dit alles openlijk geschiedde en onbeschaamd erkend werd, als met stalen voorhoofd. De profeet klaagt, dat deze ongerechtigheid hem vertoond is, hij zag ze, waarheen hij ook zijn oog wendde, hij kon er zijn blik niet afkeren: *verwoesting en geweld is tegen mij over,* vers 3. Zie, toenemende goddeloosheid onder een volk is een toenemende ergernis voor de goeden, en als zij het niet zagen, zouden zij niet kunnen geloven, dat het zo erg was Salomo klaagt menigmaal over ergernis van deze aard, die hij "zag onder de zon," en de profeet zou daarom gaarne een kluizenaar willen worden, om het niet te aanschouwen, Jeremia 9:2. "Maar daartoe zouden wij uit de wereld moeten gaan" daarnaar kunnen wij dus verlangen, om naar die wereld overgebracht te worden, waar heiligheid en liefde eeuwig regeren, en geen bedrog noch geweld kan bestaan.

5. Dat hij hierover bij God klaagde, maar geen opheffing van het onrecht kon verkrijgen. vers 3 *Heer,* zegt hij, *waarom laat Gij mij ongerechtigheid zien?* Waarom hebt Gij mij in een tijd geplaatst en op een plaats gezet, waar dat alles geduriglijk aanschouwd wordt? Waarom woon ik steeds in Mesech en Kedar? Ik roep geweld tot U: ik schreeuw luide, ik heb langen tijd geschreeuwd, maar Gij hoort niet, Gij verlost niet. Gij wreekt U niet op de verdrukkers, noch doet de verdrukten recht, als ware Uw arm verkort of Uw oor zwaar geworden. Wanneer God de goddeloosheid van de goddelozen door de vingers schijnt te zien, ja, ze te begunstigen, door hun voorspoed te verlenen, dan wordt het geloof van de rechtvaardigen wel eens geschokt en het is hun een droeve beproeving: "Immers hebben wij tevergeefs ons hart gezuiverd", Psalm 73:13. En het verhardt de anderen in hun goddeloosheid, zodat ze zeggen: "De Heer heeft het land verlaten," Ezechiel 18:5. Wij moeten niet vreemd opkijken, wanneer de goddeloosheid voor een tijd bloeit en voorspoed heeft. God heeft daarvoor Zijn redenen, en wij mogen vertrouwen, dat het goede redenen zijn, zowel tot straf voor de goddelozen als tot beproeving van de rechtvaardigen. Daarom, ofschoon wij met de profeet pleiten en om uitvoering van Zijn oordelen bidden, toch moeten wij zeggen: Hij is in alles wijs, rechtvaardig en goed, en geloven, dat de dag, al blijft die lang uit, komen zal, waarop de zonde van de verdrukkers aan het licht zal treden en hun vergelding over hen komt, terwijl het gebed van de verdrukten verhoord wordt.

Wij vinden hier een antwoord op de klacht van de profeet, dat hem de verzekering geeft, hoe God, al verdraagt Hij lang toch niet altijd Zijn ongehoorzaam volk zal dulden. De dag van de wraak is in Zijn hart, en dat moet hij hun meedelen, opdat zij nog door boete en terugkeer het gedreigde oordeel mochten ontvlieden.

I. De inleiding tot dat vonnis is ontzaglijk, vers 5 :*Ziet onder de heidenen en aanschouwt.* Nu zij door Gods lankmoedigheid niet tot bekering gebracht worden, is ‘t nodig, dat Hij een andere weg met hen inslaat. Geen wroeging van de consciëntie is zo bitter als die over misbruikt geduld. De Heer zal hen bezoeken met,

1. Een openbare straf, die door de heidenen zal aanschouwd worden, de omwonende natiën zullen er op letten en er zich over verbazen zie Deuteronomium 29:24, 25. Het zal de rampen onder Israël verergeren, dat het van de wereld tot schouwspel wordt.

2. Een verbazende straf, zo vreemd en verrassend, zo afwijkend van de gewone wegen van de Voorzienigheid, dat men onder de heidenen er geen voorbeeld van kan aanwijzen, smartelijker en zwaarder dan wat God gewoonlijk over de volken brengt, die Hem niet kennen. Ja, het zal niet geloofd worden, zelfs door diegenen, die de voorzegging ervan gehoord hadden voordat God het oordeel zond, noch door hen, die het vernemen als het door ooggetuigen hun

medegedeeld wordt. "Gij zult het niet geloven, als het verteld zal worden." Het zal ongelofelijk geacht worden, dat zovele oordelen samenvallen, en elke omstandigheid zo wonderlijk samenloopt om het kwaad te vergroten en te verergeren, dat zo'n groot volk zo diep vernederd en verbroken wordt, en dat God zo streng handelt met een natie, die Hij in Zijn verbond opgenomen, en voor welke Hij zoveel gedaan had. De straf van Gods bondsvolk moet wel aller verbazing wekken.

3. Een spoedige straf: "Ik werk een werk in uw dagen, nu, weldra, dit geslacht zal niet voorbijgaan, totdat het oordeel zal zijn vervuld". De zonden van vroeger dagen zullen aan u in deze dagen bezocht worden, want nu is de maat uwer ongerechtigheid vol, Mattheus 23:36.

4. Het zal een straf zijn, waarin Gods komst duidelijk openbaar zal worden, het zal een straf uit Zijn eigen hand zijn, zodat allen, die het zien, zullen zeggen: "Dit is Gods vinger." Het zal een vreselijk ding zijn, in Zijn handen te vallen, wee dengenen, die Hij zo bezoekt.

5. Het zal een straf zijn tot type van die welke eenmaal over de verachters van Christus en Zijn Evangelie komt, want op deze woorden zinspeelt Handelingen 13:41 :"Ziet, gij verachters! en verwondert u, en verdwijnt. De verwoesting van Jeruzalem door de Chaldeën om haar afgoderij was een voorbeeld van die door de Romeinen, omdat de Joden Christus en Zijn Evangelie hadden verworpen, een verbazend iets, bijna ongelofelijk. "Is het verderf niet wat vreemds voor de werkers van de ongerechtigheid?" Job 31:3.

II. Het vonnis zelf is zeer vreselijk en buitengewoon, vers 6 *Want ziet, Ik verwek de Chaldeën.* Er waren er, die heel wat twist en tweedracht onder hen verwekten, en dat was hun zonde, en nu verwekt God de Chaldeën tegen hen, die met hen zullen twisten en strijden, en dit zal hun straf zijn. Zie, wanneer Gods bondsvolk onderling twist, verdeeld is en verteert, dan is het billijk, dat God de algemenen vijand over hen brengt, die door een algehele verwoesting de vrede onder hen herstelt. De twistende partijen te Jeruzalem waren ten hoogste verbitterd tegen elkander, toen de Romeinen kwamen en wegnamen beide hun plaats en hun volk. De Chaldeën zullen de werktuigen van de gedreigde verwoesting zijn, en ofschoon derzelver drijfveren onrechtmatig zijn, zij zullen de gerechtigheid des Heeren uitvoeren en de ongerechtigheid in Israël straffen. Nu hebben wij hier,

1. Een beschrijving van het volk, dat tegen Israël zal verwekt worden, om hun gunst te zijn.

a. Zij zijn een bitter en snel volk, wreed en trots, wat zij doen, doen zij met geweld en in woede, zij zijn voortvarend in hun raadslagen, hevig in hun hartstochten, en onbesuisd in hun besluiten en handelingen, zij tonen geen barmhartigheid en sparen geen moeite. Ellendig is de toestand van degenen, die in de handen van deze wreedaards vallen.

b. Zij zijn sterk en daarom geducht, niets bestaat voor hen, en hun ontvluchten is onmogelijk, vers 7. *Verschrikkelijk en vreselijk is dat volk,* befaamd om de dappere troepen, die ze in het veld brengen vers 8. *Zijn paarden zijn lichter dan de luipaarden* om aan te vallen en te vervolgen, en *zij zijn scherper dan de avondwolven.* En wolven worden geacht het gevaarlijkst te zijn tegen de avondtijd, nadat zij de hele dag hongerig zijn geweest, zij wachten dan op de duisternis, onder welker bedekking al het gedierte des wouds uittreedt, Psalm 104:20. Hun ruiterbenden zullen zeer talrijk zijn: *Zijn ruiters verspreiden zich,* vers 8, overal heen, want *zij zullen van verre komen* en het hele land, dat zij veroveren, overstromen, het plunderen en zich met de buit verrijken. *En zich haastende om te roven,* zullen zij zich spoeden tot de roof (als

die in Jesaja 8:1, kantt.), want zij zullen vliegen als een arend naar de aarde zich spoedende om te eten, neerschieten op de prooi die hij in ‘t oog heeft gekregen.

c. Hun eigen wil is hun wet, in de hittigheid hunner vervolging willen zij door geen wet van menselijkheid, billijkheid en eer beteugeld worden: *hun recht en hun hoogheid gaat van henzelf uit*, vers 7. Begeerte en hartstocht beheersen hen, niet rede en consciëntie. Hun beginsel is: "Quicquid libet, licet, Mijn wil is mijn wil." En: "Sic volo, sic jubeo stat pro ratioe voluntas, dat is mijn wil, dat is mijn bevel, zoals ik verkies, zal het geschieden." Welke gunst is van zo’n vijand te hopen? "Zie, degenen, die onrechtvaardig en onbarmhartig zijn geweest, onder wie de wet onderlaten wordt en het recht nimmermeer voortkomt, die zullen rechtvaardig met hun eigen munt betaald worden en in de handen derzulken vallen, die onrechtvaardig en onbarmhartig met hen handelen zullen."

2. Een profetie van de geduchte strafoefening, welke die vreselijke natie houden zal: "Zij zullen wandelen door de breedte van de aarde" (gelijk het gelezen kan worden), want binnen weinig tijds onderwierpen de Chaldeeuwsche strijdkrachten alle volken in die streken, zodat het scheen als hadden ze de ganse wereld veroverd, zij brachten Azië en een deel van Afrika onder het juk. Of: door de breedte van het land Israël, dat door hen geheel verwoest werd. Hier wordt voorspeld,

a. Dat zij alles als het hunne zullen in bezit nemen, wat zij in handen krijgen. Zij zullen komen om *erfelijk te bezitten woningen die de hunne niet zijn*, vers 7, waarop zij geen recht hebben, maar die ze door het zwaard buit maken.

b. Zij zullen de oorlog met alle mogelijke kracht voortzetten: *Het zal totaal tot geweld komen*, vers 9, niet om een betwist recht met het zwaard te handhaven, maar, recht of onrecht, zich met de buit te verrijken. *Wat zij inslorpen zullen met hun aangezicht en, zullen zij brengen naar het oosten*, hun aangezicht zal zo woest en vreselijk zijn, dat een enkele blik hen meester zal maken van al wat zij begeren, zodat zij het alles zullen *verzwelgen*, gelijk de oostenwind knoppen en bloesems verstijft en doodt. *Hun aangezichten zullen naar het oosten zien, zij* zullen het oog op hun eigen vaderland hebben, dat oostelijk van Judea lag, en de behaalde buit zal daarheen gevoerd worden.

c. Zij zullen een groot aantal gevangenen meenemen en naar Babel zenden: Zij zullen de gevangenen verzamelen als zand, vanwege de menigte en nooit genoeg hebben zolang er nog meer te krijgen zijn.

d. Zij zullen de geboden tegenstand niet achten, vers 10. Rekenen de verslagen Joden op hun grote mannen om stand te houden en door hun wijsheid en moed de zegepralende legerscharen van de Chaldeën te weerstaan? Helaas, dat zal niets te beduiden hebben. Zij zullen, hij, (gelijk dat in onze vertaling luidt, dat is: Nebukadnezar die door zijn velen voorspoed opgeblazen is, zal de koningen beschimpen met de bevelhebbers van de benden, die hem het hoofd bieden, en de prinsen zullen hem een belaching zijn, zo ongelijk zijn hun respectieve strijdkrachten. Rekenen zij op hun garnizoenen en vaste steden? Hij zal alle vesting belachen want ze zal hem te zwak wezen, en hij zal stof vergaderen, en hij zal ze innemen. Een weinig aarde, tot wal opgeworpen, zal hem alle hulp tegen hen geven, die hij ken verwachten, hij zal er de spot mee drijven en van de verovering een spel maken.

e. Door dit alles zal zijn hoogmoed tot ondraaglijke trots opgeblazen worden, en dat zijn val zijn, vers 11. *Dan zal hij de geest veranderen.* De geest van volk en vorst zal verwaander en onbeschaamder worden. Zij, die niet meer tevreden zijn met hun eigen recht, zullen evenmin tevreden wezen, als ze zich anderer recht hebben aangematigd, al naar hun macht toeneemt, vermenigvuldigt zich hun begeerte. De zegepralende koning zal alle grenzen van rede, billijkheid en bescheidenheid overschrijden, hij zal zich schuldig maken, zal God tot zijn vijand maken en zo zijn ondergang voorbereiden, door deze zijn kracht voor zijn God te houden, terwijl toch die kracht hem door de God Israëls verleend was. Bel en Nebo waren de goden van de Chaldeën, en die gaven zij de eer van hun voorspoed, zij werden verhard in hun afgoderij en beweerden lasterlijk, dat zij Israël hadden overwonnen, omdat hun goden de God van Israël te sterk waren. Zie het is een grote belediging (en een zeer gewone onder trotse lieden), dat zij eer voor zichzelf nemen of de goden van hun eigen maaksel geven, die alleen de levende, ware God toekomt. Deze laatste woorden van de zin geven het bedroefde volk des Heeren een flauwe troost, die helpen kan om het te bemoedigen en de hoop te verlevendigen en het voor verlossing toe te bereiden, zoals ook toen geschiedde. Hun vijanden evenwel veranderen de geest, worden slechter en rijper voor het verderf, dat op Gods tijd onvermijdelijk komen zal, want "hoogmoed, die zich tegen God verheft, gaat voor de val."

Als de profeet van de Heer ontvangen heeft wat hij het volk moet overbrengen, keert hij zich weer tot God en spreekt Hem opnieuw aan, om zijn geest gerust te stellen onder de last, die hij had gezien. Nog is hij vol klachten. Als hij rondom zich ziet, dan bemerkt hij niets dan geweld, dat door Israël wordt begaan, en het is moeilijker te zeggen, welk gezicht droeviger is. Zijn gedachte omtrent beide stort hij voor Gods aangezicht uit. Het is onze plicht beide de ongerechtigheden en de rampen van Gods kerk ter harte te nemen, naar de tijd en de plaats van onze woning. Maar wij moeten ons in acht nemen, dat wij niet ongeduldig en gemelijk worden, en de droefheid te verdrijven, zodat wij God de schuld gaan geven en onze troost en gemeenschap met Hem verliezen. De wereld is slecht, is dat altijd geweest en zal dat immer zijn, wij zijn buiten macht, ze te verbeteren, maar wij zijn zeker, dat God de wereld regeert en alles op Zijn eer doet uitlopen. Daarom moeten wij er ons in schikken, zelf beter worden en naar het heil van velen streven. Het vooruitzicht van de overmacht van de Chaldeën brengt de profeet op de knieën en hij verstout zich, met God daarover te pleiten. In zijn pleit kunnen wij opmerken:

I. De waarheden, die hij uitspreekt, waarbij hij besluit te blijven, en waarmede hij zichzelf en zijn vrienden tracht te troosten, onder de toenemende en dreigende macht van de vijanden, ook ons zullen ze van aangename overwegingen voorzien, om ons in een gelijk geval te steunen.

1. Hoe het ook zij, *God blijft toch de Heer onze God en onze Heilige,* vers 12. De zegevierende Chaldeën schrijven hun macht en voorspoed aan hun afgoden toe, maar ons wordt geleerd hun te zeggen, dat *de God Israëls de ware God, de levende God is,* Jeremia 10:10,11.

a. Hij is JHH, de fontein van alle goed macht en volmaaktheid. Onze Rots is nu gelijk de hunne.

b. "Hij is mijn God". De profeet spreekt in naam des volks, iedere Israëliet mag zeggen: "Hij is de Mijne. Al zijn wij dus terneergeworpen, al is dit alles ons overkomen, toch hebben wij de naam van onze God niet vergeten, noch onze betrekking tot Hem verlaten, wij hebben Hem niet verloochend, noch heeft Hij ons verloochend", Psalm 44:17. Wij zijn een volk, dat God

oneer aandoet, toch is Hij de onze, en wij zullen om dit alles niets onbillijks van Hem denken noch van Zijn dienst.

c. Hij is mijn Heilige. Dit zegt ons, dat de profeet God liefhad als een heilig God, Hem om die heiligheid liefhad. Hij is de Mijne, omdat hij is de Heilige, en daarom zal Hij mijn Heiligmaker en mijn Verlosser zijn, omdat Hij mijn Heilige is. Mensen zijn onheilig, maar mijn God is heilig.

2. Onze God is van eeuwigheid. Daarop pleit hij: "Zijt gij niet van ouds af de Heer mijn God?" Het is een oorzaak van grote en voortdurende troost voor Gods volk, onder de troebelen van dit leven, dat zijn God van eeuwigheid is. Dit behelst,

a. De eeuwigheid van Zijn natuur, als Hij van eeuwigheid is, zal Hij ook tot in eeuwigheid zijn, en wij moeten ons dat herinneren, wanneer zienlijke dingen, die tijdelijk zijn, ons ootmoediger, dan hebben wij overvloedige hulp in een onzienlijke God, die eeuwig is. "Zijt Gij niet van ouds af, en wilt Gij dan niet Uw eeuwige arm ontbloten en Uw eeuwige raad volvoeren, om U zelf een eeuwige naam te maken?"

b. De oudheid van Zijn verbond. "Zijt Gij niet van ouds af een God, die met Uw volk een verbond hebt gemaakt" (zo verstaan sommigen het), "en hebt Gij voor dat volk niet van ouds af grote dingen gedaan, die wij met onze oren gehoord en waarvan ons onze vaders verteld hebben, en zijt Gij niet nog dezelfde God, die Gij altijd geweest zijt? Gij zijt God en verandert niet."

3. Zolang de wereld bestaat, zal God er Zijn kerk hebben. Gij zijt van eeuwigheid, en daarom zullen wij niet sterven. Gods Israël zal niet uitgeroeid worden, noch de naam van Israël uitgedelgd, al schijnt het soms er na aan toe te zijn, zo als de apostel schrijft, 2 Corinthiers 6:9 "als stervende, en ziet, wij leven, als getuchtigd, en niet gedood," Psalm 118:18. Zie, hoe de profeet de eeuwigheid van de kerk uit de eeuwigheid Gods afleidt, want Christus heeft gezegd: "Ik leef en gij zult leven," Johannes 14:19. Hij is de rots, waarop de kerk zo wel gebouwd is, dat "de poorten van de hel haar niet zullen overweldigen. Wij zullen niet sterven."

4. Wat de vijanden van de kerk ook tegen haar ondernemen, dat is overeenkomstig Gods raad en naar Zijn wijze en heilige doeleinden, "Gij hebt hem gesteld en hebt hem gegrondvest." Het is God, die de Chaldeën hun macht verleende, ze een geducht volk maakte, en in Zijn raad bepaalde wat zij zouden doen, want zij hadden geen macht over Israël dan die hun van Boven gegeven was. Hij droeg hun op, de roof te roven en de plundering te plunderen, Jesaja 10:6. Hierin blijkt God de machtige God, van Wie alle macht afdaalt en afhankelijk is. Die gaat zo ver Hij wil, en Hij gebiedt: "Tot hiertoe en niet verder." Degenen, wie God een opdracht geeft, kunnen niet meer doen dan Hij hun opdraagt, daarin ligt een grote troost voor Gods lijdend volk. De mensen zijn in Gods hand, een roede in Zijn hand, Psalm 17:14 En Hij heeft hen tot een oordeel gesteld, en om te straffen, heeft Hij hen gegrondvest. Gods volk heeft straf nodig en verdient die, het moet die verwachten en zal ze hebben, wanneer goddeloze mensen tegen hen losgelaten worden, is dat niet tot hun verderf, opdat zij omkomen, maar tot hun kastijding, opdat zij heilig worden, het is niet bedoeld als zwaard, om ze af te snijden, maar als een roede, om de dwaasheid uit hun hart weg te nemen, hoewel zij het zo niet menen en hun hart alzo niet denkt, Jesaja 10:7. Zie, het is een oorzaak van grote troost, met betrekking tot de smarten en beproevingen van de kerk, dat, wat kwaad de mens ook tegen haar smeedt, God daardoor het goede over haar brengt, en wij zijn zeker, dat Zijn zaad zal bestaan.

5. Hoewel de goddeloosheid van de goddelozen een tijd moge bloeien, toch is God een heilig God en keurt Hij die goddeloosheid niet goed vers 13. *Gij zijt te rein van ogen, dan dat Gij het kwade zou zien* met enigen schijn van goedkeuring, neen, het is *de gruwelijke zaak, die Hij haat,* Jeremia 44:4. Hij ziet al de zonde, die in de wereld bedreven wordt, ze is Hem een gruwel, hatelijk in Zijn ogen, en degenen, die ze bedrijven, geven Zijn gerechtigheid aanstoot. In Gods natuur ligt afkeer van die genegenheden en handelingen, welke met Zijn heilige wet strijden, en al is er gelukkig een middel gevonden, waardoor zondaars verzoend kunnen worden, met de zonde verzoent Hij Zich nimmer en kan Hij Zich niet verzoenen. Aan deze regel moeten wij ons bestendig houden, hoezeer de leidingen van Zijn voorzienigheid daarmede somtijds onverenigbaar schijnen te zijn. Zie, als God de zonde toelaat, mag dit nooit uitgelegd worden, als zou Hij ze goedkeuren, want "Hij is geen God, die lust heeft aan goddeloosheid," Psalm 5:5. De goddeloosheid, waarvan hier gezegd wordt, dat God ze niet kan aanschouwen, kan wel bepaald die zijn welke van de kerk door haar vervolgers bereid wordt, al heeft God reden om ze toe te laten, Hij keurt ze daarom niet goed, gelijk die van Bileam, Numeri 23:21. Hij schouwt niet aan de ongerechtigheid in Jacob, ook ziet Hij niet aan de boosheid in Israël, dat is, Hij vergeeft ze, hetgeen voor Gods volk, in zijn beproeving door de woede van mensen, zeer troostrijk is, zij mogen daaruit niet afleiden, dat God tegen hen is, al haatten hen ook degenen, die hen vervolgen: Hij heeft hen lief, en in Zijn liefde kastijdt Hij hen.

II. De grieven, waarover Hij klaagt, of die Hij moeilijk met deze waarheden kan rijmen. Aangezien Gij een heilig God zijt, waarom laat Gij dan toe, dat godloochenaars Uw kerk aanleiding geven om te vragen, of Gij bestaat of niet? " Waarom ziet Gij op de Chaldeën, die trouweloos met uw volk handelen, en laat hun woeden tegen ons welgelukken? Waarom verdraagt Gij, dat Uw gezworen vijanden die Uw naam lasteren, dus trouweloos handelen met Uw gezworen onderdanen, die Uw naam vrezen?" Wat zullen wij tot deze dingen zeggen?" Dit was een verzoeking voor Job, Hoofdstuk 21:7, 24:1 voor David, Psalm 73:2, 3, voor Jeremia, Hoofdstuk 12:1,2.

1. Dat God de zonde toeliet en geduld had met de zondaars. Hij zag op hen, zag al hun goddeloze plannen en daden, en hield ze niet terug noch strafte hen, maar gaf hun voorspoed, en liet hen begaan. Ja, dat Hij op hen zag wil toch zeggen, dat Hij niet alleen hen niet bestrafte, noch hun in een weg trad, maar hun zelfs aanmoediging en bijstand verleende, alsof Hij hun doen goedkeurde en begunstigde. Hij zweeg, wanneer zij in hun boze weg voortgingen, zeide niets tegen hen en gaf geen bevel hen tegen te houden. Deze dingen hebt Gij gedaan, en ik zweeg stille.

2. Dat Zijn geduld misbruikt werd, en omdat het oordeel over deze boosdoeners en hun boze daden niet haastig geschiedt, daarom is hun hart in hen vol om kwaad te doen.

a. Zij waren vals en bedrieglijk, men kon hen niet vertrouwen, noch op hen bouwen. Zij handelen trouweloos, onder de schijn van vrede en vriendschap vervolgen en volvoeren zij hun boze plannen en hechten aan hun eigen woord generlei verplichting.

b. Zij haatten en vervolgden de mensen, omdat die beter waren dan zijzelf, gelijk Kaïn Abel haatte, omdat zijn eigen werken boos waren en die van zijn broeder rechtvaardig. De goddeloze verslindt de mens, die rechtvaardiger is dan hij, om dezelfde reden, omdat die hem beschaamd maakt, zij hebben een afkeer van het beeld Gods en verderven daarom goede mensen, omdat die dat beeld dragen. Ofschoon vele Joden even slecht waren als de Chaldeën,

ja erger, toch waren er ook onder hen, die rechtvaardiger waren en toch door hen verteerd werden.

c. Het stond bij hen gelijk, of ze een mens doodden dan wel een vis vingen. De profeet beklaagt zich hierover. Daar de voorzienigheid de zwakkeren had opgeofferd om een prooi van de sterkeren te zijn, waren geen inderdaad *als de vissen van de zee,* vers 14. Zo hadden ze ook onder elkaar gedaan, op elkander azende, gelijk de grotere vissen op de kleinere, vers 3, en nu werden zij allen zo behandeld door hun gemeenschappelijken vijand. Zij waren als het kruipend of zwemmend gedierte (want deze uitdrukking wordt gebruikt voor vissen, Genesis 1:20, die geen overste over zich hebben, hetzij om hun te beletten, elkander te verteren, of ze te bewaren, dat geen vijand ze verslindt). Zij worden de Chaldeën prijsgegeven als vissen aan de vissen Die trotse verdrukkers maken er geen gewetenszaak van, hen te doden, evenmin als wanneer zij de vis uit het water halen, zo weinig geven zij om een mensenleven. Zij achten het niet, als zij iemand doden, maar doen het even gemakkelijk als een vis vangen, die geen tegenstand biedt, zonder bescherming of verdediging, het is hun eer tijdverdrijf dan inspanning. Zij maken geen verschil, allen, die in hun net komen, zijn vissen, zij noemen alles het hun wat zij in de handen krijgen. Zij hebben verschillende manieren om te verderven en te vernielen, gelijk de mensen ze hebben om vis te vangen. Sommige *trekken zij met de angel op,* vers 15, één voor één, andere *vergaderen ze in hun garen,* bij menigten, en *verzamelen ze in hun net.* Zulk een verscheidenheid van middelen hebben zij om uit de weg te ruimen van wie zij wat hopen te winnen.

d. Zij roemen in wat zij gekregen hebben, en vermaken er zich mede, al is het ook met onrecht verkregen, zij hebben voorspoed met hun verdrukking en bedrog, zij bezitten zeer veel en wel van het beste, hun land is goed en zij hebben het in overvloed. En daarom,

A. Zij zijn zeer zelfgenoegzaam en genieten zij leven vrolijk, vers 15. *Daarom verblijden en verheugen zij zich,* omdat hun rijkdom groot is, en hun streven van die te vermeerderen slaagt, Job 31:25. Ziele, neem rust, Lukas 12:19

B. Zij zijn zeer verwaand, uiterst zelfzuchtig en grote bewonderaars van hun eigen vindingrijkheid en overleg. Zij offeren aan hun garen en roken aan hun net, zij juichen zich zelf toe, dat zij zoveel geld verdiend hebben, al is het ook nog zo oneerlijk. Zie, in ons woont de neiging van ons zelf de eer te geven van onze uitwendige voorspoed en te zeggen: "Mijn kracht en de sterkte mijner hand, heeft mij dit vermogen verkregen", Deuteronomium 8:17. Dit is afgoderij met zichzelf bedrijven, offeren aan ons garen, omdat het van ons is, hetgeen even ongerijmde afgoderij is als die van Neptunus of Dagon. Wat hun hun net doet roken, is, dat door dezelve zijn deel vet is geworden. Zij, die van hun geld hun god maken, maken ook de god van hun sleepnet, waardoor zij zoveel geld gekregen hebben.

III. De profeet spreekt tenslotte zijn nederige hoop uit, dat God deze verwoesters van het mensdom niet immer zal toelaten, voort te gaan en voorspoed te genieten, en pleit aldus met Hem vers 17, *Zal hij daarom altoos zijn garen ledig maken?* Zullen zij zich verrijken en hun vaten vullen met datgene, hetwelk zij door geweld en verdrukking aan hun naburen ontnomen hebben? Zullen zij hun vat telkens weder leegmaken om nieuwen buit te vangen? En zult Gij hen in die boze weg laten voortgaan? *Zullen zij niet verschonen met altoos de volkeren te doden?* Moeten mensen en goederen van de volken steeds aan hun vat opgeofferd worden? Alsof het een klein ding ware de mensen van hun goed te beroven, zullen ze ook God om Zijn eer brengen? Is God niet de Koning van de volken en zal Hij hun geschonden recht niet

handhaven? Is Hij niet naijverig op Zijn eigen eer, en zal Hij daarvoor niet waken? De profeet beveelt die zaak God aan en laat ze aan Hem over, gelijk de Psalmist in Psalm 74:22 "Sta op, o God, twist Uw twistzaak."

HOOFDSTUK 2

1 Ik stond op mijn wacht, en ik stelde mij op de sterkte, en ik hield wacht om te zien, wat Hij in mij spreken zou, en wat ik antwoorden zou op mijn bestraffing.
2 Toen antwoordde mij de HEERE, en zeide: Schrijf het gezicht, en stel het duidelijk op tafelen, opdat daarin leze die voorbijloopt.
3 Want het gezicht zal nog tot een bestemden tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen, en niet liegen; zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven.
4 Ziet, zijn ziel verheft zich, zij is niet recht in hem; maar de rechtvaardige zal door zijn geloof leven.
5 En ook dewijl hij trouwelooslijk handelt bij den wijn, een trots man is, en in zijn woning niet blijft; die zijn ziel wijd opendoet als het graf, en gelijk de dood is, die niet zat wordt, en tot zich verzamelt al de heidenen, en vergadert tot zich alle volken.
6 Zouden dan niet al dezelve van hem een spreekwoord opnemen, en een uitlegging der raadselen van hem? En men zal zeggen: Wee dien, die vermeerdert hetgeen het zijne niet is (hoe lange!), en dien, die op zich laadt dik slijk.
7 Zullen niet onvoorziens opstaan, die u bijten zullen, en ontwaken, die u zullen bewegen, en zult gij hun niet tot plundering worden?
8 Omdat gij vele heidenen beroofd hebt, zo zullen alle overgeblevene volken u beroven; om het bloed der mensen, en het geweld aan het land, de stad, en alle inwoners derzelve.
9 Wee dien, die met kwade gierigheid giert voor zijn huis, opdat hij in de hoogte zijn nest stelle, om bevrijd te zijn uit de hand des kwaads.
10 Gij hebt schaamte beraadslaagd voor uw huis; uitroeiende vele volken, zo hebt gij gezondigd tegen uw ziel.
11 Want de steen uit den muur roept, en de balk uit het hout antwoordt dien.
12 Wee dien, die de stad met bloed bouwt, en die de stad met onrecht bevestigt!
13 Ziet, is het niet van den HEERE der heirscharen, dat de volken arbeiden ten vure, en de lieden zich vermoeien tevergeefs?
14 Want de aarde zal vervuld worden, dat zij de heerlijkheid des HEEREN bekennen, gelijk de wateren den bodem der zee bedekken.
15 Wee dien, die zijn naaste te drinken geeft, gij, die uw wijnfles daarbij voegt, en ook dronken maakt, opdat gij hun naaktheden aanschouwt.
16 Gij zult ook verzadigd worden met schande, voor eer; drinkt gij ook, en ontbloot de voorhuid; de beker der rechterhand des HEEREN zal zich tot u wenden, en er zal een schandelijk uitbraaksel over uw heerlijkheid zijn.
17 Want het geweld, dat tegen Libanon begaan is, zal u bedekken, en de verwoesting der beesten zal ze verschrikken, om des bloeds wil der mensen, en des gewelds in het land, de stad en aan alle inwoners derzelve.
18 Wat zal het gesneden beeld baten, dat zijn formeerder het gesneden heeft? of het gegoten beeld, hetwelk een leugenleraar is, dat de formeerder op zijn formeersel vertrouwt, als hij stomme afgoden gemaakt heeft?
19 Wee dien, die tot het hout zegt: Word wakker! en: Ontwaak! tot den zwijgenden steen. Zou het leren? Ziet, het is met goud en zilver overtrokken, en er is gans geen geest in het midden van hetzelve.
20 Maar de HEERE is in Zijn heiligen tempel. Zwijg voor Zijn aangezicht, gij ganse aarde!

In dit hoofdstuk hebben wij een antwoord als door de profeet verwacht werd, vers 1 en door de Geest Gods gegeven, op de klachten, die de profeet geuit had naar aanleiding van het geweld en de overwinningen van de Chaldeën aan het einde van het vorige hoofdstuk. Het antwoord is,

I. Dat, nadat God Zijn eigen raad heeft uitgevoerd door de overmacht van de Chaldeën en het geloof en het geduld van Zijn eigen volk beproefd, om de oprechten van de huichelaars onder hen te scheiden, Hij met de Chaldeën afrekenen, hen vernederen en ten onder brengen zal, niet alleen die trotse Nebukadnezar, moet ook die fiere monarchie, meer haar grenzenloze en onverzadelijke dorst naar heerschappij en rijkdom, waarvan zij zelve ten laatste een prooi zou worden, vers 2-8.

II. Dat niet zij alleen, maar alle zondaars, onder de goddeloze roede zouden bezwijken.

1. Zij, die begerig, gretig zijn naar weelde en eer, vers 9-11.

2. Zij, die verdrukken en benadelen en op oneerlijke wijze land vermeesteren, vers 12-14.

3. Zij, die dronkenschap bevorderen, opdat zij hun naburen te schande maken vers 15-17. Zij, die afgoden vereren, vers 18-20.

Habakuk 2:1-20

Hier

I. Nadert de profeet nederig tot God, vers 1. *Ik stond op mijn wacht* gelijk een schildwacht op de muren van een belegerde stad, of aan de grenzen van een bedreigd land, met het doel, uit te zien naar wat te bespeuren valt. *Ik stond op mijn wacht* en keek rond, *ik hield wacht om te zien, wat Hij in mij spreken zoude,* ik luisterde aandachtig naar de woorden van Zijn mond en merkte zorgvuldig op de gangen van Zijn voorzienigheid, opdat mij geen enkel woord van Zijn bescheid mocht ontgaan. *Ik hield wacht om te zien wat Hij in mij spreken zou,* wat de Geest van de profetie mij zou dicteren, als antwoord op mijn klachten. Zelfs in gewone tijden spreekt God tot ons niet alleen door Zijn Woord, maar ook door onze consciëntie en fluistert ons toe: "Dit is de weg, wandel in hem" en wij moeten op Zijn aanwijzing in beiderlei vorm acht geven. Dat de profeet zich op de sterkte of op een hoogte stelde, betekende zijn voorzichtigheid, dat hij gebruik maakt van de middelen en wegen, die hij binnen zijn bereik heeft om Gods wil te leren kennen en daaromtrent onderricht te ontvangen. Zij, die naar God willen luisteren, moeten zich van de wereld afkeren en daarboven verheven zijn, moeten hun opmerkzaamheid spannen, hun gedachten samentrekken, de Schrift onderzoeken ervaring en ervarene raadplegen, bidden zonder ophouden en zich op de sterkte stellen. Zijn wacht houden tekent zijn geduld, vastberadenheid en volharding, hij is bereid een tijd te wachten en de gelegenheid waar te nemen zoals de wachter doet. Hij wil weten wat God in hem spreken zal, niet slechts voor zijn eigen voldoening, maar tevens om hem. als profeet in staat te stellen, ook anderen van dienst te zijn en hun bezwaren te ondervangen, wanneer zij daarmede tot hem komen. Hierin is de profeet een voorbeeld voor ons.

1. Wanneer wij geslingerd en door twijfel gekweld worden aangaande de wegen van de Voorzienigheid en geneigd te geloven, dat het het noodlot of de fortuin is, en niet een wijs God, die de wereld regeert, of dat de kerk verlaten en Gods verbond met Zijn volk verbroken en vernietigd is, dan moeten wij de moeite doen ons te wapenen met overwegingen, die de zaak ophelderen. Wij moeten op de wacht staan tegen de verzoeking, opdat zij ons niet overmannen. Wij moeten ons op de sterkte stellen om te zien of wij iets kunnen ontdekken, dat de verzoeking tot zwijgen brengt en de moeilijkheden oplost, en gelijk de Psalmist, de dagen van ouds overdenken en bepeinzen, Psalm 77:6, moeten Gods heiligdom binnentreden en op het einde van deze dingen merken, Psalm 73:17. Wij moeten onze twijfel geen voet geven maar ze met alle macht bekampen.

2. Wanneer wij gebeden en onze klachten en begeerten voor God uitgestort hebben, moeten wij zorgvuldig opmerken, welk antwoord God ons door Zijn Woord, door Zijn Geest of door Zijn leiding geeft op onze nederige voorstellingen. Wanneer David zegt: "Ik zal tot u bidden, mijn gebed tot U opzenden, als een pijl op een doelwit, dan voegt hij er aan toe: Ik zal mij tot U schikken, en wacht houden," Psalm 5:3, 4, zal opletten, wat Gij mij antwoordt, gelijk een schutter oplet, of zijn pijl getroffen heeft. Wij moeten horen, wat God de Heer spreken zal, Psalm 85:9.

3. Wanneer wij ons schikken om Gods Woord te lezen of te horen, en zo de levende orakelen te raadplegen, moeten wij vernemen wat God daardoor tot ons zegt, dat op onze toestand past, welk woord van overtuiging waarschuwing, raad of troost Hij tot onze ziel brengt, opdat wij het mogen aannemen en ons er onder buigen, en overleggen, wat wij te antwoorden hebben, en hoe wij aan dat woord zullen voldoen.

4. Wanneer wij worden aangevallen door dezulken, die met God en Zijn wegen twisten gelijk hier de profeet schijnt te overkomen- overvallen, belegerd, als in een toren, door benden van tegensprekers -dan moeten wij wel overwegen wat wij hun antwoorden zullen ons onderricht van God ontvangen, horen wat Hij tot ons spreekt om ons verstand te geven om gereed te staan tot bescheid aan anderen, wanneer wij op de proef gesteld worden, om "rekenschap te geven van de hoop, die in ons is met zachtmoedigheid en vreze," 1 Petrus 3:15. Van God moeten wij dan begeren een mond en wijsheid, dat het ons in die ure gegeven worde wat wij spreken zullen.

II. God geeft hem genadiglijk antwoord, want Hij stelt de gelovige verwachtingen van Zijn volk niet teleur, als het wacht om te horen wat Hij zeggen zal, maar spreekt van vrede, goede woorden, troostrijke woorden, Zacheria 1:13. De profeet had geklaagd over de voorspoed van de Chaldeën, waarvan God hem het vooruitzicht had gegeven, om hem nu dienaangaande gerust te stellen, geeft Hij hem een verder vooruitzicht van hun val en ondergang, gelijk Jesaja, nadat hij de Babylonische ballingschap had voorzegd, ook gesproken had van de verwoesting van Babel. Nu deze belangrijke gebeurtenis hem in een visioen getoond wordt, draagt God ook zorg, dat dit visioen wordt openbaar gemaakt en aan volgende geslachten overgeleverd, die de vervulling ervan zouden beleven.

1. De profeet moet *het gezicht beschrijven,* vers 2. Ook Johannes werd, toen hij het gezicht van het nieuwe Jeruzalem ontving, bevolen te *schrijven,* Openbaring 21:5. Hij moest het schrijven, opdat hij het zichzelf te beter in het geheugen zou prenten en beter verstaan, maar vooraf, opdat het in verwijderde streken en in toekomstige eeuwen mocht gelezen worden. Wat alleen door overlevering bewaard blijft, wordt licht veranderd of verkeerd verstaan, maar wat geschreven staat, houdt volle zekerheid en wordt ongeschonden en zuiver behouden. Wij hebben reden om God voor die opgetekende visioenen te danken, zowel als voor het voorrecht, dat wij Zijn geschreven wetten bezitten. Hij moest het gezicht schrijven en het duidelijk op schrift stellen, het leesbaar optekenen, met grote letters, opdat die voorbijloopt, daarin leze, opdat degenen, die zich geen tijd mochten gunnen om zich voor die lectuur neer te zetten, er als in het voorbijgaan een blik op zouden werpen. Waarschijnlijk waren de profeten gewoon, enige van hun merkwaardigste voorzeggingen op tafelen te schrijven en die in de tempel op te hangen, Jesaja 8:1. Nu wordt de profeet geboden, het duidelijk te schrijven. Zie, degenen, die het Woord Gods te prediken hebben, moeten zich beijveren, zich zo duidelijk mogelijk uit te drukken, opdat ook de minst ontwikkelden hen kunnen verstaan. De dingen, die onze eeuwige vrede raken, die God voor ons heeft laten opschrijven, worden duidelijk gemaakt, zij zijn allen recht, dat is: verstaanbaar, voor degene, die verstandig is, Spreuk. 8:9. En zij zijn met gezag afgekondigd, God heeft er Zijn imprimatur (dat is: het worde gedekt) aan toegevoegd, Hij heeft gezegd: Stel ze duidelijk.

2. Het volk moet wachten op de vervulling van het gezicht, vers 3. *Want het gezicht zal nog tot een bestemde, toekomstige tijd zijn*. U zal nu medegedeeld worden uw verlossing door de verbreking van de Chaldeeuwse macht, en dat de tijd daartoe door God is vastgesteld. Er is *een bestemde tijd,* maar nog niet dadelijk toch niet al te ver in het verschiet. Dat is ook de reden, waarom het geschreven moest worden om naderhand herlezen en met de gebeurtenissen vergeleken te worden. Zie, God heeft een bestemde tijd voor Zijn bepaald werk, en zal dat werk op die tijd zekerlijk uitvoeren, ons wordt opgelegd, Zijn plannen niet vooruit te lopen, maar op de verwezenlijking te wachten. Het is een grote bemoediging om geduldig te wachten, nu wij weten, dat, al blijft de beloofde gunst lang uit, ze eindelijk vervuld wordt en dan zal die vervulling een overvloedige beloning voor ons wachten zijn. Dan zal Hij het op het einde

voortbrengen en niet liegen. Wij zullen er niet mee teleurgesteld worden, want het zal ter bestemder tijd komen, ook de zullen wij niet teleurgesteld worden, want het zal zijn volkomen vervulling hebben, het zal ten volle beantwoorden aan onze gelovige verwachting. De belofte kan een tijd lang dood schijnen, maar ze zal eindelijk spreken, en daarom, al vertoeft ze een tijd lang, langer dan wij meenden, wij moeten er geduldig op blijven wachten, verzekerd, dat ze zal komen, en gewillig om te wachten, totdat ze komt. De dag, die God voor de verlossing van Zijn volk en de ondergang van Zijn en hun vijanden heeft bestemd, is een dag,

a. Die ten laatste zekerlijk zal komen, hij zal niet uitgesteld worden sine die, zonder een anderen dag te bepalen, maar zonder feil op de bestemden tijd, dat is: op de meest geschikte tijd, verschijnen.

b. Hij zal niet achterblijven, want "God is niet traag, gelijk enigen dat traagheid achtten," 2 Petrus 3:9, al toeft Hij langer dan onze bepaalde tijd, toch toeft Hij niet langer dan Zijn bestemde tijd, die altoos de beste is.

3. Dit gezicht, op welks vervulling zolang gewacht wordt, zal zulk een oefening van geloof en geduld zijn, dat ze aan het licht brengt wat de mensen zijn, vers 4..

a. Er zijn er, die dit gezicht trots zullen verachten, wier hart zo verheven is, dat zij het de moeite niet waard achten, er op te letten. Als God het dadelijk doen wil, dan zullen ze Hem dankbaar zijn, maar in wachten hebben zij geen zin. Hun hart is ijdel en staat op en daar God hen afwijst, zullen ze zich zelf wel helpen om geen verplichting te hebben, zij achten hun eigen hand genoegzaam voor zich, en Gods belofte is hun van weinig betekenis. Ziet, zijn ziel verheft zich, zij is niet recht in hem, niet oprecht jegens God, niet gelijk het behoort. Degenen die Gods algenoegzaamheid wantrouwen of verachten, wandelen niet oprecht voor Zijn aangezicht, Genesis 17:1. Maar,

b. Zij, die werkelijk God vrezen, wier hart oprecht is met God, zullen de belofte op prijs stellen en er zich geheel op verlaten, in vertrouwen op de waarheid van de toezegging, zullen zij nabij God blijven en ook in de moeilijkste tijden Hem gehoorzaam zijn. Dan leven ze in gerustheid met God in gemeenschap, steunen en wachten op Hem. De rechtvaardige zal door zijn geloof leven. Gedurende de ballingschap zullen de rechtvaardigen staande blijven, vrede genieten, gelovig wachtende op de dierbare belofte, terwijl de vervulling nog uitblijft. De rechtvaardige zal door zijn geloof leven, door het geloof, dat met Gods woord bezig is. Dit wordt aangehaald in het Nieuwe Testament, Romeinen 1:17, Galaten 3:11, Hebreeen 10:38, ten bewijze van de grote waarde van de rechtvaardigmaking door het geloof, en de invloed, die dit geloof op het leven van de Christenen uitoefent. Zij, die door het geloof gerechtvaardigd worden, zullen door het geloof leven, zullen altijd en immer gelukkig zijn. Zolang zij hier zijn, leven zij door het geloof, wanneer zij in de hemel komen, zal hun geloof in aanschouwen overgaan.

Nu de profeet bevel heeft ontvangen om *het gezicht te beschrijven*, en het volk om de vervulling ervan te verwachten, volgt het gezicht zelf, het is, gelijk andere profetieën, die wij ontmoet hebben, de last van Babel en van de koning van Babel, dezelfde, die in Hoofdst 1:11 gezegd wordt, *door te trekken en zich schuldig te maken*. Het bevat, naar de mening van sommigen, het vonnis over Nebukadnezar, de voornaamste bedrijver van Jeruzalems ondergang, of over die monarchie of over het gehele rijk van de Chaldeën, of over alle trotse en verdrukkende machten, die enig volk, vooral Gods volk, mishandelen.

Merk op

I. Het misdrijf, waarvan deze vijand beschuldigd wordt, en waarom het vonnis is gewezen, vers 5. *De begeerlijkheid des vleeses, de begeerlijkheid van de ogen en de grootsheid des levens* zijn de strikken, die de mens worden gespannen, de groten bij name. Wij vinden, dat hij, die Israël gevankelijk wegvoert, zelf door deze drie gevangen genomen wordt. Want,

1. Hij is zinnelijk en weelderig, hij geeft zich over aan zijn vermaken. Hij handelt trouweloos bij de wijn. Dronkenschap is zelf reeds een overtreding en de oorzaak van al overvloediger overtreding. Wij lezen van hen, die dwalen van de wijn, Jesaja 28:7. Belsazar, in wie vooral deze profetie vervuld is, maakte zijn overtreding het grootst, toen hij wijn dronk, en het handschrift op de muur van zijn paleis getekend werd, zijn vonnis, dat onmiddellijk zou uitgevoerd worden, Daniel 5:1.

2. Hij is hooghartig en heerszuchtig, hij is een trots man, zijn hoogmoed is een zeker voorteken van zijn val. Als grote mannen trots worden, zal de grote God hun leren verstaan, dat Hij boven hen staat. Zijn overtreding in de wijn is oorzaak van zijn aanmatiging en onbeschaamdheid, daarom is hij een trots man. Wanneer iemand dronken is, dan meent hij, al verlaagt hij zich beneden het dier, dat hij een koning gelijk is en verheft zich op wat zijn schande is. Wij vinden de hovaardige kroon op het hoofd van de dronkenen van Efraïm, en "wee!" wordt hun toegeroepen, Jesaja 28:1.

3. Hij is begerig en geldgierig, en dat vloeit uit zijn hoogmoed voort, hij acht zich waardig, alles te genieten en maakt er daarom werk van zijn rijkdom te vermeerderen. De Chaldeeuwsche monarchie bedoelde de wereldheerschappij. Hij blijft niet in zijn woning, is met het zijne niet tevreden, wel heeft hij daarop een onbetwistbaar recht, maar het is hem te weinig en hij geniet er niet van, noch gebruikt het goede dat in zijn eigen huis, op zijn eigen erf gevonden wordt. Zijn zonde is zijn straf, zijn eerzucht zijn aanhoudende onrust. Als is zijn tehuis een paleis, zijn onvoldaan gemoed maakt het tot een gevangenis. Hij doet zijn ziel wijd open als het graf, dat dagelijks de lijken van de doden ontvangt en toch nog steeds roept: Geef, geef. Hij is gelijk de dood, die niet zat wordt, hoewel die al door verslindt. Zie, het is de zonde en de dwaasheid van velen, die een groot deel van het werelds goed bezitten, dat zij nooit weten wanneer zij genoeg hebben, maar, hoe meer zij hebben, des te meer begeren zij, des te meer verlangen zij er naar. En het is rechtvaardig van God, dat die onverzadelijke begeerte ook niet verzadigd wordt, het is het vonnis, gestreken over degenen, die het geld liefhebben, van het geld niet zat te worden, Prediker 5:10. Zij, die met hun bescheiden deel niet tevreden zijn, zullen nooit het genot hunner begeerten verkrijgen. De trotse vorst verzamelt tot zich al de heidenen en vergadert tot zich alle volken, hun recht schendende, hun bezittingen rovende, zij mogen niet bestaan tenzij onder zijn beheer en onder zijn bereik. Het ene volk voldoet hem niet, tenzij hij er nog één onderwerpt, en dan weer één, totdat hij ze alle onderworpen heeft. Gelijk degenen die op kleiner schaal dezelfde onverzadelijke begeerte koesteren en huis aan huis trekken, akker aan akker brengen, totdat er geen plaats meer zij, en zij alleen inwoners gemaakt worden in het midden des lands, Jesaja 5:8. Het valt moeilijk uit te maken, wat beklagenswaardiger is: de dwaasheid van zulke eerzuchtige vorsten die er op uit zijn, hun gebied uit te breiden en het toch slecht regeren, of de ellende dier volken, die door hen verdrukt en mishandeld worden.

II. Het vonnis, dat over hem wordt geveld, vers 6 : *Zouden dan niet deze allen van hem een spreekwoord opnemen?* Zijn vonnis is,

1. Dat, wijl hoogmoed zijn zonde is geweest, ongenade en oneer zijn straf zal zijn, hij zal met verachting overladen, zal uitgelachen en door allen rondom bespot worden, zoals zij verdienen, die verwaand rondzien en groot doen, en gewoonlijk ook ervaren, wanneer zij verdeemoedigd en teleurgesteld worden.

2. Dat, wijl hij zijn buren heeft verongelijkt juist die verongelijkten de werktuigen van zijn ongenade zullen worden: zij zullen een uitlegging van de raadselen tegen hem opnemen. Zij zullen zich vermaken, als ze hem honen en de schande hebben, dat men hem onder de voet loopt. Zij, die zich verheugen over de val van deze grote tiran, worden hier voorzien van raadsels en spreekwoorden, om er hem mee te kwetsen. Men, dat is die verdrukten, zal zeggen: Wee degene, die vermeerdert hetgeen het zijne niet is. Ha! wat is er nu van hem geworden? In die spottende zin kunnen deze woorden gelezen worden. Of: hij, dat is de rechtvaardige die door zijn geloof leeft, zal zeggen, hij, voor wie dit gezicht geschreven en verklaard is, zal met behulp van dit visioen des vijands val voorzien en kunnen voorspellen, zelfs wanneer deze nog in de bloeitijd verkeert, hij zal terstond zijn woning vervloeken, Job 5:3. Hij zal inderdaad een wee tegen hem uitspreken.

A. Hier is een *wee* tegen hem, omdat hij zijn eigen bezit heeft vermeerderd door onrecht jegens zijn naaste, vers 6-8. *Hij vermeerdert hetgeen het zijne niet is,* maar anderen toebehoort. Zie, niet meer van het onze komt ons rechtens toe, dan wat wij langs een eerlijke weg hebben verkregen, ander goed zal op de duur het onze niet blijven, *want onrechtvaardig verkregen goed gedijt niet.* Laat degenen, wie het in de wereld voorspoedig gaat, op hun hoede zijn, zich daarop te verlaten, want als zij niet in de rechten weg voorspoedig zijn, liggen zij onder een wee. Zie hier,

a. Wat deze voorspoedige vorst doet: hij laadt dit slijk op zich. Rijkdom is slechts slijk, dit slijk, wat zijn goud en zilver dan gele en witte aarde? Zij, die door dikke klei lopen, vorderen weinig en maken zich vuil, zo doen ook degenen, die door deze wereld reizen te midden van een overvloed van haar goederen. En als ware dat niet genoeg, dwazen die zij zijn, ze laden bovendien slijk op zich, alsof die klei hun schat was! Zij belasten zich met aanhoudende zorg daarover, met grote schuld, als zij dat goed verkrijgen, bewaren en uitgeven, en met een zware verantwoording in de dag des oordeels. Zij overladen hun schip met dit dikke slijk, en vergaan er mee in verderf en ondergang

b. Zie wat de mensen van hem zeggen, terwijl hij dus zijn rijkdom vermeerdert, zij roepen: "hoe lang?" Hoe lang zal het duren, eer hij genoeg heeft? Zij roepen tot God: "Hoe lang zult Gij het aanzien, dat deze trotse verdrukker de volken verontrust?" Of zij zeggen tot elkander: "Zie, hoe lang zal dat duren, hoe lang zal hij nog kunnen voortgaan met zich op oneerlijke wijze te verrijken?" Zij spreken zich niet uit maar zij weten wat zij bedoelen, als zij zeggen Hoe lang!

c. Zie, wat daarvan het einde zal zijn. Wat hij met geweld van anderen heeft weggenomen, zal met geweld hem ontnomen worden. De Meden en Perzen zullen de Chaldeën tot buit hebben, gelijk deze met andere volken hebben gedaan, vers 7-8. "Er zullen er zijn, die *u bijten* en *bewegen"* (de Engelse vertaling schrijft hier: *plagen). Zij,* van wie gij geen gevaar duchtte, die schenen *te slapen,* zullen *ontwaken* en *onvoorziens opstaan* en u een plaag zijn. Zij zullen onvoorzien opstaan, wanneer gij u het veiligst waant en het minst bereid zijt, een schok te ontvangen of die af te weren. *Zullen* zij *niet onvoorzien opstaan?* Ongetwijfeld zullen zij, en gij hebt alle reden dat te verwachten, behandeld worden zoals gij anderen behandeld hebt, dat gij hun tot plundering worden zult, gelijk anderen u geweest zijn. Naar de wet van de vergelding

zullen, omdat gij vele heidenen berooid hebt, alle overgebleven volken u beroven, vers 8. De koning van Babel meende, omdat hij alle volken rondom zo diep voor zich had doen buigen, dat geen van hen in staat zou zijn, wraak te nemen, maar al waren het slechts *overgebleven volken,* weinige wellicht, er zullen er toch genoeg zijn om hem te beroven, want God heeft een twist met hem.

Ten eerste, om het bloed van de mensen om de duizenden, die hij aan zijn eerzucht en zijn wraak heeft opgeofferd, vooral om het bloed van de Israëlieten, dat in bijzondere zin dierbaar is in Gods ogen.

Ten tweede, om het geweld aan het land, dat hij zo vele landen had verwoest en de vruchten van de aarde vernietigd, vooral in Kanaän.

Ten derde, om het geweld aan de stad, de vele steden, die hij in puinhopen had verkeerd, vooral Jeruzalem, de heilige stad, en alle inwoners ervan, die daardoor alles verloren hadden. Zie, het geweld, dat trotse mensen gebruiken om zich te verrijken en groot te maken, zal in gedachtenis worden gebracht en moet verantwoord worden op de dag des gerichts voor Hem, Wie de wraak toekomt.

B. Hier is een *wee* voor hem omdat hij steeds meer begeert en al hoger klimmen wil, vers 9-11. De misdaad, waarom dit wordt uitgeroepen, is vrij wel hetzelfde als in het voorgaande artikel: een onverzadelijke begeerte naar rijkdom en eer, *hij giert met kwade gierigheid voor zijn huis,* dat is: hij tracht schatten te verzamelen voor zijn gezin. Zie, geldgierigheid is een kwaad ding in een gezin, ze brengt er onrust en onvrede. "Die gierigheid pleegt, beroert zijn huis," Spreuk. 15:27, en, wat erger is brengt er Gods vloek over. "Wee hem, die een kwade winst verkrijgt," zo leest de Engelse kanttekening. Er is een rechtmatige winst waarbij Gods zegen het huis kroont, "de goede zal de kinderen van zijn kinderen doen erven, 2 Spreuk. 13:22. Maar wat door bedrog en onrecht verkregen wordt is kwalijk verworven en een armzalige winst, het zal niet alleen geen goed doen, maar kwaad over een huis brengen. Merk nu op,

a. Waar deze geldgierige op doelt: hij wil zijn nest in de hoogte stellen, zijn gezin tot hoger waardigheid opvoeren dan tevoren bereikt is, en het voor alle gevaar beveiligen wanneer hij dat dacht, om bevrijd te worden uit de hand van het kwaad, dat het niet in de macht des vijands gelaten worde, deszelfs rust te verstoren. Zie, het is een gewone zaak onder de mensen, als een voorwendsel voor hun geld- en eerzucht te beweren, dat zij slechts op hun eigen veiligheid bedacht zijn en zich zeker willen stellen. En toch bedriegen zij zichzelf, wanneer zij menen, dat des rijken goed de stad van zijn sterkte is, en als een verheven muur in zijn inbeelding, Spreuk. 18:11.

b. Wat hij daardoor verkrijgt: *Gij hebt,* niet veiligheid, *maar schaamte beraadslaagd voor uw huis, uitroeiende vele volken,* vers 10. Zie, een landgoed, door onrecht verkregen, is een schande voor de familie. Zij, die anderen afsnijden of ondermijnen, om voor zichzelf plaats te maken, die anderen verarmen om zelf rijk te worden, beraadslagen alleen schaamte voor hun huis en nemen zelf het kenteken van schande op hun voorhoofd. Toch is dat niet het ergste: "gij hebt gezondigd tegen uw ziel," hebt schuld en toorn en gevaar over haar gebracht. Zie, zij die hun naasten onrecht aandoen, doen hun eigen ziel veel groter onrecht aan. Maar wanneer de zondaar zich voor onschuldig houdt omdat hij meent, zijn bedrog en geweld met zoveel behendigheid en overleg gepleegd te hebben, dat niemand het kan uitvinden, dan wete hij, dat, indien er geen andere getuigen voorhanden zijn, zelfs *de steen uit de muur zal roepen en de*

balk uit het hout die antwoorden, als getuigenis tegen hem, dat zijn goed op onrechtmatige wijze is verworven, vers 11. Steen en balk roepen tot de hemel om wraak, gelijk *het ganse schepsel* om de zonde des mensen *zucht* en *verwacht vrijgemaakt te worden van de dienstbaarheid van de verderfenis.*

C. Hier is een wee tegen hem, omdat hij een stad met bloed en onrecht heeft gebouwd en bevestigd, vers 12 :*Wee dien, die de stad met bloed bouwt, en die de stad met onrecht bevestigt,* zichzelf er koning van maakt en ze tot zijn koninklijke residentie stelt. Zo deed Nebukadnezar, Daniel 4:30 :"Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb tot een huis des koninkrijks?" Maar het was gebouwd met het bloed van zijn eigen onderdanen, die hij had verdrukt, en met het bloed van zijn naburen, die hij wederrechtelijk had onderworpen, het was bevestigd met onrecht, door onrechtvaardige wetten, die hij voor zijn eigen macht en veiligheid gemaakt had. Wee hem, die aldus handelt want op die wijs gebouwde steden kunnen nimmer stand houden, en de bouwers zullen onder haar puinhopen begraven worden. Babel dat met bloed en onrecht gebouwd was, zou niet lang bestaan, de dag van zijn val naderde en toen werd dit wee vervuld en de profetie werkelijkheid, die als historie in Jesaja 21:9 was aangekondigd: "Babel is gevallen, zij is gevallen!" En de verwoesting dier stad was,

a. De schande van de Chaldeën, die zoveel moeite hadden gedaan en zoveel uitgegeven om ze te versterken, vers 13. *Zie, is het niet van de Heer der heerscharen, dat de volken,* die zo hard hebben gearbeid om ze te bevestigen, *arbeiden ten vure,* zullen zien, hoe de versterkingen, waarop zij hun hoop bouwden, in brand gestoken worden en al hun arbeid in de vlammen opgaan? Of zij, die zich zo vermoeid hebben om wereldse schatten en eer te verkrijgen, lopen groot gevaar, evenals degenen, die *in het vuur arbeiden.* Het ergste, dat van de arbeiders in Gods wijngaard kan gezegd worden, is, dat zij "de last des daags en de hitte gedragen hebben," Mattheus 20:12, maar dezen, die in hun werelds streven zo naarstig zijn geweest, hebben ten vure gearbeid, hebben zich slaven van hun lusten gemaakt. Er is geen groter werkezel in de wereld dan hij, die de heersende geldgierigheid dient. En wat komt ervan? Al gaven ze zich ook alle mogelijke moeite, zij worden er maar sober voor betaald, want tenslotte vermoeien ze zich tevergeefs. Het was hun voorzegd, dat het alles ijdelheid zou zijn, en wanneer zij ervaren, dat zij er mee teleurgesteld zijn, dan zullen zij erkennen, dat het erger was dan ijdelheid, dat het kwelling des geestes is.

b. Het was ook Gods eer, de eer van Zijn onkreukbare rechtvaardigheid en onweerstaanbare macht, want door de ondergang van de Chaldeeuwse monarchie (die de gehele wereld wel moest opmerken) zou *de aarde vervuld worden, dat zij de heerlijkheid des Heer bekennen,* vers 14. *De Heer is bekend geworden* doordat *Hij recht heeft gedaan,* vooral wanneer het Hem behaagd heeft, *op de hovaardigen te zien* en *ze te vernederen,* omdat Hij daardoor bewijst, dat *Hij alleen God is.* Zie, welk goed God doet te voorschijn komen uit de vermindering en het verval van aardse heerlijkheid, daardoor openbaart en verheerlijkt Hij Zijn eigen heerlijkheid en *vervult de aarde* met die kennis, gelijk *de wateren de bodem van de zee bedekken,* die zeer diep en uitgestrekt is en niet opdrogen zal tot op de tijd, dat ze niet meer zijn zal. Zodanig is de kennis van Gods heerlijkheid in het aangezicht van Jezus Christus, die het Evangelie biedt, 2 Corinthiers 4:6, en zodanig was de kennis van Zijn heerlijkheid bij de wonderlijke ondergang van het Babylonische rijk. Zie, zij die zich door de kennis van Gods heerlijkheid op het horen van de oordelen Zijns monds niet willen laten leren, zullen die moeten zien en erkennen bij het gezicht van de oordelen van Zijn hand.

De voorgaande punten van beschuldiging, waarop het wee gegrond is, geleken veel op elkaar. De misdadigers waren verdrukkers en afpersers, die landerijen door roof en onrecht hadden gestolen, hier, vers 17, wordt hetzelfde herhaald, dat vers 8 reeds was gezegd, want dat is het misdrijf, waarop de grootste nadruk wordt gelegd, namelijk het vergieten van ‘s mensen bloed, onschuldig bloed, op barbaarse, onrechtvaardige manier vergoten, dat ten hemel schreit. Het is *het geweld aan het land de stad en al haar inwoners,* waarover God wrake gaat doen, vroeger of later, als de Rechter van de ganse aarde en de Wreker van alle onrecht.

Maar hier zijn nog twee artikelen van anderen aard, die ook een wee toeroepen aan allen in het algemeen, die zich daaraan schuldig hebben gemaakt, maar bijzonder aan de Babylonische vorsten, die Gods volk hadden weggevoerd en gevangen hielden.

I. Wie dronkenschap hebben bevorderd, worden hier gericht en veroordeeld. Belsazar was een van hen, merkwaardigerwijze werd hem het wee aangekondigd en vervuld in dezelfde nacht, toen hij wijn dronk voor zijn duizend geweldigen, Daniel 5:1. Misschien was dit een reden, waarom de opvolgende koningen van Perzië "het tot een wet maakten, dat in hun koninkrijk niemand tot drinken gedwongen zou worden, maar dat alle groten zijns huizes doen zouden naar de wil van ieder Esther 1:8. Zij hadden gezien, welk een ellende het over een volk brengt, wanneer het gedwongen wordt te drinken en dus dronken gemaakt. Maar het wee staat hier met geduchte zekerheid tegen allen, wie ze ook zijn, die te eniger tijd zich aan deze zonde schuldig maken, hetzij in het vorstelijk paleis, hetzij in een ellendige kroeg.

Merk op,

1. Wie de zondaar is, tegen wie hier een vonnis wordt uitgevaardigd, het is tegen degene, *die zijn naaste dronken maakt,* vers 15. Een naaste te drinken geven, als hij dorst heeft, al is het maar een beker koud water, in de naam eens discipels, of de vermoeiden reiziger een drank aanbiedt, ja, sterke drank te geven degene, die verloren gaat, en wijn degene, die bitterlijk bedroefd zijn van ziel, dat is een daad van weldadigheid, die van ons gevraagd er. zeker eenmaal beloond wordt. "Ik was dorstig, en gij hebt mij te drinken gegeven." Maar een naaste, die genoeg of al te veel heeft gedronken, drank te verschaffen met de bedoeling, hem dronken te maken, opdat hij zichzelf blootstelt en als een zot doe, zich belachelijk maakt en zijn geheime gedachten bekent, of zijn naam tekenen onder een bedrieglijk stuk, dat is een verfoeilijke daad. Zij, die daaraan schuldig staan en er zich nog op beroemen, zijn verachters van God in de hemel en Zijn heilige wet, zijn handlangers van de duivel in de hel en van zijn vervloekte begeerten, vijanden van de mens op aarde, zijn eer en zijn welvaart, zij zijn gelijk de zoon van Nebat, die Israël zondigen deed. Anderen tot dronkenschap te verleiden, hun wijnfles daarbij voegen, om door die verlokking hen over te halen, de wijn aanziende, als hij zich rood vertoont, als hij in de beker zijn verf geeft, of zelfs hen er toe te dwingen, door algemene gebruiken of voorschriften van een club of gezelschap, niet eenmaal, maar herhaaldelijk, is een poging tot lichamelijke en zedelijke moord, die uiterst zwaar te verantwoorden zal vallen.

2. Welke straf hierover uitgesproken wordt. Er is een wee voor diegene, vers 15, *en een straf,* vers 16, *die beide aan zijn zonde geëvenredigd zijn.*

a. Zet hij de beker van de dronkenschap op de hand zijns naasten? De beker van de gramschap, de beker van de verschrikking, de beker van de rechterhand des Heeren zal zich tot hem wenden, de macht Gods zal zich tegen hem wapenen. Die beker, die onder de natiën is rondgegaan om ze te stellen tot een woestheid, tot een ontzetting en tot een aanfluiting, om ze

te doen struikelen en vallen, zodat ze niet meer kunnen opstaan, zal tenslotte in de hand des konings van Babel gegeven worden, naar voorspeld was, Jeremia 25:15, 16, 18, 26, 27. Zo zal ook het nieuwtestamentisch Babylon, dat de volken van de aarde dronken had gemaakt met de beker van haar hoererij, bloed te drinken gegeven worden, want zij is het waardig, Openbaring 18:3, 6, 24, 16:6.

b. Schept hij er vermaak in zijn naaste te schande te maken? Hij zal zelf met verachting overdekt worden. Gij zult ook verzadigd worden met schande, voor eer, dat is met meer schande bedekt dan gij vroeger eer genoot. De eens verworven eer zal slechts dienen om dan uw schande te grievender te maken en te afschuwelijker in de ogen van anderen. Drink gij ook de beker van de verschrikking, en stel uw vrees en lafheid ten toon als werd uw voorhuid ontbloot. Allen rondom u zullen u met verachting overladen, er zal een schandelijk uitbraaksel over uw heerlijkheid zijn over datgene, waarin gij uw roem hebt gesteld, uw waardigheid, uw rijkdom, uw heerschappij, zij, die gij hebt doen drinken, zullen op u spuwen. Want het geweld, dat tegen Libanon begaan is, zal u bedekken, en de verwoesting van de beesten zal ze verschrikken, vers 17, gij zult gejaagd en onder de voet gelopen worden met evenveel woestheid als ooit de wilde dieren van de Libanon gij zult uitgeroeid worden als die en tot doelwit van ‘t jachtvermaak strekken, want gij zijt als een van de beesten, die verschrikt zijn, en die zullen triomferen, wanneer zij over u de overhand krijgen. Of: het is om het geweld, dat gij de Libanon, dat is het land van Israël, aangedaan hebt, Deuteronomium 3:25 en de tempel, Zacheria 10:1, dat God nu afrekening met u houdt. Het is de zonde, die u nu overdekt.

II. Die de afgoderij hebben bevorderd, worden nu gericht en veroordeeld, dat was ook een zonde, waaraan Babel bijzonder schuldig stond, zij was de moeder van de hoererijen. Belsazar in zijn drinkgelagen prees zijn goden. En ook daarom wordt over hem hier een wee uitgesproken, en in hem over allen, die in dezelfde zonden vervallen, bijzonder het nieuwtestamentisch Babylon. Zie nu hier,

1. Wat hij doet om afgoderij te bevorderen, Zij razen naar de verschrikkelijke afgoden, Jeremia.50:38, namelijk de Chaldeën. Want

a. Zij hebben een grote verscheidenheid van afgoden hun gesneden beelden en gegoten beelden, opdat het volk kiezen kan wat hun het best lijkt.

b. Zij zijn zeer bekwaam en kunstvaardig in de vervaardiging van die beelden: de formeerder heeft zijn arbeid wonderwel volbracht, de vormer van de vorm (naar de Engelse kanttekening) heeft zijn model bijzonder sprekend gemaakt.

c. Zij hebben zich grote uitgaven getroost om ze te verspreiden en te versieren: zij hebben ze overtrokken met zilver en goud, omdat zulks de ogen des volks verlokt en bekoort, zij hebben hun afgoden opgemaakt, om de kinderen van deze wereld tot aanbidding te prikkelen.

d. Zij hebben er grote verwachting van: De formeerder vertrouwt op zijn formeersel als zijn god. Die God aanbidden, geven Hem eer, door tot Hem gebeden op te zenden en onderwijs en aanwijzing van Hem te verwachten, en deze eer geven zij hun afgoden.

A. Zij bidden tot hen, zij zeggen tot het hout: "word wakker tot onze hulp, luister naar onze gebeden", en tot de zwijgenden steen: "ontwaak! en red ons", gelijk de kerk tot haar God bidt: "Waak op, waarom zoudt Gij slapen, Heer!" Psalm 44:24. Zij belijden, dat hun beeld hun god

is door het te aanbidden. "Red mij, want gij zijt mijn god," Jesaja 44:17. "Deos qui rogat ille facit. Tot wie een mens zijn gebed doet, die is zijn god."

B. Zij raadplegen hun beelden als orakels en verwachten raad en voorschrift daarvan. Zij zeggen tot de zwijgende steen, hoewel die niet spreken kan, moet hij hen toch leren. Wat de goddeloze duivel of goddeloze priester in naam van het beeld tot hen spreekt, ontvangen zij met de grootste eerbied als met goddelijk gezag bekleed, en zijn bereid, zich daardoor te laten leiden. Zo wordt afgoderij ingevoerd en verbreid onder het mom van godsdienst en vroomheid.

2. Hoe de uiterste dwaasheid daarvan ten toon wordt gesteld. Door Jesaja heeft God, toen hij de verlossing des volks uit Babel voorspelde, in de brede aangetoond, hoe schandelijk dom en zot afgodendienaars zijn, en hetzelfde doet hier deze profeet.

a. Wanneer zij hun beelden gemaakt hebben, zijn die niets dan stof, dat de laagste bestaansvorm aanbiedt, alle arbeid, daaraan besteed, ken ze geen trap hoger brengen. Zij zijn ten enenmale zonder rede of gevoel, levenloos en sprakeloos, de afgod is een *stomme afgod, een zwijgende steen, er is gans geen geest in het midden van hetzelve,* vers 19, zodat het laagste dier dat adem en beweging bezit, uitnemender is dan gene. Zij hebben zelfs niet de ziel van een dier.

b. Het staat niet in hun macht, hun aanbidders enig goed te doen, vers 18. *Wat zal het gesneden beeld baten?* Al is het slechts stof, wanneer het in de ene of andere vorm werd gegoten, dan kon het in het menselijk leven voor een of ander doel dienen. Maar nu het als god poseert, dient het nergens toe, het kan zijn aanbidders niet der geringste dienst bewijzen. Ja,

c. Wel ver van profijtelijk te zijn, bedriegt het hen en houdt hen onder de bekoring van zijn voorgewende macht. Zij zeggen: het zal ons leren, maar het leert leugens, want het stelt God voor als met een lichaam bekleed, als eindig, zichtbaar en afhankelijk, en het bevestigt hen, die verijdeld zijn geworden in hun overleggingen, in de valse denkbeelden, die zij omtrent God hebben, en maakt God tot iets onzekers, dat naar ieders luimen handelt. Als wij tot het werk van onze handen mogen zeggen: "gij zijt mijn god", dan mogen wij dat tot alle formeersel van onze eigene verbeelding zeggen, hoe onzinnig en hersenschimmig ook. "Een beeld is een onderwijs van de ijdelheden, een werk van verleidingen," Jeremia 10:8, 14, 15. Het is dus gemakkelijk te zien, wat hun godsdienst is, en waarop. zij aansturen, die leugenleraars als boeken van de leken aanbevelen, waaraan zij hun onderricht moeten ontlenen, terwijl zij de Heilige Schrift in een vreemde taal lezen en voor het volk gesloten houden.

3. Hoe het volk Gods over hen triomfeert en zich daarmede troost, dat de afgodendienaars dus beschaamd uitkomen, vers 20 :*Maar de Heer is in Zijn heiligen tempel*.

a. Want hun rotssteen is niet gelijk onze Rotssteen, Deuteronomium 32:31. De hunne zijn stomme afgoden, de onze is JHWH, de levende God, die is wat Hij is, en niet, als hun afgoden, wat mensen van hen gelieven te maken. Hij is in Zijn heiligen tempel in de hemel, de zetel van Zijn heerlijkheid, waarheen wij toegang hebben op de wijze, niet die wij zouden uitgedacht hebben, maar die Hij zelf heeft ingesteld. Vergelijk Psalm 115:3, "onze God is toch in de hemelen" Psalm 11:4.

b. De menigte van de goden, die zij hebben uitgedacht, en met zoveel moeite in stand houden, kan onze God niet uitstoten, Hij is en zal zijn in Zijn heiligen tempel en heerlijk in heiligheid.

Zij hebben Zijn tempel te Jeruzalem verwoest, maar Hij heeft een tempel daarboven, die buiten het bereik van hun woede en boosheid staat, maar daarbinnen die van de gelovigen gebeden Zijns volks.

c. Onze God zal de ganse wereld voor Zijn aangezicht doen verstommen, zal de afgodendienaars even als hun beelden sprakeloos maken, ze van hun dwaasheid overtuigen en met schaamte overdekken. Hij zal de woede van de verdrukkers het zwijgen opleggen en hun boosheid tegen Zijn volk beteugelen.

d. Het is de plicht Zijns volks, Hem lof te zingen door stilheid, Psalm 65:2, en geduldig te wachten op Zijn verschijning om hen op Zijn tijd en wijze te verlossen. Zwijg en weet dat Hij God is.

HOOFDSTUK 3

1 Een gebed van Habakuk, den profeet, op Sjigjonoth.
2 HEERE! als ik Uw rede gehoord heb, heb ik gevreesd; Uw werk, o HEERE! behoud dat in het leven in het midden der jaren, maak het bekend in het midden der jaren; in den toorn gedenk des ontfermens.
3 God kwam van Theman, en de Heilige van den berg Paran. Sela. Zijn heerlijkheid bedekte de hemelen, en het aardrijk was vol van Zijn lof.
4 En er was een glans als des lichts, Hij had hoornen aan Zijn hand, en aldaar was Zijn sterkte verborgen.
5 Voor Zijn aangezicht ging de pestilentie, en de vurige kool ging voor Zijn voeten henen.
6 Hij stond, en mat het land, Hij zag toe, en maakte de heidenen los, en de gedurige bergen zijn verstrooid geworden; de heuvelen der eeuwigheid hebben zich gebogen; de gangen der eeuw zijn Zijne.
7 Ik zag de tenten van Kusan onder de ijdelheid; de gordijnen des lands van Midian schudden.
8 Was de HEERE ontstoken tegen de rivieren? Was Uw toorn tegen de rivieren, was Uw verbolgenheid tegen de zee, toen Gij op Uw paarden reedt? Uw wagens waren heil.
9 De naakte grond werd ontbloot door Uw boog, om de eden, aan de stammen gedaan door het woord. Sela. Gij hebt de rivieren der aarde gekloofd.
10 De bergen zagen U, en leden smart; de waterstroom ging door, de afgrond gaf zijn stem, hij hief zijn zijden op in de hoogte.
11 De zon en de maan stonden stil in haar woning; met het licht gingen Uw pijlen daarhenen, met glans Uw bliksemende spies.
12 Met gramschap tradt Gij door het land, met toorn dorstet Gij de heidenen.
13 Gij toogt uit tot verlossing Uws volks, tot verlossing met Uw Gezalfde; Gij doorwonddet het hoofd van het huis des goddelozen, ontblotende den grond tot den hals toe. Sela.
14 Gij doorboordet met zijn staven het hoofd zijner dorplieden; zij hebben gestormd, om mij te verstrooien; die zich verheugden, alsof zij de ellendigen in het verborgen zouden opeten.
15 Gij betradt met Uw paarden de zee; de geweldige wateren werden een hoop.
16 Als ik het hoorde, zo werd mijn buik beroerd; voor de stem hebben mijn lippen gebeefd; verrotting kwam in mijn gebeente, en ik werd beroerd in mijn plaats. Zekerlijk, ik zal rusten ten dage der benauwdheid, als hij optrekken zal tegen het volk, dat hij het met benden aanvalle.
17 Alhoewel de vijgeboom niet bloeien zal, en geen vrucht aan den wijnstok zijn zal, dat het werk des olijfbooms liegen zal, en de velden geen spijze voortbrengen; dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal, en dat er geen rund in de stallingen wezen zal;
18 Zo zal ik nochtans in den HEERE van vreugde opspringen, ik zal mij verheugen in den God mijns heils.
19 De Heere HEERE is mijn Sterkte; en Hij zal mijn voeten maken als der hinden, en Hij zal mij doen treden op mijn hoogten. Voor den opperzangmeester op mijn Neginoth.

Nog wordt het gesprek tussen God en zijn profeet voortgezet. In het eerste hoofdstuk sprak hij tot God, dan God tot hem en dan hij weer tot God, in het tweede was God voortdurend aan het woord door de Geest van de profetie, in dit derde hoofdstuk spreekt hij weer aanhoudend tot God door de Geest des gebeds, want hij wilde van zijn kant het onderhoud niet eindigen, als een echte zoon Abrahams, die "niet naar zijn plaats wederkeerde, dan toen de Heer geëindigd had, tot Abraham te spreken,", Genesis 18-33. Het gebed van de profeet in dit hoofdstuk is een navolging van Davids psalmen, want het is opgedragen "aan de opperzangmeester" en op muziek gezet. Dit gebed is opgetekend voor het gebruik van de kerk, vooral van de Joden in hun ballingschap, terwijl zij op hun verlossing wachtten, die door het visioen van het vorige hoofdstuk voorzegd was.

I. Hij bidt God ernstig zijn volk in de beproeving te steunen en op te heffen hun bevrijding te verhaasten, en ze intussen te troosten, vers 2.

II. Hij herinnert aan de ervaringen die de kerk reeds gemaakt had omtrent Gods heerlijke en genadevolle verschijningen te haar behoeve, toen Hij Israël uit Egypte door de woestijn naar Kanaän gevoerd, en in dat land menigmaal wonderlijk uitgered had, vers 3-15.

III. Hij stelt een heilig belang in de tegenwoordige droeve toestand van de kerk, maar bemoedigt zich zelf en anderen met de hoop, dat het einde ten laatste troostrijk en heerlijk zal zijn, al is daar nu nog niets van te zien. vers 16-19.

Habakuk 3:1-19

Dit hoofdstuk heet "een gebed van Habakuk." Het is een meditatie, een pleidooi voor de kerk. Profeten waren bidders, ook deze profeet. "Hij is een profeet, en hij zal voor u bidden," Genesis 20:7. Soms zelfs baden zij voor degenen, tegen wie zij profeteerden. Zij, die van nabij met de zin des Heeren omtrent toekomstige dingen bekend zijn, weten beter dan anderen, wat te bidden, en konden zich, met het oog op toekomstige donkere tijden, een schat van gebeden verzamelen, die later een genaderijke verhoring vonden en van de kerk tot groot nut verstrekten, wanneer hun profetie zweeg. Deze profeet had God bereid gevonden, zijn smekingen te horen en zijn klachten te vernemen, en daarom vernieuwt hij zijn gebed, "omdat God Zijn oor tot ons geneigd heeft, moeten wij besluiten, Hem aan te roepen alle de dagen onzes levens".

1. De profeet erkent, dat hij op een vroeger gebed antwoord heeft ontvangen, en vermeldt de indruk, die dit op hem gemaakt heeft, vers 2. "*Heer als ik Uw rede gehoord heb heb ik gevreesd* Dat wat Gij wilde, dat ik horen zou, Uw besluit voor Uw volk te beproeven, heb ik gehoord, en het is steeds voor mij." Zie degenen, die hun gebed tot God wel ordenen willen, moeten nauwkeurig acht geven en zich voorhouden wat God tot hen heeft gezegd. Hij had gezegd, Hoofdstuk 2:1 :*Ik hield wacht om te zien wat Hij in mij spreken zou,* en nu erkent hij: *Heer, ik heb Uw rede gehoord* Indien wij ons oor sluiten voor Gods woord, kunnen wij niet anders verwachten, dan dat Hij Zijn oor voor onze gebeden sluit, Spreuk. 28:9. Ik heb ze gehoord en ik heb gevreesd. Boodschappen, onmiddellijk uit de hemel, grijpen zelfs de beste en stoutste onder de mensen aan en ontzetten ze: Mozes, Jesaja en Daniel waren gans bevreesd en bevende, Hebreeen 12:21. Bovendien maakte ook de inhoud van de boodschap de profeet bevreesd, toen hij vernam, hoe diep zijn volk zou vernederd worden onder de verdrukkende overheersing van de Chaldeën, en hoe lang dat zou duren. Hij was bevreesd, dat hun geest zou bezwijken, en de kerk geheel uitgeroeid en vernietigd, als de bevrijding zo lang op zich liet wachten.

2. Hij bidt ernstig om wille van de uitverkorenen, dat deze dagen van de smarten mogen verkort worden, of de ellende verzwakt en gematigd, of dat Gods volk eronder geschraagd en vertroost mag worden. Hij vindt het zeer lang, te wachten tot het einde van de jaren, misschien zinspeelt hij op de zeventig jaren, voor de ballingschap bestemd, en daarom zegt hij: "Heer, doe iets voor ons in het midden van de jaren van deze jaren van ellende, al worden wij nog niet verlost en onze verdrukkers afgesneden, verlaat ons niet en verwerp ons niet."

a. Doe iets om Uwentwil: "Uw werk, Uw kerk, behoud dat in het leven omdat Gij zelf het gewrocht hebt, behoud dat in het leven, wanneer het wandelt in het midden van de benauwdheid", Psalm 138:7, 8. "Schenk ons als een klein ogenblik, een genade," Ezra 9:8 Psalm 85, 7. Behoud uw werk in het leven (zoals sommigen lezen), al wordt Uw kerk gekastijd, laat ze niet gedood worden, al geniet ze geen vrijheid, verleng haar leven, laat een overblijfsel in het leven blijven, als het zaad voor een volgend geslacht. Behoud het werk Uwer genade in het leven, door de beproeving aan ons te heiligen en ons daaronder staande te houden, al is de tijd, de bestemde tijd van de verlossing nog niet gekomen. Wat ook van ons moge worden, al zijn wij dorre, dode beenderen, Heer, behoud Uw werk in het leven, laat dat niet ondergaan en te niet worden.

b. Doe iets voor Uw eigen eer: Maak het bekend in het midden van de jaren, maak U zelf bekend, want nu zijt Gij waarlijk een God, die Zich verborgen houdt, Jesaja 45:15." Laat Uw

macht bekend, Uw barmhartigheid, Uw beloften Uw voorzienigheid in het wereldbestuur, voor de welvaart en de veiligheid van Uw kerk, gezien worden. Ofschoon wij in donkerheid als begraven liggen, Heer, maak Uzelf bekend, wat ook van Israël worde, laat de God Israëls in de wereld niet vergeten worden, zelfs niet te midden van deze duistere jaren, alvorens wij verwachten mogen, dat Gij verschijnen zult. Toen, in het midden van de jaren, God zich op wonderdadige wijze openbaarde in het behoud van de drie jongelingen in de vuriger oven, en Nebukadnezar vernederd werd, vond deze bede verhoring. Het werd bekend gemaakt in het midden van de jaren.

c. Doe iets tot troost van Uw volk. In de toorn gedenk des ontfermens, en maak dat bekend. Toon ons Uw goedertierenheid, Psalm 85:8. Zij zien in hun ellende Gods misnoegen, en dat grieft hen diep. Er is toorn in de bittere beker, dat smart hen het meest, en met aandrang bidden zij nu, dat God in die toorn des ontfermens gedenken moge duidelijk laten blijken, dat Hij de barmhartige God is, en zij vaten van de barmhartigheid zijn. Zie, zelfs degenen, die onder de tekenen van Gods toorn liggen, moeten niet aan Zijn genade vertwijfelen, genade, loutere genade is het, waarheen wij moeten vluchten, en waarop wij als onze enigen pleitgrond, mogen en moeten vertrouwen. De profeet zegt niet: Gedenk van onze verdiensten. maar: Gedenk des ontfermens.

Het is de gewoonte onder Gods volk, wanneer het in ellende verkeert en haast wanhopig wordt, vroegere ondervindingen te herdenken en zich daarmede te verlevendigen, te gedenken de dagen van ouds. de jaren van de vervlogen eeuwen, Psalm 78:6. Daarop pleit het in zijn gebed tot God, en het behaagt Hem soms, Zelf daaraan te denken, Jesaja 63:11, "Nochtans dacht Hij aan de dagen van ouds." Dat is het wat de profeet hier doet, hij ziet terug naar het eerste ontstaan van het volk, toen het door wonderwerken uit Egypte gevoerd werd, uit het diensthuis, door de woestijn, een dor land, naar Kanaän, dat door machtige volken werd bewoond. Hij, die het eerst door zo’n reeks van bezwaren in Kanaän gebracht had kon het ook uit Babel terugbrengen, hoe groot ditmaal ook de moeilijkheden waren. Die oude wonderwerken, vroeger gewrocht, worden hier prachtig beschreven, om Gods volk in zijn tegenwoordige benauwdheid des te meer te sterken en zijn geloof te bevestigen.

I. God verscheen in heerlijkheid, gelijk noodt tevoren, vers 3, 4. *Hij kwam van Theman en de Heilige van de berg Paran.* Dit slaat op de zichtbare openbaring van Gods heerlijkheid, tot Hij Op de berg Sinai Zijn wet had gegeven, zoals ons Deuteronomium 33:2 vermeldt, waaraan deze woorden ontleend zijn. Toen kwam de Heer neer op de berg Sinai in een wolk, Exodus 19:20, en Zijn heerlijkheid was als een verterend vuur, niet alleen om de wet, die Hij gaf, in te scherpen, maar de pas geschonken verlossing vaster in hun geheugen te prenten en te verheerlijken, want het eerste woord, dat Hij sprak was: "Ik ben de Heer uw God, die u uit Egypteland, uit het diensthuis, heb geleid Ik, die in deze heerlijkheid verschijn, ben de Auteur van die verschijning. Toen bedekte Zijn heerlijkheid de hemelen, die deze glorievolle verschijning weerspiegelden, ook het aardrijk was vol van Zijn lof, of van Zijn genade, gelijk sommigen lezen. Het volk zag op een afstand de wolk en het vuur op de top van de Sinaï en loofde de God Israëls. Of: de aarde was vol van de werken Gods, die te prijzen zijn. Er was een glans als van het licht, als het licht van de zon, wanneer die voortgaat in haar kracht, Hij had hoornen of lichtstralen (gelijk het juister vertaald wordt) in Zijn hand. De uitstraling van Zijn heerlijkheid verbreidde zich naar alle zijden rondom, en enige stralen aan dat licht ontleend, glansden van Mozes’ aangezicht, toen hij van de berg van de heerlijkheid afkwam. Sommigen verstaan onder die hoornen, of die twee hoornen (want het woord is een tweevoud) in Zijn hand, de twee tafelen van de Wet, die wellicht, toen God ze Mozes ter hand stelde,

door heerlijkheid omgeven waren, met stralen verguld, overeenkomstig Deuteronomium 33:2 :Tot zijn rechterhand was een vurige wet aan hen. Er wordt aan toegevoegd: En aldaar was Zijn sterkte verborgen. Er was een verborgen macht in de stralen, die uit Zijn hand voortkwamen. De werking van deze macht, vergeleken met wat die had kunnen doen, verborg ze eer dan dat ze ze openbaarde, de geheimen van Zijn macht evenals die van Zijn wijsheid, zijn dubbel in wezen, Job 11:6.

II. God zond Egypte plagen, om de trotse Farao te verootmoedigen, dat hij Zijn volk liet gaan, vers 5. *Voor Zijn aangezicht ging de pestilentie,* die alle eerstgeborenen in Egypte in dezelfde nacht sloeg, *en de vurige kool ging voor Zijn voeten henen* toen, in de plaag des hagels, *vuur in het midden des hagels vervangen was,* Exodus 9:24. De Engelse kanttekening leest: vuur, vermengd met brandende krankheden, waarbij sommigen denken aan die, welke Egypte verwoestten, anderen aan die, welke het getal van de Kanaänieten verminderden, voordat Israël nog in het land gekomen was. Die vurige kool ging voor Zijn voeten heen, dat is: vergezeld Zijn komst, want die wacht op Zijn bevel, Hij zegt tot haar: "Ga", en ze gaat, "kom", en ze komt, "doe dat", en ze doet het.

III. Hij verdeelde het land Kanaän onder Zijn volk, en wierp de heidenen voor hun aangezicht uit, vers 6. *Hij stond en mat het land,* om alle stammen Israëls hun deel te geven, Deuteronomium 32:8, 9. Hij zag toe, en maakte de heidenen los, die het land bezaten, hoewel zij zich tegen Israël verbonden, verstrooide en versloeg de Heer ze voor Israëls aangezicht. Of: Hij spreidde zulk een sterke macht ten toon, dat alle volken van de aarde daardoor konden verhouwen worden. De gedurige, of eeuwige, bergen zijn toen verstrooid geworden, de heuvelen van de eeuwigheid hebben zich gebogen, de machtige vorsten van Kanaän, die zo sterk en machtig schenen als bergen en heuvelen, zijn verbroken, zij en hun koninkrijken zijn geheel en al ten ondergebracht. Of, de macht Gods openbaarde zich zo geweldig dat bergen en heuvelen schudden, ja zelfs Sinai beefde met de omringende heuvelen, Psalm 68:8, 9. Daaraan voegt de profeet toe: De gangen van de eeuw zijn Zijne, dat is: alle handelingen van Zijn voorzienigheid stemmen overeen met Zijn eeuwige raadsbesluiten, "Hij is immer dezelfde gisteren, heden en tot in alle eeuwigheid". Zijn verbond is onveranderlijk, en Zijn goedertierenheid is in van de eeuwigheid. Toen Hij de heidenen losmaakte, de volken Kanaäns verstrooide, zag ik de tenten van Kusan onder de ijdelheid, de gordijnen des lands van Midian schudden. Al de inwoners van de naburige landen werden opgeschrikt, en hoewel Israël niet opgedragen was, ook hen te verderven, noch hun land Israël was gegeven tot een erfelijke bezitting, toch achtten zij hun eigen huis in gevaar, toen dat van hun naaste in brand stond, en daardoor waren zij zeer verschrikt, vers 7. Balak, de koning van de Moabieten, bijvoorbeeld, Numeri 22:3, 4. Sommigen menen, dat de tenten van Kusan onder de ijdelheid waren, toen, in de dagen van Othniel, God Cuschan Rischathaim in diens hand overgaf, Richteren 3:8, en dat de gordijnen des lands van Midian schudden, toen, in Gideons tijd, het gerstebrood van de bergen kwam afrollen en de tenten van de Midianieten sloeg, Richteren 7:13.

IV. Hij deelde de Schelfzee en de Jordaan toen die Israëls voortgang in de weg stonden en deed waterstromen uit de rotssteen voortkomen, toen Israël dorst had, vers 8. Men zou menen, dat God *geen welgevallen aan de rivieren had, dat Hij ontstoken was tegen de rivieren en zijn verbolgenheid tegen de zee was,* want Hij deed ze vluchten voor Zijn aangezicht, toen *Hij op paarden reed en Zijn wagens heil waren,* als een veldheer aan het hoofd van zijn strijdmacht, in staat te verlossen. Zie, Gods wagens zijn niet zozeer wagens van Zijn glorie als wagenen van de legers voor Zijn volk, het is Zijn heerlijkheid Israëls Bevrijder te zijn. Hierop schijnt vers 15 te doelen: *Gij betrad met Uw paarden de zee,* de Schelfzee, in de wolk- en vuurkolom, de

wagen, door engelen getrokken, en paste U zo aan bij de langzame gang van Uw volk, gelijk Jacob om zijn tere kinderen en zogende schapen en koeien zich op zijn gemak als leidsman voegde, Genesis 33:13, 14. Hij leidde hen door de afgronden, als een paard in de woestijn, Jesaja 63:13, 14. Toen Israël op het punt stond Kanaän binnen te trekken, *ging de waterstroom door*, vers 10, dat is: de Jordaan, die toen haar oevers overstroomd had, werd verdeeld, Jozua 3:15. Zie, wanneer de bezwaren, die Israëls verlossing in de weg staan, onoverkomelijk schijnen, wanneer zij al hoger rijzen en over alle beletselen heenstromen, dan gebiedt God hun halt, laat ze doorgaan, en de weg ligt geëffend. Toen gaf de afgrond zijn stem, toen de Schelfzee en de Jordaan verdeeld werden, bruisten de wateren en maakten rumoer, als gevoelden zij het geweld, dat haar werd aangedaan, nu ze haar natuurlijke loop niet mochten vervolgen. Zij klaagden als het ware daarover, de afgrond hief zijn zijden op in de hoogte, want de wateren stonden op een hoop, Jozua 3:16 als wilden ze zich tegen Gods wil verzetten De afgrond gaf zijn stem en hief zijn zijden op in de hoogte, maar tevergeefs. De Heer in de hoogte was geweldiger dan zij, Psalm 93:3,4. Met de scheiding van de wateren van Schelfzee en Jordaan werd ook weder het schudden van de bergen vernomen, alsof het geweld, de wateren aangedaan, ook de omringende heuvelen aangreep, Psalm 114:3, 4. De zee zag het en vlood, de Jordaan keerde achterwaarts. De bergen sprongen op als rammen, de heuvelen als lammeren. De ganse schepping beefde, aarde en wateren trilden voor het aanschijn des Heeren voor het aangezicht van de machtige God Jakobs.

Vlied, waar gij wilt, o zee! en gij Jordaan, Houd in uw stortvloed, sla uw stroom in boeien Want God zal, als het Hem behaagt, voortaan Nieuw water uit de harde rots doen vloeien.

Gij hebt de rivieren van de aarde gekloofd, kanalen ontstonden in de woestijnen, opdat de wateren een bedding zouden vinden, welke uit de spleet van de rots te voorschijn kwamen om het leger van de kinderen Israëls te drenken en hen voortdurend te volgen. Zie, de God van de natuur regelt en verandert de gang van de natuur naar Zijn welbehagen, Hij verandert wateren in kristallijnen rotsen en rotsen in kristallen stromen.

V. Hij liet zon en maan stilstaan, om Israëls zegepraal mogelijk en volkomen te maken, vers 11. *De zon en de maan stonden stil in hun woning, op* het gebed van Jozua, opdat de Kanaänieten op hun vlucht de bescherming van de nacht niet zouden genieten, zij stonden stil in haar tent in de hemel, Psalm 19:5, te Gibeon en in het dal van Ajalon, Jozua.10:12, waar God Zijn heerschappij toonde, en de hemelbollen op die afstand moesten meewerken. Met het licht gingen Uw pijlen daarheen, met glans Uw bliksemende speer, zij volgden Israëls wapenen om ze te begunstigen, volgens hetgeen van Gods pijlen gezegd wordt, Psalm 45:6 (als Jonathans pijlen, 1 Samuel 20:20), en de speer, wier glinstering die van de vijandelijke speren overtrof, wees de weg aan, waarheen Gods hulp Israël zou zegenen en de vijand treffen, als toen de sterren uit haar loopplaats en tegen Sisera streden. Zie, de hemelbollen staan, evenals de aarde en de zeeën, gereed op Gods bevel, en dienen Israël, wanneer en zo als het Hem behaagt.

Vl. Hij ging voort en voltooide Israëls zegepralen voor de volken Kanaäns en hun koningen, Hij heeft grote koningen geslagen en heerlijke koningen gedood, Psalm 136:17, 18. Hier wordt in den brede aan herinnerd als een gepaste plicht om God om uitredding uit de tegenwoordige nood te bidden, dat Hij Zijn volk weder mocht brengen naar het land, dat hun eenmaal, door zo machtig vele wonderen, ter bezitting geworden was.

1. Vele uitdrukkingen worden hier gebruikt om de verovering van Kanaän te beschrijven.

a. Uw boog werd ontbloot (Engelse vertaling), uit de koker te voorschijn gehaald, om Israël te helpen, om de vijand te verschrikken, en dan weer ingestoken en opnieuw uitgetrokken en niet voor goed opgeborgen, totdat de arbeid volbracht was.

b. Met gramschap trad Gij door het land, van het ene eind tot het andere, om dat goddeloze geslacht van de Kanaänieten niet langer in het bezit te laten van dat goede land. Hij trad "cum fastidio, met verachting" (naar sommigen vertalen), hun verbonden belachende.

c: Met toorn dorste Gij de heidenen, trad ze onder de voet, ja, trad ze uit gelijk graan uit de aren, om hen en wat zij hadden als spijs de kinderen Israëls te geven, Micha 4:13.

d. Hij doorwondde het hoofd van het huis van de goddeloze, hij vernietigde de stammen van de Kanaänieten, verwondde hun vorsten, de hoofden van de gezinnen, ja, sloeg hun het hoofd af en ontblootte zo de grond tot de hals toe. Zijn zij een gebouw? Zij zullen met de grond gelijk gemaakt worden. Zijn zij een lichaam? Zij worden tot aan de hals in de diepe modder gedompeld, zodat zij er niet weer uit kunnen komen noch zichzelf helpen. Hij heeft de koppen des Leviathans verpletterd, Psalm 74:14. Sommigen passen dit toe op de overwinning van Christus en de machten van de duisternis, waarin Hij zou verslaan degene, die het hoofd is over een groot land, Psalm 110:6..

e. Hij doorboorde met Zijn staven het hoofd van Zijn dorplieden, vers 14, met Israëls staven sloeg God het hoofd van de dorpen des vijands, hetzij Egypte, hetzij Kanaän, Staven hebben dezelfde uitwerking als zwaarden, wanneer het God belieft, er gebruik van te maken. De vijand kwam aan met de uiterste woede en verbolgenheid, als een wervelwind om mij te verstrooien, zegt Israël, zij hebben mij dikwijls benauwd van mijn jeugd af, Psalm 129:1, namelijk Farao, toen hij het najoeg naar de Rode Zee toe, hen stormde, en de koningen van Kanaän toen zij samen een verbond maakten om Israël te verderven. Zij verheugden zich, alsof zij de ellendige in het verborgen zouden opeten, zij waren zo zeker van hun succes als ooit een machtig man was, dat hij een arme zou ten onder brengen, die immers onmachtig was, hem te weerstaan, en zijn plan voerde hij heimelijk uit. Maar God verijdelde dit plan, en hun hoogmoed maakte hun val te smadelijker en Gods zorg voor Zijn volk te schitterenden.

f. *Hij betrad met Zijn paarden de zee,* vers 15, dat is: Hij zette Israëls zegepraal voort tot aan de Grote Zee, tegenover die grenzen van Kanaän waarover zij binnengetrokken waren, Hij maakte hen heren van het land, want niet door hun zwaard noch door hun arm hebben zij het land geërfd, Psalm 44:4. Nu,

2. Waren er drie dingen, die God op het oog had, toen Hij Israël zovele bloedige overwinningen over de Kanaänieten schonk:

a. Hij wilde daardoor de aan de vaderen gegeven belofte vervullen, het was om *de eden, aan de stammen gedaan, door het woord,* vers 9. Hij had gezworen, *dit land de stammen Israëls te zullen geven,* dat was Zijn eed *aan Izaäk, bevestigd aan Jakob* en menigmaal *aan de stammen* herhaald. U *zal Ik het land Kanaän geven.* Dit woord bevestigt God, hoe onwaardig Israël ook zijn moge, Deuteronomium 9:5, en hoe machtig vele ook zijn vijanden. Zie, wat God voor Zijn stammen doet, is volgens Zijn eden aan de stammen, naar Hij gesproken en gezworen heeft, want Hij is getrouw, die het beloofd heeft.

b. Hij wilde daardoor zijn volk Zijn goedertierenheid tonen, om Zijn betrekking tot hen en Zijn belangstelling in hen. Gij toogt uit tot verlossing Uws volks. Er is een volk in de wereld, dat Gods volk is, en hun zaligheid is wat Hij bij alle uitingen van Zijn voorzienigheid op het oog heeft. Eer zullen de hemel en de aarde voorbijgaan, dan dat enige schalm uit de gouden keten van hun zaligheid gebroken worde. Zelfs wat het meest onwaarschijnlijk lijkt, zal in Zijn overmogende hand tot hun zaligheid wederkeren, Filippenzen 1:19.

c. Hij wilde hierdoor een voorbeeld en type geven van de verlossing van de wereld door Jezus Christus. Het is tot verlossing voor Uw Gezalfde, met Jozua, die de legerscharen Israëls aanvoerde, en een type was van Hem, Wiens naam hij droeg, namelijk Jezus, onze Jozua. Wat God voor Zijn Israël van ouds deed, geschiedde met het oog op Zijn Gezalfde, om wille van de Middelaar die beide de Grondlegger en de Wachter van het verbond is. Het was een verlossing met Hem, want in alle verlossing, voor hen gewrocht, aanschouwt Hij het aangezicht van Zijn Gezalfde, Psalm 84:10, en doet alles door Hem.

Binnen de grenzen van deze weinige verzen vinden wij de profeet in de hoogste graad van ontzetting en de hoogste trap van jubel, beide vaak voorkomende onder Gods volk in deze wereld. In de hemel zal er geen ontzetting meer zijn, maar we! een eeuwigdurende jubel.

I. De profeet had voorzien, dat de vijanden van de kerk lang de bovenhand houden, en de kerk zelf lang lijden zou, en dat gezicht ontzet hem, vers 16. Hij gaat hier nog voort met wat hij in vers 2 gezegd had: "*Als ik Uw rede gehoord heb, heb ik gevreesd.* Toen *ik hoorde,* welke treurige tijden voor de kerk aanstaande waren *werd mijn buik beroerd, voor de stem hebben mijn lippen gebeefd.* de tijding maakte zulk een indruk op mij, dat ik als een beroerte kreeg. Het bloed stroomde naar het hart terug, om dat te steunen als het gevaar liep te bezwijken, de uiterste delen van de ledematen waren bloedloos en *de lippen beefden.* ja, hij was zo zwak en zo onmachtig, zichzelf te helpen, dat het leek, of *verrotting in zijn gebeente gekomen was.* Geen kracht was in hem overgebleven, hij kon staan noch gaan, hij *werd beroerd in zijn plaats.* Beving overviel hem in zijn gehele lichaam, van binnen beefde hij, hij kon het niet weerstaan, hij was diep ontroerd, tot de dood toe, als eens onze Heiland, het haar van zijn lichaam was te berge gerezen van verschrikking van God, en hij vreesde voor Diens oordelen, Psalm 119:120. Een innig medelijden met de smarten van de kerk had hem aangegrepen, hij vreesde, dat die op haar ondergang mochten uitlopen en de naam van Israël uitgeroeid zou worden van de aarde. Ook achtte hij het geen schande of smaad, dat hij voor Gods woord beefde, maar erkende dat openlijk, want op dezulken ziet God in genade neer. Zeker, ik zal rusten ten dage van de benauwdheid. Zie, wanneer een dag van ellende nadert, dan is het van belang, ons daarop voor te bereiden, ons te voren te sterken, opdat wij in die dag rusten mogen. En de beste manier om die rust te verwerven, is tevoren te beven voor Gods woord en Zijn dreigingen. Hij, die gejuich in voorraad heeft voor degenen, die met tranen zaaien, heeft rust in voorraad voor hen, die voor Hem en Zijn woord beven. Goede hoop door genade, is gegrond op heilige vrees. Noach, die bevreesd geworden was, Hebreeen 11:7, toen hem de tijding gebracht werd van de gedreigde vloed, kreeg de ark als rustplaats in de dag van de ellende. De profeet zegt, wat hij in zijn vrezen zei. Hij vreest, dat als hij, de vijand, optrekken zal tegen het volk, de Chaldeën tegen Israël, hij het met benden aanvalle, overrompele, ja (gelijk de Engelse kanttekening zegt) met zijn legerscharen in stukken hakken zal, en dan roept hij uit: "Het is met ons allen gedaan, het ganse volk van de Joden is verloren en vergaan." Zie, wanneer de toestand slecht is, zijn wij geneigd, die nog erger voor te stellen en ons het ergste te denken.

II. Hij had zich de ervaringen van de kerk in vroeger eeuwen herinnerd en opgemerkt, wat grote dingen God voor Zijn volk gedaan had, daardoor verhief hij zich uit zijn vreze en herkreeg niet alleen zijn kalmte, maar viel voorts in een verrukking van heilige vreugde, "non obstante, niettegenstaande," ja lijnrecht tegenover de rampen, die hij tevoren had zien aankomen en dit niet voor zich zelf alleen, maar voor iedere gelovige Israëliet, ja voor iedere gelovige Christen.

1. Hij veronderstelt het verlies van alles wat tot dit leven behoort, niet slechts gemak en weelde, maar zelfs de noodzakelijke levensbehoeften, vers 17. Hongersnood is een van de meest gewone gevolgen van de oorlog, en allermeest treft dit dengenen, die stil zitten en zich rustig houden. De profeet en zijn vrome vrienden zullen, wanneer de Chaldeeuwse legermacht komt, van alle have en goed beroofd worden. Of: hij ziet zich alles afgenomen door overstroming, droogte, hagelslag of iets anders, onmiddellijk uit Gods hand. Of: dat de ballingen in Babel de goede dingen uit hun eigen land zullen missen.

a. Hij veronderstelt, dat de vijgenboom niet zal bloeien, die hun een groot deel van hun voedsel oplevert, waarom wij dikwijls van een klomp vijgen lezen, dat er geen vrucht aan de wijnstok zal zijn, van welke zij hun drank hadden om hun hart vrolijk te maken, dat het werk van de vijgenboom zal liegen, met zijn olie, die als onze boter is, dus alle verwachtingen van de boomgaard teleurgesteld worden.

b. Hij veronderstelt, dat er geen koren voor brood zijn zal, dat de velden geen spijze voortbrengen, en dus, aangezien de koning zelfs van het veld gediend wordt, iedereen in de grootste verlegenheid zal geraken.

c. Hij veronderstelt, dat het vee zal omkomen bij gebrek aan voedsel, dat het veld moest opleveren, of door ziekte, of gedood of weggevoerd door de vijand: dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal, en dat er geen rund in de stallingen wezen zal. Zie, wanneer wij het volle genot van onze aardse zegeningen smaken, laat ons dan bedenken, dat er een tijd komen kan, waarin dat alles van ons wordt afgenomen, en daarom alles "gebruiken als niets bezittende, dus niet misbruiken," 1 Corinthiers 7:29, 30.

2. Hij besluit met een verzoeking en jubelkreet in God, ondanks dat alles, wanneer alles weg is, is God nog niet weg, vers 18 :*Zo zal ik nochtans in de Heer van vreugde opspringen*. Ik zal Hem hebben om mij te verheugen. *Ik zal verwachten haar wijnstok en haar vijgenboom*, Hoz. 2:11, 12. Maar zij, die, toen beide bomen bloeiden en vrucht droegen, God in alles erkenden, kunnen zich nog *in Hem verblijden*, wanneer alles leeg en dor is, zij kunnen neerzitten op een ellendige hoop puin, van alles beroofd. en dan nog zingen tot prijs en roem van God, de God huns heirs. Dit is de voornaamste grond van onze vreugde in God, dat Hij de God onzes heils is, de God van onze eeuwige zaligheid. En indien Hij dat is, dan mogen wij ons in onze grootste smarten in Hem verblijden, aangezien daardoor onze zaligheid niet belemmerd maar juist bevorderd wordt. Zie, vreugde in God is nooit ontijdig, ja, juist onze sterkte, wanneer verlies of kruis ons in deze wereld treft, dan komt het voor de dag, of wij onze hoop op tijdelijk goed hebben gesteld en daarvan ons geluk verwacht hebben. Zie, hoe de profeet triomfeert, vers 19 :*De Heer der Heeren is mijn sterkte*. Hij, die de God van onze zaligheid zal zijn ook in de toekomende wereld, is tevens onze sterkte in deze, om ons op onze reis hier beneden te bepleiten en door alle moeilijkheden en tegenstand heen te helpen. Zelfs wanneer de levensmiddelen zijn afgesneden, zal het blijken, dat *de mens bij brood alleen niet leeft*, in het

gebrek aan brood zal de gunste Gods voorzien, en de troostvolle gemeenschap Zijns Geestes zal ons dan steunen.

a. Wij zullen versterkt worden voor onze geestelijke strijd en arbeid: "De Heer der Heeren is mijn sterkte, de sterkte van mijn hart."

b. Wij zullen vlug worden voor onze geestelijke wedloop: "Hij zal mijn voeten maken als van de hinden, dat ik met een verruimd hart de weg van Zijn geboden lopen en mijn moeite overwinnen kan."

c. Wij zullen in onze geestelijke ondernemingen slagen: "Hij zal mij doen treden op mijn hoogten, dat is: ik zal mijn doel bereiken, naar mijn eigen land wederkeren en op de hoogten des vijands treden", Deuteronomium 32:13, 33:29. De profeet, die zijn gebed met vreze en beven begonnen was, besluit met blijdschap en triomf, want het gebed is voor een begenadigde ziel de rust des harten. Toen Hanna gebeden had, ging zij haars weegs, en zij at, en haar aangezicht was haar zodanig niet meer 1 Samuel 1:18. Deze profeet doet dezelfde ervaring op en stelt die de opperzangmeester ter hand, ten dienste van de kerk, vooral in de dagen van de ballingschap. En, ofschoon toen de harpen aan de wilgen hingen, bestemt hij, in de hoop, dat zij eerlang weer ter hand genomen kunnen worden en de rechterhand geen nood meer heeft, zich zelf te moeten vergeten, zijn lied voor de Sigjonoth, veranderlijke wijzen, naar de veranderlijke zangen, en voor zijn Neginoth, het besnaarde instrument, vers 19. Hij, die bedroefd was geweest en gebeden had, kan nu gerust en vrolijk zijn en psalmen zingen.

ZEFANJA

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET BOEK VAN DEN PROFEET ZEFANJA

Deze profeet is, als de laatste in tijdsorde, ook het laatst geplaatst van de kleinere profeten voor de ballingschap; kort voor Jeremia, die ten tijde der ballingschap leefde. Hij voorspelt de algemene verwoesting van Juda en Jeruzalem door de Chaldeeën en stelt hun zonden ordentelijk voor hen, waardoor God verwekt was om hun ondergang over hen te brengen, roept ze op tot boete en bekering, bedreigde de naburige volken tot gelijken ondergang en geeft bemoedigende beloften van hun gelukkigen en blijder terugkeer uit de gevangenschap ter bestemder tijd, met ene heen wijzing naar de gunste des Evangelies. In het eerste vers hebben wij een verslag van den profeet en den tijd zijner profetie, die hier een verder ingaan op deze vragen overbodig maakte.

HOOFDSTUK 1

1 Het woord des HEEREN, hetwelk geschied is tot Zefanja, den zoon van Cuschi, den zoon van Gedalja, den zoon van Amarja, den zoon van Hizkia; in de dagen van Josia, den zoon van Amon, den koning van Juda.
2 Ik zal ganselijk alles wegrapen uit dit land, spreekt de HEERE.
3 Ik zal wegrapen mensen en beesten; Ik zal wegrapen de vogelen des hemels, en de vissen der zee, en de ergernissen met de goddelozen; ja, Ik zal de mensen uit dit land uitroeien, spreekt de HEERE.
4 En Ik zal Mijn hand uitstrekken tegen Juda, en tegen alle inwoners van Jeruzalem; en Ik zal uit deze plaats uitroeien het overblijfsel van Baal, en den naam der Chemarim met de priesters;
5 En die zich nederbuigen op de daken voor het heir des hemels, en die zich nederbuigende zweren bij den HEERE, en zweren bij Malcham;
6 En die terugkeren van achter den HEERE; en die den HEERE niet zoeken, en vragen naar Hem niet.
7 Zwijgt voor het aangezicht des Heeren HEEREN; want de dag des HEEREN is nabij; want de HEERE heeft een slachtoffer bereid, Hij heeft Zijn genoden geheiligd.
8 En het zal geschieden in den dag van het slachtoffer des HEEREN, dat Ik bezoeking zal doen over de vorsten, en over de kinderen des konings, en over allen, die zich kleden met vreemde kleding.
9 Ook zal Ik ten zelven dage bezoeking doen over al wie over den dorpel springt; die het huis hunner heren vullen met geweld en bedrog.
10 En er zal te dien dage, spreekt de HEERE, een stem des gekrijts zijn van de Vispoort af, en een gehuil van het tweede gedeelte, en een grote breuk van de heuvelen af.
11 Huilt, gij inwoners der laagte! Want al het volk van koophandel is uitgehouwen, al de gelddragers zijn uitgeroeid.
12 En het zal geschieden te dien tijde, Ik zal Jeruzalem met lantaarnen doorzoeken; en Ik zal bezoeking doen over de mannen, die stijf geworden zijn op hun droesem, die in hun hart zeggen: De HEERE doet geen goed, en Hij doet geen kwaad.
13 Daarom zal hun vermogen ten roof worden, en hun huizen tot verwoesting; zij bouwen wel huizen, maar zij zullen ze niet bewonen; en zij planten wijngaarden, maar zij zullen derzelver wijn niet drinken.
14 De grote dag des HEEREN is nabij; hij is nabij, en zeer haastende; de stem van den dag des HEEREN; de held zal aldaar bitterlijk schreeuwen.
15 Die dag zal een dag der verbolgenheid zijn; een dag der benauwdheid en des angstes, een dag der woestheid en verwoesting, een dag der duisternis en der donkerheid, een dag der wolk en der dikke donkerheid;
16 Een dag der bazuin en des geklanks tegen de vaste steden en tegen de hoge hoeken.
17 En Ik zal de mensen bang maken, dat zij zullen gaan als de blinden; want zij hebben tegen den HEERE gezondigd; en hun bloed zal vergoten worden als stof, en hun vlees zal worden als drek.
18 Noch hun zilver, noch hun goud zal hen kunnen redden ten dage der verbolgenheid des HEEREN; maar door het vuur Zijns ijvers zal dit ganse land verteerd worden; want Hij zal een voleinding maken, gewisselijk, een haastige, met al de inwoners dezes lands.

Na de titel van het boek, vers 1, vinden wij hier

I. Een bedreiging aan Juda en Jeruzalem, aangaande een algehele ondergang, door de Chaldeën, vers 2-4.

II. Een aanklacht tegen hen om hun grote zonden, die God oorzaak geeft, die verwoesting over hen te brengen, vers 5, 6, en zo gaat de profeet voort in de rest van het hoofdstuk, telkens weer de oordelen op de voorgrond plaatsende, opdat zij nog veranderd mochten worden of dat volk er op voorbereid, met de zonden, die zulke rampen over hetzelve brengen, opdat zij zich zelf zouden oordelen en Gods straf rechtvaardigen.

1. Zij moesten zwijgen omdat zij grotelijks gezondigd hadden, vers 7-
9. Maar

2. Zij zullen huilen omdat de jammer zo groot zijn zal. De dag des Heeren is nabij en zal een vreselijke dag zijn, vers 16-18. Zulk een vriendelijke en tijdige waarschuwing liet God de Joden geven aangaande de naderende ballingschap, maar zij verhardden hun nek, hetgeen hun ondergang onvermijdelijk maakte.

Zefanja 1:1-18

Hier is,

I. Het titelblad van het boek, vers 1, waarin wij opmerken

1. Welk gezag het heeft, en wie het dat gezag heeft gegeven: het is uit de hemel en niet uit de mensen, *het is het woord des Heeren.*

2. Wie het werktuig geweest is, om het tot de kerk over te brengen. Zijn naam is *Zefanja,* wat betekent *de knecht des Heeren,* want God *openbaarde Zijn verborgenheden aan Zijn knechten de profeten.* De stamboom van de andere profeten, voor zover die genoemd wordt, gaat niet verder terug dan hun vader, behalve die van Zacharia, wiens grootvader tevens vermeld staat. Maar die van Zefanja gaat viergeslachten terug, de oudste naam is Hizkia, in het oorspronkelijk dezelfde naam als die van Hizkia de koning van Juda, 2 Koningen 18:1, en bedoelt waarschijnlijk dezelfde. Indien dat zo is, dan kon de profeet, als in rechte linie van die vromen vorst afstammende en dus van koninklijken bloede, met te meer recht de dwaasheid van des konings kinderen bestraffen, vers 8.

3. Wanneer de profeet profeteerde. *In de dagen van Josia, de koning van Juda,* die goed regeerde en in het twaalfde jaar van zijn regering met kracht het werk van de reformatie begon en vervolgens met ijver voortzette, afgoden en afgoderij uitroeiende. Het blijkt niet, of Zefanja in het begin van die regering protesteerde, indien wel, dan kunnen wij veronderstellen, dat zijn prediking een goeden invloed op die reformatie heeft gehad. Toen hij, als Gods gezant, de afgoderij van Juda bestreed, roeide Josia, als Gods stadhouder, ze uit en een reformatie heeft alle kans van slagen wanneer burgerlijke overheid en predikanten ieder op zijn wijze er aan medewerkten. Indien hij tegen het einde van Josia's regering heeft geprotesteerd, dan zien wij op droeve wijze, hoe een bedorven volk in zijn oude zonden terugvalt. De afgoderij die Josia, naar het schijnt, had afgeschaft, keerde nog bij zijn leven terug, toen de ijver van de reformatie begon te verflauwen en trager werd. Welk goed kunnen de beste hervormers doen met een volk, dat de hervorming haat, alsof het verlangde, de ondergang tegemoet te gaan?

II. De inhoud van dit boek. Met een enkel woord genoemd, is het deze: de algehele verwoesting komt allengs over Juda en Jeruzalem om hun zonden. Zonder inleiding of verklaring, begint de profeet opeens, vers 2 :*Ik zal ganselijk alles wegrapen uit dit land, spreekt de Heer.* De ondergang komt, algehele ondergang, verwoesting van de Almachtige. Hij spreekt, die het doen kan en Zijn woord gestand zal doen: *Ik zal ganselijk alles wegrapen. Ik zal alles verzamelen,* willen sommigen. Ik zal alle zegeningen, die Ik heb geschonken, wegnemen, omdat zij ze misbruikt en dus verbeurd hebben. Dat wegnemen betreft,

1. De lagere schepselen: *Ik zal wegrapen de beesten, de vogelen des hemels, en de vissen van de zee,* vers 3, gelijk in de zondvloed *alle levende ziel, die op de aardbodem was, verdelgd werd,* Genesis 7:23. Die schepselen waren geschapen voor des mensen gebruik, en daarom toen hij dat van de ijdelheid onderworpen had bevatte God, om de grootte van Zijn ongenoegen over des mensen zonde te tonen, ze mee in Zijn straf. De uitdrukkingen zijn figuurlijk en betekenen een algemene verwoesting. Die zeer hoog vliegen, als de vogelen des hemels, en zich daarom buiten het bereik van de hand van de vijanden wanen, die zich heel diep verbergen, als de vissen van de zee en zich daar buiten het gezicht van het oog van de vijanden geloven, zij zullen toch hun prooi worden en ten enenmale omkomen.

2. De kinderen van de mensen: "Ik zal wegrapen mensen, ja Ik zal de mensen uit dit land uitroeien." Het land zal ontvolkt en onbewoond gelaten worden, Ik zal wegrapen, niet enkel Israël, maar de mensen. Het land zal zijn sabbatten genieten. Ik zal niet slechts de goddeloze uitroeien, maar alle mensen zelfs de weinigen onder hen, die goed zijn zullen in de algemene ellende delen. Al worden zij niet afgesneden van de Heer, toch worden zij uit dat land weggeraapt. Met Juda en Jeruzalem heeft God deze twist, beide met de slaaf en het land, en tegen beide *zal Hij Zijn hand uitstrekken*, de hand van Zijn macht de hand van Zijn toorn, en *wie kent de sterkte Zijns toorns*, vers 4. Degenen, die zich zelf niet onder Zijn machtige hand willen vernederen zullen erdoor vernederd en ten onder gebracht worden. Zie, zelfs tegen Juda, waar God bekend is, en tegen Jeruzalem, de plaats van Zijn woning, zal Zijn hand uitgestrekt worden.

3. Alle goddelozen, en alle dingen, die daarmede in verband staan, vers 3. *Ik zal wegrapen de ergernissen met de goddelozen*, de afgoden met de afgodendienaars, de ergernissen met degenen, die ergernis geven. Josia had de struikelblokken weggenomen, en voor zover dat in zijn vermogen stond, ook alle voorwerpen van de afgoderij, in de hoop, daarmede ook aan de afgoderij zelf een eind te hebben gemaakt, maar *van de goddeloze komt goddeloosheid*, de hond keert weder tot zijn uitbraaksel, en derhalve, wanneer de zonde niet anders te genezen is moet de zondaar zelf verteerd worden, "de goddeloze met de aanstoot van zijn ongerechtigheid," Ezechiel 14:3. Wijl het zwaard van de gerechtigheid gefaald heeft, moet het krijgszwaard helpen. Zie wie de zondaars zijn, die verteerd worden.

a. De openbare afgodendienaars, die hun zonde niet verbergen, maar ze willens en wetens bedrijven. Ik zal uit deze plaats uitroeien het overblijfsel van Baäl, de Baälsbeelden en de aanbidders van die beelden. Josia had heel wat Baälsdienst afgesneden, maar wat aan zijn oog en aan zijn hand ontsnapt is zal God uitroeien tot het laatste toe. De Chaldeën zouden noch de beelden noch de dienaren van Baäl sparen. "De Chemarim zouden uitgeroeid worden", wij lezen daarvan in de geschiedenis van Josia’s reformatie, 2 Koningen 23:5. Daartoe schafte hij de Chemarim af, dat is de afgodspriesters. Het woord betekent zwarte mannen, volgens sommigen, omdat zij zwarte klederen droegen, ten einde een indruk van deftigheid te geven, volgens anderen, omdat hun aangezicht zwart was wanneer zij het altaar bedienden, of de vuren waarin hun kinderen de Moloch geofferd werden. Zij schijnen de onmiddellijke dienaren van Baäl te zijn geweest. Zij zullen uitgeroeid worden met de priesters, die waarschijnlijk lager stonden. Zelfs hun naam zal afgesneden worden, de orde totaal afgeschaft en vergeten, of met afschuw gedacht. En, te midden van andere afgodendienaars, *die zich neerbuigen op de daken voor het leger van de hemel*, vers 5, zullen uitgeroeid worden, die zich schoon praatten met de bewering, dat zij geen beelden. het werk hunner handen, aanbaden, maar hun offers brachten aan zon en maan en sterren, en dat op de daken van hun huizen. Maar God zal hun doen weten, dat Hij een jaloers God is, en geen mededinger duldt, al menen zij, dat hun afgoderij hoger staat en aannemelijk is, toch zal hun duidelijk worden, dat het een even grote gruwel is in Gods oog, aan een ster als aan een steen of blok goddelijke eer te bewijzen. De aanbidders van het leger van de hemel zullen evenzeer uitgeroeid worden als de vereerders van de beesten op aarde en hout, steen of metaal. De zonde van de overspeelster wordt niet minder zondig om de vrolijkheid van de overspelers.

b. Ook zij zullen uitgeroeid worden, die menen te kunnen bemiddelen tussen God en de afgoden, en beide te vriend willen houden, die hinken tussen God en Baäl, tussen JHWH en Moloch, en zweren bij de Heer en Amalgaam. Door eed en verbond binden die zich beide aan de dienst van God en aan die van de afgoden. Zij hebben een goede gedachte van de dienst van

Israëls God, die is de landsgodsdienst en dat al lang geweest, en daarom willen zij die volstrekt niet op zij zetten. Maar tegelijk geloven zij, dat die aangevuld en schoner wordt door de dienst van Moloch, want die wordt in andere landen hoog gehouden, die werkt op de verbeelding en ontvlamt de hartstochten. Zij kunnen zich met de eenvoudige dienst des Heeren niet tevreden stellen, want zij hebben van Hem geen zichtbare voorstelling, zij moeten iets kunnen zien, en wat is daarvoor beter dan een beeld van Moloch, een koning? Zij menen genoeg boete voor hun zonde te doen, zo zij bij Moloch zweren, en om die eed gestand te doen, hun kinderen door het vuur doen gaan. En als ze daarin mistasten, dan hopen ze daarvoor te boeten door de God Israëls eveneens te dienen. Zie, degenen, die hun genegenheid en aanbidding verdelen tussen God en de afgoden, zullen niet slechts van God verstoten, maar bovendien met de snoodste afgodendienaars geoordeeld worden, want wat gemeenschap is er tussen Christus en Belial, tussen God en mammon? Zij, wie het levende kind niet toebehoorde, pleitte voor verdeling, maar de ware moeder zei: "Dood het niet, dat is verdeel het niet". God neemt geen halve dienst aan. Zulke wateren blijven niet lang zoet, welke uit een fontein komen, waaruit ook bitter water opwelt, wat zweren zij bij de Heer, die bij Malcham zweren?

c. Eindelijk zullen zij uitgeroeid worden, die van God afgevallen zijn, tegelijk met degenen, die Zijn naam nooit beleden hebben, vers 6. Ik zal uitroeien,

A. *Die terugkeren van achter de Heer,* die wel onderwezen waren, goed beginnen, Hem beleden, en zich ijverig aan Zijn dienst wijdden, maar zich later omkeerden, afdwaalden, bij de afgodendienaars zich voegden, de goede wegen verlieten, waarop God hen gebracht had, en die verachtten. Met die afvalligen zal God gewisselijk afrekening houden, omdat zij met de Geest begonnen en met het vlees geëindigd zijn, zij werden behandeld als deserteurs, voor wie geen genade is.

B. "Die de Heer niet zoeken en naar Hem niet vragen, nooit Zijn naam beleden en zich daarmede denken te verontschuldigen, zij zullen ondervinden, dat daarin geen verontschuldiging ligt, ja, dat hun juist dat ten laste gelegd zal worden". Zij zijn een godloochenend, zorgeloos volk, dat zonder God in de wereld leeft, en wie dat doen, zijn zeker niet waardig, in de wereld op God te hopen.

Hier wordt Juda en Jeruzalem kennis gegeven van Gods aanstaande oordelen over hen, Zijn aangezicht, als een rechtvaardig wreker, *Zijn dag,* als de dag van Zijn toorn en oordeel, zijn niet ver meer, vers 7. Zij, die niet weten gebruik te maken van Gods aangezicht als een Vader, maar Zijn tegenwoordigheid verzondigen, zullen Zijn aangezicht aanschouwen als een Rechter, die hen tot verantwoording roept voor de smaad, Zijn genade aangedaan. De *dag des Heeren* zal komen. De mensen hebben hun dag nu, wanneer zij doen wat hun behaagt, maar *Gods dag is nabij, Hij* heeft een slachtoffer bereid, want de straf van de vermetele zondaars is een slachtoffer aan Gods gerechtigheid, een herstel van Zijn beledigde eer. Zij, die vreemden goden hun offers brachten, werden terecht de slachtoffers van de enigen waren God. Op een dag van slachtoffers werd een grote slachting aangericht, zo zal het ook te Jeruzalem zijn, mensen zullen geslacht worden gelijk lammeren voor het altaar, met even weinig wroeging en evenveel vermaak. "De verslagenen des Heeren zullen vermenigvuldigd zijn," Jesaja 66:16. Op een dag van slachtoffers werd een feest gevierd, nu zullen de mannen van Juda en Jeruzalem voor de Chaldeën dienen om insgelijks feest te vieren, dat zijn de gasten, door God bereid en uitgenodigd om te komen en zich te goed te doen, hun wraak nemende door te doden en plunderende tot voldoening aan hun begerigheid. Merk nu op,

I. Wie zij zijn, die zijn aangewezen om geofferd te worden, die bezocht en gestraft zullen worden op die dag van afrekening en waarvoor ze ter verantwoording geroepen zullen werden.

1. De koninklijke familie, en de waardigheid van hun stand, zal eens voor haar hoogmoed, ijdelheid en vertoning boeten, vers 8. *Ik zal bezoeking doen over de vorsten en over de kinderen des konings,* die zich voor straffeloos houden, zij zullen Gode rekenschap moeten geven en ervaren, dat, hoe hoog ze ook zijn God boven hen staat. Zij zullen gestraft worden met al degenen, die, gelijk zij, *zich met vreemde kleding kleden,* met minachting voor de eenvoudige kledij van hun eigen land. Zij verkozen de modes van andere volken, en voerden die in hun land in en trachtten te gelijken op degenen, van wie God hen, ook in klederdracht, zorgvuldig gescheiden had: *De vorsten en de kinderen des konings* hielden zich te goed voor eigengemaakte stof, ofschoon God ze met *fijn linnen en zijde* had voorzien, Ezechiel 16:10, zij wilden liever naar het buitenland, naar vreemde natiën zenden om van daar stof en snit te halen, alleen wat duur was en van verre kwam, beviel hun. Zelfs lagere standen begonnen die gewoonte van vorsten en koningskinderen te volgen. Hoogmoed in kleding is God niet welgevallig en een teken van ontaarding onder een volk.

2. De edelen, hun rentmeesters en dienaars komen voorts ter verantwoording, vers 9. *Ook zal Ik dezelfde dag bezoeking doen over al wie over de dorpel springt,* een uitdrukking die men toen ongetwijfeld uitnemend wel verstond en die waarschijnlijk een inbreuk op de rechten des naasten beduidt. *Door over de dorpel te springen,* drongen zij met geweld in diens woning, als wilden ze zeggen, dat die de van hun was en zij ze als zodanig zouden gebruiken, dus op alles de hand leggen wat hun aanstond, zo de huizen hunner heren vullen met geweld en bedrog en schuld over zich en hen brengen. Het zal niet baten, als ze al beweren, dat het onrechtmatig verkregen goed niet voor hen zelf was, maar voor hun heren, en dat ze op dier bevel handelden, want de geboden, die God ons geeft, gaan voor die, welke enige heer op aarde ons verstrekt.

3. De handelaars en rijke kooplieden worden in de derde plaats ingedaagd. In hun stadswijk is ongerechtigheid gevonden, onder de inwoners van de laagte, een benedendeel van Jeruzalem, zo diep als een mortier (want dat betekent het woord), de goudsmeden woonden daar, Nehemia 3:32, en de kooplui: zij worden uitgehouwen. dat is: verbroken, hun winkels gesloten, en zij gaan bankroet. Ja, al de gelddragers zijn uitgeroeid in de eerste plaats door de invallende benden om hun geld weg te voeren, dat hen dus niet beschermt maar veeleer blootstelt en verraadt. De overwinnaars zoeken juist de rijken op en maken zich van hen meester, terwijl mogelijk de armen des lands ontsnappen. Het kan ook een algemeen verval van de handel aanduiden, een voorspel en inleiding tot de algemene verwoesting van het land. Het is een teken van achteruitgang in de staat, als de grote handelaars afgesneden worden en grote bankiers failliet gaan, want die vallen nooit alleen, maar slepen velen in hun val mede.

4. Vervolgens komen de zekere, zorgeloze lieden aan de beurt. De pretmakers. die een los, lui leven leiden, vers 12. Zij komen uit alle delen des lands, om hun tenten in het hoofdkwartier des koninkrijks op te slaan, waar zij hun eigen woning kiezen, en zich aan weelde en gemak overgeven. God vindt ze uit en zal ze straffen: *Ik zal Jeruzalem met lantarens doorzoeken,* om hen op te sporen, opdat zette voorschijn gebracht en gestraft worden. Dit geeft te kennen dat ze zich trachten te verbergen beschaamd over hun zonde of bevreesd voor de straf, wanneer de oordelen Gods losbreken hopen zij te ontsnappen door uit de weg te gaan en zich te versteken. Maar *God zal Jeruzalem doorzoeken,* gelijk men een vermomde misdadiger opspoort, die door zijn medeplichtigen verborgen wordt gehouden. God zal *al* Zijn *vijanden uitzoeken,* waar ook

verscholen, en zal niet alleen de geheime afgodendienaars, maar ook de stille vraten en spotters straffen, dat zijn de lieden, die hier worden beschreven, en kentekenen worden aangewezen om ze te ontdekken, wanneer maar naar hen gezocht wordt.

a. Hun neigingen zijn zinnelijk: zij zijn stijf geworden op hun droesem, dronken van genot, zich verlustigende in weelde en boosheid, zij zijn zeker en op hun gemak, omdat zij geen verandering gekend hebben, vrezen ze ook geen, zoals Moab, Jeremia 48:11. "Zij zijn van vat in vat niet geledigd, zij vullen zich met wijn en sterke drank, zij bannen iedere gedachte, zeggende: de dag van morgen zal zijn als deze", Jesaja 56:12. "Hun stijf geworden zijn op hun droesem betekent hetzelfde als: met hun vet besluiten zij zich," Psalm 17:10.

b. Hun meningen rekenen helemaal niet met God, zij zijn praktische godloochenaars. Zij konden zo'n los leven niet leiden, als zij niet in hun hart zeiden: "De Heer doet geen goed, en Hij doet geen kwaad, dat is: Hij voert niets uit". Zij ontkennen Zijn wereldbestuur, wet er goeds of kwaads in de wereld gebeurt, hangt af van het rad van avontuur, van toeval, en niet van de beschikking van een wijs en almachtig Bestuurder. Zij loochenen Zijn zedelijke regering, Zijn loon en straf. "De Heer doet geen goed degenen, die Hem dienen, en geen kwaad degenen, die tegen Hem opstaan, derhalve, met godsdienst winnen wij niets, en met zonde verliezen wij niets". Dit was het gevolg van hun zinnelijkheid, als zij niet als het ware verdronken waren in de lust van de zinnen, dan konden zij zo onverstandig niet spreken, zo stomp niet zijn ten aanzien van de werkelijkheid Het was ook de oorzaak van hun zinnelijkheid: Zij zouden van hun buik hun god niet maken, als ze niet eerst zo ijdel, zo leeg in hun gedachten waren geworden, dat zij meenden, dat God, die hen gemaakt had, was als een hunner, ten enenmale gelijk zij, Psalm 50:21. God zal hen straffen, hun einde is het verderf. Filippenzen 3:19.

II. Wat de verwoesting zal zijn, waarmede God deze zondaars zal straffen, en welke weg Hij met hen zal bewandelen.

1. Hij zal hun het zwijgen opleggen, vers 7. *Zwijgt voor het aangezicht des Heeren.* Hij zal ze dwingen, stil te zijn, zal ze stom maken van afschrik en verbazing. Zij zullen sprakeloos staan. Alle verontschuldigingen voor hun zonde en uitvluchten om het vonnis te ontgaan, zullen verstommen, zij zullen niets ter verdediging kunnen zeggen.

2. Hij zal ze *offeren,* want *het is de dag van het slachtoffer des Heeren,* vers 8, Hij zal hen in de hand van hun vijanden geven en daarin verheerlijkt worden.

3. Hij zal beide stad en land met weeklachten vervullen, vers 10. *En er zal te dien dage spreekt de Heer, een stem des gekrijs zijn van de Vispoort af,* dus genoemd, omdat ze nabij de visvijvers of de vismarkt stond. Ze behoorde tot de stad Davids, 2 Kronieken 33:14, Nehemia 3:3, misschien dezelfde, die in Zacheria 14:10, de eerste poort geheten wordt, is dat zo, dan wordt hetgeen hier volgt, duidelijk. Een gehuil van het tweede gedeelte, dit is de tweede poort, die op de Vispoort volgde. De verschrikking zal rondom Jeruzalem, van poort tot poort, gaan, en er zal zijn een grote breuk van de heuvelen af, een machtig gekraak van de bergen rondom Jeruzalem, van juichkreten van de zegepralende vijanden of een luide klaagtoon van de benauwde ingezetenen, of beide. De inwoners van de stad, zelfs uit het veiligste deel van de stad, *zullen huilen,* vers 11, zo luide zal hun geschreeuw wezen.

4. Zij zullen beroofd worden van alles wat zij hebben, alles zal de vijand ten prooi worden, vers 13. *Daarom zal hun vermogen ten roof worden, en hun huizen tot verwoesting,* een rijke buit valt de verwoester in de schoot, en hun woningen worden met de grond gelijk gemaakt. Zij, die nieuwe *huizen hebben gebouwd, zullen ze niet bewonen,* maar de vreemdeling zal ze roven en er gebruik van maken. *En de wijngaarden, die zij geplant hebben,* zullen hun geen wijn geven, zij zullen die *niet drinken* tot verkwikking van zich zelf, ook geen vriend er van schenken, maar ze zullen hun vijanden, die tegen hen strijden, vrolijk maken, Deuteronomium 28:30.

Niets kan levendiger en geestrijker, noch met gepaster woorden om wakker te schudden en te prikkelen uitgedrukt worden dan de waarschuwing, die hier Juda en Jeruzalem bij de naderende verwoesting door de Chaldeën, gegeven wordt. Dat is genoeg om de zondaars in Zion te doen sidderen, dat is "de dag des Heeren, de dag, waarop Hij zich zal openbaren door wraak te nemen". Het is de grote dag des Heeren, een soort oordeelsdag, een voorspel van die jongsten dag, waarvan de verwoesting van Jeruzalem door de Romeinen, naar de voorspelling van onze Heiland, een type zou zijn, Mattheus 24:27.

I. Deze dag des Heeren wordt hier zeer nabij genoemd. Het gezicht is niet om na lange dagen te komen, gelijk zij, die de boze dag verweg stellen, Amos 6:3. Zij misleiden zich die menen, dat die dag nog verweg is, want hij is nabij en zeer haastende. De profeet roept alarm als iemand in volle ernst, als iemand, die een huis in brand ziet en de buren naast aan waarschuwt met de kreet "Brand! brand! Vlak naast de deur! Hoog tijd om u uit de voeten te maken, voor het te laat is." Het is krankzinnigheid te sluimeren, als het verderf niet sluimert, maar met haast nadert.

II. Van die dag wordt gesproken als een vreselijke dag. "De stem van de dag des Heeren, die geraas maakt als hij komt, hij zal zeer vreselijk zijn, dat de held aldaar bitterlijk zal schreeuwen". Het gerucht te verstaan, zal enkel beroering wezen, Jesaja 28:19. In die laatste grote dag des Heeren zullen de machtige helden bitter wenen en rotsen en bergen smeken, hen te verbergen, maar te vergeefs.

Merk op, met welke nadruk de profeet van die naderenden dag spreekt, vers 14. *Die dag zal een dag van de verbolgenheid zijn,* van Gods wrake, van Gods volkomen wraak, wraak tot het uiterste. Het zal *een dag van de benauwdheid en des angstes* voor de zondaars zijn, zij zullen pijn lijden en geen uitkomst zien van verzachting of verlossing. De ellende van de veroordeelden wordt opgesomd, misschien met het oog op de verdoemden, Romeinen 2:8, 9:"verbolgenheid en toorn, verdrukking en benauwdheid over alle ziel des mensen." Het zal een dag zijn van benauwdheid en angst voor de inwoners van de stad, een dag van woestheid en verwoesting voor het land, het vruchtbare land, dat in een woestenij veranderd zal worden. "Het zal een dag van de duisternis en donkerheid zijn, alles zal er somber uitzien, niet de minste straal van hoop of troost zal verschijnen, ziet rondom het is overal even duister. Het is een dag van de wolk en van de dikke donkerheid, er zal niet slechts niets zijn, dat bemoedigt, maar alles zal er dreigend uitzien, dikke wolken met felle stormen en onweer."

III. Die dag wordt een dag van verwoesting genoemd, vers 16, 17. Hij zal verwoesting brengen,

1. Aan steden, zelfs de sterkste en meest beveiligde. *Een dag van de bazuin en het geluid tegen de vaste steden,* om er in te breken, en *tegen de hoge hoeken* of torens om ze neer te werpen, want wat kunnen forten, sterkten, muren en torens tegen de toorn van God?

2. Aan mensen, vers 17. *En Ik zal de mensen bang maken,* de sterkste en moedigste, hun hart en hand zal falen, zij *zullen gaan als de blinden,* eindeloos rondlopende, *want zij hebben tegen de Heer gezondigd.* Zie, die als goddelozen wandelen, zullen als blinden gaan, altijd in de duisternis, in twijfel en gevaar zonder gids of troost, en eindelijk in de gracht vallen, omdat zij *tegen de Heer gezondigd hebben,* levert Hij hen over in de hand hunner vijanden, die *hun bloed zullen vergieten als stof,* even gemakkelijk en overvloedig, en *hun vlees zal worden als drek* op de mesthoop.

IV. De verwoesting van die dag zal onvermijdelijk en algemeen zijn, vers 18.

1. Geen rantsoen zal vermogen, iemand vrij te kopen. *Noch hun zilver noch hun goud zal hen kunnen redden,* dat zij zo zorgvuldig tegen de kwaden dag hadden opgelegd, of dat zij zo mild hebben uitgegeven om zich tegen die dag vrienden te maken, het *zal hen niet kunnen redden ten dage van de verbolgenheid des Heeren.* Een andere profeet ontleent deze woorden, met betrekking tot dezelfde gebeurtenis, Ezechiel 7:19. "Zie, goed doet geen nut ten dage van de verbolgenheid," Spreuk. 11:4. Ja, rijkdom stelt bloot aan de wraak des mensen, Psalm 5:13, en verspilde rijkdom aan de wraak Gods.

2. Er zal geen ontkoming zijn door vlucht noch verberging, want het ganse land zal door het vuur Zijns ijvers verteerd worden, en waar is dan een schuilplaats te vinden? Zie, wat het vuur van Gods ijver is, en hoe machtig, het zal ganse landen verteren hoe kan dan een enig mens bestaan? Hij zal een voleinding maken, een haastige voleinding, met al de inwoners dezes lands, gelijk de akkerman, die de grond omspit, distelen en doornen in het vuur werpt. Zie, soms maken Gods oordelen een voleinding, zelfs algehele voleinding, een haastige voleinding, met de inwoners des lands, hun verwoesting wordt in korte tijd voltooid laat zondaars niet inslapen op Gods lankmoedigheid, want wanneer de maat hunner ongerechtigheid vol is, zal Zijn gerechtigheid ze overvallen en overmeesteren, en een snel en beslissend einde met hen maken.

HOOFDSTUK 2

1 Doorzoek u zelf nauw, ja, doorzoek nauw, gij volk, dat met geen lust bevangen wordt!
2 Eer het besluit bare (gelijk kaf gaat de dag voorbij), terwijl de hittigheid van des HEEREN toorn over ulieden nog niet komt; terwijl de dag van den toorn des HEEREN over ulieden nog niet komt.
3 Zoekt den HEERE, alle gij zachtmoedigen des lands, die Zijn recht werken! Zoekt gerechtigheid, zoekt zachtmoedigheid, misschien zult gij verborgen worden in den dag van den toorn des HEEREN.
4 Want Gaza zal verlaten wezen, en Askelon zal ter verwoesting wezen; Asdod zal men in den middag verdrijven, en Ekron zal uitgeworteld worden.
5 Wee den inwoneren van de landstreek der zee, den volken der Cheretim! Het woord des HEEREN zal tegen ulieden zijn, gij Kanaan, der Filistijnen land! en Ik zal u verdoen, dat er geen inwoner zal zijn.
6 En de landstreek der zee zal wezen tot hutten, uitgegraven putten der herders, en betuiningen der kudden.
7 En de landstreek zal wezen voor het overblijfsel van het huis van Juda, dat zij daarin weiden; des avonds zullen zij in de huizen van Askelon legeren, als de HEERE, hunlieder God, hen zal bezocht, en hun gevangenis zal gewend hebben.
8 Ik heb de beschimping van Moab gehoord, en de scheldwoorden der kinderen Ammons, waarmede zij Mijn volk beschimpt hebben, en hebben zich groot gemaakt tegen deszelfs landpale.
9 Daarom, zo waarachtig als Ik leef, spreekt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Moab zal zekerlijk zijn als Sodom, en de kinderen Ammons als Gomorra, een netelheide, en een zoutgroeve, en een verwoesting tot in eeuwigheid! De overigen Mijns volks zullen ze beroven, en het overige Mijns volks zal ze erfelijk bezitten.
10 Dat zullen zij hebben in plaats van hun hoogmoed; want zij hebben beschimpt, en hebben zich groot gemaakt tegen het volk van den HEERE der heirscharen.
11 Vreselijk zal de HEERE tegen hen wezen, want Hij zal al de goden der aarde doen uitteren; en een iegelijk uit zijn plaats zal Hem aanbidden, al de eilanden der heidenen.
12 Ook gij, Moren! zult de verslagenen van Mijn zwaard zijn.
13 Hij zal ook Zijn hand uitstrekken tegen het Noorden, en Hij zal Assur verdoen; en Hij zal Nineve stellen tot een verwoesting, droog als een woestijn.
14 En in het midden van haar zullen den kudden legeren, al het gedierte der volken; ook de roerdomp, ook de nachtuil zullen op haar granaatappelen vernachten; een stem zal in het venster zingen, verwoesting zal in den dorpel zijn, als Hij haar cederwerk zal ontbloot hebben.
15 Dit is die stad, die opspringt van vreugde, die zeker woont, die in haar hart zegt: Ik ben het, en buiten mij is geen meer; hoe is zij geworden tot woestheid, een rustplaats van het gedierte! Een ieder, die daardoor trekt, zal ze aanfluiten, hij zal zijn hand bewegen.

In dit hoofdstuk treffen wij aan

I. Een ernstige vermaning aan het volk van de Joden zich te bekeren en vrede met God te maken, opdat de oordelen mogen afgewend worden, eer het te laat is, vers 1-3, naar aanleiding van de openbaring van Gods toorn tegen hen in het vorige hoofdstuk.

II. Een aankondiging van Gods oordelen tegen verscheidene van de omringende volken, die mee hadden geholpen of zich verheugd over de val van Israël.

1. De Filistijnen, vers 4-7.

2. De Moabieten en de Ammonieten, vers 8-11.

3. De Ethiopiërs en de Assyriërs, vers 12-15. Die allen zullen uit dezelfde beker van de verschrikking drinken, die het volk des Heeren op de hand wordt gezet, gelijk ook andere profeten voor en na geprofeteerd hebben.

Zefanja 2:1-15

Hier zien wij, wat de profeet bedoeld heeft met de vreselijke beschrijving van de naderende oordelen die wij in het voorgaande hoofdstuk gevonden hebben. Van het begin tot het einde is het zijn doel geweest, niet het volk tot wanhoop te drijven, maar tot God en hun plicht niet hen zo te ontstellen, dat zij hun verstand verloren, maar dat zij hun zonden lieten varen. Als een vervolg daarop roept hij het hier op tot bekering, tot een nationale bekering, als de enige weg om de nationale ondergang te voorkomen.

Merk op

I. De oproeping tot een volksvergadering, vers 1 : Komt te samen, ja komt te samen. Hij had in de laatste woorden van het vorige hoofdstuk, gezegd, dat God *een haastige voleinding zou maken met al de inwoners dezes lands,* waarop men de vermaning zou verwachten: "verspreidt u en vlucht om een schuilplaats te vinden waar gij maar kunt." Toen het besluit was uitgevaardigd, dat Jeruzalem door de Romeinen zou verwoest worden, haar laatste verwoesting, werd die raad gegeven, Mattheus 24:16. "Dat alsdan, die in Judea zijn vlieden op de bergen," maar hier gaat het anders. God waarschuwt om niet te verwonden, bedreigt om niet te slaan, en roept daarom het volk op, middelen aan te wenden, om Zijn toorn af te keren. De oproeping geschiedt tot een volk dat met geen lust bevangen wordt. Dit betekent, of,

1. Dat geen lust heeft, geen lust om God te gedenken of Zijn naam te loven, geen lust naar Zijn gunst of genade, maar daaromtrent onverschillig is, dat geen behoefte gevoelt, zich te bekeren en schuld te belijden. "Komt toch te samen en ziet, of gij bij elkander die lust kunt opwekken." "Zo is God menigmaal gevonden door degenen, die Hem niet zochten, die naar Hem niet vroegen," Jesaja 15:1. Of,

2. Niet begeerlijk, met niets, dat u beminnelijk maakt, of bij God aangenaam kan doen zijn. Het land Israëls was een land des sieraads geweest, Daniel 11:41. Maar nu is er niets liefelijks aan, het werd niet begeerd, God kan het terecht aanspreken met een "Ga weg van Mij." Maar Hij zegt: "Komt te samen tot Mij, en laat ons zien, of er enig middel kan gevonden worden om uw ondergang te voorkomen". Komt te samen, opdat gij u als een één man voor God vernedert, vasten en bidden en Zijn aangezicht zoekt. "Komt te samen, om onderling te beraadslagen wat in deze hachelijke omstandigheden te doen zij, laat ieder daarover nadenken, raad geven, raadplegen, zijn gedachte zeggen, en laat dan met gezamenlijk goedvinden door u als volk iets gedaan worden." Sommigen, gelijk onze Nederlandse vertaling, lezen: "Doorzoekt uzelf nauw, ja, doorzoekt nauw, vraagt uw consciëntie, speurt uw hart na, gaat uw wegen na, onderzoekt uzelf nauw, opdat gij de zonde mocht vinden, waardoor gij Gods heilig ongenoegen tegen u hebt gaande gemaakt en bedenkt middelen en wegen, om tot Hem terug te keren". Zie, als God. met ons twist, is dat, opdat wij ons zelf nauw doorzoeken mogen.

II. De profeet gebruikt argumenten om het volk hierin tot de uiterste ernst en spoed aan te sporen, vers 2. Doet het met ernst, doet het met allen spoed, eer het te laat is, *eer het besluit bare (gelijk het kaf gaat de dag voorbij).* De spreekwijze, hier gebezigd, is zo levendig en opwekkend, zo geschikt om bedachtzaam te maken, gelijk zondaars moeten worden.

1. Hun gevaar is groot, alles staat op het spel, het is een zaak van leven of dood, die derhalve wel waard is en dringend vraagt, met alle zorg overwogen te worden. Het is geen kleinigheid en daarom geen ding om mee te spotten. "Het is de heiligheid van des Heeren toorn, die tegen

hen ontstoken is, die gereed staat tegen hen te ontbranden, dat verterend vuur, waarbij niemand wonen kan, waaraan niemand het hoofd kan bieden". Het is de dag van de toorn des Heeren, de dag bestemd om de volle fiolen Zijns toorns, waarmede gij bedreigd wordt, uit te gieten, de grote dag des Heeren waarvan gesproken is, Hoofdstuk 1:14. Is er u niet aangelegen, u op die dag voor te bereiden?

2. Het gevaar is dreigend. Maakt u spoedig op, eer het besluit bare en het te laat zij, de gelegenheid voor immer voorbij. Het besluit is als een, die baart, het zal de dag baren de vreselijke dag, die gelijk kaf voorbijgaat, die u naar de ballingschap zal haasten, gelijk kaf voor de wind. Wij weten niet, wat de dag zal baren, Spreuken 27:1, maar wel, wat het besluit zal baren voor onboetvaardige zondaars, voor wie het dus van het hoogste belang is, zich in tijds te bekeren, in de welaangename tijd. Zie, het is wijs van degenen, met wie God twist, zich spoedig met Hem te verzoenen, terwijl zij nog met Hem op de weg zijn, voordat Zijn hittige toorn over hen komt, die niet meer afgekeerd wordt. In een zaak van deze aard is uitstel hoogst gevaarlijk en kan onherstelbaar zijn, dat is zoo, wanneer hun hart zich verhardt. Hoe vol zorg moesten wij zijn om vrede met God te maken, eer de Geest ons verlaat en niet meer met ons twist, eer de dag van de genade voorbij gaat, voor ons eeuwig wel en wee beslist is aan de overzijde des grafs!

III. Aanwijzingen worden gegeven om dit met allen ernst te doen. Het is niet genoeg, in ontsteltenis samen te vergaderen, maar men moet het doel van de samenkomst in het oog houden en bereiken, vers 3 :*Zoekt de Heer,* opdat gij barmhartigheid bij Hem moogt vinden. *Zoeken* moet gij, want dit is de regel: *Zoekt en gij zult vinden.* Een algemene oproeping was tot het volk uitgegaan om *samen te komen,* maar van verreweg de meesten kon weinig goeds verwacht worden, zou het land gered worden, dan moest zulks geschieden door de ernst en op de voorbede van de weinige vromen, en daarom wordt bijzonderlijk tot hen deze vermaning gericht. En merk op,

1. Hoe zij worden aangesproken, zij heten: "alle gij zachtmoedigen des lands. Het is een bijzondere betekenis van Gods volk, dat zij de zachtmoedigen des lands of van de aarde genoemd worden dat is hun insigne, hun livrei". Zij zijn bescheiden, nederig, klein in eigen oog, zij zijn zacht, toegevend, vriendelijk, niet spoedig ontstoken, niet lang boos, niet erg boos, zij zijn de stillen in den lande, Psalm 35:20. En zij zijn onderdanig en gehoorzaam aan hun God tevreden met Zijn voorschriften en Zijn leidingen. Door dit beginsel aangespoord en geleid werken zij Zijn recht, dat is gehoorzamen zij Zijn bevelen, onderhouden Zijn geboden, volbrengen nauwgezet hun plicht en beijveren zich, Zijn eer en zaak in de wereld te bevorderen.

2. Wat zij te doen hebben: zij moeten zoeken, waarin zowel een zorgvuldig onderzoek als een aanhoudend trachten licht opgesloten, opdat zij hen mogen kennen en volbrengen.

a. Zij moeten de Heer zoeken, Zijn gunst en genade, Hem gedurig aanroepen, van Hem vragen wat zij nodig hebben, Hem vroeg zoeken, Hem vlijtig zoeken, Hem onophoudelijk zoeken.

b. Zoekt gerechtigheid. Roept God aan om de vervulling van Zijn beloften voor u, en ziet, dat gij in de vervulling van uw plicht overvloediger wordt, zoekt Christus’ gerechtigheid, die u toegerekend wordt, de genade van Gods geest, die u wordt ingestort, hongert en dorst daarnaar.

c. Zoekt zachtmoedigheid. Deze deugd is juist hun bijzonder kenmerk, waarom ze de zachtmoedigen des lands heten, en toch moeten ze die blijven zoeken. Zie, degenen, die goed zijn, moeten er naar streven, beter te worden, zij, die genade ontvangen hebben, moeten naar meer genade zoeken. Ja, degenen, die in het een of ander uitmunten, moeten trachten, daarin nog meer uit te munten, omdat de vijand juist op dat punt zijn aanvallen richt, omdat daarvan door de vrienden het meest verwacht wordt en ze daarin ook het meest kunnen doen. "Si dixisti, Sufficit, periisti, Als gij zegt, dat het voldoende is, dan is het met u gedaan." In de moeilijke beproeving, die aanstaande is, zullen de zachtmoedigen alle zachtmoedigheid, die zij bezitten, dubbel nodig hebben, en ernstig zoeken naar meer, en God bidden, dat Hij hun gelegenheid geve, ze door Zijn genade ook aan te wenden, jegens alle mensen alle zachtmoedigheid bewijzende, bij elke aanleiding, zodat hun sterkte zij gelijk hun dagen, Deuteronomium 33:25.

IV. Bemoediging wordt gegeven om deze voorschriften op te volgen. "Misschien zult gij verborgen worden in de dag van de toorn van de Heer".

1. Gij vooral, die de zachtmoedigen des lands heet. Ofschoon de dag van des Heeren toorn over het land komt, toch zult gij veilig zijn, gij zult veilig zijn, gij zult onder bijzondere bescherming staan. "Zo niet haar overblijfsel ten goede zal zijn, Jeremia 15:11. Gij zult uw ziel tot een buit hebben, Jeremia 45:5. Maar Ik zal u te dien dage redden, Jeremia 39:17. Misschien zult gij verborgen worden, wordt iemand verborgen, dan zijt gij die". Goede mensen kunnen niet zeker zijn van tijdelijke bewaring, want enerlei wedervaart allen, maar zij hebben de grootste kans, verborgen te worden, en kunnen het eerst op de bijzondere zorg van de Voorzienigheid rekenen. De bewoording is dus twijfelachtig om te beproeven, of zij op Gods goedheid bouwen, al luidt de belofte slechts: Misschien. Het moet hen in een heilige vrees en waakzaamheid houden, opdat zij niet te kort schieten of iets doen, dat hun de goddelijke bescherming zou verbeuren. Zie, die aan hun godsvrucht vasthouden in tijden van algemene goddeloosheid, hebben reden te hopen, dat God voor hen een schuilplaats zal bewaren, waar zij veilig en gerust kunnen zijn, in tijden van algemene ellende. Zij zullen verborgen worden zoals Luther zegt, "aut in coelo, aut sub coelo of in of onder de hemel, of in het bezit des hemels of onder zijn bescherming". Of,

2. Gij, onder dit volk, of schoon een niet begeerde natie. gij zult in de dag van des Heeren toorn, als Zijn oordelen gekomen zijn, verborgen worden, uw land zal bewaard blijven om wille van de enkele zachtmoedigen, die in de bres staan om Zijn toorn af te wenden. Het is voor ons allen van belang, zekerheid te verlangen, dat wij in de grote dag van Gods toorn verborgen worden. En zo wij ons in het vertrek van de plicht versteken, zal God ons in Zijn veilige kamers verbergen, Jeremia 26:20. "Indien wij een ark bouwen, zal die onze toevlucht zijn", Genesis 7:1.

De profeet komt hier voorspellen, welk aandeel de naburige natiën zullen hebben in de verwoesting van die delen van de wereld door Nebukadnezar en zijn zegepralende Chaldeën, gelijk ook andere profeten hadden voorzegd. Dit geschiedt,

1. Om het volk van de Joden op te wekken door hun aan te tonen, hoe sterk, hoe diep hoe breed de stortvloed van de rampen zal zijn opdat de dag des Heeren, die aanstaande was hun te vreselijker mocht toeschijnen, en het volk opgeschrikt om zich op die dag als op een algemenen zondvloed voor te bereiden.

2. Om hen met deze gedachte te troosten, dat hun toestand, hoezeer, toch niet troosteloos was. "Solamen miserie socios habuisse doloris, de ellendigen vinden het een troost, lotgenoten in hun ellende te hebben." En nog veel meer met dit denkbeeld, dat, hoewel God hun vijand schijnt en tegen hen heet te strijden, toch hun vriend blijft en slechts een vijand van hun vijanden is, die het hun aangedane leed eens zal wreken.

In deze verzen hebben wij het vonnis over de Filistijnen, die Israëls naaste buren en bitterste vijanden waren. Vijf koningen regeerden daar, waarvan hier vier genoemd worden: "Gaza en Askelon, Asdod en Ekron. Gath, de vijfde, wordt hier niet vermeld. volgens sommigen, omdat het aan Juda onderworpen was. *Zij waren de inwoners van de landstreek van de zee* vers 5, want hun land grensde aan de Grote Zee. Het volk van de Cherethieten wordt hier in één adem genoemd, omdat het er vlak naast woonde, 1 Samuel 30:14, het viel met hen, gelijk ook Ezechiel 25:16 voorspeld had. Der Filistijnen land wordt hier Kanaän geheten, want het behoorde tot het gebied, dat God Zijn volk Israël had gegeven, het maakte er een deel van uit, Jozua 13:3. Het land moet nog bezeten worden, vijf vorsten van de Filistijnen, dat wederrechtelijk aan Israël werd onthouden, Richteren 3:2, en dit wordt nu in herinnering gebracht. Want, al worden de rechten van anderen lang onthouden, ten laatste zal de rechtvaardige God het onrecht wreken.

I. Hier wordt voorzegd, dat de Filistijnen, die overweldigers, uit de bezitting verdreven en uitgeroeid zullen worden. In het algemeen wordt hun hier een *wee* toegeroepen, vers 5, dat, als van God komende, al hun ellende bevat *het woord des Heeren zal tegen u zijn* het woord van vroegere profeten, dat nog wei niet vervuld, toch op zijn tijd komen zal, Jesaja 14:31. Het woord, nu van deze profeet is tegen hen. Zie, zij zijn inderdaad in een beklagenswaardige toestand, tegen wie het woord des Heeren is, want geen van Zijn woorden zal op de aarde vallen. Zij, die zich tegen de voorschriften van Gods Woord verzetten, zullen de bedreigingen van dat Woord tegen zich hebben. De uitwerking zal niets minder zijn dan hun ondergang.

1. God zelf zal daarvan de auteur zijn: "Ik zal u verdoen, die in staat ben, te doen wat Ik zeg en dat ook doen zal."

2. Het zal een algemene verwoesting zijn, ze zal zich over alle delen van het land uitstrekken, beide over stad en land, Gaza zal verlaten wezen, ofschoon voor het ogenblik nog een volkrijke stad. Het was voorzegd, Jeremia 47:6 dat kaalheid op Gaza zou komen, Alexander de Grote maakte de stad met de grond gelijk, en wij vinden, Handelingen 8:26, dat Gaza woest was. Askelon zal ter verwoesting wezen, een voorbeeld van verwoesting worden. Asdod zal hem in de middag verdrijven, in de brandende zomerhitte zal men er geen schaduw hebben, geen beschutting om iemand te beschermen. Dan als het weder het meest tegen is, zullen ze gevankelijk worden weggevoerd, hetgeen een verzwarende omstandigheid vormt. Ekron zal uitgeworteld worden, dat al diepe wortelen geslagen had. Het land van de Filistijnen zal ontvolkt worden, *daar zal geen inwoner meer zin,* vers 5. God heeft de aarde gemaakt, opdat ze bewoond zou worden, Jesaja 45:18, anders zou hij ze te vergeefs hebben geschapen, maar zo de mensen aan het doel hunner schepping, God te dienen, niet beantwoorden, dan is het rechtvaardig, dat God de aarde niet doe beantwoorden aan haar doel, de mensen tot woning te dienen, des mensen zonde heeft ze van de ijdelheid onderworpen.

3. Het zal een volkomen verwoesting zijn. De kust, die een haven voor zeevaarders en koopvaardijschepen moest bieden, zal nu verlaten zijn, alleen nog maar *tot hutten, uitgegraven*

putten van de herders en betuiningen van de kudden, vers 6, en die beter gebruikt dan toen de vorsten van de Filistijnen er regeerden.

II. Hier wordt voorspeld, dat het huis van Juda, de rechtmatige eigenaar, weer in het bezit zal gesteld worden, vers 7. Het overblijfsel van degenen, *wier gevangenis gewend wordt*, wanneer God hen bezoekt, zal veilig *in de huizen van Askelon legeren*, daar *des avonds* neerliggen, wanneer het moede en slaperig is. Daar *zullen zij wezen* en hunne kudden *weiden*. Zie, God zal eindelijk Zijn volk in deszelfs recht herstellen, hoe lang het er ook van verstoken moge geweest zijn.

Moabieten en Ammonieten vormden beide het geslacht van Lot, hun landpalen lagen naast elkander en naast die van Israël, hier worden zij samengevoegd in e profetie tegen hen.

I. Zij werden van dezelfde misdaad beschuldigd, namelijk dat zij het volk van Israël hadden beschimpt en gescholden en vermaak in hun ellende gehad, vers 8. *Ik heb de beschimping van Moab gehoord en de scheldwoorden van de kinderen Ammons*. Terwijl het volk zich nauwgezet aan de wet hield, hebben zij het waarschijnlijk bespot om hun zonderlinge godsdienst, en nu zij tegen God zijn opgestaan en onder Zijn ongenoegen zuchten, spotten zij ook daarmee. Het is het algemene lot van de kinderen Gods, door de wereld bespot en beschimpt te worden, om welke reden dan ook. Zo spuwt de oude slang haar venijn, en hoogmoed is daarvan de grond, in hun hoogmoed *hebben zij zich groot gemaakt tegen hun landpalen*, en zich ten minste even goed, even groot en even gelukkig geacht als Israël. "Het is de verachting van de hovaardigen, waarvan Gods volk veel te zat werd", Psalm 123:3, 4. "Zij hebben grote woorden gesproken" (zo lezen sommigen, "magna locuti sunt, zij hebben grote dingen gezegd) tegen hun landpalen, tegen degenen, die aan hun grenzen woonden, die zij bij alle gelegenheden beledigden, en wier eigendom ze voor zich opeisten en hun betwisten of zeiden te verdedigen. Zij hebben grote woorden gesproken tegen het volk van de Heer van de heerscharen als ware het een eenzame, verlaten natie. "Grote snaterende woorden vol ijdelheid zijn de echte taal van de vijanden van de kerk". "Maar Ik heb ze gehoord", zegt God, "en zal u bekend maken, dat Ik ze gehoord heb. Ik heb ze gehoord en zal er rekening mee houden", Judas: 15. En zo God de schimpredenen en de spot hoort die ons ten deel valt, dan is dat een goede reden, waarom wij moeten zijn als een dove die niet hoort, Psalm 38:14,15. Ja, niet slechts let God er op, maar Hij stelt ook belang in de spot, waarmede Zijn volk gesmaad wordt, omdat zij de Zijnen zijn. Het is zeker, dat zij, die het volk des Heeren verachten, daardoor ook de Heer van de heerscharen zelf onteren. Dit wordt Moab en Ammon ook ten laste gelegd in Ezechiel 25:3, 8.

II. Beide vallen onder hetzelfde oordeel. Bondgenoten in de ongerechtigheid kunnen verwachten, ook in de straf samen te gaan. Zie, met welke plechtigheid het vonnis over hen wordt uitgesproken, vers 9. *De Heer van de heerscharen* spreekt, die de macht heeft, vonnissen te strijken en ze uit te voeren, *de God Israëls*, die ijverig is voor Zijn eer Hij spreekt ja, zweert: *Zo waarachtig als ik leef*. Het vonnis luidt:

1. Dat de Moabieten en de Ammonieten geheel zullen verdelgd worden, zij zullen zijn als Sodom en Gomorra, welker ruïnen dichtbij de landen van Moab en Ammon, in de Dode Zee lagen. Zij zullen, hoewel niet op dezelfde wijze, namelijk door vuur van de hemel, toch bijna op gelijke manier, verwoest worden, en, voor lange tijd althans, onbewoond blijven liggen. Het land zal niets voortbrengen dan netels, in plaats van koren, en er zullen zoutgroeven zijn, in plaats van frisse waterfonteinen, die er eertijds in overvloed waren.

2. Dat Israël hen zal overmogen, hen zal beroven van hun goed en hun land, bij wettig recht, erfelijk bezitten. Zie, trotsaards worden soms, door Gods rechtvaardig oordeel, onder de voet gelopen door dezelfden, die zij vroeger vertrapten. Dat zullen zij hebben in plaats van hun hoogmoed.

III. Andere volken zullen op gelijke wijze vernederd worden, opdat de Heere alleen verheven zij, vers 11 :*Vreselijk zal de Heer tegen hen wezen,* tegen de Ammonieten en de Moabieten in het bijzonder, die beide schrik voor Israël geweest zijn. Want

1. Heidense afgoden moesten vernietigd worden. Zij hadden al te lang geheerst, en hun aanbidders hadden ze zich al te lang op hen beroemd. "Maar de Heer zal al de goden van de aarde doen uitteren, zal ze door de honger uit hun sterkten uitdrijven". De heidenen verbeeldden zich, dat hun goden zich aan hun offeranden vergastten, en het vet van de slachtoffers aten, Deuteronomium 32:38. "Omnia comesta a Belo, Bel heeft alles opgegeten." Maar hier wordt beloofd, dat, wanneer de christelijke godsdienst in de wereld verschijnt, de mensen zullen verleren, stomme afgoden te dienen, hun altaren zullen verlaten en geen offers meer gebracht worden. Dus zullen ze van honger omkomen of mager worden (wat het woord eigenlijk betekent), dit is hun priesters zal dat lot overkomen. Dit ziet op de ijdelheid van deze afgoden, het ligt in de macht van hun aanbidders, hen mager te maken, terwijl de ware God zegt: "Indien Hij hongerde, Ik zou het u niet te kennen geven." Het ziet ook op de zegepraal van de God Israëls over hen. Nu weten zij, dat Hij groter is dan alle goden.

2. Heidenvolken moeten bekeerd worden, wanneer het Evangelie vaste voet krijgt, worden de mensen daardoor ertoe gebracht, dat zij de Eeuwiglevende aanbidden, want dat is het gebod van het eeuwige Evangelie, Openbaring 14:7, ieder uit zijn plaats. Zij zullen niet meer behoeven op te gaan naar Jeruzalem om de God Israëls te dienen, maar mogen Hem overal naderen, waar ze ook zijn. Ik wil, dat de mannen overal bidden. God zal gediend worden, niet all door alle stammen Israëls en de vreemdelingen, die zich bij hen gevoegd hebben, maar ook door al de eilanden van de heidenen. Dit is een belofte, die vooral voor ons eiland (Groot-Brittannië) van gunst spreekt, want het is één van de belangrijkste eilanden van de heidenen, waar God zal verheerlijkt worden.

De beker gaat rond, wanneer Nebukadnezar voortgaat overwinnende en opdat hij overwinne, niet slechts Israëls naaste buren, maar ook verder verwijderde volken zullen moeten boeten voor het onrecht, dat ze Gods volk hebben aangedaan. Hier worden de Moren of Arabieren ter verantwoording geroepen.

1. De Moren of Arabieren waren somtijds schrik voor Israël geweest, bijvoorbeeld in Asa’s tijd, 2 Kronieken 14:9, nu wordt met hen afgerekend. *Gij zult de verslagenen van Mijn zwaard zijn,* vers 12. Nebukadnezar was Gods zwaard, het werktuig in Zijn hand, waarmede deze en andere vijanden onderworpen en gestraft werden, Psalm 17:14.

2. De Assyriërs met Ninevé, de hoofdstad van hun koninkrijk, komen thans aan de beurt om hun vonnis aan te horen. Hij, dat is Gods zwaard, zal ook Zijn hand uitstrekken tegen het Noorden, en Hij zal Assur verdoen en er zich meester van maken. Assyrië was de roede van Gods toorn tegen Israël geweest, en nu wordt Babel de roede van Gods toorn tegen Assur, Jesaja 10:5. "Hij zal Ninevé stellen tot een verwoesting," gelijk ook de profeet Nahum, kort geleden, voorzegd had.

Merk op,

a. Hoe bloeiend Ninevé's heerschappij tevoren geweest was, vers 15. *Dit is de stad, die opspringt van vreugde, die zeker woont.* Ninevé was zo sterk dat ze geen kwaad vreesde, daarom zeker en zorgeloos woonde en met het gevaar spotte. Ze was zo rijk, dat ze zich van alle goed zeker waande, en daarom *van vreugde opsprong,* vol vrolijkheid en pret. En ze had zulk een heerschappij, dat ze geen mededinger duldde, maar in haar hart zeide: *Ik ben het, en buiten mij is niemand meer,* die met mij kan vergeleken worden, geen stad ter wereld kan zich beroemen, mijns gelijke te zijn. God vermag met Zijn oordelen ook de zekerste stad te verschrikken, de hooghartigste te vernederen, en de vreugde desgenen te bederven, die het hardst lacht.

b. Hoe volkomen Ninevé's verwoesting zal zijn, het wordt *gesteld tot e verwoesting,* vers 13. Zulk puinhoop zal die eens zo weelderige stad worden.

A. Een schuilplaats voor het gedierte, zulk een woestijn, dat in het midden van haar de kudden zullen legeren, ja, zulk een woeste, eenzame, vreselijke plaats, dat wilde dieren, al het gedierte van de volken, allerlei gedierte daar zijn leger zal zoeken, de droefgeestige vogels, als de roerdomp en de nachtuil, zullen in het overschot van de huizen hun nest maken, zo als meer in oude vervallen gebouwen, die onbewoond en verlaten zijn, gezien wordt. De granaatappelen, of kapitelen van de pilaren, de vensters en de dorpels en al het fijne cederwerk met zijn kostelijk snijwerk, zal vernield liggen, en daarop zullen die ongeluksvogels neerstrijken en hun stem laten horen. Hoe zijn de vrolijke liederen in akelig, onheilspellend gekras verkeerd! Hoe weinig reden hebben mensen om op statige gebouwen en rijke meubelen trots te zijn, als zij weten, wat er van al die weelde tenslotte worden zal!

B. Een aanfluiting voor de voorbijganger! Zij, die van verre gekomen waren, om hun nieuwsgierigheid te bevredigen bij de aanblik van Ninevé's pracht en grootheid, zullen haar met evenveel verachting beschouwen als zij er vroeger met bewondering op staarden, vers 15. *ieder, die daar door trekt, zal ze aanfluiten* en *zijn hand bewegen,* de spot stekende met haar verwoesting, ja er zich mee vrolijk maken. "Het trotse Ninevé is aan zijn eind gekomen." Zij zullen niet wenen en handenwringen (haar tegenstanders zijn zonder medelijden en klagen niet, omdat de stad in haar voorspoed zo onbeschaamd en hooghartig geweest is), maar zij zullen fluiten en hun handen wringen, vergetende, dat hun eigen ondergang misschien niet ver meer af is.

HOOFDSTUK 3

1 Wee der ijselijke, en der bevlekte, der verdrukkende stad!
2 Zij hoort naar de stem niet; zij neemt de tucht niet aan; zij vertrouwt niet op den HEERE; tot haar God nadert zij niet.
3 Haar vorsten zijn brullende leeuwen in het midden van haar; haar rechters zijn avondwolven, die de beenderen niet breken tot aan den morgen.
4 Haar profeten zijn lichtvaardig, gans trouweloze mannen; haar priesters verontreinigen het heilige, zij doen der wet geweld aan.
5 De rechtvaardige HEERE is in het midden van haar, Hij doet geen onrecht; allen morgen geeft Hij Zijn recht in het licht, er ontbreekt niet; doch de verkeerde weet van geen schaamte.
6 Ik heb de heidenen uitgeroeid, hun hoeken zijn verwoest, Ik heb hun straten eenzaam gemaakt, dat niemand daardoor gaat; hun steden zijn verstoord, zodat er niemand is, dat er geen inwoner is.
7 Ik zeide: Immers zult gij Mij vrezen, gij zult de tucht aannemen, opdat haar woning niet uitgeroeid zou worden; al wat Ik haar bezocht hebbe, waarlijk, zij hebben zich vroeg opgemaakt, zij hebben al hun handelingen verdorven.
8 Daarom verwacht Mij, spreekt de HEERE, ten dage als Ik Mij opmake tot den roof; want Mijn oordeel is, de heidenen te verzamelen, de koninkrijken te vergaderen, om over hen Mijn gramschap, de ganse hittigheid Mijns toorns uit te storten, want dit ganse land zal door het vuur van Mijn ijver verteerd worden.
9 Gewisselijk, dan zal Ik tot de volken een reine spraak wenden; opdat zij allen den Naam des HEEREN aanroepen, opdat zij Hem dienen met een eenparigen schouder.
10 Van de zijden der rivieren der Moren zullen Mijn ernstige aanbidders, met de dochter Mijner verstrooiden, Mijn offeranden brengen.
11 Te dien dage zult gij niet beschaamd wezen vanwege al uw handelingen, waarmede gij tegen Mij overtreden hebt; want alsdan zal Ik uit het midden van u wegnemen, die van vreugde opspringen over uw hovaardij, en gij zult u voortaan niet meer verheffen om Mijns heiligen bergs wil.
12 Maar Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk; die zullen op den Naam des HEEREN betrouwen.
13 De overgeblevenen van Israel zullen geen onrecht doen, noch leugen spreken, en in hun mond zal geen bedriegelijke tong gevonden worden; maar zij zullen weiden en nederliggen, en niemand zal hen verschrikken.
14 Zing vrolijk, gij dochter Sions, juich, Israel; wees blijde, en spring op van vreugde van ganser harte, gij dochter Jeruzalems!
15 De HEERE heeft uw oordelen weggenomen, Hij heeft uw vijand weggevaagd; de Koning Israels, de HEERE, is in het midden van u, gij zult geen kwaad meer zien.
16 Te dien dage zal tot Jeruzalem gezegd worden: Vrees niet, o Sion! laat uw handen niet slap worden.
17 De HEERE, uw God, is in het midden van u, een Held, Die verlossen zal; Hij zal over u vrolijk zijn met blijdschap, Hij zal zwijgen in Zijn liefde, Hij zal Zich over u verheugen met gejuich.
18 De bedroefden, om der bijeenkomst wil, zal Ik verzamelen, zij zijn uit u; de schimping is een last op haar.
19 Ziet, Ik zal te dien tijde al uw verdrukkers verdoen; en Ik zal de hinkenden behoeden, en de uitgestotenen verzamelen; en Ik zal ze stellen tot een lof, en tot een naam, in het ganse land, waar zij beschaamd zijn geweest.

20 Te dier tijd zal Ik ulieden herwaarts brengen, ten tijde namelijk, als Ik u verzamelen zal; zekerlijk Ik zal ulieden zetten tot een naam en tot een lof, onder alle volken der aarde, als Ik uw gevangenissen voor uw ogen wenden zal, zegt de HEERE.

Wij keren nu naar Jeruzalem terug en vernemen, wat God tot haar te zeggen heeft,

I. Als bestraffing en bedreiging, om de overvloed van ongerechtigheid, in haar gevonden, waarvan verscheidene voorbeelden genoemd worden, nog verergerd door de omstandigheden, vers 1-7.

II. Als belofte van barmhartigheid en genade, die God nog voor hen bewaarde. Die belofte is tweeërlei:

1. Dat God heerlijk werk van reformatie onder hen zou tot stand brengen, hen van hun zonde reinigen en tot Zich terugvoeren, deze belofte wordt op verschillende wijze toegezegd, vers 8-13.

2. Dat Hij heerlijk werk van de zaligheid onder hen werken zou, wanneer Hu hen daarvoor toebereid had, vers 14-20. Zo "zou de Verlosser uit Sion komen", en om Zijn paden recht te maken, "de goddeloosheden van Jakob afwenden". Deze beloften zouden haar volle vervulling hebben in de tijd en door de genade des Evangelies.

Zefanja 3:1-20

Men moet zich verbazen, dat Jeruzalem, de heilige stad, waar God bekend en Zijn naam groot was, een stad was, met zo zwarte kool getekend als hier het geval is, dat een plaats, waar zulk overvloed van genade was ten toon gespreid, zo verdorven en slecht was geworden, en dat God dat toegelaten had. En toch is het zo, om aan te tonen, dat de wet geen ding volmaakt heeft. Maar indien Jeruzalem zo diep gezonken was (en daaraan valt niet te twijfelen, aangezien Gods oordeel nooit overdrijft), dan is het geen wonder, dat de profeet begint met haar wee! toe te roepen. Want de heilige God haat de zonde ook in degenen, die Hem het naast staan, ja in dezulken het meest zondige toestand is en zal altijd zijn toestand van dreigend wee.

I. Hier wordt een uiterst slecht tafereel opgehangen van de stad in het algemeen. Hoe is de getrouwe stad een hoer geworden!

1. Zij maakt zich te schande, zij is *ijselijk* en *bevlekt*, vers 1, *heeft zich te schande gemaakt* (gelijk sommigen lezen), de *gulzige* stad (naar de Engelse kanttekening), altijd vol zorg en bemoeienis voor het vlees, om aan deszelfs lusten te voldoen. Zonde is de vuilheid en bevlekking van personen en plaatsen en maakt ze verwerpelijk in het oog van de heilige God.

2. Zij doet haar inwoners en naburen onrecht ze is de verdrukkende stad. Geen plaats had ooit inzettingen en rechten, zo rechtvaardig als deze stad, en geen was echter ooit zo vol ongerechtigheid.

3. Zij verwekt God tot toorn, en wandelt in elk opzicht in strijd met Zijn geboden, vers 2. Hij had Zijn wet gegeven en door Zijn dienaren de profeten tot haar gesproken, haar verkondigende wat goed zij doen, en wat kwaad zij laten zou, maar zij gehoorzaamde niet, zij hoorde naar *de stem niet*, noch trok zich iets aan van hetgeen Hij haar gebood. Hij had ze onder voortreffelijke tucht gesteld, beide van Zijn Woord en van Zijn roede, maar zij had noch het onderricht van het ene, noch de kastijding van de andere aangenomen, zij had zich noch aan Gods wil onderworpen noch Zijn bedoelingen geëerd. Hij had haar aangemoedigd, op Hem te vertrouwen, op Zijn macht en beloften, om haar van alle kwaad te bevrijden en met alle goed te verzorgen. Maar zij had niet op de Heer vertrouwd. Haar hoop had zij gevestigd op haar verbonden met andere volken, meer dan op Gods verbond met haar. Hij had haar tekenen van Zijn tegenwoordigheid gegeven en voorschriften omtrent gemeenschapsoefening met Hem geschonken, maar zij was tot haar God niet genaderd en had Hem niet ontmoet op de plaats, die Hij bepaald en waar Hij toegezegd had, haar te zullen ontmoeten. Zij had zich op afstand gehouden en tot de Almachtige gezegd: "Ga uit!"

II. Hier is een slecht getuigenis aangaande de leidslieden van de stad. Zij, die door hun invloed ondeugd en heiligschennis moesten onderdrukken, waren de grote voorbeelden en begunstigers van de goddeloosheid, die haar genezen moesten, veroorzaakten de vreselijkste ziekte.

1. Haar vorsten zijn brullende leeuwen, wreed en wraakzuchtig die overal hun prooi maken en algemeen gehaat en gevreesd worden, zij gebruiken hun macht ten verderve en niet ter opbouwing.

2. Haar rechters, die de beledigde onschuld moesten beschermen, zijn avondwolven, roofgierig en onverzadelijk, en in hun wreedheid en begerigheid nooit voldaan. Zij breken de beenderen niet tot aan de morgen, zij scheppen zoveel vermaak en wellust in wreedheid en verdrukking,

dat zij, wanneer zij rechtvaardige omgebracht hebben, zijn beenderen als een lekkernij tot de anderen morgen bewaren, om er dan op te kluiven, Job 31:31. Haar profeten zijn lichtvaardig, zij meeste bijzondere gezanten des hemels voor hen zijn, maar zij zijn vol ijdele verbeelding, oppervlakkig en lichtzinnig, los in de mond, mensen zonder bestendigheid, op wie men zich niet kan verlaten. Zij waren zo gewoon te schertsen, dat men moeilijk kan weten, wanneer zij in ernst spraken. Hun voorgewende profetieën waren louter bedrog en in stilte lachten zij om de lichtgelovigheid dergenen, die zich door hen lieten bedriegen.

3. Haar priesters, die krachtens hun ambt als leraars moesten optreden en de heilige dingen bedienen, waren ontrouw in hun bediening en verraders van het hun toevertrouwd ambt. Zij moesten de reinheid van het heiligdom bewaren, maar verontreinigden het zelf met de heilige offers, die zij hadden te brengen. Priesters gelijk Hofni en Pinehas, die door hun goddeloos leven oorzaak waren, dat de lieden het spijsoffer des Heeren verachten, 1 Samuel 2:17. Zij behoorden de wet uit te leggen en te betrachten en naar de wet te oordelen, maar deden in hun verklaring, van de wet geweld aan zij verdraaiden de zin van de wet en misbruikten om goed te praten wat er in lijnrechte tegenspraak mee was. Door averechtse omzetting lieten zij de wet zeggen wat hun behaagde en maakten ze op die wijze krachteloos.

III. Wat deze algemene verdorvenheid onder alle rangen en standen in Jeruzalem nog verzwaart.

1. Zij hadden de tekenen van Gods tegenwoordigheid in hun midden, met al de voordelen, aan de kennis van Zijn wil verbonden, met de sterkst mogelijke aansporing om die te volbrengen, en toch volhardden zij in hun ongehoorzaamheid, vers 5,

a. Zij hadden de eer en het voorrecht van de Schechina, Gods woonstede in hun land, zoals Hij bij geen ander volk verkeerde. De rechtvaardige Heer is in het midden van u, om kennis te nemen van alles wat zij verkeerd doet, en goed te keuren al wat zij goed verricht. Hij is in het midden van haar als heilig God, en daarom is haar onreinheid te aanstotelijker, Deuteronomium 23:14. Hij is in het midden van u als rechtvaardig God, die dus de Hem aangedane beledigingen straffen zal, en het anderen veroorzaakte leed wreken.

b. Zij hadden Gods eigen voorbeeld voor zich in de openbaring, die Hij van Zich zelf had gegeven, opdat zij zich daarnaar schikken zouden: Hij doet geen onrecht, en daarom moet gij het ook niet doen, want dit is de grote regel van Zijn ordinantiën: "Zijt heilig, want Ik ben heilig". God zal u getrouw zijn, weest gijlieden Hem niet ontrouw.

c. Hij had hun Zijn profeten gezonden, vroeg op zijnde en zendende: alle morgen geeft Hij Zijn recht in het licht, even gewis als de morgen komt, er ontbreekt niets. Hij toont hun duidelijk, welk goed Hij van hen verwacht en herinnert hen daaraan, Hij wekt alle morgen, Jesaja 50:4, wekt Zijn profeten met de opgaande zon en brengt de dingen aan het licht, die tot hun vrede dienen. Zo, dat men vragen mag: Wat kon er nog meer aan Zijn wijngaard gedaan worden, om die vruchtbaar te maken? Jesaja 5:4. En toch, tenslotte weet de verkeerde van geen schaamte, die onrecht deden, doen het nog en schamen zich niet over hun ongerechtigheid noch blozen erover. Indien zij nog enig besef van eer, enig schaamtegevoel bezaten, zouden zij niet zo in tegenspraak met hun belijdenis handelen, juist het tegendeel doen van wat hun geboden is. Maar wie geen schaamte meer kennen, kunnen ook niet meer gered worden.

2. God had enige merkwaardige gedenktekenen van Zijn rechtvaardigheid voor hun ogen gesteld, om hen te waarschuwen, vers 6. *"Ik heb de heidenen uitgeroeid,* de zeven volken van Kanaän, die het land heeft uitgespuwd om hun goddeloosheid, en daarbij heb Ik u gewaarschuwd, toe te zien, dat het land ook u niet uitspuwde", Leviticus 18:28. Die woorden kunnen ook slaan op naburige volken, die evens om hun ongerechtigheid waren verdreven, vooral de tien stammen Israëls. Hun hoeken of torens zijn verwoest, hun sterke, hoge torens, hun hoogmoed en macht is verbroken. Hun straten eenzaam gemaakt, zodat er niemand door gaat, hun steden zijn verstoord en liggen in puin" zodat er niemand is, zodat er geen inwoner is, allen gedood of in gevangenschap weggevoerd. De vijanden hadden dat gedaan, maar God noemt Zich de Bewerker: "Ik heb ze uitgeroeid," zegt Hij. En God bedoelt daarmede een vermaning aan Jeruzalem, Ezechiel 23:9, 11. "Ik zei: Immers zult gij Mij vrezen, " zeker zullen deze oordelen, aan anderen geoefend, u weerhouden van hun goddeloos voorbeeld na te volgen, gij zult de tucht aannemen, in deze leidingen u geschonken, dit mocht redelijkerwijze van u verwacht worden dat gij niet voort zou gaan met te zondigen gelijk de andere volken, nu ge ziet, welke ellende de zonde over hen heeft gebracht. Zij moesten wel zien, dat hun eigen huis gevaar liep, nu dat van hun buurman in brand stond, wanneer wij verschrikt worden, moeten wij God vrezen.

3. Hij had hun voorgesteld leven en dood, goed en kwaad, beide door Zijn woord en Zijn voorzienigheid.

a. Hij had hun verzekerd, dat hun voorspoed blijvend zou zijn, indien zij Hem wilden vrezen en de tucht aannemen, dan zou haar woning niet uitgeroeid worden gelijk die van haar naasten, als ze de vermaning maar ter harte nam en zich bekeerde, zouden haar vorige zonden uitgedelgd en haar vrede verlengd worden.

b. Hij had haar de pijn van de roede doen gevoelen, hoewel Hij haar het zwaard had gespaard. Al wat Ik haar bezocht hebbe, opdat zij, gekastijd, niet geoordeeld zou worden, heeft niet gebaat. Verscheidene wegen had God met haar bewandeld, om haar terug te roepen maar alles tevergeefs, zachte middelen hadden haar niet gewonnen, en strenge evenmin. Zij hebben zich vroeg opgemaakt, zij hebben al hun handelingen verdorven. Zij werden stouter en ijveriger in hun ongerechtigheid dan ooit, gaven zich met minder bedachtzaamheid en terughouding aan hun lusten over. Zij lieten geen gelegenheid voorbijgegaan om die bot te vieren. God was vroeg op en zond hun Zijn profeten om hen terug te roepen en terug te leiden, maar zij waren nog voor Hem op, om de deur voor Hem toe te sluiten en te grendelen. Hun goddeloosheid was algemeen: zij hebben al hun handelingen verdorven, alles hun eigen schuld. Zij konden de verleider niet verwijten wat ze zelf gedaan hadden, willens en wetens hadden zij al hun handelingen verdorven want ieder wordt verzocht, als hij van zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt.

Het zag er in Jeruzalem, volgens de voorgaande verzen, jammerlijk slecht uit, zij had een zeer slechte naam verworven en scheen onherstelbaar, ongeneselijk, onaandoenlijk beide voor Gods barmhartigheid en voor Zijn oordelen. Nu valt gemakkelijk te raden wat volgen moest. Niets anders kan verwacht worden, dan dat zij, als verworpen zilver, Jeremia 6:30, ten enenmale verlaten en aan de ellende prijs gegeven wordt. Nu geen profeten en geen goddelijke voorzienigheid iets hebben kunnen uitwerken, laat ze ten ondergang overgegeven worden, gelijk haar naburen. Maar aanschouw nu en bewonder de rijkdom van de goddelijke genade, die uit ‘s mensen ongerechtigheid aanleiding neemt om te heerlijker te schitteren. Zij werd al slechter en slechter, *daarom verwacht Mij, spreekt de Heer,* vers 8. Wijl *de wet* klaarblijkelijk

geen ding volmaakt heeft, zal de aanleiding tot een betere hoop, door welke wij tot God genaken, dat volbrengen. Laat hen, die over de verdorvenheid van de kerk klagen, *God verwachten,* totdat Hij Zijn Zoon in de wereld zendt om *Zijn volk zalig te maken van hun zonden,* totdat Hij Zijn Evangelie zendt om Zijn kerk te hervormen en te louteren, en Zich een eigen volk te reinigen, beide van Joden en heidenen. En er waren er, die, naar deze aanwijzing en bemoediging, de verlossing in Jeruzalem verwachtten, en die lang verwachte verlossing is eindelijk gekomen Lukas 2:38. "Tot een oordeel zou Jezus in de wereld komen", Johannes 9:39.

I. Om te wreken wat Zijn kerk was aangedaan, om de vijanden van de kerk ten onder te brengen en te verdoen, waarvan de verwoesting van Babel en van andere verdrukkers van Gods volk een type is geweest en ons een moedgevend voorteken zou zijn. "Gij zijt opgevaren naar de hoge Gij hebt gevangenen meegevoerd", Psalm 68:19, de machten van de duisternis overwinnen en vernietigen, met de koningen en de aarde en de vorsten, die tezamen beraadslagen tegen de Heer en tegen Zijn Gezalfde, die Hij meteen ijzeren scepter zal verpletteren, Psalm 2:5, 9. Zijn vast voornemen is, de heidenen te verzamelen en de koninkrijken te vergaderen, vers 8. Door het Evangelie van Christus, aan alle creaturen gepredikt, worden alle natiën opgeroepen, om als het ware als een groot geheel te verschijnen voor de Heer Jezus, die eerlang Zijn koninkrijk in deze wereld zou oprichten. Maar aangezien het grootste deel van de mensheid aan deze oproeping geen gehoor geeft, zal Hij over hen Zijn gramschap, de ganse hittigheid Zijns toorns uitstorten, want wie niet gelooft, is alreeds veroordeeld. Ten tijde van de oprichting van het koninkrijk van de Messias zal er op aarde benauwdheid van de volken met twijfelmoedigheid zijn, Lukas 21:25, grote verdrukking, hoedanig niet geweest is van het begin van de wereld tot nu toe, en ook niet zijn zal, Mattheus 24:21. Dan giet God Zijn gramschap, ja de hitte van Zijn toorn over de volken uit, om hun verbittering en grote toorn tegen de Messias en Zijn rijk, Psalm 2:1, 2. Dan zal de ganse aarde verteerd worden door het vuur van Zijn ijver, hoofdst. 1:18. Beide Joden en heidenen zullen tot vergelding geroepen worden om hun vijandschap tegen het Evangelie. Overheden en machten zullen dan uitgetogen en in het openbaar tentoongesteld worden, Colossenzen 2:15, en de zegepralende Verlosser zal over hen triomferen. "Het einde dergenen, die op aarde blijven en aardse dingen bedenken, nadat God het koninkrijk van de hemelen onder hen zal hebben opgericht, zal wezen het verderf, zij zullen verteerd worden door het vuur van Zijn ijvers."

II. Om te herstellen wat Hij in Zijn kerk verkeerd vindt. Wanneer God het herstel van Israël en de hernieuwing van vrede en welvaart op het oog heeft, dan bereidt Hij de weg voor dit plan door reformatie en herleving van deugd en godzaligheid. Want het is Gods wijze van doen, zo met bijzondere personen als met mensengroepen, ze eerst heilig en dan zalig te maken. Deze beloften vonden haar verwezenlijking ten dele na de terugkeer van de Joden uit Babel, toen zij door hun gevangenschap grondig van alle afgoderij genezen waren, dit was een heerlijke vrucht, de wegneming van een grote zonde. Maar de beloften hebben een verdere strekking, zij doelen op de uitwerking van het Evangelie van de genade en op de tijden van de verbetering, waarin wij leven, Hebreeen 9:10.

1. Beloofd wordt, dat er een reformatie zei zijn in de taal van de mensen, die in het algemeen bedorven was, maar nu met zout smakelijk zal gemaakt worden, vers 9. *Gewis, dan zal Ik tot de volken een reine spraak wenden:* Ik zal de volken van *hun kwade samensprekingen,* die *de goede zeden* onder hen bijna *hadden bedorven,* tot *een reine spraak terug* voeren. Zie, genade zuivert ook de taal, niet door die geestig, maar verstandig te maken. Onder de Joden was na de

ballingschap, een zuivering van tongval nodig, want zij hadden de tale Kanaäns na die van Asdod vermengd Nehemia 13:24, en die verbastering zal hersteld worden. Maar dat is niet alles, hun taal zal gereinigd worden van alle profaanheid, vuilheid en valsheid. "Ik zal ze aan een uitgezochte spraak wennen," gelijk sommigen vertalen, zij zullen niet onbedacht, maar met nadenken en voorzichtig spreken, zij zullen hun woorden wikken en wegen. Zie, een geest van reinheid en vroomheid in de omgangstaal is een gelukkig voorteken bij een volk, andere zegeningen en genadegaven zal God hun schenken, waar Hij een reine spraak heeft gewrocht onder mensen van onreine lippen.

2. Naar Gods wil, zal men zich nauwgezetter aan Zijn dienst houden en meer eenstemmig die waarnemen. In plaats van slachtoffer en reukwerk zal men de naam des Heeren aanroepen. Het gebed is de geestelijke offerande, waarmede God geëerd moet worden, en om ons daarvoor te bekwamen, hebben wij beslist een reine spraak nodig. Wij zijn ten enenmale onbekwaam om Gods naam op onze lippen te nemen, tenzij die lippen gereinigd worden. De zuivering van de taal in de dagelijkse omgang is nodig, om de woorden onzes monds en de overdenking onzes harten aangenaam te maken voor Gods aangezicht, "want hoe kan een fontein uit een zelfde bron het zoet en het bitter doe opwellen? Jakobus 3:9-12. Eveneens wordt beloofd, dat zij, nu hun sprake gereinigd is, Hem dienen zullen met eenparige schouder, zinspelende op een koppel ossen in een juk. Wanneer Christenen eenstemmig zijn in de dienst des Heeren, gaat het werk vol vreugde voort. Dit is de uitwerking van de reine taal, bevrijd van hartstocht, nijd en bedilzucht. Zie, reinheid is de weg tot eenheid, de hervorming van de manieren is de weg tot wel verstaan. De wijsheid, die van boven is, die is ten eerste zuiver, daarna vreedzaam, Jakobus 3:17.

3. Dat zij, die van God afgedwaald waren, tot Hem terugkeren en door Hem aangenomen zullen worden, vers 10. *Van de zijden van de rivieren van de Moren,* dit is van Egypte, in Jesaja 18:I zo beschreven, en van andere afgelegen landen, *zullen Mijn ernstige aanbidders, met de dochter Mijner verstrooiden, Mijn offeranden brengen.* Zij, die door de verre afstand God bijna vergeten hadden en tegelijk hun verplichting jegens Hem, zullen daaraan worden herinnerd, gelijk de verloren zoon in het vergelegen land. Zij, die door hun verstrooiïng, onder de tekenen van Zijn misnoegen, bevreesd mochten zijn geworden om tot Hem te naderen, zelfs die zullen onder Zijn vleugelen verzameld worden, de dochter Mijner verstrooiden, dat is: die ver weg woont, zal gevonden worden onder degenen, die de Heer onze God zal roepen. Hoe ver ook verspreid, Hij zal ze als de Zijnen erkennen, dat Hij ze Zijn verstrooiden noemt brengt hun eer, voldoende om tegen de smaad van hun verstrooiïng op te wegen. Dezen zullen komen,

a. Met hun nederige gebeden: Zij zijn Mijn ernstige aanbidders. Zie, wie bekeerd is is ook een ernstige aanbidder, zij pleiten niet slechts, maar bidden hun Rechter om genade Job 9:15. Waar ze ook zijn, al ware het van de zijden van de rivieren van de Moren, een ontzaglijk eind van dit huis des gebeds, Zijn oog rust op hen en Zijn oor is open voor hen, zij zijn Zijn aanbidders.

b. Met hun geestelijke offeranden: "Zij zullen Mijn offeranden brengen," Romeinen 12:1. De bekering van de heidenen wordt de offerande van de heidenen genoemd, Romeinen 15:16, en daarmede zullen ze de Evangelie-offers van gebed en lof en aalmoezen brengen, die God aangenaam zijn.

4. Dat zonde en zondaars zullen weggenomen worden van onder hen, vers 11, God zal wegnemen,

a. Wat hun terecht verweten werd. *Te die dage zult gij niet beschaamd wezen wegens al uw handelingen.* Zij zullen beschaamd zijn als boetvaardige en dat blijven, Ezechiel 16:63, maar zij zullen niet beschaamd wezen als zondaars, die tot hun dwaasheid terugkeren. Gij zult niet beschaamd wezen, dat is: gij zult niet langer schandelijke dingen doen gelijk gij gedaan hebt. Wanneer de schuld van de zonde door vergevende genade is weggenomen, wordt ook het verwijt van des zondaars consciëntie dat gezuiverd en verzoend en van dode werken gereinigd is, afgewenteld. Wanneer goddeloosheid en goddelozen onder een volk overvloedig voorkomen, dan schamen zich de weinige godvruchtigen over hen en over hun land maar wanneer zondaars bekeerd worden, verdwijnt de schaamte en derzelver oorzaak.

b. Hun onrechtvaardig roemen. Ik zal uit het midden van u wegnemen die van vreugde opspringen over uw hovaardij, niet alleen de heiligschenners, die het land tot schande verstrekken, maar ook de huichelaars, die uitwendig heilig schijnen en over uw hovaardij om de heilige stad, het heilige huis, opspringen. Die waren inderdaad Israëls roem, maar zij waren er hovaardig op en verheugden er zich in, als waren ze het onoverwinnelijk bolwerk om hen in hun zondige wegen te beveiligen. Zij steunden op hun rechtvaardigheid en sterkte, zich beroemende op de tempel van de Heer, Jeremia 7:4. Zij verhieven zich om Zijns heiligen bergs wil, waren verwaand, spotten met anderen, en minachtten zelfs Gods oordelen. Zie, kerkelijke voorrechten worden, wanneer men er geen gepast gebruik van maakt, licht een oorzaak van hoogmoed en grond voor ongegronde zekerheid. Maar die zelfverheffing is God het meest een gruwel, die door ingebeelde heiligheid gesteund en gevoed wordt. God zal ze tot zwijgen brengen en wegnemen.

5. God zal een overblijfsel van heilig, ernstig, nederig volk onder hen overhouden, dat de troost zal smaken van zijn verhouding tot God en zijn hulp van Hem verwacht, vers 12. *Maar Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk.* Toen de Chaldeën de Joden in gevangenschap wegvoerden, lieten zij *de armsten des lands tot wijngaardeniers en tot akkerlieden,* 2 Koningen 25:12, achter, een type en voorbeeld van Gods uitverkoren overblijfsel, dat Hij Zich voorbehoudt. Zij zijn ellendig en arm, laag in de wereld, dezulken heeft God verkoren, Jakobus 2:5. De armen wordt het Evangelie verkondigd, die klein in eigen ogen zijn, bedroefd om hun zonden, arm van geest. Zij zijn Gods overblijfsel, want er is een overblijfsel naar de verkiezing van de genade. Ik heb ze Mijzelf overgelaten, zegt God, Romeinen 11:4, 5. *die zullen op de naam des Heeren vertrouwen,* vers 12. Zie, degenen, die God voor de glorie Zijns naams bestemt, bekwaamt Hij om op Zijn naam te vertrouwen, en hoe groter hun beproeving en armoede in de wereld zijn, des te meer reden hebben zij om op God te vertrouwen, daar ze niets anders hebben om er hun bebouwen op te zetten, 1 Timotheus 5:5.

6. Dat dit verkoren overblijfsel zal gezegend worden, met reinheid en vrede, vers 13..

a. Zij worden gezegend met reinheid, beide in woorden en werken: Zij *zullen geen onrecht doen noch leugen spreken.* Rechtvaardigheid en waarheid zijn hun aanbeveling en beheersen hen, hoe zeer het ook tegen hun aards belang strijdt. Zij zullen niet alleen geen bepaalde, opzettelijke leugen spreken, maar er zal in hun mond geen bedrieglijke tong gevonden worden, in de mond van niemand van hen, geen dubbelzinnigheid zullen zij meer gebruiken.

b. Zij zullen gezegend worden met vrede. "Zij zullen, als schapen van Gods weide, weiden en neerliggen, en niemand zal hen verschrikken." Zij zullen zelf niet vreesachtig zijn, en niemand

zal hun vrees aanjagen Zie, degenen, die zorgvuldig alle ongerechtigheid vermijden, zullen geen kwaad vrezen, want niets kan hen schaden, en daarom moet niets hen verschrikken.

Na de beloften van wegneming van de zonde volgen hier beloften van wegneming van ellende, wanneer de oorzaak wordt weggenomen, zal ook het gevolg verdwijnen. Wat een volk heilig maakt, maakt het ook zalig. De kostelijke beloften, hier aan het gereinigd volk geschonken, zouden haar volledige vervulling eerst onder het Evangelie hebben, maar op die troost en hoop en vreugde wordt hier al gewezen.

1. Een oproep om te zingen en blij te zijn, vers 14. *Zing vrolijk, gij dochter Sions,* nu de zonde plaats gemaakt heeft voor heiligheid, *juich, Israël!* in heilige vervoering en verdrukking, *wees blij en spring op van vreugde van ganser harte,* laat die inwendige blijdschap zich naar buiten openbaren. Zij, die God met heel hun hart liefhebben, hebben ook reden, zich met hun ganse hart in Hem te verblijden. Er was beloofd, vers 13, dat haar zonden uitgewist en haar vrees beschaamd zou worden, en dan volgt: *Zing vrolijk en wees blij*. Zie, zij, die zich bekeerd hebben, hebben reden om zich te verheugen, terwijl het afkerige Israël zich niet kan verblijden als andere lieden, omdat het God verlaten heeft. Gods beloften, in het geloof aanvaard, verstrekken de heiligen voortdurend reden, om overvloedig vreugde te genieten, het geloof vervult hen met vreugde en met vrede.

2. Al hun ontmoediging van zich af te werpen, vers 16. *Ten die dage zal tot Jeruzalem gezegd worden* (God zal spreken door Zijn profeten, Zijn voorzienigheid, uw naasten): "*Vrees niet, o Sion!"* werp alle vrees van u, geef niet toe als ze u opnieuw aanvalt, wanneer de zaken niet naar wens gaan, vrees dan niet want alles komt terecht, laat niets u vrees aanjagen. *Laat uw handen niet slap worden,* wring ze niet in wanhoop, laat ze niet in moedeloosheid neerhangen, maak u niet onbekwaam voor uw werk en strijd door toe te geven aan twijfel en vreze. Grijp moed, en ten teken daarvan, het uw handen omhoog, in plaats van ze slap te laten hangen, Hebreeen 12:12, Jesaja 35:3. Hef uw handen in het gebed tot God op, hef uw handen op om u zelf te helpen." Vrees maakt slappe handen, maar geloof en hoop maken ze sterk, en de blijdschap des Heeren zij onze sterkte, beide in het lijden en in het verblijden.

Laat ons nu zien wat deze heerlijke beloften zijn, die het volk van God hier geschonken worden, om hun grieven en vrezen te bannen en hun hoop en vreugde te verlevendigen, deze beloften gelden evenzeer ons al hen.

I. Aan al hun moeilijkheden en ellende wordt een einde gemaakt, vers 15. *De Heer heeft uw oordelen weggenomen,* heeft alle rampen, waaronder gij gebukt ging, omdat zij gevolgen uwer zonde waren, opgeheven. Het krijgsrumoer is verstomd, de honger heerst niet meer en de ballingschap heeft een einde genomen. Al blijven enkele grieven, die zijn enkel beproevingen en geen oordelen, want de zonde is vergeven. *Hij heeft uw vijand weggevaagd,* als vuil uit het huis naar de mestvaalt. Wanneer zij al hun zonden met de bezem van de reformatie wegvegen, dan zal God al hun vijanden met de bezem van de verwoesting wegvegen. Zo zij verbetering behoeven, zullen zij in de hand des Heeren vallen, Wiens barmhartigheden vele zijn, maar niet meer in de handen van mensen, wier barmhartigheden wreed zijn. "Gij zult geen kwaad meer zien, niet meer zulke kwade dagen als achter de rug zijn". Zie, de manier om van het kwaad van de ellende vrij te blijven, is zich vrij te houden van het kwaad van de zonde, dezulken doet de ellende geen wezenlijk kwaad meer.

II. God zal hun de tekenen van Zijn tegenwoordigheid geven, ofschoon Hij lang op een afstand scheen gestaan te hebben (waartoe hun zonden Hem aanleiding hadden gegeven), Hij zal hun duidelijk laten zien, dat Hij inderdaad in hun midden is. "De Heer is in het midden van u, o Sion, o Jeruzalem, gelijk de zon in het midden van het heelal om overal heen licht en warmte te verspreiden. Hij is in het midden van u, om in alles voor u te zorgen en deel te nemen aan alles wat u betreft". En,

1. Hij is *de Koning Israëls* vers 15, in uw midden als een koning te midden van zijn volk. Met het oog hierop wordt onze Heer Jezus *de Koning Israëls* genoemd, Johannes 1:49. Hij is en zal immer zijn te midden van Zijn kerk, tot aan het einde van de wereld om de hulde van Zijn onderdanen te ontvangen, hun gunsten uit te delen, en, zelfs waar twee of drie in Zijn naam vergaderd zijn, in hun midden te wezen.

2. Hij is de Heer uw God, uw Verbondsgod, in het midden van u als uw God, met Wie gij te doen hebt en van Wie gij zijt. Hij heeft Zich met u in innige betrekking gesteld, Zich door beloften aan u verbonden, opdat gij uit beide rijken troost moogt putten, Hij is in het midden van u, bij de hand en steeds gereed, u te helpen.

3. Hij, die als uw God en Koning in het midden van u is, is een Held, machtig, almachtig, Hij kan alles voor u doen wat gij nodig hebt en begeert.

4. Hij heeft Zijn macht verpand om u ter hulpe te zijn. Hij zal verlossen, Hij zal Jezus zijn, zal Zijn naam waar maken, want Hij zal Zijn volk verlossen van hun zonden.

III. God heeft een welgevallen aan hen en aan hun welzijn. Dit wordt in levendige en innige woorden betuigd, vers 17. *Hij zal over u vrolijk zijn met blijdschap,* zal u niet alleen aannemen, wanneer gij u bekeert en betert, en u gunst bewijzen, maar Hij schept vreugde in u, gelijk een bruidegom zich verheugt over zijn bruid, of een bruid over haar versiersel, Jesaja 62:3 -5. De bekering van zondaars en de troost van de heiligen maken de blijdschap van de engelen uit, want God zelf is er vrolijk oven De kerk moet de vreugde van de ganse aarde zijn, Psalm 48:3, want ze is de blijdschap des hemels. Hij zal zwijgen in Zijn liefde, of rusten in Zijn liefde. Hij zal u uw zonde niet meer verwijten gelijk voorheen, Hij zal ze niet meer gedenken. Ik kan geen sterker uitdrukking van Christus' liefde voor Zijn kerk, tenzij in het Hooglied, 4:9 :"Gij hebt Mij het hart genomen, Mijn zuster, o bruid! met één van uw ogen:" O, welk een neerbuigende, goddelijke genade! De grote God heeft Zijn heiligen niet alleen lief, maar Hij verblijdt Zich in die liefde, Hij is vrolijk, dat zij de voorwerpen van Zijn liefde zijn. Hij zal zich over u verheugen met gejuicht Hij, die door de zonde des zondaars gegriefd is, verblijdt Zich over de genadegaven en de dienst van de heiligen, en staat gereed die vreugde te uiten in *gejuich* over hen. "De Heer heeft een welgevallen in degenen, die Hem vrezen, en in dezulken zal Jezus Christus verheerlijkt en grootgemaakt worden."

IV. God zal Sions treurenden troosten, die met hun smart medelijden hebben, en zal hun tranen afwissen, vers 18. *De bedroefden, om der bijeenkomst wil, zal Ik verzamelen, zij zijn uit u, de beschimping is een last op haar.* Zie,

1. Wie zij zijn, in wie God zich verblijdt en wie Hij blijdschap schenkt. Het zijn de bedroefden. Alleen zij, die met tranen zaaien, zullen met gejuich maaien. De bedroefden zullen eeuwig blijde zijn.

2. Wat is de grote oorzaak, dat Sions treurenden bedroefd zijn? Veel zijn haar tegenspoeden. De stad is verwoest, de paleizen liggen in puin, de handel staat stil, en het burgerlijk recht wordt niet meer uitgeoefend. Maar dit alles is niets in vergelijking met de verwoesting van het heiligdom, van de tempel en de altaren, waar geheel Israël, drie maal per jaar, placht te vergaderen. Om die heilige samenkomsten zijn ze bedroefd,

a. Omdat zij verstrooid zijn, er is geen tempel meer om er samen te komen, en ware die er, geen volk meer om op te gaan, zodat de Heer in Sion heeft doen vergeten de hoogtijd en de sabbat, Klaagliederen 2:6. Zie, het ophouden van de openbare samenkomsten tot Godsverering, het verstrooien van het volk door Zijn vijanden en het verlaten zijn door de vrienden, zodat vergaderingen, althans heilige vergaderingen onmogelijk zijn geworden, is een oorzaak van droefheid voor allen, die God vrezen. Indien de wegen van Sion treuren, treuren de zonen Sions ook: En hierdoor blijken zij, inderdaad uit Sion te zijn levende leden van dat lichaam, met welks pijn ze zo begaan zijn.

b. Omdat zij veracht zijn, de smaad van de plechtige vergaderingen is een last voor hen. Het is het lot van de heilige samenkomsten geweest, beschimping te ontvangen. Satan en zijn werktuigen hebben het daarop bijzonder voorzien, als de belangrijke steun voor het welzijn van Gods koninkrijk onder de mensen. Men heeft die vergaderingen belasterd en zwart gemaakt, en dit is een verdriet voor allen, die Gods eer ter harte nemen en belang stellen in het welvaren van de zielen van de mensen. Zij gevoelen, dat de smaad dier heilige samenkomsten op hen valt.

V. God zal de gevangenen uit de hand van hun verdrukkers bevrijden, en de ballingen, die voor immer verjaagd schenen, weerbrengen,

1. Hun vijanden zullen niet langer in staat zijn hen gevangen te houden: "Ziet, Ik zal te die tijde al uw verdrukkers verdoen, zal hun macht breken, hun raadslagen verijdelen, zodat ze genoodzaakt zullen zijn hun prooi los te laten". "Conficiam, ik zal ze de les lezen." Ik zal binnenkort met hen handelen en zo een eind aan hen maken, Zie, die Gods volk mishandelen en verdrukken, betreden een zekere weg tot hun eigen verderf.

2. Zij zullen in staat gesteld worden, hun vrijheid te herwinnen en te handhaven, en alle moeilijkheden, die in de weg treden, te boven te komen. Is de kerk zwak en gewond? "Ik zal de hinkenden behoeden, gelijk Micha 4:6 beloofd was, Hij zal haar helpen wanneer zij zichzelf niet helpen kan, zelfs zullen de lammen de buit roven", Jesaja 33:23. Is ze verstrooid en kan niet vergaderen? Ik zal de uitgestotenen verzamelen, en u herwaarts brengen, ten tijde namelijk, als Ik u verzamelen zal. Een daad van genade en barmhartigheid zal dienen, beide om u uit de verstrooiïng te vergaderen en u naar uw eigen land terug te voeren. Wanneer het hart des volks bereid is, zal het werk spoedig geschieden, en wie zal verhinderen wat God onderneemt? Ik zal uw gevangenissen voor uw ogen wenden, zegt de Heer, gij zult er duidelijk de hand des Heeren in herkennen, en zeggen: "Dit is van de Heere geschied".

VI. God zal door dit alles eer op hen leggen en naam voor hen maken onder die rondom hen zijn. Israël was boven alle volken gezet, tot lof, tot een naam, en tot heerlijkheid, Deuteronomium 33:19 De smaad, op hen gevallen, was een van hun diepste grieven (niets grijpt meer aan dan smaad voor degenen, die in ere zijn), en daarom wanneer God in barmhartigheid tot Zijn kerk weerkeert, wordt hier toegezegd, dat ze haar eer terugkrijgt, al

haar smaad wordt, als die van Israël te Gilgal, Jozua 5:9 afgewenteld. De kerk zal even eervol staan als ooit, hoe veracht ze ook geweest zij.

1. Zelfs degenen, die haar gesmaad hebben zullen haar eren. "Ik zal ze stellen tot een lof en tot een naam in het ganse land, waar zij beschaamd zijn geweest". Dezelfden, die getuigen van haar ongenade zijn geweest, zullen de omkeer van de genegenheid zien en van gedachte veranderen. Zij, die gezegd hebben: "Dit is Sion, waar niemand acht op slaat", zullen zeggen: "Dit is Sion, waar de grote God zich mee bemoeit." En zij, die het uitvaagsel van de aarde werd genoemd, zal nu blijken, de lieveling des hemels te zijn.

2. Zelfs degenen, die haar nooit gekend hadden, zullen leren, haar te eren, vers 20:*Ik zal u zetten tot een naam en tot een lof, onder alle volken van de aarde.* Zo ging het van de Joodse kerk, toen de vreze van de Joden op al hun naburen viel, Esth. 8:17, en sommigen uit alle volken zeiden: "Wij zullen met u gaan, want wij hebben gehoord, dat God met u is", Zacheria 8:23. Zo ging het van de christelijke kerk, toen zij bloeide in de wereld, want in haar is iets, dat ze allen volken van de aarde eer en schatting waardig maakt. Zo zal het met de algemene vergadering van de eerstgeborenen in die grote dag zijn, wanneer de heiligen in Christus vergaderd worden, opdat Hij in hen worde geprezen en groot gemaakt, voor engelen en mensen. "Dan zal Israëls God een lof en een naam gemaakt worden tot in eeuwigheid."

HAGGAI

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET BOEK VAN DEN PROFEET HAGGAI.

De Babylonische ballingschap bracht een gewichtiger keer, in geschiedenis en profetie beide, der Joodse kerk. In den geslachtsboom onzes Heilands wordt het als een belangrijk tijdstip gekenmerkt, Mattheus 1:17. Negen der twaalf kleine profeten, wier geschriften wij tot hiertoe overdacht hebben, leefden en predikten voor die ballingschap; de meesten hebben er in hun profetieën over geschreven en ze als ene rechtvaardige straf voor Jeruzalems goddeloosheid voorspeld. Maar de laatste drie, waarmee de Geest der profetie Zijn laatste woord sprak en voorts zweeg, totdat Hij weer begon te getuigen in Christus' voorloper, leefden en predikten na den terugkeer uit de ballingschap, niet onmiddellijk, maar enigen tijd later. Haggai en Zacharia verschenen ongeveer tegelijkertijd, achttien jaar na die gebeurtenis, toen de herbouw des tempels door de vijanden vertraagd en door de vrienden veronachtzaamd werd. Haggai nu, de profeet, en Zacharia, de zoon van Iddo, profeten, profeteerden tot de Joden, die te Juda en te Jeruzalem waren; in den naam des Gods van Israël profeteerden zij tot hen, zo lezen wij in Ezra 5:1, om hen over hun traagheid te bestraffen en hen op te wekken, het goede werk, dat een tijd lang had stilgestaan, weer op te vatten, en zulks met kracht, ondanks den ondervonden tegenstand. Haggai begon twee maanden voor Zacharia, die opstond om hem te steunen, opdat in den mond van twee getuigen alle woord bestaan zou. Maar Zacharia bleef langer getuigen, want al de profetieën van Haggai, die staan opgetekend, vallen binnen een tijdruimte van vier maanden, in het tweede jaar van Darius, tussen het begin der zesde en het einde der negende maand. Maar Zacharia's profetieën dateren nog van meer dan twee jaar later, Zacheria 7:1. Sommigen genieten de eer, Gods werk te beginnen, anderen die van het voort te zetten. De Joden schrijven dezen beiden profeten de eer toe, leden geweest te zijn der grote synagoge (zoals zij ze noemen), die na den terugkeer uit de ballingschap gevormd werd; wij achten het zeker groter eer, dat zij geprofeteerd hebben van Christus. Haggai sprak van Hem, als de groter heerlijkheid van dit huis, en Zacharia als de Man, de Spruite. In hem scheen het licht dier Morgenster veel helderder dan in de vroegere profetieën, aangezien zij dichter bij den tijd leefden, waarop de Zon der gerechtigheid zou opgaan, en zij Zijn dag zagen naderen. De LXX noemt Haggai en Zacharia de schrijvers van Psalmen 138, 146, 147 en 148.

HOOFDSTUK 1

1 In het tweede jaar van den koning Darius, in de zesde maand, op den eersten dag der maand, geschiedde het woord des HEEREN, door den dienst van Haggai, den profeet, tot Zerubbabel, den zoon van Sealthiel, den vorst van Juda, en tot Josua, den zoon van Jozadak, den hogepriester, zeggende:
2 Alzo spreekt de HEERE der heirscharen zeggende: Dit volk zegt: De tijd is niet gekomen, de tijd, dat des HEEREN huis gebouwd worde.
3 En het woord des HEEREN geschiedde door den dienst van den profeet Haggai, zeggende:
4 Is het voor ulieden wel de tijd, dat gij woont in uw gewelfde huizen, en zal dit huis woest zijn?
5 Nu dan, alzo zegt de HEERE der heirscharen: Stelt uw hart op uw wegen.
6 Gij zaait veel, en gij brengt weinig in; gij eet, maar niet tot verzadiging; gij drinkt, maar niet tot dronken worden toe; gij kleedt u, maar niet tot uw verwarming, en wie loon ontvangt, die ontvangt dat loon in een doorgeboorden buidel.
7 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Stelt uw hart op uw wegen.
8 Klimt op het gebergte, en brengt hout aan, en bouwt dit huis, en Ik zal een welgevallen daaraan hebben, en verheerlijkt worden, zegt de HEERE.
9 Gij ziet om naar veel, maar ziet, gij bekomt weinig; en als gij het in huis gebracht hebt, zo blaas Ik daarin. Waarom dat? spreekt de HEERE der heirscharen; om Mijns huizes wil, hetwelk woest is, en dat gij loopt elk voor zijn eigen huis.
10 Daarom onthouden zich de hemelen over u, dat er geen dauw is, en het land onthoudt zijn vruchten.
11 Want Ik heb een droogte geroepen over het land, en over de bergen, en over het koren, en over den most, en over de olie, en over hetgeen de aardbodem zou voortbrengen; ook over de mensen, en over de beesten, en over allen arbeid der handen.
12 Toen hoorde Zerubbabel, de zoon van Sealthiel, en Josua, de zoon van Jozadak, de hogepriester, en al het overblijfsel des volks, naar de stem van den HEERE, hun God, en naar de woorden van den profeet Haggai, gelijk als hem de HEERE, hun God, gezonden had; en het volk vreesde voor het aangezicht des HEEREN.
13 Toen sprak Haggai, de bode des HEEREN, in de boodschap des HEEREN, tot het volk, zeggende: Ik ben met ulieden, spreekt de HEERE.
14 En de HEERE verwekte den geest van Zerubbabel, den zoon van Sealthiel, den vorst van Juda, en den geest van Josua, den zoon van Jozadak, den hogepriester, en den geest van het ganse overblijfsel des volks; en zij kwamen en maakten het werk in het huis van den HEERE der heirscharen, hun God.
15 (2:1) Op den vier en twintigsten dag der maand, in de zesde maand, in het tweede jaar van den koning Darius.

In dit hoofdstuk hebben wij, na de inleiding van de profeet

I. Een bestraffing van het volk door de profeet om hun traagheid en besluiteloosheid in het herbouwen van de tempel, hetgeen God verwekt had met hen te twisten door een oordeel van honger en schaarste, met een vermaning, dat goede werk voort te zetten en met ernst aan te vatten, vers 1-11.

II. De goede uitwerking van deze toespraak, doordat het volk met ijver tot de arbeid wederkeert waarin, de profeet het in Gods naam, aanmoedigt en versterkt door de verzekering, dat God met hen is, vers 12-14 en Hoofdstuk 2:1.

Haggaï 1:1-15

Het was de klacht van de Joden in Babel, "dat zij hun tekenen niet zagen, en dat er geen profeet meer was", Psalm 74:9, een rechtvaardig oordeel, omdat zij op de tekenen niet gelet en naar de profeten niet geluisterd hadden. Wij lezen van geen profeten, die zij bij hun terugkeer hadden, gelijk ze die hadden bij het uittrekken uit Egypte, Hosea 12:14. God spoorde ze onmiddellijk door Zijn Geest aan bij die bevrijding, Ezra 1:5, want, ofschoon God van profeten gebruik maakt heeft Hij ze niet nodig, Hij kan zonder hen Zijn werk wel doen. Bij het licht van het Oude Testament zal de profetie nog een heldere en heerlijke glans geven, alvorens ze stilzwijgt. Haggaï is de eerste, die als bijzondere boodschapper van de hemel verschijnt, toen het woord des Heeren lange tijd dierbaar, dat is: schaars was geweest, als in de dagen van Samuel, 1 Samuel 3:1, en daar was geen openbaar gezicht geweest. Tijdens de regering van Darius Hystaspes, de derde van de Perzische koningen, in het twede jaar van zijn regering, werd deze profeet gezonden. Het woord des Heeren kwam tot hem, en door hem tot de leidslieden van de Joden, die hier genoemd worden, vers 1. De hoofdaanvoerder,

1. In de staat, dat was *Zerubbabel, de zoon van Sealthiël,* uit het huis van David, die de vorst van Juda was, bij de terugkeer uit de ballingschap.

2. In de kerk, en dat was *Josua, de zoon van Jozadak, de* toenmalige *hogepriester.* Dat waren grote en goede mannen, en die moesten toch nog aangespoord worden om hun plicht te doen toen zij nalatig werden. Ook het volk moest aangezegd worden, waarin het tekort schoot, opdat die beide mannen hun macht en invloed zouden gebruiken om tot ijver aan te zetten. De profeten, die buitengewone boodschappers waren, hadden niet de roeping, de gewone instellingen van burgerlijke en godsdienstige aard op zij te zetten, maar moesten trachten, die juist te verlevendigen en tot grotere werkzaamheid te brengen. Merk nu op,

I. Wat de zonde van de Joden te die tijde was, vers 2. Zodra zij uit de ballingschap waren teruggekeerd, bouwden zij een brandofferaltaar, en een jaar later legden zij de fundamenten voor de tempel, Era 3:10. Het scheen goed te vorderen en de tempel zou weldra gereed zijn, maar er kwam van het Perzische hof een verbod om voort te gaan, zodat de Joden wel gedwongen waren, de arbeid te staken. Evenwel, zij schenen maar half spijt van dit uitstel te hebben: toen de tegenstand gebroken en het verbod ingetrokken was, was er geen moed of lust om weer aan te vatten. Al worden degenen, die aan enig werk Gods bezig zijn, voor een tijd gestoord zij moeten dadelijk weer voortgaan, zodra de stoornis is weggenomen. De Joden deden zo niet, zij toefden, totdat zij opnieuw aan hun plicht herinnerd werden. Wat zij elkander voorhielden was dit: "De tijd is niet gekomen, de tijd, dat des Heeren huis gebouwd worde", dat is,

1. "Onze tijd is niet gekomen, omdat wij nog niet van onze gevangenschap bekomen zijn, onze verliezen zijn niet vergoed en wij komen nog niet vooruit in de wereld. Het is een te grote onderneming voor nieuwe beginners als wij zijn, Iaat ons eerst onze eigen huizen opbouwen, voordat we aan de tempel beginnen, en laat ons intussen ons met het een altaar behelpen, gelijk onze vader Abraham heeft gedaan." Zij zeiden niet, dat zij in het geheel geen tempel bouwen wilden, o neen! Alleen maar: nog niet, als de tijd daar is. Zie, menig goed werk wordt afgesteld, omdat het uitgesteld wordt, gelijk Felix Paulus weer horen wilde, als hij gelegener tijd zou hebben bekomen. Zij zeggen niet, dat zij zich nimmer zullen bekeren of Godsdienstig worden, alleen maar: nog niet. En zo blijft de grote zaak, die van ieder verwacht wordt, onafgedaan, onder voorwendsel, dat het de tijd nog niet is.

2. Gods tijd daarvoor was nog niet gekomen, want, zeggen zij, het verbod, dat van hoger hand tegen ons is uitgevaardigd, is nog niet ingetrokken, en daarom kunnen wij nog niet voortgaan, al zou het ook oogluikend toegelaten worden. Zie, daar is in ons een neiging om stoornis van Godswege in onze arbeid verkeerd te verstaan, als betekende dat een beslist verbod, terwijl het alleen een beproeving en oefening voor onze moed en ons geloof is. Het is verkeerd, onze plicht te verzaken, maar het is erger, dat aan de leiding van de Voorzienigheid te wijten.

II. Door welke oordelen Gods zij voor dit verzuim werden gestraft, vers 6, 9-11. Zij lieten het bouwen van Gods huis na en stelden het uit, opdat zij tijd en geld voor hun wereldse zaken mochten gebruiken. Zij begeerden vrijgesteld te worden van zo'n kostbaar werk onder voorwendsel, dat zij voor hun gezinnen moesten zorgen, hun kinderen moesten gevoed worden, en, voordat zij in de wereld wat vooruitgekomen waren, konden zij er niet aan denken, de tempelbouw voort te zetten. Opdat de straf zou beantwoorden aan de zonde, hield God ze in Zijn voorzienigheid kort, en daarmede, die zij als reden voor niet-bouwen gebruiken, was juist de straf, die God hun voor hun niet-bouwen zond. Zij waren gevoelig voor de pijn, die hun het oordeel veroorzaakte, en iedereen klaagde over het ongunstige weer, de grote verliezen aan koren en vee, die ze geleden hadden, en de handelsstilstand, maar zij hadden geen blik voor de oorzaak van deze tegenspoed en de reden van Gods twist met hen. Zij zagen niet in of wilden niet inzien, dat ze om hun uitstel van de tempelbouw onder deze klaarblijkelijke tekenen van Gods ongenoegen leden, daarom laat God hun weten waarom Hij met hen twist. Zie, wij hebben soms de hulp van Gods profeten en dienaren des Woords nodig, om ons uiteen te zetten niet slechts de oordelen Zijns monds, maar ook die van Zijn hand, opdat wij de bedeling van Zijn roede en van Zijn woord mogen leren verstaan, ontdekken niet slechts waarin we tegen God hebben overtreden, maar ook waarom Hij tegen ons toornt. Laat ons opmerken

1. Hoe God met hen twistte. Hij zond ze niet naar hun ballingschap terug, noch een vreemde vijand tegen hen, zoals ze verdiend hadden, maar Hij nam de bestraffing in Zijn eigen hand, want Zijn barmhartigheden zijn groot.

a. *Hij, die de zaaier zand geeft, onthield Zijn zegen aan het gezaaide zaad, en dan is er geen voorspoed*, zij oogstten er niets, of nagenoeg niets van. *Zij zaaiden veel*, vers 6 bebouwden een goed stuk grond, zodat ze een goede opbrengst meenden te mogen verwachten, te meer wijl het land *lang braak gelegen en aan zijn sabbatten een welgevallen gehad had.* Na veel gezaaid te hebben, verwachtten zij ook veel te maaien, meer dan zij nodig hadden, maar zij werden teleurgesteld: *Zij brachten weinig in. Zij hadden naar veel omgezien, maar weinig bekomen*, vers 9. Hun verwachting kwam niet uit, Jesaja 5:10. "Een homer zaad zal een efa geven." Zie, onze verwachtingen van het schepsel worden vaak verijdeld, wanneer zij het meest gegrond schijnen, wanneer wij dan naar veel omzien, bekomen wij weinig, opdat onze verwachting alleen van God zijn moge, die niet teleurstelt. Ons wordt hier medegedeeld, hoe zij teleurgesteld werden, vers 10. *Daarom onthouden zich de hemelen over u, dat u geen dauw is.* Die de sleutels van de wolken houdt, laat geen regen of dauw de aarde bevochtigen, en daar natuurlijk *onthoudt het land zijn vruchten*, want wanneer de hemel koper is, is de aarde ijzer. Het koren kwam misschien goed op en beloofde een ruime oogst, maar doordat toen de dauw uitbleef, werden de aren niet gevuld, maar verschroeid door de hitte van de zon en verdord. De teruggekeerde ballingen, die in Babel lang gebrek hadden gekend, meenden, dat in hun eigen land geen gebrek meer zou zijn, dat zij het maar voor het zeggen hadden. Maar wat baatte alles, zo zij niet ook de wolken tot hun beschikking hadden? God wil in ons het besef levendig maken, dat wij steeds van Hem afhankelijk zijn en Hem altijd nodig hebben, door alle schalmen heen van de keten van de wrede oorzaken, van het begin tot het einde, zodat wij nimmer

kunnen zeggen: Nu hebben wij God niet meer nodig. Zie Hosea 2:21. Maar God weerhield niet alleen de verfrissende regens, Hij zond ook verschroeiende hitte, vers 11. *Ik heb een droogte geroepen over het land en over de bergen,* het weer geboden zeer heet te zijn, en dan worden de vruchten van de aarde verbrand. Zie, hoe elk schepsel voor ons is, wat God ervan maakt, voordelig of schadelijk, dienstig of hinderlijk. Niets van de schepping is ons zo nodig als de zon, die geeft leven aan de plantenwereld, en in de lente *vernieuwt ze het gelaat des aardrijks.* En toch, als het daarmede te ver gaat wordt alles kwaad en nadeel. Onze Schepper is onze beste Vriend, maar als wij Hem tot onze vijand maken, worden ook de schepselen onze vijanden. God riep deze droogte, en ze kwam op Zijn stem, gelijk de winden en de golven, gehoorzamen Hem ook de zonnestralen. Het was een algemene ramp, en de uitwerking was algemeen, er was droogte op de bergen, die om hun hoge ligging er het eerst onder leden. De bergen waren hun weiden en gewoonlijk bedekt met kudden, maar nu was er geen gras voor. Het was ook over het koren, en over de most, en over de olie, alles ontbrak door de zengende hitte, zelfs over hetgeen de aardbodem zou voortbrengen. alles verdorde. Ja, het had zelfs een nadelige invloed op de mensen, het hete weer verzwakte sommigen, maakte hen moe en slapen verdoofde hun geest, anderen werden ziek, ze kregen de koorts. Naar het schijnt, ontstond ook een veeziekte. Kortom, het ging over alle arbeid van de handen, waarmede zij zichzelf en hun gezinnen hoopten te onderhouden. Zie, spijze voor de buik is spijs, die vergaat als wij allen daarvoor arbeiden, zijn wij in gevaar, onze arbeid te verliezen. Maar wij zijn zeker, dat onze arbeid niet ijdel zal zijn in de Heer, als wij werken om de spijze, die blijft tot in het eeuwige leven. Want de hand van de vlijtige die God dient, maakt rijk, terwijl de vlijtigste, die alleen voor de aarde leeft ten slotte de arbeid van zijn hand verliest. "De loop is niet van de snellen, noch de strijd van de helden," Prediker 9:11.

b. Hij die de eter brood geeft, onthield de zegen aan het brood, dat zij aten, en daardoor voedde het hen niet. De oorzaak van de mislukking van de oogst was duidelijk: gebrek aan regen en dauw, maar buitendien was er een geheime oorzaak, die ook de zegen van het binnengebrachte koren wegnam.

A. Wanneer zij het in de schuur hadden, waren zij er niet zeker van: *Als gij het in huis gebracht hebt, zo blaas Ik daarin,* vers 9, en dan bedierf het, gelijk knoppen soms door nachtvorst in de lente gedood worden. *Hij blies het weg,* zegt de Engelse kanttekening. Wanneer de mens rijkdom heeft vergaard, kan God die met de adem Zijns monds verstrooien, even gemakkelijk als wij een veer wegblazen. Zie, wij kunnen in deze wereld nooit ergens zeker van zijn, het loopt altijd gevaar, niet alleen wanneer het op het veld is, maar ook wanneer het in huis is geborgen, want daar verteren mot en roest, Mattheus 6:19. Wanneer wij ons tijdelijk genot willen blijven genieten moeten wij God tot onze Vriend maken. Als Hij het zegent, dan worden wij gezegend, maar als Hij erin blaast, dan schiet het vleugels aan en vliegt weg.

B. Wanneer zij het in de broodkast hadden, was het niet voor hen wat zij verwachtten: "Gij eet, maar niet tot verzadiging, hetzij doordat het brood niet voedzaam is, hetzij doordat uw maag niet in orde is, maar verzadigd wordt ge niet". Gij eet, maar uw spijsvertering deugt niet, en gij wordt niet gevoed, of gij krijgt niet genoeg, omdat gij ontevreden zijt en het te weinig vindt. Gij drinkt, maar gij wordt er niet door gelest of verfrist, gij drinkt, maar niet tot dronken worden toe, uw dorst wordt niet weggenomen. "De nieuwe wijn heeft Hij van uw mond afgesneden," Joel 1:5, ja, en gij drinkt uw water met verbaasdheid, Ezechiel 13:19, gij hebt er geen genot van, omdat gij niet genoeg hebt, maar altijd vreest voor te weinig.

C. Waarmede zij hun lichaam dekten, voldeed niet. "Gij kleedt u, maar niet tot uw verwarming, uw klederen verslijten en worden dun, omdat God daarin blaast, juist het tegengestelde van wat God Zijn Israël in de woestijn gedaan had". Hoe uw kleren warm worden als Hij de aarde stil maakt uit het Zuiden?" Job 37:17.

D. De kleren, die zij in de kast hadden baatten hun even weinig, zij waren er niet zeker van. Hij, die loon ontvangt voor handenarbeid en dat meeneemt, ontvangt dat loon in een doorgeboorde buidel, het valt er door en gaat verloren. Alles is zo schaars en zo duur, dat hun geld als wegvliegt. Wie zijn geld bewaart, vertrouwt het aan een doorgeboorde buidel toe, hij verliest het al gaande, en anderen rapen het op. Maar wanneer wij ons schatten vergaderen in de hemel, dan maken wij ons buidels, die niet verouderen, Lukas 12:33.

2. Merk op, waarom God dus met hen twistte en de stroom van de beloofde gunstbewijzen bij hun terugkeer stopte, Joël 2:24, zij brachten zelf er Hem toe: om Mijns huizes wil, hetwelk woest is. Daarom twist Hij met hen. Het fundament van de tempel is gelegd, maar de bouw vordert niet. Gij loopt elk voor zijn eigen huis om dat te voltooien en gemakkelijk en smaakvol te maken, maar voor Gods huis wordt geen zorg gedragen. Daarom komt God u in al uw zaken tegen en betuigt en betoont u Zijn misnoegen, en brengt uw onachtzaamheid, uw dwaasheid en zonde voor uw besef. Zier gelijk degenen, die eerst het koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid zoeken, die niet alleen zullen vinden, maar hun ook alle andere dingen toegeworpen worden, zo zullen zij, die geen veronachtzamen en deze bij voorkeur zoeken niet alleen deze verliezen, maar ook geen niet vinden. En indien God ons in onze tijdelijke zaken tegenkomt, en wij moeite en teleurstelling oogsten, dan zullen wij als oorzaak vinden, dat wij het werk verzuimen, dat Hij ons te doen gaf en onze ziel vergeten, dat wij zoeken het onze en niet hetgeen van Christus Jezus is.

III. De bestraffing, die de profeet hun om die veronachtzaming toedient, vers 4 :*Is het voor u wel de tijd, dat gij woont in uw gewelfde huizen, en zal dit huis woest zijn?* Om uw eigen huizen te versieren en te verfraaien, en er uw intrek in te nemen? Zij waren met noodzakelijke dingen, muren en dak, niet tevreden, maar er moest voor schoonheid en gemak gezorgd worden. "Het is hoog tijd", zegt de een, "dat mijn huis beschoten worde". "Het is meer dan tijd", zegt een ander, "dat ik het mijne laat schilderen". En intussen ligt *Gods huis woest,* en er wordt niets aan gedaan. "Wat?" zegt de profeet, "is het tijd om aan uw eigen lusten te voldoen zonder te vragen wat God behaagt? Hoe stond hun begeerte tegenover die van David, die geen rust had nu hij in een cederen huis woonde, dat de ark des Heeren in het midden van de gordijnen woonde, 2 Samuel 7:2, en tegenover die van Salomo, die God een tempel bouwde, eer hij voor zich zelf een huis deed verrijzen. Zie, zij zijn vreemd aan hun eigen belang, die de gemakken en genietingen van het aardse leven verkiezen boven de noden en behoeften van het geestelijke leven, die vol zorg zijn om hun eigen huizen op te sieren, terwijl Gods tempel in hun hart woest ligt en er niets voor gedaan wordt.

IV. De goede raad, die de profeet degenen geeft, welke God dus hebben geminacht, en over wie God dus ontevreden is.

1. Hij wil, dat zij zullen nadenken: *"Stelt uw hart op uw wegen,* vers 5. en wederom vers 7. Merkt op de hand van uw God, die tegen u is uitgegaan, en vraagt naar de reden, bedenkt wat gij gedaan hebt om God tot toorn te verwekken, dat gij dus in uw onderhoud wordt teleurgesteld, en overweegt wat gij doen zult om berouw te betonen, opdat God in genade tot u moge terugkeren". Zie, het is ieders bijzonder belang, zijn hart op zijn wegen te stellen, zijn

wegen te bedenken, Psalm 119:59, zijn wegen te onderzoeken en te doorzoeken Kl. 3:40, de gang van zijn voet te wegen, Spreuken 4:26, zijn ganse aandacht te wijden aan de zo'n belangrijke en nodige plicht van zelfonderzoek en met zijn eigen hart te overleggen wat zijn geestelijke toestand is, onze vroegere zonden en onze tegenwoordige plicht. Want de zonde moeten wij verantwoorden en onze plicht vervullen, daarnaar moeten wij vragen, meer dan naar hetgeen in de wereld gebeurt, wat wij veilig aan God kunnen overlaten. Menigeen heeft scherpe ogen voor eens andermans zaken, die op zijn eigene geen echt geeft, terwijl een ieder zijn eigen werk moet beproeven, Galaten 6:4.

2. Hij wil, dat zij zich beteren, vers 8. *"Klimt op het gebergte, en brengt hout aan,* haalt van de Libanon bouwmateriaal, *en bouwt dit huis* zo spoedig mogelijk, stelt niet langer uit maar begint dadelijk en met volle ernst". Zie dat overdenken van onze wegen moet uitlopen op een verandering in ons doen en laten. Indien enige plicht verzuimd is, moet die terstond weer opgevat worden, beter laat dan nooit. Om hen tot die vernieuwde arbeid aan te sporen, verzekert hij hen,

a. Dat God hen zal aannemen: *Bouwt dit huis, en Ik zal een welgevallen daaraan hebben,* dat uitzicht was voldoende om hen aan te sporen, met allen ijver en vastberadenheid aan het werk te gaan, wat het ook kosten mocht, en door te zetten. Zie, datgene, waaraan God een welgevallen heeft, daaraan moeten wij lust hebben, en die zekerheid moet ons genoeg zijn om met alle vlijt voort te werken, want welke voldoening kan in ons gemoed aangenamer zijn dan het besef, dat wij iets verrichten, waaraan God een welgevallen heeft? Het moet onze hoogste begeerte wezen, Hem welbehaaglijk te zijn, 2 Corinthiers 5:9. Ofschoon zij de bouw van 's Heeren huis dwaas hadden nagelaten, toch zal God, indien ze dat werk eindelijk met lust hervatten, hun vroeger verzuim vergeten en een welgevallen hebben in het werk van hun handen. Zij die hun terugkeer tot God lang uitgesteld hebben, moeten, zo ze ten laatste met hun ganse hart zich bekeren, aan Zijn gunst niet wanhopen.

b. Dat God daarvoor verheerlijkt zou worden: "Ik zal verheerlijkt worden, zegt de Heer." Hij zal gediend en aangebeden worden in de tempel, zodat die gebouwd is, en geheiligd in degenen, die daarin voor Zijn aangezicht verschijnen. Het is de moeite waard, alle mogelijke zorg en moeite en kosten te besteden aan datgene, waardoor God verheerlijkt wordt.

"Een wijs vermaner met een luisterend oor, zegt, Salomo, is een gouden ring en een fijn gouden sieraad," Spreuk. 25:12, zo aangenaam en welgevallig in de ogen van God en mensen. De profeet was hier een wijs man, en getrouw bestraffer in Godsnaam en hij vond een toegenegen oor. De voorafgaande toespraak werd door het volk aangehoord en aangenomen, en hun gehoorzaamheid vond bij God aanmoediging.

Merk op,

I. Hoe het volk in een weg van gehoorzaamheid tot God terugkeerde. Al degenen, tot wie het woord gericht was, ontvingen het met liefde en lieten zich gezeggen. Zerubbabel, de hoofdaanvoerder, achtte zich niet te hoog voor de vermaning en het bevel van Gods woord. Hij was in zijn tijd uiterst nuttig geweest voor de belangen van de kerk, maar ontleende daaraan geen pleitgrond om met vroegere verdiensten deze vermaning af te wijzen, hij onderwierp er zich aan. Josua's taak, als hogepriester, was te onderwijzen, en toch liet hij zich nu gewillig onderwijzen en nam de bestraffing zonder tegenspraak aan. Zij beide en al het overige des volks hoorden naar de stem van de Heer, hun God. Als één man voegden zich de

vele duizenden van Israël *naar het woord van de profeet* en bogen zich onder des Heeren bevel, tot hun eer staat zulks hier gemeld, vers 12. Een vader zei: *"Zoon, gaat henen, werkt heden in mijn wijngaard"*, d. i. aan de tempel, zij zeiden niet alleen: *"Ja, Heer, wij gaan!"* maar gingen onmiddellijk.

1. Zij zagen de profeet als Gods boodschapper aan, en het woord, dat hij had gesproken, als Gods boodschap, zij namen het niet aan als het woord van een mens, maar als het woord van God, zij gehoorzaamden het, gelijk als de Heer, hun God, hem gezonden had, vers 12. Zie, als wij naar Gods dienaren luisteren, moeten wij het oog hebben op Hem, die ze gezonden heeft, en hen om Zijnentwil ontvangen, omdat zij ingevolge Zijn opdracht handelen.

2. "Het volk vreesde voor het aangezicht des Heeren." Profetie was iets nieuws voor hen, er was lange tijd geen boodschapper uit de hemel tot hen gekomen, en daarom, nu zij er één hadden, en slechts deze éne, gaven ze bijzondere aandacht aan wat hij zei, terwijl hun vaderen, toen er vele waren, ze bespot en vergruisd hadden. Het gaat meer zo: wanneer zuivere, levende prediking het schaars is, wordt er het meest naar geluisterd, maar wanneer er een overvloedige manna-regen komt dan walgt men van dat zeer lichte brood. En, omdat het volk deze profeet zo gaarne hoorde, verwekte God hun binnen een paar maanden, een tweede, Zacheria 1:1. "Zij vreesden voor het aangezicht des Heeren, zij hadden een diep ontzag en een grote vrees voor Gods wraak, zij beefden voor Gods woord." De oordelen Gods, die hen hadden getroffen, of schoon streng, hadden hun niet geleerd, de Heer te vrezen, totdat Gods woord hun gezonden werd om hun Zijn leiding te verklaren, toen zij hun eigen zonde inzagen, en begrepen, dat die de oorzaak van hun ellende was geweest, vreesden zij. Zie een heilige vreze Gods zal grote invloed hebben op onze gehoorzaamheid jegens Hem. "Dient de Heer met beving," d.i. met vreze, als wij Hem niet vrezen, zullen wij Hem ook niet dienen.

3. *De Heere verwekte hun geest*, vers 14..

a. Hij verwekte hen om hun plicht te doen, en gaf het in hun hart, zich daaraan te wijden. Zie, dan heeft het woord Gods voorspoed, wanneer Hij door Zijn genade ons opwekt om daarnaar te handelen, en zonder die genade zouden wij dom en geheel onwillig blijver, iets goeds te doen. Het is in de dag van Gods heerkracht dat wij gewillig gemaakt worden.

b. Hij bemoedigde hen in hun plicht en verruimde daardoor hun hart, Psalm 119:32. Toen zij het woord hoorden, vreesden zij, maar, opdat zij onder de last van die vrees niet zouden bezwijken wekte Hij hen op, maakte hen vrolijk en gaf hun moed, de te verwachten moeilijkheden te overwinnen. Zie, wanneer God werk te doen heeft, dan vindt Hij of maakt Hij lieden gewillig, en wekt ze op, Zijn werk te volbrengen.

4. Zij legden zich met alle kracht op het werk toe. "Zij kwamen en maakten het werk in het huis van de Heer der heerscharen, hun God, iedereen hielp mede, naar zijn kracht en bekwaamheid, deze hiermede, gene daarmede, het goede werk voort te zetten, en dat deden zij met liet oog op de Heer der heerscharen, als hun God, de God van Israël". De overweging, dat God het soevereine wereldbestuur door Zijn voorzienigheid uitvoert, en met Zijn volk in een genadeverbond stond, moet onze geest opwekken om voor Hem te werken en met onze uiterste kracht de belangen van Zijn koninkrijk te bevorderen.

5. Zij deden het met haast, het was op de eerste dag van de zesde maand, dat Haggai deze toespraak hield, en de vierentwintigste van dezelfde maand, weinig meer dan drie weken later,

waren allen bezig aan het huis van de Heer hun God, vers 1. Om te tonen hoe beschaamd zij over hun tot dusver voortgezet uitstel waren wilden zij, voor zij van hun kwaad overtuigd waren, geen ogenblik langer wachten, maar het ijzer smeden terwijl het heet was. Zie, wie tijd verloren hebben, moeten die verloren tijd inhalen, en hoe langer zij gewacht hebben, des te meer moeten zij zich haasten, als zij eenmaal hun dwaasheid ingezien hebben.

II. Hoe God hun in een weg van barmhartigheid tegenkomt. Dezelfde profeet, die hen had bestraft, brengt hun nu een troostrijk woord, vers 13. *Toen sprak Haggai, de bode van de Heer in de boodschap des Heeren*, dat is: in Zijn naam, *tot het volk, zeggende: Ik ben met u, spreekt de Heer*. Dat is alles wat hij te zeggen heeft, en dat is genoeg, evenals het woord van Christus tot Zijn discipelen: "Ik ben met u, al de dagen, tot de voleinding van de wereld," Mattheus 28:20. "Ik ben met u, dat is: Ik zal uw traagheid vergeven en niet meer gedenken, Ik zal de oordelen wegnemen, die Ik om die traagheid over u gebracht heb, Ik zal u goedgunstig zijn gelijk Ik u goedgunstig geweest ben". Ik ben met u om u te beschermen tegen de vijanden, die uw werk willen belemmeren, om u voorspoed te schenken, om uw handen te sterken en uw arbeid te zegenen, want zonder die zegen is het vergeefs, dat de bouwlieden bouwen." Zie zij, die voor God werken, hebben God met zich, en als Hij voor ons is, wie ken tegen ons zijn? Als Hij met ons is, welke moeilijkheid kan ons dan onoverkomelijk zijn?"

HOOFDSTUK 2

1:15 (2:1) Op den vier en twintigsten dag der maand, in de zesde maand, in het tweede jaar van den koning Darius.
1 (2:2) In de zevende maand, op den een en twintigsten der maand, geschiedde het woord des HEEREN door den dienst van den profeet Haggai, zeggende:
2 (2:3) Spreek nu tot Zerubbabel, den zoon van Sealthiel, den vorst van Juda, en tot Josua, den zoon van Jozadak, den hogepriester, en tot het overblijfsel des volks, zeggende:
3 (2:4) Wie is onder ulieden overgebleven, die, dit huis in zijn eerste heerlijkheid gezien heeft, en hoedanig ziet gij hetzelve nu? Is dit niet als niets in uw ogen?
4 (2:5) Doch nu, wees sterk, gij Zerubbabel! spreekt de HEERE; en wees sterk, gij Josua, zoon van Jozadak, hogepriester! en wees sterk, al gij volk des lands! spreekt de HEERE; en werkt, want Ik ben met u, spreekt de HEERE der heirscharen;
5 (2:6) Met het woord, in hetwelk Ik met ulieden een verbond gemaakt heb, als gij uit Egypte uittrokt, en Mijn Geest, staande in het midden van u; vreest niet!
6 (2:7) Want alzo zegt de HEERE der heirscharen: Nog eens, een weinig tijds zal het zijn; en Ik zal de hemelen, en de aarde, en de zee, en het droge doen beven.
7 (2:8) Ja, Ik zal al de heidenen doen beven, en zij zullen komen tot den Wens aller heidenen, en Ik zal, dit huis met heerlijkheid vervullen, zegt de HEERE der heirscharen.
8 (2:9) Mijn is het zilver, en Mijn is het goud, spreekt de HEERE der heirscharen.
9 (2:10) De heerlijkheid van dit laatste huis zal groter worden, dan van het eerste, zegt de HEERE der heirscharen; en in deze plaats zal Ik vrede geven, spreekt de HEERE der heirscharen.
10 (2:11) Op den vier en twintigsten dag der negende maand, in het tweede jaar van Darius, geschiedde het woord des HEEREN door den dienst van den profeet Haggai, zeggende:
11 (2:12) Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Vraag nu den priesters de wet, zeggende:
12 (2:13) Ziet, iemand draagt heilig vlees in de slip van zijn kleed, en hij raakt met zijn slip aan het brood, of aan het moes, of aan den wijn, of aan de olie, of aan enige spijze, zal het heilig worden? En de priesters antwoordden, en zeiden: Neen.
13 (2:14) En Haggai zeide: Indien iemand, die onrein is van een dood lichaam, iets van die dingen aanroert, zal het onrein worden? En de priesters antwoordden, en zeiden: Het zal onrein worden.
14 (2:15) Toen antwoordde Haggai, en zeide: Alzo is dit volk, en alzo is deze natie voor Mijn aangezicht, spreekt de HEERE, en alzo is al het werk hunner handen; en wat zij daar offeren, dat is onrein.
15 (2:16) En nu, stelt er toch ulieder hart op, van dezen dag af en opwaarts, eer er steen op steen gelegd werd aan den tempel des HEEREN;
16 (2:17) Eer die dingen geschiedden, kwam iemand tot den koren hoop van twintig maten, zo waren er maar tien; komende tot den wijnbak, om vijftig maten van de pers te scheppen, zo waren er maar twintig.
17 (2:18) Ik sloeg ulieden met brandkoren, met honigdauw en met hagel, al het werk uwer handen; en gij keerdet u niet tot Mij, spreekt de HEERE.
18 (2:19) Stelt er toch uw hart op, van dezen dag af en opwaarts; van den vier en twintigsten dag der negende maand af, van den dag af, als het fondament aan den tempel des HEEREN is gelegd geworden, stelt er uw hart op.
19 (2:20) Is er nog zaad in de schuur? Zelfs tot den wijnstok, en den vijgeboom, en den granaatappelboom, en den olijfboom, die niet gedragen heeft, die zal Ik van dezen dag af zegenen.

20 (2:21) Het woord des HEEREN nu geschiedde ten tweeden male tot Haggai, op den vier en twintigsten der maand, zeggende:
21 (2:22) Spreek tot Zerubbabel, den vorst van Juda, zeggende: Ik zal de hemelen en de aarde bewegen.
22 (2:23) En Ik zal den troon der koninkrijken omkeren, en verdelgen de vastigheid van de koninkrijken der heidenen; en Ik zal den wagen omkeren, en die daarop rijden; en de paarden, en die daarop rijden, zullen nederstorten, een iegelijk in des anderen zwaard.
23 (2:24) Te dien dage, spreekt de HEERE der heirscharen, zal Ik u nemen, o Zerubbabel, gij zoon van Sealthiel, Mijn knecht! spreekt de HEERE, en Ik zal u stellen, als een zegelring; want u heb Ik verkoren, spreekt de Heere der heirscharen.

In dit hoofdstuk vinden wij drie preken van de profeet Haggaï, om de ijverige bouwers van de tempel voorts te bemoedigen. In de eerste verzekert hij hun, dat de heerlijkheid van dit huis, waaraan zij nu arbeiden, wel niet in stoffelijke, maar toch in geestelijke zin, groter zal zijn dan die van Salomo's tempel, en dit zegt hij met het oog op Christus' naderende verschijning, vers 2-10. In de tweede betuigt hij hun, dat hun zonde in het uitstel van de bouw, oorzaak van uitstel was geweest ook voor de voorspoed in hun tijdelijke belangen, maar dat God hun, nu zij weer vol ijver aan de arbeid waren getogen, desniettemin, rijkelijk zegenen zou, vers 11-2Q In de derde vergewist hij Zerubbabel, dat hij, als loon voor zijn vrome ijver en voortvarendheid in de tempelbouw, een gunsteling, des Hemels zou zijn, een van de voorvaderen van Vorst Messias, Wiens koninkrijk verrijzen zou op de puinhopen van alle vijandelijke macht, vers 21 - 24.

Haggaï 2:1-23

Hier is,

I. De datum van de boodschap, vers 2. Ze werd gezonden de eenentwintigste dag van de zevende maand, toen de bouwers ongeveer een maand aan het werk waren (van de vierentwintigste dag van de zesde maand af), en men vooruitgang kon zien. Zie, zij, die van harte in de dienst des Heeren bezig zijn, zullen nieuwe aanmoediging ontvangen om voort te gaan, naarmate zij die nodig hebben. Als de wielen lopen, zal God ze smeren.

II. Het adres van de boodschap, vers 3. De hier genoemde aanmoediging wordt gezonden tot dezelfde lieden, tot wie de bestraffing in het vorige hoofdstuk gericht was, want zij, die door het overtuigende woord gewond zijn, worden door deszelfs troost ook weder opgebeurd en geheeld. *Spreek nu tot Zerubbabel en tot Jozua en tot het overblijfsel des volks,* dezelfden dus, die *naar het woord des Heeren gehoord hadden,* Hoofdstuk 1:12, en *wier geest verwekt was,* dat te doen, Hoofdstuk 1:14, tot hen komt dit woord van troost.

III. De boodschap zelf, waarin wij opmerken,

1. De ontmoediging, waaronder de tempelbouwers hun werk verrichtten. Die was als het ware een domper op hun ijver, een stoornis van hun vreugde, toen het fundament van de tempel was gelegd, een blok aan hun voet, namelijk, dat zij niet zo’n tempel konden bouwen als Salomo gebouwd had, zo groot niet, zo statig niet, zo prachtig niet. Dit bracht menigeen tranen in de ogen, toen de afmetingen zichtbaar werden, Ezra 3:12, en deed het werk moeilijk voortgaan: de heerlijkheid van dit huis was als niet, vergeleken met die van het voorgaande, vers 4. Het was nu ongeveer zeventig jaar na de verwoesting van de tempel, in het negentiende jaar van de ballingschap (terwijl het nu ongeveer het negentiende na de ballingschap was). Er zullen dus nog wel enkelen overgebleven zijn, die zich het eerste huis konden herinneren, en die klaagden luide over de ontzaglijke minderwaardigheid van dit tweede. De één herinnerde zich het goud, waarmede alles bedekt was, een ander de kostelijke stenen, waarmede het versierd was, een derde beschreef de pracht van het portaal, een vierde de pilaren, en wat zag men nu? Dit verslapte de hand van de arbeiders, want, al is het werk, dat wij in alle oprechtheid zo goed wij kunnen verrichten, aangenaam in de ogen des Heeren, toch is ons hoogmoedig hart maar niet tevreden, als het niet even goed is als of beter dan wat anderen gedaan hebben. En het is soms de dwaasheid van anderen dat zij het werk van het tegenwoordige geslacht geringschatten, door luide te roepen over de goede oude tijd, toen alles zoveel beter en solider en degelijker was, wat dan niet tot grotere ijver, maar tot mismoedigheid moet prikkelen. "Zeg niet: Wat is er, dat de vorige dagen beter geweest zijn dan deze, want gij zoudt naar zulks uit wijsheid vragen," Prediker 7:10. Het slechte uit vroegere dagen is men vergeten, en voor het goede uit deze tijd heeft men geen oog.

2. De aanmoediging, die hem gegeven wordt om voort te gaan, ondanks dat ontmoedigend verschil, vers 5. *Doch nu, wees sterk, gij Zerubbabel, spreekt de Heer, en wees sterk, gij Josua.* Laat deze klagende oude lieden u niet neerslaan of uw moed wegnemen, maar doet wat gij kunt *en wees sterk, al gij volk van het land,* als de leidslieden maar moed scheppen, zullen de anderen wel volgen. Zie, degenen, die voor God arbeiden, moeten dat met al hun macht doen, en zich met de hoop sterken, dat het einde goed zal zijn.

3. De grond voor deze aanmoediging. God zelf zegt tot hen: *Vreest niet,* vers 6, en Hij geeft daarvoor een goede reden.

A. Zij hebben God met zich, Zijn Geest en Zijn bijzondere tegenwoordigheid: *Weest sterk en werkt, want Ik ben met u,* vers 5. Dit had Hij reeds tevoren gezegd, Hoofdstuk 1:13. Maar die verzekering wordt herhaald, opdat wij *een sterke vertroosting zullen hebben.* De tegenwoordigheid Gods bij ons, *als de Heer van de heerscharen,* is voldoende om al onze vrees te stiller en ons over alle ontmoediging heen te helpen, die wij op de weg van onze plicht mogen ontmoeten. De Joden hadden vele vijanden, maar de Heer der heerscharen was met hen, om hun zaak te handhaven. Hij is met hen, want,

a. Hij houdt Zijn belofte. Zijn verbond is onwankelbaar, Hij zal immer de hunne zijn, zal hun te hulp komen en voor hen strijden, met het Woord, in hetwelk Hij met henlieden een verbond gemaakt heeft, als zij uit Egypte uittrokken, en Zijn Geest. staande in het midden van hen, vreest niet. Al kastijdt Hij hen om hun overtredingen met de roede, toch zal Zijn trouw niet feilen.

b. Hij woont onder hen met Zijn Geest, de Geest van de profetie. Toen Hij ze eerst tot een volk maakte, gaf Hij hun Zijn goede Geest om hen te onderwijzen, Nehemia 9:20 en die Geest, hoe vaak ook door hen bedroefd, was bij hen gebleven. Het was de Geest Gods, die hun geest had opgewekt om Babel te verlaten Ezra 1:5, en nu de tempel te bouwen, Hoofdstuk 1:14. Zie, wij hebben reden, bemoedigd te zijn zolang de Geest onder ons blijft om onder ons te werken, want zolang hebben wij ook God zelf, om voor ons te werken.

B. Zij zullen weldra de Messias in hun midden hebben, *Hem, die te komen stond Hem gaven al de profeten getuigenis,* en vooral de profeet hier, vers 7, 8. Hier vinden wij een aanwijzing van de tijd *van Zijn komst,* die niet lang *meer* op zich zou *laten wachter: Nog eens een weinig tijd zal het zijn, en Hij zal komen*. De oudtestamentische bedeling had, om zo te spreken nog maar een schrede te doen, vijf schreden waren nu gedaan: van Adam tot Noach, van Noach tot Abraham, van Abraham tot Mozes van Mozes tot Salomo's tempel van daar tot de ballingschap, en nu nog een schrede, als de laatste van een zesdaagse reis, en dan zou de grote sabbat van Christus' koninkrijk volgen. "Laat de Zoon des mensen, wanneer Hij komt, geloof vinden op aarde, en laat de kinderen van de belofte naar Hem blijven uitzien, want nog een weinig tijd, en Hij zal komen". Houdt vol, geloof en geduld, nog een weinig tijd, en Hij, die komen zal, zal komen en niet vertoeven. En, gelijk Hij van Zijn eerste verschijning sprak zo zegt Hij ook nu: "Zie, Ik kom haastig!" Aangaande die komst nu, wordt hier voorspeld,

a. Dat die zal worden voorafgaan door een algemene beving, vers 7 :*Ik zal de hemelen en de aarde en de zee en het droge doen beven.* Dit wordt toegepast op de stichting van Christus' koninkrijk in de wereld, om daarvoor plaats te maken. *Zal Hij recht doen onder de heidenen* Psalm 110:6. God zal nog eenmaal voor Zijn kerk doen wat Hij gedaan heeft, toen Hij Zijn volk uit Egypte opvoerde, hemel en aarde beefden, toen het aan de Sinaï stond, met donder en bliksem en aardbeving, Hij schokte de zee en maakte een pad erdoor, en wateren stroomden uit de rots. Dit zou weer plaats hebben, ten dage van Christus' lijden: de zon zou verduisterd worden, de aarde beven, de rotsen scheuren. Zo waren, bij Jezus' geboorte, Herodes en gans Jeruzalem ontroerd, Mattheus 2:3, en "Hij is gezet tot een val en opstanding veler in Israël". Toen Zijn koninkrijk werd opgericht, voer een schok door de volken, de orakels zwegen, de afgoden werden vernield, en de machten van de koninkrijken bewogen, Hebreeen 12:27. Het

ziet op de verandering van de bewegelijke dingen. Zie, een schudding van de volken is vaak een middel om de kerk te bevestigen met de dingen die niet bewegelijk zijn.

b. Dat het zal uitlopen op een algemene voldoening. Hij zal komen als de wens van de heidenen, de wens aller natiën, "want in Hem zouden alle geslachten van de aarde gezegend worden" met de beste aller zegeningen, lang verwacht en lang begeerd door alle godzaligen onder alle volken, die kennis hadden van de oudtestamentische voorspellingen, Hem aangaande. Bileam had in het land van Moab van de Ster gesproken, die zou opgaan uit Jacob, en Job in het land Uz van zijn levende Verlosser, de samengestroomde menigte godvruchtige mannen van alle volken degenen, die onder de hemel zijn, Handelingen 2:5, waren in verwachting van het koninkrijk, dat de Messias toen ten tijde zou oprichten. Alle natiën, die tot Christus gebracht en in Zijn naam gedoopt zijn, hebben Hem genoemd en zullen Hem noemen al hun heil en al hun begeerte. Deze heerlijke titel van Christus schijnt te zinspelen op Jacobs profetie, Genesis 49:10, Hem zullen alle volkeren gehoorzaam zijn.

C. Het huis, dat zij nu bouwen, zal met zoveel heerlijkheid vervuld worden, dat het die van Salomo's tempel zal overtreffen. De vijanden van de joden volgden hen met verwijten en smaadden het huis, dat zij bouwden, maar deze konden dat licht dragen, als zij wisten wat God eens zou doen om het met glorie te vervullen. Het is Gods voorbehouden recht, met glorie te vervullen, glorie, die voldoet en verblijdt, en geen ijdele glorie. Mozes' tabernakel en Salomo's tempel werden met glorie vervuld, toen God er in een wolk op neerdaalde, maar dit huis zal met een andere glorie vervuld worden.

a. Laat het hen niet bedroeven, dat dit huis niet met zoveel zilver en goud zal versierd worden als waarop Salomo's tempel kon roemen, vers 9 God behoeft die edele metalen niet om Zijn tempel te versieren, want, zegt Hij, *het zilver is van Mij, en het goud is van Mij.* Alle zilver en goud van de ganse wereld is het Zijne, alles wat in de ingewanden van de aarde verscholen ligt, want *de aarde is van de Heer, mitsgaders Zijn volheid,* maar ook alles wat in banken, schatkisten of het geld van de kinderen van de mensen is te vinden, of dat door handel en verkeer onder hen circuleert, het is alles van de Heer. Elke penning draagt Zijn stempel zowel als dat van de keizer, wanneer dus goud en zilver aan Zijn eer wordt gewijd en in Zijn dienst gebruikt, dan wordt Hem niets toegevoegd, dat niet reeds het Zijne was. Toen David en zijn vorsten grote sommen tot de dienst van het huis Gods afzonderden, erkenden zij: "dat is al van Uw hand, en het is allemaal van U", 1 Kronieken 29:14-16. Daarom heeft God geen offer nodig, wijl de beesten op duizend bergen van Hem zijn, Psalm 50:10. Zie, wanneer wij zilver en goud hebben, moeten wij Hem daarmede dienen en eren, want het is niet het onze, maar het Zijne, wij hebben er slechts het gebruik van, maar Hij is de eigenaar. En hebben wij geen zilver of goud, dan moeten wij Hem dienen en eren met wat wij hebben, en Hij zal het aannemen, al behoeft Hij het niet, alles, ook buiten zilver en goud, is van Hem. De aarde is vol van Zijn goederen, en evenzo de zee, die groot en wijd van ruimte is

b. Laat ze zich daarmede troosten, al heeft deze tempel minder goud en zilver, dat hij meer heerlijkheid zal zien dan die van Salomo, vers 10. *De heerlijkheid van dit laatste Huis zal groter worden dan die van het eerste.* Dit geldt niet van uitwendige heerlijkheid. Wel is dat laatste huis in latere tijden door Herodes zeer verfraaid en verrijkt, en wij lezen dat de discipelen de stenen en gebouwen van deze tempel bewonderen, Markus 13:1, maar het bleef nog zeer ver beneden Salomo's tempel. Bovendien moesten de Joden erkennen, dat verscheidene dingen, die de heerlijkheid van de eerste tempel uitmaakten, zoals de ark, de urim en thummim, de Schechina en het vuur uit de hemel bij de tweede ontbraken. Het is dus

duidelijk, dat niet de uitwendige heerlijkheid van het tweede huis groter was dan die van het eerste. Maar waarin dit tweede huis groter heerlijkheid zou ten deel vallen, was de tegenwoordigheid van de Messias, de Zoon van God, die voorgesteld wordt als de heerlijkheid van Zijn volk Israël, Zijn komst hier, toen Hij twaalf jaren oud was, Zijn latere prediking en wonderen in de tempel en Zijn drijven van de kopers en verkopers eruit. Het was daarom nodig, dat de Messias kwam terwijl de tweede tempel er stond, en uit het feit, dat deze sinds lang verwoest is, moeten wij besluiten, dat onze Heer Jezus de Christus is, dat "Hij is Degene, die komen zou," en dat wij geen andere te verwachten hebben. Het was ook de heerlijkheid van dit laatste huis.

Ten eerste, dat het voor de komst van Christus steeds vrij is gehouden van afgoderij en nooit met de afschuwelijke dingen verontreinigd, waarvan de eerste tempel dikwijls het toneel was geweest, 2 Koningen 23:11, 12, reeds daarin overtrof de heerlijkheid van het tweede huis die van het eerste. Zie, de reinheid van de kerk en nauwgezette opvolging van de goddelijke verordeningen maken veel meer haar heerlijkheid uit dan uiterlijke pracht en praal.

Ten tweede, dat er, na Christus, door de apostelen het Evangelie is gepredikt, ja al de woorden dezes levens, Handelingen 5:20. In de tempel werd Jezus Christus dagelijks gepredikt, Handelingen 5:42. Nu was de bediening van de rechtvaardigheid en des levens door het Evangelie onuitsprekelijk veel heerlijker dan die van de wet, die de bediening was geweest des doods en van de verdoemenis 2 Corinthiers 3:9,10. Zie, dat is de kostelijkste heerlijkheid, die voortvloeit uit onze betrekking tot Christus en onze zaligheid in Hem. Waar Christus is, is meer dan Salomo, zo is ook het hart, waarin Hij woont, en dat Hij tot een levenden tempel maakt, heerlijker dan Salomo’s tempel, en zal dat blijven tot in eeuwigheid.

D. Zij zouden zien, dat hun tegenwoordige troost weldra gelukkig zou ophouden, en zij een veilig verblijf hebben: In deze plaats zal Ik vrede geven, zegt de Heer van de heerscharen. Zie, Gods tegenwoordigheid te midden van Zijn volk in Zijn inzettingen verzekert hun alle goed. Indien God met ons is, hebben wij vrede. Maar de Joden hadden tijdens de eerste tempel zoveel ellende gehad, dat wij daaruit moeten besluiten, dat deze belofte haar vervulling heeft in de geestelijke, de zielevrede, die Jezus Christus door Zijn dierbaar bloed gekocht en door Zijn testament allen gelovigen nagelaten heeft, Johannes 14:27, de vrede, die Jezus Christus als de Profeet des vredes zelf gepredikt heeft en als de Koning des vredes schenkt. God zal in deze plaats vrede geven, Hij zal Zijn Zoon geven om vrede te zijn, Efeziers 2:14.

Deze toespraak werd uitgesproken twee maanden na die in het eerste deel van dit hoofdstuk. De priesters en levieten predikten aanhoudend, maar de profeten alleen bij gelegenheid, beide was goed en nodig. Ons moet onze plicht voorgehouden worden, tijdig, ontijdig. Het volk maakte nu krachtig voortgang met de tempelbouw en hoopte die spoedig klaar te hebben voor het gebruik en de dienst, en nu zond God de profeet een boodschap, die hun te pas zou komen.

I. Door overtuiging en waarschuwing. Zij waren nu bezig aan goed werk, maar zij moesten er acht op geven, dat het niet alleen gedaan, maar ook op de juiste wijze gedaan werd, anders zou het God niet welbehaaglijk zijn. God ziet, dat er menig onder hen is, die het goede werk bederft, door met onheilige harten en handen te arbeiden, zij zullen daarbij geen zegen verwerven. Dezen worden op hun kwaad opmerkzaam gemaakt en gewaarschuwd, hun handen te reinigen voor de arbeid, want bij de reinen is alles rein, en alleen wat van de reinen komt wat rein is. Deze zaak wordt hier verduidelijkt door de vastgestelde regels van de ceremonieële wet, door onderscheid te maken tussen rein en onrein, waarop tal van wettelijke voorschriften

gegrond waren. Hierdoor wordt duidelijk, dat van de ceremonieële wet geestelijk gebruik moet gemaakt worden, en dat die bedoeld was niet alleen als voorschrift van eredienst voor de Joden, maar als onderricht in de godzaligheid voor allen, zelfs voor ons, op wie de einden van de eeuwen gekomen zijn, om ons beide zonde en Christus, beide onze krankheid en ons geneesmiddel te ontdekken. Merk hier nu op,

1. Wat de regel van de wet is. De profeet wordt opgedragen, dienaangaande de priesters te vragen, vers 12, want *hun lippen* moesten *de wetenschap bewaren,* en het volk uit *hun mond de wet zoeken,* Maleachi 2:7. Haggai zelf, ofschoon profeet, moest de priesters de wet vragen. Zijn taak, als bijzonder boodschapper, was de voorzienigheid Gods te verkondigen en lering te geven aangaande bijzondere plichten, gelijk hij gedaan had, Hoofdstuk 1:8, 9. Maar hij moest niet het werk uit de hand van de priesters nemen, die de gewone dienaren waren en hun opdracht daarin bestond, dat zij Gods verordeningen uitlegden, het volk de bedoeling ervan verkondigden en algemene regelen voor hun onderhouding gaven. In geval van die aard moest Haggai zelf hen raadplegen. Zie, God heeft Zijn dienaren verscheidenheid van gaven gegeven en roept ze tot verscheidenheid van bedieningen, zodat zij elkander nodig hebben en elkander aanvullen. De profeet, ofschoon door goddelijke ingeving geleid, kan niet zeggen tot de priester: "Ik heb u niet van node." En dat kan evenmin de priester tot de profeet zeggen. Misschien was Haggaï daarom bevolen, de priesters te raadplegen, opdat hij hen en het volk, aan hun zorg toevertrouwd, uit hun eigen mond zou oordelen en hun hun erger zonde dan de ceremonieële onreinheid voor te houden, Leviticus 16:10, 11. De regels van de wet in deze gevallen vermeld, zijn:

a. Hij, die heilig vlees in zijn kleed draagt, kan door de aanraking met zijn klederen, geen heiligheid mededelen, vers 13. *Ziet, iemand draagt heilig vlees in de slip van zijn kleed,* al wordt nu dit kleed daardoor in zover heilig, dat het niet weer voor gewoon gebruik geschikt is, tenzij het eerst in een heilige plaats gewassen worde, Leviticus 6:27, toch kan het op generlei wijze heiligheid van spijs of drank mededelen, zodat deze beter worden voor de gebruiker.

b. Hij, die naar de ceremoniële wet onrein is door de aanraking van dood lichaam, deelt door zijn aanraking die onheiligheid mede. De wet is duidelijk, Numeri 19:22. Al wat die onreine aangeroerd zal hebben, zal onrein zijn. Dit wil Haggai echter uit de mond van de priester zelf vernemen, wat zulke dingen aangaat, al vinden wij ze duidelijk in de Bijbel staan, toch kan e herinnering door onze predikanten ons goed doen. De summa van deze voorschriften is, dat onreinheid gemakkelijker wordt medegedeeld dan heiligheid. Dat wil zeggen, schrijft Grotius, dat er vele wegen van de ondeugd zijn, maar slechts weg van de deugd, en wel moeilijke. "Bonum oritur ex integris, malum ex quolibet defectu, het goede sluit volmaaktheid in, het kwade begint met onmerkbaar gebrek." Laat niemand menen, dat te midden van godvruchtige mensen te leven hem God aangenaam maakt, als hij zelf niet godvruchtig is, laat hem vrezen, dat de aanraking van het onreine hem zal besmetten en zich er daarom van verwijderd houden.

2. Hoe dat hier toegepast wordt, vers 15 :*Alzo is dit volk, en alzo is deze natie voor Mijn aangezicht.* Hij noemt ze niet Zijn volk en Zijn natie, zij zijn die naam niet waardig, maar *dit volk en deze natie.* Zo waren zij voor Gods aangezicht, zij meenden, dat hun slachtoffers op het altaar hen zouden heiligen, hun trage tempelbouw verontschuldigen en de vloek wegnemen, die die traagheid over hun aards voordeel gebracht had. Nee, zegt God, uw heilig vlees en uw altaar zijn zo ver van uw spijs en drank, uw wijn en uw olie te heiligen, dat uw verachting voor Gods tempel u onreinheid aanbrengt, niet alleen voor uw welvaart, maar ook voor uw offers, zodat, toen gij voortging met de bouw uit te steller, u alles onrein was, ja, alzo is deze natie, en

zo blijft ze, dat is hun verhouding tot Mij, en geen andere. Indien zij onheilig zijn en zinnelijk en zedelijk onrein, indien zij goddeloos hart hebben en goddeloos leven, dan kunnen al hun voorbeeldige ijver in de tempelbouw en hun vele en kostbare offers niet dienen om hun spijs en drank te heiligen en er zegen op te leggen. Ja, de onreinheid van hun hart en leven zal maken, dat zelfs dit werk van hun handen en al hun offers onrein en gruwel voor God zijn. En met ons staat het niet anders. Zij, van wie uiterlijke godsdienst aannemelijk, maar van wie de wandel goddeloos is, zullen vinden, dat hun godsdienst hun aardse gaven niet kan heiligen, maar hun goddeloosheid ze juist ontheiligt. Zie, wanneer wij in enig goed werk bezig zijn, moeten wij zorgvuldig op ons zelf toezien, opdat wij het niet onrein maken door onze verkeerdheden en bedorvenheid.

II. Door troost en bemoediging. Indien hun hart recht is voor God en hun oog eenvoudig in Zijn dienst, dan zullen zij de zegen van die dienst niet derven. God zal de vloek van de honger wegnemen, waardoor zij gekastijd zijn tot boete doen en zal hun groten overvloed schenken. Dit moeten zij overdenken, en tevens opmerken, of God niet stipt Zijn woord houdt daarin, dat Hij Zijn aangezicht ten gunste tot hen keert en hun bekering met zegen bekroont. Om dat nog duidelijker te maken, moeten zij goede nota nemen van de dag, waarop zij de tempelbouw begonnen zijn, dit is het bouwen van Gods huis zelf op de reeds enige tijd tevoren gelegde fundamenten. Op de vierentwintigste dag van de zesde maand begonnen zij bouwmateriaal te verzamelen, vers 1, en nu de vierentwintigste van de negende maand begonnen zij *steen op steen te leggen aan de tempel des Heeren,* vers 16. Laat hen deze data onthouden en opmerken,

1. Hoe zij voor die tijd tegenspoed hadden gehad. Laat hen de tijd gedenken, toen er zichtbaar verval en gebrek in het land had geheerst, vers 17. *Iemand was gekomen tot de korenhoop van twintig maten, en er waren er maar tien*. Twintig was hij gewoon, van zijn stuk akker te oogsten, of zoveel had hij in de oogsttijd opgelegd, en zoveel verwachtte hij dus ook te vinden, maar onbegrijpelijkerwijs was de hoop tot op de helft verminderd, toen hij kwam, vond hij *maar tien maten,* de rest was verdroogd, of door ongedierte verteerd of gestolen. Op dezelfde wijze ging hij tot *de wijnbak, om vijftig maten van de pers te scheppen, zo waren er maar twintig.* Hij was gewend, *vijftig maten* van zijn wijngaard te bekomen, maar zoveel gaf deze niet, hij kreeg er maar *twintig.* Dit stemt over met wat wij vroeger gelezen hebben, Hoofdstuk 1:9 :*Gij ziet om naar veel, maar ziet, gij bekomt weinig.* Zie, het is dwaasheid van ons, dat wij zo licht geneigd zijn, onze hulp van het schepsel te verwachten, en te menen, dat de dag van morgen als die van heden zijn zal of nog beter, maar gewoonlijk worden wij dan teleurgesteld, hoe meer wij verwachten, zoveel minder ontvangen wij. In de schatkamers van het nieuwe verbond behoeven wij voor geen teleurstelling te vrezen, wanneer wij in geloof komen om daaruit te nemen. Maar dit was niet alles. God had hun ongunstig weder gezonden, vers 18. *Ik sloeg u met brandkoren,* met wind en vorst, die alles deed verdorren, *met honigdauw,* die het koren in de aar verstikte, *en met hagel,* die neerkletterde en vernielde wat tot rijpheid gekomen was, zo werd gij teleurgesteld met *al het werk van uw handen,* terwijl gij verzuimde uw handen te leggen aan het werk des Heeren. Zie, als wij geen belang stellen in Gods werk, hoe kunnen wij dan verwachten, dat Hij in ons werk belang zal stellen? En wanneer Hij dus in tegenheden met ons wandelt, verwacht Hij, dat wij tot Hem en onze plicht terugkeren. Of dit volk lette niet op de hand des Heeren in zijn tegenspoed (het weet die aan het toeval), of het zag zijn eigen zonde niet als de oorzaak ervan, en daarom bekeerde het zich niet. Zij waren lang onverbeterlijk en voor alle zelfvernedering onvatbaar geweest, zodat Gods hand nog uitgestrekt was, omdat dat volk zich niet keerde tot Hem, die het sloeg, Jesaja 9:12. Zij konden

toch gemakkelijk begrijpen, dat, zolang zij in de tempelbouw zo traag waren, hun zaken niet konden bloeien. Maar,

2. Laat hen nu opmerken, en zij zullen zien dat God hen zegenen zal van de dag af, dat zij de arbeid hervatten, vers 19, 20. *Stelt er toch uw hart op, van deze dag en opwaarts* of niet, sinds uw weg naar God gekeerd is, God Zijn weg naar u keert, *van deze dag,* dat gij de tempelbouw hebt hervat, stelt er toch uw hart op, en gij zult e merkwaardige verandering in uw omstandigheden bespeuren. *Is er nog zand in de scheur?* Ja, het is nog niet in de grond gelegd. De vruchtbomen bloeien nog niet, *de wijnbak, en de vijgenboom, en de olijfboom hebben nog niet gedragen,* zodat nog niets wat goeds voor de volgende oogst belooft. De natuur geeft geen hoop, maar nu gij in volle ernst uw plicht begint te doen, geeft de God van de natuur u hoop en belofte, Hij zegt: Ik zal van deze dag af zegenen. Het is het beste wat gij doen kunt, van nu af aan mocht gij op voorspoed rekenen. Hij zegt niet, welke zegen Hij geven zal, maar heel algemeen: Ik zal u zegenen, en zij, die weten wat Gods zegen betekent, weten ook, dat zij niets beters kunnen begeren om hen gelukkig te maken. Ik zal u zegenen, en dan zal u al uw verlies vergoed worden, gij zult voorspoedig zijn naarmate gij tegenspoed gehad hebt want de zegen des Heeren maakt rijk, en die Hij zegent, is gezegend. Zie, wanneer wij ernst gaan maken met onze plicht jegens God, mogen wij ook Zijn zegen verwachten, en deze boom des levens is zo goed bekend om zijn vruchten, dat men bijna tot op de dag af kan aangeven, wanneer Gods voorzienigheid zich ten goede keerde voor degenen, die zich naar de weg van de gehoorzaamheid gekeerd hebben, zodat anderen kunnen getuigen: "Van die dag af zijn zij gezegend." Zie Maleachi 3:10. Wie is wijs? die neme deze dingen waar, en dat zij verstandig letten op de goedertierenheden des Heeren, Psalm 107:43.

Na Haggaï's toespraak "ad populum, tot het volk," volgt hier op dezelfde dag een woord "ad magistratum, tot de overheden," bijzonder tot Zerubbabel, de vorst van Juda, die in dit goede werk de werkzame leidsman was, die het volk nu aanspoorde en daarom een bijzondere onderscheiding ontvangt, vers 21 :*Spreek tot Zerubbabel, de vorst van Juda,* spreek hem persoonlijk aan. Hij koestert gedachten, ver boven die van het gewone volk, gelijk wijzen vorsten eigen is, die in een hoger en wijder sfeer verkeren dan anderen. Het volk des lands maakt zich bezorgd over hun korenakkers en wijngaarden, God heeft hun verzekerd, dat die bloeien zullen, en wij hopen, dat die verzekering hen op hun gemak heeft gesteld, maar Zerubbabel is bezorgd om het gehele volk en hun belang, om de naburige volken, om de omwentelingen in hun regeringen, en om het lot van de weinige zwakke Joden in deze wisselingen en troebelen. En hoe kon een arm vorst als hij zich staande houden en zijn land dienen? "Spreek tot hem, zeggende: Het zal wel met hem zijn en met zijn overblijfsel, laat dit hem troosten."

I. Laat hem verwachten, dat hij horen zal van grote beroeringen onder de volken van de aarde, en laat dat hem niet overvallen, het is hem tevoren aangezegd, vers 21, 22. *"Ik zal de hemelen en de aarde bewegen."* Dat had Hij tevoren reeds gezegd, vers 6, 7, en herhaalt het nu voor Zerubbabel. Laat hem schuddingen op aarde, en algemene schokken verwachten. De wereld is een zee gelijk, altijd in beweging als een rad, maar soms op buitengewone wijze. Maar, geloofd zij God, als de aarde bewogen wordt, worden de goddelozen uit haar uitgeschud, Job 38:13. In de visioenen van de Openbaring van Johannes voorspellen aardbevingen van de kerk geen kwaad. Hier worden hemel en aarde bewogen, opdat de trotse verdrukkers vernederd en verbroken zullen worden: "Ik zal de troon van de koninkrijken omkeren." De Chaldeeuwse monarchie, die geruime tijd de troon van de koninkrijken was geweest, was reeds omgekeerd,

en de toen bestaande en de toekomende machten zouden op gelijke wijze omgekeerd worden, de dag van hun val zou komen.

1. Al zijn ze nog zo machtig, toch zal de vastigheid van de koninkrijken verdelgd worden. Zij vermelden van wagens en paarden, Psalm 20:7, maar hun wagens zullen omgekeerd worden, en die daarop rijden zullen neerstorten, zodat ze niet in staat zullen zijn, Gods volk aan te tasten, dat zij vervolgen, noch Gods oordelen te ontgaan, die hen vervolgen.

2. Al schijnt er niemand te zijn, die het instrument van hun omkering kan worden, toch zal God die doen komen, want zij zullen neerstorten, een ieder in het zwaard van de ander. Hier staat geschreven het vonnis van alle vijanden van Gods kerk, die zich niet willen bekeren om Hem eer te geven, tegelijk lezen wij hier de belofte van Christus' zegepraal over de macht van de duisternis, de omverwerping van Satans troon, die troon van de koninkrijken, die troon van de god van deze wereld, de beroving van zijn wapenrusting waarop hij vertrouwde, en de uitdeling van de buit. En alle heerschappij, en alle kracht en macht zal te niet gedaan worden, opdat het koninkrijk aan God en de Vader overgegeven worde.

II. Laat hem er vast op vertrouwen, dat zijn land veilig zal zijn onder goddelijke bescherming, te midden van al deze beroeringen, vers 23..Zerubbabel was vol ijver om 's Heeren huis te bouwen, en daarom geeft God hem dezelfde belofte als eenmaal aan David bij dergelijke gelegenheid, namelijk, dat Hij hem een huis bouwen wil en dat bevestigen, zelfs in die dag, als hemel en aarde bewogen worden. Deze belofte betreft deze godvrezende man en zijn geslacht. Hij eerde God, en nu eert God hem. Zijn opvolgers als vorsten van Juda kunnen hieruit bemoediging putten, ofschoon hun gezag, naar de mens gesproken, zeer wankel stond, toch zou God het bevestigen, en dit zou ook het volk ten goede komen, waarover zij gesteld waren. Maar deze belofte doelt toch hoofdzakelijk op Christus, die in rechte lijn van Zerubbabel afstamt, en de enige Bouwheer van de Evangelietempel is.

1. Zerubbabel wordt hier Gods knecht genoemd, een eervolle vermelding, gelijk ook Mozes en David Gods knechten geheten worden. Wanneer God Zijn vijanden verstrooit, zal Hij Zijn knechten verkiezen. Onze Heer Jezus Christus is de Knecht van de Vader in het werk van de verzoening, maar getrouw als een Zoon, Jesaja 42:1.

2. "Hij heet Gods Uitverkorene: Ik heb U tot deze dienst verkozen", en als God iemand verkiest, gebruikt Hij hem ook. Onze Heer Jezus Christus is bij God uitverkoren, 1 Petrus 2:4. En Hij is het Hoofd van het uitverkoren overblijfsel, in Hem zijn ze uitverkoren.

3. Er wordt beloofd, dat God hem zal stellen als een zegelring. Jechonja was als een zegelring aan Gods rechterhand geweest, maar van daar weggerukt, Jeremia 22:24, nu wordt Zerubbabel in zijn plaats gesteld. Hij zal God dierbaar en nabij Hem zijn, kostelijk in Zijn oog en heerlijk. En zijn geslacht zal blijven bestaan, totdat daar de Messias uit voortkomt, die de ware Zegelring aan Gods rechterhand zijn zal. Dit betekent,

a. Het welbehagen, dat de Vader in Hem heeft. Meer dan eenmaal heeft de Vader verklaard, dat Hij in de Zoon Zijn welbehagen had Hij is een zegel op Gods hart, op Zijn arm, Hooglied 8:6, en nadert als zodanig voor Hem, Daniel 7:13.

b. De heerschappij, die de Vader Hem toevertrouwd heeft. Vorsten verzegelen hun edicten, giften en boodschappen, met hun zegelring, Esth. 3:10. Onze Heer Jezus Christus is de

zegelring aan Gods rechterhand, want alle macht is Hem gegeven en vloeit van Hem af. Door Hem is de grote grondwet des Evangelies verzegeld en bekrachtigd, en in Hem zijn alle beloften Gods "ja en amen."

ZACHERIA

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET BOEK VAN DEN PROFEET ZACHARIA

Deze profeet was een tijdgenoot van den profeet Haggai, en zijn medewerker in de bevordering van den bouw van den tweeden tempel, Ezra 5:1; want twee zijn beter dan een. Christus zond Zijne discipelen twee aan twee uit. Zacharia begon enigen tijd later dan Haggai te profeteren. Maar hij bleef langer profetisch werkzaam, steeg hoger in visioenen en openbaringen, schreef meer, en profeteerde meer in ‘t bijzonder van Christus dan Haggai had gedaan; zo zullen de laatsten de eersten zijn: de laatsten in tijdsorde blijken soms de eersten in rangorde. Hij begint met ene eenvoudige, praktische prediking in de eerste vijf verzen, die den algemenen inhoud van zijne profetie weergeeft; maar later, tegen het einde van hoofdstuk 6, verhaalt hij de visioenen, die hij gezien heeft, en de lastgeving, die hij daardoor rechtstreeks van den hemel ontving. In hoofdstuk 7 neemt hij aanleiding uit ene vraag, door de Joden gedaan omtrent het vasten, om hun te tonen, wat hun plicht nu is, en om hen aan te moediger, op Gods gunst te hopen, tot aan het slot van hoofdstuk 8, waarop twee preken volgen, die beide de last van het woord des Heeren genoemd worden; de ene begint met hoofdstuk 9, de andere met hoofdstuk 12, die waarschijnlijk enigen tijd later uitgesproken werden; de inhoud bestaat uit vermaningen over zonde, bedreigingen van Gods oordelen tegen de onboetvaardigen, en bemoediging van degenen, die God vreesden met de verzekering van de genade, die God voor Zijne kerk bewaard had, en in ‘t bijzonder van de komst van den Messias en de oprichting van Zijn koninkrijk in deze wereld.

HOOFDSTUK 1

1 In de achtste maand, in het tweede jaar van Darius, geschiedde het woord des HEEREN tot Zacharia, den zoon van Berechja, den zoon van Iddo, den profeet, zeggende:
2 De HEERE is zeer vertoornd geweest tegen uw vaderen.
3 Daarom zeg tot hen: Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Keert weder tot Mij, spreekt de HEERE der heirscharen, zo zal Ik weder tot ulieden keren, zegt de HEERE der heirscharen.
4 Weest niet als uw vaderen, tot dewelke de vorige profeten riepen, zeggende: Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Bekeert u toch van uw boze wegen, en uw boze handelingen; maar zij hoorden niet, en zij luisterden niet naar Mij, spreekt de HEERE.
5 Uw vaderen, waar zijn die? En de profeten, zullen zij in eeuwigheid leven?
6 Nochtans Mijn woorden en Mijn inzettingen, die Ik Mijn knechten, den profeten, geboden had, hebben zij uw vaders niet getroffen? zodat zij wederkerende zeiden: Gelijk als de HEERE der heirscharen gedacht heeft ons te doen, naar onze wegen en naar onze handelingen, alzo heeft Hij met ons gedaan.
7 Op den vier en twintigsten dag, in de elfde maand (die de maand Schebat is), in het tweede jaar van Darius, geschiedde het woord des HEEREN tot Zacharia, den zoon van Berechja, den zoon van Iddo, den profeet, zeggende:
8 Ik zag des nachts, en ziet, een Man rijdende op een rood paard, en Hij stond tussen de mirten, die in de diepte waren; en achter Hem waren rode, bruine en witte paarden.
9 En Ik zeide: Mijn Heere! wat zijn deze? Toen zeide tot mij de Engel, Die met mij sprak: Ik zal u tonen, wat deze zijn.
10 Toen antwoordde de Man, Die tussen de mirten stond, en zeide: Deze zijn het, die de HEERE uitgezonden heeft, om het land te doorwandelen.
11 En zij antwoordden den Engel des HEEREN, Die tussen de mirten stond, en zeiden: Wij hebben het land doorwandeld, en ziet, het ganse land zit en het is stil.
12 Toen antwoordde de Engel des HEEREN, en zeide: HEERE der heirscharen! hoe lang zult Gij U niet ontfermen over Jeruzalem, en over de steden van Juda, op welke Gij gram geweest zijt, deze zeventig jaren?
13 En de HEERE antwoordde den Engel, Die met mij sprak, goede woorden, troostelijke woorden.
14 En de Engel, Die met mij sprak, zeide tot mij: Roep uit, zeggende: Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Ik ijver over Jeruzalem en over Sion met een groten ijver.
15 En Ik ben met een zeer groten toorn vertoornd tegen die geruste heidenen; want Ik was een weinig toornig, maar zij hebben ten kwade geholpen.
16 Daarom zegt de HEERE alzo: Ik ben tot Jeruzalem wedergekeerd met ontfermingen; Mijn huis zal daarin gebouwd worden, spreekt de HEERE der heirscharen, en het richtsnoer zal over Jeruzalem uitgestrekt worden.
17 Roep nog, zeggende: Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Mijn steden zullen nog uitgespreid worden vanwege het goede; want de HEERE zal Sion nog troosten, en Hij zal Jeruzalem nog verkiezen.
18 En ik hief mijn ogen op, en zag; en ziet, er waren vier hoornen.
19 En ik zeide tot den Engel, Die met mij sprak: Wat zijn deze? En Hij zeide tot mij: Dat zijn de hoornen, welke Juda, Israel en Jeruzalem verstrooid hebben.
20 En de HEERE toonde mij vier smeden.
21 Toen zeide ik: Wat komen die maken? En Hij sprak, zeggende: Dat zijn de hoornen, die Juda verstrooid hebben, zodat niemand zijn hoofd ophief; maar deze zijn gekomen om die te verschrikken, om de hoornen der heidenen neder te werpen, welke den hoorn verheven hebben tegen het land van Juda, om dat te verstrooien.

In dit hoofdstuk hebben wij na de inleiding, vers 1,

I. Een oproeping van een zondig volk om hen op te wekken tot berouw over hun zonden en terugkeer tot God, vers 2 -6.

II. Een krachtige aanmoediging om op genade te hopen.

1. Door het visioen van de paarden vers 7-11.

2. Door het gebed van de engel voor Jeruzalem, en het antwoord op dat gebed, vers 12-17.

3. Door het visioen van de vier smeden die de vier hoornen moesten neerwerpen waardoor Juda en Jeruzalem verstrooid waren, vers 18- 21.

Zacharia 1:1-21

Hier is,

I. De grondslag van Zacharia's bediening, hij is gelegen in het goddelijk gezag: *Het woord des Heren geschiedde tot hem.* Hij ontving de goddelijke opdracht om Gods mond bij het volk te zijn en daarbij mededeling van wat hij zeggen moet. Hij ontving van de Heer, wat hij hun ook overgaf. *Het woord des Heren geschiedde tot Hem,* het geschiedde bij de verschijning en openbaring van de Geest, als iets werkelijks en niet als een inbeelding. Ter bevestiging daarvan, hebben zij hier.

1. De tijd, toen het woord des Heeren het eerst tot hen kwam, of toen het woord, dat hier volgt, tot hem kwam: het was in het tweede jaar van Darius. Voor de gevangenschap bepaalden de profeten de tijd van hun geschriften naar de regering van de koningen van Juda en Israël, maar nu naar de regering van de koningen van Perzië, wier onderdanen zij waren. Zulk een droeve verandering had de zonde in hun toestand teweeggebracht. Zerubbabel had niet zulk een hoge opvatting van zijn gezag dat hij openbare handelingen liet optekenen naar de jaren van zijn regering, en de profeten richtten zich in zulk soort dingen naar het gebruik van hun tijd, zoals behoorlijk was, zo maakten zij er geen bezwaar van, naar de regeringsjaren van de heidense koningen te rekenen zoals Daniel 7:1, 8:1. Zacharia hield zijn eerste prediking in de achtste maand van het tweede jaar van Darius, Haggai de zijne in de zesde maand van hetzelfde jaar, Hagg. 1:1. Daar het volk bereid was, te gehoorzamen aan het woord des Heeren in de mond van Haggai, zegende God hen met een tweeden profeet want die heeft en goed gebruikt wat hij heeft, die zal meer gegeven worden.

2. De naam en het geslacht van de profeet, tot wie het woord des Heeren geschiedde: Het was Zacharia, de zoon van Berechja, de zoon van Iddo, en hij was de profeet, zoals Haggaï de profeet wordt genoemd, Hagg. 1:1. Want, hoewel er in vroeger tijd een profeet Iddo was, 2 Kronieken 12:15, toch hebben wij geen reden om te denken, dat Zacharia een afstammeling van hem was, of naar een van zijn familie genoemd. De geleerde Pemble is beslist van mening, dat deze Zacharia, de zoon van Berechja, dezelfde is, van wie onze Zaligmaker zei, dat hij gedood was tussen de tempel en tussen het altaar, misschien vele jaren na het herbouwen van de tempel, Mattheus 23:35, en dat het niet Zacharia, de zoon van Jojada is, die onze Heer bedoelt, zoals gewoonlijk gedacht wordt, want waarom zou Jojada Berechja genoemd worden? En hij is van mening dat, wat Christus er van zei een aanwijzing voor ons is om dat te denken, want, als hij spreekt over het onschuldig, door de doden vergoten bloed, begint Hij bij Abel, en eindigt bij de laatste van de heilige profeten. Terwijl er toch na Zacharia, de zoon van Jojada, nog vele profeten en rechtvaardige mannen gedood zijn door hen. Het is waar, dat geen enkel schrijver melding maakt van het doden van deze Zacharia, maar het is zeer wel mogelijk, dat Josephus deze schandvlek van zijn volk met opzet verzwegen heeft. Misschien werd hetgeen Zacharia in zijn profetie van Christus zei dat Hij verkocht, dat Hij in het huis van Zijn vrienden gewond, dat de Herder gedood was, aan de profeet zelf bewaarheid, en werd hij aldus het type van Christus. Waarschijnlijk zocht hij, aangevallen door zijn vervolgers, zijn toevlucht in het voorhof van de priesters, sommigen menen, dat hij zelf ook een priester was, en daar werd hij dan gedood tussen het voorhuis en het altaar.

II. De eerstelingen van Zacharia's bediening voordat hij tot visioenen en openbaringen kwam, en zijn profetische preken hield, predikte hij wat eenvoudig en praktisch was, want het is het beste daarmee te beginnen. Voordat hij de beloften van genade bekend maakte, vermaande hij

openlijk tot berouw, want aldus moet de weg des Heeren bereid worden. Eerst moet de wet gepredikt worden, daarna het Evangelie.

1. De profeet herinnert hen hier aan de twist, die God met hun vaders had, vers 2 :"*De Heer is zeer vertoornd geweest tegen uw vaders,* en heeft hun tekenen van Zijn misnoegen gegeven. Gij hebt met uw oren gehoord en uw vaders hebben er u van gesproken, gij hebt met uw ogen de droeve overblijfselen er van gezien. Gods twist met u is van lange tijd her, en daarom wordt het tijd voor u er aan te denken en er een eind aan te maken." De oordelen Gods, waaronder diegenen waren, die voor ons geweest zijn, moeten ons een waarschuwing zijn niet in hun voetstappen te wandelen, en manen tot berouw, opdat wij niet erfgenamen worden van de vloek en opdat die voor ons in een zegen moge verkeren.

2. Hij vermaant hen, in Gods naam, tot Hem terug te keren en vrede met Hem te maken, vers 3. God zegt door middel van hem, tot Zijn afkerig volk, wat Hij reeds dikwijls gezegd had door Zijn knechten de profeten: "*Keert weer tot Mij* in de weg van geloof en berouw, plicht en gehoorzaamheid, en *Ik zal weder tot u keren* in de weg van gunst en genade, vrede en verzoening." Als de weerspannige tot gehoorzaamheid terugkeren, zullen zij weer beschermd worden door Zijn regering en alle voorrechten van goede onderdanen genieten. Als zij hun weg veranderen zal God de Zijn veranderen. Zie Maleachi 3:7. Maar wat hier het opmerkelijkste is, dat is, dat God hier driemaal de Heer der heerscharen wordt genoemd: "Alzo zegt de Heer der heerscharen. Hij is het, die spreekt, en daarom zijt gij verplicht acht te geven op wat Hij zegt." Keer weer tot Mij, spreekt de Heer der heerscharen dit betekent het gezag, waarmee het bevel opgelegd wordt, en Ik zal tot u weerkeren, dit betekent de kracht en waarde van de belofte, zodat het geen ijdele herhaling is. De overweging van Gods almacht en soevereine heerschappij beide, verplicht en moedigt de zondaars aan om berouw te hebben en zich tot Hem te bekeren. Het is zeer wenselijk de Heer der heerscharen tot vriend, en zeer vreselijk Hem tot vijand te hebben.

3. Hij waarschuwt hen, niet te volharden in hun onboetvaardigheid, zoals hun vaders gedaan hebben, vers 4 :*Weest niet als uw vaders.* In plaats van zich te verharden in hun boze wegen door het voorbeeld van de zonden van hun vaders, moeten zij zich liever laten afschrikken door het voorbeeld van de straffen van hun vaders. Wij zijn geneigd ons te richten naar voorbeelden uit vroeger tijd, en ons richtsnoer is goed of slecht naar gelang van het gebruik, dat wij van die voorbeelden maken. Dezelfde voorbeelden zijn voor sommigen een reuk des levens ten leven en voor anderen een reuk des doods ten dode. Sommigen redeneerden aldus: "Zullen wij wijzer zijn dan onze vaderen? Zij stoorden zich niet aan de profeten, en waarom zouden wij er ons dan aan storen? Zij maakten wetten tegen hen, en waarom zouden wij hen dulden?" Maar hier wordt hun geleerd, hoe zij redeneren moeten: "Onze vaders gaven geen acht op de profeten, en God was daarover ernstig misnoegd tegen hen, laat ons daarom te zorgvuldiger acht geven op wat God door Zijn profeten tot ons zegt. Ziet naar het verleden en merk op,"

A. "Wat de boodschap was, die God door Zijn knechten de profeten tot uw vaders zond: De vorige profeten riepen tot uw vaders, zij riepen luide en spaarden niet, zichzelf niet en uw vaders niet, zij riepen als mannen, wie het ernst is, als mannen, die gehoord willen wezen, zij spraken niet uit zichzelf, maar in de naam van de Heer der heerscharen, en dit was in hoofdzaak wat zij zeiden, de last van ieder woord, de toepassing van iedere prediking: Bekeert u toch van uw boze wegen en uw boze handelingen, geheel en al hetzelfde, dat wij nu aan u prediken. Laat u overreden om uw zonden te verlaten, neem het besluit om er mee te breken.

Een spoedige verbetering is de enige manier om het naderend verderf te vermijden: Bekeert u toch zonder uitstel van de zonde tot God."

B. "Hoe weinig acht uw vaders op deze boodschap gaven: Maar zij hoorden niet, zij letten er niet op. Zij waren doof voor deze roepstem: Zij luisterden niet naar Mij, spreekt de Heer. Zij wilden zich niet laten leiden, wilden niet op de rechte weg gebracht worden door het woord, dat hun gezonden werd, zegt dus niet, dat gij zult doen, zoals uw vaders deden, want zij handelden verkeerd", zie Jeremia 44:17. Wij moeten het voorbeeld van onze lieve vaders niet volgen, tenzij zij Gods lieve kinderen waren, en ook moeten wij hen slechts in zover volgen als zij plichtgetrouw en gehoorzaam waren aan Hem.

C. "Wat er geworden is, beide van uw vaders en van de profeten, die tot hen predikten?

a. Zij zijn allen gestorven en heengegaan", vers 5.. *"Uw vaders, waar zijn die?"* Hun hele geslacht is weggevaagd, en hun plaats kent hen niet meer. Als wij denken aan onze voorouders die voor ons door het leven en uit deze wereld zijn gegaan, dan behoren wij ons af te vrager: *Waar zijn zij?* Hier leefden zij, in de steden en landen, waar wij leven, zij gingen en kwamen door dezelfde straten, woonden in dezelfde huizen, kochten in dezelfde winkels en op dezelfde markten, dienden God in dezelfde kerken. Maar waar zijn zij? Zij zijn toch ergens, toen zij stierven, was dat hun einde niet. Zij leven eeuwig, in de wereld van de geesten, de onvergankelijke wereld, waarheen wij haast komen. Waar zijn zij? Die van hen in zonde leefden en stierven, zijn in de pijn, en wij worden door Mozes en de profeten, door Christus en Zijn apostelen vermaand, opdat wij niet in deze plaats van de pijniging komen, Lukas 16:28, 29. Die van hen leefden en stierven in Christus zijn in het paradijs, en, als wij leven en sterven, zoals zij, dan zullen wij binnenkort bij hen zijn, voor eeuwig bij hen zijn.

b. En de profeten, zullen zij in eeuwigheid leven? Neen, zij zijn ook heengegaan. De schat is in aarden vaten gedaan, het water des levens in aarden kruiken, vaak gebarsten, en tenslotte gebroken thuisgebracht. Christus is een profeet, die eeuwig leeft, maar alle andere profeten hebben het ambt maar voor een tijd. Predikers zijn sterfelijke mensen, en leven niet eeuwig in deze wereld. Zo moeten zij zichzelf beschouwen en zo moeten zij prediken, als degenen, wie spoedig het zwijgen opgelegd wordt, en die niet weten welke preek hun laatste zal zijn. Ook de mensen moeten hen zo beschouwen en naar hen luisteren, als degenen, bij wie het licht nog een kleine tijd is, opdat zij mogen wandelen en werken, terwijl zij het licht hebben. O, dat op deze gewichtige bedenking de nodige nadruk gelegd werd, dat zij sterfelijke predikers zijn, die met sterfelijke mensen handelen over de belangen van onsterfelijke zielen en een ontzagwekkende eeuwigheid, op de rand waarvan zij en wij staan. Het is in ons belang te denken aan de profeten, die heengegaan zijn, die van oudsher voor ons geweest zijn, Jeremia 28:8. Die de roem van het menselijk geslacht waren, verwelkten en vielen, maar het woord des Heeren blijft tot in der eeuwigheid, I Petrus 1:24-25. En wij, de profeten, die er nu zijn, zullen wij in eeuwigheid leven? zo lezen sommigen, neen, Haggai en Zacharia zullen niet lang bij u zijn, en de profetie zelf zal binnen korte tijd een einde nemen. In een andere wereld zullen beide, wij en onze profeten eeuwig leven, en de voorbereiding voor die wereld moet in deze onze grote zorg en ons grote werk zijn.

D. Wat de gevolgen waren van het woord, dat God door de profeten tot hen sprak, vers 6. De predikers stierven, en de hoorders stierven maar het woord van God stierf niet, het had gevolgen, en geen jota of tittel er van viel ter aarde. Gelijk de regen en de sneeuw van de

hemel, alzo zal het niet ledig weerkeren, Jesaja 55:11. Hij beriep zich op hen zelf, zij wisten het zeer goed,

a. Dat de oordelen, waarmee God gedreigd had, over hun vaders gekomen waren, en zij moesten gevoelen, wat zij niet wilden geloven en vrezen: "Mijn inzettingen, die Ik Mijn knechten de profeten geboden had, de geboden met bijvoeging van de straffen, die Ik hun gelastte over te brengen, hebben zij uw vaders niet getroffen?" Hoewel Gods profeten hun geen overtuiging konden inprenten, werden zij achterhaald door de rampen, waarmee zij bedreigd waren, en zij konden er niet aan ontsnappen, noch buiten hun bereik komen. Gods woord greep hen aan, zoals de gerechtsdienaar de schuldenaar in hechtenis neemt en hem straft wegens verzet. Het ongeloof van de mensen kan aan de bedreigingen van Godswoord zijn uitwerking niet ontnemen, maar vroeger of later zullen zij werkelijkheid worden, als de voorgeschreven weg niet ingeslagen wordt om de uitvoering er van te beletten. Gods toorn zal zeker aangrijpen die zich niet laten aangrijpen door Zijn gezag, want, als Hij oordeelt zal Hij overwinnen.

b. Dat zij zelf de vervulling van Gods woord moesten erkennen in de oordelen van God, die over hen kwamen, en dat Hij daarin rechtvaardig was, en hun geen onrecht gedaan had: Zij keerden weer en zeiden, zij veranderden van gedachten, en toen het te laat was, om de ondergang van het volk te voorkomen, erkenden zij: Gelijk als de Heer der heerscharen gedacht heeft ons te doen naar onze wegen en naar onze handelingen, namelijk om ons daarvoor te straffen, alzo heeft Hij met ons gedaan, en wij moeten beide, Zijn waarheid en Zijn rechtvaardigheid erkennen, wij hebben alleen onszelf te laken, en kunnen op Hem geen aanmerking maken. "Sero sapiunt Phryges- De Phrygiers worden laat wijs." Dit inzicht als het te laat is, is een bewijs van de waarheid Gods, en van de dwaasheid des mensen, die niet verder willen zien dan hun oog reikt. Zij willen zich niet laten overreden, om bijtijds te zeggen: "God zal zo goed als Zijn woord zijn, want Hij is getrouw, Hij zal met ons handelen naar onze verdienste, want Hij is rechtvaardig." Maar nu zien zij beide klaar genoeg, nu het vonnis uitgevoerd is, nu kan ieder, die wil, het lezen en de nauwkeurige overeenstemming bekend maken, die gebleken is tussen de tegenwoordige leidingen en de vroegere voorspellingen, die toen veronachtzaamd werden, tussen de tegenwoordige straffen en de vroegere zonden, waarin men toen volhardde. Nu moeten zij wel zeggen: De Heer is rechtvaardig, Daniel 9:14.

Wij komen nu tot visioenen en openbaringen van de Heer, want op die wijze verkoos God door Zacharia te spreken om de aandacht van het volk te trekken, en om hen te brengen tot nederige eerbied voor het woord en tot nederig onderzoek van het woord, en om het hun meer in het hart en geheugen te prenten. De meeste van de volgende visioenen zijn bestemd tot vertroosting van de Joden, die nu pas uit de gevangenschap teruggekeerd waren, en tot hun aanmoediging om met de tempelbouw voort te gaan. De bedoeling van dit visioen, dat een inleiding is tot het overige, is om de Joden te verzekeren van de zorg, die God voor hen had, en dat het oog van Gods voorzienigheid op hen ten goede was, in hun tegenwoordige toestand, nu zij verlaten schijnen en hun lot beklagenswaardig is. Het visioen is gedateerd vers 7, van de vierentwintigste dag in *de elfde maand*, drie maanden, nadat hij die prediking hield, vers 1, waarin hij hen tot bekering riep, uit overweging van Gods oordelen. Nu hij bevindt, dat die prediking een goede uitwerking had, en dat zij tot God terugkeerden in de weg van de plicht, wordt de verzekering hun gegeven, bevestigd, namelijk dat God tot hen zal terugkeren in de weg van de genade.

I. Wat de profeet zag, en de verklaring daarvan.

1. Hij zag een bos van mirten, een donker, beschaduwd bos, beneden in de diepte, verborgen door de aangrenzende heuvels, zodat men het niet gewaar werd, totdat men er vlak boven stond. Dit was een voorstelling van de diep gezonken, duistere, eenzame, droeve toestand van de Joodse kerk in die tijd. Zij werden door al hun buren overtroffen, in vergetelheid begraven, de vrienden, die zij nog hadden, hielden zich schuil, en er was nergens een weg te zien, en nergens uitkomst. De kerk is niet altijd zichtbaar geweest, zoals de vrouw in de woestijn, Openbaring 12:6.

2. Hij zag een man, rijdende op een rood paard, dat midden in dit beschaduwde mirtenbos stond. Deze Man is niemand andere de de mens Jezus Christus, dezelfde, die aan Jozua verscheen, met een uitgestoken zwaard in Zijn hand als Vorst van het heer des Heeren, Jozua 5:13, 14, en aan Johannes met een boog en een kroon, Openbaring 6:2. Hoewel de kerk diep gezonken was, toch was Christus aanwezig in het midden van haar. Was zij verborgen tussen de heuvelen? Hij was nog meer verborgen in het mirtenbos, en toch als in een hinderlaag, gereed om tijdig tot hulp van Zijn volk te verschijnen, tot hun blijde verrassing. Vergelijk Jesaja 45:15 :"Voorwaar Gij zijt een God, die zich verborgen houdt, en toch tegelijkertijd Israëls God en Heiland, de Heilige in het midden van hen." Hij was rijdende, als een krijgsman, als één die haast heeft, die op de hemel vaart tot hulp van Zijn volk, Deuteronomium 33:26. Hij zat op een rood paard, of rood van nature, of rood gekleurd door het bloed van de verslagenen, zoals deze zelfde overwinnende Vorst rood aan Zijn gewaad, verscheen, Jesaja 63:2. Rood is een felle kleur, en betekent zijn ijver over Jeruzalem, vers 14, en zijn hevige toorn tegen haar vijanden. Onder de wet verscheen Christus op een rood paard, betekenende de schrik van die bedeling, en, dat Hij de strijd nog voor zich had, waarin Hij ten bloede toe tegenstaan zou. Maar onder het Evangelie verschijnt Hij op een wit paard, Openbaring 6:2, en wederom, Hoofdstuk 19:11, betekenende, dat Hij nu de overwinning behaald heeft, en in triomf rijdt, en de witte en niet de bloedvlag laat waaien.

3. Hij zag een aantal paarden bij Hem, gereed om bevelen te ontvangen en te gehoorzamen: Achter Hem waren rode, bruine of roodbonte en witte paarden, engelen, die bij de Heer Jezus zijn, gereed om werkzaam te zijn tot de dienst van de kerk, sommigen in daden van oordeel anderen in daden van genade, weer anderen in beide. De Koning van de kerk heeft engelen ter beschikking, niet alleen om Hem eer te bewijzen. maar ook om dienst te doen ten bate van hen, die de Zijnen zijn.

4. Hij vroeg naar de betekenis van dit visioen. Er stond een Engel bij hem, die met hem sprak en hem onderrichtte, behalve die hij in het visioen zag, evenals bij Ezechiel 40:3 en Daniel 8:16. Zacharia vroeg Hem, vers 9:*Mijn Heer, wat zijn deze?* En het schijnt wel, dat *de Engel, die met hem sprak,* Christus zelf was *de man op het rode paard,* wiens gevolg de anderen waren, tot Hem richt Zacharia zich terstond. Willen wij bekend worden met de geheimen van het koninkrijk van de hemelen, dan moeten wij ons wenden, niet tot de engelen, die zelf leerlingen zijn, maar tot Christus zelf die alleen "waardig is het boek te openen en zijn zegelen open te verbreken," Openbaring 5:2. De vraag van de profeet getuigt van een nederige erkenning van zijn eigen onwetendheid en de ernstige begeerte om ingelicht te worden. O geef mij te kennen, wat toch deze zijn! Dat begeerde hij, niet tot bevrediging van zijn eigen nieuwsgierigheid, maar om iets te ontvangen, dat geschikt was tot vertroosting en bemoediging van Gods volk, in hun tegenwoordige benauwdheid

5. Van *de Engel, die met hem sprak*, vers 9, en van *de Man, die tussen de mirten stond* vers 10, ontving hij de uitlegging van dit visioen. Jezus Christus is bereid om te onderwijzen, die

nederig begeren onderricht te worden in de dingen Gods. Hij zei terstond: *Ik zal u tonen, wat deze zijn.* De kennis, die wij hebben, of kunnen hebben van de wereld van de geesten hebben wij aan Christus te danken. De verklaring, die hem gegeven werd, was deze: Deze zijn het, die de Heer uitgezonden heeft wij zijn Zijn boodschappers, Zijn gezanten, die de ganse aarde doorlopen, zoals van Zijn ogen gezegd wordt, 2 Kronieken 16:9, om waar te nemen, wat er gedaan wordt en de goddelijke bevelen uit te voeren. God heeft hen niet nodig maar het behaagt Hem hen te gebruiken en wij hebben de vertroosting nodig, die ons uit de leer van hun dienst toekomt.

II. Wat de profeet hoorde, en welke bevelen hem daardoor gegeven werden. Het geloof is uit het gehoor, en gewoonlijk werd er in visioenen ook gesproken.

1. Hij hoort het bericht of verslag, dat de engelen aan Christus deden, van de ogenblikkelijke toestand van de wereld, vers 11. Zij waren ver weg geweest, als gevleugelde boden, *voortgedreven zijnde door het woord des konings,* Esther 3:15, en na hun terugkomst geven zij dit verslag aan *de Man, die tussen de mirten stond,* want aan de Heer Jezus zijn de engelen zelf verantwoordelijk: *Wij hebben het land doorwandeld, en zie, het ganse land zit, en het is stil.* Ons wordt geleerd te bidden, dat Gods wil moge geschieden door de mensen op aarde, gelijk door de engelen in de hemel, en hier zien wij, hoe nodig het is om dat te bidden, want er ontbreekt heel wat aan. Want,

a. Wij vinden de wereld van de engelen hier zeer werkzaam. Die het hof daarboven dienen, hebben geen rust dag noch nacht van God te loven, wat hun werk daar is, en die werkzaam zijn in het leger beneden, zijn nooit ledig, en verzuimen geen tijd, zij zijn steeds opklimmende en neerdalende op de Zoon des mensen, Johannes 1:52, als op de ladder van Jakob, Genesis 28:12, zij zijn steeds bezig de aarde te doorlopen. Zo werkzaam, zo ijverig is de satan in het kwaaddoen, volgens zijn eigen bekentenis, Job 1:7. Het is goed, dat de goede engelen zich evenzeer inspannen om goed te doen, en dat wij hier op aarde beschermengelen hebben, die voortdurend rondgaan zoekende, hoe zij ons wel mogen doen zoals wij tegenstanders hebben, die voortdurend rondgaan, als briesende leeuwen, zoekende ons te verslinden. Hoewel heilige engelen op deze aarde zeer veel ontmoeten, dat onaangenaam is, toch aarzelen zij niet, als zij uitgaan als Gods gezanten, om ze te doorlopen. Hun eigen woonplaats, die niet aangenaam was in de ogen van diegenen, die gevallen zijn, zal hun zoveel te aangenamer zijn, als zij er terugkeren.

b. Wij vinden de wereld van de mensen hier zeer zorgeloos: het ganse land zit en is stil, terwijl de kerk in beroering is, door onweer voortgedreven, ongetroost. Die vreemd zijn aan de kerk, zijn zeker, haar vijanden zijn voorspoedig. De Chaldeën en Perzen zijn gerust, terwijl de arme Joden voortdurend verontrust worden, evenals, toen de koning en Haman zaten en dronken, doch de stad Susan was verward. De kinderen van de mensen zijn vrolijk en uitbundig, maar niemand bekommert zich over de verbreking van Gods kinderen. Het is treurig te moeten denken in welk een diepe slaap de wereld gezonken is, hoe de geest van de sluimering de wereld over het geheel aangegrepen heeft, die onder Gods toorn en in Satans macht is, en toch zeker en gerust is. Zij zitten en zijn stil, Lukas 17:26 enz.

2. Hij hoorde Christus' bemiddeling bij de Vader voor Zijn beproefde kerk, vers 12. De engelen deden verslag van de stand van zaken in deze lagere wereld, maar wij lezen niet van gebeden, die zij opzonden, tot wegneming van de bezwaren, die zij hadden overgebracht. Neen

het is *de Man tussen de mirten,* die de grote Middelaar is. Op het bericht van de engelen wendde Hij zich terstond hemelwaarts, en zei: *Heer, zult Gij u niet ontfermen over de kerk.*

a. Datgene, waarvoor Zijn bemiddeling dient, is ontferming. Gods ontferming is alles in allen tot vertroosting van de kerk, en al Zijn ontferming moeten wij verwachten door Christus' bemiddeling.

b. Datgene, waarover Hij klaagt, is het uitstel van deze ontferming: Hoe lang zult Gij u niet ontfermen. Hij weet, dat Zijn goedertierenheid eeuwig zal gebouwd worden, Psalm 39:2, maar meent, dat het bouwen lang uitgesteld wordt. Die aan het medelijden van de goddelijke goedertierenheid aanbevolen worden, zijn Jeruzalem, de heilige stad, en de andere steden van Juda, die nu in puinhopen lagen. Want God was hun gram geweest deze zeventig jaren. Hij zegt zeventig jaar, omdat dat de tijd was, in de goddelijke raad bepaald, voor de duur van de gevangenschap, zo lang duurde de gramschap, en, hoewel er nu, als een klein ogenblik, een genade geschied was van de Heer hun God, om hun een ontkoming over te laten, Ezra 9:8, toch zijn de littekens van die gevangenschap van zeventig jaren nog zo diep, zo pijnlijk, dat zij op dit droeve thema telkens terugkomen-de goddelijke gramschap gedurende die zeventig jaar. Dr. Lightfoot meent, dat, terwijl de zeventig jaar van de gevangenschap gerekend werden van het vierde jaar van Jojakim af en eindigden in het eerste jaar van Cyrus, deze zeventig jaar gerekend moeten worden van het elfde van Zedekia af, toen Jeruzalem en de tempel verbrand werden, omstreeks negentien jaar na de eerste gevangenschap en eindigden in het tweede jaar van Darius Hystaspes, ongeveer zeventien jaar na de proclamatie van Cyrus, zoals die zeventig jaar, vermeld in Hoofdstuk 7:5, ongeveer negentien jaar later was, de gevangenschap ging voorbij, zoals zij gekomen was, trapsgewijze. "Heer, wij gaan nog steeds gebukt onder de last van de toorn van de zeventig jaar, en zult Gij eeuwig tegen ons toornen?"

3. Hij hoorde dat op deze bemiddeling van Christus voor Zijn kerk een goedgunstig antwoord gegeven werd, want het is een invloedrijke bemiddeling, die altijd aangenomen wordt, en *Hem hoort de Vader altijd,* vers 13 :*De Heer antwoordde de Engel,* deze Engel des verbonds met *goede woorden* en *troostrijke woorden,* met beloften van genade en verlossing, en van de voltooiing van wat Hij te hun behoeve begonnen was. Het waren troostrijke woorden voor Christus, die bedroefd is in de bedroefdheid van Zijn kerk, en troostrijk voor allen, die met Sion treuren. God beantwoordt het gebed dikwijls met goede woorden, wanneer Hij niet terstond met grote daden verschijnt, en die goede woorden zijn werkelijk antwoorden op het gebed. De goede woorden van mensen voeden het lichaam niet, Jakobus 2:6, maar Gods goede woorden voeden het geloof, want zeggen en doen zijn bij Hem niet twee, al zijn zij dat bij ons.

4. Hij hoorde, dat het antwoord, aan de Engel gegeven, aan hem herhaald werd, met de opdracht het aan de kinderen van zijn volk tot hun vertroosting bekend te maken. De openbaring van Jezus Christus, die God Hem gegeven heeft, heeft Hij Zijn dienstknecht Johannes te kennen gegeven, Openbaring 1:1, en door hem aan de zeven gemeenten. Aldus ontvangen wij al de goede en troostrijke woorden van het Evangelie van Jezus Christus, zoals Hij ze van de Vader ontving, in antwoord op het gebed van Zijn bloed, en Zijn dienaren zijn aangewezen om ze te prediken aan de gehele wereld. Nu God troostrijke woorden spreken wil, is Zacharia de stem van een roepende in de woestijn: Bereid de weg des Heeren. Een stem zegt: roep. De profeten moeten nu even luid roepen om Gods volk hun vertroostingen te tonen, als zij ooit vroeger deden om hun hun ongerechtigheid te tonen, Jesaja 40:2, 3,6. En als hij vraagt: Wat zal ik roepen? dan wordt hij hier onderricht.

a. Hij moet de toorn verkondigen, die God bewaard heeft voor de vijanden van Jeruzalem. *Hij ijvert over Sion met een grote ijver, vers* 14. Hij is ten zeerste gekrenkt door de mishandelingen en vernederingen, Zijn kerk aangedaan, zoals vroeger door de ongerechtigheid, in Zijn kerk gevonden. *Het land zat en was stil, vers* 11, zonder het minste berouw te tonen, zonder zich ook maar enigszins te matigen, na al het kwaad, dat zij Jeruzalem gedaan hadden, zoals Jozefs broeders, toen zij hem verkocht hadden, neerzaten om brood te eten, en dat nam God zeer kwalijk, vers 15 :*Ik ben met een zeer grote toorn vertoornd tegen die geruste heidenen,* die geen hart hebben voor de beproefde kerk. Veel meer zal Hij vertoornd zijn tegen de gerusten in Sion, Amos 6:1, tegen Sions eigen zonen, die geen medelijden met haar hebben in haar smarten. Maar dit was niet alles, zij hadden niet alleen geen hart voor haar, maar hun hart was tegen haar: Ik was een weinig toornig tegen Mijn volk, en was van plan hen matig te kastijden, maar die gebruikt werden als werktuigen van de kastijding, wisten van geen medelijden, en met de grootste woede en boosaardigheid hebben zij de kwade geholpen en deden er nog aan toe, vervolgende die God geslagen had, Psalm 6Y: 27, en juichende over hen, die Hij benauwd had. Zie Jesaja 47:7, 10:5, Ezechiel 25:12, 15. God heeft geen welbehagen aan degenen, die ten kwade helpen die rechtvaardig lijden, want ware menselijkheid is in zulk een geval, de rechte godzaligheid.

b. Hij moet de genade verkondigen, die God nog bewaard heeft voor Jeruzalem en *de steden van Juda,* vers 16. Hij moet roepen: *Ik ben tot Jeruzalem weergekeerd met ontferming.* Ik ging heen in toorn, maar nu keer Ik weder in liefde. *Roep nog* meer in dezelfde geest, vers 17. Er moet nu regel op regel zijn tot vertroosting, zoals vroeger tot overtuiging. De Heer, de Heer der heerscharen, verzekert hun

a. Dat de tempel, die nu in opbouw is, voltooid zal worden. Dit goede werk, waarmee zij nu bezig zijn, zal voltooid worden, al ontmoet het nu veel teleurstelling, en zij zullen de tekenen van Gods tegenwoordigheid onder hen hebben, en gelegenheid tot gemeenschap met Hem, en om Hem te dienen, zoals vroeger. Voor iedere plaats is het inderdaad goed nieuws te horen, dat God er Zijn huis bouwen wil.

b. Dat Jeruzalem opnieuw zal worden gebouwd als een. stad, die wel samengevoegd is, wat vroeger haar eer was geweest, Psalm 122:3. Het richtsnoer zal over Jeruzalem uitgestrekt worden, om het met grote nauwkeurigheid en eenheid te herbouwen.

c. Dat het volk opnieuw talrijk en rijk zal worden, hoezeer nu verminderd en verarmd. Niet alleen Jeruzalem, maar ook andere steden, die achteruitgegaan zijn en weinig plaats beslaan, zullen nog uitgespreid worden, of uitgebreid, hun voorsteden zullen zich ver uitstrekken, en volksplantingen zullen van daaruit gesticht worden, en dat vanwege het goede, zij zullen zo talrijk en zo rijk zijn, dat er geen plaats voor hen is, zij zullen klagen dat de plaats te nauw is, Jesaja 49:20. Zoals zij buitenslands verstrooid en verspreid waren, door hun rampen, zo zou het nu gebeuren door hun voorspoed. Laat uw fonteinen zich verspreiden, Spreuk. 5:16. De steden, die aldus zouden toenemen, noemt God Zijn steden, zij worden door Hem gezegend, en zij zijn vruchtbaar en vermenigvuldigen zich en verruilen het land.

d. Dat hun tegenwoordige smarten niet alleen vergoed, maar voor altijd geheeld zouden worden, door goddelijke vertroostingen: De Heer zal Sion nog troosten. Tenslotte, al duren haar smarten en benauwdheid lang heeft God nog troost bewaard voor Sion en al haar treurenden.

e. Dat dit alles de vrucht zal zijn van Gods voorzienige, onderscheidende gunst: Hij za Jeruzalem nog verkiezen, zijn keus vernieuwen, zijn verbond vernieuwen, en doen blijken, dat Hij Jeruzalem verkoren heeft. Zoals Hij hen eerst opbouwde tot een volk, toen Hij hen opvoerde uit Egypte, zo zal Hij hen nu opnieuw bouwen, als Hij hen uit Babel opvoert, niet omdat zij het waardig zijn, maar in overeenstemming met zijn eigen keus, Deuteronomium 7:7, 8. Jeruzalem is de stad, die Hij verkoren heeft, en Hij zal haar niet verwerpen.

Het is de troost en de triomf van de kerk Jesaja 57:19, dat, als de vijand zal komen gelijk een stroom, met geweldige kracht en woede dan de Geest des Heeren de banier tegen hem zal oprichten. In dit visioen, het tweede, dat deze profeet had, hebben wij daar een voorbeeld van, dat Gods Geest stand houdt en het hoofd biedt aan de geduchte tegenstanders van de kerk.

I. Wij zien hier de vijanden van de kerk stout en vermetel en dreigende om haar de dood aan te doen en om de naam van Israël af te snijden, door de zodanigen was het volk van God laatstelijk gehoond: *Ik zag en zie daar waren vier hoornen,* vers 18, die worden uitgelegd in vers 19. Het zijn *die hoornen, welke Juda, Israël en Jeruzalem verstrooid hebben* dat wil zeggen de Joden beide op het land en in de stad, omdat zij het Israël Gods waren. Zij hebben het *gestoten,* zo lezen sommigen, zoals woedende stieren met hun horens stoten naar hetgeen hun woede opwekt. Zij hebben hen verstrooid, *zodat niemand zijn hoofd ophief,* vers 21. Niemand durfde zijn gelaat tonen uit vrees voor hen, veel minder hen enigszins tegenstaan, of hun het hoofd bieden. Het zijn *hoornen,* wat hun waardigheid en heerschappij te kennen geeft, *verheven hoornen,* wat hun kracht en macht en geduchtheid betekent. Het zijn *vier hoornen,* want de Joden zijn er aan alle zijden door omringd, als zij één hoorn ontlopen, die naar hen stoot, lopen zij tegen een andere aan. De mannen van Juda, en de inwoners van Jeruzalem, en velen van Israël, die zich bij hen voegden, vingen de tempelbouw aan, maar de vijanden van dat werk stieten naar hen van alle zijden, en verdreven hen daar van. Die horens waren Rehum en Simsaï en de andere Samaritanen, die zich verzetten tegen de tempelbouw, Ezra 4:8. Zo ook Sanballat en Tobias en de Ammonieten en de Arabieren, die zich verzetten tegen het bouwen van de muur, Nehemia 4:7 De vijanden van de kerk hebben hoornen en gebruiken die om ieder goed werk te beletten. De grote vijand van de kerk van het Nieuwe Testament heeft zeven hoofden en tien hoornen, Openbaring 17:3 zodat zij die pogen de kerk enigen dienst te bewijzen, er op moeten rekenen, dat zij gestoten zullen worden.

II. Hier zien wij de vrienden van de kerk werkzaam en overwinnend. De profeet hief zelf zijn ogen op en zag de vier hoornen, en zo geducht waren zij, dat hij begon te wanhopen aan de veiligheid van ieder goed man en het succes van ieder goed werk, maar *de Heer toonde hem vier smeden,* die gemachtigd waren om deze horens af te snijden, vers 20, 21..Met het zinnelijk oog zien wij de macht van de vijanden van de kerk, die toont ons de wereld, waarheen zij ook zien. Maar met het oog des geloofs zien wij, dat zij veilig is, desondanks het is de Heer, die ons dat toont, zoals Hij de ogen van de knecht des profeten opende om de wacht van engelen rondom zijn meester te zien, 2 Koningen 6:17. Die de hoornen van de heidenen moesten afsnijden of breken, en wegwerpen, waren,

1. Smeden, want sommigen veronderstellen dat het horens van ijzer waren mannen, die kracht en bekwaamheid hadden om het te doen wier dagelijks werk het was, en die hun vak verstonden en gereedschap er voor hadden. God roept om de belangen van Zijn kerk te dienen, die Hij er geschikt voor vindt of maakt. Als er horens tegen de kerk zijn, d.w.z. als dierlijk geweld en woede tegen haar is, dan zijn er ook smeden, d.w.z. wijsheid en raad van mensen voor de kerk, waardoor zij middel vinden om de sterkste dieren meester te worden, want alle

natuur van de wilde dieren wordt getemd en is getemd geweest van de menselijke natuur, Jakobus 3:7.

2. Er waren vier smeden, zoveel horens, zoveel handen om ze af te snijden. Van welke kant de kerk met kwaad bedreigd wordt en haar belangen tegenstand ontmoeten, God kan wegen en middelen vinden om die kracht te breken, de toorn te bedwingen, en die tot Zijn lof te keren. Sommigen verstaan onder deze smeden Zerubbabel, Ezra en Nehemia, die het werk van God voortzetten, ten spijt van de geboden tegenstand. Die gehoornde dieren braken in Gods wijngaard om die te vertreden, maar de goede overheden en de goede predikers, die Hij verwekt had, al hadden zij ook geen macht, om, als David deed, Psalm 75:6, 11, "de hoornen van de goddelozen af te houwen, verschrikten hen toch en wierpen hen uit". Als God werk te doen heeft, verwekt Hij sommigen om het te doen, en anderen om het te verdedigen en te beschermen die bezig zijn het te doen.

HOOFDSTUK 2

1 Wederom hief ik mijn ogen op, en ik zag; en ziet, er was een man, en in zijn hand was een meetsnoer.
2 En ik zeide: Waar gaat gij henen? En hij zeide tot mij: Om Jeruzalem te meten; om te zien, hoe groot haar breedte, en hoe groot haar lengte wezen zal.
3 En ziet, de Engel, Die met mij sprak, ging uit; en een andere Engel ging uit, hem tegemoet.
4 En hij zeide tot hem: Loop, spreek dezen jongeling aan, zeggende: Jeruzalem zal dorpsgewijze bewoond worden, vanwege de veelheid der mensen en der beesten, die in het midden derzelve wezen zal.
5 En Ik zal haar wezen, spreekt de HEERE, een vurige muur rondom; en Ik zal tot heerlijkheid wezen in het midden van haar.
6 Hui, hui, vliedt toch uit het Noorderland, spreekt de HEERE; want Ik heb ulieden uitgebreid naar de vier winden des hemels, spreekt de HEERE.
7 Hui, Sion! ontkomt gij, die woont bij de dochter van Babel!
8 Want zo zegt de HEERE der heirscharen: Naar de heerlijkheid over u, heeft Hij mij gezonden tot die heidenen, die ulieden beroofd hebben; want die ulieden aanraakt, die raakt Zijn oogappel aan.
9 Want ziet, Ik zal Mijn hand over henlieden bewegen, en zij zullen hunnen knechten een roof wezen. Alzo zult gijlieden weten, dat de HEERE der heirscharen mij gezonden heeft.
10 Juich en verblijd u, gij dochter Sions; want zie, Ik kom, en Ik zal in het midden van u wonen, spreekt de HEERE.
11 En vele heidenen zullen te dien dage den HEERE toegevoegd worden, en zij zullen Mij tot een volk wezen; en Ik zal in het midden van u wonen; en gij zult weten, dat de HEERE der heirscharen mij tot u gezonden heeft.
12 Dan zal de HEERE Juda erven voor Zijn deel, in het heilige land, en Hij zal Jeruzalem nog verkiezen.
13 Zwijg, alle vlees, voor het aangezicht des HEEREN! want Hij is ontwaakt uit Zijn heilige woning.

In dit hoofdstuk hebben wij,

I. Nog een visioen, dat de profeet zag, niet voor zijn eigen genoegen, maar voor zijn voldoening en de stichting van degenen tot wie hij gezonden was, vers 1,2.

II. Een prediking daarop, in het verdere van dit hoofdstuk,

1. Bij wijze van uitlegging van dit visioen, die toont dat het een voorspelling is van de vervulling van Jeruzalem en van haar veiligheid en eer, vers 3-5.

2. Bij wijze van toepassing. Hier is,

a. Een vermaning aan de Joden, die nog te Babel waren, hen dringende om de terugkeer naar hun eigen land te verhaasten, vers 6-9.

b. Een vertroosting voor hen, die teruggekeerd waren met het oog op de vele moeilijkheden, waarmede zij te worstelen hadden, vers 10-12.

c. Een waarschuwing aan allen God niet te willen voorschrijven, of beperken, maar geduldig op Hem te wachten, vers 13.

Zacharia 2:1-13

Dezen profeet was bevolen, in Gods naam het volk te verzekeren, Hoofdstuk 1:16, dat *het richtsnoer over Jeruzalem uitgestrekt zou worden.* Hier hebben wij de toelichting en bevestiging van die belofte, opdat de profeet dat deel van zijn boodschap aan het volk met te meerklaarheid en verzekerdheid mocht doen.

I. Hij ziet, in een visioen, een Man, die de maat gaat nemen van Jeruzalem, vers 1, 2:*Hij hief zijn ogen wederom op en zag* God had hem getoond, wat zeer bemoedigend voor hem was, Hoofdstuk 1:20, en *daarom hief hij wederom zijn ogen op en zag.* De vertroostende gezichten, van Gods goedheid, die wij door het geloof aan ons oog hebben zien voorbijgaan, moeten een aansporing voor ons zijn om onze ogen wederom op te heffen, en dieper door te dringen in de geheimen, die ons door de goddelijke genade geopenbaard zijn, want er is nog meer te zien. Aan het slot van het vorige hoofdstuk had hij Jeruzalems vijanden teleurgesteld en gebroken gezien, zodat hij nu begint te hopen, dat zij ziet ten onder gebracht zal worden. Maar dat is niet genoeg om haar gelukkig te maken, en dat is dus ook niet alles wat beloofd wordt. Hier is nog meer smidswerk te doen. Toen David besloten had, alle hoornen van de goddelozen af te houwen, zorgde hij tevens, dat de hoornen des rechtvaardigen verhoogd werden, Psalm 75:10. En dat doet de Zoon van David hier ook, want Hij is de Man, de mens Jezus Christus, die de profeet hier met een meetsnoer in Zijn hand ziet, want Hij is de opperste Bouwheer van Zijn kerk, Hebreeen 3:3, en Hij bouwt nauwkeurig volgens schietlood en waterpas. Zacharia was zo stoutmoedig Hem te vragen, Waar gaat Gij heen? en wat Hij van plan was met dat richtsnoer te doen. En Hij zei hem bereidwillig dat Hij ging om Jeruzalem te meten, om nauwkeurig de afmetingen in elke richting op te nemen, om te berekenen, hoeveel er nodig was voor het bouwen van een muur er om heen, en om door vergelijking van zijn afmetingen, met het grote aantal, dat er binnen wonen zou, vast te stellen, hoeveel uitbreiding er nodig was om hen op te nemen en te hunner bevatten, als velen naar Jeruzalem samenstromen, Jesaja 60:4 dan is het tijd om de plaats haar tent wijd te maken, Jesaja 54:2. God houdt het oog op de uitbreiding van Zijn kerk, en zorgt er voor, dat, hoeveel gasten tot het bruiloftsmaal genodigd worden, er altijd nog plaats is, Lukas 14:22. In het nieuwe Jeruzalem, in het huis Mijns Vaders daarboven zijn veel woningen.

II. Hij wordt onderricht, dat het gezicht een gunstige betekenis heeft voor Jeruzalem, dat het richtsnoer, dat hij zag, geen richtlood van de ledigheid was, zoals dat in Jesaja 34:11, geen snoer om uit te meten tot verderf, zoals, toen God de muur van de dochter Sions dacht te verderven, en het richtsnoer daarover trok, Klaagliederen 2:8, maar het is, zoals, toen Hij ze deed vallen in het snoer van hun erfenis, Psalm 78:55. De Engel, die met hem sprak, ging uit, zoals Hij van plan was, om Jeruzalem te meten, maar een andere engel ging uit, Hem tegemoet, om Hem te verzoeken, dat hij eerst dit visioen aan de profeet zou uitleggen, opdat hij er geen onaangename gedachten door krijgen zou: Loop, spreek deze jongeling aan, want het schijnt wel, dat de profeet nog jong was, toen hij begon te profeteren, toch verachte niemand zijn jonkheid, als God hem zo hoog geëerd heeft, hij is een jongeling, onervaren, en vreest misschien dadelijk het ergste, verzoek hem daarom het beste te hopen, zeg hem, dat Jeruzalem beide veilig en groot zal zijn,

1. Zo veilig en groot als zeer veel mensen het maken kunnen, vers 4 :*Jeruzalem zal dorpsgewijze bewoond worden,* de inwoners ervan zullen toenemen, en zich vermenigvuldigen, en het vervullen tot ieders bewondering, zodat het zich tot ver buiten zijn tegenwoordige afmetingen zal uitstrekken, waarvan nu een opmeting is gedaan. De muren van een stad, die

haar verdedigen, vernauwen en beperken haar tevens, en beletten haar inwoners zich te vermenigvuldigen buiten die maat maar Jeruzalem zal, zelfs terwijl het ommuurd is, om de vijand af te houden, *dorpsgewijze bewoond worden.* De stad zal als ‘t ware verloren gaan in haar voorsteden, zoals Londen, welks buitenwijken volkrijker zijn dan die van de eigenlijke stad. Zo zal het zijn met Jeruzalem, het zal zich even vrij uitbreiden, alsof het in ‘t geheel geen muren had, en toch zal zij zo veilig zijn alsof zij de sterkste muren had, zulk een veelheid van de mensen, die de beste muren van een stad zijn zal in haar midden wezen, en van de beesten eveneens, dat zij niet alleen voedsel, maar ook rijkdom voor die mensen zullen zijn. De toeneming van de menigte van een volk is een grote zegen, is een vrucht van Gods zegen over hen en een eersteling van verdere zegeningen, Psalm 107:38, Hij zegent ze zodat ze zeer vermenigvuldigen.

2. Zo veilig en groot als de tegenwoordigheid Gods haar maken kan vers 5..

a. *Zij* zal veilig wezen, want God zelf *zal haar een vurige muur rondom zijn*. Jeruzalem had in deze tijd geen muren, maar lag open en bloot, vroeger, toen zij muren had, braken de vijanden er niet alleen doorheen, maar braken ze ook af, maar nu zal God haar *een vurige muur* zijn. Sommigen menen, dat dit betrekking heeft op de herders, die vuren aanlegden om de kudden, of de reizigers, die in woeste plaatsen vuren om hun tenten maakten, om de wilde dieren af te schrikken. God zal niet alleen een omtuining voor hen maken, zoals Hij voor Job deed, Hoofdstuk 1:1O, niet alleen muren en bolwerken, Jesaja 26:1, die kunnen omgeworpen worden, niet alleen zal Hij hen omringen als de bergen, Psalm 125:2, bergen kan men beklimmen, maar Hij *zal een vurige muur voor haar wezen rondom*, die niet doorgebroken, noch beklommen, noch ondermijnd, noch genaderd kan worden zonder gevaar voor de aanvallers. God zal niet slechts een vuriger muur om haar bouwen, maar Hij zal zelf een vurige muur zijn, want onze God is een verterend vuur voor Zijn vijanden en die van Zijn kerk. Hij is een vurige muur, niet maar aan een zijde, maar aan iedere zijde rondom.

b. Hij zal groot zijn, want God zelf zal tot heerlijkheid wezen in het midden van haar. Zijn tempel, Zijn altaar zal daar opgericht en gediend worden, Zijn inzettingen zullen worden nagekomen, en daar zullen de zichtbare tekenen zijn van Zijn bijzondere tegenwoordigheid en gunst, wat de heerlijkheid in het midden van hen zal zijn, hen waarlijk bewonderenswaardig maken in de ogen van allen, die het zien. God zal eer van hen ontvangen, en hun eer aandoen. Die God als hun God hebben, hebben Hem tot hun heerlijkheid, die Hem in het midden van hen hebben, hebben de heerlijkheid in het midden van hen, en vandaar wordt gezegd, dat de kerk inwendig verheerlijkt is. En die personen en plaatsen, die God hebben tot heerlijkheid in het midden van hen, hebben Hem ook als een vurige muur rondom hen want over alles wat heerlijk is, zal een beschutting wezen, Jesaja 4:5. Dit alles werd ten dele vervuld in Jeruzalem, dat, na verloop van tijd, een bloeiende stad werd, en in die delen van de wereld tot een aanzien kwam, ver boven ‘t geen verwacht kon worden, als men bedenkt, hoe lang het gezonken was, en hoe lang het duurde, eer het zich herstelde, maar zijn volledige vervulling zou het hebben in de kerk van het Evangelie, die zich dorpsgewijze ver uitstrekt, door de toelating van de heidenen daarin, en die God, de Zoon van God, als vorst en beschermer heeft.

Men zou menen, dat de proclamatie van Cyrus, die de gevangen Joden vrijheid gaf naar hun eigen land terug te keren, voldoende moest zijn om hen allen terug te brengen, en dat, evenals toen Farao hun verlof gaf Egypte en het diensthuis te verlaten, zij geen kind of kraai achter zouden laten, maar dat gevolg scheen zij niet te hebben. Er waren er omtrent veertigduizend, wier hart God geroerd had, en zij gingen, maar velen, misschien het grootste deel, bleven

achter. Het land van hun gevangenschap was voor de meesten van hen het land van hun geboorte, zij hadden daar wortel geschoten, zich een eigendom verworven, en velen van hen een ruim bestaan, misschien hadden sommigen wel grote bezittingen en aanzien verkregen, en zij vinden, dat zij er niet beter van worden, naar hun land terug te keren. "Patria est ubicunque est bene-Mijn vaderland is waar het mij welgaat". Zij hadden geen grote genegenheid voor hun land, en vreesden, dat de moeilijkheden op die weg onoverkomelijk waren. Dit kwam voort uit een boze oorzaak-wantrouwen in de macht en beloften van God, liefde voor een rustig leven en wereldse rijkdom en onverschilligheid voor de godsdienst van hun land en voor de God van Israël zelf, en het had een boos gevolg, want het was een stilzwijgende kritiek op de handelwijze van degenen, die terugkeerden, als dwaas, overhaast, en veranderlijk, en een slap maken van hun handen in het werk van God. Zulken als deze konden in hun gevangenschap Psalm 137 niet zingen, want zij hadden u, o Jeruzalem vergeten! en wel ver van u te verkiezen boven het hoogste genot, verkozen zij ieder genot boven u. Daarom gaat hier een andere proclamatie uit van de God van Israël, met de uitdrukkelijke last en bevel aan al zijn vrijgeboren onderdanen, waar ook verspreid, om spoedig naar hun eigen land terug te keren en zich daar ieder op zijn post te begeven. Luide worden zij opgeroepen, vers 6 *vlucht toch uit het Noorderland, spreekt de Heer.* Dit volgt heel gepast op de belofte van de herbouw en uitbreiding van Jeruzalem. Als God het voor hen en hun gebruik bouwen wil, dan moeten zij ook komen en het voor Hem en zijn eer bewonen, en niet stil in Babel blijven. De beloften en voorrechten waarmee Gods volk gezegend wordt, moet ons de plicht opleggen, wat het ons ook koste, ons daarbij te voegen, en ons lot midden onder hen te werpen. Als Sion vergroot wordt, om plaats te maken voor het hele Israël Gods, dan is het de grootst mogelijke dwaasheid van hen om in Babel te blijven. De gevangenschap van een zondige staat moet in geen geval verkozen worden, hoe weinig waarde men ook hechten moge aan wereldse zaken. Neen, Vlucht toch met alle spoed en verliest geen tijd. Behoud u om uws levens wil, zie niet achter u om. Om hen te bewegen hun terugkeer te verhaasten, moeten zij bedenken,

1. Zij zijn nu verstrooid en hebben er belang bij de handen in een te slaan voor hun wederzijdse gemeenschappelijke verdediging, vers 6 :*"Ik heb u uitgebreid naar de vier winden des hemels,* sommigen heb Ik naar deze en anderen naar gene hoek van de wereld gezonden, dat is lange tijd uw toestand geweest er daarom is het nu tijd er aan te denken om elkaar te helpen weer bijeen te komen". God verklaart, dat Hij hen in toorn verstrooid heeft, en daarom moeten zij deze uitnodiging opvatten als een teken, dat God bereid is Zich weer met hen te verzoenen, zodat zij Zijn vriendelijkheid in ‘t aangezicht sloegen, als zij weigerden die uitnodiging aan te nemen.

2. Zij zijn nu in ‘t diensthuis en het is zaak hun vrijheid te verzekeren, en daarom, Ontkom, Sion! vlied van uw onderdrukker, en zoek een uitweg. Laat ons de stoute pogingen en worsteling zien, die het edele, genaderijke zaad van Abraham betamen", vers 7. Als Christus aan de gevangenen de verlossing openbaar maakt, die Hij zelf gewrocht heeft, dan is het zaak voor een ieder van ons, ons los te maken van de banden van onze hals, Jesaja 52:2, en sinds wij onder de genade leven, het besluit te nemen, dat de zonde over ons niet heersen zal. Van Sion zelf wordt hier gezegd, dat zij woont bij de dochter Babels, omdat daar vele van de kostelijke kinderen Sions woonden, en waar het volk van God is, daar is de kerk van God, want zij is aan geen plaats gebonden. Maar het betaamt niet, dat Sion woont bij de dochter Babels, wat gemeenschap kan het licht hebben met de duisternis? Sion zal gevaar lopen met de dochter Babels te delen in haar zonden en in haar plagen, en daarom, gaat uit van haar Mijn volk, Openbaring 18:4. "Ontkom, Sion, door een spoedige terugkeer tot uw eigen land, en vernietig u zelf niet door te blijven in dat bezoedelde, bijgelovige land". Die onder het geslacht van Gods

kinderen gerekend willen worden, moeten behouden worden van het verkeerde geslacht van deze wereld, dat was Petrus' vermaning aan zijn nieuwe bekeerlingen, Handelingen 2:40.

3. Het heeft er al de schijn van gehad, dat zij van God verlaten en vergeten waren, maar God zal nu de blijken geven, dat Hij hun zaak tot de Zijne maakt, en die met ijver behartigen zal, vers 8, 9. Het was een ontmoediging voor degenen, die in Babel bleven, van de moeilijkheden en tegenstand te horen, die hun broederen, die teruggekeerd waren, ontmoet hadden, waardoor zij steeds in gevaar waren, overweldigd en verpletterd te worden. "En wij kunnen evengoed stil blijven zitten als opstaan en vallen". Als antwoord op deze tegenwerping zegt hem de Engel, die met de profeet sprak, d.i.Jezus Christus, wat Hij voor hen moest doen, nl. voor hun bescherming en voor hun volkomen verlossing, en dit met het oog op de grote verlossing, die Hij in de volheid van de tijden werken zou. Christus, die de Heer is en de Heer der heerscharen, van alle heerscharen van hemel en aarde, want Hij heeft soevereine macht in beide, zegt: "Hij heeft Mij gezonden." Wat Jezus gedaan heeft, en doet, voor Zijn kerk, tegen Zijn vijanden, daartoe is Hij door de Vader gezonden, met opdracht dat te doen. Met grote voldoening spreekt Hij dikwijls van de Vader, die Hem gezonden heeft.

a. Hij is gezonden na de heerlijkheid. Na het heerlijk begin van hun verlossing is Hij gezonden om dat te voltooien, want Hij is de volmaker van dat werk, waarvan Hij de bewerker is. Christus is in de eerste plaats tot het volk van de Joden gezonden, welker de heerlijkheid is, Romeinen 9:4. En Hij zelf was de heerlijkheid van zijn volk Israël. Maar na de heerlijkheid, na Zijn zorg voor hen, wordt Hij tot de heidenen gezonden, om te zijn een licht tot verlichting van de heidenen, om hen door de macht van Zijn Evangelie gevangen te nemen, en hen, en alle hoogheid van gedachte onder hen, tot gehoorzaamheid aan zich te brengen.

b. Hij is gezonden tot de heidenen, die hen beroofd hebben, om wraak op hen te nemen voor het onrecht, dat zij Sion hebben aangedaan, als het jaar van zijn verlosten komt en het jaar van de vergeldingen om Sions twistzaak, Jesaja 34:8. "Hij is gezonden, om Zijn hand over hen te bewegen om Zijn machtige hand tegen hen op te treffen en Zijn zware hand op hen te leggen, om ze te verpletteren met een ijzeren scepter en ze in stukken te slaan als een pottenbakkersvat," Psalm 2:9. Sommigen menen, dat het betekent, hoe gemakkelijk God hen door een omdraaien van Zijn hand ten onder brengen en vernederen kan, Hij behoeft slechts Zijn hand over hen te bewegen en het is gebeurd. Zij zullen hun knechten een roof wezen, zij zullen de slaaf worden van wie hun slaaf was geweest, en geplunderd door hen, die zij geplunderd hadden. In Esthers tijd werd dit vervuld, toen de Joden over hun haters heersten, Esth. 9:1 en dikwijls in de tijd van de Maccabeën. De belofte is verder vervuld in Christus' overwinning over onze geestelijke vijanden, dat Hij namelijk de overheden en machten uitgetogen hebbende, die in het openbaar tentoongesteld heeft, Colossenzen 2:15. En zij is nog steeds van kracht voor de kerk van het Evangelie. Christus zal afrekenen met allen, die er vijanden van zijn, en vroeger of later zal Hij ze tot "een voetbank van Zijn voeten maken", Psalm 110:1, Openbaring 3:9.

c. Wat Hij zal doen voor Zijn kerk, zal een duidelijk bewijs zijn van Gods tedere zorg en genegenheid van haar: "Die u aanraakt, raakt Mijn oogappel aan." Dit is een uitdrukking van Gods grote liefde voor Zijn kerk. Uit Zijn gramschap over het onrecht, haar aangedaan, blijkt, hoe dierbaar zij Hem is, hoe haar belangen Zijn belangen zijn, en hoe Hij, wat haar aangedaan wordt, niet alleen beschouwt als tegen Hem gedaan, maar als tegen Zijn oogappel gedaan, het tederste lichaamsdeel, dat de natuur zeer fijn heeft gemaakt, dat zij dubbel beschermd heeft, en waarvoor zij ons geleerd heeft op bijzondere wijze te zorgen, en waarvoor een enkele

aanraking reeds een belediging is. Dit is een aanmoediging voor het volk van God om met David te bidden, Psalm 17:8, Bewaar mij als het zwart des oogappels, en een vermaning om te doen naar Salomo's voorschrift, Spreuken 7:2 om zijn wet als de appel van hun ogen te bewaren. Sommigen verstaan het aldus: "Die u aanraakt, raakt de appel van zijn eigen oog aan, wie u enig onrecht aandoet, zal bij slot van rekening blijken, zichzelf het meeste kwaad te hebben gedaan."

d. Het zal een klaar bewijs van Christus' zending zijn: Gij zult weten dat de Heer der heerscharen Mij gezonden heeft om de beschermer van Zijn kerk te zijn, dat de beloften, aan de kerk gedaan, in Hem ja en amen zijn. Christus' overwinning over onze geestelijke vijanden, bewijst. dat de Vader Hem gezonden heeft en met Hem is.

I. Hier wordt vreugde beloofd aan de kerk van God, aan de dochter Sions, die zich afgescheiden had van de dochter Babels. De Joden die teruggekeerd waren, waren in benauwdheid en gevaar, hun vijanden in de nabijheid waren vol wrevel tegen hen, hun vrienden, die te Babel gebleven waren, waren koel tegen hen afkerig van hen, en niet geneigd hun te hulp te komen, en toch wordt hun bevolen te juichen en zich te verblijden, zelfs in de verdrukking Die hun reinheid en onbevlektheid, en geestelijke vrijheid hebben herkregen, al hebben zij dan nog niet hun uiterlijke voorspoed herkregen, hebben toch reden, om te juichen en zich te verblijden, om God te loven, en vertroost te zijn.

1. God zal een volk onder hen hebben. Als hun broeders in Babel niet tot hen willen komen, dan zullen die van andere volken komen, en Jeruzalem en de steden van Juda vervullen: "Vele heidenen zullen te dien dage de Heer toegevoegd worden die Hem nu vreemd en verre van Hem zijn". Na de gevangenschap vermenigvuldigde het Joodse volk zich zeer, door de toestroming van proselieten, die genaturaliseerd werden, en recht hadden op al de voorrechten van de geboren Israëlieten, en misschien waren die even talrijk, en daarom vermeldt Paulus het als een eer, die hij wel had, en vele Joden niet dat hij van de stam van Benjamin, een Hebreeër uit de Hebreërs was, Filipp. 3:En dit was een begin van het inbrengen van de heidenen in de christelijke kerk, en daarin zouden deze en andere beloften hun gehele vervulling hebben. Daarom was het vreemd dat het zo'n grote aanstoot voor de Joden was, als wij in de tijd van de apostelen vinden, wat hun in de tijd van de profeten als een zegen was beloofd dat "vele heidenen de Heer toegevoegd zouden worden". En, zoals er een wet was, zo zou er ook een Evangelie zijn van de ingeborene en van de vreemdeling van welk volk zij ook komen, als zij de Heer toegevoegd worden, zullen zij Mij tot een volk wezen, even dierbaar aan God, als Israël ooit geweest was. God zal als Zijn volk erkennen, die zich in oprechtheid van hart Hem toevoegen, en, als velen dat doen, moeten wij naar hen zien, niet met naijver, maar met blijdschap. De engelen verheugen zich, en daarom behoort de dochter Sions dat ook te doen, als vele volken de Heer toegevoegd worden.

2. Zij zullen Hem onder hen tegenwoordig hebben: "Juich en verblijd u, want Ik kom." Diegenen, tot wie God komen, hebben reden zich te verblijden, want Hij zal hun voornaamste vreugde zijn. God zal komen, niet allen om hun een bezoek te brengen, maar om bij hen te blijven, en over hen te regeren: *Ik zal in het midden van u wonen,* vers 10, en dat wordt herhaald vers 11, omdat het een dubbele vervulling hebben zou,

a. In de wijding van de tempel, in de regelmatige waarneming aldaar van al Gods inzettingen en Gods erkenning van hen daarin. Zij in wier midden God woont, hebben de bediening van Zijn

inzettingen in al haar zuiverheid, en vergezeld van goddelijke kracht, met deze tekenen van Gods tegenwoordigheid was de Joodse kerk, na dezen, evenzeer gezegend als ooit.

b. In de vleeswording van Christus, die hier belooft onder hen te zullen wonen, is *de Heer, die de Heer der heerscharen gezonden heeft* vers 11, en moet daarom de Heer Jezus zijn die kwam en woonde te midden van het Joodse volk, het eeuwige Woord, dat *vlees geworden is, en onder ons gewoond heeft.* Dat was de grote eer, voor dat volk in het laatste van de dagen bewaard, de belofte daarvan verzekerde in werkelijkheid hun voortbestaan totdat zij vervuld was. Zij konden niet vernietigd worden, terwijl die zegen onder hen was, en het vooruitzicht daarop, overeenkomstig de belofte, was de grote steun en troost van degenen, *die de verlossing in Jeruzalem verwachtten.* Er was beloofd dat, als Christus kwam en onder hen woonde, zij *zouden weten, dat de Heer der heerscharen Hem gezonden heeft,* allen, die inderdaad Israëlieten waren, zouden het weten, voldoende bewijzen werden er van gegeven, door de wonderen, die Christus gewrocht heeft, zodat zij het hadden kunnen weten, en toch waren er die in onwetendheid en ongeloof stierven, die het niet wilden weten, want indien zij het geweten hadden, *zo zouden zij de Heer der heerlijkheid niet gekruist hebben.*

3. Zij zullen in al hun oude waardigheden en voorrechten hersteld worden, vers 12..

a. Kanaän zal opnieuw een heilig land zijn, niet bevlekt door de zonde, zoals vroeger, niet ontheiligd door zijn vijanden, zoals onlangs, het zal opnieuw omtuind zijn en niet langer door iedereen betreden.

b. Juda zal in dit heilige land zijn, en zal het bewonen, en er van genieten, en niet langer verloren en verstrooid zijn in Babel.

c. Juda zal Gods deel zijn, dat Zijn vermaak zal zijn, dat Hem dierbaar zal zijn, waarvan Hij gediend zal zijn, en waarin Hij verheerlijkt zal worden. Des Heren deel is Zijn volk.

d. God zal Juda opnieuw erven voor Zijn deel, Zijn eigendom opeisen, en Zijn bezitting hernemen uit de handen van hen, die op Zijn recht inbreuk hadden gemaakt. Hij zal Zijn volk beschermen en besturen zoals een man zijn erfenis, en zal Zijn woning onder hen hebben.

e. Hij zal Jeruzalem nog verkiezen, zoals Hij het vroeger verkozen had, om Zijn naam daar te stellen, Hij zal zijn keus hernieuwen en bevestigen, en het zal een uitverkoren plaats blijven, totdat het zijn eer moet afstaan aan het Jeruzalem, dat van boven is. Hoewel de verkiezing een tijdlang op zij gezet scheen te zijn, toch zal zij geldig zijn.

II. Hier wordt verder aan de gehele wereld het zwijgen opgelegd, vers 13. De dochter Sions moet zingen, maar *alle vlees* moet *zwijgen.* Ziehier,

1. Een ontzagwekkende beschrijving van Gods verschijningen tot hulp van Zijn volk. "Hij is ontwaakt uit Zijn heilige woning, als een man uit de slaap", Psalm 44:23, Psalm 78:65, of als één, die met vastberadenheid aan een werk begint, dat Hij wil afdoen. De hemel is Zijn heilige woning boven. Van daar moeten wij verwachten, dat Hij verschijnen zal, Jesaja 64. I Zijn tempel is het in deze lagere wereld, daarom verschijnt Hij blinkende van tussen de cherubs, Psalm 80:1. Hij is op het punt iets ongewoons, iets onverwachts en zeer verrassende te doen, en de zaak van Zijn volk te twisten, die lang verwaarloosd scheen te zijn.

2. Een gepaste waarschuwing en bevel op zo’n tijd: "Zwijg, alle vlees, voor het aangezicht des Heeren voor Christus en Zijn genade, het vlees moet zich niet verzetten tegen de middelen, die Hij gebruikt voor God en Zijn leiding, de vijanden van de kerk zullen tot zwijgen gebracht worden, aan alle ongerechtigheid zal de mond gestopt worden". De vrienden van de kerk moeten eveneens stil zijn. Laat het aan God over Zijn weg te bepalen, en schrijf Hem niet voor, wat Hij doen moet, en twist niet met Hem, wat Hij ook doet. "Laat af en weet, dat Hij God is." Zie Habakuk 2:20, Zefanja 1:7. Berust zwijgend in Zijn heilige wil, en wacht geduldig de afloop af, als degenen, die verzekerd zijn dat, als God ontwaakt is uit Zijn heilige woning, Hij niet terug zal treden, noch gaan zitten, totdat Hij Zijn werk geheel volbracht heeft.

HOOFDSTUK 3

1 Daarna toonde Hij mij Josua, den hogepriester, staande voor het aangezicht van den Engel des HEEREN; en de satan stond aan zijn rechterhand, om hem te wederstaan.
2 Doch de HEERE zeide tot den satan: De HEERE schelde u, gij satan! ja, de HEERE schelde u, Die Jeruzalem verkiest; is deze niet een vuurbrand uit het vuur gerukt?
3 Josua nu was bekleed met vuile klederen, als hij voor het aangezicht des Engels stond.
4 Toen antwoordde Hij, en sprak tot degenen, die voor Zijn aangezicht stonden, zeggende: Doet deze vuile klederen van hem weg. Daarna sprak Hij tot hem: Zie, Ik heb uw ongerechtigheid van u weggenomen, en Ik zal u wisselklederen aandoen.
5 Dies zeg Ik: Laat ze een reinen hoed op zijn hoofd zetten. En zij zetten dien reinen hoed op zijn hoofd, en zij togen hem klederen aan; en de Engel des HEEREN stond daarbij.
6 Toen betuigde de Engel des HEEREN Josua, zeggende:
7 Zo zegt de HEERE der heirscharen: Indien gij in Mijn wegen zult wandelen, en indien gij Mijn wacht zult waarnemen, zo zult gij ook Mijn huis richten, en ook Mijn voorhoven bewaren; en Ik zal u wandelingen geven onder dezen, die hier staan.
8 Hoor nu toe, Josua, gij hogepriester! gij en uw vrienden, die voor uw aangezicht zitten, want zij zijn een wonderteken; want ziet, Ik zal Mijn Knecht, de SPRUITE, doen komen.
9 Want ziet, aangaande dien steen, welken Ik gelegd heb voor het aangezicht van Josua, op dien enen steen zullen zeven ogen wezen; ziet, Ik zal zijn graveersel graveren, spreekt de HEERE der heirscharen, en Ik zal de ongerechtigheid dezes lands op een dag wegnemen.
10 Te dien dage, spreekt de HEERE der heirscharen, zult gijlieden een iegelijk zijn naaste nodigen tot onder den wijnstok en tot onder den vijgeboom.

Het visioen in het vorige hoofdstuk geeft de verzekering van het herstel van de burgerlijken staat van het Joodse volk, welke beloften eindigden met Christus. Het visioen in dit hoofdstuk betreft de staat van de kerk en hun geestelijke belangen en verzekert hen, dat die weer in goeden toestand zullen komen, en deze beloften hebben ook betrekking op Christus die niet alleen onze Vorst is, maar ook de Hogepriester van onze belijdenis, van Wie Jozua een voorbeeld was. Hier is,

I. Een visioen, dat Jozua betreft, als de vertegenwoordiger van de kerk in zijn tijd, waarin de ongunstige omstandigheden worden voorgesteld, waarin hij werkte, en het volk in hem, en tevens de opheffing van beider bezwaren.

1. Hij wordt aangeklaagd door de satan, maar vrijgesproken door Christus, vers 1,2.

2. Hij verschijnt in vuile klederen, maar ontvangt gereinigde, vers 3-5.

3. Hem wordt verzekerd dat hij in zijn ambt bevestigd zal worden, als hij zich goed gedraagt, vers 6,7.

II. Een prediking, die betrekking heeft op Christus, die hier "de Spruit" genoemd wordt, die bekleed zou worden met alle volmaaktheden. nodig voor Zijn onderneming, en ze glorierijk volbrengen zou, en door Wie wij vergeving en vrede zouden hebben, vers 8-10.

Zacharia 3:1-10

Er is een Jozua geweest, die een belangrijk aandeel had in de eerste vestiging van Israël in Kanaän, hier is een van dezelfde naam, zeer werkzaam aan hun tweede vestiging daar, na de gevangenschap: Jezus is dezelfde naam en betekent Zaligmaker, en zij waren beide voorbeelden van Hem, die komen zou, onze voornaamste Overste en voornaamste Priester. De Engel, die met Zacharia sprak, toonde hem Jozua, de hogepriester, het is waarschijnlijk, dat de profeet hem dikwijls zag, dat hij tot hem sprak, en dat er grote vertrouwelijkheid tussen hen bestond, maar in gewone omstandigheden zag hij alleen, hoe hij voor de mensen verscheen, om te weten hoe hij voor de Heer staat, moet het hem in een gezicht getoond worden, en dat gebeurt dan ook. Zoals de mensen voor God zijn, zo zijn zij werkelijk niet zoals zij voor het oog van de wereld zijn "Hij stond voor het aangezicht van de Engel des Heeren," dat is voor Christus, de Heer van de engelen, aan Wie ook de hogepriesters, van de orde van Aäron, verantwoording schuldig waren. "Hij stond voor de Engel des Heeren," om zijn ambt uit te oefenen, om God te dienen onder toezicht van de engelen. Hij stond om God te vragen ten behoeve van Israël, voor wie hij, als hogepriester handelde. Schuld en zonde zijn twee grote beletselen, als wij voor God staan. De schuld van de zonde, die wij begaan hebben, maakt ons strafbaar voor de rechtvaardigheid Gods, door de macht van de zonde, die in ons woont, worden wij hatelijk voor de heiligheid van God. In deze twee opzichten lopen allen, die bij Gods Israël behoren, gevaar. Dat gold ook van Jozua, want de wet stelde tot hogepriesters mensen, die zwakheid hebben, Hebreeen 7:28. En in beide hebben wij steun van Jezus Christus, die ons van Gode gemaakt is beide rechtvaardigheid en heiligmaking.

I. Jozua wordt aangeklaagd als een misdadiger, maar gerechtvaardigd.

1. Hevige weerstand wordt hem geboden. De satan stond aan zijn rechterhand om hem te weerstaan, om hem een satan, een tegenstander te zijn. Hij staat aan zijn rechterhand, zoals een aanklager of getuige aan de rechterhand van de gevangene staat. De duivel is de aanklager van de broederen, die hen dag en nacht voor God verklaagt, Openbaring 12:10. Sommigen menen, dat de hogepriester aangeklaagd werd wegens de zonden van velen van de lagere priesters, die vreemde vrouwen huwden, waaraan zij zich veeltijds schuldig maakten, na hun terugkeer uit de gevangenschap, Ezra 9:1, 2, Nehemia 13:28. Als God gereed is om het priesterschap te herstellen, werpt satan de zonden op, die onder de priesters gevonden worden, en die hen de eer onwaardig maken, welke voor hen bestemd was. Onze eigen dwaasheid is de oorzaak, dat wij satan een voordeel op ons geven en hem stof verschaffen tot smaad en tot aanklacht, en, als er iets verkeerd is, in ‘t bijzonder aan de priesters dan is het zeker, dat satan het verzweren en op zijn ergst voorstellen zal. Hij stond om hem te weerstaan, dat wil zeggen om de dienst te weerstaan, die hij aan ‘t algemeen wilde bewijzen. Hij stond aan zijn rechterhand, de hand van de daad, om hem te ontmoedigen, om hem moeilijkheden in de weg te leggen. Als wij voor God staan om Hem te dienen, of om Zijn zaak te dienen, moeten wij verwachten allen tegenstand te ontmoeten, die satans list en boosheid ons bieden kan. Laat ons dan hem weerstaan, die ons weerstaat en hij zal van ons vlieden.

2. Hij wordt zegevierend verdedigd, vers 2 :*De Heer,* dat wil zeggen de Heer Christus, *zei tot de satan: De Heer schelde u.* Het is de gelukzaligheid van de heiligen, dat de rechter hun vriend is, dezelfde voor wie zij aangeklaagd worden, is hun Heer en Beschermer, en hun Advocaat, en het is zeker, dat Hij hun vrijspraak bewerken zal.

A. Satan wordt hier tegengehouden door Eén, die gezag heeft, die hen overwonnen en menigmaal tot zwijgen gebracht heeft. De aanklager van de broederen, van de dienaren en van de bediening, is neergeworpen, zijn aanklacht wordt nietig verklaard, en zijn bezwaren tegen hen blijken boosaardig, nietig en kwaadwillig. De Heer schelde u, gij satan. De Heer, dat wil zeggen de Heer onze Verlosser, zei: De Heer schelde u, dat wil zeggen de Heer, de Schepper. De macht van God wordt dienstbaar gemaakt om de genade van Christus krachtdadig te doen zijn. "De Heer beteugele uw boosaardige woede, verwerpe uw boosaardige aanklacht, en wreke op u uw vijandschap tegen één van Zijn knechten." Christus is gereed met kracht te verschijnen voor degenen, die Hem toebehoren als satan op het hevigst tegen hen verschijnt. Hij wisselt geen woorden met hem, maar stopt hem terstond de mond met dit scherpe verwijt: De Heer schelde u, gij satan! Dat is de beste manier om die verwoeden vijand aan te grijpen. Ga achter mij, satan.

B. Hier wordt met satan gesproken. Hij weerstaat de priester. maar hij moet weten, dat zijn tegenstand,

a. Vruchteloos zal zijn, het zal doelloos zijn iets te ondernemen tegen Jeruzalem want de Heer heeft het verkoren, en Hij zal bij Zijn keus blijven. Wat tegen Gods volk ingebracht wordt, heeft God gezien, Hij voorzag het, toen Hij hen verkoos, en toch verkoos Hij hen, en daarom kan Hem dat niet nopen hen te verwerpen, Hij wist het ergste van hen, toen Hij hen verkoos, en zijn keuze zal geldig blijven.

b. Hij is onredelijk, want is deze niet een vuurbrand uit het vuur gerukt? Dat is Jozua, en eveneens de priesterschap en het volk, wier vertegenwoordiger hij is. Christus heeft niets prijzenswaardige voor hen te zeggen, maar wel wat medelijdenswaardig is. Christus is altijd bereid het beste te zien van Zijn volk, en geeft acht op alles, wat tot verontschuldiging van zwakheden pleiten kan, zover is Hij ervandaan om streng te zijn op het minste dat zij verkeerd doen. Zij zijn pas in het vuur geweest geen wonder dan, dat zij zwart en berookt zijn, en dat de reuk van het vuur nog aan hen is, maar dat is een verontschuldiging en geen beschuldiging. Men kon niet anders verwachten dan dat zij, die nog pas te Babel gevangen waren, zeer min en verachtelijk zouden zijn. Zij zijn pas uit grote beproevingen uitgevoerd, en is satan zo wreed te verlangen, dat zij opnieuw in beproeving gebracht zullen worden? Zij zijn op wonderbare wijze uit het vuur verlost, opdat God in hen verheerlijkt mocht worden, en zal Hij verwerpen en verlaten? Neen, Hij zal de rokende vlaswiek niet uitblussen, de rokende vuurbrand, want Hij rukte die uit het vuur, omdat Hij van plan was er gebruik van te maken. Een ontkoming ter elfder ure aan een dreigend gevaar is een gelukkig voorteken en een machtig pleidooi voor voortreffelijker gunsten. Een bekeerde ziel is een vuurbrand uit het vuur gerukt, door een wonder van vrije genade, en zal daarom niet als een prooi aan satan overgelaten worden.

II. Jozua verschijnt als één, die bevlekt is maar wordt gereinigd, want hij stelt het Israël Gods voor, die allen onrein zijn, totdat het gewassen en geheiligd is in de naam van de Heer Jezus en door de Geest van onze God. Hier valt op te merken,

1. De onreinheid, waarin Jozua verscheen, vers 3 :*Hij was bekleed*, niet slechts met ruwe maar *met vuile klederen*, die zeer slecht pasten bij de waardigheid van zijn ambt en de heiligheid van zijn werk. Naar de wet van Mozes moesten de klederen van de hogepriester tot *heerlijkheid en tot sieraad* zijn, Exodus 28:2. Maar Jozua’s kleren waren een schande en smeed voor hen, toch stond hij daarin voor het aangezicht van de Engel des Heeren, hij had geen schoon linnen om de dienst te doen en zijn verplichte werkzaamheden te verrichten. Dit betekent, niet alleen, dat

de priesterschap arm en veracht was, en met verachting beladen, maar ook, dat er zeer veel ongerechtigheid kleefde aan de heilige dingen. De teruggekeerde doden waren zo vol van hun ellende, dat zij het niet nodig vonden over hun zonden te klagen, en niet bemerkten, dat dat de grote beletselen waren van de voortgang van Gods werk onder hen, omdat zij vrij waren van afgoderij, meenden zij, dat hun geen ongerechtigheid ten laste gelegd kan worden. Maar God toonde hun, dat er vele dingen verkeerd onder hen waren, die de schenking van Gods gunsten aan hen vertraagden. Er waren geestelijke vijanden, die krijg tegen hen voerden, gevaarlijker dan een van de naburige volken. De Chaldeeuwse verklaring zegt: Jozua had zonen, die vrouwen tot zich namen, welke de priesters volgens de wet niet mochten hebben, en wij vinden, dat het zo was, Ezra 10:18. En zonder twijfel waren er ook andere verkeerde dingen onder de priesterschap, Maleachi 2:1. Toch was het Jozua veroorloofd voor het aangezicht van de engel des Heren te staan. Hoewel zijn kinderen niet handelden, zoals behoorlijk was, toch was het verbond van de priesterschap niet verbroken. Christus verdraagt de Zijnen, wier harten oprecht met Hem zijn, en laat hen toe tot de gemeenschap met Hem, ondanks hun menigvuldige zwakheden.

2. De maatregelen, die genomen werden voor zijn reiniging. Christus gaf bevel aan de engelen die Hem vergezelden, en bereid waren om Zijn wil te doen, om Jozua reine kleren aan te doen. Jozua vertoonde zich voor de Heer in zijn vuile kleren, als een voorwerp van medelijden, en Christus zag goedgunstig met medelijden op hem neer, en niet, zoals Hij naar recht had kunnen doen, met verontwaardiging. Christus walgde van de vuilheid van Jozua's kleren, maar zond hem toch niet heen Hij ontdeed hem er van. Aldus doet God door Zijn genade met degenen, die Hij zich tot priesters verkiest, Hij maakt scheiding tussen hen en hun zonden en belet zoodoende, dat hun zonden scheiding maken tussen hen en hun God, Hij verzoent Zich met de zondaar maar niet met de zonde. Twee dingen worden hier voor Jozua gedaan, die een dubbel werk van goddelijke genade voorstellen, in en voor de gelovigen gewrocht:

a. Zijn vuile kleren worden van hem weggenomen, vers 4. De bedoeling hiervan is ons gegeven in wat Christus zei, en Hij zei het als Eén, die gezag heeft: *Zie, Ik heb uw ongerechtigheid van u weggenomen.* De schuld daarvan is weggenomen door vergevende genade, de smet en vlek door de vrede, die tot het geweten gesproken wordt, en de macht er van gebroken door vernieuwende genade. Als God onze zonden vergeeft, *neemt Hij onze ongerechtigheid van ons weg,* opdat zij niet tegen ons verschijnt en ons veroordeelt, zij wordt van ons weggenomen, *zover als het oosten verwijderd is* van *het westen.* Als Hij onze natuur heiligt, stelt Hij ons in staat de oude mens uit te doen, de vuile lompen van onze bedorven neigingen en lusten weg te werpen, als hetgeen, waarmee wij nooit meer iets te doen willen hebben, ons nooit meer mee bekleden, of in verschijnen willen. Aldus wast Christus ons van onze zonden in Zijn bloed, die Hij Gode tot koningen en priesters maakt, Openbaring 1:5, 6. Wij moeten van de bezoedeling van de zonde gereinigd worden, of wij zullen, als onreine, van het priesterdom geweerd worden, Ezra 2:62.

b. Hij wordt opnieuw bekleed, niet alleen wordt de schande van zijn onreinheid weggenomen, maar ook de schande van zijn naaktheid bedekt: Ik zal u wisselkleren aandoen. Jozua had zelf geen schone klederen maar Christus zal er hem van voorzien, want Hij wil niet, dat het priesterschap, dat Hij zelf ingesteld heeft, verloren gaat, dat het veracht is bij de mensen of onaannemelijk bij God. De wisselklederen hier zijn rijke kostelijke kleren, zoals op feestdagen worden gedragen. Jozua zal er even aantrekkelijk in uitzien als gij er vroeger walgelijk uitzag. Die de heilige dienst waarnemen zullen niet alleen ophouden kwaad te doen, maar ook leren goed te doen, God zal hen wijs maken, en nederig en ijverig en getrouw en alles, wat goed is,

en dan is Jozua bekleed met wisselkleren. Aldus worden degenen, die Christus tot geestelijke priesters maakt, bekleed met het vlekkeloze kleed van Zijn gerechtigheid en verschijnen daarin voor God, en met de genadeblijken van Zijn Geest, die er de versierselen van zijn. De rechtvaardigmakingen van de heiligen zijn het fijne lijnwaad, rein en wit, waarmee de bruid, de vrouw des Lams, bekleed is, Openbaring 19:8.

III. Jozua loopt gevaar uit het ambt geweerd te worden, maar inplaats daarvan wordt hij opnieuw aangesteld en in het ambt bevestigd. Niet alleen worden zijn zonden hem vergeven. en hem voldoende genade geschonken voor hem zelf, maar als "rectus in curia-vrijgesproken voor de rechtbank," wordt hij in zijn vroegere eer en vertrouwen hersteld.

1. De priesterlijke hoed wordt hem opgezet, vers 5 Dit wordt gedaan op bijzondere aandrang en verzoek van de profeet: Ik zei: *"Laat ze een reine hoed op zijn hoofd zetten,* een symbool van zijn ambt. Nu hij er rein uitziet, moet hij er ook indrukwekkend uitzien, laat hij bekleed worden met al de kentekenen van de hogepriester." Als God het herstel of de herleving van de godsdienst op het oog heeft, wekt Hij Zijn profeten en volk op om er voor te bidden, en doet het in antwoord op hun gebeden. Zacharia bad, dat de engelen bevolen zou worden, Jozua de hoed op het hoofd te zetten, en zij deden het terstond, en *togen* hem priesterlijke *klederen aan,* want niemand nam deze eer uit zichzelf, maar *die er van God toe geroepen werd. De Engel des Heeren stond daarbij,* als belast met het toezicht op het werk, waarin de geschapen engelen werkzaam waren. Hij stond er bij als Eén, wie het welbehaaglijk en die besloten was, dat de bevelen, die Hij gegeven had om het te doen, ook uitgevoerd zouden worden, en om bij dat priesterschap tegenwoordig te blijven.

2. Het verbond van de priesterschap wordt met Hem vernieuwd, dat genoemd wordt Gods verbond des vredes, Numeri 25:12. Pemble noemt het de aanstelling tot zijn ambt, die hem hier, ten overstaan van getuigen, wordt verklaard en overhandigd, vers 6, 7. Nadat de Engel des Heeren hem zorgvuldig voor zijn ambt bekwaamd heeft (en al wie God tot enig ambt roept, vindt Hij bekwaam of maakt Hij bekwaam), stelt Hij hem daarin aan. En hoewel hij geen priester is geworden met eedzwering, want die eer is bewaard voor Hem, die priester is naar de ordening van Melchizedek, Hebreeen 7:21, toch wordt hij, als een voorbeeld van Hem, ingewijd met een plechtige verklaring van de voorwaarden, waarop hem het ambt geschonken wordt. De Engel des Heeren betuigde aan Jozua, dat, als hij zijn ambtsplichten nakwam hij de waardigheid en beloning er van gemeten zou.

a. Welke die voorwaarden zijn waarop hij het ambt aanvaardt. Hij moet weten, dat van hem een goed gedrag verwacht wordt, hij moet wandelen in Gods wegen, dat wil zeggen hij moet een goed leven lijden en heilig zijn in al zijn handel, hij moet het volk voorgaan in de wegen van Gods geboden, en wandelen met omzichtigheid. Hij moet ook Gods wacht waarnemen, hij moet zorgvuldig alle diensten van het priesterschap verrichten, en moet toezien, dat de mindere priesters de plichten van hun ambt naar behoren en ordelijk vervullen. Hij moet acht hebben op zichzelf en op de gehele kudde, Handelingen 20:28. Goede predikanten moeten goede christenen zijn, maar dat is niet genoeg, hun is vertrouwen geschonken, het is hun opgedragen, en zij moeten het met alle mogelijke zorg bewaken, opdat zij er met blijdschap verantwoording van mogen doen.

b. Wat de voorrechten zijn, die hij verwachten mag en waarvan hij verzekerd mag zijn, als hij zijn ambt naar behoren vervult. Zijn aanstelling luidt: "Quamdiu se bene gesserit-Te behouden bij goed gedrag." Laat hij zich kwijten van zijn taak, dan zal God hem erkennen.

c. Gij zult Mijn huis richten, gij zult aan ‘t hoofd staan van de tempeldienst, en de priesters van ageren rang zullen onder uw bevel staan. De macht van de kerk en van de bestuurders van de kerk is geen wetgevende, maar rechterlijke macht. De hogepriester mocht geen nieuwe wetten voor Gods huis maken, en geen andere ceremoniën instellen dan die God ingesteld had maar hij moest Gods huis richten, dat wil zeggen hij moest toezien, dat Gods wetten en inzettingen stipt waargenomen werden, en onderzoek doen naar de schending er van en die straffen.

d. Gij zult ook Mijn voorhoven bewaren, gij zult het opzicht hebben over ‘t geen er gebeurt in de voorhoven van de tempel, er. zult ze rein en in goede orde houden, opdat de dienst er verricht kan worden. Predikanten zijn Gods rentmeesters en moeten Zijn hoven bewaren, ter eer van Hem, die de Opperheer is, en billijkheid en orde handhaven onder Zijn pachters.

e. Ik zal u wandelingen geven onder dezen, die hier staan, onder deze engelen, die helpers en opzichters zijn voor deze termijn. Zij zullen helpen, terwijl Jozua voor God aan ‘t werk is, en zullen hem tot een wacht zijn, of hij zal hogelijk geëerd en geacht zijn als een engel Gods, Galaten 4:14. Predikanten worden engelen genoemd, Openbaring 1:20. Die in Gods wegen wandelen, van hen kan men zeggen, dat zij onder de engelen wandelen, want zij doen de wil van God, zoals de engelen, die in de hemel zijn, en zijn hun mededienstknechten, Openbaring 19:10. Sommigen beschouwen dit als een belofte van het eeuwige leven, en van de beloning van zijn getrouwheid in de staat van de toekomst. De hemel is niet slechts een paleis, een plaats om te rusten, maar een paradijs, een tuin, een plaats om te wandelen en er zijn wandelingen onder de engelen, in gemeenschap met dat heilige en heerlijke gezelschap. Zie Ezechiel 28:14.

Zoals de beloften, aan David gedaan, vaak onmerkbaar overgaan in beloften van de Messias, van wiens koninkrijk dat van David een voorbeeld was, zo ook stijgen de beloften, die hier aan Jozua gedaan worden, terstond omhoog en zien ver vooruit tot Christus, van Wiens priesterschap dat van Jozua nu een afschaduwing was, niet alleen in ‘t algemeen, daar het de lijn van Aärons priesterschap voortzette, maar ook in ‘t bijzonder, daar het de herleving was van die gelukkige wijze van gemeenschap tussen hemel en aarde, die lange tijd opgehouden had door de ongerechtigheid en gevangenschap van Israël. Christus is een hogepriester, zoals Jozua, voor zondaars en lijders, om Middelaar te zijn voor degenen, die onder de toorn geweest zijn. En het was betamelijk, dat Jozua het priesterschap van Christus verstond, omdat al de kracht van zijn priesterschap, zijn betekenis en nut voor de kerk afhankelijk was van en ontleend aan het priesterschap van Christus.

I. Aan wie deze belofte van Christus gericht is, vers 8 : *Hoor nu toe, Jozua!* Gij hebt met genoegen gehoord naar ‘t geen u zelf betrof, maar zie, Een groter dan Jozua is op komst. *Hoor nu toe* wat Hem betreft, *gij* en de overige priesters, *uw vrienden die voor uw aangezicht zitten,* aan uw voeten als leerlingen, maar die gij beschouwen moet als *uw vrienden,* want gij zijt allen broeders, de hogepriester en de lagere priesters moeten hier acht op geven, want zij *zijn een wonderteken*. Zij zijn bestemd voor tekenen, voor typen en voorbeelden van Christus’ priesterschap. Wat God nu deed voor Jozua en zijn vrienden, was een gelukkig voorteken van de komst van de beloofde Messias, en zou met blijde verwondering zo uitgelegd worden door allen, die de tekenen van de tijden wisten te onderscheiden. Of zij zijn een wonderteken om hun zeldzaamheid, uitgefloten als een vreemd soort van mensen, omdat zij niet meelopen tot dezelfde uitgieting van de overdadigheid, 1 Petrus 4:4, of om hun vreemde beproevingen en verrassende verlossing daaruit, zoals Psalm 71:7, Ik ben velen als een wonder geweest. Zij zijn een wonderteken, zij zijn zichzelf een wonder, zij zijn verbaasd, als zij bedenken, hoezeer hun toestand tot hun geluk veranderd is. Gods volk en dienaren zijn in menig opzicht een

wonderteken. De hogepriester hier en zijn vrienden zijn tot tekenen en wonderen, zoals de profeet en zijn kinderen, Jesaja 8:18. Maar de verwondering van de mensen zal ophouden, als de Messias komt, als de sterren verduisterd worden door het licht van de zonden, want men noemt Zijn naam Wonderlijk.

II. De belofte zelf, die uit verschillende delen bestaat, alle bestemd tot vertroosting en bemoediging van Jozua en zijn vrienden, in dat grote, goede werk van de tempelbouw, waarmede zij nu bezig waren. Met het oog op Christus, en in gelovig vertrouwen op de beloften, betreffende Hem en Zijn koninkrijk, zouden zij de moeilijkheden te boven komen, die zij in die dienst en in hun andere diensten ontmoetten.

1. De Messias zal komen: "Zie, Ik zal Mijn Knecht, de Spruit, doen komen." Hij is lang verborgen geweest, maar de volheid van de tijden is nu nabij, wanneer Hij in de wereld zal komen onder Zijn volk Israël. God zelf zal Hem doen komen en daarom zal Hij Hem zonder twijfel erkennen en bijstaan. Hij is Gods Knecht, bezig in Zijn werk, gehoorzaam aan Zijn wil, en geheel toegewijd aan Zijn eer en heerlijkheid. Hij is de Spruit, zo werd Hij ook genoemd in Jesaja 4:2, des Heeren Spruit, Jesaja 11:1, "Een rijsje uit de tronk van Isai," Jeremia 23:5, Een rechtvaardige Spruit, en Jeremia 23:15 :Een Spruit der gerechtigheid. Zijn beginsel was klein, als een tere spruit, maar in vervolg van tijd zou Hij een grote boom worden en de aarde vervullen, Jesaja 53:2. Hij is de Spruit, waar al onze vruchten van geplukt moeten worden.

2. Vele ogen zullen op Hem zijn. Hij is de steen, gelegd voor het aangezicht van Jozua met toespeling op de eerste steen, of de steen, die het hoofd des hoeks is van de tempel, die waarschijnlijk met grote plechtigheid, in tegenwoordigheid van Jozua, gelegd was. Christus is niet alleen de Spruit, wet het begin van de boom is, maar ook de grondslag, wat het begin van het gebouw is, en als Hij komt, zullen zeven ogen op Hem wezen. Het oog Zijns vaders was op Hem, om zorg voor Hem te dragen, en Hem te beschermen, vooral in Zijn lijden, toen Hij in het graf begraven was, evenals de stenen van het fundament onder de grond zijn, waren de ogen des Hemels nog op Hem, begraven uit het oog van de mensen, maar niet uit Gods oog. De ogen van alle profeten en Oudtestamentische heiligen waren op deze ene steen gericht, Abraham verheugde zich, dat hij de dag van Christus zien zou, en hij heeft hem gezien en is verblijd geweest. De ogen van alle gelovigen zijn op Hem, zij zien op Hem en worden behouden zoals de ogen van de gebeten Israëlieten op de koperen slang zagen. Sommigen menen, dat deze steen zeven ogen had, zoals de raderen in het visioen van Ezechiël, en menen, dat dat betekent, de volmaaktheid van de kennis en van de wijsheid, waarmede Jezus Christus aangedaan was, ten behoeve van de kerkt Zijn ogen doorlopen de aarde.

3. God zelf zal Hem sierlijk maken en Hem eer aandoen: Ik zal Zijn graveersel graveren, spreekt de Heer der heerscharen. Deze steen hebben de bouwlieden verworpen, als ruw en onbehouwen, maar God zal hem behouwen en polijsten, en wel zoo, dat hij tot een hoeksteen zal zijn, de schoonste van het hele gebouw. Christus was Gods werk, en Zijn overvloedige wijsheid blijkt uit de werking van onze verlossing, die uitkomen zal, als het graveren voltooid is. Deze steen is een kostelijke steen, hoewel als fundament gelegd, en het graveren schijnt te zien op de kostelijke stenen in de borstlap van de hogepriester, waarop de namen van de stammen gegraveerd waren, als gegraveerde zegelen, Exodus 28:21, 22. Op die borstlap waren twaalf stenen ingelegd voor het aangezicht van Aäron, en zover blijkt waren die verloren, maar er zal er een, evenveel waard als die alle, voor Jozua’s aangezicht gelegd worden, en dat is Christus zelf. Deze kostelijke steen zal schitteren, alsof hij zeven ogen had, volmaakte wijsheid en verstand zal blijken uit de woorden, die uitgaan van de borstlap des gerichts. En God zal

Zijn graveersel graveren, Hij zal Christus Zijn uitverkorenen toevertrouwen, en Hij zal optreden als hun vertegenwoordiger, en voor hen handelen, zoals de hogepriester deed, wanneer hij voor de Heer inging met de namen van gans Israël op de kostelijke stenen van zijn borstlap gegraveerd. Toen God een overblijfsel aan Christus gaf om het door genade tot heerlijkheid te brengen, toen graveerde Hij het graveersel van deze kostelijke steen.

4. Door Hem zal de zonde weggenomen worden, beide de schuld en de heerschappij er van: Ik zal de ongerechtigheid dezes lands op een dag wegnemen. Als de hogepriester de namen van Israël, die gegraveerd waren op de kostelijke stenen, waarmee hij versierd was, droeg, dan droeg hij de ongerechtigheid van de heilige dingen, Exodus 28:38, maar de wet heiligde nimmermeer, Hebreeen 10:1. Hij droeg de ongerechtigheid van het land, als een voorbeeld van Christus, maar hij kon ze niet wegdoen, dat bleef bewaard voor Christus, dat gezegende Lam Gods dat de zonde van de wereld wegneemt, en Hij deed het op een dag, die dag, waarop Hij leed en stierf, dat werd gedaan door de offerande, die die dag geofferd werd hetgeen niet gedaan kon worden door de offers van eeuwen vroeger, neen,. niet door al de verzoendagen, die van Mozes tot Christus ieder jaar terugkeerden. Dit stemt overeen met de voorspelling van de engel, Daniel 9:24, Hij zal de overtreding sluiten en de zonden verzegelen. "Sommigen vatten het graveren van het graveersels op als de wonden en striemen, die Zijn gezegend lichaam gegeven werden, en die Hij onderging om onze overtredingen, om onze ongerechtigheid, en waardoor ons genezing is geworden."

5. Het gevolg van dit alles zal het liefelijk genot zijn, dat ieder gelovige ten deel zal vallen, en de liefelijke gemeenschap, die zij met elkander zullen hebben, vers 10 :*Te die dage zult gij een ieder ijn naaste nodigen tot onder de wijnstok en tot onder de vijgenboom,* die zeer zoete vruchten oplevert, en welks bladeren bovendien verfrissende schaduw geven voor priëlen. Als de ongerechtigheid weggenomen is,

a. Oogsten wij kostelijke weldaden en voorrechten van onze rechtvaardiging, kostelijker dan de voortbrengselen van wijnstok en vijgenboom, Romeinen 5:1.

b. Wij verpozen in liefelijke rust en hebben geen vrees voor enig gevaar. Wat zou ons verschrikken, als de ongerechtigheid weggenomen is, als niets ons kan kwellen? Wij zitten met genot in de schaduw van Christus, en daardoor worden wij beschut tegen verzengende hitte en de vloek van de wet. Wij leven, zoals Israël onder de vreedzame regering van koning Salomo, 1 Koningen 4:25,25, want Hij is de Vredevorst.

c. Wij behoren anderen uit te nodigen om de genieting van deze voorrechten met ons te komen delen, een ieder zijn naaste uit te nodigen en bij hem te komen zitten, voor een gesprek, onder de wijnstok en vijgenboom, en met hem te delen de vruchten, waarvan hij omringd is. Zover als de genade van het Evangelie met kracht komt, maakt zij de mensen welwillend voor elkaar, en die zelf de kennis van Christus hebben, en van de gemeenschap met God door Hem, zijn begerig ook anderen er toe te brengen. Wij zullen in het huis des Heeren gaan.

HOOFDSTUK 4

1 En de Engel, Die met mij sprak, kwam weder; en Hij wekte mij op, gelijk een man, die van zijn slaap opgewekt wordt.
2 En Hij zeide tot mij: Wat ziet gij? En ik zeide: Ik zie, en ziet, een geheel gouden kandelaar, en een oliekruikje boven deszelfs hoofd, en zijn zeven lampen daarop; die lampen hadden zeven en zeven pijpen, dewelke boven zijn hoofd waren;
3 En twee olijfbomen daarnevens, een ter rechterzijde van het oliekruikje, en een tot deszelfs linkerzijde.
4 En ik antwoordde, en zeide tot den Engel, Die met mij sprak, zeggende: Mijn Heere! wat zijn deze dingen?
5 Toen antwoordde de Engel, Die met mij sprak, en zeide tot mij: Weet gij niet, wat deze dingen zijn? En ik zeide: Neen, mijn Heere!
6 Toen antwoordde Hij, en sprak tot mij, zeggende: Dit is het woord des HEEREN tot Zerubbabel, zeggende: Niet door kracht noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heirscharen.
7 Wie zijt gij, o grote berg? Voor het aangezicht van Zerubbabel zult gij worden tot een vlak veld; want hij zal den hoofdsteen voortbrengen met toeroepingen: Genade, genade zij denzelven!
8 Het woord des HEEREN geschiedde verder tot mij, zeggende:
9 De handen van Zerubbabel hebben dit huis gegrondvest, zijn handen zullen het ook voleinden; opdat gij weet, dat de HEERE der heirscharen mij tot ulieden gezonden heeft.
10 Want wie veracht den dag der kleine dingen? daar zich toch die zeven verblijden zullen, als zij het tinnen gewicht zullen zien in de hand van Zerubbabel; dat zijn de ogen des HEEREN, die het ganse land doortrekken.
11 Verder antwoordde ik, en zeide tot Hem: Wat zijn die twee olijfbomen, ter rechterzijde des kandelaars, en aan zijn linkerzijde?
12 En andermaal antwoordende, zo zeide ik tot Hem: Wat zijn die twee takjes der olijfbomen, welke in de twee gouden kruiken zijn, die goud van zich gieten?
13 En Hij sprak tot mij, zeggende: Weet gij niet, wat deze zijn? En ik zeide: Neen, mijn Heere!
14 Toen zeide Hij: Deze zijn de twee olietakken, welke voor den Heere der ganse aarde staan.

In dit hoofdstuk hebben wij nog een troostrijk visioen, dat, zoals het de profeet verklaard werd veel bevatte tot bemoediging van het volk van God in hun tegenwoordige benauwdheid die zo groot was, dat zij hun geval voor hopeloos hielden, en dachten, dat hun tempel nooit herbouwd, noch hun stad vervuld kon worden, en daarom is het doel van het visioen, om te tonen, dat God het werk door Zijn eigen kracht volmaken zou, hoe zwak ook de bijstand was, die Zijn vrienden er aan geven zouden, en hoe krachtig ook de tegenstand, die Zijn vijanden er aan bieden zouden. Hier is,

I. De opwekking van de profeet om op het gezicht te letten, vers 1.

II. Het visioen zelf, namelijk een kandelaar met zeven lampen, die rechtstreeks uit twee olijfbomen, die er bij groeiden, aan iedere zijde een, van olie voorzien en brandende gehouden werden, vers 2, 3.

III. De algemene bemoediging, die hiermee bedoeld is voor de bouwers van de tempel, om voort te gaan met dat goede werk, waarbij zij verzekerd worden, dat hij tenslotte voltooid zou worden, vers 4-10.

IV. De bijzondere uitlegging van dit visioen, tot toelichting van deze verzekering, vers 11-14.

Zacharia 4:1-14

I. Hier wordt de profeet voorbereid, om de openbaring te ontvangen, die aan hen gedaan zou worden. *De Engel, die met hem sprak, kwam en wekte hem op,* vers 1. Hoewel hij in gesprek was met een Engel, en wel over zaken van groot en algemeen belang, toch, schijnt het, werd hij afgemat en viel in slaap, men zou zeggen, terwijl de Engel nog met hem sprak. Zo waren ook de discipelen, toen zij Christus verheerlijkt zagen, met slaap bezwaard, Lukas 9:32. Zonder twijfel was de geest van de profeet gewillig om te letten op hetgeen te zien en te horen was, maar het vlees was zwak, zijn lichaam kon geen gelijken tred houden met zijn ziel in goddelijke beschouwing, misschien was hij verbijsterd door het vreemde van de visioenen, en zoodoende met slaap bezwaard, of misschien bracht de liefelijkheid van de visioenen hem tot kalmte en zong hem als 't ware in slaap. Daniel viel in een diepen slaap, toen hij de stem van de woorden van de engel hoorde, Daniel 10:9. Wij zullen nimmer in staat zijn met geesten te verkeren, totdat wij deze lichamen van vlees kwijt zijn. Het schijnt, dat de Engel hem een tijd lang alles liet vergeten, opdat hij, verfrist, bereid zou zijn om nieuwe openbaringen te ontvangen, maar hem daarna, tot zijn verrassing, opwekte, gelijk een man, die van zijn slaap opgewekt wordt. Wij hebben de Geest van God nodig, niet alleen om ons goddelijke dingen bekend te maken, maar ook om onze aandacht er op te vestigen. Hij wekt allen morgen, Hij wekt mij het oor, Jesaja 50:4. Wij moeten van God vragen, dat Hij ons opwekt, zo vaak Hij tot ons spreekt, en dan behoren wij ons zelf aan te gorden.

II. De openbaring, die hem gedaan werd, toen hij aldus was voorbereid. De Engel vroeg hem: *Wat ziet gij?* vers 2. Toen hij wakker was, zou hij misschien niet gelet hebben op hetgeen zich aan zijn blikken voordeed, als hij zo opgewekt was om toe te zien. Hij zag en zie *een gouden kandelaar,* zoals er vroeger een in de tempel was geweest, en te van zijn tijd zou deze tempel van een dergelijke voorzien worden. De kerk is een kandelaar, opgericht tot verlichting van deze donkere wereld en om het licht van de goddelijke openbaring er in te dragen. De kaars is van God, de kerk is slechts een kandelaar, maar geheel van goud, wat de grote waarde en uitnemendheid van de kerk van God betekent. Deze gouden kandelaar had *zeven lampen* als zovele armen, en ieder waarvan een brandend en schijnend licht was. De Joodse kerk was er maar een en hoewel het waarschijnlijk is, dat de Joden, die verstrooid waren, synagogen hadden in andere landen, toch waren die slechts als zovele lampen, die tot een kandelaar behoren, maar nu, onder het Evangelie, is Christus het middenpunt van eerbied, en niet Jeruzalem, of een andere plaats, en daarom worden zeven bijzondere lampen voorgesteld, niet als zeven lampen, maar als zeven onderscheidene gouden kandelaren, Openbaring 1:20. Deze kandelaar had een oliekruikje of gemeenschappelijk reservoir boven deszelfs hoofd, waarin onophoudelijk olie druppelde, en van daar werd zij door zeven verborgen pijpen, over de zeven lampen verdeeld, zodat zij, zonder verdere moeite de olie even snel ontvingen, als zij die verbruikten, evenals in de zogenaamde vulpenhouders, zij hadden nooit gebrek, en er was nooit te veel, en zoodoende bleven zij altijd helder branden. Ook het oliekruikje werd voortdurend voorzien, zonder enige moeite of toezicht, want, vers 3, hij zag *twee olijfbomen,* één van iedere zijde van de kandelaar, die zo olieachtig en vruchtbaar waren, dat zij uit zichzelf voortdurend overvloedig olie in het kruikje druppelden, vanwaar de olie over de lampen verdeeld werd, zodat niemand deze kandelaar behoefde te verzorgen, of met olie te voorzien, zij wachtte naar genen man noch verbeidde mensenkinderen, het doel hiervan is te tonen, dat God Zijn genadige bedoelingen met Zijn kerk gemakkelijk kan vervullen, en het ook dikwijls doet, door Zijn eigen wijsheid en macht, zonder enige kunst of arbeid van mensen, en dat, hoewel Hij somtijds gebruik maakt van werktuigen, Hij ze toch niet nodig heeft en er niet aan gebonden is, maar

Zijn werk kan doen zonder die, en het ook eer zonder die zal doen, dan dat het daardoor bedorven wordt.

III. Het onderzoek, dat de profeet deed naar de bedoeling hiervan, en het zachte verwijt, hem gedaan, om zijn traagheid van begrip, vers 4 :*Ik antwoordde en zeide tot de Engel, zeggende: Mijn Heer, wat zijn deze dingen?* Zie, met hoeveel eerbied hij tot de Engel spreekt, hij noemt Hem *mijn Heer.* Die zich willen laten leren, moeten hun leermeesters eer geven. Hij zag, wat het *was*, maar vroeg, wat het *betekende.* Het is iets begeerlijks om de bedoeling van Gods openbaringen van zichzelf en Zijn wil, beide in Zijn woord en door Zijn inzettingen en leidingen, te verstaan. "Wat is uw bedoeling met deze dienst, deze tekenen?" En die de wil van God begeren te verstaan, moeten leerzaam zijn. Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen om de Heer te kennen, als wij niet alleen horen, maar evenals Christus ondervragen naar hetgeen wij horen, Lukas 2:46. De Engel antwoordde hem met een vraag: Weet gij niet, wat deze zijn? wat betekent, dat, als hij nagedacht en geestelijke dingen met geestelijke vergeleken had, hij de bedoeling van deze dingen had kunnen raden, want hij wist, dat er een gouden kandelaar was, die voortdurend door de priesters van olie voorzien en brandend gehouden moest worden, ten diepste van de tabernakel, toen hij dus zo’n kandelaar in een visioen zag, met altijd brandende lampen, en zonder priesters om er voor te zorgen, en zonder dat het ook nodig was, kon hij begrijpen, dat de bedoeling hiervan was, dat al had God het priesterschap weer ingesteld Hij toch Zijn eigen werk voor en onder Zijn volk zonder die kon doen. Wij hebben reden, om ons te schamen, dat wij niet vlugger de bedoeling van goddelijke openbaringen begrijpen. De Engel deed de profeet deze vraag, om hem de erkenning van zijn eigen traagheid van begrip te ontlokken, en hij kreeg die dadelijk te horen: Ik zei: Neen, mijn Heer, Ik weet niet wat deze zijn." Visioenen hadden hun betekenis, maar vaak duister en moeilijk te verstaan, en de profeten zelf begrepen die dikwijls eerst niet. Maar die van God geleerd willen zijn, moeten hun eigen onwetendheid zien en erkennen, en ook hun behoefte aan onderricht, en moeten zich tot God wenden om onderricht. Tot Hem, die ons de kast gaf, moeten wij ons wenden, om de sleutel, waarmede die moet ontsloten. De zachtmoedige en nederige zal God onderrichten, niet hen, die een hoge gedachte van zichzelf hebben en op de gebroken rietstok van hun eigen verstand leunen.

IV. De algemene betekenis van dit visioen zonder nauwkeurig iedere omstandigheid van het visioen na te gaan, is de bedoeling er van de profeet te verzekeren, en het volk door hem, dat dit goede werk van de tempelbouw, door de bijzondere zorg van de goddelijke voorzienigheid, en de onmiddellijke invloed van de goddelijke genade, tot een gelukkig einde gebracht zou worden, hoewel de vijanden er van vele en machtig en zijn vrienden en bevorderaars weinigen en zwak zijn. In de verklaring van visioenen en gelijkenissen moeten wij zoeken naar de algemene bedoeling er van, en daarmee tevreden zijn, als die maar duidelijk is, al zijn wij ook niet in staat iedere kleinigheid te verklaren, of voor ons oogmerk te gebruiken. De Engel geeft de profeet in ‘t algemeen te kennen, dat dit visioen bestemd was, om een woord toe te lichten, dat de Heer te zeggen had tot Zerubbabel, om hem aan te moedigen voort te gaan met het bouwen van de tempel. Hij moet weten, dat hij daarin een medewerker van God is, en dat het een werk is, dat God erkennen en bekronen zal.

1. God zal dit werk voortzetten en voltooien, zoals Hij hun verlossing uit Babel begonnen was, niet door uiterlijk geweld, maar door verborgen werkzaamheid en innerlijke werking op het hart van de mensen. Hij zegt het, die de Heer der heerscharen is, en het kan doen "vi et armis- met wapengeweld," die legioenen ter beschikking heeft, "maar Hij zal het doen, niet door menselijke kracht noch geweld, maar door Zijn Geest". Wat door Zijn Geest gedaan wordt,

wordt met macht en geweld gedaan, maar dit staat tegenover stoffelijk geweld. Israël werd opgevoerd uit Egypte en in Kanaän gebracht, door kracht en geweld, in beide deze wonderwerken werd een grote slachting aangericht. Maar zij werden opgevoerd uit Babel en voorde tweede maal Kanaän binnengebracht, door de Geest van de Heer der heerscharen, die werkte op de geest van Cyrus, en hem genegen maakte om vrijheid voor hen uit te roepen, en de harten van de gevangenen bewerkte en ze genegen maakte om de aangeboden vrijheid aan te nemen. Het was door de Geest van de Heer der heerscharen, dat het volk opgewekt en bezield werd om de tempel te bouwen, en daarom wordt gezegd, dat de profeten Gods hen ondersteunden, omdat zij, als de mond van de Geest naar hun hart spraken, Ezra 5:2. Het was door dezelfde Geest, dat het hart van Darius genegen werd om dat goede werk te begunstigen en te bevorderen, en dat de gezworen vijanden er van in hun raad verdwaasd werden, zodat zij het niet konden bemoeilijken, gelijk zij van plan waren. Het werk van God wordt dikwijls zeer voorspoedig voortgezet, terwijl het toch in diepe stilte geschiedt, en zonder bijstand van menselijke kracht, de tempel van het Evangelie wordt gebouwd, niet door kracht of macht want de wapenen van onze strijd zijn niet vleselijk, maar door de Geest van de Heer der heerscharen, Wiens werking op het geweten van de mensen machtig is om sterkten neer te werpen, zo is de uitnemendheid van de kracht van God en niet van de mensen. Als de werktuigen tekort schieten, laat ons het dan aan God overlaten, om het werk zelf te doen, door Zijn eigen Geest.

2. Alle moeilijkheid en tegenstand, die in de weg staat, zal overkomen en weggenomen worden, ook die welke onoverkomelijk schijnt, vers 7. *Wie zijt gij, o grote berg? Voor het aangezicht Zerubbabels zult gij worden tot een vlak veld* Ziehier,

a. Hoe de moeilijkheid wordt voorgesteld, onbeklimbaar en onbewegelijk, een grote klomp, een berg gelijk, die uit de weg moet, zal het werk voortgang hebben. De vijanden van de Joden zijn trots en hard als grote bergen, maar, als God werk te doen heeft, zullen de bergen, die in de weg staan, tot molshopen ineenkrimpen, want ziehier,

b. Hoe-deze moeilijkheden veracht worden: "wie zijt gij, grote berg! dat gij God in de weg zou staan en de voortgang van Zijn werk denkt te stuiten? Wie zijt gij, dat gij er zo groot uitziet, dat gij zo dreigt en zo gevreesd zijt?" Voor het aangezicht Zerubbabels, als hij Gods handlanger is zult gij worden tot een vlak veld. Alle moeilijkheden zullen verdwijnen, en alle bezwaren overkomen worden. Alle bergen en heuvelen zullen vernederd worden, als de weg des Heeren bereid moet worden, Jesaja 40:3, 4. Het geloof kan bergen verzetten en vlak maken. Christus is onze Zerubbabel, bergen van moeilijkheden stonden Zijn werk in de weg, maar voor Zijn aangezicht werden zij tot een vlak veld, niets is Zijn genade te moeilijk.

3. Dezelfde hand, die dit goede werk begonnen is, zal het ook volbrengen: *Hij zal de hoofdsteen voortbrengen,* vers 7, en wederom, vers 9 :*De handen Zerubbabels hebben dit huis gegrondvest,* het zij gezegd tot zijn eer, misschien legde hij met eigen handen de eerste steen, en hoewel de bouw lange tijd vertraagd en zeer bemoeilijkt is, toch zal hij tenslotte voltooid worden, hij zal het bij zijn leven voltooid zien, ja, *zijn handen zullen het voleindigen,* hierin is hij een voorbeeld van Christus, die beide de bewerker en de volbrenger van ons geloof is, en dat Hij de bewerker is, is een verzekering voor ons, dat Hij het ook volbrengen zal, want Hij is de rotssteen, Wiens werk volkomen is, is Hij begonnen en zal Hij het niet volbrengen? Zerubbabel zal zelf de hoofdsteen voortbrengen met toeroepingen, en luid vreugde gejuich onder de toeschouwers. De uitroepen zijn geen hoera’s maar: Genade, genade, dat is de inhoud van de zegezangen, die de kerk zingt. Dit kan opgevat worden,

a. Als grootmakende de vrije genade, en als gevende daaraan al de eer van wat tot stand gekomen is. Als het werk volbracht is, moet het dankbaar erkend worden, dat het niet door onze kracht of beleid volbracht is, maar door genade Gods welbehagen in ons en Zijn goede werk in ons en voor ons. "Genade, genade" moet geroepen worden, niet alleen tot de hoofdsteen, maar ook tot de eerste steen, de hoeksteen, en eigenlijk tot iedere steen van Gods gebouw, van het begin tot het einde niets uit de werken, maar alles uit genade, en al onze kronen moeten neergelegd worden aan de voeten van de vrije genade. Niet ons, o Heer, niet ons.

b. Als afhankelijk van vrije genade en als verlangend naar de voortduur daarvan voor hetgeen nog te doen is. "Genade, genade" is de taal van het gebed, als van dankzegging, nu dit gebouw voltooid is, moge alle geluk het bijblijven! Vrede zij binnen zijn muren, en daartoe genade. De sierlijkheid van de Heer onze God zij met hem. Wat van Gods genade komt, mag in het geloof er op goede gronden aan Gods genade worden toevertrouwd, want God verlaat het werk van Zijn handen niet.

4. Dit zal een volledige bekrachtiging zijn van de profetieën betreffende de terugkeer van de Joden, die hieraan voorafgingen. Als de temper voltooid is, dan zult gij weten, dat de Heer der heerscharen mij tot u gezonden heeft. De nauwkeurige vervulling van de schriftuurlijke profetieën is een overtuigend bewijs van hun goddelijke oorsprong. Aldus bevestigt God het woord van Zijn knecht, die tot Jeruzalem zegt: Gij zult gebouwd worden, Jesaja 44:26. Geen woord van God zal ter aarde vallen, en ook zal er geen jota of titel aan ontbreken. Zacharia’s profetie van de naderende verlossing van de kerk zou spoedig, door haar vervulling, blijken van God te zijn.

5. Dit zal op krachtdadige wijze tot zwijgen brengen die met verachting op het begin van dit werk hebben neergezien. vers 10. Wie, waar is hij nu, die de dag van de kleine dingen verachtte, en dacht, dat er nooit iets van dit werk terecht zou komen? De Joden zelf verachtten de grondslag van de tweede tempel, omdat het waarschijnlijk was, dat hij ver beneden de eersten zou staan, Ezra 3:12. Hun vijanden verachtten de muur, terwijl die gebouwd werd, Nehemia 2:19, 4:2, 3. Maar dat moeten zij niet doen. Bij Gods werk is de dag van de kleine dingen niet te verachten. Al zijn de werktuigen zwak en onbekwaam dikwijls kiest God juist zulke, om er grote dingen mee tot stand te brengen. Evenals een grote berg voor Zijn aangezicht tot een vlak veld wordt, als het Hem behaagt, zo kan ook een kleine steen, zonder handen uit een berg gebouwen, de aarde vervullen, Daniel 2:35. Al zijn de beginselen klein, kan God toch het eind grotelijks vermeerderen, een mosterdzaadje kan een grote boom worden. Men verachte het morgenlicht niet, want het zal helderder en helderder worden, totdat het volkomen dag is. De dag van de kleine dingen, is de dag van de kostelijke dingen, en zal de dag van de grote dingen zijn.

6. Dit zal overvloedige voldoening geven aan allen, die het van harte wel menen met Gods zaak, die blijde zullen zijn, als zij zich vergissen in hun verachting van de dag van de kleine dingen. Die wanhoopten aan de voltooiing van het werk zullen zich verblijden, als zij het tinnen gewicht zullen zien in de hand van Zerubbabel, als zij hem werkzaam zien onder de bouwlieden, orders en bevelen gevende, wat er gedaan moet worden, en zorg dragende, dat het werk met grote nauwkeurigheid gedaan wordt, opdat het beide schoon en sterk moge zijn. Het is een reden tot grote verheuging voor alle goede mensen, te zien, dat overheden zorgvuldig en werkzaam zijn voor het bouwen van Gods huis, het paslood in de hand te zien van hen, die macht hebben om veel te doen, als hun hart er maar bij is, wij zien Zerubbabel niet met de

troffel in de hand, dat laat hij over aan de werklieden, aan de predikers, maar wij zien hem met het paslood in de hand, en dat is geen vernedering voor hem, maar een eer. Overheden moeten op het werk van de predikanten toezien en de Levieten, die hun plicht doen, troostrijk toespreken.

7. Dit zal de wijsheid en zorg van Gods voorzienigheid ten zeerste grootmaken, die altijd werkzaam is voor het welzijn van Zijn kerk. Zerubbabel doet het zijne, hij doet, zoveel als mensen doen kunnen, om het werk te bevorderen, maar hij doet het met die zeven ogen van de Heer, waarvan wij lezen in Hoofdstuk 3:9. Hij kon niets doen, als de waakzame machtige, genadige voorzienigheid van God niet voor hem uit en met hem meeging. Als de Heer dit huis niet gebouwd had, dan zouden Zerubbabel en de zijnen tevergeefs daaraan gearbeid hebben, Psalm 127:1. Deze ogen des Heeren zijn het, die de hele aarde doorlopen, die alle schepselen en al hun handelingen gadeslaan, 2 Kronieken 16:9, en alles besturen en bezielen, naar de goddelijke raad. Wij moeten niet menen, dat God zozeer in beslag genomen is door de zorg voor Zijn kerk, dat Hij geen acht geeft op de wereld, maar het is een troost voor ons, dat dezelfde alwijze, almachtige Voorzienigheid, die de volken van de aarde bestuurt, in bijzondere zin voor Zijn kerk zorg draagt. De zeven ogen, die de aarde doorlopen, zijn alle op één steen, namelijk die Zerubbabel met zijn paslood recht legt, om toe te zien, dat hij goed gelegd wordt. En die het paslood in de hand hebben, moeten opzien naar die ogen van de Heer, moeten voortdurend hun aandacht hebben bij de goddelijke Voorzienigheid, en handelen in vertrouwen op haar leiding, en in onderwerping aan haar beschikkingen.

Er is nu genoeg tot Zacharia gezegd, om hem te bemoedigen, en hem in staat te stellen anderen te bemoedigen, met het oog op het goede werk van de tempelbouw, waaraan zij nu bezig waren, en dat was de voornaamste bedoeling van het visioen, dat hij zag, maar nog is zijn weetgierigheid niet bevredigd ten aanzien van de bijzonderheden, die wij willen toeschrijven, niet aan ijdele nieuwsgierigheid, maar aan zijn waardering van goddelijke openbaringen, en het genoegen, dat hij smaakte in de kennisneming daarvan. Die veel van de dingen Gods weten, moeten wel de nederige begeerte hebben om meer te weten.

I. Wat zijn vraag was. Hij verstond de betekenis van de kandelaar met de lampen: Het is Jeruzalem, het is de tempel, en hun verlossing, die *zal uitgaan als brandende lamp,* maar hij begeert te weten, wat *die twee olijfbomen* zijn, vers 11, *die twee takjes van de olijfbomen?* vers 12.

1. Hij vroeg. Die bekend willen worden met de dingen Gods, moeten naar die dingen vragen. Vraag, en u zal gezegd worden.

2. Hij vroeg tweemaal, daar hij op zijn eerste vraag geen antwoord ontving. Als wij niet spoedig bevredigend antwoord ontvangen op onze vragen en verzoeken, dan moeten wij ze hernieuwen en herhalen, en er in volharden en aandringen tot schamens toe, en ten laatste *zal Hij het voortbrengen en niet liegen.*

3. Zijn tweede vraag verschilde enigszins van de eerste. Eerst vroeg hij: Wat zijn *die twee olijfbomen,* maar vervolgens: Wat zijn *die twee takjes van de olijfbomen?* dat wil zeggen die takken van de boom, die over het kruikje hingen en er olie in druppelden. Als wij vragen naar de genade van God, dan moet het meer zijn, zoals die ons wordt meegedeeld door de vruchtbare takken van het woord en de inzettingen, want dat is van de geopenbaarde dingen,

die *voor ons en onze kinderen zijn,* dan, zoals die aanwezig is in de goede olijfboom waaruit alle goede gaven komen, want dat is van de verborgen dingen, die *niet voor ons zijn.*

4. In zijn vraag noemde hij alles, wat hij opgemerkt had in het visioen, hij lette niet al op hetgeen bij het eerste gezicht duidelijk was, dat de twee olijfbomen stonden, één ter rechterzijde, en de andere ter linkerzijde van de kandelaar, zo nabij is de goddelijke genade aan de kerk en zo bereid voor haar dienst, maar hij merkte verder op, bij meer nauwkeurig toezien, dat de twee takjes, waarvan de kandelaar in ‘t bijzonder ontving des wortels en van de vettigheid des olijfbooms, zoals de apostel van de kerk zegt, Romeinen 11:17, dat die twee takjes uit zichzelf het goud, namelijk de gouden olie goten in het kruikje. Onze Heer Jezus ledigde Zichzelf, om ons te vullen, Zijn kostelijk bloed is de gouden olie, die ons van alles voorziet wat wij nodig hebben.

II. Het antwoord, dat hij ontving. Opnieuw dwong de engel hem, uitdrukkelijk zijn onwetendheid te bekennen, voordat Hij hem inlichtte, vers 13 :"*Weet gij niet, wat deze zijn?* Als gij weet, dat de kerk de kandelaar is, kunt gij dan denken dat de olijfbomen iets anders zijn dan de goddelijke genade?" Maar hij erkende, dat hij, of niet ten volle verstond, of vreesde, dat hij niet recht verstond: "*Neen mijn Heer,* hoe zou ik, tenzij iemand het mij te verstaan geeft." En toen zei Hij tot hem, vers 14 :*Deze zijn de twee oliezonen,* zo staat in het oorspronkelijke, *de twee gezalfden,* zo lezen wij het liever, of *de twee olietakken.* Waar wij lezen, Jesaja 5:1, vette heuvel, daar staat in het oorspronkelijke hoven van de zoon van de olie, volle en vruchtbare bodem.

1. Als wij onder kandelaar verstaan de zichtbare kerk, in ‘t bijzonder die van de Joden in de tijd, tot wier vertroosting dit alles in de eerste plaats diende, dan zijn deze olietakken die voor de Heer van de ganse aarde staan, de twee grote inzettingen en ambten, dat van de overheid en het predikambt, in die tijd belichaamd in die twee grote en goede mannen Zerubbabel en Jozua. Koningen en priesters werden gezalfd, deze vorst, deze priester, waren olietakken, aangedaan met gaven en gunsten van Gods Geest, om hen te bekwamen voor het werk, waarvoor zij geroepen waren. Zij stonden voor de Heer van de ganse aarde, om Hem te dienen, en van Hem bevelen te ontvangen, en grote invloed hadden zij in die tijd op de zaken van de kerk. Hun wijsheid, moed en ijver ledigden zich onophoudelijk in de gouden kruik, om de lampen brandende te houden, en als zij heen gegaan zijn, zullen anderen opgewekt worden, om hetzelfde werk voort te zetten, Israël zal niet meer zonder vorst en priester zijn. Goede overheden en goede predikers, die zelf gezalfd zijn met de genade Gods en de Heer van de ganse aarde bijstaan, als getrouwe aanhangers van Zijn zaak, dragen zeer veel bij tot handhaving en bevordering van de godsdienst en de uitstraling van het woord des levens.

2. Als wij onder de kandelaar de kerk van de eerstgeborene, van de ware gelovigen verstaan dan kan met deze olietakken Christus en de Geest, de Verlosser en de Trooster bedoeld zijn. Christus is niet alleen de Messias, de Gezalfde, maar Hij is voor Zijn kerk de goede olijfboom en uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen Johannes 1:16. En de Heilige Geest is de zalving die wij ontvangen hebben, 1 Johannes 2:20, 27. Door Christus, de olijfboom, wordt door middel van de Geest, de olijftak, al de gouden olie van de genade aan de gelovigen meegedeeld, die hun lamp brandende houdt, zonder welke die terstond uit zou gaan. Zij staan voor de Heer van de ganse aarde, die op bijzondere wijze de Heer van de kerk is, want de Zoon zou op de bestemde tijd door de Vader gezonden worden, en de Heilige Geest evens, en zij staan bij Hem gereed om te gaan.

HOOFDSTUK 5

1 En ik hief mijn ogen weder op, en ik zag; en ziet, een vliegende rol.
2 En Hij zeide tot mij: Wat ziet gij? En ik zeide: Ik zie een vliegende rol, welker lengte is van twintig ellen, en haar breedte van tien ellen.
3 Toen zeide Hij tot mij: Dit is de vloek, die uitgaan zal over het ganse land; want een iegelijk, die steelt, zal van hier, volgens denzelven vloek, uitgeroeid worden; desgelijks een iegelijk, die valselijk zweert, zal van hier, volgens denzelven vloek, uitgeroeid worden.
4 Ik breng dezen vloek voort, spreekt de HEERE der heirscharen, dat hij kome in het huis van den dief, en in het huis desgenen, die bij Mijn Naam valselijk zweert; en hij zal in het midden zijns huizes overnachten, en hij zal het verteren, met zijn houten en zijn stenen.
5 En de Engel, Die met mij sprak, ging uit, en zeide tot mij: Hef nu uw ogen op, en zie, wat dit zij, dat er voortkomt.
6 En ik zeide: Wat is dat? En Hij zeide: Dit is een efa, die voortkomt. Verder zeide Hij: Dit is het oog over henlieden in het ganse land.
7 En ziet, een plaat van lood werd opgeheven, en er was een vrouw, zittende in het midden der efa.
8 En Hij zeide: Deze is de goddeloosheid; en Hij wierp ze in het midden van de efa; en Hij wierp het loden gewicht op den mond derzelve.
9 En ik hief mijn ogen op, en ik zag; en ziet, twee vrouwen kwamen voort, en wind was in haar vleugelen, en zij hadden vleugelen, als de vleugelen eens ooievaars; en zij voerden de efa tussen de aarde en tussen den hemel.
10 Toen zeide ik tot den Engel, Die met mij sprak: Waarhenen brengen zij deze efa?
11 En Hij zeide tot mij: Om haar een huis te bouwen in het land Sinear; dat zij daar gevestigd en gesteld worde op haar grondvesting.

Tot hiertoe hebben wij alleen vredes visioenen gezien, en al de woorden, die wij gehoord hebben zijn goede woorden en troostrijke woorden geweest Maar de wolkkolom en vuurkolom heeft een zwarte en donkere zijde naar de kant van de Egyptenaars en een lichte en aangename zijde naar de kant van de Israëlieten, zo is het ook met Zacharia's visioenen, want Gods profeten zijn niet alleen Zijn gezanten om over vrede te handelen met de kinderen des Vaders maar ook herauten om de oorlog te verklaren aan hen, die er welbehagen in hebben, en volharden in hun weerspannigheid. In dit hoofdstuk hebben wij twee visioenen, waardoor "de toorn Gods geopenbaard wordt van de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen". God zal grote en vriendelijke dingen doen voor Zijn volk, waarover de getrouwe zonen van Sion zich zullen verblijden maar "de zondaren te Sion moeten verschrikt zijn" want,

I. God zal streng kastijden de bijzondere personen onder hen, die goddeloos en onheilig zijn, en die alle verbetering haten in deze tijd van verbetering, terwijl God het volk in Zijn geheel vriendelijkheid bewijst en het met zegeningen overlaadt, zullen zij en hun geslacht, desondanks, onder de vloek liggen die de profeet ziet in een vliegende rol, vers 1-4.

Il. Als het volk in zijn geheel later ontaardt en de goddeloosheid de overhand over hen krijgt, zal het met haastig verderf weggevoerd en voortgedreven worden, onder het drukkende gewicht van de goddelijke toorn, voorgesteld door het loden gewicht op de mond van de efa, en op vleugelen weggevoerd, ik weet niet waarheen, vers 5-11.

Zacharia 5:1-11

Wij vinden niet, dat de profeet nu behoefte had aan opwekking, zoals in Hoofdstuk 4:1. Na die opwekking bleef hij wakker, ja, hij heeft er nu zelfs geen behoefte aan opgewekt te worden om zijn ogen te gebruiken, want uit eigen beweging *heft hij zijn ogen op.* Deze winst maken goede mensen somtijds van hun zwakheden, dat ze hen te zorgvuldiger en nauwlettender maken voor het vervolg.

I. Wat het was, dat de profeet zag, hij keek naar boven in de lucht, en zag een vliegende rol, een grote, lange reep perkament, die opgerold is, en daarom een rol genoemd wordt, wordt nu ontrold en uitgelegd, deze rol vloog op de vleugels van de wind, werd voor het blote oog zichtbaar, met snelheid door de lucht gevoerd, zoals adelaar, die neerschiet op zijn prooi, het was de rol, zoals die van Ezechiël, die voor en achter beschreven was, klaagliederen en zuchting en wee. Ezechiel 2:9, 10. Evenals het gebod van de wet geschreven is, voor de zekerheid van haar voortbestaan, zo is ook de vloek van de wet geschreven, het schrijft bittere dingen tegen de zondaar. Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven, en wat geschreven is, blijft. Om de aandacht van de profeet te trekken, en de begeerte in hem op te wekken naar de verklaring er van, vraagt de Engel hem, wat hij ziet? En hij geeft dit antwoord: Ik zie een vliegende rol, en, zo goed als hij die op ‘t oog schatten kan, is zij twintig ellen lang, dit is ongeveer negen meter, en tien ellen breed, dit is ongeveer vier en halve meter. De schriften van Oud en Nieuw Testament zijn rollen, waarop God de voortreffelijkheden van Zijn wet en het Evangelie geschreven heeft. Christus is de Bewaarder van de rollen. Het zijn grote rollen, er staat veel in. Het zijn vliegende rollen, de engel, die het eeuwig Evangelie had om te verkondigen, vloog in het midden des hemels, Openbaring 14:6. Gods woord loopt zeer snel, Psalm 147:15. Die in de betekenis van deze rollen willen doordringen, moeten eerst zeggen wat zij zien, moeten zover gaan, als zij zelf kunnen. "Wat is in de wet geschreven? Hoe leest gij?" Zeg mij dat, en dan zal men u doen verstaan wat gij leest.

II. Hoe het hem uitgelegd werd, vers 3, 4 Deze vliegende rol is *een vloek,* zij bevat een verklaring van de rechtvaardige toorn van God, in ‘t bijzonder tegen die zondaars, die door valse eed Gods majesteit beledigen of door diefstal inbreuk maken op het eigendom van hun naaste. Iedere Israëliet verheuge zich in de zegeningen van zijn land met beving, want, als hij zweert of steelt of op enigen zondigen weg wandelt, zal hij ze met zijn ogen zien, maar er de troost niet van hebben want de vloek is tegen hem uitgegaan. Zo ik goddeloos ben, wee mij om dat alles.

1. De verre strekking van deze vloek, de profeet ziet ze vliegen, maar in welke richting zet ze koers? Zij gaat uit over het ganse land, niet alleen het land van Israël, maar de hele wereld, want die gezondigd hebben tegen de wet, geschreven in hun harten, zullen door die wet allen geoordeeld worden, hoewel zij het boek van de wet niet hebben. Alle mensen zijn aan het oordeel Gods onderworpen, en overal, waar zondaars zijn, op het gelaat des aardrijks, kan en zal God hen vinden en grijpen. O dat wij met het oog des geloofs de vliegende rol konden zien van Gods vloek, die als een dikke wolk over de schuldige wereld hangt, niet alleen om de zonnestralen van Gods gunst van hen af te weren, maar zwanger van donder en bliksem en storm, gereed om hen te vernietigen! Hoe welkom zou dan de tijding van Verlosser zijn, die kwam om ons te verlossen van de vloek van de wet, doordat Hij vloek geworden is voor ons, en door dat boek op te eten! De grote lengte en breedte van deze rol betekent de menigte van vloeken, waaraan de zondaars blootstaan. God zal hun plagen wonderlijk maken, als zij zich niet bekeren.

2. De misdadigers, wie deze vloek in ‘t bijzonder geldt. De wereld is vol van allerlei zonde: de Joodse kerk in deze tijd evens. Maar twee soorten van zondaars worden hier met name genoemd als onderhevig aan deze vloek.

a. Dieven, hij is voor iegelijk, die steelt, die door list of geweld neemt, wat niet het zijne is, in ‘t bijzonder, die God besteelt en tot zijn eigen gebruik aanwendt, wat aan God en Zijn eer gewijd is, een zonde, waarover veel geklaagd werd onder de Joden van die tijd, Maleachi 3:8, Nehemia 13:10. Heiligschennis is, zonder twijfel, de ergste soort van diefstal. Eveneens die zijn vader of zijn moeder berooft en zegt: Het is geen overtreding, Spreuken 28:24 moet weten, dat deze vloek hem treft, want hij is tegen iegelijk, die steelt. Bij het achtste gebod is geen uitdrukkelijke straf genoemd, maar deze vloek is de bekrachtiging van dat gebod.

b. Die valse zweren. De eerste soort van zondaars zondigt tegen de tweede tafel, deze tegen de eerste, want de vloek treft ieder, die tegen van beide tafels zondigt. *Die vals en onheilig zweert* zal niet onschuldig gehouden worden, vers 4- door zijn meineed roept hij de vloek over zichzelf in, en zo zal ook zijn vonnis zijn, God zal *Amen* zeggen op zijn vervloeking, en die op zijn hoofd doen wederkeren. Hij heeft zich beroepen op Gods oordeel, dat altijd in overstemming is met de waarheid, tot bevestiging van een leugen, en aan dat oordeel, dat hij zo goddeloos gehoond heeft, zal hij overgeleverd worden.

3. De versterking van deze vloek, en de billijkheid daarvan: *Ik breng deze vloek voort, spreekt de Heer der heerscharen*, vers 4. Die het vonnis uitspreekt zal er voor zorgen, dat het uitgevoerd wordt ook. Dit voortbrengen betekent,

a. Dat Hij er opdracht aan geeft. Het is rechtvaardige vloek, want het is rechtvaardig God, die er volmacht aan geeft.

b. Dat Hij hem ten uitvoer brengt. Hij brengt hem voort met macht, en beveelt welke straf hij voltrekken zal, en wie kan de vloek afweren of weerstaan, die almachtig God voortbrengt?

4. Het gevolg van deze vloek, dat is zeer vreselijk.

a. Voor de zondaar zelf: een iegelijk, die steelt, zal uitgeroeid worden, niet gekastijd, maar uitgeroeid, afgesneden van het land van de levenden. Gods vloek heeft snijdende dodende kracht. Hij zal uitgeroeid worden als aan deze zijde van deze plaats, dit is van Jeruzalem, en evenzo hij, die zweert aan de andere kant van deze plaats. God zal de zondaars, die Hij onder Zijn eigen volk vindt, niet sparen, en ook zal de heilige stad geen bescherming geven aan de onheiligen. Of, zij zullen worden uitgeroeid van hier, dat wil zeggen van het hele gelaat des aardrijks, waar de vloek over heen vliegt. Of, die steelt zal aan deze zijde uitgeroeid worden, en die zweert aan de andere kant, zij zullen allen uitgeroeid worden, de één zowel als de ander, en beide overeenkomstig de vloek, want de oordelen van Gods hand zijn nauwkeurig in overstemming met de oordelen van Zijn mond.

b. Voor zijn geslacht: hij zal komen in het huis van de dief en van degene, die vals zweert. Gods vloek komt met volmacht om deuren open te breken, en kan niet buiten gehouden worden door sloten of grendels. Daar waar de zondaar het zekerst is, en denkt, dat hij buiten gevaar is, -daar waar hij zich verkwikking belooft door voedsel en slaap, -daar, in zijn eigen huis, zal Gods vloek hem treffen, ja, hij zal niet all op hem, maar op al de zijnen vallen, om zijnentwil. Vervloekt zal zijn zijn korf en baktrog, en vervloekt de vrucht van zijn buik,

Deuteronomium 28:17 18. De vloek des Heeren is in het huis van de goddelozen, Spreuk. 3:33, hij zal niet maar het huis belegeren, of voor de deur zijn, maar hij zal in het midden van zijn huis overnachten, en zijn boosaardige invloed naar alle vertrekken verspreiden. Hij zal wonen in zijn tent, daar zij de zijne niet is, Job 18:15. Hij zal wonen overal waar hij woont, en zijn onafscheidelijke metgezel zijn in bed en aan tafel, om hem beide te bederven. En, eenmaal daar, zal hij hem niet meer verlaten, en er is geen ander middel dan berouw en verbetering om hem uit te bannen en hem niet als erfenis achter te laten. Ja, hij zal er in blijven, totdat hij het huis met zijn houten en zijn stenen verteerd heeft, want, al is het nog zo sterk, al is het hout eikenhout en zijn de stenen gehouwen uit rotsen van graniet, toch zullen zij niet bestand zijn tegen de vloek van God. Wij hoorden de steen en de balk klagen over de afpersing en onderdrukking van de eigenaar en zuchten onder hun last, Habakuk 2:11. Hier zien wij ze bevrijd van deze dienstbaarheid van de verderfenis. Zolang zij in hun kracht en schoonheid waren, ondersteunden zij, zeer tegen hun zin, de trots en zekerheid des zondaars, maar, als zij verteerd zijn, dan zullen hunne puinhopen, tot hun voldoening, duurzame gedenktekenen van Gods rechtvaardigheid en blijvende getuigen van de onrechtvaardigheid des zondaars zijn. Zonde is het verderf van huizen en geslachten, in ‘t bijzonder de zonden van onrechtvaardigheid en meineed. Wie kent de sterkte van Gods toorn, en de werking van Zijn vloek? Houten en stenen zijn er door verteerd, laat ons daarom vrezen en niet zondigen.

Het vorige visioen was zeer gemakkelijk en duidelijk, maar hier zijn dingen in, duister en zwaar om te verstaan, sommigen menen, dat de bedoeling er van is de eindelijke verwoesting van de Joodse kerk en volk te voorspellen en de verstrooiing van de Joden, als zij door de kruisiging van Christus en de vervolging van Zijn Evangelie de maat van hun ongerechtigheid vol gemaakt zouden hebben, daarom is het opzettelijk in duistere voorstellingen en uitdrukkingen gehuld, "opdat de duidelijke aanzegging van de tweede verwoesting des tempels en van de staat hen niet te zeer zou ontmoedigen om voort te gaan met de tegenwoordige herstelling." Aldus Pemble.

De profeet dacht nog na over de macht en de schrik van de vloek, die de huizen van dieven en meinedigen verteert, toen hem gezegd werd zich om te keren, om nog groter verwoestingen dan deze te zien, aangericht door de vloek van God om de zonde des mensen: *Hef nu uw ogen op,* en zie, wat hier is, vers 5. *Wat is dit, dat er voortkomt?* Voor de gehele aarde, zoals de vliegende rol, vers 3, of alleen over Jeruzalem, dat is niet duidelijk. Maar het schijnt, dat de profeet, door de afstand of door de beperktheid van zijn gezicht, niet goed zeggen kon, wat het was, en daarom vroeg: *Wat is het?* vers 6. En de Engel zegt hem beide, wat het is en wat de bedoeling er van is.

I. Hij ziet een efa, een maat, waarmee koren gemeten werd, zij bevatte tien gomers, Exodus 16:36, en was het tiende deel van homer, Ezechiel 45-11, die naam wordt ook gebruikt voor maten in ‘t algemeen, Deuteronomium 25:14. En dat is hun gelijkenis, de gelijkenis van het Joodse volk over de ganse aarde, waar zij nu ook verspreid zijn, of ten minste, het zal zo zijn als hun ondergang nadert. Zij maken de maat van hun ongerechtigheid vol, die God hun gesteld heeft, en als die vol is, zoals de efa met koren, dan zal zij overgegeven worden in de handen van degenen, aan wie God hen om hun zonden verkocht heeft, zij zijn voor het verderf gemeten, zoals efa koren gemeten wordt voor de markt of voor de molen. Sommigen menen, dat de vermelding van efa, die bij kopen en verkopen gebruikt werd, betekent, dat leugen en bedrog en afpersing zonden waren die veelvuldig onder hen voorkwamen, zoals dat volk tot op de huldigen dag berucht is, omdat het zich daaraan schuldig maakt. Het is een juiste

voorstelling van hen over de ganse aarde. Er is hun een maat gesteld en die maken zij haastig vol. Zie Mattheus 23:32, 1 Thessalonicenzen 2:16.

II. Hij ziet een vrouw, zittende in het midden van de efa, die de zondige kerk en volk van de Joden in hun laatste en ontaarden tijd voorstelt, toen de getrouwe stad tot een hoer geworden was. Hij, die de bergen in schalen en de heuvelen in e weegschaal weegt, moet volken en kerken als in efa, zo nauwgezet is Hij in Zijn rechterlijke behandeling van hen. Gods volk wordt de tarwe van Zijn dorsvloer genoemd, Jesaja 21:10. En hier doet Hij het koren in de maat om het weg te doen. De Engel zegt van de vrouw in de efa: Deze is de goddeloosheid, het is een goddeloos volk, anders zou God het niet aldus verworpen hebben, het is zo goddeloos, als de goddeloosheid zelf, het is gruwelijk goddeloos. Hoe is het goud verdonkerd! Israël was de Heer een heiligheid, Jeremia 2:3, maar dit is goddeloosheid, en goddeloosheid is nergens zo schandelijk, zo hatelijk, en, in vele opzichten, zo snood, als waar ze gevonden wordt bij de belijders van de godsdienst.

III. Hij ziet de vrouw in de efa werpen, en het loden gewicht op de mond derzelve, waardoor zij opgesloten en gevangene in de efa is, en geheel buiten staat er uit te komen. Dit dient om aan te tonen, dat de toorn van God tegen onboetvaardige zondaars is,

1. Onvermijdelijk, en niet te ontkomen, zij zijn er aan overgegeven, besloten onder de zonde, en opgesloten onder de vloek, zoals deze vrouw in de efa, zij zouden willen ontsnappen, maar zij kunnen niet.

2. Onverdraaglijk, zodat zij er onder moeten bezwijken. Schuld ligt op de zondaar als loden gewicht, dat hem tot in het diepste van de hel doet zinken. Toen Christus van de dingen van Jeruzalems vrede zei: Maar nu zijn zij verborgen voor uw ogen, wierp dat loden gewicht op hen.

IV. Hij ziet de efa, met de vrouw er in, die aldus ter dood toe gedrukt wordt, weggevoerd naar vreemd land.

1. De werktuigen, die daartoe gebruikt werden, waren twee vrouwen, met vleugels als die van een ooievaar, groot en sterk, en opdat zij vlugger konden vliegen, was wind in haar vleugels, die de grote hevigheid en snelheid betekende, waarmee de Romeinen het Joodse volk vernietigden. God heeft niet alleen gevleugelde boodschappers in de hemel, maar Hij kan, als het Hem behaagt, ook vleugels geven aan hen, die Hij in deze lagere wereld gebruikt, en, als Hij dat doet, drijft Hij ze voort met wind in hun vleugelen, Zijn leiding voert ze mee op gunstige stormwind.

2. Zij hieven ze op in de lucht, betekenende de verschrikkingen, die de goddeloze Joden vervolgden, en dat zij openlijk voorbeeld waren voor de wereld van Gods wraak. Zij voerden ze tussen de aarde en tussen de hemel, als beide onwaardig en van beide verlaten, want, toen dit vervuld werd, behaagden de Joden God niet en waren alle mensen tegen, 1 Thessalonicenzen 2:15. Deze is de goddeloosheid en dit komt er van, de hemel wierp de goddeloze engelen uit, en de aarde spuwde de goddeloze Kanaänieten uit.

3. Toen de profeet vroeg, waarheen zij hun gevangene voerden, die werd weggevoerd om gestraft te worden, vers 10, werd hem gezegd dat zij van plan waren *haar huis te bouwen in het land Sinear.* Dit betekent, dat de straf van de Joden een volkomen verstrooiing zou zijn, zij

zouden uit hun land verdreven worden, zoals het kaf, dat de wind heendrijft, en zouden gedwongen worden in verre landen te wonen, in ‘t bijzonder in het land Babel, waarheen velen van de verdreven Joden gingen, na de verwoesting van hun land door de Romeinen, evenals naar andere landen, in ‘t bijzonder de delen van de Levant, niet om daar, zoals bij hun vorige gevangenschap, zeventig jaar te blijven, maar om daar voor altijd te blijven vastgeklonken. Daar zal de efa *gevestigd en op haar grondveste gesteld* worden. Dit betekent,

a. Dat hun ellende zal blijven van geslacht tot geslacht en dat zij zo verstrooid zullen worden, dat zij zich nimmermeer verenigen of op een plaats samenkomen zullen, zij zullen voor altijd zonder staat en een eenheid zijn, en Kaïns vonnis zal het hunne zijn om zwervende en dolende te zijn op de aarde.

b. Dat hun ongerechtigheid eveneens zal blijven en hun hart er in verhard zal worden. Verharding is over Israël gekomen, en zij zijn neergezonken in de droesem van hun eigen ongeloof, hun goddeloosheid is gevestigd op haar eigen grondveste. God heeft hun een geest van diepe slaap gegeven, Romeinen 11:8, opdat zij niet te eniger tijd zich bekeren en Hij hen geneze.

HOOFDSTUK 6

1 En ik hief mijn ogen weder op, en ik zag; en ziet, vier wangens gingen er uit van tussen twee bergen, en die bergen waren bergen van koper.
2 Aan den eersten wagen waren rode paarden; en aan den tweeden wagen waren zwarte paarden.
3 En aan den derden wagen witte paarden; en aan den vierden wagen hagelvlekkige paarden, die sterk waren.
4 En ik antwoordde, en zeide tot den Engel, Die met mij sprak: Wat zijn deze, mijn Heere?
5 En de Engel antwoordde, en zeide tot mij: Deze zijn de vier winden des hemels, uitgaande van daar zij stonden voor den Heere der ganse aarde.
6 Aan welken wagen de zwarte paarden zijn, die paarden gaan uit naar het Noorderland; en de witte gaan uit, dezelve achterna; en de hagelvlekkige gaan uit naar het Zuiderland.
7 En die sterke paarden gingen uit, en zochten voort te gaan, om het land te doorwandelen; want Hij had gezegd: Gaat heen, doorwandelt het land. En zij doorwandelden het land.
8 En Hij riep mij, en sprak tot mij, zeggende: Zie, deze, die uitgegaan zijn naar het Noorderland, hebben Mijn Geest doen rusten in het Noorderland.
9 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:
10 Neem van de gevankelijk weggevoerden van Cheldai, van Tobia, en van Jedaja, en kom gij te dien dage, en ga in ten huize van Josia, den zoon van Zefanja, dewelke uit Babel gekomen zijn;
11 Te weten, neem zilver en goud, en maak kronen; en zet ze op het hoofd van Josua, den zoon van Jozadak, den hogepriester.
12 En spreek tot hem, zeggende: Alzo spreekt de HEERE der heirscharen, zeggende: Ziet, een Man, Wiens naam is SPRUITE, Die zal uit Zijn plaats spruiten, en Hij zal des HEEREN tempel bouwen.
13 Ja, Hij zal den tempel des HEEREN bouwen, en Hij zal het sieraad dragen, en Hij zal zitten, en heersen op Zijn troon; en Hij zal priester zijn op Zijn troon; en de raad des vredes zal tussen die Beiden wezen.
14 En die kronen zullen wezen voor Chelem, en voor Tobia, en voor Jedaja, en voor Chen, den zoon van Zefanja, tot een gedachtenis in den tempel des HEEREN.
15 En die verre zijn, zullen komen, en zullen bouwen in den tempel des HEEREN, en gijlieden zult weten, dat de HEERE der heirscharen mij tot u gezonden heeft. Dit zal geschieden, indien gij vlijtiglijk zult horen naar de stem des HEEREN, uws Gods.

Wij hebben allen het meest mogelijke belang bij de twee rijken van leiding en genade en daarom is het zaak ons er mee bekend te maken daar al onze tijdelijke belangen noodzakelijkerwijs onderworpen zijn aan de goddelijke voorzienigheid, en al onze geestelijke en eeuwige belangen afhankelijk van de goddelijke genade, en deze twee worden ons in dit hoofdstuk voorgesteld-de eerste door een visioen, de tweede door een voorbeeld. Hier is,

I. God, als koning van de volken, die over de wereld heerscht door de dienst van de engelen, in het visioen van de vier wagens, vers 1-8.

II. God, als koning van de heiligen, die de kerk regeert door bemiddeling van Christus, in de gedaante van Jozua, de hogepriester, die gekroond wordt, als de plechtigheid afgelopen is, wordt dit verklaard met het oog on Christus vers 9-15.

Zacharia 6:1-15

De profeet is begeerig dit visioen te ontvangen, en, alsof hij het verwacht, heft hij zijn ogen weer op en ziet. Hoewel dit zijn zevende visioen was, dacht hij niet, dat hij al genoeg had gehad, want hoe meer wij van God en Zijn wil weten, als wij die recht kennen, des te meer verlangend zullen wij zijn, om beter met God bekend te worden. Ziehier het gezicht, dat de profeet had, van de vier wagens, getrokken door paarden van verschillende kleur, en tevens de uitlegging van het gezicht, vers 1-5..Hij had niet lang gekeken, voordat hij zag, wat de moeite van 't zien waard was, en, wat strekken zou tot grote bemoediging van hem zelf en zijn vrienden, op deze duistere dag. Wij verkeren geheel in 't onzekere omtrent de bedoeling van dit visioen. Sommigen vatten de vier wagens op als de vier wereldrijken, en dan lezen zij, vers 5:*deze zijn de vier winden des hemels,* en veronderstellen, dat het een toespeling is op Daniel 7:2, waar Daniël in een gezicht de vier winden des hemels op de grote zee ziet voortbreken, welke de vier wereldrijken voorstellen. Naar hun meening wordt het Babylonische rijk voorgesteld door de rode paarden die later niet vermeld worden, omdat dat rijk nu niet meer bestaat. De tweede wagen met de zwarte paarden is het Perzische rijk, dat van het Noorden tegen het Babylonische rijk voortkwam, en Gods Geest heeft doen rusten in het Noorderland, door Zijn oordeelen over Babel te brengen en de Joden uit hun gevangenschap te bevrijden. De witte paarden, de Grieken, gaan uit hen achterna in het noorden, want zij vernietigen het Perzische rijk. De hagelvlekkige paarden, de Romeinen, die het Grieksche rijk veroverden, gaan uit naar het Zuiderland, omdat Egypte, dat zuidelijk lag, het laatste overblijfsel van het Grieksche rijk was, dat door de Romeinen onderworpen werd. De sterke paarden waren bij de hagelvlekkige geweest, maar later gingen zij afzonderlijk, hieronder verstaat men de de Gothen en Vandalen, die met hun overwinnende legers de aarde doorwandelen, of de Seleuciden en Ptolemeën, onder wie het Griekse rijk verdeeld werd. Aldus Grotius en anderen.

Maar ik ben eerder geneigd, dit visioen meer in 't algemeen te verstaan, als een voorstelling van het rijk van de Voorzienigheid in haar bestuur over deze lagere wereld. De engelen worden dikwijls Gods wagens genoemd, als in Psalm 68:17, 18:10. De verschillende leidingen van God betreffende volken en kerken worden voorgesteld door de verschillende kleuren van paarden, Openbaring 6:2,4,5,8. Wij kunnen hier dus opmerken,

1. Dat de raad en besluiten van God de bron en oorsprong van alle gebeurtenissen zijn, en die zijn onbewegelijk, als bergen van koper. De wagens kwamen uit van tussen die bergen, want God volbrengt wat over ons besloten is, Zijn besluiten zijn het origineel en Zijn daden daarvan de kopie, Hij doet alles naar de raad van Zijn welbehagen. Wij kunnen even goed de bergen in onze armen nemen, als de goddelijke raad met ons beperkt verstand begrijpen, en even licht bergen van koper verwijderen als een van Gods plannen veranderen, want wat Zijn ziel begeert dat zal Hij doen. Alle leidingen Gods met ons, zoowel in algemeen als bijzondere zaken, moeten wij van tussen de bergen van koper zien uitgaan, en daarom moeten wij inzien, dat het evenzeer dwaas is er mee te twisten als onze plicht er in te berusten. Wie kan tot God zeggen: Wat doet Gij, of Waarom doet Gij het? Handelingen 2:23, 4:28.

2. Dat God Zijn besluiten uitvoert door het werk van de Voorzienigheid, dat als wagens is, waarin Hij rijdt als een vorst in een open rijtuig om Zijn heerlijkheid aan de wereld te tonen, waarop Hij als op een strijdwagen rijdt, overwinnende en opdat Hij overwinne, en triomferende over alle vijanden van Zijn heerlijkheid en Zijn bestuur. God is groot en verschrikkelijk in Zijn daden, Psalm 66:3, en daarin zien wij de gangen van onze God, onze koning, Psalm 68:25. Zijn

leidingen zijn snel en sterk als wagens, maar alle bestuurd en geregeerd door Zijn oneindige wijsheid en Zijn souvereine wil, als wagens door hun voerlieden.

3. Dat de heilige engelen de dienaren zijn van Gods leiding, en door Hem gebruikt werden als de hemelse heerscharen, tot uitvoering van Zijn raad onder de inwoners van de aarde, zij zijn de wagens, of, wat op hetzelfde neerkomt, zij zijn de paarden, die de wagens trekken, groot in kracht en macht, en die, als het paard, dat God zelf beschrijft, Job 39:22, enz. met donder bekleed zijn, zelf verschrikkelijk zijn, maar de vrees belachen, zij zijn vurige paarden en vurige wagenen, die de een profeet ten hemel voeren, en de anderen op de aarde beschermen. Zij zijn zo opmerkzaam op en gehoorzaam aan de wil van God als gedresseerde paarden aan hun berijder of menner. Niet dat God hen of hun diensten nodig heeft, maar het behaagt Hem er gebruik van te maken, om hen te eren en ons vertrouwen in Zijn leiding aan te moedigen

4. Dat de daden van de Voorzienigheid een verschillend gelaat hebben en dat de gedaante van de tijden dikwijls verandert. De paarden van de eerste wagen waren rood, wat oorlog en bloedvergieten betekent, bloed tot aan de tomen van de paarden, Openbaring 14:20. Die van de tweede wagen waren zwart, wat de droeve, sombere gevolgen van de oorlog betekent, hij dompelt alles in rouw, verwoest alles, veroorzaakt hongersnood, pestilentie en verwoesting en doet hele landen verkwijnen. Die voor de derde wagen waren wit, wat de terugkeer van troost en vrede en voorspoed na deze duistere en sombere tijden betekent: al geeft God de kinderen van de mensen smart, toch zal Hij medelijden hebben. Die voor de vierde wagen waren van een gemengde kleur, hagelvlekkig, dat wil zeggen sommige zus en andere zo gevlekt, wat verschillende gebeurtenissen betekent, en afwisselende dagen, een dag van voorspoed, de één als tegenwicht van de ander. De beker van de Voorzienigheid is vol van mengeling, Psalm 75:8.

5. Dat al de werktuigen van de Voorzienigheid, en alle gebeurtenissen van God komen, en van Hem opdracht en bevelen ontvangen, vers 5:*Deze zijn de vier geesten des hemels,* of *de vier winden,* die schijnen te blazen naar welgevallen uit de verschillende streken van het kompas, maar God heeft ze *in Zijn vuisten* en brengt ze voort *uit Zijn schatkamers*. Of liever, deze zijn *de engelen, uitgaande van waar zij stonden voor de Heer van de ganse aarde,* om Hem op Zijn werken te dienen en Zijn heerlijkheid in de hogere wereld te zien, wat hun gelukzaligheid is, en Zijn eer te dienen in deze lagere wereld, wat hun bezigheid is. *Zij staan voor Hem, als de Heer van de ganse aarde,* om bevelen van Hem te ontvangen en Hem verantwoording te doen van hun diensten op deze aarde, want dat alles behoort tot Zijn rechtsgebied. Maar, als Hij het beveelt, gaan zij uit als boodschappers van Zijn raad en dienaren van Zijn rechtvaardigheid en barmhartigheid. De verborgen invloed en aandrang op de geest des mensen, waardoor de plannen van de Voorzienigheid worden uitgevoerd, dat zijn, naar de mening van sommigen, deze vier Geesten des hemels, die van God uitgaan en vervullen, wat Hij beslist, die de God van de geesten van alle vlees is.

6. Dat er een bewonderenswaardige harmonie in de voorzienigheid Gods is, en dat de een gebeurtenis een tegenwicht vormt tegen de andere, vers 6:*De zwarte paarden* gaan uit, en veroorzaken zeer duistere en droeve gebeurtenissen, die het uitzicht van iedereen en alles donker maken, maar *de witte gaan hen achterna,* en brengen blijdschap aan de treurenden, en door een verandering in de loop van de gebeurtenissen doen zij hen opnieuw een vrolijk uitzicht krijgen. Zo handelt God met Zijn kerk en Zijn volk: als de zwarte paarden uitgaan, dan volgen daarop de witte, want waar *het lijden overvloedig is,* daar is de *vertroosting veel overvloediger.*

7. Dat het algemeen uiterlijk voorkomen van de goddelijke voorzienigheid bont en gemengd is. De hagelvlekkige paarden waren voor de vierde wagen, en, hoewel zij eerst naar het Zuiderland gingen, gingen zij daarna voort om het land, d.w.z.de aarde, *te doorwandelen,* zoals hun bevolen was, vers 7. Als wij de aarde doorwandelen, zullen wij bevinden, dat de beschikkingen van de Voorzienigheid noch alle zwart, noch alle wit, maar gemengd van kleur zijn, zwart en wit. Dat is de wereld, waarin wij leven, maar de toekomende wereld is onvermengd. Hier zingen wij ter zelfder tijd van *goedertierenheid en recht,* Psalm 101:1, en doen ons best, ons te schikken naar Gods wil en bedoeling in Zijn gemengde leidingen, en verblijden ons over onze vertroostingen als die zich niet verblijden, omdat zij haar schaduwzijde hebben, en wenen over onze beproevingen, als die niet wenen, omdat er zooveel goedertierenheid in gemengd is.

8. Dat God een welbehagen heeft in Zijn leidingen, vers 8:*Zij hebben Mijn Geest doen rusten,* die *zwarte paarden,* die buitengewone oordelen betekenen, en die *witte,* die buitengewone verlossingen betekenen, beide gingen zij uit *naar het Noorderland,* terwijl de gewone gemengde leidingen over de hele wereld gingen. *Deze hebben Mijn Geest in het Noorderland doen rusten,* wat in de laatste tijd het meest belangrijke toneel is geweest van kerkelijke gebeurtenissen, d.w.z. door deze ongewone verschijningen en handelingen van Gods voorzienigheid is Zijn toorn aan de vijanden van de kerk geopenbaard, en zijn Zijn gunsten aan de kerk geschonken, wat beide lang uitgesteld was, en in beide heeft God Zijn wil vervuld, Zijn woord volbracht, en zodoende Zijn Geest doen rusten. God had lust aan haar om Zijner gerechtigheid wil, en zoals Hij zegt, Jesaja 1:24, heeft Hij zich getroost.

God sprak niet alleen vele malen, maar ook op velerlei wijze, in vroegere tijden door de profeten tot Zijn kerk. In het eerste deel van dit hoofdstuk sprak Hij door een visioen, dat alleen de profeet zelf zag, hier in het tweede deel spreekt Hij door een teken, of voorbeeld, dat velen zagen, en dat, zoals het uitgelegd werd, een heerlijke voorspelling was van de Messias, als de priester en koning van Zijn kerk. Ziehier,

I. De betekenende plechtigheid, die God beval, en dat was *de kroning van Jozua,* de hogepriester, vers 10,.

II. Het is opmerkelijk, dat er twee eminente voorbeelden van Christus in het Oude Testament voorkomen, beide Jozua geheten, wat dezelfde naam is als Jezus, en in de Septuaginta en het Nieuwe Testament door Jezus weergegeven is, Handelingen 7:45- Jozua, de veldoverste, een voorbeeld van Christus, de Overste van onze verlossing, en Jozua, de hogepriester, een voorbeeld van Christus, de hogepriester van onze belijdenis, en beide, in hun tijd, verlossers en leiders in Kanaän. Bij Jozua, de hogepriester, is deze bijzonderheid dat hem op goddelijk bevel met deze bedoeling iets gedaan werd, dat hij een voorbeeld van Christus zou zijn, een priester naar de ordening van Melchizedek, die beide, een koning en een priester was. Jozua was in ‘t geheel niet begerig naar een kroon en het volk evenmin naar een gekroond hoofd, maar, tot grote verrassing van beide, wordt de profeet gelast Jozua te kronen, alsof hij koning was. En terwijl Zerubbabels wijsheid en vroomheid beletten, dat hij er enige aanstoot aan nam alsof het een mededinger van hem was, belette Gods leiding dat de koningen van Perzië argwaan kregen, dat de bedoeling daarvan een opstand tegen hun gezag was. Als wij zeker zijn, dat wij doen wat Gods wil is, als in dit geval, dan kunnen wij het misnoegen van mensen wel afwachten.

1. Er waren enige Joden van Babel gekomen, die een offer brachten naar het huis Gods, enigen van de gevankelijk weggevoerden, die hier tot hun eer genoemd worden, die uit Babel kwamen om Jeruzalem te bezoeken. Zij hadden Babel voor goed vaarwel moeten zeggen, en zich bij hun broeders in hun eigen land moeten vestigen, en voor hun nalatigheid en onverschilligheid, dat zij dat niet deden dachten zij door dit bezoek verzoening te doen. Misschien kwamen zij als gezanten van de Joden te Babel, die daar gemakkelijk en in overvloed leefden, en horende, dat de tempelbouw langzaam voortging bij gebrek aan geld, zonden zij een offer van goud en zilver ten dienste van het huis Gods. Die om de grote afstand of om andere redenen een goed werk niet in persoon kunnen bevorderen, moeten naar dat zij er toe in staat zijn, dat door hun geld bevorderen, terwijl sommigen hun handen geven, moeten anderen die vullen.

2. Tijd en plaats worden de profeet aangegeven om hen te ontmoeten. Zij dachten hun geschenk aan de priester te brengen, Gods gewone dienaars, maar God heeft een buitengewone, een profeet, die bereid is hen en hun geschenk te ontvangen, wat een bemoediging zou zijn voor hen in hun gevangenschap, daar zij voor vaak geklaagd hebben: Wij zien onze tekenen niet, daar is geen profeet meer die hen en anderen zou uitnodigen zich opnieuw in hun eigen land te vestigen, dat toen op zichzelf begon te lijken, als een heilig land, toen de Geest van de profetie er in herleefd was. Zacharia werd bevolen hen dezelfde dag te ontmoeten, dat zij kwamen, want als zij aangekomen waren, zouden zij geen tijd verliezen, maar hun offer terstond aanbieden, er hen te verwelkomen, en hun te verzekeren, dat God hun geschenken aannam. Hij moest hen ontmoeten in het huis van Josia, de zoon van Zefanja, die waarschijnlijk algemeen rentmeester was voor de tempel, en zijn schatten bewaarde. Zij brachten hun goud en zilver, om in de tempel gebruikt te worden, maar God beval het te gebruiken ter ere van Eén, meer dan de tempel, Mattheus 12:6.

3. Er moeten *kronen gemaakt* worden, en *op het hoofd van Jozua gezet*, vers 11. Verondersteld wordt, dat er twee kronen gemaakt werden, één van goud en één van zilver, de laatste, vrezen sommigen, betekende zijn priesterlijke waardigheid, de eerste zijn koninklijke waardigheid. Of liever, daar hij reeds priester was, en een kroon van goud, van zuiver goud had, als symbool van zijn macht en waardigheid als priester, betekenen deze kronen van zilver en goud beide de koninklijke waardigheid, waarbij dan de zilveren kroon misschien bestemd was om het koninkrijk van de Messias af te beelden, terwijl Hij hier op aarde was, want toen was Hij de koning Israëls, Johannes 1:50, meer de gouden kroon Zijn koninkrijk in Zijn verheerlijkten staat, welks heerlijkheid die van het eerste even ver overtrof als het goud het zilver overtreft. De zon schijnt als goud, als zij uitgaat in haar kracht, en de stralen van de maan noemen wij zilveren stralen als zij heerlijk voortgaat. Die zon en maan hadden vereerd, zullen nu neervallen voor de gouden en zilveren kronen van de verheerlijkten Verlosser, voor Wie de zon beschaamd, en de maan schaamrood zal zijn, daar zij beide in laster overtroffen worden.

II. De verklaring, die God van deze plechtigheid gaf. Iedereen zou willen vragen: "Wat is de bedoeling van Jozua’s kroning?" En de profeet is volkomen bereid, hun de bedoeling te zeggen. Dit sprekende teken is de inleiding tot een voorspelling, en het teken werd gebruikt om er te meer de aandacht op te vestigen en opdat men ze te beter onthouden zou. De inhoud van de belofte is,

1. Dat God in de volheid des tijds een hogepriester zou opwekken, als Jozua. Zeg tot Jozua, dat hij slechts het voorbeeld is van Eén, die komen zal. een flauwe schaduw van Hem, vers 12 : *Spreek tot hem* in de naam van *de Heer der heerscharen*, dat *een man, wiens naam is Spruit,*

uit zijn plaats spruiten zal, uit Bethlehem, de stad Davids de plaats voor Zijn geboorte bestemd, al is het geslacht een wortel in dorre aarde, toch zal deze Spruit er uit ontkiemen, evenals in de lente, bij de terugkeer van de zon, de bloemen uit haar wortel ontspruiten, waarin zij begraven lagen, uit het oog uit het hart. *Hij zal uit zichzelf spruiten*, zo lezen sommigen, "propria virtute-door zijn eigen levenskracht," Hij zal verheerlijkt worden *in zijn eigen kracht.*

2. Dat, zoals Jozua een werkzaam, nuttig werktuig was bij de tempelbouw, deze man, deze Spruit de opperste bouwmeester, de enige bouwmeester van de geestelijken tempel, de kerk van het Evangelie, zal zijn. *Hij zal de Tempel des Heeren bouwen*, en dit wordt herhaald, vers 13 :*Hij zal de Tempel des Heeren bouwen.* Hij zal uitspruiten om het goede te doen, om een werktuig van des Heeren heerlijkheid te zijn en een grote zegen voor de mensheid te zijn. De kerk van het evangelie is de tempel des Heeren, een geestelijk huis 1 Petrus 2:5, een heilige tempel, Efeziers 2:21. In de tempel openbaarde God zich aan Zijn volk, en daar werd Hij door Zijn volk gediend en ontving Hij hun hulde, zo schijnt in de kerk van het Evangelie het licht van de goddelijke openbaring door het Woord, en daar worden de geestelijke offeranden gebracht van gebed en dankzegging. Christus is niet alleen het fundament, maar ook de grondlegger van deze tempel, door Zijn geest en genade.

3. Dat Christus de heerlijkheid dragen zal. Heerlijkheid is een lust, maar niet te zwaar voor Hem, die alle dingen staande houdt. Het kruis was Zijn heerlijkheid, en dat heeft Hij gedragen, zo was Zijn kroon een uitnemend gewicht van de heerlijkheid, en dat draagt Hij. De heerschappij is op Zijn schouders, en daarin draagt Hij de heerlijkheid, Jesaja 9:5. Men zal aan Hem hangen alle heerlijkheid van het huis Zijns vaders, Jesaja 22:24. Hem komt het toe en Hij is "par negotio-tegen Zijn taak opgewassen." De heerlijkheid van het priesterschap en het koningschap was verdeeld geweest tussen het huis van Aäron en dat van David, maar nu zal Hij alleen al de heerlijkheid van beide dragen. Wat Hij dragen, wat Hij op zich nemen zal, zal inderdaad de heerlijkheid van Israël zijn, en daarop moeten zij wachten, en in ‘t vooruitzicht daarop moeten zij tevreden zijn met het gemis van die uiterlijke heerlijkheid, die zij vroeger hadden. Hij zal zo’n grote heerlijkheid dragen, dat de heerlijkheid van het laatste huis groter zal zijn dan die van het eerste. Hij zal de heerlijkheid verheffen zo kan men lezen, de heerlijkheid van Israël was neergeworpen en vertreden, maar zij zal verrijzen uit het stof.

4. Dat Hij een troon zal hebben en beide, priester en koning op die troon zal zijn. Een troon betekent beide, waardigheid en heerschappij, een verheven eer met uitgebreide macht.

a. Deze priester zal koning zijn, en zijn ambt als priester zal geen verkleining zijn van zijn waardigheid als koning: Hij zal zitten en heersen op Zijn troon. Christus leeft eeuwig als priester om onze Middelaar te zijn, maar Hij doet dat, zittende ter rechterhand Zijns Vaders, als Eén, die bekleed is met gezag, Hebreeen 8:1. Wij hebben zo’n Hogepriester als Israël nimmer had, want Hij is gezeten aan de rechterhand van de troon van de Majesteit in de hemelen, wat Zijn bemiddeling een krachtdadige uitwerking verzekert, Hij, die voor ons verschijnt binnen het voorhangsel, is Eén, die daar zit en heerst. Christus, die het ambt ontvangen heeft om offeranden voor ons te offeren, heeft macht ontvangen om ons westen te geven. Hij zal ons niet verlossen, tenzij wij bereid zijn, dat Hij over ons regeren zal. God heeft Hem een troon in de hemelen bereid, en, als wij daar enig voordeel van willen hebben, moeten wij Hem een troon in onze harten bereiden, en bereid en blijde zijn, dat Hij op die troon zitten en heersen zal, en iedere gedachte binnen in ons moet tot gehoorzaamheid aan Hem gebracht worden.

b. Deze koning zal een priester zijn, een priester op zijn troon. Met de majesteit en macht van een koning zal Hij de tederheid en eenvoud van een priester hebben, die, daar hij uit de mensen genomen is, voor de mensen gesteld is, en medelijden kan hebben met de onwetenden, Hebreeen 5:12. In alle handelingen van Zijn regering als koning volgt Hij de bedoelingen van Zijn genade als priester. Daarom moeten zij, die de Zijnen zijn, niet met schrik en verbazing naar Zijn troon zien, al is het een troon van heerlijkheid en een troon des gerichts, want, evenals er een regenboog rondom de troon is, zo ook is Hij een priester op Zijn troon.

5. Dat de raad des vredes tussen die beide zal wezen. Dat wil zeggen,

a. Tussen de Heer en de Man, genaamd Spruit, tussen de Vader en de Zoon, de raad betreffende de vrede, tussen God en mens te maken door de bemiddeling van Christus, zal door de oneindige Wijsheid opgenomen worden, dat wil zeggen zal blijken opgenomen te zijn, in het verbond van de verlossing, Vader en Zoon verstonden elkaar volmaakt in die zaak. Of liever,

b. Tussen de priester en de koning, tussen het priesterlijk en het koninklijk ambt van Jezus Christus. De Man, genaamd Spruit, moet uitspruiten om een raad des vredes, vrede op aarde, uit te voeren, en met dat doel, vrede maken met de hemel. Gods gedachten over ons zijn gedachten des vredes, en om die uit te voeren, verhief Hij Zijn zoon Christus Jezus om beide Vorst en Zaligmaker te zien, Hij gaf Hem een troon, maar onder deze voorwaarde, dat Hij priester op Zijn troon zou zijn, en door de waarneming van die twee ambten, van priester en koning, die grote taak volbrengen zou van de verzoening van de mensen met God en zijn zaligheid in God. Sommigen menen, dat dit een toespeling is op het vroeger bestuur van de Joodse staat, waarin de koning en de priester, twee verschillende ambtenaren, met elkander raadpleegden, tot instandhouding van vrede en voorspoed in kerk en staat, zoals Zerubbabel en Jozua nu deden. Ik mag er wel aan toevoegen, met de profeten Gods, die hen ondersteunden. Zo zal ook de vrede en het welzijn van de kerk van het Evangelie gewerkt worden, hoewel niet door twee onderscheiden personen, toch uit kracht van twee onderscheiden ambten, die in een persoon verenigd zijn-namelijk Christus, die alle vrede koopt door Zijn priesterschap en die in stand houdt en verdedigt door Zijn koninkrijk, aldus Pemble. En Zijn profetisch ambt is bij dit grote plan dienstbaar aan beide.

6. Dat Joden en heidenen in de kerk van het Evangelie op gelukkige wijze verenigd zullen worden, en die eenheid zullen zij vinden in Christus, de Priester op Zijn troon, als het middelpunt van de kerk, vers 15:*Die verre zijn, zullen komen en bouwen aan de Tempel des Heeren.* Sommigen passen dit toe op de doden, die ver weg waren te Babel, die achterbleven in gevangenschap, tot grote teleurstelling van hun broeders, die teruggekeerd waren, en hun hulp nodig hadden voor het bouwen van de tempel. Nu belooft God, dat velen van hen, en sommigen van andere volken daarenboven als bekeerlingen van de Joodsen godsdienst. zouden komen en de hand lenen tot het bouwen van de tempel, en dan zouden vele handen licht werk maken. De koningen van Perzië deden het hunne voor het bouwen van de tempel, Ezra 6:8, en het gereedschap van de tempel, Ezra 7:19, 20. En in later tijd hielpen Herodes de Grote en anderen, die vreemden waren, mee om de tempel te verfraaien en te verrijken. Maar het ziet verder, namelijk op de Tempel des Heeren, die de Man, genaamd Spruit, bouwen zou. De heidenen, vreemden die verre zijn, zullen helpen aan de bouw, want uit hen zal God predikers opwekken, die met Christus zullen medewerken aan de bouw, en alle bekeerlingen uit de heidenen zullen stenen zijn, die aan het gebouw worden toegevoegd, zodat het zal opwassen

tot een heiligen tempel, Efeziers 2:20-22. Als Gods tempel gebouwd moet worden, kan Hij oproepen, die verre zijn, hen gebruiken bij het bouwen.

7. Dat de vervulling hiervan een krachtige bevestiging zal zijn van de waarheid van Gods woord: Gij zult weten, dat de Heer der heerscharen mij tot u gezonden heeft. De belofte dat die verre waren, komen zouden om hen bij het bouwen van de tempel te helpen, was als het ware het geven van een teken, daardoor konden zij zich verzekerd houden, dat de andere beloften te van zijn tijd vervuld zouden worden. Dit zou nu zeer spoedig vervuld worden, het was het al, want die hun vijanden en aanklagers geweest waren, werden, gehoorzaam aan des konings besluit, hun helpers, en deden ijverig wat hun tot bevordering van het werk bevolen werd te doen, en met behulp daarvan werd het werk voortgezet en voltooid, zie Ezra 6:13, 14. Door deze verrassende hulp, die zij van verre ontvingen voor het bouwen van de tempel zouden zij weten, dat Zacharia, die het hun te voren gezegd had, door God gezonden was, en dat daarom zijn woord van de Man, genaamd Spruit, vervuld zou worden.

8. Dat deze beloften een krachtige aansporing tot gehoorzaamheid waren: "Dit zal geschieden, dit is: gij zult hulp hebben bij het bouwen van de tempel, indien gij vlijtig zult horen naar de stem van de Heer uw God. Gij zult de hulp van vreemden hebben bij het bouwen van de tempel, als gij er zelf maar in volle ernst aan begint." De hulp van anderen, in plaats van een verontschuldiging te zijn voor onze traagheid, moest een aansporing zijn van onze ijver. "Gij zult het voordeel en de troost van al die beloften hebben, als gij ernst maakt met uw taak." Zij moeten weten, dat alles van hun goed gedrag afhangt, en, hoewel hun God hen tegemoet komt op de weg van de genade, kunnen zij niet verwachten, dat Hij er mee voort zal gaan, als zij zich niet voegen naar Zijn wetten. Wat God van ons verlangt, om ons bekwaam te maken voor Zijn gunst, is gehoorzaamheid aan Zijn geopenbaarde wil, en het moet een ijverige gehoorzaamheid zijn. Wij kunnen naar de stem Gods niet horen, zonder grote moeite en inspanning, en ook zal onze gehoorzaamheid door God niet aangenomen worden, als zij niet door ons gewerkt is.

III. De maatregel, die genomen werd, om de herinnering hieraan te bewaren. De kronen, die bij deze plechtigheid gebruikt werden, werden niet aan Jozua gegeven, maar moesten *tot een gedachtenis in de tempel des Heren* bewaard worden, vers 14. Zij werden of bewaard inde schatkist van de tempel of, volgens de Joodse traditie, in de vensters van de tempel opgehangen, voor het oog van iedereen, "in perpetuam rei memoriam-tot een eeuwige gedachtenis," als een traditioneel bewijs van de belofte van de Messias, en deze typische handeling diende tot bevestiging van die belofte. De kronen werden overhandigd aan degenen, die er de grondstof voor geleverd hebben, en sommigen denken, dat hun namen op de kronen gegraveerd waren, om bewaard te worden als een openbaar getuigenis voor hun vrome mildheid en tot aanmoediging van anderen om op dezelfde wijze geschenken te brengen voor het huis Gods. Verschillende middelen werden gebruikt tot ondersteuning van het geloof van de Oudtestamentische heiligen, die wachtten op de vertroosting Israëls, totdat de tijd, de bestemde tijd kwam.

HOOFDSTUK 7

1 Het gebeurde nu in het vierde jaar van den koning Darius, dat het woord des HEEREN geschiedde tot Zacharia, op den vierden der negende maand, namelijk in Chisleu.
2 Toen men naar het huis van God gezonden had Sarezer, en Regem-melech, en zijn mannen, om het aangezicht des HEEREN te smeken;
3 Zeggende tot de priesters, die in het huis des HEEREN der heirscharen waren, en tot de profeten, zeggende: Moet ik wenen in de vijfde maand, mij afzonderende, gelijk als ik gedaan heb nu zo vele jaren?
4 Toen geschiedde het woord des HEEREN der heirscharen tot mij, zeggende:
5 Spreek tot het ganse volk dezes lands, en tot de priesters, zeggende: Toen gij vasttet en rouwklaagdet, in de vijfde en in de zevende maand, namelijk nu zeventig jaren, hebt gijlieden Mij, Mij enigszins gevast?
6 Of als gij at, en als gij dronkt, waart gij het niet, die daar at, en gij, die daar dronkt?
7 Zijn het niet de woorden, welke de HEERE uitriep door den dienst der vorige profeten, toen Jeruzalem bewoond en gerust was, en haar steden rondom haar; en het zuiden en de laagte bewoond was?
8 Verder geschiedde het woord des HEEREN tot Zacharia, zeggende:
9 Alzo sprak de HEERE der heirscharen, zeggende: Richt een waarachtig gericht, en doet goedertierenheid en barmhartigheden, de een aan den ander;
10 En verdrukt de weduwe noch den wees, den vreemdeling noch den ellendige; en denkt niet in uw hart de een des anderen kwaad.
11 Maar zij weigerden op te merken, en togen hun schouder terug, en zij verzwaarden hun oren, opdat zij niet hoorden.
12 En zij maakten hun hart als een diamant, opdat zij niet hoorden de wet en de woorden, die de HEERE der heirscharen zond in Zijn Geest, door den dienst der vorige profeten, waaruit ontstaan is een grote toorn van den HEERE der heirscharen.
13 Daarom is het geschied, gelijk als Hij geroepen had, doch zij niet gehoord hebben, alzo riepen zij ook, maar Ik hoorde niet, zegt de HEERE der heirscharen;
14 Maar Ik heb hen weggestormd onder alle heidenen, welke zij niet kenden; en het land werd achter hen verwoest, zodat er niemand doorging, noch wederkeerde; want zij stelden het gewenste land tot een verwoesting.

Wij hebben afgedaan met de visioenen, maar niet met de openbaringen van dit boek, de profeet ziet geen tekenen meer, zoals tot nu toe, maar toch "geschiedde het woord van de Heer" nog tot hem. In dit hoofdstuk hebben wij,

I. Een gewetensvraag, die de profeet gedaan wordt door de kinderen van de gevangenschap, en wel betreffende het vasten, of zij namelijk de plechtige vastendagen, die zij gedurende de zeventig jaren van hun gevangenschap godsdienstig gehouden hadden, zouden blijven houden, vers 1 -3.

II. Het antwoord op deze vraag, dat in dit en het volgend hoofdstuk gegeven wordt, dit antwoord werd niet op eenmaal gegeven, maar telkens wat, en naar het schijnt, op verschillende tijden, want hier zijn vier verschillende toespraken, die alle op dit geval betrekking hebben, en alle met de inleiding: "Het woord des Heren geschiedde", in dit hoofdstuk, vers 4-8, en Hoofdstuk 8:1, 18. De opeenvolging is zeer opmerkelijk. In dit hoofdstuk,

1. Verwijt de profeet hun scherp hun verkeerde opvatting van het vasten, vers 4 -7.

2. Hij vermaant hen hun leven te beteren, wat de beste manier van vasten zijn zou en zich te onthouden van de zonden, die de oordelen over hen brachten, ter herinnering waaraan zij deze vasten onderhielden, vers 8-14. En, nadat hij aldus de wond heeft blootgelegd, verbindt hij die in het volgende hoofdstuk, en heelt ze met de goedgunstige verzekering van de grote genade, die God nog voor hen bewaard had, waardoor Hij hun vasten in feesten zou veranderen.

Zacharia 7:1-14

Deze op zichzelf staande prediking, die de profeet hield, en die in dit en het volgende hoofdstuk vermeld wordt, viel ongeveer twee jaar na de vorige, waarin hij hun een verhaal deed van zijn visioenen, zoals blijkt bij vergelijking van de datum van deze, vers 1, in *de negende maand van het vierde jaar* van Darius, met de datum van die, Hoofdstuk 1:1, in de achtste maand van het tweede jaar van Darius, niet, dat Zacharia in die tussentijd ledig was, uitdrukkelijk wordt gezegd, dat hij en Haggai voortgingen met profeteren, totdat de tempel voltooid was in het zesde jaar van Darius, Ezra 6:14, 15, maar gedurende die tijd hield hij geen enkele prediking, die later openbaar gemaakt werd, en opgetekend, zoals deze. God kan geëerd en Zijn werk gedaan worden, en Zijn zaak gediend, door het gesproken, zowel als door het geschreven woord, en door het inprenten en herhalen van wat geleerd is even goed als door iets nieuws te verkondigen.

I. Hier wordt een vraag gesteld aangaande het vasten. Enige lieden waren uitgezonden om aan de priesters en profeten te vragen, of zij moesten voortgaan met deze jaarlijkse vasten waar te nemen, zoals zij tot nu toe gedaan hadden, in ‘t bijzonder die in de vijfde maand. Het is de vraag, of zij gezonden waren door degenen, die te Babel gebleven waren, die, beroofd van de weldaad van de plechtige feesten, welke Gods gebod hun voorschreef, in die behoefte voorzagen door de plechtige vasten, waartoe Gods leidingen hen opriepen, of door degenen, die teruggekeerd waren, maar op het land leefden zoals sommigen geneigd zijn te denken, omdat zij *het volk des lands* genoemd worden, vers 5. Maar, wat dat betreft, kon het antwoord aan de gezanten van de gevangen doden, even goed aan *het ganse volk* als aan hen alleen gegeven worden.

1. Wie het waren, die met deze vraag kwamen-Sarezer en Regem-Melech, iemand van rang en aanzien, want hij kwam met zijn mannen, en vond het niet beneden zich, en geen vernedering om met deze boodschap uitgezonden te worden, maar een eer voor zijn persoon, om

a. In Gods huis te verschijnen, daar zijn plicht te doen en bevelen te ontvangen. De aanzienlijkste mensen zijn minder dan de minste van de geboden van Jezus Christus.

b. Vertegenwoordiger van Gods volk te zijn, en hun zaken te behartigen. Die rijk zijn, hebben meer tijd dan mannen van zaken, en behoren hun tijd te geven ten diepste van ‘t algemeen, en door goed te doen maken zij zichzelf werkelijk tot mannen van aanzien, de afgezanten van de gemeenten waren de eer van Christus, 2 Corinthiers 8:23.

2. Wat de boodschap was, waarmee zij kwamen. Zij werden misschien niet met *goud en zilver* gezonden, zoals die anderen, hoofdst. 6:10, 11, of, als dat wel het geval was, dan wordt dat toch niet vermeld, maar met dat dubbele doel, dat ons allen naar het huis van God brengen moet.

a. Om Gods genade af te smeken. Zij waren gezonden, om het aangezicht van de Heer te smeken, en, zoals sommigen denken, om naar het toenmalig gebruik, te offeren, waarbij zij tevens hun gebeden offerden. In de gevangenschap baden de doden met het aangezicht naar de tempel, zoals blijkt uit Daniel 6:10, maar nu die goed op weg was om herbouwd te worden, zonden zij hun vertegenwoordigers om daar te bidden, want zij herinnerden zich, dat God gezegd had, dat Zijn huis een bedehuis genoemd zou worden voor alle volkeren, Jesaja 56:7. In

het gebed moeten wij ons zelf voor de Heer stellen, moeten Zijn oog op ons gevestigd zien en het oog op Hem hebben.

b. Om Gods wil te vragen. Als wij onze smeekbeden opzenden tot God, dan moet dat zijn met bereidwilligheid om bevelen van Hem te ontvangen, want als wij ons oor afkeren om naar Zijn wet niet te horen, dan kunnen wij ook niet verwachten dat onze gebeden voor Hem aannemelijk zullen zijn. Daarom moeten wij begeren in het huis van de Heer te wonen alle dagen van ons leven, Psalm 27:4, om daar te onderzoeken, met de vraag niet alleen: Heer, wat wilt Gij voor mij doen maar: Heer, wat wilt Gij, dat ik doen zal?

3. Wie zij raadpleegden. Zij spraken tot de priesters, die in het huis van de Heer waren en tot de profeten, de eersten waren het orakelen in gewone gevallen, de laatste in buitengewone, zij waren gezegend met beide, en zij wilden beproeven of een van beide hun met de wil van God in dit geval bekend kon maken. Daar God verschillende gaven aan de mensen geschonken heeft, en alle tot ons voordeel, moeten wij er gebruik van maken, naar dat de gelegenheid is. Zij waren niet zozeer aan hun priesters, hun geregelde predikers, gebonden, dat zij de profeten wantrouwden, die door de gaven, hun geschonken, ten volle bekwaam bleken te zijn, om de kerk te dienen, maar toch waren zij niet zo overmatig met de profeten ingenomen, dat zij de priesters verachtten, maar zij spraken tot beide, priesters en profeten, en terwijl zij beide raadpleegden, gaven zij de eer aan de God van Israël, en die ene Geest die alles in allen werkt. God kon door beide "urim en profeten spreken", 1 Samuel 28:6, en daarom wilden zij geen van beide verzuimen. De priesters en profeten waren niet naijverig op elkaar, en hadden geen geschillen onder elkaar, dus moet het volk ook geen verschil tussen hen maken, maar God danken, dat zij beide hadden. De profeten maakten weliswaar aanmerking op hetgeen in de priesters verkeerd was, maar te gelijker tijd leerden zij het volk dat de lippen van de priester de wetenschap bewaren, en dat zij uit zijn mond de wet zoeken moesten, want *hij is een engel des* Heer der heerscharen, Maleachi 2:7. Die Gods wil willen kennen, moeten Gods dienaren raadplegen, en in twijfelachtige gevallen raad vragen aan hen wier taak het in ‘t bijzonder is de schriften te onderzoeken.

4. Wat de vraag was, waarop zij antwoord begeerden, vers 3 :*Moet ik wenen in de vijfde maand, mij afzonderende, gelijk als ik gedaan heb na zoveel jaren?* Ziehier,

A. Wat hun gewoonte was geweest, niet alleen gedurende de zeventig jaar van hun gevangenschap, maar tot op deze dag, dat was twintig jaar na de afkondiging van hun vrijheid, zij hielden geregeld plechtige vastendagen tot vernedering en gebed, die zij godsdienstig vierden, al naar dat zij er gelegenheid toe hadden in hun binnenkamer, in hun gezin, of in de godsdienstige vergaderingen, voor zover zij die hadden. In dit geval wordt er maar een vermeld, namelijk die in de vijfde maand, maar uit Hoofdstuk 8:19 blijkt, dat zij vier jaarlijkse vastendagen onderhielden, één in de vierde maand, zeventien Juni, ter herinnering aan het doorbreken van de muur van Jeruzalem, Jeremia 52:7, één in de vijfde maand, 4 Juli, ter herinnering aan het verbranden van de tempel Jeremia 52:12, 1l, één in de zevende maand, drie September, ter herinnering aan de moord van Gedalja, waardoor hun verstrooiing voltooid werd, en één in de tiende maand, tien December ter herinnering aan het begin van het beleg van Jeruzalem, 2 Koningen 25:1. Nu was het zeer prijzenswaardig van hen, dat zij die vastendagen hielden, zich aldus te vernederen onder die vernederende leidingen, waardoor God hen vermaande om te wenen en te treuren, zich aldus te schikken in hun ellende, zich voor te bereiden op verlossing. Het zou eveneens het middel zijn om hun kinderen bijtijds een recht besef te geven, daarvan, dat de hand van de Heer tegen hen was.

B. Waarover zij nu in twijfel waren-of zij er mee voort zouden gaan of niet. De vraag wordt gedaan als door een enkelpersoon: Moet ik wenen? Maar het was de vraag van veren, en het antwoord aan een zou tevens een antwoord zijn aan de anderen. Of misschien hadden velen het nagelaten, maar wil de vrager zich niet richten naar de gewoonte van anderen, als God wil, dat hij voort zal gaan, dan zal hij voortgaan, onverschillig wat anderen doen. Zijn vasten wordt beschreven als wenen en zich afzonderen. Een godsdienstig vasten moet gevierd worden, niet alleen door onthouding, hier een zich afzonderen van de gewone, geoorloofde genietingen des levens genoemd, maar door een godzalige smart over de zonde, hier weergegeven door wenen. "*Moet ik dagen houden om mijn ziel te kwellen, gelijk als ik gedaan heb nu zoveel jaren?"* Er wordt gesproken, vers 5, van zeventig jaar, berekend van de laatste gevangenschap af, zoals tevoren, Hoofdstuk 1:12. De vraag geeft bereidwilligheid te kennen om er mee voort te gaan, als God het beveelt, al is het een pijniging voor het vlees.

a. Er is iets te zeggen voor de instandhouding van deze vastendagen. Vasten en bidden zijn ten allen tijde goede dingen, en doen goed, wij hebben altijd beide, oorzaak en behoefte genoeg om ons voor God te vernederen. De vastendagen over boord te werpen zou een bewijs zijn, dat zij al te zeker waren, en een oorzaak van het nog meer te worden. Zij waren nog steeds in ellende, en zagen nog steeds de blijken van Gods misnoegen, en het is onverstandig van de patiënt zijn kuur af te breken, terwijl de overblijfselen van zijn ziekte zich nog zo geducht doen gevoelen. Maar,

b. Er is ook iets te zeggen voor het afschaffen van deze vastendagen. God had de manier van Zijn leidingen met hen veranderd en was op de weg van de genade tot hen teruggekeerd, en moesten zij dan niet de manier van hun plichten veranderen? Nu de bruidegom teruggekeerd is, waarom zouden de bruiloftskinderen vasten? Alles is schoon op zijn tijd. En wat betreft de vasten van de vijfde maand, die waaromtrent zij in ‘t bijzonder vragen, die gehouden werd ter herinnering aan het verbranden van de tempel, die kon eerder ter zijde gesteld worden dan een andere, omdat de tempel nu goed op weg was herbouwd te worden. Maar, daar zij deze vasten lang gehouden hadden, wilden zij die niet afschaffen zonder toestemming, en zonder Gods wil in dit geval te vragen en te kennen. Een goede regel van eredienst, die wij weldadig hebben bevonden voor ons zelf en voor anderen, moet niet zonder goede redenen veranderd worden, en daarom niet zonder rijp overleg.

II. Een antwoord op deze vraag. Het heeft er al de schijn van, dat, hoe prijzenswaard de vraag ook scheen, zij die haar deden, het niet oprecht meenden, want zij stelden meer belang in de plechtigheid, dan in de zaak zelve, het scheen wel, dat zij zich op hun vasten verhieven, en er God almachtig een verwijt van maakten, dat Hij niet spoediger in genade tot hen teruggekeerd was want wij hebben het nu zoveel jaren gedaan. Zoals degenen, die Jesaja bedoelt, Jesaja 58:3, waarom vasten wij en Gij ziet het niet? En sommigen menen, dat ongeloof en wantrouwen in Gods beloften op de bodem van hun vraag lag, want als zij er het geloof aan hadden gehecht, waarop zij recht hadden, dan hadden zij er niet over in twijfel behoeven te zijn, dat hun vastendagen afgeschaft moesten worden, nu de reden er voor niet meer bestond. En daarom is het eerste antwoord op hun vraag een zeer scherp verwijt wegens hun huichelarij, niet alleen gericht tot het volk van het land, maar ook tot de priesters, die deze vastendagen hadden ingesteld, en misschien waren sommigen van hen er voor ze in stand te houden, om hun eigen doel er mee te bereiken. Zij allen moesten het weten, dat, als zij dachten, dat zij God tot hun schuldenaar gemaakt hadden door deze vastendagen, zij zich zeer vergisten, want zij waren niet aannemelijk voor Hem, daarvoor had men ze op een betere wijze en met betere bedoelingen moeten waarnemen.

1. Het goede, dat zij deden, werd niet goed gedaan, vers 5 :*Gij vastte en rouwklaagde.* Nalating of verzuim van hun plichten kon hun niet ten laste gelegd worden, al vielen zij bij het hele volk niet in de smaak, uw vastendagen waren *steeds voor* Mij, Psalm 50:8, maar de wijze waarop was niet recht geweest. Die naar hun plicht komen vragen, moeten gewillig zijn, om zich hun zonden te laten aanzeggen. En die bereidwillig zijn voor het uiterlijke van een plicht, behoren zich getrouwelijk te onderzoeken, of zij evenveel aandacht schenken aan de inhoud er van.

a. Zij hielden niet het oog op God, als zij vastten: Hebt gij Mij, Mij enigszins gevast Hij doet een beroep op hun geweten, dat zal tegen hen getuigen, dat zij er niet oprecht in geweest waren, hoeveel te meer dan niet God, die meerder is dan het hart en alle dingen weet. Gij weet zeer wel, dat gij Mij in ‘t geheel niet gevast hebt, toen gij vastte, hebt gij Mij gevast? Het geraamte, de vorm van de plicht was er, maar geen leven, geen ziel, geen kracht. Deed gij het Mij, Mij enigszins? De herhaling doet uitkomen, welk een nadruk hierop gelegd wordt, als de hoofdzaak in die en in andere heilige oefeningen, dat zij Gode, ja Gode gedaan worden, met het oog op Zijn woord als onze leefregel, en Zijn eer als ons doel, zoekende Hem te behagen, en Zijn gunst te verkrijgen, en begerig om Zijn goedkeuring te verwerven door de oprechtheid van onze bedoeling. Zolang die ontbrak, was elke vasten maar scherts. Te vasten, en niet Gode te vasten, was Hem bespotten en tergen, en kon Hem niet welbehaaglijk zijn. Die het vasten tot een dekmantel maken voor de zonde, zoals Jezebel, of daardoor de toejuiching van de mensen zoeken te verkrijgen, zoals de Farizeeërs, of die zich tevreden stellen met uitdrukkingen van nederigheid, terwijl hun hart onvernederd is zoals Achab, vasten zij Gode, Gode enigszins? Zou het zo’n vasten zijn, dat God verkiezen zou? Jesaja 58:5. Als de plechtigheid van het vasten, hoe vaak herhaald, hoe langdurig en hoe streng ook, niet dient om vrome gevoelens aan te wakkeren, het gebed aan te vuren, en de godzalige smart te doen toenemen, onze gemoedsgesteldheid te veranderen en de richting van ons leven te verbeteren, dan beantwoordt zij niet aan het doel, en God wil niet aannemen, dat zij Hem, Hem enigszins verricht is.

b. Zij hadden evenzeer het oog op zichzelf, terwijl zij vastten, als terwijl zij aten en dronken, vers 6 :*"Als gij at en als gij dronk op andere dagen*. Ja misschien op uw vastendagen, waarvan gij, als gij er reden toe zag, u zelf komt vrijstellen, en de vrijheid nemen om te eten en te drinken, waart gij het niet, die daar at, en gij, die daar dronk? Hebt gij niet altijd gedaan, wat gij wilt? Waarom doet gij dan nu alsof gij de wil van God begeert te kennen? Bij uw godsdienstige feesten en dankzeggingen hebt gij evenmin het oog op God gehad, als bij uw vasten." Of liever, het slaat op hun gemeenschappelijke maaltijden, zij bedoelden evenmin de eer van God met vasten en bidden als met eten en drinken, maar hun eigen ik was steeds het middelpunt, waarin de lijnen van al hun handelingen, natuurlijke, burgerlijke en godsdienstige, samenkwamen. Zij behoefden niet zo bezorgd te zijn over de voortduring van hun vastendagen, als zij ze toch niet beter hielden. Wij missen het doel van ons eten en drinken, als wij voor onszelf eten en drinken terwijl wij behoren te eten en te drinken ter ere Gods, 1 Corinthiers 10:31, opdat onze lichamen bekwaam mogen zien om onze zielen in hun dienst te dienen.

2. Het belangrijkste van het goede, dat zij hadden moeten doen, bleef ongedaan, vers 7 :*"Zou gij niet horen naar de woorden, welke de Heer uitriep door de dienst van de vorige profeten?* Ja, dat moest gij doen op uw vastendagen, het was niet genoeg op uw vastendagen te *wenen en u af te zonderen, ten teken van smart* over de oordelen, die u getroffen hadden, maar gij had *de schriften* van de profeten moeten *onderzoeken,* om te zien wat de reden van Gods twist met uw vaders was, en u te laten waarschuwen door hun tegenspoeden om niet in de voetstappen van hun ongerechtigheden te treden. Gij vraagt: zullen wij vasten, als tot nu toe? Neen, maar

gij moet doen, wat gij nog niet gedaan hebt, gij moet berouw hebben over uw zonden en uw leven beteren. Dat is waartoe wij u nu vermanen, en dat is hetzelfde waartoe de vorige profeten uw vaders vermaand hebben". Om hen te meer te treffen met het kwaad, dat de zonde hun gedaan had, opdat zij er toe mochten komen er berouw van te hebben, herinnert hij hen aan de vroeger bloeiende toestand van hun land: Jeruzalem was toen bewoond en gerust, en nu is het verlaten en vervallen. De steden daar rondom die nu in puinhopen liggen, waren toen eveneens bewoond en gerust. Het land was eveneens dicht bevolkt: Het Zuiden en de laagte was bewoond, die in het geheel niet versterkt waren en toch woonden zij er veilig, en vanwege de vruchtbaarheid leefden zij in overvloed. Maar toen riep God door de dienst van de profeten tot hen, als Eén, wie het ernst is, en maakte het hun lastig om hun wegen en handelingen te verbeteren, of anders zou hun voorspoed weldra ten einde zijn. En nu zegt de profeet: "Daar had gij acht op moeten geven, en er uit afleiden. wat van u geëist werd tot het afweren van de oordelen, en wat zij niet deden, dat wordt van u geëist tot wegneming van de oordelen, en als gij dat niet doet, dan betekent al uw vasten en wenen niets". De woorden van de latere profeten stemmen overeen met die van de vroegere, en of de mensen in voorspoed of in tegenspoed zijn, zij moeten vermaand worden hun zonden na te laten, en hun plicht te doen, dat moet de inhoud zijn van iedere preek.

Wat in vers 7 gezegd werd, dat zij *naar de woorden van de vorige profeten horen moesten* daarover wordt hier breedvoeriger gesproken tot waarschuwing van die huichelachtige vragers die voortgingen met zondigen, terwijl zij met grote nauwkeurigheid vroegen of zij de vastendagen zouden blijven houden. Deze profeet had hen tevoren herinnerd aan de ongehoorzaamheid hunner vaders aan de roepstem van de profeten, en wat er het gevolg van was, Hoofdstuk 1:4-6, en nu doet hij het hier opnieuw, want het leed van anderen moet ons tot een waarschuwing zijn. Gods oordelen van oudsher over Israël om hun zonden werden geschreven tot vermaning van ons, Christenen, 1 Corinthiers 10:11, en hetzelfde gebruik, dat wij van dergelijke leidingen behoren te maken in onze eigenen tijd.

I. De profeet herhaalt hier de hoofdinhoud van de preken, die de vroegere profeten tot hun vaders hielden, vers 9,10, omdat van hen precies hetzelfde geëist werd. *"Aldus spreekt de Heer der heerscharen* nu tot u, en aldus sprak Hij tot uw vaders, zeggende: *Richt een waarachtig gericht.* De plichten, die hier van hen geëist worden die de rust van hun vaders zouden verlengd hebben, en hun rust moesten herstellen, zijn niet het houden van vastendagen, en het offeren van offeranden, *maar goedertierenheid en barmhartigheden te doen,* plichten, waaraan zij gebonden waren door het licht en de wet van de natuur, al waren er geen profeten gezonden om er op aan te dringen, plichten, die een dadelijke strekking hadden tot bevordering van het algemeen welzijn en de algemene vrede, waarbij niet God, maar zij zelf zouden winnen.

1. Overheden moeten onpartijdig recht spreken naar de regels, bij de wet vastgesteld, en naar de eisen van het gevoel, zonder onderscheid des persoons: "Richt een waarachtig gericht, en voer het vonnis uit, als het geveld is".

2. Buren moeten een teder belang in elkander stellen, niet alleen moeten zij elkaar geen onrecht doen, maar zij moeten ook bereid zijn, elkaar alle diensten te bewijzen, die in hun macht staan. Zij moeten goedertierenheid en barmhartigheid doen de één aan de ander, naar dat de gelegenheid zich voordoet. De zwakheden van anderen en hun rampen moeten met geduld behandeld worden. "Hanc veniam petimusque damasque vicissim-Deze vriendelijkheid vragen en bewijzen wij beurtelings."

3. Zij moeten niet hard zijn tegen degenen, die zij in hun macht hebben, en die zij weten dat niet in staat zijn zichzelf te helpen. Zij moeten, noch in de handel, noch voor de rechtbank, *de weduwe, de wees, de vreemdeling en de arme verdrukken,* vers 10. De zwakken moeten niet in een hoek geduwd worden, omdat zij zwak zijn. Er is geen reden om dankbaar te zijn als het recht niet geweigerd wordt aan hen, die in staat zijn het te eisen, en te verkrijgen, maar wij moeten, niet alleen om de toorn maar ook om des gewetens wille, het hunne niet onthouden aan degenen, die geen macht hebben het ons af te dwingen. Of het betekent, dat hetgeen nauwgezetheid is bij anderen, beroving is tegenover weduwen en wezen, ja, dat hen niet te steunen en te helpen, zoals wij behoren te doen, in werkelijkheid hetzelfde is als hen te verdrukken.

4. Zij moeten niet alleen niemand onrecht doen, maar zij mogen het zelfs niet begeren of er aan denken: "Verdenkt niet in uw hart de éne het kwaad van de andere. Bedenkt het niet, begeert het niet, ja, streelt zelfs uw verbeelding er niet mee". Gods wet legt een bedwang op het hart en verbiedt het koesteren, het toelaten van een boosaardige, spijtige, slechte gedachte. Deuteronomium 15:9 :"Wacht u, dat in uw hart geen belialswoord zij tegen uw broeder."

II. Hij beschrijft de hardnekkigheid en ongehoorzaamheid van hun vaders, die volhardden in allerlei soort van goddeloosheid en ongerechtigheid, ondanks de verwijten en vermaningen, die hun vaak in Gods naam gedaan werden, verschillende uitdrukkingen van deze strekking worden hier opeengehoopt, vers 11,12 om de hardnekkigheid van hun vleselijk hart te tekenen, die *vijandschap is tegen God,* en *zich van de wet Gods niet onderwerpt, want zij kan ook niet.* Zij waren hardnekkig en weerspannig, en volhardden in hun overtredingen van de wet, louter uit een geest van verzet tegen de wet.

1. Als zij het konden vermijden, kwamen zij niet onder het gehoor van de profeten, maar bleven op een afstand, of als zij niet konden vermijden te horen, wat zij zeiden, dan waren zij toch besloten er geen acht op te slaan: Zij weigerden op te merken, en keken een andere kant uit, alsof het niet tegen hen gezegd werd.

2. Als zij hoorden, wat er tegen hen gezegd werd, en zij eerst schijnbaar er mee instemden, keerden zij zich toch weer af, als het ernst worden zou, en als een os, die aan het juk niet gewend is, togen zij hun schouder terug, en wilden hun hals niet buigen onder het zachte juk en de lichten last van Gods geboden. Zij gaven een terugtrekkende schouder, staat er letterlijk, zij schenen hun schouder er onder te zetten, maar trokken hem dan weer terug, zoals verhaald wordt in Jeremia 34:10, 11. Zij maakten een bedrieglijke buiging, zoals die zoon, die zei: Ik ga heen, en hij ging niet.

3. Zij vulden hun hart met vooroordelen tegen het woord van God en hadden altijd een of ander voorwendsel gereed om zich daarmee te versterken tegen iedere prediking, die zij hoorden. Zij waren als een dove adder, die haar oor toestopt, Psalm 58:5, en niemand is zo doof, als die niet horen wil, die zijn oren verzwaart, zoals het woord is.

4. Zij waren vastbesloten, dat niets wet hun gezegd werd, om die vermaningen kracht bij te zetten, enige indruk op hen maken zou: Zij maakten hun hart als een diamant, de hardste steen om te bewerken, of als een vuursteen, wie de metselaar geen vuren kan geven, als andere stenen uit de steengroeve. Niets is zo hard, zo onsmeedbaar, zo onbuigzaam als het hart van een verwaten zondaar, en zij wier hart zo hard is, hebben het zichzelf te wijten, zij hebben het zelf zo hard gemaakt en het is rechtvaardig van God, dat Hij hen overgeeft aan een verkeerde

zin, aan de hardheid en boetvaardigheid van hun eigen hart. Deze hardnekkige onboetvaardige zondaars verhardden hun hart opzettelijk, opdat zij niet hoorden, wat God tot hen zei door het geschreven woord, door de wet van Mozes, en door de woorden van de profeten, die tot hen predikten, zij hadden Mozes en de profeten, maar zij waren besloten naar geen van beide te horen, en ook zouden zij zich niet hebben laten overreden, als iemand uit de doden tot hen gezonden was. Zij sloegen geen acht op de woorden van de profeet, hoewel het woorden waren, die de Heer der heerscharen zond en tot hen richtte, hoewel Hij ze onmiddellijk door Zijn Geest, door de dienst van de profeten zond, zodat zij, door ze te verachten, God zelf beledigden en de Heilige Geest weerstonden. De reden, waarom de mensen niet goed zijn, is dat zij het niet willen, zij willen niet nadenken, willen zich niet voegen, en daarom, zijt gij een spotter, gij zult het alleen dragen.

III. Hij toont hun de noodlottige gevolgen daarvan voor hun vaders: Daaruit is een grote toorn ontstaan van de Heer der heerscharen. God was ten zeerste tegen hen misnoegd, en rechtvaardig, Hij eiste niets van hen, dan wat op zichzelf redelijk en voor hen een weldaad was, en toch weigerden zij, en nog wel op onbeschaamde wijze. Welke meester zou zulk een behandeling van zijn eigen knecht verdragen? Zulk een onverzoenlijke vijandschap tegen het Evangelie als deze tegen de wet en de profeten was het, dat toorn tot het einde bracht over het laatste geslacht van de Joodse kerk, 1 Thes. 2:16. Grote zonden tegen de Heer der heerscharen, wiens gezag onbetwistbaar is brengt grote toorn van de Heer der heerscharen, wiens macht onweerstaanbaar is. En het gevolg was:

1. Daar zij hun oren toegestopt hadden voor Gods woord, stopte God de Zijne toe voor hun gebeden, vers 13. *Gelijk als Hij geroepen had* tot hen, in hun voorspoed om hun zonden te verlaten, *doch zij niet gehoord hebben,* maar in hun ongerechtigheid volhard, *alzo riepen zij ook* tot Hem, ten dage van hun benauwdheid om Zijn oordelen weg te nemen, en wilde Hij niet horen, maar verlengde de tijd van hun rampen. Die God uitdaagde, van uit de hoogte van hun trots, riepen tot Hem, toen de benauwdheid kwam. *Heer in benauwdheid hebben zij u gezocht.* Maar God heeft het gezegd, en zal er bij blijven: "Die zijn oor afwendt van de wet te horen, diens gebed zelfs zal een gruwel zijn," Spreuken 28:9, 1:24, enz. De ongerechtigheid waarnaar men met het hart ziet, belet het welslagen van het gebed, Psalm 66:18.

2. Daar zij zich afkeerden van hun plicht en gehoorzaamheid aan God, en lichtzinnig en onstandvastig van geest waren, zo verstrooide God ze en wierp ze heen als kaf voor een wervelwind: *Hij heeft ze weggestormd onder alle heidenen welke zij niet kenden,* en van wie zij derhalve niet konden verwachten enige vriendelijkheid te zullen ontvangen, vers 14.

3. Daar zij al de wetten van hun land schonden, nam God al de heerlijkheid er van weg: Het land werd achter hen verwoest, zodat er niemand doorging, noch weerkeerde. Dat hele land, dat het koninkrijk van de tien stammen was, bleef volkomen onbewoond, na de verstrooiing van de overblijvende Joden en de moord Gedalja, er was geen man, vrouw of kind in, totdat de Joden na het eind van hun zeventigjarige gevangenschap terugkeerden, ja, het scheen wel, dat ook de wegen door het land verlaten waren, niemand ging door of keerde weer, hetgeen een goedgunstige betekenis had, al waren zij er uitgeworpen, toch werd het ledig gehouden voor hun terugkeer, maar voor het ogenblik leek het oordeel er te somberder door want welk een verschrikkelijke wildernis moest een land zijn, dat zoveel jaren onbewoond was geweest! En dat hadden zij zichzelf te wijten, zij waren het, die door hun goddeloosheid het gewenste land tot een verwoesting gesteld hadden. Het waren niet zozeer de Chaldeën, die het gedaan hadden. Neen, zij zelf hadden het gedaan. De verwoesting van een land is te wijten aan de

goddeloosheid van zijn inwoners. Psalm 107:34. Dit was het gevolg van hun opzettelijke ongehoorzaamheid aan de wet van God. En het tegenwoordig geslacht zag hoe woest de zonde dat gewenste land had gemaakt, en wilde zich toch niet laten waarschuwen.

HOOFDSTUK 8

1 Daarna geschiedde het woord des HEEREN der heirscharen tot mij, zeggende:
2 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Ik heb geijverd over Sion met een groten ijver; ja, met grote grimmigheid heb Ik over haar geijverd.
3 Alzo zegt de HEERE: Ik ben wedergekeerd tot Sion, en Ik zal in het midden van Jeruzalem wonen; en Jeruzalem zal geheten worden een stad der waarheid, en de berg des HEEREN der heirscharen, een berg der heiligheid.
4 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Er zullen nog oude mannen en oude vrouwen zitten op de straten van Jeruzalem; een ieder zal zijn stok in zijn hand hebben vanwege de veelheid der dagen.
5 En de straten dier stad zullen vervuld worden met knechtjes en meisjes, spelende op haar straten.
6 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Omdat het wonderlijk is in de ogen van het overblijfsel dezes volks in deze dagen, zou het daarom ook in Mijn ogen wonderlijk zijn? spreekt de HEERE der heirscharen.
7 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Ziet, Ik zal Mijn volk verlossen uit het land des opgangs, en uit het land des nedergangs der zon.
8 En Ik zal hen herwaarts brengen, dat zij in het midden van Jeruzalem wonen zullen; en zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn, in waarheid en in gerechtigheid.
9 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Laat uw handen sterk zijn, gijlieden, die in deze dagen deze woorden gehoord hebt uit den mond der profeten, die geweest zijn ten dage, als de grond van het huis des HEEREN der heirscharen gelegd is, dat de tempel gebouwd zou worden.
10 Want voor die dagen kwam des mensen loon te niet, en het loon van het vee was geen; en de uitgaande en de inkomende hadden geen vrede vanwege den vijand, want Ik zond alle mensen, een iegelijk tegen zijn naaste.
11 Maar nu zal Ik aan het overblijfsel dezes volks niet wezen, gelijk in de vorige dagen, spreekt de HEERE der heirscharen.
12 Want het zaad zal voorspoedig zijn, de wijnstok zal zijn vrucht geven, en de aarde zal haar inkomen geven, en de hemelen zullen hun dauw geven; en Ik zal het overblijfsel dezes volks dit alles doen erven.
13 En het zal geschieden, gelijk als gij, o huis van Juda! en gij, o huis Israels! geweest zijt een vloek onder de heidenen, alzo zal Ik ulieden behoeden, en gij zult een zegening wezen; vreest niet, laat uw handen sterk zijn.
14 Want alzo zegt de HEERE der heirscharen: Gelijk als Ik gedacht heb ulieden kwaad te doen, toen Mij uw vaderen grotelijks vertoornden, zegt de HEERE der heirscharen, en het heeft Mij niet berouwd.
15 Alzo denk Ik wederom in deze dagen goed te doen aan Jeruzalem, en aan het huis van Juda; vreest niet!
16 Dit zijn de dingen, die gij doen zult: spreekt de waarheid, een iegelijk met zijn naaste; oordeelt de waarheid en een oordeel des vredes in uw poorten.
17 En denkt niet de een des anderen kwaad in ulieder hart; en hebt een valsen eed niet lief; want al deze zijn dingen, die Ik haat, spreekt de HEERE.
18 Wederom geschiedde het woord des HEEREN der heirscharen tot mij, zeggende:
19 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Het vasten der vierde, en het vasten der vijfde, en het vasten der zevende, en het vasten der tiende maand, zal den huize van Juda tot vreugde, en tot blijdschap, en tot vrolijke hoogtijden wezen; hebt dan de waarheid en den vrede lief.
20 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Nog zal het geschieden, dat de volken, en de inwoners van vele steden komen zullen;

21 En de inwoners der ene stad zullen gaan tot de inwoners der andere, zeggende: Laat ons vlijtig henengaan, om te smeken het aangezicht des HEEREN, en om den HEERE der heirscharen te zoeken; ik zal ook henengaan.
22 Alzo zullen vele volken, en machtige heidenen komen, om den HEERE der heirscharen te Jeruzalem te zoeken, en om het aangezicht des HEEREN te smeken.
23 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Het zal in die dagen geschieden, dat tien mannen, uit allerlei tongen der heidenen, grijpen zullen, ja, de slip grijpen zullen van een Joodsen man, zeggende: Wij zullen met ulieden gaan, want wij hebben gehoord, dat God met ulieden is.

Het werk van predikanten is het woord van de waarheid recht te verdelen en ieder ‘t zijne te geven. De profeet wordt hier onderricht eveneens te doen in het vervolg op het antwoord, dat hij geeft op de gewetensvraag, die hem gedaan is ten aanzien van de algemene vastendagen. Zijn antwoord in het vorige hoofdstuk is bij wijze van verwijt aan hen, die ongehoorzaam waren en naar de waarheid niet wilden horen. Maar hier wordt hem bevolen een anderen toon aan te slaan, en tot de gewilligen en gehoorzamen te spreken bij wijze van bemoediging. Hier zijn twee woorden van de Heer der heerscharen, en het zijn beide goede en troostrijke woorden. In de eerste van deze beide boodschappen vers 1, belooft God, dat Jeruzalem hersteld, verbeterd en vervuld zal worden, vers 2-8, dat het land rijk zal zijn, en de toestand van het volk voorspoedig, hun goede naam herwonnen worden, en hun staat in alle opzichten het omgekeerde van wat hij vele jaren lang geweest was, vers 9-15, dan vermaant hij hen te verbeteren wat onder hen verkeerd was, opdat zij bereid mochten zijn voor de gunsten, die voor hen bestemd waren, vers 16, 17. In de tweede boodschap, vers 18, belooft hij, dat hun vastendagen door de terugkeer van de genade overbodig worden zouden, vers 19, en dat zij daarop talrijk, verrijkt en versterkt worden, door de toetreding van vreemden tot hen, vers 20-23.

Zacharia 8:1-23

In zijn vorige preken had de profeet zijn hoorders onder beschuldiging van hoogverraad en een diep gevoelde toorn gelaten, hij had hun het droeve gezicht gelaten op de verwoestingen van hun aangename land, die het gevolg waren van de ongehoorzaamheid van hun vaderen, maar omdat hij niet bedoelde hen tot wanhoop maar tot bekering te brengen, stelt hij hun hier de grote dingen voor, die God nog voor hen bewaard had, waardoor hij hen aanmoedigt om te hopen dat hun gewetensvraag binnen kort overbodig worden zal en dat Gods voorzienigheid hen even luide tot vreugde en blijdschap zal roepen, als zij hen ooit tot vasten en geween geroepen had. Hier wordt beloofd

I. Dat God voor Jeruzalem verschijnen zal en haar zaak tot de Zijne maken en haar twist twisten zal.

1. Hij zal zich wreken op Sions vijanden, vers 2 :*Ik heb geijverd over Sion,* dat wil zeggen "Ik heb haar eer en belangen *met grote* ijver ter harte genomen. De grote toorn, die tegen haar was, Hoofdstuk 7:12, keert zich nu tegen haar vijanden. *Ik ijver nu over haar met grote grimmigheid,* en kan evenmin verdragen dat zij in haar beproevingen mishandeld wordt als Ik verdragen kan gehoond te worden door haar tergingen." Dit had Hij tevoren gezegd, Hoofdstuk 1:14, 15, opdat zij zich evenveel zouden beloven van de kracht van Zijn toorn, als die voor hen aangewend werd, als zij er van ondervonden hadden, toen Hij tegen hen was. De zonden van Sion waren haar ergste vijanden, en hadden haar het meeste kwaad gedaan, en daarom zal God, in Zijn ijver voor haar eer en troost, haar zonden wegnemen, en als andere vijanden haar dan kwaad deden, dan zouden zij zelf de gevolgen ondervinden.

2. Hij zal wonen in Sions paleizen, vers 3 :*"Ik ben weergekeerd tot Sion,* nadat Ik zo lang van verre had gestaan, en Ik zal opnieuw, als vroeger, *in het midden van Jeruzalem wonen."* Dit verzekert hun de tekenen van Zijn tegenwoordigheid in Zijn inzettingen en de voorbeelden van Zijn gunst in Zijn leidingen.

II. Dat er een wonderbare verbetering in Jeruzalem tot stand zal komen, en dat de godsdienst in volle kracht herrijzen zal en aldaar bloeien. "Jeruzalem, dat valselijk gehandeld heeft, beide met God en mensen zal zo beroemd worden om haar getrouwheid en eerlijkheid, dat zij bekend zal zijn en genoemd worden met de naam van stad van de waarheid en haar inwoners zullen genoemd worden kinderen, die niet liegen zullen. De getrouwe stad is een hoer geworden, Jesaja 1:21, maar zal nu opnieuw een getrouwe stad worden, getrouw aan de God van Israël en aan Zijn dienst alleen". Dit werd vervuld, want, hoewel er na de ballingschap veel verkeerds onder de Joden was, maakten zij zich toch nimmer schuldig aan afgoderij. Jeruzalem zal genoemd worden een berg van de heiligheid, omdat zij de berg van de Heer der heerscharen zal zijn, hen erkennende en door Hem erkend, gezuiverd van afgoden en aan God toegewijd, en niet, zoals het geweest was, een berg des verderfs (Mashith), 2 Koningen 23:13. "De stad Gods moet zijn een stad van de waarheid en de berg van de Heer der heerscharen een heilige berg." Die belijden, dat zij betrekking hebben op God, moeten er zich op toeleggen hun belijdenis te versieren met alle voorbeelden van godzaligheid en eerlijkheid.

III. Dat er in Jeruzalem een grote toename van de bevolking zal zijn, en alle merktekenen van diepe rust. Als het een stad van de waarheid en een berg van de heiligheid geworden is, dan zal het rust hebben en voorspoedig zijn, en alles zal er schitterend en aangenaam uitzien.

1. Met genoegen zal men zien naar het geslacht, dat van het toneel verdwijnt, omdat het rustig weggaat in de gewone orde van de natuur en niet er van verdreven door oorlog, hongersnood of pestilentie, vers 4 :*Op de straten van Jeruzalem,* die vervuld waren geweest met de lichamen van de verslagenen, of verlaten en vereenzaamd, zullen nu *oude mannen en oude vrouwen* zitten, die niet door een ontijdige dood afgesneden zijn, hetzij door Gods wraak of hun eigen onmatigheid, maar de draad van hun leven zal tot zijn volle lengte afgesponnen worden, zij zullen niet aan ziekte onderhevig zijn, alleen aan verval van krachten, en zij zullen ten grave dalen, zat van dagen, zoals de korenhoop te van zijn tijd. Zij zullen eenieder zijn stok in de hand hebben, vanwege de veelheid van de dagen, om hem te ondersteunen, zoals Jacob, die aangebeden heeft, leunende op het opperste van zijn staf, Hebreeen 11:21. De ouderdom heeft steun nodig en behoeft zich niet te schamen, dat hij die gebruikt, maar hij moet zich sieren met goddelijke genade, die de kracht van het hart en een betere steun dan een staf in de hand zal zijn. De grijsheid is een sierlijke kroon voor hem, die ze draagt en eveneens voor de plaats, waar zij leeft. het is een sieraad voor een stad als men er veel oude lieden ziet, het is een teken, niet alleen van de gezondheid van het klimaat, maar van de heerschappij van de deugd en de onderdrukking en verbanning van die vele ondeugden, die iemand in het midden van zijn dagen wegrukken, het is een teken, niet alleen, dat het klimaat gematigd is, maar, dat het volk het ook is.

2. Met evenveel genoegen ziet men naar het geslacht, dat in zijn plaats opkomt, vers 5 :*De straten van de stad zullen vervuld worden met jongens en meisjes, spelende op haar straten*. Dit betekent,

a. Dat zij gezegend zullen zijn met vele kinderen, hun gezinnen zullen vermeerderen en zich vermenigvuldigen, en de stad vervullen, wat al vroeg een gevolg van de goddelijke zegen was, Genesis 1:28. Gelukkig de man, gelukkig het volk, welks pijlkoker vol van deze pijlen is! Zij zullen er hebben van beide geslachten, jongens en meisjes, in wie hun gezinnen zich later zullen verenigen, om een nieuw geslacht voort te brengen.

b. Dat hun kinderen gezond en sterk en werkzaam zullen zij n, hun jongens en meisjes zullen niet ziek in bed liggen, of wegkwijnen in een hoek, maar, wat een aangenaam gezicht voor ouders is, zij zullen vrolijk en levenslustig zijn en op straat spelen. Het is de aangename tijd van spelen laat ons hun die niet benijden, het kan hun veel goed doen en geen kwaad. De kwade dagen komen vroeg genoeg, en de jaren, waarvan zij zeggen zullen, dat zij geen lust in dezelve hebben, als zij dat bedenken, zal het zaak zijn niet al hun tijd aan spelen te besteden, maar hun Schepper te gedenken.

c. Dat zij groten overvloed zullen hebben, genoeg voedsel voor alle monden. In tijd van hongersnood zien wij de kinderen op de straten van de stad in onmacht zinken, Klaagliederen 2:11, 12. Als zij op straat spelen is dat een bewijs, dat hun niets ontbreekt.

d. Dat zij niet verschrikt zullen worden door geruchten van oorlogen, maar volmaakte rust genieten. Er zal geen inbreuk van invallers zijn, geen uitval van overlopers, noch gekrijs op de straten, Psalm 144:14, want, als er op de straten gespeeld wordt, is dat een teken, dat er weinig bekommering of vrees is. Er was eens een tijd, dat de vijand hun voetstappen zo nauw bewaakte, dat zij niet op de straten konden gaan, Klaagliederen 4:18, maar nu zullen zij op de straten spelen en geen kwaad vrezen.

e. Dat zij liefde en vrede onder elkander zullen hebben. De jongens en meisjes zullen niet vechten op de straten, zoals somtijds in steden, die verdeeld zijn in partijen, de kinderen de wederzijdse haat van de ouders indrinken en tot uiting brengen, maar zij zullen onschuldig en lief spelen, niet elkaar verslinden, maar elkaar vermaken.

f. Dat de spelen en vermaken alle onschuldig zullen zijn en niet bestaan uit kwaaddoen, de jongens en meisjes zullen geen andere spelen hebben dan die zij op de straten durven laten zien, geen spelen, waarvoor zij hoeken opzoeken, geen losbandige spelen, want het is de berg van de Heer, de heilige berg maar eerlijke en zedige vermaken, waarvoor zij zich niet behoeven te schamen.

g. Dat de kinderlijke spelen van de jeugd beperkt zullen blijven tot de kinderlijke jeugdige leeftijd. Het is een aangenaam gezicht, jongens en meisjes op de straten te zien spelen, maar het is een slecht teken, als mannen en vrouwen daar spelen, die hun tijd moesten vullen met werken bezigheid. Het is iets voor kinderen, op de markten te zitten, en elkaar vragen te stellen, Mattheus 11:16, 17, maar het is niet betamelijk, dat mannen, in staat om te werken, de helen dag ledig staan, Mattheus 20:3.

IV. Dat de verstrooide Israëlieten tezamen gebracht zullen worden uit alle delen, waarheen zij verstrooid waren, vers 7 :*Ik zal Mijn volk verlossen uit het land van de opgang en uit het land van de ondergang van de zon,* Ik zal ze redden, dat ze niet verloren gaan te Babel, of in Egypte, of in enig ander land, waarheen zij verdreven waren. Zij zullen niet vastgehouden worden door de volken, onder wie zij wonen, en ook zullen zij er niet bij ingelijfd worden, maar Ik zal ze verlossen, en ze terugbrengen naar hun eigen land, door de voorspoed van hun land zal Ik ze nodigen terug te komen, en te gelijker tijd geneigd maken om terug te keren, en zij zullen wonen in het midden van Jeruzalem, zij zullen verkiezen daar te wonen omdat het de heilige stad is, hoewel het in vele andere opzichten verkieselijker zou zijn op het land te wonen, en daarom vinden wij, Nehemia 11:2, dat het volk alle mannen zegende, die vrijwillig aanboden te Jeruzalem te wonen.

V. Dat God Zijn verbond met hen wilde vernieuwen, getrouw jegens hen wilde zijn, en hen getrouw maken jegens Hem: Zij zullen Mij tot een volk en Ik zal hun tot een God zijn. Dat is het fundament en de bekroning van al deze beloften, en omvat alle gelukzaligheid. Zij zullen Gods wetten gehoorzamen, en God zal al hun belangen verzekeren en bevorderen. Dit contract zal gemaakt, zal opnieuw gemaakt worden, in waarheid en in gerechtigheid. Sommigen menen dat het eerste Gods deel van het verbond betekent, Hij zal in waarheid hun God zijn, Hij zal al Zijn beloften van goedgunstigheid waar maken, en het tweede het deel des mensen van het verbond-zij zullen Zijn volk in gerechtigheid zijn, zij zullen een rechtvaardig volk zijn en overvloed van vruchten van de gerechtigheid voortbrengen, en niet, zoals zij gedaan hebben valselijk en onrechtvaardig met God handelen. Zie Hosea 2:19, 20. God zal hen nimmer verlaten noch verzaken op de weg van de genade, zoals Hij hun beloofd heeft, en zij zullen Hem nimmer verlaten noch verzaken op de weg van de plicht, zoals zij Hem beloofd hebben. Deze beloften werden vervuld in de bloeiende toestand van de Joodse kerk, gedurende enige eeuwen tussen de gevangenschap en Christus' tijd, zij zouden een verdere en meer volledige vervulling hebben in de kerk van het evangelie, het hemelse Jeruzalem, dat van boven is, vrij is, en ons aller moeder, haar de volledigste vervulling zal in de staat van de toekomst zijn.

Al deze kostelijke beloften worden hier bekrachtigd, en de twijfel van Gods volk tot zwijgen gebracht met de vraag, vers 6 : "*Omdat het wonderlijk is in de ogen van dit volk, zou het*

daarom ook in Mijn ogen wonderlijk zijn? Omdat het u onwaarschijnlijk toeschijnt, dat Jeruzalem ooit aldus hersteld en weer bevolkt zal worden, is het daarom onmogelijk bij God?" *Het overblijfsel van dit volk,* en Gods volk in deze wereld is niet meer dan een overblijfsel, zij dachten, daar zij zwak en weinig in getal waren, dat dit alles te goed was om waar te zijn, vooral in deze dagen, deze moeilijke dagen, deze bewolkte en duistere dagen. Overwegende, hoe slecht de tijden zijn, is het zeer onwaarschijnlijk, is het zedelijk onmogelijk, dat zij ooit zo goed zullen worden als de profeet zegt. Hoe kunnen deze dingen zijn? Hoe kunnen dorre beenderen leven? Maar moet het daarom in Gods oog ook zo zijn? Neen, wij doen beide, God en onszelf grotelijks onrecht, als wij denken, dat, als wij ten einde raad zijn, Hij het ook is, en dat Hij de moeilijkheden niet te boven komen kan, die ons onoverkomelijk schijnen te zijn. "Bij mensen is dit onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk, zo ver zijn Gods gedachten en Gods wegen boven de onze."

Door de profeet geeft God hier nog meer verzekeringen van de genade, die Hij nog bewaard heeft voor Juda en Jeruzalem. Hier is regel op regel tot hun vertroosting, als tevoren tot hun overtuiging. Deze verzen bevatten een krachtige bemoediging met het oog op de moeilijkheden, waarin zij nu verkeerden.

I. Wie het waren, wie deze bemoediging toekwam-hun, die, in gehoorzaamheid aan de oproeping van God, door de dienst van Zijn profeten, zich in goede ernst op de tempelbouw toelegden, vers 9 :*"Laat uw handen sterk zijn,* die druk bezig zijn in Gods werk, gij, *die in deze dagen deze woorden gehoord hebt uit de mond van de profeten* en ze niet ongehoorzaam zijt, *zoals uw vaders waren,* in vroegere dagen, aan de woorden van de profeten, die tot hen gezonden werden. Gij moogt de troost van de beloften u toeëigenen en zult er het profijt van hebben, gij, die gehoorzaamd hebt aan de voorschriften, u gegeven, *ten dage als de grond van het huis van de Heer gelegd* is, toen u gezegd werd, dat gij, eenmaal begonnen, er mee voort moest gaan, *dat de tempel gebouwd zoude worden.* God zei u, dat gij er mee voort moest gaan, en enige tijd hebt gij er hard aan gewerkt, in gehoorzaamheid aan het hemels gezicht. Nu zijt gij het, wier handen gesterkt moeten worden, en wier harten moeten worden getroost met deze kostelijke beloften, tot u is het woord van deze vertroosting gezonden." Zij en zij alleen, die in Gods dienst zijn, mogen verwachten door Hem aangemoedigd te zullen worden, die hun hand aan de ploeg van de plicht slaan, hun handen zullen gesterkt worden door beloften van genade, en die de zonden van hun vaders vermijden, snijden niet alleen de erfenis van de vloek af, maar voor hen wordt die in een zegen verkeerd.

II. Onder welke teleurstellingen zij tot nu toe gezucht hadden, vers 10. Ze werden vermeld als een tegenhanger van de zegeningen, die God op ‘t punt was aan hen te schenken, om ze te vreemder te doen uitkomen, ter eer van God, en te liefelijker, tot hun vertroosting. De waarheid is, dat de tijd lang zeer slecht was geweest en hun rampen en moeilijkheden waren vele en grote.

1. De handel lag stil, er was niets te doen en daarom niets te krijgen. Voor die dagen van verbetering ging het loon van de mensen te niet, en het loon van het vee was nihil. De vruchten van de aarde, die zo lang braak gelegen had en dus te vruchtbaarder had moeten zijn, waren weinige en schraal, zodat de landbouwer geen reden had om maaiers te huren om het koren te maaien, noch vee om het naar huis te brengen, want hij had niets. De kooplieden hadden geen goederen voor invoer of uitvoer, zodat zij geen mensen of vee behoefden te huren, daarom hadden de armen, die van hun arbeid leefden, geen middel om brood te verdienen voor zichzelf en hun gezin.

2. Het reizen was gevaarlijk, zodat alle handel te land en ter zee afgesneden was, ja, men durfde zelfs zijn vrienden niet te bezoeken want de uitgaanden en inkomenden hadden geen vrede vanwege de vijand. De Samaritanen en Ammonieten, en hun andere boze buren deden invallen met kleine benden, en maakten zich meester van alles waarop zij de hand konden leggen, de wegen waren verpest door rovers, en stad en land door inbrekers, zodat personen noch eigendommen veilig waren, in huis noch daarbuiten.

3. Er was niets wat op vriendschap of goede buurschap geleek onder hen te vinden: "Ik zond alle mensen een ieder tegen zijn naaste." Daarin was zeer veel zondigs, want die twisten en vechterijen kwamen voort uit de boze lusten van de mensen, en daarvan was God niet de oorzaak, maar er was ook veel ellende in, en daarin was God een rechtvaardig wreker van hun ongehoorzaamheid aan Hem, omdat zij een boze gezindheid tegen Hem hadden, en een geest van verzet tegen Zijn wetten, zond God een boze geest onder hen, om hen lastig te maken voor elkaar. Die de liefde Gods verwerpen, verbeuren de troost van de broederlijke liefde.

III. Welke bemoediging zij nu zullen hebben om voort te gaan met het goede werk, waaraan zij bezig zijn, en om te hopen, dat het hun goed zal gaan: "Zus en zo zijt gij gekweld en beproefd, maar nu zal God Zijn weg met u veranderen, vers 11. Nu gij tot uw plicht terugkeert, zal God u troosten, naar de tijd, dat Ik, U beproefd heeft, van eb zal het vloed worden."

1. God zal niet voortgaan met hen te twisten: *Ik zal niet aan hen wezen gelijk in de vorige dagen.* Het is al of niet wel, al naar dat God al of niet met ons is, want ieder schepsel is tegenover ons, zoals Hij het maakt. En als wij niet wandelen in strijd met Gods wil zoals in vroeger dagen, dan zal Hij niet met ons twisten zoals in vroeger dagen, want alleen bij de verkeerde bewijst Hij zich een worstelaar.

2. Zij zullen overvloed hebben van alle goede dingen, vers 12 :*Het gezaaide zaad zal voorspoedig zijn,* en een grote oogst opleveren. *De wijnstok zal zijn vrucht geven,* die het hart vrolijk maakt, en *de aarde haar opbrengst,* die het hart sterk maakt, zij zullen alles hebben wat zij begeren kunnen, niet alleen wat zij nodig hebben, maar ook voor sieraad en genot. *De hemelen zullen hun dauw geven,* zonder welke de aarde geen oogst opleveren kan, wat een voortdurende herinnering voor ons is aan de weldaden van de God des hemels aan de mensen, en van hun afhankelijkheid van Hem. Een wegvagende regen geeft geen brood, Spreuken 28:3, maar hier bevochtigt een zachte dauw de aarde, opdat zij voortbrenge zaad voor de zaaier en brood de eter. En aldus zal God het overblijfsel van dit volk dit alles doen erven. Zij zijn slechts een overblijfsel, een overschot, zeer weinigen, nauwelijks de moeite van ‘t opzoeken waard, zou men zeggen, maar nu zij in Gods dienst aan ‘t werk zijn, zal Hij er voor zorgen, dat hun niets ontbreekt, wat goed voor hen is. Dit bevestigt wat een andere profeet kort tevoren gezegd had, Hagg. 2:16,19 , Van deze dag af zal Ik u zegenen. Gods volk, dat Hem getrouwelijk dient, heeft grote goederen: "Alles is het uwe, want gij zijt van Christus".

3. Zij zullen hun goede naam onder hun naburen herkrijgen, vers 13 :*Gij zijt een vloek onder de heidenen geweest.* Iedereen maakte hun verwijten en veroordeelde hen, sprak kwaad van hen en wenste hun kwaad, ter wille van de grote ongenade, waaronder zij gebukt gingen, sommigen menen, dat hun naam gebruikt werd als een vervloeking, zodat als iemand zijn vijand wilde beladen met de zwaarste vloek, hij tot hem zei: "God make u een Jood gelijk!" Maar nu zal Ik u behoeden en gij zult een zegening wezen. Uw herstel zal u evenzeer tot een eer gerekend worden, als uw verwoesting en verstrooiing tot een schande, gij zult evenzeer toegejuicht en bewonderd worden, als gij ooit veracht en vertreden zijt, gij zult evenzeer

gevleid en bewierookt worden, als gij ooit veronachtzaamd en verlaten zijt geweest." De meeste mensen behandelen hun naaste vriendelijk en verachtelijk, al naar gelang de Voorzienigheid hem goedgunstig is of niet, maar die God klaarblijkelijk zegent als de Zijnen, wie Hij Zijn gunst bewijst en die Hij eert, behoren wij ook te eren en vriendelijk te behandelen. De gezegenden van de Heer zijn de gezegenden van het land en moeten als zodanig door ons behandeld worden. Dit wordt hier beloofd aan het huis, beide van Juda en Israël, want velen van de tien stammen keerden met de twee stammen uit de gevangenschap terug, en deelden met hen in die zegeningen, en behalve degenen, die het eerst kwamen, is het waarschijnlijk, dat velen, zeer velen, later tot hen toestroomden, toen zij zagen, dat hun zaken deze keer namen.

4. God zelf zal besluiten, hun wel te doen vers 14, 15. Al hun vertroostingen vinden haar oorsprong in de liefderijke gedachten, die God voor hen had, Jeremia 29:11. Vergelijk deze beloften met de vroegere bedreigingen.

a. Toen zij Hem tot toorn verwekten door hun zonden, zei Hij, dat Hij hen kastijden zou, en dat deed Hij ook, het was Zijn verklaarde bedoeling, verwoestende oordelen over hen te brengen, en, omdat zij zich niet bekeerden van hun weerspannigheid tegen Hem, had Hij ook geen berouw van Zijn bedreigingen tegen hen, maar liet het vonnis van de wet zijn loop nemen. Gods kastijding is nooit een plotseling en haastig besluit, maar altijd het gevolg van Zijn gedachten, en er is raad in dat deel van de wil van God. Als de zondaar zich niet bekeert, verandert God ook niet.

b. Nu zij Hem welbehaaglijk waren met hun dienst, zei Hij, dat Hij hun goeddoen zou, en zal Hij Zijn beloften niet even trouw zijn als Zijn bedreigingen? Zonder twijfel zal Hij dat: "Alzo denk Ik wederom in deze dagen goed te doen aan Jeruzalem als gij begint te horen naar de stem van God die tot u spreekt door Zijn profeten, en deze gedachten zullen ook volvoerd worden".

IV. Het gebruik, dat zij van deze bemoediging zullen maken,

1. Zij moeten de troost aannemen, die deze beloften hun geven: *Vreest niet,* vers 15, *Laat uw handen sterk zijn,* vers 9, en beide tezamen, vers 13 :*Vreest niet, laat uw handen sterk zijn.*

a. De moeilijkheden, die zij in hun werk ontmoetten, moesten hen er niet van af doen zien, noch hen in hun ijver doen vertragen, want de uitkomst zou goed en hun beloning groot zijn. Laat dit hen daarom bezielen om met krachten blijmoedigheid voort te gaan.

b. De gevaren waaraan zij vanwege hun vijanden waren blootgesteld, moesten hen niet verschrikken, zij, tegenover wie God zich verbonden heeft om hun goed te doen, behoeven niet te vrezen, wat de mensen tegen hen vermogen.

2. Laat hen doen wat de beloften van hen eisen, vers 16, 17. Dezelfde plichten, die de vroegere profeten hun vaders op het hart bonden, op grond van de toorn, waarmee zij bedreigd werden, Hoofdstuk 7:9, 10, bindt deze profeet hun op het hart, op grond van de beloofde genade. Laat het aan God over u te doen, wat Hij beloofd heeft, op Zijn eigen tijd en wijze, maar op voorwaarde, dat gij van uw plicht gewetenswerk maakt. Dit zijn de dingen die gij doen zult, dit is uw deel van het verbond, dit zijn de artikelen, die gij volbrengen, vervullen en houden moet, opdat gij uw eigen deur niet grendelt, en de stroom van Gods gunsten doet ophouden.

a. Gij moet nimmer een leugen zeggen, maar altijd spreken, zoals gij denkt en zoals de zaak is, naar uw beste weten: "Spreekt de waarheid een ieder met zijn naaste, beide in zaken en in gewone gesprekken, vreest ieder woord, dat op een leugen lijkt". Dit voorschrift haalt de apostel aan, Efeziers 4:25, en geeft er deze reden voor op: Wij zijn elkanders leden.

b. Aan wie de openbare rechtsbedeling is toevertrouwd, moeten toezien, niet alleen, dat er niemand door verongelijkt wordt, maar ook, dat zij, die verongelijkt zijn, recht krijgen. "Oordeelt de waarheid en een oordeel van vrede in uw poorten." De rechters, die in de poort zitten, moeten in al hun rechterlijke handelingen het oog hebben, beide op waarheid en vrede, zij moeten zorgen recht te doen, de geschillen bijleggen, en nodeloze rechtsgedingen voorkomen. Het moet een oordeel naar waarheid zijn met de vrede als doei, en een vrienden maken van hen, die in twist waren, en een oordeel van vrede, zover met de waarheid bestaanbaar is, en verder niet.

c. Niemand moet om enige reden haatdragend zijn tegen zijn naaste, dit is hetzelfde als wat wij hadden in Hoofdstuk 7:10. Wij moeten niet alleen onze handen afhouden van kwaad te doen, maar zij moeten waken over ons hart, dat het *geen kwaad smeedt tegen onze naaste,* Spreuk. 3:29. Onrecht en boosheid moeten in de gedachte, in de kiem gesmoord worden.

d. Grote eerbied moet men hebben voor een eed, en men moet er gewetenswerk van maken: Doe nooit een valse eed ja, hebt een valse eed niet lief, dat wij zeggen haat die, vrees hem, houdt er u ver van. Wees niet haastig om anderen eden op te leggen, opdat zij niet vals zweren, verlangt niet, dat iemand een valse eed doet te uw behoeve, en een meineed om u een vriendelijkheid te bewijzen. Een zeer goede reden wordt er aan toegevoegd, tegen al die boze en goddeloze praktijken: Want alle deze zijn dingen, die Ik haat, en daarom moet gij ze ook haten, als gij God tot uw vriend wilt hebben. De dingen, die hier verboden worden, zijn alle te vinden onder de zeven dingen, die de Heer een gruwel zijn, Spreuk. 6:16-19. Wij moeten de zonde nalaten, niet alleen omdat zij God vertoornt, en daarom gevaarlijk voor ons is, maar omdat Hij ze haat, en ze ons daarom niet betaamt en het ondankbaar van ons is ze te doen.

Deze verzen bevatten twee kostelijke beloften, tot verdere bemoediging van die vrome Joden, die met hart en ziel bij de tempelbouw waren.

I. Dat er een gelukkig eind zou komen aan hun vastendagen, en dat de reden daarvoor zou ophouden te bestaan, maar dat zij veranderd zouden worden in dagen van dankzegging vers 19. Dit is een rechtstreeks antwoord op de vraag aangaande het vasten, Hoofdstuk 7:3. Die huichelachtig vastten, hen gold het vonnis in het vorige hoofdstuk, maar die zich in oprechtheid voor God vernederden, en Zijn aangezicht zochten, hun wordt hier de troostrijke verzekering gegeven van een belangrijk aandeel in de gelukkige tijden, die op komst waren. De vier jaarlijkse vastendagen, die godsdienstig gehouden waren, *zouden de huize van Juda tot vreugde en tot blijdschap, en tot vrolijke hoogtijden wezen.* Na benauwde tijden zullen er blijde tijden voor de kerk komen, als het geween overnacht, en het gejuich de volgende morgen niet komt, dan zal toch de morgen komen, die het tenslotte aanbrengen zal. En, als God tot ons komt op de weg van de genade, moeten wij Hem met blijdschap en dankbaarheid tegemoet komen, als God oordelen in gunsten verandert, moeten wij het vasten in feesten veranderen, en aldus de Heer achterna wandelen. "En die met Sion, met tranen zaaien, zullen met haar met gejuich maaien, die zich aan de dwang van haar plechtige vastendagen onderwerpen, zolang zij er zijn zullen in de triumf van haar blijde feesten delen, als zij komen", Jesaja 66:10. De slotsom van deze belofte is: "Hebt dan de waarheid en de vrede lief", wees getrouw en eerlijk in al uw

handelingen en laat het u een genot zijn om dat te zijn, al snijdt gij u zelf de gelegenheid af voor die winsten, die gij anderen op oneerlijke wijze ziet maken, en zoveel in u is, leeft in vrede met alle mensen, en weest in uw element, als gij werkzaam zijt in liefdadigheid. Laat de waarheden Gods in uw hoofden heersen, en laat de vrede Gods in uw harten wonen.

II. Dat de kerk een grote aanwinst zou krijgen door de bekering van vele vreemdelingen, vers 20-23. Dit werd ten dele vervuld, toen, in een latere periode van de Joodse kerk, er overvloed van proselieten van alle landen rondom was, en van sommige, die ver weg lagen, die jaarlijks opgingen om te Jeruzalem te aanbidden, wat zeer veel bijdroeg tot de grootheid en rijkdom van die stad, en er een groot aandeel aan had, dat zij zo aanzienlijk werd als het geval was voor de tijd van onze Zaligmaker, hoewel het nu nog maar pas uit zijn puinhopen te voorschijn kwam. Maar het zou veel vollediger vervuld worden in de bekering van de heidenen tot het geloof van Christus en de samenvoeging van hen met de gelovige Joden tot een groot lichaam, onder Christus als het hoofd, "een verborgenheid, die geopenbaard is door de profetische Schriften," Romeinen 16:25,26 onder andere door deze, zodat het vreemd is dat, toen dit vervuld werd, het zulk een grote verrassing en struikelblok was voor de Joden.

1. Wie het zijn, die aan de kerk zullen toegevoegd worden-*de volken, en de inwoners van vele steden,* vers 20- niet slechts een weinig onwetend volk van het land, die men gemakkelijk bedriegen kan, of enige leeglopers, die niets anders te doen hebben, maar verstandige weetgierige burgers, mannen van zaken, met de wereld bekend, zullen het Evangelie van Christus omhelzen, ja, *vele volken, en machtige heidenen,* vers 22, *Uit allerlei tongen,* vers 23. Hieruit blijkt, dat zij in de kerk gebracht worden, niet door menselijke overreding, want zij zijn van verschillende tongen, niet door stoffelijk geweld, want het zijn sterke volken, in staat tegenstand te bieden, als zij aangevallen werden, maar louter door de krachtdadige werking van goddelijke waarheid en genade. God heeft een overblijfsel in alle landen, en in de algemene vergadering van de kerk van de eerstgeborenen, zullen er gevonden worden uit alle natie en geslachten, Openbaring 7:9.

2. Hoe hun toetreding tot de kerk beschreven wordt: Zij zullen komen *om het aangezicht van de Heer te smeken en de Heer der heerscharen te zoeken,* vers 21, en, om te laten zien, dat dit de hoofdzaak is, waarin hun bekering bestaat, wordt het herhaald, vers 22:*Zij zullen komen om de Heer der heerscharen te Jeruzalem te zoeken,* vers 22, *en om het aangezicht van de Heer te smeken.* Er wordt geen melding gemaakt van het offeren van offeranden, niet alleen omdat zij niet verwacht werden van de proselieten van de poort, maar, omdat, als de heidenen ingebracht zouden worden, de offers teniet gedaan zouden worden. Zie, wie er beschouwd worden als tot God bekeerd, en als leden van de kerk.

a. Het zijn zij, die de Heer der heerscharen zoeken, die naar God, hun Maker vragen, Zijn gunst begeren en afsmeken, en in waarheid begerig zijn Zijn wil te kennen, en oprecht aan Zijn eer en heerlijkheid toegewijd. Dat is het geslacht van degenen, die naar Hem vragen.

b. Het zijn zij, die het aangezicht van de Heer smeken, -die er gewetenswerk van maken, en de plicht van het gebed tot hun bezigheid maken, -die er niet buiten kunnen leven die er voor de hele wereld niet buiten willen leven, -die door het gebed God hulde brengen, hun afhankelijkheid van Hem erkennen, hun gemeenschap met Hem onderhouden, en Zijn genade en barmhartigheid inroepen.

c. Het zijn zij, die hierop het oog hebben, op de goddelijke openbaring en instellingen, hetgeen betekend wordt, doordat zij dit te Jeruzalem doen, de plaats, die God gekozen had, waar Zijn woord was, waar Zijn tempel was, die een voorbeeld van Christus en Zijn bemiddeling was, op Wien alle getrouwe aanbidders het oog des geloofs gericht hebben.

3. Hoe eenstemmig zij zullen zijn in hun toetreding tot de kerk, en hoe ijverig zij elkander er toe zullen opwekken. vers 21. *De inwoners van de éne stad zullen gaan tot de inwoners van de andere,* evenals vroeger, toen zij van alle deren van het land naar de jaarlijkse feesten opgingen, om te aanbidden, en zij zullen zeggen: "Laat ons vlijtig heengaan om te smeken het aangezicht van de Heer, Ik zal ook heengaan". Dit betekent,

a. Dat zij die tot kennis van Christus gebracht worden, alles behoren te doen, wat zij kunnen, om anderen ook tot die kennis te brengen, aldus bracht Andreas Petrus tot Christus en Philippus Nathanaël. De ware genade haat het monopolie.

b. Dat zij, die hun behoefte aan Christus waarlijk gevoelen en aan de gunst van God door Hem, zichzelf en anderen zullen opwekken om zonder uitstel haastig tot Hem te gaan: "Laat ons vlijtig heengaan om te smeken, het is voor ons leven en het leven van onze zielen, dat wij moeten smeken, en daarom is het zaak geen tijd te verliezen, in zaken van zoveel gewicht is uitstel gevaarlijk."

c. Dat onze gemeenschap met God ten zeerste geholpen en bevorderd wordt door de gemeenschap van de heiligen. "Het is aangenaam in gezelschap ten huize Gods te wandelen," Psalm 55:15, onder de schare, Psalm 42:5, en het is goed voor hen, die dat doen om elkander op te wekken vlijtig te gaan en geen tijd te verliezen, wij behoren blijde te zijn, als tot ons gezegd wordt: Laat ons heengaan. Zoals ijzer door ijzer gescherpt wordt, zo kunnen goede mensen elkander steunen en elkanders geest opwekken tot hetgeen goed is.

d. Dat die anderen opwekken om te doen wat goed is, moeten zorgen, dat zij niet afkerig worden, of moe worden of zich terugtrekken, hij, die zegt "Laat ons heengaan, zegt er bij: Ik zal ook heengaan". Wij moeten toezien, dat wij zelf doen, waar wij anderen toe aanzetten, anders zullen wij uit onze mond geoordeeld worden. Niet: "Ga gij, dan blijf ik thuis", maar: "Ga gij, en ik zal met u gaan." "Een zeldzaam voorbeeld van christelijke ijver" zegt Pemble, "geeft wie niemand achter zich laat en niemand voor laat gaan".

4. Op welke grond zij zich bij de kerk zullen voegen, niet om van de wille van de kerk, maar om de wille van Hem, die er woont, vers 23:*tien mannen van verschillende volken en talen zullen de slip grijpen van een Joodse man,* hem smekende hen niet aan hun lot over te laten, maar hen met zich mee te nemen. Dit betekent de grote eer, die het deel zal zijn van iedere Jood, als een van het uitverkoren volk van God, en daarom de kennismaking waard, zij kunnen hem niet allen bij de hand nemen, en met hun armen omvatten, maar zij zijn begerig de slip van zijn kleed te grijpen of de zoom van zijn kleding aan te raken zeggende: "Wij zullen met u gaan, want wij hebben gehoord dat God met u is." Het Evangelie werd het eerst aan de Joden gepredikt, want van dat volk waren de apostelen en door hen werd het aan de heidenen gebracht. Paulus was een Jood, wiens slip velen aangrepen, als zij hem verwelkomden als een engel Gods, en hem smeekten hen mee te nemen tot Christus, zo ook grepen de Grieken de slip van Philippus, zeggende: "Heer, wij wilden Jezus wel zien," Johannes 12:21. Het is het voorrecht van de heiligen, dat God bij hen is, onder hen is-zijn kennis, zijn vrees, en zijn dienst, zij hebben Zijn gunst en genadige tegenwoordigheid, en dat is een uitnodiging voor ons tot

gemeenschap met hen. Het is goed bij hen te zijn, bij wie God is, en die zich tot de Heer voegen, moeten zich bij de discipelen voegen, als wij God als onze God aannemen, moeten wij Zijn volk als ons volk aannemen, ons lot met het hunne verbinden, en bereid zijn om hun lot te delen.

HOOFDSTUK 9

1 De last van het woord des HEEREN over het land Chadrach en Damaskus, deszelfs rust; want de HEERE heeft een oog over den mens, gelijk over al de stammen Israels.
2 En ook zal Hij Hamath met dezelve bepalen; Tyrus en Sidon, hoewel zij zeer wijs is;
3 En Tyrus zich sterkten gebouwd heeft, en zilver verzameld heeft als stof, en fijn goud als slijk der straten;
4 Ziet, de HEERE zal haar uit het bezit stoten, en Hij zal haar vesting in de zee verslaan; en zij zal met vuur verteerd worden.
5 Askelon zal het zien, en zal vrezen; desgelijks Gaza, en zal grote smart hebben, mitsgaders Ekron, dewijl hetgeen, waar zij op zagen, hen heeft te schande gemaakt; en de koning van Gaza zal vergaan, en Askelon zal niet bewoond worden.
6 En de bastaard zal te Asdod wonen, en Ik zal den hoogmoed der Filistijnen uitroeien.
7 En Ik zal zijn bloed uit zijn mond wegdoen, en zijn verfoeiselen van tussen zijn tanden; alzo zal hij ook onzen God overblijven; ja, hij zal zijn als een vorst in Juda, en Ekron als de Jebusiet.
8 En Ik zal Mij rondom Mijn huis legeren, vanwege het heirleger, vanwege den doorgaande, en vanwege den wederkerende, opdat de drijver niet meer door hen doorga; want nu heb Ik het met Mijn ogen aangezien.
9 Verheug u zeer, gij dochter Sions! juich, gij dochter Jeruzalems! Ziet, uw Koning zal u komen, rechtvaardig, en Hij is een Heiland; arm, en rijdende op een ezel, en op een veulen, een jong der ezelinnen.
10 En Ik zal de wagens uit Efraim uitroeien, en de paarden uit Jeruzalem; ook zal de strijdboog uitgeroeid worden, en Hij zal den heidenen vrede spreken; en Zijn heerschappij zal zijn van zee tot aan zee, en van de rivier tot aan de einden der aarde.
11 U ook aangaande, o Sion! door het bloed uws verbonds, heb Ik uw gebondenen uit den kuil, daar geen water in is, uitgelaten.
12 Keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gebondenen, die daar hoopt! ook heden verkondig Ik, dat Ik u dubbel zal wedergeven;
13 Als Ik Mij Juda zal gespannen, en Ik Efraim den boog zal gevuld hebben; en Ik uw kinderen, o Sion! zal verwekt hebben tegen uw kinderen, o Griekenland! en u gesteld zal hebben als het zwaard van een held.
14 En de HEERE zal over henlieden verschijnen, en Zijn pijlen zullen uitvaren als een bliksem; en de Heere HEERE zal met de bazuin blazen, en Hij zal voorttreden met stormen uit het zuiden.
15 De HEERE der heirscharen zal hen beschutten, en zij zullen eten, nadat zij de slingerstenen zullen ten ondergebracht hebben; zij zullen ook drinken, en een gedruis maken als de wijn; en zij zullen vervuld worden, gelijk het bekken, gelijk de hoeken des altaars.
16 En de HEERE, hun God, zal ze te dien dage behouden, als zijnde de kudde Zijns volks; want gekroonde stenen zullen in Zijn land, als een banier, opgericht worden.
17 Want hoe groot zal zijn goed wezen en hoe groot zal zijn schoonheid wezen! Het koren zal de jongelingen, en de most zal de jonkvrouwen sprekende maken.

Met dit hoofdstuk begint een andere prediking, die voortgezet wordt tot aan het einde van Hoofdstuk 11. Zij heeft tot opschrift: "De last van het woord van de Heer", want ieder woord van God is gewichtig voor hen, die er acht op geven, en zal een zware last zijn voor degenen, die het niet doen. Hier is,

I. Een profetie tegen de onrechtvaardige naburen van de Joden- Syriërs, Tyriërs, Filistijnen, en anderen, vers 1-6, met een aanduiding van genade voor sommigen van hen, als zij zich bekeren, vers 7, en een belofte van goedgunstigheid voor Gods volk, tot hun bescherming, vers 8.

II. Een belofte van de Koning van de gerechtigheid, de Messias, en Zijn komst, met een beschrijving van Hem, vers 9 en van Zijn koninkrijk, de aard en de uitgebreidheid ervan, vers 10.

III. Een uiteenzetting van de verplichtingen aan Christus, die de Joden hadden wegens hun verlossing uit de gevangenschap te Babel, vers 11, 12.

IV Een profetie van de overwinningen en de voorspoed, die God aan de Joden schenken zou tegen hun vijanden, als een voorbeeld van onze grote verlossing door Christus, vers 13-15.

V. Een belofte van grote overvloed, en vreugde en eer, die God voor Zijn volk bewaard had, vers 16, 17, die tot hun bemoediging geschreven werd.

Zacharia 9:1-17

Na de kostelijke beloften van goedertierenheid jegens Gods volk, komen hun vervolgers, die hen haatten, aan de beurt, in ‘t bijzonder, die aan hun grenzen woonden.

I. De Syriërs waren slechte buren voor Israël geweest, en God had een twist met hen. Het woord van de Heer zal een last over het land Hadrach zijn, dat is Syrië, maar waarom het zo genoemd wordt, blijkt niet. Dat dat koninkrijk bedoeld wordt, is duidelijk, omdat Damaskus, de hoofdstad van dat koninkrijk, deszelfs rust genoemd wordt, dat wil zeggen: de oordelen, waarmee hier gedreigd wordt, zullen op die stad neerkomen en rusten. Ongelukkig zijn zij, op wie de last van het woord van de Heer rust, op wie de toorn Gods blijft, Johannes 3:36, want het is een last, die men niet van zich afzetten, en waaronder men ook niet staande blijven kan. Er zijn er, op wie God Zijn grimmigheid zal doen rusten. Wie Gods toorn als zijn doel kiest, zal hij zeker treffen, degenen, op wie hij rust, zullen er zeker onder bezwijken. En de reden, waarom deze last op Damaskus rust, is dat de ogen des mensen, gelijk van alle de stammen Israëls of liever, vooral van alle de stammen Israëls tot de Heer zijn, omdat het volk van God in geloof en gebed tot Hem opziet, om hulp en uitkomst en op Hem vertrouwt om het voor hen op te nemen tegen hun vijanden. Het is een teken, dat God op het punt is op buitengewone wijze voor Zijn volk op te treden, als Hij hun geloofsverwachtingen en hun vertrouwen op Hem opwekt en wanneer Hij hen door Zijn genade van de afgoden tot zich bekeert, Jesaja 17:7, 8, "Te dien dage zal de mens zien naar die, die hem gemaakt heeft." Het kan aldus gelezen worden: "want de Heer heeft een oog over de mens en over alle de stammen Israëls, Hij is Koning van de volken, zowel als Koning van de heiligen, Hij regeert de wereld, zowel als de kerk, en zal dus de zonden van anderen evenzeer straffen als die van Zijn eigen volk". God is Rechter over allen en daarom moeten allen rekenschap geven van zichzelf aan Hem. Toen Paulus te Damaskus bekeerd werd, en daar predikte en handelde met de Joden, toen kon men zeggen, dat het woord van de Heer daar rustte, en toen begonnen de ogen van de mensen, van anderen dan van de stammen Israëls, tot de Heer te zijn. zie Handelingen 9:22. Hamath, een land, dat ten noorden van Damaskus lag, en waarvan wij dikwijls lezen, zal er aan grenzen, het ligt bij Syrië en zal delen in de last van het woord van de Heer, die op Damaskus rust. De Joden hebben een spreekwoord: Wee de goddeloze en wee zijn nabuur, die gevaar loopt in zijn zonden en plagen te delen. Wee het land van Hadrach, en wee Hamath, dat er aan grenst.

II. Vervolgens komen Tyrus en Sidon hier aan de beurt om ter verantwoording te worden geroepen, evenals in andere profetieën, vers 2-4.

1. Tyrus bloeit, en denkt, dat zij zeer veilig is, en is bereid, niet alleen om Gods oordelen van zich af te schuiven, maar ook om ze te trotseren, want,

a. Zij is zeer wijs. Het wordt ironisch gezegd, zij denkt, dat zij zeer wijs is, en de wijsheid van God overtreft. Erkend is, dat haar koning een groot vorst en dat haar staatslieden eveneens bekwaam zijn, Ezechiel 28:3. Maar met al haar vernuft en wijsheid zal zij niet kunnen ontkomen aan Gods oordelen, als zij met een opdracht komen, er is geen wijsheid en geen raad tegen de Heer, ja het is Zijn eer de wijzen in hun eigen wijsheid te vangen.

b. Zij is zeer sterk en wel verdedigd door natuur en kracht: Tyrus heeft zich sterkten gebouwd, die naar haar mening nooit doorgebroken of beklommen konden worden.

c. Zij is zeer rijk, en geld is macht, het is de zenuw van de oorlog, Prediker 7:12. Door haar uitgebreide handel heeft zij zilver verzameld als stof en fijn goud als slijk van de straten, dat wil zeggen: zij heeft er overvloed van, hopen zilver zijn er even gewoon als hopen zand, Job 27:16. Salomo maakte het zilver te Jeruzalem te zijn als stenen, maar Tyrus ging nog verder, en maakte fijn goud te zijn als slijk van de straten. Het zou goed zijn, als wij allen leerden het als zodanig te beschouwen, in vergelijking met de kostelijkheid van de wijsheid en van de genade en het gewin daarvan.

2. Ondanks dat alles moet Tyrus vallen. Haar wijsheid en rijkdom en kracht zullen haar niet vermogen te verdedigen, vers 4 : *De Heer zal haar stoten* uit die sterkten, waarmee zij zich versterkt heeft, *zal haar uit het bezit stoten,* zo kan men lezen, er zijn voorbeelden van de zodanigen die van de hoogte van de overvloed in de diepte van de armoede gevallen zijn, en grote rijkdommen zijn in het niet verdwenen. *God zal haar vesting in de zee verslaan,* dat zij door het water omringd is, zal haar niet beveiligen, maar zij *zal met vuur verteerd worden,* en tot de grond toe afbranden. Daar Tyrus midden in het water gelegen was was het in gevaar te één of andere tijd door het water overstroomd of weggespoeld te worden, toch verkiest God het te verwoesten door het tegenovergestelde element. Somtijds brengt Hij het verderf over Zijn vijanden door de middelen, die zij het minst verwachten. Er was water genoeg dichtbij om de vlammen van Tyrus te blussen en toch zal zij er door verteerd worden, want wie zal het vuur uitdoven, dat de adem van de Almachtige aansteekt?

III. Daarna twist God met de Filistijnen, met hun grote steden en grote heren, die tegen het zuiden aan Israël grensden.

1. Zij zullen ontstellen en verschrikt worden, als het woord van de Heer Damaskus treft en er op blijft rusten, vers 5, de nederlagen van Israël waren dikwijls *verkondigd op de straten van Askelon* en zij hadden er over gejuicht, maar nu *zal Askelon zien* de ondergang van haar vrienden en bondgenoten, en zij *zal vrezen, desgelijks Gaza, en zal grote smart hebben, en Ekron,* daar zij begrijpen, dat zij nu het eerst aan de beurt zijn, nu de beker van de zwijmeling rondgaat. Wat zal er van hun huis worden, als dat van hun buurman in brand staat? Zij hadden Tyrus en Sidon beschouwd als de grendels van hun land, maar als die sterke steden verwoest werden, *hebben zij haar te schande gemaakt,* zoals wij ten laatste zullen worden door alle schepsel.

2. Zij zullen zelf veroverd en verwoest worden.

a. De regering zal ontbonden worden: De koning uit Gaza zal vergaan, niet alleen de tegenwoordige koning zal afgesneden worden, maar ook zal er geen opvolging, geen opvolger zijn.

b. De steden zullen ontvolkt worden, Askelon zal niet bewoond worden, de rechtmatige eigenaars zullen verdreven worden, hetzij gedood of in gevangenschap gevoerd.

c. Vreemdelingen zullen bezit nemen van hun land en meester worden van al zijn rijkdom, vers 6 :*De bastaard zal te Asdod wonen,* een vals geslacht van vreemden zal de erfenissen van de inboorlingen aanvaarden, hoewel zij er niet meer recht op hebben dan een bastaard op de goederen van de wettige kinderen. En aldus *zal God de hoogmoed van de Filistijnen uitroeien* al de kracht en rijkdom, waarop zij hoogmoedig waren, en die de grond uitmaakten van hun zelfvertrouwen en hun verachting van het Israël Gods. Deze profetie van de verwoesting van

de Filistijnen, van Damaskus en van Tyrus, werd vervuld niet lang daarna, namelijk door Alexander de Grote, die al deze landen met zijn overwinnende legers verwoestte, de steden innam en er koloniën vestigde, waarvan Quintus Curtius een uitvoerig verhaal geeft in de geschiedenis van zijn veroveringen. Sommigen menen, dat hij met die bastaard bedoeld is die te Asdod wonen zal, want zijn moeder Olympius erkende, dat hij in overspel verwekt was, maar zoals zij beweerde, door Jupiter. Later namen de Joden land van de Filistijnen de Syriërs en van andere van hun naburen, bezetten sommige van hun steden, en maakten zich van hun gebied meester, zoals blijkt uit de geschiedenissen van de Maccabeën en van Josefus, en het was voorspeld, Zefanja 2:4, Obadja: 20.

3. Sommigen van hen zullen bekeerd worden en tot God gebracht, door Zijn Evangelie en genade, zo verstaan sommigen vers 7 als een belofte,

a. Dat God de zonden van deze volken weg zou nemen-hun bloed en hun verfoeiselen, hun wreedheid en hun afgoderij. God zal scheiding maken tussen hen en hun zonden, die zij als een lekkere bete tussen hun tanden hebben gehad. Niets is voor Gods genade te zwaar.

b. Dat Hij een overblijfsel van hen als het Zijne erkennen zou: Ook hij zal onze God overblijven. God zou ook van deze volken een overblijfsel bewaren, dat een gedenkteken zou zijn van Zijn genade en barmhartigheid en voor Hem afgezonderd zou worden, en de nadelen van hun geboorte zullen geen beletsel zijn voor hun aanneming door God, maar een Filistijn zal even aannemelijk zijn bij God, op de voorwaarden van het Evangelie, als een van Juda, ja, als een aanzienlijke, als een vorst in Juda, en een man van Ekron als de Jebusiet, of als een inwoner van Jeruzalem, als een proseliet van de Jebusieten, als Arauna, de Jebusiet, 2 Samuel 24:16. In Christus Jezus is geen verschil van natie, maar allen zijn één in Hem, allen zijn Hem gelijkelijk welkom.

IV. Met dit alles bedoelt God goedgunstigheid voor Israël, en het is uit vriendelijkheid voor hen, dat God aldus met de naburige volken zal handelen, om hun twist uit het verleden te wreken en hen voor de toekomst te beveiligen.

1. Echter verstaan sommigen het zevende vers in deze betekenis,

a. Dat God Zijn volk aldus bevrijden zou van hun bloedige vijanden, die hen haatten, en wie zij een gruwel waren, als zij juist gereed waren hen te verslinden en tot hun prooi te kiezen: Ik zal zijn bloed wegdoen, dit is het bloed van Israël uit de mond van de Filistijnen en van tussen hun tanden, Amos 3:12, als zij, in hun haat en vijandschap, reeds bezig zijn hen te verslinden.

b. Dat Hij hun aldus de overwinning en de heerschappij over hen geven zou: En hij zal onze God overblijven, dat wil zeggen hun overblijfsel zal door Hem in genade worden aangenomen, zal Hem erkennen en door Hem erkend worden, en hij zal zijn als een overste in Juda, al zijn de Joden lang in slavernij geweest, zij zullen hun oude waardigheid herkrijgen, en overwinnend zijn, zoals David en andere vorsten in Juda vroeger waren, en Ekron, dit is de Filistijnen, zal zijn als de Jebusiet, en de andere bijgelovige volken, die door hen onderworpen waren.

2. In elk geval is de bedoeling van vers 8 duidelijk deze, dat God Zijn volk onder Zijn bijzondere bescherming nemen, en hun naburen daarom verzwakken zal, opdat het niet in hun macht zal staan, hun kwaad te doen: Ik zal Mij rondom Mijn huis legeren vanwege het heerleger. Gods huis ligt te midden van vijandelijk land, en Zijn kerk is als een lelie onder de

doornen, en daarom moeten wij in haar bijzondere bewaring Gods macht en goedheid zien. De legerplaats van de heiligen is maar een kleine kudde, in vergelijking met de talrijke heerlegers van de machten van de duisternis, die zich rondom tegen hen gelegerd hebben, en zou zeker verzwolgen worden, als niet Gods engelen zich rondom hen legerden, om hen te verlossen, zoals om Elisa, Openbaring 20:9, Psalm 34:7. Als de tijden buitengewoon gevaarlijk zijn, als legers heen en weer trekken, en allen Sion ongunstig gezind zijn, dan zal de Voorzienigheid haar wachten als ‘t ware verdubbelen voor de kerk van God, vanwege de doorgaande en vanwege de weerkerende, opdat, hetzij hij weerkeert als overwinnaar of als overwonnene, hij haar geen kwaad kan doen. Niemand, die voorbijgaat zal hun kwaaddoen, en evenzo zal de drijver niet meer door hen doorgaan, geen vijand zal in het midden van hen zijn, om met strengheid over hen te heersen om hun het leven bitter te maken met harden dienst, zoals van ouds in Egypte. Dit werd vervuld, toen enige tijd na de oorlogen van de Maccabeërs, Judea een vrije en bloeiende staat was, of misschien, toen Alexander de Grote, vervuld met ontzag voor Judas, de hogepriester, de Joden begunstigde, en hen onder zijn bescherming nam, ter zelfder tijd, dat hij de omliggende landen verwoestte. En de reden, die voor dit alles gegeven wordt, is deze: "Want nu heb Ik het met Mijn ogen gezien, nu heb Ik scherp onderscheiden tussen Mijn volk en andere volken, met wie zij tevoren een gemeenschappelijk lot schenen te hebben en het laten zien, dat Ik weet wie de Mijnen zijn". Dit stemt overeen met Psalm 34:16 :De ogen van de Heer zijn op de rechtvaardige, en nu zullen Zijn ogen, die de aarde doorlopen, zich op hen vestigen, om te tonen, hoe teder Zijn liefde voor hen is, en om zich sterk te bewijzen aan hen, 2 Kronieken 16:9.

Dat hier een profetie van de Messias en Zijn koninkrijk begint, is duidelijk uit de letterlijke vervulling van het negende vers door en zijn bijzondere toepasselijkheid op Christus’ zegetocht binnen Jeruzalem, Mattheus 21:5, Johannes 12:15.

I. Hier wordt kennis gegeven van de nadering van de beloofde Messias, als een reden tot grote verheuging van de Oudtestamentische kerk: Zie, uw Koning zal tot u komen. Christus is een Koning, bekleed met koninklijke macht en koninklijke rechten, een soeverein vorst, een absoluut monarch, die alle macht heeft, beide in de hemel en op aarde. Hij is Sions Koning. God heeft Hem gezalfd over Sion, de berg van Zijn heiligheid, Psalm 2:6. In Sion schijnt Zijn heerlijkheid als Koning, van daar ging de wet uit, ja, het woord van de Heer. In de kerk van het Evangelie wordt Zijn geestelijk koninkrijk gediend, door Hem zijn de inzettingen aan de kerk gegeven, en haar dienaren in ‘t ambt gesteld, zij wordt door Hem in bescherming genomen, Hij strijdt de strijd van de kerk en beveiligt haar belangen, als haar Koning. "Deze Koning is lang op komst geweest, maar nu, zie, Hij komt, Hij staat voor de deur". Nog slechts weinige eeuwen zullen verlopen, en Hij, die komen moet, zal komen. Hij zal bij u komen, het Woord zal binnenkort vlees worden, en binnen uw grenzen wonen, Hij zal Zijn erfenis aanvaarden. En daarom, verheug u, verheug u zeer, en juich van vreugde, beschouw het als goed nieuws en wees verzekerd, dat het waar is, verblijd u met de gedachte, dat Hij komen zal, dat Hij op weg is naar u toe, en maak u gereed om uit te gaan, Hem tegemoet, met vreugdegejuich, als één die haar blijdschap niet verbergen kan, daar ze zo groot is, en niet beschaamd er voor uit te komen, daar ze zo billijk is, roep Hem tegen: "Hosanna". De nadering van Christus behoort door de kerk te worden toegejuicht.

II. Hier is een beschrijving van Hem, die Hem beminnelijk zal maken in de ogen van el Zijn liefhebbende onderdanen, en Zijn komst zeer aangenaam voor hen.

1. Hij is een rechtvaardig Heerser, al Zijn regeringsdaden zullen nauwkeurig in overeenstemming zijn met de wetten van de billijkheid, want Hij is rechtvaardig.

2. Hij is een machtig Beschermer van allen, die het geloof in Hem en de gehoorzaamheid aan Hem getrouw bewaren, want Hij is een Heiland, Hij heeft het in Zijn macht, Hij kan aan al Zijn onderdanen verlossing schenken. Hij is de God van de legerscharen, schatten van de legerscharen zijn bij Hem. Hij is "servatus-Zijn eigen Verlosser," zoals sommigen lezen, die door Zijn eigen kracht uit het graf verrijst en Zichzelf aldus bekwaam toont om onze Verlosser te zijn.

3. Hij is een tedere Vader voor al Zijn onderdanen, als Zijn kinderen, Hij is arm en beproefd, zoals er eigenlijk staat, wat Zijn lage staat betekent, Hij was veracht en de onwaardigste onder de mensen, nadat Hij Zijn ziel had uitgestort. Maar de Evangelist vat het op als de uitdrukking van het karakter van Zijn geest: Hij is zachtmoedig, streeft niet naar aanzien en voedt geen wrok over beledigingen, maar vernedert zichzelf van het begin tot het eind, daalt af tot de nederige en heeft medelijden met de ongelukkige, dat was het schitterende en uitnemende karakter van Hem, als Profeet, Mattheus 11:29, Leer van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart, en als Koning. Een bewijs daarvan was, dat, toen Hij Zijn openbare intocht hield in Zijn eigen stad, het enige ogenblik in Zijn leven, dat iets groots bezat in het oog van de wereld. Hij verkoos te rijden, niet op een statig paard, of in een wagen, zoals de aanzienlijken gewoon waren te rijden, maar op een ezel, weliswaar een nuttig dier, maar dom en verachtelijk, laag en traag, en in die dagen alleen bereden door arme lieden, ook was het geen volwassen ezel, maar een jong van de ezelinnen, een klein, dwaas, onhandelbaar ding, dat meer geschikt was om zijn rijder bespottelijk te maken, dan om Hem eer aan te doen, en niet eens Zijn eigendom, noch ook, zoals men een minderwaardig paard soms opsiert, fraai opgetuigd, want Hij had geen zadel, geen dek, geen beugels, geen tuig, maar de kleren van Zijn discipelen op het veulen gelegd, want Hij heeft zichzelf vernietigd, toen Hij ons in grote vernedering bezocht.

III. Zijn koninkrijk wordt hier beschreven in al Zijn heerlijkheid. Deze Koning heeft en zal hebben een koninkrijk, niet van deze wereld, maar een geestelijk koninkrijk, een koninkrijk der hemelen.

1. Het zal niet gesticht en uitgebreid worden door uiterlijk geweld, door een vleselijke arm, of vleselijke krijgswapens. Neen, *Hij zal de wagens uit Efraïm uitroeien en de paarden uit Jeruzalem*, vers 10, want zij zullen geen reden van bestaan hebben, als Hij zelf op een ezel rijdt. Hij zal, uit genegenheid tot Zijn volk, hun paarden en wagens uitroeien, opdat zij zichzelf niet uitroeien voor Gods aangezicht door in hen het vertrouwen te stellen, dat zij alleen mogen stellen in de macht van God. Hij zal die bescherming op zich nemen, Hij zal zelf een vurige muur rondom Jeruzalem zijn, en Zijn engelen bevelen, die vurige wagens en vurige paarden, en dan zullen de wagens en paarden, die zij in dienst hadden, ter zijde gesteld en uitgeroeid worden als volkomen nutteloos.

2. Het zal verbreid en bevestigd worden door de prediking van het Evangelie, door de heidenen vrede te spreken, want Christus is gekomen en heeft vrede verkondigd aan hen, die nabij en aan hen, die ver waren, en zo heeft Hij Zijn koninkrijk op aarde gevestigd door vrede op aarde, en de mensen een welbehagen te prediken.

3. In zover als Zijn koninkrijk over de harten van de mensen heerst en ze bezit zal het hen vreedzaam maken en alle vijandschap doden, het zal de boog verbreken, de zwaarden tot spaden slaan. Het zal niet alleen de vrede bevelen, maar ook de vrucht van de lippen, vrede, scheppen.

4. Het zal zich uitbreiden over alle delen van de wereld, ten spijt van de tegenstand, die men het bieden zal. De wagen en het paard, die tegen Efraïm en Jeruzalem komen zullen, om de opmars van Sions Koning te stuiten, zullen uitgeroeid worden, Zijn Evangelie zal aan de gehele wereld gepredikt worden, en onder de heidenen aangenomen, zodat "Zijn heerschappij zal zijn van de zee tot aan de zee, en van de rivier tot aan de einden van de aarde," zoals door David voorspeld was, Psalm 72:8. De predikers van het Evangelie zullen het brengen van het een land, het ene eiland naar het andere, totdat de uiterste hoeken van de wereld er door verlicht en tot gehoorzaamheid gebracht zijn.

IV. Hier wordt uiteengezet, welk een grote weldaad van de mensheid door de Messias geschonken wordt, namelijk verlossing uit de diepste ellende, afgebeeld door de verlossing van de Joden uit hun gevangenschap te Babel, vers 11 :*U ook aangaande, u,* o dochter van Jeruzalem! of u, o Vorst Messias! *door het bloed van Uw verbond,* door de kracht en uit kracht van het verbond met Abraham, verzegeld met het bloed van de besnijdenis, en het verbond, met Israël bij de berg Sinai gemaakt, verzegeld met het bloed van de offeranden, in overeenstemming met en vervulling van dat verbond, *het Ik* nu onlangs, *Uw gebondenen uitgelaten,* Uw gevangenen uit Babel, wat voor hen een hoogst onaangename plaats was, als *een kuil, waarin geen water is.* Het maakte deel uit van het verbond, dat als zij, in het land van hun gevangenschap, de Heer zochten, Hij van hen gevonden zou worden, Leviticus 26:42, 44, 45, Deuteronomium 30:4. Het was door het bloed van dat verbond, een voorbeeld van het bloed van Christus, in Wie al Gods verbonden met de mensen ja en amen zijn, dat zij uit hun gevangenschap werden bevrijd, en dit was slechts een afschaduwing van de grote verlossing, gewrocht door uw Koning, gij dochter Sions! Een zondige staat is een staat van de slavernij, het is een geestelijke gevangenis, het is een kuil of een put, waarin geen water is, niets ter vertroosting. Wij zijn allen van nature gevangenen in deze kuil, de Schrift heeft ons allen onder de zonde besloten, en ons overgegeven aan de rechtvaardigheid van God. Het behaagt God met deze gevangenen op nieuwe voorwaarden te handelen, om in een nieuw verbond met hen te treden, het bloed van Christus is het bloed van dat verbond, heeft het voor ons gekocht met alle weldaden daarvan, door dat bloed van het verbond wordt op krachtdadige wijze voorzien in het loslaten van deze gevangenen, op gemakkelijke en eervolle voorwaarden, en de gevangenen vrijheid uitgeroepen en de gebondenen opening van de gevangenis, evenals door Cyrus aan de Joden te Babel, waarvan allen gebruik zullen maken, wier geest God er toe opwekken zal, en zij zullen er van profiteren.

Nadat de profeet hen, uit de gevangenschap teruggekeerd, geleerd heeft hun verlossing toe te schrijven aan het bloed van het verbond en aan de belofte van de Messias, want zij werden zo wonderbaar geholpen, omdat die zegen aan hen gebonden was, en nog in de schoot van het volk verborgen, gaat hij er nu toe over hen te bemoedigen met het vooruitzicht op een blijde en vrolijke vestiging en van heerlijke tijden in de toekomst, en dat geluk genoten ze enige tijd in zekere mate, maar deze beloften hebben hun volkomen vervulling in de geestelijke zegeningen van het Evangelie, die wij genieten door Jezus Christus.

I. Zij worden uitgenodigd op Christus te zien, en tot Hem te vluchten, als hun vrijstad vers 12 :*Keert gij weder tot de sterkte, gij gebondenen, die daar hoopt.* De Joden, die uit de

gevangenschap in hun eigen land teruggekeerd waren, waren toch, inderdaad nog *gebondenen, wij zijn heden knechten,* Nehemia 9:36 maar dan *gebondenen, die hoopten* of *verwachtten,* want God had hun *een weinig levens gegeven in hun dienstbaarheid,* Ezra 9:8, 9. Die nog te Babel waren, door hun zaken daar vastgehouden, leefden toch in de hoop de een of anderen tijd hun eigen land weer te zien. Beiden wordt nu gezegd hun ogen op de Messias te richten, in de belofte als hun sterkte voorgesteld, waar zij konden schuilen, en op Wie zij konden steunen, ter volbrenging van de verlossing, die door Zijn genade, en om Zijnentwil, zo heerlijk begonnen was. Wendt u naar Hem toe, wordt behouden, Jesaja 45:22. De belofte van de Messias was de sterkte van de getrouwen lang voor Zijn komst, zij zagen Zijn dag van ver en waren verblijd, en de gelovige verwachting van deze verlossing in Jeruzalem was lang de steun en de vertroosting van Israël geweest, Lukas 2:25, 38. In hun gevaren en benauwdheid waren zij geneigd tot dit en dat schepsel zich te wenden om hulp, maar de profeten zeiden hun, zich steeds tot Christus te wenden en zich te troosten met de blijdschap van de komst van hun Koning en van Zijn verlossing. Maar evenals hun verlossing een voorbeeld was van onze verlossing door Christus, vers 11, zo spreekt ook deze uitnodiging ter sterkte de taal van de oproeping van het Evangelie. Zondaars zijn gebonden, maar zij zijn gebondenen, die hopen, hun geval is droevig, maar niet wanhopig, er is nog hoop in Israël voor hen. Christus is een sterkte voor hen, een sterke toren, waarin zij veilig en gerust kunnen zijn, zonder vrees voor de toorn Gods, de vloek van de wet, en de aanvallen van hun geestelijke vijanden. Tot Hem moeten zij zich wenden door een levend geloof, tot Hem moeten zij vluchten en in Zijn naam vertrouwen.

II. Zij worden verzekerd van Gods gunst: "Ook heden verkondig Ik, als de toestand op zijn ergst is, en gij denkt, dat uw geval allerdroevigst is, toch beloof Ik plechtig, dat Ik u dubbel zal wedergeven, o Jeruzalem! aan ieder van u, gij gebondenen, die nog hoopt. Ik zal u dubbele vreugde geven voor de smarten, die gij ondervonden hebt, of ‘t dubbele van de zegeningen, die Ik ooit aan uw vaders geschonken heb, toen hun toestand op zijn best was, de heerlijkheid van uw toekomstige staat, zowel als die van uw toekomstig huis zal groter zijn, zal tweemaal zo groot zijn als die van uw vroegere staat." En zo was het niet dan door de komst van de Messias, de prediking van Zijn Evangelie, de oprichting van Zijn koninkrijk, deze geestelijke zegeningen en hemelse dingen waren het dubbele van wat zij ooit in hun voorspoedigste toestand genoten hadden. Als een onderpand hiervan, in de volheid des tijds belooft God hier aan de Joden de overwinning, overvloed van blijdschap in hun eigen land, die toch maar een schaduwen voorbeeld van veel heerlijker overwinningen, rijkdommen en blijdschap zouden zijn, in het koninkrijk van Christus.

1. Zij zullen triomferen over hun vijanden. Na hun terugkeer waren de Joden aan alle zijden van vijanden omringd. Zij waren als een gesprenkelde vogel, alle vogels in het veld waren tegen hen. Hun land lag tussen de twee machtige koninkrijken Syrië en Egypte, takken van het Griekse rijk, en in hoeveel gevaren zij tussen die beide zouden zijn, was voorspeld, Dan.11. Maar hier wordt beloofd, dat de Heer hen uit die alle bevrijden zou, en deze belofte vond een begin van vervulling in de tijd van de Maccabeën, toen de Joden hun vijanden het hoofd boden, het hoofd boven water hielden, en na vele worstelingen en moeilijkheden, hen overwonnen. Beloofd wordt,

A. Dat zij in Gods hand het werktuig zullen zijn om hun vervolgers te verslaan en te overweldigen: "Ik heb Mij Juda gespannen als een stalen boog, en die boog heb Ik met Efraïm als Mijn pijlen gevuld, Ik heb de boog gespannen tot de punt van de pijl aan de boog raakt", want dat betekent, volgens sommigen, de boog vullen. De uitdrukkingen hier zijn zeer schoon,

de beelden levendig. Men had "Juda de boog geleerd", 2 Samuel 1:18 en Efraïm was er beroemd om geweest, Psalm 78:9. Maar zij moeten denken, dat zij dat voordeel door hun eigen boog behalen, want zij zijn zelf niets meer dan Gods boog en Zijn pijlen, werktuigen in Zijn hand, waarvan Hij gebruik maakt en die Hij hanteert, als het Hem behaagt, die Hij in handen heeft als Zijn boog, en die Hij op het doel richt als Zijn pijlen. De beste en dapperste van de mensen zijn slechts wat God van hen maakt, en doen niet meer dienst dan waartoe God hen in staat stelt. De predikers van het Evangelie waren de boog in Christus' hand, waarmede Hij uitging en waarmede Hij voortging, "overwinnende en opdat Hij overwon" Openbaring 6:*2*. De volgende woorden verklaren dit: "Ik heb uw kinderen, o Sion, verwekt en bezield tegen uw kinderen, o Griekenland!" Dit werd vervuld, toen het volk, dat zijn God kende sterk was en grote daden verrichtte tegen Antiochus, één van de koningen van het Griekse rijk, Daniel 11:32. En in de hand van een almachtig God werden zij gesteld als het zwaard van een held, voor wie niemand kon bestaan. De goddelozen worden Gods zwaard genoemd, Psalm 17:13, en soms worden goede lieden daarvoor gebruikt, want Hij gebruikt beide naar Hem behaagt.

B. Dat God hun aanvoerder en opperbevelhebber zal zijn, op iedere tocht en bij ieder gevecht, vers 14. *De Heer zal over hen verschijnen,* Hij zal doen blijken, dat Hij al hun zaken leidt, en dat zij in al hun bewegingen onder Zijn bevel staan, even zeker hoewel niet even zichtbaar, als *Hij over Israël gezien werd* in de wolkkolom en de vuurkolom, toen Hij hen door de woestijn leidde.

a. Moet hun leger bijeengeroepen, of gemonsterd en in 't veld gebracht worden? *De Heer zal met de bazuin blazen,* om de troepen te verzamelen, om de oorlog te verklaren, om alarm te maken, en bevel te geven omtrent de marsroute, en te volgen richting, want als God de bazuin blaast, zal zij geen onzeker geluid geven, noch ook een zwak, dat geen gevolg heeft.

b. Trekt het leger te velde en gaat het slag leveren? Met welke onderneming de veldtocht ook geopend wordt, God zal aan het hoofd van hun strijdkrachten gaan, met stormen uit het Zuiden, die ongelofelijk snel en woest waren, en voor deze stormen zullen uw kinderen, o Griekenland, zijn als kaf.

c. Is het leger reeds in de strijd gewikkeld? "Gods pijlen zullen uitvaren als een bliksem, zo sterk, zo plotseling en onweerstaanbaar, zijn bliksemen zullen uitvaren als pijlen," zie Psalm 18:15. "Hij zond Zijn pijlen uit en verstrooide ze, dat wil zeggen: Hij vermenigvuldigde de bliksemen en Hij verschrikte ze." Dit is een toespeling op 't geen God van ouds voor Israël gedaan had, toen Hij hen uit Egypte en in Kanaän bracht, en vond Zijn vervulling ten dele in de verwonderlijke zegepralen, die de Joden op hun naburen behaalden, die hen ten tijde van de Maccabeën aanvielen, door de bijzondere verschijningen van de goddelijke Voorzienigheid te hun behoeve, en ten volle in de heerlijke overwinningen behaald door het kruis van Christus en de prediking van het kruis, op Satan en al de machten van de duisternis, waardoor wij meer dan overwinnaars geworden zijn.

d. Zijn zij in gevaar door de vijand overweldigd te worden? *De Heer der heerscharen zal ze beschutten,* vers 15, *de Heer hun God zal ze behouden,* zodat de vijanden hen niet zullen overmogen, noch hen tot hun prooi kiezen. God zal hun verdediging en hun aanval zijn, *het schild hunr hulpe en het zwaard van hun hoogheid,* en dat als *de Heer der heerscharen,* die machtig is hen te verdedigen en als *hun God,* die zich door een belofte verbonden heeft, hen te verdedigen, en door het eigendomsrecht dat Hij op hen heeft. Hij zal hen behouden te dien

dage, op die kritieke gevaarlijke dag. *als de kudde Zijns volks,* met dezelfde zorg en tederheid, waarmee de herder zijn schapen beschermt. Dien God bewaart, is wel bewaard.

e. Hoopten hun vijanden hen te verzwelgen? De rollen zullen omgekeerd worden, en zij zullen hun vijanden verslinden, en ten onderbrengen met slingerstenen, bij gebrek aan beter wapens, die hun ‘t eerst voor de hand komen. De stenen uit de beek zullen, als ‘t God behaagt, krachtiger werking doen dan de sterkste oorlogswapenen, want de sterren zullen met haar loopplaatsen aan dezelfde zijde strijden. Goliath werd door een slingersteen gedood. En na de overwinning zullen zij verslinden, het bloed van hun vijanden drinken, als het ware, en, zoals overwinnaars dat gewoon zijn, zullen zij een gedruis maken als de wijn. Het is iets gewoons, dat overwinnaars met luid geroep en gejuich hun overwinningen verheerlijken en bekend maken. Wij lezen van een stem die roept van overwinning en van het geklank van de koning bij Gods volk. Zij zullen met bloed en buit verzadigd worden zoals de vaten en bekkens van de tempel, of de hoeken van het altaar plachten gevuld te worden met het bloed van de slachtoffers, want hun vijanden zullen vallen als het slachtoffer van de goddelijke rechtvaardigheid.

2. Zij zullen juichen in hun God. Zij zullen zelf de troost ontvangen en God de eer geven van hun voorspoed. Zo lezen sommigen vers 15. *Zij zullen eten,* dat wil zeggen: zij zullen rustig genieten, wat zij verkregen hebben, God zal hun de gelegenheid geven om te eten, *nadat zij de slingerstenen zullen ten onder gebracht hebben,* dat wil zeggen: hun vijanden, die met stenen slingerden, zij *zullen ook drinken en een gedruis maken,* een vrolijk gedruis, voor de Heer, hun Maker en Beschermer, *als de wijn,* als mannen, vrolijk aan een drinkgelag. *Niet dronken van wijn, waarin overdaad is, maar vervuld met de Geest,* zullen zij *onder elkander met psalmen en lofzangen en geestelijke liederen spreken,* zoals, die dronken zijn, met ijdele en dwaze liederen doen, Efeziers 5:18, 19. En in de volheid van hun vreugde zullen zij overvloedig offeranden offeren, ter eer van God, zodat zij beide het bekken en de hoeken van het altaar zullen vullen met het vet en het bloed van hun offers. En, terwijl zij aldus juichen over hun overwinningen, zal hun blijdschap eindigen in God als hun God, de God van hun verlossing. Zij zullen juichen,

A. In de liefde, die Hij voor hen heeft, en de verhouding, waarin zij tot Hem staan, dat zij de kudde, Zijn volk zijn en Hij hun Herder, en dat zij Hem zijn als de stenen van een kroon die zeer kostbaar zijn en van grote waarde, en die streng bewaakt worden. Geen koning had ooit zoveel behagen in de juwelen van zijn kroon als God heeft en zal hebben in Zijn volk, dat Hem nabij en dierbaar is en waarin Hij verheerlijkt wordt. "Zij zijn een sierlijke kroon en een koninklijke hoed in Zijn hand", Jesaja 62:2,3. En zij zullen Mij een eigendom zijn, te die dage, als Ik Mijn kostelijke stenen vergader, Maleachi 3:17. zij. En zullen in Zijn land als een banier opgericht worden, zoals de koninklijke standaard ten toon gesteld wordt ten teken van overwinning en vreugde. Gods volk is Zijn heerlijkheid, het behaagt Hem hen dat te maken, het behaagt Hem, hen als zodanig te beschouwen. Hij richt hen op als een banier in Zijn eigen land, en als Hij oorlog voert tegen die Hem haten, is dat een uitdaging voor hen, terwijl het een verenigingspunt is voor allen, die Hem liefhebben, voor al de kinderen Gods, die overal verstrooid zijn, die uitgenodigd zijn om zich om deze banier te verenigen, Jesaja 11:10, 12.

B. In Zijn zorg voor hen, vers 15. Dat is de reden van hun juichen, vers 17:*Want hoe groot is Zijn goedheid en hoe groot is Zijn schoonheid!* Dat is de hoofdzaak, dat is de inhoud van de liederen, waarmee zij *gedruis zullen maken* voor de Heer. Hier wordt ons geleerd,

a. De liefelijkheid van Gods wezen te bewonderen en te loven: Hoe groot is Zijn schoonheid! Alle volmaaktheden van Gods natuur werken mee om Hem oneindig liefelijk te maken in de ogen van allen, die Hem kennen. Zij zijn voor Hem als de stenen van een kroon, maar wat is Hij voor hen? Onze taak in de tempel is "de liefelijkheden van de Heer te aanschouwen," Psalm 27:4, en hoe groot zijn die! Hoe ver overtreffen die alle andere schoonheid. Dit kan van toepassing wezen op de Messias "op Sions Koning, die zal komen. Zie die koning in Zijn schoonheid," Jesaja 33:17, die veel schoner is dan de mensenkinderen, die de banier draagt boven tien duizend, en dat wat aan Hem is, is gans begeerlijk. Hoewel Hij in het oog van de wereld geen gedaante noch heerlijkheid had, is Hij toch schoon in het oog des geloofs.

b. Om de gaven van Gods gunst en genade te bewonderen en er voor te danken, de gaven van Zijn mildheid en van Zijn schoonheid, want hoe groot is zijn schoonheid! Hoe rijk in genade is Hij, hoe diep, hoe overvloedig zijn Zijn bronnen! Hoe verschillend, hoe rijk, hoe kostelijk zijn Zijn wateren! Wat doet God veel goed! Hoe rijk in genade is Hij! Hier is een voorbeeld van Zijn goedheid voor Zijn volk: Het koren zal de jongelingen en de most de jonkvrouwen sprekende maken, dat wil zeggen: God zal Zijn volk regeren met overvloed van de vruchten van de aarde. Nadat zij in zulk een mate met schaarsheid beproefd waren, dat de jongelingen en de jonkvrouwen bijna flauw vielen en bewusteloos werden van honger en dorst, Klaagliederen 2:12, 21, 4:7, 8, 5:10, zullen zij nu brood genoeg en over hebben, niet alleen water, maar wijn, nieuwe wijn, die de jongelieden vrolijk en spraakzaam maken zal, en wat, naar sommigen opgemerkt hebben, het gevolg is van overvloed en goedkoop koren, de armen zullen de moed hebben te huwen, en het land opnieuw bevolken, als zij genoeg hebben om een gezin te onderhouden. De goede gaven, die God ons schenkt, moeten ons nopen er Hem blijmoedig mee te dienen, want wij moeten de oorsprong van het water in de bron zoeken, en als wij ons te goed hebben gedaan aan koren en wijn, moeten wij zeggen: "Hoe groot is Zijn goedheid!"

HOOFDSTUK 10

1 Begeert van den HEERE regen, ten tijde des spaden regens; de HEERE maakt de weerlichten; en Hij zal hun regen genoeg geven voor ieder kruid op het veld.
2 Want de terafim spreken ijdelheid, en de waarzeggers zien valsheid, en zij spreken ijdele dromen, zij troosten met ijdelheid; daarom zijn zij henengetogen als schapen, zij zijn onderdrukt geworden; want er was geen herder.
3 Tegen de herders was Mijn toorn ontstoken, en over de bokken heb Ik bezoeking gedaan; maar de HEERE der heirscharen zal Zijn kudde bezoeken, het huis van Juda, en Hij zal hen stellen, gelijk het paard Zijner majesteit in den strijd.
4 Van hetzelve zal de hoeksteen, van hetzelve zal de nagel, van hetzelve zal de strijdboog, te zamen zullen van hetzelve alle drijvers voortkomen.
5 En zij zullen zijn als de helden, die in het slijk der straten treden in den strijd, en zij zullen strijden; want de HEERE zal met hen wezen; en zij zullen die beschamen, die op paarden rijden.
6 En Ik zal het huis van Juda versterken, en het huis van Jozef zal Ik behouden, en Ik zal hen weder inzetten; want Ik heb Mij hunner ontfermd, en zij zullen wezen, alsof Ik hen niet verstoten had; want Ik ben de HEERE, hun God, en Ik zal ze verhoren.
7 En zij zullen zijn als een held van Efraim, en hun hart zal zich verblijden, als van den wijn; en hun kinderen zullen het zien, en zich verblijden, hun hart zal zich verheugen in den HEERE.
8 Ik zal hen toesissen, en zal ze vergaderen, want Ik zal ze verlossen; en zij zullen vermenigvuldigd worden, gelijk zij te voren vermenigvuldigd waren.
9 En Ik zal hen onder de volken zaaien, en zij zullen Mijner gedenken in verre plaatsen; en zij zullen leven met hun kinderen, en wederkeren.
10 Want Ik zal ze wederbrengen uit Egypteland, en Ik zal ze vergaderen uit Assyrie; en Ik zal ze in het land van Gilead en Libanon brengen, maar het zal hun niet genoeg wezen.
11 En Hij zal door de zee gaan, die benauwende, en Hij zal de golven in de zee slaan, en al de diepten der rivieren zullen verdrogen; dan zal de hoogmoed van Assur nedergeworpen worden, en de schepter van Egypte zal wegwijken.
12 En Ik zal hen sterken in den HEERE, en in Zijn Naam zullen zij wandelen, spreekt de HEERE.

Het doel van dit hoofdstuk is in hoofdzaak hetzelfde als dat van het vorige hoofdstuk, namelijk om de Joden, die teruggekeerd waren, te bemoedigen met de hoop, dat, al waren zij onder de goddelijke toorn geweest wegens hun traagheid bij de tempelbouw en nu van vijanden en gevaren omringd, God hun toch goed zou doen, en hen voorspoedig zou maken in hun land en overwinnend daarbuiten.

I. Hier wordt hun bevolen het oog op God te houden, in alle gebeurtenissen waarbij zij belang hadden, en beide, in de tegenspoeden, waaronder zij leden, en in de vertroostingen, die zij begeerden, Zijn hand te erkennen vers 1-4.

II. Zij worden aangemoedigd, kracht en voorspoed in al hun worstelingen met de vijanden van hun kerk en staat van Hem te verwachten, en te hopen, dat de afloop tenslotte heerlijk zou zijn, vers 5-12.

Zacharia 10:1-12

Genadige en heerlijke dingen, zeer genadig en zeer heerlijk, werden in het voorgaande hoofdstuk aan dit arme, beproefde volk beloofd, nu beduidt God hun hier, dat zij deze dingen van Hem begeren moeten, en dat Hij verwacht, dat zij Hem in al hun wegen en in al Zijn wegen met hen, zullen erkennen-en niet de afgoden, die Zijn mededingers in hun verering waren.

I. De profeet beveelt hun zich in ‘t gebed tot God te wenden om regen, als ‘t er tijd voor is. Aan het slot van het vorige hoofdstuk had hij beloofd, dat er grote overvloed van koren en wijn zou zijn, terwijl er voor ettelijke jaren, door ongunstig weer, grote schaarste van beide was geweest, maar de aarde zal haar vrucht niet geven, tenzij de hemel die bevochtigt, en daarom moeten zij opzien tot God om *de* dauw *des hemels* voor de vettigheid en vruchtbaarheid van de aarde, vers 1 :*"Begeert van de Heer regen.* Bidt niet tot de wolken, noch tot de sterren om regen, maar tot de Heer, want Hij is het, die *de hemel verhoort* als *die de aarde verhoort"*, Hosea 2:21. Regen op tijd is een grote zegen, die wij van de Heer moeten begeren, regen ten tijde van de late regen, als hij het meest nodig is. De vroege regen viel in de zaaitijd in de herfst, de late viel in de lente, tussen Maart en Mei die de aar in het koren bracht en die vulde. Als één van deze regens niet viel, stond het zeer slecht met het land, want van het eind van Mei tot aan September viel er in ‘t geheel geen regen. Hiëronymus, die in Judea leefde, zegt, dat hij er nooit regen gezien heeft in Juni of Juli. Hun wordt bevolen de regen te vragen, ten tijde als hij gewoonlijk kwam. Wij moeten in onze gebeden behoorlijk acht geven op de tijd van de Voorzienigheid, wij moeten om gunsten vragen, als het er tijd voor is, en niet verwachten, dat God van Zijn gewone weg en wijze zal afwijken voor ons. Maar, omdat God somtijds de regen in de gewone tijd onthoudt, ten teken van Zijn ongenoegen, moeten zij er om bidden, als een teken van Zijn gunst en dan zullen Zij niet tevergeefs bidden. "Bid en u zal gegeven worden. De Heer maakt de weerlichten, en al brengen die zelf geen regen, zij zijn toch voortekenen van regen-want Hij maakt de bliksemen met de regen. Hij zal hun regen genoeg geven, en voor ieder kruid op het veld, want God is de Algoede en doet het regenen op rechtvaardigen en onrechtvaardigen."

II. Hij toont hun de dwaasheid van wat hun vaders gedaan hadden, namelijk zich tot de afgoden te richten, vers 2 :*De serafim spreken ijdelheid,* de serafim, die zij in hun benauwdheid aanriepen en smeekten, wel ver van regen voor hen te kunnen bevelen, konden hun niet eens zeggen, wanneer zij regen zouden hebben. Zij gaven voor, hun op zulke tijd regen te zullen geven, maar hij kwam niet. De waarzeggers, de profeten van deze serafim, zien valsheid, hun visioenen waren voorgewend en bedrog, en zij spreken ijdele dromen, die niet uitkwamen, waaruit bleek dat zij niet van God kwamen. Aldus troostten zij met ijdelheid, die de leugenachtige orakels raadpleegden, alle ijdelheden van de heidenen met elkaar konden het nog niet doen regenen, Jeremia 14:22. Toch was dit het ergste niet, niet alleen kregen zij van de valse goden niets, maar zij verloren ook de gunst van de waren God, want daarom zijn zij heengetogen in gevangenschap als schapen, die in de kooi gedreven worden en zij zijn onderdrukt geworden met de een kwelling na de andere, zoals verstrooide schapen, want daar was geen herder, geen vorst om over hen te heersen, geen priester om voor hen tussenbeide te komen, niemand om voor hen zorg te dragen en hen bijeen te houden. Die vreemde goden nawandelen, moesten vreemde volken nawandelen in een vreemd land.

III. Hij laat hun de hand van God zien in alle gebeurtenissen, waarin zij betrokken waren, in beide, die in hun voordeel en die in hun nadeel waren, vers 3. Zij moeten bedenken

1. Dat, als alles verkeerd liep, God tegen hen was, vers 3 :*"Tegen de herders was Mijn toorn ontstoken,* die de kudde moesten verzorgen, maar het nalieten, en ze lieten omkomen. Ik was verbolgen tegen de goddeloze overheden en priesters, geen herders, maar afgodendienaars." De gevangenschap te Babel was een teken van Gods toorn tegen hen, daarin *deed* Hij eveneens *bezoeking over de bokken,* die van de kudde, die onrein en boos waren, zij werden aan de linkerzij geplaatst, om weg te gaan tot kastijding. Al leed het hele volk in de gevangenschap, toch waren het alleen de bokken en de herders, tegen wie God vertoornd was en die Hij strafte, dezelfde beproeving kwam voor de anderen voort uit de liefde van God en was slechts een vaderlijke kastijding, die voor de anderen ontsproot uit Zijn toorn en een gerechtelijke straf was.

2. Dat, als alles ten goede keerde, het God was, die hun die gelukkige verandering gaf. Hij heeft nu Zijn kudde bezocht in gunst, om naar hen te vragen, en geeft hun, wat Hij geschikt voor hen vindt, en Hij heeft hen gesteld "als het paard van Zijn majesteit in de strijd, heeft hen versierd, verzorgd, geleid en gebruikt, zoals iemand het paard behandelt, dat hij berijdt, Hij heeft zich verdienstelijk voor hen gemaakt en geducht voor die hen omringen, als het paard van Zijn majesteit." Het is God, die ons maakt tot wat wij zijn, en het gaat ons, naardat Hij het bepaalt.

IV. Hij laat hun zien, dat elk schepsel voor hen is, wat God het doet zijn, vers 4 :*Van Hem zal voortkomen de hoeksteen, van Hem de tentpinnen.*

1. Alle macht, die tegen hen opkwam, was van God. Van Hem kwam geheel de verenigde macht hunner vijanden, alle drijvers, en het waren er niet weinige, deden slechts wat Zijn raad en Zijn hand tevoren verordineerd hadden, dat zij doen zouden, en ook zouden zij die macht niet tegen hen gehad hebben, als die hun niet van boven gegeven was.

2. Eveneens alle macht, die voor hen opkwam, was aan Hem ontleend en van Hem afhankelijk. Van Hem kwam voort de hoeksteen van het gebouw, de macht van de overheden, die de verschillende delen van de staat bijeenhouden. Vorsten worden dikwijls de hoofden van het volk genoemd, zoals in 1 Samuel 14:38. Van Hem komen voort de pin, die de staat vastheid geeft, de pin in de vaste plaats, Jesaja 22:23, de tentpin in zijn heilige plaats, Ezra 9:8. Van Hem kwam voort de strijdboog, de krijgsmacht, en van Hem alle drijvers, of onderdrukkers, die het burgerlijk gezag in handen hadden, en daarom moeten wij altijd het oog op God hebben, als de bron van alle macht, en het oordeel van ieder mens van Hem zien voortkomen.

Hier worden verschillende kostelijke beloften gedaan aan het volk van God, die verder reiken dan tot de toestand van de Joden in de laatste dagen van hun kerk, en van zekere toepassing zijn op het geestelijke Israël Gods de kerk van het Evangelie en alle ware gelovigen.

I. Zij zullen Gods gunst en tegenwoordigheid hebben, en door Hem erkend en aangenomen worden. Dit is de grondslag van al het overige: *De Heer zal met hen wezen,* vers 5. Hij maakt hun zaak tot de Zijne, Hij kiest hun partij, Hij staat aan hun zijde, en, als Hij voor hen is, wie kan dan tegen hen zijn? En opnieuw, vers 6 :*Ik heb Mij over hun ontfermd.* Al hun waardigheid en vreugde hebben zij louter aan Gods genade te danken, en zoals ellende genade insluit, zo sluit het ook verdienste uit. Zij waren verworpen geweest, waarvan het gevolg niets anders dan ellende kon zijn, zij waren rechtvaardig verworpen, en konden er daarom geen aanspraak op maken, dat zij iets anders van Gods hand verdienden, dan toorn en de vloek, toch wordt beloofd: *Zij zullen wezen alsof Ik ze niet verstoten had.* De overtredingen van hun vaders,

waarom zij verworpen waren zullen niet alleen niet aan hen bezocht worden maar er zal ook niet aan gedacht worden tegen hen. God zal zo volkomen met hen verzoend zijn, alsof Hij nooit met hen getwist had en de afval van deze liefhebbers zal de liefde eer vernieuwen dan verzwakken. Zij zullen zo volkomen verzekerd worden dat God met hen verzoend is, en zullen daardoor zo volkomen verzoend worden met zichzelf, dat zij zo gerust zullen zijn, alsof zij nooit verworpen weren geweest, en na hun herstel in de goddelijke gunst, zal hun toestand zo gelukkig zijn, dat er niet het minste litteken zal overblijven van de wonden, die hun veroorzaakt werden doordat zij verworpen waren Zooveel gunst bewijst God aan boetvaardige zondaars, die tot Hem terugkeren, die van nature verre waren, en kinderen des toorns, tot zulk een vriendschap laat Hij hen toe, en tot zo grote vrijheid, dat zij zijn, *alsof* zij *niet verstoten waren.*

1. Het verbond, waarin zij toegelaten zijn, is hetzelfde, dat het altijd was: "Ik ben de Heer hun God," volgens het oorspronkelijk contract, het verbond met hun vaderen gemaakt.

2. De gemeenschap, waarin zij toegelaten zijn, is dezelfde, die het altijd geweest is: "Ik zal ze verhoren". Zij zullen even welkom zijn als ooit, als zij tot Hem spreken, en even zeker, dat zij een antwoord des vredes zullen ontvangen. Want nog nooit heeft Hij tot Jakob gezegd: Zoekt Mij tevergeefs, en dat zal Hij ook nooit doen.

II. Zij zullen hun vijanden overwinnen, die hen wilden aftrekken, ‘t zij van hun plicht jegens God, ‘t zij van hun troost in God, vers 5 :*Zij zullen zijn als de helden,* die beide, sterk van lichaam en sterk van geest zijn, krachtige mannen, dappere mannen, mannen in van de waarheid. *Zij zullen zijn als een held van Efraïm,* vers 7, die een moeilijke onderneming durft te beginnen, en in staat is die te volbrengen. Als helden zullen zij *hun tegenpartijders vertreden* in de strijd, zoals het vuil, dat uit de huizen geworpen wordt, met ander vuil vertreden wordt *in het slijk van de straten,* en daarom *zullen zij strijden, omdat de Heer met hen is.* Sommigen zouden daaruit willen besluiten, dat zij daarom kunnen zitten en stil zijn, omdat de Heer met hen is, die alles kan en wil doen. Neen, Gods genadige tegenwoordigheid om ons te helpen, moet onze pogingen om ons zelf te helpen, niet doen verflauwen, maar prikkelen en aanmoedigen, en daarom moeten wij onze zaligheld werken met vreze en beven, omdat het God is, die beide het willen en het werken in ons werkt. Zij zullen met bereidwilligheid en vastberadenheid strijden, omdat, als God met hen is, zij zeker zijn overwinnaars en meer dan overwinnaars te zullen zijn. Want dan zullen zij die beschamen die op paarden rijden. De ruiterij van de vijanden zal geslagen worden en overhoop geworpen door het voetvolk van de Joden. De predikers van het Evangelie van Christus gingen in het gevecht en streden de goeden strijd, zij vielen met dapperheid aan omdat God met hen was, en die op paarden en hen tegenstonden werden beschaamd, want God koos het zwakke en dwaze van de wereld om het wijze en sterke te beschamen. Maar vanwaar hebben zij deze macht? Hoe komen zij zo bekwaam, zo werkzaam te zijn? Het is in de Heer en in Zijn kracht, dat zij het zijn, vers 6 :*Ik zal het huis van Juda versterken,* en *zo zal l* het huis Jozefs behouden.* God behoudt ons door ons te sterken, en werkt onze zaligheid door in ons te werken, dat wij onze plicht doen. En zo zijn wij verplicht ons uiterste best te doen om gebruik te maken van de kracht, die God ons geeft, en toch, als alles gedaan is, moet God de eer van dat alles hebben. God is onze sterkte en wordt zoodoende ons lied en onze verlossing.

III. Die van hen verstrooid zijn, zullen tot een geheel vergaderd worden, vers 6. *Ik zal ze weer inzetten,* hen uit andere landen brengen om hen in hun eigen land te vestigen. Dit was een teken van hun volkomen herstelling in al hun oude voorrechten-zij zullen in het bezit van hun eigen

land hersteld worden. Dat werd vervuld, toen *de kinderen Gods, die verstrooid waren,* door het geloof in Christus in de kerk van het Evangelie werden ingelijfd, en Joden en heidenen één kudde werden, Johannes 10:*16* 11:52. Met dit doel, vers 8 :*zal Ik ze toesissen,* of liever *fluiten,* zoals de herder met zijn fluit zijn schapen bijeenroept, die *zijn stem kennen,* en zo *zal Ik ze vergaderen.* De prediking van het Evangelie was, als het ware, Gods toesissen van de zielen om ze tot Jezus Christus te brengen, Zijn oproepen van Zijn verstrooide schapen naar de groene weiden. *Ik zal ze vergaderen, want Ik zal ze verlossen.* Die Christus door Zijn bloed verlost heeft, zal God door Zijn genade vergaderen, zoals *een hen haar kuikens bijeenvergadert onder de vleugelen.* Over deze belofte wordt uitgeweid, vers 10, *Ik zal ze terug brengen uit Egypteland.* Sommigen menen, dat dit letterlijk vervuld werd, toen Ptolemaeüs Philadelphus, de koning van Egypte, honderdtwintigduizend Joden uit zijn land naar hun eigen land zond, en de belofte, dat ze uit Assyrië vergaderd zouden worden, door Alexander, de zoon van Antiochus Epifanes. Maar zijn geestelijke vervulling heeft het in de vergadering van kostelijke zielen uit een slavernij, erger dan die in Egypte of Assyrië, en hun vrijmaking tot de heerlijkheid van de vrijheid van de kinderen Gods en de genieting daarvan, die is als de schone, vruchtbare weiden in het land van Gilead en Libanon. Heel het land van belofte is het hunne, zelfs Gilead, de uiterste grens er van naar het oosten, en Libanon, de uiterste grens naar het noorden. Maar hoe zal dit zijn? Hoe zal een volk, dat zo verstrooid is, bijeenvergaderd worden? Hoe zullen degenen, die op zo’n grote afstand van hun eigen land verplaatst zijn, er weer naar toe gebracht worden? Het is waar, dat de moeilijkheden onoverkomelijk schijnen, maar zij zullen even gemakkelijk, even volledig overwonnen worden, als die welke in de weg stonden aan hun verlossing uit Egypte en hun intocht in Kanaän: "Hij zal door de zee gaan, die benauwende, zoals van ouds door de Rode Zee, wier wateren Hij op een hoop stelde, en Hij zal de golven in de zee slaan, zodat zij achterwaarts gekeerd zal worden, zoals toen de zee het zag en vlood," Psalm 114:3. En alle de diepten van de rivier zullen verdrogen, alle rivieren, hoe diep ook, zullen verdrogen, zoals de Jordaan, om een pad te maken voor Israël om door te trekken naar dat goede land dat God hun gegeven had. Staat de hoogmoed van Assyrië hun verlossing in de weg? Hij, die de trotse golven van de zee palen stelt, zal er zich tegen stellen, en hij zal neergeworpen worden. Stelt zich de scepter van Egypte tegen hen? Hij zal wegwijken, zodat hij niet in staat zal zijn de vergadering van Gods Israël te beletten, als Zijn tijd komt om hen bijeen te vergaderen. Toen de kerk van het Evangelie bijeenvergaderd werd uit alle volken, door de prediking van het Evangelie, werd grote tegenstand geboden door de verwoede, verenigde machten van aarde en hel. Onoverkomelijke moeilijkheden schenen haar in de weg te staan. Maar door de goddelijke kracht, die met de leer van Christus gepaard ging, werd zij krachtig tot neerwerping van de sterkten, en de bekering en verlossing van duizenden. Toen vlood de zee en de Jordaan keerde achterwaarts voor het aangezicht des Heren.

IV. Zij zullen zich zeer vermenigvuldigen, en de kerk, die nieuwe wereld zal vervuld worden, vers 8 :*Zij zullen vermenigvuldigd worden, gelijk zij tevoren vermenigvuldigd waren* in Egypte, en er zullen er velen aan hun getal toegevoegd worden, zoals in de dagen van David en Salomo. Als God Zijn verlosten tot zich vergadert, zullen zij helpen, om anderen met hen te vergaderen, en hun beweging naar huis zal gelijk zijn aan die van een sneeuwbal. "Crescit eundo-Al gaande neemt zij toe." Ik zal ze vergaderen en zij zullen vermenigvuldigd worden. De kerk van Christus is een lichaam, dat groeit, zolang het in zijn tegenwoordige staat van minderjarigheid is, totdat het *de mate van de grootte van de volheid van Christus* bereikt. Er worden er *dagelijks toegedaan, die zalig worden.*

1. Zij zal zich uitbreiden tot verafgelegen plaatsen. Zij zal Kanaän vervullen, zelfs het land van Gilead en Libanon, zodat er geen plaats, geen ruimte meer voor haar open zal zijn, vers 10. " Alleen *in Juda was God bekend* en alleen *in Israël was Zijn naam groot,* daar alleen openbaarde *Hij Zijn rechten* en *inzettingen.* Maar in de tijd van het Evangelie zal die plaats veel te eng zijn, de tent van de kerk moet vergroot, en *haar koorden lang gemaakt* worden. *Dan zal Ik ze zaaien onder de volken,* vers 9. Hun verstrooiing zal zijn als het uitstrooien van zaad in de grond, niet om het te begraven, maar om het te doen vermenigvuldigen, opdat het vrucht voortbrengt. De Joden zijn verstrooid onder alle volken, van hen, die onder de hemel zijn, Handelingen 2 ú 5, en terwijl sommigen verstrooid werden door hun rampen vormden anderen misschien koloniën, omdat het land van Israël te eng voor hen was, en velen waren uit andere volken geboren, maar bekeerlingen van de Joodse godsdienst. "Dezen werden op de aarde gezaaid," Hosea 2:22. En dit droeg er zeer veel toe bij, dat het Evangelie verbreid werd. De Joden, die van alle kanten kwamen om te Jeruzalem te aanbidden, brachten van daar het licht en het vuur van het Evangelie naar hun eigen land, zoals die van Handelingen 2, en de kamerling, Handelingen 8. En hun synagogen in de verschillende steden van de heidenen ontvingen het eerst de apostelen en hun prediking, waarheen zij ook gingen. Toen God hen aldus zaaide onder de volken, opdat zij door de heidenen niet zouden gekrenkt worden, maar hun goeddoen, zorgde Hij er voor, dat zij van Zijn gedachten, en Zijn naam vermeldden in verre plaatsen, en door de kennis van God onder hen te bewaren, zoals Hij die in het Oude Testament geopenbaard had, zouden zij te beter voorbereid zijn om de kennis van Christus te ontvangen, zoals Hij die geopenbaard heeft in het Nieuwe Testament.

2. Zij zal duren tot de toekomende eeuw. De kerk zal geen "res unius aetatis-niet voor een tijd zijn", *maar haar zaad zal zich in de Heer verheugen,* vers 7. *Ja, hun kinderen zullen het zien en zich verblijden,* en zij *zullen leven met hun kinderen en weerkeren,* vers 9. Die tot Christus bekeerd zijn, zullen met hun kinderen leven, wie zij de kennis van de Heer zullen leren, en die zij zullen meebrengen als zij weerkeren naar het heilige land en de weg van de heiligheid. Tot hen, aan wie het Evangelie het eerste gepredikt werd, werd gezegd: "U komt de belofte toe en uw kinderen," Handelingen 2:39. Zij zullen zo onder de volken gezaaid worden, dat zij nimmer uitgeroeid zullen worden. Christus' gezin op aarde zal nimmer uitsterven, noch Zijn gekochte bezitting verloren gaan bij gebrek aan erfgenamen.

V. God zelf zal beide hun kracht en hun lied zijn.

1. In Hem zullen zij vertroost worden, en overvloedige bevrediging hebben, vers 7 :*Hun hart zal zich verblijden als van de wijn,* want *de liefde van Christus,* die hun blijdschap is, *is beter dan wijn. Zij zullen zijn als de helden en hun hart zal zich verblijden. Als* wij onze geestelijke vijanden met beslistheid weerstaan en zo overwinnen, zullen onze harten zich verblijden. Maar wij vernietigen onze blijdschap, als onze tegenstand zwak is en wij toegeven aan de verleiding van Satan. *Hun hart zal zich verblijden,* en dan zullen zij zijn *als helden,* want *de vreugde des Heren* zal *onze sterkte* zijn. En met hun genade zal hun blijdschap verbreid worden: *Hun kinderen zullen het zien en zich verblijden,* en ook *hun hart zal zich in de Heer verblijden.* Het is goed om de kinderen bijtijds met de vreugde van de godsdienst bekend, en de dienst er van zo aangenaam mogelijk voor hen te maken, opdat zij bijtijds zich in de Heer leren te verblijden, en met hun hele hart de Heer aan te hangen.

2. Door Hem zullen zij in Zijn dienst voortgaan met kracht, en verruiming van hart, vers 12 :*Ik zal ze sterken in de Heer,* hen sterken voor hun wandel en werk, zowel als voor hun strijd. Het is Israëls God, die Zijn volk kracht en sterkte geeft, die al hun krachten en vermogens voor

geestelijke verrichtingen sterkt, boven ‘t geen zij van nature zijn en tegen hetgeen zij door de verdorvenheid hunner natuur zijn.

a. Hoe zij aldus voor hun plicht bekwaam gemaakt en verstrekt worden: "Ik, de Heer, zal ze sterken in de Heer, in de Messias, die de Heer onze sterkte, zowel als de Heer onze Gerechtigheid is." Sterkte is voor ons als een schat bewaard in Christus en van uit Hem wordt zij ons meegedeeld. doordat Christus ons versterkt, kunnen zij alle dingen doen, en zonder Hem kunnen zij niets doen Met dit doel heeft God Zijn sterkte geboden, Psalm 68:28.

b. Het goede gebruik, dat zij zullen maken van deze kracht, die hun gegeven is: Zij zullen in Zijn naam wandelen. Als God ons kracht geeft, moeten wij onszelf aansporen, moeten wij wandelen in alle plichten van het christelijk leven, moeten wij werkzaam en bezig zijn in het werk van God, moeten wij wandelen als nijvere mensen doen, zonder tijd te verliezen, of een gelegenheid te verzuimen. Maar steeds moeten wij wandelen in de naam van Christus, moeten aldus doen met Zijn volmacht en in afhankelijkheid van Hem, met het oog op Zijn woord als onze leefregel, en op Zijn eer als ons doel. Voor ons moet het leven Christus zijn, en al wat wij doen met woorden of met werken, moeten wij alles in de naam van de Heer Jezus doen, opdat wij de versterkende genade Gods niet tevergeefs ontvangen. Zie Psalm 80:18, 19.

HOOFDSTUK 11

1 Doe uw deuren open, o Libanon! opdat het vuur uw cederen vertere.
2 Huilt, gij dennen! dewijl de cederen gevallen zijn, dewijl die heerlijke bomen verwoest zijn; huilt, gij eiken van Basan! dewijl het sterke woud nedergevallen is.
3 Er is een stem des gehuils der herderen, dewijl hun heerlijkheid verwoest is; een stem des gebruls der jonge leeuwen, dewijl de hoogmoed van de Jordaan verwoest is.
4 Alzo zegt de HEERE, mijn God: Weidt deze slachtschapen.
5 Welker bezitters hen doden, en houden het voor geen schuld; en een ieder dergenen, die ze verkopen, zegt: Geloofd zij de HEERE, dat ik rijk geworden ben! en niemand van degenen, die ze weiden, verschoont ze.
6 Zekerlijk, Ik zal niet meer de inwoners dezes lands verschonen, spreekt de HEERE; maar ziet, Ik zal de mensen overleveren, elk een in de hand zijns naasten, en in de hand zijns konings, en zij zullen dit land te morzel slaan, en Ik zal ze uit hun hand niet verlossen.
7 Dies heb ik deze slachtschapen geweid, dewijl zij ellendige schapen zijn; en ik heb mij genomen twee stokken, den een heb ik genoemd LIEFELIJKHEID, en den anderen heb ik genoemd SAMENBINDERS; en ik heb die schapen geweid.
8 En ik heb drie herders in een maand afgesneden; want mijn ziel was over hen verdrietig geworden, en ook had hun ziel een walg van mij.
9 En ik zeide: Ik zal ulieden niet meer weiden; wat sterft, dat sterve, en wat afgesneden is, dat zij afgesneden, en dat de overgeblevenen de een des anderen vlees verslinden.
10 En ik nam mijn stok LIEFELIJKHEID, en ik verbrak denzelven, te niet doende mijn verbond, hetwelk ik met al deze volken gemaakt had.
11 Dus werd het te dien dage vernietigd, en alzo hebben de ellendigen onder de schapen, die op mij wachtten, bekend, dat het des HEEREN woord was.
12 Want ik had tot henlieden gezegd: Indien het goed is in uw ogen, brengt mijn loon, en zo niet, laat het na. En zij hebben mijn loon gewogen, dertig zilverlingen.
13 Doch de HEERE zeide tot mij: Werp ze henen voor den pottenbakker: een heerlijken prijs, dien ik waard geacht ben geweest van hen! En ik nam die dertig zilverlingen, en wierp ze in het huis des HEEREN, voor den pottenbakker.
14 Toen verbrak ik mijn tweeden stok, SAMENBINDERS, te niet doende de broederschap tussen Juda en tussen Israel.
15 Verder zeide de HEERE tot mij: Neem u nog eens dwazen herders gereedschap.
16 Want ziet, Ik zal een herder verwekken in dit land; dat gereed is om afgesneden te worden, zal hij niet bezoeken; het jonge zal hij niet zoeken, en het verbrokene zal hij niet helen, en het stilstaande zal hij niet dragen; maar het vlees van het vette zal hij eten, en derzelver klauwen zal hij verscheuren.
17 Wee den nietigen herder, den verlater der kudde! Het zwaard zal over zijn arm zijn, en over zijn rechteroog; zijn arm zal ten enenmale verdorren, en zijn rechteroog zal ten enenmale donker worden.

Gods profeet, die in het vorige hoofdstuk als gezant gezonden werd, om vrede te beloven, wordt hier als heraut gezonden om de oorlog te verklaren. Het Joodse volk zal zijn voorspoed herkrijgen, en zal enige tijd bloeien, en machtig worden, tenslotte zal het zeer gelukkig worden bij de komst van de lang verwachte Messias, door de prediking van zijn Evangelie en de oprichting van Zijn banier Maar, als daardoor het verkoren overblijfsel onder hen tot Christus geroepen en met Hem verenigd is, zal het gehele volk, dat in zijn ongeloof volhardt, volkomen verlaten en aan het verderf overgegeven worden, omdat zij Christus verwerpen. en dat is het wat hier in dit hoofdstuk voorspeld wordt-de verwerping van de Christus door de Joden, welke zonde de maat van hun ongerechtigheid vol maakte, en de toorn, die daarom tot het einde over hen kwam. Hier is,

I. Een voorspelling van de verwoesting zelf, die over het Joodse volk komen zou, vers 1-3.

II. Zij worden aan de Messias overgegeven.

1. Hij wordt belast met de bewaking van die kudde, vers 4:

2. Hij neemt het op zich en heerst over hen, vers 7, 8.

3. Daar Hij hen weerspannig bevindt, geeft Hij hen over, vers 9 breekt zijn herdersstaf, vers 10, 11, is verontwaardigd over de onwaardige en verachtelijke behandeling, Hem aangedaan, vers 12, 13 en breekt dan zijn tweede stok, vers 14.

4. Hij geeft hen over in de handen van dwaze herders, die, in plaats van hun ondergang te beletten, die zullen voltooien, en beide de blinde leiders en de blinde leidslieden zullen te samen in de gracht vallen, vers 15-17. Dit wordt voorspeld aan de armen, de ellendigen onder de kudde, voordat het geschiedt, opdat zij, als het geschiedt, niet geërgerd worden.

Zacharia 11:1-17

Zoals gewoonlijk in schriftuurlijke voorspellingen van ver verwijderde gebeurtenissen, wordt hier in duistere en figuurlijke bewoordingen die verwoesting van Jeruzalem en van de Joodse kerk en volk voorspeld, die onze Heer Jezus zeer duidelijk en nadrukkelijk voorspelde, toen de tijd naderde. Wij hebben hier

I. De voorbereiding voor die verwoesting, vers 1 : *"Doe uw deuren open, o Libanon!* Gij wilde ze niet openen, om uw Koning in te laten. *-Hij is gekomen tot het Zijne en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen,* nu moet gij ze openen, om uw verderf in te laten. Laat de poorten van het woud, en alle wegen er heen, open geworpen worden, en laat het vuur binnenkomen en zijn heerlijkheid verslinden". Sommigen verstaan hier onder Libanon de tempel die van ceders van de Libanon gebouwd was, en waarvan de stenen wit waren als de sneeuw van Libanon. Hij werd door de Romeinen met vuur verbrand en zijn poorten werden door de woedende soldaten opengebroken. Als bevestiging hiervan verhalen zij, dat veertig jaar voor de verwoesting van de tweede tempel zijn poorten zich uit eigen beweging openden, bij welk wonderteken rabbi Johanan deze opmerking maakte, die gevonden wordt in een van de Joodse schrijvers. "Nu weet ik", zei hij "dat de verwoesting van de tempel nadert, naar de profetie van Zacharia: *Doe uw deuren open, o Libanon".* Anderen passen het toe op Jeruzalem, of liever op ‘t hele land Kanaän, waarvan de Libanon de noordelijke toegang was. Alles zal open liggen voor de invaller, en de ceders, de machtige en aanzienlijke mannen zullen verteerd worden, wat die van lagere rang wel moet verschrikt maken, vers 2. *Als de cederen gevallen* zijn, als die *heerlijke bomen verwoest* zijn, dan moeten *de dennen huilen.* Hoe zouden de tengere dennen staan blijven, als de statige cederen vallen? Als de cederen door het vuur verteerd zijn, dan is het tijd om te huilen, want geen hout is zo brandbaar als dennenhout. En laat de *eiken van Bazan,* die aan weer en wind blootgesteld zijn, *huilen terwijl het woud van wijngaarden,* of de *bloeiende wijngaarden,* die met bijzondere zorg bewaakt plachten te worden, gevallen zijn, of, zoals sommigen lezen, als *het sterke woud,* de Libanon, *neergevallen is.* Het vallen van de wijzen en goeden in zonde en het vallen van de rijken en aanzienlijken in ellende zijn onheilspellende tekenen voor hen, die in ieder opzicht hun mindere zijn.

II. Het klaaglied over de verwoesting, vers 3 :*Daar is een stem van gehuil.* Die gevallen zijn, huilen van smart en schaamte, en die hun eigen beurt zien komen, huilen van vrees. Maar in ‘t bijzonder de aanzienlijken worden door de uiterste ontsteltenis aangegrepen. Die ten dage van hun feesten en triomfen juichten, huilen ten dage van hun benauwdheid, want nu worden zij gepijnigd, meer dan anderen. Die aanzienlijken bekleedden het ambt van herders, en de zodanigen hadden Gods kudde, die aan hun zorg was toevertrouwd, moeten beschermen dat is de plicht, beide van vorsten en priesters. Maar zij waren als jonge leeuwen, die zich tot de schrik van de kudde maakten met hun gebrul en de kudde tot hun prooi om ze te verscheuren. Het ziet er treurig met een volk uit, als zij, die hun herders moesten zijn, als jonge leeuwen voor hen zijn. Maar wat is het eind? De herders huilen, terwijl hun heerlijkheid verwoest is. Hun weiden en de kudden, die ze bedekten, die de heerlijkheid van de veehoeders waren, zijn verwoest. De jonge leeuwen brullen, want de hoogmoed van de Jordaan is verwoest. De hoogmoed van de Jordaan was het dichte struikgewas, waarin de leeuwen rusten, en als de rivier buiten haar oevers trad, en het voor hen bedierf dan kwamen zij er brullende uit te voorschijn, zoals wij lezen in Jeremia 49:19. Als zij, die macht hebben, hun macht trots misbruiken en, in plaats van herders te zijn, als jonge leeuwen zich gedragen, dan moeten zij er op rekenen, dat de rechtvaardige God hun trots zal vernederen en hun macht breken.

De profeet wordt hier een voorbeeld van Christus, zoals de profeet Jesaja somtijds was, en het doel van deze verzen is om te tonen dat Christus tot een oordeel in deze wereld gekomen is, Johannes 9:39, tot een oordeel over de Joodse kerk en volk, die in de tijd van zijn komst ontzettend ontaard en bedorven waren door de wereldse gezindheid en huichelarij van hun regeerders. Christus wilde hen genezen, maar zij wilden niet genezen worden, daarom werden zij aan hun lot en het verderf overgelaten.

I. Het wanhopige geval van de Joodse kerk onder de tirannie van haar bestuurders. Hun slavernij in hun eigen land maakte hen zo ongelukkig als hun gevangenschap hen in vreemde landen gemaakt had: *Hun bezitters doden en verkopen ze,* vers 5. In Zacharia's tijd vinden wij, dat de heersers en de edelen te recht berispt worden, omdat zij *woeker eisten, een ieder van zijn broeder,* en de overheden, zelfs door hun dienaren, het volk verdrukten Nehemia 5:7, 15. In Christus' tijd worden de overpriester en de oudsten, die de bezitters van de kudde waren, door hun overleveringen, de geboden van mensen, en de lasten, die zij de consciëntie van de mensen oplegden, volslagen tirannen, zij aten hun huizen op, maakten zich meester van hun rijkdom, en vilden de kudde in plaats van ze te verzorgen. De Sadduceën, die driester waren, bedierven de rechtspraak. De Farizeeërs, die aan bijgeloof verslaafd waren, bedierven de zedelijkheid, door Gods geboden krachteloos te maken, Mattheus 15:6. Zo doodden zij de schapen van de kudde, zo verkochten zij ze. Zij bekommerden er zich niet om wat er van hen werd, als zij slechts hun doel bereikten en hun eigen belangen dienden. En

1. Hierin achtten zij zich rechtvaardig: Zij doden ze en houden het voor geen schuld. Zij denken, dat er geen kwaad in steekt, en dat zij daarover nooit ter verantwoording geroepen zullen worden door de opperste Herder, alsof de macht hun gegeven was tot verderven, die slechts bestemd was tot opbouwen, en alsof, omdat zij op Mozes' stoel zaten, zij niet aan de wet van Mozes gehoorzaamheid schuldig waren, maar ze naar willekeur buiten werking konden stellen, en er inbreuk op maken. Inderdaad jammerlijk verblind zijn zij, die kwaad doen en rechtvaardig vinden dat zij het doen, maar God zal niet onschuldig houden, die zichzelf onschuldig houden.

2. Zij beledigden God er mee, door Hem te danken voor hun rijkdom, door onderdrukking verkregen. Zij zeiden: geloofd zij de Heer, dat ik rijk geworden ben, alsof, omdat zij voorspoedig waren in hun goddeloosheid, er rijk door werden en eigendommen kochten, God zich tot Beschermer van hun onrechtvaardige praktijken had gemaakt, en de Voorzienigheid "particeps criminis-hun medeplichtige" geworden was. Wat eerlijk verkregen is, daar behoren wij God voor te danken, en Hem te zegenen, wiens zegen rijk maakt en Hij voegt er geen smart bij. Maar hoe kunnen wij tot God gaan, hetzij om een zegen te vragen op de onwettige middelen om rijkdom te verkrijgen, of om Hem dank te zeggen voor ons slagen met die middelen? Zij hadden liever tot God moeten gaan om belijdenis van hun zonden te doen en er zich over schamen, en teruggave te beloven dan Hem te bespotten door te doen, alsof die winst een gave van God was, die de roof in het brandoffer haat, die de dankzegging niet aannemen wil als Hij onteerd wordt door het verkrijgen of door het gebruiken van hetgeen, waarvoor wij Hem danken.

3. Zij maken er het volk van God verachtelijk mee, als hun aandacht of medelijden onwaardig: Niemand van degenen, die ze weiden verschoont ze, zij maken hen ongelukkig, en hebben dan geen medelijden met hen. Christus werd met ontferming over de scharen bewogen, omdat zij vermoeid en verstrooid waren, gelijk schapen, die geen herder hebben, en inderdaad was het nog erger met hen gesteld, niemand van degenen, die ze weidden, verschoonde ze, of toonde

enig medelijden met hen. Het staat er slecht bij voor een kerk, als haar herders geen tederheid hebben, en geen medelijden voor kostelijke zielen, als zij op de onwetenden, de dwazen, de goddelozen zonder medelijden kunnen neerzien.

II. Het vonnis, door God over hen geveld om hun gevoelloosheid en stompzinnigheid in deze toestand. Er was een algemeen verval, ja verderf van de godsdienst onder hen, en het was hun volmaakt hetzelfde, zij letten er niet op, "Mijn volk heeft het gaarne alzo", Jeremia 5:31. "Hoewel zij verdekt en verpletterd werden met recht, toch hebben zij naar het gebod gewandeld," Hosea 5:11. En evenmin als hun herders medelijden met hen hadden, beklaagden zij zichzelf, daarom zegt God, vers 6 : *Ik zal de inwoners van dit land niet meer verschonen*. Zij hebben hun eigen ondergang afgesmeekt, laat dat dus hun vonnis zijn. Maar waarlijk ongelukkig zijn zij, met wie de God van de barmhartigheid geen medelijden meer wil hebben. Die hun geweten bereidwillig laten onderdekken, door degenen, die leringen leren, welke geboden van mensen zijn, zoals de Joden, die "Rabbi, rabbi" zeiden tot die leermeesters, Mattheus 15:9, 23:7, de zodanigen worden dikwijls door verdrukking in hun aardse schatten gestraft, en naar recht, want die Gods rechten zonder meer opgeven, verbeuren hun eigen rechten. Dat deden de Joden, dat doen de Roomsen, en wie kan medelijden met hen hebben, als zij met strengheid behandeld worden? God dreigt hier,

1. Dat Hij hen zal overgeven in de hand van onderdrukkers, elkeen in de hand van zijn naaste zodat zij elkaar met wreedheid behandelen zullen. Dat deden de verschillende partijen te Jeruzalem, de Zeloten, de ijveraars, zoals zij genoemd werden, bedreven groter wreedheden dan de gemeenschappelijke vijand, zoals Josefus verhaalt in zijn geschiedenis van de oorlogen van de Joden Zij zullen overgeleverd worden, elkeen in de hand van zijn koning, dit is de Romeinse keizer, aan wie zij zich liever wilden onderwerpen dan aan Christus, zeggende: "Wij hebben geen koning dan de keizer." Aldus dachten zij in de gunst te komen bij hun heren en meesters. Maar hierom bracht God de Romeinen over hen, die hun plaats en hun volk wegnamen.

2. Dat Hij hen niet uit hun handen zal verlossen: "Zij zullen het land te morzel slaan, het hele land, en Ik zal ze uit hun hand niet verlossen, en als de Heer hen niet helpt, dan kan niemand het, en ook kunnen zij zichzelf niet verlossen."

III. De proef wordt genomen, of hun ondergang ook voorkomen kan worden door Christus als herder onder hen te zenden, God had Zijn dienstknechten tevergeefs tot Hem gezonden maar als laatste zond Hij tot hen Zijn zoon zeggende: "Zij zullen Mijn Zoon ontzien", Mattheus 21:37. Verschillende van de profeten hadden van Hem gesproken als van "de Herder Israëls", Jesaja 40:11, Ezechiel 34:23. Hij zei zelf tot de Farizeeërs, dat Hij "de Herder van de schapen was en dat zij, die beweerden herders te zijn, dieven en moordenaars waren", Johannes 10:1, 2, 11, klaarblijkelijk met het oog op deze passage, waar wij hebben,

1. De last, die Hij van Zijn Vader ontving om te beproeven wat Hij met Zijn kudde kon doen, vers 4 :*Alzo zegt de Heer, mijn God* (Christus noemde Zijn Vader *Zijn God*, omdat Hij handelde naar Zijn wil en met het oog op Zijn eer in geheel Zijn werk): *Weid deze slachtschapen.* De Joden waren Gods kudde, maar zij waren *slachtschapen,* want hun vijanden hadden hen *de ganse dag gedood* en hen *als schapen van de slachting geacht,* hun eigen *bezitters doodden ze* en God zelf had ze ter slachting verwezen. Maar toch, *weid ze* door vermaning, lering en vertroosting, verzorg ze met gezond voedsel daar ze zo lang verzuurd zijn door de zuurdesem van de schriftgeleerden en Farizeeërs. "Hij had nog andere schapen, die van

deze stal niet waren, en die later toegebracht zouden worden, maar eerst was Hij gezonden tot de verlorene schapen van het huis Israëls." Mattheus 15:24.

2. Zijn aanvaarding van deze last, en uitvoering in overeenstemming daarmee, vers 7. Hij zegt als het ware: *Zie, Ik kom om Uw wil te doen, o mijn God!* en sinds het Uw wil is, is het de Mijne: *Ik zal deze slachtschapen weiden.* Christus zal voor deze verloren schapen zorgen, Hij zal onder hen rondgaan, het Evangelie *verkondigende* en de zieken *genezende,* ook de *ellendige* schapen! Christus verzuimde ook de geringste niet en zag hen niet over het hoofd om hun geringheid. De herders, die hen tot hun prooi maakten, hadden geen oog voor de armen, zij hielden zich alleen op met degenen, waarvan wat te halen viel, maar Christus predikte het Evangelie aan de armen Mattheus 11:5. Het was een voorbeeld van Zijn vernedering, dat Hij het meest omging met de mindere klassen Zijn discipelen, die Hem voortdurend vergezelden, behoorden bij de ellendige schapen.

3. Hoe Hij zich voorziet van geschikte werktuigen voor het werk, dat Hij op zich genomen heeft: Ik heb Mij genomen twee stokken, herderstaven, andere herders hebben er slechts één, maar Christus had er twee, die de dubbele zorg betekenen, die Hij voor Zijn kudde droeg, en wat Hij beide, voor de zielen en voor de lichamen van de mensen deed. David spreekt van Gods roede en van Zijn staf, een roede ter kastijding en een staf ter ondersteuning. Een van deze staven werd Schoonheid genoemd, waarmee de tempel bedoeld wordt, die de schoonheld van de heiligheid genoemd wordt, terwijl één van zijn poorten "de schone" heette, en deze noemde Christus Zijns Vaders huis, waarvoor Hij grote ijver toonde, toen Hij die zuiverde van kopers en verkopers, de anderen noemde Hij Samenbinders, die de burgerlijken staat en de maatschappij van dat volk betekende, waarvoor Christus eveneens zorg droeg door vrede en liefde onder hen te prediken. In Zijn Evangelie en in al wat Hij onder hen deed, hield Christus rekening, beide met hun burgerlijke en hun heilige belangen.

4. De uitoefening van Zijn ambt als de opperste Herder. *Hij weidde de schapen,* vers 7, en ontzette van hun ambt die herders, die niet aan het vertrouwen beantwoordden. vers 8 :*Ik heb drie herders in één maand afgesneden.* Door de onvolledigheid en onzekerheid van de geschiedenis van de Joodse kerk in de laatste eeuwen van haar bestaan, weten wij niet in welke bijzondere gebeurtenis dit alles vervuld is geworden, in ‘t algemeen schijnt het een daad van macht en rechtvaardigheid tot bestraffing van de zondige herders, en tot opheffing van de bezwaren van de mishandelde kudde te zijn. Sommigen verstaan er de drieërlei overheden: vorsten, priesters en schriftgeleerden of profeten onder, die toen Christus Zijn werk voltooid had, om hun ontrouw werden terzijde gesteld. Anderen verstaan er de drie secten onder: de Farizeërs, de Sadduceërs en de Herodianen, die Jezus allen tot zwijgen bracht, Mattheus 22, en spoedig daarop afsneed.

IV. Hun vijandschap tegen Christus, en hoe zij zich gehaat maakten bij Hem. Hij kwam tot het Zijne, de schapen van Zijn eigen weide, men mocht verwachten, dat tussen hen en Hem een volkomen genegenheid zou bestaan zoals tussen de herder en Zijn schapen maar zij gedroegen zich zo slecht, dat "Zijn ziel over hen verdrietig was geworden, jegens hen verengd was, kan men lezen", Hij had vriendelijke bedoelingen met hen, maar kon hun de vriendelijkheid niet bewijzen, die Hij voor hen bedoelde, vanwege hun ongeloof, Mattheus 13:58. Hij was in hen teleurgesteld, ontmoedigd, verdrietig over hen, niet alleen over de herders die Hij afsneed, maar over het volk, op wie Christus dikwijls neerzag met verdriet in het hart en tranen in de ogen. Hun terging putte Zijn geduld uit, en "Hij was het ongelovig en verkeerd geslacht moe". Ook had hun ziel een walg van Hem, en daarom walgde Zijn ziel van hen, want elke

vervreemding van God en mens begint aan de zijde van de mensen. De Joodse herders verwierpen hun opperste Herder, zoals de Joodse bouwlieden deze steen des hoeks verwierpen. Zij waren Christus' leer en wonderen gram, en ook Zijn invloed op het volk, bij wie zij Hem gehaat trachten te maken met alle middelen, die hun ter beschikking stonden, zoals zij zich gehaat hadden gemaakt bij Hem. Er is wederkerige vijandschap tussen God en de goddelozen, zij zijn gehaat bij God en haters van God. Niets getuigt meer voor de zondigheid en ellende van een onwedergeboren staat dan dit. Het vleselijk gemoed, de vriendschap van de wereld, zijn vijandschap tegen God, en God haat alle werkers van ongerechtigheid, en het is gemakkelijk te voorzien waarop dit uitlopen zal als de twist niet bijtijds bijgelegd wordt, Jesaja 27:4, 5.

V. Hun verwerping door Christus als ongeneselijk: "Uw huis wordt u woest gelaten", Mattheus 23:38. Wat tot hun vrede dient, is nu voor hun ogen verborgen, omdat zij de dag van hun bezoeking niet kennen. Hier hebben wij

1. Het vonnis van de verwerping over hen geveld, vers 9 :"*Ik zei: Ik zal u niet meer weiden.* Ik zal niet verder voor u zorgen, *Gij zult Mij niet zien,* zoek uw eigen weg. Evenmin als Ik u weiden wil, wil Ik u genezen, *wat sterft, dat sterve,* de Herder wil niets doen om het verbeurde leven te redden, *wat afgesneden is, dat zij afgesneden,* wat een prooi voor de wolven verkiest te zijn, laat dat hun prooi worden, en laat de overigen zozeer hun eigen zachte en vreedzame aard vergeten, dat *de één het vlees van de ander verslindt,* deze schapen zullen vechten als honden." Die Christus verwerpen, zullen zeker en naar recht door Hem verworpen worden, en dan zijn zij natuurlijk diep ongelukkig.

2. Hoe daar een teken van gegeven werd, vers 10 :*Ik nam Mijn stok liefelijkheid, en Ik verbrak hem* ten teken daarvan, dat Hij niet langer hun herder wilde zijn, zoals de *lord groothofmeester* zijn taak voor afgelopen verklaart door zijn witte staf te breken, en zoals Mozes door het breken van de tafels van de wet voor het ogenblik een einde maakte aan het verbond tussen God en Israël. Het breken van deze staf betekende het verbreken van Gods verbond, dat Hij *met alle deze volkeren gemaakt had,* het verbond van de afzondering, met alle stammen Israëls gemaakt, en elkander volk, dat, tot hun godsdienst bekeerd, bij hun volk werd ingelijfd. De Joodse kerk werd nu beroofd van al haar heerlijkheid, haar kroon was ontheiligd en ter aarde gevallen, en al haar eer in het stof geworpen, want God week van haar, en wilde haar niet meer als de Zijne erkennen. Toen Christus hun duidelijk zei, dat het koninkrijk Gods van hen weggenomen zou worden, en aan een ander volk gegeven, toen brak Hij de stok Liefelijkheid, Mattheus 21:43. En hij werd te die dage vernietigd, hoewel Jeruzalem en 't Joodse volk nog veertig jaar bleven bestaan, toch kunnen wij rekenen, dat van die dag af de stok Liefelijkheid verbroken was, vers 11. En hoewel de aanzienlijken het niet konden of niet willen verslaan als een goddelijk vonnis, maar het dachten te ontgaan met een koud: "Dat zij verre," Lukas 20:16, toch hebben *de ellendige schapen,* de discipelen van Christus, die op Hem wachtten, en begrepen, dat Hij als machthebbende sprak, en de stem van hun Herder van die eens vreemden konden onderscheiden, bekend, dat het woord van de Heer was en er voor gebeefd, en zij vertrouwden er op dat het niet ter aarde vallen zou. De ellendige schapen wachtten op Christus, Hij verkoos hen om bij Hem te zijn, om Zijn leerlingen, Zijn getuigen te zijn: de armen ontvingen Hem en Zijn Evangelie, terwijl de goeden, die grote goederen bezaten, Hem de rug toekeerden. En die op Christus wachten, die aan Zijn voeten zitten om Zijn woorden te horen en te ontvangen zullen "van deze leer bekennen of zij uit God is" Johannes 7:17.

3. Nog meer redenen voor deze verwerping. Tevoren werd gezegd: hun ziel had een walg van Hem, en hier hebben wij er een voorbeeld van, daar zij Hem voor dertig zilverlingen kopen en verkopen, ‘t zij dertig Romeinse penningen, of veeleer dertig Joodse sikkels, dit wordt hier voorspeld in enigszins duistere bewoordingen, zoals voor zulke bijzondere profetieën passend is, opdat de duidelijkheid van de profetie haar vervulling niet beletten zou.

a. De Herder komt hier om Zijn loon, vers 12 :*"Indien het goed is in uw ogen, brengt Mijn loon,* gij zijt Mij moede betaal Mij dus uit en ontsla Mij, *en zo niet, laat het na,* indien gij bereid zijt Mij langer in uw dienst te houden, dan zal Ik blijven, of Mij zonder loon te ontslaan het is Mij goed." Christus was geen huurling maar de arbeider is zijn loon waard. Vergelijk hiermee wat Christus tot Judas zei, toen hij Hem ging verkopen: "Wat gij doet, doe het haastig, spreek nu met de overpriesters eens voor al, laat ze de koop sluiten of weigeren" Johannes 13:27. Die Christus verraden, zijn er niet toe gedwongen, zij kunnen kiezen.

b. Zij schatten Hem op dertig zilverlingen. Hij had hen vele jaren als Herder gediend, toch is dit alles waarmee zij Hem nu willen afschepen. Een heerlijke prijs, die Ik na al Mijn moeite en zorg waard geacht ben geweest van hen." Als Judas deze som vaststelde in zijn eis, dan is het opmerkelijk, dat zijn naam Judas was, de naam van het hele volk, want het was een daad van het hele volk, of, indien, zoals waarschijnlijker lijkt, de overpriesters de som bepaalden in hun aanbod, dan waren zij de vertegenwoordigers des volks, "het was een deel van de taak van de priesters om de afgezonderde gelofte te schatten", Leviticus 27:8, en zo schatten zij dan Jezus ook. Het was de gewone prijs van een slaaf, Exodus 21:32. Dat zij Christus minachtten en de liefde van die grote en goede Herder te laag schatten, is het verderf van zeer velen, en naar recht.

c. Daar het zilver geenszins in verhouding is van zijn waarde, wordt het met verachting voor de pottenbakker heengeworpen. "Laat hij het nemen om leem mee te kopen, of voor iets anders, waar zo weinig geld goed voor is, want het is niet de moeite waard om het te bewaren, het is misschien geld genoeg voor een pottenbakker, maar niet tot betaling van zo’n Herder, veel minder om Hem te kopen." Zo wierp dan de profeet de dertig zilverlingen voor de pottenbakker in het huis van de Heer. "Laat hij ze nemen en er mee doen wat hij wil." Een bijzondere vervulling hiervan vinden wij in de geschiedenis van Christus’ lijden, waar naar deze profetie verwezen wordt, Mattheus 27:9, 10. "Dertig zilverlingen was de som, waarvoor Christus aan de overpriesters verkocht werd", toen Judas het geld niet wilde houden, en de overpriesters het niet wilden terugnemen, werd het belegd in de aankoop van de akker van de pottenbakker. Ook dat plotselinge besluit van de overpriesters was overeenkomstig een oude profetie en de nog oudere raad en voorkennis Gods.

4. De voltooiing van hun verwerping door het verbreken van de andere stok, vers 14. Het breken van de eerste betekende de ondergang van hun kerk, door het verbreken van het verbond tussen God en hen-dat verdierf hun *liefelijkheid,* het verbreken van deze betekent de ondergang van hun staat, door de broederschap tussen Juda en Israël te verbreken, door hun onderlinge naijver en twisten te doen herleven, die er vanouds tussen Juda en Israël geweest waren, en één van de zegeningen, die hun beloofd waren na hun terugkeer uit de gevangenschap was, dat zij gemaakt zouden worden tot een enig hout in de hand van de Heer, Ezechiel 37:19. Maar die band zal nu ontbonden worden, zij zullen uiteenvallen in partijen en delen van partijen, verbitterd tegen elkander, en hun koninkrijk, aldus verdeeld, zal vernietigd worden.

a. Niets brengt een volk zo zeker, zo onvermijdelijk ten verderve, als het verbreken van de stok Samenbinders, en het verzwakken van het broederlijk gevoel onder hen, want daardoor worden zij een gemakkelijke prooi voor de gemeenschappelijke vijand.

b. Dit volgt op de ontbinding van het verbond tussen God en hen, en het verval van de godsdienst onder hen. Als de ongerechtigheid overvloedig is, wordt de liefde koud. Het is geen wonder, als degenen, die God getergd hebben om met hen te twisten onder elkaar gaan twisten. Als de stok "Liefelijkheid" gebroken is zal de stok "Samenbinders" ‘t niet lang uithouden. Een volk zonder kerk is spoedig een volk zonder zelfstandigheid.

Nadat God de ellende van dit volk daardoor getoond heeft, dat zij naar recht door de goede Herder verlaten zijn, toont Hij hier verder hun ellende, doordat zij schandelijk mishandeld worden door een dwaze herder. De profeet moet zelf deze dwaze herder verpersoonlijken en voorstellen, vers 15 :*Neem u eens gereedschap van een dwaze herder* dat in ‘t geheel niet deugt voor het werk, de kleding en de stal van een herder, die niets voor de kudde gevoelt, want zo’n herder zal over hen gesteld worden, vers 16, die in plaats van hen te beschermen, hen onderdrukken en hun kwaaddoen zal.

1. Zij zullen onder het toezicht van ontrouwe dienaren staan. Hun schriftgeleerden en priesters en wetgeleerden zullen hun zware lasten opleggen, moeilijk om te dragen, en door hun aan de overleveringen te binden zullen zij de ceremonieële wet tot een veel zwaarder juk maken dan God gedaan had. De beschrijving, hier van de dwaze herder gegeven, komt zeer goed overeen met de beschrijving, die Christus van de schriftgeleerden en Farizeërs geeft, Mattheus 23.

2. Zij zullen getiranniseerd worden door onbarmhartige vorsten, die met strengheid over hen zullen regeren en hun eigen land evenzeer tot een diensthuis zullen maken als Egypte of Babel ooit was. Toen zij Hem verworpen hadden, door Wie de Vorsten gerechtigheid stellen, was het rechtvaardig, dat zij overgegeven werden aan degenen, die ongerechtige inzettingen inzetten.

3. Zij zullen misleid en bedrogen worden door valse Christussen en valse profeten, zoals onze Zaligmaker voorspelde, Mattheus 24:5. Er waren er velen, die door hun oproerige handelingen de Romeinen tergden, en het verderf van het Joodse volk verhaastten, maar het is opmerkelijk dat zij nooit bedrogen werden door een valse messias, voordat zij de ware geweigerd en verworpen hadden.

I. Hoe groot een vloek deze herder voor het volk zou zijn, vers 16. God zal tot hun straf een dwaze *herder* verwekken, die de plichten van een herder niet wil nakomen, *Hij zal niet bezoeken, wat gereed is om afgesneden te worden,* noch wat verdwaald is, opzoeken, noch gaan zoeken wat verloren is, om het te vinden en thuis te brengen, zoals de goede Herder doet, Mattheus 18:12, 13. Hun herders hebben geen zorg voor het jonge, dat hun zorg nodig heeft en het wel waard is, zoals Christus doet, Jesaja 40:11. " "Zij helen het verbrokene niet, dat vervolgd en verscheurd werd, maar laten het aan zijn wonden sterven, terwijl een weinig zorg bijtijds het gered zou hebben". Het stilstaande door zwakte, dragen zij niet, al kan het niet meer voort en bezwijkt het, maar laten het achter en wie wil mag het opnemen, zij denken er niet aan om de zwakken te ondersteunen of de kleinmoedigen te vertroosten, maar integendeel,

1. Zij zijn weelderig voor zichzelf: zij eten het vlees van het vette, zij willen het beste voor zich hebben, en, zoals die goddeloze dienstknecht zei: "Mijn heer vertoeft te komen en begint te eten en te drinken met de dronkaards, dienen zij hun buik."

2. Zij zijn wreed voor de kudde. Hun hartstochten zijn even slecht beheerst als hun harten, want, als zij tegen één van de kudde in woede ontstoken zijn, dan verscheuren zij hun klauwen van drift, zij slaan hun mededienstknechten. Wee het land, welks koning zo’n kind is.

II. De vloek, die deze dwaze herder over zichzelf brengen zou, vers 17:*Wee de nietige herder,* die ogen heeft en ziet niet, die overvloedige hulde en eerbewijzen van het volk ontvangt en hun voornaamste offeranden, maar hun geen goed kan of wil doen. Hij *verlaat de kudde,* als zij zijn zorg het meest nodig heeft laat ze hulpeloos achter, en vlucht, *omdat hij een huurling is,* zijn vonnis is, dat *het zwaard* van Gods rechtvaardigheid *over zijn arm en over zijn rechteroog zal zijn,* zodat hij het gebruik van beide geheel verliezen zal. *Zijn arm zal* verwelken en *verderven,* zodat hij, die zijn vrienden niet wilde helpen, toen het nodig was, niet weten zal hoe zichzelf te helpen, *zijn rechteroog zal ten enenmale donker worden* zodat hij het gevaar niet zien zal, waarin zijn kudde is, en niet weten naar welke kant uit te zien om hulp. Dit werd vervuld, toen Christus tot de Farizeërs zei: "Ik ben gekomen, opdat die zien, blind worden," Johannes 9:39. Die gaven hebben, welke hen bekwaam maken om goed te doen, zullen er van beroofd worden, als zij er geen goed mee doen, die werkzaam moesten zijn, maar traag waren en niets wilden doen hun armen zullen verdorren, en die wachters hadden moeten zijn, maar slaperig waren en nimmer een blik in ‘t rond wilden slaan, hun oog zal naar recht verblind worden.

HOOFDSTUK 12

1 De last van het woord des HEEREN over Israel. De HEERE spreekt, Die den hemel uitbreidt, en de aarde grondvest, en des mensen geest in zijn binnenste formeert.
2 Ziet, Ik zal Jeruzalem stellen tot een drinkschaal der zwijmeling allen volken rondom; ja, ook zal zij zijn over Juda, in de belegering tegen Jeruzalem.
3 En het zal te dien dage geschieden, dat Ik Jeruzalem stellen zal tot een lastigen steen allen volken; allen, die zich daarmede beladen, zullen gewisselijk doorsneden worden; en al de volken der aarde zullen zich tegen haar verzamelen.
4 Te dien dage, spreekt de HEERE, zal Ik alle paarden met schuwigheid slaan, en hun ruiters met zinneloosheid; maar over het huis van Juda zal Ik Mijn ogen openen, en alle paarden der volken zal Ik met blindheid slaan.
5 Dan zullen de leidslieden van Juda in hun hart zeggen: De inwoners van Jeruzalem zullen mij een sterkte zijn in den HEERE der heirscharen, hun God.
6 Te dien dage zal Ik de leidslieden van Juda stellen als een vurige haard onder het hout, en als een vurige fakkel onder de schoven; en zij zullen ter rechter zijde en ter linkerzijde alle volken rondom verteren; en Jeruzalem zal nog blijven in haar plaats te Jeruzalem.
7 En de HEERE zal de tenten van Juda ten voorste behouden, opdat de heerlijkheid van het huis Davids, en de heerlijkheid der inwoners van Jeruzalem, zich niet verheffe tegen Juda.
8 Te dien dage zal de HEERE de inwoners van Jeruzalem beschutten; en die, die onder hen struikelen zou, zal te dien dage zijn als David; en het huis Davids zal zijn als goden; als de Engel des HEEREN voor hun aangezicht.
9 En het zal te dien dage geschieden, dat Ik zal zoeken te verdelgen alle heidenen, die tegen Jeruzalem aankomen.
10 Doch over het huis Davids, en over de inwoners van Jeruzalem, zal Ik uitstorten den Geest der genade en der gebeden; en zij zullen Mij aanschouwen, Dien zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen, als met de rouwklage over een enigen zoon; en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene.
11 Te dien dage zal te Jeruzalem de rouwklage groot zijn, gelijk die rouwklage van Hadadrimmon, in het dal van Megiddon.
12 En het land zal rouwklagen, elk geslacht bijzonder; het geslacht van het huis Davids bijzonder, en hunlieder vrouwen bijzonder; en het geslacht van het huis van Nathan bijzonder, en hun vrouwen bijzonder;
13 Het geslacht van het huis van Levi bijzonder, en hun vrouwen bijzonder; het geslacht van Simei bijzonder, en hun vrouwen bijzonder;
14 Al de overige geslachten, elk geslacht bijzonder, en hunlieder vrouwen bijzonder.

De apostel, Galaten 4:25, 26, maakt onderscheid tussen "Jeruzalem, dat nu is, en dienstbaar is met haar kinderen" - het overblijfsel en geraamte van de Joodse kerk, die Christus verwierp, en "Jeruzalem dat boven is, dat vrij is, hetwelk is ons aller moeder" -de Christelijke kerk, het geestelijke Jeruzalem dat God verkoren heeft om Zijn naam aldaar te stellen, in het vorige hoofdstuk lazen wij het vonnis van eerstgenoemde, en lieten dat overblijfsel tot een prooi voor de arenden, die zich aldaar zouden vergaderen. In dit hoofdstuk hebben wij de zegeningen van laatstgenoemde, vele kostelijke beloften aan het Jeruzalem van het Evangelie, gegeven door Hem, vers 1, die Zijn macht verkondigt om die te vervullen. Beloofd wordt

I. Dat de aanvallen, op de kerk gedaan door haar vijanden, hun eigen verderf zullen zijn, en zij zullen bevinden, dat het gevaarlijk voor hen is, als zij haar enig leed doen, vers 2-4, 6

II. Dat de pogingen van de vrienden en beschermers van de kerk om haar welzijn te bevorderen, door vroomheid zullen worden ingegeven, en dat zij veelvuldig, regelmatig, en voorspoedig zullen zijn, vers 5

III. Dat God ook de geringste en zwakste, die tot Zijn kerk behoren beschermen en sterken, en van hun zaligheid werken zal, vers 7, 8

IV. Dat Hij als voorbereiding en onderpand van deze genade, een geest des gebeds en van berouw op hen uitstorten zal, welks uitwerking algemeen en zeer bijzonder zal zijn, vers 9-14 Deze beloften waren toen nuttig voor de vrome Joden, die in de troebele tijden van Antiochus, en van andere verdrukkers en vervolgden leefden, en zij zijn bruikbaar geweest door alle eeuwen, en zij zijn het nog altijd, om ons gebed een doel aan te geven en onze hoop te bemoedigen ten opzichte van de kerk van het Evangelie.

Zacharia 12:1-14

Hier is,

I. De titel van deze vrijbrief van beloften, aan Gods Israël gedaan, het is de last van het woord des Heeren, een goddelijke voorspelling, de overbrenging ervan is van gewicht, hij moet het volk op het hart gebonden worden, want de vervulling er van zal zeer drukkend zijn, het is een last, een zware last, voor alle vijanden van de kerk, evenals dat *loden gewicht in* Hoofdstuk 5:8. Maar hij is *over Israël*, dit is voor hun troost en welzijn. Evenals de vurige wet, Deuteronomium 33:2, zo komen ook de vurige profetieën en vurige leidingen, die uit Gods rechterhand komen, tot hun welzijn, het woord, dat hun vijanden verschrikking brengt, brengt hun vrede, evenals de wolkkolom, die de nacht verlichtte voor de Israëlieten, om hun de weg te wijzen en hen aan te moediger, en te gelijk duisternis was voor de Egyptenaars, om hen te verschrikken en te ontmoedigen. Welgelukzalig zijn zij, voor wie Gods woord een last is, zowel als een zegen.

II. De titel van Hem, die deze vrijbrief geeft welke titel voorafgaat om te laten zien, dat Hij beide heeft, gezag om deze beloften te doen, en bekwaamheid om ze waar te maken, want Hij is de Schepper van de wereld en onze Schepper, en heeft daarom een onbetwistbare, onweerstaanbare heerschappij.

1. Hij breidt de hemel uit, niet alleen in de beginne deed Hij dat, toen Hij zei: "Daar zij een uitspansel, en dat uitspansel maakte, maar Hij doet het nog steeds", Hij houdt hem uitgebreid, als een gordijn, belet hem ineen te rollen, en zal dat doen, totdat het einde komt, wanneer de hemel wegwijken zal, als een boekrol, dat toegerold wordt. Er zijn geen perken voor de macht van Hem, die de hemel uitbreidt, en ook is niets te moeilijk voor Hem.

2. Hij grondvest de aarde, en houdt ze vast en onwankelbaar op haar fundamenten, of liever op haar eigen as, al is zij gegrond op de zeeën, Psalm 24:1, 2, ja, al hangt zij aan het niets, Job 26:7. De Grondlegger van de wereld is zonder twijfel ook haar Heer en Rechter, en het is zelfbedrog, te zeggen: De Heer heeft de aarde verlaten, want, als dat waar was, zou zij verzonken zijn, sinds Hij het is, die er niet alleen in de beginne de grondslagen van legde, maar ze nog steeds legt, en ze steeds onderhoudt.

3. "Hij formeert de geest des mensen in Zijn binnenste. Hij heeft ons deze ziel gemaakt" Jeremia 38:16. Hij gaf Zijn adem, niet alleen in de eerste mens, maar nog steeds geeft Hij aan een ieder de adem des levens, het lichaam ontvangen wij van onze lijflijke vaders maar de ziel wordt ons ingestort door de Vader van de geesten, Hebreeen 12:9. "Hij formeert hun aller hart, zij zijn in Zijn hand en Hij leidt ze als waterbeken, en giet ze in welke vorm Hij wil, om er Zijn eigen doel mee te bereiken, en daarom kan Hij Zijn kerk redden door Zijn vrienden moed in te boezemen en Zijn vijanden te ontmoedigen, en zal in eeuwigheid verlossen, door hun geest opnieuw te formeren, die Hij uitverkoren heeft".

III. De beloften zelf, die hun hier gedaan worden, waardoor de kerk beveiligd zal worden en waarin al haar vrienden een heilige zekerheid zullen genieten.

1. Beloofd wordt, dat, welke aanvallen de vijanden van de kerk op haar zuiverheid of vrede doen mogen, zij zeker zullen eindigen met hun eigen verderf. De vijanden van God en van Zijn koninkrijk dragen Jeruzalem geen goed hart toe, maar veel kwaadwilligheid, en smeden

aanslagen voor haar verderf, maar aan het eind zal blijken, dat zij slechts hun eigen verderf voorbereid hebben, Jeruzalem is veilig, maar die tegen haar strijden, zien in gevaar. Dit wordt hier toegelicht door drie vergelijkingen.

A. Jeruzalem zal zijn *een drinkschaal van de zwijmeling* voor allen, die haar belegeren, vers 2. Zij vleien zichzelf met de belofte, dat zij een beker wijn voor hen zal zijn, die zij gemakkelijk en met genoegen zullen drinken, en zij dorsten naar de roof, zij dorsten naar haar bloed, als naar zo'n beker, maar het zal blijken, dat *zij een beker van de zwijmeling*, ja, *een beker van venijn* voor hen is, die zij op de hand zullen nemen in de gedachte, dat zij er meester van zijn, maar zij zullen niet in staat zijn die leeg te drinken, de reuk er van zal reeds voldoende voor hen zijn. "Toen de koningen tegen haar vergaderd waren, en zagen, dat God in haar paleizen bekend was voor een hoog vertrek, werden zij verschrikt, zij haastten zich weg, beving greep ze aldaar aan," zoals wij lezen in Psalm 48:3-6. Zo was Alexander de Grote door verbazing aangegrepen, toen hij Jaddua, de hogepriester, ontmoette, en werd hij daardoor afgeschrikt van het kwaad, dat hij Jeruzalem gedaan zou hebben. Toen Sanherib het beleg sloeg voor Jeruzalem en de steden van Juda, bevond hij, dat zij voor hem een beker waren van zo'n bedwelmende kracht, dat al zijn helden er door in slaap verzonken, Psalm 76:5, 6. Sommigen lezen hier: "Ik zal Jeruzalem stellen tot een post des aanstoots of van de verbreking". Al wie aanvallen op Jeruzalem doen, lopen slechts met het hoofd tegen een post, die zij niet verwikken of verwegen kunnen, maar die hen zeker kwetsen zal. "Het blazen van de tirannen is als een vloed tegen een wand," Jesaja 25:4, het wordt er door gebroken, zonder die te doen schudden. Gods kerk is een beker van de vertroosting voor al haar vrienden, Jesaja 66:11, maar een drinkschaal van de zwijmeling voor allen, die haar door dwalingen en zonde zouden willen verleiden, of door oorlogen en vervolgingen verwoesten. Zie Jesaja 51:22, 23.

B. Jeruzalem zal *een lastige steen* zijn voor allen, die haar pogen te verwijderen of weg te dragen, vers 3. *Alle volken van de aarde worden hier verondersteld tegen haar verzameld te zijn*, sommigen op deze tijd, anderen op een anderen tijd, van eeuw tot eeuw is er een opeenvolging van vijanden geweest, die oorlog voerden tegen de kerk. Maar al waren zij allen te samen tegen haar samengezworen, en hadden zij een besluit gevormd, om "de naam Israël uit te roeien, dat er niet meer aan gedacht worde," Psalm 83:5, dan zullen zij bevinden, dat dat werk hun krachten te boven gaat. Die er voor zijn om het rijk van de zonde in de wereld staande te houden en te bevorderen, beschouwen Jeruzalem, en de kerk van God als het grote struikelblok voor hun plannen, en dat willen zij uit de weg ruimen, maar zij zullen het zwaarder bevinden dan zij denken, zodat,

a. Zij haar niet kunnen verwijderen. God zal een kerk in de wereld hebben, ten spijt van hen, zij is "op een steenrots gebouwd, en zij is als de berg Sions, die blijft in eeuwigheid", Psalm 125:1. "Deze steen, zonder handen afgehouwen, zal niet alleen niet weggenomen worden, maar de aarde vervullen", Daniel 2:35. Ja,

b. allen, die zich daarmee beladen, zullen gewis doorsneden worden zoals die steen het beeld vermaalde, Daniel 2:45. Allen, die menen, dat zij hem wel aankunnen, zullen er mee doorsneden worden. Sommigen zijn van mening, dat dit beeld ontleend is aan een spel, dat, zoals Hiëronymus bij deze plaats opmerkt, onder de Joden algemeen was, evenals bij ons: jongelieden beproefden hun kracht, door zware stenen op te lichten, en als zij te zwaar bleken voor hun kracht, dan vielen zij op hen en kwetsten hen. Die van de godsdienst een grap maken, en met heilige zaken schertsten zullen bevinden, dat het lastige stenen zijn, en dat het onvoorzichtig is met scherpe werktuigen te spelen, en al nemen zij het licht op, zeggende: Het

is toch maar scherts, toch halen zij zich een ondragelijk zwaar gewicht van schuld op de hals. Onze Zaligmaker schijnt op deze woorden te doelen, als Hij zich een lastigen steen noemt voor degenen, die Hem niet als "hoofd des hoeks" willen erkennen, een steen, die "op hen vallen en hen vermorzelen zal," Mattheus 21:44.

C. De leidslieden van Juda zullen onder van hun vijanden zijn *als een vurige haard onder het hout,* en *als een vurige fakkel onder de schoven,* vers 6. Niet, dat hun eigen hartstochten hen tot brandstichters en stokebranden zullen maken voor die hen omringen, neen, Sions koning is *zachtmoedig en nederig,* en alle leidslieden onder Hem moeten zijn gelijk Hij, maar Gods rechtvaardigheid zal hen tot wrekers van Zijn zaak maken en van de van hun, op van hun vijanden. Die met hen strijden, zullen bevinden dat zij evenveel tegen hen vermogen als distelen en doornen tegen een verterend vuur, Jesaja 27:4. Het zal onder hen doorgaan en hen tezamen verslinden. Gods gramschap en niet de van hun is het vuur, dat van hun wederpartijders aan brand steekt. Er staat, dat God te Sion vuur en te Jeruzalem een oven heeft, Jesaja 31:9. Hun vijanden dachten, dat zij water waren voor dit vuur, om het uit te doven en uit te blussen, maar God zal hen tot hout maken, ja tot schoven, die nog gemakkelijker branden, en zij zullen niet alleen door dit vuur verteerd worden, maar er te feller door branden. Toen God Abimelech en de mannen van Sichem elkander wilden laten vernietigen, ging er een vuur uit van de één om de ander te verteren, evenals uit de mond van de getuigen van God, om te verteren, die hen beschadigen willen, Openbaring 11:5. De vervolgers van de kerk in haar eerste tijd ondervonden de vervulling hiervan, getuige Lactantius' geschiedenis van Gods oordelen over die vervolgers uit de eersten tijd, en de eindelijke erkenning van Julianus de Afvallige: Gij hebt overwonnen, o Galileer! Het motto van de kerk zou kunnen zijn: "Nemo me impune lacesset-Niemand zal mij ongestraft kwellen. Indien gij uw leven moede zijt, vervolg de christenen," was vroeger het spreekwoord.

2. Beloofd wordt, dat God de raad van de vijanden van de kerk tot dwaasheid maken en hun de moed benemen zal, vers 4 :*"Te dien dage,* als de volken van de aarde bijeenvergaderd zijn tegen Jeruzalem, *zal Ik alle paarden met schuwheid slaan en van hun ruiters met zinneloosheid",* en wederom: *"Ik zal alle paarden van de volkeren met blindheid slaan,* zodat zij hun niet van dienst zullen zijn, die verblinding zal hetzelfde resultaat hebben als het doorsnijden van de pezen". Paarden en ruiters zullen beide de militaire geoefendheid vergeten, waartoe zij gedrild waren, en in plaats van in 't gelid te blijven, en de regels van de krijgstucht in acht te nemen, zullen zij beide zinneloos worden, en ten verderve gaan. Het voetvolk van de kerk zal de vijandelijke ruiterij te sterk zijn, en diegenen, wie het vertrouwen op paarden verweten werd, zullen overwonnen worden door hen, wie het verboden was om de paarden vele te maken.

3. Beloofd wordt, dat Jeruzalem opnieuw bevolkt en vervuld zal worden, vers 6 *Jeruzalem zal nog blijven in haar plaats te Jeruzalem.* Die te Jeruzalem geboren zijn, zullen zich niet voegen bij een kolonie in een ander land, en *daar een stad bouwen, en die Jeruzalem* noemen *en daar de* beloften vervuld zien, zoals die in Nieuw-Engeland *hun* steden noemden met de namen van de steden in Oud-Engeland. Neen, zij zullen een nieuw Jeruzalem hebben op dezelfde grondslag, op dezelfde plek gronds als het oude. Dat werd bewaarheid na hun terugkeer uit de gevangenschap, maar zou zijn volkomen vervulling hebben in de kerk van het Evangelie, die een Jeruzalem is, bewoond in haar plaats, want daar het Evangelie aan de gehele wereld gepredikt moet worden, kan zij iedere plaats de hare noemen.

4. Beloofd wordt, dat de inwoners van Jeruzalem in staat gesteld zullen worden zichzelf te verdedigen en toch door God in bescherming genomen, vers 8. Ziehier op welke wijze God Zijn kerk en die de Zijnen zijn, bewaart voor de poorten van de hel, naar en door de poorten des hemels.

a. Hij zelf beveiligt hen: Te dien dage zal de Heer de inwoners van Jeruzalem beschutten, niet alleen Jeruzalem zelf, dat het niet genomen en verwoest wordt. maar ook alle inwoners, dat hun geen haar gekrenkt wordt. God zal niet alleen een vurige muur om de stad zijn, om die te versterken, maar Hij zal ook de afzonderlijke personen met goedgunstigheid kronen als met een rondas, zodat geen pijl van de belegeraars hen raken zal.

b. Hij beveiligt hen door hun sterkte en moed te geven om zichzelf te helpen. Wat God door Zijn genade in Zijn volk werkt, doet meer toe aan hun behoud en verdediging dan wat Hij voor hen werkt door Zijn leiding. De God van Israël geeft het volk sterkte en krachten, opdat zij het van hun mogen doen, en dan zal Hij niet in gebreke blijven het Zijne te doen. Het is Gods eer de zwakken te sterken, die Zijn hulp het meest nodig hebben, die hun behoefte er aan inzien en erkennen, en er het dankbaarst voor zullen zijn.

e. Te dien dage zal de zwakste van de inwoners van Jeruzalem als David zijn, een krijgsman, even stout en dapper, even geoefend en sterk als David zelf, hij zal grote dingen beproeven en volbrengen, en even nuttig worden om Jeruzalem te bewaken als David zelf was om haar te funderen, en even geducht, als hij voor haar vijanden was. Zie, wat het werk van de goddelijke genade is, zij maakt kinderen niet alleen tot mannen, maar tot kampioenen maakt van zwakke heiligen niet alleen goede krijgsknechten, maar helden als David. En zie, hoe God Zijn werk even gemakkelijk en even goed, en tot Zijn meerdere ere, doet, door zwakke en onbekende werktuigen als door de meest luisterrijke.

d. Het huis Davids zal zijn als goden, dit is als de Engel des Heeren, voor hun aangezicht. Zerubbabel was nu de opperste tak van het huis Davids, hij zal worden aangedaan met wijsheid en genade voor de dienst, waartoe hij geroepen is, en zal als een engel voor het aangezicht des volks gaan, maar sommigen menen, als die Engel, die voor het aangezicht van het volk Israëls heenging door de wildernis, dat wil zeggen als God zelf, Exodus 23:20. God zal de gaven en bekwaamheden beide van volk en vorsten vermeerderen, naar verhouding van de verschillende diensten, waarvoor zij bestemd zijn. Van David werd gezegd, dat hij gelijk een engel Gods was, om te horen het goede en het kwade, 2 Samuel 14:17. Dat zal nu op het huis van David van toepassing zijn. De inwoners van Jeruzalem zullen even sterk en groot van daden zijn, als David van nature was, en van hun overheden zullen even wijs en groot van raad zijn als hij door genade was. Maar dit zou zijn volledige vervulling hebben in Christus, nu scheen het huis van David klein en gering te zijn, en zijn heerlijkheid was verduisterd, maar in Christus blonk het huis van David met meer glans dan ooit, en Zijn aangezicht was als dat van een engel, in Hem werd het meer gezegend, en tot groter zegen gesteld, dan het ooit geweest was.

5. Beloofd wordt, dat er een goede verstandhouding zal zijn tussen stad en land, en dat de weegschaal door hen in evenwicht gehouden zal worden, er zal geen nijd of naijver tussen hen zijn, zij zullen geen afzonderlijke belangen hebben, maar zullen hun raadslagen van harte verenigen, en met eenstemmigheid handelen voor hun gemeenschappelijk welzijn, en deze gelukkige eensgezindheid van stad en land, van hoofd en lichaam is zeer noodzakelijk voor de gezondheid, het welzijn en de veiligheid van ieder volk.

a. De leidslieden van Juda, de overheden en de landadel zullen de burgers, de inwoners van Jeruzalem, de kooplieden en handelaars, in ere houden, zij zullen hen niet terneerwerpen, en ten onder pogen te houden, maar zij zullen in hun hart zeggen niet om te vleien, maar in oprechtheid: *De inwoners van Jeruzalem zullen mij een sterkte zijn,* de sterkte van mijn land, van mijn geslacht, *in de Heer der heerscharen, mijn God,* vers 5. Daarom zullen zij bij iedere gelegenheid eerbied en hulde bewijzen aan Jeruzalem, als de moederstad, de hoofdstad, en de stad, die het eerst gediend moet worden, omdat zij haar beschouwen als het bolwerk van het volk en zijn krachtigste verdediging in tijden van algemeen gevaar en ellende, en die zij daarom allen zullen bijstaan en die hen allen zal beschermen, en dat niet zozeer, omdat het een rijke stad was, en geld de zenuw van de oorlog is, noch omdat het een volkrijke stad was, en het grootste getal troepen in het veld kon brengen, noch omdat haar inwoners over ‘t geheel het meest ontwikkeld en energiek waren, de beste soldaten en de beste bevelhebbers, want van Sion zal gezegd worden: "Deze en die is aldaar geboren", maar, omdat het een heilige stad was, waar Gods huis en woning was, de tempel en de priesters, waar Hij gediend werd en Zijn feesten gevierd werden, en omdat het nu meer dan ooft een biddende stad was, want *over de inwoners van Jeruzalem zal God uitstorten de Geest van de genade en van de gebeden,* vers 10, daarom zullen de leidslieden van Juda zeggen: *Dezen zullen mij een sterkte zijn,* zij zullen dat zijn om hun betrekking tot, hun invloed bij, en hun gemeenschap met *de Heer der heerscharen, hun God* Omdat de Heer der heerscharen op bijzondere wijze *hun God* is, want *in Salem is Zijn hut en Zijn woning in Sion,* daarom *zullen zij Mijn sterkte zijn.* Gelukkig is het koninkrijk, welks leidslieden zijn goede mannen weten te waarderen, welks bestuurders de godsdienst en de belijders van de godsdienst als hun sterkte beschouwen, en het in hun belang achten hen te steunen, en geleerd hebben godzalige en biddende mensen en ervaren, "getrouwe predikers de wagens Israëls en zijn ruiters" te noemen, zoals Joas Eliza noemde, en niet de beroerders van het land zoals Achab Elia heette.

b. Het hof en de stad zullen de inwoners des lands niet verachten, noch met minachting op hen neerzien, neen, niet op de geringsten van hen, veel minder op de leidslieden van Juda, want God zal Juda in ‘t openbaar eren, en hen aldus vrijmaken van de verachting van hun broederen. Zoals Jeruzalem verwaardigd werd met bijzondere inzettingen, zo zal Juda verwaardigd worden met bijzondere leidingen. God zegt, vers 4 :*Ik zal Mijn ogen over het huis van Juda openen,* over het arme volk des lands. Trotse mannen zien hen met verachting over het hoofd, maar de grote God zal genadig op hen neerzien en voor hen zorgen, ja, vers 7 :*De Heer zal de tenten van Juda allereerst behouden.* Die in tenten wonen zijn het meest blootgesteld, maar God zal hen op opmerkelijke wijze beschermen en verlossen voor hen, die in Jeruzalem wonen. Hij zal heerlijk verschijnen in wat Hij doet voor de inwoners van Zijn dorpen in Israël, Richteren 5:11. Aldus geeft God in het mystieke lichaam overvloediger eer aan de minst geëerde leden, opdat geen tweedracht in het lichaam zij, zie 1 Corinthiers 12:22-25, wat hier als de reden aangegeven wordt, waarom de heerlijkheid van het huis Davids, dat grote macht heeft, en de heerlijkheid van de inwoners van Jeruzalem, die grote rijkdom hebben, en die beide in groot genot en genoegen leven, zich niet verheffen tegen Juda en de tenten van Juda, wier inwoners hard werken, en een hard leven hebben, en misschien niet zo welopgevoed zijn. Hovelingen en burgers moeten het landvolk niet verachten, noch met minachting neerzien op degenen, over wie God Zijn ogen opent en die Hij allereerst behouden zal, omdat "het voor de rijken en aanzienlijken zo moeilijk is in het koninkrijk Gods in te gaan." Als God door Zijn genade heeft grootgemaakt die in de tenten van Juda wonen, daar Hij het zwakke en dwaze van de wereld verkiest en verkiest te gebruiken, beledigen wij Hem, als wij hun oneer aan doen, of onszelf tegen hen grootmaken, Jakobus 2:5, 6. Deze belofte heeft verder betrekking op de kerk van het Evangelie, waarin geen verschil gemaakt zal worden tussen hoog en laag,

slaaf en vrije, besnijdenis en voorhuid, maar allen Christus even welkom zullen zijn, en Zijn weldaden deelachtig, Colossenzen 3:11. Jeruzalem zal dan niet voor heiliger gehouden worden dan andere delen van het land Israëls.

De *dag* waarvan hier gesproken wordt, is de dag van Jeruzalems verdediging en verlossing, die heerlijke dag, waarop God voor Zijn volk verschijnen zal tot hun verlossing, en al heeft dit betrekking op de overwinningen, die de joden ten tijde van de Maccabeen op hun vijanden behaalden, toch reikt het zeker verder namelijk tot Christus' overwinningen op de machten van de duisternis en de grote verlossing, die Hij voor Zijn uitverkorenen gewrocht heeft. Hier hebben wij een verhaal van twee opmerkelijke werken, waarvoor *die dag* bestemd is.

I. Een heerlijk werk, dat God voor Zijn volk werken zal: *"ik zal zoeken te verdelgen alle heidenen, die tegen Jeruzalem aankomen,* vers 9. De heidenen zullen komen tegen Jeruzalem, vele en machtige volken, maar zij zullen alle verdelgd, hun macht zal verbroken, en al hun aanvallen afgeslagen worden, het kwaad, dat zij bedoelen, zal op hun eigen hoofd terugvallen." God zal hen zoeken te verdelgen, niet alsof Hij verlegen is om middelen en wegen, want de oneindige wijsheid is nooit verlegen, maar, dat Hij het zoekt te doen, betekent, dat Hij er zich met alle ernst op toelegt, want Hij ijvert voor Zion met grote ijver, en de dag van de wrake is in Zijn hart, en dat Hij middelen en werktuigen beheerst, en ook alle bewegingen en handelingen ter uitvoering. Hij formeert een kwaad tegen hen, terwijl het schijnt, dat Hij hen opricht, zoekt Hij hen te verderven. Bij de eerste komst van Christus zocht Hij te verdelgen, die het geweld des doods had, en verdierf hem en verpletterde de kop van de slang, en verbrak alle machten van de duisternis, die tegen Gods koninkrijk onder de mensen en tegen de getrouwe vrienden en onderdanen van dat koninkrijk streden, Hij verdierf hen en maakte ze tot een schouwspel. Bij Zijn tweede komst zal Hij hun verderf voltooien, als Hij teniet zal doen alle heerschappij en macht en kracht, en de dood zelf verslonden zal worden tot overwinning. De laatste vijand zal teniet gedaan worden van *allen, die tegen Jeruzalem aankomen.*

II. Een genadig werk, dat God in Zijn volk arbeiden zal ten behoeve van het werk, dat voor hen gewrocht zal worden. Als Hij hun vijanden zoekt te verdelgen, zal Hij op hen *uitstorten de Geest van de genade en van de gebeden.* Als God grote genade voor Zijn volk op het oog heeft, dan is het eerste wat Hij doet, hen tot bidden te brengen, aldus zoekt Hij hun vijanden te verdelgen door hen op te wekken Hem te zoeken opdat Hij het voor hen doen zal, omdat, al heeft Hij het gewild en beloofd, en Hij het doet tot zijn eigen eer, Hij toch "hierom van het huls Israëls verzocht wil worden", Ezechiel 36:37. Bid en u zal gegeven worden. Deze eer wil Hij zelf hebben, en deze eer doet Hij het gebed aan en hun, die bidden. En het is voor de benauwde kerk een gelukkig voorteken van naderende verlossing en als 't ware het krieken van de dag, als zijn volk opgewekt wordt, om met alle macht Hem er om aan te roepen. Maar deze belofte heeft betrekking op en is vervuld in de gaven, door de Geest aan alle gelovigen gegeven, evenals die in Jesaja 44:3, "Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten," die vervuld werd, toen Jezus verheerlijkt werd, Johannes 7:39. Het is een belofte van de Geest, en met Hem van alle geestelijke zegeningen in de hemel in Christus.

1. Op wie deze zegeningen uitgestort worden.

a. *Over het huis Davids,* over de aanzienlijken, want zij zijn niet meer en niet beter dan de genade van God hen maakt. Beloofd werd, vers 8, dat *het huis Davids zou* zijn *als de Engel des Heeren.* En daartoe wordt nu de Geest van de genade over hen uitgestort, want hoe meer de heiligen van de Geest van de genade hebben, des te meer zijn zij als de heilige engelen. Toen

God op ‘t punt was voor het land te verschijnen, stootte Hij zijn Geest van genade over het huis Davids uit, de leidslieden des lands. Het is een goed teken voor een volk, als vorsten en aanzienlijken de anderen voorgaan in al wat goed is, 2 Kronieken 20:5. Het huis Davids is geheel begrepen in Jezus Christus, de Zone Davids, en over Hem, als het hoofd, wordt de Geest van de genade uitgestort om door Hem verdeeld te worden over alle leden, uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen ook genade voor genade.

b. Over de inwoners van Jeruzalem, het gewone volk, want de werking van de Geest is dezelfde op geringe en zwakke christenen als op de sterke en volwassene. De inwoners van Jeruzalem kunnen door hun macht en beleid geen invloed uitoefenen op de staatszaken, als de aanzienlijken van het huis van David, toch kunnen zij goede diensten bewijzen door hun gebeden, en daarom zal de Geest over hen uitgestort worden. De kerk is Jeruzalem, het hemelse Jeruzalem, alle ware gelovigen, wier wandel in de hemelen is, zijn inwoners van dit Jeruzalem, en hun komt deze belofte toe. God *zal zijn Geest over hen uitstorten.* En deze is het, denwelke ontvangen zullen allen die in Christus geloven, aldus worden zij geheiligd, aldus worden zij verzegeld.

2. Wat deze zegeningen zijn: *Ik zal de Geest over hen uitstorten.* Dat sluit alle goede dingen in, daar het ons bekwaam maakt voor Gods gunst, en al Zijn andere gaven. Hij zal de Geest uitstorten.

a. Als een Geest van de genade om ons te heiligen en aangenaam te maken.

b. Als een Geest van de gebeden, die ons neigt tot de plicht van het gebed, het ons leert en er ons in bijstaat. Waar de Geest gegeven wordt als een Geest van de genade, daar wordt Hij gegeven als een Geest van de heiliging. Waar Hij een Geest van de aanneming is daar leert Hij ons toepen: Abba, Vader. Zodra Paulus bekeerd is, zie, hij bidt, Handelingen 9:11. Even licht is het een levend mens te vinden zonder adem als een levend heilige zonder gebed. Er is een meer overvloedige uitstorting van de Geest des gebeds nu, onder het Evangelie, dan er onder de wet was, en hoe meer vorderingen het werk van de heiligmaking in ons gemaakt heeft, des te meer vorderingen zullen wij maken in het werk van de gebeden.

3. Wat het gevolg er van zal zijn: *Ik zal de Geest van de genade over hen uitstorten.* Men zou denken, dat er volgen zou: "En zij zullen zien, Dien zij geloofd hebben, en zullen zich verblijden", en het is waar, dat dat een van de vruchten van de uitstorting van de Geest is waarom wij ook lezen van de blijdschap des Heiligen Geestes, maar er volgt: Zij *zullen rouwklagen,* want er is een heilig wenen, dat het gevolg is van de uitstorting van de Geest een wenen over de zonde, dat nuttig is om het geloof in Christus aan te wakkeren en bekwaam te maken voor blijdschap in God. Hier is het de inhoud van een belofte, dat zij rouwklagen zullen, want er is een wenen, dat zal eindigen in verheuging en dat door een zegen gevolgd wordt. Dit rouwklagen is een vrucht van de Geest van de genade, een blijk van genadewerking in de ziel, en dat gepaard gaat met de Geest van de gebeden, daar het de levendige aandoeningen, die in het gebed werken, uitdrukt, vandaar dat tranen en gebeden dikwijls samengaan, 2 Koningen 20:5. Jakob, die worstelaar met God, weende en smeekte. Maar hier is het een rouwklagen, om de zonde, dat het gevolg is van de uitstorting van de Geest.

A. Het is een rouwklagen, gegrond op het aanschouwen van Christus: Zij zullen Mij aanschouwen, die zij doorstoken hebben en zullen over hem rouwklagen.

a. Hier wordt voorspeld, dat Christus doorstoken zou worden, en deze plaats wordt aangehaald, als vervuld, toen Christus' zijde aan het kruis doorstoken werd, zie Johannes 19:37.

b. Van Hem wordt gesproken als van Een, die wij doorstoken hebben in de eerste plaats wordt dit gezegd van de Joden, die Hem ter dood toe vervolgden, en wij vinden dat die Hem doorstoken hebben onderscheiden worden van de andere *geslachten van de aarde* die *over Hem rouw bedrijven zullen,* Openbaring 1:7, toch geldt het van ons zondaars allen dat wij Christus doorstoken hebben, in zover als onze zonden Zijn dood waren, want om onze overtredingen is Hij verwond, en zij zijn Hem een kwelling des geestes, Hij is verbroken door hun hoerachtig hart, waarom gezegd wordt dat zij Hem wederom kruisigen en Hem openlijk schande aandoen.

c. Die waarlijk berouw van hun zonde hebben, zien op Christus als Een die zij doorstoken hebben, die doorstoken is om hun zonde en doorstoken is door hen, en dit moet hen er toe brengen op Hem te zien als degenen, die mee lijden met Hem.

d. Dit is het gevolg van het aanschouwen van Christus, het doet hen rouwklagen. Dit werd in 't bijzonder vervuld in degenen, aan wie Petrus Christus predikte en die gekruist, toen zij dat hoorden, zij, die er de hand in gehad hadden, dat Hij doorboord werd, werden zij verslagen in het hart, en riepen uit: Wat zullen wij doen? Het wordt vervuld in allen, die smart hebben over hun zonde op godzalige wijze, zij zien op Christus en rouwklagen over Hem, niet zo zeer om Zijn lijden als om hun eigen zonden, die er de oorzaak van waren. De oprechte smarten van een boetvaardige ziel vloeien voort uit een gelovig aanschouwen van de doorboorde Verlosser. Het gelovig aanschouwen van het kruis van Christus zal ons doen rouwklagen over de zonde, op godzalige wijze.

B. Het is een grote rouwklage.

a. Het is als het rouwklagen van een vader of moeder over de dood van een geliefd kind. Zij zullen rouwklagen over hun zonde, *als met de rouwklage over een enige zoon,* in wiens graf de hoop van de familie begraven ligt, en zullen *bitter kermen gelijk men bitter kermt over een eerstgeborene,* zoals het hele land van de Egyptenaars bitter kermde om de dood van hun eerstgeborenen. De smart van de kinderen om de dood van hun ouders is somtijds nagemaakt, is dikwijls klein, slijt spoedig af en is gauw vergeten, maar de smart van ouders over een kind, over een zoon, over een enige zoon, over een eerstgeborene, is natuurlijk, oprecht ongedwongen, niet gemaakt, zij is verborgen en duurzaam, zodanig is ook de smart van een, die oprecht berouw heeft, zij vloeit voort, louter uit liefde tot Christus boven allen.

b. Zij is als de rouwklage van een volk over de dood van een wijs en goed vorst. Zij zal zijn *gelijk de rouwklage van Hadad-Rimmon in het dal van Megiddon,* waar de goede koning Josia gedood werd, over wie een algemene rouwklage was, vers 11, en misschien te groter, omdat hun gezegd werd, dat het hun zonde was, die God tergde om hen van zulk een groten zegen te beroven. Daarom riepen zij uit: "De kroon van ons hoofd is afgevallen, wee ons, dat wij zo gezondigd hebben," Klaagliederen 5:16. Christus is onze Koning, onze zonden waren Zijn dood en om die reden behoren zij een doorn in ons vlees te zijn.

C. Het is een algemene volkomen rouwklage, vers 12:*Het land zal rouwklagen.* Het land zelf ging in de rouw bij de dood van Christus, want er werd duisternis over de gehele aarde, en de

grond schudde door een aardbeving, maar dit wordt beloofd, dat de overdenking van de dood van Christus velen op krachtdadige wijze tot smart over hun zonde en tot bekering tot God gebracht zullen worden, het zal zulk een algemene, genadevolle rouwklage zijn, als toen "het ganse huis Israels de Heere achterna klaagde, :1 Samuel 7:2. Sommigen denken, dat dit zijn volledige vervulling zal hebben in de algehele bekering van het Joodse volk.

D. Ook is het een bijzondere, persoonlijke rouwklage. Het zal niet alleen een rouwklage van *het land* zijn, door zijn vertegenwoordigers in een algemene vergadering, zie Richteren 2:5, waar de vergaderplaats Bochim werd genoemd, dit is Plaats van de wenenden, zij zal zich verbreiden tot in alle hoeken van het land: *Elk geslacht* in ‘t *bijzonder* zal rouwklagen, vers 12, *alle de overige geslachten,* vers 14. Allen hebben deel aan de schuld en daarom zullen allen delen in een smart. De geslachten behoren hun vrome oefeningen in ‘t bijzonder te verrichten, behalve dat zij deelnemen aan de openbare vergaderingen voor de eredienst. De nationale vastendagen moeten gehouden worden, niet alleen in onze synagogen, maar ook in onze huizen. In de rouwklage, die hier voorspeld wordt, klagen de vrouwen afzonderlijk, in haar eigen vertrekken, zoals Esther en haar jongedochters. Sommigen menen, dat dit betekent, dat zij zich de ontspanning zelfs van geoorloofde genietingen ontzeiden in een tijd van algemeene vernedering, 1 Corinthiers 7:5. Vier verschillende geslachten worden hier met name genoemd als voorbeelden voor anderen in deze rouwklage:

a. Twee er van zijn koninklijke geslachten, *het huis van David,* in Salomo, en *het huis Nathans,* van een andere zoon van David, broeder van Salomo, van wie Zerubbabel afstamde, zoals blijkt uit de geslachtslijst van Christus, Lukas 3:27-31. Het huis van David, in ‘t bijzonder dat van Nathan, dat nu de hoofdtak van dat huis is, zal in dit goede werk voorgaan. De grootste vorsten mogen niet denken, dat zij een uitzondering zijn op de wet van het berouw, veeleer zijn wij er op de meest plechtige uiting aan te geven, tot opwekking van anderen, zoals Hizkia deed, die zichzelf vernederde, 2 Kronieken 32:26, : de vorsten en de koning, 2 Kronieken 12:6, en de koning van Nineve, Jona 3:6.

b. Twee er van zijn heilige geslachten, vers 13, *het geslacht van het huis van Levi,* welke stam aan God gewijd was en in het bijzonder *het geslacht van Simeï,* dat een tak was van het geslacht van Levi, 1 Kronieken 6:17, en waarschijnlijk waren sommigen van de afstammelingen van dat geslacht, nu van betekenis als predikers voor het volk, of als dienaren van het altaar. Zoals de vorsten moeten rouwklagen om de zonden van de overheid, zo moeten de priesters het doen om *de ongerechtigheid van de heilige dingen.* In tijden van algemene verdrukking en vernedering is het de taak van des Heeren dienaren "te wenen tussen het voorhuis en het altaar, Joël 2:17, en niet alleen daar, maar ook in hun huizen in ‘t bijzonder, want in welk geslacht zal men godzaligheid vinden, beide de vorm en de kracht er van, zo niet in de geslachten van de dienaren des Heeren?

HOOFDSTUK 13

1 Te dien dage zal er een Fontein geopend zijn voor het huis Davids, en voor de inwoners van Jeruzalem, tegen de zonde en tegen de onreinigheid.
2 En het zal te dien dage geschieden, spreekt de HEERE der heirscharen, dat Ik uitroeien zal uit het land de namen der afgoden, dat zij niet meer gedacht zullen worden; ja, ook de profeten, en den onreinen geest zal Ik uit het land wegdoen.
3 En het zal geschieden, wanneer iemand meer profeteert, dat zijn vader en zijn moeder, die hem gegenereerd hebben, tot hem zullen zeggen: Gij zult niet leven, dewijl gij valsheid gesproken hebt in den Naam des HEEREN; en zijn vader en zijn moeder, die hem gegenereerd hebben, zullen hem doorsteken, wanneer hij profeteert.
4 En het zal geschieden te dien dage, dat die profeten beschaamd zullen worden, een iegelijk vanwege zijn gezicht, wanneer hij profeteert; en zij zullen geen haren mantel aandoen, om te liegen.
5 Maar hij zal zeggen: Ik ben geen profeet, ik ben een man, die het land bouwt; want een mens heeft mij daartoe geworven van mijn jeugd aan.
6 En zo iemand tot hem zegt: Wat zijn deze wonden in uw handen? zo zal hij zeggen: Het zijn de wonden, waarmede ik geslagen ben, in het huis mijner liefhebbers.
7 Zwaard! ontwaak tegen Mijn Herder, en tegen den Man, Die Mijn Metgezel is, spreekt de HEERE der heirscharen; sla dien Herder, en de schapen zullen verstrooid worden; maar Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden.
8 En het zal geschieden in het ganse land, spreekt de HEERE, de twee delen daarin zullen uitgeroeid worden, en den geest geven; maar het derde deel zal daarin overblijven.
9 En Ik zal dat derde deel in het vuur brengen, en Ik zal het louteren, gelijk men zilver loutert, en Ik zal het beproeven, gelijk men goud beproeft; het zal Mijn Naam aanroepen, en Ik zal het verhoren; Ik zal zeggen: Het is Mijn volk; en het zal zeggen: De HEERE is mijn God.

In dit hoofdstuk hebben wij,

I. Nog meer beloften met betrekking tot de tijd van het Evangelie. Hier is een belofte van de vergeving van de zonden, vers 1, van de verbetering van de zeden, vers 2, en in ‘t bijzonder van de overtuiging en het tot zwijgen brengen van valse profeten, vers 2-6.

II. Een duidelijke voorspelling van het lijden van Christus en de daarop gevolgde verstrooiing van Zijn discipelen, vers 7 van de uitroeiing van het grootste deel van het Joodse volk niet lang daarna, vers 8, en van de loutering van een overblijfsel van hen tot een bijzonder volk van God, vers 9.

Zacharia 13:1-9

Zie het Lam Gods, "dat de zonde van de wereld wegneemt," de zonde van de kerk, want daarom werd de Zoon van God geopenbaard, "opdat Hij onze zonden zoude wegnemen," 1 Johannes 3:5.

I. Hij neemt de schuld van de zonde weg, door het bloed Zijns kruises, vers 1:*Te dien dage,* dat is: ten dage van het Evangelie, *zal er een fontein geopend zijn,* dat wil zeggen: er zal voorziening getroffen worden voor de reiniging van allen, die waarlijk berouw hebben en zich waarlijk bekeren van de verontreiniging van de zonde. *Te dien dage,* als de Geest van de genade uitgestort wordt om hen te doen rouwklagen over hun zonde, zullen zij geen rouw dragen, als die geen hope hebben, maar hun zonden zullen hun vergeven worden, en de troost van de vergiffenis in ‘t hart gelegd. Hun geweten zal gereinigd en verzoend worden "door het bloed van Christus, dat reinigt van alle zonde,’ 1 Johannes 1:7. Want Christus is verheerlijkt om beide, berouw en vergeving van zonden te schenken, en waar Hij het eene geeft, geeft Hij het andere zonder twijfel ook. Deze *geopende fontein is* de doorstoken zijde van Jezus Christus, waarvan juist tevoren gesproken is, Hoofdst, 12:10, want daar *kwam bloed en water uit,* en beide voor onze reiniging. En die op de doorstoken Christus zien, en rouwklagen over hun zonden, die Hem doorstoken hebben en daarom bitter over Hem kermen, mogen opnieuw op de doorstoken Christus zien en zich in Hem verblijden, omdat het de Here behaagde deze rots aldus te slaan, opdat hij zo tot een fontein van levend water zou zijn. Ziehier,

1. Hoe wij verontreinigd zijn, dat zijn wij allen, wij hebben gezondigd, en zonde is onreinheid, zij verontreinigt geest en geweten, maakt ons gehaat bij God, en inwendig ongerust, ongeschikt voor de dienst van God, en onbekwaam om toegelaten te worden tot gemeenschap met Hem, zoals die volgens de wet onrein waren, uit het heiligdom buitengesloten werden. Het huis van David en de inwoners van Jeruzalem zijn onder het juk van de zonde, die onreinheid is. De waarheid is, dat wij allen zijn als een onreine en verdienen, dat ons deel met de onreinen zij.

2. Hoe wij gereinigd kunnen worden. Zie, er wordt een fontein voor ons geopend, om ons in te wassen, en uit die fontein vloeien stromen naar ons toe, zodat het onze eigene schuld is, als wij niet gereinigd worden. Het bloed van Christus en Gods vergevende genade in dat bloed, geopenbaard in het nieuwe verbond, zijn,

a. Een fontein, want er is een onuitputtelijke volheid in. Er is genade genoeg in God, en verdiende genoeg in Christus, tot vergeving van de grootste zonden en zondaars op de voorwaarde van het Evangelie. "Dit waart gij sommigen, maar gij zijt afgewassen," 1 Corinthiers 6:11. Onder de wet was er een koperen wasbekken en een koperen zee om zich in te wassen, dat waren maar vaten, maar wij voor ons hebben een fontein, een overvloeiende, een altijd-vloeiende fontein.

b. Een geopende fontein, want wie wil, kan komen, en er van profiteren, zij is geopend, niet alleen voor het huis van David, maar ook voor de inwoners van Jeruzalem, voor de armen en geringen, zowel als voor de rijken en aanzienlijken, want zij is geopend voor alle gelovigen, die, als het geestelijk zaad van Christus, van het huis van David, en, als levende leden van de kerk, inwoners van Jeruzalem zijn. Door Christus zijn allen, die geloven, gerechtvaardigd, van hun zonden gewassen in Zijn bloed, opdat zij "Gode tot koningen en priesters gemaakt worden," Openbaring 1:5, 6.

II. Hij neemt de heerschappij van de zonde weg door de macht van Zijn genade, zelfs van boezemzonden. Dit gaat altijd met het andere gepaard, die gewassen zijn in de geopende fontein, worden gerechtvaardigd, en zo worden zij ook geheiligd, met het bloed kwam het water uit de doorstoken zijde van Christus. Hier wordt beloofd, dat te dien dage

1. De afgoderij volkomen uitgeroeid en het Joodsc volk van zijn neiging daartoe krachtdadig genezen zal zijn, vers 2:*Ik zal de namen van de afgoden uit het land uitroeien.* De dienst van de afgoden van hun vaders zal zo volkomen uitgeroeid worden, dat men na een of twee geslachten vergeten zal zijn, dat er ooit zulke afgoden onder hen waren, zij zullen of in ‘t geheel niet meer genoemd worden of zonder enige verering: zij zullen niet meer gedacht worden, zoals beloofd was, Hosea 2:16. Dit werd vervuld in de ingewortelde afkeer, die de Joden, na hun gevangenschap van afgoden en afgoderij hadden, en tot op deze dag behouden hebben, het werd ook vervuld in de bereidwillige bekering van velen tot het geloof in Christus, waardoor zij er van afgetrokken werden, een afgod te maken van de ceremonieële wet, zoals de ongelovige Joden deden, en het wordt nog telkens vervuld, als er zielen van de wereld en het vlees, die grote afgoden, afgetrokken werden, opdat zij God alleen mochten aankleven.

2. De valse profetie zal eveneens beëindigd worden: *Ook de profeten en de onreinen geest,* de profeten, die onder de invloed van de onreine geest zijn, *zal Ik uit het land wegdoen.* De duivel is een onreine geest, zonde en onreinheid zijn van hem, hij heeft zijn profeten, die zijn belangen dienen, en van hem hun bevelen ontvangen. Neem de onreine geest weg en de profeten zullen niet langer bedriegen, zoals zij gedaan hebben, neem de valse profeten weg, die valselijk profeteren, en de onreine geest is niet meer in staat het kwaad te doen, dat hij gedaan heeft. Als God de valse profeten tot zwijgen brengen wil, doet Hij de onreine geest uit het land weg, die in hen werkte, en die Zijn mededinger was naar de troon in ons hart. Toen de Joden aan de afgoden overgegeven waren, was hun kerk ook zeer verzot op valse profeten, die hen in hun zonden vleiden met beloften van straffeloosheid en vrede, maar hier wordt beloofd als een gezegend gevolg van de beloofde verbetering, dat zij ten zeerste tegen de valse goden ingenomen zouden zijn en ijverig om het land er van te ontdoen, dat waren zij dan ook na de gevangenschap, totdat zij, door hun blinde ijver tegen de valse profeten, Christus als zodanig ter dood hadden gebracht, en daarna zijn "vele valse profeten opgestaan, en hebben er velen verleid, Mattheus 24:11.

Hier wordt voorspeld,

a. Dat de valse profeten, in plaats van toegelaten en begunstigd te worden, hun verdiende straf zouden ondergaan, en zelfs door hun naaste verwanten niet gespaard zouden worden, wat het sprekendste voorbeeld zou zijn van brandende ijver tegen die bedriegers, vers 3:Wanneer iemand zich uitgeeft voor profeet, en *valsheid spreekt in de naam des Heren,* en predikt wat de strekking heeft om het volk van God af te trekken en hen in hun zonde te bevestigen, dan zullen zijn eigen ouders er het eerst en het vlugst bij zijn om hem te vervolgen, in overeenstemming met de wet. Deuteronomium 13:6-11, "Wanneer uw zoon u zal aansporen in ‘t heimelijke om God te verlaten, zult gij hem zekerlijk doodslaan." Toon hem uw verontwaardiging tegen hem, en verhinder, dat hij u nogmaals in verzoeking brengt. "Zijn vader en zijn moeder zullen hem doorsteken, wanneer hij profeteert". Wij behoren een grote afschuw en vrees op te vatten en altijd te behouden van alles, wat ons van de weg van onze plicht aftrekken en op zijpaden verlokken zou, als degenen, die "de kwaden niet kunnen verdragen," Openbaring 2:2. En heilige ijver voor God en godzaligheid zal ons de zonde doen haten en de verleiding vrezen, het meest in hen, die wij van nature het meest liefhebben, en die

ons het naast zijn, want daar is het gevaar voor ons het grootst, zoals voor Adam van de kant van Eva, en voor Job van de zijde van zijn vrouw, en daar is onze ijver de meeste lof waardig, zoals die van Levi, die in Gods zaak, zijn "broederen niet kende en zijn zonen niet achtte," Deuteronomium 33:9. Zo moeten wij onze naaste verwanten haten en verzaken, als zij onze plicht jegens God in de weg staan, Lukas 24:26. Natuurlijke genegenheid, ook de sterkste, moet wijken voor onze liefde tot God.

b. Die valse profeten zouden zelf overtuigd worden van hun zonde en dwaasheid, en hun aanmatiging laten varen, vers 4:*Die profeten zullen beschaamd worden, een ieder vanwege zijn gezicht*, zij zullen het niet herhalen, of er op aandringen, maar wensen, dat het vergeten, en dat er niet meer van gesproken wordt, daar zij zelf bereid zijn te erkennen, dat het voorgewend was, omdat God door Zijn genade hun geweten opgewekt heeft en hun hun dwaling getoond, of, omdat de uitkomst hun voorspellingen weerspreekt en logenstraft, of, omdat hun profetieën niet zulk een gunstige ontvangst vinden als waaraan zij gewoon waren, maar algemeen afgekeurd en veracht worden, zij bemerken, dat het volk beschaamd over hen is. En daarom zullen zij niet langer *een haren mantel aandoen*, zoals de ware profeten gewoon waren te doen, in navolging van Elia, en ten teken dat zij zinnelijke genoegens en genietingen afgestorven waren. De valse profeten verschenen in het gewaad van de ware profeten, maar, daar hun dwaasheid nu openbaar is, zullen zij het afleggen, en niet langer argeloze en niet erg denkende mensen beliegen en bedriegen. Een bescheiden kleding is een zeer goed teken, als zij waarlijk nederigheid van hart te kennen geeft en tot lering dient, maar het is een zeer slecht teeken als het de huichelachtige vermomming is van een trots en eerzuchtig hart, en tot bedrog dient. Laat de mensen inderdaad zo goed zijn, als zij schijnen te zijn, maar niet beter schijnen dan zij werkelijk zijn.

A. De valse profeet zal met ware boetvaardigheid, hen, die hij bedrogen had, beter inlichten: Hij zal zeggen: "Ik ben geen profeet, zoals ik voorgegeven heb, ik was er nimmer voor bestemd of afgezonderd, en nooit voor opgevoed of groot gebracht, ik heb nooit gemeenschap gehad met de zonen van de profeten. *Ik ben een man, die het land bouwt,* en daarbij groot gebracht is, ik ben niet van God geleerd om te profeteren, maar *van de mensen om vee te hoeden, van mijn jeugd aan."* Dat was Amos oorspronkelijk ook, en toch werd hij later geroepen om profeet te zijn, Amos 7:14, 15. Maar deze bedrieger had nooit zulk een roeping. Die op godzalige wijze smart hebben, omdat zij anderen bedrogen hebben, zullen zich haasten om hun zonden te belijden, en zo rechtvaardig zijn om de fouten te herstellen, waarvan zij de oorzaak waren. Aldus kwamen ook degenen die ijdele kunsten gepleegd hadden, toen zij bekeerd waren, en verkondigden hun daden, en lieten zien op wat wijze zij het volk bedrogen hadden, Handelingen 19:18, 19. Hij zal terugkeren tot zijn oorspronkelijke, tot zijn eigen bezigheid, wat voor hem het beste is: *Ik zal een man zijn, die het land bouwt,* zo kan men lezen: "Ik zal mij opnieuw op mijn beroep toeleggen, en mij niet meer mengen in zaken, die mij niet toekomen, want *van mijn jeugd aan heeft men mij geleerd vee te hoeden,* en het vee hoeden zal ik opnieuw, en nooit zal ik mij weer uitgeven voor prediker." Als wij overtuigd zijn dat wij de weg des plichts verlaten hebben dan moeten wij de oprechtheid van ons berouw bewijzen door er op terug te keren, al is het ook de ergste marteling voor ons.

B. Hij zal erkennen, dat zij vrienden zijn, die door strenge tucht het werktuig waren om hem tot het inzicht van zijn dwaling te brengen vers 6. Als hij, die zich nog pas met het grootste zelfvertrouwen voor profeet uitgegeven had, plotseling zijn aanspraken opgeeft, en zegt: Ik ben geen profeet, zal iedereen erdoor verrast zijn, en deze en gene zal vragen: *"Wat zijn deze wonden,* of littekens, *in uw handen?* Hoe kwaamt gij er aan? Heeft men u niet *met geselen*

onderzocht? En is dat het niet, wat u tot andere gedachten heeft gebracht? "Vexatio dat intellectum-Kastijding scherpt het verstand." "Zijt gij niet door slagen tot deze bekentenis gebracht? Waren het niet roede en vermaning, die u deze wijsheid gaven?" En hij zal erkennen: "Ja, dat is zo! *het zijn de wonden, waarmede ik geslagen ben in het huis mijner liefhebbers,* die mij gebonden, en hard en streng behandeld hebben, als iemand, die tot rede gebracht moet worden, en zo hebben zij mij verstandig gemaakt. Hieruit blijkt, dat die ouders van de valsen profeet, die hem doorstaken, vers 3, dat niet deden, dan nadat zij eerst beproefd hadden hem door kastijding op de goede weg te brengen, want dat eiste de wet tegenover een ongehoorzame zoon-eerst moesten zijn ouders hem gekastijd hebben, en dat tevergeefs, voordat zij hem mochten uitbrengen om hem te stenigen, Deuteronomium 21:18-19. Maar hier is er een, die door slagen op de goede weg gebracht was, en aldus aan de doodstraf ontsnapte, en hij was zo verstandig en eerlijk te erkennen, dat het zijn vrienden waren, zijn wezenlijke vrienden! die hem aldus verwondden, opdat zij hem op de goede weg brachten, want "de wonden des liefhebbers zijn getrouw," Spreuk. 27:6. Sommige goede uitleggers, die opgemerkt hebben, hoe spoedig dit volgt op de vermelding van het doorsteken van Christus, menen, dat dit de woorden zijn van de grote Profeet en niet van de valse profeet, over wie eerst gesproken werd. Christus werd aan Zijn handen verwond, toen zij aan het kruis genageld werden en, na Zijn opstanding had Hij nog de tekenen van deze wonden, en hier zegt Hij, hoe Hij er aan kwam. Hij ontving ze als valse profeet, want de overpriesters noemden Hem een bedrieger en om die reden wilden zij, dat Hij gekruisigd werd, maar Hij ontving hen in het huis van Zijn liefhebbers- de Joden, die Zijn vrienden hadden moeten zijn, want Hij kwam tot het Zijne, en, hoewel zij Zijn bittere vijanden waren, toch behaagde het Hem hen Zijn vrienden te noemen, zoals Hij tegen Judas zei: Vriend, waartoe zijt gij hier? omdat zij Zijn lijden verhaastten, zoals Hij Petrus "satanas-wederpartijder" noemde, omdat hij er Hem van afhield.

Hier is een profetie,

I. Van het lijden van Christus, van Hem, die doorstoken zou worden, en de geopende fontein zou zijn. *Zwaard, ontwaak tegen Mijnen Herder,* vers 7. Dit zijn de woorden van God de Vader, die het zwaard van Zijn gerechtigheid last en bevel geeft tegen Zijn Zoon te ontwaken, toen deze Zijn ziel vrijwillig tot een offer voor de zonde had gemaakt, want "het behaagde de Heere Hem te verbrijzelen en Hem krank te maken, en Hij is geplaagd, van God geslagen en verdrukt," Jesaja 53:4, 10.

1. Hoe Hij Hem noemt: "Als God is Hij *Mijn Metgezel",* want Hij heeft het geen roof geacht Gode evengelijk te zijn. Hij en de Vader zijn een. Hij was van eeuwigheid bij Hem, als Een, die bij Hem grootgebracht was, en, in het werk van de verlossing van de mensen, was Hij Zijn uitverkorene, in Wie Zijn ziel vermaak had, en de raad des vredes was tussen hen beide. "Als Middelaar is Hij *Mijn Herder,* die grote en goede Herder, die op zich nam de kudde te hoeden", Hoofdstuk 11:7. Hij is de Herder, die Zijn leven zou afleggen voor de schapen.

2. Hoe Hij Hem behandelt: Zwaard, ontwaak *tegen Hem.* Zal Hij een offer zijn, dan moet Hij gedood worden, want zonder bloedstorting is er geen vergeving. Men doorstak Hem als een dwaze Herder, God doorstak Hem als de goede Herder, vergelijk vers 3, "om de gemeente Gods te weiden, welke Hij door Zijn eigen bloed verkregen heeft,' Handelingen 20:28. Het is geen last, aan de roede gegeven om Hem te kastijden, maar aan het zwaard om Hem te doden, want " de Messias zal uitgeroeid worden, maar niet voor Hemzelf," Daniel 9:26. Het is niet het krijgszwaard, dat deze last ontvangt, opdat Hij sterve op het veld van eer, maar het zwaard van de gerechtigheid, opdat Hij sterve als een misdadiger, aan het vloekhout. Dit zwaard moet

tegen Hem ontwaken, daar Hij geen zonde van zichzelf verantwoorden kon, had het zwaard van de gerechtigheid uit zichzelf geen boodschap aan Hem, totdat het, door een uitdrukkelijk bevel van de Rechter over allen, volmacht ontving tegen Hem de schede te verlaten. Hij was het Lam, geslacht van de grondlegging van de wereld, in het besluit en de raad van God, maar het zwaard, dat voor Hem bestemd was, had lang gesluimerd, totdat het nu ten laatste geroepen werd om te ontwaken, niet: Ontwaak, verschrik Hem, maar: *"Ontwaak, sla Hem,* sla raak, niet met een slaperige slag, maar met een wakkere, want God heeft Zijn eigen Zoon niet gespaard.

II. Van de daarop volgende verstrooiing van de discipelen: *Sla die Herder, en de schapen zullen verstrooid worden.* Dit is volgens de verklaring van onze Heere Jezus zelf vervuld, toen al Zijn discipelen aan Hem geërgerd werden in de nacht, waarin Hij verraden werd, Mattheus 26:31, Markus 14:27. Zij allen vluchten, Hem verlatende. Het doden van de Herder is het verstrooien van de schapen. "Zij werden verstrooid, een ieder naar het zijne en lieten Hem alleen," Johannes 16:32. Hierin waren zij als vreesachtige schapen, toch zorgde de Herder aldus voor hun veiligheid, want Hij zeide: "Indien gij dan Mij zoekt, zo laat deze heengaan." Sommigen passen dit anders toe, Christus was de Herder van het Joodse volk, Hij werd geslagen, zij zelf sloegen Hem, en daarom was het rechtvaardig, dat zij verstrooid werden, en onder de volken verspreid, en dat zij dat bleven tot op deze dag. Deze woorden: *Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden,* kunnen verstaan worden als een bedreiging, zoals Christus geleden heeft, zo zullen ook Zijn discipelen lijden, zij zullen de drinkbeker drinken, die Hij gedronken heeft, en gedoopt werden met de doop, waarmede Hij gedoopt is, of als een belofte, dat God de verstrooide discipelen van Christus bijeenvergaderen zou, en, dat Hij hen in Galilea ontmoeten zou. Hoewel de kleinen onder Christus' krijgsknechten verstrooid mogen worden, toch zullen zij zich weer verzamelen, de lammeren van Zijn kudde, hoezeer door de roofdieren verschrikt, zullen van de schrik bekomen, zullen in Zijn armen verzameld worden en aan Zijn boezem gelegd. Somtijds worden, als de schapen verstrooid en in de woestijn verloren zijn, de kleinen, waarvoor gevreesd werd, dat zij een prooi waren geworden, binnen- en thuisgebracht en wendt God Zijn hand tot hen.

III. Van de verwerping en het verderf van de ongelovige Joden, vers 8 , dit woord heeft zijn vervulling en zal die hebben in het verderf van het verdorven en huichelachtig deel van de kerk. *Het zal geschieden in het ganse land, de twee delen daarin zullen uitgeroeid worden en de geest geven.* Het Romeinse leger maakte het land woest, en doodde ten minste twee derde van de Joden. Sommigen verstaan onder het uitgeroeid worden en de geest geven van *twee delen in het ganse land* de vernietiging van heidendom en jodendom, opdat het christendom, *het derde deel,* daarin overblijft, om alleen te heersen. Door de verwoesting van Jeruzalem en de tempel werd de Joodse eredienst geheel weggenomen. En enigen tijd later werd de heidense afgoderij enigermate uitgeroeid, toen het keizerrijk christelijk werd.

IV. Van de verbetering en het behoud van het verkoren overblijfsel, namelijk diegenen van hen, die geloofden, en de christelijke kerk in 't algemeen, vers 9:*Het derde deel zal overblijven,* Toen Jeruzalem en Juda verwoest waren, zochten al de christenen in dat land hun heil in de vlucht, gedachtig aan de waarschuwing, die Christus hun gegeven had, "te vlieden naar de bergen," en vonden een schuilplaats in een stad, genaamd Pella, aan de overzijde van de Jordaan. Wij hebben hier eerst de beproevingen en dan de triomfen van de christelijke kerk, en van alle getrouwe leden daarvan.

1. Hun beproevingen: *Ik zal dat derde deel in het vuur* van de beproeving brengen, en het *louteren en beproeven, gelijk men zilver en goud loutert en beproeft.* Dit werd vervuld in de beproevingen van de kerk in haar eerste tijd de hitte van de verdrukking, die het volk van God toen beproefde, 1 Petrus 4:12. Die God voor zich afzondert, moeten in deze wereld een proef en een loutering doormaken, zij moeten beproefd worden, opdat "hun geloof bevonden worde te zijn tot lof en eer,' 1 Petrus 1:6, 7, zoals Abrahams geloof, toen het beproefd werd door het gebod om Izaäk te offeren: Nu 'weet Ik, dat gij godvreezend zijt". Zij moeten beproefd worden, opdat beide die volmaakt zijn en die het niet zijn, openbaar worden. Zij moeten van het schuim ontdaan, hun vuil moet afgeschept worden, zij moeten reiner en beter gemaakt worden.

2. Hun triomfen.

a. Hun gemeenschap met God is hun triomf: Zij *zullen Mijn naam aanroepen en Ik zal ze verhoren*. Zij wenden zich tot God door middel van 't gebed, en ontvangen van Hem antwoorden des Vaders, en onderhouden aldus een troostrijke gemeenschap met Hem. Dit zal de heerlijkheid van al Zijn gunstgenoten zijn.

b. Hun verbond met God is hun triomf: *Ik zal zeggen: Het is Mijn volk,* dat Ik verkoren en liefgehad had, en erkennen zal, en zij *zullen zeggen: de Heer is mijn God,* en een algenoegzaam God voor mij en in Mij zullen zij elke dag en de helen dag roemen. Deze God is onze God eeuwiglijk en altoos.

HOOFDSTUK 14

1 Ziet, de dag komt den HEERE, dat uw roof zal uitgedeeld worden in het midden van u, o Jeruzalem!
2 Want Ik zal alle heidenen tegen Jeruzalem ten strijde verzamelen; en de stad zal ingenomen, en de huizen zullen geplunderd, en de vrouwen zullen geschonden worden; en de helft der stad zal uitgaan in de gevangenis; maar het overige des volks zal uit de stad niet uitgeroeid worden.
3 En de HEERE zal uittrekken, en Hij zal strijden tegen die heidenen, gelijk ten dage als Hij gestreden heeft, ten dage des strijds.
4 En Zijn voeten zullen te dien dage staan op den Olijfberg, die voor Jeruzalem ligt, tegen het oosten; en de Olijfberg zal in tweeen gespleten worden naar het oosten, en naar het westen, zodat er een zeer grote vallei zal zijn; en de ene helft des bergs zal wijken naar het noorden, en de helft deszelven naar het zuiden.
5 Dan zult gijlieden vlieden door de vallei Mijner bergen (want deze vallei der bergen zal reiken tot Azal), en gij zult vlieden, gelijk als gij vloodt voor de aardbeving in de dagen van Uzzia, den koning van Juda; den zal de HEERE, mijn God, komen, en al de heiligen met U, o HEERE!
6 En het zal te dien dage geschieden, dat er niet zal zijn het kostelijk licht, en de dikke duisternis.
7 Maar het zal een enige dag zijn, die den HEERE bekend zal zijn; het zal noch dag, noch nacht zijn; en het zal geschieden, ten tijde des avonds, dat het licht zal wezen.
8 Ook zal het te dien dage geschieden, dat er levende wateren uit Jeruzalem vlieten zullen, de helft van die naar de oostzee, en de helft van die naar de achterste zee aan; zij zullen des zomers en des winters zijn.
9 En de HEERE zal tot Koning over de ganse aarde zijn; te dien dage zal de HEERE een zijn, en Zijn Naam een.
10 Dit ganse land zal rondom als een vlak veld gemaakt worden, van Geba tot Rimmon toe, zuidwaarts van Jeruzalem; en zij zal verhoogd en bewoond worden in haar plaats; van de poort van Benjamin af, tot aan de plaats van de eerste poort, tot aan de Hoekpoort toe; en van den toren van Hananeel, tot aan des konings wijnbakken toe.
11 En zij zullen daarin wonen, en er zal geen verbanning meer zijn; want Jeruzalem zal zeker wonen.
12 En dit zal de plage zijn, waarmede de HEERE al de volken plagen zal, die tegen Jeruzalem krijg gevoerd zullen hebben: Hij zal een iegelijks vlees, daar hij op zijn voeten staat, doen uitteren; en een iegelijks ogen zullen uitteren in hun holen; een eens iegelijks tong zal in hun mond uitteren.
13 Ook zal het te dien dage geschieden, dat er een groot gedruis van den HEERE onder hen zal wezen, zodat zij een ieder zijns naasten hand zullen aangrijpen, een eens ieders hand zal tegen de hand zijns naasten opgaan.
14 En ook zal Juda te Jeruzalem strijden; en het vermogen aller heidenen rondom zal verzameld worden, goud en zilver, en klederen in grote menigte.
15 Alzo zal ook de plage der paarden, der muildieren, der kemelen, en der ezelen, en aller beesten zijn, die in diezelve heirlegers geweest zullen zijn, gelijk gener plage geweest is.
16 En het zal geschieden, dat al de overgeblevenen van alle heidenen, die tegen Jeruzalem zullen gekomen zijn, die zullen van jaar tot jaar optrekken om aan te bidden den Koning, den HEERE der heirscharen, en om te vieren het feest der loofhutten.
17 En het zal geschieden, zo wie van de geslachten der aarde niet zal optrekken naar Jeruzalem, om den Koning, den HEERE der heirscharen, te aanbidden, zo zal er over henlieden geen regen wezen.

18 En indien het geslacht der Egyptenaren, over dewelke de regen niet is, niet zal optrekken noch komen, zo zal die plage over hen zijn, met dewelke de HEERE die heidenen plagen zal, die niet optrekken zullen, om te vieren het feest der loofhutten.
19 Dit zal de zonde der Egyptenaren zijn, mitsgaders de zonde aller heidenen, die niet optrekken zullen, om te vieren het feest der loofhutten.
20 Te dien dage zal op de bellen der paarden staan: De HEILIGHEID DES HEEREN. En de potten in het huis des HEEREN zullen zijn als de sprengbekkens voor het altaar;
21 Ja, al de potten in Jeruzalem en in Juda zullen den HEERE der heirscharen heilig zijn, zodat allen, die offeren willen, zullen komen, en van dezelve nemen, en in dezelve koken; en er zal geen Kanaaniet meer zijn, in het huis des HEEREN der heirscharen, te dien dage.

Verschillende dingen werden in de twee voorgaande hoofdstukken voorspeld, die "te dien dage" zouden geschieden, dit hoofdstuk spreekt van "de dag des Heren, die komt", een dag van Zijn oordeel in de vorige hoofdstukken, en zevenmaal in dit hoofdstuk wordt herhaald: "Te dien dage", maar welke dag het is, die hier bedoeld wordt, is onzeker en zal het misschien blijven, totdat Elias komt, zoals de Joden zeggen of het betrekking heeft op het hele tijdsverloop van de dagen van de profeet tot de dagen van de Messias, of op enkele gebeurtenissen in die tijd, of op de komst van de Christus, en de oprichting van Zijn koninkrijk op de puinhopen van de Joodsen staat kunnen wij niet beslissen, maar verschillende passages hier schijnen te reiken tot in de tijd van het Evangelie. Nu brengt de dag des Heren beide, oordeel en genade mee, genade voor Zijn kerk, oordeel voor haar vijanden en vervolgen.

I. De poorten van de hel bedreigen hier de kerk, vers 1, 2, en toch overweldigen zij haar niet.

II. De macht des hemels verschijnt hier voor de kerk en tegen haar vijanden, vers 3-5.

III. De gebeurtenissen, de kerk betreffende, worden hier voorgesteld als gemengd, vers 6, 7, maar als gelukkig eindigende.

IV. De verbreiding van de middelen om kennis te verkrijgen, wordt hier voorspeld en ook de oprichting van het koninkrijk van het Evangelie in de wereld, vers 8, 9, wat de vestiging en vergroting van een ander Jeruzalem zal zijn, vers 10, 11.

V. Afgerekend zal worden met die tegen Jeruzalem streden, vers 12- 15, en die Zijn dienst daar verwaarlozen, vers 17-19.

Vl. Beloofd wordt, dat er een grote toestroming naar de kerk, en daarin grote zuiverheid en vroomheid zal zijn, vers 16, 20, 21.

Zacharia 14:1-21

Gods leidingen met Zijn kerk worden hier voorgesteld in vreemde afwisseling en vreemde vermenging.

I. In vreemde afwisseling. Somtijds is het getij hoog en sterk tegen hen, maar dan keert het en wordt hun gunstig, en met wijze en heilige bedoelingen heeft God het een tegenover het ander gesteld.

1. God verschijnt hier tegen Jeruzalem, het oordeel begint bij het huis Gods. Als *de dag des Heren komt,* vers 1, moet Jeruzalem door het vuur gaan, om gelouterd te worden. God zelf *verzamelt alle heidenen tegen Jeruzalem ten strijde,* vers 2, Hij geeft hun een opdracht, zoals aan Sanherib, *dat hij de roof rove en de plundering plundere,* Jesaja 10:6, want het volk van Jeruzalem is nu het volk van Zijn verbolgenheid geworden. En wie kan voor Hem bestaan, of voor de volken, die Hij verzamelt? Waar Hij opdracht geeft, zal Hij voorspoed geven. De stad zal door de Romeinen ingenomen worden, die de heidenen tot hun beschikking hebben, de huizen zullen geplunderd en al hun rijkdommen weggenomen worden door de vijand, en, om aan een onverzadelijke lust tot onreinheid en hebzucht te voldoen, *zullen de vrouwen geschonden worden,* alsof de overwinning een vrijbrief was voor de ergste schanddaden, "iusque datum sceleri-en misdaden door de wet toegestaan waren". De helft van de stad zal uitgaan in gevangenis, om verkocht of tot slaaf gemaakt te worden, en zij zullen niet in staat zijn zichzelf te helpen, zodanig is de verwoesting, die aangericht zal worden op die groten en verschrikkelijke dag des Heren.

2. Dan verandert Hij Zijn weg en verschijnt voor Jeruzalem, want, hoewel het oordeel bij het huis des Heren begint, toch zal het daar niet eindigen en er evenmin een voleinding mee maken, Jeremia 4:27, 30:11.

A. Een overblijfsel zal gespaard worden, hetzelfde als het derde deel, waarvan gesproken wordt in hoofdst. 8:8. *De helft zal uitgaan in de gevangenis,* van waar zij later misschien terug zullen komen, *maar het overige des volks zal niet uitgeroeid worden uit de stad,* zoals men vrezen zou. Velen van de Joden zullen het Evangelie aannemen, en zodoende voorkomen, dat zij uit de stad Gods, uit Zijn kerk op aarde, uitgeroeid worden. "Een tiende deel zal daarin zijn," Jesaja 6:13. Zie Ezechiel 5:3.

B. Hun twistzaak zal tegen hun vijanden getwist worden, vers 3:Als God de heidenen als een gesel voor Zijn volk gebruikt heeft, *zal Hij uittrekken en tegen hen strijden* door Zijn oordeelen, *gelijk ten dage als Hij gestreden heeft,* tegen de vijanden van Zijn kerk, vroeger, *ten dage des strijds,* namelijk tegen de Egyptenaars, Kanaänieten en anderen. De werktuigen van Gods toorn zullen zelf het voorwerp er van worden, want het zal hun beurt worden de beker van de vrijmaking te drinken, en tegen wie God strijdt, die zal Hij zeker overwinnen en te sterk zijn. En iedere vroegere dag des strijds, die God voor Zijn volk tot een dag van overwinning heeft gemaakt, is een aanmoediging voor hen om op Hem te vertrouwen, daar God op zich genomen heeft voor Zijn volk te verschijnen, en omdat Hij nog steeds dezelfde is. Het is opmerkelijk, dat het Romeinse rijk niet meer gebloeid heeft na de verwoesting van Jeruzalem, zoals het tevoren gedaan had, maar in vele gevallen streed God tegen hen.

C. Al zijn Jeruzalem en de tempel verwoest, toch zal God een kerk in de wereld hebben, waarin de heidenen zullen toegelaten en waarbij de gelovige Joden zullen ingelijfd worden, vers

4, 5. Deze verzen zijn duister en moeilijk te verstaan, maar verschillende goede uitleggers denken, dat dit de bedoeling er van is.

a. God zal Jeruzalem zorgvuldig onderzoeken, zelfs dan, als haar vijanden bezig zijn haar de verwoesten: *Zijn voeten zullen te dien dage staan op de Olijfberg, ,* van waar Hij stad en tempel kan overzien, Markus 13:3. Als de goudsmid het goud in de oven doet, blijft Hij er bij staan en houdt er het oog op, om toe te zien, dat er geen schade aan gedaan wordt, zo zal Hij er ook op toezien, als Jeruzalem, Gods goud, gelouterd wordt. Hij zal er bij blijven staan *op de Olijfberg,* dit werd letterlijk vervuld, toen onze Heere Jezus dikwijls op die berg was, in 't bijzonder, toen Hij van daar opvoer ten hemel, Handelingen 1:12. Het was de laatste plaats waar Zijn voet op aarde stond, de plaats vanwaar Hij henenvoer.

b. De muur des afscheidsels tussen Joden en heidenen zal weggenomen worden. De bergen rondom Jeruzalem, en deze in 't bijzonder, hadden de betekenis van een omheining, en stonden hun, die haar wilden naderen, in de weg. Tussen de heidenen en Jeruzalem stond deze berg van *Bether,* van *scheiding,* Hooglied 2:17. Maar door de verwoesting van Jeruzalem zal deze berg *in tweeën gespleten* worden, en zo zal de Joodse landpale weggenomen worden, en de kerk tot gemeen goed van de heidenen gemaakt, die met de Joden een gemaakt werden door de verbreking van deze "middelmuur des afscheidsels," Efeziers 2:14. *Wie zijt gij, o grote berg?* En een grote berg was de ceremonieële wet op de weg van de bekering van de Joden, die zij wel nooit te boven konden komen, zou men denken, toch werd hij voor Christus en het Evangelie tot een vlak veld. Deze berg zal wijken, deze heuvel verwijderd worden, maar het verbond des vredes kan niet verbroken worden, want vrede wordt nog steeds verkondigd, die die verre en die die nabij zijn.

c. Een nieuwe en levende weg zal geopend worden naar het nieuwe Jeruzalem, beide om het te zien en om er binnen te gaan. Als de berg verdeeld is, *de eene helft naar het Noorden en de andere naar het Zuiden, zal er een zeer groote vallei zijn,* dat wil zeggen er zal een breede gemeenschapsweg geopend worden tussen Jeruzalem en de heidenwereld, waarlangs de heidenen vrije toegang zullen hebben tot het Jeruzalem van het Evangelie, en het woord des Heeren, dat uitgaat van Jeruzalem, zal vrije loop hebben naar de heidenwereld. Aldus is de weg des Heren bereid, want "alle bergen en heuvelen zullen vernederd worden," en vlakke en aangename valleien zullen er voor in de plaats komen Jesaja 40:4.

d. Diegenen van de Joden die geloven, zullen binnengaan, en zich bij de heidenen voegen, en met hen in de kerk van het Evangelie ingelijfd worden: *Gij zult vlieden naar de vallei van de bergen,* die vallei, die geopend is tussen de gescheiden helften van de Olijfberg, zij zullen zich haasten de kerk met de heidenen binnen te gaan, zoals vroeger de heidenen met hen, Hoofdstuk 8:23. De vallei van de bergen is de kerk van het Evangelie, waartoe er van de Joden dagelijks toegevoegd werden, die zalig werden, die naar die vallei vloden als naar een schuilplaats. Deze vallei van de bergen *zal reiken tot Azal,* of *tot de afgezonderde plaats,* dat wil zeggen tot al degenen, die God *voor zich afgezonderd heeft.* Als God "Zijn bergen tot een weg maakt, Jesaja 49:21, door ze tot een vallei te maken, dan zal de weg gebaand worden allen, *die deze weg wandelen* Jesaja 35:8, en zelfs de dwazen zullen niet dwalen daarop. Of, deze vallei zal reiken tot degenen, die van God gescheiden zijn, want de heidenen, die ver af waren, zullen nader komen met de Joden, die zalig zijn, en zij zullen beide de toegang hebben tot elkander, en te zamen tot God als een Vader door een Geest, Efeziers 2:18.

e. Zij zullen vlieden naar de vallei van de bergen, naar de kerk van het Evangelie, gedrongen door vrees voor de vloek van de wet. Zij zullen vlieden voor de toekomende toorn, voor de bloedwreker, die hen vervolgt, naar de kerk, die voor hen een vrijstad is, als duiven naar haar vensteren, of zoals zij vloden voor de aardbeving in de dagen van Uzzia, Amos 1:1. Daarom openbaart het Evangelie de toorn Gods van de hemel, Romeinen 1:18, opdat wij opgewekt worden, om ons te behouden om des levens wil, te vlieden als voor een aardbeving, want wij gevoelen, dat de aarde gereed is om onder ons te verzinken, en wij vinden er geen zekere rustplaats voor onze voet, en daarop moeten wij onze toevlucht bij Christus zoeken, in Wien wij alleen vast kunnen staan en rusten.

D. God zal in Zijn heerlijkheid verschijnen voor de vervulling van dit alles. De Heere, -mijn God zal komen, en alle de heiligen met u, wat betrekking kan hebben op Zijn komst om Jeruzalem te verwoesten, of om de vijanden van Jeruzalem te verwoesten of Zijn komst om Zijn koninkrijk in de wereld op te richten, wat de toekomst van de Zoon des mensen wordt genoemd, Mattheus 24:37, of op Zijn laatste komst, aan het einde van de tijd, in elk geval leert het ons,

a. Dat de Heere komen zal, dat is het geloof van alle heiligen geweest, Zie de Heere komt, om ieder woord, dat Hij eens gesproken heeft, te vervullen.

b. Als Hij komt, komen al Zijn heiligen met Hem, zij vergezellen Hem waar Hij gaat, en dienen al Zijn belangen. Aan het einde van de tijd zal Christus komen met Zijn vele duizenden heiligen, zoals toen Hij kwam om de wet te geven op de berg Sinai.

c. Ieder gelovige in ‘t bijzonder mag juichen in de verwachting van Zijn komst en er met blijdschap van spreken. *De Heere mijn God zal komen,* zal komen tot vertroosting van allen die de Zijnen zijn, want, "Gezegende Heer, alle *de heiligen zullen met U zijn,* en het zal hun eeuwige gelukzaligheid zijn in Uw tegenwoordigheid te vertoeven, en daarom, kom Heere Jezus." Sommigen menen, dat dit als een gebed te lezen is: O Heere, mijn God, kom toch, en breng alle heiligen mee.

II. Gods leidingen zijn hier op vreemde wijze vermengd, vers 6, 7:*Te dien dage zal het geschieden, dat er niet zal zijn het kostelijk licht en de dikke duisternis, het zal noch dag noch nacht zijn, en ten tijde des avonds zal het licht wezen.* Sommigen houden dit van toepassing op al de tijd van hier tot aan de komst van de Messias, de Joodse kerk had noch volkomen vrede, noch voortdurende benauwdheid, maar een bewolkte dag, noch regen noch zonneschijn. Maar men kan het ook meer in ‘t algemeen opvatten, als een voorstelling van de wijze, waarop God gewoonlijk beide rijken, dat van Zijn leiding en dat van de genade, bestuurt. Hier is,

1. Een voorstelling van de gewone loop en richting van Gods beschikkingen, de dag van Zijn genade en de dag van Zijn leiding zijn *noch licht noch duisternis, noch dag noch nacht*. Zo is het met de kerk van God in deze wereld, waar de Zon van de gerechtigheid opgegaan is, kan het geen duistere nacht zijn, en toch zal het geen heldere dag zijn, bij gebrek aan licht. Zo is het met iedere heilige afzonderlijk, zij zijn geen duisternis, maar licht in de Here, en toch zijn zij geen heldere dag, zolang er zoveel dwaling en verkeerds in hen overgebleven is. Zo is het ook ten opzichte van Gods leidingen met Zijn kerk, in ‘t algemeen is de toestand van de kerk noch goed noch slecht in de hoogste graad, maar hij is een vermenging van beide, wij zingen van beide, genade en oordeel, en zijn niet zeker, wat overwinnen zal, of het de schemering van de

avond of van de morgen is. Wij zweven tussen hoop en vrees, niet wetende, wat er van te maken.

2. Een belofte van vertroosting met betrekking daarop: *Het zal een enige dag zijn, die de Heere bekend zal zijn.* Dit betekent,

a. De schoonheid en harmonie van zulke gemengde gebeurtenissen, een en dezelfde bedoeling en strekking ligt in dit alles, alle raderen vormen tezamen slechts een rad, alle veranderingen slechts een dag.

b. De kortheid er van, het is als het ware maar voor een dag, voor een klein ogenblik, de wolk, die het licht verduistert, zal spoedig overdrijven.

c. Hoe God het oog houdt op al deze gebeurtenissen, en overal de hand in heeft, zij zijn de Here bekend, Hij neemt er kennis van en beveelt en beschikt alles ten beste, naar de raad van Zijn wil.

3. De verzekering van een zeer gelukkige afloop: *Ten tijde des avonds zal het licht wezen,* het zal helder licht wezen, en niet langer duister, in de andere wereld zijn wij er zeker van, en in deze wereld hopen wij er op- *ten tijde des avonds,* als onze hoop geheel uitgeput is, doordat wij de hele dag tevergeefs gewacht hebben, ja, als wij vrezen, dat het geheel donker worden zal, als alles op zijn ergst en het lot van de kerk ‘t betreurenswaardigst is. Evenals voor de vijanden van de kerk *de zon op de middag ondergaat,* zo gaat zij voor de kerk op tegen de avond, de oprechten "gaat het licht op in de duisternis," Psalm 112:4, de verlossing komt, als het aantal opgelegde tichelstenen verdubbeld is, en als Gods volk het opgegeven heeft er naar uit te zien, en zo komt zij als een aangename verrassing.

I. Hier worden zegeningen beloofd aan Jeruzalem, aan het Jeruzalem van het Evangelie, op de dag van de Messias, en aan de gehele aarde, uit kracht van de zegeningen, op Jeruzalem uitgestort, in ‘t bijzonder aan het land van Israël.

1. Jeruzalem zal een bron van levend water zijn voor de gehele wereld, dat werd het, toen de Heilige Geest daar uitgestort werd op de apostelen, en van daar werd het woord des Heren verbreid over de omliggende volken, vers 8:*Levende wateren zullen uit Jeruzalem vlieten,* want daar begonnen zij, en van daar gingen zij uit, die "bekering en vergeving van zonden zouden prediken onder alle volken," Lukas 24:47. Waar het Evangelie komt, en het vergezeld wordt door de genade van Gods Geest, daar vlieten levende wateren, de stromen, die de stad Gods verblijden, verblijden het land evenzeer, en maken het tot een paradijs, als de hof des Heren, die wel besproeid was. Het is Jeruzalems eer, dat "des Heren woord daar van uitgaat," Jesaja 2:3, en in zover werd het zelfs in zijn ergste en meest ontaarde tijd om de oude kennis, tot een zegen gemaakt, en om dat te kunnen zijn is het zelf gezegend. De helft van deze wateren zal gaan *naar de Oostzee* en de andere *helft naar de Achterste Zee,* zoals alle rivieren haar loop nemen naar de een of andere zee, sommige naar het Oosten en sommige naar het Westen. Het Evangelie zal zich verbreiden over alle delen van de wereld, waarvan sommige ver weg liggen naar de ene zijde en andere naar de tegenoverliggende zijde, want de heerschappij van de Verlosser, die daardoor opgericht zou worden, moest zich uitstrekken "van de zee tot aan de zee," Psalm 72:8, en de aarde moest vol zijn van de kennis des Heren, gelijk de wateren de bodem van de zee bedekken, en gelijk de wateren, die in verschillende beddingen naar zee stromen. De kennis van God zal verspreid worden,

a. Naar alle kanten. Deze levende wateren zullen beide, oosterse en westerse kerken doen opkomen, die, ieder op haar beurt beroemd zullen zijn.

b. Iedere dag: zij *zullen des zomers en des winters zijn*. Die arbeiden aan de verbreiding van het Evangelie, vinden *des zomers* en *des winters* werk, en moeten de Here daarin te allen tijde dienen, Handelingen 20:18. En zulk een goddelijke kracht gaat met deze levende wateren gepaard, dat zij niet zullen opdrogen, noch hun loop belemmering ondervinden, door droogte in de zomer noch door vorst in de winter.

2. Het koninkrijk Gods onder de mensen zal een algemeen en verenigd koninkrijk zijn, vers 9.

a. Het zal een algemeen koninkrijk zijn. *De Here zal tot Koning over de ganse aarde zijn.* Rechtens en in de soevereine beschikkingen van Zijn leiding is Hij het, en is het altijd geweest, en heerst over alles en niemand is er, die niet tot Zijn rechtsgebied behoort, maar hier wordt beloofd, dat Hij het zijn zal door het werkelijk bezit van de harten van Zijn onderdanen, Hij zal op alle plaatsen door allen als Koning erkend worden, Zijn gezag zal erkend worden, men zal er zich aan onderwerpen, en Hem trouw zweren. Dit zal vervuld worden, zoals gezegd wordt in Openbaring 11:15:"De koninkrijken van de wereld zijn geworden onzes Heren en van Zijn Christus."

b. Het zal een verenigd koninkrijk zijn. *De Here zal een zijn en Zijn naam een*. Allen zullen een God dienen, en geen afgoden, en zullen eenstemmig zijn in Zijn dienst. Alle valse goden zullen verlaten, en alle valse erediensten vernietigd worden, en evenals God het middelpunt van hun eenheid zal zijn, in Wie zij allen een zullen zijn, zo zal ook de Schrift de leefregel van hun eenheid zijn, waarnaar zij allen zullen wandelen.

3. Het land van Judea en Jeruzalem, de moederstad, zal hersteld en vervuld worden, en onder de bijzondere bescherming des Hemels gesteld, vers 10, 11. Sommigen menen, dat dit een bijzondere gunst voor het volk van de Joden betekent, en op hun bekering en herstel in het laatste van de dagen, wijst, maar men moet het liever toepassen op de kerk van het Evangelie, door Juda en Jeruzalem afgebeeld, en dan betekent het de overvloedige genade, waarmee de kerk zal gekroond worden, en de vruchtbaarheid van haar leden, en hun groot aantal.

a. De kerk zal als een vruchtbaar land zijn, overvloeiende van al de rijke voortbrengselen van zijn bodem. Het hele land van Juda, dat van nature ongelijk en heuvelachtig is, *zal als een vlak veld gemaakt worden*, het zal een vlak, effen dal worden, van Geba of Gibea, zijn uiterste noordelijke landpale, tot Rimmon, dat zuidwaarts van Jeruzalem lag en de uiterste zuidelijke landpale was van Judea. Waar het Evangelie van Christus in zijn volle kracht verschijnt, effent het de bodem, bergen en heuvelen worden er door vernederd, opdat de Here alleen verhoogd worde.

b. Zij zal zijn als een volkrijke stad. Evenals het heilige land geëffend zal worden, zo zal de heilige stad bevolkt, herbouwd en vervuld worden. *Jeruzalem zal verhoogd worden* uit zijn diepe vernedering, zal uit zijn puinhopen verrijzen, wanneer het land als een *vlak veld gemaakt is* en niet alleen de Olijfberg verwijderd, vers 4 maar de andere bergen eveneens, dan zal Jeruzalem *verhoogd* zijn dat wil zeggen het zal te meer in ‘t oog vallen, zij *zal in haar plaats bewoond worden*, zie Hoofdstuk 12:6. De hele stad zal bewoond worden tot in haar uiterste hoeken, en geen enkel deel er van zal woest blijven liggen. De uiterste grenzen er van worden hier vermeld, en binnen deze zal geen enkel plekje onbebouwd blijven, *van de poort Benjamin*

in het noordoosten *af tot aan de hoekpoort* in het noordwesten *toe* en *van de toren Hananeel* in het zuiden *tot aan des konings wijnbakken* in het noorden *toe,* als de kerk van Christus op alle plaatsen vervuld is met groote getallen heilige, nederige, ernstige christenen, en er dagelijks velen van de zodanigen aan toegevoegd worden dan wordt deze belofte vervuld.

c. Dit land en deze stad zullen beide veilig zijn, beide, het voedsel op het land en de monden in de stad: Die *daarin wonen,* zullen zeker wonen, en er zal niemand zijn, om hen bevreesd te maken, er zal niets meer overblijven van die volkomen verwoesting, die beide, stad en land tot woestheid heeft gemaakt, geen vervloeking meer, zoals sommigen lezen, geen afsnijding meer, geen vloek of afscheiding van God tot het kwaad, geen verwoestende oordelen meer, als waaronder gij gezucht hebt, maar *Jeruzalem zal zeker wonen,* er zal geen gevaar zijn, noch vrees voor gevaar, ook zullen haar vrienden zich niet ongerust maken, zodat zij vrees koesteren, en haar vijanden zullen niet zo geducht worden, dat zij haar verontrusten kunnen. Dit wordt verklaard door de belofte van Christus dat de poorten van de hel haar niet zullen overweldigen, en eveneens door de heilige zekerheid en gemoedsrust, die door de gelovigen genoten wordt, als zij op de goddelijke bescherming zich verlaten.

II. Hier worden de vijanden van de kerk met oordelen bedreigd, die *tegen Jeruzalem krijg gevoerd hebben* of nog krijg voeren, en de bedreiging met deze oordelen dient om de kerk te beveiligen en te bewaren. Die van deze plagen horen en lezen, zullen bevreesd zijn tegen Jeruzalem krijg te voeren, en als deze bedreigingen vervuld worden, zullen anderen het horen en te meer vrezen. Die tegen de stad Gods en Zijn volk strijden, zullen bevinden dat zij tegen God zelf strijden, en niemand heeft ooit tegen Hem zijn hart verhard en is voorspoedig geweest, vers 12:*Dat zal de plaag zijn, waarmede de Here alle de volken plagen zal, die tegen Jeruzalem krijg gevoerd zullen hebben,* wie zij ook zijn God zal hen straffen voor de beledigingen, die zij Hem aangedaan hebben, en Jeruzalem aan hen wreken.

1. Zij zullen wegkwijnen onder smartelijke en slepende ziekten. *Eens iegelijks vlees zal uitteren,* en zij zullen jammerlijk vermageren, *daar zij op hun voeten staan,* zodat zij wandelende geraamten zullen zijn, er zal niets aan hen overblijven als vel en been. Het vlees, dat zij overmatig voedsel gaven, en tot wellust verzorgden, toen zij leefden van de buit van Gods volk, en in overvloed verkeerden, zal nu "uitteren, dat het uit het gezicht verdwijnt, en de beenderen, die niet gezien werden, uitsteken," Job 33:21. Zij staan op hun voeten en hopen staande te blijven, en blijven kruipen zolang als mogelijk is, maar zij moeten tenslotte wijken. De organen van het gezicht, de poorten van de zonde, *eens iegelijks ogen zullen uitteren in hunne holten,* zullen in hun hoofd zinken of misschien uitpuilen, hun afgunstige, boosaardige, wellustige ogen, waarmee zij zich zo vaak hebben verlustigd in schouwspelen van ellende, die zullen uitteren, wat niet alleen hun aangezichten spookachtig, maar ook hun leven ongelukkig maken zal. De organen van de spraak, de poorten van de zonde, *hun tong, zal in hun mond uitteren,* waardoor God hen kastijden zal voor al de laster tegen Hem en de smaadredenen tegen Zijn volk. Aldus zal hun tong ze doen aanstoten tegen zichzelf, en hun straf zal in hun zonde gelezen kunnen worden, zoals die van hem, wiens tong in het helse vuur gepijnigd werd. Zo zijn Antiochus en Herodes uitgeteerd.

2. Zij zullen tegen elkander in stukken gestoten worden, vers 13:*Er zal een groot gedruis van de Here onder hen wezen.* Maar komt een gedruis van de Here, die een God van orde en niet van verwarring is? In zover het hun zonde is, die het verwekt, is het niet van de Here, maar van de boze, en van ‘s mensen boze lusten, maar, in zover het hun straf is, namelijk van degenen, die er onder lijden, is het van de Here, die er Zijn eigen oogmerken mee dient, en Zijn doel

bereikt door de zonden, dwaasheden en rusteloze geesten van de mensen. Het is van hen zelf, dat zij elkander bijten en vereten, maar het is van de Here, de rechtvaardige Rechter, dat zij aldus "van elkander verteerd worden," Galaten 5:15, zoals Achab bedrogen werd door een leugenachtige geest van de Here, zo werden ook Abimelech en de mannen van Sichem elkander vijandig, en vernietigd door een bozen geest van God, Rich. 9:23. Die tegen de kerk zijn saamvergaderd en samengerot zullen rechtvaardiglijk gescheiden en elkander vijandig worden, en het gedruis, dat zij verheffen tegen God, zal vergolden worden door een gedruis onder hen. En zij *zullen een ieder zijns naasten hand aangrijpen,* om te beletten, dat hij slaat, of om hem te binden als zijn gevangene: ja, *zijn hand zal tegen de hand zijns naasten opgaan,* om hem te slaan en te wonden. Die er zich op toeleggen de kerk te verwoesten, worden dikwijls tegen elkander verbitterd, zodat zij elkaar vernietigen, en somtijds wordt het zwaard van de een tegen de ander gekeerd, door Hem, wiens zwaard zij allen zijn. Sommigen menen, dat dit vervuld is in de partijen en twisten, die er onder de Joden waren, toen de Romeinen hen allen verdierven, want zij hadden gestreden tegen het geestelijk Jeruzalem, de kerk van het Evangelie, en daarmede stemt volkomen overeen vers 14:*En ook zal Juda tegen Jeruzalem strijden,* het Joodse volk zal zichzelf verderven, zal door zijn eigen handen sterven, stad en land zullen met elkander in oorlog zijn en zo zullen beide verwoest worden. "Suis et ipsa Roma viribus ruit-Door eigen kracht is Rome ondergegaan."

3. Hun kamp zal geplunderd worden en het volk Gods grotelijks verrijken of ook de buit van hun land, vers 14:*Ook Juda zal te Jeruzalem eten,* zo leest een geleerd uitlegger, van alle kanten zal men komen om deel te hebben aan de buit, evenals, toen Sanheribs leger voor Jeruzalem vernietigd werd, "de roof van een overvloedige buit uitgedeeld werd," Jesaja 33:23, Zo zal het nu ook zijn, het vermogen aller heidenen rondom, die Jeruzalem beroofd hebben, *zal verzameld worden, goud en zilver en klederen in grote menigte,* opdat iedereen, die recht heeft op een aandeel in de buit, krijgt, wat hem toekomt. Het vermogen des zondaars is dikwijls voor de rechtvaardige weggelegd, en Gods Israël verrijkt met de buit van de Egyptenaars.

4. Tot het vee toe zal delen in de plaag, waardoor de vijanden van Gods kerk zullen afgesneden worden, evenals in verschillende plagen van Egypte, vers 15:*Al de beesten, die in die heirlegers geweest zijn,* zullen met hen omkomen, als God uitgaat om tegen hen te strijden, niet alleen de dieren, die in de oorlog gebruikt werden, zoals het paard, maar ook die gebruikt werden op reis, voor de ploeg, zoals *de muilezel, de kameel en de ezel.* De lagere schepselen lijden dikwijls om de zonde des mensen en onder zijn plagen. Aldus toont God Zijn verontwaardiging tegen de zonde en doet het schepsel, dat aldus aan de ijdelheid onderworpen is, zuchten om vrijgemaakt te worden tot de vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen Gods, Romeinen 8:20, 21.

Zacharia 14:16-21

Drie dingen worden hier voorspeld:

I. Dat, zodra het Evangelie een nieuwe weg gebaand heeft voor de godsdienst, in de kerk, er een grote toeloop zal zijn en algemene belangstelling. Die van de vijanden van de godsdienst overgebleven zijn, zullen zo gevoelig zijn voor Gods genade, aan hen bewezen, doordat zij ternauwernood ontsnapt zijn, dat zij zich begeven zullen tot de dienst van de God Israëls en Hem hun hulde brengen vers 16. Die niet verteerd zijn, zullen bekeerd worden, en dat maakt hun verlossing werkelijk tot een genade, een dubbele genade. Het is een grote verandering, die de genade Gods in ons werkt die *tegen Jeruzalem gekomen zijn* en bevinden dat hun pogingen vruchteloos en ijdel zijn, zullen evenzeer haar bewonderaars worden als zij ooit haar tegenstanders zijn geweest, en zullen *naar Jeruzalem optrekken* om daar te aanbidden in eendrachtige samenwerking met degenen, die zij bestreden hadden. Evenals sommigen van Christus' vijanden tot een voetbank van Zijn voeten zullen worden, zo zullen anderen Zijn vrienden worden, en als het beginsel van de vijandschap in hen gedood is, worden hun vroegere daden van vijandschap hun vergeven, en hun diensten aangenomen en aanvaard, alsof zij nooit *tegen Jeruzalem* gestreden hadden. Zij *zullen optrekken om aan te bidden* te Jeruzalem, omdat dat de plaats was, die God verkoren had, en omdat daar de tempel was, die het voorbeeld was van Christus en Zijn middelaarschap. De bekerende genade herstelt onze verhouding,

1. Tot het voorwerp van onze aanbidding. Zij zullen niet langer de Baäls en de Molochs de koningen en de heren, aanbidden, de schepselen van hun eigen verbeelding, die de heidenen dienen, maar *de Koning, de Here van de heirscharen,* de eeuwige Koning, de Koning van de koningen, de soevereine Here over alles.

2. Tot de wetten van de eredienst, die God zelf gegeven heeft. De dienst van het Evangelie wordt hier voorgesteld door *het vieren van het feest van de loofhutten,* ter oorzake van die twee grote gunsten, die op bijzondere wijze door dat feest werden betekend en afgebeeld- verachting van de wereld, en blijdschap in God, Nehemia 8:17. Het leven van een goed christen is een voortdurend *feest van de loofhutten,* en in alle vrome handelingen moeten wij ons afzonderen van de wereld en ons verblijden in de Here, moeten wij aanbidden als op het feest.

3. Tot de Middelaar van onze godsdienst, wij moeten met al onze offers tot Christus, onze tempel, gaan, want alleen in Hem zijn onze geestelijke offeranden aannemelijk voor God, 1 Petrus 2:5. Als wij rusten in ons zelf, kunnen wij Gode niet voldoende welbehagelijk zijn, wij moeten tot Hem gaan, en alleen Zijn gerechtigheid vermelden.

4. Tot de tijd er van, wij moeten volharden. Zij zullen *van jaar tot jaar* optrekken, op de tijd, voor dit plechtige feest bepaald. Iedere dag van het leven eens christens is een dag van *het feest van de loofhutten,* en iedere dag des Heren in 't bijzonder, dat is *de grote dag van het feest,* en daarom moeten wij de Here van de heirscharen iedere dag dienen, en iedere dag des Heren met bijzondere plechtigheid.

II. Dat om hun verzuim zal afgerekend worden met hen, die de plichten van de eredienst van het Evangelie verwaarlozen. God zal hen dwingen te komen om Hem te aanbidden, door Zijn gunsten te onthouden aan degenen, die Zijn inzettingen niet bewaren: *Over henlieden zal geen regen wezen,* vers 17. Sommigen vatten dit figuurlijk op, de regen van de hemelse leer zal

ingehouden worden, en ook die van de hemelse genade, die er mee gepaard moest gaan. God zal de wolken gebieden geen regen op hen te regenen. Het is rechtvaardig van God, de zegeningen van de genade te onthouden aan die de middelen van de genade niet aangrijpen, de grazige weiden te onthouden aan die de woningen van de herders vermijden. Wij kunnen het ook letterlijk opvatten: Op *hen zal geen regen zijn,* om hun grond vruchtbaar te maken. De gaven van de gemene genade worden te recht onthouden aan die de inzettingen en rechten verwaarlozen en verachten. Die niet meehielpen de tempel te bouwen, werden gestraft met geen regen, Hagg. 2:17, en eveneens die daar niet verschenen, toen hij gebouwd was. Als wij woest en onvruchtbaar zijn voor God, wordt de aarde te recht voor ons woest gemaakt. Menigeen is ongelukkig, zijn zaken gaan achteruit, en dit is er de eigenlijke oorzaak van-zij houden zich niet zo aan de dienst van God, als zij behoorden te doen, zij wijken van God af en dan wandelt Hij in tegenheid met hen. Als zij de plichten, die Hij van ons verwacht, verzuimen of uitstellen, dan is het rechtvaardig van Hem dat Hij ons de gunsten weigert, die wij van Hem verwachten. Maar wat zal de schuldigen in het land van Egypte overkomen, voor wie de bedreiging van geen regen, in ‘t geheel geen bedreiging is, want zij hebben nooit regen, zij hebben geen regen nodig, zij verlangen geen regen, de rivier de Nijl vervangt voor hen de wolken des hemels, besproeit hun land, en maakt het vruchtbaar, zodat die straf voor anderen voor hen geen straf is? vers 18, 19. Gedreigd wordt, dat, *indien het geslacht van de Egyptenaren niet optrekt, over dewelken de regen niet is,* God toch middelen zal vinden hen te ontmoeten, want, in werkelijkheid zal daar dezelfde plaag heersen, waarmede andere volken getroffen werden om hun verzuim. God kan de overstroming van de rivier beletten, en heeft dat vaak gedaan, wat voor hen hetzelfde is, als geen regen voor anderen, of als de rivier het zijne deed, en even hoog steeg als gewoonlijk, dan had God nog andere middelen om hongersnood over hen te brengen, en de vruchten van hun grond te verderven, zoals Hij door verscheidene van de tien plagen over Egypte gedaan heeft, zodat *dit,* dat is hetzelfde, *de zonde van de Egyptenaren zal zijn,* als de zonde van de andere volken, die *niet optrekken om te vieren het feest van de loofhutten.* Degenen, die menen, dat zij het minst te danken hebben aan en afhankelijk zijn van de genade des hemels, moeten daarom niet denken, dat zij tegen de rechtvaardigheid des hemels beveiligd zijn. Als men zonder regen leven kan, volgt daaruit niet, dat men leven kan zonder God, want niet de hemel alleen, maar alle schepsel is voor ons datgene, wat God het voor ons maakt, en meer niet, en ook kan niemands wijze van leven hem in staat stellen Gods oordelen te verachten. Dit zal hun aller *straf* zijn. Hetzelfde woord betekent *zonde* en *straf* voor de zonde, zo nauw en onafscheidelijk is het verband tussen die beide, zie Genesis 4:7, en vaak is ook de zonde haar eigen straf. Verzuim is zonde, en wij komen er voor in ‘t oordeel, zij laden schuld op zich, die *niet optrekken om te aanbidden* op de bepaalde tijden, als zij er gelegenheid toe hebben, en het is een zonde, die haar eigen *straf* meebrengt, want die hun plicht verzaken, verbeuren het voorrecht van gemeenschap met God.

III. Dat zij, die de plichten van de godsdienst van het Evangelie waarnemen, genade zullen hebben om hun belijdenis bovendien te versieren met de plichten van de gemeenschap van het Evangelie. Dit is een belofte, vers 20, 21, en wel een noodzakelijke ter voltooiing van de schoonheid en het geluk van de kerk. In ‘t algemeen zal alles *de Heere van de heirscharen heilig* zijn.

1. De naam en het wezen van de heiligheid zullen niet zo beperkt zijn als vroeger. *De heiligheid des Heren* stond vroeger alleen geschreven op het voorhoofd van de hogepriester, maar nu zal zij niet meer voor dat doel bestemd zijn. Alle christenen zullen levende tempels en geestelijke priesters zijn, gewijd aan Gods eer, en werkzaam in Zijn dienst.

2. Wezenlijke heiligheid zal meer verbreid zijn dan vroeger, omdat de middelen tot heiligmaking krachtiger zullen zijn, de regels uitmuntender, de argumenten dringender, en de voorbeelden van heiligheid schitterender, en omdat er een overvloediger uitstorting van de Geest van heiligheid en heiligmaking zal zijn dan ooit, na Christus' hemelvaart.

A. Heiligheid zal in het dagelijks leven komen, en hetgeen volkomen vreemd aan God scheen te zijn, zal aan Hem gewijd worden.

a. Het tuig van hun paarden zal aan God gewijd zijn. "Op *de bellen van de paarden* zal te lezen zijn: DE HEILIGHEID DES HEREN, of op *de tomen* van de paarden, volgens de kanttekening, of op *de stijgbeugels.* De paarden, in de oorlog gebruikt, zullen niet langer tegen God en Zijn volk gebruikt worden, zoals vroeger, maar voor Hem en hen. Zelfs hun oorlogen zullen heilige oorlogen zijn, en hun krijgsknechten dienen onder Zijn banier. Hun aanzienlijken, die van een groot en statig gevolg vergezeld zijn, zullen het als hun grootste eer beschouwen, God met hun eerbewijzen te dienen. DE HEILIGHEID DES HEREN zal op het tuig van hun koetspaarden staan, zoals de aanzienlijken somtijds hun wapen en devies op hun koets laten schilderen, iedere aanzienlijke zal het devies van de hogepriester als het zijne aannemen, en er in roemen, en het tot een vermaning voor zich maken, om niets te doen, wat Hem onwaardig is. Reizigers zullen het op hun tomen hebben staan, waarmede zij hun paarden sturen, als degenen, die er altijd aan herinnerd willen worden, door het voortdurend voor zich te hebben, en om zich door dit richtsnoer bij al hun handelingen te laten leiden. *De bellen van de paarden,* die bestemd zijn om hen op reis aan te drijven en van hun nadering kennis te geven, zullen er van voorzien zijn, om te betekenen dat dat het is, waardoor wij onszelf moeten laten beïnvloeden, en, dat wij tegenover anderen moeten belijden, waar wij ook heengaan.

B. Ook de meubels in hun huizen zullen aan God gewild zijn, om in Zijn dienst gebruikt te worden.

Ten eerste, De meubels van de huizen van de priesters, of van hun kamers in het huis des Heren. De gewone drinkschalen, die zij gebruikten, zullen zijn *als de sprengbekkens voor het altaar,* die gebruikt werden, of om er het bloed van de offers in op te vangen, of om er de wijn en de olie in aan te bieden, die voor *de drankofferen* bestemd waren. De vaten, die zij gebruikten voor hun tafel, zullen op zulk een godsdienstige wijze, met zoveel soberheid en matigheid gebruikt worden en met zoveel ijver voor Gods eer, en in zulk een vermenging van vrome gedachten en woorden, dat hun maaltijden gelijk aan offers zullen zijn, zij zullen eten en drinken, niet zichzelf, maar Hem, die hun tafel voorzag en hun beker vulde. En aldus zullen vooral in de gezinnen van de priesters, alledaagse handelingen op godzalige wijze verricht worden, hoe ze dan ook in andere gezinnen verricht worden.

Ten tweede, De meubelen van andere huizen, die van gewone mensen: *"Alle de potten in Jeruzalem en in Juda zullen de Here heilig zijn.* De potten, waarin zij hun spijs koken, de bekers, waaruit zij hun wijn drinken, Jeremia 35:5, in deze zullen Gods goede gaven nimmer bovenmatig misbruikt worden, noch tot voedsel of brandstof van de lusten gemaakt worden, wat olie behoort te zijn om de wielen van de gehoorzaamheid te smeren, zoals vroeger het geval was geweest, toen *alle tafelen vol uitspuwsel en drek waren,* Jesaja 28:8. "Wat zij daaruit eten en drinken zal hun lichaam voeden voor de dienst van God, en daaruit zullen zij met mildheid geven tot ondersteuning van de armen", dan zijn zij de Here heilig, zoals de koopwaar en het loon van de bekeerde Tyriërs genoemd worden, Jesaja 23:18, want beide, in

onze inkomsten en in onze uitgaven moeten wij het oog gericht houden op de wij van God als onze leefregel, en op Gods eer als ons doel.

Ten derde, Als er zo'n overvloed van het wezen van de heiligheid is, zal men niet streng en precies zijn omtrent heilige ceremoniën: *"Allen, die offeren, zullen komen en van dezelve,* nl. van die gewone vaten *nemen* en hun offers in dezelve *koken,* zonder onderscheid te maken tussen die en *de sprengbekkens voor het altaar".* In de tijden van het Evangelie zullen de ware aanbidders God dienen *in geest en in waarheid,* en *noch op deze berg noch te Jeruzalem,* Johannes 4:21. De ene plaats zal God even aangenaam zijn als de andere: Ik wil, dat de mannen bidden in alle plaatsen, en het ene vat zal even aangenaam zijn als het andere. Op de vorm zal weinig acht worden geslagen, zolang het wezen van de godsdienst bewaard en gehandhaafd wordt. Sommigen menen, dat het betekent, dat het aantal offers, dat gebracht wordt, zeer groot zal zijn, zodat de vaten van het heiligdom niet toereikend zullen zijn, maar liever dan dat er een afgewezen of uitgesteld wordt, zullen zij in 't geheel geen bezwaar maken tegen het gebruik van gewone vaten, zoals de Levieten in geval van nood de priesters hielpen de offers te doden, 2 Kronieken 29:34.

C. Er zal geen onheiligheid in hun heilige dingen toegelaten worden, om ze te verontreinigen: *Daar zal geen Kanaäniet meer zijn in het huis des Heren te dien dage.* Sommigen lezen dit: Er zal geen koopman meer zijn, want dat betekent Kanaäniet somtijds, en dat, menen zij, werd vervuld, toen Christus eenmaal en andermaal kopers en verkopers uit de tempel dreef. Of, hoewel degenen, die Kanaänieten, dit is vreemdelingen en bijwoners, waren, in de tempel gebracht worden, zullen zij geen Kanaänieten meer zijn, er zal in hen niets meer over zijn van het karakter of de geest van de Kanaänieten. Of het betekent, dat, hoewel de mensen in de tijd van het Evangelie onverschillig worden omtrent heilige vaten, zij toch zeer punctueel zullen zijn in kerkelijke tucht, en streng er op toezien, dat al wat onheilig is, niet toegelaten wordt tot de bijzondere inzettingen, en scheiding maken tussen het kostelijke en het snode, tussen Israëlieten en Kanaänieten. Toch zal dit zijn volledige vervulling niet hebben voor het hemelse Jeruzalem, dat huis des Heren der heirscharen, waarin niets, dat onrein is, zal binnenkomen, want ten einde van de tijd, en eerder niet, zal Christus uit Zijn koninkrijk bijeenvergaderen alles wat aanstoot geeft, en koren en kaf zullen volkomen en voor eeuwig gescheiden worden.

MALEACHI

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET BOEK VAN DEN PROFEET MALEACHI.

Gods profeten waren Zijne getuigen bij de kerk, elk op zijn tijd, gedurende verscheidene eeuwen, getuigen van Hem en van Zijn gezag, getuigen tegen de zonde en de zondaars, betuigende de ware betekenis van Gods leidingen met Zijn volk en de vriendelijke genadevolle bedoelingen met de kerk in de dagen van den Messias, Wie alle profeten getuigenis gaven, want aller getuigenis stemde overeen. Al is Maleachi de laatste en al eindigt in hem de profetie, de Geest der profetie schijnt toch in hem even klaar en sterk en heerlijk als in enigen der hem voorafgaande, zodat zijne profetie gelijke aandacht vraagt. De Joden zeggen, dat de profetie veertig jaren onder den tweeden tempel voortduurde, en dezen profeet noemen zij het zeges der profetie, omdat in hem de reeks of opeenvolging der profeten afgebroken werd en een einde nam. God heeft in Zijne wijsheid verordend, dat de goddelijke openbaring enige eeuwen zou zwijger voor de komst van den Messias, opdat de grootste Profeet te meer op den voorgrond zou treden, de opmerkzaamheid boeien en te welkomer zijn. Laat ons overwegen,

I. Den persoon van dezen profeet. Wij kennen allen zijn naam, Maleachi en weten niets van zijn land of afkomst. Maleachi betekent: Mijn engel, waaruit men heeft afgeleid, dat hij inderdaad een engel was, uit den hemel nedergedaald, en niet een mens, als die van Richteren 2:1. Maar deze gevolgtrekking mist voldoenden grond. Profeten waren gezanten, Gods gezanten, ook deze profeet; zijn naam is juist dezelfde, dien wij in het oorspronkelijke, Hoofdstuk 3:1, voor Mijnen engel vinden; en misschien is hij daarna Maleachi genoemd, terwijl dan zijn eigenlijke naam een andere geweest is. En Mijnen engel in Hoofdstuk 3:I ziet onweersprekelijk op Johannes den Doper, Mattheus 11:10; Markus 1:2; Luk 7:27. De Chaldeeuwse parafrase en enkele Joden opperen het vermoeden, dat Maleachi dezelfde is als Ezra, maar ook daarvoor bestaat geen grond. Ezra was een wetgeleerde, maar wij lezen nergens, dat hij een profeet was. Anderen, nog onwaarschijnlijker, zien in hem Mordechai. Wij hebben alle reden om te onderstellen, dat hij iemand was, die hier bij zijn eigenlijken naam genoemd wordt; de overlevering van sommige ouden beweert, dat hij tot den stam van Zebulon behoorde en jong gestorven is.

II. Den omvang zijner profetie. Haggai en Zacharia waren gezonden om het volk te berispen over zijne traagheid in den tempelbouw; Maleachi om hen te bestraffen over het slechte gebruik van den tempel, toen hij gebouwd was en over hun verontreiniging van den tempeldienst (want van bijgeloof en afgoderij vervielen zij in een ander uiterste van goddeloosheid, namelijk in godsdienstloosheid). De zonden, waarover Maleachi klaagt, zijn dezelfde als die uit den tijd van Nehemia, wiens tijdgenoot hij waarschijnlijk geweest is. En nu de profetie ten einde liep, spreekt ze duidelijker van den Messias, als nabij, meer dan de andere profeten gedaan hadden, en besluit met ene oproeping aan het volk van God om de wet van Mozes te blijven gedenken, terwijl het in verwachting verkeert, het Evangelie van Christus te vernemen.

HOOFDSTUK 1

1 De last van het woord des HEEREN tot Israel, door den dienst van Maleachi.
2 Ik heb u liefgehad, zegt de HEERE; maar gij zegt: Waarin hebt Gij ons liefgehad? Was niet Ezau Jakobs broeder? spreekt de HEERE; nochtans heb Ik Jakob liefgehad.
3 En Ezau heb Ik gehaat; en Ik heb zijn bergen gesteld tot een verwoesting, en zijn erve voor de draken der woestijn.
4 Ofschoon Edom zeide: Wij zijn verarmd, doch wij zullen de woeste plaatsen weder bouwen; alzo zegt de HEERE der heirscharen: Zullen zij bouwen, zo zal Ik afbreken; en men zal hen noemen: Landpale der goddeloosheid, en een volk, op hetwelk de HEERE vergramd is tot in eeuwigheid.
5 En uw ogen zullen het zien, en gijlieden zult zeggen: De HEERE zij groot gemaakt, van de landpale Israels af!
6 Een zoon zal den vader eren, en een knecht zijn heer; ben Ik dan een Vader, waar is Mijn eer? En ben Ik een Heere, waar is Mijn vreze? zegt de HEERE der heirscharen tot u, o priesters, verachters Mijns Naams! Maar gij zegt: Waarmede verachten wij Uw Naam?
7 Gij brengt op Mijn altaar verontreinigd brood, en zegt: Waarmede verontreinigen wij U? Daarmede, dat gij zegt: Des HEEREN tafel is verachtelijk.
8 Want als gij wat blinds aanbrengt om te offeren, het is bij u niet kwaad; en als gij wat kreupels of wat kranks aanbrengt, het is niet kwaad! Brengt dat toch uw vorst; zal hij een welgevallen aan u hebben? of zal hij uw aangezicht opnemen? zegt de HEERE der heirscharen.
9 Nu dan, smeekt toch het aangezicht van God, dat Hij ons genadig zij; zulks is van uw hand geschied, zal Hij uw aangezicht opnemen? zegt de HEERE der heirscharen?
10 Wie is er ook onder u, die de deuren om niet toesluit? En gij steekt het vuur niet aan op Mijn altaar om niet. Ik heb geen lust aan u, zegt de HEERE der heirscharen, en het spijsoffer is Mij van uw hand niet aangenaam.
11 Maar van den opgang der zon tot haar ondergang, zal Mijn Naam groot zijn onder de heidenen; en aan alle plaats zal Mijn Naam reukwerk toegebracht worden, en een rein spijsoffer; want Mijn Naam zal groot zijn onder de heidenen, zegt de HEERE der heirscharen.
12 Maar gij ontheiligt dien, als gij zegt: Des HEEREN tafel is ontreinigd, en haar inkomen, haar spijs is verachtelijk.
13 Nog zegt gij: Ziet, wat een vermoeidheid! maar gij zoudt het kunnen wegblazen, zegt de HEERE der heirscharen; gij brengt ook hetgeen geroofd is, en dat kreupel en krank is; gij brengt ook spijsoffer; zou Mij zulks aangenaam zijn van uw hand? zegt de HEERE.
14 Ja, vervloekt zij de bedrieger, die een mannetje in zijn kudde heeft, en den Heere belooft, en offert, dat verdorven is! want Ik ben een groot Koning, zegt de HEERE der heirscharen, en Mijn Naam is vreselijk onder de heidenen.

De profeet wordt eerst gezonden om van de zonde te overtuigen en dan om te troosten, eerst om de zonde te ontdekken, dan erover te bestraffen, en daarop om de komst te voorspellen van Hem, die de zonde zal wegnemen. Dit is de wijze, waarop de gezegende Geest te werk gaat, als Hij met de wereld handelt, Johannes 16:8. Eerst opent hij de wond en giet er dan helende balsem in. God had (en men zou verwachten met goed gevolg) voor middelen gezorgd om Israël door inzettingen en leiding aan Zich te verbinden. Maar naar de klachten, hier geuit, te oordelen, had het de genade Gods tevergeefs ontvangen.

I. Zij waren zeer ondankbaar jegens God voor al Zijn gunst, hun bewezen, en deden daarnaar geen wedervergelding, vers 1-5.

II. Zij waren zo zorgeloos en traag in de onderhouding van Zijn geboden, vooral de priesters, die er in het bijzonder van beschuldigd worden, vers 6-14. En wat zullen wij van degenen zeggen, die voor Gods inzettingen en voor Zijn gunsten even onaandoenlijk bleken, en God beledigden juist daarin, waarin zij Hem moesten eren?

Maleachi 1:1-5

De profetie van dit boek draagt tot titel: *de last van het woord des Heren,* vers 1, waarin opgesloten ligt,

1. Dat ze van groot gewicht en belang was, wat de valse profeten leerden, was licht als kaf, wat de ware profeten zeiden, was gewichtig als de tarwe, Jeremia 23:28.

2. Dat ze dikwijls voor hen en door hen moet herhaald worden, gelijk een lied, dat geleerd wordt.

3. Dat er waren, voor wie ze een last en een verwijt was, ze vermoeide hen, zij gevoelden er zich zo door beledigd, dat ze het niet verdragen konden.

4. Dat ze hun inderdaad een last zou blijken te zijn, die hen in de diepte van de hel zou brengen, tenzij zij zich bekeerden.

5. Dat ze voor hen, die ze gaarne hoorden en aanname en welkom heetten, al was ze een lichte last, gelijk onze Zaligmaker ze noemt, Mattheus 11:30, toch een last was.

Deze *last van het woord des Heren werd* gezonden,

1. Tot Israël, want hen behoorden de levende woorden van de profetie, zowel als het geschreven woord. Vele profeten had God tot Israël gezonden, en nu wil Hij het met nog een beproeven.

2. *Door Maleachi, door de dienst van Maleachi,* als ware het geen mondelinge boodschap, maar een brief, hem ter hand gesteld, tot groter gewisheid.

In deze verzen worden zij van ondankbaarheid beschuldigd, omdat zij zich niet erkentelijk betoond hadden voor Gods onderscheidende goedheid jegens hen, zulk een last mag wel zwaar genoemd worden.

I. God constateert de grote goedheid, die Hij hun menigmaal betoond had, vers 2:*Ik heb ulieden liefgehad, zegt de Here.* Het is als met de deur in huis vallen, wanneer deze toespraak zo begint, als wilde God, welke beschuldigingen ook volgen mogen, hen door Zijn liefde tot Zich wederbrengen en zorgen, dat zij nog goede gedachten omtrent Hem koesteren. "Zo wie Ik liefheb, die bestraf en kastijd Ik," Openbaring 3:19. Zo vriendelijk begint de rede. God wil Zijn volk overtuigen, dat Hij het liefheeft en Zijn liefde immer gedenkt. Dit is hetzelfde wat Hij oudtijds van de jonkvrouw Israëls gezegd heeft dat Hij ze getrokken heeft met goedertierenheid, Jeremia 31:3, 4. Ja, *Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde.* In dit ene woord spreekt God al Zijn genadevolle bemoeienis met hen uit, de liefde is van alles de bron, Hij heeft ze liefgehad, omdat Hij ze wilde liefhebben, Deuteronomium 7:7, 8, Hij heeft Israël liefgehad, "toen het een kind was", Hosea 11:1. "Hij had een lust aan Israël, Jesaja 62:4. Ik heb liefgehad, maar gij hebt Mij niet liefgehad, gij hebt Mijn liefde niet beantwoord." Zie, Gods volk moet dikwijls herinnerd worden aan Gods liefde jegens hen.

II. Zij trekken Zijn liefde in twijfel en vinden er geen bewijzen voor, zij schijnen aanmerking te maken op de betuiging van Zijn liefde: *Maar gij zegt: Waarin hebt Gij ons liefgehad?*

Wanneer God hun de bron noemt van al Zijn gunstbewijzen, namelijk Zijn liefde, dan noemt Hij de bron van al hun zonden tegen Hem, namelijk: dat zij Zijn liefde niet geacht hebben. In plaats van Zijn goedertierenheid te erkennen en te bedenken hoe zij die konden vergelden, trachten zij te ontkomen aan de erkenning dier liefde, dagen Hem uit van Zijn liefde bewijzen aan te tonen, en denken en spreken zeer lichtvaardig van de blijken van Zijn gunst, die ze reeds hadden ontvangen, als waren die gering en onbeduidend, de moeite niet waard, om er nota van te nemen en door wat zij gedaan hadden ruimschoots betaald, of althans door de geleden ellende wel vergoed. "Zijn wij niet verjaagd, verarmd, als gevangen weggevoerd, *waarin hebt Gij ons* dan *liefgehad?* Zie, God neemt terecht zeer kwalijk, als Zijn gunsten worden geminacht, als de vermelding onwaardig, is het ongerijmd van ons, te vragen, waarin Hij ons heeft liefgehad, daar wij nergens het oog kunnen wenden, of wij vinden ons omringd met Zijn gunstbewijzen.

III. Hij toont hun, boven alle twijfel verheven, dat Hij heeft liefgehad in gans bijzondere zin, die hen tot gans bijzondere dankbaarheid verplicht had. Ten bewijze herinnert Hij aan Zijn voorkeur voor Israël boven Ezau, voor de Israëlieten boven de Edomieten. Sommigen lezen hun vraag dus: *Waarom hebt Gij ons liefgehad?* Als wilden ze Zijn liefde wel erkennen maar tegelijk beweren, dat er ook reden voor was, dat Hij hen had liefgehad, omdat Abraham God had liefgehad, zodat het geen vrije liefde, maar slechts wedervergelding was. Daarop antwoordt God: Was niet Ezau Jacobs broeder? Was die Abraham niet even na als deze? Was Ezau niet de oudste? En daarom, had Abraham enig recht op Gods wederliefde verworven, dan had Ezau daarop minstens evenveel, zo niet meer recht dan Jacob. Toch *heb Ik Jacob liefgehad, en Ezau heb Ik gehaat.*

1. Laat ze dus opmerken, welk een verschil God tussen Jacob en Ezau heeft gemaakt. Ezau was Jacobs broeder, zijn tweelingbroeder, toch *heb Ik Jacob liefgehad en Ezau gehaat,* Jacob wel en Ezau niet in mijn verbond opgenomen, gene de zegeningen van Abraham beloofd, en ze deze onthouden. Zij, die in Gods verbond begrepen zijn en de zegeningen des verbonds genieten, die de levende woorden Gods en de genademiddelen ontvangen, hebben alle reden, die als tekenen van Zijn liefde te beschouwen. Jacob wordt liefgehad, en hij verkrijgt dat alles, Ezau gehaat en derft dat alles. De apostel haalt dit aan, Romeinen 9:13, en vergelijkt het met de Godsbelofte aan Rebekka aangaande haar nog ongeboren tweelingen, Genesis 25:23 : *Demeerdere zal de mindere* (de Engelse vertaling heeft: de oudste zal de jongste) *dienen,* om Gods soevereiniteit in de uitdeling van Zijn gunst met een voorbeeld duidelijk te maken. Mag Hij met het Zijne niet doen wat Hij wil? Ezau werd terecht gehaat, Jacob uit vrije liefde bemind. "Ja, Vader! want alzo is geweest het welbehagen voor U," Mattheus 11:26, en dan past het ons niet, te vragen waarom.

2. Laat hen opmerken wat Hij voor hen gedaan had en nog zou doen, als vervolg op deze verkiezing.

A. De Edomieten zullen gedenktekenen van Gods rechtvaardigheid worden, en in hun eindelijke ondergang wordt Hij verheerlijkt. *Want Ezau heb Ik gehaat, en Ik heb zijn bergen gesteld tot een verwoesting en zijn erve voor de draken van de woestijn.* Zijn bergen, het gebergte Seïr, waren *zijn erfenis.* Toen dat gedeelte van de wereld door de Chaldeeuwse heirscharen werd verwoest, deelde het land van Edom daarin, het werd tot puinhopen en de woning van roerdomp, nachtuil en schuifuil, gelijk Jesaja Hoofdstuk 34:6, 11 had voorspeld. De Edomieten hadden over Jeruzalems val gejuicht, Psalm 137:7, en daarom was het rechtvaardig van God, dezelfde beker van de zwijmeling hun op de hand te zetten. En al kwam het oordeel het laatst over Edom, toch was het blijvend, ook hierin was er een onderscheid

tussen die beide, gelijk altijd bestaat tussen de rechtvaardigen en de goddelozen, wie anders enerlei schijnt te wedervaren. Jacobs steden werden verwoest, maar herbouwd, die van Edom verwoest, maar nimmer weer opgericht. Het lijden van de rechtvaardigen zal een heerlijk einde hebben, al hun leed wordt weggenomen en hun droefheid in blijdschap verkeerd. Maar het lijden van de goddelozen zal eindeloos en onherroepelijk wezen, als Edoms verwoestingen, vers 4.

Merk hier op,

a. De ijdele hoop van de Edomieten, dat hun verwoesting zal ophouden even als die van Israël, was zonder grond, omdat hun geen belofte was gegeven. Zij zeggen: Het is waar, wij zijn *verarmd,* dat is een algemeen lot en daaraan ontkomt niemand. *Doch wij zullen de woeste plaatsen weder bouwen,* wij zijn vast besloten, dat te doen, zelfs zonder voorbehoud van Gods wil. Wij zullen, of Hij het wil of niet, wij zullen het zelfs doen en Gods vloek trotseren in Zijn bedreiging, over Edom uitgesproken, Jesaja 34:10:"van geslacht tot geslacht zal het woest zijn". Zij bouwen trotselijk, gelijk Hiël Jericho herbouwde, ondanks Gods verbod, 1 Koningen 16:34, en het zal hun dienovereenkomstig vergaan. Zie, het is iets gewoons bij degenen, die zich onder Gods oordelen niet vernederen, te menen dat ze zich tegen Hem wel kunnen staande houden, bouwen en planten en bloeien zo goed als immer. God had gezegd, dat zij allen verarmen zouden. Maar zie

b. De verijdeling van deze hoop en hun teleurstelling. Zij zeggen: Wij *zullen bouwen,* maar wat zegt *de Here der heirscharen?* Want wij weten zeker, dat Zijn Woord, en niet het hunne, zal bestaan. Hij zegt: Eerst, hun pogingen zullen schipbreuk lijden: *Zullen zij bouwen, zo zal Ik afbreken.* Zie, zij, die tegen Gods wil handelen, zullen ervaren, dat Hij in tegenheden met hen zal wandelen, want "wie heeft ooit zijn hart tegen God verhard en voorspoed gehad?" Toen de Joden Christus en Zijn Evangelie hadden verworpen, werden zij Edomieten, en dit woord aan hen vervuld. Toen zij, onder keizer Adrianus, de tempel te Jeruzalem trachtten te herbouwen, heeft God door aardbevingen en uitbarstingen van vuur afgebroken wat zij gebouwd hadden, zodat zij hun plan tenslotte moesten opgeven.

Zij zullen door allen beschouwd worden als aan algehele ondergang prijsgegeven. Allen, die hen zien, zullen hen *de landpale van de goddeloosheid* noemen, een zondig volk, ongeneeslijk en daarom *een volk, op hetwelk de Here vergramd is tot in eeuwigheid.* Wijl hun goddeloosheid onverbeterlijk blijkt, zal hun verwoesting nimmer hersteld worden. Tegen Israël was God "een weinig toornig,' Zacheria 1:15, maar tegen Edom had Hij een zeer grote toorn, en die blijft, want zij zijn het volk, hetwelk Hij verbannen heeft, Jesaja 34:5.

B. De Israëlieten zullen tot monumenten van Zijn barmhartigheid gemaakt worden, Hij wil in hun zaligheid verheerlijkt worden, vers 5. De Edomieten zullen gekenmerkt worden als het volk, door God gehaat, maar uw *ogen zullen het zien,* dat uw twijfel aangaande Zijn liefde voor altijd wordt weggenomen, want gij zult zeggen, en alle reden hebben om te zeggen: *"De Here zij grootgemaakt van de landpale Israëls af".* De grens van Efraïm is de landpale van de goddeloosheid, en daarom is de Here op die landpale vergramd tot in eeuwigheid, maar de landpale Israëls is de landpale van Zijn heiligheid, Psalm 78:54. Daarom zal God aan het licht brengen, al heeft het land een tijd lang woest gelegen, dat Hij nog genade voor Zijn volk heeft en daarin grootgemaakt zal worden. Hij zal Zijn volk beide oorzaak en een hart geven om Hem te prijzen. Wanneer de landpale van Edom nog woest blijft, en die van Israël hersteld en bevestigd, dan zal het openbaar worden, dat God Jacob heeft liefgehad. Zie,

a. Zij, die Gods liefde voor Zijn volk in twijfel trekken, zullen, vroeg of laat, overtuigende, ontwijfelbare bewijzen daarvan zien, *uw ogen zullen zien wat gij nu niet wilt geloven.*

b. Verlossingen uit ellende moeten beschouwd worden als bewijzen van Gods goedertierenheid jegens Zijn volk, al laat Hij hen ook in tegenspoed wandelen, Psalm 34:19.

c. Gunsten, die hen onderscheiden zijn zeer te waarderen. Indien God de grenzen van Israël herstelt, en die van Edom woest laat liggen, laat dan geen Israëliet vragen: Waarin heeft God ons liefgehad?

d. Wanneer Israël wordt groot gemaakt, wordt de God Israëls verheerlijkt, en, op welke wijze dan ook, God zal door het volk, dat Hem belijdt, ere ontvangen.

e. Daar Gods goedertierenheid Zijn glorie uitmaakt, moeten wij Hem loven, wanneer Hij ons goed doet, want dat verheerlijkt Hem. Het is een teken van Zijn goedertierenheid, dat Hij lust heeft aan de vrede Zijns knechts, Psalm 35:27, laat hen, die Zijn heil beminnen, geduriglijk zeggen: *God zij groot gemaakt.*

Maleachi 1:6-14

Met een bijzondere aanwijzing richt de profeet zich hier tot de priesters en roept hen ter verantwoording, hoewel zij zelf rechters waren die het volk ter verantwoording moesten roepen. Laat de oversten in het huis Gods weten, dat er Een boven hen staat, die van hen rekenschap afeist aangaande hun slechte ambtsvervulling. *Aldus zegt de Here van de heirscharen tot u, o priesters!* vers 6. God heeft ontrouwe predikanten wat te zeggen, het gaat dezulken, die van God tot Zijn volk spreken, zeker aan, wat God tot hen spreekt, opdat zij zelf in de eerste plaats behouden worden, hoe kunnen zij anders behouden die hen horen? Het is een streng, maar ongetwijfeld rechtvaardig verwijt, dat hier de priesters wordt gemaakt, over de verontreiniging van de heilige dingen Gods, die hun toevertrouwd waren. En als dit de misdaad van de priesters was, hebben wij reden te vrezen, dat ook het volk er schuldig aan stond, zodat wat hier tot de priesters wordt gezegd, allen geldt, ook ons, wanneer wij, die, als Christenen, niet alleen Gods volk maar ook priesters zijn, in gelijke zonde vervallen.

Merk hier op

I. Wat God van hen verwachtte, en op welke goede grond Hij dat verwachtte, vers 6. *Een zoon zal de vader* eren, omdat hij zijn vader is, van nature heeft deze wet in de harten van de kinderen geleefd, reeds eer ze op de Sinaï op stenen tafelen werd gegrifd. Ja, zelfs een knecht, die jegens zijn meester geen natuurlijke verplichting heeft, maar slechts een ten gevolge ener overeenkomst, acht het toch zijn plicht, zijn meester te eren, te gehoorzamen en zijn belang te behartigen. Kinderen en dienstbaren bewijzen hun ouders en meesters eerbied, iedereen roept schande over hen, die het niet doen, en hun eigen hart verwijt hun zulks. Zo wordt de hoogheid van het gezinsleven opgehouden, die des zelfs schoonheid en voordeel is. Maar de priesters, die Gods kinderen en Zijn dienaren waren, vreesden en eerden Hem niet. Zij waren *vaders en meesters* over het volk en begeerden zo genoemd te worden, Richteren 18:19, Mattheus 22:7, 10, en als zodanig geëerd en gehoorzaamd. Maar zij vergaten hun Vader en Meester in de hemel, en wat zij Hem schuldig waren. Wij moeten, ieder voor zich, toezien of wij gelijke misdaad begaan. Zie

1. Ieder van ons moet God beschouwen als zijn Vader en Meester, en zichzelf als Zijn kind en knecht.

2. Onze betrekking tot God als onze Vader en Meester verplicht ons ten zeerste, Hem te vrezen en te eren. Wanneer wij de vaders onzes vleses eren en ontzien, hoeveel te meer dan de Vader van de geesten. Hebreeen 12:9.

3. Het is iets, terecht betreurd en beweend, dat God zo weinig gevreesd en geëerd wordt zelfs door degenen, die Hem als hun Vader en Meester erkennen. *Waar is Zijn ere? Waar is Zijn vreze?*

II. Welke smaad de priesters God aandeden.

1. Dit wordt hun in het algemeen ten laste gelegd:

a. Zij verachtten Gods naam, hun gemeenzaamheid met die naam, als priesters, doofde de eerbied en diende alleen om voor zichzelf en hun eigen naam eerbied te winnen, terwijl Gods naam hun weinig belang inboezemde. Gods naam is alles, waardoor Hij Zich heeft bekend

gemaakt. Zijn woord en Zijn inzettingen. Daarover dachten zij gering en minachtten ze, terwijl zij ze hadden moeten grootmaken. Geen wonder, dat, wanneer zij er zelf geen eerbied voor hadden, zij ze ook voor anderen verachtelijk maakten, zodat het hun schuld was, als het volk des Heren overtrad, 1 Samuel 2:24.

b. *Zij ontheiligden Gods naam* vers 12 *Zij verontreinigden* die, vers 7. Zij achtten niet alleen de heilige dingen niet, maar misbruikten ze bovendien en verlaagden ze tot de slechtste en minste doeleinden, hun eigen hoogmoed, begerigheid en weeldelust. God kan niet meer beledigd worden dan door de ontheiliging van Zijn naam, want die is heilig en geducht. Zijn heiligheid kan door ons niet geschaad worden, want die is onaantastbaar maar Zijn naam kan ontheiligd worden, en niets ontheiligt die meer dan het wangedrag van Zijn priesters, wier ambt het is, die te eren. Deze algemene aanklacht wordt tegen hen ingebracht, maar zij ontkennen hun schuld en dagen God uit, Zijn aanklacht te bewijzen, waardoor zij brutale onbeschaamdheid aan hun onbeschaamde goddeloosheid toedoen. *Gij zegt: Waarmede verachten wij Uw naam? En waarmede verontreinigen wij* U? vers 6, 7. Men ziet gewoonlijk, dat trotse zondaren, wanneer zij bestraft worden, hun eigen rechtvaardiging handhaven. Deze priesters hadden de heilige dingen op schandelijke wijze ontheiligd, en toch zeggen zij, gelijk de overspelige vrouw, dat zij geen kwaad gedaan hebben. Zo weinig hadden zij op zichzelf acht gegeven, dat zij zich hun eigen doen niet meer herinneren. Zij waren zo onkundig omtrent de goddelijke wet, dat zij in hun eigen wandel geen kwaad zagen, en niet begrepen, hoe die als verachting van Gods naam uitgelegd kon worden. Of zij waren zo goddeloos, dat zij zich verbeeldden, dat God hun zonde niet kende, en zo zonder enige eerbied, dat zij er zich op verhieven, zo ze met een ernstige vermaning en rechtvaardige bestraffing de spot dreven. Zij lachten om het woord van de profeten, als degenen, die het verachten, en er zich tegen verhardden, of ze minachtten het, als degenen, die er onverschillig onder blijven of althans zich zo voordoen. Hoe wij dit ook opnemen, hun verontschuldiging werd hun beschuldiging, en terwijl ze zich rechtvaardigden, veroordeelde hun hun eigen tong. Hun vraag: *Waarmede verachten wij Uw naam?* bewees hun trots en verdorvenheid. Hadden zij dit gevraagd met de ootmoedige begeerte, meer in het bijzonder te mogen weten, waarin zij misdaan hadden, dan zou daaruit hun berouw gebleken zijn en hoop gegeven hebben op hun bekering. Maar de vraag, die uit minachting van en verzet tegen Gods woord voortspruit, bewijst, dat *hun hart in hen vol is om kwaad te doen,* Prediker 8:11. Zie, zondaars zinken al dieper, wanneer zij hun overtuiging van zonde geweld aandoen, maar zij zullen het hard vinden, de verzenen tegen de prikkels te slaan.

2. Op grond reeds van die algemene aanklacht hadden zij, van zonde overtuigd, kunnen veroordeeld en hun pleiten, voor onschuldig verworpen worden, maar God wil niet alleen overwinnen, wanneer Hij oordeelt, Hij wil ook klaarlijk gerechtvaardigd worden, en daarom toont Hij hun voorts in bijzonderheden aan waarin zij Zijn naam hadden veracht, en wat smaad zij die hadden aangedaan. Gelijk te voren, toen Hij hen van afgoderij beschuldigde, zo ook nu, daar Hij hun ontheiliging verwijt, zegt Hij hun: "zie uw weg in het dal, ken, wat gij gedaan hebt," Jeremia 2:23.

A. Zij verachtten Gods naam door wat zij zeiden, door de lage gedachte, die ze van Zijn geboden koesterden. *Gij zegt* in uw hart, en spreekt het misschien uit, wanneer gij, priesters, rondom uw beker vergaderd zijt, waar het volk u niet hoort: *Des Heren tafel is verachtelijk,* vers 7, en wederom, vers 12 : *Des Heren tafel is ontreinigd,* ze is gelijk iedere andere tafel. Dit ziet of op de tafel in de tempel, waarop de toonbroden lagen (wijl ze de bedoeling daarvan niet begrepen, verachtten zij ze als iets onbeduidends), of op het brandofferaltaar, want daar

genoten als het ware God en Zijn priesters en Zijn volk samen van de offeranden, als teken van vriendschap. Dit noemden zij verachtelijk, vroeger, in de dagen van de afgoderij, achtten zij dat altaar verachtelijk in vergelijking met de afgodische altaren, die de heidenen hadden en zetten ze het zelfs eens ter zijde voor een nieuw gemaakt altaar, 2 Koningen 16:14, 15. Nu heet het verachtelijk in vergelijking met hun eigen tafelen en die hunner grote mannen: *Haar inkomen, haar spijs is verachtelijk,* vers 12. Zij, die het altaar bedienden, moesten van het altaar leven, maar zij klaagden, dat zij armoedig en gering voedsel ontvingen, en dat het de moeite niet waard was, de dienst op het altaar waar te nemen om des zelfs inkomen en spijs: die was zo alledaags en steeds hetzelfde: geen lekkernijen, geen afwisseling, niets bijzonders. Ja, het deel van de offers, dat God gegeven werd, het bloed en het vet, beschouwden ze met verachting, als niet waard, dat daaromtrent de menigte goddelijke voorschriften zouden in acht genomen worden. Zij vroegen: wat behoeft daar zoveel drukte gemaakt te worden om dat vet te verbranden en het bloed uit te gieten? Zie, zij verachten en ontheiligen grotelijks de naam des Heren, die de uiterlijke godsverering minachtten, ofschoon die zeer belangrijk is, als ware die de moeite niet waard, en de voordelen van de godsdienst niet tellen, als onbeduidend en niets. Degenen, die de heilige verordeningen veronachtzamen of oneerbiedig behandelen of ervan weglopen als ware er wat beters, verachten des Heren tafel, zij zeggen feitelijk: er is geen kracht of waarde, geen troost of voordeel in.

B. Zij verachtten Gods naam door hetgeen zij deden, hetgeen in overeenstemming was met wat zij zeiden en daaruit voortvloeide, verdorven beginselen en meningen zijn een wortel van bitterheid, die verkeerde praktijken als gal en alsem voortbrengen. Zij beschouwden de tafel en het altaar des Heren als verachtelijk, en daarom,

a. Achtten ze elk ding goed genoeg voor offerande, hoe laag en gemeen ook, zij waren zo verre van het beste te brengen, hetgeen hun betaamde, dat zij juist het slechtste uitzochten, dat noch voor hun eigen tafel noch voor de markt enige waarde had, maar voor Gods altaar goed genoeg gerekend werd. Bij elk offer moesten zij een spijsoffer brengen van meelbloem en olie gemengd, maar zij brachten *verontreinigd brood,* vers 7, grof brood, brood zoals aan slaven voorgezet werd, misschien droog en beschimmeld of van afval van meel gemaakt dat zij nog wel goed genoeg vonden om op het altaar geofferd te worden. Wat zij eigenlijk wilden zeggen was dit: "Waartoe dat verlies?" En wat de dieren aangaat, die naar de wet moesten geofferd worden, ofschoon de wet uitdrukkelijk voorschreef, dat er geen gebrek aan mocht zijn, brachten zij *wat blinds, wat kreupels* en *wat kranks,* vers 8 of, vers 13, *het geroofde en kreupele en kranke,* dat toch weinig waard was. Zij zagen niet verder dan het verbranden van het offer, en beweerden, dat het jammer was zo ze iets goeds aan dat vuur overgaven. Het volk verstond in zoverre zijn plicht, dat het offers wilde brengen, die plicht durfden zij niet geheel nalaten, maar zij brachten vergeefs offer, spotten met God en misleidden zichzelf, als ze het slechtste brachten. En de priesters die hen beter moesten onderricht hebben, namen zulke offeranden aan en offerden ze, omdat het volk, zo zij ze weigerden, in het geheel geen offers meer zou brengen, en zij hun inkomsten geheel verliezen. Omdat zij meer het oog hadden op hun eigen voordeel dan op Gods eer, namen zij aan wat zij niet mochten aannemen. Sommigen zien in vers 8 een voortzetting van wat de priesters in vers 7 verachtelijk gezegd hadden: Gij *zegt* tot het volk: *Als gij wat blinds aanbrengt om te offeren, het is niet kwaad, en als gij wat kreupele of kranks aanbrengt, dat is niet kwaad.* Zie, het is zeer slecht, of men het inziet of niet, het blinde en het lamme, het geroofde en het kreupele Gode als een offer te brengen. Wanneer wij God naar eigen goedvinden, zonder verstand, dienen, dan brengen wij het blinde ten offer, als wij met zorgeloosheid en onverschilligheid God dienen, dan offeren wij Hem het kranke, indien wij uiterlijkheden voldoende achten, en het ons geen hartewerk is, dan brengen

wij het lamme, en wanneer wij ijdele gedachten en overleggingen daarmede vermengen, dan offeren wij het geroofde. En is dat geen kwaad? Is dat geen grote belediging jegens God en geen groot kwaad en onrecht jegens hun eigen ziel? Zeggen onze boeken ons niet, en zegt ons eigen hart ons niet, dat dit kwaad is. Want God, die de beste is, moet gediend worden met het beste dat wij bezitten.

b. Zij wilden niet meer van hun werk verrichten, dan waarvoor zij betaald worden. De priesters wilden de offeranden offeren, die tot het altaar gebracht werden, omdat zij er hun deel van hadden, maar aangaande andere tempeldienst, waaraan geen bijzondere beloning verbonden was, daarvoor wilden zij geen voet verzetten en geen hand verroeren, en dit was algemeen, vers 10. Er is onder de priesters geen man, *die de deuren om niet toesluit, of het vuur aansteekt of Mijn altaar om niet*. Als men ook maar de geringste dienst van hen verlangt, is hun eerste vraag: hoeveel zij er mee verdienen. Zij doen niets gratis, maar zijn ijverig als er wat te verdienen valt, "zij keren zich elkeen naar zijn gezin, elk uit zijn einde," Jesaja 56:11. Zie, ofschoon God bevolen heeft, dat Zijn dienaren behoorlijk betaald zullen worden in deze wereld, toch zijn zij Hem geen welgevallige knechten, die steeds naar loon vragen en anders niet willen werken.

c. Hun werk was hun bepaald een last, vers 13, *Nog zegt gij: Ziet! wat een vermoeidheid!* Beiden priesters en volk waren zo gezind, dat zij meenden: God had hun een te zware taak opgelegd. Het volk was onwillig om offeranden te brengen, en de priesters traag om de moeite van het offeren te doen. Zij meenden, dat de feesten des Heren te menigvuldig waren, dat zij er te dikwijls toe geroepen werden en te vaak in de voorhoven des Heren moesten komen. De priesters vonden het een strenge taak, hun opgelegd, dat zij zich reinigen moesten zo vaak zij het altaar hadden te bedienen of van het heilige aten. Zij achtten de plichten van hun ambt lastig en vervelend en verachtten ze, als onredelijk en te moeilijk, zij volbrachten ze, maar murmurerende en onwillig. God spreekt ervan, ter rechtvaardiging van Zijn wet, dat "Hij hen Hem niet heeft doen dienen met spijsoffer en hen niet vermoeid heeft met wierook." Jesaja 43:23. "Waarmede heb Ik u vermoeid?" Micha 6:3. Maar hun eigen goddeloze harten maakten het hun tot een vermoeienis, en al waren zij, gelijk Doeg, "opgehouden voor het aangezicht des Heren," 1 Samuel 21:7, zij zouden veel liever ergens anders geweest zijn. Zie, het is diep beledigend voor God, wanneer men Zijn dienst en aanbidding moede wordt en minacht.

III. Merk op, hoe God de zaak met hen beredeneert en bepleit, tot hun overtuiging en verootmoediging.

1. Zouden zij een aards vorst dus durven en willen beledigen? Gij brengt uw God *het kreupele en kranke. brengt dat tot uw vorst, zal hij een welgevallen aan u hebben?* vers 8, hetzij als cijns of een geschenk, wanneer gij zijn gunst begeert of voor een genoten gunst dankt. Of liever, zal hij zoiets als welgemeend aannemen? Zie, degenen, die in hun godsdienstige plichten zorgeloos of oneerbiedig zijn, moeten bedenken, hoe schandelijk het is zo ze de Here hun God brengen, wat zij hun vorst niet zouden durven aanbieden, meer prijs stellen op de wetten van de wellevendheid in de samenleving dan op Gods wetten, en liever onheilig zijn dan onbeleefd.

2. Konden zij zich verbeelden, dat zulke offeranden Gode welgevallig zouden zijn of aan haar doel beantwoorden? "Zou Mij *zulks aangenaam zijn van uw hand, zegt de Here,* vers 13 Hebt gij enige reden om te geloven, dat Ik de belediging niet gewaar word of niet gevoel en de overtreding Mijner eigene wet dus door de vingers zien zal? Neen, vers 10, *Ik heb geen lust aan u, en daarom is het spijsoffer Mij van uw hand niet aangenaam."* Als God geen

welgevallen heeft aan de offeraar, indien die niet in de rechte stemming komt, indien hij niet geheiligd is, dan neemt God ook zijn offer niet aan. God zag eerst Abel aan, en toen zijn offer. Zie, om Gode aangenaam te zijn, is het niet genoeg, datgene te doen wat in zichzelf goed is, maar het moet uit het rechte beginsel voortvloeien, op de rechte wijze en met het rechte doel gedaan worden. Het gaat naar de oude regel, Genesis 4:7:Is er niet, indien gij weldoet, verhoging? Nu, indien wijzelf Gode niet aangenaam zijn, tevergeefs eren wij Hem, het is al verloren moeite, ja, wij zijn verloren, voor eeuwig verloren zo wij Gode niet welgevallig zijn. Zij derhalve maken een misrekening, die, om niet te veel voor hun godsdienst te moeten missen, het rechte doel uit het oog verliezen, en, in de mening van de weg te bekorten, hun bestemming niet bereiken. Zij, die er voor alle dingen naar streven, gelijk wij allen behoren te doen, hetzij inwonende, hetzij uitwonende, de Here welbehaaglijk te zijn zullen Hem *het kreupele, het kranke het geroofde* niet ten offer durven *aanbrengen.*

3. Hoe konden zij verwachten, in hun tussenkomst bij God ten bate van het volk, iets uit te werken, wanneer zij God dus honen met hun offeranden? Sommigen zien in vers 9 een spot: En nu als gij uw priesterplicht wilt waarnemen en op de bres staan om Gods oordelen af te wenden, die Hij gereed staat over u uit te gieten, smeekt toch het aangezicht van God, dat Hij ons genadig zij, ons en ons land, dat, naar uit Hoofdstuk 3:11 blijkt, door sprinkhanen en kevers bijna opgegeten was. Beproef, wat gij voor de troon van de genade kunt uitwerken, want het is door u zelf zo geworden, gij hebt God getergd, deze ellende over het volk te brengen. Maar wanneer gij voortgaat, Zijn dienst dus te ontheiligen, zal Hij dan uw personen of uw gebeden aannemen? Neen, uw voorbede zal dan niets uitwerken. Want wanneer wij naar ongerechtigheid in ons hart zien, hoort de Here niet, noch voor ons zelf noch voor anderen.

4. Had God zulks van hun hand verdiend? Neen, Hij had goed voor hen gezorgd en hun arbeid zo voorspoedig gemaakt, dat zij vrolijk en opgeruimd hadden kunnen leven, zo verstaan sommigen vers 10. *Wie is er ook onder u, die de deuren om niet toesluit? en gij steekt het vuur niet aan op Mijn altaar om niet.* Neen, God eist niet, dat gij Hem te vergeefs dient, gij wordt er goed voor betaald, en dat wil Hij ook, geen beker koud water, om Gods wil gegeven, zal onbeloond blijven. Zie, de overweging van hetgeen wij in het tegenwoordige van Hem ontvangen en de aanhoudende beloning van onze gehoorzaamheid, verzwaart onze traagheid en gierigheid in de dienst, die wij Gode wederkerig toebrengen.

IV. Hij roept ze op tot berouw over hun ontheiligen van Zijn heilige Naam. Zo kunnen wij vers 9, verstaan. *Nu dan, smeekt toch het aangezicht van God, dat Hij ons genadig zij.* Verootmoedigt u over uw zonden, roept gedurig tot God om vergeving, en vergoedt door geloof en vurige gebeden wat gij in uw offeranden te kort zijt geschoten, want al de oordelen van Gods voorzienigheid, waaronder het volk verkeert, zijn uw schuld. Zij, die door hun zonden een vuur hebben helpen ontsteken moeten al hun best doen, door berouw, gebeden en bekering te trachten, dat vuur weer te blussen. Wij moeten nagaan, hoezeer de oordelen Gods onze schuld zijn, en daardoor opgewekt worden, om met alle ernst tot Zijn barmhartigheid terug te keren. Als wij dat niet doen, hoe kunnen wij dan verwachten, dat Hij ons zal aannemen?

V. Hij verklaart Zijn besluit, om beide Zijn eigen Naam te verheerlijken en af te rekenen met hen, die hem ontheiligen. Zij, die Gode en de godsdienst smaad aandoen en heilige dingen omlaag halen, moeten bedenken

1. Dat zij hun doel niet bereiken zullen. God zal Zijn wet handhaven en doen eerbiedigen ofschoon zij ze minachten en niet tellen, want, vers 11, *van de opgang van de zon tot haar ondergang, zal Mijn Naam groot zijn onder de heidenen.* Men kan zeggen: zo degenen, die God aanneemt, Zijn dienaren niet zijn, dan heeft Hij geen dienaren. Hun dienst is Hem aangenaam, en anders ontvangt Hij geen dienst. En wat zal Hij dan voor Zijn grote Naam doen? Laat dat aan Hem over, al is Israël niet getrouw, en laat het zich niet bijeen vergaderen, toch zal God verheerlijkt worden. Al tergen Hem deze priesters, Zijn godsdienstige plechtigheden weg te nemen en de wet van de geboden, in inzettingen bestaande, teniet te doen, omdat die nimmermeer kon heiligen degenen, die de dienst pleegden, toch zal Hij daarbij op de duur niet verliezen. Want,

a. In plaats van deze vleselijke verordeningen, die zij ontheiligden, wordt een geestelijke wijze van Godsverering ingesteld en bevestigd. "Mijn gebed worde gesteld als reukwerk voor Uw aangezicht," Psalm 141:2, Openbaring 8:3, 5:8, in plaats van het bloed en het vet van varren en rammen. En het zal *een rein offer zijn,* gezuiverd, niet alleen van de verdorvenheid van de priesterlijke praktijken, maar ook van de bloot uiterlijke dienst van de ceremoniën, die rechtvaardigmakingen des vleses heten, tot op de tijd van de verbetering opgelegd, Hebreeen 9:10. Wanneer de ure zou komen, dat de ware aanbidders de Vader zouden aanbidden in geest en in waarheid, dan zou dit reukwerk, dit reine offer gebracht worden.

b. In plaats van alleen door de Joden aangebeden en gediend te worden een klein volk in een hoek van de wereld, zal Hij aangebeden en gediend worden aan alle plaatsen, van de opgang van de zon tot haar ondergang, aan alle plaatsen, overal in de ganse wereld zal Zijn Naam reukwerk toegebracht worden. Natiën zullen gewonnen worden en spreken van de grote werken Gods, in iedere taal op aarde. Dit is een klare profetie van de grote ommekeer in het koninkrijk van de genade, waardoor de heidenen, eens vreemdelingen en bijwoners nu medeburgers van de heiligen en huisgenoten Gods worden, en even welkom bij de troon van de genade als ooit de Joden geweest waren. Het is tweemaal gezegd (want de zaak is gewis): Mijn Naam zal groot zijn onder de heidenen, terwijl tot dusverre Zijn Naam alleen in Juda bekend en groot was, Psalm 76:2. Gods Naam zal hun geopenbaard worden, en die zal aangenomen en geloofd worden, er zullen onder de heidenen gevonden worden, die de Naam Gods beter zullen prijzen en meer verheerlijken dan ooit de Joden of zelfs de priesters gedaan hadden.

2. Dat zij niet ongestraft uitgaan, vers 14. Hier staat het vonnis dergenen, die doen gelijk de priesters, want het oordeel over hen is het oordeel over allen, die zo handelen.

Merk op,

a. De beschrijving van de onheilige en zorgeloze aanbidders. Het zijn dezulken, *die een mannetje in de kudde hebben en dat de Here beloven, maar offeren dat verdorven is*. Zij hebben genoeg om de Here te dienen en te eren, zo overvloedig is Hij geweest in Zijn gaven aan hen, maar zij schepen Hem af met het minste en achten dat genoeg voor Hem, zo ondankbaar zijn zij op hun beurt jegens Hem. Dit was de schuld des volks, maar de priesters zagen het door de vingers en vonden het goed. Wij vinden in de wet een onderscheiding gemaakt: wat als vrijwillig offer werd toegelaten, werd daarom nog niet tot een gelofte aangenomen, Leviticus 22:23. Maar de priesters namen het aan, al verwierp God het, voorwendende dat zij toegevender waren dan Hij zelf, waarmede Hij toch niet verheerlijkt wordt.

b. De naam, aan zulke aanbidders gegeven. Zij zijn *bedriegers, zij* handelen valselijk en trouwelooslijk jegens God, zij huichelen voor Zijn aangezicht. Zij nemen de schijn aan of ze Hem eren, door iets te beloven, maar als het op volbrengen aankomt, beledigen ze Hem, en dat in zulk een mate, dat het beter ware, niet te beloven, dan te beloven en niet te betalen. Maar laat hen zich niet bedriegen: God laat Zich niet bespotten. Zij, die menen God om de tuin te kunnen leiden, zullen tenslotte bemerken, dat zij over hun eigen ziel het verderf gehaald hebben. Huichelaars zijn bedriegers, en zij zullen blijken, zich zelf bedrogen en ten verderve gesleept te hebben.

c. Het vonnis, over hen uitgesproken zij worden *vervloekt*. Zij verwachten een zegen maar vinden de vloek, de tekenen van Gods toorn, volgens de beschreven oordelen.

d. De redenen van dit vonnis: *"Want Ik ben een groot Koning, zegt de Here van de heirscharen* daarom zal Ik afrekenen met hen, die met Mij handelen gelijk de man met zijn naaste. *Mijn Naam is vreselijk onder de heidenen,* en daarom zal Ik niet dulden, dat hij door Mijn eigen volk gesmaad worde." De heidenen betoonden hun goden, ofschoon het afgoden waren, meer eerbied, dan de Joden hun God, hoewel Die de alleen ware en levende God is. Zie, het besef van Gods absolute wereldheerschappij en de algemene erkenning daarvan, moet ons van alle oneerbiedigheid terughouden.

HOOFDSTUK 2

1 En nu, gij priesters! tot u wordt dit gebod gezonden;
2 Indien gij het niet zult horen, en indien gij het niet zult ter harte nemen, om Mijn Naam eer te geven, zegt de HEERE der heirscharen, zo zal Ik den vloek onder u zenden, en Ik zal uw zegeningen vervloeken; ja, Ik heb ook alrede elkeen derzelve vervloekt, omdat gij het niet ter harte neemt.
3 Ziet, Ik zal u het zaad verderven; en Ik zal drek op uw aangezichten strooien, den drek uwer feesten, zodat men u met denzelven wegnemen zal.
4 Dan zult gij weten, dat Ik dit gebod tot u gezonden heb; opdat Mijn verbond met Levi zij, zegt de HEERE der heirscharen.
5 Mijn verbond met hem was het leven, en de vrede; en Ik gaf hem die tot een vreze; en hij vreesde Mij, en hij werd om Mijns Naams wil verschrikt.
6 De wet der waarheid was in zijn mond, en er werd geen onrecht in zijn lippen gevonden; hij wandelde met Mij in vrede en in rechtmatigheid, en hij bekeerde er velen van ongerechtigheid.
7 Want de lippen der priesters zullen de wetenschap bewaren, en men zal uit zijn mond de wet zoeken; want hij is een engel des HEEREN der heirscharen.
8 Maar gij zijt van den weg afgeweken, gij hebt er velen doen struikelen in de wet, gij hebt het verbond met Levi verdorven, zegt de HEERE der heirscharen.
9 Daarom heb Ik ook u verachtelijk en onwaard gemaakt voor het ganse volk, dewijl gij Mijn wegen niet houdt, maar het aangezicht aanneemt in de wet.
10 Hebben wij niet allen een Vader? Heeft niet een God ons geschapen? Waarom handelen wij dan trouwelooslijk de een tegen den ander, ontheiligende het verbond onzer vaderen?
11 Juda handelt trouwelooslijk, en er wordt een gruwel gedaan in Israel, en in Jeruzalem; want Juda ontheiligt de heiligheid des HEEREN, welke Hij liefheeft; want hij heeft de dochter eens vreemden gods getrouwd.
12 De HEERE zal den man, die zulks doet, uitroeien uit de hutten van Jakob, dien, die waakt, en dien, die antwoordt, en die den HEERE der heirscharen spijsoffer brengt.
13 Dit tweede doet gijlieden ook, dat gij het altaar des HEEREN bedekt met tranen, met wening en met zuchting; zodat Hij niet meer het spijsoffer aanschouwen, noch met welgevallen van uw hand ontvangen wil.
14 Gij nu zegt: Waarom? Daarom dat de HEERE een Getuige geweest is, tussen u en tussen de huisvrouw uwer jeugd, met dewelke gij trouwelooslijk handelt; daar zij toch uw gezellin, en de huisvrouw uws verbonds is.
15 Heeft Hij niet maar een gemaakt, hoewel Hij des geestes overig had? En waarom maar dien enen? Hij zocht een zaad Gods. Daarom, wacht u met uw geest, en dat niemand trouwelooslijk handele tegen de huisvrouw zijner jeugd.
16 Want de HEERE, de God Israels, zegt, dat Hij het verlaten haat, alhoewel hij den wrevel bedekt met Zijn kleed, zegt de HEERE der heirscharen; daarom wacht u met uw geest, dat gij niet trouwelooslijk handelt.
17 Gij vermoeit den HEERE met uw woorden; nog zegt gij: Waarmede vermoeien wij Hem? Daarmede, dat gij zegt: Al wie kwaad doet, is goed in de ogen des HEEREN, en Hij heeft lust aan zodanigen; of, waar is de God des oordeels?

Er zijn twee grote verordeningen, die de goddelijke wijsheid heeft ingesteld en welker overtreding in dit hoofdstuk wordt betreurd en scherp berispt.

I. De instelling van het priesterschap, tot instandhouding van de kerk, ontheiligd door degenen, aan wie de eer was te beurt gevallen, ermede bekleed te worden. De priesters ontheiligden de heilige dingen Gods, dit wordt hun ten laste gelegd. Hun zonde wordt hun ordentelijk voor ogen gesteld, en zij deswege scherp bedreigd, vers 1-9.

II. De instelling van het huwelijk, voor de ganse wereld, om het mensdom in stand te houden, dat werd door de priesters ontheiligd, doordat ze vreemde vrouwen namen, vers 11-12, hun vrouwen onvriendelijk behandelden, vers 13 ze wegzonden, vers 16. en daarin trouwelooslijk te werk gingen, vers 10, 14, 15. Wat aan deze en andere ontheiliging van Gods ordonnantiën ten grondslag lag was niets minder dan godloochening, zij meenden dat God ten enenmale was gelijk zij, en zeiden feitelijk: Er is geen God, vers 17. Deze bestraffingen van de priesters zijn tegelijk waarschuwingen voor ons.

Maleachi 2:1-9

Wat in het vorige hoofdstuk gezegd is, gold de priesters, Hoofdstuk 1:6:*Zegt de Here van de heirscharen tot u, o priesters, verachters Mijns Naams!* Aan de daar genoemde euveldaden waren zij schuldig als offeraars, en als zodanig konden zij het als verontschuldiging aanvoeren, dat zij offerden wat het volk bracht, en dat dus, als de offerdienst niet was wat ze wezen moest, het niet hun schuld was maar die des volks. Daarom wordt hier onderzocht naar de grond van die gewraakte verdorvenheid: de ontrouw waaraan de priesters schuldig waren als leraars des volks, als uitleggers van de wet en van de levende orakelen, en dit deel hunner bediening ligt nog op de schouders des Evangelie-bedienaren, die tot herders en leraars gesteld zijn zodat de vermaning van dit hoofdstuk in bijzondere zin hen aangaat. Indien de priesters het volk beter onderricht hadden zou het volk betere offeranden gebracht hebben, en daarom komt de blaam op het hoofd des priesters terug: *"En nu, gij priesters! tot u* alleen *wordt dit gebod gezonden,* vers 1, tot u, die het volk de rechte kennis moest geleerd hebben en gezegd, hoe het God behoorde te dienen." Zie, zij, die de kerken besturen, staan zelf onder Gods bestuur en zijn Hem verantwoording schuldig. Zelfs voor degenen, die bevelen, heeft God bevelen. Ja, vers 4, *dan zult gij weten, dat Ik dit gebod tot u gezonden heb. Zij* zullen het weten,

1. Door de leiding des Geestes, die met het Woord medewerkt tot overtuiging en bekering, "gij zult zijn goddelijke oorsprong weten door Zijn uitwerking, vanwaar het komt door hetgeen het uitwerkt". Wanneer het Woord Gods het werk Gods in ons tot stand brengt en voortzet, dan worden wij overtuigd, dat Hij het heeft gezonden, dat het niet is het woord van *Maleachi, Godsgezant,* maar inderdaad Gods Woord, en niet alleen in het algemeen een roeping heeft maar ook bepaaldelijk ons bedoelt. Of,

2. Door de vervulling van de daarin uitgesproken bedreigingen: *"Gij zult weten, dat Ik dit gebod tot u gezonden heb,* en Mijn gebod keert niet ledig weder."

Laat ons nu zien, wat dit gebod voor de priesters is, dat zij moesten kennen als tot hen gezonden, laat ons achtereenvolgens de artikelen van dit gebod nagaan.

I. Hier is een verhaal van het verbond, dat God met dat heilige volk gemaakt had, de zendbrief voor hun werk en de waarborg hunner eer: *De Here van de heirscharen had tot hen een gebod gezonden, om Zijn verbond met hen* te bevestigen, vers 4, want dit verbond wordt gezegd, het woord te zijn, "dat Hij ingesteld had" Psalm 105:8. En nu zendt Hij dit gebod door de profeet, om het andermaal te bevestigen opdat het niet, tot straf voor hun ontheiliging, afgesneden werde. Laat dus de zonen van Levi en vooral die van Aaron, weten, welke eer God hun toevertrouwd en op hen gelegd had, vers 5:*Mijn verbond met hem was het leven en de vrede.* Naast dit bijzonder verbond, met het huis Israëls gemaakt, bestond er nog een verbond van priesterschap met een familie, die de dienst zou waarnemen, en, als loon, alle voorrechten van dat priesterschap genieten. Gelijk Israël een bijzonder volk, een priesterlijk koninkrijk zou zijn, zo was het huis van Aaron, als een familie van priesters, ten deel gevallen, Zijn naam te dragen te midden van het volk gelijk dat volk Zijn naam moest dragen te midden van de natiën, beide. maar in verschillende graad, om *de Naam des Heren ere te geven* vers 2. God had een verbond met hen gemaakt als Zijn huisbedienden, hun de priesterlijke bediening opgedragen en beloofd, hen daarin te zullen erkennen en aan te nemen. Dit heet Zijn verbond van leven en vrede, omdat het tot steun van de godsdienst moest strekken, leven en vrede brengende aan de zielen van de mensen, het leven aan de doden en de vrede aan de ellendigen. Eveneens: wijl vrede en leven alle priesters beloofd waren, die hun plicht trouw en nauwgezet zouden vervullen, zij

zouden vrede genieten, wat bewaring voor alle leed, en leven, wat de somma van alle goed beduidt. Wat hier van het verbond des priesterschaps gezegd wordt, is waar van het genadeverbond voor alle gelovigen, als geestelijke priesters, het is een verbond van leven en vrede, het verzekert alle gelovigen leven en vrede, eeuwig leven en eeuwige vrede, alle geluk beide in deze wereld en in de toekomende. Dit verbond werd gesloten met de gehele stam van Levi, die daardoor van de overige stammen werd afgezonderd en niet met hen geteld. Die stam werd "uit hunne broederen verkozen en gesteld over de tabernakel van de getuigenis," Numeri 1:49, 50 en krachtens deze verkiezing zegt God, Numeri 3:12:"de Levieten zullen Mijne zijn." Het werd gesloten met Aaron, toen hij en zijn zonen werden genomen "om Mij het priesterambt te bedienen," Exodus 28:1. Aaron wordt daarom genaamd " de heilige des Heren," Psalm 106:16. Het werd gesloten met Pinehas en zijn huis, een tak van dat van Aaron, bij een bijzondere gelegenheid, Numeri 25:12, 13. Daar, gelijk hier heet dat verbond des priesterschaps een *verbond des vredes,* omdat daardoor vrede tussen God en Israël werd gemaakt en bewaard. Deze grote zegeningen van vrede en leven, in dit verbond begrepen, gaf God hem, Levi, Aaron Pinehas, Hij beloofde hun en hun nakomelingschap leven en vrede, vertrouwde hun deze zegeningen hoe ten bate en ten diepste van Gods Israël, wij ontvingen, opdat wij mochten geven, gelijk Christus zelf, Psalm 68:19. Tot nadere beschouwing van dit verbond moeten wij opmerken

1. Op welke overwegingen het gegrond was. *Ik gaf hem die,* leven en vrede, *tot een vreze, en hij vreesde Mij, en hij werd om Mijns Naams wil verschrikt,* vers 5. De stam van Levi had een duidelijk bewijs van heilige vreze Gods en eerbied voor Zijn Naam gegeven, daar hij zo manmoedig tegen de aanbidders van het gouden kalf optrad, Exodus 32:26, om zijn ijver in deze zaak schonk God hem deze zegen en nodigde hem uit, zich aan God te wijden. Pinehas betoonde zich ijverig voor de eer des Heren en van Zijn oordelen, toen hij, om de plaag te doen ophouden, Zimri en Kozbi doorstak, Psalm 106:30, 31. Zie, zij en zij alleen, die Gods Naam vrezen, kunnen de zegeningen van *het verbond van leven en vrede* verwachten. En degenen, die bewijs geven van hun ijver voor God, zullen ongetwijfeld met de heerlijke voorrechten van het priesterschap van de gelovigen beloond worden. Sommigen lezen hierin niet een beschouwing, maar een voorwaarde van zegen: *Ik gaf hun dat verbond, mits zij voor Mijn aangezicht vreesden.* Als God ons leven en vrede schenkt, verwacht Hij, dat wij voor Hem vrezen zullen.

2. Wat de priesters door dit verbond was toevertrouwd, vers 7. Daar worden zij genoemd *engelen* (boodschappers) *des Heren der heirscharen,* boodschappers van dat verbond van leven en vrede, geen middelaars ervan, maar alleen boodschappers, gezanten, gebruikt om over de artikelen des vredes met Israël te spreken. De priesters waren de mond Gods voor het volk, van wie men het onderricht moest ontvangen overeenkomstig de levende Godsspraken. Deze bediening was Levi geschonken, omdat hij in zijn ijver voor God, "zijn broederen niet kende en zijn zonen niet achtte," daarom "zou hij Jacob Gods rechten leren," Deuteronomium 33:9-10. Zie, het is een eer voor Gods dienaren als Zijn gezanten gebruikt te worden om Zijn boodschappers te zijn. Haggai wordt Gods boodschapper genoemd. Wijl dit hun bediening was, merken wij op,

a. Wat de plicht van de predikanten is: *de lippen des priesters zullen de wetenschap bewaren,* ze het volk niet onthouden maar voor het volk aanwenden. Predikanten moeten kundige mannen zijn, want hoe zijn degenen bekwaam, de dingen Gods te onderwijzen, die er zelf slecht mee op de hoogte zijn? Zij moeten de wetenschap bewaren, zich daarmede toerusten en niet verliezen wat ze zelf geleerd hebben, als goede uitdelers, die uit hun schat oude en nieuwe

dingen voortbrengen. Niet alleen hun hoofd, maar ook hun lippen moeten de wetenschap bewaren, zij moeten ze niet alleen bezitten, maar ook gereed bij de hand hebben, als op hun lippen, om ze, wanneer de gelegenheid zich aanbiedt, dadelijk aan anderen te kunnen mededelen. zo lezen wij van "de wijsheid, die in de lippen des verstandigen wordt gevonden en velen' voedt, Spreuk. 10:13, 21.

b. Wat de plicht des volks is, het *zal uit hun mond de wet zoeken,* vers 7. Het volk moet de priesters, als Gods boodschappers, ondervragen, niet alleen naar hen luisteren, maar ook vragen doen, opdat het die woorden beter versta, en verkeerd verstaan voorkomen worde. Wij hebben er allen groot belang bij de wil des Heren te kennen, die nauwkeurig en zeker te weten, wij moeten naar die kennis verlangen en begerig zijn, er in toe toenemen. Here, wat wilt Gij, dat ik doen zal? Wij moeten niet alleen het geschreven woord: de wet en de getuigenis, raadplegen, maar ook onderricht zoeken bij Gods boodschappers en raad van hen vragen in dingen, die onze ziel aangaan, gelijk wij geneesheren en rechtsgeleerden raadplegen, wanneer wij ziek zijn of rechtskundige bijstand behoeven. Niet, dat de predikanten niet gehouden zouden zijn, de wet Gods mee te delen ook aan degenen, die er geen belang in stellen en dit kennen niet begeren (zij moeten "met zachtmoedigheid onderwijzen degenen, die tegenstaan," 2 Timotheus 2:25, zowel als degenen, die zelf komen), maar het is tegelijkertijd de plicht van de schare, dat onderwijs te zoeken en om nadere inlichting te vragen. "Wachter, wat is er van de nacht? Wilt gijlieden vragen, vraagt," Jesaja 21:8, 11. 12. De gemeente moet niet alleen naar troost horen uit de mond harer predikanten, maar daar ook de wet leren kennen, want als wij in de weg van het gebod wandelen, dan zullen wij ook de weg van de troost vinden.

II. Hier is een gedenkschrift van de trouw en de ijver hunner voorgangers in de priesterlijke bediening, vermeld om hun zonde in te schriller kleuren te doen uitkomen, nu zij zozeer van hun eerwaardige voorvaderen ontaard en zo ver van die roemvolle voorbeelden verwijderd zijn. Tevens is het een rechtvaardiging van God, als Hij die tekenen van Zijn tegenwoordigheid van hen wegneemt, die Hij geschonken had aan degenen, die dicht bij Hem leefden. Zie hier, vers 6, hoe goed de godzalige priester was, in wiens voetstappen zij moesten gewandeld hebben, en wat voor goed hij, door Gods genade, gedaan had.

1. Zie, hoe goed hij was. Hij was bekwaam en machtig in de Schriften: *de wet van de waarheid was in zijn mond,* ten bate dergenen *die uit zijn mond de wet zochten.* In al zijn redenen blonk min of meer de wet van de waarheid door. Alles wat hij zeide stond onder de regel van de wet, en daarmede regeerde hij anderen. Hij sprak als gezaghebbende (ieder woord was een wet), en als iemand, die zowel wijsheid als godsvrucht bezat, het was de wet van de waarheid, en de waarheid is een wet, ze heeft gebiedende kracht. Door de waarheid regeert Christus. *De wet van de waarheid was in zijn mond,* want op zijn beslissingen in consciëntie zaken kon men zich verlaten, zijn mening was zo goed als wet. *Daar werd geen onrecht in zijn lippen gevonden,* hij vervalste het woord Gods niet om mensen te behagen of eigen voordeel te zoeken, maar deelde allen, die hem kwamen raadplegen, mee wat de wet zeide, aangenaam of onaangenaam. Hij noemde niet rein wat onrein was, gelijk een van de rabbijnen zich uitdrukt. En zijn wandel stemde met zijn leer overeen. God zelf geeft hem dit eervol getuigenis: Hij *wandelde met Mij in vrede en in rechtmatigheid.* Hij achtte het niet genoeg, van God te spreken, maar Hij wandelde met Hem. Zijn gemoedstoestand en zijn openbare wandel beantwoordden aan zijn leer en belijdenis, hij leefde een leven van gemeenschap met God, en het was zijn aanhoudende zorg, Hem welgevallig te zijn. Hij leefde als een priester, die verkozen is om "voor Gods aangezicht te wandelen" 1 Samuel 2:30. Zijn wandel was in vrede, was zachtmoedig en vriendelijk jegens alle mensen, als een voorbeeld en bevorderaar van de liefde. Hij wandelde

met God in vrede, was zelf vreedzaam en een vredemaker. Zijn wandel was ook eerlijk, hij deed niemand onrecht, maar gaf nauwgezet ieder het zijne: *hij wandelde met Mij in rechtmatigheid.* Wij mogen niet, om des vredes wil, de wetten van de rechtmatigheid overtreden, maar vrede houden zover het met het recht bestaanbaar is. De wijsheid van boven is ten eerste zuiver, daarna vreedzaam. Meer dan alle andere mensen moeten predikanten met God wandelen in vrede en rechtmatigheid, opdat zij voorbeelden van de kudde mogen zijn.

2. Zie, wat voor goed hij deed, hij beantwoordde aan de eis van zijn bediening: Hij *bekeerde er velen van ongerechtigheid,* het was zijn aanhoudende zorg, goed te doen, en God kroonde zijn pogingen met wonderlijke voorspoed. Menige ziel redde hij van de dood, en er zijn er velen in de hemel, die God zegenen, omdat zij die goede priester in hun leven op aarde gekend hebben. Predikanten moeten hun uiterste best doen om zondaren tot bekering te brengen, zelfs onder belijdende leden van de gemeente valt nog bekeringswerk te doen, velen moeten van hun ongerechtigheid afgekeerd worden, en predikers mogen het zich een eer, een rijke beloning op hun arbeid rekenen, als die tot dat einde dienen mag. Alleen God kan door Zijn genade de mens van diens ongerechtigheid bekeren, en toch wordt van een vrome prediker getuigd, dat hij een zondaar van de dwaling zijns wegs bekeert, namelijk als een werktuig in Gods hand, een medewerker met God. "Die er velen rechtvaardigen, zullen zijn gelijk de sterren, altoos en eeuwiglijk," Daniel 12:3. Zie, de predikers en zij alleen hebben kans, zondaars te bekeren, die de zuivere leer verkondigen en godzaliglijk leven, beide overeenkomstig de Schrift, want, gelijk een rabbijn opmerkt, als de priester oprecht is, zullen velen oprecht zijn.

III. Hier wordt een zware aanklacht tegen de priesters van de toenmalige tijd ingebracht, die het verbond des priesterschaps verbraken en in strijd handelden beide met de voorschriften en de voorbeelden, hun gegeven. Meer bijzonderheden omtrent hun zonde hebben wij in het voorgaande hoofdstuk gevonden, en in Nehemia 13 lezen wij, dat toen ter tijd veel bederf in de Joodse kerk was geslopen, gemengde huwelijken, toelating van vreemden in Gods huis, ontheiliging van de Sabbatdag, alles de schuld van de slordigheid en de ontrouw van de priesters. Hier worden zij in het algemeen beschuldigd,

1. Dat ze de regel overtraden: Gij zijt *van de weg afgeweken,* vers 8, van de goede weg, die God u had voorgeschreven en waarin uw godzalige voorvaderen voor u hebben gewandeld. Het staat slecht met een volk als zij, wier taak het is, het op de goede weg te leiden, zelf die weg te verlaten. *Gij hebt Mijn weg niet gehouden,* noch zelf die bewandeld noch anderen daarop doen wandelen, vers 9.

2. Zij hebben het vertrouwen geschonden: *Gij hebt het verbond van Levi verdorven,* gij hebt het geschonden, de grote bedoelingen van dat verbond uit het oog verloren en gedaan wat gij kondet om die te verijdelen en te voorkomen. Gij hebt uw ambt waargenomen als ware het alleen bestemd om u vet en groot te maken, en niet om God te verheerlijken en mensen ten zegen te zijn. Dat was het verbond van Levi verderven, het doel des verbonds miskennen en het ondergeschikt maken aan die zinnelijke, aardse dingen, waarover gij moest geheerst hebben. Zo hebt gij ook de zegen des verbonds verbeurd en voor u zelf verdorven, gij hebt het ijdel gemaakt en leven en vrede verloren, die ermee verbonden waren. Wij hebben geen reden van God te verwachten, dat Hij Zijn deel van het verbond zal houden, als wij niet nauwgezet ons deel gestand doen. Een ander voorbeeld van geschonden vertrouwen was, dat *zij het aangezicht aannamen in de wet,* vers 9. In de hun gegeven wet konden zij hun plicht vinden, dit wilden zij doen, maar dat niet, juist naar hun smaak, naar de wijze van de huichelaars, terwijl zij, wier hart oprecht is voor God, de ganse wet onderhouden. Of eer: in de wet die zij

het volk bekend moesten maken, kenden zij het aangezicht (gelijk het letterlijk heet), zij namen de persoon aan, opzettelijk verklaarden zij de wet verkeerd en pasten die partijdig toe, hetzij om degenen te treffen, die zij niet mochten lijden, hetzij om anderen in het gevlij te komen, die zij liefhebben. In de een zagen zij de zonde door de vingers, die zij in de ander streng berispten, als naar hun eigen belang of voorkeur hen dreef. God is geen aannemer des persoons, als Hij Zijn wet geeft, noch ook als Hij de overtreding van Zijn wet straft, Hij trekt de rijke niet bij de arme voor, en daarom onteren Zijn dienaren hem, wanneer zij, in leer of tucht, de persoon aannemen. Zie 1 Timotheus 5:21.

3. Dat zij de zielen van de mensen veel kwaad deden, die zij hadden moeten redden. *Gij hebt er velen doen struikelen in de wet,* niet alleen doen overtreden, geleerd en door uw voorbeeld aangemoedigd om in strijd met de wet te handelen, maar *doen struikelen in de wet,* door het zo voor te stellen, alsof de wet de zonde moet dienen en ze bevorderen. zo maakten Hofni en Pinehas, door hun goddeloosheid, dat "de lieden het spijsoffer des Heren verachtten," 1 Samuel 2:17. Er zijn er velen, voor wie de wet des Heren een struikelblok is, het Evangelie van Christus een reuke des doods ten dode, en, Christus zelf een rots van de ergernis. Niets werkt daartoe meer mee dan het goddeloze leven dergenen, die de godzaligheid belijden, die aanleiding geven tot de spot: "Het is alles bedrog " Dit is inderdaad een ergernis, een steen des aanstoots. Dat moest nimmer zo zijn, daarom wee dengenen, door wie de ergernis komt.

4. Dat zij, wanneer bestraffingen door woord of lotgeval van Gods wege over hen komen, niet wilden horen, dat is: er geen acht op gaven, het niet ter harte namen. Zij hadden geen berouw noch schaamte over hun zonden, en de tekenen van Gods misnoegen troffen hen niet. Wat wij horen, doet ons geen goed, tenzij wij het ter harte nemen en op ons laten inwerken: Gij wilt het niet ter harte nemen, om Mijn Naam eer te geven, door geloof en bekering. Daartoe moeten wij de dingen ter harte nemen, opdat wij Zijn Naam mogen verheerlijken en Hem prijzen om alles, wat Hij van Zichzelf heeft geopenbaard. Het is slecht, God Zijn eer te ontroven, maar het ergst in Zijn dienaren, wier ambt en taak het is, Zijn Naam groot te maken en Hem de rechte eer te brengen.

IV. Hier volgt een verslag van de oordelen, die God over deze priesters bracht om hun ontheiliging van de heilige dingen.

1. Zij hadden hun aardse goed verloren, vers 2:*Ik zal uw zegeningen vervloeken*. Zij hadden geen zegen op hun werk, geen voldoening van goed doen, want op de zegen, waarmede zij als priesters het volk zegenden, was God wel verre van Zijn amen te zeggen, zodat die in vloek verkeerde, gelijk Hij Bileams vloek in zegen omgezet had. Dat onheilige volk zou de gunst van Gods zegen niet ontvangen, noch deze onheilige priesters de gunst van die zegen over te brengen, beide zouden onder de tekenen van Zijn vloek liggen. Ook hun loon zou geen hulp verlenen, want de zegen, waarmede God hen gezegend had, zou door hun misbruik in vloek veranderen. Zij konden die niet ontvangen als de gave van Zijn gunst, wanneer zij zich Zijn ongenoegen op de hals hadden gehaald, door Zijn kastijding niet aan te nemen.

2. Zij hadden hun achting verloren, vers 9:*Daarom heb Ik u ook verachtelijk en onwaardig gemaakt voor het ganse volk.* Toen zij God verheerlijkten, gaf Hij hun eer en steunde Hij hen, zij hadden er belang bij, dat het volk hen achtte en liefhad, zolang zij recht deden en met God in vrede en rechtmatigheid wandelden. Toen waardeerde en eerde iedereen hen, terecht noemde men hen: Weleerwaarde, priester! Maar toen zij de wegen des Heren verlieten en het verbond van Levi verdierven, maakten zij zich in de ogen des volks niet alleen geminacht, maar

veracht, zelfs in het oog van de geringsten, die naarmate zij het ambt hoger schatten, de ambtsdragers, die het schandvlekten, te dieper verfoeiden. Hun gedrag, hun misdragen, leidde daar onvermijdelijk toe en God noemt dat Zijn werk, een rechtvaardig oordeel over hen, door hun eigen zonde veroorzaakt en daaraan beantwoordende. Zij maakten, dat God gelasterd werd, des Heren tafel verontreinigd, en haar inkomen, haar spijs verachtelijk, Hoofdstuk 1:12. Daarom stort God met recht meer over hen uit en geeft ze aan versmaadheid prijs, zij stellen zich zelf ten toon, en daarom stelt God ze ten toon. Zie als de zonde een schandvlek van het volk is, is ze dat in bijzondere zin van de priesters, er is geen verachtelijker wezen op aarde dan een onheilig, goddeloos, schandelijk prediker.

V. Hier wordt een oordeel des toorns over hen uitgesproken, vers 2,3 Maar het is voorwaardelijk: *Indien gij het niet zult horen, en indien gij het niet zult ter harte nemen,* dat wil zeggen:, indien wel, dan wordt Gods toorn afgekeerd, en alles is goed, maar indien gij voortgaat, indien gij in deze boze wegen volhardt, dan hoort uw vonnis: Uw zonde zal uw ondergang zijn."

1. Zij zullen vasten en liggen onder Gods vloek: *Ik zal de vloek onder u zenden.* De toorn Gods zal over hen geopenbaard worden, volgens de bedreigingen van het geschreven woord. Zie, zij, die de geboden van de wet overtreden, stellen zich onder de vloek van de wet.

2. Noch hun bediening noch hun genot zal rein zijn. "Ik *zal uw zegeningen vervloeken,* zodat ge noch zelf gezegend zijt noch het volk zegenen zult, zelfs uw overvloed zal u een plaag en gij zelf de plaag van uw geslacht zijn".

3. De vruchten van de aarde, waarvan zij de tienden ontvingen, zouden hun geen voordeel aanbrengen. *"Ziet, Ik zal u het zaad verderven,* het koren, dat gij zaait, zal in de grond verrotten en nimmer opkomen, en het gevolg zal zijn hongersnood en schaarste van levensmiddelen, zodat geen spijsoffers op het altaar kunnen gebracht worden, en de priesters hun inkomsten derven." Het kan ook van het zaad des Woords verstaan worden, God dreigt hun de zegen van het onderwijs te weren, dat ze het volk geven, zodat al hun arbeid vergeefs is, gelijk die van de landman, die slecht zaad in de grond stopt. Die dreiging stemt overeen met Jeremia 23:32:Zij doen dit volk gans geen nut.

4. Zij zullen met hun dienst door God verworpen worden, Hij is zo ver van welbehagen in hen te scheppen, dat Hij ze veeleer verafschuwt, *Ik zal drek op uw aangezichten strooien. de drek uwer feesten.* Hij zinspeelt op de offers, die op die feesten gebracht werden. In plaats van een welgevallen te nemen aan het vet hunner offers, zal Hij Zijn ongenoegen tonen door hen slijk in hun aangezichten te werpen, hetgeen Hij werkelijk doet, als Hij zegt: "Brengt niet meer vergeefs offer, het reukwerk is Mij een gruwel," Jesaja 1:13. Zie, degenen, die op hun uiterlijke godsdienst vertrouwen, die zij slechts drek moesten achten om Christus te gewinnen, zullen niet alleen ervaren, dat God die niet aanneemt, maar ook met schaamte en schande vervuld worden vanwege der zelver dwaasheid.

5. Alles zal tenslotte op hun algehele ondergang uitlopen: *Zodat men u met die wegnemen zal,* vers 3. Zij zullen zozeer bestrooid worden met de drek hunner feesten dat zij met die drek naar de mesthoop gebracht worden. Iedereen zal daaraan meehelpen zelfs de straatloper. "Men noemt ze een verworpen zilver, want de Here heeft hen verworpen," Jeremia 6:30.

Maleachi 2:10-17

Kwade praktijken zijn de natuurlijke vrucht en uitkomst van verkeerde beginsels, en de verdorvenheid van ‘s mensen hart is te wijten aan een atheïstisch denken, dat hij heeft aangewend en waardoor hij zich laat beheersen. Nu hebben wij daarvan in deze verzen een voorbeeld, wij vinden hier mensen, die vals met elkander handelen, en dat komt daarvandaan, dat zij onrecht van God denken.

Merk hier op,

I. Hoe bedorven hun handelingen waren. In het algemeen *handelden zij trouweloos de een tegen de ander,* vers 10. Men kan niet verwachten, dat hij, die zijn God ontrouw is, trouw jegens zijn vriend zal zijn. Zij hadden trouweloos jegens God gehandeld in Zijn tienden en offeranden, Hem bedrogen, Zijn touwen en koorden van zich geworpen zo was een deur geopend voor allerlei onrecht en oneerlijkheid, en de banden van bloedverwantschap en natuurlijke genegenheid waren eveneens verscheurd en leverden geen hinderpaal meer op. Sommigen menen, dat de trouweloze handelingen, die hier bestraft worden, dezelfde zijn als de voorbeelden van verdrukking en afpersing, waarover Nehemia klaagt, Nehemia 5:3-7. Daarin vergeten zij de God hunner vaderen, en het verbond hunner vaderen, en maakten hun offers onaannemelijk, Jesaja 1:11. Maar het schijnt eer te zinspelen op ongeregeldheid in hun huwelijken, waarover Nehemia evenzo klaagt, Nehemia 13:23. Van tweeërlei worden zij hier beschuldigd, als de Here tot grote toorn verwekkende dat ze vreemde vrouwen van heidense volken hadden genomen en de vrouwen van hun eigen volk weggezonden, in beide hadden ze trouweloos gehandeld en een heilig verbond verbroken, het eerste was verachting van hun plaats als uitverkoren volk, het andere verbreking van de huwelijksband.

1. Het was een minachten van Gods verbond waardoor zij van alle andere volken waren afgezonderd, dat zij vreemde vrouwen namen, dat was uitdrukkelijk verboden en met straf bedreigd in de wet, Deuteronomium 7:3.

Merk hier op,

A. Welke goede redenen zij hadden om God en elkander trouw te zijn en geen huwelijken met heidenen te sluiten.

a. Zulke huwelijken waren door de wet uitdrukkelijk verboden. God had Zich verbonden, hun goed te doen op deze voorwaarde, zodat ze zich niet met de heidenen zouden vermengen, dat was *het verbond hunner vaderen,* waardoor de oudheid en eerbiedwaardigheid betekend werden, het was een hoofdartikel van de wet, dat de natie moest in stand houden. Zij lagen onder elke mogelijke verplichting, deze wet stipt te onderhouden, en toch overtraden zij als gold ze hen niet. Zij verbraken het verbond hunner vaderen, die ongehoorzaam zijn aan het gebod van de God hunner vaderen.

b. Zij waren een uitverkoren volk en moesten daarom samenwerken om de eer dier uitverkiezing te handhaven. *Hebben wij niet allen enen Vader?* Ja, dat hebben wij, want *heeft niet een God ons geschapen?* Zijn wij niet allen zijn geslacht? En zijn wij niet van enen bloede? Ja, zeker zijn wij dat! God is de gemeenschappelijke Vader van het ganse menselijke geslacht, en daarom zijn wij allen broeders, elkanders leden, en moeten daarom afleggen de leugen, Efeziers 4:25, en niet *trouwelooshandelen, niemand tegen zijn naaste.* Maar hier schijnt dit

woord op de Joodse natie te slaan: *Hebben wij niet allen enen vader,* Abraham of Jacob? Hierop gingen de Joden prat: Wij hebben Abraham tot enen vader. Maar dat keert zich hier tegen hen en vermeerdert hun zonde dat zij de eer van hun volk hebben verguisd door zich met de heidenen te vermengen. "Heeft *niet een God ons geschapen?* dat is: tot een volk gevormd, een natie van ons gemaakt en ons een bestaan geschonken, afgescheiden van dat van andere volken? En moest dat ons niet nopen, de waardigheid van onze natie op te houden?" Zie, de overweging van de eenheid van Christus' kerk in Hem, haar Stichter en Koning, moet ons er toe brengen, haar zuiverheid te bewaren en haar tegen alle bederf te beschermen.

c. Zij waren Gode geheiligd, zowel als van de andere volken onderscheiden. "Israël was de Here een heiligheid," Jeremia 2:3, in een verbond met Hem opgenomen, voor Hem afgezonderd, om Hem tot een naam en lof te zijn. Daarom had Hij hen lief en nam een welgevallen aan hen, het heiligdom in hun midden was de heiligheid des Heren, die Hij liefhad, waarvan Hij gezegd had: Dit is "Mijne rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd," Psalm 132:14. Maar door vreemde vrouwen te trouwen verontreinigden zij deze heiligheid en legden hun eer in het stof. Zie, zij, die de Here gewijd zijn en door Hem bemind worden, hebben deze stand op te houden, opdat ze daaruit niet vervallen, hun eer verbeuren en hun heil verzaken.

B. Hoe trouwelooszij evenwel hadden gehandeld. Zij verontreinigden zich juist datgene, wat de eer hunner afzondering had moeten beveiligen. *Juda heeft de dochter eens vreemden gods getrouwd* Het kwaad was niet zozeer, dat ze de dochter van een vreemd volk was (God heeft alle volken van de mensen gemaakt, en is zelf de koning van de natiën), maar de dochter van een vreemde god, opgevoed in de dienst en de aanbidding van valse goden, hun dienaren gelijk zij de dienares haars vaders was, en van hen afhankelijk. Daarom zeggen sommige rabbijnen (door Dr. Pocock aangehaald): Hij, die een heidense vrouw trouwt, is als die zich schoonzoon van een afgod maakt. Het verderf van de oude wereld begon, toen de "zonen Gods de dochteren van de mensen" zich tot vrouwen namen, Genesis 6:2. Over diezelfde zaak wordt hier geklaagd, maar in scherper bewoordingen: *De zonen Gods hebben de dochteren van een vreemde god getrouwd.* Hierin wordt Juda gezegd, trouweloos gehandeld te hebben, want het heeft zich verlaagd en zijn eigen eer geschandvlekt en *de heiligheid des Heren ontheiligd,* die het moest liefhebben (gelijk sommigen lezen), het is een dwaasheid begaan in Israël en Jeruzalem, hatelijk in Gods oog en ongepast voor degenen, die naar Zijn naam genoemd zijn. Zie, het is iets afschuwelijks voor dezulken, die de heiligheid des Heren belijden, zo ze die ontheiligen door een ander juk aan te nemen met de ongelovigen.

C. Hoe streng God hen daarvoor straffen zal, vers 12. *De Here zal de man, die zulks doet, uitroeien,* de man, die de dochter van een vreemde god getrouwd heeft. Hij heeft inderdaad zichzelf van het heilige volk afgesneden en zich verbonden met vreemdelingen van het burgerschap Israëls, en dat zal zijn vonnis zijn: *God zal hem uitroeien uit de hutten van Jacob, hem en al wat hem toebehoort,* gelijk het oorspronkelijk luidt. De Here zal hem afsnijden van Israël en Jeruzalem, en hij zal niet *onder de levenden gerekend worden. De Here zal dien, die waakt, en dien, die antwoordt,* uitroeien, die beide schuldig staan, hij die onderricht, en hij, die onderricht wordt. De blinde leidslieden en de blinde volgelingen zullen samen in de gracht vallen, want de meester heeft de leerling verleid, en de leerling heeft zich laten verleiden. Zij zullen samen *uit de hutten van Jacob uitgeroeid worden.* God erkent ze niet meer als tot Zijn volk behorende, ja, en de priester, die een vreemde vrouw trouwt, (en hun aantal was niet zo gering, Ezra 10:18) zal niet ontkomen, het offer, dat hij op het altaar brengt zal hem niet redden, maar hij zal uit de tempel zijns Gods worden uitgeroeid, gelijk anderen *uit de hutten*

van Jacob. Nehemia jaagde ze van zich weg, en ontzette ze uit hun priesterschap, zelfs een van de zonen des hogepriesters, die hij aan die zonde schuldig bevond, Nehemia 13:28.

2. Dit huwelijksverbond verachtende, dat God ten bate van al ‘t menselijk geslacht had ingesteld, mishandelden en verjoegen ze de vrouwen van hun eigen volk, waarschijnlijk om plaats te maken voor die vreemde vrouwen, die het toen de mode was te nemen, vers 13. *Dit tweede doet gijlieden ook,* het tweede artikel van de acte van beschuldiging. Want de weg van de zonde gaat benedenwaarts, en de eene verbreking van het verbond leidt tot de andere.

A. Laat ons zien, waarover hier geklaagd wordt. Zij behandelden hun vrouwen niet gelijk het behoorde.

a. Zij waren onheus, gemelijk en liefdeloos jegens haar en verbitterden haar leven. Wanneer zij met hun vrouwen en kinderen tot de plechtige feesten kwamen om God te vereren, wat zij met blijdschap moesten doen, dan waren zij uit hun humeur, hun arme vrouwen brak het hart, en, het niemand durvende zeggen, klaagden zij haar nood aan God en bedekten het altaar des Heren met tranen, met wenen en met zuchting. Een voorbeeld hiervan is Hanna, die, omdat haar man nog een vrouw had (ofschoon haar man goed voor Hanna was), die haar steeds tergde, wanneer zij ten huize des Heren optogen om te aanbidden, weende en niet at en bitter bedroefd was, 1 Samuel 1:6, 7, 10. Zo was het ook met de vrouwen hier, en dit was zo zeer in strijd met de blijdschap, die God in Zijn aanbidders begeert, dat het de aanneming hunner offers in de weg stond: *God zag hun offers niet meer aan.* Zie hier, welk een goede meester wij dienen, die niet wil, dat Zijn altaar met tranen bedekt wordt, maar dat men het met vreugdezangen omringt. Dit veroordeelt degenen, die Zijn dienst voor die van afgoden verlieten, in welker verering wij vrouwen vinden, "bewenende de Thammuz," Ezechiel 8:14, en priesters ‘bloed over zich uitstortende," 1 Koningen 18:28. Zie ook, hoe goddeloos het is, anderen uit hun humeur te brengen, als die God zullen aanbidden, ofschoon het hun schuld is, dat ze zichzelf voor die aanbidding ongeschikt maken, is het nog meer de schuld dergenen, die hun daartoe aanleiding gaven. Het is een reden, waarom gelovigen in heilige liefde en vreugde leven moeten, "opdat hun gebeden niet verhinderd worden," 1 Petrus 3:7.

b. Zij handelden trouweloos met haar, vers 14-16. Zij hielden hun beloften jegens haar niet, maar onthielden haar haar onderhoud en namen zich bijwijven, die de liefde genoten, welke zij alleen hun vrouwen schuldig waren.

c. Zij zonden ze weg, gaven haar een scheidbrief en lieten ze gaan, misschien bleef zelfs die door Mozes geboden ceremonie achterwege, vers 16.

d. In dat alles *bedekten zij de wrevel met Zijn kleed,* zij mishandelden hun vrouwen en deden haar onrecht aan, doch namen de schijn aan, alsof zij ze o zo liefhadden en niemand hoger schatten. Het wordt vaak gezien, dat iemand, die geweld pleegt, dat met een mantel van godsvrucht zoekt te bedekken.

B. Laat ons zien, waardoor de beschuldiging bewezen en zelfs verergerd wordt.

a. Het getuigenis Gods is een voldoend bewijs. "De *Here is een getuige geweest tussen u en de huisvrouw uwer jeugd,* vers 14, is getuige geweest van de huwelijksband tussen u en haar, want gij zelf hebt Hem tot getuige geroepen, toen die band werd gelegd, aangaande uw oprechtheid en trouw. Hij is getuige geweest, hoe menigmaal gij die band gebroken hebt, en

van al uw trouweloze handelingen, waardoor gij haar hebt beledigd. Hij zal tussen u en haar oordelen." Zie, dit moet ons aansporen getrouw te zijn jegens God en al degenen, met wie wij te doen hebben, dat God zelf getuige is van al onze verbintenissen en van al ons breken dier verbintenissen, en Hij is een getuige, tegen Wie geen uitvlucht baat.

b. De schuld wordt zeer verzwaard door de overweging, wie het is, die zo verongelijkt en mishandeld werd.

Ten eerste. "Zij is uw huisvrouw, uw eigen, vlees van uw vlees en been van uw been, de naaste, die gij in de wereld hebt en wie gij moet aanhangen totdat de dood u scheidt."

Ten tweede "Zij is de huisvrouw uwer jeugd, die uw liefde had, toen die het sterkst was, uw eerste keuze, met wie gij zo lang hebt geleefd. Laat de lieveling uwer jeugd niet de spot en afschuw van uw rijpe leeftijd wezen!"

Ten derde. "Zij is uw gezellin, zij heeft jaren lang uw zorg en verdriet, en vreugde gedeeld." De huisvrouw mag niet als een dienstmaagd, maar moet als de gezellin haars mans beschouwd worden, met wie gij openhartig omgaat en in zoetigheid raadpleegt, als met een vriendin, in wier gezelschap gij u verlustigt meer dan in dat van een ander want zij is toch uw gezellin?

Ten vierde. "Zij is de huisvrouw uws verbonds, met wie gij door de huwelijksband zijt verbonden, zolang zij getrouw blijft, zodat gij van haar niet kunt losgemaakt worden, want het is een verbond voor het leven. Het is de vrouw, met wie gij u verbonden hebt, en die zich met u verbonden heeft. Er is een eed Gods tussen u beiden, waarmede niet mag gespeeld, maar die nauwgezet moet gehouden worden." Gehuwde lieden moeten zich dikwijls hun huwelijksbelofte herinneren en die in volle ernst vernieuwen, als dezulken, die van harte houden wat ze eens beloofd hebben.

C. Laat ons op de redenen letten, waarom man en vrouw samen moeten blijven tot aan huns levens einde, in heilige liefde en vrede en nimmer twisten noch van elkander scheiden.

a. Omdat God ze samengevoegd heeft, vers 15. *Heeft Hij niet maar enen gemaakt,* een Eva voor een Adam, opdat Adam geen andere vrouw nam om haar te benauwen, Leviticus 18:18, noch haar wegzond om een andere te nemen? Het is grote zonde, te klagen over de huwelijkswet als een keten, nu Adam in de staat van de rechtheid, in Eden, in de lusthof, slechts een huisvrouw had. Toch *had God des geestes overig,* Hij kon nog een Eva gemaakt hebben even voortreffelijk als de eerste, maar *als een hulpe tegenover Adam,* maakt Hij hem slechts een vrouw, zo Hij er meerdere had geschapen, zouden zij geen goede hulpe geweest zijn. En waarom schiep Hij maar een vrouw voor die enen man? Hij zocht een zaad Gods, een zaad dat het beeld Gods zou dragen, in de dienst van God gebruikt worden en aan Zijn eer en heerlijkheid gewijd, opdat iedere man zijn eigen vrouw en slechts een zou hebben, overeenkomstig de wet, 1 Corinthiers 7:2, opdat zij in reine en heilige liefde samen leven zouden, om de voorschriften en beperking van de goddelijke wet en niet, als de redeloze dieren, onder de heerschappij hunner lusten, om zo de menselijke natuur te doen voortleven op zulk een wijze als het meest geschikt was om van de goddelijke natuur te gelijken, opdat de kinderen, uit zulk een heilig huwelijk geboren, dat een verordening Gods is, en waardoor de natuurlijke driften binnen de grenzen van Gods wet gehouden worden, een zaad mochten zijn om Hem te dienen, en opgevoed worden, gelijk zij geboren zijn, onder Zijn bestel en heerschappij. Zie, de opvoeding van een goddelijk zaad, dat de Here aangeschreven zal worden

tot in geslachten, is een groot doel van de instelling des huwelijks. Maar dat is dan ook een reden, waarom het huwelijksbed onbevlekt en de huwelijksband onschendbaar moet blijven. Mannen en vrouwen moeten derhalve in de vreze Gods leven, opdat hun zaad een zaad Gods moge zijn. Anders waren zij onrein, maar nu zijn zij heilig, als kinderen des verbonds, des huwelijksverbond, dat een type was van het genadeverbond. En de huwelijksvereniging, dus zuiver gehouden, was een type van de mystieke unie tussen Christus en Zijn kerk, waarin Hij Zich een goddelijk zaad zoekt en bewaart, Efeziers 5:25, 32.

b. Omdat Hij groot mishagen heeft in degenen, die scheiden wat Hij samengevoegd heeft, vers 16. *Want de Here, de God Israëls, zegt, dat Hij het verlatene haat.* Hij had de Joden inderdaad vanwege de hardigheid hunner harten, toegelaten, hun vrouwen te verlaten, of liever, het geduld en verdragen, Mattheus 19:8, maar hij haatte het vooral als men zijn vrouw wegzond *om allerlei oorzaak,* Mattheus 19:3. Laat vrouwen, die van haar mannen weglopen en hen verlaten, en laat mannen, die haar vrouwen mishandelen en verstoten, om andere te kunnen nemen, ja laat mannen en vrouwen, die met beiderzijds goedvinden maar zonder wettige redenen gescheiden leven, omdat zij de huwelijksband niet heilig achten, laat die allen weten, dat de God Israëls zulke praktijken haat, al steken lichtzinnige mensen er de gek mede.

D. Welke waarschuwing wordt uit dit alles afgeleid? Wij vinden ze tweemaal, vers 15. *Daarom, wacht u met uw geest, en dat niemand trouweloos handele tegen de huisvrouw van zijn jeugd,* vers 16 herhaalt dit. Zie, degenen die de zonde willen vlieden, moeten zich wachten met hun geest, want daar begint alle zonde. Zij moeten hun hart met alle naarstigheid bewaren, hun oog geopend en hun hand in toom houden, en op de eerste neigingen tot zonde letten. Wij moeten handelen als geestelijken, en daarom, om onze daden te besturen, bedenken van hoedanige geest wij zijn, Lukas 9:55. Wij moeten ons wachten met onze geest ten opzichte van onze bijzondere betrekkingen en acht geven, of wij tot hen in de juiste verhouding leven en een goed humeur hebben, want anders lopen wij gevaar, trouweloos met hen te handelen. Indien ons hart arglistig is, hoe licht handelen wij dan arglistig jegens anderen!

II. Merk op, hoe bedorven hun beginsels waren, waaraan al deze bedorven daden moesten geweten worden. Laat ons de stroom nagaan tot de oorsprong, vers 17:*Gij vermoeit de Here met uw woorden*. Zij meenden, de overtuigende bewijzen van het woord te ontgaan door met Gods doen en laten te twisten. Maar hun verdediging was hun beschuldiging, en hun goedpraten maakte hun zonde slechts te erger. Zij hoonden de Here met hun woorden, zij herhaalden die zo dikwijls en stijfden zich zo zeer in hun tegenspreken, dat zij "Hem vermoeiden," Jesaja 7:13. Zij maakten Hem moede, van hun goed te doen, gelijk Hij gedaan had en droogden de rivier van Zijn gunsten uit. Of, zij stelden Hem voor als ware Hij de wereld regering moede en gewillig, die zorg van Zich te werpen. Zie, het is een vermoeiend ding, zelfs voor God zelf, een volk te horen volhouden, dat het in zijn bedorven en goddeloze praktijken toch goed heeft gedaan, en op hun atheïstische beginsels pleiten om dat te verdedigen. Maar, al had God hen door Zijn profeet verongelijkt, vragen zij nog onbeschaamd: *Waarmede vermoeien wij Hem?* Wat zijn die beledigingen, waarmede wij Hem vermoeien? Zie, zondige woorden zijn groter hoon voor God dan gemeenlijk geacht wordt. Maar God heeft Zijn bewijzen gereed, twee dingen hadden zij gezegd, althans in hun hart (en gedachten zijn woorden voor God), waarmede zij Hem hadden vermoeid:

1. Zij hadden ontkend, dat Hij een heilig God is en datgene van Hem beweerd, wat in lijnrechte strijd is met de leer van Zijn heiligheid. Omdat Hij een heilig God is, haat Hij de zonde, "Hij is te rein van ogen om het kwaad te zien en de kwelling kan Hij niet aanhoren," Habakuk 1:13.

Hij is geen God, die lust heeft aan goddeloosheid, Psalm 5:5.. En toch hadden zij de onbeschaamdheid, daarmede in lijnrechte tegenspraak te zeggen: Al *wie kwaad doet is goed in de ogen des Heren, en Hij heeft lust aan de zodanigen*. Dit goddeloze besluit trokken zij zonder enige grond, uit de voorspoed van de zondaars in hun zondige wegen, zie Hoofdstuk 3:15, als ware Gods liefde en haat te kennen uit hetgeen voor ogen is, zodat zij, die rijk zijn in deze tegenwoordige wereld, goed zijn in des Heren oog. Of zij zeiden het, omdat zij het wensten, zij hadden lust kwaad te doen en meenden toch, in des Heren oog aangenaam te wezen, en Zijn welgevallen te trekken. Daarom beweerden zij, dat God niet zo streng is als Hij wel wordt voorgesteld, en meenden, dat Hij hun evengelijke was. Zie, zij, die God voor een vriend van de zonde houden, beledigen Hem en misleiden zichzelf.

2. Zij hadden geloochend, dat Hij de rechtvaardige Bestuurder van de wereld is. Al schiep Hij geen behagen in zonde en zondaars, toch bleef het hun genoeg, zo Hij de zonde maar nimmer strafte. Zij zeiden: *"Waar is de God des oordeels?* Die God, die, naar ons zo menigmaal is voorgehouden, ons ter verantwoording zou roepen, en met ons afrekenen naar wij gesproken en gehandeld hebben, waar is Die? Hij heeft de aarde verzaakt en neemt geen nota van wat hier gezegd en gedaan wordt. Hij zeide dat Hij *ten oordeel zou komen,* maar *waar blijft de belofte van Zijn toekomst?* Wij kunnen doen wat ons behaagt, Hij ziet ons niet noch let op ons." Zulk een uittarting van de Rechter van de ganse aarde hoont Zijn gerechtigheid en daagt Hem uit tot het ergste. Zulke spotters waren er in de laatste dagen van de Joodse kerk, en zulke spotters zullen er zijn in de laatste dagen van de Christelijke kerk, maar hun ongeloof zal de belofte Gods niet teniet doen, want de dag des Heren zal komen. Zie, de Rechter staat voor de deur, de God des oordeels is nabij.

HOOFDSTUK 3

1 Ziet, Ik zende Mijn engel, die voor Mijn aangezicht den weg bereiden zal; en snellijk zal tot Zijn tempel komen die Heere, Dien gijlieden zoekt, te weten de Engel des verbonds, aan Denwelken gij lust hebt; ziet, Hij komt, zegt de HEERE der heirscharen.
2 Maar wie zal den dag Zijner toekomst verdragen, en wie zal bestaan, als Hij verschijnt? Want Hij zal zijn als het vuur van een goudsmid, en als zeep der vollers.
3 En Hij zal zitten, louterende, en het zilver reinigende, en Hij zal de kinderen van Levi reinigen, en Hij zal ze doorlouteren als goud, en als zilver; dan zullen zij den HEERE spijsoffer toebrengen in gerechtigheid.
4 Dan zal het spijsoffer van Juda en Jeruzalem den HEERE zoet wezen, als in de oude dagen, en als in de vorige jaren.
5 En Ik zal tot ulieden ten oordeel naderen; en Ik zal een snel Getuige zijn tegen de tovenaars, en tegen de overspelers, en tegen degenen, die valselijk zweren, en tegen degenen, die het loon des dagloners met geweld inhouden, die de weduwe, en den wees, en den vreemdeling het recht verkeren, en Mij niet vrezen, zegt de HEERE der heirscharen.
6 Want Ik, de HEERE, word niet veranderd; daarom zijt gij, o kinderen Jakobs! niet verteerd.
7 Van uwer vaderen dag af, zijt gij afgeweken van Mijn inzettingen, en hebt ze niet bewaard; keert weder tot Mij, en Ik zal tot u wederkeren, zegt de HEERE der heirscharen; maar gij zegt: Waarin zullen wij wederkeren?
8 Zal een mens God beroven? Maar gij berooft Mij, en zegt: Waarin beroven wij U? In de tienden en het hefoffer.
9 Met een vloek zijt gij vervloekt, omdat gij Mij berooft, zelfs het ganse volk.
10 Brengt al de tienden in het schathuis, opdat er spijze zij in Mijn huis; en beproeft Mij nu daarin, zegt de HEERE der heirscharen, of Ik u dan niet opendoen zal de vensteren des hemels, en u zegen afgieten, zodat er geen schuren genoeg wezen zullen.
11 En Ik zal om uwentwil den opeter schelden, dat hij u de vrucht des lands niet verderve; en de wijnstok op het veld zal u geen misdracht voortbrengen, zegt de HEERE der heirscharen.
12 En alle heidenen zullen u gelukzalig noemen; want gijlieden zult een lustig land zijn, zegt de HEERE der heirscharen.
13 Uw woorden zijn tegen Mij te sterk geworden, zegt de HEERE; maar gij zegt: Wat hebben wij tegen U gesproken?
14 Gij zegt: Het is tevergeefs God te dienen; want wat nuttigheid is het, dat wij Zijn wacht waarnemen, en dat wij in het zwart gaan, voor het aangezicht des HEEREN der heirscharen?
15 En nu, wij achten de hoogmoedigen gelukzalig; ook die goddeloosheid doen, worden gebouwd; ook verzoeken zij den HEERE, en ontkomen.
16 Alsdan spreken, die den HEERE vrezen, een ieder tot zijn naaste: De HEERE merkt er toch op en hoort, en er is een gedenkboek voor Zijn aangezicht geschreven, voor degenen, die den HEERE vrezen, en voor degenen, die aan Zijn Naam gedenken.
17 En zij zullen, zegt de HEERE der heirscharen, te dien dage, dien Ik maken zal, Mij een eigendom zijn; en Ik zal hen verschonen, gelijk als een man zijn zoon verschoont, die hem dient.
18 Dan zult gijlieden wederom zien, het onderscheid tussen den rechtvaardige en den goddeloze, tussen dien, die God dient, en dien, die Hem niet dient.

In dit hoofdstuk hebben wij,

I. Een belofte van de komst van de Messias en van diens voorloper, de boodschap die deze komt brengen, wordt bijzonder beschreven, zowel de troost die zijn komst brengt aan zijn kerk en volk, en de schrik, die de goddelozen aangrijpt! vers 1-6,

II. Een verwijt aan de Joden, omdat zij Gods ordinantiën verkeerden, en heiligschennend, Hem het Zijne onthielden, tegelijk de vermaning om deze zaak te herstellen en de belofte, dat, indien zij zo handelden God in genade tot hen zou terugkeren, vers 7-12.

III. Een beschrijving van de goddeloosheid van de goddelozen, die God tegenspreken, vers 13-15, en van de rechtvaardigheid van de rechtvaardigen, die Hem eren met de heerlijke beloften, hun geschonken, vers 16-18.

Maleachi 3:1-6

De eerste woorden van dit hoofdstuk schijnen een ogenblikkelijk antwoord op de onheilige atheïstische vraag van de spotters dier dagen, waarmede het vorige hoofdstuk besloot: *Waar is de God des oordeels?* Hierop wordt geredelijk geantwoord: "Hier is Hij: Hij staat juist aan de deur, de lang verwachte Messias is gereed te komen, en Hij zegt: Tot een oordeel ben Ik in deze wereld gekomen, tot dat oordeel, dat gij zo onbeschaamd hoont." Een van de rabbijnen zegt, dat de betekenis hiervan is, dat God een rechtvaardige Koning zal verwekken, om op alles orde te stellen, namelijk Vorst Messias. En het begin des Evangelies van Jezus Christus wordt uitdrukkelijk genoemd de vervulling van deze belofte, waarmede het Oude Testament besluit Markus 1:2. Zo bindt deze belofte als het ware beide Testamenten samen en maakt het eene de vervulling van het andere. Hier nu hebben wij,

I. Een profetie van de verschijning van Zijn voorloper, Johannes de Doper, reeds door de profeet Jesaja voorspeld, Jesaja 40:3, als degene, die "de weg des Heren bereiden zou." Daarop schijnen Maleachi's woorden heen te wijzen, als hij schrijft: Ziet, Ik zend Mijn engel, of boodschapper, die voor Mijn aangezicht de weg bereiden zal, of, Ik zend hem, of ben bezig hem te zenden. Ik ben besloten hem te zenden, hij zal spoedig komen, en zal niet komen zonder gezonden te zijn, hoewel een zorgeloos geslacht kan menen, dat niemand hem zendt.

Merk op,

1. Hij is *Gods gezant*, dat is zijn ambt, hij is Maleachi, dat is: *mijn engel, mijnboodschapper*. Johannes de Doper was uit de hemel en niet uit de mensen. Allen hielden Johannes de Doper voor een profeet, want hij was Gods gezant, gelijk alle profeten, en kwam met dezelfde boodschap in de wereld als zij gekomen waren, namelijk de mensen tot geloof en bekering te roepen.

2. Hij is Christus' heraut. *Hij zal voor Zijn aangezicht de weg bereiden*, door de mensen een boetprediker te zijn, waardoor zij bekwaam gemaakt werden, de troost van de Messias bij Diens komst te ontvangen, en ze af te brengen van hun ijdel vertrouwen op hun betrekking tot Abraham als hun vader (die hun, naar zij geloofden, de zaligheid zou verschaffen). Hij zal verkondigen, dat de Messias staat te komen, dus hun verwachting op Hem richten en hen voorbereiden op de weg, langs welke Hij Zijn koninkrijk in de wereld zal oprichten. Zie, God werkt naar een bepaald plan en zorgt, dat, voordat de Messias komt, Zijn weg bereid wordt. Dat is als een teken, dat gegeven wordt. Aan de kerk was, lang tevoren, verkondigd, dat de Messias zou komen, en hier wordt aan die verkondiging toegevoegd, dat een wijle voor Zijn verschijning, een teken zal gegeven worden: een groot profeet zal opstaan en Zijn nadering uitroepen, en tot *de eeuwige deuren en poorten* zeggen, dat *ze zich verheffen* en *oprijzen*, om de Koning der ere door te laten. De vervulling van deze woorden is een bewijs, dat Jezus is de Christus, Degene, die komen zou, en dat wij geen anderen te verwachten hebben, want er was zo'n heraut voor Hem teruggezonden, als die "de Here een toegerust volk bereid had," Lukas 1:17. De Joodse schrijvers nemen tot grote ongerijmdheden de toevlucht om de klaarblijkelijke vervulling van deze woorden te ontkennen, sommigen zeggen, dat deze engel de engel des doods is, die de goddelozen uit dit leven zal wegnemen om de pijniging van de hel te ondergaan, anderen beweren, dat het Messias, de zoon van Jozef is, die voor de Messias, de Zoon Davids, zal verschijnen, weer anderen, deze profeet zelf, nog anderen, een engel uit de hemel. In zulke dwalingen vervallen degenen, die de waarheid niet willen erkennen.

II. Een profetie van de verschijning van de Messias zelf: *En snellijk zal tot Zijn tempel komen die Here, die gijlieden zoekt, te weten, de Engel des verbonds* die gij meent, dat de aarde heeft vergeten, en *gij weet niet wat van Hem geworden is.* Lang is geprofeteerd, dat de Messias zou komen, en gij kunt er nu op rekenen, dat die tijd weldra gekomen is.

1. Hij is de Here, Adonai, de oorzaak, waardoor de wereld bestaat en in wezen blijft, de Koning van het ganse heelal, "de eene Here van allen," Handelingen 10:36, Wien als Messias alle macht gegeven is, Mattheus 28:18, en "over het huis Jacobs koning zal zijn in der eeuwigheid," Lukas 1:33.

2. Hij is *de Engel des verbonds,* de Gezegende, van de hemel gezonden om vrede te maken en de gemeenschap tussen God en mens te herstellen. Hij is de Engel, de Aartsengel, de Here van de engelen, die van de vader de opdracht gekregen heeft om, door het genadeverbond, de mens weder tot God terug te voeren, van Wien hij, door verbreking van het verbond der werken, was afgeweken. Christus is de Engel van dit verbond, door wiens middelaarschap het tot stand gebracht en bevestigd is, gelijk Gods verbond met Israël "door bestellingen van de engelen" was ontvangen, Handelingen 7:33, Galaten 3:19. Christus, als een profeet, is de Engel en Middelaar des verbonds, ja, "Hij is gegeven tot een verbond des volks," Jesaja 49:8. Dat verbond, waarin al onze zaligheid besloten ligt "is begonnen, verkondigd te worden door de Here," Hebreeen 2:3. Of schoon Hij de Vorst des verbonds is, naar sommigen lezen, toch heeft Hij zich vernederd om de Engel des verbonds te zijn opdat wij volle verzekerdheid zouden hebben van Gods welbehagen in de mens.

3. Hij is Degene, *die gijlieden zoekt, aan welke gij lust hebt,* die de vrome Joden verwachtten en begeerden, en aan wiens komst zij met verrukking dachten. Uitziende naar en wachtende op Hem, "verwachtten zij de vertroosting Israëls en de verlossing in Jeruzalem," Lukas 2:25, 38. Christus zou zijn "de wens aller heidenen," Hagg. 2:8. En Hij was inderdaad de Wens van de Joodse natie, omdat die de belofte van Zijn komst ontvangen had. Zie, degenen, die Jezus zoeken, zullen blijdschap in Hem vinden. Als Hij de begeerte onzes harten is, dan zal Hij de wellust onzes harten zijn, wij hebben reden, in Hem ons te verblijden, die de *Engel des verbonds is,* en Hem te verwelkomen, die met zulk een vriendelijke boodschap tot ons is gekomen.

4. Hij *zal snellijk komen,* Zijn komst nadert, en ze is niet zo ver meer weg als ze voor de aartsvaders was. Of: Hij zal komen onmiddellijk na de verschijning van Johannes de Doper, zal hem als het ware op de hielen zijn. Wanneer die morgenster verschijnt, is de Zon van de gerechtigheid niet ver meer verwijderd. Of: Hij zal onverwacht komen, dit is, wanneer slechts weinigen Hem verwachten, zoals Zijn wederkomst, zal ook Zijn eerste komst te middernacht geschieden, wanneer sommigen het uitzien naar Hem hebben opgegeven, "want wanneer Hij komt zal Hij ook geloof vinden op de aarde?" Lukas 18:8. De Joden rekenen de Messias onder hetgeen onverwacht verschijnen zal, zegt Dr. Pocock. En de komst van de Zoon des mensen in Zijn dag wordt vergeleken met de bliksem, die eensklaps gezien wordt, Lukas 17:24.

5. *Hij zal tot Zijn tempel komen,* Zijn tempel te Jeruzalem, die kort tevoren gebouwd was, dat laatste huis, welks heerlijkheid Hij was. Hij is Zijn tempel, want het is "het Huis Zijns Vaders," Johannes 2:16. Toen Christus veertig dagen oud was, werd Hij voorgesteld in de tempel, werwaarts Simeon opging door de Geest, volgens de aankondiging van de profetie, om Hem te zien, Lukas 2:27. Op Zijn twaalfde jaar was Hij in de tempel "in de dingen Zijns Vaders," Lukas 2:49. Toen Hij in triomf binnenreed, scheen Hij dadelijk naar de tempel te zullen gaan,

Mattheus 21:12, 14, waar Hij blinden en kreupelen genas, en waar Hij zo menigmaal gepredikt, geredetwist en Zijn wonderen verricht had. Hieruit blijkt, dat de Messias komen zou, terwijl die tempel nog stond, zodat wij daaruit besluiten, dat, wijl die tempel nu verwoest is, Hij reeds gekomen moet zijn en wij geen ander meer verwachten kunnen. Zie, degenen, die met Christus bekend willen worden en Zijn gunst verwerven, moeten Hem in Zijn tempel ontmoeten, want daar wil "Hij Zijns Naams gedachtenis stichten," Exodus 20:24, en daar wil Hij Zijn volk zegenen. Daar moeten wij Zijn onderwijs ontvangen en daar Hem aanbidden.

6. De belofte van Zijn komst wordt herhaald en bevestigd: *Ziet, Hij komt, zegt de Here van de heirscharen,* gij moogt op Zijn woord vertrouwen, dat niet kan liegen, *Hij zal komen, Hij wil komen en niet uitblijven.*

III. Een overzicht gegeven van de grote bedoelingen van Zijn komst, vers 2. Hij is Degene, die zij zoeken, en in Wien zij zich verlustigen, en toch, *wie zal de dag van Zijn toekomst verdragen?* Het is iets, waaraan met grote ernst en met heilig ontzag moet gedacht worden, want wie zal bestaan, als Hij verschijnt? Al komt Hij niet om de wereld te oordelen, maar opdat de wereld door Hem behouden mag worden. Dit kan betrekking hebben,

1. Op de schrik van Zijn verschijning. Zelfs in de dagen Zijns vleses vertoonde Hij tekenen van Zijn heiligheid en macht, waarvoor niemand kan bestaan, getuige Zijn verheerlijking op de berg, en de wondertekenen, die Zijn sterven vergezelden, wij lezen, dat sommigen daarbij vreesden en beefden, Markus 5:33.

2. Op de bange dagen, die spoedig daarna zouden volgen. De Joodse doctoren spreken van de pijnen en smarten van de Messias, als ziende (naar zij zeggen) op de grote beproevingen, voor Israël, die met Zijn komst zouden gepaard gaan. Hij zelf spreekt van de grote verdrukking, die aanstaande was, "hoedanige niet geweest is van het begin van de wereld tot nu toe, en ook niet zijn zal," Mattheus 24:21.

3. De beproeving, die Zijn komst voor de kinderen van de mensen zou zijn. *Hij zal zijn als het vuur van een goudsmid,* dat bij smeltend erts het goud en schuim vaneen scheidt, of *als zeep des vollers,* die met veel schuren het linnen rein maakt. Christus is gekomen om de mens aan zich zelf te ontdekken, "opdat de gedachten uit vele harten geopenbaard werden," Lukas 2:35, om de mensen van elkander te scheiden, om de tarwe en het kaf uit elkaar te halen, want Zijn wan is in Zijn hand, Mattheus 3:12, "om vuur op de aarde te brengen, niet vrede, maar veeleer verdeeldheid," Lukas 12:49, 51, "om de einden van de aarde te vatten, en de goddelozen uit haar uit te schudden," Job 38:13, "opdat blijven zouden de dingen. die niet bewegelijk zijn," Hebreeen 12:27. Zodanig zal de vrucht van de beproevingen zijn, die het evangelie met zich brengt.

A. Het Evangelie zal goed doen allen, die genegen zijn tot het goede, hun zal het zijn *een reuke des levens ten leven,* vers 3. *Hij zal zitten, louterende.* Christus zal door Zijn Evangelie Zijn kerk louteren en hervormen, en door Zijn Geest ieders gewaad herscheppen en reinigen, want daartoe "heeft Hij Zich zelf overgegeven, opdat Hij haar heiligen zou, haar gereinigd hebbende met het bad des waters door het woord," Efeziers 5:26, en "Zichzelf een eigen volk zou reinigen," Titus 2:14. Christus is de grote Louteraar.

Merk op,

a. Wie zij zijn, die Hij louteren wil: *de kinderen van Levi*, allen, die Hem prijzen en aan Zijn dienst gewijd zijn, gelijk de stam van Levi, en die Hij onze God tot geestelijke priesters maakt, Openbaring 1:6, een heilig priesterdom, 1 Petrus 2:5. Zie, alle ware Christenen zijn kinderen van Levi, afgezonderd voor God, om de dienst in Zijn heiligdom waar te nemen en de goede strijd te strijden.

b. Hij zal ze reinigen, *Hij zal ze doorlouteren als goud en als zilver* dat is: Hij zal ze inwendig heiligen. Hij zal niet alleen de vlekken wegnemen, die hen uitwendig aankleven, maar zal het schuim verwijderen, die van binnen gevonden wordt. Hij zal ze verlossen van de inwonende verdorvenheid die hun doen en laten waardeloos en nutteloos maakten, en ze zo doen zijn een gelouterd goud, beide kostelijk en nuttig. Hij *zal ze louteren* met vuur, *als goud en zilver gelouterd worden,* want "Hij doopt met de Heiligen Geest en met vuur," Mattheus 3:4, met de Heilige Geest, die als vuur werkt. Hij zal ze louteren met "menigerlei beproevingen en verzoekingen, opdat de beproeving huns geloofs bevonden worde te zijn tot lof en eer en heerlijkheid," 1 Petrus 1:6, 7. Hij zal ze louteren om ze Zichzelf tot een kostelijk volk te maken.

c. Wat daarvan de uitwerking zal zijn: *Dan zullen zij de Here spijsoffer toebrengen in gerechtigheid,* dat is: dan zullen zij in waarheid tot God bekeerd worden en aan Zijn eer gewijd (daarom lezen wij van "de offerande van de heidenen, geheiligd door de Heilige Geest," Romeinen 15:16. Dan zullen zij God dienen op geestelijke manier, volgens Zijn wil, "offerende offeranden van de gerechtigheid," Psalm 4:6, de offeranden des gebeds, des lofs en ener heilige liefde, als "ware aanbidders die de Vader in geest en in waarheid aanbidden," Johannes 4:23, 24. Zie, wij kunnen de Here niet recht dienen, tenzij onze personen gerechtvaardigd en geheiligd zijn. Totdat wij, door de genade Gods, gelouterd en gereinigd zijn, kunnen wij niets doen, dat God verheerlijkt. God zag eerst Abel en daarna zijn offer aan, en daarom reinigt Hij Zijn volk, *dat zij de Here spijsoffer toebrengen in gerechtigheid,* vers 3. Hij maakt de boom goed, opdat de vrucht goed worde. En dan volgt, vers 4, *dan zal het spijsoffer van Juda en Jeruzalem de Here zoet wezen.* Het zal Hem niet langer een walg zijn als tevoren, toen zij, in vroegere dagen, andere goden voor Gods aangezicht hadden, noch als in de tegenwoordige dagen, nu zij het geroofde, het kreupele, het kranke brengen. Het zal *aangenaam* zijn, de offeraars zullen Hem welgevallig wezen evenals hun offers, als *in de oude dagen en als in de vorige jaren,* als in de eerste dagen van de kerk, als toen God Abels offer aannam en de reuk van Noachs offer rook, toen Hij Aarons offer met vuur van de hemel aanstak. Wanneer de Messias komt, zal Hij,

Ten eerste, door Zijn genade hen aangenaam maken wanneer Hij ze gereinigd en gelouterd heeft dan zullen zij zulke offers brengen als Hem aangenaam zijn, omdat Hij die begeert.

Ten tweede zal Hij, door Zijn voorspraak, zorgen, dat zij aangenomen werden, Hij zal hen in hun offers voorstellen, zodat hun gebeden, waaraan Zijn middelaarschap een liefelijke reuk geeft, de Here welgevallig worden, want Hij heeft ons begenadigd in de Geliefde, met Hem zijn Gode welbehaaglijk degenen, die in Hem zijn en door Hem vrucht voortbrengen, Mattheus 3:17.

B. Het zal een getuigenis worden tegen degenen, die besloten zijn in de weg hunner goddeloosheid voort te gaan, vers 5. Dit is het gerede antwoord op hun uitdaging: *Waar is de God des oordeels?* Gij zult weten waar Hij is, tot uw schrik en verwarring, want *Ik zal ulieden ten oordeel naderen,* u, die Mijn goddelijke gerechtigheid hebt getart. Hun zal het Evangelie

van Christus een reuke des doods ten dode zijn, het zal hen overgeven aan de verdoemenis en in de grote dag oordelen, Johannes 12:48. Laat ons hier zien,

a. Wie de zondaars zijn, die verschijnen moeten, om door Christus' Evangelie geoordeeld te worden. Het zijn *de tovenaars,* die in geestelijke goddeloosheid wandelen, die de uitspraken van de God van de waarheid voorbijgaan om de Vader van de leugenen te ondervragen, *de overspelers,* die zich in de lusten des vleeses omwentelen die overspelers, die beschuldigd worden, trouweloos gehandeld te hebben, Hoofdstuk 2:15, en *die valselijk zweren,* die Gods naam misbruiken en Zijn gerechtigheid honen, door Hem tot getuige hunner leugens aan te roepen, en de verdrukkers, die degenen, welke van hen afhankelijk zijn, wreed mishandelen en als hun voetveeg misbruiken. Zij *houden het loon van de dagloners met geweld in* en betalen hem niet uit, wat ze overeengekomen waren, zij *verkeren de weduwe en de wees het recht* en geven hun niet wat hun toekomt omdat deze geen bewijsstukken bezitten of niet weten, hoe hun zaak in rechten te behandelen. Ook *de arme vreemdeling,* die geen vriend heeft om hem bij te staan en de wetten des lands niet kent, ook hem *verkeren zij het recht,* zodat hij zijn eigendom kwijt raakt. Wat aan dat alles ten grondslag ligt, is, dat zij *God niet vrezen, zegt de Here van de heirscharen*. De overtreding des goddelozen bewijst duidelijk, dat *er geen vreze Gods voor hunne ogen is.* Waar geen vreze Gods is, kan geen goed verwacht worden.

b. Wie tegen hen zal optreden: *Ik zal tot ulieden ten oordeel naderen, en Ik zal een snel getuige zijn tegen hen*. Zij rechtvaardigen zich, en verbergen listig hun bedreven kwaad, en hopen dan de straf te ontgaan bij gebrek aan bewijs. Maar God, die alle dingen hoort en ziet, zal zelf als getuige tegen hen optreden, Zijn alwetendheid staat met duizend getuigen gelijk, want des zondaars consciëntie zal het vonnis onderschrijven, en alle mond gestopt worden. Hij zal een snel Getuige zijn, al beschouwen zij Hem als langzaam en traag en vragen: Waar is de God des oordeels, en waar is de belofte van Zijn komst? Zij zullen ervaren, dat Hij niet traag is, als Zijn oordelen eenmaal komen, evenmin als in de vervulling van Zijn beloften. Het oordeel tegen zulke zondaars zal niet worden uitgesteld bij gebrek aan bewijs, want *Hij zal een snel getuige zijn.* Zijn oordeel zal hen overvallen, en zij zullen het onmogelijk kunnen ontvlieden. Het kwaad vervolgt de zondaars.

IV. De bevestiging van dat alles, vers 6. *Want Ik, de Here, word niet veranderd, daarom zijt gij, kinderen Jacobs, niet verteerd.*. Hier hebben wij,

1. Gods onveranderlijkheid, door Hemzelf bevestigd en verheerlijkt. *"Ik de Here, ben niet veranderd,* en daarom zal geen woord, dat Ik heb gesproken, op de aarde vallen." Is God een rechtvaardig wreker dengenen, die tegen Hem opstaan? Is Hij de milde beloner dergenen, die Hem naarstiglijk zoeken? In beide is Hij onveranderlijk. Al wordt het oordeel tegen de boze werken, vers 5, niet haastig uitgevoerd, toch wordt het uitgevoerd want *Hij is de Here, Hij verandert niet.* Hij is dezelfde vijand van de zonde, die Hij altijd is geweest, en onboetvaardige zondaars zullen dat ondervinden. Er is geen "scire facias, een geschrift om reden te geven," nodig om Gods oordeel te doen herleven, want het is nimmer verouderd of uit de tijd, maar de vloek van de wet blijft in volle kracht voor degenen, die nog voortgaan in hun overtredingen.

2. Een bijzonder bewijs, uit de troostvolle ervaring, die het volk Israëls daarvan had gehad. Zij hadden reden te zeggen, dat Hij een onveranderlijk God was, want Hij was het verbond met hen en hun vaderen getrouw gebleven. Ware dat niet zo, dan zou Israël reeds lang verteerd zijn. Maar omdat Hij Zijn verbond gedacht en het niet wilde schenden, noch iets veranderen, dat uit Zijn lippen gegaan was, daarom waren zij voor vernietiging bewaard en aan de rand des

afgronds gespaard gebleven. Alleen omdat Hij trouw wilde zijn aan Zijn woord. had Hij dat alles gedaan, Deuteronomium 7:8, Leviticus 26:42. Gelijk nu God hen voor de ondergang had bewaard, omdat Zijn bijzonder verbond met hen van kracht bleef en Hij hun wilde tonen, dat Hij "geen mens is, dat Hij zou liegen," Numeri 23:19, zo zou Hij ook, wanneer dat verbond als verouderd werd afgeschaft, om plaats te maken voor het Nieuwtestamentische, en zij, door derzelver zegeningen te verwerpen, zich aan de vloek blootstelden, tonen, dat Hij ook in de volvoering van Zijn wraak geen mens is, dat Hem iets zou berouwen, maar even trouw Zijn bedreigingen als vroeger Zijn beloften houdt, zie 1 Samuel 15:29. Wij mogen dit alles met volle vrijmoedigheid op ons zelf toepassen, omdat wij met een God te doen hebben, die *niet verandert*, daarom zijn wij niet verteerd. "Het zijn de goedertierenheden des Heren, dat wij niet vernield zijn. Zij zijn allen morgen nieuw, Zijn trouw is groot." Klaagliederen 3:22. 23

Maleachi 3:7-12

Hier vinden wij Gods twist met de mannen van dat geslacht, omdat zij Zijn dienst verlaten en Hem bestolen hebben, goddeloze dienaren waarlijk, die niet alleen van hun Meester weglopen maar ook huns Meesters goed meenemen.

I. Zij waren hun Meester ontlopen en hadden het hun. opgegeven werk in de steek gelaten, vers 7. Gij *zijt afgeweken van Mijn inzettingen en hebt ze niet bewaard.* De inzettingen van de dienst des Heren was hetgeen zij als dienaren moesten in acht nemers, de talenten, waarmede zij moesten handelen, het hun toevertrouwde. Maar zij waren weggelopen, waren die moede geworden en hadden hun nek aan dat juk onttrokken. Zij waren afgeweken van de regel, hun door God voorgeschreven en hadden Zijn vertrouwen geschonden. Zij waren tegen God opgestaan, niet alleen in hun uiterlijke eredienst, maar ook in hun wandel, zij *hadden Zijn inzettingen niet bewaard.* Zij waren aan deze ongehoorzaamheid schuldig geweest *van hunner vaderen dagen af,* of als in de dagen hunner vaderen van ouds, die om hun ongehoorzaamheid in ballingschap waren weggevoerd, of sinds enige geslachten waren zij afgevallen van hetgeen zij geweest waren, toen zij uit de ballingschap waren teruggekeerd. Ezra erkent dat in een bijzonder geval. "Van de dagen van onze vaderen af zijn wij in grote schuld tot op deze dag," Ezra 9:7. Merk nu op,

1. Welke genaderijke uitnodiging God tot hen zendt om terug te keren en zich te bekeren: *Keert weder tot Mij,* tot uw plicht, tot uw dienst, tot uw verbond, keert weder als een reiziger, die verdwaald is, als een krijgsman, die zijn vaandel ontrouw is geworden, als een trouweloze vrouw, die haar man verlaten heeft. Keert weder, gij afkerig Israël, keert weder tot Mij, en *Ik zal tot u wederkeren* en Mij met u verzoenen, Ik zal de oordelen afwenden, die u getroffen hebben, en die, voor welke gij vreest.

2. Welk een gemelijk antwoord zij op deze genaderijke uitnodiging geven. *Maar gij zegt: "Waarin zullen wij wederkeren?"*

a. Zij nemen het als een belediging op, dat hun hun zonde voorgehouden en zij vermaand wordt om boete te doen, zij staan klaar met het antwoord: Wat een drukte maken Uw profeten van berouw en bekering, waarom zijn wij in ongenade gevallen en dus geplaagd, waarom onze eigen consciëntie en onze buren tegen ons opgezet? Het staat kwaad met degenen, die op zulke wijze berispingen verwijten noemen en de verzenen tegen de prikkels slaan?

b. Zij kennen zichzelf zo slecht en weten zo weinig van de strengheid, de omvang en geestelijke aard van de goddelijke wet, dat zij niets in zichzelf ontdekken, dat om boete of bekering roept. Zij zijn rein in eigen ogen en menen geen bekering van node te hebben.

c. Zij zijn zo vast besloten in de zonde te volharden, dat zij duizend dwaze, oppervlakkige uitvluchten vinden om de bekering van zich af te schuiven en doof te blijven voor de roep, dat hen tot reformatie noodt. Zij schijnen te spreken alleen maar om wat te zeggen, het is louter een ontwijken, smaad voor de profeet en een uitdaging om tot bijzonderheden af te dalen. Zie, menigeen verliest zijn ziel door zich van de roepstemmen af te wenden, die tot hem spreken van bekering van zijn zonden.

II. Zij hadden hun Meester beroofd en Zijn goederen verduisterd. Zij hadden gevraagd: "Waarin zullen wij wederkeren? Wat hebben wij verkeerd gedaan?" En spoedig zegt Hij hun dat.

Merk op,

1. De zware beschuldiging van de profeet tegen het volk, in Gods naam uitgesproken. Zij worden beschuldigd van roof, van heiligschennis, de ergste roverij: *Gij berooft Mij*. Hij redeneert met hen hierover: *Zal een mens* zo ontzettend onbeschaamd wezen, *God te beroven?* De mens, een zwak schepsel, die met Gods macht zich geenszins meten kan, denkt die erover, God te beroven "vi et armis, met geweld?" De mens, die God door en door kent, en die voor God niets kan verbergen, denkt die erover, God te beroven "clam et secreto, in het geheim?" De mens, die van God afhangt en alles van Hem moet ontvangen zal zijn weldoener beroven? Dat is inderdaad ondankbaar, onrechtvaardig, onheus, het is meer dan dwaas, Hem te tergen, die ons oordelen zal. Zal een mens God geweld aandoen, lezen sommigen. Zal een mens God inperken en Hem tegenhouden? lezen weer anderen. God te beroven is zulk een afschuwelijke misdaad, dat degenen, die eraan schuldig staan, onwillig zijn hun schuld te erkennen.

2. Wat het volk op deze beschuldiging antwoordt: Maar gij zegt: *Waarvan beroven wij U?* Zij pleiten onschuldig, en vragen bewijs van God. Zij beroven God en weten niet wat zij doen. Zij beroven Hem van Zijn eer, beroven Hem van wat Hem gewijd is, dat in Zijn dienst zou gebruikt worden, beroven Hem van henzelf, beroven Hem van Zijn sabbat, beroven Hem van wat voor de instandhouding van Zijn eredienst gegeven is, beroven Hem van wat zij Hem schuldig zijn. En toch vragen zij: *Waarin beroven wij U?*

3. Wat God op hun verontschuldigende vraag antwoordt: *In de tienden en het hefoffer*. Daarin vonden de priesters en Levieten hun bestaan voor zichzelf en hun gezinnen. Maar die onthielden zij hun, zij bedrogen de priesters, wilden de tienden niet of niet geheel betalen brachten het beste niet. Zij gaven niet de offers, die God eiste, zij namen daarvoor het kreupele het lamme, het kranke, wat voor het gebruik ongeschikt was. Zij waren aan deze zonde allen schuldig, zelfs het ganse volk, alsof zij samenspanden tegen God, om Hem van het Zijne te beroven en elkander daarbij te steunen. Hierom werden zij *met een vloek vervloekt*, vers 9. God strafte hen met hongersnood en schaarste, door ongunstig weer of insecten, die de vrucht des lands opaten. God had hen zo gestraft, toen zij het bouwen van de tempel veronachtzaamden, Hagg. 1:10, 11, en nu straft Hij hen daarmede, omdat zij de tempeldienst verwaarlozen. Zie, degenen, die God het Zijne uit hun goederen onthouden kunnen terecht op een vloek in die goederen rekenen, *Met een vloek zijt gij vervloekt*, omdat gij Mij beroofd hebt en daarmede voortgaat. Zie, de zonde wordt grotelijks verergerd, wanneer de mens ermee voortgaat, ondanks de bestraffingen, die de Here hun daarom toezendt. Ja, het schijnt, dat, omdat God hen met schaarste aan brood strafte, zij daaruit aanleiding namen om Hem, nu ze zo weinig hadden, de tienden en het hefoffer te onthouden, opdat ze voor zich en hun gezinnen brood mochten hebben. Zie, het is een teken van grote verharding in de zonde, wanneer men zulke beproevingen als dekmantel gebruikt om meer zonde te bedrijven, hoewel ze juist van de zonde moesten afmanen. Wanneer zij weinig hebben, moeten ze met dat weinige te meer goed doen, en dat zou de weg zijn om tot groter welstand te geraken, het gaat de kranke slecht, wanneer hetgeen hem genezen moet, hem nog erger maakt, of als hij weigert, nauwkeurig onderzocht te worden.

4. Een ernstige waarschuwing om zich hiervan te bekeren, met de belofte, dat, zo ze zulks deden, het oordeel spoedig zou weggenomen worden.

A. Laat ze zorgvuldig acht nemen, hun plicht ie vervullen, vers 10. *Brengt al de tienden in het schathuis.* Zij hadden iets, maar hielden, gelijk Ananias en Saffira, een deel achter van de prijs, bewerende dat zij alles niet konden missen, en dat nood wet breekt. Maar zelfs nood heeft zijn wet, en die wet zou hen uit hun nood bevrijden. *Brengt al de tienden in het schathuis,* gelijk de wet vereist, *opdat er spijze zij in Mijn huis* voor degenen, die het altaar bedienen. Zie, God moet eerst gediend worden, en wij moeten in de plaats, waar wij wonen, ons aandeel aan de kosten van de openbare eredienst betalen, opdat Gods naam geheiligd worde, Zijn koninkrijk kome, en Zijn wil geschiede, nog voordat wij om ons dagelijks brood bidden, want God gaat voor alles.

B. Laat ze dan op God vertrouwen voor wat ze eten en drinken zullen en waarmede zij zich zullen kleden. Dient eerst God *en beproeft Mij nu daarin, zegt de Here van de heirscharen, of Ik u dan niet opendoen zal de vensteren des hemels.* Zij zeiden: Laat God ons eerst weer overvloed schenken, en dan zullen wij zien, dat wij Hem weer de tienden en het hefoffer brengen als te voren. Neen, zegt God, *brengt* eerst *al de tienden in het schathuis,* gelijk behoort, met al het achterstallige, en dan beproeft Mij, of Ik u geen overvloed zal geven. Zie, zij, die met God handelen, moeten Hem vertrouwen, en dat kunnen wij gerust, want, al verliezen wij eerst, in het einde zullen wij zeker winnen. Het past ons het met Hem te wagen, want Zijn loon is bij Hem, maar Zijn werk voor Hem. Eerst moeten wij doen wat ons deel is, en dan Hem beproeven en op Zijn loon wachten. Elia behandelde de weduwe van Zarfath op gelijke manier, toen hij tot haar zeide: "Maak mij vooreerst een kleine koek daarvan," 1 Koningen 17:13, en beproef dan of er niet genoeg zal zijn "voor u en uw zoon." Wat de mensen de moed beneemt om barmhartigheid te betonen, is hun klein geloof aangaande het gewin van de godzaligheid, zij kunnen niet geloven, dat zij er bij winnen zullen. Maar het is een redelijke eis, die God hier stelt: Beproeft Mij nu, is er iets te winnen bij godzaligheid? Kom en zie. Wie niet waagt, wint niet. Verlaat u op Zijn woord, en gij zult vinden

a. Dat, terwijl nu de hemelen gesloten zijn, Hij "zal de vensteren des hemels zal opendoen, 2 Koningen 7:2. Wij vinden de vensteren des hemels open, om de zondvloed van Gods toorn, in Noachs dagen, uit de storten, Genesis 7:1. Maar hier worden de vensteren des hemels geopend, om zegen uit te gieten, in zulk een mate, dat er geen schuren genoeg zullen wezen. Zo overvloedig zal hun grond voortbrengen, dat zij verplicht zijn, "hun schuren af te breken en grotere te bouwen,' Lukas 12:18. Of, zoals Dr. Pocock het verklaart: Ik zal over u zo'n zegen uitstorten, dat die niet slechts genoeg en voldoende, maar meer dan genoeg en voldoende zal wezen, dat is in grote overvloed. De olie, die vermenigvuldigd wordt, houdt niet op zolang er vaten te vullen zijn, 2 Koningen 1:6. Zie, God wil de zondaars, die zich bekeren, niet alleen verzoenen, maar ook hun Weldoener, hun genaderijke Weldoener zijn. Wij zijn nimmer nauw in Hem, maar wij zijn nauw in onze eigen ingewanden. God heeft overvloedig zegeningen voor ons in voorraad, maar door de zwakheid van ons geloof en de geringheid van onze begeerten, ontvangen wij zo weinig.

b. Dat, nu de vrucht des velds door sprinkhanen en wormen opgegeten was, God dit oordeel zou wegnemen, vers11. *Ik zal om uwentwil de opeter schelden,* Ik zal de voortgang van deze vraatzuchtige dieren stuiten, dat ze *de vrucht des lands* en de vruchten van de bomen niet langer vernielen. God gebiedt over alle schepselen, Hij roept ze en zendt ze hun naar Zijn

welbehagen. "De wijnstok op het veld zal u geen misdracht voortbrengen," zoals door de sprinkhanen geschied is, Joël 1:7.

c. Dat, terwijl hun geburen hen om de schaarste hadden bespot en zij onder "de smaadheid des hongers lagen," Ezechiel 36:30, te grievender, omdat hun land beroemd was om zijn vruchtbaarheid en overvloed, alle heidenen hen gelukzalig roemen, met achting over hen spreken en hen prijzen zouden.

d. Dat, terwijl hun zonde hun land (zelfs hun tempel, altaren en offeranden, Hoofdstuk 2:1. Gode een walg hadden gemaakt, en Zijn oordelen hun land een walg voor hen, God nu zegt: *Gijlieden zult een lustig land zijn*, uw land zal Gode en uzelf aangenaam zijn. Zie, de herleving van de godsdienst in een land maakt het inderdaad een lustig land, voor God en goede mensen. Hij zegt dan: Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, Psalm 132:14, Jesaja 62:4, Deuteronomium 11:12. Het schijnt, dat deze opwekking, *al de tienden in het schathuis te brengen*, goede uitwerking heeft gehad want wij vinden in Nehemia 13:12, dat "gans juda de tienden van het koren, van de most, van de olie in de schatten bracht." En ongetwijfeld is de zegen van de belofte niet uitgebleven in terugkeer van overvloed, onmiddellijk na hun terugkeer tot hun plicht, zodat ze duidelijk konden zien, om wat oorzaak dat kwaad hun was overkomen (want nu de oorzaak was weggenomen, bleef ook het gevolg uit). Nu konden ze ook duidelijk onderscheiden, dat ze met God verzoend waren, nu ze zich bekeerd hadden, en hoe al hun ongerechtigheid vergeten was en niet meer gedacht werd, de vloek was niet alleen weggenomen, maar in een zegen verkeerd.

Maleachi 3:13-18

Onder het Joodse volk te die tijde, of schoon zij allen dezelfde voorrechten en voordelen genoten, waren er van zeer verschillende gezindheid, gelijk dat te allen tijde en overal, in de wereld en in de kerk gezien is en gezien wordt. Onder Jeremia's vijgen waren zeer goede en zeer boze, sommigen blijken duidelijk kinderen Gods, en anderen even duidelijk kinderen des bozen te zijn. Er is onkruid en tarwe in hetzelfde veld, kaf en koren op dezelfde dorsvloer, van beide wordt hier gesproken.

I. Hier wordt gezien, hoe God kennis neemt van de onbeschaamde lasterlijke taal van de zondaars in Zion, en hoe Hij daarover toornt. Waarschijnlijk waren die saam verbonden tegen de godsdienst, gebruikten hun geestigheid in kwinkslagen om die belachelijk te maken, en sterkten hierin elkanders handen. Hier is

1. Een beschuldiging tegen hen ingebracht, om de trouweloze woorden, tegen de Koning van de koningen gesproken. *Uw woorden zijn tegen Mij te sterk geweest, zegt de Here*. Zij hadden tegen God gesproken, Hem tegengesproken, gelijk hun vaderen in de woestijn, ja, zij hadden tegen God gesproken. Zij hadden zich verzet tegen wat Hij gezegd en bepaald had, als ware het hun taak geweest, Zijn raad te verijdelen. Hun woorden tegen Hem *waren te sterk geweest,* zij waren voortgekomen uit hun hoogmoed en trots en verachting voor God. Wat zij tegen God spraken, spraken zij luid alsof het hen niet raakte, wie het horen zou. Zij schaamden zich niet zo iets te zeggen, zij begeerden hun atheïstische gevoelens te propageren en er anderen mee aan te steken. Zij spraken onbeschroomd als die vastbesloten zijn hun woord gestand te doen, en onbevreesd, als ze ter verantwoording geroepen worden. Zij spraken trots, met waanwijsheid en verachting, en wilden van enige bespreking of terechtwijzing door de goddelijke wet niets weten. "Zij strekten tegen God hun hand uit, en tegen de Almachtige stelden zij zich geweldiglijk aan," Job 15:25.

2, Hun pleitrede tegen deze aanklacht. Zij zeggen: *Wat hebben wij tegen U gesproken?* Zij ontkennen hun woorden en roepen de profeet op om ze te bewijzen, of, indien zij ze al hebben geuit, dan bedoelden zij daarmee niets tegen God te spreken, en daarom was er ook heel geen kwaad in. Zij verzachten de zaak althans, wat hebben wij toch *tegen God gesproken,* dat er zoveel drukte van gemaakt moet worden? Ontkennen, dat zij tegen God hebben gesproken, kunnen ze ten laatste niet maar zij tillen dat licht en begrijpen niet, dat het zoveel betekent: " Woorden zijn maar wind, anderen hebben meer en erger dingen gezegd, als wij niet zo goed zijn als wel betaamde, wij hopen toch niet zo slecht te zijn als men ons afschildert." Zie, het is een gewoon verschijnsel, dat niet-overtuigde en niet gedeemoedigde zondaars de gebreken ontkennen of licht achten, waarvan zij terecht beticht worden, en verwachten gerechtvaardigd te worden, ondanks de overtuigende bewijzen en beschuldigingen van hun eigen consciëntie. Maar het zal hun niet baten.

3. De woorden, die zij gesproken hebben. God houdt boek van wat de mensen zeggen, evenzeer als van wat zij doen. Wij vergeten gemakkelijk wat wij zeggen en ontkennen geredelijk wat wij hebben gedaan, maar God kan ons tegemoet voeren: Gij hebt dat en toen gezegd. Zij hadden welbewust gesproken.

A. Dat er bij de dienst van God niets te verdienen viel, of schoon die dienst de mens aan arbeid en smart onderwerpt. Zij zeiden: *Het is tevergeefs, God te dienen,* of: Hij is ijdel, die God dient, dat is: hij arbeidt tevergeefs, zonder resultaat, hij heeft geen arbeid voor zijn moeite, en

daarom, het is een dwaas, die zich aan die dienst geeft. Wat *nuttigheid is het dat wij Zijn wacht waarnemen?* dat wij doen wat Hij verordend heeft? Welk voordeel, mammon of welvaart (zo luidt het Chaldeeuws) levert het ons op? Daardoor verraden zij, gelijk Dr. Pocock opmerkt, dat zij alleen om den brode God hebben gediend, en dus niet God maar de Mammon. "Wij hebben *in het zwart gegaan,* met grote ernst en diepe droefheid, voor het aangezicht des Heren der heirscharen hebben onze ziel op gezette tijden bedroefd, en het heeft ons niets opgeleverd." Misschien moet dit als een reden dienen, waarom zij God niet vertrouwen, dat Die hen zegenen zal, als ze *al de tienden opbrengen,* vers 10. "Want", zeggen zij, "wij hebben Hem in andere dingen beproefd en erbij verloren." Dit is een onrechtvaardige en onredelijke redenering omtrent de dienst van God, en wij kunnen genoeg getuigen oproepen om deze laster te weerleggen.

a. Zij meenden God te hebben gediend en Zijn inzettingen onderhouden, maar het was slechts een vormendienst, terwijl zij ten enenmale vreemd waren aan liefde tot God eh daarom konden zij zeggen: "Het is tevergeefs". God spreekt zo, Mattheus 15:8, 9:"Tevergeefs eren zij Mij. Dit volk genaakt Mij met de lippen." Wiens schuld is dat? Niet die van God die een Beloner is dergenen, die Hem zoeken, maar zij zochten Hem niet.

b. Zij wezen er nadrukkelijk op, dat zij *in het zwart gegaan hadden voor het aangezicht des Heren,* hoewel God hun had geboden, Hem met blijdschap te dienen en vrolijk voor Zijn aangezicht te wandelen. Door hun eigen bijgeloof hadden zij de dienst des Heren een last en verdriet gemaakt en toen over een harde dienst geklaagd. Het juk van Christus is licht, dat van de antichrist is zwaar.

c. Zij klaagden, dat ze met hun godsdienst niets gewonnen hadden, zij leden nog onder armoede en verdriet en kwamen in de wereld achteraan. Een oude klacht de goddeloosheid, Job 21:14, 15. "Wat baat zullen wij hebben, dat wij Hem aanlopen zouden?" Elihu beschuldigt Job van zulk een klacht, Job 34:9:Het baat een man "niet, als hij welbehagen heeft aan God." De vijanden van de godsdienst herhalen immer weer hun oude klacht, die al lang weerlegd en te schande gemaakt is. Misschien zinspeelt dit woord op de dwalingen van de secte van de Sadduceeën, die van de Joodse kerk van later dagen tot ergernis waren, zij ontkenden een toekomende wereld en zeiden: Het is vergeefs, God te dienen, wat in zover waar was, dat wij, "indien wij alleenlijk in dit leven op Christus hopen, de ellendigste van alle mensen zijn," 1 Corinthiers 15:19. Zie, zij strekken Gode tot oneer, die zeggen, dat godsdienst of onvoordelig of onaangenaam is, want dat is onwaar. "De wegen van de wijsheid zijn wegen van de liefelijkheid," Spreuk. 3:17, en haar winst beter dan fijn goud.

B. Zij beweerden, dat goddeloosheid de weg tot voorspoed was, want zij hadden opgemerkt, dat het *de werkers van de ongerechtigheid* goed gaat in de wereld, *ook verzoeken zij de Here en ontkomen,* vers 15. De uitwendige voorspoed van de zondaars in hun zonde, die de handen van de godzaligen soms verslapt, Psalm 73:13, sterkt de handen van de goddelozen in hun goddeloosheid. Zie,

a. Zij, die goddeloosheid werken, tergen God door hun aanmatiging, zij beproeven God als het ware, of Hij hen kan en wil straffen, naar Zijn woord zegt, zij dagen Hem als het ware uit om te laten zien wat Hij kan.

b. Zij, die God door hun goddeloze werken tergen, zijn menigmaal uit hun tegenspoed door God zelf gered, waarin zij terecht gebracht waren, en tot voorspoed gevoerd, die zij ten

enenmale verbeurd hadden. Zij zijn niet maar eenmaal begenadigd, toen wij meenden, dat hun dag gekomen was, en zij in ellende verzonken, zijn zij weer opgericht, zo geduldig heeft de Voorzienigheid hun weer een vriendelijk aangezicht getoond.

c. Hoewel dat zo is, toch wordt daarmee hun vrede niet gewaarborgd, zodat wij de trotsaard gelukzalig zouden kunnen noemen. Zij kunnen wel tijdelijk verlost en tot welstand teruggebracht worden, maar het zal blijken, dat God hen weerstaat, en dat hun hoogmoed een voorspel van hun val is. En derhalve zijn zij inderdaad ellendig, het is dwaasheid, hen gelukzalig te roemen, en te zegenen wie de Here veracht. Wacht nog een tijd, en gij zult zien, dat zij, die goddeloosheid doen, gebouwd worden om tot doelwit te dienen van de pijlen van Gods toorn, en zij, die God verzoeken, ontkomen, maar om de verdervers ten prooi te worden. Oordeel over de dingen, naar ze spoedig zich zullen vertonen, wanneer het doemvonnis van deze hoogmoedige zondaars (dat hier, Hoofdstuk 4:1, volgt) ten uitvoer gebracht wordt.

Welk een genadige notitie God neemt van wat de heiligen in Zion zeggen, en hoe Hij hen daarvoor beloont. Zelfs in die verdorven en ontaarde eeuw, toen het verval zo groot was, de goddeloosheid en verachting van God en Zijn gebod zo machtig, waren er toch nog sommigen rechtvaardig en ijverende voor God. Laat ons zien

1. Hoe zij zich onderscheidden en hoe hun wandel was, juist tegengesteld aan die dergenen, die zoveel tegen God te zeggen hadden, want,

A. Zij vreesden de Here, dat is het beginsel van de wijsheid en de wortel van alle godsdienst, zij eerbiedigden Gods majesteit, onderwierpen zich aan Zijn gezag en vreesden Zijn toorn in al wat zij zeiden of deden. Zij schikten zich nederig naar Zijn wil en spraken nimmer enig woord tegen Hem. In iedere eeuw is er een overblijfsel geweest, dat God vreesde, al was dat somtijds slechts een gering getal

B. Zij gedachten aan Zijn Naam, zij wijdden vaak en met volle ernst hun denken aan hetgeen God van Zich zelf in Zijn woord en door Zijn wereldbestuur had geopenbaard, en hun overdenking van Hem was zoet en droeg goede vrucht. Zij gedachten aan zijn Naam, zij zochten Gods eer en hielden die als het doel van al hun doen en laten voor ogen. Zie, zij, die de naam Gods kennen, moeten er dikwijls aan denken en over peinzen. Het is een heerlijk onderwerp voor onze gedachtenwereld, het zal onze gemeenschap met God grotelijks ten goede komen en onze liefde voor Hem vermeerderen.

C. Zij spraken een ieder tot zijn naaste over de God, die zij vreesden, en Zijn Naam, die zij eerden, want uit de overvloed des harten spreekt de mond. Zij, die de Here vreesden, bleven bij elkander als gepast gezelschap, zij spraken vriendelijk en bemoedigend tot elkaar, zij hadden elkander hartelijk lief, en die liefde nam nog toe, zodat ze niet verkoelde, wat altijd geschiedt, als ongerechtigheid overvloedig wordt. Zij spraken met wijsheid en opbouwend samen, tot opscherping van de liefde en versterking des geloofs, zij spraken samen de taal dergenen, die de Here vrezen en Zijn naam gedenken, namelijk de tale Kanaäns. Wanneer de onheiligheid zo ver gegaan was, dat ze al wat heilig is onder de voet had, spraken degenen, die de Here vreesden, een ieder tot zijn naaste.

a. Wanneer de goddeloosheid stout en onbeschaamd optrad, greep Gods volk moed en moedigde elkaar aan, "de onschuldige maakte zich op tegen de huichelaar," Job 17:8. Hoe

slechter anderen zijn, zoveel beter behoren wij te wezen, wanneer de zonde brutaal is, laat dan de deugd onbeschroomd zijn.

b. Toen de godsdienst veracht en belasterd werd, deden zijn vrienden wat zij konden om die te eren en tot aanzien te brengen. Men beweerde, dat de dienst van God onaangenaam, somber is, daarom deden die God vreesden al het mogelijke om aan te tonen, door hun vrolijkheid en onderlinge liefde en omgang, om het tegendeel te bewijzen, om de onwetendheid van de dwaze mensen de mond te stoppen.

c. Wanneer verleiders doende waren om zorgeloze zielen te verstrikken en tegen de godsdienst in te nemen, waren die God vreesden in de weer om, door wederzijds onderricht en bemoediging, tegen die gevaren elkaar te wapenen. Kwade samensprekingen bederven goede zeden, en zo werden die door goede gezindheid en gesprekken bevestigd.

2. Hoe God hen eerde, en welke verdere gunsten Hij voor hen bestemde. Zij, die stoutelijk tegen God spraken, zagen ongetwijfeld met verachting en ongenoegen op hen neer, die Hem vreesden, plaagden en scholden ze, maar deze hadden weinig reden, zich daaraan te storen of ongerust te worden, aangezien God met hen was.

A. Hij gaf acht op hun vrome gesprekken en was genadig bij hun samenkomsten in hun midden: "De Here merkt er toch op en hoort en neemt er een welgevallen aan". God zegt, Jeremia 8:6, dat Hij "luistert en toehoort," wat slechte mensen spreken, namelijk wat niet recht is, hier luistert en hoort Hij toe, wat goede mensen spreken, namelijk wat recht is. Zie, de genadige God let op al de goede woorden, die uit de mond Zijns volks voortkomen, zij behoeven niet te wensen, dat mensen ze vernemen en hen ervoor prijzen. Laat hen geen lof van mensen verwachten, noch trachten gehoord te worden, laat het hun genoeg zijn dat hun gesprekken, hoe geheim ook, door God gehoord en beluisterd worden, en Hij zal het hun in het openbaar vergelden. Toen de twee Emmausgangers samen over Christus spraken hoorde en luisterde Hij en voegde Zich bij hen als de derde in ‘t verbond, Lukas 24:15.

B. Hij houdt boek van hen. *Een gedenkboek is voor Zijn aangezicht geschreven.* Wel behoeft de Alwetende niet door boeken of geschriften aan wat geschied is herinnerd te worden, maar deze uitdrukking sluit zich bij de menselijke wijze van spreken aan, om duidelijk te maken dat hun vrome gevoelens en werken door God in gedachtenis worden gehouden, even nauwkeurig als waren ze in een boek opgetekend, als waren notulen hunner vergaderingen gehouden. Grote koningen lieten kronieken schrijven en zich voorlezen, waarin alles wat hun goeds aangedaan, met vermelding van tijd, plaats en personen, opgetekend werd, Esth. 2:23. Op gelijke manier gedenkt God de diensten van Zijn volk, en die overziende, zegt Hij: Wel, gij goede dienstknecht, ga in tot de vreugde uws Heren. God heeft een boek voor de zuchten en tranen van Zijn kinderen, Psalm 56:9, en nog een voor de pleitredenenen hunner verdedigers. Nimmer werd een goed woord over God gesproken, uit een oprecht hart, of het is opgetekend, opdat het beloond moge worden in de opstanding van de rechtvaardigen, die hun loon geenszins zullen verliezen.

C. Hij belooft hun een deel in de toekomstige heerlijkheid, vers 17:Zij *zullen, zegt de Here van de heirscharen, te dien dage, die Ik maken zal, Mij een eigendom zijn.* Wanneer God de Joodse kerk om haar ontrouw eindelijk geheel afsnijdt, wordt het overblijfsel, dat Zijn woord gelooft en de vertroosting Israëls verwacht, verwelkomd als Hij verschijnt, en in de christelijke kerk opgenomen. Het zal zijn een uitverkoren volk, God draagt er zorg voor, dat zij niet

verloren gaan met de ongelovigen, maar verborgen worden in de dag van de toorn des Heren. Zij zullen zijn Mijn segullah, Mijn bijzondere schat (het woord, dat Exodus 19:5 gebruikt is), in de dag, die Ik maken zal om Mijn raad ten uitvoer te brengen. Deze vromen zullen alle voorrechten genieten, die de God Israëls hun toebedeelt en onder hen bevestigt. Zij zullen Zijn bijzonder eigendom zijn, wanneer de overigen verworpen worden, zij zullen vaten van barmhartigheid en eer wezen, wanneer de anderen tot vaten des toorns en van de oneer gesteld worden, waarin God geen welgevallen heeft. Dit geldt van al Gods getrouwe knechten, dan zal tussen hen en de ongehoorzamen onderscheid gemaakt worden. Zie,

a. De heiligen zijn Gods kleinodiën, zij worden hogelijk door Hem geëerd en zijn Hem dierbaar, zij zijn schoon door de schoonheid, die Hij op hen legt, het behaagt Hem, hen te verheerlijken, zij "zijn een sierlijke kroon in Zijn hand," Jesaja 62:3. Hij beschouwt hen als Zijn eigendom, Zijn uitgelezenen, Zijn schatten, in Zijn schatkamers opgelegd, en het sieraad van Zijn binnenkamer, Psalm 135:4. De overige wereld is slechts lompen, in vergelijking met hen.

b. Er komt een dag, die Hij maken zal. Zij zullen uit de versmaadheid, waarin zij verkeerd hebben, worden uitgerukt, en van alle plaatsen waarheen zij verstrooid waren, samenvergaderd. Hij zal Zijn engelen uitzenden om Zijn uitverkorenen bijeen te verzamelen van de vier wieden van de aarde, Mattheus 24:31, Zijn juwelen in Zijn juwelenkistje, als tarwe van de akker in Zijn schuren. Alle heiligen zullen dan tot Christus vergaderd worden, en niemand dan louter heiligen, en wel volmaakte heiligen, dan zullen zij schitteren als edele stenen in een kroon of sterren in een sterrenbeeld.

c. Hen, die thans God als hun God erkennen, zal Hij dan als de Zijnen erkennen, voor engelen en mensen belijden: "Zij *zullen Mij een eigendom zijn*, vers 17, hun heiligmaking zal voltooid worden, en dan zullen zij volmaakt en geheel en al de Mijnen zijn, zonder enige gemeenschap meer met de wereld en het vlees." Hun betrekking tot God zal erkend worden en tegelijk, dat zij Zijn eigendom zijn. Hij zal ze scheiden van wie de Zijnen niet zijn, en hun hun deel geven met degenen, die de Zijnen wel zijn, want Hij zal tot hen zeggen: "Komt, gij gezegenden Mijns Vaders, beërft dat koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging van de wereld." Soms hebben zij getwijfeld, of ze God toebehoorden of niet maar dan zal alle twijfel opgeheven worden. God zelf zal tot hun zeggen, Gij zijt Mijn eigendom. Nu wordt hun hun betrekking tot God verweten, dan zullen zij er om geprezen worden, want God zelf zal zich in hen verheerlijken.

D. Hij belooft hun nu deel aan Zijn genade. *Ik zal hen verschonen, gelijk als een man zijn zoon verschoont, die hem dient.* God heeft beloofd, hen als Zijn eigendom te erkennen en ze op te nemen daar waar Hij is, maar het mocht een ontmoediging voor hen zijn, te bedenken hoe menigmaal ze God hebben vertoornd en hoe rechtvaardig het zou zijn, als Hij hen niet langer erkende, maar verwierp. Evenwel, Hij getuigt: *Ik zal hen verschonen,* Ik zal niet met hen doen naar zij verdienen. Ik zal Mij over hen verheugen (gelijk sommigen dit verklaren), gelijk de bruidegom zich verheugt over zijn bruid, Jesaja 62:5, Zefanja 3:17. Maar het woord betekent gewoonlijk verschonen uit medelijden en barmhartigheid, "gelijk een vader zich ontfermt over de kinderen," Psalm 103:13. Zie,

a. Het is onze plicht, God te dienen met kinderlijke gezindheid. Wij moeten Zijn zonen zijn, door de wedergeboorte Zijn goddelijke natuur deelachtig, moeten het verbond van de aanneming aanvaarden en deel hebben aan de geest van de aanneming. En wij moeten Zijn dienaren zijn, God wil niet, dat Zijn kinderen ledig gaan, zij moeten Hem dienen uit liefde met

blijdschap en vreugde, en als degenen, die met die dienst hun eigen waarachtig welzijn dienen. Dat is de dienst "van een zoon jegens zijn vader," Filippenzen 2:22.

b. Als wij God in kinderlijke gezindheid dienen, zal Hij ons met eens vaders tederheid en medelijden verschonen. Zelfs Gods kinderen, die Hem dienen, hebben verschonende genade nodig, genade waaraan wij het te danken hebben, dat wij niet verteerd zijn, die ons buiten het bereik van de hel houdt. Nehemia, die veel goeds gedaan had wetende, dat er "geen mens rechtvaardig is voor God, die goed doet en niet zondigt" en dat elke zonde Gods toorn waard is, bidt: "Verschoon mij, naar de veelheid Uwer goedertierenheid," Nehemia 13:22. En God zal hun, als Vader goedertierenheid bewijzen. Hij zal ons niet met de uiterste gestrengheid straffen, naar wat wij verkeerds gedaan hebben, maar medelijden hebben met ons en onze zwakheden, Hij zal de beproevingen matigen, waarmede Hij Zijn kinderen bezoekt, en hen van het verderf bevrijden, dat zij verdienen. De vader blijft de zoon verschonen, en dat met innig mededogen, omdat deze zijn eigen is, zo zal God nederige boetvaardigen en smekelingen verschonen, *gelijk een man zijn zoon verschoont, die hem dient,* al is die dienst ook gering, ja, al is die ook dikwijls averechts.

3. Hoe zij dus van de kinderen van deze wereld onderscheiden zullen worden, vers 18. *Dan zult gijlieden wederom zien het onderscheid tussen de rechtvaardige en de goddeloze,* tussen zondaren en heiligen, tussen hen, die *God dienen,* en degenen, die *God niet dienen,* maar Zijn dienst verachten. Gij, die nu tegen God spreekt, als maakte Hij geen onderscheid tussen goed en kwaad, en daarom zegt: *Het is vergeefs, God te dienen,* vers 14, gij zult uw dwaling dan inzien. En gij, die voor God spreekt, maar niet weet wat te antwoorden als het schijnt, dat enerlei de rechtvaardige en de goddeloze wedervaart, en dat allen hetzelfde overkomt, gij zult die zaak dan in het ware licht zien, en, tot uw eeuwige voldoening het verschil opmerken, dat er bestaat tussen de rechtvaardigen en de zondaars. *Dan zult gij terugkeren* (Engelse vertaling voor ons: *wederom),* dat is: "gij zult van gedachte veranderen en het rechte verstand van deze dingen krijgen." Dit geldt in de eerste plaats van het klaarblijkelijk onderscheid, door de goddelijke Voorzienigheid gemaakt tussen de gelovige Joden en degenen, die in hun ongeloof volhardden, toen Jeruzalem door de Romeinen verwoest werd, en zowel de Joodse natie als de Joodse kerk ophielden te bestaan. Maar het zal zijn volle vervulling erlangen, wanneer Jezus Christus wederkomt, dan zal het heel gemakkelijk vallen, *het onderscheid tussen de rechtvaardige en de goddeloze te zien.* Zie,

a. Alle kinderen van de mensen zijn of rechtvaardig of goddeloos, dienen God of dienen Hem niet. Die indeling van de mensenkinderen blijft eeuwig, daarvan hangt hun toestand in de eeuwigheid af, allen gaan of naar de hemel of naar de hel.

b. In deze wereld is het vaak moeilijk, *tussen de rechtvaardige en de goddeloze te onderscheiden*. Zij zijn ondereen gemengd, goede en kwade vissen in een en hetzelfde net. De rechtvaardigen tonen zo weinig het beeld huns Heren, en de goddelozen vertonen zo’n goede schijn, dat wij menigmaal omtrent de een en de ander misleid worden. Er zijn velen, van wie wij menen, dat zij God dienen en wier hart toch niet recht is voor God en die Hem niet dienen, en aan de andere kant zullen velen Zijn getrouwe dienaren blijken te zijn van wie wij zulks niet verwachten, omdat zij ons niet volgen. Maar wat voornamelijk moeilijkheid gaf, was, dat God zelf geen onderscheid scheen te maken tussen beide, men kon de goddelozen niet onderkennen, want God toonde hun Zijn heilig ongenoegen niet, en zij waren voorspoedig in hun wegen, en de rechtvaardigen schenen in Gods bijzondere gunst niet te delen want zij werden door

dezelfde rampen als allen getroffen. "Ook liefde, ook haat, weet de mens niet uit al hetgeen voor zijn aangezicht is," Prediker 9:1.

c. Voor de rechterstoel van Christus in het laatste oordeel zal het licht vallen, *het onderscheid te zien tussen de rechtvaardige en de goddeloze,* want dan zal ieders doen en laten open en bloot liggen en volkomen aan de dag treden, zodat niemand onder valse vlag vaart, en alle vermomming wegvalt. De zonden van sommige mensen gaan hen voor, maar bij andere volgen ze, in die grote dag evenwel zullen wij klaarlijk zien, wie rechtvaardig en wie goddeloos zijn. Dan zal ook ieders staat openbaar worden en voor eeuwig vastgesteld: de rechtvaardige zal dan eeuwig gelukkig en de goddeloze voor eeuwig rampzalig zijn, zonder enige vermenging of verflauwing. Wanneer de rechtvaardigen allen aan Christus' rechterhand zullen staan en uitgenodigd worden de hemelse zegeningen te smaken, en al de goddelozen aan Zijn linkerhand om vervloekt te worden, dan zal alle vergissing onmogelijk wezen. En wat ons aangaat, het is van het hoogste belang, te weten aan welke zijde onze plaats zal zijn, maar wat anderen aangaat mogen wij niet voor de tijd oordelen.

HOOFDSTUK 4

1 Want ziet, die dag komt, brandende als een oven, dan zullen alle hoogmoedigen, en al wie goddeloosheid doet, een stoppel zijn, en de toekomstige dag zal ze in vlam zetten, zegt de HEERE der heirscharen, Die hun noch wortel, noch tak laten zal.
2 Ulieden daarentegen, die Mijn Naam vreest, zal de Zon der gerechtigheid opgaan, en er zal genezing zijn onder Zijn vleugelen; en gij zult uitgaan, en toenemen, als mestkalveren.
3 En gij zult de goddelozen vertreden; want zij zullen as worden onder de zolen uwer voeten, te dien dage, dien Ik maken zal, zegt de HEERE der heirscharen.
4 Gedenk der wet van Mozes, Mijn knecht, die Ik hem bevolen heb op Horeb aan gans Israel, der inzettingen en rechten.
5 Ziet, Ik zende ulieden den profeet Elia, eer dat die grote en die vreselijke dag des HEEREN komen zal.
6 En hij zal het hart der vaderen tot de kinderen wederbrengen, en het hart der kinderen tot hun vaderen; opdat Ik niet kome, en de aarde met den ban sla.

Wij ontvangen hier een zeer gepast onderwijs (zeer gepast als slot van de kanon des Ouden Testaments)

I. Aangaande de staat van beloning of vergelding, die ons is voorgesteld, de ellende van de goddelozen en de gelukzaligheid van de rechtvaardigen, vers 1-3.. Dit wordt ons voorgesteld door de profetie van Jeruzalems verwoesting en de ondergang van de ongelovige Joden, en van de troost en triomf dergenen, die het Evangelie aannamen.

II. Aangaande de toestand van beproeving en voorbereiding, waarin wij nu verkeren, waardoor ons geleerd wordt, een open oog te hebben voor de goddelijke openbaring en die te volgen. Zij moeten zich aan de wet van Mozes houden, vers 4, en verdere openbaring van God door Elia de profeet verwachten, namelijk door Johannes de Doper, de voorloper van de Messias, vers 5, 6.. Het laatste hoofdstuk van het Nieuwe Testament heeft vrijwel gelijk doel, als het hemel en hel in de toekomende wereld ons voorstelt, en ons vermaant in deze ons te houden aan Gods Woord.

Maleachi 4:1-3..

De grote en vreselijke dag des Heren wordt hier geprofeteerd. Gelijk de wolk- en vuurkolom, zal die een donkere zijde hebben, naar de Egyptenaars gewend, die tegen God strijden, en een lichtzijde, naar de gelovige Israëlieten toegekeerd. *De dag komt,* dat is: de Here komt, de dag des Heren komt. En dit heeft betrekking zowel op Zijn eerste als op Zijn wederkomst, beide dagen zijn bepaald, en beide beantwoorden aan de hier gegeven schildering.

I. In beide is Christus een verterend vuur voor die tegen Hem opstaan. De dag van Zijn komst "zal branden als een oven, het zal een dag van de wrake, van de hitte des vuurs zijn", Hebreeen 10:27. Dit wordt voorzegd aangaande de Messias, Psalm 21:9, *Uwe hand zal Uw vijanden vinden Gij* zult *ze zetten als een vurige oven ter tijd Uws toornigen aangezicht.* Het zal een dag van verschrikking en verwoesting zijn als de brand ener stad of liever van een bos, welks bomen verdord en verdroogd zijn, want daarop schijnen die woorden te zinspelen, gelijk ook Jesaja 10:17, 18,. "Want het licht van Israël zal tot een vuur zijn, en Zijn Heilige tot een vlam, welke in brand steken en verteren zal zijn doornen en zijn distelen. Merk hier nu op

1. Wie voedsel voor dat vuur zullen zijn: *alle hoogmoedigen* van harte, wier woord tegen God heeft gesproken, wier hals stijf is en onbekwaam, zich te buigen onder het juk van Zijn geboden, allen *goddelozen, die, gelijk zij hun neus omhoog steken, niet onderzoeken, hun gedachten zijn, dat er geen God is,* Psalm 10:4.. Zij onderwerpen zich niet aan de genade en de heerschappij van Christus, in hun trots zeggen zij, dat zij niet willen, dat Deze koning over hen zal zijn. Het zijn al degenen, die goddeloos handelen in hun genegenheid en wandel die willens in de zonde volharden, de wet Gods verachten en overtreden en goddeloos handelen tegen het verbond, gelijk een andere profeet het reeds vroeger had gezegd, Daniel 11:32.. God, die ieders bestaan ten volle kent, weet wie die hoogmoedigen zijn en al hun daden, weet wie goddeloos handelen. Zij zullen zijn als stoppelen voor het vuur, er door verteerd worden, ten enenmale vergaan. En het is geheel aan hen zelf te wijten, dat dit lot hen treft, want zij hebben zich zelf tot stoppelen en voedsel voor het vuur gemaakt. Als ze geen stoppelen waren, zouden ze niet verbranden, want het vuur doet met ieder, naar zijn werk zal zijn: hout, hooi en stoppelen worden verteerd, maar goud, zilver, kostelijke stenen gereinigd, 1 Corinthiers 3:13-15, . zij zijn bestand tegen het vuur. Zij, die zich door hun ongeloof tegen Christus verzetten, stellen zich daardoor tot *doornen en distelen, die het vuur verbrandt,* Jesaja 27:4, 5..

2. Wat zal de kracht en wat de uitwerking van dat vuur zijn? *De toekomstige dag zal ze in vlam zetten,* ze zowel verschrikken als verteren en hun *wortel noch tak laten,* zoon noch neef (gelijk de Chaldeeuwse paraphrase luidt), noch zij noch hun geslacht zal gespaard worden, zij zullen ten enenmale uitgeroeid en afgesneden worden. Wie kent de sterkte van Gods toorn? De hoogmoedigen en die goddelooslijk handelen zullen die trotseren, maar Zijn sterkte ervaren. Waar zijn ze nu, die de hoogmoedigen gelukzalig achtten, wanneer alle ellende over hen wordt uitgegoten, wanneer hun geen tak van hun geluk voor het tegenwoordige, noch wortel van geluk voor de toekomst gelaten wordt? Dit is vervuld,

a. Toen Christus door Zijn leer schrik en oordeel over de Farizeeën en andere Joden, die goddeloos handelden, uitsprak, toen Hij dat vuur op de aarde zond, die het kaf van de overleveringen van de ouden en hun omtuining van Gods wet verbrandde.

b. Toen Jeruzalem door de Romeinen ingenomen en verwoest werd, en de Joden als volk ophielden, onder de hemel te bestaan, wortel noch tak overhoudende. Dat schijnt hier

hoofdzakelijk bedoeld te zijn, onze Zaligmaker zegt, dat die dagen dagen van wrake zouden wezen, "opdat alles vervuld worde, dat geschreven is," Lukas 21:22.. De ongelovige Joden waren als stoppelen voor het verterend vuur van Gods oordelen, die om hen samenpakken gelijk roofvogels om een dood lichaam samenkomen.

c. Het past ook en moet ook toegepast worden op de oordeelsdag, op het oordeel des doods. Sommige Joodse doctoren zien erin de straf, die de ziel des goddelozen aangrijpt, zodra die ziel het lichaam verlaten heeft. Maar het ziet toch vooral op het algemene oordeel, op de jongste dag, wanneer Christus zal geopenbaard worden in een vlammend vuur, om te oordelen alle hovaardigen en die goddeloos handelen. De ganse wereld zal dan branden als een oven, en alle kinderen van deze wereld, die daarop hun hart zetten en daarin hun deel hebben, zullen met haar vergaan, het vuur, dat dan aangestoken wordt, zal nimmer geblust worden.

II. In beide is Christus een verblijdend licht voor hen, die Hem getrouw dienen, die Zijn naam vrezen en Hem de ere geven, die Hem toekomt, vers 2,. die ontzag tonen voor die Naam, welke door de goddelozen veracht en vertreden wordt. Barmhartigheid en troost worden bewaard voor allen, die de Here vrezen en Zijns naams gedenken.

Merk op

1. Vanwaar deze genade en troost hun toekomen: *Ulieden daarentegen, die Mijn Naam vreest, zal de Zon van de gerechtigheid opgaan,* en *er zal genezing zijn onder Zijn vleugelen.* Gelijk de toekomstige dag voor de goddelozen een dag van storm zal zijn, een dag waarop God "strikken, vuur en zwavel op hen zal regenen en een geweldige stormwind het deel huns bekers zijn," Psalm 11:7,. "een dag van duisternis en donkerheid en geen licht," Amos 5:18, 20, zo zal het een heerlijke en blijde dag wezen voor hen, die God vrezen, een dag van herleving als de rijzende zon aan de aarde bereidt. Nadruk wordt gelegd op de over Zoar opgaande zon, welke stad genadig gespaard werd voor het lot van de andere steden, die het vuur verteerde, Genesis 19:23.. zo wordt degenen, die God vrezen, troost toegesproken. Wanneer de harten van de anderen smelten van vreze, dan heffen zij hun hoofd opwaarts van vreugde omdat hun verlossing nabij is, Lukas 21:28.. Onder de Zon van de gerechtigheid hebben wij niets en niemand anders te verstaan dan de Here Jezus Christus, die op Zich heeft genomen, het gelovig overblijfsel te redden, ten dage van der Joden ondergang, opdat het niet met de anderen omkome, en het te troosten met Zijn troost in de dagen van smart en verbaasdheid. Hij heeft degenen, die in Judea waren, aangezegd, dat "ze vlieden zouden op de bergen," Mattheus 24:16.. Dat hebben zij gedaan en zijn veilig geweest in Pella. Maar de toepassing kan ook algemener zijn.

a. Op de komst van Christus in het vlees om te zoeken en zalig te maken die verloren zijn, toen de Zonne der gerechtigheid over deze duistere wereld opging. Christus is het Licht van de wereld, het ware licht, het grote licht, dat de dag maakt en beheerst, Johannes 8:12,. als de Zon. Hij is het Licht des mensen, Johannes 1:4,. voor der mensen zielen wat de zon voor de zichtbare wereld is, die zonder zon een hol zou zijn. De mensheid zou de duisternis zelf zijn, zonder het licht van de heerlijkheid Gods, schijnende in het aangezicht van Jezus Christus. Christus is de Zon, die in zichzelf het licht heeft en is de bron des lichts, Psalm 19:5-7.. Hij is de Zonne der gerechtigheid, want Hij is zelf een rechtvaardige Heiland. Rechtvaardigheid is beide het licht en de warmte van de zon, ze leidt, onderricht en maakt levend, Zijn woord is evenzo in warmte en licht. Hij heeft een eeuwige gerechtigheid aangebracht. Hij is ons van God geworden rechtvaardigheid, Hij is de Here van onze gerechtigheid, en wordt daarom terecht de

Zonne van de gerechtigheid geheten. Door Hem worden wij gerechtvaardigd en geheiligd en zo geleid om het licht te zien. In de volheid des tijds ging de Zonne van de gerechtigheid over de wereld op, en daarmede kwam het Licht in de wereld, Johannes 3:19,. een groot licht, Mattheus 4:16.. In Hem heeft ons bezocht de Opgang uit de hoogte, om te verschijnen dengenen, die gezeten zijn in duisternis en schaduw des doods, Lukas 1:78, 79.. Rechtvaardigheid betekent soms barmhartigheid of goedwilligheid, en het was in Christus, dat de goedertierenheden onzes Gods ons bezocht hebben.

b. Het is toepasselijk op de genade en de troost des Heiligen Geestes, die in de zielen van de mensen wordt uitgestort. Hugo de Groot ziet erin, dat Christus Zijn Geest geeft, om in hun harten te schijnen, om hun een trooster en zon en schild te zijn. Hun, die bezield zijn met en geleid worden door een heilige vrees voor God en ontzag voor Zijn majesteit, zal ook Zijn liefde in het hart uitgestort worden door de Heilige Geest. Dan kan gezegd worden, dat de zon daarbinnen verrijst, een heerlijke dag aanbreekt en een levende bron in hen ontspringt.

c. Christus' wederkomst zal een glorievolle en welkome zonsopgang zijn voor allen, die Zijn Naam vrezen, dat zal die morgen van de opstanding wezen, wanneer de oprechten over de dwazen zullen heersen, Psalm 49:15.. Die dag, die voor de goddelozen een brandende oven zal zijn, zal voor de rechtvaardigen een heerlijke morgen wezen, daarop wachten ze, meer dan de wachters op de morgen.

2. Wat deze genade en troost hun zal brengen. Hij zal verrijzen met genezing onder Zijn vleugelen, of: in Zijn stralen, die als de vleugelen van de zon zijn. Christus kwam als de Zon, niet alleen om de donkere wereld licht te brengen, maar ook genezing aan een kranke aarde. De Joden (zegt Dr. Pocock) hebben een spreekwoord: Naarmate de zon stijgt, nemen de krankheden af, de bloemen, die de hele nacht treurig omlaag hingen en kwijnden, herleven in de morgen. Christus kwam in de wereld om de grote Heelmeester te zijn, ja en tegelijk de universele artsenij, beide heelmeester en balsem van Gilead. Toen Hij op aarde verkeerde ging Hij rond als de zon, goed doende, Hij genas alle ziekten en kwalen onder het volk, Hij genas er velen, zoals de zon ook doet. Hij zal opgaan met genezing in Zijn zomen (zoals sommigen lezen, met zinspeling op de vrouw, die slechts de zoom van Zijn kleed aanraakte en gezond werd, terwijl Hij bekende, dat kracht van Hem was uitgegaan, Markus 5:28-30.. Maar dat genezen van lichamelijke kwalen was een beeld van Zijn grote plan, komende in de wereld, om der mensen zielen te genezen, ze gezond te maken, opdat zij God mochten dienen en zich in Hem verblijden.

3. Welke goede uitwerking dat op hen zal hebben.

A. Hij zal hun innerlijke kracht geven: "Gij zult uitgaan, gelijk de genezenen naar buiten gaan en tot uw arbeid wederkeren." De ziel verlaat bij de dood het lichaam, en het lichaam bij de opstanding het graf, gelijk gevangenen hun kerker, en beide om het licht te zien en de vrijheid te herkrijgen. "Gij zult uitgaan, als planten uit de aarde schieten, wanneer de lentezon ontwaakt." Sommigen zien daarin de uittocht van de Christenen uit Jeruzalem, om haar ondergang niet mee te maken. zo gaan de zieken, voor wie deze Zonne der gerechtigheid opgaat, uit de wereld, uit Babel, en worden waarlijk vrijgemaakt. "Gij zult insgelijks toenemen, tot gezondheid en vrijheid weergekeerd zult gij toenemen in kennis en genade en geestelijke kracht." De zielen, over wie de Zonne der gerechtigheid opgaat, groeien op tot een volkomen man, die door de genade Gods wijs en goed zijn gemaakt, worden door dezelfde genade wijzer en beter, en hun pad, gelijk dat van de opgaande zon, "voortgaande en lichtende tot de volle

dag toe," Spreuken 4:18.. Hun toenemen wordt vergeleken met dat van mestkalveren, een snelle, krachtige, nuttige groei. "Gij zult toenemen, niet gelijk de bloemen des velds, die tenger en teer en tot weinig nut zijn, die spoedig verdorren als zij bloeien, maar als mestkalveren", dat is, gelijk een rabbijn het uitlegt, toenemen in vlees en vet, waarmede Gods altaren en ‘s mensen tafel gevuld worden. Zo is de groei van de heiligen, over wie de Zonne der gerechtigheid opgaat, een eer voor God en mensen. Sommigen lezen, inplaats van "Gij zult toenemen", Gij zult u bewegen en van vreugde opspringen, even vrolijk als kalveren uit de stal (Engelse vertaling voor ons mestkalveren) wanneer zij naar de weide losgelaten worden. Het spreekt dan van de blijdschap van de heiligen, die zich in Jezus Christus verheugen, ook zij zullen opspringen van vreugd en altijd triumferen.

B. Het zal hun de overwinning geven over hun vijanden, vers 3.. Gij zult *de goddelozen vertreden.* Er is een tijd geweest, dat de goddelozen hen vertraden en tot hun ziel zeiden: Buigt u neder, dat wij over u gaan, maar eens komt de dag, dat zij *de goddelozen vertreden.* De goddelozen, tot Christus’ voetbank gemaakt, zullen ook hun voetbank zijn, Psalm 110:1. en *komen en aanbidden voor hunne voeten,* Openbaring 3:9.. De meerdere zal de mindere dienen. Wanneer de gelovigen door het geloof de wereld overwinnen, wanneer zij hun eigen verdorven begeerten en hartstochten bedwingen, dan verbrijzelt God de Satan onder hun voeten, en vertreden zij de goddelozen. Toen de beurt aan de Christenen kwam om over de Joden te triumferen, die hen gelasterd hadden, werd deze belofte vervuld: zij *zullen as worden onder de zolen uwer veten, gij zult ze vertreden,* zelfs tot as. Wanneer de dag, die komt, hen zal verbrand hebben, zult gij ze tot as vertreden. Wanneer de rechtvaardigen ten eeuwigen leven zullen opstaan, zullen de goddelozen tot eeuwige afgrijzing verrijzen, en hoewel genen zich niet verblijden over dezen, ze zullen toch zich verheugen, dat God in hun verderf verheerlijkt wordt. De verheerlijkte heiligen wordt voorspeld, dat ze macht zullen hebben over de volken, zij zullen ze hoeden met een ijzeren staf, Openbaring 2:26, 27. Dat zult gij doen te dien dage, die Ik maken zal, zegt de Here der heirscharen. Zie, de triumf van de heiligen is te danken aan Gods triomf, niet zij doen het, maar Hij doet het. Hij zegt. "Komt en zet uw voet op de nek van deze koningen." De Engelse vertaling luidt hier: Ten dage, dat Ik dit doen zal, dat Ik u die triumf bereid. Het zal die dag zijn, waarvan gij met blijdschap zult getuigen: Dit is de dag, die de Here gemaakt heeft, laat ons op hem ons verheugen en verblijd zijn, Psalm 118:24. De dag van de verwoesting van Jeruzalem wordt Handelingen 2:20, de grote en doorluchtige dag des Heren genoemd. En wanneer onze Heiland die verwoesting voorzegt, maakt Hij van soortgelijke uitdrukkingen gebruik, die evengoed toepasselijk zijn op het einde van de wereld en het laatste oordeel. Die verwoesting van de heilige stad was zulk een ontzettende openbaring van Gods toorn van de hemel, en veroorzaakte op aarde zo’n afschuw en ellende, dat ze als type kan gelden van de heerlijke overgang, die aan het einde der dagen in de eeuwigheid zal overbrengen. Door de vervulling van deze profetieën in de ondergang van de Joodse natie vinden wij de bevestiging van ons geloof in de verzekeringen, die Christus ons heeft geschonken aangaande de oplossing aller dingen. Zie, Ik kom haastelijk, zegt Christus de Here der heirscharen, Wien alle macht in hemel en op aarde gegeven is.

Maleachi 4:4-6

Ongetwijfeld wordt met deze woorden bedoeld, een plechtig slot te geven niet alleen aan deze profetie, maar ook aan de gehele kanon des Ouden Testaments. Duidelijk blijkt hieruit, dat geen openbaring noch goddelijk geschrift, niets meer van de Geest van de profetie te wachten was, tot op de dag, dat de Messias Zijn Evangelie zou verkondigen, waardoor dus de Apocriefen buiten de heilige kanon geplaatst werden, gelijk de Joden ze dan ook nooit als Heilige Schrift hebben erkend.

Nu de profetie ophoudt en op het punt staat verzegeld te worden, werden van Gods volk, dat toen leefde, twee dingen geëist, en wel:

I. Zij moeten diepe eerbied blijven koesteren voor de wet van Mozes, vers 4. *Gedenkt de wet van Mozes, Mijn* knecht en onderhoudt die, de wet, *die Ik hem bevolen heb op Horeb aan gans Israël, de inzettingen en rechten* niet enkel de wet van de tien geboden, maar alle morele en ceremoniële voorschriften, die Ik toen door hem heb geboden.

Merk op,

1. De eervolle vermelding, die hier van Mozes wordt gemaakt, de eerste Bijbelschrijver des Ouden Testaments, door Maleachi, de laatste. God noemt hem door Maleachi *Mijn knecht* want de rechtvaardige zal in eeuwige gedachtenis zijn. Zie, hoe de schrijvers van de Schrift, ofschoon ze in verschillende eeuwen geleefd hebben en door vele eeuwen van elkander gescheiden zijn (meer dan twaalf honderd jaren waren er tussen Mozes en Maleachi verlopen) allen in een zaak overeenstemmen en elkaar daarin steunen, dat ze allen door dezelfde Geest werden bezield en geïnspireerd.

2. De eervolle vermelding van *Mozes' wet,* als hetgeen God zelf *had bevolen.* Hij erkent ze als Zijn wet, die hij *aan gans Israël* had bevolen, als de volkswet voor Zijn koninkrijk. Zo maakt God Zijn wet groot en eert die. Wij moeten de wet onderhouden, omdat God ze geboden en ons geboden heeft, want wij zijn Zijn geestelijk Israël. En indien wij de zegen van het verbond met Israël, Hebreeen 8:10, verwachten, moeten wij ook de inzettingen onderhouden, die Israël gegeven waren, namelijk die tot eeuwige onderhouding waren geboden.

3. De somma van onze plicht, met betrekking tot de wet. Wij moeten haar gedenken. Vergeten van de wet ligt ten grondslag aan alle overtreding, als wij haar steeds gedachtig waren, zouden wij ook immer dienovereenkomstig handelen. Wij moeten haar gedenken, wanneer daartoe aanleiding bestaat, haar voorschriften gedenken en de zegen, daaraan verbonden. De taak van de consciëntie is, dat ze ons aanspoort, de wet te gedenken. Maar waarom vindt het gebod, van de wet van Mozes te gedenken, hier een plaats?

a. Deze profeet heeft zijn volk bestraft om grove overtredingen, beide in hun wandel en hun godsverering, en om tot reformatie te komen, behoeft hij alleen te herinneren aan de wet van Mozes: "houdt die en gij volbrengt al wat ge te doen hebt." Hij legt hun geen anderen last op dan wat zij ontvangen hebben, hetgeen gij hebt, houdt dat" Openbaring 2:24, 25. Zie, afgedwaalde kerken moeten volgens het geschreven woord hervormd worden, en zich leren schikken naar de wet en de getuigenis, 1 Corinthiers 11:23.

b. De kerk had lange tijd de zegen van de profetieën genoten, de zegen van de buitengewone gezanten Gods, en nu hadden zij een geheel boek vol profetieën, een afgewerkt stuk. Ze moesten nu niet denken, dat daardoor de wet van Mozes opgeheven en uit de tijd geraakt was, alsof zij nu tot een hoger trap van godsdienst waren opgeklommen, en de oude afgedaan had. Neen de profeten doen niets dan de wet bevestigen en toepassen en derzelver waarneming op het hart binden, derhalve: *gedenkt van de wet van Mozes.* Zie, zelfs wanneer wij belangrijke vorderingen in kennis hebben gemaakt, moeten wij de eerste beginselen niet vergeten noch die verzaken. Zij, die de geschriften van de profeten en de Openbaring van Johannes bestuderen, moeten de wet van Mozes en de vier Evangeliën toch ook gedenken.

c. De profetie zou nu in de kerk enige eeuwen rusten, en de Geest van de profetie niet weer ontwaken voor het begin des Evangelies, laat hen intussen de wet van Mozes gedenken, zich voegen naar haar voorschriften en rekenen op haar beloften. Zie, zolang wij het geschreven Woord bezitten behoeven wij niet te klagen over gebrek aan gezichten en openbaringen. Wij hebben de ganse Schrift om ons te onderwijzen, want dit is het zeer vaste woord van de profetie en de toetssteen, waaraan wij de geesten moeten beproeven. Al hebben wij geen profeten, zolang wij Bijbels bezitten, kunnen wij gemeenschap met God hebben en in Zijn weg blijven.

d. Zij hadden de komst van de Messias, de prediking van Zijn Evangelie en de stichting van Zijn koninkrijk te verwachten, en intussen hadden ze zich te houden aan *de wet van Mozes* en derzelver voorschriften op te volgen, dan mochten zij de zegen en de troost verwachten, die het Evangelie van Christus zou aanbrengen, want die heeft, die zal gegeven worden, en hij zal overvloediglijk hebben.

II. Zij moesten gelovig blijven uitzien naar het Evangelie van Christus, en, daaraan voorafgaande, naar de verschijning van de profeet Elia, vers 5, 6. *Ziet, Ik zende ulieden de profeet Elia.* Ofschoon de Geest van de profetie voor een tijd zwijgen zou en hun alleen de wet overblijven om geraadpleegd te worden. toch zou die Geest herleven in enen, die voor de Christus zou heengaan in de geest en de kracht van Elia, Lukas 1:17. De wet en de profeten zouden zijn tot op Johannes, Lukas 16:16, om de enige lichten te zijn, totdat de Morgenster zou opgaan. Zie, God heeft Zich nooit in de wereld onbetuigd gelaten, nog minder in de kerk, maar het licht van de goddelijke openbaring al helderder en helderder laten schijnen tot de volkomen dag. Zij hadden vooreerst nog Mozes en de profeten, om die te horen, maar God zal verder gaan en hun de profeet Elia zenden.

Merk op

1. Wie de profeet is, die gezonden zal worden: *Elia.* De Joodse doctoren meenden, dat het dezelfde Elia zou zijn, die in de dagen van Achab geleefd en geprofeteerd had, die zou andermaal komen als de voorloper van de Messias, anderen evenwel dachten aan een ander persoon, maar bezield met dezelfde geest. Die verschillende gevoelens komen uit, naar het schijnt, in de vraag aan Johannes de Doper: "Zijt gij Elias? Zijt gij de Profeet," Johannes 1:19-21, die die naam dragen zou? Wij, Christenen, echter, weten zeer wel, dat Johannes de Elia is geweest, die komen zou, Mattheus 17:10-13, en zeer nadrukkelijk, Mattheus 11:14, dezelfde, van wie geschreven staat: *Ziet, Ik zende Mijn engel,* Hoofdstuk 3:1. Elia was een man van grote strengheid en zelfverloochening, vol ijver voor God, stout in het bestraffen van de zonde en werkzaam in het terugvoeren van een afvallig volk tot God en zijn plicht: Johannes de Doper werd door diezelfde geest en kracht bezield en predikte bekering en geloof, gelijk Elia

gedaan had, Johannes' doop was van de hemel en niet uit de mensen. Zie, wanneer God zulk werk te doen heeft, als vroeger gedaan was, kan en zal Hij zulke mannen verwekken om dat te volbrengen als Hij tevoren had verwekt, en een Johannes vervullen met de geest en de kracht van Elia.

2. Wanneer hij zou gezonden worden: voor de verschijning van de Messias, die, omdat dit de ondergang van deze wereld en het einde van de Joodse kerk zou betekenen, hier genoemd wordt *de komst van die grote en vreselijke dag des Heren.* Johannes waarschuwt daarvoor openlijk, wanneer hij spreekt van de toekomende toorn, die vreselijke toorn, die haast komen zou, en wijst een weg ter ontkoming aan, door te zeggen, dat Christus een wan in Zijn hand heeft om Zijn dorsvloer te doorzuiveren, Mattheus 3:7, 10, 12. Die dag van Christus, toen Hij voor de eerste maal kwam, was als de dag, wanneer Hij zal wederkomen, ofschoon een grote en heerlijke dag voor die Hem liefhebben, toch een grote en vreselijke dag voor degenen, die zich tegen Hem stellen. Johannes de Doper werd gezonden voor de komst van die dag, om het volk daarvoor te waarschuwen, opdat zij het naderend verderf ontgaan en zich bijtijds in veiligheid stellen mochten.

3. Wat zijn opdracht zal zijn. Hij *zal het hart van de vaderen tot de kinderen wederbrengen, en het hart van de kinderen tot hunne vaderen,* dat is: hij zal tot dat werk gebruikt worden. Hij zal het beproeven, zijn leer en doop zullen daarop doelen en bij velen met goed gevolg. Hij zal een werktuig zijn in Gods hand om "velen van de kinderen Israëls te bekeren tot de Here, hun God, en de Here bereiden een toegerust volk," Lukas 1:16, 17. Zie, zielen tot God en hun plicht te bekeren is de beste voorbereiding voor de grote en vreselijke dag des Heren. Aangaande Johannes wordt beloofd,

a. Dat hij verandering zal teweegbrengen, met kracht stand houden tegen de sterke stroom van zonde en goddeloosheid die hij onder de kinderen zijns volks vond, alles medeslepende. Dit heet alles weder oprichten, Mattheus 17:11, het weder op zijn plaats brengen en in de rechte bedding overleiden.

b. Dat hij een leer zal prediken, die 's mensen hart zal treffen, invloed uitoefenen en een verandering in hem werken. Gods woord zal, in zijn mond levend en krachtig zijn, een oordeler van de gedachten en van de overleggingen des harten. Veler consciëntie is door zijn prediking wakker geschud, die in sluimer verzonken waren, zodanig waren de geest en de kracht, die in hem woonden.

c. Dat hij het hart van de vaderen tot de kinderen zou wederbrengen, en het hart van de kinderen tot (sommigen lezen: met) de vaderen, samen tot God en hun plicht. Hij zal ouden en jongen oproepen tot bekering en niet vergeefs arbeiden, want vele vaders, die oud werden, en vele kinderen, die opgroeiden, zou hij door zijn bediening winnen.

d. Zo zou hij een werktuig zijn om liefde en eenheid in de huisgezinnen en de familiën te hervatten en ze inniger saam te binden, door allen te zamen nauwer met hun God te verenigen. Hij zou de weg bereiden voor het koninkrijk der hemelen, dat al zijn getrouwe onderdanen een hart en eene ziel zou maken, Handelingen 4:32, een koninkrijk van liefde, waaruit alle vijandschap gebannen wordt.

4. Tot dat doel zal hij worden uitgezonden, *opdat Ik niet kome en de aarde met de ban sla,* dit is het land Israël, het lichaam van de Joodse kerk (die uit de aarde aards was). Door hun

goddeloosheid en onbekeerlijkheid hadden de Joden zich Gods vloek op de hals gehaald, die een overgeven aan alle kwaad in zich sluit. God stond gereed, hen met die ban te slaan, dan eindelijke, gehele ondergang over hen te brengen, hen te doden om die vloek. Maar nog eenmaal wil Hij beproeven, of zij zich bekeren en geloven en zo alle vloek afwenden willen, daarom zendt Hij hun Johannes de Doper om hun bekering en vergeving van de zonden te prediken, om hun verderf te voorkomen. zo traag was God om hen te verderven, zo ras om Zijn toorn af te keren. Wanneer zij zich als een man hadden bekeerd en geloofd, het gewenste gevolg ware niet uitgebleven. Maar nu zij eenparig de raad Gods in Johannes' zending hebben verworpen, Lukas 7:30, staat daar dit getuigenis tegen hen zelf, de vloek is over hen gekomen, en daaronder liggen zij tot op deze dag. Zie, zij hebben reden te verwachten, dat ze door het zwaard zullen verslagen worden, die zich niet keren tot Die, die hen slaat en de Here der heirscharen niet zoeken, Jesaja 9:13. nu is de bijl alrede aan de wortel van de bomen gelegd Mattheus 3:10, zegt Johannes de Doper, zij staan op het punt, uitgehouwen en in het vuur geworpen te worden, daarom brengt vruchten voort, de bekering waardig, Sommigen merken op, dat het laatste woord van het Oude Testament een vloek is, die over het ganse land zal uitgaan, Zacheria 5:3. Wij moeten verstaan, dat wij daaronder begrepen zijn, tenzij we Christus aannemen. Die met Zijn zegen komt, met de uitgelezenste zegeningen, waarmede het Nieuwe Testament besluit, en waarmede wij ons tegen die vloek wapenen moeten, of liever: door God laten wapenen. De genade onzes Heren Jezus Christus zij met ons allen, Amen.